

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
FACULTAT DE FILOLOGIA
Departament de Filologia Catalana

Atlas Lingüístico
de la Península Ibérica (ALPI):
Edició i estudi del País Valencià.

TESI DOCTORAL

PRESENTADA PER:

Vicent-Ferran Garcia Perales

DIRIGIDA PEL:

Dr. Emili Casanova Herrero

València, 2001

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA

Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI):

Edició i estudi del País Valencià.

VOLUM I

TESI DOCTORAL PRESENTADA PER

Vicent-Ferran Garcia Perales

I DIRIGIDA PEL

Dr. Emili Casanova Herrero

València, juny de 2001

A mon pare i a ma mare

*L'home que porta bigot sol causar molt de respecte,
però a l'hora de la mort no li fa ningun efecte.*

*Dos hermanos con conducta aficionados al templo.
El motivo, ellos lo ocultan, pero están dando un ejemplo
que para la humanidad no es justo.*

SALVADOR EL REI

*Jo no dic que tots els que van a missa són lladres,
però que tots els lladres van a missa...*

JUAN EL REIET

Agraïments

Primerament mostre, en primera persona, la més profunda simpatia per la meua família: els meus pares, Juan i Rafa, gràcies als quals tinc la vida, la llengua i la saviesa continguda als adagis; els meus germans, Joanra, Jose i Javi, amb qui m'uneix la sang dels "Reinantes"; la meua dona Maria, qui m'ha oferit el bo i millor de la vida i qui m'oferirà la primera joia del casament.

Igualment done les gràcies d'una manera molt especial al qui he considerat i considere el meu mestre, n'Emili Casanova: perquè em va oferir l'ALPI i va posar en les meues mans un tresor lexicogràfic (i fonètic) que calia rescatar en homenatge al mestre Don Manuel. D'altra banda agraïsc els suggeriments, els apunts i retocs que el doctor Casanova m'ha proporcionat al llarg del present treball. Considere molt encertats tots aquells apunts que anava suggerint-me i crec molt sincerament que sense eixes idees que m'han agullonat dia a dia, la tesi que teniu ara entre mans no seria la mateixa.

També vull regradar els investigadors que m'han aportat alguna idea en la tasca: el Dr. Jordi Colomina, amb qui vaig compartir la metodologia i l'enquesta directa per a l'*Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana*; el Doctor Pere Navarro, amb qui vaig compartir un curset de variació lingüística a la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona; el Doctor Veny, qui molt amablement em va atendre i em va guiar en alguns punts de l'edició visual de l'Atles, segons el projecte de l'ALDC. Al Dr. Colomina dec la idea de presentar els mapes de l'ALPI amb una lectura particular; al Dr. Navarro, el fet de completar amb símbols fonètics l'edició del Quadern I, així com també els mapes; al Dr. Veny, l'encoratjament.

Per descomptat done les gràcies als altres membres del tribunal pels suggeriments que em van oferir el dia de la lectura de la meua tesina: el Dr. Joaquim Martí, el Dr. Antoni Ferrando i el Dr. Lluís Gimeno.

Agraïsc el disseny i el programa informàtic que ha fet possible l'existència dels mapes de l'ALPI a Rafa, el meu cosí i amic inseparable des que vam nàixer.

Així mateix, el meu agraïment a les persones anònimes que m'han ajudat en l'elaboració d'aquest projecte, així com també a les institucions*, entre les qual destaque la Universitat Cardenal Herrera - CEU, on treballe, la qual m'ha proporcionat tots els mitjans per a desenvolupar aquesta tesi doctoral.

D'una manera especial agraïsc l'esforç d'aquells que em van rebre amb els braços oberts per a la confecció de les enquestes de camp incloses en aquest treball.

Finalment, només queda agrair la tasca incansable dels mestres Manuel Sanchis Guarner i F. de Borja Moll. Que el nostre estudi de l'ALPI faça justícia i servisca d'homenatge a dos filòlegs ben nostrats. I que siga útil igualment per fer reflexionar als futurs investigadors sobre el canvi lingüístic de la llengua valenciana.

* Aquest treball ha gaudit d'unes beques de la Generalitat Valenciana dins del pla "Estudis del Valencià Actual".

ÍNDIX GENERAL

VOLUM I

Dedicatòria	I
Agraïments	II
Índex	III
Abreviacions	IX
Taula de fotografies, mapes i quadres	XI
JUSTIFICACIÓ	XII

1. PRESENTACIÓ DE L'ALPI

1.1. HISTÒRIA DE L'ALPI	2
1.1.1. Eix cronològic	3
1.1.2. Vida de l'ALPI: l'ALPI i el Fons "Manuel Sanchis Guarner"	23
1.2. METODOLOGIA DE L'ALPI	79
1.2.1. Introducció	79
<i>Presentació</i>	79
<i>Descripció de la metodologia</i>	82
<i>Els "apunts" de Sanchis Guarner</i>	83
1.2.2. Data de les enquestes de l'ALPI del País Valencià	91
<i>Descripció</i>	91
<i>Problemes de datació</i>	92
<i>Quadres comparatius</i>	92
<i>Data de les enquestes de l'ALPI: mapa il·lustratiu</i>	97
<i>Itinerari dels investigadors</i>	98
<i>Mapa il·lustratiu</i>	100
1.2.3. Metodologia específica	101
Mètode d'enquesta	101
Enquestador	103
<i>Els investigadors de l'ALPI del País Valencià</i>	
Qüestionari	111
<i>Realització. Ressenya. Distribució del qüestionari. Ordenació del qüestionari: els camps semàntics de l'ALPI</i>	
Localitats	121
<i>Nom de les localitats. Quantitat de localitats. Criteris de selecció. Densitat. Localitats segons el FMSG. Pobles i ciutats</i>	
Informadors	144
<i>Quantitat d'informants. Edat. Sexe. Instrucció. Lloc de naixement. Estudi dels noms i cognoms de l'ALPI del País Valencià. Exemples en què l'ALPI fa referència als "sujetos" enquestats. Balanç</i>	
Sistema de transcripció	177
1.2.4. Algunes correccions a les enquestes originals de l'ALPI	189

1.3. ESTUDIS I APROFITAMENT DE L'ALPI FINS L'ACTUALITAT	206
1.4. ELS QÜESTIONARIS DE L'ALPI	225
1.4.1. Edició dels quaderns d'enquesta de l'ALPI	226
1.4.2. Índex de mots. Qüestionari de l'ALPI ordenat alfabèticament	248
1.4.3. El qüestionari de l'ALPI i el DRAE	271

APÈNDIX I:

DOCUMENTS DEL "FONS MANUEL SANCHIS GUARNER" RELACIONATS AMB L'ALPI

APÈNDIX II:

DOCUMENTS DE L'ARXIU DE LA "FUNDACIÓ RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL" I ALTRES

2. ESTUDI DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

2.1. METODOLOGIA DEL NOSTRE ESTUDI	274
2.2. L'ALPI I EL DCVB	277
2.2.1. Classificació de variants	277
2.2.2. L'ALPI com a font del DCVB	426
2.2.3. Imprecisions del DCVB poant de l'ALPI	508
2.3. L'ALPI: DE LA TRANSCRIPCIÓ A LA CARTOGRAFIA. COMPARACIÓ DEL VOLUM I (1962) AMB LES ENQUESTES ORIGINALS	523
2.3.1. Fonts dels mapes del Volum I (1962) d'acord amb els originals inèdits	527
2.3.2. Taula comparativa entre l'edició de 1962 i el material original	552
2.3.2.1. <i>Criteris de comparació</i>	552
2.3.2.2. <i>Presentació en forma de taula</i>	554
2.3.3. Classificació de fenòmens comparativament	605
2.3.4. Les enquestes d'Anna, Godelleta i Tuéjar. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)	628
2.4. L'ALPI I ALGUNS RECULLS LÈXICS	642
2.4.1. Pedralba	644
2.4.2. Anna	662

VOLUM II

2.5. L'ALPI EN DIACRONIA: CONTRAST DE LES ENQUESTES DE 1935 I L'ACTUALITAT (1999)	680
2.5.1. Metodologia	680
2.5.2. Transcripció dels materials	689
0. Instruccions de lectura de les taules (criteris de transcripció)	689
1. Dades dels informants (1999)	690
2. Taules comparatives del <i>Quadern I</i> i del <i>Quadern II</i>	693
3. Notes marginals (a part)	941
2.5.3. Balanç	947
2.6. MOSTRA D'ESTUDI D'ALGUNES VARIANTS	953
2.7. ESTUDI FONÈTIC DEL VALENCIÀ SEGONS L'ALPI	1067

3. EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.1. CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ	1116
3.1.1. Criteris de la nostra edició	1116
<i>Presentació</i>	1116
<i>L'ús de l'escàner</i>	1116
<i>Criteris del Quadern I i del Quadern II</i>	1119
<i>Pobles valencianoparlants i castellanoparlants</i>	1120
<i>Símbols utilitzats en l'edició</i>	1123
1. Proposta de transcripció dels símbols que apareixen a la <i>Introducción</i> (1962)	1124
2. Quadre resum de la proposta de transcripció dels originals a la nostra edició.....	1138
Altres criteris d'edició	1144
Casos concrets	1158
3.1.2. Criteris de la nostra cartografia.....	1166
A) <i>Introducció</i>	1166
B) <i>Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI</i>	1173
C) <i>Criteris generals de cartografia</i>	1179
D) <i>Criteris concrets de cartografia: QI i QII</i>	1183
D.1) Criteris particulars per cartografiar el QI	1183
D.2) Criteris particulars per cartografiar el QII	1193

3.2. COMPARACIÓ ENTRE LES PRIMERES I LES SEGONES ENQUESTES DE TUÉJAR, GODELLETA I ANNA. MOSTRA ORIGINAL	1197
Introducció.....	1197
3.2.1. Anna.....	1199
3.2.1.1. <i>Anna, Quadern I (1948)</i>	1199
Breu comentari introductor a “Anna QI (1948)”	
Descripció	
Edició del QI d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.2. <i>Anna, Quadern II (1948)</i>	1237
Breu comentari introductor a “Anna QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII d’Anna (1934) i el d’Anna (1948)	
Casos de palatal fricativa sorda	
L’harmonia vocàlica a la localitat d’Anna (ALPI, QII)	
Edició del QII d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.3. “ <i>Anna (3)</i> ”: <i>Quadern I incompleta, (1934)</i>	1304
Breu comentari introductor a “Anna (3)”	
Descripció	
Full solt que hi havia amb “Anna (3)”, però que no considerem que siga del poble d’Anna	
Comparació del QI d’Anna (1934) i “Anna (3)”	
Una anotació final	
Edició del QI anomenat “Anna (3)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2. Godelleta.....	1325
3.2.2.1. <i>Godelleta, Quadern I (1948)</i>	1325
Breu comentari introductor a “Godelleta QI (1948)”	
Descripció	
Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948	
Edició de Godelleta (QI, 1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2.2. <i>Godelleta, Quadern II (1948)</i>	1364
Breu comentari introductor a “Godelleta QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)	
Alguns apunts de transcripció fonètica de QII Godelleta (1948) que no apareixen en QII Godelleta (1934)	
La [s] amb tendència a palatal	
Vocal de reforç dels mots acabats en -r	
Altres diferències: terminació amb el sufix -ado; intervocàlica -d-; no hay, no hacen... / ...; palatal lateral; incials f- / [x]; prefixos (al-, a-, es- / Ø-); diferència per un so...; desplaçament d’accent; obertura [em-] / [am-] (1 únic cas)	
Edició del QII de Godelleta (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.2.3. Tuéjar.....	1422
Breu comentari introductori a “Tuéjar (1934?)”	
Descripció	
Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)”	
Edició de “Tuéjar (1934?)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.3. MOSTRA ORIGINAL D’ALGUNES TRANSCRIPCIONS DIGITALITZADES	1437
---	-------------

VOLUM III

3.4. CARTOGRAFIA DE L’ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ.....	1485
3.4.1. Índex de mapes	1485
3.4.2. Edició dels mapes de l’ALPI del País Valencià.....	1532
3.4.2.1. <i>Quadern I (zona castellanoparlant)</i>	
3.4.2.2. <i>Quadern I (zona valencianoparlant)</i>	
3.4.2.3. <i>Quadern II (zona valencianoparlant i castellanoparlant)</i>	

APÈNDIX III:

ALGUNS MAPES DE L’ALCV I DE L’ALDC	1534
--	------

VOLUM IV

3.5. EDICIÓ DE LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	1543
3.5.1. Edició del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi).....	1543
3.5.1.1. <i>Pobles castellanoparlants</i>	1543
Dades de l'enquesta.....	1543
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1567
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1643
Notes marginals	1741
3.5.1.2. <i>Pobles valencianoparlants</i>	1743
Dades de l'enquesta.....	1743
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1771
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1863
notes marginals	1983
3.5.2. Edició del Quadern II (Lèxic i Etnografia)	1997
<i>Dades dels informadors</i>	1997
<i>Edició del Quadern II (castellanoparlants i valencianoparlants conjuntament)</i>	2011
<i>Informació de l'últim full de l'enquesta del QII</i>	2463
<i>Anotacions marginals (QII CAST)</i>	2497
APÈNDIX IV:	
L'ENQUESTA DE L'ALPI A ÉNGUERA, LA TORRE DEL RICO I RASPAI (EL CARXE)	2505
a) Énguera (QI, 1935)	2507
b) Énguera (QII, 1935).....	2527
c) Raspai i la Torre del Rico (QI, 1970).....	2543
3.6. ÍNDEX DE MOTS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	2571
3.6.1. Inventari de mots que apareixen a l'ALPI del País Valencià.....	2571
<i>Criteris de l'inventari</i>	2571
<i>Inventari</i>	2577
3.6.2. Vocabulari de mots que apareixen als mapes de l'ALPI del País Valencià.....	2763
APÈNDIX V:	
EDICIÓ DEL QÜESTIONARI (QI I QII E) DE L'ALPI (MADRID, 1930).....	2813
4. CONCLUSIONS	2824
5. BIBLIOGRAFIA	2826

ABREVIACIONS

- FON:** Apartat de transcripció fonètica que sol aparéixer en les entrades del DCVB.
- QI:** Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) de l'ALPI. Comprén les preguntes 1-411.
- QII:** Quadern II (Lèxic i Etnografia) de l'ALPI. Comprén les preguntes 412-828.
- QII E:** Quadern II E, qüestionari més utilitzat en l'ALPI. Conté conceptes intercalats (421a, 422a, 426a, 426b, 426c, etc.).
- QII G:** Quadern II G, qüestionari reduït de l'ALPI. Al País Valencià només va ser utilitzat a Marines i Monforte.
- QI VAL:** Quadern I dels pobles valencianoparlants del País Valencià (l'editem i el cartografiem a part del QI CAST).
- QI CAST:** Quadern I dels pobles castellanoparlants del País Valencià (l'editem i el cartografiem a part del QI VAL).
- QII VAL CAST:** Quadern II, tant de la zona valencianoparlant com de la castellanoparlant (l'editem i el cartografiem conjuntament).
- MSG, SG, Sanchis:** Manuel Sanchis Guarner, investigador del QI al País Valencià.
- RC, RCast:** Luis Rodríguez Castellano, investigador del QII CAST al País Valencià.
- Fons-SG, FMSG, FSG...:** Fons "Manuel Sanchis Guarner", arxiu que es troba actualment (juny de 2001) a Barcelona (Av. Vidal i Barraquer, s/n, al Pavelló de la República, al costat del Monument als Mistos).
- CEH:** Centre d'Estudis Històrics (situat abans al c. Brusi, 61; actualment es troba al Pavelló de la República de Barcelona, on es conserva el FMSG).
- TNT:** Tomás Navarro Tomás, director de l'ALPI.
- "apunts" de Sanchis Guarner:** documents del FMSG on Sanchis descriu les enquestes de l'ALPI en cada poble (data, informants, investigadors, descripció del poble, etc.). Hi ha tres exemplars pràcticament idèntics: (1), (2) i (3).

Localitats del País Valencià enquestades per a l'ALPI

Abreviatures usades als mapes lingüístics

Subratllats: pobles castellanoparlants

Cinc	750 CINCTORRES	God	771 <u>GODELLETA</u>
Bsà	751 LA POBLA DE BENIFASSÀ	Tor	772 TORÍS
Can	752 VILAR DE CANES	DosA	773 <u>DOS AGUAS</u>
Pen	753 PENÍSCOLA	Pnyà	774 POLINYÀ
Vist	754 VISTABELLA	Mvés	775 MASSALAVÉS
Clo	755 <u>CASTILLO DE VILLAMALEFA</u>	TrC	776 <u>TERESA DE COFRENTES</u>
Fan	756 <u>FANZARA</u>	Ann	777 <u>ANNA</u>
Alc	757 L'ALCORA	Llan	778 LLANERA DE RANES
Orp	758 ORPESA	Bpa	779 BENIOPA
TrV	759 <u>TERESA DE VIVER</u>	Moix	780 MOIXENT
Azu	760 <u>AZUÉBAR</u>	Biar	781 BIAR
Aín	761 AÍN	Bllob	782 BENILLOBA
Monc	762 MONCOFA	Blí	783 BENIALÍ
Adz	763 <u>ADEMUZ</u>	Calp	784 CALP
Tuéj	764 <u>TUÉJAR</u>	Pin	785 EL PINÓS
Cnos	765 CASINOS	Mon	786 <u>MONFORTE</u>
Mar	766 <u>MARINES</u>	Camp	787 EL CAMPELLO
Caud	767 <u>CAUDETE</u>	Cr	788 CREVILLEN
Ped	768 PEDRALBA	Dol	789 <u>DOLORES</u>
Raf	769 RAFELBUNYOL	Gua	790 GUARDAMAR
Qua	770 QUART DE POBLET		

TAULA DE FOTOGRAFIES, MAPES I QUADRES

Fotografies: MONUMENT ALS MISTOS. Al fons: Pavelló de la República (CEH) de Barcelona, depòsit del Fons "M. Sanchis Guarner", on es conserva actualment part de l'ALPI.....	78
Mapa: Data enquestes ALPI.....	97
Mapa Itinerari i temporalització de les enquestes de l'ALPI.....	100
Mapa 5 (ALPI, 1962): Colaboradores de encuesta.....	105
Mapa 1 (ALPI, 1962): Lugares estudiados.....	121
Mapa 2 (ALPI, 1962): Denominación del lugar.....	122
Quadre: Nombre d'habitants l'any de les enquestes de l'ALPI.....	143
Quadre: Quantitat d'informants (per edat).....	148
Quadre: Oficis dels informadors de l'ALPI.....	151
Quadre: Lloc de naixença dels pares de l'informant.....	153
Quadre: Referències al subjecte enquestat.....	170
Fotografies	
M. SANCHIS GUARNER, FRANCESC DE B. MOLL I LORENZO RODRÍGUEZ CASTELLANO. Tres "atlàntics" (treballadors de l'ALPI) en excursió d'enquesta dialectològica per terres d'Extremadura: Hi manca el qui "tirava la foto", Aurelio M. Espinosa.....	188
TOMÁS NAVARRO TOMÁS. Responsable directe de la Fonètica detallística de l'ALPI.....	188
Fotografia: CENTRE D'ESTUDIS HISTÒRICS INTERNACIONALS. Carrer Brusi, 61, Barcelona. Ací estaven els materials del FMSG, que incloïen part de l'ALPI, abans de passar al Pavelló de la República.....	(Apèndix I)
Mapa, <i>Introducció</i> DCVB, Mapa dels Dominis de la Llengua Catalana.....	427
Fotocòpies originals de Sanchis Guarner: <i>Els pobles valencians parlen els uns dels altres</i> , referits a la transcripció fonètica del nom dels pobles de la Costera i de la Vall d'Albaida.....	597
Quadre: Contrast diacrònic de les enquestes de l'ALPI i l'actualitat en tres pobles.....	949
Fotografia: Manuel Sanchis Guarner i Francesc de B. Moll.....	1533
Mapes: Alguns mapes de l'ALCV i de l'ALDC.....	1534
Mapes de l'ALDC	
Localitats (coincidències amb l'ALPI).....	1535
2001 LA MENTIDA: Mentida / Mentira.....	1536
176 TARTAMUT: Quec / Tartamut.....	1537
1 EL CAP: Torbes de cap 'rodaments de cap'.....	1538
202 ELS ENAGOS: Viso / Brial.....	1539
Mapes de l'ALCV	
Pobles (coincidències amb l'ALPI).....	1534
Garrofera.....	1540
Sutja.....	1541
Dacsa.....	1542

JUSTIFICACIÓ

“Tinc un material molt valuós, que m’estime molt. M’agradaria que l’estudies”. Aquestes eren les paraules que el Dr. Emili Casanova ens va brindar quan vam acabar la carrera de Filologia i volíem endinsar-nos en estudis d’investigació. I aquesta va ser una de les nostres primeres il·lusions en el món de la recerca filològica: traure a la llum informació inèdita i fer-ne unes valoracions.

Efectivament es tractava d’unes fotocòpies, que el Dr. Casanova havia aconseguit¹, d’una part del material inèdit que Sanchis Guarner i F. de B. Moll van recollir al País Valencià per a l’ALPI. La procedència, no me la va revelar mai. Però finalment vam poder aconseguir les fotocòpies que hi faltaven per tal de completar tot el material valencià de l’ALPI.

Ens hi vam capficar tot d’una: primerament intentàrem “desxifrar” exactament el que hi transcrivien Francesc de Borja Moll i Manuel Sanchis Guarner, els autors d’aquelles enquestes realitzades al País Valencià majoritàriament el 1934 (pobles castellanoparlants) i el 1935 (pobles valencianoparlants). Diem “desxifrar” perquè a primera vista semblava que no s’entenia res, ja que els símbols utilitzats no són exactament els que aprén un estudiant de Filologia amb el famós *Manual* de T. Navarro Tomás, sinó que hi havia una gran gamma de matisos que amb el temps vam poder descriure i entendre². Estem segurs, a més, que el lector seguirà la presentació dels originals de Sanchis o de Moll que hem inclòs a peu de pàgina en l’edició³.

Cinc anys arrere vam presentar a la comunitat investigadora un treball inèdit en el qual presentava el lèxic arreplegat arreu de les terres valencianes (incloses les castellanoparlants) que figurava a l’ALPI⁴. D’una banda vam elaborar uns criteris de transcripció gràfica -en aquelles circumstàncies pensàvem que l’interès de l’ALPI podria ser només lèxic i no fonètic-; d’altra banda vam fer un recull d’aquells mots en una llista alfabètica que remetia al concepte del qüestionari que havia escollit per a l’estudi (el lèxic). Havíem deixat per a més endavant, però, el qüestionari fonètic.

¹ CASANOVA (1998: 446, nota 2).

² La dificultat de les transcripcions fonètiques de Sanchis i Moll és fruit de l’aprenentatge dels investigadors amb el mestre de Fonètica Tomás Navarro Tomás, qui els havia ensinistrat en un curset intensiu a Madrid, que va durar una setmana. I no ho diem de bades. Consulteu-ne l’eix cronològic de la història de l’ALPI.

³ Apartat 3.5.

⁴ GARCIA PERALES (1995).

En el moment de redactar aquestes línies (any 2000) les enquestes de l'ALPI de la zona valencianoparlant compleixen 65 anys. Permeteu-nos el bon humor de pensar que abans de la jubilació definitiva de l'ALPI, hem aconseguit -malgrat les grans dificultats sobretot de tipus informàtic- que veja la llum la totalitat de respostes que unes 82 persones de 46 pobles enquestats oferiren als nostres investigadors (a més d'altres col·laboradors anònims).

En les pàgines següents es podrà consultar una edició crítica, fidel i definitiva de l'ALPI valencià: crítica per tal com hem triat una opció de lectura (la transcripció gràfica per a la Morfologia, el Lèxic i l'Etnografia, i la transcripció fonètica per a l'apartat de Fonètica)⁵; fidel perquè, tot i que manipulem (transcrivim) el text que llegim, no es perd mai el fil de l'esperit que va inspirar el projecte: recollir el lèxic "malaltís" que desapareix gradualment arreu de les terres de la Península Ibèrica. I definitiva, ja que a partir d'aquests moments qualsevol estudi filològic que es faça sobre el valencià haurà de consultar el lèxic de l'ALPI, el valencià de fa més de cinquanta anys.

Finalment, tot i que hem inclòs un intent d'estudi d'alguns mots valencians de l'ALPI, deixem aquest treball obert per a un futur pròxim.

Etapes de la realització del present treball

Ja hem dit que el primer objectiu era entendre l'esperit de les transcripcions minucioses dels nostres filòlegs experts. Això no obstant, els nostres coneixements de Fonètica eren els adquirits durant la carrera: explicacions dels professors, bibliografia mínima, ampliació bibliogràfica per tal d'aprofundir-hi... Però mai no ens havíem enfrontat amb una gamma tan variada d'al·lòfons com la que conté l'ALPI.

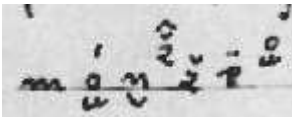
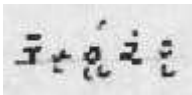
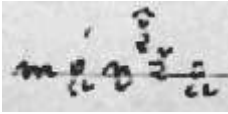
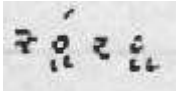
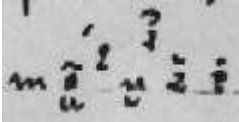
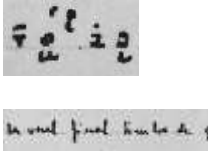
Així és, i ben bé que podem donar-ne fe: tothom coneix que hi ha vocals obertes i tancades; que en el català de Barcelona i el de València les obertures de les *ee* i les *oo* no són exactament iguals, com tampoc no ho són en castellà (quan ens explicaven que la *e* en contacte amb una vibrant múltiple esdevenia *e* oberta, per exemple); que les obertures de les vocals franceses (o les pròpies castellanen) no eren com les catalanes; etc. El grau d'obertura de les vocals *e* i *o* en l'ALPI, però, sobrepassa totes aquestes explicacions.

⁵ Insistim en el caràcter crític de la nostra edició i cartografia dels materials de l'ALPI: d'una banda l'edició comporta una visió concreta, la que nosaltres considerem més clara per a entendre els materials -fonètics- de l'ALPI; d'altra banda el mapa que completen l'edició són fruit de l'elaboració del material editat, és a dir, una proposta de lectura (per fenòmens lingüístics -QI- i per vocabulari -QII-).

Haviem estudiat que l'harmonia vocàlica consistia en una mena d'assimilació del grau d'obertura de la vocal tònica a la vocal *-a* final, i així enteníem que es pronunciava *terra* [tér̥ɛ] i *horta* [órt̥ɔ], amb dues vocals obertes finals. I la gent que “patim” aquest fenomen⁶, entre els quals ens incloem, no acabàvem de creure'ns-ho, però com que s'explica a classe i als llibres...

Ara, però, amb l'ALPI al davant, podem comprendre molt millor aquest fenomen, i creiem que ha pagat la pena d'estudiar-ho, que els fenòmens fonètics són molt diferents als fenòmens fonològics, i sembla que aquests han estat l'objecte d'estudi de les disciplines de la llicenciatura. Ben sabut és que la Fonètica havia estat tractada des de l'escola de Saussure com a disciplina gens regular, que s'escapava de l'estudi científic, i que per tant no podia ser objecte de cap sistematització com sí que ho feia la Fonologia. L'ALPI, mirat així, és eminentment parla i no llengua.

Doncs va ser el fenomen de l'HARMONIA VOCÀLICA precisament el primer element que ens va sorprendre i ens va obrir els ulls a una possible utilització del material fonètic de l'ALPI d'una manera més acurada. En efecte, quan vam comparar les harmonies vocàliques de Llanera de Ranes, Moixent i altres pobles ens vam adonar de seguida que el grau d'obertura de la vocal final no era el mateix, i les transcripcions d'aquest so final es multiplicaven. Exemplifiquem⁷:

	152 MONJA	167 ROSA
Llanera		
Moixent		
Vistabella		

⁶ Diem “patim” precisament perquè sembla que els usos formals de la llengua no consideren adequada la pronúncia de l'harmonia vocàlica. Així ho va prescriure l'IEC en la seua *Proposta per a un estàndard de la llengua catalana* (Fonètica: 1990; Morfologia: 1992). Igualment el *Manual* de J. Lacreu (1990).

⁷ Açò només és una mostra. Hi ha exemples ben variats, i en trobareu una bona mostra en la descripció fonètica del valencià segons l'ALPI (2.7.).

A partir d'aleshores vam haver d'esmerçar més temps que no esperàvem per tal d'endevinar la transcripció adient que hi aniria bé. En el primer treball que vam presentar com a Memòria de Llicenciatura no vam recollir aquelles minuciositats de l'harmonia vocàlica, i ens limitàvem simplement a transcriure per exemple <ròjò>. Ara, però, hem recuperat aquells símbols que marquen l'incipient canvi lingüístic amb l'aplicació de les noves tecnologies. Així, a peu de pàgina figura el segment exacte de la transcripció de l'original de Moll o Sanchis que hem escanejat.

L'any 1995 vam aconseguir acabar la transcripció de les enquestes del Quadern II de Lèxic i Etnografia i vam bandejar les de Fonètica. Aquesta Memòria de Llicenciatura es presentava, sota la direcció del Dr. Casanova, amb una Introducció comparativa de la metodologia dels principals atlas de la Romània, amb alguna crítica a la bibliografia que tractava l'ALPI. En definitiva semblava que el projecte quedava ací, amb una aportació d'un Diccionari-ALPI. Això no obstant, esperonat pel Dr. Casanova i per l'ansietat de comprovar-ho tot i de no deixar res per veure, vam voler continuar el *rescat* del material que ara per ara està a punt de jubilar-se, com hem dit.

Si Sanchis i Moll van tenir un curset accelerat de Fonètica per a recollir les dades de camp, nosaltres vam haver d'aprendre més informàtica d'una manera autodidacta, per tal d'editar aquell material. I no és fruit d'uns mesos, sinó d'anys provant la millor manera de llegir el material.

La manera amb què ara i ací tenim uns documents inèdits és la manera amb què retem homenatge a Sanchis i a Moll⁸, ja que sense ells (i l'equip que formaven al darrere, des del CSIC de Madrid), no hauríem pogut consultar la riquesa lingüística dels diferents camps semàntics que presentava les nostres terres abans del desenvolupament industrial i de l'entrada dels mitjans de comunicació, que tendeixen a homogeneïtzar-ho tot.

Presentem, doncs, l'aplicació de les noves tecnologies a l'ALPI:

- Edició en forma de taules, com una mena de base de dades.
- Mapes: representació il·lustrativa en forma de colors.
- Ús de l'escàner (ALPI digital): comprovació de la proposta de transcripció que hem preferit.

⁸ Precisament enguany, 2001, fa vint anys de la mort de Sanchis. I l'any que ve, 2002, és el quaranta aniversari de l'únic volum publicat de l'ALPI.

1. PRESENTACIÓ DE L'ALPI

1.1. HISTÒRIA DE L'ALPI

L'ALPI hagué de viure, per espai de més de trenta anys, una història molt complicada

BADIA (1976: 153)

Aquestes paraules del professor Badia són ben il·lustratives a l'hora d'escometre l'estudi de les vicissituds per què va haver de passar un projecte de les magnituds de l'ALPI. Efectivament, la història de l'ALPI és molt complexa. Es pot considerar la història d'un projecte truncat, d'un projecte que pretenia descobrir l'articulació dialectal de les tres llengües romàniques peninsulars (castellà, català, portugués). Va ser concebut pel Centro de Estudios Históricos (CEH) de Madrid, sota la direcció de Menéndez Pidal, qui, fatigat per tants projectes que duia entre mans, va confiar la tasca a Tomás Navarro Tomás. Després d'un curset intensiu de transcripció Fonètica a un grup d'investigadors, dirigit pel mateix Navarro, cap als anys 30 van començar sistemàticament les enquestes per la Península Ibèrica.

Però la Guerra Civil espanyola va tallar la continuació del gran projecte concebut per l'Escola Espanyola: l'any 1936 es van interrompre les enquestes i no va ser fins el 1947 que es reprengueren. L'any 1952 s'acabaven les del domini català i l'any 1956 les del portugués. El material de l'ALPI, doncs, no és sincrònic com pretenia M. Pidal: pràcticament el 90% de les enquestes de l'ALPI van ser dutes a terme ininterrompudament entre 1930 i 1936. Per això aquesta obra monumental hauria de ser estudiada com una obra de preguerra⁹.

Tomás Navarro, qui s'havia endut les enquestes de preguerra a Nova York, les va tornar al CSIC (antic CEH) per mans de Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano, amb instruccions precises per a la publicació de l'ALPI. I així, efectivament, per mitjà d'un treball coordinat per Sanchis Guarner, l'any 1962 eixien a la llum 75 mapes corresponents al Volum I (Fonètica). Per raons econòmiques, però, no es van publicar més volums, fins que ara, després d'haver complit els 65 anys des que es van fer les enquestes, nosaltres editem i cartografiem el material corresponent a la zona del País Valencià.

⁹ Catalán (1974):

“Aunque el ALPI haya comenzado a ser editado en los años 60, fundamentalmente pertenece al período de la preguerra, y en ese contexto temporal debemos estudiarlo”.

1.1.1. EIX CRONOLÒGIC

Tot seguit presentem en forma de quadre cronològic tots els fets que van marcar el desenvolupament històric de l'ALPI. Hi adjuntem igualment aquelles dades bibliogràfiques que contribueixen a un millor coneixement de la història del projecte, bé siga completant-ne alguns punts foscos, bé aportant informació que no coincideix exactament amb el que altres autors havien escrit a propòsit de l'ALPI.¹⁰

ANY	Circumstància	Explicació
1902	Comença la publicació de l'ALF.	Jules Gilliéron reacciona contra els postulats dels neogramàtics qui consideraven que el canvi lingüístic obeïa a unes lleis inflexibles i rectilínies, sense excepcions, i menyspreaven el dialecte. Fou així com aparegué l'ALF entre 1902 i 1908 ¹¹ , les enquestes del qual van ser dutes a terme per E. Edmont entre 1897 i 1901.
1906	M. Pidal estudia el dialecte lleonés¹².	M. Pidal ja tenia en ment la confecció d'un Atlas lingüístic espanyol (Rodríguez Castellano : 1952)

¹⁰ Encara que citem diversos autors, per a entendre què és i per quines vicissituds ha hagut de passar l'ALPI hauríem de consultar bàsicament aquests treballs específics que se n'ocupen: SANCHIS (1953), CATALÁN (1974: 88-95 i 244 i ss.), NAVARRO TOMÁS (1975) i R. CASTELLANO (1952). Igualment la *Introducción* al Volum I de 1962.

¹¹ Segons Ortiz Bordallo (1994) l'ALF és de 1902-1910. El Dr. David Heap, qui ha realitzat la tesi doctoral sobre un aspecte de l'ALF, ens precisava que les enquestes de l'ALF foren dutes a terme entre el 1896 i el 1900, i que la publicació és de 1902-1908 (París, Champion, sense autor explícit), i la reimpressió a Bolonya (sense data, però se sol citar 1960).

¹² MENÉNDEZ PIDAL, R. (1990): *El dialecto leonés*, Diputación Provincial de León, León.

ANY	Circumstància	Explicació
1907	Fundació del CEH de Madrid.	Arran de la fundació del Centro de Estudios Históricos (CEH), M. Pidal, el seu director, encomana a T. Navarro Tomás la confecció d'un atlas ¹³ .
1912	Projecte frustrat d'un Atlas lingüístic hispànic (B. Schädel).	B. Schädel comença per encàrrec del Seminari de llengües romàniques d'Hamburg, a preparar un Atlas lingüístic per als dominis de la Península Ibèrica i part de l'Amèrica central i meridional. Tal projecte no es va dur mai a terme.
1914	El Projecte ALPI té ja línies definides.	"En 1914 quedaron ya definidas las líneas generales del proyectado atlas" (Navarro: 1975)
1921	Moll viatja amb Mn. Alcover per la Catalunya occidental.	En parlar de F. de B. Moll, Veny (1996) cita: "als divuit anys ja havia recorregut, com a 'viatger de mots', segons l'expressió de Mn. Alcover, i en qualitat d'enquestador dialectal, cinquanta-dues poblacions catalanes i valencianes, des del Pallars fins a l'Horta d'Alacant; el viatge va durar més de cinc mesos de l'any 1921 i el va fer en condicions a voltes d'extrema dursa".
1922	Denegació d'ajuda a Griera.	Deneguen una ajuda a Mn. Griera (autor de l'ALC) per tal de dur a terme un Atlas lingüístic d'Espanya.
1923	Comença a publicar-se l'ALC (Griera).	ALC (1923-1936)

¹³ Segons la *Introducción* de l'ALPI és el CEH qui va encarregar aquest projecte a M. Pidal.

ANY	Circumstància	Explicació
1923	RFE, X (1923), 112: el CEH anuncia el propòsit de fer l'ALPI.	<p>Badia (1953: 24) diu que aquesta notícia pertany a la RFE del 1932. Interpretem que Badia s'equivoca de data, ja que hem consultat directament la RFE. Així mateix, altres investigadors citen la data correcta¹⁴.</p> <p>Després de llegir les 15 línies de què consta aquesta citació podem resumir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La Sección de Filología del CEH, sota direcció de M. Pidal, ja havia començat a fer "excursiones preparatorias" per les zones del castellà. - La confecció immediata de l'ALPI ha estat confiada a T. Navarro Tomás.
1925	Comencen els preparatius del qüestionari de l'ALPI.	<p>Segons I. Jordan¹⁵ (1967:449):</p> <p>"En 1925 se comenzaron las tareas de preparar el cuestionario. Amado Alonso participó activamente en su elaboración, y en 1931 se comenzaron las encuestas preliminares. En 1931 el trabajo se hizo sistemático hasta que la guerra civil interrumpió - en 1936- las tareas. Reanudadas éstas en 1947, se consideraron terminadas en 1954".</p>
1928	Comença la publicació de l'AIS.	AIS (1928-40), K. Jaberg i J. Jud, mètode "paraules i coses".

¹⁴ Cfr. D. Catalán (1974: 90), V. García de Diego (1962, ressenya de l'ALPI).

¹⁵ Sempre que citem I. Jordan (1967) ens referim a l'edició reelaborada per M. Alvar.

ANY	Circumstància	Explicació
1928	Congrés Internacional de Lingüística (la Haia).	<p>En aquest congrés s'advertia de la pèrdua de formes lingüístiques i de tradicions amb el pas del temps. Per tant, calia actuar amb urgència i recollir el parlar viu de cada zona.</p> <p>Es decideix adreçar-se a la Societat de les Nacions, perquè mitjançant la seua Comissió de Cooperació Intel·lectual recomanara als governs de cada país aquell recull urgent (Sanchis: 1953; R. Castellano: 1952; Badia: 1953).</p> <p>Aquesta crida va ser acollida a Espanya per la Junta de Relaciones Culturales del Ministerio de Estado, qui des d'un principi va subvencionar el projecte juntament amb la Junta para Ampliacion de Estudios, per tal que el CEH duguera avant les tasques de l'Atlas lingüístic (R. Castellano: 1952)</p>
1929	S'activen els treballs preparatoris per a l'ALPI.	Açò fou possible gràcies a una subvenció de la Junta de Relaciones Culturales.
1930	RFE, XVII (1930): s'informa d'un curs de Fonètica dut a terme per T. Navarro.	<p>Badia (1953): Aquesta és l'única informació sobre l'ALPI que va aparèixer a la RFE entre 1928 i 1936. Tot i que les enquestes van anar avant, no se n'informava de cap manera sobre el projecte ALPI.</p> <p>Eren excepcions alguns treballs dialectològics que nomenaven l'ALPI de passada, tot i que van utilitzar-ne els materials per a la seua redacció¹⁶.</p> <p>També era excepció la nota que Espinosa va presentar a Bordeus el 1934, al IV Congrés Internacional de Lingüística Romànica.</p>

¹⁶ Badia en cita només quatre per no fer-ho llarg: NAVARRO TOMÁS, T., ESPINOSA, A. M. (fill), i RODRÍGUEZ-CASTELLANO, L. (1933): "La frontera del andaluz", RFE, XX; SANCHIS GUARNER, Manuel (1936): "Extensión y vitalidad del dialecto valenciano 'apitxat'", RFE, 1936, XXIII, 45-82; ESPINOSA, A. M., RODRÍGUEZ CASTELLANO, L. (1949): "La aspiración de la *h* en el sur y oeste de España", dins RFE, XXXIII; SANCHIS GUARNER, Manuel (1949): "Noticia del habla de Aguaviva de Aragón", RFE, XXXIII, pàgs. 15-65.

ANY	Circumstància	Explicació
1930	S'imprimeixen els quaderns d'enquesta de l'ALPI .	(R. Castellano: 1952; Badia: 1953) Els qüestionaris de l'ALPI eren els següents: Quadern I, Quadern IIE i Quadern IIG (reduït del IIE) ¹⁷ .
1931	Comencen i se sistematitzen les enquestes preliminars de l'ALPI.	Aquesta afirmació correspon a I. Jordan (1967)... (vg. citació referida a l'any 1925)

¹⁷ Sanchis (1953) reprotxa que no és certa l'afirmació de M. Alvar (1951) quan diu que el Quadern IIE de l'ALPI no es va publicar fins el 1947. Sanchis aclareix que la publicació del QIIE el 1947 no és més que una reedició, ja que en un principi es duia pensat utilitzar més el QIIG (reduït), fet que no es va complir.

ANY	Circumstància	Explicació
1930-31	Comencen les excursions sistemàtiques de l'ALPI.	<p>Sanchis (1953): “Tras diversos tanteos, comenzaron en 1930 las excursiones sistemáticas”</p> <p>Introducción (1962): “Hasta la primavera de 1931 no pudieron ser iniciadas sistemáticamente las encuestas, pero desde entonces fueron realizadas por diversos equipos sin interrupción, hasta el verano de 1936”.</p> <p>Navarro (1975): “Se iniciaron las encuestas en 1931 en los lugares de Rascafría y Torrelaguna, de la provincia de Madrid, con visita de conjunto del grupo de investigadores...”</p> <p>R. Castellano (1952): “Después de unos viajes de tanteo realizados por N. Tomás con algunos de sus alumnos en 1931 a través de la provincia de Madrid, se comenzó en firme la tarea de recoger materiales en el año de 1932”</p> <p>Badia (1953: 24): “començaren les enquestes el mateix any [1930], previs diversos tempteigs (segons M. Sanchis Guarnier), o aquestes no començaren en ferm fins el 1932, després d’unes sortides preparatòries efectuades el 1931 (segons Rodríguez-Castellano)”. Badia dóna la raó a Sanchis, al·legant una carta de T. Navarro en la qual afirma que les enquestes es realitzaren entre 1930 i 1936.</p> <p>Catalán (1974): “entre 1930 y 1936, A. M. Espinosa (hijo) y L. Rodríguez Castellano [...] llevaron a cabo la mayoría de las encuestas”.</p> <p>V. García de Diego (1962): “Desde 1931 estaban terminados los trabajos en la mayoría de los sectores peninsulares, muy avanzadas los del catalán e iniciados los del portugués en 1936, cuando estalló la guerra civil española”</p> <p>Montes Giraldo (1970): “se pone en marcha con las encuestas realizadas entre 1931-36, encuestas que fueron interrumpidas por la guerra cuando ya se había recolectado el 90% del material”</p>

ANY	Circumstància	Explicació
1932	Primera enquesta duta a terme al País Valencià.	L. Rodríguez Castellano i A. M. Espinosa (Jr.) dugueren a terme l'enquesta de Dolores (Alacant) al desembre de 1932 ¹⁸ .
1933	F. de B. Moll coneix Sanchis Guarnier a Madrid.	Primavera de 1933: canvi de rumb en la vida de F. de B. arran d'un fortuït viatge a Madrid, on coneix Sanchis Guarnier. Amb ell compartiria les enquestes de l'ALPI del domini lingüístic català (Moll : 1970)

¹⁸ Possiblement perquè la mateixa setmana aquests mateixos investigadors duen a terme les enquestes dels pobles murcians de l'ALPI: Ricote (2 i 3 de desembre de 1932), Caudete (12-13 desembre) i La Fuente del Pino (14 desembre).

Així mateix, durant un cap de setmana, dies 10 i 11 de desembre, dugueren a terme les enquestes de l'ALPI a Monforte del Cid, també al País Valencià.

ANY	Circumstància	Explicació
1934	Curset intensiu de Fonètica (del 5 al 25 d'abril) ¹⁹ .	<p>Segons Moll²⁰ (1970): Entre el 5 d'abril i el 25 d'abril de 1934 T. Navarro Tomás imparteix un curset preparatori per a les enquestes de l'ALPI.</p> <p>Hi assisteixen M. Sanchis Guarner, F. de B. Moll, Aurelio M. Espinosa (júnior), Lorenzo Rodríguez Castellano (aquests dos ja havien començat a fer enquestes per a l'ALPI en l'àrea de llengua castellana²¹) i Aníbal Otero.</p> <p>Segons Sanchis (1953: 33) hi assistiren a més Rodrigo de Sá Nogueira i Armando Nobre de Gusmão²².</p> <p>Igualment, V. García de Diego (RDTP, XVIII, 1962) afirma: “fueron adiestrados los colaboradores de encuesta: D. Aurelio M. Espinosa (hijo), D. Rodrigo de Sá Nogueira, D. Lorenzo Rodríguez Castellano, D. Manuel Sanchís Guarner, D. Aníbal Otero, D. Francisco de B. Moll y D. Armando Nobre de Gusmão”.</p> <p>La Introducción també cita els set investigadors.</p> <p>El mestre fonetista havia previst que el curset duraria uns mesos, però al cap de vint dies “va considerar suficient la compenetració de l'equip” i els envia a fer enquestes²³.</p> <p>La primera es va dur a terme al poble de Cebolla i la segona a Lagartera. Hi anaren Sanchis, Moll, R. Castellano i Espinosa.</p> <p>Badia (1953) diu que la notícia que apareix a la RFE, XVII (1930) deu referir-se al curset d'ensinistrament dels recol·lectors de l'ALPI, tot i que aquesta no ho explicita.</p> <p>Catalán (1974) diu: “en 1929, Navarro adiestró a siete encuestadores”</p>

¹⁹ Segons Sanchis (1953: 33) no va ser un únic curset, sinó diversos. Igualment, del que diu Sanchis en aquesta obra es desprèn que aquest curset va ser dut a terme el 1930 o abans. Ídem si llegim la *Introducción*.

²⁰ Igualment, en la *Introducción* del DCVB Moll escriu:

“Els anys 1934 i 1935 van tenir singular importància dins la meua vida, perquè, després de seguir un curset intensiu de fonètica i dialectologia espanyoles donat pel professor Tomás Navarro en el Centro de Estudios Históricos de Madrid, vaig iniciar la meua col·laboració a la replega de materials per a l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica* i vaig fer, altra vegada, llargs viatges d'enquesta pels territoris de llengua catalana en companyia del filòleg valencià Manuel

ANY	Circumstància	Explicació
1934	Primeres enquestes del català.	Del 27 de juny al 21 de juliol: Primeres enquestes dutes a terme al domini lingüístic català. Fou a la regió nord de la Catalunya occidental (Moll, 1970: 290)
1934	ENQUESTES DE L'ALPI ALS POBLES CASTELLANOPARLANTS DEL PAÍS VALENCIÀ..	<p>Excepte les enquestes de Monforte i Dolores (dutes a terme el 1932) i la d'Ademuz (abril de 1935), la resta d'enquestes de l'ALPI dels pobles castellanoparlants del País Valencià (amb un total de 14 punts) es van dur a terme íntegrament en plena tardor de 1934.</p> <p>Sanchis i R. Castellano començaren al poble de Godelleta (l'últim cap de setmana del mes de setembre, dies 29 i 30), i acabaren a Teresa de Viver (finals d'octubre). Feren un total d'11 pobles.</p>
1935	ENQUESTES DE L'ALPI ALS POBLES VALENCIANOPARLANTS.	Començaren a Torís i Polinyà (finals d'agost), i continuaren amb 13 pobles al setembre (a més de l'enquesta d'Énguera, del dia 9), 8 a l'octubre i 3 al novembre de 1935. L'última enquesta duta a terme va ser la de la P. de Benifassà (6 i 7 de novembre de 1935).

Sanchis Guarnier. Aquells viatges reforçaren la meua base dialectològica i em permeteren de conèixer aspectes nous de la llengua viva, que, naturalment, eren utilíssims per a la part del Diccionari que em quedava per redactar”.

²¹ Aquest fet també és constatat en R. Castellano (1952): “Simultáneamente a estos trabajos, el Sr. Navarro preparaba en el Centro de Estudios Históricos a otros colaboradores con objeto de que se encargasen de las <<encuestas>> en las zonas de habla catalana y gallego-portuguesa”. D'aquesta afirmació, fins i tot podríem extraure la conclusió que R. Castellano i Espinosa no van assistir al cursset d'ensinistrament.

²² Moll (1970: 286): “Aníbal Otero i un col·lega portuguès farien les de Portugal i Galícia”. Aquesta afirmació està abans d'aquella altra: “Aquestes lliçons, dirigides per Navarro, eren seguides pels enquestadors de l'Atlas que ja he anomenat -Espinosa, Otero, Rodríguez Castellano, Sanchis i jo- i per Jacinto Vallelado, jove que s'especialitzava en fonètica i que havia d'arribar a ser un professor d'espanyol molt acreditat...”.

Podem interpretar, doncs, que en aquesta segona citació Moll va oblidar anomenar aquell “colega portugués”, que molt probablement es tracta de Nogueira o de Gusmão.

Vegeu els detalls a propòsit del cursset d'ensinistrament fonètic que conta Moll (1970: 286-288)

²³ Aquesta informació, extreta de Moll (1970), contrasta amb la del mateix Navarro (1975): “Las tres parejas pasaron por un largo e intenso período de sistemáticos ejercicios de transcripción fonética, hasta conseguir efectiva y regular uniformidad de análisis...”. Sembla, per tant, que Navarro vulga deixar constància que la preparació en el cursset de fonètica va ser molt dura i exhaustiva, però deixa el dubte de si va ser “largo” aquell període.

ANY	Circumstància	Explicació
1935	Enquestes a l'àmbit lingüístic català.	Dues etapes d'enquestes de l'ALPI al domini català (Moll: 1975): 1. Balears (mes de gener) 2. País Valencià ²⁴ (agost, setembre, octubre)

²⁴ Sembla que Moll (1970) s'equivoca quan diu que la segona embranzida de les enquestes de l'ALPI l'any 1935 “durà més de dos mesos, del 15 d'agost fins ben entrat el mes d'octubre, i recorregüem el País Valencià”. Segons les enquestes originals dutes a terme al País Valencià, objecte de la present tesi doctoral, Sanchis i Moll van visitar els pobles valencianoparlants entre finals d'agost i principis de novembre. La primera enquesta del valencià és la de Torís, duta a terme el 29 d'agost de 1935. No hi ha, doncs, cap enquesta de cap poble valencianoparlant abans d'aquesta data, i no s'explica per què Moll és tan exacte nomenant aquell 15 d'agost. L'última enquesta fou la de la Pobra de Benifassà, duta a terme el 6 i 7 de novembre de 1935.

També és imprecisa la data d'enquesta prevista per a Benilloba, citada igualment per Moll (1970): l'11 d'octubre de 1935, dia en què van perdre el Ford amb que Sanchis i ell mateix viatjaven. Va ser un accident, ocorregut poc abans d'arribar a Benilloba, quan van parar perquè Sanchis fera una necessitat biològica, i com que Moll no en sabia res, de conduir vehicles, no va saber aturar el cotxe a temps i va fer “dues tombarelles i quedava amb les rodes per amunt”. Moll contava el succés a un llaurador, qui molt irònic va exclamar “Xè! Sí que li haurà costat cara la cagàa!...”

El QI original, dut a terme a Benilloba, està datat el 23 i 24 de setembre de 1935; el QII no du data.

Segons Moll, després del fortuït accident, “en un autobús de línia me'n vaig anar pel mateix camí a fer l'enquesta a Benilloba. Un parell de dies després, essent Sanchis Guarnier a Alcoi, jo hi tornava amb l'autobús públic...”. És a dir, que Moll va passar dues dies sencers a Benilloba, tot sol, fent l'enquesta de l'ALPI.

Creiem que aquest fet explica per què hi ha sis planes (preguntes 350-411) del QI amb lletra de F. de B. Moll. Aquest és l'únic cas de totes les enquestes de l'ALPI del País Valencià en que Moll participa en el Quadern I.

ANY	Circumstància	Explicació
1936	Interrupció de les enquestes de l'ALPI, a causa de la Guerra Civil.	<p>Estat de les enquestes de l'ALPI en el moment d'iniciar-se la guerra:</p> <p>Sanchis (1953): “totalmente concluidas las encuestas en el dominio español, casi listas las del catalán, y en plena ejecución las del portugués”</p> <p>Introducción: diu pràcticament el mateix, però amb els noms dels equips investigadors.</p> <p>Navarro (1975): “En el verano de 1936, cuando estalló la guerra civil, estaba terminada la encuesta de la zona castellana, faltaba sólo unos lugares del norte de Gerona y del Rosellón en la zona catalano-valenciana, se había completado Galicia y se había empezado el estudio de Portugal”</p> <p>R. Castellano (1952): “Al estallar la guerra civil española, en 1936, los trabajos de recogida de materiales se hallaban virtualmente terminados en España, pues solo faltaban unos puntos del norte de Cataluña y cuatro en Asturias”.²⁵</p> <p>Badia (1953): “Quan esclatà la guerra civil, l'any 1936, les enquestes del domini castellà i de Galícia eren pràcticament acabades (mancaven tan sols quatre localitats asturians), i les del català gairebé també (només mancava una franja pirinenca); quant a Portugal, hom havia començat aquell mateix any, i ja hi havia catorze localitats explorades”.²⁶</p> <p>Catalán (1974): “Al estallar la guerra civil española, la recolección de hallaba ya terminada en todo el dominio castellano, así como en los rincones donde aún perviven dialectos leoneses y aragoneses, y muy avanzada en territorio catalán y gallego; sólo el portugués estaba aún sin explorar”.²⁷</p>

²⁵ Igualment, R. Castellano (1952) afirma que les enquestes de Portugal van començar el 1936, i en dos mesos es van poder realitzar enquestes en 14 punts, però aquest mateix anys es van interrompre. L'equip que les va dur a terme estava format per Aníbal Otero i Armando Nobre de Gusmao.

²⁶ Badia (1953) posa de relleu el fet que entre 1936 i 1946 l'ALPI fóra sistemàticament silenciada.

ANY	Circumstància	Explicació
1936	Sanchis Guarner entra en presó, on romandrà fins gener de 1943.	<p>És empresonat (primerament a Salamanca, després a Madrid i finalment al penal de Mont-Olivet a València) i condemnat a 12 anys i un dia de presó.</p> <p>Moll ix en la seua defensa, fet que li comportarà l'alçament d'una "causa sumaríssima" que no es va resoldre fins el 1940 (Moll: 1975).</p>
1936	A. Otero és empresonat acusat d'espionatge.	<p>En el moment d'esclatar la Guerra Civil, A. Otero es trobava fent les enquestes de Portugal per a l'ALPI. Allí va ser detingut i entregat a les autoritats espanyoles, acusat d'espionatge.</p> <p>Gràcies a les gestions de M. Pidal, Otero no va morir afusellat. L'únic delictes, les transcripcions fonètiques de l'ALPI, que varen ser interpretades com a documents d'espionatge escrits amb una clau secreta²⁸.</p>
1938	Comença a ser publicat l'Atlas Lingüístic de Romania (ALR).	<p>És interromput per culpa de la Guerra (1939-45).</p> <p>M. Alvar (1951) en té un estudi. Badia (1953) creu que Alvar descriu la metodologia de l'ALR pensant en la de l'ALPI²⁹.</p>

²⁷ Evidentment, D. Catalán copia malament els articles que cita a peu de pàgina, ja que sembla que les enquestes de Portugal sí que estaven començades l'any 1936.

²⁸ Tal com conta Moll (1975) quan va esclatar la Guerra Civil Aníbal Otero es trobava a Portugal fent les enquestes de l'ALPI. Arran de les acusacions d'espionatge i com que portava uns escrits amb lletres estranyes "carregades de punts, cercles, ganxos, banyes, coes i altres adherències mai vistes", la policia portuguesa el va detenir. El 5 d'agost de 1936 la policia portuguesa el va lliurar a les autoritats militars de Tui (Pontevedra), on va ser empresonat.

Al setembre de 1937 va ser traslladat a l'illa de Sant Simon. Al març de 1939 va ser traslladat a Burgos, i finalment, al gener de 1940 fou traslladat a un penal de Galícia.

Per a més detalls del procés pel qual M. Pidal "va salvar de la mort" A. Otero podeu consultar D. CATALÁN (2001: 192-195). Segons Catalán, M. Pidal va apel·lar diversos personatges de la vida política (fins i tot el representant de Franco a Cuba) amb l'argument que l'ALPI tenia una importància nacional, de la mateixa manera que Itàlia, França o Romania ja havien tingut un projecte d'aquestes característiques. Otero obtingué la llibertat condicional el 22 de maig de 1941, i el 22 d'agost de l'any següent obtingué la definitiva.

²⁹ Exactament Alvar (1951) estudia de l'ALR aquestes qüestions: història del projecte, xarxa de localitats i llur densitat, qüestionari, mètode d'enquesta, informadors i problemes de publicació.

Així mateix, segons Badia (1953), Alvar constata els seus estudis amb investigadors de prestigi (T. Navarro, Pop, Bartoli, Jaberg, Griera...), i acaba amb un panorama desfavorable per veure publicat l'ALPI algun dia a

ANY	Circumstància	Explicació
1939	Acabament de la Guerra Civil. Trasllat de les enquestes de l'ALPI: Madrid, València, Barcelona, (França), Nova York.	Primerament les enquestes de l'ALPI havien estat dipositades al CEH de Madrid, però en esclatar la Guerra es van traslladar primerament a València (1937, segons la <i>Introducción</i>) i després a Barcelona, sempre sota la custòdia de Navarro. En acabar la guerra, Navarro va emigrar a França, i amb ell es va endur els materials de l'ALPI ³⁰ . Finalment Navarro se'ls endugué a Nova York ³¹ .
1940	T. Navarro trasllada els materials de l'ALPI a Nova York.	
1940	Moll envia una carta al penal on encara estava empresonat Otero.	
1940	Constitució del CSIC.	Segons la <i>Introducción</i> “[el CSIC] no tardó en decidir la prosecución del ALPI”
1942	Publicació del NALF, A. Dauzat.	

Espanya, únic país que mancava d'un atlas lingüístic. A més, pensa que els materials recollits abans i després de la Guerra Civil no són homogenis i manquen d'un valor actual, trenta o quaranta anys després del seu començament.

Alvar, que escrivia des de la perspectiva de 1950, acaba informant que els materials de l'ALPI tornaven de Nova York a Espanya. Badia creu que aquesta obra d'Alvar “pot contribuir també a donar el to definitiu a la publicació de l'ALPI”.

³⁰ Aquesta informació és de Sanchis (1953). Navarro (1975) no diu en cap moment que les enquestes de l'ALPI viatjaren mai a França: “En las sucesivas etapas de la evacuación, los trasladé conmigo desde Madrid a Valencia, de Valencia a Barcelona y de Barcelona a Nueva York”. La *Introducción* sí que explicita “a París”. Igualment R. Castellano (1952) també descriu el mateix recorregut de Navarro: Madrid, València, Barcelona i Nova York.

Badia (1953) afirma: “La manca d'informacions i la desorientació entre els erudits sobre els detalls d'aquesta deportació facilitaren falsos rumors que situaven els materials de l'ALPI a diferents llocs, per exemple a l'Argentina, com ho recollí M. de Paiva Boléo [...] Durant la guerra civil, els materials foren custodiats, de primer, als soterranis del mateix CEH, i després duts successivament a València, Barcelona i per fi a Nova York, després de passar per França (Rodríguez-Castellano, Atlas, 293-294)”. Sembla que l'afirmació de Badia en dir que els materials de l'ALPI van passar per França no és de R. Castellano, sinó de Sanchis (1953).

³¹ Rodríguez Castellano (1952) afirma: “los hizo trasladar a Nueva York, donde por espacio de trece años, los custodió con tanto celo y respeto que ni osó él utilizarlos...”, i més avant diu que a finals de 1950 Sanchis i ell mateix anaren a N. York a recollir les enquestes. Segons aquestes dues observacions hauríem de concloure que T. Navarro s'endugué l'ALPI a Nova York el 1934 (13 anys abans que tornara a Espanya).

ANY	Circumstància	Explicació
1942	T. Navarro parla de l'ALPI a Washington.	
1943	Sanchis ix de presó i es trasllada a Mallorca.	Sanchis Guarnier ix de la presó. Al març marxa a Palma de Mallorca, convidat per Moll, per dur a terme el DCBV. Hi col·laborà com a redactor auxiliar ³² . Allí romandrà 16 anys.
1946	Acord entre T. Navarro i el CSIC per a la prosecució de l'ALPI.	Trencament del que Badia (1953) anomena “interregne” per a l'ALPI: acord entre T. Navarro i el CSIC per a continuar el projecte. T. Navarro va considerar que el CSIC era l'organisme que podia continuar les tasques de l'ALPI i va pactar el retorn dels materials a Espanya, de tal manera que ell continuaria sent el director del projecte des de Nova York. L'any següent, 1947, s'acabaven les enquestes del territori espanyol, segons Badia .
1947	Segona edició del QIIE de l'ALPI.	Es fa una segona edició de l'enquesta del Quadern IIE (R. Castellano : 1952). Com que les existències del QIIE es van esgotar, ja que va ser aquest el més utilitzat per comptes del QIIG, va haver de fer-se'n una segona impressió (Sanchis : 1953).

³² Segons el “Resum històric de l'obra del diccionari”, inclòs en la Introducció del DCVB.

ANY	Circumstància	Explicació
1947	Represa de les enquestes de l'ALPI ³³ .	<p>El CSIC (successor de l'antic Centro de Estudios Históricos) encomana a Sanchis l'acabament de les enquestes de l'ALPI³⁴. Ell i Moll³⁵ recorren la zona de Catalunya occidental i septentrional i Andorra. De vegades eren acompanyats de dos filles de Moll.</p> <p>Les enquestes van ser dutes a terme en tres embranzides, ja que Moll no podia deixar de banda l'empresa editorial de Palma.</p> <p>Segons la <i>Introducción</i> Rodríguez Castellano acabava les enquestes de l'ALPI d'Astúries.</p> <p>Segons Catalán (1974) "En 1947 se completaron las encuestas en España (en la Asturias gallega y en Cataluña); en 1952 en Rosellón; en 1953-54 en Portugal"</p> <p>Segons I. Jordan (1967): "reanudadas éstas en 1947, se consideraron terminadas en 1954"</p>
1948	Sanchis Guarner repeteix l'enquesta de l'ALPI a Godelleta i a Anna.	<p>Per cert, Godelleta és el primer poble castellanoparlant de l'ALPI del País Valencià que van visitar Sanchis i R. Castellano. Aquesta primera visita es va produir el 29-30 de setembre de 1934, i ara, el 1948, Sanchis va tornar tot sol.</p>

³³ Les dades de Moll (1970: 93) són imprecises, no sabem si per un descuit del mateix autor o per algun error de datació de les enquestes originals. Així:

"Les darreres enquestes d'aquell any [1947] les férem Sanchis Guarner i jo (sense les meves filles) a la tardor, per terres del País Valencià i sobretot a la zona fronterissa amb terres aragoneses (províncies de Saragossa i Terol)".

No hi ha constància de cap enquesta feta al País Valencià per a l'ALPI posteriorment a l'any 1935 (l'última és la de la Pobla de Benifassà, datada el 6-7 de desembre). Només hi ha una segona enquesta al poble de Godelleta, datada el 28 de juliol de 1948, una segona d'Anna d'un dimecres 8 de desembre d'aquest mateix any, i la de Tuéjar del 5 al 9 d'abril de 1958. Per tant no és cert, tal com afirma Moll, que a la tardor de l'any 1947 es fera cap enquesta al País Valencià.

³⁴ Aquesta informació és la que proporciona Moll (1970). Però segons Sanchis (1953) "encargados por el CSIC, acabamos Moll y yo las encuestas que habían quedado pendientes en Cataluña", o siga, que es tractava una tasca encomanada a dues persones i no a una. Badia (1953) informa que és T. Navarro qui signa un acord amb el CSIC per acabar les enquestes de l'ALPI, tasca duta a terme durant l'any 1947 amb ajudes del CSIC.

³⁵ En la Introducció del DCVB Moll explica que aquell any 1947 va vendre la seua impremta, fet que el va deixar lliure per a "reprendre els viatges d'estudi per a l'Atlas Lingüístic, escriure llibres i donar impuls a l'editorial"

ANY	Circumstància	Explicació
1948	VI Congrés Internacional de Lingüistes (París, 1948).	<p>Badia (1953): continua el silenci sobre l'ALPI en la comunitat investigadora.</p> <p>Willem Pée declara que només pot dir que arran de l'exili de T. Navarro després de la Guerra Civil, sembla que els materials de l'ALPI se'ls va endur ell.</p> <p>Aquest silenci sobre l'ALPI també és denunciat per Pop (1950).</p> <p>Igualment, Catalán (1974: 244) diu que l'ALPI va estar “durante varios decenios en estado de invernación”</p>
1949	Trencament del silenci internacional sobre l'ALPI.	<p>T. Navarro, director de l'obra, trenca el silenci internacional sobre l'ALPI i escriu una lletra amb les característiques bàsiques del projecte.</p> <p>Segons Badia (1953) aquesta nota va ser publicada l'any següent, al llibre de S. Pop (1950), on T. Navarro “exposa sumàriament algunes característiques bàsiques de l'ALPI: història de l'obra, comparació amb altres atles, qüestionaris, col·laboradors, localitats, subjectes”.</p>

ANY	Circumstància	Explicació
1950-51	El material de l'ALPI torna de Nova York a Espanya.	<p>Sanchis (1953): “En el invierno de 1950-51 nos trasladamos a Nueva York Rodríguez Castellano y yo, y recibimos del profesor Navarro, además de los materiales del ALPI, las instrucciones para su elaboración y edición”.</p> <p>Sanchis (1955): “Al finalizar la Guerra española el Prof. Navarro emigró a Nueva York, llevándose consigo los materiales del ALPI, los cuales en 1951 nos entregó a sus antiguos colaboradores L. R. Castellano y yo”.</p> <p>Introducción (1962): “En el otoño de 1950”.</p> <p>Navarro (1975): “En 1951 decidí devolver el ALPI al CSIC”</p> <p>R. Castellano (1952): “Los dos citados colaboradores pudieron hacer este viaje a fines del año 1950, gracias a las eficaces gestiones de D. Ramón Menéndez Pidal, D. Julio Casares y D. Rafael Balbín Lucas”.</p> <p>Badia (1953): “El mateix Consejo, seguint el que s’havia convingut amb Navaro Tomàs, envià a Nova York L. Rodríguez-Castellano i M. Sanchis i Guarnier, durant l’hivern de 1950-51, on reberen del director de l’ALPI, ultra els famosos materials, les instruccions necessàries per a ésser elaborats”.</p> <p>V. García de Diego (1962): “Tras largas vicisitudes, los materiales reunidos, que habían sido depositados en otros países, fueron entregados al fin en 1950 al Patronato <<Menéndez y Pelayo>> del CSIC”.</p> <p>Montes (1970): “Navarro logró salvar este material y llevarlo a Nueva York, de donde lo devolvió a España en 1950 poniéndolo a disposición del CSIC. Se terminaron las encuestas que faltaban, y en 1961³⁶ se pudo publicar el primer tomo de este atlas”</p>

³⁶ 1961 [sic]. És l’únic autor que hem estudiat que confon la data de publicació d’una obra de tanta importància per a la lingüística espanyola com és l’ALPI.

ANY	Circumstància	Explicació
1952	Es duen a terme totes les enquestes del Rosselló.	<p>Sanchis-Moll acaben les enquestes del Rosselló (les últimes que quedaven del domini català) (<i>Introducción</i>).</p> <p>Badia (1953) explica que la inclusió del Rosselló ha sigut un acord de l'Institut Miguel de Cervantes de Filologia Hispànica, per tal que "sense gaire esforç" figurara un dialecte més del català a l'ALPI.</p> <p>Catalán (1974): "en 1952 [se completaron] en Rosellón"</p>
1953	Es reprenen les enquestes de l'ALPI a Portugal.	<p>Gràcies a les gestions de R. Balbín i de M. Pidal amb G. Cordeiro Ramos i L. F. Lindley Cintra, per mitjà d'una col·laboració del Centro de Estudos Filológicos de l'Institut para a Alta Cultura, de Lisboa, s'acabarien les enquestes de Portugal. N. de Gusmão, per raons de salut, va ser substituït per L. F. Lindley Cintra³⁷, formant equip amb Otero.</p> <p>Cintra-Otero acaben quasi totes les enquestes de Portugal entre 1953 i 1954 (<i>Introducción</i>, Catalan 1974: 211, 244³⁸; Badia 1953)</p> <p>Segons Badia (1953): conveni entre M. Pidal i R. Balbín amb G. Cordeiro i L. F. L. Cintra, per tal que el CSIC de Madrid col·laborara amb el Centre d'Estudis Filològics de l'IAC de Lisboa. Durant aquell mateix any, 1953, Sanchis i R. Castellano ja es troben realitzant les llistes de cartografiació dels materials de l'ALPI.</p>
1954	Es poden considerar acabades les enquestes de l'ALPI.	Aquesta afirmació és de I. Jordan (1967). (vg. citació referida a l'any 1925)

³⁷ Segons Rodríguez Castellano (1952), en el moment en què escrivia aquell article faltaven 75 punts de Portugal, i en dos mesos es reprendrien les enquestes, i que N. de Gusmão seria substituït per Cintra, becat per l'IAC de Lisboa. Igualment, segons Catalán (1974): "Pero en el curso de los años 1950 la reactivación de los trabajos del ALPI en Portugal obligó a L. F. Lindley Cintra a abandonar la filología de despacho por la dialectología de campo".

³⁸ Segons Catalán (1974 i també 1989) es pot parlar de dos atles en la zona del gallec-portugués: un anterior a 1936, de Galícia, dut a terme en solitari per Otero; i un altre a Portugal, dut a terme per l'equip Otero i Cintra. Aquests dos investigadors tenien divergències quant a les transcripcions fonètiques. Aquesta circumstància es pot comprovar en una de les observacions del "Proyecto para la cartografía del ALPI" (1957), conservat al Fons Sanchis Guarner. Vegeu-ne la descripció en l'apartat corresponent.

ANY	Circumstància	Explicació
1956	Acabament definitiu de les enquestes de Portugal.	L'equip Sanchis Guarner i L. Cintra acaben definitivament les enquestes de Portugal (<i>Introducción</i>).
1957	Es presenta un Atlas de Portugal i de Galícia.	Iorgu Iordan (1967) informa que el projecte de Paiva Boleo no tingué èxit (pàg. 448), i que aquest investigador, juntament amb Lindley Cintra i Herculano de Carvalho presentaren el 1957 un <i>Projecto de um Atlas Lingüístico-Etnográfico de Portugal e da Galiza</i> (II Colóquio Internacional de Estudos Luso-Brasileiros, Lisboa, 9-15 de septiembre de 1957).
1957	Sanchis és nomenat Redactor cap de l'ALPI.	
1958	Acabament de l'enquesta de Tuéjar.	Sanchis torna tot sol a Tuéjar i sembla que hi repeteix el Quadern I de l'ALPI. És confusa la informació sobre la recollida de dades a Tuéjar. Conservem una enquesta del QII datada el 17-10-34, un inici d'enquesta del QI d'aquest mateix any, i l'enquesta del 5 d'abril de 1958 ³⁹ .
1959	Sanchis deixa Palma i es posa a viure a València.	Sanchis Guarner deixa Palma de Mallorca i torna a viure a València, on havia guanyat la plaça d'institut. Va ser un 16 d'agost quan un grup de gent s'acomiadava d'una persona que tant els havia aportat.

³⁹ Considerem que efectivament l'any 1958 Sanchis Guarner va acudir a Tuéjar davant la imminent publicació de l'ALPI i el fet que no posseïa l'enquesta del QI d'aquesta localitat. Si fóra així, totes les dades que figuren en els manuals, en la bibliografia sobre l'ALPI, etc., cometen un error en afirmar que les enquestes de l'ALPI van ser acabades l'any 1956, amb les enquestes de Portugal. Això no seria cert, ja que hi havia uns punts encara no resolts, com és Tuéjar, on possiblement no es van poder acabar les enquestes l'any corresponent (en aquest cas el 1934).

A més, recordem que al QII de Tuéjar (de 1934) hi havia un fullet solt on Sanchis advertia: "Falta el cuaderno de Fonética de Tuéjar que enviaremos en la próxima remesa".

Sanchis, doncs, sembla que va voler "tapar" aquesta enquesta, encara que sí que està utilitzada en l'edició de l'ALPI 1962. Als apunts que vam poder consultar al Fons Sanchis Guarner, en el resum de les dades sobre els pobles i la data d'enquesta, el mateix Sanchis, en descriure Tuéjar, afirma: "La encuesta tuvo lugar entre los días 5 y 9 de abril de 1958 y fue realizada por M. Sanchis Guarner".

ANY	Circumstància	Explicació
1962	PUBLICACIÓ DE L'ÚNIC VOLUM DE L'ALPI (Volum I, Fonètica).	<p>Es poden consultar les següents ressenyes d'aquest únic volum que va veure la llum:</p> <p>ALVAR, Manuel (1963b): "Atlas lingüístico de la Península Ibérica" (ressenya), dins <i>Archivo de Filología Aragonesa</i> XIV-XV, Saragossa 1963-1964, pàgs. 370-372.</p> <p>BALDINGER, K. (1965): Ressenya al Volum I de l'ALPI, dins <i>Z 81</i>, pàgs. 551-553</p> <p>COLON, G. - LÜDTKE, H. (1965): <i>Vox Romanica</i>, XXIV, pàgs. 323-335 (Ressenya de l'ALPI).</p> <p>PALACIO, A. (1963): <i>Cuadernos Hispánicos</i>, 56, pàgs. 457-461.</p> <p>SCHÜRR, F. (1963): <i>RLiR</i> 27, pàgs. 218-221.</p> <p>GARCÍA DE DIEGO, V. (1962): <i>RDTTrP</i> 18, pàgs. 543-545 (ressenya de l'ALPI)</p>
1970	Enquestes de l'ALPI fetes al valencià de Múrcia (El Carxe i Torre del Rico)	<p>Pel juny de 1970 Sanchis va utilitzar el qüestionari del Quadern I de l'ALPI per a passar enquesta a dos llogarets de Múrcia que parlen valencià: el dia de Sant Joan visitava Raspai (el Carxe), i l'endemà, la Torre del Rico.</p>
1995	Memòria de llicenciatura inèdita: "L'ALPI: edició i estudi del País Valencià".	<p>Recopilació del QII de l'ALPI referit al País Valencià (VAL i CAST), feta per nosaltres mateixos (GARCIA PERALES: 1995).</p>
2001	Continuació de la recuperació de l'ALPI.	<p>El Dr. David Heap (University of Western Ontario), amb qui hem mantingut contacte, continua la investigació de l'ALPI. De moment ha trobat els materials que tenia Rodríguez Castellano (a Oviedo), i només queda aconseguir els d'Otero, que es troben a Santiago de Compostel·la ja localitzats.</p> <p>Esperem prompte l'aparició de la biografia de Sanchis Guarner que prepara Santi Cortés, on apareixerà un capítol dedicat a l'ALPI.</p>

1.1.2. VIDA DE L'ALPI: L'ALPI I EL FONS "MANUEL SANCHIS GUARNER"

La nostra obtenció dels materials de l'ALPI

L'any 1993 començàvem la tasca d'estudiar l'ALPI a partir d'unes fotocòpies que el Dr. Casanova ens havia facilitat⁴⁰. Fruit d'aquest treball eixia a la llum la nostra Memòria de Llicenciatura (1995), amb la publicació dels materials valencians (també els de la zona castellanoparlant) de l'ALPI (per conceptes i alfabèticament), però només els corresponents al segon quadern del qüestionari, o siga, el Quadern II, que tractava únicament el lèxic i algunes qüestions etnogràfiques. El Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) quedava, en principi, en l'oblit, fins que en la present tesi doctoral ens havíem plantejat de presentar exhaustivament tots els materials de l'ALPI del País Valencià.

Ara bé, els quaderns cedits pel Dr. Casanova estaven incomplets: faltaven algunes pàgines soltes i tota l'enquesta del poble d'Anna. Per tant, vam haver d'investigar el parador de les enquestes originals per tal de completar-ne l'edició definitiva.

Arran d'un Homenatge a Josep Giner (Albaida, novembre de 1998) vam conèixer Santi Cortés, encarregat de l'edició de l'*Obra Filològica* de Giner i la persona que estava treballant - encara a hores d'ara- sobre la biografia de M. Sanchis Guarnier. Va ser ell qui ens va guiar fins als originals de l'ALPI a Barcelona⁴¹.

D'aquesta manera fou com pel desembre d'aquell any 1998 vàrem organitzar una visita al parador dels materials de l'ALPI. Primerament vam acudir al carrer Brusi, on hi havia l'antiga seu del Centre d'Estudis Històrics Internacionals, però no hi havia ningú. Fins que ens assabentàrem que havia canviat de lloc⁴².

Allí vam telefonar, i ens van informar del fet que l'ALPI (inclòs al Fons M. Sanchis Guarnier) es trobava al carrer de Brusi encara, i calia demanar-los quina carpeta volíem

⁴⁰ Vg. CASANOVA (1998).

⁴¹ Des d'ací volem donar-li les gràcies per la informació que ens va facilitar, com introductor en la recerca dels materials perduts.

⁴² Exactament, les dades del parador de les enquestes de l'ALPI són les següents: Avinguda Cardenal Vidal i Barraquer, s/n; telèfons 93 4283796 / 93 4285457; fax 93 4279371. L'edifici ocupa l'anomenat Pavelló de la República i es troba al costat del Monument als Mistos (vegeu-ne la fotografia).

exactament. Nosaltres hi vam demanar totes les carpetes que feien referència a l'*Atlas* i el mes de desembre arribàvem al CEH del Pavelló de la República per tal de consultar-les.

No cal dir el gran goig que ens va produir veure els originals de Sanchis Guarner i de Rodríguez Castellano que tenien més de 60 anys. Per fi aconseguíem completar el material de l'ALPI que ens faltava⁴³.

En aquesta visita de 1998 ens van informar del fet que ACPV tenia en depòsit aquestes capsas amb documents de Sanchis Guarner, però que al País Valencià ningú no les volia, i per tant van arribar a Barcelona. No ens van donar més detalls. El que sí que ens van facilitar eren dos documents on hi havia descrit el contingut de les dites capsas. I diem dos document pel fet que hi havia dos fons, segons ells:

a) Fons Manuel Sanchis Guarner / Secció ALPI⁴⁴

b) Arxiu "Acció Cultural del País Valencià"⁴⁵

L'any 2000 vam conèixer la tasca de recerca del Dr. David Heap, de la University of Western Ontario. Després d'haver-nos posat en contacte amb ell, vam poder aconseguir la informació següent: els materials de Barcelona estaven a punt de traslladar-los a Elx. El Dr. Heap ens va facilitar el telèfon de contacte del director de l'arxiu d'Elx on suposadament arribarien els materials.

Fou aleshores quan es va crear una gran confusió per la sort que corrien les enquestes i els documents de l'ALPI. Efectivament, vam poder parlar amb Rafael Navarro, el director de l'arxiu elxà, qui molt amablement ens va assegurar que tot el material de Barcelona es trobava

⁴³ Com a fet anecdòtic hem de dir que durant aquesta visita vam demanar de fotocopiar un material molt concret (pàgines determinades d'algunes enquestes, documents diversos, cartes...), però el senyor que ens va atendre es va equivocar i va fotocopiar absolutament tots els quaderns de l'ALPI (QI i QII) que hi havia. A la llarga, però, hem d'agrair aquest esforç, ja que la digitalització que hem fet ha estat feta a partir d'aquestes fotocòpies, molt més clares que les que ens va facilitar el Dr. Casanova.

⁴⁴ En aquest primer document es pot llegir:

"Dins el fons de documentació pertanyent al professor Manuel Sanchis Guarner, que consta de 70 capsas en total, hi ha el material per l'elaboració de l'ALPI, l'*Atlas Lingüístic de la Península Ibérica*. De la capsa 540 a la 570 hi ha els quaderns de recollida de dades, els llistats per a l'elaboració dels mapes de l'ALPI i d'altres materials de treball, i també altre tipus de documents sempre en relació a l'ALPI."

Efectivament, la Secció ALPI consta de les capsas 540-570, de les quals de la 540 a la 547 corresponen als quaderns de recollida (en la capsa 544 estan les del País Valencià) i les capsas 548 a la 570 contenen altres documents relacionats amb l'ALPI.

⁴⁵ En aquest hi ha la descripció de la capsa 1 al a capsa 75. La capsa 3 conté els quaderns originals del qüestionari de l'ALPI de les localitats d'Anna i Énguera. Les capsas 68 i 69 contenen diversa informació (documents) sobre l'ALPI. (capses 548 a 565)

allí (era el 2 de novembre de 2000), a Elx⁴⁶, però que encara no es podia consultar per problemes informàtics. Nosaltres, però, vam continuar insistint a Barcelona, i després de telefonar al Pavelló de la República el mateix dia ens informaren que l'ALPI el tenien ells encara.

Tot seguit vam organitzar la segona visita al dipòsit del CEH, al costat del Monument als Mistos. Era el 6 de novembre de 2000. Allí vam poder consultar el mateix material que havíem vist dos anys arrere, amb alguna diferència afegida: algú havia manipulat els documents, i ja no es trobaven al mateix lloc, volem dir en les mateixes capsas: alguns havien desaparegut, alguns altres eren nous (potser provinents d'altres capsas).

De tota manera la nostra consulta era molt puntual (alguns símbols que no em van eixir a les fotocòpies, alguns document inèdits...), i després d'haver fotocopiat el que ens interessava, ho vam deixar tot com estava. A hores d'ara el material encara és a Barcelona⁴⁷.

En aquesta segona visita vam poder fotocopiar igualment un document titulat "Fons documental del Centre d'Estudis i Documentació d'ACPV. Memòria". de tres pàgines manuscrites, dins d'una carpeta que duia la data de 1996, escrit amb llapis⁴⁸.

Tot seguit reportem aquell document. A més hem numerat altres documents d'interès del que hem anomenat "Fons Manuel Sanchis Guarner" (Fons-SG). Ens dedicarem simplement a fer-ne un resum, encara que de vegades és indefugible el fet de posar-los en relació*.

⁴⁶ Ens va donar l'adreça: Pl. Reis Catòlics, s/n; 03201 Elx (antic Convent de Sant Josep, pel Palau de Justícia i l'Església de Sant Josep); tel. 96 544 89 54. Rafael Navarro ens va explicar que l'arxiu era fruit d'una col·laboració entre la Universitat d'Alacant, Bancaixa, ACPV i l'Ajuntament d'Elx.

Igualment ens va dir que la Biblioteca Valenciana volia fer-se amb aquests fons de Barcelona.

⁴⁷ Així és, tal com ens van informar després d'una telefonada el 6 de juny de 2001, el material de l'arxiu del Fons personal de Sanchis Guarner encara és a Barcelona, mentre que la resta de l'arxiu, el d'ACPV, ja ha estat traslladat a Elx. Sembla que "no es decideixen a venir a endur-se aquell material, tot i que les gestions ja estan fetes", ens explicaven al Pavelló de la República.

⁴⁸ No vaig poder copiar l'arxiu amb format Word que acompanyava aquest document. El Dr. Heap me'l va facilitar posteriorment, i aquest duia l'encapçalament "Inventari del Fons Documental del Centre d'Estudis i documentació d'Acció Cultural del País Valencià", i tenia una data al final: "Barcelona, maig de 1996".

* **Notes breus:**

1. Volem deixar constància, finalment, d'unes declaracions que un dia (18 de maig de 2000) ens va fer la doctora Marina Zaragoza al seu domicili, a propòsit de l'ALPI. Pel que sembla, Sanchis li va deixar material de l'ALPI per a la seua tesi doctoral.

Després d'haver-nos situat una miqueta en la seua trajectòria professional, la doctora Zaragoza ens parlava del dia de la lectura de la seua tesi doctoral. Ella havia conegut el professor M. Alvar a Màlaga. Ell li va examinar el material del treball que es duia entre mans sobre el conreu de l'arròs a Silla, i li va demanar que si algun dia llegia la

La numeració (del 0 al 28) és arbitrària i no respon a cap criteri cronològic. La denominació del document també és arbitrària i de vegades telegràfica. Utilitzem igualment les convencions següents.

MSG (SG): Manuel Sanchis Guarnier

R. Castellano (RC): Luis Rodríguez Castellano

Fons-SG: Fons "Manuel Sanchis Guarnier"

QI / QII: Quadern I / II de l'ALPI (Qüestionari)

tesi, que el convidara al tribunal. Així ho va fer. Després del dinar que va oferir al tribunal de tesi, Sanchis Guarnier i Manuel Alvar se'n van anar a passejar tots sols pels Vivers de València. Marina recorda la frase de don Manuel en tornar del passeig: **"No ha volgut, no ha volgut..."**. Però no va entendre res.

Mort Sanchis Guarnier, M. Alvar va realitzar una telefonada a Marina i li va demanar que parlara amb el fill de don Manuel i que li fera el lliurament dels materials de l'ALPI que son pare havia tingut com a dipositari. Marina ho va fer, va intercedir per ell davant el fill de don Manuel, qui molt gustosament hi va accedir. Però després de demanar aquest material a Pérez Moragón (Marina no està segur si era ell), encarregat de l'arxiu d'Acció Cultural, situat a l'Av. de l'Oest de València, aquest li va dir que no li'l donava, i que el material de l'ALPI havia de ser supervisat per Aina Moll.

Manuel Alvar va contar a Marina que aquell dia que van eixir a passejar pels Vivers, Sanchis li va demanar a Alvar que es fera càrrec dels materials de l'ALPI. I Alvar s'hi va negar. El mateix Alvar contava, per telèfon, a Marina que Sanchis i ell tenien el mateix rang en l'organització. Alvar, però, era aleshores president del CSIC.

Finalment Marina ens encoratja per a traure a la llum el projecte de l'ALPI i ressalta la importància de la zona castellana del País Valencià.

2. També volem fer referència al Sr. Lluís Alpera, col·laborador en la publicació de l'ALPI, qui ens va explicar com transcrivien les fitxes per a l'Edició de 1962.

0. Fons documental del Centre d'Estudis i Documentació d'Acció Cultural del País Valencià (Memòria, 1996)*

Aquest document es trobava a Barcelona, al Centre d'Estudis Històrics (CEH), en el moment que redactem aquestes línies. Acompanyava una "Carpeta dita *Memòria ACPV*", que tenia un disquet en format Word⁴⁹. Dins d'aquesta hi havia la descripció del que posseïa aquest Fons.

Tal com hem avançat ja, en la nostra primera visita al CEH de Barcelona (1998), ens van dir que hi havia dos fons: el Fons "Manuel Sanchis Guarner" i el Fons "ACPV". L'any 2000 (segona visita), però, sembla que tots dos estaven classificats sota la denominació "Fons documental del Centre d'Estudis i Documentació d'ACPV", tal com demostra el present document.

Tot apunta, doncs, que al CEH de Barcelona hi havia el Fons-SG (on es conserven els materials de l'ALPI) i el Fons ACPV, almenys això ens digueren l'any 1998 quan vam anar a visitar-lo. En la nostra segona visita, però, ens van dir que totes aquestes capses s'estaven traslladant a un arxiu d'Elx.

Resumim tot seguit el contingut d'aquell arxiu que trobarem el 6 de novembre al Pavelló de la República:

Segons el document en qüestió, el Centre d'Estudis i Documentació (CED), organisme que pertany a ACPV, va cedir el dipòsit d'uns materials a l'IEC, qui alhora els va cedir al Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI) de la Universitat de Barcelona. Una primera part d'aquest materials (200 caixes) hi van arribar al setembre de 1991, i una segona part (100 caixes) van ser dutes a un altres dipòsit de la UB, encara que ara per ara se'ls ha perdut el rastre.

L'octubre de 1991, una vegada s'havia formalitzat el conveni, es van començar les tasques de catalogació i ordenació, a càrrec d'Anna Alonso i Guilera, sota la direcció del Dr. Emili Giralt i Raventós.

La major part del Fons-SG eren opuscles, documents, publicacions seriades..., que pertanyien aproximadament al període 1965-1985.

* La numeració d'aquests apartats coincideix amb la dels documents de l'Apèndix I.

⁴⁹ No vaig poder copiar-lo, però el Dr. Heap me'l va facilitar posteriorment.

La informatització del Fons-SG ha estat feta amb suport *Filemaker*, i està dividida en tres grans apartats, per tal de facilitar-ne la consulta⁵⁰:

a) Publicacions periòdiques: constitueixen la major part del CED.

b) Llibres i opuscles

c) Documents.

És en aquest tercer bloc on trobem els materials de l'ALPI, segons descriu el present document:

“Dins la part de documents hi ha una secció que mereix especial esment tant pel seu volum com pel seu caràcter de documents singular. Aproximadament setanta de les caixes d'aquest bloc comprenen documents provinents del fons personal del Dr. Manuel Sanchis Guarner. Aquesta secció recull documents molt variats [...] Es troben també els quaderns impresos que servien d'eina per a la recollida d'informació per a l'elaboració de l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*.”

Finalment, s'acaba dient:

“En total els documents es classifiquen en 850 registres de la base de dades, que corresponen al mateix nombre de carpetes o caixes, 75 de les quals corresponen al fons personal del professor Sanchis Guarner⁵¹”

⁵⁰ El Sr. Rafael Navarro, director de l'arxiu d'Elx, ens informava efectivament del fet que el material que li havia arribat de Barcelona estava dividit en quatre grans blocs: aquests tres que cita el document de la “Memòria ACPV” i el FONS SANCHIS GUARNER, donació d'ACPV.

No queda clar, doncs, si els materials originals de l'ALPI s'ha separat del bloc 3 “Documents” o si encara hi estan inclosos.

⁵¹ En la visita que nosaltres duguérem a terme el 1998, vam fotocopiar el contingut del Fons “Sanchis Guarner” i el Fons ACPV. En el primer podem llegir que el Fons SG conte 70 capsos, i no 75 tal com informa la “Memòria ACPV”:

“Dins el fons de documentació pertanyent al professor Manuel Sanchis Guarner, que consta de 70 capsos en total, hi ha el material per l'elaboració de l'ALPI, l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*. De la capsa 540 a la 570 hi ha els quaderns de recollida de dades, els llistats per a l'elaboració dels mapes de l'ALPI i d'altres materials de treball, i també altre tipus de documents sempre en relació a l'ALPI.”

1. Anotacions fetes pel mateix MSG a mà sobre un exemplar del seu “Notícia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés”

Hi ha un “exemplar de treball” d’aquest article. Efectivament MSG hi afig algunes dades bibliogràfiques i algunes anotacions que amplien o matisen algun paràgraf.

Exactament hi ha a l’inici tres citacions bibliogràfiques amb lletra de MSG que parlen del tema:

- [MARTÍ GADEA] “Jerga de la Canal de Navarrés”, *Ensisam de totes herbes*, València, 1891, pp. 635-643
- B. Martínez, “Breve estudio del dialecto enguerino”, ACCV, 1947, VIII, 83-87 (amb l’anotació “gens imporants”)
- Joseph Gulsoy, “L’origen dels parlars d’Énguera i la Canal de Navarrés”, ER, 1963, XII, 317-338.

I en anotacions marginals, al costat del text imprès, MSG escriu:

- “Madoz Dicc. també diu que foren castellans els repobladors d’Énguera”
- “Com que era de moros quasibé tota la població de la Canal de Navarrés i el Caroig, els reis s’afanyaren a poblar amb cristians la vall de Montesa en la conca del riu Canyoles, tributari del d’Albaida, puix que era el camí natural a Castella pel port d’Almansa, la ruta que seguí el camí real de Carles III i el ferrocarril del segle XIX; per això foren poblades amb cristians en llengua catalana Montesa (1289), Vallada (1303) i la Font de la Figuera (1313), cfr. J. M. Font i Rius, “La reconquista y repoblación de Levante”, en *La reconquista española y la repoblación del país*, Zaragoza, 1951.”
- “La caiguda de -d- és gairebé general: [kaéna], [maúro], [ná], [vegá], [kasaór], [tó], [kansáw], [láw], [vezindáw] ‘veinat’; però es conserva en la terminació -ido, al revés del que passa a Fanzara. Gulsoy ha documentat a Énguera casos de conservació de la -d- llatina en formes verbals: vedía, vide, videndo, vide, viden, formes que interpreta com a aragonesismes notaris (ER, XII, 326)”
- “hoína”, “ormigo” (quan parla de la pèrdua de la f-).

Un apunt més: l’article de MSG diu que Énguera té el fonema ç [ʃ] en mots com *dolço* [dólʃo]. L’ALPI, però, recull [dólso] amb una [s] normal. Hem de dir, doncs, que aquelles enquestes de l’ALPI a Énguera no van ser utilitzades.

2. Informació sobre Anna (població, dades de l'enquesta...) i Énguera (sujetos de l'enquesta del 9 de set. de 1935)

Hi ha un full per davant i per darrere amb informació mecanografiada sobre el poble d'Anna. Es trobava dins del Fons d'ACPV, i coincideix exactament amb el que hi ha al Fons-SG sobre la informació de tots els pobles de l'ALPI: habitants, descripció de la base agrícola, el mercat..., data de les enquestes; etc.

Igualment hi ha un full manuscrit on diu "Sujetos de Énguera, 9 setiembre de 1935", seguit de la informació sobre tres informants que van ser enquestats en aquest poble. Aquesta informació amb lletra de MSG és gairebé coincident amb la que figura al Quadern I i Quadern II de l'ALPI fet a Énguera, feta amb lletra de Moll⁵².

⁵² Observacions sobre les enquestes d'Énguera:

- L'enquesta del Quadern I està incompleta. Només hi ha resposta per a les preguntes de Fonètica (setze primeres pàgines).
- La pàgina 2 del Quadern I, la que descriu l'Informador, la data d'investigació, l'investigador, etc., està tota transcrita amb lletra de F. de B. Moll. Això no obstant, en l'apartat "Investigador" s'indica clarament "M. S. G.". I així és: totes les respostes de la dita enquesta pertanyen a Sanchis.
- L'enquesta del Quadern IIE està feta íntegrament per F. de B. Moll.

FONS "SANCHIS GUARNER" (FULL SOLT)

"Sujetos de Énguera, 9 setiembre de 1935: Pedro Pérez Muñoz, de 67 años, labrador analfabeto, natural de Énguera lo mismo que sus padres. Ha vivido siempre en Énguera y sólo ha hecho viajes breves a las vecinas comarcas. Su esposa Dolores Aparicio Grau ha sido utilizada para estudiar la pronunciación de s y z; sabe leer y escribir y no ha vivido nunca fuera de Énguera. / Miguel Gómez Pérez, de 72 años, campesino analfabeto, natural de Énguera como sus padres. Ha trabajado algunas temporadas como peón agrícola en diversos pueblos valencianos; hizo en servicio militar en Cataluña y en Marruecos"

QUADERN I

La pàgina 2 està transcrita amb lletra de Moll, mentre que la resta de l'enquesta és de Sanchis Guarnier. Exactament la pàgina 2 porta la informació següent:

INFORMADOR./Nombre y apellido:	Pedro Pérez Muñoz
Naturaleza:	Énguera
Edad:	67
Profesión	Labrador
¿Sabe leer?	No
Naturaleza del padre:	Énguera

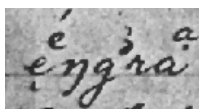
3. Informació sobre Fanzara i Castillo de Villamalefa

- Un full on al principi diu: “B. Mundina y Millalave, en “Historia, geografía y Estadística de la provincia de Castellón” (Castellón, 1872) cita el siguiente diálogo construido con dicciones propias del habla de Fanzara (...)”

I transcriu el diàleg en qüestió. A peu de pàgina hi ha: CARRERAS CANDI, Reino Val., 683; *Establiments de Vilamalefa*, doc. en aragonés, 1374-1425, ACCV, XII, 41.

Naturaleza de la madre:	id.
Residencias y viajes:	Ha hecho viajes breves y residido cortas temporadas (de dos a cuatro semanas) en diversos pueblos de las comarcas vecinas. Su mujer, Dolores Aparicio Grau, ha sido utilizada también como sujeto para estudiar la pronunciación de s y z. Sabe leer y escribir.
Fecha de la investigación:	9-septiembre-1935
Investigador	MSG
Transcripción del nombre del lugar:	[éng ^{ra}] (1)
Nombre dialectal de los habitantes:	[engerínos]
Nombre del habla local:	[kasteáno tʃapuáo] [engeríno]

(1): Original:

QUADERN II

Lletra de Moll, tant en l'Informador com en la resta de l'enquesta

“Miguel Gómez Pérez, 72 años, natural de Énguera, como sus padres; es jornalero del campo; no sabe leer. Ha pasado temporadas trabajando fuera del pueblo, siempre en la provincia de Valencia; hizo el servicio militar en Tarragona, Lérida, Gerona y Marruecos.”

De la comparació del “full solt” amb la informació d'Énguera i les enquestes del QI i QII, deduïm que si bé Sanchis Guarnier no va participar en l'enquesta del QII, sí que és cert que va prendre anotacions a part, encara que no són exactes a les de Moll.

- Un altre full, on diu: “Hi ha nombrosos aragonesismes als *Establiments de Vilamalefa*, redactats entre el 1374 i el 1425 (publicats al ACCV, XII, 41, transcrits per mossén Josep Roca): (...)”, i cita algunes característiques lingüístiques.

Posem juntament aquests dos fulls lògicament ja que hi apareix la cita dels *Establiments de Vilamalefa*.

4. Informació sobre nombre d’habitants dels pobles de l’ALPI (CS / V / A)

Es tracta de tres fulls amb informació sobre el nombre d’habitants que tenien els pobles de l’ALPI en uns anys determinats.

5. Tres làmines

Procedeixen d’un quadern que hi havia a l’arxiu de Barcelona, on hi havia làmines amb dibuixos de tota mena. Segurament va servir per a les enquestes de l’ALPI.

Vaig fotocopiar: *tejón*, *comadreja* i *murciélagó*.

6. Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI (full solt)

Segons un full inèdit del Fons-SG sota el títol “Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI”, es preveia ja un Volum II que inclouria els mapes 76-157.

Vegeu el quadre comparatiu que hem preparat al final d’aquest apartat “QUADRE COMPARATIU DE LES VARIANTS DE L’ALPI CARTOGRAFIADES I PER CARTOGRAFIAR”

7. Carta de RC a SG (26 de maig). Símbols fonètics corregits. “Vocales”:

Inclou una carta de RC a SG amb un full per davant i per darrere. RC fa algunes recomanacions a MSG sobre l'alfabet fonètic que ell utilitzaria: les correccions, les ampliacions. Per exemple, li recomana que les vocals apareguen a part de les consonants.

Inclou també 11 planes on RC fa aquelles anotacions a llapis. La primera té el títol “Vocales”. La lletra no és de MSG.

Finalment, hi ha un full per davant i per darrere amb notes i apunts sembla que a mena d'esborrany.

8. Correccions concretes de RCast a MSG per al prospecte propagandístic de l'ALPI (1962)

Tres pàgines:

- Una carta mecanoscrita (amb data 6 d'oct. de 1962) on RC diu a MSG algunes coses, com ara que li adjuntava a part unes observacions per al prospecte propagandístic de l'ALPI: “Conviene que lo perfiles, pues lo leerá mucha gente”. Nosaltres hem comparat aquestes observacions amb el prospecte que va eixir publicat, i MSG no hi va seguir cap recomanació.

- Dos fulls manuscrits, on RC recomana alguns canvis a MSG per al prospecte en qüestió. Algunes són correccions d'estil, però hi ha altres que són pertinents i que van eixir sense retocar: “En el párrafo 5º, además de desplazar a Espinosa, debes poner bien este nombre así: *Instituto para Alta Cultura*”; “Párrafo 4: no es cierto que Cintra fuese adiestrado por Navarro. Debes rectificar esto”. En l'original va eixir “Instituto de Alta Cultura”, i MSG no va esmenar cap de les observacions que hi feia R. Castellano.

9. Carta de Balbín (potser) a MSG, 1962

Al Fons-SG hi ha una carta de R. Balbín a SG (Madrid, 31-1-1962). El text ens informa que el dissabte 27 de gener de 1962 MSG i Balbín s'havien entrevistat; que faltaven 20 mapes perquè MSG hi fera el vistiplau; que els de Seix Barral havien retardat el projecte: “Confío en que no nos demoren otra vez los de Seix y Barral este trabajo”; que tenien 53 mapes dispostos a tirar, dels quals van haver de fer modificacions a un total de 37 mapes, fet que comportava un encariment del projecte.

Balbín diu a MSG que no convenia fer massa rectificacions als mapes, ja que no hi havia diners, i cada modificació econòmicament eixia molt cara. Per tant, li demana que fóra millor cenyir-se als mapes que tenien i “aplazar el montaje definitivo de mapas para el II volumen, hasta que podamos establecer el sistema que nos permita tener esta seguridad en el trabajo realizado”.

I continua explicant:

“Esta consideración es importante desde el punto de vista de los cargos de Seix y Barral por correcciones, de los que, como tú sabes, tenemos una factura pendiente de cursar, en espera precisamente de este análisis, ya que si las correcciones se deben a deficiencias del trabajo de la imprenta, naturalmente, no tenemos por qué abonar su importe.”

10. Carnet de MSG permís entrada a Andorra, i carta Govern Civil donant permís a MSG i Moll.

El carnet és un document expedit pel Govern Civil de la província de Lleida, on apareix la fotografia de MSG i una autorització per a entrar a les valls d'Andorra entre els dies 15 d'agost i 15 de setembre de 1947. El document porta per darrere les dates 17-agost-1947 i 21-agost-1947.

Hem comprovat al Fons-SG les enquestes de l'ALPI fetes a Encamp (Andorra): hi ha dues enquestes del Quadern I, una feta per MSG i datada el 20 d'agost de 1947, i l'altra feta per Moll sense data. Igualment hi ha dues enquestes del Quadern II, una amb el Quadern IIE i una altra amb el Quadern IIG; cap de les dues està datada.

Volem deixar constància d'una informació curiosa que ens hem trobat en aquestes enquestes originals dutes a terme al poble d'Encamp: al Quadern I fet per Moll i al Quadern IIG hi ha uns fulls solts amb informació de tota mena escrits a mà: transcripcions fonètiques,

explicacions (com si fóra la redacció d'un article en castellà), dibuixos, flexió verbal, etc. El problema és que no veiem clar a qui pertany la lletra, si a MSG, a Moll o a cap dels dos⁵³.

Finalment citem uns documents pels quals el subsecretari del Ministeri de la Governació (firmat A. Fernández Orts), de part de del Ministeri d'Educació Nacional, s'adreça als Governadors civils de les províncies de Barcelona, Tarragona, Lleida, Girona, Osca, Saragossa, Terol i Balears, i els demana que faciliten la tasca que duran a terme els senyors MSG i F. de B. Moll per a l'elaboració de l'Atlas Lingüístico de España, treball encomanat pel CSIC, segons la carta.

11. Carta de Balbín (?) a Cintra (Portugal) (3-oct.-1963)

Al Fons-SG hi ha una carta que revela l'existència ja del "libro anejo al primer volumen del ALPI". La carta està escrita en mig full molt fi per davant i darrere, i no és massa llegible. No està firmada, però sembla que pertany a Rafael Balbín. La transcrivim íntegrament:

"Madrid, 3 de Octubre de 1963

Sr. D. Luis F. L. Cintra

LISBOA

Mi querido amigo:

Han estado aquí los Srs. Sanchis Guarner y Rodríguez Castellano y hemos examinado **el estado del libro anejo al primer volumen del ALPI**. Tienen bastante avanzada su redacción, pero tropiezan con un grave escollo.

El Sr. Otero, desde Galicia, no puede, en absoluto, recoger los informes geográficos correspondientes a las localidades de Portugal que figuran en el ALPI, y resulta imprescindible

⁵³ Transcrivim alguns passatges:

"Las diferencias léxicas son numerosas entre los distintos dialectos, e incluso en diferentes zonas de cada dialecto. Las causas de estas diferencias son diversas. Así las Baleares, por estar aisladas del resto del territorio de habla catalana, no han sufrido muchas de las innovaciones introducidas en los otros dialectos, y presentan la tendencia a la conservación de formas arcaicas, sobre todo en el léxico (aunque también en la morfología, e incluso en la fon.). La zona norte, muy montañosa, presenta mayor afinidad con el Pirineo aragonés que con el llano de Lérida.

En una casa hay que distinguir: lo saler o pavimento (?), hecho de madera (en Esterrí se llama *taulat*, por estar hecho de maderos, que ellos llaman *taules*). El cielo raso se llama *sobre-cel*. Las cubiertas de las casas no son de tejas sino de lozas de pizarra (para favorecer el deslizamiento de la nieve), que se llaman [lószez], llamándose [kozát] el llamémosle tejado. La viga maestra, sobre la que descansan las demás, se llama [lóma], y las secundarias reciben el nombre de [kábjos]. La planta baja de la casa, que llaman [pia de téra] no suele ser habitada por las personas, sino que sirve de "celler" i a veces de establo. La familia habita en el primer piso".

que se encargue Vd. de esta misión. Naturalmente, puede Vd. delegar en algún ayudante, pero éste deberá trabajar bajo la dirección que inspección de Vd. Su retribución no constituirá ningún problema.

Los datos que interesan son bastante sencillos, aunque resulta imposible obtenerlos en España. Debe espresarse⁵⁴ el nombre completo de la localidad, haciéndose mención en el caso que el nombre popular tradicional discrepe del oficial. Debe especificarse si la entidad de población es aldea, lugar, villa, etc., y a qué distrito y provincia pertenecen. Debe mencionarse además la comarca natural en que se halla, en el caso que esta tenga una denominación tradicional. Debe espresarse la diócesis a que pertenecen. Debe darse una escueta descripción del carácter geográfico del término (si es montañoso, litoral, pantanoso, etc.) y de sus cultivos principales. Dense noticias sobre la ganadería, pesca, etc. Especifíquese si hay industria especialmente si hay o ha habido alguna típica. Dígase en qué mercado se realiza el pequeño comercio y en qué población mayor se tienen los vínculos mercantiles y culturales importantes. Reséñense las líneas de comunicación. Háblese con detalle de los movimientos de población tanto las migraciones temporales como la definitiva, y concrétense sus direcciones. Dígase cuál era la cantidad de habitantes de echo⁵⁵ en la localidad (no en el término municipal) en la fecha en que fue realizada la encuesta. Añádanse cuantos detalles contribuyen a esclarecer las condiciones geográficas y humanas que puedan haber actuado en el aula local.

El Sr. Sanchis Guarner le manda a Vd. la relación de las fechas de las encuestas. El Sr. Otero, en cuyo poder obran los cuestionarios de Portugal, queda encargado de la descripción de los sujetos informadores. Le adjuntamos como muestra la descripción de las localidades de Navarra.

Tenemos proyectada una reunión de la E.L.H. el próximo Diciembre. Entonces podrá entrevistarse Vd. con el Sr. Sanchis Guarner y concretar los detalles.

Le suplico que active todo lo posible este trabajo.

Le saluda afectuosamente,” (sense firma)

⁵⁴ [sic]

⁵⁵ [sic]

12. Carta de SG a TNT (27 set 1961)

Al Fons-SG hi ha una carta de MSG, datada el 27 de setembre de 1961 des de Madrid, adreçada a Tomás Navarro Tomás (a Northampton). S'hi assenyalen les qüestions següents:

- La *Introducción* es va fer en dues parts. La primera va estar corregida per TNT, circumstància que SG li regracia. Ara, però, li demana que corregisca la segona.

- MSG informa TNT de les modificacions que van fer seguint el que ell els va corregir, així com també les seues observacions que “no nos ha sido posible atender”. Per exemple, van afegir que hi havia projectat un futur arxiu fonogràfic com a apèndix de l'ALPI, amb l'ús d'un espectrògraf i un magnetòfon.

- MSG informa TNT de la pròxima aparició del Volum I de l'ALPI, i afig: “Las dificultades que presentarán los volúmenes siguientes serán infinitamente menores, y esperamos que cada año y medio pueda publicarse uno”.

13. Informe de MSG sobre estat ALPI gener 1960

No apareix l'autor, però tenint en compte que MSG era el redactor tècnic de l'ALPI i l'última frase d'aquest document, tot apunta que fou ell qui va escriure aquestes línies. Transcrivim tot el document:

“ALPI, Enero, 1960

En la actualidad Seix y Barral ha confeccionado 48 planchas de 12 de las cuales se hizo una pequeña tirada definitiva que figuró en la Exposición de Lisboa. Las otras 33 están pendiente de pequeños retoques que habían quedado en suspenso hasta la normalización de la situación económica.

Están confeccionados otros 20 mapas algunos de los cuales no tienen el montaje completo pues estaban pendiente de pago. Está ya preparado el texto definitivo de la *Introducción* y 8 mapas. Hay 4 mapas pendientes por ser incompletos los datos.

Conviene habilitar fondos para pagar a Seix y Barral los 80 mapas y la composición de la *Introducción*.

Presentaré una factura de 25 mapas en confección, para disponer de un avance de fondos.

Iré a Barcelona en el mes de febrero para proceder a los retoques pendientes y a entregar nuevo original”.

Sembla, doncs, que en principi no estava programat que eixiren 75 mapes, sinó més. Finalment, però, sembla que es van quedar curts, tal com demostra la carta que Balbín envià a MSG, demanant-li més revisió i menys mapes, per qüestions econòmiques, ja que retocar-los els eixia molt car.

14. Normes CSIC proves d'impremta

Més que d'un document, es tracta d'una plantilla, ja que deixa un blanc per omplir en la data.

Aquesta plantilla pertany al CSIC i va referida a “las normas relativas a la presentación de originales y corrección de pruebas de imprenta”. En remarquem només dues, per la relació directa que tenien amb la publicació de l'ALPI, ja que sabem que R. Balbín informava MSG de les factures pendents per les correccions de mapes que es consideraven ja definitius:

- En lliurar un llibre per a editar caldrà indicar que és la versió definitiva.
- Les despeses originades per correccions posteriors aniran a càrrec de l'autor d'aquestes.

15. Carta de R. Castellano a SG (1957). Cuestionarios que tengo en mi poder

Hi ha una carta manuscrita per davant i per darrere, datada el 17 de desembre de 1957 a Oviedo, firmada per “Lorenzo”, adreçada a MSG. Tal com diu la carta, en un full a part hi ha una llista de “cuestionarios que tengo en mi poder”, mecanoscrita, però el títol i la data (18 de desembre de 1957) està escrit a mà. Igualment el nombre de qüestionaris de Còrdova, Jaén, Huelva, Sevilla, Cadis, Granada, Màlaga, Almeria i Múrcia.

Transcrivim els dos documents:

“Querido Sanchis:

Espero que habrás recibido las listas de palabras que pedías con urgencia; las envié en dos veces y ambas dirigidas a la Editorial Moll. Algunas de las que pedías no pude enviártelas por estar en mi poder esos cuadernos. Vizcaya (1), Burgos (10), Almería (8) (vocab.), Murcia (vocab.) (10) deben estar ahí, al menos yo no las tengo. En hoja aparte va una relación de los cuadernos que tengo. Son todos los que me corresponden, según la distribución que hicimos tú y yo en Madrid en la última reunión, más los de Almería (fonética) y Murcia (fonética) que te corresponden a ti.

Es desesperante la lentitud del Consejo en las cosas del Atlas, y desde luego una “faenita” el que no paguen a los dibujantes.

Basándose en el supuesto de que el ALPI no se hará, Alarcos ha querido empezar a hacer aquí el Atlas de Asturias, sufragado por la Diputación; pero yo, “basándome en la certeza” de que tendremos un tomo en la fecha señalada boicoteé el proyecto hablando claramente al Presidente de la Diputación, aunque *con toda discreción*, para no enfadarme con Alarcos, que, por otra parte, es buen amigo.

Escribe a menudo, para tenerme al tanto de los trabajos, y con las dudas que tengas.

Deseándoos unas felices Pascuas te abraza

Lorenzo”

“Cuestionarios que tengo en mi poder: Asturias (24); León (13); Zamora (9); Salamanca (11); Cáceres (11); Badajoz (10); Santander (12); Palencia (6); Valladolid (4); Segovia (2); Soria (8); Ávila (5); Madrid (4); Guadalajara (5); Toledo (8); Ciudad Real (7); Córdoba (8); Jaén (9); Huelva (6); Sevilla (9); Cádiz (4); Granada (9); Málaga (8); Almería (sólo fonética) (8); Murcia (sólo fonética) (10). 18 - Dic.- 1957”.

Encara que ja hem comprovat que la llista de pobles de l'ALPI que ofereix MSG (1953) no correspon exactament amb la real⁵⁶, ara la compararem amb la informació que ofereix en aquest document Otero i les plantilles que van servir de base per a la publicació de l'ALPI⁵⁷. Les xifres indiquen el nombre de pobles de cada província:

	Otero (doc. 1957)	MSG (1953)	Plantilles
Asturias	24		
León	13	12	13
Zamora	9	12	12
Salamanca	11		
Cáceres	11	8	8
Badajoz	10		
Santander	12		

⁵⁶ Exactament Sanchis (1953) cita Aspe a la província d'Alacant, i finalment va ser Monforte el que va ser entrevistat. No s'explica aquest error, ja que l'enquesta de Monforte data de 1932. Igualment, a la província de València omet dos pobles: Polinyà i Beniopa.

⁵⁷ Ens referim a les plantilles que contenen tots els pobles de l'ALPI numerats i organitzats per províncies.

	Otero (doc. 1957)	MSG (1953)	Plantilles
Palencia	6		
Valladolid	4		
Segovia	2		
Soria	8		
Ávila	5		
Madrid	4		
Guadalajara	5		
Toledo	8	7	7
Ciudad Real	7		
Córdoba	8	7	8
Jaén	9		
Huelva	6		
Sevilla	9		
Cádiz	4		
Granada	9		
Málaga	8		
Almería (sólo fonética)	8		
Murcia (sólo fonética)	10		

Després d'examinar aquesta taula comparativa, caldria fer algunes reflexions respecte a les cinc províncies on no coincideixen les dades:

- Potser a Còrdova i Lleó MSG (1953) es va equivocar i es va deixar un poble, o simplement es va preveure aquest poble afegit després de 1953; però, ¿com s'explica que Otero tinguera 4 enquestes més de les previstes per les plantilles de l'ALPI, una de Toledo i tres de Càceres?
- Així mateix, ¿on es devien trobar les tres enquestes de Zamora que no tenia Otero?

Tot sembla indicar que des de l'any 1953 fins al 1957 van haver alguns canvis quant als pobles de l'ALPI, de la mateixa manera que també els hi va haver fins a la data de publicació l'any 1962. MSG arribava fins i tot a aconsellar que no es cartografiara algun poble en concret, ja que la informació del qüestionari que s'hi havia passat no era gens uniforme.

Finalment hauríem de comparar aquest document amb aquell altre “Depósito de los cuestionarios del ALPI en 1961”, escrit per MSG sobre les plantilles base de la cartografia de l'ALPI. Només hi trobem dues diferències: sembla que el 1961 MSG ja tenia el QI (Fonètica) de Múrcia i Almeria⁵⁸.

15bis. Tengo en mi poder los siguientes materiales del Atlas (Otero, 24 maig 1957)

D'acord amb un document del Fons, cedit pel Dr. Heap després de la nostra visita a Barcelona, Aníbal Otero escrivia el 24 de maig de 1957:

“Tengo en mi poder los siguientes materiales del Atlas:

Todos los cuadernos de Galicia.

Todos los cuadernos de Fonética de Portugal, más los de Vocabulario hechos por Gusmão y Espinosa, que son quince, y las enmiendas⁵⁹ hechas por Sanchis y Cintra en el verano del 56.

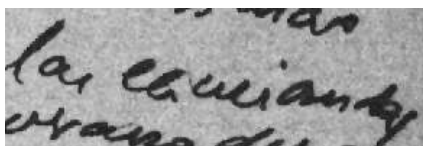
Madrid, 24 de mayo 1957”

Caldria contrastar tota aquesta informació amb el document (15, 21 i 21bis)

16. Informe sobre la publicación del ALPI

⁵⁸ Vegeu l'apartat corresponent.

⁵⁹ Exactament:

Al Fons-SG hi ha un “**Informe sobre la publicación del Atlas Lingüístico**”. Es tracta d’un document mecanoscrit dividit en quadre subapartats: “Terminación de la recogida de materiales”; “Revisión y selección de los materiales”; “Clasificación y orden de las palabras y cosas”; “Confección y publicación de los mapas y anotaciones”.

Té 7 pàgines escrites a màquina. També hi ha un full original manuscrit amb lletra de MSG⁶⁰. Aquest full conté correccions, però no coincideixen exactament amb el que hi ha a la primera pàgina a màquina. Aquesta és més completa.

Creiem que l’Informe és de Rafael Balbín, encara que va començar a ser redactat per SG.

La datació és més complicada:

a) Segons el document en qüestió:

- És un document posterior a la Guerra Civil, ja que parla de la terminació de recollida de materials de l’ALPI, la qual havia quedat interrompuda el 1936.

- Està escrit en dates en què TNT es trobava a Nova York, MSG a Palma de Mallorca i R. Castellano a Oviedo. Per tant, es va escriure després de 1940 (quan TNT arribà a N. York).

- En la data en què s’escriu el document, a Portugal ja hi ha 14 enquestes dutes a terme. Aquestes enquestes es van dur a terme l’any 1936. A més, en la data de redacció del document no s’havien fet encara les 75 enquestes que faltaven a Portugal. Per tant, el document és anterior a 1953, tenint en compte que aquelles enquestes es van dur a terme entre 1953 i 1954.

- En la data de redacció del document en qüestió només faltaven les enquestes del Rosselló per a completar les del domini català. Per tant, el document és posterior a 1947, data en què Moll i SG acaben les enquestes de Catalunya.

⁶⁰ Hem fet comprovacions cal·ligràfiques i arribem a la conclusió que la lletra pertany clarament a Sanchis Guarnier. Sobretot destaca la peculiaritat en l’escriptura de les lletres efa i i grega.

Conclusió:

El document en qüestió va ser redactat entre 1947 (acabades les enquestes que faltaven a Catalunya) i 1953 (començades les enquestes de Portugal). Creiem que el document va ser elaborat per R. Balbín, director de l'ALPI.

Fins i tot creiem que aquest document està relacionat amb l'informe de MSG, R. Castellano, A. Otero i L. Cintra, dins les actes del IX Congrés Internacional de Linguistique Romane (Lisboa, 31 de març - 4 abril de 1959), on es van presentar els primers mapes de l'ALPI⁶¹.

b) Algunes datacions: consulteu l'EIX CRONOLÒGIC de la Història de l'ALPI.

Resumim tot seguit el contingut del document:

“Terminación de la recogida de materiales”

A) PORTUGUÉS

- Convé que Portugal tinga presència en el projecte ALPI. Justificació.
- Les investigacions del professor Paiva no dificultaran l'obra⁶².
- M. Pidal, 1943, obtingué un conveni de col·laboració amb l'Instituto para a Alta Cultura de la Junta de Educaçao Nacional de Lisboa (a partir d'ara IAC).
- En la primera etapa de la realització de l'ALPI, les despeses que es feien a Portugal eren assumides pel Govern espanyol, excepte el col·laborador portugués becat per l'IAC.
- Armando Nobre de Gusmao (portugués), amb una beca de l'IAC, va ser ensinistrat a Madrid per a dur a terme les enquestes de l'ALPI a Portugal.

⁶¹ Informació que cita K. BALDINGER (1972), *La formación de los dominios lingüísticos en la Península Ibérica*, Ed. Gredos.

⁶² Sobre la figura del professor M. Paiva Boleo en la Filologia portuguesa, consulteu CATALÁN (1974: 209-210, 232). A més, Iorgu Iordan (1967) informa que el projecte de Paiva Boleo no tingué èxit (pàg. 448), i que aquest investigador, juntament amb Lindley Cintra i Herculano de Carvalho presentaren el 1957 un *Projecto de um Atlas Linguístico-Etnográfico de Portugal e da Galiza* (II Colóquio Internacional de Estudos Luso-Brasileiros, Lisboa, 9-15 de septiembre de 1957).

- A. N. Gusmao, acompanyat d'Aníbal Otero (gallec), van dur a terme 14 enquestes a Portugal. Per tant, en falten 75 (6-8 mesos aproximadament). Es demana consulta a l'IAC per a triar quins pobles es realitzaran.

B) CATALÀ

- Cal incloure el Rosselló: SG i Moll duran a terme les enquestes a 8 pobles durant un mes aproximadament.

C) NO S'INCLOURÀ:

- l'aranés (dialecte del gascó, bloc gal·loromànic, dins Espanya)
- el basc (però hi haurà 5 punts de la zona on es parla basc, amb enquestes a subjectes bilingües)
- Canàries, Marroc, Açores, Madera, Alguer (zones on la llengua es va estendre més tardanament)
- L'espanyol d'Amèrica i el judeoespanyol (objecte d'un estudi a part)

D) ESTUDIS PROJECTATS

- Es preveu un estudi de les capitals de província i de les altres ciutats que són focus d'expansió d'influències lingüístiques. S'inclourà un apèndix a l'ALPI amb inscripcions quimogràfiques, palatogrames i enregistraments.

“Revisión y selección de los materiales”

- Convindrà revisar els qüestionaris, les respostes, així com també homogeneïtzar les transcripcions fonètiques dels sis investigadors diferents.
- A Nova York ja ha començat aquesta tasca. S'adjunta una mostra en l'“anejo n° 1”⁶³.
- Cal indicar a la *Introducción* de l'ALPI que les transcripcions són fonètiques, i no fonològiques (exemple: obertura de vocals)
- En el cas que un concepte tinga més d'una variant, el mapa corresponent només transcriurà la més espontània, i les altres aniran en les notes.

“Clasificación y orden de las palabras y cosas”

- Innovació de l'ALPI: en la primera part durà uns 200 mapes (fonètica històrica dels romanços peninsulars) i 100 mapes (qüestions gramaticals)
- D'acord amb l'estudi dels qüestionaris, a Nova York s'han determinat ja les paraules que figuraran al volum de Fonètica històrica.

Consulteu-ne la llista que cita el present document i la comparació que hem fet amb la resta de llistes que apareixen en altres llocs. Vegeu-ne els resultats en el quadre que hi ha al final d'aquest apartat, titulat “QUADRE COMPARATIU DE LES VARIANTS DE L'ALPI CARTOGRAFIADES I PER CARTOGRAFIAR”.

- Es donen algunes normes per a l'edició dels mapes de fonètica històrica: al costat de la paraula llatina es posarà la traducció a les tres llengües peninsulars; ...; en la *Introducción* anirà un esquema de fonètica històrica...
- La cartografia de la part del Lèxic i Etnografia és més complexa, ja que “no siempre es posible tener un concepto único que responda a las distintas formas recogidas. Esto hace que muchos de los materiales transcritos no sirvan para hacer mapas, y han de aprovecharse, por lo tanto, para el libro complementario del Atlas”.
- Dos exemples d'actuació davant mapes tan complexos com “el arado” i “las vasijas”.

“Confeción y publicación de los mapas y anotaciones”

- Com que els dibuixets, les anotacions... omplirien massa els mapes, la millor solució és publicar aquestes addicions en un “libro de tamaño menor”, per a consultar al mateix temps que el mapa.
- Aquests volums de notes es publicaran per fascicles, un per cada volum de mapes.
- Es prefereix que les transcripcions fonètiques sobre el mapa siguin dibuixades (com ho fa l' AIS, el LANE, el de Puerto Rico i el del *Lyonnais*; mentre que a l' ALC i l' ALF són impreses), de tal manera que caldria ensinistrar acuradament un dibuixant.

⁶³ No tenim aquest annex, ja que no es trobava al Fons que hem consultat.

- Experiència de TNT amb l'Atlas de Puerto Rico: cal confeccionar llistes abans de fer els mapes, ja que si es transcriu directament dels originals poden haver-hi errors i esmenes. MSG i R. Castellano (que es trobaven a Palma de Mallorca i Oviedo respectivament) serien els encarregats de començar l'elaboració d'aquestes llistes.

- Cal fer un mapa esborrany, sobre paper transparent. Les dimensions són paregudes al mapa de Méndez que hi ha a l'Instituto Cartográfico. Es preveu que els mapes de l'ALPI tinguen un format de 48 x 30 cm⁶⁴.

- Per tal d'enumerar els punts enquestats cal dividir la Península Ibèrica en cinc zones dialectals:

1. Galícia i Portugal
2. Astúries, Lleó i Extremadura
3. Les Castelles i Andalusia
4. Navarra, Aragó, la zona castellana de València i la prov. de Múrcia
5. Catalunya, València i Balears.

- La numeració definitiva dels quaderns no podrà dur-se a terme fins que no quede clar el número de les localitats portugueses.

17. Contracte per a fer 100 mapes ALPI (Palma, gener de 1958)

És el document d'un full mecanoscrit per una cara, datat el 25 de gener de 1958 a Palma de Mallorca. Es tracta d'un contracte per a fer 100⁶⁵ mapes de l'ALPI. Hi intervenen Miguel Fullana Llompart (dibuixant) i MSG (representant del Patronato M. y Pelayo del CSIC), en presència de F. de B. Moll (en qualitat d'editor), i Norberto Bauzá Frontera (com a industrial).

Segons el contracte, Fullana i el seu equip s'encarregarien de dibuixar la llista de mots amb l'alfabet fonètic. MSG seria el responsable directe del muntatge d'aquestes sobre els mapes. Fullana rebria 1.000 pessetes per cada mapa una vegada MSG donara la conformitat.

⁶⁴ Finalment, però, el Volum I (1962) va eixir publicat amb un format de 62 x 43 cm.

⁶⁵ Dels quals, però, només en van veure la llum 75, amb el Volum I de 1962.

El ritme de treball seria aquest: “el sr. Fullana se encarga de realizar hasta diez mapas mensuales, y el sr. Sanchis Guarner se compromete a facilitar los materiales para la confección de por lo menos siete mapas mensuales”.

El contracte té la firma dels quatre integrants, a més de la del vistiplau del CSIC, amb un encuny.

18. Nòmina SG (1952)

Es tracta d'una nòmina del CSIC, amb data de 31-març-1952, corresponent al mes de març de 1952. Està expedida a favor de MSG, com a “col·laborador” de l’Atlas Lingüístico de la Península Ibérica.- Nòmina de Palma de Mallorca”, amb la quantitat de 1.000 ptes.

19. Palatales (reducir a...), Observaciones

Es tracta d'un document manuscrit de tres planes (numerades “Transcripción 1” i “Transcripción 2”; la tercera plana és la part de darrere d'aquest segon full), i un altre escrit sobre una plantilla⁶⁶ de les que utilitzaven per a confeccionar les llistes de paraules de l'ALPI⁶⁷. Encara que no està firmat, la lletra és claríssimament de R. Castellano⁶⁸. No hi ha tampoc cap datació.

En les tres pàgines hi ha una llista de símbols amb anotacions aclaridores de com haurien d'interpretar-se i com haurien de reduir-se per a la publicació de l'ALPI. En el full de la plantilla també hi ha una llista de símbols fonètics i la reducció a altres símbols més “entenedors” que planteja R. Castellano.

⁶⁶ En principi no sabem si la “plantilla” anava en companyia de l'altre document, però com que en la primera plana diu “Fíjate en la nota de la casilla de Observaciones” i precisament aquesta “plantilla” està encapçalada amb la denominació “Observaciones”, és clar que tenen relació. A més, totes aquestes pàgines tracten el tema de la reducció dels símbols fonètics que van usar als qüestionaris per a editar l'ALPI.

⁶⁷ Aquestes plantilles estaven disposades de la manera següent:

- un encapçalament on es podia llegir: “Lista nº... del mapa nº...: ...”
- Tres columnes: LOCALIDAD, RESPUESTA, OBSERVACIONES.

⁶⁸ L'hem comparat amb la de les enquestes del QII dels pobles castellanoparlants del País Valencià, dutes a terme per Rodríguez Castellano en la seua totalitat.

A més, en les tres pàgines primeres, també hi ha unes recomanacions que tot seguit transcrivim:

- Transcripciones 1:

“Hay que tener cuidado con las palatales andaluzas, pues como la simplificación la hice muchas veces antes de tener las normas de N. York, puede haber discrepancias, esto es, pude haber empleado signos distintos para un mismo sonido. Fíjate en la nota de la casilla de Observaciones”

I segueix una llista de deu transcripcions fonètiques, on llegim per exemple⁶⁹: “X sustituye o debe sustituir a X”; o “debes corregirlo y poner X”; “X es la s coronal, signo propuesto por Navarro; así figura en la libreta de N. York”; “X de Otero, no es la X, sino que ha de interpretarse como una s apical dentalizada”; “X: no tengo criterio fijo; si es X es porque sería más fácil para el cajista, cuando pensábamos imprimir los mapas. Sin embargo, acaso conviniera usar un sólo signo y no dos X”; “Son signos adoptados en N. York, y es difícil ponerlo de otra forma: X, X serían muy complicados”.

- Transcripciones 2:

“Si adoptamos reducción de letras para las relajadas ([ka'do], [aθá]), debiera adoptarse [r] para esta relajada, hay que ser consecuentes, si ello es posible”

I segueix una llista de 11 transcripcions fonètiques de símbols. I continua⁷⁰:

“Pueblo nº 553 Fiñana (Almería): La s debe a mi juicio transcribirse así X, en vista de la definición de Espinosa. V. Notas de orientación y palabra 93 *balsa*. Hay que procurar no contradecir el artículo de la Frontera del Andaluz.

¡Ojo! Las listas de Asturias, León, Santander y otros puntos fueron hechas antes de tener las normas simplificadoras de N. York. Conviene por lo tanto que te fijas y simplifiques ahí lo que te sea fácil, y en los casos de duda o que te parezcan extraño, dímelo para que lo aclare yo a la vista de los cuadernos.

Podemos hacer un churro si simplificamos con arreglo a criterios o normas distintas”

- Plantilla, “Observaciones”:

⁶⁹ Usem “X” per a indicar la transcripció fonètica d’alguns símbols o d’un grup de símbols.

⁷⁰ La negreta és nostra.

Hi ha 26 transcripcions fonètiques d'algun símbol, amb casos concrets i amb alguna observació: “En el Cuestionario de Garnatilla (Granada) figura este signo X, puesto por el propio Navarro”; “según Navarro indica”; “Lo mismo en estos casos. Así nos evitamos un nuevo signo; pues X, etc., son virtuosismos de Espinosa”

D'aquestes afirmacions podem traure algunes dades interessants:

a) Existia una “libreta de N. York”. Suposem que es tracta d'aquelles “instrucciones y enseñanzas” que cita la *Introducción* de l'ALPI, quan informa del fet que MSG i R. Castellano van rebre els materials de l'ALPI a Nova York, de mans de T. Navarro Tomás, per a la seua publicació⁷¹. Sembla que T. Navarro ja havia fet algunes anotacions a les enquestes de l'ALPI quan es trobaven a Nova York (com es desprén la indicació que fa aquest document a Garnatilla).

Però no ens queda clar si T. Navarro els va donar alguns materials on explicitava quin tipus de “reducció de símbols” havien de fer. Si existira aquella “libreta de N. York” seria difícil d'entendre per què R. Castellano va començar les llistes de mots de l'ALPI prescindint-ne, ja que avisa MSG del fet que els mots que ha confeccionat corresponents a Astúries, Lleó..., van ser fets “antes de tener las normas simplificadoras de N. York”. Igualment per a les palatals andaluses.

És possible, doncs, que aquest document “simplificador” va ser enviat per T. Navarro després de la visita que li feren MSG i R. Castellano.

b) No sempre tenien “criterio fijo” a l'hora fer les transcripcions definitives.

De vegades sembla que es deixaven anar per la “facilitat” d'impressió, abans que per un criteri científic dels signes fonètics. Altres vegades no volien contradir la bibliografia existent, com és el cas de NAVARRO TOMÁS, T. - ESPINOSA, A. M. (fill), i RODRÍGUEZ-CASTELLANO, L. (1933): “La frontera del andaluz”, RFE, XX. I en un cas hem comprovat que diu: “Así nos evitamos un [signo] nuevo”; com si l'economia de símbols fóra precisament la nota que caracteritza l'ALPI de 1962...

c) Existia un “virtuosisme” de transcripcions, o siga, una manera pròpia. És evident el fet que cada investigador era fill d'una mare distinta, i encara que havien estat ensinistrats pel mestre fonetista (excepte Cintra), sempre hi podien haver una sèrie de matisos que diferirien en cadascun d'ells, com és el cas de les palatals.

d) Voluntat de criteri únic: hi havia una clara disposició perquè el treball que duien a terme es publicara de la manera més científica possible (“hay que ser consecuentes, si ello es posible”), de tal forma que no semblara un nyap, o siga, una composició de sons sense cap criteri homogeni (“podemos hacer un churro si simplificamos con arreglo a criterios o normas distintos”).

Nosaltres hem fet la comparació de les llistes que MSG va fer sobre el material lèxic del País Valencià per al Volum I (1962) de l’ALPI, i realment hem comprovat que no existia un únic criteri de simplificació, sobretot pel que fa a les palatals⁷².

20. Plantilles de mots (Calzar, Murciélagos)

Al Fons-SG hi havia totes les plantilles que MSG havia preparat per a editar l’ALPI. Es tracta de documents on hi havia el número dels pobles (del 100 al 803), classificats per províncies. En l’encapçalament hi ha:

ALPI, mapa nº.;; port.; cat.; ALF ALC AIS
ALR ALEIC ALL ALW ALG

Aquesta plantilla ocupava dos fulls, un per davant i per darrere, i un només per davant. Estaven pegats, o siga, que formaven un DIN A3. I a l’interior hi havia una altra plantilla on s’annotaven a mà els mots, amb els següents paràmetres:

Lista nº. del mapa nº.:; LOCALIDAD; RESPUESTA;
OBSERVACIONES PROVINCIA [només en algunes plantilles]

Vam fotocopiar només les fitxes dels mapes MURCIÉLAGO i CALZAR. Hem comparat les respostes originals del qüestionari amb aquestes regularitzacions i hem arribat a unes conclusions. Podeu consultar-les en l’apartat 2.3. de la present tesi doctoral, concretament en el punt “**Plantilles de les llistes de paraules. Una mostra**”.

⁷¹ Aquesta circumstància sembla que es produïa entre 1950 i 1951: era la tardor de 1950 segons la *Introducción*; l’hivern de 1950-51 segons Sanchis (1953); l’any 1951, segons Tomàs Navarro (1975); “a fines de la año 1950” segons R. Castellano (1952); etc.

21. Depòsit dels qüestionaris de l'ALPI (1961)

En una d'aquelles plantilles del Fons-SG (20), hi ha a mà el nom d'Otero, Castellano i MSG. Segons aquest document, doncs, el 1961 els materials de l'ALPI estaven en possessió d'aquestes tres persones de la següent manera:

- MSG tenia les enquestes de 22 províncies: Osca, Terol, Saragossa, Balears, Tarragona, Barcelona, Girona, Lleida, València, Castelló, Alacant, Albacete, Múrcia, Conca, Almeria, Biscaia, Àlaba, Navarra, Burgos, Logronyo, Rosselló / Pyrénées orientales, Andorra.

- R. Castellano posseïa les enquestes de 23 províncies: Astúries, Àvila, Badajoz, Càceres, Cadis, Ciudad Real, Còrdova, Granada, Guadalajara, Huelva, Jaén, Lleó, Madrid, Màlaga, Palència, Salamanca, Santander, Segòvia, Sevilla, Sòria, Toledo, Valladolid, Zamora.

- Otero tenia els quaderns de les 4 províncies de Galícia: A Corunya, Lugo, Ourense, Pontevedra. Igualment tenia les 18 de Portugal: Viana do Castelo, Braga, Porto, Vila Real, Bragança, Guarda, Viseu, Aveiro, Coimbra, Castelo Branco, Leiria, Santarem, Portalegre, Lisboa, Setubal, Evora, Beja, Faro.

Si comparem aquest document amb la carta que R. Castellano va enviar a MSG (1957) només constatem dues diferències: els quaderns de Fonètica d'Almeria i de Múrica que diu R. Castellano que té el 1957, ja semblen estar en possessió de MSG l'any 1961.

Caldria contrastar tota aquesta informació amb el document (15, 15bis i 21bis)

21bis. Tengo en mi poder los siguientes cuestionarios (R. Castellano, 24 maig 1957)

Curiosament en un altre document manuscrit cedit també pel Dr. Heap, L. Rodríguez Castellano firma els punts d'enquesta els qüestionaris dels quals té ell:

“Tengo en mi poder los siguientes cuestionarios: Ávila, Segovia, Soria, Madrid, Toledo, C. Real, Guadalajara, Valladolid / Huelva, Sevilla Cádiz, Córdoba, Granada, Málaga, Jaén, Asturias, León, Zamora, Salamanca, Cáceres, Badajoz. 24 de Mayo de 1957. L. Rodríguez Castellano”

Caldria contrastar tota aquesta informació amb el document (15, 15bis i 21)

⁷² Vegeu l'apartat corresponent en el present treball.

22. Cuentas del ALPI en Valencia (1960-1962)

Són quatre documents numerats on hi ha mecanoscrit una llista de despeses de l'ALPI:

- “Relación nº 7: Gastos del ALPI desde el 5 enero al 20 octubre 1960”: 20.525
- “Relación nº 8: Detalle de facturas válidas presentadas por el señor Sanchis Guarner en septiembre de 1961”: 4.732 + 9.256
- “Relación nº 9: Detalle de facturas válidas presentadas por el señor Sanchis Guarner en 31 de octubre de 1961”: 30.000 + 6.331
- “Relación nº 10: Detalle de gastos sin justificantes presentados por el señor Sanchis Guarner en 29 de marzo de 1962”: 4.347

Les despeses són molt diverses: correus i telègrafs, viates (Barcelona - València / València - Barcelona), mapes per a Ramon García Escrig⁷³, “aguinaldos mozos dibujante e imprenta”, “gastos varios”, etc.

Sembla, doncs, que els comptes de l'ALPI estaven molt controlats⁷⁴. Sabut és que el projecte ALPI va ser aturat precisament per greus problemes econòmics.

⁷³ Recordem que Ramon García Escrig era qui dirigia l'equip de dibuixants a València, mentre que Miguel Fullana era el de Mallorca (cf. *Introducción*)

⁷⁴ Al Fons SG de Barcelona hi havia igualment uns talonaris on apareixen les quantitats que anaven gastant-se.

23. Observaciones a la *Introducción* del ALPI, hechas por D. Luis F. Lindley Cintra.

Al Fons-SG hi ha dos documents amb observacions a la *Introducción* de l'únic volum de l'ALPI que va eixir publicat: un pertany a L. F. Lindley Cintra i un altre no està firmat, però tot apunta al fet que és anterior i que T. Navarro Tomás n'és l'autor⁷⁵. Cap dels dos no està datat.

Quant al document de Cintra, es tracta d'un full mecanografia a doble cara, titulat "Observaciones a la *Introducción* del ALPI, hechas por D. Luis F. Lindley Cintra", amb un seguit d'observacions, les quals van ser tingudes en compte per a l'edició definitiva.

- Primera observació: Cintra assenyala la importància d'esmentar l'Instituto de Alta Cultura de Lisboa d'una manera més especial de com ho fa la *Introducción*, ja que així es podria evitar el que ell anomena "un conflicto diplomático". És ben conegut de tots la cooperació d'aquesta institució, anomenada abans Junta de Educação Nacional, que va subvencionar la participació de Rodrigo de Sá Nogueira i Armando Nobre de Gusmão en la recollida dels materials de l'ALPI.

Així, Cintra proposa canviar de la *Introducción* aquesta frase:

"El profesor Luis F. Lindley Cintra se incorporó a las actividades"

per:

"En 1953, gracias al apoyo y a una subvención del Instituto de Alta Cultura de Portugal (que ya antes había proporcionado, como colaboradores a los Señores Sá Nogueira y Gusmão), el Prof. Luis F. Lindley Cintra se incorporó a las actividades"

Aquesta observació sí que es va tenir en compte.

- Segona observació: en parlar de conceptes representats per paraules de la mateixa etimologia, la *Introducción* citava *ayer*, però Cintra creu que es tractava d'un error, ja que en portugués correspon a *ontem*. MSG hi escriu a mà, a mena d'excusa: "Los ejemplos los había puesto D. Tomás".

Aquesta observació sí que va ser tinguda en compte, i es va substituir *ayer* per *caña*.

⁷⁵ Arribem a aquesta conclusió per una de les observacions que fa Cintra: on es parlava de "conceptos representados por palabras de la misma etimología", diu Cintra, se cita el mot *ayer* possiblement per error, ja que en port. és *ontem*. Sanchis, al costat, escriu a mà: "los ejemplos los había puesto D. Tomás". Suposem, doncs, que Sanchis es referia a les "Observaciones" que no estan firmades, ja que en aquestes sí que apareix el mot *ayer*.

- Tercera observació: en l'alfabet fonètic que descriu en la *Introducción*, Cintra proposava afegir a un símbol de la [a] “como portuguesa de *casa*”. Efectivament, aquesta observació va tenir el seu efecte, i l'edició de 1962 diu “como en port. *casa*”.

En la mateixa observació diu que no té la pàgina on apareix un símbol de la [e], i ell proposa de transcriure, igualment que per a la [a], “mixta [...], como la portuguesa de *grande*”. L'edició no la va passar per alt, però va preferir un altre mot: “como port. *chave*”.

- Quarta observació: Caldria posar els exemples del portugués “como en port. *irma*, campo, sorda...” després de la *a* mixta. No és cert, segons Cintra, que la [a] nasal portuguesa siga la mateixa que la francesa, ja que la normal portuguesa és mixta, no velaritzada. Aquesta observació sí que va ser corregida, tal com es pot comprovar en l'edició de 1962.

- Finalment fa una observació formal:

“para concluir, una observación de tipo estético: la cubierta quedaría mejor, me parece, sin la coma entre FONETICA y 1, y con el 1961⁷⁶ bajo la palabra MADRID. Pero esto ya no tiene ninguna importancia: la cubierta está muy bonita como está. La idea de la moneda es magnífica”

24. Observaciones a la *Introducción* del ALPI (que atribuïm a TNT)

Ja hem comentat que aquest full mecanoscrit per davant i per darrere és atribuïble a TNT precisament per l'observació que fa MSG a una observació de L. Cintra a la *Introducción* de l'ALPI, on criticava que s'haguera considerat el mot *ayer* com a paraula de la mateixa etimologia en les llengües hispàniques. Com que resulta que el present document sí que inclou *ayer* entre les altres, i l'edició de 1962 finalment la va suprimir i la va substituir per *caña*, és clar que el document de T. Navarro és anterior, i és el que contenia l'error a què feia referència Cintra i que MSG anotava que era un error atribuïble al mestre fonetista.

T. Navarro, doncs, fa 13 observacions distribuïdes per pàgines:

- Calia suprimir del principi “Planeador y Director de las encuestas Tomás Navarro”

- Calia afegir, on es parla de la omisió de Canàries, Ceuta, Melilla, etc.:

⁷⁶ 1961 [sic]. Possiblement es pensava que la publicació s'avançaria al 1961, però finalment es va publicar l'any següent.

“Existe el propósito de incorporar al ALPI el estudio de estos territorios en anejos complementarios”

- Calia afegir, on es parla de l’omissió del basc:

“Se incluyen sin embargo algunos puntos de las zonas históricas del vasco en que hoy sólo se habla castellano”

- Calia canviar de lloc un paràgraf, afegint com a justificació:

“Se acompañará ese estudio de documentación registrada experimentalmente para facilitar sobre todo el estudio de cuestiones relativas a cantidad y entonación”

- Calia afegir:

“Sirvieron de punto de partida los cuestionarios del ALF y AIS de los caules se recogieron todos los conceptos asociables a la sección de léxico del ALPI”

Per error, sembla que l’edició de 1962 va transcriure el final d’aquesta frase així: “léxico de ALPI”.

- Calia afegir com a explicació:

“En la confección de la parte del cuestionario relativa a la fonética se procuró emplear conceptos que, para facilitar el cuadro comparativo, se expresaría con palabras de la misma etimología en las distintas lenguas y dialectos hispánicos. A este propósito obedece la incorporación de vocablos como *aire*, *ayer*⁷⁷, *boca*, *causa*, *cinco*, *diente*, *hijo* y muchas otras cuya presencia podría parecer injustificada desde el punto de vista meramente lexicográfico”

⁷⁷ Recordem que aquest mot i l’ anotació de Sanchis a les observacions de Cintra són la clau per què datem aquestes observacions de T. Navarro abans que les de Cintra. V. S.

- Calia afegir un text, que finalment va ser refet per a la publicació, tal com demostra aquest quadre (en negreta hi figuren les diferències):

Observació de T. Navarro	Edició de 1962
<p>“Respecto a labores de agricultura y ganadería sólo se dio representación en el cuestionario a las más extendidas por el área peninsular. Se prescindió por este motivo de cultivos e industrias regionales como la del esparto en la Mancha, del cáñamo en Levante, de la resina en Castilla, del maíz en el Norte, del olivo y aceite en el Sur, de la pesca en el Litoral y de la minería repartida en lugares particulares y en diversidad de materias: carbón, hierro, cobre, mercurio, plata, etc. Por igual razón quedaron excluidos otros productos locales como los del azafrán de Albacete, la seda de Murcia, los tejidos de Tarrasa y Sabadell, el damasquinado de Toledo y Eibar, la cerámica de Talavera, Manises y otros puntos, <i>los bordados de Lorca</i>, los encajes de Almagro, el filigranado de Viana do Castelo, etc.”</p>	<p>“Respecto a labores de agricultura y ganadería sólo se dio representación en el cuestionario a las más extendidas por el área peninsular. Se prescindió por este motivo de cultivos e industrias regionales como los del esparto en la Mancha, del cáñamo en Valencia y Murcia, de la resina en Castilla, del maíz en Asturias y la Montaña, el arroz en Valenica y Tortosa, del olivo y aceite en Andalucía, de la pesca en todo el Litoral y de la minería repartida en lugares muy particulares y en diversidad de materias: carbón, hierro, cobre, mercurio, plata, etc. Por igual razón quedaron excluidos otros productos locales como los del azafrán de Albacete, la seda de Murcia, los tejidos de lana de Sabadell, Tarrasa, Alcoy y Béjar, el damasquinado de Toledo y Eibar, la cerámica de Manises, Talavera, Alcobaça y Barcelos, los encajes de Almagro, Monóvar y Arenys, el filigranado de Viana do Castelo, etc.”</p>

- Calia afegir:

“El Prof. Navarro adoptó como base el modo de transcripción usado en las principales revistas de estudios lingüísticos, en el ALF y en el AIS, al cual añadió varios signos diacríticos para la representación detallada de las variedades dialectales. Del alfabeto de la Asociación Internacional de Fonética tomó los signos φ, η, χ, θ, por considerarlos más aptos que F, ñ, ñ, ś para admitir indicaciones complementarias”⁷⁸

⁷⁸ Exactament:

Pag. 25. Añadir a las ocho primeras líneas: "El Prof. Navarro adoptó como base el modo de transcripción usado en las principales revistas de estudios lingüísticos, en el ALF y en el AIS, al cual añadió varios signos diacríticos para la representación detallada de las variedades dialectales. Del alfabeto de la Asociación Internacional de Fonética tomó los signos φ, η, χ, θ, por considerarlos más aptos que F, ñ, ñ, ś, para admitir indicaciones complementarias."

- T. Navarro fa una observació que ens sembla important perquè demostra la flexibilitat del sistema de símbols usats a l'ALPI, ja que contradiu el que finalment va eixir publicat el 1962:

T. NAVARRO	Edició 1962
<p>“Mi práctica ha sido usar el circunflejo invertido, ˇ, encima de s y z, para indicar la articulación fricativa prepalatal <u>labializada</u> de estas consonantes, y el pequeño semicírculo con la convexidad abajo, ◡, para representar esas mismas consonantes como <u>no labializadas</u>. Lo corriente en otros alfabetos es emplear solamente el circunflejo, lo mismo para los sonidos franceses, labializados, que para los otros idiomas, en general no labializados. A mí me pareció necesario distinguir esa diferencia y añadí el pequeño semicírculo para la no labialización que era la circunstancia que no se había atendido en cuenta. Llamo la atención por si ustedes han cambiado efectivamente los signos o por si se trata de un mero error de exposición en estas notas. Si el cambio ha sido efectivo no veo inconveniente en que lo mantengan”</p>	<p>“El circunflejo invertido (ˇ) encima de s y z indica que su articulación es fricativa, prepalatal cóncava no labializada.”</p> <p>“El pequeño semicírculo con la convexidad abajo (◡) encima de s y z indica que su articulación es prepalatal, fricativa labializada.”</p>

- Cal substituir “es la castellana de, es la francesa de, es la inglesa de, etc.” per “cast. franc. alem. ingl. etc.”
- Cal substituir la denominació “bucales” de les vocals nasalitzades per simplement “nasalizadas” o “seminasales”. Efectivament així va eixir en l'edició de 1962: “seminasal, con menor nasalización que...”.
- Cal definir el símbol [ϕ] com a “bilabial fricativa sorda”, tal com fa l'AFI.
- Caldria “especificar con más detalle las modalidades de r y rr asibiladas”. I defineix sis símbols, tots ells recollits en l'edició de 1962.

Conclusió

Tomás Navarro Tomás, mestre de fonètica, corregeix algunes definicions dels símbols fonètics que s'havien proposat per a la *Introducción*. Ací tenim, doncs, una prova més del fet que el sistema de transcripció fonètic no era homogeni, ni tampoc tancat, és a dir, que era susceptible de ser modificat a mesura que s'anaven fent les enquestes, tal com podem comprovar amb l'ús d'aquell signe diacrític sobre la z o la s.

L'original de la *Introducción* de l'ALPI (1962): dues còpies (1959)

L'arxiu del Fons-SG tenia dos originals mecanografiats que corresponen a la *Introducción* de 1962, una (Còpia A) que conté anotacions manuscrites del mateix Tomás Navarro Tomás, que molt probablement anaven en companyia d'aquell full d'"Observaciones" que li hem atribuït. Aquest exemplar té en la primera plana una anotació manuscrita de MSG: "Original con anotaciones de D. Tomás". La segona còpia (Còpia B), amb una anotació igualment de MSG, "Definitivo", correspon a la correcció definitiva -se suposa- de les proves per a l'edició. Ambdues estan datades de 1959.

Hem fet una comparació entre la Còpia A, la Còpia B, els dos documents d'Observacions a la *Introducción*, fetes per Cintra i T. Navarro, i finalment l'edició de 1962. Podem constatar-hi els fets següents:

- En la Còpia B hi ha corregides a mà les Observacions de T. Navarro, però no les de Cintra.
- En la Còpia A T. Navarro fa una sèrie de retocs, correccions a mà, que MSG va tenir en compte en la Còpia B.
- En la Còpia B hi ha igualment correccions fetes pel mateix MSG, que no estaven en la Còpia A, o siga, que no eren de T. Navarro.
- Algunes de les correccions que T. Navarro va fer a MSG i que MSG va tenir en compte en la Còpia B, no van ser corregides finalment, tal com demostra l'edició de 1962. Per exemple:

Còpia A (T. Navarro) Còpia B (MSG)	Edició de 1962
<i>Hi havia mecanoscrit:</i> "quedando encargado don Rafael Balbín de dirigir la continuación y publicación de la obra"	"quedando encargado don Rafael de Balbín de dirigir la continuación y edición de la obra"
<i>Hi havia corregit a mà:</i> "quedando encargado don Rafael Balbín de dirigir la edición de la obra"	

- A la Còpia A faltaven totes les pàgines que anaven des de l'anomenament dels atlas lingüístics romànics fins a l'Alfabet Fonètic. Això no obstant, les "Observaciones" que atribuïm al Prof. T. Navarro, sí que són recollides a mà per MSG per a la Còpia A⁷⁹.

- T. Navarro fa més correccions a l'alfabet fonètic, alguns dels quals MSG deixa de banda.

25. Proyecto para la cartografiación del ALPI (maig 1957)

Es tracta de quatre fulls mecanografiats amb capçalera del CSIC. Hi ha una data i una firma, el 22 de maig de 1957 - MSG -, però es tracta d'una proposta consensuada per l'equip col·laborador de l'edició de l'ALPI tal com demostra el darrer paràgraf:

"Aprobada por el pleno de los colaboradores la presente propuesta será puesta en vigor el 1º de junio de 1957".

Tot el que s'hi proposa ho podem trobar en la *Introducción*:

"Se ha encargado el Sr. Sanchis Guarner de coordinar la labor de los demás redactores, homogeneizar definitivamente los signos fonéticos, dirigir la confección de los mapas y corregir las pruebas. Estos trabajos han sido realizados en la oficina del ALPI, sita primeramente en Palma de Mallorca donde fue ayudado por la Srta. Ana Moll Marqués, y luego en Valencia, donde ha contado con la cooperación de la Srta. Encarnación Maestro y de don Luis Alpera Leiva".

A grans trets es proposava:

1. Que hi haguera una "oficina editora" per a coordinar les llistes definitives dels materials de l'ALPI i per a dirigir la realització dels mapes.
2. MSG, amb l'ajuda d'un becari -Aina Moll Marqués-, seria l'encarregat. El seu treball estaria sempre sota la supervisió de R. Balbín.
3. R. Castellano i Otero continuaran confeccionant les llistes definitives des dels seus llocs de residència.
4. Otero ha d'assumir les esmenes referents al portugués⁸⁰ "según las transcripciones obtenidas por los Sres. Cintra y Sanchis Guarner en su excursión comprobatoria del verano de 1956"⁸¹.

⁷⁹ Sanchis, a la Còpia B, refà el paràgraf de T. Navarro referent a la ramaderia, agricultura, treballs tradicionals, etc. que no s'arregaven al qüestionari de l'ALPI.

5. Miguel Fullana seria el dibuixant a Mallorca dels mapes de l'ALPI; caldria fer un contracte després d'un període de prova de dos mesos⁸². Depenent del ritme de treball, la retribució que percebria podria anar canviant.

6. “El primer volumen del ALPI convendría que estuviese terminado en la primavera de 1959 en que se celebrará en Lisboa el IX Congreso Internacional de Lingüística Románica”. Per tant, el dibuixant hauria de començar a fer mapes des de setembre de 1957, 10 o 12 al mes, de tal manera que l'any següent estigueren enllestits els 100 mapes de què es compondria el Volum I. Així mateix, caldria buscar impressors a Madrid i Barcelona cap a la tardor de 1957.

7. Els mapes que ja havia confeccionat Amadeo López a València, serien traslladats a Palma de Mallorca a la primavera de 1957.

8. Cintra, Otero i R. Castellano, amb el permís de MSG i la supervisió de R. Balbín, podrien retirar els qüestionaris que necessitaven per a l'elaboració de les llistes definitives. Els quaderns inactius quedarien dipositats a Madrid, sota la supervisió de R. Balbín i MSG.

9. Finalment, i com a resum, el document inclou les retribucions que percebrien els participants en el projecte:

- R. Castellano i Otero: una mensualitat de 2.000 ptes.

- Miguel Fullana, dibuixant de Mallorca, demana en principi 600 ptes. per cada mapa. Així mateix es comprometia a entregar 10 o 12 mapes mensuals. Troben que aquesta quantitat era “admissible”⁸³.

- Amadeo López va demanar l'any 1955 la quantitat de 5.000 ptes. per la confecció dels mapes que havia realitzat.

⁸⁰ Pensem que aquesta observació que apareix en el *Proyecto* de cartografia de l'ALPI està relacionat amb allò que cita Diego Catalán (1974): la part del gallec-portugués de l'ALPI conforma en realitat dos atles diferents, per raó de discordància de temps i d'enquestadors:

- un de gallec (anterior a 1936): A. Otero, en solitari, va fer la major part de les enquestes a Galícia.

- un altre portugués (de 1953-54): A. Otero i L. Cintra (aquest en substitució de A. N. de Gusmão). A propòsit d'aquests dos enquestadors, Catalán (1974) diu: “es sabdio que hubo dificultades en la armonización de las transcripciones de uno y de otro”, i cita a peu de pàgina el seu opuscle publicat en ASNS, 201.311, n. 22 (1964).

⁸¹ Més que d'una “excursió comprobatoria” es tracta de l'últim viatge de recollida dels materials de l'ALPI, tal com podem llegir a la *Introducción*:

“La investigación de algunas localidades portuguesas, fue completada en el verano de 1956 por un equipo integrado por los señores Cintra y Sanchis Guarner, con lo cual se puso fin a la recolección de los materiales del ALPI.”

⁸² Recordem que aquest contracte es fa efectiu finalment, i en tenim còpia, el 25 de gener de 1958.

⁸³ Finalment, segons consta al Contracte de 1958, Fullana rebria 1.000 ptes. i es comprometia a entregar 10 mapes al mes.

- MSG rebria a partir d'aquests moments la quantitat de 4.000 ptes. mensuals.
- S'assignaven 4.000 ptes. per a comprar material divers per a la instal·lació de l'oficina de l'ALPI.
- S'assignaven 12.000 ptes. a MSG, com a bestreta per tal de pagar als dibuixants en el moment que lliuraren la feina.
- Aina Moll rebria 1.000 ptes. mensuals, per 22 hores setmanals.

26. Bloc Notes ALPI (cronològicament)

Es tracta d'unes anotacions que MSG escrivia en un bloc d'aquells de cuquet. Hi segueix un ordre cronològic, i en algun cas hi ha una carta. Passem tot seguit a presentar-ne la informació que considerem pertinent:

- 3 de gener de 1961: MSG lliura a Seix Barral l'original de 10 mapes; sembla que els demana que li n'envien després tres a ell i un a Madrid. Explica que les correccions dels mapes anirien de la següent manera: una orla blava pe a les seues esmenes, i una orla roja per a les deficiències d'impressió. MSG explicita a més que corregeix la *Introducción*.
- Tarifes d'avió, ferrocarril (en primera classe); telèfons de Balbín, Castillo, Medinaceli i Vitrubio.
- 18 d'abril de 1961: Carta mecanoscrita adreçada a D. Francisco del Castillo, des de Barcelona. MSG l'informa que està acabant els problemes de la *Introducción* a Barcelona i que li enviarà la prova definitiva per tal que donen el "tírese". MSG li diu que acaba d'assabentar-se que hi ha hagut un malentés per part de Seix y Barral que ha retardat la correcció dels mapes: MSG havia acordat amb Seix y Barral al gener que li farien quatre mapes, tres dels quals els enviarien a ell, i un altre a Madrid. Aquesta circumstància no es va produir, i després que els demanava els tres mapes insistentment, ara que havia arribat a Barcelona per qüestions de la *Introducción* s'assabenta que sí que van enviar els mapes a Madrid, per petició de carta del Sr. Forte. MSG, doncs, demana a F. del Castillo que li faça arribar aquelles quatre còpies a València.
- 30 de juny de 1961: MSG lliura a Seix y Barral els originals de nou mapes. Els avisa que el 24 d'agost els donarà la resta de mapes del Volum I (6 en total) i que hi anirà a corregir les planxes.

- 22 de setembre de 1961: MSG entrega els originals de tres mapes a Seix y Barral. Igualment els dóna l'ordre de repetir quatre mapes. MSG du a Madrid 10 mapes considerant que són ja els definitius.

- 27 de setembre de 1961: MSG informa d'alguns retocs finals de l'ALPI. Així mateix diu que Seix y Barral ha de sol·licitar el Depòsit Legal.

- 28 d'octubre de 1961: Seix y Barral considera que s'haurien de fer alguns retocs. MSG entrega els originals de 6 mapes i les correccions de 9. Així mateix, MSG rep de Seix y Barral les correccions definitives de 14 mapes.

- 31 d'octubre de 1961 (Madrid): més formalitzacions per a l'edició: “enviar todos los dibujos de la viñeta de la moneda”; “hacer una prueba subiendo un poco las cabeceras de la *Introducción*, y en versalitas Bodoni”; “La encuadernación ha de ser estudiada”.

- 23 de gener de 1962 (Barcelona): “much a atención a los márgenes; unificación absoluta de los recuadros”; etc. Hi ha pendents de correcció nou mapes. Ha rebut de Seix y Barral amb les correccions definitives un total de 28 mapes.

- 27 de gener de 1962 (Madrid): “5 a 10 febrero se invita a Cintra a Barcelona para empezar la tirada; que la tengan acabada el 20 de marzo. Primero hay que tirar los mapas del fondo. I. Hacer una tirada de 1500 ejemplares”. Hi ha “100 ejemplares” ratllat.

Es convida Cintra a Barcelona del 5 al 10 de febrer, per tal que comence la tirada. Que la ting....

- febrer de 1962: Seix y Barral; “terminar la costa de Francia en el mapa fondo”; “Rclamar las pruebas de los siguientes mapas cuyas correcciones tienen desde setiembre:”, i un total de 13 mapes.

- 10 de febrer de 1962: **Reunió amb Cintra a Madrid**. Canvien el títol del Mapa 4, la traducció al portugués d'alguns mapes, etc. En aquesta reunió sembla que van tractar qüestions molt puntuals, d'algun símbol fonètic que calia confrontar entre ells, etc.

- Sense data fixa (però seguint l'ordre):

MSG diu que ha d'escriure a Balbín informant-lo que “está tirado el 1r volumen el 20 marzo”. Diu igualment: “Que tiren los 1500 mapas (preferíamos sólo 1000, rapidez)”. “Añadir a la *Introducción*, pág. 3, L. F. Lindley Cintra, *Enquêtes au Portugal pour l'Atlas Linguistique de la Péninsule Iberique*, Orbis, III, 1954, 417”. Efectivament, aquest article va ser afegit als que la *Introducción* citava com a treballs sobre l'ALPI.

Igualment, MSG informa de l'entrega de 9 mapes corregits ja.

Finalment hi ha unes pàgines amb informacions variades:

“Estrasburg; comité, tema (geografia ling., secretariado conferencias); separata Lisboa; folleto ALPI, habal signos fonéticos; ejemplares reseña; Navarro; perjudicaco yo (...)”

“ALPI. Univ. Strasburg, academia Española, Griera BDE, von Warburg; Strakka, Paiva, ... Vidos, Rohlf, García de Diego, R. Malkiel, Caro y Cuervo, Buenos Aires Moriego [?], Oroz, NRFH Coromines, Lund Malberg, Rosenblatt, Celso Cunha”

“Palas Perrín: hay una tesis de García Coterruelo [?], *El habla del campo de Cartagena*”

“Sr. Pau Ginés; espècie de català bàsic; esquema general susceptible d’adaptació als parlants de les diverses llengües (cast., fr., angl., alemany) fonamentalment pràctic amb regles gramaticals després que no requeresca molt d’esforç per part de l’alumne; vocabulari per seccions, 2000 o 3000 mots; semblant al curs de la BBC; l’espanyol és un terme més ampli que el castellà”

“safareig, bassa artificial, rentador, aliacrà, escorpí, icterícia”

“Ion Protopopescu, *Dictionari Român-Spaniol*, Madrid, 1960, Editura Carpatii, 4\$ USA”

27. Llibreteta ALPI II (2n Volum)

Es tracta d’una llibreta de cuquet que MSG va utilitzar per anotar qüestions referides a la publicació del Volum II de l’ALPI. Hi ha informació sobre telèfons, ressenyadors de l’ALPI, reunions, etc. Repassem-ho tot seguit:

“Reseñadores del ALPI; a completar y proponer a Balbín: Iordan, Univ. de Bucarest; Thomov, univ. Sophia; Baldinger, Univ. Heidelberg; Coseriu, Univ. Montevideo; Gardette, Univ. Cath. Lyon; Giese, Univ. Hamburg; Hampejs, Univ. Praga; Hubscmid, Univ. Berna; Harri Meier, Univ. Bonn; Piel, Univ. Köln; Revah, Ecole des Hautes Etudes, París; Séguy, Univ. Toulouse.”

Hi ha anotacions sobre tres reunions mantingudes per MSG, una amb R. Castellano, una altra amb R. Balbín (ambdues de 28 set. 1962) i una nova amb R. Castellano (1 oct. 1963). Transcrivim exactament el que MSG va transcriure a propòsit d’aquestes reunions:

“Madrid, con Lorenzo R. Castellano. 28 set. 1962.

En los mapas del 2º Vol. debe ponerse una señal en los casos en que en el libro de notas figure una segunda forma.

Debe ponerse otra señal distinta en los casos que la palabra no corresponda exactamente al concepto.

Economizar el signo [i]⁸⁴, basta [i]⁸⁵.

Lorenzo propone la añadidura de las siguientes palabras: *llama, puente, resbalar, miel, rasgar, poco, otra, queso, treinta, yo, verano, siembra, presidio, oso, silbar.*”

“Madrid, con Balbín. 28 set. 1962.

Prospecto ALPI en circulación mediados de Octubre.

Escribir a Vidos para reseña ALPI.

Escribir a Paiva, “ “ “

Escribir a Cintra proponiendo reunión 1º noviembre, si él no puede venir iríamos a Lisboa. Hay que hacer las fichas de las localidades portuguesas.

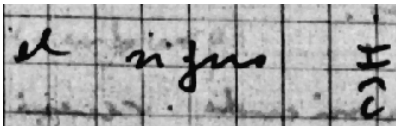
Escribir a Badia proponiendo reunión ELH al 1 nov. y decirle que tal vez sea en Lisboa.

Escribir a Otero encargándole fichas localidades de Galicia.

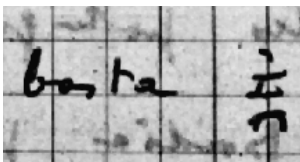
Balbín quiere que se celebre un congresillo de fonetistas en abril.

Necesidad de mapas transparentes que deben ser repartidos junto con la tabla de signos fonéticos.”

⁸⁴ Exactament:

⁸⁵ Exactament:

“1 octubre 1963: Reunión con Rodríguez Castellano.

Lorenzo dice que las contestaciones de la palabra *padre* son muy malas y que no se podrá hacer mapa. También es inútil la palabra *muela*, sale *solera*. No sirve para fonética la palabra *vid*, sale otra vez. Tampoco sirve la palabra *hueso* para fonética, convendría suprimirlo.

En la *Introducción* a las notas habrá que advertir que en primer lugar figura el sujeto y el transcriptor de fonética y en segundo el sujeto y el transcriptor de vocabulario.

Lorenzo pide que se le devuelvan las listas para él poner las notas.

Enviar a Cintra las fechas de todos los puntos de Portugal. En diciembre, reunión con él.

Pedir a Otero los de Galicia. Si no puede en la aldea⁸⁶, que vaya a Lugo.

Añadir la diócesis a la reseña para el libro.

En el libro habrá transcripción fonética”

Així mateix, en aquesta libreta ALPI - II, hi ha, repetit en dos fulls diferents, “Mapas del Tomo II del ALPI” o “Mapas del II volumen”, que són les mateixes que trobàvem en aquell full inèdit del Fons-SG “Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI”. D’aquestes només divergeix el mapa 94 *guapo*, que apareix com a *guardia* en aquesta Llibreta de l’ALPI II.

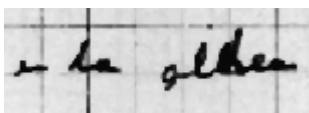
Finalment, en l’últim full hi ha unes anotacions confuses:

“En el volumen anejo al ALPI, que venga el cuestionario, el alfabeto fonético. Preparado para marzo. A mediados de febrero; reproducción del cuestionario de un punto del Alto Aragón por un procedimiento XEROX”

“Cuestionario, alfabeto fonético, con referencia al internacional, explicar detalladamente numeración localidades; descripción de localidades y sujetos; índice de palabras del primer tomo; bibliografía de trabajos con materiales del ALPI; reseñas bibliográficas aparecidas; 10 mapas para setiembre.”

“Escribir a Otero, urgencia, 14 de febrero; preparar transparentes”

⁸⁶ Exactament:

28. Prospecte de presentació, propaganda ALPI (1962)

Es tracta d'un fullet de presentació del Volum I de l'ALPI. Està fet a mena de prospecte descriptiu per a donar a conèixer al gran públic què era l'ALPI i en què consistia la seua publicació. Per això es mostren dos mapes, un reduït a la tercera part de la grandària normal, i un altre de detall de Galícia amb les dimensions reals.

El text interior que descriu el projecte ocupa dues planes. És interessant de remarcar que a l'hora de presentar l'ALPI al gran públic, tal com diu en aquestes dues planes, s'havia concebut un projecte de 1500 mapes en dues seccions⁸⁷, una de Fonètica (amb “un centenar de mapes”) i una altra de Lèxic i Etnografia (amb “un número más crecido de mapas, aunque éstos, a veces, sean de dimensiones más reducidas, e irán ilustrados con dibujos representativos de los objetos de la cultura popular material”).

En la contraportada es pot llegir:

“A.L.P.I. Volúmenes publicados:

Tomo I. FONÉTICA 1

formato 62 x 43, encuadernado en tela especial con lomo de piel, estampaciones en oro.

22 páginas de introducción, 75 mapas a doble página, impresos a dos colores por una sola cara y 6 páginas con la tabla de signos fonéticos empleados.

Precio: 4.000 pesetas.

Volúmenes en prensa:

Tomo I. FONÉTICA 2.

De venta en las principales librerías o en la Sección de Distribución del Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Duque de Medinaceli, 4, Madrid-14 (España).”

⁸⁷ La *Introducción* de 1962 també n'informava:

“Los mapas de la sección de Fonética van ordenados alfabéticamente; los de la sección de Lexicografía irán clasificados por materias, según un criterio etnográfico.”

QUADRE COMPARATIU DE LES VARIANTS DE L'ALPI CARTOGRAFIADES I PER CARTOGRAFIAR

Tot seguit explicarem algunes de les divergències entre les llistes de mots cartografiats a l'ALPI (Vol. I, 1962) i les que es preveia de cartografiar, d'acord amb dos documents inèdits que vam poder consultar al Fons-SG (un full solt i un "Informe sobre la publicació del ALPI").

Columna A: llista de mots que cita MSG (1953)⁸⁸. [total: 213]

Columna B: llista de mots cartografiats l'any 1962⁸⁹. [total: 75 mapes]

Columna C: llista de mots del full solt "Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI" del Fons-SG⁹⁰. [total: 82]

Columna D: llista de mots de l'"Informe sobre la publicació del ALPI" (Fons-SG)⁹¹. [total: 202]

Columna E: "Relación de los mapas del Volumen I", inclòs en els dos originals de la *Introducción* de l'ALPI de 1962, conservats al Fons-SG⁹². [total: 100]

Columna F: llista de mots de la llibreta de cuquet titulada "ALPI II" conservada al Fons-SG. [Total: 83]

(*): Hi ha alguna divergència entre les quatre columnes. Vegeu-ne les Observaciones al final de la Taula.

---: Variants que no preveu el document en qüestió.

Fons-SG: Fons "Manuel Sanchis Guarner"

⁸⁸ Sanchis (1953: 45): "Las palabras que, en principio, han sido seleccionadas con este objeto son:".

⁸⁹ Consulteu l'estudi de les fonts i de les imprecisions d'aquest volum en l'apartat corresponent.

⁹⁰ Vegeu-ne la descripció en l'apartat corresponent.

⁹¹ Vegeu-ne la descripció en l'apartat corresponent.

⁹² Vegeu-ne la descripció en l'apartat corresponent.

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
---	Mapa 1: Lugares estudiados	---	---	1. Lugares estudiados	---
---	Mapa 2: Denominación del lugar	---	---	2. Denominación del lugar	---
---	Mapa 3: Denominación de los habitantes	---	---	3. Denominación de los habitantes	---
---	Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ê</i> y <i>õ</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)	---	---	4. Áreas lingüísticas y nombre dialectal del habla. (*)	---
---	Mapa 5: Colaboradores de encuesta	---	---	5. Colaboradores de encuesta	---
abeja	Mapa 6: ABEJA	---	(*)	6. ABEJA	---
abrevadero	Mapa 7: ABREVADERO	---	abrevadero 563	7. ABREVADERO	---
abuelo	Mapa 8: ABUELO	---	(*)	8. ABUELO	---
acero	Mapa 9: ACERO	---	acero 424	9. ACERO	---
agua	Mapa 10: AGUA	---	agua 401	10. AGUA	---
aguijón	Mapa 11: AGUIJÓN	---	aguijón 178	11. AGUIJÓN	---
aguja	Mapa 12: AGUJA	---	aguja 66	12. AGUJA	---
ahogarse	Mapa 13: AHOGARSE	---	ahogarse 94	13. AHOGARSE	---
aire	Mapa 14: AIRE	---	aire 99	14. AIRE	---
andar	Mapa 15: ANDAR	---	andar 196	15. ANDAR	---
araña	Mapa 16: ARAÑA	---	araña 117	16. ARAÑA	---
árboles	Mapa 17: ÁRBOLES	---	árboles 112	17. ÁRBOLES	---
(*)	Mapa 18: ASA	---	(*)	18. ASA	---
avispa	Mapa 19: AVISPA	---	avispa 177	19. AVISPA	---
ayer	Mapa 20: AYER	---	ayer 382	20. AYER	---
ayunar	Mapa 21: AYUNAR	---	ayunar 147	21. AYUNAR	---
azada	Mapa 22: AZADA	---	azada 90	22. AZADA	---
(*)	Mapa 23: BAILE	---	(*)	23. BAILE	---
balsa (*)	(*)	---	balsas 93 (*)	(*)	---
baúl	Mapa 24: BAÚL	---	baúl 111	24. BAÚL	---
blanco	Mapa 25: BLANCO	---	blanco 101	25. BLANCO	---
boca	Mapa 26: BOCA	---	boca 18	26. BOCA	---

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
brazo	Mapa 27: BRAZO	---	brazo 24	27. BRAZO	---
buey	Mapa 28: BUEY	---	buey 50	28. BUEY	---
caballo	Mapa 29: CABALLO	---	caballo 188	29. CABALLO	---
cabeza	Mapa 30: CABEZA	---	cabeza 11	30. CABEZA	---
caer	Mapa 31: CAER	---	caer 348	31. CAER	---
caja	Mapa 32: CAJA	---	caja 257	32. CAJA	---
(*)	Mapa 33: CAMINO	---	(*)	33. CAMINO	---
cántaro	Mapa 34: CÁNTARO	---	cántaro 693	34. CÁNTARO	---
caña	Mapa 35: CAÑA	---	caña 201	35. CAÑA	---
caracol	Mapa 36: CARACOL	---	caracol 490	36. CARACOL	---
castillo	Mapa 37: CASTILLO	---	castillo 96	37. CASTILLO	---
causa	Mapa 38: CAUSA	---	causa 256	38. CAUSA	---
(*)	Mapa 39: CAZADOR	---	(*)	39. CAZADOR	---
cazuela	Mapa 40: CAZUELA	---	cazuela 693	40. CAZUELA	---
ceja (*)	Mapa 41: CEJAS	---	ceja 584 (*)	41. CEJAS	---
cepa	Mapa 42: CEPA	---	cepa 790	42. CEPA	---
(*)	Mapa 43: CEREZA	---	(*)	43. CEREZA	---
cerrojo	Mapa 44: CERROJO	---	cerrojo 109	44. CERROJO	---
(*)	Mapa 45: CHINCHE	---	(*)	45. CHINCHE	---
cincha	Mapa 46: CINCHA	---	cincha 192	46. CINCHA	---
cinco	Mapa 47: CINCO	---	cinco 283	47. CINCO	---
clavo	Mapa 48: CLAVO	---	clavo 60	48. CLAVO	---
cocina	Mapa 49: COCINA	---	cocina	49. COCINA	---
cocer	(*)	---	cocer	(*)	---
(*)	Mapa 50: COJO	---	(*)	50. COJO	---
cresta	Mapa 51: COZ	---	cresta 83	51. COZ	---
(*)	Mapa 52: CRESTA	---	(*)	52. CRESTA	---
(*)	Mapa 53: CRIN	---	(*)	53. CRIN	---
cruz	Mapa 54: CRUZ	---	cruz 124	54. CRUZ	---
cuadrado	Mapa 55: CUADRADO	---	cuadrado 115	55. CUADRADO	---
cuatro	Mapa 56: CUATRO	---	cuatro 286	56. CUATRO	---
cuchara	Mapa 57: CUCHARA	---	cuchara 144	57. CUCHARA	---

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
(*)	Mapa 58: CUCHILLO	---	(*)	58. CUCHILLO	---
cuero	Mapa 59: CUERO	---	cuero 199	59. CUERO	---
cuévano	Mapa 60: CUÉVANO	---	cuévano 695	60. CUÉVANO	---
cuñado (*)	Mapa 61: CUÑADOS	---	cuñado 260 (*)	61. CUÑADOS	---
decirlo	Mapa 62: DECIRLO	---	decirlo 250	62. DECIRLO	---
(*)	Mapa 63: DEDO	---	(*)	63. DEDO	---
derecha	Mapa 64: DERECHA	---	derecha 621	64. DERECHA	---
desbocado	Mapa 65: DESBOCADO	---	desbocado 198	65. DESBOCADO	---
(*)	Mapa 66: DESNUDO	---	(*)	66. DESNUDO	---
deuda (*)	Mapa 67: DEUDAS	---	deuda 252 (*)	67. DEUDA (*)	---
diario	Mapa 68: DIARIO	---	diario 74	68. DIARIO	---
diente	Mapa 69: DIENTE	---	diente 20	69. DIENTE	---
diez	Mapa 70: DIEZ	---	diez 281	70. DIEZ	---
doce	Mapa 71: DOCE	---	doce 290	71. DOCE	---
domingo (*)	Mapa 72: LOS DOMINGOS	---	domingo 244 (*)	72. DOMINGO (*)	---
donde	Mapa 73: ¿DÓNDE?	---	donde 312	73. DONDE	---
dulce	Mapa 74: DULCE	---	dulce 181	74. DULCE	---
eje	Mapa 75: EJE	---	eje 38	75. EJE	---
encia	---	76 encia	encia 21	76 ENCÍA	76 encia
enero	---	77 enero	enero 230	77 ENERO	77 enero
enjambre	---	78 enjambre	enjambre 179	78 ENJAMBRE	78 enjambre
era (*)	---	79 la era (*)	era 786 (*)	79 ERA (*)	79 era (*)
escuchar	---	80 escuchar	escuchar 238	80 ESCUCCHAR	80 escuchar
espalda	---	81 espalda	espalda 23	81 ESPALDA	81 espalda
espejo	---	82 espejo	espejo 114	82 ESPEJO	82 espejo
espliego	---	83 espliego	espliego 455	83 ESPLIEGO	83 espliego
febrero	---	84 febrero	febrero 230	84 FEBRERO	84 febrero
flor	---	85 flor	flor	85 FLOR	85 flor
freír	---	86 freír	freír	86 FREÍR	86 freír
frente	---	87 frente	frente	87 FRENTE	87 frente
fuego	---	88 fuego	fuego	88 FUEGO	88 fuego
fuelle	---	89 fuente	fuelle	89 FUENTE	89 fuente

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
fuerza	---	90 fuerza	fuerza	90 FUERZA	90 fuerza
gallinas	---	91 gallinas	gallinas	91 GALLINAS	91 gallinas
gatos	---	92 los gatos (*)	gatos	92 GATOS (*)	92 gatos (*)
(*)	---	93 grano	(*)	93 GRANO	93 grano
globo	---	(*)	globo ⁹³	(*)	(*)
grano	---	(*)	grano	(*)	(*)
guapo	---	94 guapo	guapo	94 GUAPO	(*)
(*)	---	(*)	(*)	(*)	94 guardia
hacerlo	---	(*)	hacerlo 250	(*)	(*)
haz	---	95 haz	haz 785	95 HAZ	95 haz
hermanas (*)	---	96 las hermanas (*)	hermanas 350 (*)	96 HERMANAS (*)	96 hermanas (*)
hierro	---	(*)	hierro 57	(*)	(*)
hiel	---	97 hiel	hiel 182	97 HIEL	97 hiel
hierba	---	98 hierba	hierba 116	98 HIERBA	98 hierba
(*)	---	99 hierro	(*)	99 HIERRO	99 hierro
hijo	---	100 hijo	(*)	100 HIJO	100 hijo
hoja	---	101 hoja	hoja 168	---	101 hoja
hombre	---	102 hombre	hombre 218	---	102 hombre
horno	---	103 horno	horno 320	---	103 horno
hoy	---	104 hoy	hoy 312	---	104 hoy
hoz	---	105 hoz	hoz 68	---	105 hoz
(*)	---	106 las huertas	(*)	---	106 huertas
hueso	---	107 hueso	hueso 258	---	107 hueso
huevo	---	108 huevo	huevo 259	---	108 huevo
humo	---	109 humo	humo 340	---	109 humo
(*)	---	110 iglesia	(*)	---	110 iglesia
invierno	---	111 invierno	invierno 373	---	111 invierno
jornal	---	112 jornal	jornal 73	---	112 jornal
joven	---	113 joven	joven 173	---	113 joven
jugo	---	114 jugo	jugo 172	---	114 jugo

⁹³ Des de *flor* fins a *guapo* ho hem reconstruït, ja que no eixia en la fotocòpia que posseïm.

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
julio	---	115 julio	julio 233	---	115 julio
junio	---	116 junio	junio 232	---	116 junio
lágrima	---	117 lágrima	lágrima 14	---	117 lágrima
lamer	---	118 lamer	(*)	---	118 lamer
laurel	---	119 laurel	(*)	---	119 laurel
lección	---	120 lección	lección 254	---	120 lección
leche	---	121 leche	leche 48	---	121 leche
leña	---	122 leña	leña 155	---	122 leña
liebre	---	123 liebre	liebre 159	---	123 liebre
liendre	---	124 liendre	liendre 225	---	124 liendre
llama	---	125 llama	llama 63	---	125 llama
llantén	---	126 llantén	llantén 456	---	126 llantén
llave	---	127 llave	llave 106	---	127 llave
llorar	---	128 llorar	(*)	---	128 llorar
llover	---	129 llover	llover 97	---	129 llover
lluvia	---	130 lluvia	lluvia 431	---	130 lluvia
lobo	---	131 lobo	lobo 55	---	131 lobo
macho	---	132 macho	macho 164	---	132 macho
maestro	---	133 maestro	maestro 405	---	133 maestro
mano	---	134 mano	mano 26	---	134 mano
margarita	---	135 margarita	margarita 444	---	135 margarita
mayo	---	136 mayo	mayo 231	---	136 mayo
medio	---	137 medio	medio 237	---	137 medio
(*)	---	(*)	(*)	---	138 miel (*)
mío	---	(*)	mío 260	---	(*)
molino	---	138 molino	molino 79	---	139 molino
moro	---	139 moro	moro 7	---	140 moro
mucho	---	140 mucho	mucho 76	---	141 mucho
muela	---	141 muela	muela 822	---	142 muela
muerte	---	142 muerte	muerte 9	---	143 muerte
mujer	---	143 mujer	(*)	---	144 mujer
negro	---	144 negro	negro 64	---	145 negro

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
nieto (*)	---	145 nieta	nieta 131	---	146 nieta
nieve	---	146 nieve	nieve 100	---	147 nieve
noche	---	147 noche	noche 381	---	148 noche
noviazgo	---	148 noviazgo	noviazgo 139	---	149 noviazgo
nudo	---	149 nudo	nudo 40	---	150 nudo
nuera	---	150 nuera	nuera 130	---	151 nuera
nuestro	---	151 nuestro	nuestro 261	---	152 nuestro
nueve	---	152 nueve	nueve 381	---	153 nueve
ocho	---	153 ocho	ocho 289	---	154 ocho
octubre	---	154 octubre	octubre 234	---	155 octubre
ojo	---	155 ojo	ojo 13	---	156 ojo
once	---	156 once	once 281	---	157 once
oreja	---	157 oreja	oreja 16	---	158 oreja
oro (*)	---	---	oso 45 (*)	---	---
oveja	---	---	oveja 383	---	---
paciencia	---	---	paciencia 325	---	---
padre	---	---	padre 352	---	---
paja (*)	---	---	(*)	---	---
pájaro (*)	---	---	(*)	---	---
paloma	---	---	paloma 59	---	---
pared	---	---	pared 116	---	---
pasa	---	---	pasa 173	---	---
pecho	---	---	pecho 22	---	---
peine	---	---	peine 220	---	---
perdiz	---	---	perdiz 156	---	---
pereza	---	---	pereza 151	---	---
pera (*)	---	---	pera 105 (*)	---	---
pie	---	---	pie 32	---	---
piedra	---	---	piedra 126	---	---
pienso	---	---	pienso 112	---	---
piojo	---	---	piojo 224	---	---
pluma	---	---	pluma 82	---	---

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
pobre	---	---	pobre 358	---	---
pollo	---	---	pollo 528	---	---
pozo	---	---	pozo 421	---	---
predicar	---	---	predicar 127	---	---
primero	---	---	primero 253	---	---
pueblo	---	---	pueblo 122	---	---
pulga	---	---	pulga 118	---	---
puño	---	---	puño 26	---	---
quieto	---	---	quieto 37	---	---
rabia	---	---	rabia 161	---	---
racimo	---	---	racimo 796	---	---
real	---	---	real 236	---	---
reina	---	---	reina 1	---	---
reja	---	---	reja 764	---	---
rezar	---	---	rezar 6	---	---
rosa	---	---	rosa 167	---	---
rueda	---	---	rueda 775	---	---
sacristán	---	---	sacristán 128	---	---
sauce	---	---	sauce 479	---	---
ser (*)	---	---	ser 146 (*)	---	---
seis	---	---	seis 283	---	---
semana (*)	---	---	(*)	---	---
setiembre (*)	---	---	septiembre 234	---	---
sierra	---	---	sierra 95	---	---
siglo	---	---	siglo 235	---	---
sudadera	---	---	sudadera 195	---	---
sudor	---	---	sudor 72	---	---
suegro	---	---	suegro 133	---	---
sueño	---	---	sueño 150	---	---
teja	---	---	teja 662	---	---
tejedor	---	---	tejedor 241	---	---
todo	---	---	todo 326	---	---

A	B	C	D	E	F
MSG (1953)	ALPI (1962)	Full solt Fons-SG	Informe Fons-SG	Introducción Fons-SG	ALPI II Fons-SG
tomarlo (*)	---	---	(*)	---	---
torre	---	---	torre 123	---	---
trébedes	---	---	trébedes 154	---	---
trece	---	---	trece 291	---	---
uncir	---	---	uncir 29	---	---
uña	---	---	uña 44	---	---
vais	---	---	vais 341	---	---
vecinos	---	---	vecinos 353	---	---
veinte	---	---	veinte 296	---	---
venden	---	---	venden 369	---	---
vendimia	---	---	vendimia 796	---	---
verdad	---	---	verdad 249	---	---
verde	---	---	verde 255	---	---
viaje	---	---	viaje 315	---	---
viejo	---	---	viejo 135	---	---
vizcaíno	---	---	vizcaíno 209	---	---
yerno	---	---	yerno 134	---	---
yeso	---	---	yeso 204	---	---
yugo	---	---	yugo 43	---	---

Observacions:

- Els dos originals de la *Introducción* de 1962, conservats al Fons-SG, citen 100 mapes⁹⁴, però només en van veure la llum 75. Del 76 al 100 només divergeixen de “**Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI (full solt)**” el 79, 92 i 96, que anaven sense article definit: *era, gatos, hermanas*.

- El Fons-SG conserva una llibreta de MSG sota el títol “Alpi II”, que cita la mateixa llista que “**Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI (full solt)**”, sense article al 79, 92 i 96, i només amb una divergència: 94 *guardia*. En la dita llibreta la llista apareix en dues pàgines

⁹⁴ “Relación de los mapas del Volumen I, Fonética, I: [...]”. Coincideixen les dues còpies.

diferents, repetida, primerament en minúscules i després, com passada a net, en majúscules. Les dues són idèntiques.

- Respecte de la llista de l'Informe...: hi ha errors en els números dels conceptes a què es refereix el mapa. N'hem comptat quaranta imprecisions aproximadament, dels dos-cents mapes que s'hi esmenten. Possiblement la numeració no corresponia exactament a la dels qüestionaris reals de l'ALPI. És ben sospitós aquest fet i hem volgut assenyalar les errades:

a) Noteu els quatre casos dels mapes basats en el Quadern II on no es posa la lletra immediatament després del número (la qual marcava la intercalació d'un concepte). Així:

acero 424	per comptes de	424a
era 786	per comptes de	786b
reja 764	per comptes de	764e
vendimia 796	per comptes de	796a

b) Errors de número de concepte

árboles 112	per comptes de	85
azada 90	per comptes de	89
buey 50	per comptes de	49
decirlo 250	per comptes de	251
hermanas 350	per comptes de	361
hierro 57	per comptes de	58
hierba 116	per comptes de	166
hoz 68	per comptes de	69
joven 173	per comptes de	137
mano 26	per comptes de	25
nuera 130	per comptes de	132
paciencia 325	per comptes de	326
paloma 59	per comptes de	51
pienso 112	per comptes de	42
pollo 528	per comptes de	529
racimo 796	per comptes de	795
sauce 479	per comptes de	477

sudadera 195	per comptes de	194
verdad 249	per comptes de	239

c) Errors de variant:

pera 105	per comptes de	pesa 105
ser 146	per comptes de	sed 146

Aquest dos errors es repeteixen en la llista de MSG (1953: 47). Igualment MSG hi cita *oro* per comptes de *oso*.

d) Errors per creuament:

uncir 29, uña 44	per comptes de	uncir 44, uña 29
------------------	----------------	------------------

- Diego Catalán (1974) ja va observar que la llista dels 75 mapes de què consta l'ALPI de 1962 i la que MSG avançava l'any 1953 tenia algunes divergències:

“Comprende 5 mapas introductorios y 70 mapas fonéticos (5: *abeja* - 75: *eje*); la necesidad de otros dos volúmenes fonéticos la deduzco de la lista (no del todo idéntica) que anticipó M. Sanchis Guarnier, *La cartografía lingüística en la actualidad y el ALPI* (Madrid, 1953)”.

- L'edició definitiva del Volum I de l'ALPI va suprimir les variants *balsa* i *cocer*, mots que sí que estaven prevists (segons MSG, 1953 i l'Informe sobre l'ALPI). Així mateix, aquesta edició definitiva de 1962, va ampliar 12 mapes que no figuraven en aquella obra de MSG: *asa*, *baile*, *camino*, *cazador*, *cereza*, *chinche*, *cojo*, *cresta*, *crin*, *cuchillo*, *dedo* i *desnudo*. A més, l'enunciat del mapa es va preferir en plural en els casos *cuñados*, *deudas* i *los domingos* (aquest darrer amb article determinat).

- Noteu a més la numeració de la llista de la llibreta titulada ALPI - II, a partir de 138 *miel* (inexistent en cap de les altres llistes) i 139 *molino*, respecte del full solt titulat “Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI”. Es veu que se'n corre una variant.

MONUMENT ALS MISTOS

Al fons: Pavelló de la República (CEH) de Barcelona, depòsit del Fons "M. Sanchis Guarnier", on es conserva actualment part de l'ALPI.

1.2. METODOLOGIA DE L'ALPI

1.2.1. INTRODUCCIÓ

Presentació

Primerament hem de dir que presentarem la metodologia de l'ALPI a partir de l'estudi de les enquestes del País Valencià. Considerem que és el mateix parlar de la metodologia de les enquestes que editem en el present treball que parlar de la metodologia, en general, de l'ALPI. Per tant parlarem del mètode emprat per l'ALPI, referint-nos especialment a l'estudi de la metodologia de les enquestes del País Valencià.

Punt per punt tractarem d'investigar les maneres amb què l'ALPI es va desenvolupar, des de la mateixa metodologia d'enquesta fins a la tria de localitats, edat dels informants o sexe d'aquests⁹⁵. No tractarem els punts d'una manera exhaustiva, sinó que ens basarem en els materials estudiats i només farem al·lusions a la bibliografia que s'ha ocupat del tema quan siga estrictament necessari. Pretenem, doncs, oferir a la comunitat investigadora unes descripcions inèdites, basant-nos en els materials reals d'enquesta.

Quant a la metodologia dels atlas romànics en contrast, es pot consultar SANCHIS (1953), CATALÁN (1974: 247 i ss.), BADIA (1953), VENY (1978b), MONTES (1970) i JABERG (1995; trad.), entre altres.

Farem referència al que hem anomenat "apunts" del Fons "Manuel Sanchis Guarner". En realitat es tracta d'un document-esborrany del que pretenia ser el "volum annex" de l'ALPI, on apareixeria la descripció del poble enquestat, l'economia, les vies de comunicació, les dades de l'informant entrevistat, etc. (dades proporcionades per les primeres planes del QI d'enquesta). Considerem aquest document important, per la qual cosa hi dedicarem un espai d'estudi comparatiu entre les diverses versions que es conserven al Fons "Manuel Sanchis Guarner".

⁹⁵ Per a una visió molt concreta dels passos que s'haurien de seguir per tal d'arribar a la confecció d'un Atlas lingüístic, consulteu Montes Giraldo (1970: 81-102): objectius, localitats, qüestionaris, treballs previs, enquestadors, enquesta, transcripcions, ordenació...

Incloem així mateix un apartat on estudiem la quantitat de símbols fonètics que es van utilitzar per a editar el volum de 1962. La tècnica de transcripció impressionista de l'ALPI no deixa de sorprendre qualsevol investigador que s'hi acoste i aprofundisca en l'observació de com reproduïen la parla sobre el paper, els diacrítics convencionals que empraven, etc.

La datació de les enquestes ha dut no pocs problemes, per la qual cosa hi dedicarem un apartat on oferirem un estudi minuciós comparant la data d'enquesta dels originals i altres documents.

Per últim, en la “Metodologia concreta” descrivim el que qualsevol obra de les característiques de l'ALPI necessita: el mètode de tria de localitats, informants, investigadors, mots per a preguntar, etc.

Malgrat que la metodologia de l'ALPI ha estat sovint criticada⁹⁶, creiem que aquest projecte es va desenvolupar de la millor manera que s'haguera pogut fer, donades les circumstàncies històriques i els mitjans de què es disposaven.

De deficiències, n'hi ha moltes, és clar. Però del que no hi ha cap dubte és que l'aportació lexicogràfica és cabdal. El que en un principi pretenia ser un treball d'investigació en l'àmbit comparatiu de les llengües peninsulars, amb vista a una possible agrupació romànica d'acord amb les teories de iberoromàniques (català, castellà i portugués formant un grup), finalment va acabar sent una fotografia panoràmica del lèxic, la fonètica, la morfologia..., del sistema lingüístic, en definitiva, real dels parlars de la Península Ibèrica.

⁹⁶ Manuel Alvar (1964) citava:

“Con el ALPI difiero en el modo de hacer las encuestas, tal y como las describió L.F.Lindley Cintra en sus “Enquêtes en Portugal pour l'Atlas Lingüístico de la Península Ibérica”, Orbis, III, 1954, p.418. Y difiero en la forma de presentar los materiales: ni una sola nota en un tomo de fonética -y harían falta muchísimas-, tal y como se hizo en el ALF y ALC y fue criticado por Jaberg al reseñar la obra de Griera (Romania, L, pág. 10 de la separata).”

Fins i tot, el mateix Alvar ens advertia de la poca utilitat de l'ALPI i de la manera amb què es van fer les enquestes durant una conversa que vam mantenir per demanar-li alguna recomanació per a recuperar els materials. Segons ell no val la pena rescatar l'ALPI, ja que té poc interès i molt poca actualitat. No sabem si aquestes declaracions tenien algun vessant partidista.

Sembla que Alvar s'havia oposat al projecte ALPI, ja que tenia la intenció de fer un atlas amb les mateixes característiques (l'ALEP). I sembla que no solament Alvar és un detractor de l'ALPI, sinó que també ho era E. Alarcos, segons una carta que L. Rodríguez-Castellano va enviar a Sanchis (amb data 17-12-1957) on li diu que havia boicotejat la intenció d'Alarcos de fer un Atlas d'Astúries:

“Basándose en el supuesto de que el ALPI no se hará, Alarcos ha querido empezar a hacer aquí el Atlas de Asturias, sufragado por la Diputación; pero yo, “basándome en la certeza” de que tendremos un tomo en la fecha señalada boicoteé el proyecto hablando claramente al Presidente de la Diputación, aunque *con toda discreción*, para no enfadarme con Alarcos, que, por otra parte, es buen amigo.”

Per tant, trobarem amb l'ALPI del País Valencià -objecte del nostre estudi- un tresor lexicogràfic d'una banda, i d'una altra, la descripció lingüística del parlar dels nostres avantpassats, dues generacions anteriors aproximadament.

L'objectiu de l'ALPI era d'una banda conèixer fotogràficament i panoràmica el parlar de la Península Ibèrica, i d'altra banda es buscava la recerca del parlar tradicional. A més, l'esperit que movia la realització de les enquestes era precisament aquell "salvament" del dialecte local, que amb l'entrada de la revolució industrial, les noves comunicacions, etc., tendia a desaparèixer. Per això, tal com comprovarem, l'investigador buscava les antigalles, les relíquies dialectals, com més vulgars (en el sentit *vulgus*, del poble) i més antigues millor.

Els enquestadors, ensinistrats sota el mestratge de Navarro Tomàs, pretenien buscar no solament les maneres de dir les coses (mètode *Worter und Sachen*), sinó les coses mateixes, relacionades amb el poble, és a dir, la manera de concebre el món per part d'una col·lectivitat. Un mètode que ja partia del compromís del Congrés de la Haia de 1928, en el qual s'advertia d'aquell perill d'extinció, i s'instava no solament els lingüistes, sinó també els governs de les nacions. I és així com es van aconseguir les subvencions per a l'elaboració de l'ALPI.

Descripció de la metodologia

Considerem que el nostre treball no s'ha de centrar a criticar-analitzar el que ja s'ha dit (bibliografia), ja que considerem que gran part d'aquesta informació ha passat d'uns investigadors a altres sense cap mena de comprovació dels originals.

I és aquesta precisament la comesa que ens proposem: recorrerem minuciosament al material inèdit del qual disposem per tal d'arribar a unes conclusions molt precises. En tot cas, remetem al nostre treball que vam presentar en forma de Memòria de Llicenciatura l'any 1995⁹⁷, on en la introducció sí que vam realitzar aquella crítica a la bibliografia, però no vam acudir a les fonts originals de les enquestes (encara que sí que presentàvem una proposta de transcripció, molt diferent a la que podrem trobar en el present treball d'investigació).

Finalment hem d'insistir en el fet que tot el material que hem estudiat és inèdit, des de les enquestes originals de Sanchis-Moll-Rodríguez Castellano-Espinosa (investigadors del País Valencià), a les anotacions que el mateix Sanchis Guarnier va prendre a partir de les enquestes de l'ALPI. Així mateix, hem considerat interessant presentar algun d'aquests originals digitalitzats, aprofitant les noves tecnologies. D'aquesta manera, l'estudi contrastiu és més visual i més còmode a l'hora d'entendre el projecte ALPI. A més, les limitacions informàtiques per a transcriure símbols fonètics (recordem que tot l'ALPI està basat en un sistema fonètic molt complicat) redueixen el camp del contrast de materials, i, com en el cas de l'edició, una imatge escanejada a peu de pàgina diu més que mil paraules sobre la seua descripció.

⁹⁷ GARCIA PERALES, Vicent, "L'Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI): Edició i estudi del País Valencià", Memòria de Llicenciatura, Universitat de València, 1995 (director: Emili Casanova) (Referència a la Biblioteca de Filologia: FI. T 0007/0009).

Els “apunts” de Sanchis Guarner

Sembla que l'enquesta de l'ALPI no era suficient per a arreplegar totes les dades que calia. Així, segurament els investigadors prenen notes a part, de la mateixa manera que escrivien allò que creien convenient al marge de l'enquesta (vg. edició de l'ALPI “a part”). Aquestes anotacions van ser posteriorment utilitzades, bé per a treballs dels enquestadors, bé per a la mateixa publicació de l'ALPI⁹⁸.

Vist el Fons Sanchis Guarner han aparegut tres documents on es descriu cada poble, l'informant i en definitiva l'enquesta de l'ALPI. Aquests documents tenen la mateixa informació que hi ha a la p. 3 del QI⁹⁹ però d'una manera molt més explicada. Possiblement eren diverses versions que redactava el mateix Sanchis Guarner per a la publicació del Volum annex de l'ALPI on apareixerien aquelles descripcions.

Els documents en qüestió, base de la comparació que tot seguit estudiarem, són els següents:

(1) Uns fulls escrits a mà, en brut. Sembla que es tracta de paper per a fer exàmens en un col·legi de xiques (només diu “Alumna:...”), ja que podem llegir-hi per una cara “Este ejercicio se conservará en el”, i en una altra cara “archivo del centro” i l'encapçalament del centre i el lloc reservat perquè l'alumne escriga les seues dades.

Hi ha la lletra de Sanchis darrere d'unes butlletes que havia aprofitat. Aquestes eren de l'“Instituto Nacional “SAN VICENTE FERRER””, i corresponien a paperetes de qualificació. Exactament trobem: “Pruebas trimestrales o finales / Alumna... / Curso... / Sección...”.¹⁰⁰

⁹⁸ Per exemple, Sanchis (1989) cita moltes dites a pobles de l'ALPI (Moixent, Llanera de Ranes...), que possiblement va extraure d'anotacions a banda de l'enquesta de l'ALPI. Igualment, en la publicació de l'ALPI de 1962 (Volum I) hi ha informació que no es troba en els quaderns originals d'enquesta, i que possiblement va ser tret d'algunes anotacions marginals (és una hipòtesis que estudiem en l'apartat 2.3.).

⁹⁹ Es tracta de les observacions que apareixen en cada poble de l'ALPI, sota l'epígraf:

LUGAR: Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.

¹⁰⁰ Hem considerat interessant digitalitzar-ne una, la d'Anna, on podem trobar també expressions escrites en àrab:

Si comparem (1), (2), (3) i (4) notem diferències. Per exemple, si considerem el poble d'Anna:

(1) manuscrits	(2) dif. màquines, a dos columnes	(3) mecnografiats, moltes correccions	(4) mecnografitats, cedits per EC
se expresan corrientemente en el dialecto local	se expresan corrientemente en el dialecto local	se expresan correctamente en el dialecto local	se expresan correctamente en el dialecto local
sin tantos rasgos característicos	sin tantos rasgos característicos	sin tantos rasgos privativos (hi ha ratllat <i>característicos</i>)	sin tantos rasgos característicos
aunque Juan Gomez conoce	aunque Juan Gomez conoce	aunque Juan Gomez conozca	aunque Juan Gomez conozca
hay en Anna algo de industria (hi ha ratllat <i>bastante</i>)	hay en Anna alguna industria	hay en Anna alguna industria	hay en Anna alguna industria
hablan bastante el valenciano	hablan bastante bien el valenciano	hablan bastante bien el valenciano	hablan bastante bien el valenciano
la encuesta primera tuvo lugar	la encuesta tuvo lugar	la encuesta tuvo lugar	la encuesta tuvo lugar
y asimismo	y asimismo	y asimismo (està corregit sobre <i>así</i> <i>mismo</i>)	y asi mismo

Conclusions a què arribem:

- Sembla que aquells fulls manuscrits van ser els primers que es redactaren. Aquesta circumstància es pot inferir a partir de les correccions/equivocacions en els mateixos fulls.

Posem per cas Anna:

(1)	(2), (3) i (4)
en dialecto comarcal (hi ha ratllat <i>local</i>)	en dialecto comarcal
labradores anneros (hi ha ratllat <i>de Anna</i>)	labradores anneros
La encuesta ha sido realizada (hi ha ratllat <i>Se han realizados</i>)	La encuesta ha sido realizada
que volvió a interrogar (hi ha ratllat <i>que interrogó</i>)	que volvió a interrogar
en 1934 contaba Anna con 1190 habitantes (hi ha ratllat 2265)	en 1934 contaba Anna con 1190 habitantes

- Sembla que en la segona redacció també va fer correccions (vg. Anna quan diu en el manuscrit “algo de industria”, i en els altres apareix “alguna industria”).

- Es fa difícil saber quina redacció va ser anterior, la de (2) o la de (3), però el que és ben clar és que el document (4) és anterior a la (3).

- Sembla fins i tot que les correccions que es van fer a (1) van ser bastant posteriors a l'enquesta. Continuant amb Anna, podem adonar-nos que havia escrit en principi que en 1934 tenia 2265 habitants, i després havia ratllat aquesta dada i l'havia substituït per 1190. L'enquesta del QI diu exactament: “Villa de 2265 habitantes” (p. 3: LUGAR: Sus características...)

No fem tots aquests comentaris d'una manera gratuïta, ans al contrari: són ben pertinents, ja que aquests documents donen llum a algunes qüestions que no apareixen en les enquestes originals de l'ALPI: dades de l'informant del QII de Dolores, datació de les enquestes (amb dates diferents a les del qüestionari), etc.

Si continuàrem amb la comparació d'altres pobles arribaríem a les mateixes conclusions. Ara bé, queda per descobrir per què hi havia a la pàgina 3 del QI la mateixa informació, redactada d'una altra manera i més succinta.

Continuant amb Anna tenim:

Informació que apareix al QI (p. 3), que no apareix als "apunts" de Sanchis	Informació comuna
- "Las dos terceras partes de la población se dedican a la agricultura y el otro tercio a la industria"	- mercat semanal el dilluns
- "el maíz, el trigo, la naranja, el aceite, la algarroba y los ajos son los principales cultivos "	- van a Xàtiva (diari) i Énguera (diumenge)
- "El término municipal está atravesado por la carretera que une la Solana de Bicorp con Játiva atravesando La Canal de Navarrés, y tiene dos ramales que la unen con Enguera y Alcúdia de Crespins "	- emigració temporal a la Ribera del Xúquer
- "La única feria importante de la comarca es la del 15 de Agosto en Játiva"	

Podríem concloure, doncs, a partir de la informació que es dóna, que ambdues informacions no van ser tingudes en compte conjuntament. Creiem que Sanchis degué completar primerament la informació de la p. 3 del QI, i posteriorment la va ampliar, bé amb els altres subjectes, bé perquè ja ho tenia preparat.

A Llanera de Ranes:

- en (1) hi ha paraules ratllades i corregides per altres. En els altres apareixen només les correccions fetes;
- en (2) apareix afegida a mà la frase "y todos ellos hablan valenciano", que reapareix en (3) i (4), però que no estava en (1). És a dir, possiblement, quan Sanchis passà a màquina la informació de (1), la va ampliar. Creiem que va ser el mateix Sanchis qui va redactar els exemplars mecanografiats, i no un col·laborador, ja que les ampliacions estan fetes amb base informativa que només podia saber ell mateix.
- Igualment en (2) apareix afegit a mà "bastante", que no està a (1) però que es repré a net en (3) i (4). Per tant, és clar l'ordre dels documents que estudiem.

- Curiosament en (1) diu “Fueron interrogados Evaristo Tolosa Casanova, de 50 años, y Bautista Badía Monsó, de 46, ambos labradores, saben leer y conocen el castellano; Bautista estuvo dos años...”. Primerament havia escrit “Badía estuvo dos años...”, posteriorment va ratllar “Badía” i damunt va escriure “Bautista”. Això no obstant, en (2) i (4) apareix sempre “Bautista”, mentre que en (3) hi ha el nom d’un informador corregit (on diu Bautista posa Joan) i més avant també corregeix Bautista per Badía (que és el que deia (1)). Molt estrany si tenim en compte que en l’enquesta del QII hi ha “Batiste Badia y Monsó”. Les nostres investigacions a Llanera de Ranes em van posar en contacte amb un familiar directe d’un tal “Batiste Badia Monsó”, però de Joan no en sabien res. Per tant, és un enigma aquella correcció.

Citem tot seguit algunes altres correccions que té (3) que hem considerat pertinents:

- Al poble de Vistabella, l’exemplar (3) diu que l’enquesta va ser realitzada els dies 25 i 26 d’octubre de 1935. La xifra dels dies està a mà. En l’exemplar (2) i (4) està en blanc, i en l’exemplar (1) hi ha també el dia 25 i 26, escrit en un buit que s’havia deixat¹⁰¹.

- A Moncofa ha corregit el nom dels investigadors. Hi havia Sanchis i Rodríguez Castellano, i ha posat F. de B. Moll per comptes d’aquest darrer. Efectivament així va eixir publicat el 1962. En (1), (2) i (4) no apareix corregit. Tornem a la conclusió que l’exemplar (3) és el més fiable i el que va ser corregit tenint en compte tots els altres.

- A Rafelbunyol, l’exemplar (3) afig: “En 1935 contaba Rafelbunyol con 2492 habitantes”. Aquesta informació no està en cap dels altres exemplars. Ni tampoc en l’original. Curiosament aquesta quantitat d’habitants coincideix exactament amb la que tenia Pedralba un any abans(1934: 2492 hab.). És una mica massa coincident¹⁰².

- A Caudete, el nom de l’informador és: (1) Defez / (2) Defez / (3) de Féz / (4) de Fez (corregit). L’original era Constantino Defez. Tenim, doncs, una prova més que (2) es va copiar d’(1), qui alhora havia copiat l’informant de l’original¹⁰³.

¹⁰¹ Aquesta data és del tot impossible, ja que coincideix amb la de l’enquesta d’Aín (segons aquests “apunts” de Sanchis). Això no obstant, les enquestes originals porten una altra data: Vistabella, QI: 25-10-35; Aín, QI, 31-10-35.

¹⁰² Això no obstant, el Fons Sanchis Guarnier conserva així mateix uns fulls solts on recollia la quantitat d’habitants dels pobles de l’ALPI valencià, indicant si eren “villa”, “lugar” o “ciudad”. Doncs en aquests fulls hi ha aquella coincidència de dades entre Rafelbunyol i Pedralba.

¹⁰³ Si consultem la guia telefònica i comprovem aquest cognom al poble de Caudete de las Fuentes trobem que hi ha una entrada FEZ ENGUIDANOS, C. DE, i dues entrades DEFEZ ENGUIDANOS. Per tant, el cognom també té discrepància formal en l’actualitat.

- A Calp transcriu: (1) Callosa d'En Sarrià; (2) Callosa d'En Sarrià; (3) Callosa d'En Sarrià (corregit a mà sobre Callosa d'Ensarrià); (4) Callosa d'Ensarrià. En l'original no en diu res.

- Hi ha un error de transcripció a Vistabella: L'original transcriu Tomás García Gual (informant del QII E). Quant als “apunts” tenim: (1) i (2) (en aquest darrer excepcionalment transcriu a mà la informació de Vistabella) sembla que també transcriuen això, però la lletra de “Gual” és un poc confusa.; això no obstant, (3) i (4) transcriuen, per confusió, “Tomás García Gud”, potser perquè no es va entendre la lletra de Sanchis.

- Igualment hi ha un altre error a Teresa de Viver: l'informant del QII està en l'original transcrit amb el nom de Juan Flor Mañes, i així ho arrellegaren els manuscrits de (1). Però quan es van passar a net, en (2) apareix “Juan Flor Macías”, igual que en (3) i (4). Hem comprovat que el cognom Mañes a Teresa de Viver és molt abundant.

- A Marines l'original diu que l'informant Andrés Herrero Martínez tenia 46 anys; (1) transcriu “Fueron interrogados Andrés Herrero Martínez, de 40 años y Victoriano Navarro Gómez, de 46, ambos campesinos”; (2) i (4) diuen el mateix, però, suposem que per les presses, se li va oblidar l'edat del segon informant; en (3) hi ha el mateix, amb l'oblit, però ampliat a mà sí que escriu “de 46 años”.¹⁰⁴

- A Caudete hi ha el mateix error: en l'original diu que l'informador Constantino Defez tenia 64 anys en el moment de fer l'enquesta. Els exemplars (1), (2), (3) i (4) de Sanchis, però, diuen que aquest informant tenia 62 anys. Un altre error de lectura i de presses.

- A Massalavés l'original transcriu “Ricardo Navasquillo Lluca”. A l'exemplar (1) trobem “Ricardo Navasquilla Lluca”, però hi ha corregit a mà “Lluca” i posa “Illuca”, que és la forma que apareix en (2), (3) i (4)¹⁰⁵.

- A Moixent, l'original diu “Emilio Micó y Meliό”, mentre que en (1), (2), (3) i (4) hi ha “Emili(o) Micó Melior”. La llista de telèfons actualment inclou tres entrades MICO, però cap MICOR.

- Al Pinós, l'original transcriu “Jacinto Andrada Justamante, de 64 años”, mentre que en tots els exemplars dels “apunts” hi ha “Jacinto Andrado Bustamante, de 63 años “. Un error més. Hem comprovat que en aquest poble existeix tant el llinatge Justamante com Bustamante.

¹⁰⁴ No trobem cap raó satisfactòria que explique aquella confusió entre 40/46 anys del Sr. Andrés Herrero. Suposem simplement que es tracta d'un error de lectura..

¹⁰⁵ Si consultem la llista telefònica, trobem que a Massalavés no hi ha cap entrada LLUECA, ILLUECA, YLLUECA, etc.

- A Monforte l'original no cita l'edat de l'informant del QII G, mentre que els "apunts" diuen que tenia 52 anys. I ho escriu sense vacil·lacions, per la qual cosa hem de pensar que la redacció d'(1) no es va basar específicament en la informació que oferien les anotacions sobre els enquestats que hi havia a l'inici dels qüestionaris de l'ALPI.

- A l'original de l'enquesta corresponent al QII E de Dolores no hi ha cap dada sobre l'informant. En els exemplars dels "apunts" sí: "Fueron interrogados Ramón Gómez Márquez, de 54 años, y Vicente Torres Martínez, de 60, ambos campesinos, saben leer poco y apenas han viajado. La encuesta fue realizada los días 9 y 10 de diciembre de 1932 por A. M. Espinosa y L. Rodríguez Castellano".

1.2.2. DATA DE LES ENQUESTES DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

Descripció

Tots els pobles valencianoparlants i castellanoparlants del País Valencià tenen el QI amb una data concreta en què es va fer la investigació. Tots excepte Castillo de Villamalefa, potser per oblit de Sanchis.

No ocorre el mateix amb el QII: mentre que tots els pobles castellanoparlants inclouen les dades de l'informador, de l'investigador i la data de l'enquesta (excepte Monforte, on no apareix la data, i Dolores, on no apareix res), els valencianoparlants només inclouen les dades de l'informant, de vegades el nom de l'investigador, i en cap cas apareix la data de l'enquesta (excepte Torís).

Podem interpretar, doncs, que la manera d'actuar a l'hora de fer les enquestes no era gaire homogènia. Així, d'una banda hi havia el QI, que duia en la pàgina 2 les dades que calia omplir. Algunes vegades, per oblit, es deixaven algunes dades per omplir:

INFORMADOR

Nombre y apellido; Naturaleza; Edad; Profesión; ¿Sabe leer?; Naturaleza del padre; Naturaleza de la madre; Residencias y viajes; Fecha de la investigación; Investigador; Transcripción del nombre del lugar; Nombre dialectal de los habitantes; Nombre del habla local.

D'una altra banda, el QII E no tenia cap apartat destinat a omplir les dades de l'informant, de l'investigador, de la investigació, de les característiques del lloc..., que sí que tenia el QI. Per tant, el que es feia en la majoria de casos era escriure totes aquestes dades en la pàgina 2, que estava en blanc. Així és: en totes les enquestes del QII dels pobles valencianoparlants (fetes per F. de B. Moll) i castellanoparlants (fetes per Rodríguez Castellano) tenien aquestes anotacions. Totes, excepte la de Dolores (que hem pogut completar gràcies als "apunts" de Sanchis conservats al FMSG).

Problemes de datació

Segons la *Introducción* “Hasta la primavera de 1931 no pudieron ser iniciadas sistemáticamente las encuestas, pero desde entonces fueron realizadas por diversos equipos sin interrupción, hasta el verano de 1936”.

La primera enquesta de l'ALPI que es va fer al País Valencià va ser la de la localitat de Dolores, al desembre de 1932, i la van dur a terme L. Rodríguez Castellano i A. M. Espinosa. L'última abans de la Guerra va ser duta a terme per Sanchis Guarner i F. de B. Moll a la Poble de Benifassà. La datació d'aquesta enquesta és clara: el 6 i 7 de novembre es duia a terme l'entrevista amb dos subjectes a la Poble de Benifassà. El Qüestionari I de la P. de Benifassà està datat el 6-11-35, mentre que el de Lèxic no du data. La datació de Dolores és més conflictiva, com tot seguit comprovarem.

Quadres comparatius

Si revisem els “apunts” de Sanchis que vam trobar al Fons “Manuel Sanchis Guarner”, podem observar que hi ha diferències més que notables en alguns casos. Oferim primerament el quadre comparatiu amb la datació dels originals i aquells “apunts”; després extraurem les conclusions oportunes.

(dif.): Divergències entre els “apunts” del Fons “Manuel Sanchis Guarner” i els quaderns originals de recollida de dades de l’ALPI

(=): Coincidència exacta entre els dos camps de comparació.

	Punt	“APUNTS” de Sanchis (Fons MSG)	ENQUESTES ORIGINALS	
			QUADERN I	QUADERN II
	Cinctorres	4 i 5-11-35	4-11-35	---
	P. Benifassà	6 i 7-11-35	6-11-1935	---
	V. Canes	2 i 3-11-35	2-11-35	---
	Peníscola	22 i 23-10-35	22-10-35	---
	Vistabella	25 i 26-10- 35	25-10-35	---
(dif.)	<u>C. Villamalefa</u>	20 i 21-10-34	---	19-10-34
(=)	<u>Fanzara</u>	23 i 24-10-34	23-10-34	24-10-34
(dif.)	l’Alcora	24 i 25-10-35	21-10-35	---
	Orpesa	16 i 17-10-35	17-10-1935	---
(dif.)	<u>T. de Viver</u>	27 i 28-10-34	27-10-34	27-10-34
(dif.)	<u>Azuébar</u>	25 i 26-10-34	25-10-34	25-10-34
(dif.)	Aín	25 i 26-10-35	31-10-1935	---
	Moncofa	18 i 19-10-35	18-10-1935	---
	<u>Ademuz</u>	18 i 19-4-35	18-4-35	abril-1935

	Punt	“APUNTS” de Sanchis (Fons MSG)	ENQUESTES ORIGINALS	
			QUADERN I	QUADERN II
(dif.)	<u>Tuéjar</u>	5, 6, 7, 8 i 9-4-58 (no diu cap altra data; a més “fue realizada por M. Sanchis Guarner”, és a dir, que no hi anà ningú més. Tenim unes pàgines del QI datades amb llapis de 1934 amb un interrogant)	5-4-58	17-10-34 (Sí; encara que Sanchis diu que a Tuéjar només va anar ell el 1958)
(dif.)	Casinos	11 i 12-9-35	11-11-1935	---
(dif.)	<u>Marines</u>	12 i 13-10-34	12-10-34	12-10-34
(=)	<u>Caudete</u>	2 i 3-10-34	2-10-34	3-10-34
(dif.)	<u>Pedralba</u>	15 i 16-10-34	15-10-34	15-10-34
	Rafelbunyol	12 i 13-10-35	12-10-1935	---
	Quart de P.	10 i 11-10-35	11-10-35	---
(dif.)	<u>Godelleta</u>	a) 29 i 30-9-34 (Manuel Sanchis Guarner, LRC) b) 26, 27, 28 I 29-7-48 (Manuel Sanchis Guarner)	a) 29-9-34 b) 28-7-1948	a) 1-10-34 b) (no especifica data; només hi ha les dades de l'informant al final de l'enquesta)
(dif.)	Torís	29 i 30-10-35	29-8-1935	29-8-1935 (Únic del QII amb data)
(=)	<u>Dos Aguas</u>	10 i 11-10-34	10-10-34	11-10-34
	Polinyà	30 i 31-8-35	31-8-1935	---
	Massalavés	4 i 5-9-35	4-9-1935	---

	Punt	“APUNTS” de Sanchis (Fons MSG)	ENQUESTES ORIGINALS	
			QUADERN I	QUADERN II
(dif.)	<u>Teresa de C.</u>	5 i 6-10-34	5-10-34	5-10-34
(dif.)	<u>Anna</u>	a) 7 i 8-10-34 (Manuel Sanchis Guarner, LRC) b) 8, 9, 10, 11 i 12-12-48 (Manuel Sanchis Guarner)	a) 8-10-34 b) 8, 9, 10, 11 i 12-12-1948	a) 8-10-34 b) (no especifica ni data ni nom de l'informador)
	Llanera de R.	6 i 7-9-35	6-9-1935	---
	Beniopa	27 i 28-9-35	28-9-1935	---
	Moixent	7 i 8-9-35	7-9-35	---
	Biar	21 i 22-9-35	21-9-1935	---
(dif.)	Benilloba	24 i 25-9-35	23 i 24-9-1935	---
	Benialí	26 i 27-9-35	26-9-1935	---
	Calp	30-9 i 1-10-35	30-9-35	---
	el Pinós	19 i 20-9-35	19-9-1935	---
	<u>Monforte</u>	10 i 11-12-32	10-12-32	---
	el Campello	13 i 14-9-35	13-9-1935	---
	Crevillent	16 i 17-9-35	16-9-1935	---
(dif.)	<u>Dolores</u>	9 i 10-12-32	6,7-12-32	---
	Guardamar	12 i 13-9-35	12-9-1935	---

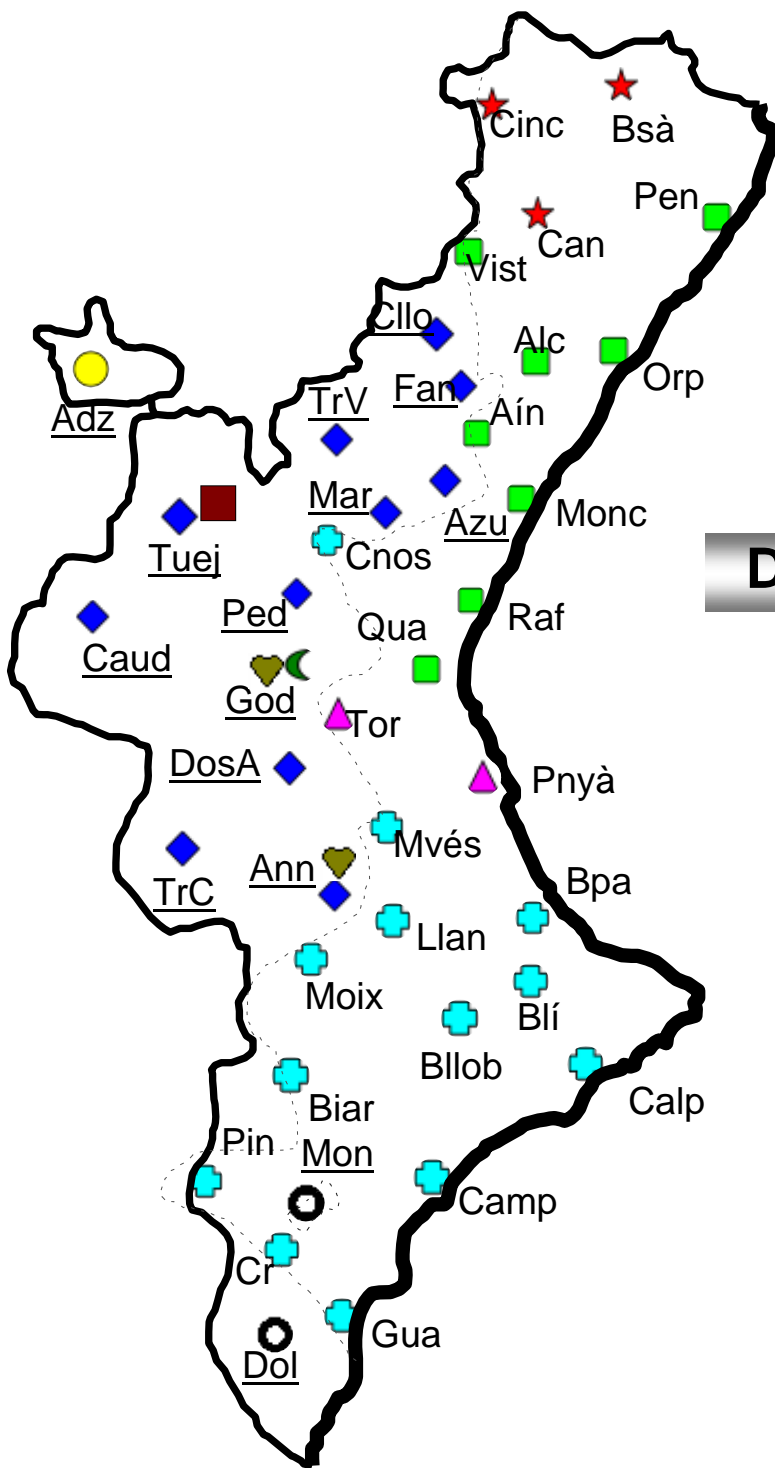
D'aquest quadre podem concloure:

- El QII només sol tenir data en els pobles castellanoparlants. Es tracta d'un fet atribuïble al costum de l'investigador: R. Castellano (recol·lector dels pobles castellanoparlants) solia datar el QII, mentre que F. de B. Moll (investigador del valencianoparlants) no ho feia, pressuposant que la data apareixia al QI.
- Només en alguns pobles la data d'enquesta del QI i la del QII coincideix.
- Les enquestes dels pobles castellanoparlants són les primeres que es van fer: totes daten de 1934 (excepte Monforte i Dolores, de 1932). Les dels pobles valencianoparlants es van realitzar un any després: totes daten de 1935.
- Dels 41 pobles de l'ALPI valencià, 15 mostren alguna divergència entre els "apunts" i les enquestes originals ^(dif.), 3 coincideixen exactament ⁽⁼⁾, i la resta coincideixen només amb el QI, ja que el QII no està datat.
- Hi ha pobles on es va passar enquesta dues vegades: Anna i Godelleta¹⁰⁶.
- El cas de Tuéjar és el que més conflicte porta, ja que Sanchis, als "apunts" només diu que va anar ell a fer l'enquesta l'any 1958, mentre que posseïm una enquesta de 1934 (QII) amb lletra de Rodríguez Castellano (excepte alguns conceptes, amb lletra de Sanchis); i una altra de 1958, efectivament, del QI, tota amb lletra de Sanchis¹⁰⁷.

A fi de fer-nos una idea visual i per tant més ràpida de la datació de les enquestes de l'ALPI valencià, oferim tot seguit un mapa, tenint en compte que en els casos de divergència hem donat preferència a les dates que apareixen en els originals.

¹⁰⁶ Vg. l'apartat "Les enquestes d'Anna, Godelleta i Caudete. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)" (punt 3.2.).

¹⁰⁷ Vg. l'apartat "Les enquestes d'Anna, Godelleta i Caudete. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)" (punt 3.2.).

DATA ENQUESTES ALPI

- 1932, desembre (2)
- ◆ 1934, octubre (11)
- ☾ 1934, setembre (1)
- 1935, abril (1)
- ▲ 1935, agost (2)
- ★ 1935, novembre (3)
- 1935, octubre (8)
- ⊕ 1935, setembre (13)
- ♥ 1948 (repetida) (2)
- 1958 (repetida) (1)

Pobles castellanoparlants (subratllats) i valencianoparlants de l'ALPI al País Valencià

Cinc = Cincorres; Bsà = Pobra de Benifassà; Can = Vilar de Canes; Pen = Peníscola; Vist = Vistabella; Cilo = Castillo de Villamalefa; Fan = Fanzara; Alc = l'Alcora; Orp = Orpesa; TrV = Teresa de Viver; Azu = Azuébar; Aín = Aín; Monc = Moncofa; Adz = Ademuz; Tuej = Tuéjar; Cnos = Casinos; Mar = Marines; Caud = Caudete; Ped = Pedralba; Raf = Rafelbunyol; Qua = Quart de Poblet; God = Godolleta; Tor = Torís; DosA = Dos Aguas; Pnyà = Polinyà; Mvés = Massalavés; TrC = Teresa de Cofrentes; Ann = Anna; Llan = Llanera de Ranes; Bpa = Beniopa; Moix = Moixent; Biar = Biar; Blllob = Benilloba; Bli = Benialí; Calp = Calp; Pin = el Pinós; Mon = Monforte; Camp = el Campello; Cr = Crevillent; Dol = Dolores; Gua = Guardamar.

Itinerari dels investigadors

Tenint en compte totes les dates que hem analitzat i hem presentat, podem fer un traçat de la ruta que van seguir els enquestadors¹⁰⁸:

1. L'any 1932 L. Rodríguez Castellano i A. M. Espinosa passaven enquesta a Dolores i a Monforte (al mes de desembre).

Aquesta circumstància és ben explicable, ja que aquests dos investigadors es trobaven en la zona de Múrcia en aquelles dates fent les enquestes de l'ALPI també. Sembla que van aprofitar l'estada per aquelles terres i van fer les dues enquestes de la zona castellanoparlant del País Valencià de la província d'Alacant.

2. L'any 1934 es van reprendre les enquestes i l'últim cap de setmana del mes de setembre es va fer visita a Godella (amb l'equip Sanchis-Moll / Sanchis-R. Castellano, fins al final). Continuaren al llarg del mes d'octubre d'aquest mateix any amb l'ordre següent:

Caudete, Teresa de Cofrentes, Anna, Dos Aguas, Marines, Pedralba, Tuéjar (segons hem explicat més amunt), Castillo de Villamalefa, Fanzara, Azuébar i Teresa de Viver.

3. L'any 1935, després de mig any d'interrupció, van acabar els pobles castellanoparlant amb l'enquesta d'Ademuz al mes d'abril.

I a finals del mes d'agost, de 1935, reprengueren la segona embranzida, que duraria tres mesos intensament. Visitaren Torís (segons la data del QI), i el darrer cap de setmana d'agost, Polinyà.

A setembre continuaren ininterrompudament amb aquest ordre:

Massalavés, Llanera, Moixent, Casinos, Guardamar, el Campello, Crevillent, el Pinós, Biar, Benilloba, Benialí, Beniopa i Calp (aquest últim comprén el darrer dia de setembre i el primer d'octubre).

Abans de fer el salt des de Casinos a Guardamar, hem d'afegir que van visitar un poble que no entrava en l'ALPI, però que serviria a Sanchis per a estudis posteriors. Es tracta, com no, d'Énguera, que van visitar el 9 de setembre de 1935, dilluns, l'endemà d'haver acabat durant el cap de setmana l'enquesta de Llanera de Ranes i de Moixent (pobles que es troben a uns quilòmetres d'Énguera). A aquesta investigació va acudir igualment F. de B. Moll amb Sanchis Guarner.

El mes d'octubre de 1935, després d'acabar l'enquesta de Calp, es van agarrar 8 dies de descans, i continuaren a partir del 10 amb aquest ordre:

¹⁰⁸ Compareu-la amb el mapa adjunt.

Quart de Poblet, Rafelbunyol, Orpesa, Moncofa, l'Alcora (segons el QI), Peníscola, Vistabella, Aín.

Ja hem comentat que no hi ha coincidència de dates en aquests pobles (vg. quadre anterior). Així, segons els “apunts” de Sanchis, primerament van anar a Moncofa, i d'ací a Peníscola, l'Alcora, Vistabella, Aín i finalment a Torís. Però segons la datació que hi ha als originals, l'Alcora va ser visitada abans que Peníscola, i Torís no es va fer abans d'Aín, sinó abans de Polinyà a finals d'agost.

Finalment, el mes de novembre de 1935 s'acabaven les enquestes del País Valencià amb les visites de Vilar de Canes (el primer cap de setmana), Cinctorres i la Pobla de Benifassà.

4. L'any 1948, un 28 de juliol (segons l'original del QI), Sanchis Guarnier tornà tot sol a Godolleta a repetir l'enquesta que ell mateix i R. Castellano van realitzar l'any 1934. S'hi va entrevistar amb dues persones per al QI, i amb una altra per al QII (segons les dades dels originals). Així ho diu als seus “apunts”, i afeg que s'hi va quedar quatre dies, del 26 al 29 de juliol.

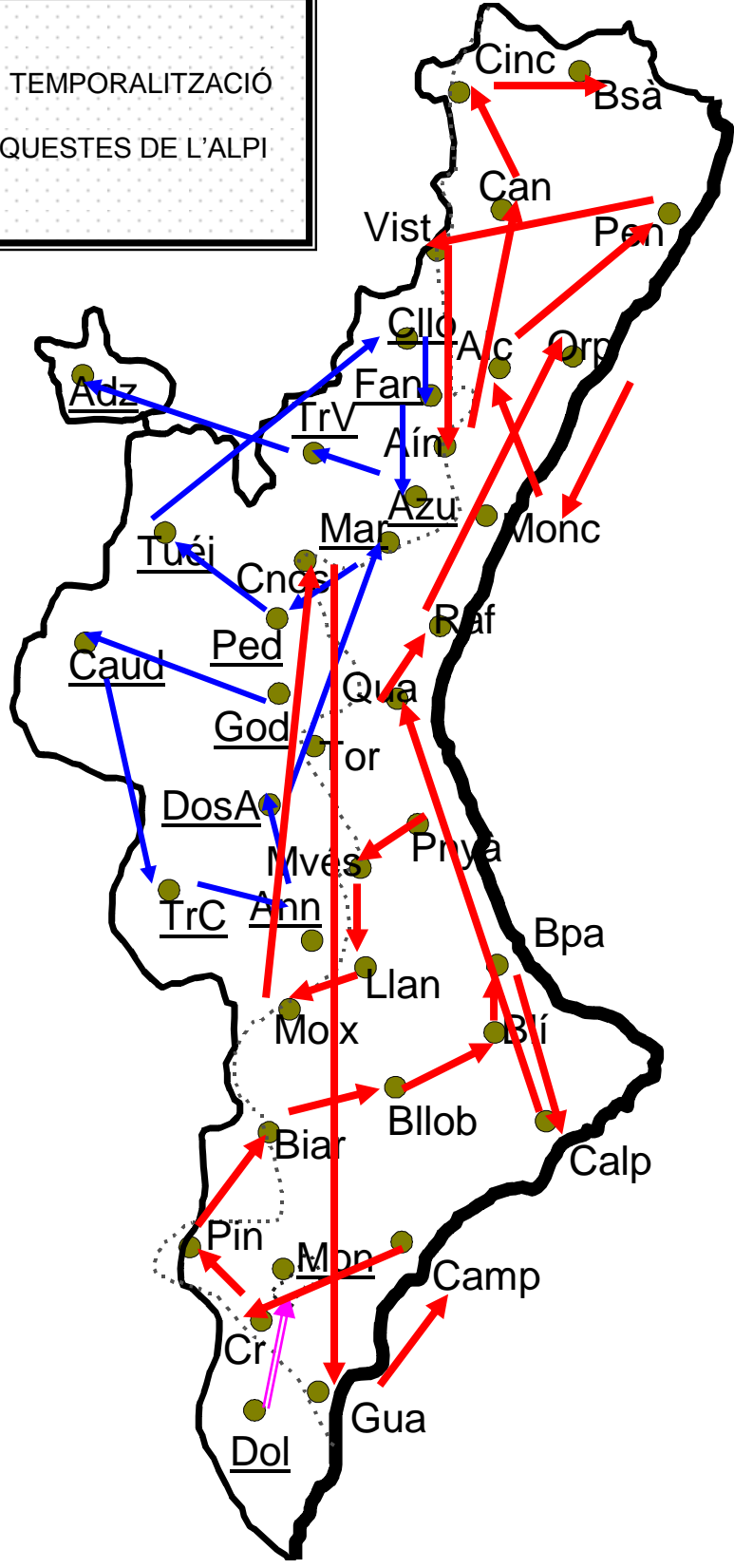
El mateix any, cinc mesos després, visitava de nou tot sol Anna. El QI està datat l'1 de desembre, i als “apunts” diu que l'enquesta es va allargar del 8 al 12 del mateix mes de desembre de 1948.

5. L'any 1958, segons els “apunts”, Sanchis diu que va anar tot sol a Tuéjar entre el 5 i el 9 d'abril. Ja hem comentat que efectivament conservem un original de Sanchis del QI, datat el 5 d'abril de 1958, però el QII que conservem és de Rodríguez Castellano, i està datat el 17 d'octubre de 1934.

6. Pel juny de 1970 Sanchis va utilitzar el qüestionari del QI de l'ALPI per a passar enquesta a dos llogarets de Múrcia que parlen valencià: el dia de Sant Joan visitava Raspai, i l'endemà, la Torre del Rico. Considerem que només va utilitzar el quadern per a les qüestions fonètiques, i així es conserven les dues enquestes: només amb respostes del qüestionari de Fonètica, mentre que no va utilitzar la morfosintaxi de l'ALPI.

Per a tenir una idea visual més ràpida del trajecte que van seguir per a la confecció de les investigacions de l'ALPI, farem una reconstrucció de l'itinerari donant preferència igualment a les dates del qüestionari original:

ITINERARI I TEMPORALITZACIÓ
DE LES ENQUESTES DE L'ALPI

- Zona castellanoparlant (oct. 1934) (SG/RC)
- Zona valencianoparlant (ago./set./oct./nov. 1935) (SG/RC)
- Desembre de 1932 (RC i Espinosa)

1.2.3. METODOLOGIA ESPECÍFICA

MÈTODE D'ENQUESTA

El mètode emprat per a dur a terme les enquestes de l'ALPI era molt heterogeni, malgrat el fet que els equips investigadors havien estat ensinistrats a Madrid d'una manera homogènia per a les transcripcions fonètiques¹⁰⁹. A grans trets, el mètode que va usar l'ALPI és el mètode geogràfic (Veny: 1985).

Abans de fer-ne la descripció concreta de cadascuna de les parts, resumim el que Sanchis (1953) comenta respecte de la metodologia del projecte:

- Les respostes dels informadors es feien repetir sovint, ja que la transcripció era molt acurada. Això podia comportar la pèrdua d'espontaneïtat.¹¹⁰
- L'ALPI, com l' AIS i l' ALI, va usar un àlbum amb fotografies d'objectes que no podien dur a mà¹¹¹.
- També van usar un herbari¹¹² i unes caixes amb insectes.
- Les preguntes es van fer indirectament, fins i tot les de les frases per a la Morfosintaxi¹¹³.

¹⁰⁹ Tot i això cal fer referència al fet que no sempre es posaven d'acord en la transcripció d'alguns símbols. Tal com hem comprovat al Fons "Manuel Sanchis Guarner", Cintra i Otero havien mantingut una lluita en la transcripció concreta de les enquestes de Portugal, raó per la qual van haver d'acudir-hi un equip format per Sanchis i Cintra per tal de fer les "excursions comprovatòries" definitives el 1956.

¹¹⁰ Recordem que l'ALPI està ple de referències a contestacions espontànies ("sí, espontáneo", "espontáneamente"). En alguns pobles, com Caudete, en el Quadern I transcriu: "[mút]o], otras veces, en la conversación ordinaria ha dicho [múnt]o]". O a Teresa de Cofrentes: "benga lo que biniera (va perdiéndose, pero lo dijeron espontáneamente)".

¹¹¹ De fet, el Quadern II du al final la llista de fotografies que utilitzaven. Vg. l'apartat 1.4., on editem aquest qüestionari. Al Fons "Manuel Sanchis Guarner" vam poder consultar l'àlbum que es va usar per a les enquestes de l'ALPI. Es tractava de làmines dibuixades.

¹¹² Per exemple, al Quadern IIE de Tuéjar, en una anotació de Rodríguez Castellano: "Hay ocho personas y no conocen la planta que llevo".

¹¹³ Es fa molt difícil fer una recerca seriosa i científica de la morfosintaxi d'una llengua sense recórrer a la traducció del castellà. Això no obstant, l'ALPI sembla que va optar per fer les 160 preguntes de Morfosintaxi (Quadern I) amb un mètode indirecte, segons Sanchis (1953: 68):

"Todas las preguntas han sido hechas indirectamente, incluso las de las frases para el estudio de la morfología y la sintaxis, a veces penosas de obtener"

Fins i tot l'ALDC ha acudit a la traducció en aquells casos:

- Han usat la llengua del lloc que s'estudiava, i com es podia, també el dialecte.
- El millor lloc per a fer les entrevistes era el mateix domicili dels subjectes. Altres vegades ho feren en locals de l'Ajuntament. No eren vàlides les posades on residien. Tampoc les tavernes o els cafés (llocs idonis per a veure un fenomen general).
- No van ser tan minuciosos com Pop per a l'ALR, que es desplaçava de poble en poble fent ziga-zaga¹¹⁴, per tal d'evitar el record de l'enquesta del poble anterior. Sí que és cert que tenien uns Ford "desvencijados", i quan van fer l'acabament de les enquestes a Catalunya els van trobar a faltar, quan usaven el transport públic¹¹⁵.

"només en la sintaxi i la fonosintaxi s'ha aplicat la traducció: del castellà, del francès o de l'italià, segons la llengua estatal de la zona on es feia l'enquesta." (pàg. 9 de la Presentació del Qüestionari de l'ALDC; Barcelona, IEC, 1993)

¹¹⁴ D'acord amb el mapa que hem elaborat nosaltres a partir de la datació de les enquestes originals (vg. el mapa del punt 1.2.2. "Itinerari i Temporalització de les enquestes de l'ALPI"), creiem que en certa mesura Moll i Sanchis sí que van fer ziga-zaga, per exemple a la província de Castelló, on l'itinerari va ser el següent: Orpesa > Moncofa > l'Alcora, Peníscola, Vistabella, Aín, Canes, Cinctores i P. de Benifassà. O siga, que d'Orpesa no van passar a l'Alcora, ni de l'Alcora a Aín, o de Vistabella a Vilar de Canes, pobles tots ells que distaven molt poc del lloc on es trobaven fent l'enquesta.

¹¹⁵ Segons Moll (1970) Sanchis i Moll van tenir un incident anant a Benilloba (11 d'octubre de 1935), i el Ford amb què viatjaven es va destrossar, ja que Moll no sabia conduir-lo i Sanchis l'havia deixat sense el fre posat, mentre se n'havia anat a fer les seues necessitats. Vegeu-ne els detalls a l'eix cronològic a la Història de l'ALPI.

ENQUESTADORS

Basant-nos en l'anàlisi de Sanchis (1953), podem fer les següents afirmacions:

1. Sanchis no està d'acord amb la idea de Gilliéron, el fet que l'investigador no havia de ser lingüista. Així explica que un no lingüista està ple de prejudicis, mentre que un especialista sap perfectament discernir entre el que és important del que no ho és; és capaç de distingir i classificar les respostes dels informants. Citem Sanchis:

“Es innegable, sin embargo, que un buen transcriptor, aunque sea un lingüista, es capaz de evitar toda idea preconcebida mediante una severa autodisciplina, y que, en ecambio, aquella formación profesional, lejos de ser un lastre, le ayudará a profundizar y matizar la encuesta, discriminar las falsas informaciones que los sujetos dejan siempre deslizar, sea por no haber entendido bien la pregunta, sea por consancio o pereza, o bien, cosa que también ha ocurrido alguna vez, por malicia”¹¹⁶

2. Sanchis creu que l'investigador ha de ser oriünd de la zona que s'estudia, ja que així es pot familiaritzar millor amb l'informant, i pot controlar-lo en el sentit que evite que l'enganye o que siga poc precís en algunes contestacions.

3. Sanchis reconeix que tot i que els transcriptors pertanyen a la mateixa escola filològica, sempre “cabe esperar que haya una heterogeneidad difícil de subsanar”, i que es fa difícil la coordinació entre els transcriptors. Precisament ell seria l'encarregat de donar cohesió de les transcripcions per a la publicació de l'ALPI¹¹⁷.

4. Sanchis descriu l'ALPI:

“En la realización del ALPI no se ha seguido el principio del transcriptor único, y las encuestas han sido llevadas a cabo casi siempre por equipos de dos investigadores por lo menos.”

I especifica de quins equips es tracta:

- zona portuguesa: els Srs. Otero i Gusmão, i alguna vegada el Sr. Espinosa.
- zona catalana: el Sr. Moll i ell mateix.

¹¹⁶ Efectivament, en el paràgraf que citem de Sanchis, sembla que parla per experiència pròpia. És cert que els informadors es cansen, no entenen bé el que se'ls demana, intenten donar lògica a les contestacions, contesten sovint irònicament... Així és, els investigadors de l'ALPI ho van tenir molt present.

Sabem que les enquestes de l'ALPI van durar aproximadament dos dies, un dia per a cada quadern. Això comporta un treball continu, tant per part de l'investigador com de l'interrogat. Tot i això, la manera de fer les enquestes devia resultar amena, a causa del caràcter de Sanchis i Moll (“gent de poble, pacífica”) i perquè segurament els informants van ser triats per algú del poble, bé siga l'autoritat (de vegades enquestada fins i tot, com en el cas dels tres agutzils del País Valencià), o pel rector.

¹¹⁷ Vegeu-ne les irregularitats i les dificultats d'homogeneïtzació del treball de tants investigadors (punt 2.3.).

- zona espanyola: un equip format pels Srs. Espinosa i Rodríguez Castellano, i dos equips més: Srs. Espinosa i Otero i Sr. Rodríguez Castellano i ell mateix.

5. Tots aquests investigadors van ser preparats per T. Navarro Tomás, amb exercicis minuciosos de fonètica per tal d'homogeneïtzar l'oïda de cadascun d'ells. En les primeres enquestes Navarro els acompanyava, però després calia repartir-se la feina per a una efectivitat millor, ja que no costaven tant els desplaçaments.

6. Sanchis és partidari de considerar el contrast entre diferents recol·lectors a l'hora de valorar el treball de l'ALPI. Aquest contrast és el que dona la riquesa i el valor de veracitat als resultats.

Els investigadors de l'ALPI del País Valencià

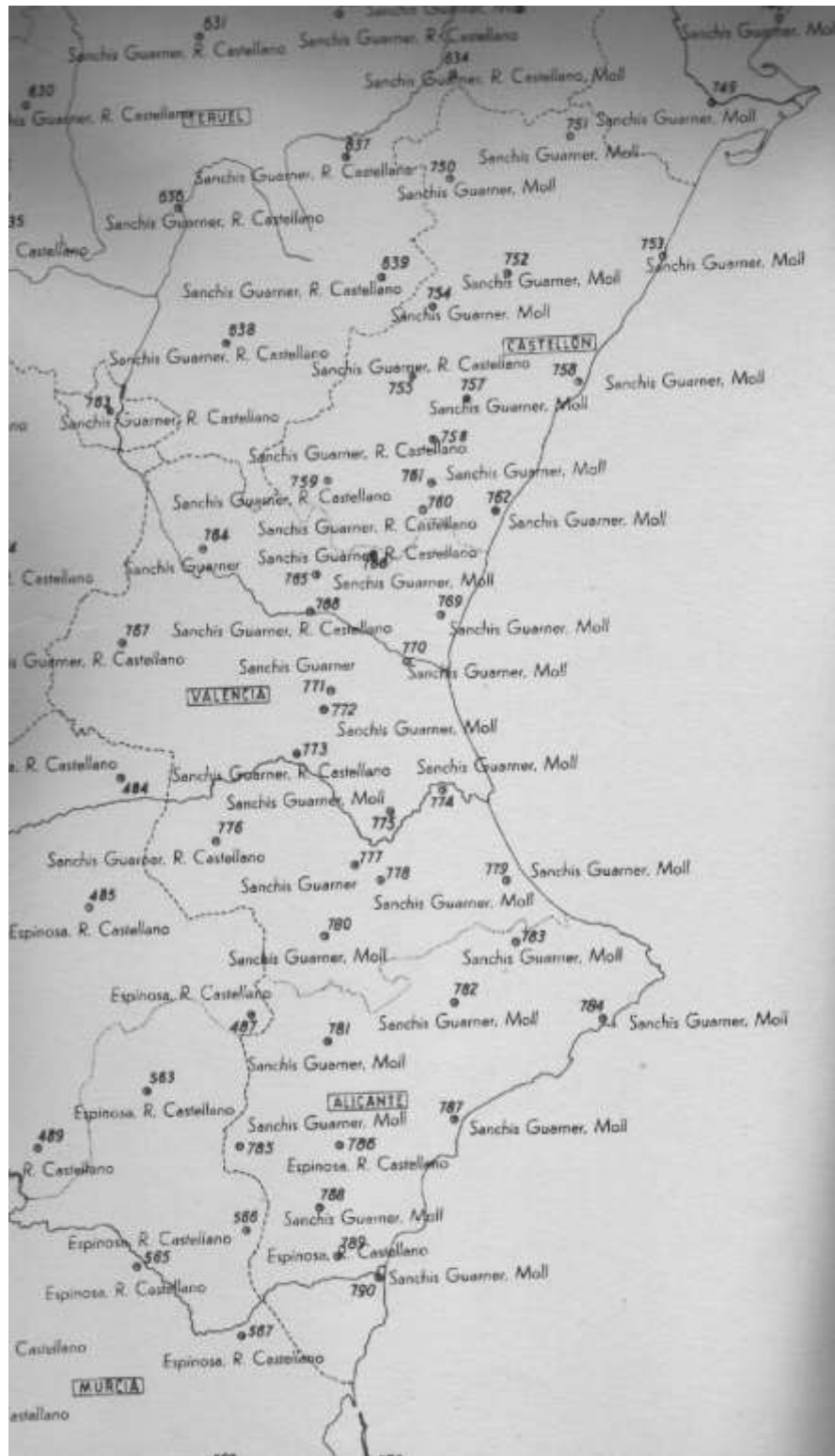
Les enquestes de l'ALPI de la zona catalanoparlant van ser encarregades a M. Sanchis Guarner i F. de B. Moll. Efectivament, ells van ser qui viatjaren arreu del domini lingüístic, i en el cas del País Valencià només hi ha dos pobles, Dolores i Monforte, on cap dels dos no va participar en les enquestes de l'ALPI. L'estudi hi va ser dut a terme per L. Rodríguez i A. M. Espinosa, ambdós encarregats de l'àrea de l'espanyol. Les enquestes van ser realitzades el mes de desembre de 1932, i constitueixen els dos primers pobles del País Valencià que van ser entrevistats per a l'ALPI.

Aquesta circumstància pot fer-nos pensar que els equips d'investigació no estaven totalment definits, i per tant, qualsevol investigador podia participar en altres enquestes que no foren de l'àmbit lingüístic que se li havia atribuït.

Podríem resumir dient que les enquestes de l'ALPI del País Valencià van ser dutes a terme per Manuel Sanchis Guarner, excepte Dolores i Monforte (fetes íntegrament per A. M.

Espinosa i Rodríguez Castellano). Als pobles castellanoparlants anava acompanyat per Rodríguez Castellano, i als valencianoparlants anava amb F. de B. Moll. Altres vegades hi va acudir tot sol, sobretot quan va repetir les enquestes a Anna, Godelleta i possiblement Tuéjar.

ALPI, Volum I (1962): Mapa 5 “Colaboradores de encuesta”

Si fem una comparació entre les dades sobre el nom de l'investigador en els "apunts" de Sanchis, el material original de l'ALPI i el Mapa núm. 5 *Colaboradores de Encuesta* (Volum I, Fonètica, 1962), trobem algunes imprecisions:

MSG: Manuel Sanchis Guarner

RCAST: Rodríguez Castellano

MOLL: Francesc de Borja Moll

ESPINOSA: Aurelio M. Espinosa

---: no s'especifica res

"apunts de Sanchis": consulteu l'apartat 1.1.2.¹¹⁸

	Original QI	Original QII	"APUNTS DE SANCHIS"	Mapa 5 (1962)
Castillo de V.	---	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Fanzara	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Teresa de V.	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Azuébar	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Ademuz	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Tuéjar	MSG (1958)	MSG I RCAST (1934)	MSG (1958)	MSG
Marines	MSG	RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Caudete	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Pedralba	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Godolleta	MSG (1934) MSG (1948)	MSG I RCAST (1934) (1948: no diu res, però sembla que és tot de lletra de MSG)	MSG I RCAST (1934) MSG (1948)	MSG
Dos Aguas	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Teresa de C.	MSG	MSG I RCAST	MSG I RCAST	MSG I RCAST
Anna	MSG (1934) MSG (1948)	RCAST (1934) (1948: no diu res però sembla tota amb lletra de MSG)	MSG I RCAST (1934) MSG (1948)	MSG

¹¹⁸ Es tracta d'uns fulls solts que hi ha al Fons "Sanchis Guarner", on Sanchis transcrivía les dades de les enquestes de l'ALPI. No coincideixen, però, amb les dades de les enquestes originals.

	Original QI	Original QII	“APUNTS DE SANCHIS”	Mapa 5 (1962)
Monforte	Aurelio M. Espinosa Jr.	ESPINOSA I RCAST	ESPINOSA I RCAST	ESPINOSA I RCAST
Dolores	Aurelio M. Espinosa Jr.	---	ESPINOSA I RCAST	ESPINOSA I RCAST
Cinctorres	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
P. Benifassà	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
V. Canes	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Peníscola	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Vistabella	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Alcora	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Orpesa	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Aín	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Moncofa	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Casinos	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Rafelbunyol	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Quart de P.	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Torís	MSG	MOLL	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Polinyà	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Massalavés	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Llanera	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Beniopa	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Moixent	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Biar	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Benilloba	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Benialí	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Calp	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Pinós	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Campello	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL

	Original QI	Original QII	“APUNTS DE SANCHIS”	Mapa 5 (1962)
Crevillent	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL
Guardamar	MSG	---	MSG I MOLL	MSG I MOLL

D'aquest quadre podem extraure algunes observacions:

- Normalment els originals del QI, tant dels pobles valencianoparlants com els castellanoparlants, especifiquen el nom de l'investigador. N'és una excepció Castillo de Villamalefa.
- Els originals del QII castellanoparlants (fets per Rodríguez Castellano) tenen sempre el nom de l'enquestador, excepte Dolores (i les enquestes repetides per Sanchis a Anna i Godelleta). Ara bé, els originals del QII dels pobles valencianoparlants (fets per F. de B. Moll) no duen, excepte Torís, aquesta informació.

Totes aquestes circumstàncies ens fan pensar que cada investigador tenia uns criteris a l'hora d'anotar les dades marginals de l'enquesta II, malgrat que a trets generals hi havia una certa uniformitat.

- Els “apunts” no especifiquen que en la investigació de Dolores i de Monforte va participar el fill d'A. M. Espinosa. Les enquestes, en canvi, expliciten que va ser A. M. Espinosa Jr.¹¹⁹
- Finalment, podem trobar alguna imprecisió si atenem al material real que posseïm de l'ALPI valencià:

Al Mapa 5 de l'únic volum aparegut de l'ALPI apareix Sanchis Guarner com a enquestador d'Anna i de Godelleta, tot sol, sense cap acompanyant. Ja hem explicat en un altre apartat que aquesta edició de 1962 va prendre les enquestes de 1948 d'Anna i de Godelleta,

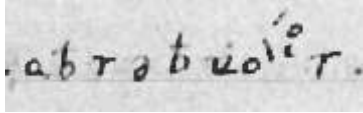
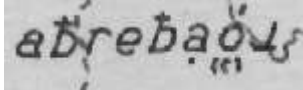

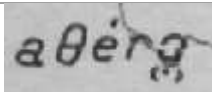
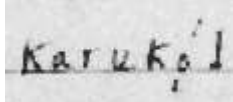
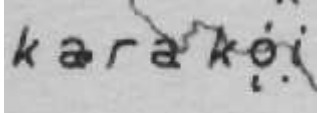
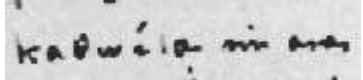
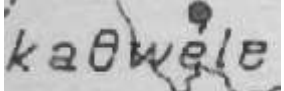

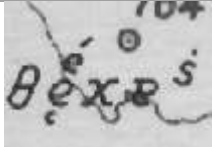
¹¹⁹ Per exemple, en l'original de Dolores, Quadern I:

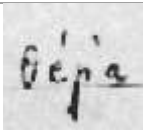
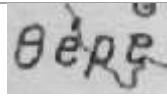

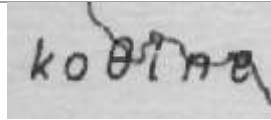
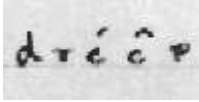
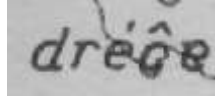
I en el de Monforte:

mentre que les de 1934 no les va utilitzar. Aquest fet explicaria que aparega Sanchis Guarner com a únic enquestador, i així va ser, però només de les enquestes de 1948.

Només caldria preguntar-nos pel cas de Tuéjar, del qual conservem una enquesta de 1934 (QII, Sanchis i R. Castellano) i una altra de 1958 (QI, Sanchis Guarner), segons les dades dels originals (ja que Sanchis, als “apunts” no reconeix l’enquesta de 1934).

Com que hem demostrat que hi ha mapes del Volum I que van utilitzar el QII com a base, hauríem de comprovar si realment a Tuéjar es va usar aquest QII de 1934 (fet per R. Castellano quasi íntegrament), per tal de desmentir el Mapa 5 on diu que a Tuéjar només participà Sanchis. Vegem-ho:

Mapes del Volum I basats en el QII	Original TUÉJAR QII (1934)	VOLUM I (1962)
7 ABREVADERO		
9 ACERO		
36 CARACOL		
40 CAZUELA		
41 CEJAS		

Mapes del Volum I basats en el QII	Original TUÉJAR QII (1934)	VOLUM I (1962)
42 CEPA		
49 COCINA		
60 CUÉVANO	---	---
64 DERECHO		

Efectivament, l'edició de 1962 va utilitzar l'enquesta del QII de 1934 que va dur a terme Rodríguez Castellano, amb l'ajuda de Sanchis Guarner. Per tant el Mapa 5 comet un error quan especifica que el “col·laborador d'enquesta” a Tuéjar va ser exclusivament Sanchis Guarner.

L'explicació és ben senzilla: a l'hora de confeccionar-se aquest mapa, sota la supervisió de Sanchis, només es va tenir en compte les dades que ell mateix posseïa als seus “apunts”, o siga, que l'enquesta de Tuéjar es va fer el 1958 (entre el 5 i el 9) i només hi va participar el mateix Sanchis.

QÜESTIONARI

Realització

Els quaderns d'enquesta de l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica* van ser duts a terme per Tomás Navarro Tomás, per encàrrec de M. Pidal, amb l'ajuda d'A. Alonso. Sobretot en les qüestions de lèxic es van basar en l'AIS, del qual a més van copiar la presentació de les preguntes seguint un ordre etnològic (no alfabètic, com l'ALC i l'ALF). Per tal de completar-lo, les notes i correccions de M. Pidal foren decisives.

El qüestionari de l'ALPI consta d'un doble quadern d'enquesta: el QI, amb qüestions fonètiques i morfosintàctiques, i el QII, que s'ocupa del lèxic i d'aspectes etnogràfics. Pel que fa al QI es van tenir en compte que les preguntes foren homogènies a tot el territori peninsular (cast., cat., port.)¹²⁰. Precisament els mapes fonètics són els de menys interès lexicogràfic.

Igualment a l'hora de confeccionar el qüestionari es va preveure el fet que no totes les preguntes tindrien resposta, d'acord amb les condicions físiques i humanes de cada regió entrevistada.

Comparem algunes citacions de T. Navarro Tomás (1975):

“Pasó mucho tiempo sin que se realizara la redacción del cuestionario: Había que tener en cuenta puntos generales de filología románica, cuestiones concernientes de manera especial al conjunto de las lenguas de la Península, temas particulares relativos a cada una de estas lenguas y rasgos peculiares de sus respectivas modalidades dialectales. La tarea requería de manera ineludible la sabia mano de don Ramón.

[...]Fue un gran quebranto para el ALPI el hecho de que don Ramón, ante el agobio de sus compromisos, desistiera de redactar el cuestionario y dejara encomendada la tarea a mis modestas fuerzas.

Para la sección de léxico fue de gran ayuda el Atlas ítalo-suizo de Jaberg y Jud, cuyos volúmenes empezaron a aparecer por esa fecha. Adoptamos su organización por temas etnográficos siguiendo el orden de fenómenos atmosféricos, accedentes geográficos, flora, fauna, cuerpo humano, familia, hogar, labores agrícolas, oficios artesanos, herramientas, animales

¹²⁰ Per a redactar-lo es van tenir en compte la pluralitat de romanços de la Península, així com també la unitat interna, regional i comarcal. La finalitat de l'atlas era delimitar les diferències entre les llengües de la península, raó per la qual es va tenir en compte vocables que respongueren a un ètim homogeni, que tinguera reflexos homogenis en els tres dominis lingüístics estudiats. Per tant, es reflectirien les isoglosses de la diftongació de ě i ō, de f>h, sesseig, apitxat..., fenòmens que han aparegut en forma de monografies.

domésticos, etc. Sobre esta base, el ALPI hubiera podido llamarse “Atlas lingüístico y etnográfico”, como de hecho lo es, aunque no pareciera indispensable indicarlo en el título. Tampoco lo indica el Atlas francés, aunque contenga en gran parte material semejante al ítalo-suizo. En la formación de esta parte del cuestionario ayudó durante algún tiempo Amado Alonso. Don Ramón contribuyó con sugerencias y notas.

[...] Tanto en el Atlas francés como en el ítalo-suizo, las cuestiones fonéticas no figuran en mapas separados; hay que buscarlas a través del orden alfabético del primero y de la clasificación etnográfica del segundo. El estudio comparativo de un fenómeno fonético requiere que el vocablo que lo soporte sea de uso corriente en todo el territorio. La comparación tropieza tan pronto como la intervención de algún sinónimo interrumpe la uniformidad. Los vocablos más aptos para el estudio de las modalidades y cambios fonéticos son los de menor interés lexicográfico.

Teniendo en cuenta estos hechos se hizo figurar en el cuestionario del ALPI una serie de conceptos designados con denominación unánime en todo el territorio.”

Ressenya

De l'ALPI sí que hi ha moltes ressenyes. Però sembla que específicament del qüestionari de l'ALPI no n'hi ha cap. Segons Jordan (1967)¹²¹: “No conozco ninguna reseña de los tres cuestionarios del ALPI (I, II G, II E)”, i presentava una espècie de crítica concreta del qüestionari:

- El qüestionari de l'ALPI és el més pobre de tots els atlas nacionals projectats abans (ALF: 1400-1820; AIS: 2000 normal - 800 reduït - 4000 extens; ALI: 7000; ALR I: 2160; ALR II: 4800). Jordan, citant Alvar (1963a), diu que el qüestionari de l'ALPI consta de 1320 preguntes. Nosaltres ho hem comprovat i no és així, sinó que consta de 1247 preguntes, repartides de la següent manera:

QI: 411 (251 preguntes de Fonètica / 160 de Morfosintaxi)
QIIE: 836 (= 417 QIIG + 419 Interpolats)
Total ALPI: 1247

- Sembla que la tria de preguntes es va fer d'una manera arbitrària. Així n'hi ha algunes que no valdrien per a tota la geografia peninsular. Per exemple la terminologia del *carro*, amb

¹²¹ Ens referim a l'edició reelaborada per M. Alvar. Per cert, el mateix que apareix a Jordan (1967) està en Alvar (1963c) “Los atlas lingüísticos de España”, i per tant les atribucions no són de I. Jordan, sinó del mateix Alvar.

24 preguntes (771-782)¹²², que es refereix al carro anomenat *català*, generalitzat després de 1848; o les 36 preguntes referides a la vinya i el vi (massa descrites); o les 28 de l'oli i les 19 de la mantega i el formatge (amb preguntes com la 811i *malaxear* que no forma part del lèxic oficial¹²³); en altres casos les pretensions són clarament regionalistes, davant preguntes escrites en dialecte murcià (715 *mengajo*¹²⁴) o d'Albacete (825a *fresar*¹²⁵). Alguns mots no estan al DRAE (abricanto, estrangol...)¹²⁶.

- El qüestionari de l'ALPI és tan heterogeni que resulta molt difícil la seua cartografiació. La prova està en el fet que fins ara només s'han publicat 75 mapes, del total de més de mil preguntes de què consta el qüestionari.

Distribució del Qüestionari

L'ALPI tenia una doble enquesta, un quadern de lèxic i etnografia (QII) i un de fonètica i morfosintaxi (QI). El QI no presenta cap complicació i conté les preguntes compreses entre la 1 i la 411 (amb un total de 411 qüestions, evidentment). El QII, però, té dos models d'enquesta: el QII G i el QII E. El primer conté les preguntes compreses entre la 412 i la 828 (amb un total de 417 qüestions), mentre que el QII E conté aquestes mateixes 417 preguntes però amb unes altres 419 interpolades amb el número seguit d'una lletra (421, 421a ..., 426, 426a, 426b, 426c, 426d, 426e, 426f, 426g, 427...).

L'any 1930 es va publicar el QI, el QII G i el QII E. En un principi es va pensar que el QII G seria el més utilitzat, però no va ser així sinó al contrari. Per tant, el 1947, quan es van reprendre les enquestes de l'ALPI, es va fer una segona edició del QII E, ja que s'havien esgotat els exemplars que tenien¹²⁷.

¹²² Nosaltres les hem comptades i en són 25.

¹²³ De fet aquesta pregunta no va obtenir cap resposta al País Valencià.

¹²⁴ DRAE, *mengajo* "Murc. Jirón o pedazo de la ropa, que va arrastrando o colgando".

¹²⁵ Efectivament, el DRAE defineix *fresar* "Albac. Mezclar la harina con el agua antes de amasar".

¹²⁶ Vegeu l'apartat corresponent en què fem una comparació entre els mots del qüestionari i el DRAE (1.4.).

¹²⁷ Cfr. Rodríguez Castellano (1952) i Sanchis (1953). Segons R. Castellano el QII G va ser usat "en localidades de poco interés léxico".

Quant al País Valencià, el QII G només es va utilitzar a les localitats de Monforte i de Marines. Això no obstant, aquestes enquestes inclouen també respostes per a les preguntes que el QII E duia intercalades, o siga, que es va tenir en compte el QII E.

Aquest seria l'esquema definitiu de la distribució del qüestionari de l'ALPI:

(*) = Total de preguntes

QUADERN I	(*)	QUADERN II	(*)
a) Preguntes de fonètica (1-251)	251	QUADERN II G: preguntes 412-828	417
b) Preguntes de Morfosintaxi (252-411)	160	QUADERN II E: preguntes 412-828 (amb interpolacions: 421, 421a ..., 426, 426a, 426b, 426c, 426d, 426e, 426f, 426g, 427...)	417 + 419 interpolades = 836

Per a completar la visió dels quaderns de l'ALPI hem elaborat l'edició d'aquests en l'apartat 1.4.

Ordenació del qüestionari:

Els camps semàntics de l'ALPI

Tal com hem dit, sembla que Menéndez Pidal va ser qui va començar a elaborar el qüestionari de l'ALPI, però davant de les diverses tasques que li anaven sorgint, va delegar aquesta elaboració a Tomás Navarro Tomás, qui ajudat per A. Alonso, i basant-se en el qüestionari de l' AIS, va dur a terme aquella comesa. El qüestionari definitiu (QI i QII) eixia publicat el 1930. A més, el 1947, data en què es reprengueren les enquestes de l'ALPI, es va fer una segona edició¹²⁸ del QII E, ja que s'havien acabat les existències d'aquest quadernet d'enquesta per haver considerat en un principi que seria poc emprat¹²⁹. Finalment el que va ser poc emprat va ser el II G.

L'objectiu de l'ALPI era fer un inventari de la llengua parlada arreu de la Península Ibèrica i comparar una sèrie de trets lingüístics que demostrarien les afinitats lingüístiques entre el català, el portugués i el castellà. Per tant, al el Qüestionari havien de figurar tota un sèrie de formes lingüístiques que donaren compte del lèxic habitual i del lèxic bàsic que utilitza qualsevol parlant per a comunicar-se. D'altra banda també és cert que hi tenien cabuda els lèxics especialitzats (aparells, descripció del carro, el vi, l'oli, els molins, els oficis tradicionals, etc.), però se suposava que el tractament d'aquests móns era un tractament generalista que no pretenia ser exhaustiu (tot i que de vegades sí que arriba a la descripció detallista).

Per tant l'ALPI es conformava com un atlas lingüístic nacional-general, enfront dels atlas lingüístics regionals, fet que determinava el caràcter col·lectiu del qüestionari en el sentit que havia de donar compte de la descripció de tot un territori més que no pas de la descripció d'una localitat o una zona. D'aquest darrer treball s'encarregarien les monografies dialectals, que juntament amb els diccionaris o reculls lèxics, conformen els vertaders complementadors dels atlas lingüístics.

El qüestionari de l'ALPI pretenia estar al servei de l'objectiu de l'Atlas: la cartografia lingüística. Com que la finalitat última del projecte era elaborar mapes, calia un reorganització

¹²⁸ Sembla que aquella edició de 1947 va ser revisada i corregida. Per exemple, al Quadern IIE publicat el 1930 hi havia "393a" per comptes de "593a", error que es va corregir amb la segona edició de 1947.

¹²⁹ Sanchis Guarner (1953: 44-45)

del qüestionari, ja que els mapes havien de ser tant de caràcter fonètico-fonològics, com morfosintàctic, com també lèxic (semàntics o semasiològics). A més, també n'hi haurien d'etimològics (obertura de les vocals...)¹³⁰.

Així el qüestionari de l'ALPI és doble, i cadascun d'ells presenta una ordenació diferent:

- a) QI: fenòmens fonètics i morfosintàctics. Se segueix un ordre atenent a fenòmens lingüístics concrets (categories lingüístiques, temps verbals, determinats fonemes, etc.).
- b) QII: fenòmens lèxics i etnogràfics. Se segueix una classificació semàntics, per camps lèxics (com l'AIS i el ALDC).

¹³⁰ Vegeu-ne la classificació que en fa Joan Veny (1985: 105-114).

ORDENACIÓ DEL QUADERN I DE L'ALPI

Les 411 preguntes de què consta el QI de l'ALPI sembla que van ser organitzades d'acord amb uns criteris lingüístics molt concrets. Podem dividir aquest quadern en dos apartats: Fonètica i Morfosintaxi.

a) Fonètica (preguntes 1-251)

Les 251 preguntes de Fonètica sembla que es van distribuïdes pensant en un diàleg dirigit, com si s'anara per camps lèxic igual que es fa al QII.

Així les primeres preguntes estan ben relacionades:

1 (reina) - 2 fraile - 3 capucha - 4 hábito - 5 rosario - 6 rezar.

Continuen tres mots més relacionats:

7 moro - 8 guapo - 9 muerte.

I segueix amb un camp semàntic: PARTS DEL COS.

*11 cabeza - 12 frente - 13 ojo - 14 lágrima - 15 llorar - 16 oreja - 17 oído - 18 boca - 19 labio
- 20 diente - 21 encía - 22 pecho - 23 espalda - 24 brazo - 25 mano - 26 puño - 27 pulso - 28
dedo - 29 uña - 30 nalga - 31 pierna - 32 pie*

Les preguntes que segueixen (33-252) no responen, però, a un ordre pensant en un diàleg, encara que esporàdicament sí que hi estan relacionades:

57 herrero - 58 hierro - 59 fragua - 60 clavo - 61 ruido - 62 fuego - 63 llama

68 segador - 69 hoz - 70 trigo

77 grano - 78 paja - 79 molino - 80 molinero

81 gallinas - 82 pluma - 83 cresta - 84 gallinero

85 árboles - 86 rama - 87 pájaro

97 llover - 98 rayo - 99 aire - 100 nieve - 101 blanco

etc.

b) Morfosintaxi (preguntes 252-411)

Les preguntes de Morfosintaxi (252-411) sembla que estan disposades d'acord a fenòmens lingüístics més que no pas a camps semàntics. Tot seguit assenyalem alguns dels fets lingüístics més remarcables:

Sufixos diminutius, augmentatius i despectius:

262 *gatito* - 263 *gatazo* - 264 *gatucho* - 265 *casita* - 266 *casona* - 267 *casucha* - 268 *sombrerito* - 269 *sombrerucho* - 270 *arbolito* - 271 *puertecita*

Els numerals:

283 *uno* - 284 *un queso* - 285 *una zorra* - 286 *siete* - 287 *ocho* - 288 *nueve* - 289 *once* - 290 *doce* - 291 *trece* - 292 *catorce* - 293 *quince* - 294 *diez y seis* - 295 *diez y ocho* - 296 *veinte* - 297 *veintiuno* - 298 *veintidós* - 299 *ciento (50 y 50)*.

Algunes formes verbals, com els imperatius:

322 *Ve y dile que suba* - 323 *Cantad una jota* - 324 *Volved pronto* - 325 *Decid lo que queráis*.

Pronoms personals:

341 *Os vais a caer* - 342 *Os han engañado* - 343 *¿Os queréis callar?* - 344 *¡Arrodillaos!* - 345 *Bebeos este vaso de aguardiente* - 346 *Deme usted un pañuelo* - 347 *Póngase usted el sombrero* - 348 *Se me cayó del bolsillo* - 349 *¿Se te calmó el dolor?* - 350 *A Miguel le cogieron preso* - 351 *Le llevaron a la cárcel* - 352 *Al padre le vieron llorando* - 353 *A los niños les socorrieron los vecinos* - 354 *Me pidieron que les ayudase* - 355 *Al enfermo hay que cuidarle* - 356 *Al niño le pusieron un vestido* - 357 *Tráete los candiles para echarles aceite* - 358 *El pan se le ha repartido a los pobres* - 359 *A la madre no le dieron la limosna* - 360 *Aquella desgracia le costó a ella la vida* - 361 *A las hermanas les enviaron unas cartas* - 362 *A la yegua le cansa el trabajo* - 363 *La desuncen para no cansarla*

Pronom se:

364 *Siéntense ustedes* - 365 *No quieren abrigarse* - 366 *Se castigó a los ladrones* - 367 *Se cortaron treinta pinos* - 368 *Se necesitan obreros* - 369 *Se venden patatas* - 370 *En el huerto se podían plantar rosales*

Imperfet de Subjuntiu:

386 *Si tuviera dinero lo compraría* - 387 *Si estudiase aprendería* - 388 *Si pudiera la mataría* - 389 *Yo quisiera ser rico* - 390 *Ojalá lloviese* - 391 *Venga lo que viniere* - 392 *Diga lo que dijere no le creeremos*

ORDENACIÓ DEL QUADERN II DE L'ALPI

Les 836 preguntes de què consta el QII E de l'ALPI estan organitzades claríssimament per camps semàntics, atenent a una distribució lèxica específica de termes lligats entre si per a referir-se a un mateix ordre de realitats o d'idees.

Aquesta ordenació ja va ser anunciada per Navarro, Sanchis i la mateixa *Introducció* de l'ALPI:

a) Tomás Navarro Tomás (1975):

“fenómenos atmosféricos, accedentes geográficos, flora, fauna, cuerpo humano, familia, hogar, labores agrícolas, oficios artesanos, herramientas, animales domésticos, etc.”

b) *Introducción* (1962):

“Se hacían preguntas referentes a la configuración del terreno, meteorología y astronomía, flora, fauna, cría y aprovechamiento de los animales domésticos, ganadería, matanza del cerdo, el cuerpo humano y sus enfermedades, la familia con el nacimiento, la boda y la muerte, los vestidos y las comidas tradicionales, la casa con los muebles y los utensilios de cocina, las diversas labores agrícolas, la siega y la trilla, la vid y el vino, la medidas tradicionales de superficie, de líquidos, de áridos, etc., la apicultura, la confección de quesos, los oficios antiguos como el albañil, el carpintero, el herrero, el molinero, el zapatero, etc. Se hicieron numerosas fotografías que permitían la confección de dibujos representativos de las variadas formas de los aperos, herramientas y utensilios tradicionales, muchos de los cuales han desaparecido ya en este último cuarto de siglo.”

c) Manuel Sanchis Guarner (1953):

“Como es sabido, en la parte etnográfica del cuestionario del ALPI, figuran preguntas referentes a la configuración del terreno, meteorología y astronomía, flora, fauna, cría y aprovechamiento de los animales domésticos, ganadería, matanza del cerdo, el cuerpo humano y sus enfermedades, la familia con el nacimiento, la boda y la muerte, la casa con los muebles y los utensilios de cocina, las diversas labores, la siega y la trilla, la vid y el vino, las medidas tradicionales de superficie, de líquidos, de áridos, etc., la apicultura, la confección de quesos, los oficios antiguos como el albañil, el carpintero, el herrero, el molinero, el zapatero, etc., etc.”

Nosaltres hem pogut constatar aquestes citacions, i les hem completades de la següent forma:

accidents geogràfics	numerals (17...)
l'aigua	noms que es donen a ...
el temps	jocs (738-749)
els vents	accions: 749a-756
el cel	(diversos)
flors	el jou
fruites	l'aladre
animals ... (el porc)	la terra
accions: l'home, malalties, defectes...	la vinya
el casament,	el vi
la vida	les oliveres
la mort	les abelles
la casa: material, parts, vaixella, cuina,	el formatge
eines	l'obra
penyores	la fusteria
(diversos)	el pa
oficis	

LOCALITATS

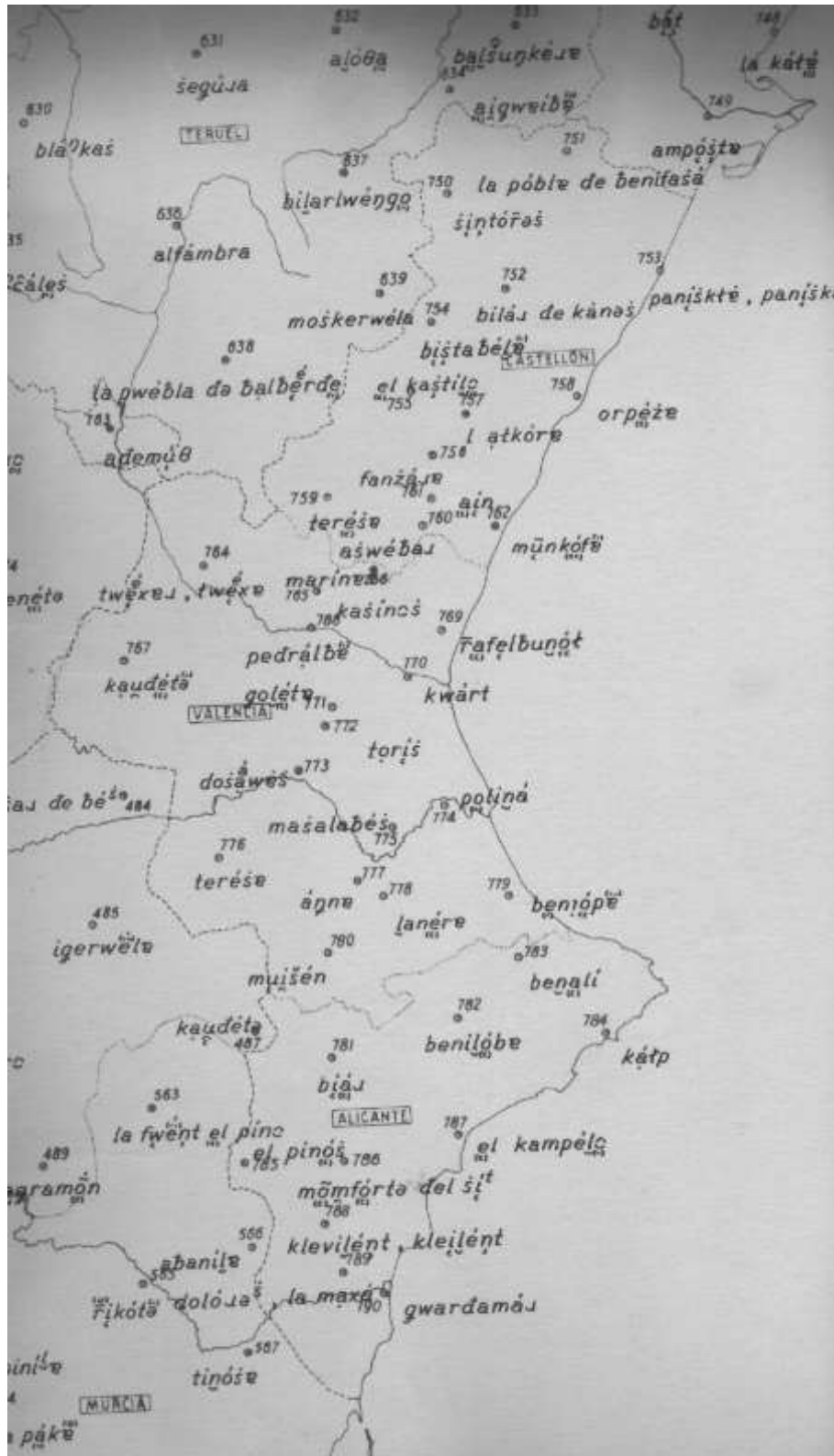
Nom de les localitats

Segons el Mapa 1 del Volum I de l'ALPI, el nom de les localitats és el següent[Ⓢ]:

[Ⓢ] Fixem-nos en dues imprecisions: el nom d'Ademuz (763) està desplaçat i se situa a Fanzara (756), de tal manera que no hi ha nom al punt 763.

Segons el Mapa 2 del Volum I de l'ALPI, la transcripció fonètica del nom de les localitats és el següent:

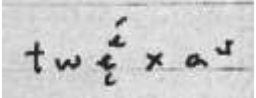
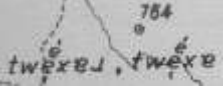
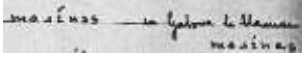
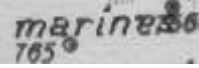
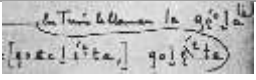
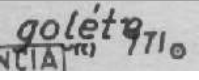
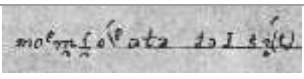

El nom de les localitats apareixia en l'enquesta original de l'ALPI a la pàgina 1, tant del QI com del QII.

La transcripció fonètica del nom de la localitat on es va passar l'enquesta de l'ALPI es troba a la pàgina 2 del QI, en parlar de l'INFORMADOR, dades de la investigació...

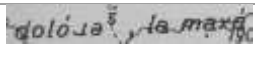
Si comparem aquestes transcripcions de l'original amb les del volum publicat ens trobem amb algunes irregularitats:

Castellanoparlants:

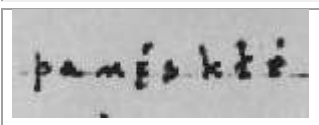
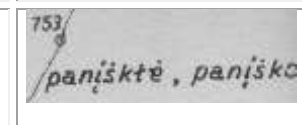
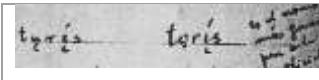
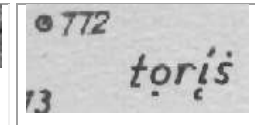
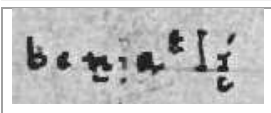
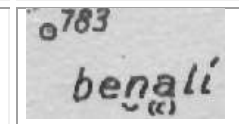
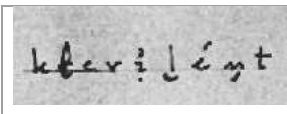
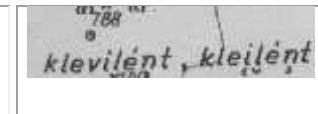
Original (QI, p. 2)	Volum I, 1962	Observació
		Podria tractar-se d'una lectura especial de la -r final volada de l'original, que s'interpretà com a vacil·lant: unes vegades es pronuncia altres no. Creiem, però, que es tracta d'un error, ja que l'edició de 1962 sí que preveu símbols volats.
		Tal com veiem, l'edició de l'ALPI preferí la variant amb la pronúncia de fora del poble amb -as, i no -es, que és la forma que allí s'usa.
		L'edició del 62 hauria pogut transcriure fins i tot les tres variants. Per tant, va obviar la informació de Torís i va interpretar els claudàtors com a variant menys usual. Cal afegir que aquesta informació pertany a l'enquesta de 1934. En la de 1948 només recull [go lét a].
		Reducció dels parèntesis de l'original, interpretats com a símbols volats ¹³¹ .

¹³¹ L'alfabet fonètic de l'edició de 1962, tal com està descrit a la introducció, no inclou cap observació sobre l'ús de parèntesis amb els símbols fonètics. En canvi, adverteix: "Las vocales y las consonantes voladas manifiestan que son articuladas con muy poca tensión muscular y fuerza respiratoria".

Per tant és clar que aquella (t) final de l'original cal interpretar-la de la mateixa manera que una -t volada final.

Original (QI, p. 2)	Volum I, 1962	Observació
		Tenim un altre cas en què s'han reduït els parèntesis.

Valencianoparlants:

Original (QI, p. 2)	Volum I, 1962	Observació
		L'original només dóna una variant
		Podem comprovar que l'edició de l'ALPI simplificava dues variants a favor sempre de la més usual, la més general, la més arcaica...
		Hi ha, doncs, un error de transcripció de l'original a l'edició del 62.
		L'original només recull una variant.

Per a completar aquesta visió, consulteu l'apartat on comparem mapa per mapa amb els quaderns de les enquestes de l'ALPI (punt 2.3.).

Hem d'afegir que la transcripció pertany a Aurelio M. Espinosa Jr. A més, Sanchis Guarnier a penes va utilitzar els parèntesis en les seues transcripcions, mentre que Rodríguez Castellano sí que els usava molt sovint.

Quantitat de localitats

Segons Sanchis (1953), l'ALPI abraçava el total de **525** punts d'enquesta, repartits de la manera següent:

Territori	Llengües
427 (Estat Espanyol)	97: català
7 (Catalunya Francesa)	280: espanyol
1 (Andorra)	150: gallec-portugués
15 (Portugal)	
75 (Portugal, previstes, no realitzades encara).	

- Segons la *Introducción* (1962), el total d'enquestes va ascendir a **528**, repartides de la manera següent:

“Desde el punto de vista personal, la distribución de las encuestas ha sido la siguiente.” ¹³²	“Elección de las localidades:”
177 (Espinosa-R.Cast)	156 galleg-portugués
93 (Sanchis-Moll)	276 espanyol
53 (Otero-Cintra)	96 català
51 (Otero)	
49 (Sanchis-R.Cast)	
44 (Espinosa-Otero)	
19 (Otero-Cintra-Sanchis)	
16 (Espinosa)	
14 (Otero-Gusmao)	
5 (R.Cast)	
3 (Sanchis)	
2 (Navarro-Espinosa)	
1 (Otero-R.Cast)	
1 (Espinosa-Sanchis)	

Al País Valencià es van fer un total de 41 enquestes per a l'ALPI, 26 corresponents a pobles valencianoparlants i 14 a pobles castellanoparlants. A més, Énguera, la Torre del Rico i Raspai (el Carxe) també van ser entrevistats per Sanchis tot aprofitant les enquestes del QI i QII de l'ALPI, encara que no es tractava de punts d'enquesta previstos per al projecte¹³³. A més, a Godelleta i a Anna, Sanchis hi va tornar tot sol l'any 1948 per tal de repetir les enquestes que van ser dutes a terme 14 anys abans en aquestes mateixes localitats, amb l'equip Sanchis - R. Castellano.

¹³² La *Introducción* diu: “Puede verse gráficamente quiénes han sido los colaboradores que han realizado en cada punto las encuestas del ALPI, en el mapa número 5”.

¹³³ Vg. l'apartat corresponent, on editem aquestes enquestes (1.3.).

Criteris de selecció

L'ALPI va preferir els pobles a les ciutats. Però no queda clar qui va fer aquella tria. Sembla que la tria de localitats es va fer primerment des de Madrid, i després, sobre el terreny, l'equip investigador tenia la possibilitat de corregir-ne alguns punts sempre que ho considerara oportú. Tenim l'exemple d'Aspe al País Valencià, projectat en un principi (Sanchis: 1953), però que finalment va ser substituït per Monforte.

Segons Sanchis (1953):

“el criterio seguido ha sido más científico: no sólo se tuvieron presentes todas las noticias sobre el lenguaje de que se disponía con anterioridad para averiguar qué localidades eran más interesantes, sino que se atendió cumplidamente tanto a las determinantes geográficas como a los hechos históricos”

Localitats: densitat

Segons detalla Sanchis (1953):

- La xarxa resultava poc simètrica: hi ha zones on trien molts punts, per la diversitat dialectal (p. ex. Astúries o el Pirineu Aragonés), mentre que en altres zones, per causa de la uniformitat lingüística, hi ha poca densitat de punts enquestats (com és el cas del centre de Castella).

- Tenint en compte només l'Estat Espanyol (on quan escriu Sanchis ja estaven acabades les enquestes):

TOTAL ENQUESTES (zona continental, acabades): 414

SUPERFÍCIE: 492.921 km²

POBLACIÓ: 26.761.338 (1953)

TOTAL, ALPI: 1 punt per cada 1.190 km² i cada 64.640 hab.

- Per tant, l'ALPI és el menys dens dels atlas fets fins aleshores (AIS, ALF, ALR, ALC, ALI), segons el quadre publicat per ALVAR (1951).

- Respecte a l'ALC (amb 101 localitats, de les quals 94 són lingüísticament catalanes; incloent l'Alguer), l'ALPI té una representació de localitats catalanoparlants més elevada: ALPI: 97 pobles; ALC: 93.

- Per tant, la densitat quedaria així:

ALPI (catalanoparlant): un punt per cada 625 km² i 60.000 hab.

ALC: un punt per cada 644 km² i 63.000 hab.

Aquestes dades no coincideixen exactament amb la *Introducción* (1962):

“Si tenemos presente que la superficie del Portugal peninsular son 88.620 km² y su población 7.185.143 habitantes, las de la España peninsular 491.258 km² y 27.974.154 habitantes, las de las Islas Baleares 5.014 km² y 422.089 habitantes, las de Andorra 462 km² y 6.200 habitantes, y las del Rosellón y demás comarcas francesas de lengua catalana 3.722 km² y 221.153 habitantes (los datos de población son de 1950), resulta que la superficie de los países cuya habla se transcribe en el ALPI alcanza 589.076 km² y su población 35.808.739 habitantes; de ello se infiere que la densidad del ALPI es un punto por cada 1.115 km² y 67.819 habitantes”.

Localitats segons el FMSG

Hem comparat la llista de localitats que ofereix Sanchis (1953), pàg. 48-53 amb la llista que posseïm de les enquestes que es troben en l'arxiu del Fons "Manuel Sanchis Guarner". Podem fer les descripcions següents:

- El Fons Sanchis Guarner conté les enquestes (QI i QII) de 22 províncies (en total 184 pobles de l'ALPI)
- Dos pobles només hi tenen el QI: Capdepera (Mallorca), Las Palas-Perín (Múrcia).
- Un total de 14 pobles tenen, a més del QI, només el QII G (el reduït); la resta, tots el QII E.

En concret, al País Valencià es va utilitzar el QII G a Marines i Monforte. Es dona la circumstància que cap d'aquestes dues enquestes no les va fer Sanchis, qui només va participar en la del QI de Marines. Hi ha anotacions marginals referides als conceptes que el QII E intercala, és a dir, que els enquestadors (Rodríguez Castellano i A. Espinosa) coneixien perfectament el qüestionari QII E.

- Només un poble té únicament el QII G (no l'I): Cabo de Palos (Múrcia).
- Alguns pobles tenen duplicats algun dels quaderns:

Aiguaviva (Terol): 2xI, IIE i IIE, 1947

Maó (Balears): I i 2xIIE

Ciutadella (Balears): I i 2xIIE

Godolleta (València): 2xI, IIE, 1930 i IIE, 1947

Encamp (Andorra): 2xI, IIE i IIG

- Alguns pobles tenen enquesta feta en dos dates diferents:

Aiguaviva (Terol), Godolleta (QI i IIE, 1934; QI i IIE, 1948)

- Alguns pobles només tenen enquesta datada en 1947:

Valljunquera (Terol), Maella (Saragossa), Ciutat d'Eivissa, Sant Joan d'Eivissa, tots els pobles de la província de Tarragona i Barcelona (18 en total); 8 pobles de la prov. de Girona (de 10) i 7 de Lleida (d'un total de 14). Tots els pobles del Rosselló (7 en total).

- Aquesta informació no està contrastada amb les dates reals de les enquestes, les quals es troben en tots els QI, quan dona les dades de l'INFORMADOR. Per exemple, consultant a l'atzar l'enquesta d'Andorra, trobem que hi ha dos QI, l'un amb data de 20-8-1947, fet per Sanchis Guarnier, i l'altre sense data, fet per F. de B. Moll; així mateix, l'enquesta de Formiguera (Pyrinées Orientales), al QI hi ha la data 11-6-1952 (i no 1947).

- L'arxiu del Fons conté alguns pobles que no cita Sanchis (1953):

Hecho (Osca), del qual es conserva el QI i el QII G

Vall d'Aran (Lleida), del qual es conserva el QII E (1947). No hi apareix el nom del subjecte, està molt incomplet (no hi ha resposta per a la majoria de qüestions).

Polinyà de la Ribera (València): poble 774 de l'ALPI

Beniopa (València): poble 779.¹³⁴

Monforte del Cid (Alacant): poble 786 de l'ALPI.¹³⁵

La Torre del Rico (Múrcia): valencianoparlant. QI, datat el 25-6-1970.

Raspai - El Carxe (Múrcia): valencianoparlant. QI, datat el 24-6-1970¹³⁶.

¹³⁴ Respecte als pobles de Beniopa i Polinyà hem de fer un comentari. En l'article de Sanchis sobre els noms del "murciélagu" cita a Beniopa (poble 124) i a Polinyà (122) la variant [ɾatapená]. Però al final de l'article comet un error quan cita el poble de l'Alcúdia de Carlet (núm. 122) en la llista de localitats que figuren en el mapa que presenta. En l'interior de l'article, pàg. 103, sí que recull Polinyà (122).

Però hi ha un altre problema: l'ALPI no recull a Polinyà cap variant per al cocepte 519 MURCIÉLAGO. Aleshores les preguntes que caldria fer-nos serien: Existí una enquesta a l'Alcúdia de Carlet? Trià Sanchis l'Alcúdia de Carlet, i després la substituï per Polinyà, i per això la confusió que va tenir? Fou Polinyà un poble afegit a l'ALPI, tal com diu Sanchis "sobre el terreno"?

No creiem que existisca cap enquesta de l'Alcúdia de Carlet, ja que segurament es conservaria en l'arxiu de Sanchis. Creiem que aquell oblit de Sanchis (1953) és precisament això, un oblit: Sanchis va usar molt conscienciosament l'enquesta de Polinyà de l'ALPI per a la redacció del seu opuscle "Extensión y vitalidad del dialecto valenciano *apitxat*" (RFE, 1936). Recordem que l'enquesta de Polinyà va ser duta a terme els dos darrers dies d'agost de 1935, i que Sanchis va ser l'encarregat de fer la del Quadern I, és a dir, de la Fonètica.

¹³⁵ Quant a Monforte del Cid és cert que Sanchis no el cita en la llista, però sí que en cita un altre, Asp, que juntament amb Monforte constitueixen l'illot catalanoparlant al sud del País Valencià. No podem dir certament per què van canviar de localitat. Recordem, això sí, que Sanchis no va participar en l'enquesta de Monforte (ni tampoc en la de Dolores, els dos únics pobles castellanoparlants de la prov. d'Alacant). Per tant, possiblement aquest canvi va ser fruit de la reflexió dels enquestadors (A. M. Espinosa Jr., que va dur a terme el Quadern I; i aquest, juntament amb L. Rodríguez Castellano, que van realitzar el Quadern IIG).

Énguera (València): hi ha el QI i el QII E (datats el 9-9-1935)¹³⁷.

¹³⁶ Efectivament, es conserva en el FMSG dues enquestes del Quadern I, una a la Torre del Rico, i l'altra a Raspai (El Carxe). Aquestes enquestes, però, són molt breus, i no inclouen totes les respostes. Tant una com l'altra només tenen resposta per a la part de fonètica (preguntes 1-251) i alguns numerals (preguntes 283-290); a més, hi ha un full amb anotacions d'expressions típiques d'aquests llogarets. Les dues enquestes van ser dutes a terme per Sanchis Guarner el 1970: la de la Torre del Rico, el 25-6-1970; Raspai, el 24-6-1970.

Podem concloure que aquestes dues enquestes no tenen res a veure amb el projecte de l'ALPI, sinó que li van servir a Sanchis per a la delimitació de la frontera lingüística en la província d'Alacant. Aquest fet es pot constatar en el seu article "La frontera lingüística en las provincias de Alicante y Murcia", Cuadernos de Geografía, 13, Univ. de Val., Fac. de Filosofía y Letras, 1973. Ací diu:

"Los datos que utilizo en este estudio los recogí en los viajes de encuestas dialectológicas que realicé en 1934 por dicha provincia de Alicante en compañía de F. de B. Moll para formar el *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*, y aprovecho también los que recogieron con el mismo objeto, en 1932, los señores A. M. Espinosa y L. Rodríguez Castellano. [...]. Posteriormente, en 1970, recorrí en compañía del escritor don Antonio Ródenas, natural de Monóvar, la comarca murciana de lengua catalana, realizando numerosas encuestas dialectales."

¹³⁷ Sanchis Guarner va treballar en el parlar de la Canal de Navarrés: "Noticia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés (Prov. de Valencia)", dins de Revista Valenciana de Filología (1963-1966). En aquest article no diu res de les fonts que ha usat, ni del qüestionari ni les enquestes que hi va fer, i per descomptat, tampoc no fa referència a l'ALPI.

L'enquesta d'Énguera que es conserva en el Fons no té resposta a tots els conceptes. Així, el Quadern I només té respostes per a la part de Fonètica (de la 1 a la 241 únicament, no a la 251). Al final del qüestionari hi ha una llista de mots típics d'Énguera. El Quadern IIE a penes té 112 respostes (de les 836 preguntes de què consta).

El Quadern I d'Énguera va ser realitzat el 9-9-1935, per Sanchis Guarner; el Quadern IIE, sense data, va ser realitzat per Francesc de Borja Moll.

Al Fons Sanchis Guarner hi ha un exemplar de l'article d'ell mateix sobre el parlar de la Canal amb anotacions i ampliacions. Exactament hi ha a l'inici tres citacions bibliogràfiques que parlen del tema:

- [MARTÍ GADEA] "Jerga de la Canal de Navarrés", *Ensisam de totes herbes*, València, 1891, pp. 635-643
- B. Martínez, "Breve estudio del dialecto enguerino", ACCV, 1947, VIII, 83-87 (amb l'anotació "gens importants")

- Joseph Gulsoy, "L'origen dels parlars d'Énguera i la Canal de Navarrés", ER, 1963, XII, 317-338.

En aquest exemplar, Sanchis fa aquestes anotacions marginals:

- "Madoz Dicc. també diu que foren castellans els repobladors d'Énguera"
- "Com que era de moros quasibé tota la població de la Canal de Navarrés i el Caroig, els reis s'afanyaren a poblar amb cristians la vall de Montesa en la conca del riu Canyoles, tributari del d'Albaida, puix que era el camí natural a Castella pel port d'Almansa, la ruta que seguí el camí real de Carles III i el ferrocarril del segle XIX; per això foren poblades amb cristians en llengua catalana Montesa (1289), Vallada (1303) i la Font de la Figuera (1313), cfr. J. M. Font i Rius, "La reconquista y repoblación de Levante", en *La reconquista española y la repoblación del país*, Zaragoza, 1951.
- "La caiguda de -d- és gairebé general: [kaéna], [maúro], [ná], [vegá], [kasaór], [tó], [kansáw], [láw], [vezindáw] 'veinat'; però es conserva en la terminació -ido, al revés del que passa a Fanzara. Gulsoy ha documentat a Énguera casos de conservació de la -d- llatina en formes verbals: vedía, vide, videndo, vide, viden, formes que interpreta com a aragonesismes notaris (ER, XII, 326)
- "hoína", "ormigo" (quan parla de la pèrdua de la f-).

- El Fons Sanchis Guarner no té les enquestes de l'ALPI pertanyents als pobles següents:

751 Pobla de Benifassà; 752 Vilar de Canes; 753 Peníscola; 754 Vistabella; 757 l'Alcora; 758 Orpesa.

Sí que hi ha una còpia de l'enquesta de Peníscola¹³⁸, però falta l'original.

- Així mateix, tampoc hi ha cap enquesta d'Anna (València). Possiblement aquesta enquesta va ser molt utilitzada per Sanchis per al seu estudi sobre el parlar de la Canal de Navarrés, raó per la qual es va desplaçar, i actualment es conserva en el Fons d'Acció Cultural del País Valencià. Una altra possibilitat seria que aquesta enquesta la va deixar a Joseph Gulsoy, qui estudiava alhora el parlar d'aquelles terres.

Una anotació més: l'article de Sanchis diu que Énguera té el fonema ç [ʃ] en mots com *dolço* [dólʃo]. L'ALPI, però, recull [dólso] amb una [s] normal.

¹³⁸ La còpia de l'enquesta de Peníscola es troba al Fons d'ACPV.

Localitats: pobles i ciutats

L'esperit de l'ALPI era la recuperació d'un parlar que es perd. Per tant, es preferia els pobles, les localitats més menudes, ja que la parla s'hi conserva d'una manera més incontaminada que les grans poblacions, aquestes més propenses als canvis lingüístics.

Segons les nostres investigacions, la informació que posseïm sobre els habitants de cadascuna de les localitats enquestades a l'ALPI, està desglossada en les fonts següents:

- a) Uns fulls solts que hi havia al Fons "Manuel Sanchis Guarner".
- b) Les dades d'aquells quatre exemplars dels "apunts" de Sanchis (vg. 1.1.).
- c) Les informacions dels originals del QI de l'ALPI.

Tot seguit les oferirem per parts, i finalment farem un quadre comparatiu.

a) Al Fons "Manuel Sanchis Guarner" hi havia uns fulls on apareixia la llista de localitats de l'ALPI per províncies amb dades sobre el nombre d'habitants de cadascuna. Ho transcrivim tot seguit:

(Suposem que E correspon a la data de les enquestes. Però no sabem què és N)

"N: 1930 ALICANTE E: 1932 y 35"

Biar	Villa	2905
Benilloba	Villa	974
Benialí	(lugar agregado al mun. de Vall de Gallinera) Lugar	475
Calp	Villa	1739
El Pinós	Villa	3730
Monforte	Villa	2661
El Campello	Lugar	2046
Crevillent	Villa	10330
Dolores	Villa	1572
Guardamar del Segura	Villa	3236

“N: 1930 VALENCIA E: 1934-5”

Ademuz	Villa	2474
Tuéjar (1935 y 1958)	Villa	1731 y 2199(any 1950)
Cassinós	Lugar	2089
Marinas	Lugar	722
Caudete de las Fuentes	Villa	1392
Pedralba	Ciudad	2492
Rafelbunyol	Lugar	2492
Quart de Poblet	Lugar	2923
Godelleta (E: 1948)	Lugar	1588 (any 1940) ¹³⁹
Turís	Villa	4076
Dos Aguas	Lugar	1091
Polinyà de la Ribera	Lugar	1789
Massalavés	Villa	961
Teresa de Cofrentes	Villa	1760
Anna (E: 1934 y 1948)	Villa	1190 y 1229 (any 1940)
Llanera de Ranes	Lugar	885
Beniopa	Lugar	2488
Moixent	Villa	2529

¹³⁹ Hi ha ratllada la xifra 1555, i al costat la correcció: 1588 (any 1940).

“N: 1920, 1940 CASTELLÓN E: 1934”

	Entidad	año 1920	año 1940
Cíntorres	Villa	1401	1207
La Pobra de Benifassà	Lugar	520	526
Vilar de Canes	Lugar	368	323
Peníscola	Ciudad	2860	2833
Vistabella del Maestrat	Villa	966	866
Castillo de Vilamalefa	Villa	294	272
Fanzara	Villa	647	533
Alcora	Villa	3572	3276
Oropesa de Mar	Villa	791	949
Teresa de Begís	Lugar	996	789
Azuébar	Villa	783	590
Aín	Lugar	450	293
Moncofa	Villa	2004	2144

b) Als “apunts” de Sanchis apareix també la quantitat d’habitants que hi havia l’any de realitzar l’enquesta.

A Teresa de Cofrentes no inclou aquesta dada (sí a l’Original del QI)

A Torís inclou la dada de la quantitat d’habitants només en l’exemplar (3) amb una anotació-ampliació manuscrita.

	Segons els "apunts" de Sanchis	
	ANY	habitants
Cinctorres	1935	1300
P. Benifassà	1935	570
V. Canes	1935	350
Peníscola	1935	2850
Vistabella	1935	1000
<u>C. Villamalefa</u>	1934	1123
<u>Fanzara</u>	1934	640 ¹⁴⁰
l'Alcora	1935	3500
Orpesa	1935	900
<u>T. de Viver</u>	1934	980
<u>Azuébar</u>	1934	742
Aín	1935	400
Moncofa	1935	2100
<u>Ademuz</u>	1934	2474
<u>Tuéjar</u>	1958	1588
Casinos	1935	2089
<u>Marines</u>	1934	722

¹⁴⁰ A Fanzara l'exemplar (1) sembla que va escriure primerament 840 (que és el que apareix al Quadern I sense vacil·lacions), però ho va corregir posteriorment a 640, xifra que apareix després en tots els altres exemplars.

	Segons els "apunts" de Sanchis	
	ANY	habitants
<u>Caudete</u>	1934	1392
<u>Pedralba</u>	1934	2492
Rafelbunyol	1935	2492
Quart de P.	1935	2933
<u>Godelleta</u>	1934	1555
	1948	1588
Torís	1935	4076
		(anotació a mà en (3))
<u>Dos Aguas</u>	1934	1091
Polinyà	1935	1798
Massalavés	1935	961
<u>Teresa de C.</u>	---	---
<u>Anna</u>	1934	1190
	1948	1229
Llanera de R.	1935	885
Beniopa	1935	2488
Moixent	1935	2529
Biar	1935	2905
Benilloba	1935	974
Benialí	1935	475

	Segons els "apunts" de Sanchis	
	ANY	habitants
Calp	1935	1739
el Pinós	1935	3730
<u>Monforte</u>	1932	2661
el Campello	1935	2046

	Segons els "apunts" de Sanchis	
	ANY	habitants
Crevillent	1935	10330
<u>Dolores</u>	1932	1572
Guardamar	1935	3236

c) L'original del QI de l'ALPI, a la pàgina 3, on diu "LUGAR. Sus características: número de habitantes"..., de vegades inclou la quantitat d'habitants. En alguns pobles no hi ha aquesta informació, i en altres deixa un blanc per tal d'omplir-lo més endavant, fet que no va aconseguir.

	Original del QI
Cinctorres	---
P. Benifassà	---
V. Canes	---
Peníscola	---
Vistabella	---
<u>C. Villamalefa</u>	1123
<u>Fanzara</u>	840
l'Alcora	---
Orpesa	---
<u>T. de Viver</u>	980
<u>Azuébar</u>	742

	Original del QI
Aín	---
Moncofa	---
<u>Ademuz</u>	---
<u>Tuéjar</u>	---
Casinos	---
<u>Marines</u>	(es deixa un blanc, que no reomplirà mai)
<u>Caudete</u>	1548 (sembla escrit després)
<u>Pedralba</u>	2687
Rafelbunyol	---
Quart de P.	---

	Original del QI
<u>Godolleta</u>	1596 (1934) (en l'enquesta de 1948 no en diu res)
Torís	(Hi ha un blanc que no reomplí mai)
<u>Dos Aguas</u>	1143
Polinyà	---
Massalavés	“tendrá unos 500 habitantes”
<u>Teresa de C.</u>	1873
<u>Anna</u>	2265 (en l'enquesta de 1948 no en diu res)
Llanera de R.	---
Beniopa	(Hi ha un blanc que no reomplí mai)
Moixent	---
Biar	---

	Original del QI
Benilloba	---
Benialí	525 (lletra de Moll, qui només va omplir les dades d'aquesta pàgina; la resta és lletra de Sanchis)
Calp	---
el Pinós	6012
<u>Monforte</u>	“Municipio de 4112 L. de derecho (1910)”
el Campello	---
Crevillent	---
<u>Dolores</u>	2925
Guardamar	---

Ara passem a presentar un quadre comparatiu. Prescindim del quadre de la província de Castelló dels fulls solts del Fons, amb les dades dels habitants dels 13 pobles en 1920 i 1940. La raó és clara: no coincideixen les dades en cap cas.

	DATA DE L'ENQUESTA	FULLS SOLTS	"APUNTS"	Original QI
Cinctorres	1935	(en prescindim)	1300	---
P. Benifassà	1935	(en prescindim)	570	---
V. Canes	1935	(en prescindim)	350	---
Peníscola	1935	(en prescindim)	2850	---
Vistabella	1935	(en prescindim)	1000	---
<u>C. Villamalefa</u>	1934	(en prescindim)	1123	1123
<u>Fanzara</u>	1934	(en prescindim)	640	840
l'Alcora	1935	(en prescindim)	3500	---
Orpesa	1935	(en prescindim)	900	---
<u>T. de Viver</u>	1934	(en prescindim)	980	980
<u>Azuébar</u>	1934	(en prescindim)	742	742
Aín	1935	(en prescindim)	400	---
Moncofa	1935	(en prescindim)	2100	---
<u>Ademuz</u>	1934	2474	2474	---
<u>Tuéjar</u>	1958	(1935 y 1958) 1731 y 2199(any 1950)	1588	---
Casinos	1935	2089	2089	---
<u>Marines</u>	1934	722	722	(es deixa un blanc, que no reomplirà mai)

	DATA DE L'ENQUESTA	FULLS SOLTS	"APUNTS"	Original QI
<u>Caudete</u>	1934	1392	1392	1548 (sembla escrit després)
<u>Pedralba</u>	1934	2492	2492	2687
Rafelbunyol	1935	2492	2492	---
Quart de P.	1935	2923	2933	---
Godelleta	1934 / 1948	(E: 1948) 1588 (any 1940)	1555 / 1588	1596 (1934) (en l'enquesta de 1948 no en diu res)
Torís	1935	4076	4076	(Hi ha un blanc que no reomplí mai)
<u>Dos Aguas</u>	1934	1091	1091	1143
Polinyà	1935	1789	1798	---
Massalavés	1935	961	961	"tendrá unos 500 habitantes"
<u>Teresa de C.</u>	---	1760	---	1873
<u>Anna</u>	1934 / 1948	(E: 1934 y 1948) 1190 y 1229 (any 1940)	1190 / 1229	2265 (en l'enquesta de 1948 no en diu res)
Llanera de R.	1935	885	885	---
Beniopa	1935	2488	2488	(Hi ha un blanc que no reomplí mai)
Moixent	1935	2529	2529	---
Biar	1935	2905	2905	---
Benilloba	1935	974	974	---

	DATA DE L'ENQUESTA	FULLS SOLTS	"APUNTS"	Original QI
Benialí	1935	475	475	525 (lletra de Moll, qui només va omplir les dades d'aquesta pàgina; la resta és lletra de Sanchis)
Calp	1935	1739	1739	---
el Pinós	1935	3730	3730	6012
<u>Monforte</u>	1932	2661	2661	"Municipio de 4112 L. de derecho (1910)"
el Campello	1935	2046	2046	---
Crevillent	1935	10330	10330	---
<u>Dolores</u>	1932	1572	1572	2925
Guardamar	1935	3236	3236	---

Segons les dades comparatives d'aquest quadre podem fer les remarques següents:

- Fanzara: tal com hem dit, a Fanzara sembla que va haver una correcció posterior: a l'original de l'enquesta diu que té 840 habitants, però en l'exemplar (1) dels "apunts" sembla que va corregir aquesta dada per 640.

Les dades dels apunts i de l'original de l'ALPI dels altres tres pobles de la província de Castelló coincideixen (C. Villamalefa, T. Viver i Azuébar).

- Hi ha un fet bastant remarcable: al QI (l'únic divergent quant al nombre d'habitants) sembla que només l'any 1934 Sanchis posava aquesta informació als pobles que enquestava (els castellanoparlants), mentre que el 1935 no la hi posava ja.

- Respecte a les dades dels fulls solts referents a la província de Castelló es pot observar que no coincideixen, ja que pertanyen als anys 1920 i 1940.

- Sembla que de vegades Sanchis no tenia les dades exactes (vg. Massalavés), o potser les tenia equivocades.

- No hi ha ni un sol poble on coincideixen les dades de les tres fonts, ans al contrari, en tots hi ha una divergència.

- Ara bé, és ben clar que les dades dels "apunts" i dels fulls solts (tots dos del Fons Sanchis Guarner) coincideixen exactament. Les divergències estan en les dades de l'original de l'enquesta de l'ALPI.

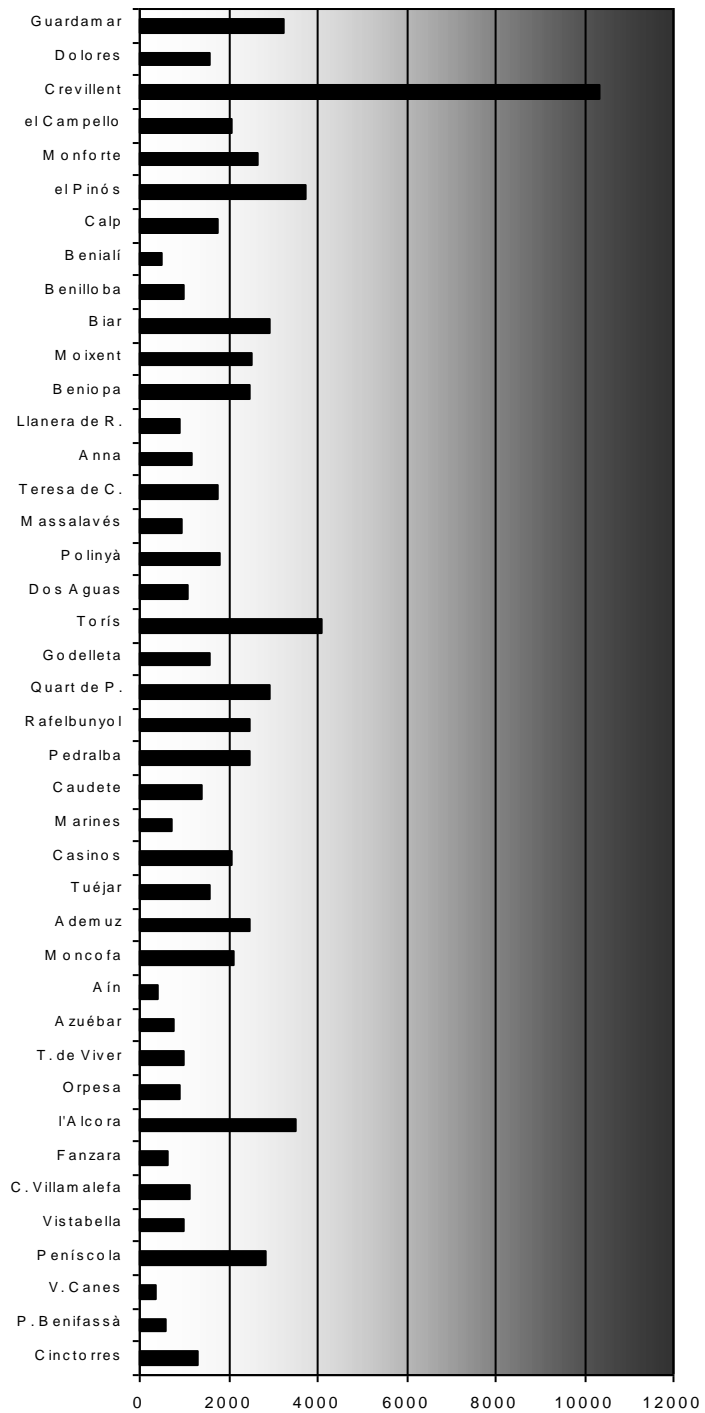
- Hi ha pobles on aquella divergència és molt minsa i de poca importància (vg. Benialí, T. Cofrentes, Dos Aguas, Godelleta, Pedralba i Caudete).

- En altres, però, la diferència és bastant considerable: Dolores (de 1572 a 2925); Monforte (segons l'any que hi apareix); el Pinós (de 3730 a 6012); i Anna (de 1190 a 2265).

- El "poble" amb més habitants és Crevillent.

Tenint en compte, doncs, la informació del Fons de Sanchis Guarner (creiem que la més fiable), o siga, la quantitat d'habitants que hi havia marcats en les enquestes originals (1934: castellanoparlants; 1935: valencianoparlants; 1932: Monforte i Dolores; 1958: Tuéjar), podem presentar el quadre següent:

NOMBRE D'HABITANTS L'ANY DE LES ENQUESTES DE L'ALPI

INFORMADORS

La descripció que en fa Sanchis (1953: 57) coincideix exactament amb l'esquema que preguntaven en cada enquesta del QI, així com també en la descripció de l'informador que feien a l'inici de cada enquesta del QII:

“[...] que hablen el dialecto local [...] No sólo han de ser naturales los sujetos de la localidad estudiada, sino que también debe procurarse que lo sean sus padres y sus esposas. Se recomienda que hayan viajado poco y también que sean analfabetos o muy poco instruidos, a fin de que se vean exentos de la influencia de los dialectos de otras localidades y de la lengua culta”

Efectivament, el Qüestionari I recull les preguntes següents:

INFORMADOR: Nombre y apellido; Naturaleza; Edad; Profesión; ¿Sabe leer?; Naturaleza del padre; Naturaleza de la madre; Residencias y viajes.

Quantitat d'informants

L'ALPI del País Valencià va entrevistar-se sempre almenys amb dues persones, un per al QI i l'altre per al QII. Així, l'ALPI reporta 82 noms i cognoms dels 41 pobles de la zona valenciana. Només al QI de Godolleta de 1948 hi ha dos noms i cognoms (un llaurador i l'agutzil del poble). Igualment al poble d'Anna, en l'enquesta del QI de 1948 hi ha tres noms i cognoms, mentre que a l'enquesta del QII del mateix any no hi ha cap informació sobre l'enquestador, la data d'enquesta, l'informant...

Sanchis (1953) fa les descripcions següents:

- Enquestar més d'un subjecte pot comportar problemes: sovint no es posen d'acord en la manera de pronunciar. Moltes vegades no en són conscients¹⁴¹.

¹⁴¹ Per tal que servisca d'exemple contarem una anècdota que ens va esdevenir a Lloc Nou de Sant Jerònim (prov. de València), amb el Dr. Emili Casanova, fent l'enquesta per a l'ALCV. En aquella ocasió ens vam entrevistar amb dos germans, i davant les preguntes sobre la pronúncia del dígraf <ix> les respostes eren divergents en cadascun d'ells. Fins i tot no n'eren conscients, en el sentit que l'un escoltava l'altre com si ho pronunciara de la mateixa manera, però en realitat hi havia un procés subjacent i inconscient de canvi lingüístic.

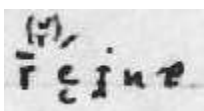
- Tots els atlas romànics (ALF, ALC, AIS, ALEIC, ALR) han entrevistat un únic subjecte. Alguns atlas no romànics han pres dos o més informants (Sanchis no especifica quins).
- L'atlas ha de ser una fotografia del parlar de tota una localitat, i no la d'un únic subjecte. Per tant, si hi ha alguna disparitat de contestació entre dos subjectes d'un mateix lloc, bé serà perquè té algun defecte d'articulació (en el qual cas no serveix per a l'enquesta), o bé s'hi pot comprovar un canvi lingüístic latent en la localitat, que només ha arribat a un sector, i que al dialectòleg l'interessa en gran mesura.
- Una altra raó per què s'havia de rebutjar l'informant únic és el fet que el qüestionari recull vocabulari tècnic, i només podrà contestar-lo la persona que s'hi dedique específicament (forner, sabater, fuster...)
- Sanchis confessa que l'ALPI s'entrevistà quasi sempre amb dues persones, però contrastaren les respostes amb altres informants complementaris.

En les observacions de Fanzara que fa Sanchis, podem llegir:

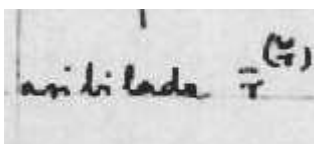
Qüestionari	Resposta	Observació
1 reina	řejna ¹⁴²	Mi sujeto hace la [ř] inicial un poco asibilada [ř ^(r)] ¹⁴³ , pero parece ser que se trata de una articulación personal, pues los demás sujetos la pronuncian normal.
69 hoz	korbé/ka	Mi sujeto suele reforzar la vibración de toda [r] antes de consonantes, pero parece también característica personal.
209 vizcaíno	biskayésko	[biskaé̞no], pero ninguno de los dos sujetos sabía que existiese Vizcaya

A més, fa referència al subjecte enquestat quan pregunta pels hipocorístics:

¹⁴² Fanzara:

¹⁴³ Fanzara:

“rechaza las sonoras, pero dice [χuzépa], que es el nombre que antes le daban a ella, “Josefa”

Hi comprovem que en l'enquesta del QI de Fanzara va intervenir algú més. Les dues enquestes de l'ALPI es passaven a dos informants, primerament a un, i després s'intercanviaven. No creiem, però, que les observacions de l'enquesta de Fanzara responguen a un intercanvi d'informants, sinó que possiblement l'enquesta va ser fet alhora als dos informants, al del QI (Josefa Centelles Edo) i al del QII (Bautista Durán Castillo), ambdós esposos, i possiblement es van contrastar amb algú més del poble, tot i que no apareguen noms i cognoms. A més, hem de tenir en compte que Sanchis va traure a la llum un article sobre el parlar de Fanzara,¹⁴⁴ i per tant, no creiem que amb el qüestionari de l'ALPI en tinguera prou, sinó només la base.

¹⁴⁴ Sanchis (1967).

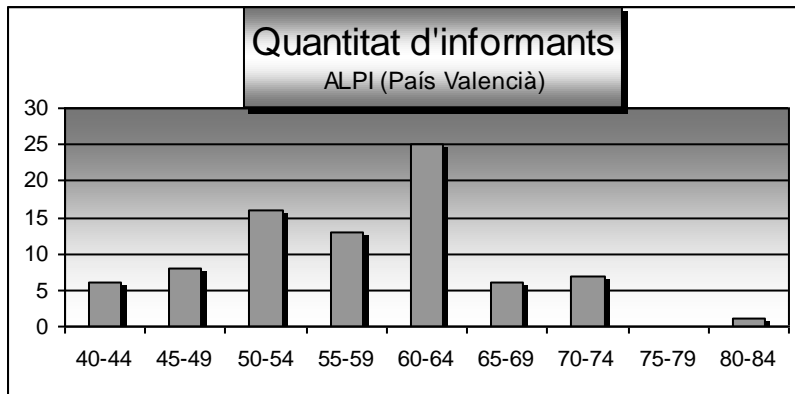
Informants: edat

Davant de la recerca de la relíquia lingüística en el seu estat més pur, Sanchis (1953) justifica el fet que per a l'ALPI es preferiren les persones majors:

- L'ALPI prefereix els subjectes amb edat molt madura (encara no massa, per tal que conserven tot el coneixement i la dentadura).
- Els dos havien de ser “ancianos despiertos”, ja que si foren de diferent edat (consell de Dauzat), hi hauria disparitat de respostes i matisos fonètics que dificultarien la investigació.
- Sanchis creu que l'Atlas ha de servir per a donar una fotografia objectiva de la parla, i al mateix temps ha de contribuir al coneixement de la Dialectologia. Per això, si els informants són vells, arcaïtzants, la riquesa lingüística serà més gran.
- L'estudi de la parla dels joves contribuiria a descobrir les directrius dels canvis lingüístics. No era, però, aquest l'objectiu de l'ALPI.

Tenint en compte tant el QI com el QII, l'ALPI del País Valencià va investigar persones amb les edats següents:

Edats compreses entre...	Quantitat d'informants:
40-44	6
45-49	8
50-54	16
55-59	13
60-64	25
65-69	6
70-74	7
75-79	0
80-84	1

Així doncs tenim:

- Els extrems de l'edat són: dos informants amb 40 anys (Caudete i Castillo de Villamalefa) i un de 82 anys (Benialí).

- Cal remarcar que hi ha 6 persones amb 50 anys exactament, i 9 amb 60.

- Podem concloure que la majoria d'informants de l'ALPI valencià tenia entre 50 i 65 anys, i que efectivament Sanchis tenia raó quan diu:

“hemos evitado a los demasiado viejos, ya que queríamos que, además de la plena lucidez mental, conservasen buena parte de su dentadura.”

Això no obstant no podem interpretar aquesta edat com ho faríem avui dia, ja que l'esperança de vida dels anys trenta no és la mateixa que la del 2000.

- Igualment Sanchis deia:

“En las localidades cuyos dialectos se hallan ya en estado caduco, fue preciso recurrir a informadores ancianos, sin reparar en su sexo ni en su grado de senectud.”

Efectivament aquest seria el cas de Benialí, un poble ben característic des del punt de vista dialectològic, per tal com conserva trets del mallorquí.

- Hi ha una anotació que dóna una miqueta de llum de la importància de la edat: A Caudete Sanchis entrevistà un subjecte de 64 anys, mentre que L. Rodríguez Castellano n'entrevistà un altre de 40 anys. És per això que Sanchis nota una diferència entre els dos, quan va transcriure el concepte 83 CRESTA [krésta], i en una anotació diu: “Mi sujeto no aspira en esta ocasión la s, pero el de Lorenzo, más joven, dice [kré^hta]”. És, doncs, del tot significatiu el canvi generacional entre individus que es porten 25 anys aproximadament: l'aspiració tendia a guanyar terreny.

- Igualment, a Anna, en l'enquesta de 1934, Sanchis transcriví per al QI 139 NOVIAZGO [novjáxe], i en una observació: “pero *pontasgo* [pontásko] el más viejo de los sujetos / [pontázgo]”. Aquest informador més vell és el del QII E, Salvador Gómez Baldoví, que tenia 70 anys. Això no obstant, en l'enquesta repetida a Anna el 1948, Sanchis escriu: “Salvador Gómez Baldoví, de 66 años, fue interrogado en 1934”. Suposem que es tracta d'un error de càlcul, i no està clar que haja participat en aquesta segona enquesta.

Informants: sexe

El caràcter agrícola del qüestionari havia propiciat que els enquestats foren de sexe masculí, encara que les dones podien contestar altres preguntes més específiques (la casa, les costums, els jocs...).

Sanchis (1953) justifica aquesta exclusió de les dones¹⁴⁵:

- a) solien tardar més a fer-se càrrec del treball de l'enquesta;
- b) com que són presumptuoses, solen refinar la parla davant d'un foraster;
- c) les dones mai poden lliurar-se del treball domèstic, és a dir, que mai estan lliures, mentre que l'home pot parar un dia sencer, depenent de la collita.
- d) no solien comprometre's a tota l'enquesta.

Els noms que figuren a l'ALPI del País Valencià corresponen sempre a homes. Només hi ha dos excepcions, al QI de Fanzara i d'Azuébar, on es van entrevistar un matrimoni (sabem que eren matrimoni no per les mateixes enquestes, sinó per unes anotacions de Sanchis conservades al Fons):

- Fanzara, QI: Josefa Centelles Edo (esposa de Bautista Duran Castillo, informant del QII)
- Azuébar, QI: Custodia Gómez Gómez (esposa de Francisco Molina Murria, informant del QII)

En les observacions d'Azuébar Sanchis constata sempre en 3a pers. del pl., com si fera l'enquesta a algú a més de Custodia. Fins i tot sembla que ha contrastat bastant la informació que li donen, i arriba a escriure:

“**doce** (todo el pueblo pronuncia [θ] en 12 y 13, las únicas palabras en que aparece este sonido; sesean en todos los demás casos”

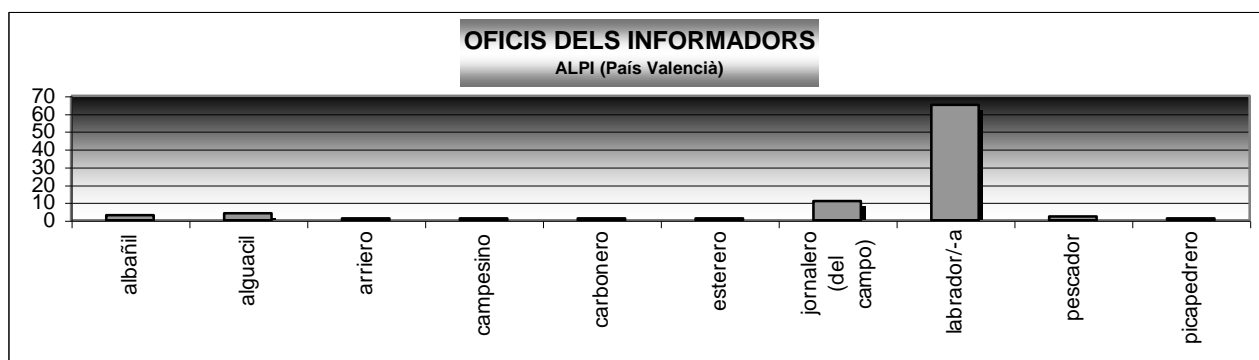
Hi ha un cas a banda en què una dona aportà informació al QII E d'Ademuz, en el concepte 444 MARGARITA: “(una mujer dice: <margarita>; los sujetos no saben nombre)”.

¹⁴⁵Presència femenina en enquestes: Jaberg i Jud, *Der Sprachatlas als Forschungsinstrument...*, p. 189; Pop (en l'ALR), *Dialectologie*, I, 725; *Le langage des femmes: Enquête linguistique à l'échelle mondiale*, Orbis, 1952, I, 10-86.

Informants: instrucció

Sanchis (1953) explica que no consideraven vàlids els erudits, ja que tenen dades de vegades de segona mà, i tendeixen a anivellar fenòmens vulgaritzants que podrien resultar interessants. Aquestes persones sí que servirien com a autèntiques guies per als investigadors.

Les enquestes de l'ALPI al País Valencià van ser fetes majoritàriament a llauradors. Els oficis queden repartits de la manera següent, tenint en compte que hi ha 82 informants:

ofici	quantitat
albañil	3
alguacil	4
arriero	1
campesino	1
carbonero	1
esterero	1
jornalero (del campo)	11
labrador/-a	65
pescador	2
picapedrero	1

Potser resulta interessant desglossar-ho per quaderns, ja que es pot observar que el QII és el més homogeni quant a l'ofici de l'informador:

Ofici	QI	QII
albañil		1 (Rafelbunyol)
albañil y labrador	2 (Rafelbunyol, Torís)	
alguacil	1 Tuéjar	
arriero	1 Guardamar	
campesino		1 Dolores
carbonero y labrador	1 Casinos	
jornalero	5	2
jornalero del campo		4
labrador y alguacil	1 Beniopa	2 (Vistabellla, Aín)
labrador y esterero	1 Guardamar	
labrador y pescador	1 Orpesa	
labrador y picapedrero	1 Benialí	
labrador/-a	26	32
pescador	1 Peníscola	

Observacions:

- Hi ha dues llauradores, la d'Azuébar i la de Fanzara, ja que eren esposes dels respectius informadors principals de l'enquesta.

- Notem igualment que hi ha quatre agutzils, però que en un principi van ser llauradors (excepte el de Tuéjar). El de Beniopa i el de Tuéjar van ser enquestats per al QI, de Fonètica i Morfosintaxi. Però el de Vistabella i el d'Aín foren interrogats per al QII E, però els dos eren llauradors, per la qual cosa les dades de l'ALPI poden resultar del tot fiables.

Informants: lloc de naixement

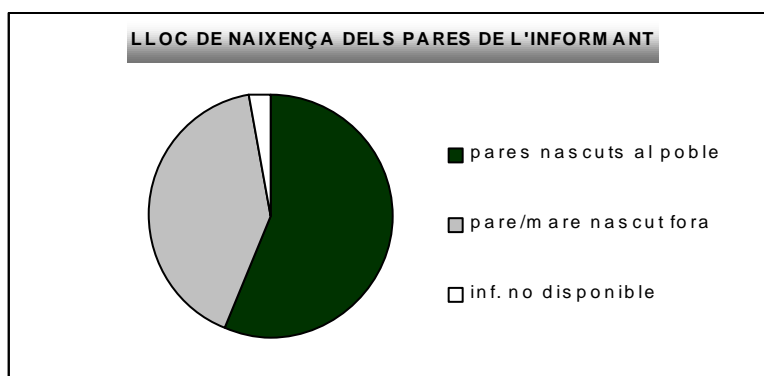
Sanchis (1953) diu: “No sólo han de ser naturales los sujetos de la localidad estudiada, sino que también debe procurarse que lo sean sus padres y sus esposas”. Efectivament, per això hi havia una qüestió en el QI que preguntava sobre la naturalesa dels pares i de les esposes.

L'ALPI de la zona valenciana va entrevistar 82 subjectes, dels quals només un no va nàixer al mateix poble de l'enquesta. Es tracta del subjecte del QI de Dolores, Ramón Gómez Márquez, que va nàixer a Catral, però que als 20 anys vingué a viure a Dolores. Tant en l'enquesta de Dolores com de Monforte no va participar Sanchis.

Quant al lloc de naixement dels pares de l'informant tenim:

- 23 pobles: tant el pare com la mare van nàixer al mateix poble de l'enquesta
- 17 pobles: almenys un dels dos no va nàixer al poble enquestat. A més, hi ha dos pobles amb els pares d'almenys un informant són de fora: Beniopa: els dos pares de l'informant del QI són de fora; així mateix a Biar, els pares de l'informant del QI són de la Canyada de Biar.
- 1 poble (Benilloba): desconeixem l'origen del poble de naixement de l'informador del Quadern I (informació completada per Moll a l'inici de l'enquesta).

Finalment, només en un poble especifica el lloc de naixença dels avis. Es tracta de Moncofa, on en el QII E especifica: “Batiste Canós Peixó¹⁴⁶, de 59 años, natural de Moncofa como sus padres y abuelos”.

¹⁴⁶ Hem comprovat el llinatge al poble de Moncofa, on apareixen molts Peixó, mentre que el llinatge Peiró és escassíssim.

Observacions:

- Sempre buscaven informants que foren un reflex de la parla de la majoria de veïns d'un poble. Per tant, era important el fet que foren nascuts al poble, igual que els seus pares. Això, però, no sempre era tan fàcil, raó per la qual hi ha quasi la meitat que, creiem que per coincidència, no perquè ho buscaren, algun dels dos pares eren de fora.

- Això no obstant, el poble de naixença diferent al de l'enquesta sempre solia estar molt prop. Per exemple:

Cinctorres (Morella), P. Benifassà (el Boixar), Peníscola (Tortosa), Castillo (Zucaina), l'Alcora (Vilafamés), Orpesa (Benicàssim), Teresa de Viver (Torás), Casinos (Torrijas), Rafelbunyol (València), Quart (Torrent), Massalavés (Alberic), Llanera (Cerdà), Beniopa (Gandia, Rótova, Oliva), Moixent (Ontinyent), Biar (la Canyada de Biar, Banyeres), el Campello (Mutxamel)

Dins d'aquests podem fer alguna observació: el pare de l'informant de QI de Casinos era de Torrijas (Teruel), però l'enquesta de l'ALPI especifica que era bilingüe.

Sobta el fet que els pares de l'informador del QI de Biar foren els dos de la Canyada de Biar. Actualment sabem que aquest llogaret té una fonètica bastant diferent a la de Biar¹⁴⁷ (fins i tot ens ho confirmaven els informants de Biar quan hi vam repetir les enquestes de l'ALPI).

- A Moncofa es fa referència als avis fins i tot: es tracta d'una prova més del fet que els investigadors de l'ALPI buscaven gent oriünda del lloc on passaven l'enquesta, i com més oriünds del poble millor, ja que d'aquesta manera garantien la veracitat de les formes genuïnes de les zones que estudiaven.

¹⁴⁷ Cfr. Colomina (1992).

Estudi dels noms i cognoms dels informants de l'ALPI del País Valencià

Com a notes curioses pel que fa als noms i cognoms arreplegats en les enquestes originals de l'ALPI del País Valencià podem dir:

1. Normalment el nom està en castellà

QI: 10 en valencià / 24 en castellà / 7 ambigu

QII E: 7 en valencià / 32 en castellà / 1 ambigu / 1 en blanc

Tenint en compte que l'informador del QI l'escriu Sanchis i que el del QII l'escriu Moll (excepte en els dos pobles de la prov. d'Alacant), podem fer-ne aquesta descripció:

- Sanchis no transcriu mai "Vicente", sinó sempre Vicent (en total 2 casos); Moll, però, transcriu majoritàriament "Vicente" (5 casos, enfront d'un únic cas de "Vicent").

- Curiosament Sanchis només recull una denominació popular (excepte algun Pepe) a Biar: "Vicent Juan Valdés, [visénto]", amb [é] tancada i amb transcripció fonètica. Creiem que és una excepció fàcilment explicable si tenim en compte que els investigadors de l'ALPI buscaven relíquies de la llengua, diacrònicament.

- Tant Sanchis com Moll transcriuen "José" i "Josep" indistintament (Sanchis: 5 José / 6 Josep; Moll: 5 José / 1 Josep).

Suposem que la raó d'aquest bilingüisme onomàstic és el fet que el mateix informant es feia dir el nom en valencià o en castellà. En aquest sentit pensem que les transcripcions són un reflex més de la fidelitat a la llengua parlada. Així mateix apareix fins i tot l'hipocorísitic Pepe (un únic cas).

- Mai, però, ni Sanchis ni Moll transcriuen "Joan", i sempre ho fan en castellà.

- Noms en valencià:

(QI) Sanchis (10 en total): Donís (1) / Josep (6) / Vicent (2) / Lleonard (1)

(QII) Moll (7 en total): Gregori (1) / Batiste (2) / Josep (1) / Vicent (1) / Peregrí (1) / Felip (1)

- Podem concloure que la tendència és que Sanchis escriga el nom en valencià, mentre que Moll l'escriu en castellà (pensem en aquells 5 casos de "Vicente").

2. Normalment el cognom està en castellà, excepte els casos següents:

QI

- (8 casos amb ortografia valenciana): Gasseli, Cassany, Mollà, Borràs, Camanyes, Julià, Macià Alòs
- (2 casos amb “y” unint el cognom, i un amb “i”): Gómez y Baldoví, Torralba y Mateu, Ferrís i Brotons
- (1 cas marcant la fonètica): Gómez Márquez (Dolores: la “z” té una “s” damunt, per a indicar el sesseig).

QII

- (2 únics casos amb grafia valenciana): Escrivà, Grafià
- (2 casos amb “y” unint el cognom): Durbán y Andrés, Micó y Melió

Alguns cognoms estan sense accent (Garcia, Beltran, Gonzalez). Els que hem citat com a valencians és difícil interpretar si l’original és en castellà o en valencià (potser caldria haver recorregut al DNI).

3. Finalment hem de citar forçosament els “apunts” de Sanchis.

- A Cinctorres corregeix José i posa Josep. L’original té “José Borràs”, amb accent obert.
- A la Pobla de Benifassà corregeix Felipe i posa Felip, que és el nom que hi ha en l’enquesta original.
- A Peníscola corregeix Rafael i Vicente i posa Rafel i Vicent. L’original és Rafael i Vicente.
- Al poble de l’Alcora tenia mecanografiats els noms de José Bachero Vilar i José Gil Ibáñez, però estan corregits i posats en valencià els dos.
- Així mateix passa a Moncofa, on havia escrit a màquina José i Bautista i ho ha corregit i ha posat Josep i Joan. Fins i tot ha corregit l’accent de José Macià i ha posat Josep Macià.
- A Llanera de Ranes els “apunts” transcriuen Bautista, mentre que en l’original hi ha Batiste (QII). En uns altres “apunts” ho ha corregit i ha posat Joan, per comptes de Bautista.

- Aín: corregeix José per Josep. L'original té José.
- Casinos: Juan per Joan. L'original té Juan.
- Rafelbunyol: Vicente per Vicent. L'original té Vicente.
- Quart: Antonio Grafiá per Antoni Grafiá. L'original té Antonio Grafiá.
- Torís: José i Vicente per Josep i Vicent. L'original té Vicent i Josep, en valencià.
- Polinyà: José pe Josep. L'original té Josep.
- Massalavés: José per Josep. L'original té Josep.
- Llanera: Bautista per Joan. L'original té Batiste.
- Beniopa: Andrés per Andreu. L'original té Andrés.
- Moixent: Emilio per Emili. L'original té Emilio. A més, a Moixent l'original transcriu Lleonard, mentre que als “apunts” de Sanchis hi ha Leonardo.
- Biar: Vicente per Vicent. Original: Vicent.
- Benilloba: José per Josep. En l'original hi ha Pepe.
- Benialí: Vicente i José per Vicent i Josep. En l'original: Vicente i Josep.
- Calp: Pedro per Pere. Original: Pedro.
- El Pinós: José per Josep. Original: Josep.
- El Campello: José per Josep. Original: José.
- Crevillent: José per Josep. Original: José.

Es fa difícil interpretar una dada que hi ha a Peníscola. Al QII E, en donar el nom de l'informador diu: “Juan Albiol Bayerri (a) Algabeño”. Als “apunts” de Sanchis només apareix Juan Albiol Bayerri. No podem interperatar allò d'Algabeño com a natural de la Algaba (prov. Sevilla), ja que diu després “natural de Penyíscola como sus padres”. Els “apunts” no diuen res d'aquesta denominació ni de la (a) entre parèntesis.

Conclusions a partir dels “apunts”:

a) A l'hora de transcriure els noms de les enquestes originals de l'ALPI es va tendir a castellanitzar els noms i cognoms (excepte algun Vicent o algun Josep).

b) Posteriorment Sanchis va optar per traduir la majoria de noms al valencià: Andreu, Vicent, Josep, Rafel, Felip...

c) Aquesta tendència deu basar-se en l'ús, ja que hi ha alguns noms que no ha traduït, suposem perquè no eren coneguts amb el nom en valencià: Leonardo (encara que en l'original va escriure Lleonard), Ricardo, Evaristo, Francisco, Luis...

Exemples en què l'ALPI del País Valencià fa referència als “sujetos” entrevistats

Presentem ara una sèrie d'observacions que van anotar els enquestadors de l'ALPI quan es referien al “sujeto” que estrevistaven. És interessant de contrastar els comentaris que s'hi referien per tal de comprovar que efectivament hi havia més d'un subjecte enquestat. Primerament transcrivim amb quadres la informació de l'ALPI i després la interpretarem.

(*) = en l'edició de l'ALPI té una nota a peu de pàgina on es pot verure la transcripció de l'original.

1. Quadern I

VALENCIANOPARLANTS

FONÈTICA

Polinyà: Josep Julià Carbonell

Nombre y apellido: (Es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla 'apitxat' regularmente)

LUGAR. Agricultura muy floreciente, mucho arroz y muchas naranjas. También maíz y patatas y hortalizas; no hay aceite ni vino. Hay una fábrica de conservas de legumbres (tomates, guisantes, etc.). Tiene una carretera a Alcira, otra a Albalat, otra a Riola y Sueca, otra a Corbera. A la siega del arroz y a la recolección de la naranja vienen unos 200 peones de la Canal de Navarrés y de la marina. Van a veces al mercado de Sueca o al de Alcira; no acuden a los de Albalat ni Algemesí.

Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc. El 'apitxat' va invadiendo este pueblo. Mi sujeto no lo habla, y sólo se equivoca raras veces; el otro, en cambio, no se da cuenta y siempre es 'apitxat'.

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Moncofa	fláre	[fláre] (otros sujetos)
Guardamar	fláre	[á] palatalizada en mi sujeto; el otro, por el contrario, velariza.
Pinós	kapútfo	[tʃ] rehilada; el otro sujeto menos [tʃʃ] ^(*)

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Orpesa	ávit	el otro sujeto, [ábit], con [b] oclusiva.
Pinós	ávit	con [v] labiodental; el otro sujeto [ábit]
Torís	l ^g wápo	un ^(*) sujeto no pronuncia nada de [g]
Moncofa	nu ^w ét	el otro sujeto: [nowét]
Guardamar	káp ^(*)	Mi sujeto palataliza casi siempre las aa; en cambio, el otro las suele velarizar
Pinós	móřo	más fino [lávjo]; el otro sujeto [lábjo]
Torís	dén ^t	el otro sujeto hace [t] más explosiva
Guardamar	dimóni	(lo dicen más) [diáble] (el otro sujeto oclusiva) [d ³ zodio]
Guardamar	sirgwén ^{na}	el otro sujeto, [sigwé ^{na}]. No hay aquí.
Orpesa	kāřo	mi sujeto hace la [ř] bastante fricativa; los otros menos.
Moncofa	kāřo	mi sujeto más fricativa que el otro
Crevillent	ún léř	plural, [léřos]; el otro sujeto no hace nada de [i]
Alcora	piénso ^(*)	intermedio entre hiato y diptongo predominado éste. El otro sujeto siempre diptongo.
Torís	piénso	el otro sujeto hace diptongo.
Calp	pjenso	Mi sujeto hace todas las articulaciones muy anteriores; en general en el pueblo todos palatalizan mucho, aunque pocos llegan al extremo suyo.
Aín	třów	la obertura de la [ó] varía; mi sujeto la abre poco, el otro más, vacilan ambos.
Llanera	dzáw	el otro sujeto, sorda [třáw] ^(*)
Crevillent	eggantřá	rechazan ‘junyir’ y ‘uncir’; otro sujeto, [agantřá]
Guardamar	aggantřár	insisten tres sujetos; rechazan ‘junyir’ y ‘uncir’
Massalavés	řřrsa	el otro sujeto hace [ř] final clara pero en el mío es todavía [a] un poco mixta
Llanera	sérvo ^l	el otro sujeto [sérvo]

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Guardamar	sjérva	el otro sujeto, [sjérba]. No hay aquí.
Massalavés	φfeṛér	el otro sujeto abre un poco la [é], el mío bien media
Moncofa	ṛoido	otros sujetos, [ṛowido]
Moncofa	sabatér	el otro sujeto abre un poco la [é]
Pinós	sabaté	la [b] casi siempre oclusiva en el otro sujeto; el mío vacila, predomina la oclusiva.
Moixent	segaór	El otro sujeto abre bastante la [ó] en estos casos, pero el mío nada o casi nada.
Torís	tʃornál	El otro sujeto velariza más la -a final en todos los casos
Polinyà	dʒornál	La [dʒ] en Polinyà se da sólo en algunos sujetos y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [ʰdʒ]
Massalavés	páʎa	el otro sujeto en la -a final detrás de palatal en vez de pronunciarla con tendencia a mixta [-a ^a], la palataliza ligeramente [-a ^a] ^(*)
Benilloba	gaʎines	el otro sujeto [ɣ] inicial fricativa
Guardamar	pardál	el otro [á] ^(*) plenamente velar; cfr. 73, mi sujeto con el mismo tratamiento.
Biar	aʎá	el otro sujeto hace siempre algo de [j] semivocal abierta delante de [j] pero poco pronunciada; el mío [j] sola.
Beniopa	pónt	el otro sujeto no pronuncia [t] detrás de [n].
Pinós	awχegáse	el otro sujeto, [aχwegáse]
Llanera	plówre	el otro sujeto, [plówrer]
Biar	bláŋ ^(*)	el otro sujeto algo de [k], [bláŋ ^k]; el mío nada.
Pinós	glóbo	con [b] fricativa; el otro sujeto, [lóbo], sin [g], con [b] oclusiva.
Llanera	baṛáka	es un poco más consistente. [dʒósa] ^(*) (sí, coinciden los dos sujetos)
Vistabella	pedriká	el sujeto tiene conciencia de que debiera seguir una [r] final, aunque habitualmente no la pronuncia; muchos la pronuncian también.
Guardamar	sakristá	el otro sujeto, [sagrístá]; rechazan ‘escolà’

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Peníscola	fiʎ	muchas veces en ambos sujetos en la pronunciación descuidada es algo abierta
Benialí	káido	el otro sujeto fricativa
Alcora	fláwta	otros sujetos [flaúta]; el instrumento popular, [tʃuflájna]
Biar	lébre	En Biar la [b] es casi siempre oclusiva en casi todos los casos y casi todos los sujetos
Pinós	lébre	mi sujeto vacila, casi siempre oclusiva
Guardamar	lébre	el otro sujeto, [b] oclusiva
Alcora	ṛeklám	un sujeto a veces hace la [ṛ] algo asibilada [rʳ] ^(*)
Pinós	sizéra	sí, insiste, pero el otro sujeto [siréra]
V. Canes	klabéʎ	El otro sujeto practica la distinción normal entre <i>b</i> y <i>v</i> pero el mío no.
Llanera	abéʎa	el otro sujeto insiste en decir [avéʎa] ^(*)
Guardamar	avísipa	el otro sujeto dice [abispa]
Polinyà	aʃám	el otro sujeto hace un poco de [j], el mío nada
V. Canes	mél	El otro sujeto hace la <i>l</i> , especialmente la final, cóncava pero palatalizada, parecida a Velanite ^(*) ; puede representarse por[lʰ] ^(*)
Crevillent	baʃigéra	sí, insisten tres sujetos; en la albarda, [sɪŋʎa]
Benialí	el ʃabó	otro sujeto, [ʃapó], sí.
Crevillent	tafáʃa	insisten tres sujetos
Calp	trébol	Cambio de sujeto
Torís	báʎ	el otro sujeto velariza ligeramente [á] ^(*)
Crevillent	kóʃo	la [ʃ] de mi sujeto tiene frecuentemente algo de [i]; en los demás no.
Guardamar	dezgaʃár	[desgeʎár] (el otro sujeto, [ezgaʃár], [esgeʎár])
Biar	fáʃa	el otro sujeto hace un poco, muy poco de [j] semivocal delante de [ʃ]
Guardamar	dóna ^(*)	[a] final: mi sujeto algo palatal, el otro velar.

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Peníscola	lémena	otro sujeto [lémena]
Calp	léмна	el otro sujeto, [lémena]
Llanera	sigle	(mi sujeto se detiene en la [g], la hace un poco geminada; el otro no) [sentúria]
Vistabella	eskoltár	muchos sujetos pronuncian frecuentemente -r final

MORFOSINTAXI

Guardamar cada u té que pagar el seu déurer

(cambio de sujeto)^(*)

Polinyà es podrirà la fruta

frita (otros sujetos)

CASTELLANOPARLANTS

FONÈTICA

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Fanzara	ṛéjna ^(*)	Mi sujeto hace la [ṛ] inicial un poco asibilada [ṛ ^(s)] ^(*) , pero parece ser que se trata de una articulación personal, pues los demás sujetos la pronuncian normal.
Pedralba	ṛéjna ^(*)	predominantemente fricativa la [ṛ] en mi sujeto pero el otro la pronuncia normal
Anna	ṛéjnā	la [ṛ] tiene en mi sujeto un matiz africado, pero parece ser carácter personal. La [ṛ] de Anna tiene en todos los sujetos más oclusión que fricación.
Castillo de V.	kapútʃa	la [tʃ] con la fricación larga en mi sujeto, pero en el otro normal.
Teresa de V.	kapútfo	la [tʃ] es fundamentalmente normal, pero en algunos sujetos tiene fricación reforzada [tʃ ^f]
Marines	kóθ	mi sujeto abre poco pero los otros más

POBLE	TRANSCRIPCIÓ	OBSERVACIONS
Castillo de V.	léʎ'e	mi sujeto pronuncia casi [ʎ], pero el otro es más bien [tʃ]
Castillo de V.	θjérbo	pero no hay; mi sujeto no conoce la palabra.
Pedralba	(ə)yéʎo ^(*)	mi sujeto pronuncia la [y] ^(*) africada limpia pero el otro tiene una oclusión posterior
Fanzara	korbéʎa	Mi sujeto suele reforzar la vibración de toda [r] antes de consonantes, pero parece también característica personal.
Caudete	krésta	mi sujeto no aspira en esta ocasión la s, pero el de Lorenzo, más joven, dice [kré ^h ta]
Anna	aʎá	uno de los sujetos pronuncia [aʎá] ^(*)
Castillo de V.	íʎa	pero el otro sujeto [izla]
Caudete	baʎáka	la hacen los pastores para dormir, pero los carboneros hacen [tʃóθas] la [a] en ambos sujetos tiene una articulación un poco palatal, pero en el mío está engolada
Caudete	baú ^(*)	con el acento repartido otro sujeto [báw] ^(*)
Caudete	akoʎtʃáw	Otro sujeto dice [akortʃáw]
Godelleta	ilésja	los dos sujetos dicen igual. En el pueblo nadie pronuncia la [g] de esta palabra
Anna	novjáʎe	pero pontazgo: [pontásko] el más viejo de los sujetos / [pontázgo] ^(*)
Teresa de V.	biúda	con hiato, pero el otro sujeto a veces diptonga [bjúda]
Teresa de V.	biúda	con hiato, pero el otro sujeto a veces diptonga [bjúda]
Pedralba	biwda	con diptongo creciente <i>pontazgo</i> : [pontárgo]; [pontázgo], el otro sujeto
Caudete	sér	ambos sujetos coinciden
Teresa de C.	pjáθo	compárese con 88, pero todos los sujetos coinciden
Teresa de V.	estráwdes	otro sujeto, [estráwθes]
Teresa de C.	χú(g)o	otro sujeto no pronuncia la [(g)]

POBLE	TRANSCRIPCIÓN	OBSERVACIONES
Caudete	dúθe	sin [i] en ambos sujetos
Castillo de V.	gaθéta	es la crin; coinciden todos los sujetos
Ademuz	batikóla	mi sujeto, [patikóla]
Anna	patikóla	pero el otro sujeto dice [batikóla]
Fanzara	biskayésko	[biskaéjɲo] ^(*) , pero ninguno de los dos sujetos sabía que existiese Vizcaya
Pedralba	biθkaéjɲo	pero ninguno de los dos sujetos tiene idea de qué cosa pueda ser Vizcaya
Anna	viskaĩnō	ambos sujetos, pero aunque el mío no sepa leer debe estar influido por la pronunciación de las personas cultas que en este pueblo pronuncian todas la [v]
Teresa de V.	bwájna	otros muchos dicen [gwéjɲa], según me informan, pero nuestros sujetos lo rechazan.
Pedralba	biθko	pero el otro sujeto [bisko]
Anna	vísko	coinciden ambos sujetos
Caudete	péjɲe ^(*)	se nota claramente la diferencia entre ambos sujetos ^(*)

MORFOSINTAXI

Godelleta	gatucho gatote (uno de los sujetos emplea el sufijo [-utʃo] para los aumentativos, y [-ote] para los despectivos, pero el otro desconoce el [-ote] y emplea el [-utʃo] para los despectivos, pero en ambos sujetos el despectivo es poco usado)
Godelleta	sien (todos los sujetos dicen lo mismo)
Dos Aguas	golberé an luego (los antiguos sólo) luego (el otro sujeto como la mayoría del pueblo)
Godelleta	me pidieron que les ayudara (coinciden todos los sujetos)
Godelleta	este bino no me gusta por lo agro (sin <i>i</i> en ambos sujetos)

2. Quadern II (valencianoparlants i castellanoparlants)

<u>Ademuz</u>	(una mujer dice: <margarita>; los sujetos no saben nombre)
Peníscola	borriol corriol (Otro sujeto:)
Benialí	tetina titina (Otro sujeto:)
Cincorres	cagarnera cadernera (Otro sujeto:)
<u>Anna</u>	envisc (<v> labiodental (labio inferior se aprieta fuertemente contra los dientes superiores), pero a veces parece oclusiva. El sujeto rechaza la mía imitación fricativa)
<u>C. Villamalefa</u>	pechina (otro <ch ^{(i)x>(i)x>} <sup>*)
<u>Dos Aguas</u>	choti ^{qu} 'ya<sup>*) (<k'> es el sonido murciano, y el de Toledo, León; los dim. femeninos son con <... ^{qu} 'ya>; los sujetos dicen que si lo escribieran lo harían con ki)<sup>*)
Crevent	ganao (la tónica tiene el timbre palatal; en el otro sujeto lo tiene velar)
Aín	xotxorrites (El otro sujeto: <xitxurrites>)
Llanera de R.	(El sujeto no sabe el nombre; el otro le llama <bragó>. El sujeto de este cuaderno llama <bragó> a la muñeca)
<u>Dolores</u>	boconá (2 sujetos)
I'Alcora	pissà (con s alveolar) (El otro sujeto dice <pixà>)
Llanera de R.	tindre un fullijó fullijo (otro sujeto) malparir albortar
Guardamar	capealçat (El otro sujeto dice <capçal>)
Polinyà	pica (=pila) dibrell (El otro sujeto dice <llibrell>) (=lebrillo) ferrà (=herrada)

<u>Dolores</u>	<p>arca^(*)</p> <p>cofre^(*)</p> <p>baú(l)</p> <p>(el 3º sujeto hace las <i>a</i> con matiz velar en varios casos, pero debe ser debido a que se crió en la prov. de Valencia)</p>
Torís	<p>(los padres de los sujetos, hombres)^(*)</p> <p>camissa (de lienzo)</p> <p>abrigo (de algodón)</p> <p>xopetí (solo los ricos)</p> <p>brussa</p> <p>cañoncillos (modernos)</p> <p>saragüells (zaragüelles)</p> <p>pantalons (modernos, antes <curts>)</p> <p>calces (azules, de algodón o estambre)</p> <p>peïcs (calcetines negros de lana)</p> <p>(para ceremonias <sombrero> (grande) y <capa>)</p>
Crevillent	<p>muncaó al cap (pañuelo de cabeza) (El otro sujeto: <mucaó>)</p> <p>mantellina (para ir a misa)</p> <p>sombrero</p> <p>caputxa (especie de gorro de pelo)</p> <p>muntera (especie de gorro de pelo)</p>
Crevillent	<p>muncaó (El otro sujeto dice <mucaó>)</p>
<u>Pedralba</u>	<p>enrunar (un sujeto)</p> <p>enterrar (en cadáveres)</p>
<u>Marines</u>	<p>(Los sujetos nunca han visto yugos de vacas) 758-760 ((AMB UNA CLAU))</p>
Cincorres	<p>(Hay pocos carros, los sujetos no conocen bien la nomenclatura)</p>
P. Benifassà	<p>(de varas)</p> <p>(Hay muy pocos, y de reciente aparición en el pueblo. Los sujetos conocen imperfectamente la nomenclatura)</p>
Quart de P.	<p>filarxo (No es su nombre apropiado; ambos sujetos desconocen el verdadero nombre del zarcillo)</p>
<u>Ademuz</u>	<p>granillo (sí, tres sujetos)^(*)</p>

V. Canes llaç (El otro sujeto dice <jaç>. El *jas* es la parte central; hay otra plataforma más baja, que rodea al *jas*, y se llama <molà>)

Interpretació:

Llegint aquestes anotacions podem arribar a algunes conclusions:

- Dins d'una mateixa localitat hi ha variació lingüística, per la qual cosa els informadors s'intercanviaven.
- Totes les enquestes de l'ALPI van poder ser revisades pels dos enquestadors. La prova definitiva està en el tipus de lletra que s'hi pot observar a l'original: el QI (fet per Sanchis) és el que menys anotacions té per part de Moll. Només el poble de Benilloba va ser compartit. El QI de la resta de pobles del País Valencià va ser fet íntegrament per Sanchis, amb la presència o amb l'ajuda de l'informador de Francesc de B. Moll.

Per tant, podem concloure que les enquestes de Fonètica són fetes quasi en un 100% per Sanchis Guarner, amb l'aportació de l'informant del QII. Això no obstant, Moll hi participà en comptades ocasions. Creiem que Sanchis es va entrevistar alhora amb més d'un subjecte en algunes enquestes. Així ho demostren les anotacions que féu.

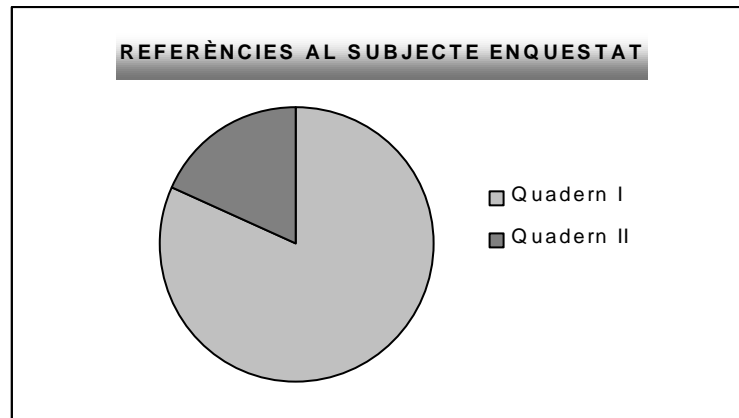
- Una prova més de la quantitat d'informadors que entrevistaven, la tenim al QII E de Tuéjar, en una anotació de Rodríguez Castellano: "Hay ocho personas y no conocen la planta que llevo".

Referències al subjecte enquestat:

	QI	QII	TOTAL		QI	QII	TOTAL
Guardamar	13	1	14	Fanzara	3		3
Pinós	8		8	Calp	3		3
Llanera	6	2	8	Benialí	2	1	3
Crevillent	5	3	8	Alcora	3		3
Caudete	7		7	Ademuz	1	2	3
Anna	6	1	7	Vistabella	2		2
Torís	5	1	6	Teresa de C.	2		2
Polinyà	5	1	6	Orpesa	2		2
Pedralba	5	1	6	Marines	1	1	2
Castillo de V.	5	1	6	Dos Aguas	1	1	2
Teresa de V.	5		5	Dolores		2	2
Moncofa	5		5	Cinctorres		2	2
Godella	5		5	Aín	1	1	2
Biar	4		4	Quart		1	1
Vilar de C.	2	1	3	Moixent	1		1
Peníscola	2	1	3	l'Alcora		1	1
Massalavés	3		3	la Pobra de B.		1	1

	QI	QII	TOTAL
Beniopa	1		1
Benilloba	1		1

	QI	QII	TOTAL
TOTAL:	115	26	141

En aquest quadre podem comprovar que Sanchis, amb el QI, tenia més en compte el subjecte que no pas Moll (QII).

A més, sembla que amb Guardamar hi hagué un tracte d'informants diferent a la resta de pobles. Creiem que aquesta circumstància és explicable per la gran varietat de contestacions que rebia Sanchis.

- La majoria d'anotacions que fan referència al subjecte (ja hem dit que es troben al QI) són del tipus contrastiu.

Tenint en compte les referències als subjectes, classificarem de la manera següent les fórmules que hi fan referència:

Fórmula de l'observació de l'ALPI	Vegades que hi apareix
el otro sujeto	51
otro sujeto	11
mi sujeto..., el otro...	10
el otro sujeto..., (pero) el mío / mi sujeto	5
los sujetos...	5
mi sujeto	5
tres sujetos (insisten, el 3r sujeto...)	5
ambos sujetos...	4
coinciden / todos /los dos / ambos sujetos	4
otros sujetos	4
un sujeto / uno de los sujetos	4
en ambos sujetos	3
en mi sujeto, pero (en) el otro...	3
todos los sujetos	3
cambio de sujeto	2
en algunos sujetos	2
ninguno de los (dos) sujetos	2
casi todos los sujetos	1

Fórmula de l'observació de l'ALPI	Vegades que hi apareix
el más viejo de los sujetos	1
el sujeto rechaza la mía imitación fricativa	1
el sujeto...; el otro...; el sujeto de este cuaderno llama...	1
el sujeto...; muchos...	1
en ambos sujetos... pero en el mío	1
en el otro sujeto	1
en todos los sujetos	1
la... de mi sujeto...; en los demás no	1
los dos sujetos...; en el pueblo nadie...	1
mi sujeto..., el de Lorenzo, más joven...	1
mi sujeto...; el de Fon...	1
muchos sujetos	1
nuestros sujetos	1
se nota claramente la diferencia entre ambos sujetos	1
una mujer dice...; los sujetos no saben...	1

Del quadre es després que les enquestes van ser efectivament contrastades amb uns segons i de vegades amb uns tercers informants (en cinc casos). Fins i tot algunes observacions

caracteritzen la manera de parlar de tota una població. Creiem que no és una dada exagerada, i que no calia anar un per un preguntant a tota la població. Es tracta dels casos següents:

- A Polinyà diu: “El ‘apitxat’ va invadiendo este pueblo”, però és clar que Sanchis no es referia a un fenomen amb noms, cognoms, abast, amb xifres, sinó que feia una valoració aproximada, tenint en compte que el seu informant “es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla ‘apitxat’ regularmente”.

- Igualment: “La [d₃] en Polinyà se da sólo en algunos **sujetos** y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [ʰd₃]”

- Quant a les diferències entre subjectes cal dir que sovint es tracta de matisos molt subtils, encara que algunes sí que són significatives, ja que marquen un canvi lingüístic dins la localitat. Plantegen un problema molt seriós a l’hora de cartografiar qualsevol forma lingüística. Sanchis (1953) ho explicava d’aquesta manera:

“Las divergencias dialectales que puedan presentar entre sí dos hablantes naturales y habitantes de la misma localidad, suelen ser pequeñas y carecen de valor lingüístico [...]. En alguna otra ocasión, dichas divergencias manifiestan más bien una duplicidad de formas, que revela que ciertos fenómenos se hallan en plena evolución dentro de la misma localidad, y que únicamente se ha consumado el proceso en un sector de la población, todo lo cual interesa mucho al dialectólogo, aunque sea preciso realizar un esfuerzo para percatarse de ello mediante un Atlas lingüístico”

Diferències subtils entre dos informants (vg. l’edició de l’ALPI):

- velarització o palatalització de la [a] tònica
- palatals més “rehiladas” o menys
- [b] intervocàlica oclusiva o fricativa
- [ɾ] més fricativa o menys
- [t] final postconsonàntica, més explosiva o menys.
- diftong format amb la vocal [i] seguida de *a*, *e* o *o*, en casos com *pienso*.
- grau d’obertura de les vocals tòniques [e] i [o], amb tendència a fer-les mitjanes o més obertes: *ferrer*, *sabater*, *segaor*

- [g] inicial, fricativa o oclusiva.
- etc.

Diferències de consideració:

- pronúncia o caiguda de [g] en casos com *guapo*, *guàrdia*, *egua*...
- pronúncia de la iod del dígraf [jj], en casos com *lleixos*
- obertura del diftong [ów] > [ów] en casos com *jou*.
- apitxat: [ɔʒáw] / [tʃáw]
- vacil·lació en prefixos: *enganxar* / *aganxar*
- vacil·lació de la metafonia (harmonia vocàlica)¹⁴⁸: Massalavés, “el otro sujeto hace [ɔ] final clara pero en el mío es todavía [a] un poco mixta”
- betacisme: [sjérba] / [sjérva] (*Guardamar*)
- pronúncia de la -t del grup [nt] final: *pont*.
- pronúncia de la -k del grup [nk] final: *banc*.
- sonorització de la -k- intervocàlica: *sagristà* / *sacristà*
- etc.

Quant al lèxic, les diferències solen ser també de tipus fonètic: *borriol* / *corriol*; *tetina* / *títina*; *pissà* / *pixà*; *muncaó* / *mucaó*; *jaç* / *llaç*...

- En alguns casos les matisacions que fa sobre la fonètica del subjecte són molt generals: “Mi sujeto hace todas las articulaciones muy anteriores; en general en el pueblo todos palatalizan mucho, aunque pocos llegan al extremo suyo”
- Hi ha casos en què l’entrevistat atribueix un matís fonètic a un defecte o a una característica personal del subjecte:

- Fanzara,

- **QI, 1 REINA:** [r̄éjna], “Mi sujeto hace la [r̄] inicial un poco asibilada [r̄^h], pero parece ser que se trata de una articulación personal, pues los demás **SUJETOS** la pronuncian normal.” (Vg. edició de l’ALPI).

- **QI, 69 HOZ:** [korbé/a], “ Mi **SUJETO** suele reforzar la vibración de toda [r] antes de consonantes, pero parece también característica personal.”

- Anna,

- **QI, 1 REINA,** [r̄éjna], “ la [r̄] tiene en mi sujeto un matiz africado, pero parece ser carácter personal. La [r̄] de Anna tiene en todos los **SUJETOS** más oclusión que fricación.”

- Hi ha algunes anotacions molt particulars sobre el subjecte, sobretot la que fa referència a Polinyà i l’apitxat (QI):

“El *apitxat* va invadiendo este pueblo. Mi sujeto no lo habla, y sólo se equivoca raras veces; el otro, en cambio, no se da cuenta y siempre es *apitxat*”

És clar que totes aquestes anotacions van ser molt útils a Sanchis per a elaborar aquell article “Extensión y vitalidad del dialecto valenciano *apitxat*” (RFE, 1936).

Sembla que a Polinyà van buscar dos subjectes, un que apitxava (QII E) i un que no apitxava (QI), segons el que es desprèn de l’observació sobre el subjecte del QI: “Josep Julià Carbonell (Es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla ‘apitxat’ regularmente)”, i el que s’intueix de l’observació directa de les transcripcions d’aquest poble:

POLINYÀ, QI: Vegeu el quadre de l’apartat 2.7.

POLINYÀ, QII E:

- sonores¹⁴⁹:

palatals: *boltejacampanes, gipó, jaqueta, jopetí*

alveolars: *camisa* (en dos conceptes).

- La resta són totes sordes:

¹⁴⁸ Canvi lingüístic en marxa, que passa en un primer moment per un estat inconscient (Labov: 1983).

¹⁴⁹ Les variants <gipó>, <jaqueta>, <jopetí> i <camisa> pertanyen a Sanchis, i la variant <boletjacampanes> la va escriure Moll.

alveolars: *llòssò, pedra manissa, rossà, rossella, péssols, fessols, fessols tendres, pessebre, present, clòssò, cassament, tindre un dessig, dessocupar, cressol, rossegó, Cassa de la bila, aguassil, possa'-se aponat, anlussa, colse, almorsar*

palatals: *alba ròtxò, alba rotxa - bent u plotxa, xelà, tindre.ls dits xelats, plantatxe, meló d'Alxer, tallamarxe por^k xabali, setxí, cocletxar, cucurretxar, xoneguet, xòneg, astrítxol, corretxot, albeuratxe, tela del setxí, fetxe, xenoll, fer-se rotxa, xaperut, xepa, fer botitxes, botitxós, festetxar, atxuntats, xermanastre, l'havatxe, menxaor, ratxoles, sutxa, botitxa, xerra, corretxer, portar al xagantet, atxenolla'-se, garbetxar, etxar, eretxaores, formatxe*

- Quant a la b/v:

vinya, Déu que l'havatxe perdonat (lletra de Moll)

vestit, devantal (lletra de Sanchis)

Creiem que en tots els conceptes del QII dels quals s'encarregava Sanchis (normalment els del casament, el vestuari i allò de NOMBRES QUE SE DAN A...) utilitzava l'informant del QI i no del QII. Per això transcrivia, a Polinyà, *cami[z]a*, *[d3]opetí*, *[d3]ipó* i *[d3]aqueta*, amb sonores, mentre que la resta del QII està transcrit amb sordes (perquè l'informant de Moll apitxava). El mateix passava amb les labiodentals de Polinyà: *de[v]antal* i *[v]estit*. Les formes que es transcriuen amb sonora (*boltejacampanes*) o amb labiodental (*havatxe, vinya*) podrien tractar-se d'un error de transcripció, o bé es podria interpretar que el betacisme, a Polinyà, encara no tenia tot el camp guanyat i encara hi havia mots on es conservava la labiodental, sobretot en aquells contextos poc desgastats (fins i tot ajudaria aquesta explicació el fet que Moll fa una observació "No hay viña", i per tant, el mot *vinya* es conservaria tal qual).

SISTEMA DE TRANSCRIPCIÓ

Sabut és que l'ALPI presenta el sistema de notació fonètica més complex de tots els atles lingüístics romànics. Un fet que sempre ha cridat l'atenció dels investigadors és la gamma de matisos fonètics que un mateix so podia comprendre¹⁵⁰. Efectivament, tal com el considera Veny¹⁵¹, el mètode de l'ALPI és excessivament detallista, ja que ofereix una quantitat de matisos que “fa molt incòmode el maneig dels materials”, circumstància que nosaltres hem fet notar des d'un principi, sobretot a l'hora de cartografiar-ne els resultats.

Llegint la justificació de Sanchis (1953) a aquell sistema meticulós de transport del material oral a un suport escrit, extraiem les següents reflexions:

- El sistema de transcripció de l'ALPI resulta molt complicat per raó de la minuciositat de matisos fonètics.
- Hi ha un atlas que fa les transcripcions més minucioses que l'ALPI (només, però, en les consonants): es tracta de l'Atlas de Nova Anglaterra: Hans Kurath, *Linguistic Atlas of New England*, Providence, Rhode-Island, 1939 i ss.
- Per raó de l'època en què escrivia, Sanchis es mostra partidari d'una transcripció fonètica més que no pas d'una fonològica. La transcripció fonològica dóna compte dels fenòmens lingüístics conscients per al parlant, i deixa de banda matisos fonètics inconscients, que tot i que semblen insignificants, tenen el seu valor (se'n pot extraure la procedència, la cultura... del parlant).

Així, posa un exemple i creu que és científic transcriure les diferents tipus de esse: l'apical catalana i castellana, la predorsal andalusa i francesa, etc.

A més, les transcripcions fonològiques poden induir-nos a alguns errors, com és el cas d'algun deixeble de Krüger que transcrivia [è] i [ò] obertes en paraules catalanes en què aquesta vocal és tancada. Aquest fet és atribuïble a la llengua originària d'aquest deixeble, l'alemany.

¹⁵⁰ Per exemple els matisos de la vocal *e* en les llengües romàniques de la Península Ibèrica és de 64, si comptem tots els matisos i totes les variants. Ja Veny (1985: 102) i Veny (1978b: 35) advertia de la gran varietat de matisos per a aquesta vocal (16 i 26, respectivament).

¹⁵¹ Op. cit.

És a dir, que caldria matisos (com fa l'ALPI) per a distingir les ee i les oo catalanes i valencianes, ja que no són simplement obertes o tancades, sinó que poden ser mitjanes, o amb tendència a obertes, o amb tendència a mitjanes¹⁵².

Un altre avantatge que troba Sanchis a la transcripció minuciosa és el fet de reflectir un estat latent o un canvi lingüístic molt pròxim. És ben sabut que tots els processos evolutius s'inicien per tendències.¹⁵³

Sanchis només hi troba una dificultat: el problema de la divergència de notacions, que augmenta com més signes fonètics s'usen. Tot i això, creu que si es fa d'una manera científica no té per què haver-hi cap problema¹⁵⁴.

Evidentment cal buscar la raó de la minuciositat de transcripció en el fet que el mestre de Fonètica, T. Navarro Tomás, va ser l'encarregat d'impartir un curs intensiu de formació per als equips investigadors que realitzarien les enquestes de l'ALPI. El mateix Navarro Tomás (1975) justifica l'alfabet emprat:

“Las contestaciones se recogerían en transcripción fonética con el mayor detalle posible, para lo cual se adoptó, con ligeras modificaciones, el alfabeto de signos diacríticos usado en las principales publicaciones lingüísticas, más flexible y adaptable que el de la Asociación Fonética Internacional, empleado sobre todo en la enseñanza de lenguas extranjeras.”

¹⁵² Aquest és un fet que en l'ALPI valencià es pot comprovar perfectament. Així hem tingut moltíssims problemes a l'hora de fonologitzar (i transcriure gràficament) les vocals ee i oo del valencià: reduïm tot el sistema de transcripcions vocàliques e/o de l'ALPI a dues úniques vocals, una oberta i l'altra tancada.

Aquesta circumstància no ha estat gens fàcil, i en molts casos hem hagut de recórrer a decisions homogènies respecte de la resta de transcripcions, encara que la interpretació es pot fer a partir de les notes a peu de pàgina on figura l'escaneig de l'ALPI (Vg. per exemple Quadern II, 443 AMAPOLA: [ababòl] / [ababól]; Quadern I, 46 TORO, 49 BUEY, [bów] / [bòw]; etc.).

¹⁵³ Efectivament, hi ha casos en què l'ALPI transcriu tendències de canvis lingüístics. L'exemple més clar és el de la metafonia o harmonia vocàlica. O també els casos de esses sonores que transcriu en pobles apitxats, amb tendència a sordes; o també el canvi del diftong [òw] a [aw] (Torís, Biar); etc.

¹⁵⁴ Efectivament, ja hem comentat més d'una vegada que Sanchis i R. Castellano foren els encarregats d'elaborar les llistes de paraules per a l'edició de l'ALPI de 1962 (consulteu-ne la comparació que en fem entre els originals i aquesta edició en l'apartat 2.3). Aquesta tasca era un treball d'homogeneïtzació de transcripcions fonètiques.

A més, també cal comentar el fet que Cintra i Otero no van formar equip, i es van distribuir el treball de realització de les enquestes a Portugal, de tal manera que els resultats foren molt diferents: les transcripcions de Cintra s'adeien al que s'estudiava a la Universitat, mentre que les d'Otero eren totalment contràries. I no era cosa de matisos fonètics, sinó de transcripcions totalment oposades. Després d'una forta polèmica entre quines de les dues

Manuel Alvar (1960) criticava l'excessiu interès per transcriure matisos fonètics, i alhora mostrava els seus dubtes a l'hora d'utilitzar un mètode estrictament fonològic en els estudis dialectals:

“¿Qué significan los pequeños matices fonéticos? Desde el punto de vista de la fonología sincrónica, nada. Pero tampoco es fácil, ni científico, prescindir de ellos. El explorador anota, pero ignora si el pequeño matiz puede ser ocasional. Acaso la pérdida de una aparente sutileza puede significar, también, la pérdida de una tendencia de la lengua, algo más que una precisión del 'habla'. Entonces, la diacronía, ignorada, podría padecer por un descuido de la sincronía.

[...] Cartográficamente, -bien claro lo señaló Trubetzky-, las dificultades están con la fonética, mientras que, desde el punto de vista fonológico, la sencillez es grande. Sin embargo, veo difícil la aplicación de un método estrictamente fonológico a las encuestas dialectales.”

Per últim, quant al fet de defensar la transcripció fonètica o la transcripció fonològica dels materials d'un atlas, hi ha autors que s'inclinen més per la segona. És el cas d'A. Weijnen¹⁵⁵, el qual va idear tota una metodologia que va aplicar a França, Alemanya i Espanya. Quant a la Península Ibèrica Weijnen comenta:

“Je me suis donné beaucoup de peine pour avoir un aperçu de l'état de la question sur la Péninsule Ibérique.”

Concretament diu que no va trobar cap oposició a partir de l'estudi de la parella /t/ - /d/ en l'*Atlas Lingüístic de Catalunya*, Vol. VI, mapa 859 *el fred*:

“J'ai intenté toutes les formes se terminant sur 't' comme des preuves de l'absence d'opposition vocalique de la consone finale.”

Va ser l'observació de l'ALPI el que el va portar a l'estudi de l'ALC:

“L'examen de cette carte de l'atlas catalan m'a d'ailleurs été suggéré par les cartes 63 DEDO, et 66 DESNUDO de l'ALPI, qui m'ont prouvé aussi les formes avec 't' final pour la Catalogne: mais jusqu'ici je n'ai pas trouvé de matériaux valables pour la question en cause dans le castillan ou le portugais.”¹⁵⁶

haviem de figurar en l'edició definitiva, es va optar per fer una excursió comprovatòria per Portugal el 1956, amb l'equip Sanchis Guarner i Cintra.

¹⁵⁵ “Aspects phonologiques de l' 'Atlas Linguarum Europae'”, dins M. Alvar (1977a).

¹⁵⁶ L'autor comet un error en els números de mapa de l'ALPI: per comptes de 63 i 66 hauria d'haver escrit 28 i 10. El 63 correspon al mapa *llama*, i el 66 a *aguja*.

Per tal de completar la visió de les transcripcions de l'ALPI i els detalls dels matisos fonètics de cada símbol transcrit, caldria contrastar la informació que hem comentat en l'apartat 2.3., on fem una anàlisi molt acurada de la transcripció original dels quaderns del País Valencià i la transcripció del Volum I de l'ALPI de 1962.

Ara bé, per tal de fer-nos una idea del sistema de transcripció que utilitza l'ALPI, tot seguit reportem la quantitat de símbols que corresponen a un determinat fonema. La informació està extreta de la *Introducción* del volum de 1962, però hem de dir que hi ha més símbols encara que no apareixen en aquesta presentació de l'obra¹⁵⁷.

¹⁵⁷ Efectivament, cada investigador coneixia els símbols bàsics que havien après amb T. Navarro Tomás, però a l'hora de fer les transcripcions reals sembla que cadascun d'ells tenia una forma molt pesonal d'interpretar els sons. N'és un bon exemple les transcripcions de les obertures de les vocals [o] i [e] al domini lingüístic català: en el mateix punt d'enquesta, Sanchis transcrivía uns símbols, i Moll uns altres. Fins i tot en els mateixos mots (*bou, pou...*).

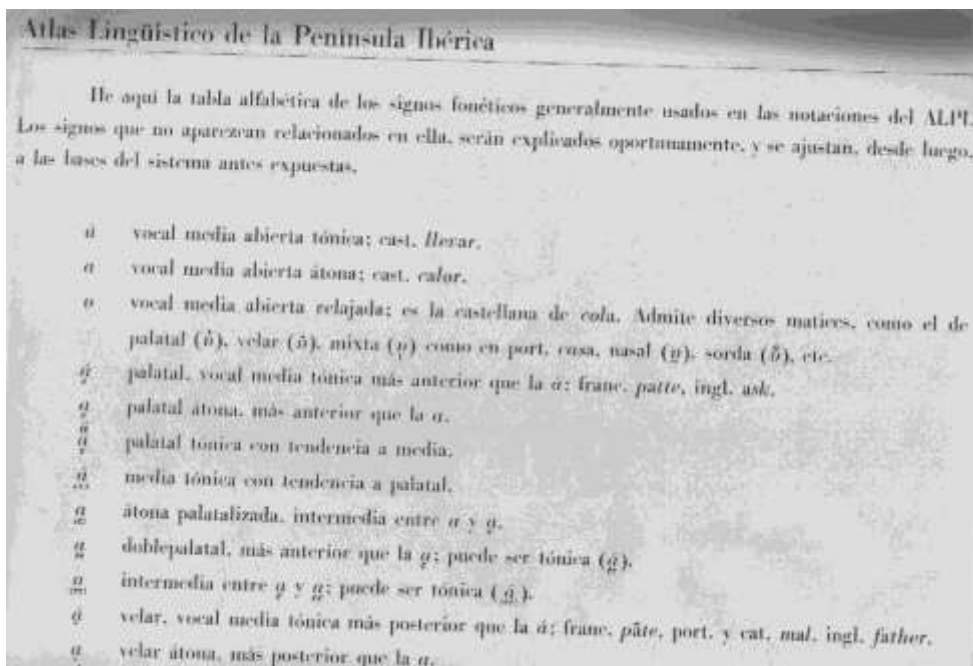
Símbol originari:

El símbol originari és el genèric, sense cap anotació diacrítica, tenint en compte el fonema a què pertanyen les variants (excepte les palatals)¹⁵⁸.

Ampliacions: (“también puede ser...”, etc.):

A més de les 262 variants, la *Introducción* també n’afegeix altres, amb una coda: “También puede ser tónica”; “admite diversos matices como el de palatal...”, “puede ser sorda”, “puede tener también la fricación más atenuada”, etc. Tot seguit d’aquest afegiment, hi ha una nova transcripció amb un nou símbol, que porta el matís que puga tenir, i és totalment diferent al que apareix com a descrit. Per tant, no hi ha 262 variants, sinó més.

¹⁵⁸ Compareu l’inici de la Taula de símbols fonètics de la *Introducción*, on es pot observar que la vocal [a] definida com a “vocal media abierta relajada” no té una única transcripció, sinó que en tindria 5 més (6 en total: normal, palatal, velar, mixta, nasal i sorda). Fins i tot hi ha un “etc.”, la qual cosa multiplica la quantitat de variants.

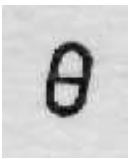
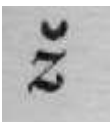
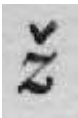

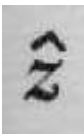
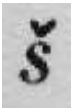

Símbol originari	Quantitat de variants genèriques	Ampliacions ("también puede ser...", etc.)	TOTAL
<i>e</i>	26	38	64
<i>a</i>	23	29	52
<i>o</i>	22	17	39
<i>u</i>	18 ¹⁵⁹	15	33
<i>i</i>	16 ¹⁶⁰	12	28
<i>y</i>	14	-	14
<i>d</i>	13	1	14

¹⁵⁹ 3 per a la semiconsonant, 2 per a la semivocal.

¹⁶⁰ 3 per a la semiconsonant, 2 per a la semivocal.

Símbol originari	Quantitat de variants genèriques	Ampliacions ("también puede ser...", etc.)	TOTAL
	12	8	20
			
	12	-	12
	11	-	11
			
	9	2	11
	8	-	8
	7	-	7
	7	-	7

Símbol originari	Quantitat de variants genèriques	Ampliacions ("también puede ser...", etc.)	TOTAL
S	6	2	8
z	5	-	5
k	5	2	7
h	5	-	5
b	5	-	5
c	5	-	5
x	4	-	4
ŝ	3	-	3
v	3	-	3

Símbol originari	Quantitat de variants genèriques	Ampliacions ("también puede ser...", etc.)	TOTAL
	3	-	3
	3	-	3
	3	-	3
	2	-	2
	2	-	2
	2	1	3
	2	-	2
	2	1	3
	2	1	3

Símbol originari	Quantitat de variants genèriques	Ampliacions (“también puede ser...”, etc.)	TOTAL
m	2	-	2
TOTAL:	262	129	391

Remarques:

- Aquell total de 391 variants que es transcriuen al Volum I de l'ALPI (1962) només és indicatiu, però com que en les ampliacions (“afegiments”) posa “etc.”, doncs hem d'interpretar que el nombre de variants és molt més elevat.

- Una vegada més podem constatar que les vocals són les que més matisos fonètics presenten:

vocal	e	a	o	u	i
al·lòfons	64	52	39	33	28

L'edició que nosaltres presentem (punt 3.5.) ha seguit uns criteris molt clars:

a) Reduir les 64 variants de ee i les 39 de oo (103 en total) a 4 variants: ee obertes / tancades; oo obertes / tancades.

b) Davant del dubte hem cregut convenient oferir la transcripció de l'original, escanejada a peu de pàgina. Queda clar, però, que la nostra opció és la que presentem en l'edició (és la que apareixerà en l'Inventari de mots, apartat 3.6.)

c) Sí que hem tingut en compte la distinció que es fa entre les vocals i semivocals. Però això només ha estat possible en el QI, i concretament en l'apartat de Fonètica (preguntes 1-251), mentre que en l'apartat de Morfosintaxi i de Lèxic no ho hem considerat oportú, ja que moltes vegades la distinció obeïa a factors com l'espontaneïtat del parlant, que unes vegades pronuncia hiatus i altres semiconsonant (p. ex. *pienso*). Això no obstant, alguns mots sempre tendeixen a una pronúncia concreta (p. ex. *ràbia*, amb hiatus la majoria de vegades).

El sistema de símbols que usava l'ALPI era un sistema molt elaborat a partir de les publicacions de la RFE, que el mateix T. Navarro Tomás va elaborar. No era un sistema homogeni, encara que el curset de fonètica a Madrid pretenia regularitzar els investigadors. Era un sistema perfeccionat per tal de proposar una transcripció exacta d'allò que hom escoltava.

Si el sistema de l'ALPI es basava en la RFE, els altres atles també tenien unes transcripcions molt peculiars. Recollim en un quadre les observacions que han fet altres atles:

Sigles	Atles	Referència a la Transcripció Fonètica
ALFC	<i>Atlas Linguistique et ethnographique de la Franche-Comté</i> , par Colette Dondaine, Editions du Centre National de la Recherche Scientifique, París, 1972.	“J’ai employé le système de transcription de l’ALF, précisé par M. Straka”
ALL	<i>Atlas linguistique et ethnographique du lyonnais</i> , P. Gardette, Publications du CNRC, París, 1967.	“L’alphabet phonétique utilisé dans cet ouvrage est celui auquel l’abbé P. Rousselot a donné son nom et qui a servi notamment à l’ <i>Atlas Linguistique de la France</i> de J. Gilliéron et E. Edmont.”
ALJA	<i>Atlas Linguistique et ethnographique du Jura et des Alpes du Nord (francoprovençal central)</i> , Editions du CNRC, París, 1971.	“L’alphabet phonétique utilisé est celui de l’abbé Rousselot déjà employé par l’ALF et complété par M. Straka dans une communication faite au colloque de dialectologie romane de Strasbourg, avril 1956...”
ALEIC	<i>Atlas Lingüístico y Etnográfico de las Islas Canarias</i> , Ediciones del Excmo. Cabildo insular de Gran Canaria, 1975	Els símbols i les descripcions són pràcticament idèntics a l’ALEANR
ALEANR	<i>Atlas Lingüístico y Etnográfico de Aragón, Navarra y Rioja</i> , M. Alvar, Departamento de Geografía Lingüística del CSIC, Madrid; Iunstitución “Fernando el Católico”, Zaragoza, 1979-1983.	És pràcticament idèntic a l’ALEIC.
ALP	<i>Atlas Linguistique et Ethnographique de la Provence</i> , J. C. Bouvier i C. Martel, Eds. CNRC, París, 1975	Específica: “La notation phonétique utilisée est celle de G. Straka, adaptée aux besoins de l’A.L.P.”

Altres atles:

ALF: *Notice. Servant à l’intelligence des cartes*, París, Honorée Champion, Éditeur, 1902

ALBR: *Atlas Linguistique et ethnographique de la Bregatne Romane, de l’Anjou et du Maine*, Ed. du CNRC, París, 1975.

ALO: *Atlas Linguistique et ethnographique du Languedoc Oriental*, J. Boisgontier, Ed. du CNRC, París, 1981.

ALPO: *Atlas Linguistique des Pyrénées Orientales*, H. Guiter, CNRC, París, 1966

ALN: *A. L. et E. Normand*, Ed. CNRC, 1980

ALO: *A. L. et E. de l’Ouest (Poitou, Aunis, Saintonge, Angoumois)*, CNRS, 1971

ALLR: *A. L. et E. de la Lorraine Romane*, CNRS, 1979

ALRÉ: *A. L. et E. de la Réunion*, CNRS, 1984

ALLOc: *A. L. et E. du Languedoc occidental*, CNRS, 1978

M. SANCHIS GUARNER, FRANCESC DE B. MOLL I LORENZO
RODRÍGUEZ CASTELLANO.

Tres "atlàntics" (treballadors de l'ALPI) en excursió d'enquesta dialectològica per terres d'Extremadura:
Hi manca el qui "tirava la foto", Aurelio M. Espinosa[Ⓔ].

TOMÁS NAVARRO TOMÁS

Responsable directe de la Fonètica detallística de l'ALPI.

[Ⓔ] La cita està extreta del mateix lloc que la fotografia: Moll 1970.

1.2.4. ALGUNES CORRECCIONS A LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI

L'ALPI conté un sistema de signes dels més complicats en la història de la Geolingüística. Aquesta circumstància, unida al fet que l'equip investigador és humà i està subjecte, per tant, a les limitacions de l'espècie, fa comprendre que de vegades (en comptades ocasions) les transcripcions siguen imperfectes. En alguns casos aquest fet és indubtable (oblits d'alguns accents, d'alguns diacrítics, faltes d'ortografia, etc.), però hi ha altres exemples en què la interpretació com a “error” d'una transcripció de Sanchis o de Moll -els replegadors de l'ALPI valencià- és més que discutible.

És en aquest sentit que ara presentem un apartat on englobem totes aquelles imprecisions de l'equip transcriptor de l'ALPI, cosiderant que la perfecció absoluta no existeix. I pensem, si més no, que les enquestes originals eren transcrites directament, per la qual cosa la rapidesa de l'escriptura havia de ser eminentment efectiva, però no sempre era així.

Hem cregut interessant separar les transcripcions del Quadern I de les del Quadern II, ja que pertanyen a grans trets a dos transcriptors diferents: Sanchis per al qüestionari de Fonètica i Morfosintaxi (QI) i Moll per al de Vocabulari (QII). Això no obstant hem de tenir en compte que sovint Sanchis feia sempre unes determinades transcripcions del QII (per exemple la roba, la casa, el caràcter...¹⁶¹). Igualment ho hem classificat per pobles, per a facilitar una lectura més homogènia.

La lectura d'aquest apartat ens hauria de fer reflexionar sobre un fet: davant uns resultats s'ha de fer una tasca de revisió crítica i no fiar-nos al peu de la lletra del que hi ha transcrit. És clar que les imprecisions podrien deure's a un descuit, a unes circumstàncies desfavorables (cansament, lloc d'enquesta inapropiat...).

¹⁶¹ Qui sap si aquesta circumstància responia al fet que aquesta part de l'enquesta es feia a una dona, o perquè s'intercanviaven l'informant només per a algunes preguntes. Moll, però, no realitzà regularment cap pregunta del QI. Només les de Benilloba, per unes circumstàncies que ja hem explicat a l'Eix Cronològic en la Història de l'ALPI.

a) Imprecisions de transcripció del Quadern I.

Cinctorres

- Oblit d'una preposició, potser per les presses.

LUGAR: Tiene cuatro carreteras: una a Morella, otra a Portell, “una Morella y otra Portell”

- Respostes intercanviades:

3 CAPUCHA: [ábit] / 4 HÁBITO: [kapútja]

78 PAJA: [grá] / 77 GRANO: [páʎa]

- (Notes marginals, a part): ABRIL [abíl]: sí, *abil*, suposem que per errada de Sanchis.

- 315 ¿Cuándo salís de viaje?: “de vi-aⁱ(t)ge^{162c}”, amb <v>, suposem que per errada, ja que Cinctorres és un poble betacista.

- 317: <dona-lí ũn llibre>. Per errada de Sanchis, la <u> no du el diacrític, i la <i> d'abans sí que és oberta. Suposem que la <u> és <ũ> semivocal, com a la P. de Benifassà.

- 335: <mos vorà quan benim>, amb [v]. Deu ser una errada de Sanchis.

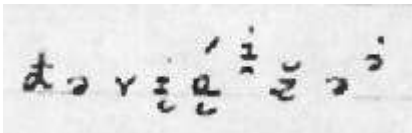
La Pobra de Benifassà

- INFORMADOR, NATURALEZA: “Benfifassà” amb una -f- que sobra.

- INFORMADOR, RESIDENCIAS Y VIAJES: “acostumbrabar”, per comptes de “acostumbraban”.

- Falta el diacrític de la semivocal: 366 <castigà ũns lladres>.

¹⁶² Cinctorres:

- Expressió traduïda parcialment: 398 ¡Lo que llora este chico!: <lo que plora>. Sembla com si l'interés fóra únicament el verb.

Peníscola

- Intercanvi de respostes.

CAPUCHA hàbi' (...) / HÁBITO caputxa (...)

LÁGRIMA plora / LLORAR llàgrima

CIENTO cen dies / CIEN DÍAS cen

- 170 CLAVEL: <clavell>, amb [v].

- Oblit del diacrític: 257: <ban fe ũna>.

- 374: <fa tres any(i)x que'n l'hai bist>. Sembla que falta la -o de l'adverbi de negació.

Vistabella

- 384: <ÿyassagranat>, amb /s/ sorda.

Aín

- Oblit del diacrític de la semivocal: 317 <dóna-li ũn>.

Casinos

- Intercanvi de respostes:

LÁGRIMA: <plora> / LLORAR: <llàgrima>

CAPUCHA: <hàbit> / HÁBITO: <caporrutxo>

- 256: <causa>, amb /z/ sonora.

Rafelbunyol

- 212 RASGAR: <asgarrar>, transcrit [asgařár], amb /s/ sorda.
- Oblit del diacrític: VERANO...: <primabera de-istiũ>.
- 399: <no.n tinc res>: transcrit amb velar sorda [k] per comptes de [g].

Quart de P.

- Intercanvi de respostes:

CAPUTXA: <hàbit> / HÁBITO: <caputx^{tx}a>

LÁGRIMA: <plorar> / LLORAR: <llàgrima>

- Imprecisió per remissió: 46 TORO: Exactament diu “no distinguen 46”, però evidentment es refereix al 49 (TORO / BUEY).
- 318: <no vull que patixca>, amb [v].
- 327: <es pot viũre volén treballar>, amb [v].

Torís

- Oblit dels diacrítics de la vocal oberta: 261 <en el nostre prado>. Considerem que Sanchis va oblidar marcar la doble obertura de la vocal tònica de *nostre*.

Polinyà

- Oblit d'un accent: LÁGRIMA <llàgrima>
- Oblit d'un diacrític d'una palatal:

178 AGUIJÓN [púŋja] amb palatal fricativa sorda, i no africada. Segurament és una errada per [púntja]

- 202 LECHUGA [letúga], amb l-. Com que el DCVB no recull cap variant amb L- a cap lloc del domini lingüístic, podríem considerar que Sanchis hauria d'haver transcrit *lletuga*.

- 382: <pastors ixgueren> [pastórs ɪzgéren]: la -s final de *pastors* és sorda. A Polinyà hi ha vacil·lació entre [s] i [z], però en el 90% dels casos l'informant enquestat distingia la sorda de la sonora.

- Un altre cas de no sonorització per fonètica sintàctica: 386 <dinés el>, amb [s] sorda.

Massalavés

- 188 CABALLO [kabál], amb -l final. El DCVB recull <caval> en alguerès. No és aquest, però, el cas.

Llanera

- 38 EJE: [dóz léjfos]¹⁶³. Podria tractar-se d'una errada, i seria palatal (com a Moixent: [dóz léjfos]¹⁶⁴).

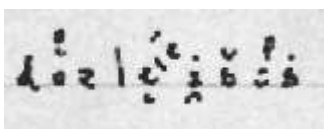
- 280: <dinguna li-agrà posar-se la roba de l'atra>, amb la transcripció sense harmonia vocàlica del mot <roba>. Potser en interior de frase no es produeix aquest fenomen.

- 326 <s'acança>, sense -l.

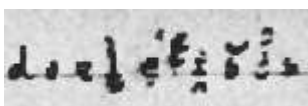
- 330 <qu'havegen>, amb *e* i no amb *a*. Nosaltres no hem escoltat aquella variant amb *e* mai. Les nostres enquestes de 1999 i la nostra experiència (vivim a 3km de Llanera) també ho confirmen. Això no obstant, podria tractar-se d'una realització espontània per assimilació.

- 336: <parents de>, amb alveolar africada sonora. Podria tractar-se d'un error, ja que és l'únic cas de Llanera on es pronuncia el segment -nts (normalment es realitza -ns).

¹⁶³ Llanera de Ranés:

¹⁶⁴ Moixent:

- 357: <porta^{el}s cresols >, sense harmonia vocàlica.
- 371 <porta> sense harmonia vocàlica.
- 374 <que no l'ha bist>, amb [b]. Podria tractar-se d'una realització espontània.
- 406: <desperta>, sense harmonia vocàlica.

Beniopa

- Intercanvi de respostes:

HOZ <blat> / TRIGO <corbella>

ACEITE <pedaç> / PEDAZO <oli>

<es deixaren a son tio> transcrita sota 402, en comptes de 403.

- 382 <es pastors vaen eⁱxir es pastors>. Repetició innecessària: <es pastors> per <ahir>.
- 395: <d'ençà qu'ha naⁱscut no ha vist>, amb [t] per comptes de [d] davant de [n].

Moixent

- 121 IGLESIA [ajglésja]¹⁶⁵, amb diftong inicial i [s] sorda.
- 280: <a denguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra>, sense harmonia vocàlica.
- 305: <toraré>. Podria tractar-se d'un error, per <tornaré>.
- 353: <es xiquets>, amb [z] sonora, però davant d'una consonant sorda, per la qual cosa no es pot produir el fenomen de fonètica sintàctica.
- Falta un diacrític. 361 <vaen ascriũre ũna carta>.
- 366 <vaen castigar a^ls lladre¹⁶⁶>: Exactament Sanchis ha oblidat d'escriure la -s final de "lladres".

¹⁶⁵ Moixent:

- 371 <porta> sense harmonia vocàlica.

- 374 <no l'ha vit¹⁶⁷>: falta la s.

- 381 <abaissat> per <abaixat>.

Biar

- LUGAR: “Los de Biar va vender al mercado...”

- Intercanvi de respostes:

GRANO: palla / PAJA: gra

- 261: <corders estan>, amb [s] sorda, sense fonètica sintàctica.

Benilloba

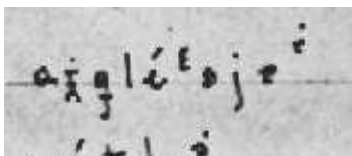
- 132 NUERA [nóra], sense harmonia vocàlica (a pesar que hi ha [fórsɔ] i [granótɔ]).

- 211 BRUSA <brussa>, amb [s] sorda.

- 356 <el xique^t le posaren>: transcripció amb lletra de Moll, qui sembla que no té en compte fenòmens de fonètica sintàctica com ara [t] + cons. sonora > [d].

- 371 <porta>, sense harmonia vocàlica.

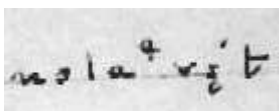
- 375: <prònte> (Benilloba), lletra de Moll¹⁶⁸. Hi ha una errada / incongruència: abans, Sanchis havia transcrit a Benilloba també <prònte>, amb ó oberta: <torneu prónte> (324).

¹⁶⁶ Moixent:

¹⁶⁷ Moixent:

- 376 <anit va.plegar Felip>., amb [t] i no [d], ja que és Moll qui transcriu.
- 377 <después-anit vingueren>: lletra de Moll, qui no transcrivia [d] la [t] davant d'una consonant sonora.
- 379: sí, <hu-i ha fet aire tot lo dia¹⁶⁹>, amb <u> oberta, i <i> accentuada. Lletra de Moll. Podria ser una errada.
- 393: sí, <eissiré>, lletra de Moll. Podria tractar-se d'un oblit del diacrític de la palatal.

Benialí

- 323 Cantad una jota: <torneu prõ^õnte¹⁷⁰> / <veniũ>/ 324 Volved pronto: <canteũ una cançó>
- 394 <sembre perque menge la famíllia>: sembla la 1ª persona en comptes de la 3^a.

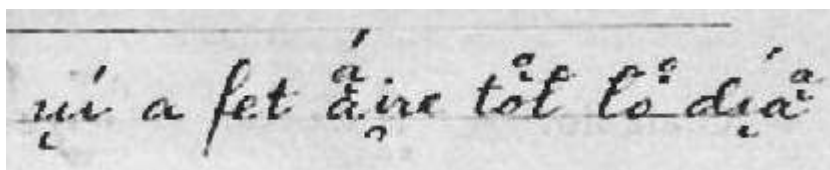
Calp

- Intercanvi de respostes:

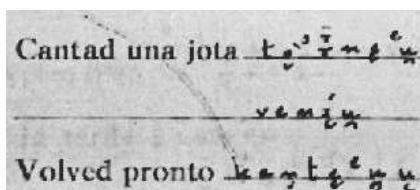
CAPUCHA ábit / HÁBITO kepútje¹⁷¹

¹⁶⁸ Fins a la 349 la lletra és de Sanchis.

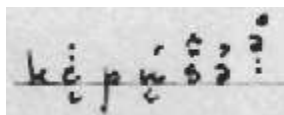
¹⁶⁹ Benilloba:

¹⁷⁰ Benialí:

¹⁷¹ Calp:

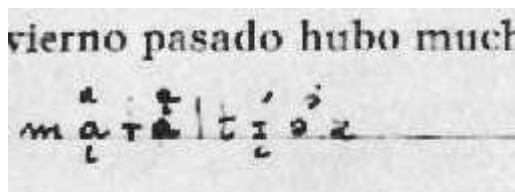
- 322: <vés i di-li que pugi>, sí (com en cat. or.). Aquesta -i final sembla una realització espontània per assimilació a les *ii* que la precedeixen, més que no pas una incorrecció.
- 339: <sigues fadrí>, -s = sonora.
- 352 <vore> (lletra de Moll) / 404 <vórer> (lletra de Sanchis). Incoherent. O potser es tracta d'una realització espontània.
- 353 <xiquets als arplegaren>, amb [ts] alveolar africada sorda. La lletra de transcripció és de Moll¹⁷². Sanchis, però, transcrivía alveolar africada sonora.
- 373: <hagué moltes maralties>¹⁷³, amb [z] sonora final. Podria tractar-se d'un error o bé d'una tendència a relaxar les -s finals¹⁷⁴.
- 393: <encara que faça fred>: no transcriu el verb principal *eixiré*.

Pinós

- INFORMADOR: naturalesa: 64 / edad: El Pinós
- 211 BRUSA <brussa>, amb [s] sorda.
- 257 <fe una>: oblit del diacrític. Considerem que Sanchis oblida marcar si la <u> és semivocal o si és oberta. Creiem que és oberta. Sí que ho marca més endavant, al 259: <fregí ũn>
- 260 <cunats>, amb -n- (el DCVB no recull aquesta variant).
- 282: <sis pessetes a ca-uno>, de nou s'obvia el el verb (*va donar*).
- 339: <siguis>. Igual que 322 *pugi* (Calp), no està clar que siga una errada, sinó més aviat una realització espontània. També al Campello.

¹⁷² A Calp el QI té dues pàgines completades per F. de B. Moll.

¹⁷³ Calp:

¹⁷⁴ Nosaltres hem constatat aquest mateix fenomen en la zona de la Costera. Sembla que en el parlar col·loquial les -s finals de frase es relaxen i se sonoritzen, paral·lelament a les sonoritzacions del tipus *bujaca, presió, gosos, solusió...*

Campello

- 339: <siguis>. És el mateix cas que *pugi* (Calp, 322) i *siguis* (el Pinós, 3399).
- 345 <bée-vos>, l'accent a la primera -e-. Potser és una errada per <beé-vos>.
- 361: <a les ^ε(t)gemanes es van escriÿrer une cartes>: falta la *r* i la *s*.
- 371: <pòtÖ>: falta la *r*.

Crevillent

- NOVIEMBRE: <novembr>, sense -e final.
- 356: <posar un>, amb -r. La <u> és oberta. Possiblement és una errada, ja que a Crevillent la -r final no es pronuncia.

Guardamar

- LUGAR: “Es el único pueblo de la ‘Vega Baja’ del Segura que reconocen por capital comarcal a Orihuela que habla valenciano”. Redacció fluixa.
- Intercanvi de respostes:

LÁGRIMA <plorar> / LLORAR <llàgrima>

289 NUEVE <nò^au> / ONCE <deu> / <onze>
- 203 <posar-se>. Deu ser errada (o per realització espontània), perquè més avant, també a Guardamar, <fe-vo>, <di-vo>, <cuĩdĩà-lo>, <posà-lis oli>, <cansà-la>, etc.
- 282: <pessetes a>, 345 <beveu-vos esta> i 357 <posà-lis oli>, amb [s] sorda.

b) Imprecisions de transcripció del Quadern II.

V. Canes

- 581 TUÉTANO (MEOLLO): <mòll dels ossos> [mól dels ósos], amb [s] sorda.

Alcora

- 731d AL BRAVUCÓN, l'Alcora, <fanfaró>, amb vibrant simple [r]. Podem interpretar-hi que Moll va oblidar el diacrític de la vibrant (i seria aleshores *fanfarró*), o bé podem relacionar-ho amb el fenomen de reducció de la vibrant simple a la vibrant múltiple: mandúrria - mandúria, porretó - poretó, sàrria - sària, huracà - hurracà, bàrrio - bàrio, etc.

Orpesa

- Transcripció incoherent: 600b RIÑONES <ranyons> / 579a ENTRAÑAS <renyons>. Un cas amb *a* i un altre amb *e*, els dos de Moll.

- 473 HUESO DEL MELOCOTÓN <pinyol de bresquilla>, amb -l-, variant no registrada al DCVB.

- 721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO) <cap de colla>, amb <p> sorda. Només hi ha aquesta realització a Orpesa i a Moixent; en la resta hi ha transcrit <cab de>, per la qual cosa considerem que aquells dos casos són imprecisions.

- 661 TRATAMIENTO DEL MUERTO <Déu l'ha^g(t)ge perdonat> amb la -e final, típica del dialecte castellanenc, encara que en 632 transcriu <que parla de nas> i no <parle>. Bé es tracta d'un cas d'imprecisió, bé a Orpesa hi ha vacil·lació a/e.

Aín

- Desplaçament de les respostes:

603 TALÓN, <mòlla del braç>. Al 603d BÍCEPS està en blanc.

814 SUERO <brull>, per comptes d'estar al 813c REQUESÓN.

Cassinós

- 716 CASA CONSISTORIAL <Casa del Poble>, amb [z] sonora.
- 706 ALMOHADA <coissí>, amb -ss-. Potser Moll va oblidar el diacrític de la palatal.
- 530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN) <picó>. Sembla que Moll oblidà de nou el diacrític sobre la palatal. El DCVB recull PICÓ però amb altres significats.
- ALPI: <endratxo>, Casinós / <pendatxo> P. de Benifassà.

El DCVB no recull PENDRATXO, però sí PENDATXO (“3. Drap vell, parrac (Gandesa, Tortosa); cast. mengajo, guiñapo” i un exemple). Tampoc ENDATXO ni HENDATXO. Tampoc recull la forma aguda PENDATXÓ. Segurament es tracta d’un error de l’ALPI, d’una mala oïda de Moll. En castellà no existeix ENDACHO, ENDRACHO, HENDACHO, ENDRACHO, ni PENDACHO ni PENDRACHO. Sí que existeix PENDRAR “Retener judicialmente algo a uno para que responda del juicio, embargar. // 2. Dar o dejar algo en prenda, empeñar, pignorar”

Rafelbunyol

- 690a DESPABILAR <llevar el pabil>: *llevar* amb [v].

Quart de P.

- 821 ROBÍN <rovell> i 821a ENROBINARSE <rovellar-se>, amb [v].

Torís

Transcripció amb [v]:	Transcripció amb [b]
<rovell>, <nivell>, <rovellà-se>, <veremar>, <va de vareta>, <ventrusca>, <abrevaor>, <vedellet>, <llavoreta>, <ventolera>.	<billamarquí>, <arroba>, <olibera>, <binya>, <abentar>, <parba>, <bencill>, <cabar>, <entrecabar>, <bara>, <barals>, <asteba>, <clebilleta>, <bola(n)tí>, <bicare>, <bila>, etc.)

- <llaganós>, amb -n-. Deu ser una errada de transcripció, ja que el DCVB no recull la variant <llaganós> ni <lleganós>.

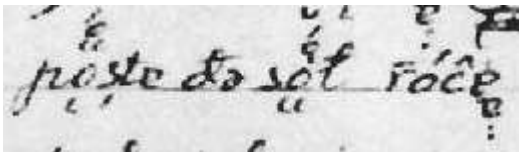
- 426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL <posta de sol róxta¹⁷⁵>. Segurament es tracta d'un oblit dels diacrítics, degut a la gran complicació dels símbols emprats en la transcripció de tota l'expressió.

- PORRETÓ, -ONA "adj. (Ocellet) nu, mancat de plomes (Val.)" i no afegir cap informació més. L'ALPI recull a Torís <porretonet> (amb -rr-) i <poretó> (-r-). Aquesta segona variant podria ser una errada. El DCVB no recull -r-. També podríem posar en relació la reducció de la vibrant múltiple a la vibrant simple, de la mateixa manera que passa en casos com *sàrrria* - *sària*, *mandúrria* - *mandúria*, *bàrrrio* - *bàrio*, etc.

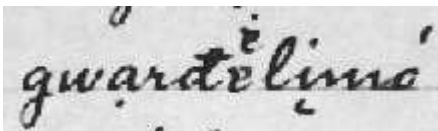
Massalavés

- 778f MARIPOSA <guardalimó¹⁷⁶>, amb -ll-. El DCVB no recull ni *guardalimó* ni *guardallimó* ni *guardatimó*. No sabem fins a quin punt podem considerar aquesta transcripció una imprecisió.

¹⁷⁵ Torís:

¹⁷⁶ Massalavés:

Llanera

- 631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR) <farfalejar>, amb -l-.
- 807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE <gèrè>, amb -r-, variant no registrada al DCVB.
- 506 RUISEÑOR <rossenol>. El DCVB no recull aquesta variant, ni com a entrada ni sota ROSSINYOL. Sí que registra ROSSENYOL, que remet a ROSSINYOL.

Beniopa

- 438a NEVADA <névassa>. El DCVB recull “NEVASSA. f. Nevada (Gandia)” i sota FON <nevassa> (Beniopa). L’ALPI recull a Beniopa la variant esdrúixola <névassa>. Podríem interpretar igualment que l’AlcMoll va considerar la variant de l’ALPI <névassa> com a un error de transcripció de 1935, ja que a Gandia tenien registrat <nevassa>.

Moixent

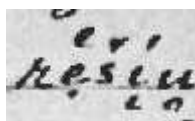
- 461 JUDÍAS PINTAS <fresols farvatxats>¹⁷⁷. Tal com es pot comprovar en la transcripció original, primerament ho va transcriure amb <tx>, però seguidament ho va ratllar, i al costat ho va posar exactament igual, però oblidant el diacrític de la “c”. Evidentment es tracta d’un oblit de Moll, ja que li hauria d’haver posat el diacrític per a indicar que es tracta d’una palatal africada sorda, i per tant, *farvatxats*. Aquesta variant no està al DCVB, però nosaltres proposem dues interpretacions:

1. La variant *farvatxats* està en relació amb *favejats* (el DCVB recull *favejar*), amb el sentit que es tracta d’uns fesols que són semblants a les faves.
2. Creiem que Moll va sentir malament aquesta variant, i molt probablement l’informant va dir *fardatxats*, o siga, semblant a la pell del fardatxo¹⁷⁸. Basem aquesta segona explicació en els resultats de les nostres enquestes de 1999 a Llanera i a Moixent: en els dos casos els informants pronunciaven <fardatxats>, de vegades <fardajats>, per aquella tendència a la sonorització del valencià meridional.

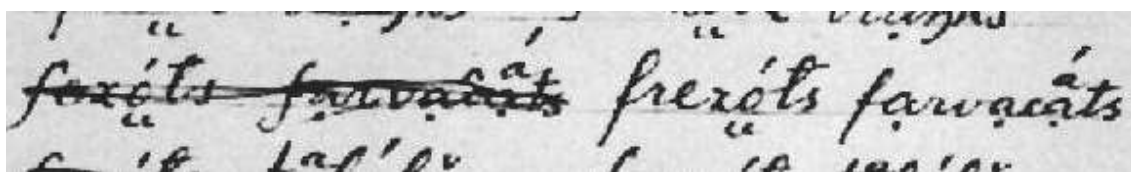
- 721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO) <cap de quadrilla>, amb <p> sorda. Només hi ha aquesta realització a Orpesa i a Moixent; en la resta hi ha transcrit <cab de>, per la qual cosa considerem que aquells dos casos són imprecisions.

- 709a PRENDAS DE CABEZA <sombrero de roda de tròlec>, sense harmonia vocàlica. Segurament es tracta d’un oblit de l’investigador.

- Falta un diacrític de la vibrant múltiple de la variant <re(i)xiu>:

¹⁷⁷ Moixent:

¹⁷⁸ El DCVB defineix FARDATXAT, -ADA: “Clapejat; que té taques naturals com la pell del fardatxo (Sanet)”.

Biar

- Biar, <por^k javalí>, amb [k] (sorda) volada, davant d'una sonora. Suposem que és una errada, ja que la resta de casos sempre es transcriu sonora.

Benilloba

- L'ALPI registra <fanfariós> a Benilloba, variant no recollida al DCVB. Possiblement es tracta d'una errada¹⁷⁹ de l'ALPI, ja que sí que hi ha <fanfarriós> al Pinós (copiat al DCVB, també al Pinós).

Benialí

- <bescuít>, la u, oberta, i la <i>, semivoc, amb accent. Anòmal, errada de Moll

- 818c AZUELA <aissa>, amb /s/ sorda.

- 695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES: <almorsar>, amb /s/ sorda.

Calp

- 810d CELDA <foraets de la bresca>, amb alveolar africada sorda. Deu tractar-se d'una imprecisió, ja que en els altres casos semblants Moll transcrivia sonora, per contacte amb la consonant que li segueix.

Pinós

- 432 CHAPARRÓN <bòria d'aigua>, sense harmonia vocàlica. Al Pinós es produeix normalment l'harmonia vocàlica de la *o* i de la *e*. Més avant, en el 434 NIEBLA, al Pinós igualment: <bòriò>.

- 641 DOTE: “un hijo se li <dòtò>“, per comptes de *le*.

¹⁷⁹ Podria interpretar-se igualment una reducció de la vibrant múltiple, com passa en altres casos: *bàrrio* / *bàrio*; *sàrria* / *sària*; *mandúrria* / *mandúria*; etc.

- 708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE <brussa>, amb /s/ sorda. És possible que no es tracte d'un error, ja que el Quadern I també transcriu [brúsa], amb /s/ sorda, al Pinós.

Campello

- 787b ACRIBAR <garbelar>, amb -l-. El DCVB no recull “garbelar” (sí “garbalar” com a variant antiga).

- 554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO): <cocurrezar>, amb /z/ sonora. Possiblement Moll va oblidar el diacrític de la “z” per a indicar que es tracta de la variant <cocurrejar>, amb palatal africada sonora.

- 493 MARIQUITA <marieta-ròsò>. Possiblement Mol ha tornat a oblidar el diacrític, de tal manera que es tractaria de la variant *marieta roja*, amb palatal africada sonora.

Crevillent

- 732 A LA BORRATXERA <bombo>. L'ALPI no hi posa accent ni diacrític a la *o*. El DCVB copia aquesta variant de l'ALPI, i la transcriu amb [ó] tancada: <bómbó> “7. embriaguesa, borratxera (Crevillent)”.

Guardamar

- Guardamar, <espadenyas>. Sembla que falta la -r.

- Guardamar, <llimosner>, amb [s] sorda davant de la consonant sonora.

- <nivèl>, amb -l final. El DCVB no recull aquesta variant, ni com a entrada ni sota NIVELL. Deu tractar-se d'un error de l'ALPI. O també podria tractar-se d'una “valencianització” del castellà *nivel* amb la tendència del valencià a obrir les vocals ee davant de ela.

1.3. ESTUDIS I APROFITAMENT DE L'ALPI FINS L'ACTUALITAT

L'any 1962 eixia a la llum l'únic volum de l'ALPI, després de llargues i complicades vicissituds per les quals hagué de passar. A partir d'aquests moments, el projecte va continuar endavant¹⁸⁰, però no es va poder publicar cap volum més. Això no obstant, i malgrat les crítiques al projecte, treballs posteriors es van basar en les dades que oferia aquest volum. D'altra banda, els mateixos autors van poder publicar, abans i després d'aquella data, treballs basats en les enquestes de camp que ells mateixos van dur a terme.

Per tant, hauríem de distingir entre

- a) treballs basats en el material publicat de l'ALPI;
- b) treballs basats en el material inèdit de l'ALPI;
- c) altres treballs.

No farem cap referència a la bibliografia específica que tracta sobre el projecte ALPI¹⁸¹. Però sí que farem un repàs comentat d'algunes crítiques que es van fer tot basant-se en qüestions puntuals (qüestionaris, manera de fer les enquestes...). Després d'haver fer el recorregut per tots aquells autors que citen l'ALPI d'una manera o d'una altra arribem a la conclusió que normalment solen aprofitar interpretacions (sovint errònies) d'altres autors. Cal dir que les crítiques més dures contra el projecte van a càrrec del mateix Manuel Alvar.

Seguidament presentem les obres on apareix l'ALPI utilitzat directa o indirectament. Seguim un ordre cronològic aproximat:

¹⁸⁰ Consulteu l'apartat 1.1., on expliquem els passos següents a 1962: Sanchis continuava la confecció de llistes, i ja tenia triats fins a 100 i més mapes per a un segon volum.

¹⁸¹ Vegeu-ne la bibliografia del final.

- **El Diccionari Català-Valencià-Balear**, que va utilitzar gran part de les enquestes de l'ALPI tant en les distribucions geogràfiques (en l'apartat FON) com en les definicions. Consulteu l'apartat 2.2.

- **NAVARRO TOMÁS, T. - ESPINOSA, A. M. (fill), i RODRÍGUEZ-CASTELLANO, L. (1933)**: “La frontera del andaluz”, RFE, XX (pàgs. 225-277).

Aquest treball va ser publicat en T. Navarro (1975).

- **SANCHIS GUARNER, Manuel (1936)**: “Extensión y vitalidad del dialecto valenciano ‘apitxat’”, RFE, 1936, XXIII, 45-62.

Efectivament, Sanchis hi reconeix haver utilitzat les dades de l'ALPI:

“Al recorrer las comarcas valencianas para recoger materiales con destino a la formación del Atlas Lingüístico de la Península Ibérica, he tenido ocasión de apreciar algunas inexactitudes del artículo de Barnils, en extremos referentes a los dominios del “apitxat”, y observar que los límites de los cuatro fenómenos no coinciden en diversas localidades”

Concretament cita alguns pobles com Polinyà (774):

“En Polinyà, en donde la [dʒ] se da sólo en algunos sujetos, y no con completa regularidad, aunque es una articulación claramente sonora, se produce con la oclusión un poco sorda”

“[...], y en Polinyà, como se ha dicho, también hay un pequeño elemento sordo en la oclusión”

“En Polinyà de la Ribera, en donde, como se ha dicho, las sonoras se conservan en estado caduco, la <s>, que debiera ser sonora, según la etimología de la palabra, sólo conserva las vibraciones de la glotis en el 56 por 100 de las voces de un cuestionario, se pronuncia sorda en el 25 por 100 de dichas palabras y hay vacilación, pronunciándose unas veces [s] y otra [z], en los casos restantes; no hay ningún caso de [z] no etimológica”

Aquestes observacions a Polinyà procedeixen de l'ALPI, tal com podem comprovar al qüestionari:

Nom del subjecte: “Josep Julià Carbonell (Es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla ‘apitxat’ regularmente)”

Descripció de la localitat: “El ‘apitxat’ va invadiendo este pueblo. Mi sujeto no lo habla, y sólo se equivoca raras veces; el otro, en cambio, no se da cuenta y siempre es ‘apitxat’.”

QI, 73 *jornal*: “[d₃ornà]. La [d₃] en Polinyà se da sólo en algunos sujetos y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [(^t)d₃]¹⁸²”

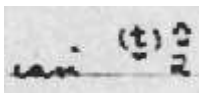
QI: 167 [r^óza] “[z] sonora, pero vacila a veces sorda; 187 [aspáza] “a veces s sorda”; 211 [brúza] “[z] a veces [s]”.

Igualment cita:

“Un importante islote de ensordecimiento de [d₃] se encuentra entre la Sierra de Espadán y el río Mijares, en una zona contigua a pueblos de habla aragonesa, que comprende los siguientes lugares: Onda, Tales, Suera, Veo, Aín y Betxí”.

I efectivament, l'ALPI recull a Aín un ensordiment sistemàtic de les palatals sonores¹⁸³: [tʃ]eniva, [tʃ]ornal, pi[tʃ]or, dumen[tʃ]e, <Xu-*anet*>, <Xusep¹⁸⁴>, <bĭatxe>, <que putxe>, <qu'hatxen descansat>, <atxinolleu-se>, <atxudara>, <bindre.nxorn>, <xens>, etc.

¹⁸² Polinyà:

¹⁸³ Encara que a Aín es distingeix perfectament la *s* sonora de la sorda, segons l'ALPI: caseta, onze, dotze, catorze, tretze, despús-ahir, presó, posar, cresols, rosers, mesos, etc.

Sanchis torna a constatar aquest fet al final del seu article sobre el parlar de l'Alt Millars i Fanzara (SANCHIS 1967), encara que afig un poble més:

“Dentro del dominio lingüístico catalán, al oeste de la Plana, en Onda, Artesa, Betxí, Tales, Suera, Veo y Aín, aparecen dos rasgos del *parlar apitxat*: el ensordecimiento de *j* ([putʃár] ‘pujar’, [atʃúda] ‘ajuda’, [métʃe] ‘metge’) y la articulación bilabial de *v* ([báka] ‘vaca’, [tʃobe] ‘jove’, [kabáʎ] ‘cavall’); en dichas localidades, en cambio, no se ensordece la *-s* sonora etimológica, que conserva su sonoridad lo mismo que toda la Plana ([káza] ‘casa’, [pozár] ‘posar’, y también [ónze] ‘onze’, y la africada [dódze] ‘dotze’”).

¹⁸⁴ Aín:

- **NAVARRO TOMÁS, Tomás (1943)**: *Cuestionario lingüístico hispanoamericano, I: Fonética, Morfología, Sintaxis*, Buenos Aires, 114 pàgs. (2ª edició: 1945)

T. Navarro utilitza el qüestionari de l'ALPI en aquest treball seu.

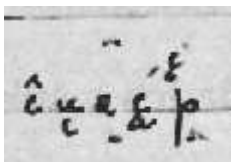
- **SANCHIS GUARNER, Manuel (1949)**: “Noticia del habla de Aguaviva de Aragón”, RFE, XXXIII, pàgs. 15-65.

Casanova (1983) diu que aquest article “és el més complet i el que més fama li ha donat com a dialectòleg” i cita una sèrie d'autors que lloen la tasca de Sanchis en el dit article.

Badia (1953), en presentar els estudis elaborats amb materials de l'ALPI cita també aquest article de Sanchis, i diu: “en realitat, la darrera referència és sobrera, per tal com evidentment podríem dir que forma sèrie amb els altres dos, i , a més, això ens permet de donar altres treballs de dialectologia, que no esmentem per no allargar-nos massa”.

- **SANCHIS GUARNER, Manuel (1952)**, *Els vents, segons la cultura popular*, Barcelona, Barcino, 4.

Les enquestes de l'ALPI tornen de Nova York a Espanya entre 1950 i 1951. Sanchis no les va utilitzar en el llibre de 1952, suposem perquè els materials estaven dipositats a Madrid (al Patronato Menéndez y Pelayo del CSIC, segons García de Diego 1962).

- **SANCHIS GUARNER, Manuel (1956)**: “Los nombres del murciélago en el dominio catalán” dins *RFE*, XL.

En la pàgina 92, Sanchis especifica:

“He podido disponer también de los datos recogidos por F. de B. Moll y por mí, para la confección del *Atlas lingüístico de la Península Ibérica* (citado ALPI).

[...] Aprovechando parcialmente esa información, confeccionamos Moll y yo un mapa con muchos de los nombres catalanes del vespertilio, que juntamente con otro con los de la mariposa, figuraban bajo el epígrafe “Com canvien els noms a través de les comarques” en uno de los plafones de la Exposición de la “Obra del Diccionario”, realizada bajo la dirección artística del Sr. Juan Mateu.”

Al llarg d'aquest article, Sanchis va citant variants, la transcripció fonètica corresponent i la font d'on la copia. Hem detectat que cita l'ALPI dels pobles valencians en els casos següents¹⁸⁵:

<borreguillo> (El Pinós); <moceguello> (Llanera, Moixent, Crevillent); <moceguillo> (Guardamar); <muciego> (Biar); <rata cellarda> (Cinctorres); <rata pelada> (Moixent); <ratapanada> (la Pobla de Benifassà); <ratapanà> (Vilar de Canes, Alcora, Orpesa, Moncofa); <ratapenà> (Vistabella, Aín, Casinos, Rafelbunyol, Quart de Poblet, Torís, **Massalavés**, **Polinyà**¹⁸⁶, Beniopa, Llanera, Benilloba, Benialí, Calp, el Campello).

En el quadre que figura al final de l'article “Localidades que figuran en el mapa de los nombres del murciélago en el dominio catalán” apareix el nom del poble (denominació en català i denominació oficial), la comarca, la província i la “Fuente de información”.

¹⁸⁵ Els símbols “<...>” indiquen transcripció fonètica. La negreta indica alguna imprecisió.

¹⁸⁶ En les enquestes originals de l'ALPI no hi ha contestació per a 519 MURCIÉLAGO ni a Polinyà ni a Massalavés.

Hi hem detectat dues imprecisions més:

1. Aquell quadre del final de l'article cita Olocau del Rei com a font de l'ALPI (fet que no és cert). Es tracta clarament d'un error, ja que a la pàgina 108 Sanchis escriu. "RATAPLOMALL. Nombre del murciélagu en Olocau (108) cerca de Morella (GRIERA, Tr. VII, 64)". Per tant no volia escriure "ALPI", sinó "GRIERA".
2. El quadre cita la localitat d'Alcúdia de Carlet com a poble de l'ALPI. És un altre error d'aquest quadre, ja que a la pàgina 103 sí que escriu "Polinyà (122)", número assignat a l'Alcúdia de Carlet al quadre en qüestió. A més, es dona la circumstància que a Polinyà les enquestes de l'ALPI originals no donen cap resposta per a *murciélagu*.

- **CINTRA, L. F.**: "Alguns estudos de fonética com base no ALPI", I CBLFT, 186-95 (Rio de Janeiro, 1958); "Áreas lexicais no território português" i "Une frontière lexicale et phonétique dans le domaine linguistique portugais", BF, 20.273-307 i 31-9 (1961)¹⁸⁷.

- **ALVAR, Manuel (1963c)**: "Los atlas lingüísticos de España" dins *Presente y futuro de la Lengua Castellana*, I, Madrid, pàgs. 417-426

En aquest opuscle, Alvar compara la metodologia del ALPI i la dels treballs que ell mateix du a terme. En concret diu que ha comparat els mapes de l'ALPI que coincideixen amb el seu ALEA (*abeja, azada...*) i arriba a la conclusió que el model del primer no és vàlid, i que caldria separar el que és un atlas regional del que és un atlas nacional: cadascun d'aquests ha de tenir un qüestionari ben diferent, i l'ALPI peca, ja que conté lèxic massa especialitzat.

Alvar confessa que en un primer moment va utilitzar el qüestionari de l'ALPI per a l'elaboració dels seus qüestionaris, però que finalment es va adonar que havia comés un error.

¹⁸⁷ Aquests treballs, circumscrits al portugués, segons Catalán (1974) sí que tenen "mayor interés y novedad" que els de Navarro Tomás (recollits en *Capítulos...*, el 1975).

- CATALÁN, Diego (1964): *ASNSL*¹⁸⁸ 201.307-11.

Segons Catalán (1974) en aquest opuscle ell explica les divergències de transcripció fonètica entre Otero i Cintra. El “Proyecto para la cartografiación del ALPI (maig 1957)” del Fons Sanchis Guarner explicita que Otero ha d’assumir les esmenes referents al portugués “según las transcripciones obtenidas por los Sres. Cintra y Sanchis Guarner en su excursión comprobatoria del verano de 1956”.

Segons Catalán (1974: 247 i 252) la primera utilització lèxica de l’ALPI la va fer ell en aquest opuscle (*ASNS*, 201.310, n. 20), i va ser feta basant-se en el mapa *aguijón*, que ell considera “incluido en la sección de fonética por error evidentemente”. Ací separa unes àrees lèxiques:

- fibló: zona catalana
- fisó - fiθón: occitano-aragonesa
- ferrão - herrón: gallego-portuguesa i lleonesa
- guizque: zona “riojana”

I diu que en una pròxima publicació comenta la importància d’aquestes àrees (“Un dominio lingüístico de la Hispano-romania desconocido”, dins *Homenaje Lapesa*, III)

¹⁸⁸ *Archiv für das Studium der neueren Sprachen und Literaturen*, Braunschweig-Berlin.

- **SANCHIS GUARNER, Manuel (1967)**: “Las hablas del Alto Mijares y de Fanzara (Provincia de Castellón)”, Boletín de la RAE, Tom XLVII, Quadern CLXXXI, maig-agost 1967, Madrid

“Por mi parte pude estudiar personalmente el habla de dos localidades de esta comarca al realizar las encuestas para el *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI)* en el año 1934, el Castillo de Villamalefa, número 755, y Fanzara, número 756; realizamos estas dos encuestas D. Lorenzo Rodríguez Castellano y yo conjuntamente”.

A més, amb casos concrets:

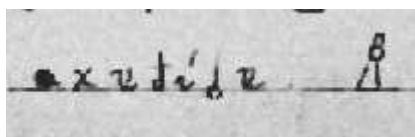
“El grupo latino *sc^{e,i}* tuvo en el Alto Mijares el resultado palatal [š] propio del aragonés y el catalán, en lugar de ç como en castellano. Posteriormente aquella [š] evolucionó hasta convertirse en la [χ] fricativa velar que la ortografía castellana moderna escribe *j*. Se conservan bastantes ejemplars de [χ] < *sc^{e,i}*, como [χáda], [χá] ‘azada’ registrados por mí en Fanzara y el Castillo de Villamalefa, y sus derivados [χadíka], [χadíka] ‘escardillo’ en Fanzara y Casetillo, respectivamente, y [χwéla] ‘azuela’ en Fanzara y Castillo”

Efectivament, les dades coincideixen amb les de l’ALPI:

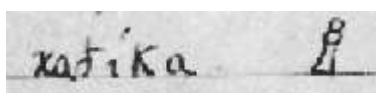
	89 azada	783e ESCARDILLO:
Castillo de V.	χáda (sin [a] inicial; otros dicen [χa])	jadilla ¹⁸⁹
Fanzara	χáda	jadica ¹⁹⁰

- **M. A. Borodina y S. P. Nikolayeva (1970)**: "O nekottoryj osobennostij galisiiskogo yazyka" ('algunes particularitats del gallec'). Informació de Xenia Lamina, “El estudio del catalán y del gallego en Rusia”, dins <<http://www.aha.ru/~skudra/LAMINA.html>>. Segons les seues afirmacions, aquell treball de 1970 està basat en material de l’ALPI: “Entre los trabajos dedicados a cuestiones fonéticas es menester destacar los trabajos de M.A.Borodina y S.P.Nikolayeva "O nekottoryj osobennostij galisiiskogo yazyka" -*Algunas particularidades del gallego*- (1970) (sobre materiales del "Atlas lingüístico de la Península Ibérica")”.

¹⁸⁹ Castillo de Villamalefa:

¹⁹⁰ Fanzara:

- **SANCHIS GUARNER, Manuel** (1973): “La frontera lingüística en las provincias de Alicante y Murcia”, Cuadernos de Geografía, 13, Universitat de València, Facultat de Filosofia i Lletres.

L'any 1973 M. Sanchis Guarnier publicava un article on explícitament feia referència a l'ALPI i a les dues enquestes que va dur a terme el 1970 a la província de Múrcia, concretament al Raspai (el Carxe) i a la Torre del Rico¹⁹¹. En aquest opuscle Sanchis Guarnier fa una delimitació geogràfica atenent al límit lingüístics del sud del País Valencià. I explica:

“Los datos que utilizo en este estudio los recogí en los viajes de encuestas dialectológicas que realicé en 1934 por dicha provincia de Alicante en compañía de F. de B. Moll para formar el *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*, y aprovecho también los que recogieron con el mismo objeto, en 1932, los señores A. M. Espinosa y L. Rodríguez Castellano. [...]. Posteriormente, en 1970, recorrí en compañía del escritor don Antonio Ródenas, natural de Monóvar, la comarca murciana de lengua catalana, realizando numerosas encuestas dialectales”

I a nota de peu de pàgina (4 bis) afig:

“Se hacen bastantes referencias a tales encuestas en el reciente libro de RÓDENAS MARHUENDA, A., *D'Azorín i el país meu*, Valencia (L'Estel), 1973, que, pese a la imprecisión de su título, es en gran parte una monografía comarcal”.

Així doncs, les dues enquestes de Raspai i la Torre del Rico van ser base de redacció d'aquell article de Sanchis (1973).

Efectivament, si comparem la informació de l'enquesta i de l'article ens adonem que hi ha coincidències:

¹⁹¹ Consulteu-ne l'Edició (3.5.).

ALPI, QI: Raspai (1970)

Pàgina 3:

Aseguran los sujetos que en el caserío Quitapellejos, al pie de la sierra de les Danses, hablan valenciano como en el Carche y el Pinós.

La Solana, veïna de l'Alguenya, parla valencià.

La Canyada de la Llenya també parla valencià.

El Cantón, prov. de Murcia, parla castellà, encara que hi ha ... tothom entén el valencià i quasi tots són bilingües.

Barbarroja i **la Canalosa** parlen valencià. La Canyada de la Llenya comprén dos nuclis, un que era la masia de **Roca de Togores** i un altre que és **la Casa de los Martínez**, fundada per un novelderero, el tío Martínez, 60 habitants, parla valencià.

Pàgina 4:

Raspai, anomenat populrment El Carxe, terme de Yecla, valencià, llogaret campestre.

El Cantón, llogaret campestre, terme de Habanilla, parlen castellà, per bé que quasi tothom entén el valencià.

La Canyada de la Llenya, pedania d'Habanilla, parla valencià; consta de dos nuclis campestres: la Masia de **Roca de Togores** i la **Casa de los Martínez**.

La Casa dels Càpitos, llogaret campestre de Jumilla, parla valencià amb [z] i [dz], pero sense [v].

La Ombria: els Candells parlen valencià com els Càpitos, però en la Sarsa castellà, encara que n'hi ha prou que parlen valencià; igual passa en la Raixa (en castellà Raja).

Les Cases de Poveda és un caseriu campestre del terme de Jumilla, que parlen valencià com els dels Càpitos.

Sanchis (1973)

“cerca de l’Alguenya, [...] se encuentra el caserío anejo de **la Solana**, con 165 habitantes”

“Pero si **El Cantón** es una localidad bilingüe, hablan ya plenamente valenciano y deben ser resueltamente incluidos dentro del dominio lingüístico catalán, los lugares y caseríos del término de Abanilla [...]. Se trata de los caseríos de **Roca de Togores** y de **las Casas de los Martínez**, componentes de la partida llamada oficialmente **Cañada de la Leña**, con 273 habitantes [...]”.

“Un verdadero entrante del amplio y complejo término municipal de Orihuela en la sierra de Crevillente, en el límite provincial con Murcia, lo constituye la partida y lugarejo oriolano de **Barbarroja**, cuyos 161 habitantes hablan valenciano.”

“Hablan también valenciano los lugarejos Les Cases de Galiana, con 62 habitantes, en término del Fondó dels Frafes, y de **la Canalosa** de Baix, con 90 habitantes, y la Canalosa de Dalt, con 309, del término del Fondó de les Neus”.

- CATALÁN, Diego (1974): *Lingüística ibero-románica*, Gredos, Madrid.

Segons CATALÁN (1974) Rodríguez Castellano va publicar en els anys 40 i 50 treballs sobre els resultats de L-, LL-, l'àrea de -AS > -es, etc, basats en les enquestes de l'ALPI "enriquecidos, a veces, con nuevas observaciones". Igualment, les enquestes de 1932 de R. Castellano "forman la base de varias de sus monografías sobre el *bable* occidental y central" i remet a *RomPh*, 9.368-9 (1955-56).

Els treballs en qüestió de R. Castellano són:

- 1948: "La palatalización de la L- inicial en la zona [asturiana] de habla gallega", BIEA, 4.113-34
- sobre -AS > -es: BIEA, 14.106-18 (1960)
- Altres:
 - "Sobre la aspiración de la *h* en el Oriente de Asturias", Oviedo, 1946
 - *Estudios Menéndez Pidal*, 4.201-38 (1953): [ts] < L-, -LL-
 - metafonía a Astúries (BIEA, 9.123-46, 1955) i Santander (*Archivum*, 9.236-48, 1959)

Segons Catalán (1974), Espinosa va utilitzar l'ALPI en el seu llibre: *Arcaísmos dialectales. La conservación de s y z sonoras en Cáceres y Salamanca*, Madrid, 1935.

Segons Catalán (1974), uns alumnes de la Universita de Coïmbra va fer uns qüestionaris "modelados sobre los cuestionarios del ALPI y el AIS", que van completar l'obra del dialectòleg portugués M. de Paiva Boléo: *Inquérito lingüístico por correspondência*.

- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1975): *Capítulos de geografía lingüística de la Península Ibérica*, Publicaciones del Instituto Caro y Cuervo, XXXV, Bogotá.

En aquest llibre, l'autor reuneix alguns treballs publicats en altres llocs, excepte la Introducció "Noticia histórica del ALPI", que és inèdit. Els capítols en qüestió i la publicació són els següents:

Capítol de Navarro Tomás (1975)	Publicat anteriorment en:
I. La frontera del andaluz.	En col·laboració amb A. M. Espinosa (fill) i L. Rodríguez Castellano, dins RFE, 1933, XIX, 225-257.
II. Muestra del ALPI: "La o de boca" i "La e de cepa".	<i>Nueva Revista de Filología Hispánica</i> (NRFH), 1962, XVI, 1-15.
III. Geografía peninsular de la palabra "aguja".	<i>Romance Philology</i> , 1963, XVII, 285-300.
IV. Nuevos datos sobre el yeísmo en España ¹⁹² .	<i>Thesaurus</i> , 1964, XIX, 1-17.
V. Sinonimia peninsular del <i>aguijón</i> .	Homenaje a A. Rodríguez Moñino, Madrid, 1966, II, pàgs. 29-37.
VI. La pronunciación en el ALPI.	<i>Hispania</i> , 1964, XLVII, pàgs. 716-721.
VII. Áreas geográficas de consonantes finales.	<i>La Torre</i> , 1971, XIX, pàgs. 199-219.

Per al capítol "VI. Sinonimia peninsular del *aguijón*" caldria fer una comparació amb Ortiz Bordallo (1994) i Navarro Carrasco (1998), qui també tracten l'estudi d'aquest mot.

¹⁹² Els treballs recollits als capítols II, III, i IV, segons Catalán (1974) "no son los más apropiados para defender la trascendencia del ALPI".

- **POLANCO, Lluís B. (1984)**: “Llengua i dialecte: una aplicació dialectomètrica a la llengua catalana”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, I, pàgs. 267-276 (reeditat en *Miscel·lània Sanchis Guarner*, III, PAM, pàgs. 5-28).

En aquest article s’aplica per primera vegada el mètode dialectomètric al domini lingüístic català, aprofitant les dades de l’ALPI: Polanco fa la tria de 131 punts, corresponents a les demarcacions administratives del domini lingüístic de la llengua catalana. A més dels 70 mapes lingüístics publicats de l’ALPI¹⁹³, l’autor en va confeccionar 56 més a partir de les enquestes originals que Sanchis tenia a sa casa¹⁹⁴. D’aquests 126, però, només va poder-ne aprofitar 108, ja que en va haver de rebutjar alguns donat que no acomplien les característiques per a fer-ne l’aplicació dialectomètrica.

- **ORTIZ BORDALLO, M. Concepción (1994)**: *Análisis comparativo de los atlas lingüísticos españoles*, Madrid, UNED.

Aquesta autora estudia les àrees lèxiques de 6 mots, basant-se en materials dels atlas lingüístics hispànics, entre els quals hi ha l’ALPI. Els mots en qüestió són: AZADA, ABREVADERO, ABUELO, COZ, BUEY, AGUIJÓN. Caldria fer una comparació amb Navarro Carrasco (1998) i Navarro Tomás (1975).

- **CASANOVA, Emili**: “La llengua de Cincorres (els Ports) segons l’ALPI”, en *Trobada de Centres d’Estudis de Parla Catalana*, Morella, 1996 (Comunicació)

¹⁹³ Recordem que el Volum I de l’ALPI consta de 75 mapes, cinc dels quals són descriptius: punts d’enquesta, nom del poble, gentilicis, nom del parlar, investigadors.

¹⁹⁴ Informació facilitada pel mateix autor, qui es va interessar a continuar-ne la investigació a partir dels mapes de l’ALPI que nosaltres presentem en aquest treball.

- **NAVARRO CARRASCO, A. I. (1998):** *Comentario de mapas lingüísticos españoles*, Universitat d'Alacant, Alacant.

L'autora inclou l'estudi de dos mots diferents de cadascun dels sis atles lingüístics peninsulars següents. ALPI, ALEA, ALEICan, ALEANR, LMP, ALECan. En concret, de l'ALPI estudia els mots *abeja* i *abuelo* (mapes 6 i 8 respectivament). Caldria fer una comparació amb Ortiz Bordallo (1994) i Navarro Tomás (1975).

Una nota curiosa: Navarro Carrasco, en donar el nom de les localitats de cadascun dels atles, arriba al punt 763 de l'ALPI i diu: "(No figura nada)". Així mateix, anota que el punt 756 correspon a Ademuz. Evidentment es tracta d'un error: el 763 és Ademuz, i el 756 és Fanzara. La raó d'aquesta confusió la trobem en el fet que l'autora va consultar el Mapa 1 de l'ALPI (1962), el qual conté un error per desplaçament: a Ademuz no apareix res, mentre que al poble 756, Fanzara, hi ha la denominació Ademuz¹⁹⁵.

- **GIMENO BETÍ, Lluís (1998):** *De lexicografia valenciana (Estudi del Vocabulari del Maestrat de Joaquim Garcia Girona)*, IIFV, PAM, València / Barcelona

Aquest autor cita la nostra Memòria de Llicenciatura inèdita, presentada a la Universitat de València l'any 1995¹⁹⁶, per tal de fer la distribució geogràfica dels mots del *Vocabulari* de Garcia Girona tot citant l'ALPI¹⁹⁷.

¹⁹⁵ L'únic autor que hem trobat que citara aquests dos errors és D. Catalán (1989:235, nota 8).

¹⁹⁶ Garcia Perales (1995).

¹⁹⁷ Cal tenir en compte que la nostra Memòria de Llicenciatura no inclou l'edició del Quadern I de l'ALPI, sinó que només preveia la del Quadern II, tant els pobles valencianoparlant com els castellanoparlants. Per tant, hi ha mots en què Gimeno (1998) no cita el QI de l'ALPI, com és el cas *endenyar-se*, que l'ALPI registra a Dolores com a nota marginal (**se le.ndeña**).

Els casos en què cita l'ALPI editat per nosaltres són: *alenaar, brollador, clotet, farafallós, garxo, govanella, bagassa, carassera, lifara, barral, carregadors, carratell, congret, cuixot, engerra, falsa, freitera, follí, gerro, grela, fadrí, gronsar, galdrufa, estel, abatollar, aladre, badina, bagot, bardissa, borro, cantal, abeurall, brífol, escarot, esquirol, farda, garsa*.

Només hem detectat quatre casos en què l'autor no cita l'ALPI, potser perquè la informació que ofereixen altres treballs és suficient o bé per considerar-la supèrflua: *clafoll, capsigrany, endosca, baso*.

- CASANOVA, Emili: “Ullada històrica dels sufixos gentilicis catalans”, dins Homenatge a Ramon Amigó i Anglès, Butlletí Interior de la Societat d’Onomàstica, número 84, març de 2001.

En aquest article, el professor Casanova fa un repàs històric dels gentilicis catalans i les seues propostes. I a l’hora de defensar la idea que el poble coneixia i usava els paragentilicis (gentilicis vulgars) en els usos col·loquials reporta una informació de l’ALPI¹⁹⁸. Una vegada més, l’ALPI contribueix a l’estudi dels nostres parlars de fa més de cinquanta anys, una informació privilegiada que no cal desapropitar.

- El qüestionari de l’ALCV (segons informació del seu director, Jordi Colomina¹⁹⁹)

- El qüestionari de l’ALDC (ALDC. *Qüestionari*, publicat per l’IEC el 1993, pàg. 11).

Efectivament, sembla que el qüestionari de l’ALDC no va passar per alt les aportacions de l’ALPI. Així podem notar alguns paral·lelismes, alguns dels quals semblen una rèplica exacta del qüestionari de Navarro Tomás i A. Alonso (fixem-nos sobretot en l’ordre):

¹⁹⁸ Exactament:

8 Perquè es veja clarament com la gent en els usos col·loquials coneix i usa majoritàriament el paragentilicí, copie com a exemple els gentilicis locals populars, que registrà l’ALPI en les enquestes de 1935 (informació que deu a Vicent Garcia Perales):

Peniskolans (Peníscola)	Torisans (Toris)	Pinoseros (Pinoso)
Poblatans (Pobla de Benifassà)	Poliñanos (Polinyà)	Campellers (Campello)
Llangostos (Cintorres)	Masalaberos (Massalavés)	Clevillentins/clevillenteros (Crevillent)
Ainenkos (Aín)	Benioperos (Beniopa)	Guardamarencos (Guardamar del Segura)
Moncofins (Moncofa)	Llanerins (Llanera de Ranes)	
Orpesins (Orpesa)	Benillobuts (Benilloba)	
Alcorins (Alcora)	Biaruts (Bihar)	
Cuarteros (Quart de Poblet)	Calpins (Calp)	

— 35 —

¹⁹⁹ És ben normal que els atlas lingüístics aprofiten la informació dels seus precedents, bé per a ampliar-ne alguns conceptes, bé per a corregir-ne d’altres.

QUADERN I

Qüestionari de l'ALDC	Qüestionari de l'ALPI (QI)
2390 Diu la lliçó de cor	254 Dice la lección de memoria
2391 No s'hi veia per mor de la boira / 2392 No s'hi veia per mor de la boira	340 No se veía por causa del humo
2393 Fa dos mesos que no ha vingut	374 Hace tres años que no lo veo
2394 Si jo cantés , ben aviat plouria	386 Si tuviera dinero lo compraría / 387 Si estudiase aprendería / 388 Si pudiera la mataría
2395 Voldria que ploqués / 2395 Voldria que ploqués	390 Ojalá lloviese
2398 Me'n vaig a casa del mestre	405 Voy a casa del maestro
2415 Quan vindràs , ja no hi seré	335 Nos verá cuando vengamos / 339 Cuando seas estudiante
2422 Els diumenges	244 Los domingos

QUADERN II

Qüestionari de l'ALDC	Qüestionari de l'ALPI (QII)
1993 El golafre / 1994 El llaminer	734 GLOTÓN:
899 Una manada d'espigues	784b MANADA DE MIES
900 Una gavella ; quant es manades té una gavella?	784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?)
901 Una garba ; quant es gavelles té una garba?	784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?)
902 Un cavalló ; quant es garbes té un cavalló?	785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?)
903 La lligadura de les garbes	785a LIGADURA DE LOS HACES
928 Mesures corrents per a blat i equivalències	788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO
1026 La vinya jove	791a VIÑA JOVEN
1083 El primer oli	806i PRIMER ACEITE
1084 Noms de l'oli d'extraccions successives	806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS
1666 Manera de cridar el gat	554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):
1667 Manera de cridar el gos	554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!):
1668 Manera de cridar el porc	554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):
1669 Manera de cridar les gallines	554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):

Qüestionari de l'ALDC	Qüestionari de l'ALPI (QII)
1700 Manera de cridar els coloms	554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):
1983 La beata	728i NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:
1984 L' usurer	729 AL USURERO:
1985 El cornell	731 AL CORNUDO:
1986 El malversador	731a AL MANIRROTO:
1987 La presumida	731b A LA COQUETA:
1988 El xerraire	731c AL CHARLATÁN:
1989 El fanfarró	731d AL BRAVUCÓN:
1990 El covard	731e AL COBARDE:
1991 El borratxo	731f AL BORRACHO:
1992 La borratxera	732 A LA BORRACHERA:
1995 Agartar-se	735 ATRACARSE DE COMIDA:
1996 Beneitó	736 PAPANATAS:
2000 Xerrar	736a CHARLAR:
2001 La mentida	737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):

1.4. ELS QÜESTIONARIS DE L'ALPI

Després d'elaborar l'estudi del qüestionari del ALPI dins la Metodologia del projecte, hem considerat convenient copiar ací la publicació íntegra del QI i del QII E²⁰⁰. Primerament la reportem tal com va eixir publicada (1.4.1.). Seguidament, presentem una elaboració en forma de taula alfabètica de mots del QI i QII (1.4.2.).

En l'apartat final (1.4.3.) hem fet una comparació entre els mots recollits al qüestionari de l'ALPI i el DRAE.

²⁰⁰ Evidentment el QII G és el mateix que el QII E sense les interpolacions, tal com explicarem més avant.

1.4.1. EDICIÓ DELS QUADERNS D'ENQUESTA DE L'ALPI.

1.4.1.1. QUADERN I (Fonètica i Morfosontaxi)

ATLAS LINGÜÍSTICO

Núm.

Lugar:

Provincia:

CUADERNO I

Madrid: 1930

LUGAR

Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.

ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

Núm.

Lugar:

Provincia:

Parroquia:

Diócesis

CUADERNO I

Madrid: 1930

NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA

[e] Debe tres pesetas:

ε Tuvo suerte en la guerra:

o Lo sacó del pozo:

o El cordón de la bolsa:

f Un café muy fuerte:

S La masa de pan:

j Deja la navaja:

ch Mucha cosecha:

y Ya viene mayo:

rr El perro corre:

INFORMADOR

Nombre y apellido:

Naturaleza:

Edad:

Profesión

¿Sabe leer?

Naturaleza del padre:

Naturaleza de la madre:

Residencias y viajes:

Fecha de la investigación:

Investigador

Transcripción del nombre del lugar:

Nombre dialectal de los habitantes:

Nombre del habla local:

CUESTIONARIO

1 reina

2 fraile

3 capucha

4 hábito

5 rosario

6 rezar	37 quieto
7 moro	38 eje
8 guapo	39 yegua
9 muerte	40 nudo
10 desnudo	41 cox
11 cabeza	42 pienso
12 frente	43 yugo
13 ojo	44 uncir
14 lágrima	45 oso
15 llorar	46 toro
16 oreja	47 vaca
17 oído	48 leche
18 boca	49 buey
19 labio	50 fuerza
20 diente	51 paloma
21 encía	52 ciervo
22 pecho	53 grillo
23 espalda	54 rana
24 brazo	55 lobo
25 mano	56 fiera
26 puño	57 herrero
27 pulso	58 hierro
28 dedo	59 fragua
29 uña	60 clavo
30 nalga	61 ruido
31 pierna	62 fuego
32 pie	63 llama
33 diablo	64 negro
34 cigüeña	65 zapatero
35 carro	66 aguja
36 coche	67 aprendiz

68 segador	99 aire
69 hoz	100 nieve
70 trigo	101 blanco
71 hormiguero	102 isla
72 sudor	103 bandera
73 jornal	104 resbalar
74 diario	105 pesa
75 dueño	106 llave
76 mucho	107 globo
77 grano	108 choza
78 paja	109 cerrojo
79 molino	110 gatera
80 molinero	111 baúl
81 gallinas	112 asa
82 pluma	113 percha
83 cresta	114 espejo
84 gallinero	115 cuadrado
85 árboles	116 pared
86 rama	117 araña
87 pájaro	118 pulga
88 peor	119 chinche
89 azada	120 colcha
90 puente	121 iglesia
91 camino	122 pueblo
92 fuente	123 torre
93 balsa	124 cruz
94 ahogarse	125 poyo
95 sierra	126 piedra
96 castillo	127 predicar
97 llover	128 sacristán
98 rayo	129 abuelo

130	hijo	161	rabia
131	nieta	162	lamer
132	nuera	163	incitar
133	suegro	164	macho
134	verno	165	reclamo
135	viejo	166	hierba
136	calvo	167	rosa
137	joven	168	hoja
138	novio	169	cereza
139	noviazgo	170	clavel
140	viuda	171	flor
141	beso	172	jugo
142	plato	173	pasa
143	caldo	174	abeja
144	cuchara	175	colmena
145	cuchillo	176	colmenar
146	sed	177	avispa
147	ayunar	178	aguijón
148	aceite	179	enjambre
149	pedazo	180	miel
150	sueño	181	dulce
151	pereza	182	hiel
152	monja	183	guardia
153	flauta	184	sable
154	trébedes	185	presidio
155	leña	186	pimiento
156	perdiz	187	espada
157	cazador	188	caballo
158	conejo	189	crin
159	liebre	190	cola
160	escopeta	191	riendas de correa

192	cincha	223	lazo
193	silla	224	piojo
194	sudadera	225	liendre
195	baticola	226	media (de la mujer)
196	andar	227	zueco
197	paso	228	calzar
198	desbocado	229	sello
199	cuero	230	enero
200	trébol	231	mayo
201	caña	232	junio
202	lechuga	233	julio
203	tierra	234	septiembre
204	yeso	235	siglo
205	guitarra	236	real
206	copla	237	medio
207	baile	238	escuchar
208	cojo	239	verdad
209	vizcaíno	240	silbar
210	boina	241	tejedor
211	blusa	242	poco
212	rasgar	243	las botellas
213	faja	244	los domingos
214	tuerto	245	las yemas
215	ciego	246	los gatos
216	bizco	247	las huertas
217	chato	248	los reyes
218	hombre	249	tomarlo
219	mujer	250	hacerlo
220	peine	251	decirlo
221	peinar	252	Cada uno debe pagar sus deudas
222	trenza	253	Lo primero es la salud

254	Dice la lección de memoria	285	una zorra
255	Verde como el laurel	286	siete
256	El juez terminó la causa	287	ocho
257	Hicieron una caja de madera	288	nueve
258	No tienen hueso	289	once
259	No saben freír un huevo	290	doce
260	Mis cuñados y mis primos	291	trece
261	Sus corderos están en nuestro prado	292	catorce
262	gatito	293	quince
263	gatazo	294	diez y seis
264	gatucho	295	diez y ocho
265	casita	296	veinte
266	casona	297	veintiuno
267	casucha	298	veintidós
268	sombrecito	299	ciento (50 y 50)
269	sombrerocho	300	cien días
270	arbolito	301	la tarde
271	puertecita	302	Aun no habrá venido
272	Pedrito	303	Entonces escampó
273	Juanito	304	Vamos ahora mismo
274	Mariquita	305	Volveré luego
275	Variantes de Francisco	306	Lo traje anteayer
276	Ídem de José	307	Escribió trasanteayer
277	Una moza guapísima	308	La pelota, ¿dónde está?
278	Una mazorca grandísima	309	Se va a pudrir la fruta
279	Dar la cara por otro	310	La criada friega los pucheros
280	A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra	311	El perro rabia
281	Tenemos cada uno diez duros	312	¿Dónde vacían el cántaro?
282	Dió a cada uno seis pesetas	313	No lo vacíes en la calle
283	uno	314	Cada mes cambia de oficio
284	un queso	315	¿Cuándo salís de viaje?

316	No escupas en el suelo	347	Póngase usted el sombrero
317	Dile algo que le escueza	348	Se me cayó del bolsillo
318	Antes que amanezca	349	¿Se te calmó el dolor?
319	Traje demasiada cebada	350	A Miguel le cogieron preso
320	Trajeron la harina al horno	351	Le llevaron a la cárcel
321	Id aprisa	352	Al padre le vieron llorando
322	Ve y dile que suba	353	A los niños les socorrieron los vecinos
323	Cantad una jota	354	Me pidieron que les ayudase
324	Volved pronto	355	Al enfermo hay que cuidarle
325	Decid lo que queráis	356	Al niño le pusieron un vestido
326	Todo se alcanza teniendo paciencia	357	Tráete los candiles para echarles aceite
327	Se puede vivir queriendo trabajar	358	El pan se le ha repartido a los pobres
328	Se ha puesto nublado	359	A la madre no le dieron la limosna
329	El cura ha bendecido los ramos	360	Aquella desgracia le costó a ella la vida
330	Después que hayan descansado	361	A las hermanas les enviaron unas cartas
331	Fué por avena	362	A la yegua le cansa el trabajo
332	Fuimos a la feria	363	La desuncen para no cansarla
333	Fueron al río	364	Siéntense ustedes
334	Esperan que vayamos	365	No quieren abrigarse
335	Nos verá cuando vengamos	366	Se castigó a los ladrones
336	¿Sois parientes del alcalde?	367	Se cortaron treinta pinos
337	Tú y yo somos amigos	368	Se necesitan obreros
338	Fuí soldado en África	369	Se venden patatas
339	Cuando seas estudiante	370	En el huerto se podían plantar rosales
340	No se veía por causa del humo	371	En la puerta había cuatro almendros
341	Os vais a caer	372	Hacía cinco meses que había muerto
342	Os han engañado	373	El invierno pasado hubo muchas lluvias
343	¿Os queréis callar?	374	Hace tres años que no lo veo
344	¡Arrodillaos!	375	Ayer volví temprano
345	Bebeos este vaso de aguardiente	376	Anoche llegó Felipe
346	Deme usted un pañuelo	377	Anteanoche vinieron los mozos

378	He bailado toda esta tarde	396	Cuanto más siegues, mejor
379	Hoy ha hecho viento todo el día	397	Este vino no me gusta por lo agrio
380	Este verano no ha hecho calor	398	¡Lo que llora este chico!
381	Esta noche hemos bajado tarde	399	No tengo ni pizca
382	Ayer han salido los pastores	400	No me importa un pito
383	Anteayer ha nevado bastante	401	Iban por agua
384	¿Has barrido ya?	402	Un asunto a resolver
385	¿A qué hora has llegado?	403	Abandonaron a su tío
386	Si tuviera dinero lo compraría	404	Visitaron la ciudad
387	Si estudiase aprendería	405	Voy a casa del maestro
388	Si pudiera la mataría	406	Estaba medio dormida
389	Yo quisiera ser rico	407	Sirvió sólo dos semanas
390	Ojalá lloviese	408	Oiga, señor Juan
391	Venga lo que viniere	409	¿Ha mejorado la señora María?
392	Diga lo que dijere no le creeremos	410	¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
393	Aunque haga frío saldré	411	Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)
394	Siembra para que coma su familia		
395	Desde que nací no vi cosa igual		

1.4.1.2. QUADERN II E (Lèxic i Etnografia)

ATLAS LINGÜÍSTICO

Núm.

Lugar:

Provincia:

CUADERNO II E

Madrid: 1930

ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

Núm.

Lugar:

Provincia:

Parroquia:

Diócesis

CUADERNO II E

Madrid: 1930

VOCABULARIO

412 MONTAÑA:

413 CERRO:

414 COLINA:

415 (PREGÚNTASE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.):

416 RAMBLA:

417 TORRENTERA (BARRANQUERA):

418 ACEQUIA DE UN MOLINO:

419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):

420 ARROYO (REGATO):

421 MANANTIAL:

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):

422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:

422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):

423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ):

424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO):

424a ACERO:

425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO):

425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):

426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO):

426a HURACÁN:

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):

426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:

426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE:

426e OSA MAYOR:

426f LUCERO DEL ALBA:

426g LUCERO DE LA TARDE:

427 VÍA LÁCTEA:

428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA):

429 FUCILAZO:

430 CULEBRINA:

431 LLOVIZNA:

432 CHAPARRÓN:

433 ARCO IRIS:

434 NIEBLA:

435 BARRO:

436 ROCÍO

437 ESCARCHA:

438 CARÁMBANO:

438a NEVADA:

439 TIRITAR (REHILAR):

440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):

441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.):	468 CIRUELA CAMPESTRE:
442 NÍSCALO:	469 ALBARICOQUE (FRUTO):
442a GAMÓN:	470 NÍSPERO (FRUTO):
443 AMAPOLA:	471 INJERTAR:
444 MARGARITA:	472 ESPANTAJO:
445 LIRIO AMARILLO:	473 HUESO DEL MELOCOTÓN:
446 DON DIEGO DE NOCHE:	474 PELAR UNA PATATA:
447 FRAMBUESA:	475 MONDADURA:
448 ESCARAMUJO (PLANTA):	476 FRESNO:
449 FRUTO DEL ESCARAMUJO:	477 SAUCE LLORÓN:
450 MAJUELO (PLANTA):	478 MADROÑERO:
451 FRUTO DEL MAJUELO:	479 MADROÑO:
452 ALCAPARRA (PLANTA):	479a BREZO BLANCO:
452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA:	479b CAMPO DE SAUCES:
453 ALCAPARRÓN:	479c OLMO COMÚN:
453a REGALIZ:	479d FLOR DEL OLMO:
453b ANÍS:	480 ENCINA:
454 ALBAHACA:	480a CAMPO DE ENCINAS:
455 ESPLIEGO:	481 BELLOTA:
456 LLANTÉN:	481a CAPERUZA DE LA BELLOTA:
457 CANTUESO:	482 NOGAL:
458 GUISANTES:	483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL):
459 PEPITA DE LA SANDÍA:	484 RETOÑO (BROTE):
460 JUDÍAS BLANCAS:	484a CAMPO DE MANZANAS:
461 JUDÍAS PINTAS:	485 RODRIGÓN (EMPENTA):
462 JUDÍAS TIERNAS:	486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):
463 ALCACHOFAS:	487 MARIPOSA:
464 FRUTO DEL MAÍZ:	488 SANTATERESA:
464a CORAZÓN DE LA MAZORCA:	489 POLILLA:
464b HOJAS DE LA MAZORCA:	490 CARACOL:
465 GUINDILLA:	491 CARRALEJA:
466 CIRUELA MORADA:	492 ABEJORRO SANJUANERO:
467 CIRUELA CLAUDIA:	493 MARIQUITA:

494 SALTAMONTES:	524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO):
495 LUCIÉRNAGA:	525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):
495a ALACRÁN CEBOLLERO:	526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN):
496 LAGARTIJA:	527 SEMENTAL DE VACA:
497 SALAMANDRA:	528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.):
498 CULEBRA:	529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO):
499 LAGARTO:	530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN):
500 SANGUIJUELA:	531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):
501 URRACA:	531a CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO):
501a ALCAUDÓN:	532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO):
502 AGUZANIEVES:	533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO):
503 ZORZAL:	534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO):
504 JILGUERO:	534a PERRITO:
505 PITORREAL:	534b PERRAZO:
506 RUISEÑOR:	534c PERRUCHO:
507 CHOTACABRAS:	535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO):
508 ABUBILLA:	536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):
509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS:	537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO):
510 CONCHA:	538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN):
511 ABRICANTO:	539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO):
512 ABADEJO:	540 CRÍA DE ASNO (BUCHE):
513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA):	541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA):
514 CANGREJO DE RÍO:	541a CABALLITO:
515 TEJÓN:	541b CABALLAZO:
516 COMADREJA:	541c CABALLUCHO:
517 ARDILLA:	542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA):
518 NUTRIA:	543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR:
519 MURCIÉLAGO:	544 GALLINA CLUECA (LLUECA):
520 GALLO:	545 EMPOLLAR:
520a JABALÍ:	545a ENJUNDIA DE LA GALLINA:
521 ASNO:	545b PEPITA DE LA GALLINA:
522 CABALLO SEMENTAL:	545c BIZNA DEL HUEVO:
523 ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN):	

546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA):	554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):
547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO):	555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO):
548 SESTEAR EL GANADO:	556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):
549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):	557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO):
550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):	558 TORO DE TRES AÑOS:
551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA):	559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:
552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL):	560 CABRA SIN CUERNOS:
553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA):	561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:
553a EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA):	562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE:
553b EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE):	563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:
553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA):	564 UBRE DE LA VACA:
553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):	565 PEZÓN:
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO):	566 ORDEÑAR:
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO):	567 PEZUÑA DE LA VACA:
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO):	568 CUERNO:
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO):	568a CASCO DEL CABALLO:
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO):	569 ALMOHAZA:
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO):	570 ARREOS:
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):	571 RIENDAS:
554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):	571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA):
554d MODO DE LLAMAR A LA VACA:	571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:
554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA:	571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA):	572 VETERINARIO (MARISCAL):
554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO:	573 PUS (MATERIA, PODRE):
554h MODO DE LLAMAR AL ASNO:	574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.):
554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):	575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO):
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!):	576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:
554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):	576a COMIDA DEL CERDO:
554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):	577 MATARIFE:

577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO:

577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:

577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:

577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO:

577e INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA:

577f MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO:

578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO:

578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:

579 HOCICO:

579a ENTRAÑAS:

579b LOMOS:

579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO:

579d MANTECA:

579e CHICHARRONES:

579f TERNILLA:

579g VEJIGA:

580 JAMONES:

581 TUÉTANO (MEOLLO):

581a BRAZUELOS:

582 PAPADA:

582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA):

582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):

582c EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS:

582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE):

583 SIENES (PULSOS):

584 CEJAS:

585 PÁRPADOS:

586 PESTAÑAS:

586a PESCUZZO:

587 MECHÓN DE CABELLOS:

588 TRENZA:

588a PESTOREJO:

589 COGOTE:

590 CEREBRO:

590a CORONILLA:

591 BARBILLA:

592 MEJILLAS (CARRILLOS):

593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):

593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:

594 CAMPANILLA:

595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):

596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):

597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):

597a VOZ CHILLONA:

597b VOZ RONCA:

597c VOZ SORDA:

597d VOZ DE FALSETE:

597e SOBACO:

598 CODO:

599 ESPINAZO:

599a SENO:

600 OMBLIGO:

600a CADERA:

600b RIÑONES:

600c MUSLO:

600d RODILLA:

601 MULETA DEL COJO:

601a CORVA:

601b ESPINILLA:

602 CALCAÑAR:

603 OJO DE GALLO:

603a TOBILLO:	618a ORINA:
603b TALÓN:	618b TURNIO:
603c TENDÓN DE AQUILES:	618c LEGAÑA:
603d BÍCEPS:	618d LEGAÑOSO:
604 HACER COSQUILLAS:	619 ORZUELO:
605 MUÑECA (BOBANILLA):	620 LOBANILLO (LUPIA):
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):	621 PAPERA:
606a PALMA DE LA MANO:	621a MANO DERECHA:
607 PULGAR:	622 MANO IZQUIERDA:
607a ÍNDICE:	623 ZURDO:
607b DEDO DEL CORAZÓN:	624 MANCO:
607c ANULAR:	625 SORDO:
608 MEÑIQUE (MARGARITE):	626 JOROBADO:
609 ESPINA:	627 JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA):
609a PULPEJO:	628 PATOJO:
609b PUÑADO:	629 PATIZAMBO:
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	630 PATIESTEVEDO:
610a BOCANADA:	631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR):
611 BOSTEZAR:	631a TARTAMUDO (TARTAJOSO):
612 ERUCTAR (REGOLDAR):	632 GANGOSO:
612a GARGAJO:	633 PADRASTRO DEL DEDO:
613 ESTORNUDAR:	633a SALPULLIDO:
613a NÁUSEAS	633b HUMOR HERPÉTICO:
614 VOMITAR:	633c GOLONDRINO
614a ARCADAS:	633d ÁNTRAX:
615 HIPO:	633e PANADIZO:
615a RUBORIZARSE:	634 ARAÑAZO:
615b RESPIRAR:	634a CARBUNCLO:
615c ALIENTO:	635 SARAMPIÓN:
616 RONCAR:	635a DIFTERIA:
617 ESPELUZNO (DE FRÍO):	636 DIARREA:
617a SONARSE:	636a PERLESÍA:
618 ORINAR:	637 CORTEJAR:

637a DECLARARSE:	655 ESPOSA DEL PADRE (MADRASTRA):
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:	655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO):
638a PELAR LA PAVA:	656 HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO):
638b ROMPER LAS RELACIONES:	656a HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO):
639 PETICIÓN DE MANO:	656b HIJO ILEGÍTIMO:
639a CAMBIO DE REGALOS:	657 AHIJADO:
639b BODA:	657a PADRES DE LOS CÓNYUGES (CONSUEGROS):
640 ANILLO (SEGÚN SU CLASE):	657b PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES):
641 DOTE:	657c HIJO DE PILA (AHIJADO):
641a COMIDA DE BODA:	658 HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS):
642 EQUIPO DE LA NOVIA:	658a HIJO DEL HIJO (NIETO):
642a CÓNYUGES SEPARADOS:	658b HIJO MENOR:
642b VIVIR MARITALMENTE:	659 ENCENDER EL CIGARRO:
642c QUERIDA O MAJA:	660 ESCOBA:
642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:	660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA:
643 ESTAR ENCINTA:	660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:
643a TENER UN ANTOJO:	660c MORTAJA:
644 PARIR:	660d ATAÚD:
645 PARTO:	660e CORTEJO FÚNEBRE:
646 COMADRONA:	661 TRATAMIENTO DEL MUERTO:
646a ABORTAR:	662 LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:
647 CANASTILLA:	663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES:
647a BAUTIZO:	663a MONTAJE DE LA PUERTA:
648 PADRINO:	664 UMBRAL:
649 EXPÓSITO (BORDE):	664a DINTEL:
650 MELLIZO:	665 CANDADO:
650a NIÑO RECIÉN NACIDO:	666 CERROJO:
651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):	667 GOZNE:
652 AMAMANTAR:	668 MODO DE CERRAR LA PUERTA:
653 DESTETAR:	
653a HACER MAL DE OJO:	
654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS:	
654a MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:	

669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.):

670 CABALLETE:

671 ALERO:

672 GRIETA EN LA PARED:

673 VIGA:

674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:

675 GUARDILLA:

676 CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):

677 FORMA DE LOS TECHOS:

677a PATIO:

678 CORRAL:

679 ESTABLO:

679a LAGAR:

680 COBERTIZO:

681 GRANERO:

681a PAJAR:

682 HOGAR:

683 CHISPA:

684 PAVESA:

685 HOLLÍN:

686 ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA):

686a TENAZAS:

686b BADIL:

687 TRÉBEDES:

687a MORILLOS:

687b ATRANCADORES:

688 LLAR:

689 CANDIL:

689a PALMATORIA:

690 PÁBILO:

690a DESPABILAR:

691 VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.):

692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA:

693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):

693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):

693b PAÑO PARA LIMPIARSE:

694 MENDRUGO:

694a DAMAJUANA:

695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:

695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:

695b COMIDAS DE GALA:

696 PARRILLA:

697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.):

697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:

697b HACER LA COLADA:

698 LEJÍA:

698a COCCIOR:

699 PALANGANA:

699a PALANGANERO:

700 ESCARPIA (ALCAYATA):

701 ESLABÓN:

702 YESCA:

702a MESAS:

702b ASIENTOS:

703 ESCAÑO:

703a ARMARIOS:

703b ARCAS:

703c PERCHAS:

704 CUNA:

705 MECER:

705a CAMA:	720 MENDIGO:
705b COLCHÓN:	720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:
706 ALMOHADA:	721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO):
706a SÁBANAS:	722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL):
706b CUBRECAMA:	723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):
706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA:	723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN):
707 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER:	723b JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO):
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE:	723c JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ):
709 ABRIGARSE:	723d RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO):
709a PRENDAS DE CABEZA:	724 GUARNICIONERO:
710 PAÑUELO DE NARIZ:	724a APERADOR:
711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:	725 AFILADOR:
712 ADORNOS DE LAS OREJAS:	725a MERCERO:
712a ADORNOS PARA EL CUELLO:	725b CALDERERO:
712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN:	726 BOTERO:
713 DEVANADERA:	727 OTROS OFICIOS:
714 LANZADERA:	727a REGALO DEL TENDERO:
715 MENGAJO:	728 ALBOROQUE:
715a LA MADRUGADA:	728a DIEZ Y SIETE:
715b LA MAÑANA:	728b DIEZ Y NUEVE:
715c EL MEDIODÍA:	728c TREINTA Y UNO:
715d LA NOCHE:	728d TREINTA Y OCHO:
716 CASA CONSISTORIAL:	728e CUARENTA:
716a ATRIO DE LA IGLESIA:	728f CINCUENTA:
716b AFUERAS DEL PUEBLO:	728g SESENTA:
717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):	728h SETENTA:
718 CURA:	728i OCHENTA:
719 TRATAMIENTO DEL CURA	728j NOVENTA:
719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS:	728k PESOS (FORMAS Y USOS):
719b MONAGUILLO:	728l NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:
719c ALGUACIL:	729 AL USURERO:
719d PREGONERO:	

730 A LA RAMERA:	750 ARRODILLARSE:
731 AL CORNUDO:	751 LLEVAR A CUESTAS:
731a AL MANIRROTO:	752 ANDAR A GATAS:
731b A LA COQUETA:	752a TENERSE LA TELA:
731c AL CHARLATÁN:	753 ANDAR A LA PATA COJA:
731d AL BRAVUCÓN:	753a DAR VOLTERETAS:
731e AL COBARDE:	754 PONERSE EN CUCLILLAS:
731f AL BORRACHO:	754a CAER DE BRUCES:
732 A LA BORRACHERA:	754b CAER DE ESPALDAS:
733 BOFETADA:	755 CHAPUZAR:
734 GLOTÓN:	756 SOTERRAR:
735 ATRACARSE DE COMIDA:	756a EMPEZAR:
736 PAPANATAS:	757 EXTREMOS DEL YUGO:
736a CHARLAR:	757a CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA):
737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	758 COYUNDA, DE LOS CUERNOS:
738 TOÑA (TRANCO):	758a RANURAS PARA LAS COYUNDAS:
738a PALO DE LA TOÑA:	759 ATADERO DE LA LANZA:
739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA):	760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):
739a PÚA DE LA PEONZA:	760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:
740 BRAMANTE:	761 COSTILLAS DE LA COLLERA:
741 PIPIRIGALLO:	762 ALMOHADILLA (MANDIL):
742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA):	762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA):
743 COLUMPIO:	763 EL ARADO:
744 GALLINA CIEGA:	764 TIMÓN:
744a JUGAR A ESCONDERSE:	764a CLAVIJERO:
745 CHITO:	764b CLAVIJA:
746 CARRACA:	764c CAMA:
747 ZAMBOMBA:	764d BELORTAS:
748 CASTAÑUELAS:	764e REJA:
748a BAILES MÁS USUALES:	765 SURCO:
749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:	766 AGUZAR LA REJA:
749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS):	767 DENTAL:

768 ESTEVA:	782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:
768a PESCUÑO:	782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:
769 OREJERA:	782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:
769a TELERA:	782g TERCERA LABOR:
770 AGUIJADA:	783 ESTIÉRCOL:
771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):	783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	783b TABLEAR
773 ESCALERA:	783c ATABLADERA (DIBUJO):
773a CABEZALES:	783d ESCARDAR:
773b ESTAQUINES:	783e ESCARDILLO:
773c VARALES:	783f SEGAR:
773d PUENTES:	784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):
774 LANZA:	784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:
774a VARAS:	784b MANADA DE MIES:
775 RUEDA:	784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):
776 RODADA:	784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?):
777 CUBO:	785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?):
777a RADIOS:	785a LIGADURA DE LOS HACES:
777b PINAS:	785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?):
778 ARO:	785c ACARREAR:
778a MANGUILLA:	785d FORMA DE TRANSPORTE:
778b PEZONERA:	786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO):
778c CLAVIJA:	786a MAJA DE SIEGA:
778d FRENO DE LLANTA:	786b ERA:
778e FRENO DE CUBO:	786c HACINA:
778f MARIPOSA:	786d PARVA:
779 TENTEMOZO:	786e TRILLO:
780 FUSTA:	786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:
781 TRALLA:	786g AVENTAR:
782 OTRAS CLASES DE CARROS:	787 HORCA DE AVENTAR:
782a TERRENO ABANDONADO:	787a TAMO:
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	
782c MEDIDAS AGRARIAS:	

787b ACRIBAR:	798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:
788 CRIBO PARA EL TRIGO:	799 FERMENTAR:
788a GRANZONES:	799a PRENSA DEL LAGAR:
788b ENVASAR:	799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:
788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:	799c PLATO SUPERIOR:
788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:	799d HUSO:
788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:	799e ÁRBOLES:
789 EL MALLO Y SUS PARTES:	799f PALANCA:
790 LA VID Y EL VINO:	800 ESPORTINES:
791 CAMPO DE VIDES:	801 ORUJO PRENSADO (BRISA):
791a VIÑA JOVEN:	801a TRASEGAR:
792 TRONCO DE LA VID (CEPA):	802 HECES (LÍAS):
792a SARMIENTO:	802a MEDIDAS PARA EL VINO:
792b CORTAR LOS SARMIENTOS:	803 EL OLIVO:
793 PÁMPANOS:	803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA:
793a DESBROZAR:	803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:
794 ZARCILLO (TIJERETA):	803c RECOLECCIÓN A GOLPE:
794a CAER LA FLOR (CERNER):	804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA):
794b UVA VERDE:	805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):
795 RACIMO:	805a VASIJAS EN QUE SE RECOGE:
795a GRANO SUELTO:	805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE:
795b GRANILLO:	805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA:
796 RASPAJO (ESCOBAJO):	805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:
796a VENDIMIA:	805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES:
796b REBUSCAR:	805f OPERACIÓN DE MOLER:
796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):
796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:	806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO:
797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	806b PIEDRA GIRATORIA:
797a MOSTO:	806c EJE:
798 EMBUDO:	806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE:
798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:	806e MODO DE MOVER EL MOLINO:
	806f PRENSADO:

806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS):

806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO:

806i PRIMER ACEITE:

806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS:

807 ORUJO PENSADO (PIÑUELO, CHISPA):

807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE:

807b TRASIEGO:

808 HECES (MORCAS):

808a MEDIDAS PARA EL ACEITE:

809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO:

810 INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE NOMENCLATURA:

810a PANAL:

810b PIQUERA:

810c JABARDO:

810d CELDA:

810e ZÁNGANO:

810f CASTRAR:

810g CARETAS:

810h AHUMADOR:

810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA:

811 NATA:

811a DESNATADA:

811b DESNATE:

811c VASIJA EN QUE SE DESNATA:

811d FERMENTACIÓN DE LA NATA:

811e MAZAR:

811f MANTEQUERA:

811g MAZADA:

811h DESLECHE:

811i MALAXEAR:

811j ESPÁTULA:

811k MOLDES:

812 CUAJO:

813 CUAJADA:

813a QUESO:

813b MOLDES DE LOS QUESOS:

813c REQUESÓN:

814 SUERO:

815 PALUSTRE:

815a LLANA:

815b CUEZO:

815c RAEDERA:

815d PLOMADA:

815e NIVEL:

815f TERRAJA:

815g GAVETA:

815h LLAGUERO:

816 ALCOTANA:

816a REGLONES:

816b SERRUCHO:

816c CEPILLO:

816d GARLOPA:

817 VIRUTA:

818 SERRÍN:

818a BARRENA:

818b BERBIQUÍ:

818c AZUELA:

818d ESCOPLA:

818e FORMÓN:

818f GUBIA:

818g ESCOFINA:

818h GATO:

818i BRAMIL:

818j MARTILLO (DIBUJOS):

818k TENAZAS (DIBUJOS):
818l CEPO:
819 YUNQUE:
819a BIGORNIA:
819b FUELLE:
819c ESPETÓN:
819d MACHO:
819e TORNO:
819f CORTAFRÍO:
820 CUÑA DE HIERRO:
820a TAJADERA:
820b DESTAJADOR:
820c PLANA:
820d DEGÜELLO:
821 ROBÍN:
821a ENROBINARSE:
822 ALAMBRE:
822a LIMA:
822b TURBINA:
822c PIEDRA SOLERA:
822d VOLADORA:
822e TOLVA:
823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA:
824 SALVADO:
824a ESTRANGOL:
824b ARTESA:
824c RASERA:
825 LEVADURA:
825a FRESAR:
825b AMASAR:
826 HEÑIR:
826a TABLEROS:
826b TENDIDOS:

826c OTROS PAÑOS:
826d PALAS:
826e BRASA:
826f TIRABRASAS:
827 LEZNA:
828 POLEA:

CARACTERÍSTICAS FONÉTICAS DEL SUJETO

Pronunciación lenta, rápida, media

Tensión fuerte, débil, media

Tono agudo, grave, medio

Fuerza respiratoria: fuerte, débil, media

Articulación abocinada, tirante o normal

¿Engolamiento?

FOTOGRAFÍAS

1. El carro.
2. El yugo.
3. Cestos de mimbre, paja, esparto, etc.
4. Herramientas del cultivo de la tierra (azada, legona, rastrillo, escardillo, etc.).
5. El arado.
6. Utensilios de la recolección (guadaña, biello, trillo, horca de aventar, cribo, etc.).
7. La vid y el vino (aportadera, prensas, etc.).
8. La casa del labrador (conjunto y dependencias). Vistas características del pueblo.
9. Muebles (escaño, arcas, cunas, candiles, etc.).
10. La cocina y sus utensilios (vajilla para guisar, comer, fregar; vasijas para el agua, para lavar la ropa, etc.).
11. Prendas del vestido (ropas, sombrero y calzado).
12. Personas.

1.4.2. ÍNDEX DE MOTS. QÜESTIONARI DE L'ALPI ORDENAT ALFABÈTICAMENT

En el present apartat figura la llista de mots i expressions citats al qüestionari de l'ALPI (QI i QII). Aquests apareixen exactament com apareixen en la publicació dels quaderns, sense cap tipus de modificació. Per tant hi ha els articles (EL OLIVO, EL MEDIODÍA, las botellas...), les preposicions (A LA COQUETA, A LA RAMERA...), etc., amb l'ordre alfabètic corresponent.

És ben interessant el present apartat per tal com resulta útil buscar directament els conceptes que tenen representació en l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*. A més, per tal de completar i facilitar-ne la recerca, es pot utilitzar igualment la part de la tesi que hem titulat "Inventari de mots i expressions de l'ALPI del País Valencià".

Criteris:

En lletres minúscules: Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi), preguntes 1 - 411.

En lletres majúscules: Quadern II E²⁰¹ (Lèxic i Etnografia), preguntes 412 - 828

El número que acompanya cada pregunta correspon al número d'ordre que apareix en les enquestes de l'ALPI, que és el mateix que hem fet servir per als mapes del País Valencià.

Total de preguntes de què consta el qüestionari de l'ALPI:

QI:	411
QII E:	836 (= 417 QII G + 419 Interpolats)
Total ALPI:	1247 preguntes

²⁰¹ El Quadern II E correspon al qüestionari ampliat amb interpolacions entre preguntes: 421, 421a ..., 426, 426a, 426b, 426c, 426d, 426e, 426f, 426g, 427... Hi havia també un Quadern II G sense la interpolació de preguntes. Aquest quadern, tot i que era el definitiu originalment, va ser molt poc usat. En concret, al País Valencià només va ser usat a les localitats de Marines i de Monforte. El quadern més utilitzat en les enquestes de l'ALPI va ser el II E.

L'any 1930 s'imprimien tots els quaderns de l'ALPI (QI, QII E i QII G), i l'any 1947 es va haver de fer una reimpressió del QII E, ja que no estava previst en un principi que fóra el més utilitzat.

A LA BORRACHERA: **732**

A LA COQUETA: **731b**

A la madre no le dieron la limosna: **359**

A LA RAMERA: **730**

A la yegua le cansa el trabajo: **362**

A las hermanas les enviaron unas cartas: **361**

A los niños les socorrieron los vecinos: **353**

A Miguel le cogieron preso: **350**

A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra: **280**

¿A qué hora has llegado?: **385**

ABADEJO: **512**

Abandonaron a su tío: **403**

abeja: **174**

ABEJORRO SANJUANERO: **492**

ABORTAR: **646a**

ABRICANTO: **511**

ABRIGARSE: **709**

ABUBILLA: **508**

abuelo: **129**

ACARREAR: **785c**

aceite: **148**

ACEQUIA DE UN MOLINO: **418**

ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA): **419**

ACERO: **424a**

ACRIBAR: **787b**

¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos): **410**

ADORNOS DE LAS OREJAS: **712**

ADORNOS PARA EL CUELLO: **712a**

AFILADOR: **725**

AFUERAS DEL PUEBLO: **716b**

AGUIJADA: **770**

aguijón: **178**

aguja: **66**

AGUZANIEVES: **502**

AGUZAR LA REJA: **766**

AHIJADO: **657**

ahogarse: **94**

AHUMADOR: **810h**

aire: **99**

AL BORRACHO: **731f**

AL BRAVUCÓN: **731d**

AL CHARLATÁN: **731c**

AL COBARDE: **731e**

AL CORNUDO: **731**

Al enfermo hay que cuidarle: **355**

AL MANIRROTO: **731a**

Al niño le pusieron un vestido: **356**

Al padre le vieron llorando: **352**

AL USURERO: **729**

ALACRÁN CEBOLLERO: **495a**

ALAMBRE: **822**

ALBAHACA: **454**

ALBARICOQUE (FRUTO): **469**

ALBOROQUE: **728**

ALCACHOFAS: **463**

ALCAPARRA (PLANTA): **452**

ALCAPARRÓN: **453**

ALCAUDÓN: **501a**

ALCOTANA: **816**

ALERO: **671**

ALGUACIL: **719c**

ALIENTO: **615c**

ALMOHADA: **706**

ALMOHADILLA (MANDIL): **762**

ALMOHAZA: **569**

ALMORZADA (AMBOSTA): **610**

AMAMANTAR: **652**

AMAPOLA: **443**

AMASAR: **825b**

andar: **196**

ANDAR A GATAS: **752**

ANDAR A LA PATA COJA: **753**

ANILLO (SEGÚN SE CLASE): **640**

ANÍS: **453b**

Anoche llegó Felipe: **376**

Anteanoche vinieron los mozos: **377**

Anteayer ha nevado bastante: **383**

Antes que amanezca: **318**

ÁNTRAX: **633d**

ANULAR: **607c**

APERADOR: **724a**

aprendiz: **67**

Aquella desgracia le costó a ella la vida: **360**

araña: **117**

ARAÑAZO: **634**

ÁRBOLES: **799e**

árboles: **85**

arbolito: **270**

ARCADAS: **614a**

ARCAS: **703b**

ARCO IRIS: **433**

ARDILLA: **517**

ARMARIOS: **703a**

ARO: **778**

ARREOS: **570**

¡Arrodillaos!: **344**

ARRODILLARSE: **750**

ARROYO (REGATO): **420**

ARTESA: **824b**

ARTICULACIÓN (ARTEJO): **606**

asa: **112**

ASIENTOS: **702b**

ASNO: **521**

ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN): **523**

ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.): **426b**

ATABLADERA (DIBUJO): **783c**

ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA): **762a**

ATADERO DE LA LANZA: **759**

ATAÚD: **660d**

ATRACARSE DE COMIDA: **735**

ATRANCADORES: **687b**

ATRIO DE LA IGLESIA: **716a**

Aun no habrá venido: **302**

Aunque haga frío saldré: **393**

AVENTAR: **786g**

avispa: **177**

Ayer han salido los pastores: **382**

Ayer volví temprano: **375**

ayunar: **147**

azada: **89**

AZUELA: **818c**

BADIL: **686b**

baile: **207**

BAILES MÁS USUALES: **748a**

balsa: **93**

bandera: **103**

BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA: **593a**

BARBILLA: **591**

BARRENA: **818a**

BARRO: **435**

BASE INFERIOR DE LA PRENSA: **799b**

baticola: **195**

baúl: **111**

BAUTIZO: **647a**

Bebeos este vaso de aguardiente: **345**

BELLOTA: **481**

BELORTAS: **764d**

BERBIQUÍ: **818b**

beso: **141**

BÍCEPS: **603d**

BIGORNIA: **819a**

bizco: **216**

BIZNA DEL HUEVO: **545c**

blanco: **101**

blusa: **211**

boca: **18**

BOCANADA: **610a**

BODA: **639b**

BOFETADA: **733**

boina: **210**

BOSTEZAR: **611**

BOTERO: **726**

BOTÓN DE LA ALCAPARRA: **452a**

BRAMANTE: **740**

BRAMIL: **818i**

BRASA: **826e**

brazo: **24**

BRAZUELOS: **581a**

BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO: **809**

BREZO BLANCO: **479a**

buey: **49**

CABALLAZO: **541b**

CABALLETE: **670**

CABALLITO: **541a**

caballo: **188**

CABALLO SEMENTAL: **522**

CABALLUCHO: **541c**

cabeza: **11**

CABEZALES: **773a**

CABRA SIN CUERNOS: **560**

Cada mes cambia de oficio: **314**

Cada uno debe pagar sus deudas: **252**

CADERA: **600a**

CAER DE BRUCES: **754a**

CAER DE ESPALDAS: **754b**

CAER LA FLOR (CERNER): **794a**

CALCAÑAR: **602**

CALDERERO: **725b**

caldo: **143**

calvo: **136**

calzar: **228**

CAMA: **705a**

CAMA: **764c**

CAMBIO DE REGALOS: **639a**

camino: **91**

CAMPANILLA: **594**

CAMPO DE ENCINAS: **480a**

CAMPO DE MANZANAS: **484a**

CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA,
NOGUERAL): **483**

CAMPO DE SAUCES: **479b**

CAMPO DE VIDES: **791**

caña: **201**

CANASTILLA: **647**

CANDADO: **665**

CANDIL: **689**

CANGREJO DE RÍO: **514**

Cantad una jota: **323**

CANTUESO: **457**

CAPERUZA DE LA BELLOTA: **481a**

capucha: **3**

CARACOL: **490**

CARÁMBANO: **438**

CARBUNCLO: **634a**

CARETAS: **810g**

CARRACA: **746**

CARRALEJA: **491**

carro: **35**

CARRO MÁS CORRIENTE: **772**

CASA CONSISTORIAL: **716**

CASCO DEL CABALLO: **568a**

CASERÍO (GRUPO DE CASAS): **717**

casita: **265**

casona: **266**

CASTAÑUELAS: **748**

castillo: **96**

CASTRAR: **810f**

casucha: **267**

catorce: **292**

cazador: **157**

CEJAS: **584**

CELDA: **810d**

CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:
642d

CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA): **571a**

CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA
(FORMA): **757a**

CEPILLO: **816c**

CEPO: **818l**

CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO
(REDIL): **552**

CEREBRO: **590**

cereza: **169**

CERRO: **413**

cerrojo: **109**

CERROJO: **666**

CHAPARRÓN: **432**

CHAPUZAR: **755**

CHARLAR: **736a**

chato: **217**

CHICHARRONES: **579e**

chinche: **119**

CHISPA: **683**

CHITO: **745**

CHOTACABRAS: **507**

choza: **108**

ciego: **215**

cien días: **300**

ciento (50 y 50): **299**

ciervo: **52**

cigüeña: **34**

cincha: **192**

CINCUENTA: **728f**

CIRUELA CAMPESTRE: **468**

CIRUELA CLAUDIA: **467**

CIRUELA MORADA: **466**

CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS): **676**

CLASES Y FORMAS DEL CALZADO: **711**

clavel: **170**

CLAVIJA: **764b**

CLAVIJA: **778c**

CLAVIJERO: **764a**

clavo: **60**

COBERTIZO: **680**

COCCIOR: **698a**

coche: **36**

CODO: **598**

COGOTE: **589**

cojo: **208**

cola: **190**

colcha: **120**

COLCHÓN: **705b**

COLINA: **414**

COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO: **571c**

COLLERA DEL YUGO DE CUELLO: **760a**

colmena: **175**

colmenar: **176**

COLUMPIO: **743**

COMADREJA: **516**

COMADRONA: **646**

COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA): **742**

COMIDA DE BODA: **641a**

COMIDA DEL CERDO: **576a**

COMIDAS DE GALA: **695b**

CONCHA: **510**

conejo: **158**

CONJUNTO DE CERDOS (PIARA): **549**

CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO): **547**

CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA): **546**

CÓNYUGES SEPARADOS: **642a**

copla: **206**

CORAZÓN DE LA MAZORCA: **464a**

CORONILLA: **590a**

CORRAL: **678**

CORTAFRÍO: **819f**

CORTAR LOS SARMIENTOS: **792b**

CORTEJAR: **637**

CORTEJO FÚNEBRE: **660e**

CORVA: **601a**

COSTILLAS DE LA COLLERA: **761**

COYUNDA, DE LOS CUERNOS: **758**

coz: **41**

cresta: **83**

CRÍA DE ASNO (BUCHE): **540**

CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA): **542**

CRÍA DE LA CABRA (CABRITO): **536**

CRÍA DE LA GALLINA (POLLO): **529**

CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO): **532**

CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO): **537**

CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN): **530**

CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO): **539**

CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA): **541**

CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO): **531a**

CRÍA DEL CERDO (LECHÓN): **538**

CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO): **533**

CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO): **535**

CRÍA DEL PÁJARO (POLLO): **531**

CRÍA DEL PERRO (CACHORRO): **534**

CRIBO PARA EL TRIGO: **788**

crin: **189**

cruz: **124**

cuadrado: **115**

CUAJADA: **813**

CUAJO: **812**

¿Cuándo salís de viaje?: **315**

Cuando seas estudiante: **339**

Cuanto más siegues, mejor: **396**

CUARENTA: **728e**

CUBO: **777**

CUBRECAMA: **706b**

cuchara: **144**

cuchillo: **145**

CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO: **577c**

CUERNO: **568**

cuero: **199**

CUEZO: **815b**

CULEBRA: **498**

CULEBRINA: **430**

CUNA: **704**

CUÑA DE HIERRO: **820**

CURA: **718**

DAMAJUANA: **694a**

DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR: **543**

Dar la cara por otro: **279**

DAR VOLTERETAS: **753a**

Decid lo que queráis: **325**

decirlo: **251**

DECLARARSE: **637a**

dedo: **28**

DEDO DEL CORAZÓN: **607b**

DEGÜELLO: **820d**

Deme usted un pañuelo: **346**

DENTAL: **767**

DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA): **421a**

desbocado: **198**

DESBROZAR: **793a**

Desde que nací no vi cosa igual: **395**

DESFILADERO (GARGANTA, HOZ): **423**

DESLECHE: **811h**

DESNATADA: **811a**

DESNATE: **811b**

desnudo: **10**

DESPABILAR: **690a**

Después que hayan descansado: **330**

DESTAJADOR: **820b**

DESTETAR: **653**

DEVANADERA: **713**

diablo: **33**

diario: **74**

DIARREA: **636**

Dice la lección de memoria: **254**

diente: **20**

DIEZ Y NUEVE: **728b**

diez y ocho: **295**

diez y seis: **294**

DIEZ Y SIETE: **728a**

DIFTERIA: **635a**

Diga lo que dijere no le creeremos: **392**

Dile algo que le escueza: **317**

DINTEL: **664a**

Dió a cada uno seis pesetas: **282**

doce: **290**

¿Dónde vacían el cántaro?: **312**

DONDIEGO DE NOCHE: **446**

DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO: **576**

DOTÉ: **641**

dueño: **75**

dulce: **181**

eje: **38**

EJE: **806c**

EL ARADO: **763**

El cura ha bendecido los ramos: **329**

El invierno pasado hubo muchas lluvias: **373**

El juez terminó la causa: **256**

EL MALLO Y SUS PARTES: **789**

EL MEDIODÍA: **715c**

EL OLIVO: **803**

El pan se le ha repartido a los pobres: **358**

El perro rabia: **311**

EMBUDO: **798**

EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):
582b

EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA):
582a

EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS: **582c**

EMPEZAR: **756a**

EMPOLLAR: **545**

En el huerto se podían plantar rosales: **370**

En la puerta había cuatro almendros: **371**

ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS: **719a**

ENCENDER EL CIGARRO: **659**

encía: **21**

ENCINA: **480**

enero: **230**

enjambre: **179**

ENJUNDIA DE LA GALLINA: **545a**

ENROBINARSE: **821a**

Entonces escampó: **303**

ENTRAÑAS: **579a**

ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO): **440**

ENVASAR: **788b**

EQUIPO DE LA NOVIA: **642**

ERA: **786b**

ERUCTAR (REGOLDAR): **612**

ESCALERA: **773**

ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA): **686**

ESCAÑO: **703**

ESCARAMUJO (PLANTA): **448**

ESCARCHA: **437**

ESCARDAR: **783d**

ESCARDILLO: **783e**

ESCARPIA (ALCAYATA): **700**

ESCOBA: **660**

ESCOFINA: **818g**

ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES: **805e**

escopeta: **160**

ESCOPLO: **818d**

Escribió trasanteayer: **307**

escuchar: **238**

ESLABÓN: **701**

espada: **187**

espalda: **23**

ESPANTAJO: **472**

ESPÁTULA: **811j**

espejo: **114**

ESPELUZNO (DE FRÍO): **617**

Esperan que vayamos: **334**

ESPETÓN: **819c**

ESPINA: **609**

ESPINAZO: **599**

ESPINILLA: **601b**

ESPLIEGO: **455**

ESPORTINES: **800**

ESPOSA DEL PADRE (MADRASTRA): **655**

ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO: **806h**

ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES: **663**

ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO: **571b**

Esta noche hemos bajado tarde: **381**

Estaba medio dormida: **406**

ESTABLO: **679**

ESTAQUINES: **773b**

ESTAR ENCINTA: **643**

Este verano no ha hecho calor: **380**

Este vino no me gusta por lo agrio: **397**

ESTEVA: **768**

ESTIÉRCOL: **783**

ESTORNUDAR: **613**

ESTRANGOL: **824a**

ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR): **797**

EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA): **553c**

EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA
(CAGARRUTA): **553a**

EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):
553d

EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA): **553**

EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE): **553b**

EXPÓSITO (BORDE): **649**

EXTREMOS DEL YUGO: **757**

faja: **213**

FERMENTACIÓN DE LA NATA: **811d**

FERMENTAR: **799**

fiera: **56**

flauta: **153**

flor: **171**

FLOR DEL OLMO: **479d**

FORMA DE LOS TECHOS: **677**

FORMA DE TRANSPORTE: **785d**

FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS,
ETC.): **669**

FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO: **563**

FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE: **562**

FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA
PRENSA (DIBUJOS): **806g**

FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA
ABUELA: **660a**

FORMÓN: **818e**

fragua: **59**

fraile: **2**

FRAMBUESA: **447**

FRENO DE CUBO: **778e**

FRENO DE LLANTA: **778d**

frente: **12**

FRESAR: **825a**

FRESNO: **476**

FRONTAL (NOMBRE Y FORMA): **760**

FRUTO DEL ESCARAMUJO: **449**

FRUTO DEL MAÍZ: **464**

FRUTO DEL MAJUELO: **451**

FUCILAZO: **429**

Fué por avena: **331**

fuego: **62**

FUELLE: **819b**

fuelle: **92**

Fueron al río: **333**

fuerza: **50**

Fuí soldado en África: **338**

Fuimos a la feria: **332**

FUSTA: **780**

GALLINA CIEGA: **744**

GALLINA CLUECA (LLUECA): **544**

gallinas: **81**

gallinero: **84**

GALLO: **520**

GAMÓN: **442a**

GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL
CERDO: **577a**

GANGOSO: **632**

GARGAJO: **612a**

GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE): **596**

GARLOPA: **816d**

gatazo: **263**

gatera: **110**

gatito: **262**

GATO: **818h**

gatucho: **264**

GAVETA: **815g**

GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?): **784d**

globo: **107**

GLOTÓN: **734**

GOLONDRINO: **633c**

GOZNE: **667**

GRANERO: **681**

GRANILLO: **795b**

grano: **77**

GRANO SUELTO: **795a**

GRANZONES: **788a**

GRIETA EN LA PARED: **672**

grillo: **53**

GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO): **784**

guapo: **8**

guardia: **183**

GUARDILLA: **675**

GUARNICIONERO: **724**

GUBIA: **818f**

GUINDILLA: **465**

GUISANTES: **458**

guitarra: **205**

¿Ha mejorado la señora María?: **409**

hábito: **4**

Hace tres años que no lo veo: **374**

HACER COSQUILLAS: **604**

HACER LA COLADA: **697b**

HACER MAL DE OJO: **653a**

hacerlo: **250**

Hacía cinco meses que había muerto: **372**

HACINA: **786c**

HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA): **428**

¿Has barrido ya?: **384**

HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?): **785**

He bailado toda esta tarde: **378**

HECES (LÍAS): **802**

HECES (MORCAS): **808**

HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.): **528**

HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.): **574**

HEÑIR: **826**

HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO): **656a**

HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS: **796c**

herrero: **57**

Hicieron una caja de madera: **257**

hiel: **182**

hierba: **166**

hierro: **58**

hijo: **130**

HIJO DE PILA (AHIJADO): **657c**

HIJO DEL HIJO (NIETO): **658a**

HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO): **656**

HIJO LEGÍTIMO: **656b**

HIJO MENOR: **658b**

HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS): **658**

HIPO: **615**

HOCICO: **579**

HOGAR: **682**

hoja: **168**

HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA): **486**

HOJAS DE LA MAZORCA: **464b**

HOLLÍN: **685**

hombre: **218**

HORCA DE AVENTAR: **787**

hormiguero: **71**

Hoy ha hecho viento todo el día: **379**

hoz: **69**

HUESO DEL MELOCOTÓN: **473**

HUMOR HERPÉTICO: **633b**

HURACÁN: **426a**

HUSO: **799d**

Iban por agua: **401**

Id aprisa: **321**

Ídem de José: **276**

iglesia: **121**

incitar: **163**

ÍNDICE: **607a**

INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE
NOMENCLATURA: **810**

INJERTAR: **471**

INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA: **577e**

INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES
(BIELDO): **786**

INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS): **771**

INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS
CORRIENTES: **749**

isla: **102**

JABALÍ: **520a**

JABARDO: **810c**

JAMONES: **580**

JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS
(MANIJERO): **721**

JEFE DE LABRADORES (MAYORAL): **722**

JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ):
723c

JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO): **723b**

JEFE DE PASTORES (RABADÁN): **723**

JEFE DE PESCADORES (PATRÓN): **723a**

JILGUERO: **504**

jornal: **73**

JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA): **627**

JOROBADO: **626**

joven: **137**

Juanito: **273**

JUDÍAS BLANCAS: **460**

JUDÍAS PINTAS: **461**

JUDÍAS TIERNAS: **462**

JUGAR A ESCONDERSE: **744a**

jugo: **172**

julio: **233**

junio: **232**

LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:
662

La criada friega los pucheros: **310**

La desuncen para no cansarla: **363**

LA MADRUGADA: **715a**

LA MAÑANA: **715b**

LA MENTIRA (TROLA, BOLA): **737**

LA NOCHE: **715d**

La pelota, ¿dónde está? : **308**

la tarde: **301**

LA VID Y EL VINO: **790**

labio: **19**

LAGAR: **679a**

LAGARTIJA: **496**

LAGARTO: **499**

lágrima: **14**

lamer: **162**

LANZA: **774**

LANZADERA: **714**

las botellas: **243**

las huertas: **247**

las yemas: **245**

lazo: **223**

Le llevaron a la cárcel: **351**

leche: **48**

lechuga: **202**

LEGAÑA: **618c**

LEGAÑOSO: **618d**

LEJÍA: **698**

leña: **155**

LEVADURA: **825**

LEZNA: **827**

liebre: **159**

liendre: **225**

LIGA PARA CAZAR PÁJAROS: **509**

LIGADURA DE LOS HACES: **785a**

LIMA: **822a**

LIRIO AMARILLO: **445**

LLAGUERO: **815h**

llama: **63**

LLANA: **815a**

LLANTÉN: **456**

LLAR: **688**

llave: **106**

LLEVAR A CUESTAS: **751**

LLEVAR A UNO A HOMBROS (A
COSQUERETAS): **749a**

llorar: **15**

llover: **97**

LLOVIZNA: **431**

Lo primero es la salud: **253**

¡Lo que llora este chico!: **398**

Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.):
411

Lo traje anteayer: **306**

LOBANILLO (LUPIA): **620**

lobo: **55**

LOMOS: **579b**

los domingos: **244**

los gatos: **246**

los reyes: **248**

LUCERO DE LA TARDE: **426g**

LUCERO DEL ALBA: **426f**

LUCIÉRNAGA: **495**

LUGAR EN QUE SE DEPOSITA: **805c**

macho: **164**

MACHO: **819d**

MADROÑERO: **478**

MADROÑO: **479**

MAJA DE SIEGA: **786a**

MAJUELO (PLANTA): **450**

MALAXEAR: **811i**

MANADA DE MIES: **784b**

MANANTIAL: **421**

MANCO: **624**

MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA): **593**

MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO: **577f**

MANGUILLA: **778a**

mano: **25**

MANO DERECHA: **621a**

MANO IZQUIERDA: **622**

MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?): **784c**

MANTECA: **579d**

MANTEQUERA: **811f**

MARGARITA: **444**

MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO): **655a**

MARIPOSA: **487**

MARIPOSA: **778f**

Mariquita: **274**

MARIQUITA: **493**

MARTILLO (DIBUJOS): **818j**

MATARIFE: **577**

mayo: **231**

MAZADA: **811g**

MAZAR: **811e**

Me pidieron que les ayudase: **354**

MECER: **705**

MECHÓN DE CABELLOS: **587**

media (de la mujer): **226**

MEDIDAS AGRARIAS: **782c**

MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO: **788c**

MEDIDAS PARA EL ACEITE: **808a**

MEDIDAS PARA EL VINO: **802a**

medio: **237**

MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE: **805b**

MEJILLAS (CARRILLOS): **592**

MELLIZO: **650**

MENDIGO: **720**

MENDRUGO: **694**

MENGAJO: **715**

MEÑIQUE (MARGARITE): **608**

MERCERO: **725a**

MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO: **577b**

MESAS: **702a**

miel: **180**

Mis cuñados y mis primos: **260**

MODO DE CERRAR LA PUERTA: **668**

MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO: **577d**

MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA): **554f**

MODO DE LLAMAR A LA OVEJA: **554e**

MODO DE LLAMAR A LA VACA: **554d**

MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA): **554i**

MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS): **554m**

MODO DE LLAMAR AL ASNO: **554h**

MODO DE LLAMAR AL CABALLO: **554g**

MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE): **554k**

MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):
554i

MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!): **554j**

MODO DE MOVER EL MOLINO: **806e**

MOLDES: **811k**

MOLDES DE LOS QUESOS: **813b**

molinero: **80**

molino: **79**

MONAGUILLO: **719b**

MONDADURA: **475**

monja: **152**

MONTAJE DE LA PUERTA: **663a**

MONTAÑA: **412**

MORILLOS: **687a**

moro: **7**

MORTAJA: **660c**

MOSTO: **797a**

MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS: **654a**

mucho: **76**

muerte: **9**

mujer: **219**

MULETA DEL COJO: **601**

MUÑECA (BOBANILLA): **605**

MURCIÉLAGO: **519**

MUSLO: **600c**

nalga: **30**

NATA: **811**

NÁUSEAS: **613a**

negro: **64**

NEVADA: **438a**

NIEBLA: **434**

nieta: **131**

nieve: **100**

NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS: **654**

NIÑO RECIÉN NACIDO: **650a**

NÍSCALO: **442**

NÍSPERO (FRUTO): **470**

NIVEL: **815e**

No escupas en el suelo: **316**

No lo vacíes en la calle: **313**

No me importa un pito: **400**

No quieren abrigarse: **365**

No saben freír un huevo: **259**

No se veía por causa del humo: **340**

No tengo ni pizca: **399**

No tienen hueso: **258**

NOGAL: **482**

NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA: **692**

NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:
805d

NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO: **578**

NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN: **803b**

NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN
SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO,
LANCHA, GUIJARRO): **424**

NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO,
GUARRO): **575**

NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA): **806**

NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES
SUPERIORES: **674**

NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES
SUCESIVAS: **806j**

NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:
559

NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:
561

NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS: **578a**

NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA: **728l**

NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:
660b

NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS
MÁS COMUNES: **695a**

Nos verá cuando vengamos: **335**

NOVENTA: **728j**

noviazgo: **139**

novio: **138**

nudo: **40**

nuera: **132**

nueve: **288**

NUEZ (BOCADO DE ADAM): **595**

NUTRIA: **518**

OCHENTA: **728i**

ocho: **287**

oído: **17**

Oiga, señor Juan: **408**

Ojalá lloviese: **390**

ojo: **13**

OJO DEL GALLO: **603**

OLMO COMÚN: **479c**

OMBLIGO: **600**

once: **289**

OPERACIÓN DE MOLER: **805f**

ORDEÑAR: **566**

oreja: **16**

OREJERA: **769**

ORINA: **618a**

ORINAR: **618**

ORUJO PENSADO (BRISA): **801**

ORUJO PENSADO (PIÑUELO, CHISPA): **807**

ORZUELO: **619**

Os han engañado: **342**

¿Os queréis callar?: **343**

Os vais a caer: **341**

OSA MAYOR: **426e**

oso: **45**

OTRAS CLASES DE CARROS: **782**

OTRAS PRENDAS DE LA CAMA: **706c**

OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA
(CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA,
ETC.): **422a**

OTROS OFICIOS: **727**

OTROS PAÑOS: **826c**

PÁBILO: **690**

PADRASTRO DEL DEDO: **633**

PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES):
657b

PADRES DE LOS CÓNYUGES (CONSUEGROS):
657a

PADRINO: **648**

paja: **78**

PAJAR: **681a**

pájaro: **87**

PALANCA: **799f**

PALANGANA: **699**

PALANGANERO: **699a**

PALAS: **826d**

PALMA DE LA MANO: **606a**

PALMATORIA: **689a**

PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA): **804**

PALO DE LA TOÑA: **738a**

PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE: **806d**

paloma: **51**

PALUSTRE: **815**

PÁMPANOS: **793**

PANADIZO: **633e**

PANAL: **810a**

PAÑO PARA LIMPIARSE: **693b**

PAÑUELO DE NARIZ: **710**

PAPADA: **582**

PAPANATAS: **736**

PAPERA: **621**

pared: **116**

PARIR: **644**

PÁRPADOS: **585**

PARRILLA: **696**

PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO: **579c**

PARTO: **645**

PARVA: **786d**

PARVA TRILLADA Y RECOGIDA: **786f**

pasa: **173**

paso: **197**

PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN: **712b**

PATIESTEVADO: **630**

PATIO: **677a**

PATIZAMBO: **629**

PATOJO: **628**

PAVESA: **684**

pecho: **22**

pedazo: **149**

Pedrito: **272**

peinar: **221**

peine: **220**

PELAR LA PAVA: **638a**

PELAR UNA PATATA: **474**

PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA): **739**

peor: **88**

PEPITA DE LA GALLINA: **545b**

PEPITA DE LA SANDÍA: **459**

percha: **113**

PERCHAS: **703c**

perdiz: **156**

pereza: **151**

PERLESÍA: **636a**

PERRAZO: **534b**

PERRITO: **534a**

PERRUCHO: **534c**

pesa: **105**

PESCUEZO: **586a**

PESCUÑO: **768a**

PESOS (FORMAS Y USOS): **728k**

PESTAÑAS: **586**

PESTOREJO: **588a**

PETICIÓN DE MANO: **639**

PEZÓN: **565**

PEZONERA: **778b**

PEZUÑA DE LA VACA: **567**

pie: **32**

pedra: **126**

PIEDRA GIRATORIA: **806b**

PIEDRA SOLERA: **822c**

pienso: **42**

pierna: **31**

PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO: **798a**

PILÓN DONDE CAE LA HARINA: **823**

pimiento: **186**

PINAS: **777b**

piojo: **224**

PIPIRIGALLO: **741**

PIQUERA: **810b**

PITORREAL: **505**

PLANA: **820c**

PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO: **806a**

plato: **142**

PLATO SUPERIOR: **799c**

PLOMADA: **815d**

pluma: **82**

poco: **242**

POLEA: **828**

POLILLA: **489**

PONERSE EN CUCLILLAS: **754**

Póngase usted el sombrero: **347**

poyo: **125**

predicar: **127**

PREGONERO: **719d**

(PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE): **415**

PRENDAS DE CABEZA: **709a**

PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER: **707**

PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE: **708**

PRENSA DEL LAGAR: **799a**

PRENSADO: **806f**

PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA: **720a**

presidio: **185**

PRIMER ACEITE: **806i**

PRIMERA LABOR CON EL ARADO: **782e**

PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA: **782d**

PRIMERA LECHE (CALOSTRO): **651**

PÚA DE LA PEONZA: **739a**

pueblo: **122**

puente: **90**

PUENTES: **773d**

puertecita: **271**

pulga: **118**

PULGAR: **607**

PULMÓN (ASADURA, BOFE): **597**

PULPEJO: **609a**

pulso: **27**

PUÑADO: **609b**

puño: **26**

PUS (MATERIA, PODRE): **573**

QUERIDA O MAJA: **642c**

QUESO: **813a**

quieto: **37**

quince: **293**

rabia: **161**

RACIMO: **795**

RADIOS: **777a**

RAEDERA: **815c**

rama: **86**

RAMBLA: **416**

rana: **54**

RANURAS PARA LAS COYUNDAS: **758a**

RASERA: **824c**

rasgar: **212**

RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA): **513**

RASPAJO (ESCOBAJO): **796**

rayo: **98**

real: **236**

REBUSCAR: **796b**

RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO):
723d

RECHAZAR EL PRETENDIENTE: **638**

reclamo: **165**

RECOLECCIÓN A GOLPE: **803c**

RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO): **805**

RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA: **803a**

REGALIZ: **453a**

REGALO DE MATANZA (PRESENTE): **582d**

REGALO DEL TENDERO: **727a**

REGLONES: **816a**

reina: **1**

REJA: **764e**

REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.: **422**

REQUESÓN: **813c**

resbalar: **104**

RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE
HOZ: **784a**

RESPIRAR: **615b**

RETOÑO (BROTE): **484**

rezar: **6**

RIENDAS: **571**

riendas de correa: **191**

RIÑONES: **600b**

ROBÍN: **821**

ROCÍO: **436**

RODADA: **776**

RODILLA: **600d**

RODRIGÓN (EMPENTA): **485**

ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:
426c

ROMPER LAS RELACIONES: **638b**

RONCAR: **616**

rosa: **167**

rosario: **5**

RUBORIZARSE: **615a**

RUEDA: **775**

ruido: **61**

RUISEÑOR: **506**

SÁBANAS: **706a**

sable: **184**

sacristán: **128**

SALAMANDRA: **497**

SALPULLIDO: **633a**

SALTAMONTES: **494**

SALVADO: **824**

SANGUIJUELA: **500**

SANTATERESA: **488**

SARAMPIÓN: **635**

SARMIENTO: **792a**

SAUCE LLORÓN: **477**

Se castigó a los ladrones: **366**

Se cortaron treinta pinos: **367**

Se ha puesto nublado: **328**

Se me cayó del bolsillo: **348**

Se necesitan obreros: **368**

Se puede vivir queriendo trabajar: **327**

¿Se te calmó el dolor?: **349**

Se va a pudrir la fruta: **309**

Se venden patatas: **369**

sed: **146**

segador: **68**

SEGAR: **783f**

SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA: **782f**

sello: **229**

SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO: **783a**

SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN): **526**

SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO): **525**

SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO): **524**

SEMENTAL DE VACA: **527**

SENO: **599a**

septiembre: **234**

SERRÍN: **818**

SERRUCHO: **816b**

SESENTA: **728g**

SESTEAR EL GANADO: **548**

SETENTA: **728h**

Si estudiase aprendería: **387**

Si pudiera la mataría: **388**

Si tuviera dinero lo compraría: **386**

Siembra para que coma su familia: **394**

SIENES (PULSOS): **583**

Siéntense ustedes: **364**

sierra: **95**

siete: **286**

siglo: **235**

SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE: **426d**

silbar: **240**

silla: **193**

Sirvió sólo dos semanas: **407**

SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO: **788d**

SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA: **788e**

SOBACO: **597e**

¿Sois parientes del alcalde?: **336**

sombrero: **268**

sombrerocho: **269**

SONARSE: **617a**

SORDO: **625**

SOTERRAR: **756**

sudadera: **194**

sudor: **72**

suegro: **133**

sueño: **150**

SUERO: **814**

SURCO: **765**

Sus corderos están en nuestro prado: **261**

TABLEAR: **783b**

TABLEROS: **826a**

TAJADERA: **820a**

TALÓN: **603b**

TAMO: **787a**

TARTAMUDEAR (TARTAJEAR): **631**

TARTAMUDO (TARTAJOSO): **631a**

tejedor: **241**

TEJÓN: **515**

TELERA: **769a**

TENAZAS: **686a**

TENAZAS (DIBUJOS): **818k**

TENDIDOS: **826b**

TENDÓN DE AQUILES: **603c**

Tenemos cada uno diez duros: **281**

TENER UN ANTOJO: **643a**

TENERSE LA TELA: **752a**

TENTEMOZO: **779**

TERCERA LABOR: **782g**

TERNILLA: **579f**

TERRAJA: **815f**

TERRENO ABANDONADO: **782a**

TERRENO EN AÑO DE DESCANSO: **782b**

tierra: **203**

TIMÓN: **764**

TIRABRASAS: **826f**

TIRITAR (REHILAR): **439**

TOBILLO: **603a**

Todo se alcanza teniendo paciencia: **326**

TOLVA: **822e**

tomarlo: **249**

TOÑA (TRANCO): **738**

TORNO: **819e**

toro: **46**

TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO): **557**

TORO DE TRES AÑOS: **558**

TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO): **556**

TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO): **555**

torre: **123**

TORRETERA (BARRANQUERA): **417**

Tráete los candiles para echarles aceite: **357**

Traje demasiada cebada: **319**

Trajeron la harina al horno: **320**

TRALLA: **781**

TRASEGAR: **801a**

TRASIEGO: **807b**

TRATAMIENTO DEL CURA: **719**

TRATAMIENTO DEL MUERTO: **661**

trébedes: **154**

TRÉBEDES: **687**

trébol: **200**

trece: **291**

TREINTA Y OCHO: **728d**

TREINTA Y UNO: **728c**

trenza: **222**

TRENZA: **588**

TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?): **785b**

trigo: **70**

TRILLO: **786e**

TRONCO DE LA VID (CEPA): **792**

Tú y yo somos amigos: **337**

tuerto: **214**

TUÉTANO (MEOLLO): **581**

TURBINA: **822b**

TURNIO: **618b**

UBRE DE LA VACA: **564**

UMBRAL: **664**

Un asunto a resolver: **402**

un queso: **284**

uña: **29**

Una mazorca grandísima: **278**

Una moza guapísima: **277**

una zorra: **285**

uncir: **44**

uno: **283**

URRACA: **501**

UVA VERDE: **794b**

vaca: **47**

VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.): **693a**

VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.): **697**

VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.): **691**

VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.): **441**

Vamos ahora mismo: **304**

VARALES: **773c**

VARAS: **774a**

Variantes de Francisco: **275**

VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR: **796d**

VASIJA EN QUE SE DESNATA: **811c**

VASIJA EN QUE SE ORDEÑA: **810i**

VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.): **693**

VASIJA PARA LAVAR LA ROPA: **697a**

VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.: **695**

VASIJAS EN QUE SE ENVASA: **798b**

VASIJAS EN QUE SE RECOGE: **805a**

VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE: **807a**

Ve y dile que suba: **322**

veinte: **296**

veintidós: **298**

veintiuno: **297**

VEJIGA: **579g**

VENDIMIA: **796a**

Venga lo que viniere: **391**

verdad: **239**

Verde como el laurel: **255**

VETERINARIO (MARISCAL): **572**

VÍA LÁCTEA: **427**

viejo: **135**

VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO): **426**

VIENTO FUERTE E INTERMITENTE

(VENTISCA): **425a**

VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO,

ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO): **425**

VIGA: **673**

VIÑA JOVEN: **791a**

VIRUTA: **817**

Visitaron la ciudad: **404**

viuda: **140**

VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA): **550**

VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA): **551**

VIVIR MARITALMENTE: **642b**

vizcaíno: **209**

VOLADORA: **822d**

Volved pronto: **324**

Volveré luego: **305**

VOMITAR: **614**

Voy a casa del maestro: **405**

VOZ CHILLONA: **597a**

VOZ DE FALSETE: **597d**

VOZ DE LA GALLINA (CACAREO): **554b**

VOZ DE LA OVEJA (BALIDO): **553f**

VOZ DE LA PALOMA (ZUREO): **554c**

VOZ DE LA VACA (MUGIDO): **553e**

VOZ DEL ASNO (REBUZNO): **553h**

VOZ DEL CABALLO (RELINCHO): **553g**

VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO): **554a**

VOZ DEL GATO (MAULLIDO): **554**

VOZ RONCA: **597b**

VOZ SORDA: **597c**

yegua: **39**

yerno: **134**

YESCA: **702**

yeso: **204**

Yo quisiera ser rico: **389**

yugo: **43**

YUNQUE: **819**

ZAMBOMBA: **747**

ZÁNGANO: **810e**

zapatero: **65**

ZARCILLO (TIJERETA): **794**

ZORZAL: **503**

zueco: **227**

ZURDO: **623**

1.4.3. EL QÜESTIONARI DE L'ALPI I EL DRAE

L'ALPI conté mots i expressions que no són pròpies de la llengua castellana general, sinó que pertanyen a regionalismes com el murcià o a catalanismes, entre altres. Hem elaborat una llista amb aquells mots no registrats pel DRAE. No hi incloem els que sí que registra com a regionalismes.

variant no recollida al DRAE	ALPI
cho ²⁰²	554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)
abricanto	511 ABRICANTO
adam ²⁰³	595 NUEZ (BOCADO DE ADAM)
ambosta	610 ALMORZADA (AMBOSTA)
atrancadores ²⁰⁴	687b ATRANCADORES
bobanilla	605 MUÑECA (BOBANILLA)
coccior	698a COCCIOR
cosqueretas	749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)
emborregado ²⁰⁵	426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)
esportines ²⁰⁶	800 ESPORTINES

²⁰² DRAE:

CHO: “1. interj. so⁴.”

SO⁴ “1. Voz que se emplea para hacer que se paren o detengan las caballerías.”

²⁰³ DRAE:

ADÁN: “1. n. p. V. bocado, higuera, manzana de Adán.”

²⁰⁴ DRAE: “1. tr. Asegurar la puerta por dentro con una tranca”

²⁰⁵ DRAE:

ABORREGADO: “2. adj. Que tiene forma como de vellones de lana; dicese de nubes, rocas, etc.”

variant no recollida al DRAE	ALPI
estaquines	773b ESTAQUINES
gorre	554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)
malaxear	811i MALAXEAR
margarite	608 MEÑIQUE (MARGARITE)
nogaleda	483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA , NOGUERAL)
perrucho ²⁰⁷	534c PERRUCHO
caballucho ²⁰⁸	541c CABALLUCHO :
gatucho (Quadern I) ²⁰⁹	264 gatucho (Quadern I)
sombrerucho (Quadern I)	269 sombrerucho (Quadern I)
pitorreal	505 PITORREAL
turón ²¹⁰	415 (PREGÚNTASE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN , MOGOTE.)
uncidera ²¹¹	762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA)
zuricas ²¹²	554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)

²⁰⁶ El DRAE tampoc no registra *espartín*.

²⁰⁷ El DRAE tampoc no registra el sufix *perrucho*, però sí altres mots amb el sufix -ucho.

²⁰⁸ DRAE: caballuelo, caballico, caballete...

²⁰⁹ El DRAE sí que registra CASUCHA.

²¹⁰ DRAE:

TURÓN: “ 1. m. Mamífero carnívor de unos 35 centímetros de largo desde lo alto de la cabeza hasta el arranque de la cola, que mide poco más de un decímetro; con cuerpo flexible y prolongado, cabeza pequeña, hocico agudo, orejas chicas y casi redondas, patas cortas, pelaje blanco alrededor de la boca y orejas, negro en las patas y cola y pardo oscuro en el resto del cuerpo. Despide olor fétido y habita en sitios montuosos donde abunda la caza, de la cual se alimenta. “

²¹¹ DRAE:

UNCIDORA: “1. adj. Que unce o sirve para uncir. Ú. t. c. s. “

²¹² DRAE:

variant no recollida al DRAE	ALPI
pipirigallo ²¹³	741 PIPIRIGALLO:
llaguero	815h LLAGUERO:
tenerse la tela	752a TENERSE LA TELA:
estrangol ²¹⁴	824a ESTRANGOL

ZURITA: “ De zuro². / 1. f. Ál. tórtola. “

ZURO²: “De la onomat. zur. / 1. adj. Dícese de las palomas y palomos silvestres. / 2. [adj.]V. paloma zura.”

²¹³ DRAE

PIPIRIGALLO: “m. Planta herbácea vivaz, de la familia de las papilionáceas, con tallos torcidos, de unos cuatro decímetros de altura; hojas compuestas de un número impar de hojuelas enteras y elípticas; flores encarnadas, olorosas, en espigas axilares y cuyo conjunto semeja la cresta y carúnculas del gallo, y fruto seco, cubierto de puntitas y con una sola semilla. Es común en España, se considera como una de las plantas mejores para prados, y una de sus variedades se cultiva en los jardines por la belleza de la flor.”

²¹⁴ DRAE:

ESTRANGOL “m. Veter. Compresión que impide en la lengua de una caballería la libre circulación de los fluidos, causada por el bocado o el ramal que se le mete en la boca”. No recull el significat de l’ALPI, o siga, el relacionat amb la mòlta del blat.

APÈNDIX I

DOCUMENTS

DEL FONS "MANUEL SANCHIS GUARNER" RELACIONATS AMB L'ALPI

ÍNDIX*

Fons “Manuel Sanchis Guarner” (Barcelona)

0. Fons documental del Centre d'Estudis i Documentació d'Acció Cultural del País Valencià (Memòria, 1996)
1. Anotacions fetes pel mateix MSG a mà sobre un exemplar del seu “Notícia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés”
2. Informació sobre Anna (població, dades de l'enquesta...) i Énguera (*sujetos* de l'enquesta del 9 de set. de 1935)
3. Informació sobre Fanzara i Castillo de Villamalefa
4. Informació sobre nombre d'habitants dels pobles de l'ALPI (CS / V / A)
5. Tres làmines
6. Palabras seleccionadas para el II tomo del ALPI (full solt)
7. Carta de RC a SG (26 de maig). Símbols fonètics corregits. “Vocales”
8. Correccions concretes de RCast a MSG per al prospecte propagandístic de l'ALPI (1962)
9. Carta de Balbín (potser) a MSG, 1962
10. Carnet de MSG permís entrada a Andorra, i carta Govern Civil donant permís a MSG i Moll.
11. Carta de Balbín (?) a Cintra (Portugal) (3-oct.-1963)
12. Carta de SG a TNT (27 set 1961)
13. Informe de MSG sobre estat ALPI gener 1960
14. Normes CSIC proves d'impremta
15. Carta de R. Castellano a SG (1957). Cuestionarios que tengo en mi poder
- 15bis. Tengo en mi poder los siguientes materiales del Atlas (Otero, 24 maig 1957)
16. Informe sobre la publicación del ALPI
17. Contracte per a fer 100 mapes ALPI (Palma, gener de 1958)
18. Nòmina SG (1952)
19. Palatales (reducir a...), Observaciones
20. Plantilles de mots (Calzar, Murciélagos)
21. Depòsit dels qüestionaris de l'ALPI (1961)
- 21bis. Tengo en mi poder los siguientes cuestionarios (R. Castellano, 24 maig 1957)
22. Cuentas del ALPI en Valencia (1960-1962)
23. Observaciones a la *Introducción* del ALPI, hechas por D. Luis F. Lindley Cintra.
24. Observaciones a la *Introducción* del ALPI (que atribuïm a TNT)
25. Proyecto para la cartografía del ALPI (maig 1957)
26. Bloc Notes ALPI (cronològicament)
27. Llibreteta ALPI II (2n Volum)
28. Prospecte de presentació, propaganda ALPI (1962)

* Hem digitalitzat un total de 28 documents, algun dels quals conté més d'un full. En la numeració que apareix en aquest apèndix figura el número del document en qüestió entre parèntesis (des del 00 al 28 correlativament). Podeu trobar un estudi breu sobre cada document en l'apartat 1.1.2. (pàgs. 23-78).

Cada nom d'arxiu que figura en l'encapçalament acaba amb l'expressió “.jpg”, que indica que es tracta d'un document digitalitzat amb aquest format.

CENTRE D'ESTUDIS HISTÒRICS INTERNACIONALS

Carrer Brusi, 61, Barcelona.

Ací estaven els materials del FMSG, que incloïen part de l'ALPI, abans de passar al Pavelló de la República.

FONS DOCUMENTAL DEL CENTRE D'ESTUDIS I DOCUMENTACIO D'ACCIO
CULTURAL DEL PAIS VALENCIA

El fons del Centre d'Estudis i Documentació (CED) pertany a Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i ha estat cedit en dipòsit a l'Institut d'Estudis Catalans. Com a resultat d'un conveni amb la Universitat de Barcelona, l'IEC en va cedir la custòdia al Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI) de la Universitat de Barcelona, on existeix un fons similar al del CED. Una primera part del fons va arribar al CEHI el setembre de 1991 en diverses camionades, i constava d'unes 200 caixes de diferent tamany. La segona part del fons constava d'unes 100 caixes, les quals no van ser dipositades íntegrament al CEHI per manca d'espai, sinó que van ser emmagatzemades en un altre dipòsit de la Universitat de Barcelona, i a hores d'ara, se n'ha perdut el rastre.

El treball d'ordenació i catalogació fou iniciat en formalitzar-se el conveni, l'octubre del 1991 i s'ha finalitzat el juny d'enguany. Els treballs han estat a càrrec de n'Anna Alonso i Guilera sota la direcció del Dr. Emili Giralt i Raventós.

El fons està format bàsicament per publicacions seriades, encara que també conté un bon nombre de monografies, opuscles, fulls volants, reculls de premsa i documents interns de partits polítics, sindicats i d'altres organitzacions. El gruix del material documental és editat i fa referència al País Valencià, encara que hi ha també força documents editats a Catalunya i a la resta de l'estat espanyol, i alguns, a l'estranger. Pel que fa al període que abraça el fons, la major part de la documentació va ser produïda des de la meitat de la dècada dels seixanta fins a la meitat dels anys vuitanta d'aquest segle, encara que hi ha també alguns documents d'èpoques anteriors i també alguns de la present dècada.

El suport informàtic per a la catalogació i consulta d'aquest fons és el programa de base de dades FileMaker, aplicat en sistema Macintosh. Per l'emmagatzament de la informació comptem

amb una unitat de disc dur removable de 40 MG. FileMaker permet emmagatzemar, organitzar i sintetitzar els diferents tipus d'informació i extreure aquesta de diverses formes: pantalles d'entrada de dades, informes amb columnes, informes en format lliure, llistats d'una selecció de camps. Permet, també, canviar l'aparença dels arxius i experimentar amb diferents models per organitzar la informació, i diferents formes de recerca.

Per tal d'informatitzar tota la informació i fer-la accessible segons les necessitats de les persones que consultin el fons hem agrupat la gran varietat de documents en tres grans blocs elaborant tres formats d'entrada diferents.

El primer, les **publicacions periòdiques**, que constitueixen la major part del fons del CED. La fitxa catalogràfica consta de tretze camps d'entrada, alguns d'ells codificats de manera que es pot accedir a la informació a partir de diferents criteris a més del títol, com ara l'entitat editora, el lloc d'edició o els anys d'aparició dels números.

El gruix de la part de publicacions periòdiques la formen butlletins o òrgans de difusió de partits polítics i sindicats editats al País Valencià la majoria, encara que també hi ha un bon nombre que són editades a Catalunya i arreu de l'estat espanyol. El fons consta també d'una col·lecció de setmanaris de temàtica política i econòmica d'àmplia difusió durant els anys setanta, editats a Barcelona, Madrid i a l'estranger. Una altra part d'aquest bloc conté revistes i altres publicacions seriades del País Valencià: unes editades per institucions -bona part són butlletins d'informació municipal editats pels ajuntaments del País Valencià- i d'altres per organitzacions i associacions no vinculades a l'administració ni a partits polítics o sindicats, o bé revistes de premsa lliure. Finalment hi ha també altres revistes editades a Catalunya i a les Balears. En total aquesta part consta de 3.127 entrades, que corresponen al mateix nombre de títols diferents.

El segon bloc inclou **llibres i opuscles**. La fitxa catalogràfica que s'ha emprat en aquest cas és una adaptació al FileMaker de les fitxes bibliogràfiques de les bases de dades documentals que

es fan servir habitualment per al material bibliogràfic a les biblioteques de les universitats. Aquestes inclouen un camp de descriptors i un altre d'identificadors que fan possible la recerca d'informació a partir d'un thesaurus. Aquest thesaurus és el mateix que s'utilitza per a altres documents i l'hem unificat per a tots els documents que formen els altres fons que hi ha al CEHI. Aquesta part compren 1.280 registres entre llibres i opuscles.

Finalment l'últim bloc el formen els documents, i consta de fulls volants, documents interns de partits, sindicats i d'altres organitzacions, propaganda, convocatòries i material divulgatiu d'aquestes organitzacions i d'altres associacions, material de campanyes concretes, una col·lecció de retalls de premsa sobre temes socials, polítics i culturals del País Valencià, cartes i altres documents. No hi ha un registre per a cada document sino que en aquest cas cada registre correspon a una carpeta o una capsa de documents que s'ordenen principalment segons l'entitat editora, però també, d'altres vegades, segons criteris temàtics. La fitxa compta amb un camp de contingut, on es troba un llistat amb una breu ressenya de cada un dels documents que inclou la carpeta, amb els seus corresponents descriptors temàtics, de manera que és possible accedir a qualsevol document particular a partir d'un terme del thesaurus a més de poder-lo trobar a partir de l'organització que ho edita, l'organització a la qual fa referència cada document, l'any i el lloc d'edició.

La major part d'aquest bloc la formen documents generats per partits i d'altres organitzacions polítiques, des de la clandestinitat en el primer període que abraça el fons i ja legalitzats més endavant.

Dins la part de documents hi ha una secció que mereix especial esment tant pel seu volum com pel seu caràcter de document singular. Aproximadament setanta de les caixes d'aquest bloc comprenen documents provinents del fons personal del Dr. Manuel Sanchis Guarner. Aquesta secció recull documents molt variats en relació al treball d'aquest autor: materials de treball per a l'elaboració dels seus estudis sobre temes de lingüística, geografia, etnografia, cultura popular, l'Església, i un llarg etcètera. Hi ha també caixes amb fitxes amb toponímics, noms

d'ocells, peixos i plantes, dites populars, cançons i d'altres reculls de vocabulari. Es troben també els quaderns impresos que servien d'eina per a la recollida d'informació per a l'elaboració de l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*. Inclou altres documents de caràcter polític en relació al projecte d'estatut d'autonomia del 1931, la Comissió de bilingüisme dels anys 1980-81 i de l'ICE de la Universitat de València. També hi ha unes caixes amb correspondència privada, felicitacions de Nadal i anònims.

En total els documents es classifiquen en 850 registres de la base de dades, que corresponen al mateix nombre de carpetes o caixes, 75 de les quals corresponen al fons personal del professor Sanchis Guarner.

A més d'aquests tres blocs hi ha una col·lecció de 789 adhesius de contingut polític que han estat classificats amb el mateix sistema i de manera conjunta amb una col·lecció similar més àmplia ja existent al CEHI. De la mateixa manera hem procedit amb una petita col·lecció de 75 cartells.

A continuació adjuntem els llistats dels diferents materials documentals que formen el fons: Publicacions periòdiques, opuscles i llibres, documents, cartells i adhesius. Els llistats dels adhesius, cartells i opuscles i llibres consten de l'autor, el títol i l'any d'edició. El llistat de les publicacions periòdiques consta del títol de la publicació, l'editor i el lloc d'edició. Finalment, el llistat dels documents inclou l'autor, que en aquest cas està codificat, el títol, l'any d'edició i el topogràfic. Adjuntem també, per la seva importància, un llistat del contingut de les diferents capses que formen el fons M. Sanchis Guarner.

Consultar

Joseph Guboy, "L'origen dels parlars d'Énguera, de la Canal de Navarrés", ER, 1962, XII, 313 - 338

M. SANCHIS GUARNER

Noticia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés (Prov. de Valencia)

REVISTA VALENCIANA DE FILOLOGIA

ANEXO DEL TOMO VII

1963 - 1966

[J. Martí Gadea] "Jerga de la Canal de Navarra". Ensisam de totos

trebas. Valencia 1841, pp. 635-643

B. Martínez, "Breve estudio del dialecto enjenerino", ACCV, 1947,
VIII, 83-87 *para Enjenerino*

Joseph Gubroy, "L'origen dels parlars d'Énguera i la Canal de Navarra", ER, 1963, XII, 317-338

NOTICIA DEL DIALECTO DE ÉNGUERA Y LA CANAL
DE NAVARRÉS (PROV. DE VALENCIA)

ción y rapidez: fue a Enguera y comió a los de la villa a que se le rindiesen, amenazándoles, si no lo hacían, con matar a diecisiete enguerinos que había capturado; como no fue escuchado, Jaime I hizo inmolat a aquellos infelices a la vista de la población. Pero a otros varios incidentes violentos, se consiguió evitar la guerra entre suogro y yerno, y en 1244, por el tratado de Almirra, fueron adjudicadas definitivamente Játiva y Enguera al Reino de Valencia.

Jaime I, al recuperar Enguera, hizo donación de ella a los caballeros castellanos de la Orden de Santiago que la habían ocupado anteriormente, tal vez en cumplimiento de un acuerdo secreto concertado en Almirra. Se estableció entonces (1244), un grupo de castellanos en Enguera, lo cual, según comentaba ya Gaspar ESCOLANO (*Historia del Reino de Valencia*, V. 1610, década I, lib. IX, cap. 5, § 12) explica por qué se habla castellano en dicha villa desde la Reconquista. Había seguido, en cambio, siendo sarraçena hasta el siglo XVII la población de las alquerías de Enguera y la de los pueblos de la Canal de Navarrés (Anna, Chella, Bolbuit, Navarrés, Quesa y Bitorb); si bien en Anna había una minoría de cristianos viejos (ESCOLANO, *ibidem*), cuyo origen se debió seguramente a que el castillo de Anna fue donado en 1245, igual que Enguera, a los caballeros de Santiago (SANCHEZ SIVAU, *Nomenclátor histórico-geográfico de la Diócesis de Valencia*, V. 1926, pág. 76). A consecuencia de la expulsión de los moriscos en 1609, quedó desahitada la Canal de Navarrés, y su repoblación posterior fue hecha a base de las 450 familias de cristianos viejos de Bigüera, los cuales extendieron su dialecto por toda la Canal, antes sarraçena; los castellanos enguerinos, integrados en el Reino de Valencia desde su fundación, se valencianizaron intensamente en muchos aspectos pero no en el idiomático, y como habían quedado separados de Castilla política y culturalmente, su dialecto comarcal evolucionó de manera particular.

El habla de Enguera, Anna y Navarrés, fue calificada de aragonesa por Menéndez Pidal (*Gram. hist. esp.* § 85 bis, 6, nota), que fue quien primero dio noticias de este dialecto tan curioso. Actualmente donde mejor resiste el dialecto es en la villa de Anna, y al anero, el habla de esta localidad, me referiré especialmente; el habla local de Enguera, sin embargo, presenta algún rasgo peculiar más arcaico y muy importante, pero ha perdido mucho la vitalidad y ahora el enguerino sólo lo hablan los viejos y aun de manera tre-

gular. Aunque, según he advertido, querría dedicarle un estudio amplio que espero publicar pronto, puedo anticipar que las leyes fonéticas básicas de este dialecto son de tipo castellano, pues la expansión directa del aragonés por el Reino de Valencia no ultrapasa el río Júcar y se detuvo ante el imponente e inhóspito macizo del Caroig. Varias de las leyes fonéticas del dialecto anero-enguerino se han mantenido en un estado arcaizante, mientras que otras presentan una evolución peculiar, pero, según he dicho, sobre la base del castellano y no sobre la del aragonés, en contra de lo que se ha venido afirmando. El léxico anero, en cambio, está tan saturado de valencianismos (entre un 25 % y un 33 %) que ha provocado la adopción de fonemas catalanes ajenos totalmente al sistema fonológico castellano. La morfología y la sintaxis presentan, asimismo, bastantes arcaísmos castellanos de un lado, y por otro, numerosos préstamos y calcos del catalán.

No debe ser clasificado como aragonés el enguerino-anero, ya que en los casos en que difiere el aragonés y el castellano, las voces genuinas de aquel dialecto suelen coincidir con las leyes fonéticas del castellano, en cambio, los numerosos valencianismos usuales en el habla de Anna, se ajustan, naturalmente, a las leyes de fonética histórica catalana. No encontramos ningún rastro de la típica diptongación aragonesa de *e* y *i* breves ante *yod* en las palabras patrimoniales de Enguera y Anna (como *pecho*, *medio*, *sets*, *doveo*, *hoja*, *foy*, *ocho*, *sucre*), aunque los préstamos del catalán admitidos en Anna presentan la reducción de un antiguo diptongo propio de esa lengua (como *espill*, *piñá*, *firo*, *katra* < *cathedra*, *costa*). Más significativa aún es la pérdida de la *f* inicial en voces sueltas que forzosamente hay que considerar genuinas, ya que presentan otros rasgos dialectales característicos como *er* 'hacer', *yemo* < *tena* cat., *fems*, arag., mod. *tierra*, *azo* *lano*, *nyre* *huir*, *nyre* *hucir*, *estere* < *justa* + *arlu* cat. *fueter*): en cambio, sí que presentan *f* inicial conservada los préstamos del catalán (como *fabrina*, *finestra*, *fang*, *tasot* < *phasolin*). También parece ser la caída de *g* inicial, la ley genuina del dialecto anero (*ermano*, *anero*, *yerno*), aunque los numerosos préstamos del catalán la conservan con pronunciación africana sorda (*feniva* cat. *gènica*, *finesta* cat. *ginesa*, *finestre* cat. *pinestre*, *finar* cat. *finar*). Asimismo no presentan palatalización de *l* inicial voces aneras con otros rasgos dialectales (como *luzir*, *levani*, *lansadora*, *luzeta*), y pa-

hoïa

origi

Con su letra de mano, que está en la biblioteca de la Casa de Navarra; el libro, de un
 n'apoyava a bolter amb cartons de vidre de plomada en la cuberta del riu. Comptat, 1911.
 feuer del d'Almirra, però que per el canvi anterior a l'arabellat pel sent d'Almirra, de un
 feuer del canvi real de l'arabellat; el document del regne arag. per arag. Arag. publicat amb
 el canvi de l'arabellat català de l'arabellat (1284), Vallada (1913) Aragonés (1913) i la forma de
 el Fígura (1913), cf. J. M. Font i Riera, "de un canvi de repoblació de Navarra", *Revista*
 de Filologia catalana i la sociolingüística del llenguatge, Barcelona 1952.

Muestra de
 cómo se ha
 hecho castellano de
 repoblación de Enguera

A N N A

villa del partido judicial de Enguera en la provincia de Valencia. Se encuentra en la comarca natural denominada la Canal de Navarrés, en terreno desigual, con muchas fuentes, buenas huertas, cultivos variados, y una pintoresca albufera y algunos pinares en los montes. Celebra un mercado semanal los lunes al que concurren los otros pueblos de la Canal, pero los anneros van también al mercado diario de Játiva y al dominical de Enguera. Hay en Anna ^{alguna} ~~algun~~ industria, de hilaturas y energía eléctrica principalmente. La mayoría de los labradores anneros van a la Ribera del Júcar a la plantación y a la siega del arroz. Anna conserva con bastante vitalidad un dialecto comarcal, muy característico, que se habla en gran parte de la Canal de Navarrés y en Enguera, aunque en estas otras localidades con menos intensidad y sin tantos rasgos característicos. Los anneros están muy relacionados con Játiva, Canals y los pueblos de la Costera de Ranes, y por ello, muchos de ellos hablan bastante ^{bien} el valenciano. En 1934 contaba Anna con 1190 habitantes, y en 1948 con 1229.

La encuesta ha sido realizada dos veces en esta localidad, en 1934 y en 1948. En la primera ocasión fueron interrogados Salvador Gómez Baldoví, de 70 años, analfabeto que había ido bastantes veces a segar arroz a Sueca, y Juan Gómez García, de 42 años, que sabe leer y escribir; ambos sujetos se expresan corrientemente en el dialecto local, aunque Juan Gómez conoce también el castellano normal, y ambos saben hablar también un poco el valenciano. La encuesta primera tuvo lugar los días 7 y 8 de octubre de 1934, y es-

tuvo a cargo de M. Sanchis Guarnier y L. Rodríguez Castellano. Fue repetida la encuesta en los días 8 a 12 de diciembre de 1948 por M. Sanchis Guarnier que volvió a interrogar al susodicho Juan Gómez García, y asimismo a José Benito Albalat, de 56 años y Máximo Alcocer Marín de 62.

Pedro Inacia

Calendario de Efemérides de Ensenada

Valencia 1906
NOIV

12 FEBRERO CALIFICACION DEL SEMINARIO

f

Valencia Atrección

aldea comprada

N. 135

marzo 1946

Per orden del Virrey 12 set. 1705 el

justicia de los jueros d'Ensenada con ayon a
redactor la documentacion oficial y controla

Sujetos de Énguera, 9 setiembre 1935

Pedro Pérez Muñoz, de 67 años, labrador analfabeto, natural de Énguera lo mismo que sus padres. Ha vivido siempre en Énguera y sólo ha hecho viajes breves a los vecinos comarcas

La esposa Dolores Aparicio Lyon ha sido utilizada para estudiar la pronunciación de s y z; sabe leer y escribir y no ha vivido nunca fuera de Énguera

—
Miguel Gómez Pérez, de 72 años, campesino analfabeto, natural de Énguera como sus padres. Ha trabajado algunas temporadas como peón agrícola en diversos pueblos valencianos; hizo el servicio militar en Cataluña y en Marruecos

	<u>ent.</u>	<u>1920</u>	<u>1940</u>
Teresa de Begis	lugar	996	798
Azuébar	villa	783	590
Aín	lugar	450	293
Moncofa	villa	2004	2144

Los Aguas : lugar - 1091

Poliñja de la Ribera : lugar - 1789

Massalavés : villa - 961

Teresa de Cofrades : villa - 1760

Anna : villa - 1190 y 1229 ^{avg 1940}
 (E: 1934 y 1948)

Hanera de Raues : lugar - 885

Beniopa : lugar - 2488

Moixent : villa - 2529

1930 (CASTELLÓN) E: 1934

	ciudad	año 1920	año 1940
Cuarteros	villa	1401	1207
La Palla de Beniferris	lugar	520	526
Vilar de Cañes	lugar	368	323
Peníscola	ciudad	2860	2833
Vistabella del Maestrat	villa	966	866
Castillo de Villavieja	villa	294	272
Fauzara	villa	647	533
Alcora	villa	3752	3276
Dropeta de Mar	villa	791	949

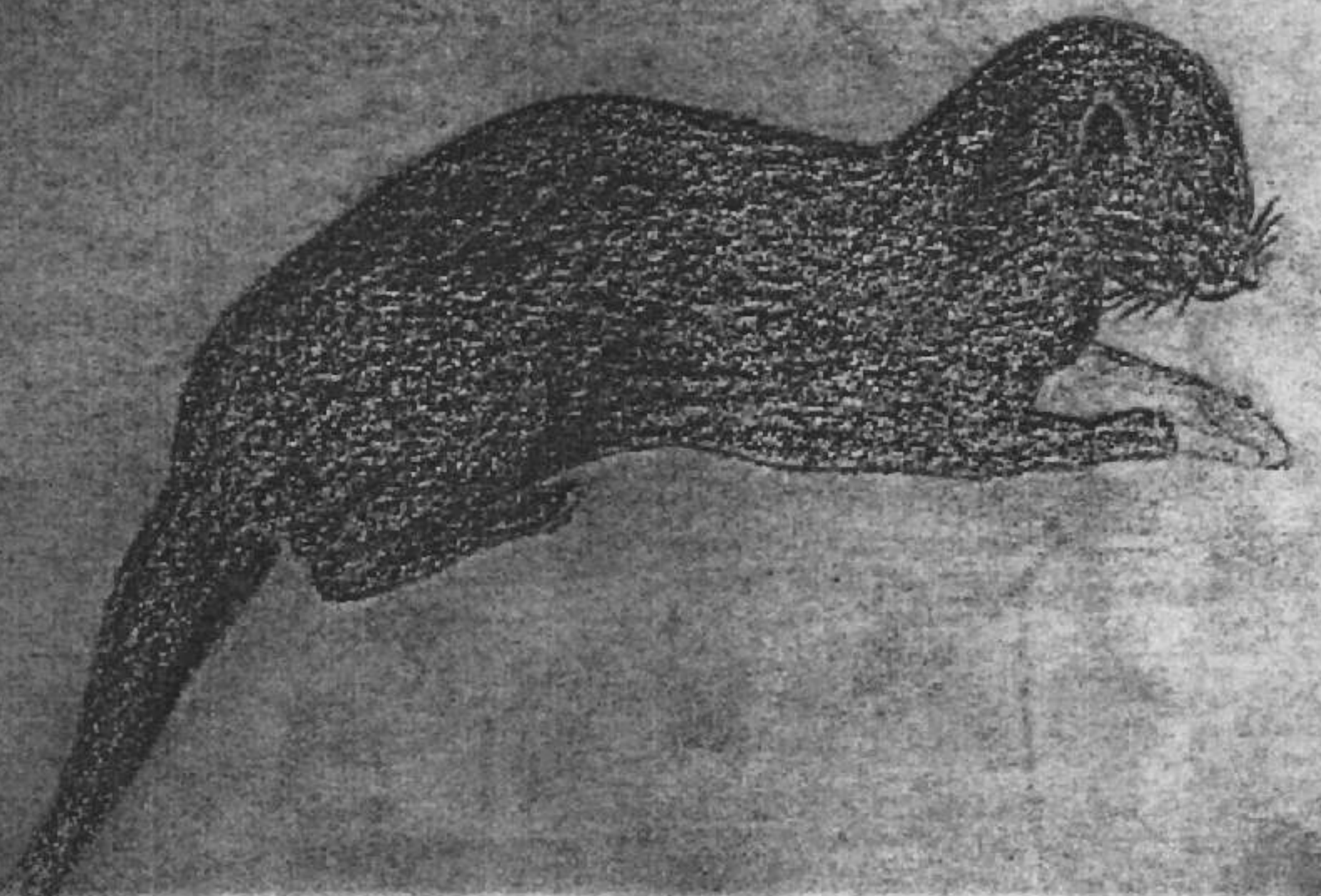
1930 (VALENCIA) E: 1934-5

Ademuz	villa	2474	2474
Tuejar (1935 y 1958)	villa	1731	y ^{aug 1950} 2199
Casinos	lugar	2089	
Marinas	lugar	722	
Candete de las Fuentes	villa	1392	
Pedralba	ciudad	2492	
Rafelbuñol	lugar	2492	
Quart de Poblet	lugar	2923	
Godelleta (E: 1948)	lugar	158	^{aug 1940} 158
Turis	villa	4076	

albina

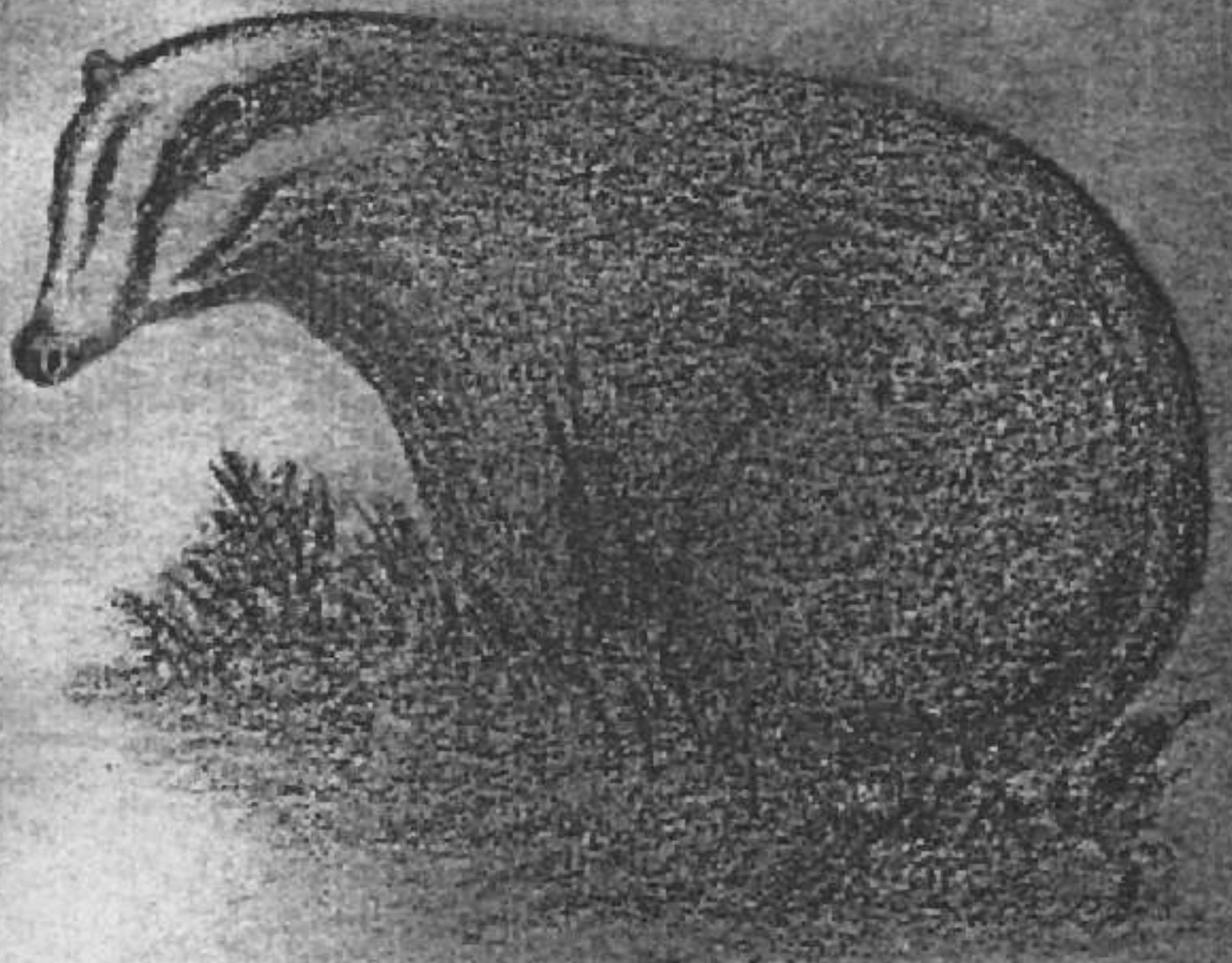

sirkurr

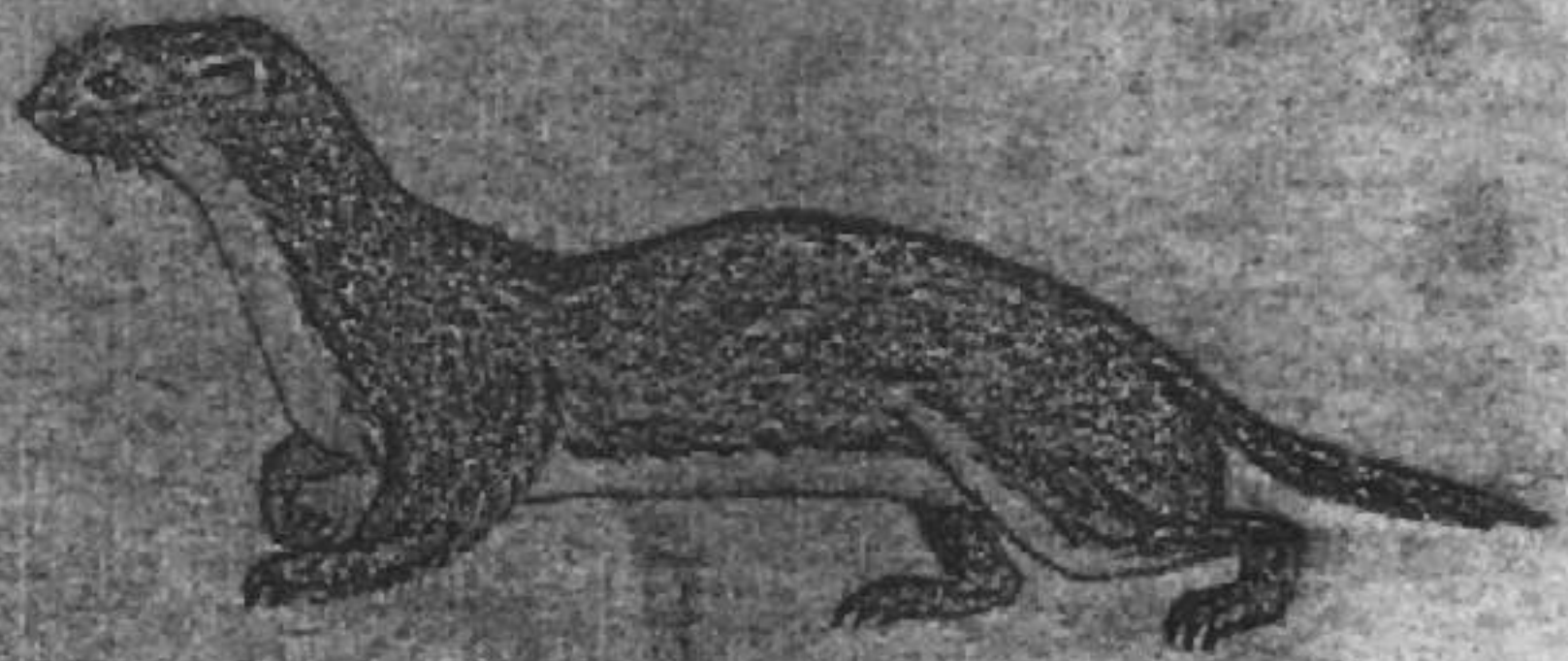

[Redacted]

sp. n.

sp. n.

Palabras seleccionadas para el Itom del ALPI

76 - encia	102 - hombre	129 - llover	156 - once
77 - enero	103 - horno	130 - lluvia	157 - oreja
78 - enjambre	104 - hoy	131 - lobo	
79 - la era	105 - noz	132 - macho	
80 - escuchar	106 - las huertas	133 - maestro	
81 - espalda	107 - hueso	134 - mano	
82 - espejo	108 - huevo	135 - margarita	
83 - espliego	109 - humo	136 - mayo	
84 - lebrero	110 - iglesia	137 - medio	
85 - flor	111 - invierno	138 - molino	
86 - freir	112 - jornal	139 - moro	
87 - frente	113 - joven	140 - mucho	
88 - fuego	114 - jago	141 - muela	
89 - fuente	116 - junio	142 - muerte	
90 - fuerza	115 - julio	143 - mujer	
91 - gallinas	117 - lágrima	144 - negro	
92 - los patos	118 - lamer	145 - nieta	
93 - grano	119 - laurel	146 - nieve	
94 - guapo	120 - lección	147 - noche	
95 - haz	121 - leche	148 - noviazgo	
96 - las hermanas	122 - leña	149 - nudo	
97 - miel	123 - liebre	150 - nuera	
98 - hierba	124 - liendre	151 - nuestro	
99 - hierro	125 - llama	152 - nueve	
100 - hijo	126 - plantén	153 - ocho	
101 - hoja	127 - llave	154 - octubre	
	128 - llover	155 - ojo	

COORDINADOR DE BIBLIOTECAS
San Vicente, 3, bajo - Teléfono 4363
OVIEDO

Oviedo 26 de Mayo

Querido Saudio: Por correo aéreo te envío el límite del leeme, proso modo, que no figuraran todos los pueblos. Se marca lo portugués, no si; esto es, el leeme, se hizo d'nov y randa, el portugués en Oliveraza.

Te envío una relación del alfabeto fructivo que yo pondría. Creo que sería mejor poner las vocales reporden de las consonantes: es una manera de aligerar la "lista". Luego a lápiz la breva que me acordaría considerarse, y hago algunas modificaciones marginales, para que te fijas en tal o cual detalle.

Debemos dejarnos de precisar demasiado el punto de articulación en las palatales; ya vez como Navarro al referirse a ellas, al definirlos, dice solo: [y]: palatal fricativa muda. Los rumanos tampoco especifican el punto

Lo de mojamiento, ha de entenderse, como yo, en el sentido ^{de que} el dorso de la lengua se adhiere mas ampliamente al paladar, que lo moja más. Por ej. no hay el mismo grado de mojamiento en ch, que en y o ñ.

g y g' - En la 1ª el dorso toca mas en el paladar duro; su contacto (= mojamiento) es mayor que en g' (pero las dos son articulaciones retradas, postpalatales) (lo mismo k y k')

h: Sobre este signo: las aspiradas periuvianas son del tipo h, h' y h''.

Abreviar todo lo posible la descripción; por lo pronto debes quitar consonante; no hace falta repetir en cada caso esta palabra, máxime si van separadas las cons. de las vocales

Te agradecería me dijeres a cuál de cons las listas que tengo pece me faltaban, y ahora no las encuentro. me dijiste faltaban, y ahora no las encuentro.

- ë, ö: Debemos poner solo ë pues si queremos indicar que es cerrada le ponemos el punto = ë, y si abierta ë.

Escribe pronto.
Te abraza
M. Castellanos

Vocales 570

Lista n.º _____ del mapa n.º _____

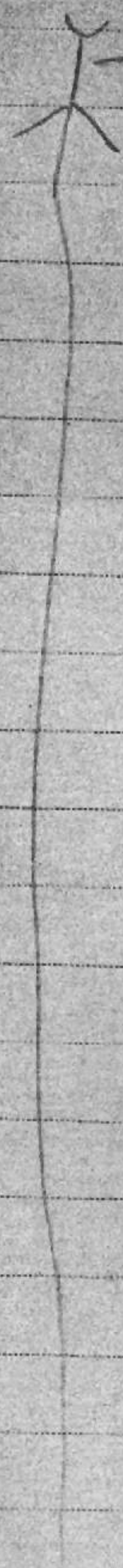
Provincia _____

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
	<p>á - vocal media tónica: esp. <u>masa</u>; a atona: esp. <u>valor</u>; v, relajada: esp. <u>casa</u>.</p>	
	<p>â - vocal <u>a</u> palatalizada: fr. <u>patte</u></p>	
	<p>ä - <u>a</u> doblemente palatalizada: [and. <u>paire</u>]</p>	
	<p>ã - a palatal con tendencia a media = [a nuevos pala- tal que a]</p>	
	<p>ä - a media con tendencia a palatal.</p>	
	<p>ɑ = a velar tónica: fr. <u>pâte</u>, ing. <u>father</u>; a atona v relajada.</p>	
	<p>ɑ̃ : a velar con tendencia a media</p>	
	<p>ɑ̃ - a <u>labial</u> velar: ^{portug. queso} <u>mes</u> ^{velar} <u>pero</u> a</p>	
	<p>ɑ̃ - a media con tendencia a velar.</p>	
	<p>ã - a velar tónica; ã atona; v relajada.</p>	
	<p>ã - medio nasalizada.</p>	
	<p>ä - es una <u>a</u> mixta tónica, o sea una vocal central abierta, articulada con cierta tensión laríngea. ingl. <u>up</u>, port. <u>fazer</u>.</p>	
	<p>ɑ̃ - vocal <u>a</u> cursorleida;</p>	
	<p>ɑ̃ - a semi-sorda.</p>	

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
	<p>i : vocal anterior tónica de abertura mínima. : esp. <u>sí</u> ; fr. <u>vie</u> ; ingl. <u>sea</u> ; <u>i</u> atma ; ? rela- jata : esp. <u>rapido</u></p>	
	<p>i̇ : vocal anterior tónica abierta : esp. <u>circo</u> ; ingl. <u>think</u> = <u>i</u> doble abierta, más abierta que <u>i</u> y próxima a una e ^{doble} cerrada.</p>	
?? i	<p>i̇ - vocal <u>i</u> nasalizada : pat. <u>fin</u> ; ^{fr.} <u>meun</u> nasalizada que <u>i̇</u></p>	
	<p>i : vocal <u>i</u> de timbre mixto. Se articula en cierta tensión faríngea.</p>	
	<p>i̇ - <u>i</u> sorda. <u>i</u> _(o) <u>semisorda</u>.</p>	
	<p>i̇ - semivocal anterior : esp. <u>rey</u> ; alem. <u>Zeit</u>.</p>	
	<p>i̇ - semivocal anterior más abierta que <u>i</u> ; es semejante a la inflexa de <u>by</u>.</p>	
	<p>j : semiconsonante anterior : esp. <u>piajo</u> ; fr. <u>piéd</u></p>	
	<p>j - semiconson. abierta [yo la <u>quetanía</u>].</p>	

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
	ó - vocal posterior media tónica: esp. <u>cosa</u> ; o átoma esp. <u>poner</u> .	
	ɔ - vocal o relajada: esp. <u>pálo</u> .	
	ò = o abierta tónica: cat. <u>porta</u> , fr. <u>porte</u> , o id. átoma.	
	ò - vocal ó abierta tónica con tendencia a tónica [predominantemente abierta] esp. <u>corta</u>	
	ó - o media con tendencia a abierta [en muchas (4) intermedia entre o y ó]	
	ò = vocal o doble abierta, intermedia entre o y ó o id. átoma	
	ó - vocal posterior cerrada tónica, más cerra- da que o: fr. <u>chose</u> ; alem. <u>Dose</u> (pero no ber- ga) o átoma, o relajada cerrada.	
	ò = o cerrada tónica con tendencia a o media	
	ó - o media con tendencia a cerrada [en muchos (1) casos intermedia entre o y ó].	
	ò - vocal o doble cerrada, próxima ya a u.	
i	ò - no podría suprimirse	
	ò - vocal o nasal: fr. <u>bon</u>	
	ò - vocal o ensortijada o tendencia a sortá [A veces, <u>reunión</u>]	
ii	[ö vocal anterior media] - debería quitarla !!!	

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
	m - Labiodental nasal sonora: esp. <u>infante</u>	
	n - Alveolar oclusiva nasal sonora: esp. <u>pena</u>	
	n - " " " " sorda; n semisonora	
	mn - Bilabio-alveolar nasal sonora: esp. <u>inmenso</u>	
	ɲ - Interdental nasal sonora: esp.	
	n - Dental nasal sonora: esp. <u>diente</u>	
	ŋ - Velar nasal sonora: esp. <u>tengo</u>	
	ɲ - Palatal nasal sonora: esp. <u>caña</u> , <u>fruyne</u>	
	ɲ - Yo la guitarra, Bractera por la volada B	
	p - Bilabial oclusiva sorda: esp. <u>papá</u>	
	p' - Bilabial oclusiva sorda con explosión aspirada	
	h (volada) - Articulación aspirada bilabial sorda: and. <u>obipho</u>	
	r - Alveolar vibrante simple sonora: esp. <u>mora</u>	
	r - " " " " sorda; r semisonora	
	ɹ - Alveolar fricativa relajada sonora: esp. <u>decir</u>	
	ɹ̄ - Consonante alveolar semilateral sonora. Intermedia entre <u>l</u> y <u>ɹ</u> relajada	
	ɹ̄ - r fricativa sonora asibilada. Intermedia entre <u>ɹ</u> y <u>ʒ</u> , // ojo no hay reintroducción vibrante	
	ʀ - Uvular fricativa sonora: fr. <u>rêve</u>	
	ʀ - Yo la guitarra	
	ʀ̄ - Alveolar vibrante sonora múltiple: esp. <u>morro</u>	
Y	ŋ - Velar nasal fricativa sonora	
Y	ɲ - Uvular nasal sonora	

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
	\hat{z} - Apico-alveolar africada sonora: cat. <u>detze</u>	
	z - Interdental africada sonora	
	z - Dento-interdental fricativa sonora	
	z - Prepalatal fricativa sonora labializada: fr. <u>jeu</u>	
	z - Prepalatal sin labialización: cat. <u>jo</u>	
	z - Esta iría mejor como z (s) palatalizada	
①	z Prepalatal africada sonora rehilante labializada	
	z Prepalatal africada sonora rehilante sin labialización: cat. totte <u>metge</u>	
	z y yo los suprimiría de la lista	
	θ - Interdental fricativa sorda: esp. <u>doce</u>	
	θ - Dental fricativa sorda	
	Podrían reducirse las consonantes a <u>100 signos</u>	
①	Yo reduciría los θ a una sola, sin mencionar la labialización, pues es dudoso que en esta articulación pueda darse la labialización. En art. al menos no la hay.	

ä post. rano ingl. up

é post. = bird (per no large)

-ö = ë fleur
-ë pen

∴
o
c
ö

Jones, The Phoneme § 198 "the vowel-sound of bird is always longer than ~~both the~~ the vowel of cup and the first vowel of along

î = ingl. along

ï = ingl. bird (per no large)

â = ingl. cup

ê = alem. See (per no large)

^c

^s

^y

^z

^z

^y

^g

^c

^c

^j

^j

^j

h

x

^s

h

j

h

h

i = e

a

e

o = u

a

a

e

e

eu =

a

a

Oviedo, 6 de Octubre de 1952

Querido Sanchis; Ya estoy de nuevo en Oviedo despues del viajecito a Sevilla; El pueblo de Gilena está en las "Quinbambas", a unos 120 Ks. de la capital. Como no tenia Ferrocarril tuve que alquilar un taxi durante todo el día. De lo contrario hbiera tenido que emplear tres y andar tirado por esos malos autos de línea. Espero que el viaje a Palas- Ferrín, de Murcia, sea mas facil.

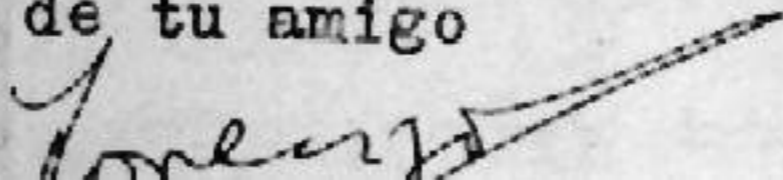
Te adjunto en nota aparte (que no copio a máquina, porque tardo mucho) unas observaciones de detalle al texto del prospecto propagandistico. Conviene que lo perfiles, porque lo leerá mucha gente.

Recuerdo que me habias dado unas listas sobre los puntos que se han de reseñar en el libro de notas y sobre otros extremos. Pero he aqui que no las encuentro ahora. No se si se me han praspapelado aqui o si me quedaron en Madrid o Sevilla. Si tienes copia te agradecería que me la enviaras.

En el cafe de El Prado empezaste a copiar unos notas mias que eran unas observaciones para el 2º tomo. Supongo que habras copiado todas mientras yo telefoneaba. Si no es asi, hazmelo saber para que te las envíe desde aqui.

No se te olvide enviar las listas de las palabras ya publicadas para ir completando las notas que han de figurar en el librito complementario. La tarea es larga, y el tiempo de que disponemos no es mucho, por lo que no debemos perderlo en hacernos mutuas reclamaciones epistolares.

Recibe un abrazo de tu amigo

- En el párrafo 1º hay dos "durante" muy próximos.

- En el párrafo 5º, además de desplazar a Espinosa, debe poner bien este nombre así: Instituto para la Alta Cultura

- En el párrafo 6º yo completaría la frase así: "... y dialectos hispanicos" [como noche, filin, fasce].

No me gusta eso de "en que se verán las diversas leyes frías".

- En el párrafo 7º. No es exacto decir que, La Sec. I tendrá

unas de un centenar de mapas; probablemente menos de 200.

- No entiendo eso de "se tendrán un n.º más reducido de mapas, aunque estos, a veces, sean de dimensiones más reducidas...".

Probablemente preciso decir que se tendrán menos completos, v.g. el del vino, o aceite, pero las dimensiones del mapa, de seran iguales, pero, no va a cortar la traza.

~~Se~~ En el párr. 8º (último), en vez de "en el que"

debes poner "donde figurarán".

- Párrafo 3º. En vez de "han solidado
4ener" es mejor suelen tener

Párrafo 4. No es cierto que Cintra
fuese adelantado por Navarro debe
rectificar esto.

Man abajo mejor poner quienes
bajo su dirección etc. Así en cada
~~de~~ mejor quienes que que.

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

EL V. SECRETARIO 2.º

Ilmo. Sr. D. Manuel Sanchis Guarner
Plaza de Cánovas del Castillo, 5
V A L E N C I A

Mi querido amigo:

Sentí mucho no despedirme de tí el sábado, una vez concertados los últimos detalles del ALPI con Sandino y Castillo, pero una llamada urgente del Presidente me impidió estar por Vitrubio a última hora.

El lunes me dieron cuenta del material que tenemos preparado para el "tírese" y de los 20 mapas pendientes aún de que tú les des el "visto bueno" final: unos, hechas las correcciones pendientes de la prueba definitiva, y otros, pendientes todavía de corregir la primera prueba. Confío en que no nos demoren otra vez los de Seix y Barral este trabajo.

También me hablaron de la impresión pesimista del Sr. Forte Espada en relación con la tirada en la época que habíamos planeado, y estoy esperando el borrador o resumen de tus indicaciones a los de Barcelona, para confirmarlas oficialmente.

Por último, se han clasificado las pruebas de los mapas que tenemos ya listos, para dar el "tírese", según quedamos, por separado a los que han de llevar cada uno de los grabados del fondo, o sea, montados sobre las dos distintas pautas, y al mismo tiempo analizando los que han tenido correcciones y el carácter o las causas de las mismas.

De esto resulta que de los 53 mapas dispuestos para tirar, sólo 6 han merecido la conformidad, sin efectuar ninguna corrección, y de los 47 restantes, en todos, salvo 10, hemos tenido que introducir modificaciones sobre el original primitivamente entregado.

Esta consideración es importante desde el punto de vista de los cargos de Seix y Barral por correcciones, de los que, como tú sabes, tenemos una factura pendiente de cursar, en espera precisamente de este análisis, ya que si las correcciones se deben a deficiencias del trabajo de la imprenta, naturalmente, no tenemos por qué abonar su importe.

Teniendo en cuenta ésto y la cifra que me temo van a pretender cargar-nos por la realización de estas enmiendas, es necesario tomar todas las medidas a nuestro alcance para evitar, o por lo menos reducir al mínimo, la posibilidad de que sea necesario modificar los mapas una vez grabados.

Creo que sería conveniente aplazar el montaje definitivo de mapas para el II volumen, hasta que podamos establecer el sistema que nos permita tener esta seguridad en el trabajo realizado, concentrando en estas sema-

VITUBIO 16
MADRID. 6

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

— 2ª hoja —

EL VICESECRETARIO 2.º

nas el esfuerzo en la revisión de los mapas pendientes del tomo que nos ocupa, para que no nos queden detalles pendientes a última hora.

Espero, pues, tus indicaciones de lo que debemos comunicar a Seix y Barral. También estoy esperando contestación de Cintra.

Te saluda y abraza afectuosamente,

F.- Rafael de Balbín.

Gobierno Civil de la provincia de Lérida

6390 Concedo AUTORIZACIÓN para ENTRAR
en los VALLES DE ANDORRA a Don
Manuel Sanchis Guarnier

residente en Palma de M. natural de Valencia de 35 años de edad, estado Casado; el cual podrá hacer uso de la misma una vez en el lapso de tiempo comprendido entre el día de la fecha y el 15 de Septiembre de 1947.

Para hacer uso de la presente AUTORIZACIÓN tendrá previamente que acreditarse la personalidad del usufructuario y nunca podrá utilizarse para poder pasar a Francia.
Lérida a 15 de agosto de 1947

EL GOBERNADOR CIVIL,

P. B.

Secretario General del Gobierno Civil

17 AGO. 1947

~~Anterior deplumado~~

Gobierno Civil de la provincia de Lérida

~~12 1 AGO. 1947~~

Concedo AUTORIZACION para ENTRAR en los VALLES DE ANDORRA a Don

residente en ... de ... años de edad, estado ... el cual podrá hacer uso de la misma ... veces en el

lapso de tiempo comprendido entre el día de la fecha y el ... de ...

Para hacer uso de la presente AUTORIZACION tendrá presentemente que acreditarse la personalidad del usufructuario y nunca podrá utilizarse para poder pasar a Francia.

Fecha a 15 de agosto de 1947

EL GOBERNADOR CIVIL

P. E.

Secretario General del Gobierno Civil

(Sello)

Política InteriorNúm. P. I. 2146

El Excmo. Sr. Subsecretario de este Ministerio, con fecha de hoy, dice lo que sigue al Sr. Gobernador civil de Tarragona:

"Excmo. Sr.:— El Ilmo. Sr. Subsecretario del Ministerio de Educación Nacional, en comunicación fecha 13 del corriente, me dice lo que sigue:— "Tengo el honor de dirigirme a V.I. con el ruego de que tenga a bien ordenar a los Gobernadores civiles de cada una de las provincias de Barcelona, Tarragona, Lérida, Gerona, Huesca, Zaragoza, Teruel y Baleares, que manden a las autoridades de su jurisdicción que den toda clase de facilidades a los Dres. D. Manuel Sanchis Guarnier y D. Francisco B. Moll, para la realización de los trabajos del Atlas Lingüístico de España, labor que les ha sido encomendada por este Consejo Superior de Investigaciones Científicas".— Lo que traslado a V.E. para su conocimiento y efectos interesados".

Lo traslado a Vds. para su conocimiento y efectos oportunos.

Dios guarde a Vds. muchos años.

Madrid, 21 de junio de 1947.

EL JEFE DE LA SECCION,

Atenciones etc

Sres. D. MANUEL SANCHIS GUARNER y D. FRANCISCO B. MOLL.

y a que distrito y provincia pertenecen. Debe mencionarse además la comarca natural en que se halle, en el caso que esta tenga una denominación tradicional. Debe expresarse la diócesis a que pertenecen. Debe darse una escueta descripción del carácter geográfico del término (si es montañoso, litoral, pantanoso etc.) y de sus cultivos principales. Darse noticias sobre la ganadería, pesca etc. Especificarse si hay industria especialmente si hay o ha habido alguna típica. Digase en que mercado se realiza el pequeño comercio y en que población mayor se tienen los vínculos mercantiles y culturales importantes. Reseñense las líneas de comunicación. Hablese con detalle de los movimientos de población tanto las migraciones temporales como la definitiva, y concretense sus direcciones. Digase cual era la cantidad de habitantes de hecho en la localidad (no en el término municipal) en la fecha en que fue realizada la encuesta. Abundando en los detalles contribuyan a esclarecer las condiciones geográficas y humanas que median haber actuado en el aula local.

El Sr. Sanchis Guarnier le mandara a Vd. la relación de las fechas de las encuestas. El Sr. Otero, en cuyo poder quedo los cuestionarios de Portugal, queda encargado de la descripción de los sujetos entrevistados. Le adjuntamos como muestra la descripción de las localidades de Beja. En el próximo diciembre. Entonces podrá entrevistarse Vd. con el Sr. Sanchis Guarnier y concretar los detalles.

Le suplico que active todo lo posible este trabajo. Los datos que interesan son los que resultan de la descripción de la localidad, haciendo mención en el caso que el nombre popular tradicional del lugar, debe ser el nombre de la población es aldea, lugar, villa, etc.

Madrid, 27 de Septiembre de 1961

DUQUE DE MEDINACELI, 4
MADRID

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

Sr. D. Tomás Navarro
NORTHAMPTON

Querido D. Tomás:

El Sr. Balbín me retransmitió su carta del 20 de julio con sus observaciones a la primera parte de la Introducción del Alpi. Mucho le agradecemos que quiera seguir orientándonos con sus enseñanzas y consejos. Nos enorgullece el juicio favorable que el texto le ha merecido, y le agradeceríamos una crítica rigurosa de la segunda parte de la Introducción, las pruebas de cuyo texto impreso le enviamos, pues presenta algunas alteraciones respecto al original manuscrito que le mandamos oportunamente.

Algunas de sus observaciones no nos ha sido posible atenderlas. Los cuestionarios de los dos puntos en los alrededores de Madrid que estudió Vd. con Espinosa, están firmados por Vds. dos, y figuran así en el mapa número 5 dedicado a los colaboradores de encuesta. En cambio, en las excursiones que realizó Vd. con Espinosa y Rodríguez Castellanos por Andalucía, y con Espinosa y Otero por Galicia, los cuestionarios aparecen firmados sólo por ellos, y no figura Vd. en dichos lugares en el mapa 5.

Hemos corregido en la página 7, al hablar del valor del acento agudo (´), el término tonicidad por el de intensidad, según Vd. indicaba, pero no ha sido posible sustituir en las páginas 8 y siguientes los términos tónico y átono por los de acentuado e inacentuado, porque ello hubiera significado alterar profundamente la composición de imprenta, y porque Vd., en definitiva lo dejaba a nuestro arbitrio.

Se ha introducido la ampliación referente al uso del espectrografo y el magnetofono, al hablar del futuro archivo fonográfico apéndice del Alpi.

Ya sabe Vd. que por fin podemos anunciarle como inminente la aparición del primer volumen del Alpi. Las dificultades que presentarán los volúmenes siguientes serán infinitamente menores, y esperamos que cada año y medio pueda publicarse uno.

Presente mis respetos a D^{ña} Dolores y salude afectuosamente a Joaquina. Reciba un fuerte abrazo de su discípulo

F.- Manuel Sanchís Guarner

ALPI Enero 1960

En la actualidad Seix y Barral ha confeccionado 48 planchas de 12 de las cuales se hizo una pequeña tirada definitiva que figuró en la Exposición de Lisboa. Las otras 33 están pendiente de pequeños retoques que habían quedado en suspenso hasta la normalización de la situación económica.

Están confeccionados otros 20 mapas algunos de los cuales no tienen el montaje completo pues estaban pendiente de pago. Está ya preparado el texto definitivo de la Introducción y 8 mapas. Hay 4 mapas pendientes por ser incompletos los datos.

Conviene habilitar fondos para pagar a Seix y Barral los 80 mapas y la composición de la Introducción.

Presentaré una factura de 25 mapas en confección, para disponer de un avance de fondos.

Iré a Barcelona en el mes de febrero para proceder a los retoques pendientes y a entregar nuevo original.

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

OFICINA DE PUBLICACIONES

570

Tengo el gusto de trasladar a V las normas relativas a la presentación de originales y corrección de pruebas de imprenta, que fueron aprobadas por la Comisión Permanente de los Patronatos Raimundo Lulio, Menéndez Pelayo y Saavedra Fajardo, a las cuales habrán de ajustarse, sin excepción, los autores de las obras que se publiquen en el Consejo.

1.º Al entregarse para su impresión cualquier libro que haya de ser editado a expensas del Consejo Superior de Investigaciones Científicas, el autor directamente, o a través del Instituto correspondiente, habrá de hacer constar que el texto entregado es el definitivo para la edición de la obra.

2.º Toda corrección de pruebas se hará en el término de quince días y de surgir alguna razón que aconseje retraso en esta corrección, lo participará el autor por escrito a la Oficina de Publicaciones.

3.º Los gastos que se originen por exceso en la corrección de pruebas se cargarán al autor de estas correcciones, y se detraerán de los honorarios que le correspondan. Se entiende por exceso en la corrección de pruebas, aquél cuyo valor sobrepasa el 5 % del trabajo tipográfico total.

4.º En ningún caso se autorizará la impresión de una obra sin tener la certeza de que han sido corregidas las erratas de las pruebas de imprenta, siendo responsable de ello el autor, al que se imputarán los gastos originados por las impresiones con erratas que no puedan ponerse en circulación.

5.º Todo libro cuya composición o corrección se suspenda durante seis meses por desinterés de su autor o editor científico, será dado de baja en la lista de las publicaciones pendientes de edición por este Consejo. Al responsable de la negligencia se le exigirá el pago de los gastos inútilmente devengados.

Ruego a V me acuse recibo del presente escrito y le agradeceré su interés en el exacto cumplimiento de las normas arriba citadas.

Dios guarde a V muchos años.

Madrid, de de 195

Cuentas que tengo en mi poder

Asturias-	24
Leon..	13
Zamora	9
Salamanca	11
Caceres	11
Badajoz	10
Santander-	12
Palencia	6
Valladolid	4
Segovia -	2
Soria	6
Avila...	5
Madrid ..	4
Guadalajara-	5
Toledo ...	8
Ciudad Real...	7
Cordoba - 7 8	
Jaen -	9
Huelva -	6
Sevilla -	9
Cadiz -	4
Granada	9
Málaga	8
Almeria (solo fonetica)	8
Murcia (solo fonética)	10

18. Dic. 1957

Tengo en mi poder los siguientes mate-
riales del Atlas:

Todos los cuadros de Galicia.

Todos los cuadros de Fozzitia de Portugal,
más la su Vocabulario hecho por Guesuñas
y Espinosa, que son quince, y las equisimadas
hechas por Sanchez y Cintero en el verano del 56.

Madrid, 24 mayo 1957

Acostal D^{no}

INFORME SOBRE LA PUBLICACION DEL ATLAS LINGUISTICO

Terminación de la recogida de materiales.

Se considera fundamental la inclusión de Portugal en el Atlas Lingüístico de la Península Iberica, ya que ésta forma una unidad geográfico-histórica perfectamente definida, a pesar de su diversidad interior. El ALPIA fué concebido como el mapa de los tres romances peninsulares, y son las fronteras lingüísticas y no las político-administrativas las que hay que tener en cuenta. El gallego no puede ser considerado separadamente del portugués, y el estudio del leonés, el del seseo andalúz, etc., quedarían incompletos sin la representación de su penetración en Portugal.

El ALPI, tiene unas características totalmente distintas de los proyectos de estudios dialectales del Prof. Paiva, y explicándolo así podría vencerse el presunto recelo de éste, pero aunque fracasase tal gestión no por ello debe cesarse en el empeño. D. Ramón Menéndez Pidal trató de éste asunto en 1.943 con el Instituto para a Alta Cultura de la Junta de Educação Nacional de Lisboa, que se brindó a colaborar de nuevo en la empresa y a portar su ayuda económica, así es que por tanto cabe la seguridad de que por lo menos no será obstaculizada la obra del ALPI. En la etapa anterior todos los gastos de el Atlas en Portugal corrían a cargo del Gobierno español, excepto el sueldo del colaborador portugués que lo abonaba el citado Instituto para a Alta Cultura, pero en el caso de que se consiguiese actualmente una mayor aportación económica del Instituto portugués, su nombre podría figurar en la portada del ALPI como colaborador o asistente de la obra.

Es de pensar que no ha de sentirse molesto el patriotismo de los portugueses, dado el hecho de que las encuestas en Portugal las hace un portugués Armando Nobre de Gusmao, quien en Madrid fué expresamente adiestrado para ello y había sido propuesto para tal labor por el Instituto para a Alta Cultura que le concedió una beca con dicho objeto. Al Sr. Gusmao le acompaña un gallego, Anibal Otero. Este equipo había estudiado ya catorce puntos portugueses anteriormente, así es que solo faltarán ahora unos setenta y cinco puntos para completar Portugal. Probablemente tal labor requeriría solo seis u ocho meses. Se sugiere que en señal de deferencia, sea consultado el Instituto para a Alta Cultura antes de la determinación definitiva de las localidades portuguesas a estudiar.

Para completar el estudio del catalán precede incluir el Rumano en el Atlas de la Península Ibérica,. Probablemente ocho puntos serán suficientes, los cuales pueden ser estudiados en un mes por Moll y Sanchis Guarnier.

Puede omitirse el aranés que es un subdialecto gascón y pertenece a la familia lingüística galo-románica aunque el Valle de Arán se halle en territorio español.

También debe excluirse el vasco, idioma no indoeuropeo, pero acaso convendría dar una representación del estado lingüístico del castellano o transcribir las contestaciones espontáneas de los vascos bilingües en algunas poblaciones significativas del dominio vascuance; bastarían unos cinco puntos.

Por ahora puede prescindirse de Canarias y Marruecos, lugares a donde el español se extendió en época tardía. Lo mismo ocurre con el portugués de las Azores y Madera, y con el catalán de Alguer (Cerdeña).

El español de América como el judeo-español han de ser objeto de estudios especiales.

Se tenía proyectada una parte especial del ALPI con un estudio del habla de las capitales de provincia y de las otras ciudades que son focos expansivos de influencia lingüística, a base solamente de la clase popular y expresándose en su lengua nativa. Este estudio tendría documentación registrada experimentalmente mediante de inscripciones quimográficas, palatogramas y grabaciones de discos. Se prestaría especial atención a los gráficos de entonación (enumerativa, interrogativa, subordinativa, etc) los cuales constituirían un apéndice importante del ALPI y una innovación en la cartografía lingüística. Hay que tener presente que el quimógrafo bueno de Madrid no es de muy difícil transporte y que sólo se trabajaría en ciudades grandes. No parece oportuno emplear el oscilógrafo que proporciona un exceso de datos de física acústica sin valor intencional ni significado lingüístico. Para los discos es preferible la grabación directa, ya que la cinta magnetofónica se desmagnetiza fácilmente y además el hecho de su traslación al disco implica un segundo proceso mecánico con las inherentes menguas.

Revisión y selección de los materiales.

Se prevé que la revisión de los cuestionarios será laboriosa. Además de los olvidos de detalle, se descubrirán seguramente algunos lapsus en la transcripciones, y ciertos fenómenos que no había sido advertidos desde un principio, todo lo cual importará subsanar. En Nueva York han sido hechos numerosos ejercicios

Es preciso homogeneizar las transcripciones hechas por seis investigadores distintos y en hablas muy diferentes, unificando totalmente su criterio y los signos, sin alterar el hecho lingüístico según había sido observado. En Nueva York se han realizado múltiples compulsaciones de los cuestionarios de las provincias más apartadas y de los dialectos de prosodia más original, aprovechando además las experiencias del Prof. Navarro en la edición del Atlas de Puerto Rico, y se ha llegado a una sistematización de los signos fonéticos relativamente completa. Se adjunta un cuaderno con las principales de esas anotaciones (anexo nº 1).

En la introducción del ALPI habrá que hacer constar que las transcripciones son meramente fonéticas y no fonológicas, y que por tanto, en las lenguas que poseen los fonemas vocales de e y o abiertas tónicas, puede ocurrir que el sonido ^ee represente el fonema é cerrada (como en valenciano) y en cambio en otras regiones el sonido ^ee el fonema é abierta (como en el gallego de Asturias).

Con frecuencia han sido recogidas varias palabras contestando a una sola pregunta del cuestionario. En el mapa se pondrá la forma más espontánea, y los sinónimos figurarán en las notas.

Clasificación y orden de las palabras y cosas.-

Una innovación importante en la Cartografía lingüística que presentará el ALPI, será que en su primera parte llevará unos doscientos mapas con la fonética histórica de los romances peninsulares y otros cien con las más importantes de sus cuestiones gramaticales. En New York ha sido hecho un fichero general a base de las contestaciones de los dos cuestionarios con todos los fenómenos de fonética, morfología y sintaxis dialectales, y sobre su base ha sido determinada definitivamente la relación de las palabras que han de figurar en los volúmenes de fonética histórica, que son las siguientes:

- abrevadero 563, acero 424, agua 401, aguijón 178, aguja 56, ahogarse 94, aire, 99 andar 196, araña 117, árboles, 112, avispa 177
- ayer 382, ayunar 147, azada 90, balsas 93, bañi 111, blanco 101, boca 18, brazo, 24, buey 50, caballo 188, cabeza 11, caer 348, caja 257, cántaro 693, caña 201, caracol 490, castillo 96, causa 256, cazuela 693, ceja 584, cepa 790, cerrojo 109, cinco 283, cincha 192, clavo 60, cocer, cocina, cresta 83, cruz 124
- cuadrado 115, cuatro 286 cuchara 144, cuévano 695, cuero 199, cuñado 260, decirlo 250, derecha 621, desbocado 198, deuda 252, diario 74, diente 20, diez 281, doce 290, domingo 244, donde 111
- dulce 181, encía 21, enero 230, enjambre 179, eje 38, era 786, ...

250, haz 785, hermanas 350, hierro, 57, hiel 182, hierba 116, hoja 168, hombre 218, horno 320, hoy 312, hoz 68, huevo 259, hueso 258, humo 340, invierno 373, jornal 73, joven 173, jugo 172, junio 232, julio 233, lágrima 14, lección 254, leche 48, leña 155, liebre 159, liendre 225, llama 63, llanten 456, llave 106, llover 97, lluvia 431, lobo, 55, macho 164, maestro 405, mano 26, margarita 444, mayo 231 medio 237, mio 260, molino 79, moro 7, mucho 76, muela 822, muerte 9, negro 64, nieta 131, nieve 100, noche 381, noviazgo 139, nudo 40, nuera 130, nuestro 261, nueve, 381, ocho 289, octubre 234, ojo 13, once 281, oreja 16, oso 45, oveja 383, paciencia 325, padre 352, palma 59, pared 116, pasa 173, pecho 22, peine 220, perdiz 156, pereza 151, pera 105, pie 32, piedra 126, piense 112, piojo, 224, pluma 82, porbre 358, pollo, 528, pozo 421, predicar 127, primero 253, pueblo 122, pulga 118, puño 26, quieto 37, rabia 161, racimo 796, real 236, reina 1, reja 764, rezar 6, rosa 167, rueda 775, sacristán 128, sauce 479, ser 146, seis 283, septiembre 234, sierra 95, siglo 235, sudadera 195, sudor 72, suegro 133, sueño 150, teja 662, tejedor 241, todo 326, torre 123, trébedes 154, trece 291, uncir 29, uña 44, vais 341, vecinos 353, vein te 296, venden 369, vendimia 796, verdad 249, verde 255, viaje 315, viaje 135, vizcaíno, 209, yerno 134, yeso 204, yugo 43.

En los mapas de fonética histórica se pondrá la palabra latina y su traducción a las tres lenguas peninsulares procurándose que en todos los romances tenga la contestación normal la misma etimología, como por ejemplo: fasce, haz, feixe, feix, caballu, caballo, cavalho, cavall. En el caso en que esto no se consigayocorra en cambio que en otras preguntas de cuestionario aparezca dicha palabra u otra en que se halle representado el fenómeno en cuestión, serán éstas consignadas en notas, como por ejemplo: capitia, cabeza, cabeça, cap, pero en catalán también cabeça (d'allis). En la introducción irá un esquema de fonética histórica, exponiendo sobre la base del latín vulgar los fenómenos principales que se presentan en las distintas lenguas y dialectos hispánicos, con la relación de todas las palabras en que son tratados cada uno de tales problemas; así por ejemplo: la F- inicial, februario, fele, ferru, focu, folia, fonte fortia, fumu y furnu; el grupo MB, en los de palumba, lumbu, etc, etc.

Después de estudiar cada una de las cuestiones que plantea el cuestionario nº 1 de fonética, se examinaron las de la parte léxica y etnográfica. La mayor dificultad que aquí se advierte estriba en que no siempre es posible tener un concepto único que responda a las distintas formas recogidas. Esto hace que muchos de los materiales transcritos no sirvan para hacer mapas, y han de aprovecharse, por lo tanto, para el libro complementario del Atlas.

las piezas que componen el carro o el arado, si en cada región éstos varían de forma?. Lo mismo podríamos decir de las vasijas que se utilizan para las faenas agrícolas, el acarreo del agua, las comidas, las prendas, de vestir, las medidas agrarias, etc. etc.

Se han considerado diversas soluciones, pero de todas ellas se estima que la mas conveniente es ésta: El carro y el arado deberán reducirse a tipos, los cuales irán dibujados en las margenes del mapa, ó donde se crea mas conveniente, y las contestaciones referentes a las piezas de que se componen éstos aperos irán acompañadas de un signo que indique el tipo a qué pertenece.

Por lo que se refiere a las vasijas, se pondrán en el mapa las contestaciones que respondan a la función o servicio que con ellas se realiza, sin perjuicio de que se especifique también de alguna manera la forma y materia de que están hechas. Así se encabezarán los mapas de la siguiente manera:

- 695: Vasija para traer el agua a casa. Vasija para traer frutos a casa. Vasija para recoger el fruto etc.
- 696: Las comidas se encabezarán así: comida típica. También se harán mapas de las tres comidas.
- 707: Las prendas de vestir se encabezarán por el uso de la prenda, especificando la forma siempre que se pueda.
- 711: En el calzado se tendrá en cuenta la forma y material, pero si esto no diese resultado se hará el mapa por el concepto calzado corriente de la localidad.
- 712: De entre los innumerables dulces de la cocina popular, se entiende que se podrá hacer un mapa con el Hornazo, o sea el dulce de Semana Santa.
- 759: Debe hacerse el mapa por el concepto de Instrumento musical típico y tradicional de la localidad. Acaso también pueda hacerse otro bajo el concepto Baile típico. En lo que respecta a las labores del campo se entiende que se pueden hacer mapas con los números 782 d, 782 c, 782 f.
En las medidas se procurará formar mapas atendiendo a su capacidad, de esta manera:
- 802: La medida mayor para el vino; la medida media, menor etc.
- 738e: La medida mayor para cereales; la media la menor etc.
- 732 c: La medida agraria mayor; la medida, menor etc.

Confeción y publicación de los mapas y anotaciones.-

Comoquiera que las notas con las variantes y adiciones y los diseños y croquis de los objetos han de ser muy numerosos, será imposible que quepan en los márgenes de los mapas y no parece aconsejable ponerlas en el dorso de los mismos pues así su manejo resulta penoso. Lo mejor será probablemente hacer con las notas y dibujos un libro de tamaño menor, para que puedan estar abiertos al mismo tiempo el libro de las notas y el Atlas, y se

linguistique de France, y que aparece muy perfeccionado en el *Linguistic Atlas of New England* y otros. Estos volúmenes de notas se publicarían por fascículos, correspondiendo uno a cada tomo de mapas. El ALF y el *Atlas Linguistic de Catalunya*, no publican las variantes, el *Sprach-und Sachatlas Italiens und der Schweiz*, y el reciente del *Lyonnais*, las llevan al dorso.

Se considera preferible que las transcripciones fonéticas de los mapas en vez de ser impresas como en el ALF y el ALG, sean dibujadas como en el AIS, el LANE, el de Puerto Rico y el del *Lyonnais*, pues el dibujo permite transcribir todos los matices recogidos, sin la servidumbre que impone tenerse que limitar a los caracteres tipográficos disponibles. Se prevé que será preciso especializar a un dibujante para tal tarea y que su adiestramiento será laborioso.

La experiencia del Prof. Navarro en la edición del Atlas de Puerto Rico indica que es imprescindible confeccionar unas listas previas con las contestaciones, pues si se llevan las transcripciones directamente de los cuestionarios al mapa, las tachaduras y dificultades de composición son numerosas; además, para los comentarios y recuentos, son casi imprescindibles dichas listas. La realización de tales listas podría comenzarse en seguida, y, inicialmente podría ser espezada por los Sres. Rodríguez Castellano y Sanchis Guarnier desde sus actuales residencias en Oviedo y Palma de Mallorca respectivamente, hasta que la labor de redacción y la confección definitiva de los mapas y su publicación, requieran el traslado a Madrid al menos de uno de ellos.

Las transcripciones deberán ser dibujadas sobre un papel transparente pero que permita tachaduras, donde estará impreso previamente el perfil de España y Portugal con sus divisiones regionales y provinciales y a ser posible los principales ríos y un sombreado del relieve en siena, y en el mapa destacándose debidamente estarán marcados y numerados los puntos que se estudian. La escala de este mapa del borrador habría de ser el doble de la del Atlas definitivo; parece ser que en el Instituto Geográfico existe un mapa de Méndez cuyas dimensiones serán aproximadas a las que se necesitan.

Se prevé para el ALPI un formato de 48 x 30 cm, es decir que los mapas

45 x 30, y los del ALP de 55 x 33 el ALC de 55 x 38, el Atlante Linguistico etnográfico Italiano della Corsica de 56 x 45, y el LANE de 65 x 35. Las dimensiones del ALPI serán parecidas a las del Lyonnais de x , pero en éste los mapas ocupan una sola página del libro. No es posible que el ALPI tenga el mismo moderado tamaño que el AIS, puesto que la latitud de España y Portugal es mucho mayor que la de Italia, y si bien la longitud de ésta con Suiza es superior a la de España ha cabido el recurso de seccionar latitudinalmente la Península Itálica para ganar espacio; por otra parte en algunas regiones españolas de mezcla de dialectos (como Asturias, el Pirineo, etc) la red de puntos estudiados es muy tupida, y la escala del mapa no puede, por consiguiente, ser demasurada.

Para la numeración de los lugares estudiados se considera conveniente dividir la Península en cinco zonas dialectales: 1ª Galicia y Portugal; 2ª Asturias, León y Extremadura; 3ª Las Castillas y Andalucía; 4ª Navarra, Aragón, La zona castellana de Valencia y la Prov. de Murcia; 5ª Cataluña, Valencia y Baleares. Dentro de cada zona la numeración seguirá la línea horizontal de Oeste a Este y empezando por el Norte. No se podrán numerar definitivamente los cuadernos hasta que no esté determinado con precisión el número de las localidades portuguesas.

En la Ciudad de Palma de Mallorca a 25 de enero de 1958, reunidos don Miguel Fullana Llopart, dibujante, vecino de Palma de Mallorca, calle de Puerto Mollé nº 21, y don Manuel Sanchis Guarner redactor del Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI), en representación del Patronato Benéfico y Fomento del Consejo Superior de Investigaciones Científicas, en presencia de los señores Francisco de S. Moll, editor, y Roberto Bausá Frontera, industrial estipulan un contrato para la realización de 100 mapas del ALPI en las siguientes condiciones:

El sr. Fullana dirigirá la confección de las listas de palabras en alfabeto fonético por dibujantes competentes, y el montaje de dichas palabras en los mapas para el ALPI, de cuyas labores será responsable ante el sr. Sanchis Guarner.

El sr. Fullana percibirá la remuneración de 1.000 (mil) pesetas por cada mapa, después que éste haya sido admitido por el sr. Sanchis Guarner.

Si las bases de trabajo de los delineantes sufriesen alguna modificación oficial, sería alterada proporcionalmente la tarifa susodicha.

Se prevé el siguiente ritmo de trabajo: el sr. Fullana se encarga de realizar hasta diez mapas mensuales, y el sr. Sanchis Guarner se compromete a facilitar los materiales para la confección de por lo menos siete mapas mensuales.

El presente contrato necesita ser refrendado por el Patronato Benéfico y Fomento

Firmas de las partes contratantes

Miguel Fullana

M. Sanchis Guarner

Firmas de los testigos

Francisco de S. Moll

Roberto Bausá Frontera

Salvador

W.B.

MINISTERIO DE EDUCACIÓN NACIONAL
CONSEJO SUPERIOR
DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

PRESUPUESTO DE 1952

MES DE Marzo

CAPÍTULO 30

ARTÍCULO 10

GRUPO 10

CONCEPTO 29-17-D

ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA.- Númits de Palma de Mallorca.-

NOMINA de los haberes que en dicho mes han correspondido a los individuos que a continuación se expresan, los cuales declaran bajo su responsabilidad, no percibir otros haberes de fondos generales, provinciales ni municipales que los que en la misma se acreditan.

Destinos que desempeñan y fechas de sus nombramientos	HABER ANUAL - Pesetas	NOMBRES Y APELLIDOS	HABER MENSUAL		DE DEDUCCIONES						HABER LIQUIDO	
			Impuestos sobre su haberes		Impuestos del I.C.I. Plus al Salario familiar		TOTAL					
			Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.
Colaborador.	12.000	D. Manuel Sanchis Guarner.	1.000	-	100	-	10	-	110	-	890	-
			1.000	-	100	-	10	-	110	-	890	-
<p>IMPORTE esta nómina las expresadas mil pesetas, de las que deducidas por los Impuestos ciento diez pesetas, quedan liquidas ochocientas noventa pesetas.</p> <p>Madrid, 31 de Marzo de 1.952.</p> <p>EL VICESERETARIO,</p> <p>EL HACIENDERO,</p>												

Suma y sigue

Palatales

Transcripciones 1

Hay que tener cuidado con las palatales, a veces se simplifican, pero como la simplificación la hice muchas veces antes de tener la norma de N. York, puede haber discrepancias, esto es, puede haber empleado signos distintos para un mismo sonido. Fíjate en la nota de la Carilla de Observaciones.

\hat{c} sustituye o debe sustituirse a \hat{t} (óza), $\hat{t}y$

\hat{y} (suena correspondiente) a \hat{d} (\hat{d} ábe) en Barro (Granada) trae simpliqueé con el signo \hat{z} , debes corregir-lo y poner \hat{y}

\check{y} debe sustituirse por \check{y}

\check{y} sería mejor \check{y} (ant. ó \check{y} o "viejo")

\bar{s} es la s coronal, signo propuesto por Navarro, así figura en la libreta de N. York.

$\underset{~}{s}$ es la s mas o menos dentalizada

$\underset{~}{s}$ de otros, no es la \bar{s} , sino que ha de interpretarse como una s apical dentalizada.

π o r No tengo criterio fijo; si π es por que sería más fácil para el cajista, cuando pensaba más imprimir los mapas. Sin embargo, acabo conviniera usar un solo signo y no π/r .

\hat{c} predomina la palatales } son signos adp
 \hat{c} " " de obstrucción } tado en N. York
 \hat{c} " " " } y es difícil poner
lo de otra forma; \hat{c} , \hat{c} ?
serían otros muy complicados. \hat{c}

Si adoptamos reduccion de letras para las relajadas (ka¹do) (aθá), tambien adoptarse r para esta relajada, hay que ser consiguientemente, si ello es viable.

z̄y	lo reduzco asi	z̄y
y z̄	"	y z̄
a ī	"	a ī
w ē	"	w ē
u	"	u
(o)	"	(o)
e ī	"	e ī
o u	"	o u
u	"	u
u	"	u
(o)	"	o
e (e)	—	e

~~Pueblo~~ Pueblo n.º 553 Finana (Almeria) la s debe a mi juicio transcribirse asi s̄ en vista de la definicion de Espinosa, V. Nota de orientacion y palabra 93 Bal-sa. Hay que procurar no contradecir el articulo de la frontera del Andaluz.

¡ojó! Las listas de Asturias, Leon, Santander y otras partes fueron hechas antes

de tener las normas simplifi-
cas de N. York. Conviene por lo tanto
que te fijas y simplifiques ahí lo que
te sea fácil, y en los casos de duda o
que te parezcan extraños, dime lo para
que lo aclare yo a la vista de la cer-
dura.

Podemos hacer un chorro si simpli-
ficamos con arreglo a criterios o normas
distintos.

Observaciones

Lista n.º

del mapa n.º _____ :

Provincia _____

LOCALIDAD	RESPUESTAS	OBSERVACIONES
<p>En el cuestionario de Garatilla figura este signo \hat{e} puesto por el propio Navarro.</p>	<p>\hat{e} (muerte) Reduciva</p>	\hat{e}
	<p>$w\hat{e}$ abwoéto) " a</p>	$w\hat{e}$
	<p>\hat{a} " " "</p>	\hat{a}
	<p>\hat{u} " " "</p>	\hat{u}
	<p>\hat{v} " " "</p>	\hat{v} Acertar en la tendencia en el cart. y Andalg. ...
	<p>$\hat{a}\hat{n}$ Reduciva a</p>	$\hat{a}\hat{n}$
	<p>$\hat{t}\hat{y}$ } (guatárv) " a</p>	\hat{e} , según Navarro indica predominio de oclusión y fricación suave (1)
	<p>$\hat{z}\hat{y}$ }</p>	
	<p>\hat{r} ></p>	\bar{r} salvo casos especiales
	<p>\hat{g} ></p>	g
	<p>\hat{f} ></p>	f
	<p>w ></p>	w
	<p>\hat{b} (\hat{b} wé) }</p>	b si es inicial \hat{b} si es interio.
	<p>\hat{d} } \hat{g} }</p>	Lo mismo en otros casos. Así por ejemplo un nuevo signo; pero, may \hat{b} , etc., son virtuosismos de Espinosa.
	<p>\hat{h} ($\hat{a}\hat{t}\hat{i}\hat{h}\hat{p}\hat{a}$) ></p>	\hat{h} y $\hat{a}\hat{t}\hat{i}\hat{h}\hat{p}\hat{a}$
<p>\hat{h} ($\hat{k}\hat{a}\hat{t}\hat{t}\hat{i}\hat{y}\hat{o}$) ></p>	\hat{h} voladitas: $\hat{k}\hat{a}\hat{t}\hat{t}\hat{i}\hat{y}\hat{o}$	
<p>\hat{s} coronal ></p>	\hat{s}	
<p>\hat{p} } \hat{f} }</p>	\hat{p} } según Navarro	
<p>$\hat{g}\hat{i}$ erba ></p>	\hat{y} " "	
<p>$\hat{g}\hat{i}$ } $\hat{g}\hat{i}\hat{e}\hat{r}\hat{o}$ ></p>	$\hat{g}\hat{i}$ " "	
<p>$\hat{g}\hat{i}$ } \hat{y} } $\hat{k}\hat{j}$ ($\hat{k}\hat{j}\hat{e}\hat{t}\hat{o}$) ></p>	$\hat{k}\hat{j}$ " "	
<p>\hat{y} } ></p>	\hat{y} " "	
<p>\hat{y} } ></p>	\hat{y} " "	

(1) La Saura corresponde a \hat{y}

En los Cuest. \hat{y} y \hat{y}

LOCALIDAD		RESPUESTAS	OBSERVACIONES
Ademuz	763	k a l θ á r	
Tuñer	764		
Carinos	765	k a l s á r	
Marines	766	k a l θ á r	
Candete	767	k a l θ á r	
Pedralba	768	k a l θ á r	
Rafelbunyol	769	k a t s á r	
Quost	770	k a l s á r	
Godelleta	771	k a l s á r	
Turis	772	k a l s á r	
San Agustín	773	k a l θ á r	
Polinyà	774	k a t s á r	
Manis	775	k a t s á r	
Teresa	776	k a l θ á r	
Anna	777	k a t s á r	
Utiel	778	k a l s á r	
Borriola	779	k a t s á r	
Maixent	780	k a t s á r	

Deposito de los Questionarios del ALPI - 1961

port.

cat.

ALF ALC AIS ALR ALEIC ALI ALW ALG

Coruña	180			135	Vila Real	217	Castelo	249	Beja	281
<i>Otero</i>	101			136	<i>Otero</i>	218	Branco	250	<i>Otero</i>	282
	102			137		219	<i>Otero</i>	251		283
	103			138				252		284
	104			139	Bragança	220		253		285
	105			140	<i>Otero</i>	221		254		286
	106					222				
	107	Orense	141			223	Leiria	255	Faro	287
	108	<i>Otero</i>	142			224	<i>Otero</i>	256	<i>Otero</i>	288
	109		143			225		257		289
	110		144			226		258		290
	111		145			227				291
	112		146			228				292
	112a		147				Santarem	259		
	113		148		Guarda	229	<i>Otero</i>	260		
			149		<i>Otero</i>	230		261	Asturias	300
Lago	114		150			231		262	Castellón	301
<i>Otero</i>	115		151			232		263		302
	116					233		264		303
	117	Viana do	200			234		265		304
	118	Castelo	201							305
	119	<i>Otero</i>	202		Visen	235	Portalegre	266		306
	120		203		<i>Otero</i>	236	<i>Otero</i>	267		307
	121		204			237		268		308
	122					238		269		309
	123	Braga	205			239		270		310
	124	<i>Otero</i>	206			240		271		311
	125		207							312
	126		208		Aveiro	241	Lisboa	272		313
	127		209		<i>Otero</i>	242	<i>Otero</i>	273		314
			210			243		274		315
			211					275		316
Pontevedra	128				Coimbra	244				317
<i>Otero</i>	129				<i>Otero</i>	245	Setubal	276		318
	130	Porto	212			246	<i>Otero</i>	277		319
	131	<i>Otero</i>	213			247		278		320
	132		214			248				321
	133		215				Evora	279		322
	134		216				<i>Otero</i>	280		323

León 324	Castellón 325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	Zamora 337	Castellón 338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	Salamanca 349	Castellón 350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	Cáceres 360	Castellón 361	362	363	364	365	366	367	Badajoz 368	Castellón 369	370	371	372	373	374	375	376	377	Santander 400	Castellón 401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	Palencia 412	Castellón 413	414	415	416	417	Burgos 418	Sandris 419	420	421	422	423	424	425	426	427	Vizcaya 428	Alava 429	Sandris 430	431	432	Logroño 433	Jardi 434	Valladolid 435	Castellón 436	437	438	Segovia 439	Castellón 440	Soria 441	Castellón 442	443	444	445	446	447	448	Ávila 449	Castellón 450	451	452	453	Madrid 454	Castellón 455	456	457	Guadalajara 458	Castellón 459	460	461	462	Toledo 463	Castellón 464	465	466	467	468	469	Cuenca 470	Jardi 471	472	473	474	Ciudad Real 475	Castellón 476	477	478	479	480	481	Albacete 482	Jardi 483	484	485	486	487	488	489	Córdoba 500	Castellón 501	502	503	504	505	506	507	Jaén 508	Castellón 509	510	511	512	513	514	515	516	Huelva 517	Castellón 518	519	520	521	Sevilla 522	Castellón 523	524	525	526	527	528	529	530	531	Cádiz 532	Castellón 533	534	535	Málaga 536	Castellón 537	538	539	540	541	542	543	Granada 544	Castellón 545	546	547	548	549	550	551	552	Almería 553	Jardi 554	555	556	557	558	559	560	Murcia 561	Jardi 562
----------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--------------	---------------	-----	-----	-----	-----	------------	-------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	-----------	-------------	-----	-----	-------------	-----------	----------------	---------------	-----	-----	-------------	---------------	-----------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----------	---------------	-----	-----	-----	------------	---------------	-----	-----	-----------------	---------------	-----	-----	-----	------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	------------	-----------	-----	-----	-----	-----------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	--------------	-----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------------	---------------	-----	-----	-----	-------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----------	---------------	-----	-----	------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-------------	-----------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------------	-----------

213

564
565
566
567
568
569
570

623
624
625
626
627
628
629

714
715
716
717
718
719
720
721

744
745
746
747
748
749

775
776
777
778
779
780

Navarra 600
Seli 601
602
603
604

Teruel 630
Seli 631
632
633
634
635
637
638

Gerona 722
Seli 723
724
725
726
727
728
729
730
731

Castellón 750
Seli 751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762

Alicante 781
Seli 782
783
784
785
786
787
788
789
790

Huesca 605
Seli 606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617

Andorra 700
Seli
Pyrénées
orientales 702
Seli 703
704
705
706
707

Barcelona 732
Seli 733
734
735
736
737
738
739
740

Valencia 763
Seli 764
765
766
767
768
769
770
771
772
773

Ibiza 791
792
Mallorca 793
Seli 794
795
796
797
798
799
800
801

Zaragoza 618
Seli 619
620
621

Lérida 708
Seli 709
710
711
712

Tarragona 741
Seli 742

Menorca 802
803

Tengo en mi poder los siguientes
creacionarios.

- Avila
Segovia
Soria
Madrid
Toledo
C. Real
Guadalajara
Valladolid.

Huelva
Sevilla
Cadiz
Córdoba
Granada
Malaga
Jaen.

Asturias
Leon
Zamora
Salamanca
Cáceres
Badajoz

Asturias

+

24 de Mayo de 1957.

R. Rodry. Lantellano

Cuentas del ALPI en Valencia.

Relación nº 10

DETALLE DE GASTOS SIN JUSTIFICANTES PRESENTADOS POR EL
SEÑOR SANCHIS GUARNER EN 29 DE MARZO DE 1.962

1 viaje Valencia-Barcelona y regreso (21 al 25 de Marzo)	1.970,00
1 viaje Valencia-Madrid y regreso (29 Marzo a 1 Abril)	1.966,00
Gastos de escritorios	117,00
Conferencia telefónicas con Barcelona ..	114,00
Caja de cartón para mapas	40,00
Portes a Seix y Barral	28,00
Aguinaldo mozos dibujante	50,00
Aguinaldos mozos imprenta Cosmos	25,00
Correos y telegramos	37,00
	<hr/>
	<u>4.347,00</u>

Por este importe líquido se hace un recibo que cobra
el Sr. Sanchis con esta fecha : 30 de Marzo de 1.961

Cuentas del ALPI en Valencia.

Relación nº 9

DETALLE DE FACTURAS VALIDAS PRESENEADAS POR EL SEÑOR SANCHIS GUARNER EN 31 de OCTUBRE DE 1.961

Ramón García Escrig	18.000,00
" " "	7.500,00
" " "	4.500,00
	<hr/>
SUBTOTAL 1)	30.000,00
	<hr/>

DETALLE DE GASTOS SIN JUSTIFICANTES PRESENTADOS POR EL SEÑOR SANCHIS GUARNER EN 31 DE OCTUBRE DE 1.961

1 viaje Valencia-Barcelona y regreso (21 a 23 de Mayo)	1.650,00
1 viaje Valencia-Barcelona-Madrid y re- greso (26 de Octubre a 1 de Novbre.)	3.700,00
Correos y Telégrafos	58,00
Material de escritorio	264,00
4 cajas de cartón	135,00
Portes	248,00
Fotografados ANON	131,00
Aguinaldos 1.961 mozos dibujante e im- prenta	75,00
Encuadernación listas ALBIC	20,00
Gastos varios	50,00
	<hr/>
SUBTOTAL 2)	6.331,00
	<hr/>

Recibidos

Subtotal 1) Facturas entregadas en Serrano

Subtotal 2) Importe líquido del recibo pagado al Sr. Sanchis el 31-10-61

Cuentas del ALPI en Valencia. Relación nº 8

DETALLE DE FACTURAS VALIDAS PRESENTADAS POR EL SEÑOR SANCHIS GUARNER EN SEPTIEMBRE DE 1.961

Impresos Cosmos	1.350,00
Blasco Requena	1.920,00
" "	1.462,00

SUBTOTAL 1) ... 4.732,00

DETALLE DE GASTOS SIN JUSTIFICANTES PRESENTADOS POR EL SEÑOR SANCHIS GUARNER EN 27 DE SEPTIEMBRE DE 1961

3 viajes Valencia-Barcelona y regreso, uno en Enero y 2 en Abril-61	4.956,00
1 viaje Valencia-Barcelona-Madrid y regreso en Septiembre-1.961	4.300,00

SUBTOTAL 2) ... 9.256,00

Subtotal 1) Facturas entregadas en Serrano

Subtotal 2) Importe líquido del recibo pagado al Sr. Sanchis el 27-9-61

Relación nº 7

Gastos del ALPI desde el 5 enero al 20 octubre 1960

Correos y telégrafos	32	
Portes mapas a Barcelona	40	
Viaje a Barcelona 6-7-8 marzo	1600	cobrado
Gastos de escritorio	41	
Portes mapas a Barcelona	28	
Viaje a Barcelona 16-17 marzo	1400	cobrado
Gastos de escritorio	24	
Sr. Fullana, mapa 'cuchillo'	1000	factura
Sr. Fullana, trabajos complementarios	500	factura
Portes mapas a Barcelona	48	
Correos y telegramos	18	
Gastos de escritorio	56	
Portes mapas a Barcelona	48	
Cosmos, cajas estuche	145	factura
Cosmos, impresión de inscripciones	75	factura
Viaje a Barcelona 19-20-21 junio	1750	
Rigal, Suplemento del ALP	200	factura
Rigal, Diccionario Italiano	380	factura
10 mapas, García Escrig	9870	factura
8 mapas, García Escrig	7896	factura
Portes mapas Barcelona	48	
Gastos de escritorio	52	
Correos y telegramos	24	

factura de García Escrig de 25.000 ptas por 25 mapas -
preparación el objeto de disponer de - anticipo

total sin viajes 20.525

Viaje en Barcelona p junio 1.750

En primer lugar (en cuanto a orden e importancia): en la primera hoja al final, donde se habla de mi incorporación a los trabajos del ALPI, falta una alusión al apoyo y a la subvención del Instituto de Alta Cultura. Creo que esa alusión es imprescindible para evitar casi un conflicto diplomático... Es cierto que, más adelante, en la hoja 3 se habla, a propósito de la "amplitud territorial del ALPI", de la cooperación del I. A.C. en términos muy amables. Pero en la pequeña historia de los trabajos que es el apartado inicial, no hay cualquier referencia. (Rigurosamente, supongo que incluso habría que decir que Rodrigo de Sá Nogueira y Armando Nobre de Guzmão, de los que se habla en el párrafo tercero, han sido subvencionados por la Junta de Educação Nacional que precedió al Instituto. Pero no estoy muy al corriente de esa "prehistoria"). Lo menos que se podría modificar sería, en lugar de:

"El profesor Luis F. Lindley Cintra se incorporó a las actividades"

poner:

"En 1953, gracias al apoyo y a una subvención del Instituto de Alta Cultura de Portugal (que ya antes había proporcionado, como colaboradores a los Señores Sá Nogueira y Guzmão), el Prof. Luis F. Lindley Cintra se incorporó a las actividades"

o algo muy semejante. Esto alargaría el texto en una línea, que creo se podría añadir en la hoja 3 sin repaginar, quitando un poco en los espacios.

Segunda observación - esta más técnica. En la 4, la palabra ayer dada (en la segunda mitad de la pág.) como ejemplo, al hablar de conceptos representados por palabras de la misma etimología, me parece incluida seguramente por error: v. esp. ayer - port. ontem!

los ejemplos los había puesto J. Torres

Tercera observación - hoja 8. En el alfabeto fonético, en la línea segunda relativa al signo ɤ, donde dice: "mixta (ɤ), nasal (ɤ)", creo que convendría escribir: "mixta (ɤ), como portuguesa de casa, nasal (ɤ)". Dado que el lector se da rápidamente cuenta de otra manera, de que fue esta la transcripción adoptada para ese sonido tan característico del portugués.

No dispongo de la hoja en que aparece la ə, donde convendría hacer una alusión paralela: "mixta (ə), como la portuguesa de grande".

Cuarta observación: hoja 8. No es correcto identificar la ã nasal portuguesa normal y la francesa, como se hace en la línea 19, contando del final. Nunca lo es hecho en la transcripción. La portuguesa normal es mixta, y no velarizada, como lo es la

francesa. La hemos transcrito (â). Habría que quitar aquí los ej^{os}. portugueses al principio, y ponerlos donde dice "mixta â, como en port. irmã, campo, sorda..."

En fin, para concluir, una observación de tipo estético: la cubierta quedaría mejor, me parece, sin la coma entre FONÉTICA y I, y con el 1961 bajo la palabra MADRID. Pero esto ya no tiene ninguna importancia: la cubierta está muy bonita como está. La idea de la moneda es magnífica.

OBSERVACIONES A LA INTRODUCCIÓN DEL ALPI

- Pág. 3. Suprimir "Planeador y Director de las encuestas Tomás Navarro."
- Pág. 13. Donde se habla de la omisión de Canarias, Ceuta, Melilla, etc, acaso sea oportuno añadir: "Existe el propósito de incorporar al ALPI el estudio de estos territorios en anejos complementarios."
- Pág. 16. Donde se habla de la omisión del vasco acaso sea conveniente advertir: "Se incluyen sin embargo algunos puntos de las zonas históricas del vasco en que hoy sólo se habla castellano."
- Pág. 15. Sería conveniente traer al final de esta página en que termina la reseña territorial del ALPI lo que se dice en la pág. 21 sobre las capitales y focos expansivos. Además para justificar el aplazamiento podría añadirse: "Se acompañará ese estudio de documentación registrada experimentalmente para facilitar sobre todo el estudio de cuestiones relativas a cantidad y entonación."
- Pág. 17. Después de las tres primeras líneas: "Sirvieron de punto de partida los cuestionarios del ALP y AIS de los cuales se recogieron todos los conceptos asociables a la sección de léxico del ALPI."
- Pág. 17. Las cuatro últimas líneas necesitarían explicación más amplia: "En la confección de la parte del cuestionario relativa a la fonética se procuró emplear conceptos que, para facilitar el cuadro comparativo, se expresaron con palabras de la misma etimología en las distintas lenguas y dialectos hispánicos. A este propósito obedece la incorporación de vocablos como aire, ayer, boca, causa, cinco, diente, hijo y muchas otras cuya presencia podría parecer injustificada desde el punto de vista meramente lexicográfico."
- Pág. 18. A continuación de esta página: "Respecto a labores de agricultura y ganadería sólo se dio representación en el cuestionario a las más extendidas por el área peninsular. Se prescindió por este motivo de cultivos e industrias regionales como la del esparto en la Mancha, del cañamo en Levante, de la resina en Castilla, del maíz en el Norte, del olivo y aceite en el Sur, de la pesca en el Litoral y de la minería repartida en lugares particulares y en diversidad de materias: carbón, hierro, cobre, mercurio, plata, etc. Por igual razón quedaron excluidos otros productos locales como los del azafrán de Albacete, la seda de Murcia, los tejidos de Tarrasa y Sabadell, el damasquinado de Toledo y Elbar, la cerámica de Talavera, Manises y otros puntos, los bordados de Lorca, los encajes de Almagro, el filigranado de Viana de Castelo, etc."
- Pág. 25. Añadir a las ocho primeras líneas: "El Prof. Navarro adoptó como base el modo de transcripción usado en las principales revistas de estudios lingüísticos, en el ALP y en el AIS, al cual añadió varios signos diacríticos para la representación detallada de las variedades dialectales. Del alfabeto de la Asociación Internacional de Fonética tomó los signos ψ , η , χ , θ , por considerarlos más aptos que F, ñ, ñ, s, para admitir indicaciones complementarias."

Pág. 27. Circunflejo. Mi práctica ha sido usar el circunflejo invertido, ˇ, encima de s y z, para indicar la articulación fricativa prepalatal labializada de estas consonantes, y el pequeño semicírculo con la convexidad abajo, ˘, para representar esas mismas consonantes como no labializadas. Lo corriente en otros alfabetos es emplear solamente el circunflejo, lo mismo para los sonidos franceses, labializados, que para los de otros idiomas, en general no labializados. A mí me pareció necesario distinguir esa diferencia y añadí el pequeño semicírculo para la no labialización que era la circunstancia que no se había tenido en cuenta. Llamo la atención por si ustedes han cambiado efectivamente los signos o por si se trata de un mero error de exposición en estas notas. Si el cambio ha sido efectivo no veo inconveniente en que lo mantengan.

Pág. 30. Oreo que en lugar de repetir la expresión "es la castellana de, es la francesa de, es la inglesa de, etc.," es preferible indicar simplemente "cast. franc. alem. ingl. etc."

Pág. 31. Nasales. Veo que llaman ustedes bucales a las vocales nasalizadas en menor grado que las nasales puras. Me parece que basta con llamarles nasalizadas o acaso seminasaes. En realidad las nasales puras son también bucales.

Pág. 36. Al signo ɸ lo he utilizado siempre para representar la bilabial fricativa sorda, que es el valor que se le da en el alfabeto de la Asociación Fonética Internacional. Para los matices mixtos de bilabial y labiodental se utiliza la combinación de f y ɸ. Es cierto que la articulación de la fricativa sorda se representa también con p cuando ocasionalmente procede de una b ensordecida; pero sólo en este caso, no cuando trata de una f bilabial en forma, fá-cil, etc.

Pág. 43. Me parece que hay que especificar con más detalle las modalidades de r y rr asibiladas:

• r̄ consonante continua alveolar fricativa sonora asibilada, con re-dondeamiento de la abertura del ápice de la lengua; intermedia entre r y z.

• r̂ la misma consonante anterior con fricación atenuada y débil.

• r̄ la consonante r̄ con articulación sorda.

Pág. r̄ consonante continua alveolar fricativa sonora asibilada, más tensa y larga que r̄; corresponde a la r̄ vibrante múltiple con articulación asibilada.

• r̂ la misma consonante anterior con articulación menos intensa.

• r̄ la consonante r̄ con articulación sorda.

Caja 1

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
PATRONATO MARCELINO MENÉNDEZ PELAYO

PROYECTO PARA LA CARTOGRAFIAION DEL A L P I

Para coordinar la confección de las listas definitivas de los materiales del ALPI y dirigir la realización de los mapas se requiere el cuidado constante de un técnico con una pequeña oficina editora. A tal objeto se propone que el Sr. Sanchís Guarner centralice en Mallorca tales trabajos, asistido de un becario, y tenga a su cargo la conservación de los materiales seleccionados definitivamente y las relaciones con dibujantes e impresores, cuyas condiciones en todos los casos tendrán que ser aprobadas por el Sr. Balbín. Los problemas más importantes serán discutidos, como se ha venido haciendo, por el pleno de los colaboradores.

Los Sres. Rodríguez Castellanos y Otero proseguirán su tarea de confección de las listas, desde sus lugares de residencia; convendría revisar la cuantía de su retribución pues actualmente sigue siendo la misma que fué fijada en 1.953 y asignarles una mensualidad de 2.000 ptas. El Sr. Otero admitirá las enmiendas referentes al portugués según las transcripciones obtenidas por los Sres. Cintra y Sanchís Guarner en su excursión comprobatoria del verano de 1.956. Aunque para el primer volumen del ALPI apenas se

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
PATRONATO MARCELINO MERÉNDEZ PELAYO

necesitan las transcripciones del Sr. Cintra, convendrá que éste iniciase ya la confección de las listas de los cuestionarios portugueses de léxico.

El dibujante D. Miguel Fullana, residente en Mallorca, se ofrece a rotular a mano y confeccionar los mapas sobre una pauta de doble tamaño del que tendrán al ser publicados. Como remuneración pide en principio la cantidad de 600 ptas. cada mapa, pero insiste en el carácter provisional de esta tarifa ya que el presupuesto definitivo sólo podrá hacerse después de la confección de algunos mapas completos de la Península. Se adjunta una muestra improvisada de su trabajo, el cual será más atildado al hacerse con más calma. Parece admisible la tarifa de 600 ptas. por mapa como base ^{de} negociación, teniendo presente que el dibujante D. Amadeo López en 1.955 había pedido ya 5.000 ptas la misma labor; conviene prever que la retribución tendría que ser cambiada proporcionalmente, si las bases oficiales de trabajo de los delineantes sufriesen modificaciones. Deberá estipularse un contrato con el Sr. Fullana, ya que esa faena no puede hacerse a ratos perdidos sino que requiere una labor fija, concertándose que se le entregará periódicamente una cantidad determinada de listas y que él deberá terminar los mapas en un

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
PATRONATO MARCELINO MENÉNDEZ PELAYO

plazo convenido. El contrato se formalizaría tras un período de prueba de dos meses.

El primer volumen del ALPI convendría que estuviese terminado en la primavera de 1959 en que se celebrará en Lisboa el IX Congreso Internacional de Lingüística Románica. Para ello es preciso que el dibujante empiece su labor en septiembre de 1.957 y que se comprometa a entregar 10 ó 12 mapas al mes, á fin de que en julio de 1958 estén listos los 100 mapas del volumen I. Durante el otoño de 1.957 convendrá entablar conversaciones con diversas casas impresoras de Madrid y Barcelona.

De todas las listas ya confeccionadas del ALPI y de los mapas realizados por D. Amadeo López, convendrá que se haga cargo el Sr. Sanchís Guarnier y que los traslade a Mallorca en esta primavera de 1.957; la distribución de los cuestionarios ^{será} dirigida por el Sr. Sanchís Guarnier, y bajo recibo suyo, los Sres. Rodríguez Castellano, Otero y Cintra, podrán retirar los cuestionarios que necesiten para la confección de las listas. Los cuestionarios inactivos permanecerán depositados en Madrid bajo la vigilancia del Sr. Balbín y del Sr. ~~Rodríguez Castellano~~ ^{Sanchís Guarnier}. La retribución mensual del Sr. Sanchís Guarnier será en lo sucesivo de 4.000 ptas. Se deberá adquirir un armario-librería donde depositar los cues-

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
PATRONATO MARCELINO MENÉNDEZ PELAYO

tionarios, listas y mapas del ALPI, así como diverso material de escritorio; para la instalación de esa oficina conviene asignar la cantidad de 4.000 ptas. Hay que procurar que el dibujante cobre su trabajo en el momento de la entrega, para lo cual convendría que el Sr. Sanchís Guarner dispusiera de una cantidad de 12.000 ptas anticipada. Como auxiliar del Sr. Sanchís Guarner se propone en principio a la Srta. Ana Moll Marqués, licenciada en Filosofía y Letras, con una retribución mensual de 1.000 ptas.; su trabajo previsto serán 22 horas semanales y su nombramiento definitivo se haría tras un período de prueba de tres meses.

Aprobada por el pleno de los colaboradores la presente propuesta será puesta en vigor el 1º de junio de 1.957.

22 de mayo de 1.957

M. Sanchís Guarner

Bloc

50 FOLIAS

Sr. Pau finis

c. Sepúlveda, 176, prod, 2°

Barcelona, 11

Villarreal 50 bay, 330

ALPI

1961

3 enero. Entrega a Teix. y Bernal de los originales de
'desnudo', 'domingo', 'coina', 'corral', 'desecha', 'cxi', 'dulce',
'coz', ~~'coz'~~, 'cepa', 'crim'

4 pruebas de cada mapa; una para Madrid

Érase primero y después Madrid

Las correcciones en los mapas de los mapas, las que sean en-
miendas más irán orladas de azul y las que sean depuración
de impresión orladas de rojo

Corrije el original de la introducción

Anuncio entrega del resto del original para el 24 enero y proyecto
de viaje de Baltin para mediados de febrero

Enviara pruebas a Madrid suscritos de la (introducción)

Escribieron Saiz y Bernal a Castilla que no tardar las pruebas hasta
febrero y se tendrán que hacer las correcciones antes del viaje de Baltin

Union Barma Valencia 460 ph
ferromil 1° 376+14

Barcelona - Val
Taf 358 ph
2° d 258
1° d 346

1° Asanun 305358

1° Publica 211082, 229230

Ferromil Valencia Barcelona
10:50 h, 15:30, 23

1962

Barcelona Madrid

1° ferromil Barcelona Madrid 744

8:55 h, 12:50 h, 19:20 h, 21, h

Barcelona Valencia 360

Valencia Madrid

S. Cyrenaria

1° Balbin 2432371

~~2432371~~

Vitruvo 2592455

Castillo 2591412

Medinaceli 2210564

~~2210564~~

Taf Valencia Barcelona 358

Taf Valencia Madrid (483)

1° done 480

Taf Barcelona Madrid 656

1° done 744

18 abril 1961

Carta a D. Francisco del Castillo desde Barcelona

Como vé, le escribo desde Barcelona, donde estoy resolviendo problemas de la Introducción del Alpi, que también tiene sus complicaciones. Cuando tengamos la prueba definitiva, ya se la mandaré a Vds., para que consideren si procede dar el tirase.

Acabo de enterarme de que ha habido un mal entendido que ha retrasado la corrección de las pruebas de los mapas.

El pasado Enero, convine con Seix y Barral, aquí en Barcelona, que me harían cuatro pruebas de todos los mapas, una de las cuales la enviarían a Vd., a Madrid, y las otras tres, a mí a Valencia. Yo haría las correcciones pertinentes, atribuibles a deficiencias de dibujo o a cualquier otra causa imputable a mi oficina, las cuales señalaría en la prueba rodeando la inscripción con una orla azul. Mis correcciones las haría en las tres hojas, una de las cuales me la quedaría en Valencia y las otras dos se las mandaría a Vd. En ellas señalaría D. Rafael y Vd. los defectos tipográficos atribuibles a Seix y Barral, rodeando las inscripciones con una orla roja, y una de dichas hojas con las enmiendas azules y rojas, la devolverían a Seix y Barral para que en Barcelona hicieran las enmiendas pertinentes, quedándose Vd. con la otra. Yo comprobaría las correcciones, desplazándome a Barcelona, y en todos los casos les mandaríamos a Vds. una prueba definitiva para que D. Rafael y Vd. dieran el tirase.

Este plan de trabajo fué el convenido con Seix y Barral, en el que yo me había atendido a las instrucciones de D. Rafael. He pasado en vano los meses de Febrero y Marzo, reclamando a Seix y Barral que me mandasen las cuatro pruebas de los mapas que les había pedido. Finalmente, conseguí que me enviaran las pruebas de la introducción impresa, y al venir a Barcelona para corregirlas, he preguntado a Seix y Barral cómo es que no me habían enviado a Valencia las pruebas de los mapas pedidas por mí, y en cambio sí que las han recibido Vds. en Madrid, según me informó Vd. en su carta del 8 del actual. Me dice Seix y Barral que el envío de las cuatro copias a Madrid, a obedecido a una petición concreta del Sr. Forte.

Así pues, contra lo que Vd. supone en su carta, no obra en poder mio ninguna de las cuatro pruebas de los mapas, y le suplico que me mande tres de ellas a Valencia lo antes posible, para proceder a su estudio y hacer las correcciones per-

tinentes.

Según le decía, estamos resolviendo los problemas de la Introducción, pero nos quedan los de la portada sobre la cual ha de decir D. Rafael la última palabra. Tampoco han recibido aquí la viñeta cuyo dibujo obra en poder de Vd.; recuerde que le había expresado mi gusto de que se hiciese una prueba de montar ~~xxxxxxxx~~ sobre el fondo de la moneda ibérica, las letras A - L - P - I dibujadas con el mismo tipo que las de la E - L - H recortadas en blanco, pues tengo la impresión de que quedaría muy bien.

Respecto a la proyectada reunión del Alpi y la Eih en el mes de Mayo, si no ha de celebrarse en los primeros días de dicho mes, tal vez conviniese que se hiciera yo un viaje anterior a Madrid. Por ahora no propongo nada, todo depende de la marcha de la Introducción. En todo caso ya volvería a escribirle.

Le saluda atentamente

30 junio

entrega a Feix y Bernal del original de los mapas siguientes

3 nombre habitante 7 alcovanas 61 deudas

4 nombre noble 40 casaca 62 deudas

5 celebraciones anuales 45 chindas 66 deudas (2ª vez)

entregará nota del original del I tomo (6 mapas) el 24 de agosto que irá a corregir los plandos

30 setiembre

entrega a Feix y Bernal del original de los mapas

31 caer, 9 aseo, 1 lugares estudiados

Orden de repetir los mapas siguientes

21 caer 66 deudas 53 crían 64 deudas

llevo a Madrid considerando los puntos definitivos los siguientes mapas

13 ahogarse, 8 abuelo, 14 aire, 18 asa, 23 buile,

16 araña 50 cajo 63 dado 59 cuadrado 72 dominga

Madrid 27 set.

En el fondo rojo n.º 2 habrá que añadir una línea interior al remate. El ángulo de Francia queda mal, sin llegar al borde. Limpiar n.º 402, 487, 786

Cabeza de la posta de la dibujera en V. Andrés.

Cambiar el de los libros del Consejo

Suprimir los estrellitos en los apartados Introducción

Cajas carpetas para la encuadernación

Advertir a Seix y Bernal que los márgenes de las esquinas superior izquierda sean iguales

El Ir-Sardinas cuidará de las dimensiones

El depósito legal debe solicitarlo Seix y Bernal

Recordar a Seix y Bernal que el mapa fondo de España ha de ir en los márgenes, del mismo tamaño que los mapas que fueron hechos para libros

En el mapa fondo n.º 2 reforzar los márgenes 402 y 786 y de la costa de Francia debe llegar a los márgenes, o mejor poner un filete para igualarlo al propio punto n.º 1

Madrid 31 octubre

cumplimiento

Cambiar todos los dibujos de la revista de la mano

El Sr. Bergman dibujará portada y ex-libris

Hacer una prueba cubriendo un poco las cabeceras de la
introducción, en un versalito, Bodoni.

La encadernación ha de ser estudiada

28 oct. 1961

Seix y Praral aconseja borrar el filete interior del remador del mapa fondo n° 1 para igualarla con el n° 2, y continuar con el perfil de la costa con el n° 2 para que llegue al remador

Seix y Praral advierte que en el montaje de los originales la cabeza y el n° del mapa deben colocarse más alto.

Que el dibujante haga los cálculos precedentes a doble escala del mapa fondo y los traslade al mapa parte

Entrega de los originales siguientes.

2 denominación del lugar 64 derecha 39 centro

73 donde 60 univano 53 cima (2.ª vez)

Entrega las correcciones de los mapas siguientes

3 denominación de la localidad 4 error lingüística 5 elaborados de un E

7 abundar 40 casaca 45 diende

62 derecha 66 desnuda (2.ª vez) 67 donde

Recibo de Seix y Praral con las correcciones definitivas los siguientes mapas

15 andar 30 cabera 57 castillo 59 mano

57 cuchara 61 univados 27 brazo 69 diente

28 buey 32 caja 20 ayer 21 ayunas

38 causa 35 caña

desnuda anulada

Barcelona 23 enero 1962

Fondo II Mucha atención a los márgenes. Unificación absoluta de los recuadros. Completar costa de Francia. Limpia $402,487,786$ /
completamente

Está sin castella los mapas de crisis (2.º vez) y aereo, y números.

Pendientes de corrección los mapas

31 aereo 9 aereo 1 lugares arbolados 64 desahos (2.º vez)

54 contornos 78 donde 60 minivano 2 denominación del lugar

53 crisis (2.º vez)

Revisión de Jels y Brandl con las correcciones definitivas

67 deudas 8 abuela 29 caballo 66 desahos (2.º vez) 7 abreviados

5 elaborados de encuesta 40 casuaria 4 aereo limpiados 41 cajas

65 desbordado 36 carnice 45 chimenea 54 cruz 56 maistro

47 árboles 46 cincha 22 asado 44 cerrjo, 47 cinco

6 abeja 19 avispa 48 davo 70 diez 25 blancos 11 agujero

26 boca 12 agujero 52 crata

~~Resumen~~ 23 enero

No pueden poner versaltes en los abucros. Quedaria desequilibrado si los subian.

Superior oblicuada/nación sin escurtivanas. Uno de los márgenes laterales mas largo, y el mapa doblado

Madrid 27 enero 1962

5 a 10 febrero se invita a Cimbro + Barcelona para
empesar la tirada, que la finjan acabada el 20 de marzo

Primero hay que hacer los mapas del fondo I

Hacer una tirada de ~~1000~~ ejemplares

1500

Seix y Barreda febrero

Terminar la costa de Francia en el mapa fondo

Reclamar la prueba de los siguientes mapas cuyos corre-
ctores tiene desde setiembre

3	denominación de los habitantes	58	castillo	71	dora				
10	agua	42	capa	49	cocina	62	decir	74	dulce
39	casador	43	cerca	51	caz	68	diario	75	eje

mapa 62 modificar la carta

(no quiere) DECIRLO

port. (não quer) DIZÊ-LO, cat. (no vol) DIR-LO

mapa 236 modificar acervo português

CANTARO

port. CÂNTARO, cat. CANTER, CANTIR

olêto

l'original d'Olêto mapa 50 470 port 288 kó s ⁽ⁱ⁾ _(i) pero a

l'original port. olêto mapa 32, caja dia k ⁽ⁱ⁾ _(i) s ⁽ⁱ⁾ _(i); l'original

considerar la s de caixa con una unida, i port. h: s

Dr. Rico pide indice 8 paginas

o dos columnas, con colofon

Bullin escribiré para este tomo el 1º volumen el 20 marzo
Dimensiones definitivas las fijara el encadernador. Conservar todo
titulado que no menude con corrección de la puntuación
que tira los 1500 mapas (preferiblemente nota 1000, rápida)

Completados
Añadido a la Introducción, pag. 3,
L. F. Lindley Cintra, Enquêtes au Portugal pour l'Atlas linguistique de
la Péninsule Iberique, Orbis, III, 1954, 412

Entrega de los siguientes nombres corregidos

A	denominación del lugar		lugares estudiados		9	recorrido			
53	crin,	31	caer	34	cañeros,	60	meirano	64	desula
73	donde								

Enviar a diez con toda urgencia muestra
del color del mapa para
ver si al corregir mapa como

Estrogens

Committee, Tema (prognosis ling., devitaniado konferensio

deputado Lisboa

folheto ALPI, table nigras bokuro ajemplaro tessio

Navano.

Perjudicado go, ulso 1,170, antio nio, tulojo imo voo

mapa ALB, disionamento rano am ...

ALPI

univ. Jhiesburg

Academia Española

Gynera BDE

von Wartburg

Stankka

Paiva

Migliorini

Piel

Vidos

Roths

Garcia de Diego

Rolf Malkiel

Carr y Lueros

Buenos Aires Moritz

Oroz

NRFH Corrales

Lund Melberg

Rosenblatt

Calso Cunka.

Palas Perrini

Hay una Luis de Janis Geronimo, El habla del campo de
Cortofena

Fr. Pau finés

Anna Brown-Hold

Espècie de català bàsic

esquema general susceptible de adaptació als parlants de les diverses llengües (cast., fr., angl. alemany)

fonamentalment pràctic amb regles garantides després que no se presenten molt d'espots per part de l'alumne.

vocabulari per seccions, 2000 o 3000 mots

semblant al curs de la BBC,

l'espanyol és un francès més ampli per al català

lafarsif, herma artificial, remtador
Aliauri, excorpri, ictencia

Ion Protopopescu

Dictionar Român - Spaniol

Madrid 1960, Editura Carpatii

5 \$ U.S.A.

ALPI

II

Madrid, con Lorenzo R. Castellano

28 set. 1962

En los mapas del 2º Vol. debe ponerse una señal
en los casos en que en el libro de notas figure una
duplicación. alguna forma.

Debe ponerse otra señal distinta a los casos que la palabra
no corresponde exactamente al concepto.

Como minimizar el signo $\frac{I}{c}$, basta $\frac{i}{n}$

Lorenzo propone la añadidura de los siguientes pala-
bras: llama, puente, (resbalar, miel, (ragar,
poco, otra, (queso, treinta, yo, (verano, siem-
bra, presidio, oso, silbar

Sin embargo...

28 set. 1962

Madrid, con Bellón

Prospecto ALPI en circulación mediados de Octubre

Escribir a Vitor para reserwa ALPI

Escribir a Paiva

Escribir a Quintanilla proponiendo reunion 1ª noviembre, si él no puede venir invitamos a Listero. Hay que traer las fichas de las localidades por hacer.

Escribir a Bardia proponiendo reunion ELH el 1 nov. y decirle que tal vez sea a Listero

Escribir a Otero encargándole fichas localidades de Galicia

Bellón quiere que se celebre un congreso de fontañeros en abril

Necesidad de mapas transparentes que deben ser repartidos junto con la tabla de signos fontañeros

Rescindidos del ALPI a completar y proponer a Gallian

Jordan, Univ. Bucarest

Thomov, Univ. Sophia

Baldinger, Univ. Heidelberg

Cosericu, Univ. Montevideo

Cjardette, Univ. Cath. Lyon

Giese, Univ. Hamburg

Kanpejs, Univ. Praga

Habzdmit, Univ. Berna

Kern Meier, Univ. Bonn

Piel, Univ. Köln

Reval, Ecole des Hautes Etudes, Paris

Séguy, Univ. Toulouse

7 marzo 1963

Dibujos mapa España / y montar inscripciones nuevas del lenguaje para prosopografía ALPI. Caja prospecto 12 cm, inscripciones deben remitir a cuerpo 4

1 octubre 1963 reunión con Rodríguez La Higuera

Lozano dice que las constituciones de la palabra padre son muy raras y que no se podrá hacer mapa. También es inútil la palabra mueta, solo solena. No sirve para fonética la palabra vid, solo otra vez. Tampoco sirve la palabra ruoso para fonética, con-
dica - en fin mismo

En la introducción de los datos habrá que advertir que en primer lugar figura el sujeto y el transcriptor de fonética y en segundo el sujeto y el transcriptor de vocabulario.

Lozano pide que se le devuelva los listos para él poner los datos.

Enviar a Giménez los folios de todos los puntos de Portugal. En diciembre reunión con él.

Pedir a Otter los de Galicia. Si no puede a la altura que vaya a Lugo.

Añadir la diócesis a la reseña para el libro.

En el libro habrá transcripción fonética.

MAPAS DEL TOMO II DEL ALPI

76 - ENCÍA	100 - HIJO	124 - LIENDRE	148 NOCHE
77 - ENERO	101 - HOJA	125 - LLAMA	149 NOVIAZGO
78 - ENJAMBRE	102 - HOMBRE	126 - LLANTÉN	150 NUDO
79 - ERA	103 - HORNO	127 - LLAVE	151 NUERA
80 - ESCUCHAR	104 - HOY	128 - LLORAR	152 NUESTRO
81 - ESPALDA	105 - HOZ	129 - LLOVER	153 NUEVE
82 - ESPESO	106 - HUERTAS	130 - LLUVIA	154 OCHO
83 - ESPLIEGO	107 - HUESO	131 - LOBO	155 OCTUBRE
84 - FEBRERO	108 - HUEVO	132 - MACHO	156 OJO
85 - FLOR	109 - HUMO	133 - MAESTRO	157 ONCE
86 - FREIR	110 - IGLESIA	134 - MANO	158 OREJA
87 - FRENTE	111 - INVIERNO	135 - MARGARITA	
88 - FUEGO	112 - JORNAL	136 - MAYO	
89 - FUENTE	113 - JOVEN	137 - MEDIO	
90 - FUERZA	114 - JUGO	138 - MIEL	
91 - GALLINAS	115 - JULIO	139 - MOLINO	
92 - GATOS	116 - JUNIO	140 - MORD	
93 - GRANO	117 - LAGRIMA	141 - MUCHO	
94 - GUARDIA	118 - LÁMER	142 - MUELA	
95 - HAZ	119 - LAUREL	143 - MUERTE	
96 - HERMANAS	120 - LECCIÓN	144 - MUJER	
97 - HIEL	121 - LECHE	145 - NEGRO	
98 - HIERBA	122 - LEÑA	146 - NIETA	
99 - HIERRO	123 - LIEBRE	147 - NIEVE	

En la tercera edición del volumen anexo al ALPI
que surge el cuestionario de alfabeto fonético

preparado para marzo

a mediados de febrero

reproducción de cuestionario de la parte del Alto Araya
por un procedimiento Xerox

Cuestionario

alfabeto fonético, un abecedario de interés universal
aplicación detallada a una numeración local
descripción de localidades y sujetos
índice de palabras del primer idioma
bibliografía de trabajos con contenidos del ALPI
resúmenes bibliográficos apropiados
10 imágenes para ilustrar

escribir a otros, urgente

16 de febrero

preparar transparencias

A. L. P. I.

Volúmenes publicados:

Tomo I. FONÉTICA I

formato 62 x 43, encuadernado en tela especial con lomo de piel, estampaciones en oro.

22 páginas de introducción, 75 mapas a doble página, impresos a dos colores por una sola cara y 6 páginas de índices.

Incluyendo un encarte de 8 páginas con la tabla de signos fonéticos empleados.

Precio 4.000 pesetas

Volúmenes en prensa:

Tomo I. FONÉTICA 2.

De venta en las principales librerías o en la SECCIÓN DE DISTRIBUCIÓN DEL CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS, DUQUE DE MEDINA CELLA, 4. MADRID-14 (España).

ATLAS LINGÜÍSTICO DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

I FONÉTICA. I

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

MADRID-1962

En la cartografía de las lenguas románicas se venía observando el hueco de la Península Ibérica. Algunos atlas regionales que han sido publicados, no podían suplir la obra de conjunto que reclamaban el recorrido perfil de la Península, la unidad política de Hispania durante la época visigoda, y la comunidad de vicisitudes histórico culturales en sus distintos territorios durante los tiempos medievales. Era, pues, necesario un Atlas Lingüístico que incluyese las tres lenguas románicas hispánicas: el portugués, el castellano y el catalán.

En el Atlas lingüístico de la Península Ibérica (ALPI) que hoy ofrecemos al público, aparece registrada el habla popular de sujetos rústicos en localidades generalmente pequeñas, de las diversas regiones de España y Portugal. Las numerosas variantes del habla dialectal han sido transcritas con sumo rigor y detalle por lingüistas especializados.

Las empresas de cartografía lingüística han solido tener una gestación laboriosa, pero la del ALPI ha tenido que superar algunas dificultades particulares, que explican el retraso con que ha empezado a publicarse. D. Tomás Navarro, en el Centro de Estudios Históricos de Madrid, dirigido por D. Ramón Menéndez Pidal, elaboró el proyecto, confeccionó el cuestionario y adiestró a los colaboradores (A. M. Espinosa, L. Rodríguez Castellano, M. Sanchis Guarnier, A. Otero, F. de B. Moll y A. Nobre de Gusmão, substituido éste posteriormente por L. F. Lindley Cintra) que, bajo su dirección, realizaron las encuestas en la mayoría de las localidades. El Consejo superior de Investigaciones Científicas dispuso la terminación de las encuestas, y ha llevado a cabo la edición de la obra

que, bajo la dirección de D. Rafael de Balbín, ha corrido a cargo de M. Sanchis Guarnier con la colaboración de L. Rodríguez Castellano, A. Otero y L. F. Lindley Cintra. El Instituto de Alta Cultura de Lisboa que había prestado ya su colaboración al Prof. Navarro, ha contribuido también con su valiosa ayuda a la terminación de la obra.

El ALPI está dividido en dos secciones principales:

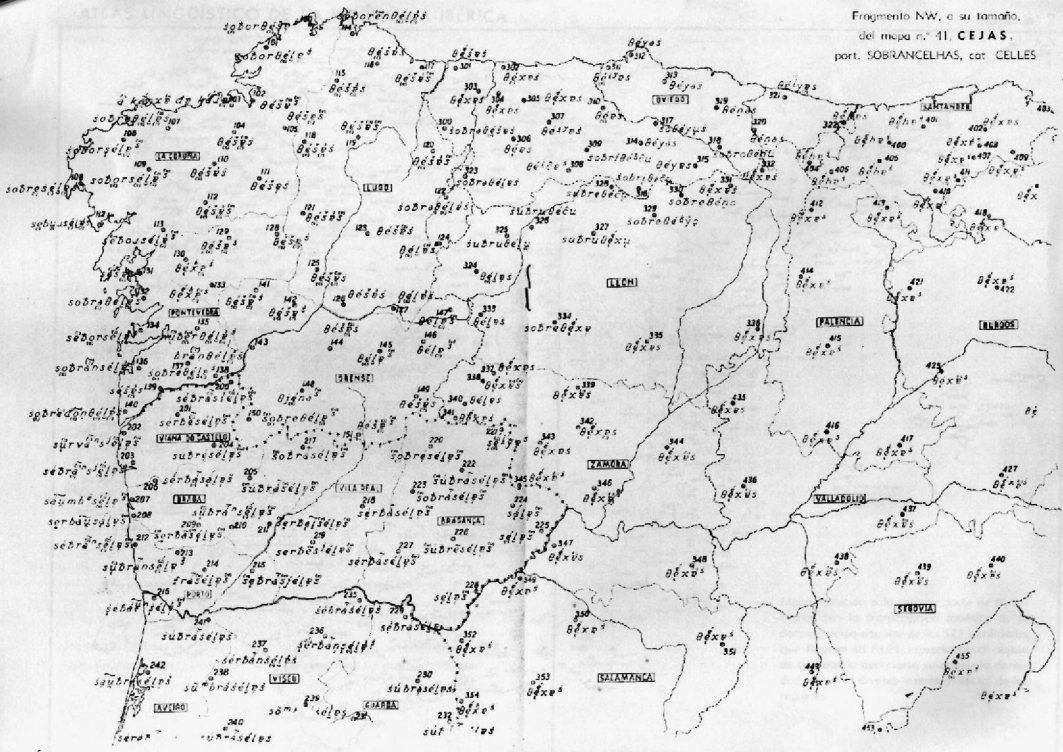
I, Fonética, Morfología y Sintaxis,
y II, Léxico y Etnografía.

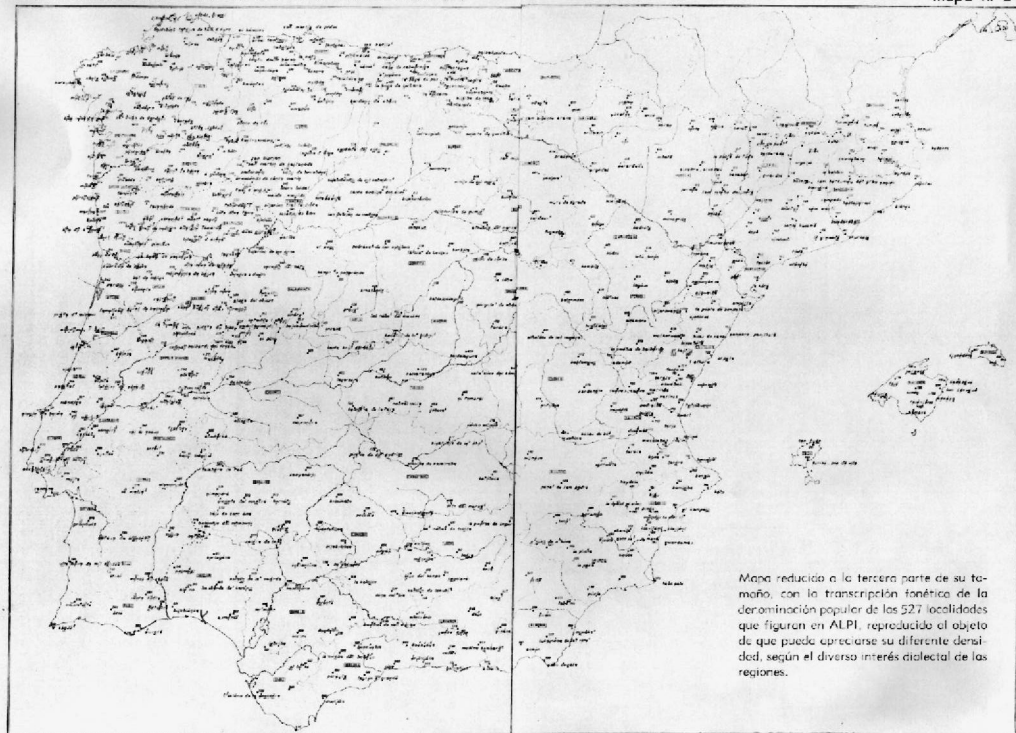
Los tres primeros volúmenes que componen la sección I, contienen una serie de mapas en que se reflejan los fenómenos fundamentales articulatorios y de fonética histórica, y algunas de los más importantes cuestiones gramaticales. Se ha procurado que los mapas de esta sección respondan a conceptos que, para facilitar el cuadro comparativo, se expresen con palabras de la misma etimología en las distintas lenguas y dialectos hispánicos. Así hay mapas como los de *nó cte*, *filii*, *fi scc*, en que se venán las diversas leyes fonéticas que han originado sus diferentes resultados: *noche* (*noite*), *noite*, *nít*; *hijo*, *liho*, *fil*; *haz* (*fajo*), *leixo*, *leix*, etc.

El ALPI constará de unos 1.500 mapas. Los volúmenes de la sección I comprenderán un centenar de mapas de gran tamaño. Los de la sección II (Léxico y Etnografía) tendrán un número más crecido de mapas, aunque éstos, a veces, sean de dimensiones más reducidas, e irán ilustrados con dibujos representativos de los objetos de la cultura popular material.

Cada volumen del ALPI irá acompañado de un fascículo de formato más manejable, en el que figurarán los notes, las variantes y las observaciones correspondientes a cada uno de los mapas.

Fragmento NW, a su tamaño,
del mapa n.º 41, CEJAS,
port. SOBRANCELHAS, cat. CELLES

Mapa reducido a la tercera parte de su tamaño, con la transcripción fonética de la denominación popular de las 527 localidades que figuran en ALPI, reproducido el objeto de que puede apreciarse su diferente densidad, según el diverso interés dialectal de las regiones.

Sr. D. Eorenzo R. Castellano
Oviedo

[1960]

INSTITUTO DE LITERATURA
Y ESTUDIOS FILOLOGICOS

Querido Lorenzo:

Me duele el tono de última carta. Sé que eres hombre duro en la expresión, especialmente con la pluma. Sé también que eres buen amigo mío. Y sé además, y me apresuro a proclamarlo, que tienes razón para estar disgustado con la marcha del ALPI. Ya también estoy muy insatisfecho de su ritmo.

En disculpa mía, puedo alegar que las dificultades son más grandes de lo que a distancia puede pareceros y, desde luego, muy superiores a lo que yo imaginaba. Mi traslado a Valencia ha tenido sobre el ALPI más repercusiones de las previstas. En primer término, estuve muchos meses sin dinero por dificultades burocráticas del Consejo y el adiestramiento de los nuevos dibujantes se hacía así en condiciones muy precarias. Fue también muy laborioso el cambio de becario. No estaba yo nada satisfecho de la colaboración, inteligente pero muy poco constante de Ana Moll, pero aquí, donde los licenciados en Filosofía y Letras son todos en Historia, no es fácil encontrar un ayudante para Geografía Lingüística. Me recomendaron en la Facultad una chica lista y muy ordenada - más que la Moll - pero que es medievalista y no ha aprendido todavía el alfabeto fonético. Afortunadamente creo que voy a poder prescindir de ella pues está opositando a Archivos, y como es muy lista y trabajadora, las ganará seguramente. Ya tengo pensado quien puede sustituir la más a gusto mío: un chico licenciado en Románicas por Madrid y francamente interesado por la Dialectología. Si consigo resolver ese problema del becario, las cosas se me facilitarán bastante. De todos modos, espero que este curso las cosas podrán ir bastante mejor.

Respecto al tomo I, están ya casi acabados todos los mapas. Solamente está sin dibujar el mapa nº 62 "decirlo" pues no ha acertado todavía a resolver el problema de las discrepancias de las contestaciones que tengo en el dominio catalán imputables a la diferente manera como hicimos la pregunta (a veces acusativo masculino "dir-lo", a veces neutro "dir-ho", otras veces el pronombre no es enclítico ~~que no se figura~~ "(no) ho (vol) dir"); por más vueltas que le doy a los materiales que tengo, no consigo resolverlo. Está en confección el mapa nº 49 "cocina" cuyos materiales son muy incompletos, pues no figuraba en el cuestionario y ha de salir a veces del plano de la casa. Hay otros tres mapas cuyos originales tengo incompletos, que son el nº 64 "derecha" (me falta Galicia, Zamora, Salamanca, Cáceres y Badajoz), el nº 54 "cantaro" (me falta Galicia, Portugal, Málaga y Almería), el nº 60 "cuévano" (me falta Galicia y Portugal).

El mapa nº 4, de cuyas dificultades te hablé, va por fin con el título "Áreas lingüística y nombre dialectal del habla local". He trazado la frontera lingüística occidental según los croquis que tú me enviaste, y la del Este según los que yo tengo; vamos a dibujar en letras grandes y con ortografía normal, los nombres generales de los dominios (portugués, castellano, catalán), y únicamente van a figurar en el mapa y en caracteres fonéticos los nombres particulares.

Querido Lorenzo:

Mucho te agradezco tus detalladas observaciones sobre el alfabeto fonético. Ya puedes imaginarte que me costó bastante trabajo llegar a las definiciones esquematizadas que figuran en el texto. He tenido que hacer muchas veces varias tentativas antes de decirme. Además, en algunas ocasiones, no estoy nada seguro de haber acertado. Navarro tuvo la amabilidad de mandar unas observaciones con enmiendas y adiciones que he incluido en el texto. Ahora tú me has aclarado algunos extremos relativos a signos que yo no solía emplear. Tú y yo, y también Navarro en gran parte, estamos de acuerdo en simplificar. Pero el criterio de Otero es distinto, y aunque ha reducido bastante su alfabeto, sus transcripciones siguen siendo del tipo virtuosista de las de Espinosa. Yo las simplifico según las normas de Navarro, y procuro no emplear más signos que los que se relacionan en el alfabeto fonético de la introducción, pero claro es, he tenido que ampliar éste para ajustarme a las transcripciones de Otero, o al menos no separarme mucho de él. Desde luego, la pronunciación portuguesa es complicadísima.

Y ahora pasemos a los detalles: No considero equivalente $\underset{d}{\hat{y}}$ de $\underset{y}{\hat{y}}$ según tú indicas. Tanto $\underset{c}{\hat{c}}$ como $\underset{y}{\hat{y}}$, las considero alveolo-prepalatales, es decir con un punto de articulación más adelantado que $\underset{c}{\hat{c}}$ y $\underset{y}{\hat{y}}$ que son prepalatales. Con el signo $\underset{d}{\hat{y}}$ represento la prepalatal $\underset{y}{\hat{y}}$ con la oclusión reforzada.

No considero equivalente, el signo $\underset{t}{\hat{t}}$ que es oclusiva del signo $\underset{c}{\hat{c}}$ que es africada. En cambio atendiendo tu indicación suprimo el signo $\underset{t}{\hat{t}}$ pues éste sí que es equivalente de $\underset{c}{\hat{c}}$.

Respecto a los signos $\underset{x}{\hat{x}}$ y $\underset{s}{\hat{s}}$ es una de las distinciones que más me han hecho cavilar. La distinción entre la ch francesa con la lengua convexa y labialización, la x catalana con la lengua plana y sin labialización, la ha propugnado siempre Navarro; en portugués es importante, pues como sabes hay zonas que no se senea, pero la distinción se hace $c^i > \underset{s}{\hat{s}}$ y $s > \underset{s}{\hat{s}}$. Como quiera que muchas veces (casi siempre, según Otero), las sibilantes están algo palatalizadas, hay que distinguir, y al no ser s y s̃ han de ser $\underset{s}{\hat{s}}$ y $\underset{s}{\hat{s}}$.

INSTITUTO DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
ATLAS LINGÜÍSTICO
LA PENÍNSULA IBÉRICA

y normalmente sólo $\underline{\text{ɸ}}$ y $\underline{\text{ɸ}}$, pues los otros signos empleados son peores ($\underline{\text{ɸ}}$ y $\underline{\text{ɸ}}$; $\underline{\text{ɸ}}$ y $\underline{\text{ɸ}}$, etc). Respecto a la definición yo había hablado de abocinamiento, tomándolo de Grammont, pero Navarro prefiere el término labialización según sus anotaciones con lápiz en mi borrador. Lo he dejada al fin en abocinamiento labial. La distinción entre $\underline{\text{ɸ}}$ y $\underline{\text{ɸ}}$ no la había practicado Otero. Moll y yo habíamos transcrito con el signo $\underline{\text{ɸ}}$ la $\underline{\text{x}}$ catalana, y Navarro aunque hubiese preferido lo contrario, accede a que la $\underline{\text{ɸ}}$ sea la plana sin abocinamiento labial, y que la $\underline{\text{ɸ}}$ sea la convexa y labializada. Te transcribo las palabras de Navarro: "Mi práctica ha sido usar el circunflejo invertido, $\underline{\text{v}}$, encima de $\underline{\text{s}}$ y $\underline{\text{z}}$, para indicar la articulación fricativa prepalatal labializada de estas consonantes, y el pequeño semicírculo con la convexidad abajo, $\underline{\text{v}}$, para representar esas mismas consonantes como no labializadas. Lo corriente en otros alfabetos es emplear solamente el circunflejo, lo mismo para los sonidos franceses, labializados, que para los de otros idiomas, en general no labializados. A mí me pareció necesario distinguir esa diferencia y añadí el pequeño semicírculo para la no labialización que era la circunstancia que no se había tenido en cuenta. Llamo la atención por si ustedes han cambiado efectivamente los signos o por si se trata de un mero error de exposición en estas notas. Si el cambio ha sido efectivo no veo inconveniente en que lo mantengan."

Mi gran escrúpulo es que no sé si convexidad y labialización se dan siempre juntos, y he supuesto que sí.

La $\underline{\text{j}}$ la usa mucho Otero, no me atrevo a sustituirla nunca por $\underline{\text{ɸ}}$, a veces, si la transcripción es demasiado complicada pongo sólo $\underline{\text{j}}$.

La $\underline{\text{j}}$ en general me gusta más este signo que el de $\underline{\text{j}}$. // signo muy empleado por Otero; otras veces pone $\underline{\text{d}}$, pero yo lo simplifico en $\underline{\text{d}}$ // Otero emplea con mucha frecuencia el signo $\underline{\text{j}}$ que he convertido en $\underline{\text{j}}$. En catalán no hemos usado semifricativas ni geminadas. $\underline{\text{f}}$ en el catalán aparece algunas veces, incluso en la lengua

Sr. D.

Manuel Sanchez

Querido amigo: no recuerdo si en una carta anterior me quejaba de no encontrar en ti la satisfacción que esperaba; pero no debes extrañarte que venga algo que, tanto tu como Lorenzo, y en habéis preparado conmigo, desde tanto de mi trabajo; lo mismo de pasarse a nosotros, ni yo quisiera en tema de juicios vuestros transacciones.

He recibido la copia de la carta a D. Ramón; hay dos puntos que quisiera aclarar. Uno es la suposición de que todo podía haberse evitado si yo tuviera una flexibilidad y espíritu conciliatorio; la habéis tomado con un carácter, pero en realidad contra una tan escasa como yo de esas cualidades, aunque esta falta haya acompañado de una mayor simpatía. Otro extremo se refiere a no haber planteado a tiempo la cuestión. Nuestras discrepancias surgieron en la segunda excursión, al haber el Norte y el Sur, y a mi no me pareció oportuno suspender el trabajo, tanto más cuanto que todos me habrían dicho, en repetidas ocasiones, antes y después de la marcha de Navarra, que en el cuaderno de vocabulario no importaba matizar tanto como en el de Fonética; y si este último era válido, la discrepancia entre los dos cuadernos no era cosa tan grave. Solo recuerdo que contra el Norte...

...van a la izquierda, natural. Ahora bien, tú y los superiores...
...una conducta, puede decirse que otra cosa podía haberse logrado, sin...
...contribuir lo que oía? Yo así lo he hecho. Si no os parece bien, no des un voto a...
...pion o después de una supervisión general. Eso ya no es asunto mío. Dic...
...Lorenzo desaprueba tu intento de mediación. ¿Qué es lo que quieres?

...4 mi me parece bien la fecha que da del 19 para reunirme; pero si la fecha...
...esta intranquitable para aquellas fechas, a lo que yo no puedo acudir.

Habrana

(Firma)

Merza. Barria. supo.
23 nov. 1945.

Oviedo 28 de Agosto de 1960

Querido Saunders: Pero a lo convenido en nuestra entrevista de abril, no has enviado una línea referente al ALPI. Ni has enviado las pruebas del prólogo, ni has avisado para ir a Barcelona, ni has activado la cosa para presentar el 1º volumen en Lovaina. Una vez más, hay que decir que la colaboración contigo resulta bastante difícil. Lo malo es que quien paga la consecuencia de todo ello es el ALPI, y en definitiva nuestro prestigio.

Por otra parte me tienes inmovilizado en cuanto a la continuación de los trabajos: ni puedo seguir haciendo las listas para el II Tom, porque para ello necesito saber qué palabras tengo ya hechas, pues son bastante y están en tu poder; ni puedo hacer las papeletas para el libro de notas, porque para hacerlas preciso las listas de palabras del primer tomo, que también están en tu poder. Van ya tres o cuatro

veces que te digo esto mismo, de palabra y por escrito, sin
que si quiera te digas, intetar. De seguir así las cosas; no
vería mejor y más honrado renunciar a continuar la obra?
Cualquier cosa vería mejor que mantener esta ficción, que
tan malpamada deja nuestra ética.

Este verano no he tratado de ver a Balbu, aquí en Arta,
ni a poder evitar el exponerle claramente
te lo he dicho. Pero la verdad es que las cosas no pueden
continuar así, mucho menos cuando estamos cobrando
una nómina y cuando se ha depositado en nómina toda
la confianza. Tu tienes la palabra, puesto que eres el res-
ponsable de la situación; pero, repito, las cosas no pueden
continuar así indefinidamente. Por qué nuestra cola-
boración no es tan eficaz como la de María, Adva y
Cintia? No es a mi a quien corresponde dar la respuesta.

Renuncio a exponer algunas cuestiones relativas
a las palabras para el 2º Finis, porque de antemano sé
que no voy a obtener intencional.

Deseando vigais todos bien, te abraza
tu amigo
B. Castellano

- Debe definirse de modo mas sencillo, v.g. " r fricativa asibilada " (De retirar eso de redondeamiento de los labios, pues no existe)

Signos que faltan

Cons. cacuminal oclusiva sonora entre d y s.
Cons. semicacuminal, intermedia entre d y s.

- Corono pódental africada sorda

- En la RFE se emplea este signo para el sonido asturiano de ôbu

Otras observaciones: Este signo lo hemos usado para representar un e muy labializada: por eso en York se habia acordado sustituirlo por ê (ast. fwêgu)

Según diferencia en el grado de mojamiento que por el punto de articulación.

Definición oscura. Valia mas decir " S mas o menos palatalizada "

Los mismo ocurre con la definición de este signo.

Te veo un poco obsesionado con la idea de buscar el fonema correspondiente, sin tener en cuenta que puede darse el uno y no el otro. Por ejemplo en asturiano tenemos la cacuminal ôbu, portieda, pero no tenemos la correspondiente sorda, pues la t sigue siendo alveolar dental.

En fin, para no alargar esta nota no hago mas observaciones: te recomiendo, eso sí, que revises las transcripciones y simplifiques y acortes las definiciones.

Has pensado en folleto de notas que debe acompañar a cada tomo. Si se hace ahora conviene la

distancia en forma de resumen y con recuerdos a hora, te alvaza tu acuerdo.

Plaza

Ah! Creo que este alfabeto era mejor y mas practico reforzar las vocales de las consonantes, mas

en la RFE y Sobra una, pues no hay labialización

CENTRO COORDINADOR DE BIBLIOTECAS
"RAFAEL QUIROS ISLA"
OVIEDO

PLAZA PORLIER, 5

TELEF. 4963

Oviedo 20 de Nov. de 1960

Querido Saundis: Escríbeme en Madrid la semana pasada y pude saludar a Ballin en Medinaceli. Se hallaba tan ocupado con visitas que solo hablé con él durante unos minutos.

Me explicó, espontáneamente, y en forma muy breve, su viaje a Madrid y la entrevista que habéis celebrado. Dice que no ha visto todavía el prólogo y me pide que te escriba con el efecto de que nos envíes - a él y a los colaboradores - pruebas del mismo.

Respecto a este prólogo, por la cartilla que me has enviado, veo que no has recogido nada de la extensa nota que mandó Navarro. No digo que se debiera aceptar e incorporar todo, pero si se podía dar calida a algo de lo que en él se decía. El haber enviado el una nota tan extensa, era, sin duda alguna, por que la utilizará uno.

Siguiendo con el prólogo, alguna vez te indiqué que en mi opinión, ~~el prólogo~~ en el tomo I no debía ir una que una corta nota, y que el resto estaría mejor en el libro de Notas. Aquí es donde debía figurar todo lo relacionado con la metodología seguida y breves detalles secundarios,

pero es de suponer que no haya tomado en consideracion esta sufe-
rencia. Sin embargo, habria de verisimil que no era desafortunada,
pues, que yo sepa, ningun Atlas tiene un Introduccion lar-
ga en el tomo de Mapas. Ademas, de este modo tendria
original para unas cuantas pag. del libro de notas.

Ballin me hablo de la necesidad de ir a Barcelona para
que ^{todos} juntos examinemos los mapas y demas etc; tívose!. Esto no
esta mal, aunque un vistazo de ultima hora no va a servir para
nada. Entiendo tambien que sin perjuicio del viaje a Barcelo-
na deberian enviarnos a otros y a mi prueba de los mapas he-
chos para darte un repaso. Yo tambien lo estimo asi, y en al-
gunas de nuestras reuniones en Madrid se hablo de ello. Si
al fin se hace esto convendria que enviase la correspondiente
lista.

He podido apreciar que Ballin tiene verdadero interes
en que salga este primer volumen. Dudo, en cambio, que ten-
ga un interes igual en la continuacion de la obra. Si el caso ocurre
asi, se debera en gran parte a nuestra desahogada colaboracion.

Te adjunto listas de la palabra derecha de Leon, Zamora, Sala-
manca, Cáceres y Badajoz; y la de cantaro correspondiente a
Malaga, segun pide en tu carta ultima. Almeria lo tiene tu.

Abrazos

M. Santillana

CENTRO COORDINADOR DE BIBLIOTECAS
DIRECCION

Oviedo, 3 de Octubre de 1957.

Querido Saucedo: Acabo de regresar de Madrid, adonde fui con el Presidente de la Diputación para entrar en contacto con el nuevo director General de Bibliotecas, un fino comandante de Artillería.

Ya en Madrid, aproveché para ver a D. Ramón y a Balbín. El primero me informó de la colaboración portuguesa en el Atlas. Parece ser que los cosas van adelantando. Se decanta a Guzmán, por razones de salud, y proponen a otros. Viro un profesor portugués, de Lisboa, a hablar a D. Ramón de parte de la Junta por alta cultura, y este señor en lo sucesivo hará de intermedio para resolver las dificultades y los trámites burocráticos. Lo primero que quería saber era "la aportación que

tema que hace Portugal". Don Ramón le dijo que un colaborador y un coche. Dije que el asunto está ahora en tre D. Ramón y ese profesor portugués, y a de creer que entrará en una fase activa.

La mayor dificultad que se avecina es la del entendimiento del nuevo compañero de Otero, D. Ramón me pidió mi parecer y yo le dije que, a mi juicio, lo más rápido y sencillo, es que una vez que esté nombrado el portugués, se reúna con el Otero y le inculque, en unos días, de lo fundamental de nuestro sistema de transcripción. Además, para asegurar la uniformidad, pueden ambos en cada pueblo purgarse de acuerdo acerca de la transcripción de los sonidos difíciles que encuentran, como hacia unos minutos. Por otra parte, Otero puede hacer la fonética y el Tro el Léxico donde la transcripción no es tan delicada.

Sobre nuestro nombramiento de colaboradores, me dijo Ballín que esto se haría en la próxi-

una reunión del Patronato "Mecedes del Lago" que tendrá lugar en este mes. Se van a pagar 1.000 pts mensuales. Creo que no es difícil fact por nuestro numerario cuando lo tengamos tendremos tu y yo un número de acuerdo sobre la numeración de los puntos; pues de lo contrario perder mucho tiempo poniendo el nombre del pueblo.

Como estuve poco tiempo en Madrid no he visto ni a Lafesa ni a Vallada.

Abrazos
 Lorenzo R. Castellanos

P. D. Quizá se presente por la editorial un escrito sobre...

sentarini para ti y para unoll. Son hombre buen-
simo, y muy amigo de mi hermana. No solo es lo
presente para que le orientes y atendas si alguna
cosa necesitas, sino tambien para por si se anima
a publicar algo en ~~su~~ Editorial. El se propone es-
cribir novela, y quizai le podais aconsejar de
que es mundo un barato publicar libro en España
que en su pais. Este señor se llama Mr. Haygood.

Sr. D. Luis F. L. Cintra
Lisboa

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS

ATLAS LINGÜÍSTICO
DE LA PENÍNSULA IBÉRICA

Palma 10-7-1958

Querido amigo:

Es lástima que no consiguiéramos coincidir en Madrid. Lo siento especialmente porque consigo siempre ponerme de acuerdo muy fácilmente contigo. Espero que en otra ocasión tendremos más suerte.

Te adjunto las formas de los nombres de los lugares de Galicia del ALPI. Mi criterio es que la Filología debe siempre considerarse independiente de la Administración estatal, y tiene que basarse en los hechos histórico-culturales y en las realidades lingüísticas en lugar de someterse a los moldes oficiales con tanta frecuencia deformadores de la existencia y de la tradición de una sociedad que los burócratas suelen estudiar muy poco. Creo que dentro del mismo dominio lingüístico todo se debe escribir con la misma ortografía, pero Otero dice que los gallegos no reconocerían a sus pueblos si los viesen escritos con ortografía portuguesa. He arbitrado esta solución de compromiso cuya copia te adjunto. Como ves no se acepta más que parcialmente la ortografía portuguesa pero se rechazan las castellanizaciones fonéticas. La forma que menos me satisface es la llo Ordenes. Ya me comunicarás tu criterio.

Recibí la traducción portuguesa impecable de las primeras palabras del ALPI. En nuestra reunión de Madrid determinamos definitivamente la relación de las palabras hasta la L inclusive. Ha habido algunas supresiones y la adición de la palabra 'coz' que creo que en portugués es 'couce'.

No acabo de entender las fichas que me mandaste sobre el ALR. Según mis informes el ALR tiene el original principio metodológico de la duplicidad complementaria: dos investigadores (Pop y Petrovici) hacían las encuestas independientemente, trabajando en localidades diferentes y con cuestionarios distintos. Pop estudió muchos puntos (301) con un cuestionario general (2100 preguntas), mientras que Petrovici estudió menos lugares (86) con un cuestionario mucho más detallado (4800 preguntas). La parte I del Atlasul linguistic román es la realizada y publicada por Pop y consta de dos volúmenes con 302 mapas. La parte II es la de Petrovici y creo que también tiene dos volúmenes publicados, aunque sólo tengo información del primero que contiene 269 mapas y 515 respuestas sin cartografiar.

Según mis noticias los romanistas suelen designar con la sigla ALR I la parte de Pop y con la ALR II a la de Petrovici; a continuación de la sigla suelen poner solamente el número del mapa, pues, con el objeto de simplificar la cita, se acostumbra omitir el volumen en que se encuentra. Lo que en las fichas que me has mandado se denomina ALR (S N), supongo que debe ser la parte publicada por Petrovici (ya que S. N. significa Serie Nova), la cual suele ser conocida por ALR II, mientras que a la parte publicada por Pop se le denomina ALR I; he hecho, pues, la sustitución de la sigla ALR (S N) por ALR II, y te ruego que me informes si me he equivocado o no. Otras veces veo que se cita en las fichas, después de la parte y el volumen del ALR, el número de una página (como en 'ahogarse' ALR, II, I, pg. 23. Se înneacă (în apă) "il se noie"), y supongo que se hace entonces referencia a las respuestas no cartografiadas que publica Petrovici en el ALR II; estimo que no procede hacer referencias a ellas en el ALPI que va andará sobrecargado.

No deja de alarmarme que tus alumnos hayan encontrado tan pocas equivalencias del ALPI en el ALR. De las 55 palabras del ALPI empezadas por a b c, solamente 3 tienen una equivalencia plena según las fichas que me has enviado; ALPI 8 abuelo = ALR I bunio; ALPI 27 brazo = ALR II 48 braț; ALPI 44 cerrojo = ALR II zăvor. Puede darse cabida en esta relación a las equivalencias parciales, es decir cuando se trate de una acepción restringida, como en el caso de ALPI 12 aguja - ALR II 523 acou gămalie; ALPI 89 azada - ALR II 523 săpăligă (pentru straturi); ALPI 29 caballo - ALR II 74 treierăm ou cali; ALPI 30 cabeza - ALR I 5 creștetul capului "haut de la tête"; ALPI 35 caña - ALR 230 (acopariș covit); ALPI 48 clavo - ALR II 285 cuiș (de pot-ro improcedente, pues sería forzar demasiado las cosas, recoger las referencias a conceptos distintos aunque tengan parentesco semántico, como ALPI 6 abeja : ALR II 271 pui de albine "cría de abeja", etc.

Como ves sólo podré expresar 10 equivalencias (3 plenas y 7 parciales) del ALR con el ALPI, lo cual significa un porcentaje muy inferior al de los otros Atlas (ALF 45 equivalencias, ALC 42, AIS 39). Si tenemos presente que los cuestionarios del ALR según Pop (Dialectologie 712) tuvieron como base los de los AIS, ALI, ALC y ALF, no se puede evitar la sospecha de que hayan dejado de ser anotadas por tus colaboradores algunas de las equivalencias de esas 55 primeras palabras del ALPI, y creo que convendrá revisar su labor. Para facilitar esa tarea te adjunto nuestra lista definitiva con la traducción rumana de muchas de las palabras. Hazte cargo de que en Mallorca no hay ningún diccionario rumano, y de que tengo que valirme del sucinto vocabulario de la Gramática rmana de A. Rauta (Salamanca 1947). La solución buena será que me mandes copia completa de los títulos de todos los mapas del ALR y de su traducción francesa.

Me encuentro ahora en un apuro importante pues Badia no me ha entregado todavía las equivalencias del ALPI en los ALG y ALL. No te lo digo para que te tranquilices al ver que todavía hay quien se retrasa más que tú, sino para que te hagas cargo de mi dificultad. Tengo el compromiso de entregar el 15 de julio los originales de los 25 primeros mapas en el establecimiento litográfico, pero no puedo hacerlo pues me faltan los datos de las equivalencias con los otros Atlas que han de figurar en cada mapa. Ya sabes que en litografía no se admiten enmiendas ni adiciones, y que los originales se tienen que ultimar previamente. Lo malo es que Badia no está en Barcelona. Ya veré lo que puedo hacer.

Presenta mis respetos a tu mujer. Te abraza.

INSTITUTO NACIONAL FEMENINO
"JUAN ALCOVER"
DE ENSEÑANZA MEDIA

PALMA DE MALLORCA 12 dic. 1958

PROFESORADO

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal
MADRID

Mi querido don Ramón:

Ya sabe Vd. que los trabajos del ALEPI se encuentran, por fin, en la fase final. Ya tienen en Seix y Barral los originales de 40 mapas y no tardaré a enviarles unos cuantos más.

Me atrevo a distraer su atención porque se ha presentado un problema y no oso tomar una decisión sin su consentimiento. Se trata simplemente del orden alfabético. ¿Hemos de poner chinche entre cerrojo y cincha o bien ha de ir detrás de cuñados? Y asimismo ¿hemos de colocar llama, llave, llorar entre liendre y lobo, o bien detrás de luz?

Mi modesto parecer es que debemos de seguir la práctica internacional del orden estrictamente alfabético. Hemos de tener presente que el ALEPI será consultado por muchos romanistas extranjeros que no están acostumbrados a la práctica actual de la Academia Española de considerar la ch y la ll como letras independientes. Recuerdo que Vd. en el prólogo al Diccionario Vox (pág. xiii) condena explícitamente el uso académico. Sin embargo, como la práctica está tan extendida por nuestras latitudes, no me atrevo a tomar la decisión sin su permiso.

A primeros de enero pensamos reunirnos en Madrid Rodríguez Castellano y yo, con Balbín, y esperamos tener el gusto de poderle saludar.

Molt me encarga le trasmita su saludo. Suyo affmo

M. Andrés Guasmes

Pt. San Antonio 31
Palma de Mallorca

Editorial Moll

SERIES LITERARIAS

Los maestros del humorismo
Los pequeños grandes libros
Vidas que parecen novelas

MANUALES MOLL

para el estudio de idiomas

Alemán - Francés

Inglés - Italiano

San Sebastián, 11, 1.º - Teléf. 2531

PALMA DE MALLORCA

12 febrero 1949

SERIES REGIONALES

Biblioteca "Les Illes d'Or"

Rondalles Mallorquines

Biblioteca "Raixa"

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal
Madrid.

Mi querido don Ramón:

El pasado diciembre en la Institución Alfonso el Magnánimo, di unas conferencias sobre Historia lingüística de Valencia. Ya sabe Vd. que en mi ciudad natal, hay ciertos eruditos que propugnan que el valenciano actual nada tiene que ver con el latín ni con el catalán, sino que deriva nada menos que del ibérico; la fantasía de esos señores, alguno de ellos estimabilísima persona por otra parte, se desborda al hablar del mozárabe. Por ello, para inaugurar los Cursos de Lingüística de la citada Institución, elegí dicho tema no obstante su dificultad, la cual me ha obligado, en ocasiones, a una audacia temeraria. Sin embargo, mi trabajo tendrá al menos la utilidad, de haber sacado a colación algunos datos menos conocidos, que no habían manejado los filólogos que han tratado estos temas.

Ahora se imprime el texto de dichas conferencias, y mi compañero Arturo Zabala, delegado técnico y alma de dicha Institución, me sugiere que le pida a Vd. unas palabras para encabezar la publicación. Es proverbial su amabilidad, pero me cuesta trabajo vencer la timidez, ya que no olvido que además de no merecer yo tal honor, cuan precioso es el tiempo de Vd. Desea Zabala prestar con su firma a la Institución, en el momento de romper ésta el fuego. Por tal razón, mi súplica es, que si le es posible atender a nuestra petición, más bien que ocuparse de mí, sean sus palabras un saludo a dicha Institución, la cual ambiciona continuar la espléndida tradición de los eruditos locales valencianos, pero superando decididamente el diletantismo.

Hace meses que hemos terminado definitivamente la recolección de los materiales del Atlas, y el Sr. Navarro Tomás ha mandado repetidas veces el presupuesto de gastos para el desplazamiento de Rodríguez Castellano y yo a Nueva York, a fin de pre-

Barco Hispano Americano
Banco Hispano Colonial
Banco Español de Crédito
Crédito Balear
Caja de Pensiones para la Vejez
Cic

preparar la edición. Sin embargo, la escasez de dólares y la apatía burocrática, nos tienen estancados no sabemos hasta cuando. Es verdaderamente sensible que una obra tan necesaria, y en la que tanto trabajo y dinero se ha invertido, permanezca aún inédita a pesar de las facilidades que el Sr. Navarro da.

He enviado hace ya tiempo, a la RFE, un estudio de la curiosa habla de Aguaviva de Aragón, de la cual dió noticias Hadwiger que ha comentado Vd. alguna vez, y me han dicho que se publicará en el primer semestre de este año. También preparo otro sobre el habla de ANna (p. j. de Énguera). Estamos viendo de recoger dinero para reanudar la publicación del Diccionari; ahora que tenemos el permiso de la Censura, nos fallan los mecenas catalanes que se resienten de la crisis económica.

Moll le envía un afectuoso recuerdo. Le saluda respetuosamente, pidiéndole de nuevo perdón por su osadía, su devoto servidor

M. Sanjaume Guarnier

nes y el que le dedicado los mejores años de
mi juventud, pues estoy convencido de que una
obra de tamaño semejante quedará por en-
cima de todas las contingencias.

Le saluda con todo respeto en la medida de lo

posible

Manuel Sánchez Guarnier

Valencia, 14 Febrero 1942

Mi muy querido y respetado Sr. Ramón:

Repetidas veces y por distintos conde-
tos - Jámanos Alonso, Moll y mi primo don
Guarnier - me han llegado sus amables re-
cuerdos y sus generosas ofrecimientos de ayuda.
Me atrevo, por ello, a solicitar su apoyo por
unas gestiones que he iniciado, mediante lo
cuales, con un poco de suerte y un bastante
de influencia, podría conseguir seguramente
la libertad condicional.

Se trata de una instancia - cuyo ex-
tracto le adjunto - al Capitán General de
Madrid, plaza donde fui juzgado, en la
que pido que sea revisada mi sentencia,
pues aunque fui condenado con posteriori-
dad al decreto de revisión de penas, no

me fué aplicado este decreto, y además mi
causa fué instruida por el procedimiento me-
norísimo de urgencia ya que no se había res-
tallado todavía el Código de Justicia militar.

Le agradezco muchísimo que tuviese
a bien recomendar este asunto mío al Ca-
pitán General de Madrid, General Saliquet, bien
directamente, o bien por el conducto que estime
oportuno, pues aunque instancias exactamente
idénticas a la mía, han sido y son resueltas
favorablemente en la Capitanía General de
Valencia, mucho me temo que, de no me-
diar una influencia poderosa, duraría o se
traspapelaría mi expediente en la carpeta de
algún chupatintas. Es casi seguro que la
Comisión revisora rebajaría mi condena, que
es de doce años y un día, por lo menos en
dichoso día, con lo cual me bastaba para re-
tirar a la calle.

Tal vez alguien le asegure que es inminen-
te la promulgación de algún indulto, cuyos be-
neficio me alcanzarán. Le replico, sin em-
bargo, que quise no desistir en mis gestiones,
ya que esas mismas palabras alentadoras las
veigo oyendo yo, durante estos tres años - ve-
de ellos breves, por añadidura - que llevo
apartado del mundanal ruido.

Le estoy muy reconocido por haber querido
publicar en la RFE mis modestas notas. Pro-
curaré enviar alguna cosita más, aunque de
poca monta, ya que pesan mucho mis cas-
sidos años de apartamiento de la Lingüis-
tica y la escasez de libros, aunque me es fue-
ra en recuperar el tiempo perdido.

He tenido indirectamente noticias de
Sr. Navarro. No pierdo la esperanza de co-
laborar en la terminación del Atlas Lin-
güístico, en el que he puesto todas mis ilusio-

MANUEL SANCHIS GUARNER

Licenciado en Derecho y en Filosofía y Letras

Juzgado en 1.º de junio de 1940 - Condena 12 años y 1 día

Pide propuesta de conmutación de la pena por otra de seis años y un día.

RAZONES:

1.º - Los que fueron juzgados hasta febrero de 1940 pasaron por la Comisión de Examen de Penas y les fué rebajada a casi todos la condena que se les había impuesto.

Los que son juzgados desde hace unos meses, pasan después de sentenciados por análogo examen por parte del Excmo. Sr. Capitan General de la Región Militar en que son juzgados y por aplicación de los beneficios de la O.C. de 25 de enero de 1940 son casi generales las propuestas de rebaja de pena.

2.º Según la O. Circular citada, por los hechos probados de la sentencia - probados porque sometido a procedimiento sumarísimo de urgencia no tuvo los medios de defensa que se concedieron a partir del 12 de julio de 1940 - la pena habrá de ser conmutada por otra inferior a 12 años, exactamente de 6 años y 1 día, como comprendido en el n.º 1.º del grupo V de la Tabla aneja a la Orden de 25-Enero, 1940, con la atenuante de sus buenos antecedentes y falta de peligrosidad, ya reconocidas por el Consejo que le juzgó.

3.º - Rebajas análogas a la que solicita han sido concedidas en la Tercera Región Militar, para evitar injustas desigualdades, ya que no es lógico que hechos equivalentes sean sancionados con penas distintas. Para evitar precisamente diversidad de criterios en el juzgar fué dictada por S.E. el Jefe del Estado la Orden Circular de 25-1-40 que sirve de fundamento al escrito de Manuel Sanchis Guarner, a quien no le fué aplicada dicha Orden.

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal
Madrid

Mi querido y respetado D. Ramón:

Mucho le agradecemos, la Institución Alfonso el Magnánimo y más todavía yo, que haya querido hacernos el honor de escribirnos un prólogo para mis conferencias, con las que la Institución inicia sus publicaciones. Le suplico que me lo envíe cuando le sea posible, pues lo esperan en la imprenta.

Supe, después de su partida, que había estado en Mallorca su sobrino D. Alvaro Galmés. Sentimos no haberle visto, pues Moll tiene toda la toponimia actual de Mallorca y yo bastantes datos de la de Valencia, que tal vez le habrían sido útiles.

Mi paisano José Giner, de quien me pide noticias, es un telegrafista que siente una gran curiosidad por la Filología. Es un autodidacto a pesar de haber cursado últimamente la Licenciatura, y es muy trabajador si bien resulta sensible que su imaginación desbordada le haga concebir teorías demasiado originales; otro

inconveniente es su falta de sentimiento de la medida, hablando o escribiendo y no en sentido telegráfico precisamente, pues envía a los amigos abultados mamotretos con consultas y consideraciones suyas, a veces muy atinadas, pero con frecuencia fatigosas por su extensión; creo que sometida su laboriosidad y afición a una dirección hábil, podía producir frutos estimables.

Le expreso también mi profunda gratitud por su interés en que vayamos a Nueva York para poner el Atlas en marcha.

Le saluda respetuosamente

M. Sancho Guzmán

19 Junio 1967 MADRID

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal

Mi muy respetado y querido Sr. Ramón:

Al revolver los armarios en busca de los cuestionarios del Atlas de las Baleares, hemos encontrado una serie de direcciones a la campaña que se hizo solicitando el Premio Nobel para Vd. le envío adjunto dichos documentos. Hemos tenido suerte y hemos hallado los documentos de Baleares, que, según le conté, Moll le había enviado a Vd. al acabar la Guerra civil, y Vd. al Consejo; por lo que Vd. los mandó al Sr. Tovar, y yo había interrogado sobre su paradero a los Sres. Alonso, Balón y Vallejo, y por ello no conseguía orientarme.

Le adjunto también una versión del leonés recogida por mí

en Cullera en julio de 1936, en cumplimiento de un encargo suyo que me transmitió Valledado. Me temo que debido a la anomalía de aquel dicho mes, no llegara yo a entregársela.

Seguramente mañana o pasado, emprendemos nuestros expediciones del Atlas. Ahora nos dirigimos al Pirineo catalán

Le saluda respetuosamente

M. Sancho Guesca

EDITORIAL MOLL

San Sebastián, II - Teléf. 2531

FALMA DE MALLORCA 19 junio 1949

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal
Madrid

Mi querido D. Ramón:

Un desplazamiento y una enfermedad me han impedido expresarle, con la puntualidad debida, mi intensa gratitud y la de la Institución Alfonso el Magnánimo. Me ha dicho Zabala que la Institución quiere hacerle un pequeño obsequio, demostración de nuestro reconocimiento. En realidad ha sido muy oportuno que se haya dignado Vd. prestigiar a la Institución, pues la base económica de ésta, al haber sido ahora renovada la Diputación Provincial, está un tanto insegura.

Son, naturalmente, muy razonadas sus observaciones. Casi toda la toponimia menor carece de documentación antigua, y a veces no es fácil discriminar si se trata de verdaderos nombres de lugar o bien de nombres de persona. No creo que sea de éstos el topónimo Eixea, montaña de Ayelo de Malferit, vértice de primer orden en la red de triangulación geodésica, que el Instituto Geográfico ha castellanizado y escribe Egea, aunque en Valencia y Castellón existe el apellido Eixea. Tampoco creo que sea personal el nombre del río Segarra, en el Bajo Maestrazgo, denominado también Rambla de les Coves (de Vinromà). En cambio acaso lleven el apellido del propietario las masías Segarra, en término de Villar de Canes y Uatí (Al-

to Maestrazgo) y de Callosa d'En Sarrià (la Marina, prov. de Alicante) que cita el Nomenclátor del Instituto Geográfico. No parece que lleve un nombre de persona la Sierra Urica que separa el condado de Chiva de la Hoya de Buñol. En cambio es muy posible que sólo se denomine con el apellido de su propietario el Mas de Ivarra, en término de Vallibona (comarca de Morella). No he encontrado ninguno de dichos nombres de lugar citado en documentos antiguos.

Procuré no reducir los fenómenos lingüísticos del mozárabe al área de la Región Valenciana, pero no me fué posible evitar esa limitación al tratar del ibérico, ya que en una sola conferencia tuve que ocuparme del Sedimento Ibérico y de la Romanización, a pesar de la oscuridad y complicación de la cuestión de las lenguas prerromanas en nuestra Península.

Espero con mucho interés la publicación del estudio de Alvaro Gelmés sobre los Repartiments de Valencia y Mallorca. Probablemente en este mismo mes, aparecerá el primer fascículo de la segunda etapa de publicación del Diccionari Català-Valencià-Balear, pues a pesar de los pesares nos arriesgamos a continuarlo aunque la edición huérfana de apoyo del Estado, resulte ruinosa. Moll me dice que tendrá mucho gusto en enviárselo.

Renovándole la expresión de mi más fervorosa gratitud, le saluda respetuosamente

M. Javalin Quaresma

Sandhu's Quamney

Palma de Mallorca, 24 de abril, 1953

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal
Madrid.

Mi querido don Ramón:

Su carta del día 18 no la he recibido hasta hoy pues venía con la dirección muy incompleta. Le adjunto las normas de simplificación ~~de~~ las transcripciones fonéticas que nos dió don Tomás Navarro en Nueva York. Se las mando a Vd. directamente porque no tengo las señas de Otero ni de Cintra en Madrid. Si considerasen conveniente que yo me desplazase a Madrid para atar algún cabo, no tienen más que telegrafiarne y tomaré el avión.

Dentro de unos días le mandaré su conferencia sobre Toponimia valenciana primitiva, con algunas anotaciones que estoy preparando. En Valencia gustó mucho su lectura.

Le saluda respetuosamente

M. Sandhu's Quamney

Palma de Mallorca, 29 agosto 1955

Sr. D. Ramón Menéndez Pidal

MADRID

Mi querido don Ramón:

Me permito distraerle parte de su precioso tiempo para informarle con algún detalle del grave problema suscitado por las discrepancias fundamentales en la parte portuguesa del ALPI entre las transcripciones de Cintra y Otero. Creo que ya ha tenido Vd. alguna noticia de ello - por referencias de Cintra ya que Otero sigue siendo muy poco comunicativo -, pero no sé si está informado de su importancia.

Según las transcripciones de Otero, el estado dialectal de Portugal difiere bastante del cuadro que se viene exponiendo por los filólogos portugueses. Otero ha registrado la pronunciación kabjéssa en el Norte y feñjéru en el Sur en unas zonas muy extensas. En cambio las transcripciones de Cintra coinciden con la información sobre la situación dialectal de Portugal que se enseña en las Universidades portuguesas (y extranjeras), basada generalmente en noticias obtenidas por correspondencia.

Ha fallado lamentablemente en Portugal, uno de los principios básicos de la metodología del ALPI: el del trabajo de equipo. En vez de colaborar y sintonizarse, los dos dialectólogos se han repartido la faena y han trabajado sin la menor conexión. Además Otero acusa a Cintra de no haber seleccionado bien sus sujetos informantes, de haber trabajado con jóvenes, con personas semicultas que habían viajado, cuya habla estaba ya alterada por el proceso moderno de nivelación dialectal. El hecho, mi querido don Ramón, es que nos encontramos con unas transcripciones discrepantes sobre las mismas localidades y realizadas por el mismo equipo. No sería lícito, en manera alguna, que nosotros unificásemos en el laboratorio a posteriori, los materiales recogidos en el campo, y sacrificásemos las transcripciones de Otero (que serán muy discutidas) en beneficio de las de Cintra (que aceptarían todos por coincidir con la ciencia oficial). Eso sería una solución comodísima, pero me parecería una grave adulteración anticientífica. Todos estamos de acuerdo en que el alfabeto fonético de don Tomás Navarro debe ser simplificado, empezando por

él; però una cosa es suprimir matices, dejar de representar algunas tendencias en ciertas articulaciones intermedias, y otra muy distinta sería sustituir un diptongo por una vocal.

Todos sabemos que Otero es huraño, poco flexible y que su formación profesional se resiente un poco del aislamiento en que vive. Cintra, por el contrario, es simpático y muy culto. Pero Otero le acusa de libresco, de haber ido al campo con ideas preconcebidas, de haber salido a buscar pruebas de la teoría que enseñaba en la Universidad en vez de investigar la realidad sin prejuicios. Todo esto es grave y desagradable. y podría fácilmente haberse evitado con un poco de espíritu conciliatorio - del que Otero no anda sobrado -, y sobre todo, debería haberse planteado a tiempo y no después de acabar el trabajo.

Me consta, desde luego, que Otero es un buen transcriptor. Creo que tanto en Fonética como en metodología para la investigación dialectal, su formación supera a la de Cintra, y no creo que Otero haya oído "músicas celestiales" como pretenderán los dialectólogos enemigos de la matización en las transcripciones, los partidarios de la llamada transcripción fonética "impresionista". Ahora bien, mi confianza en Otero no me permitiría, en manera alguna, desautorizar a priori las transcripciones de Cintra, cuya probidad y fino espíritu de investigador son de todos conocidas.

Habíamos proyectado una reunión conjunta de Cintra, Rodríguez Castellano, Otero y yo, en Madrid a finales de Setiembre, para debatir este asunto, pero tal como están las cosas, no le veo más salida a este problema que desautorizar las transcripciones de uno de los dialectólogos (en principio Otero), las cuales podrían figurar como notas en el libro apéndice del ALPI.

Tal solución peca, desde luego, de arbitraria; podría, muy bien, resultar injusta, y entonces es seguro que posteriores estudios de geografía lingüística portuguesa pondrían al descubierto la maniobra. Por todo ello, me parece muy preferible que antes de adoptar una decisión, intentemos procurarnos nuevos elementos de juicio.

Otero, con quien he estado en activa correspondencia este verano, proponía que hiciésemos él y yo una excursión secreta a diversos puntos en los que sus discrepancias con Cintra hayan sido más importantes, para que yo juzgue quién tiene razón. Esta solución no me parece correcta pues implica una deslealtad para con Cintra absolutamente injustificable.

Me parece preferible, y así se lo propuse a Otero, que hiciéramos él y yo una excursión dialectal que no tuviese como finalidad exclusiva la comprobación de unas transcripciones, sino que investigase algún problema de geografía lingüística, tal como el de la frontera de la *s* y la *š* en el Sur de Portugal. Ese estudio sería un apéndice occidental de la "Frontera del andaluz". Para mejor justificarla ante los portugueses, propongo que esta excursión se haga con profusión de medios para el registro experimental de los dialectos, es decir no sólo obteniendo muchos palatogramas, sino también numerosas cintas magnetofónicas y algunas inscripciones quimográficas; como quiera que son bastantes los dialectólogos escépticos respecto a las transcripciones fonéticas matizadas, considero muy importante que los aparatos con su automatismo corroboren (o desautoricen) lo que nuestro oído hubiera podido percibir. Creo que Cintra debiera acompañarnos algunos días en esta excursión, la cual en manera alguna debe ser hecha a espaldas suyas. De cara a los intelectuales portugueses, creo que no heriríamos susceptibilidades, presentando la excursión como una mera continuación en Portugal del estudio de la Frontera del Andaluz, y al mismo tiempo un primer ensayo de aplicación de los medios mecánicos de la investigación dialectal sobre el terreno. Tal vez convendría publicar rápidamente los resultados de esta excursión, a fin de empezaran a conocerse las innovaciones en el mapa dialectal de Portugal antes de la publicación del ALPI. Desde luego para una excursión así sería imprescindible el automóvil.

Pongo en conocimiento de Vd. y de Balbín este proyecto para que consideren su procedencia o improcedencia. Otero ha querido que sea yo quien lo proponga. Si Vds. prefieren que tratemos estos asuntos verbalmente, podemos desplazarnos a Madrid Otero y yo, o Otero solo, o yo solo, como Vds. prefieran; a mí a finales de Octubre o primeros de noviembre me iría bien. La reunión conjunta de los transcritores del ALPI, creo mejor aplazarla al menos hasta Navidad.

Pido perdón por la desmesurada extensión de la carta. Es que he creído que el asunto era importante. Moll le manda recuerdos.

Reciba un afectuoso saludo de su devoto

M. Lander Quares

P.D. Me tomo la libertad de mandar una copia de esta carta al Sr. Balbín. Vale

EL SECRETARIO

Madrid, 26 de junio de 1950.

Excmo. Sr. Don Ramón Menéndez Pidal.
Director de la Real Academia Española.
MADRID.-

Mi ilustre Director y querido amigo:

En este momento me comunica Balbín que el Ministro de Asuntos Exteriores nos recibirá el próximo día 3 de julio a la 1,30 de la tarde, para tratar de la recuperación del Atlas lingüístico. Yo estaré ese día en Jerez, pero, si no me falla la combinación del aeroplano, podré llegar a Madrid antes de la hora señalada y me reuniré con ustedes en el antedespacho del Ministro. En otro caso, bien pueden prescindir de mí, puesto que nada añadiría mi presencia a la representación oficial y científica vinculada en usted.

Le saluda con el afecto de siempre su buen amigo y compañero

José Barón

2. ESTUDI DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

2.1. METODOLOGIA DEL NOSTRE ESTUDI

Després d'haver situat l'ALPI (metodologia, història i aprofitament) passem tot seguit a descriure la metodologia que nosaltres hem seguit per tal d'abordar l'edició i l'estudi dels materials valencians que el componen.

0. Abans d'haver-nos endinsat en el projecte, vam amerar-nos de tot l'ambient que envoltava l'ALPI: bibliografia, monografies que hi feien referència, la publicació del Volum I (1962), l'entrevista amb estudiosos del tema, etc. Així mateix, hem anat als arxius i hem arreplegat directament el material, tant les enquestes originals com la documentació (cartes, albarans, factures, proves d'impremta...) que envoltava l'ALPI.

1. Proposem una edició i un estudi. Un estudi en el sentit que analitzem el contingut de l'ALPI en relació amb els diccionaris històrics, amb els resultats d'una enquesta feta en l'actualitat (realment és de 1999), amb reculls lèxics de punts d'enquesta de l'ALPI, etc. I a més, n'oferim una edició en dos sentits: editem el material de l'ALPI (amb un ordre per conceptes i un ordre alfabètic) i cartografiem així mateix els que hem considerat els més importants.

Per a l'estudi ens hem valgut del DCVB com a eina principal de contrast, encara que presentem un apartat on fem una mostra d'estudi d'alguns mots de l'ALPI. Ja des d'un principi havíem intuït el fet que el material valencià de l'ALPI es trobava a l'*AlcMoll*, ja que hi havíem trobat moltes coincidències geogràfiques. A més el mapa de la *Introducció* d'aquell diccionari històric ens havia donat la clau, ja que contenia 18 dels 26 pobles valencianoparlants de l'ALPI²¹⁵. Haguérem volgut fer una monografia de cada mot, però la realitat humana ens ha desbordat.

Per això la nostra metodologia es basa en el contrast de la informació de l'*AlcMoll* i l'ALPI, de tal manera que arribem a una classificació de variants que no hi figuren (variants fonètiques i lexemes), o significats nous (noves accepcions). I un apartat, el més interessant: l'ús que fa el DCVB del material de l'ALPI.

2. Partint del fet que Joan Veny (1985) considera que les dades de l'ALPI són de difícil maneig²¹⁶, nosaltres ens vam proposar quina seria la manera més adequada de presentar-les.

²¹⁵ Vegeu l'apartat 2.2.

²¹⁶ Exactament hi diu:

“L'ALPI és un atlas enormement -excessivament- detallista en la seva transcripció: basta dir que inclou en el seu alfabet 16 varietats de *e* corresponents a les llengües romàniques peninsulars; les matisacions d'obertura vocàlica són -pretenen

Així vam transcriure exhaustivament tot l'ALPI del País Valencià, tant el Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) com el Quadern II (Vocabulari), tant els pobles valencianoparlants com els castellanoparlants.

Tal com ja ha estat descrit en la Justificació inicial del nostre estudi d'investigació, en un principi vam haver de dedicar moltes sessions per tal d'arribar a un únic criteri d'edició dels materials. Primerament volíem presentar-los amb una transcripció gràfica, tant els materials del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) com els del Quadern II (Lèxic i Etnologia)²¹⁷.

Tota la informació de l'ALPI està transcrita amb símbols fonètics (excepte les observacions, en castellà), amb un alfabet molt acurat, producte del mestre Navarro Tomás. Però considerarem que haguera resultat gairebé inútil i almenys molt incòmode l'ús d'aquest sistema per a oferir-ne l'Edició.

És per això que vam decidir crear-nos els nostres propis criteris d'edició, i ja hem dit que no va resultar una tasca arbitrària, sinó que van ser extrets a partir d'un treball reflexiu molt acurat, de tal manera que els signes convencionals que utilitzem són fàcilment identificables fins i tot si no s'ha llegit l'apartat dels Criteris.

3. Davant la dificultat d'interpretar la gran quantitat de símbols fonètics de l'ALPI, vam optar per la digitalització de les enquestes originals, de tal manera que a peu de pàgina apareixen escanejades les respostes amb lletra de l'investigador corresponent. D'aquesta manera evitem qualsevol manipulació a l'hora de transcriure l'ALPI i el lector té a l'abast les respostes originals.

L'ús de l'escàner en la nostra Edició contribueix en gran mesura a la total comprensió del material, així com també a l'assimilació de les propostes de transcripció. Actua a mena d'auxiliar o assistent que corrobora les nostres transcripcions d'acord amb uns criteris previs²¹⁸.

4. Hem realitzat la cartografia dels materials valencians de l'ALPI, amb mapes fonètics, morfològics i lèxics. No hi figuren tots els mapes, sinó que hem fet una selecció dels més productius (per exemple, no tindria sentit cartografiar el mot *boca*).

El mapatge dels materials ha estat una tasca bastant complexa: el procés de transportar la informació original (lèxic, morfosintàctica i fonètica) que ofereixen les enquestes de l'ALPI a

ser- molt afinades: *e* doble-oberta, *e* oberta, *e* oberta amb tendència a mitja, *e* mitja amb tendència oberta, etc. La complexitat de les transcripcions fa molt incòmode el maneig dels materials" (VENY, 1985: 102).

²¹⁷ De fet vam arribar a fer el picatge d'aquesta manera, i posteriorment vam haver de canviar-lo.

²¹⁸ Hem creat, doncs, el nostre treball d'estudi i la nostra cartografia com a fruit d'un treball de decisions. Hem de dir, doncs, que el que conté la nostra Edició és una proposta de lectura de l'ALPI, una guia pels materials valencians. Tot això completat per l'aplicació de les noves tecnologies amb l'ús que hem fet de l'escàner a peu de pàgina.

un suport informàtic, amb mapa i símbols, ha conformat un seguit de procediments de tota mena: selecció dels criteris pertinents de transcripció gràfica²¹⁹, selecció de les preguntes del qüestionari que consideràvem aptes per a un mapa²²⁰, homogeneïtzació de les variants per a cartografiar, classificació per fenòmens, realització de les llistes, procés de creació de mapes, edició de mapes, etc.

5. Hem acarat les respostes originals de l'ALPI amb les oficials de 1962, publicades sota la supervisió de Sanchis Guarner.

Per tal d'estudiar l'abast de les modificacions (regularitzacions, tal com hem batejat les correccions de Sanchis al material original de l'ALPI) de les transcripcions de les enquestes de l'ALPI del País Valencià, ens hem valgut de dues columnes, una amb la informació d'aquell únic volum de l'ALPI que va veure la llum (el 1962), i una altra amb l'original. L'ús de l'escàner ha estat decisiu, de tal manera que el contrast es fa més fàcil.

6. Presentem dos índex: un inventari de tots els mots inclosos en l'ALPI i un vocabulari de tots els mots cartografiats.

7. Acudim a tres pobles on Sanchis i Moll van fer l'enquesta de l'ALPI el 1935, i realitzem la mateixa enquesta, a fi de contrastar el canvi lingüístic en marxa.

El mètode d'enquesta que hem utilitzat és el mateix que es va utilitzar a l'ALPI. Es tracta del mètode geogràfic (Veny: 1985)²²¹, aplicat a vells de la mateixa edat, homes, que hagen viscut tota la vida al poble, que siguen descendents directes del poble i que no tinguen cap tipus d'estudis.

²¹⁹ Vegeu els criteris de transcripció de l'Edició.

²²⁰ És més que sabut que una de les crítiques al qüestionari de l'ALPI és la seua dificultat a l'hora de cartografiar-lo, ja que moltes qüestions són massa generals. Els exemples més il·lustratiu són aquelles preguntes en què no solament hi ha una resposta: 415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.); 421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA); 425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO); 579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO; 663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES; etc.

En aquests exemples hem triat un únic concepte per a cartografiar, per exemple *aljub*, *muntanya*, etc.

²²¹ A l'hora de fer les enquestes en aquests punts esmentats vam intentar ser fidels al que havien fet Sanchis i Moll 64 anys abans en les mateixes localitats (vegeu l'apartat 1.2.). La tria d'informats responia als mateixos paràmetres de l'ALPI (d'edat avançada, homes, de poca instrucció, que hagueren viscut sempre al poble, etc.). Nosaltres, però, hem preguntat a més de dos subjectes, encara que cada quadern en tenia només un de principal.

2.2. L'ALPI I EL DCVB

2.2.1. CLASSIFICACIÓ DE VARIANTS

Tot atlas lingüístic es completa mitjançant els diccionaris i les monografies dialectals²²². Això no obstant, aquests mai podran substituir la funcionalitat visual dels atles. És per aquesta raó que nosaltres vam decidir a l'hora d'abordar l'estudi de l'ALPI fer-ne una recerca exhaustiva del lèxic del País Valencià (valencianoparlant) amb els diccionaris històrics de què disposem. La primera idea era estudiar l'aportació lèxica de l'ALPI al coneixement del DCVB. El temps esmerçat, la necessitat d'obtenir el grau de doctor, les vicissituds per les quals vam passar i les circumstàncies de la present tesi doctoral han provocat que el nostre estudi se circumscriba únicament i exclusiva al contrast amb el DCVB. Deixaríem per a una altra ocasió l'estudi monogràfic de cadascuna de les variants.

Per tant, en el següent apartat presentem la comparació del lèxic definit en els materials valencians de l'ALPI amb lèxic de l'Alcover-Moll. A més, a mesura que anàvem contrastant les accepcions, les variants formals i fonètiques, les locucions, etc., comprovàrem que una part de l'ALPI havia estat utilitzada al DCVB. Aquest fet ens va conduir a la classificació igualment de totes les paraules valencianes de l'ALPI que tenien un reflex al DCVB, un punt del present treball d'investigació que considerem fonamental per a entendre les fonts d'una obra tan monumental com l'*AlcM*.

La nostra metodologia ha estat la recerca directa de cada mot de l'ALPI en el diccionari històric, una vegada ja teníem resolt els criteris de transcripció de les variants fonètiques a variants gràfiques (que és al cap i a la fi l'objectiu de l'edició del Quadern II).

L'ALPI del País Valencià, d'acord amb la nostra edició, consta de 19.825 variants diferents, comptant com a diferents totes les variants fonètiques, variants formals, expressions i locucions. D'aquelles quasi vint mil variants, un total de 7.142 són les que corresponen al Quadern II de la zona valencianoparlant de l'ALPI. I són aquestes precisament les que hem contrastat amb l'*AlcMoll*. Però d'aquestes, només hem classificat 2.502 variants, que són les que presenten alguna aportació i tenen algun interès respecte del DCVB (és a dir, un total de 4.640

²²² Sanchis Guarner (1953: 26-27).

variants del Quadern II de la zona valencianoparlant de l'ALPI es troba registrada al DCVB²²³). No hem tingut en compte les variants del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi), ja que la visió i l'interés fonètic d'aquestes es podia ben bé estudiar ja a partir de les variants del Quadern II²²⁴.

Hem de fer un avís respecte d'aquest apartat: bé és cert que molts mots que hi apareixen ben bé podrien ser susceptibles d'un comentari més extens. Alguns, fins i tot, donarien per a una monografia, com de fet s'ha fet per exemple amb el concepte *murciélag*²²⁵.

L'objectiu de la nostra classificació és oferir una lectura determinada i presentar les novetats del lèxic valencià, ajudat d'uns breus comentaris-guia. En cap moment hem volgut ser exhaustius ni fer una monografia a l'estil de Sanchis Guarner. És per aquesta raó que moltes variants que apareixen en alguna de les classificacions podrien incloure's en altres.

Insistim que la present classificació no és més que una guia de lectura de les possibles aportacions de l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*: variants que presenten dubtes quant a la interpretació de l'origen (*fullijo, falda.lcuírio, filarxo...*), variants fonètiques que no recull el DCVB²²⁶, significats nous, etc.

²²³ Hem buscat al DCVB totes aquelles quasi vint mil variants. Això no obstant, per raó d'espai, hem considerat que les que hi apareixen bé com a entrada, amb definició exacta, bé com a variant fonètica, no han tingut cabuda en la classificació que presentem. Efectivament, no cal ni dir que no seria útil transcriure definicions com aquestes:

coca bova (ALPI: Benialí) "Coca de pasta bamba, i especialment aquesta quan està bescuitada (Pego, Dénia, Alacant); cast. *panquemado*"

figues albardaes (ALPI: Vistabella, l'Alcora) "FIGUES ALBARDAES: figues seques mullades en pasta d'ou o altre condiment (Cast., Val.); cast. *higos largueados*".

calòstres (ALPI: Raf, Qua, Tor, Moix) FON <calòstres> pl. Val.

²²⁴ La totalitat de les transcripcions de l'ALPI són fetes amb l'alfabet fonètic, per la qual cosa al Quadern II es poden estudiar fenòmens com l'harmonia vocàlica, el betacisme, les obertures de vocals, etc. Un raonament semblant és el que fa l'ALDC, el qual no té un apartat específic de Fonètica, fet que es justifica de la següent manera:

"El lector haurà observat que, al contrari d'altres atles (l'ALEA, per ex.), no hi ha un apartat específic de fonètica; simplement perquè aquesta s'estudiarà a partir del lèxic. S'ha fet així en benefici d'una major espontaneïtat en les respostes, plaçades en un camp semàntic on els elements estan estretament lligats." (ALDC. *Questionari*, Barcelona, IEC, 1993).

²²⁵ Sanchis Guarner (1956).

²²⁶ Algunes d'aquestes són evidents, però les hem classificats igualment com a no registrades: *xarraor, xarrador, xavalí, veremà, verri, (t)geperut*, etc., algunes de les quals hi estan registrades amb vocals neutres.

Criteris de classificació:

Sovint molts estudis prenen com a base de comparació el DCVB per tal de fer-ne una classificació. Així, normalment s'han classificat les variants atenent a diferents criteris:

a) NO REGISTRAT: La no inclusió de la variant al DCVB:

a.1) La no inclusió del lexema: mot desconegut.

- Arrels no catalanes: castellanismes, aragonesismes...

- Arrels catalanes: mots catalans amb sufixos castellans...

a.2) Inclusió de la variant formal: variant morfofonètica.

a.3) Inclusió de la variant fonètica: tenint en compte l'apartat FON del DCVB, on es transcriu en negreta la transcripció fonètica d'una variant.

b) NOVA ACCEPCIÓ: La no inclusió del significat. Segons aquesta classificació hi ha noves accepcions que no apareixen al DCVB, o també noves accepcions relacionades amb el significat registrat (el que nosaltres classifiquem com a "significat no registrat específicament").

c) PRIMERA DOCUMENTACIÓ: Sovint el DCVB defineix algunes variants i no hi afig cap documentació. Si hi està documentada, hom estudia si és la primera documentació o bé n'hi ha de més antigues (per exemple, el Dicc. Aguiló ofereix documentacions més antigues que no pas el DCVB²²⁷).

d) NOVA DOCUMENTACIÓ AL PV: És la que es troba al DCVB però no al País Valencià. Parlem, doncs, de la distribució geogràfica. Així podem comprovar al DCVB mots exclusius d'una zona dialectal determinada, o les àrees lèxiques d'un mateix concepte.

Podríem aplicar aquesta mateixa classificació a l'hora d'acabar l'ALPI i el DCVB. Però hem preferit fer-ne una reducció o simplificació, d'una banda per la dificultat d'emmarcar el gran ventall de variants que presenta, i de l'altra per la facilitat que comporta la lectura de les quatre úniques classificacions que oferim.

Hem de dir que hem suprimit allò de la primera documentació, per tractar-se de documentació moderna. Això no obstant, sí que hem afegit de vegades de forma succinta la documentació del DCVB, però només en aquells casos que hem considerat pertinents.

²²⁷ E. Casanova (1988: 291).

La nostra classificació

Després d'haver buscat al DCVB totes les 7.142 variants del QII de la zona valencianoparlant de l'ALPI, hem decidit que 2.502 tenien cabuda en la nostra classificació, ja que tenen algun tipus d'aportació (semàntica, formal, fonètica, etc.). Insistim en el fet que el que tot seguit apareix es tracta d'una guia de lectura, una proposta de classificació que pot ajudar a interpretar noves variants i nous significats. En cap moment hem considerat que la classificació siga l'única que es podria fer.

Hem dividit, doncs, la nostra classificació en quatre grans apartats²²⁸:

1. NOVA VARIANT

Incloem en aquest apartat tots els lexemes nous, és a dir, que no apareixen al DCVB. No es tenen en compte les variants fonètiques.

1.1. Variant: NO REGISTRADA (castellanismes i altres)

- Inclouem en aquest subapartat tots els lexemes que no estan al DCVB bé perquè són castellanismes flagrants (*abrigo, ardilla, aliento, alboroque,...*), bé perquè són castellanismes valencianitzats (*alcornòc, alambrat, berrit...*)
- No hi inclouem els castellanismes registrats pel DCVB (*cubo, cuneta, terremoto, etc.*).
- Hi inclouem els castellanismes no recollits al DRAE²²⁹, bé perquè són una adaptació valenciana (*aixuela, raspaiço...*), bé perquè són una adaptació vulgar del castellà (*pàrpagos, abrebaor, ancrusao, ansaladera, arrancaera, bocaó, ausurero...*).
- Afegim allò de "i altres" perquè igualment tenen cabuda aquelles variants que, tot i no ser castellanismes, no són de rel catalana: mossarabismes, aragonesismes, etc.

²²⁸ Cada encapçalament té diferent tipografia per a facilitar-ne la lectura.

²²⁹ Seguim la classificació de Lluís Gimeno (1998).

1.2. Variant: NO REGISTRADA

- Hi incloem totes les variants autòctones que no apareixen al DCVB.
- L'origen de la majoria d'aquestes variants és perfectament deduïble:
 - són clarament variants formals d'altres mots (*trupitxà, velema, velemar, amfàbega...*)
 - responen a processos de creació lèxica coneguts (*anuc, asfalçó, assegar, camisolí, desmonyir, tidora...*)
- Alguns mots presenten una certa dificultat d'interpretació²³⁰.
- Hi hem inclòs igualment els diminutius (no registrats ni com a entrada ni sota l'apartat INTENS. del DCVB). La majoria són fàcilment explicables: *asquellotet, bolet, botijonet, cabeçolet, canudet, cutet, dotet, garrinyauet...*). En altres hi pot haver més dubtes (*burrutxet, corcoet, sitet, tillotet...*).

²³⁰ N'hem seleccionat un total de 35:

anrenda 'encinta'
aspullimà 'desbrozar'
balòstiò 'cobarde'
borroso 'aspectos del cielo'
boruca 'alboroque'
caminet de l'agüela Santa Anna 'via
làctea'
capelo 'borracho'
cascaranya 'pastas y dulces'
corcoet 'aguzanieves'
covarxil 'madriguera'
cuca papela 'carrajela'
domiellos 'lomo'

patinyo 'patizambo'
pit 'jugar a esconderse'
ponda 'excremento de la vaca'
sabrós 'tartamudo'
sabrossejar 'tartamudear'
senso 'columpio'
sessió 'gangoso'
tàstines 'chicharrones'
terilla 'telera'
tillotet 'chito'
traxó 'cepo'
xorrolites 'chicharrones'

duenya, uenya 'embutido'
endratxo 'mengajo'
falda.lcuírio 'prendas interiores'
fèrrins 'trébedes'
filarxo 'zarcillo'
fresols farvatxats 'judías
pintas'
fullijo 'abortar'
fullijó 'abortar'
ledixa 'nadilla'
lloidrera 'madriguera'
manyívol 'manantial'

2. NOVA EXPRESSIÓ

Expressió: NO REGISTRADA

- Considerem “expressió” qualsevol sintagma compost d’almenys dos paraules.
- Les primeres que hi apareixen són castellanismes (amb els criteris que hem citat en 1.1). Les altres estan també ordenades alfabèticament.
- Hi hem inclòs totes les *expressions* de l’ALPI que no tenien cap presència al DCVB, fins i tot aquelles que són fàcilment intuïbles (*aire fort, aire de Xòva, anar en un peu*, etc.). Per tant només algunes d’aquestes expressions podrien haver-se classificat perfectament en l’apartat 1.2. com a “variants no registrades”.

3. NOVA ACCEPCIÓ

3.1. Significat: NO REGISTRAT

- Hi incloem totes aquelles variants i expressions el significat de les quals no està registrat a l’*AlcMoll*.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament

- Hi hem inclòs totes aquelles variants o expressions que en l’ALPI tenen un significat molt concret però que el DCVB no recull específicament. És a dir, que l’*AlcMoll* recull un significat afí, a partir del qual es pot explicar perfectament el significat que pren en l’ALPI.

4. NOVA VARIANT FONÈTICA

Variant Fonètica: NO REGISTRADA

- Hem classificat en el present apartat totes aquelles variants de l'ALPI la transcripció fonètica de les quals no es troba al DCVB.
- La base de comparació, doncs, ha estat l'apartat FON del DCVB.
- Aquest apartat preveu qualsevol fenomen fonètic: betacisme (*villamartí* / *billamartí*); neutralització d'àtones en català oriental (*se(t)gí*); pèrdua de la -r final (*betlar* / *betlà*, *belar*); harmonia vocàlica (*billòtò*); palatalització de les esses (*bixc*); reducció -ada > -à (*borrasca*); obertures de les vocals (*bóvo*); pèrdua de -d- (*bries*); apitxat (*brussa*, *eretxar*); obertures dels segments inicials es-, ei- > as-, ai- (*esbirbar*); etc.

5. NOVA DOCUMENTACIÓ AL PAÍS VALENCIÀ

- Aquest apartat preveu noves documentacions valencianes pel que fa a dos aspectes:
 - a) Significat no registrat al País Valencià: el DCVB recull el significat de l'ALPI, però ofereix n'una distribució geogràfica que exclou el País Valencià (p. ex. *bandolera*, que registra exclusivament a Llofriu; o les *barres*, recollit només a Mallorca i Menorca).
 - b) Variant no registrada al País Valencià: el DCVB sí que recull la variant (fonètica) de l'ALPI, però no la registra en cap punt del País Valencià.

CLASSIFICACIÓ

1. NOVA VARIANT

1.1. Variant: NO REGISTRADA (castellanismes i altres)

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
[x]abalí Cinc Bsà Cr	{520a) JABALÍ	
[x]amon Cr	{580) JAMONES	
[x]arro Pin	{810i) VASIJA EN QUE SE ORDEÑA	
[x]ota Cinc Vist Monc Cnos	{748a) BAILES MÁS USUALES	
abaro Bsà	{729) AL USURERO	Sí avar
abe[x]orro Ain Cnos	{492) ABEJORRO SANJUANERO	
abe[x]orro Pin	{810e) ZÁNGANO	
abísparo Pnyà	{470) NÍSPERO (FRUTO)	Encreuament entre <i>avispa/avispero</i> i <i>níspero</i> .
abotxornar-se Biar	{615a) RUBORIZARSE	És curiós que al meu poble es diu amb pal. afr. son. “abojornar-se”, però tampoc ho recull el DCVB. Es tractaria, doncs, d’una d’aquelles sonoritzacions excessives (butjaca, presió...). DRAE <i>abochornar</i> “[tr.]fig. sonrojar. Ú. t. c. pml.”
abrebaor Cnos	{563) FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	No hi ha una entrada ABREVADERO
abrevaó Cr	{563) FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	No hi ha una entrada ABREVADERO
abrebaor Tor	{563) FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	No hi ha una entrada ABREVADERO
abrigo Tor	{707) PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
abrigo Vist Ain Monc Qua Mvés	{708) PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
aiunque Gua	{819) YUNQUE	
aixadero Pnyà	{570) ARREOS	DCVB “aixader”: ferrer que fa aixades
aixidero Tor	{680) COBERTIZO	Sí EIXIDOR, però no aq. scat. Podríem trobar l’origen en el fet que el “cobertizo” es trobava a l’eixida de la casa, o bé, pel fet que era un compartiment que sobreeixia d’aquesta.

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
aixideros Raf	{570} ARREOS	
aixuela Ain	{818c} AZUELA	Tampoc sota AIXADA
alambrat Tor	{441} VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	
albardero Pin	{724} GUARNICIONERO	Sí ALBARDER
albaroque Bpa Calp	{728} ALBOROQUE	
alboroque Moix Biar Blí Pin Camp Gua	{728} ALBOROQUE	sí que registra “alboroc” (literalment: “Plana de Castelló? ap. García G., Voc. Maestrat”)
alcarnocar Monc	{480a} CAMPO DE ENCINAS	
alcarxofes Cr	{463} ALCACHOFAS	
alcornòc Ain Monc	{480} ENCINA	
alcornocar Ain	{480a} CAMPO DE ENCINAS	
aliaga Ain	{728} ALBOROQUE	Aliaga “llinatge”
aliara Cnos	{728} ALBOROQUE	DRAE: ALIFARA “f. Ar. y Nav. Convite o merienda, en especial como robra de una venta o convenio”. Possiblement la grafia correcta, doncs, hauria d’haver sigut <i>alihara</i> . A més, el DRAE recull ALIARA amb un altre sentit: “F. cuerna, vaso”.
aliento Gua	{615c} ALIENTO	
almassara Cr Gua	{806} NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)	
almohassa Cr Gua	{569} ALMOHAZA	Sota MOASSA només recull “Estríjol (El Pinós)”. DRAE “Instrumento que se compone de una chapa de hierro con cuatro o cinco serrezuelas de dientes menudos y romos, y de un mango de madera o un asa; sirve para limpiar las caballerías”
amassi[x]o Pin	{576a} COMIDA DEL CERDO	
ancrusao Camp	{748a} BAILES MÁS USUALES	Tampoc ENCRUSAO
anoguera Ain	{482} NOGAL	Sí ANOQUER (que remet a NOGUER) i ANOQUERAL “Lloc poblat de noguers (Val.); cast. nogueral”. El DRAE recull NOGUERA “f. nogal, árbol”.
ansaladera Alc	{693a} VAJILLA PARA COMER...	No registra ENSALADERA. Sí ENSALADA, però res més. DRAE, <i>ensaladera</i> 2Fuente honda en que se sirve la ensalada”.
aperador Pin	{724a} APERADOR	Sí que està “aper” (amb el sacat. de ‘arada’)
ar[x]ibe Tor	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	
arcobiri Tor	{433} ARCO IRIS	
arcoïri Raf	{433} ARCO IRIS	
arcuiris Moix	{433} ARCO IRIS	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ardilla Aín	{517} ARDILLA	
arnero Pin	{788} CRIBO PARA EL TRIGO	Podria estar relacionat amb “arna” ‘rusc’ d’abelles, per la forma. El DRAE no recull ARNERO
arranque Can	{728} ALBOROQUE	
arrencaera Mvés	{728} ALBOROQUE	DRAE: <i>arrancadera</i> “f. Cencerro en forma de campana que llevan los mansos para levantar y guiar el ganado”
arro[x]ar Cnos Raf Qua Mvés Llan Moix	{614} VOMITAR	
arro[x]ero Vist	{731d} AL BRAVUCÓN	
arropar-se Mvés Llan	{709} ABRIGARSE	
arropà-se Tor Pin	{709} ABRIGARSE	“Cobrir de roba (Lacavalleria Gazoph.)”
asboroque Blob	{728} ALBOROQUE	Tampoc ESBOROQUE
ascardilla Aín	{783e} ESCARDILLO	Sí ESCARDILL, que remet a ESQUERDILL (però no és aq. el scat.)
ascarxa Llan Bpa Moix Calp Camp	{437} ESCARCHA	Tampoc ESCARXA
asombro Qua	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	Sí ESCOMBRÓ, ESCOMBROS
aséro Cr	{424a} ACERO	
asquellao Blob	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	
assiestar Biar Blob	{548} SESTEAR EL GANADO	Ni sota SESTAR ni com a entrada, ni SIESTAR.
àstigo Can	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
atxal Monc	{541} CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA)	Tampoc HATXAL. V. letxal. La forma <atxal> deu provenir d’un fals trencament: letxal > l’etxal > etxal > atxal (per obertura de la e- inicial).
ausurero Monc Cnos	{729} AL USURERO	Sí USURER. V. ussurero.
avelutxo Gua	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	Sembla un encreuament entre <i>ave</i> i <i>aguilucho</i> .
balsa Tor	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	
bandero Cr	{719d} PREGONERO	sí “bander o baner”, “Guardià de la propietat rústica, encarregat d’evitar i castigar amb bans els abusos que es comentin en el camp (Cerdanya, Vilabertran, Banyoles, Pla d’Urgell); cast. guardabosque”
bàrio Qua Biar Calp Camp	{717} CASERÍO (GRUPO DE CASAS)	Castellanisme dubtós. Podria tractar-se de la tendència a reduir la variant múltiple a la simple: sària / sària; espàrec / espàrec; mandúria / mandúria; huracà / huracà...

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
barraco Cnos Tor Mvés Llan Moix Biar Bllob BÍ Calp Pin Camp	{525} SEMENTAL DE LA CÉRDA (VERRACO)	
barreguilla Pin	{570} ARREOS	
barrena Aín Tor Biar Cr Gua	{818a} BARRENA	
barrior Biar	{826f} TIRABRASAS	tampoc barridor, barredor. DRAE <i>barredor</i> “adj. Que barre. Ú. t. c. s.”
belengue Calp	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Tampoc sota MERENGA (on transcriu <merengue> Val.). Al meu poble, la Granja de la costera, encara es conserva aquesta denominació referida a la <i>merenga</i> . Segurament s’ha creat per un canvi <i>r > l</i> (cfr. clossa, anclusa, cloixit = cruixit...) i un canvi de labial m- a b-.
benàncio Cnos	{497} SALAMANDRA	sí que recull VENANCI com a nom propi (cast. Venancio)
berrit Pin	{553e} VOZ DE LA VACA (MUGIDO)	Tampoc VERRIT. BARRIT té un altre scat. DRAE, <i>berrido</i> “m. Voz del becerro y otros animales que berrean”
bessero Camp	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	Tampoc “becerro”
bir[x]en Gua	{806d} PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE	
bír[x]enes Gua	{799e} ÁRBOLES	
biscarro Monc	{618b} TURNIO	Sí: biscarri, biscarra
bixco Can Vist	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	
bixco Can Vist	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	
bocao Bpa	{570} ARREOS	tampoc “bocado”. DRAE, <i>bocado</i> “Parte del freno que entra en la boca de la caballería”, i altres scats. relacionats.
bolillo Bllob	{745} CHITO	sí “bolilla” “bolla de fang que servia de projectil de la ballesta; cast. bodoque (Saura Dicc.)”
bonatxo Monc	{736} PAPANATAS	
bonatxón Tor Gua	{736} PAPANATAS	Sí “bonatxó”, equivalent a “bonatxàs” ‘massa bo i condescendent; cast. bonachón, buenazo”
borde Bsà Calp	{649} EXPÓSITO (BORDE)	
borratxín Gua	{731f} AL BORRACHO	Sí Borratxingo, però no té res a veure. DRAE <i>borrachín</i> “adj. Dicese de la persona que tiene el hábito de embriagarse. Ú. frecuentemente con valores afectivos, ya atenuadores, ya despectivos. Ú. m. c. s.”
borratxina Can	{732} A LA BORRACHERA	En castellà s’usa com a adjectiu: DRAE, <i>borrachín, -ina</i> “adj. Dicese de la persona que tiene el hábito de embriagarse. Ú. frecuentemente con valores afectivos, ya atenuadores, ya despectivos. Ú. m. c. s.”
borrico Gua	{540} CRÍA DE ASNO (BUCHE)	Sí: BORRICA “somera (Torra Dicc.)”, i no registra cap poble
borso Pen	{479} MADROÑO	Ni sota ALBORS ni sota ALBORSO. Tampoc BORÇO
boruca Qua	{728} ALBOROQUE	ALPI: f.. DRAE: boruca “Bulla, algazara”
botero Alc Aín Tor Llan Bpa Pin	{726} BOTERO	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
botitxo Cnos	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	
braçuelos Pin	{581a} BRAZUELOS	
ca(i)xcante Gua	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc CASCANTE. Cascant és un llinatge. El DRAE només recull CASCAR “[intr.]fam. charlar. Ú. t. c. tr.”.
ca(i)xcaó Pin	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc CASCADOR
ca(i)xcaor Camp	{731c} AL CHARLATÁN	
ca[x]e Qua	{731d} AL BRAVUCÓN	En cast. no hi ha CAJE, però sí JAQUE “m. fam. Valentón, perdonavidas”. En la zona castellanoparlant de l’ALPI no apareix aquesta metàtesi i es diu jaque (Cilo, TrV, Adz, DosA, TrC, Ann).
ca[x]etón Pnyà Mvés	{731d} AL BRAVUCÓN	
ca[x]inyo Cr	{632} GANGOSO	
cabalero Biar	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	CABALER: “ant. Negociant”, “Fill que no és hereu...”. No diu res de ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS
caballon Bsà	{541b} CABALLAZO	Cfr. cavallon
cabecero Pen Aín Cnos	{721} JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANJERO)	SÍ: cabecer “Majoral, el treballador caporal d’un tall de feina, que dirigeix aquesta en representació de l’amo (Muntanya de Mallorca); cast. capataz (...). Especialment: a) El tafoner major, que assenta la pila d’esportins per fer la premsada (Orient)”.
cabéço Pin	{414} COLINA	SÍ CABEÇ “Guarniment a manera de plomer, que les bísties de tragi duen en el front (Solsona, Pinós)”. Curiós: al Pinós, però l’ALPI recull “cabéço” sota COLINA, i “cabeçó” en ARREOS. Deu ser una errada del DCVB.
cabestrillos Cnos	{571} RIENDAS	
cabrero Gua	{731} AL CORNUDO	DRAE: CABRERO “Pastor de cabras”. La comparació entre les banyes de l’home i de l’anima és clara.
cabrito Alc	{731} AL CORNUDO	DRAE cabrito “cabrón, el que consiente el adulterio de su mujer”
caço Moix	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	SÍ CAÇÓ, que remet a CASSÓ ‘recipient...’
cadera Alc Cnos Raf Pnyà Mvés Llan Moix Biar Blí Gua	{600a} CADERA	
caera Biar Bllob Calp Pin Camp Cr	{600a} CADERA	
cagón Camp	{731e} AL COBARDE	DRAE “[adj.]fig. y fam. Dicese de la persona muy medrosa y cobarde”
caïdo Bllob	{477} SAUCE LLORÓN	
caldero Biar	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
caldero Pen Qua Pnyà Llan Moix Blí Calp Gua	{691} VAJILLA PARA GUISAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	Sí CALDER “Atuell de metall, especialment d’aram o de ferro, semblant de forma a la caldera però molt més petit i guarnit d’una ansa grossa; serveix per portar llet, per donar beure als animals, etc. (occ., or., val.); cast. caldero”
calinxer Biar	{745} CHITO	El DRAE només recull <i>caliche</i> “2[m.]Murc. Juego del hito” (<i>hito</i> “[m.]Juego que consiste en fijar en la tierra un clavo y tirarle herrones o tejos. Gana el que más cerca del clavo pone el herrón o tejo”). DCVB, CALITX “Joc de nois que es fa posant un canonet o una pedra dreta en terra, damunt el qual se col·loquen monedes petites; els jugadors tiren amb una altra moneda al calitx, i s’apodera de les monedes aquell que les fa caure amb el cop de la moneda llançada (Cullera, Alacant, Xixona); cast. chito”. És el joc del <i>canut</i> , tal com el defeneix A. Gómez Navarro (2000: 20-22).
calitxe Gua	{745} CHITO	sí CALITX
calsonsillos Alc Llan Cr	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Haura d’anar amb <ç>? Deriva de CALÇÓ? També “canonsillos” “cansonsillos”
campanilles Gua	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
campanillo Mvés Llan Camp Cr	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	
campanillos Orp	{446} DONDIEGO DE NOCHE	
canastilla Moix	{&}	
canasto Bllob	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	
candado Bsà	{665} CANDADO	
candao Cinc Pen Vist Alc Orp Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{665} CANDADO	
candat Monc Cnos Raf Qua Tor	{665} CANDADO	
candau Ain	{665} CANDADO	
candelero Ain Llan	{689a} PALMATORIA	
candeléro Pen Ain	{438} CARÁMBANO	“m., var. de candelero per influència castellana. Ja trobam aquest barbarisme en documents del segle XVI: (...)”. Sí: CANDELER “Caramell de gel (Vall d’Àneu); cast. carámbano”
canonsillos Qua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
cansonsillos Cinc Vist Ain Monc Cnos Raf Blí Gua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
cansonsillos Tor	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
capelo Monc	{731f} AL BORRACHO	tampoc CAPEL. El DRAE recull CAPELO amb molts significats, cap dels quals té relació amb el sentit de 'borratxo'
capetero Alc	{719b} MONAGUILLO	sí CAPETER "fabricant de capes"
caranyés Biar	{709a} PRENDAS DE CABEZA	tampoc CALANYÉS. DRAE: SOBRERO CALAÑÉS "sombbrero de ala vuelta hacia arriba y copa comúnmente baja en forma de cono truncado. Úsanlo los labriegos y gente de pueblo en varias provincias".
caronsillos Mvés	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
carpinté Cr	{727} OTROS OFICIOS	
carpinter Gua	{724a} APERADOR	
carrampano Biar Gua	{630} PATIESTEVEDO	
carrampano Moix	{629} PATIZAMBO	El DRAE no recull cap entrada CARRAMPANO.
carrero Tor Llan	{724a} APERADOR	Tampoc el scat. a CARRER
cascabellico Moix Biar	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	
cascante Qua Tor Mvés Bpa	{731c} AL CHARLATÁN	CASCANT és un llinatge
caserio Moix Bilob Pin Camp Cr	{717}	sí CASERIU (or., bal.; val.; occ., dins FON). En valencià?
casserio Tor	{717} CASERÍO (GRUPO DE CASAS)	
cassotillos Can	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Sí: CASSOT "4. Camisola de roba blava gruixada de llana (Eiv.)". ALPI: "azules". caçotillos?
catxarro Pin Camp	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	
catxorret Bsà	{534} CRÍA DEL PERRO (CACHORRO)	
catxorro Cinc Can Vist	{534} CRÍA DEL PERRO (CACHORRO)	
cavallon Can	{541b} CABALLAZO	Tampoc en INTENS. Dim. ni Augm. i Pejor.
celemí Cr	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	Moll escriu "celemins". El DCVB no recull ni CELEMÍ ni SELEMÍ. En cast. hi ha "celemín", mat. sign.
cencerrà Cnos Raf Tor Moix Pin Camp Gua	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	Tampoc SENCERRADA ni SANCERRADA. Tampoc CENCERRO (V. sancerro)
cèncèrro Gua	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	No hi ha una entrada CENCERRO
cèncèrro Gua	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	
cencérro Pin	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cenicero Biar	{&}	ALPI: foto de ceràmica
cerdet Mvés Llan Bpa Biar Calp Pin Camp	{538} CRÍA DEL CERDO (LECHÓN)	
cerdo Blí Calp Camp Cr	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	
cèrdo Can Vist Alc Orp Tor Bpa	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	
ciruelo Mvés	{467} CIRUELA CLAUDIA	
ciruelo Orp Pnyà Llan Moix	{466} CIRUELA MORADA	
clàudio Bsà Aín Bllob	{467} CIRUELA CLAUDIA	Sí CLAUDI com a nom propi només.
collao Moix Biar Cr	{423} DESFILADERO (GARGANTA, HOZ)	
collunda Gua	{758} COYUNDA, DE LOS CUERNOS	
collunderos Gua	{759} ATADERO DE LA LANZA	
colxo Monc Raf	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	En cast. <i>corcho</i> té altres scats.
comadrona Cr	{646} COMADRONA	
comilón Cr	{734} GLOTÓN	
corset Pen Alc Cnos Biar Camp Cr Gua	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Cfr. cosset i cotilla
corte[x]a Can	{642c} QUERIDA O MAJA	
CORXO Cnos Gua	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	DRAE <i>corcho</i> “corchera, cubeta de corcho”
COTORRO Monc	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc sota COTORRA en INTENS. (Sí cotorró). El DRAE no registra <i>cotorro</i> , sí <i>cotorrón</i> .
cotxinera Cr Gua	{550} VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)	
cotxinet Calp Gua	{538} CRÍA DEL CERDO (LECHÓN)	Sota COTXINO, -INA no recull INTENS.
cotxineta Llan	{444} MARGARITA	
culandero Monc	{758} COYUNDA, DE LOS CUERNOS	Tampoc CULANDER ni CULADER. Si CULADOR, “adj. (Carro) que no està prou ben centrat de construcció i que tendeix a pesar més del cul que del coll (Barcelona)”. El DRAE no recull CULANDERO
cutxara Gua	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
derrotxadó Bsà	{731a} AL MANIRROTO	sí DERROTXAR “(castellanisme) Gastar excessivament, sense mesura; cast. derrochar”.
derrotxaó Pen Pin	{731a} AL MANIRROTO	
derrotxaor Monc Qua Pnyà Mvés Llan Bpa Biar Bilob Calp Camp Gua	{731a} AL MANIRROTO	
derrotxó Gua	{731a} AL MANIRROTO	
despo[x]o Gua	{579a} ENTRAÑAS	
domiellos Alc	{579b} LOMOS	nr, tampoc sota LLOMELLO o LLOMILLO
dompedros Monc Tor Moix Camp Gua	{446} DONDIEGO DE NOCHE	Només en sg.
drupón Pin	{734} GLOTÓN	Hi ha una fruita que és la DRUPA. El DRA no recull DRUPÓN
endratxo Cnos	{715} MENGAJO	No recull PENDRATXO, sí PENDATXO (amb aq. scat). Tampoc ENDATXO ni HENDATXO, ni ENDRATXO ni HENDRATXO. Tampoc recull la forma aguda PENDATXÓ. Segurament es tracta d'un error de l'ALPI, d'una mala oïda de Moll. En castellà no existeix ENDACHO, ENDRACHO, HENDACHO, ENDRACHO, ni PENDACHO ni PENDRACHO. Sí que existeix PENDRAR “Retener judicialmente algo a uno para que responda del juicio, embargar. // 2. Dar o dejar algo en prenda, empeñar, pignorar”.
escarxa Cnos Qua Mvés Cr Gua	{437} ESCARCHA	
esmoassa Biar	{569} ALMOHAZA	Tampoc sota MOASSA (on només registra el Pinós). Tampoc registrava ALMOASSA.
espantatjo Gua	{472} ESPANTAJO	
espelmero Pin	{689a} PALMATORIA	Sí ESPELMER, amb un altre scat.: “Fabricant o venedor d'espelmes; cast. velero o cerero”
espenilla Cinc Can	{601b} ESPINILLA	Suposem que per castellanisme
esquellao Biar	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	
estafante Biar	{729} AL USURERO	
etxà Qua	{728} ALBOROQUE	
fartón Cinc Pen	{734} GLOTÓN	Tampoc sota FARTÓ, -ONA
fartonasso Moix	{734} GLOTÓN	
fréno Gua	{476} FRESNO	
freno Pen Vist Monc Mvés	{778d} FRENO DE LLANTA	
frésno Vist Alc Orp Monc Cnos Raf Qua Tor Moix Cr	{476} FRESNO	
frutera Bpa Pin	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
gamoner Qua	{442a} GAMÓN	sí en femení
garbonxo Cnos	{634a} CARBUNCLO	V. carbònxo (deu ser una sonorització)
gibat Cr	{626} JOROBADO	
golandrino Biar	{633c} GOLONDRINO	V. golondrino
golandrino Alc Pin Camp Gua	{633c} GOLONDRINO	Sí GOLONDRO
gónse Cnos	{667} GOZNE	DRAE: <i>gonce</i> “m. Gozne o pernio”
gorrino Cinc	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	Sí GORRÍ.
gossico Pin	{534a} PERRITO	Sota INTENS Dim registra “gossic”
gurrino Tor	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	Tampoc GORRINO; sí GORRÍ
habituéles Cr	{460} JUDÍAS BLANCAS	cast. habichuelas
hatet Biar	{647} CANASTILLA	No hi ha ni HATO ni HAT ni HATET. DRAE hato “Ropa y otros objetos que uno tiene para el uso preciso y ordinario”
hipo Vist Tor Moix Biar Cr Gua	{615} HIPO	
hisópo Vist	{715} MENGAJO	Sota HISOP i HISOPET tampoc no registra aq. scat
hossillo Gua	{799d} HUSO	Tampoc HUSSILLO ni HUSSO, ni HUSO
huracan Cinc	{426a} HURACÁN	
ieueta Cr	{541} CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA)	Sí EGÜETA, sota INTENS. Dim.
j(t)jostillo Cinc	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc sota JUST, ni registra tampoc JUSTILLO
jostillo Can	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
justillo Bsà	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
l'hatxo Moix	{810h} AHUMADOR	Sí FATXO, a Biar, com l'ALPI. Però no diu l'ètim. En cast.: DRAE <i>hacho</i> “Manejo de paja o esparto encendido para laumbrar; 2. Leño resinoso o bañado en materias resinosas, que se usaba para el mismo fin”.
la querida Cnos	{642c} QUERIDA O MAJA	
ladrillo Pin Cr	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
letxal Cnos Mvés	{541} CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA)	Tampoc LLETXAL ni ETXAL ni HETXAL. V. atxal. Deu tractar-se d'un castellanisme: DRAE lechal "Aplicase al animal de cría que mama, y en especial al cordero". La forma <etxal> deu provenir d'un fal tall per considerar la l- inicial com l'article definit: l'etxal > etxal.
letxalet Mvés	{541} CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA)	
letxó Llan	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	Deu ser del cast. LECHÓN, DRAE "Cochinillo que todavía mama", "por ext. puerco macho de cualquier tiempo". No fa referència a "cría de vaca". Per tant, podria ser una aportació de l'ALPI.
lírio Pin Cr	{445} LIRIO AMARILLO	
llátigo Cr Gua	{780} FUSTA	Sí LÀTIGO, però no sota FON d'aquest ni com a entrada indep.
lleuisnar Llan	{431} LLOVIZNA	Tampoc LLOVISNAR
llimpiamans Cr	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	Sí LLIMPIAR
llobisnetxar Aín Cnos	{431} LLOVIZNA	
llomo Biar Cr Gua	{579b} LOMOS	Tampoc sota LLOM
lloró Biar Pin	{477} SAUCE LLORÓN	
llovisna Monc Bllob	{431} LLOVIZNA	
llovisnà Pin Cr	{431} LLOVIZNA	
llovisnar Qua	{431} LLOVIZNA	
llubisna Mvés	{431} LLOVIZNA	
llubisnà Raf	{431} LLOVIZNA	
llumuello Vist	{579b} LOMOS	Ni com a entrada, ni LLOMUELLO, ni sota LLOM o LLOMILLO o LLOMELLO
lluvesnar Camp	{431} LLOVIZNA	
lucéro Bpa Moix	{426g} LUCERO DE LA TARDE	Tampoc LUCER. ALPI: 80(Dicen que es el primero que sale y el último que se pone) 426f-426g
lucéro Moix Biar Blí	{426f} LUCERO DEL ALBA	
lucéro...? Qua	{426g} LUCERO DE LA TARDE	
maço Cr	{819d} MACHO	Al mateix poble hi ha les dues variant per a MACHO: <maço> i <mall>. DRAE "Mazo grande que hay en las herrerías para forjar el hierro. // 2. Banco en que los herreros tienen el yunque pequeño. // 3. Yunque cuadrado"
madronyer Biar Camp	{478} MADROÑERO	
madronyera Pin Cr	{478} MADROÑERO	
madronyo Biar Pin Camp Cr	{479} MADROÑO	
madrugà Cr Gua	{715a} LA MADRUGADA	

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
manguilla Vist Alc Orp Monc Cnos Raf Qua Tor Bpa Biar Blí Pin Camp	{778a} MANGUILLA	DRAE, MANGUILLA f. d. manga; MANGA “3. Parte del eje de un carruaje, donde entra y voltea la rueda”
manguillè Calp	{778a} MANGUILLA	
mani[x]ero Camp Gua	{721} JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO)	DRAE, MANIJERO “Capataz de una cuadrilla de trabajadores del campo. // 2. El encargado de contratar obreros para ciertas faenas del campo”
manteca Pnyà Biar Bllob Pin Cr Gua	{579d} MANTECA	Ni com a entrada ni sota MANTEGA.
mardano Ain Cnos	{524} SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)	DRAE, <i>mardano</i> “m. Ar. Carnero padre”
marra[x]et Tor	{557} TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO)	DRAE, marrajo, ja “(De or. inc.) adj. Aplicase al toro o buey maliciosa que no arremete sino a golpe seguro” i dos scats. més que no tenen a vore amb el bou.
marra[x]o Tor	{558} TORO DE TRES AÑOS	
martinico Tor	{502} AGUZANIEVES	Sota “2. MARTINET” hi ha 6 scats. referits a ocells.
maullit Camp	{554} VOZ DEL GATO (MAULLIDO)	Ni com a entrada ni sota MAULIT.
mecedora Ain	{702b} ASIENTOS	
menino! Moix	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	Tampoc MININO. Sí MENINA “Membre viril (Tamarit de la L., Fraga, Tarr)”. V. minino
merinyaque Raf	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	MERINYAC remet A MIRINYAC, on “Faldeta de sota, feta de tela rígida i que solia anar guarnida de barnilles o cercols de ferro, i servia per a sostenir més o menys bombades les falde exteriors; cast. miriñaque, tontillo” i doc. Ramis Clar 71. Sota FON <mirinyac> (or, occ, val, bal) i “en la pronúncia vulgar era freqüent la forma merinyac” i trascriu <merinyac> -voc neutr- or, bal, i <merinyac> occ, val. El DRAE recull <i>miriñaque</i> “m. Falda interior amplia y rígida, miriñaque” / “m. Zagalejo interior de tela rígida o muy almidonada y a veces con aros, que usaron las mujeres”.
merinyèque Calp	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	V. merinyaque
minino! Pnyà	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	El DRAE recull “MININO (de la voz min de llamar al gato) m. fam. gato, animal”. També recull MENINO, però amb altres scats. que no siguen el de gat. V. menino
modronyera Tor	{478} MADROÑERO	Tampoc MADRONYERA
modrónyo Tor	{479} MADROÑO	Tampoc MADRONYO
moïno Cnos	{542} CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA)	Sí MOÏNYO (MOÏNY, -ÏNYA), amb el mateix scat. Sí que recull MOHÍ, -INA, que remet a MOÍ, -ÏNA, on “1. (Mul o mula) fill de cavall i de somera; cast. mohino”; no posa accent en cast. El DRAE moïno, na “2. Dícese del macho o mula hijos de caballo y burra”
mòldes Cr	{813b} MOLDES DE LOS QUESOS	Tampoc MOLDE, ni sota MOTLE tampoc.
monasillo Biar	{719b} MONAGUILLO	Tampoc sota MONESILLO. L'enquesta que vam repetir a Biar ens va donar com a resultat <monesillo>, amb -e- i no amb -a-. Per tant hi ha la possibilitat que Moll s'equivocara. Això ajudat del fet que a l'ALPI a Moixent va escriure <monasillo> i després ho va ratllar i va escriure <monesillo> (la nostra visita a Moixent per a repetir les enquestes de l'ALPI ens va donar com a resultat la variant <monesillo> i no <monasillo>).

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
nísparo Mvés	{470} NÍSPERO (FRUTO)	Ni com a entrada ni sota altres variants. Sí que hi ha NYÍSPERO (d'Escrig Dice).
níspero Tor Moix	{470} NÍSPERO (FRUTO)	Ni com a entrada ni sota altres variants. Sí que hi ha NYÍSPERO (d'Escrig Dice)
nispo Camp	{470} NÍSPERO (FRUTO)	
nobillo Cinc	{557} TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO)	Tampoc NOVILLO
novillo Gua	{556} TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO)	Tampoc NOVILLO
novillo Pin	{558} TORO DE TRES AÑOS	tampoc NOVILLO
novillo Pin Gua	{557} TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO)	Tampoc NOVILLO
oliveros Blí	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	“1. OLIVER ... 4. Home que es dedica al conreu o al comerç d'olives (val., mall.); cast. aceitunero”; sota FON no registra cap poble al PV ni cap variant amb -r final; sí <olivé> (Mall.); per tant, cal pensar que sí que va incloure el scat. (4) del PV, però no el té en compte en la fonètica.
olmo Cnos Cr Gua	{479c} OLMO COMÚN	Tampoc sota OM. Sí OLM que remet a OM
pa[x]arica Gua	{502} AGUZANIEVES	
pa[x]arita Biar	{502} AGUZANIEVES	
padientes Tor	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
paello Pen Vist	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLAS, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	No té res a vore amb l'entrada PAELL (dial. parell). ALPI: 54(mayor que la paella, y tiene dos asas) 53(especie de sartén más honda que la ordinaria, y con dos asas)
palanganero Cnos Raf Tor Mvés Bpa Bllob Blí Calp	{699a} PALANGANERO	Tampoc PALANCANER, ni sota PALANGANER
palanganero Alc	{699a} PALANGANERO	Sí PALANGANER (V. palanganer)
palanquilla Bsà	{687b} ATRANCADORES	DRAE. <i>hierro palanquilla</i> “El forjado en barras de sección cuadrada de cuatro centímetros de lado”. El DRAE no recull ATRANCADOR.
pàlparos Orp	{585} PÁRPADOS	Tampoc PÀRPADOS
pampanos Gua	{793} PÁMPANOS	Tampoc PAMPÀ ni PÀMPANOS ni PAMPANO.
panalisso Cnos	{633d} ÁNTRAX	Tampoc sota PANADÍS
panólllo Vist	{736} PAPANATAS	Tampoc PANOLL ni PANOLL, -A. Sota PANOLLA només “3. fig. Dona massa presumida (Maella)”
panquemao Alc	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Tampoc el DRAE el recull
pàrpados Cr Gua	{585} PÁRPADOS	
pàrpagos Cnos Tor	{585} PÁRPADOS	Tampoc PÀRPADOS
pàrparos Vist Alc Monc Raf Qua	{585} PÁRPADOS	Tampoc PÀRPADOS

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
patinyo Biar	{629} PATIZAMBO	Tampoc està al DRAE ni al diccionari d'Autoritats (adreça d'Internet: http://www.rae.es/NIVEL1/buscon/AUTORIDAD2.HTM). En la repetició que vam fer a Biar (1999) vam anotar: "Diuen que <patinyo> és <pató[x]o> del peu"
pató[x]o Gua	{628} PATOJO	DRAE, patojo "Que tiene las piernas o pies torcidos o desproporcionados, e imita al pato en anadar meneando el cuerpo de un lado a otro"
pavil Monc	{690} PÁBILO	PABIL no té FON. No registra PAVIL com a entrada.
pediente Alc	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	Tampoc PENDIENTE
pedientes Cinc Vist Alc Orp Aín	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
pendientes Pen	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
penientes Can Monc Raf Qua Llan Bpa	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
penyentes Cnos Pnyà Mvés	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	Tampoc PENDIENTE, PENYENTE...
pere[x]il Alc	{446} DONDIEGO DE NOCHE	
perréro Moix	{534c} PERRUCHO	Hi ha PERRER com a subst., no amb aq. scat, i PERRERA tabmé com a subst, i tampoc amb aq. scat.
pèrtigo Blí Gua	{774} LANZA	DRAE pèrtigo "Lanza del carro"
pesebreta Vist	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	Sí PESEBRET. Tampoc PESEBRA.
pienso Mvés Llan Moix	{576a} COMIDA DEL CERDO	
pinientes Camp	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
pinxe Gua	{731d} AL BRAVUCÓN	Sí PINXO, mat scat. (V. pinxo). El DRAE recull PINCHE "adj. despect. Méj. Despreciable, mezquino, poca cosa. Es voz malsonante"
pinyentes Moix	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	
pique Qua Mvés Llan Bpa	{738} TOÑA (TRANCO)	
piso Biar	{799b} BASE INFERIOR DE LA PRENSA	Tampoc sota PIS, ni tampoc el scat
pitxon Cnos	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
polella Alc	{489} POLILLA	Tampoc POLILLA
polilla Aín Biar	{489} POLILLA	
portilla Aín	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	Sota PORTELLA sí que registra un scat. paregut: "8. Post o làmina de metall que serveix per a tancar i obrir el pas de l'aigua en els recs de molins o síquies (occ, or, mall); cast. esclusa". El castellà "portilla" no té el scat. de l'ALPI.
prao Cr	{782a} TERRENO ABANDONADO	Tampoc PRADO
pu[x]arro Gua	{629} PATIZAMBO	El DRAE no registra tampoc PUJARRO

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
pulpé[x]o Gua	{609a} PULPEJO	DRAE “Parte carnosa y mollar de un miembro pequeño del cuerpo humano, y más comúnmente, parte de la palma de la mano, de que sale el dedo pugar”
putxeret Bpa	{691} VAJILLA PARA GUISAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	tampoc PUXERO
quarnut Cinc	{731} AL CORNUDO	
querida Cinc Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{642c} QUERIDA O MAJA	
qüernet Bsà	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	Sí QÜERN, però amb altres scats
qüèrno Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Aín Tor Pnyà	{568} CUERNO	
qüérno Cnos Raf Qua Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Pin Camp Cr Gua	{568} CUERNO	
qüèrnu Orp Aín	{568} CUERNO	
qüernut Bsà Can Pen Vist Aín Cnos Raf Qua Tor Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Camp Cr Gua	{731} AL CORNUDO	
qüertafrio Aín	{819f} CORTAFRÍO	Tampoc CORTAFRÍO
qüertafrio Aín	{820a} TAJADERA	
quésso Gua	{813a} QUESO	
raspaixo Tor	{796} RASPAJO (ESCOBAJO)	Tampoc RASPAJO ni RASPAXO
rebusno Cnos	{553h} VOZ DEL ASNO (REBUZNO)	
refa[x]o Pin	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Sí <refaco> i <refaix>. V. refa(i)x
rególfó Cinc	{426} VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO)	Ni sota REGOLF ni com a entrada. DRAE <i>regolfo</i> “m. Vuelta o retroceso del agua o del viento contra su curso”
relinxo Cinc Can Cnos Calp	{553g} VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)	
rellinxo Bsà Tor Moix Bllob Camp	{553g} VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)	
ro(i)xio Cr Gua	{436} ROCÍO	Sí “RUIXIU (i ant. roxio). m. Gotellada de rou o de pluja” i docs var
roéte Gua	{822b} TURBINA	Tampoc RODETE, ni sota RODET
ropar-se Cnos Pnyà	{709} ABRIGARSE	No hi ha una entrada ROPAR; sí ROPAT, -ADA “adj. ant. Robat” i doc. var.; també ARROPAR “Cobrir de roba (Lacavalleria Gazoph.) - és un castellanisme inadmissible”

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ropon Cinc	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	ROPÓ “m. ant. (castellanisme): Robó” i doc. var. DRAE, <i>ropón</i> “Ropa larga que regularmente se ponía suelta sobre los demás vestidos”.
róSCO Raf Qua	{694} MENDRUGO	Ni ROSC ni ROSCO. DRAE rosco “Roscón o rosca de pan o de bollo”
sadaleco Orp	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
sagale[x]o Biar	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SAGALECO. DRAE, zagalejo “Refajo que usan las lugareñas”
sagaleco Bpa Bllob	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
salade[x]o Alc	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SALADECO ni SALAECO
salae[x]o Ain	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SALADECO ni SALAECO
salae[x]o Tor	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
salaeco Raf Qua	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SALADECO ni SALAECO
sale[x]o Cnos	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
saleco Monc	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SALECO
samaquedo Pnyà	{744} GALLINA CIEGA	Dfr. sabuquedo, sapoquedo. DCVB, “SABOQUEDO (o saboquero). Joc de noies, en què una para i les altres s’amaguen; aquell ales cerca, i quan n’agafa una, aquesta para (Gandesa, Cast.). A Gandesa...”. No registrat al DRAE.
sambomba Cinc Pen Alc Orp Monc Tor Mvés Biar	{747} ZAMBOMBA	Tampoc sota SIMBOMBA ni XIMBOMBA (aquest remet a SIMBOMBA)
sambumba Pnyà Llan Bpa Calp	{747} ZAMBOMBA	Tampoc sota SIMBOMBA ni XIMBOMBA (aquest remet a SIMBOMBA)
sanale[x]o Pnyà	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc SANALECO

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
sancerrà Qua Cr	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	Tampoc CENCERRADA (V. cencerrà)
sàngano Tor Moix Cr Gua	{810e} ZÀNGANO	Tampoc ZÀNGANO
sapoquero Raf	{744} GALLINA CIEGA	SAPOQUEDO “Joc semblant al de gallina cega (Uldecona, Val.)” i doc. Rond. de R. Val. 41, i remet (V. SABOQUEDO). Però així com sota SABOQUEDO sí que diu “(o saboquero)”, ara no diu “o sapoquero”, que és la variant de l’ALPI. No registrat al DRAE.
sarampio Biar Pin	{635} SARAMPIÓN	(sí <sarampio> Bell-lloc; <sarrampillo> Vall d’Àneu) V. sarampió. L’enquesta que vam repetir a Biar ens dona : “(amb -i- tònica). És paregut a la <varicela>”
sarando Llan	{629} PATIZAMBO	Sí, amb un scat. semblant: SARANDILLO “m. <<Sarandillo: se dice al que con viveza y ligereza anda de una parte a otra>> Ros Dicc. 210” i res més. El DRAE no recull una entrada ZARANDO, i sota ZARANDEO hi ha: “prnl. And., Perú, P. Rico y Venez. contonearse”.
sarando Moix	{630} PATIESTEVEDO	V. sarando 629
sauce Mvés Moix	{477} SAUCE LLORÓN	Tampoc sota SALZE
sàucer Llan	{477} SAUCE LLORÓN	Tampoc sota SALZE
serrín Cr Gua	{818} SERRÍN	
sino Alc	{599a} SENO	Tampoc sota SI.
sobaco Biar	{601a} CORVA	
sobaco Vist Raf Tor Mvés Llan Moix Biar Pin Cr Gua	{597e} SOBACO	
socate Gua	{623} ZURDO	No recull ni SOCATE ni SOCATO. En castellà existeix “zocato,-a” ‘zurdo’ (DRAE)..
suba[x]o Qua	{597e} SOBACO	
subaco Cinc Cnos	{597e} SOBACO	
suèla Gua	{818c} AZUELA	
suéro Can Qua	{814} SUERO	
suéro Cinc Bsà Vist Alc	{814} SUERO	
suéro Cnos	{814} SUERO	
suéro Tor Mvés Moix Biar Cr	{814} SUERO	
surc Cr Gua	{765} SURCO	
surda Mvés Moix Biar Camp	{622} MANO IZQUIERDA	
surdo Cinc Bsà Can Vist Alc Orp Ain Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{623} ZURDO	
surero Raf Tor Bpa Blí Calp	{729} AL USURERO	Sí SURER (amb scat. referits al suro)

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
suriago Aín	{770} AGUIJADA	SURIAC remet a XURRIACA, on "XURRIACA (i ses var. dial. suriaca i surriaca), usat sovint en plural; xurriaques. f. // 1. Instrument compost d'un garrot que a un cap duu una llendera o una tira de cuiro i serveix per a pegar a les bèsties o per a incitar-les a caminar fent petar la corretja o corda (or, occ); cast. azote, látigo, zurriago" i doc. var. DRAE, aguijada "Vara larga que en un extremo tiene una punta de hierro con que los boyeros pican a la yunta // 2. Vara larga con un hierro de figura de paleta o de áncora en uno de sus extremos, en la que se apoyan los labradores cuando aran, y con la cual separan la tierra que se pega a la reja del arado"; per tant, segons l'ALPI, el mateix instrument servia per a pegar a l'animal i netejar la rella. No registrat al DRAE.
tabladora Alc	{783c} ATABLADERA (DIBUJO)	
tamo Can Alc	{787a} TAMO	
tàmpanos Cinc	{579c} PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO	El DRAE no recull TÁMPANO
tapaculos Cnos	{449} FRUTO DEL ESCARAMUJO	Sí TAPACUL "Fruit de la gavarrera o englantina (val.); cast. escaramujo". L'ALPI registra <tapacul> a Llanera. DRAE, <i>tapaculo</i> "escaramujo, fruto".
tenasses Gua	{686a} TENAZAS	Sí ESTENASSES "Estenalles (occ)" <astenasses> Balaguer, Ll, Fraga, Tamarit de la L, Massalcoreig, Maella; sota ETIM: "de <i>estenalles</i> amb canvi de sufix, probablement per influència de <i>mordasses</i> o del cast. <i>tenazas</i> ".
teressita Cr	{488} SANTATERESA	Sota TERESETA tampoc aq. scat
tirantes Bsà	{571} RIENDAS	Hi ha TIRANTA, però amb un altre scat. V. tirants 570
tito Pen	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	Sota TIT no hi ha aq. scat. El DRAE recull TITO amb altres scats.
tito Pen	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	Sota TIT no hi ha aq. scat. El DRAE recull TITO amb altres scats.
tobillo Aín Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés	{603a} TOBILLO	
tóma!... Moix	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	TOMA "Tomàquet"
tóma... Gua	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	
tontilan Biar	{736} PAPANATAS	El DRAE tampoc
tópe Biar Cr	{778f} MARIPOSA	"tor", amb vibrant múltiple. V. tord
tornillo Gua	{819e} TORNO	
tovillo Monc Llan Bpa Moix Gua	{603a} TOBILLO	Tampoc tobillo
tragante Alc	{734} GLOTÓN	Sí TRAGANT, amb altres scat.
tragon Cinc Bsà Pen Cr	{734} GLOTÓN	DRAE <i>tragón</i> "adj. fam. Que traga, o come mucho. Ú. t. c. s."
trassegar Cnos	{801a} TRASEGAR	
trassegar Cnos	{807b} TRASIEGO	
trenta-uno Biar Pin Camp Cr	{728c} TREINTA Y UNO	Tampoc sota FON de trenta-u

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
trinxo Vist	{569} ALMOHAZA	Sí "1. TRINXET ... 5. fig. Trenc al cap, ferida com de ganivet al cap (val.); cast. chirlo, descalabradura" i doc. Morales Id 13. El DRAE no du una entrada TRINCHO.
tròla Bpa	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	
tróla Cnos Pin	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	
tubo Bllob	{777} CUBO	Hi ha TUB, CUB, però en cap dels dos hi ha el scat. del carro
tuétano Alc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Bpa Moix Biar Bllob Calp Pin Camp Cr Gua	{581} TUÉTANO (MEOLLO)	
tuuétano Llan Blí	{581} TUÉTANO (MEOLLO)	
ussurero Cinc Vist Alc	{729} AL USURERO	USURER, -ERA "Qui presta diners amb usura; cast. usurero"; i sota FON <ussurer> Val.
vàrio Bpa	{717} CASERÍO (GRUPO DE CASAS)	
visco Llan Bpa Moix Biar Bllob Cr	{618b} TURNIO	Sí "2. VISC, VISCA. akj. Que mira a la torta (val., eiv.); cast. bizco, bisojo" i doc. Coll. Dames 887"
xaleco Pin Cr Gua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	
xambo Bsà Pen	{728} ALBOROQUE	Tampoc XAMB; sí XAMBÓ, amb altres scats. El DRAE només recull <i>chambón</i> , no chambo
xarlantan Cinc Gua	{731c} AL CHARLATÁN	Sí XARLATÀ, amb aq. scat, però no amb -n-.
xarlantín Vist Pin	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc XARLANTÍN. El DRAE no recull ni CHARLATÍN ni CHARLANTÍN. Té el mateix sufix que PARLANCHÍN castellà.
xarlatín Cnos	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc XARLANTÍN. El DRAE no recull ni CHARLATÍN ni CHARLANTÍN
xarlità Moix	{731c} AL CHARLATÁN	
xarrantín Pen	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc XERRANTÍN
xarron Cnos	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc XERRON
xiqüélo Alc Aín	{654} NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS	El professor E. Casanova ens informa que aquest derivat és viu a Agullent.
xiquillo Biar	{654} NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS	Tampoc XIQUILL
xirina Cinc Bsà	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	Tampoc SERÍ o SERINA, ni SIRINA. Sí XIRINXINA A la <i>xirinxina</i> : a coll-i-be (Tortosa); cast. a cosqueretas"; dic jo si té a vore amb el "be". A més, sota ETIM de XIRINALDA diu: "element inicial <i>xirin-</i> de valor onomatopeic, imitativ del soroll de les guspies". Però crec més encertat fer-ho venir de mots com XERIC "Xiscle" o XERICAR "Xisclear, produir un crit o un so agut, estrident (Gironès, Empordà, Plana de Vic, Maresme, Barç); cast. chillar, chirriar". No hi ha una entrada XERÍ ni XERINA. Existeix un cognom CHERINO; el DRAE no recull ni CHERINO ni CHIRINO ni pareguts.
xirro Tor	{556} TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO)	Ni com a entrada, ni sota XERRO. No registrat al DRAE.
xispat Bpa Calp Pin Camp	{731f} AL BORRACHO	V. xispa 732

1.1. Variant: NO REGISTRADA (cast. i altres)	Concepte (Qüestionari)	Observacions
xispeta Biar	{684} PAVESA	Ni com a entrada, ni sota XISPA. Tampoc registra XISPA aq. scat
xostillo Cnos	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Ni JUSTILLO ni JOSTILLO
xubascà Blí	{432} CHAPARRÓN	
xubasco Camp	{432} CHAPARRÓN	
xubasquero Pen	{732} A LA BORRACHERA	
xuleta Gua	{733} BOFETADA	Tampoc aq. scat. sota XIULET (no hi ha XIULETA). Tampoc aq. scat. sota XULLETA ni sota XULLA. El DRAE recull CHULETA “[f.]fig. y fam. bofetada”.
xuló Alc Orp Aín Raf Pnyà Mvés Llan Camp Cr Gua	{731d} AL BRAVUCÓN	
zàngono Camp	{810e} ZÁNGANO	

Aquest apartat 1.1. mostra línies de penetració del castellà i aragonés. Hi ha una convivència entre ambdues llengües, fins que es produeixen adaptacions.

1. NOVA VARIANT

1.2. Variant: NO REGISTRADA

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
[x]amelà Pin	{637} CORTEJAR	Confusió [x]- i [k]- inicials. DRAE, CAMELAR “1. tr. fam. Galantejar, requebrar. / 2. [tr.]fam. Seducir, engañar adulando”. El pas de [k-] a [x-] és explicable per ultracorrecció: com que la [x] castellana és un so inexistent en valencià, el parlant tendeix a pronunciar-la com a [k], que és el so que més s’hi acostava (velar oclusiu). Així: <i>jersey</i> [karsé], <i>jota</i> [kóta], <i>José</i> [kóse], etc. Aquesat substitució de [x] per [k], com qualsevol altra, dóna lloc a falses interpretacions, i de vegades se substituïa a l’inrevés. Un exemple paradigmàtic és la realització del topònim Cocentaina com a Josentaina [xosentájna], ajudat per l’etimologia popular de creure l’origen en un “Jose”.
[x]arbrónxo Mvés	{634a} CARBUNCLO	Confusió [x]- i [k]- inicials (V. [x]amelà). Hi trobem l’evolució del grup llatí K’L > [tʃ].
abelloteral Qua	{480a} CAMPO DE ENCINAS	
abordar Tor	{646a} ABORTAR	
abrecoc Cinc	{469} ALBARICOQUE (FRUTO)	ABRECOC remet a ALBERCOC. La forma “abrecoc” està registrada sota ALBERCOC, VAR. FORM.
abrotar Camp Gua	{646a} ABORTAR	Ni com a entrada ni sota AVORTAR
acavà Can	{782d} PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA	Ni com a entrada ni sota CAVAR
acomençà Pin	{756a} EMPEZAR	V. acomençar
acomençar Biar	{756a} EMPEZAR	No hi ha entrada ACOMENÇAR. Sota COMENÇAR sí que hi ha sota FON altres variants (alcomençar, encomençar).
agoïsme Can	{729} AL USURERO	
albortar Cnos Llan	{646a} ABORTAR	
albós Blí	{479} MADROÑO	Albós: llinatge
alcria Pnyà	{717} CASERÍO (GRUPO DE CASAS)	no la registra, ni sota la forma “alqueria”. Sí: alcaria...
àlems Moix	{822b} TURBINA	Sí “alem”, amb altres scats. Podem trobar l’origen en una pronúncia popular del castellà <i>álamo</i> > <i>àlam</i> > <i>àlem</i> (cfr. bàlsem, estòmec...)
alfàdega Aín	{454} ALBAHACA	
algarguller Llan	{450} MAJUELO (PLANTA)	Sota GARGULLER no registra aq. var
algunsaoa Llan	{743} COLUMPIO	
aligueta Cinc Bsà Blí Calp	{531a} CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO)	àliga remet a àguila, on especifica que la gent menys culta diu “àliga”
allussiar Gua	{766} AGUZAR LA REJA	Tampoc sota LLUSSIAR
almarzó Pin	{759} ATADERO DE LA LANZA	No hi ha MARZÓ ni BARZÓ. La forma BARSÓ correspon a un llinatge. Possiblement, aquella variant almarzó és un derivat de BARSÀ o BARXA, d’etimologia desconeguda.

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
almol·laes Biar Blí	{677} FORMA DE LOS TECHOS	No hi ha la variant al-. (V. molades, o asmolades, o esmolades...)MOLADA remet a MOTLLADA, on hi ha <molà> Val. Sueca / i <motlà> Cullera, Alcoi. L'entrada ESMOLADA no registra aq. scat. V. mol·là
almol·laor Llan	{725} AFILADOR	
amassissar Qua	{825b} AMASAR	Només hi ha AMASSAR. Deu tractar-se d'un encreuament amb <i>massís</i> .
ambessonà Llan	{650} MELLIZO	No registra EMBESSONADA
ambrollanta Orp	{731b} A LA COQUETA	Sí EMBROLLAR "Posar en situació confusa i difícil de resoldre; cast. embrollar".
ambutxà Camp	{643} ESTAR ENCINTA	Tampoc EMBUTXAR. Sí EMBUTAR "omplir, atipar (Mall.)"
amfàbega Calp Camp	{454} ALBAHACA	Ni sota ALFÀBEGA ni cap entrada AMFÀBEGA.
amfàbiga Bpa	{454} ALBAHACA	No hi ha cap variant amb am-
amistançats Bsà Pen	{642b} VIVIR MARITALMENTE	V. amistança
amolaó Pin Cr	{725} AFILADOR	En cast. hi ha "amolador."
ampédrol Bpa	{446} DONDIEGO DE NOCHE	Ni amb a- ni amb e-. El DCVB sí que recull "llampetro" a Llanera (=ALPI), i diu: "de dompedro, nom de la dita planta, amb contaminació de llampec". Tampoc DOMPEDRO registra cap més variant.
anauera Pin	{482} NOGAL	Curiosament, al Pinós: ANOUERA "Noguer (El Pinós)" i res més. Podria tractar-se d'un error. També NOUERA "Noguer (St. Joan Despi)" i doc. Guimerà Poes 194
ancruseta Monc	{819a} BIGORNIA	Sí "enclusetà", dins Dim. ENCLUSA.
ancrussa Cnos Raf Qua Mvés	{819} YUNQUE	Tampoc sota ENCLUSA
anoeral Aic	{483} CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	Sí ANOUERAL "Bosc d'anouers (Val.)"
anouar Orp Monc	{483} CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	Tampoc ANOAR
anoveral Moix	{483} CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	Sí ANOVERAR amb un altre scat. Tampoc NOVERAL
anrenda Calp	{643} ESTAR ENCINTA	"en renda" (?) No recull ENRENDA. Sota RENDA no recull aq. scat. A més, recull un 2. RENDA "castellanisme, regna, corretja per a guira el cavall; cast. rienda", però res de prenyada; ni tampoc sota REGNA. Podria estar relacionat amb <i>renda</i> 'diners'.
ansaimà Pnyà	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Sí "ensiamà" (val.), "ansiamada" (occ.)...
ansocarrar Ain	{577d} MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO	No ENSOCARRAR, ni sota SOCARRAR
ansoterrar Ain	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	No ENSOTERRAR, ni sota SOTERRAR.
ansult Orp	{636a} PERLESÍA	No ENSULT, ni sota INSULT
anuc Orp	{606} ARTICULACIÓN (ARTEJO)	Tampoc sota NUC
arc de sarmaní Pin	{433} ARCO IRIS	No hi ha una entrada SARMANTÍ ni tampoc sota arc de san Martí
arc iri Pnyà	{433} ARCO IRIS	Sota IRIS no hi ha <iri>; no hi ha una entrada IRI; tampoc sota ARC

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ardolles Mvés	{764d} BELORTAS	Ni com a entrada ni sota ARGOLLA
argulloner Tor	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	
ariblanca Cr	{501} URRACA	ALIBLANC “Pinsà, ocell (Llucena)”; ALIBLANC, -ANCA: que té les ales blanques (or., val.)
armàrsera Raf Tor	{806} NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)	
armelles Cinc Bsà Can Vist Moix Blí	{764d} BELORTAS	ARMILLA: “anell” ARMELLA: “llinatge”. No recull res més, encara que en el scat. de “arnella” diu “arnella que fa forta...”; i un dels scats. de “arnella” remet al cast. anilla, armella. I un dels scats. de “armilla” correspon al cast. almilla, chaleco
àrnia Raf	{489} POLILLA	Ni com a entrada ni sota ARNA
arrematacases Moix	{731a} AL MANIRROTO	Sí: arrematar (“rematar (val.)”)
as Mvés	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	V. ès
as! Mvés	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	
as! Mvés	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	
as! Mvés	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	
asbeuraora Calp	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	Tampoc ES-, però sí ESBEURAR I ESBEURATGE (V. esbeurà)
asbramucà Bsà	{553e} VOZ DE LA VACA (MUGIDO)	Tampoc ESBRAMUCAR. Sí ESBRAMUGAR “Bramar el bou o vaca (Ribagorça, Pallars)” ETIM der. intensiu de bramar.
ascamarrat Bsà	{630} PATIESTEVEDO	V. escamarrar
asfalçó Calp	{796c} HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS	No registra ESFALÇÓ. Tampoc sota FALÇÓ
asgunsaora Bpa Blí Camp	{743} COLUMPIO	V. asgrunsar
asmorzar Calp	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	Sota ESMORZAR
asmostra Bsà Pen	{610} ALMORZADA (AMBOSTA)	No reg. ESMOSTRA. Tampoc registra aq. var sota ALMOSTRA o ALMOSTA. Sota ALMOSTA hi ha “VAR FORM ambosta, mosta”, i ni tan sols hi ha “almostra”.
aspelussó Bsà	{587} MECHÓN DE CABELLOS	Ni ESPELUSSÓ, ni ESPELLUSSÓ... Sí ESPELLUSSAR, ESPELLUCAR, en el sentit d’“espigolar”, però res té a veure. Tampoc PELUSSÓ ni PELLUSSÓ.
asplamatòria Monc	{689a} PALMATORIA	Tampoc sota PALMATÒRIA, que és on remet ESPALMATÒRIA.
asprabanòra Bsà	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	“nora” segons el DCVB és “Cap de budell molt gruixat del porc, que es farceix de pasta de botifarra negra (Eiv.)”. La forma de l’ALPI prové segurment d’una metàtesi: <i>pobra nora</i> > <i>proba nora</i> ; i per assimilació <i>praba nora</i> . I per afegiment d’un prefix molt productiu (tisores, estisores, començar-escomençar...): > <i>esprabanora</i> . Vegeu-ne l’explicació de Pere Navarro (1996)
aspullimà Pen	{793a} DESBROZAR	no registra ESPULLIMAR. Sí ESPOLLINAR (-n-) “1. Parir el pollí la somera”, “2. Avortar les eugues i someres”.
asquellotet Mvés	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	Tampoc sota ESQUELLOT, que no recull INTENS DIM

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
assegar Tor	{783f} SEGAR	Està “assagar”, però amb un altre scat. Sota SEGAR no hi ha l’apartat INTENS ni FON.
assesté Vist	{552} CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL)	Sota “1. SESTER (i dial. syster). m. 1. Mesura antiga ...”, i “2. SESTER. m. Sestador (val., eiv.)”. Ara sí, “sestador”, segons el DCVB és “Lloc on seten les ovelles; cast. sesteadero. A Mallorca, el sestador és un estable o corral cobert; a la comarca de Morella, l’assestador és qualsevol arbre o roca que fa ombra i és aprofitat per a sestar-hi”. Ara, a Morella, empra la var. “assestador”, que també es registra al DCVB, la qual remet a SESTADOR. Però no hi ha la var. “assester”.
assurero Qua	{729} AL USURERO	Sí USURER. V. usurero.
astenalla Qua	{818k} TENAZAS (DIBUJOS)	No està en sg, sí en pl.
astraleta Pen	{770} AGUIJADA	ASTRAL remet a ESTRAL i DESTRAL. ESTRAL “Destral (val.)”. No hi recull INTENS (Dim.).
atiaor Biar	{819c} ESPETÓN	
atiaor Bpa	{686b} BADIL	Sota ATIADOR hi ha les var. atiadó, ateizadó, atiador i atiaró (i voc. neutres), però no atiaor
atxanglonar Camp	{796b} REBUSCAR	Sí ATXANGLÓT “(Alcoi): V. SINGLÓ”. Tampoc hi ha XANGLONAR (sí XANGOTAR “v. SANGLOTAR”; tampoc hi ha SANGLONAR
atxerugar Raf	{782g} TERCERA LABOR	Cfr. xerugar, xarugar
atxudà Ain	{719b} MONAGUILLO	No hi ha AJUDÀ
aufàbiga Bsà	{454} ALBAHACA	(sí <alfàbiga> Borriana) AUFÀBIGA remet a ALFÀBEGA, però suposem que per error, no hi és. Sota VAR FORM d’alfàbega V. alfàbega.
baldadó Alc	{743} COLUMPIO	“baldador” remet a BALDADORA, i la registra a (occ.), com si no fóra valenciana. Per tant, la var. de l’ALPI “baldadó”, a més de no reg. al DCVB, tampoc no està reg. al PV.
balòstiò Llan	{731e} AL COBARDE	Tampoc VALÒSTIA, forma que transcriu Sancho Cremades (1995) a Canals, i que nosaltres hem sentit igualment per tota la comarca restant de la Costera. Segons el Dr. Emili Casanova cal buscar l’origen en l’ètim BALAUSTIA ‘flor del magraner’. El significat ‘persona ximple’ o ‘persona emercocada, bova’ n’és fàcilment deduïble. La pronúncia amb [v] inicial que transcriu Pelegrí Sancho sembla un cas d’ultra correcció, tal com passa en altres mots a la comarca de la Costera: atalbar [atalvár], betum [vetúm], sibarita [sivarita], etc. (V. l’estudi fonètic comparatiu entre el parlar d’Anna i la Costera, punt 2.4. de la present tesi doctoral).
barcelleta Camp	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	Ni com a entrada ni sota BARCELLA.
barriera Gua	{570} ARREOS	Sota FON de BARRIGUERA no hi és.
barxí Llan	{805a} VASIJAS EN QUE SE RECOGE	Tampoc BARGÍ. Sí BARXA (o BARSÀ). ALPI: “especie de saco de esparto, con tapadera de lo mismo”
barxins Llan	{805b} MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE	
belenes Bpa	{760} FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)	Tampoc sota MELENA (V. melena)
bellotar Llan	{480a} CAMPO DE ENCINAS	Sí BELLOTER
berdoleta Ain	{504} JILGUERO	Ni VERDOLETA, ni VERDOLA. Només d’arrel verdol- hi ha: verdolaga, verdolejar, verdolenc i verdolina (aquest darrer és una planta)
bernetxar Raf	{782f} SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA	“Bernejar: ‘malbaratar’, en els segles XIV i XV segons Aguiló Dicc. Probablement és un error de còpia, per “barrejar”“.

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
beuredor Bpa	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	Sí: “beurador”, que remet a “abeurador”
bimbral Ain	{664} UMBRAL	Tampoc MIMBRAL DRAE, <i>bimbral</i> “m. fam. mimbreral”; “Sitio poblado de mimbreras”
binatxa Ain	{491} CARRALEJA	Tampoc VINATXA.
binatxera Cinc	{491} CARRALEJA	Tampoc VINATXERA. V. binatera
bincill Pen	{785a} LIGADURA DE LOS HACES	No hi ha cap var amb -i- sota VENCILL (sí <binsell>)
bions Vist Ain	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Sí “BIÓ: <i>De Perpinyà cap al Boló, / Ara a biti y ara a bió, / Una carreta se'n venia, Caseponce Faules 130</i> ”, i no dóna cap scat. ni cap informació més.
bloconà Gua	{610a} BOCANADA	Sí GLOPONADA, però sota aquest no hi ha <bloconà> ni cap variant més.
bogot Pen	{810e} ZÁNGANO	Sí ABOGOT (V. abogot)
bolbeta Qua	{684} PAVESA	Sota VOLVA no hi ha INTENS; ni una entrada VOLVETA
bolet Can	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	Sí “bolo” amb el scat. de “pedra rodona”
bollero Tor	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	BOLLER : “home que ven bolles.../ lloc on juguen a la bola...”. És clar que l'origen és BOLLA ‘cos esfèric’, per a referir-se a l'esportí
boltejacampanes Pnyà Biar	{488} SANTATERESA	Tampoc VOLTEJACAMPANES (sí VOLTAR i VOLTEJAR)
borriol Pen Orp Cnos	{493} MARIQUITA	Només el topònim
borriol Pen Orp Monc	{492} ABEJORRO SANJUANERO	Només el topònim
borrósco Bpa	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	Ni borrosco ni borosco. No existeix en castellà. Existeix una tocata de banda de música titulada també Borosco. Possiblement l'origen està en un encreuament entre BORRASCA / BORROSO / BORRASCOSO, precisament pel fet que quan ix el temps emborregat o nuvolós es veu tot borrós, poc nítid.
borumball Can	{817} VIRUTA	BORUMBALLA remet a BARRUMBALLA. Però no hi ha una entrada BORUMBALL ni BARUMBALL. Sí que hi ha BARRUMBALL “1 Pelissó i pols que es treu de la roba quan la raspallen (Aladern Dicc.)// 2. pl. Rama seca i prima que fa una flamarada i tot seguit s'apaga (Valls)”, però no hi inclou la variant amba -r-.
borumballs Moix	{817} VIRUTA	V. borumball
botifaluga Calp	{453b} ANÍS	
botijar Llan	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	Sí FER BOTIGES “una persona: parlar balbuç (Val.); cast tartajear”
botijonet Llan	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	
botitxirar Mvés	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	
brecoc Can	{469} ALBARICOQUE (FRUTO)	No registra BRECOC com a entrada ni sota VAR FOR, ni FON de ALBERCOC. Sí que hi ha “bricoc”.
breçolí Monc	{740} BRAMANTE	Tampoc BRESSOLÍ. Sí: BRAÇOLÍ “1. Braçol molt prim de palangre (Blanes, Costa de Llevant, Mall.); cast. perxada, reinal”; “2. Cordonet que té l'ànima de cotó i els damunts de seda (Palma)”. Suposem que es refereix al primer scat. No hi ha FON

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Questionari)	Observacions
brens Vist	{704} CUNA	No sabem si és el plural de “bres”, encara que al mat. poble l’ALPI registra “cuna” i “brens”, sense cap observació. Brenç? Al mat. poble, 54, registra “brensadó”. El DCVB no recull ni BRENS, ni BRENC, ni BRENSAR ni BRENCAR.
brensadó Vist	{743} COLUMPIO	Cfr. brens
bromballa Monc Raf	{817} VIRUTA	V. borumball, borumballa
bubo Cnos	{633c} GOLONDRINO	Sí BUBÓ: “ant. Òliba” / “Tumor o inflamació purulenta dels ganglis limfàtics, produït generalment per la infecció sifilítica, tuberculosa o pestilencial; cast. bubón.” Suposem que l’ALPI es refereix a aquest scat., 633c GOLONDRINO.
bugo Mvés	{633c} GOLONDRINO	(cfr. bubo)
bugó Raf Qua	{633c} GOLONDRINO	(cfr. bubo)
bumerot Bsà	{492} ABEJORRO SANJUANERO	
bumirot Cinc	{492} ABEJORRO SANJUANERO	
burraca Aín	{501} URRACA	Cas d’etimologia popular, per creuament entre <i>burro</i> i <i>urraca</i> .
burraca Bpa	{729} AL USURERO	Cas d’etimologia popular, per creuament entre <i>burro</i> i <i>urraca</i> .
burraca Pnyà	{730} A LA RAMERA	Cas d’etimologia popular, per creuament entre <i>burro</i> i <i>urraca</i> .
burrero Cnos	{542} CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA)	Sí BURRER, -ERA: “Fill d’egua i ase. Matxo burrer, mula burrera (St. Feliu de P.)”. En castellà el significat no té res a veure: <i>burrero</i> “El que tenia o conducia burras para vender la leche de ellas”
burrutxet Tor	{540} CRÍA DE ASNO (BUCHE)	
cabalí Bsà Pen	{520a} JABALÍ	Sí JAVALÍ (V. javalí)
cabeçolet Cnos	{414} COLINA	Sí CABEÇOL “pujolet, coll de muntanya (Val.); cast. colina”
cabessot Cr	{501a} ALCAUDÓN	sí CABEÇOT “La rabassa que queda després de collir la canyamel (Sencelles)”
cabirot Camp Cr	{794b} UVA VERDE	
caganèu Calp	{658b} HIJO MENOR	
cagarritons Pnyà Bpa	{553a} EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA)	
cagarritons Pnyà Bpa	{553b} EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE)	
caguèrri Bllob Blí	{731e} AL COBARDE	Sí: caguèrri “Noi o home insignificant, que no serveix, encara que vulga aparentar caràcter (Empordà, Mallorca)”
calòstre Alc Monc	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	(sí <calòstres> pl. Val.)CALOSTRE o CALOSTRO”La primera llet de la femella després d’haver parit; cast. calostro”
camí san Jaume Biar Calp Camp	{427} VÍA LÁCTEA	Però es pot considerar calcadeta de Camí de Sant Jaume
camisolí Bpa	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cantrella Pen	{810} VASJA EN QUE SE ORDEÑA	Tampoc sota “canterella”
canudet Bsà Orp	{745} CHITO	Tampoc sota “canut”
canzel Cinc	{716a} ATRIO DE LA IGLESIA	Amb -l final
capealçat Gua	{664a} DINTEL	Sí CAPALÇAT “L’extrem d’una duella que avança amunt sobre el llit de seguda (Mall.)”
capialçat Camp	{664a} DINTEL	Sí CAPALÇAT
caraquejar Blí	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	tampoc sota CACAREJAR
carassot Bsà	{744} GALLINA CIEGA	
carretxaors Ain	{785d} FORMA DE TRANSPORTE	
cartagena Cr	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
cartonets Cinc	{745} CHITO	Tampoc sota CARTÓ, amb aq. scat. Ni sota QUARTÓ.
casaranya Vist	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	El DRAE no recull CASCARAÑA
cascarít Bsà	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	Sí: CASCAREJAR “cantar la gallina (Tarr., Urgell, Morella)” / CASCAREIG “Escataineig (Vimbodí)”
cassidraný Gua	{501a} ALCAUDÓN	No registra CAPSIDRANY tampoc. Sí CATSIGRANY (Ciutadella, Ferreries), amb pal. alveolar afric. sorda. Tampoc registra CACIDRANY. Cfr. capsig-
casulleta Blob	{810d} CELDA	No hi és el Dim. V. casulla
catorra Calp	{731c} AL CHARLATÁN	Tampoc sota COTORRA
caussot Camp Gua	{501a} ALCAUDÓN	tampoc sota CAPSOT
cavarnera Blob	{504} JILGUERO	
sessió Tor Mvés	{632} GANGOSO	CECITAT: “Cegueta”. Potser tenen alguna cosa a veure. O també SÈSSIA “Tràfec, molt de quefer (Bonansa)”. Sota SESSIÓ “Sessions: febre terciàna o quartana (Mall.)”
cegallot Bpa	{744} GALLINA CIEGA	Sí CEGALL:”2. Cegall reial: au de la mateixa família, Gallinago major (Mall.); cast. gallina ciega”. En FON única forma “segai” (voc. neutr) a Mall.No diu res del joc. Sota SEGALL, INTENS.Pejor. “segallot”. Cfr. SEGALL
clebilla Vist	{764b} CLAVIJA	Tampoc CLEVILLA
clebilleta Tor	{764b} CLAVIJA	
clevilla Biar Blí Pin Cr	{778c} CLAVIJA	Sí CLEVILL i CLAVILLA
clevilla Biar Pin Cr	{764b} CLAVIJA	
co(g)üeta Mvés Bpa	{502} AGUZANIEVES	Sí “coeta, coueta, coveta (Mall.)”, evidentment amb ee neutres, fins i tot les tòniques.
cobartís Camp	{680} COBERTIZO	Cfr. cubertís
cobertet Mvés	{680} COBERTIZO	Cfr. cubert

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Questionari)	Observacions
cocamaria Calp	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Tampoc sota MARIA
coclit Pnyà	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	
cocore(t)jà Pen	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	
cocorrejar Monc	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	
cocureig Camp	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	
cocurresar Gua	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	No registra ni COCURREJAR ni la var. amb -o sota CUCURREJAR. Errada “cocurretxar”, per la s, que potser hauria de tenir diacrític fonètic.
cocurrotejar Biar	{637} CORTEJAR	
colestre Pen	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	Cfr. calostre
còlic Vist	{719b} MONAGUILLO	Ni com a entrada ni sota ACÒLIC ni ACÒLIT
colliors Biar	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	(ni sg ni pl)
colontros Pnyà	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	Tampoc registra CALONTROS
contratrava Camp	{773a} CABEZALES	
coquejar Llan Bllob	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	
corcoet Pen	{502} AGUZANIEVES	Sí CORCOVADA (peix...); CORCOVA (corva...);
corrència Pin	{636} DIARREA	CORRENÇA: “Fluxió d’excrement semilíquid, diarrea; cast. diarrea, corrença”; “corrença (Val.)”
corrinèu Blí	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	Tampoc GORRINEU. Sí, sota GORRÍ “Dit gorri: el dit petit de la mà (val.); cast. meñique”. També registra GORRINXET “Dit petit de la mà (val.)”. GARRÍ és “Porcell; porc que encara mama o que fa poc que mamava (Vall d’Àneu...)”
corruquetejà Pin	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	Sí CORRUQUEJAR. Cfr. curruquejar
cortecia Raf	{636a} PERLESÍA	Tampoc sota CORTESIA (sí la forma apitxada “cortessia”)
covarxil Blí	{551} VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)	Sí covarxi (“nadiu o propi de Les Coves de Vinromà”), covarxo, covarxa, covarxota, covatxó, covatxa, covatxol; amb scats. de coves xicotetes o llocs per refugiar-s’hi
crieta Cr	{672} GRIETA EN LA PARED	Sí “GRIETA. f. Clivella, esquerda (Saura, Labèrnia, Ferrer Diccs.). És paraula presa del castellà”
cruc Tor	{635a} DIFTERIA	“CRUC, CRUGA. adj. vulg. dialectal, per ‘cru’. FON. cruc (Boí, Vilaller, Val., Toris)”. Sota CRUP no hi ha aquesta variant <cruc>.
cub Biar Blí Pin Camp Cr Gua	{777} CUBO	Registra /kúb/ amb -b final (or., occ., val., bal.). “CUB. m.: cast. cubo.//1. Hexaedre regular.//2. Tercera potència d’un nombre”, però no diu res del carro.
cubertet Orp	{680} COBERTIZO	Cfr. cobertet
culiblanca Gua	{501} URRACA	Sí CULIBLANC “Ocellet de la fam. dels túrdids, de les espècies Saxicola aurita, S. oenante i S. calandra, que es distingeix per tenir blanquinoses les plomes de la coa (Cullera, Xàtiva, Alcoi). (V. CULBLANC)”. Sota CULBLANC dóna scats. d’ocellets.

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cullidor Tor	{803b) NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	
culunes Tor	{799e) ÁRBOLES	"Cadascuna de les dues barres de ferro verticals que sostenen les peces superiors de la premsa d'oli o de vi (Tortosa, Mall.)".
curcacèla Pen	{744) GALLINA CIEGA	
curriero Pin	{726) BOTERO	Tampoc sota CUIRER "Treballador en coses de cuir (...) Especialment: a) Boter, el qui fa els bóts o cuiros per a tenir oli o vi (val.); cast. botero, odrero". No recull l'apartat FON.
currets Bsà	{554m) MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	Tampoc com a INTENS dins CURRO...
currú currú currú Biar	{554m) MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	Sota CURRUCADA "Canilla (Vistabella); cast. jauría". És una mostra més de l'enquesta alternativa.
currucotejar Biar	{554c) VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	Sí CURRUCO "Parrupeg de coloms (Val.)"
curruque(t)jà Bsà Vist	{554c) VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	Ni sota CURRUQUEJAR ni sota CORRUQUEJAR
cutet Orp	{554k) MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	CUTET és un llinatge. CUT sí que té aquest scat.
cuteta Blob	{744a) JUGAR A ESCONDERSE	
cuto Cinc	{554k) MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	Sí CUT "Porc. (Morella). ETIM.: de cut, cut, veu amb què es criden els porcs per donar-los de menjar". La o final es pot considerar com de suport, a mena d'hipocorístic.
derrenyonar Camp	{793a) DESBROZAR	ni tampoc DESRENYONAR
derronyar Raf Tor	{793a) DESBROZAR	Sí amb el mat scat. DESRONYAR "Llevar algunes branques inútils al cep, perquè els raïms rebin més llum solar i es facin més saborosos (Val.); cast. desfolionamiento".
desacupà-se Pin	{644) PARIR	No hi ha DESACUPAR
desbordegar Monc	{793a) DESBROZAR	nr. Sí, DESBORDEJAR "Tallar els brots inútils que neixen fora les brocades (Olocau, Nules, ap. Griera Tr.)".
desiparat Cinc Can Pen Blí Gua	{642a) CÓNYUGES SEPARADOS	ni com a entrada sola ni com a var. de DESSIPARAR.
desiperat Aín	{642a) CÓNYUGES SEPARADOS	ni com a entrada sola ni com a var. de DESSIPARAR.
desmonyir Gua	{805) RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)	no registra DESMONYIR... Només DESMONYAR. Tampoc ESMONYIR; només ESMONYONAR. Tampoc ESMONYAR, encara que DESMONYAR remet ESMONYAR.
dessaparat Cnos Raf Qua Tor	{642a) CÓNYUGES SEPARADOS	
dibanc Gua	{703) ESCAÑO	nr. Tampoc sota DIVAN.
dibrell Pnyà Llan Pin Camp	{697) VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	No registra aq. mot amb una entrada a posta. Tampoc està sota LLIBRELL. La variant dribell sí que té una entrada independent, i està repetit sota LLIBRELL.
dina(g)üetes Gua	{708) PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	nr. Suposem que deu ser una deformació de SINAUETES. Sota SINAGÜES no recull aq. var.
dotet Pnyà Llan	{647) CANASTILLA	Ni com a entrada pròpia ni tampoc sota DOT

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
duuénya Llan	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	Sí DUENYO, -ENYA, però amb el scat. de “senyor”. Tampoc hi registra <uénya>. Sí GUENYO, GUENYA (però no amb ü), però amb altres scats.
e(i)xevà Pin	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	Ni sobre AIXOVAR ni altres vars.
eixobar Cnos	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	EIXOVAR remet a AIXOVAR.
eixugamans Can Blí	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	Sí EIXUGAMÀ o EIXUGAMANS “Drap per a eixugar-se les mans; cast. paño de manos”. Però no hi ha aq. var
emponnar-se Bpa	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	“v. refl. Ajupir-se, agotzonar-se (val.); cast. agacharse, ponerse en cuclillas”. Només recull una var fon “amponnar-se” (Val., Alcoi, Pego)
enfeliç Qua	{736} PAPANATAS	Tampoc sota INFELIÇ. Sí ENFELISAR
entre Raf	{663} ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES	Tampoc sota ENTRADA
enxovar Gua	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	Sí enxovar-se, però amb altres scats. V. en(t)xovar
enxovaret Gua	{647} CANASTILLA	V. enxovar
escamarrat Cinc	{630} PATIESTEVEDO	Sí ESCAMARRAR “Eixancarrat (Tortosa, Ulldecona, Benassal, Val.); cast. esparrancar”. No hi ha una entrada com a part.
esgomitar Bpa	{614} VOMITAR	Tampoc sota GOMITAR. Sota VOMITAR només recull una VAR. FORM vulgar: gomitat.
espadenyas Gua	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	Sí ESPADELLA. Tampoc sota ESPARDENYA. Deu tractar-se d’un error de l’ALPI.
espelmatòria Vist	{689a} PALMATORIA	Sí “espalmatòria” sota VAR FORM de PALMATÒRIA. Però amb -e- no.
esperlecia Cinc	{636a} PERLESÍA	Sí PERLESIA “f. (castellanisme) Paràlisi”, i no registra cap var fon
espropecia Vist	{636a} PERLESÍA	
estafan Vist	{729} AL USURERO	No hi ha entrada ESTAFANT. Tampoc el DRAE no recull ESTAFANTE. Es tracta d’una paraula aguda, però, com que seguim les normes d’accentuació del valencià, no du accent.
estafaó Pin	{729} AL USURERO	ESTAFADOR “Qui estafa; cast. estafador”. Només recull al PV la var. “estafaor” (val.)
estarnudar Orp Cnos Qua Biar	{613} ESTORNUDAR	ESTARNUDAR remet a ESTERNUDAR. V. esternudar
estornudar Bpa	{613} ESTORNUDAR	ESTORNUDAR remet a ESTERNUDAR. V. esternudar.
estornudir Bpa	{613} ESTORNUDAR	Ni com a entrada ni sota ESTERNUDAR.
estrijo Llan	{569} ALMOHAZA	Tampoc sota ESTRÍJOL.
estrinxo Bpa	{569} ALMOHAZA	
estritxo Cnos	{569} ALMOHAZA	Tampoc com a entrada indep.
fàbiga Blí	{454} ALBAHACA	Ni sota una entrada especial (ni FÀBIGA, ni FÀBEGA). Tampoc sota ALFÀBEGA.
fanfariós Bllob	{731d} AL BRAVUCÓN	Possiblement es tracta d’una errada de Moll, ja que sí que hi ha <fanfarriós>, copiat de l’ALPI, al Pinós.
fardatxina Gua	{496} LAGARTIJA	tampoc FADAGINA O FARDATGINA. Sí fardatgim, fardatxat, ... El DRAE sí que registra FARDACHO, però no FARDACHINA.

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Questionari)	Observacions
farfallar Tor	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	Tampoc sota FARFALLEJAR
fartaor Monc	{734} GLOTÓN	Ni FARTADOR ni sota cap var. de FARTAR
fartonàs Raf	{734} GLOTÓN	Sí FARTÀS
farvatxo Moix	{499} LAGARTO	Tampoc sota FARDATXO ni SARVATXO. És un mot interessant de comentar
fèltre Cinc Bsà Vist	{762} ALMOHADILLA (MANDIL)	(sí amb é tancada en occ., val. i or.) “2. Colleró de tela forta, farcida de llana, que els animals porten quan llauren a parell, per sostenir el pes del jou damunt el coll (Gandesa, Tortosa, Morella, Benassal, Lluçena); cast. collera”. Un poble diu <pèltre> a la collera. L’ALPI té una aportació quant a l’obertura de la vocal. Interessant comentar.
fèrrins Bsà	{687} TRÉBEDES	
fora-cota Tor	{658b} HIJO MENOR	Hi ha expressions com FORA PORTA, FORA PORTAL, FORA POBLE, FORA VILA, FORA CAMÍ..., on “fora” forma locucions adverbials (DCVB, fora, I, 2, c)). A més, “cota” és un tipus de vestit.
fraitera Can	{813b} MOLDES DE LOS QUESOS	Sí freitera
fullerasca Bsà Orp	{485} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	
fullerasca Orp	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	
fullijo Llan	{646a} ABORTAR	El DCVB no recull ni FULLIJO ni FULLITJO. Tampoc amb fo-. Tampoc com a mot agut FULLIJO... Evidentment el mot està relacionat amb AFOLLAR / FOLLAR.
fullol Calp	{657c} HIJO DE PILA (AHIJADO)	Sí FULLOLA, amb altres scats. Hem comprovat l’enquesta i Moll va escriure primerament <fillol>, i ho va ratllar, i al costat va escriure <fullol>. L’ALPI recull també <refullol>
furgunyé Vist	{826f} TIRABRASAS	
gallerufa Monc	{428} HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	
gamellot Alc	{576} DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO	sí gamellota sota INTENS de GAMELLA.
garrinyauet Aín	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	No hi ha el scat. de l’ALPI; sí que recull GARRINYAU (v. garrinyau); ALPI: “di xicotet (Infantilment: <garrinyauet>) 61”
garrofa Can Orp Aín	{694a} DAMAJUANA	Suposem que <garrofa> amb el scat. “damajuana” és una deformació de <garrafa>. Sota GARRAFA tampoc no hi ha <garrofa>. Sí que hi ha <garrofó>.
glup Orp	{635a} DIFTERIA	Tampoc sota GRUP o CRUP
gobanilla Aín Cnos Tor	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	
gonia Camp	{614a} ARCADAS	Sí AGONIA, però no <gonia> sota aquesta tampoc.
gorredura Bilob Blí Calp	{633a} SALPULLIDO	Ni com a entrada indep. ni sota GORRADURA. Sí <gorreïra> a Guardamar, per error del DCVB.
govanella Can	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	Tampoc BOBANILLA, BOBANELA, BOVANILLA, BOVANELLA, GOVANILLA... Deu tractar-se d’un castellanisme, per “bobanilla” (que no està al DRAE, ni tampoc GOBANILLA...). Sí que registra GOBANILLA, però no diu l’etim (V. GOBANILLA). Segons Gimeno Juan (1996) la variant <i>gobanella</i> també és coneguda a la Vall de Montesa. L’ALPI registra a Moixent i a Biar <munyica>, i a Llanera <monyica>.
grigònia Aín	{819a} BIGORNIA	Tampoc sota BIGÒRNIA

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
gronyit Cinc Can Vist Orp Aín Monc Cnos Raf Llan Bpa Moix Biar Billob Cr Gua	{554a} VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)	Tampoc sota GRUNYIT
guaranyó Tor	{523} ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN)	Ni sota GORANYO, ni sota GORÀ, ni sota GUARÀ, ni sota INTENS. Deu ser un castellanisme, ja que en cast és “garaanón”
guardalimó Mvés	{778f} MARIPOSA	Ni GUARDALIMÓ ni GUARDALLIMÓ. Sí GUARDAFUSELL “2. Soc de fusta que hi ha sota la contratrava inferior, i pel qual passa el fusell del carro (Men.); cast. palomilla”; també a Mallorca amb la traducció cast. manguito. No registra igualment LIMÓ, i sota LLMÓ no hi ha aq. scat.
guèrrènèu Calp	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	
guèrrènèu Camp	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	
guipo Aín	{615} HIPO	Tampoc no registra el cast. hipo
gurr gurr Bír	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
gurrín gurrín Camp	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
huracà Vist	{426a} HURACÁN	Tampoc sota VAR. FORM. d’HURACÀ.
itranca Calp	{570} ARREOS	ALPI: retranca, ritranca i alitranca. RITRANCA remet a RETRANCA (on hi ha dos pobles de l’ALPI)
la nobiada Cinc	{641a} COMIDA DE BODA	Tampoc NUVIADA. El DRAE no registra tampoc NOVIADA.
la pit Llan	{744a} JUGAR A ESCONDERSE	Sota PIT no hi ha cap significat que s’hi assemble. A la zona de la Costera hi ha un joc que és “la pita”, que no té res a veure amb el joc d’amagar. El joc comença amb la frase “a la pita l’aire, l’últim paga!”. Possiblement aquell <i>pita</i> és un fals trencament “a la pit a l’aire”, però el ben cert és que hom diu “juguem a la pita”. A la Costera, igualment, hi havia un joc que era [alapítamagát], possiblement a <i>la pit amagat</i> , que sí que té a veure amb el joc d’amagar. L’ALPI recull també <i>pit amagar</i> .
làstica Cr	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	No hi ha LÀSTIC. Sí ÀSTEC, ÀSTEGA o ÀSTIC, ÀSTIGA: “1. Aspre al gust (Camp de Tarr. Tortosa, Maestr., Alcalà de X.); cast. áspero // 2. met. Difícil, repugnant (Maestr)”. ALPI: “(prenda de abrigo que se llevaba encima del chaleco)”. Sota ELÀSTIC, -ÀSTICA hi ha diferents scats. referits a una penyora de vestir.
ledixa Cr	{&}	Exactament hi ha a la pàgina 2 de l’enquesta una sèrie d’observacions i mots, netre els quals es troba “ledixa: nadilla”, escrit simplement amb grafies, no símbols fonètics. El DCVB sí que recull NADILLA “Peça de ferro que forma com dues pales i va ficada en el centre de la mola sotana d’un molí fainer, de manera que les pales descansaven sobre aqueixa mola i sostenen la mola de damunt; cast. anadilla”, però no LEDIXA. El DRAE recull LEDO “Alegre, contento, plácido. Ú. m. en poesia”, però no té res a veure.
lindar Vist	{664a} DINTEL	Tampoc sota LLINDAR.
llagonet Pnyà	{783e} ESCARDILLO	(tampoc sota Dim; sí <llagó> Fraga, Vila Joiosa) LLAGÓ remet a LLEGÓ, i LLEGÓ remet a LLLIGÓ, on “LLIGÓ o LLEGÓ. m. Aixada petita (Fraga, val.); cast. ligón, azadilla”. No inclou Dim. Hi ha tres vars. fon.: <lligó> (Plana de Castelló, Val.); <llegó> (Val., Sueca, Xàtiva, Gandia); <llagó> (Fraga, Vila Joiosa); <lleó> (Pego).
llassetta Monc	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	Sí LLASSA amb aq. scat, però no hi recull INTENS Dim. Tampoc una entrada específica. L’ALPI diu “(asiento de enea para resguardar los manteles)”
llavat Billob	{825} LEVADURA	No hi ha entrada LLAVAT, ni tampoc sota LLEVAT

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
llavorissat Tor	{782b) TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	Sí LLAVORAR i LLAVORAT, però amb altres scats. Curiosament, a l'ALPI potser per error Moll transcriu -v- a Torís (també en altres mots com <rovell>, <nivell>, <rovellà-se>, <veremar>, <va de vareta>, <ventrusca>, <abrevaor>, <vedellet>, <llavoreta>, <ventolera> / però: <billamarquí>, <arroba>, <olibera>, <binya>, <abentar>, <parba>, <bencill>, <cabar>, <entrecabar>, <bara>, <barals>, <asteba>, <clebilleta>, <bola(n)tít>, <bicare>, <bila>, etc.)
llebret Qua	{532) CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO)	Ni com a entrada, ni sota LLEBRE ni sota LLEBRETA.
llegonet Orp Tor Mvés	{783e) ESCARDILLO	(no hi ha Dim.) (sí <llegó> Val., Sueca, Xàtiva, Gandia)
llegostí Bpa Blí	{494) SALTAMONTES	Ni com a entrada, ni sota LLAGOSTÍ ni sota LLAGOST ni cap altra. El DCVB recull a Vall de G (83) la variant <llagostí>, suposem que per error (V. <llagostí>)
lleguna Alc	{421a) DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	Ni com a entrada ni sota LLAGUNA ni sota LLACUNA
lhidriera Pen	{551) VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)	Ni com a entrada ni sota LLORIGUERA
llindat Cinc	{664a) DINTEL	Sí que hi ha el verb LLINDAR "Guarnir de llinda; posar la llinda a un portal (Solsona, Morella)". Tampoc sota LLINDAR (suposem que és un cas com "mamperlat" que ens van dir a Llanera quan vam repetir l'enquesta de l'ALPI)
llindat Cinc	{673) VIGA	V. llindat 664a
llubèrna Cinc Raf Qua	{495) LUCIÉRNAGA	Ni com a entrada ni sota LLUERNA.
lluvèrnè Camp	{495) LUCIÉRNAGA	Ni com a entrada ni sota LLUERNA.
mà asquérrí Moix	{622) MANO IZQUIERDA	Ni sota ESQUERRE ni com a entrada
maladena Tor	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni com a entrada ni sota MAGDALENA. Sí que hi ha una entrada, però, a MALAENA.
malcasats Alc	{642a) CÓNYUGES SEPARADOS	Sí MALCASAR "Casar en males condicions o contra el gust de l'interessat; cas. malcasar" i un doc de Víct. Cat., Film (Catalana I 446). I sota FON <malcasar> (Cast. Al.) i altres variants en or., bal., occ., Val.
mançaneral Cinc	{484a) CAMPO DE MANZANAS	Sí MANÇANERA i MAÇANERA
mandúria Bsà Pen Vist Pnyà Mvés Moix Biar Bilob Calp Camp	{749) INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	No hi ha entrada MANDÚRIA (sí -rr-). Tampoc està sota BANDÚRRIA.
manguelera Orp	{730) A LA RAMERA	Sí MANGUELA "Acció de demanar (en l'argot dels malfactors barcelonins)" i doc. de Vallmitjana Crimin. 28. (i ETIM V. MANGAR)
maniantal Biar	{421) MANANTIAL	Ni com a entrada ni sota MANANTIAL.
mantecà Bpa Bilob Blí	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Sí MANTEGADA "2. Panellet pastat amb mantega; cast. matecado" i doc. MS Klag. segle XIV, 22; Dieç Menesc., I, 14.
mantellinera Alc	{728) NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	L'origen es pot intuir fàcilment, ja que la "mantellina" serveix per a anar a missa.
mantil Llan	{826b) TENDIDOS	Ni com a entrada ni sota MANDIL ni MANIL

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
manyèco Camp	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	Ni sota MONYAC ni MONYACO ni MANYACO ni MONYECO.
manyívol Alc	{421} MANANTIAL	Tampoc MANÍVOL. Potser deriva del llatí manipulu ‘agafador’, ‘maneta’ (V. etim. de MANIPLE)
manyol Cnos	{791a} VIÑA JOVEN	Ni com a entrada, ni sota MALLOL.
màrsera Moix Camp	{806} NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)	No hi ha una entrada MÀRSERA ni MÀSSERA. Tampoc està sota ALMÀSSERA.
mastral Pen Orp	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ABREGO, LEBECHE, GALLEGO)	MASTRAL remet a MESTRAL, no sota VAR FORM hi ha només “maestral” (val.). Però no recull, tot i remetre-hi, la variant <mastral>; sota FON hi ha <mestral> amb -e- neutra, que podria interpretar-se també com a -a-. L’ALPI no recull <mestral>, que el DCVB sota FON el registra a Tortosa, Maestart, Cast. i Val.
matapeons Can	{491} CARRALEJA	DRAE “Insecto coleóptero, heterómero, de color por lo común negro y con rayas transversales rojas; carece de alas posteriores, tiene élitros cortos y abdomen que arrastra al andar. Es de la familia de las cantáridas y sus propiedades terapéuticas son semejante, por lo que se usa en veterinaria. Hay en España varias especies”
mendigant Cnos Cr	{720} MENDIGO	Sí MENDICANT
menuàncies Camp	{579a} ENTRANAAS	Sí MENUANCES “Conjunt dels embotits que es fan del porc (Sort). Constituïen les menuances les botifarres, les llonganisses i tots els altres farciments”, i MENÚCIA “Menuances (Alós de Balaguer); ant., Conjunt de vísceres d’un animal; cast. menudos” i doc. a. 1373 (arx. mun. de Barc.) (del llatí minutia, ‘coses menudes’). També MENÚNCIES “Menuts d’animal (Maestrat, Val., Eiv.); cast. menudencias” (ETIM d’un creuament de menúcies i menudències)
meulà Bpa	{677} FORMA DE LOS TECHOS	(sota MOLADA) MEULADA ve definida simplement per “Acció de meular (mall., men.); cast. maullido, mayada”; MULADA no du aq. scat; no registra MOULADA. Sota MOLADA no hi ha aq. var. V. mol-là
mitèriè Camp	{573} PUS (MATERIA, PODRE)	Ni com a entrada ni sota MATÈRIA.
mitxol Cnos	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	Tampoc MITJOL (V. mitxolet)
míxinet Ain	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	V. mixinet
míxino Tor	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	V. mixino
mmm, mmm Llan	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
mocaor Biar	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Biar: “(de <trompots>, <de galeria>, <d’or>, según el dibujo)”. El DCVB no registra cap de les tres formes.
muncaó Cr	{710} PAÑUELO DE NARIZ	Ni sota MOCADOR ni com a entrada independent.
mussiégó Biar	{519} MURCIÉLAGO	Tampoc MOSSIEGO (sí MOSSIGUELLO Elx); tampoc MISSIEGO
nespló Bsà	{470} NÍSPERO (FRUTO)	Sí: “NESPLO o NESPRO. m. Nispro, fruit del nespler del Japó; cast. níspero”; sota FON <nespru> (Vallès), <nespro> (L’Ametlla, Uldecona) i <nyesplo> (Morella). Aquesta variant <nyesplo> a Morella deu ser un error del DCVB, i hauria d’haver transcrit <nespro>, ja que hi ha una entrada NYESPLO (V. nyesplo).
névassa Bpa	{438a} NEVADA	Sí “NEVASSA. f. Nevada (Gandia)” i sota FON <nevassa> (Beniopa). Deu tractar-se d’un error, bé del DCVB (cosa que dubte, ja que registra el mot també a Gandia) o de l’ALPI (i el DCVB hi va interpretar <nevassa> com a un error de transcripció de Moll, davant de la variant <nevassa> de Gandia.).

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
nobià Can	{641a) COMIDA DE BODA	Ni NOVIADA ni NUVIADA
nobiada Cinc	{641a) COMIDA DE BODA	Ni NOVIADA ni NUVIADA
novià Alc	{641a) COMIDA DE BODA	Ni NOVIADA ni NUVIADA
ól Camp	{479c) OLMO COMÚN	(sota OM; sí OLP topon.) Sí que registra una entrada OLP “topon. Poble de 200 habitant agregat al municipi d’Enviny (Alt Pallars)”, que sota ETIM diu “incerta. Potser procedeix d’un <i>Alp</i> que hauria sofert modificació de la vocal per la influència combinada de la velaritat de la <i>l</i> i de la labialitat de la <i>p</i> .” Per què no fer-lo derivar de la variant de l’ALPI <olp>?; o a l’inrevés, aplicar l’explicació de Moll a la variant de l’ALPI.
onçaina Pin	{749) INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	ni com a entrada ni sota DOLÇAINA
p(i)x:co Bsà	{554g) MODO DE LLAMAR AL CABALLO	Tampoc sota CO (“conj. ant., contracció de <i>com</i> ”) o CO! “interjecció eufèmica de <i>cony</i> ”
p(i)x:co Bsà	{554h) MODO DE LLAMAR AL ASNO	
p(i)xp(i)x Cnos	{554i) MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	
p(i)xp(i)xp(i)x Bsà	{554i) MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	
panalí Llan Bpa	{633e) PANADIZO	Sí en plural (V. panalís)
pandera Can Gua	{749) INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	Tampoc PANDER, -A. Sí PANDERETA.
panderet Monc Moix	{749) INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	Tampoc PANDER, -A. Sí PANDERETA i PANDERO (aquest amb el mat scat, però no té INTENS); V. pandero.
panducà Pnyà Llan	{553) EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	Tampoc PANDOCADA, PANOCADA, PANUCADA, PENDOCADA, PENOCADA...
pandurà Moix	{553) EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	
papéla Camp	{491) CARRALEJA	Tampoc PAPELLA
paravinto Camp	{477) SAUCE LLORÓN	Sota PARAVENT tampoc registra aq. scat
pastorilla Orp	{502) AGUZANIEVES	Sí PASTORELLA, amb el scat. “aguzanieves”, no registrat al PV
pèlapòbres Bpa	{729) AL USURERO	Només un scat. afí, sota PELAR, I “5. fig. Fer perdre tots els cabals, apoderar-se dels diners d’algú en el joc o amb engany; cast. pelar, desplumar”. Tampoc registra aq. var sota POBRE.
pelessia Ain	{636a) PERLESÍA	Tampoc sota PERLESIA.
penjapobres Monc	{729) AL USURERO	
piturra Pen	{732) A LA BORRACHERA	Sí PETORRO, -ORRA “Embriac (val.)”, i PETURRO (amb un altre scat). No recollit al DRAE.
pitxe pitxe Gua	{554j) MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	no registra PITXE. El DRAE recull <i>trigo piche</i> , però no té res a veure. Deu tractar-se d’una veu onomatopeica.
pitxili Pin	{554j) MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	Tampoc PETXILI (sí PETXILINA, amb altre scat)
pitxinella Pen	{510) CONCHA	Tampoc PETXINELLA

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
pítxons Cinc	{554m) MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
piuc Can	{778c) CLAVIJA	Ni la variant fonètica amb -u- semivocal, ni el scat. (sota PEÜC)
piucs Can	{708) PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Sí <piuc> Urgell, Gandes, Calasseit, Maestrat, Morella
plegamanos Bsà Can Vist	{488) SANTATERESA	V. plegamans
plumons Pen Vist Aín	{597) PULMÓN (ASADURA, BOFE)	Ni com a entrada ni sota PULMÓ.
ponà Monc	{553) EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	
pónnda Raf	{553) EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	
poruco Aín	{731e) AL COBARDE	“PORUC (i ant. paoruc), UGA (dialèctament -uca). adj. Que fàcilment agafa por; cast. miedoso” i doc. var.; sota VAR DIAL poaruc i peruc. Potser es tracta d’un error (poaruc per paoruc)
potróna Moix	{578a) NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Tampoc POTRÓ. ALPI: 80(intestino grueso). Sota PATRÓ no hi ha cap scat. que se li assemble. El DRAE no recull cap entrada POTRONA
prebocar Calp	{614) VOMITAR	Sí PERBOCAR, mat scat. (V. perbocar).
propecia Bsà Can Pen Alc Llan Bpa Gua	{636a) PERLESÍA	
propicia Tor	{636a) PERLESÍA	Tampoc PROPISSIA
prumons Tor	{597) PULMÓN (ASADURA, BOFE)	Ni com a entrada PRUMÓ ni sota PULMÓ, ni PRUMÓ.
prus Bsà	{573) PUS (MATERIA, PODRE)	V. pus
ps! vés	{554j) MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	Sí PST! o PSIT! “interj. usada per a imposar silenci o per a cridar algú sense anomenar-lo” i doc. var.
pspsps Mvés	{554i) MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	
pspspspsps Llan	{554i) MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	
pspspspsps Llan Camp	{554j) MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
purmons Can Raf Qua Bpa	{597) PULMÓN (ASADURA, BOFE)	Ni com a entrada PURMÓ ni sota PULMÓ
put Moix	{744a) JUGAR A ESCONDERSE	
putxarra Pen	{731c) AL CHARLATÁN	
quarteronet Moix	{788c) MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	No hi ha INTENS sota QUARTERÓ
quartilleta Camp	{788c) MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	QUARTILLA no té INTENS
queratura Pin	{650a) NIÑO RECIÉN NACIDO	Tampoc sota CRIATURA

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
quíg Bsà	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	Sí QUIT, però amb altres scats. V. QUIS
racaces Orp	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	El DCVB no recull ni RACASSA ni RACAÇA. Sota ARRACÀ recull “racada” i “arracada” a pobles de les Illes (Palma, Manacor, Pollença). RACADA remet simplement a ARRACADA. Sota la mat. entrada, recull sota INTENS ARRACADASSA, i aquest pot ser l’origen de “arracassa”, suposem.
ramugar Qua	{554a} VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)	RAMUGAR remet a REMUGAR, suposem que per la var amb -e- neutra, ja que sota REMUGAR no hi ha cap variant <ramugar>.
rata-pelà Moix	{519} MURCIÉLAGO	Sota PELAT, PELADA no hi ha cap referència al mamífer
rebera Raf	{546} CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)	Ni com a entrada ni sota RABERA
reedora Orp	{815c} RAEDERA	Ni com a entrada ni sota RAEDORA.
refullol Ain	{484} RETOÑO (BROTE)	Ni com a entrada ni sota REFILLOL. Té una fàcil explicació: per creuament amb FULLA.
remalàs Pen	{426a} HURACÁN	Sí RAMALÀS, i precisament “2. Ventada forta (Peníscola); cast. vendaval”. Ací tenim un exemple de la utilització del material de l’ALPI, feta arbitràriament, encara que amb raó: l’ALPI recull a Peníscola <remalàs> sota el concepte HURACÁN, i no en fa cap precisió. El DCVB, primerament, no recull cap apartat FON on hauria posat <remalàs>, i a més, defineix un scat. diferent de l’ALPI, però que intuïtivament és possible. Per tant, podria ser un error considerar <remalàs> sota RAMALÀS (on hi ha a més un scat. a l’Ametlla). Per cert, la <e> de <remalàs> de l’ALPI porta un diacrític fonètic cap a la dreta a sota.
remassà Alc Raf	{432} CHAPARRÓN	No hi ha entrada REMASSADA. Hi ha una entrada REMASSAR, que remet a RAMASSAR. Sí que registra RAMASSADA “2. Pluja abundant, forta, encara que de poca durada (Gir., Penedès, Camp de Tarr., Maestrat, Morella, Cast); cast. chaparrón, chubasco” i doc. Torra Dice, Bol Dim 42 (els dos amb una variant “ramassada” i “ramassades” respectivament). Estem davant d’un nou exemple de la utilització de l’ALPI (V. remalàs). Per cert, la -e- de <remassà> de l’ALPI, tant a l’Alcora com a Rafelbunyol té un diacrític fonètic a sota
replicacampanes Monc	{488} SANTATERESA	V. repicacampanes.
ressacsàdaputa Calp	{730} A LA RAMERA	Tampoc sota SACSADA O SACSAR
rollís Llan	{673} VIGA	No hi ha una entrada ROLLÍS, ROTLLÍS, ROTLÍS. Sota ROTLLE, INTENS Dim. <i>rotllí</i> . La repetició que vam dur a terme a Llanera ens donava el resultat següent: “<tronc rollís>: és conforme el portes de la serra, sense treballar-lo”
rrr, rrr! Llan	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
sabrós Camp	{631a} TARTAMUDO (TARTAJOSO)	Sí SABORÓS, però amb un altre scat. El DRAE recull SABROSO, però amb altres scats.
sabrossej(t)jar Camp	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	Ni SABROSSEJAR ni SABROCEJAR.
saligot Monc	{814} SUERO	SOLIGOT sí que remet a SERIGOT, però no hi ha una entrada SALIGOT, ni aq. var sota SERIGOT. V. soligot
sanguanera Vist	{500} SANGUIJUELA	Ni com a entrada ni sota SANGONERA. Deu tractar-se d’aquell fenomen que hi ha també en variants com quaranta/coranta; quallar/collar...
santurióna Qua Camp	{728} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	En castellà no existeix SANTURIÓN. Deu tractar-se d’un creuament entre “centurió” i “sant”
sapatilles Ain	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	Sí SABATILLA (on no hi ha FON)
sàrcer Bpa	{477} SAUCE LLORÓN	Sota SALZE, VAR ORT sàlzer (Pou Thes Puer 37) i sàlcer (Spill 6168). Però sota FON no hi ha aq. var

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
sargantanyot Can	{496} LAGARTIJA	Tampoc SARGANTANOT, però sí SANGRANTANOT
sarpó Monc	{610} ALMORZADA (AMBOSTA)	SARPA no té INTENS.
seculá(da): sòcol d'una paret. Raf	{&}	Sí SOCOLADA “Sòcol ample o allargassat” i doc. Lleonart Cov 103; i sota FON només or, Ll.
segrentana Pnyà	{496} LAGARTIJA	Tampoc sota SARGANTANA
seguerilles Calp	{748a} BAILES MÁS USUALES	Ni sota FON de SEGUIDILLA ni com a entrada. V. seguidilles
sénso Can	{743} COLUMPIO	Tampoc aq. scat. sota CENS. No existeix tampoc en castellà.
sessiós Tor Mvés	{632} GANGOSO	No registra cap d'estes variants : SESSIÓS, SECIÓS, CESSIÓS, CECIÓS. Potser està relacionat amb CECITAT ‘ceguetat’, SÈSSIA ‘tràfec, molt de quefer (Bonansa)’, SESSIONS ‘febre terciana o quartana (Moll)’. Encara més probable és que vinga de SECCIÓ ‘tall’. El Dr. Emili Casanova em suggereix una certa relació amb <i>cienciós</i> .
sibomba Bsà	{747} ZAMBOMBA	Ni com a entrada ni sota SIMBOMBA
simplot Gua	{736} PAPANATAS	No hi ha INTENS sota SIMPLE. Tampoc com a entrada indep.
sítet Qua	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	Sota SIT la majoria són scats. d'ocell; sota SITIET no hi ha “sítet”
solimanera Tor	{491} CARRALEJA	Tampoc SULIMANERA o amb l-1
sollini Moix	{685} HOLLÍN	Crec que l'explicació del mot és comparable al que diu sota ETIM de sollim
sombratge Pen	{680} COBERTIZO	Sota SOMBRA “(castellanisme freqüent però inadmissible)”
sónta Llan Moix Bllob	{802} HECES (LÍAS)	DRAE sonto, ta “adj. Guat., Hod. y Nicar. Desorejado, mocho // 2. Desparejado, sin pareja”
sorranga Bpa	{730} A LA RAMERA	
suré suré Gua	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	V. suret
surejà Gua	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	No hi ha SUREJADA (sí SUREJAR, a Guardamar; V. surejar)
t! t! t! Tor	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
tablà Aic	{783b} TABLEAR	
tallamarxe Pnyà	{495a} ALACRÁN CEBOLLERO	Tampoc sota TALLAR ni MARGE
tapaculer Cnos	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	Encara que sí que hi ha TAPACUL
tapauills Mvés Llan	{744} GALLINA CIEGA	Tampoc sota TAPAR
tartabóca Bpa	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	Sí TORCABOCA o TORCABOQUES “Tovalló; cast. servilleta” i doc. var.; però no hi ha VAR FOR
tàstines Llan	{579e} CHICHARRONES	Tampoc TÀSQUINES (variant que hi ha ratllada a l'ALPI). En castellà no existeix TÁSTINA
taunell Bsà Pen	{826a} TABLEROS	(sí <taunell> -voc. neutr.- Blanes) Sota TAULELL, VAR. DIAL. taurell i taunell.

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
teixuo Vist	{515} TEJÓN	Ni com a entrada ni sota TEIXÓ. DRAE, <i>tajugo</i> “ m. Ar. tejón1”. Compareu la zona castellanoparlant de l’ALPI (tajudo, tajugo).
tendrús Alc	{579f} TERNILLA	L’ALPI no especifica si és singular o plural; sota TENDRUM no hi ha aq. var (tampoc TENDRÚ)
tenyà Cnos	{680} COBERTIZO	TENYÀ és un llinatge; TENYADA remet a TANYADA, però sota aquest no hi ha cap variant amb -e-; V. tanyà 680
terilla Aín	{769a} TELERA	Tampoc sota TENELLA; tampoc registra TENILLA.
tèro-bèro Aín	{731f} AL BORRACHO	Tampoc TARO-...
tidora Bilob	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	No hi ha una entrada TIDORA; Sí ESTIDORES que remet a ESTISORES (on sota FON només hi ha variants en -d-: <estidores> -voc. neutr.- Ripoll, Mall, Men, Eiv; <astidores> Boí, Alcoi, Pego). No està, doncs, en singular, ni sense ES-
tillotet Cinc	{745} CHITO	TILLOT i TILLÓ són només llinatges
tissoreta Tor Mvés	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	V. tissora. Sota INTENS de ESTISORA o TISORA, ni ha (es)tisorettes
tórba Cr	{822e} TOLVA	Sota TOLVA no hi ha FON. V. tolva; sí que hi ha TORVA, amb altres scats. que no tenen res a vore.
trampitxol Pen	{741} PIPIRIGALLO	No hi ha aq. var sota TROMPITXOL ni com a entrada. V. trampitxol
tratxó Aín	{818l} CEPO	Tampoc TRATJÓ, TRAJÓ, TRUJÓ (Trulló és llinatge)
trava Camp	{773a} CABEZALES	(sí <trava> -voc. neutr.- Camp de Tarr, bal) “2. Barra o cadena amb què es posa obstacle a les rodes d’un carro per evitar que es mogui o que vagi massa de pressa; cast. traba”
trebalsà Can	{801a} TRASEGAR	Ni TREBALSAR, ni TRESBALSAR, ni TRASVASAR. Sí TRANSVASAR “Fer passar d’un vas a un altres (Fabra Dicc Gen); cast. trasvasar”. Tampoc sota TRASBALSAR (V. tresbalsar)
trenta-un Bsà Can Pen Vist Pnyà Bpa Calp Gua	{728c} TREINTA Y UNO	Tampoc sota FON de trenta-u
trente-u Tor	{728c} TREINTA Y UNO	V. trenta-u
tresmolí Llan	{617} ESPELUZNO (DE FRÍO)	Ni com a entrada ni sota TREMOLÍ
tru(t)jola Pen	{798a} PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO	No hi ha una entrada TRUJOLA. Sota TRULLOLA no hi ha aq. var amb -j-.
trupitxà Tor	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	Ni com a entrada ni sota TREPITJAR
tsó! Raf	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
uénya Cnos Tor	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	Tampoc no registrava <duuénya>. No hi ha tampoc “buenya”
uénya Cnos Tor	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	V. duuénya
varilles Can	{773b} ESTAQUINES	
velema Camp	{796a} VENDIMIA	No hi ha entrada (així com sí que la hi ha de la variant amb -n-). V. verema
velema Camp	{796a} VENDIMIA	No hi ha entrada (així com sí que la hi ha de la variant amb -n-). V. verema
verma Bilob Blí	{796a} VENDIMIA	V. veremar

1.2. Variant: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
vinassa Calp	{802} HECES (LÍAS)	(ni cap altra al PV) “2. pl. Solatge del vi dins el cup o dijns la bóta (Trep, Urgell); cast. heces, lías” (per tant, nova doc. al PV)
vinassa Camp	{795b} GRANILLO	“1. Conjunt de rapa, pell i pinyolí, dels gras de raïm premsats (Conclent, Empordà, Penedès, Camp de Tarr., Mall.); cast. casca, orujo” i doc. var.
voretat Bpa	{782b} TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	Sí VORETAR “3. Treballar les vores d’un camp a les quals l’arada no ha pogut arribar (Empordà)”
xapigar Biar	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	El DCVB recull XAPICAR “Xafigar (Biar)”, però no són dades de l’ALPI, ja que aquest recull a Biar “xapigar”. El DCVB no registra XAPIGAR, però sí XAFICAR
xapulló Qua	{432} CHAPARRÓN	No hi ha una entrada XAPULLÓ, ni sota XAPALLÓ, ni XIPOLLÓ.
xautxe Pnyà	{477} SAUCE LLORÓN	Ni XAUTXE ni XAUXE.
xéle Cr	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
xili Biar	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
xitxurrites Ain	{579e} CHICHARRONES	Tampoc XITXORRITES, ni sota XOTXORRITA (V. xotxorrita)
xividica Can	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	Tampoc XEVIDICA. Tampoc SEVIDICA ni SIVIDICA. Sí XIVICAR “El cant del rossinyol (Verdaguer Folk1 28)”
xobenari Qua	{654a} MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS	Tampoc JOVENARI
xorrolites Can	{579e} CHICHARRONES	
xupabí Cnos	{491} CARRALEJA	Tampoc XUCLAVÍ

2. NOVA EXPRESSIÓ

Expressió: NO REGISTRADA

2. Expressió: NO REGISTRADA A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
[tindre un] albert Moix	{646a} ABORTAR	No hi ha ALBORT
aire aduracanat Pnyà	{426a} HURACÁN	Sí duracà
aire castellà Mvés	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
aire de Corbera Pnyà	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
aire de Xòba Aín	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	Es tracta del poble.
aire del mar alt Mvés	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
aire del mig Qua	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
aire del riu Pnyà	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
aire fort Aín	{425a} VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)	
aire huracanat Mvés	{426a} HURACÁN	
aire mesdia Tor	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
anà a quatre sarpes Vist	{752} ANDAR A GATAS	V. caure de sarpes i anar a quatre-comes
anà arrapons Bsà	{752} ANDAR A GATAS	Sota "1. ARRAPÓ. m. Acte d'arrapar o ferir amb les ungles (Val.); cast. arañazo"
anà co(i)x-co(i)x Cr	{753} ANDAR A LA PATA COJA	V. anà coix-coix
anà gatomau Pen	{752} ANDAR A GATAS	La forma <gatomau> no hi és, ni tampoc sota GATAMAU
anà la cosco(i)x Pin	{753} ANDAR A LA PATA COJA	Ni una entrada COSCOIX ni sota COIX-COIX
anà les quatre sarpes Cinc	{752} ANDAR A GATAS	per a QUATRE V. anar a quatre-comes; per a SARPES V. caure de sarpes
anà quatre peus Pin	{752} ANDAR A GATAS	per a QUATRE V. anar a quatre-comes. Sota PEU només hi ha "a peu coix"

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
anà quatre sapos Can	{752} ANDAR A GATAS	Sota SAPO: “(castellanisme) Calàpet” i FON i VAR FORM...; no hi ha aq. expressió. per a QUATRE V. anar a quatre-cames
anà.s quatre peus Cr	{752} ANDAR A GATAS	per a QUATRE V. anar a quatre-cames. Sota PEU només hi ha “a peu coix”
anar a catamèu Bpa	{752} ANDAR A GATAS	Ni com a entrada ni sota GATAMAU
anar a coixo-coixo Aín	{753} ANDAR A LA PATA COJA	“COIX (i dial. <i>coixo</i>)...”; COIXO remet a COIX
anar a l'ancaco(i)x Camp	{753} ANDAR A LA PATA COJA	Sota ANCA no hi ha ANCACOIX ni res paregut.
anar a marranyèu Monc	{752} ANDAR A GATAS	Sí MARRANYAU “2. <i>A marranyaus</i> : a quatre grapes (Maella)” i remet a MARRAMEU; però no hi ha FON
anar a mèu a mèu Orp	{752} ANDAR A GATAS	V. anar a mèumèu
anar a mèumèu Raf	{752} ANDAR A GATAS	Ni sota MÈU, ni sota MAU, ni MAUMAU ni MEUMEU ni semblants
anar a mèus Aín	{752} ANDAR A GATAS	V. anar a mèumèu
anar a quatre peus Camp Gua	{752} ANDAR A GATAS	per a QUATRE V. anar a quatre-cames
anar a quatre-cames Qua	{752} ANDAR A GATAS	Sí sota QUATRE, LOC “b) <i>Anar de quatre grapes: caminar posant a terra els peus i les mans</i> ”. Sota CAMES no en diu res relacionat amb les expressions de l'ALPI que es refereixen a aquest mot.
anar a remèumèu Billob	{752} ANDAR A GATAS	Sota REMEU “Marrameu (mall.)” i doc. Roq 49; però no hi ha una entrada REMAU ni REMEUMEU ni REMAUMAU...
anar an a(i)xa Bli	{753} ANDAR A LA PATA COJA	No sabem què és <anar an aixa>. El DCVB no recull aq. scat. per a AIXA ; no registra ANAIXA, ANAR AN AIXA, NAIXA. Crec que és millor transcriure “anar an aixa”.
anar an co(i)x an coix Calp	{753} ANDAR A LA PATA COJA	Transcripció minuciosa: 5 paraules; <an>, sí; <co(i)x> acabat amb pal. fric. son.; <coix> acabat amb pal. fric. sorda, i la iod volada. El DCVB no recull ANCOIX ni ENCOIX.
anar cosquejant Gua	{753} ANDAR A LA PATA COJA	No hi ha COSQUEJAR ni COIXQUEJAR
anar en un peu Raf	{753} ANDAR A LA PATA COJA	
ancarregà des llauradors Tor	{722} JEFE DE LABRADORES (MAYORAL)	V. encarregat. Tampoc sota LLAURADOR
angany de pastor Camp	{507} CHOTACABRAS	Ni sota ENGANY ni sota PASTOR
apuntonà-se Camp	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	
ara passa un mort Cr	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	
às morico Aín	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	Tampoc hi ha una entrada MORIC ni MORICO. La <à> és especial: e amb dos diacrítics fonètics, i damunt, una a amb dos diacrítics fonètics, i accentuada. Sí que hi ha una entrada ÈS! en mallorquí (per tant, nova doc. al PV). V. ès baca
aspiga de dacsà Mvés Llan Billob Calp	{464} FRUTO DEL MAÍZ	Ni sota ESPIGA ni sota DACSA
aspiga de panís Aic Moix	{464} FRUTO DEL MAÍZ	Ni sota ESPIGA ni sota PANÍS

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
aspiga panís Camp	{464} FRUTO DEL MAÍZ	Ni sota ESPIGA ni sota PANÍS
aspigolar cabrerots Raf	{796b} REBUSCAR	Ni sota ESPIGOLAR ni sota CABREROT, que per cert sí que recull “Raim que és més tardà que els altres i queda sense collir al temps de la veremada (Castelló, Val., Alcoi, pego, Al.); cast. redrojo, cencerrón, rebusca”
astel bobé Bsà	{426g} LUCERO DE LA TARDE	Sí ESTREL BOVÉ (sota ESTREL, no ESTEL): “l’estel de l’alba (Balaguer, Calasseit, Maestr., pego). Aleshores, hi ha una aportació de l’ALPI.
ba de bareta Mvés	{636} DIARREA	Hi ha VARETA i VARA, però no hi ha aq. scat. V. anar de vareta
ba sarando Mvés	{629} PATIZAMBO	El DCVB no recull <i>sarando</i> . Sí, amb un scat. semblant: SARANDILLO “m. <<Sarandillo: se dice al que con viveza y ligereza anda de una parte a otra>> Ros Dicc. 210” i res més. El DRAE no recull una entrada ZARANDO, i sota ZARANDEO hi ha: “prml. And., Perú, P. Rico y Venez. contonearse”.
ba(i)x del braç Alc Aín Moix Blí Calp Camp	{597e} SOBACO	Ni sota BAIX ni sota BRAÇ; sí sota BRAÇ LOC “Pegar davall braç” (Mall, Men), “Passar-se algú per davall es braç” (Mall)
ba(i)x del genoll Blí Calp	{601a} CORVA	Ni sota BAIX ni sota GENOLL
baix al genoll Pnyà	{601a} CORVA	Ni sota BAIX ni sota GENOLL
baix del braç Orp Monc Raf Pnyà Mvés	{597e} SOBACO	Ni sota BAIX ni sota BRAÇ; sí sota BRAÇ LOC “Pegar davall braç” (Mall, Men), “Passar-se algú per davall es braç” (Mall)
baix del genoll Monc Cnos	{601a} CORVA	Ni sota BAIX ni sota GENOLL
baix del ginoll Pen	{601a} CORVA	Ni sota BAIX ni sota GENOLL
baix del janoll Moix	{601a} CORVA	Ni sota BAIX ni sota GENOLL. Tampoc sota FON de GENOLL hi ha <janoll>, ni tampoc com a entrada independent.
ball solt Raf	{748a} BAILES MÁS USUALES	Ni sota BALL ni sota SOLT
barra del regló Aín	{806c} EJE	Pot referir-se al scat. que dóna el DCVB per a “barra de les pales”...
bolet de la sang Pin	{442} NÍSCALO	Ni sota BOLET ni sota SANG
bòria d’auia Pin	{432} CHAPARRÓN	nr aquesta expressió, però sí “bòria” a 85
borrego mardanís Llan	{524} SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)	No hi ha una entrada MARDANÍS (sí MARDÀ)
borrego pare Qua	{524} SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)	
botar cuets Aín	{738} TOÑA (TRANCO)	Sí BOTAR “Fer esclatar una substància explosiva (val.) ‘han botat un coet’ (Elx)”. També, el DCVB recull: “Joc de juli (val., mall.)”. JULI és el joc de saltar a la corda. Sota COET només recull <cuets> or i Ciutadella (a occ i val <coet>); per tant, nova doc. al PV <cuets>
bròssa de pi Blí	{486} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	
budell de les voltes Llan	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Tampoc sota VOLTA
budell herbé Alc	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Tampoc sota “1. HERBER, -ERA. adj. Quie s’alimenta d’herbes”. No hi ha FON
budell herbero Pnyà	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Tampoc hi ha HERBERO (sí HERBER). (Castellanisme).

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
busca·cí Bsà	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	
caball pa corre les e(g)ües Raf	{522} CABALLO SEMENTAL	Tampoc sota EGUA ni sota CÓRRER
caball parero Bsà	{522} CABALLO SEMENTAL	Ni sota CAVALL ni sota PARER
cadena de l'asquena Can	{599} ESPINAZO	Tampoc sota ESQUENA. Sí "rosari de l'esquena: columna vertebral". Cfr. cadena 559.
cames de forcat Camp	{630} PATIESTEVEDO	Tampoc sota FORCAT. Sí: cames de ganguil, de coquiller (val.); cames de garsa (classe de ceps)...
camí de Santiago Vist Orp Ain Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Cr	{427} VÍA LÁCTEA	Tampoc registra "Santiago"
camí Santiago Moix	{427} VÍA LÁCTEA	Tampoc registra "Santiago"
caminet de l'agüela santa Anna Pin	{427} VÍA LÁCTEA	nr sota AGÜELA, ni sota ANNA, ni sota CAMÍ, ni sota SANTA
canal de l'asquena Can	{599} ESPINAZO	Tampoc cota ESQUENA
capsot carniassé Pin	{501a} ALCAUDÓN	
carabasseta de pico Alc	{449} FRUTO DEL ESCARAMUJO	Ni sobre CARABASSETA ni sobre CARABASSA, ni sota PICO. Sota PIC: "Coentor, impressió que causa una cosa picant; cast. picante"
casa del poble Cnos	{716} CASA CONSISTORIAL	ni sota CASA ni sota POBLE
casa i vila Cr	{716} CASA CONSISTORIAL	
casa l'ajuntament Camp Cr	{716} CASA CONSISTORIAL	
casa.l poble Raf Llan	{716} CASA CONSISTORIAL	
catxorro de llop Can	{535} CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO)	(Castellanisme)
caure bocanaba(i)x Gua	{754a} CAER DE BRUCES	nr sota BOCA ni BAIX ni ABAIX
caure d'espalda Cr	{754b} CAER DE ESPALDAS	Tampoc registra ESPALDA
caure d'espaldes Gua	{754b} CAER DE ESPALDAS	Tampoc registra ESPALDA
caure de boca Cr	{754a} CAER DE BRUCES	Sota CAURE: CAURE DE BOCADENTS "caure per davant ferint amb la cara en terra" / nr sota BOCA
caure de cara Billob	{754a} CAER DE BRUCES	Tampoc sota CARA
caure de llom Ain	{754b} CAER DE ESPALDAS	Tampoc sota LLOM
caure de panxa Orp Cnos Calp	{754a} CAER DE BRUCES	Tampoc sota PANXA

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
caure de sarpes Vist	{754a) CAER DE BRUCES	Sota SARPA “Grapa d’animal que esgarrapa (occ., va.); cast. zarpa, garra” i “2. Mà de persona en quant és feixuga, agressiva, perillosa (occ, val.); cast. zarpa” i doc. Ghinot Capolls 81
caure panxanavall Camp	{754a) CAER DE BRUCES	Sí sota LOC. de PANXA: “Panxa per avall: de panxa, de bocaterrosa” (no ‘panxa en avall’). Sota AVALL: “També significa ‘en direcció a nivell més baix’ quan va precedit d’un substantiu, indicador de la classe de lloc que es recorre en la dita direcció”
caure un bac de nassos Bpa	{754a) CAER DE BRUCES	Ni sota NAS ni sota NASSOS. Cfr. “caure de nassos”
cel a calderetes Vist	{426b) ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	Tampoc sota CALDERETA. V. scats. d’aq. mot .
cèrdo [x]avalí Orp	{520a) JABALÍ	(Castellanisme)
cireretes bórdes Bli Calp	{451) FRUTO DEL MAJUELO	Sota BORD: “Que no fa fruit o el fa dolent o petit” / “Que es fa naturalment, sense cultiu (Empordà); cast. silvestre”
cireretes d’algarguller Llan	{451) FRUTO DEL MAJUELO	“Sí: CIRERETA D’ARBOÇ: arboça (or.); cast. madroño”. <l’ALPI distingeix entre MADROÑO i MADROÑERO. No registra ALGARGULLER, ni ANGARGULLER. Sota GARGULLER només recull les variants garaüller, agrauiller.
ciri de gel Aic	{438) CARÁMBANO	Tampoc sota GEL (en qual no registra l’apartat FON)
ciri de jal Biar	{438) CARÁMBANO	Sota CIRI ‘carámbano’ registra Biar, però és curiós que no registre aq. var. fonètica “jal”. A més, sota GEL no registra cap var. fon.
clau de bolta Biar	{700) ESCARPIA (ALCAYATA)	Cfr. def. de CLAU DE GANXO
clau de bòltò Camp	{700) ESCARPIA (ALCAYATA)	Cfr. def. de CLAU DE GANXO
clau de penxar Ain	{700) ESCARPIA (ALCAYATA)	Cfr. la def. de CLAU DE GANXO
clau del braç Gua	{603d) BÍCEPS	
clau en bolta Bilob	{700) ESCARPIA (ALCAYATA)	
cluca d’amagà Vist	{744a) JUGAR A ESCONDERSE	Sí ‘cluca de seure’ “quan un jugador es veu encaçat de prop pel que para, se pot acotar i l’altre perd el dret d’agafar-lo (Selva de Camp)”
cluca de atapà Vist	{744) GALLINA CIEGA	Cfr. cluca. De tota manera, sota ‘cuca’ no recull cap scat. de ‘gallina ciega’
coca boba Bilob	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	
coca la reina Ain	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Tampoc sota REINA
coeta d’all Pnyà	{502) AGUZANIEVES	
coller a rap Ain	{805) RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)	En l’ALPI abans hi ha “collir arrap” (arrap, tot junt), igual, amb la o amb un diacrític fonètic. DCVB RAP ‘acció i efecte de rapar o arrapar ; cast. arañazo’. Podria tractar-se d’una assimilació de dues aa : a arrap

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
conill amagar Ain	{744a} JUGAR A ESCONDERSE	Sí: "JUGAR A CONILLS (Tortosa) o JUGAR A CONILL (Alacant): V. CONILLETES"
cotxino [x]abalí Gua	{520a} JABALÍ	Sí COTXINO, -INA
cuc d'oli Pen	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota OLI
cuc de llum Orp Ain Monc Cr	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM. Sí CUCA DE LLUM o CUCA LLUMERA o CUCA DE SANT JOAN: "insecte de l'espècie Lampyris noctiluca: cast. lucièrnaga. És un animal molt respectat dels infants, qui diuen que és pecat matar-lo perquè fa llum a Nostre Senyor" Cfr. cuquet de llum
cuc de llumeneta Tor	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM.
cuca binatxera Bsà	{491} CARRALEJA	Sí VINATGE "Mot que s'usa en l'exclamació mal vinatge!, deformació de mal viatge!". No crec que vinga d'ací, pq la Pobra de Benifassà (51) no és apitxada.
cuca papela Calp	{491} CARRALEJA	Sí, sota PAPERERA "Cuc llarguerut, que no mossega, però que és considerat com a verinós (Almudaina)"
cullí. ls ascarrolls Bsà	{796b} REBUSCAR	Cfr. ascarroll
cuqué(t) de foc Vist	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota FOC
cuqué(t) de la llum Pin	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM.
cuqué(t) de llum Biar	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM.
cuquet de la llum Alc	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM.
cuquet de llum Alc	{495} LUCIÉRNAGA	Tampoc sota LLUM. Sí: "CUQUET DE LLUMETA: lluernà (Gandia, Benissa)"
de cassoleta Cr	{528} HEMBRA ESTÉRIL	
demanà compromís Cr	{637a} DECLARARSE	ni tampoc sota COMPROMÍS
demanà relacions Cinc	{637a} DECLARARSE	Ni tampoc sota RELACIÓ. Sí relacions amoroses i tenir relacions.
desmonyiors d'oliva Gua	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	nr DESMONYIDORS, ni DESMONYIR... Només DESMONYAR. Tampoc sota OLIVA, on només hi ha "aixonar o munyir olives".
di(t) xicotet Pen Alc Cnos Gua Pnyà Mvés Llan Moix Calp	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	nr sota DIT ni sota XICOTET.
di(t) xiquetet Pin	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	nr sota DIT ni sota XIQUETET.
di(t) xiquico Cr Gua	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	nr sota DIT ni sota XIQUICO. Per cert: "XIQUICO, -ICA. adj. Xiquic (Crevillent)"; "XIQUIC, -ICA. adj. Xicotet; molt petit (Elx)". L'ALPI recull a Crevillent "di xiquico" i "el més xiquico" (658b HIJO MENOR). No hi ha exemples ni transcripció.
dic curro Tor	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	nr sota DIT ni sota CURRO.
donà carabassa Vist Alc Tor Pin	{638} RECHAZAR EL PRETENDIENTE	V. donar carabassa
donà-li a mamà Pin	{652} AMAMANTAR	V. donar mamar
donà-li a mamar Camp Gua	{652} AMAMANTAR	V. donar mamar

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
donar a mamar Orp Aïn Monc Cnos Raf Qua Pnyà Blob Bli	{652} AMAMANTAR	V. donar mamar
dragó d'aigua Can	{497} SALAMANDRA	nr, ni sota AIGUA tampoc.
dragó d'aigua Can	{497} SALAMANDRA	
du a la jaganta Alc	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Ni sota DUR, ni sota GEGANT, -ANTA, ni sota GEGANTA. JAGANT remet a GEGANT. V. DUR AL XAGANTET.
du al bidrecol Bsà	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Ni sota DUR, ni recull BIDRECOLL ni VIDRECOLL. Tampoc sota COLL.
du al coll Alc	{751} LLEVAR A CUESTAS	V. dur al coll
dur a costera Llan	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Ni sota DUR ni sota COSTERA.
dur a la galiòta Monc	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Tampoc sota GALIOTA 'ant. Vaixell semblant a una glera, però més petit; cast. galeota' ... 'Crustaci de l'espècie...'
dur al coll Blob Gua	{751} LLEVAR A CUESTAS	Tampoc sota COLL, on sí que hi ha "portar al coll"
dur al coll Moix	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Tampoc sota COLL, on sí que hi ha "portar al coll"
dur al llom Monc Mvés	{751} LLEVAR A CUESTAS	Tampoc sota LLOM
el carro trumfant Mvés	{426e} OSA MAYOR	Ni sota CARRO, ni sota TRUMFAR (no registra TRUMFANT)
el difun de Biar	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Sí la var. /difun/ a pir-or., or., occ.
el més (t)xiquico Cr	{658b} HIJO MENOR	nr sota MÉS ni sota XIQUICO. Per cert: "XIQUICO, -ICA. adj. Xiquic (Crevillent)"; "XIQUIC, -ICA. adj. Xicotet; molt petit (Elx)". L'ALPI recull a Crevillent "di xiquico" i "el més xiquico". No hi ha exemples ni transcripció.
el pienso.l cerdo Tor	{576a} COMIDA DEL CERDO	No recull CERDO ni PIENSO.
el que demana pa Bsà	{607b} DEDO DEL CORAZÓN	Ni sota DEMANAR ni sota PA (on sí que hi ha noms de joc).
el que diu que no n'hi ha Bsà	{607c} ANULAR	No ho he buscat, però és ben segur que no està registrada.
el regal de boda Biar	{641} DOTE	V. el regal
els arraadors del poble Mvés	{716b} AFUERAS DEL PUEBLO	(Castellanisme) Tampoc ARRADORS. Però sí ARREDOR "m. pl. Voltants (Monnòver)"
en el cel descanse Moix	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Ni sota EN, CEL, DESCANSAR.
en glòria -stiga Cnos Mvés Calp Gua	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	V. en glòria estiga
en glòria estiga Tor Pin	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Sí, sota GLÒRIA "4. El cel com a residència dels benaventurats que gaudeixen de la presència de Déu. (...). <i>Que en glòria sia</i> : fórmula de respecte amb què s'acompanya el nom d'una persona difunta"
en glòria-stigue Alc	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	V. en glòria estiga

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
en la glòria que descanse Ain Biar	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	V. en glòria estiga
en la glòria que stiga Qua	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	V. en glòria estiga
en lo cel que descanse Pnyà	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	
en par descans Gua	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Tampoc sota PAR, que no té scat. de “paz”
en pas descanse Can Tor Pnyà	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	
en pas discanse Bliob	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Tampoc no registra la var fon “discansar”, ni com a entrada ni dins FON de “descansar”
en pau estiga Biar	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Sí, sota PAU “Descansar en pau: esser mort en gràcia de Déu”. L’ALPI registra “que descanse en pau”
en re que siga Calp	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Hi ha una dada curiosa; un scat. de RE és “Bossa feta de xarxa que es porta a bord per posar-hi el menjar, la roba, etc. (Costa de Llevant, Costa de Ponent, ap. BDC, XII 62)”
espardenyes de veta Biar	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	Sí “ESPARDENYA ENVETADA (Cat.) o ESPARDENYA DE RAMALET: la que és envetada i de color negre”
espiga de dacsà Bpa Blí	{464} FRUTO DEL MAÍZ	Ni sota ESPIGA ni sota DACSA. Sota ESPIGA, “e. de blat de moro: la panolla (Pobla de L., Mall., Men.); cast. panoja”
espiga de panís Biar Pin	{464} FRUTO DEL MAÍZ	Ni sota ESPIGA ni sota PANÍS.
està agarrotats Gua	{440} ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	Sí AGARROTAR “Il Posar sòlid i inflexible, semblant a un garrot. <<Els dits s’han agarrotat de fred>>. -V. ENGARROTAR”. I sota FON recull les formes “agarrotar (Val.)” i “agarrotà (occ., Maestrat)”, del PV. Però no el participi.
etxao p’alante Tor	{731d} AL BRAVUCÓN	(Castellanisme)
falda.lcuírio Biar	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Sí, falda.lcuírio, u oberta, i oberta. Tot junt, un accent. Suposem que ortogràficament seria <falda.lcuírio>. DCVB, sota FALDA ‘12. Part de la peça de sola o cuirio que correspon al ventre de l’animal (Igalada)’; ‘13. Retall de cuirio que va clavat a cada costat del bast, i té per objecte evitar que la sofra, amb el refrec, faci mal als costats de l’animal (DCVB, XXII, 137).
faldamuletó Biar	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	MULETÓ: “Mul petit (Mall.). V. MULAT”
faldetes de llana Bsà	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
faldetes del mig Bsà	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
fe caure.l mocall Bsà	{690a} DESPABILAR	Sota MOCALL “Caramell de moc (Mall)” i doc. Ignor 44 (per tant, nova doc. al PV)
fe cosquilles Cinc	{604} HACER COSQUILLA	Tampoc COSQUILLES ni COSQUILLA

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
fe cucamèles Bsà	{753a) DAR VOLTERETAS	Tampoc CUCAMELES ni CUCAMELA. Tampoc sota CUCAVELA
fe l'arreglo Alc	{639) PETICIÓN DE MANO	Sota ARREGLO tampoc.
fe la cama coixa Alc	{753) ANDAR A LA PATA COJA	Sot CAMA, LOC, “y) Fer cama coixa o fer cama menga: faltar a un compromís, deixar d’assistir allà on s’havia promès d’anar (Mall.)”; també el mateix scat. (però no crec que tinga res a vore) sota COIX LOC “a) Fer cama coixa: flaquer, faltar a un compromís, deixar de complir (Mall)”. També CAMACOIX, -OIXA “adj. Que coixeja (Cat.)”
fe pinos Alc	{752a) TENERSE LA TELA	Tampoc PINO ni sota PI
fe seestero Cr	{548) SESTEAR EL GANADO	V. fer seestero
fe un capussó Cinc	{755) CHAPUZAR	Tampoc una entrada CAPUSSÓ (ni sota ACAPUSSÓ ni sota les altres variants)
fer barrets Mvés	{&}	Tampoc sota BARRET
fer calcetí Camp	{439) TIRITAR (REHILAR)	Sota CALCETÍ nome’s hi ha el scat. “Calça que cobreix el peu i només puja fins a mitjan cama; cast. calcetín” i doc. Ignor 5, i FON <calcetí> occ, val. (i or, bal.)
fer el pino Biar	{752a) TENERSE LA TELA	Tampoc PINO ni sota PI
fer el seestero Phyà	{548) SESTEAR EL GANADO	V. fer seestero
fer el xambo Tor	{728) ALBOROQUE	V. xambo
fer girevèles Camp	{753a) DAR VOLTERETAS	Tampoc GIREVELA (ni pl), ni GIRIVELA (ni pl); sí GIRIMBELA
fer guaret Camp	{782g) TERCERA LABOR	Sot GUARET només hi ha “Fer poc guaret: llaurar a poca fondària” i doc. cançó pop val.; però no diu res de la tercera llaurada.
fer la rebòltò a l’aire Mvés	{753a) DAR VOLTERETAS	Sota AIRE, LOC “a) A l’aire o en l’aire: per amunt, sense tocar en terra”; V. fer reboltes
fer la sesta Raf	{548) SESTEAR EL GANADO	Sota SESTA tampoc no fa referència al bestiar. Sota FON només hi ha <sésta> mall (per tant, nova doc. al PV variant i scat)
fer pinos Raf Bilob	{752a) TENERSE LA TELA	Tampoc PINO ni sota PI
fer sester Moix	{548) SESTEAR EL GANADO	Sota “2. SESTER. m. Sestador (val., eiv.)” (SESTADOR “Lloc on sestén les ovelles; cast. sesteadero”
fer seestero Qua Tor Mvés Llan Gua	{548) SESTEAR EL GANADO	No hi ha SESTERO, sí SESTER amb el mat scat
fer sotes Orp	{753a) DAR VOLTERETAS	Hi ha tres entrades SOTA, però cap d’aquestes refereix el scat. de l’ALPI. Semblants: “1. SOTA. f. // 1. Acció de submergir-se de cap dins l’aigua (Vinaròs, Menorca); cast. zambullida, chapuzón. // 2. Acció de llançar-se ràpidament cap a un lloc o a una cosa per assolir-la (Men.); cast. acometida”; “3. Caiguda (Men.)” i sota FON només <sota> men.
fer un acabussó Moix	{755) CHAPUZAR	ACABUSSÓ “Murgó en les vines; cast. acodo” però no diu res del scat. de l’ALPI. Tampoc ACABUSSAR, que només té un scat. que s’hi acosta: “1. Tirar de cap o amb força sobre algú o sobre alguna cosa; cast. precipitar”
fer un bolatí Tor	{752a) TENERSE LA TELA	Sí VOLATÍ “m. Volantiner; cast. volatín” i doc. Oller Vilaniu 18; sota “2. VOLANTÍ. m. Cadascun dels salts i tombarelles que fa un volantiner (Tortosa i País Valencià); cast. volatín” i ETIM “pres del castellà volatín, que ve de l’it. burattino”. El DRAE no registra volatín amb aq. scat; i sí volatín.

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
fer un escabussó Raf	{755} CHAPUZAR	Ni sota FER ni sota ESCABUSSÓ. V. tirar-se un ascabussó
fer un pino Orp Aín Monc Cnos Moix	{752a} TENERSE LA TELA	Tampoc PINO ni sota PI
fer una punta Qua	{755} CHAPUZAR	Tampoc sota PUNTA
fer una smunyida Raf	{755} CHAPUZAR	Hi ha MUNYIDA (no amb aq. scat), però no ESMUNYIDA. Les entrades MUYIR i ESMUNYIR no fan referència a aq. scat.
fesols carics Orp	{462} JUDÍAS TIERNAS	Ni sota FESOL ni en una entrada CARIC. Interessant.
fesols d'escòrfa bona Blí	{461} JUDÍAS PINTAS	Ni sota FESOL ni en l'entrada ESCORFA (registrada al Pinós, però no a Benialf)
fesols de ba(t)joca Pen	{462} JUDÍAS TIERNAS	Tampoc sota BAJOCA
fesols de lleix Bpa	{461} JUDÍAS PINTAS	Sota LLEIX diu que és "molt dialectal", sinònim de "eix". Sota EIX no en diu res.
fesols del meliguet Vist	{461} JUDÍAS PINTAS	Tampoc sota MELIC
fesols fins Vist	{462} JUDÍAS TIERNAS	Tampoc sota FI, FINA (on hi ha scats. que s'hi podrien acostar)
fesols sense fil Aín	{462} JUDÍAS TIERNAS	Tampoc sota FIL, on hi ha una definició que s'hi podria referir: "1. FIL (...)5. (...)c) Brot molt prim i llis de certes plnates, com dels ceps, de les mogeteres, etc; cast. zarcillo". V. fesols del ganxet, on hi ha una def. del DCVB on diu que no tenen fil.
fesols tendres Monc Llan	{462} JUDÍAS TIERNAS	Tampoc sota TENDRE (on es troba una def. que s'hi acosta: "2. Novell, que encara no ha arribat a la maduresa definitiva; cast. tierno. a) Aplicat a vegetals"
festetxar amagat Raf	{638a} PELAR LA PAVA	
fil d'alambre Blí	{822} ALAMBRE	nr tampoc ALAMBRE
fil d'eram Orp	{822} ALAMBRE	Tampoc <eram> sota ARAM; ni ERAM com a entrada independent.
fresols farvatxats Moix	{461} JUDÍAS PINTAS	
fresols pintarrajats Pin	{461} JUDÍAS PINTAS	PINTARREJAR "Pintar sense art (val.); cast. pintarrajar"
frontisses de coa Pnyà	{667} GOZNE	
gallina ciega Cinc	{744} GALLINA CIEGA	(Castellanisme)
gallineta ciega Cnos	{744} GALLINA CIEGA	(Castellanisme)
gallubes de pastor Vist	{451} FRUTO DEL MAJUELO	Tampoc GALLUVES, GALLUBA. Sota GALLUFA hi ha scats. de plantes.
grande villaco Bpa	{607b} DEDO DEL CORAZÓN	
gransenyor de l'anellito Bpa	{607c} ANULAR	
herba collera Vist	{812} CUAJO	Tampoc sota COLLERA ni HERBA.
ia està en la veritat Biar	{661} TRATAMIENTO DEL MUERTO	Sota VERITAT no hi ha cap scat. que s'hi assemble (Paradís, Cel...). Curiosament recull <burtèt> i <birtèt> a Cinctorres, però l'ALPI només hi recull <burtèt> (Quadern I)

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
la lled roín Mvés	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	Ni sota LLET ni sota ROÍ
lucéro de l'alba Llan	{426f} LUCERO DEL ALBA	(Castellanisme)
lucéro de la matinà Qua Pnyà	{426f} LUCERO DEL ALBA	(Castellanisme)
lucéro de la nit Mvés	{426g} LUCERO DE LA TARDE	(Castellanisme)
lucéro del dia Cinc Tor Mvés	{426f} LUCERO DEL ALBA	(Castellanisme)
lucéro des baqueros Tor	{426g} LUCERO DE LA TARDE	(Castellanisme)
luséro gaspatxéro Pin	{426f} LUCERO DEL ALBA	(Castellanisme)
luséro.l dia Cr	{426f} LUCERO DEL ALBA	(Castellanisme)
magre del braç Cinc	{603d} BÍCEPS	Ni sota MAGRE ni sota BRAÇ. En aquest sentit "magre" seria una nova acceptió. El mot MAGRE el defineix com a "Que té poc greix o teixit adipós; cast. flaco, magro, delgado"
magre del dit gros Cinc	{609a} PULPEJO	V. magre del dit
magre del dit Moix	{609a} PULPEJO	Ni sota MAGRE ni sota DIT
menistraor de pessos Tor	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	Tampoc sota ADMINISTRADOR ni PES. La variant <menistraor> no hi és tampoc.
monyiós d'oliva Cr	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	Sota "2. MUNYIDOR" (amb 3 scats. que no tenen a vore amb les persones que munyen) hi ha FON <munyidó> i <monyidó>, i prou.
muncaó al cap Cr	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Ni sota MOCADOR ni com a entrada independent. Tampoc registra <mocador al cap> sinó <mocador del cap>.
pa català Pnyà	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota PA ni sota CATALÀ. ALPI: 74(de huevos, harina y azúcar; es de forma prolongada)
palo cego Orp Qua	{744} GALLINA CIEGA	Ni sota PAL ni sota PALO ni sota CEGO ni sota CEC. Caldria buscar l'origen en "bastó" que du el qui és cec. El DCVB recull <cégo> a FON Val., Mall (també <cègo> a La Seu de U., Organyà i Al.).
pantaló de xapa Llan	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Ni sota PANTALÓ ni sota XAPA. Fóra interessant vore els scats. de <xapa> (joc, material, peça de...) per endevinar l'origen.
pardaleta d'auia Ain	{502} AGUZANIEVES	Tampoc PARDALETA. Sí PARDALA, però no diu res d'aquest scat. Tampoc sota AIGUA.
pare cego Moix	{744} GALLINA CIEGA	Ni sota PARE ni sota CEC o CEGO
pare de vacà Pin	{527} SEMENTAL DE VACA	V. pare 522; ALPI: 85(rápido: pare vacà)
partí les peres Bsà	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles
partí palletes Can Vist Alc	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
partí.s trastos Pin Cr	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	Sí, sota TRASTO, LOC “c) Tirar-se els trastos pel cap: barallar-se fort dos amics, dos casats, dos amants, etc”; a més, sota TRASTO hi ha scats. afins: “2. Moble, objecte d’ús casolà; es diu principalment en plural per indicar el conjunt dels mobles o coses d’ús d’una casa; cast. trasto, enser” i docs var; “5. fig. Amistaçat o amistaçada” i doc. Pons Auca 319.
partir el porc Camp	{577f} MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO	...
partir la conxa Orp	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	Ni sota PARIR ni sota CONXA. No registra <conxe>.
partir palleta Cnos Raf Qua	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles
partir palletes Orp Aín Monc Pnyà Llan Bpa Moix Biar Blib Bli Calp	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles
partí-se la palla a coces Camp	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles
pasta bóua Orp	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota PASTA ni sota BOUA (que té un scat. d’embarcacions) ni sota BOVA.
pebrera coenta Alc Aín Monc	{465} GUINDILLA	Ni sota PEBRERA ni sota COENT
peces de roda Pen	{777b} PINAS	DRAE “2. Cada uno de los trozos curvos de madera que forman en círculo la rueda del coche o carro, donde encajan por la parte interior los rayos y por la exterior se asientan las llantas de hierro”; Ni sota PEÇA ni sota RODA. A més, sota PEÇA, II, 1, “b) Cadascuna de les fustes de què es compon una bóta, portadora o altre recipient fet de dogues”
Pedro de nótxe Pin	{446} DON DIEGO DE NOCHE	
pegà boltaines Tor	{753a} DAR VOLTERETAS	Sota el verb PEGAR no hi ha cap de les expressions de l’ALPI. Només un scat. genèric: II, “4. tr. Executar, fer una acció (amb el nom de l’acció com a complement directe)” i docs vars, en els quals tampoc hi ha cap expressió de l’ALPI. No hi ha VOLTAINA ni BOLTAINA, ni en pl tampoc. En castellà el DRAE tampoc no recull VOLTAINA ni BOLTAINA. Es tracta del sufix -aina.
pegà xiribèles Pin	{753a} DAR VOLTERETAS	No hi registra XIRIBELES ni GIRIBELA. Sí GIRAVELA “Tombarella, acte de posar-se amb el cap en terra i fer una mitja volta amb el cos (Val.); cast. voltereta” i doc. Valor Rond. II, 59. També GIREMBELA “Cucavela (Relleu); cast. voltereta” i només FON. L’ALPI recull al Campello: “<fer girevèles> (Otro, natural de Relleu, dice: <fer girimbèles>)”. Tampoc no recull GIRIVELA
pendre la manyana Qua	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	“1. MANYANA. f. (castellanisme) // 1. Fer lamanyana: matar el cuc, desdejunar-se lleugerament (Puigcerdà, Tortosa)”; podria considerar-se nova doc. al PV. ALPI: (a las 6: chocolate o café con leche)
pit amagar Pnyà	{744a} JUGAR A ESCONDERSE	Sota PIT no hi ha cap scat. referit a un joc; sota AMAGAR sí que hi ha descrit aquest joc sota CULT. POP. Sota “2. QUIT. f. Cuit, joc d’amagar o de córrer (Gandia, Pego, Sanet). a) La quit a l’aire: joc de xiquetes en el qual estan assegudes o agenollades i no podne tocar amb el peu en terra dixant-se tocar en aquell moment per la que para, perquè aleshores para la que ha estat tocada (Gandia)”. Al nostre poble, “A la pit a l’aire” i de vegades, per fals tall, “A la pita”: un altre joc.
pitxer bola Biar	{&}	Ni sota PITXER ni sota BOLA
pitxer de barril Biar	{&}	Ni sota PITXER ni sota BARRIL

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
pitxer de coll o manxego Biar	{&}	Ni sota PITXER ni sota COLL ni sota MANXEGO (no registra MANXEC)
pitxer de xocolatera Biar	{&}	Ni sota PITXER ni sota XOCOLATERA
pítxon pítxon Aic	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
pollico ciego Pin	{744} GALLINA CIEGA	(Castellanisme)
portà a la colenxina Vist	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Tampoc registra COLINXINA ni COLENXINA
portar a cametes del be Bilob	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	Sí <portar a cametes al coll> (sota CAMETA); tampoc sota BE (on sí que recull: “3. A be (Mall); o al be (val.), o a be-coll (Men.), o a coll-be (Empordà), o a xai-be (Empordà): eixancat damunt el coll i les espatles d’un altre” i doc. Valor Narr. 58)
portar a les galeròtxes Orp	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	No hi ha GALEROTXA ni el pl.
portar al muscle Raf Blí	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	
posar una puntaüra Monc	{766} AGUZAR LA REJA	(nr PUNTADURA)Sota POSAR, I, “2. Fer que una cosa estigui damunt una altra o en contacte amb ella per guarnir-la, obrir-la o completar-la” i doc. var.; no registra una entrada PUNTADURA ni PUNTAÜRA
posà-se colorà Cr	{615a} RUBORIZARSE	(no hi ha COLORADA)Sota POSAR, II, “7. Fer estar en un nou estat o d’una nova manera” i doc. var. i exemples; i més avant “a) refl. Esdevenir, passar a esser o estar de tal o tal manera” i doc. var. (posar groch...). No hi ha una entrada COLORADA.
possar-se.n cloquilles Cnos	{754} PONERSE EN CUCILLAS	No hi ha CLOQUILLES ni COCLILLES ni CUCLILLES.
posà-se.n coquilles Tor	{754} PONERSE EN CUCILLAS	COQUILLA “2. Cassoleta del genoll (Ross.); cast choquezuela”, per tant nova doc. al PV. Sota ètim només hi ha “pres del fr coquille, mat scat. //1”, és a dir, no dona l’ètim de (2), el nostre scat. paregut a l’ALPI.
posta de sol Biar	{426c} ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	Sota “3. POST, POSTA. par. pass. i adj. de pondre; cast. puesto. a) Sol post: quan acaba de pondre’s el sol; cast. puesta de sol” i doc. var. Sota PONDRE no hi ha tampoc les expr de l’ALPI. Sota “1. SOL... I... Pondre’s el sol: ocultar-se o estar a punt d’ocultar-se darrera l’horitzó. A posta de sol: quan el sol es pon. Sol post o Sol colgat: poc després de pondre’s el sol (...) Posta del sol: quan es pon el sol”, i sota REFR de SOL sota i) hi ha molts referències a scats. meteorològics.
posta de sol róta Tor	{426c} ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	Tampoc la fraseologia. V. posta de sol 81
posta e sol roja Calp	{426c} ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	Tampoc sota ROIG. V. posta de sol 81
posta roja Aic Blí	{426c} ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	V. posta de sol 81
posta rotxa Ain	{426c} ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	V. posta de sol 81
prinyol de bresquilla Biar	{473} HUESO DEL MELOCOTÓN	V. pinyol de bresquilla

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ps xè Cnos	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	Sota XE no hi ha aq. scat. V. ps!
rollet d'aguardén Biar	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota ROLLET ni sota AIGUARDENT (on sota FON tampoc registra <aguardén> ni cap variant amb <ag->). Per tant, seria nova variant formal (nr aq. var fon)
rollet d'ou Biar	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota ROLLET ni sota OU
rollet mostatxut Moix	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota ROLLET ni sota MOSTATXUT (on "Que té mostatxos, cast. bigotudo" i doc. var.; i FON <mostatxut> (occ, val.))
rollo de piló Alc	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Ni sota ROLLO (V. rolo 712b) ni sota PILÓ (on sí que hi ha un scat. d'un dolç:4, "b) Pa de sucre; cast. catite, pilón")
rollo en armeles Pen	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	
rompre herba Monc	{783d} ESCARDAR	
rtu rtu Camp	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	RU "Gavarrera (Alguer)"
ru ru ru Moix	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
ruca't aquí Raf	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	No hi ha una entrada RUCAR ni cap altra pareguda. Sota ARRUCAR ("Renyar qualcú per una cosa malfeta, tractar-lo de ruc, ...") no hi ha aq. scat, ni tampoc sota ARRUCAT. V. rumbar
sabuquet al mut Ain	{744} GALLINA CIEGA	No hi ha una entrada SABOQUET, SABUQUET ni SAPOQUET ni SAPUQUET. Sota MUT hi ha un scat. d'un au: "4. m. Ànec de l'espècie Fuligula rufina, de color fosc, que no canta (Tortosa, Val.); cast. ànade silbón"
sacà la cara Cr	{639} PETICIÓN DE MANO	"1. SACAR. v. // 1. tr. (ant. i dial. val.) Treure; cast. sacar" i doc. var. V. traure la cara
sarauell curt Bllob	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	V. saragüells
sarsa gabrnera Vist	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	SARSA "(castellanisme) // 1. Esbarzer (La Llitera, Val.); cast. zarza" i doc. var. V. <gavarrera>, que sí que recull el scat. escaramujo. Però no l'expressió.
se beu la sang des pobres Gua	{729} AL USURERO	Tampoc sota LOC de BEURE
senyó retó Alc	{719} TRATAMIENTO DEL CURA	V. senyó retor
senyó retor Ain Raf Qua Llan Bpa Bllob Bli Calp	{719} TRATAMIENTO DEL CURA	Sota SENYOR no hi ha "senyor rector", ni en la doc tampoc; sí "5. Tractament de cortesia que s'aplicava a persones d'autoritat o d'alta posició social, i actualment s'ha generalitzat aplicant-se a tota persona amb qui no es té intimitat, confiança o gaire coneixença ... b)Avantposat a un nom de porfessió, càrrec o altre nom comú". Sota FON <senyó> <senyó> occ; <senyor> <senyor> val. Sota RECTOR tampoc no hi és l'expressió; sota FON <retor> val; <retó> occ

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
senyor cura Pin Camp Cr Gua	{719} TRATAMIENTO DEL CURA	Sota CURA “3. especialment, Càrrec de rector d’una església o parròquia en quant té l’obligació de vetllar per l bé espiritual dels eseus feligresos (cura d’ànimes); cast. cura” “a)m. Rector o prevere encarregat de la cura d’ànimes; cast. cura”, però no hi ha aq. expressió. V. senyó retor
senyó retó Cinc Bsà Pen Vist	{719} TRATAMIENTO DEL CURA	V. senyó retor
senyó retó Pen	{718} CURA	V. senyó retor
senyó retor Orp Monc Cnos Moix Biar	{719} TRATAMIENTO DEL CURA	V. senyó retor
sòl de la cama Bsà	{603c} TENDÓN DE AQUILES	Sota SÒL “La part inferior d’una cosa (per oposició al cap o part superior)” i doc. var. Hi ha molts exemples, però no ni ha l’expressió de l’ALPI. Tampoc sota CAMA.
sombbrero (t)xixonero Bpa	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Tampoc sota XIXONER ni CAPELL
sombbrero alcorí Aín	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Tampoc sota ALCORÍ ni CAPELL
sombbrero d’estaque Mvés	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Tampoc sota ESTAC (no hi ha ESTAQUE), ni CAPELL
sombbrero de roda de tròlec Moix	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Tampoc sota RODA; TRÒLEC “(anglicisme): cast. trole // 1. Carret especial per a transportar materials de contrucció o de recomposició i el personal de les brigades, en les vies fèrries // 2. Mena de carret amb nou plats o rodes, que es fa passar damunt el camp que ha d’esser arrossar, després que l’han abeurat d’aigua, per pastar la terra i colgar bé la femada (Ribera de l’Ebre, Ribera del Xúquer)”. Sota CAPELL: “Capell de roda plena, o de roda de carro: capell de llana o de pèl, de ventalla ampla, que duïen els amos d’en primer (Mall.)”
sombbrero de tronxó Pen	{709a} PRENDAS DE CABEZA	(tampoc TRONXÓ). Tampoc sota CAPELL. Hi ha TRONXO “1. Tronc...” i “2. fig. Beneïtot...”
sombbrero llóngo Blí	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Sota CAPELL: “Capell de llongues: capell negre, molt gruixat, amb la ventalla de devés cinc pams de diàmetre, que en temps de pluja servia de paraigua (Manacor)”; sota LLONGA “2. Veta que duïen les dones en el capell, de la cofa a les ales, per evitar que aquestes tombassin massa (Manacor)”; LLONGO: “2. Llonguet (Olot, Penedès, AVI.); cast. panecillo” (potser té a vore amb aq. scat). Tampoc no diu res sota LLONG.
tallà un baso Can	{810f} CASTRAR	Tampoc sota BASO “Rusc d’abelles (Tortosa, Morella, Benassal, Lluçena, Castelló); cast. colmena” i doc. var.; V. tallar
tallà.l cremelló Pin	{690a} DESPABILAR	V. cremelló.
tallà.l moc Can	{690a} DESPABILAR	Ni sota TALLAR ni sota MOC (V. moc)
tallà.l moquillo Cinc	{690a} DESPABILAR	Ni sota TALLAR ni sota MOQUILLO (que només té un scat; V. moquillo)
tallà.ls basos Cinc	{810f} CASTRAR	V. tallar
tallà.s basos Pen Vist	{810f} CASTRAR	V. tallar
tallar basos Orp	{810f} CASTRAR	
tallar el metxelló Biar	{690a} DESPABILAR	V. metxelló
tallar el moc Bpa	{690a} DESPABILAR	Ni sota TALLAR ni sota MOC (V. moc)
tallar es cabrerots Blí	{796b} REBUSCAR	V. cabrerot

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
tallar raïms Raf	{796a) VENDIMIA	
té bascoll de tòro Tor	{588a) PESTOREJO	Es curiós que sota BESCOLL: "2. La part anterior del coll dels bous, des de la barba a la pitera (Puigcerdà)"
tenir es dits enganxats Bllob	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	ENGANXAR, 5, "b" per ext., Adherir, unir en general"; "9. refl. Caragolar-se, tòrser-se formant ganxo (Tortosa); cast. retorcerse, ensortijarse <<Les garrofes s'han enganxat>>"
tení-se un pino Pin	{752a) TENERSE LA TELA	Tampoc el cast. PINO; TENIR, I, 1, "a" refl. (i ant. intr.) Mantenir-se dret, sense caure, sense cedir <<Tin-te, no caigues>> (occ, val.)" i doc. var. Tampoc sota PI.
terra pa rompre Pen	{782b) TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	Ni sota TERRA ni sota ROMPRE (V. rompre)
terremóto de aire Monc	{426a) HURACÁN	V. terremóto
tia tirà Cnos Pnyà Llan Moix	{730) A LA RAMERA	Sota TIRADA, TIRAR i TIRAT no registra el scat. 'deixat', 'que no té cura de si mateix' ni paregut
tindre es dits ascarxats Camp	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	Sota ESCARXAR no hi ha aq. scat
tindre la mà.nganxà Moix	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	V. enganxar-se la mà
tindre les mans barbusses Cinc	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	No hi ha una entrada BARBÚS ni BARBUSSAR...; sí EMBARBUSSAR, però amb un altre scat. "Parlar confusament...". També BALBUÇ, -UÇA "Que parla dificultosament..."
tindre les mans enganxaes Monc	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	V. enganxar-se la mà
tindre un albòrs Bir	{646a) ABORTAR	ALBORS no recull aq. scat. El DCVB no recull ALBORT, ALBORD, ALVORT, ALVORD. Tampoc aq. var sota AVORT
tindre un albòrs Monc	{646a) ABORTAR	ALBORS no recull aq. scat. El DCVB no recull ALBORT, ALBORD, ALVORT, ALVORD. Tampoc aq. var sota AVORT
tindre un destórb Bsà	{646a) ABORTAR	DESTORB no té aq. scat. específic
tindre un fòll Ain	{646a) ABORTAR	Sota FOLL no hi ha aq. scat; V. tindre un afòll
tindre un fullij(t)jo Moix	{646a) ABORTAR	V. fullijo
tindre un fullijó Llan	{646a) ABORTAR	V. fullijo
tindre.ls dits anganxats Alc	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	V. tenir es dits enganxats
tindre.ls dits engarsits Calp	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	No hi ha una entrada ENGARSIR ni ENGASSIR.
tindre.s dits enganxats Orp	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	V. tenir es dits enganxats
tindre.s dits engarsats Bir	{440) ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	ENGARSAR remet a ENGASSAR, on cap dels 6 scats. té a vore amb 440. No recull amb la grafia -ç-
tio tirat Llan	{731a) AL MANIRROTO	TIRAT no té aq. scat. (V. tia tirà)

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
tiraora de conill Monc	{730} A LA RAMERA	Ni sota TIRAR, ni TIRADORA ni TIRADOR, -ORA; ni sota CONILL
tirar-se bèles Bilob	{753a} DAR VOLTERETAS	Sota VELA no hi ha aq. scat
tirà-se un capussó Gua	{755} CHAPUZAR	No hi ha una entrada CAPUSSÓ ni es troba sota CABUSSÓ.
tirà-se un clavao Gua	{755} CHAPUZAR	No hi ha CLAVADO, ni aq. scat. sota CLAVAT
tità tità tità Biar	{554l} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	Sota TITÀ no hi ha aq. scat
toballa de sac Pen	{826b} TENDIDOS	V. tovalla 826b
tóma [x]aca! Pin	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	
tóma nanu! Pin	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	
tóma! ès! Pen	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	V. ès baca
tóma! jas! Moix	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	V. (t)jas borrega! 78
tornà-se roig Tor	{615a} RUBORIZARSE	Sota TORNAR, IV, “2. intr. o refl. Convertir-se, passar d’una naturalesa o manera d’esser a una altra; cast. volverse, hacerse”; sota ROIG “2. Vermell (pir-or, occ. val); cast. rojo, encarnado, colorado ... Tornar roig: enrojolar-se, esdevenir vermell de cara per la vergonya, per l’acolorament, per massa menjar, etc.” i doc. var.
trau-li el pit Tor	{652} AMAMANTAR	Tampoc sota TRAURE hi ha aq. scat
traure la cara per el fill Tor	{639} PETICIÓN DE MANO	Tampoc sota TRAURE hi ha aq. scat
traure la cara Pnyà Mvés Llan Moix	{639} PETICIÓN DE MANO	Tampoc sota TRAURE hi ha aq. scat
trencar la baralla Mvés	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	Tampoc sota BARALLA. Sota TRENCAR, 11, “c) intr. o absol., Cessar de tenir amistat; cast. romper. <<Aquests eren molt amics, però han trencat>>”; però no fa referència a la relació entre nuvis.
trencar palletes Mvés	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. partir palles; trencar la baralla
tripa llanguanissera Moix	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Tampoc sota LLONGANISSER
va de vareta Tor	{636} DIARREA	Sota VARETA només “Bastó prim i curt; cast. varilla, varita”
ven de baix Can	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	ni sota VENT ni sota BAIX
xiqué xiquet Qua	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	V. xiquet 554k
xiquet xiquet Raf	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	V. xiquet 554k
xiquí xiquí xiquí Monc	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	Tampoc XIQUÍ (sí XIQUIC “Xicotet” i XIQUICO “Xiquic (Crevillent)”, però aquest darrer no és de l’ALPI)

2. Expressió: NO REGISTRAD A	Concepte (Qüestionari)	Observacions
xó baca! Pnyà	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	“1. XO. // 1. interj usada per a fer aturar les bèsties de càrrega (or, occ, val); cast. sl!” i doc. Massó Croq 57; “2. m. Bèstia de càrrega en llenguatge infantil (Valls)”. Però no diu res del scat. de l’ALPI. A més, sota FON hi ha <xò> occ, val.; i <(t)xò> or
xó obella! Pnyà	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	V. 554d xó obella
xota xota Cr	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	
xota xota Cr	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	

3. NOVA ACCEPCIÓ

3.1. Significat: NO REGISTRAT

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
(t)jas borrega! Llan	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	Sí JAS “Forma d’imperatiu de segona persona singular amb què indicam a algú que prengui allò que li oferim; equival a <<pren>>, <<té>>; cast. toma” i doc. Turmeda Amon. i Jahuda Dits, c. 67. Però no refereix cap significat relacionat amb el fet de cridar un animal. Sota FON <(t)jas> i <jas> (or, bal); <jas (occ); <ias> (Val.). Per tant, nova doc. al PV de la variant <(t)jas>. També JAÇ amb altres scats. (V. jaç). V. <ias>.
(t)jas cabra! Llan	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	Sí JAS (= “pren”, “té”)
(t)jas cordera Monc	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	Sí JAS (= “pren”, “té”)
(t)jas haca! Llan	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	Sí JAS (= “pren”, “té”)
(t)jas xota Monc	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	Sí JAS (= “pren”, “té”)
(t)xama Camp	{810h} AHUMADOR	L’ALPI especifica “(es un trozo de esportín encendido)”. El DCVB només recull XAMA amb un altre significat. “Canilla art. 1 (Biar); cast. jauría”.
a(i)x Mvés	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	AIX té diversos significats, però no fa cap referència a l’onomatopeia.
a(i)x! Mvés	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	V. <a(i)x> 554f
a(i)x! Mvés	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	V. <a(i)x> 554f
aixauà Alc Orp	{647} CANASTILLA	DRAE “Ropa que se previene para la novia o el niño que ha de nacer”. El DCVB, sota AIXOVAR no diu res del scat. “canastilla”. Sota FON hi ha la variant <aixauar> recollida a Alcalà de Xivert i Vilajoiosa. Sota AIXOVARET sí que hi ha aquell significat: “Conjunt de robeta d’un nadó (Benilloba, Vall de Gallinera, Calp, Guardamar)”, precisament pobles de l’ALPI.
ambasador Bsà Pen	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	Vegeu “embasadó”
ambudé Pen	{631a} AL MANIRROTO	DRAE “Demasiado liberal, pródigo”. El DCVB, sota EMBUDER no registra cap significat semblant.
amontonat Biar	{642b} VIVIR MARITALMENTE	AMONTONAR “Posar a munts; cast. Amontonoar”, però no diu res del significat de l’ALPI. Deu tractar-se d’un sentit despectiu del fet que dues persones visquen juntes.
ampanà Tor	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BONIGA)	EMPANADA és una mena de pastisset. El sentit irònic és clar.
ampanà Tor	{810h} AHUMADOR	V. <ampanà> 553. L’ALPI especifica: 2(Consiste en excremento de buey, <ampanà>, puesto en cualquier recipiente metálico)”
amuntonats Llan	{642b} VIVIR MARITALMENTE	Hi ha AMUNTONAR i AMONTONAR, però no amb aq. scat
anar de vareta Camp	{636} DIARREA	Hi ha VARETA i VARA, però no hi ha aq. scat
anca Orp Bpa Blí	{600a} CADERA	El DCVB només recull per a “anca” el scat. cast. “nalgas”, però no “caderas”

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
anca Tor	{600a} CADERA	V. <anca>
ançalça Pen	{766} AGUZAR LA REJA	ENCALÇAR no té aq. scat., sinó altres
annuolat Calp	{426b} ASPECTOS DEL CIELO...	ENNUVOLAT,-ADA “adj. Pres de la nyonya; cast. adormilado”. Però no hi diu res del cel. A més, hi ha ENNUVOLAT “m. Conjunt de núvols que cobreixen el cel; cast. nublado”, però no com a subst.
antoix Cnos	{613a} NÁUSEAS	El recull a Maestrat, Cast., Val., però amb altres scats.
antoldaet Monc	{426b} ASPECTOS DEL CIELO...	ENTOLDAT no recull scat. relacionat amb el cel. Tampoc ENTOLDAR.
apreciat Biar	{731d} AL BRAVUCÓN	APRECIAR: “Gloriar-se, expressar o sentir satisfacció d’una cosa (Mall.)”. El scat. és afí, però no és el mateix que “bravucón”
aragonesa Alc	{748a} BAILES MÁS USUALES	ARAGONÈS, -ESA Nadiu o propi d’Aragó
arrendador Bpa	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	
arrifà Pen	{728} ALBOROQUE	Sí ARRIFAR “v. tr. (Agullana, Guissona), var. i sin. de rifar”; sota RIFAR no hi ha cap scat. relacionat amb el de l’ALPI (V. rifar). HI ha RIFADA, però no registra aq. scat
arimat Cnos	{642b} VIVIR MARITALMENTE	
às Mvés	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	Hi ha AS amb moltes entrades, però cap referida a un crit, onomatopeia...
ascapre Aín	{818e} FORMÓN	DRAE “Instrumento de carpintería, semejante al escoplo, pero más ancho de boca y menos grueso”. ESCAPRE “Eina que empen els fusters, picapedrers, corretgers, etc., i que consisteix en una mena de puntacorret de ferro gruixut, de secció quasi quadrada, amb tall embiaixat, que serveix per a obrir forats amples a la fusta, pedra, etc. (Cast. escoplo)”. I dins FON només escapre (Cast. Val.)
asgarat Moix	{731a} AL MANIRROTO	Sí un scat. afí: “a) Persona de mala conducta o de mal cap, que obra malament (Mall.)”. Tampoc registra ESGARRO com a “balafament”.
asmonyidors Billob	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	ESMUNYIDOR “Home que esmuny les ovelles (Gandia). V. MUNYIDOR”. Però no diu res de les olives. A Elx registra MUNYIDOR “a) Que muny o cull dàtils (Elx)”. Sota MUNYIR sí que recull “2. collir olives...”
asmunyiors Camp	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	V. asmonyidors
asta Tor Camp	{568} CUERNO	En ambdós pobles registra igualment la forma <cuerno>. Es tracta, doncs, d’una forma subsidiària “asta”, castellanisme, no registrada amb el scat. ‘cuerno’ al DCVB.
astaca Can	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	ALPI “tapadera de madera para cortar el curso del agua”. FON (Andorra, Esterri, Tortosa, Maestr., Cast., Val., Al.)
badal Cinc	{736} PAPANATAS	BADAL: llinatge. Deriva de “Abadal”. ABADAL “adj. Que pertany a l’abat; cast. abadall”; no reg. cap poble.
bancal Camp	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	El DCVB no recull cap scat. relacionat amb el concepte “782c”, MEDIDAS AGRARIAS
barallats Camp	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	Sota BARALLAR no fa referència específica a les relacions conjugals.
barrena Cr	{489} POLILLA	
barsó Cnos	{759} ATADERO DE LA LANZA	(sí: llinatge)
bassa Can	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	L’ALPI especifica “charca natural” a Vilar de Canes per al significat “abeurador”.

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
bassa Moix	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	És rar que “bassa” signifiqui el concepte 422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC, a Moixent. L’ALPI no especifica res.
bassi Biar	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	L’ALPI especifica “(m.) (=charca)”. El DCVB no en fa cap referència
bastiors Camp	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	Sota BASTIDOR no diu res de la porta.
belà Monc Mvés Biar	{553f} VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)	BELADA: “Acte de belar molt (Cat., Bal.)”. Cal no confondre BELADA amb BELAR [belá]
beneït Llan Bpa	{736} PAPANATAS	Sí que recula BENEIT (bisí·lab) a occ. i val.
berdet Pnyà	{505} PITORREAL	Sota VERDET hi ha molts scats. (un de planta i un de peix, però cap d’un ocell). L’ALPI té un interrogant explícit.
binatera Aín	{491} CARRALEJA	SÍ que ni ha VINATERA i VINATER, -A. V. cuca binatera.
binça Raf Qua	{795b} GRANILLO	Sí VINÇA “Llabor de pebre o de tomàquet (val.); cast. semilla”; V. binça 72
bolantí Aín	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	BOLANTÍ remet a VOLANTÍ, però sota aquest no hi ha cap scat. que s’hi assemble. Podria tenir relació amb el scat. del DRAE, VOLANTÍN:”4. Argent. (Cuyo), Buba, Chile y P. Rico. cometa que se echa al aire como juguete”
bollit Tor	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	Ni registra la var. ni el scat. DCVB: BULLIT “Carn bullida amb altres ingredients, principalment patates, hortalisses, xulla, ciurons, sobrassada, etc.; cast. cocido”. Mentre que ALPI: BOLLIT “hervido de verduras” (72)
boló Cr	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	BOLÓ remet a BONÓ, però es tracta d’un mallorquinisme per a referir-se a aquest scat. En canvi, no recull el scat. de “mentida”
bolsa Tor Pnyà Cr	{579g} VEJIGA	“bolsa”, castellanisme, i remet a BOSSA, però sota aquest no hi ha específicament el scat. de “vejiga”. Una curiositat: sí que registra “bosses vermelles” com a nom de planta (casst. vejiga de perro, alquequenje), i remet a BUFETA DE GOS
borins Cinc	{813c} REQUESÓN	BORÍ remet a BURÍ, que és una “barreta d’acer trempat... que serveix als gravadors per ...”
borrasca Bpa	{425a} VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)	No registra el scat. de VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA). Sí “Tempestat d’aigua i vent fort, en la terra (Empordà, LL, Pla d’Urgell, mall., Men.); cast. tormenta”
bossa Bpa	{579g} VEJIGA	V. borsa, bolsa
bram Vist Tor Bpa Bliob	{553e} VOZ DE LA VACA (MUGIDO)	No diu “mugido”, encara que sí “bramido”, “alarido”, “rugido”...
brasó Camp	{759} ATADERO DE LA LANZA	DCVB: “brasó” és una var. de “braó”, a més d’un llinatge; ALPI: “de cuero, con un gancho o una anilla donde se engancha una cadena del timón del arado”
brinsa Mvés	{801} ORUJO PRENSADO (BRISA)	Remet a “brinça”, ‘diafragma d’un animal’ / ‘lesca de carn’/ V. VINÇA. Evidentment no té res a veure amb “brinsa”, que deu ser vf de “brisa”. De tota manera a l’ALPI hi ha sota 795b GRANILLO les vars. “binsa” i “brisa”. Deuen estar relacionades
broqueret Alc	{570} ARREOS	BROQUERET “dim de ‘broquer’”, però sota aq. mot no hi ha cap scat. del concepte 570 ARREOS. Broquerets és una dansa antiga valenciana, i els Broquers, una de les danses dels Cossiers
brúfol Bpa	{734} GLOTÓN	El DCVB no fa referència al concepte 734 GLOTÓN; ALPI: “es el avaricioso que quiere acaparar la comida”

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
bufarull Aín	{817} VIRUTA	DCVB: "1. BUFARULL. m. 1. Vent fluix, poc intens (...)//2. Bufada forta d'un vent violent (Montblanc); cast. ráfaga//3. Vent arremolinat (Sta. Col. de Q.). V. BUFARUT" "2. BUFARULL. adj. Grassot, de cara grossa, com inflada (Martinet); cast. mofletudo"
cabeçó Cnos	{414} COLINA	CABEÇÓ només té el scat. de "conjunt de corretges..." i "peça de ferro...". Sí que hi ha CABEÇOL "pujolet, coll de muntanya (Val.); cast. colina".
cadireta Vist	{493} MARIQUITA	Ni sota CADIRA ni sota CADIRETA hi ha cap scat. relacionat.
caguera Monc Bpa	{636} DIARREA	"Necessitat o ganes de cagar (pir-or., or., occ., val., bal.)" No diu res de DIARREA
cagueres Vist	{731e} AL COBARDE	Tampoc a "caguera", en pl., ho hi és
calat Vist	{731f} AL BORRACHO	Sota CALAT hi ha altres significats. Sota CALAR hi ha: "III. 1. Penetrar un líquid dins un cos; cast. calar". Sembla que aquest deu ser l'origen.
camacuc Camp	{744a} JUGAR A ESCONDERSE	"Joc infantil en el qual els jugadors es posen un darrera l'altre aguantant cadascun una cama al qui li està davant (Uildecona, Castelló, Val., Gandia); cast. arráncate nabo". El joc a l'ALPI és 744a JUGAR A ESCONDERSE
campanà Pnyà	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	Sí: CAMPANADA "Feta escandalosa o que crida molt l'atenció de la gent; cast. campanada". Potser l'origen és aquest.
canal Bpa	{599} ESPINAZO	
canella Cinc	{606} ARTICULACIÓN (ARTEJO)	No hi ha el scat. ARTEJO, segons el DRAE "nudillo de los dedos"
canó Mvés	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	ALPI: "el cencerro grande que lleva el manso; de 30 cm a 40"
canterera Llan	{663} ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES	"Canterer, 2a accepció (Val.)" La segona accepció és "post amb forats...". L'ALPI hi registra el scat. d'una part de la casa.
cantonera Aín	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	"Leixa que s'adapta a un racó d'habitació (Empordà); cast. rinconera" (...). ALPI "piedrecita"
canya Aín	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	ALPI: "(antigua unidad longitudinal y superficial = una braza)".
canyot Alc	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	"Canya del panís (Tortosa, val.)"/ "Planta...", però no diu res de les fulles. Deu tractar-se d'una imprecisió en l'anotació de Moll per a l'ALPI.
capa Blí	{428} HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	
capelleta Llan	{810d} CELDA	Tampoc sota CAPELLA
capull Bsà	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	No diu de la bellota.
caputxa Monc	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	No diu de la bellota.
carraca Cinc Vist Mvés Camp	{746} CARRACA	No diu res d'un instr. de mús., o el que és una "matraca" o una "xitxarra"... Sí: Embarcació vella, objecte espatllat... DRAE: "Instrumento de madera, en que los dientes de una rueda, levantando consecutivamente una o más lengüetas, producen un ruido seco y desapacible"
carregadora Qua	{673} VIGA	
carreres Biar	{636} DIARREA	CARRERA: no diu res de "diarrea"

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cascar Qua Tor Mvés Llan	{736a} CHARLAR	DRAE: CASCAR “fam. charlar”. El DCVB no registra el scat. “charrar”, però sí la loc. “ANAR A CASCAR BANQUETS: anar d’una banda a l’altra per seure i xerrar sense fer feina”. Això no obstant no crec que estiga relac. amb “xarrar”, sinó amb “trencar bancs de tant seure”
casilla Vist	{810d} CELDA	Només registra dos scats. “caseta o barraca” / “caseta del gra d’un cereal (Igalada)”
catalana Pnyà	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	
catxamona Vist	{732} A LA BORRACHERA	El DCVB dóna scats. relacionats amb els cops de mà o bufetades.
catxerulo Blí	{732} A LA BORRACHERA	
cavallet Gua	{494} SALTAMONTES	“Insecte de la família dels libel·lúlids: Calopteryx virgo L. (Aitona, Pego, Al., Elx); cast. caballito del diablo. També se’n diu cavallet del diable (Viladrau) i cavallet del dimoni (Manacor). V. CAVALL”. Podríem assegurar que aquest ‘cavallet’ es tracta d’una imprecisió semàntica de Moll. A més ‘cavallet’ també té el scat. de “pregadéu, insecte de la fam. dels màntids: Mantis religiosa (Blanes)”. Cfr. cavallet
cèndre Biar Pin Cr	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	No diu res de caure la flor.. Només hi registra 3 scats: “1. Fer passar pel sedàs una matèria pulverulenta...; cast. cerner” “2. Ploviscar...”; “3. intr. Rodar mal assentada una roda que està mal centrada (Manacor)”
cèndre Gua	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	“cèndre (occ.)” e tancada. V. <cèndre>
cep Pen	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	ALPI: “(=1/1500 de jornal; tiene 7 palmos en cuadro, o sea=49 palmos2)”
cerba Qua	{488} SANTATERESA	Sota SERVA no hi ha cap scat. relacionat.
cercolat Cnos Tor	{630} PATIESTEVEDO	Sí CERCOLAR, amb tres conceptes per separat: 1.CERCOLAR “Posar els cèrcols a les bótes, a les rodes de carro, etc” (vars. a or., men., occ.); 2. CERC. “v. ant. Circular”; 3. CERC. “Llevar terra del voltant de la soca d’una planta; tirar-hi fem i colgar-lo de terra (Cast.)”.
cinglat Raf	{629} PATIZAMBO	Sí CINGLAR “Cenyir (...)”; “Assegurar a una bístia la sella, l’albarda o el bast, estrenyent la cingla (or., occ., val., bal.); cast. cinchar”; “tupar amb una corretja o altra cosa flexible (Val., Mall.); cast. azotar”; (...)
cingle Bpa	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	ALPI: “peñasco, risco”.
cireretes Pnyà	{451} FRUTO DEL MAJUETO	
colorà-se Camp	{615a} RUBORIZARSE	Sota COLORAR no diu res d’aquest scat.
composta Bsà	{643} ESTAR ENCINTA	Registra COMPOSTA i COMPOST,-OSTA, però sense el scat. concret d’estar prenys.
comprometeor Camp Gua	{731d} AL BRAVUCÓN	“COMPROMETEDOR, -ORA. adj. Que compromet; cast. comprometedor”. No hi registra com a subst.
conde Cinc Bsà Vist	{721} JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANJERO)	CONDE remet a COMTE, art. 1. “Personatge de dignitat nobiliària...”; “Per infl. cast. es va introduint la pronúncia conde”
córba Tor Cr Gua	{601a} CORVA	“Tumor de la part superior i anterior del garró, en els animals de peu rodó; cast. corva”. Sota FON, “córba (val.)”. En cast. té dos scats., la part de darrere del genoll i el tumor... Suposem que l’ALPI es refereix clarament al primer scat. (?)
corda Cr	{588} TRENZA	
corderina Can	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	“CORDERINA. f. ant. Pell d’anyell o d’ovella; cast. corderina”

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cordó Cnos Raf Qua Bpa	{740} BRAMANTE	
còrdò Pin	{588} TRENZA	
correguda Aín	{643} ESTAR ENCINTA	Registra la variant “corregua (Al., Campello)”, variant que no pertany a l’ALPI
cosset Tor	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Sí de la dona.
cotxino Tor Calp Cr Gua	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	COTXINO, -A “Brut (en sentit mateiral i moral); cast. sucio, cochino”
creix Alc	{824c} RASERA	DRAE: “Paleta de metal, por lo común con varios agujeros, que se emplea en la cocina para volver los fritos y para otros fines”
criatura Pen Monc Raf Pnyà	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	“Infant; persona de molt poca edat”, però no diu res de NIÑO RECIÉN NACIDO. Dins de FON registra Andorra, Tortosa, Maestr., Cast., Val., Al.
crio Monc	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	“(castellanisme) Infant menut; cast. crio”. No diu res de RECIÉN... (Gandesa, Tortosa, val.)
cuberta Raf Qua Bpa	{680} COBERTIZO	Sí molts altres sota COBERTA
cucaratxa Gua	{493} MARIQUITA	“Cuca molla o panera; cast. cucaracha”
cuixotet Blí	{609a} PULPEJO	Sí sota INTENS. dim. CUIXOT, però no diu res de PULPEJO
cullerot Camp	{658b} HIJO MENOR	
curba Pin	{601a} CORVA	DRAE: “Parte de la pierna, opuesta a la rodilla, por donde se dobla y encorva”. El DCVB tampoc registra la var. “curba” sota CORBA (cfr. corba).
curra Qua	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	Registra 1. CURRA (i no hi ha 2) / 1. CURRO / 2. CURRO, CURRA / 3. CURRO, CURRA. Sota 2. CURRO, CURRA, hi ha dues expr: “2. Ovella curra: la que només duu llet a una mamella (Falset)// 3. Cabra curra: la que només té una banya (Morella)
curro Cnos	{623} ZURDO	CURRO, -A “Pesona a qui manca un amà o un braç, o qe per defecte físic no pot servir-se d’un d’aquests membres (Cast., Val, Al.); cast. manco”, però no diu res de ZURDO.
danyà Alc	{653a} HACER MAL DE OJO	No recull aq. scat. “Causar dany, cast. dañar.”, SIN. fer mal, damnejar, perjudicar; No afig res més, excepte doc. antiga, però sense el scat. de “HACER MAL DE OJO”.
dorà Cr	{493} MARIQUITA	DORADA remet a ORADA “Peix teleosti de l’espècie Chrysophrys aurata, semblant a l’esparrall però que arriba a tenir alguns pams de llarg i és de color blanquinós amb ratlles daurades; cast. dorada”.
el dol Biar	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	Sí “Acompanyada; conjunt de persones que acompanyen un cos mort en portar-o al cementeri; cast. duelo, acompañamiento”. No específicament l’obs. de l’ALPI ‘la familia del muerto’, encara que és molt afi.
el xèrna Llan	{658b} HIJO MENOR	“2. XERNA. f. Ocell molt petit, insectívor (Xàtiva). V. XERA, art. 2”. Sota XERA tampoc no registra aq. scat.
embasadó Can Vist	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	ENVASADOR, -ORA “Qui envasa; cast. envasador. Especialment: a) m. Embut (Tamarit de la L., Maella)”. No registra EMBASADOR amb -b-. Sí que registra vars. fon. V. embasadó

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
embinagrat Qua	{731f} AL BORRACHO	“ENVINAGRAT. m. Menja aperitiva en què figura com a principal ingredient el vinagre (Mall., Men.); cast. vinagreta”. L’origen podria estar en el scat. que hi ha a ENVINAGRAR “2. fig. Donar aspecte de disgust o d’enfadament a la cara, al gest, als ulls; cast. avinagrar”
enfangat Biar	{731f} AL BORRACHO	Potser deriva del scat. “2.Ficat en una situació difícil, de la qual no es sap com sortir; cast. encallado, atascado”
enfarinat Biar	{731f} AL BORRACHO	
escorrims Bli	{658b} HIJO MENOR	“1. Escorrialles (Olot, Lluçanès, Plana de Vic, Maestr., Cast., Val.) ... 2. Encorrimment, avergonyiment, cast. corrimiento”. Sota FON escorrim (val.) i escurim (or.) -voc. neutr.- No diu res del HIJO MENOR
espines Calp	{777b} PINAS	DRAE “Cada uno de los trozos curvos de madera que forman en círculo la rueda del coche o carro, donde encajan por la parte interior los rayos y por la exterior se asientan las llantas de hierro”.
estrena Raf	{&}	ALPI “estrena: tornes”.
falca Pnyà	{824c} RASERA	RASERA “Paleta de metal, por lo común con varios agujeros, que se emplea en la cocina para volver los fritos y para otros fines”
falca Qua	{815c} RAEDERA	RAEDERA “Tabla semicircular, de 10 a 12 centímetros de diámetro, con que el peón de albañil rae el yeso amasado que se pega en los lados del cuezo”. El DCVB registra altres scats.
falles Monc	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	FALLA “1. Manat de branques o brins d’espart, càrritx o altres plantes seques, que s’encén per fer claror, calar foc, etc.; cast. hacha, antorcha”
faluga Llan	{731e} AL COBARDE	FALUGA: “3. Home alt, prim i sense vigor ni vivesa” (Escrig-Ll., Martí G. Diccs.)”. FON (només or.)
fe safrà Pen	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	Sota SAFRÀ, LOC “a) Anar al safrà (pir-or), o Fer safrà (Tortosa, Maestrat, Cast.): fer campana, faltar a escola”; però no diu res del scat. de l’ALPI.
filarxo Qua	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	Sí FILARXOS “m. pl. Filagarses (val.)”; també FILARATXO “Filagarsa (Matí G. Diccs.)”; i FILARXÓS “Que té filagarses (val.); cast. deshilachado”. Interessant d’estudiar. L’ALPI, a més, diu “(No es su nombre apropiado; ambos sujetos desconocen el verdadero nombre del zarcillo)”
flassà Monc	{826c} OTROS PAÑOS	No diu que siga un tipus de “pañó”, simplement defineix “manta” per al llit.
foguerà Alc	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	
forcà Bli	{826f} TIRABRASAS	FORCADA no recull aq. scat
forcat Raf	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	ALPI: forcat (=cafisà =6 fanecaes) (es lo que puede ararse en un día) 69. El DCVB no hi fa cap referència.
formigol Cnos	{505} PITORREAL	Hi ha tres scats. però cap d’ells es refereix a un ocell.
formiguer Monc	{633d} ÁNTRAX	DRAE; “Inflamación confluyente de varios folículos pilosos, generalmente debida al estafilococo, con abundante formación de pus y, a veces, complicaciones locales y generales graves, sobre todo si recae en personas diabéticas”
forqueta Camp	{770} AGUIJADA	DRAE: “Vara larga con un hierro de figura de paleta o de áncora en uno de sus extremos, en la que se apoyan los labradores cuando aran, y con la cual separan la tierra que se pega a la reja del arado”; ALPI: “(rama ahorquillada, sin paleta)”. El DCVB no recull cap scat. semblant.
fregà Qua	{692} NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	FREGADA és només l’acte de fregar; cast. frotación, frote, roce, rozadura, friega”

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
fresca Raf	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	Sí que hi ha una entrada FRESCA
gabatxa Cinc	{731b} A LA COQUETA	Sí <gabatx> (pir-or, or, occ., val), però no amb -v- sota FON, encara que l'entrada és GAVATX, -ATXA. Caldria derivar el scat. de l'ALPI de les dones franceses, considerades molt delicades.
gàbia Tor	{806g} FORMA Y PARTES ESSENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS)	La informació de l'ALPI ("De un solo huso o de dos. Las piezas son las mismas de la prensa de vino, excepto que en éstas hay la <gàbia> y en las de aceite no la hay") no és suficient per identificar quin dels dos scats. del DCVB correspon, o el 7 o el 8: "7. Recipient compost de quatre tanques o parets fetes de llistons posats verticalment, que forma part de la premsa de vi i dins el qual es posa la brisa per a premsar-la (Canet de Mar, Pla d'Urgell, Lluçena). 8. Conjunt de posts que es posen a un recó del cup, de cantell i per llarg, enclaxades entre les parets del recó i dues barres que hi ha de dalt a baix, de manera que en el recó es forma un espai triangular dins el qual entra el most per les juntes de les posts, i d'allà el treuen amb poals o amb una bomba (Vinaròs)".
gallet Pin	{545b} PEPITA DE LA GALLINA	
garró Cnos	{629} PATIZAMBO	No hi ha un scat. adjectiu sota GARRÓ, sinó tots subst.
garrofa Calp	{816d} GARLOPA	DRAE; "f. Carp. Cepillo largo y con puño, que sirve para igualar las superficies de la madera ya cepillada, especialmente en las juntas de las tablas"
garroteres Blí Pin Camp Gua	{773b} ESTAQUINES	El DRAE no registra ESTAQUÍN. L'ALPI recull <garroteres> amb un significat "de hierro", i per tant no pot correspondre als scats. que aporta el DCVB: "1. Corda gruixada que serveix per a fermar la càrrega d'una atzembra o d'un carro (pir-or., or., occ., mall.)", etc. A més, el DCVB erra quan transcriu <garrotera> (occ., val.), sota FON, ja que al PV només recull dins l'entrada GARROTERA un doc. del Tirant, sota el scat. 3, que qualifica de "ant.": "3. ant. Lligacama; cinta o corretja per a subjectar-se la calça a la cama; cast. liga".
gínjol Llan	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHAS, GUIJARRO)	gínjol (piedra lisa y redondeada del tamaño de un huevo de paloma) 78; DCVB: "3. fig. Cosa relativament grossa encara que manejable (Menorca) <<Quin gínjol!>> (exclamació admirativa davant un gra, llegum, insecte, etc., que es considera de grossària superior a la normal)"
golfà Mvés	{730} A LA RAMERA	
golfo Bsà	{700} ESCARPIA (ALCAYATA)	DRAE, ESCARPIA "Clavo con cabeza acodillada, que sirve para sujetar bien lo que se cuelga", ALCAYATA "escarpia, clavo acodillado". El DCVB recull només GOLFO: "Galfó (or, occ, Maestr); cast. gozne".
gorromino Raf	{729} AL USURERO	(no hi ha FON) Sí que registra un scat. afi: "2. Avar, escàs (Escrig-Ll., Martí G. Dicc.); cast. escaso, avaro, mezquino"
gosset Pen Cnos Bllob Calp Pin	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Només hi ha dos scats. referits a les vísceres (V. GOSSET); l'ALPI recull el scat. de "estómago" en la majoria de pobles; al 85: "uno de los intestinos gruesos". Però el DCVB no en diu res.
grill berd Tor	{488} SANTATERESA	
grill Vist Aín Monc Cnos Qua Tor	{494} SALTAMONTES	
grilla Cnos	{494} SALTAMONTES	
griso Monc	{744} GALLINA CIEGA	GRISO "Oratge sec i molt fred (Cerdanya, Tremp, Barç., Penedès, Segarra, Camp de Tarr., Conca de Barberà, Val.); cast. gris". Registra també GRISÓ, GRÍSOL, però amb scats. que no tenen res a vore.
han fed garbes Camp	{642b} VIVIR MARITALMENTE	Sota GARBA "fer garbes: reunir i lligar les gavelles formant la garba". Sota LOC. tampoc hi és.

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
herbeta l'amor Moix	{444} MARGARITA	Sí, sota HERBA II, "Herba de l'amor: a) Lleguminosa de l'espècie Coronilla scorpioides, cast. hierba del alacrán. (V. BANYA DE CABRA).- b) Resedàcia, espècie Reseda odorata (V. MARDUIXÍ).- c) Ranunculàcia de l'espècie Ranunculus arvensis. També se'n diu <i>herba gata</i> ". Com que el nom d'aquestes tres espècies no coincideix amb el que dona sota MARGARITA, hem de suposar que l'ALPI no es refereix a cap d'aquestes tres. Per tant, nova aportació, amb un nou significat, aplicat a la "margarida". L'origen és clar: el joc de l'amor en llevar els pètals.
judio Vist	{491} CARRALEJA	JUDIO "2. Varietat de caragol (Tortosa)"; l'1 i 3 no s'hi acosten al scat. d'un animal.
le(i)x Camp	{806c} EJE	LEIX és un pron ant "Ell mateix", i no té res a vore. No considerem que siga <l'e(i)x>, ja que al Quadern I, al mateix poble recull <un le(i)x>.
llaç Can	{806a} PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO	Possiblement està relacionat amb JAÇ "7. Allò que serveix de base o sosteniment a una cosa. Especialment: a) ... c) Plataforma circular de pedra, damunt la qual volta el regló o mola del molí d'oli (Maestrat, Plana de Castelló); cast. solera"
llarg Pen	{682} HOGAR	(ni aq. var fon sota LLAR) Evidentment sí que hi ha aq. var sota LLARG però no el scat. de HOGAR.
llepacassoles Bpa	{607a} ÍNDICE	LLEPACASSOLES "Molt golós (Empordà); cast. lameplatos" i doc. de Sagarra Comte 53, i res més. No hi ha FON. Evidentment el scat. és pres del mateix dit que serveix per a fer aquesta acció, llepar cassoles.
lluerna Pnyà	{684} PAVESA	DRAE, pavesa "Partecilla ligera que salta de una materia inflamada y acaba por convertirse en ceniza". El DCVB sí que recull scats. relacionats amb la llum, però no com a "purna" o "pavesa".
lo baconé Can	{426g} LUCERO DE LA TARDE	BACONER és "Home que es dedica a criar i vendre bacons (Fullea, Tortosa)". Sembla que cal buscar l'origen en el fet que els baconers se'n tornaven a casa després de veure aparèixer aquest astre. Cfr. bover.
maixeta Llan	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	Encara que explícitament l'ALPI no especifique que és "(el intestino delgado)" del porc, se suposa pel camp lèxic on apareix. El DCVB recull un significat molt semblant: MAIXETA "Budell estret d'un boc (Sueca)" i apareix FON <maixeta> també a Sueca. I no en diu res més. No hi ha una entrada MAIXA, i sota MADEIXA sí que recollia aq. scat. de l'ALPI.
malenes Vist	{760} FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)	Sí que hi ha MALENA i MELENA, però amb altres scats. "2. MELENA. f. Cabellera llarga; cast. melena"
manta Raf	{826c} OTROS PAÑOS	No hi ha cap scat. referit a "paños" per al pa o per a la casa.
mantellina Pin	{731} AL CORNUDO	Sí "4. Borraxera (or, occ, val.); cast. curda, papalina". Potser és una errada de Moll quan va transcriure al Pinos aq. variant, i es va botar unes línies.
manual Biar	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	Sota MANUEL hi ha VAR FORM vulg. Manel, Maniuel, Nel, Nelo; però Manual. Està relacionat amb les denominacions "menovell" i "menuell" amb el mateix scat.
margalita Aín	{488} SANTATERESA	DRAE "Insecto de tamaño mediano, de tórax largo y antenas delgadas; sus patas anteriores, que mantiene recogidas ante la cabeza en actitud orante, están provistas de fuertes espinas para sujetar las presas de que se aliment. Es voraz, y común en España". El DCVB recull un scat. afi, però que no deu ser: "4. Insecte coleòpter de la família de les crisomèlides, espècie Timarcha Balearica (Mall.)"
margalita Cnos Calp Pin	{444} MARGARITA	Sota FON de MARGARIDA hi ha <margalita> (Aín), però amb el scat. exacte de l'ALPI, no 'margarida'. Curiosament hi ha una entrada MARGALIDA (forma del balear) que remet a MARGARIDA, però no n'hi ha una que remeta de MARGALITA a MARGARIDA.
marieta Mvés	{684} PAVESA	Ni sota MARIA ni sota MARIETA. Sí que recull "2. El ciri central i més gros del triangle dels fassos de Setmana Santa (Camp de Tarr., Vinaròs)", que pot tenir quelcom a vore.
marranera Camp	{550} VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)	MARRANER, -A "Amable..."

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
marrano Camp	{575} NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	MARRANO, -NA “(castellanisme): Porc, indecent, brut materialment o mroalment; cast. marrano”, però no diu res de l’animal. Sota MARRÀ sí que recull “2. Porc (Pobla de S.); cast. marrano. a) fig. Home indecent...”
marranxa Pen	{693} VASJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	ALPI “<marranxa> = botijo”. El DCVB sí que recull el scat. de damajuana: “2. MARRANXA (...) 4. Botella ampla i revestida de joncs o vímets (Eiv.); cast. damajuana”
massarró Cnos	{810e} ZÁNGANO	Hi ha MASARRÓ (Aín) i MASSARRÓ (topònim de Mall.)
matavera Bif	{476} FRESNO	Sí que hi ha MATAVERA com a llinatge., i diu sota ETIM “grafia aglutinada de <i>mata vera</i> ”. Però ni sota MATA ni sota VER, -A recull “matavera” o “mata vera”.
matéu Pen	{488} SANTATERESA	Sota FON de MATEU (nom propi / nom de topònim / llinatge) totes les vars. són amb -é- tancada.
matxo Gua	{819d} MACHO	Sota MATXO hi ha “6. Cadascun dels pilars que sostenen la jàssera de la sènia (Polinyà de la Ribera)”, però a Polinyà l’ALPI no registra res d’això.
me(i)xdia Bif	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	MESDIA remet a MIGDIA, on no diu res d’un vent “migdia”. Sota MIGDIA <me(i)xdia> FON Vall de Gallinera (Exactament sota MIGDIA FON “Altres formes freqüents són meigdia ([me(i)xdia], Vall de Gallinera) i mesdia: ... [mesdia] Boí, Oropesa, Torís, Calp); misdia ([misdia] Pobla de S.); ...”). Si ens fixem en el que diu sota FON, hauriem d’entendre que la variant fonètica de Vall de G. [mesdia] cal escriure-la <i>meigdia</i> .
merda Mvés Bllob	{731e} AL COBARDE	Sí “3. fig. Persona de no-res, menyspreable (Mall.); cast. mierda”, però no el scat. ‘covard’
merluça Mvés Llan	{732} A LA BORRACHERA	El DRAE, merluza “2. fig. y fam. Embriaguez, borrachera”
méro Camp	{782a} TERRENO ABANDONADO	MERO “Peix...”. El DRAE no recull cap scat. ‘erm’ per a MERO. Deu tractar-se, crec, d’una metàtesi del castellanisme: yermo>ermo>mero.
mesura Alc	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	ALPI: “mesura (=1/8 de barsella)”.
mesura Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	El DCVB no fa referència a la barcella en parlar de la “mesura”.
metxa Bpa	{810h} AHUMADOR	Sí altres pareguts: 1, “c) Palla o tros de cànem amb què s’encenen els formiguers (Tarr.)”
mico Pen	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	ALPI: “(rollo con dos huevos)”; el DCVB diu que MICO ve del cast. El DRAE no recull el scat. de l’ALPI per a mico.
mis Alc	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	MIS “Gatet petit (Llucena)”, però no diu res de la veu que s’usa per a cridar-lo.
missera Llan	{728l} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	“Dona que xerra molt amb pretensions de saber moltes coses, o que es mostra aveiciada i exigent (Mall.)” i doc. Ignor. 21. En l’enquesta que vam repetir a Llanera de Ranés encara coneixien el mot.
mitjà Tor	{607a} ÍNDICE	No diu res del “dit mitjà”, però sí DIT MIG. V. la tipologia dels dits sota <dit gros>
mitjà Tor	{607c} ANULAR	ALPI: a Torís es diu <mitjà> als dos, a l’índex i al de l’anell. Podria tractar-se d’un error de Moll.
mixa Vist Raf	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	“Gata; cast. miza, micha” i dco Camil Geis (Catalana VI 530), però no diu res de la veu per a cridar-la (sota MIX sí que ho deia). Sota FON, només <mixa> -voc neut- i <mixè>, no <mixa>.
mixdia Bpa Cr	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	No hi ha el scat. referit al vent (sota MIGDIA)

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
mixinet Bsà	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	"Gatet, en llenguatge infantil (Tortosa)" i no diu res més.
mixino Cnos	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	"Gat (Benassal, València)" i res més. No diu res de la veu per a cridar-lo, per tant, nova accepció.
mìxo Vist Raf	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	"1. Gat, en llenguatge infantil o afectuós (La Bisgal, Palafrugell, Men.); cast. micho, minino", però no diu res de la manera de cridar-lo.
molà Aic	{786c} HACINA	"4. MOLADA. f. (val.): V. MOTLLADA", on hi ha un scat. que podria aplicar-s'hi: "1. Contingut d'un motlle; conjunt de peces que es fan d'un cop amb un motlle (or., occ., mall.)"; ALPI: "(agrupamiento de las espigas puestas verticalmente para ser aserradas)"
mòlla del braç Ain	{603b} TALÓN	Es tracta d'una errada de situació de la variant a l'ALPI.
mona Blob	{731f} AL BORRACHO	Sí "borratxera", però no la persona borratxa.
mongeta Bir	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	ALPI: "(rosa de dacsa (=de maíz))", però el DCVB no en diu res i no recull cap scat. ni cap poble sota FON al País Valencià.
monoveres Gua	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Sí el gentilici MONOVER, -ERA "Monoverí". ALPI: "(de lana, rojas)"
moquillo Cinc	{690} PÁBILO	"Malaltia... (Mall.)", però no el scat. de l'ALPI.
morrall Pnyà	{579} HOCICO	Sí altres "6. Residu de menjar enganxat pels llavis (val.); cast. bocera"
morrions Moix	{813c} REQUESÓN	Tampoc cap d'afí
mort Blob	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	
mosso Ain	{654a} MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS	"1. // 1. Home jove (Calasseit, Gandesa); cast. mozo (...). 2. Home fadrí, solter (Cerdanya, Benavarre); cast. soltero", etc. Però no especifica cap scat. de xiquet de 15 a 20 anys
motxo Biar	{623} ZURDO	Sí que hi ha sota MÀ, <motxa> (a Biar), però l'adj. MOTXO, MOTXA no recull el scat. de "esquerrer".
mullà Llan	{733} BOFETADA	Només MULLADA "Acció i efecte de mullar; cast. mojada". En l'enquesta que vam fer a Moixent deien també <mullà> aplicada a una espècie de revés, però si tens la persona al costat, de costat. A Llanera també es diu encara (cf. enquesta de l'ALPI repetida el 1999)
mungó Pnyà	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	No hi ha una entrada MUNGÓ. L'entrada MONGÓ remet a MONTGÓ, on no hi ha el scat. d'un vent. ALPI: "(=SE)"
municipal Camp	{719c} ALGUACIL	Sí sota MUNICIPAL "Un municipal: un guàrdia municipal", però no diu res de "alguacil"
munyèco Pnyà	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	Sí MONYECO "Xic, infant (val.). Es diu generalment en to despectiu" i res més.
munyiqueta Calp Camp	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	Sota MUNYIQUETA només hi ha un doc. de Ros Dicc: "<<Muñeca: quando se toma por un envoltorio de trapo, con algun ingrediente o medicina, que se mete en los cozimientos para que les dé virtud>> (Ros Dicc. 162)"
nano Raf	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	Ni sota NAN, ni sota NANO. L'ALPI recull <nano> amb una clau 554d / 554h
nécio Vist	{736} PAPANATAS	FON "(no vulgar, car és mot d'ús purament literari): nèci, nici""1. Que no sap allò que podria o deuria saber; mancat de discreció elemental" i doc. var.

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
negret Moix	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	Sí una entrada NEGRET. ALPI: “(de vísceras más secas que el blanquet)”. A Moixent, segons la nostra enquesta de 1999, encara ho diuen. També <fer un cerdet> (un tipus d’embotit)
néspla Gua	{470} NÍSPERO (FRUTO)	sí el del cast. nispola, però no “nispero”
nòu Bsà Pen Mvés Llan Moix Biar Bllob	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	Sí NOU DEL COLL sota NOU, però no NOU solament. V. nòu del coll
noueta Aín Cnos Raf	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	Sota NOUETA “5. Nou de la premsa d’oli o de vi (Aín)” però l’ALPI no recull aq. scat. Potser el DCVB va aprofitar la variant <noueta> d’Aín però amb un altre scat. No ho crec. Curiosament a Aín, al concepte 799c PLATO SUPERIOR hi ha ratllat <noueta>.
nòvia Bllob	{641a} COMIDA DE BODA	NÓVIO, NÓVIA “(castellanisme) Nuvi, núvia (or, occ, val, mall). A Catalunya, nòvio es diu del casat de poc; a Mallorca, del promès; a València, del promès i del casat de poc” i doc. cançó pop Val, Al.; Villena Vita Chr. c 113 i Spill 3290. I continua “a) f. Seguici nupcial <<Ha passat una nòvia de set cotxes>> (Val.). -b) Dia de la nòvia: dia de les noces (Val.)”; no diu res de la menjada; ALPI “(se dice: “hem anat a la novia de Fulano”, significando que han asistido a la fiesta de bodas)”
nuc Qua	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	Sota NUS no hi ha cap scat. referit a la nuez castellana; sí “3. Estrenyemat o obstrucció produïda en la gola, i que dificulta la respiració, la deglució o el parlar; cast. nudo”ALPI: 70(masc.)
obella Cinc	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	No la veu de crida
obreria Bsà	{692} NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	OBRERIA “Càrrec d’obrer en una parròquia, confraria, etc.; cast obreria”
ordenança Cr	{719c} ALGUACIL	ALPI: distingeix a Crevillent <aguasil> (del juez) i <ordenança> (del ayuntamiento)
paeller Cnos	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	“3. Prestatge on es guarden les paelles (Llofriu, Pla del Llobregat, Urgell, El Pinós)”, “5. Drap de cuina de fregar paelles (Artesa, Agramunt, ap. Griera Tr.)”, però no diu res del scat. de l’ALPI amb l’bservació “(rodilla de esparto o de madera para colocar la sartén o la cazuela en la mesa)”
paelló Cinc Bsà Can Alc Orp Monc Bllob	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	“Paella petita; cast. sartenita. Especialment: a)Paella que no té mànec, sinó dues anses (Morella, Benassal, Cast.)” i doc. a. 1433 (Cult Val. 1928) i J. Pascual Tiradad (BSCC, II, 48). L’ALPI s’hi refereix amb diferents significats “gran”: ALPI: 50 (sartén grande con asas) 51 (especie de sartén con asas) 52 (con dos asas) 57 (especie de paella grande, con asas) 58 (especie de sartén grande y de paredes bajas, para hacer el arroz) 62 (es mayor que la paella; sirve para hacer el arroz) 82 (sartén con asas)
palancana Vist Aín Qua	{699a} PALANGANERO	No diu res de “palanganero”. V. palancana 699. ALPI: 54([sic])
palanquera Moix	{699a} PALANGANERO	PALANQUER, -ERA “Home o dona que té l’encàrrec de cobrar el pontatge o dret de pas per la palanca (Pont de S.); Palanquer: llin. existent a Barcelona”. I res més.
paleta Camp	{738a} PALO DE LA TOÑA	No diu res del joc
paleta Cr	{824c} RASERA	“Rasora de la pastera (La Jonquera, Gir., Manresa, Xàtiva, Alcoi); cast. rasera”
palla Pin Gua	{787a} TAMO	DRAE “2. Polvo o paja muy menuda de varias semillas trilladas; como trigo, lino, etc.”. Potser m’queivoque i sí que és el scat. del DCVB “1. PALLA f. // 1. Tija de cereals o de llegums, seca i separada del gra; conjunt de les tiges de cereals o llegums, emprades per a diferents usos, com alimentació del bestiar, farciment de coixins, fabricació de capells, etc.; cast. paja” i doc. var. També hi recull Palla ventada.
pallarofa Alc	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	PALLAROFÀ remet a PELLEROFÀ, on no registra el scat. ‘mentida’. Cfr. pellofa
pallots Calp	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	(sí en sg) (V. pallot)”1. PALLOT ... 3. Fulla de panolla de blat de moro (Calp, Alacant); cast. paja de maíz”

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
Paloma Pen	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	Suposem que és en majúscula, pel nom propi.
panal Mvés Bli	{633e} PANADIZO	DRAE “Inflamación aguda del tejido celular de los dedos, principalmente de su tercera falange”; DCVB “5. Antrax, avesper morbós (val.); cast. ántrax, avispero” (V. panal 633d), però no s’hi refereix als dits; per tant es pot considerar nova accepció.
panalís Raf Qua	{634a} CARBUNCLO	PANALÍS remet a PANADÍS, on “Inflamació aguda del teixit cel·lular dels dits; cast. panadizo”. DRAE, carbunclo “carbúnculo // 2. carbunco, enfermedad”; carbunco “...”, és una malaltia que ataca el ramat; carbúnculo “rubí”; el scat. de rubí no té res a vore amb cap malaltia. Per tant, el concepte CARBUNCLO de l’ALPI deu referir-se a la malaltia que pateix el ramat. Sota FON de PANADÍS no registra <panalí> ni <panalís> (sí <panalís> -ee neutres- a Palma), per tant, nova doc. al PV
panda Bpa	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	Sí PANDO, PANDA, amb altres scats.
pando Llan	{630} PATIESTEVEDO	Sí patixambo
paneròlò	{491} CARRALEJA	DRAE, carraleja “Insecto coleóptero, heteómero, de color por lo común negro y con rayas transversales rojas; carece de alas posteriores, tiene élitros cortos y abdomen que arrastra al andar. Es de la familia de las cantáridas y sus propiedades terapéuticas son semejantes, por lo que se usa en veterinaria. Hay en España varias especies”; DCVB, PANEROLA “2. Insecte de l’espècie Blatta orientalis (Val, Al, Alcoi, Elx); cast. corredera, cucaracha”; sota FON Al. (també altres)
panollot Monc	{464a} CORAZÓN DE LA MAZORCA	“Fulla de panolla de panís (Ascó, Ametlla)”. Per tant, nova doc. al PV i nou scat.
panxà Bsà Monc	{578} NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	Sí altres scats., però cap affí.
papa Can	{660a} FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA	
paralís Gua	{633e} PANADIZO	PARALÍS “m. ant. i dial. Paràlisi” i un exemple i docs varis; sota PANADÍS no registra <paralís>
pare Bpa	{523} ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN)	Sota CAVALL: CAVALL PARE O CAVALL GORÀ O CAVALL SEMENTER O CAVALL DE LLAVOR: el mascle destinat a la reproducció.// Sota PARE “Cavall pare o Pare d’eugues: el cavall destinat a cobrir les eugues per a la procreació”
pare Tor	{526} SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)	V. pare 523
pare Tor Bpa	{522} CABALLO SEMENTAL	(sí com a compost) Sota CAVALL: CAVALL PARE O CAVALL GORÀ O CAVALL SEMENTER O CAVALL DE LLAVOR: el mascle destinat a la reproducció.// Sota PARE “Cavall pare o Pare d’eugues: el cavall destinat a cobrir les eugues per a la procreació”
parral Bli	{790} LA VID Y EL VINO	“1. Emparrat (or, occ, val, bal); cast. parral, emparrado”, però no registrat com a sinònim de “parra”
parrussa Llan	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	A més, els dos scats. que registra són de Plana de Vic i Llubí (per tant, nova doc. al PV)
pastaora Bpa	{824b} ARTESA	“1. PASTADORA. Dona que pasta; cast. amasadora”, “2. PASTADORA. Màquina de pastar; cast. amasadera”, però no diu res d’un recipient. Tampoc en PASTADOR.
pastera Bli	{576a} COMIDA DEL CERDO	Encara que al mateix poble 83 hi ha <pastera> amb el scat. de DORNAJO, que el DCVB també recull a 83 també (cfr. pastera 576)
pastilla Qua	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
pastó Raf Llan	{576a} COMIDA DEL CERDO	"Porció de pasta maurada i disposta per a prendre forma de pa o d'un altre objecte (or, occ, bal); cast. plasta" i doc. Alcover Cont 220. Sota FON: occ (també or, bal); ALPI: 69(macizo, sólido) 78(mezcla semilíquida). Per tant, nova doc. al PV i nova accepció. Cfr. fe.1 pastó
pata Orp Raf Mvés Bpa Biar Billob Blí Camp	{567} PEZUÑA DE LA VACA	No fa referència a la "pezuña"
patut Camp	{629} PATIZAMBO	V. patut 630
patut Moix	{630} PATIESTEVAO	"PATUT, -UDA. adj. Feixuc, mancat d'agilitat i de gràcia en els moviments (Sopeira, Os de Balaguer, Tortosa); cast. patoso". A més de nova doc. al PV, nova accepció.
pebrera Pen Vist	{465} GUINDILLA	PEBRERA "2. Pebre, fruit del pebroter (Peníscola, Vistabella, Lluçena, Cast., Val., Pego, Benidorm, Monnöver, Eiv.); cast. pimienta" i docs var. No diu, però, res de la "guindilla"
pedrenyo Cnos	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	PEDRENYO "Atuell que serveix per a escalfar els peus del qui està al llit (Benassal)" i res més. També hi ha PEDRENY, però sense cap semblança a un "cencerro". ALPI: 65(lo llevaban carneros y cabras)
pedrinya Orp	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	PEDRIJA o PEDRINYA "f. Ant. Concrecions pedrenyes, pòsit calcari de l'aigua; cast. Tosca" i doc. var.; ALPI: 58 (piedrezuela)
peiucs Billob	{709a} PRENDAS DE CABEZA	Sota PEÛC no hi ha cap scat. referit a la peça per al cap. El DCVB recull sota FON de PEÛC <peiu> a Benilloba; no queda clar si l'ALPI es referia a una peça per al cap o es va equivocar i ho va canviar de lloc. ALPI: 82(de lana). V. peiucs 708
pelleta Tor	{801} ORUJO PRENSADO (BRISA)	Sota PELLETA hi ha altres scats; sota PELL hi ha INTENS PELLETA, però no recull el scat. de "orujo" ni res paregut.
pèltre Mvés	{760a} COLLERA DEL YUGO DE CUELLO	Hi ha 1. PELTRE i 2. PELTRE, però no diuen res del concepte de l'ALPI ni res afi. ALPI: 75(relleno de lana)
pena Cinc	{614a} ARCADAS	No diu res de "arcadas"; sí "2. Dolor, angoixa moral provinent de l'ansia, de la privació d'un bé, del temor, de la privació d'un bé, del temor, de la compassió" i docs var.
pèpa Llan	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	Cap scat. que se li assemble. Sí "Viva la Pepa" al ludint a la Constitució de 1812, promulgada el dia de Sant Josep.
pèpa Moix	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	(totes les vars fon. sota PEPA són amb -è-: or, Val, Palma) No registra el scat. de 'mentida'
perdigot Biar	{627} JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA)	PERDIGOT només té el scat. "perdiu mascle; cast. perdigón"
perdurable Moix	{731a} AL MANIRROTO	Només un scat. "Que dura per sempre; cast. perdurable"
perdut Tor Pnyà	{731f} AL BORRACHO	V. perdut 731a
perolet Gua	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	Sí que hi ha dues entrades PEROLET, però no fa ref al scat. de l'ALPI. Tampoc sota PEROL.
pèrro Cinc	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	"(castellanisme) // 1. ant. Gos" i doc. Anim. caçar 61. Però no diu res del scat. ALPI.
pesebret Alc Aín	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	Sota PESEBRE no hi ha INTENS; sota PESEBRET "Abeurador de la gàbia (Cocentina)" i res més.
pesebret Qua	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	V. pesebret
petig Pen	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	Sota PETIT no hi ha el pl. Tampoc registra aq. scat

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
petillo Cnos Tor	{579f} TERNILLA	PETILLO i PITILLO només duen el scat. d'una peça de roba. En cast. "petillo" només té el scat. de la peça de roba de la dona, o bé, una joia.
petit Bsà	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	
petit Pen	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO	
petit-petita Bilob	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	
petits Bsà	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	
petorra Moix	{732} A LA BORRACHERA	PETORRA "Planta ericàcia, bruc (Val.); cast. brezo" i res més.
picà Can	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	Sota FON: pi-or, or, occ, bal. (per tant, nova doc. al PV)
picar Llan	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	Sota FON <picar> val. No fa referència explícita a "trepitjar" raïm o paregut.
picat Can Qua	{731f} AL BORRACHO	Sí sota PICAR, IV, 4, "a" refl. Embriagar-se (Maestrat); cast. achispase" i doc. Salvador FB 61.
picó Cnos	{530} CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN)	Tot i que hi ha 5 entrades de PICÓ.
pico Moix	{816} ALCOTANA	Sota PIC sí (V. pic); però PICO du dos entrades i mols scats. que no fan referència a la "alcotana"
picot Bpa	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	Sí que fa ref. a les ovelles i cabres, però no al bou (V. picot 571b)
pilar Bpa	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	No diu res de la porta; sí que defineix el cast. pilar. Recull un scat. referit a la sènia a Guardamar, Peníscola i Vinaròs.
pilàs Can	{799e} ÁRBOLES	No diu res de la premsa; sí "3. a) Cadascuna de les quatre peces verticals que sostenen les cuixeres i capçaleres d'un llit; cast. pilar" i doc.
pinyó Camp	{468} CIRUELA CAMPESTRE	
pitet Biar	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	Tampoc sota PIT ni sota PITO
pito Tor	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCH, GUIJARRO)	En cap de les 4 entrades de PITO
piu Pen	{738} TOÑA (TRANCO)	No fa referència al joc
piulet Alc	{764b} CLAVIJA	PIULET té altres scats. que no tenen res a veure.
plana Cinc Pen Vist Alc Orp Ain Biar Pin Cr Gua	{815a} LLANA	Sí que defineix PLANA en oficis com fuster, boter, torner i mecànic i ferrer, però no diu res del paleta; DRAE "Herramienta compuesta de una plancha de hierro o cero y una manija o una asa, que usan loss albañiles para extender y allanar el yeso o la argamasa"
planeta Can	{815a} LLANA	V. plana 815a
plantà Ain	{791a} VIÑA JOVEN	
planta la mà Cnos	{606a} PALMA DE LA MANO	Sí la planta del peu

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
plat Cinc Bsà Tor	{582d} REGALO DE MATANZA (PRESENTE)	
plena Pnyà	{732} A LA BORRACHERA	Ni en l'entrada PLENA, ni sota PLE, PLENA
plom de la mà Bpa	{606a} PALMA DE LA MANO	
pobrets pobrets Calp	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	Sota POBRET "a) Ocell anomenat també <i>fredeluga</i> (Olot)"
polleguera Cr	{664a} DINTEL	DRAE "Parte superior de las puertas, ventanas y otros huecos que carga sobre las jambas"; potser s'acoste a aq. scat: "2. fig. Cosa en què es funda i de la qual depèn una altra; cast. quicio"
poltrú Bñ	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	"1. El budell cec o gruixat del poc, que es farceix de pasta de sobrassada (Mall, Men); cast. morcón" i doc. Alcover Cont. 487. Per tant, nova doc. al PV (variant i scat). És estrany que el DCVB aprofite la variant <poltrota> de Vall de Gallinera (entrada POLTROTA) i no <poltrú>, també de Vall de Gallinera.
porcaterra Tor	{549} CONJUNTO DE CERDOS (PIARA)	
portalà Bilob	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	No diu res del que a altres pobles és <brancalà> etc.
pòrxi Bpa	{675} GUARDILLA	
posà-se encarnà Gua	{615a} RUBORIZARSE	ENCARNAR i ENCARNAT no recullen el scat. específic de "ruborizarse". V. "cel encarnat". En zones del valencià alacantí s'utilitza <i>encarnat</i> com a sinònim de <i>roig</i> (o <i>vermell</i>).
presidén Bsà Biar	{720a} PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA	V. president
president Cr	{720a} PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA	Sí "2. Qui presideix" i doc. var.; però no diu res d'una "hermandad". Sota FON només hi ha una varietat sense -t final <presidén> -voc. neutr.- a Barc.; una altra <pressident> Val.; i <president> Palma -voc. neutr.-.
prunyó Alc Monc Mvés	{466} CIRUELA MORADA	Suposem que el scat. de PRUNYÓ no és aquest. Potser és el que recull sota PRUNA, 1, "Pruna prunyó: és molt petita, com una mescal de pruna i de prunyó; és saborosa, però molt corcadissa; madura pel setembre (Volaf. de B.)"
pua Gua	{739a} PÚA DE LA PEONZA	
pula Cnos	{554} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	PULA és un topònim
pula pula Raf	{554} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	V. pula
quadro Pen	{786f} PARVA TRILLADA Y RECOGIDA	Sí 1, "a) Porció de terreny de forma quadrangular"
quall Cr	{813} CUAJADA	Sota SIN hi ha "quallada"
quarteròlò Moix	{778f} MARIPOSA	
quèrèquèc Bñ	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	QUEREQUEC "Flor de la rosella (Migjorn-Gran)" i remet a QUEQUEREQUEC, on"1. Cant de gall" i doc. cançó pop. (ap. Briz Cans. V, 64). I sota FON <quèrèquèc> occ i tres variants més, en or i mall. Per tant, aquesta veu és nova documentació al PV.
quisso Vist	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	"QUISSO, QUISSA. m. i f. Gos o gossa; es diu sobretot en llengatge infantil o bé com a crit per a fer venir els dits animals (or, occ, bal); cast. cuz cuz" i doc. Pons Auca 142, Espriu Esther 61 i Espriu Anys 28. Per tant, nova doc. al PV, i també nou scat. Sota QUIS sí que registra el scat. de l'ALPI a Lluçena (V. quis)

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
rabosa Cinc	{732} A LA BORRACHERA	
rall Tor	{824c} RASERA	"2. RALL. m. //1. Ralladora, eina per a rallar pa, formatge, etc. (occ, val.); cast. rallo" i doc. var. Suposem que deu ser aquest un scat. afi.
raora Gua	{815c} RAEDERA	No sabem quin scat. deu ser, però possiblement és aquest: "4. Rasadora de mesure (Cerdanya, Penedès, Vendrell, Camp de Tarr, Sta Col de Q" i doc. a 1602 (arx. mun. de Valls).
raspa Aín	{513} RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA)	No diu res de la sardina ni de cap altre peix
raspaó Cr	{815c} RAEDERA	RASPADOR només té un scat. paregut "2. Raora de la pastera (Sort); cast. rasera", però que no correspon a aq. variant.
raspaor Bñ	{569} ALMOHAZA	No fa referència a cap instrument paregut
rastrej(t)jar Orp	{637} CORTEJAR	Ni cap de paregut
recelós Orp	{734} GLOTÓN	"Que té o expressa recel; cast. receloso" i documents varis
regalla Qua	{485} RODRIGÓN (EMPENTA)	"Fulles despreses de la llegnyà que s'usa per a alimentar el forn de ceràmica, abans de ficar-la dins aquest (Manises)"
reganyó Cnos	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	"Entre pescadors, el llobarro que no arriba a pesar tres terces (Barc.)", i res més.
regaora Qua	{776} RODADA	
ric-ric Cnos	{746} CARRACA	
ronsej(t)jà-la Camp	{637} CORTEJAR	RONSEJAR "Caminar o obrar amb indecisió; anar diferint de fer una cosa; cast. roncear" i doc. var. Sí que hi ha RONSAR "2. Rondar, trescar (Mancor, Eiv)"
ronsej(t)jar-la Moix	{637} CORTEJAR	
rosaris Orp	{712a} ADORNOS PARA EL CUELLO	No hi ha cap scat. referit a un ornament o collar
rumbar Raf Mvés Llan	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	"Renyar fort (Maestrat)"; suposem que RENYAR té a vore amb el scat. que hi dona el DCVB "Reganyar les dents"... "Fer soroll sec, desagradable". Passava el mateix que amb ARRUCAR (V. ruca't aci). Pensem que no, finalment, pel scat. d'ARRUCAR i per la distribució geogràfica (Maestrat) que dona el DCVB a RUMBAR. A més, RUMBEJAR sí que aporta aquest scat.
sacar Bñ	{788b} ENVASAR	Tampoc sota ENSACAR
saltabarrans Llan	{488} SANTATERESA	SALTABARRANCS "Home o noi eixelebrat, mancat de relexió; cast. saltabardales" i res més.
séca Aín Monc Tor Pnyà	{633c} GOLONDRINO	Sí "8. Malaltia del blat tendre, produïda per un insecte (Aguiló Dicc)"
seguida Tor	{732} A LA BORRACHERA	No hi ha cap scat. de semblant
serba Qua	{488} SANTATERESA	SERBA remet a SERVA, on hi ha molts scat, però cap referit al scat. de SANTATERESA ni res paregut.
seréno Cr	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	L'entrada SERENO només du el scat. del "Funcionari encarregat..."
serretó Alc Bpa	{570} ARREOS	SERRETÓ només fa referència a scats. orogràfics
séta Qua	{442} NÍSCALO	SETA és un nom de riu de Quatretonda

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
sobresaltà-se Can	{615a} RUBORIZARSE	SOBRESALTAR “Causar sobresalt (art. 1); refl., Sofrir un sobresalt; cast. sobresaltar” i doc. Berga MT 182; sota FON <sobresaltar> val.; tab or, bal, occ.
sóll Bpa	{658b} HIJO MENOR	Tampoc sota SULL. En castellà <i>sollo</i> es un nom de peix, “esturió”
sombbrero Calp	{799c} PLATO SUPERIOR	
sombbrero Llan	{442} NÍSCALO	
sómpto Gua	{741} PIPIRIGALLO	Ací tenim un exemple més de la utilització de l’ALPI: els autors del DCVB seleccionaven els mots i les accepcions que volien: l’ALPI recull a Guardamar <sompo> amb dos scats, i el DCVB només n’hi recull un d’aquests dos, el de la pedra de molí.
sópa Bpa	{733} BOFETADA	
soret Can	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	“Forma contracta de Salvadoret, dim. del nom personal Salvador (val.)”; V. suret
sórra Bpa	{771} INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS)	“2. SORRA. f. // 1. Llast de pedres o d’arena (mall., men.); cast. lastre” i doc. var.; “2. Arena // 1 (pir-or, or, occ, alg); cast. arena” i doc. Canigó III.
sórra Pnyà Blí	{730} A LA RAMERA	
sóto Raf	{782b} TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	
suret Vist	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	“dim de <i>suro</i> // 1. Surada // 3 (Empordà, Mall, Men); cast. veleta, boya // 2. figl Gotet de vi (Men.); cast. chato”
surets Orp	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	V. suret
surt Camp	{765} SURCO	SURT té molts scats. que res tenen a vore. aq. var deu derivar del castellà “surco”.
ta ta Llan	{554l} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	TA! “interj. usada sobretot per cridar el bestiar boví” i res més.
taladó Pen	{818b} BERBIQUÍ	TALADOR “Que tala; cast. talador” i doc. Jaume I Cròn 155
tarugo Tor	{818l} CEPO	V. tarugo 464a
tarugo Vist Alc	{464a} CORAZÓN DE LA MAZORCA	TARUGO “(castellanisme) Engany, estafada (Labèrnia-S. Dicc)” i res més
temporal Pnyà	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	“1. TEMPORAL ... 2. Tempestat, especialment a la mar; cast. temporal” i doc. var.
terçó Bsà	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	“3. m. ant. Tercera part d’una comarca o extensió de terra” i doc. Repart Mall; però no parla de cap tipus de mesura
tíros Pen	{570} ARREOS	TIR “3. Cadena del carro que s’enganxa al cabestre de l’animal que el tira”
torn Vist	{492} ABEJORRO SANJUANERO	
trestornà-se Bsà	{615a} RUBORIZARSE	TRESTORNAR remet a TRASTORNAR, on no hi ha cap scat. com a reflexiu, ni tampoc paregut al de l’ALPI.
tronquet Blí	{786e} TRILLO	Ni sota TRONC ni sota TRONQUET
ullà Biar Pin	{770} AGUIJADA	Deu vindre de “agullada” > aullada > ullada
ullera Moix	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	

3.1. Significat: NO REGISTRAT	Concepte (Qüestionari)	Observacions
vaqueria Alc Orp	{546} CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)	"Lloc on es tenen vaques per a vendre'n la llet; cast. vaquería" i doc. Salvador FB 100. Però no diu res del "conjunt". Sota FON hi ha or, occ, Val, Cast, Al i bal.
ventrà Moix	{578} NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	VENTRADA té 3 scats, però no hi ha el scat. de l'ALPI. <ventrà> val.
volantinera Bpa	{731b} A LA COQUETA	VOLANTINER, -A "Persona que fa salts, tombarelles i altres acrobàcies damunt una corda, sobre una perxa, etc.; cast. volatinero" , però res més.
xaqueta Orp	{732} A LA BORRACHERA	XAQUETA remet a JAQUETA, però no inclou el scat. de l'ALPI
xarco Cnos Qua Mvés Llan Bpa Moix Biar Pin Camp Cr	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	XARCO "Mar (en llenguatge d'argot)"
xét Pen	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	Cfr. xét 554j
xino Tor Bllob	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	XINO, -A "(castellanisme). Xinès"
xino xino Biar Pin	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
xino! Pnyà	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
xino! xino! Mvés Moix	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
xino, xino! Llan	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	
xínxols Raf	{579e} CHICHARRONES	Sota GÍNJOL hi ha d'altres scats.
xiquet Cnos	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	No diu res del crit
xitxarres Mvés	{579e} CHICHARRONES	Sota XITXARRA no diu res del scat. de l'ALPI
xó Orp Cnos	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	"2. XO ... 2. interj. per a fer fugir un gos (val.); cast. zape" i doc. Olives 291. Però no diu per a cridar-lo.
xota Cnos Qua	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	V. xota 559
xota! Tor	{554f} MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	
xóto Aín Monc Cnos Raf Qua	{526} SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)	V. xoto 58
xutxo Can Vist Alc	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	V. xutxo

3. NOVA ACCEPCIÓ

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
abandonat Qua	{731a} AL MANIRROTO	"Que abandona o no es cuida del que l'interessa; malcurós, negligent".
aia Cinc	{660a} FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA	1. AIA "Dida, dona encarregada de criar i educar un infant; cast. aya"
amigatxats Cinc Can Vist	{642b} VIVIR MARITALMENTE	V. amigatxà
ancarregat Ain Calp	{722} JEFE DE LABRADORES (MAYORAL)	V. encarregat
ancarregat Moix	{723c} JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ)	ídem.
ancenall Blí	{810h} AHUMADOR	ENCENALL "2. Objecte fàcilment combustible i destinat a encendre altres objectes; cast. encendedor, botafuego". No diu res que siga per a les abelles, ni amb un tros d'esportí...
antaranyinat Tor	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	Ni ENTARANYINAT ni ENTARANYINAR. Sí ENTERANYINAR "(més vulg. entranynar). v. tr. //1. Cobrir de teranyines, i per ext., de cosa semblant a una teranyina; cast. entelarañar". No hi ha l'adj. ENTERANYINAT. Per cert, sota TERANYINA "3. Núvol solt i prim (Toris, Men.)", però no transcriu a Toris dins de FON la var. de l'ALPI "taranyina"
arcs Cr	{773d} PUENTES	Sota ARC, "II. En general, cosa limitada per una corba (i semblant per això a l'arc fletxer parat)", però no es refereix al carro
arreculaores Qua	{570} ARREOS	Sí: "arreculants" (Joc de corretges que forma part de les guarnicions de les mules de vares; Massalcoreig. Remet a RECULANTS), i "arrecular" (var. i sin. de RECLAR). També hi ha RECLADOR, -ORA "Que recula", sense el scat. específic de l'ALPI.
arrunsà Pin	{705} MECER	No hi ha entrada ARRUNTSAR, sinó ARRONTSAR, sota el qual no hi ha el scat. exacte "mecer", sinó altres afins. Sota FON d'ARRONTSAR només hi ha <arrunsar> a Tortosa i Alguer, i <arrunsar> a Val.
ascudella Pen	{799b} BASE INFERIOR DE LA PRENSA	No diu res del molí
asglaiat Alc	{731e} AL COBARDE	Sí ESGLAIAT "1. Que sent esglai; cast. espantado, asustado, suspenso (...) 2. Que expressa esglai; cast. espantado"
aspalmaor Mvés	{569} ALMOHAZA	"1. Raspall (Ribera d'Ebre, Tortosa, Maestr., Cast., Mall., Men., Eiv.); cast. cepillo". No diu res de "almohaza". Sota FON recull "espalmaor, aspalmaor (Cast.)"
asplotadó Alc	{729} AL USURERO	
asplotaó Pen Camp	{729} AL USURERO	
asplotaor Ain Llan Calp	{729} AL USURERO	

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
--	---------------------------	--------------

asporgà Pen	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	V. esporgà. Sí que registra la var. “asporgà” FON occ.
astella Alc	{817} VIRUTA	ASTELLA remet a ESTELLA, sota el qual “Fragment després d’una fusta en tallar-la o rompre-la violentament; per ext., fragment de pedra, de banya o d’altra matèria dura, també després per tallament o trencament (pir-or., or., occ., val., bal.); cast. astilla, raja”. L’ALPI fa l’obs. SIC, perquè suposa remarca el scat. “viruta” a “astella”, scat. que no recull, però, el DCVB. aq. recull sota FON Andorra, Estèrri, Tortosa, Maestr., Cast., Val., Al.
astrena Mvés Llan Moix	{641} DOTE	
atobat Mvés	{731f} AL BORRACHO	ATOBAR i ATOVAR remeten a ATALBAR, que té un scat. afí: “Ensopir, pertorbar els sentits i les potències, principalment per l’excés de calor o per la violència dels cops (occ, val.); cast. aturdir, atolondrar, amodorrar”. ; ATOBA (val.) remet a TOVA
Baca Cinc Vist	{554d} MODO DE LLAMAR A LA VACA	Sota VACA no hi ha el crit
badoc Orp Cnos	{672} GRIETA EN LA PARED	Sí que diu: “Obertura d’una cosa, sense separació completa de les seves parts (Gandesa, Tortosa, Vinaròs); cast. raja”.
bagues Pen	{571} RIENDAS	Sí que registra scats. afins, però no el de RIENDAS.
ballaor del genoll Raf	{601a} CORVA	BALLADOR: “Part convexa d’un os, que va articulada dins l’extrem còncau d’un altre os; cast. chueca”. “Ballador de s’anca: el còndil del fèmur.”
banc Bpa	{664} UMBRAL	
bandida Orp Monc	{730} A LA RAMERA	Sí BANDIT “m. Bandoler”, sense femení.
barbillera Tor	{582} PAPADA	“Barbellola de gall o de cabra (Maestr., Benavarre); cast. barbas // Barbeta // (Monnòver); cast. barbilla...”, però no diu res del scat. del porc (se suposa) PAPADA
barcella Alc	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	“Extensió de terra de prou capacitat per sembrar-hi una barcella de gra”. De tota manera, l’ALPI no registra exactament que s’hi pugui sembrar una barcella. Simplement registra el scat. de MEDIDAS AGRARIAS
barrina Qua	{489} POLILLA	BARRINA “Cadell, insecte del gènere Gryllotalpa (Calp); cast. alacrán cebollero” (significat de l’ALPI). Però no fa referència a la ‘polilla’
bastó Cinc Bsà Can Pen	{789} EL MALLO Y SUS PARTES	Sí que diu “Tros de llenya llarguer que serveix per tupar”
bastó de llaurar Orp	{770} AGUIJADA	
bastó Llan	{738a} PALO DE LA TOÑA	
binça Tor	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	BINSA remet a VINSA, que alhora remet a VINÇA “3. Veta, porció d’una cosa de color o forma distinta de la resta, com vinça de sang, de cansalada, de fusta, de terreny, etc.; cast. veta”.
bocanà Mvés	{610a} BOCANADA	bocanada “Quantitat de líquid, d’aire o fum que s’aplega o s’expel·leix d’una vegada per la boca; cast. bocanada”
bocí Bli Cr	{778a} MANGUILLA	“bocí de l’anguila: tros de fusta quadrat, espècie de coixinet posat damunt el llit de l’anguila de varar barques i que serveix de suport a la vorera superior de la barana de l’anguila (Palma)”
bòmit Cinc Can Vist Ain	{613a} NÁUSEAS	Sota FON Val. (també Barc, Palma); només hi ha un scat: “Acció de vomitar; allò que es vomita; cast. vòmito” i doc. var.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
bònadòna Cinc	{730} A LA RAMERA	BONA: “ant. Nom propi de dona”; BONADONA “ant. Nom propi de dona jueu”. Sota DONA recull diverses variants amb el scat. “la prostituta”: Dona pública, mala dona..., però no <bona dona>
broma Bsà Mvés	{811} NATA	Sí “Escuma (Tortosa, Maestr., Alcoi, Elx)” i altres scat. afins, però mai referit a la llet (concepte NATA)
caguerot Mvés	{654} MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS	ALPI: “2 o 3”; DCVB: “Xiquet petit amb pretensions de gran (Val.); cast. mocosuelo”.
capçal Pnyà	{687a} MORILLOS	DRAE morillo “Caballote de hierro que se pone en el hogar para sustentar la leña. Se usan dos generalmente”.
capçana Pen	{715} MENGAJO	Hi ha molts scats, però cap de semblant
caragol Alc Aín Raf	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	DRAE: TIJERETA “Cada uno de los zarcillos que por pares nacen a trechos en los sarmientos de las vides”; ZARCILLO: “Bot. Cada uno de los órganos largos, delgados y volubles que tienen ciertas plantas y que sirven a estas para asirse a tallos u otros objetos próximos. Pueden ser de naturaleza caulinar, como en la vid, o foliácea, como en la calabacera y en el guisante”. DCVB: “II. En general, cosa formada en espiral”, però no es refereix en cap moment a la vinya.
carasseta Bpa	{810g} CARETAS	CARASSETA: “Cara postissa que es posen en Carnaval per dissimular la fesomia (Vimbodí, Val., Gandia, Al.); cast. careta, máscara”. Sota CARETA sí que hi ha el scat. de “resguard contra un accident”, però sota CARASSETA només hi ha aquest únic scat.
cascarulla Cinc	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	“La caixa del gra de blat dins l’espiga (Morella); cast. cascarilla”
caseta Aín	{681a} PAJAR	No diu exactament allò de l’ALPI “casa especial construida fuera del pueblo”
casete Aín	{788e} SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA	V. caseta 681a
castanya Llan Pin	{733} BOFETADA	“Cop violent; cast. golpe, castaña. Se diu principalment del cop pegat amb la mà, però també es pot dir de qualsevol cop fort”. El DCVB no especifica que siga una “bufetada” (concepte 733 ALPI). Cfr. ceba
ceba Bpa	{733} BOFETADA	“Cop violent, sia amb la mà, sia amb altra cosa que fa mal (or., occ., val., bal.); cast. cataña”. El DCVB no especifica que siga una “bufetada” (concepte 733 ALPI)Cfr. castanya
clafóll Can	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	CLAFOLL remet a CLOFOLL. “CLOFOLL o CLAFOLL: 1. Clovella (occ., val.); cast. cáscara. ‘Els clafolls d’avellana, de nous, etc.’ 2. Cadascun des grells mengívols, semblants a clovelles gruixades, de la ceba (Pla d’Urgell)”. No especifica de la bellota. , FON Artesa, Ll., Borges Bl., Massalcoreig, Vimbodí, Falset, Gandesa, Benassal, Val., Benissa
có xét Pen	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	“CO! interj., contracció eufèmica de cony”. Sota “1. XET. m. Anyell, xai (Rialb, Pobra de S.)(...) FON.: xét (occ.)” i “2. XET. Nom per a cridar un gos: Xet, xet! (Gandia, Vall de Gallinera). FON.: xét (val.)”. Sí que és cert que l’ALPI registra “xet” a Vall de Gallinera, però per cridar un gos.
colar Mvés Llan Moix Gua	{787b} ACRIBAR	“Passar un líquid o unes partícules sòlides a través dels foradins d’una tela o d’altra cosa porosa; cast. colar”. Tampoc no diu res de les obs. de l’ALPI (1a vez...).
collà de campanillos Cr	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	cfr. collar de c.
collà de cascabels Alc	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
collà des cascabels Pin	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
collar de campanillos Raf Pnyà Mvés Bpa	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	Si: COLLAR D'ESQUELLA O DE PICAROL: "cercle aplanat, fet generalment de lledoner, on va penjat el picarol o esquella que duen les cabres i ovelles (Mall.)" No crec que tinga massa a veure?
collar de cascabelicos Qua	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
collar de cascabelillos Orp	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
collar en campanillos Cnos	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
collar Llan Moix Camp	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	
corda Cnos	{785a} LIGADURA DE LOS HACES	Si "I. Conjunt de dos o més cordons retorts, de cànem, espart, cotó, pita o altra matèria, i de gruix variable, segons els usos a què es destina (lligar, penjar, estirar, pujar, etc.); cfr. corda 61. ALPI: "cuerda de esparto; no se usa "vencill""
cordell Cinc Bsà Can Vist Alc Orp Mvés	{740} BRAMANTE	
cordereta Bsà	{554e} MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	No diu res de la veu de crida
cordes Bpa	{758} COYUNDA, DE LOS CUERNOS	
corona Cnos	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	
corralissa Vist	{550} VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)	Cfr. CULT. POP., corral 678 (al final)
cosins Gua	{656a} HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO)	"Parent (en general); cast. pariente" / "adj., fig. Parent, molt semblant"
costal Llan	{785b} TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?)	No diu res de l'obs. de l'ALPI "10 ó 12 garbes"
cregut Pin	{731d} AL BRAVUCÓN	
cuc Llan	{489} POLILLA	Res de POLILLA ni de "carcoma"
cullí Tor	{803c} RECOLECCIÓN A GOLPE	Cfr. collir
cunya Tor	{738} TOÑA (TRANCO)	No diu res del joc. "Falca, tascó; cast. cuña"
cuquet Tor	{495} LUCIÉRNAGA	
debatre's Bpa	{439} TIRITAR (REHILAR)	Si altres afins: "intr. moure's violentament i donant cops (...). Especialment: a Bategar el cor amb força; cast. palpar"; "intr. o refl. Moure's violentament, sobretot lluitant, defensant-se, tractant de fugir de la subjecció, etc.; cast. <i>debatirse, luchar</i> "
demanà Can Alc	{637a} DECLARARSE	
demanà-la Calp	{639} PETICIÓN DE MANO	

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
demanà-la Vist	{637a} DECLARARSE	
demanà-li compromís Pin, Gua	{637a} DECLARARSE	Tampoc sota COMPROMÍS.
demanà-li Monc	{637a} DECLARARSE	
demanar Camp	{637a} DECLARARSE	
demanar compromís Bllob Calp	{637a} DECLARARSE	
demanar el compromís Bllob Calp	{637a} DECLARARSE	
demanar la nóbia Cnos Qua	{639} PETICIÓN DE MANO	ni tampoc sota NUVI
demanar la nóvia Gua	{639} PETICIÓN DE MANO	ni tampoc sota NUVI
demanar la xica Raf	{639} PETICIÓN DE MANO	ni tampoc sota XIC
demanar-la Bpa Bllob Blí	{639} PETICIÓN DE MANO	
demanàr-la Pnyà Mvés Llan Bpa Moix	{637a} DECLARARSE	
demanar-li compromís Biar	{637a} DECLARARSE	Tampoc sota COMPROMÍS.
demanà-te Pen Orp Ain	{637a} DECLARARSE	
deseixir Llan Moix	{644} PARIR	Sí “Desprendre’s d’allò que es posseeix”
desfè-se Cr	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	Molts en té, i el que més s’acosta és aquest: “refl. Alliberar-se, deseixir-se d’una cosa o persona que fa nosa, d’una obligació, etc.”
devòta Bllob	{728} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	Altres sí, afins.
dividits Biar Bllob	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	No hi ha DIVIDIT, -DA. Sota DIVIDIR hi ha “Separar, establir una separació entre dues o més coses o persones (...) a) fig. Desunir, introduir divergència o descòrdia”. No recull cap variant de-. Sí les ant. devesir, deveir.
dona de bé Qua	{730} A LA RAMERA	DONA DE BÉ (sota DONA): “la que guarda bona conducta moral. <i>Só dona de bé; no ’m posi motius despreciadors</i> , Vilanova Obres, XI, 176”. Ironia.
donà la mamella Bsà	{652} AMAMANTAR	tampoc sota MAMELLA
donà pienso Pin Cr	{543} DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR	Tampoc registra PIENSO.
donar a minjar Llan Moix	{543} DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR	
donar la prime-rella Pnyà	{782e} PRIMERA LABOR CON EL ARADO	Sí (sota RELLA): “ <i>primera rella, segona rella</i> , etc.: la primer, segona, etc., llaurada que es don a un camp, a un sembrat.”
donar la segon-rella Pnyà	{782f} SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA	V. DONAR LA PRIME-RELLA
donar pienso Qua Bpa Biar	{543} DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR	Tampoc registra PIENSO.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
donar un pienso Tor	{543} DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR	Tampoc registra PIENSO.
e(i)xió Cr	{810b} PIQUERA	Sí que hi ha EIXIÓ com a entrada “Tascó de fusta que es clava als peus drets dels bastiments per servir de recolzador; cast. ejió (Balari Dicc.)”. Però no té res a vore, per l’obs. de l’ALPI. Tampoc no recull el scat. de PIQUERA específicament sota EIXIDOR, “Endret o paratge per on s’ix o surt d’un lloc; cast. salida”
el queminxar Tor	{576a} COMIDA DEL CERDO	QUEMENJAR “Menjar, aliments (val.)”. No recull FON.
embolicar Cnos Tor	{756} SOTERRAR	
encarregat Raf	{721} JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO)	“2. m. i f. Operari o empleat principal, que dirigeix la feina dels altres productors de la casa; cast. encargado”. Sota FON hi ha “encarregat (Val.)”
enganxar-se la mà Biar	{440} ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	Només recull un scat. com a reflexiu “Caragolar-se, tòrcer-se formant ganxo (Tortosa); cast. retorcerse, ensortijarse”.
engarrotat Llan	{440} ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	A més que no hi ha una entrada ENGARROTAT, l’infinitiu no recull cap scat. de fred, encara que sí un d’afi: “1. Posar ert o tivant com un garrot; cast. engarrotar. <<Per tocar el piano, no has d’engarrotar els dits>>”. Si “agarrotar” (V. està agarrotats).
envejós Pin Gua	{734} GLOTÓN	Només defineix “Que sent enveja; per ext. Que prové d’enveja o que expressa enveja; cast. envidioso”. Dins FON no registra aq. var.
erà Pen	{787b} ACRIBAR	ERAR “Fer l’erada i el conjunt d’operacions de l’era per a batre (Gandesa), cast. aparvar”. No especifica “acribar”.
esplotadó Cinc	{729} AL USURERO	EXPLOTADOR “Que explota; cast. explotador”
esplotaor Raf Tor Biar	{729} AL USURERO	
esporgà-se.l raïm Cinc	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	No diu res de caure la flor.
estar desitjosa Bllob	{643a} TENER UN ANTOJO	Sota DESITJÓS “Que té desig; cast. deseoso”, però res relacionat amb el concepte.
estovalles Bpa	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	ESTOVALLES remet a TOVALLA, sota el qual no hi ha el scat. de l’ALPI (pañó de cocina).
estrella Cr	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	“ESTRELLA AMB COA: cometa” (encara que pense que es refereix al del cel); “2. Figura o objecte que té forma semblant a l’aparent d’un estel del cel, o sia, que té radis sortits d’un centre comú o format per un cercle voltat de puntes; cast. estrella”. Sota FON no registra cap var al PV.
estrena Mvés	{639a} CAMBIO DE REGALOS	
estrena Qua Mvés	{641} DOTE	Sota FON nr aq. var fon. ESTRENA “Gratificació, regal en moneda o en espècie que es fa a algú per celebrar el comença d’una cosa, la primera notícia, una festa anyal, etc.; allò que es dona de més a més del preu contractat; cast...”.
falla Bllob	{810h} AHUMADOR	“1. Manat de branques o brins d’espart, càrritx o altres plantes seques, que s’encén per fer claror, calar foc, etc.; cast. hacha, antorcha”
fer la broma Pnyà	{728} ALBOROQUE	SoTA “2. BROMA ... 4. a) Acció d’entretenir-se fent o dient coses alegres o burlesques, movent gatzara, etc.; cast. broma” i doc. Penya Poes. 188; “b) Allò que es fa o es diu per riure o fer burla” i doc. Penya Moss III 186
ferro Can Ain	{739a} PÚA DE LA PEONZA	Sí “6. peça de ferro que forma part, generalment la principal, d’una arma, d’una eina o d’un altre objecte”

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ferro Can Bpa	{819c} ESPETÓN	
fil Tor	{740} BRAMANTE	Sí que recull: 1. FIL, 1, "FIL D'EMPALOMAR: fil relativament gruixut, que no s'usa per a cosir roba de vestir, sinó per a cosir papers, fermar paquets, etc.; cast. bramante", i és precisament BRAMANTE el concepte de l'ALPI, que suposem que cal entendre'l aplicat a la baldufa o trompa (DRAE: "1. Hilo gordo o cordel muy delgado hecho de cáñamo")
filat Cinc	{552} CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL)	Sí altres afins, com "xarxa", per a caçar ocells. Nova accepció.
flor de la llet Tor	{811} NATA	Sí un scat. afi: FLOR, I, 2, "j) Molsa que el contacte de l'aire produeix a la superfície de certs líquids fermentats"
foraet Bpa	{810b} PIQUERA	
foraets de la bresca Calp	{810d} CELDA	
foràs de la clavíllè Calp	{764a} CLAVIJERO	
foràs de l'aladre Bli	{764a} CLAVIJERO	
foràs del timó Bpa	{764a} CLAVIJERO	
forat Llan	{810d} CELDA	
forat Monc Llan	{810b} PIQUERA	
formiguero Moix	{505} PITORREAL	El DRAE no recull PITORREAL. Sota FORMIGUER hi ha "3. Ocell de la família de les píicides, espècie...; cast. hormiguero".
fresols tabolls Moix	{462} JUDÍAS TIERNAS	TABOLL: "1. Mig madur; que ja comença a prendre color de maduresa (val.)"; "2. Noi petit i rodanxó que es belluga molt i es posa pertot (Falset). 3. Bajanot, curt de seny (occ.); cast. torpe, zafio". Deu tractar-se d'un valencianisme, i en un altre sentit, també en occ. No hi ha FON. Fóra interessant estudiar l'ètim (el DCVB diu que és incert, i que no ve de batoll).
fullaraca Calp	{485} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	"Fullaca; conjunt de fulles, i especialment de les qe han caigut de les plantes; cast. hojarasca", i aporta una única doc. de l'Atlàntida. Sota FON: fullaràquè, fullaraca (occ., val.) (també pir-or, or, però no en mall.)
fulles de panís Can Gua	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	Ni sota FULL ni sota PANÍS
furgadora Orp	{819c} ESPETÓN	Sí FURGADOR, -ORA "que furga", i no més scats.
fús Can Tor	{806c} EJE	No diu res del molí o de l'almàssera. Sí "2. Objecte de forma lleugerament cònica, en general".
fusté Can Alc Pin	{724a} APERADOR	V. fuster 726
fusté Cinc	{726} BOTERO	V. fuster 726
fuster Biar	{726} BOTERO	FUSTER és únicament "Qui treballa la fusta i fa mobles i altres objectes d'aquest material; cast. carpintero". Segons l'ALPI, el fuster feia les feines del "botero" i "aperador".
fuster Orp Ain Monc Cnos Raf Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bliob Bli Calp Camp	{724a} APERADOR	V. fuster 726

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
gabinet Ain Raf	{577c} CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	FON occ., Val. (sota GANIVET)
gallegues Raf	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	Sí "2. ant. Cert adorn dels vestits de senyora" i doc. Aguiló Dicc.
ganivet Bli	{577c} CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	FON Al.
ganyivet Vist Bliob Pin Cr	{577c} CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	GANYIVET "m. ant. Ganivet" i aporta una doc. de Robert Goch 28. No està registrat com a var. fon. de GANIVET, sinó com a entrada independent.
garguero Bli	{579a} ENTRAÑAS	ALPI: "penjoll (conjunto de <cor>, <fre(i)xura>, <fetge> y <garguéro>, sacado todo de una vez) 83"
garguero Bpa	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	GARGUERO "Gargamella (Vall de Gallinera, Calp, El Pinós)"
garsa Orp	{731c} AL CHARLATÁN	Però sota LOC: "c) Xerrar més que una garsa: esser molt xerraire"
gavinet Orp Monc Bpa Calp Pin Camp Gua	{577c} CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	(FON Al.) Sota GANIVET
germanastre Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Monc Llan Bpa Moix Biar Bliob Bli Calp Pin Camp Cr	{656a} HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO)	"1. Fill d'un dels dos consorts respecte del fill de l'altre consort"
gerró Cr	{810i} VASIJA EN QUE SE ORDENA	"1. Gerra o gerro petit (eiv., mall.); "2. Alfabió, recipient de terrissa vernissada per dintre, que serveix per a salar-hi olives, bolets, anxoves, etc., o per a teir-hi confitures (Empordà, val.), cast. tinajita"
gerro Llan Moix	{810i} VASIJA EN QUE SE ORDENA	(Sota FON occ.) "1. Vas de terrissa, de vidre, de metall, etc., de forma semblant a ala d'una gerra, que serveix per a tenir-hi aigua, flors, etc.; cast. jarrón, jarro"; "2. Cadaf, pitxer (Cerdanya, Garrotxa, Ripollès, Pobla de L., Plana de Vic, Pla de Bages, Igualada, Costa de Llevant, Vallès, Penedès, Sta. Col. de Q., Ribagorça, Pallars, Tremp, Pla d'Urgell, Solsona, Gadesa); cast. jarro". No especifica que siga només el recipient que s'usa per a monyir.
gomiós Bliob	{734} GLOTÓN	"Que té gòmia; cobejós, insaciable (val.); cast. codicioso"; no diu l'ètim, i sota FON val. (exclusivament). Hi ha una altra variant semblant, <gubiós>, amb el mat sig.
gòr(t)ja Bsà	{582} PAPADA	(tampoc la var fon) Sí altres
gorja Calp	{582} PAPADA	(tampoc la var fon)
gorra Moix	{799c} PLATO SUPERIOR	
gorreta Tor Pnyà Llan	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	
gorró Biar	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	ALPI: "es el quicio"; DCVB: "1. GORRÓ. m. Piu o tija posada a l'extrem d'un eix, d'una porta, etc., perquè pugui girar dins un encaix; cast. gorrón, espiga", i dona un doc. de l'Arx. Gral. del RV, i sota FON hi ha només val., exclusivament.
gorró Bliob	{667} GOZNE	No diu res de "quicio"; ALPI: gorró (=quicio inferior) 82
gorro Vist Tor	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	
gosset Biar	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VISCERAS	GOSSET "5. a) Ventrell del porc farcit de carn (Val., Alcoi, Pego, Sanet). -b) Botifarra negra, farcida de sang, pa i carn salada (Conca de Tremp, Os de Balaguer)"; ALPI: gosset (el estómagu relleno de <fre(i)xura>) 81

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
--	---------------------------	--------------

got Blí	{810i} VASIJA EN QUE SE ORDENA	got (de hojalata) 83
granull de gavarrera Can	{449} FRUTO DEL ESCARAMUJO	
grapat Biar	{610} ALMORZADA (AMBOSTA)	
grapat Bsà Vist Aín	{784b} MANADA DE MIES	
gras Cinc	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	Sí, GRAS, GRASSA, 1, “A) SUBSTANTIVAT, m. Greix”
gre(i)x Biar Pin Camp Gua	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	DRAE, enjundia “Gordura que las aves tienen en la overa, como la de la gallina, la pava, etc.”; DCVB “1. Part dels teixiets del cos d’un animal formada principalment de cèl·lules plenes d’una substància untuosa (que és una mescla d’esters glicèrics dels àcids esteàric, palmític i oleic); cast. grasa”
greix Pen Aín Monc Cnos Raf Qua Mvés Llan Moix Bilob Blí Calp	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	
greixets Vist	{579e} CHICHARRONES	Sí que hi ha GREIXET amb 3 scats. que no tenen res a vore
grunyí Pen	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	GRUNYIR té diversos scats. referits als crits de porc, bestiar mular, conills, rates, etc.
han partit peres Pen	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	Sota PARTIR, LOC. “a) Partir peres o Partir palles: barallar-se, deixar d’esser amics o de tractar-se”. Sota PERA, LOC. “c) Partir peres: desavenir-se, separar-se els que anaven units i concordes (or., occ., val.)”. No ho aplica exactament al nuvis.
home de bulto Vist	{472} ESPANTAJO	Sota HOME no hi és; sota BULTO: “2. Relleu, expansió de la figura fora del pla. Home de bulto: figura imitant una persona” i doc. Tar. preus 143.
joc Alc	{799c} PLATO SUPERIOR	Sí un d’afi: III, “4. Disposició per a un moviment combinat (...) No tenir joc (a un membre, a un mecanisme, etc.): no tenir-hi el moviment combinat que pertoca”
la mare Bsà	{607a} ÍNDICE	
la panereta Tor	{647} CANASTILLA	Ni sota PANERA ni sota PANERETA recull el scat. referit a l’aixovar.
l’amo Cinc	{723b} JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO)	Però sí: 2, “a) <i>L’amo</i> s’usa com a títol personal, anteposat al nom d’un home que tenga o haja tenguda qualque possessió d’altri arrendada (Mall., Men.) // 3. ant. Home encarregat de la criança i ensenyament de minyons (Nebrija Dict.)”
les bòres Bsà	{637} CORTEJAR	Cal llegir “fer-li les vores”. DCVB, sota VORA, LOC. “b) <i>Fer les vores</i> : apartar-se per deixar pas a algú (Gironès, Garrotxa, Berguedà). <i>L’lbo. tot rotllejant-la de prop, li feia vores</i> , Vayreda Puny. 100”
llesca Bpa	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	“Llesca de terra: tros de terra planer i prim que s’alça llaurant”. ALPI: “(piedra plana y delgada)”
lo menesté Pen	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	ALPI: (los muebles los pone la novia)
lo pare Bsà	{607} PULGAR	
logrero Bsà	{729} AL USURERO	LOGRER remet a LLOGRER, on “Qui llogreja; cast. logrero” i doc. d’Eximplis, I, 222.
mamó Cinc	{556} TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO)	“2. Vedell o vedella des dels tres mesos fins a mig any d’edat o poc més (Morella, Maestrat)”, però no de més d’un any.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
mandil Cnos Llan	{826b} TENDIDOS	"1. MANDIL. m. //1. Peça de drap que s'usava com a davantal o tovallola; cast. mandil" i doc. a. 1398 arx. parr. de Sta. Col. de Q.; i doc. a. 1437 (BABL, XI, 152; i Jacob Xalabin 7 v. Hi ha un altre scat: "3. Manta amb què es cobreix l'esquena i antques d'una bèstia de càrrega per a cavalcar-la (Maestrat, Val.)" i doc. Spill 13184. Sota FON hi ha només una variant, <mandil> en val. (exclusivament), a pesar que en la doc hi ha Catalunya.
mànega Orp	{426a} HURACÁN	Si dos d'afins: "1. MÀNEGA o MÀNIGA. (...) 14. Núvol cònic que s'estén des de la part inferior d'un cúmulus fins a la superfícies de la mar o de la terra, animat d'un ràpid moviment giratori; cast. manga, torbellino" i doc. de Jaume I, Cròn. 485, i Atlàntida IV; "15. Aiguat molt fort; pluja intensíssima (or, occ); cast. diluvio". Fóra interessant d'estudiar el desplaçament sèmic a Orpesa.
manetes Monc Raf Qua	{581a} BRAZUELOS	Si un de paregut "2. Pota davantera del gos, del gat, etc. (val.); cast. mano, pata"
manta Ain Calp Gua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	El DCVB especifica "com a abrigall en el llit" però no "de abrigo", "para el invierno", com diu l'ALPI.
mantornà Cr	{782g} TERCERA LABOR	Si la "segona llaurada", però no la tercera; V. mantornar
martell Tor Pnyà Mvés	{816} ALCOTANA	Sí: "2. nom de diferents objctes que per llur forma són comparables a un martell de picar o clavar; cast. martillo"
mascle Ain	{525} SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	
medidó Cinc	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	"Midador (val.)", i no dóna ètim ni cap scat. referit al concepte de l'ALPI. MEDIDOR remet a AMIDADOR, on "Que amida; cast. medidor" i doc. Lacavalleria. No fa referència tampoc al scat. de l'ALPI. Sota MEDIDOR no hi ha FON.
melena Cinc Monc	{760} FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)	"2. MELENA. f. Cabellera llarga; cast. melena" i doc. Maura Qygo. 24.
menut Alc	{658b} HIJO MENOR	Sí 1, "a) m. i f. Noieta, noieta; cast. chico", però res del HIJO MENOR.
menut Vist	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	No diu res del "dit menut"
messureta Raf	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	MESURETA "1. Mesura equivalent a la vuitena part del quartà (Penedès) // 2. Recipient petit per a mesurar quantitas petites de llet, d'ametlles, de cacauets, etc. (val., mall.) i doc. Roq. 2 i una cançó val. ALPI: "(=1/16 de arnut) "
moblatge Llan	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	"Conjunt de mobles; cast. mueblaje, mobiliario", però no diu res del casament. Sota FON Cast. Al.
moledor Mvés	{806a} PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO	"Que mol; cast. moledor" i res més.
mondóngo Biar Pin Cr	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	ALPI "estómago" en els tres pobles. V. mondóngo
monyidors Llan	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	"1. MUNYIDOR, -ORA m. i f. Que muny; cast. ordeñador", però no diu res de les persones.
mudà Can	{647} CANASTILLA	Si un d'afi: "c) Conjunt de la roba blanca de llit o de vestir que es posa neta d'un cop; cast. muda". Sota FON hi ha or, bal, Ll, val.
muleta Cinc Bsà Mvés Biar Blí Calp Pin	{542} CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA)	"1. MULETA. f. // 1. Mula petita o graciosa; cast. mulita"

<p style="text-align: center;">3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament</p>	<p style="text-align: center;">Concepte (Qüestionari)</p>	<p style="text-align: center;">Observacions</p>
--	---	--

obra Cinc Can Pen Vist Alc Ain Monc Biar	{692} NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	Si "10. Conjunt d'objectes de terrissa (or, occ, val., bal)" i doc. a. 1358 (arx. mun. de Barc.). Però no diu que siga el conjunt de la vaixela.
ofensible Alc	{731c} AL CHARLATÁN	"Ofensiu; que ofèn; cast. ofensivo, molesto. <<No he vist hoem més ofensible que aquest>> (Lluçanès, Vic, Tortosa). <<Quin aire tan ofensible fa avui>>" i doc. a. 1391 (Mem. Ac. B. L., IX, 154)
òu de gallina Cinc	{553c} EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA)	Sota OU "5. Nom donat a diferents objectes que tenen forma oval o esferoidal. a)...", però no la hi recull. Aquesta denominació deu correspondre a alguna mena de superstició, tant amb els ous com amb les gallines (V. CULT POP sota l'entrada OU i GALLINA)
p(i)xt Bsà	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	PST! o PSIT! "interj. usada per a imposar silenci o per a cridar algú sense anomenar-lo"
paella Tor	{695b} COMIDAS DE GALA	"3. Gusat típicament valencià... Fer una paella, o Anar de paella: fer una forada on es menja un d'aquests guisats (val.)"
palanca Cr	{799f} PALANCA	Hi ha dos scats, però no es refereixen a la premsa (scat. de l'ALPI, pel camp sèmic en què es troba).Sota FON Andorra, Esterri, Pobla de S., Mquinensa, Calasseit, Tortosa, Cast., Val., Al. (i altres).
paló Raf	{770} AGUIJADA	DRAE "Vara larga que en un extremo tiene una punta de hierro con que los boyero pican a la yunta. // 2. Vara larga con un hierro de figura de paleta o de áncora en un o de sus extremos, en la que se apoyan los labradores cuando aran, y con la cual separan la tierra que se pega a la reja del arado". Alguns scats. que se li acosten: DCVB, "1. PALÓ (...) 2. Pala relativament petita que els agricultors entren per a fer clots a terra i sembrar-hi la llavor de blat de moro, llegums, etc. (Ripoll, Pobla de L., Plana de Vic)"; i també: "2. PALÓ (...) 2. Barró de fusta col·locat verticalment en la barana del carro (val.); cast. estaquín".
palomilla Camp	{778f} MARIPOSA	No diu res del carro, però sí "1. Conjunt de peces ensamblades en forma de T o de triangle, molt més prim que la cartela, per a sostenir alguna cosa // 2. Pern que ajunta les molles pels seus extrems en els vehicles de molles (Barc.)"
paraor Gua	{680} COBERTIZO	Si altres afins
parlaó Pen	{731c} AL CHARLATÁN	V. parlaor
parlaor Raf Tor Pnyà Mvés Bpa Blí Gua	{731c} AL CHARLATÁN	"2. PARLADOR, -ORA. adj. Que parla; cast. hablador", però marca cap grau, que si parla molt o poc.
parteratge Blí	{645} PARTO	"Qualitat de partera; temps en què la dona és partera; cast. puerperio, parto" i doc. var.; no diu res com a sinònim de "part"
passà Bsà	{782g} TERCERA LABOR	Si "4. Cada vegada que es sotmet alguna cosa a una operació, a l'acció d'un instruement, d'un agent destinat a acomplir una feina; cast. pasada, paso, mano" i exemples, però cap d'ell referit a la terra. A més., sota PASSAR, II. tr. "1. Recórrer, anar a través d'una cosa ... Passar la terra: llaurar la rompuda del rostoll; és la segona llaurada (Vinaròs)"
pastanyes Cinc Bsà	{585} PÁRPADOS	V. pestanyes 586
pastera Calp	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	Sí com a DORNAJO. V. pastera 576. ALPI: 84(<asbeuraora> (de piedra o de madera) (La de madera se llama también <pastera>))
peçó Biar	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	Si "1. Capoll o cua que uneix una flor o un fruit a la branca (Fraga, Ribera d'Ebre, Maestrat, Cast., Val, Al.); cast. pezón" i doc. var.
peçunya Cr Gua	{567} PEZUÑA DE LA VACA	"Peülla (val.)", però no especifica.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
--	---------------------------	--------------

pegar Bpa	{803c} RECOLECCIÓN A GOLPE	No fa referència a la recollida d'olives ni de res.
penjoll Alc	{715} MENGAJO	sí que hi ha un scat. afí: "3. Tros de teixit, especialment cutani, separat de l'altra massa de teixit fora per un costat; cast. colgajo"
perdut Cinc Can Vist Alc Orp Ain Raf Qua Llan Moix Blí Calp Pin	{731a} AL MANIRROTO	PERDUT, -UDA, "1. Persona de mala conducta moral i que per no vèncer les seves passions es perjudica també materialment, cast. perdido, perdulario"
planxa Orp	{799b} BASE INFERIOR DE LA PRENSA	
plat Bsà	{699} PALANGANA	No diu res de <i>palangana</i> .
poal Vist	{810i} VASIJA EN QUE SE ORDENA	Cfr. poal 693
pollanca Raf	{791a} VIÑA JOVEN	"2. Plançó, arbre jove (Benassal, Val.)", però no diu que siga el de la vinya.
porqueria Pnyà Mvés Llan Bpa	{573} PUS (MATERIA, PODRE)	"1. Cosa bruta; cast. suciedad, porquería"; però no fa referència al pus.
porxà Raf	{679} ESTABLO	
pu(t)jans Pen	{799e} ÁRBOLES	PUJANT, 3, "b) Pal o altra peça col·locat verticalment per sostenir la construcció de què forma part (Tortosa, Maestrat); cast. montante" i les expressions <i>Pujants de la porta</i> i <i>Els pujants del teler</i> . No hi ha FON.
pu(t)jaor Moix	{675} GUARDILLA	(a més, sota FON no hi ha la var <pu(t)jaor>, sí altres)
puig Mvés	{412} MONTAÑA	"1. Muntanya", però no fa referència a "monte puntiagudo".
punta Calp	{739a} PÚA DE LA PEONZA	
ras Billob Blí	{677a} PATIO	
refinadora Bsà	{815a} LLANA	"Màquina o fàbrica destinada a refinar alguna cosa (sucre, petroli, etc.); cast. refinadora, refinería"
regal Pin	{641a} COMIDA DE BODA	
rególf Can	{426a} HURACÁN	V. rególf
reguer Moix	{417} TORRETERA (BARRANQUERA)	Sí que n'hi ha un que se li assembla: "4. Xaragall, clot llarguer produït per l'aiuga de pluja que corre per dins un terreny (Llucena); cast. regato"
rellampéc Bsà	{429} FUCILAZO	DRAE, fucilazo "Relámpago que ilumina la atmósfera en el horizonte por la noche"; DCVB "1. Llampec (Fraga, Massalcoreig, Mequinensa, Gandesa, Ribera d'Ebre, Maestrat, Morella, Alcoi); cast. relámpago" i doc. Salvador FB. Sota FON Fraga, Massalcoreig, Mequinensa, Gandesa, Amposta, Tortosa, Oropesa, Peníscola, Vistabella, Benassal, Morella, Alcoi
rellampéc Cinc Pen Vist Orp	{430} CULEBRINA	DRAE, culebrina "Meteoro eléctrico y luminoso con aparencia de línea ondulada"
renyí Vist Alc	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	V. renyir
renyir Raf Calp	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	"2. Rompre l'amistat, barallar-se; cast. reñir" i doc. var.; però no fa referència als nuvis. Sota FON <renyí> or, bal, occ; <renyir> val.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
retallaires Tor Moix	{475} MONDADURA	RETALLADURA “Retall, bocí de cosa retallada; cast. recortadura” i doc. Lacavalleria Gazoph. 973 i cançó pop val
rifar Moix	{638b} ROMPER LAS RELACIONES	“2. refl. Burlar-se, enganyar algú, defraudar-lo intencionadament; cast. burlar, tomar el pelo”; la repetició de l’enquesta a Moixent també ens donava aquest resultat.
riu Bsà	{416} RAMBLA	
rodà Pin	{776} RODADA	No fa referència a les <carrilae> o <carrils> del carro. Sí “4. Allò que envolta o rodeja una cosa; cast. cerca (Escrig-Ll. Dicc)”
romancera Biar	{728l} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	ROMANCER, -ERA “3. adj. Que usa romanços, converses llargues i que no interessen; que té i exposa idees estranyes, importunes (or, occ, val); cast. romancero” i doc. var.
romancero Tor	{731c} AL CHARLATÁN	V. romancera
rompre Monc	{782d} PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA	No diu amb una aixada (V. rompre 782e)
ropons Llan	{785d} FORMA DE TRANSPORTE	V. ropó, que només té un scat.
rossí Monc	{541b} CABALLAZO	“1. ant. Cavall de mitjana qualitat...”; “2. Cavall vell, decadent, de poc vigor per al treball (or, val, mall)” i doc. var.
sagal Cinc Bllob	{654} NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS	V. sagal
salamera Aín	{731b} A LA COQUETA	“(Dona o nena) que parla en to infantil, de persona aveciada, com si gemegués (Llofriú)” i nom de Llinatge de Bna.
sarpà Can	{634} ARAÑAZO	“1. Cop de grapa (Maella, Tort, Maestr, Val); cast. zarpazo” i doc. Salvador FB 8. No és exactament arañazo, com diu l’ALPI.
sarpà Cnos	{610} ALMORZADA (AMBOSTA)	DRAE almorzada = ambuesta (no registra ambosta) “Porción de cosa suelta que cabe en ambas manos juntas i puestas en forma cóncava”. Per tant, no és el scat. del DCVB (V. sarpà 784b)
sentit Cr	{583} SIENES (PULSOS)	
separats Alc Pnyà	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	No hi ha una entrada SEPARAT, i sota SEPARAR no registra aq. scat. específicament.
sí Aín Monc Raf Qua Tor Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Bli Calp Camp Cr Gua	{599a} SENO	“1. SI ... 3. Part anterior del pit; la cavitat que forma entre la carn i la camisa o altra peça de vestit (val.)” i doc. var. No fa ref al “seno de la camisa”.
sobar Gua	{825b} AMASAR	no hi ha una entrada SOBAR, però sí SOVAR “v. tr. ant. pegar, donar cops; cast. sobar, golpear” i doc. Spill 9555 i Esteve Eleg i 8; sota ETIM: pres del cast. ant. sovar (modernament sobar), mat. sign, l’origen del qual no està ben aclarit...
soriero Vist	{731c} AL CHARLATÁN	SORIER, -ERA “Que sorieja; que cerca o transmet sòrie; cxafarder (Tortosa, Maestrat, Morella, Cast.); cast. chismoso, chafardero” i doc. Bol Dim. 94
tanda Aín Raf Qua	{578} NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	V. tanda 579a
tanda Alc	{579a} ENTRAÑAS	“4. Conjunt dels budells, lleu, fetge, cap i peus d’un animal de llana (Gandesa, Ribera d’Ebre, Maestrat, Cast., Val.); cast. despojo <<Dompraré una tanda i faré botifarres>>“. L’ALPI amplia el scat. al porc.

3.2. Significat: NO REGISTRAT específicament	Concepte (Qüestionari)	Observacions
---	---	---------------------

tascó Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Ain Monc Cnos Raf Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{768a} PESCUÑO	DRAE “Cuña gruesa y larga con que se aprietan la esteva, reja y dental que tiene la cama del arado”; DCVB “1. Objete de fusta o de metall, de secció triangular, que serveix per a obrir cossos sòlids o per a mantenir estrets dos cossos entre els quals es col·loca; cast. cuña” i doc. var.; però no fa referència a l’arada.
taula Cinc Bsà Can Vist Alc Orp Ain Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{577b} MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	V. taula 702a
tel Alc	{635a} DIFTERIA	DRAE “Enfermedad específica, infecciosa y contagiosa, caracterizada por la formación de falsas membranas en las mucosas, comúnmente de la garganta, en la piel desnuda de epidermis y en toda suerte de heridas al descubierto, con síntomas generales de fiebre y postración”
tòs Tor Pnyà	{586a} PESCUÉZO	DRAE “Parte del cuerpo animal o humano desde la nuca hasta el tronco”; V. tòs 589
tosca Bpa	{815c} RAEDERA	“2. producte volcànic esponjós molt lleuger, semblant a una esponja; cast. toba (...) També s’anomena pedra tosca, i els seus trossos, porosos i rasposos, s’usen per a pelar els porcs morts i per a polir fusta i altres matèries” i doc. var.
trabucar Camp	{807b} TRASIEGO	“1. TRABUCAR ... 3. tr. Tombar un receptacle de manera que es buidi el seu contingut; cast. verter” i doc. var.; però en cap scat. fa referència a “trasiego”
tralla Camp	{780} FUSTA	DRAE fusta “3. Vara flexible o látigo largo y delgado que por el extremo superior tiene una trencilla de correa que se usa para estimular a los caballos”; V. tralla 781
trompà Camp Cr Gua	{733} BOFETADA	TROMPADA “3. Cop violent; cast. trompazo” i doc. var.
trompicó Pin	{733} BOFETADA	“2. Trompada, cop violent (val.); cast. trompazo”
truna Bsà	{663} ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES	L’ALPI no especifica que siga sobre la pallissa. V. truna 674
vara Monc	{792a} SARMIENTO	
verduc Pin	{484} RETOÑO (BROTE)	“1. Branca tendrea i flexible (occ, val., mall); cast. verdugón, verdasca” i doc. var.
vine Cr	{554g} MODO DE LLAMAR AL CABALLO	Sí que hi ha una entrada VINE
xafar Llan Moix Blí	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	1, “a) Trepitja; fer pressió amb els peus damunt una cosa (Urgell, Ll, Camp de Tarr, Ribera d’Ebre, Maestr); cast pisar, pisotear” i doc. var.
xiquetet Pin	{658b} HIJO MENOR	“diminutiu de <i>xiquet</i> ; cast. chiquito, chiquirritín”

4. NOVA VARIANT FONÈTICA

Variant Fonètica: NO REGISTRADA

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
(t)gepa Cinc Vist	{627} JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA)	
(t)geperut Cinc Vist	{626} JOROBADO	(sí amb voc. neutres)
(t)jaqueta Cinc	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	(sí amb vocals neutres)
(t)joneguet Pen	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	Sota JÒNEC, INTENS Dim. El DCVB no registra cap forma amb <(t)j> inicial a cap poble; per tant, nova aportació de l'ALPI.
(t)xamugues Bñ	{785d} FORMA DE TRANSPORTE	(sí <(t)xemugues> Gandia, Pego, Sanet)XAMUGA remet a SAMUGA. V. samugues
(t)xaroc Calp	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	Ni com a entrada ni sota XALOC
a(i)xaeta Pin Camp	{783e} ESCARDILLO	FON <aixadeta> Tamarit, Senterada, Gandia, Ador; <(i)xaeta> Pego
a(i)xovà Cr	{647} CANASTILLA	Sí altres
a(t)ginollar-se Bsà	{750} ARRODILLARSE	(a(t)ginollar)
a(t)jopí-se Cinc	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	(a(t)jopí) "AJÓPIR i sos derivats: V. AJUPIR, etc."
a(t)jupir-se Bsà	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	(a(t)jupir)
ababól Cr	{443} AMAPOLA	ALPI: "ababól" a Crevillent, sense especificar que siga la flor. A Torís, "rossella" per a la flor, i "ababòl" per a la planta. L'AlcM registra "ababol" = "flor de la rosella (València, Fraga), i sota FON una única variant: ababòl (Benavarre, Fraga, Crevillent). No registra <ababól>. ALPI: "ababól", Crevillent. DCVB: "ababol" ... Crevillent.
abade(t)jo Can Vist	{512} ABADEJO	El DCVB recull a les següents vars. fonètiques: <abaetxo, abadeig, abaeig> (València); <abae(t)jo> (Xàtiva) (-e- neutra per error); <abadei(t)jo> (Tortosa), <abadetxo> (Tamarit), <abadejo> (Fraga); <abaejo> (Pego, Biar, Crevillent); <bade(t)jo> (Tremp, Artesa, Bellpuig, Falset); <badei(t)jo> (Balaguer, Ll.); <bade(t)ju> (Vendrell, Valls, Reus) (-e- neutra)
abellòtò Pnyà Mvés	{481} BELLOTA	
abercoc Bsà Pen Qua Tor Pin Cr	{469} ALBARICOQUE (FRUTO)	ABERCOC remet a ALBERCOC. Sota ALBERCOC, FON no hi ha "abercoc", però sí sota VAR. FORM.
abesper Aín Raf Pnyà Mvés	{633d} ÁNTRAX	v. avesper
abeuraó Pin	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
agemponar-se Moix	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	No hi ha entrada AGEMPONAR, però sí AGIMPONAR “Aponar, ajupir (val.); cast. agachar”, i sota FON només la variant <atximponar> (Val.)
agràs Pin	{794b} UVA VERDE	AGRÀS “3. Raïm agre (El Pinós)”. Sota FON només hi ha Menorca, i cap més variant fonètica
agronsaora Pen	{743} COLUMPIO	sí <agrunsaora> sota FON de l'entrada AGRUNSAORA, única que transcriu.
agrunsa Cr	{705} MECER	Sí <agrunsa> sota FON de l'entrada AGRUNSA
agunia Tor	{613a} NÁUSEAS	Sí <agonia>. També <agunia> amb voc neutr
aiguaera Gua	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	AIGUADERA “2. Aigüera, lloc on escurren els plats (Bagà, Berga, Casserres, Solsona, Pinós)”. Sota FON, <aiguadera> (Pinós), amb /e/ neutres, excepte la tònica (tancada) / Error del DCVB. L'ALPI no registra aq. var al Pinós.
aiguaeres Cr	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	
aissuamans Calp	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	Sí <aixuamans> Alcoi, Val
aiuat Tor	{432} CHAPARRÓN	“Inundació o pluja violeta; cast. aguacero, diluvio”; Sota FON aiuat (Andorra, Pont de S, Ll, Pradell, Massalc, Falset, GAndes). No registrat al PV
aiuatge Monc	{436} ROCÍO	sí FON aiuatge Amposta
aixanguer Blib Bli	{759} ATADERO DE LA LANZA	Sí <aixangués>, en pl. a Rib. de Sió.
aixarmén Alc Orp	{792a} SARMIENTO	V. aixarment
aixauà Alc Orp	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	AIXAUAR remet a AIXOVAR. Sota FON <aixauar> Alcalà de X, Vilajoiosa
aixengué Pen	{759} ATADERO DE LA LANZA	AIXANGUER O AIXINGUER “...”, i sota FON només <aixenguer> Sueca.
aixugamans Bsà Alc Orp	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	Sí <aixuamans> Alcoi, Val
al(t)jub Cinc Vist	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	(sí amb -e- neutra)
aladré Cinc Bsà	{724a} APERADOR	Sota FON d'ALADRER només hi ha <aladrer> Val.
alàstic Pen Alc Cnos Pnyà Moix Bli Calp Pin Camp	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Sí <elàstic> occ, val.
alborcé Bsà Pen	{478} MADROÑERO	V. alborcer
alcomença Alc	{756a} EMPEZAR	Sí alcomençar
almorzar Orp Ain Monc Llan Bpa Biar Blib Gua	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	Sota ALMORZAR, FON, no hi ha <almorzar>. Sí que hi ha <almorsar> (Al.), creiem que per error.
ambixc Mvés	{509} LIGA PARA CAZAR PÁJAROS	Sota ENVISC

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ambruxar Aín Monc	{653a) HACER MAL DE OJO	
amformaó Pen	{818e) FORMÓN	ENFORMADOR “Puntacorrent, eina de fuster (or., occ.); cast. formón”. Només “anformadó” (Pont de S., Tremp, Massalcoreig, Gadesa), i una altra var. en or.
amigàs Gua	{642b) VIVIR MARITALMENTE	
amigats Pen Vist Alc Orp Monc Aín Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr	{642b) VIVIR MARITALMENTE	(V. amiga)
amistança Bsà Pen	{642c) QUERIDA O MAJA	AMISTANÇÀ, -DA “1. Unit amb amistar”; “2. Unir per concubinat”. Dins FON hi ha “amistançat” (occ., val.), però no el fem.
amolaor Gua	{725) AFILADOR	
amorzar Moix Camp	{695a) NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	AMORZAR “v. intr. Esmorzar”, però sota FON només hi ha <amorzá> c i <amurzá> -voc. neutr.- (Olot, Vilabertran)
anaueral Tor	{483) CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	Sí ANOUEAL “Bosc d’anouers (Val.)”
anganyapastó Alc	{502) AGUZANIEVES	Sí “anganyapastós (occ., Maestr.)”, sota ENGANYAPASTORS o ENGANAPASTORS.
angenollar-se Bli	{750) ARRODILLARSE	ENGENOLLAR “Agenollar”, i sota FON només recull vars. a Urgell, Gadesa i Alg, no al PV.
anginollar-se Bllob	{750) ARRODILLARSE	(anginollar)
angronsà-se Tor	{743) COLUMPIO	Sí <angronsar>, però no <angronsà>
angrunsa Tor	{705) MECER	Sí <angrunsar> Al., sota ENGRONSAR
anoué Cr	{482) NOGAL	Sí ANOUE “Noguer” i FON <anouer> Val., Gandia, Sanet i <anoué> -voc. neutr.- Guissona.
anrunar Aín	{756) SOTERRAR	Sota ENRUNAR hi ha “2.Omplir de runa, pedreny, terra, etc. (or., occ., Maestr., Aín, Torís); cast. arramblar, enronar”, però no hi ha la var. “anrunar”. Sí “anrunà” (occ., Maestr.) i “enrunar” (Val.) i “enrunà” (Maella)
ansacar Orp Bllob Calp	{788b) ENVASAR	Sí “ensacar” (val.)
antaular Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Blí Calp	{783b) TABLEAR	Tampoc sota ENTAULAR, on sí que registra “entaular” (amb e-) a val.
anterrar Pnyà Bllob	{756) SOTERRAR	Sí, sota ENTERRAR “anterrà” (occ.), “enterrar” (val.)...
antoi(t)jos Bsà	{570) ARREOS	ANTOIXOS “m. pl.(castellanisme inadmissible) Conjunt de dues peces rodones o quadrades, unides per un cordill o corretja, que van posades al costat dels ulls de la bístia perquè no s’espanti mirant als costats (Escrig-Ll. Dicc); cast. anteojerás”, i sota FON només <antóixos> a Val., única var fon. És una bona aportació de l’ALPI.
antò(i)tjos Pen	{570) ARREOS	El DCVB ho transcriu amb “o” tancada només, i únicament a Val.
antrecabar Qua Tor	{783d) ESCARDAR	Sota ENTRECAVAR, dins FON, no hi ha cap variant que comence per an-
antrecavar Calp Camp	{783d) ESCARDAR	
antrencavà Alc	{783d) ESCARDAR	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
antrencavar Blob	{783d} ESCARDAR	
aponà-se Gua	{754} PONERSE EN CUCILLAS	Sota “aponar” només transcriu “aponar-se” a Alcalà de X., i no “aponà-se”
armosà Cr	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	Sí <armosar> (Val.), sota ESMORZAR
arròbò Pnyà Mvés	{728k} PESOS (FORMAS Y USOS)	
ascabussà-se Calp Camp	{755} CHAPUZAR	ESCABUSSAR “Llançar de cap dins l’aigua o altre líquid (val.); cast. chapuzar, zambullir”, i dins FON “escabussar”(Cast., Val., Xàtiva, Al.), i “escabussà” (Mall.) -voc. neutr.-. No registra el reflexiu.
ascampilla Moix Blob Blí Calp Camp	{738} TOÑA (TRANCO)	V. escampilla
ascombrar Calp Camp	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	V. escombrar
ascorreor Camp	{703a} ARMARIOS	“Aparell de fusta, compost d’un bastiment que sosté una sèrie de travessers paral·lels entre els quals es posen els plats i altres atuells de cuina i menjador perquè s’escorrin després d’escurar-los (Cerdanya, Empordà, Olot, plana de Vic, Vallès, Barç., LL, Tarr., Tortosa, Cast., Val., Bal.); cast. escurreplatos”
ascudeller Qua Moix	{703a} ARMARIOS	V. escudeller
ascurà Orp Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Blob Blí Calp Camp	{692} NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	Només registra, sota ES-: escurada (or., bal.) -voc. neutr.-, ascuradè, ascurada (occ.); escurà (val.). V. escurada.
ascuraó Pen	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	V. escuradó
ascuraor Monc	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	V. escuradó
asgrunsar Blí	{705} MECER	No hi ha entrada ESGRUNSAR, sinó ESGRONSAR, on defineix “Engronsar (Eiv.)” i sota FON només <esgrunsà> (eiv.) -voc. neutr.-. Per tant, nova doc. al PV.
asgunsar Llan Bpa Camp	{705} MECER	No hi ha entrada ESGONSAR (sense -r-), però sí ESGUNSAR, on defineix “Engronsar, bressolar (Pego)” i FON <asgunsar> (Pego). I res més.
asmolador Orp	{725} AFILADOR	V. esmolaor
asmolaó Pen	{725} AFILADOR	V. esmolaor
asmorzar Calp	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	Sí <asmorzà>. V. es-
aspampulà Bsà	{793a} DEBROZAR	“1. Tallar o arrabassar els pàmpols sobrats als ceps, perquè aquests rebin millor l’acció del sol (Vallès, Penedès, Camp de Tarr., Priorat, Tortosa, Mall., Men.); cast. despampar”. Sota FON recull “aspampolà (occ.)”, però cap var al PV
aspellera Can	{810b} PIQUERA	Ni sota ESPILLERA, ni sota ESPITLLERA ni sota ASPILLERA.
aspigolar Ain Mvés Llan	{796b} REBUSCAR	(sí “espigolar” (val.)) “3. Collir els fruits que han quedat en el camp després de la collita general (or., occ., val., bal.); cast. rebuscar”
aspinella Blob Camp	{601b} ESPINILLA	v. espinella
aspolsar Ain Monc Moix	{794a} CAER LA FLOR (CERNER)	v. espolsar

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
aspolsar Monc Bpa Moix Bllob	{803c} RECOLECCIÓN A GOLPE	v. espolsar
asporgar Qua	{793a} DESBROZAR	V. esporgà
asquellà Can Pen Orp Aín Monc Pnyà Mvés Bpa Blí Calp	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	V. esquellà
asquelleta Pen Pnyà Moix Biar	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	V. esquelleta
asquellotà Alc Llan	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	(sí "esquellotà" a Alcora, però és error del DCVB). ESQUELLOTADA "Esvalet que es fa amb soroll d'esquelles, corns, llaunes, etc., davant la casa d'un viudo el dia que es torna a casar; cast. cencerrada"
asquerrer Bpa Moix Calp Camp	{623} ZURDO	V. esquerrer
astafaor Bllob	{729} AL USURERO	V. estafaó
astarnuar Camp	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
astarnudar Aín Monc Tor Pnyà Mvés Llan Moix Bllob Calp	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
astevat Alc Monc	{630} PATIESTEVEDO	V. estevat
astidora Calp	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	(sí <astidores> Boí, Alcoi, Pego) ESTIDORES remet a ESTIDORES, on "16. Papaorelles (Senterada, Calasseit, Tort, Vinaròs, Morella, Benassal); cast. tijereta"
astinalles Aín	{686a} TENAZAS	Sí "estinalles".
astinalles Aín	{818k} TENAZAS (DIBUJOS)	
astornuar Camp	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
astovalles Calp Camp	{826b} TENDIDOS	V. estovalles.
astríjol Pen	{569} ALMOHAZA	v. estríjol
astríjol Alc Moix	{569} ALMOHAZA	v. estríjol
astríxol Pnyà	{569} ALMOHAZA	v. estríjol
astríxul Tor	{569} ALMOHAZA	v. estríjol
atauladó Cinc	{783c} ATABLADERA (DIBUJO)	ATAULADOR "Peça grossa de fusta, plana i amb punxes de ferro, que serveix per desfer els terrossos dels camp i aplanar aquest per al conreu (Morella). V. TAULADORA"
atxinollà-se Aín	{750} ARRODILLARSE	(atxinollà)
atxopir-se Qua	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	(atxopir)
auasil Alc Orp Monc	{719d} PREGONERO	V. aguasil
auasil Alc Orp Monc Llan	{719c} ALGUACIL	
auassil Qua Tor Mvés	{719c} ALGUACIL	
auassil Tor	{719d} PREGONERO	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
aiuadera Moix	{8}	ALPI: dibuixets de diverses eines, entre les quals hi ha l'aiguadera (Moixent). DCVB, AIGUADERA "2. Aigüera, lloc on escuren els plats (Bagà, Berga, Casserres, Solsona, pinós)". Sota FON no hi ha la variant <aiuadera>, només <aiguadera> al Pinós (per error amb vocals neutres)
aiuaderes Bilob	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	DCVB: 'aiguadera': "aigüera, lloc on escuren els plats (Bagà, Berga, Casserres, Solsona, Pinós)", i sota FON s'equivoca i transcriu <aiguadera> Pinós, amb voc. neutr.
aiuatxe Tor	{436} ROCÍO	V. aiguatge
aventà Pin Cr	{786g} AVENTAR	v. aventar
avespé Can Alc	{633d} ÁNTRAX	v. avesper
avesper Orp Llan Bpa Moix Biar Camp	{633d} ÁNTRAX	AVESPER remet a VESPER. V. vesper
avispé Cr	{633d} ÁNTRAX	v. avisper
avisper Gua	{633d} ÁNTRAX	"AVISPER. m. (occ., val.): V. VESPER". V. vesper
baejo Bpa Blí	{512} ABADEJO	BADEJO remet a ABADEJO, on només hi ha variants distintes de <baejo>; per tant, nova doc. al PV
baetxo Cnos Raf	{512} ABADEJO	V. baejo
bassiva Can	{528} HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, CABRA, ETC.)	(remet a BACIVA) Sí amb vocal neutra a mall. i men.
bateor Calp	{664} UMBRAL	Batedor: "Angle entrant que ressegueix tota la vorera d'un bastiment o d'un llindar, i en el qual bat i s'atura una fulla de porta o finestra (Calasseit, Val., Mall.); cast. batiente". Suposem que l'ALPI es refereix a això, en el concepte 664 UMBRAL.
belà Cinc Pen Vist Orp	{660b} NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	(sí belar; tampoc velà)V. vetlar
belar Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bilob Blí Calp Pin Camp Gua	{553f} VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)	Sí "belà" dins BELAR, a occ., mall.
bellòtò Llan Pin Camp	{481} BELLOTA	
berbiquí Pin Camp Cr Gua	{818b} BERBIQUÍ	(sí <berbiquí> -voc. neutr.- Mall, Men) BERBIQUÍ remet a FILABARQUÍ, però hi ha una entrada FILABERQUÍ (amb -e-), i sota aquest, en VAR FORM: filabertí, belabarquí, villabarquí, villamarquí, villamartí, virabarquí, bellimarquí i berbiquí. Com que sota FON de FILABERQUÍ només hi ha <berbiquí> -voc. neutr.- a Mall i Men, podria considerar-se nova doc. al PV. V. villamarquí
beremà Cnos	{796a} VENDIMIA	VEREMADA "1. Veremea // 1 (Tortosa, Mall)" i doc. var. (per tant, nova doc. al PV)
berema Pen Qua Mvés	{796a} VENDIMIA	Ni com a entrada ni sota VEREMA (sí <verema>). L'ALPI explicita: "(la uva que se vendimia)"; el DCVB, VEREMA "2. Raïms collits o a collir; cast. vendimia"; i doc. var. V. verema
bèrre Bsà Pen Vist	{525} SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	(sí vèrre)remet a VERRE, el qual remet a VERRO. V. vèrro
bescoll Cr Gua	{586a} PESCUZZO	Sí amb vocal neutra. I a Val. i Eiv., "batcoll" (equivocació?)
betlar Pnyà	{660b} NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	(sí belar, betlà)V. vetlar

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
bevedor Llan	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	"Recipient de diverses formes, on posen aigua per abeurar animals, especialment aus casolanes; cast. bebedero"; registra en FON. "bebedó" (or), "bevedó" (bal.), "beguedó" (Llucmajor), "beguedó" (Manacor) ([SIC] amb dues formes iguals). Amb voc. neutra.
billamartí Qua	{818b} BERBIQUÍ	(sí amb v-)V. villamarquí
billòtò Moix	{481} BELLOTA	
bisc Cinc Bsà Vist Ain Cnos	{509} LIGA PARA CAZAR PAJAROS	Sota VISC o VESC només hi ha <bisc>
bixc Qua	{509} LIGA PARA CAZAR PAJAROS	V. visc
bixc Raf Qua Tor	{618b} TURNIO	
boa Camp	{641a} COMIDA DE BODA	no reg., ni sota BODA
boa Cr Gua	{639b} BODA	no reg., ni sota BODA
bobet Bsà	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	Sí "bovet" 'dim de bou (...)' i altres scats.
bòinò Llan	{709a} PRENDAS DE CABEZA	
bòirò Pnyà Mvés Llan Moix Camp	{434} NIEBLA	
bóla Cinc Alc Orp Ain Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	"2. Mentida propagada (Cat., Val, Bal.)". Ho transcriu a (val.) amb la "o" amb el diacrític fonètic cap a l'esquerra i no hi ha més variant amb -ó- tancada (també or,LL.)
bòriò Pin	{434} NIEBLA	L'ALPI recull: bòriò 85 / bòria d'auia 85 (sense harm. voc.), potser perquè la variant <bòriò> va seguida de mot.
borradura Can	{633a} SALPULLIDO	GORRADURA o BORRADURA "Granellada que surt a la pell, principalment dels infants, en temps de molta calor; cast. sarpullido". Sota FON només hi ha <burradura> Tarr, Men -voc. neutr.-
borrascà Llan	{432} CHAPARRÓN	Sí <borrascada> a Tortosa (sota FON)
botilla Ain Monc	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	"Recipient de terra sense envernissar, de forma acampanada i aplanada, amb el coll molt curt i amb dues anses, que serveix als segadors i altres treballadors del camp per dur l'aigua fresca al tros de terra on treballen (Mall.)". Sota FON només hi ha variants per a Palma, Manacor i Llucmajor.
bóvo Orp Biar Calp Pin	{736} PAPANATAS	No queda clara l'obertura de la vocal. El DCVB recull sota FON <bòvo> Cast., Al., Mall., amb una "o" amb un diacrític fonètic a sota, cap a l'esquerra; i <bòbo>, Val., amb la mateixa <ò>. No registra cap variant amb <ó> tancada.
bramucà Can	{553e} VOZ DE LA VACA (MUGIDO)	Cfr. asbramucà
bries Gua	{571} RIENDAS	BRIDA "1. Fre i regnes que serveixen per retenir i guiar un cavall o mul (Cat., Val.); cast. brida". Sota FON no hi ha <bria>
brissa Cnos Raf Qua	{801} ORUJO PRENSADO (BRISA)	
brussa Cnos Raf Qua Mvés Pin	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	No la registra en FON

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
brussa Tor	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
bufetà Cinc Can Monc Gua	{733} BOFETADA	
bufetada Bsà	{733} BOFETADA	Sota FON de BUFETADA sí que hi ha <bofetada>, <bofetadè> (occ.); <bofetà> (val.); i <bufetada> (or, bal) -voc. neutr.-
ca(i)xcà Pin	{736a} CHARLAR	cfr. ca(i)xcar
ca(i)xco Camp Gua	{568a} CASCO DEL CABALLO	CASCO remet a CASC, sota el qual no hi ha l'apartat FON.
cacare(t)jà Cinc Bsà Can	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	CACAREJAR "Escainar (Cat., Val.); cast. cacarear". A Elx recull "cacare(t)jar"
cacarejà Alc Orp Pin Gua	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	
caell Gua	{495a} ALACRÁN CEBOLLERO	
caïra de repost Llan	{702b} ASIENTOS	CADIRA DE BRAÇOS O CADIRA DE REPÒS: "la que té barres laterals per descansar-hi els braços, i sol esser de seient encoixinat" L'ALPI no registra res.
calfred Biar Pin Cr	{617} ESPELUZNO (DE FRÍO)	"Intermitència de fred i calor, o moviment reflex involuntari caracteritzat per un tremolor transitori (Empordà, Mall.)". FON.: /kalfrèt/ (Llofriu, St. Feliu de Ga.); /kalfrét/, amb é tònica neutra (Mall.). No ho registra a cap altre lloc.
cancell Cnos Raf Qua Tor Cr	{716a} ATRIO DE LA IGLESIA	(sí amb e neutra) "Clos de planta rectangular o trapezial, format d'embans de fusta i aplicat a una portalada d'església, de palau o de gran sala, per evitar que l'aire exterior entri directament a l'interior en obrir la porta d'entrada; cast. cancel". V. cancell...
cantària Monc	{491} CARRALEJA	"Insecte coleòpter de l'espècie <i>Cantharis vesicatoria</i> L.; cast. catàrida. És de color verd-daurat o balvenc, amb palps i tarsos negres; sec i polvoritzat, s'usa com a vesicatori" FON: cantàrida (val.); cantàrida(or., mall.); cantària(men)(amb neutres, no tòn)
caramèl·los Bllob Bli	{438} CARÁMBANO	(sí amb voc neutr a Mall)"Caramell de glaç (Benialí, Benilloba)" En singular
carregao Biar	{786} INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO)	CARREGADOR "Instrument que serveix per carregar qualche cosa. Especialment..." No diu res del blat.
catxelulo Calp	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	
catxirulo Pen	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	Ni sota CATXERULO ni independentment
cauçana Camp	{570} ARREOS	Tampoc sota CAPÇANA
cerca Biar	{441} VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	"Paret o mur que envolta un trat de terreny; cast. cerca". Només registra dues vars., "cèrca (or., Maó); cerca (Mall., Ciutadella)", amb voc. neutres. No registra "cèrca" sense voc neutra ni e tancada; ALPI: "se hace de piedras y cal"
cercadit Can Orp Monc Cnos Raf Qua Tor Mvés Bllob Pin	{633e} PANADIZO	CERCADITS. m. Panadís sub-epidèrmic (val., bal.); panadizo". FON pl.(alveolar africada sorda) Oropesa, Castelló, Val., Sueca
cillé Alc	{679a} LAGAR	Tampoc sota CELLER
clavillè Calp	{764b} CLAVIJA	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
clavill Alc Llan Cr	{672} GRIETA EN LA PARED	cfr. clavill
closa Ain Monc Bpa	{601} MULETA DEL COJO	CLOSA no remet a CROSSA. A més, sota CROSSA no registra la variant amb -s-sonora
coall Cnos	{812} CUAJO	Tampoc sota QUALL
colada Bsà	{813} CUAJADA	“Bugada (val.); cast. colada”. Sí que registra les vars.: “colada (mall.)”; e neutra, “colà (Monòver, Benidorm, Val.)”
colador Orp	{788} CRIBO PARA EL TRIGO	“Garbell que té el sòl de pell de cabra o d’anyell amb foradins i serveix per a porgar blat i arròs (Sueca, Xàtiva)”. Sí que registra “coladó (occ.)”. No diu res de les obs. de l’ALPI
collà Can	{812} CUAJO	Sota QUALLADA només hi ha “Acció i efecte de quallar; la part presa o coagulada de la llet; cast. cuajada” i únicament la variant fonètica <quallà> sota FON en val. El concepte CUAJO pot ser tant (segons el DRAE) el “Efecto de cuajar” com “Quím. Fermento que existe principalmente en la mucosa del estómago de los mamíferos en el período de la lactancia y sirve para coagular la caseína de la leche”
còmoda Alc Biar	{703b} ARCAS	“CÒMODA. f. (castellanisme): Canterano (val.)”. Noteu la o oberta del DCVB i la o tancada que registra l’ALPI.
còmoda Qua Tor	{703a} ARMARIOS	
contellina Mvés	{764e} REJA	CONTELLINA remet a COLTELLINA “Espècie de ganiveta que es col·loca a la cameta de l’arada, part damunt la rella, i que serveix per a tallar verticalment la terra i facilitar la penetració de la rella (Horta de V., Ribera del Xúquer, Gandia); cast. cuchilla”; ALPI: “la cuchilla”. El DCVB registra sota FON de COLTELLINA <contellín> a Gandia, única variant fonètica amb -n
còrba Vist	{601a} CORVA	Només registra “còrba” a Val. amb el scat. “Corb marí (Val.); cast. cormorán”. Per al scat. del cast. “corva” (que en té dos; V. corba 72 88 90) només registra variants amb ó tancada. Cfr. corba 72 88 90
còrca Can Monc	{489} POLILLA	“1. Corc de la llenya (Cast., Onda, Benassal); cast. gusano, carcoma”; “3. El polsim produït en un tronc o altra fusta per l’acció del corc; la mateixa fusta rosegada per aquests insectes (Cast., Maestrat, Val.); cast. carcoma” Només registra una variant, “còrca (Cast., Lluçena, Onda)” (diacrític fonètic dreta)
corre(t)gè Cinc Can Vist	{724} GUARNICIONERO	
correora Cr	{822d} VOLADORA	
còu Biar	{551} VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)	“COU. m. dialectal (Artà, Capdepera), per covo: V. COVE”. Sota COVE recull “còu (Artà, Capdepera)” (diacrític fonètic esquerra). Sota CAU tampoc no registra “còu”.
COVE Bilob Calp Camp Cr Gua	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	“Recipient gran, de més o menys fondària, més ample de dalt que de baix i fet de vímens o de canyes, que serveix per a diferents usos i especialment per a transportar la roba a rentar o rentada, per a dur fruita, etc.; cast. cuévano, cesta”. Sota FON hi ha <cóve> Camp Tarr, Eiv. (-voc. neutr.-); <còbe> (Solsona, Oliana, Balaguer... Maestr, Val)
CROSSA Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp	{601} MULETA DEL COJO	“CROSSA. f., grafia ant.: V. CROSSA”. Sota CROSSA no registra cap var. fon. amb /z/ sonora. Segurament és un error del DCVB?
cu(g)üeta Llan	{502} AGUZANIEVES	Cfr. co(g)üeta
cuall Qua	{812} CUAJO	CUALL remet a QUALL. ALPI “con hiato” (per això ho escric <cuall>, igual que cuota ‘cua gran’, o ‘evacuar’). Sota QUALL, dins FON, només recull la var. “quall” (amb u amb angulet per baix, suposem que per semicons., encara que no és aq. l’AFI). Recordem que els diftongs determinen les grafies <c> o <q> davant de <u>: escrivim q davant dift. creixent (quota, quadern...); i c quan no pronunciem dift. creix. (cu-o-ta, e-va-cu-ar, cui-na...)

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
cubrellit Pen	{706b} CUBRECAMA	No registra CUBRELLIT. Sí “COBRELLIT (i sa var. cobrillit). m. Cobertor de llit; cast. cubrecama, colcha”, i les vars. cobrellit (or.) [e neutra], cobrellit (occ.); cobrillit (mall., men.)
cuiçsot Mvés	{580} JAMONES	En les def. el DCVB no diu res de JAMONES en cast. Sí muslazo, quijote, pernera, pernil
curriòlò Llan	{828} POLEA	Sí corriòlò (Xàtiva)
curruquejar Blí	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	Sota CORRUQUEJAR només hi ha les variants <corruquejar> i <corruquetxar>.
debidit Cnos Mvés Pnyà	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	V. dividits
defun Can Alc Aín Bllob	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	V. defunt
defunt Monc Qua Pnyà Llan	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	DEFUNT, UNTA adj. ant.: V. DIFUNT. Sota “DIFUNT (ant. defunt), -UNTA” no recull el scat. de CORTEJO FÚNEBRE, només el de “mort; mancat de vida”. Sota FON no hi ha cap variant amb -e-
degollao Can	{577c} CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	V. degolladò
dentíllè Calp	{799b} BASE INFERIOR DE LA PRENSA	(dialectal): V. LLENTILLA. “4. Bassi d’almàssera, pedra rodona damunt la qual es prem la pila d’esportins (Val., Pego); cast. cuesco”. Sota FON <dentilla> Gandia, pego, Sanet (però no <i>dentíllè</i>)
desacupar Orp Aín Monc Qua Llan Bpa Biar Bllob Calp Camp Gua	{644} PARIR	V. desocupà
desaparat Llan	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	nr
desapartat Monc	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	V. despartats
desapartats Cr	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	DESAPARTAR “(vulgar, per <i>apartar</i> .” Recull vars. fonètiques, l’única val. de les quals és “dessapartar” (val.).
desdejunar Monc	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	nr. Sí DESDEJUNAR-SE, i sota FON no transcriu curiosament el pronom: /desdetxunar/ (Val.), i dos formes més amb vocals neutres.
desecupar Blí	{644} PARIR	nr. V. desocupar.
desocupà Pen Alc	{644} PARIR	DESOCUPAR “2. absol. Parir, deslliurar un infant”. No diu pobles. Dins de FON hi ha /dessocupar/ (Val.); /dezacupà/ (Maestr.), i altres amb vocal neutra. No hi ha /dezecupar/ ni /dessacupà/ ni /dessecupar/
dessacupar Cnos Raf Mvés	{644} PARIR	Sí “desacupar (Maest.)”, amb -s- sonora. Deu ser un error de Moll.
dèssat Raf Bpa Biar Calp	{728a} DIEZ Y SIETE	He de tenir en compte que jo he fet una transcripció com a -a final, però Moll la consiera -e oberta. A l’ALPI hi ha a sota una a doblement oberta, i damunt, una e doblement oberta (no sempre). El meu criteri és que mana la de sota.
dessecupar Tor	{644} PARIR	
desseparats Vist	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	DESSEPARAR “(vulgar, per <i>separar</i> ”. Només recull a FON les vars. “desseperà” (Empordà) [la tercera e no és neutra], i “detseperà” (Mall., Men.) [les tres ee neutres].
devidit Monc Llan Bpa Blí	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	V. dividits

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
dials Gua	{784a) RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ	DIAL és nom de llinatge. Però no registra aq. var, ni sota DIDAL tampoc.E84
dils Cr	{784a) RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ	Ni com a entrada pròpia ni tampoc sota DIDAL
donsella Raf	{443) AMAPOLA	Sota ROSELLA no recull la var. DONSELLA, i no registra Rafelbunyol (69) dins FON. Sota DONZELLA recull un scat. "Planta de l'espècie <i>Cytinus hypocistis</i> , que és de color vermell encès i es cria paràsita damunt les arrels d'altres plantes; cast. doncella".
dormió Pin Cr	{495a) ALACRÁN CEBOLLERO	DRAE: "alacrán cebollero. 1. Insecto ortóptero semejante al grillo pero de mayor tamaño, color dorado y con las patas delanteras parecidas a las manos del topo. Vive en los jardines y huertas, y es muy dañino para las plantas, por las raíces que corta al hacer las galerías subterráneas en que habita. También se le llama grillo real y cortón." El DCVB recull sota DORMIDOR "4. Insecte de color terrós que es fica davall terra i rosegava les hortalisses (Campello)". L'ALPI no recull cap variant per al concepte 495a al Campello.
e(i)xadella Cinc	{783e) ESCARDILLO	Remet a AIXADELLA. "Eina que consisteix en una fulla de ferro llarguera, de dos a tres cm. d'amplària, que a un cap té tall i a l'altre un ull per on passa un mànec curt de fusta, i serveix per entrecavar manejant-la amb una mà (Gandesa, Morella, Benassal, Lluçena, Cast., Val., Alcoi); cast. escardillo"
e(i)xia Gua	{574) HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.)	(sota EIXIDA) V. eixida
eixaeta Cnos	{783e) ESCARDILLO	nr una entrada. EIXADA remet a AIXADA. Sí que hi ha una entrada AIXADETA, amb diferents vars. dins FON (no eixaeta ni eixadeta)
eixarmén Can Vist	{792a) SARMIENTO	V. eixarment
eixauà Vist	{642) EQUIPO DE LA NOVIA	
eixobar Cnos	{642) EQUIPO DE LA NOVIA	Sí <eixovar> Cocentaina
eixuamans Vist	{693b) PAÑO PARA LIMPIARSE	V. aixugamans
el rabuig Mvés	{658b) HIJO MENOR	Sota REBUIG sí que hi ha el scat, però no la var fon. V. rebuig
elxub Raf	{421a) DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	No té una entrada ELJUB,l ni està registrat sota ALJUB.
elxub Raf	{421a) DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	
embasaó Pin	{798) EMBUDO	ENVASADOR, -ORA "Qui envasa; cast. envasador. Especialment: a) m. Embut (Tamarit de la L., Maella)". No registra EMBASADOR amb -b-. Sí que registra vars. fon. embasadó (Maella), embassadó (Tamarit), embassaor (València)...
embixc Raf Tor	{509) LIGA PARA CAZAR PAJAROS	V. envisc

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
embrassà Cinc Vist Orp Qua Tor Mvés Pin Cr	{643} ESTAR ENCINTA	EMBRASSAR remet a EMBARASSAR, sota el qual hi ha dins de FON “embrassà” (pir-or., or.), però amb vocal neutra. No hi ha entrada per EMBRASSAT, -ADA, i dins d’EMBARASSADA no hi ha vars. fon.
embudé Cinc Vist	{734} GLOTÓN	“2. Que acostuma menjar molt i no engreixa proporcionadament (Tortosa, Valljunquera, Maestr., Cast., Val., Mall.); cast. tragón, tragaldabas”. Dins FON registra “ambudé” (occ., Maestr.); “embuder, ambuder” (val.); “embudé” (or., mall) - voc. neutra-. L’ALPI registra al Maestrat la variant amb e-
empeltà Cinc Can Vist Pin Cr	{471} INJERTAR	“Inserir en una branca o soca d’un arbre...” Registra “ampeltà” (occ.) i “ampeltar” (val.), entre altres.
empeltar Raf Biar Gua	{471} INJERTAR	Sí altres.
en(t)xovar Gua	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	ENXOVAR-SE (verb) té altres scats, però poc tenen a vore amb “eixovar”. A més, no registra cap variant fonètica al PV. V. enxovar
en(t)xovaret Gua	{647} CANASTILLA	Curiós: el DCVB recull AIXOVARET “Conjunt de robeta d’un nadó (Benilloba, Vall de Gallinera, Calp, Guardamar); cast. canastilla”.
encanyissat Orp	{441} VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	“Conjunt de canyes entreteixides; canyís; cast. encañado.”. Recull la var. fon. “ancanyissat”, però no amb e-
encendre Cinc Can Vist Cnos Raf Qua Tor Pin Cr Gua	{659} ENCENDER EL CIGARRO	Sí “ancendre” (occ., val.). No diu res del cigarro.
enganyapastor Vist Cnos	{502} AGUZANIEVES	Només està en pl.
enganyapastors Biar Gua	{507} CHOTACABRAS	ENGANYAPASTORS o ENGANAPASTORS “1. Ocell de la família de les caprimúlgides, de l’espècie Caprimulgus europaeus L. (or., occ., val., bal.); chotacabras, papavientos(...). 2. Ocell de la família de les motacíl·lides, espècie Motacilla alba L. (València); cast. nevatilla, pizpireta”. Les úniques vars. que registra són “anganyapastós” (occ., Maestr.), i “anganyapastors” (val.), i dues més amb vocals neutres. A propòsit de l’origen del nom, Beltran (1994) comenta: “Ocell xicotet, però que , a causa de l’abundant plomatge, fa la impressió de ser molt gran. D’aquí li ve el nom”.
enganyapastós Cinc	{502} AGUZANIEVES	
enganyapastós Pin Cr	{507} CHOTACABRAS	
engerra Can	{807a} VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE	DCVB ENGERRA “Alfàbia que serveix per a tenir-hi oli, aigua, vi, olives o altra cosa confitada (Camp de Tar, Sta Col de Q, Maestr); cast. tinaja”, i sota FON no recull la variant fonètica <engerra>, només <angerra> (Morella, Vilar de Canes, Benassal. L’ALPI, però, recull <engerra> a Vilar de Canes, i per tant, es tracta d’un error del DCVB. V. angerra
engrunsaora Cnos Raf Qua Biar	{743} COLUMPIO	El DCVB no recull una entrada ENGRUNSAORA, però sí ENGRONSADORA “Post, senalla o altre seient penjat a dues cordes i que serveix per a engronsar-s’hi (Mall., Cast., Al.); cast. columpio”, i recull unes variants, però no “engrunsaora”.
engrunsaora Cnos Raf Qua Biar	{743} COLUMPIO	V. engrunsaora
engrunsar Cnos Raf Qua	{705} MECER	V. engrunsar
engrunsar Cnos Raf Qua	{705} MECER	ENGRUNRAR “Engronsar (val.)”. I sota ENGRONSAR no recull sota FON “engrunsar”, però sí <angronsar> Cast. i <angrunsar> Al.
enrejolat Moix	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	Sota ENRAJOLAT recull moltes variants, però no aquesta. Recull p.ex. “enrexolar” (val.)...
ensacà Cinc Bsà Can Vist	{788b} ENVASAR	Sí “ansacà” (occ., Maestr.), al revés que l’ALPI.

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
entaulà Can Vist	{783b) TABLEAR	ENTAULAR “5. Aplanar i esclafar la terra de conreu passant-hi una post o biga tirada per un animal (Tortosa, val.); cast. atablar”.
entauladora Can	{783c) ATABLADERA (DIBUJO)	“Post o tauló ample, llis o armat de tallants o de claus, que rossegada per un animal, serveix per a aplanar la terra i rompre els terrosos (Tortosa, val.); cast. atabladera”
enterrà Cr	{756) SOTERRAR	
enterro Cinc Can Vist Cnos Raf Qua Mvés Blí Gua	{660e) CORTEJO FÚNEBRE	“Enterrament; trasllació d’un cos mort al lloc on ha d’esser enterrat; conjunt de gent que hi assisteix; cast. entierro”.
envergonyir-se Bpa	{615a) RUBORIZARSE	“Avergonyir”. Només registra variants a pir-or., or., mall.
envisc Biar Pin Cr	{509) LIGA PARA CAZAR PÁJAROS	“ENVISC m. (dialectal) Visc”. I dins FON registra: ambisc (Benassal), amvisc (Cocentaina, Pego, Alacant)
eretxar Pnyà	{787b) ACRIBAR	EREJAR “Porgar el blat passant-lo per l’erer (val., eiv.); cast. zarandear”. Recull “aretxar” (Val.), “erejar” (Ador), “arejar” (Maestr., Cast., Sueca), i “ere(t)jà” (Eiv.) - vocals neutres a Eiv.
èrna Mvés	{489) POLILLA	No té una entrada específica. Tampoc sota ARNA.
esbeurà Blí	{563) FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	Sí ESBEURAR “(dialectal) Abeurar, donar beure als animals (Pego); cast abrevar. FON esbeurar (Pego)”, i ESBEURATGE “Ensegonada per a menjar els animals (Pego). V. ABEURATGE, BEURATGE. FON esbeuratge (Pego). ETIM.: derivat de <i>esbeurar</i> ”.
esbirbar Cnos	{783d) ESCARDAR	ESBIRBAR “Entrecavar (val.); cast. escardar. FON asbirbar (val.); ETIM de birbar, amb el prefix es-”. Sota BIRBAR no recull cap variant formal.
escagassat Orp	{731e) AL COBARDE	ESCAGASSAT “1. Que té diarrea (or., occ., val., bal.)”; “2. fig. Mancat de serenitat, sia per efecte de la por, sia per impaciència, irritació, etc. (Mall.)”. Sota FON només hi ha “escagassat” (or., bal.) -voc. neutr.-, i “ascagassat” (occ., val.).Scat2
escalera Cr	{686) ESCALÓN (DE ESCALERA FINA)	ESCALERA “2. dial., Escaló, esglaó (Aiguaviva)”
escalera Gua	{773) ESCALERA	“Escala (pont de S., Tamari de la L.); cast. escalera” Sota FON recull “escalera”, una amb -é- i l’altra amb -è-. No recull el PV.
escalpre Biar Pin Cr	{818d) ESCOPLO	“Puntacorrent gruixat (Morella); cast. formón”.
escardà Cr	{783d) ESCARDAR	V. escardar
escardar Vist Bpa Gua	{783d) ESCARDAR	“Eixarcolar (Maestrat, Val.); cast. escardar, sachar”. Només dues variants fon., ascardar / ascardà
escarot Cinc Can Vist Cnos Biar Blí	{810c) JABARDO	“1. Escamot d’animals (...) b) Conjunt d’abelles que emigren d’un rusc, dirigides per una reina (Gandesa, L’Ametlla, Cinctorres, Ain, Biar)”
escarrinyadó Cinc	{826f) TIRABRASAS	(ERROR)ESCARRINYADOR “Atiador del forn (Cinctorres); cast. tirabrasas”, i dins FON, només una variant, escarrinyador (Cinctorres). Es tracta d’un error del DCVB.
escomença Can	{756a) EMPEZAR	V. escomençar
escomença Can	{756a) EMPEZAR	
escomençar Orp	{756a) EMPEZAR	ESCOMENÇAR “v. tr. (forma dial.) Començar (Tort, Maestr, Cast, Val)”. Sota COMENÇAR, FON transcriu <ascomençar> i <ascomençá>, però no una variant <escomençar>. V. ascomençar
escomençar Orp	{756a) EMPEZAR	“(forma dialectal) Començar (Tortosa, Maestr., Cast., Val.)”

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
escorrimén Pin	{417} TORRENTERA (BARRANQUERA)	“2. Escorrentia petita, siquiola per on va l'aigua sobrant del regadiu cap al riu o a la mar (Ribera del Xúquer)”. Sota FON només deues vars., escorrimén (val.), escurimén (or.) -voc. neutr.- Curiós que l'ALPI registre “escorrimén” al Pinós, mentre que el DCVB hi recull ESCORRIM “2. Escorrimén, corrença d'aigua (El Pinós)”.
escuradó Cinc Can Vist	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	ESCURADOR “Instrument que serveix per a escurar, i lloc on s'escura (...) a Pica de pedra, poc fonda, on hi ha els gibrells o conques que serveixen per a escurar els plats i altres objectes de la cuina (Andorra, Sort, Ulldecona, Maestr., Cast., Val, Benidorm, Al., Men., Eiv.); cast. fregadero”. Sota FON només ascuradó, escuraor, escuradó -voc. neutr.-
escurafoc Tor	{819c} ESPETÓN	ESCURAFOC o ESCURAFOS “Atiador, eina consistent en una barra de ferro acabada en punta o en ganxo, que els ferrers empen per a llevar el cagaferro de la fornal (or., occ., val.); cast. hurgón”
escuraó Pin	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	V. escuradó
escuraora Biar	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	“Aigüera, pica per a escurar la vaixella (Val., Gandia, Pego, Sanet, Alcoi); cast. fregadero”
esgarrap Cinc	{634} ARAÑAZO	“Acte i efecte d'esgarrapar (Tortosa, Cinctorres)”. Sota FON <asgarrap> Tort, Cinctorres; ALPI: esgarrap (Cinctorres). Error DCVB.
esmoladó Cinc	{725} AFILADOR	V. esmolador
esmolaor Monc Cnos Raf Biar	{725} AFILADOR	ESMOLADOR “Qui esmola; cast. afilador”. Sota FON només esmuladó -voc. neutr.-, asmoladó, l asmolaor, esmoladó -voc. neutr.-
esmonyir Biar Blí	{566} ORDEÑAR	(ni sota ESMUNYIR, ni sota MUNYIR) v. esmunyir
esmonyir Blí	{805} RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)	(ni sota ESMUNYIR, ni sota MUNYIR) V. esmunyir
esmunyir Bpa	{805} RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)	(ni sota ESMUNYIR, ni sota MUNYIR) El problema és que hi ha definicions paregudes sota dues entrades: ESMUNYIR “1. Munyir (Penedès, Camp de Tarr., Val., Sueca, Gandia, Cocentaina, Alcoi, Tàrbena); cast. ordeñar. 2. Collir olives amb la mà, deixant-les caure de dins la mà (Bassella, Penedès, Camp de Tarr., Val.); cast. ordeñar”. I sota MUNYIR “1. Treure la llet prement repetidament la mamella d'una femella; cast. ordeñar. (...) 2. Collir olives, fulles, dàtils, etc., cenyint la branca amb la mà i fent córrer aquesta al llarg d'aquella (Solsona, Igualada, Camp de Tarr., Val., Cocentaina, Elx); cast. ordeñar”
espaella Pnyà	{757a} CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA)	“5. Camella de jou (Andorra, Rialb, Tirvia, Coll de Nargó, Calasseit, Sueca, Gandia, Sanet); cast. costilla”. Té relació amb el scat. (/6) (V. espaella). Caldria vore el dibuix de l'ALPI.
espaelles Cnos Cr Gua	{761} COSTILLAS DE LA COLLERA	“6. Costella de la collera o coixí; cadascuna de les fustes entre les quals va el coll de l'animal que estira carro o arada, i que formen part del collar o coixí destinat a resguardar el coll de la bèstia (Camp de Tarr., Gandesa, Tortosa, Freginals, Val., Gandia); cast. costilla”. Té relació amb el scat. (/5) (V. espaelles).
espalmatòria Cinc	{689a} PALMATORIA	(sota PALMATÒRIA)ESPALMATÒRIA remet a PALMATÒRIA “Canelobre baix i forní d'un peu ample i d'una ansa; cast. palmatoria”. Sí que registra “pamentòria” a Biar, com l'ALPI.
espalons Can	{581a} BRAZUELOS	ESPATLLÓ “2. La part superior de la cama davantera d'un porc o d'altre quadrúpede (Mall.); cast. perril delantero”. FON aspaló (val.) (no hi ha variants amb <es->)
espantall Cnos	{472} ESPANTAJO	“Ninot de palla, de roba o d'altra matèria, que posen dret en el camp o jardí per espantar els ocells; cast. espantajo”. Sota FON només recull “aspantall (occ., val.)”, i altres amb voc. neutr.

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
espardenyes Cinc Can Vist Cnos Raf Tor Mvés Moix Pin Cr Gua	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	(tampoc en sg. "espardenya")"Peça de calçat que té la sola de cànem o d'espert; cst. alpargata".
espelmatori Gua	{689a} PALMATORIA	Sota PALMATÒRIA, FON hi ha "espeumatori (mall. molt vulgar)" -voc. neutr.
espinà Blí	{599} ESPINAZO	(sí "aspinada" (Andorra, Esterri, Tortosa, Maestr.) "2. Columna vertebral (pir-or., or., occ., bal.); cast. espinazo"
espina Cinc Bsà Can Vist Cnos Raf Qua Bpa Biar Pin Cr Gua	{513} RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA)	"3. Matèria ossosa, generalment dividida en petites porcions punxagudes, que forma l'esquelet dels peixos; cast. raspa". Només registra "aspina"
espina Raf Bpa	{599} ESPINAZO	"4. Columna vertebral (va., bal.); cast. espinazo"
espina Vist	{609} ESPINA	
espinàs Cnos Biar Pin	{599} ESPINAZO	(sí "aspinàs" (val.)) "2. ESPINÀS. m. Espinada (val.)". No recull cap poble de l'or.
espollà Can	{793a} DESBROZAR	(sí "aspollà" (occ.)) "2. Treure les branquetes seques dels arbres (LL.), o els brots sobriers dels ceps (Priorat, Tortosa, Maestrat); cast. desbrozar". No recull cap var. al PV dins de FON.
espolsà Cr	{803c} RECOLECCIÓN A GOLPE	v. espolsar
esporgà Cr	{793a} DESBROZAR	ESPORGAR "1. Tallar als arbres i arbusts les branques sobrieres; cast. escamondar, chapodar, limpiar". L'ALPI recull "escamondar" a 85 (escombrar: escamondar)
esportim Qua Tor	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	(sí asportim Val., Lliria)"Esportí // 2"
esportims Cnos Raf Qua	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	(sí asportim Val., Lliria)
esportins Orp Llan Biar	{800} ESPORTINES	(ni en sg.) V. esportins 806h
esportins Orp Mvés Llan Bpa Biar	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	(ni en sg.) ESPORTÍ "Recipient d'espert, de forma rodona i molt planer, dins el qual es posa la pasta d'oliva per premsar-la (Conflent, Urgell, Camp de Tarr., Segarra, Les Garrigues, Vimbodí, Gandia, Pego, Mall.)"; cast. esportín, capacho"
esquella Cinc Can Pin	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	V. esquella 571b
esquella Cinc Can Vist Pin	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	"2. Campana petita, cilíndrica o quasi cilíndrica, com les que porten penjades pel coll els bous, cabres i altres animals que guien un ramat; cast. esquilla, cencerro"
esquelleta Raf Llan	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	"1. Esquella petita. Especialment (...). També sota ESQUELLA, Intens, dim.
esquellot Qua	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	V. esquellot 571a
esquellot Vist Raf Qua Biar	{571a} CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	"1. Esquella gran (Tortosa, val.); cast. esquilón (...). L'esquellot és llargarut, té la mateixa amplària de dalt que de baix, i l'alçada és de 14 a 20 centímetres (Morella, Gandia)"
esquèrda Raf Bpa	{609} ESPINA	No recull el scat. de l'ALPI, sot obs., "astilla", però sí alguna cosa pareguda: "1. Fragment agut de caire, que es desprèn d'un cos dur en rompre'l (Barc., Bal.); cast. esquirla, rancajo". No registra cap scat. ni cap var fon al PV.
esquerrer Mvés Llan Blí Gua	{623} ZURDO	"2. Esquerrà (Boí, Ll., Segarra, Camp de Tarr., Gandesa, Maestr., Val., Al.); cast. zurdo". No recull cap var fon al PV
esquirol Bsà	{517} ARDILLA	"Mamífer...; cast. ardilla"

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
estable Llan	{679} ESTABLO	ESTABLE remet a ESTABLA: "ESTABLA. f. o ESTABLE. m. //1. Lloc cobert on s'allotja el bestiar (or., occ., bal.); cast. establo, cuadra".
estalzí Can	{685} HOLLÍN	ESTALZÍ remet a ESTALZIM. "Sutge; cast. hollín".
estarnuà Cr	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
estarnuar Gua	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
estarnudà Cinc Can Vist Pin	{613} ESTORNUDAR	V. estarnudar
esteba Cinc Pen Vist Cnos Qua	{768} ESTEVA	V. esteva.
estebat Vist	{630} PATIESTEVEDO	V. estevat
estenases Cr	{686a} TENAZAS	Sí ESTENASSES (entrada "estenalles (occ.)"
esternudar Raf	{613} ESTORNUDAR	"Fer pel nas una espiració brusca, espasmòdica i sorollosa; cast. estornudar". Sota VAR. FORM.: "estornudar". Sota FON, només "esternudà"-voc. neutr.- (pir-or., or.); astornudà (occ.); astornudar (val.); astarnudà (Amposta, L'Ametlla). I prou.
esteva Can Bpa Biar Pin Cr	{768} ESTEVA	"Peça corba i posterior de l'arada, que en sa part superior té l'agafall per a manejar-la (Cat., Va.); cast. esteva". Sota FON no recull cap variant començada per en-
estevat Can	{630} PATIESTEVEDO	"Que té les cames tortes; cast. estevado". Cap var. fon. amb es- ni amb -v-
estidores Llan	{796c} HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS	ESTIDORES remet a ESTISORES. Però hi ha ESTISORA o TISORA, en sg., encara que sota la definició: "1. pl. (poc usat en sing.). Instrument ..."
estisores Biar	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	(sí astisores, estissores)"16. Papaorelles (Senterada, Calasseit, Tort, Vinaròs, Morella, Benassal); cast. tijereta"
estisores Biar	{796c} HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS	(sí astisores, estissores)
estorins Gua	{800} ESPORTINES	ESTORÍ "4. Cofí dins el qual es premsa l'oliva o el raïm; cast. cofín". Només aq. scat. relacionat. Sota FON no hi ha <estorí>; només <astorí> occ, val
estorins Gua	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	V. estorins 800
estrínjol Orp	{569} ALMOHAZA	ESTRÍNJOL remet a ESTRÍJOL. "Raspall de ferro, fixat a un mànec de fusta, que serveix per a netejar el pèl de les bèsties cavallines o bovines; cast. almohaza". Només recull la var de l'ALPI "astrínjol". Sota VAR. FOR hi ha: estínjol, estrínjol (ant. estrinyoll)". Sí, estínjol, sense r.
estrínjol Raf	{569} ALMOHAZA	
fantasiós Camp Gua	{731d} AL BRAVUCÓN	(amb sonora) (sí Val., Barc., Palma) "3. Ple de fantasia, de vanitat; arrogant, que li agrada fer-se veure i admirar; cast. vanidoso, arrogante"
farfallejar Llan Moix Camp	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	(sí amb sorda, Val.)"Parlar farfallós (Amposta, Maestr., Val.); cast. tartajear, tartamudear"
festejà Alc Pin Cr	{638a} PELAR LA PAVA	
fillòlò Mvés Camp	{419} ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	V. fillola
forma(t)ge Cinc Can Vist	{813a} QUESO	
forma(t)gera Vist	{813b} MOLDES DE LOS QUESOS	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
fre(i)xura Biar Blllob Blí Pin Cr Gua	{579a} ENTRAÑAS	(sí a or., bal., occ., val.)”1. Entranyes, especialment els pulmons (or., occ., val., bal.); cast. asadura, bofes (...) (A la Catalunya continental la freixura és gairebé únicament el lleu o pulmons; a Mallorca és el conjunt de lleu, cor, fetge i melsa)”. L’ALPI especifica en alguns pobles.
fregaó Cr	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	“2. FREGADOR. m. //1. Aigüera, recipient on es freguen i escuren els plats i escudellam (Maella, Mequinensa, Crevillent, Guardamar); cast. fregadero”. Curiosament el DCVB només ha utilitzat l’ALPI amb un interès lèxic, no fonètic, ja que hi ha <fregaó> 88 i <fregaor> 90, i la primera no la recull, i la segona la considera simplement “val.”, sota FON.
furmiguer Calp	{505} PITORREAL	V. FORMIGUER
galtada Bsà	{733} BOFETADA	(sí <galtàde> en occ.)
garbejà Alc Pin Cr	{785c} ACARREAR	
garbinada Bsà	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGRO)	(sí <garbinàde> LL., Falset, Gandesa, Vinaròs / <garbinada> -dos neutres- or.) “Vent de garbí (...) La garbinada s’entén vent del SO, a l’Empordà i Costa de Llevant, Castelló i València. A les regions interiros, com Lleida, Massalcoreig, Priorat, Calasseit, Mequinensa, Morella, etc., s’entén el vent SE”; ALPI: garbinada (de La Sènia, de Vinaroz) 51
gastaó Pin	{731a} AL MANIRROTO	
gatxap Cnos	{533} CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO)	Tampoc sota CATXAP
gatxapet Tor	{533} CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO)	
glopada Bsà	{610a} BOCANADA	(sí <glopàde, occ.)”2. Porció de líquid o d’altra cosa que es llença d’una vegada per la boca; cast. bocanada, buche”, doc. Balari Dice.
gofí Moix	{805a} VASIJAS EN QUE SE RECOGE	No hi és al DCVB. Tampoc sota COFÍ, ni FON.
gofins Moix	{805b} MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE	
gor(t)gera Vist	{582} PAPADA	“2. Ganyell o papada d’un animal, especilament d’un porc (Gandesa, Tortosa, Maestrat); cast. papada”
gramil Gua	{818i} BRAMIL	Sí GRAMILL “Rosset de fuster (Barc., Val.); cast. gramil”. Potser és una errada. A més, el DRAE recull “gramil” amb aq. scat, i no recull la variant “bramil” que porta el qüestionari de l’ALPI.
granses Cinc Can Vist Alc Aín Monc Tor Llan Moix Biar Blllob Blí Calp Camp	{788a} GRANZONES	(, encara que sí <gransa>, encara que diga que generalment s’usa en pl.)V. gransa
grapaet Biar	{609b} PUÑADO	Sí GRAPADET sota INTENS, Dim de GRAPAT
gronyir Orp Aín Monc Cnos Raf Llan Moix Biar Blllob Gua	{554a} VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)	(no hi ha <gronyir>, sí <gronyí>, sota FON GRUNYIR) GRONYIR “Grafia ant.: V. GRUNYIR”
gròssò Camp	{643} ESTAR ENCINTA	Ni sota GROS, GROSSA (adj), ni sota 1. GROSSA, ni sota 2. GROSSA (aquestes dues darreres amb scats. diferents)
grunsaora Gua	{743} COLUMPIO	Sí GRONSAORA “1. Cadira balanci (Benassal); cast. mecedora”, però ho hi ha FON
gúbbia Bsà	{818f} GUBIA	No hi ha cap variant amb -bb- (ni en or)
gumitar Moix	{614} VOMITAR	v. gomitir (nova doc. al PVA)

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
gurró Pnyà	{663a) MONTAJE DE LA PUERTA	GORRÓ “Piu o tija posada a l’extrem d’un eix, d’una porta, etc., perquè pugui girar dins un encaix; cast. gorrón, espiga” i un doc. Arx Gral RV; i sota FON gorró (val.); ALPI “Quicio”. V. gorró.
hòstiò Camp	{733) BOFETADA	
iesca Cr	{702) YESCA	DRAE “5. pl. lumbré, conjunto de yesca, eslabón y pedernal” (és curiós que hi haja “eslabón”, concepte anterior al de YESCA a l’ALPI. Suposem, però, que es tracta del scat. 1 del DRAE, que correspon al DCVB “2. Matèria molt seca i preparada perquè s’encengui fàcilment amb una simple espurna; cast. yesca”. Sota ESCA del DCVB no hi ha la var. fon. “iesca”, que deu ser castellanisme.
ignorant Bpa	{736) PAPANATAS	L’ALPI recull (amb lletra de Sanchis Guarner) <ignorant>, amb -g- fricativa. El DCVB: “Que no sap res; cast. ignorante”; el DCVB recull exactament sota FON 4 variants: <innuran> (Barc.) -n velar-; <innoran> (Ll.) -n velar-; <innorant> (Val.) -n velar-; <innorant> (Palma) -n no velar.
iguatxe Qua	{436) ROCÍO	Tampoc sota AIGUATGE
innocén Alc	{736) PAPANATAS	La primera n, velar. Curiosament el DCVB no recull cap de ene velar sota FON d’INNOCENT, mentre que sota FON d’IGNORANT sí que són o bé velars o bé no (cas de Palma)
innoran Vist	{736) PAPANATAS	L’ALPI recull en estos dos pobles <in-noran>, amb la primera ene velar, mentre que a 82 i 83 les dues enes són normals.
inoran Can Pin	{736) PAPANATAS	V. ignorant
inorant Cnos Qua	{736) PAPANATAS	V. ignorant
janoll Moix	{600d) RODILLA	Ni com a entrada ni sota GENOLL. L’ALPI transcriu una <a> clarament (no amb ee obertes volades)
japerut Llan Pin Camp	{626) JOROBADO	Ni com a entrada ni sota GEPERUT. És estrany que el DCVB no reculla <japerut>, ja que l’ALPI ho recull a molts pobles del PVA.
la bóa Gua	{641a) COMIDA DE BODA	V. boa
l’ascurà Tor	{692) NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	V. ASCURÀ
lifara Alc	{728) ALBOROQUE	(sí <lifàrè>) LIFARA remet a ALIFARA. V. alifara.
llagustí Calp	{494) SALTAMONTES	(sí amb voc neutra) Ni sota LLAGOSTÍ ni cap altra variant. Suposem que per error el DCVB recull “llagostí” a Calp (V. <llagostí>). O perquè ho ha regularitzat.
llangòstò Pin	{494) SALTAMONTES	LLANGOSTA remet a LLAGOSTA, sota la qual totes les variants tenen <ò> tancada. No registra cap variant <llangosta> o <llagosta> amb <ò> oberta.
llantarner Moix	{727) OTROS OFICIOS	Ni sota LLENTERNER ni com a entrada independent.
llavadó Can	{697a) VASIJA PARA LAVAR LA ROPA	Sota “2. LLAVADOR” hi ha aq. vars: llabadó, llabaor, llaaor, llavadó -neutres- i prou.
llavor del meló d’Alger Calp	{459) PEPITA DE LA SANDÍA	
llavoreta Tor Moix	{453b) ANÍS	(sí <llavoretès> Cast., Torís, Moixent) “1. LLAVORETA. f. dim. de llavor; cast. semilla (...) Especialment: a) pl. Llavors d’anís, matafaluga (Alcora, Cast., Vistabella, Aín, Val., Torís, Moixent)”. L’ALPI, en sg en dos pobles, encara que el DCVB les posa en pl.
llençols Llan	{706a) SÁBANAS	(tampoc en singular)Curiosament no registra la variant amb -e- (sí amb -a- i amb -i- i amb neutra)

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
llengonissa Can Bpa Blí	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	LLENGONISSA remet a LLONGANISSA, on no hi ha la var <llengonissa> però sí <llengunissa> a L' Ametlla.
llesna Vist	{827} LEZNA	No com a entrada ni sota LESNA
llomanto Pen	{511} ABRICANTO	LLOMANTO remet a LLAMÀNTOL, en la qual no hi ha sota FON <llomanto> i sí <llumantu> (Tarr., Men.). nova doc. al PV, doncs. Sota VAR FORM: llamanto, llomanto, grumàntil.
llòssò Pnyà Mvès	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	Tampoc <llossa> sota LLOSA (sí LLOSSA, amb altres scats)
llúppia Bpa	{620} LOBANILLO (LUPIA)	No hi ha aq. var fon. Totes les variants sota FON són amb -p-, i cap amb -pp-
ma(t)joral Cinc Can	{720a} PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA	Sí altres, i <ma(t)joral> amb -a- neutra. Per tant, nova doc. al PV
mà.squèrrè Pin Camp	{622} MANO IZQUIERDA	Sota FON de ESQUERRE, -A només hi ha variants de pir-or, or, occ, val, Palma, Manacor, Inca, Ciutadella. No recull la variant amb -è oberta final
madalena Cinc Bsà Pen Vist Alc Orp Mvès Llan Bpa Moix Biar Billob Blí Calp Pin Camp Gua	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	MADALENA remet a MAGDALENA, on sota FON hi ha 5 variants amb -dd- o -gd-, i amb punt i seguit escriu: "A part d'aquestes formes de pronúncia correcta, hi ha les més vulgars Madalena ([madalénè], occ.) i Malaena ([malaéna], val.)". Per tant, nova doc. al PV.
margaïta Cr	{444} MARGARITA	Ni com a entrada ni sota MARGARIDA
marra(i)xa Biar Camp Cr Gua	{694a} DAMAJUANA	(sí amb -i-)V. marraixa
mastra Cr	{655} ESPOSA DEL PADRE (MADASTRA)	Ni com a entrada ni sota MADRASTRA.
matèria Cr Gua	{573} PUS (MATERIA, PODRE)	
menxaor Pnyà	{663} ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES	"2. MENJADOR. m. // 1. Habitación o peça d'una casa destinada a menjar-hi; cast. comedor"
menxaor Qua	{576} DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO	Sota MENJADOR no hi ha <menxaor> sinó <minxaor> (Val.). "2. MENJADOR (...) 3. Cóm o pica on mengen els porcs (Tortosa, Benassal, Santanyí); cast. gaveta" (per tant, nova doc. al PV). ALPI: "(de piedra)"
merescal Cnos Raf Qua Mvès Llan Calp Camp	{572} VETERINARIO (MARISCAL)	No hi ha aq. var fon sota MANESCAL. Sí <mariscal> a Maó, amb el scat. de 'veterinari'. Tampoc una entrada MERESCAL, però sí MARESCAL, que remet a MARISCAL (on "2. Menescal (Men.); cast. albéitar" i doc. Ballester Xèx.) (i sota ETIM de MARISCAL: de l'it. ant. mariscalco < marahskalk 'encarregat dels cavalls') (i sota VAR FOR de MARISCAL: ant. marescal i doc. a. 1393, Est. Univ. XIV 327 i doc. a. 1415, ap Bofarull Mar 94 - però no amb el scat. de 'veterinari' sinó de 'oficial de la més alta graduació'-)
meriscal Gua	{572} VETERINARIO (MARISCAL)	Tampoc sota MANESCAL. V. menescal
métja Pen	{587} MECHÓN DE CABELLOS	(sí amb voc neutra a Fornalutx)V. metxa
milòtxò Pnyà Llan Moix Pin	{742} COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)	Només <milotxa> amb voc neutra i sense.
min(t)jadora Cinc Can Vist	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	Sí <minjadòre>, <minjadora>, <minjaora> i <minxaora>; V. menjaora
mitgèrmút Monc	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	V. mitjarmut

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
mocador Orp Monc Pnyà Llan Moix	{710} PAÑUELO DE NARIZ	Sota MOCADOR només hi ha 7 variants: <mucadó> -voc neutra- (or, men, eiv); <mocadó> (occ); <mocaor> (val.); <macaor> (Cullera); <mocadó> -voc neu- (mall.); <mucadú> -voc neu- (pir-or).
mocador Orp Monc Pnyà Moix	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	
mocador Orp Monc Pnyà Moix	{709a} PRENDAS DE CABEZA	
mocodó Pin	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Ni sota MOCADOR ni com a entrada
mocodó Pin	{709a} PRENDAS DE CABEZA	
mocodó Pin	{710} PAÑUELO DE NARIZ	
mocoor Qua	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	Tampoc com a entrada
mocoor Qua	{709a} PRENDAS DE CABEZA	
mocoer Qua	{710} PAÑUELO DE NARIZ	Tampoc com a entrada
monyidora Mvés Llan	{810j} VASIJA EN QUE SE ORDENA	(no hi ha FON sota MUNYIDORA) No hi ha MONYIDORA, només MONYIR que remet a MUNYIR. V. munyidora. ALPI: 75(de barro barnizado) 78(de barro)
mostela Cinc	{516} COMADREJA	MOSTELA “Mamífer...; cast. mustela, comadreja”; sota FON no hi ha <mostela> (l'única forma que registra amb -o- és en mall., i la -e- tònica i la -a finals són vocals neutres)
mucaó Cr	{709a} PRENDAS DE CABEZA	L'entrada MUCADOR té un altre significat. Sota FON de MOCADOR no hi ha <mucaó>
mucaó Cr	{710} PAÑUELO DE NARIZ	V. mucaó
nivèl Gua	{815e} NIVEL	Ni com a entrada ni sota NIVELL. Deu tractar-se d'un error de l'ALPI. O també podria tractar-se d'una “valencianització” del castellà <i>nivel</i> amb la tendència del valencià a obrir les vocals ee davant de ela.
noeta Alc	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	Sí NOER i NOERA “Noguer”. També NOUETA amb diferents scats, però sota FON de NOUETA només hi ha <nuèta> (or), <nouéta> (val) i <noueta> -amb dos ee neutres- (mall). Hi recull un scat. a Aín que no està a l'ALPI (V. noueta).
noguer Bñ	{482} NOGAL	NOGUER “Arbre de la família...”; no hi ha sota FON <noguer>. Sí altres: <nugué>, <nogué>, <anugué> -a neutra-, <anogué>, <anoguer> i <nogué>.
nòrànta Gua	{728j} NOVENTA	(sí <nòrànta> -a final neutra (no la tònica)- en mall. i men.) No diu res de la variant mall. i men. amb <ò> oberta àtona.
nòriò Moix	{422a} OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜENA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.)	No hi ha <nòriò> amb harmonia vocàlica. Només <nòria> (Tort., Val) i <nòriè> (Maella).
nóu Vist	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	Sí, amb -o- tancada (una o sense res, i damunt, amb accent, una <o> amb un diacrític fonètic a la dreta). En cap de les set entrades “NOU” hi ha sota FON la variant <nóu>

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
nuvolat Biar Pin Cr Gua	{426b) ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	“Ennuvolat; cast. nublado” i docs vars. Només hi ha 5 vars sota FON: nubulat (or); nubolat, nugolat, (occ., val.); nigulat (mall); nivulat (men.).
nyíspol Biar	{470) NÍSPERO (FRUTO)	Tampoc sota NÍSPOL (que el DCVB el recull a Biar (encara que l'ALPI hi recull <nyíspol>). La nostra enquesta a Biar va recollir <nyíspol>, amb -r-.
òbò ròtxò Mvés	{426c) ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	Sota ALBA “I, (...) La primera claredat del sol ixent, o el mooment en què la llum del sol comença a acllarir l'horitzó; cast. alba (...) h) <i>Alba roja</i> . <<Ja era auba roja quan sortia>> (Eiv.)”, però sota FON no hi ha <òbò>.
óix Orp	{613a) NÁUSEAS	Les dues variants <òis> i <òix> que registra sota FON de l'entrada OI tene <ò> amb un diacrític fonètic a la dreta
òlbit Blí	{563) FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	Curiosament ÒLBIT remet a OBI, sota el qual no diu res de la variant <òlbit>. Exactament: OBI (i ses var. dial. <i>olbi, ubi, òbit, gobi</i>). m. (i en mall. f.) // 1. Recipient fet d'una soca buidada per un ocat, que serveix per a posar-hi el menjar dels porcs (Cerdanya, Ripollès, Empordà, Garrotxa, Guillerries, Collsacabra, Plana de Vic, Penedès, Camp de Tarr., Mall.); cast. <i>dornajo, gamella</i> ” i docs varis. També “2. Pica de pedra per a posar-hi el menjar dels porcs (Sueca, Cullera); cast. <i>pila, gamella</i> ”; però sota FON <òlbi> (Vic, Sueca, Cullera, Tàrbena), com veiem inclou Tàrbena, que no hi havia en la definició (2).
orutjo Gua	{795b) GRANILLO	si ORÚTJOL “Pinyol de raïm (Ontinyent)”, sense res més que l'ètim
orutjo Gua	{801) ORUJO PRENSADO (BRISA)	V. orutjo 795b
ossurero Pnyà Mvés Llan Moix Biar Bllob Cr Gua	{729) AL USURERO	Sí USURER, ERA (-s- sonora) però tampoc la registra sota FON d'aquesta entrada. Tampoc registra OSURER(O)
òurelléra Bsà	{769) OREJERA	(sí <aurellera> Tortosa; per tant, nova doc. al PV) <ò> inicial : una o amb dos diacrítics fonètics damunt d'una a amb un puntet baix
palanc Can	{485) RODRIGÓN (EMPENTA)	(sí <palan> -n velar- occ (per tant, nova doc. al PV, segons FON, però no en el scat) “Pal forcat que serveix per a sostenir les parres, les cordes d'estendre roba, etc. (Benassal)”. Per cert, al poble 52 hi ha <puntal> i <palanc>, les dues variants. A la resta, només <puntal>. V. puntal (rodrigón)
pallerofes Monc	{464b) HOJAS DE LA MAZORCA	Sí <palleròfè> (Trmp, Urgell). V. pallerofes
pallòlò Llan Moix Camp	{635) SARAMPIÓN	
palmatòriò Mvés Llan Camp	{689a) PALMATORIA	
palmons Calp	{597) PULMÓN (ASADURA, BOFE)	Sí que hi ha PALMÓ, amb altes scats. que no tenen res a vore amb “pulmó”. Sota PULMÓ només hi ha FON <pulmó> (or, occ, val, bal), i sota VAR FORM peumó, espeumó. I prou.
panalís Qua Pnyà Blí	{633e) PANADIZO	(sí <panalí> -neutr- a Palma), per tant, nova doc. al PV
panòlla Can Monc	{464) FRUTO DEL MAÍZ	Sota FON no hi ha cap <o> oberta, només tres variants amb -ó- tancada.
pantaló Biar Pen Bpa Pnyà Ain Monc	{708) PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	(sí <pantalons> occ, val, i altres) PANTALÓ o PANTALON (i me's usat en pl., <i>pantalons</i>). m. Peça de vestit...”; ALPI: 81(corto estrecho) 53(corto) 79(cortos) 74(largo siempre) 61(largos de pana) 62
papelina Aic	{732) A LA BORRACHERA	Sí PAPERINA amb el mat scat. “7. fig. Borraxera (Barcelona); cast. <i>papalina</i> ”, però no hi registra <papelina>
papita Raf Qua	{545b) PEPITA DE LA GALLINA	PAPITA remet a PEPIDA, però sota aquest no hi ha la var fon <papita>; V. pepita

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
paput Pen Alc Orp Blí Calp Gua	{508} ABUBILLA	PAPUT remet a PUPUT. Sí <paput> -voc neutra- a Eiv. (sota PUPUT)
paradís Bsà Aín	{633e} PANADIZO	PARADÍS remet a PANADÍS, on sota FON hi ha <paradís> (or, men, vulgar) -voc. neutr.-, però no sense voc neutres.
paraís Alc Calp	{633e} PANADIZO	sota PANADÍS no hi ha aq. var fon
pàrbols Pen	{585} PÁRPADOS	No registra PÀRBOL, i PÀRVOL remet a PÀRVUL però que té altres scats. Sota PÀRPOL no hi ha la var <pàrbol> ni <pàrvol>, únicament <pàrpol>. V. pàrpol
pe(i)xum Bpa Pin	{618a} ORINA	No hi ha una entrada PEIXUM ni PEXUM; sota FON de PIXUM només hi ha <pixum>. V. <peixum>
pedricar Moix	{736a} CHARLAR	(sí, sota PEDRICAR, FON “<pedricar> (val.) (...)En la pronúncia més vulgar hi ha les formes pedricar (<pedricà> Tortosa, <pedricà> -voc. neutr.- Men.)...”. (per tant, nova doc. al PV) PEDRICAR remet a PREDICAR, sota el qual “3. Fig. i iròn. Parlar molt, xerrar” i doc. Roq. 4.
peixum Billob	{618a} ORINA	No hi ha una entrada PEIXUM ni PEXUM; sota FON de PIXUM només hi ha <pixum>. V. <pe(i)xum>
penjaó Pin	{703c} PERCHAS	V. penjaor
perbocà Pen	{766} AGUZAR LA REJA	(només <perbucà> or, men, i <perbocà> mall -voc. neutr. les dues-) “1. PERBOCAR. v. tr. Afegir un tros de ferro a la punta o al tall d’una eina, com una rella, aixada, etc., per allargar-li la cala; cast. calzar” i doc. Mostassaf 51. Com que sota FON només hi ha or, men, mall, hem de considerar nova doc. al PV. ALPI: 53(añadir hierro)
perbocar Camp	{614} VOMITAR	(només <perbucà> or, men, i <perbocà> mall -voc. neutr. les dues-; i <perbocà> occ) “2. PERBOCAR. v. tr. // 1. Vomitar (or., occ., bal.); cast. arrojar”; per tant, nova doc. al PV
peròlò Pin	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	Sota PEROLA només hi ha <perola>, <parola> Andorra, Esterri, Val. (i altres)
petita Vist	{545b} PEPITA DE LA GALLINA	Sota petit, -a no hi ha aq. scat; sota PEPITA no hi ha aq. var fon.
pibrera Raf Qua	{465} GUINDILLA	Sí PEBRERA, sota la qual només hi ha dos vars fon. una per al val. i una altra per al or, bal. (V. pebrera)
pibrerera Qua	{465} GUINDILLA	Sí PEBRERERA “Planta solanàcia Capsicum annuum (Llucena, Val., Eiv.); cat. pimentera” i sota FON només <pebrerera> val. i <pebrerera> -voc. neutr.- eiv.
pica-sòca Aín	{505} PITORREAL	(sí <picasoques> or, -voc. neutr.-) PICA-SOQUES “2. Ocell de la família de les pícides, espècie Picus viridis (Berga); cast. pico, pito real”; és aquest el scat, per l’espècie, que és la mateixa que dóna a <picatort>; V. picatort. No recull el sg. ni cap var. al PV. Per tant, nova doc. al PV, i nova VAR.
picòlò Mvés Llan Moix Camp	{816} ALCOTANA	V. picola
pinòtxa Tor	{486} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	V. pinòtxa (ALPI: la -ó- és una o normal, i damunt, una o amb un únic diacrític fonètic.)
pissats Alc	{618a} ORINA	Tot i que sí que recull PISSAR “pixar”, no recull “pissats”, però sí <pixats>, sota PIXAT. V. pixats
pissebre Tor	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	V. pisebre
pixaig Pen	{618a} ORINA	V. pixats

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
pixàs Gua	{618a} ORINA	Sí PIXATS
plovitejà Alc	{431} LLOVIZNA	(sí <plobitejà> Alcora, suposem que per error) PLOVITEJAR “Plovisquejar (Maestart, Plana de Castelló)”. La transcripció a L’Alcora és un error.
pluna negra Cr	{466} CIRUELA MORADA	Sota PRUNA no hi ha <pluna>, ni tampoc com a entrada independent. Sí que hi ha <pruna negra>, V. pruna negra
poar Camp Gua	{792b} CORTAR LOS SARMIENTOS	V. podar
polput Aín Monc Cnos Qua Tor Llan	{508} ABUBILLA	POLPUT, DA “polpós”. Sí que registra “palput” (V. palput), però no <polput>. És una manca greu aquesta variant tant general al País Valencià.
poretó Tor	{531} CRÍA DEL PÁJARO (POLLO)	PORRETÓ, -ONA “adj. (Ocellet) nu, mancat de plomes (Val.)” i res més. L’ALPI recull a Torís <porretonet> -rr- i <poretó> -r-. Aquesta segona variant deu ser una errada.
posaoret Pin	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	(sí el scat, falsejant la var fon) POSADOR, -ORA, 2, “b) Estalvis de palma o d’espart per a posar la cassola damunt la taula (El Pinós)”. El DCVB falseja l’enquesta de l’ALPI (que hi recull amb el mat scat. <posaoret>). Hauria d’haver fet una entrada POSADORET amb aq. scat. Potser no és un falsejament de dades, sinó una dada de l’enquesta d’Alcover-Moll abans de l’ALPI.
posterma Bír	{573} PUS (MATERIA, PODRE)	(sí <pusterma> or. només) (per tant, nova doc. al PV) POSTERMA “1. Apostema” i doc. var.
pòtò Pin	{567} PEZUÑA DE LA VACA	
pòtò Pnyà Mvés Llan Moix Pin	{568a} CASCO DEL CABALLO	Sí altres, però no amb harm voc
poual Llan	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	POUAL remet a POAL, però sota aquest no hi ha cap var <poual> (sí <poval> i <pobal>)
premsa Can	{799a} PRENSA DEL LAGAR	(sí <premsa> -voc. neutr.- pir-or, or; <prémsè> Ll.; i <premsa> -voc. neutr.- bal) “1. Màquina disposada de manera que entre dues de les seves parts pot agafar i estrènyer una cosa per subjectar-la, esclafar-la, espremer-la, estampar-la, etc.” i exemples i doc
prencipiar Bpa	{756a} EMPEZAR	(sí <prencipia> -voc. neutr.- mall. molt vulgar) “Començar” i cançó pop Mall., i doc. var.
propeixia Biar	{636a} PERLESÍA	V. prope(i)xia
pruna clàuria Cinc	{467} CIRUELA CLAUDIA	No hi ha CLÀURIA ni com a entrada ni sota CLÀUDIA (on sí que recull <i>pruna clàudia</i>)
pul pul Monc	{554l} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	V. pull pull pull
pul pul pul Orp	{554l} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	V. pull pull pull
pul pul pul! Mvés	{554m} MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	V. pull pull pull
punyol Can	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	Sota BUNYOL no hi ha aq. var fon
quartejà Cr	{577f} MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO	(ni <quartejar> ni <quartejà>; al PV només <quartetxar> Val.)”1. Dividir en quarts, en quartes parts. <i>Quartejar el porc</i> : esquarterar el porc (val.)”

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
quarteló Cnos Raf Bpa	{778f} MARIPOSA	Sí QUARTELLÓ “Trapezi de fusta situat sota el timó del carro i que te’una mòssa on encaixa el fusell (Val., ap. Volkst. Kult., Vi, 341)”. Deu ser un error del DCVB, suposem.
quarteròlò Moix	{808a} MEDIDAS PARA EL ACEITE	(ni <quarterola>) “1. Recipient per a mesurar i tenir grans o fruits secs, de capacitat variable; actualment la quarterola equival a un amica més de dos decàlitres (Gandesa) o a tres quartons (Vinaròs)” i doc. var.”2. Mesura antiga d’oli i de vi, que a Mallorca encara s’usa i és de capacitat indeterminada, oscil·lant entre cinc i vuit quartins” i doc. var.
quarteròlò Mvés	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	V. quarteròlò 808a
qüent Calp	{465} GUINDILLA	Sí <cuent>
racades Blí	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	(sí <arracada> <racada> -voc. neutr., k mullada- Palma, Manacor, Pollença) La variant sense a- inicial està sota FON: <arracada> <racada> -voc. neutr., k mullada-Palma, Manacor, Pollença; <arracara, racara Alguer>. A més hi ha <arracada>Tort, Baix Maestrat i <arracà> Val. Per tant, <racà> seria una nova doc al PV
racaes Can Calp	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS	(sí <arracada> <racada> -voc. neutr., k mullada- Palma, Manacor, Pollença) V. racades
raia Cr Gua	{672} GRIETA EN LA PARED	(sí <raia> -voc. neutr.- Empordà, Olot, Maresme, Mall., Eiv.) RATLLA “7. Crètua o fesa d’una paret (Guardamar); cast. grieta”
raïmé de pastor Mvés	{451} FRUTO DEL MAJUELO	(sí <raïmed de pastor> val) Sota RAÏMET “m. dim. de raïm; cast. racimillo. Especialment: a) Raïmet de pastor: nom de les plantes Sedum sediforme i Poterium dyctiocarpum (val.)” i FON amb una transcripció <raïmed de pastor> val. També, sota RAÏM, “6. Nom que, acompanyat d’un complement, forma la denominació de diverses plantes... e) Raïm de pastor: planta vacciniàcia de l’espècie Vaccinium myrtillus, de fulles ovades i finament serrades, flors d’un blanc rosat o verdós, i baies globuloses d’un negre blavós; cast. arándano”
ramassada Bsà	{432} CHAPARRÓN	(sí <ramassada> -voc. neutr.- or, mall)”2. Pluja abundant, forta, encara que de poca durada (Gir., Penedès, Camp de Tarr., Maestrat, Morella, Cast.); cast. chaparrón, chubasco” i doc. var.
raora Gua	{824c} RASERA	RAORA “1. Raedora de la pastera (Ross, Ripollès, Cadaqués, Lluçanès, Penedès, Camp de Tarr, Urgell, Fraga); cast. rasera” i doc. var. Per tant, nova doc. al PV (variant i scat)
ratxols Mvés	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	Tampoc sota RAJOL. “1. RAJOL. m. Rajola (pir-or, or, i part del País Valencià); cast. ladrillo”
re(t)jola Cinc	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	REJOL remet a RAJOLA, sota la qual només hi ha <re(t)jòlè> Tremp, Ll.
reblí Pin	{756} SOTERRAR	V. reblir
rejols Llan	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	(tampoc en pl)REJOL remet a RAJOLA. No hi ha la variant fon <rejol> sota RAJOL (sí <rajol> Alcoi i una altra). Tampoc sota RAJOLA recull <i>rajol</i> .
relinxà Cinc Can Vist Alc	{553g} VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)	
rellinxà Bsà Pin Cr	{553g} VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)	
remulí Calp	{426} VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO)	(sí <remulí> -voc. neutr.-)
repèll Can	{633} PADASTRO DEL DEDO	

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
ribrell Bsà	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	Curiosament RIBRELL remet a LLIBRELL, però sota aquest no registra cap variant “ribrell” (sí <ribell>)
rò Camp	{775} RUEDA	(sí <ròd> AL.)
ròa Cr Gua	{775} RUEDA	(sí <ròd> AL.) V. roda
roba Cinc Bsà Pen Vist	{728k} PESOS (FORMAS Y USOS)	V. rova
roba Pen	{808a} MEDIDAS PARA EL ACEITE	V. rova
rodadits Pen	{633e} PANADIZO	“1. Cercadits (Tortosa, Cast., Eiv)”;
rodejà Alc	{637} CORTEJAR	sota FON hi ha dos variants <rodadits> Tort, Cast., i la mateixa amb -voc. neutr.- Eiv. Per tant, nova variant fonètica. L’ALPI té <rodadits> -o- = una o normal, i damunt, una o amb un diacrític fonètic a la dreta.
rómprer Cnos Llan Moix Bilob Calp Gua	{782e} PRIMERA LABOR CON EL ARADO	Sota ROMPRE només hi ha <rómpre> or bal -voc. neutr.- i occ, val.
ronde(i)(t)jà Cinc	{637} CORTEJAR	V. rondejar
rondei(t)jà Bsà Pen	{637} CORTEJAR	V. rondejar
rondej(t)jar Orp	{637} CORTEJAR	V. rondejar
rondejà Pin Cr	{637} CORTEJAR	V. rondejar
rondetxar Raf Mvés	{637} CORTEJAR	V. rondejar
rósca Cinc Can Aín	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	El DCVB només recull <rósca> amb -ò- (i una variant <rósca> a Peníscola, però és d’un altre scat; V. rósca). ALPI: 50 i 51: la -ó- només du accent i res més; al 61: una <o> normal, i damunt, una <o> amb un diacrític fonètic i accent.
roscà Moix	{697b} HACER LA COLADA	ROSCADA remet a RUSCADA, on només hi ha FON <rocà> Maella i <ruscà> val. meridional. Sota RUSCADA: “f. Bugada // // 1 i 2 (Maella, Alcoi, Benilloba, Benidorm, Biar, Monnòver, Elx); cast. colada”. L’ALPI recull en 81 i 82 <fer ruscà>. ALPI: a Moixent -o-. La repetició que hi vam fer de l’enquesta donava com a resultat: “Diuen <una llavà>. Només un informant va saber dir <roscà>”
rossenol Llan	{506} RUISEÑOR	ROSSENYOL remet a ROSSINYOL, però no hi ha ROSSENOL Sota FON de RUSSINYOL només hi ha una varinat rosse- <rossenyol> Men -voc. neutr.-. Per tant, molt probablement es tracta d’una errada de l’ALPI. L’enquesta que vam repetir a Llanera ens dona <rossinyol>.
rova Can	{728k} PESOS (FORMAS Y USOS)	ROVA remet a ARROVA, sota la qual no hi ha <rova> ni <roba>; només <roba> -voc. neutr.- Empordà, Ciutadella, i <ròvè> Vinaròs.
rova Can	{808a} MEDIDAS PARA EL ACEITE	V. rova 728k
rusegó Pin	{694} MENDRUGO	Sí en oriental
sa(t)gí Bsà	{579d} MANTECA	V. sagí 579d
sa(t)gí Bsà Vist	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	Sota FON no hi ha la variant amb -(t)g- (sí amb voc neutra). Hi ha dos pobles de l’ALPI (V. segí). V. sagí 579c

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
sanglòt Pin	{615} HIPO	(sí <sanglòt> Ross, Valls -voc. neutr.-)"SANGLOT o SINGLOT. m. // 1... 2. Moviment inspiratori espasmòdic, que generalment es repeteix a intervals més o menys llargs, degut a una contracció sobtosa del diafragma i acompanyat d'un soroll de l'aire en forçar el seu pas per la glotis closa; cast. hipo" i doc. var.
sangrantanya Alc	{496} LAGARTIJA	(sí <sargantanya> Morella, Lluçena)V. sargantana
sarbatxo Pnyà Mvés Llan	{499} LAGARTO	V. sarvatxo. Aquesta variant amb -b- a Llanera deu ser un error de l'ALPI.
sarfalle(t)jà Cinc	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	(per error)SARFALLEJAR remet a XAFALLEJAR, on "Tartamudejar (Bell-lloc, Cincorres)" i VAR FORM <i>sarfallejar</i> . Sota FON hi ha <(t)xafallei(t)jà> Bell-lloc; <sarfallejar> Cincorres. Es tracta claríssimament, sens dubte, d'un error del DCVB en copiar l'enquesta de l'ALPI
sargantalla Bsà	{496} LAGARTIJA	(sí <sargantalla> -voc. neutr.- Cardona, Solsona;)V. sargantana
sargatana Cnos Biar	{496} LAGARTIJA	V. sargantana
sarment Pen Camp Cr Gua	{792a} SARMIENTO	(sota FON de SARMENT no hi ha cap variant al PV; tampoc en el scat) "f. o m. Branca de cep; cast. sarmiento" i doc. Llull, Metge, Medic Part i Canigó. Sota REFR només fa ref a Segarra i Urgell. Sota FON no hi ha el PV. Per tant, nova doc. al PV tant per la variant fonètica com pel scat. Sota VAR FORM eixarment.
sarouells Blí	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	Tampoc sota SARAGÜELLS
se(t)gí Can	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	(sí amb voc. neutr.)V. sagí 579d
se(t)gí Can	{579d} MANTECA	(sí amb voc. neutr.)V. sagí 579d
seguedilles Alc Aín	{748a} BAILES MÁS USUALES	Sota SEGUIDILLA no hi ha FON; tampoc hi ha una entrada SEGUE-; V. seguidilles
sengrantana Raf	{496} LAGARTIJA	V. sargantana
sermén Cinc	{792a} SARMIENTO	V. serment
sèrmént Calp	{792a} SARMIENTO	V. serment
serment Pnyà Llan Blí	{792a} SARMIENTO	SERMENT remte a SARMENT, on sota FON no hi ha cap variant amb -e-. Pero curiosament, tota la documentació que dona recull "serment" o "serments": Llull, Metge, Medic Part, però Canigó "sarment"
serradura Cinc Pen Alc Orp Bllob	{818} SERRÍN	(sí <serraüra> i <serraduré>)"1. SERRADURA. ... "2. (usat principalment en pl., serradures) Partícules gairebé reduïdes a polsina, que es desprenen d'una cosa en serrar-la, i per ext., en corroure-la de qualsevol manera; cast. serrín, aserraduras" i doc. var.; i continua: "(En aquest sentit tenim recollit serradura en singular a Vic, Torelló, Balaguer, Massalcoreig, Vinaròs, Val, Benilloba, Benialí, El Pinós, Biar; tenim recollida la forma serradures a la Cerdanya, Berguedà Ballès, Barc, Vendrell, Pradell d'Urgell i Camp de Tarragona)"
sèrrútx Mvés	{816b} SERRUCHO	
sestà Alc	{548} SESTEAR EL GANADO	(sí amb voc. neutr.)
setxí Pnyà	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	V. sagí 579d
setxí Pnyà	{579d} MANTECA	V. sagí 579d
sòlò Pnyà	{664a} DINTEL	V. sòla 664

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
sorigot Raf	{814} SUERO	(sí <xorigot> Val.; <xurigot> Alcoi)V. soligot
sufra Cr	{570} ARREOS	En castellà s'anomena "sufra"; V. sofra (on no hi ha la var <sufra>)
sutarrar Llan Moix	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	(sí <sutarrà> Benassal)
suterrà Cinc Can Vist	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	
suterrà Pin	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	(sí <sutarrar> Al.; ALPI: la -è=-una e doblement oberta, i damunt, una a amb un diacrític fonètic a sota)
suterrar Orp Pnyà Bpa Biar	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	
taixó Cnos	{515} TEJÓN	TAIXÓ és un topònim. Sota TEIXÓ no diu res d'una variant amb -a-
tallant Monc Cnos Llan Blí	{820a} TAJADERA	(sí sense -t, i també amb -t però en or)DRAE tajadera "Cuchilla, a modo de media luna, con que se taja un cosa; como el queso, el turrón, etc. // 2. Tajito o trozo de madera sobre el cual se coloca la carne que se ha de cortar // 3. cortafrió". El DCVB recull molts scats. cast. "rasera"; però crec que és el següent: "3. Coltell gros que els boters empren per a xapar les dogues gruixudes; cast. tajadera";
tallant Monc Cnos Raf Mvés Blí	{819f} CORTAFRÍO	(sí sense -t, i també amb -t però en or)"8. Tallador de ferrer (V. TALLADOR, II, // // 1 i 2) (Llofriu, Tremp, Solsona, Igualada, Penedès, Sta. Col. de Q., Vinaròs, Morella, Cast., Sueca, Cullera, Xàtiva, Pego, Benilloba, Alcoi, Biar, Sóller); cast. cortadera, cortafrió"; o també: "9. Estenalles petites i amb tall, que serveixen per a tallar filferro o claus primis (Val.); cast. cortafrió"
teneó Pin	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	V. tenedor
tiraó Pin	{731a} AL MANIRROTO	TIRADOR "1. m. i f. (ora) El qui tira; cast. tirador. Especialment: ... h) adj. Malgastador, que tira els diners en despeses inútils o excessives (Biar, El Pinós)". Vet ací un exemple del fet era més important la informació lèxica que no la fonètica, ja que el DCVB recull al Pinós aq. scat, però no la variant <tiraó> sota FON.
tissora Cnos	{794} ZARCILLO (TIJERETA)	TISORA remet a ESTISORA, on sota FON només hi ha <estissores> Val., però no <tissora> ni <estissora>
titeta Monc Raf	{502} AGUZANIEVES	(només hi ha <titeta> Maó i <titeta> -voc. neutr.- les dues, la tònica també; Ciutadella) TITETA "2. Titeta blanca o Titeta blava: ocell de l'espècie Motacilla alba (Maó); cast. aguzanieves"
titina Blí	{502} AGUZANIEVES	(sí -voc. neutr.-) "Ocell del gènere Motacilla; la titina ordinària és la Motacilla alba (cast. aguzanieves), i la titina groga és la Motacilla flava i la M. boarula (cast. aguzanieves amarilla). Es diu titina a Mallorca, Ciutadella i Eivissa, i tetina a les poblacions alacantines influïdes per la immigració mallorquina del segle XVII, com són Patró, la Vall de Gallinera, Sanet, etc" i doc. Salvà Poes 77
tóca Orp Aín Raf Pnyà Mvés Bpa Moix	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	(totes són amb -ò-) "3. Mocador de punt adornat que les dones porten per a cobrir-se els pits i l'esquena (Tortosa, Val.); cast. toquilla"
tor Camp	{503} ZORZAL	"tor", vibrant múltiple; V. tórd
tòrd Cinc	{503} ZORZAL	V. tórd
tovalla Blí	{826c} OTROS PAÑOS	TOVALLA "2. (usat principalment en pl. , tovalles, i amb la variant estovalles) Peça de roba, generalment de lli o de cotó, que es posa estesa damunt la taula en parar-la per servir el menjar; una peça de roba anàloga que es posa damunt un altar; cast. mantel" i doc. var.

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
tovalla Monc Llan Gua	{693b) PAÑO PARA LIMPIARSE	(sí <tòvalla> Guardamar)”1. Tovallola (Organyà, La Llitera, Fraga, Urgell, Val., Al., Guardamar); cast. toalla” i doc. var. Sota FON <tòvalla> (Guardamar). L’ALPI recull exactament una “o” amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “o” normal; aquesta “o”, també a Guardamar, apareix en mots com: esmorzar, minjaora,, pols, xitxarrons, etc. etc. (encara que també apareix la “o” amb el diacrític fonètic damunt la “o” sense res, en alguns casos com: torn, caballó, etc. etc.)
tovalla Qua	{826b) TENDIDOS	TOVALLA “3. Peça de roba fina amb què es cobreix el pa per a portar-lo al forn; cast. masera, tendido” i doc. a 1434 (BSAL, III, 286)
trapei(t)jà Pen	{797) ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	V. trapitjar
tregillar Camp	{783b) TABLEAR	(sí <tregillà> Bellpuig, <trellijar> Alcoi)TRAGELLAR “Nivellar la terra passant-hi la tragella; cast. traillar”
tremulí Calp	{617) ESPELUZNO (DE FRÍO)	Sí tremolí.
tremuntanal Can	{425) VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	(sí <tramuntanal> occ, val)TRAMUNTANAL “2. m. Vent fort de tramuntana; cast. tramontanazo, norte” i doc. Bosch Rec 56
trepitjar Raf Qua	{797) ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	(sí <trapitjar> Val.)V. trapitjar
trescolà Cinc Pen Alc Ain Pin	{801a) TRASEGAR	V. trescolar
trescolar Orp Monc Raf Qua Tor Moix Biar Blí Calp Camp Gua	{801a) TRASEGAR	TRESCOLAR remet a TRASCOLAR, on no hi ha cap var amb -e-. V. trascolar
trescolar Orp Monc Tor Bpa Calp	{807b) TRASIEGO	V. trescolar 801a
tresmudà Can	{801a) TRASEGAR	TRESMUDAR remet a TRASMUDAR “1. Canviar de lloc, fer passar d’una banda a l’altra; cast. trasegar, trasladar” i doc. var.; “Tramudar el vi: trascolar-lo (Penedès)”, per tant nova doc. al PV (scat. i var fon); sota FON no hi ha cap variant amb -e-
trilla Moix Biar Bllob Camp	{786e) TRILLO	(sota FON només hi ha <tríè> Maella) “2. TRILLA ...,II, ... 2. Trill més ample que l’ordinari; és de fusta amb dents de ferro o de pedra foguera (Benilloba, Biar)”
trilla Pnyà	{776) RODADA	(sota FON només hi ha <tríè> Maella) “2. TRILLA . f. I. // 1. Roderà, solc fet a terra per la roda dels carros (Casseres, Maella); cast. rodada, carrilada” (per tant, nova doc. al PV)
trompitxa Bsà	{739) PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA)	TROMPITJA “Baldufa // 1 (Maestrat, Morella, Cast.); cast. trompo”, i sota FON totes són amb <tj> o <(t)j>, soanes, i no hi ha la sorda.
uaret Orp Pnyà	{782b) TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	Tampoc sota GUARET.
uaret Orp Pnyà	{782b) TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	
uaretar Qua	{782e) PRIMERA LABOR CON EL ARADO	GUARETAR (i més dialectal <i>goretar</i>) v. tr. Fer guaret; llaurar de guaret; cast barbechar” Sota FON recull <uoretar> a Gandia (també altres vars fon a Tremp, Ll., Calasseit, Gandesa, Tort, Cast. Val, Ribera del Xúquer, or, men, eiv, priorat, Mall, Massalcoreig, Pradell, Artesa de S)
ulivera Calp Camp	{803) EL OLIVO	(sí amb -voc. neutr.-)V. olivera
urellera Can	{769) OREJERA	(sí amb -voc. neutr.-)V. orellera

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
velà Can Alc Pin Cr	{660b) NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	V. vetlar. Suposem que per error, el DCVB recull sota VETLLADA, 1, “a) Acció de vetllar un mort (Crevillent); cast. velorio”, però sembla que és una mala còpia de l’ALPI, ja que sí que és cert que l’ALPI recull a Crevillent <velà>, però no com a “vetllada”, sinó com a “vetlar”, amb pèrdua de -r final d’infinitiu.
velar Orp Monc Moix Camp Gua	{660b) NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	V. vetlar
ventà Can Alc	{786g) AVENTAR	(sí bentà, ventà -voc. neutr.-)V. ventar
ventresca Alc Llan Biar Bllob Pin Cr	{578) NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	(sí amb voc. neutr.)”1. Visceres abdominals, i cavitat on estan contingudes (Urgell, Tort, Lluçena, Val, Al, Men); cast. vientre” i doc. var.
veremà Alc Pin Cr	{796a) VENDIMIA	(sí beremà) V. veremar
veremar Monc Tor Moix Calp	{796a) VENDIMIA	(sí beremar) “(i ant. venemar). v. tr. Tallar o collir els raïms; fer la collita de raïms; cast. vendimiar” i doc. var.
vèrri Monc	{525) SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	(sí bèrri)V. vèrro
veterinari Biar	{572) VETERINARIO (MARISCAL)	VETERINAR, -ÀRIA “2. m. i f. Persona versada en la dita art”
vetlar Llan Bpa Biar Blí Calp	{660b) NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	VETLLAR, 3, “b) Estar despert prop d’un difunt mentre arriba l’hora d’enterrar-lo” i doc. a 1201-1204 (Miret Templers 543)”, i sota FON només hi ha al PV <belar> (val.); a més: <betllà> pìr-or, or; <betllà> occ; <betlà> Gandesa, Tort; i <vetlà> bal. (evidentment amb les -voc. neutr.- respectives)
vinagrera Alc Orp	{491) CARRALEJA	(sí b-) “3. Cuca negra que se sol posar dins el vi (Morella)”
vremà Llan	{796a) VENDIMIA	V. veremar
vuitanta Can	{728i) OCHENTA	(ni cap amb v- al PV) “(i dial. huitanta). adj. num. Vuit vegades deu; cast. ochenta” i doc. var.
xabalí Raf Qua Llan	{520a) JABALÍ	Sí <javalí> (V. javalí)
xaperut Tor Pnyà	{626) JOROBADO	Tampoc sota GEPERUT. No hi ha una entrada JAPERUT
xarra Aín Cnos Raf Tor	{807a) VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE	(per error)JARRA “Gerra, alfàbia (Aín); cast. tinaja” i doc. var.; sota FON <jarra> (Aín), per error, ja que el DCVB recull <jarra> a Biar i <xarra> a Aín.
xarra Tor	{693) VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	V. xarra 61
xarrador Orp	{731c) AL CHARLATÁN	XERRADOR “Que xerra; especialment, Que xerra molt o que té inclinació a xerrar molt; cast. hablador, charlador, parlanchín”
xarraó Cr	{731c) AL CHARLATÁN	V. xarrador
xàssina Tor Mvés	{673) VIGA	Sota JÀSSERA només hi ha <xàssena> Val.; V. jàssina.
xavalí Alc	{520a) JABALÍ	Sota JAVALÍ només recull <javalí> val. (V. javalí)
xemugues Calp	{785d) FORMA DE TRANSPORTE	(sí <(t)xemugues> Gandia, Pego, Sanet) V. samuga
xenglot Cnos	{615) HIPO	V. sanglót
xeremita Llan	{749) INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	Ni com a entrada, ni sota XIRIMITA ni sota XARAMITA. V. xirimita

4. Variant Fonètica: NO REGISTRADA	Concepte (Qüestionari)	Observacions
xérro Cr Gua	{555} TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO)	L'ALPI recull a Guardamar <xérro> -é- = una "e" amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una "e" normal amb accent. A Crevillent, la -é- només té accent. El DCVB recull sota FON de XERRO <xèrro> (val. meridional), -è- = una "e" amb diacrític fonètic a l'esquerra. Per tant, el DCVB no té clares les obertures de les ee, ja que altres vegades ha transcrit (com a Benialí) una "e" amb diacrític fonètic a la dreta en casos on hi havia la "e" de l'ALPI com esta la de Guardamar (poble que sí que recull sota XERRO). V. xèrro.
xérro Pin	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	La <é> de <xérro> del Pinós és una "E" amb diacrític fonètic a la dreta i accent; V. xérro 555
xinglót Bpa Blí	{615} HIPO	(sí <(t)xinglót> Val, Cullera, Benilloba) L'ALPI recull a Benialí <xinglót>, variant que el DCVB recull per error a Val., Cullera i Benilloba. L'ALPI recull a Benilloba <xanglót>. Per tant, el DCVB ha copiat malament l'ALPI, i on diu Benilloba volia dir Benialí
xóu Ain	{757a} CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA)	(sí <xòu> Bonansa, Vilaller, Boí, Mella, Val.)La <o> de <xóu> no du res.
xunyidora Mvés	{758} COYUNDA, DE LOS CUERNOS	Sota JUNYIDORA només hi ha les variants sonores. V. junyidores
xurís Bsà	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	(sí <(t)xurís> Penedès) V. xorís

5. NOVA DOCUMENTACIÓ AL PV

No registrat al PV

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
(t)jornal Orp	{782c} MEDIDAS AGRARIAS:	FON Mall (també occ, Cast, Al, Val, pir-or, or, men, eiv)	Nova doc. PV. V. jornal
agosil Bpa	{719d} PREGONERO:	FON Sort	
agosil Pen Bpa	{719c} ALGUACIL:	FON Sort	
almàrit Bñ	{703b} ARCAS:	Sanet	nr PV
anar a la mèrramèu Tor	{752} ANDAR A GATAS:	nr aq expr esp	No hi ha una entrada MERRAMEU; sí "1. MARRAMEU o MARRAMAU ... 2. a MARRAMEU: A QUATRE GRAPES (Ll., Calasseit); cast. a gatas" (i sota FON no hi ha cap var al PV, per tant nova doc PV). Sota FON <a marramèus> (Ll.); <a marramiaus> Valljunquera; <marramau> <marramèu> occ..
arc Pen Alc Orp Cnos Tor Pnyà Mvés Llan Cr Gua	{433} ARCO IRIS:	FON pir-or., or., bal.	Només registra la trans. fon. "arc" a pir-or., or., bal. I no al País Valencià. Tampoc no registra la forma "arc" únicament per a referir-se a l'arc iris (forma aquesta que considera literària). En l'apartat de CULT. POP. usa "arc" com a "arc iris"
arc Raf Bpa	{664a} DINTEL:	FON pir-or, or, bal (per tant, nova doc PV)	II, "2. (en arquitectura) Construcció que té la forma d'una corba ..."
arjub Pen	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):	FON Tortosa	ALJUB remet a ALJUB, sota el qual hi ha sota FON <arjub> a Tortosa únicament. Nova doc PV.
arnelles Bpa	{764d} BELORTAS:	nr tran fon esp	ARNELLA: ... "armella que fa forta la unió de dues peces de l'arada o d'altra cosa (Calasseit, Tortosa, Freginals)". En els altres significats no registra cap poble valencià.
arreplegar els cabrers Cnos	{796b} REBUSCAR	nr aq expr esp	Sota CABRER "5. Singlò de raïm (Ll., Pla d'Urgell, Segarra); cast. gajo, carpa. <<Dóna'm un cabrer de raïm>>" Per tant, seria nova doc PV
às morico Añ	{554h} MODO DE LLAMAR AL ASNO:	nr aq expr	Tampoc hi ha una entrada MORIC ni MORICO. La <à> és especial: e amb dos diacrítics fonètics, i damunt, una a amb dos diacrítics fonètics, i accentuada. Sí que hi ha una entrada ÈS! en mallorquí (per tant, nova doc PV). V. ès baca
asgrunsar Bñ	{705} MECER:	nr aq var fon	No hi ha entrada ESGRUNSAR, sinó ESGRONARSAR, on defineix "Engronsar (Eiv.)" i sota FON només <esgrunsà> (eiv.) -vneu-. Per tant, nova doc PV.

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
astà baubo Bsà	{440} ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):	nr aq expr esp	BALB, BALBA, II, "1. Que ha perdut la sensibilitat per efecte del fred molt intens; cast. aterido <<Jo tenc sa mà balba esquerra / i sa dreta que bo hi fa...>> (cançó pop. Ariany)" i doc Atlàntida, V i Croq 155; sota FON <balp> (en la pronúncia literària); <baup> (Empordà, Olot, Berga, Prats de LL, Solsona, Urgell, Valls, Mall). Per tant, nova doc PV .
aubella Aín Raf	{561} NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:	FON Pont de S, Bonansa, Senterada, Pobla de S, Tamarit de la L, Bassella, Riba-roja, Tortosa (per tant, nova doc PV)	V. ovella
aulibera Pen	{803} EL OLIVO:	FON Tortosa (per tant, nova doc PV)	AULIVERA remet a OLIVERA
aurellera Bsà Pen Alc Orp	{769} OREJERA:	FON Tortosa	AURELLERA remet a ORELLERA. V. orellera
bacó fréstec Can	{520a} JABALÍ:	nr aq expr esp	no registra aq. forma sota BACÓ ni sota FERÉSTEC. Sí FRÉSTEC, FRÉSTEGA "adj., contracció dialectal de feréstec (or, occ)" (per tant, nova doc PV)
baconera Pen	{550} VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):	no hi ha FON	"Corral on crien bacons (Rojals)" i res més.
baejo Bpa Blí	{512} ABADEJO:	nr aq var fon	BADEJO remet a ABADEJO, on només hi ha variants distintes de <baejo>; per tant, nova doc PV
baldadó Alc	{743} COLUMPIO:	nr aq var	"baldador" remet a BALDADORA, i la registra a (occ.), com si no fóra valenciana. Per tant, la var. de l'ALPI "baldadó", a més de no reg. al DCVB, tampoc no està reg. al PV.
bandolera Vist	{730} A LA RAMERA:	no hi ha FON	"Dona de dubtosa moralitat o indòcil als consells (Llofriu)"
banyó Pen	{794} ZARCILLO (TIJERETA):	FON occ, val	Crec que es refereix al scat. "Apèndix caragolat que creix en els sarments (Mall.); cast. tijereta"
barres Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín Mone Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{593} MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):	nr trans fon esp	"pl. El conjunt de les dents (Mall., Men.)"
barronets Mvés Blí	{773b} ESTAQUINES	nr trans fon esp	BARRÓ "Barrons del carro: els balustres que formen la banda (Cal.)"; dins BARRÓ, INTENS.: barronet...
bassia Pen	{576a} COMIDA DEL CERDO:	no hi ha FON	BASSIADA "Quantitat de líquid o altra cosa que cap dins una bàssia (Tort)", per tant, nova doc PV
baticoll Cnos	{586a} PESCUERO:	FON Esterrí d'Àneu	"Tot el coll del porc fins a l'espallta (Esterrí)"
bentà Bsà Pen	{786g} AVENTAR	FON <bentà> <abentà> occ (per tant, nova doc PV)	V. ventar
bentada Bsà	{425a} VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):	FON <bentada> <bentàde> occ (per tant, nova doc PV)	V. ventà
bentada Bsà	{426a} HURACÁN:	FON <bentada> <bentàde> occ (per tant, nova doc PV)	

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
berbiquí Pin Camp Cr Gua	{818b} BERBIQUÍ:	nr aq var fon (sí <berbiquí> -vneu- Mall, Men)	BERBIQUÍ remet a FILABARQUÍ, però hi ha una entrada FILABERQUÍ (amb -e-), i sota aquest, en VAR FORM: filabertí, belabarquí, villabarquí, villamarquí, villamartí, virabarquí, bellimarquí i berbiquí. Com que sota FON de FILABERQUÍ només hi ha <berbiquí> -vneu- a Mall i Men, podria considerar-se nova doc PV . V. villamarquí
beremà Cnos	{796a} VENDIMIA:	nr aq var	VEREMADA “1. Veremea // 1 (Tortosa, Mall)” i doc var (per tant, nova doc PV)
beremà Pen	{796a} VENDIMIA:	FON Tort (per tant, nova doc PV)	v. VEREMAR
bermà Bsà	{796a} VENDIMIA:	FON Solsona, Artesa de S, Pradell, Falset, Gandesa, Bot, Ascó (per tant, nova doc PV)	V. veremar
bèrro Raf Qua Pnyà	{525} SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):	FON occ	BERRO remet a VERRO
bimba Cinc	{633c} GOLONDRINO	FON Mequinensa(amb un altre scat) (per tant, nova doc PV)	No hi ha una entrada BIMBA, sinó que sota “1. MINVA” FON hi ha <bimba> Mequinensa; quant al scat, hi ha una entrada “2. MINVA. f. Minova (men.)”, i FON <mimva>-vneu- men. i prou.
bòlva Bif	{684} PAVESA:	FON Pego (la variant, no el scat)	Sota “VOLVA o BOLVA” “4. Espuma apagada que l’aire s’emporta (Alt Empordà); cast. pavesa” i doc var. Per tant, nova doc PV
bomità Cinc Alc Aín	{614} VOMITAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	VOMITAR “cast. vomitar // 1. Treure convulsivament per la boca les matèries contigundes en l’estómac, i per ext., les d’altres vísceres, com el pulmó” i doc var
botar cuets Aín	{738} TOÑA (TRANCO):	nr aq exp	Sí BOTAR “Fer esclatar una substància explosiva (val.) ‘han botat un coet’ (Elx)”. També, el DCVB recull: “Joc de juli (val., mall.)”. JULI és el joc de saltar a la corda. Sota COET només recull <cuets> or i Ciutadella (a occ i val <coet>); per tant, nova doc PV <cuets>
botilla Aín Monc	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):	nr aq var fon	“Recipient de terra sense envernissar, de forma acampanada i aplanada, amb el coll molt curt i amb dues anses, que serveix als segadors i altres treballadors del camp per dur l’aigua fresca al tros de terra on treballen (Mall.)”. Sota FON només hi ha variants per a Palma, Manacor i Lluçmajor.
buitanta Cinc Bsà Pen Vist Cnos	{728i} OCHENTA:	FON <buitanta> <buitantè> occ (per tant, nova doc PV)	V. vuitanta
bunyiga Bsà	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	no hi ha FON	“Femta de bou (Tortosa) o de cavall (Sanet)”. L’ALPI es refereix a 553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)
cabà Cinc Pen Vist	{782d} PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:	FON occ	
calitja Bsà	{434} NIEBLA:	FON Esterrí, Tortosa (per tant, nova doc PV)	“Boira, vapor que entela l’aire i li lleva transparència; cast. niebla”. Amb altres scats. sí que registra pobles (Empordà, Tort, Maestr....). No diu res de “más clara que la boira” (ALPI)
carre(t)jà Cinc Can Vist	{785c} ACARREAR:	FON Calasseit	

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
carre(t)jadós Cinc Vist	{785d} FORMA DE TRANSPORTE:	FON Calasseit (sg.)	
carrilada Bsà	{776} RODADA:	FON Tortosa	
carrutxa Biar Pin Cr Gua	{828} POLEA:	FON Andorra, Esterri, Sopeira	“Corriola, politja (Ribagorça, Fraga, Tamarit, val.); cast. polea, garrucha”. Amb <g> en cast.
casulla Can	{810d} CELDA	FON val.	“Cadascuna de les cel·les de la bresca (Ferrerries); cast. celdilla. La casulla del rei d’abelles se diu casulla reitera”
caure de memòria Vist	{754b} CAER DE ESPALDAS:	nr trans fon esp	CAURE DE TÒS (Vinaròs) O CAURE DE MEMÒRIA (Mall.): “caure cap enrera pegant en terra amb la part posterior del cap”
cavà Ale Pin Cr	{782d} PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:	FON Alg	
cavall de serp Bllob	{488} SANTATERESA	nr trans fon esp	DRAE: “f. Insecto de tamaño mediano, de tórax largo y antenas delgadas; sus patas anteriores, que mantiene recogidas ante la cabeza en actitud orante, están provistas de fuertes espinas para sujetar las presas de que se alimenta. Es voraz, y común en España”. DCVB, sota CAVALL: “2. Cavall de serp: insecte ortòpter de la família dels màntids: Mantis religiosa L. (Mall., Men.); cast. santateresa. (V. PREGADEU // 3. Cavall de serp: insecte pseudonuròpter de la fam. dels libel·lúrids: Callopteryx virgo L. (Bagà, Plana de Vic, Viladrau); cast. caballito del diablo (V. ESPIADIMONIS)”
cer Raf	{424a} ACERO:	FON La Jonquera, Figueres, Banyoles, Olot, Pobla de L., Ribes, Camprodon, Organyà, Artesa de S, Borges B., Granollers, Barc, Tarr, Falset, Eivissa	
collet Pen	{423} DESFILADERO (GARGANTA, HOZ)	FON occ, val	“2. COLLET ... 2. Pas, petita depressió del terreny entre dues muntanyes (pir-or, or.); cast. collado” i doc var (per tant, nova doc PV)
començà Cinc Pen Cr	{756a} EMPEZAR:	FON occ	
CONXA Can Pnyà Mvés Bpa	{706c} OTRAS PRENDAS DE LA CAMA	FON Tortosa	“COLXA (pronunciat sovint conxa). f. // 1. Vànova”
còrc Blí	{489} POLILLA	FON Conflent, La Selva, Bagà, Pobla de L., Vic, Barc., Igualada, Vendrell, Valls, Pont de S., Tremps, Mall., Men., Eiv.	“1. Insecte que es cria dins la fruita, grans de cereals, llenya, roba, etc., i que rosegia i destrueix aquestes matèries; cast. gusano”; ALPI “el insecto” DCVB: “3. La polseta o partícules produïdes pels corcs a la llenya, als llegums, etc.; cast. carcoma”. L’única variant amb <ò> sota FON és la de Val., “còrc” (diacritic fonètic dreta). Vegeu les obs. de l’ALPI per a ‘corcó’: “carcoma” o “el insecto” (precisament aquest darrer també al poble 83)
corretgé Bsà Pen Ale Pin Cr	{724} GUARNICIONERO	FON Calasseit, Tortosa	
cu(i)xa Pin Camp Cr Gua	{600c} MUSLO	FON Tamarit de la L.	
cullidó Pen	{803b} NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN	FON pir-or., or.	

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
davantall Camp	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	FON Alg	“(escrit també <i>devantal</i>). m. 1. Peça de roba o de couro que serveix per a resguardar la part anterior del vestit; cast. <i>delantal</i> ”
denòu Bsà	{728b} DIEZ Y NUEVE:	FON Riba-roja	
desseparats Vist	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS	nr aq var fon	DESSEPARAR “(vulgar), per <i>separar</i> ”. Només recull a FON les vars. “desseperà” (Empordà) [la tercera e no és neutra], i “detseperà” (Mall., Men.) [les tres ee neutres].
escalera Cr	{686} ESCALÓN (DE ESCALERA FINA):	nr aq var fon	ESCALERA “2. dial., Escaló, esglaó (Aiguaviva)”
esmunyir Bpa	{805} RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):	nr aq var fon (ni sota ESMUNYIR, ni sota MUNYIR)	El problema és que hi ha def. paregudes sota dues entrades: ESMUNYIR “1. Munyir (Penedès, Camp de Tarr., Val., Sueca, Gandia, Cocentaina, Alcoi, Tàrbena); cast. ordeñar. 2. Collir olives amb la mà, deixant-les caure de dins la mà (Bassella, Penedès, Camp de Tarr., Val.); cast. ordeñar”. I sota MUNYIR “1. Treure la llet prement repetidament la mamella d’una femella; cast. ordeñar. (...) 2. Collir olives, fulles, dàtils, etc., cenyint la branca amb la mà i fent córrer aquesta al llarg d’aquella (Solsona, Igualada, Camp de Tarr., Val., Cocentaina, Elx); cast. ordeñar”
farinera Tor Moix	{823} PILÓN DONDE CAE LA HARINA:	FON Pont de S., Tortosa, Val. (també or., bal., Esterri, Urgell)	“2. Caixa o depòsit de fusta on cau la farina procedent de les moles del molí (Bagà, pallars, Ribagorça, Urgell, Mequinensa, Mall.); cast. algarín, harinero”. En aquest sentit l’ALPI té una aportació per una nova documentació al País Valencià, on el DCVB no la documenta.
farnera Bllob	{823} PILÓN DONDE CAE LA HARINA:	FON val. (també or.)	“2. Caixa o recipient que hi ha en el molí fariner, i dins el qual es recull la farina que surt de les moles (St. Feliu de P.)”. En aquest sentit, l’ALPI té una nova documentació al PV
fart Bsà	{734} GLOTÓN	no hi ha FON	“3. Fartaner; afectat de menjar excessivament (or., occ.); cast. glotón”. Nova documentació ALPI al PV. Interessant per comentar.
fe caure.l mocall Bsà	{690a} DESPABILAR:	nr aq expr	Sota MOCALL “Caramell de moc (Mall)” i doc Ignor 44 (per tant, nova doc PV)
fe.l pastó Vist	{825b} AMASAR:	nr aq expr esp	PASTÓ “Porció de pasta maura i disposta per a prendre forma de pa o d’un altre objecte (or, occ, bal); cast. <i>plasta</i> ” i doc Alcover Cont 220. Sota FON: occ (també or, bal) (per tant, nova doc PV)
fer la sesta Raf	{548} SESTEAR EL GANADO:	nr aq expr	Sota SESTA tampoc no fa referència al bestiar. Sota FON només hi ha <sesta> mall (per tant, nova doc PV variant i scat)
fesols del ganxet Cinc	{462} JUDÍAS TIERNAS	nr trans fon esp. Sí <ganxet>, occ. val.	Sota GANXET “10. Fesols del ganxet: varietat de fesols que no fan fil per a enramar-se (Gandesa)”. Nova doc al PV , interessant.
festei(t)jà Cinc Bsà Pen	{638a} PELAR LA PAVA:	FON Artesa de S., Bell-lloc, Tortosa	Per tant, nova doc. al PV
festejar Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Camp Gua	{638a} PELAR LA PAVA:	FON Cast., Calp, Vall de Gallinera	FESTEJAR “4. tr. o intr. parlar amb una enamorada o enamorat, tenir-hi relacions amoroses preliminars del matrimoni; cast. <i>cortejar</i> ” És un mot general als PPCC (registrat tot el domini a FON). Aquesta var. és una nova doc. al PV

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
filferro Bsà Can Aín	{822} ALAMBRE	FON occ.	(V. també fil d'aram). Recull una entrada FILFERRO "Fil de ferro; peça de metall molt prima, semblant a un fil; cast alambre", amb un doc. de Víctor Català i Ruyra. Sota FON hi ha <filferu> (pir-or., or.), <filferro> (occ.); <filferri (Tamarit, Benavarre); per tant l'ALPI recull una nova doc al PV per a la variant <filferro>
fiol Bñ	{657c} HIJO DE PILA (AHIJADO):	FON or. bal.	Sota FILLLOL. Nova doc al PV , encara que deu ser per repoblació mallorquina a la Vall de Gallinera.
frassà Moix	{706c} OTRAS PRENDAS DE LA CAMA	nr FON	FRASSADA "Flassada (Ribagorça, Alguer)", i no diu res més. L'ALPI aporta una nova doc. al PV
freixera Cinc	{476} FRESNO	FON Ordino (també Rialb, Ponts, Solsona, Maella); però no al PV)	"Freixe (Andorra, Alt Pallars, Ponts, Solsona, Maella)"; l'ALPI aporta una nova doc. al PVA
galleta Calp	{733} BOFETADA:	FON occ. val. (també altres, sota GALETA)	GALETA remet a GALETA, on "5. Cop donat amb la mà al clatell, al cap, a la cara, etc, per fer mal (Empordà, Camp de Tarr., men.); cast. sopapo, soplamocos". Nova doc al PV
gallòfa Vist	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	FON val (també or, bal, occ)	"4. vulgarment, Persona mentidera (Ll.); cast. embustero". Nova doc al PV
garganxó Orp	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM):	FON Bonansa, Tamarit de la L., Ll., Massalcoreig, Fullela, Gandesa, Tortosa, Benassal, Morella, Cinctorres, Lluçena, Val., Sueca, Biar (també altres, i gargansó)	GARGANXÓ o GARGANSÓ "3. Nou del coll; part exterior del coll (Bonansa, Gandesa); cast. nuez". Nova doc al PV
garibaldina Pen	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	FON Bonansa, Pont de S., Pobla de S. (també or, Sort, Tremp, Ll, urgell; nr al PV)	"Tricot, mena de samarreta de punt, generalment de colors llampants, que es porta en hivern sobre la camisa o entre aquesta i la samarreta vertadera (or.,occ.)". Nova doc al PV
garrofa Tor Bpa	{778b} PEZONERA	FON Andorra, Esterrí, Tortosa, Maestr, Cast., Val. (i altres)	DRAE pezonera "Pieza de hierro que en los carruajes atraviesa la punta del eje para que no se salga la rueda"; DCVB, GARROFA, II, "2. Ferret llarguer més ample de dalt que de baix, que es posa dins un forat del cap del fusell de carro perquè la roda no surti (Mallorca); cast. chaveta". Imagine que és aquest significat.
gaveta Bpa Camp Cr	{576} DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:	FON gabeta, gaveta (val.) (i altres)	"1. Recipient de fusta, de forma quadrangular amb les parets inclinades, que serveix per a posar-hi el menjar per als porcs, gallines i altres animals (Empordà, Gir., Mall., Men.); cast. donrnajo". Tenim una nova doc al PVA , amb aq scat
goreit Bsà	{782b} TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	FON Planell d'Urgell, Bell-lloc (també altres variants; nova doc PV d'aq var fon)	GOREIT remet a GUARET. V. guaret
gorrinet Cinc	{495a} ALACRÁN CEBOLLERO:	no hi ha FON	GORRINET "3. Cadell, insecte del gènere Gryllotalpa (Maella); cast. alacrán cebollero". Nova doc al PV
grapisses Bsà	{788a} GRANZONES:	FON occ (exclusivament)	GRAPISSES "Residus de gra, espigues i brossa, que queden dins l'erer després de porgar els cereals (Pla d'Urgell). V. GRAPISSOS //2"; i sota GRAPISSOS, "2. Bocins de palla menuda i arestes barrejats amb grans, després de l'operació d'ererar o porgar els cereals (Olot, Ripoll, Empordà, Vallès, Ll., Ribera del Sió, Ribera d'Ebre, Gandesa, Calasseit, Maella, Mequinensa, Ascó"; cast. granzones". Nova doc al PVA

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
grèla Pen	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):	FON Calasseit (també Tortosa)	“dialectal, per greala: Gibrella de rentar-se les mans (Calasseit, Tortosa); cast. palangana”; ALPI: “(fuente honda, semejante a un lebrillito)”. Sota FON de GREALA només registra <gréla> a Tortosa, mentre que es deixa <grèla> de Calasseit. Aquestes dues variants, amb è i é, són les úniques registrades sota GRELA. Nova doc al PV
guarà Cnos Moix	{523} ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN):	no hi ha FON	“GUARÀ m. ant. Gorà”, i un doc. de Proc. olives 1032, i Flos medic, 15 v. Sota GORÀ “(i ses var. eguarà i eugarà). m. // 1. Ase de llavor, destinat a cobrir les someres i egües; cast. garañón”, i més avant: “Var. ant. guarà”, però no el registra al PV amb cap var fon; per tant, nova doc PV .
guinyo Bsà	{618b} TURNIO:	no hi ha FON	“Guenyo (Barc., Tortosa)”. Nova doc PV
gumitar Moix	{614} VOMITAR	nr aq var	v. gomitar (nova doc PVA)
in-noran Bllob Bfi	{736} PAPANATAS	FON Ll.	Nova doc PV . V. ignorant
llam Monc Bpa Calp Gua	{430} CULEBRINA	FON or, occ, men, eiv (<llamp> mall., val.) (per tant, nova doc al PVA)	LLAM remet a LLAMP, on “1. Descàrrega elèctrica entre un núvol i la terra; cast. rayo”; no diu res de “culebrina”. DRAE culebrina “3. Meteoro elèctrico y luminoso con apariencia de línea ondulada”.
llampat Camp	{618b} TURNIO	no hi ha FON	LLAMPAT “2. Ferit de paràlisi; mancat del funcioament normal (or., mall.). Ull llampat: ull guerx (Manacor) (...)”. Per tant, nova doc al PVA . DRAE turno “Dícese de los ojos torcidos”
llançadora Cinc Bsà Can Vist Ale	{714} LANZADERA	FON occ. (també or, bal, val) (per tant, nova doc PVA)	DRAE “Instrumento de figura de barquichuelo, con una canilla dentro, que usan los tejedores para tramar // 2. Pieza de forma semejante que tienen las máquinas de coser // 3. Instrumento parecido, pero sin canilla, que se emplea en algunas labores”; DCVB: “Peça de boix o d'altra fusta forta, en forma de barca amb els extrems afusats i guarnits de punta de ferro, que en la seva cavitat porta una agulla a la qual s'encaixa la bitlla de trama, i anant i venint d'un costat a l'altre del teler, deixa escapar el fil cada vegada que passa per idns la calada de l'ordit; cast. lanzadera”.
llanguanissa Pen Bllob	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):	FON Tortosa (sota LLONGANISSA) (nova doc PV)	LLANGUANISSA remet a LLONGANISSA.
lleban Cinc Bsà Pen Vist Aín	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO):	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. llevant
llebat Bsà Pen Vist Aín Cnos	{825} LEVADURA:	FON Andorra, Organyà, Ll. (per tant, nova doc PV)	V. llevat
llengunissa Calp	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):	FON L'Amella (sota LLONGANISSA, per neutralització) (nova doc PV)	No hi ha una entrada LLENGUNISSA, però sí una LLENGONISSA, que remet a LLONGANISSA.
llevà-li la teta Orp	{653} DESTETAR	nr aq expr esp	Ni sota LLEVAR ni sota TETA. A més, “teta” no el registra al País Valencià, i per tant tindríem una nova doc al PV
lliura Monc	{808a} MEDIDAS PARA EL ACEITE	FON <lliura> <lliurè> occ. val. (també bar, or)	“1. LLIURA (...) 2. a) Mesura de líquids, recipient de cabuda equivalent al pes d'una lliura d'oli o de vi (Mall.)” i doc. s. XV arx. parr. d'Igualada.; ALPI: lliura (=1/4 de quarteró) 62. Per tant, nova doc al PV

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
llomanto Pen	{511} ABRICANTO	nr aq var fon	LLOMANTO remet a LLAMÀNTOL, en la qual no hi ha sota FON <llomanto> i sí <llumantu> (Tarr., Men.). Nova doc PV , doncs. Sota VAR FORM: llamanto, llomanto, grumàntil.
llomillo Bsà Pen	{579b} LOMOS	FON occ. (també or) (per tant, nova doc PV)	“Lom de porc; cast. lomo” i doc Serra Calend. folkl. 299
llumenera Bpa	{689a} PALMATORIA	FON Andorra (i altres) (per tant, nova doc PV) (recull <llumenera>a Tort. i val.)	“2. Llum d’oli que consisteix en un receptacle de metall, generalment de llautó, amb un o alguns brocs per als blens, sostingut tot amb un peu ample i acabat per adalt amb una ansa o agafador (or, occ, val., bal); cast. velón”
llumeneta Pnyà Mvés Llan Moix	{495} LUCIÉRNAGA	FON occ, val.	“3. Lluerna, insecte fosforescent (Penedès, St. Martí de SG, Camp de Tarr.); cast. luciérnaga” (per tant, nova doc PV)
lo nobiatge Bsà	{642} EQUIPO DE LA NOVIA:	nr aq exp esp	NUVIATGE o NOVIATGE, “2. Conjunt de robes i altres objectes que es dona a la novia, o que aquesta aporta al matrimoni, a me’s del dot (or., occ., val., bal.); cast. ajuar, equipo” i doc var. Sota FON <nobiatge> occ. (per tant, nova doc PV)
ma(t)joral Cinc Can	{720a} PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:	nr aq var fon	Sí altres, i <ma(t)joral> amb -a- neutra. Per tant, nova doc PV
macarrons Pen Camp	{579e} CHICHARRONES	nr en pl	DRAE “5. pl. Fiambre formado por trozos de carne de distintas partes del cerdo, prensado en moldes” (també “1. Residuo de las pellas del cerdo, después de derretida la manteca. Se llama también así el residuo del sebo de la manteca de otros animales // 2. fig. Carne u otra vianda quemada”. El DCVB recull “5. Llardó del saim (Segarra, Camp de Tarr.)”, per tant, nova doc PV . Sota SINÓN: llardí, greixó, greixolí, roa, tàstina, greixet, cucarró, xitxarra, xitxarro, surrupapa, xiritxofa, xorrolita, xotxorrita, xitxotra, raïssó.
madalena Cinc Bsà Pen Vist Alc Orp Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Gua	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	nr aq var fon	MADALENA remet a MAGDALENA, on sota FON hi ha 5 variants amb -dd- o -gd-, i amb punt i seguit escriu: “A part d’aquestes formes de pronúncia correcta, hi ha les més vulgars Madalena ([madalénè], occ.) i Malaena ([malaéna], val.)”. Per tant, nova doc PV .
madaleneta Llan	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	nr transc fon esp	Sota MADALENA, INTENS “Magdaleneta”. Com que <madalena> era nova doc PV , així mateix <madaleneta>.
madriguera Alc Cr Gua	{551} VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)	FON or. (i prou)	“3. Cau de conills; llodriguera (Nebrija Dicc.)”. No recull cap poble del PV en cap dels tres scats. que té MADRIGUERA. Per tant, nova doc PV . Tampoc no fa referència a allò de l’ALPI “en el campo”...
madrina Bsà	{646} COMADRONA	FON Tortosa, val. (també Tremp, LL)	“1. Llevadora (Pallars, Tremp, Urgell, Totosa); cast. comadrona”, per tant, nova doc PV amb aq scat (n’hi ha dos més, “padrina de bateig...” i “peça de fusta...”). Se suposa que la transcripció sota FON de val. és pel segon significat.
malparí Pin Cr	{646a} ABORTAR	FON occ. (nova doc PV)	“Parir abans del temps; avortar; cast. malparir” i doc de Ruyra Pinya, II 36.
mançanilla bórda Tor	{444} MARGARITA	nr aq expr esp	MANÇANILLA “3. Camamilla (Terra Alta, Men.)” (nova doc PV)
marfigó Pen	{706c} OTRAS PRENDAS DE LA CAMA	FON Gandesa (també or, bal, Tort val, eiv.) (per tant, nova doc PV)	MARFEGÓ “Màrfega petita o més estreta que la màrfega corrent; en els llits grans sol haver-hi tres marfegons juxtaposats; cast. jergoncillo, hijuela” i doc Galmés Flor 105.

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
maria Orp	{488} SANTATERESA	FON val., alg (també altres)	“3. Pregadéu, insecte Mantis religiosa (Senterada)”, per tant, nova doc PV
massar Orp	{825b} AMASAR	no hi ha FON	“Pastar (Vall d’Àneu, Valls); cast. amasar” (nova doc PV). A pesar que hi haja entrada MASSAR, no hi ha MASAR. Sota AMASSAR no hi ha la variant “massar” o “masar”; AMASSAR “2. Fènyer la pasta per fer el pa (Cat., Val.); cast. amasar”, i l’ALPI només <amassà>.
massurca Llan	{732} A LA BORRACHERA	FON Val. (també Barc, Mall)	MASURCA “2. Borraxera (Empordà); cast. papalina” (nova doc PV)
matadó Vist	{577} MATARIFE	FON occ (també val, or, bal) (per tant, nova doc PV)	“1. MATADOR, -ORA. adj. Que mata; cast. matador (...) Especialment: a) m. Home que té per ofici matar porcs, ovelles, etc.; cast. matarife” i doc. Atlàntida V.
matalàs Gua	{705b} COLCHÓN:	FON occ. (també amb -s: pir-or, or, mall) (nova doc PV)	“MATALÀS o MATALAF (i més dialectal matalap). m. // 1. Sac rectangular de tela cosit de tots costats, que, farcit de llana, de plomes o d’altra cosa blana, serveix per a jeure-hi damunt, generalment posat damunt un llit; cast. colchón” i docs. varis. Sota FON: matalaf: Pego, Sanet (també amb -f: Men, Eiv); matalap: Gandesa, Tortosa, Amposta, Maestr, Cast., Val., Cocentaina, Vall de Gallinera, El Pinós (úniques amb -p) / matalàs: occ. (també amb -s: pir-or, or, mall)
mataporcs Cnos	{577} MATARIFE	no hi ha FON	MATAPORCS “Matador de porcs (Empordà)” (nova doc PV)
matèriè Pin	{573} PUS (MATERIA, PODRE):	FON Ll. (nova doc PV)	
matinada Bsà	{715a} LA MADRUGADA	FON <matinàdè> <matinada> occ (també or, bal, val) (nova doc PV)	
mèco Vist Orp	{556} TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):	FON occ. (també or; però com al scat. hi ha Maestrat, no pot ser nova doc PV)	“1. MECO. m. // 1. Vedell desmamat (Maestrat); cast. becerro”
mèstre Moix Pin	{723b} JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO):	FON Fraga (també -è-pir-or, or., mall, men.; nova doc PV)	
metxa Monc Cnos Raf Qua Bpa Camp Cr Gua	{587} MECHÓN DE CABELLOS	FON Tortosa, val. (també or, bal, Ll., Gandesa, Fornalutx) (nr aq scat PV)	“7. Feix d’alguns cabells desviats del pentinat (Ll., Gandesa, Torotsa); cast. mechón”, per tant, nova doc PV .
mi(t)ja Cinc Bsà Can	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	FON Senet, Tortosa (únics pobles amb -(t)j-) (per tant, nova doc PV)	V. mitja
mimbassa Bsà	{633c} GOLONDRINO	no hi ha FON	V. minvassa (nova doc PV)
minjadora Bsà Pen Orp	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. menjaora
minvassa Can	{633c} GOLONDRINO	no hi ha FON	“Adenitis (Tortosa, L’Ametlla)”, i excepte ETIM no diu res més. Nova doc PV

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
minyó Llan	{654} NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS	FON or, occ, bal (per tant, nova doc PV)	Encara que sota FON no registre el PV, sota les definicions diu “En moltes comarques ha desaparegut del llenguatge normal el mot minyó, substituït per sinònims com noi, xic, xiquet, al·lot, etc.”, i per tant cal inferir que <xiquet> és del PV; i més avant, “c) Nom dels membres d’una tropa que hi havia a València...”. En l’enquesta que vaig repetir a Llanera de Ranes desconeixien aquest mot.
mitjarmut Bpa Bllob Bli Pin	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	nr trans fon esp	Sota ALMUD, 1 “La subdivisió immediata de l’almud a Mallorca i Menorca, com a moltes bandes del continent, és el mig almud (anomenat també simplement mig: “un mig”, “dos mitjos”); ja ho diuen...”. Per tant, nova doc PV . No diu res de la <barcella>, com sí que classifica l’ALPI.
mixinet Bsà	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):	nr aq scat	“Gatet, en llenguatge infantil (Tortosa)” i no diu res més. Millor classificar nova accepció que nova doc PV , crec.
mocà Calp	{690a} DESPABILAR	FON Palma, Manacor, Pollença (també altres) (nova doc PV)	V. mocar
mocadó Cinc Alc	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	FON occ (per tant, nova doc PV)	
mocadó Cinc Bsà Can Alc	{709a} PRENDAS DE CABEZA	FON occ (per tant, nova doc PV)	
mocadó Cinc Bsà Can Alc	{710} PAÑUELO DE NARIZ	FON occ (per tant, nova doc PV)	
mólla del dit gros Bsà	{609a} PULPEJO	nr trans fon esp	<mólla>Tamarit de la L. (nova doc PV); V. mòlla del dit gros
montanya Mvés Llan Moix Bli	{412} MONTAÑA	FON Fraga (amb -o- és l’únic poble) (per tant, nova doc PV)	MONTANYA remet a MUNTANYA. V. muntanya
mosca Aín	{732} A LA BORRACHERA	FON Andorra, Esterri, Pont de S, Bonansa, Tamarit de la L, Tort, Cast., Val	III, “5. fig. Borraxera. Es diu pricipalment en plural: Agafar unes bones mosques: agafar una borraxera (Men.). Anar de mosques: anar alegret, estar begut (Men.). Anar de mitges mosques: haver begut un poc més del que calia, sense arribar a emborraxar-se (Ciudadella)”. No dona cap poble més sota aq scat, per tant, nova doc PV
mòstrò Pnyà	{610} ALMORZADA (AMBOSTA):	no hi ha FON	DRAE almorzada remet a ambuesta “Porción de cosa suelta que cabe en ambas manos juntas y puestas de forma cóncava”; DCVB “2. MOSTRA. f. Ambosta (Penedès, Camp de Tarr, Tortosa, Amposta, L’Ametlla)”, per tant, nova doc PV
mulí Pen	{806} NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):	FON pir-or, or, Sóller, Inca, Petra, men, eiv (també altres, amb -o-) (nova doc PV)	V. molí
nebada Bsà	{438a} NEVADA	FON Andorra, Esterri, Tortosa, Calasseit (per tant, nova doc PV)	V. nevà
nirvi Camp	{579f} TERNILLA	FON bal. (per tant, nova doc PV)	DRAE “cartílag”; DCVB NIRVI remet a NERVI “3. Tendó, part elàstica però dura dels músculs. <<No puc rosegar aquesta cam, que hi trobo molt de nervi>>”; supose que és aq scat. No n’hi ha cap més que si li assembla.

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
nogué Cinc	{482} NOGAL	FON Organyà, Ll., Fraga, Urgell, Tortosa, mall (per tant, nova doc PV)	
nUSVist Alc Biar	{606} ARTICULACIÓN (ARTEJO):	FON Gir., St. Llorenç de Mo, Esterri, Llavorsí, Boí, Vilaller, La Seu d'U., Sort, Pobla de S., Tremp, Organyà, Oliana, Tamarit de la L., Balaguer, Pla d'Urgell, Igualada, barc., Camp de Tarr., Tortosa, Men. (només arriba fins a Tortosa, i per tant, nova doc PV)	“1. NUS o NU (i ses var. nuu i nuc) (...) II. // 1. Regruix format per la unió i articulació de dos ossos; cast. nudo, artejo” i doc Alegre Transf. 21., i continua “a) Cadascun dels regruixos formats per l'articulació dels ossos dels dits; cast. nudillo” i docs vars. ALPI: “54(=nudillo) 57(=nudillo) (pl. <nusos>) 81(nudillo) (pl. <nussos>)”
nyirvi Orp Monc Calp	{579f} TERNILLA	FON Mall. (per tant, nova doc PV)	NYIRVI remet a NERVI. Sota NERVI. V. nirvi
òis Pnyà Mvés Bpa Blí Calp	{613a} NÁUSEAS	FON pl. or, occ (sota OI) (per tant nova doc PV)	Sota “1. OI... 2. Náusea; cast. náusea” i doc Quar. 1413 p. 292, i Maura Aygof. 156. i “a) S'usa sovint en plural” i exemple i doc. Ruyra Flames 101. Aquesta entrada conté FON: <òi> (mall, men.); <òis>, pl. (or, occ); <òix> pl (val.). També hi ha l'entrada “1. OIX. m. Oi, náusees (val.)” i doc Martí G, Tip mod, II 191 (sense FON). L'ALPI recull: <òis> 75 (-s- + -palatal fric sorda- volada)
òurelléra Bsà	{769} OREJERA	nr aq var (sí <aurellera> Tortosa; per tant, nova doc PV)	<ò> inicial : una o amb dos diacrítics fonètics damunt d'una a amb un puntet baix
padrastre cr	{655a} MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO):	FON Tamarit de la L. (per tant, nova doc PV)	V. padastre
pallé Can Pen	{788e} SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA	FON occ (nova doc PV , variant i scat)	V. paller. ALPI: 52(al aire libre) 53(pajar al aire libre)
paller Orp Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Moix Calp Camp	{788e} SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA	FON val. (i altres)	“1. PALLER ... 2. Lloc cobert, generalment format de quatre parets i un sostre o teulat, dins el qual es guarda la palla i l'herba (Vallespir, Cerdanya, Andorra, Pallars, Ribagorça); cast. pajar” i doc var. No hi ha cap poble del PV, per tant, nova doc PV . ALPI: 70(al aire libre) 74(al aire libre) 80(al aire libre) 65(casita, generalmente junto a la era) 72(edificio especial que consta sólo de planta baja) 62(en la era) 69(hacinado a campo raso) 58(montón al aire libre) 87(montón de paja al aire libre, de forma prolongada) (No hacen palleres cónicas) 84(montón de paja al aire libre, en forma de tejado a dos aguas) 75(montón de paja en la era) 78(pajar al aire libre) 74
pallòfa Bsà	{737} LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	FON Benavarre (i altres, sota PELLOFA) (nova doc PV)	PALLOFA remet a PELLOFA, on “4. Mentida (Lluçanès, Sta. Col. de Q.); cast. trola”, per tant, nova doc PV , la variant i el scat.
palmell Alc	{606a} PALMA DE LA MANO	FON Ll., Tremp, Aiguaviva, Valljunquera (i altres) (nova doc PV)	“1. La part inferior i lleugerament còncava de la mà, entre els dits i la munyeca (Plana de Vic, Igualada, Penedès, Camp de Tarr., Tremp., Ll., Gandesa, Tortosa, Eiv); cast. palma de la mano” i docs varis
panalís Qua Pnyà Blí	{633e} PANADIZO	nr aq var fon (sí <panalí> -neutr- a Palma), per tant, nova doc PV	

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
panalís Raf Qua	{634a} CARBUNCLO	nr aq scat	PANALÍS remet a PANADÍS, on “Inflamació aguda del teixit cel·lular dels dits; cast. panadizo”. DRAE, carbunco “carbunculo // 2. carbunco, enfermedad”; carbunco “...”, és una malaltia que ataca el ramat; carbunculo “rubí”; el scat de rubí no té res a veure amb cap malaltia. Per tant, el concepte CARBUNCLO de l’ALPI deu referir-se a la malaltia que pateix el ramat. Sota FON de PANADÍS no registra <panalís> ni <panalís> (sí <panalís> -neutr- a Palma), per tant, nova doc PV
panollot Monc	{464a} CORAZÓN DE LA MAZORCA:	nr aq scat	“Fulla de panolla de panís (Ascó, Ametlla)”. Per tant, nova doc PV i nou scat. No hi ha FON.
panxeta del did gros Can	{609a} PULPEJO	nr aq expr esp	Sí, sota PANXA, “3. La porció més sortida o voluminosa d’una cosa convexa; cast. Comba, vientre (...) a Panxa del dit: el popís o porció més carnosa del dit (Bell-lloc); cast. Pulpejo”; per tant, nova doc PV , i nova var PV.
parí Can Pin Cr	{644} PARIR	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. parir
parrussa Llan	{794} ZARCILLO (TIJERETA):	nr aq scat	A més, els dos scats que registra són de Plana de Vic i Llubí (per tant, nova doc PV)
pastó Raf Llan	{576a} COMIDA DEL CERDO:	nr aq scat	“Porció de pasta maurada i disposta per a prendre forma de pa o d’un altre objecte (or, occ, bal); cast. plasta” i doc Alcover Cont 220. Sota FON: occ (també or, bal); ALPI: 69(macizo, sólido) 78(mezcla semilíquida). Per tant, nova doc PV i nova accepció. V. fe.I pastó
patut Moix	{630} PATIESTEVEDO	nr aq scat	“PATUT, -UDA. adj. Feixuc, mancat d’agilitat i de gràcia en els moviments (Sopeira, Os de Balaguer, Tortosa); cast. patoso”. A més de nova doc PV , nova accepció.
pedaç Cinc Can	{715} MENGAJO	FON occ, val (també altres)	A més del scat cast “remiendo” també recull “II. // 1. Tros de roba de dimensions relativament petites (Bal.); cast. Trapo” i doc var, i exemples diversos en mallorquí. No sé exactament fins on arriba el scat de <pedaç> de l’ALPI. Podria considerar-se, crec, nova doc PV
pedra Bsà Pen Alc Cnos Raf Tor Pnyà Bpa Biar Cr Gua	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	FON Bof, Senet, Vilaller (segons aq distr geog, nova doc PV)	(...); ALPI: 51(nombre general aplicable a todos los tamaños) 53 57 65 69(piedra regular) 72(nombre genérico) 74 79(la que puede cogerse con la mano) 81 88 90(nombre genérico de toda clase de piedras)
pedricar Moix	{736a} CHARLAR	nr aq var fon (sí, sota PEDRICAR, FON “<pedricar> (val.) (...)En la pronúncia més vulgar hi ha les formes pedricar (<pedricà> Tortosa, <pedricà> -vneu- Men.)...”. (per tant, nova doc PV)	PEDRICAR remet a PREDICAR, sota el qual “3. Fig. i iròn. Parlar molt, xerrar” i doc Roq. 4.
peladures Cinc Bsà Can Pen	{475} MONDADURA	nr trans en pl (sí <peladura> occ; també or, bal, val; per tant, nova doc PV amb -d-)	“3. Porció de pell llevada d’una fruita o d’altra cosa pelada (or., Tortosa, bal.)”; cast. mondaduras” i doc Mostassaf 101 i Ignor. 19. Per tant, nova doc PV
pellastre Monc	{633} PADASTRO DEL DEDO	no hi ha FON	“Padastre dels dits (Felanitx, Esportes); cast. padastro” i només Etim. Per tant, nova doc PV
pendre la manyana Qua	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	nr aq expr	“1. MANYANA. f. (castellanisme) // 1. Fer lamanyana: matar el cuc, desdejunar-se lleugerament (Puigcerdà, Tortosa)”; podria considerar-se nova doc PV . ALPI: (a las 6: chocolate o café con leche)

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
penjadó Bsà	{703c} PERCHAS	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. penjaor
pepita Mvés Llan Moix	{459} PEPITA DE LA SANDÍA	FON val.	“2. PEPIDA o PIPIDA. f. Pinyol de meló, de síndria o de carabassa (Men.); cast. pepita”, i sota FON només dóna variants en Menorquí: <pepida>, <pipida> -voc neu-. Per tant, nova doc PV .
perbocar Camp	{614} VOMITAR	nr aq var fon (només <perbucà> or, men, i <perbocà> mall -vn les dues-; i <perbocà> occ)	“2. PERBOCAR. v. tr. // 1. Vomitar (or., occ., bal.); cast. arrojar”; per tant, nova doc PV
pèrxè Llan Camp	{703c} PERCHAS:	FON Tremp, Ll., Urgell (per tant, nova doc PV)	V. perxa
picà Can	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	nr aq scat	Sota FON: pi-or, or, occ, bal. (per tant, nova doc PV)
pica-sòca Aín	{505} PITORREAL:	nr aq var fon (sí <picasoques> or, -vneutr-)	PICA-SOQUES “2. Ocell de la família de les píicides, espècie <i>Picus viridis</i> (Berga); cast. pico, pito real”; és aquest el scat, per l'espècie, que és la mateixa que dóna a <picatort>; V. picatort. No recull el sg. ni cap var al PV. Per tant, nova doc PV , i nova VAR.
piquí Bsà Pnyà	{738} TOÑA (TRANCO):	no hi ha FON	“Joc del bòlit (Freginals). (V. PÍQUEL)”; per tant, nova doc PV
pisà Cr	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	FON or, occ (per tant, nova doc PV)	V. pisar
pitxé Cinc	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CANTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):	FON or, bal (per tant, nova doc PV)	V. pitxer
pixà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Pin Cr	{618} ORINAR:	FON pir-or, or, occ, bal, alg (per tant, nova doc PV)	
planeta Bsà Can Vist	{816c} CEPILLO:	no hi ha FON	“2. PLANETA. f. // 1. Ribot o plana de fuster (Tortosa, Men.); cast. cepillo” i doc a. 1431 (Est. Univ. X, 131); per tant, nova doc PV
plat Bsà Alc Aín Llan Moix Pin Gua	{799b} BASE INFERIOR DE LA PRENSA:	FON pir-or, or, occ, val, bal, alg	II, “7. Dau clavat a terra, dins el qual balla el cap inferior de l'arbre del trull d'oli (Calasseit)” per tant, nova doc PV
poblet Bsà	{717} CASERÍO (GRUPO DE CASAS):	no hi ha FON	V. poblet. Sota POBLE hi ha <pobble> a Andorra, Isavarri, Sort, Pobra de S, Pobra de L. Per tant, <poblet> és nova doc PV . Sota el topònim POBLET (entrada 2. POBLET) hi ha <poblet> occ. i <publet> or.
podà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Pin Cr	{792b} CORTAR LOS SARMIENTOS:	FON occ, mall (per tant, nova doc PV)	V. podar
polpís Cnos	{609a} PULPEJO:	FON <paupís>, <popís> mall. -vneut- (i altres); sota PALPÍS	POLPÍS remet a PALPÍS, on “1. Part carnosada i molsuda d'un membre; cast. molledo. a) Palpís del dit: la part rodona de la part del dis oposada a l'ungla (Mall., Men.); cast yema, pulpejo”; per tant, nova doc PV (variant i scat)
poltrú Bñ	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:	nr aq scat	“1. El budell cec o gruixat del poc, que es farceix de pasta de sobrassada (Mall, Men); cast. morcón” i doc Alcover Cont. 487. Per tant, nova doc PV (variant i scat). És estrany que el DCVB aprofite la variant <poltrota> de Vall de Gallinera (entrada POLTROTA) i no <poltrú>, també de Vall de Gallinera.

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
poricós Cnos	{731e} AL COBARDE:	no hi ha FON	“Poruc (Massalcoreig, Mequinensa)” i res més. Per tant, nova doc PV
porxà Camp	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:	FON val (i altres)	PORXADA “2. Part superior d’una casa, amb obertures grans (Empordà, Igualada); cast. sobrado, desván” i doc var. Per tant, nova doc PV . També, “5. Cada porció de l’interior d’una casa corresponent a un dels aiguavessos de la teulada (País Valencià)”
pòrxe Cr	{680} COBERTIZO:	FON Andorra, Sort, Val., Benilloba, Benidorm, El Pinós (i altres)	“7. Cos d’edifici cobert de teulada o de canyissos, càrritx, etc., que només té paret per tres bandes, i per un costat deixa pas lliure a vehicles i persones; serveix per a soplujar carros, eines i altres objectes (Empordà, Mall.); cast. cobertizo” i doc Penya Mos., III, 142. Per tant, nova doc PV
possà-se.n coquilles Tor	{754} PONERSE EN CUCLILLAS:	nr aq expr	COQUILLA “2. Cassoleta del genoll (Ross.); cast choquezuela”, per tant nova doc PV . Sota ètim només hi ha “pres del fr coquille, mat scat //1”, és a dir, no dona l’ètim de (2), el nostre scat paregut a l’ALPI.
post Bpa	{783c} ATABLADERA (DIBUJO):	FON val., mall, men (també or, occ -diacrític fonètic esquerra-)	POST, 1, “f) Peça de fusta plana per a aplanar la terra llaurada (Pineda, Ll., Urgell, Tortosa)”, per tant, nova doc PV
posterma Bif	{573} PUS (MATERIA, PODRE):	nr aq var fon (sí <pusterma> or. només) (per tant, nova doc PV)	POSTERMA “1. Apostema” i doc var
pregoné Pen	{719d} PREGONERO:	FON occ (també val, or) (nova doc PV)	V. pregoner
probocà Vist	{614} VOMITAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. provocar
provocà Cr	{614} VOMITAR:	FON mall. (per tant, nova doc PV)	V. provocar
pruna bagassal Bif	{466} CIRUELA MORADA:	nr trans fon esp	sota PRUNA, 1, “Pruna bagassal: és grossa, rodonenca, blanquinosa, no gaire bona, i madura pel mes d’agost (Porreres)” per tant, nova doc PV
puput Camp	{508} ABUBILLA:	FON Empordà, Gir, Plana de Vic, Vallès, Barc, Penedès, Vendrell, Igualada, Cervera, Tremp, Bot, Calasseit, Valljunquera, Mall, Men (per tant, nova doc PV ; encara que la -u- primera de <puput> de l’ALPI és especial: =una u oberta, i damunt, una o amb puntet)	“1. Ocell de la família de les upúpides, espècie <i>Upupa epops</i> , de devers 30 cm de llargària, amb la part superior del cos de color argilosa, les ales negres creuades de ratlles blanques-groguenques, i la part inferior del cos de color groc terrós amb taques negres en el ventre; té la coa negra amb ratlles blanques, sobre el cap un bell flocc de plomes erèctils, i el seu bec és molt llarg, prim i un poc corbat; és molt pudent; cast. abubilla” i cançons pop. Sota FON “En valencià existeixen també les formes palput i porput” (però no les transcriu).
quadró Cinc	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):	FON occ (també or, Empordà) (nova doc PV quant a la var fon, però no al scat)	“3. Rajola quadrada (Valljunquera, Maestrat, Morella). A tortosa es diu especialment de la rajola quadrada gran, de què se solen enrajolar les quines de pagès”
quéra Cinc Bsà Pen Vist	{489} POLILLA:	FON Bonansa, Pont de S., Pobra de S., Calasseit, Valljunquera, Ascó, Tortosa, Cast., Lluçena (i altres)	“1. Nom de diversos insectes caracteritzats com a rosegadors i destructors de diferents matèries. a) Corc de la fusta (Bagà, Balaguer, Massalcoreig, Segarra, Valls, Reus, Gandesa, Penarroja, Calasseit, Tortosa, Men.); cast. carcoma “ i doc var (per tant, nova doc PV); “2. Serradís o polsim produït pel corc (Ripoll, Bagà, Vic, Vallès, Men., Eiv.); cast. polvillo, carcoma” i doc Scriptorium, agost 1925 (per tant, nova doc PV , també quant al significat es refereix).

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
quèrèquèèquèc Bñ	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):	nr aq scat	QUEREQUEC “Flor de la rosella (Migjorn-Gran)” i remet a QUEQUEREQUEC, on ¹ l. Cant de gall” i doc cançó pop. (ap. Briz Cans. V, 64). I sota FON <quèrèquèèquèc> occ i tres variants més, en or i mall. Per tant, aq veu és nova doc al PV .
quintà Bsà Pen	{728k} PESOS (FORMAS Y USOS):	FON or, occ, Tort, bal (també <quintar>, <quintal> val.; i <quintal> pir-or; per tant, nova doc PV)	V. quintar
quisso Vist	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):	nr aq scat	“QUISSO, QUISSA. m. i f. Gos o gossa; es diu sobretot en llengatge infantil o bé com a crit per a fer venir els dits animals (or, occ, bal); cast. cuz cuz” i doc Pons Auca 142, Espriu Esther 61 i Espriu Anys 28. Per tant, nova doc PV , i també nou scat. Sota QUIS sí que registra el scat de l’ALPI a Lluçena (V. quis)
racades Bñ	{712} ADORNOS DE LAS OREJAS:	nr aq var fon (sí <arracada> <racada> -vneu, k mullada- Palma, Manacor, Pollença)	La variant sense a- inicial està sota FON: <arracada> <racada> -vneu, k mullada- Palma, Manacor, Pollença; <arracara, racara Alguer>. A més hi ha <arracada> Tort, Baix Maestrat i <arracà> Val. Per tant, <racà> seria una nova doc al PV
raïm Cinc Bsà Can Pen Vist Ale Orp Ain Mone Cnos Raf Qua Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Bñ Calp Pin Camp Cr Gua	{795} RACIMO:	FON occ (per tant, nova doc PV ; efectivament, sota FON de RAÏM no hi ha ni una sola variant al PV)	“1. RAÏM. m. // 1. Fruit del cep o de la parra (Vitis vinifera), format per un conjunt de baies sucoses rodones o rodonesques, pedicel·lades, agrupades al volt d’un eix ramificat; conjunt dels dist fruits, fuita del cep o de la parraa; cast. racimo (cadascun dels fruits), uva (el conjunt dels fruits o cadascun dels grans o baies que el formen)” i doc var
ralla de San Martí Bsà Bpa Bñ	{433} ARCO IRIS:	nr trans fon esp	Sota “2. RAIA... 3. Raia de Sant Martí: l’iris o arc de Sant Martí (Camp de Tarr., Mall., Eiv.). <<Sa raia de Sant Martí, si no plourà anit, plourà demà dematí> (Eiv)”. Per tant, nova doc PV , i també nova variant PV. Hi ha una anomalia, i és que ni sota RALLA ni sota RATLLA hi ha aquesta expressió. Sota RALL sí (V. rall de Sant Martí).
ramà de bacons Ain	{549} CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):	nr aq expr esp (tampoc la var <ramà> ni cap altra al PV; per tant, nova doc PV)	“2. RAMADA. f. // 1. Ramat molt nombrós, sobretot de bestira de llana (or, occ); cast. rebaño” i doc var; “2. per ext. Multitud d’animals en general; cast. manada” i doc var
raora Gua	{824c} RASERA:	nr aq var fon	RAORA “1. Raedora de la pastera (Ross, Ripollès, Cadaqués, Lluçanès, Penedès, Camp de Tarr, Urgell, Fraga); cast. rasera” i doc var. Per tant, nova doc PV (variant i scat)
rascadó Cinc Bsà	{569} ALMOHAZA:	FON occ (per tant nova doc PV)	RASCADOR “1. Eina per a rascar ... c) Estríjol, espalmador per a netejar la pell dels animals de peu rodó (Maella, Mequinensa)”. També nova doc PV quant al scat.
rastre de cascabells Vist	{571c} COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:	nr aq expr esp	Sota RASTRE “2. Corretja o corda amb cascavells que es posa al coll dels animals de peu rodó quan van de camí (St. Quintí de Mediona)”; per tant, nova doc PV quant al scat. Sota CASCARELL tampoc no hi és aquesta expressió.
rata-cel·lardà cinc	{519} MURCIÉLAGO:	nr trans fon esp	Sota “1. RATA... 2. Nom de diversos mamífers que per algun aspecte són semblants als múrids ... c) Rata cel·lardà: mamífer rosegador de la família dels muscardínids, espècie Eliomys quercinus, de cos gros, pelatge rossenc, cara blanca amb una taca negra al voltant de cada ull (i per això s’anomena també rata ullada a Mallorca i Formentera), i la cua acabada amb un floc de pèls negres voltats de pèls blancs (per això en valencià s’anomena també rata del plomall)”; sota CELLARDA “Rata de celler (Conflent, Cerdanya). V. RATA”; per tant, nova doc PV

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
rata-panada Bsà	{519} MURCIÉLAGO:	FON Tortosa (sota RATA-PENADA) (per tant, nova doc PV)	Sota PANADA no fa referència al mamífer
rébble Bsà	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO):	FON occ (per tant nova doc PV)	REBLE “3. Pedra no gaire grossa, generalment no més grossa que el puny d’un home (Gir, Empordà, Costa de Llevant, Maresme, Tarr, Cala de L’Ametlla, Trot, Mall, Men, Eiv.; cast. piedra, hiena” i doc Galmés Flor 142. Per tant, nova doc PV
reboltó Bsà Vist Alc	{677} FORMA DE LOS TECHOS:	FON occ, val (i altres)	REVOLTÓ “2. Petita volta entre biga i biga d’un sostre (or, occ); cast. bovedilla. 3. Motlle de fusta corbada per a fer les dites voltes (or, occ); cast. bovedilla”; “5. Biga que va d’una jàssera a una altra o d’una jàssera a la paret (País Valencià); cast. cabrio”; a més, “7. Pis, cadascun dels sostres superposats d’una casa (Villar de Canes)”. Aquesta darrera acceptió no pertany a l’ALPI, tot i ser registrada a Vilar de Canes. Els scats “bovedilla” serien nova doc PV .
regalíssiè Calp	{453a} REGALIZ:	FON Ll. (per tant, nova doc PV)	
regué Bsà Can Pen Alc	{419} ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. reguer
reïm Tor	{795} RACIMO:	FON Isavarri, Sort, Vilaller (sota RAÏM) (per tant, nova doc PV)	V. raïm
resen la corona Biar	{660b} NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:	nr aq expr esp	Sota RESAR no hi ha res; Sota CORONA, IV, “11. Rosari de set desenes (corona seràfica), i per ext., Rosari de quinze desenes, o una simple part de Rosari de cinc desenes (Mall.). Passar o resar la corona: resar el rosari”, i doc var; “12. Segon ofici o missa que es diu per un difunt (Calasseit, ap. Aguiló Dicc.)”. Per tant, seria nova doc PV . Ma mare em diu que abans deien “anem a resar la corona”, i eren tres rosaris.
respirà Vist Cr	{615b} RESPIRAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	
retó Cine Vist Alc	{718} CURA:	FON occ (per tant, nova doc PV)	
rode(t)jà Vist	{637} CORTEJAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. rodejà
rollo Pen	{786f} PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:	no hi ha FON	Sota ROLLO no hi ha aq scat; ROTLLO remet a ROTLLE, on hi ha una sèrie de scats pareguts: II, 1 “g) Connunt de garbes disposades en forma circular amb les espigues cap a fora, abans de començar a bastir la garber (Vall de Barravés). - h)Garlanda de l’era (Sanet) - i) Conjunt de manats de palla d’ordi que es col·loquen ... (Mall)”; III, “5. a) L’espai circular que forma una era de batre cereals (Bal.) - b) En les possessions grans, cadascun dels espais circulars d’una era al voltant dels quals rodava un grup de bísties guiades per un tocador (Mall). Es deia <<una era de dos rotlos>>, <<de tres rotlos>>, etc., segons la grandària de l’era i el nombre de rotlos que s’hi podien formar”. Per tant, nova doc PV .
roncà Can Alc	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):	FON Palma, Manacor, Pollença (per tant, nova doc PV tant per la variant com pel scat)	2, “a) El cant peculiar dels coloms (Lluçanès, Plana de Vic, Ribera de la Seu, Mall, Men); cast. arrullar”
RONCÀ Cine Bsà Can Pen Vist Alc Tor Pin Cr	{616} RONCAR:	FON Palma, Manacor, Pollença (per tant, nova doc PV)	

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
roncaor Calp	{746} CARRACA:	no hi ha FON	RONCADOR, -ORA “3. Roncador, m., o Roncadora, f.: instrument de fusta que conté una roda dentada que en voltar topa repetidament amb una altra peça i produeix un so sec, insistent, amb el qual els nois fan soroll en la Setmana Santa per fer el fas o <<espantar jueus>> (Plana de Vic, Mall, Men., Eiv); cast. matraca” i doc Alcover Cont 151. Per tant, nova doc PV .
rosada Bsà	{437} ESCARCHA:	FON Tor, Cala de l’Ametlla, Tort, Amposta (per tant, nova doc PV)	“2. ROSADA ... 2. Gebre (Berguedà, Pallars, Ll., Tort, País Valencià); cast. escarcha” i doc cançó pop (Milà Rom 271)
rossinyola Aín	{506} RUISEÑOR:	no hi ha FON	“1. Rossinyol femella (Mall.)” i cançó pop Mall (on no hi ha l’expressió “canta una r.”). (per tant, nova doc PV)
rotà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Pin Cr	{612} ERUCTAR (REGOLDAR):	FON occ, mall (per tant, nova doc PV)	V. rotar
ruixada Bsà	{432} CHAPARRÓN:	FON Pont de S. Tort, Sanet (sota ARRUIXADA) (per tant, nova doc PV)	RUIXADA remet a ARRUIXADA, on “ARRUIXADA o RUIXADA. f. // 1. Pluja seguida i de poca durada; cast. rociada, aguacero” i doc var
russinyol Orp Calp	{506} RUISEÑOR:	FON Inca, Lluçmajor, Petra (per tant, nova doc PV)	V. rossinyol
sala Monc Gua	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:	FON Andorra, Pallars, Tort, Val, Cast., Al	II, “2. Pis situat damunt la planta baixa, en el qual se solen guardar les collites (Mall)” i doc Salvà Poes 50; “3. El segon pis d’una casa; diuen soler al primer pis, sala al segona, i salallosat al tercer o golfes (Andorra, ap. Aguiló Dicc)”. Per tan, nova doc PV .
sarmén Bsà Moix Biar Bllob Pin	{792a} SARMIENTO:	FON occ (també or, eiv, mall, men.) (per tant, nova doc PV)	V. SARMENT
sarnatxo Bpa Calp Pin Camp Cr	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	FON val. (també or, occ, mall)	SENATXO remet a SENATXO, on “1. Senalla rodona, amb tapador, destinada sobretot a dur queviures (or, occ), cast. cenacho” i doc Pons Auca 213 (per tant, amb aq scat és nova doc PV); “2. Bossa d’espert, i de vegades de palma o de couro, que els carreters porten lligada a la barana del carro per a dur-hi queviures i altres coses d’ús personal (or, occ); cast. zurrón”; “4. Bossa de xarxa que serveix per a portar-hi animals caçats (val.); cast. zurrón. En aquest significat, propi del PV, la forma del mot és sarnatxo”. I un scat a Castelló.
sarpà Pen	{784b} MANADA DE MIES:	FON val. (i altres)	DRAE manada “Porción de hierba, trigo, lino, etc., que se puede coger de una vez con la mano”; DCVB “2. Allò que cap dins la mà closa (Ribagorça, Pallars, Balaguer, Urgell, Ll.); cast. puñado”. Per tant, nova doc PV . No especifica que siga brossa, lli, blat...
sàrria Pnyà	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	FON Calasseit (per tant, nova doc PV)	V. sària 695. Podria tractar-se d’un error del DCVB.
seléncios Cinc	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:	nr en pl	No hi ha SELÉNCIO, CELÉNCIO, SELENCI, CELENCI, CILENCI, CILÉNCIO. Sí SILENCI amb aq scat: “4. Sabata de roba amb sola d’espert, que no fa soroll (Pla d’Urgell)” i doc a 1891 (Aguiló Dicc)”. Per tant, nova doc PV i nova variant (ja que sota FON totes duen -è-)
sembrà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Pin Cr	{783a} SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. sembrar

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
senalla Bsà	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	FON Uldecona, Vinaròs	“1. Recipient fet de palma o d’espert, més ample de boca que de baix, quasi tant alt com ample de boca, que serveix per a contenir i transportar terra, fems comestibles, etc. (Berga, Tremp, Balaguer, Urgell, Les Garrigues, Penedès, Camp de Tarr, Bal.); cast. espuerta, cenacho” i doc var. Per tant, nova doc PV amb aq scat (hi ha un scat a Vinaròs, i és per això que aq poble està sota FON)
serp Bsà Can Pen Orp Llan Bpa Biar Bllob Blí Calp Pin Camp	{498} CULEBRA	FON or, bal (<asserp> val.); (per tant, nova doc PV)	“1. Rèptil de forma cilíndrica, sense peus, de qualsevol espècie de les que formen el grup dels ofidis; cast. serpiente”
sèrrè Llan Pin Camp	{412} MONTAÑA:	FON Ll., Gandesa (per tant, nova doc PV)	V. serra 412
s’han dessabedit Tor	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS:	nr aq expr esp	DESAVEDIR-SE “v. refl. Separar-se; posar-se en desacord i anar a viure a llocs diferents (Empordà); cast. dividir. <<En aquesta casa els joves amb els vells s’han desavidit>> (Llofriu)”;
s’han desaparar Cnos	{642a} CÓNYUGES SEPARADOS:	nr aq expr esp	No hi ha <desaparar>, però sí: DESSEPARAR “(vultar), per separar” i doc var; sota FON només hi ha Empordà i Mall, Men. Per tant, nova doc PV .
sirri Tor	{553a} EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA):	FON Vall d’Àneu (per tant, nova doc PV) (sota XERRI)	SIRRI remet a XERRI, on “Femta del bestiar de llana i cabrum; cast. sirle, chirle”; sota VAR FORM: exerri (Ordin. Cast. 55); aixerri; xèrria; serri; xèrrit; sèrrit; xirri; sirri; sirro. I sota FON moltes d’estes variants transcrites. V. (t)xèrrit.
sofratge Bsà Camp	{601a} CORVA:	FON Mequinensa, Bot, Amposta, Cala de l’Ametlla (per tant, nova doc PV)	SOFRATGE remet a SOFRANYA, on “SOFRANYA o SOFRAJA. f. // 1. La part posterior de la cama, oposada al genoll; cast. corva” i doc Ruyra Pinya, II, 217. ETIM: de llatí suffragine, mat sign. Potser m’hauria de plantejar escriure <sofrage> (el DCVB també inclou una entrada SOFRAGE que remet igualment a SOFRANYA.
solera Mvés	{664} UMBRAL:	FON Andorra, Calasseit, Tort, País Valencià (i altres)	“10. Pedra sotapeu de la porta (Cerdanya, Ribagorça); cast. umbral” (per tant, nova doc PV)
soligot Pen Orp Pnyà Bpa Bllob Blí	{814} SUERO:	FON Tort (per tant, nova doc PV)	SOLIGOT remet a SERIGOT, on “SERIGOT o XERIGOT. m. // 1. La part aquosa de la llet, separada de la coagulable; cast. suero”
sonà Bsà	{617a} SONARSE:	FON occ, mall (per tant, nova doc PV)	V. sonar-se
sopà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Cr	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:	FON occ, mall (per tant, nova doc PV)	V. sopar
soquet Pen Alc Orp Monc	{778f} MARIPOSA:	FON occ, val. (també altres)	“4. Soc per a frenar el carro (Calasseit, Gandesa)”;
tallà Bsà Alc	{810f} CASTRAR:	FON occ (i altres) (per tant, nova doc PV)	V. tallar
tallaferro Gua	{820a} TAJADERA:	FON occ (també or, men.; per tant, nova doc PV)	“Eina per a tallar coses de ferro; cast. cortahierros”

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
tallaor Ain	{820a} TAJADERA:	FON val.	TALLADOR, -ORA, II, “1. Eina de ferrer, a manera de martell amb mànec llarg, però que té el ferro molt tallat i serveix per a tallar barres de ferro aplicant-hi el tall i donat cops de martell a la cabota oposada al tall (Mall, Men); cast. tajadera, cortafrió. // 2. Eina de ferrer, consistent en un tros de ferro de tall viu per la part superior i que per la inferior es fica dins un forat de l’enclusa, i serveix per a tallar peces de ferro aplicant-les-hi damunt i donant-los cops de martell (Mall., Men.); cast. cortafrió”; (nova doc PV , scat)
tanyà Blí	{484} RETOÑO (BROTE):	FON val (també Falset, or, bal)	“2. Tany, rebrot, sobretot si és dret i esponerós (Mall.); cast. renuevo” i doc Aguiló Poes. 233. Per tant, nova doc PV
ti: tí: tí: t Pnyà	{554} MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):	no hi ha FON	“1. TITI. m. // 1. Nom que es dona a les gallines i altres aus casolanes per cridar-les (Men, Eiv); cast. pita” (per tant, nova doc PV)
timó Vist Mvés	{774} LANZA:	no hi ha FON	“1. TIMÓ ... 2. Espigó de carro (Cerdanya); cast. timón” i doc Pou Thes Puer 57 i Lacavalleria Gazoph. (per tant, nova doc PV)
topí Cinc Bsà Vist	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.):	FON Pradell, Gandesa, Tortosa (nova doc PV ; no el scat)	V. tupí
tormenta Cnos	{732} A LA BORRACHERA:	no hi ha FON	TURMENTA o TORMENTA “2. fig. Borraxera (men)” (per tant, nova doc PV)
tosset Orp	{589} COGOTE:	no hi ha FON	“Clatell, bascoll (Maella)” per tant, nova doc PV . Sota TÒS no hi ha INTENS.
tóu del ginoll Alc	{601a} CORVA:	nr aq expr esp	V. tóu del braç (<tóu>, amb -ó- és nova doc PV)
tóu del braç Alc	{603d} BÍCEPS:	nr trans fon esp	Sota TOU, “6. La part blana o menys compacta d’una cosa; cast. tierno, pulpa. Tou del dit: el polpís del dit; cast. pulpejo. Tou de la cama: la part més carnosa de la cama (Pallars, Tremp); cast pantorrilla. Tou del braç: el bíceps (Vimbodí)”; per tant, nova doc PV . A més, sota FON <tóu> (Barc, Camp de Tarr, BAL (i prou), i per tant, nova doc PV quant a la var fon.
trabessè Vist	{687b} ATRANCADORES:	FON occ (per tant, nova doc PV)	El DRAE no registra atrancadores, però sí atrancar “Asegurar la puerta por dentro con una tranca”. El DCVB recull diversos scats: TRAVESSER “2. m. Objecte posat o destinat a posarse de través ... Traverser d’un porta: la peça de fusta posada horitzontalment a la part superior o inferior d’una porta i que amb els muntants o cuixeres forma el bastiment; cast. cabio, peinazo”; etc.
tragà Bsà Can Alc Pin Cr	{735} ATRACARSE DE COMIDA:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. tragar
trascolà Cr	{801a} TRASEGAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	
tremolà Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Cnos Tor Biar Pin Cr	{439} TIRITAR (REHILAR):	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. tremolar
trencà Alc	{782e} PRIMERA LABOR CON EL ARADO:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. trencar

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
tresbalsà Bsà Pen	{801a) TRASEGAR:	FON Ascó (per tant, nova doc PV)	Ni TREBALSAR, ni TRESBALSAR, ni TRASVASAR. Sí TRANSVASAR “Fer passar d’un vas a un altres (Fabra Dicc Gen); cast. trasvasar”. També TRASBALSAR “Treure el vi del recipient on està i passar-lo a un altre o a altres, per clarificar-lo fent-li deixar els solatges (Empordà, Penedès, Segarra, Camp de Tarr, Conca de Barberà, Ribera d’Ebre, Lluçena, Mall); cast. trasegar, trasvasar” (sota FON no registra cap poble del PV, encara que en la definició sí)
tresbalsà Pen	{807b) TRASIEGO:	FON Ascó (per tant, nova doc PV)	V. tresbalsà 801a
trilla Pnyà	{776) RODADA:	nr aq var (sota FON només hi ha <trê> Maella	“2. TRILLA . f. I. // 1. Rodera, solc fet a terra per la roda dels carros (Casseres, Maella); cast. rodada, carrilada” (per tant, nova doc PV)
truja Llan	{822e) TOLVA:	FON Cast., Xàtiva, Gandia	“8. Socot foradat i amb guies, dins el qual passa el caragol d’una premsa d’oli, de vi, de fideus, etc. (Calasseit, Gandesa)”;
tupí Cine Bsà Can	{810i) VASIA EN QUE SE ORDEÑA:	FON pir-or, or, occ (nova doc PV)	TUPÍ o TOPÍ “1. Olla petita i amb una sola ansa (pir-or, or, occ, Maestrat); cast. puchero” i corranda de Gandesa, i doc var.
verema Moix Calp Pin Cr	{796a) VENDIMIA:	FON Tortosa (per tant, nova doc PV)	“(i ant. venema). f. // 1. Collita dels raïms; cast. vendimia. En aquest significat, el mot verema s’usava principalment en plural” i doc var.
vermà Can	{796a) VENDIMIA:	FON Vimbodí (per tant, nova doc PV)	V. veremar
verro Bpa	{525) SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):	FON mall (per tant, nova doc PV)	VERRO (i dial. verre i verri). m. // Porc mascle no castrat; cast verraco” i doc var
vinassa Calp	{802) HECES (LÍAS):	nr aq var (ni cap altra al PV)	“2. pl. Solatge del vi dins el cup o dijns la bóta (Trep, Urgell); cast. heces, lías” (per tant, nova doc PV)
xaç Ain	{486) HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):	FON Val.	JAC “10. Fullaraca de pi estesa per terra (Palafrugell, Blanes); cast. tusa; per tant nova doc PV
xanglót Alc Monc Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Moix Bllob Camp	{615) HIPO:	FON Bagà, Solsona, Mall., Eiv. (per tant, nova doc PV)	XANGLLOT remet a SANGLOT; V. sanglót
xapà Pin	{797) ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. xapar
xarrà Cine Bsà Can Pen Vist Alc Cr	{736a) CHARLAR:	FON occ (per tant, nova doc PV)	V. xarrar
xarradó Can Alc	{731c) AL CHARLATÁN:	FON occ (per tant, nova doc PV)	
xitxórres Bsà	{579e) CHICHARRONES:	nr en pl	XITXORRA “Llardó (Maella, Calasseit); cast. chicharrón” (per tant, nova doc PV)
Xotet Vist Ain Cnos Tor Mvés Biar Bllob Bli Calp Pin Cr	{536) CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):	nr trans fon esp	Sota INTENS de “2. XOT. m. // 1. Cabrit que encara mama (or, occ); cast. choto”; per tant, xotet seria també nova doc PV). No hi ha una entrada única XOT, XOTA, sinó separades. A més, hi ha una entrada XOTO (no XOTO, -A)
xufla Pen	{737) LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	FON <xufla> <xufla> occ (per tant, nova doc PV ; també el scat)	XUFLA o XUFA “5. Mentida (Empordà, Tortosa); cast. trola, chufa” (per tant, nova doc PV , scat i variant). Comprovat, amb -l

5. No registrat al País Valencià	Concepte	Classificació	Observació
burrero Cnos	{542} CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA)	no hi ha FON	Sí BURRER, -ERA: “Fill d’egua i ase. Matxo burrer, mula burrera (St. Feliu de P.)”. En castellà el significat no té res a veure: <i>burrero</i> “El que tenia o conducia burras para vender la leche de ellas”

2.2.2. L'ALPI COM A FONT DEL DCVB

És un fet indubtable que l'ALPI va ser emprat com a font del DCVB.²³¹ Ja en la presentació de la nostra Memòria de Llicenciatura (1995) oferíem un tast amb 74 variants recollides al DCVB amb alguna relació amb l'ALPI (definició, transcripció fonètica, variant formal, etc.). Aquella classificació només pretenia ser això, una presentació d'una hipòtesi de partida que en principi semblava evident, tal com es pot llegir a la *Introducció* de l'Alcover-Moll²³².

Ara, amb la present tesi doctoral, hem convertit aquella suposició inicial en una realitat. Només estudiem la part del País Valencià, però si férem una ullada a la resta del domini lingüístic podríem ràpidament intuir que l'ALPI també hi va ser utilitzat per ampliar-ne el contingut dialectològic.²³³ Així, en el present apartat hem inclòs el total de 838 variants que conformen els casos en què el DCVB va utilitzar l'ALPI.

L'origen de la nostra hipòtesi de partida (l'ALPI al DCVB) va ser descobert gràcies a la recerca de tots els mots de l'ALPI al diccionari històric. Però un fet va ser encara més decisiu: arran de l'observació del “Mapa dels Dominis de la Llengua Catalana” que hi ha en la *Introducció* que escriu F. de B. Moll al DCVB, ens vam adonar que molts punt d'enquesta coincidien amb els pobles de l'ALPI. I a més, en la llegenda hi havia unes localitats sota l'epígraf “Població on féu enquesta En Moll tot sol o amb En Manuel Sanchis Guarner”.

Efectivament, presentem aquell mapa i en descriurem algunes observacions:

²³¹ Amb algunes imprecisions que hem comentat en l'apartat 1.2.

²³² En la *Introducció* del DCVB, Moll escriu: (p. XIX)

“Els anys 1934 i 1935 van tenir singular importància dins la meua vida, perquè, després de seguir un curs intensiu de fonètica i dialectologia espanyoles donat pel professor Tomás Navarro en el Centro de Estudios Históricos de Madrid, vaig iniciar la meua col·laboració a la replega de materials per a l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica* i vaig fer, altra vegada, llargs viatges d'enquesta pels territoris de llengua catalana en companyia del filòleg valencià Manuel Sanchis Guarner. Aquells viatges reforçaren la meua base dialectològica i em permeteren de conèixer aspectes nous de la llengua viva, que, naturalment, eren utilíssims per a la part del Diccionari que em quedava per redactar”.

²³³ Efectivament, el Dr. Emili Casanova (1998) va demostrar, després de l'experiència amb l'ALPI del País Valencià, que les enquestes de l'ALPI de les Illes Balears van tenir cabuda igualment en l'Alcover-Moll.

“Mapa dels Dominis de la Llengua Catalana”

Introducció del DCVB

- Aquest “Mapa dels Dominis de la Llengua Catalana” conté un total de 67 pobles del País Valencià. De les tres llegendes²³⁴ que figuren en l’apartat “Explicació dels signes” extraïem la distribució següent al País Valencià:

a) Pobles visitats únicament per Alcover:	33	
b) Pobles visitats per Alcover i Moll conjuntament:	19	D’aquests, 3 coincideixen amb els pobles de l’ALPI: Peníscola, el Campello i Biar.
c) Pobles visitats per Moll i Sanchis Guarner:	15	Tots són pobles de l’ALPI ²³⁵ .
TOTAL		65

- Hi ha un total de 8 pobles de l’ALPI que no hi figuren (Monc, Raf, Qua, Llan, Pnyà, Bpa, Blí, Cr)

- Hi ha un total de 18 pobles coincidents amb l’ALPI, tres dels quals van ser visitats igualment per Alcover i Moll abans de les enquestes de l’ALPI. És a dir, que la informació que comparem, les coincidències de l’ALPI amb el DCVB, referents a Biar, Peníscola i el Campello cal interpretar-les d’una altra manera²³⁶.

²³⁴ Les llegendes en qüestió són:

- Població on féu enquesta Mossèn Antoni M^o. Alcover tot sol
- Població on feren enquesta Mn. Alcover i En Francesc de B. Moll
- Població on féu enquesta En Moll tot sol o amb En Manuel Sanchis Guarner

²³⁵ Exactament hi figuren: Guardamar, Calp, el Pinós, Benilloba, Moixent, Massalavés, Torís, Ain, l’Alcora, Casinos, Vilar de Canes, Cinctorres, Orpesa, Vistabella i la Pobla de Benifassà.

²³⁶ Per exemple, variants que tant l’ALPI com el DCVB recullen a Biar, potser corresponen a les enquestes d’Alcover-Moll anteriors a l’ALPI.

Així, les variants següents són recollides a Biar tant per l’ALPI com pel DCVB, però no podem afirmar amb seguretat que foren copiades de l’ALPI: aborregat, duracà, gamonera, gavarrera, fantasma, bumberol, gallineta, l sinyor, fardatxo, cagarnera, abaejo, cacarejar, gamelló, albeuraor, esmonyir, francalets, corna, bufa, garganxó, follí, fogassa, carantonyera, figurera, cagarri, fartera, assulcar, ataular, falcà, gavella, garba, arraïmar, fragalà, albre, escarot, fatxo, brumballa...

Algunes d’aquestes variants no van ser documentades per nosaltres amb la repetició de l’enquesta de l’ALPI que duguérem a terme el 1999 (p. ex. brumballa, fragalà, aborregat, gavarrera...). Consulteu l’apartat 2.5.

El DCVB aprofita l'ALPI de dues maneres diferents:

- a) Les transcripcions fonètiques: pel que respecta a l'apartat FON de l'*AlcMoll*, sovint hi ha transcripcions fonètiques que pertanyen a l'ALPI (amb un alfabet reduït);
- b) Les definicions: les definicions que recull el DCVB i la seua localització geogràfica, molt sovint són coincidents amb les definicions de l'ALPI.

Una vegada feta la recerca exhaustiva del lèxic valencià que l'*AlcMoll* va copiar de l'ALPI hem elaborat un quadre on es pot comprovar més detalladament aquella utilització.

L'ALPI com a font del DCVB: quadre comparatiu

	DCVB		total:
	En fonètica:	En definicions:	
Casinos	0	0	0
Moncofa	0	0	0
Quart de P.	0	0	0
Rafelbunyol	0	3	3
P. Benifassà	5	2	7
Beniopa	4	5	9
Llanera	6	7	13
Peníscola	7	10	17
Polinyà	12	8	20
Massalavés	13	8	21
Moixent	13	13	26
Campello	15	11	26
Torís	12	11	23
V. Canes	11	18	29
Alcora	11	19	30
Vistabella	15	16	31
Cinctorres	16	18	34
Aín	11	33	44
Orpesa	21	30	51

DCVB			
Benilloba	37	57	94
Calp	43	59	102
Benialí	39	75	114
Guardamar	41	74	115
Crevillent	48	73	121
Pinós	39	91	130
Biar	55	79	134
TOTAL:			1194

D'aquest quadre podem extraure algunes observacions interessants:

- Comprovem que el DCVB conté un total de 1194 referències a l'ALPI, repartides en 836 entrades, sense citar-ne la font. Aquesta informació demostra el gran deute de l'*AlcMoll* cap als treballs de recerca de Sanchis i Moll²³⁷.
- En la majoria de casos l'ALPI va servir al DCVB en l'aspecte fonètic, com no podia ser d'una altra manera: és l'apartat FON del DCVB (o siga, les transcripcions fonètiques) el que més va poar de les enquestes de 1935.
- Les enquestes de l'ALPI de Casinos, Moncofa i Quart són les úniques que no tenen presència al DCVB. No trobem cap raó convincent que explique el fet d'aquest rebuig.
- Cal anar amb compte amb les dades de Biar, Peníscola i el Campello, ja que són els tres únics pobles coincidents amb l'ALPI dels 19 que van enquestar Mn. Alcover i F. de B. Moll al País Valencià²³⁸.
- En alguns punts només es va aprofitar algunes dades molt puntuals. És el cas, per exemple, de l'últim full del QII de Rafelbunyol, on Moll va transcriure alguna informació marginal que no estava prevista en el qüestionari. El DCVB va aprofitar-ne la definició dels mots *correntia*, *mòlec* i *divendres*. A més, va errar el poble en la variant *manyofla*, que registra a Rafalguaraf.

És curiós que el DCVB no aprofitara les altres variants que hi havia en la mateixa pàgina on es trobaven aquelles tres variants (per exemple *testerola*, *mamantó*, *estrena*...)

- Hem ordenat el quadre per la quantitat de coincidències entre l'ALPI i el DCVB. És així com podem comprovar que els set últims pobles on més s'aprofiten els materials pertanyen a la província d'Alacant.

Creiem que aquesta circumstància és deguda al fet que l'*AlcMoll* pretén així omplir les grans llacunes que tenia el valencià meridional, concretament l'alacantí.

²³⁷ No és la primera vegada que el DCVB amaga les fonts. Lluís Gimeno (1998) demostra igualment que el l'*AlcMoll* i el DECLC de Coromines beuen del *Vocabulari del Maestrat* de Garcia Girona, i cita 17 casos en què el DCVB amaga aquesta font:

“Pel que es veu, el DCVB copia les definicions quasi sempre del VM, però en moltes ocasions no les esmenta (197), cosa que sí que sol observar el DECLC. La petita mostra serveix per demostrar el gran deute del DCVB envers el VM, obra, per una altra part, gens explotada pels diccionaris normatius valencians i catalans actuals, malgrat que la major part del lèxic allà descrit era i continua essent viu”

Així mateix ens fem ressò de Gimeno quan afirma que el *Diccionari Valencià* (Bromera) i el *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC haurien de tenir present i incloure lèxic valencià del VM. Ídem de l'ALPI, del valencià dels nostres avantpassats de principis de segle.

L'ús dels topònims al DCVB

No voldríem tancar el present apartat per fer unes breus anotacions curioses de la manera d'escriure els topònims de l'ALPI per part del DCVB.

- Solen aparéixer les formes normalitzades en els topònims següents: Aín, Crevillent, Rafelbunyol, Beniopa, Peníscola, Massalavés, Moixent, Vistabella, Cinctorres, Benilloba, Calp, Guardamar, Polinyà i Biar.

- De vegades hi apareix el topònim de diferents maneres:

Llanera (sota FON de l'entrada *pinotxa*, *estellador*, *naixement*, *pou*, i sota la definició de *cudol* i *ramalada*)

Llanera de Xàtiva (sota FON de l'entrada *ros*)

Llanera de Ranes (sota les definicions de *taperoter*, *llampedro*, *nevada*, *galdufa*, *pinotxa* i sota FON de *rosella*)

- En certes ocasions apareix tant la denominació del topònim en valencià com en castellà: **Torís / Turís; Orpesa / Oropesa; Vilar de Canes / Villar de Canes**

- En un cas, una grafia antietimològica: **Pobla de Benifassar** (sota FON de l'entrada *gavarrera*). Segons cita el mateix DCVB l'ètim és l'àrab *ban̄Hasan* 'fills de Hasan' (Asín Topon. 89).

- De vegades hi ha fluctuació entre l'ús i l'absència d'article masculí inicial. Si aquest apareix, sempre ho fa en majúscules: **El Campello / Campello; El Pinós / Pinós; L'Alcora / Alcora**.

- El DCVB distingeix entre **Benialí** i **Vall de Gallinera**. Exactament les vegades que cita l'un i l'altre respecte a les variants de l'ALPI és el següent:

	En Fonètica	En definicions
Benialí	20	23
Vall de Gallinera	19	52

²³⁸ Vegeu el "Mapa dels dominis de la llengua catalana" de la *Introducció* del DCVB.

L'ALPI COM A FONT DEL DCVB

Columna “alpi/dcvb”:

x poble(s): Entre tota la documentació geogràfica de l'AlcMoll es troba(-en) x poble(s) de l'ALPI.

x poble(s), exacte: El DCVB i l'ALPI coincideixen exactament.

x poble, tot: El DCVB i l'ALPI coincideixen, però el DCVB aporta més pobles, mentre que l'ALPI només registra la variant en qüestió en x poble(s).

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
(t)xanxlòt Orp	{615} HIPO	FON Calp	L'ALPI recull a Orpesa <(t)xanxlòt>, i a Calp <xènglòt>. Per tant, és una errada del DCVB, que recull <xènglòt> a Orpesa i Benassal, i <xanxlòt> a Calp . És a l'inrevés, precisament. El DCVB va confondre els dos pobles. V. xanxlòt	1 poble
a dos navaes Monc Bilob Pin Camp	{669} FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)	FON <navà> (Cullera, Benidorm, Al.)	NAVADA “2. Part de la casa, que correspon en situació i en extensió a un dels costers de la teulada que la cobreix (Val., Ribera del Xúquer, Benidorm, Al., El Pinós). <<Casa de dos navades, de tres navades>>, etc.”	1 poble
ababòl Tor	{443} AMAPOLA	FON <ababòl> (... Crevillent)	V. ababól	1 poble
abegot Cinc Orp Monc Llan Moix Biar Bilob Blí Calp	{810e} ZÁNGANO	FON Falset, Lluçena, Alacant, Pego, Calp , Beniarrés, Almudaina (també Llofríu, Rodonyà, maó, Lleida, Balaguer, Maestrat, Castelló, Girona, Olot, Rupit, Vic, Penedès, Igualada, Sta. Col. de Q., Valls, Camp de Tarr., Mall., Eiv., Ciutadella)	La variant “bagot” que registra el DCVB per al concepte “Zàngano” no té res a veure amb “bagot” de l'ALPI, variant registrada per al concepte “uva verde”	1 poble
albeuraor Biar Bilob	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	FON Val., Alcoi, Benilloba	El DCVB recull a Biar (81) la forma “albeuratge”, sota FON de ABEURATGE, perquè ALBEURATGE hi remet. L'ALPI recull a Biar “albeuraor”	1 poble
albórso Bsà Alc Orp Ain Cnos Moix Bilob	{479} MADROÑO	no hi ha FON	ALBORSO “Arboça (Benilloba)”	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
albre Can Moix Biar	{806c} EJE	FON Fraga, Calasseit, Morella, Benassal, Gandia, Ontinyent, Alcoi, Ibi, Biar , Benissa)		1 poble
ambercoc Bpa Bllob Blí Camp	{469} ALBARICOQUE (FRUTO)	FON Sueca, Gandia, Benilloba (sota l'entrada ALBERCOC) / Sueca, Gandia (sota l'entrada AMBERCOC)	La variant "ambercoc" està transcrita fonèticament sota l'entrada AMBERCOC I ALBERCOC, però no coincideixen. El poble de Benilloba deu ser una ampliació del DCVB posterior.	1 poble
amborregat Llan Moix Camp	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	FON Moixent	Sota EMBORREGAT, FON	1 poble
andragó Mvés Bpa Blí	{499} LAGARTO	FON Val., Gandia, Pego, Benialí , Al.	ANDRAGÓ "Dragó (val.)"	1 poble
arerar Orp Aín Bllob Blí Camp	{787b} ACRIBAR	FON Oropesa , Cast., Val.	ARERAR remet a ERERAR "Porgar el blat o altre gra, llavor, calç, etc., passant-lo per l'erer; cast. arelar, cribar, zarandear"	1 poble
ascardà Aín	{783d} ESCARDAR	FON Vistabella	V. escardar. 1 poble, però malament. ALPI -r a Vistabella , però és una -r al revés volada , relaxada.	1 poble
asmonyir Bllob	{566} ORDEÑAR	FON Tàrbena, Alcoi, Biar , Al. (sota MUNYIR) / Cocentaina, Tàrbena (sota ESMUNYIR)	V. esmunyir	1 poble
ataulà Cinc Cr	{783b} TABLEAR	FON Massalcoreig, Calasseit, Morella, Crevillent)		1 poble
bardissa Vist Calp Gua	{441} VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	FON Tort, Maestr, Lluçena	"Paret formada de brancam i arbusts entrelligats i fermats amb travessers per tancar eun tros de terra (Lluçena, Calp , Mall., Eiv., Alg.)"	1 poble
bercoc Calp	{469} ALBARICOQUE (FRUTO)	FON bercoc (Pego, Calp) (sota ALBERCOC)	BERCOC "m. Albercoc (Vic, Lluçanès, St. Vic. dels H., Sta. Col. de Q., Pego, Calp)", i no registra FON, ni remet a ALBERCOC.	1 poble
bodega Pen Monc Raf Pin Gua	{679a} LAGAR	FON val.	Atenció: a Guardamar el DCVB registra la var. "bòdèga", amb els diacrítics fonètics de les voc. o i e cap a l'esquerra. L'ALPI hi registra -o- amb un diacrític fonètic a la dreta, idamunt, una "o" normal; i -e- amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, "e" normal accentuada.	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
bonyigà Bllob Pin	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BONIGA)	no hi ha FON	BONYIGADA: "Excrement gros de bestiar bavi o cavallí (Elx, El Pinós)". No recull variants fon.	1 poble
bremà Cinc Vist	{796a} VENDIMIA	FON Esterri, Sort, Tremp, Organyà, Ponts, Tamarit de la L., Urgell, Ll., Fraga, Calasseit, Selva del C, Valljunquera, Cinctorres	Sota VEREMAR. Curiosament no recull <brema> de Cinctorres . V. veremar	1 poble
bremar Orp Raf	{796a} VENDIMIA	FON Aiguaviva d'Aragó, Orpesa (sota VEREMAR)	BREMAR remet a VEREMAR. Curiosament, igual que a Cinctorres , el DCVB agarra el verb, però no el substantiu.	1 poble
calòstre Alc Monc	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	nr aq var	(sí <calòstres> pl. Val.) CALOSTRE o CALOSTRO: "La primera llet de la femella després d'haver parit; cast. calostro"	1 poble
canalòbre Bsà Calp	{438} CARÁMBANO	FON Vinaròs, Calp	Curios que a FON pose Calp , però al scat. "carámbano" no: "Tros de gel prim i llarguer (Senterada, Pena-roja, Benassal); cast. carámbano". CANALOBRE remet a CANELOBRE.	1 poble
canella Bsà Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Bfi Calp	{601b} ESPINILLA	FON Esterri, Pont de S., Pobra de S, Sopeira, Calasseit, Tort, Benassal, Lluçena, Cast, Val, Alzira	"Os prim de la cama, i la part més prima d'aquesta (Berguedà, Barc., Igualada, Calasseit, Tortosa, Freginals, Benassal, Vinaròs, Lluçena, Castelló, Val., Calp ., Mall., Men., Eiv.); cast. canilla, espinilla". Dins de FON registra "canella" en altres pobles com Alzira, però no a Calp	1 poble
canelló Cnos Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar	{438} CARÁMBANO	no hi ha FON	"Tros de gel llarguer i punxegut (Val., Biar); cast. carámbano"	1 poble
carrasqual Tor Pnyà Bpa Calp	{480a} CAMPO DE ENCINAS	no hi ha FON	"Carrascal (Calp)"	1 poble
cel a muntonets Pen Alc Aín	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	nr transc fon esp	Sota MUNTUNET "dim. de muntó (val.). <<Cel a muntonets, aigua a grapadets>> (refr. d' Aín)" (ALPI: igual, però "grapaets")	1 poble
cèrc Cinc Bsà Biar	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Fraga, Aitona, Vendrell, Calasseit, Tortosa, Uldecona, Alcalà de X., Morella, Xerta, Biar , Benigani	"Vent fred de la part de tramuntana, oscil·lant entre el N. i el NO., segons les regions; cast. cierzo" "És conegut el nom de cerc, amb el scat. de 'vent NO', en el cat. occ., part baixa del Segre i del Cinca, Ribera d'Ebre, Maestr., Cast. i regió alacantina; a Calasseit s'anomena cerc atramuntanat el vent del N.; a Tortosa, Uldecona, Alc. de X. i Morella sembla que hi ha gent que anomena simplement el vent del Nord, però sempre amb tendència a NO."	1 poble
cercadit Can Orp Monc Cnos Raf Qua Tor Mvés Bllob Pin	{633e} PANADIZO	nr aq var fon	CERCADITS. m. Panadís sub-epidèrmic (val., bal.); panadizo". FON pl.(alveolar africada sorda) Orpesa , Castelló, Val., Sueca	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
cinca Mvés	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	FON Val., Cullera, Massalavés	“Pedra llisa i rodonenca, de riu (val.)”. ALPI: “piedra redonda, de rambla”.	1 poble
cinquanta Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{728f} CINCUENTA	FON Andorra, Ordino, Esterri, Pont de S., Bonansa, Senterada, St. Martí de M., Cervera, Montardit, Tortosa, Maestr., Cast., Val., Benidorm, Pego, Campello , Alacant		1 poble
clavill Orp Monc Moix Blí Camp	{672} GRIETA EN LA PARED	FON Tortosa, Cast., Campello , Al.	CLAVILL remet a CLEVILL. DCVB: “CLEVILL O CLAVILL. m. Clivell, obertura llarguera que es produeix a un mur, fusta, fruita, etc., per l’acció del temps (Tortosa, val.); cast. hendidura, rendija”. VAR. FORM.: clivell, crivell. ETIM: V. CLIVELL.	1 poble
comare Cine Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{646} COMADRONA	FON occ., val.	“1. Padrina de fonts d’un infant, en relació al padrí o als pares d’aquests (occ., mall.); cast. comadre”; “2. Padrina de fonts (Campello , Al.); cast. madrina. La meua comare : la meua padrina”. Suposem que l’ALPI es refereix al 2 (cfr. madrina 51, compare)	1 poble
cornà Qua Pnyà Llan Moix Biar Pin Camp	{579c} PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO	FON Tortosa, Biar	A Biar l’ALPI recull “corteza de la “cansalà”; als altres pobles també “corteza”	1 poble
corre(t)jot Vist	{570} ARREOS	FON Vinaròs, Vistabella , Morella	V. corretjot	1 poble
despampolar Mvés Calp Camp	{793a} DESBROZAR	FON Val., Carlet, Calp	“Llevar els pàmpols als ceps (Penedès, Camp de Tarr., Maestr., Calp , Val.)”	1 poble
di(t) xiquico Cr Gua	{608} MENIQUE (MARGARITE)	nr aq expr	nr sota DIT ni sota XIQUICO. Per cert: “XIQUICO, -ICA. adj. Xiquic (Crevillent)”; “XIQUIC, -ICA. adj. Xicotet; molt petit (Elx)”. L’ALPI recull a Crevillent “di xiquico” i “el més xiquico” (658b HIJO MENOR). No hi ha exemples ni transcripció.	1 poble
el més (t)xiquico Cr	{658b} HIJO MENOR	nr aq expr	nr sota MÉS ni sota XIQUICO. Per cert: “XIQUICO, -ICA. adj. Xiquic (Crevillent)”; “XIQUIC, -ICA. adj. Xicotet; molt petit (Elx)”. L’ALPI recull a Crevillent “di xiquico” i “el més xiquico”. No hi ha exemples ni transcripció.	1 poble
engerra Can	{807a} VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE	nr aq var fon	DCVB ENGERRA “Alfàbia que serveix per a tenir-hi oli, aigua, vi, olives o altra cosa confitada (Camp de Tar, Sta Col de Q, Maestr); cast. tinaja”, i sota FON no recull la variant fonètica <engerra>, només <angerra> (Morella, Vilar de Canes , Benassal. L’ALPI, però, recull <engerra> a Vilar de Canes , i per tant, es tracta d’un error del DCVB. V. angerra	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
esclata-sangs Raf Blí	{442} NÍSCALO	FON esclata-sang (Benialí)	ESCLATA-SANG “Bolet agaricaci de l’espècie <i>Lactarius deliciosus</i> , que té la cama robusta i el capell groguenc vermellós, que en trencar-lo segrega un suc vermell; és comestible i molt exquisit (val., bal.); cast. niscaló”	1 poble
falcat Cinc Can Orp Pnyà Llan Bpa Moix Bllob Blí Camp	{784b} MANADA DE MIES	FON val. (Altres or. bal)	“1. Conjunt d’espigues o brins que omple la mà esquerra del segador amb cada dos o tres cops de falç, i que es deixa en terra per a poder continuar segant (Maestr., Val., Xàtiva, Gandia, Alcoi, Vall de Gallinera , Pego, Sanent); cast. manada, manojo”	1 poble
fallega de conill Calp	{553b} EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE)	nr aq expr esp	Sota FALLEGA: “Excrement de conill (Calp); cast. sirle”, i no hi ha FON.	1 poble
farda Cinc Can Vist	{517} ARDILLA	no hi ha FON	3. FARDA “Esquirol (Benassal, Cinctorres); cast. ardilla”	1 poble
farinal Vist Alc Aín Cr	{823} PILÓN DONDE CAE LA HARINA	FON occ., val. (també or., bal.)	“2. Caixa dins la qual cau la farina mòlta des de les moles (Calasseit, Maella, Morella, Crevillent)”	1 poble
fartera Biar Calp	{734} GLOTÓN	FON val. (exclusivament)	“2. m. i f. Fartaner (Al., Clap, Biar , Pego); cast. tragón”.	1 poble
fer girimbèles Camp	{753a} DAR VOLTERETAS	nr aq expr esp	(<girimbela> Rellu) GIREMBELA “Cucavela (Rellu); cast. voltereta” i només FON. L’ALPI recull al Campello : “<fer girevèles> (Otro, natural de Rellu, dice: <fer girimbèles>)”. Sota VELA, 1, “ <i>Girar veles</i> o <i>Plegar veles</i> : desistir d’allò que un pretenia”	1 poble
fer reboltes Bpa Calp	{753a} DAR VOLTERETAS	nr aq expr esp	Sota REVOLTA “2. Acció de voltar repetidament; especialment, a) Acció de fer voltar el cos damunt les mans (Uldecona, Calp); cast. voltereta”. És clar que el DCVB no ha pres de l’ALPI tota l’expressió <fer reboltes>	1 poble
fleixera Bsà Blí	{476} FRESNO	no hi ha FON	“Freixe (Aiguaviva, Valljunquera, Vall de Gallinera)”	1 poble
fogaril Gua	{682} HOGAR	FON Benavar.re, Fraga, Tamarit, Guardamar	FOGARIL remet a FOGUERIL: “Fogó, lloc on es fa el foc per a coure el menjar (Benavarre, Tamarit de la L., Fraga); cast. hogar // 2. Fogonet potàtil (Gandesa, Tortosa, Morella); cast. fogón”	1 poble
fogassa Pen Biar	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	FON fogassa, fogassè (occ., val.) (també or, men, eiv, mall)	“1. Massa de farina pastada, generalment de forma rodona, de diferents dimensions i amb diversos ingredients, segons les comarques; cast. hogaza” (...) “f) Peça de pasta dolça que avui s’anomena més aviat tonya (Biar)”. L’ALPI registra a Biar exctament: “(<fogassa> (nombre antiguo) o <tónya> (nombre moderno): pasta de patata, huevo, azúcar y aceite; de forma redonda)”	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
forroll Bsà Can Vist Orp	{686b) BADIL	FON Esterri, Sort, Tremp, Ll., Morella, Benissa (i altres)	DRAE “Paleta de hierro o de otro metal, para mover y recoger la lumbre en las chimeneas y braseros”: DCVB “2. Pala de ferro que serveix per a remenar el foc i replegar la cendra (Sopeira, Esterri, Espot, Sort, Tremp, Fraga, Maestr., Oropesa); cast. badila”. No veig molt clara la diferència entre ESPETÓN, TIRABRASAS i BADIL.	1 poble
fullarasca Pin	{485) HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	FON Tortosa, val. (únicament)	“Fullaraca (Tortosa, Mequinenesa, Maella, Maestr., Cast., El Pinós)”, i no diu res més.	1 poble
gamelló Cnos Llan Moix Biar	{562) FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	no hi ha FON	“Recipient de fusta on mengen les cabres i ovelles (Biar)”; també hi ha GAMELLONS com a topònim d’una font d’Ontinyent.	1 poble
garbejar Orp Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Camp Gua	{785c) ACARREAR	FON Oropesa , Cast., Sueca, Alcoi	“1. GARBEJAR. v. tr. (usat gairebé sempre com a absol.). Traginar les garbes del camp a l’era, sia a esquena de bístia, sia en carro o amb altre vehicle; cast. barcinar”	1 poble
gargamell Camp Gua	{596) GARGANTA (GAZNATE, GANOTE)	FON Tortosa, Maestr., Cast., Val., Xàtiva, Guardamar (exclusivament)	“Gargamella (Tortosa, val.); cast. gargancha”	1 poble
garguller Qua Pnyà Calp	{450) MAJUELO (PLANTA)	FON val. (també Tarr)	“Planta pomàcia de l’espècie Crataegus oxyacantha (Camp de Tarr., Val., Ribera del Xúquer, Calp); cast. majuelo (V. ARÇ BLANC)”	1 poble
gatina Bsà Can	{732) A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Gatera, embriaguesa (Villar de Canes)”	1 poble
gorret Mvés Calp	{481a) CAPERUZA DE LA BELLOTA	FON val. (exclusivament)	GORRET “Capulla de la gla (Calp)”	1 poble
gramanto Camp	{511) ABRICANTO	no hi ha FON	GRAMANTO o GRAMÀNTOL: “2. m. Llomàntol (Calp); cast. abricanto”. L’ALPI recull a Calp <gramàntol>; segons el DCVB no se sap quina de les dues és la forma de Calp .	1 poble
granull Cinc Can	{795b) GRANILLO	no hi ha FON	“Pinyolet de raïm (Aiguaviva, Cinctorres)”	1 poble
grónso Aín Moix Calp	{667) GOZNE	no hi ha FON	“Golfo de porta (Calp). V. GRONSA //2”	1 poble
gurri gurri Bpa Gua	{554k) MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	no hi ha FON	“GURRI-GURRI Veu amb què es criden els porcs (Guardamar)”	1 poble
l’auia Biar	{669) FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)	FON <auia> Lluçena, Alzira, Val., Sueca, Gandia, Ibi, Benissiva, Benilloba , Dénia, Pego, Alcoi, Alacant	Registra “àuia”, amb accent, i diu (val.), i remet a AIGUA, on II, “4. ant. Aiguavés, pendent d’una coberta d’edifici” i doc. d’Eximenis Crestià, c. 293 (Congr. Hist. 809), i segueix amb una frase entre cometes: “Una casa a dues aigües”	1 poble
llaborettes Aín Cnos	{453b) ANÍS	FON Aín, Val.	V. llavoreta	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
llassa Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	FON Tortosa, val. (exclusivament)	“Rotllana feta de trena d’all, i modernament de corda, de fusta o de metall, que serveix per a posar-hi la cassola damunt i evitar que embruti les estovalles (Tortosa, Maestr., Plana de Cast., Aín); cast. salvamanteles”. Vegeu la refosa de scat. del DCVB: l’ALPI recull a Aín “rodilla, de ajos”, que és el q primer defineix l’AlvoverMoll. A més, l’ALPI recull altres materials de la llassa (en cada poble diferent). Per últim cal advertir que el DCVB recull també LLAÇA, però amb un altre scat.	1 poble
llenguanissa Cinc Bsà Vist Moix	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	FON Pont de S., Calasseit, Morella, Vistabella , Gandia (sota LLONGANISSA)	LENGUANISSA remet a LLONGANISSA. V. <llonganissa>	1 poble
madeixa Vist Alc	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	FON Tortosa, Cast., Val. (i altres)	ALPI, 54 i 57: “(conjunto de intestinos delgados)”; DCVB “2. per analogia (...) b) Conjunt dels budells primers del porc (Maestrat, Alcora)”	1 poble
manuelet Billob Camp	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	no hi ha FON	“Dit petit (Benilloba). V. MENEUËLL”; sota MENEUËLL només diu “Menovell” i doc. Flos medic. 94 v.; no diu res de cap variant més. Fins i tot la variant MANUELL remet a MENEUËLL, però ací no en diu res. Sota MENOVELL, “Dit petit de la mà; cast. meñique” i tres docs; i VAR FORM: menuell; i res més.	1 poble
mardà Bpa Blí	{526} SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)	FON Massalcoreig, Calasseit, Gandesa, Tortosa, País Valencià (també Mall, Men.)	“1. MARDÀ (...) 2. Mascle de llavor de la cabra (Tortosa, Vall de Gallinera , Pego, Sanet); cast. chivo”	1 poble
margalita Aín Cnos	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	FON Aín (sota MARGARIDA)	MARGARIDA “6. Coca ovalada, de pasta de farina, sucre, oli i ous (Aín)”; 61: “(de forma ovalada, de farina, azúcar, aceite, huevo) “ / 65: “(o <malaeneta>)”	1 poble
matxorra Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Tor Mvés Moix Biar Billob Pin Camp	{528} HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, CABRA, ETC.)	no hi ha FON	“Femella que no cria (Tortosa, Xerta, Lluçena, Torís , Alcoi, Altea); cast. machorra” i només diu SINÒN. preferibles: eixorca, baciva. Sota OVELLA “ <i>Ovella matxorra</i> (Lluçena, Val., Alcoi), <i>ovella putana</i> (Calasseit), <i>ovella puta</i> (Morella), <i>ovella xorca</i> (Sanet, Mall., Eiv.): la que no cria mai, estèril”	1 poble
mitgeta Llan Moix Biar Billob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	FON Cast., Al. (també altres)	“6. Mesura per a vi, equivalent a 1,25 litre o a la setzena part d’un cànter (Val., Gandia, Biar)”; l’ALPI: “(=1/16 de cànter)” a Biar .	1 poble
mitxa Aín Cnos Qua Mvés	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	FON Tamarit de la L., Val.	V. mitja (on en la def. hi ha Aín)	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
moassa Bllob Calp Pin Camp	{569} ALMOHAZA	no hi ha FON	“Estríjol (El Pinós)”; DRAE “Instrumento que se compone de una chapa de hierro con cuatro o cinco serrezuelas de dientes menudos y romos, y de un mango de madera o un asa; sirve para limpiar las caballerías”. Al poble 82 hi ha [mo:asa], amb [o:].	1 poble
molent Cr	{&}	FON val, mall (també or, cc)	“2. La part més exterior de la mola, o sia, la porció més allunyada de l’ull (Bagà, Crevent , Alaior)”; ALPI: (la part més exterior de la mola, per oposició als petxos, que és la part més acostada al centre). La forma “molent” apareix al final de l’enquesta, però no està transcrita fonèticament.	1 poble
mòlla de la mà Ain Cr	{609a} PULPEJO	nr transc fon esp	Sota “1. MOLLA”, “ <i>molla de la mà</i> : el polpís de la mà (El Pinós)”	1 poble
mona Pen Vist Alc Cnos Raf Qua Mvés Bpa Moix Biar Bllob Calp Camp Gua	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	FON Tortosa, val. (també or, LI.) (sota “2. MONA”)	“2. MONA. f. // 1. Pastís de diferents formes, generalment guarnit d’un o més ous durs, que es menja per la festa de Pasqua florida (or, occ, val); cast. mona, hornazo”; sota CULT. POP. “A la comarca de Biar la mona és una tonya guarnida d’un o alguns ous”. L’ALPI recull a Biar : “la mona de Pascua es una <tónya> que lleva uno o varios huevos”. Es pot comprovar que el DCVB ha generalitzat la recollida de l’ALPI des de Biar a tota la comarca de Biar . A més, aquesta informació sota CULT POP queda despenjada en el context que explicva al llarg de tot l’apartat de CULT POP: ja se sobreentenia que en alguns llocs la <mona> du un o més ous; suposem que el que volia remarcar era el mot <tonya>, encara que no l’escriu ni en cursiva ni amb cap altra marca discursiva. A més, sota TONYA recull a FON Biar , Campello i Ribagorça (també en la definició: “2. Coca rodona feta de farina, patata, ous, oli i sucre, i que es menja principalment per les festes de Pasqua (Al., Campello , Biar , Monnòver)”.	1 poble
monyica Cinc Pen Orp Monc Raf Qua Mvés Llan Bpa Blí Pin Gua	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	FON Xàtiva, Al., Guardamar (també altres) (sota 1. MONYECA o MUNYICA)	MONYICA remet a MONYECA, on “1. MONYECA o MONYICA. f. Braó; punt d’unió del braç amb la mà; cast. muñeca” i doc. Vilanova Obres, XI, 209 i Navarro PP 13.	1 poble
móra Blí	{690} PÁBILO	FON <mòra> val. (sota “2. MORA”)	“2. MORA (...) 3. Cremallot del llum (Vall de Gallinera)”. Sota FON hi ha <mòrè> (la <o> amb el diacrític fonètic cap a la dreta) Lleida / <mòra> -e neutra- (la <o> amb el diacrític fonètic cap a la dreta) / <mòra> (la <o> amb el diacrític fonètic cap a l’esquerra) val. L’ALPI recull -ó- tancada (una <o> amb un diacrític fonètic, i damunt, una altra <o> sense res i accent; és la mateixa variant fonètica de la -o- que en <gòlfo>, també de Vall de Gallinera), per tant, una errada de transcripció del DCVB.	1 poble
morellà Alc	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCION (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHÉ, GALLEGO)	FON val (exclusivamen t)	“1. MORELLÀ, -ANA (...)a) m. Vent procedent de la banda de Morella: a Gandesa i Calasseit s’anomena ixí el vent sud-oest, a Maella el sud, a L’Alcora el nord, a Lluçena el nord-oest, etc.”	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
munyica Bsà Alc Pnyà Moix Biar Cr	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	FON Tortosa, Cast. Val, Crevillent (també altres) (sota 1. MONYECA o MUNYICA)	MUNYICA remet a MONYECA. V. monyica	1 poble
mutxòl Gua	{&}	FON Campello , Alacant, Monnòver, Guardamar , Elx (i en cap altre lloc més)	“Mussol, ocell nocturn (val. merid.)” i res més, sense ETIM. Aleshores aquella variant <mutxol> a Campello que du el DCVB deu ser una anotació que es va fer Moll (o Sanchis) a banda de l'enquesta de l'ALPI, és a dir, el que hem anomenat “enquesta alternativa”. L'ALPI recull <mussol> a Campello i <tramussol> a Guardamar per al concepte 619 ORZUELO.	1 poble
névassa Bpa	{438a} NEVADA	nr aq var.	Sí “NEVASSA. f. Nevada (Gandia)” i sota FON <nevassa> (Beniopa). Deu tractar-se d'un error, bé del DCVB (cosa que dubte, ja que registra el mot també a Gandia) o de l'ALPI (i el DCVB hi va interpretar <névassa> com a un error de transcripció de Moll, davant de la variant <nevassa> de Gandia.).	1 poble
nogueral Cinc Biar Blí	{483} CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	no hi ha FON	“Lloc de moltes nogueres (Biar)” i res més, excepte VAR FORM I SINÒN: noguerar. També es diu ara al 1999 <nogueral> (V. la nostra enquesta a Biar)	1 poble
nòu Llan	{799c} PLATO SUPERIOR	FON -diacrític fonètic cap a la dreta-: pir- or, or, eiv, occ; -diacrític fonètic cap a l'esquerra-: val., mall, men. (sota 1. NOU)	“1. NOU (...) 3. Peça gruixuda de fusta, quadrangular, sostinguda per les cuixeres i que en el seu centre és travessada pel caragol de la premsa -d'oli, de vi, de fideus, etc.- (Empordà, Guillerries, Maresme, Vallès, Falset, Torís , Gandia, Pego, Sanet, Alcoi)”. A Torís , però, no hi ha cap variant <nòu> ni <nóu> en cap sentit. A Llanera hi ha una observació: “(Viga superior donde pasa el huso: <nòu>)”. A més, aquesta variant <nòu> i l'observació estan entre el concepte 799b i 799c.	1 poble
nyuc Pin Camp Cr Gua	{606} ARTICULACIÓN (ARTEJO)	no hi ha FON	“Nus (Val., Al., Crevillent , Elx, Guardamar)” i res més. Està com a entrada, i no sota NUS.	1 poble
pablo Monc Raf Qua Tor Pnyà Mvés	{472} ESPANTAJO	FON val. (i en cap altre lloc més)	“Espantaocells (Val., Cullera, Massalavés)” i res més, excepte FON.	1 poble
pallarofes Cinc	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	FON <pallarofa> Tortosa, Benassal, Morella, Cinctorres (i altres; sota PELLEROFA)	PALLAROFA remet a PELLEROFA, on “2. Fulles de blatdemoro (Urgell, Tortosa, Maestrat, Morella); cast. perfolla, gallarofa”	1 poble
pallots Calp	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	nr aq scat	(sí en sg) (V. pallot)”1. PALLOT ... 3. Fulla de panolla de blat de moro (Calp , Alacant); cast. paja de maíz”	1 poble
palometa Blí Pin Gua	{778f} MARIPOSA	FON val. (també or, mall)	“8. Peça de fusta acollada a la vara del carro per subjectar-hi l'eix (Morella, Guardamar); cast. palomilla”. L'ALPI no té un concepte castellà palomilla, i sí mariposa referit al carro	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
palons Blí Gua	{773b} ESTAQUINES	no hi ha FON	“2. PALÓ(...) “2. Barró de fusta col·locat verticalment en la barana del carro (val.); cast. estaquín”. El DCVB recull, a més, un scat. a Guardamar : “2. PALÓ. m. // 1. Cadascuna de les dents verticals del rodet de la sènia (Guardamar)”, que suposem que es refereix al que l’ALPI recollia sota <sènia> a Guardamar també, on deia: “<sènia>(=noria) (Nombres de sus partes: <senial> (=el hoyo), <ròa> (rueda vertical), <caüfos> (=arcaduces), <carro> (rueda horizontal), <punts> (dientes de la roa), <palons> (dientes del carro), <pilars> (columnas de piedra laterales), <palometa> (trugeta), <biga> (percha), <màstil> (palo vertical), <jàssina> (jácena))”. A més, sota l’entrada SÈNIA, CULT POP: “Les dents verticals del rodet s’anomenen bracerols o braços (Bal), palons (Guardamar), estaques (Peníscola), queixals (Polinyà) o dents (El Palmar)”	1 poble
panissa Cinc	{464} FRUTO DEL MAÍZ	FON Maestrat, Morella (també pir-or)	“2. Panolla de dacsca (Morella, Cinctorres)”	1 poble
pàrpols Biar	{586} PESTAÑAS	FON <pàrpol> Ascó, Xàtiva, Biar , Palma	No diu res del scat. “pestañas”. V. pàrpols 586	1 poble
pedra manissa Pnyà	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	nr transc fon esp	Sota PEDRA: pedra manissa “palet de riera (Polinyà)”. Sota MANISSA, tres scats. cap dels quals coincideix amb un tipus de pedra. Sota MANISA : “rajola quadrangular, envernissada, generalment amb dibuixos (Tortosa, Maestrat, Cullera) ; cast. azulejo”.	1 poble
pelà una crilla Pin	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(DCVB, sota QUERADILLA:<crilla> El Pinós) Sota PELAR “Pelar ametles, patates, faves, etc.: llevar la coberta exterior d’aquests fruits o llegums”; V. pelar una queraïlla	1 poble
pesebrera Bpa Blí	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	no hi ha FON	“Menjadora (Cast., Val.). Especialment, la d’ovelles i cabres (Vall de Gallinera, Pego)” i res més.	1 poble
pinòtxò Moix	{486} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	FON Llanera , AI	V. pinòtxa	1 poble
pinyol d’ambèrxic Bllob	{473} HUESO DEL MELOCOTÓN	nr aq expr esp	ALBÈRXIC “Préssec (val.)”, i sota FON <albèrxic> (Castalla) i <ambèrxic> (Benilloba)	1 poble
pinyol de bresquilla Orp Raf Tor Pnyà Mvés Bpa Moix Camp	{473} HUESO DEL MELOCOTÓN	nr aq expr esp	BRESQUILLA “1. Varietat de préssec, primerenc, més petit i més dolç que l’ordinari (Calasseit, Gandesa, Tortosa, Maestrat, Val., Alcoi, Biar); cast. durazno” i doc. Serres Poes. 60. No ho dona, doncs, com a sinònim de préssec. No hi ha FON. ALPI: (Biar : <pinyol de bresquilla>)	1 poble
planell de la mà Qua Blí	{606a} PALMA DE LA MANO	nr aq expr esp	PLANELL: “4. Palmell de la mà(Alt Pallars, Borredà, Canet de Mar, Vall de Gallinera); cast. palma” i doc. Scriptorium, febrer 1927.; FON <planell> occ. (curiosament sota FON no hi ha el PV, i sí sota el scat)	1 poble
platera Calp Camp	{699} PALANGANA	no hi ha FON	“1. Gibrella, plata rodona, fonda, envernissada (Pego, Sanet, Altea, Calp); cast. palangana” i doc. Martínez Folkl. I	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
plovitejà Alc	{431} LLOVIZNA	nr aq var fon	(sí <plobitejà> Alcora , suposem que per error) PLOVITEJAR “Plovisquejar (Maestart, Plana de Castelló)”. La transcripció a L’Alcora és un error. Comprovat.	1 poble
por cervical Pin	{520a} JABALÍ	nr transc fon esp	sota PORC, II, “porc cervical (El Pinós)”; V. porc javalí	1 poble
portà cametes al coll Pen Pin	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	nr aq expr esp	Sota 1. CAMETA, LOC., “e) Portar cametes al coll: portar un xiquet eixancat damunt les espatles (El Pinós)”. No és el scat. que hi ha sota COLL “Posar-se les cames al coll: anar-se’n d’un lloc per força o contra el propi gust (Mall., Men.)”	1 poble
primal Billob	{558} TORO DE TRES AÑOS	FON or, occ, val, bal (i en cap altre lloc més)	“1. PRIMAL ... 2. Fill o filla de la vaca des que vompleix un any fins a dos o tres (Alcoi, Benilloba); cast. ternero”	1 poble
prope(i)xia Camp	{636a} PERLESIA	FON Val., Biar	PROPEIXIA “f., vulg., per apoplexia (val.)” i doc. Pou Thes. Puer. 156. L’ALPI recull a Biar <propeixia>, amb una iod volada. La part de l’enquesta de Biar que recull aquesta variant va ser feta per Sanchis Guarner. Per tant, la variant del DCVB <pope(i)xia> a Biar podria ser un error, o bé una variant de l’enquesta anterior d’Alcover-Moll.	1 poble
provènça Cr Biar	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Crevillent	“2. f. Vent del nord-est (Cocentina, Alcoi, Biar, Crevillent)” i doc. Pere IV, Cròn. 39; i continua “Aquest vent, al País Valencià, és el més plujós; per això el seu nom es pronuncia sovint plovença en lloc de provença, i se li apliquen aquests refranys (...). 3. Pluja (Moixent). <<Portarem parigua pa defenden’ns de la plovença>>”; aquest refrany i aq. scat. de Moixent no és recollit a l’ALPI. Pot tractar-se d’un error de transcripció, o bé d’una enquesta alternativa de l’ALPI a Moixent . Sota FON hi ha: <prubènça> or; <provènça> mall.; <probènça> Val; <provènça> Biar ; <provènça> Crevillent ; <plovença> Moixent ; i <plovençè> Alcoi. Només una errada: l’ALPI recull a Biar <provènça>; potser la variant del DCVB prové de l’enquesta anterior a l’ALPI, la d’Alcover-Moll.	1 poble
raia Cr Gua	{672} GRIETA EN LA PARED	nr aq var fon	(sí <raia> -voc. neutr.- Empordà, Olot, Maresme, Mall., Eiv.) RATLLA “7. Crètua o fesa d’una paret (Guardamar); cast. grieta”	1 poble
raidora Aín	{815c} RAEDERA	FON occ, val (i en cap altre lloc més)	“2. Mena de pala amb què el mestre de cases rau el fang adherit a les parets de la gaveta (Aín); cast. raedera (V. RAEDORA)”	1 poble
raidora Aín	{824c} RASERA	FON occ, val (i en cap altre lloc més)	“1. Raora de la pastera (Vall d’Àneu, Alós, Les PaÜls, Cast., Borriol, Betxí, Vila-real, Benicassi, Aín , Artana); cast. rasqueta”	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
ramera e porcs Calp	{549} CONJUNTO DE CERDOS (PIARA)	nr transc fon esp	“2. RAMERA. f. Ramat, conjunt nombrós de caps de bestiar (occ, val.); cast. rebaño. <<Una ramera d’ovelles>> (Falset); <<Una ramera de porcs>> o <<de bous>> (Calp)”. L’ALPI, però, només registra a Calp <ramera e porcs> i no <de bous>. El DCVB falseja les dades	1 poble
rapà Bpa Pin	{634} ARAÑAZO	no hi ha FON	“3. RAPADA. f. Arrapada, esgarrinxada (El Pinós , Mall, Alg); cast. arañazo” i doc. var.	1 poble
rata-penà Vist Afm Cnos Raf Qua Tor Llan Bpa Bllob Blf Calp Camp	{519} MURCIÉLAGO	FON Morella, Lluçena, Gandia, Pego, Calp , Benidorm, Al.	L’entrada PENADA remet a PANADA, però referit a un altre scat. RATA-PENADA “Rata-pinyada (Capcir, Conflent, Empordà, Garrotxa, Guillerics, Priorat, Calasseit, Gandesa, Tortosa, Benassal, Morella, Lluçena, Castelló, Val, Ganida, Pego, Calp , Benidorm, Al); cast. murciélago” i doc. var. Sota aq. entrada hi ha sota FON <ratapanada> Tort, <ratapanà> Benassal, ratampanada, ratampanà, etc.	1 poble
reboll Calp	{484} RETOÑO (BROTE)	FON occ, val. (també altres)	“1. Brot d’un arbre, i especialment el que neix de la rabassa (Ribagorça, Solsona, Cardona, Plana de Vic, Val., Calp , Mall); cast. retoño” i doc. var.	1 poble
reboltéja-campanes Moix Blf	{488} SANTATERESA	no hi ha FON	REVOLTEJA-CAMPANES “Pregadéu, insecte verd (Sanet, Vall de Gallinera); cast. santateresa”. Aquesta és una prova més del fet que el DCVB no usa solament les variants valencianes de l’ALPI, sinó el qüestionari. En aquest cas ha usat “santateresa”, i la prova evident és que sempre que posa <i>pregadéu</i> no posa “santateresa”; per exemple, sota REVOLTEJA-CAMPANES (variant de l’ALPI, però que no recull el DCVB) està localitzada a Gandia, però no aporta la definició castellana “santateresa”, precisament per això, perquè no hi havia cap poble de l’ALPI. Caldria comprovar aquesta teoria.	1 poble
reixiu Blf	{436} ROCÍO	FON Alcoi, Vall de Gallinera (també altres)	“Rosada, humitat nocturna de l’atmosfera (val. merid.); cast. rocío, relente”	1 poble
remòlt Cnos Tor Mvés Llan Calp	{806j} NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS	no hi ha FON	“Remòlta // 2 (Val., Alcoi, Sanet, Calp)” i ETIM	1 poble
repremut Llan Moix Pin	{806j} NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS	no hi ha FON	“L’oli de la darrera premsada (El Pinós)” i res més.	1 poble
retanyí Biar	{484} RETOÑO (BROTE)	no hi ha FON	“Rebrot, tany (Biar); cast. retoño”	1 poble
retranca Can Bllob	{570} ARREOS	FON Tort, Benassal, Val., Benilloba (també altres)	RETRANCA o RETRANGA “1. Rabasta (Conflent, Empordà, Gironès, Berguedà, Lluçanès, Plana de Vic, Igualada, Barc, Camp de Tarr, Gandes, Tort, Maestrat, Cast., Val, Al, Men); cast. ataharre” i doc. var.	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
retxistre Tor	{806a} PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO	FON Val.	REGISTRE, II, “3. En el molí de vent, peça de fusta rodonenca amb una clavilla que subjecta una corda destinada a graduar la inclinació del cadellet i fer que caigui més o menys quantitat de gra a les mols (Men)”, i també “4. Solera, plataforma interior del molí d’oli, damunt la qual roda el regló de l’almàssera (Toris)” i doc. Pou Thes. Puer. 145 (per al scat. 4). Deu tractar-se d’un error del DCVB, i hauria d’haver posat “inferior” (com l’ALPI), per comptes de “interior”	1 poble
rinyons Cinc Vist Cnos Biar Pin Cr Gua	{600b} RIÑONES	FON Cadaqués, Vall de Barravés, Tremp, Tamarit, Fraga, Aiguaviva d’Aragó, Morella, Cinctorres , Pego (sota RONYÓ)	V. ronyons	1 poble
ritranca Raf Biar Pin Cr Gua	{570} ARREOS	FON El Pinós (sota RETRANCA)	RITRANCA remet a RETRANCA. V. retranca	1 poble
roet Cr	{822b} TURBINA	FON Crevillent	V. rodet	1 poble
rompiassa Cinc Can	{782e} PRIMERA LABOR CON EL ARADO	no hi ha FON	ROMPISSAR “Rompre la terra, fer-hi la primera llaurada (Benassal, Cinctorres); cast. romper” i res més.	1 poble
sabomba Can Vist	{747} ZAMBOMBA	no hi ha FON	“Ximbomba (Villar de Canes)” i res més. Sota les entrades SIMBOMBA I XIMBOMBA no hi ha cap variant formal (només FON <simbomba> val. i altres)	1 poble
sacre Blí Camp	{497} SALAMANDRA	FON val. (exclusivament)	“3. Mena de serp (Coluber scalaris segons Boscà Fauna Val. 511), a la qual, entre els llauradors valencians, s’atribueix mossegada molt forta i verinosa (Xàtiva, Gandia, Cocentaina, Pego, Sanet, Vall de Gallinera , Alcoi, Alcant)” i doc. var.	1 poble
segí Pen Orp Monc Bpa Blí	{579d} MANTECA	FON Oropesa (també <sègi> Benialí , per errada)	V. sagí 579d. L’ALPI recull <segí> -e- una e amb un diacrític fonètic, i damunt, una e normal (Benialí). Per tant, és un clar error del DCVB	1 poble
selló Pen Monc Cnos Raf Qua Pnyà Mvés Bpa Blí	{570} ARREOS	FON occ, val. (també or, piror)	“1. SELLÓ. m. // 1. Bastet // 1 (Ll., Tortosa, Tarr, Cast, Maestr, Benialí); cast. sillín”	1 poble
sestar Orp Aín Bpa Blí Calp	{548} SESTEAR EL GANADO	FON Calp	“2. Amurriar (val, bal); cast. sestear, acarrarse” i doc. Costa Trad 38	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
sòla Alc Cnos Bllob Calp	{664a} DINTEL	FON val.	DRAE dintel “Parte superior de las puertas, ventanas y otros huecos que carga sobre las jambas”; hi ha dos scats. del DCVB pareguts: II, 2, “b) Tros de fusta que es posa sobre un pilar o s’engasta a la paret per sostenir una biga; cast. suela, zapata, nudillo”; “g) Biga o barra de fusta que substitueix una llinda de portal o finestra (val.); cast. suela”. No crec que aq. scat. siga el d’aquest concepte, ja que la definició coincideix amb l’observació de l’ALPI a Benilloba (V. sòla 82, VIGA): II, 2, “e) Biga grossa que en sosté de més petites (Freginals, Benilloba)”	1 poble
sotèrrar Blí	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	FON Benialí	DCVB: <sotèrrar> Benialí (la -è- és una “e” amb un diacrític fonètic a la dreta); ALPI, Benialí : la -e- és una “e” amb un únic diacrític fonètic a la dreta; ALPI, pobles 62, 65, 69, 70 i 87: la -e- és sempre una “e” amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal; al poble 75, lletra de Sanchis Guarner, la -e- és una “e” al revés.	1 poble
torçada Pnyà Tor	{690} PÁBILO	FON Val, Polinyà , Pego, Benidorm (també <torça> Monnòver)	“2. TORÇUDA. f. Ble (val.); cast. torcida, mecha”	1 poble
tovalla Monc Llan Gua	{693b} PAÑO PARA LIMPIARSE	nr aq var fon	(sí <tòvalla> Guardamar)”1. Tovallola (Organyà, La Llitera, Fraga, Urgell, Val., Al., Guardamar); cast. toalla” i doc. var. Sota FON <tòvalla> (Guardamar). L’ALPI recull exactament una “o” amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “o” normal; aquesta “o”, també a Guardamar , apareix en mots com: esmorzar, minjaora., pols, xitxarrons, etc, etc. (encara que també apareix la “o” amb el diacrític fonètic damunt la “o” sense res, en alguns casos com: torn, caballó, etc. etc.)	1 poble
trapitjar Orp Monc	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	FON Orpesa , Lluçena, Cast.	TREPITJAR “2. Esclafar o pitjar una cosa amb el peu... a) Moure’s reiteradament amb els peus damunt el raïm per esclafar-lo i fer-ne sortir el vi (Costa de Llevant, Barc, Penedès, Camp de Tarr, Priorat, Gandesa, Calasseit, Tort, Maestrat, Val.)” i doc. var.	1 poble
trellija Biar Pin	{783c} ATABLADERA (DIBUJO)	FON Sanet, Biar	TRELLIJA remet a TRAGELLA. V. tregilla	1 poble
xaparró Camp Cr	{432} CHAPARRÓN	no hi ha FON	“Xapallada (Cast., Val., Al., Crevillent); cast. chaparrón”	1 poble
xarra Aín Cnos Raf Tor	{807a} VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE	nr aq var fon	(per error)JARRA “Gerra, alfàbia (Aín); cast. tinaja” i doc. var.; sota FON <jarra> (Aín), per error, ja que el DCVB recull <jarra> a Biar i <xarra> a Aín .	1 poble
xènglót Calp	{615} HIPO	FON Oropesa , Benassal	Hi ha una errada al DCVB. V. (t)xanglót	1 poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
xérro Cr Gua	{555} TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO)	nr aq var fon	L'ALPI recull a Guardamar <xérro> -é- = una "e" amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una "e" normal amb accent. A Crevillent , la -é- només té accent. El DCVB recull sota FON de XERRO <xèrro> (val. meridional), -è- = una "e" amb diacrític fonètic a l'esquerra. Per tant, el DCVB no té clares les obertures de les ee, ja que altres vegades ha transcrit (com a Benialí) una "e" amb diacrític fonètic a la dreta en casos on hi havia la "e" de l'ALPI com esta la de Guardamar (poble que sí que recull sota XERRO). V. xèrro.	1 poble
xét Bpa Blí	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (iCHO!)	FON val. (i en cap altre lloc més)	"2. XET. Nom per a cridar un gos: <i>Xet, xet!</i> (Gandia, Vall de Gallinera)" i FON val.	1 poble
xinglót Bpa Blí	{615} HIPO	nr aq var fon	(sí <(t)xinglót> Val, Cullera, Benilloba) L'ALPI recull a Benialí <xinglót>, variant que el DCVB recull per error a Val., Cullera i Benilloba . L'ALPI recull a Benilloba <xanglót>. Per tant, el DCVB ha copiat malament l'ALPI, i on diu Benilloba volia dir Benialí	1 poble
(t)xatebí Pnyà	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Polinyà (també Massalavés)	XATIVÍ "a) Vent del sud (Alzira, Massalavés) o del sud-oest (Polinyà)"	1 poble, exacte
(t)xèrrit Pin	{553a} EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA)	FON El Pinós (i altres)	XÈRRIT remet a XERRI, on "Femta del bestiar de llana i cabrum; cast. sirle, chirle", i sota VAR FORM: <i>exerri</i> (Ordin Cast 55); <i>aixerri, xèrria, serri, xèrrit, sèrrit, xirri, sirri, sirro</i> .	1 poble, exacte
aixatibí Mvés	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Massalavés (sota XATIVÍ)	V. xatebí	1 poble, exacte
alcarseria Biar	{8}	no hi ha FON	ALCARSERIA "Cavitats subterrànies, que formen tres dipòsits continguts, a on va a parar la morca i l'oli de la premsa (Biar)"; de l'àr. Al-kasriia 'la caldera, la tina'.	1 poble, exacte
alejar-la Biar	{637} CORTEJAR	FON <alejar> (Biar)	"Fer l'aleta, procurar agradar a una noia per ferstejar-la (Biar)"	1 poble, exacte
anar a grapamèus Blí	{752} ANDAR A GATAS	nr transc fon esp	Sota GRAPAMEUS: " <i>Anar a grapameus</i> : anar de grapes (Benialí)" i res més.	1 poble, exacte
ancanàries Gua	{463} ALCACHOFAS	FON Guardamar (en sg.)	ENCANÀRIA "Carxofa (Guardamar)". No està el pl.	1 poble, exacte
arraïmar Biar	{796b} REBUSCAR	FON Val.	"Collir els raïms tardans (Biar); cast. rebuscar". Coincideix el concepte REBUSCAR i tot	1 poble, exacte
arrova Alc Biar Bllob Blí Calp Cr Gua	{728k} PESOS (FORMAS Y USOS)	FON Calasseit	"...A certes regions el valor de l'arrova és diferent del que hem posat com a general: al Ribagorça l'arrova ordinària té 36 lliures(...), en el Pla d'Urgell es compta l'arrova a 27 lliures, en el Maestrat i Morella a 36, a Sueca a 30, a Calp a 24, etc.)	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
asbarradó Alc	{472} ESPANTAJO	FON Alcora	ESBARRADOR “Espantall (Alcora)” .//// Sota “as-” hi ha: “Les paraules com ascola, aspill, asquena, etc., que en català occ. i en val. se pronuncien amb as-, s’han de cercar en la lletra E (escola, espill, etc.)”	1 poble, exacte
asporxà Aín	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES	FON Aín	ESPORXADA: “La part superior de la casa, sota teulada, amb una gran obertura que ocupa tot un costat, i serveix per a guardar la collita (Aín). V. PORXADA”. ALPI: “depósito de cosechas”	1 poble, exacte
assentet Cr	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	no hi ha FON	“Estalvis fets de palma i jonc, per a defensar les estovalles contra l’ardor de la cassola (Crevent); cast. salvamanteles”. Alpi: para resguardar los manteles contra el ardor de la cazuela; es de palma y junco	1 poble, exacte
assulcar Biar	{782f} SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA	no hi ha FON	“Llaurar per segona vegada abans de sembrar un cereal (Biar)”. ALPI: en campo de cereales	1 poble, exacte
atabut Blí	{660d} ATAÚD	nr transc fon esp	ATABUT remet a ATAÜT, i sota aquesta entrada diu: VAR. FORM.: atabut (Vall de Gallinera)	1 poble, exacte
atxomponar-se Biar	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	no hi ha FON	ATXOMPONAR-SE “v. refl. Posar-se a la gatzeneta (Biar); cast. ponerse en cuclillas” i res més.	1 poble, exacte
balitxó Pin	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	FON el Pinós	“Nen petit, fins que té quatre o cinc anys (El Pinós); cast. nene, crío”. L’ALPI només fa l’observació “hasta 4 años”	1 poble, exacte
bandera Calp	{472} ESPANTAJO	FON Tort, Maestr, Val	“Espantaocells (Calp); cast. espantajo”	1 poble, exacte
benema Gua	{796a} VENDIMIA	FON Guardamar	<bènema>: les dues ee amb un diacrític fonètic a l’esquerra. L’ALPI recull a Guardamar <benema>: la primera “e” és una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una e normal; la segona: una “e” amb diacrític fonètic a la dreta. Compareu amb <benemar>.	1 poble, exacte
benemar Gua	{796a} VENDIMIA	FON Guardamar	<bènemàr>: les dues ee amb un diacrític fonètic a l’esquerra. L’ALPI recull a Guardamar : <benemar>: la primera “e” és una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una e normal; la segona: una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal (que no hi era sota <benema>). Compareu amb <benema>.	1 poble, exacte
bo(i)xà-se es dits Pin	{440} ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	no hi ha FON	“Tornar-se balbs els dits (El Pinós); cast. entumecerse”	1 poble, exacte
bocer Calp	{478} MADROÑERO	no hi ha FON	“BOCER. m. arbocer (Calp)”	1 poble, exacte
bombo Cr	{732} A LA BORRACHERA	FON occ, val, mall	“embriaguesa, borratxera (Crevent); cast. curda, papalina”; Crevent (l’ALPI no li posa accent per oblit; el DCVB el recull amb -ó- tancada)	1 poble, exacte
borrasca Pin	{732} A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Borratxera (El Pinós)”	1 poble, exacte
botgí Blí	{501a} ALCAUDÓN	FON Vall de Gallinera	Sota BOTXÍ	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
bucinà Calp	{733} BOFETADA	FON Calp	Sota BOCINADA (V. bocinà)	1 poble, exacte
buf Billob	{731f} AL BORRACHO	no hi ha FON	“Embriac (Benilloba)”	1 poble, exacte
burriol Pin	{817} VIRUTA	FON <burriol> (val)	“Encenall (El Pinós)”	1 poble, exacte
cabasset Pin	{481a} CAPERUZA DE LA BELLOTA	FON occ, val	“Capulla de la gla (El Pinós); cast. caperuza”	1 poble, exacte
cabialçat Pin	{664a} DINTEL	no hi ha FON	“Llinda, part superior d’un portal (El Pinós); cast. dintel”	1 poble, exacte
cagarota Gua	{731e} AL COBARDE	no hi ha FON	“Covard (Guardamar)”	1 poble, exacte
cagarrà Cr	{553} EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)	FON val.	CAGARRADA: “Caguerada (Crevillent). FON.: cagarrà (val.)”. Però no especifica que siga de la vaca.	1 poble, exacte
cagatxoles Blí	{636} DIARREA	no hi ha FON	“f. pl. Diarrea (Vall de Gallinera)”	1 poble, exacte
cagueta Cr	{802} HECES (LÍAS)	no hi ha FON	“Solatge del vi dins la bóta (Crevillent)”	1 poble, exacte
cagueta Gua	{731e} AL COBARDE	no hi ha FON	“Covard (Guardamar)”	1 poble, exacte
calabu(i)xa Cr	{442a} GAMÓN	no hi ha FON	“Planta de l’espècie <i>Asphodelus albus</i> (Crevillent); cast. gamón”	1 poble, exacte
caquit Calp	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	no hi ha FON	“Escataineig (Calp)”	1 poble, exacte
carà-se Pin	{639} PETICIÓN DE MANO	nr transc fon esp	CARAR: “refl. Entrevistar-se, sobretot els pares de dos festejants per demanar la mà de la noia (El Pinós)”; ALPI: “el padre del novio”, però no diu que siga pare contra pare. El DCVB és ambigu, o ho expressa malament.	1 poble, exacte
cluc Can	{635a} DIFTERIA	FON pir-or, or, occ,bal	“Diftèria (Villar de Canes)”. Notem que l’única forma normativa ‘crup’ no està a l’ALPI (sí, majoritàriament ‘grup’). Cfr. grup	1 poble, exacte
còbec Cinc	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	FON Cinctorres (sota COVE)	Una de dos, o el DCVB només registra vars. de l’ALPI quan són significatives (p. ex. ara, a Cinctorres còbec), o bé quan SG o Moll van passar les dades de l’ALPI no les tenien totes.	1 poble, exacte
colan Aín	{797a} MOSTO	FON Aín	“COLANT. m. Most, vi que es produeix en trepitjar el raïm, abans de la premsada (Aín); cast. Mosto”	1 poble, exacte
coriola Vist	{828} POLEA	FON Vistabella	“(dialectal) Corriola, politja (Vistabella)” (dins FON o amb diacrític fonètic a la dreta)	1 poble, exacte
correntia Raf	{&}	FON Val.	“Corredoria, intervenció d’un corredor en un contracte (Rafelbunyol); cast. corretaje. Per exemple, si el venedor demana 10 i el comprador li ofereix 8, ve el corredor i ho talla pel mig, declarant que val 9”. L’obs. està copiada exactament de l’ALPI. ALPI: “corretaje, intervenció d’un corredor en un tracte; per exemple, si el venedor demana 10 i el comprador ofereix 8, ve el corredor i ho talla pel mig, declarant que val 9”	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
cresola Orp	{689} CANDIL	FON Cast., Al. (diacrític fonètic dreta)	remet a GRESOLA “GRESOLA (val. cresola). Llum d’oli de forma xata, més gros que el cresol, que s’usa en els molins d’oli (DC, XX, 270); llum d’oli en general (Oropesa); cast. candil”.	1 poble, exacte
desbordissà Cinc	{793a} DESBROZAR	FON Cinctorres	DESBORDISSAR “Podar els pàmpols sobrers dels ceps o de les parres (Cinctorres); cast. desbrozar”	1 poble, exacte
despollar Orp	{793a} DESBROZAR	FON val.	“Esporgar ceps (Oropesa); cast. desbrozar”	1 poble, exacte
dina Pin	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	no hi ha FON	Acte de dinar; dinada (Pinós); cast. comida	1 poble, exacte
divendres Raf	{&}	FON Riba-roja, Tort, Gandia, Pego, Alcoi, Benidorm, Campello , Al.	DIVENDRES: “l’ou de la Mantis religiosa (plegamans), que és semblant a un aglà; diuen que si en troben un en divendres i sense buscar-lo, és un bon remei, portat-lo damunt, per curar el mal de queixal (Rafelbunyol)”.	1 poble, exacte
e(i)xovà Pin	{647} CANASTILLA	FON Sota AIXOVAR: El Pinós		1 poble, exacte
el pataquero Pen	{426g} LUCERO DE LA TARDE	FON Tortosa, Freginals, Peníscola , Val.	PATAQUER o PATAQUERO, -ERA.(...) “LO PATAQUERO: l’estel Bover (Peníscola); cast. el lucero de la tarde”.	1 poble, exacte
esclasnà Vist	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	FON Vistabella	ESCLASNAR “Escatainar (Vistabella)”	1 poble, exacte
esclasnit Vist	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	FON Vistabella	ESCLASNIT “Escataineig (Vistabella)”	1 poble, exacte
escombrar Pin	{&}	FON val.	“2. Porgar, netejar, llevar les impureses d’una cosa; cast. limpiar (...) Escombrar un arbre: esporgar-lo, tallar-li les branques velles o sobreres (El Pinós)”. L’ALPI defineix al Pinós “escamondar”, que és el mateix.	1 poble, exacte
espantagarses Cinc	{472} ESPANTAJO	no hi ha FON	“Espantaocells (Cinctorres)”	1 poble, exacte
esparpantall Can	{472} ESPANTAJO	no hi ha FON	“Espantaocells (Vilar de Canes)”. Sembla com si el concepte de ESPANTAPÁJAROS l’haja copiat al DCVB.	1 poble, exacte
esquerol Orp	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	FON Oropesa	“Esquella petita (Oropesa)”	1 poble, exacte
estinalles Can	{818k} TENAZAS (DIBUJOS)	FON Villar de Canes	V. estenalles	1 poble, exacte
farruc Pin	{731d} AL BRAVUCÓN	no hi ha FON	“Bravejador (El Pinós); cast. bravucon”	1 poble, exacte
fatxo Biar	{810h} AHUMADOR	no hi ha FON	“Tros d’esportí emprat, que s’enrotlla i serveix per a donar fum a les abelles (Biar)”. A Moixent , <l’hatxo>, comprovat per nosaltres mateixos encara al 1999, a Biar i a Moixent .	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fe cosquinyògues Alc	{604} HACER COSQUILLA	nr aq expr esp	El DCVB té un error de còpia de l'ALPI claríssim, ja que recull COSQUINOGUES “f. pl. Pessigolles (Alcora); cast. cosquillas” i FON <cosquinogues> Alcora (i en cap altre lloc més). Mentre que l'ALPI recull a l' Alcora “coquinyogues”.	1 poble, exacte
fe curambèles Cinc	{753a} DAR VOLTERETAS	nr aq expr esp	CURAMBELA “Cucavela (Maestr.); cast. voltereta” i FON <curambela> Cinctorres (l'ALPI, però, hi registra la var en plural)	1 poble, exacte
fe curivèles Can	{753a} DAR VOLTERETAS	nr aq expr esp	CURIVELA “Tombarella (Villar de Canes); cast. voltereta” i FON <curibèla> Villar de Canes (l'ALPI la registra en pl), i en ETIM remet a CURAMBELA, però sota aquesta no hi ha ETIM.	1 poble, exacte
fe segulletes Orp	{604} HACER COSQUILLA	nr aq expr esp	SEGULLETES “f. pl. Pessigolles (Oropesa)” i res més, ni FON ni ETIM.	1 poble, exacte
fe un acapussó Cr	{755} CHAPUZAR	nr aq expr esp	ACAPUSSÓ “Capbussó (Crevillent); cast. chapuzón, zambullida” i res més.	1 poble, exacte
ferratall Can	{824c} RASERA	FON Maestrat	“Raora de la pastera (Villar de Canes)”	1 poble, exacte
llespro Alc	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	“Níspero (L'Alcora)” i no diu res més	1 poble, exacte
lléudo Biar	{825} LEVADURA	FON Biar (i en cap altre lloc més)	“Llevat (Biar); cast. levadura” i no en diu res més.	1 poble, exacte
llevan de Dénia Bilob	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	nr transc fon esp	Sota LLEVANT: “3 (...) Llevant de Dénia: vent de l'est (Benilloba)”; ALPI: “(=E)”	1 poble, exacte
llevan de València Bilob	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	nr transc fon esp	Sota LLEVANT: “3 (...) Llevant de València: vent del nord-nord-est (Benilloba)”; ALPI: “(=N y NE)”	1 poble, exacte
limosner Gua	{720} MENDIGO	no hi ha FON	“Captaire (Guardamar)” i no diu res més.	1 poble, exacte
llosetes Gua	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	nr transc fon esp	LLOSETA “3. Rajola (Guardamar); cast. baldosa”	1 poble, exacte
macarullera Alc	{442a} GAMÓN	no hi ha FON	“MACARULLERA. f. Porrassa (Alcora); cast. gamón” i no diu res més. També hi ha l'entrada MACARULLER.	1 poble, exacte
macòcò Pin	{736} PAPANATAS	no hi ha FON	“Beneitot, babau (El Pinós); cast. papanatas”	1 poble, exacte
maedéu de teulaes Bif	{508} ABUBILLA	nr transc fon esp	Sota MARE: “3. Nom de diferents animals considerats com a procreadors dels altres de llur espècie (...) h) Mare de Déu de teulades: puput; ocell insectívor de l'espècie Upupa epops (Vall de Gallinera)”	1 poble, exacte
mamaüra Gua	{732} A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Borratxera (Guardamar)” i res més.	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
manyòfla Raf	{&}	FON Maestrat, Rafelguaraf (i altres, amb altres var.s)	“1. MANYOFLA (...) 2) Espècie de paleta de fusta amb què els obrers de vila o paletes repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi (Rafelguaraf)”. Evidentment es tracta d’un error de transcripció de les enquestes de l’ALPI al DCVB: l’ALPI recull aquesta definició molt pareguda (“espècie de paleta (llana), tota de fusta, amb què els obrers repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi”), però no a Rafelguaraf, sinó a un altre “Rafel”, a Rafelbunyol . En aquest poble apareix a l’última pàgina de l’enquesta el topònim “ Rafelbunyol ”, i tot un seguit d’observacions, lèxic, etc. Podria tractar-se d’una prova més d’aquella enquesta alternativa, anotacions que Moll es feia, però aquesta vegada en la mateixa enquesta de l’ALPI.	1 poble, exacte
masarró Aín	{810e} ZÁNGANO	FON Aín (i en cap altre lloc més)	“1. MASARRÓ. m. Abegot, abella mascle (Aín); cast. zángano”	1 poble, exacte
matapobres Bllob	{729} AL USURERO	no hi ha FON	“1. Usurer (Benilloba)”	1 poble, exacte
mata-sat-hòmens Cr	{491} CARRALEJA	no hi ha FON	MATA-SET-HÒMENS “Insecte negre que es cria en els molins d’oli (Crebillent); cast. carraleja” i no diu res més. La transcripció de l’ALPI no és una -a- exactament, sinó un so intermedi entre [a] i [e] oberta. Exactament ho transcriu tot junt, amb un únic accent; la tercera a=una a amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una e doblement oberta, sense accent.	1 poble, exacte
maurals Cr	{800} ESPORTINES	no hi ha FON	MAURAL “Esportí de la premsa de vi (Crebillent). V. MAURÀ”; i no dona més informació. Sota MAURÀ “Sarrió per a aplegar la brutea o fems (Pego)”; i ètim: metàtesi de <i>maruà</i> ‘ventador’. Sota MARUÀ “1. Estora que els llauradors pòsen damunt la taula de menjar, a manera d’estovalles (Altea, Alcoi, Ibi) // 2. Estorí rodó de llata d’espart per a posar-hi els peus (Altea)” i sota ETIM: de l’arab miruah ‘ventador del foc’.	1 poble, exacte
maurals Cr	{806h} ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO	no hi ha FON	MAURAL “Esportí de la premsa de vi (Crebillent). V. MAURÀ”; i no dona més informació. Sota MAURÀ “Sarrió per a aplegar la brutea o fems (Pego)”; i ètim: metàtesi de <i>maruà</i> ‘ventador’. Sota MARUÀ “1. Estora que els llauradors pòsen damunt la taula de menjar, a manera d’estovalles (Altea, Alcoi, Ibi) // 2. Estorí rodó de llata d’espart per a posar-hi els peus (Altea)” i sota ETIM: de l’arab miruah ‘ventador del foc’.	1 poble, exacte
mòlec Raf	{&}	FON val (exclusivament)	“2. Piló, tros de soca rabassut (Rafelbunyol); <<L’encrusa està damunt d’un mòlec>>”; ALPI: “piló, tros de soca rabassut”. Definició copiada.	1 poble, exacte
morrera Cr	{&}	FON val (i altres)	“5. Post que serveix per tancar el pas de l’aigua del cup a la cacau del molí (Crebillent); ALPI: (post que serveix per tancar el pas de l’aigua del cup a la cacau)	1 poble, exacte
nebasco Tor	{438a} NEVADA	FON Torís	V. nevasco	1 poble, exacte
nevasco Moix	{438a} NEVADA	FON Moixent	“Nevada (val.)” i res més.	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
níspola ^{Pin}	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	“Nispro (El Pinós)” i res més	1 poble, exacte
níspolo ^{Cr}	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	“Nispro (Crevillent)” i res més. L'ALPI recull <níspolo> amb la primera -o- volada.	1 poble, exacte
nuguet ^{Aín}	{589} COGOTE	FON val. (i en cap altre lloc més)	“2. Clatell (Aín); cast. cogote”	1 poble, exacte
nutra ^{Gua}	{518} NUTRIA	no hi ha FON	“Llúdriga (guardamar)” i re més.	1 poble, exacte
nyoreta ^{Bpa}	{465} GUINDILLA	no hi ha FON	“Pebre de la classe més coent, i més curt que el vitet (Val., Beniopa)”. ALPI: “(la más picante, y más corta que el vitet)”	1 poble, exacte
pàpera ^{Orp}	{452a} BOTÓN DE LA ALCAPARRA	no hi ha FON	“Tàpera (Orpesa); cast. alcaparra”	1 poble, exacte
paperera ^{Orp}	{452} ALCAPARRA (PLANTA)	no hi ha FON	“2. PAPERERA. f. Taperera (Orpesa); cast. alcaparra”	1 poble, exacte
paperota ^{Orp}	{453} ALCAPARRÓN	no hi ha FON	“Taperot, fruit gros de la taparera (Orpesa)” i res més.	1 poble, exacte
parrancà ^{Cr}	{630} PATIESTEVEDO	FON Crevillent	PARRANCÀ, -ANA “Que té les cames tortes (val.)”. Només registra Crevillent i El Pinós , curiosament els dos de l'ALPI. Sembla com si el DCVB expandira d'una doc de l'ALPI en alacantí a tot el valencià.	1 poble, exacte
parrancano ^{Pin}	{629} PATIZAMBO	FON El Pinós (sota PARRANCÀ)	V. parrancà	1 poble, exacte
pastre ^{Cr}	{633} PADASTRO DEL DEDO	no hi ha FON	“2. PASTRE. m. Padastre (Crevillent)” i res més	1 poble, exacte
pastre ^{Cr}	{655a} MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO)	no hi ha FON	“2. PASTRE. m. Padastre (Crevillent)” i res més	1 poble, exacte
peà ^{Cr}	{546} CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)	FON val. (i en cap altre lloc més)	“2. PEADA. f. Ramat de mules (Benassal, ap. Griera Tr.). Ramat de bestiar boví (Crevillent)”	1 poble, exacte
peiucs ^{Billob}	{709a} PRENDAS DE CABEZA	nr aq scat	Sota PEÛC no hi ha cap scat. referit a la peça per al cap. El DCVB recull sota FON de PEÛC <peiuc> a Benilloba ; no queda clar si l'ALPI es referia a una peça per al cap o es va equivocar i ho va canviar de lloc. ALPI: 82(de lana). V. peiucs 708	1 poble, exacte
pelaet ^{Blí}	{531} CRÍA DEL PÁJARO (POLLO)	no hi ha FON	PELADET “Ocelllet que encara no té plomes (Vall de Gallinera)” i res més. ALPI: 83(El que no tiene plumas:)	1 poble, exacte
pelaiet ^{Pin}	{531} CRÍA DEL PÁJARO (POLLO)	no hi ha FON	“Ocell que encara no té plomes (El Pinós). V. PELADET” i res més.	1 poble, exacte
pelar una querailla ^{Aín}	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(DCVB, sota QUERADILLA: <querdailla> Aín) V. pelar una querailla	1 poble, exacte
pelar una treguilla ^{Tor}	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(<treguilla> Torís) TREGULLA “forma molt dialectal, per <i>queradilla</i> (Torís): Patata. (V. CRIADILLA i QUERADILLA)”	1 poble, exacte
pendó ^{Blí}	{472} ESPANTAJO	FON occ, val (també or, bal)	“4. Espantaocells (Vall de Gallinera); cast. espantajo” i res més.	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
pereta Pin	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	no hi ha FON	“1. PERETA. f., dim de pera. a) Nou del coll (El Pinós)”	1 poble, exacte
perola Biar Cr Gua	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLE, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	FON <perola>, <parola> Andorra, Esterri, Val. (i altres)	“1. PEROLA. f. // 1. Perol gran, caldera (pir-or, or, occ); cast. caldera” i doc. var.; “2. Recipient ample, a manera de paella gran i fonda, dins el qual es fregeixen els bunyols (Val.)// 4. Casserola sense mànec (Guardamar)”	1 poble, exacte
perpissa Pin	{502} AGUZANIEVES	no hi ha FON	“Cueta, titina, ocell de camp (El Pinós); cast. aguzanieves” i res més.	1 poble, exacte
perseguir Calp	{637} CORTEJAR	FON val (també altres)	“4. Anar darrera d’algú per obtenir-ne alguna cosa” i doc. Eximplis I 115 (amb un passatge que té el scat. de l’ALPI), i continua “a) Anar darrera d’una xica per ferstejar-la (Calp)”	1 poble, exacte
pesebrà Biar	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON Biar (també <pisebrà> Pinós , i en cap altre lloc més)	PESEBRADA “1. Fila de pesebres (Biar)” i només el scat. 2 (V. pisebrà)	1 poble, exacte
pèsols Gua	{458} GUISANTES	FON <pèsol> Guardamar	V. pèsol	1 poble, exacte
petorrera Pin	{&}	no hi ha FON	“2. Escorça del pi (El Pinós)”	1 poble, exacte
peturra Aín	{732} A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Borraxera (Aín)” i res més.	1 poble, exacte
petxorull Orp	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CANTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	FON Oropesa (també <pitxurrull> Benassal)	“PITXORULL o PETXORULL., m. Pitxerull (Oropesa , Benassal, Albocàsser)” i només FON	1 poble, exacte
petxorull Cinc	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CANTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	FON Cinctorres (també <pitxurull> Morella; i en cap altre lloc més)	“PITXORULL o PETXORULL. m. Pitxerull (Morella, Cinctorres)” i només FON.	1 poble, exacte
peiüins Gua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	no hi ha FON	PEUÍ “Calcetí (Guardamar)”. L’ALPI només diu “(de lana negros)”, però no diu que siguem calcetins.	1 poble, exacte
peuins Gua	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	nr transc fon esp	PEUÍ “Calcetí (Guardamar)” i res més.	1 poble, exacte
peünya Aín	{567} PEZUÑA DE LA VACA	no hi ha FON	“Peülla (Aín)” i ètim	1 poble, exacte
peuucs Blí	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	FON <peuuc> Benialí	Sota PEÛC	1 poble, exacte
picapica Tor	{449} FRUTO DEL ESCARAMUJO	FON val (també or, bal)	“4. Fruit de la gavrera (Torís)”	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
píquel Gua	{738} TOÑA (TRANCO)	no hi ha FON	“Bòlit, bastó que es fa anar amunt pegant-li amb un altre pastó més curt (Guardamar); cast. toña” i res més.	1 poble, exacte
pisebrà Pin	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON El Pinós (sota PESEBRADA)	“2. Menjadora per a les ovelles i cabres (El Pinós)” i només el scat. 1 (V. pesebrà)	1 poble, exacte
pítxa Biar	{744} GALLINA CIEGA	no hi ha FON	“Joc de la gallina cega (Biar)” i res més	1 poble, exacte
pítxet Pin	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	no hi ha FON	“Pítxer, gerro de tenir aigua (El Pinós)” i res més	1 poble, exacte
planeta Biar	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	no hi ha FON	“2. PLANETA (...) 3. Estora petita per a agenollar-s’hi les dones damunt, en el llavador (Biar); cast. esterilla” i res més.	1 poble, exacte
platera Gua	{703a} ARMARIOS	no hi ha FON	“3. Armari per a tenir els plats (Guardamar)”	1 poble, exacte
plobite(t)jà Vist	{431} LLOVIZNA	FON Vistabella	V. plovitejà	1 poble, exacte
plovite(t)jà Can	{431} LLOVIZNA	FON Villar de Canes	V. plovitejà	1 poble, exacte
polsim Calp	{431} LLOVIZNA	FON occ, val, mall (també or, men)	“1. POLSIM (...) 2. Qualsevol substància en un estat d’extrema divisió, especialment en suspensió dins l’aire; cast. polvillo, llovizna” i doc. var.; i més avant, “3. Pluja molt fina (Calp); cast. llovizna”	1 poble, exacte
poltròta Blí	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	FON Benialí	“Estómac (Vall de Gallinera)” i FON i res més.	1 poble, exacte
portar a quinquilla Aín	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	nr transc fon esp	Sota QUINQUILLA: “Portar a quinquilla: portar a becoll (Aín); cast. llevar a cosqueretas, a hombros” i res més.	1 poble, exacte
prinyol Biar	{807} ORUJO PRENSADO (PINUELO, CHISPA)	FON Biar	“2. Pasta d’oliva que queda dins els esportins després de la prensada (Empordà, Pla d’Urgell, Conca de Barberà, Pego, Sanet, Biar , Guardamar , Mall); cast. orujo i doc. Riber Miny. 14.”	1 poble, exacte
punyol del melocotó Can	{473} HUESO DEL MELOCOTÓN	nr aq expr esp	Sí PUNYOL “Pinyol (Villar de Canes)”	1 poble, exacte
putxòla Can	{567} PEZUÑA DE LA VACA	FON <putxola> o <pitxola> (Maestrat)	“Peül·la (Villar de Canes)”	1 poble, exacte
quarta Biar	{802a} MEDIDAS PARA EL VINO	FON Tort, val (i altres)	“7. Mesura de líquids equivalent aproximadament a un litre (or, occ, val, mall). Els seus múltiples són variats i de diferents noms: a l’Empordà...; a Biar , quatre quartes fan un cànter”	1 poble, exacte
quartilla Biar	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	no hi ha FON	“5. Mesura agrària equivalent a una setzena part de la fanecada (Biar)”	1 poble, exacte
quixalera Cr	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	no hi ha FON	QUEIXALERA “2. Muntant de porta (Crevillent); cast. jamba”. Cal intuir, en llegir el DCVB, que a Crevillent diuen <quixalera>, tal com l’ALPI reporta.	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
ralla Blí	{776} RODADA	FON val. (i altres, sota RATLLA)	RATLLA “5. Rodera, solc fet per la roda d’un carro sobre el camí o altre terreny (Vall de Gallinera); cast. rodada”	1 poble, exacte
rapacul Bllob	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	no hi ha FON	“Gavarrera (Benilloba); cast. escaramujo” i res més	1 poble, exacte
rastellaor Calp	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	FON Calp (sota ESTALLADO R)	RASTELLADOR remet a ESTALLADOR: “ESTALLADOR o TRESTELLADOR (i més dial. rastellador). m. Post que es posa com a comporta per a tancar i obrir el pas a l’aigua dins una èquia o canal (or., occ., val.); cast. compuerta”	1 poble, exacte
rebulló Tor	{442} NÍSCALO	FON Torís	(sota ROVELLÓ)	1 poble, exacte
refa(i)x Cr	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	FON Crevillent (també <refaco> Tort, Val, Mall)	“REFAIX (i més usat <i>refaco</i> ; tots dos són castellanismes). m. Faldetes de colors varaits, que les dones porten sota la falda damunt les enagües (Tortosa, val., mall.); cast. refajo”. Sembla com si la variant de l’ALPI molestara en esta entrada	1 poble, exacte
refill Gua	{484} RETOÑO (BROTE)	no hi ha FON	“Refillol (Guardamar); cast. retoño, vástago”. El DCVB només ha fet una ampliació amb el castellà <i>vástago</i> .	1 poble, exacte
regist Calp	{806a} PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO	FON Calp (i en cap altre lloc més)	“Safa o plataforma inferior del molí d’oli (Calp). V. REGISTRE II, 4”	1 poble, exacte
remalàs Pen	{426a} HURACÁN	nr aq var.	Sí RAMALÀS, i precisament “2. Vendita forta (Peníscola); cast. vendaval”. Ací tenim un exemple de la utilització del material de l’ALPI, feta arbitràriament, encara que amb raó: l’ALPI recull a Peníscola <remalàs> sota el concepte HURACÁN, i no en fa cap precisió. El DCVB, primerament, no recull cap apartat FON on hauria posat <remalàs>, i a més, defineix un scat. diferent de l’ALPI, però que intuïtivament és possible. Per tant, podria ser un error considerar <remalàs> sota RAMALÀS (on hi ha a més un scat. a l’Ametlla). Per cert, la <e> de <remalàs> de l’ALPI porta un diacrític fonètic cap a la dreta a sota.	1 poble, exacte
remugar Aín	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	FON val (també altres)	“3. Parlar entre dents; pronunciar confusament i en veu baixa, generalment en senyal d’enuig o contrarietat; cast. rezongar, refunfuñar ... a) Fer amb la boca un soroll confús, semblant al d’un home que parla entre dents; es diu dels gossos (Bal.), dels bous (Aín) i dels coloms (Aín); cast. gruñir, mugir” i doc. Ignor 44	1 poble, exacte
remugó Aín	{553e} VOZ DE LA VACA (MUGIDO)	no hi ha FON	“1. REMUGÓ. m. Remugament, acte i efecte de remugar; el soroll que es fa remugnat; cast. rumia. a) (dial.) Bramul del bou i marrucament del colom (Aín)”. El DCVB diu “del bou”, no de la vaca. Un altre exemple de l’arbitrarietat d’ús del material de l’ALPI.	1 poble, exacte
remugó Aín	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	no hi ha FON	“1. REMUGÓ ... a) (dial.) Bramul del bou i marrucament del colom (Aín)”	1 poble, exacte
repeu Cr	{806j} NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS	FON val (també altres)	“4. El darrer oli, de més baixa qualitat, que s’extreu ajudant la pressió amb aigua bullent (Crevillent)”	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
repicacampanes ^{Pin}	{488} SANTATERESA	no hi ha FON	REPICACAMPANES “Pregadéu, insecte Mantis religiosa (El Pinós); cast. santateresa”	1 poble, exacte
repix ^{Can}	{431} LLOVIZNA	FON val (també or)	“Acció i efecte de repixar. Especialment: a) Plugina molt fina (Benassal, Villar de Canes); cast. llovizna”	1 poble, exacte
riba de mançaneres ^{Pin}	{484a} CAMPO DE MANZANAS	nr transc fon esp	Sota RIBA, “4. Porció de terreny conreada a vora de marge (val.). <i>Una riba de parres en renglera</i> (Benassal). <i>Una riba de mançaneres</i> : un camp de pomeres (El Pinós)”	1 poble, exacte
rigló ^{Calp}	{806b} PIEDRA GIRATORIA	no hi ha FON	“Mola del molí d’oli (Calp). V. RUTLLÓ”	1 poble, exacte
rinet ^{Cr}	{538} CRÍA DEL CERDO (LECHÓN)	no hi ha FON	“Porcellet (Creventent)” i ETIM “sembla venir de <i>gorrinet</i> , per afèresi”	1 poble, exacte
rino rino ^{Cr}	{554k} MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	no hi ha FON	“RINO! Nom amb què criden els porcs (Creventent)” i ETIM “reducció de <i>gorrino</i> ”	1 poble, exacte
rodejà ^{Alc}	{637} CORTEJAR	nr aq var fon	“3. tr. Esser el company habitual d’algú, anar-li sempre prop... a) Anar darrera d’una xica procurant festejar-la (L’Alcora)”. El DCVB fa una utilització incerta del material de l’ALPI: no recull <rodejà> com a var fon, mentre que sí el scat. de l’ALPI a L’Alcora .	1 poble, exacte
rodell ^{Biar}	{&}	FON occ, val (també or)	“2. Disc de terrissa que el terrisser posa damunt el planell o disc de fusta i que serveix de suport a la peça que es treballa, a fi de poder-la treure de la roda sense tocar-la de mans, evitant així el perill de deformar-la (Gir, Penedès, Manises, Biar)”	1 poble, exacte
róll ^{Aín}	{610a} BOCANADA	FON or, occ, val (també mall)	“2. ROLL ... 3. Glopada, raig de líquid, de fum, etc., llançat per la boca (Aín); cast. bocanada”	1 poble, exacte
rónxes ^{Pin}	{764d} BELORTAS	nr transc fon esp	“1. RONXA ... 2. Armella de l’arada (El Pinós); cast. belorta”	1 poble, exacte
ronzella ^{Pin}	{443} AMAPOLA	no hi ha FON	“Rosella (El Pinós); cast. amapola” i ETIM “de <i>rosella</i> , amb una <i>n</i> infix a per analogia de <i>donzella</i> ”	1 poble, exacte
ros ^{Llan}	{436} ROCÍO	FON Llanera de Xàtiva	“1. ROS. m. // 1. Rou (val.); cast. rocío” i doc. var.. Sota FON continua: “La mateixa pronúncia amb o oberta sembla que era freqüent en el català antic, com ho prova el text que hem citat de Bernat Metge (que fa rimar ros amb repòs) i el del Spill (on rimen ros i cos); però la quantitat llarga de la vocal llatina semblava demanar una pronúncia <rós>, i aquesta sembla trobar-se en la rima de ros amb vellós en Spill 11265”	1 poble, exacte
rosari ^{Cr}	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	FON occ, Cast, Al, mall	“4. Budellam del porc (Creventent); cast. tripas”	1 poble, exacte
rósca ^{Pen}	{464a} CORAZÓN DE LA MAZORCA	FON Peníscola (únic cas amb -ó-)	“7. Cor de la panolla de panís (Peníscola); cast. corazón”	1 poble, exacte
rosguella ^{Vist}	{443} AMAPOLA	FON Vistabella del Maestrat	V. rosella	1 poble, exacte
rosigó ^{Aín}	{694} MENDRUGO	FON Fraga, Aín	V. rosegó	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
ruella Bsà Cnos	{443} AMAPOLA	FON Mequinensa, Tort, Amposta, Valljunquera, Pobla de Benifassà	V. rosella	1 poble, exacte
sabatilla Orp	{778d} FRENO DE LLANTA	no hi ha FON	“4. Peça de fusta que per fricció amb la llanta de la roda serveix de fre a un carro (Oropesa); cast. galga”	1 poble, exacte
sacsó d'auia Moix	{432} CHAPARRÓN	nr transc fon esp	Sota SACSÓ “3. <i>Sacsó d'auia</i> : aigua, pluja forta i curta (Moixent); cast. chaparrón”	1 poble, exacte
sancarró Bllob	{472} ESPANTAJO	no hi ha FON	“Espantaocells (Benilloba)” i res més	1 poble, exacte
sangrantanot Blí	{496} LAGARTIJA	no hi ha FON	“Sargantana (Benialí)” i res més.	1 poble, exacte
sangresòla Biar	{500} SANGUIJUELA	no hi ha FON	“Sangonera (Biar , Elx). V. SANGRISOLA” i res més.	1 poble, exacte
santulària Gua	{728} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	no hi ha FON	“1. SANTULARI. Llin.: V. SANTA EULÀRIA”, “2. SANTULARI, ÀRIA. adj. que porta Labèrnia-S. Dicc, és copiat del castellà santulario”. Però: SANTA EULÀRIA “f. Beata (Guardamar). Santaeulària: llin. existent a ...”. Crec que podem interpretar aquest report del DCVB com un falsejament de la realitat; a Guardamar no es diu <santaulària>, sinó <santulària> (segons l'ALPI), i no tenim bastants dades per intuir-ho segons la informació del DCVB.	1 poble, exacte
sarandar Biar	{787b} ACRIBAR	no hi ha FON	“Garbellar amb la saranda (Biar); cast. acribar” i res més.	1 poble, exacte
sarfalle(t)jà Cinc	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	nr aq var fon	(per error)SARFALLEJAR remet a XAFALLEJAR, on “Tartamudejar (Bell-lloc, Cinctorres)” i VAR FORM <i>sarfallejar</i> . Sota FON hi ha <(t)xafallei(t)jà> Bell-lloc; <sarfallejar> Cinctorres . Es tracta claríssimament, sens dubte, d'un error del DCVB en copiar l'enquesta de l'ALPI	1 poble, exacte
sarfallós Cinc	{631a} TARTAMUDO (TARTAJOSO)	FON Cinctorres	SARFALLÓS remet a XARFALLÓS, on “3. Tartamut (Cinctorres)” i VAR FORM <i>sarfallós</i> . Ara sí que ha copiat bé l'enquesta de l'ALPI.	1 poble, exacte
saróngo Blí	{630} PATIESTEVEDO	no hi ha FON	“SARONGO, -ONGA. adj. Camatort (Benialí)”. No diu “cast. patiestevado”.	1 poble, exacte
sarp Gua	{419} ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	no hi ha FON	“Gran sèquia a la qual van a parar les aigües sobrants de la regada, i d'allà aboquen a la mar (Guardamar); cast. azarbe” i VAR ORT ant. <i>açarp</i> ; i ETIM (de l'àrab <i>sarb</i> , ‘claveguera’.	1 poble, exacte
sarsalej(t)jar Gua	{631} TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	no hi ha FON	SARSALLEJAR “Parlar pronunciant la s com a interdental, amb el so de z castellana (Guardamar); cast. cecear” i res més. L'ALPI recull <i>sarsalejar</i> i <i>sarsallós</i> . Evidentment, el DCVB s'ha adonat que la primera forma és un error de l'ALPI, i l'ha regularitzat amb -ll- per a reportar-lo.	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
seguerilles Biar	{636} DIARREA	no hi ha FON	No registra SEGUERILLES, però sí SEGUERRILLES “f. pl. Diarrea (Biar)” i ETIM: de seguidilles, mat sign., amb la rr presa per analogia de cagarrines. Problema: l’ALPI dóna la variant amb -r-, no amb -rr-. Sí que recull aq. scat. sota SEGUIDILLA “3. pl., fig. Diarrea (val.)”. Potser es tracta d’una variant seguerilles de l’enquesta anterior a l’ALPI. O bé, un error de transcripció. L’enquesta que hi vam repetir l’any 1999 donava com a resultat: “Desconeixen el mot <seguerilles>”	1 poble, exacte
serraïssa Calp	{818} SERRÍN	FON <sèrraïssa> Calp (-è-: amb un diacrític fonètic a la dreta)	SERRADISSA “Serradures (Calp)”. ALPI: <e>= una “e” amb un diacrític fonètic, i damunt, una “e” normal. Per tant, crec que és un error del DCVB interpretar una -è- oberta a Calp .	1 poble, exacte
serranà Can	{547} CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO)	no hi ha FON	“2. SERRANADA. f. Ramat d’ovelles (Villar de Canes)” i res més.	1 poble, exacte
sobrebraç Cr	{603d} BÍCEPS	no hi ha FON	“Bíceps (Crevillent)” i res més.	1 poble, exacte
sofra(t)ge Can	{601a} CORVA	FON Benassal, Vilar de Canes	V. sofratge	1 poble, exacte
solanà Vist	{675} GUARDILLA	no hi ha FON	“1. SOLANAR. m. Terrat o porxe obert sota teulada (Vistabella del Maestrat)”	1 poble, exacte
sómpo Gua	{806b} PIEDRA GIRATORIA	no hi ha FON	“2. m. Pedra giratòria del molí d’oli (Guardamar)”; V. sómpo 741	1 poble, exacte
songrar Aín	{705} MECER	no hi ha FON	“Engronsar (Aín); cast mecer”; ETIM: metàtesi de <i>gronsar</i> .	1 poble, exacte
sópa Pin	{695a} NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES	FON <sópè>, <sópa> occ, val.	“5. Acció de sopar (El Pinós); cast. cena”	1 poble, exacte
sufra(t)ge Cinc	{601a} CORVA	FON Cinctorres	V. sofratge	1 poble, exacte
surejà Gua	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	nr aq var.	No hi ha SUREJADA (sí SUREJAR, a Guardamar ; V. surejar)	1 poble, exacte
surrupapes Bllob	{579e} CHICHARRONES	no hi ha FON	“f. pl. Llardons (Benilloba)”	1 poble, exacte
tallar la móra Bli	{690a} DESPABILAR	nr transc fon esp	Sota TALLAR, LOC. “s) <i>Tallar la mora</i> : esmocar el llum, atiar-lo (Benialí)”	1 poble, exacte
tanganet Cr	{745} CHITO	FON Crevillent (i en cap altre lloc més)	“Joc de tella; cast. chito” i FON només.	1 poble, exacte
tanyat Alc	{680} COBERTIZO	no hi ha FON	“m. Tanyada art. 2 (L’Alcora)”; cast. cobertizo” i res més.	1 poble, exacte
tapandes Orp	{570} ARREOS	no hi ha FON	TAPANDES “f. pl. Clucales o ulleres del cabeçó (Orpesa)” i ETIM: derivat de <i>tapar</i> amb la terminació presa de mots com <i>tirandes</i> .	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tapener Biar	{452} ALCAPARRA (PLANTA)	FON Biar (també mall, men, Val.; sota TAPERER)	TAPERER (i dial. val. <i>tapener</i>). m. Taperera, planta que fa les tàperes” i només FON	1 poble, exacte
tapenó Cr	{453} ALCAPARRÓN	no hi ha FON	TAPENÓ “Taperot, tàpera grossa (Crevent); cast. alcaparrón”	1 poble, exacte
tauló Bllob	{732} A LA BORRACHERA	FON occ, val (també altres)	“6. fig. Borraxera (Benilloba)”	1 poble, exacte
tocao Biar	{709a} PRENDAS DE CABEZA	FON Biar (i en cap altre lloc més)	TOCADO (castellanisme inadmissible) Mocador que es porta enrotllat pel cap (Biar); cast. tocado, pañuelo” i doc. Speill, doc a 1618 (BSAL, IX, 187) i Lacavalleria Gazoph	1 poble, exacte
torera Gua	{731b} A LA COQUETA	no hi ha FON	TORERA “2. Dona coqueta (Guardamar); cast. coqueta”	1 poble, exacte
tornall Pin	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	no hi ha FON	“2. TORNALL. m. Menjadora petita per a ovelles i cabres (El Pinós)”; ETIM: del cast <i>dornajo</i> , mat sign, adaptat a <i>tornall</i> (art. 1) per etimologia popular.	1 poble, exacte
toscó Bllob	{768a} PESCUÑO	no hi ha FON	“Tascó (Benilloba)” i doc. a 1299 (BABL, VI, 71); ETIM: de tascó, per assimilació vocàlica, potser afavorida per l’analogia de tosc.	1 poble, exacte
tragabales Aín	{734} GLOTÓN	no hi ha FON	“2. Golafre, gran menjador (Aín); cast. glotón”	1 poble, exacte
tramutxa Tor	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON Toris , Val. (sota TREMUJA)	TRAMUTJA remet a TREMUJA, on “1. Caixa en forma de tronc de piràmide o de con truncat invertits, dins la qual s’aboquen materials que s’han de moldre, classificar, etc., i que per l’obertura inferior de la caixa passen a les moles, departaments, forn, etc.; cast. tolva; ... b) La dita caixa aplicada a un trull o molí d’olives (Urgell, Camp de Tarr., Conca de Barberà, Toris)” i doc. Rosselló Valldem 106.	1 poble, exacte
trapi(t)jà Cinc	{797} ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	FON Cinctorres (sota TREPITJAR)	V. trapitjar	1 poble, exacte
trellijà Pin	{783b} TABLEAR	FON El Pinós	V. tregillar	1 poble, exacte
tresmontana Alc	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON L’Alcora	V. tremuntana	1 poble, exacte
trillola Alc	{798a} PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO	FON L’Alcora	TRILLOLA remet a TRULLOLA (V. trullola), i sota VAR FORM trillola.	1 poble, exacte
triola Orp	{798a} PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO	FON Orpesa	V. trillola	1 poble, exacte
tripa cular Moix Biar	{578a} NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	nr transc fon esp	“TRIPA. f. (usat sovint en pl.: tripes) // 1. Budells (pir-or, occ, val.); cast. tripa” i doc. var.; “Tripa cular (Biar) o tripa culona (El Pinós): budell cular, sobrassada culana”	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tripa culóna Pin	{578a) NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	nr transc fon esp	Vg. tripa cular	1 poble, exacte
valenciana Cr	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	no hi ha FON	“Coca llarguera, feta de farina, ous, sucre i oli (Crevillent)” i res més.	1 poble, exacte
venema Biar	{796a) VENDIMIA	FON Biar	VENEMA remet a VEREMA. V. verema	1 poble, exacte
venemar Biar	{796a) VENDIMIA	FON Biar	VENEMAR remet a VEREMAR. V. veremar	1 poble, exacte
verga de llaurà Cr	{770) AGUIJADA	nr aq expr esp	“1. VERGA ... 1, ... b) Agullada de llaurar (Crevillent)” i doc. Agustí Secr 166	1 poble, exacte
viró Camp	{465) GUINDILLA	no hi ha FON	“1. VIRÓ ... 3. Pebre coent (El Campello); cast. guindilla”	1 poble, exacte
xambérga Pin	{&}	FON val. (també or, mall, men)	“2. Carena o crestell de llaurada (El Pinós)”	1 poble, exacte
xapetó Tor	{432) CHAPARRÓN	no hi ha FON	“1. Xapallada (Turís)”	1 poble, exacte
xapina Cr	{510) CONCHA	no hi ha FON	“Petxina (Crevillent); cast concha” i res més.	1 poble, exacte
xerret, xerreta Gua	{539) CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	FON <xèrrèt> Guardamar	DCVB: les ee tenen les dues un diacrític fonètic a l’esquerra; l’ALPI recull a Guardamar <xerret>, amb dues ee iguals: una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal (la segona amb accent).	1 poble, exacte
xineta Gua	{424) NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO)	no hi ha FON	“2. XINETA f // 1. Pedreta (Guardamar); cast. chinita”	1 poble, exacte
xiritxòfes Calp	{579e) CHICHARRONES	nr transc fon esp	XIRITXOFA “Greixó del porc (Calp); cast. chicharrón” i ETIM “onomatopeia del soroll que fa el greix del porc en fregir”	1 poble, exacte
xispe(t)jar Gua	{431) LLOVIZNA	FON Guardamar (i en cap altre lloc més)	XISPEJAR “Ploviscar (Guardamar)”	1 poble, exacte
xitxarra Biar	{748a) BAILES MÁS USUALES	FON <xitxarra> <xitxàrrè> occ, val. (també altres)	“8. Nom d’un ball antic que ballaven dues dones i un home (Biar)”. L’ALPI no diu que siga antic	1 poble, exacte
xitxarra Orp	{731c) AL CHARLATÁN	FON <xitxarra> <xitxàrrè> occ, val. (també altres)	“3. Persona molt xerradora (Orpesa); cast. chicharra” (que deu provenir del scat. “2. Ocell molt petit, de color fosc, amb el cap negre; menja llavorettes i cuquets, i quan canta sembla que fa gran xerrmecca (Priorat, Gadesa, Ribera d’Ebre)”	1 poble, exacte
xorovita Billob	{502) AGUZANIEVES	FON Benilloba (i en cap altre lloc més)	“Cuereta (Benilloba)” i res més excepte FON	1 poble, exacte
xuca Orp	{732) A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Borratxera (Orpesa)”	1 poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
a dos nevaes Llan Bpa Moix	{669} FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)	FON <nevà> (val.)	“3.NEVADA. f. Aiguavés d’una casa considerat des de la part de dins; o sia, la part interior de la casa situada sota un aiguavés (Llanera de Ranès)”. Només recollit al PV	1 poble, tot
asbordegar Aín	{793a} DESBROZAR	FON val.	ESBORDEGAR “Esbordar la Vinya (Llucena, Aín); cast. desbrozar”	1 poble, tot
astellaor Llan	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	FON Llanera , Xàtiva, Cullera	“3. ESTELLADOR” remet a ESTALLADOR, sota el qual hi ha “ESTALLADOR o TRESTELLADOR (i més dial. rastellador). m. Post que es posa com a comporta per a tancar i obrir el pas a l’aigua dins una èquia o canal (or., occ., val.); cast. compuerta”. V. obs ALPI.	1 poble, tot
bèrri Cinc	{525} SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	FON Morella, Cinctorres , Llucena	BERRI remet a VERRO. V. vèrro	1 poble, tot
bocinà Pin	{733} BOFETADA	FON Maestr., Val., El Pinós	BOCINADA “Cop pegat amb la mà a la boca (Pena-roja, Calasseit, Tort, Maestr, Val., Sueca, Calp , El Pinós); cast. bofetón, revés, soplamocos”	1 poble, tot
borumbot Calp	{492} ABEJORRO SANJUANERO	FON val.	BORUMBOT “Borinot, insecte del gènere Bombus (Pego, Sanet, Calp)”	1 poble, tot
brénques Gua	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	FON <brenca>, Guardamar	Sota FON de BRANCA, hi ha <brenca> (diacrític fonètic de la “e” a l’esquerra). En la definició hi ha Guardamar (V. branca). L’ALPI recull <brénques> amb una -e- amb un diacrític fonètic a la dreta.	1 poble, tot
brumballa Biar	{817} VIRUTA	nr transc fon esp	DCVB: BRUMBALLES “f. pl., per ‘barrumballes’ (Cast., Biar)”. L’ALPI només recull la forma en singular	1 poble, tot
calçotins Billob	{711} CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	no hi ha FON	“per calcetí (Fraga, Val., Benilloba)”	1 poble, tot
canaló Cr	{438} CARÁMBANO	no hi ha FON	“Caramell de gel (Morella, Crevillent); cast. carámbano”	1 poble, tot
carrer de san Jaume Blí	{427} VÍA LÁCTEA	nr transc fon esp	“Carrer de Sant Jaume: la Via Làctia (Mataró, Eivissa, Sóller, Andratx, Vall de Gallinera)”	1 poble, tot
dribell Alc	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	FON L’Alcora , Albufera de València.	DRIBELL “m. (dialectal): Gibrell. FON /dribell/ (L’Alcora , Albufera de Val.)”. Sota LLIBRELL hi ha el mateix: dins de FON, hi ha la var. /dribéll/ (L’Alcora , Albufera de Val.). Curiós que <i>dibrell</i> no tinga una entrada, i sí <i>dribell</i> .	1 poble, tot
fanfarriós Pin	{731d} AL BRAVUCÓN	no hi ha FON	“Fanfarró (El Pinós)”. Aquest mot seria interessant d’estudiar, ja que hi ha derivats (fanfara, fanfarra, fanfària, ALPI fanfariós...)	1 poble, tot
fantasma Biar	{472} ESPANTAJO	FON Val. (també Barc. Palma), també flantarma i fantarma	“7. Espantaocells (Biar)” Curiosament no apareix sota FON.	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fe cassònies Pen	{604} HACER COSQUILLA	nr transc fon esp	(sí <cassònies> Peníscola , sota PESSIGOLLES) "CASSÒNIGUES. f. pl.: V. PESSIGOLLES"; sota FON de PESSIGOLLES hi ha <cassònies> a Peníscola . També sota VAR FORM hi ha cassònigues i cassònies (encara que aquesta darrera no té una entrada específica)	1 poble, tot
figurera Pin	{731b} A LA COQUETA	no hi ha FON	FIGURER, -ERA "2. Qui fa figures o gestos estranys; cast. figurero, gesticulador. Especialment: a) f. Dona que es mou molt per agradar als homes (Biar); cast. pinturera, coqueta"	1 poble, tot
filles Gua	{419} ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	nr transc fon esp	FILL, "9. FILLA: ramificació de la sèquia mare (Guardamar)". Exactament l'ALPI diu: "séquia (La mayor se llama <séquia mare>; las otras, <filles>)"	1 poble, tot
flare Moix	{&}	FON <flare> (...) tot el PV	FLARE remet a FRARE, on "3. Nom de diferents objectes que per llur forma de capulla, d'hàbit, etc., recorden la figura d'un clergue regular. Especialment: a)... i) Cavitat de forma cònica, a manera de coveta, feta en la paret de la llar (Moixent); campana de la xemeneia (Calasseit, Pego)"	1 poble, tot
fleixer Bllob	{476} FRESNO	no hi ha FON	"Freixe (Benilloba)"	1 poble, tot
forcó Pin	{786} INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO)	FON occ, val., mall. (i cap més)	"2. Forca de dues puntes (Conca de Tremp, Massalcoreig, El Pinós); cast. bieldo"; ALPI: "(de dos puntas) 85"	1 poble, tot
formó de mitja canya Biar	{818f} GUBIA	no hi ha FON	"2. Puntacorrent (val.); cast. formón. a) Formó de mitja canya: gubia (Biar)" (no posa accent a gúbia, que el DIEC defineix com a "enformador amb el tall en forma de mitja canya".	1 poble, exacte
fornaleta Cr	{682} HOGAR	no hi ha FON	"Fogar, lloc on fan el foc per a cuinar (Crevillent)"	1 poble, tot
forrell Pin	{666} CERROJO	no hi ha FON	FORRELL "Forrellat (Espluga de F., El Pinós)"	1 poble, tot
francalets Biar	{570} ARREOS	FON francalet val. (també or.)	FRANCALET "Corretja accessòria per a ajuntar o travar altres corretges (Barcelona, Alcoi). Especialment: a) ... b) Corretgeta de la collera o forcasset (Alcoi, Biar)"; Exactament l'ALPI diu: "forqueta (de madera, con <francalets> (correas que unen los tirans al carro))"	1 poble, tot
fregassa Cr Gua	{692} NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA	no hi ha FON	"Fregarada (Massalcoreig, Crevillent)", i no dona més informació.	1 poble, tot
fregiora Pin	{691} VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.)	no hi ha FON	FREGIDORA "Gormanda o giradora de patates (Alcoi, Benidorm, El Pinós); ALPI: "fregiora (paleta para revolver las patatas, tortillas, etc.) 85"	1 poble, tot
frontil Gua	{760} FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)	no hi ha FON	"Frontal d'esparg folrat de cuir i tela, que es posa en el front dels bous per a llaurar (Guardamar); cast. frontil". No diu res més. ALPI: "(de esparto forrado de cuero y tela; se pone sobre la frente de los bueyes para que no se lastimen con el roce de la collunda)"	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
frontissa Tor	{760} FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)	no hi ha FON	“1. FRONTISSA. f. Peça d’espert que tapa el front del bou per a tirar a jou (Torís)”. No diu res més. ALPI: “(pieza de esparto que cubría la frente del buey)”	1 poble, tot
fumaguera Gua	{732} A LA BORRACHERA	FON Llucena, Val. (també Cast., Sueca, Alcoi; no altres llocs que no siguen PV)	FUMAGUERA o FUMEGUERA “2. Embriaguesa (Guardamar)”	1 poble, tot
fumall Calp	{810h} AHUMADOR	FON or., occ., val. (també or, bal.)	“2. Instrument per a donar fums als ruscs en anar a tallar les bresques (Calp), cast. ahumadera”, i curiosament dóna 2 doc. de Sta. Col. de Q.; ALPI: “(de trozos de esportín usado)”	1 poble, tot
gabèrna Vist	{449} FRUTO DEL ESCARAMUJO	FON Vistabella del Maestrat (també Tremp, Urgell)	GAVERNA “Fruit de la gavarrera (Tor, Andorra, Conca de Tremp, Portell, Urgell, Segarra, Vistabella del Maestrat)”.	1 poble, tot
gafarró Cnos Blí	{732} A LA BORRACHERA	FON occ., val. (també pir-or, or, mall, eiv)	“2. fig. Borraxera (Vall de Gallinera)”	1 poble, tot
gallineta de l’ostre Senyó Pin	{493} MARIQUITA	nr transc fon esp	V. gallineta cega (el DCVB recull “gallineta de Nostre Senyor (Gandesa, Biar , El Pinós)”, sense article.	1 poble, tot
gallineta·l sinyor Biar	{493} MARIQUITA	nr transc fon esp	V. gallineta cega (el DCVB recull “gallineta de Nostre Senyor (Gandesa, Biar , El Pinós)”, sense article.	1 poble, tot
gallufos Aín	{795b} GRANILLO	no hi ha FON	“GALLUFOS. m. pl. Granelions, pinyols de raïm (Aín)”	1 poble, tot
garramatxes Pnyà	{708} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	FON Polinyà (també <garramatxè> Sueca)	GARRAMATXA “Tela de mossolina que es porta enrotllada a la cama a manera de polaina per defensar-se de les picades d’insectes i sangoneres el que treballa a la marjal (Ribera del Xúquer). V. GARRAMANXA”, i no diu res més, només sota FON <garramatxa> i <garramatxè>. ALPI: “cuando van a trabajar a la marjal se arromangan el pantalón hasta la rodilla, se ponen <garramatxes>, especie de bandas arrolladas a las piernas”	1 poble, tot
garrinyau Aín	{658b} HIJO MENOR	no hi ha FON	“El fill més petit, el caganiu (Aín); cast benjamín”	1 poble, tot
garrós Cinc	{629} PATIZAMBO	FON occ	“Garrell (Massalcoreig, Mequinensa, Cinctorres); cast. patizambo”	1 poble, tot
garrotà Gua	{432} CHAPARRÓN	FON val. (i altres)	“3. Xàfec, ploguda forta (Guardamar); cast. chaparrón”	1 poble, tot
gepat Gua	{626} JOROBADO	no hi ha FON	“Geperut (Guardamar)”	1 poble, tot
gloponà Tor Cr	{610a} BOCANADA	FON Crevillent (exclusivament)	GLOPONADA “Glopada (Crevillent)”	1 poble, tot
gobiós Billob	{734} GLOTÓN	no hi ha FON	“Gomiós (Benilloba)”	1 poble, tot
greixolins Cinc	{579e} CHICHARRONES	FON occ, Maestr (exclusivament)	GREIXOLÍ: “Llardó (Cardós, Cinctorres)” i no en diu res més. No ho registra en plural.	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
guaranyo Pin	{523} ASNO SEMENTAL (GARANÓN)	no hi ha FON	“Gorà (El Pinós)”	1 poble, tot
gubiós Blf	{734} GLOTÓN	no hi ha FON	“Fartaner, golafre; cast. glotón (Benialí)”. V. gomiós	1 poble, tot
guló Gua	{734} GLOTÓN	no hi ha FON	“Golut (Guardamar)”	1 poble, tot
gurrone(t)jà Cinc	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	no hi ha FON	GURRONEJAR “Marrucar els coloms (Cinctorres); cast. zurear”	1 poble, tot
infúndia Cr	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	no hi ha FON	“Sagí de gallina (Crevillent)”	1 poble, tot
la carreta Gua	{426e} OSA MAYOR	FON Andorra, Tortosa, Val. (i altres)	CARRETA “5. <i>La Carreta</i> , la constel·lació del Carro o Óssa Major (Guardamar)”	1 poble, tot
llac Cinc	{811} NATA	FON or, occ, val., bal	“1. LLAC (...) 6. Tel de la llet (Cinctorres); cast. nata”	1 poble, tot
llanfarnà as nassos Bilob	{733} BOFETADA	no hi ha FON	LLANFARNADA “2. <i>Llanfarnada als nassos</i> : bufetada (Benilloba)”	1 poble, tot
llässena Calp	{673} VIGA	FON Calp (exclusivament)	“Jässera (Calp)”, i només duu la FON, no l'ÈTIM. L'ALPI fa l'observació “cada una de las mayores”, per contraposició, a Calp , de “anguilera (cada una de las pequeñas)”	1 poble, tot
llauorettes Vist	{453b} ANÍS	FON Vistabella	V. llavoreta	1 poble, tot
llauretes Alc	{453b} ANÍS	FON Alcora	V. llavoreta	1 poble, tot
lled groga Biar	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	nr transc fon esp	Sota LLET: “1. (...) Primera llet, o llet tendra, o llet groga (Biar), o llet negra (Maó): la dels primers dies després del part”	1 poble, tot
llevar a carcasses Gua	{749a} LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)	nr aq expr esp	Sí “CARCASSELLES. <i>A carcasses</i> : damunt les espatles (Guardamar). “portaré el xiquet a carcasses””. No coincideixen en el verb, possiblement per error del DCVC.	1 poble, tot
llomera Gua	{670} CABALLETE	FON Val. (també altres)	DRAE “2. Línea horizontal y más elevada de un tejado, de la cual arrancan dos vertientes”; DCVB “4. La part més alta de la teulada, on es troben els dos vessants (Bocairent, Guardamar)”	1 poble, tot
llumbrera Pin	{675} GUARDILLA	no hi ha FON	“4. Finestró, obertura per donar llum a una habitació fosca (Benassal, El Pinós); cast. lumbrera”	1 poble, tot
lo pataquero Pen	{426g} LUCERO DE LA TARDE	FON <pataquero>, sota PATAQUER: Tortosa, Freginals, Peníscola , Val. (també Camp de Tarr.)	PATAQUERO remet a PATAQUER art. 2, on “2. Qui treballa o fa les coses malament”, i més avant “4. m. <i>Lo pataquero</i> : l'estel Bover (Peníscola); cast. el lucero de la tarde”.	1 poble, tot
meniscal Cr	{572} VETERINARIO (MARISCAL)	FON Crevillent (sota MANESCAL)	V. menescal	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
merquelló Calp	{690} PÁBILO	FON Calp	“Cremalló (Calp); cast. pábilo” i no diu res més.	1 poble, tot
metxelló Biar	{690} PÁBILO	no hi ha FON	“Cremallot del ble (Biar)”; excepte l'ètim, no diu res més.	1 poble, tot
minxo Blí	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	no hi ha FON	“Coca de farina de blat dindi amb oli i una sardina (Vall de Gallinera)”, i no en diu res més. ALPI: “(de harina de maíz con aceite y una sardina; sin azúcar)”	1 poble, tot
miulit Calp	{554} VOZ DEL GATO (MAULLIDO)	no hi ha FON	“Miol (Calp)”	1 poble, tot
mollisna Moix	{431} LLOVIZNA	FON val. (exclusivament)	“Plugina (Moixent)”	1 poble, tot
monjàvena Pin	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	FON Pinós (també Benassal)	“Coca feta de farina, ou i sucre, cuita a la paella, i que es sol menjar amb mel (Maestrat, Al., Pinós); cast. almojábana” i doc. Carles Salvador, “Cant de Benassal”, l. l. L'enquesta que vam repetir a Biar ens dona la variant <monjàvena>, que el DCVB no registra.	1 poble, tot
mosquitets Pin	{431} LLOVIZNA	no hi ha FON	“m. pl. Plugina (El Pinós)” i res més.	1 poble, tot
mosseguélló Cr	{519} MURCIÉLAGO	FON Crevillent	“Muricec (Crevillent)”	1 poble, tot
mótxa Biar	{622} MANO IZQUIERDA	nr transc fon esp	Sota MÀ: “Mà motxa: mà esquerre (Biar)”	1 poble, tot
noguera Biar	{482} NOGAL	FON Freginals, Biar (també or, Fraga)	“1. Noguer (Viladrau, Centrelles, Llinars, Vendrell, Fraga, Freginals, Biar); cast. nogal” i docs var. En la nostra enquesta a Biar encara es deia <noguera>.	1 poble, tot
pamentòria Biar	{689a} PALMATORIA	FON Biar (sota PALMATÒRIA)	No hi ha entrada PAMENTÒRIA, però sí que està sota VAR. FORM. Vulg. de PALMATÒRIA. V. palmatòria	1 poble, tot
pantasma Pin	{472} ESPANTAJO	no hi ha FON	“Espantaocells (El Pinós)”	1 poble, tot
paperotes Aín	{621} PAPERERA	no hi ha FON	PAPEROTES “f. pl. Paperes, tumor del colli galtes (Tortosa, Maestrat, Cast., Aín); cast. paperas”	1 poble, tot
parpissot Biar	{609a} PULPEJO	no hi ha FON	“Polpís del dit (Biar); cast. pupejo”. En l'enquesta que vam repetir el 1999 vam anotar: “Insisteixen que diuen <parpussot>, encara que la primera vegada un informant ho va dir am -i- <parpissot>”	1 poble, tot
pillòrfa Gua	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	no hi ha FON	“Pellofa de panís o de patata (Guardamar)” i res més.	1 poble, tot
pillòrfa Gua	{475} MONDADURA	no hi ha FON	DRAE, <i>mondadura</i> “[f.]Despojo, cáscara o desperdicio de las cosas que se mondan. Ú. m. en pl. “. Els dos conceptes on apareix la variant pillòrfa s'han unit en un al DCVB (V. pillòrfa 464b).	1 poble, tot
pinyerot Bsà	{505} PITORREAL	FON Pobla de Benifassà (també <pinyarot> Morella, sota FON de PINYEROT)	“Trencapinyes (Morella, Pobla de Benifassà)” i res més	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
pinjol de malacotó Gua	{473} HUESO DEL MELOCOTÓN	nr aq expr esp	MALACOTÓ “grafia dialectal, per melicotó” i doc. Pou Thes. puer. 42; i sota FON <malacotó> Tortosa. Curiosament, sota MELICOTÓ, FON <malacotó> (Guardamar)	1 poble, tot
planellet Biar	{&}	no hi ha FON	“Disc de fusta damunt el qual treballen la peça els ceramistes (Manises, Biar)” i res més	1 poble, tot
presentalles Biar	{641} DOTE	FON <presentalla> val -també or, mall.	“b) Diners que els invitats a una boda dipositen dins una safata com a obsequi als nuvis (Biar)”	1 poble, tot
quatrénnyo Blí	{559} NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD	no hi ha FON	QUATRENYO, -ENYA “Cap de bestiar cabrú de quatre anys d’edat (Alcoi, Vall de Gallinera)” i res més.	1 poble, tot
rebusnit Ain	{553h} VOZ DEL ASNO (REBUZNO)	no hi ha FON	“Bram d’ase (Aín); cast. rebuzno”	1 poble, tot
rellampèc Can	{430} CULEBRINA	FON Cala de l’Ametlla, Villar de Canes	V. rellampéc	1 poble, tot
roétes Gua	{709a} PRENDAS DE CABEZA	nr transc fon esp	RODETA “4. Capell d’ala molt ampla (Xixona, Guardamar)”	1 poble, tot
rogló Bpa	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON Crevillent	ROGLÓ remet a RUTLÓ, on “1. Pedra tronco-cònica que roda damunt la sumola del trull i esclafa les olives (Alcoi, Almudaina, Mall., Eiv.); cast. voladera, galga” i doc. var.	1 poble, tot
sòla Billob	{673} VIGA	FON val.	II, “2. Peça plana que es posa horitzontalment sota un objecte per sostenir-lo o alçar-lo (...) e) Biga grossa que en sosté de més petites (Freginals, éBenilloba)”	1 poble, tot
sòrt Pin	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	FON val, bal. (també altres)	“1. SORT... 7. Mesura agrària equivalent a un quart de jornal o a 8,31 àrees (Al., El Pinós)”	1 poble, tot
sutèrrar Billob	{660e} CORTEJO FÚNEBRE	FON Benilloba	ALPI, Benilloba , la <suterrar> -e- = una “e” amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal.	1 poble, tot
tabaquet Pin	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	no hi ha FON	“Cistelleta per a tenir coses de cosir (El Pinós, Gandia); cast. cestita” (V. tabac)	1 poble, tot
taranyina Tor	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	FON val., alg. (stoa TERANYINA)	TERANYINA “3. Núvol solt i prim (Torís, Men.)”	1 poble, tot
tàrmena Vist	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VISCERAS	FON Cast., Vistabella, Llucena (també Orpesa)	“Llonganissa de magre i cansalada amb molt de pebre vermell (Orpesa, Vistabella, Cast., Llucena)” i doc. J. Pascual Tirado (BSCC, VII, 323)	1 poble, tot
temporalet Pin	{431} LLOVIZNA	no hi ha FON	“dim. de <i>temporal</i> . a) Plugina, pluja prima (Bot, El Pinós); cast. llovizna”	1 poble, tot
terrat Biar	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES	FON occ, val (també altres)	“2. El pis més alt d’una casa; golfes (Montblanc, Biar); cast. desván”	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tetina Blf	{502} AGUZANIEVES	FON Sanet, Patró, Vall de Gallinera (i altres)	V. titina	1 poble, tot
tordénxa Tor Cr	{503} ZORZAL	no hi ha FON	“Tordanxa (Crevillent)”	1 poble, tot
trestellaor Pnyà	{422} REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	FON <trastellaor> o <trestellaor> Gandia, Polinyà , Sanet, pego, Benidorm (sota ESTALLADO R)	TRESTELLADOR remet a ESTELLADOR, el qual remet a ESTALLADOR. V. astellaor	1 poble, tot
trull Calp	{786e} TRILLO	FON pir-or, or, occ, val (i altres)	3, “c) Trill o trompello per a batre els cereals (Pego, Sanet, Calp); cast. trillo”	1 poble, tot
trullola Cinc	{798a} PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO	FON Mequinensa, Calasseit, Tort, Benassal, Cinctorres , Val.	“Pica, dipòsit més petit que el trull, al costat del qual està situat i del qual rep el vi ja fermentat per a passar-lo a les bótes (Urgell, Gadesa, Bot, Mequinensa, Calasseit, Ribera d’Ebre, Maestrat, Morella, Plana de Castelló, Val.); cast. tinillo, pozal” i doc. Nebrija Dict.	1 poble, tot
tumbo Vist	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	no hi ha FON	“1. TUMBO. m. Barromba (Cala de l’Ametlla, Amposta, Vistabella). V. TUMBA”	1 poble, tot
turnell Alc	{603a} TOBILLO	FON Borredà, Bagà, Pradell d’Urgell, L’Alcora , Maó	Sota TURMELL, VAR FON <i>turnell</i> ; <i>turumell</i> (Eximplis, II, 96)	1 poble, tot
tussal Gua	{415} (PREGÜNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.)	FON pir-or, or, Senet de Barravés, Tamarit de la L, El Campello , Guardamar (sota TOSSAL)	V. tossal	1 poble, tot
tussal Camp	{414} COLINA	FON pir-or, or, Senet de Barravés, Tamarit de la L, El Campello , Guardamar (sota TOSSAL)	V. tossal	1 poble, tot
xirimita Billob	{749} INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES	no hi ha FON	“Dolçaina (Beniloba , Gandia, Al.). V. XARAMITA”; sota FON de XARAMITA hi ha <xaramita> o <xirimita> (val. meridional) i en cap altre lloc més.	1 poble, tot
xóna Blf	{490} CARACOL	FON Tort, val. (també or, Alcoi, Maó)	“1. Caragol de terra, relativament petit, de color blanc amb ratlles fosques, molt saborós per a la paella (Cullera, Xàtiva, Gandia, Pego, Sanet, Vall de Gallinera , Alcoi, Alacant). Hi ha qui pronuncia <i>aixona</i> ”	1 poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
lleute Cinc	{825} LEVADURA	FON Ribes, Esterri, Tor, Àreu, Tavescan, Sort, Senterada, Pobla de S., Tremp, Bonansa, Gandesa, Cinctorres , Sorita, Aiguaviva	“Llevat; massa fermentada que es mescla amb la pasta de farina per a fer-la fermentar (Ribes, Pallars, Ribagorça, Copnca de Tremp, Gandes, Sorita, Cinctorres , Aiguaviva d’Aragó); cast. levadura”	1 poble, tot
aixangonera Bllob	{500} SANGUIJUELA	FON Benilloba	AIXANGONERA “dial.) Sangonera” i FON només a Benilloba	1 poble, exacte
segí Pen Orp Bpa	{545a} ENJUNDIA DE LA GALLINA	FON Oropesa	V. sagí 579d	1 poble, tot
colóstre Cinc Vist	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	FON Vistabella	COLOSTRE “calostre”	1 pobles
corrunx Alc	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	FON Alcora	“Dit petit (Alcora, Oropesa); cast. meñique”. A Oropesa FON corrunxo	1 pobles, exacte
dit corrunxo Orp	{608} MEÑIQUE (MARGARITE)	FON corrunxo (Oropesa)	nr sota DIT. Sí sota CORRUNX: “Dit petit (Alcora, Oropesa); cast. meñique. FON.: corrunx (Alcora); corrunxo (Oropesa)”. Es veu com Moll ha sistematitzat el problema	1 pobles, exacte
cudòl Can Vist Alc Orp Aín Monc Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Calp	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	FON en totes les comarques valencianes	Tros de pedra de dimensions variables i de forma més o menys rodona (val.); cast. guijarro (...). Referent a les dimensions del cudol, podem dir allò mateix que hem dit en l'article CÒDOL: les mides són indeterminades, però 8 pobles //...generalment es coincideix a considerar el cudol com d’una grossària que permeti manejar-lo un home normal, i generalment també la gent li atribueix cert grau de rodonesa. Dels nostres interrogatoris fets directament a les comarques valencianes resulten aquestes diferents apreciacions locals de la grossària del cudol: pedra aproximadament com el puny (Villar de Canes, Aín); entre la grossària del puny i dels dos punys (Alcoi, Pego, Sanet); pedra aproximadament com el cap d’un home (Llucena, Alcora , Sueca, Xàtiva); pedra de 40 cm. o més de diàmetre (Torís); pedra que no es pot agafar si no és amb les dues mans (Beniopa); pedra de 10 a 50 cm. de diàmetre (Llanera, Polinyà, Massalavés, Moixent, Calp); pedra de 40 cm. a 1,20 m. (Vistabella). Cfr. Anotacions ALPI, copiades	10 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
plantatge Bsà Pen Alc Orp Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{456} LLANTÉN	FON occ en general, Peníscola , Pobla de Benifassà , Oropesa , Alcora , Cast., Moixent , Pego, Benilloba , Vall de Gallinera , Biar , Al, Calp , Crevillent , El Pinós , Guardamar)	“1. Planta de diferents espècies del gènere <i>Plantago</i> . Especialment...”; en aquest mot s’arriba al rècord d’aprofitament de l’ALPI al DCVB. Podria usar-se com a cas paradigmàtic de la nostra teoria.	12 pobles (Màxim)
aiguaera Gua	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	nr aq var fon	AIGUADERA “2. Aigüera, lloc on escurren els plats (Bagà, Berga, Casserres, Solsona, Pinós)”. Sota FON, <aiguadera> (Pinós), amb /e/ neutres, excepte la tònica (tancada) / Error del DCVB. L’ALPI no registra aq. var al Pinós .	1poble
alborcer Aín Cnos Raf Qua Pnyà Llan Bpa Moix Bllob	{478} MADROÑERO	FON Val., Al., Morvedre, Benilloba , Altea	“alborcer” remet a “alborser”	1poble
alitrances Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Blí Camp	{570} ARREOS	no hi ha FON	ALITRANCA “pl. Peça de cuir que passa per damunt les anques del cavall (Cullera, Benialí)”. V. aritrancia	1poble
andosco Cnos Blí Calp	{561} NOMBRES DE LA OVEJA SEGUN LA EDAD	FON Maestr., Vall de Gallinera	“Cap de bestiar de llana o cabriu que ha entrat en el tercer any d’edat (Maestrat, Val., Alcoi); cast. andosco. FON “andosco” (Val., Alcoi), “andosco” (Maestr., Vall de G.)	1poble
anrunar Aín	{756} SOTERRAR	nr aq var fon	Sota ENRUNAR hi ha “2. Omplir de runa, pedreny, terra, etc. (or., occ., Maestr., Aín , Torís); cast. arramblar, enronar”, però no hi ha la var. “anrunar”. Si “anrunà” (occ., Maestr.) i “enrunar” (Val.) i “enrunà” (Maella)	1poble
arganells Cnos Biar	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	FON <arganells>, <arganelltx> occ, val.	Recull sota ARGANELL “II. Arganells: pl. // 1. Ormeig compost de quatre senalles d’espart... (Mall, Men, Eiv); cast. aguaderas // 2. Ormeig compost de dues peces de fusta amb forats dins cada un dels quals es posa una gerra d’aigua per esser transportades a esquena de bístia (Maestr, Biar , Mall); cast. aguaderas”, etc.	1poble
armut Aín Raf Qua Tor Mvés Llan Bpa Moix Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{788c} MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	FON Cast., Sueca, Gandia, Alcoi, Tàrbena, Pego, Vall de Gallinera , Alacant	ARMUT remet a ALMUD	1poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
arpeta Vist Orp	{824c} RASERA	FON Calasseit, Maestrat, València	DRAE “Paleta de metal, por lo común con varios agujeros, que se emplea en la cocina para volver los fritos y para otros fines.”; DCVB “2. Raora, espátula per tallar la pasta de farina i per raspar la part de pasta que hi ha adherida per la barana i sòl de la pastera (L’Alcora , Lluçena, Vilafamés, Benassal, Montlló); cast. ragona. // 3. Giradora; espècie de cullera planera amb mànec llarg,, que serveix per regirar les patates o altres coses mentre les couen dins la paella (Calasseit, Capsanes, Gandesa); cast. rasera”. Evidentment el poble de l’Alcora que cita l’AlcM hauria d’haver anat en el scat. 3.	1poble
ascomençar Aín Tor	{756a} EMPEZAR	FON Cast, Val (sota ESCOMENÇAR)/ FON Aín , Val. (sota COMENÇAR)	V. escomençar	1poble
asgarrap Bsà Pen	{634} ARAÑAZO	FON Tortosa, Cinctorres		1poble
asquellotà Alc Llan	{642d} CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS	nr aq var.	(sí “esquellotà” a Alcora , però és error del DCVB). ESQUELLOTADA “Esvalot que es fa amb soroll d’esquelles, corns, llaunes, etc., davant la casa d’un viudo el dia que es torna a casar; cast. cencerrada”	1poble
assaonà Can Pin	{825b} AMASAR	FON occ	ASSAONAR o SAONAR “5. Fènyer, pastar la farina per fer el pa (Rupit, El Pinós); cast. amasar”.	1poble
bencill Cinc Bsà Vist Aín Raf Qua Tor Pnyà Mvés Gua	{785a} LIGADURA DE LOS HACES	FON Pont de S, Tremp, Urgell, Ll, Gandesa, Tort, Vinaròs, Morella, Val, Gandia / <bencill>	V. vencill. A Guardamar el DCVB recull la var <bencill>, è = una “e” amb diacrític fonètic a la dreta; l’ALPI hi recull “bencill” -e- = una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal.	1poble
blanquet Tor Pnyà Mvés Moix Cr	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	no hi ha FON	“Embotit de carn magra de porc, mesclada amb greix, clavells, sal, ous, anís o altres, espícies, dins un budell de porc o bou, i cuit dins la caldera(Cast., Val., Sueca, Cullera, Xàtiva, Gandia, Crevillent); cast. morcón”	1poble
bragó Cnos Raf Qua Tor Mvés Llan Calp Camp	{603d}BÍCEPS	FON Gandia, Pego, Calp , Alacant (sota BRAGÓ en l’apartat FON.)	“Part del braç compresa entre l’espàtla i el colze (Cat., Val., Mall., Eiv.); cast. morcillo, muñón”. ALPI: (78) “El sujeto no sabe el nombre; el otro le llama “bragó”. El sujeto de este cuaderno llama “bragó” a la muñeca”	1poble
butijó Calp	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	no hi ha FON	BOTIJÓ “Botija // 2 (Crevillent , Calp , Benidorm)”.	1poble
ciri de jal Biar	{438} CARÁMBANO	nr aq expr	Sota CIRI ‘carámbano’ registra Biar , però és curiós que no registre aq. var. fonètica “jal”. A més, sota GEL no registra cap var. fon.	1poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
compares Monc Bllob Calp Pin Camp Cr	{657b) PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES)	FON occ., val.	“1. Padrí de fonts d’un infant, en relació a la padrina o als pares d’aquest (or., occ., val., mall.); cast. compadre”; “2. Padrí de fonts en relació al seu fill (Campello , Al.); cast. padrino”	1poble
cresol Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Aín Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{689) CANDIL	FON Tortosa, Cast., Sueca, Xàtiva, Alcoi, Al. (diacrític fonètic dreta)	Remet a GRESOL. “GRESOL (i dial. cresol, greiol). m. (...) Llum de ganxo, compost essencialment de dos platets de metall posats un dins l’altre, el superior dels quals és llevadís i conté l’oli i el ble (Tortosa, País Valencià); cast. candil” I recull, a més, una cançó popular, “Les xiques de Torrevella / al cresol diuen candil, / a la finestra ventana / i al julivert perejil (cançó pop. de Guardamar); a Torrevella (=Torrevieja) es parla castellà”. Una prova més de l’enquesta alternativa.	1poble
escarrinyadó Cinc	{826f) TIRABRASAS	nr aq var.	(ERROR) ESCARRINYADOR “Atiador del forn (Cinctorres); cast. tirabrasas”, i dins FON, només una variant, escarrinyador (Cinctorres). Es tracta d’un error del DCVB.	1poble
esgarrap Cinc	{634) ARAÑAZO	nr aq var fon	“Acte i efecte d’esgarrapar (Tortosa, Cinctorres)”. Sota FON <asgarrap> Tort, Cinctorres ; ALPI: esgarrap (Cinctorres). Error DCVB.	1poble
feste(t)jar Orp	{638a) PELAR LA PAVA	FON Guardamar	L’ALPI recull a Guardamar <festej(t)jar>, amb doble palatal, l’africada volada, seguida de la fricativa.	1poble
gorraüra Aín Monc Raf Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Camp Cr Gua	{633a) SALPULLIDO	FON Val.	El DCVB recull <gorreüra> a Guardamar , sota FON de “GORRADURA o BORRADURA”. És un error de l’Alcover-Moll.	1poble
jarra Biar	{807a) VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE	FON Aín (i en cap altre lloc més)	“Gerra, alfàbia (Aín); cast. tinaja” i un doc. d’Eiximenis. 1 poble, però el DCVB s’equivoca: l’ALPI recull <jarra> a Biar (poble 81) i <xarra> a Aín (poble 61) i altres apitxats. Potser es van equivocar pel número del poble.	1poble
mantornar Vist Orp Monc Cnos Qua Mvés Bpa Camp Gua	{782f) SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA	FON Cast., Val., Gandia (també occ, Maestr) (no és un mot del cat. or., per tant)	“1. Donar la segona llaurada a la terra, abnas de sembrar (Andorra, Ribagorça, Pallars, Solsona, Ll., Pla d’Urgell, Les Garrigues, Segarra, Gandesà, Maestrà, Cast., Val., Ribera del Xúquer, Xàtiva, Gandia); cast. binar, arrejacar”, i també una accepció a Aín , però que no es troba a l’ALPI (de nou una prova més de les anotacions alternatives de Moll): “2. Girar la terra d’horta amb l’aixada, formant un cavalló (Aín)”	1poble
me(i)xdia Blí	{425) VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	nr aq scat	MESDIA remet a MIGDIA, on no diu res d’un vent “migdia”. Sota MIGDIA <me(i)xdia> FON Vall de Gallinera (Exactament sota MIGDIA FON “Altres formes freqüents són meigdia [me(i)xdia], Vall de Gallinera) i mesdia: ... [mesdia] Boí, Oropesa , Torís , Calp); misdia ([misdia] Poble de S.); ...”. Si ens fixem en el que diu sota FON, hauríem d’entendre que la variant fonètica de Vall de G. [mesdia] cal escriure-la meigdia.	1poble

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
morca Aín Qua Tor Bpa Moix Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{808} HECES (MORCAS)	FON val. (també altres)	“(usat sovint en pl.: morques). f. // 1. Solatge de l’oli (or, occ, val, bal); cast. alpechín, amurca, morga” i doc. var.is; DCVB “mòrca” (lo ò= una <o> amb un diacrític fonètic cap a la dreta) : Benilloba . També, la mateixa <o>, en la paraula “òrm” a Benilloba , Biar i Monòver. L’ALPI registra a Benilloba “mòrca” (la <ó>= una <o> amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una <o> sense res amb accent). També l’ALPI registra a Benilloba <orm>, <polze>, <ginoll>, etc. amb la mateixa -o- (estes últimes, no registrades pel DCVC amb <ò>). Deu tractar-se de nou d’una errada de transcripció del DCVB.	Ipoble
pòrxi Blí Camp	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES	FON Xàtiva, Alcoi, Vall de Gallinera , Pego, Al. (i altres; sota PORXE)	PORXI remet a PORXE, on sota VAR FORM: porxi, perxe, perxi	Ipoble
ramera Calp	{546} CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)	no hi ha FON	“2. RAMERA. f. Ramat, conjunt nombrós de caps de bestiar (occ, val.); cast. rebaño. <<Una ramera d’ovelles>> (Falset); <<Una ramera de porcs>> o <<de bous>> (Calp)”	Ipoble
rumbejar Bpa Moix Bllob	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	no hi ha FON	“2. RUMBEJAR ... 2. Roncar, fer el seu crit peculiar els coloms (Benilloba); cast. zurear”	Ipoble
teda Pin	{&}	FON Val, Xàtiva, Gandia, Albaida, Castalla, El Pinós (i en cap altre lloc més)	“f. Cor de la llenya del pi; teia (val.); cast. tea”; sota ETIM de TEIA: “Les formes <i>teda</i> i <i>tesa</i> representen l’etapa més arcaica dins el català”	Ipoble
trompellot Llan Bpa Calp	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON val. (i en cap altre lloc més)	“1. Pedra troncocònica que serveix de mola en l’almàssera (Sueca, Xàtiva, Gandia, Pego, Sanet, Calp); cast. volandera, galga”	Ipoble
ventolera Tor Moix	{425a} VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)	FON Cast. (també or, Fraga, Gandesa, Ribera d’Ebre)	“1. Ventada (Pineda, Fraga, Gandesa, Ribera d’Ebre, Baix Aragó, Morella, Cast. Moixent , Pego)” i doc. J. Pascual Tirado (BSCC V 68)	Ipoble
xitxo Pen Monc Raf Qua Pnyà Calp	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	FON val. (també or, men.)	“Gos, en llenguatge familiar (Empordà, Calp , Men); cast. chucho”; ETIM “imitació de la interjecció <xitx> amb què s’incita el gos perquè envesteixi”	Ipoble
(t)xèrit Pin	{553a} EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA)	FON El Pinós (sota XERRI)	No hi ha una entrada XÈRIT. V. sirri	Ipoble, exacte
agràs Pin	{794b} UVA VERDE	nr aq var fon	AGRÀS “3. Raïm agre (El Pinós)”. Sota FON només hi ha Menorca, i cap més variant fonètica	Ipoble, exacte
agusil Calp	{719c} ALGUACIL	FON Sort, Tàrrega, Pego, Calp		Ipoble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
albardissà Bllob	{441} VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	FON val.	DCVB, ALBARDISSA: “bardissa de plantes espinoses (Benilloba); cast. seto, vallado / i transcriu fonèticament “albardissa” (val.)	1poble, exacte
albarzó Biar	{759} ATADERO DE LA LANZA	FON Biar	Def. albarzó: Lligam de cuir per fermar el camatimó amb el jou (Biar), cast. barzón. ALPI: “de correa”	1poble, exacte
algorí Biar	{805a} VASIJAS EN QUE SE RECOGE	FON val	“Mena de sac d’espart per a tenir olives (Biar)”. Però en FON registra (val.). L’ALPI també aporta el mateix scat. Vegeu “alforí”, argolí”...	1poble, exacte
almaina Gua	{820b} DESTAJADOR	no hi ha FON	Exacte. L’ALPI fa una observació: “(?)”. L’AlcM defineix: “Martell o maça amb mànec llarg, que serverix, per a rompre pedres (Guardamar); cast. almádena”	1poble, exacte
anguilera Calp	{673} VIGA	FON Massalcoreig, Tort, Val.	“4. Biga petita (Calp)”. L’ALPI diu “la pequeña” per a Calp . El DCVB també recull el mot a altres pobles, però amb altres scats.	1poble, exacte
anouera Cnos Moix	{482} NOGAL	no hi ha FON	ANOUEA “Noguer (El Pinós)”, i res més. Possible error del DCVB, que registra “anouera” al Pinós , mentre que l’ALPI hi registra “anauera” (amb una -a- clara, sense cap [o] oberta volada)	1poble, exacte
apoput Cr	{508} ABUBILLA	no hi ha FON	APOPOT “Puput (Crevillent)”	1poble, exacte
apuntxonà-se Cr	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	no hi ha FON	APUNXONAR-SE “Aclofar-se (Crevillent); cast. ponerse de cuclillas”	1poble, exacte
arracà Cr	{795} RACIMO	FON Val	“4. Carràs o porció d’un raïm (Crevillent)”	1poble, exacte
auia menueta Biar	{431} LLOVIZNA	no hi ha FON	Registra “àuia”, amb accent, i diu (val.), i remet a AIGUA, on II, 2, “ <i>Aigua menudeta</i> : plugina (Biar)”	1poble, exacte
barrina Calp	{495a} ALACRÁN CEBOLLERO	FON Esterri, Calasseit, Tort, Maestr, CAst, Val, Al, Alg	“Cadell, insecte del gènere Gryllotalpa (Calp); cast. alacrán cebollero”	1poble, exacte
blanurà Pin	{434} NIEBLA	FON val.	BLANURADA “Boirada (El Pinós)”	1poble, exacte
boç Calp	{479} MADROÑO	no hi ha FON	“2. BOÇ. m. Arboça (Calp)”.	1poble, exacte
bojàni Pin	{736} PAPANATAS	FON val.	“Beneitot, curt d’enteniment (El Pinós); cast. papanatas”	1poble, exacte
borreguillo Pin	{519} MURCIÉLAGO	no hi ha FON	“Rata-pinyada (el Pinós)”	1poble, exacte
buega Cr	{679a} LAGAR	FON Crevillent	Sota BODEGA	1poble, exacte
bufera Biar	{732} A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“embriaguesa (Biar)”	1poble, exacte
bumbot Bllob	{492} ABEJORRO SANJUANERO	no hi ha FON	“Borinot, insecte del gènere Bombus (Benilloba)”	1poble, exacte
candonguera Pin	{731b} A LA COQUETA	no hi ha FON	“Dona que mostra coqueteria (El Pinós); cast. coqueta”	1poble, exacte
caramallòlò Pin	{694a} DAMAJUANA	no hi ha FON	“Garrafa (El Pinós); cast. damajuana”	1poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
cel adauat Gua	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	nr transc fon esp	nr sota cel. Sí: “ADAUAT, -ADA, adj. Dauat (Guardamar). Cel adauat: cel tavellat. “Cel adauat, als tres dies banyat” ¹ Exacte l’ALPI (fins i tot la fraseologia)	1poble, exacte
cluca Can	{744a} JUGAR A ESCONDERSE	FON Villar de Canes	“JUGAR A LA CLUCA:joc de conillets a amagar, en què tots els jugadors s’amaguen i el que para els ha de descobrir i agafar (Barc., Camp de Tarr., Priorat, Maestr.); cast. jugar al escondite. Hi ha una varietat d’aq. joc que es diu ‘la cluca de seure’...”	1poble, exacte
corruquejar Calp	{554c} VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	FON Calp	CURRUQUEJAR “Corruquejar (Val.)”. CORRUQUEJAR. v. tr. //1. Cantar el colom quan està en calor (Val.); cast. arrullar”. “corruquetxar (Val.), corruquejar (Calp)”.	1poble, exacte
despampà Alc	{793a} DESBROZAR	FON Gandesa, Tortosa	“Despampolar (Gandesa, Tortosa, Alcora , Cast.); cast. desbrozar”. Curiosament recull a FON /despampar/ (Alcora , Castelló). Errada de Moll; l’ALPI recull “despampà” a Alcora .	1poble, exacte
e(i)xovà Pin	{647} CANASTILLA	FON El Pinós		1poble, exacte
eixinglót Cinc Can	{615} HIPO	FON Cinctorres	“(dialectal) Sanglot (Maestr.); cast. hipo”	1poble, exacte
eleroïnet Pin	{658b} HIJO MENOR	nr aq expr esp	Sí “ROÏNET, TA. m. i f. El fill menor d’una casa (El Pinós). “Miquel és el roïnet”. Atenció, doncs, perquè sembla una errada de l’ALPI: la “e” és una e normal, i després, volada, una altra amb un diacrític fonètic cap a la dreta. Lletra de SG. Marina Saragossà, al Simposi en honor de Joan Veny, m’advertia que aquesta -e- és esvaravàtica, és a dir, adventícia, que actua com a coixinet fonètic.	1poble, exacte
gavan Cr	{707} PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	FON Crevillent (també or, val.)	GAVAN remet a GAVANT; GAVANT o GAVANY: “2. Gipó (Crevillent)”. Evidentment està pres de l’ALPI, però també haurien pogut posar la correspondència amb el castellà <i>jubón</i> , val. gipó. ALPI: “gavan (=jubón) 88”	1poble, exacte
gónze Gua	{667} GOZNE	FON val. (exclusivament)	“Galfó (Guardamar)”	1poble, exacte
gradelles Blí	{696} PARRILLA	FON Vall de Gallinera	GRADELLES remet a GRAELLA, on: “(usat sovint en pl.) //1. Instrument de cuina...; cast. parrillas”	1poble, exacte
maceta Biar	{&}	FON val (i altres)	Està al final de l’enquesta de Biar , en una llista al costat d’uns números, que semblen que remetent a algun dibuix que no hi ha.	1poble, exacte
mosseguillo Gua	{519} MURCIÉLAGO	no hi ha FON	“Muricec (Guardamar). V. MOSSEGUELLO”, i no diu res més, ni ètim ni res. De la vocal -i- no explica res, ni tampoc sota MOSSEGUELLO.	1poble, exacte
motxo Biar	{623} ZURDO	nr aq scat	Sí que hi ha sota MÀ, <motxa> (a Biar), però l’adj. MOTXO, MOTXA no recull el scat. de “esquerrer”.	1poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
oli de peu Cr	{806j} NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS	nr aq expr esp	A Crevent l'ALPI recull sota 806j <repeu> (amb l'observació "el último aceite, que se extrae ayudado por agua hirviendo" i <oli de peu> (sense observació). El primer, REPEU, té entrada al DCVB copiada de l'ALPI "4. El darrer oli, de més baixa qualitat, que s'extreu ajudant la pressió amb aigua bullent (Crevent)". Tot i registrar REPEU, el DCVB no registra <oli de peu>, i és que sota OLI i sota CULT de l'entrada OLI hi ha moltíssimes classes, i potser n'havia d'ometre alguna (<i>oli de peu</i>) o bé no la tenia en les notes (caldria vore la Calaixera de Palma)	1poble, exacte
p(i)x xét Bllob	{554j} MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	nr aq expr esp	Sí XET (FON <xét> val.) "2. XET. Nom per a cridar un gos: Xet, xet! (Gandia, Vall de Gallinera)". Exactament, l'ALPI <xét> a 83.	1poble, exacte
panno Calp	{630} PATIESTEVEDADO	no hi ha FON	PANNO "adj. Camatort (Calp). V. PANDO"; però sota PANDO no diu res de la variant <panno>; no hi ha ni INTENS ni FON ni VAR FOR	1poble, exacte
parallofa Bsà Pen	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	FON Pobra de Benifassà (sota PELLEROFA)	V. pallarofes	1poble, exacte
posaoret Pin	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	nr aq var fon	(sí el scat, falsejant la var fon)POSADOR, -ORA, 2, "b) Estalvis de palma o d'espert per a posar la cassola damunt la taula (El Pinós)". El DCVB falseja l'enquesta de l'ALPI (que hi recull amb el mat scat. <posaoret>). Hauria d'haver fet una entrada POSADORET amb aq. scat. Potser no és un falsejament de dades, sinó una dada de l'enquesta d'Alcover-Moll abans de l'ALPI.	1poble, exacte
rebólo Mvés	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO)	FON val. (i en cap altre lloc més)	"Pedra llisa gran, de forma rodona (Massalavés)" i només FON. Sembla que el DCVB continua manipulant les dades, i d'una variant que recull l'ALPI a Massalavés , el DCVB la fa extensiva en tot el valencià.	1poble, exacte
roscat. Pin	{731f} AL BORRACHO	no hi ha FON	"2. Embriac (El Pinós)"	1poble, exacte
sarsallós Gua	{631a} TARTAMUDO (TARTAJOSO)	no hi ha FON	SARSALLÓS, -OSA "1. Que sarsalleja (Guardamar). // 2. Tartamut (L'Ametlla de mar)", i VAR FORM i SINÒN <i>farfallós</i> .	1poble, exacte
taperoter Llan	{452} ALCAPARRA (PLANTA)	no hi ha FON	"m. Taperera //1 (Llanera de Ranés)" i res més.	1poble, exacte
tèrmena Orp	{582b} EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	FON Orpesa (sota TÀRMENA)	V. tàrmena	1poble, exacte
xercolar Calp	{783d} ESCARDAR	FON <xèrcolà> Calp (també or, men, mall)	XERCOLAR remet a XARCOLAR, on "Eixarcolar" i FON. L'ALPI recull a Calp <xercolar> -e- = una "e" amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una "e" normal. El DCVB recull a Calp <xèrcolà> -è- = una "e" amb diacrític fonètic a la dreta.	1poble, exacte
xutxo de gel Pin	{438} CARÁMBANO	nr aq expr esp	XUTXO "Caramel de gel (El Pinós); cast. carámbano" i res més, no hi ha FON	1poble, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
aixinguer Monc Pnyà Mvés Calp	{759} ATADERO DE LA LANZA	FON Calp (només)	AIXINGUER remet a AIXANGUER	1poble, tot
aixovar Monc Moix Biar Bllob Bif Calp	{642} EQUIPO DE LA NOVIA	FON Vall de Gallinera		1poble, tot
albeuratge Biar Bllob	{576a} COMIDA DEL CERDO	FON Biar	remet a “abeuratge”, sota el qual hi ha dins FON i en les definicions Biar .	1poble, tot
ataulaora Aín Bllob	{783c} ATABLADERA (DIBUJO)	no hi ha FON	No ho transcriu fonèticament. HI ha: ATAULADORA. f. Ataulador (Benilloba).”	1poble, tot
baldar Bllob	{705} MECER	FON Ll., Urgell, Segarra, Gandesa, Benilloba		1poble, tot
barseta Calp	{695} VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	no hi ha FON	BARCETA remet a BARSETA. I en BARSETA: “Senalla petita (Calp , Eivissa); cast. espórtula, esportilla”; “2. senalla amb tapadora que va penjada a un costat del carro (val.)”; ALPI: espuerta con tapadera. DCVB: “Senalla petita (Calp , Eiv.); cast. espórtula, esportilla”	1poble, tot
blanura Pin	{434} NIEBLA	no hi ha FON	“2. Boira (Monnòver, El Pinós); cast. niebla”	1poble, tot
bolo Gua	{442} NÍSCALO	no hi ha FON	“Bolet, planta sense fulles (Onda, Guardamar)”	1poble, tot
boltons Bllob	{673} VIGA	no hi ha FON	“1. VOLTÓ. m. Biga que sosté el sòtil (Benilloba , Alcoi, Cocentaina)”	1poble, tot
cinqueta Mvés	{424} NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN ...	FON Val, Xàtiva, Gandia, Calasseit, Altea, Benidorm, Pego, Sanet	“Pedra llisa petita (Val, Cullera, Massalavés , Al.); cast. guijarro”; ALPI: “piedra lisa muy pequeña”	1poble, tot
clup Vist	{635a} DIFTERIA	FON Morella, Vistabella	“Diftèria (Maestr.)”	1poble, tot
coralet Orp	{465} GUINDILLA	FON occ., val.	“Fruit de la planta Capsicum annum; pebre vermell molt petit i de gran coentor (Blanes, St. Llorenç de M., Vall d’Àneu, Bonansa, Fraga, Tamarit, Pla d’Urgell, Calaf, Reus, Gandesa, Oropesa , Cast., Val.); cast. guindilla”.	1poble, tot
gabarnera Cinc	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	FON Senterada, Cinctorres , Val. (també altres)	V. GAVARRERA	1poble, tot
gabarrera Bsà	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	FON Calasseit, Tortosa, Freginals, Pobla de Benifassar , Benassal, Val. (també altres i altres var.)	GAVARRERA: “1. Planta rosàcia de l’espècie Rosa canina: arbust que es fa alt d’un a dos metres, de branques robustes armades de punxes fortes i ganxudes, i que fa les flors rosades o blanques i el fruit oblong vermell que conté uns granets que en contacte amb la pell produeixen coïssor (pir-or, or, occ, val, bal); cast. escaramujo, agavanzo, zarzaperruna. També s’anomena gavarrera l’espècie Rosa sempervirens, segons Barceló Flora 162, i la Rosa arvensis; de la mateixa espècie R. canina n’hi ha moltes varietats”	1poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
galdrufa Pnyà	{428} HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	no hi ha FON	GALDRUFA “2. Rotlle de la lluna (Tortosa, Benassal, Polinyà)”	1poble, tot
gotinejar Blí	{431} LLOVIZNA	FON Benialí (també Mall)	“Ploviscar (Vall de Gallinera , Mallorca); cast. lloviznar”	1poble, tot
lo drópo Pen	{426g} LUCERO DE LA TARDE	FON drópo (occ.) (també pir-or, or; però no en valencià)	“3. El dropo: a) Estel que surt primerenc enmig del cel i aviat se pon per la part del Sud (Vinaròs, Peníscola , Oropesa).-b) El planeta Júpiter (Costa de Llevant). Com que és el més gros del firmament, hauria d’esser el que es veïés més temps i el que es mogué més de pressa, però succeeix tot el contrari: se’l veu poc, i es mou amb lentitud (BDC, XVIII, 135)”.	1poble, tot
nyespla Cinc	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	NYESPLA “f. dial., per nespla (Cinctorres , Burriana, Lluçena, Val.)” i doc. Martí G., Tip. Mod. II, 134.	1poble, tot
rall de San Martí Bllob	{433} ARCO IRIS	nr transc fon esp	Sota “5. RALL... 2. Raig de llum, en l’expressió rall de Sant Martí, ‘arc de Sant Martí’ (Albaida, Benilloba)” i continua “REFR. - <<Rall de Sant Martí, el que el veu de vesprada, no es mor de matí>> (Albaida, ap. Griera Tr.)” i res més.	1poble, tot
velà Can Ale Pin Cr	{660b} NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	nr aq var.	V. vetlar. Suposem que per error, el DCVB recull sota VETLLADA, 1, “a) Acció de vetllar un mort (Crevillent); cast. velorio”, però sembla que és una mala còpia de l’ALPI, ja que sí que és cert que l’ALPI recull a Crevillent <velà>, però no com a “vetllada”, sinó com a “vetlar”, amb pèrdua de -r final d’infinitiu.	1poble, tot
colòstre Can	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	FON Vilar de Canes	V. colòstre	1poble, exacte
encomençà Vist	{756a} EMPEZAR	FON Maella, Valljunquera, Maestr. / Vistabella	Sota l’entrada ENCOMENÇAR: “Començar (Baix Aragó, València)”, i sota FON Maella, Valljunq, Maestr. Sota FON de l’entrada COMENÇAR diu: “hi ha en valencià les variants vulgars alcomençar [alkomensár Val.], encomençar [enkomensá Vistabella , enkomensár Val], escomençar [askomensár Aín Val].”	1poble, exacte
llampedro Pnyà Mvés Llan	{446} DONDIEGO DE NOCHE	no hi ha FON	“Planta de jardí anomenada generalment amb el nom castellà <i>dondiego de noche</i> (Llanera de Ranés)”, i només diu l’ètim.	1poble, exacte
alturó Bllob	{414} COLINA	no hi ha FON	És curiosa la manera de registrar els pobles. Diu exactament: “Pujoleit situat en la terra plana (Val., Xàtiva, Benilloba ; Amengual Dicc.)”. No sabem si Amengual Dicc. recull la forma en aquells tres punts, o bé que a més d’aquelles tres localitats també apareix la forma al Dicc. esmentat. El cert és que l’ALPI sí que la registra a Benilloba .	1poble, tot
aponnà-se Calp	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	no hi ha FON	APONNAR-SE “v. refl., per aponar-se (Pego, Calp)”	1poble, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
quart Vist Llan Biar	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	FON <quart> “en la pronúncia normal de totes les comarques” (i altres)	“6. Mesura agrària; la quarta part d’una vessana (Empordà), o d’una fanecada (Biar) o d’un jornal de terra (Maestrat)”	1poble,tot
botijó Llan Moix Biar Bllob Cr	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CANTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	no hi ha FON	ERROR O MANCANÇA DEL DCVB: A Calp l’ALPI registra “butijó”, però el DCVB recull “botijó”, sense transcripció fon., a Benidorm, Calp i Crevillent	2 pobles
a(i)xa Pnyà Pin Camp	{818c} AZUELA	FON Oliana, Benilloba , El Pinós , Alguer	V. aixà. Tenim un exemple de la utilització del DCVB de l’ALPI: Benilloba <aixà>, ALPI amb -i- volada; mentre que el DCVB la considera muda, és a dir, que no la transcriu. Podria tractar-se d’un error.	2 pobles
ababól Cr	{443} AMAPOLA	nr aq var fon	ALPI: “ababól” a Crevillent , sense especificar que siga la flor. A Torís , “rossella” per a la flor, i “ababól” per a la planta (hem comprovat les obertures de les oo, i sí que són correctes). L’AlcM registra “ababol” = “flor de la rosella (València, Fraga), i sota FON una única variant: ababól (Benavarre, Fraga, Crevillent). No registra <ababól>. ALPI: “ababól”, Crevillent . DCVB: “ababol” ... Crevillent .	2 pobles
abaejo Alc Monc Llan Moix Biar Cr	{512} ABADEJO	FON abaejo (Pego, Biar , Crevillent)	Coincideix Biar i Crevillent , però l’ALPI, a més, ho registra a 57, 62, 78 i 80. Per error ha transcrit “abae(t)jo” amb “e” neutra, a Xàtiva.	2 pobles
asclata-sangs Monc Pnyà Mvés Bpa Bllob Calp Camp	{442} NÍSCALO	FON <asclata-sang> (Massalavés , Alcoi, Calp , Pego)	V. es-. La majoria de variants de l’ALPI van en sg.	2 pobles
bajòcò Pin	{736} PAPANATAS	FON Gandia, El Pinós , Campello	BAJOCA “5. Beneitot, persona de poc seny (Cat., Al., Bal.); cast. babieca, necio”	2 pobles
bellotera Llan Blí Camp Cr	{480} ENCINA	no hi ha FON	“Alzina (Fraga, Alacant, Vall de Gallinera , Crevillent , Eiv.)”	2 pobles
blanc Calp	{582c} EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	FON Alcoi, Pego, Monnòver, Calp , Guardamar	ALPI: Calp (EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS) “de cansalà”; Guardamar (EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)). No sabem fins a quin punt el DCVB va consultar el DCVB, que defineix “Blanc” simplement d’una manera, sense diferenciar els scats. ALPI: “Embotit que es fa de carn magra i greix del porc, i és semblant a la sobrassada, però cuit (Alcoi...)”.	2 pobles
botija Orp Bpa Blí Camp Cr Gua	{693} VASIJA PARA EL AGUA (CANTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)	FON Xàtiva, Alcoi, Crevillent , Guardamar		2 pobles
brancalà Cnos Blí Calp	{663a} MONTAJE DE LA PUERTA	FON val. (també or, eiv)	“3. Conjunt de les rebranques i llindar d’un portal (Priorat, Vall de Gallinera , Calp)”.	2 pobles
bufa Afm Monc Bpa Bllob Pin	{732} A LA BORRACHERA	no hi ha FON	“Embriaguesa (Benilloba , El Pinós)”	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
cacarejar Orp Monc Bpa Moix Biar Camp Gua	{554b} VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	FON Cullera, Benidorm, Biar, Guardamar		2 pobles
cacau Bllob Cr	{822b} TURBINA	FON Bassella, Val., Benilloba, Crevillent	“(ant. cacalt i ses variants càcol, cacos i cacuet).m. El buit on està el rodet del molí d’aigua; cast. cárcavo. Canal ample que va des de la roda fins a la paret del molí d’aigua, i per on l’aigua s’escola (...) V. CARCABÀ”.ALPI,82:cárcavo; fem; 88:cárcavo	2 pobles
cagueta Cnos Llan Biar Calp Pin Cr Gua	{636} DIARREA	no hi ha FON	“Diarrea (Crevillent, Guardamar)”	2 pobles
calóstros Cnos Pin Cr Gua	{651} PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	FON Crevillent, Guardamar (ò tònica amb diacrític fonètic a l’esquerra)	Vg. calostre. L’ALPI registra a Crevillent i Guardamar <calóstros>. Aquella <ò> del DCVB no té raó de ser, doncs.	2 pobles
canzell Bsà Can Pen Vist Alc Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Camp Gua	{716a} ATRIO DE LA IGLESIA	FON Pego, Biar, Calp	CANZELL remet a CANCEL·L. Cfr. cancell	2 pobles
carganera Pin Camp	{504} JILGUERO	nr transc fon esp	No remet, no posa allò de V., sinó que defineix com a “Cadernera (Al., Campello, El Pinós)”	2 pobles
ciri Orp	{438} CARÁMBANO	FON pir-or, or, occ, val, bal	“Tros de llarguer de glaç (Oropesa, Alcora, Biar); cast. carámbano”. És curiós que no reculla la var. “ciri de jal” registrada a Biar	2 pobles
coent Gua	{465} GUINDILLA	FON Val., Al., Mall.	“Pebre de banyeta (Freginals, Villar de Canes, Guardamar)”. Només li hauria faltat recollir Calp ‘cuent’	2 pobles
el regal Pin Camp Gua	{641} DOTE	FON regal, regalo (occ., val.)	“2. Present, obsequi; cosa que es dóna graciosament (...) Especialment: a) Dot, allò que es dóna a la núvia en casar-se (El Pinós, Guardamar)”	2 pobles
falçó Bsà Can Pen Alc Cnos Llan Moix Biar Bllob Pin Camp Cr	{796c} HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS	FON or, occ., val., mall., men.	“3. Ganivet molt corbat i petit, que serveix per a veremar o tallar els raïms (Penedès, Igualada, Pla d’Urgell, Camp de Tarr., Ribera d’Ebre, Crevillent, El Pinós); cast. hocino, honcejo”	2 pobles
festejar Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Camp Gua	{638a} PELAR LA PAVA	FON Cast., Calp, Vall de Gallinera	FESTEJAR “4. tr. o intr. parlar amb una enamorada o enamorat, tenir-hi relacions amoroses preliminars del matrimoni; cast. cortejar” És un mot general als PPCC (registrat tot el domini a FON). Aquesta var. és una nova doc. al PV	2 pobles
follí Cine Vist Biar Pin	{685} HOLLÍN	no hi ha FON	“Estalzi (Maella, Morella, Benassal, Monòver, Alcoi, Biar, El Pinós, Beneixama)”	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fregaó Cr	{697} VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)	nr aq var fon	“2. FREGADOR. m. //1. Aigüera, recipient on es freguen i escuren els plats i escudellam (Maella, Mequinensa, Crevillent, Guardamar); cast. fregadero”. Curiosament el DCVB només ha utilitzat l’ALPI amb un interès lèxic, no fonètic, ja que hi ha <fregaó> 88 i <fregaor> 90, i la primera no la recull, i la segona la considera simplement “val.”, sota FON.	2 pobles
gallineta cega Pnyà Bpa Moix Bllob Blí Calp	{493} MARIQUITA	nr transc fon esp	Sota CULT. POP. de l’entrada GALLINA: “gallina cega (or., occ., val.) o gallina orba (mall., eiv.): joc en què tapen els ulls a un jugador amb un mocador...”; sota l’entrada GALLINETA: “5. a) Gallineta cega: joc infantil, descrit en l’article GALLINA (gallina cega). En diuen <i>gallineta cega</i> principalment a la Costa de Llevant i al País Valencià. El recitat que fan els jugadors o jugadores al qui porta els uls tapats...”. A més, sota l’entrada GALLINETA també recull el scat. d’insecte: “3. a) Insecte coleòpter de la família dels coccinèl·lids, de diferents espècies, i principalment la <i>Coccinella variabilis</i> (Rosselló, Ribera del Xúquer); cast. mariquita. A certes regions el nom de gallineta va completat amb adjectius, com gallineta cega (Xàtiva, Gandia, Sanet, Calp, Vall de Gallinera , Alcoi, Alacant) o gallineta de Nostre Senyor (Gandesa, Biar, El Pinós). Els xiquets juguen amb aquest insecte posant-se’l damunt la mà i dient-li:...”. No queda clar aquest concepte. L’ALPI recull <gallineta cega> bé com a insecte o bé com a joc.	2 pobles
gamonera Biar Blí Pin	{442a} GAMÓN	FON Biar, El Pinós (exclusivament)	“Gamó (val.)”	2 pobles
gandula Llan Blí Pin	{730} A LA RAMERA	no hi ha FON	“3. f. Prostituta (Val., Vall de Gallinera, El Pinós)”	2 pobles
garbí Orp Monc Calp	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON occ., val. (també or)	“1. Sudoest, i vent que ve del Sudoest (Empordà, Costa de Llevant, Barc., Tortosa, Benicarló, Oropesa , Cast., Val., Calp , Al.); cast. garbino, lebeche”; “2. per ext., Vent del SE. (Calasseit, Maella, Alcalà de X., Cullera); cast. siroco”	2 pobles
garganxó Cinc Bsà Pen Vist Alc Aín Monc Cnos Raf Tor Mvés Biar	{596} GARGANTA (GAZNATE, GANOTE)	FON Bonansa, Tamarit de la L., Ll., Massalcoreig, Fullea, Gandesa, Tortosa, Benassal, Morella, Cinctorres , Lluçena, Val., Sueca, Biar (també altres, i gargansó)	“GARGANXÓ o GARGANSÓ. m. //1. Part superior i inferior del coll; gargamella (Borredà, Esterri, Cardós, Senterada, Ponts, Massalcoreig, Ll., Tortosa, Maestr., Lluçena, Val., Sueca); cast. garganta, garganchón”	2 pobles
gargàs Cinc Can Vist Alc Orp Aín	{612a} GARGAJO	no hi ha FON	“Gargall (Benassal, Vistabella, Aín)”, i no diu res més.	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
gregal Pen Orp	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Tortosa, Vinaròs, Peníscola , Oropesa , Cast., Val (i altres)	“Vent del Nordest (or., va., bal.); cast gregal” No el registra en occ.	2 pobles
jàssina Bpa Biar	{673} VIGA	FON Albaida, Alzira, Cullera, Biar , Guardamar (també altres amb altres var.)	JÀSSINA remet a JÀSSERA, sota la qual: “(i ses var. jàssena, jassa, jàssina). f. Biga grossa, col·locada horitzontalment per a sostenir altres bigues o peces de construcció feixugues; cast. viga maestra”. 2 pobles: però l’ALPI recull a Guardamar <jàssina> en el concepte 422a, quan enumera les parts de la sènia. El DCVB no fa aq. especificació, i per tant està falsejant les dades de l’ALPI.	2 pobles
la sala Can Orp Biar Blí Pin	{716} CASA CONSISTORIAL	FON <sala> Andorra, Pallars, Tortosa, Val., Cast. Al (i altres)	I, “2. <i>La sala de la Vila</i> (Maestrat) o simplement <i>la Sala</i> (Dènia, Vall de Gallinera , Vilajoiosa, El Pinós , Monnòver, Mall., Men.): la casa comunal, on es tenen les sessions i els despatxos de l’administració municipal” i doc. d’Ardits I 8 (a. 1390), doc. a. 1499 (Villanueva Viage, II 199), i Alcover Cont. 210.	2 pobles
llobet Moix Biar Bllob	{495a} ALACRÁN CEBOLLERO	FON occ. val (també mall, or)	“2. Cadell, insecte que forada la terra (Benilloba , Biar); cast. cortón”	2 pobles
marraixa Tor Mvés Llan Blí Calp	{694a} DAMAJUANA	FON occ., val. (i en cap altre lloc més)	“2. Recipient de vidre, molt ample, rodonenc, que es sol forrar de vímens i serveix per a tenir líquids (Cast., Morella, Val., Gandia, Calp , Al., Crevillent); cast. damajuana”. Per error de transcripció sota MARRAIXA, FON només hi ha <marraixa> (occ., val.), i dos pobles de l’ALPI, (scat. 2), Calp i Crevillent ; però l’ALPI recull a Calp <marraixa>, mentre que a Crevillent registra <marra(i)xa>. Comprovat.	2 pobles
matalap Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Afñ Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Moix Biar Bllob Blí Pin Camp Cr	{705b} COLCHÓN	FON Gandesa, Tortosa, Amposta, Maestr, Cast., Val., Cocentaina, Vall de Gallinera , El Pinós (úniques amb -p)	MATALAP remet a MATALÀS. V. matalàs	2 pobles
maulà Cinc Bsà Can Pen Vist Pin Cr	{554} VOZ DEL GATO (MAULLIDO)	FON Esterrí d’À., Tortosa, Maestrat, El Pinós , Crevillent (també Cast., Val, Al, mall.)	V. maular	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
menjaora Billob Camp Cr	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON Benilloba, Crevillent (i altres)	“MENJADORA. f. // 1. Recipient on es posa el menjar per als animals. Especialment: ... b) Pedrís fixat a la paret de l'estable o corral i dividit en compartiments mitjançant barres de fusta, que serveix per a dipositar-hi la palla o l'herba que han de menjar els animals grossos, com cavalls, muls, bestiar boví; cast. pesebre” i doc. a. 1226 (RLR, V, 91). ALPI (82): “(pesebrillo para ovejas y cabras)”	2 pobles
mestre d'aixa Raf Qua Mvés Bpa Bli Calp	{724a} APERADOR	nr transc fon esp	Sota MESTRE “Mestre d'aixa: fuster especialitzat en la construcció i col·locació de peces de vaixell i de qualssevol embarcacions; cast. carpintero de ribera” i doc. Quar. 1413, p. 21; i continua “Mestre d'aixa: dialectalment, fuster de carros (Vall de Gallinera, Calp)”; ALPI, en tots: (que hace carros)	2 pobles
mòlla del braç Bsà Pen Vist Orp Monc Bpa Billob Cr	{603d} BÍCEPS	nr transc fon esp	Sota “1. MOLLA”, “ <i>molla del braç</i> : bíceps (Bot, Benilloba, Crevillent)”	2 pobles
moló Mvés Billob Pin Camp Cr	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON occ, val, mall (també or, men)	“2. Pedra giratoria que en l'almàssera mol l'oliva (Benilloba, Crevillent)”	2 pobles
mu(i)x Moix	{554i} MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	no hi ha FON	“2. MUIX. Nom amb què es criden els gats (Rafelguaraf, Crevillent, Guardamar)”. No hi ha indicació de repetició <mu(i)x mu(i)x>...	2 pobles
na(i)ximent Camp Cr Gua	{421} MANANTIAL	FON Pego, Crevillent, Al., Guardamar	V. naiximent.	2 pobles
naiximent Qua Mvés Llan	{421} MANANTIAL	FON Val., Llanera, Massalavés	NAIXEMENT O NAIXIMENT (...)2. Origen, principi d'una cosa (...) a) Lloc d'on surt un curs natural d'aigua (val.); cast. manantial. Valencianisme. A Moixent l'ALPI recull <naiximent> amb una (i) volada entre parèntesis. El DCVB recull <naiximent> a Moixent .	2 pobles
nyaular Orp Monc Cnos Raf Qua Mvés	{ VOZ DEL GATO (MAULLIDO)}	FON val. (també Fraga, Tamarit de la L.)	“1. Lladrar (Tamarit, Fraga). // 2. Miolar (Oropesa, Alcora, Val., Xàtiva)”. Curiosament sota FON només hi ha <nyaulà> als dos pobles de l'apartat 1, i <nyaular> simplement en val. L'ALPI, però, recull <nyaulà> a Alcora , i per tant el DCVB hauria pogut haver-ho marcat.	2 pobles
nyaulit Alc Orp Monc Cnos Raf Qua Mvés	{554} VOZ DEL GATO (MAULLIDO)	no hi ha FON	“Miol, crit dels gats (Oropesa, Alcora, Val.); cast. maullido” i res més.	2 pobles
nyòra coenta Cr	{465} GUINDILLA	nr aq expr esp	Sí: “2. NYORA. f. Pebre coent (Crevillent, Novelda, Guardamar); cast. guindilla” i res més. Sota FON: <nyòra> Crevillent ; <nyòrò> Novelda, Guardamar . L'ALPI, però, no registrava a Guardamar <nyòrò>, sinó <ditet> i <coent>. Podria tractar-se d'aquella enquesta alternativa. Sota COENT, recordem que hi ha “Pebre de banyeta (Freginals, Villar de Canes, Guardamar)”	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
orm Moix Biar Bllob Pin	{479c} OLMO COMÚN	FON Sopeira, Vilaller, Bof (i en cap altre lloc més) (sota ORM)	ORM “m. (dial.) Om; cast. olmo” i excepte FON ja no registra res més. Sota FON de l’entrada OM hi havia <orm> -diacrític fonètic a la dreta- (Benilloba, Biar, Monnòver). L’ALPI recull a Biar <órm> (una <o> amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una <o> normal amb accent. És la mateixa transcripció que fa també a Biar en <mónte> <pólze> etc.), i a Benilloba <órm> (amb la mateixa -ó- que a Biar , en mots com <mótxa>, <pólze>, <motlaes>...). A Biar és vibrant múltiple, mentre que a Benilloba , vibrant simple. Potser es tracta d’un error de transcripció del DCVB.	2 pobles
palancana Raf Bllob	{699} PALANGANA	FON Benilloba, Calp (sota PALANGANA)	PALANCANA remet a PALANGANA, “1. Gibrella per a rentar les mans (or, occ, val.); cast. palangana”. L’ALPI recull a Calp <palancanero> i no <palancana> com diu el DCVB. Podria tractar-se d’un error. A Calp : <palancanero> (699a PALANGANERO) i <platera> (699 PALANGANA)	2 pobles
parpalles Bpa Blí Calp	{586} PESTAÑAS	FON <parpalla> Benassal, Gandia, Pego, Sanet, Vall de Gallinera, Calp	“1. PARPALLA. f. Parpella (Fraga, val.)” i només FON.	2 pobles
parpalls Pnyà Mvés Bllob Pin Camp	{586} PESTAÑAS	FON <parpall> Val., Alcoi, Benilloba, El Pinós (únicament)	PARPALL “Parpella (val.)” i només FON.	2 pobles
pastera Moix Bllob Blí Calp	{576} DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO	FON Andorra, Calasseit, Tortosa, Cast., Val., Al., Alg (i altres)	“5. Recipient de fusta per a posar-hi el menjar del porc o l’aigua d’abeurar els animals (Vall de Gallinera, Calp); cast. dornajo”; ALPI: 80(de madera) 82(de madera) 83(de madera) 84(de madera)	2 pobles
pebrera Pen Vist	{465} GUINDILLA	nr aq scat	PEBRERA “2. Pebre, fruit del pebroter (Peníscola, Vistabella , Lluçena, Cast., Val., Pego, Benidorm, Monnòver, Eiv.); cast. pimiento” i docs var. No diu, però, res de la “guindilla”	2 pobles
pelar una queraïlla Cnos Mvés Gua	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	((DCVB, sota QUERADILLA: <queraïlla> Val., Crevillent, Guardamar) QUERAÏLLA remet a QUERADILLA, on “(i ses variants queraïlla, querilla). f. Patata (val.)” i doc. Bol. Dim. 42. Sota FON hi ha moltes variants de l’ALPI.	2 pobles
perdut Pen Orp Aín Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Calp Gua	{782a} TERRENO ABANDONADO	FON occ, val (també or, bal)	“3. m. Terreny abandonat, que no es conra (Calp, Guardamar); cast. baldío”	2 pobles
pesebre Llan Bllob Blí Cinc Alc Aín Monc Bpa Moix Biar Calp Camp	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON Sueca, Benilloba, Vall de Gallinera, Pego (i altres)	PESEBRE o PESSEBRE “1. Menjadora de les bísties (Tamarit de la L., Tortosa, Sueca, Pego, Monnòver); cast. pesebre” i doc. var.	2 pobles
picot Bpa Biar Bllob Blí Camp	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	no hi ha FON	“4. Esquilla petita que porten les ovelles i cabres (Gandia, Vall de Gallinera, Pego, Sanet, Biar)” i doc. Valor Rond II 16.	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
picotet Cnos Blí Calp	{571b} ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	no hi ha FON	“Esquella molt petita (Vall de Gallinera, Calp)” i res més.	2 pobles
pisebre Pin Cr Gua	{562} FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	FON Monnòver, El Pinós (sota PESEBRE) (també <pisèbre> Guardamar - diacrític fonètic a la dreta-: exactament l’ALPI recull a Guardamar -é= una e amb diacrític fonètic a la dreta i damunt una altra e sense res i accent; per tant, qui va transcriure <pesèbre> al DCVB, Moll o Sanchis, no ho sé, no tenien gens clar el sistema de transcripció, els símbols fonètics)	V. pisebre	2 pobles
pitxòla Cinc Bsà Can Vist	{567} PEZUÑA DE LA VACA	FON Tortosa, Benassal, Vistabella, Cinctorres (sota PITJOLA)	PITXOLA “Pitjola” i doc. Salvador FB 90; PITJOLA “Peu forca, pota de bou, de porc, de cabra (Tortosa, Xerta, Maestrat, Lluçena); cast. pezuña”, i FON amb dos pobles de l’ALPI.	2 pobles
poput Cinc Biar Bllob Pin	{508} ABUBILLA	FON Calasseit, Benilloba, Biar (sota PUPUT)	V. puput	2 pobles
porc javalí Biar Blí Calp Camp	{520a} JABALÍ	nr transc fon esp	Sota PORC, II, “1. Porc senglar o singlar (or, bal, val), o porc fèr (occ), o porc javalí (Pego, Vall de Gallinera, Calp, Elx) o porc cerval (El Pinós), o porc salvatge, o porc montès (Voc. cat-al. 1502): mamífer ungulat de l’espècie <i>Sus scrofa</i> , considerat com el precedent del porc domèstic, de pèls aspres i espessos i d’escàtils llargs que li surten de la boca; cast. jabalí” i doc. var. Sota JAVALÍ “Porc senglar (Benilloba, Vall de Gallinera, Calp)”	2 pobles
pòrxe Raf Bllob Pin	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES	FON Andorra, Sort, Val., Benilloba, Benidorm, El Pinós (i altres)	“4. Habitació o conjunt d’habitacions que formen el pis més alt d’una casa, sota teulada, destinat generalment a guardar-hi eines, collita o objectes de poc ús (Bagà, Igualada, País Valencià, Mall., Men., Vila d’Eiv.); cast. desván” i doc. var.	2 pobles
profecia Mone Mvés Blí Calp	{636a} PERLESIA	no hi ha FON	2. PROFECIA. f. , vulgarisme, per <i>apoplexia</i> (Tortosa, Vall de Gallinera, Calp)”	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
quarta Cinc Bllob Camp Cr Gua	{782c} MEDIDAS AGRARIAS	FON Tort, val (i altres)	“9. Mesura agrària equivalent a una quarta part d’una mujada (Pla de Llobregat), de la fanecada (Benilloba) o de la tafulla (Guardamar)”	2 pobles
ramaleres Biar Pin Camp Cr	{571} RIENDAS	nr transc fon esp	RAMALERES “f. pl. Regnes (El Pinós, Crevillent); cast. riendas”	2 pobles
rascaora Cnos Biar Bllob Bli Calp Camp	{815c} RAEDERA	no hi ha FON	RASCADORA “3. Rasca de picapedrer (Benialí, Calp); cast. raedera”	2 pobles
raspall Cnos Cr Gua	{796} RASPAJO (ESCOBAJO)	FON occ, val (i altres)	“2. Rapa de raïm (Val, Crevillent, Guardamar); cast. raspajo”	2 pobles
reblir Biar	{756} SOTERRAR	FON val (també or, bal, occ)	“4. Soterrar (Monnòver, Biar, El Pinós); cast. enterrar” i doc. Cañis 65. El DCVB de nou usa l’ALPI per al que vol. Hauria pogut posar <reblí> sota FON, que és la forma que l’ALPI transcriu al Pinós .	2 pobles
rejola Bpa Biar Bllob	{676} CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)	FON Benilloba, Biar (sota RAJOLA)	V. ra(t)jola	2 pobles
rodadit Cinc Can Vist	{633e} PANADIZO	no hi ha FON	“Cercadits (Morella, Cinctorres, Vistabella)” i res més. Encara que l’entrada és RODADIT en sg., la definició és “cercadits” en pl	2 pobles
rodet Qua Tor Llan Moix Biar	{822b} TURBINA	FON occ, val. (i altres)	I, “3. En el molí d’aigua, roda guarnida d’aletes o caixons, que volta horitzontalment per l’impuls directe de l’aigua (Ribagorça, Pallars, Urgell, Empordà, Lluçanès, Plana de Vi, Crevillent, Biar); cast. rodezno” i doc. var.	2 pobles
rogló Cr	{786e} TRILLO	FON Crevillent	“3. Peça tronco-cònica, generalment de pedra i a vegades de fusta armada de trossos de ferro, que serveix per a esclafar les espigues damunt l’era i separar el gra de la palla (Gandia, Alcoi, Biar, Crevillent); cast. trillo”. Deu haver un error, o la dada de Biar és de l’enquesta d’Alcover: l’ALPI recull <rugló> a Biar , però amb el scat. de “{806b} PIEDRA GIRATORIA”, mentre que el DCVB (tot i recollir la variant <rugló> a Biar) li atribueix el scat. de “trillo”.	2 pobles
romané Cr	{719a} ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	no hi ha FON	“1. ROMANER. m. Encarregat de pesar amb la romana, o de comprovar els pesos (Crevillent, Guardamar); cast. pesador” i doc. var.	2 pobles
roscà Moix	{697b} HACER LA COLADA	nr aq var fon	ROSCADA remet a RUSCADA, on només hi ha FON <rocà> Maella i <ruscà> val. meridional. Sota RUSCADA: “f. Bugada // // 1 i 2 (Maella, Alcoi, Benilloba, Benidorm, Biar, Monnòver, Elx); cast. colada”. L’ALPI recull en 81 i 82 <fer ruscà>. Comprovat, a Moixent -o-. La repetició de l’enquesta que hi vam dur a terme donava com a resultat: “Diuen <una llavà>”. Només un informant va saber dir <roscà>”	2 pobles
rossà Cnos Raf Pnyà Mvés	{436} ROCÍO	FON Val., Massalavés, Polinyà, Gandia	V. rosà 436	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
safero Pen Orp Monc Pnyà Mvés Biar Pin Cr	{699a) PALANGANERO	no hi ha FON	“Peu de gibrella (Crevillent , El Pinós); cast. palanganero” i res més.	2 pobles
sària Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Mvés Llan Bpa Moix Bllob Pin Camp Cr Gua	{695) VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.	FON Tamarit de la L, Freginals, Morella, Benassal, Cast., Val, Xàtiva, Gandia, Sanet, Pego, Benidorm, El Pinós , Crevillent	SÀRRIA (i més dialectal sària). f. // 1. Recipient d’espert o de palma, d’un metre a vuit pams de llargària, que forma bossa a cadascun dels dos extrems, i serveix, posat de través damunt una bístia, per a transportar les coses més diverses, com fuita, verdures, aviram, terra, herba, fems, etc; cast. serón” i doc. var.	2 pobles
segall, segalla Cinc Bsà Can Pen Vist Blí	{559) NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD	FON Esterri l’À., Gandesa, Falset, Calasseit, Tort, Morella, Maestrat, Val, Benialí, Calp	“1. Nadó de la cabra ja desmamat però que no ha acabat la seva creixença; cast. chivo, segallo” i deo var; “Els límits d’edat per a donar a un animal el nom de segall i segalla, són molt variables segons les regions, i a una mateixa regió no sempre tenen una fixesa absoluta (...) a Fins que té un any (Calp) ... n) D’un any fins a tres (Benialí)”. L’ALPI recull a Calp “xoto, segalla (a un año)”	2 pobles
sitiet Mvés Llan Moix Blí	{693a) VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	FON <setiet> <sitiet> Sueca, Gandia, Alcoi, pego, Benilloba , Vall de Gallinera , Elx	SETIET remet a SITIET “1. Estalvis, rotllana d’espert, de fusta, de metall, etc., damunt la qual es posa l’olla o la cassola perquè no mascarín ni cremin les estovalles (País Valencià); cast. salvamanteles”.	2 pobles
solatge Monc Bllob Blí	{658b) HIJO MENOR	FON occ, Cast, Al.	“7. fig. humor., El fill menor de la casa (Benilloba , Benialí); cast. benjamin, tato, rojo” i res més. Tenim ací, de nou, una ampliació de les dades de l’ALPI: en cap moment l’enquesta de l’ALPI diu res d’un sentit figurat humorístic.	2 pobles
tallant Monc Cnos Raf Mvés Blí	{819f) CORTAFRÍO	nr aq var fon	(sí sense -t, i també amb -t però en or)”8. Tallador de ferrer (V. TALLADOR, II, // // 1 i 2) (Llofriú, Tremp, Solsona, Igualada, Penedès, Sta. Col. de Q., Vinaròs, Morella, Cast., Sueca, Cullera, Xàtiva, Pego, Benilloba , Alcoi, Biar , Sòller); cast. cortadera, cortafrió”; o també: “9. Estenalles petites i amb tall, que serveixen per a tallar filferro o claus prims (Val.); cast. cortafrió”	2 pobles
tellols Cinc Bsà Can Vist Biar Bllob Pin	{761) COSTILLAS DE LA COLLERA	nr transc fon esp	“1. Camella del jou (Ribagorça, Pallars, Urgell, Gandesa, Maestrat, Morella, Alcoi, Benilloba , Biar); cast. estaquilla”	2 pobles
tónya Biar Bllob Calp Pin Camp	{712b) PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	FON Ribagorça, Biar , Campello (i en cap altre lloc més)	“2. TONYA. ... 2. Coca rodona feta de farina, patata, ous, oli i sucre, i que es menja principalment per les festes de Pasqua (Al., Campello , Biar , Monnòver)” i doc. Somni J Joan 520	2 pobles
vèrre Can Alc Orp	{525) SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	FON Vinaròs, Benassal, Orpesa , Villar de Canes (sota VERRO)	V. vèrro	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
vèrtula Orp Bpa Bllob Blí Calp	{633c} GOLONDRINO	FON Benialí, Calp (també Maestrat, mall, men)	VÈRTULA remet a VÈRTOLA, on “2. Infart ganglionar (val., mall); cast. lamparón, golondrino” i doc. var.	2 pobles
xerret Moix Pin Cr	{539} CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)	FON Crevillent	“2. XERRET, -ETA. m. i f. Vedellet (Crevillent, Guardamar). V. XERRO, art. 1”	2 pobles
xitxarra Vist Alc Orp Monc Pnyà Bpa Blí Gua	{746} CARRACA	FON <xitxarra> <xitxàrrè> occ, val. (també altres)	“4. Roncadora, instrument de fusta que produeix un so insistent (Gandia, Vall de Gallinera, Guardamar); cast. carraca”	2 pobles
barracó Biar Cr	{680} COBERTIZO	no hi ha FON	“Cobertís (Biar, Crevillent)”	2 pobles, exacte
beaturra Blí Pin	{728} NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	no hi ha FON	“Beata II // 2 (Vall de Gallinera, El Pinós)” i res més.	2 pobles, exacte
bitet Pnyà Mvés	{465} GUINDILLA	FON Polinyà, Massalavés (sota VITET)	V. vitet	2 pobles, exacte
bombiró Cr Gua	{492} ABEJORRO SANJUANERO	no hi ha FON	“borinot, insecte del gènere Bombus (Crevillent, Guardamar); cast. abejorro”. Curiós: DCVB recull BOMBIROT com a “borinot” a Crevillent , i remet a BOMBIRÓ. L’ALPI no recull mai “bombiro”. Sí “el rubio es de buen agüero” a Crevillent , obs. que no recull el DCVB.	2 pobles, exacte
bumberol Biar Pin	{492} ABEJORRO SANJUANERO	no hi ha FON	“Borinot (Biar, El Pinós); cast. abejorro”	2 pobles, exacte
caramèl·los Bllob Blí	{438} CARÁMBANO	nr aq var fon	(sí amb voc neutr a Mall) “Caramell de glaç (Benialí, Benilloba)” En singular	2 pobles, exacte
duracan Calp Camp	{426a} HURACÁN	FON Calp, Campello		2 pobles, exacte
el regal Pin	{641} DOTE	FON <regal> <regalo> occ, val (i altres)	“2. Present, obsequi; cosa que es dona graciosament; cast. regalo ... Especialment: a) Dot, allò que es dona a la núvia en casar-se (El Pinós, Guardamar)”	2 pobles, exacte
fer ruscà Biar Bllob	{697b} HACER LA COLADA	nr aq expr esp	Sota RUSCADA “f. Bugada // // 1 i 2 (Maella, Alcoi, Benilloba, Benidorm, Biar, Monnòver, Elx); cast. colada” i doc. var.; i FON <ruscà> val meridional (també Maella)	2 pobles, exacte
fesseta Cr Gua	{783e} ESCARDILLO	no hi ha FON	“Fes petit (Guardamar, Crevillent)”	2 pobles, exacte
mamat Blí Gua	{731f} AL BORRACHO	no hi ha FON	“Embriac (Vall de Gallinera, Guardamar)”	2 pobles, exacte
nyesplo Vist Aín	{470} NÍSPERO (FRUTO)	FON Morella (sota NESPLO o NESPRO, crec que per error)	NYESPLO “Nísper (Vistabella, Aín)”. Per error, sota NESPLO o NESPRO hi ha en FON <nyesplo> a Morella.	2 pobles, exacte
pelar una credilla Bllob Blí	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(DCVB, sota QUERADILLA: <credilla> Benilloba, Benialí) V. pelar una queraïlla	2 pobles, exacte
pelar una querilla Bpa Moix	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(DCVB, sota QUERADILLA: <querilla> Beniopa, Moixent) V. pelar una queraïlla	2 pobles, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
petxilina Calp Camp	{510} CONCHA	no hi ha FON	“Petxina, copinya (Calp, Campello)” i res més.	2 pobles, exacte
picatòrt Vist	{505} PITORREAL	no hi ha FON	“Pigot, ocell de l'espècie <i>Picus viridis</i> (Vistabella, El Pinós); cast. pito real”	2 pobles, exacte
profitós Bllob Blf	{734} GLOTÓN	FON occ, val, mall (també or,men, eiv)	“3. (dial.) Golafre, que menja excessivament (Benilloba, Vall de Gallinera); cast. glotón”	2 pobles, exacte
roviny Cr Gua	{821} ROBÍN	FON Crevillent, Guardamar	“Rovell del ferro (Crevillent, Guardamar)”; del llatí robigine, mat sig	2 pobles, exacte
rovinyà-se Cr Gua	{821a} ENROBINARSE	nr transc fon esp	ROVINYAR “v. tr. Rovellar (Crevillent, Guardamar)”; ací es nota la llibertat d'ús que ha tintu el DCVB a l'hora d'emprar l'ALPI, ja que no registra ni que és reflexiu ROVINYAR, i sí els dos pobles de l'ALPI.	2 pobles, exacte
secabasses Bllob Pin	{426g} LUCERO DE LA TARDE	no hi ha FON	“L'estel del Bover (Benilloba, El Pinós); cast lucero de la tarde”	2 pobles, exacte
sequillo Bllob Pin	{712b} PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	no hi ha FON	“(castellanisme) Panellet dolç, de forma de rosca o llarguera, fet d'ou, sucre i farina (Benilloba, El Pinós, Patró)” i cançó pop Patró.	2 pobles, exacte
tagzim Bllob Blf	{805a} VASIJAS EN QUE SE RECOGE	FON Benilloba, Beniarrés, Benialí (també <talzim> Alcoi)	TAGZIM o TALZIM “m. Oró estret i alt, de llatra d'espert, amb tapadora i quatre anses, que serveix per a portar olives a l'almàssera (Vall de Gallinera, Benilloba, Alcoi); cast. serón”	2 pobles, exacte
tiraó Pin	{731a} AL MANIRROTO	nr aq var fon	TIRADOR “1. m. i f. (ora) El qui tira; cast. tirador. Especialment: ... h) adj. Malgastador, que tira els diners en despeses inútils o excessives (Biar, El Pinós)”. Vet ací un exemple del fet era més important la informació lèxica que no la fonètica, ja que el DCVB recull al Pinós aq. scat, però no la variant <tiraó> sota FON.	2 pobles, exacte
tramussol Cr Gua	{619} ORZUELO	FON val. meridional	“Uçol (Crevillent, Guardamar); cast. orzuelo”; ETIM de <i>mussol</i> (deformació de <i>uçol</i>), amb l'element inicial tra- aplicat per analogia de <i>tramús</i> .	2 pobles, exacte
tresmuntana Aín Vist	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Vistabella del Maestr, Aín	V. tremuntana	2 pobles, exacte
trestombar Bllob	{801a} TRASEGAR	FON val. (i en cap altre lloc més)	“1. Trascolar el vi o l'oli (Benilloba, Vall de Gallinera); cast. trasegar”. L'ALPI recull <trestombar> a Benialí sota el concepte 807b TRASIEGO.	2 pobles, exacte
vell Cr Gua	{472} ESPANTAJO	FON Cast., Al., Alg.	“1. VELL, VELLA ... II ... 3 ... b) Figura d'home feta de roba plena de palla, o simplement de roba vella, que es posa dreta en el camp per fer fugir els ocells (Crevillent, Guardamar); cast. espantajo”	2 pobles, exacte
ventrusca Tor Blf	{578} NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	no hi ha FON	“Conjunt de vísceres del ventre del porc (Turís, Benialí)” i ETIM: de <i>ventresca</i> , amb la vocal canviada per analogia del sufix -usc.	2 pobles, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
vermar Bllob Blí	{796a} VENDIMA	FON Benilloba, Benialí	<vermàr>: la <è> és una “e” amb un diacrític fonètic a la dreta. L’ALPI hi recull <vermar>, la primera -e-: una “e” amb diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una “e” normal. En tots dos casos. Però curiosament, l’ALPI recull diferent variant en aquests dos pobles per a “verma” (substantiu): a Benialí és una “e” normal, i damunt, una “e” amb diacrític fonètic a la dreta i accent; a Benilloba és una “e” amb diacrític fonètic, i damunt, una “e” normal. Aquestes dues variants les haguera pogut incloure també sota VEREMA, però curiosament no hi són. Potser precisament per aquest detall de la diferència en les vocals.	2 pobles, exacte
bòria Cr Gua	{434} NIEBLA	FON St. Martí de M., El Pinós, Guardamar, Alguer	BÒRIA remet a BOIRA. Coincideix 90 i 85 (var. bòria d’aigua). El DCVB no registra Crevillent per a “bòria”	2 pobles, tot
cagarri Monc Llan Biar Calp	{731e} AL COBARDE	no hi ha FON	“Covard (Calp, Biar)”	2 pobles, tot
el drópo Pen Orp	{426g} LUCERO DE LA TARDE	FON occ.	“El Drope: a) Estel que surt primerenc enmig del cel i aviat se pon per la part del Sud (Vinaròs, Peníscola, Oropesa).-b) El planeta Júpiter (Costa de Llevant). Com que és el més gros del firmament, hauria d’esser el que es veïés més temps i el que es mogués més de pressa, però succeeix tot el contrari: se’l veu poc, i es mou amb lentitud (BDC, XVIII, 135).”	2 pobles, tot
espillera Cinc Vist	{810b} PIQUERA	FON val.	ESPILLERA remet a ESPITLLERA, sota la qual hi ha “2. Forat del rus, per on hi entren i en surten les abelles (Cinctorres, Vistabella)”. V. aspillera, que té una entrada al DCVB.	2 pobles, tot
fer l’ullastre Blí Calp	{752a} TENERSE LA TELA	nr transc fon esp	Sota ULLASTRE “5. Fer l’ullastre (Vall de Gallinera, Calp, Men.), o Fer s’ullastre esbrancat (Mall): posar-se amb el cap en terra i les cames per amunt; cast. tenerse la tela”	2 pobles, tot
garbejaores Bllob Blí	{785d} FORMA DE TRANSPORTE	FON Benialí, Benilloba	GARBEJADORA. f. o GARBEJADOR m. (i més usual en pl.: <i>garbejaores o garbejadors</i>) 1. Ormeig format per dues barres que van a cada costat de l’albarda per a sostenir les garbes damunt l’animal que les porta a l’era (Conflent, Vall de Gallinera, Benilloba)”	2 pobles, tot
gavarrera Can Biar	{448} ESCARAMUJO (PLANTA)	FON Villar de Canes, Biar	“1. Planta rosàcia de l’espècie Rosa canina: arbust que es fa alt d’un a dos metres, de branques robustes armades de punxes fortes i ganxudes, i que fa les flors rosades o blanques i el fruit oblong vermell que conté uns granets que en contacte amb la pell produeixen coïssor (pir-or, or, occ, val, bal); cast. escaramujo, agavanzo, zarzaperruna. També s’anomena gavarrera l’espècie Rosa sempervirens, segons Barceló Flora 162, i la Rosa arvensis; de la mateixa espècie R. canina n’hi ha moltes varietats”	2 pobles, tot
granulla Can Blí	{633a} SALPULLIDO	FON val.	“2. Borradura (Benialí, Villar de Canes); cast. salpullido”	2 pobles, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
lledriguera Can Orp	{551} VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)	FON Oropesa, Vilar de Canes, Benassal (sota LLORIGUER A o LLODRIGUERA)	LLEDRIGUERA remet a LLORIGUERA. V. <lledriguera 51>.	2 pobles, tot
mixfadrí Pin Cr	{654a} MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS	no hi ha FON	MIGFADRÍ “2. Noi d’edat de quinze fins a vint anys (Crevillnet, El Pinós)”. El DCVB ha definit tal com està al concepte de l’ALPI (MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:); ha passat per alt l’observació feta al Pinós : mixfadrí (16 ó 17)	2 pobles, tot
monyiqueta Bllob Blí	{605} MUÑECA (BOBANILLA)	no hi ha FON	“Munyeca del braç (Benilloba, Benialí)” i res més. També registra MUNYIQUETA en una altra entrada, amb un doc de Ros Dicc.	2 pobles, tot
na(i)ximén Biar Pin	{421} MANANTIAL	FON Biar, El Pinós	V. naiximent.	2 pobles, tot
naiximén Moix Bllob	{421} MANANTIAL	FON Vinaròs, Cast., Moixent, Benilloba	V. naiximent. A Moixent la -i- entre parèntesis volada, però el DCVB la considera com a -i-. Això pot resoldre la clau interpretativa d’aquests símbols a l’ALPI.	2 pobles, tot
pantano Aín Moix	{472} ESPANTAJO	no hi ha FON	“1. Espantall, babarota per a esquivar els ocells d’un camp (Moixent, Aín); cast. espantajo”	2 pobles, tot
penjoll Blí Calp	{579a} ENTRAÑAS	FON Ll., Maestrat, Sueca, Xàtiva, Pego	1, “ <i>Penjoll del porc</i> : la freixura i el fetge (Gandia, Vall de Gallinera, Calp)”; ALPI: 83(conjunto de <cor>, <fre(i)xura>, <fetge> y <gargüero>, sacado todo de una vez)	2 pobles, tot
rónya Pin Cr	{484} RETOÑO (BROTE)	FON Tort, País V. (i altres)	“3. Rebrot, tany que surt de la soca o rabassa d’un arbre (Alcoi, Crevillent, El Pinós ,); cast. retoño”	2 pobles, tot
trilla Moix Biar Bllob Camp	{786e} TRILLO	nr aq var.	(sota FON només hi ha <triè> Maella) “2. TRILLA ...,II, ... 2. Trill més ample que l’ordinari; és de fusta amb dents de ferro o de pedra foguera (Benilloba, Biar)”	2 pobles, tot
trompot Biar Pin Camp	{741} PIPIRIGALLO	no hi ha FON	“3. Trompitxo // 1 (Biar, El Pinós)”; “1. Trompa molt grossa i de so molt greu (Sta Col de Q, Mall)”	2 pobles, tot
galdufa Tor Llan	{428} HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	no hi ha FON	GALDUFA “Rotlle lluminós al voltant de la lluna, que sol esser senyal de pluja (Tortosa, Torís, Llanera de Ranes). <<La lluna porta galdufa; aigua segura>>“, i no diu res més	2 pobles, tot
albarder Llan Biar Bllob Camp	{724} GUARNICIONERO	FON Benilloba, Biar (únicament)		2 pobles
capçana Cnos Bllob Blí Pin	{570} ARREOS	FON Tamarit, Tort, Maestr, Val	“Conjunt de corretges que subjecten el cap de la bístia de sella o de bast (Ll., Benavent, Artesa, Tamrit, Sta. Col. de Q., Benilloba, El Pinós); cast. cabezadas”; V. ALPI obs.	2 pobles
emborregat Raf Bllob Pin Cr	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	FON Val., Al, Benilloba, Crevillent	“Cobert de núvols blancs, semblants a borrallons de llana (val.); cast. aborregado”. Hi ha tres frases de l’Alpi: Moixent, Benilloba, Crevillent .	2 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
gallet Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aïn Mone Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin	{594} CAMPANILLA	FON occ., val. (també or, mall)	“2. GALLET. m // 1. Úvula, gargamelló (Onda, Llucena, Val., Gandia, Pego, Alcoi, Biar , El Pinós); cast. campanilla”. Amb aq. scat. és un valencianisme, doncs.	2pobles
pelar una creïlla Qua Biar Camp	{474} PELAR UNA PATATA	nr aq expr esp	(DCVB, sota QUERADILLA: <creïlla> Biar , Campello) V. pelar una queraïlla; sota CREÏLLA “Patata (Sueca). V. CRIADILLA”	2pobles
pila Pin Pin Camp Gua	{563} FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	FON Andorra, Calasseit, Tort, País Valencià (i altres)	II, “a) Recipient de pedra on posen l’aigua per a abeurar els animals (Empordà, El Pinós , Guardamar)”	2pobles
pinyol Aïn Mone Cnos Raf Qua Tor Mvés Llan Bpa Moix Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{807} ORUJO PRENSADO (PINUELO, CHISPA)	FON val, mall, men (i altres)	“2. Pasta d’oliva que queda dins els esportins després de la premsada (Empordà, Pla d’Urgell, Conca de Barberà, Pego, Sanet, Biar , Guardamar , Mall); cast. orujo” i doc. Riber Miny. 14.	2pobles
setiet Bpa Biar Bllob	{693a} VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)	FON <setiet> <setiet> Sueca, Gandia, Alcoi, pego, Benilloba , Vall de Gallinera , Elx	V. sitiet	2pobles
apomponà-se Pin	{754} PONERSE EN CUCLILLAS	no hi ha FON	Recull APOMPONAR: v. refl. Aponar (Benialí , el Pinós).	2pobles, exacte
viscaio Calp Pin	{618b} TURNIO	no hi ha FON	VISCAIO, -AIA. adj. Visc, que vira a la torta (Calp , El Pinós); cast. bizco” i ETIM. del cast. <i>bizco</i> , amb la terminació -aio presa del topònim Viscaya	2pobles, exacte
angústia Qua Pin Gua	{614a} ARCADAS	no hi ha FON	ANGÚSTIA “2. Nàusea, moviments espasmòdics precursors del vòmit (El Pinós , Guardamar); cast. arcadas”	2pobles, tot
fusell Llan Moix Biar Bllob Calp Pin	{799d} HUSO	FON Rosselló...Xàti va, Pego, Sanet, Alcoi, Crevillent , El Pinós , Men., Eiv. (també Empordà, Vendrell... Mall)	“1. FUSELL (i dial. <i>fuell</i>) m. 1. Eix, barra que uneix i al voltant de la qual roden les rodes d’un carruatge; i en general, barra que serveix de centre de sosteniment i moviment a un cos giratori (com una campana, una mola, unes debanadores, etc.); cast. eje”	2pobles, tot
aborregat Cnos Biar Blí Gua	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	nr transc fon esp	ABORREGAR-SE “El cel aborregat, als tres dies, eixut o banyat” (Vall de Gallinera , Biar , El Pinós), sota l’entrada “aborregar-se”. Cfrt. cel	3 pobles
aguasil Cinc Bsà Can Vist Aïn Moix Biar Bllob Blí Pin Cr Gua	{719c} ALGUACIL	FON Benialí , Crevillent , Guardamar		3 pobles
aire matababres Tor	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHÉ, GALLEGO)	nr transc fon esp	Sota MATABABRES: “1. Vent de nord-oest (Torís , Massalavés). // 2. Vent del nord (Moixent) // 3. Vent del sud-oest (Pego)”; no diu l’origen. V. matababres.	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
ataular Aín Moix Biar Billob Gua	{783b} TABLEAR	FON Xàtiva, Benilloba, Biar, Guardamar		3 pobles
bacallar Billob Calp Camp Gua	{512} ABADEJO	FON Val., Alcoi, Biar, Cocentaina, Calp, Al. , Guardamar	L'ALPI només recull a Biar "abaejo".	3 pobles
beuratge Alc Bpa Moix Calp Camp Cr Gua	{576a} COMIDA DEL CERDO	FON beuratxe, beuratge (val.)	"2. Menjar sucós que donen als porcs (Empordà, Val., Crevillent, Calp, Guardamar "); VAR. FORM.: abeuratge, albeuratge	3 pobles
cambra Cnos Tor Pnyà Llan Bpa Moix Biar Calp Cr	{674} NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES	FON Andorra, Llavorsí, Esterri, Isavarri,Boí, Tort, Maestr, Cast, Val.	"Pis superior d'una casa, sota teulada, generalment destinat a guardar-hi grans, pala, eines, etc. (Tortosa, Villareal, Sueca, Gandia, Alcoi, Patró, Sanet, Benidorm, Calp, Crevillent, El Pinós, Fornells de Men.); cast. desván". Curiosament, en la FON. només registra "cambra" a Andorra, Llavorsí, Esterri, Isavarri, Boí, Tortosa, Maestr., Cast., Val.; res dels 3 pobles. Sota CASA hi havia l'esquema de la planta d'una casa valenciana de Torís , on en la llegenda escriu exactament: "Planta baixa d'una CASA valenciana de Torís . Al pis hi ha una <i>cambra</i> on es guarden les collites"	3 pobles
carantonyera Biar Camp Cr Gua	{731b} A LA COQUETA	no hi ha FON	"Dona o noia que fa carantoines, que procura agradar als homes (Biar, Crevillent, Guardamar)".	3 pobles
curro Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín Monc Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Blí Calp	{624} MANCO	FON Falset, Vinaròs. Oropesa, Cinctorres, Morella, Aín, FON Val., Cullera, Al., Pego	"2. CURRO, CURRA. adj. //1. Persona a qui manca una mà o un braç, o que per defecte físic no pot servir-se d'un d'aquests membres (Cast., Val., Al.); cast. manco"	3 pobles
escarot Cinc Can Vist Cnos Biar Blí	{810c} JABARDO	nr aq var fon	"1. Escamot d'animals (...) b) Conjunt d'abelles que emigren d'un rusc, dirigides per una reina (Gandesa, L'Ametlla, Cinctorres, Aín, Biar)"	3 pobles
falcà Cnos Tor Biar Pin Cr Gua	{784b} MANADA DE MIES	FON Biar, Crevillent, El Pinós (Altres: Camp de Tarr., Bal., Conca de Barberà, Morella, Benassal, Maella)	V. FALCADA	3 pobles
faradatxo Cinc Bsà Can Pen Vist Aín Cnos Raf Qua Tor Biar Pin Camp Cr Gua	{499} LAGARTO	FON Gandesa, Morella, Benassal, Cast., Val., Xàtiva, Gandia, Alcoi, Al., Elx (també Eiv.)	"1. Llangardaix, rèptil sauri de l'espècie Lacerta ocellata (Priorat, Ribera d'Ebre, Maestr., Cast., Val., Al., Biar, Crevillent, El Pinós, Elx); cast. lagarto". Fixeu-vos que hi ha entre Cast. Val. i Al. i Elx tres pobles de l'ALPI, i a fon no els transcriu. Sembla que eixos 3 pobles van ser afegits a posteriori, i segurament ho va fer Sanchis.	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fillola Alc Raf Cr	{419} ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	FON fillolè, fillola: occ., val. (no hi ha <fillòlò>)	“12. Sèquia secundària que, partint de la sèquia mare, porta l'aigua a un tros de terra desviat d'aquella (Balaguer, L'Alcora , Ribera del úquer, Campello , Crevillent)”; sota SÈQUIA, 1, “Sèquia fillola: sèquia secundària, que pren l'aigua de la sèquia mare” 3 pobles de l'ALPI (encara que al Campello <fillòlò>, i no està sota FON)	3 pobles
fragalà Pen Orp Biar Blf Pin Camp Cr Gua	{802} HECES (LÍAS)	FON val. (exclusivament)	FRAGALADA “Fargalada (Oropesa , Val., Elx, Biar , Guadamar)”	3 pobles
gavella Can Alc Orp Monc Moix Blf Camp Cr	{784d} GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?)	FON Cullera (i altres)	“1. Conjunt de manats o flacades d'espigues que el segador pot encloure dins la mà i que després deposita en terra per a formar amb algunes gavelles la garba (or., occ., val., bal.); cast. gavilla (...)”; “la gavella conté un nombre variable de manats o falcats o falcades. És freqüent que es facin les gavelles de quatre manats (Camp de Tarr., Vimbodí) o quatre falcades (Benavarre, Ascó, Valjunquera, Bot, Maestrat); ...; a Cullera, Gandia, Sanet i Biar trobarem que el nombre de falcats o manolls oscil·lava entre quatre i cinc per gavella; al Pinós , de tres a sis falcades;...; a Crevillent , de vuit a dotze falcades;...” 3 pobles quant a la descripció (no sota FON), però l'ALPI recull a Biar <falcaes> i no <falcats> que diu el DCVB.	3 pobles
javalí Bpa Bllob	{520a} JABALÍ	FON val (exclusivament)	“Porc senglar (Benilloba , Vall de Gallinera , Calp)”. L'ALPI recull <javalí> 79 i 82; <porc javalí> 83 i 84. El DCVB falseja les dades de l'ALPI i no és la primera vegada.	3 pobles
llagosta Biar Blf Calp	{494} SALTAMONTES	FON val., alg.	LLAGOSTA “2. Insecte ortòpter semblant al llagost, però més gros, de 4 a 6 cm de llargària, i de color verd pel dors; és l'espècie <i>Pachytylus migratorius</i> (Andorra, Vic, Camp de Tarr., Vall de Gallinera , Calp , El Pinós , Mall.); cast. langostón. A moltes regions s'anomena pagantana o pantigana”. Deu tractar-se d'un error del DCVB: l'ALPI recull “el grande” <llagòsta> a Biar , Vall de G i Calp , mentre que al Pinós recull <llangòstò> i no <llagòsta> com diu el DCVB. Comprovat. Sota VAR FORM hi ha “llangosta” (igual que sota VAR FORM de LLANGOSTÍ hi ha “llangostí”, però hi ha una entrada LLANGOSTA que remet a LLAGOSTA, i no així una entrada LLANGOSTÍ que remeta a LLANGOSTÍ.	3 pobles
llènça Pnyà Bllob Blf Calp Pin	{740} BRAMANTE	FON Tortosa, Val., Al. (també altres)	“5. Cordill amb què els xiquets fan ballar la baldufa (Al., Benilloba , Vall de Gallinera , El Pinós)”	3 pobles
maestral Bpa Calp Camp Gua	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGRO)	FON Pego, Beniopa , Campello , Al., Guardamar (Sota MESTRAL)	MAESTRAL remet a MESTRAL, on “Nord-oest; vent del nord-oest (es diu a la ribera catalana des del Rosselló fins a Guardamar , i a les Balears); cast. mistral”	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
mallal Bli	{806c} EJE	no hi ha FON	“4. MALLAL. m. Eix de la mola de l’almàssera (Benilloba, Vall de gallinera, Biar)” i no diu res més. Encara que l’ALPI no reculla la variant, el DCVB registra MALL “3. Eix del rutló de l’almàssera, al qual va junyida la bístia que fa anar la mol (val.); cast. mayal”. 3 pobles (en dos: ALPI -i- / DCVB -ll- (sense FON))	3 pobles
matxo Pnyà Mvés Moix Biar Bllob Calp Camp Cr	{526} SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)	FON occ, val (també pir-or, or, men, eiv; “A Mallorca es conserva la forma catalana mul”)	“2. Boc, mascle de la cabra (Calp, El Pinós, Crevillent); cast. macho cabrío” 3 pobles (agafats de dos conceptes diferents de l’ALPI)	3 pobles
mesdia Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Afñ Raf Qua Tor Pnyà Calp	{715c} EL MEDIODÍA	FON Boí, Oropesa, Torís, Calp	MESDIA remet a MIGDIA. (Exactament sota MIGDIA FON “Altres formes freqüents són meigdia ([me(i)xdia], Vall de Gallinera) i mesdia: ... [mesdia] Boí, Oropesa, Torís, Calp); misdia ([misdia] Pobra de S.); ...”)	3 pobles
ninot Bsà Pen Vist Raf Llan Bpa Moix Bli Calp Camp	{472} ESPANTAJO	FON val.,bal (també or, occ)	“1. Figuar humana feta de draps, de pasta, de fusta, etc: cast. muñeco(...)b Espantaocells (Llofriú, Pobra de Benifassà, Vall de Gallinera, Calp)”	3 pobles
nyispro Can Monc Cnos Qua Bpa Calp	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	“Nispro (Villar de Canes, Gandia, Calp, Beniopa)” i res més.	3 pobles
pandorga Cnos Moix Bllob Calp Pin Camp Cr Gua	{747} ZAMBOMBA	FON val (també Alcoi)	“1. Simbomba (Xàtiva, Lliria, Cocentaina, Alcoi, Pego, Calp, El Pinós, Crevillent)” i doc. Martí G. Tip mod I 118, i cançó pop de Cocentaina.	3 pobles
pera Calp Camp Cr Gua	{595} NUEZ (BOCADO DE ADAM)	FON Andorra, Esterri, Calasseit, Tortosa, Cast., Urgell, Gandesa, Sueca, Alcoi (i altres)	“1. PERA (...) 6. Nou del coll (Pego, Calp, Crevillent, Guardamar, Porreres, Eiv.); cast. bocado de Adán”	3 pobles
péssols Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés	{458} GUI SANTES	FON <péssol> Val., Torís, Polinyà, Massalavés	V. pésol	3 pobles
plantatxe Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés	{456} LLANTÉN	FON Val., Torís, Polinyà, Massalavés, Gandia	V. plantatge	3 pobles
porigós Orp Bllob Calp Pin Camp Cr Gua	{731e} AL COBARDE	FON Sanet, Benilloba, Crevillent, Monnòver, Guardamar (sota POREGÓS)	V. poregós	3 pobles
ramalillos Vist Alc Qua Tor Mvés Llan Bpa Moix Bllob Bli Calp Gua	{571} RIENDAS	FON Benilloba, Benialí, Calp	“m pl (castellanisme) Regnes (val.)”	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
regló Can Alc Orp Aín Monc Tor	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON val. (i en cap altre lloc més)	“1. REGLÓ. m. // 1. Pedra giratòira de forma truncocònica, del molí d’oli (Oropesa , Lluçena, Aín , Torís); cast. ruello”	3 pobles
rellampéc Bsà	{429} FUCILAZO	nr aq scat. esp	DRAE, fucilazo “Relámpago que ilumina la atmósfera en el horizonte por la noche”; DCVB “1. Llampec (Fraga, Massalcoreig, Mequinensa, Gandesa, Ribera d’Ebre, Maestrat, Morella, Alcoi); cast. relámpago” i doc. Salvador FB. Sota FON Fraga, Massalcoreig, Mequinensa, Gandesa, Amposta, Tortosa, Oropesa , Peníscola , Vistabella , Benassal, Morella, Alcoi	3 pobles
replanell Pen Biar Bllob	{606a} PALMA DE LA MANO	FON occ, val. (també or)	“4. Palmell de la mà (Oropesa , Benilloba , Biar , Elx)”. L’ALPI recull a Orpesa <replanell de la mà>, i potser el DCVC ha pres només <palmell>, o potser és un error, i volia dir Peníscola (on l’ALPI sí que recull <palmell> només)	3 pobles
rossella Raf Qua Tor Pnyà Mvés	{443} AMAPOLA	FON Val., Torís , Polinyà , Massalavés	V. rosella. El DCVB no fa la distinció de Torís .	3 pobles
rugló Moix Biar Bllob Blí	{806b} PIEDRA GIRATORIA	FON Benialí , Benilloba , Biar (sota RUTLÓ)	V. rogló 806b 3 pobles (de conceptes diferents)	3 pobles
saboc Cinc Bsà Can Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Bpa Bllob Blí Calp	{507} CHOTACABRAS	FON Gandesa, Valljunquera, Gandia, Benilloba , Vall de Gallinera , Calp	“SABOC o SIBOC. m. // 1. Ocell de la família de les caprimúlgides, espècie Caprimulgus europaeus (or, occ, val); cast. chotacabras” i doc. Casellas Sots 234 i remet (V. ENGANYAPASTORS //1)	3 pobles
sala bila Pen	{716} CASA CONSISTORIAL	nr transc fon esp	I, “2. La sala de la Vila (Maestrat) o simplement la Sala (Dénia, Vall de Gallinera , Vilajoiosa, Biar , El Pinós , Monnòver, Mall, Men): la casa comunal, on es tenen les session si els despatxos de l’administració municipal” i doc. var. L’ALPI recull exactament : 50 la sala e la bila // 51 la sala de la bila // 52 la sala // 53 sala bila // 58 la sala // 81 la sala // 82 la sala de la vila // 83 la sala // 85 la sala. 3 pobles (diferent variant)	3 pobles
sangrisòla Cr Gua	{500} SANGUIJUELA	no hi ha FON	“Sangonera (Monnòver, Crevillent , El Pinós , Guardamar). V. SANGRESOLA”; També, sota SANGONERA, SINÒN.	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
sénia Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Monc Raf Qua Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Bllob Blí Calp Cr Gua	{422a} OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.)	FON Riba-roja, Calasseit, Benassal, Morella, Cast., Val., Pego, Sanet	SÈNIA o SÍNIA “1. Màquina per a elevar aigua subterrània, composta d’una roda horitzontal (rodet) amb braços, moguda per una bístia que volta, i amb la qual engranen les dents d’una roda vertical que en rodar mou una sèri de catúfols disposats al llarg d’un rest o cadena sens fi, la part inferior de la qual va submergida dins l’aigua del pou on la màquina està instal·lada; cast. <i>noria</i> ” i docs. var. Sota CULT POP hi ha moltes referències a Peníscola , Polinyà de Xúquer (però cap correpon a l’ALPI), i a Guardamar (tres de les quals dos són copiades de l’ALPI). Les de Guardamar són: “La part posterior i més alta de la paret de la sínia té aquests noms: <i>pilars</i> (Peníscola), <i>matxos</i> (Polinyà de Xúquer), <i>columnes</i> (Guardamar i Sencelles), <i>merlet</i> i <i>capmerlet</i> (Eiv.)”; en aquesta citació sembla que hi ha una errada de còpia dels materials de l’ALPI: l’ALPI recull a Guardamar : “<pilars> (columnas de piedra laterales)”, i per això pot ser que s’haja confós i done <columnes> a Guardamar i <pilars> a Peníscola . Seguint en les citacions de Guardamar , les altres dues sí que són de l’ALPI: “Les dents verticals del rodet s’anomenen <i>bracerols</i> o <i>braços</i> (Bal), <i>palons</i> (Guardamar), <i>estaques</i> (Peníscola), <i>queixals</i> (Polinyà) o <i>dents</i> (El Palmar)”, i més avant: “La roda va travessada horitzontalment per bastons que li serveixen de dents i engranen amb els braços del rodet; els dits bastons són anomenats els <i>pintes</i> (Bal.), les <i>estaques</i> (Peníscola) i els punts (Guardamar)”. Tota aquesta informació de CULT POP és, segons havia avisat, un resum de l’article del Butlletí de Dialectologia Catalana tom XXIV. A més, el DCVB recull fotografies de 5 sènies (una de Guardamar i dos de Peníscola). L’ALPI recull a Peníscola : “(Nombre de sus piezas:)”, però no hi registra res, la qual cosa ens fa pensar que s’ho van apuntar a banda.	3 pobles
serradura Cinc Pen Alc Orp Bllob	{818} SERRÍN	nr aq var fon	(sí <serraüra> i <serraduré>)”1. SERRADURA. ... “2. (usat principalment en pl., serradures) Partícules gairebé reduïdes a polsina, que es desprenen d’una cosa en serrar-la, i per ext., en corroure-la de qualsevol manera; cast. <i>serrín</i> , <i>aserraduras</i> ” i doc. var.; i continua: “(En aquest sentit tenim recollit serradura en singular a Vic, Torelló, Balaguer, Massalcoreig, Vinaròs, Val, Benilloba , Benialí , El Pinós , Biar ; tenim recollida la forma serradures a la Cerdanya, Berguedà Ballès, Barc, Vendrell, Pradell d’Urgell i Camp de Tarragona)”	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tossal Can Vist Alc Orp	{412} MONTAÑA	FON Balaguer, Urgell, Gandesa, Freginals i País Valencià en general (també altres)	TOSSAL : “Elevació del terreny, més o menys alta segons les comarques on s’usa el nom de tossal. La interpretació d’aquest nom, efectivament, té diversos matisos, dels quals donarem la informació que n’hem pogut recollir a diferents llocs del nostre territori lingüístic. // 1. Elevació del terreny no gaire alta ni dependent gaire rosta, en una plana o aïllada d’altres muntanyes (La Llitera, St. Martí SG, Valls, Gandesa, Freginals, País Valencià) ; cast. cerro, loma, colina.” (documentació de la Cròn. de Pere IV, Tirant, Canigó VIII i Llorente Versos, I.); “2. Muntanya o puig en general (Balaguer, Oropesa , Vistabella , L’Alcora , Onda) ; cast. - montaña, monte.”; “3. Cim o part més alta d’una muntanya (Gir. Penedès) ; cast. cumbre, cima”; “4. Muntanya alta (Llucena) ; cast. montaña”; “5. Cim de muntanya no pla, sinó un poc aprimat, cònic (Morella)”; “6. Munt considerable d’arena, duna (Guardamar) ; cast. duna”. Aquell scat. de Guardamar no pertany a l’ALPI.	3 pobles
vitet Llan Bpa Bllob Blf Calp	{465} GUINDILLA	FON Xàtiva, Benilloba , Vall de Gallinera , Calp (i altres)	“Pebre coent (val.); cast. guindilla” i doc. Martí G, Troços 112.	3 pobles
xèrro Moix Pin	{555} TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO)	FON val. meridional (i en cap altre lloc més)	“1. XERRO. m. Bou més jove d’un any (Monnòver, Crevent , El Pinós , Guardamar)” i doc. Cañís 124. Tot i recollir Guardamar en el scat, l’ALPI recull una e- diferent (V. xèrro).	3 pobles
aixaloc Pen Orp Biar	{425} VIENTOS SEGUN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Cala de l’Ametlla, Oropesa , Peníscola , Biar (i altres)	“XALOC (i dial. aixaloc). m. Vent del sud-est; cast. jaloque, siroco, sudeste” i doc. var.	3 pobles, exacte
manyaco Pin Cr Gua	{650a} NIÑO RECIÉN NACIDO	no hi ha FON	“Infant petit, des que neix fins als cinc anys aproximadament (Crevent , El Pinós , Guardamar)” i doc. Cañís 14. I no diu res més, ni FON ni ètim.	3 pobles, exacte
nyespro Pen Orp Bllob	{470} NÍSPERO (FRUTO)	no hi ha FON	NYESPRO “Nísper (Oropesa , Peníscola , Benilloba)”	3 pobles, exacte
planta(t)ge Cinc Can Vist	{456} LLANTÉN	FON Vistabella , Villar de Canes , Cinctorres	V. plantatge	3 pobles, exacte
tapenot Biar Bllob Pin	{453} ALCAPARRÓN	FON Benilloba , Biar , El Pinós (sota TAPEROT)	V. taperot	3 pobles, exacte
garguero Pnyà Llan Bpa Moix Blf Calp Pin	{596} GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE)	no hi ha FON	“Gargamella (Vall de Gallinera , Calp , El Pinós)”, i no diu res més.	3 pobles, tot

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
llaüna Pin Camp Cr Gua	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	FON Crevillent, El Pinós, Guardamar (sota LLACUNA)	Recull LLAGUNA “llacuna” però sense FON. I recull també LLACUNA “1. Extensió d’aigua voltada de terra, més petita que el llac”, i sota FON aqueixos tres pobles.	3 pobles, tot
taperot Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Camp	{453} ALCAPARRÓN	FON Val., Xàtiva, Torís, Polinyà, Moixent, Massalavés, Campello	1. TAPEROT (i dial. val. <i>tapenot</i>). m. Fruit de la taperera, sobretot el que és més gros de la grossària corrent; cast. alcaparrón”	3 pobles, tot
tremontana Biar Blí Pin	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Pego, Benialí, Biar, El Pinós	V. tremuntana	3 pobles, tot
aixovaret Monc Moix Bilob Blí Calp	{647} CANASTILLA	no hi ha FON	AIXOVARET “Conjunt de robeta d’un nadó (Benilloba, Vall de G., Calp, Guardamar); cast. canastilla”, i res més. Guardamar ALPI: en(t)xovar. El DCVB no el registra ací	3 pobles
ànsies Bsà Can Tor Mvés Moix Bilob Blí Calp Camp Cr	{614a} ARCADAS	no hi ha FON	“Ànsies, pl.: oi, ganes de vomitar (Fraga, Maestrat, Cast., Benilloba, Biar, Crevillent)”. L’ALPI recull <ànsia> a Biar (sota 613a).	3 pobles
apanar Biar Bilob	{826} HEÑIR	FON Alcoi	Recull el scat. “Fer els pans, després de fer la pasta (Falset, Gandesa, Alcoi, Benilloba, Biar, El Pinós, Monòver); cast. heñir”, encara que registra altres pobles amb altres scats. Però bàsicament recull “apanà” a occ. i “apanar” a Alcoi	3 pobles
belit Alc Orp Afín Cnos Pnyà Llan Bpa Moix Bilob Calp Gua	{553f} VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)	no hi ha FON	“Bel (Llucena, Benilloba, Calp, Guardamar); cast. balido” i res més.	3 pobles
bufa Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Afín Monc Cnos Raf Qua Pnyà Mvés Llan Moix Biar Bilob Calp Pin Camp Cr Gua	{579g} VEJIGA	FON Ross., ..., Pego, Biar, Calp, Guardamar	“Òrgan muscular i membranós, semblant a una bossa, on es deposita l’orina segregada pels ronyons”	3 pobles
gamella Afín Biar Pin Gua	{576} DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO	FON val. (exclusivament)	“1. Obi, recipient de fusta on posen el menjar per als porcs o per a les gallines (Maestr, Cast., Val, Biar, El Pinós, Guardamar); cast. dornajo”	3 pobles
maial Alc Moix Biar Bilob	{806c} EJE	no hi ha FON	MAIAL remet a MALLAL. V. mallal. (DCVB: MALLAL (Benilloba, Vall de gallinera, Biar), sense distingir -i- -ll-. En la repetició que vam fer a Biar de l’enquesta de l’ALPI ja no coneixien aquest mot.	3 pobles
pinòtxa Raf Biar Bilob	{486} HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	FON Val., Biar	“2. PINOTXA. f. Ramutxalla de pi (Val., Benilloba, Llanera de Ranes, Biar, Al.)” i FON i ETIM. Deu haver-hi un error, ja que a Llanera , l’ALPI recull “No da nombre” sota 486. Segurament voldria dir Moixent , i no Llanera .	3 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
botijós Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{631a) AL MANIRROTO	FON Alcoi, Calp, El Pinós, Biar, Crevillent, Al.	El DCVB recull a Guardamar “boti(t)jós”. L’ALPI, exactament “boti ⁱ (t)jós”.	4 pobles
cagarnera Cinc Can Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Blí Calp Cr Gua	{504) JILGUERO	FON <cagarnèra> (Guardamar) , el diacrític fonètic cap a la dreta; “cagarnéra (Lucena, València, Cullera, Xàtiva, Almudaina, Patró, Sanet, Benialí, Crevillent, Biar, Elx) ”, e tancada, sense diacrític fonètic, amb puntet. L’ALPI, a Guardamar , -é-: una e amb diacrític fonètic, i damunt, una e normal	No remet, no posa allò de V., sinó que defineix com a “(val.): cadenera”, i després en dóna les var. fon.	4 pobles
llagostí Llan Moix Biar Bllob Pin Camp Cr	{494) SALTAMONTES	FON <llagostí>, <llangostí> (val.)	També sota LLAGOSTA, Dim hi ha “llagostí”; això no obstant hi ha una entrada LLAGOSTÍ “m. // 1. dialectalment, Llagost (Vilassar, Tortosa, Sueca, Cullera, Sanet, Vall de Gallinera, Biar, Calp, Crevillent) ; cast. saltamontes”; i sota VAR FORM hi ha “llangostí”, variant que no recull com a entrada independent. Error possiblement: l’ALPI no recull “llagostí” ni a Vall de G. ni a Calp (com ho fa el DCVB): a Vall de G recull <llagostí>, i a Calp <llagostí>, variant no registrada al DCVB.	4 pobles
llebeig Pen Raf Qua Pnyà Biar Bllob Blí Calp Camp Cr Gua	{425) VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON Tortosa, val. (també pir-or, or, Maó, mall, Citadella, eiv.)	“1. Vent del sud-oest (en tot el litoral català i valencià i a les Balears); cast. lebeche, ábrege (...) 2. En la regió interior del País Valencià, vent del sud (Alcoi, Pego) o del sud-est (Biar, Benilloba, Crevillent); o de l’est (Polinyà), segons el grau de confusió amb què les gents de lluny de la mar han après aquest nom essencialment mariner i mediterrani. El vent sud-oest hi és anomenat garbí”. L’ALPI recull exactament això: del SE precisament en aquells tres pobles; de l’E a Polinyà , i a la resta del SO.	4 pobles
monesillo Moix Blí Pin Camp Cr Gua	{719b) MONAGUILLO	FON val. meridional (exclusivamen t)	“Escolanet (Vall de Gallinera, El pinós, Crevillent, Guardamar)”, i no diu res més	4 pobles
paloma Cinc Can Pen Vist Alc Orp Aín Monc Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{487) MARIPOSA	FON Mequinensa, Ascó, Tortosa, Maestrat, Val., Al. (i altres)	“2. Papallona, insecte lepidòpter (Sort, Senterada, Balaguer...Tortosa, Maestrat, Cast., Val., Sueca, Xàtiva, Gandia, Alcoi, Pego, Al., Biar, Crevillent, El Pinós, Guardamar, Elx); cast. mariposa”	4 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
sarvatxo Alc Orp Monc Bpa Bllob Blí Calp	{499} LAGARTO	FON val. (i en cap altre lloc més)	“Llangardaix (Freginals, Oropesa , Cast., Albaida, Gandia, Pego, Sanet, Benilloba , Benialí , Calp); cast. lagarto”.	4 pobles
silló Cinc Bsà Can Vist Alc Orp Llan Moix Biar Bllob Calp Pin Camp Cr Gua	{570} ARREOS	FON or, occ, val (també Sarroca de Bellera)	“2. SILLÓ. m. // 1. Bastet // 1 (Camp de Tarr, Gadesa, Maestr, Benilloba , Calp , Crevillent , El Pinós); cast. sillín”	4 pobles
sinà Qua Tor Mvés Llan Moix Biar Bllob Blí Camp Cr	{599a} SENO	FON val. (també Urgell, Ll, Gandesa)	SINADA “1. Sina plena; conjunt de coses que es poden dins la sina (Urgell, Ll, Gandesa, Val, Cullera, Vall de Gallinera). // 2. Part exterior dels pits; pits de dona (Benilloba , Biar , Crevillent); cast. pechuga, espetera”	4 pobles
soqueta Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Aín Cnos Moix Biar Pin Camp Cr Gua	{784a} RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ	no hi ha FON	“2. Esclopet de segador (Gerri, Tortosa, Morella, Maestrat, Alcoi, Biar , Crevillent , El Pinós , Guardamar); cast. zoqueta”	4 pobles
xitxarrons Monc Qua Biar Blí Pin Gua	{579e} CHICHARRONES	no hi ha FON	XITXARRÓ “Greixó (Pego, Vall de Gallinera , Biar , El Pinós , Guadamar); cast. chicharrón”, i ETIM “la mateixa que xitxarro”, o siga “d’un radical <xitx-> expressiu del soroll de la fregitina	4 pobles
bacorero Biar Bllob Calp Camp Cr	{736} PAPANATAS	no hi ha FON	BACORERO: “beneïtot, curt d’enteniment (Benilloba , Biar , Calp , Crevillent)”	4 pobles, tot
matalafua Biar Pin Camp Cr Gua	{453b} ANÍS	FON Campello, Biar , Crevillent , Guardamar (i en cap altre lloc més)	“MATALAFUA. f., dial. val., per <i>batafaluga</i> ”; no dona més informació (excepte FON). Sota BATAFALUGA hi ha <matafaluga>, però no <matalafua>. No en diu res. 4 pobles (li ha faltat el Pinós per a ser exacte)	4 pobles, tot
rellàmpec Moix Biar Bllob Pin	{430} CULEBRINA	FON Baix Aragó, País Valencià (i en cap altre lloc més)	“Llampec (Calasseit, Aiguaviva d’Aragó, Valljunquera, Benilloba , Biar , Moixent , El Pinós)” i no tradueix al castellà	4 pobles, tot
almàrsera Cnos Mvés Llan Bpa Biar Bllob Blí Calp	{806} NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)	FON Val., Pego, Biar , Calp , Benialí , Benilloba	És curiós que sota l’entrada ALMÀRSERA només registre sota FON els quatre pobles de l’ALPI, mentre que sota l’entrada ALMÀSSERA recull aquests quatre i a més Val. i Pego.	4 pobles
emborregat Raf Bllob Pin Cr	{426b} ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	FON Val., Al., Benilloba , Crevillent	EMBORREGAT, -ADA “Cobert de núvols blancs, semblants a borrallons de llana (val.); cast. aborregado”. Tot seguit dona una fraseologia, la majoria de l’ALPI: “REFR. -”Cel emborregat, als tres dies banyat” (Moixent); “Cel emborregat, dins tres dies plogut o nevat” (Benilloba); “Cel emborregat, eixut o banyat” (Al.); “Cel emborregadet, l’aigua a cabassets” (Crevillent): es diu perquè el cel emborregat es considera senyal de pluja”. I tot seguit registra les vf següents: “emborregat” (Val., Al., Benilloba , Crevillent); amborregat (Moixent)”.	4 pobles
en(t)xovaret Gua	{647} CANASTILLA	nr aq var.	Curios: el DCVB recull AIXOVARET “Conjunt de robeta d’un nadó (Benilloba , Vall de Gallinera , Calp , Guardamar); cast. canastilla”.	4 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tapenera Bllob Pin Cr Gua	{452} ALCAPARRA (PLANTA)	FON Benilloba, Crevillent, El Pinós, Guardamar (sota TAPERERA)	V. taperera	4 pobles, exacte
duracà Qua Moix Biar Cr Gua	{426a} HURACÁN	FON Biar, Moixent, Polinyà, Crevillent, Guardamar	“m. (dial.) Vent molt fort (val.)”. El DCVB falseja una dada: A Polinyà l’ALPI només recull “aire aduracanat”, i suposem que és per açò que el DCVB recull “duracà” en este poble. Sota HURACÀ, VAR. FORM. diu: “ <i>duracà</i> (vulgarisme produït per influència de <i>dur</i> o de <i>durar</i>)”	5 pobles
llavoreta Tor Moix	{453b} ANÍS	nr aq var fon	(sí <llavorettes> Cast., Torís, Moixent) “1. LLAVORETA. f. dim. de llavor; cast. semilla (...) Especialment: a) pl. Llavors d’anís, matafaluga (Alcora , Cast., Vistabella, Aín , Val., Torís, Moixent)”. L’ALPI, en sg en dos pobles, encara que el DCVB les posa en pl.	5 pobles
palloc Mvés Llan Pin	{464b} HOJAS DE LA MAZORCA	FON val (també Empordà)	“1. Fulles de la panolla de dacsca (Xàtiva, Massalavés, Alcoi, Biar, Campello, Benialí, El Pinós)” i doc. Valor Rond 26. El scat. (2) és de l’Empordà. L’ALPI recull <palloc> a Massalavés i el Pinós , i <pallocs> a Biar, Campello i Benialí .	5 pobles
pésol Pin	{458} GUIANTES	FON Andorra, Pallars, Ribagorça, Ugell, Balaguer, Pla d’Urgell, Fraga, Calasseit, Gandesa, Tortosa, Maestrat, Cast., Sueca, Cullera, Xàtiva, Pego, Sanet, Al., Moixent, Calp, El Pinós, Biar, Vall de Gallinera	“1. Llegum produït per la planta papilionàcia <i>Pisum sativum</i> ; la mateixa planta, que te’ls troncs volubles i filaners, fulles amb dos o tres parells de folíoles ovades, flors blanques o amb l’estendard albo-blavenc, peduncles aristats, i llavors globuloses, llises, blanques o alboblavenques; cast. <i>guisante</i> ” i doc. var.	5 pobles
safa Llan Bpa Moix Biar Bllob Bfi Pin Camp Cr	{806a} PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO	FON País Val (també Aiguaviva)	“2. Jaç de pedra sobre el qual volta el trompello o rutló del molí d’oli (Calasseit, Pego, Sanet, Benilloba, Vall de Gallinera, Biar, El Pinós, Crevillent , Valljunquera, Aiguaviva d’Aragó)”	5 pobles
safilà Biar Bllob Calp Pin Camp Cr	{706c} OTRAS PRENDAS DE LA CAMA	FON val. (i en cap altre lloc més)	SAFLADA “f. vulg. dialectal, per <i>flassada</i> (Alcoi, Benilloba, Calp, El Pinós, Crevillent, Campello)” i només FON	5 pobles
te(i)xó Bpa Biar Pin Cr Gua	{515} TEJÓN	FON Benilloba, Biar, Crevillent, El Pinós, Elx, Guardamar (i altres)	Deu ser un error, ja que a Benilloba , l’ALPI recull <teixó> amb una -i- volada. A més, a Benialí el DCVB recull <tèixó>, amb una “e” amb un diacrític fonètic a la dreta; l’ALPI recull la mateixa -e- exactament, amb un únic diacrític fonètic a la dreta. V. teixó. 5 pobles (+ Benialí , <tèixó>)	5 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
tenella Pen Alc Orp Monc Cnos Raf Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Biar Bllob Blí Pin Camp Cr Gua	{769a} TELERA	FON Vall d'Àneu, Llucena, Val, Xàtiva, Ador, Benialí, Benilloba, Biar, Altea, El Pinós, Crevillent	5 pobles	5 pobles
tia Orp Aín Cnos Tor Mvés Llan Moix Biar Bllob Blí Pin Gua	{655} ESPOSA DEL PADRE (MADASTRA)	FON Andorra, Esterrí, Pont de S, Senterada, Pobla de S, Calasseit, Tort, País V. (i altres)	“4. Madrastra (Priorat, Benilloba, Benialí, Biar, El Pinós, Guardamar)”	5 pobles
tio Orp Aín Cnos Tor Mvés Llan Moix Biar Bllob Blí Pin Gua	{655a} MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO)	FON occ, val, mall (també or)	“2. Padrastre, segons l’anomenen els fillastres (Benilloba, Benialí, Biar, El Pinós, Guardamar)”	5 pobles
toll Bsà Pen Orp Bllob Blí Calp	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	FON or, occ, val.	“2. Clot natural o artificial, fet a terra, dins el qual hi ha aigua de pluja o d’altra procedència (Conca de Tremp, Benavarre, Solsona, Vall d’Àger, Balaguer, Urgell, Ll., Sta. Col. de Q., Camp de Tarr., Priorat, Mequinensa, Ascó, Tortosa, Vinaròs, Peníscola, Val., Pego, Benilloba, Vall de Gallinera, Calp) ; cast. charco, lagunajo (...); a) Clot ple d’aigua més aviat gran, més que els bassots ordinaris (Barc., Vimbodí, Oropesa, Cast.) ; cast. charca, laguna”; “4. Massa d’aigua o d’un altre líquid, molt prima, escampada per terra ; cast. charco”	5 pobles
tàpera Biar Bllob Pin Cr Gua	{452a} BOTÓN DE LA ALCAPARRA	FON Benilloba, Biar, Crevillent, El Pinós, Guardamar (sota TÀPERA)	V. tàpera	5 pobles, exacte
bajoquetes Bllob Pin Camp Cr	{462} JUDÍAS TIERNAS	no hi ha FON	BAJOQUETA: “Mongeta verda (Val., Benilloba, Biar, Crevillent, El Pinós, Guardamar); cast. judía tierna”. L’ALPI registra <bajoquetes> a Guardamar sota el concepte 460 JUDÍAS BLANCAS. Al Pinós, però, l’ALPI no registra <bajoqueta> ni <bajoquetes>, sinó <bajòcò>.	3 pobles
re(i)xiu Moix Biar Bllob Pin Camp	{436} ROCÍO	FON <rèxíu> Biar, Moixent, El Pinós; <rèxíu> -è amb diacrític fonètic a la dreta- Benilloba, El Campello (és un error del DCVB)	L’ALPI no recull cap variant amb <è> oberta pretònica. Sí que és cert que a Benilloba i al Campello la -e- = una “e” amb un diacrític fonètic, i damunt, una “e” sense res; mentre que a la resta de pobles, bé la “e” amb el diacrític fonètic està damunt (cas de Biar i Benialí), o bé no hi ha una “e” amb un puntet a sota, i damunt una “e” normal (Moixent), o bé no du res de res (Pinós). Per tant, una de dos, o és un error del DCVB o bé a l’hora de fer la transcripció de l’ALPI al DCVB Sanchis (o Moll) devia tenir les fitxes aquelles que vam consutar a Barcelona, i van considerar la “e” oberta pretònica aquell símbol (una “e” amb diacrític fonètic, i damunt, una e normal). M’incline a pensar que és una mala lectura de l’ALPI.	5 pobles, exacte

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fesols Bsà Can Pen Alc Orp Ain Monc Blí Calp	{460} JUDÍAS BLANCAS	FON <fesol> val. no apitxat	“1. Llegum de les plantes del gènere Phaseolus, i principalment del Phaseolus vulgaris L. (or., occ., val.); cast. judía, habichuela” Sota FON <fresol> Cinctorres, Moixent, Benilloba, Biar, Crevillent, El Pinós . Fóra interessant veure els pobles de l’ALPI. El DCVB recull només, sota FESOL, 4 variants que són a l’ALPI: fesol de corfa i molla, fesol de careta, fesol blanc, fesol roig (ALPI rotxets)	6 pobles
garba Cinc Bsà Can Pen Vist Alc Orp Ain Monc Cnos Raf Tor Pnyà Mvés Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{785} HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?)	FON Andorra, Esterrí, Pobla de S., Tortosa, Maestr., Cast., Val., Al.	“1. Feix d’espigues tallades i lligades, que generalment es compon d’algunes gavelles (or., occ., val., bal.); cast. haz”; “2. Feix de coses de qualsevol mena reunides i lligades a manera de garba d’espigues; cast. manojo, haz”; “CULT. POP. -Les dimensions i pes d’una garba de blat, ordí, etc., són molt variables segons les comarques, i depenen de la manera de formar els manats o manolls, del nombre d’aquests que componen una gavella, del nombre de gavelles que formen la garba, etc. Generalment els segadors de cada comarca tenen una norma més o menys fixa sobre el nombre de gavelles de què s’ha de compondre la garba, però de vegades dins una mateixa localitat es troben diferències prou considerables en aquest compte. Quant al nombre de gavelles o gavells, segons les nostres dades recollides directament podem dir que una garba té normalment: Dues gavelles (Biar, El Pinós); tres gavelles (Esterrí, Oropesa); tres o quatre (Blanes, Sueca, Gandia, Pego, Sanet); de tres a cinc (Mont-roig de Sió); quatre (Les Garri	6 pobles
morisc Alc Vist Cnos Llan Moix Biar Bllob Pin	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	FON occ, val, mall (també or, men, eiv)	“4. m. Vent del sud-oest (Benassal, Lluçena, Alcoi, Castalla, Xixona) o del sud (Vistabella, L’Alcora, Biar, Benilloba, Moixent, El Pinós), o del sud-est (Xàtiva, Pego)”; ALPI: 57(=S) 54(=S) 65(=S) 78(=S) 80(=S) 81(de Cartagena) 82(=S) 85(=S). Només a Biar , que l’ALPI diu “de Cartagena” i no del sud, no coincideix.	6 pobles
rebuig Raf Bllob Blí Pin Camp	{658b} HIJO MENOR	FON occ, val. (i altres)	“3. El fill més petit (Benilloba, Benialí, Biar, Crevillent, El Pinós, Guardamar)”	6 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
pòu Pen Cnos Tor Llan Moix Biar Pin Cr	{421a} DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	FON Perpinyà, Oleta, Illa del Tec, Arles, Cotlliure, Andorra, La Seu d'U., Sort, Boí, Vilaller, Torre de Cabdella, Pobla de S, Organyà, Oliana, Balaguer, Fraga, Bell-lloc d'Urgell, Mequinensa, Calasseit, Benassal, Val., Torís, Llanera, Moixent, Crevillent, Biar, El Pinós, Vall de Gallinera, Felanitx, Son Servera, Es Llombards i Alguer	L'ALPI recull a Vall de Gallinera <póu> (una "o" amb un diacrític fonètic, i damunt, una "o" sense res i accent); és una errada del DCVB	7 pobles
rogle Cinc Can Pen Vist Alc Orp Aín Monc Cnos Raf Qua Mvés Bpa Moix Biar Bllob Blí Calp Pin Camp Cr Gua	{428} HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	FON Vinaròs, Vistabella, L'Alcora, Oropesa, Penísocla, Val., Aozira, Benialí, Crevillent, Guardamar (Sota ROTLLE)	ROGLE remet a ROTLLE, on "3. Halo, cercle lluminós al voltant d'un astre, sobretot de la lluna; cast. haolo" i doc. Pou Thes Puer 213.	7 pobles
tàpera Monc Cnos Raf Qua Tor Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Calp Camp	{452a} BOTÓN DE LA ALCAPARRA	FON occ, Cast., Val., Xàtiva, Torís, Polinyà, Moixent, Massalavés, Beniopa, Calp, Campello	TÀPERA (i val. tàpena). f. Fruit de la taperera; també es diu tàpera la mateixa planta; cast. alcaparra" i doc. var.	7 pobles
tremuntana Can Qua Bsà Pen Orp Monc Cnos Pnyà Mvés Llan Bpa Moix Bllob Calp Camp Cr	{425} VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGRO)	FON Calasseit, Oropesa, Villar de Canes, Turís, Moixent, Massalavés, Polinyà, Crevillent / <trèmntàna> Benilloba, Calp, Beniopa	TRAMUNTANA "2. Vent que bufa des del dit punt cardinal, i que sol esser molt fred; cast. norte, tramontana" i doc. var. Només fa referència al NO en "tramuntana pallaresa, la del NO". L'ALPI recull a Benilloba i Benopa una "e" amb un diacrític fonètic a la dreta, i damunt, una "e" normal (també en altres paraules); a Calp : una "e" amb un únic diacrític fonètic.	7 pobles

Coincidència	Concepte	Classificació	Observacions	alpi/dcvb
fresols Cinc Biar Bllob Camp	{460} JUDÍAS BLANCAS	FON sota FESOL: <fresol> Cinctorres, Moixent, Benilloba, Biar, Crevillent, El Pinós (sota FESOL; cap altre poble més amb -r-, sí altres var.s. fon.) / sota FRESOL: FON Alcoi, Al., Campello, Biar, El Pinós, Aiguaviva	FRESOL “forma dialectal valenciana, per <i>fesol</i> ”. No explica res més, només i ha l’apartat de FON. V. FESOL.	8 pobles
rosella Cinc Can Pen Alc Orp Aín Monc Llan Bpa Moix Biar Bllob Bli Calp Camp Gua	{443} AMAPOLA	FON Aiguaviva d’Aragó, Maestrat, Morella, Cast., Aín, Moixent, Llanera de Ranés, Vall de Gallinera, Benilloba, Biar, Calp, Guardamar	“2. Flor de la planta papaveràcia <i>Papaver rhoeas</i> , i la mateixa planta, que es cria abundant dins els camps de cereals; la flor és de color vermell viu; cast. amapola” i doc. var.	8 pobles
ramalà Pnyà Mvés Llan Bpa Bllob Bli Calp Camp Cr	{432} CHAPARRÓN	FON val. (també or, Tort)	“3. Ruixat curt però fort (Alzira, Cullera, Llanera, Massalavés, Benilloba, Benialí, Calp, Beniopa, Polinyà, Crevillent, Campello); cast. chaparrón”	9 pobles, exacte

2.2.3. IMPRECISIONS DEL DCVB POANT DE L'ALPI

Una vegada feta la recerca al DCVB de totes les variants del Quadern II de l'ALPI de la zona valencianoparlant, ens adonem que l'obra d'Alcover-Moll presenta una sèrie d'imprecisions respecte a l'ús que se'n va fer del material de l'ALPI²³⁹.

A banda que hi va haver casos d'errors flagrants, també és cert que s'haurien de considerar totes les circumstàncies que envoltaven el projecte. Així, no sabem si Moll (o Sanchis) es van copiar les enquestes originals de l'ALPI abans d'enviar-les al dipòsit de Madrid. A més, en alguna ocasió hem plantejat el fet que Sanchis i Moll es feien algun tipus d'anotació a part de l'enquesta de l'ALPI. Sembla que tenien una espècie de quadernet de notes.

Per tant, no és el mateix que el material del DCVB copie les transcripcions (o definicions) d'una còpia dels originals, que ho faça directament del originals. Ens inclinem a pensar que Sanchis i Moll van elaborar una sèrie de fitxes tot creant una selecció de materials de les enquestes originals abans d'enviar-les a Madrid²⁴⁰. Quant a l'enquesta alternativa, no en tenim cap prova.

D'altra banda, seguint els suggeriments que sovint el Dr. Casanova ens aportava a la present investigació, sembla que els mateixos autors de les transcripcions de l'ALPI podrien haver canviat d'opinió respecte d'algunes transcripcions concretes després d'haver fet les enquestes de l'ALPI del País Valencià l'any 1935. Aquesta circumstància podria deure's al fet que Sanchis (o Moll) completaren els seus referents lingüístics, a més a més de les enquestes de l'ALPI, amb altres col·laboradors.

És així com s'explicarien alguns dels "errors" que comentem en aquest apartat: l'obertura d'una vocal, la localització geogràfica d'una variant, etc. És com si la informació que els oferira l'ALPI haguera estat passada per un garbell, de tal manera que s'hauria pogut corregir abans de donar-ne la versió definitiva al DCVB. Però només en alguns casos. Podríem parlar, doncs, de correccions al DCVB segons l'ALPI.

És per això que presentem el següent apartat no com a una crítica pejorativa de l'ús que se'n va fer de l'ALPI, sinó més aviat com a reflexió d'aquell *errare humanum est* i que la perfecció no existeix. Ara bé, cal anar amb compte a l'hora de considerar "error" cadascun dels

²³⁹ Ja a la *Introducció* Moll avisava que havia aprofitat les seues excursions per a completar els materials del Diccionari, però en cap moment n'havia especificat la font. Per tant, tal com ja hem demostrat, l'ALPI té una gran presència en les documentacions -geogràfiques- del DCVB.

casos que oferim, ja que molt sovint es tracta d'una imprecisió o d'una correcció posterior més que no pas d'una errada de transcripció²⁴¹.

Casos concrets²⁴²

- CABEÇ “Guarniment a manera de plomer, que les bísties de tragí duen en el front (Solsona, Pinós)”. Al Pinós, però, l'ALPI recull <cabéço> sota COLINA, i <cabeço> en ARREOS.

El Pinós és una de les tres localitats que Moll va visitar dues vegades, primerament amb Alcover i després amb Sanchis. Per tant, la variant que figura al DCVB (*cabeç*) deu correspondre bé a la primera visita, bé a una normalització de la variant *cabeço* que va recollir l'any 1935 amb l'ALPI.

- DESPAMPAR. “Despampolar (Gandesa, Tortosa, Alcora, Cast.); cast. desbrozar”.

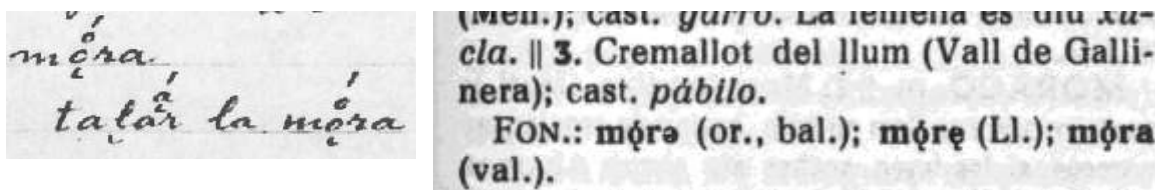
Sota l'apartat FON hi ha la variant fonètica /despampár/ (Alcora, Castelló). L'ALPI, però, recull a l'Alcora <despampà>.

- El DCVB recull <angerra> (Morella, Vilar de Canes, Benassal). Però l'ALPI recull <engerra> a Vilar de C.

- Imprecisió del DCVB en l'obertura d'una vocal:

ALPI, 690 PÁBILO: Benialí <tallar la móra>.

DCVB: “2. MORA (...) 3. Cremallot del llum (Vall de Gallinera)”. Sota FON hi ha tres variants, però cap amb <ó> tancada. Això vol dir que el DCVB va interpretar la -o- de la Vall de Gallinera com a *o* oberta.

²⁴⁰ Potser la consulta directa de la “Calaixera” i de les fitxes del DCVB ens donaria la solució.

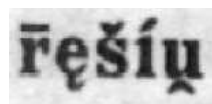
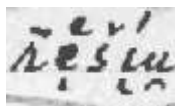
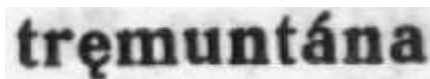
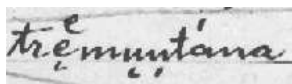
²⁴¹ Sobretot ben sovint fem notar que el DCVB ofereix una variant a Peníscola, a Biar o al Campello que no es troba a l'ALPI. Evidentment, si observem el “Mapa dels dominis de la llengua catalana” que figura en la Introducció del DCVB, observem que aquestes tres localitats són les úniques que van visitar primerament Moll acompanyant Alcover, i més tard, per a les enquestes de l'ALPI, Moll acompanyat de Sanchis. Per tant es fa difícil saber què és de l'ALPI i què és d'Alcover-Moll.

²⁴² Remarca: si no diem res, les cites dels mots en majúscula són del DCVB.

Podria tractar-se d'una imprecisió del DCVB. No és la primera vegada que aquell símbol de la <o> de l'ALPI és interpretat com a <ò> oberta pel DCVB. Compareu:

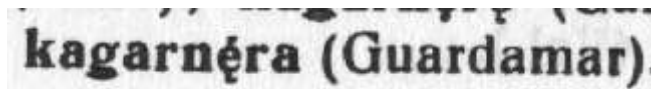
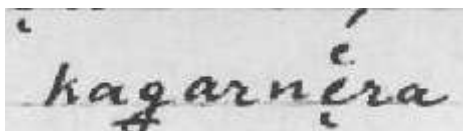
ALPI

DCVB

ALPI (Guardamar)

DCVB

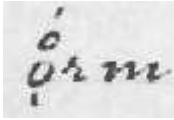
- Una altra imprecisió de transcripció de les obertures de les vocals:

ALPI: <órm> Moixent, Biar, Benilloba, el Pinós.

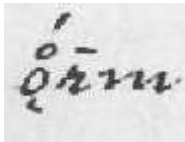
ORM “m. (dial.) Om; cast. olmo” i excepte FON (<órm> Sopeira, Vilaller, Boí) no registra cap informació més.

Això no obstant, sota FON de l'entrada OM hi ha <òrm> (Benilloba, Biar, Monnòver).

L'ALPI, però, recull a Biar i a Benilloba <órm> (amb la mateixa vocal *o* que es transcriu en paraules com <mónte> o <pólze> a Biar, o <mótxa>, <pólze>, <motlaes> a Benilloba). A més, a Biar és vibrant múltiple, mentre que a Benilloba, vibrant simple. Potser es tracta d'un **error** de transcripció del DCVB.

ALPI

Benilloba

Biar

DCVB

orm (Benilloba, Biar, Monnòver).

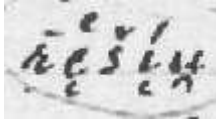
- Més exemples:

L'ALPI recull 436 ROCÍO: <re(i)xiu> Biar, Moixent, Benilloba, el Pinós, el Campello / <re'xiu> Benialí. Fonològicament no podríem dir que es distingeix una *e* oberta d'una de tancada. Sí que és cert que la transcripció que fa l'ALPI d'aquella *e* és diferent en cadascun dels sis pobles (vg. taula adjunta).

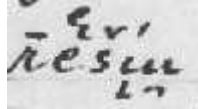
El DCVB distingeix l'obertura de la -e- pretònica.

DCVB

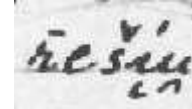
FON.: řešiu (Alcoi, Vall de Gallinera); řešiu (Biar, Moixent, El Pinós); řešiu (Benilloba, El Campello).

ALPI**(436 ROCÍO)**

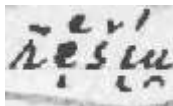
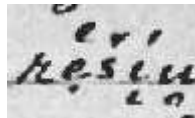
(el Campello)

ALPI**(436 ROCÍO)**

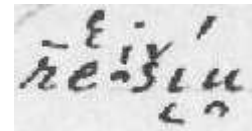
(Biar)

ALPI**(436 ROCÍO)**

(el Pinós)

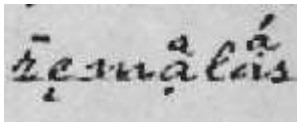
(Benilloba)

(Moixent)

(Benialfí)

- I encara més exemples d'interpretació insegura de la -e-:

ALPI**426a HURACÁN**

(Peníscola)

DCVB

RAMALÀS “1. Ruixat curt però fort (L’Ametlla); cast. chaparrón //
2. Ventada forta (Peníscola); cast. vendaval”

L’ALPI recull la variant <remalàs> a Peníscola (amb una *e* amb un únic diacrític).

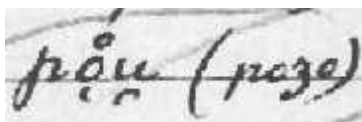
El DCVB no registra una entrada REMALÀS, però sí RAMALÀS, amb un significat semblant a *huracán* recollit a Peníscola: “2. Ventada forta (Peníscola); cast. vendaval”.

Ací tenim un exemple de la utilització del material de l’ALPI, feta arbitràriament, encara que amb raó: l’ALPI recull a Peníscola <remalàs> sota el concepte HURACÁN, i no en fa cap precisió. El DCVB, primerament, no recull cap apartat FON on hauria posat la

transcripció fonètica <remalàs>, i a més, defineix un significat diferent de l'ALPI, però que s'hi acostava (vendaval ~ huracán²⁴³).

- L'ALPI recull a Benialí <póu>. El DCVB recull <pòu> a la Vall de Gallinera, entre altres²⁴⁴. Potser la informació no és de l'ALPI.

ALPI (Benialí)

DCVB

FON.: **pòu** és la pronúncia més general en els dialectes oriental, occidental, valencià i baleàric; però existeix la pronúncia **pòu** a moltes localitats; la tenim comprovada a Perpinyà, Oleta, Illa del Tec, Arles, Cotlliure, Andorra, La Seu d'U., Sort, Boí, Vilaller, Torre de Cabdella, Pobla de S., Organyà, Oliana, Balaguer, Fraga, Bell-lloc d'Urgell, Mequinensa, Calasseit, Benassal, Val., Torís, Llanera, Moixent, Cre-

villent, Biar, El Pinós, Vall de Gallinera, Felanitx, Son Servera, Es Llombards i Alguer.

²⁴³ DRAE:

vendaval:

1. m. Viento fuerte que sopla del Sur, con tendencia al Oeste.
2. [m.]Por ext., cualquier viento fuerte que no llega a ser temporal declarado

huracán:

1. m. Viento muy impetuoso y temible que, a modo de torbellino, gira en grandes círculos, cuyo diámetro crece a medida que avanza apartándose de las zonas de calma tropicales, donde suele tener origen.
2. [m.]fig. Viento de fuerza extraordinaria

²⁴⁴ Exactament el DCVB recull <pòu> (sota FON) a Perpinyà, Oleta, Illa del Tec, Arles, Cotlliure, Andorra, La Seu d'U., Sort, Boí, Vilaller, Torre de Cabdella, Pobla de S, Organyà, Oliana, Balaguer, Fraga, Bell-lloc d'Urgell, Mequinensa, Calasseit, Benassal, Val., Torís, Llanera, Moixent, Crevillent, Biar, El Pinós, Vall de Gallinera, Felanitx, Son Servera, Es Llombards i Alguer

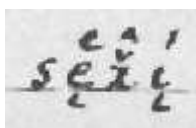
- PROVENÇA: “2. f. Vent del nord-est (Cocentaina, Alcoi, Biar, Crevillent)”; i continua “Aquest vent, al País Valencià, és el més plujós; per això el seu nom es pronuncia sovint *plovença* en lloc de *provença*, i se li apliquen aquests refranys (..). 3. Pluja (Moixent). <<Portarem paraigua pa defenden’ns de la plovença>>“

Aquest refrany i aquest significat de Moixent no és recollit a l’ALPI. Pot tractar-se d’un error de transcripció, o bé d’una enquesta alternativa de l’ALPI a Moixent. Sota FON hi ha: <prubènça> or; <provènça> mall.; <probènça> Val; <provènça> Biar; <provènça> Crevillent; <plovènça> Moixent; i <plovèncè> Alcoi.

Només una errada: l’ALPI recull a Biar <provènça>; potser la variant del DCVB prové de l’enquesta anterior a l’ALPI, la d’Alcover-Moll. La nostra enquesta a Biar (1999) recollia <provença>.

- DCVB: <seǵi>, Benialí. L’ALPI hi recull <segí>. Per tant el DCVB interpreta de nou aquella *e* com a [è].

ALPI (Benialí)

DCVB

FON.: saǵí (pir-or., or., bal.); saǵí (occ., Cast., Al.); seǵí (Benialí); saǵí (Gandesa); seǵí (Tortosa); seǵí (Oropesa); saǵí (Val.); saǵí (Maó); šiǵí (Tortosa).

- SÈNIA o SÍNIA “1. Màquina per a elevar aigua subterrània, composta d’una roda horitzontal (rodet) amb braços, moguda per una bístia que volta, i amb la qual engranen les dents d’una roda vertical que en rodar mou una sèrie de catúfols disposats al llarg d’un rest o cadena sens fi, la part inferior de la qual va submergida dins l’aigua del pou on la màquina està instal·lada; cast. *noria*”.

Sota CULT. POP. hi ha moltes referències a Peníscola, Polinyà de Xúquer (però cap correspon a l’ALPI), i a Guardamar (tres, de les quals dos són còpies de l’ALPI).

Les de Guardamar són: “La part posterior i més alta de la paret de la sinya té aquests noms: pilars (Peníscola), matxos (Polinyà de Xúquer), columnes (Guardamar i Sencelles), merlet i capmerlet (Eiv.)”; en aquesta cita sembla que hi ha una errada de còpia dels materials de l’ALPI, el qual recull a Guardamar: “<pilars> (columnas de piedra laterales)”, i per això pot ser que s’haja confós i done <columnes> a Guardamar i <pilars> a Peníscola.

Seguint amb les cites de Guardamar, les altres dues sí que són de l'ALPI: “Les dents verticals del rodet s’anomenen bracerols o braços (Bal), palons (Guardamar), estaques (Peníscola), queixals (Polinyà) o dents (El Palmar)”, i més avant: “La roda va travessada horitzontalment per bastons que li serveixen de dents i engranen amb els braços del rodet; els dits bastons són anomenats els pintes (Bal.), les estaques (Peníscola) i els punts (Guardamar)”. Tota aquesta informació de CULT POP és, segons havia avisat, un resum de l'article del Butlletí de Dialectologia Catalana tom XXIV.

A més, el DCVB recull fotografies de 5 sènies (una de Guardamar i dos de Peníscola). L'ALPI recull a Peníscola: “(Nombre de sus piezas:)", però no hi registra res, la qual cosa ens fa pensar que s'ho van apuntar a banda.

- L'ALPI recull a Orpesa <(t)xanglót>, i a Calp <xènglót>. Per tant, és una **errada** del DCVB, que recull (sota SANGLOT) <xènglót> a Orpesa i Benassal, i <xanglót> a Calp. És a l'inrevés, precisament. El DCVB va confondre els dos pobles.

A més: l'ALPI recull a Benialí <xinglót>, variant que el DCVB recull per **error** a Val., Cullera i Benilloba. L'ALPI recull a Benilloba <xanglót>. Per tant, el DCVB ha copiat malament l'ALPI, i on diu Benilloba volia dir Benialí.

ALPI

DCVB

Calp

Orpesa

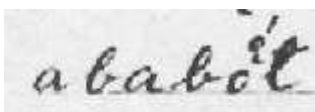
Benialí

Benilloba

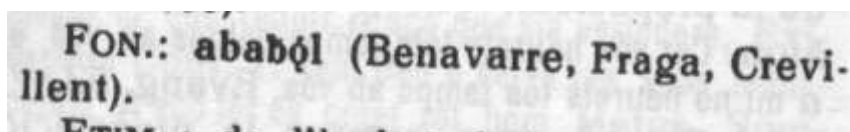
FON.: **sanglòt** (Ross., Valls); **senglòt** (Pobla de S.); **singlòt** (Olot, Palafrugell, Bagà, Lluçanès, Plana de Vic, Barc., Vendrell, Camp de Tarr., Urgell, Tortosa, Morella, Gandia, Pego, Mall., Men.); **singlòt** (Vall d'Àneu); **sanglút** (Ross., Capcir, Conflent, Vallespir, Cerdanya, Os de B.); **singlút** (Molló, Agullana, Besalú, Bordils); **şanglòt** (Borges Bl.); **şanglòt** (Calp); **şinglòt** (Val., Cullera, Benilloba); **čanglòt** (Orpesa, Benassal); **čanglòt** (Bagà, Solsona, Mall., Eiv.); **sangròt** (Alg.); **aişanglòt** (Amposta); **aişinglòt** (Tortosa); **sanglúk** (Benavarre, Tamarit de la L., Senterada).

- ALPI: <ababól> a Crevillent, sense especificar que siga la flor. A Torís, <rossella> per a la flor, i <ababòl> per a la planta. L'ALcM registra ABABOL= "flor de la rosella (València, Fraga), i sota FON una única variant: <ababòl> (Benavarre, Fraga, Crevillent). No registra la variant <ababól>. Per tant, **errada** a Crevillent (on l'ALPI recull <ababol> a Crevillent (una <o> i damunt una <o> amb un diacrític fonètic)

ALPI (Crevillent)

DCVB

- DCVB: <aiguadera> (Pinós), amb /e/ neutres, excepte la tònica (tancada) / **Error** del DCVB. L'ALPI no recull aquesta variant al Pinós (tampoc sense vocals neutres).

ALPI (Crevillent)

∅

DCVB

- ALPI, 818c AZUELA:

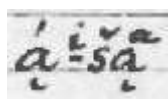
<a(i)xa> Polinyà, el Pinós, el Campello

<a'xa>: Beniopa, Biar, Benilloba, Calp

<a'ssa> Benialí

<aixa> Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, (Ann).

Tenim un exemple de la utilització del DCVB de l'ALPI: Benilloba <aixa>, ALPI amb i- volada; mentre que el DCVB la considera muda, és a dir, que no la transcriu. Podria tractar-se d'un **error**.

ALPI**DCVB****(Benilloba)**

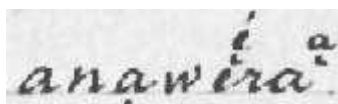
(Organyà, Balaguer, Maó, Alaior); **ása**
(Oliana, Benilloba, El Pinós, Alguer); **ájsə**

- DCVB <a(i)xovar> Biar. L'ALPI transcriu a Biar <a'xovar>, amb la -i- volada. La variant del DCVB podria correspondre a l'enquesta d'Alcover i no a l'enquesta de l'ALPI.
- ALPI: <aufàbiga> Pobla de Benifassà. El DCVB remet de l'entrada AUFÀBIGA a ALFÀBEGA. Però sota aquesta darrera no s'inclou tal variant (sí *aufàbrica, aufàdia...*).
- ALPI: <anauera>²⁴⁵, el Pinós. El DCVB no recull aquesta localització, però sí: ANOUERA “Noguer (El Pinós)”, sense més informació. Podria tractar-se d'un error.
- DCVB: Registra al Pinós, sota ARC: “L'arc de San Martí al matí, la pluja aquí; l'arc de Sant Martí a la tarda, la pluja passada”. L'ALPI, però, registra al Pinós la variant <arc de sarmantí>. sota FON de l'entrada ARC: “L'arc de Sant Martí es pronuncia *l'ar de sam martí*, per fusió de la -k final de *arc* amb la *d* que la segueix”. Sota MARTÍ: “Arc de sant Martí: arc lluminós de les colors del prisma, produït per la refracció i reflexió dels raigs del sol en les gotes de pluja; cast. arco iris”.

L'expressió del DCVB deu provenir de les enquestes d'Alcover i Moll anteriors a l'ALPI.

- DCVB <esquellotà> (Alcora) / ALPI <asquellotà> Alcora.
- DCVB: A Calp l'ALPI registra <butijó>. E DCVB recull <botijó>, sense transcripció fonètica a Benidorm, Calp i Crevillent. Potser el DCVB ha copiat els materials de l'ALPI amb una certa regularització.
- DCVB: BOUET “Argue per a fer funcionar una premsa de fusta (Turís)”. Aquesta definició no és de l'ALPI. Potser el DCVB volia dir Massalavés.

²⁴⁵ Exactament, al Pinós:

L'ALPI recull a Massalavés: “ya no hay prensas de madera, sino de hierro. En las prensas de madera había un <bouet>, o sea, un torno al que daban vueltas cuatro hombres para que se arrollara la maroma que hacía mover la prensa”.

- “CROSA. f., grafia ant.: V. CROSSA”. Sota CROSSA no registra cap variant fonètica amb /z/ sonora. Podria tractar-se d'una imprecisió del DCVB.

- ENRUNAR “2. Omplir de runa, pedreny, terra, etc. (or., occ., Maestr., Aín, Torís); cast. arramblar, enronar”; “3. Colgar de terra o de sorra (Tremp, Maestr., Maella, Mequinensa); cast. enterrar”; “4. Obstruir amb runa (Maestr., Cast.); cast. cegar”.

Noteu que a Torís el DCVB recull “enrunar”, mentre que l'ALPI hi recollia “embolicar”, i en cap moment hi ha aquella variant a l'ALPI. Més que d'una imprecisió del DCVB, doncs, hi ha una ampliació del material de l'ALPI, ja que segons el “Mapa dels dominis de la llengua catalana” que figura a la *Introducció* del DCVB van aprofitar l'enquesta de Moll i Sanchis de Torís, o siga, la de l'ALPI.

- DCVB: AIXOVARET “Conjunt de robeta d'un nadó (Benilloba, Vall de Gallinera, Calp, Guardamar); cast. canastilla”, i no registra cap transcripció fonètica. L'ALPI: <e^{ny}(t)xovaret> (Guardamar). O siga, que hi ha hagut una regularització dels materials de l'ALPI.

ALPI (Guardamar)

DCVB

AIXOVARET

- ESCARRINYADOR “Atiador del forn (Cinctorres); cast. tirabrasas”, i dins FON, només una variant, <escarrinyador> (Cinctorres). L'ALPI, però, recull a Cinctorres la variant <escarrinyadó>.

- És curiós que l'ALPI registre <escorrimén> al Pinós, mentre que el DCVB hi recull ESCORRIM “2. Escorrimient, corrença d'aigua (El Pinós)”.

- ESGARRAP “Acte i efecte d'esgarrapar (Tortosa, Cinctorres)”. Sota FON només una variant: <asgarrap> Tort., Cinctorres. L'ALPI, però, recull a Cinctorres la variant <esgarrap>.

- COSQUINOGUES “f. pl. Pessigolles (Alcora); cast. cosquillas” i FON <cosquinogues> Alcora (única variant fonètica). L'ALPI recull a l'Alcora <cosquinyogues>.

- El DCVB recull <gorreüra> a Guardamar, sota FON de “GORRADURA o BORRADURA”. ALPI: <gorraüra>, Guardamar.

- LLAGOSTA “2. Insecte ortòpter semblant al llagost, però més gros, de 4 a 6 cm de llargària, i de color verd pel dors; és l’espècie *Pachytylus migratorius* (Andorra, Vic, Camp de Tarr., Vall de Gallinera, Calp, El Pinós, Mall.); cast. langostón. A moltes regions s’anomena pagantana o pantigana”. Sota VAR. FORM. hi ha *llangosta* (igual que sota VAR. FORM. de LLAGOSTÍ hi ha *llangostí*, però hi ha una entrada LLANGOSTA que remet a LLAGOSTA, i no així una entrada LLANGOSTÍ que remeta a LLAGOSTÍ).

L’ALPI recull:

“el grande” <llagosta> a Biar, Vall de Galinera i Calp

<llangòstò> (el Pinós) i no <llagosta> com diu el DCVB.

També sota LLAGOSTA, Dim. hi ha *llagostí*; això no obstant hi ha una entrada LLAGOSTÍ “m. // 1. dialectalment, Llagost (Vilassar, Tortosa, Sueca, Cullera, Sanet, Vall de Gallinera, Biar, Calp, Crevillent); cast. saltamontes”; i sota VAR FORM hi ha *llangostí*, variant que no recull com a entrada independent.

Error possiblement: l’ALPI no recull “llagostí” ni a Vall de G. ni a Calp (com ho fa el DCVB): a Vall de G recull <llegostí>, i a Calp <llagostí>, variant no registrada al DCVB.

- ALPI: <llevar a carcasses> Guardamar. El DCVB: “CARCASSELLES. A carcasses: damunt les espatles (Guardamar). <<portaré el xiquet a carcasses>>”. No coincideixen en el verb *llevar* / *portar*, possiblement per **error** del DCVB.

- El DCVB recull <llevat> (Biar), així com també una entrada LLEUDO “Llevat (Biar); cast. levadura”. L’ALPI només hi recull <lléudo> per al mateix significat.

- “1. MANYOFLA (...) 2) Espècie de paleta de fusta amb què els obrers de vila o paletes repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi (Rafelguaraf)”.

Evidentment es tracta d’un **error** de transcripció de les enquestes de l’ALPI al DCVB: l’ALPI recull aquesta definició molt pareguda (“espècie de paleta (llana), tota de fusta, amb què els obrers repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi”), però no a Rafelguaraf, sinó a un altre “Rafel”, a Rafelbunyol.

En aquest poble apareix a l’última pàgina de l’enquesta el topònim “Rafelbunyol”, i tot un seguit d’observacions, lèxic, etc. Podria tractar-se d’una prova més d’aquella enquesta alternativa, anotacions que Moll es feia, però aquesta vegada en la mateixa enquesta de l’ALPI.

- “NESPLO o NESPRO. m. Nispro, fruit del nespler del Japó; cast. níspero”; sota FON <nespru> (Vallès), <nespro> (L’Ametlla, Ulldecona) i <nyesplo> (Morella).

Considerem que aquella variant <nyesplo> registrada pel DCVB a Morella deu ser un **error**, i hauria d’haver transcrit <nesplo>, sense la palatalització inicial. Arribem a aquesta conclusió ja que el DCVB conté una entrada NYESPLO “Nísper (Vistabella, Aín)” (sense FON), informació copiada de l’ALPI.

- Sí “NEVASSA. f. Nevada (Gandia)” i sota FON <nevassa> (Beniopa). L’ALPI recull a Beniopa la variant esdrúixola <névassa>. Podríem interpretar igualment que l’*AlcMoll* va considerar la variant de l’ALPI <névassa> com a un error de transcripció de 1935, ja que a Gandia tenien registrat <nevassa>.

- PALANCANA remet a PALANGANA, “1. Gibrella per a rentar les mans (or, occ, val.); cast. palangana”, on sota FON hi ha <palancana> Benilloba, Calp.

L’ALPI recull a Calp <palancanero> (699a PALANGANERO) i <platera> (699 PALANGANA). No recull, doncs, aquella variant del DCVB <palancana> de Calp.

- PALLERA: “1. Paller de base quadrangular (Gir., Baix Empordà, Hospitalet, Tortosa, Guardamar); munt provisional de palla abans de posar-la al paller definitiu (Ripoll)”.

L’ALPI recull a Guardamar <pallissa> i <oró>, però no <pallera>.

- “2. PINOTXA. f. Ramutxalla de pi (Val., Benilloba, Llanera de Ranes, Biar, Al.)” i FON i ETIM. Deu haver-hi un **error**, ja que a Llanera, l’ALPI recull “No da nombre” sota 486. Segurament el DCVB volia dir Moixent, i no Llanera.

- PLOVITEJAR “Plovisquejar (Maestrat, Plana de Castelló)”. I tres variants fonètiques sota FON: <plobite(t)jà> (Vistabella), <plovite(t)jà> (Vilar de Canes) i <plobitejà> (Alcora).

La transcripció de l’Alcora és un **error**. L’ALPI hi registra <plovitejà>, amb labiodental.

- PROPEIXIA “f., vulg., per apoplexia (val.)” i document de Pou Thes. Puer. 156. Sota FON només hi ha una variant: <prope(i)xia> (Val., Biar).

L’ALPI recull a Biar <propeixia>, amb una semivocal volada. La part de l’enquesta original de l’ALPI a Biar que recull aquesta variant va ser feta per Sanchis Guarner (és la seua lletra). Per tant, la variant del DCVB <pope(i)xia> a Biar podria ser un **error**, o bé una variant de l’enquesta anterior d’Alcover-Moll.

- ALPI, 778f MARIPOSA: <quarteló> (Casinos, Rafelbunyol, Beniopa).

El DCVB només registra QUARTELLÓ “Trapezi de fusta situat sota el timó del carro i que té una mòssa on encaixa el fusell (Val., ap. Volkst. Kult., Vi, 341)”. Deu ser un **error** del DCVB, suposem.

- REPLANELL: “4. Palmell de la mà (Oropesa, Benilloba, Biar, Elx)”. L’ALPI recull a Orpesa <replanell de la mà>, i potser el DCVB ha pres només <replanell> i ha obviat <de la mà>, o potser és un **error**, i volia dir Peníscola (on l’ALPI sí que recull <replanell> només).

ALPI:

<replanell>: Benilloba, Biar, Peníscola

<replanell de la mà>: Orp, Aín, Monc, Raf, Moix, Camp

- 783d ESCARDAR, Vistabella <escarda^r>, <r> relaxada volada. El DCVB recull <ascardà> a Vistabella, sense *r* i amb *as*-.

2.3. L'ALPI: DE LA TRANSCRIPCIÓ A LA CARTOGRAFIA. COMPARACIÓ DEL VOLUM I (1962) AMB LES ENQUESTES ORIGINALS.*

L'any 1962 veia la llum l'únic volum publicat de l'*Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*. El Volum I (1. Fonètica) va ser una tasca molt costosa. I tal com es pot comprovar en la documentació del Fons Sanchis Guarner que hem consultat no va ser fàcil davant els entrebancs econòmics del CSIC (l'antic CEH). Finalment gràcies a una ajuda de la Junta para a Alta Cultura de Lisboa es van poder acabar les enquestes i la publicació. Sanchis Guarner n'era el coordinador²⁴⁶.

Ara per ara, hem cregut convenient comparar el material inèdit de l'ALPI (les enquestes del QI i del QII) amb aquell que pretenia ser el primer d'una sèrie de volums publicats. No es tracta de fer una crítica negativa de la tasca duta a terme, ans un estudi detallat de la metodologia que va seguir Sanchis Guarner com a coordinador a l'hora d'abocar el material original als 75 mapes que van veure la llum.

Hem considerat positiu incloure aquest tema, la confrontació de materials publicats / inèdits, ja que podria donar pistes a l'hora d'interpretar les dades de l'únic volum que va aparèixer de l'ALPI i a l'hora de resoldre algunes qüestions: transcripcions dubtoses o errònies, variants no previstes en les enquestes originals, irregularitats fonètiques, homogeneïtzació dels símbols fonètics, anivellament de variants, font dels materials transcrits, imprecisions en general, manca de criteri únic, poca claredat en la lectura d'alguns mapes, etc. Són algunes de les consideracions que podem fer abans d'endinsar-nos en el projecte. Així mateix pensem que aquestes reflexions ens poden servir per a veure el valor del nostre treball i de les nostres transcripcions.

* El present subapartat eixirà publicat, reelaborat parcialment, en les Actes del Simposi en Honor de Joan Veny (dins el II Curs de Filologia Valenciana i IV Simposi de Filologia Valenciana), celebrat a la Facultat de Filologia els dies 9, 10 i 11 de maig de 2000.

²⁴⁶ La *Introducción* explica molt bé les vicissituds per què va haver de passar el projecte, però no ofereix dades concretes del finançament de l'ALPI. Nosaltres hem pogut contrastar tota aquella informació amb uns documents inèdits que es troben en una carpeta "ALPI" del Fons Sanchis Guarner. Després d'aquesta tasca, l'optimisme amb què es va redactar la *Introducción* queda eclipsat per les dades concretes i per les cartes que el mateix Sanchis mantenia amb els col·laboradors de l'ALPI.

Pensem que la tasca que ací presentem és necessària en el sentit que ens pot ajudar a comprendre millor l'ambient en què va nàixer un projecte de les magnituds de l'ALPI i totes les vicissituds per les quals va haver de passar fins a tenir forma concreta. Considerem, però, que hi ha hagut una “manipulació” del material original: d'una banda l'edició de 1962 presenta variants inexistents en les enquestes originals que els investigadors van recollir amb el treball de camp; en altres exemples trobem unes transcripcions a l'edició de 1962 que han estat forçosament i conscientment refoses a partir de les enquestes originals. En definitiva, tot un treball, dirigit pel mestre Sanchis Guarner, que sintetitza els esforços investigadors d'una parcel·la de la investigació lingüística d'aquest segle.

Cal dir que, sovint, alguns mapes es poden considerar una descripció de fenòmens lingüístics dispersos i que no tenen una “funció geogràfica”, és a dir, no aporten informació d'àrees lingüístiques, precisament per culpa d'aquella disparitat de fenòmens. Això no obstant, sí que és del tot cert que es poden considerar com una fotografia panoràmica de l'estat de les llengües iberoromàniques (segons la concepció de l'escola espanyola) en la primera meitat del segle XX.

Hem volgut deixar constància que aquest treball comparatiu entre les enquestes originals i l'edició definitiva de 1962 pot servir únicament i exclusivament per a entendre la metodologia de “transposició”, d'abocament d'uns materials recollits *in situ* a una edició erudita. Com ja ha quedat clar, en cap moment s'ha buscat el desprestigi del projecte frustrat que era l'ALPI, ans s'ha pretès en tot moment oferir una crítica constructiva amerada de rigor científic.

Hem nomenat “ERRORS” aquells casos en què no coincideix la transcripció del Volum I i l'original de l'enquesta de l'ALPI, circumstància que a ull nu crida l'atenció. Això no obstant, la denominació *error* no és gratuïta, sinó que constitueix una prova de la tasca tan difícil i complicada a què es van enfrontar els editors de l'ALPI.

No es pot parlar d'un autor únic del Volum I de 1962, sinó de diversos responsables. Això no obstant, sovint hem confós -conscientment o inconscientment- el subjecte que va dur a terme la publicació identificant-lo amb Sanchis Guarner, ja que va ser ell l'últim responsable de l'edició (tal com diu la *Introducción* se li va encarregar “corregir las pruebas”). Si hi ha, doncs, algun “error” (de fet això demostrarem) és atribuïble a Sanchis, ja que ell va ser també l'encarregat de confeccionar les llistes base de la publicació per al català i part de l'espanyol (juntament amb Rodríguez per a la resta de l'espanyol, i Otero i Cintra per al galleg-portugués).

Abans d'escometre la feina, voldríem citar textualment el que diu la *Introducción* de l'ALPI respecte a la metodologia per a confeccionar els 75 mapes de Fonètica. Bé vindria que

rellegírem aquestes observacions per tal de comprendre els comentaris i les crítiques que farem al projecte:

“Habíanse emprendido entre tanto, los trabajos preparatorios para la edición del ALPI, bajo la dirección de don Rafael de Balbín. Con las contestaciones a cada una de las preguntas del cuestionario, se confeccionaban sendas listas. Se estimó conveniente simplificar en algunos casos las transcripciones fonéticas sacrificando ciertos matices, con el doble fin de unificar el criterio de los transcritores y de facilitar la lectura de las notaciones; en esta labor se tuvieron muy en cuenta las instrucciones de don Tomás Navarro. Dichas listas han sido realizadas por el Sr. Sanchis Guarner las del dominio catalán y parte de las del español, por el Sr. Rodríguez Castillanos las del resto del español, y por los señores Otero y Cintra las del gallego-portugués.

Se ha encargado el Sr. Sanchis Guarner de coordinar la labor de los demás redactores, homogeneizar definitivamente los signos fonéticos, dirigir la confección de los mapas y corregir las pruebas. Estos trabajos han sido realizados en la oficina del ALPI, sita primeramente en Palma de Mallorca donde fue ayudado por la Srta. Ana Moll Marqués, y luego en Valencia, donde ha contado con la cooperación de la Srta. Encarnación Maestro y de don Luis Alpera Leiva.

Un equipo de dibujantes dirigidos por don Miguel Fullana en Mallorca, y por don Ramón García Escrig en Valencia, copiaban sobre el papel pautado las notaciones fonéticas que figuraban en las listas de cada palabra. Tales notaciones en negro, eran luego pegadas en un mapa-pauta en azul de grandes dimensiones, que después era reducido a tamaño conveniente, y tirado sobre un mapa-fondo rojo.

La realización litográfica del ALPI ha corrido a cargo de la casa I. G. Seix y Barral Hnos., de Barcelona.”

Per tal de comparar les enquestes originals fetes la majoria entre 1934 i 1935, i l'edició que finalment va veure la llum el 1962, hem fet alguns apartats. Aquest serà l'esquema expositiu que seguirem:

2.3.1. FONTS DELS MAPES DEL VOLUM I (1962) D'ACORD AMB ELS ORIGINALS INÈDITS

Primerament presentarem un quadre que conté les fonts de l'edició dels 75 mapes de què consta el Volum I de l'ALPI, tot comparant-los amb les enquestes originals. Inclourem així mateix alguns aclariments i comentaris pel que fa a les fonts més conflictives.

2.3.2. TAULA COMPARATIVA ENTRE L'EDICIÓ DE 1962 I EL MATERIAL ORIGINAL

Seguidament inclourem una taula on compararem casos concrets, mapes i variants que susciten algun tipus de comentari, així com també una classificació. Seguirem l'esquema següent:

2.3.2.1. *CRITERIS DE COMPARACIÓ*: metodologia a l'hora de contrastar la publicació amb els originals

2.3.2.2. *PRESENTACIÓ EN FORMA DE TAULA*: comparació d'exemples, bé errors de transcripció, bé exemples que donen per a un comentari breu. És l'apartat més extens. Acaba amb unes REMARQUES a alguns mapes, juntament amb "Altres comentaris d'interés general".

2.3.3. *CLASSIFICACIÓ DE FENÒMENS COMPARATIVAMENT*: ordenem els fenòmens estudiats en la taula comparativa.

2.3.4. *LES ENQUESTES D'ANNA, GODELLETA I CAUDETE. IRREGULARITATS D'ÚS AL VOLUM I (1962)* En aquest apartat fem un recorregut per la realitat d'aquestes tres enquestes, les úniques que presenten irregularitats en l'ALPI de la zona del País Valencià. Es tracta d'anomalies de datació així com també d'utilització per a l'edició de 1962.

2.3.1. FONTS DELS MAPES DEL VOLUM I (1962) D'ACORD AMB ELS ORIGINALS INÈDITS

Segons la *Introducción* de l'ALPI el Qüestionari I va ser la base de la confecció dels 75 mapes de què consta el Volum I:

“Gracias al empleo del cuestionario I, se ha podido confeccionar una serie de mapas en que se reflejan los fenómenos fundamentales articulatorios y de fonética histórica, y algunas de las más importantes cuestiones gramaticales, los cuales constituyen la parte I del ALPI.”

Hem contrastat aquesta informació amb les nostres investigacions de les fonts dels mapes del Volum I i és imprecisa, ja que hi ha almenys nou mapes que es van basar en el Quadern II: 9, 36, 7, 41, 40, 60, 64, 42 i 31²⁴⁷.

Una vegada contrastat el material de l'Edició de 1962 amb el material de les enquestes originals de l'ALPI, podem assenyalar quines han estat les preguntes del qüestionari que es van aprofitar per a editar el Volum I de Fonètica. Aquesta publicació consta de 75 mapes²⁴⁸, i van ordenat alfabèticament (els de la secció de Lexicografia anirien per matèries, segons un criteri etnogràfic, tal com diu la *Introducción*).

²⁴⁷ Hem comprovat l'original de la *Introducción*, conservat al Fons “Sanchis Guaner” de Barcelona, i hem observat que la frase “Gracias al empleo del cuestionario I” havia estat corregida posteriorment per Sanchis, ja que en un principi hi havia “Gracias al empleo de un cuestionario especial”.

²⁴⁸ Tot i que hi havia 100 mapes prevists per a l'edició del Volum I, finalment només en van aparèixer 75. Els altres 25, segons els originals de la *Introducción* que hi havia al Fons Sanchis Guaner, eren els següents:

76 encía	81 espalda	86 freír	91 gallinas	96 hermanas
77 enero	82 espejo	87 frente	92 gatos	97 hiel
78 enjambre	83 espliego	88 fuego	93 grano	98 hierba
79 era	84 febrero	89 fuente	94 guapo	99 hierro
80 escuchar	85 flor	90 fuerza	95 haz	100 hijo

(*) *Vegeu Casos Especials*

Número de Mapa (1962)	LEMA	Qüestionari de l'ALPI
1	Lugares estudiados	Quadern I i Quadern II, pàgina 1 (o siga, la portada dels quadernets)
2	Denominación del lugar	Quadern I, pàgina 2, INFORMADOR: “Transcripción del nombre del lugar”
3	Denominación de los habitantes	Quadern I, pàgina 2, INFORMADOR: “Nombre dialectal de los habitantes”
4	Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ě</i> y <i>ǔ</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)	Quadern I, pàgina 2, INFORMADOR: “Nombre del habla local”
5	Colaboradores de encuesta	Quadern I, pàgina 2, INFORMADOR: “Investigador”
6	ABEJA	174
7	ABREVADERO	(II: 563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO)
8	ABUELO	129
9	ACERO	(II: 424a ACERO)
10	AGUA	401 (Iban por agua)
11	AGUIJÓN ^{249 250}	178
12	AGUJA	66
13	AHOGARSE	94
14	AIRE	99
15	ANDAR	196
16	ARAÑA	117
17	ÁRBOLES	85
18	ASA	112

²⁴⁹ És curiosa la valoració que fa D. CATALÁN (1974: 247 i 252) respecte del mapa *aguijón* de l'ALPI: considera que aquest mapa ha estat inclòs en el Volum de Fonètica per error, i que es tracta més aviat d'un mapa de Lèxic, molt ric per cert, ja que distingeix, al seu parer, quatre àrees:

- fibló: zona catalana
- fisó - fióón: occitano-aragonesa
- ferrão - herrón: gallego-portuguesa i lleonesa
- guizque: zona “riojana”

²⁵⁰ Per cert, aquest mapa 11 *aguijón* és considerat per D. CATALÁN (1974: 247, 252) l'únic mapa de caràcter lèxic que s'ha publicat de l'ALPI.

Número de Mapa (1962)	LEMA	Qüestionari de l'ALPI
19	AVISPA	177
(*)20	AYER	375 (Ayer volví temprano)
21	AYUNAR	147
22	AZADA	89
23	BAILE	207
24	BAÚL	111
25	BLANCO	101
26	BOCA	18
27	BRAZO	24
28	BUEY	49
29	CABALLO	188
30	CABEZA	11
(*)31	CAER	341 (Os vais a caer) / (II: 754a CAER DE BRUCES) / (754b CAER DE ESPALDAS)
32	CAJA	257 (Hicieron una caja de madera)
33	CAMINO	91
(*)34	CÁNTARO	312 (¿Dónde vacían el cántaro?)
35	CAÑA	201
36	CARACOL	(II: 490 CARACOL)
37	CASTILLO	96
38	CAUSA	256 (El juez terminó la causa)
39	CAZADOR	157
40	CAZUELA	(II: 691 VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.))
41	CEJAS	(II: 584 CEJAS))
(*)42	CEPA	(II: 790 LA VID Y EL VINO / 792 TRONCO DE LA VID (CEPA))
43	CEREZA	169
44	CERROJO	109
45	CHINCHE	119
46	CINCHA	192
(*)47	CINCO	283 (uno) ²⁵¹

²⁵¹ En unes anotacions marginals que acompanyaven aquest "uno": dos, tres, cuatro, cinco / dos, tres, quatre, cinc.

Número de Mapa (1962)	LEMA	Qüestionari de l'ALPI
48	CLAVO	60
(*)49	COCINA	(II: 663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES)
50	COJO	208
51	COZ	41
52	CRESTA	83
53	CRIN	189
54	CRUZ	124
55	CUADRADO	115
(*)56	CUATRO	283 (uno) ²⁵²
57	CUCHARA	144
(*)58	CUCHILLO	145
59	CUERO	199
60	CUÉVANO	(II: 695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:)
61	CUÑADOS	260 (Mis cuñados y mis primos)
62	DECIRLO	251
63	DEDO	28
64	DERECHA	(II: 621a MANO DERECHA)
65	DESBOCADO	198
66	DESNUDO	10
67	DEUDAS	252 (Cada uno debe pagar sus deudas)
68	DIARIO	74
69	DIENTE	20
(*)70	DIEZ	288 (informació marginal ²⁵³)
71	DOCE	290
(*)72	LOS DOMINGOS	244 / (i un altre més per a l'art. masc. pl. als pobles val.)
(*)73	¿DÓNDE?	308 (La pelota, ¿dónde está?) 312 (¿Dónde vacían el cántaro?)
74	DULCE	181
75	EJE	38

²⁵² En unes anotacions marginals que acompanyaven aquest “uno”: dos, tres, cuatro, cinco / dos, tres, quatre, cinc.

²⁵³ Al costat de la pregunta 288 *nueve*, sempre transcriu fonèticament la correspondència del número deu.

Descripció i classificació d'aquesta taula:

Mapes	Total de mapes (= 75)	Descripció
1	un	Informació extreta de la portada dels quadernets, on hi ha el nom del poble enquestat.
2, 3, 4, 5	quatre	Informació extreta de la pàgina 2 del Quadern I: "INFORMADOR"
9, 36, 7, 41	quatre	Mapes extrets del Quadern II, a partir de conceptes que coincideixen exactament
40, 60, 64, 42	quatre	Mapes extrets del Quadern II, a partir de conceptes que inclouen més d'una variant
73	un	Mapa extret de dos preguntes del Quadern I
6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 33, 35, 37, 39, 43, 44, 45, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 62, 63, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 75	quaranta-nou	Mapes extrets de conceptes del Quadern I, EXACTAMENT COINCIDENTS
10, 20, 32, 34, 38, 61, 67	set	Mapes extrets a partir d'un enunciat llarg de les preguntes del Quadern I (Morfosintaxi)
31	un	Mapa extret de dos conceptes del Quadern II i un del Quadern I (vg. casos especials)
47, 56, 70	tres	Mapes extrets d'una anotació marginal
49	un	Mapa amb informació que no sabem d'on procedeix. Hi ha 17 pobles amb variants que no es troben a l'enquesta original de l'ALPI.

Comentari de les fonts emprades per a elaborar els mapes del Volum I (Fonètica, 1962) de l'ALPI.

(*) CASOS ESPECIALS:

- Hi ha mapes per als quals s'haguera pogut aprofitar la informació d'uns altres conceptes del qüestionari, però ho hem comprovat i no es va fer així. És a dir, que la informació que aporten es troba en dos conceptes diferents (bé del Quadern I, bé del Quadern II), però només se'n va aprofitar un.

Són els casos següents

Mapa	Pregunta que s'aprofita	transcripció (coincident amb 1962)	Pregunta on apareix la mateixa informació, però que no s'aprofita	Transcripció (no coincident)
20 ayer	375 ayer volví temprano (Quadern I)	Peníscola: [aír]	382 ayer han salido los pastores (Quadern I)	[aír ^l]
34 cántaro	312 ¿dónde vacían el cántaro? (Quadern I)	Ademuz: [kántaro] Caudete: [kántaro] Orpesa: [kánter] Massalavés: [kántir]	693 VASIJA PARA EL AGUA... (Quadern II)	Ademuz: [kantáro] Caudete: [kántara] Orpesa: [kánte] Massalavés: [kánte ^r]
58 cuchillo	145 cuchillo (Quadern I)	Vistabella: [gabiɲét] Moncofa: [gavinéta] Benilloba: [ganivét] Pinós: [gaviɲét] Campello: [ganivét] Crevillent: [gaviɲét] Guardamar: [gaviɲét] etc.	II: 577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO (Quadern II)	Vistabella: [gaɲivét] Moncofa: [gavinét] Benilloba: [gaɲivét] Pinós: gaɲivét / [gaviɲét] Campello: [gavinét] Crevillent: [gaɲivét] Guardamar: [gavinét]
47 cinco	283 uno (Quadern I)	...	372 Hacía cinco meses que había muerto (Quadern I)	Dels pobles castellanoparlants es podria aprofitar tot, però l'edició de 1962 va deixar en blanc Tuéjar. Dels pobles valencianoparlants no es podia aprofitar cap variant, ja que hi havia elisió de la -k final per fonètica sintàctica. Podem afirmar, doncs que aquesta pregunta 372 no va ser usada.

Mapa	Pregunta que s'aprofita	transcripció (coincident amb 1962)	Pregunta on apareix la mateixa informació, però que no s'aprofita	Transcripció (no coincident)
56 cuatro	283 uno (Quadern I)	(...)	371 En la puerta había cuatro almendros	Només hi ha dos pobles on no coincideix la informació de l'edició del 62: Polinyà i Llanera (on diu <i>dos ametlers</i> , per comptes de <i>quatre</i> , per equivocació en la resposta). A més, si comparem 283 i 371 pel que fa a la transcripció de la <i>a</i> de <i>quatre</i> notem que el 371 no va ser usat, ja que a Torís divergeix ²⁵⁴ .

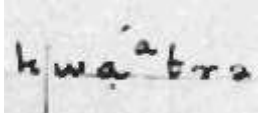
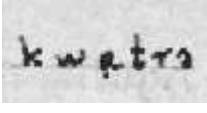
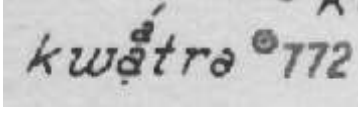
- El mapa 42 CEPA es va basar en les respostes del QII, concepte 790 LA VID Y EL VINO. Ara bé, només en un cas, Polinyà, va aprofitar la resposta [sé] del concepte del QII 792 TRONCO DE LA VID (CEPA), ja que el 790 no tenia resposta. A més, a Benialí, el mapa 42 transcriu [sé], variant de la qual desconeixem la procedència, ja que els originals de l'ALPI transcriuen a Benialí [pá] / [pa] (790), i la 792 sense resposta.

parra (=vid campestre)

parral (=parra)

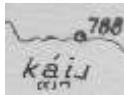
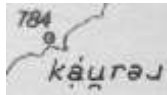

Mapa	Concepte que transcriu bàsicament	Concepte d'on només trau una variant: [sé] a Polinyà
42 cepa	790 LA VID Y EL VINO	792 TRONCO DE LA VID (CEPA)

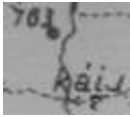
²⁵⁴ Concretament hi ha un alt grau de coincidències en la transcripció de la [a] de *quatre* si comparem el 283 i el 371 del Quadern I. A Torís, però, no és el mateix símbol.

	283	371	Edició de 1962
Torís			

- El mapa 31 CAER va ser extret a partir d'una pregunta del Quadern I i una altra del Quadern II. Efectivament, la forma CAER apareix en 341 (Quadern I), en 754a CAER DE BRUCES i 754b CAER DE ESPALDAS. Realment aquests dos darrers conceptes del Quadern II inclouen exactament les mateixes variants. Fins i tot hi ha el concepte 794a CAER LA FLOR, però que no inclou cap variant “caer” o “caure”.

Tot seguit comparem l'edició del 62 i els originals i arribarem a la conclusió que es va cartografiar tant informació del Quadern I com del Quadern II:

	Originals		Edició de 1962	Comentari
	Quadern I 341 (os vais a caer)	Quadern II 754a (=754b)		
Pedralba	--- (<i>los bais a lisiar</i>)	--- (<i>de morro^s, d'espalda^s</i>)		D'on ha eixit aquesta variant? Les enquestes de l'ALPI corresponents a Pedralba no inclouen cap variant <i>cáir</i> en cap concepte en absolut.
Calp	<i>podeu càurer</i>	(<i>caure de panxa, caure de tòs</i>)		És evident que per a aquest poble van usar la informació del Quadern I i no la del Quadern II.
Beniopa	<i>podeu caure</i>	(<i>caure un ba^s de nassos, caure un ba^s de tòs</i>)	EN BLANC: 	Incomprensible: no aprofita ni la informació del Quadern I ni la del Quadern II, que és coincident a més.
Pobles 752, 753, 757, 758, 761, 762, 765, 774, 775, 778, 780, 782, 783, 787	<i>caureu</i>	(<i>caure de morro, de nas, etc.</i>)		La variant <i>caure</i> de tots aquest pobles ha estat extreta del Quadern II i no del Quadern I (on apareix només <i>caureu</i> en tots)
Tots els pobles castellanoparlants, excepte Ademuz	<i>caer / cáer / cáir</i>	---		La informació dels pobles castellanoparlants va ser extreta del Quadern I, i no del Quadern II (on no transcrivia el verb, excepte a Ademuz)

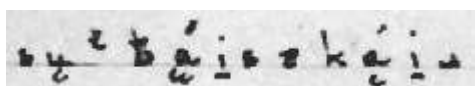
	Originals		Edició de 1962	Comentari
	Quadern I 341 (os vais a caer)	Quadern II 754a (=754b)		
Ademuz	(s'u ^s bais a cañ ²⁵⁵)	(caese de morros, caese una costillada)		La variant d'Ademuz ha estat extreta del Quadern I. La informació del Quadern II no era fidel al verb <i>caer</i> , ja que estava acompanyada per un pronom.

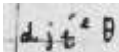
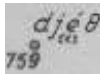
- El mapa 70 DIEZ ha estat extret del Quadern I, de 288 (marginal) i no de 281 (*Tenemos cada uno diez duros*), ja que a Vilar de Canes hi ha una obertura de la vocal només (encara que les dues preguntes les transcriu Sanchis i a més estan en la mateixa pàgina). Fins i tot es pot observar un error a Teresa de Cofrentes i una imprecisió a Tuéjar.

A més, és impossible que la informació del mapa 70 provinga de 281, ja que s'hi produeixen molts fenòmens de fonètica sintàctica que dificulten la comprensió de la forma pura corresponent a *deu* o *diez*.

	281 ... diez duros	288 nueve	Edició de 1962:
Teresa de Cofrentes:			
Vilar de Canes:			
Monforte:			

²⁵⁵ Ademuz :

	281 ... diez duros	288 nueve	Edició de 1962:
Pedralba:			
Teresa de Viver:			
Marines:			
Tuéjar:			

- El mapa 72 presenta unes peculiaritats pel que a les fonts originals que es van utilitzar:

- a) Hi ha una pregunta 244 *los domingos* (Quadern I), però transcriu a tots els pobles (excepte a cinc) *dos domingos*.
- b) El mapa 72 consta de dos mots, LOS DOMINGOS, per tant és com si hi haguera dos mapes, un per a l'article masculí plural i un altre per al substantiu *domingos*.
- c) Com que són dos mots apareix el fenomen de fonètica sintàctica, o siga, que la terminació del primer, *los/els*, està determinada pel mot següent, *domingos/diumenges*.
- d) Dóna la casualitat que els originals de l'ALPI del Quadern I, pregunta 244 *los domingos*, transcriuen el següent:
 - pobles castellanoparlants: “dos domingos”, excepte Caudete, Godelleta, Anna, Monforte i Teresa de Cofrentes (on hi ha “los domingos”).
 - pobles valencianoparlants: sempre transcriu amb el numeral, “dos diumenges”.
- e) Tenint en compte que l'edició de 1962 sempre transcriu “los domingos” / “els diumenges”, i havent comparat amb els originals, tenim:

I. Pobles valencianoparlants:

Cal buscar la font original de la transcripció de l'article masculí plural de l'edició de 1962. Si busquem al Quadern I, tenim les preguntes següents on apareix *los*:

246 los gatos	357 los candiles
248 los reyes	358 los pobres
310 los pucheros	366 los ladrones
329 los ramos	377 los mozos
353 los niños / los vecinos	382 los pastores

També apareix *los* al Quadern II:

426g LUCERO DE LA TARDE	716b AFUERAS DEL PUEBLO
440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)	719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL)
581 TUÉTANO (MEOLLO)	729 AL USURERO
586 PESTAÑAS	796b REBUSCAR
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO)	
639a CAMBIO DE REGALOS	
647 CANASTILLA	

Tot seguit presentem un quadre comparatiu entre aquelles deu preguntes que inclouen l'article masculí plural *els*, que de vegades apareix en forma reduïda per fonètica sintàctica. Ampliarem la comparació a tots els contextos en què aparega *els* al Quadern II.

Només transcrivim el segment de la resposta que incloga l'article masculí *els* o les seues variants.

No tenim en compte les preguntes 246 i 248, ja que, igual que passava amb la 244, transcriuen sempre *dos* i no *els*.

NOTA: El símbol (\$) indica que hi ha coincidència formal amb l'edició de 1962. No tenim en compte l'elisió vocàlica inicial de *els* en contacte amb un mot acabat en vocal. Tampoc l'assimilació de s+r ([e rāms] = *es rams*)

	Edició de 1962	QUADERN II (#)		QUADERN I							
		440 ENTUM ECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):	796b REBUSC AR:	310 La criada friega los pucheros	329 El cura ha bendecido los ramos	353 A los niños les socorrieron los vecinos	357 Tráete los candiles para echarles aceite	358 El pan se le ha repartido a los pobres	366 Se castigó a los ladrones	377 Anteanoche vinieron los mozos	382 Ayer han salido los pastores
Cinctorres				rente. ¹ s perols	e rams	e ¹ s ^{(i)x} xiquets e ¹ s beïns		as pobres	as lladres	baren bindre.s fadrins	es pastós
Pobla de Benifassà			cullí.ls ascarrolls		lo rams (\$)	los ^{(i)x} xiquets e ¹ s beïns (\$)		a's pobres		ban bindre. ¹ s fadrins	los pastós (\$)
Vilar de Canes		tindre.s dits balbos		scure. ¹ s perols	e ¹ rams	e ¹ s ^{(i)x} xiquets los beïns (\$)		als pobres		ban bindre. ¹ s fadrins	e's pastós
Peníscola		tindre los dits adormits (\$)		ascure los perols (\$)	lo rams (\$)	los xiquets replegà.ls beïns (\$)	porta.ls cresols	als pobres		ban bindre.ls fadrins	los pastós (\$)
Vistabella					e rams	el(i)x xiquets es beïns		als pobres		baren bindre es fadrins	es pastós
l'Alcora		tindre.ls dits enganxats (\$)			e rams	e ¹ (i)x xiquets es veïns (\$)		a's pobres		van vindre.s fadrins	es pastós
Orpesa		tindre.s dits enganxats			e rams	e ¹ (i)x xiquets e's veïns (\$)		als pobres (\$)		van vindre.s fadrins	es pastós
Aín				ascura es perols	e rams	es ^{(i)x} xiquets es beïns		als pobres (\$)	baen castigar a's lladres	baen bindre. ¹ s fadrins	es pastors
Moncofa				ascura. ¹ s perols (\$)	e rams	el xiquets es veïns	porta.ls cresols	a's pobres		varen vindre es fadrins	es pasto(r)s
Casinos			arreplegar els cabrers (\$)		e rams	e(i)x xiquets es beïns		as pobres		bingueren es fadrins	es pastors
Rafelbunyol		tindre.s dits èrts			e ¹ rams	e ¹ (i)x xiquets e's beïns		als pobres (\$)		bingueren e's fadrins	es pastors
Quart de Poblet					e rams	el(i)x xiquets es beïns (\$)		a's pobres		bingueren es fadrins	es pastós
Toris		tindre.s dits adormits		ascura. ¹ s perols (\$)	e rams	el(i)x xiquets els beïns (\$)	porta. ¹ s cressols	a's pobres	castigaren als lladres (\$)	bingueren e's fadrins	e's pastó's
Polinyà		tindre.ls dits xelats (\$)		ascura.s perols	e rams	es ^{(i)x} xiquets es veïns	porta. ¹ s cresols	a's pobres	castigaren a's lladres	vingueren es fadrins	es pastors

	Edició de 1962	QUADERN II (#)		QUADERN I							
Massalavés					e rams	es ^(x) xiquets es b'ins	porta. ^l s cresols	a's pobres	castigaren als lladres (\$)	vingueren es fadrins	es pastors
Llanera de ranes				ascura es perols	e rams	es xiquets els veïns	porta. ^{el} s cresols	als pobres	vaen castigar a's lladres (\$)	vaen vindre es fadrins	es pastors
Beniopa				ascura.s perols	e rams	es xiquets es veïns	porta.s cresols	as pobres		vingueren es fadrins	es pastors
Moixent			arreplegà.s cabrerots	ascura es perols	e rams	es xiquets es veïns	porta. ^e s cresols	als pobres	vaen castigar a's lladres (\$)	vaen vindre.s fadrins	es pastors
Biar				la cri-à.scura.s perols (\$)	e rams	es xiquets les veïns (\$)		a quatre pobres	van castigar as lladres (\$)	van vindre es fadrins (\$)	es pastors (\$)
Benilloba		tenir es dits enganxats (\$)			e rams (\$)	es xiqués es veïns (\$)	porta.s cresols (\$)	as pobres (\$)		vingueren es fadrins (\$)	es pasto's (\$)
Benialí (Vall de Gallinera)		tindre.s dits engarsats (\$)	tallar es cabrerots (\$)		e rams (\$)	es xiquets es veïns (\$)	porta es cresols (\$)	als pobres		vingueren es fadrins (\$)	es pastors (\$)
Calp		tindre.ls dits engarsits			e rams (\$)	es xiquets es veïns (\$)	porta.s cresols (\$)	as pobres (\$)	vaen castigar es lladres (\$)	vingueren es fadrins (\$)	es pastors (\$)
el Pinós		bo(i)xà-se.s dits		escura.s perols	e rams	es manyacos es veïns	pòrtò ^o es cresols	as pobres	van castigà as lladres	van vení-es fadrins	es pastós
el Campello		tindre es dits ascarxats (\$)			e rams (\$)	e(i)x xiquets es veïns (\$)	du-es cresols (\$)	as pobres (\$)	van castigar es lladres (\$)	van vindre fadrins	es pastors (\$)
Crevillent					e rams beneït	es manyacos es veïns	porta es cresols	p'als pobres	van castigà as lladres	van vení-es fadrins	es pastós
Guardamar					le rams	les xiqués les veïns	du les creso's	as pobres	varen castigar les lladres	vingueren les fadrins	les pastós

(#) Altres del Quadern II on apareix l'article masc. pl.:

581 TUÉTANO (MEOLLO):

(\$)

mòll dels ossos (**Vilar de Canes**)

639a CAMBIO DE REGALOS:

els ors (**Torís**)

586 PESTAÑAS:

(\$)

pèls dels pà'pols (**Llanera**)

pèls dels pà'pols (**Moixent**)

647 CANASTILLA:

606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):

els xiponets (**Massalavés**)

els nucs (**Torís**)

(\$)

716b AFUERAS DEL PUEBLO: els arraadors del poble (Massalavés) (\$)	collà des cascabells (el Pinós)
426g LUCERO DE LA TARDE: lucéro ^{de} s baqueros (Torís)	719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS: arrendao des pesos (el Pinós)
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:	722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL): anarregà des llauraors (Torís)
	729 AL USURERO se beu la sang des pobres (Guardamar)

Observacions que hi podem fer:

1. En sis pobles no coincideix en absolut la transcripció de l'original de les enquestes de l'ALPI i la transcripció de l'edició de 1962: Cinctorres, Vistabella, Beniopa, el Pinós, Crevillent i Guardamar. Per tant podríem afirmar que les variants del 62 registrades en aquests sis pobles no van ser extretes de les preguntes que hem comentat del Quadern I i Quadern II

2. És sobretot als pobles del valencià meridional on coincideix la transcripció en els dos casos: a Calp, Benialí i Benilloba coincideix tot absolutament. Suposem que no és difícil extraure la conclusió que la variant [ez] (= els) pertany sobretot al sud del País Valencià.

3. L'edició de 1962 transcriu en tres pobles la ela volada [e'z]: Llanera, Beniopa i Moixent. Ara bé, en l'original de Llanera només hi ha la ela volada a la pregunta 366, mentre que les altres bé hi ha [ez], bé [e'z]. L'original de Moixent només té la ela volada en 366 [a's], mentre que a la resta hi ha també [es] o [e'z].

Per tant, diríem que a la zona de la Costera, la Safor..., hi ha una certa vacil·lació de [els], que arriba a realitzar-se com a [ez] - [elz] - [e'z] - [e'z], depenent dels contextos.

4. És aquesta raó, la vacil·lació en la transcripció de l'article *els*, que ens fa pensar que l'edició de 1962 va haver de regularitzar transcrivint una ela volada als tres pobles (Llanera, Moixent, Beniopa).

5. També creiem que va ser un intent de regularitzar les formes del nord del País Valencià. Efectivament, a Cinctorres, la Pobla de Benifassà, Vilar de Canes i Peníscola, en l'edició de 1962 hi ha la transcripció [loz].

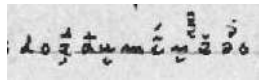
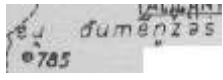
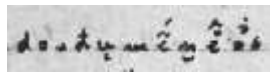
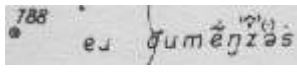
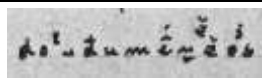
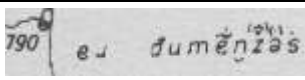
6. Una vegada explicades les transcripcions de *els* des del nord fins al sud, només ens queda la variant [er] de Crevillent, Guardamar i el Pinós. En aquest darrer poble es tracta d'una "líquida alveolar fricativa sonora asibilada, con redondeamiento de la abertura del ápice de la lengua, intermedia entre *r* i *z*; ... puede tener la africación más atenuada" (segons la Introducció de l'ALPI, 1962).

Les preguntes 246 *los gatos* i 248 *los reyes*, que transcriuen també *dos* als pobles valencianoparlants, no ens serveixen. La primera transcriu a Crevillent i el Pinós [dóz gáts], i a Guardamar [dóz gáts] "con [s] fricativa". Per tant, no transcriuen [r].

Les preguntes de l'original que hem analitzat, les del Quadern I i Quadern II, no transcriuen en cap cas la forma [er]:

- El Pinós i Crevillent: sempre [es] (excepte 358, Crevillent [p'als póbres])
- Guardamar: sempre [les] (excepte 358 [as póbres]), com a masculí plural.

Per tant, cal buscar la font en un altre concepte. I la solució és ben fàcil si tenim en compte la -s final del mot *dos*. Recordem que la pregunta 244 *los domingos* (d'on s'havia tret la transcripció de *domingos* / *diuenges* en l'edició de 1962) transcriu en l'original sempre *dos domingos* / *dos diuenges* (excepte a 5 pobles castellanoparlants). Així doncs, comparem aquella -s final i arribarem a la conclusió que la -s de *els* per al mapa 72, sota la forma [er] va ser extreta a partir de la -s de *dos* de la transcripció de l'original. Fins i tot coincideix el matís de la [r] al Pinós:

	Original (Quadern I, 244 <i>los domingos</i>)	Edició de 1962
el Pinós		
Crevillent		
Guardamar		

7. Així doncs, queda més que demostrada la procedència de la transcripció de 1962 de l'article plural *els* a partir d'una regularització de formes i de més d'una pregunta:

Transcripció de l'edició de 1962	Font original d'on s'ha extret
[loz] Des de Cincorres fins a Vistabella	PER REGULARITZACIÓ (tenint en compte el Quadern I: 310, 329, 353, 357, 358, 366, 377 i 382; i el Quadern II: 440, 796b i altres)
[eiz] Des de l'Alcora a Massalavés	
[e'z] Des de Llanera fins a Moixent (forma vacil·lant)	
[ez] Des de Biar al Campello	
[er] el Pinós, Crevillent i Guardamar	A partir de la -s del Quadern I (244 <i>los domingos</i>) de la forma <i>dos</i> (per compte de <i>los</i>), que es transcriu a tots els pobles valencianoparlants.

II. Pobles castellanoparlants:

Sembla que l'article masculí *los* es va refer a partir del numeral *dos*. Efectivament, això passa en tots els pobles castellanoparlants, amb les úniques excepcions de Teresa de Viver, Caudete i Teresa de Cofrents, per discrepància de la -r final que apareix volada o no (vg. taula adjunta).

	Original (244, Quadern I)	Edició de 1962
Teresa de V.		
Caudete		
Teresa de C.		
Castillo de V.		
Fanzara		
Azuébar		
Ademuz		
Tuéjar		
Marines		

	Original (244, Quadern I)	Edició de 1962
Pedralba		
Dos Aguas		
Monforte		
Dolores		

D'altra banda, per tal d'esbrinar la font original de *los* al mapa 72, hem de tenir en compte que a més de la pregunta 244 del Quadern I, hi ha tres preguntes més on es pot observar el contacte de -s final seguida de d- inicial. Es tracta de les preguntes 252, 315 i 336.

	<u>Edició de 1962</u>	<u>244 los</u> <u>domingos</u>	<u>252 ... sus</u> <u>deudas</u>	<u>315 ... salís de</u> <u>viaje</u>	<u>336 ... parientes</u> <u>de...</u>
Teresa de V.	lor domingos	do ^r domingos	su ^r daudas	sali ^r de	pariénte ^r de
Monforte	lo ^r domingos	lo ^r domingo(s)		bai ^s de sali ^s de	pariente ^s de
Dolores		do ^r domingo(s)			pariénte ^(r) de
Caudete			---	salir de	pariénter de
Teresa de C.		lor domingo ^s	---		

Si observem bé el quadre, ens adonem que l'edició de 1962 transcriu a Teresa de Viver i Teresa de Cofrentes dues variants inexistents als originals de l'ALPI, ni en la mateixa pregunta 244 ni en la resta de preguntes on hi ha un context -s + d-.

- El mapa 73 sembla que va ser extrets de tres preguntes del Quadern I, però si ho analitzem bé arribem a la conclusió que realment es va basar en una pregunta (la 308) i tres variants en concret les va extraure d'una altra (la 312). La tercera (410), encara que coincideix amb algunes variants, no va ser emprada. Passem tot seguit a demostrar-ho.

Mapa 73 *dónde*: Comparació amb els originals.

Aquest és un quadre comparatiu de les dues vocals úniques que hi apareixen, i els criteris que van seguir a l'hora de fer l'edició de 1962:

Mapa 73 *dónde*.

Transcripcions de la *a* i de la *o* comparant els originals i l'edició de 1962:

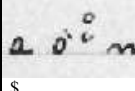

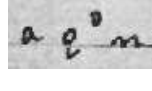
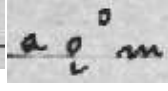
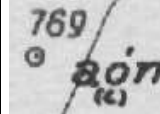

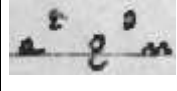
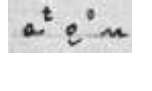
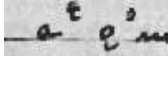
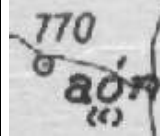
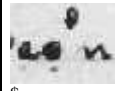

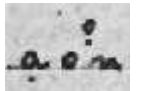
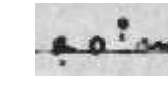
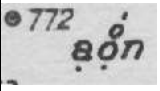
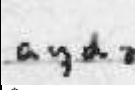
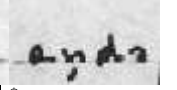
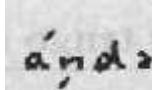
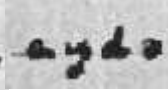
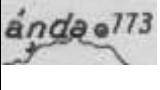
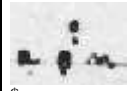
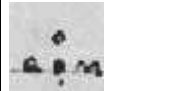

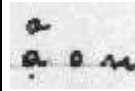
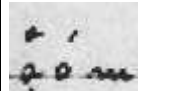

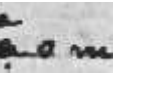

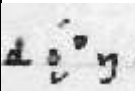
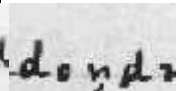
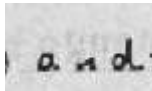
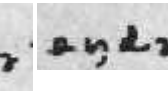
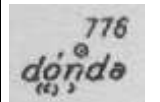
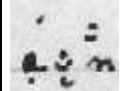
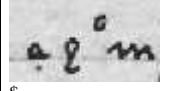
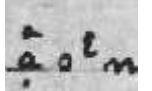

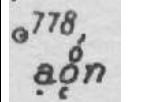
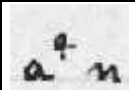
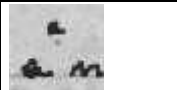

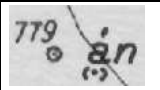
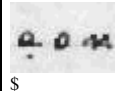
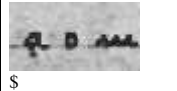
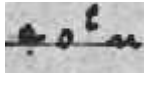
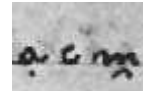
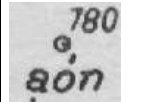
Orig.	Edició de 1962	Comentari
		Tots els pobles castellanoparlants + Cincorres, Pobla de B., Orpesa i Rafelbunyol
		Quart (creiem que per error)
		Calp
		Peníscola, Vistabella, Aín, Casinos, Torís, Polinyà, Llanera, Moixent, Biar, Benialí, el Pinós, el Campello, Crevillent i Guardamar.
		Vilar de Canes, l'Alcora, Beniopa i Benilloba (creiem que per error)
		Massalavés
		Peníscola, Orpesa, Moncofa
		L'Alcora, Rafelbunyol, Polinyà,
		Quart
		(volades) Vistabella
		Torís
		Llanera, Biar, Benialí, el Pinós i Guardamar

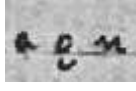
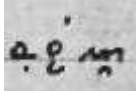
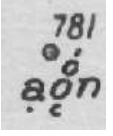

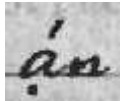
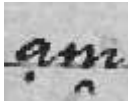
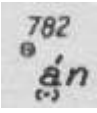
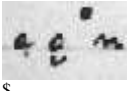
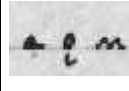
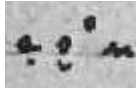

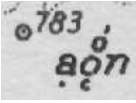
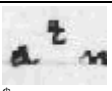
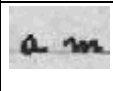

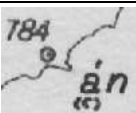
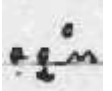
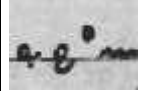
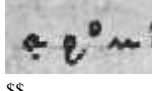
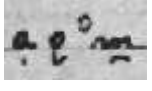
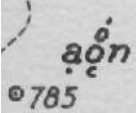
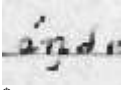
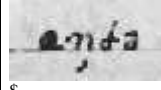
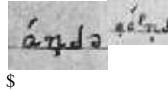
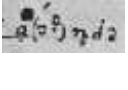
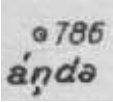

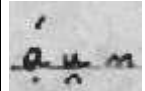
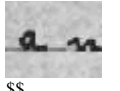
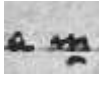
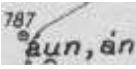
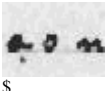

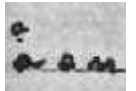

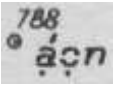
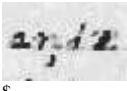
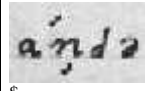
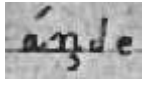
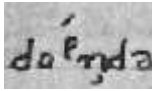
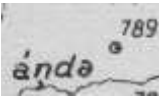
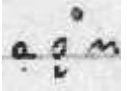
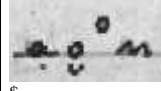

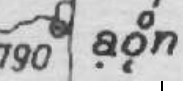
Quadre comparatiu entre les tres preguntes del Quadern I que contenen *dónde* i l'edició del 62.

\$ = Coincideixen (originals i edició)

	308 <i>La pelota, ¿dónde está?</i>	312 <i>¿Dónde vacían el cántaro?</i>	410 <i>¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)</i>	Edició de 1962	Observació Comparació
750 Cincorres					Error. Possiblement la <i>o</i> tancada volada de 1962 pretenia ser una oberta (com en 312 i 410). Igualment no queda massa clar l'accent.
751 Pobla de Benifassà	\$	\$	\$\$		Coincideix tot. Es va interpretar la [a] accentuada perquè la <i>o</i> volada és relaxada.
752 Vilar de Canes	\$				Símbol refet de la <i>a</i> . Creiem que es va usar la 308, perquè la <i>o</i> no és relaxada.
753 Peníscola	\$	\$			Es refà el símbol de la <i>o</i> . S'hauria pogut ampliar amb una variant [aŋ]
754 Vistabella	\$	\$	\$		Coincideix quasi tot. Igualment, com que la <i>o</i> és relaxada, l'accent recau sobre la <i>a</i> .
755 Castillo de Villamalefa	\$	\$	\$\$		Coincideix tot. Accent sobre la <i>a</i> perquè la <i>e</i> és relaxada. Fixem-nos que només en un cas de l'original hi ha accent.
756 Fanzara	\$	\$	\$\$		Coincideix tot. Accent només en un cas.
757 Alcora	\$	\$			Coincideix tot. Igual que a Vilar de C., es considera que aquesta <i>a</i> és àtona.
758 Orpesa	\$	\$			Es refà el símbol de la <i>o</i> .

	308 <i>La pelota, ¿dónde está?</i>	312 <i>¿Dónde vacían el cántaro?</i>	410 <i>¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)</i>	Edició de 1962	Observació Comparació
759 Teresa de Viver				759 ^o 	Coincideix tot. Dos casos amb accent.
760 Azuébar					Coincideix tot. No hi ha accents.
761 Aín				761 ^o 	Creiem que la transcripció de 1962 s'ha tret de la pregunta 312, ja que, per comparació amb el que havia fet en altres pobles; si la <i>o</i> és relaxada, l'accent requeia sobre la <i>a</i> .
762 Moncofa				762 ^o 	Es refà el símbol de la <i>o</i> .
763 Ademuz				763 ^o 	S'hauria pogut incloure-hi la variant [dónde]
764 Tuéjar				764 ^o 	Igualment, s'hauria pogut ampliar amb una variant més.
765 Casinos				765 ^o 	Creiem que la font és el 308, ja que en els altres la <i>o</i> relaxada no pot ser tònica.
766 Marines					Coincideix tot. Dos accents.
767 Caudete				767 ^o 	Coincideix tot. Un accent.
768 Pedralba					Coincideix tot. Dos accents.

	308 <i>La pelota, ¿dónde está?</i>	312 <i>¿Dónde vacían el cántaro?</i>	410 <i>¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)</i>	Edició de 1962	Observació Comparació
769 Rafelbunyol	 \$		 	 769 aón (1)	Creiem que la font és el 308, per la transcripció de la <i>o</i> .
770 Quart de Poblet			 	 770 aón (1)	Error de transcripció, si atenem al fet que la <i>a</i> hauria de dur un diacrític d'obertura entre parèntesis, igual que a Calp. Creiem que la font seria el 308, per la transcripció de la <i>o</i> .
772 Torís	 \$	 \$	 	 772 aón	Coincideix en 308 i 312 (transcripció de la <i>o</i> i de la <i>a</i>)
773 Dos Aguas	 \$	 \$	 \$\$	 anda 773	Coincideix tot. Només un accent.
774 Polinyà	 \$		 	 aón (1) 774	Creiem que la font és la 308 per la transcripció de la <i>o</i> .
775 Massalavés	 \$	 \$	 \$\$	 aón 775	Coincideix tot. Es refà el símbol de la <i>a</i> .
776 Teresa	 \$	 \$	 	 776 dóna	Coincideix en 308 i 312. Un únic accent.
778 Llanera de Ranes	 \$	 \$	 	 778 aón	Coincideix 308 i 312 (transcripció de la <i>o</i> i de la <i>a</i>)
779 Beniopa	 \$	 \$	 \$\$	 779 aón (1)	Coincideix totalment.
780 Moixent	 \$	 \$	 	 780 aón	Coincideixen en 308 i 312

	308 <i>La pelota, ¿dónde está?</i>	312 <i>¿Dónde vacían el cántaro?</i>	410 <i>¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)</i>	Edició de 1962	Observació Comparació
781 Biar		 \$	 		Considerem 312 com a l'única font, per la transcripció de la <i>o</i> .
782 Benilloba			 		Error de transcripció de la <i>a</i> , que no hauria de dur cap diacrític atenent a la resta de transcripcions que s'han fet.
783 Benialí (Vall de Gallinera)	 \$		 \$\$		Coincideix 308 i 410.
784 Calp	 \$		 \$\$		Possible font: 308 i 410
785 El Pinós	 \$	 \$	 \$\$		Coincideix tot.
786 Monforte	 \$	 \$	 \$		Coincideixen tres variants, però hauria pogut ampliar amb una tercera i una quarta. Dos accents.
787 El Campello	 \$	 \$	 \$\$		Coincideix tot absolutament tot. És l'únic poble on ha considerat dues variants.
788 Crevillent	 \$	 \$	 		Per la transcripció de la <i>a</i> sembla que la font va ser el 308 i el 312. No està massa clar que el mot siga pla.
789 Dolores	 \$	 \$	 \$		Coincideix tot, però s'hauria pogut ampliar amb la variant [dónde]. Dos accents.
790 Guardamar	 \$	 \$	 \$\$		Coincideix tot

Conclusions a les quals podem arribar després d'observar aquest quadre:

- Si busquem l'expressió *dónde* (Mapa 73) al qüestionari de l'ALPI trobem dos preguntes on apareix exactament així:

308 *La pelota, ¿dónde está?*

312 *¿Dónde vacían el cántaro?*

I a més, n'hi ha una altra on apareix com a adverbi compost *adónde*:

410 *¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)*

Són tres preguntes base de la comparació. Però aquesta tercera sembla que no va ser usada, ja que no interessava l'adverbi compost, sinó el simple.

- Hem trobat tres casos de transcripcions errònies: Cincorres, Quart de Poblet i Benilloba.

- A l'hora de transcriure les variants del mapa 73 *dónde* de 1962 sempre han posat accent tònic. Això no obstant, en els originals de l'ALPI unes vegades es posa accent i altres no. Creiem, doncs, que l'edició del 62 es pot considerar una mica fictícia:

a) D'una banda falseja l'accentuació original;

b) d'altra, considera les variants *a on, dónde, ánde*, etc. com a mots independents (adverbis interrogatius). Això no obstant es falsegen els originals, ja que aquestes transcripcions són considerades fora de context: l'original sempre les fa acompanyar d'un altre sintagma (*dónde + está / vacían / camináis*)

- Si analitzem la pregunta tercera, 410, arribem a la conclusió que no es va tenir en compte per tal de fer l'edició del 62. Raons:

a) Sempre conté dues variants (excepte Pedralba amb 1 i Monforte amb 3), una per al TU i una altra per al VOSTÉ. Per tant, sembla que la complicació formal s'exagerava i la van rebutjar.

b) No hi ha ni una sola variant de 410 que no es trobe en 308 i 312 i que sí que tinga reflex en l'edició del 62.

c) Si classifiquem la relació entre 410 / 308-312 ens adonem que hi ha 14 pobles de 410 amb informació diferent a 308 i 312, variants que no van tenir reflex en l'edició del 62.

- Hi ha 12 pobles on coincideixen les dues variants de 410 amb les dues de 308 i 312 (és a dir, que tot coincideix): Pobla de B., Castillo, Fanzara, Teresa de V., Azuébar, Marines, Caudete, Dos Aguas, Massalavés, Beniopa, el Pinós i Guardamar.

- Hi ha dos pobles on les dues variants de 410 coincideixen amb la de 308: Benialf i Calp.

- Hi ha 6 pobles on almenys una de les dues variants de 410 coincideix amb les dues de 308 i 312: Vistabella, Ademuz, Tuéjar, Pedralba, Monforte i Dolores.

- Hi ha 14 pobles on cap de les dues variants de 410 coincideix amb les de 308 i 312: Vilar de Canes, Peníscola, l'Alcora, Orpesa, Aín, Moncofa, Casinos, Rafelbunyol, Torís, Polinyà, Teresa, Moixent, Biar i Crevillent.

- Podem concloure fàcilment que la font del mapa 73 de l'edició de 1962 va ser primordialment la pregunta 308, excepte algun cas aïllat (Aín, Biar i Campello):

- a) Si comptem els casos en què coincideix l'original de 308 i 312 amb l'edició del 62, n'hi ha 28 pobles.
- b) Hi ha 8 casos en què un dels dos no va ser usat:
 - 6 casos en què només es va usada la pregunta 308 (i es va rebutjar la 312, i per descomptat la 410). Són els pobles de Vilar de Canes, Casinos, Rafelbunyol, Polinyà, Benialí i Calp.
 - 2 casos en què només va ser usada la pregunta 312 (i per tant, no es va tenir en compte la 308 ni la 410). Són els pobles d'Aín i Biar.
- c) Només en un cas, un i només un, es va utilitzar tant la variant de la pregunta 308 (coincident amb la 410) i la de la 312. Es tracta del Campello, amb les variants [án] (308 i 410) i [áwn] (312).

2.3.2. TAULA COMPARATIVA ENTRE L'EDICIÓ DE 1962 I EL MATERIAL ORIGINAL

2.3.2.1. CRITERIS DE COMPARACIÓ

Hem tingut en compte els paràmetres següents a l'hora de contrastar els materials originals de l'ALPI amb l'edició de 1962:

- Considerem base de la comparació només aquelles variants de les quals es podia traure un comentari, una observació, etc., per a comprendre millor la seua ubicació en l'obra. Descartem aquells casos en què la informació era nul·la o hem considerat que no era pertinent.
- Incloem una classificació (la columna IMPRECISIONS) sota el nom "error", però que cal interpretar d'una manera molt concreta: s'ha considerat "error" tota transcripció del Volum I de 1962 que no coincidia amb les enquestes originals de l'ALPI. Entenem, doncs, aquesta denominació no com una marca pejorativa, sinó una vertadera equivocació a l'hora d'abocar el material manuscrit als mapes de les dimensions de l'ALPI (1962).
- D'altra banda hem deixat fora de la comparació tres pobles: Godelleta, Anna i Tuéjar²⁵⁶. Ja hem tractat en un apartat del present treball el problema que presentaven, el fet de tenir enquestes dobles amb una diferència considerable d'anys.

Tenint en compte que les enquestes dels pobles castellanoparlants del País Valencià van ser fetes l'any 1934, i les dels pobles valencianoparlants l'any 1935, arribem a la conclusió que aquells tres pobles presenten una irregularitat diacrònica respecte la resta de localitats: ha quedat demostrat que l'edició de 1962 va emprar les enquestes (QI i QII) de 1948 d'Anna i Godelleta, i la del QI (1958) i del QII (1934) de Tuéjar.

²⁵⁶ A mena de resum expliquem els problemes que presenten aquest pobles:

- a) Anna i Godelleta: hi ha una enquesta doble, una de 1934 i una altra de 1948
- b) Tuéjar: hi ha el Quadern I, fet el 1958, i el Quadern II, fet el 1934.

Material original de l'ALPI que posseïm:

	Quadern I	Quadern II
Anna i Godelleta	- Un exemplar de 1934 - Un altre de 1948	- Un exemplar de 1934 - Un altre de 1948
Tuéjar	- Un exemplar de 1958	- Un exemplar de 1934

- c) Després de comparar les dades dels originals amb l'edició de l'ALPI de 1962, arribem a la conclusió que les enquestes de 1934 d'Anna, Godelleta i Tuéjar no van ser emprades, i per comptes d'aquestes, per a cartografiar el Volum I de 1962 es van usar les de 1948 (Anna i Godelleta) i 1958 (Tuéjar).

- No hem tingut en compte els casos en què l'edició de 1962 transcriu volats aquells símbols fonètics que en l'original de l'ALPI apareixen entre parèntesis²⁵⁷ (indicant la relaxació, la feblesa del so, etc.). Només ho hem anotat en aquells casos que ens ha semblat pertinent, ja que hi havia incoherències de transcripció. Cal puntualitzar que a l'hora de transcriure les respostes del QI de l'ALPI, Sanchis Guarner no usava gairebé mai símbols entre parèntesis, ans preferia transcriure'ls volats. Rodríguez Castellanos, però, sí que els hi utilitzava en les seues transcripcions del QII.

²⁵⁷ Vegeu al final d'aquest apartat els inconvenients de transcriure volats en l'edició símbols que en l'original van entre parèntesis: Què passaria si un mateix símbol de l'original anara entre parèntesis i alhora volat? N'hi ha alguns exemples.

2.3.2.2. *PRESENTACIÓ EN FORMA DE TAULA*

Quant a l'organització formal del material que hem treballat, hem de fer les remarques següents:

- Hem presentat l'estudi de dues maneres:

a) En forma de taula: pensem que d'aquesta manera és més fàcil el maneig i la consulta de qualsevol dada que pretenguem contrastar. Així, mirant només la columna d'IMPRECISIONS, podem fer-nos una idea del tipus d'errors que es van cometre. Igualment afegim algunes remarques i comentaris generals.

b) En forma de classificació de fenòmens: com una espècie de resum de les jugades més interessants, hem classificat en diversos apartats el tipus de "manipulació" que es va fer a l'edició de 1962 respecte dels materials originals de l'ALPI. Es tracta d'una classificació de contingut.

- La taula inclou cinc columnes:

Columna 1: Hi apareix el número del mapa de l'Edició de 1962.

Columna 2 i 3: Hi apareixen les transcripcions exactes, de vegades digitalitzades dels originals, tant de l'enquesta de l'ALPI com de la publicació del Volum I.

Columna 4: Imprecisions ("errors"), casos en què no coincideix la columna 2 i 3.

Columna 5: Comentaris sobre alguns aspectes interessants.

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 1: Lugares estudiados* (Font: portada QI, QII)	763: Ademuz 756: Fanzara	763 EN BLANC 756 Ademuz	- L'edició de 1962 va deixar el poble 763 (Ademuz) en blanc, i per error, per comptes de Fanzara, va posar al 756 Ademuz. - Hi ha algunes divergències més entre la pàgina 1 del QI i II (la portada), i la transcripció al Mapa 1 de l'edició de 1962 ²⁵⁸ .	

* Podeu veure el Mapa 1 a la pàgina 121 de la present tesi doctoral.

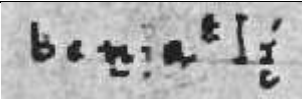
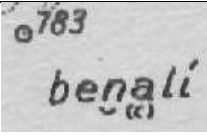
²⁵⁸ Aquestes diferències són degudes a un intent de regularització del nom "oficial" dels pobles de l'ALPI en l'edició del Volum I. Així, exactament, l'edició de 1962 transcriu els noms següents, mentre que els originals no coincideixen totalment:

TRANSCRIPCIÓ DEL NOM DELS POBLES SEGONS L'ALPI (Volum I, 1962)

750 Cincorres	764 Tuéjar	778 Llanera de Ranes
751 La Pobra de Benifassà	765 Casinos	779 Beniopa
752 Vilar de Canes	766 Marinas	780 Moixent
753 Peníscola	767 Caudete de las Fuentes	781 Biar
754 Vistabella del Maestrat	768 Pedralba	782 Benilloba
755 Castillo de Villamalefa	769 Rafelbunyol	783 Benialí
756 Ademuz (PER ERROR)	770 Quart de Poblet	784 Calp
757 Alcora	771 Godolleta	785 El Pinós
758 Orpesa de Mar	772 Turís	786 Monforte
759 Teresa de Begís	773 Dos Aguas	787 El Campello
760 Azuébar	774 Polinyà de la Ribera	788 Crevillent
761 Aín	775 Massalavés	789 Dolores
762 Moncofa	776 Teresa de Cofrentes	790 Guardamar
763 (EN BLANC, PER ERROR)	777 Anna	

Noteu les transcripcions següents que hi trobareu a l'edició de 1962:

- l'error de transcripció d'Ademuz (763/756);
- Teresa de Begís (i no Teresa de Viver);
- Orpesa de Mar, Polinyà de la Ribera (i no simplement Orpesa o Polinyà);
- Casinos (amb una sola "s");
- Alcora (i no l'Alcora);
- Marinas (i no Marines).
- Turís (no Torís)
- El Pinós, El Campello (amb l'article en majúscula)

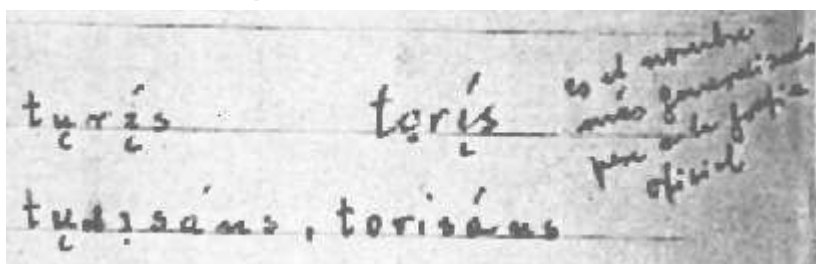
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 1: Lugares estudiados (Font: portada QI, QII)	Turís (tant a la portada del QI -amb lletra de Sanchis- com a la del QII -amb lletra de Moll-)	Turís		- Es manté la denominació amb “u” per a l’edició, tot i que al QI, un informant va contestar [turís] (a Sanchis), i [torís] (a Moll).
Mapa 2: Denominació del lugar* (Font: QI)	[marines] (En Gátova le llaman [marinas])	[marinas]		- Només es transcriu una variant
Mapa 2: Denominació del lugar (Font: QI)	[turis] [toris] (es el nombre más generalizado pese a la grafía oficial) ²⁵⁹	[torís]		- Només es transcriu una variant
Mapa 2: Denominació del lugar (Font: QI)	[pañiskla]	[pañiskla], [pañiskola]		- S’afeg una variant inexistente a l’original
Mapa 2: Denominació del lugar (Font: QI)	 [beɲialí]	 [beɲali]	Error de transcripció	

* Podeu consultar el Mapa 2 a la pàgina 122 de la tesi.

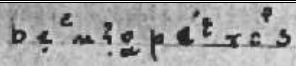
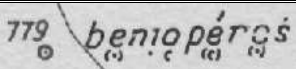
²⁵⁹ Aquesta és la transcripció que Sanchis i Moll van realitzar a Torís per a l’enquesta original del QI corresponent a les preguntes següents:

Transcripción del nombre del lugar
 Nombre dialectal de los habitantes

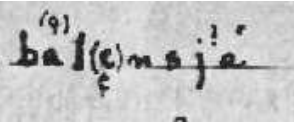
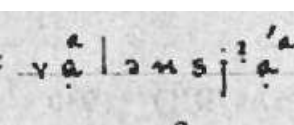
(la lletra “[toris] es el nombre...” pertany a F. de B. Moll):

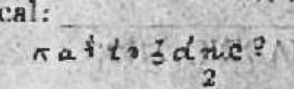
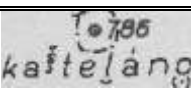
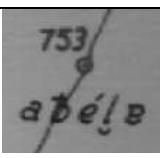
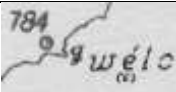

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 2: Denominació del lloc (Font: QI)	[klevilént]	 [klevilént], [kleilént]		- S'afegiu una variant inexistente a l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[poblatáns] [poblén ^{ks}]	[poblatáns]		- Es deixa de transcriure una variant de l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[paniskoláns]	[paniskoláns], [paniskláns]		- S'afegiu una variant inexistente en l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[monkofíns]	[monkofíns], [mankofíns]		- S'afegiu una variant inexistente en l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[pedralbénos], [pedralbínos]	[pedralbínos]		- Es deixa de transcriure una variant de l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[kawdeténos] [ka ^h te ^l áanos]	[kawdeténos]		- Es deixa de transcriure una variant de l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[turisáns] [torisáns]	[torisáns]		- Es deixa de transcriure una variant de l'original
Mapa 3: Denominació de los habitants (Font: QI)	[teresínos]	[teresíno ^s]	- la -s final no està volada en l'original	

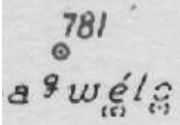
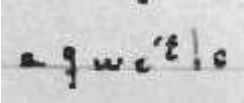
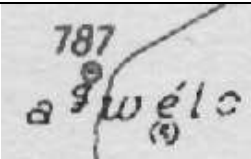
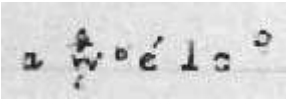
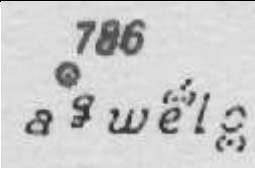
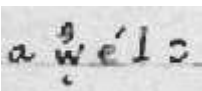
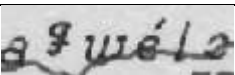
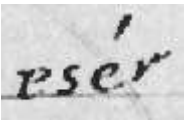
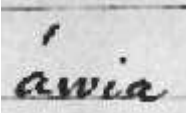
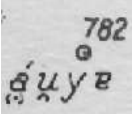
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	 [benipeρός]	 [benipeρός]	- la [ð] té doble obertura en l'original.	
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	[maʎorkins de galinéra]	[maʎorkins]		- Es pressuposa “de Gallinera”
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	(en blanc)	[beniʎobúts]		- S'afeg una variant
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	[momfortino] (En Novelda nos dicen [momfortéro])	[momfortino ^s], [momfortéro ^s]		- La - final de l'edició de 1962 no es troba en la resposta original. Per tant es refà l'original i s'afeg la esse final, possiblement d'acord amb la -s d'altres mots transcrits al mateix poble.
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	[maʎaéro]	[maʎaéro ^s]		- Es refà l'original, i s'afeg les esses finals. Per a transcriure-les volades segurament van tenir en compte altres mots que acabaven amb -s
<p>Mapa 3: Denominació de los habitantes</p> <p>(Font: QI)</p>	[kleviʎentéros]	[kleviʎentéros], [kleviʎentíns]		- S'afeg una variant

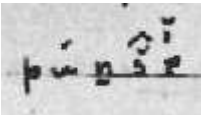
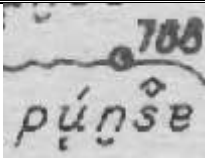
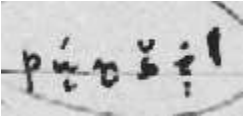
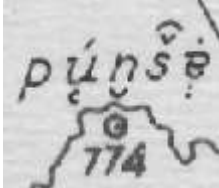
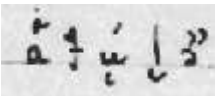
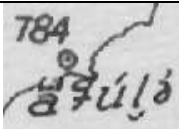
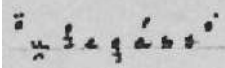
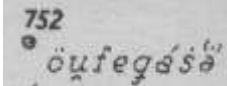
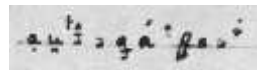
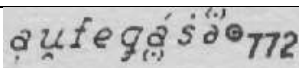
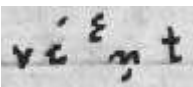
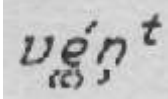
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ë</i> y <i>ö</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	[kastełáno tʃapuřáw]	[tʃapuřáw], [fanzarino]		- S'afig una variant
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ë</i> y <i>ö</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	Rafelbunyol: en blanc	[balensjá]		- S'afig una variant
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ë</i> y <i>ö</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	(no apareix aquesta expressió enlloc)	[kastełáno mal abláw]		- S'afig una variant

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ě</i> y <i>ǫ</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	 <p>Torís: [balensiá]</p> <p>Llanera: [valensiá]</p>	<p>[balensjá] (Torís)</p> <p>[valensiá] (Llanera)</p>	<p>- Intent fallit d'homogeneïtzar les semiconsonants, ja que l'original transcriu la mateixa per a Torís i Llanera, però no així l'edició de 1962.</p>	<p>- S'homogeneïtza les semiconsonants</p>
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ě</i> y <i>ǫ</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	<p>Benilloba: en blanc</p>	<p>[valensjá]</p>		<p>- S'afig una variant</p>
<p>Mapa 4: Áreas de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ě</i> y <i>ǫ</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	<p>Calp: [valensiá]</p>	<p>[valensjá], [alikanti]</p>		<p>- S'afig una variant</p>

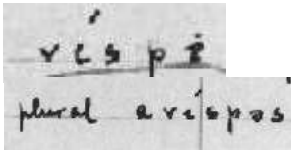
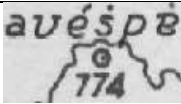
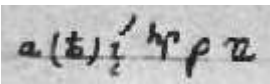
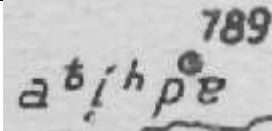
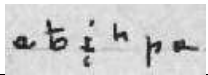
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 4: Àrees de las lenguas peninsulares (límite de la diptongación de <i>ë</i> y <i>ö</i>). Nombre dialectal del habla local (recogido sólo en algunas localidades)</p> <p>(Font: QI)</p>	 <p>Monforte: [ka^ste'láno]</p>	 <p>[ka'te'láno], [monfortino]</p>	- La palatal volada no coincideix	- S'afig una variant
<p>Mapa 5: Colaboradores de encuesta*</p> <p>(Font: QI)</p>	Tuéjar, Godelleta i Anna: Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano	Tuéjar, Godelleta i Anna: Sanchis Guarner (tot sol)		- Vegeu la nostra introducció.
<p>Mapa 6: ABEJA</p> <p>(Font: 174, QI)</p>	Peníscola: [bé'la]	 <p>Peníscola: [abé'la]</p>	- Error de transcripció	
<p>Mapa 7: ABREVADERO</p> <p>(Font: 563, QII)</p>	Torís: [abrevaór] (de piedra)	Torís: [abrebaór]	- Error: segurament s'interpretà la -v- de l'original com a error. A més a més oblidaren la transcripció exacta d'aquella [a] amb tendència a [ɔ] oberta.	
<p>Mapa 8: ABUELO</p> <p>(Font: 129, QI)</p>	Benialí: [ezbewrá]	Benialí: [azbewrá]	- error de transcripció	
<p>Mapa 8: ABUELO</p> <p>(Font: 129, QI)</p>	Calp:		- error de transcripció	

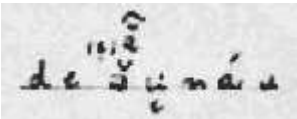

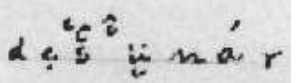
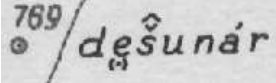
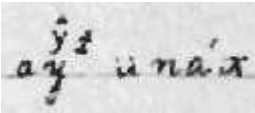
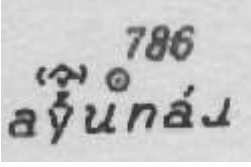
* Podeu consultar el Mapa 5 a la pàgina 105.

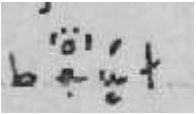
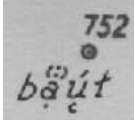
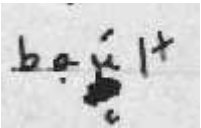
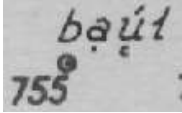
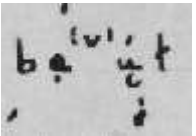
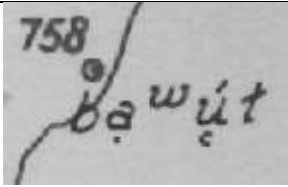
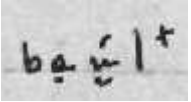
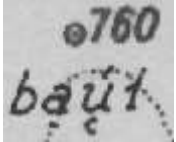
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 8: ABUELO (Font: 129, QI)	 Biar:		- error de transcripció	
Mapa 8: ABUELO (Font: 129, QI)	Campello: 			
Mapa 8: ABUELO (Font: 129, QI)	Monforte: 			- S'homogeneïtza la intervocàlica
Mapa 8: ABUELO (Font: 129, QI)	Dolores: 			- S'homogeneïtza la intervocàlica
Mapa 8: ABUELO (Font: 129, QI)	Marines: en blanc (QII)	Marines: [aθéro]		- Es refà la informació basant-se en fonètica del poble (p. ex. a Marines no hi ha sesseig)
Mapa 9: ACERO (Font: 424a, QII)	Torís: en blanc (QII)	Torís: [asér]		- Es refà la informació basant-se en fonètica del poble
Mapa 9: ACERO (Font: 424a, QII)	Polinyà: 	Polinyà: en blanc	- error, oblit.	
Mapa 10: AGUA (Font: 401, QI)	Benilloba: 			- imprecisió de símbol (recordem que aquesta transcripció és de Moll, i no de Sanchis)

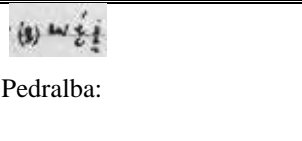
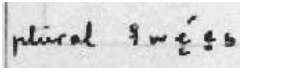
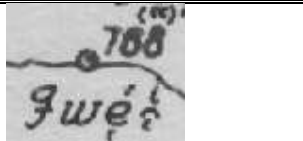
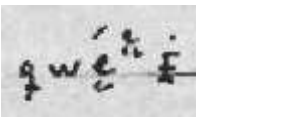
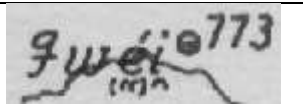
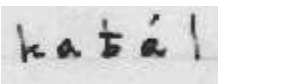
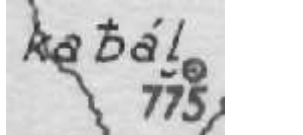

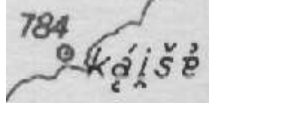
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 11: AGUIJÓN ²⁶⁰ (Font: 178, QI)	Pedralba: 		- Homogeneïtzació de palatals, però sembla que ací es pot tractar d'un error, ja que en altres casos els mateixos símbols que hi ha a l'original, estan transcrits el 1962 amb el diacrític entre parèntesis.	
Mapa 11: AGUIJÓN (Font: 178, QI)	Polinyà 		- Sembla que es va interpretar la palatal fricativa sorda com un error i es va transcriure com a africada.	
Mapa 12: AGUJA (Font: 66, QI)	Calp: 		- error en la transcripció de la doble obertura de la vocal relaxada final.	
Mapa 13: AHOGARSE (Font: 94, QI)	Vilar de Canes: 		- error de transcripció de la vocal volada inicial	
Mapa 13: AHOGARSE (Font: 94, QI)	Torís: 		- no hi ha fidelitat en la transcripció de la labiodental. La fi grega sí que es transcriu en altres pobles, com ara Massalavés:	
Mapa 14: AIRE (Font: 99, QI)	Moncofa: 		- error de transcripció de la consonant volada	
Mapa 15: ANDAR (Font: 196, QI)				Vg. comentari a part (<i>anar, caminar, acaminar</i>)

²⁶⁰ Per cert, aquest mapa 11 *aguijón* és considerat per D. CATALÁN (1974: 247, 252) l'únic mapa de caràcter lèxic que s'ha publicat de l'ALPI.

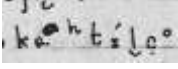
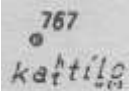
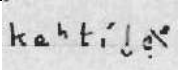
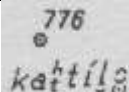
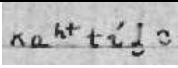
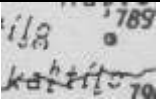
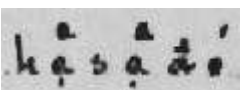
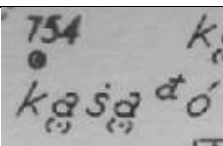

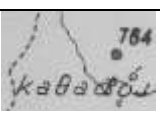
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 16: ARAÑA (Font: 117, QI)				Correcte, perfecte
Mapa 17: ÁRBOLES (Font: 85, QI)	Original: [ábres] 753 i 769	[ábres]		- Es regularitza el plural d'aquests dos pobles, ja que la resta de pobles, tant valencianoparlants com castellanoparlants estan en plural.
Mapa 18: ASA (Font: 112, QI)				Correcte, perfecte
Mapa 19: AVISPA (Font: 177, QI)	Polinyà: 		- Error, suposem que per confusió amb el plural	
Mapa 19: AVISPA (Font: 177, QI)	Dolores: 			- Es regularitza l'aspirada volada. Ara bé, considerem que es tracta d'una imprecisió, ja que no es distingeix d'aquells pobles en què hi ha [h] volada igualment. Per exemple, a 776 Teresa de Cofrentes:
Mapa 20: AYER (Font: 375, QI)				Perfecte. Correcte

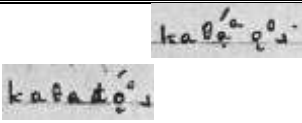
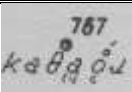
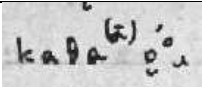
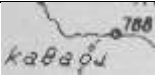
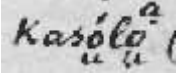
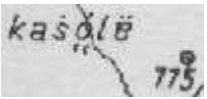
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 21: AYUNAR (Font: 147, QI)</p>	<p>Als pobles 753, 757, 758, 762, 779, 780, 787 i 790, la palatal és transcrita com a [ʰɜ̃].</p> <p>A 782 la palatal és [ʰɜ̃]:</p> 	<p>En aquests pobles, la palatal és transcrita de la mateixa manera, fins i tot al 782:</p> 		<p>- No hi ha un criteri únic en les palatals transrites volades. Sembla que ho han regularitzat tot.</p> <p>- La descripció que en fa al Campello en 147 (QI) és: “ la [ʰɜ̃] africada pero predominando el elemento fricativo; la oclusión es débil”</p>
<p>Mapa 21: AYUNAR (Font: 147, QI)</p>	<p>Rafelbunyol:</p> 			<p>- Imprecisió a l'hora de transcriure la palatal. En les sonores posava entre parèntesis el diacrític.</p>
<p>Mapa 21: AYUNAR (Font: 147, QI)</p>	<p>Monforte:</p> 			<p>- Intent de reflex de l'original.</p>
<p>Mapa 22: AZADA (Font: 89, QI)</p>	<p>Castillo de V.: [χáda] / otros dicen [χá]</p>	<p>[χá]</p>		<p>- És incompreensible per què només transcriu la forma que diuen “otros” i no l'informant a qui pregunten. Potser volen reflectir una variant, [χá], única de la zona del País Valencià de l'ALPI.</p>
<p>Mapa 23: BAILE (Font: 207, QI)</p>				<p>Perfecte, correcte.</p>

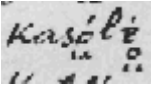
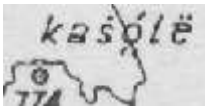

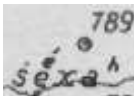
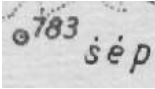
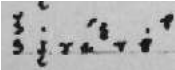
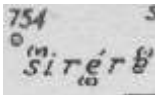
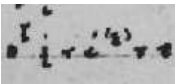
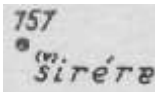
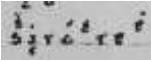
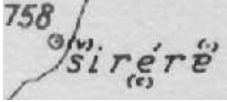
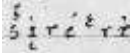
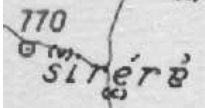
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 24: BAÚL (Font: 111, QI)	Vilar de Canes: 			- S'usa un símbol diferent a l'original, però es nota que es va tenir en compte aquest, ja que en altres pobles, la -a- de [baúl] no és el mateix
Mapa 24: BAÚL (Font: 111, QI)	Castillo: 			- No es té en compte aquells símbols que sovintegen molt per a la -l final.
Mapa 24: BAÚL (Font: 111, QI)	Orpesa: 			- Sembla com si es regularitzara el símbol volat de la semivocal incipient.
Mapa 24: BAÚL (Font: 111, QI)	Azuébar: 			- No es té en compte la transcripció de la ela final volada.
Mapa 25: BLANCO (Font: 101, QI)	Quart de Poblet: [bláŋko]	Godelleta: [bláŋk]	Evidentment es tracta d'un error. Hem tingut en compte ara Godelleta, ja que hi ha un intercanvi de variant amb Quart, per equivocació.	
Mapa 26: BOCA (Font: 18, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 27: BRAZO (Font: 24, QI)				Perfecte, correcte.

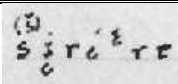
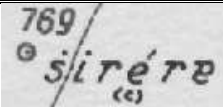
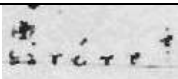
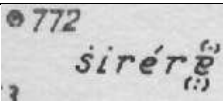
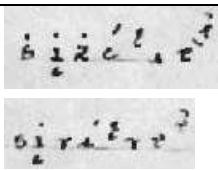
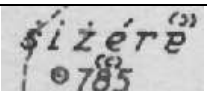
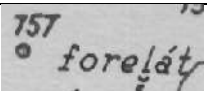
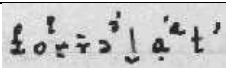
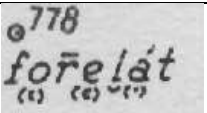
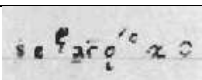
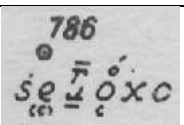
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 28: BUEY (Font: 49, QI)	 Pedralba: [(g)wé], plural [gwées]			Hi ha una regularització, tenint en compte que el singular és <i>giëy</i> i el plural <i>giëes</i> , per la qual cosa s'interpreta que la iod final del singular és relaxada (i per això apareix volada, encara que o així a l'original)
Mapa 28: BUEY (Font: 49, QI)	Dos Aguas: 		Error de transcripció: la g inicial no està volada a l'original.	
Mapa 29: CABALLO (Font: 188, QI)	Massalavés: 			L'original tenia un ERROR, però a l'edició del 62 es va corregir.
Mapa 30: CABEZA (Font: 11, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 31: CAER (Font: 341, 754a, 754b, QI, QII)	Pedralba: no hi ha enlloc <i>cáir</i> .			En les enquestes originals de l'ALPI no hi ha cap variant per a CAER al poble de Pedralba. Per tant, no sabem d'on prové aquesta variant <i>cáir</i> cartografiada el 1962.
Mapa 32: CAJA (Font: 257, QI)	Calp: 		Caldria interpretar la -i- de <i>caixa</i> com a <i>i</i> volada, atenent la resta de variants amb el dígraf <i>ix</i> a Calp ²⁶¹ .	
Mapa 33: CAMINO (Font: 91, QI)				Perfecte, correcte

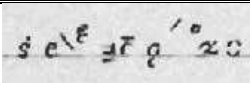
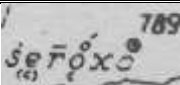
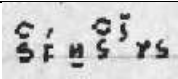
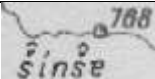
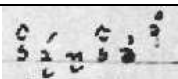
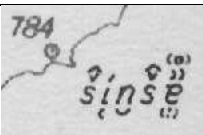
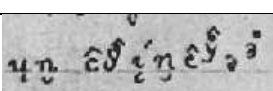
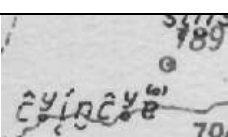
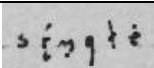
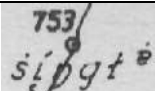
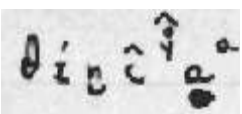
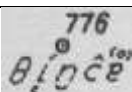
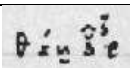
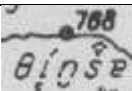
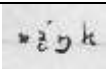
²⁶¹ Consulteu l'apartat de REMARQUES.

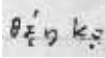
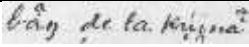
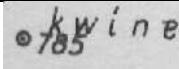
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 34: CÁNTARO (Font: 312, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 35: CAÑA (Font: 201, QI)				Perfecte, correcte
Mapa 36: CARACOL (Font: 490, QII)				Perfecte, correcte
Mapa 37: CASTILLO (Font: 96, QI)	 Caudete:			En aquests tres pobles s'ha regularitzat la transcripció de l'aspirada. Però no s'ha fet d'una manera coherent.
Mapa 37: CASTILLO (Font: 96, QI)	 Teresa de Cofrentes:			A més, si ho comparem amb el mapa 52 CRESTA ens adonem que la incoherència és encara més gran, ja que ací només transcriu una h/t superposades a Dolores, mentre que a Teresa i Caudete hi ha només una h volada.
Mapa 37: CASTILLO (Font: 96, QI)	 Dolores:			
Mapa 38: CAUSA (Font: 256, QI)				Perfecte, correcte
Mapa 39: CAZADOR (Font: 157, QI)	Vistabella: [d] muy fricativa, algo relajada siempre			Encara que la transcripció a l'original no tinga la -d- volada, sembla que a l'hora de fer l'edició de 1962 es va tenir en compte l'observació.
Mapa 39: CAZADOR (Font: 157, QI)	 Tuéjar:		Error de transcripció de la -d- intervocàlica	

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 39: CAZADOR (Font: 157, QI)	 Caudete: [kaθadór] más antiguo [kaθáor]:		Error de transcripció.	
Mapa 39: CAZADOR (Font: 157, QI)	 Pedralba:		Error de transcripció.	
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	Ademuz: [kaθwéla]	EN BLANC	Error per oblit	
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	Teresa de Viver: L'original no inclou cap variant relacionada amb <i>cazuela</i> .	[kaθwéla]		Ampliació de la informació sense basar-se en els originals de l'ALPI, en quatre pobles
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	Teresa de Cofrentes: L'original no inclou cap variant relacionada amb <i>cazuela</i> .	[kaθwéla]		
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	El Pinós: L'original no inclou cap variant relacionada amb <i>cazuela</i> . [kaθwéla]	[kasóɫɔ]		
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	Dolores: L'original no inclou cap variant relacionada amb <i>cazuela</i> .	[kaswéla]		
Mapa 40: CAZUELA (Font: 691, QII)	Massalavés: 			Si comparem les aa finals de la variant <i>cassola</i> dels altres pobles, ens adonem que en alguns només té un puntet a

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 40: CAZUELA</p> <p>(Font: 691, QII)</p>	<p>Polinyà:</p> 			<p>sota, en altres dos entre parèntesis, etc. I Massalavé i Polinyà són els únics en què la -a final és transcrita amb dos puntets. Per tant, no podem considerar-ho un error de transcripció, sinó una adaptació de símbols.</p>
<p>Mapa 41: CEJAS</p> <p>(Font: 584, QII)</p>	<p>Dolores</p> 		<p>Error de transcripció de la -s, confosa per una -h aspirada. La prova la tenim en el fet que en el mapa 67 DEUDAS i 17 ÁRBOLES, a Dolores hi ha una -s volada final (entre parèntesis a l'original)</p>	
<p>Mapa 42: CEPA</p> <p>(Font: 790, QII)</p>	<p>Benialí:</p> <p>No diu res de <i>cep</i> ni en el 790 ni en el 792 (QII)</p>			<p>Ampliació d'informació inexistent a les enquestes originals de l'ALPI.</p>
<p>Mapa 43: CEREZA</p> <p>(Font: 169, QI)</p>	<p>Vistabella:</p> 			<p>Es regularitza el dos signes de l'original amb un únic amb el diacrític entre parèntesis.</p>
<p>Mapa 43: CEREZA</p> <p>(Font: 169, QI)</p>	<p>l'Alcora:</p> 			
<p>Mapa 43: CEREZA</p> <p>(Font: 169, QI)</p>	<p>Orpesa:</p> 			
<p>Mapa 43: CEREZA</p> <p>(Font: 169, QI)</p>	<p>Quart:</p> 			

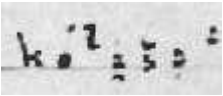
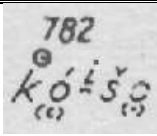

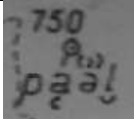
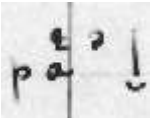
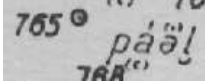

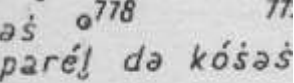

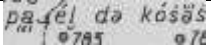
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 43: CEREZA (Font: 169, QI)	 Rafelbunyol:		Seguint el sistema que havien aplicat a Quart, Vistabella, l'Alcora i Orpesa, ací a Torís i Rafelbunyol s'hauria d'haver transcrit el diacrític entre parèntesis.	
Mapa 43: CEREZA (Font: 169, QI)	 Torís:			
Mapa 43: CEREZA (Font: 169, QI)	 El Pinós: “[sizéra], sí, insiste; pero el otro sujeto [siréra]”			Per què no inclou les dues variants? Suposem que per la raresa de <i>sisera</i> , que consideren més interessant.
Mapa 44: CERROJO (Font: 109, QI)	l'Alcora: No disposem d'algunes pàgines del QI original de l'Alcora (concretament de la p. 8 a la p. 11), entre les quals hi ha la informació corresponent a la pregunta 109 Cerrojo .		- Encara que no posseïm l'original de l'ALPI pensem que la variant <i>forellat</i> és un error de transcripció per <i>forrellat</i> . El DCVB recull Forell com a llinatge, i la variant ortogràfica <i>forellat</i> (doc. a. 1309, BSAL, VIII, 269).	
Mapa 44: CERROJO (Font: 109, QI)	 Llanera:		Error per oblit. En altres mapes sí que havia transcrit la coma final de mot (p. ex. <i>cap</i> , Llanera [káp'], Mapa 30)	
Mapa 44: CERROJO (Font: 109, QI)	 Monforte:			No entenem per què no regularitza els símbols de la vibrant múltiple. La transcripció a Montfort no

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 44: CERROJO (Font: 109, QI)	 Dolores:			és diferent per exemple a la de Dolores.
Mapa 45: CHINCHE (Font: 119, QI)	 Pedralba:			Regularitza el plural.
Mapa 45: CHINCHE (Font: 119, QI)	 Calp:			Considerem que es tracta d'una manera exagerada de transcriure la variant de l'original.
Mapa 45: CHINCHE (Font: 119, QI)	 Dolores:		Error d'interpretació de la vocal final: és una <i>e</i> , i no una <i>a</i> . A més, és masculí.	
Mapa 46: CINCHA (Font: 192, QI)	 Peníscola:		Error d'interpretació de la vocal final: en l'original no està volada.	
Mapa 46: CINCHA (Font: 192, QI)	Teresa de Cofrentes: 		Error de transcripció de la palatal. En pobles com Dolores sí que transcriu la doble palatal.	
Mapa 46: CINCHA (Font: 192, QI)	 Pedralba:			Tot i que en algunes palatals dobles sí que s'aplica algun símbol especial (diacrític entre parèntesis), en altres, però, no, com aquest cas.
Mapa 47: CINCO (Font: 283, QI)	 Quart:	EN BLANC	Error per oblit.	

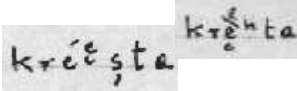
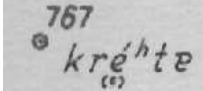
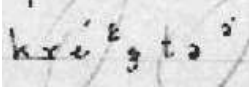

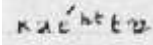
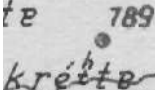
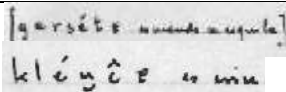
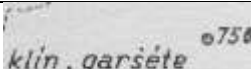
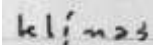
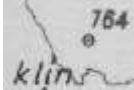

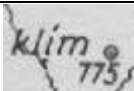
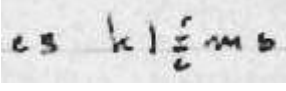
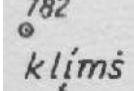
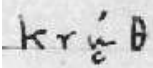
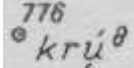
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 47: CINCO (Font: 283, QI)	 Tuéjar:	EN BLANC	Error per oblit.	
Mapa 48: CLAVO (Font: 60, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 49: COCINA (Font: 663, QII)	Cincorres, Peníscola, l'Alcora, Moncofà, Azuébar, Quart, Pedralba, Caudete, Torís, Dos Aguas, Teresa de Cofrentes, Beniopa, Calp, Benilloba, el Campello, Guardamar: NO HI HA CAP VARIANT <i>cuina / cocina</i> EN L'ORIGINAL	EN TOTS AQUESTS 16 POBLES L'EDICIÓ DE 1962 TRANSCRIU UNA VARIANT:[kújna], [kújna], [koθína]...		Després d'haver buscat per tots els conceptes, les anotacions marginals, les preguntes... de les enquestes originals no hem trobat cap informació referida a aquells pobles. No tenim, doncs, ni idea d'on s'han pogut extraure.
Mapa 49: COCINA (Font: 663, QII)	 el Pinós:		- Deu tractar-se d'un error de transcripció, almenys si considerem que la pregunta del QII de l'ALPI és la font del mapa 49 ²⁶² .	

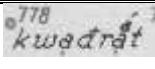

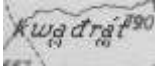

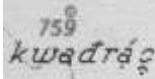

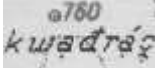
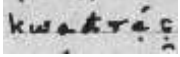
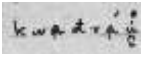
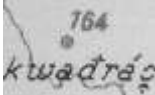
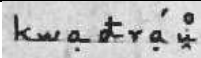
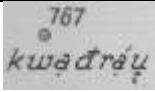
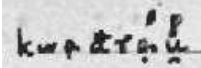
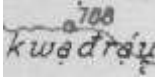
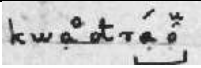
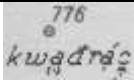
²⁶² Després de comparar variant per variant del mapa 49 COCINA amb la pregunta 663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES, arribem a la conclusió que es falsegen dades, ja que hi ha variants que no es troben als quadernets originals de l'ALPI i apareixen transcrits d'acord amb la fonètica del poble (sesseig / distinció [θ] - [s]) a l'edició de 1962. Altres vegades, però, tant en l'original com en l'edició no es transcriu cap variant (en són exemples Aín i Casinos). En altres casos, l'original simplement transcrivía gràficament i no fonèticament, una variant (en són exemples Marines, Dos Aguas, Teresa de Cofrentes i Godelleta, on l'edició del 1962 transcriu variants fonètiques [koθína] / [kosina] d'acord amb la fonètica del poble).

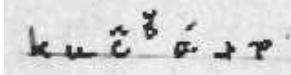
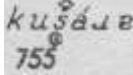
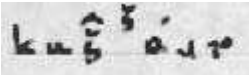
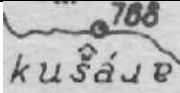
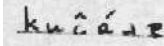
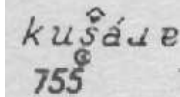

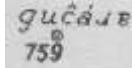
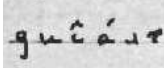
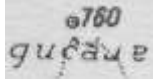
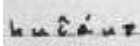
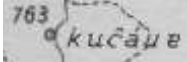
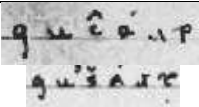
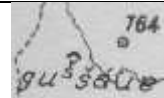
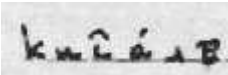
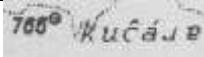
Podem concloure que hi ha molta informació refeta, i en alguns casos la regularització que es pretén en editar el Volum I de 1962 arriba al punt d'afegir variants inexistents en els originals, bé siga amb coherència de les peculiaritats d'un poble, bé siga per alguna mena d'informació de què disposava el mateix Sanchis a l'hora de fer la revisió definitiva de la publicació dels mapes.

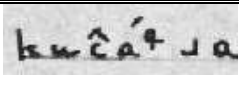
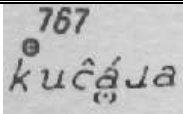

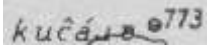
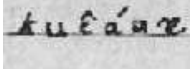
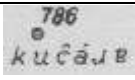
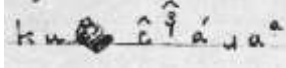
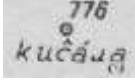

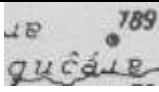
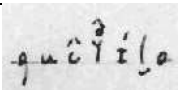
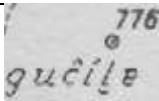
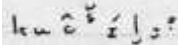
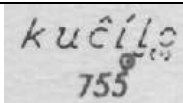
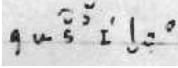
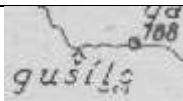

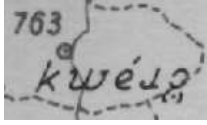
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 50: COJO</p> <p>(Font: 208, QI)</p>	<p>Benilloba:</p> 		<p>Error de transcripció de la semivocal. A l'original del QI de Benilloba hi ha [ejjám] i [fájja] amb la semivocal sense volar; i [a'fá], [te'jidór], [un téj] i [ká'ja] amb la iod volada²⁶³.</p>	
<p>Mapa 51: COZ</p> <p>(Font: 41, QI)</p>	<p>Cinctorres:</p> 		<p>Error de transcripció, ja no pel símbol, sinó pel fet de no volar-lo.</p>	
<p>Mapa 51: COZ</p> <p>(Font: 41, QI)</p>	<p>Casinos:</p> 		<p>Error de transcripció.</p>	
<p>Mapa 51: COZ</p> <p>(Font: 41, QI)</p>	<p>Llanera:</p> <p>“[kós], [pe'ná] con las patas de detrás; [patá] con las de delante.”</p> 		<p>Error. No entenem per què.</p>	
<p>Mapa 51: COZ</p> <p>(Font: 41, QI)</p>	<p>El Pinós: hi ha accent secundari.</p> 			<p>No s'han tingut en compte els accents secundaris (gràficament apareixen com a accents greus en l'original)</p>
<p>Mapa 51: COZ</p> <p>(Font: 41, QI)</p>	<p>Torís, Massalavés, Benilloba, Biar, Crevillent:</p> <p>El segment [paʎ] és àton</p>	<p>Sempre posa accent al segment [páʎ]</p>		<p>Es regularitzen els accents.</p>

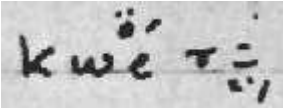
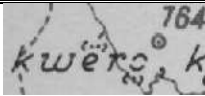
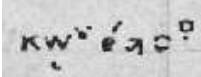
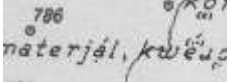
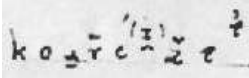
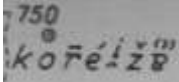
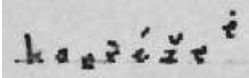
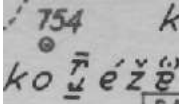
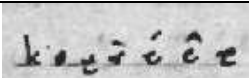
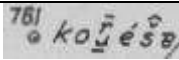
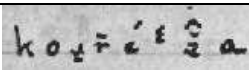
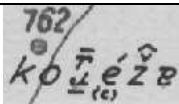
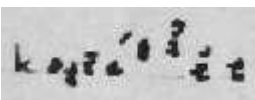

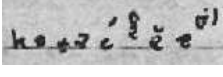
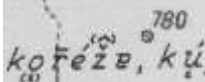
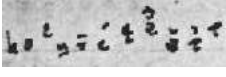
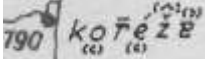
²⁶³ Consulteu l'apartat de REMARQUES.

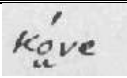

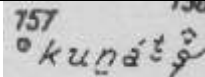
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 52: CRESTA</p> <p>(Font: 83, QI)</p>	 <p>Caudete: [krésta]: mi sujeto no aspira en esta ocasión la [s], pero el de Lorenzo, más joven, dice [kréhta]</p>			<p>És curiós que ara transcriga la variant del subjecte més jove, ja que la majoria de vegades es busca la “reliquia” dialectal, dels parlants més vells del poble.</p>
<p>Mapa 52: CRESTA</p> <p>(Font: 83, QI)</p>	 <p>Calp:</p>			<p>S'ha fet una regularització de la -e final una mica estranya i gens fidel.</p>
<p>Mapa 52: CRESTA</p> <p>(Font: 83, QI)</p>	 <p>Dolores:</p>			<p>Es regularitza la transcripció de les aspirades. Però no sempre (vg. mapa 37)</p>
<p>Mapa 53: CRIN</p> <p>(Font: 189, QI)</p>	 <p>Fanzara: No diu res de [klín]</p>		<p>Error de transcripció, per confusió en una variant.</p>	
<p>Mapa 53: CRIN</p> <p>(Font: 189, QI)</p>	 <p>Tuéjar:</p>			<p>Es regularitza el plural.</p>
<p>Mapa 53: CRIN</p> <p>(Font: 189, QI)</p>	 <p>Massalavés:</p>			
<p>Mapa 53: CRIN</p> <p>(Font: 189, QI)</p>	<p>Benilloba:</p> 		<p>Podríem considerar-ho error, ja que és l'única variant que va en plural. En altres casos s'ha regularitzat i s'ha transcrit el singular.</p>	
<p>Mapa 54: CRUZ</p> <p>(Font: 124, QI)</p>	 <p>Caudete:</p>		<p>Error de transcripció. No sembla que siga volada la interdental final.</p>	

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Llanera:		Error potser per oblit. En altres pobles i en altres variants sí que transcrivia la coma final (cf. Mapa 44)	
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Guardamar:			
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Teresa de Viver:		No hi ha cap criteri de transcripció de la terminació -ado. Algunes, fins i tot, no semblen gens raonables.	
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Azuébar:			
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Tuéjar:			
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Caudete:			
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Pedralba:			
Mapa 55: CUADRADO (Font: 115, QI)	 Teresa de Cofrentes:			

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 56: CUATRO (Font: 283, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Castillo de V.			Sembla que el doble signe de l'original és transcrit al 62 com una essa amb diacrític. Però açò es desmenteix si comparem la resta de variants.
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	Pedralba 			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Fanzara			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Teresa de V.			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Azuébar			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Ademuz			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Tuéjar, 1934 / 1958			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	Marines 			En tots aquests cinc casos coincideix el signe de la palatal, encara que en altres pobles no coincideix.

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Caudete			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Dos Aguas			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Monforte			
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Teresa de C.		Podem considerar aquestes dues transcripcions com un error, ja que en altres variants (sobretot a Dolores) sí que transcrivia el doble signe.	
Mapa 57: CUCHARA (Font: 144, QI)	 Dolores			
Mapa 58: CUCHILLO (Font: 145, QI)	 Teresa de Cofrentes:		Error per incoherència: en altres pobles transcriu els dos símbols (per exemple, en aquest mateix mapa, a Dolores)	
Mapa 58: CUCHILLO (Font: 145, QI)	 Castillo de V.:			Intent de “regularitzar” les palatals, encara que si ho comparem amb altres variants no hi ha coherència de símbols (vg. mapa 57)
Mapa 58: CUCHILLO (Font: 145, QI)	 Pedralba:			
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	 Ademuz:			No s’ha tingut en compte la o labialitzada del diftong [wé].

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS	
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)			
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Tuéjar: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Monfort: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Cincorres: 		No hi ha cap diferència de transcripció de la vibrant múltiple en l'original, per la qual cosa no s'entén el doble signe usat en l'edició de 1962 (concretament cfr. a Vistabella, Aín i Moncofa, únics casos)		
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Vistabella: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Aín: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Moncofa: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	l'Alcora: 				Igual que passava amb les palatals africades sordes, amb les sonores hi ha un diacrític entre parèntesis en els casos que l'original transcriu un doble signe.
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Moixent: 				
Mapa 59: CUERO (Font: 199, QI)	Guardamar: 				

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 60: CUÉVANO</p> <p>(Font: 695, QII)</p>	 Calp:		<p>Error de transcripció. No sabem d'on ha pogut eixir la -r final.</p> <p>No es tracta d'un error d'impremta, ja que en altres variants amb <i>r</i> relaxada, també hi ha aquest mateix símbol.</p>	
<p>Mapa 60: CUÉVANO</p> <p>(Font: 695, QII)</p>	Rafelbunyol, Quart de Poblet, Massalavés, Beniopa, Llanera: EN BLANC	Rafelbunyol, Quart, Massalvés: [kóbe] Llanera, Beniopa: [kóve]	.	Ampliació d'informació en cinc pobles. Hem buscat qualsevol vestigi als originals del QI i II, però no hi ha cap variant relacionada
<p>Mapa 61: CUÑADOS</p> <p>(Font: 260, QI)</p>	 L'Alcora: <i>260 mis cuñados y mis primos</i>			<p>Podria tractar-se d'un error d'interpretació de l'alveolar africada a final de mot, convertida en sonora per fonètica sintàctica.</p> <p>En la resta de pobles valencianoparlants, sempre transcriu una alveolar africada sorda (encara que en l'original és sonora als pobles no apitxats). Creiem, però, que es tracta d'un anivellament de l'alveolar final d'acord amb altres mots semblants del qüestionari²⁶⁴.</p>

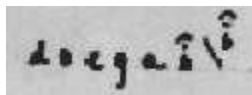
²⁶⁴ Creiem que per a transcriure la variant de l'Alcora corresponent al mapa 61 es va tenir en compte altres terminacions semblants, sobretot la pregunta 246:

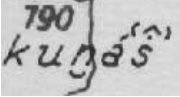
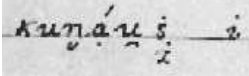
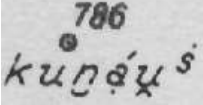
- Anotació marginal:

- 246 los gatos:

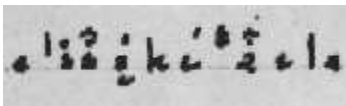
[gáts^h], "la africada no acaba de ser palatal, pero le falta muy poco"

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 61: CUÑADOS</p> <p>(Font: 260, Q1)</p>	 Guardamar:		<p>Tenint en compte que a l'Alcora, al mateix mapa fa un anivellament per comparació amb mots amb terminacions semblants, i tenint en comte aquestes comparacions a Guardamar, podem afirmar que no hi ha cap raó que justifique aquell símbol final de l'alveolar africada a final de mot, i per tant, és un error d'interpretació. Simplement s'hauria d'haver transcrit [kupás]²⁶⁵.</p>	
<p>Mapa 61: CUÑADOS</p> <p>(Font: 260, Q1)</p>	 Monforte:			<p>Sembla com si s'haguera volgut regularitzar com a -s relaxada (i per tant volada) aquella essa que tendeix a ser sonora per fonètica sintàctica.</p>

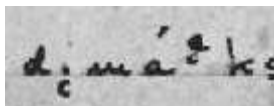
la africada no acaba de ser-palehal per la falta de un y pas

- 353 A los niños les...

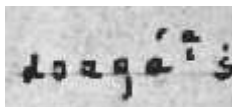

²⁶⁵ A Guardamar trobem terminacions d'alveolar africada final:

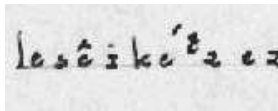
- Anotació marginal:

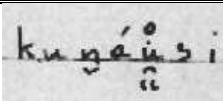
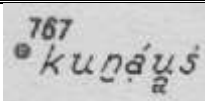
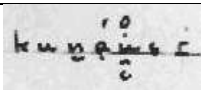
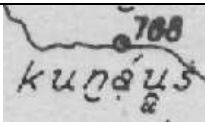
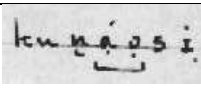
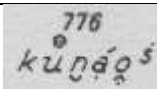
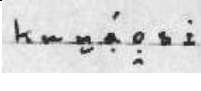
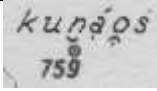

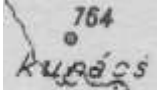
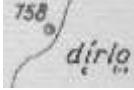
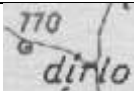

- 246 los gatos:

- 353 A los niños les...

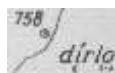
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 61: CUÑADOS (Font: 260, QI)	 Caudete:			Reducció de símbols fonètics. En aquests tres casos es regularitza la transcripció de la terminació -ao com una "o" amb diacrític de semivocal.
Mapa 61: CUÑADOS (Font: 260, QI)	 Pedralba:			
Mapa 61: CUÑADOS (Font: 260, QI)	 Teresa de Cofrente:		Error de transcripció de la -s final.	
Mapa 61: CUÑADOS (Font: 260, QI)	 Teresa de Viver:			
Mapa 61: CUÑADOS (Font: 260, QI)	 Tuéjar:			
Mapa 62: DECIRLO (Font: 251, QI)	Orpesa: La pregunta 251 <i>decirlo</i> només transcriu [díro], però no <i>dir-lo</i>			Error per ampliació d'informació. A més, no podem dir que ha estat extreta per comparació amb altres expressions, ja que en 250 <i>hacerlo</i> i 249 <i>tormarlo</i> tampoc es transcriu la forma del pronom -lo, sinó sempre el neutre -ho. Fins i tot hi ha contextos en què no coincideix la transcripció de 1962 ²⁶⁶ .
Mapa 62: DECIRLO (Font: 251, QI)	Quart de Poblet: La pregunta 251 <i>decirlo</i> només transcriu [díro], però no <i>dir-lo</i>			

²⁶⁶ Per citar-ne alguns:

QI

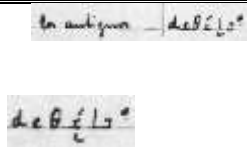

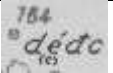
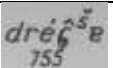
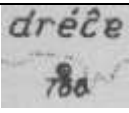
Edició de 1962, Mapa 62 *decirlo*.

Orpesa

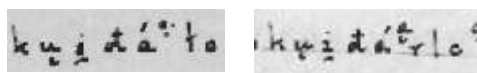

Quart de P.

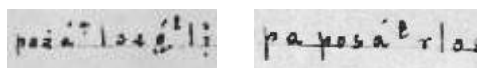

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 62: DECIRLO</p> <p>(Font: 251, QI)</p>	 <p>Dos Aguas: [deθilo]; los antiguos [deθiʎo]</p>			Es continua amb la línia de cartografiar les formes més antigues, encara que no sempre (vg. mapa 24).
<p>Mapa 63: DEDO</p> <p>(Font: 28, QI)</p>	<p>Tuéjar: 1934: [dédo] 1958: [dédo]; los más rústicos [déo]</p>			Sembla que va tenir en compte només la informació de 1934 (vg. Introducció).
<p>Mapa 64: DERECHA</p> <p>(Font: 621a, QII)</p>	<p>Castillo de Villamalefa:</p>			Tornem a tenir casos d'irregularitats en la transcripció de les palatals. En aquest exemple es pot observar que es transcriu exactament l'original.
<p>Mapa 64: DERECHA</p> <p>(Font: 621a, QII)</p>	<p>Marines: Hi ha el Qüestionari IIG, que no inclou conceptes intercalats, i per tant no hi ha 621a MANO DERECHA. Tampoc hem trobat aquesta variant en la resta de les enquestes.</p>			Ampliació d'informació. D'on s'ha cartografiat, doncs, la variant "drecha"?

355 *Al enfermo hay que cuidarle*

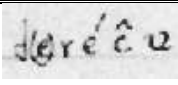
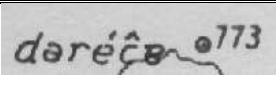
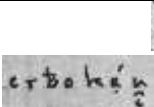
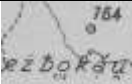
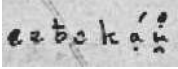
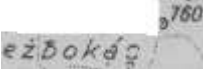
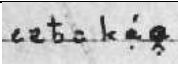
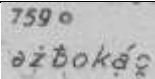
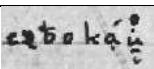
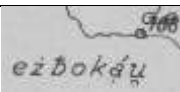
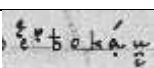
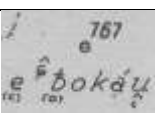
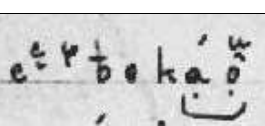
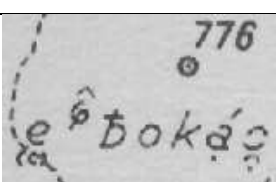
357 *Tráete los candiles para echarles aceite*

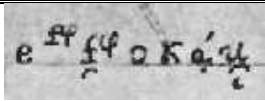
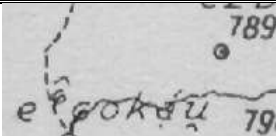
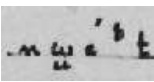
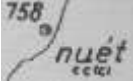
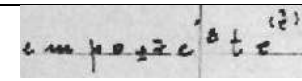
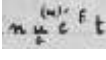
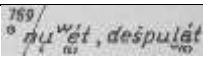
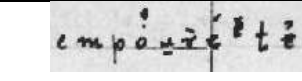
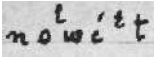
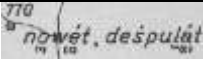
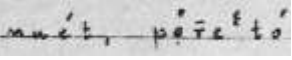
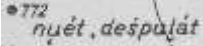

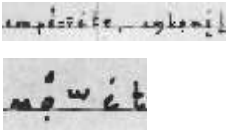
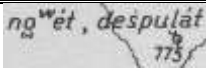
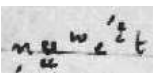
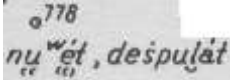

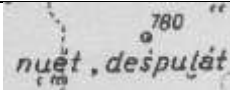
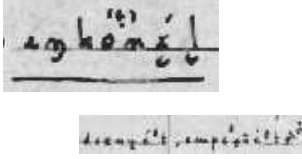
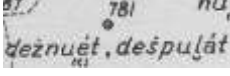
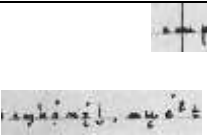
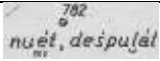
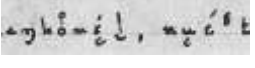
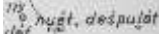

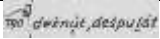
363 *La desuncen para no cansarla*

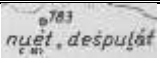
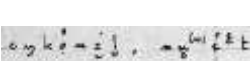

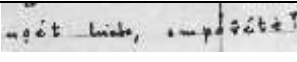
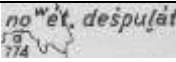
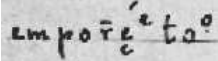
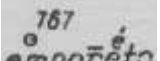

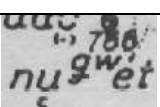
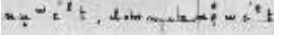
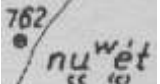
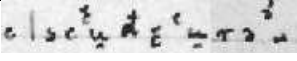
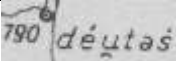

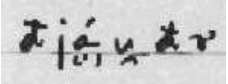
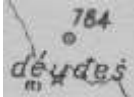

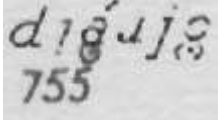
Fixem-nos, doncs, que la transcripció [di:ɾo] de Quart (mapa 62, edició de 1962) és perfectament explicable a partir de les transcripcions de l'original del QI, preguntes 355, 357 i 363, ja que la -r final es manté davant de pronom. Ara bé, no així a Orpesa, on la -r final desapareix en contacte amb el pronom següent. Per tant, podríem considerar perfectament un error la transcripció d'Orpesa, però no la de Quart.

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 64: DERECHA</p> <p>(Font: 621a, QII)</p>	 Dos Aguas:			<p>Incoherència de transcripció: normalment els símbols que estan entre parèntesis a l'original, es transcriuen en l'edició de 1962 com a volats. Però en aquest cas ha transcrit la -e- entre parèntesis com una “e vocal anterior media relajada” (segons la definició dels símbols de 1962).</p>
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Tuéjar: 1934 / 1958			<p>Tal com es pot comprovar, l'enquesta de Tuéjar de 1958 (QI) no va ser emprada, sinó la de 1934 (aquells fulls solts; vg. Introducció)</p>
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Azuébar:			<p>Comparant la vocal final de la variant <i>esbocado</i> es pot comprovar la imprecisió de transcripció. Igualment a Dolores i Tera de C.</p>
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Teresa de V.:			
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Pedralba:			
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Caudete:			
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 Teresa de Cofrentes:			<p>Trobem a Teresa de C. i Dolores una regularització de la efa creem que massa exagerada i poc fidel a l'original. Segons els símbols de la Introducció de</p>

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 65: DESBOCADO</p> <p>(Font: 198, QI)</p>	 <p>Dolores:</p>			<p>1962, la fi grega, sense diacrític correspon a una “consonante bilabial fricativa sorda”, mentre que el mateix símbol, però amb diacrític d’africada es defineix com a “consonante bilabio-labiodental africada sorda”. Per tant, compareu la imprecisió de transcripció. I més encara a Dolores.</p>
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Orpesa:</p>			<p>Imprecisió en el signe de la vocal / semiconsonant.</p>
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Rafelbunyol: [nu^wét], [em pořéta]</p>			<p>Ampliació de la variant [despulát] que no es troba a l’original.</p>
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Quart: [nowét], [em pořéta]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Torís: [nuét], [pořetó]</p>			

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Massalavés: [no^wét], [em po^réta], [e^ɣ koní^λ]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Llanera: [nu^wét]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Moixent: [nuét], [e^ɣ koní^λ]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Biar: [e^ɣ koní^λ], [deznuét], [em po^réta]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Benilloba: [e^ɣ koní^λ], [nuét], [em pe^rjét]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Beniopa: [e^ɣ koní^λ], [nuét]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Guardamar: [e^ɣ kúrjos], [deznú^t]</p>			

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Benialí:</p> <p>[eɲ koniʎ], [nu(w)ét],</p>		<p>Error de transcripció de la semiconsonant volada.</p> <p>A més, la variant <i>despullat</i> no està a l'original.</p>	
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Calp:</p> <p>[eɲ koniʎ], [nu(w)ét]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Polinyà:</p> <p>[noét] hiato; [em pořéta]</p>			
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Caudete:</p>			<p>Creiem que encara que en l'original també està transcrit tot junt, s'hauria d'haver transcrit al 1962 separat [em pořeto]</p>
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	<p>Casinos:</p> 			<p>Es tracta d'una manera més de transcriure un símbol "estrany".</p>
<p>Mapa 66: DESNUDO</p> <p>(Font: 10, QI)</p>	 <p>Moncofa:</p> <p>[nu w ét]; el otro sujeto [nowét]</p>			<p>Només té en compte la transcripció d'un subjecte. Creiem que d'aquesta manera es contribuïa a oferir coherentment una única variant per poble (vg. Mapa 43, 52 i 70).</p>
<p>Mapa 67: DEUDAS</p> <p>(Font: 252, QI)</p>	<p>Tots el pobles valencianoparlants, excepte l'Alcora (on hi ha [dewtes]) i Guardamar (on es diu [dewrer]):</p> <p>[dewte]</p>	<p>[dewtes]</p>		<p>Es refà el plural.</p> <p>L'Alcora és l'únic poble que ja té el plural en l'original.</p>
<p>Mapa 67: DEUDAS</p> <p>(Font: 252, QI)</p>	 <p>Guardamar:</p>			<p>Ampliació d'informació inexistent als originals de l'ALPI.</p>

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 67: DEUDAS (Font: 252, QI)	Fanzara, Marines, Caudete: [déwda]	[déwdas]		S'ha regularitzat el plural ²⁶⁷ .
Mapa 67: DEUDAS (Font: 252, QI)	Teresa de Viver: [déwda]	[déwda ^s]		S'ha regularitzat la -s del plural d'acord amb les transcripcions del QII, no del QI. Per tant, la transcriuen volada ²⁶⁸ .
Mapa 67: DEUDAS (Font: 252, QI)	 Tuéjar:		Error de transcripció. A més, regularitza el plural.	
Mapa 68: DIARIO (Font: 74, QI)	 Fanzara:		Error de transcripció, d'una semiconsonant a una <i>i</i> relaxada.	

²⁶⁷ Si comparem aquest mapa amb el mapa 17 ÁRBOLES, trobem que en aquest darrer a Tuéjar la -s final [árbole^s] és volada. Per tant, hi ha un error de transcripció a l'hora de regularitzar en el mapa 67 el plural, i a Tuéjar hauria d'haver posat la -s volada. De tota manera, consulteu la diferència entre 1934 i 1958 :

1934: [árboles]

1958: [árboles], rápido [árbole^s]

²⁶⁸ Efectivament, si comprovem els originals de Teresa de Viver, trobem que el QI (fet per Sanchis Guarnier) sempre transcriu -s final normal, mentre que el QII (fet per Rodríguez Castellano) la transcriu volada. Exemples:

Teresa de Viver

QI
(Sanchis)

débe tres pesétas

glárimas

mófos

gañinas

árboles

estráwdes

řjéndas

etc.

QII

(R. Castellano)

a montonico^s

san Pedro^s

petita^s

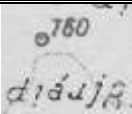
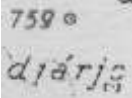
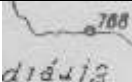

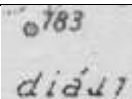
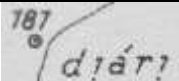

alubias blanca^s

bajoca^s

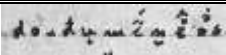
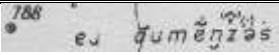

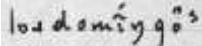
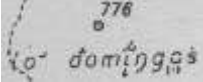
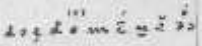
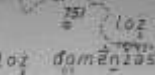
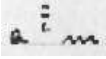
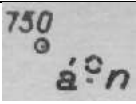
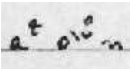
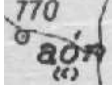
peladura^s

morca^s

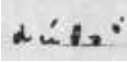
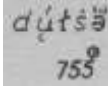
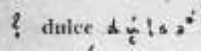

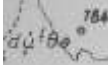
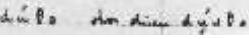
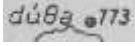
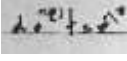
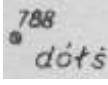
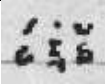

etc.

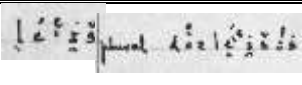
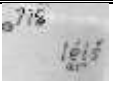
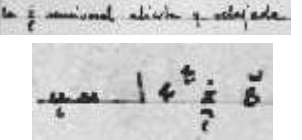
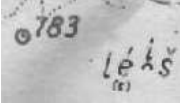
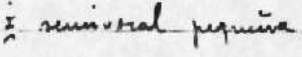
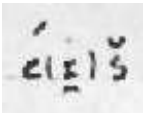
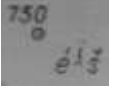
	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 68: DIARIO Azuébar: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Caudete: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Teresa de Viver: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Pedralba: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Ademuz: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Beniopa: (Font: 74, QI)				Podem comprovar que es van respectar les ii relaxades.
Mapa 68: DIARIO Benialí: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Campello: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Calp: (Font: 74, QI)			Error: s'haurien d'haver transcrit les dues ii relaxades.	

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 68: DIARIO el Pinós: (Font: 74, QI)				
Mapa 68: DIARIO Monforte: (Font: 74, QI)				De nou, un símbol entre parèntesis que transcriu relaxat, en aquest cas una i.
Mapa 69: DIENTE Calp: (Font: 20, QI)			Error d'interpretació de la -t final.	
Mapa 70: DIEZ Tuéjar: (Font: 288, QI)				Només es tria una variant (vg. Mapes 43, 52 i 66).
Mapa 70: DIEZ Teresa de Cofrentes: (Font: 288, QI)			Considerem que la interdental de l'original no està volada, i per tant, la transcripció de 1962 és errònia.	
Mapa 71: DOCE (Font: 290, QI)				Perfecte, correcte.
Mapa 72: LOS DOMINGOS Vilar de Canes: (Font: 244, QI)			Error de transcripció de la palatal.	
Mapa 72: LOS DOMINGOS Campello: (Font: 244, QI)				No hi ha criteri únic en la transcripció de palatals. Podríem considerar-ho com a error en la transcripció de la palatal, excepte que aquell símbol de l'edició del 62 amb el diacrític entre parèntesis incloga també els dos símbols de l'original
Mapa 72: LOS DOMINGOS Guardamar: (Font: 244, QI)				

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
<p>Mapa 72: LOS DOMINGOS</p> <p>(Font: 244, QI)</p>	 Crevillent:		<p>Error en la transcripció de la palatal.</p>	
<p>Mapa 72: LOS DOMINGOS</p> <p>(Font: 244, QI)</p>	<p>Cinctorres, Peníscola, Vistabella, l'Alcora, Orpesa, Moncofa, Beniopa, Benialí, Benilloba, el Pinós:</p> <p>[³³]</p> 			<p>Símbol usat en l'edició de 1962: palatal africada sonora amb diacrític entre parèntesis. Coincideix als deu pobles.</p>
<p>Mapa 72: LOS DOMINGOS</p> <p>(Font: 244, QI)</p>	 Teresa de Cofrentes:		<p>Error de transcripció de la -s final.</p> <p>Error de transcripció de la -r de <i>lor</i>²⁶⁹.</p>	
<p>Mapa 72: LOS DOMINGOS</p> <p>(Font: 244, QI)</p>	 La Pobla de Benifassà:		<p>Error de transcripció de la palatal.</p>	
<p>Mapa 73: ¿DÓNDE?</p> <p>(Font: 308, 312, QI)</p>	<p>Cinctorres:</p> QI, 312		<p>Error de transcripció. La <i>o</i> volada hauria de ser oberta.</p>	
<p>Mapa 73: ¿DÓNDE?</p> <p>(Font: 308, 312, QI)</p>	 Quart de Poblet: QI, 308		<p>Error de transcripció de la <i>a</i> (la <i>o</i> és correcta). Vg. Calp.</p>	

²⁶⁹ Recordem que només en cinc pobles castellanoparlants l'original transcriu *los domingos*: Caudete, Godelleta, Teresa de Cofrentes, Anna, Monforte.

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 73: ¿DÓNDE? (Font: 308, 312, QI)	 Benilloba: QI, 308 / 312		Error de transcripció de la <i>a</i> amb accent.	
Mapa 74: DULCE (Font: 181, QI)	 Castillo de V.:		Error considerable de transcripció.	
Mapa 74: DULCE (Font: 181, QI)	 Fanzara:	EN BLANC		Creiem que l'edició de 1962 va desestimar la variant [dúise] de Fanzara, ja que hi havia un interrogant.
Mapa 74: DULCE (Font: 181, QI)	 Tuéjar: 1934 / 1958		Error de transcripció. No va usar ni l'enquesta de 1958 ni la presumpta de 1934.	
Mapa 74: DULCE (Font: 181, QI)	 Dos Aguas:			Davant de les dues variants que transcriu l'original, [dútsä] i [dútsä], només es tria una per a l'edició.
Mapa 74: DULCE (Font: 181, QI)	 Crevillent:			S'ha refet el masculí a partir del femení.
Mapa 75: EJE (Font: 38, QI)	 Polinyà:			No està massa clara la semivocal volada. L'edició la considera així, volada. L'original transcriu en altres preguntes del QI tant una semivocal volada (241 [te fidór]), com una semivocal normal (213 [fájfa]) com sense semivocal (89 [afæes]).

	EXEMPLES		IMPRECISIONS	COMENTARIS
	Enquesta original	Edició Volum I (1962)		
Mapa 75: EJE (Font: 38, QI)	 <p>Llanera:</p>		Error de transcripció. Potser s'han pres el plural com a base.	
Mapa 75: EJE (Font: 38, QI)	 <p>Benialí:</p>		Error de transcripció. Potser es va interpretar allò de “relajada” com a volada, però és cert que en altres pobles la semivocal és oberta i té aquell signe especial.	
Mapa 75: EJE (Font: 38, QI)	 <p>Cincorres:</p>			Com que està entre parèntesis, la transcriu volada, i a més, dóna informació sobre aquesta semivocal. Creiem que hauria d'haver-se transcrit d'una altra manera, ja que és l'únic cas en què Sanchis transcriu una semivocal entre parèntesis.

REMARQUES

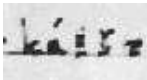
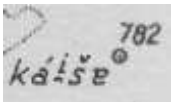

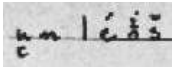
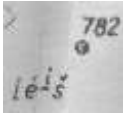
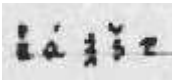
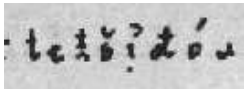
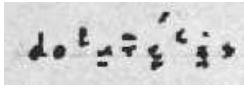
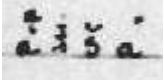
Mapa 32

Exactament, al QI de Calp hi ha aquestes variants que tenen el fonema palatal fricatiu sord:

784 Calp		
QI, pregunta	Original	Edició de 1962
257		
179		---
38		
208		
213		---
241		---
(248)		---
163		---

Mapa 50

A Benilloba el QI transcriu els mots següents amb la palatal fricativa sorda, dígraf i contextos semblants:

782 Benilloba		
QI, pregunta	Original	Edició de 1962
257		
179		---
38		
213		---
241		---
(248)		---
89		---

Altres comentaris d'interés general:

1. Creiem que en els casos en què l'ALPI (1962) amplia variants inexistents a l'original Sanchis Guarnier va aprofitar la informació que tenia sobre altres enquestes recollides pel País Valencià, així com també la calaixera d'Alcover i la informació de gent acostada a ell. Així ho constata per exemple un original manuscrit que sembla la base de la seua obra *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*. Diem sembla la base perquè no és exactament igual, sinó que presenta una organització del material diferent a la publicació del 1983 (Tres i Quatre, València). Aquesta és molt més completa, està ampliada i no inclou la transcripció del nom de les localitats.

Concretament els mapes 2 i 3 del Volum I de l'ALPI tenen aquestes variants inexistents en les enquestes originals: Paníscola, panisclans, Benyalí, Cleïllent, clevillentins, mancofins, *pedralbeños* i benillobuts.

Presentem una còpia d'aquell magnífic recull sobre els pobles valencians i les transcripcions fonètiques que incloïa als originals manuscrits. Concretament la primera pàgina dels apartats "O. El Pla de Xàtiva, la Costera i la Vall de Montes" i "P. La Vall d'Albaida". Noteu la pronúncia dels noms dels pobles de Moixent i Montesa com a [mojfé] i [monté] recollits a Biar; o la pronúncia [muntitjélvo] i [ontijént] (amb -t final), Montitxelvo i Ontinyent, recollida també a Moixent. Creiem que aquestes quatre transcripcions deuen pertànyer a anotacions que segurament Sanchis es feia a part dels quaderns de l'ALPI que van fer a Biar i Moixent.

Fins i tot, noteu igualment la gran quantitat de dites recollides dins *Els pobles...* a Llanera de Ranes per exemple, localitat de l'ALPI. I també a Moixent.

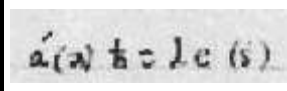
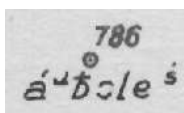
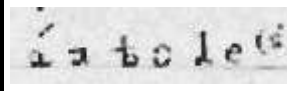
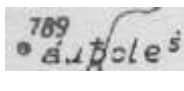
Finalment cal dir que les transcripcions fonètiques no són tan minucioses com les de l'ALPI, és a dir, que Sanchis transcrivia amb els símbols de la RFE coneguts, ja que no es trobava fent cap treball d'investigació fonètica com sí que tenia amb el Quadern I de l'ALPI.

2. Tal com hem dit en els criteris de transcripció de l'original a l'edició de 1962, sempre que en el primer hi havia símbols entre parèntesis, es transcriuen al Volum I de Fonètica volats, com si foren relaxats. Però això planteja inconvenients, ja que no es distingeix entre un mateix símbol entre parèntesis (per exemple [árbol(e)]) i volat i entre parèntesis (com ara [árbol^(s)]).

Citem-ne alguns exemples d'aquesta imprecisió:

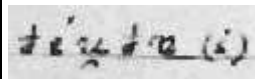
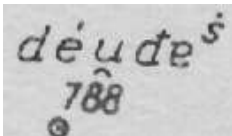
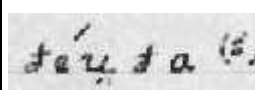
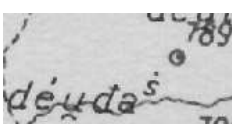
Mapa 17

Transcriuen igualment la -s final en [á(r)bol(e)] de Monforte, i [árbol(e)] de Dolores. En ambdós casos transcriuen una essa volada:

	Original	Edició de 1962
Monforte		
Dolores		

Mapa 67

El mateix cas, als mateixos pobles, que el mapa 17:

	Original	Edició de 1962
Monforte		
Dolores		

Mapa 22

	Original	Edició de 1962
Cinctorres		
Moncofa		

Mapa 41

	Original	Edició de 1962
Monforte		

Mapa 68

No es distingeix la *i* relaxada (p. ex. al Campello) i la *i* normal però entre parèntesis, la qual s'interpreta també com a relaxada (p. ex. Monforte):

	Original	Edició de 1962
el Campello (i altres)		
Monforte (també Dolores)		

Mapa 75

	Original	Edició de 1962
Cincorres	 	

En aquest mapa hi ha una imprecisió. Sanchis transcriu a Cincorres aquesta variant amb una peculiaritat: una semivocal entre parèntesis. És l'únic cas de totes les enquestes fetes per Sanchis. Per tant, una de dos, o transcriu algun signe especial, o bé en l'original hauria d'haver transcrit la semivocal volada sense més.

3. Hi ha mapes on transcriu les dues variants que hi havia a l'original, però no sempre ho fan així.

Exemple:

Mapa 7, Moncofa: pica, abeurà (transcriu les dues)

Però a Benialí o Calp també hi ha dos variants i no les hi transcriu.

Mapa 8, Moncofa: només transcriu una de les dues variants que du l'original, [wélo] (mentre que [awélo] no la transcriu)

Mapa 11, Vistabella: l'original té "pifló" i "punxa", però només hi transcriu la primera, mentre que en altres pobles (l'Alcora, Moncofa, Rafelbunyol...) hi ha únicament la variant "punxa". Creiem que només va transcriure "pifló" perquè era la més estranya.

Mapa 14, Benilloba, Benialí, el Campello i Guardamar: només transcriu [ájre], encara que en l'original hi ha a més la variant *vent* (que sí que transcriu en altres pobles com Beniopa, Moncofa...)

Mapa 15, Polinyà i Massalavés: l'original hi transcriu [anár] i [akaminár], mentre que l'edició del 62 només hi recull [anár]. En altres pobles recull les dues variants (Cinctorres, Vilar de Canes); en altres la variant *acaminar* només (Torís, Rafelbunyol). En alguns l'original recull *anar* i *caminar* (Calp) o *anar* i *navegar* (Guardamar), però l'edició del Volum I només hi recull *anar*.

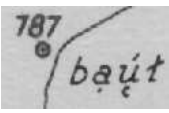
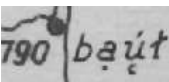

Mapa 24: Hi ha pobles en què es transcriu tot el que hi ha a l'original. Per exemple Peníscola: [baúl] / [múndo] / [kófre]; Vistabella: [ba^wull] / [múndo] / [kájja]; etc. Això no obstant, en altres pobles només es transcriu una variant de les dues o tres que té l'original. Exemples: Caudete: Original [báúl] / [baúl] (l'edició de 1962 només té la segona); Benialí: Original [baúl] / [kófre] (l'edició, només la primera); etc.

Mapa 59: hi ha pobles on transcriu dues variants, *cuero* (o *cuiro*) / *correa* (o *corretja*), mentre que en altres només transcriu *corretja*, tot i que l'original té les dues variants. Sobretot és curiós que aquesta circumstància es done només a la província d'Alacant.

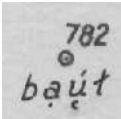
Biar, Benilloba: *corretja*, *cuiro*

Pinós, Campello, Crevillent, Guardamar: *corretja*, *cúrio*.

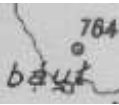
4. Si hi ha dos variants en l'original, sembla que es tendeix a transcriure sempre la més antiga:

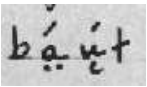
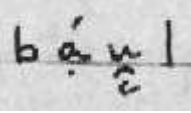
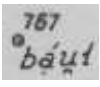
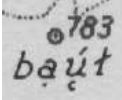

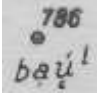

	Original	Edició de 1962
Campello	[kófre] antiguament le llamaban [baúl], muy engolado.	
Guardamar	[kófre] dicen que lo antiguo es [baúl]	
Biar	[baúl] [kófre] (es la palabra moderna)	

- Això no obstant, hi ha excepcions:

	Original	Edició de 1962
Benilloba	[baúl] [múndo] [kófre] (es la palabra antigua)	

- En altres casos es va fer una tria de variants de l'original sense cap criteri. Potser només es volia presentar la distribució del mot "baül":

	Original	Edició de 1962	Comentari
Tuéjar	[báwl], [kófre]		Per què no van transcriure <i>cofre</i> i en altres pobles sí?

	Original	Edició de 1962	Comentari
Caudete	 con el acento repartido otro sujeto : 		Per què trien una sola opció?
Benialí	[baúl], [kófre]		Per què només una variant?
El Pinós	[baúl], [ká]a], [kófre], [múndo] (indistintamente)		Per què seleccionen un mot només?
Monforte	[múndo] se dice más que [baú(l)]		Si es diu més <i>mundo</i> , per què no transcriuen aquesta? (Suposem que la resposta és que volien fer la distribució del mot <i>baül</i>)
Crevillent	[baúl], múndo], [kófre] (indistintamente)		Per què una només?

- En alguns mapes, com el 28, només interessava transcriure el genèric *bou*. Així no inclouen els adjectius que l'acompanyen: *bou manso*, *bou casolà*, *bou capó*, etc.

	Original	Edició del 62
Vistabella, Beniopa, el Campello	bou capó	bou
La Pobla de Benifassà	bou casolà	
Peníscola, Orpesa	bou de llaura	
Vilar de Canes	bou manso	
Casinos	bò capó	
Massalavés	bou de carro	

A Casinos, fins i tot, ho ha regularitzat.

- En el mapa 251 trobem que s'ha cartografiat una de les dues opcions que tenim en valencià:

Mapa 251 *decirlo*

Dos possibilitats en valencià: *dir-lo* / *dir-ho*

Es cartografia *dir-lo*, suposem per l'interés de mostrar la pèrdua de la -r en contacte amb pronom (encara que hi ha un error a Orpesa).

Quant a les variants *dir-ho* tenim: 23 casos [díro], 1 cas [díru] i 1 cas [dívo]. Per tant sembla que aquesta opció no la van prendre precisament perquè predominava una variant enfront de dos casos aïllats.

2.3.3. CLASSIFICACIÓ DE FENÒMENS COMPARATIVAMENT

Partiem de la premissa que l'edició de l'únic volum de l'ALPI que va veure la llum no va ser confeccionada amb la cura suficient de tal manera que el valor científic de l'obra minvava considerablement. No obstant això, i després d'haver fet un recorregut minuciós pels originals i per les variants que van tenir un reflex el 1962, creiem que Sanchis Guarner, responsable directe d'aquella edició, va aprofitar d'una banda el material original de l'ALPI, però per un altre costat sembla que també va comptar amb les dades que ell mateix havia recollit per tot el País Valencià.

N'és un bon exemple el nom de les localitats que va enquestar i els corresponents gentilicis (mapes 2 i 3 respectivament): Paníscola, panisclans, Benyalí, Cleïllent, clevillentins, mancofins, benillobutis i *pedralbeños*. Cap d'aquestes huit denominacions no es troba en els originals dels quadernets d'enquesta. Per tant, segurament van ser ampliacions que el mateix Sanchis tenia a l'hora de fer els últims retocs dels mapes del Volum I²⁷⁰.

Hem cregut pertinent classificar la comparació que hem dut a terme en diversos apartats, segons la base de comparació que hem tingut en compte. Així distingirem els casos següents:

0. Transcripció exacta

1. Errors de transcripció

1.1. Accentuació

1.2. Canvi de poble per desplaçament

1.3. Matis d'una transcripció fonètica

1.4. Fenòmens que afecten tota una paraula

1.5. Errors en les palatals

²⁷⁰ Creiem que ha quedat demostrat la utilitat dels viatges de l'ALPI per a Sanchis Guarner. Només hem mostrat una al·lusió a *Els pobles...* Però si investigàrem la seua obra completa ens adonaríem que no és ni més ni menys que un reflex del treball dut a terme per a un projecte que finalment no va poder veure's acabat. Treballs sobre vents, sobre geografia lingüística ("Los nombres del murciélago en el dominio catalán", RFE, 1956, XL, basat en el concepte 519 del Quadern II de l'ALPI; altres articles sobre la cuereta, de 1959 i sobre l'orenella, de 1963), treballs sobre dialectologia ("El parlar d'Aiguaviva", 1949).

Cal fer referència obligada al fet que Sanchis tenia a la seua disposició, a més dels materials de l'ALPI, la famosa calaixera d'Alcover, així com també bons amics i coneguts que l'informaven sobre els parlars valencians.

1.6. Errors amb els símbols volats

2. Ampliació

3. Reducció

4. Ampliació + Reducció

5. Regularitzacions

5.1. Regularització de símbols fonètics: palatals, vibrants, semivocals...

5.2. Regularització de gènere

5.3. Regularització de nombre

5.4. Altres regularitzacions

0. Transcripció exacta

Dels 75 mapes de què consta l'edició del Volum I de l'ALPI, 15 són absolutament fidels a l'original. Són els casos següents:

Mapes: 16, 18, 20, 23, 26, 27, 30, 33, 34, 35, 36, 38, 48, 56, 71.

1. Errors de transcripció

Entenem per *error* tota aquella transcripció (del 1962, s'entén) que es contradiu amb el material original de l'ALPI. No entren ací els casos en què s'hagen refet els matisos fonètics.

Els classificarem d'acord als subapartats següents:

1.1. Accentuació:

L'edició de 1962 presenta equivocacions pel que fa a l'accent gràfic en les transcripcions fonètiques, i encara que la majoria de vegades no és gaire pertinent hem volgut deixar constància d'algun cas aïllat.

Mapa 73 (dónde):

(Originals)	Edició (1962)
PER COMPTES DE	HI HA
[a on], [aon], [an]	[a ón], [áon], [án]

1.2. Canvi de poble per desplaçament:

L'edició de 1962 conté errors molt concrets per falta de revisió del material, en casos en què hi ha una dislocació d'un poble o d'una variant. Només hem detectat dos casos:

(Originals)	Edició (1962)
PER COMPTES DE	HI HA
763: Ademuz	Mapa 1 (lugares estudiados)
756: Fanzara	763: EN BLANC 756: Ademuz
Quart de Poblet: [bláŋk]	Mapa 25 (blanco)
Godelleta: [bláŋko]	Quart de Poblet: [bláŋko] Godelleta: [bláŋk]

1.3. Matis d'una transcripció fonètica:

L'edició de 1962 igualment sol presentar alguns errors en matisos fonètics. Tenint en compte que les transcripcions haurien de ser el més coherent possible, i després d'haver contrastat els originals, podem afirmar que hi ha alguns casos concrets en què no es van aplicar regles homògenes de transcripció. Són aquests els exemples que considerem errors.

Posem per cas la transcripció de la labiodental sorda, transcrita com a [f] o com a [ɸf] / [ʰf] / [ɸ]. Normalment l'edició de l'ALPI respecta aquest element “bilabial fricatiu sord”

(segons defineix la *Introducció*). És un fenomen que apareix als pobles d'Aín, Massalavés, Polinyà i Torís (esporàdicament o sistemàticament).

Matís fonètic	Mapa	Poble on apareix l'error
<i>fi grega</i> [ɸ]	13	Torís
<i>[i] relaxada</i>	68	el Pinós, Calp
<i>[j] semiconsonant</i>	4	Torís, Llanera
	68	Azuébar, Caudete, Teresa de Viver, Pedralba, Ademuz, Fanzara
<i>obertura de</i> [ɔ]	3	Beniopa
<i>palatal</i> [ʃ]	4	Monforte
	43	Rafelbunyol
<i>semivocal</i>	10	Benilloba
<i>sufix -ador</i>	7	Torís
<i>[-t'] final</i>	55	Llanera, Guardamar
	44	Llanera
<i>[-ts] final</i>	61	Guardamar
<i>vocal [-e] final</i>	45	Dolores
	12	Calp
<i>palatal</i> [dʒ]	72	Crevillent, Vilar de Canes

1.4. Fenòmens que afecten tota una paraula

L'edició de 1962 conté alguns errors que són ben considerables. Hem classificat en aquest apartat aquelles variants que no tenien cabuda en els altres subapartats, bé perquè afecten canvis fonètics de primer ordre, bé perquè hi ha fenòmens que afecten tot el mot.

Mapa	(Originals) PER COMPTES DE	Edició (1962) HI HA
2	Benialí: [beɲialí]	[beɲalí]
5	Tuéjar, Godelleta i Anna: Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano	Tuéjar, Godelleta i Anna: Sanchis Guarner (tot sol)
6	Peñíscola: [béla]	[abéla]
7	Benialí: [ezbewrá]	Benialí: [azbewrá]
19	Polinyà: [véspe],[avéspes]	[avéspe]
39	Tuéjar: [kaθaór]	[kaθadór]
	Caudete: [kaθáor] / [kaθadór] (más antiguo)	[kaθaór]
44	l'Alcora (segurament [foɾeɫát] ²⁷¹)	[foɾeɫát]
49	el Pinós: [kújna]	[kwina]
51	Llanera: [kós]	[paɾéɫ de kóses]
53	Benilloba: [es klíms]	[klíms] ²⁷²

²⁷¹ No disposem d'aquesta pàgina de l'enquesta de l'Alcora.

²⁷² Consideràvem [klíms] a Benilloba com un error, ja que a la resta de pobles valencianoparlants sempre apareix la variant [klím] en singular, tot en l'original d'algun poble està en plural. Per tant, tal com està transcrit al Volum I sembla que a Benilloba siga pertinent el plural *clims*, encara que segons els originals això no és del tot cert.

60	Calp: [kóver]	[kóve]
67	Tuéjar: [djáwda]	[déwdas]
74	Castillo de Villamalefa: [dúθe]	[dúlse]
	Tuéjar (1958): [dúrθe]	[dú'θe]
	Tuéjar (1934): [dúθe]	
75	Llanera:	[léjʃ]
	[léjʃ], pl. [doz léjʃos]	

1.5. Errors en les palatals

L'edició de 1962 no va adoptar un sistema coherent quant a la transcripció de les palatals de l'original. Hi ha matisos fonètics que no estan tractats de la mateixa manera, com és el cas dels símbols dobles del tipus [tʃ^h] per a transcriure la palatal.

Mapa	(Originals)	Edició (1962)
	PER COMPTES DE	HI HA
72	la Pobla de Benifassà: [doméɲʒes]	[doméɲdʒes]
11	Pedralba: [púɲtʃ ^h a]	[púɲtʃa]
	Polinyà: [púɲʃa]	[púɲtʃa]

46	Teresa de Cofrentes: [θiɲtʃa] [θiɲtʃʷa]	[θiɲtʃa]
57	Teresa de Cofrentes: [kutʃáɾa] [kutʃʷáɾa]	[kutʃáɾa]
58	Teresa de Cofrentes: [gutʃiʎo] [gutʃʷiʎo]	[gutʃiʎo]

1.6. Errors amb els símbols volats

L'edició de 1962 inclou errors en la transcripció dels símbols volats: una vegada feta la comparació dels materials inèdits originals i els publicats l'any 1962 ens hem adonat d'una imprecisió que apareix molt sovint: els símbols volats no coincidents. De vegades és la font original la que no té el símbol volat i l'edició del 62 la que sí. D'altres vegades és a l'inrevés.

Recordem que segons la *Introducción* “Las vocales y las consonantes voladas manifiestan que son articuladas con muy poca tensión muscular y fuerza espiratoria”, és a dir, que són distintives respecte de les que no estan volades.

Símbol volat	Mapa	(Originals) PER COMPTES DE	Edició (1962) HI HA
[θ]	54	Caudete: [krúθ]	[krú ^θ]
	70	Teresa de Cofrentes: [djéθ]	[djé ^θ]
[a]	46	Peníscola: [siŋgla]	[siŋg ^l a]
[g]	8	Biar: [agwélo]	[a ^g wélo]
	8	Campello: [agwélo]	[a ^g wélo]
	28	Dos Aguas: [gwéj]	[^g wéj]

	8	Calp: [gwélo]	[⁹ wélo]
[j]	32	Calp: [kájfa]	[kájfa]
	50	Benilloba: [kójfo]	[kójfo]
	75	Benialí: [un léj] (la [j] semivocal abierta y relajada)	[un léj]
[ö]	13	Vilar de Canes: [öwtegáse]	[öwtegáse]
[jz]	59	Cíntorres: [koṛé ^(j) za]	[koṛé ^z a]
[s]	72	Teresa de Cofrentes: [loṛ domiṅgo ^s]	[loṛ domiṅgos]
	61	Teresa de Cofrente: [kujáo ^s]	[kujáo ^s]
	3	[teresinos]	[teresino ^s]
	41	Dolores: [séxa ^(s)]	[séxa ⁿ]
[w]	66	Benialí: [nu ^(w) ét]	[nuét]
[d]	39	Pedralba: [kaθa ^(d) ór]	[kaθaór]
[t]	14	Moncofa: [vént]	[vént]
	69	Calp: [dént]	[dént]
[e]	51	Cíntorres: [pa ^e λ]	[páeλ]
	51	Casinos: [pa ^e λ]	[páeλ]

2. Ampliació

Incloem ací els casos en què l'edició de 1962 preveu casos inexistents en les enquestes originals, és a dir, que “amplia” o completa informació.

Mapa	Originals	Edició (1962)
2	Clevillent	Clevillent, Cleïllent
	Paniscla	Paniscla, Paníscola
3	moncofins	moncofins, mancofins
	Ø	benillobut
	paniscolans	paniscolans, panisclans
4	Ø	castellano mal hablado
	Ø	valencià
	Ø	valencià
	valencià	valencià, alicantí
9	Ø	acer
	Ø	acero
31	Ø	cáir
40	Ø	cazuela
	Ø	cazuela
	Ø	cazuela
	Ø	cazuela
42	Ø	cep
49	Ø	cocina, cuina
60	Ø	cove
62	Ø	dir-lo
	Ø	dir-lo

64	Ø	drecha
66	nuet	nuet, despullat
67	Ø	deutes

3. Reducció

Classifiquem els casos en què l'edició de 1962 va deixar de transcriure (sovint inexplicablement) tot i que es trobaven als originals.

Mapa	Originals	Edició (1962)
2	Marines, Marinas	Marinas
	Turís, Torís	Torís
3	poblatans, poblencs	poblencs
	pedralbeños, pedralbinos	pedralbinos
	caudeteños, castellanos	caudeteños
	turisans, torisans	torisans
	mallorquins de Gallinera	mallorquins
	clevillenteros, clevillentins	clevillenteros
9	acer	Ø
22	jada, ja	ja
40	cazuela	Ø
43	sisera, sirera	sisera

47	cinc	∅
	cinco	∅
52	cre ^h ta, cresta	cre ^h ta
62	decilo, decillo	decillo
66	nu ^w et, nouet	nu ^w et
70	diez, die ^z	die ^z
74	duce, durce	duce
	dulce	∅

4. Ampliació + Reducció

El mapa 66 (desnudo) inclou variants inexistents en els originals, però alhora també en redueix, en suprimeix algunes. També hi ha un cas aïllat insignificant al mapa 4.

Mapa	Originals	Edició (1962)
4	castellano chapurrado	chapurrado, fanzarino
53	clenxa, garseta	clin, garseta
66	en conill, desnuet, en porreta	desnuet, despullat
	nuet, porretó	nuet, despullat
	en conill, nuet, en peixet	nuet, despullat
	en conill, nuet	nuet, despullat
	en cúrios, desnud	desnud, despullat
	no ^w et, en porreta, en conill	no ^w et, despullat

	nuet, en conill	nuet, despullat
	nouet, en porreta	nouet, despullat
	nuet, en porreta	nuet, despullat
	nouet, en porreta	nouet, despullat
	nuet, porretó	nuet, despullat
	nu ^w et, en porreta	nu ^w et, despullat

5. Regularitzacions

La major part de fenòmens que hem comparat són intents d'homogeneïtzar les transcripcions minuciosíssimes de les enquestes originals. Aquesta ha estat la tasca més considerable i la més costosa: donar una certa coherència del material original de les enquestes de l'ALPI, dutes a terme per un equip d'investigadors (Sanchis i Moll al País Valencià, tret de Dolores i Monforte, on van participar Espinosa i R. Castellano).

Incloem en aquesta apartat, doncs, els fenòmens concrets en què el Volum I de l'ALPI va transcriure (sovint tot falsejant-lo) el material original. L'hem dividit en alguns subapartats:

5.1. Regularització de símbols fonètics: palatals, vibrants, semivocals...

Exemple	Mapa	Fenomen regularitzat
cresta	52	[e] final
diari	68	[i] relaxada
cuadrado	55	-ado: [áo], [áw]...
cuñado	61	
esbocado	65	

cuero	59	diftong [we]
chinche	45	[e] final
cassola	40	harmonia vocàlica
sirera	43	palatal [ʃ]
dejunar	21	palatal [dʒ]
correja	59	
dumenges	72	
dejunar	21	palatal [tʃ]
cincha	46	
cuchara	57	
cuchillo	58	
ba ^v ul / ba ^w ul	24	semiconsonant [w]
[gwéj], [gwées] > [gwéj]	28	semivocal [j]
eix	75	
cerrojo	44	vibrant
bagul	24	volades [a]/[ö]
agiüelo	8	volades [g/w]
nuet	66	
abispa	19	volades [h/p]
castillo	37	volades [h/t]
cresta	52	
baül	24	volades [lʰ]
ayunar	21	volades [y]/[dʒ]

caçador	39	[d] volades
---------	----	-------------

5.2. Regularització de gènere

Mapa	Original	Edició (1962)
74	[dólsa]	[dóls]

5.3. Regularització de nombre

Mapa	Originals	Edició (1962)
3	majaero	majaeros
3	monfortino, monfortero	monfortinos, monforteros
45	chinchas	chinchas
53	clims	clim
53	clines	clin
67	deute	deutes
67	deuda	deudas
17	abre	abres

5.4. Altres regularitzacions

Mapa	Originals	Edició (1962)
51	[paréλ de kóses] (tònic)	[pareλ de kóses] (àton)
51	Torís, Massalavés, Benilloba, Biar, Crevillent: El segment [paλ] és àton	Es aquests pobles, sempre es posa accent al segment [páλ]
29	[kabáλ] (per error)	[kabáλ]

Plantilles de les llistes de paraules. Una mostra.

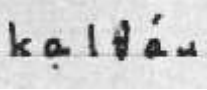
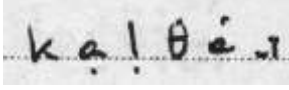
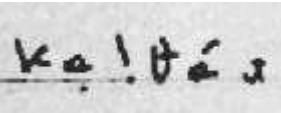
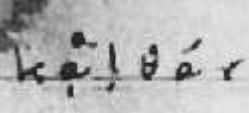
No hi ha un mapa CALZAR en l'edició de 1962 de l'ALPI. Això no obstant al Fons SG ens vam trobar unes plantilles on Sanchis feia les llistes del material de l'ALPI per cartografiar. I una d'aquestes és el concepte 228 del QII de l'ALPI, *calzar*.

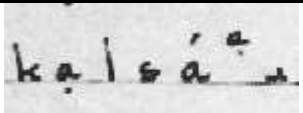
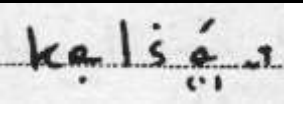
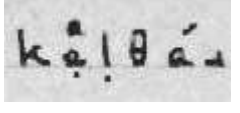
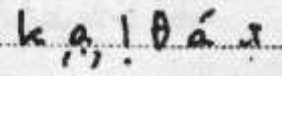
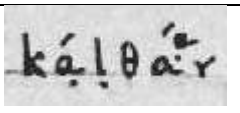
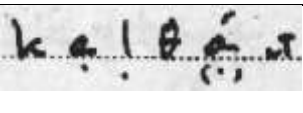

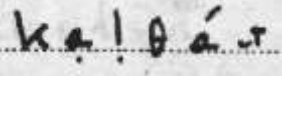
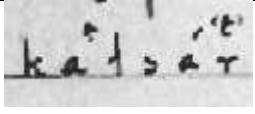
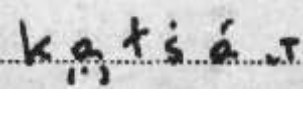
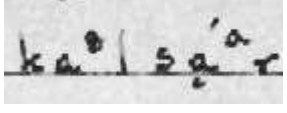
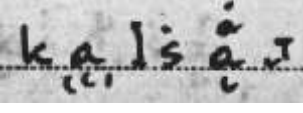
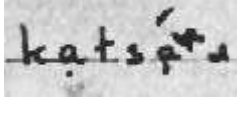
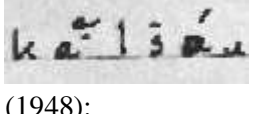
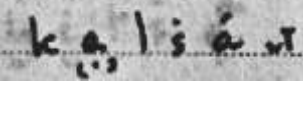
Ens ha semblat interessant la comparació entre els originals i la plantilla on Sanchis es va anotar la transcripció fonètica regularitzada. Hem trobat algunes divergències especials, però a grans trets sí que és cert que hi imperava un desig uniformador.

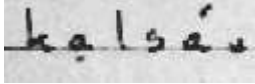
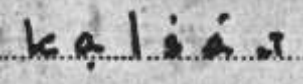
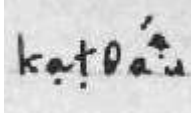
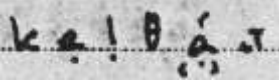
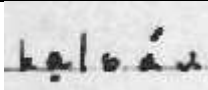

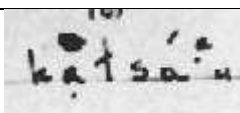
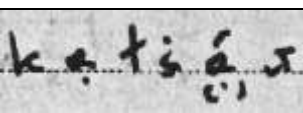
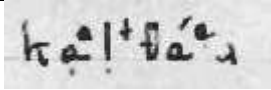
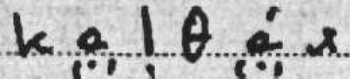
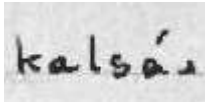
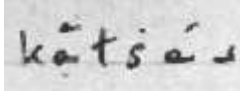
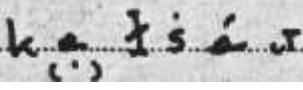
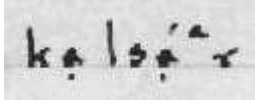
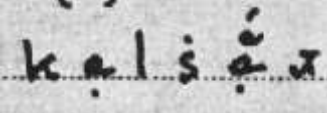
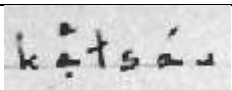
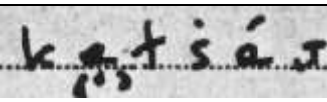
Si comparem els símbols de l'Original i de la Plantilla del Fons SG, trobem els següents resultats, tot tenint en compte que es va rebutjar l'enquesta de Godelleta i Anna de 1934, i tampoc hi ha ni la de Tuéjar de 1934 ni la de 1958:

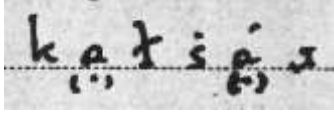
calzar

Concepte 228, Quadern II

	Enquesta original	Plantilla, regularització (FONS SG)
Ademuz		
Tuéjar	 (1958) (1934): 	---

Casinos		
Marines		
Caudete		
Pedralba		
Rafelbunyol		
Quart		
Godolleta	 (1934): (1948):	

Torís		
Dos Aguas		
Polinyà		
Massalavés		
Teresa		
Anna	 (1934): (1948): 	
Llanera		
Beniopa		

Moixent		
---------	---	--

1. [k]: No hi ha cap cas especial. Simplement sempre es transcriu com a [k]

2. [a] àtona:

	Original	Plantilla
Ademuz, Casinos, Pedralba, Torís, Dos Aguas, Polinyà, Massalavés, Llanera		
Marines, Teresa de C., Anna, Beniopa, Moixent,		
Rafelbunyol, Anna (1948)		
Quart		

3. [1]:

	Original	Plantilla
Ademuz		
Marines, Caudete, Pedralba,		
Dos Aguas		
Teresa		
Casinos, Quart, Godelleta, Torís, Llanera		
Rafelbunyol, Massalavés, Anna, Beniopa, Moixent		
Polinyà		

4. [s], [θ]:

	Original	Plantilla
Ademuz, Marines, Caudete, Pedralba, Dos Aguas, Teresa		
Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís, Polinyà, Massalavés, Llanera, Beniopa, Moixent		
Godelleta, Anna		

5. [a] tònica:

	Original	Plantilla
Ademuz, Marines, Pedralba, Godelleta, Torís, Polinyà, Anna, Beniopa		
Rafelbunyol		
Casinos, Caudete, Dos Aguas, Massalavés, Teresa de C., Moixent		

Quart		
Llanera		
Caudete		

6. [r]:

	Original	Plantilla
Ademuz, Casinos, Marines, Pedralba, Godelleta, Torís, Dos Aguas, Polinyà, Massalavés, Teresa de C., Anna, Beniopa		
Caudete, Rafelbunyol, Quart, Llanera, Moixent		

Observacions respecte d'aquesta comparació:

- Es van rebutjar les enquestes d'Anna i Godelleta (1934). Així mateix no es té en compte les respostes de Tuéjar (1934, 1958), la qual cosa ens fa pensar que Sanchis no posseïa aquesta enquesta. Recordem que per a l'edició del Volum I de 1962 tampoc no van ser consultades aquelles dues enquestes d'Anna i Godelleta.
- En el cas de les *aa* la reducció és bastant raonable, excepte el cas de Caudete, on se suprimeix un accent secundari: [káθár] es redueix a [kaθár]²⁷³
- Quant a les *eles* trobem Ademuz, Teresa i Dos Aguas on la regularització s'ha fet d'una manera desigual: pensem que es perden matisos que ben bé s'haguerem pogut aprofitar.
- La *s* ha estat regularitzada als nou pobles on apareixia amb un símbol sense el puntet a sobre: Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís, Polinyà, Massalavés, Llanera, Beniopa, Moixent. Només a Godelleta i Anna apareix aquest puntet²⁷⁴.
- Pel que respecta a les *-r* finals, només notem que en cinc pobles (Caudete, Rafelbunyol, Quart, Llanera i Moixent), la *-r* final que no ho era s'ha regularitzat com a relaxada.

Conclusió:

Sembla que alguns casos en què la Plantilla redueix o regularitza els símbols són casos en què Sanchis degué interpretar un error de transcripció en els originals. O almenys, una imprecisió. És el cas de les *-r* finals de Caudete, Rafelbunyol, Quart, Llanera i Moixent; o les *eles* d'Ademuz i Polinyà. És a dir, que sí que hi havia una dèria per homogeneïtzar el material de l'ALPI, però tot apunta que no hi havia una metodologia massa acurada, ans es regien per la intuïció.

²⁷³ Tenim constància de casos amb doble actuació, és a dir, que no es tracta de cap error.

²⁷⁴ Segons la *Introducción* de 1962, la [s] és definida com a “consonante predorso-alveolar convexa fricativa sorda; port. *passar*; fr. *passer*; al. *Kissen*”, mentre que la [š] és “consonante ápico-alveolar cóncava fricativa sorda; cast. *casa*; cat. *passar*”

2.3.4. *LES ENQUESTES D'ANNA, GODELLETA I TUÉJAR. IRREGULARITATS D'ÚS AL VOLUM I (1962).*

Analitzem tot seguit les enquestes de tres pobles que presenten irregularitats en les enquestes de l'ALPI.

Hem d'advertir que la nostra Edició de l'ALPI (apartat 3.5) preveu estrictament l'enquesta d'Anna i de Godelleta (QI, QII: 1934) i la de Tuéjar (QI: 1958; QII: 1934). La resta d'enquestes inèdites, conservades al FMSG, que tot seguit descrivim, es troben editades en l'apartat 3.2., mitjançant una comparació entre les primeres i les segones enquestes existents.

Anna, Godelleta i Tuéjar.

Considerem que les dades que aporten són confuses, ja que d'una banda els materials que en conservem presenten problemes de datació, i d'altra banda són pobles en els quals les enquestes s'han repetit en un període de quasi quinze anys (Anna i Godelleta) o de quasi vint-i-cinc anys (Tuéjar).

Efectivament, l'enquesta de l'ALPI va ser repetida a Godelleta i a Anna. A Tuéjar, a més, sembla que no queda clar com es van desenvolupar. Farem tot seguit un repàs del material que es conserva al Fons Sanchis Guarner i la interpretació que podem donar. Separarem Anna i Godelleta, que tenen conclusions semblants, a Tuéjar.

Avancem, però, la conclusió a què arribarem: per a editar l'ALPI, Volum I, 1962, es van utilitzar les segones enquestes, repetides en un segon viatge, a Anna i a Godelleta (datades de 1948 les dues), i no les primeres que van tenir-hi lloc (datades de 1934, com la majoria de la resta de pobles castellanoparlants). Així mateix, sembla que de Tuéjar van utilitzar per als mapes que prenen la informació de respostes del QI l'enquesta de 1958, i per als mapes que beuen del QII E van usar l'enquesta de 1934. Si hi havia més enquestes, sembla que s'han perdut.

1. ANNA I GODELLETA

Hem pogut recuperar els materials de l'ALPI d'Anna, els quals estaven bastant escampats per l'arxiu consultat. No es trobaven dins del Fons Sanchis Guarner, sinó en l'arxiu d'Acció Cultural del País Valencià. Així mateix altres dades d'interés sobre Anna, com és l'exemple de dos fulls on es descriu la població, els habitants, etc., i que coincideix exactament amb els "apunts" del Fons Sanchis Guarner.

Efectivament, Anna té una doble enquesta amb dues datacions. I els materials que conservem són alguns una mica confusos:

Anna, QI:

- es conserva una enquesta completa (datada el 8-10-1934), feta per Sanchis.
- També hi ha uns fulls solts (pàgs. 17-30 del QI), grapats i amb una gran taca al mig, datats a mà en 1934, però que no coincideixen amb el quadern complet. Lletra de Sanchis.
- Hi ha un full de descripció del LUGAR, on hi ha una data: Anna, 1933.; també el nom d'un informant, i una data, el 8-10-34
- n'hi ha una enquesta del QI completa, datada el 8-12-1948, feta per Sanchis.

Anna, QII E:

- es conserva una enquesta completa (datada el 8-10-1934), feta per L. Rodríguez Castellano
- també hi ha una enquesta completa, qüestionari publicat a Madrid, 1947²⁷⁵. Sembla que tot està fet per Sanchis Guarner. No hi ha nom d'informador.

Godelleta, I, II E:

Això no obstant, no són gens confusos els materials que conservem de Godelleta:

- Dos exemplars de 1934: un del QI datat el 29-9-1934 i un altre del QII, datat el 1-10-1934 (aquesta data no coincideix exactament amb la dels "apunts" de Sanchis)
- Dos exemplars de 1948: el del QI, datat el 28-7-1948, i el del QII que no porta data, però que segons els "apunts" de Sanchis degué realitzar-se (i el QI igualment) entre el 26 i el 29 de juliol de 1948.

²⁷⁵ Es tracta de la segona edició del QII E, ja que en principi s'havia previst utilitzar més QII G, fet que no va ocórrer, i per tant les existències del QII E es van acabar i van haver d'imprimir-se'n de nou per a la represa de les enquestes de l'ALPI.

Continuem amb la comparació de qüestionaris i publicació de l'ALPI, per a comprovar aquelles conclusions que hem avançat: no s'explica per què hi van tenir cabuda les enquestes del 48 i no les del 34. Hauríem de plantejar una explicació en la indisponibilitat de les enquestes de 1934 a l'hora de cartografia l'ALPI.

Hem fet a doble columna una comparació entre les respostes de les enquestes de 1934 i de 1948 d'Anna i de Godelleta. Les divergències les hem classificat, i finalment hem triat aquelles que tenien un reflex en l'edició de 1962²⁷⁶. Els resultats són sorprenents: l'enquesta de 1934 no va ser utilitzada en cap cas.

Anna:

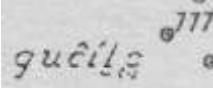
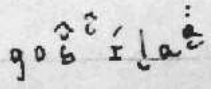
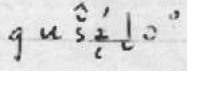
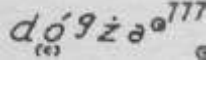
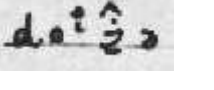
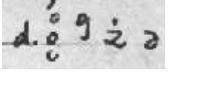
Quadre comparatiu entre les enquestes originals (1934 i 1948) i l'edició de l'ALPI (1962)

(x) = comparació decisiva que demostra que es van usar els originals de 1948, i no els de 1934, per a l'edició del Volum I (1962).

Volum I, 1962	Enquestes originals	Anna (Volum I, 1962)	Anna, 1934	Anna, 1948
(x) Mapa 7 ABREVADERO	(QII E) 563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:	[abrevadór]	[bevedór]	[abrevadór] (van al río)
(x) Mapa 8 ABUELO	(QI) 129 ABUELO	[a ⁹ wélo]	[awélo]	[a ⁹ wélo]
Mapa 9 ACERO	(QII E) 424a ACERO	[azéro]	[azéro]	[azéro]
(x) Mapa 10 AGUA	(QI) 401 IBAN POR AGUA	[á ⁹ wa]	[áwa]	[á(g)wa]
(x) Mapa 11 AGUIJÓN	(QI) 178 AGUIJÓN	[estevéta]	[lézna]	[estevéta]
Mapa 28 BUEY	(QI) 49 BUEY	[bwéj]	[bwéj]	[bwéj]

²⁷⁶ No hem sigut, però, massa exhaustius a l'hora de fer la tria.

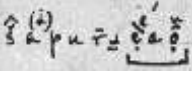
Volum I, 1962	Enquestes originals	Anna (Volum I, 1962)	Anna, 1934	Anna, 1948
(x) Mapa 43 CEREZA	(QI) 169 CEREZA			
(x) Mapa 12 AGUJA	(QI) 66 AGUJA	[aʝúʎa]	[aúʎa]	[aʝúʎa]
Mapa 13 AHOGARSE	(QI) 94 AHOGARSE	[aogáse]	[aogáse]	[aogáse]
(x) Mapa 15 ANDAR	(QI) 196 ANDAR			
(x) Mapa 17 ÁRBOLES	(QI) 85 ÁRBOLES	[árboles]	[árbo(l)es]	[árboles]
Mapa 19 AVISPA	(QI) 177 AVISPA	[agispa]	[agispa]	[agispa]
(x) Mapa 21 AYUNAR	(QI) 147 AYUNAR			
Mapa 22 AZADA	(QI) 89 AZADA	[ajfá]	[afá] / [ajfá]	[ajfá]
(x) Mapa 24 BAÚL	(QI) 111 BAÚL	[kófre], [múndo]	[baúl] (antes se decía [kájfa])	[kófre], [múndo]
Mapa 42 CEPA	(QII E) 790 LA VID Y EL VINO / 792 TRONCO DE LA VID (CEPA)	[sépo]	[sépo]	[sépo]
(x) Mapa 51 COZ	(QI) 41 COZ			
(x) Mapa 53 CRIN	(QI) 189 CRIN	[kín]	[kím]	[kín]

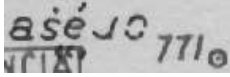
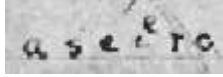

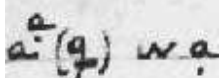
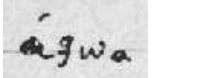
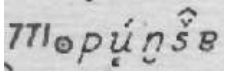
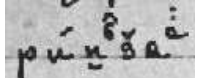
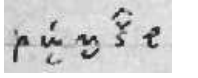
Volum I, 1962	Enquestes originals	Anna (Volum I, 1962)	Anna, 1934	Anna, 1948
(x) Mapa 58 CUCHILLO	(QI) 145 CUCHILLO			
(x) Mapa 62 DECIRLO	(QI) 251 DECIRLO	[dirlo], [dezirlo]	[dirlo]	[dirlo], [dezirlo] (menos pero también)
Mapa 65 DESBOCADO	(QI) 198 DESBOCADO	[dezbokáw]	[dezbokáw]	[dezbokáw]
(x) Mapa 71 DOCE	(QI) 290 DOCE			

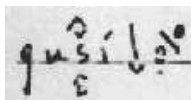
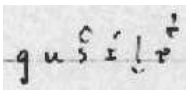
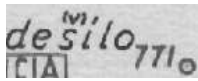
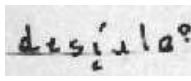
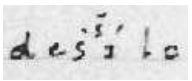
Godelleta:

Quadre comparatiu entre les enquestes originals (1934 i 1948) i l'edició de l'ALPI (1962)

(x) = comparació decisiva que demostra que es van usar els originals de 1948, i no els de 1934, per a l'edició del Volum I (1962).

Volum I, 1962	Enquestes originals	Godelleta (Volum I, 1962)	Godelleta, 1934	Godelleta, 1948
(x) Mapa 4 ÁREAS DE LAS LENGUAS PENINSULARES	(QI) INFORMADOR (Nombre del habla local)	[kasteláno mal abláw]	 [kasteláno t[apuḗaoʷ]	[kasteláno malabláw]
(x) Mapa 7 ABREVADERO	(QII E) 563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:	[abrebadór]	[abre(b)adór ^(e)]	[abrebadór]

Volum I, 1962	Enquestes originals	Godelleta (Volum I, 1962)	Godelleta, 1934	Godelleta, 1948
(x) Mapa 8 ABUELO	(QI) 129 ABUELO	[aʷélo], [yáyo]	[a ^ʷ wélo]	[aʷélo], [yáyo] (padre: [páre], muy usado)
(x) Mapa 9 ACERO	(QII E) 424a ACERO			
Mapa 10 AGUA	(QI) 401 IBAN POR AGUA			
(x) Mapa 11 AGUIJÓN	(QI) 178 AGUIJÓN			
(x) Mapa 28 BUEY	(QI) 49 BUEY	[ʷwéj]	[gwéj]	[ʷwéj]
Mapa 43 CEREZA	(QI) 169 CEREZA	[serésa]	[serésa]	[serésa]
(x) Mapa 12 AGUJA	(QI) 66 AGUJA	[úχa]	[áwχa]	[úχa]
(x) Mapa 13 AHOGARSE	(QI) 94 AHOGARSE	[ogáse]	[ogárse] (la [r̄] es fricativa y asibilada; en cambio otras veces no pronuncia nada de [r̄]) [ogárse]	[ogárse] (en la pronunciación basta [ogáse])
Mapa 15 ANDAR	(QI) 196 ANDAR	[andár]	[andár]	[andár]
(x) Mapa 17 ÁRBOLES	(QI) 85 ÁRBOLES	[árboles]	[árboles]	[árboles]
Mapa 19 AVISPA	(QI) 177 AVISPA	[abispa]	[abispa]	[abispa]

Volum I, 1962	Enquestes originals	Godolleta (Volum I, 1962)	Godolleta, 1934	Godolleta, 1948
(x) Mapa 21 AYUNAR	(QI) 147 AYUNAR	[ayunár]	[ˈayunár]	[ayunár]
Mapa 22 AZADA	(QI) 89 AZADA	[asá]	[asá]	[asá]
(x) Mapa 24 BAÚL	(QI) 111 BAÚL	[baúl]	[múndo] (antiguamente [kótre], y también [á̄ka], pero tiene distinta forma)	[baúl]
Mapa 42 CEPA	(QII E) 790 LA VID Y EL VINO / 792 TRONCO DE LA VID (CEPA)	[sépo]	[sépo]	[sépo]
(x) Mapa 51 COZ	(QI) 41 COZ	[pár de kóses]	[um pār de kóses]	[par de kóses] (con las dos) [g̃j̃no] con una sola)
Mapa 53 CRIN	(QI) 189 CRIN	[k̃l̃in]	[k̃l̃in]	[k̃l̃in]
(x) Mapa 58 CUCHILLO	(QI) 145 CUCHILLO	[gutʃiʎa]		
(x) Mapa 62 DECIRLO	(QI) 251 DECIRLO			
(x) Mapa 65 DESBOCADO	(QI) 198 DESBOCADO	[ezbokáw]	[ezbokáw]	[ezbokáw]
Mapa 71 DOCE	(QI) 290 DOCE	[dóθe]	[dóθe]	[dóθe]

Les conclusions a les quals podem arribar poden ser:

a) Queda més que provat que les enquestes de l'any 1934 d'Anna i de Godelleta no van ser utilitzades per a l'edició del Volum I de l'ALPI.

b) L'ús que se n'ha fet podia resumir-se en alguns casos que podem inferir dels quadres anteriors:

- sembla que algunes respostes tenen un error de transcripció:

Mapa 9, Godelleta: mentre que l'enquesta original transcriu [as'éro], amb una [s] palatalitzada, l'edició de 1962 sembla que va errar en la transcripció, i només recull una [s] normal: [aséro] (vg. el mateix, però ara sense error, al mapa 62)

- en alguns exemples hi ha hagut una informació de l'enquesta original que no ha estat cartografiada. La raó és ben òbvia: els mapes del Volum I són de Fonètica, i per tant, no interessaven altres qüestions que les de pronúncia.

Exemple:

Mapa 8, Godelleta: no van cartografiar aquella observació: (padre: [páre], muy usado)

Mapa 7, Anna: tampoc han cartografiat la resposta "(van al río)".

Mapa 51, Godelleta: transcriuen només [par de kóses], però no l'especificació "(con las dos) / [g'jɔ] con una sola"

- en altres casos, la informació per al Volum I ha estat feta a partir d'una tria, però a partir d'un criteri ben estudiat.

Exemple:

Mapa 13, Godelleta: l'original transcriu "[ogárse] / (en la pronunciación basta [ogáse])", i l'edició del 62 només recull la segona forma, sense -r final. Podem buscar una explicació a partir del fet que l'ALPI intentava sempre recollir la parla més vulgar i dialectalitzant de la gent.

- altres vegades s'ha canviat el símbol, adaptant-lo al sistema de transcripció del Volum I, explicat en la introducció.

Exemple:

Mapa 62, Godelleta: Sanchis Guarner utilitzava moltes vegades dos símbols per a referir-se a una tendència dins les palatals. Aquests símbols són reduïts sistemàticament en l'edició de l'ALPI de 1962 atenent al que explica el quadre de l'alfabet fonètic: "Cuando cualquier signo diacrítico va colocado entre pequeños paréntesis[...], se indica que el fenómeno que expresa dicho signo no se produce plenamente, sino tan sólo como simple tendencia".

Per això podem trobar un exemple com el següent, en el qual s’han simplificat els dos símbols de la palatal a un únic, però amb un parèntesi en el diacrític que indica “tendència a...”:

ORIGINAL (1948)	VOLUM I

Mapa 10, Anna:

ORIGINAL (1948)	VOLUM I
[á ⁹ wa]	[á(g)wa]

Aquest exemple podríem considerar-lo igualment un error o un desig d’afinar massa el matís fonètic, ja que a Anna també, al Mapa 8 hi ha el mateix símbol volat:

ORIGINAL (1948)	VOLUM I
[a ⁹ wélo]	

Hem d’advertir que l’edició de 1962 no preveu símbols entre parèntesis, i per tant, els interpreta com a símbols volats²⁷⁷.

- en altres casos el que fan és recollir les dues respostes, sense cap explicació

Exemple:

Mapa 24 i 62, Anna (...)

²⁷⁷ Vegeu la comparació dels materials originals de l’ALPI i l’edició de 1962.

2. TUÉJAR

El material de l'ALPI de Tuéjar que conservem al Fons Sanchis Guarner consta d'aquests elements:

- a) Un QI complet, datat el 5-4-1958, que indica explícitament que el va fer Sanchis Guarner.
- b) Dins d'aquest, hi ha uns fulls solts també del QI. Es tracta de les pàgines 5-16, inclusivament, en la primera de les quals hi ha "Tuéjar 1934?", amb interrogant. Aquest total de 6 fulls estan grapats, i tenen una gran taca al mig.
- c) Un QII E, datat el 17-10-1934, amb el nom dels investigadors explícitament indicat (R. Castellano i Sanchis Guarner).
- d) Un fullet dins del QII E, que diu: "Falta el cuaderno de Fonética de Tuéjar que enviaremos en la próxima remesa".

Podem comprovar, doncs, que hi ha alguna cosa que no funciona: d'on van eixir aquells fulls solts? Per què estan datats el 1934 amb interrogant? Per què aquella diferència de data, del 34 al 58? Pot ser que Sanchis començara l'enquesta i la reprenguera més endavant?

Ara bé, si llegim aquells "apunts" del Fons Sanchis Guarner, trobem una incoherència. Allí diu Sanchis, parlant de Tuéjar: "La encuesta tuvo lugar entre los días 5 y 9 de abril de 1958", és a dir, coincideix amb la data del QI que conservem complet, i que conservava el mateix Sanchis, és clar. Per tant, tenint en compte l'avís de Sanchis quan va enviar l'enquesta del QII E, i tenint en compte que la datació d'aquesta enquesta és correcta (17-oct.-1934) podem arribar a diferents interpretacions:

1. Sanchis i R. Castellano anaren a Tuéjar i començaren l'enquesta el 1934
2. Sanchis començà la del Quadern de Fonètica, però creiem que no la va poder acabar. Això explicaria aquelles sis pàgines soltes que conservem, i així mateix entendríem l'avís de Sanchis, dient que pròximament enviarien aquesta enquesta.
3. No va poder ser, i l'enquesta de Fonètica de Tuéjar es va acabar, o millor, es va recomençar de nou el 1958, i és la que conservem.
4. Si fem un esquema de la temporalització de les enquestes ens adonem que el mes d'octubre de 1934 feien dues o tres enquestes la setmana:

Setmana 1-6: Caudete i Teresa de Cofrentes

Setmana 7-13: Anna, Dos Aguas i Marines

Setmana 14-20: Pedralba i Castillo (i Tuéjar, II E)

Setmana 21-27: Fanzara, Azuébar i Teresa de Viver

Observaríem que la setmana que tocava anar a Tuéjar, el 15 i el 16, dilluns i dimarts estaven a Pedralba, i el 19 i 20, divendres i dissabte, a Castillo. Per tant, dimecres i dijous, queden lliures, i creiem que són les dates que van estar a Tuéjar (així ho corrobora el QII, el dimecres 17), però no van poder acabar.

Si comparem les respostes d'aquelles pàgines-fuls-solts (que pertanyen al QI) datades amb interrogant el 1934 (des d'ara Tuéjar B) amb l'enquesta del QI de 1958 (des d'ara Tuéjar A) ens adonem que hi ha un total de 20 respostes que van tenir reflex en el Volum de Fonètica de 1962, i que d'aquestes, només sis són diferents en ambdós quaderns

La conclusió a què arribem és que per a l'edició de l'ALPI de 1962 es va utilitzar l'enquesta de 1958 claríssimament:

(Hi ha, però, un error de transcripció, i és ben estrany que se li passara a Sanchis, en el Mapa 74)

Volum I, Fonètica, 1962		Enquestes originals del QI		
Mapa	Transcripció	Tuéjar A (1958)	Tuéjar B (1934?)	A i B són divergents?
16	[tararáɲa]	[tararáɲa] (el animal y la tela)	[aráɲa]	sí
24	[báwi]	[báwi]	[báwiʎ]	sí
65	[ezbokáw]	[ezbokáo]	[ezbokáw]	sí
66	[deznúdo]	[deznúdo □ □ □ [em pořéto]]	[deznúdo]	sí
68	[diárjo]	[diárjo]	[djárjo]	sí
74	[dúθe]	[dúθe]	[dúθe]	sí
8	[aʷwélo]	[aʷwélo]	[aʷwélo]	no
12	[áwχa]	[áwχa]	[áwχa]	no
14	[ájre]	[ájre]	[ájre]	no
15	[andár]	[andár]	[andár]	no

Volum I, Fonètica, 1962		Enquestes originals del QI		
Mapa	Transcripció	Tuéjar A (1958)	Tuéjar B (1934?)	A i B són divergents?
17	[árboles]	[árboles] (rápido [árboles])	[árboles]	no
18	[ánsa]	[ánsa]	[ánsa]	no
21	[ayunár]	[ayunár]	[ayunár]	no
22	[aθá]	[aθá]	[aθá]	no
23	[bájle]	[bájle]	[bájle]	no
25	[bláŋko]	[bláŋko]	[bláŋko]	no
26	[bóka]	[bóka]	[bóka]	no
27	[bráθo]	[bráθo]	[bráθo]	no
69	[djénte]	[djénte]	[djénte]	no
75	[éxe]	[éxe]	[éxe]	no

Podem observar, doncs, que l'edició de 1962 va prendre del QI de 1958 les sis variants següents (només de les pàgines 5-16): tararáŋa, báwl, deznúdo, diárjo, ezbokáw.

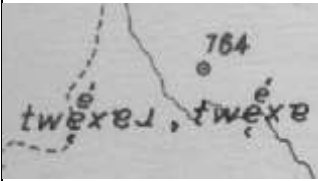

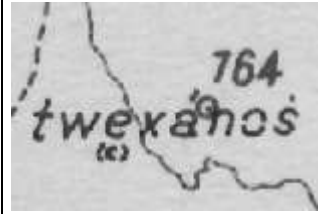
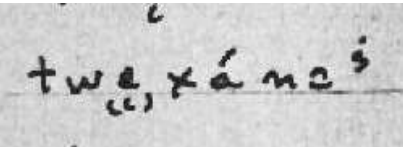
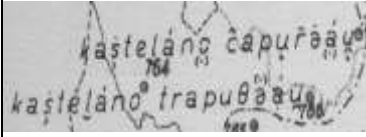
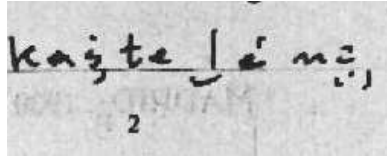
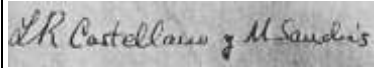
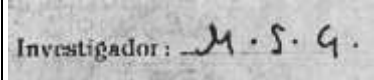
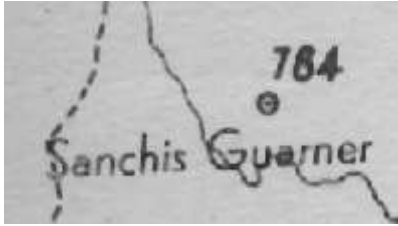
La forma [dúθe] que transcriu el Volum I a Tuéjar sembla que és un error, ja que no apareix ni en l'enquesta de 1958 ni en la dubtosa de 1934. Creiem que es degué haver botat un poble, ja que aquesta variant [dúθe] apareix al poble anterior, Ademuz, amb una observació: “una [l] relajada”.

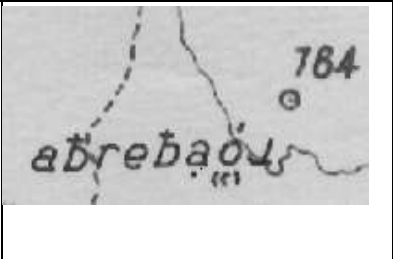
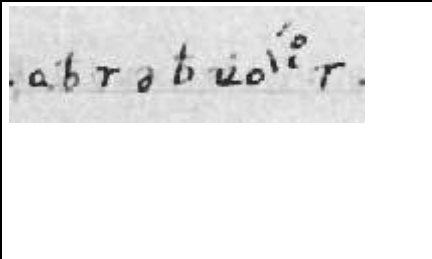
La resta de variants no tenen cap problema, ja que coincideixen exactament en les dues dates en què suposadament es va fer l'enquesta.

Ara bé. Què passaria si continuàrem la tasca comparativa de l'edició de 1962 amb l'enquesta del QI de Tuéjar (1958) a partir de la pàgina 17? Doncs comprovem-ho:

Tot seguit presentem algunes divergències que hem trobat entre l'edició de 1962 i l'original de Tuéjar. Recordem que conservem el QI, datat de 1958, i el QII E, datat de 1934 (encara que els "apunts" de Sanchis diuen totes les enquestes que es van fer a Tuéjar són de l'any 1958).

Per raons d'espai no transcrivim els mapes amb les variants que coincideixen amb l'original. Així mateix no hem pretès ser exhaustius.

Mapa	Edició de 1962	Original, QI	Divergència
2			Potser l'edició del 62 va interpretar la -r final volada de l'original com a una consonant vacil·lant.
3			La -s final no es va interpretar de la mateixa manera.
4			No s'entén massa bé la forma de l'edició de 1962, però és clar que l'original no inclou cap qualificatiu per a "castellano".
5	Al QII E diu: Al QI diu: 		Tenim una prova més que l'edició de 1962 no va tenir en compte que Rodríguez Castellano és l'autor del QII E, tal com hem comentat en un altre apartat.

Mapa	Edició de 1962	Original, QI	Divergència
7			<p>Ha fet una simplificació de la vocal [o].</p>

2.4. L'ALPI I ALGUNS RECULLS LÈXICS

Voldríem haver investigat si existeixen estudis lingüístics, reculls lèxics, etc. sobre les localitats de l'ALPI, però en la majoria de pobles on hem buscat²⁷⁸ no existeixen aquests estudis. En alguns punts, però, sí que hi ha publicacions aïllades: a Biar, en el llibre de festes de Moros i Cristians (1995) hi ha una llista de paraules “típiques” del poble²⁷⁹. A Peníscola hi ha un estudi d'A. Ayza (1981), etc.

Però només n'hem seleccionat dues localitats per l'interés lingüístic del parlar tan particular que podria suscitar alguns comentaris. I comparant amb l'ALPI arribem a una sèrie de conclusions que no sorprenen, tenint en compte que el període que separa aquestes dues obres de les enquestes de l'ALPI no supera els cinquanta anys.

²⁷⁸ A partir de trucades als ajuntaments respectius.

²⁷⁹ L'article es titula “Parlem biarut”, amb 65 “palabras y fases del Biar de siempre”. L'autor, Julio Román Bordera, confessa que de tots els llocs on ha viscut (Ontinyent, Biar, Alcoi i València) es queda amb el valencià de Biar “por ser, no el más entrañable, sino el más auténtico, el de mayor personalidad, el de más fuerza”.

Destaquem els mots següents: *amagatall*; *bacorero* ‘intrascendente’; *calent* ‘borracho’; *despidralajat* ‘persona poco aseada que omite o ignora su atuendo personal y que hace gala de ello’; *escagassat* ‘temeroso’; *frechura* ‘Id. I. fasegura’; *fassegura* ‘débil; blandengue’; *golitra* ‘goloso’; *solsia* ‘caída brusca y abundante’; *veremar* ‘utilizase -extemporáneamente y con anticipación- para significar que una cosecha se ha perdido’.

PEDRALBA

Salvador J. Boix Caballero: *Minidiccionario etimológico Pedralbino.*

ANNA

Emili Martí & Salvador Aparicio, *El léxico de Anna.*

2.4.1. PEDRALBA

Minidiccionario etimológico Pedralbino, Salvador J. Boix Caballero, any 2000(no s'especifica cap editorial)²⁸⁰

Devem gran part dels nostres diccionaris als anomenats erudits o pseudoerudits que tenien una afecció molt peculiar: anar arreplegant tot aquell bagatge lèxic del seu poble o de la seua comarca de tal manera que presentaven un recull a mena de diccionari que no poques aportacions se'ls poden atribuir. I un exemple d'aquests treballs és l'obra que presentem, un "minidiccionari", el títol ja ho explicita, que és a més "etimològic", etiqueta que podríem considerar molt pretensiosa, per la inexactitud d'explicacions i per la manca de documentació acreditativa.

L'obreta es presenta com una actualització de l'edició presentada per **Santiago Vela Caveró** l'any 1969, "que ha servido de base a la presente". L'autor, tot i que no figura en la portada, se suposa que és qui signa el pròleg de l'edició de 2000, **Salvador J. Boix Caballero**.

El diccionariet en qüestió està dividit en dues parts: un vocabulari i un recull de frases fetes. Així mateix s'hi inclouen dos pròlegs, l'original de 1969 i el de l'edició actualitzada de l'any 2000. Vegem-ne les idees fonamentals:

a) Pròleg de Santiago Vela Caveró (edició de 1969):

- S'avisava que l'objectiu del "mini diccionario" no és ni prescriptiu ("no pretende enmendar ni corregir el modo de hablar de nuestro pueblo") ni didàctic ("ni aspira a enseñar a quienes puedan dar lecciones") sinó descriptiu d'aquells fenòmens que divergeix amb el castellà estàndard.

- Típic tòpic: "El Pedralbino nos lo dio Dios cuando iba por el mundo, y al llegar a este pueblo dijo: "Hablar como queráis"²⁸¹, frase que atribueix a un filòsof pedralbí. Aquest tòpic també es diu molt del parlar de la Canal de Navarrés²⁸¹.

²⁸⁰ Volem agrair a l'historiador Francesc Martínez Gallego l'exemplar d'aquest recull lèxic del poble de Pedralba.

²⁸¹ L'*Ensisám de totes herbes* atribuït a Martí Gadea ja ho va especificar en presentar el lèxic genuí o "Jerga del Canal de Navarrés", on a nota a peu de pàgina diu:

"Com á cosa orichinal y la mes chocant del nostre antic reyne, intercalem asi este curt *Vocabulari*, que creem mos agrairán els lectors. Y á propòsit d'asó; els agneros, que son els més sobresalients de tota la Canal en eixa xerga, supónen qu'anant el Nostre Señor repartint les llengües p'el mon, y havéntseli acabat totes al aplegar á la Punta d'Agna, els digué á élls: -*Vosotros hablad como queráis*. Y per aixó parlen tan sarabatá" (*Ensisám...*, pàg. 635)

- Algunes observacions al diccionari, que constitueixen una autèntica descripció del parlar de Pedralba:

- No hi ha mots acabats en -ado / -ido, ja que tots es pronuncien -áu i -iu;

- I continua amb la descripció:

“tampoco están las que les suprimimos la sílaba DA, como las que omitimos la D final, como en *bondá* que es *bondad* y *libertá* que será *libertad*, ni las que cambiamos la X por la S, como *esplicar* por *explicar* y *esquisito* por *exquisito*; tampoco aparecen las acabadas en ARSE, ERSE e IRSE, de *girase* - *girarse*, *cocese* - *cocerse* y *esibise* por *exibirse*; ni las que pronunciamos la N en vez de la M, *si no cambia el sentido de expresión*, como *enbalsar* - *embalsar*, *enpapelar* - *empapelar*, y *canpana*, que es *campana*; ni las que les quitamos una N, *instrucción* por *instrucción*, que aún eliminamos una C; igual están ausentes una infinidad que eludimos la D al principio, si no cambian de forma, ejemplos: *estajo* por *destajo*, *espizcar* por *despizcar*; tampoco se ven aquí las que en castellano terminan en ARLA, ERLA e IRLA, y decimos *dejala* por *dejarla*, *vela* por *verla*, y *subila* por *subirla*, ni las que atañen a la honestidad y decoro; tampoco hay abreviaturas ni formas gramaticales por ser de carácter local y en favor de la sencillez, pero sí figuran las como *acachau* que es *agachado* y *renpujón* que será *empujón*.”

- I continua amb una frase que contradiu l'objecte descriptiu i no prescriptiu de l'obra:

“En las palabras que median las letras O y la U, como *cacho* y *gacho* y *oscuro* u *obsuro*, se entiende como mejor y más propiamente dichas las segundas.”

- Finalment hem d'intuir que l'autor fa 50 anys que no viu a Pedralba:

“la nostalgia, a pesar de más de 50 años de ausencia, nos ha animado a engendrar este ingente trabajo, impropio para un aficionado.”

b) Pròleg de Salvador J. Boix Caballero (edició de 2000):

-després de reprendre algunes paraules del seu antecessor S. Vela, explica que el parlar de Pedralba té moltes peculiaritats típiques autòctones del poble, tot i que alguns “estudiosos” diguen que “el *pedralbino* no es más que una mezcla de lenguas en el que las palabras *mal dichas* en castellano, (lengua predominante), no son más que deformaciones de palabras de valenciano-parlante.”

- sembla que S. J. Boix fa vint anys que viu a Pedralba, i aquesta obreta és una manera de retre-li homenatge. Igualment fa una reflexió sobre la pèrdua de la consciència com a poble;

- segons el que diu, sembla que la Segona Part del minidiccionari és un afegitó seu:

“Buena parte de la costumbre se traduce en los *dichos* en los cuales muchas de las cosas que se apuntan tienen su base en antiguas formas, trabajos o personas, por lo que también se han añadido a las palabras, como parte de esa memoria general que pretendemos conservar y que sea conocida.”

- Finalment dóna les gràcies a les persones que han fet possible la publicació del seu treball.

Les dues parts en què queda dividit el minidiccionari, a banda dels dos pròlegs, són:

I. PARTE. DICCIONARIO, on es recullen alfabèticament aproximadament 600 vocables, amb definicions molt breus, que de vegades van acompanyades d’alguns comentaris, la majoria dels quals sol ser “Del valenciano...”

II. PARTE. DICHA RACHOS PEDRALBINOS, on hi ha una xicoteta explicació inicial, i després, unes 230 frases fetes, que solen anar acompanyades d’una correspondència amb frases fetes del castellà. Aquella explicació introductòria adverteix que en aquesta Segona Part apareixen “frases hechas, con un significado propio y único de toda la frase”, considerades una mena de “muletillas” que utilitzen els habitants de Pedralba. Avisa també del fet que no s’hi inclou els significats, i que algunes “son adaptaciones del valenciano y otras, lo son, del castellano”. Finalment diu que segueixen un ordre semàntic (o siga, no alfabètic), amb dos divisions: “en la primera, se han incluido comparaciones y descripciones, y en la siguiente, se recopilan frases que se pueden traducir por cualidades, vicios o modos de las personas”.

Comparació amb l'ALPI

No podíem estar-nos de fer l'anàlisi comparativa amb el lèxic de l'enquesta de Pedralba duta a terme per Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano a mitjan mes d'octubre de 1934. Després de fer un recompte, hem comprovat que un 24% dels mots del *diccionari* es troben en l'ALPI. Fem tot seguit un repàs a aqueix recompte.

Classificació	Total	Descripció
Bloc 1	600	Total de mots o variants registrades al <i>Minidiccionari</i>
Bloc 2	1921	Total de mots o variants que l'ALPI registra a Pedralba.
Bloc 3	144	<u>Intersecció:</u> Total de mots o variants comunes entre el <i>Minidiccionari</i> i la totalitat de l'ALPI (de Pedralba o d'altres pobles)

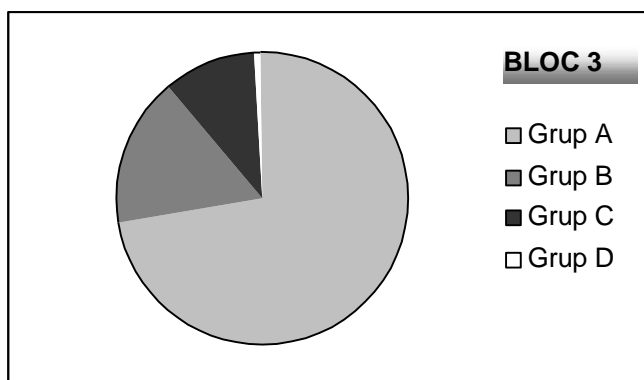
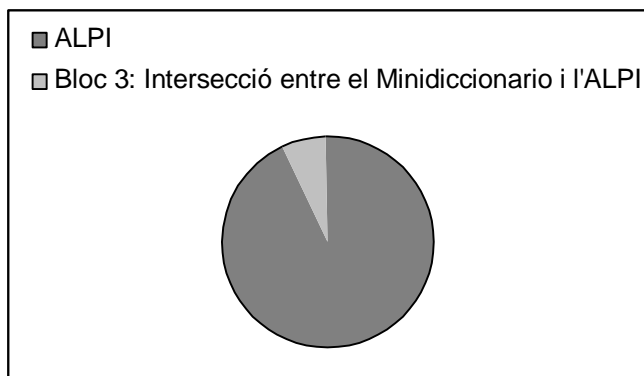
Podem dividir el Bloc 2 en una secció:

Secció 1	204	Total de mots o variants que l'ALPI registra exclusivament a Pedralba, és a dir, no apareixen en cap altre poble.
-----------------	-----	---

Desglossem el Bloc 3 en els quatre grups següents:

Grup A	104	Total de mots o variants del <i>Minidiccionari</i> que l'ALPI registra efectivament a Pedralba. (Algunes d'aquestes estan registrades d'una manera exclusiva a Pedralba, és a dir, que no apareixen en altres pobles de l'ALPI.) (Igualment, algunes d'aquestes variants estan recollides amb significats diferents a l'ALPI i al <i>Minidiccionari</i> .)
Grup B	24	Total de mots o variants que el <i>Minidiccionari</i> recull a Pedralba, però que l'ALPI no les hi registra, encara que sí que les detecta en altres pobles diferents a Pedralba
Grup C	15	Total de mots o variants que el <i>Minidiccionari</i> recull a Pedralba i que l'ALPI les hi recull però en forma diferent, amb alguna variant distinta.
Grup D	1	Finalment només hi ha una variant que l'ALPI recull a Pedralba amb un significat diferent del <i>Minidiccionari</i>

Taules estadístiques:

Grup A: 104 mots o variants del *Minidiccionario* que l'ALPI registra efectivament a Pedralba.

(Algunes d'aquestes estan registrades d'una manera exclusiva a Pedralba, és a dir, que no apareixen en altres pobles de l'ALPI.) (Igualment, algunes d'aquestes variants estan recollides amb significats diferents a l'ALPI i al *Minidiccionario*.)

	Minidiccionario	ALPI	Classificació
1	currico	dedo curro	(COINCIDEIX) (Azuébar: <i>currico</i>)
2	corbella	korbéla	(COINCIDEIX)
3	anca 'nalga'	ánka	(COINCIDEIX)
4	antesdanoche	anterdanoche	(COINCIDEIX)
5	antesdayer	anterdayer	(COINCIDEIX)
6	tarataña 'telaraña'	arána / y la tela [taratána], pero la mayoría llaman al animal también así	(COINCIDEIX)
7	agro	este bino no me gusta por lo agro qu'está	(COINCIDEIX)
8	aguacil	aguacil	(COINCIDEIX)
9	agüelo	a ^(g) wélo	(COINCIDEIX)
10	alborcera	alborcera	(COINCIDEIX)
11	alborzo	alborzo	(COINCIDEIX)
12	alisiar	los bais a lisiar (Os vais a caer)	(COINCIDEIX)
13	alunzar 'mecer'	alunzar	(COINCIDEIX)
14	ardacho	hardacho	(COINCIDEIX)
15	arrañazo	arrañazo	(COINCIDEIX)
16	atabut	atabut	(COINCIDEIX)
17	auja	áwxa	(COINCIDEIX)
18	azá	aθá	(COINCIDEIX)
19	bajoca	bajocas	(COINCIDEIX)

	Minidiccionario	ALPI	Classificació
20	besones	besones	(COINCIDEIX)
21	boira	boira	(COINCIDEIX)
22	bolchaca	bolchaca	(COINCIDEIX)
23	bolo	bolo 'guijarro'	(COINCIDEIX)
24	borradura 'sarpullido'	borra ^(d) ura	(COINCIDEIX)
25	botifarra	botifarra	(COINCIDEIX)
26	brisa	brisa	(COINCIDEIX)
27	bromballa 'viruta'	bromballa ^s	(COINCIDEIX)
28	brullo	brullo	(COINCIDEIX)
29	budillo 'intestino'	los budillo ^s	(COINCIDEIX)
30	bufa	bufa	(COINCIDEIX)
31	bullir	bullir	(COINCIDEIX)
32	caberot 'racimo pequeño de uva'	caberot	(COINCIDEIX)
33	cacherulo o chachirulo	cacherulo (tiene cañas) milocha (más pequeña, sin cañas)	(COINCIDEIX)
34	cagarnera	ca(g)arnera	(COINCIDEIX)
35	cagueta 'cagatera'	cagueta	(COINCIDEIX)
36	cambra	cambra (para trastos y para la cosecha)	(COINCIDEIX)
37	carabaza	dale carabaza	(COINCIDEIX)
38	cepo 'cepa de la vid'	cepo	(COINCIDEIX)
39	cequia	cequia	(COINCIDEIX)
40	chufaina 'trompetilla'	chufaina (PIPIRIGALLO)	(COINCIDEIX)
41	chufiar	tʃu ^o flár	(COINCIDEIX)
42	cobertor	cobertor	(COINCIDEIX)
43	coca	cocas en pansas	(COINCIDEIX)
44	cociol 'tina'	"El aceite cae de la prensa a un <cociol>, empotrado"	(COINCIDEIX)
45	cubo 'donde se pusa la uva: trujal'	cubo (LAGAR)	(COINCIDEIX)

	Minidiccionario	ALPI	Classificació
46	daza	daza	(COINCIDEIX)
47	doncet 'falce'	doncet (HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS)	(COINCIDEIX)
48	endormiscau	endormiscá	(COINCIDEIX)
49	enrunar	enrunar (SOTERRAR)	(COINCIDEIX)
50	esbarar	ezbarár	(COINCIDEIX)
51	escabuzón	escabuzar	(COINCIDEIX)
52	esparteña	esparteña	(COINCIDEIX)
53	espigolar	espigolar	(COINCIDEIX)
54	espolsar	espolsar (es lo que se hace aquí) (RECOLECCIÓN A GOLPE)	(COINCIDEIX)
55	estenazas	estenazas	(COINCIDEIX)
56	farfaloso	farfaloso	(COINCIDEIX)
57	forcat	forcat	(COINCIDEIX)
58	fregá	la fregá	(COINCIDEIX)
59	garganchón 'garganta'	garganchón (1º, esófago)	(COINCIDEIX)
60	garrón	garrón	(COINCIDEIX)
61	grellas	grellas	(COINCIDEIX)
62	intierro	intierro	(COINCIDEIX)
63	istiércol	istiércol	(COINCIDEIX)
64	jarmentar	--- (però: jarmiento)	(COINCIDEIX)
65	lavoreta	laboretas	(COINCIDEIX)
66	lagañoso	lagañoso	(COINCIDEIX)
67	llueca	llueca	(COINCIDEIX)
68	márfega 'colchón de hojas de maíz. Persona grande y sin gracia'	márfega (colchón de hoja de maíz)	(COINCIDEIX)
69	milocha	cacherulo (tiene cañas) milocha (más pequeña, sin cañas)	(COINCIDEIX)

	Minidiccionario	ALPI	Classificació
70	mocador	mocador (de cuello)	(COINCIDEIX)
71	monecillo ‘monaguillo’	monecillo	(COINCIDEIX)
72	muncho	muncho	(COINCIDEIX)
73	musol ‘orzuelo’	musol	(COINCIDEIX)
74	noguera	noguera	(COINCIDEIX)
75	ñíspero	ñíspero	(COINCIDEIX)
76	ñudo	ñudos	(COINCIDEIX)
77	pa ‘para’	p’a	(COINCIDEIX)
78	padastro	padastro	(COINCIDEIX)
79	pallorfa	pallorfa	(COINCIDEIX)
80	palometa	palometa	(COINCIDEIX)
81	pansa	cocas en pansas	(COINCIDEIX)
82	pendajo	pendajo	(COINCIDEIX)
83	peput o apeput ‘abubilla’	peput	(COINCIDEIX)
84	picher	picher (= jarro; de barro o de cristal, jarra)	(COINCIDEIX)
85	pidir	pidir la novia	(COINCIDEIX)
86	pimintones	pimintón	(COINCIDEIX)
87	piñol	piñol	(COINCIDEIX)
88	podal ‘pozal’	(GARRUCHA: <carrucha>, y cubo, <podal>)	(COINCIDEIX)
89	puddido	puddir	(COINCIDEIX)
90	puncha	puncha	(COINCIDEIX)
91	puñau	puñáu	(COINCIDEIX)
92	regalicia	regalicia	(COINCIDEIX)
93	ric ‘grillo’	řik	(COINCIDEIX)
94	rogle	rogle	(COINCIDEIX)
95	rosegón	rosegón	(COINCIDEIX)
96	sugo	súgo	(COINCIDEIX)
97	telo ‘velo’	telo	(COINCIDEIX)

	Minidiccionario	ALPI	Classificació
98	to 'todo'	to la tarde	(COINCIDEIX)
99	trompa	trompa (con clavo de hierro) trompello (otro de madera; lo bailan con un palo que tiene un látigo de cuerda)	(COINCIDEIX)
100	tubillo	tubillo	(COINCIDEIX)
101	tuviendo	tubiendo	(COINCIDEIX)
102	vendema	bendema	(COINCIDEIX)
103	zucha 'hollín'	zucha	(COINCIDEIX)
104	zurco	zurco	(COINCIDEIX)

Grup B: 24 mots o variants que el *Minidiccionario* recull a Pedralba, però que l'ALPI no les hi registra, encara que sí que les detecta en altres pobles diferents a Pedralba

	Minidiccionario	ALPI	Altres pobles
1	atoba o atabón 'ladrillo'	(no registrat a Pedralba)	(Anna: "los tabiques de <atavón>, 'ladrillo cocido, grueso'")
2	bresquilla	(no registrat a Pedralba)	(Anna: <i>bresquilla</i>)
3	mu 'muy'	(no registrat a Pedralba)	(Azu, Dol: <i>mu</i> 'muy')
4	porchá	(no registrat a Pedralba)	(Azuébar: <i>porchá</i>)
5	falla 'hoguera'	(no registrat a Pedralba)	(Benilloba: <i>falla</i> AHUMADOR)
6	cona	(no registrat a Pedralba)	(Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Mvés: <i>cona</i>)
7	concret 'bollo'	(no registrat a Pedralba)	(Casinos: <i>concret</i>)
8	cuertar	(no registrat a Pedralba)	(Castillo, Godelleta: <i>cuerta, cuertan</i>)
9	no cal	(no registrat a Pedralba)	(Castillo: al enfermo cal cūidalo; (<i>cal por es preciso</i> lo dicen todos))
10	matacabras 'agua nieve'	(no registrat a Pedralba)	(Caud, DosA, Ann, Mon: <i>matacabras</i>)
11	albarca 'abarca'	(no registrat a Pedralba)	(Caudete, Godelleta: <i>albarca</i>)
12	gola o golica 'garganta; campanilla'	(no registrat a Pedralba)	(Cinc, Can, Orp, TrV, Azu, Monc, Qua, Pnyà, Ann, Billob, Camp, Cr, Fan, Tuéj, Mar: <i>gola</i>)
13	corca 'carcoma'	(no registrat a Pedralba)	(Cllo, TrV, Tuéj, DosA, TrC, Adz: <i>corca</i> CORCÓN)
14	arrojar	(no registrat a Pedralba)	(Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Camp: <i>arrojar</i>)
15	corfa	(no registrat a Pedralba)	(Dos Aguas: <i>corfa</i> CAPERUZA DE LA BELLOTA)

	Minidiccionario	ALPI	Altres pobles
16	poná 'excremento humano'	(no registrat a Pedralba)	(Fan, God: <i>poná</i> EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA))
17	araboc 'chubasco'	(no registrat a Pedralba)	(Godelleta: arabogue)
18	bragones 'brazos gordos'	(no registrat a Pedralba)	(Godelleta: bragón)
19	paulo 'espantapájaros'	(no registrat a Pedralba)	(Godelleta: <i>paulo</i> 'espantajo')
20	toñar 'oxigenar la tierra con la azada'	(no registrat a Pedralba)	(Llanera i Moixent: <i>atonyar</i> PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA)
21	adragón 'salamanquesa'	(no registrat a Pedralba)	(Orp, Monc, Pnyà: <i>adragó</i> 'salamanquesa')
22	sofrasá 'sobrasada'	(no registrat a Pedralba)	(Rafelbunyol, Quart: <i>sofrassà</i>)
23	trola 'mentiral'	(no registrat a Pedralba)	(TrC, Mon, Dol: <i>trola</i>)
24	miaja	(no registrat a Pedralba)	(TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann: <i>ni una miaja</i> NI UNA PIZCA)

Grup C: 15 mots o variants que el *Minidiccionario* recull a Pedralba i que l'ALPI les hi recull però en forma diferent, amb alguna variant distinta.

	Minidiccionario	ALPI	Altres pobles
1	aduyar	a ^y udara	(Azuébar: <i>aduyara</i>)
2	agora	ahora	(Azu, Tuéj, Caud, God, Mon: <i>agora</i>)
3	alborto	albor(o)tar (ABORTAR)	(Azu, Tuéj, Cnos, God, TrC, Llan, Dol: <i>albortar</i>)
4	almácer	almárcer(a)	(Cilo, TrV, Tuéj, DosA: <i>almácer</i>)
5	almendrero	armendoleros	(God, Ann: <i>almendros</i>)
6	arretranca	arritranca	(Godelleta: <i>arretranca</i>)
7	azaite	aθéjte	(azaite: Ademuz, Tuéjar)
8	carchofa	alcarchofa	(Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, DosA: <i>carchofa</i>)
9	denguno	ninguna	(Qua, Moix, Pin, Cr, Gua, Mar, DosA, Ann, Mon, Dol: <i>denguna</i>)
10	guanilla 'muñeca de la mano'	a(g)uanilla	(Godelleta: <i>a^suanilla</i> també)
11	jipe	ajipe	(TrV, Adz, Tuéj, Ped: <i>ajipe</i> també)
12	juebo 'fuego'	χwégo	(Godelleta: χwébo)
13	mandurria	bandurria	(Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol: <i>mandurria</i>)
14	rebollón	rebolón (en pinares) hongo (es peor clase)	(Cilo, Fan, TrV, Mar: <i>rebollón</i>)
15	sarieta	sarria (serón)	(Cilo, Aín: <i>sarieta</i> ; Anna: <i>saria</i>)

Grup D: 1 una variant que l'ALPI recull a Pedralba amb un significat diferent del *Minidiccionario*

Minidiccionario	ALPI	Classificació
repizco 'pellizco'	repizco (MECHÓN DE CABELLOS)	No té el mateix significat.

Secció 1: 204 mots o variants que l'ALPI registra exclusivament a Pedralba, és a dir, no apareixen en cap altre poble.

ALPI	Concepte	ALPI	Concepte
1	a gatas	752	
2	a la cascoja	753	
3	a mara cuca	744a	
4	aire d'arriba	426d	
5	al apuntar el día	715a	
6	al cordero	751	
7	al zurco	783a	
8	alfágueda	454	
9	aliagas	577d	
10	almica	578a	
11	alubias pintadas	461	
12	alunzadora	743	
13	alunzar	705	
14	antantayer	307	
15	apún día	715a	
16	argolla	764d	
17	arpá	610	
18	arre.quí borrega	554e	
19	arre.quí chota	554f	
20	asentador	820b	
21	asisterna	421a	
22	atifarrase	735	
23	azadica	783e	
24	bandurria	749	
25	barra	799a	
26	barrigera	570	
27	báscula	728k	
28	bentín	787a	
29	bestise	280	
30	binza	578a	
31	biz	509	
32	boguet	806g	
33	botas	726	
34	budillos longaniceros	578a	
35	burro	806g	
36	caballet	488	
37	caberot	794b	
38	cabezal	773a	
39	cadira	600a	
40	cagarrá	553	
41	caizá	782c	
42	cántaros	693	
43	cañarizo	417	
44	carrilera	776	
45	carro de barras	772	
46	carroca	746	
47	casamiento	639	
48	casota	266	

ALPI	Concepte
49 cazuela	(ÚLTIM FULL DE L'ENQUESTA)
50 cazuelo	691
51 cercantana	496
52 cereza	465
53 cergantana	496
54 chabal	654
55 charrador	731c
56 chico	650a
57 chismero	731c
58 cielo a borreguicos, agua a cantaricos	426b
59 cielo cabreáu a los tres días mojáu	426b
60 cigle	553a
61 cocas en pansas	712b
62 coche, coche, coche	554k
63 comedor	734
64 consentido	731
65 corrida	254
66 cortacuello	488
67 cortaor	488
68 cría	650a
69 criaturica	650a
70 cuerda	785a
71 cuerda de cáñamo	758
72 cuezga	317
73 dar d'oyo	653a
74 daza	464

ALPI	Concepte
75 de almica	582a
76 de la binza	582a
77 de puerco	579d
78 dedila	784a
79 descalentá	731b
80 desparáus	642a
81 destetar	653
82 Dior lo tenga en gloria	661
83 doncet	796c
84 echarles comida	543
85 echase una tripá	735
86 emborrascáu	426b
87 empezar	756a
88 entablar	783b
89 escabar	783d
90 escamarráu	751
91 escampieó	303
92 escombrador	826f
93 etá pruneando	431
94 frontal	760
95 garrofa	809
96 gato cebollero	495a
97 gitánica	493
98 gordicas	426b
99 guaña	582c
100 hogaño	(A PART)
101 horcajo	792
102 horma	486
103 istiércol	783
104 iuban	(A PART)

ALPI	Concepte
105	laba 577d
106	libiano 597
107	limpiase 617a
108	lissar 341
109	llebrecica 532
110	llenca 737
111	lucero baquero 426g
112	maioral 723
113	manillas 799f
114	maroma 806g
115	mesurica 788c
116	micholet 802a
117	mocaorico 346
118	muelgan (A PART)
119	muleto 542
120	naide 279
121	nesecitan 368
122	nesecitar 368
123	ñudos 606
124	orate 736
125	pajaricos 531
126	pansida (A PART)
127	paralizo 633e
128	pelaor 577e
129	pelaor 577d
130	pelejero 726
131	pelejos 726
132	pelejos 807a
133	pencas 695a
134	picotico 571b

ALPI	Concepte
135	piñolico 795b
136	plegar oliba 803a
137	pomero 484a
138	prunear 431
139	pruñón de fraile 466
140	pssssss 554i
141	puerquecico 538
142	puesta del sol 426d rocha, agua en la clocha
143	pul, pul, pul 554l
144	punzón 819c
145	quebraza 672
146	ráfol 671
147	ramalillos 570
148	rata-penata 519
149	rebolón 442
150	refillolar 793a
151	reguero 419
152	repizco 587
153	retor 491
154	riacho 420
155	ribazo 424
156	rollicos 712b
157	rondar la calle 637
158	rospajo 796
159	rueca (A PART)
160	sanja (A PART)
161	sarria merendera 695
162	sonrascaor 826f
163	suela 664a

ALPI	Concepte
164 sur	261
165 tal	824c
166 teñá	680
167 terreno perdío	782a
168 tijera	(ÚLTIM FULL DE L'ENQUESTA)
169 tijerica	794
170 tiráu p'alante	731d
171 tolba	806c
172 torpe	736
173 trescolet	798
174 trillola	797a
175 troja	805c
176 uba agra	794b
177 un	314
178 yana	815a
179 yas tomá	554g
180 zaboc	507
181 zandijuela	500
182 zargantana	496
183 zueca	792
184 ðebréro	(A PART)

ALPI	Concepte
185 baréa	(A PART)
186 besitémos	(A PART)
187 biðkaéno	209
188 de saŋ χwán	232
189 deðjémbre	(A PART)
190 do fées	248
191 dor gólas	245
192 dor wértas	247
193 éχ	38
194 gwées	49
195 klí	189
196 la pjérna górdá	31
197 mantakáma	120
198 ofiðjalíko	67
199 páw	(NOTAS DE ORIENTACIÓ N FONÉTICA)
200 pésas	105
201 pjédra	105
202 plúmas	82
203 fompido	(A PART)
204 yéwa	39

2.4.2. ANNA

Emili Martí, Salvador Aparicio, *El léxico de Anna*, Ajuntament d'Anna, 1989²⁸²

I. PRESENTACIÓ

Hem considerat interessant i útil la comparació de les enquestes de l'ALPI d'Anna (1934 i 1948) amb un recull publicat en aquesta mateixa localitat l'any 1989. Primerament farem una descripció d'aquesta obra. Tot seguit oferirem la llista de mots que coincideixen amb l'ALPI. Continuarem amb una comparació entre el parlar tant peculiar d'aquesta localitat i una comarca veïna com és la Costera.

Així mateix hi incloem com a Annex una comparació de l'apartat "Jerga del Canal de Navarrés" (pàg. 635-643) de l'obra atribuïda a Martí Gadea, *Encisam de totes herbes*, on hi ha lèxic del parlar d'aquesta mateixa comarca²⁸³.

No hem volgut en cap moment fer una classificació de casos concrets, de la mateixa manera que sí que ho hem fet amb el *Minidiccionario* de Pedralba. Ben lluny d'això el que pretenem és donar una visió panoràmica del lèxic d'una zona tan peculiar i que tants estudis ha suscitat²⁸⁴ com és el parlar de la Canal de Navarrés, com a espai de frontera, o siga, de transició lingüística.

²⁸² Agraïm a Maria Teresa Penadés l'exemplar d'aquesta obra que ens ha facilitat.

²⁸³ Hem de fer referència igualment a un recull lèxic publicat el 1996 per José Antonio García López, un afeccionat a les coses locals. El llibre es diu "*Así charramos*". *Léxico de Quesa* i està configurat com un diccionari del lèxic típic d'aquesta localitat de la Canal de Navarrés.

Destaquem un tret lingüístic descrit (p. 15) que apareix també en alguns pobles castellanoparlants de l'ALPI:

GODELLETA: casi^uya (no emplean este sufijo más que en determinadas palabras; en otras lo rechazan pero aseguran que se emplea en Millares)

DOS AGUAS: puerteci^uya, Marí^uya

Así charramos fa unes descripcions, una de les quals coincideix amb aquest diminutiu: "3. Los diminutivos son usados con mucha frecuencia, empleando terminaciones en *iquio iquia*. Ejemplo: chiquito (chiquitiquio), casa (casiquia)."

²⁸⁴ Estudis sobre la Canal de Navarrés:

- GULSOY, Joseph (1963): "L'origen dels parlars d'Énguera i la Canal de Navarrés", ER, XII, 317-338.

- SANCHIS GUARNER, Manuel (1965): "Noticia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés (Prov. de Valencia)", comunicació llegida dins el XI Congrés Internacional de Filologia Romànica, Madrid, set. de 1965; publicat dins de Revista Valenciana de Filología (1963-1966).

Per tant, a l'hora de presentar la llista de les 629 coincidències entre l'ALPI i aquest *Léxico* d'Anna hem anotat a peu de pàgina algunes comparacions que hem cregut pertinents, però no hi hem sigut exhaustius, per raó de temps i d'espai.

Criteris de transcripció

No hem fet servir els criteris de transcripció que utilitza *El léxico de Anna*, sinó que hi hem aplicat els mateixos criteris que hem utilitzat per a la nostra Edició de l'ALPI.

A grans trets, els criteris de transcripció de Salvador i Aparicio poden resumir-se així:

- Totes les variants van en majúscula.

- Cap variant no du accent. Aquest fet dificulta la interpretació com a aguda / plana / esdrúixola d'algunes paraules (p. ex. AUJA). No obstant això, en la majoria de casos les frases ens ho aclareixen, ja que van en minúscula i amb accent.

- Les transcripcions fonètiques es fan al costat de cada variant, però només de la grafia que hi ha subratllada en aquesta (p. ex. CLOT [o], COIXERA[x], COLLA [o] [o], SANDROSO [z], BILLAR [v]...).

A grans trets, els nostres criteris a l'hora de transcriure els mots coincidents (ALPI / *Léxico*) són:

- No fem transcripcions fonètiques, ja que hem usat les grafies fonètiques de la mateixa manera que ho hem fet en l'Edició de l'ALPI de la zona castellanoparlant: **acabacazzas** (zz = [z] sonora), **anbercòc**²⁸⁵ (ò = [ɔ] oberta); **arròvò** (harmonia vocàlica; v = [v] labiodental); **caixa** (ix = [jʃ]); **arisón** (s = [s] sorda)

- Encara que l'original no du accent, nosaltres sí que el marquem

- Posem entre cometes simples només aquells casos que hem considerat interessants o confusos de detectar. La citació és del *Léxico* mateix.

- Hi ha alguns mots que l'ALPI no registra a Anna, però sí en altres punts (ramucha 'remulla', renoc, rata sellarda...). Els hi hem anotat igualment.

- NEBOT CALPE, N. (1985): "El castellano-aragonés en tierras valencianas (Alto Mijares, Alto Palancia, Serranía de Chelva, Enguera y la Canal de Navarrés)", dins *Archivo de Filología Aragonesa*, XXXIV-XXXV, pàgs. 395-535.

²⁸⁵ Segons *El léxico de Anna* en la localitat es realitza sempre [nb] el segment <mb>. L'ALPI, però, no recull cap cas d'aquest fenomen fonètic. A Pedralba passa el mateix: el *Minidiccionario* fa notar aquest tret fònic, però l'ALPI no el registra.

II. DESCRIPCIÓ DE L'OBRA

Aquest diccionari consta de quatre parts: un pròleg de l'alcalde, una introducció dels autors, el recull lèxic i un apèndix.

Pròleg

El Léxico de Anna és una publicació de l'Ajuntament d'aquesta localitat. Els autors són Emili Martí, professor, i Salvador Aparicio, funcionari de l'Ajuntament. L'obra comença amb un pròleg de José Roig, l'alcalde d'Anna el 1989, qui explica que el projecte va començar arran d'una visita del professor Joseph Gulsoy, qui va elogiar la riquesa de la parla de la Canal de Navarrés, tot des d'un punt de vista com a canadenc, o siga, estranger.

Introducció

Després del pròleg hi ha una Introducció, on s'expliquen els criteris d'elaboració:

Objecte d'estudi: el lèxic peculiar

“Hemos recogido las palabras que no son castellanas, las que presentan una deformación notable al Castellano actual y también hemos incluido palabras castellanas de uso poco frecuente”

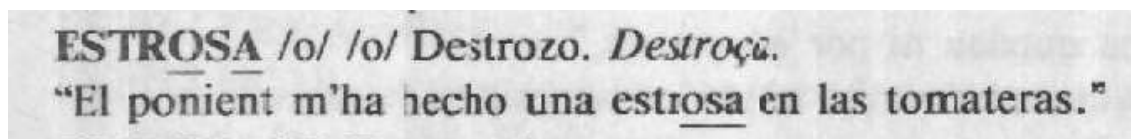
Criteris de presentació²⁸⁶:

- 1) variant
- 2) notes de pronúncia
- 3) Exemples de frases vives
- 4) La paraula valenciana corresponent, en cursiva²⁸⁷.

Descripció del parlar d'Anna:

Després de l'explicació formal de la presentació del llibre, els autors fan una mena d'enumeració de trets lingüístics del poble:

²⁸⁶ Exemple:

²⁸⁷ Els autors escriuen: “La palabra valenciana (en cursiva), rara vez aragonesa, con la que se relaciona l'arnera”. O siga, que descarten qualsevol explicació lèxica com a aragonesisme.

- S'hi produeix el fenomen del sesseig (això no obstant, no el transcriuen gràficament).
- Es practica la reducció dels sufixos -ado i -ada a -ao i -á (això no obstant prescindeixen d'aquest tipus de paraules).
- Sons inexistents en castellà: [ɔ], [ɛ], [z], [s], [ʃ], [v] (aquests són marcats d'acord amb un criteri arbitrari subrallant la grafia corresponent)

Apèndix

Com a colofó s'ha inclòs un apartat "Notes sobre la parla d'Anna", útil per a la gent que vulga aprofundir. Aquest apartat va ser publicat igualment en un full a part com a "Fe de erratas", ja que no van eixir els símbols de les vocals obertes i altres transcripcions fonètiques.

III. LLISTA DE MOTS COINCIDENTS AMB L'ALPI

Hem fet la comparació de les enquestes de l'ALPI amb el lèxic d'aquell diccionari, i el resultat han estat 629 casos coincidents.

A peu de pàgina apareixen comentaris referits als quaderns de l'ALPI (1934 i 1948).

	alterón	bachoqueta	bolo 'piedra grande'
abaejo	amagatall	badall	boltizzar
abeja	anbercòc	badallar	boltizzo
acabacazzas 'derrochador, malgastador' ²⁸⁸	amigarse	bado	borde 'hijo natural'
adasa	anborsero	barcha	borinòt
aduyar	anborso	barchilla	borraúra 'sarpullido'
afañarse	ande	barchín	borruchet 'borriquillo'
agarrau	anoguera	barra 'mandíbula'	botifarra
agro	anpolla	barraco	botija
aguazzil	ansa	barral	botijón
aiguarent	antesdanoche	barrina	botijozzo 'tartamudo'
aire	antesdayer	bascuello	braguero 'ubres'
aixa	anués	basiar ²⁹⁰	bramar
aixá	arison 'escalofrío'	bendema 'vendimia'	bramido
aixaeta	armut	bendemar	branca 'rama gruesa'
aixeta	arna	bendezzir	brancalet
aixina o aisina	arrapá	besón	brasal
albaet	arrapar	bezzar	brenda 'merienda'
albarca	arròvò	bezzo	brendar
albortar	arruixá 'lluvia fuerte de poca duración	billòtò	bresca
alborto	asut	blanquet	bresquilla
alchés	auja ²⁸⁹	bòinò	brial
alendar 'bufar, respirar'	aventaor	bòirò	brizza
alfábega	aventar	bolcá	bròsò
allar 'hogar'	avispero	bòlò 'mentira grande'	bròstò
almendrero	azzeite		bròt
	azzero	²⁹⁰ L'original	brullo
	bachòcò	explicita que és amb [b] i amb [s] sorda.	brunbaja
²⁸⁸ L'ALPI recull <i>acabacazzas</i> amb el significat de 'borracho'		ALPI: [bazjár] (1934), [bazian] (1948)	bruzza
	²⁸⁹ No queda clar si és [áwɣa] o [áuɣa], ja que no du accent.		buchaca

budell	chamuga	coqueta ‘dulce’	desiséis
bufa ‘vejiga’	chaglòt	corá, coraeta	desisiete
bufaor	charra	corcón	desverlar
ca ‘cada’	charrar	corés ‘desnudo’	dever
ca, cal ‘casa de’	chásina	còrfò	dezzacupar ‘hacer de cuerpo’
cabaso	chelar	cormena	diarrera
cabesa	chemecar	corna	dient
cabestre	cheniva	cornijal ‘labrar de través’	dintell
cabilón ‘listón’	chens	correcher	dir o dezzir
cabreròt	chepa	corrigüela ‘carrehuela’	dispués o en dispués
cachapón ‘gazapo’	chepeludo ‘jorobado’	còsi	dolsaina
cadell	chepón	còstrò	dolso, -a
cagarnera	chicho	covarde	dragón de paret ‘salamancaquesa’
cagueta	chicón	cremar	drapo
caixa	chinchá	cresòlò ²⁹¹	drecha
calbisón ‘cachete’	chiquet	crezzòl	dula ‘ganado..’
caldero	chirro ‘becerro’	cuarterón	ell ‘él’
calsa	cholit ‘flauta, pito’	cuartillo	enpèlt
calsana ‘capçana’	choto	cuca	enpeltar
camizza	chullar ‘silbar’	cuadar ‘cuidar’	enboiráu
canbra	chullido	cuert o corte	enborregáu
canonsillos o cansonsillos	chuso ‘flor de la enea; rulos para rizar el pelo’	cuezzer, cuezzir o cuizzir	enbrutar
cansalá	clau ‘clau de gancho: alcayata’	cuero	enbut o anbut
carabasa	clavell	cuixinera	encluzza
carchòfò	clavellinera	curro	endeñarse ‘infectarse una herida’
carrasca	cliva ‘criba’	curruquear	endevinar
carrigüela	clivar	delant	endormiscarse
carucha	clòchò	denguno	engañapastor ‘cuclillo’
cascajo ‘charlatán’	clòsò	desbrosaora	engrunsadora
cascaor	coca ‘coca en llanda... coca d’adasa...’	desbrosar	engrunsar
cascar	coclear	descudiar	enmorzzar
catalana ‘porrón’	coixo	desinueve	ensomiar
cau	còllò	desiocho	entarañinar ‘cielo...’
cavallo	colometa		entaulaora
cavallón	colzze		entaular
cavill	consensia		
cazzament			
cazzorio			
chabegón			

²⁹¹ Sí, -s- sorda, a

pesar de *crezzol*.

Podría tractar-se d’un error.

entrá ‘entrada de la casa’	esportín ‘recipiente de esparto’	forcaset	guchilla
envisc ²⁹²	esquena	frechir	guchillo
escabusar	estajaor ‘barrera para contener el agua de una acequia’	frechiura	güego ‘huevo’
escabusón		fregá	güelo
escaròt ‘alboroto’		front	güerto
esclavón	estenasas o estinasas ²⁹³	fuent o fònt	güeso
escoltar	esteva	gallineta ²⁹⁴ ‘mariquita’	guiel ²⁹⁸
escomensar	esteváu ‘en forma de horquilla; << tienes las camas estevás >>’	galta	guielo ²⁹⁹
escopeta		garba	guiema
escudella		garbell	guiemo o yemo
escurá	estizzeras	garbera	guierba
escurar	estizzeretas ‘insecto’	garbillar	guierno
esgarraña ‘rasguño’	estorín ‘esportín’ ⁰	garnate	guesar
esgarrañar ‘arañar’	estovajas	garra ‘pierna’	gueso
esgarrar	esvarar	garrón	halda
esmarla	fadrí	garrón	hardacho
esmay	fals	gavilla ²⁹⁵	haver
esmolá ‘viguetas que sostienen un techo’, ‘tramo de obra que hay entre dos viguetas’	falsonet	gavinet	her
esmolaor	fanc	gola	hiñir
esmuñir ‘deslizarse, escurrirse’	fanecá	goludo	hormigo
espardeñas	farfallozzo ‘tartaja’	gomitar	hustero
espavilar	fartera ‘tragón’	gordo ‘dedo gordo’	ilezzia
espígol	fartón	gorraúra ‘salpullido’	incluzza ‘inclusa’ ³⁰⁰
espigolar	feche	govanilla ²⁹⁶	inorant ³⁰¹
espigón ‘corazón de mazorca’	fenta	graellas	ixo ‘eso’
espill	ferrá	granòtò	jalar
espillera	fes	gransa ‘desperdicio de la uva, trigo...’	jaquetón ³⁰² ‘chulo’
esponiñá o escupiñá	festear ‘tener relaciones’	grapá o grapáu	
esporgar	fezzòl	greix	
	fira	gronzze ²⁹⁷ ‘bisagra’	
	flare		
	flasá	²⁹⁴ L’ALPI: <i>Marieta</i> .	²⁹⁸ L’original transcriu per error GÜIEL, però GUIEMA
	flòc	²⁹⁵ L’original no especifica si és [v]	²⁹⁹ L’original transcriu per error GÜIELO, però GUIEMA
	fòc	²⁹⁶ L’original no especifica si és [v]	³⁰⁰ L’ALPI recull <i>encruzza YUNQUE</i>
		²⁹⁷ L’ALPI registra <i>gronsos</i> (1934) i <i>gronzzos</i> (1948)	³⁰¹ L’ALPI, <i>inorante</i>

²⁹² L’original no diu si es pronuncia [v], i per tant caldria intuir que és [b].

²⁹³ [s] sorda, a pesar que en l’ALPI és sonora (estenzas)

jicareta ³⁰³ ‘tacita sin asa’	llusiar o lusiar ³⁰⁷	morella	pan
lansaera	los ‘nos, os’	morro ‘labio’	pañu ‘cerradura’
lesión o lisió	luzzeta	moso ‘pieza para que se sostenga el carro’	pansa
librell	luzzir	mullmull	pardecos
llágrima	madastra	muñaco	paret
llamá ³⁰⁴ ‘llamarada’	maleneta	muñir ‘ordeñar’	parient
llangosta ‘langosta’	mall ‘martillo del herrero’	mussòl ‘orzuelo’	párpago
llangostín ‘insecto’	mandil	mustiala	pastera
llansuelo o llansolet	mandurria	navegar ‘trajinar’	pebraso
llanterner	manta	ñeto	pebre ‘pimienta’
llavoretas ‘simiente de anís’	márfega	nevá o nevasca	pedricar
llebre	marraixa	ningún, ninguno o dengún, denguno	pellòrfò
llendra	mársera ³⁰⁸	ñíspro	pemintón
llenza ³⁰⁵ ‘hilo que usan los albañiles’	matalap ³⁰⁹	novia ‘boda’	perdigòt o perdigacho
llesna	meaja o miaja	ñugo	peròl
llevat ‘levadura’	medodía	núgol ‘nublado’	pesón
llichiu ³⁰⁶ ‘agua hervida con ceniza para la colada’	melic	nugolar	peúco
llòcò	mesedora o mersedora	nuvarrón	pezza
llonguet ‘panecillo’	mesmo	nuve	pezzòl ³¹¹
llòscò	mezzura	obrero ‘albañil’	piá ‘piara’
llovisnear	micharmut	ojal ‘nacimiento’	picher
llòzzò	micheta	oliva	picòlò
	milòchò	olivera	picòt ‘esquilón’
	mocaor	orso	piejo
	mocarse	otubre	pinòchò
	mòllò	pa ‘para’	piñòl
	mona	pac a ‘hacia’	pinta
	monezzillo ‘monaguillo’	padastro	pissebre
	morca	pajarica	plantache
	mordasas	pajús	platera
		pala	plegaor
³⁰² L’ ALPI recull		palanca	plegar
<i>jaque</i> AL		pallòc	ponient
BRAVUCÓN	³⁰⁷ L’ ALPI recull	pallòlò	pònt o pòn
³⁰³ ALPI jícara	<i>luzziar</i> (1948) i <i>lusiar</i> (1934).	pallustre ³¹⁰	poplejía
³⁰⁴ L’ ALPI recull	³⁰⁸ L’ ALPI:	paloma o palometa	poput
<i>llama</i>	<i>almársera</i>		
³⁰⁵ L’ ALPI <i>llensa</i>	³⁰⁹ L’ ALPI <i>matalaf</i>		
‘reglones’	(1948)		
³⁰⁶ L’ ALPI: <i>llesiu</i>		³¹⁰ L’ ALPI, <i>palustre</i>	³¹¹ L’ ALPI, <i>pézzol</i> , <i>pézzoles</i>

poqueta noche	rebròt o rebrotín	sabucón ³¹⁶ ‘acto de meter la cabeza bajo el agua’	sevil
porchá	rebuch ‘desperdicio, destrío’ ³¹⁴	safa	simal
porquet	rechòlò	sagristán	single
post o posteta	reclam	saguer	sitiet ‘salvamanteles’
postisa	refillòl	sancho, sancho ‘expresión para llamar a los conejos al darles de comer’	siudat
prau ‘bastante’	regalisia	sangrentana o sagristana	sofra ‘correa del carro’
prensipiar	regaora	saria	sotarrar
prezzent	regle	sarnacho	suco ‘jugo’
prezzilio	reglotar ‘eructar’	segallozzo	surdero o surdo
pronte	regulón ‘rulo para trillar’	segón	tallant ‘cortafrió’ ³¹⁹
pruna	remolín	sembra ³¹⁷ ‘siembra’	tápara
prunear ‘llover poco a poco, chispear’	requezzón ³¹⁵	semo	taparón
pudriment	retor	senia	tarañina
quebrasa ‘grieta’ ³¹²	retranca ‘pieza de caballería’	sentir ‘oír’	tascón ‘falca del arado’
queraïlla	rezzar	sepo	taula
quezzo	ric ‘grillo’	sequia	tel
quin, quina...	rogle	seredzza ³¹⁸	tellòl
quinzze	roído	serigüelo	tenaja ³²⁰
quinzzet	rojío ‘rocío’	serner o sernir	tenella
rabera ‘rebaño’	rollet ‘pasta dulce’	sestero ‘siesta que hace el ganado’	terraplé
rabozza	ronsear ‘rondar’	set ‘sed’	tirar
ramalá	rosiñòl	setienbre	tita ‘reclamo para llamara las gallinas’
ramucha ‘conjunto de ramas cortadas de un árbol’	rovell	setrill	torcamos
ranòc	rovellar	_____	tornajo ‘comedero para el ganado’
rapa	royo ‘rojo’	³¹⁶ L’ALPI:	torsida ‘mecha para el candil’
rapá ‘arañazo’	rozzero	<i>chapucase</i>	tòs ‘nuca...caer de tòs’
rapar ‘arañar’	rozzilla	CHAPUZAR	_____
rascaora	ròzzò	³¹⁷ L’original no	³¹⁹ L’ALPI: <i>tajadera</i>
raspa ‘espina del pescado’	_____	especifica la	(1934), <i>cortafrió</i>
rata pená ‘murciélago’	³¹³ L’ALPI: <i>reble</i>	pronúncia [nb]	(1948)
rata sellarda ‘lirón’	³¹⁴ L’ALPI: HIJO	³¹⁸ L’original	³²⁰ L’ALPI: <i>tinaja</i>
reblar ³¹³	MENOR: <i>el más pequeño</i>	transcriu exactament	
_____	(irónicamente <el rebuch>)	<u>CERETZA</u> /s/ /d/ /z/	
³¹² L’ALPI només	³¹⁵ L’ALPI: <i>brullo</i>		
recull <i>clavilla</i> (1948)			
i <i>bado</i> (1934)			

trampòt ‘trompo,
peonza’,³²¹
tramucha³²² ‘tolva
del molino’
tremolar
tremuntana
trenta
trescolar
trigo
tuétano
ubrir
unflar
unque ‘aunque’
usté, ustés
uva
vara³²³ ‘barra del
carro’
vèlis ‘bilis’
vente ‘veinte’
ventolera
verla ‘vela, vigilia’
vevir
vezzitar
viento ‘no se usa
este vocablo; en
su logar se utiliza
aire,³²⁴
visagra
viscañozzo
visco
viscocho

vitet ‘guindilla’,³²⁵
vuzzotros
yantar

³²¹ L’ALPI: *trompòt*

³²² L’ALPI: *trucha*

³²³ L’original no
especifica si és amb
[v]

³²⁴ Així és, l’ALPI
recull *aire* i no *vent* ni
viento.

³²⁵ L’original no
especifica si és amb
[v]

IV. COMPARACIÓ DEL PARLAR D'ANNA AMB EL DE LA COSTERA

Tant des del punt de vista fonètic i morfosintàctic com lèxic, el parlar d'Anna s'acosta en gran mesura al parlar de la comarca veïna valencianoparlant de la Costera. I arribem a aquesta afirmació després d'haver llegit detingudament el *Lèxico* i d'acord amb la nostra experiència amb estudis sobre el parlar de la Costera. A més, per raons familiars, hem tingut contactes amb habitants de la comarca de la Canal de Navarrés i considerem que la influència del valencià de la Costera sobre ells és més que notable.

Efectivament, la primera vegada que vam llegir aquest diccionari ens feia la sensació de sentir mots i expressions d'una persona acostada als pobles de la Costera. Fruit d'aquesta lectura vam publicar un article comparatiu en un periòdic local de la ciutat de Xàtiva³²⁶.

a) AFINITATS FONÈTIQUES ENTRE ANNA I LA COSTERA

No solament en el lèxic hi ha una mena d'afinitat comarcal, sinó que també des del punt de vista fonètic el parlar d'Anna s'assembla bastant al de la Costera: els elements suprasegmentals, l'entonació de la veu, les línies melòdiques de la parla... són característiques semblants en les dues comarques. I això no ho és tot, sinó que a més podem descobrir-hi uns trets fònics compartits:

- Harmonia vocàlica: A Anna es produeix l'assimilació vocàlica només de les *oo* tòniques obertes, però no de les *ee*, com sí que passa a la comarca de la Costera³²⁷. Exemples d'Anna³²⁸: arròvò, billòtò, bòirò, bòlò, clòchò, còrfò, llòcò, mòllò, pallòlò,

- Obertura de les vocals *e* i *o*. En l'apèndix o "Fe de erratas" *Notes sobre el parlar d'Anna* els autors descriuen que "la *e* oberta abasta un camp molt reduït, solament cinc mots: belis [bèlis], melis [mélis], vèrbol [vérbol], empelt [enpélt] i Llorens [loréns]." La *o* oberta sí que apareix en molts casos, encara que n'hi ha alguns exemples de [ɔ] que en el valencià general són en [o] tancada: *bòt, bròt, bòñ, bòs, rebròt, rebòt*.

³²⁶ Concretament va ser al setmanari local xativí *Noticia 7* del dia 8 de juliol de 1995.

³²⁷ Recordem que l'enquesta de Moixent de 1935 no transcrivia cap cas d'harmonia vocàlica de la [ɛ], mentre que les nostres enquestes de contrast diacròniques, dutes a terme el 1999 demostraven que aquesta assimilació era general ja en tot el poble.

³²⁸ Vegeu-ne la comparació que fem en l'Edició dels quaderns d'enquesta d'Anna de 1948.

- Distinció entre [b] i [v]: encara que hi ha alguns mots on no es practica aquesta distinció (bacuna, basiar, bagón, baina, bainilla, balsar, barís, bendema...) sí que és un fenomen general. A la Costera, igualment, hom distingeix aquests dos sons, però en alguns casos, com a Anna, no es pronuncia [v] sinó [b]: bolá ‘vuelo, alero del tejado’; me’n boy, se’n ba, se’n bamos...³²⁹, etc.
- Un cas especial són les realitzacions labiodentals d’alguns mots tant en el parlar d’Anna com a la Costera³³⁰:

Anna	la Costera
aveja	avella
varonesa	varonesa
venzzina	benzina
viverón	viveró / viverón
visicleta	vicicleta
vicho	vitxo
viela	viela
villar	villar
villetera	villetera
visagra	visagra
visturí	visturí
visco	visco
vèlis	bèlis ‘allò que es vomita’
visñeto...	revesnét
varón	varó
viscocho	vescuit

³²⁹ Segons l’enquesta del QI d’Anna (1934): “aparece la bilabial en todos los sujetos): [yo membój], me voy // [tu tembás], te vas // [el sembá], se va // nosotros [sembamos], os vamos // vosotros [sembájs], os vais // ellos [semban], se van”

(aparece la bilabial en todos los sujetos)

³³⁰ Alguns d’aquests mots són recollits igualment per l’ALPI amb realització interdental. Així mateix amb les nostres enquestes per a l’ALCV a Llanera i la Font de la Figuera, o les enquestes diacròniques de 1999 de Moixent, Llanera i Biar, es pot observar el mateix fenomen.

Anna	la Costera
vetún	vetum
vidón	vidó
villete	villet
vizzagüelo	visauelo
vichac	vitxèc

Noteu que la majoria de casos corresponen a un context [b] + [i] inicial. Possiblement es tracta d'un fenomen aïllat, però no deixa de ser curiós que aparega en altres dialectes, com demostren els mapes de l'ALPI (Fonètica) que hem anomenat "b / v en variació".

- Distinció entre [s] i [z], encara que en alguns casos no es dona: *cresòla*, però *crezzòl*; *estenasas* (ALPI *estenazzas*), *llenzza* (ALPI *llensa*), *llusiar* o *lusià* (ALPI *lusià* / *luzzià*)

No hi ha, però, distinció entre [tʃ] i [dʒ]. Recordem que Xàtiva és l'únic punt de la Costera on el sector més jove de la població practica el fenomen de l'apitxat.

- Apareix el fonema [ʃ], sempre acompanyat de iod [jʃ], com a la Costera.

b) AFINITATS MORFOSINTÀCTIQUES ENTRE ANNA I LA COSTERA

- Realització de la primera persona del present del verb haver, o de tots els pretèrits indefinits *ha*, per comptes de *he*. Així: *yo ha compáu*, *yo ha ido...*, i a la Costera *jo ha comprat*, *jo ha anat...*

- Pronom de complement indirecte *li*, per comptes de *le*.

- Suffixos diminutius en *-et*, i augmentatius en *-ot*.

- Metàtesi de la preposició *cap a* > *pac a*: *pac ací*, *pac allà...*

- Contraccions: *ca*, *cal* (= casa del)

- Pronom personal tònic preposicional *tú* (= *ti*): *para tú...*

- Pronom adverbial partitiu *en* (*en tengo...*)

- Construccions semblants: *s'end'ha ido* (se n'ha anat)...

- Desinències verbals del Pretèrit Imperfet de la primera conjugació: *-ava*

c) AFINITATS LÈXIQUES ENTRE ANNA I LA COSTERA

És en el lèxic on podem constatar d'una manera més general i clara aquella afinitat entre dues comarques veïnes. A Anna trobem mots molt curiosos que no figuren en els nostres repertoris lexicogràfics històrics, però que estan molt arrelats en les dues comarques. Ara bé, també és cert que algunes d'aquestes paraules s'han format a partir del castellà, i que ben sovint han pres algun significat inexistent en aquesta llengua.

És l'exemple del mot *capatolero*, que *El Léxico de Anna* defineix com a “el que se mete en todo, el que todo lo quiere arreglar”. Al nostre poble³³¹, per exemple, en diem *capatorero*, amb el mateix significat. Fins i tot n'hi ha un sinònim, *cuchapandero*, recollit tant al *Léxico* ('entrometido, novichero') com a la comarca de la Costera. El DCVB recull només *cutxamander* 'manifasser, que es vol ficar en tots els assumptes sense tenir-ne necessitat' i cita les localitats de Tortosa i Morella. El Dr. Emili Casanova ens informa que a Agullent encara és viva la variant *capatoler* amb el mateix significat.

Més exemples:

- **alabansiozzo** 'que se alaba a sí mismo' (DCVB *alabanciós* València, Castelló, Maestrat).
- **agozzaes** 'a fe, en verdad'.
- **mante** 'expresión cariñosa dirigida sobre todo a los niños', basquet 'cuévano'
- **punto** 'regalo de huevos que se hacía a los maestros por Pascua'. A la comarca de la Costera és típic de fer un regal (no precisament ous) al mestre d'escola, normalment abans de les vacances de Nadal però també al llarg de l'any. Aquest significat no està recollit al DCVB, però podria tenir relació amb el sentit “Fer vacances; prendre el descans temporal dels estudis” (II, 2, a).

Sembla que aquesta tradició ve de molt antic, ja que els ensenyants, que no solien ser llauradors i no percebien un bon jornal, passaven molta fam. Popularment encara se sent dir “passes més fam que un mestre d'escola”. Afortunadament hui en dia la cosa ha canviat, de la mateixa manera que des de fa un parell de dècades “el punt” està desapareixent, encara que algun mestre no s'escapa del pernil del tio Paco, amb un sentit afectiu més que no pas com a regal de substent o suborn.

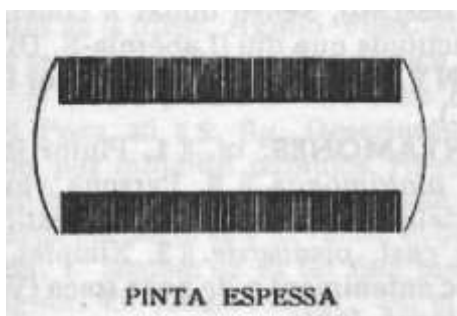
- **vitet** 'guindilla'. Es tracta d'un mot d'ús comú a la Costera. El DCVB registra la transcripció fonètica [vitét] precisament a Xàtiva, així com també a Benilloba, Vall de Gallinera, Calp (aquests tres pobles són còpies del material de l'ALPI) i altres punts.

³³¹ Ens referim a la Granja de la Costera.

- **taronchas de repom** ‘naranjas de la segunda cosecha’, recollit pel DCVB a Cast. i Val.
- **ravanell** ‘planta’. El DCVB recull aquest mot com a variant formal de *ravenell*, que registra a Val. i Cast. A la Costera se sol donar aquesta brossa als conills i es diu igualment *ravanell*.
- **pebraso** ‘seta’. A la costera es diu igualment *pebràs* i no *esclata-sang*.
- **sarpasa** ‘acto consistente en que el sacerdote pasara por las casas el miércoles santo para bendecirlas’. El DCVB recull sota *sarpassa* aquest mateix significat ‘passada que el rector i escolanets fan per les cases el dimarts o dimecres sant, per beneir-les’, i ho localitza a Xàtiva, Gandia, Pego i Alcoi.
- **pinta** ‘especie de peine ancho para despiojar’. A la Costera utilitzem el mateix instrument que el DCVB anomena *pintaespessa o llemenera*³³².

En definitiva, dons, ens ha semblat que el parlar d’Anna s’acosta bastant al parlar que tindria una persona analfabeta valencianoparlant de la Costera si s’expressara en castellà: el to de veu, l’entonació, les esses sonores per fonètica sintàctica, la distinció [b] i [v], el lèxic..., tot seria una rèplica del parlar valencià que li és propi.

³³² Exactament el dibuix que apareix al DCVB per a aquest tipus de pinta és el següent:

VI. ANNEX

“Jerga del Canal de Navarrés”, dins *Encisam de totes herbes* (pàg. 635-643)

Hem considerat no desaprofitar l’ocasió de referir-nos al recull lèxic i de modismes peculiars de la comarca de la Canal de Navarrés, que Martí Gadea anomena impròpiament “jerga”. Fins i tot és curiosa justificació d’aquest parlar tan original³³³:

“Com á cosa orichinal y la mes chocant del nostre antic reyne, intercalem asi este curt *Vocabulari*, que creem mos agrairán els lectors. Y á propòsit d’asó; els agneros, que son els més sobresalients de tota la Canal en eixa xerga, supónen qu’anant el Nostre Señor repartint les llengües p’el mon, y havéntselí acabat totes al aplegar á la Punta d’Aña, els digué á élls: *-Vosotros hablad como queráis*. Y per aixó parlen tan sarabatá” (*Ensisám...*, pàg. 635)

Hem comparat els 229 de què consta aquest apartat amb les enquestes de l’ALPI, i hem trobat 66 casos coincidents.

³³³ Vegeu el que diem del *Minidiccionario pedralbino*, on apareix la mateixa justificació de la parla local.

Llista de mots comuns entre aquest apartat i les enquestes de l'ALPI

agro	hogasa
botifarras	huego ³⁴²
brienda ³³⁴	lavoreta 'anís', ³⁴³
briendar ³³⁵	librell
calsas	librellico
cánter ³³⁶	llansuelo
caragoles	malalto ³⁴⁴
casa 'casa, habitació'	mantellinas
clau	men va ir
corrihuela 'garrucha'	ñugor 'nudo', ³⁴⁵
cosio 'coladero o colador', ³³⁷	obrero
creaïllas ³³⁸	olivas
cubo 'lagar o jaraiz'	pañó 'cerradura con llave'
cuesgo 'cozo'	péssoles
chèlo ³³⁹	pichero 'jarro'
dasa 'paniso', ³⁴⁰	pilota
dolso	piñuelo
eixo ³⁴¹	platera
espardeñas	pomas
fesóles	priesa 'prisa', ³⁴⁶
fuen 'fuente'	primentones ³⁴⁷
galtas	prunas
garbón 'haz o gavilla'	quinsete 'real de vellón'
granotas	Quito 'Francisco'
grapao	rogío 'rocío'
her 'hacer'	royet, -ta 'royito, royuelo'
hiemo	sabucón 'zabucón o zabullida en el agua', ³⁴⁸

³³⁴ ALPI: *brenda*

³³⁵ ALPI *briendar*

³³⁶ ALPI: *cántaro* (mesura de vi)

³³⁷ ALPI *cosi*

³³⁸ ALPI i *El léxico de Anna: queraïlla*

³³⁹ ALPI *chal*

³⁴⁰ ALPI i *El léxico de Anna: adasa*

³⁴¹ ALPI i *El léxico de Anna: ixo*

³⁴² ALPI i *El léxico de Anna: güego*

³⁴³ ALPI i *El léxico de Anna: llavoretas*

³⁴⁴ ALPI: *enfermo* (1934), *malo* (1948). *El léxico de Anna: enfermedad, malatia, malaltuso* (però no *malalt* ni més derivats)

³⁴⁵ ALPI i *El léxico de Anna: ñugo*

³⁴⁶ ALPI *aprisa*. *El Léxico de Anna* no recull cap d'aquestes variants.

³⁴⁷ ALPI i *El léxico de Anna: pemintó*

saguero
sangrijuela³⁴⁹
seretsa
sirerero
suco ‘caldo’
sueca ‘tronco de árbol’
sulco
ubre ‘abre tú o aquel’
ubrir
véstende ‘vete o márchate’
yantar
yo men va ir

³⁴⁸ ALPI: *chapucase* CHAPUZAR; *El léxico de Anna: sabucón*

³⁴⁹ L'ALPI i el *Léxico de Anna: sangonera*

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA

Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI):

Edició i estudi del País Valencià.

VOLUM II

TESI DOCTORAL PRESENTADA PER

Vicent-Ferran Garcia Perales

I DIRIGIDA PEL

Dr. Emili Casanova Herrero

València, juny de 2001

ÍNDIX GENERAL

VOLUM I

Dedicatòria	I
Agraïments	II
Índex	III
Abreviacions	IX
Taula de fotografies, mapes i quadres	XI
JUSTIFICACIÓ	XII

1. PRESENTACIÓ DE L'ALPI

1.1. HISTÒRIA DE L'ALPI	2
1.1.1. Eix cronològic	3
1.1.2. Vida de l'ALPI: l'ALPI i el Fons "Manuel Sanchis Guarner"	23
1.2. METODOLOGIA DE L'ALPI	79
1.2.1. Introducció	79
<i>Presentació</i>	79
<i>Descripció de la metodologia</i>	82
<i>Els "apunts" de Sanchis Guarner</i>	83
1.2.2. Data de les enquestes de l'ALPI del País Valencià	91
<i>Descripció</i>	91
<i>Problemes de datació</i>	92
<i>Quadres comparatius</i>	92
<i>Data de les enquestes de l'ALPI: mapa il·lustratiu</i>	97
<i>Itinerari dels investigadors</i>	98
<i>Mapa il·lustratiu</i>	100
1.2.3. Metodologia específica	101
Mètode d'enquesta	101
Enquestador	103
<i>Els investigadors de l'ALPI del País Valencià</i>	
Qüestionari	111
<i>Realització. Ressenya. Distribució del qüestionari. Ordenació del qüestionari: els camps semàntics de l'ALPI</i>	
Localitats	121
<i>Nom de les localitats. Quantitat de localitats. Criteris de selecció. Densitat. Localitats segons el FMSG. Pobles i ciutats</i>	
Informadors	144
<i>Quantitat d'informants. Edat. Sexe. Instrucció. Lloc de naixement. Estudi dels noms i cognoms de l'ALPI del País Valencià. Exemples en què l'ALPI fa referència als "sujetos" enquestats. Balanç</i>	
Sistema de transcripció	177
1.2.4. Algunes correccions a les enquestes originals de l'ALPI	189

1.3. ESTUDIS I APROFITAMENT DE L'ALPI FINS L'ACTUALITAT	206
1.4. ELS QÜESTIONARIS DE L'ALPI	225
1.4.1. Edició dels quaderns d'enquesta de l'ALPI	226
1.4.2. Índex de mots. Qüestionari de l'ALPI ordenat alfabèticament	248
1.4.3. El qüestionari de l'ALPI i el DRAE	271

APÈNDIX I:

DOCUMENTS DEL "FONS MANUEL SANCHIS GUARNER" RELACIONATS AMB L'ALPI

APÈNDIX II:

DOCUMENTS DE L'ARXIU DE LA "FUNDACIÓ RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL" I ALTRES

2. ESTUDI DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

2.1. METODOLOGIA DEL NOSTRE ESTUDI	274
2.2. L'ALPI I EL DCVB	277
2.2.1. Classificació de variants	277
2.2.2. L'ALPI com a font del DCVB	426
2.2.3. Imprecisions del DCVB poant de l'ALPI	508
2.3. L'ALPI: DE LA TRANSCRIPCIÓ A LA CARTOGRAFIA. COMPARACIÓ DEL VOLUM I (1962) AMB LES ENQUESTES ORIGINALS	523
2.3.1. Fonts dels mapes del Volum I (1962) d'acord amb els originals inèdits	527
2.3.2. Taula comparativa entre l'edició de 1962 i el material original	552
2.3.2.1. <i>Criteris de comparació</i>	552
2.3.2.2. <i>Presentació en forma de taula</i>	554
2.3.3. Classificació de fenòmens comparativament	605
2.3.4. Les enquestes d'Anna, Godelleta i Tuéjar. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)	628
2.4. L'ALPI I ALGUNS RECULLS LÈXICS	642
2.4.1. Pedralba	644
2.4.2. Anna	662

VOLUM II

2.5. L'ALPI EN DIACRONIA: CONTRAST DE LES ENQUESTES DE 1935 I L'ACTUALITAT (1999)	680
2.5.1. Metodologia	680
2.5.2. Transcripció dels materials	689
0. Instruccions de lectura de les taules (criteris de transcripció).....	689
1. Dades dels informants (1999)	690
2. Taules comparatives del Quadern I i del Quadern II	693
3. Notes marginals (a part).....	941
2.5.3. Balanç.....	947
2.6. MOSTRA D'ESTUDI D'ALGUNES VARIANTS	953
2.7. ESTUDI FONÈTIC DEL VALENCIÀ SEGONS L'ALPI	1067

3. EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.1. CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ	1116
3.1.1. Criteris de la nostra edició	1116
<i>Presentació</i>	1116
<i>L'ús de l'escàner</i>	1116
<i>Criteris del Quadern I i del Quadern II</i>	1119
<i>Pobles valencianoparlants i castellanoparlants</i>	1120
<i>Símbols utilitzats en l'edició</i>	1123
1. Proposta de transcripció dels símbols que apareixen a la Introducció (1962)	1124
2. Quadre resum de la proposta de transcripció dels originals a la nostra edició.....	1138
Altres criteris d'edició	1144
Casos concrets	1158
3.1.2. Criteris de la nostra cartografia	1166
A) <i>Introducció</i>	1166
B) <i>Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI</i>	1173
C) <i>Criteris generals de cartografia</i>	1179
D) <i>Criteris concrets de cartografia: QI i QII</i>	1183
D.1) Criteris particulars per cartografiar el QI	1183
D.2) Criteris particulars per cartografiar el QII	1193

3.2. COMPARACIÓ ENTRE LES PRIMERES I LES SEGONES ENQUESTES DE TUÉJAR, GODELLETA I ANNA. MOSTRA ORIGINAL	1197
Introducció	1197
3.2.1. Anna	1199
3.2.1.1. Anna, Quadern I (1948)	1199
Breu comentari introductor a “Anna QI (1948)”	
Descripció	
Edició del QI d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.2. Anna, Quadern II (1948).....	1237
Breu comentari introductor a “Anna QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII d’Anna (1934) i el d’Anna (1948)	
Casos de palatal fricativa sorda	
L’harmonia vocàlica a la localitat d’Anna (ALPI, QII)	
Edició del QII d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.3. “Anna (3)”: Quadern I incompleta, (1934)	1304
Breu comentari introductor a “Anna (3)”	
Descripció	
Full solt que hi havia amb “Anna (3)”, però que no considerem que siga del poble d’Anna	
Comparació del QI d’Anna (1934) i “Anna (3)”	
Una anotació final	
Edició del QI anomenat “Anna (3)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2. Godelleta.....	1325
3.2.2.1. Godelleta, Quadern I (1948).....	1325
Breu comentari introductor a “Godelleta QI (1948)”	
Descripció	
Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948	
Edició de Godelleta (QI, 1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2.2. Godelleta, Quadern II (1948)	1364
Breu comentari introductor a “Godelleta QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)	
Alguns apunts de transcripció fonètica de QII Godelleta (1948) que no apareixen en QII Godelleta (1934)	
La [s] amb tendència a palatal	
Vocal de reforç dels mots acabats en -r	
Altres diferències: terminació amb el sufix -ado; intervocàlica -d-; no hay, no hacen... / ...; palatal lateral; incials f- / [χ]; prefixos (al-, a-, es- / Ø-); diferència per un so...; desplaçament d’accent; obertura [em-] / [am-] (1 únic cas)	
Edició del QII de Godelleta (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.2.3. Tuéjar	1422
Breu comentari introductor a “Tuéjar (1934?)”	
Descripció	
Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)”	
Edició de “Tuéjar (1934?)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.3. MOSTRA ORIGINAL D’ALGUNES TRANSCRIPCIONS DIGITALITZADES	1437
---	------

VOLUM III

3.4. CARTOGRAFIA DE L’ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	1485
3.4.1. Índex de mapes	1485
3.4.2. Edició dels mapes de l’ALPI del País Valencià.....	1532
3.4.2.1. <i>Quadern I (zona castellanoparlant)</i>	
3.4.2.2. <i>Quadern I (zona valencianoparlant)</i>	
3.4.2.3. <i>Quadern II (zona valencianoparlant i castellanoparlant)</i>	

APÈNDIX III:

ALGUNS MAPES DE L’ALCV I DE L’ALDC	1534
--	------

VOLUM IV

3.5. EDICIÓ DE LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	1543
3.5.1. Edició del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi).....	1543
3.5.1.1. <i>Pobles castellanoparlants</i>	1543
Dades de l'enquesta.....	1543
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1567
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1643
Notes marginals.....	1741
3.5.1.2. <i>Pobles valencianoparlants</i>	1743
Dades de l'enquesta.....	1743
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1771
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1863
notes marginals.....	1983
3.5.2. Edició del Quadern II (Lèxic i Etnografia).....	1997
<i>Dades dels informadors</i>	1997
<i>Edició del Quadern II (castellanoparlants i valencianoparlants conjuntament)</i>	2011
<i>Informació de l'últim full de l'enquesta del QII</i>	2463
<i>Anotacions marginals (QII CAST)</i>	2497
APÈNDIX IV:	
L'ENQUESTA DE L'ALPI A ÉNGUERA, LA TORRE DEL RICO I RASPAI (EL CARXE).....	2505
a) Énguera (QI, 1935).....	2507
b) Énguera (QII, 1935).....	2527
c) Raspai i la Torre del Rico (QI, 1970).....	2543
3.6. ÍNDEX DE MOTS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	2571
3.6.1. Inventari de mots que apareixen a l'ALPI del País Valencià.....	2571
<i>Criteris de l'inventari</i>	2571
<i>Inventari</i>	2577
3.6.2. Vocabulari de mots que apareixen als mapes de l'ALPI del País Valencià.....	2763
APÈNDIX V:	
EDICIÓ DEL QÜESTIONARI (QI I QII E) DE L'ALPI (MADRID, 1930).....	2813
4. CONCLUSIONS	2824
5. BIBLIOGRAFIA	2826

2.5. L'ALPI EN DIACRONIA: CONTRAST DE LES ENQUESTES DE 1935 I L'ACTUALITAT (1999)

2.5.1. METODOLOGIA

Vistos els materials de l'ALPI que van dur a terme al País Valencià Sanchis Guarnier, F. de Borja Moll, Rodríguez Castellano i A. M. Espinosa, i comprovada la gran riquesa lèxica que amaguen, vam considerar que fóra ben fructuosa la tasca de comparar els resultats de 1935 i els de l'actualitat. Fou així com ens vam proposar de contrastar les mateixes preguntes del qüestionari de l'ALPI en els mateixos pobles que van visitar aquells investigadors. Això no obstant, de moment només hem aplicat el projecte a tres punts: Llanera de Ranes (poble 778), Moixent³⁵⁰ (poble 780) i Biar (poble 781).

És clar que la situació rural de fa seixanta-quatre anys no és la mateixa que la d'ara, amb tots els avanços en l'agricultura, els nous instruments que han desplaçat els tradicionals, la desaparició igualment d'alguns oficis tradicionals... Per aquesta raó, a mesura que fèiem les enquestes teníem la sensació que allò per què preguntàvem feia anys que no es veia, però que romanien en les ments dels nostres informants. Podríem dir, doncs, que part del qüestionari de l'ALPI està desfasat i és anacrònic actualment.

Podríem considerar que la metodologia que nosaltres vam seguir i la de l'ALPI són molt paregudes, excepte en la transcripció de les respostes, la qual nosaltres preferíem fer més simplificada:

- **Tria de localitats:**

Vam fer la tria d'alguns pobles de l'ALPI d'una manera arbitrària, per tal com podria resultar atractiu el fet de contrastar resultats: l'harmonia vocàlica, que tant va inspirar els nostres estudis arran de l'observació de les transcripcions de Sanchis i de Moll per la geografia valenciana, resultava interessant de comprovar ara, a finals del mil·lenni, precisament 64 anys

³⁵⁰ Precisament F. de B. Moll (1970: 13) cita aquest poble com a exemple de "valencià molt poc contaminat", fet que li va sorprendre arran de les visites als pobles valencianoparlants. Igualment cita Cinctorres, Vistabella, Torís, el Pinós i Guardamar.

després de les enquestes del País Valencià³⁵¹. Aquest fenomen fonètic, unit a circumstàncies personals que ens feren col·laborar en la recollida de dades per a l'*Atlas Lingüístic de la Comunitat Valenciana*³⁵², dirigit pel Dr. Colomina, va produir la tria dels pobles de Moixent, Llanera de Ranes³⁵³ i Biar per a repetir les enquestes.

El poble de Moixent i Llanera de Ranes, tot i pertànyer a la mateixa comarca (la Costera) presenten algunes diferències lèxiques, fonètiques i sintàctiques. Biar és el següent poble després de Moixent que va triar l'ALPI. Per tant, hem seleccionat una àrea bastant homogènia del valencià.

- Informadors:

Els nostres introductors o col·laboradors van ser els encarregats de triar les persones que es consideraren models de parla del poble. A més, es va tenir en compte que fóra gent amb qui es podia parlar amablement, gent amb molts coneixements (no erudits), persones, en definitiva, que hagueren treballat en molts oficis (sobretot llauradors) i que eren les adequades per a obtenir respostes el més directes i el més riques possibles.

Encara que les bases de la metodologia de l'ALPI estipulaven que s'havien d'entrevistar dos informadors en total, un per al QI i l'altre per al QII, finalment, tal com hem constatat en un altre apartat, sembla que no solament es treballava amb dos, sinó que n'eren moltíssims més, encara que no figuraren noms i cognoms. Sí que és cert, però, que se'ls intercanviaven. De la mateixa manera nosaltres hem treballat amb dos o tres informadors principals per a cada

³⁵¹ Ja hem fet broma amb la jubilació d'aquells materials valencians de l'ALPI: l'any 2000 es compleixen 65 anys des que Sanchis i Moll anaren visitant els pobles valencianoparlants, i és la nostra intenció retre'ls homenatge amb els treballs que ara presentem en forma de Tesi doctoral. Igualment l'homenatge es fa extensible als enquestadors, i en general, al poble valencià, als nostres majors, que sense ells, hui no hauríem heretat tant valuós tresor com és la llengua.

³⁵² En concret, vàrem ser els responsables directes de recollir les dades per a l'ALCV corresponents als pobles de Llanera de Ranes (poble de l'ALPI) i la Font de la Figuera (poble molt pròxim a Moixent). Igualment ja havíem treballat la zona de Moixent per a l'*Atlas Toponímic de la Comunitat Valenciana*.

També vam participar en la recollida de dades per a l'ALCV al poble de Guadassuar, en companyia dels doctors Emili Casanova, Jordi Colomina i Marina Saragossà.

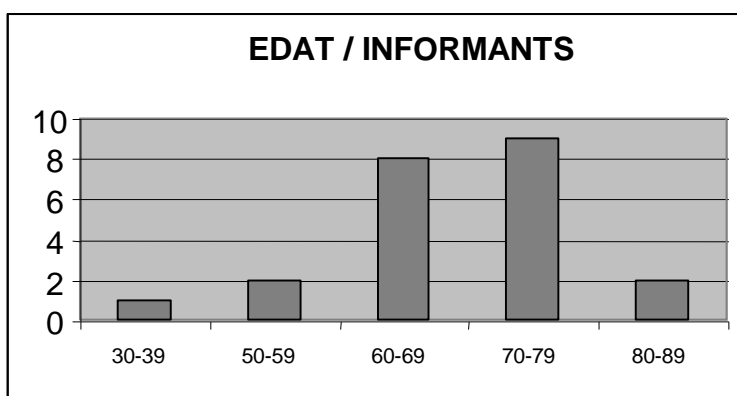
³⁵³ A més, Llanera de Ranes es troba a dos quilòmetres del nostre poble, la Granja de la Costera, on precisament el Dr. J. Colomina i el Dr. Emili Casanova -i nosaltres com a introductors-, van dur a terme les enquestes per a l'ALCV. Recordem aquest dia d'una manera especial, ja que va significar per a nosaltres el despertar com a investigador: tot i que ja havíem escomés l'estudi de l'ALPI, teníem la sensació de treballar amb un lèxic molt especial, condemnat a desaparèixer,. Això no obstant, arran d'aquella visita a la Granja i de la comprovació que efectivament molt del lèxic que nosaltres estudiàvem per a l'ALPI era viu al nostre poble, vam descobrir la necessitat de recollir, de salvar, de recuperar en definitiva un lèxic i una manera de parlar ben nostrada.

quadern, encara que hem contrastat informació amb altres persones per tal de corroborar algun punt que no quedava clar (per exemple, la pronúncia del dígraf <ix> a Biar). Així doncs, nosaltres hem constatat la majoria de noms i cognoms de les persones que vam entrevistar.

Quant al sexe dels informadors hem seguit la metodologia original amb la tria d'hòmens sobretot, ja que el qüestionari és eminentment agrícola. En concret només hem entrevistat quatre dones, triades a l'atzar, dues a Biar i dues a Llanera. Tal com cita Sanchis (1953) les dones eren útils sobretot per a les preguntes dels jocs, de les ferramentes de casa, etc. Fins i tot vam triar un informant femení com a base per a les enquestes de fonètica i morfosintaxi (Quadern I) al poble de Biar, encara que posteriorment les anàvem contrastant amb la resa d'informadors masculins que trobàvem al poble.

Hem preferit, tal com també ho fa l'ALPI, els informadors més vells, encara que en algun cas hem contrastat algunes preguntes amb alguns informadors més joves (com és el cas de l'informador de Moixent, de 30 anys). En concret, dels 21 informants (8 a Biar, 7 a Moixent i 6 a Llanera) la majoria tenien entre 60 i 79 anys:

Edat	Quantitat d'informants
30-39	1
50-59	2
60-69	8
70-79	9
80-89	2
Total:	22 persones

Finalment hem de dir que vam triar gent sense instrucció, analfabets, llauradors o que hagen treballat al camp, que hagueren residit sempre al poble, i que els pares també foren del poble. Alguns, per l'ofici que presentaven, coneixien millor una part o una altra del qüestionari. Altres, com que havien treballat en moltes feines, eren capaços de respondre gran part de les preguntes, com va ser el cas dels dos germans entrevistats a Moixent³⁵⁴.

- Transcripcions

Evidentment el nostre interès a l'hora de contrastar respostes era diacrònic, és a dir, que investigàvem la pervivència o no d'unes formes lingüístiques. Per tant no teníem la intenció de fer-ne cap transcripció fonètica, i ni de bon tros el tipus de transcripcions que feien Sanchis i Moll (amb el sistema complex que va delimitar T. Navarro a partir de l'alfabet de la RFE), ja que ni era el moment, ni havíem tingut cap curs d'ensinistrament, ni ens consideràvem capaços³⁵⁵; tot simplement buscàvem la comparació amb les enquestes fetes l'any 1935.

En la majoria de casos intentàvem usar els símbols de la RFE, però per comoditat, molt sovint seguïem els mateixos criteris que hem emprat per a editar el QII de l'ALPI, o siga, la

³⁵⁴ Recordem amb molta il·lusió aquesta entrevista: Gabriel i Vicent solen anar cada dissabte a fer una volta per la carretera del Bosquet. Diuen que el metge els ho ha aconsellat. Vam quedar amb ells un dia i, caminant juntament, vam recórrer des de la Bassa fins a la Penya (terme de Moixent). Molt pacientment van aguantar les preguntes de l'ALPI, algunes de les quals no eren fàcils de fer. Nosaltres ja coneixíem Gabriel (i el seu fill), qui havia col·laborat amb nosaltres per a l'*Atlas Toponímic de la Comunitat Valenciana*. Amb ell vam fer el mateix tipus d'entrevista: un passeig per part del terme de Moixent.

La setmana següent, però, vam continuar amb les enquestes de l'ALPI a Moixent amb aquells dos germans, però aquesta vegada vam quedar després del seu passeig, en una caseta que tenien al Bosquet. Recorde el fred que ens corprenia davant el lèxic moixentí que sorgia i fluïa per tota l'estança.

³⁵⁵ Volem deixar constància en aquest punt d'un fet: si bé és cert que es va acomplir la dèria detallista que va inspirar el projecte de l'ALPI pel que fa a les transcripcions fonètiques, també cal dir que, com a tal obra humana que és, ben sovint es cometien errors. Tot ve precisament de la metodologia d'enquesta que empraven, i encara que fóra positiu l'aposta per una transcripció detallista, es necessitava una certa coherència de transcripcions. Nosaltres hem trobat aquesta desproporció entre el detall i la realitat transcrita en casos com el reflex del diftong <ou> quant a l'obertura de la vocal tònica: Sanchis, l'encarregat del QI, en feia una, i Moll, encarregat del QII, al mateix poble en feia una altra. Sí que podria ser comprensible que depenent de l'informant, l'obertura variava, fet que constata un canvi lingüístic latent (bóu>bòu>bau), però no solament és això, sinó que de vegades les transcripcions incoherents arriben a casos com l'harmonia vocàlica: Sanchis transcriu casos d'assimilació vocàlica en pobles on Moll no la detecta. Aquest fet es dona, evidentment en quaderns diferents; però resulta fins i tot que en el mateix quadern, per exemple de Llanera de Ranes, Sanchis transcriu l'harmonia en uns casos, i més avant, en les preguntes de morfologia no la transcriu.

Per posar algun exemple: a Llanera i a Moixent, Sanchis va transcriure [ròba] / [impòrta] per a les preguntes 280 i 400 del QI respectivament, sense harmonia vocàlica.

transcripció fonètico-gràfica. Després, a l'hora de transcriure-ho en aquest treball, els criteris van ser uniformitzats i homogeneïtzats.

- L'enquesta i les anotacions:

L'elaboració del nostre qüestionari va ser així mateix una tasca ben acurada: per cada poble vam imprimir-nos una còpia dels dos qüestionaris (QI i QII), així com també dues columnes al costat, una amb les transcripcions que vam fer per a la nostra edició de l'ALPI (resultats de 1935), i una altra en blanc, per anotar-hi les respostes en l'actualitat³⁵⁶. Abans de passar l'enquesta ens féiem un esquema i una classificació dels fenòmens més destacats que caracteritzaven les entrevistes de 1935: pèrdua de les -r finals d'infinitiu; pronúncia del dígraf <ix>; palatals; pronúncia dels segments -lt, -nt, -nk...; etc. Una vegada acabada l'enquesta, en féiem una lectura i subratllàvem els fenòmens més interessants, així com també aquells casos que calia comprovar o contrastar amb altres informadors.

Per rapidesa, a l'hora de fer les enquestes usàvem les abreviacions N (= no es diu ja, no ho coneixen) i S (es coneix el mot) per anotar eixa evolució diacrònica del lèxic. Això no obstant, per a la presentació del present treball d'investigació hem preferit posar entre parèntesis les expressions (JA NO ES CONEIX) i (IGUAL). Així mateix també incloïem tot tipus d'anotacions: transcrivíem si hi havia algun canvi semàntic, formal, sintàctic, etc., o simplement si es coneixia el mot però ja havia estat substituït i ja no es deia així.

L'enquesta transcorria d'una manera amable, i normalment seguia un ordre per camps semàntics. Aquest no és l'ordre que nosaltres li donàvem, sinó que el mateix qüestionari de l'ALPI sembla que havia previst una espècie de conversa guiada. Si no, comproveu-ho en les

³⁵⁶ Igualment vam creure convenient incloure al costat de les respostes de 1935 del poble en qüestió, les d'altres pobles consecutius de l'ALPI. Així per exemple, a Llanera vam incloure les respostes de Massalavés i de Moixent al costat; a Moixent, les de Beniopa i Biar; i a Biar, les de Moixent i Benilloba. Amb aquesta disposició de l'enquesta preteníem preguntar no solament el lèxic del poble, sinó el de la comarca o de la zona geogràfica més pròxima a fi d'enriquir la nostra enquesta. Aquest fet va comportar un treball preparatori de l'enquesta: estudi de variants, senyalització de noves variants que existien als pobles consecutius però que no apareixien al poble en qüestió...

A més, en l'enquesta de Biar vam assenyalar els mots i dites que el DCVB recollia precisament a Biar. Algunes respostes no coincidien, fet que atribuïem a l'enquesta d'Alcover i Moll que van dur a terme en aquesta localitat (segons el Mapa dels Dominis de la Llengua Catalana del mateix DCVB). Exemples:

Mostra de mots recollits a Biar pel DCVB:

duracà, aborregat, ciri de jal, gamonera, gavarrera, fantasma, bumberol, gallineta, l sinyor, fardatxo, cagarnera, abaejo, cacarejar, gamelló, albeuraor, esmonyir, francalets, cornabufo, garganxó, barracó, follí, fogassa, canzell, carantonyera, figurera, cagarri, fartera, bacorero, assulcar, ataular, falcà, gavella, garba (=2 gavelles), arraimar, fragalà, albre, escarot, fatxo, brumballa, etc.

primeres preguntes que es feien al QI: 1 reina ⇒ 2 fraile ⇒ 3 capucha ⇒ 4 hábito ⇒ 5 rosario ⇒ 6 rezar.

La nostra metodologia d'enquesta suposem que no devia variar massa de la de Sanchis i Moll: preguntes indirectes, amb perífrasis, ajudades d'un àlbum de fotografies que havíem preparat³⁵⁷. En casos extrems, però, sobretot per a l'apartat de Morfosintaxi del QI, hem recorregut a fer la pregunta en castellà. Tot i que Sanchis explicita que ells no van fer això³⁵⁸, pensem que no es pot comparar la situació camperola als anys 30 i seixanta-quatre anys després, ja que el coneixement del castellà ha anat en augment, i per tant vam creure convenient fer la pregunta en castellà³⁵⁹.

En alguns casos vam haver d'acudir a l'extorsió. Eren els casos en què l'ALPI recollia variants que no eixien en la conversa normal que manteníem i que havíem de preguntar si coneixien o no. Ara bé, intentàvem (per l'experiència que teníem amb les enquestes de l'ALCV amb J. Colomina i E. Casanova) no pronunciar exactament la paraula, sinó pronunciar-la d'una manera aproximada, deformant algun segment. El resultat era sorprenent, encara que en algun cas semblava que la variant per què preguntàvem es trobava d'una manera latent, en estat de letargia en la ment de l'entrevistat, ja que l'informador ens contestava que sí, que ell ho deia tal com nosaltres ho preguntàvem (deformat), però ell no gosava pronunciar la variant.

³⁵⁷ La veritat és que vam aprofitar l'àlbum que teníem per a fer les enquestes de l'ALCV. Igualment vam confeccionar-nos-en un de nou a partir dels gravats del DCVB i de l'àlbum d'enquesta que el Dr. Pere Navarro va utilitzar per a l'ALTA, qui molt amablement ens les va cedir.

³⁵⁸ Sanchis Guarnier (1953: 68): "Todas las preguntas han sido hechas indirectamente, incluso las de las frases para el estudio de la morfología y la sintaxis, a veces penosas de obtener".

El mateix Dauzat (1948) citava: "L'étude des phénomènes grammaticaux est la partie la moins avancée de la géographie linguistique, ou, si l'on préfère, c'est la branche de la linguistique que ces recherches ont le moins renouvelée a l'heure actuelle".

Montes (1970) també indica la dificultat de recollir els materials morfològics i sintàctics: "dominios éstos que resultan más escurridizos y difíciles de investigar por los métodos propios de esta disciplina".

³⁵⁹ Sorpresos ens vam quedar davant les respostes que els informants ens donaven com a traducció de les frases en castellà. Ni de bon tros tenien res a veure en una traducció literal del que nosaltres plantejàvem, ans tot al contrari, sempre sorgia la riquesa del valencià a l'hora d'expressar matisos que en una altra llengua com el castellà apareixen de diferent forma. Tenim exemples en casos com les perífrasis verbals, els adverbis, els impersonals, els pronoms, etc.

Molt gratificats per la riquesa dels nostres parlars, vam arribar, doncs, a la conclusió que un llaurador no alfabetitzat no té la contaminació d'una llengua que li és estranya, tot i que l'escolta a la televisió i que coneix gent que la parla. Amb aquesta reflexió volem ratificar-nos en el fet que les respostes eren totalment desvinculades de la forma de la frase en castellà que preguntàvem, i el que feien era copsar el significat de la nostra proposta castellana (és clar, del qüestionari de l'ALPI) i dotar-la d'una forma, però en el seu dialecte local.

A l'hora d'anotar els resultats, sovint fèiem repetir més d'una vegada les paraules que obteníem, encara que ho pronunciaren per segona vegada d'una manera diferent³⁶⁰. Tal com diu Sanchis (1953: 67):

“[...] pero vale aquí la explicación dada por nuestro director el Profesor Navarro en cada ocasión similar, puesto que lo “que se trató de examinar no fué la capacidad de transformaciones y substituciones acústicas de los sonidos del lenguaje, sino los hábitos fonéticos de la palabra como producto histórico e idiomático”“

Les nostres anotacions, a més de les que hem comentat, eren més variades encara i pretenien ser un reflex de les “tendències lexicals” dels nostres parlars:

Fenomen que investigàvem	Tipus d'anotació
Pervivència de variants	“Ja no es diu”, “Ara tots diuen”
Freqüència d'ús	“Es diu més”
Diferències generacionals	“Els joves diuen”
Diferències diatòpiques	“a Vallada <i>armela, bôu...</i> ; a Moixent <i>almela, bôu...</i> ”
Diferències diastràtiques	“és molt fi”, “això ho diuen els castellans”
Diferències diafàsiques	“Això ho diem només si ve un de fora”
Aproximacions	“coneixen el mot, però no saben exactament què és”; “els sona d'haver-ho sentit”
Marginals	(es refereix a mots i expressions que eixien en la conversa normal que no estaven previstos en el qüestionari)
Definicions	(literals de l'informador, i refetes en molts pocs casos)

³⁶⁰ Posem un exemple: les enquestes de l'ALPI no van detectar a Moixent cap cas d'harmonia vocàlica de la vocal *e*. Per tant, tant Sanchis per al 95 SIERRA com Moll per al 412 MONTAÑA van transcriure *serra* sense harmonia vocàlica.

Amb la nostra enquesta, però, vam detectar que el fenomen ja estava consolidat, i que tot el poble pronuncia l'harmonia vocàlica de la *e*. Un apunt només: per a referir-se a la *borrachera* (concepte 732) vam recollir a Moixent la variant *merla*, però amb una pronúncia molt peculiar. Vegeu les observacions que en fèiem:

- QII, 732 A LA BORRACHERA: *turca, petórra*. També <mèrlè> (de vegades <mèrlla>, amb una -a final fosca, que tedeix a ser è, però sona -a)
- QI 95 SIERRA: *sèrrè*. Hi ha clarament harmonia vocàlica de la /e/, però aquesta vocal final no és mai com la tònica, sinó que s'acosta més a una /a/. Només en un cas pronunciaren <mèrlla> (Quadern II, 732 “borrachera”), però corregiren i digueren <mèrlè>. La <a> final no era exactament una <a>, sinó que tendia a ser <è>.

Fenomen que investigàvem	Tipus d' anotació
Diferenciacions (doblets)	<i>presa ≠ paleta ≠ estallaor</i> <i>catxapera ≠ cau</i> <i>xarro ≠ jò nec ≠ joneguet ≠ becérro</i> <i>descarnar ≠ descuartisar</i> <i>almotlaes ≠ bigues ≠ reboltons</i> <i>pati ≠ quadra ≠ corral</i>
Descripcions fonètiques	(comprovacions per exemple de l'oclusió final de la -t: 11 CABEZA [káp']) (descripció de les palatals africades)

El lloc d'enquesta va variar depenent dels informadors que entrevistàvem. Normalment les enquestes van ser dutes a terme en el domicili del mateix informant. Només en casos aïllats vam acudir a altres llocs:

- A Biar vam estar tota una vesprada a la llar del jubilat, on el president ens va atendre molt amablement i ens va cedir la seua oficina. És clar que allí teníem un bon planter de vellets que venien i quan es cansaven se n'anaven. Vam voler imitar d'alguna manera l'enquesta que es va dur a terme al nostre poble, la Granja de la Costera, per a l'ALCV.
- A Moixent vam realitzar part del QI en una caseta de camp, més un refugi que un habitatge; igualment per al QII vam estar en una caseta al costat del Bosquet, una setmana després del passeig que vam fer amb els mateixos informants per la carretera que uneix Aiello de Malferit i Moixent. Durant aquest passeig ja havíem començat l'enquesta, sobre el terreny.
- A Llanera totes les entrevistes van ser dutes a terme en el domicili dels informadors. Fins i tot algun veí ens va acompanyar.

Per tal de distingir la informació de cada persona entrevistada utilitzàvem retoladors o bolígrafs de diferent color³⁶¹. Açò permetia una certa tasca comparativa entre les variants d'un entrevistat amb un altre, encara que a l'hora de transcriure definitivament els resultats en aquesta tesi doctoral aquell coloret va ser substituït per anotacions del tipus "una altra persona diu".

³⁶¹ Comptàvem igualment amb un precedent: les enquestes originals de l'ALPI. Efectivament, després d'haver revisat els originals de les enquestes en l'arxiu del Fons "Sanchis Guarner" de Barcelona, ens vam adonar que sovint hi havia anotacions fetes a llapis després d'haver estat feta l'enquesta amb transcripcions a ploma.

De vegades, quan no enteníem la definició que ens donava l'informant li oferíem el bolígraf i el paper de l'enquesta per tal que dibuixara l'objecte en qüestió. No hem considerat, però, pertinent aquest tipus d'informació, i per tant no l'hem transcrita.

A mesura que l'enquesta avançava teníem recollida molta informació marginal que no estava prevista en el qüestionari de l'ALPI. Eren anotacions que ens féiem al marge, bé darrere del full imprés, bé al costat de les respostes mateix. Presentarem aquesta informació en un apartat especial en el present apartat. Recordem que les enquestes originals de 1935 també incloïen informació marginal: anotacions tant de tipus fonètic com morfosintaxi o lèxic, així com també de refranys, dites populars, costums, etnografia en general.

2.5.2. TRANSCRIPCIÓ DELS MATERIALS

0. Instruccions de lectura de les taules (Criteris de transcripció)

Hem separat la presentació del Quadern I i la del Quadern II. Cadascuna es compon de quatre columnes: la primera és la pregunta-concepte del qüestionari de l'ALPI; les altres tres pertanyen als tres pobles enquestats: Llanera de Ranes, Moixent i Biar.

Dins de cada columna dels pobles distingim dues subcolumnes: la primera, ombrejada, inclou les variants i les observacions que Sanchis i Moll van transcriure l'any 1935; la segona, les que nosaltres vam fer l'any 1999. És per això que hem triat la denominació "ES DEIA" i "ES DIU" respectivament, per tal d'oferir una lectura més ràpida i còmoda a fi d'entendre els resultats. Sempre escrivim en primera persona, ja que l'enquesta era personal.

El criteris que hem utilitzat a l'hora de transcriure les variants en el nostre treball ha estat el mateix que hem utilitzat per a transcriure la part de Morfosintaxi (QI), Lèxic i Etnografia (QII) de l'edició de l'ALPI de la present tesi doctoral. Tal com es pot comprovar, només diferim els criteris de transcripció de les preguntes 1-251 (Fonètica), ja que en l'edició de l'ALPI vam usar els símbols de l'AFI, mentre que en aquest apartat usem transcripcions amb caràcters gràfics, no fonètics. Remetem, això no obstant, a la nostra edició en els casos conflictius (per exemple els numerals *dèssset*, *dèneu*...).

Els mots que apareixen entre "<<" i ">>" indiquen transcripció fonètica però sense símbols fonètics³⁶². Transcrivim els mots solts indicant la manera exacta de pronunciació, no la forma normativa (<sun tio>, <Jusap>, <rovell(i)x>...).

Hi ha dues marques indicatives en negreta i entre parèntesis situades en la columna dels resultats de l'enquesta l'any 1999, les quals serviran després per a classificar diacrònicament el nostre estudi:

- a) (IGUAL): indica que la forma o les formes registrades per Sanchis-Moll el 1935 tenen plena vigència encara en l'actualitat. Potser és coneguda però no és usada; potser els sona, als informants entrevistats; etc.
- b) (JA NO ES CONEIX): indica que la variant de 1935 no es coneix en absolut. Aquesta etiqueta es refereix tant a les diferències lèxiques (un mot que és substituït per un altre) com les morfològiques o fonètiques (harmonia vocàlica, palatals, etc.).

En el cas que la indicació *b*) vaja acompanyada d'un número (JA NO ES CONEIX 1), (JA NO ES CONEIX 2), etc., indiquem que de les dues o més variants que es van recollir l'any 1935, n'hi ha una, dues, etc. que ja no es coneixen. Milllorem així la classificació final dels nostres resultats.

³⁶² Per exemple, la *s* en la transcripció de <blusa> és [z] sonora.

1. Dades dels Informants (1999)

LLANERA

Informadors principals del QI

- Rafael Alzamora Ferrer, de 76 anys, nascut a Torrella, on va viure fins als 25 anys. Va fer la mili <en l'Àfrica> durant 27 mesos.
- Enriqueta Roselló Martínez, de 71 anys. Ha nascut i ha viscut tota la vida a Llanera.
- Rogelio Tolosa Revert, de 66 anys, ha nascut i ha viscut tota la vida a Llanera, igual que els seus pares. Ha sigut llaurador, comerciant i músic.
- Vicenta Boluda Benlliure, de 51 anys. Ha nascut a Xàtiva, i va viure 31 anys a Aiello, fins que es va casar amb Rogelio Tolosa. Els seus pares són de Xàtiva.

Informadors principals del QII

- Bautista Cuenca Roselló, de 73 anys. Ha viscut sempre a Llanera. Va estar a França durant 2 o 3 mesos al llarg de 4 anys. També ha anat a la Ribera. És llaurador.
- Rogelio Álvarez Badia, de 69 anys. Ha viscut sempre a Llanera. Va estar un any a França. És llaurador.

MOIXENT

Informadors principals³⁶³ del QI

- Miguel Lladosa Navalón, 79 anys, caser i llaurador. Va estar 29 mesos a Melilla, un any a Bétera, 14 dies a Manuel i 7 anys a Albaida (en una finca). Els pares són de Moixent.
- Eliseo Micó Salazar, 60 anys, guarda del terme de Moixent. Va treballar també d'obrer. Va estar 18 mesos a Paterna. Els pares són de Moixent.

³⁶³ Diem "informadors principals" perquè han sigut els qui més respostes d'un dels dos qüestionaris ens han proporcionat. Tanmateix també han participat en algunes preguntes de l'altre quadern. És clar que hem volgut emular la metodologia de l'ALPI, i en aquest cas alguns informadors ens han sigut útils per algunes parts del qüestionari, però hem hagut de recórrer a altres persones per a completar o comprovar altres variants.

Informadors principals del QII

- Gabriel Soriano Belmar, 69 anys, ha nascut a Moixent, on ha viscut tota la vida. Només va estar 15 mesos a Lorca i Múrcia pel servei militar. Els pares són de Moixent.
- Vicent Soriano Belmar, 67 anys. Ha nascut a Moixent on ha residit tota la vida. Va fer la mili a Paterna.
- Daniel Tormo Palmí, 77 anys, nascut a Moixent, on ha viscut sempre. Va fer la mili a Mallorca, durant 3 mesos.
- César Pellicer Navalón, 30 anys, peó d'obra. No va fer la mili. Ha viscut sempre a Moixent. Son pare és d'Algemesí, i sa mare de Tejarico (Énguera), raó que explica que aquest subjecte apitxa (<dossòmens>, <dotsre>, <onse>...).
- Andrés Martí Tomás, 69 anys. Va viure aproximadament dels 12 als 20 anys en un mas del poble, la Canyà de Llucano, una finca que hi ha al <monte>. No va fer la mili. Parla poc el castellà.

BIAR

Informadors principals del QI

- Anita Parra Romero, de 57 anys, nascuda a Biar; el seu cònjuge, així com també els seus pares són de Biar; és mestressa de casa (també “ha fet teula a Castella”, és a dir, que ha anat a treballar amb la teula fora del País Valencià); té només estudis primaris; sap parlar castellà. Ha fet alguns viatges de poca durada fora del poble, “a Castella” entre molts d'altres.
- Domingo Conca Mataix, de 83 anys, natural de Biar, llaurador i també ferroviari. La seua dona és de Biar, així com també els seus pares. No té estudis, però sap llegir, escriure i parlar castellà. Ha eixit moltes vegades del poble, per motius de treball (és ferroviari). Va fer el servei militar a Ciudad Real.

Informadors principals del QII

- Vicente Martínez Merí, de 64 anys, nascut a Biar. La seua muller és de Tordesilos i és castellanoparlant; els seus pares són de Biar; no té estudis, però sap llegir, escriure i parlar castellà. És llaurador i treballador en la indústria. No ha eixit mai del poble.

- Luis Valdés Romero, de 71 anys, nascut a Biar. Tant els pares com la dona són de Biar; és bàrman i obrer; té només els estudis primaris; sap parlar castellà; només va estar 4 anys a Sant Sebastià venent gelats.
- Jacinto Aznar Alfaro, de 67 anys, natural de Biar; és xofer i ha anat poc a l'horta; la seua muller és de Biar, així com també els seus pares. Estudis primaris. Parla perfectament el castellà. Sempre ha estat fora el poble, per motius de treball (és camioner)
- Luis Guillem Valdés, de 84 anys, natural de Biar, llaurador, "telerista" (tèxtil), treball amb els gelats. La muller és de Biar, son pare de Camp de Mirra i sa mare de Chinchón de los Ajos (però <recén nascua> va vindre al poble, i parla perfectament el valencià). Estudis primaris. Sap parlar castellà. Molts viatges: 12 estius a Osca, 2 a Salamanca i 1 a Huelva.
- Antonio Sanjuán Molina, de 70 anys, nascut a Biar. És llaurador. La dona i els pares són de Biar també. Estudis primaris. Parla castellà. Va fer el servei militar a València.
- Elvira Beltrán Juan, de 78 anys, natural de Biar, mestressa de casa. Cònjuge i pares de Biar. No té estudis, però llig i escriu. Parla el castellà amb moltes dificultats. No ha eixit mai del poble.

2. Taules comparatives del Quadern I i del Quadern II

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
INFORMADOR./NOMBRE Y APELLIDO³⁶⁴:	Evaristo Tolosa Casanova		Leonard Micó Mora		Vicent Juan Valdés, vicénto>	
NATURALEZA:	Llanera		Muixent		Biar	
EDAD:	50		61		45	
PROFESIÓN	Labrador		Labrador		Labrador	
¿SABE LEER?	Sí. Habla algo el castellano.		No. Entiende algo pero no habla castellano.		Poco. Habla muy poco el castellano.	
NATURALEZA DEL PADRE:	Llanera		Muixent		La Canyada de Biar	
NATURALEZA DE LA MADRE:	Cerdà, a 1 Km		Ontinyent		La Canyada de Biar	

³⁶⁴ Consulteu les dades de les persones que vam entrevistar a Llanera, Moixent i Biar en les pàgines precedents.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
RESIDENCIAS Y VIAJES:	Hace 25 años fue 6 ó 7 años consecutivos a Granada a comprar ganado y cada vez estaba un mes. Algunos viajes cortos a las poblaciones valencianas cercanas.		No fue soldado; no ha vivido fuera del pueblo. Hace 40 años fue 2 meses a segar a Cuenca, un mes cada vez. También ha ido unos 20 años a segar arroz a la Ribera del Júcar, y solía estar unos 40 días. Hace 34 años fue a segar a Orán y estuvo 40 días. Ha trabajado temporalmente en instalación de vías férreas.		No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo. No ha hecho más que viajes cortos a los pueblos cercanos.	
FECHA DE LA INVESTIGACIÓN:	6-9-1935	21-oct.-1999	7-9-35	16 i 18 d'oct. de 1999	21-9-1935	dj, 30-12-1999
INVESTIGADOR	MSG	Vicent F. Garcia Perales	MSG	Vicent Garcia Perales	MSG	Vicent F. Garcia Perales
TRANSCRIPCIÓN DEL NOMBRE DEL LUGAR:	<Llanera>	(IGUAL) <llanera> De vegades <llanèrò>	<muixén>	(IGUAL)	<bi-ar>	(IGUAL)
NOMBRE DIALECTAL DE LOS HABITANTES:	<llanerins>	(IGUAL)	<muixentins>	(IGUAL) <veïns de muixén> Solen dir "muixentins del melic grillat"	<bi-aruts>	(IGUAL)
NOMBRE DEL HABLA LOCAL:	<valencià>	(IGUAL)	<valencià>	(IGUAL)	<valencià paturrat>	(JA NO ES CONEIX) <valencià>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
LUGAR. SUS CARACTERÍSTICAS: NÚMERO DE HABITANTES, AGRICULTURA, INDUSTRIA, COMERCIO, COMUNICACIONES, EMIGRACIÓN, INMIGRACIÓN, ETC.	(...) ³⁶⁵		(...) ³⁶⁶		(...) ³⁶⁷	

³⁶⁵ Llanera:

LUGAR. SUS CARACTERÍSTICAS: NÚMERO DE HABITANTES, AGRICULTURA, INDUSTRIA, COMERCIO, COMUNICACIONES, EMIGRACIÓN, INMIGRACIÓN, ETC.

Partida de Játiba. Está situado en la comarca llamada la Costera en medio de 10 ó 12 pueblos que distan sólo un Km unos de otros. Floreciente agricultura, naranjos, frutales, hortalizas, tabaco, maíz, cereales, vino, olivo, algarrobas, etc. No hay más industria que un molino harinero. El comercio se hace en el mercado diario de Játiba. Está en la carretera de Valencia a Albacete y tiene otras que lo llevan a los pueblos vecinos. A la siega del arroz a la Ribera baja suelen acudir unos 25 peones vecinos de Llanera. A la recolección de la naranja vienen hasta 40 naranjeros de la Plana que se distribuyen por la Costera.

³⁶⁶ Moixent:

LUGAR. SUS CARACTERÍSTICAS: NÚMERO DE HABITANTES, AGRICULTURA, INDUSTRIA, COMERCIO, COMUNICACIONES, EMIGRACIÓN, INMIGRACIÓN, ETC.

Está en el valle de Montesa. Agricultura floreciente, casi todo seco; olivos, almendros, vino y cereales son abundantes. Hay unas 1000 hanegadas de huerta con hortalizas y naranjos. Hay 2 fábricas de muñecas y en su manufactura se ocupan casi todas las muchachas del pueblo. El comercio se suele hacer todo él en el pueblo el mercado de los jueves. Tienen estación de ferrocarril y están en la carretera de Valencia a Albacete, otra carretera a la Font de la Figuera, y otra a Enguera y otra Aiello y al valle de Albaida. Hay algo de emigración temporal a la siega del trigo a Cuenca, a Aragón y a Orán, unos 20 peones, y algo más a la siega del arroz, unos 80 peones a la Ribera. No hay inmigración.

³⁶⁷ Biar:

LUGAR. SUS CARACTERÍSTICAS: NÚMERO DE HABITANTES, AGRICULTURA, INDUSTRIA, COMERCIO, COMUNICACIONES, EMIGRACIÓN, INMIGRACIÓN, ETC.

Agricultura regular; el aceite y el vino son los principales cultivos; hay también almendros, frutales, cereales y algunas huertas. Hay la industria típica de alfarería con 5 fábricas de losa basta; hay también 4 fábricas de alpargatas de cáñamo y yute, 3 fábricas de turrónes. Ha habido muchas colmenas, pero hoy sólo quedan unas 100. Hay también un molino harinero. En Biar se celebra un pequeño mercado los miércoles; a él vienen de Villena, Tibi, Xixona, Ontinyent los vendedores y los compradores son pocos los forasteros, algunos de La Canyada, Benixama, el Campet. Los de Biar van a vender al mercado de

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
1 REINA	reina (la <r> con la fricación larga)	(IGUAL)	reina (<r> normal muy vibrada)	(IGUAL)	reina (<r> normal, larga)	(IGUAL)
2 FRAILE	flare (<f> labiodental limpia, <a> velar plena.)	(IGUAL)	flare (<f> labiodental)	(IGUAL)	flare (<l> velar)	(IGUAL)
3 CAPUCHA	capotxina (<tx> ligeramente rehilada)	(JA NO ES CONEIX) Diuen tant <caputx> com <caputxina>. No ho diuen amb -o-, que sembla la forma més antiga. També s'usa com a sinònim de "preservatiu": "Quan vages a fer-li l'amor, li poses la caputxina"	caputxa (<tx> poco rehilada)	(IGUAL) la <caputxina> és una eina per a fer llum	caputxo (<tx> bastante rehilada aunque no plena)	(JA NO ES CONEIX) caputxa
4 HÁBITO	hàbit	(IGUAL)	hàbit	(IGUAL)	hàbit (casi siempre oclusiva.)	(IGUAL) oclusiva

Villena diario, principal el jueves. Villena es la capital comarcal de Biar y allí van por cualquier motivo, pues sólo dista 8 km. Hay una fuerte emigración a Castilla a trabajar en alfarería durante los meses de primavera y verano; después regresan a Biar; van las familias completas; se diseminan por todas las Castillas. La emigración temporal alcanza hasta 150 familias. No hay inmigración.

En todo el término se habla valenciano. En La Safra que dicen es de Villena se habla valenciano.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
5 ROSARIO	rosari	(IGUAL)	rosari (<s> muy sonora y algo relajada)	(IGUAL)	rosari	(IGUAL)
6 REZAR	resar	(IGUAL)	resar	(IGUAL)	resar	(IGUAL)
7 MORO	mòro	(IGUAL)	mòro	(IGUAL)	mòro	(IGUAL)
8 GUAPO	uapo	(IGUAL) sense g-	uapo	(IGUAL)	guapo	(IGUAL)
9 MUERTE	mort	(IGUAL)	mort	(IGUAL)	mort (<t> más bien implosiva)	(IGUAL)
10 DESNUDO	nu ^w et	(IGUAL) Però normalment no pronuncien <nu ^w et>	nu-et (hiato) en conill	(IGUAL)	en conill desnu-et en porreta	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <desnuet>. També desconeixen el mot <nuet>.
11 CABEZA	cap' (se oye la explosión de la <p>)	(IGUAL) amb explosió final	cap' (con explosión final)	(IGUAL) sí que es nota una espècie d'oclusió final, però no massa forta, més aviat fricació.	cap (cabeza estrecha, <cab estret>)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
12 FRENTE	el fro ^o nt' (con explosión final de <ɲ>)	(IGUAL)	el fró ^o n (sin <ɲ> final)	(IGUAL)	el frón (sin <ɲ> final, o algo nasalizada <ó>)	(IGUAL) - Curiosament els fills de l'informant enquestada diuen la -t en els aplecs <-nt>, <-lt>, i són conscients que la pronúncia sense oclusiva final queda "coixa", i els és estranya. - Exemples: <cantan>, <mol>, <pon>
13 OJO	ull ^(e) (con algo de explosión sonora sonora)	(IGUAL) Exactament se sent un element vocàlic al final. Plural, <ulltx>	ull	(IGUAL) pl. <ulltx>	ull (plural, <ulltx>, con <tx> africada.)	(IGUAL)
14 LÁGRIMA	llàgrima	(IGUAL)	llàgrima	(IGUAL)	llàgrima	(IGUAL)
15 LLORAR	plorar	(IGUAL)	plorar	(IGUAL)	plorar	(IGUAL)
16 OREJA	orella	(IGUAL)	orella	(IGUAL)	orella	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
17 OÍDO	oït (hiato muy marcado)	(IGUAL)	oïdo (en castellano lo dicen siempre)	(IGUAL)	oïdo (desconocen palabra valenciana)	(IGUAL)
18 BOCA	boca	(IGUAL)	boca	(IGUAL)	boca	(IGUAL)
19 LABIO	mórro (más fino en castellano, <làbii-o>)	(IGUAL) Diuen “morro inferior” i “morro superior”.	mórro (más fino en castellano, <làbïo>)	(IGUAL) Es diu més <morro>, i en castellà és més fi	mórro (más fino, <làvii-o>, con <v> labiodental)	(JA NO ES CONEIX 1) - Diuen <làbios>. - Els <morros> també ho diuen, però no tant. - Utilitzen el mot <morregals> com a sinònims de <morros>: <i>se m'han tallat els morregals.</i>
20 DIENTE	la dent'	(IGUAL)	la den	(IGUAL) pl. <dens>	la den	(IGUAL)
21 ENCÍA	geniva	(IGUAL)	ᶯ(t)geniva (la <g> inicial africada pero predomina el elemento fricativo)	(IGUAL) En general les palatals no són sistemàtiques, però sí que és cert que hi ha un element fricatiu predominant, de vegades <(t)j>.	geniva	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
22 PECHO	pit	(IGUAL)	pit	(IGUAL)	pit (pecho ancho: <pid ample>)	(IGUAL) <huid anys>
23 ESPALDA	asquena (la paletilla, <espatla>, con <l> geminada.)	(IGUAL) Geminada. L'<aspinàs> està dins l'esquena.	asquena (la paletilla, <aspala>, con <l> sencilla)	(IGUAL)	esquena (paletilla, <espatla>, con <l> geminada.)	(IGUAL) <esparla> / <espatla> (geminada)
24 BRAZO	braç	(IGUAL)	braç	(IGUAL)	braç	(IGUAL)
25 MANO	mà sarpa (más basto)	(JA NO ES CONEIX) No és exactament més bast.	mà sarpa (más basto)	(IGUAL) No és que <sarpa> siga més bast, sinó que s'aplica a una persona que fa faena molt ràpid	mà sarpa (más basto y burlesco)	(IGUAL)
26 PUÑO	puny ^(e) (se oye también la explosión sonora de la <ny>, pero menos perceptible que la de <p> y <ll> finales.)	(IGUAL) amb -e final, molt breu.	puny	(IGUAL)	puny	(IGUAL)
27 PULSO	pols	(IGUAL)	pols	(IGUAL)	pols (engolado)	(IGUAL)
28 DEDO	dit	(IGUAL)	dit	(IGUAL)	dit	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
29 UÑA	ungla	(IGUAL)	ungla	(IGUAL) <la ungla>	ungla	(IGUAL)
30 NALGA	anca	(IGUAL)	anca	(IGUAL)	anca	(IGUAL)
31 PIERNA	cama (rechazan “garra”)	(JA NO ES CONEIX) Diuen que <garra> és paregut a <garró>, i que el <toவில்lo> està en el <garró>.	cama garra (más basto)	(IGUAL) les <garres> són la part baixa de les cames, des del genoll. S’aplica sobretot a la gent que té les cames molt grosses. D’ací deriva l’expressió “ser un garrut”. També es diu <garrons> a la part encara més baixa.	cama garra (piernas gruesas)	(IGUAL)
32 PIE	peu	(IGUAL)	peu	(IGUAL)	peu	(IGUAL)
33 DIABLO	dimò ^õ ni di-able (hiato) jodio (con -d- oclusiva)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <judio>, com si la -o- fóra més antiga.	dimò ^õ ni di-able (hiato) j(t)jodio	(IGUAL)	dimò ^õ ni di-able (hiato y oclusiva)	(IGUAL) El mot <diable> ja no s’usa gairebé mai.
34 CIGÜEÑA	ciuenya (las ven pasar)	(JA NO ES CONEIX) Pronuncien la -g-, <ciüenya>	cigüenya	(JA NO ES CONEIX) <ciuenya>	cigüenya (no hay, lo conoce del libro)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
35 CARRO	carro	(IGUAL)	carro	(IGUAL)	carro	(IGUAL)
36 COCHE	cotxe	(IGUAL)	cotxe	(IGUAL)	cotxe	(IGUAL)
37 QUIETO	quet	(IGUAL)	quet	(IGUAL)	quïet (con <ë^e> casi abierta plenamente)	(IGUAL)
38 EJE	lleix (plural, <dos lleixos>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen que si el carro té quatre rodes té <dos lleixos>	lleix (plural, <dos lleixos>)	(IGUAL)	un lle(i)x (plural, <lle(i)xos>)	(IGUAL) <el lle(i)x>
39 YEGUA	eua	(JA NO ES CONEIX) Diuen <yeua>	eua	(IGUAL)	egua	(JA NO ES CONEIX) Ara es diu <yeua>, i menys <yegua>
40 NUDO	nuc'	(IGUAL)	nuc' (con explosión final)	(IGUAL)	nus (sí, espontáneo)	(IGUAL) - Plural <nussos>; diminutiu <nussets> - Els fills de la informant diuen <nusos> amb essa sonora.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
41 COZ	<p>coç pernà (con las patas de detrás) patà (con las de delante)</p>	<p>(JA NO ES CONEIX) - Apliquen <coç> a un animal <roín>, que anomenen <cocero>. - Diuen <pall de coces> amb les potes de darrere - No coneixen el mot <pernà> - Diuen <una mosquejà> que és una <patà> del cavall per a <au(i)xar> les mosques, o siga, per a espantar-les. - Diuen el verb <sarpejar>, amb les potes de davant. - Diuen <sarpà a una mosca, a un pardalet...>, amb les mans. Sinònim de <manotà></p>	<p>pernà (con una pata de atrás) parell de coces (con las dos de atrás) sarpà (con la pata delantera)</p>	<p>(JA NO ES CONEIX) No saben què és <pernà>. Diuen <una coç>, o <una coça>, i <un pall de coces>. Només un informant em va dir <sarpà> quan el burro pega per davant i es planta. Els altres aplicaven <sarpà> a les mans. Sí que es diu <sarpejar>, quan un animal alça les potes del davant.</p>	<p>fonà, patà (con una pata) pall de coces (con las dos patas)</p>	<p>(IGUAL)</p>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
42 PIENSO	min ⁱ (t)jar (la <(t)j> ligerament africada; cuando es un pienso muy alimenticio (algarrobas, etc.) se le llama <°so>))	(IGUAL) Als <mulos> diuen que se'ls posa segó gros, avena, civà, garroves, tot mesclat, en un <morrión> (paregut al <boç>)	min ⁱ (t)jar (cuando es más alimenticio, <pienso>, de algarrobas, cebada, etc.)	(IGUAL) També diuen <donar un pienso>	pii-enso	(IGUAL)
43 YUGO	jau (el otro sujeto, sorda <xau>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <yugo>, <llugo> i espontàniament també han dit <jungo>. No saben què és el <jòu>.	j(t)jòu	(IGUAL) - De vegades <(t)jòu> - També diuen <jòu> a allò que es posen per a casar-se	jòu	(JA NO ES CONEIX) - Es diu <jau>. - Uns altres informants han pronunciat, com a sinònim, <yunque> i <llunque>
44 UNCIR	jonyir	(IGUAL) Diuen que el <junyit> és per a llaurar, i consta del conjunt de <fèltre>, <aladre> i <collera>. La -ny- de <jonyir> és molt feble.	j(t)junyir	(JA NO ES CONEIX)	posar-los el jòu	(JA NO ES CONEIX) <jau>
45 OSO	orso (espontáneo)	(IGUAL)	orso (espontáneo)	(IGUAL)	osso	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
46 TORO	tòro (es el de lidia) bòu brau (es el que està sin castrar)	(IGUAL) Diuen que “de bous, se’n castren pocs”; el <bòu brau> és el de casta, el de torejar.	bòu	(IGUAL)	bòu (no distinguen de 49)	(JA NO ES CONEIX) <bau>
47 VACA	vaca	(IGUAL)	vaca	(IGUAL)	vaca	(IGUAL)
48 LECHE	llet [?]	(IGUAL)	llet [?]	(IGUAL)	llet (<ě> casi plena abierta, cfr. 37)	(IGUAL)
49 BUEY	bòu	(IGUAL)	bòu	(IGUAL)	bòu	(JA NO ES CONEIX) <bau>
50 FUERZA	fòrçõ (-a final es una <-õ> abierta, menos que la acentuada)	(IGUAL)	fòrçò	(IGUAL)	força	(IGUAL)
51 PALOMA	colom (femenino, <coloma>)	(IGUAL)	colom (femenino, <coloma>)	(IGUAL)	colom (femenino, <coloma>)	(IGUAL)
52 CIERVO	cě ^e rvol (el otro sujeto <cě ^e rvo>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <ciérvo> i <cérvo>, aquesta segona més espontàniament		(JA NO ES CONEIX) Coneixen el nom de <ciérvo>, però no saben exactament el que és.	cĭervo (no hay, lo conoce de los libros)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
53 GRILLO	grill ^(e)	(IGUAL)	grill	(IGUAL)	grill	(IGUAL)
54 RANA	grandò § pequeño, bueno de comer; parecido, algo mayor, canta igual y sale cuando llueve es el <ranoc>; el <sapo> es mucho mayor y tampoco se puede comer)	(IGUAL) Diuen que el <ranoc> viu <baix tèrrè>, diferent al <sapo> que és més gran. Diuen que el <sapo> té 5 dits, mentre que la <grandò> en té 4. Espontàniament un informant ha dit <ranots>	grandò (más parecido, <renoc>, venenoso)	(IGUAL) <sapo> i <ranoc> són sinònims, però s'usa més la primera. Pronuncien <gròndò>	granota	(IGUAL)
55 LOBO	llop'	(IGUAL)	llop'	(IGUAL)	llop	(IGUAL)
56 FIERA	fii-era	(IGUAL)	fïera	(IGUAL)	fi-era (casi siempre hiato)	(IGUAL)
57 HERRERO	ferrer	(IGUAL)	ferrer	(IGUAL)	ferrer	(IGUAL)
58 HIERRO	ferro	(IGUAL)	ferro	(IGUAL)	ferro	(IGUAL)
59 FRAGUA	fraua	(IGUAL) No sona la -g-	fra ^u ua	(IGUAL) També <fraua>	fragua	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
60 CLAVO	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL)
61 RUIDO	roïdo (hiato muy marcado)	(IGUAL) Sí, amb -o-	roïdo (hiato)	(IGUAL)	roïdo	(IGUAL)
62 FUEGO	foc'	(IGUAL)	foc'	(IGUAL)	foc (fuego apagado, <fogapagat>)	(IGUAL)
63 LLAMA	flama (llamarada, <xamerà>)	(IGUAL)	flama (llamarada es <xamerà>)	(IGUAL) També <flamà>, <flamerà> i <xamerà>	flama (llamarada, <xamarà>)	(IGUAL) <xamarà>
64 NEGRO	negre	(IGUAL)	negre	(IGUAL)	negre	(IGUAL)
65 ZAPATERO	sabater	(IGUAL)	sabater	(IGUAL)	sabater	(IGUAL)
66 AGUJA	ulla (en singular sin <a-> inicial, pero <aülles> en plural)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <aülla> i <dos aülles>. En distingeixen de diversos tipus: <aülla estambreira>, <aülla cega>, <aülla correnta>.	aülla	(IGUAL)	agulla	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
67 APRENDIZ	aprenent	(IGUAL)	aprenén	(IGUAL)	aprendís (rsechazan 'aprenent')	
68 SEGADOR	segaor	(IGUAL)	segaor (El otro sujeto abre bastante la <ó> en estos casos, pero el mío nada o casi nada.)	(IGUAL)	segaor	(IGUAL)
69 HOZ	falç (no tiene otro nombre)	(IGUAL) Coneixen el mot <corbella> però especifiquen que això es diu a la Ribera, ací només es diu <falç>	falç (no da otro nombre)	(JA NO ES CONEIX) La <falç> és per a segar el blat, i és més gran que la <corbella>. També hi ha un <serraor>, com si fóra una falç. El pl. és <falces>	falç (grande para cereales) corbella (curva, pequeña para hierba)	(IGUAL) falç / corbella
70 TRIGO	blat'	(IGUAL)	blat	(IGUAL)	blat	(IGUAL)
71 HORMIGUERO	formiguer	(IGUAL)	formiguer	(IGUAL)	formiguer	(IGUAL)
72 SUDOR	su ^w or	(IGUAL) amb -w-	su ^g or	(IGUAL) Fluctua <sugar> i <suar>, però predomina la primera.	su-or	(IGUAL)
73 JORNAL	jornal	(IGUAL)	j(t)jornal	(IGUAL)	jornal	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
74 DIARIO	di-ari (hiato)	(IGUAL)	di-ari	(IGUAL)	di-ari	(IGUAL)
75 DUEÑO	amo	(IGUAL)	amo	(IGUAL)	amo	(IGUAL)
76 MUCHO	molt'	(IGUAL)	mol (sin <t> final)	(IGUAL)	mol (sin <t> final, engolado)	(IGUAL)
77 GRANO	gra	(IGUAL)	gra	(IGUAL)	gra	(IGUAL)
78 PAJA	palla	(IGUAL)	palla	(IGUAL)	palla	(IGUAL)
79 MOLINO	molí	(IGUAL)	molí	(IGUAL)	molí	(IGUAL)
80 MOLINERO	moliner	(IGUAL)	moliner	(IGUAL)	moliner	(IGUAL)
81 GALLINAS	gallines	(IGUAL)	gallina	(IGUAL)	gallines	(IGUAL)
82 PLUMA	ploma	(IGUAL)	ploma	(IGUAL)	ploma	(IGUAL)
83 CRESTA	cresta	(IGUAL)	cresta	(IGUAL)	cresta	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
84 GALLINERO	galliner	(IGUAL)	galliner	(IGUAL)	galliner	(IGUAL)
85 ÁRBOLES	abres (-b- oclusiva casi siempre)	(IGUAL)	albres (sí, espontáneo)	(IGUAL) Sempre amb -l	albres	(IGUAL)
86 RAMA	simals (los más gruesos, salen del tronco; de éstos salen <rames>; de éstas salen <branques>; y de éstas, <remulla> que son las ramas más pequeñas con hojas)	(IGUAL) Un informant distingeix la <llenya>, d'albercoquers, més <seca>, i la <remulla>, d'olivers, quan no està <seca>.	rama (regular) simals (gruesas) branca (delgadas)	(IGUAL) Diuen <remulla> al que queda de l'olivera, de taronger, etc. després de podar-los, i que s'ha de traure fora per a cremar.	del tronco salen <simals>; de éstos <rames> y de éstas, <brósta>, hojarasca.	(IGUAL) <simals>, <rames>, <brósta>
87 PÁJARO	pardal	(IGUAL)	pardal	(IGUAL)	pardal	(IGUAL)
88 PEOR	pitjor	(IGUAL)	pi ⁱ (t)jor	(IGUAL)	mé roín pitjor	(IGUAL) També <més roín>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
89 AZADA	aixà	(IGUAL)	aixà	(IGUAL)	a(i)xà (el otro sujeto hace siempre algo de <i><x> semivocal abierta delante de <i><x> pero poco pronunciada; el mío <i><x> sola.)	(IGUAL) Clarament -(i)s- sense iod. Algun informant sí que és cert que semblava que pronunciava una espècie de segregació de palatal, però en la pronúncia molt acurada.
90 PUENTE	pont'	(IGUAL)	pon	(IGUAL)	pon	(IGUAL)
91 CAMINO	camí	(IGUAL)	camí	(IGUAL)	camí	(IGUAL)
92 FUENTE	font'	(IGUAL)	fon	(IGUAL)	fon	(IGUAL)
93 BALSA	bassa	(IGUAL)	bassa	(IGUAL)	bassi (es la charca) bassa (la alberca)	(JA NO ES CONEIX 1) No saben què és <bassi> (indiquen que el <bací> és l'orinall)
94 AHOGARSE	aufegar-se	(IGUAL)	aufegar-se	(IGUAL)	ofegar-se (sí)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
95 SIERRA	sèrrè (la -a final es doble palatal con tendencia a <è> dobleabierta, pero la metafoia no llega a tanto extremo como cuando ð-a > ò-ð. Véase 50.)	(IGUAL)	serra	(JA NO ES CONEIX) Hi ha clarament harmonia vocàlica de la /e/, però aquesta vocal final no és mai com la tònica, sinó que s'acosta més a una /a/. Només en un cas pronunciaren <mèrla> (Quadern II, 732 "borrachera"), però corregiren i digueren <mèrlè>. La <a> final no era exactament una <a>, sinó que tendia a ser <è>.	serra (-a final palatal algo mixta, bastante.)	(IGUAL)
96 CASTILLO	castell	(IGUAL)	castell	(IGUAL)	castell	(IGUAL)
97 LLOVER	plòure (el otro sujeto, <plòurer>)	(IGUAL)	plòure	(IGUAL)	plò ^o ure	(JA NO ES CONEIX) <ploure>. Devegades, en una pronúncia acurada, pronuncien una espècie de so entre la <a> i la <ò>.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
98 RAYO	rayo	(IGUAL) També diuen <centella>, com a sinònim de <rayo>. També diuen <xispa elèctrica>	rayo	(IGUAL) Es distingeix entre <rayo>, que cau recte, i <centella>, que va buscant la corrent de l'aire, i cau torçut.	rayo	(IGUAL)
99 AIRE	aire	(IGUAL)	aire	(IGUAL)	aire	(IGUAL)
100 NIEVE	neu	(IGUAL)	neu	(IGUAL)	neu	(IGUAL)
101 BLANCO	blanc (sin explosión)	(IGUAL)	blanc	(IGUAL)	blaṅ (el otro sujeto algo de <k>, <blan ^k >; el mío nada.)	(JA NO ES CONEIX) Normalment se sent perfectament la -k final. Ningú l'emmudeix
102 ISLA	isla	(IGUAL)	isla	(IGUAL)	irla (con <r>, rechazan 'illa')	(IGUAL) La primera vegada que ho ha dit un informant ha estat amb -r, encara que després ha corregit i ha pronunciat <isla>
103 BANDERA	bandera	(IGUAL)	bandera	(IGUAL)	bandera	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
104 RESBALAR	asvarar	(IGUAL) Diuen <pegar un asvaró> i <una.svarà>	asvarar	(IGUAL)	esvarar-se	(IGUAL)
105 PESA	pedra (sí, aunque sea de hierro)	(IGUAL)	pedra (aunque sea de hierro)	(IGUAL)	pedra (aunque sean de hierro)	(IGUAL)
106 LLAVE	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL)
107 GLOBO	ló ^o bo	(JA NO ES CONEIX) Dien <glóbo>	ló ^o bo	(IGUAL) sense g-	gló ^o bo	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
108 CHOZA	jóça (sí, coinciden los dos sujetos; <barraca> es un poco más consistente.)	(IGUAL) Diuen que la <jóça> és el lloc on es gita algú, bé siga una persona, bé siga un gos o un altre animal. Un informant s'havia reformat la casa i el corral, i em deia "Què et pareix la <jóça> que ens hem fet?". - Una <albardissa> és una espècie de paret, feta de <canyots>, de palla, de <fenàs>, de <cisca>. Se li pot fer a una casa per tal que no li entre aire. També es diu <albardissa> a la pareteta que se li fa al tomacar per a reguardar-lo del fred.	albardissa (unas paredes sin techo) barraca (cubierta consistentemente) la ^j (t)jóça (es un lecho de ramaje)	(IGUAL) M'especifiquen que la <jóça> és on estan els conills i els conills, encara que un informant distingeix entre <cuvil> (<dos cuvils>), lloc on està només el conill, i <jóça>, on està la llebre. Insisteix dient que la llebre no fa <cuvil>. Els dos llocs són <amagatalls>. Em diuen que <albardissa>, <albarja> i <albarda> tenen significats diferents: poden ser els que es posen per a l'animal, o també un saquet per a la <berena>.	barraca xoça (más pequeña y frágil)	(IGUAL)
109 CERROJO	forrellat ⁷	(IGUAL)	forrellat	(IGUAL)	forrellat	(IGUAL)
110 GATERA	forat ⁷	(IGUAL) També <gatera>	forat	(IGUAL)	gatera	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
111 BAÚL	baül (En general, la pronunciació es sempre bastant engolada y más abierta que en la Ribera del Júcar)	(IGUAL) També <mundo> i <cófre>	baül	(IGUAL) <baül> i <bagul>. També <cófre>, <mundo>, <cómoda>.	baül cófre (es la palabra moderna)	(IGUAL) <baül> / <cófre>
112 ASA	ansa	(IGUAL)	ansa	(IGUAL)	ansa	(IGUAL)
113 PERCHA	pèrxè	(IGUAL) També <palometa>, la perxa solta que va a l'armari.	perxa	(JA NO ES CONEIX) <pèrxè>	pèrxe penjaor	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <perxa> - El mot <pèrxe> correspon bé a allò que et donen a la farmàcia, bé allò que s'usa per arreglar les punxades dels pneumàtics.
114 ESPEJO	aspill	(IGUAL)	aspill (<a> muy breve, casi <s> líquida)	(IGUAL)	espill	(IGUAL)
115 CUADRADO	quadrat'	(IGUAL)	quadrat	(IGUAL)	quadrat	(IGUAL)
116 PARED	paret'	(IGUAL)	paret	(IGUAL)	paret	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
117 ARAÑA	aranya (la tela, <tarallina>; la <a> final algo mixta y con pequeña tendencia a palatal, pero algo engolada, en 117 y 119)	(IGUAL)	aranya (la tela, <taranyina>)	(IGUAL) <tarallina> Diu en <un avio de tarallines>, en el sentit de ‘moltes teranyines’	aranya (telaraña, <taranyina>)	(IGUAL) Sí, <taranyina>
118 PULGA	puça	(IGUAL)	puça	(IGUAL)	puça	(IGUAL)
119 CHINCHE	una xinxa	(IGUAL)	una xinxa	(IGUAL)	una xinxa	(IGUAL)
120 COLCHA	conxa	(IGUAL)	conxa	(IGUAL)	colxa	(IGUAL)
121 IGLESIA	iglésii-a	(IGUAL) També anomenen <missa> l’edifici.	aǵlěssiā	(JA NO ES CONEIX) Diu en <una ĩglésia>, però <dos ĩglésies>	ilěssiā	(IGUAL) Normalment solen pronunciar <i ⁹ lěsia>, amb una -g- que a penes sona.
122 PUEBLO	poble	(IGUAL)	poble	(IGUAL)	poble	(IGUAL)
123 TORRE	torre	(IGUAL)	torre	(IGUAL)	torre	(IGUAL)
124 CRUZ	creu	(IGUAL)	creu	(IGUAL)	creu	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
125 POYO	ban ^g d ^e òbrö	(IGUAL) Pronuncien més clara la <de obra>. És un banc corrent <p'a sentar-se>	banc (no da otro nombre)	(IGUAL)	ban ^(k) (no le dan otro nombre)	(JA NO ES CONEIX) La -k sona perfectament.
126 PIEDRA	pedra	(IGUAL)	pedra	(IGUAL)	pedra	(IGUAL)
127 PREDICAR	pedricar	(IGUAL)	pedricar	(IGUAL)	pedricar	(IGUAL)
128 SACRISTÁN	sagristà ascolà (es lo mismo)	(IGUAL) <sagristà> es diu més d'una església més important	sagristà	(IGUAL) Es diferencia el <sagristà>, que mana més, i el <monesillo>, el xiquet que ajuda el rector. Un informant diu que a Albaida es diu <còlic>	sagristà	(IGUAL) També <monesillo>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
129 ABUELO	uelo	(IGUAL) També <iaio>	a ^g üelo	(IGUAL) Distingeixen <agiüelo>, més antic, de <iaio>, més modern, referit a la manera de cridar a l'avi per part dels néts. Passa el mateix que amb <pare>, que s'usava més abans, i <papa>, que s'usa ara.	agiüelo	(JA NO ES CONEIX) <auelo>, sense -g-. També <juar>, però <cigüenya>
130 HIJO	fill ^(e)	(IGUAL)	fill	(IGUAL)	fill	(IGUAL)
131 NIETA	néta	(IGUAL)	néta	(IGUAL)	néta	(IGUAL)
132 NUERA	nòrõ	(IGUAL)	nòrò	(IGUAL)	nora	(IGUAL)
133 SUEGRO	sogre	(IGUAL)	sogre	(IGUAL)	sogre	(IGUAL)
134 YERNO	gendre	(IGUAL)	^g (t)gendre	(IGUAL)	gè ^a ndre (<è> intermedia con <á> más abierta)	(IGUAL) Sembla una <a> molt més que no pas una <è>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
135 VIEJO	vell ^(e)	(IGUAL)	vell	(IGUAL)	vell	(IGUAL)
136 CALVO	pelat (no dicen otra cosa)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <pelat> però també <calbo>, amb -b- oclusiva.	calbo	(IGUAL) Es diu més <pelat>	calbo	(JA NO ES CONEIX) Un informant ha pronunciat espontàniament <calvo>, amb -v-
137 JOVEN	jove	(IGUAL)	j(t)jove	(IGUAL)	jove	(IGUAL)
138 NOVIO	nó ^o vii-o (intermedio entre hiato y diptongo)	(IGUAL)	nó ^o vii-o	(IGUAL)	nò ^o vii-o (sí) (entre hiato y diptongo)	(JA NO ES CONEIX) <nóvio>, amb -ó-tancada.
139 NOVIAZGO	festeig (rechazan 'nuviatge')	(IGUAL) Coneixen <noviasgo>, però no <noviatge>	festeig novii-atge (lo dicen menos)	(IGUAL) Exactament quan parlen de <noviatge> parlen de <nóvios>, però ho diuen més, així com també <festejar>	festeig novi-atge (con hiato, indistintamente)	(JA NO ES CONEIX 1) Rebutgen el mot <festeig>, i diuen <festejar>
140 VIUDA	viŭda	(IGUAL)	viŭda	(IGUAL)	viŭda	(IGUAL)
141 BESO	bes	(IGUAL)	bes	(IGUAL) També solen dir, però menys, <besà>	una besà	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
142 PLATO	plat'	(IGUAL)	plat	(IGUAL)	plat	(IGUAL)
143 CALDO	caldo	(IGUAL)	caldo	(IGUAL)	caldo (<d> oclusiva)	(IGUAL)
144 CUCHARA	cullera	(IGUAL)	cullera	(IGUAL)	cullera	(IGUAL)
145 CUCHILLO	ganivet	(IGUAL)	ganivet	(IGUAL) També <gavinet>	ganyivet	(IGUAL) Tots amb -ny-
146 SED	set'	(IGUAL)	set	(IGUAL)	set	(IGUAL)
147 AYUNAR	dejunar	(IGUAL) També coneixen <desayunar>, però diuen que és castellà. Diuen <en dejú>	de ^j (t)junar	(IGUAL) <dejunar> es fa per Quaresma, però de bon matí el que es fa és <desayunar>, amb -s- sonora. Diuen també <estar en dijú>, quan no han pres res de matí.	dejunar	(IGUAL) - També <desayunar>. - <en dijú>: sense haver menjat res.
148 ACEITE	oli	(IGUAL)	oli	(IGUAL)	oli	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
149 PEDAZO	pedaç	(IGUAL)	pedaç	(IGUAL)	peaç	(JA NO ES CONEIX) <pedaç>, amb -d- que sí que sona. En altres mots, però, s'elideix: <torçua>, <...>
150 SUEÑO	son (ganas de dormir) ansòmit (acto de soñar) sonà (acto de dormir)	(JA NO ES CONEIX) - la <sonà> és quan es dorm durant una estona. És sinònim de <becà> - Diuen <ansomia>, plana - <son> i <ansòmit> sí que és això	son (ganas de dormir) ansòmit (acto de soñar) sonà (acto de dormir)	(IGUAL) <sonà> no és “acto de dormir”, sinó “dormir un rato només”. Tots els informants coincideixen. Diuen “pegar una sonà”, o “sonaeta”	son (ganas de dormir) sòmit (acto de soñar) sonà (acto de dormir)	(IGUAL) El mot <son> de vegades sona amb una espècie de <n> velar final, o una espècie de <n> geminada final.
151 PEREZA	perea gos mandranga mosca	(JA NO ES CONEIX) Diuen <perea> i <gos>, però no coneixen <mandranga> i <mosca> ho utilitzen en l'expressió <té molta mosca>, amb el significat que té molts diners	perea	(IGUAL) També <desgana>, <xitxo>, <gos>	perea gossa gos galvana caparra	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <gossa> - Diuen també <xitxo> - La <caparra> és allò que t'entra a l'estiu.
152 MONJA	mòñ ^í (t)jò (-a final, es menos -ò que 132)	(IGUAL)	mòñ ^í (t)jò	(IGUAL)	monja	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
153 FLAUTA	flauta	(IGUAL)	flauta	(IGUAL)	flauta	(IGUAL)
154 TRÉBEDES	ferros	(IGUAL)	ferros	(IGUAL)	ferros (no tienen otro nombre)	(IGUAL) <les ferros>. Esponàniament, la majoria de casos empren l'article de femení plural com a masculí plural. Altres vegades s'elideix i queda <es>.
155 LEÑA	nyenya	(JA NO ES CONEIX) Solen dir <lleya>	lleya	(JA NO ES CONEIX) Dien <nyenya>, tots els informants. També <ancenalls>.	lleya	(IGUAL)
156 PERDIZ	perdiŭ	(IGUAL)	perdiŭ	(IGUAL)	perdiŭ	(IGUAL)
157 CAZADOR	çaçoor	(IGUAL)	çaçoor	(IGUAL)	çaçoor	(IGUAL)
158 CONEJO	conill ^(e)	(IGUAL)	conill	(IGUAL)	conill	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
159 LIEBRE	llebre (con -b- oclusiva, insisten los dos)	(IGUAL)	llebre (-b- frecuentemente oclusiva)	(IGUAL)	llebre (En Biar la es casi siempre oclusiva en casi todos los casos y casi todos los sujetos)	(IGUAL) -b- clarament oclusiva
160 ESCOPETA	ascopeta	(JA NO ES CONEIX) Diuen més <escopeta>	ascopeta	(IGUAL)	escopeta	(IGUAL)
161 RABIA	ràbii-a (-b- oclusiva)	(IGUAL)	ràbĭa (-b- oclusiva)	(IGUAL) clarament oclusiva	ràbĭa	(IGUAL)
162 LAMER	llepar	(IGUAL)	llepar	(IGUAL)	llepar	(IGUAL)
163 INCITAR	ussar	(JA NO ES CONEIX) Diuen <aüssar>, però en imperatiu <ussa-lo>	amussar-lo	(JA NO ES CONEIX) <amutxar>	atxutxar-lo	(IGUAL)
164 MACHO	mascle	(IGUAL)	mascle	(IGUAL)	mascle	(IGUAL)
165 RECLAMO	reclam	(IGUAL)	reclam	(IGUAL)	reclam	(IGUAL)
166 HIERBA	herba (-b- oclusiva)	(IGUAL)	herba (-b- oclusiva)	(IGUAL)	herba	(IGUAL)
167 ROSA	ròsŏ	(IGUAL)	ròsò	(IGUAL)	rosa	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
168 HOJA	fulla	(IGUAL)	fulla	(IGUAL)	fulla	(IGUAL)
169 CEREZA	cirera	(IGUAL)	cirera	(IGUAL)	cirera	(IGUAL)
170 CLAVEL	clavell	(IGUAL)	clavell	(IGUAL)	clavellina (es la flor; la mata, <clavellinera>)	(IGUAL) No solen dir <clavell>
171 FLOR	flor	(IGUAL)	flor	(IGUAL)	flor	(IGUAL)
172 JUGO	suc'	(IGUAL)	suc'	(IGUAL)	suc	(IGUAL)
173 PASA	pansa	(IGUAL)	pansa	(IGUAL)	pansa	(IGUAL)
174 ABEJA	abella (el otro sujeto insiste en decir <avella>)	(JA NO ES CONEIX) Insisteixen tots en <avella>	abella (a veces, -b- oclusiva)	(IGUAL) La majoria diu <abella>, però un informant va dir <avella>, mentre que el seu germà pronunciava <abella>	abella	(JA NO ES CONEIX) <avella>, amb -v-
175 COLMENA	colmena	(IGUAL)	colmena	(IGUAL) Diuen també <caixa> i <buc>	colmena (rojo oscuro, <rojoscuro>)	(IGUAL) <j>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
176 COLMENAR	colmenar	(IGUAL) No coneixen el nom <sitià> que deien a Moixent.	sitii-à (sí)	(IGUAL)	colmenar (dos años, <dos anytx>)	(IGUAL) sí, <tx> final.
177 AVISPA	avespa	(IGUAL)	avespa	(IGUAL)	avespa	(IGUAL)
178 AGUIJÓN	fissó	(IGUAL)	fissó	(IGUAL)	fiçó	(IGUAL) L'informantn femení no coneixia el que era <fiçó>
179 ENJAMBRE	aixam	(IGUAL)	aixam	(IGUAL)	a(i)xam	(JA NO ES CONEIX) <e(i)xam>, amb e-
180 MIEL	mel	(IGUAL)	mel	(IGUAL)	mel	(IGUAL)
181 DULCE	dolça (masculino, <dolç>)	(IGUAL)	dolça (<dolç>, masculino)	(IGUAL)	dolça (masculino, <dolç>)	(IGUAL)
182 HIEL	fel	(IGUAL)	fel	(IGUAL)	fel	(IGUAL)
183 GUARDIA	uàrdia	(IGUAL) De vegades amb g- inicial	uàrria	(IGUAL) la g- inicial quasi que no sona.	cevil guàrdia	(JA NO ES CONEIX 1) <civil>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
184 SABLE	sabre (-b- a veces oclusiva)	(JA NO ES CONEIX) Dien <sable>	sabre	(JA NO ES CONEIX) Diuen <sable>, i un informant, espontàniament va dir <salbre>.	sabre	(JA NO ES CONEIX) <sable>
185 PRESIDIO	presili	(IGUAL)	presili	(IGUAL)	presili	(IGUAL)
186 PIMIENTO	pemintó	(IGUAL)	primentó	(JA NO ES CONEIX) Predomina <pemintó> sobre l'assimilació <pimintó>	bajoca (Sí, seguro. La pimienta, <pebre>; la planta, <mata de pebre>)	(IGUAL) - Tots els informants insisteixen. - El <pebre roig> és el <pebre> picant - Coneixen el mot <pebrera>
187 ESPADA	espasa	(IGUAL) amb e-	espasa	(IGUAL)	espasa	(IGUAL)
188 CABALLO	cavall (se aparejan pocos caballos)	(IGUAL)	cavall	(IGUAL)	cavall	(IGUAL)
189 CRIN	climera	(IGUAL) També <el crim> i <el clim>	la clina	(IGUAL) També <el clim>, encara que hi ha qui assegura que es diu més <la clina>.	la clim	(IGUAL) També <la crin>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
190 COLA	rabo (de los pescados, <cu ^v a>)	(IGUAL)	rabo (en los pescados, <cua>)	(IGUAL)	rabo	(IGUAL) Es diu <la cua de l'ull>, però <la cola del peix>
191 RIENDAS DE CORREA	ramalillos	(IGUAL) És el mateix que <ramals>	ri-endes	(IGUAL) Es diu més <ramalillos>	es brides	(IGUAL) També <ramals>
192 CINCHA	cingla	(IGUAL)	cingla	(IGUAL)	cingla	(IGUAL)
193 SILLA	montura	(JA NO ES CONEIX) Diuen <muntura>	montura	(JA NO ES CONEIX) <muntura>	montura silleta	(IGUAL)
194 SUDADERA	dessu-aor	(JA NO ES CONEIX) Diuen <conxeta> a l'expècie de tela que es posa sota l'albarda de l'animal per tal que se li amere la suor.	su-aor	(IGUAL) També <sugaor>, amb -g- que sona poc (<su ^g aor>)	ropó su-aor (lo dicen menos)	(JA NO ES CONEIX 1) Desconeixen el mot <suaor>; diuen que el <plegaor> és la manteta que va baix del colleró. Potser és el mateix.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
195 BATICOLA	grupera	(JA NO ES CONEIX) Anomenen <baticóla> la part que hi ha sota la cua de l'animal. L'expressió <anar a la grupa> significa anar xic i xica, per parelles, a algun lloc.	el baticó (sí)	(JA NO ES CONEIX)	baticóla	(IGUAL)
196 ANDAR	anar	(IGUAL)	anar (con ese significado)	(IGUAL)	anar (en ese sentido)	(IGUAL)
197 PASO	passa	(IGUAL) També <una passa>	una passa	(IGUAL) També <un pas>	una passa	(IGUAL)
198 DESBOCADO	desbocat	(IGUAL) Diuen que un <animal desbocat> és aquell que se'n fuig i va boig.	desbocat	(IGUAL)	desbocat	(IGUAL)
199 CUERO	corretja (pellejo de vino, <cuïro>)	(JA NO ES CONEIX) Pronuncien <cũiro>, i serveix tant per a l'oli com per al vi. La <corretja> està feta de pell de bou.	corre ^h (t)ja (pellejo de vino, <cuïro>)	(IGUAL)	corretja (el pellejo de vino, <un cuïro>)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
200 TRÉBOL	trébol	(IGUAL)			(no lo conocen)	Els sona el mot <trébol>
201 CAÑA	canya	(IGUAL)	canya	(IGUAL)	canya	(IGUAL)
202 LECHUGA	ancisam	(IGUAL)	lletuga	(JA NO ES CONEIX) Diuen més <ancisam>, encara que coneixen el mot <letuga>, amb l-	lletuga ensalà (lo dicen más)	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <lletuga>, sinó <ensalà>
203 TIERRA	tèrrè	(IGUAL)	terra	(JA NO ES CONEIX) tèrrè	terra	(IGUAL)
204 YESO	algeps	(IGUAL)	al ^è (t)geps	(IGUAL)	a ^l geps	(IGUAL) La -l- és molt fluixa
205 GUITARRA	guitarra	(IGUAL)	guitarra	(IGUAL)	guitarra	(IGUAL)
206 COPLA	cançó copla	(IGUAL)	cançó	(IGUAL)	cançó	(IGUAL)
207 BAILE	ball	(IGUAL)	ball	(IGUAL)	ball (<boltes>, vueltas <bolar>, volar <vora>, orilla <llavor>, simiente)	(IGUAL) La / <v> és exactament igual que Sanchis transcriu.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
208 COJO	coixo	(IGUAL)	coixo	(IGUAL) Insisteixen amb -o final, encara que un informant espontàniament a la primera vegada ha dit <coix>	co(i)xo	(IGUAL)
209 VIZCAÍNO	biscaïno	(JA NO ES CONEIX) No coneixen el mot.	biscaïno	(JA NO ES CONEIX) No coneixen el mot	viscaïno	(JA NO ES CONEIX) Diuen <visco> (de vegades amb <(i)x>, o un so que se li assembla.
210 BOINA	bòinõ	(IGUAL)	bòinò	(IGUAL)	boïna	(IGUAL) <i> tònica
211 BLUSA	brusa	(IGUAL)	brusa	(IGUAL)	brusa	(IGUAL) També <blusa>
212 RASGAR	asgarrar	(IGUAL)	asgarrar	(IGUAL)	esgarrar esguellar	(IGUAL) L'informant femení desconeixia el mot <esguellar>
213 FAJA	faixa	(IGUAL)	faixa	(IGUAL)	fa(i)xa (el otro sujeto hace un poco, muy poco de <i> semivocal delante de <(i)x>)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
214 TUERTO	tort	(IGUAL)	tort	(IGUAL)	tor ^t	(IGUAL)
215 CIEGO	cego	(IGUAL)	cego	(IGUAL)	cĕgo	(IGUAL)
216 BIZCO	visco	(IGUAL) Tots amb v-	visco	(IGUAL) Tots pronuncien v-	viscayo	(JA NO ES CONEIX) - <vixco> i <visco> (més la segona variant) - <llósko>: persona que no s'hi veu bé.
217 CHATO	xato	(IGUAL)	xato	(IGUAL)	xato	(IGUAL)
218 HOMBRE	home	(IGUAL)	home	(IGUAL)	home (dos homes, <dos hòmens>)	(IGUAL)
219 MUJER	dònõ (la esposa es <muller>)	(IGUAL)	dònò	(IGUAL)	dona	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
220 PEINE	pinta (-a final bastante velar y algo mixta)	(JA NO ES CONEIX) La <pinta> és més estreta, i servia per a llevar els polls del cap. El <batidor> és la forma general de referir-se al “peine”.	pinta	(JA NO ES CONEIX) La <pinta> només era un pentinador amb les punxes molt estretes que s’usava per a traure els polls del cap. Diuen a l’eina més genèrica <batidor> i <peine> indistintament.	pinta	(IGUAL)
221 PEINAR	pintinar	(JA NO ES CONEIX) Diuen <pentinar>	pentinar	(IGUAL)	pentinar	(IGUAL)
222 TRENZA	trena	(IGUAL)	trena	(IGUAL)	trena	(IGUAL)
223 LAZO	floc’ llaç	(IGUAL) Són sinònims	floc’ llaç	(IGUAL) El <floc> és un ornament bonic, de tela.	floc (para cazar conejos, <llaç>)	(IGUAL) Diuen que darrere del <monyo> se sol fer un <cocóte> o <cocotet>, diferent del <cocòt>, un pastisset salat a base de tomata, tal com diuen, <de frito>, del porc (embutits)
224 PIOJO	poll	(IGUAL)	poll	(IGUAL)	poll	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
225 LIENDRE	llémena	(IGUAL)	llémena	(IGUAL)	una llémen	(IGUAL) <llémen>, sí.
226 MEDIA (DE LA MUJER)	calça	(IGUAL)	calça	(IGUAL)	calça	(IGUAL)
227 ZUECO	so ^k s	(IGUAL) Encara que coneixen el nom i el que és, insisteixen que ací no n'hi ha.	socs	(IGUAL) Encara que coneixen el mot, per ací diuen que no es gasten, que és típic del nord.	socs	(IGUAL) Coneixen també <albarques>
228 CALZAR	calçar	(IGUAL)	calçar	(IGUAL)	calçar	(IGUAL)
229 SELLO	sello	(IGUAL)	sello	(IGUAL)	sello	(IGUAL)
230 ENERO	gíner (<febrer>, <març>, <abril>, <agost>, <octubre>, <novembre>, <disembre>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <desembre>	^g (t)gíner (<febrer>, <març>, <abril>, <agost>, <otubre>, <novembre>, <disiembre>)	(IGUAL) Un informant diu <diciembre>, amb -c-sorda. Aquest mateix, en dir-li que m'enumerara tots els mesos de l'any, ho ha fet en castellà: <enéro>... Diuen més <otubre> que <octubre>	gíner (<febrer>, <març>, <abril>, <agost>, <o ^k tubre>, <novembre>, <disiembre>)	(IGUAL) Exactament així els mesos de l'any.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
231 MAYO	maig	(IGUAL)	maig	(IGUAL)	maig	(IGUAL)
232 JUNIO	juny	(IGUAL)	⁰ (t)juny	(IGUAL)	juny	(IGUAL)
233 JULIO	juri-ol	(IGUAL)	^j (t)juri-ol	(IGUAL)	joli-ol	(JA NO ES CONEIX) <joriol> i <juriol>
234 SEPTIEMBRE	setembre	(IGUAL)	setembre	(IGUAL)	setembre	(IGUAL)
235 SIGLO	centúrii-a sigle (mi sujeto se detiene en la <g>, la hace un poco geminada; el otro no)	(JA NO ES CONEIX) No saben el que és <centúria> Sí que diuen <sigle>			sigle	(IGUAL)
236 REAL	quinzet (<hivern>, <primavera d'estiü>, <estiü>, <primavera d'hivern>)	(IGUAL)	quinzet (<hivern>, <primavera>, <estiü>, <senmicalà>)	(IGUAL) Diuen també <primavera d'estiu> (o <de l'estiu>, <primavera d'hivern> (o <de l'hivern>).	quinzet (<hiver ⁿ >, <primavera>, <estiü>, <otónyo>)	(JA NO ES CONEIX 1) Diu <hivern>
237 MEDIO	mig	(IGUAL)	mig	(IGUAL)	mig	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
238 ESCUCHAR	ascoltar	(IGUAL)	ascoltar	(IGUAL)	escoltar	(IGUAL)
239 VERDAD	veritat	(IGUAL)	veritat	(IGUAL)	veritat	(IGUAL)
240 SILBAR	xiülar	(IGUAL)	xiülar	(IGUAL)	xiülar	(IGUAL)
241 TEJEDOR	teixidor	(IGUAL)	teixidor	(IGUAL)	te(i)xi-or	(IGUAL)
242 POCO	poc	(IGUAL)	poc	(IGUAL)	poc	(IGUAL)
243 LAS BOTELLAS	dos ampolles (dos botas, <dos bótes>)	(IGUAL)	dos ampolles (dos botas, <dos bótes>)	(IGUAL) <ampolla> és un <barral>	dos botelles	(IGUAL)
244 LOS DOMINGOS	dos dumenges (<delluns>, <dimats>, <dimecres>, <dijòus>, <divendres>, <dissa ^{te} >)	(IGUAL)	dos dumenges (<delluns>, <dimats>, <dimecres>, <di ⁱ (t)jòus>, <divendres>, <dissabte>)	(IGUAL) Diuén també <dilluns>	dos domenges (<dilluns>, <dimats>, <dimecres>, <dijòus>, <divendres>, <dissabte>)	(JA NO ES CONEIX) <dumenges>
245 LAS YEMAS	do rovells	(JA NO ES CONEIX) Diuén <rovelltx>	do rovells ^{(i)x}	(IGUAL) També <rovelltx>	do rovelltx	(IGUAL) Un informant, <rovell(i)x>
246 LOS GATOS	dos gats	(IGUAL)	dos gats	(IGUAL)	dos gats	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
247 LAS HUERTAS	dos hortos	(IGUAL)	dos hortos	(IGUAL)	dos hortos	(IGUAL)
248 LOS REYES	do reixos	(IGUAL)	do reixos	(IGUAL)	do reis	(IGUAL)
249 TOMARLO	péñdre-hu péñdre-lo	(IGUAL) Diuen més <pendreũ>	péñdre-hu péñdre-ló	(IGUAL)	péñdre-hu péñdre-lo	(IGUAL)
250 HACERLO	fer-ho fer-lo	(IGUAL)	fer-ho fer-lo	(IGUAL)	fer-ho fer-lo	(IGUAL)
251 DECIRLO	dir-ho dir-lo	(IGUAL)	dir-ho dir-lo	(IGUAL)	dir-ho dir-lo (gerundio en Biar, <preguntan-ho hu sabreu> en Castalla, <preguntand-ho hu sabreu>)	(JA NO ES CONEIX 1) No coneixen allò de Castalla.
252 CADA UNO DEBE PAGAR SUS DEUDAS	a ca-u ha de pagar el seu deute	(JA NO ES CONEIX) Diuen <cada u>	cadascú té que pagar el seu deute	(IGUAL) També <a cada u, que pague lo seu>, <cada uno> i <cada u>	cada-u té que pagar el seu deute	(JA NO ES CONEIX) - Es diu més <cada uno> - Es diu <es seus deutes>
253 LO PRIMERO ES LA SALUD	lo primer es la salut	(IGUAL)	primer és la salut	(IGUAL)	primer és la salut	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
254 DICE LA LECCIÓN DE MEMORIA	diũ la lliçó de memòrii-a ^õ	(IGUAL)	diũ la lliçó de memòri ^õ a	(IGUAL)	diũ la lliçó de memò ^õ ria	(IGUAL)
255 VERDE COMO EL LAUREL	ver ^t com el llorer	(IGUAL)	ver ^t com el llorer	(IGUAL)	ver com el llorer	(JA NO ES CONEIX) <vert>
256 EL JUEZ TERMINÓ LA CAUSA	el jutge va.cabar la causa (rechazan el perfecto simple)	(IGUAL)	el ju ^{l^e} (t)ge va.cabar la causa	(IGUAL)	el [x]ũés va.cabar la causa (no hay perfecto simple)	(IGUAL)
257 HICIERON UNA CAJA DE MADERA	vaen fer una caixa de fusta	(IGUAL) També usen <van>. Un informant m'especifica que la forma <vaen + inf.> marca una temporalitat anterior a <van + inf.>, curiosament.	vaen fer dos caixes de fusta	(IGUAL) Diuen més <van>	van fer una ca(i)xa de madera	(IGUAL)
258 NO TIENEN HUESO	no tenen os	(IGUAL) Diuen <pinyol> indistintament	no tenen os	(JA NO ES CONEIX) <no tenen pinyol>, més que no <os>.	no tenen os	(JA NO ES CONEIX) <prinyol>
259 NO SABEN FREÍR UN HUEVO	no saben fregir un òu	(IGUAL)	no saben fre ^s (t)gir un òu	(IGUAL)	no saben fregir un òu	(JA NO ES CONEIX) <au>
260 MIS CUÑADOS Y MIS PRIMOS	es meus cunyats i-es meus cosins	(IGUAL) alv. afric. son.	es meus cunyats i-es meus cosins	(IGUAL) Amb alveolar africada sonora	mos cunyats i mos cosins	(JA NO ES CONEIX) <es meus> / <es seus>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
261 SUS CORDEROS ESTÁN EN NUESTRO PRADO	es seus corders estan pasturant en lo mancal de nosatros (rechazan 'nostre')	(JA NO ES CONEIX) Diuen <bancal> No diuen <nostre>	es seus corders estan en el nostre mancal	(JA NO ES CONEIX) <bancal>, i no <mancal>.	el seus corders estan en el nostre bancal	(IGUAL)
262 GATITO	gatet gatiũ (lo dicen poco) xicotet menudet	(JA NO ES CONEIX) No diuen <gatiu>	gatet gatiũ gaturret gaterriũ xiquet	(JA NO ES CONEIX) No es diu <gaterriũ> ni <gaturret>	gatet gatiũ (poco usado)	(IGUAL)
263 GATAZO	gatot	(IGUAL)	gatarro gatot	(IGUAL)	gatot	(IGUAL)
264 GATUCHO	rovellat	(IGUAL) Diuen <gat rovellat> o <rovellat>, raquític.	gatérro (sí) (<rovellat>)	(JA NO ES CONEIX) No coneixen <gatérro>, però sí que diuen <este gat està rovellat>, indicant que està <enfermís> i que <no presta>	gatango	(IGUAL)
265 CASITA	caseta casiũa	(IGUAL)	casupa caseta casiũa	(IGUAL)	caseta (<xiqueteta>)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
266 CASONA	casòtõ	(IGUAL) Un informant m'especifica que la forma <casson> (amb essa sorda) ho diuen a València. Em diu que a la Torre de Cerdà hi havia una casa molt gran i la va comprar un home de València, el qual anomenava <casson> aquella casa gran.	un casot una casarra un cason	(JA NO ES CONEIX) No diuen <casarra>	cason	(IGUAL)
267 CASUCHA			casulla (sí)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <casutxa> a una casa que està <caiguent>	casulla (muy pequeña)	(IGUAL)
268 SOMBRERITO	sombreret	(IGUAL)	sombreret sombrieriũ	(IGUAL)	sombreret	(IGUAL)
269 SOMBRERUCHO			sombreraco (sí)	(IGUAL)		No diuen <sombreraco>
270 ARBOLITO	abret	(IGUAL)	albret albriũ	(IGUAL)	albret	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
271 PUERTECITA	porteta	(IGUAL)	porteta portiüa	(IGUAL)	porteta	(IGUAL)
272 PEDRITO	Peret	(IGUAL)	Peret	(IGUAL)	Peret	(IGUAL)
273 JUANITO	Ju-anet	(IGUAL)	j(t)Ju-anet	(IGUAL)	Ju-anet	(IGUAL)
274 MARIQUITA	Mari-eta	(IGUAL)	Mari-eta	(IGUAL)	Mari-eta	(IGUAL)
275 VARIANTES DE FRANCISCO	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)	(IGUAL) També <Paquito>	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)	(IGUAL) El sant també solen anomenar-lo <san Francisco>	Quico Paco Francisco sen Francés (el santo)	(IGUAL)
276 ÍDEM DE JOSÉ	Pépe Jusep Pèp	(JA NO ES CONEIX) No diuen <Pèp>. Diuen també <Pepet>	Pépe j(t)Jusep Pèp	(IGUAL) També <[x]ossé>	Pépe [x]ossé sen Jusep (el santo)	(JA NO ES CONEIX 1) <Jusap>, no <è>.
277 UNA MOZA GUAPÍSIMA	una fadrina uapíssima	(IGUAL)	una fadrina ^s uapíssima	(IGUAL)	una fadrina guapíssima	(IGUAL)
278 UNA MAZORCA GRANDÍSIMA	una.spiga mol gròssõ (rechazan 'grandísima')	(IGUAL)	una.spiga grandíssima	(IGUAL)	una.spiga grandíssima	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
279 DAR LA CARA POR OTRO	traure la cara per un atre demanda [traure la]	(JA NO ES CONEIX) No diuen <traure la demanda> Diuen tant <traure la cara> com <donar la cara>	traure la cara per un atre demanda [traure la]	(JA NO ES CONEIX) No diuen <traure la demanda>	traure la cara per un atre	(IGUAL) No diuen <traure la demanda>
280 A NINGUNA LE AGRADA PONERSE LA ROPA DE OTRA	dinguna li-agrà posar-se la roba de l'altra	(JA NO ES CONEIX) Diuen <a denguna> i <a dinguna>. Aquesta e/i no és gens clara; sembla una realització intermèdia. Evidentment diuen <ròbò>.	a denguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra	(IGUAL) <denguna> Evidentment diuen <ròbò>.	a ninguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra	(IGUAL) No s'emmudeix mai la -r seguida de pronom feble.
281 TENEMOS CADA UNO DIEZ DUROS	tinguem deu duros cada-u	(IGUAL) Millor encara, <tinguem cada-u deu duros>	tenim cadascú deu duros	(JA NO ES CONEIX) <a cada u tinguem deu duros>, <cada u> i <cadascú>. No diuen <tenim>	tenim deu duros cada-uno	(IGUAL)
282 DIÓ A CADA UNO SEIS PESETAS	va donar sis pessetes a cada-u	(IGUAL)	va donar sis pessetes a cadascú	(IGUAL) També <a cada u>	va donar sis pessetes cada-uno	(JA NO ES CONEIX) <va donar a cada uno sis pessetes>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
283 UNO	uno (<dos>,< tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)	(IGUAL)	un (<dos>,< tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <uno>: <no n'ha quedat ni uno>	uno (<dos>,< tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)	(IGUAL) Diuen que és típic del poble dir el numeral <uno>, i mai <u>
284 UN QUESO	un formatge	(IGUAL)		un formatge		
285 UNA ZORRA	una rabossa	(JA NO ES CONEIX) <rabosa> té -s- sonora.		una rabosa		
286 SIETE	set	(IGUAL)	set	(IGUAL)	set	(IGUAL) -e- molt oberta
287 OCHO	huït	(JA NO ES CONEIX) Pronuncien <hũit>	huït	(JA NO ES CONEIX) Diuen <hũit>	huït	(JA NO ES CONEIX) <hwit>
288 NUEVE	nòu	(IGUAL)	nòu (<deu>)	(IGUAL)	nò ^(ò) u (<deu>)	(JA NO ES CONEIX) <nau>
289 ONCE	onze	(IGUAL)	onze	(IGUAL)	onze	(IGUAL)
290 DOCE	dotze	(IGUAL)	dotze	(IGUAL)	dotze	(IGUAL)
291 TRECE	tretze	(IGUAL)	tretze	(IGUAL)	tretze	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
292 CATORCE	catorze	(IGUAL)	catorze	(IGUAL)	catorze	(IGUAL)
293 QUINCE	quinze	(IGUAL)	quinze	(IGUAL)	quinze	(IGUAL)
294 DIEZ Y SEIS	setze (<dèssèt>)	(IGUAL) Un informant pronunciava <setge>	setze (<dèssèt>)	(IGUAL)	setze (<dè ^è ssè ^t >)	(IGUAL) Caldria comprovar-ho
295 DIEZ Y OCHO	díŭit (<dènèu>)	(IGUAL)	dí ^è huït (<dènèu>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <díhuït>	dí ^è huït (<dè ^è nè ^u >)	(IGUAL) Caldria comprovar-ho - Sona una <g> molt xicoteta.
296 VEINTE	vint	(IGUAL)	vin	(IGUAL)	vin	(IGUAL)
297 VEINTIUNO	vint-i-u	(IGUAL)	vint-i-uno	(IGUAL) També <vint-i-u>	vint-i-uno	(IGUAL)
298 VEINTIDÓS	vint-i-dos	(IGUAL)	vent-i-dos	(IGUAL) També <vint-i-dos>	vent-i-dos	(IGUAL)
299 CIENTO (50 Y 50)	cent	(IGUAL)	cen	(IGUAL)	cen	(IGUAL)
300 CIEN DÍAS	cen dies	(IGUAL)	cen dies	(IGUAL)	cen dies	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
301 LA TARDE	la vesprà	(IGUAL) Tots els informants rebutgen <la vesprà>, i solen dir <de vesprà>	l'asprà	(IGUAL)	la esprà	(JA NO ES CONEIX) - Preguntat com a mot solt, tots els informants coincideixen a dir <la vesprà>, però en un refrany es diu més <l'asprà>: "arcuiris de matí, la pluja està ací; per l'asprà, pluja passà"
302 AUN NO HABRÁ VENIDO	encà no haurà vingut	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vingut>, encara que aquesta -e-s'acosta molt a la realització de la -i-, igual que <dengú> i <dingú>	encara no haurà vingut	(IGUAL) També <encà>	encà no haurà vingut	(JA NO ES CONEIX) -No es diu <encà> - També <no.rà vingut>
303 ENTONCES ESCAMPÓ	entonces va parar de plòure (rechazan 'aleshores' y 'llavors')	(IGUAL) Diuen encara més <ja ha parà de plòurer> i <va parar de plòurer>	entonces va parar de plòurer	(IGUAL) Solen rebutjar <entonces>, i diuen <ja ha parat de plòurer>. Interpreten <aleshores> com "a tal hora", "fer hores", etc.	entonces va parar de plòure	(JA NO ES CONEIX) <ploure>, amb una -a-intermèdia entre una -ò- oberta.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
304 VAMOS AHORA MISMO	a: mateixa vindrem (espontáneo)	(IGUAL)	vinguem ara mateixa ara mateixeta (más pronto)	(IGUAL) Sí, <vinguem> també, encara que Sanchis abans havia transcrit <tenim>.	anem a: mate(i)xa	(JA NO ES CONEIX) No es fa l'elisió <ara mate(i)xa>
305 VOLVERÉ LUEGO	en acaban tornaré endespués	(IGUAL)	toraré pró ^o nte en acaban	(IGUAL) També <tornaré prónter> Interpreten <enjorn> quan és de bon matí. No diuen <toraré>, deu ser una errada de Sanchis.	tornaré después	(IGUAL)
306 LO TRAJO ANTEAYER	heu va portà despús- ahir	(IGUAL)	heu va portar ahir (ayer) despús-ahir	(IGUAL)	hu va portar despús- ahir	(IGUAL) - Un informant <heu va portar> - També <hu diuen>
307 ESCRIBÍO TRASANTEAYER	va.scriüre despús-ahir l'atre	(IGUAL) També <despús-ahir no l'atre>, amb l'adverbi <no> àton.	va.scriüre despús-ahir l'atre	(JA NO ES CONEIX) Diuen <despús-ahir no, l'atre>	va.scriüre despús-ahir no l'atre	(IGUAL)
308 LA PELOTA, ¿DÓNDE ESTÁ?	a ð ^o n està la pilòtō	(IGUAL)	a on està la pilòtō	(IGUAL)	on està la pilota	(JA NO ES CONEIX) <a on>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
309 SE VA A PUDRIR LA FRUTA	es podrirà la fruta	(IGUAL)	es podrirà la fruta	(JA NO ES CONEIX) <se podrirà>. També <te pague>, <te dec>	va a podrir-se la fruta	(JA NO ES CONEIX) <es podrirà>
310 LA CRIADA FRIEGA LOS PUCHEROS	la cri-à frega.l pisso (el piso) ascura es perols	(IGUAL)	la cri-à frega.l piso (el piso) ascura es perols	(IGUAL) Sí, a Moixent es diu <piso>, amb -s- sonora	la cri-à.scura.s perols	(IGUAL)
311 EL PERRO RABIA	lo go ràbïa (EL NIÑO NO ESTUDIA, <el xiqued no °stúdiã>)	(IGUAL) És més usual dir <el gos té ràbia>, insisteixen. - Diuen, però, <ansomia>, amb plana.	el go ràbïa (EL NIÑO NO ESTUDIA, <el xiqued no.stúdiã>)	(JA NO ES CONEIX) Un informant insisteix a pronunciar la esse: <el gos ràbia> Diuen <no.stúdiã> Diuen <tot ho desbalafia> (plana)	el go ràbïa	(IGUAL)
312 ¿DÓNDE VACÍAN EL CÁNTARO?	a ð°n boquen el cànter buïden aboquen	(JA NO ES CONEIX) No diuen <boquen>	a on boquen el cànter buïden	(JA NO ES CONEIX) Diuen <a on aboquen>	a ð°n aboquen el cànter	(IGUAL)
313 NO LO VACÍES EN LA CALLE	no.l buïdes en el carrer no.l boques no l'aboques	(JA NO ES CONEIX) No diuen <no.l boques>	no l'aboques al carrer no.l buïdes	(IGUAL)	no l'aboques en el carrer	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
314 CADA MES CAMBIA DE OFICIO	a cada mes canvia d'ofici	(JA NO ES CONEIX) Diuen <cada mes>	a ca mes canvia d'ofici	(IGUAL) En algun moment vacil·len i diuen <canvia>, però molt poques vegades.	ca mes canvia d'ofici	(IGUAL)
315 ¿CUÁNDO SALÍS DE VIAJE?	quant eixiū de vii-atge	(JA NO ES CONEIX) Diuen <quant aixiu> o <quant ixiu>, amb una a- que no se sent a penes.	quant ixqueu de vii-a ^{te} (t)ge	(IGUAL)	quan ixiū de vii-atge	(IGUAL) <ixiu>
316 NO ESCUPAS EN EL SUELO	no ^e scopinyes en tèrrè	(JA NO ES CONEIX) Diuen <escopixques>	no ^a scopixques en terra	(IGUAL) Diuen més <no.scupinyes>, i el verb <ascopinyar> Un altre informant diu <ascopixgues>, amb palatal fricativa sonora. Tots insisteixen en el fet que aquest verb no s'usa gaire, i es diu <tirar salivaes>	no.scupixques en terra	(IGUAL) També, espontàniament i la primera vegada <no.scupes>
317 DILE ALGO QUE LE ESCUEZA	algo que li cògõ (DALE UN LIBRO QUE LO LEA, <doneu-li ũn llibre que lligga>)	(JA NO ES CONEIX) Es diu més <llixga> i <llig-ga>	algo que li cògõ (<doneu-li-un llibre p'a que lligga>, DALE UN LIBRO QUE LO LEA)	(IGUAL) Sí, amb pal. fric. son.	algo que li coga (DALE UN LIBRO QUE LO LEA, <dóna-li ũn llibre que llixca>)	(IGUAL) <llixca>, sí.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
318 ANTES QUE AMANEZCA	antes de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA, <no vull ^k que patixca>)	(IGUAL)	antes de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA, <no vull que patixca>)	(IGUAL) De vegades aquella pal fric. sorda <patixca> s'assembla més a una alveolar <patisca>	ans qu'amanega.l dia (NO QUIERO QUE PADEZCA, <no vull que patixca>)	(JA NO ES CONEIX) - <antes> - <patixca>, sí.
319 TRAJE DEMASIADA CEBADA	vaig portar massa òrdi	(IGUAL)	vaig portar massa civà	(IGUAL)	va(i)x dur civà de més va(i)x portar massa civà	(IGUAL)
320 TRAJERON LA HARINA AL HORNO	vaen portar la farina.l forn	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	vaem portar la farina.l forn	(IGUAL)	van portar la farina.l for ⁿ	(IGUAL)
321 ID APRISA	fanyeu-se aneu a pressa	(JA NO ES CONEIX) No diuen <fanyeu-se>	afanyeu-se aneu a pressa	(IGUAL)	aneu a pressa	(IGUAL)
322 VE Y DILE QUE SUBA	vés dis-li que vinga	(IGUAL) Diuen també <di-li>.	vés i di-li que pu ^g (t)ge	(IGUAL) També diuen, però menys, <dis-li>, amb una essa sonora molt xicoteta.	vés i dis-li que puge	(IGUAL)
323 CANTAD UNA JOTA	canteu una cançó	(IGUAL)	canteu una cançó	(IGUAL)	canteu una cançó	(IGUAL)
324 VOLVED PRONTO	torneu pró ^õ nte	(IGUAL)	vingueu pró ^õ nte	(IGUAL) Diuen més <prónter>	vingau prónte	(IGUAL) -au, sí.

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
325 DECID LO QUE QUERÁIS	digueu lo que vullgeu	(IGUAL)	digueu lo que vullgeu	(IGUAL)	digau lo que vullgau	(IGUAL)
326 TODO SE ALCANZA TENIENDO PACIENCIA	tot s'acança tinguen ^t pacència	(JA NO ES CONEIX) Diuen <pacència>	tot s'acança tenín pacència	(JA NO ES CONEIX) Dien <pacència>, amb <é> tancada. Diuen una dita: <en pacència i una canya, hasta les verdes cauen>, i em pregunten irònicament si sé el que vol dir això.	tot s'acança tenín pacè ^è ncia (<pacència> (Valor))	(IGUAL) <pacència>
327 SE PUEDE VIVIR QUERIENDO TRABAJAR	es pod viüre vullguén treballar	(JA NO ES CONEIX) Diuen <se pod víurer>, encara que en algun context diuen <es>: <com es diu>, <es va pegar una trompà>, <es va quedar>, però <com se pod víurer>. Insisteix.	se pod viüre volén treballar	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vullguén treballar>, encara que normalment rebutgen el gerundi	es pod viüre volén treballar	(IGUAL)
328 SE HA PUESTO NUBLADO	s'ha posad núvol	(IGUAL)	s'ha posad núgol	(JA NO ES CONEIX) Diuen <núvol>	s'ha posad núgol	(IGUAL) -g-, sí

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
329 EL CURA HA BENDECIDO LOS RAMOS	el capellà ha beneït e rams	(IGUAL) També <el rams>	el capellà ha beneït e rams	(IGUAL) En locució descurada he sentit també <benait>	el capellà ha benid e rams (benedcir, <benir>)	(IGUAL)
330 DESPUÉS QUE HAYAN DESCANSADO	endespüés qu'havegen descansat	(JA NO ES CONEIX) Diouen <qu.havagen>	després qu'ha ^s (t)gen descansat	(JA NO ES CONEIX) Els sona la paraula <després> d'haver-la sentit, però no estan segurs. Diuen <endespüés qu'han descansat>. També <después>. Rebutgen el subjuntiu, però quan l'usen diuen: <que.vagen vengut> i <qu'havagen vengut>.	ensé que.vagen descansat (<en se que vagen descansar>)	(IGUAL)
331 FUÉ POR AVENA	va.nar per avena	(IGUAL) Però <va.nar a pel pa>	va.nar a dur avena	(IGUAL)	va.nar a portar avena per l'avena	(IGUAL)
332 FUIMOS A LA FERIA	vàem anar a la fira	(IGUAL) També <vam>. Vegeu 257.	vàem anar a la fira	(JA NO ES CONEIX) <vam>	vam anar a la fira	(IGUAL)
333 FUERON AL RÍO	vaen anar al riü	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	vaen anar al riü	(IGUAL) Diuen més <van>	van anar al riü	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
334 ESPERAN QUE VAYAMOS	asperen qu'anem	(IGUAL)	aspén que mo ^s atros anem	(JA NO ES CONEIX) <asperen>	aguarden qu'anem	(JA NO ES CONEIX) <esperen>
335 NOS VERÁ CUANDO VENGAMOS	mos vorà.n quan vinguem	(JA NO ES CONEIX) Es diu <mos vorà quan vinguem>	mos vorà.n quan vinguem	(IGUAL) Hi ha vacil·lació entre <en quan> i <quan>	mos vorà.n quan vingam	(IGUAL)
336 ¿SOIS PARIENTES DEL ALCALDE?	sou parents de l'alcalde	(JA NO ES CONEIX) Es diu <sigueu parens>, sense -t	sou parens de l'alcalde	(IGUAL)	vosatros sou parens de l'alcalde	(IGUAL)
337 TÚ Y YO SOMOS AMIGOS	ÿyo ĩ tu som amics	(JA NO ES CONEIX) Es diu <siguem> També <tu i yo>	ÿyo ĩ tu som amics	(IGUAL) La inicial és <io>, semiconsonant	tu ĩ yo som amics	(IGUAL)
338 FUÍ SOLDADO EN ÀFRICA	vaig ser soldat en Àfrica	(JA NO ES CONEIX) Es diu més <en l'Àfrica>	vaig ser soldat en l'Àfrica	(IGUAL) També <en Àfrica>	va ^l x ser soldad en l'Àfrica	(IGUAL)
339 CUANDO SEAS ESTUDIANTE	quan sigues majoret	(JA NO ES CONEIX) Es diu <major>.	quan sigues gran	(JA NO ES CONEIX) Diuen <major>	quan sigues major	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
340 NO SE VEÍA POR CAUSA DEL HUMO	no s'hi vea pel fum	(IGUAL) També <no.s vea per la fumaguera que hi hava>, amb pronom en la segona part, i <hava> per comptes d'<havia> Diuen <no mos hi vegem> i <no mos hi véem> També <no m'hi veig> i <no m'hi vea>	no s'hi vea pel fum	(JA NO ES CONEIX) No diuen el pronom <hi>: <no se veu>, <no se vea> (no diuen <veia>), <no pots vore't>.	no s'hi vea pel fum	(JA NO ES CONEIX) <no.s vea>
341 OS VAIS A CAER	caureu	(IGUAL)	caureu	(IGUAL) També <aneu a càurer>	aneu a caure	(IGUAL) També <càurer>
342 OS HAN ENGAÑADO	vos han anganyat	(IGUAL)	vos han anganyat	(IGUAL)	vos han enganyat	(IGUAL)
343 ¿OS QUERÉIS CALLAR?	vullgueu callar	(IGUAL)	voleu callar	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vullgueu callar>	voleu callar	(IGUAL)
344 ¡ARRODILLAOS!	an ^g (t)genolleu-se	(IGUAL)	a ^g (t)genolleu-se	(JA NO ES CONEIX) Diuen <angenolleu-se>	aginollé-vos enginollé-vos	(IGUAL) Sense semivocal, sí.
345 BEBEOS ESTE VASO DE AGUARDIENTE	begueu-se este god d'ai ^g uardent	(IGUAL)	begueu-se este god d'ai ^g uardén	(IGUAL) No <beveu-se>	begà-vos esta copa	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
346 DEME USTED UN PAÑUELO	done'm un mocador	(IGUAL)	done'm un mocador	(IGUAL) Amb -d-	done'm un mocaor	(IGUAL)
347 PÓNGASE USTED EL SOMBRERO	pose's el sombrero	(IGUAL)	pose's el sombrero	(IGUAL)	pose's el sombrero	(IGUAL)
348 SE ME CAYÓ DEL BOLSILLO	em va caure de la butxaca	(JA NO ES CONEIX) Es diu <bujaca>	me va caure de la butxaca	(JA NO ES CONEIX) Diuen <bujaca>. Un informant assegura que coneix la variant amb africada sorda.	me se va caure de la bujaca	(IGUAL)
349 ¿SE TE CALMÓ EL DOLOR?	t'ha passat el mal de cap	(IGUAL)	t'ha passat el mal de cap	(IGUAL)	te se n'ha passad el mal de cap	(IGUAL)
350 A MIGUEL LE COGIERON PRESO	Miquèl se'l vaen amportar pres (s'el)	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257. Diuen més <se'l van andur>	Miquèl se'l vaen amportar pres (s'el)	(IGUAL) Diuen més <van>	a Miquè ^è lo el van agarrar pres (el)	(IGUAL) Ja queda poca gent que s'anomene <Miquelo>
351 LE LLEVARON A LA CÁRCEL	se'l vaen amportar a la presó (s'el)	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	se'l vaen andur a la presó (s'el)	(IGUAL) Diuen més <van>	el van llevar a la presó (el)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
352 AL PADRE LE VIERON LLORANDO	el pare el vaen vórer plorar (el)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <a tun pare el van vórer plorant> o <plorar> (aquest segon, menys). Rebutgen <el pare> També usen <van>. Vegeu 257.	al pare el vaen vore plorar (el)	(IGUAL) També <plorar> Diuen més <van>	el pare el van vore ploran (el)	(IGUAL)
353 A LOS NIÑOS LES SOCORRIERON LOS VECINOS	es xiquets els va ⁿ arreplegar els veïns (els)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <as xiquets> També usen <van>. Vegeu 257.	es xiquets e ^l s vaen arreplegar es veïns (els)	(IGUAL) També <els> Diuen més <van>	es xiquets les van arreplegar les veïns (les)	(IGUAL) També <les xiquillos>
354 ME PIDIERON QUE LES AYUDASE	em vaen demanar que.ls ajudara (els)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <que.s ajudara> També usen <van>. Vegeu 257.	me vaen demanar que.ls a ⁱ (t)judara (els)	(IGUAL) Diuen més <van>	em van demanar que les ajudara (les)	(IGUAL) les
355 AL ENFERMO HAY QUE CUIDARLE	el malal ^d yha que cuïdar-lo (lo)	(IGUAL)	al malal yha que cuïdar-lo (lo)	(IGUAL) Pronuncien <malaldya> majoritàriament.	el malal yha que cuïdar-lo (lo) (<malal>)	(IGUAL) <malal>, sí.
356 AL NIÑO LE PUSIERON UN VESTIDO	al xiqued li vaen posar un vestit (li)	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	al xiqued li vaen posar un vestit (li)	(IGUAL) Diuen més <van> Diuen <posar> i <ficar>	al xiqued li van posar un vestit (li)	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
357 TRÁETE LOS CANDILES PARA ECHARLES ACEITE	porta ^{el} s cresols p'a posar-los oli (los)	(IGUAL) Es diu més <i es posarem oli> Uns informants insisteixen que abans a Llanera no es pronunciava la -r dels infinitius en contacte amb un pronom feble (agarrà-se, posà-se, posà-los, anà-se'n). Ara, però, ja s'ha introduït aquella -r. Insisteixem diverses vegades.	porta ^{es} cresols p'a ficar-los oli (los)	(IGUAL) Diuen <posar> i <ficar>	porta dos cresols p'a posar-los oli (los)	(IGUAL) los
358 EL PAN SE LE HA REPARTIDO A LOS POBRES	el pa l'han repartit als pobres (l')	(JA NO ES CONEIX) Diuen <as pobres>	el pa l'han repartit als pobres (l')	(IGUAL)	el pa l'han repartid a quatre pobres (l')	(IGUAL) <entre els pobres>
359 A LA MADRE NO LE DIERON LA LIMOSNA	a la mare no li vaen donar limó ^o sna (li)	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	a la mare no li vaen donar llimó ^o sna (li)	(IGUAL) Diuen més <van>	a la mare no li van donar llimó ^o sna (li)	(IGUAL) <llimósna>, sí
360 AQUELLA DESGRACIA LE COSTÓ A ELLA LA VIDA	aquella desgràcia li va costar la mort	(IGUAL) Diuen més <la mort>	aquella desgràcia li va costar la vida (li)	(IGUAL) També <la mort>, però menys.	aquella desgràcia li va costar la vida (li)	(IGUAL)
361 A LAS HERMANAS LES ENVIARON UNAS CARTAS	a les germanes de Miquèl els vaen escriürer unes cartes	(JA NO ES CONEIX) Diuen <es van escriürer> També usen <van>. Vegeu 257.	a les ^s (t)germanes els vaen ascriüre una carta	(JA NO ES CONEIX) Diuen <a les germanes li vaen escriure una carta> Diuen més <van>	a les germanes li van escriüre unes cartes	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
362 A LA YEGUA LE CANSÀ EL TRABAJO	la eua li cansa.l treball	(JA NO ES CONEIX) Diuen <a l'haca li cansa molt el treballar> Diuen <a la yeua>	a la egua el treball la cansa	(IGUAL)	a la e ^g ua li cansa.l treball	(IGUAL)
363 LA DESUNCEN PARA NO CANSARLA	la desjunyen p'a no casar-la	(JA NO ES CONEIX) No diuen <desjunyen>, sinó <descarreguen>. Vegeu 44. Sí <cansar-la>	la des ⁱ (t)junyen per no cansar-la	(JA NO ES CONEIX) Diuen <la desanganxen p'a no cansar-la>	la desganxen p'a no cansar-la	(IGUAL)
364 SIÉNTENSE USTEDES	assenten-se vostés	(JA NO ES CONEIX) Diuen <sénten-sé> o <assenteu-se>	assénten-sé vostés	(IGUAL) També <assenteu-se>	assénten-se vosténs	(JA NO ES CONEIX) - <assente's vostés>, <assenteu-se> - <vosténs>
365 NO QUIEREN ABRIGARSE	no volen abrigar-se	(IGUAL) -r clara. Vegeu 357	no volen tapar-se	(IGUAL)	no volen abrigar-se	(IGUAL)
366 SE CASTIGÓ A LOS LADRONES	vaen castigar a's lladres	(JA NO ES CONEIX) Diuen <es lladres ixos es van castigar>. Insisteix en <els>, no <als>. També usen <van>. Vegeu 257.	vaen castigar a's lladres	(IGUAL) Diuen més <van>	van castigar as lladres	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
367 SE CORTARON TREINTA PINOS	vaen tallar trenta pins	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	vaen tallar trenta pins	(IGUAL) Diuen més <van>	van tallar trenta pins	(IGUAL)
368 SE NECESITAN OBREROS	necessiten treballaors	(IGUAL)	se necessiten treballaors	(IGUAL)	es nessiten treballaors	(IGUAL)
369 SE VENDEN PATATAS	venen quereilles	(JA NO ES CONEIX) Diuen <queraïlles>	venen querilles	(IGUAL)	venen creïlles	(IGUAL)
370 EN EL HUERTO SE PODÍAN PLANTAR ROSALES	en l'hort se podien plantà rosers	(IGUAL)	a l'hort se podien plantà rosers	(IGUAL)	en l'hord es podien plantà rosers	(IGUAL)
371 EN LA PUERTA HABÍA CUATRO ALMENDROS	en la porta havien dos almetlers (con "l" geminada)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <n'hi haen> o <hi havien> Un altre informant, <yaen>	a la porta yhavien quatre armelers	(IGUAL) També <almelers>	a la porta n'h'avien quatre almetlers (<almetlers>)	(JA NO ES CONEIX) <almelders>
372 HACÍA CINCO MESES QUE HABÍA MUERTO	fea cin mesos que s'havia mort	(IGUAL)	fea cin mesos que s'havia mort	(IGUAL)	fea cin mesos que s'havia mor ^t	(IGUAL)
373 EL INVIERNO PASADO HUBO MUCHAS LLUVIAS	l'hivern passad vaen yhaver moltes malalties (impersonal, <yhava>)	(JA NO ES CONEIX) Diuen <va.ver> També usen <van>. Vegeu 257.	l'hivern passad va.ver moltes enfermetats	(IGUAL)	l'hiver passad van haver moltes malalties	(IGUAL) <puges> o <pluges> (la -l- sona molt poc)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
374 HACE TRES AÑOS QUE NO LO VEO	fa tres anys que no l'ha bist	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vist> clarament	fa tres anys que no l'ha vist	(IGUAL)	fa tres any(i)x que no l'ha vist	(IGUAL) cf. <rovell(i)x>
375 AYER VOLVÍ TEMPRANO	ahir vaig vindre an ⁱ (t)jorn	(IGUAL) També <vindrer> Entenen <anjorn> com “abans de fer-se de nit” o de bon matí també.	ahir vaig vindre en ⁱ (t)jorn	(IGUAL) Interprente <enjorn> com a “de bon matí”	ahir va(i)x vindre enjor ⁿ	(IGUAL) Es diu més <prónte>
376 ANOCHE LLEGÓ FELIPE	anid va.plegar Felip	(IGUAL)	anid va.plegar Felip	(IGUAL)	anid va.rribar Felipo	(IGUAL) Ja no es diu quasi <Felipo>
377 ANTEANOCH VINIERON LOS MOZOS	después-anid vaen vindre es fadrins	(IGUAL) També usen <van vindrer>. Vegeu 257.	después-anid vaen vindre.s fadrins	(IGUAL) Diuen més <van>	después-anid van vindre es fadrins	(IGUAL)
378 HE BAILADO TODA ESTA TARDE	ha ballat tota la vesprà	(IGUAL)	ha ballat tota l'asprà	(IGUAL)	ha ballat tota l'asprà	(IGUAL)
379 HOY HA HECHO VIENTO TODO EL DÍA	hũi ha fet aire tod lo dia	(JA NO ES CONEIX) Diuen <tot el dia> Els sona l'expressió <tot lo dia> i <to lo dia>	hũi ha fet aire to ^d lo dia	(JA NO ES CONEIX) Diuen <tot el dia>, i rebutgen tots <tot lo dia>	hũi ha fed aire to.l dia	(IGUAL) També <tot el dia>
380 ESTE VERANO NO HA HECHO CALOR	este.stiũ no ha fet calor	(IGUAL)	este.stiũ no ha fe ^t calor	(IGUAL)	este.stiũ no ha fed molta calor	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
381 ESTA NOCHE HEMOS BAJADO TARDE	esta nit ham abaixat tard	(IGUAL)	esta nit ham abaissat tard	(JA NO ES CONEIX) Clarament <abaixat>	esta nid ham aba(i)xà.tar ^t	(IGUAL) També <ham avallat>, un informant només.
382 AYER HAN SALIDO LOS PASTORES	es pastors vaen eixir ahir	(IGUAL) També usen <van>. Vegeu 257.	es pastors vaen ixir ahir	(IGUAL) Diuen més <van>	es pastors van ixir ahir	(IGUAL)
383 ANTEAYER HA NEVADO BASTANTE	despús-ahir va nevar pròu	(IGUAL)	despús-ahir va nevar pròu	(IGUAL)	despús-ahir va nevar prò ^ò u	(JA NO ES CONEIX) <prau>
384 ¿HAS BARRIDO YA?	ÿya.s agranat	(IGUAL)	ÿya.s agranat	(IGUAL)	ÿya.s agranat	(IGUAL)
385 ¿A QUÉ HORA HAS LLEGADO?	a quin.hora has vingut	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vingut>, amb una -e- que s'acosta a la -i-	a quin.hora.s vengut	(IGUAL)	a quin.hora.s vengut	(IGUAL)
386 SI TUVIERA DINERO LO COMPRARÍA	si tinguera dinés compraria el comprava	(IGUAL)	si yo tinguera dinés heu cromparia	(IGUAL) També <heu comprava>, però menys.	si yo tinguera dinés el compraria	(IGUAL)
387 SI ESTUDIASE APRENDERÍA	si-astudii-ara dependria	(IGUAL)	si-ell astudïara dependria	(IGUAL)	si-ell estudiãra dependria	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
388 SI PUDIERA LA MATARÍA	si puguera la mataria la matava	(IGUAL) L'imperfet marca una acció més forta, més emfàtica	si puguera la mataria	(IGUAL) També <la matava>, però menys	si puguera la matava	(IGUAL) Sí, <matava>, com si la forma verbal marcara la ràbia de l'acció.
389 YO QUISIERA SER RICO	yo voldria se ric	(IGUAL)	yo voldria se ric	(IGUAL)	yo vullguera se ric	(IGUAL)
390 OJALÁ LLOVIESE	sisquera ploguera	(JA NO ES CONEIX) Diuen <sisquera que ploguera> o <voldria que ploguera>	sisquera ploguera	(IGUAL)	sisquera ploguera o[x]alà	(JA NO ES CONEIX 1) Només es diu <o[x]alà>
391 VENGA LO QUE VINIERE	vinga lo que vinga	(IGUAL)	vinga lo que vinga	(IGUAL)	vinga lo que vinga	(IGUAL)
392 DIGA LO QUE DIJERE NO LE CREEREMOS	diga lo que diga no.l creurem	(IGUAL) Diuen <creu a ta mare>	diga lo que diga no heu creurem	(IGUAL)	diga lo que diga no.l creurem	(IGUAL)
393 AUNQUE HAGA FRÍO SALDRÉ	encà que faça freteixiré	(IGUAL) També <mas que faça fret>	encà que faça freteixiré	(IGUAL)	encara que faça fredixiré	(IGUAL) Es diu més <aunque>
394 SIEMBRA PARA QUE COMA SU FAMILIA	sembra p'a que min ^s (t)ge la família	(IGUAL)	sembra p'a que min ^s (t)ge la seua família	(IGUAL)	sembra p'a que minge la família	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
395 DESDE QUE NACÍ NO VI COSA IGUAL	dende que vaig nàixer no ha vist una cosa com esta	(JA NO ES CONEIX) Diuen <des de que> De vegades la -i del dígraf -ig sona: <vai ^(e) nàixer>	des de que vaig nàixer no havia vist una cosa com esta des d'ençà	(IGUAL) Diuen <des de que> i <den de que> Només un informant coneixia <des d'ençà>	des de que va(i)x nà(i)xer no havia vist una cosa com esta	(IGUAL)
396 CUANTO MÁS SIEGUES, MEJOR	quan més segues millor	(IGUAL)	quan més segues millor	(IGUAL)	quan més segues millor	(IGUAL)
397 ESTE VINO NO ME GUSTA POR LO AGRIO						
398 ¡LO QUE LLORA ESTE CHICO!	lo que plora este xic	(IGUAL)	lo que plora este xic	(IGUAL)	lo que plora este xic	(IGUAL)
399 NO TENGO NI PIZCA	no.n tinc ni p'a medecina ni ũna llàgrima ni gota ni pixca ni miqueta	(JA NO ES CONEIX) -No diuen <ni una llàgrima> - Es diu <pixca> sobretot en un context: <ni pixca de coneiximent> - Per a referir-se als diners es diu <no tinc ni un gallet> - Diuen <ni una gota d'aiua> o <d'auya> - També es diu <gens>	no °n tinc ni ũna llàgrima ni ũna miqueta ni gota ni pixca	(IGUAL) També <pisca>	no.n tiŋ gens ni gota (de líquidos)	(IGUAL) També <ni pixca>, <no tinc res>

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
400 NO ME IMPORTA UN PITO	no m'importa res gens ni ũn pito	(JA NO ES CONEIX) Diuen <no m'importa un pito>, sense <ni> La resta ho diuen igual	no m'importa res gens ni ũn pito	(IGUAL)	no m'importa res tres pitos	(JA NO ES CONEIX 1) <un pito>
401 IBAN POR AGUA	anaen a dur ai ⁸ ua	(IGUAL) També es diu <aiua>	anaen a portar auya	(IGUAL)	anaven a portar auya per auya	(IGUAL) Algun informant <aigua>
402 UN ASUNTO A RESOLVER						
403 ABANDONARON A SU TÍO	vaen abandonar a son tio	(JA NO ES CONEIX) Diuen <sun tio> També usen <van>. Vegeu 257.	vaen dixer a son tio	(IGUAL) Diuen més <van>	van de(i)xar a son tio	(JA NO ES CONEIX) <sun tio>
404 VISITARON LA CIUDAD	vaen visitar la ciŭtat	(IGUAL) - Aquesta -e- de <visitar> és com la de <vengut> i <dengú> - També usen <van>. Vegeu 257.	vaen visitar la ciŭtat	(IGUAL) Diuen més <van>	van anar a la ciŭtat	(IGUAL)
405 VOY A CASA DEL MAESTRO	vaja cal mestre	(JA NO ES CONEIX) Diuen <vatxa>	vaja cal mestre	(IGUAL) També <vatxa>	vaja cal mestre	(IGUAL)
406 ESTABA MEDIO DORMIDA	estava.ndormiscà mix desperta	(IGUAL)	estava mitjadormida mig desperta	(JA NO ES CONEIX) Diuen <mix dormín>, amb pal. fric. son.	estava mix desperta	(IGUAL)

<u>Quadern I</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
407 SIRVIÓ SÓLO DOS SEMANAS	només va servir dos semanes	(IGUAL)	només va servir dos semanes	(IGUAL)	només va servir dos semanes	(IGUAL) També <soles va servir>
408 OIGA, SEÑOR JUAN	ascolte tio Ju-an	(IGUAL)	ascolte tio Ju-an	(IGUAL)	escolte tio Ju-ano	(IGUAL)
409 ¿HA MEJORADO LA SEÑORA MARÍA?	està millor la tia Maria	(IGUAL)	està millor la tia Maria	(IGUAL)	està millor la tia Maria	(IGUAL)
410 ¿ADÓNDE CAMINÁIS? (A NIÑOS, ANCIANOS, AMIGOS, DESCONOCIDOS)	a o ^õ n aneu a o ^õ n van	(IGUAL)	a o ^õ n aneu a on van	(IGUAL)	a òn aneu a òn van	(IGUAL)
411 LO QUERÉIS PARA VOSOTROS (A NIÑOS, ANCIANOS, ETC.)	heu vullgueu heu volen	(IGUAL)	heu voleu heu volen	(IGUAL) Afigen <heu volen p'ad aquell>	hu voleu hu volen	(IGUAL) També, un informant, <heu voleu>, <heu volen>. - També <hu diuen>

(Les transcripcions que hi ha entre “...” corresponen a informació que no va poder ser transcrita correctament en aquest apartat, però que en l’Edició (3.5.) sí que apareix d’una manera o d’altra)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
informador ³⁶⁸	“Informador: Batiste Badia y Monsó ³⁶⁹ , de 46 años, labrador, natural de Llanera; su padre era de Llanera y su madre de Cerdá (pueblo situado a 200 metros de Llanera). Sabe leer y escribir; habla regular el castellano y medianamente el francés. No salió del pueblo antes de los 21 años; pasó tres años de servicio militar en Granada; hacia el año 1915 pasó quince meses en el Departamento del Hérault (Francia meridional); después ha hecho viajes breves a Valencia, Alcoy y otras poblaciones del país valenciano, sin detenerse en ninguna por muchos días”		“Emilio Micó y Melió, de 63 años, natural de Moixent como sus padres; labrador; sabe leer y escribir y habla medianamente el castellano. No ha residido nunca fuera de su pueblo. Sus salidas se han reducido a viajes de breves días a Valencia, Xixona y La Mancha”		“Vicente Beneito Beneito, de 50 años, labrador, natural de Biar; su padre era de Biar y su madre de Banyeres. Sabe leer y escribir; habla mediocrementemente el castellano. Ha hecho sólo viajes cortos por las provincias de Alicante, Valencia, Zaragoza, Barcelona, Madrid, Toledo, Albacete”	

³⁶⁸ Consulteu les dades de les persones que vam entrevistar a Llanera, Moixent i Biar en les pàgines precedents.

³⁶⁹ Em diuen que aquest informant era aguasil de Torrella, i que havia sigut carnisser.

A Llanera encara queda una filla, de malnom “la Modista” (dona de Rafael el Ferrer), la qual també vaig entrevistar, però no per a les enquestes de l’ALPI, sinó per al meu article “Aproximació contrastiva als malnoms de la Costera” (1997).

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
412 MONTAÑA:	montanya sèrrè	(IGUAL) És més usual el mot <sèrrè>	montanya serra	(JA NO ES CONEIX) - Es diu <sèrrè>, amb una <è> final que no arriba a ser tan oberta com la tònica (vg. Quader I) - Insisteixen que ací no es diu <montanya>, sinó <monte>. Un informant pronuncia <montanya>	monte serra lloma (monte de perfil redondeado)	(IGUAL) Topònims: la Lloma la Palla, Penya Tallà, Morro el Flare, els Campanarets, el Cantal Gitat, la Penya el Corp ([kòrp]), el Rebolcaor, el Pauet de Valero (=Pouet), el Barranc de l'Estallaor (es diu, però, <paleta> i no <i>astallaor, trastellaor,</i> <i>estellaor...</i> ; la <paleta> es distingeix de la <parà>, que s'usa en regadores de terra)
413 CERRO:			lloma	(IGUAL)		
414 COLINA:	serreta llometa tossal lloma	(IGUAL) - La <serreta> és xicoteta - El <tossal> és una <serreta> baixeta, aplanada per dalt - La <lloma> <pega en aplanà>			llometa serreta	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.):						
416 RAMBLA:	rambla	(IGUAL) - No n'hi ha. Diuen que coneixen aquest mot al riu de Vallés	rambla	(IGUAL)	rambla	(IGUAL)
417 TORRENTERA (BARRANQUERA):	barranc	(IGUAL)	reguer barrancó	(IGUAL) És tot el mateix, <reguer>, <barranc> i <barrancó>		
418 ACEQUIA DE UN MOLINO:	séquia	(IGUAL)	séquia	(IGUAL)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):	séquia (=la acequia principal) braçal (=reguera que sale inmediatamente de la acequia) regaora (=reguera derivada del <braçal>)	(IGUAL) - El <braçal> rega una partida, mentre que la <regaora> rega els bancals - Diuen que de la séquia ixen els <ramals> - També <séquia xiqueta>	séquia (la acequia principal) regaora (acequia secundaria)	(IGUAL) - La <séquia> es diu a la de rec: <séquia de rec> - El <sequiot> és la séquia que arreplega l'aigua de les <avengudes> dels bancals - L'<assut> és el que arreplega l'aigua per a un molí - De la <séquia mare> ixen els <braçals>, i d'aquests, les <regaors>	séquia braçal (deriva de la acequia) regaora (deriva del braçal)	(IGUAL)
420 ARROYO (REGATO):						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
421 MANANTIAL:	naiximent font	(IGUAL) - Topònim: 	na ⁽ⁱ⁾ ximén fon	(IGUAL) - També <manantial> - Un informant distingeix en tre <naiximent>, que es pot <secar>, i <fon>, que no es pot <secar>. Aquest informant pronuncia perfectament la -t final en el mot <naiximent> - Uns informants em diuen que no coneixen el mot <fon> aplicat als dolls de la serra. Només hi ha un topònim, la Font de la Teula, que és un dels <manantials> dels quals s'ompli la Bassa del Bosquet.	na(i)ximén maniantal	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <manantial> - coneixen el mot <manantial>, però insisteixent que és un mot castellà, i en valencià es diu <na(i)ximén>. - <una mina>: s'anomena així el lloc on ix l'aigua <cavallera>.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):	xarco (=charco, bache) bassa (=estanque) pòu (=pozo) cistèrnè	(IGUAL) - Els <xarcos> es fan quan plou - La <bassa> és artificial, on va a parar l'aigua - No es diu <coll> - <cistèrnè> = <al[x]ibe> en castellà. No coneixen <aljub>	xarco pòu (pozo) cisterna	(JA NO ES CONEIX) - Sí que diuen <xarco> i <pòu>. A més, antigament deien que els <xarcos> eren llocs on nadaven al riu: el Xarco del Lucero, el Xarco del Regolf... - <cistèrnè> - Diuen també <ajubs>	xarco bassa (=balsa artificial) pòu (=pozo) bassi (m.) (=charca) cisterna (=cisterna) aljub (=aljibe) (No se dice <safareig>)	(JA NO ES CONEIX 1) - <pau> (dim. <pauet>, no <pòu> - <bassa> = <auya retengua> - Diuen també <carrutxa> i <poal>
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:	parà (=piedra para detener el curso del agua en una acequia) astellaor (=tapa de madera para detener el agua en una acequia)	(IGUAL)	bassa	(IGUAL) - <astallaor>: és d'obra <presa>: de terra <paleta>: de material (el mateix que <astallaor>)		
422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):	sénia	(IGUAL) - Distingeixen la <sénia> (= el pou), i la <nòriò> (=l'aparell que trau l'aigua). - La <nòriò> té <canquilons> o <poalets>	sénia (=noria) nòriò (id.)	(IGUAL)	nòria (ya todas las norias son aquí de hierro)	(IGUAL) <la molineta>: és la que <lleva> (= porta) l'aire.
423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ):	tallat	(IGUAL)	collao	(IGUAL) Topònim, el Collao del Cristo	collao	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO):	pedreta (pedrecita) cudol (de 10 a 50 cm de diámetro) penya (piedra que ya no puede ser manejada por un hombre) llòsò (piedra lisa y plana) gínjol (piedra lisa y redondeada del tamaño de un huevo de paloma)	(IGUAL) - <penyots>: penyes soltes - <pedregal>: moltes pedres - <llòsò>: pedra plana - <gínjols>: pedres com si foren boletes. Es diu: “Ixa pedra pesa més que un gínjol”	pedreta (pedrecita) penya (lo mismo que <cudol>) cantal (piedra grande, de 0,40 a 2 metros de diámetro) ròcò (peñasco adherido al terreno) cudol (piedra de tamaño variable desde el del puño hasta el que pueda manejar un hombre)	(JA NO ES CONEIX 1) - <cudol> i <penya> no és el mateix. El primer es diu molt poc, i s'utilitza sobretot per a pegar (“pegar a algú amb un cudol”). El mot <penya> fa referència a una pedra molt gran. - Els <cantals> ixen quan llaures - Es diu també <cingla>	pedreta (pedrecita) pedra cantal (piedra mayor que el puño) penya (piedra muy grande y adherida al suelo)	(IGUAL) la <penya> està <agarrà> - <pedra de riu> - <pedrinyola>: fa xispes i s'usa per als <metxeros> vells
424a ACERO:	acer	(IGUAL)	acer	(IGUAL)	acer	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO):	llevant (=E) morisc (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) (No soplan aquí otros vientos que los cuatro cardinales)	(IGUAL) - “La tramontana, <el auia> mana” - no diuen <vent>, sinó <aire> - Ja no es diu <morisc>, encara que es coneix. Es diu també <aire alicantí>, i en fa poques vegades. - <ponent> o <aponentat> - Diuen <tramuntana> i <tremuntana>. També amb -o-	llevan (=E) morisc (=S) ponén (=O) tremuntana (=N) matabres (=N)	(IGUAL) - <arragabosses>: és un aire molt gelat que ve del nord. Ho diuen irònicament. Pronuncien la -g- perfectament. - <aixaroc> - <llevant>: es diu poc; no és ni llevant ni res, segons em diuen.	llevan (=E, de Onteniente) tremontana (=N) ponén (=O) cers (=de Caudete) morisc (de Cartagena) llebeig (=SE) a'xaloc (de Alcoy) provença (de entre Bañeres y Alcoy)	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen <a'xaloc> - <morisc> - Ja no es diu <cèrç>, sinó que ara tothom diu <llebeig> - el de <matabres> ve del N, i es caracteritza perquè és molt fred o <gelat>. “Fa matabres de neu”.
425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):	airà	(IGUAL) - També <ventolera>. “Què ventolera que s’ha pres” - També, <ventolera>: home que parla més del normal	ventolera	(IGUAL) <airà>	airà	(IGUAL) <bufà>, <airejà>
426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO):	remolí	(IGUAL) - És quan s’ajunten dos o tres aires	remolí	(IGUAL) <tornado>	remolí	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
426a HURACÁN:	huracà	(JA NO ES DIU) - Diuen tots <huracan>, i <aire huracanat>	duracà	(JA NO ES CONEIX) <hurancan>, insisteixen tots els informants amb -n final.	duracà	(JA NO ES CONEIX) <huracà d'aire> <tornado>
426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):	ras núvol aborregat "Cel a borreguets, aigua a canterets"	(JA NO ES DIU 1) - <aborregat>, no <aborregat> - <cel anuvolat>, <annuolat>, <a borreguets> - - "cel a borreguets, l'auia a canterets": m'especificuen que ara el clima ja ha canviat moltíssim, que ja no és el que era, i que per tant no es diu ja aquella dita, encara que viu en la ment dels més majors.	ras núvol aborregat "Cel emborregat, als tres dies banyat" "Cel a borreguets, <auia> a canterets"	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen el refrany "cel emborregat, als tres dies banyat". Un informant me n'ha dit un paregut: <cel aborregat, als tres dies aixut o mo[x]at", i insistia en el castellanisme. - També "cel a borreguets, l'auia a canterets"	ras nuvolat aborregat "El cel aborregat, dins de tres dies, aixut o banyat"	(JA NO ES CONEIX) - No diuen <aborregat>, sinó <emborregat>: "cel emborregat, a les tres dies, aixut o banyat" - <ha eixit la palmera>: indica un canvi d'aigua - Els <núvols a barres> indiquen senyal d'aire. S'anomena també <cells de aire>. El DCVB recull "cell" 'nuvolada llarguera que es posa a manera de barrera en l'horitzó (occ., val); cast. cejo"; "Quin cell veig jo esta vesprada (Alcoi, Ibi)" (del llatí ciliu 'cella') - També es diu <núgol>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:	alba ròjò	(IGUAL)			posta de sol	(IGUAL)
426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE:	<alba ròjò, ponent o plòjò>	(JA NO ES DIU) <alba ròjò, aiua a la clòtxò> (o també <clòtjò>). Diuen que els pastors solien beure en les clotxes.	(Señal de viento)	(IGUAL)	(cambio de tiempo)	(JA NO ES CONEIX) Si l'eixida és roja és senyal de calor
426e OSA MAYOR:		<el carro trumfant>	carro	(IGUAL) Hi ha dos carros: un de gran, i tres de <reata>, com si foren animals.	el carro	(IGUAL) Es diu més “el carro de Sant Francés”, i està compost de 3 mules i 4 estreles.
426f LUCERO DEL ALBA:	lucéro de l'alba	(IGUAL) - El <lucéro> acompanya sempre la lluna. És l'últim que se'n va a la nit, i de dia encara es veu.	lucéro (Dicen que es el primero que sale y el último que se pone) 426f-426g ““amb una clau, encara que el 426 té <lucéro> igualment”“	(IGUAL) És el que més ressalta al cel, tant de vesprada com de nit.	lucéro	(IGUAL) Es diu més “lucéro de l'alba”
426g LUCERO DE LA TARDE:			lucéro	(IGUAL)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
427 VÍA LÁCTEA:	camí de Santiago	(IGUAL)	camí Santiago	(IGUAL) Es veu per l'estiu. Fa el mateix camí que va fer <Santiago> per arribar a Compostel·la.	camí san Jaume	(IGUAL)
428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA):	galdufa	(JA NO ES DIU) - <rogle>: assenyala canvi de temps - Si el <rogle> du estreles, és senyal d'aigua; si no en du, és senyal d'aire.	ro ^{le}	(IGUAL) - <la lluna.strelà, als tres dies aixut o banyat>: quan la lluna porta <rogle>, i estreles dins d'aquest, se sol dir que plourà. - “Què porta la lluna?”: ho diuen per a enganyar. Només un informant li sonava “la lluna porta gallufa, dos pets i una bufà”, però desconeixen el significat de la paraula <gallufa> - “Si la lluna té el cul al ponent, és que està <creixén>; si el té al llevant, vol dir que està en <menguan>” - La <mimba>	rogle	(IGUAL) “Quan la lluna lleva rogle, i estreles dentro, a los 3 días poniente cierto” (m'ho diuen mesclant el val. i el cast.)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
429 FUCILAZO:			rellampegar	(IGUAL)		
430 CULEBRINA:	rellam	(IGUAL)	rellàmpec	(IGUAL)	rellàmpec	(IGUAL) “a les tres o quatre segons, el tro”
431 LLOVIZNA:	lleuisna ^r (Verbo:)	(JA NO ES DIU) - <llovisnant>, <cernent> (pluja fineta) - <lluvisnar>	mollisna	(IGUAL) Està <mollisnan>, <xispejan>, <cernén>	auia menueta	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <biribiri>, <banyatontos> i m'expliquen que aquesta denominació respon al fet que quan cau aquest tipus de pluja, si et descuides, estàs tot mullat. - Un informant assegura que una <puja> o una <pluja> és quan hi ha una aigua molt fluixeta. - També diuen <està cernén>
432 CHAPARRÓN:	ramalà borrasca borrascà	(IGUAL) També <una trómba>, una <tamborinà> - La <borrascà> dura un o dos mintuts	sacsó d'auia	(IGUAL)	xapallà	(JA NO ES CONEIX) <trompà>, <auya torrencial>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
433 ARCO IRIS:	arc arc-iris	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <arc-iris>, sinó <arcoïris> - <arcoïris de matí, la pluja la tinguem ací; arcoïris de vesprà, la pluja ja està passà”	arqüïris	(JA NO ES CONEIX) <arcoïris>: “l’arcoïris de matí, l’auia està ací; l’arcoïris de vesprà, l’aigua passà”	ar ^è de San Martí	(IGUAL) Però es diu més <arcuïris>: “arcuïris de matí, la pluja està ací; per l’asprà, pluja passà”
434 NIEBLA:	bòirò	(IGUAL) <amboiregat>	bòirò	(IGUAL)	boira plana “Boira plana, sol demana”	(IGUAL) - “Boira plana, sol demana” - “Boira en la penya, auya en l’asquena”
435 BARRO:	fang	(IGUAL)	fang	(IGUAL)	fan	(JA NO ES CONEIX) La -k sona perfectament.
436 ROCÍO	ros ro’xio rosà	(IGUAL) - El <roixio> i la <rosà> és el mateix - Ixen de nit <a pendre.l ros> que cau. - També es diu <rocio> (amb /s/), si està banyat, i <rocio blanc> si és <escarxa>	re(i)xiu	(JA NO ES CONEIX) Pronuncien <reixiu>, amb semivocal clara.	re(i)xiu	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
437 ESCARCHA:	ascarxa	(IGUAL) - És fa per congelació. - L'<ascarxa negra> és molt forta, ho gela tot.	ascarxa	(IGUAL) És el mateix que la <rosà>, que es diu menys. N'hi ha de blanca i de negra.	rosà	(IGUAL)
438 CARÁMBANO:	canelló	(IGUAL) Vacil·len també entre <canillons> i <canalons>	canelló	(IGUAL)	canelló ciri de jal	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen <canelló> - <ciris> = <xussos de neu> - <calanera> o <canalera> - <jal>: 3 o 4 sota zero.
438a NEVADA:	nevà	(IGUAL)	nevasco	(IGUAL)	nevà	(IGUAL)
439 TIRITAR (REHILAR):	tremolar	(IGUAL)	tremolar	(IGUAL)	tremolà	(JA NO ES CONEIX) <tremolar>. Possiblement es tracta d'una errada de transcripció fonètica de Moll. Comprovat.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):	estar èrt [estar] engarrotat	(IGUAL) - També <ért>, espontani - Diuen <estic èrt>, <tieso>	tindre la mà.nganxà	(IGUAL) Es diu més <tindre la mà carpida> o <gelà>	enganxar-se la mà	(IGUAL) Es diu més <tindre es dits angarrotats>
441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.):	rodar (de pared, de cañas o de cipreses)	(IGUAL) Ara es diu més <cercat>	cercat (de piedras o de cañas)	(IGUAL)	cerca (se hace de piedras y cal)	(IGUAL) També <cercat>
442 NÍSCALO:	bolet sombbrero pebraç (Diferentes variedades de hongos)	(IGUAL) - <pebraç> o <pebraço> - El <bolet> és una varietat, que ix als garrofers, als oms. Són comestibles, i els del xop encara millors - <aslata-sangs> és el mateix que <pebraços>	pebràs	(IGUAL) - <fóngos> són els que no són comestibles per a l'home, encara que n'hi ha alguns que són bons per als animals. Diuen que tenenla part de baix grogueta. Insisteixen en la f-inicial. Me'n van fer vore pel <monte> - <asclatasans> ho diuen els castellans, segons un informant - una <moreneta> és un altre tipus de pebràs. Diuen que si tenen <aret> o <sorti[x]a> són verinosos	rovelló	(IGUAL) Uns altres tipus: <morenes>, <bolets> (aquests no es mengen)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
442a GAMÓN:	(No hay)	(IGUAL)	(No hay)		gamonera	(IGUAL)
443 AMAPOLA:	rosella	(IGUAL)	rosella	(IGUAL)	rosella	(IGUAL)
444 MARGARITA:	cotxineta ((?))	(IGUAL) La <cotxineta> és la <gallineta> que es menja el pulgó.	herbeta l'amor	(JA NO ES CONEIX) - Els sona el nom, però no estan segurs. - N'hi ha una que és <herbeta de l'anflamació>		<margarita>
445 LIRIO AMARILLO:	lliri	(IGUAL)	lliri	(IGUAL)		
446 DON DIEGO DE NOCHE:	llampetro	(IGUAL) La planta és la <llampedrera>, i el fruit el <llampetro>	dompedros	(JA NO ES CONEIX) <perico.l roig> és una herba que de nit floreix, i que de dia <se tanca>	corretjòla	(IGUAL) Diuen, però, que la <corretjola> no tanca la floreta; coneixen la planta "dondiego de noche", però no recorden un nom específic.
447 FRAMBUESA:			(No se conoce)	(IGUAL)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
448 ESCARAMUJO (PLANTA):					gavarrera	(JA NO ES CONEIX) Hi ha una brossa que són les <barrelles> (registrat al DCVB)
449 FRUTO DEL ESCARAMUJO:	tapacul	(JA NO ES DIU)				
450 MAJUELO (PLANTA):	algarguller (el otro dice <angarguller>)	(JA NO ES DIU) <angarguller>				No diuen <aspinal>
451 FRUTO DEL MAJUELO:	cireretes d'algarguller	(JA NO ES DIU) - <angarguller> tots. - Diuen que es mengen, i que si s'empelta fa <sorólles>				<cireretes de pastor>: es fan al <monte>
452 ALCAPARRA (PLANTA):	taperoter	(JA NO ES DIU) No estan segurs. Potser <taperera>	taperera	(IGUAL)	tapener (No se cría aquí)	(IGUAL)
452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA:	tàpera	(IGUAL)	tàpera	(IGUAL)	tàpena	(IGUAL)
453 ALCAPARRÓN:	taperot	(IGUAL) Primer es fa la <tàpera>, i després el <taperotet>, quan es grana	taperot	(IGUAL)	tapenot	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
453a REGALIZ:	regalíssia	(IGUAL)	regalíssia	(IGUAL)	regalíssia	(IGUAL)
453b ANÍS:		Diuen que la <llavoreta> és del fenoll	llavoreta	(IGUAL) <fenoll>	matalafua	(IGUAL)
454 ALBAHACA:	alfàbega	(IGUAL)	alfàbega	(IGUAL) <alfàbega de pastor>: es cria en el <monte>	alfàbega	(IGUAL)
455 ESPLIEGO:	aspígol	(IGUAL)	aspígol	(IGUAL)	espígol	(IGUAL)
456 LLANTÉN:	plantatge	(IGUAL) Serveix per a <fer gàrgares>, per a la gola.	plantatge	(JA NO ES CONEIX) - Coneixen la planta, i me la van assenyalar. Els vaig fer vore la planta del qüestionari de fotografies de l'ALCV. - Cap informant coneixia el nom <plantatge>. Deien que sí era <llengua de vaca> o <llengua d'auella> (= d'ovella)	plantatge	(JA NO ES CONEIX)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
457 CANTUESO:						
458 GUI SANTES:	pésols	(IGUAL) <guixes>: tenen només dos pinyols, paregudes als pésols, però els pésols en tenen més de dos; són paregudes al tramús. Es fan <farinetes de guixa>	pésols	(IGUAL)	pésols	(IGUAL)
459 PEPITA DE LA SANDÍA:	pepita	(IGUAL)	pepita	(IGUAL) <del meló d'Alger> o <del meló d'auia>	pepita del meló d'auia	(IGUAL) El "melón" s'anomena <meló d'olor> (sense diftongació inicial <aulor>). Coneixen la denominació <meló de tod l'any>, però els és estranya.
460 JUDÍAS BLANCAS:	fesols blancs	(IGUAL)	fresols blancs "hi ha ratllat <fesols blancs>"	(IGUAL) Altres tipus: <fresols de la pelaïlla>, <fresols de renyó> (són rojos)	fresols	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
461 JUDÍAS PINTAS:		- <fesols fardatxats / fardajats>: són a ratlles i són diferents als blancs. Predomina la sorda <tx>. - Altres tipus de fesols: <fesols de careta>, <fesols de la pelaïlla> (em diuen que és el <garrofó> en castellà), <fesols de la dacsca>, <fesols del renyó>, <fesols del barco>, <fesols de la parrilla>	fesols farvatxats ““hi ha ratllat< fesols farvatxats>““	(JA NO ES CONEIX) <fesols fardatxats>: tenen ratlletes	fesols de careta	(JA NO ES CONEIX)
462 JUDÍAS TIERNAS:	fesols tendres	(IGUAL)	fesols tabólls ““hi ha ratllat <fesols tabólls>““	(IGUAL) Són llisos i finets.	fesols tendres	(IGUAL) - També s’anomenen <bajoquetes> (variant registrada a Biar pel DCVB), o <fresolets> - Altres tipus de <fesols>: <de la pelaïlla>, <del jodio>, <de la botgeta>.
463 ALCACHOFAS:	carxofes	(IGUAL)	carxofes	(IGUAL)	carxofes	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
464 FRUTO DEL MAÍZ:	aspiga de dacsá	(IGUAL)	aspiga de panís	(IGUAL)	espiga de panís	(IGUAL)
464a CORAZÓN DE LA MAZORCA:	aspigó	(IGUAL)	aspigó	(IGUAL)	espigó	(IGUAL)
464b HOJAS DE LA MAZORCA:	palloc	(IGUAL)	pallot	(JA NO ES CONEIX) - <palloc> - (<pèl del panís> són les cues que li ixen)	pallocs	(IGUAL)
465 GUINDILLA:	vitet	(IGUAL)	ditet	(IGUAL)	ditet	(IGUAL)
466 CIRUELA MORADA:	ciruelo	(IGUAL)	ciruelo	(IGUAL)	pruna de flare	(IGUAL) - Es diu <pruna de flare> pel color, com si fóra l'hàbit d'un frare. - També diuen <ciruelo> o <ciruelo>.
467 CIRUELA CLAUDIA:			clàudia	(IGUAL)	pruna clàudia	(IGUAL)
468 CIRUELA CAMPESTRE:						
469 ALBARICOQUE (FRUTO):	albercoc	(IGUAL)	albercoc	(IGUAL)	albercoc	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
470 NÍSPERO (FRUTO):	nispro	(JA NO ES DIU) Tots diuen <llispros>	níspero	(JA NO ES CONEIX) Diuen més <nyispros>, però també <llispros>	nyíspol	(JA NO ES CONEIX) <nyíspol> (comprovat). El DCVB recull <níspol> a Biar.
471 INJERTAR:	ampeltar	(IGUAL)	ampeltar	(IGUAL)	empeltar empèlt (Injerto:) (Nótese que en <i>empelt</i> se pronuncia la -t, mientras que en <i>malalt</i> y <i>molt</i> no se pronuncia)	(IGUAL) Curiosament sona la -t del mot <empelt>, però no així en <malal>, <mol>, ni tampoc en <cantan>...
472 ESPANTAJO:	pallasso ninot	(IGUAL) No diuen <pantano> ni <pablo>	pantano ninot	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <ninot>, però sí <pantano> - També <paiasso> (però <palla>)	fantasma espanta pardals	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <fantasma> - Com a sinònim d'<espanta pardals> diuen també <ninot>
473 HUESO DEL MELOCOTÓN:	pinyol de ambresquilla	(IGUAL)	pinyol de bresquilla	(JA NO ES CONEIX) <pinyol d'ambresquilla> o <albresquilla>	pinyol de bresquilla	(IGUAL)
474 PELAR UNA PATATA:	pelar una creiilla	(JA NO ES DIU) <querailla>, i molt poques vegades <creiilla>	pelar una querilla	(IGUAL)	pelar una creiilla	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
475 MONDADURA:	corfes	(IGUAL) Les <pelaüres> són de <queraïlla>, <ceba>, etc.	retallaires	(JA NO ES CONEIX) <pelaüres>, <pells>, <corfes>	pells	(IGUAL)
476 FRESNO:	fleix	(IGUAL) - Un informant diu que coneix el mot de Moixent, però jo he fet l'enquesta a Moixent i ningú em va saber dir què era el <fleix>. - Utilitats: <cistelles de fleix>; per a fer garrots.	frésno	(IGUAL) Desconeixen el mot <fleix>	fle(i)x	(IGUAL) També <fre(i)x>, però diuen que al poble no n'hi ha.
477 SAUCE LLORÓN:	sàucer	(IGUAL) Insisteix més d'un informant	sauce	(JA NO ES CONEIX) No coneixen el mot	lloró	(IGUAL)
478 MADROÑERO:	alborcer (No hay aquí) 478-479 "al mig"	(IGUAL) Esporàdicament <alborzer>, supose que per creuament amb <albarzer>	alborcer	(IGUAL)	madronyer	(IGUAL)
479 MADROÑO:	albórs	(IGUAL) <albórsos>	albórso	(IGUAL)	madrónyo	(IGUAL) No diuen <albors>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
479a BREZO BLANCO:						
479b CAMPO DE SAUCES:	(No hay)	(IGUAL)				
479c OLMO COMÚN:	om	(IGUAL)	orm	(IGUAL)	orm	(IGUAL)
479d FLOR DEL OLMO:	(No da nombre)	(IGUAL)	(No da nombre)			
480 ENCINA:	bellotera	(IGUAL) Són quasi totes silvestres	carrasca	(IGUAL)	carrasca	(IGUAL)
480a CAMPO DE ENCINAS:	bellotar	(JA NO ES DIU) <carrascal>	carrascal	(IGUAL)	carrascal	(IGUAL)
481 BELLOTA:	bellòtò	(IGUAL)	billòtò	(JA NO ES CONEIX) <bellòtò>	bellota	(IGUAL)
481a CAPERUZA DE LA BELLOTA:	gorreta	(JA NO ES DIU) Diuen que les bellotes estan enganxades al revés.		<didal> de la bellota	pessó	(IGUAL) Troben que <pessó> és un mot molt genèric, i la paraula que més s'adiu és <caperutxo> de la bellota.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
482 NOGAL:	anouer	(IGUAL) Fluctuació de gènere: <les / es anòus>, <anòus menudetes / menudets>	anouera	(IGUAL) <anòu> és femení: “dos anous apegaes”	noguera	(IGUAL)
483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL):	anoueral	(JA NO ES DIU) <bancal d’anouers>	anoveral	(JA NO ES CONEIX) <bancal d’anoueres>, insisteixen tots. Coneixen <nogueral>, però no <anoveral>.	nogueral	(IGUAL)
484 RETOÑO (BROTE):	refillol	(IGUAL) Es diu més <rebrotí>	rebrotí	(IGUAL)	retanyí	(IGUAL)
484a CAMPO DE MANZANAS:	pomeral	(JA NO ES DIU) <bancal de pomeres> (ara ja no n’hi ha)	pomeral	(IGUAL) Es diu més <bancal de pomeres>		
485 RODRIGÓN (EMPENTA):	puntal	(IGUAL) Com una forca, de baladre; serveixen per <apuntalar> els tarongers	puntal	(IGUAL)	puntal	(IGUAL)
486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):	(No da nombre)	(IGUAL) La <pinòtxò> són les <rames del pi>. “Me n’he anat i he fet un costal de pinòtxò”	pinòtxò	(IGUAL)	pinòtxa ““hi ha ratllat <fullaras>, incomplet””	(IGUAL) La <fullarasca> és de la carrasca.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
487 MARIPOSA:	paloma	(IGUAL)	paloma	(IGUAL)	paloma	(IGUAL)
488 SANTATERESA:	saltabarrans	(IGUAL) - Sona la <k>: <santabarrancs>. - Són pareguts als <llagostins> - Si és grandet, diuen: <xafa-li.l peuet i te s'anganxa>	rebolteja-campanes	(IGUAL)	bolteja-campanes	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
489 POLILLA:	a'na cuc (Carcoma:)	<p>(IGUAL)</p> <p>- L'<arna> es fa en la roba.</p> <p>- CULTURA</p> <p>POPULAR: Diuen que abans es posava tabac a les butxaques per tal que no s'arnara. A més, si traus les mantes al ras (al corral per exemple) la nit del Ros (de sant Joan), no s'arnen.</p> <p>- El <corcó> és de la <madera>. Diuen que si talles la llenya en "menguant" no es corca. Cal tallar-la, doncs en la <vimba> / <vimva> de gener. Passa com el fem, que si el traus en <vimva>, no fa olor, mentre que si el traus en creixent fa més olor.</p>	arna corcó (Carcoma:)	<p>(JA NO ES CONEIX 1)</p> <p>No diuen <arna></p>	arna polilla (Carcoma:)	<p>(JA NO ES CONEIX 1)</p> <p>No diuen <arna></p>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
490 CARACOL:	caragol	(IGUAL) Tipus: <avellanencs>, <moros>, <crístians>, <xonetes> (de la Marina, més xicotetes que els caragols, i són blanques i tenen ratlletes)	caragol	(IGUAL)	caragol	(IGUAL) - En la pronúncia ràpida diuen <car ^a gol> i fins i tot <cargol> - Tipus de caragols: <xóna> (pels tarongers), <barbatxo> (és el mascle), <la viuda> (és la femella)
491 CARRALEJA:	cuca papera	(IGUAL) - Es diu més <cuca> - Es menja la fulla de l'herba - Usaven una <descucaora> (una espècie de <gamber>, fet de sac) per a llevar-la - També sol dir-se <gruga>, més encara que <cuca>	cuca papera	(IGUAL)	papera	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
492 ABEJORRO SANJUANERO:	borinot (“Borinot negre, l’ull alegre; borinot ros, l’ull plorós”)	(JA NO ES DIU) - No diuen aquella dita, sinó aquesta: “Borinot negre, dona de negre” - Uns altres informants diuen que el borinot negre és senyal de mort.	borinot	(IGUAL) Diuen que un borinot negre és mal senyal, que passarà alguna cosa en la família...	bumberol (el rojo, buena noticia; el negro, mala)	(IGUAL) (???) el rojo, buena noticia, el negro, mala
493 MARIQUITA:	gallineta	(IGUAL) La <gallineta cega> és el joc	gallineta cega	(IGUAL)	gallineta.l sinyor	(JA NO ES CONEIX) - Tampoc “gallineta de Nostre Senyor” que el DCVB recull a Gandesa, Biar i el Pinós - <gallineta>: és la que es fa a les creïlles - <gallineta ciega> és diferent de l’anterior.
494 SALTAMONTES:	llagostí (el grande) llangósta (el pequeño)	(IGUAL) La <plaga de llangósta> és de <llagostins> molt xicotets, més verds i amb el cul pelat.	llagostí	(IGUAL)	llagostí (el pequeño) llagósta (el grande)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <llagósta> - Diuen indistintament <llagostí> i <llagostí> (que és diferent del <grill>)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
495 LUCIÉRNAGA:	llumeneta	(IGUAL) Es fan en les garrofes quan <s'aviven>	llumeneta	(IGUAL)	cuqué de llum	(IGUAL)
495a ALACRÁN CEBOLLERO:	cadell	(IGUAL) - Va per sota terra i fa molt de mal a les creïlles - <està acadellat>: entre pell i cuiro	llobet	(IGUAL)	llobet	(IGUAL) Està sota terra
496 LAGARTIJA:	sagrantana	(IGUAL)	sagrantana	(IGUAL)	sargatana	(IGUAL)
497 SALAMANDRA:	alaga'to ((?))	(JA NO ES DIU)			(No se conoce)	(IGUAL)
498 CULEBRA:	se'p	(JA NO ES DIU) - <asserp> - <vívora>: també <sacre>. És molt curta	asserp	(IGUAL) - Es diu menys <serp> - Altres tipus són: <sacre>, <vívora> (dues v), <àspit> o <àspic> (que és mortal), <ascurçó> i <esparavan>	serp	(IGUAL) <sacre>, <àspit>
499 LAGARTO:	sa'batxo dragó (Salamanca:)	(JA NO ES DIU 1) <sarvatxo>	farvatxo dragó (Salamanca:)	(IGUAL) Es diu més <sarvatxo>	farvatxo dragó (Salamanca:)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
500 SANGUIJUELA:	sangonera	(IGUAL) Eren bones per a llevar la <calentura>	sangonera	(IGUAL)	sangresòla	(IGUAL)
501 URRACA:	blanca	(IGUAL) Ja en queden poques	blanca	(IGUAL)	blanca	(IGUAL)
501a ALCAUDÓN:	capsot	(IGUAL) No diuen <botxí>	capsot	(IGUAL) És el mateix que el <còlbit>	capsot	(IGUAL) També <botxí>
502 AGUZANIEVES:	cu ^h eta	(IGUAL) - També <cueta> - Després de llaurar van corretejant picant la terra	cueta	(IGUAL)	pa[x]arita	(IGUAL)
503 ZORZAL:	tord	(IGUAL)	tord	(IGUAL)	tord	(IGUAL) Hi ha el <tord valencià> (el griset, més gran) i el <tord castellà> (el roget)
504 JILGUERO:	caga'nera	(IGUAL)	cagarnera	(IGUAL)	cagarnera	(IGUAL)
505 PITORREAL:	fo'miguer	(IGUAL) N'hi ha pocs	formiguero	(IGUAL)	formiguer	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
506 RUISEÑOR:	rossenol	(JA NO ES DIU) <rossinyol>: canta de nit	rossinyol	(IGUAL)	rossinyol	(IGUAL)
507 CHOTACABRAS:	anganyapastors	(IGUAL)	anganya-pasto's	(IGUAL)	enganyapastors	(IGUAL)
508 ABUBILLA:	polput	(IGUAL) També <palput>, <polput> i <apalput>	putput (f.)	(JA NO ES CONEIX) <parput> o <porput>	poput (femenino)	(IGUAL)
509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS:	ambisc	(JA NO ES DIU) <amvixc> / <amvisc>	amvisc		visc emvisc	(IGUAL) Les dues
510 CONCHA:	petxina	(IGUAL)			petxina	(IGUAL) També <ca(i)xca>
511 ABRICANTO:						
512 ABADEJO:	abaejo	(IGUAL)	abaejo	(IGUAL)	abaejo	(IGUAL) Coneixen <bacallar>, però diuen que és un mot de Banyeres
513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA):	espina	(JA NO ES DIU) <aspina>	aspina	(IGUAL)	espina	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
514 CANGREJO DE RÍO:	(No hay)	(IGUAL)	(No hay)	(IGUAL)		
515 TEJÓN:	te'xó	(IGUAL) - N'hi ha pocs - <més gros que un teixó> - Descolga el cacau quan el sembres - Tenen un <fato> molt gran	te'xó	(IGUAL) Diuen que per a matarlo li has de pegar en la mateixa <trompeta> (= morro).	te(i)xó	(IGUAL)
516 COMADREJA:	mustèlè	(IGUAL) - És un tipus de rata. - Hui se n'han posat i roseguen el <goteo>	mustela	(JA NO ES CONEIX) <mustrelè>	mustela	(IGUAL)
517 ARDILLA:	(No los conocen) 517-518 ““amb una clau”“	(IGUAL)	““hi ha una clau sense res més, 517-518, supose que per a dir (No los conocen)”“		(No se conocen aquí) 517-518 ““amb una clau”“	- Sí que saben el que és una <ardilla> - La <farda> és paregut a una gallina i que va pels <rastolls> (allò que queda arran de terra després de segar)
518 NUTRIA:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
519 MURCIÉLAGO:	rata-penà mosseguéllo	(IGUAL)	mosseguéllo rata-pelà	(JA NO ES CONEIX 1) - Diuen també <rata-penà> però la forma general és <mosseguéllo> - El <mosseguellet> és la cria. - Un informant em fa una pregunta: “Tu saps com són els ous d’este pardal?”. I em diu que el <mosseguéllo> és l’únic pardal volador que no pon ous, sinó que cria. - No diuen <rata-pelà>	mussiégo	(IGUAL)
520 GALLO:	pollastre	(IGUAL) En un corral de gallines sempre hi ha hagut un únic <gall> o <pollastre>. Ara, de 12 a 15 gallines posen un pollastre.	pollastre	(IGUAL)	pollastre	(IGUAL)
520a JABALÍ:	xabalí	(IGUAL) No sonoritzen (com en <fardajats> o <alborzer>)	por javalí	(IGUAL) Es diu més <javalí>	por ^k javalí	(IGUAL) També <xavalí>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
521 ASNO:	burro	(IGUAL)	burro	(IGUAL)	burro	(IGUAL)
522 CABALLO SEMENTAL:	caball	(JA NO ES DIU) - <cavall> - El <semental> és el mascle, i la <ieua> és la mare	guarà	(JA NO ES CONEIX) No coneixen el mot <guarà>	cavall pare	(JA NO ES CONEIX) Diuen <cavall simental> o <semental> o <cavall de remonta>
523 ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN):	burro pare	(JA NO ES DIU)	guarà	(JA NO ES CONEIX)	burro pare	(JA NO ES CONEIX) Diuen <semental> o <simental>
524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO):	mardà borrego mardanís	(JA NO ES DIU) - Només un informant aplicava <mardà> a una persona <tóva> i creguda, i a un animal molt <górd> - Altres informants em deien que els sonava <mardà>, però que no sabien exactament de què. - Altres asseguraven que <mardà> és el matxo dels porcs, de la <porca>.	mardà	(JA NO ES CONEIX) S'aplica a les persones per a indicar que <s'infoten la música i el tocaor>	mardà	(JA NO ES CONEIX) - <borrego mardà>, diferent del <mardà> que és el porc quan el capen

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):	barraco	(IGUAL) És el <cérdo pare>	barraco	(IGUAL)	barraco	(JA NO ES CONEIX) <barraco> és el porc de vell, no el semental.
526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN):	matxo mardà	(JA NO ES DIU)	matxo	(IGUAL)	matxo	(IGUAL) No diuen <bóc>
527 SEMENTAL DE VACA:	bòu	(IGUAL)	bòu	(IGUAL)	bòu pare	(JA NO ES CONEIX) No apliquen la denominació <pare. A més, diuen <bau>
528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.):	fórra	(IGUAL) UN INFORMANT: - És la femella que no cria - <matxórra>: aplicat a una persona <grandòtò> (supose que aquest informant ha fet un creuament amb <major>)	matxórra	(IGUAL) - També s'aplica a les dones que no poden criar - Es diu <animals fórras> aquells que no han criat. L'ALPI recull <fórra> en altres pobles	matxórra	(IGUAL) <dones matxórras>: denominació humorística.
529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO):	poll	(IGUAL) <pollet>	pollet	(IGUAL)	pollet	(IGUAL) Diuen que la <lloca> cova els <aus> (= ous), que ixen al cap de 21 dies

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN):	pitxó	(IGUAL) <pitxonet>	pitxó	(IGUAL)	pitxó	(IGUAL)
531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):	pardalet	(IGUAL)	pardalet	(IGUAL)	pelaio (cuando aún no tiene plumas)	(IGUAL) Primerament és <pelaio>; després diuen que <està en plumissons>, i per últim ja és <bolaor>.
531a CRÍA DEL ÀGUILA (AGUILUCHO):	aguileta	(IGUAL) També s'anomenava <aguileta> la moneda de 5 cèntims, perquè duia una àguila en una cara		(IGUAL)	aguileta	(IGUAL)
532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO):	llebreta	(IGUAL)	llebreta	(IGUAL)	llebreta	(IGUAL)
533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO):	conillet	(IGUAL) - <catxapet> (no <catxap>): és el conillet - <catxapera>: lloc on s'ajoquen les llebre. No és el mateix que el <cau>, que el fan els conills.	conillet	(IGUAL)	catxapó	(IGUAL) <catxaponet>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO):	gosset	(IGUAL)	gosset	(IGUAL)	gosset	(IGUAL)
534a PERRITO:	gosset	(IGUAL)	gosset gossèu	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <gossèu>	gosset	(IGUAL) <catxorret>, <xiquetet>
534b PERRAZO:	gossot	(IGUAL) <gossarro>: s'aplica a la persona malfaenera	gossarro	(IGUAL)	gossot	(IGUAL)
534c PERRUCHO:		<perréro>: és un insult molt fort.	perréro	(JA NO ES CONEIX) <perréro> s'aplica com a insult		<gos flac, puces en ell>
535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO):	llobet	(IGUAL) No es diu	llobet	(IGUAL)	llobet	(IGUAL)
536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):	cabrit	(IGUAL) És sinònim de <xoto> i <xotet>	xoto	(IGUAL)	xotet	(IGUAL)
537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO):	corde'	(IGUAL)	corderet	(IGUAL)	corderet	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN):	ce'det	(IGUAL) Es diu menys <porquet>	porquet	(IGUAL)	porquet cerdet	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <porquet> - <porc>: quan el <cerdo> es fa gran i està bo per a matar - <letxonet> o <cerdet>
539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO):	mamó letxó	(IGUAL) <letxonet> és el <jònec> o <joneguet>	xerret	(IGUAL) - Un informant coneixia <xarret>, <xarnet> o <xarrinet> - <letxalet> i <mamantó> s'aplica als animals xicotets - Es diu <joneguet> - La cria de l'haca és el <becerret>	bovet (No hay apenas ganado vacuno)	(IGUAL) - També <bauet> (com <pauet> = pouet) - Diuen més <becerret>
540 CRÍA DE ASNO (BUCHE):	burret ruc	(IGUAL) - <ruquet>: <burro> acabat de nàixer. - "Treballes més que un ruc / rus"	ruc	(IGUAL) <ruquet>	ruc	(JA NO ES CONEIX) <ruquet>: fill de la burra (cast. pollino)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA):	haqueta eueta potret potranca	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <eueta> ni <eua>, sinó <yeua> - La <potranca> és la mare dels <potrets>	pótro, pótra	(IGUAL)	cavallet	(IGUAL)
541a CABALLITO:	haqueta	(IGUAL)	cavallet cavallèu	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <cavallèu>	cavallet	(IGUAL) També <potret>, <pòli> (amb -l-) o <polinet>
541b CABALLAZO:	cavallot	(IGUAL)	cavallot cavallarro	(JA NO ES CONEIX) Diuen <cavall gran>	cavallot	(IGUAL)
541c CABALLUCHO:						
542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA):	matxo, mula	(IGUAL) - Un <burro> i una <mula> donen un <matxo> - La millor classe de matxo s'anomena <rómo>	matxo mula	(IGUAL)	matxet muleta	(IGUAL) Un burro + un cavall = una mula
543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR:	avia ^f dona ^f a min(t)ja ^f	(IGUAL)	donar a minjar	(IGUAL) <donar un pienso>: sivada, ordi, palla...	donar pienso	(IGUAL) També <aviar> (la mula...)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
544 GALLINA CLUECA (LLUECA):	llòcò	(IGUAL) - La <llòcò> és la que cova els ous - <s'ha despost>: ja no pon	llòcò	(IGUAL)	lloca	(IGUAL)
545 EMPOLLAR:	cova ^r	(IGUAL)	covar	(IGUAL)	covar	(IGUAL)
545a ENJUNDIA DE LA GALLINA:	gre ⁱ x	(IGUAL) Es diu més <grassa>	gre ⁱ x	(IGUAL)	gre(i)x	(IGUAL)
545b PEPITA DE LA GALLINA:	pepita	(IGUAL) És una cosa que tenen en la llengua les gallines, i que si no els la lles es moren (<llevar la pepita>)	pepita	(IGUAL)	pepita	(JA NO ES CONEIX)
545c BIZNA DEL HUEVO:	tel	(IGUAL)	tel	(IGUAL)	tel	(IGUAL)
546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA):	ramat	(IGUAL) <ganao>, <vaqueria>	torà	(IGUAL)	torà	(IGUAL) - <una torà en la dèssa> (= cast. <i>dehesa</i>) - solen dir també <ganao>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO):	ramat	(IGUAL)	ganao	(IGUAL)	ganao	(IGUAL)
548 SESTEAR EL GANADO:	fe' sestero	(IGUAL) <sestejar>: és deixar el <ganao> a sota d'un arbre i descansar	fer sester	(IGUAL)	assiestar	(JA NO ES CONEIX)
549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):	ramat	(IGUAL) <dula>: conjunt de cabres, una de cada casa. Diuen que hi havia un home encarregat de pasturar les cabres del poble. "Trau la cabra que ja passa la dula".	ramat	(IGUAL)	manà de por ^{ts}	(IGUAL) <ganao de cèrdos>
550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):	po'quera	(IGUAL)	porquera	(IGUAL)	porquera	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA):	conillera	(IGUAL) - També <cau> (que també se sol fer en el corral de les cases). - La <catxapera> és de les llebres	cau	(IGUAL)	catxapera còu	(IGUAL) - La <catxapera> és on crien - Diuen també <madriguera> - Diuen <cau>, però en la pronúncia ràpida en un context sembla que la <a> s'acoste a la <ò> oberta: <un còu de conills>
552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL):	tancat (aquí no los hay)	(IGUAL)	(No hay)	(IGUAL)	(No se hace)	(IGUAL)
553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA):	panducà	(IGUAL) La <panducà> és d'haca, vaca o bou; si és d'animal major es diu <caguerà>	pandurà	(IGUAL) <caguerà de bòu>	panderà	(IGUAL) <mèrderà> (amb -è- oberta àtona): excrement d'una persona, i per extensió, de qualsevol animal.
553a EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA):	cagarrutes	(IGUAL)	cagarrutes	(IGUAL)	cagarrutes	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
553b EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE):	cagarrutes	(IGUAL) La <fallega> és el que caga el conill silvestre. Com a curiositat se sap que sempre caga al mateix lloc.	fallega ““hi ha ratllat <cagarrutes>““	(JA NO ES CONEIX) La <fallega> és un lloc on caguen els conills	cagarrutes	(IGUAL) <fallega>: lloc on caguen els conills en el <monte>
553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA):	gallinassa	(IGUAL)	gallinassa	(IGUAL)	gallinassa	(IGUAL)
553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):	colomina	(IGUAL)	colomina	(IGUAL)	colomina	(JA NO ES CONEIX) <conomina> (un únic informant, amb -n-) o <gallinassa de colom>
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO):	bramit brama' (Verbo:)	(IGUAL) <remugar> és <reminjar>	bramit bramar (Verbo:)	(IGUAL)	bramit bramar (Verbo:)	(JA NO ES CONEIX 1) <bramar> s'aplica als burros; les vaques el que fan és <berrejar> i fan un <gronyit> o <bramit>
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO):	belit bela' (Verbo:)	(IGUAL) També <balit>	belit belar (Verbo:)	(IGUAL)	belà belar (Verbo:)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO):	rellinx rellinxar (Verbo:)	(JA NO ES DIU) <rellinx> i <rellinxar>	rellinxo rellinxar (Verbo:)	(IGUAL) Un informant diu <rellinxo> i <rellinxar>, espontani; un altre, <rellinx>	rellinxar (Verbo:)	(IGUAL) <un relinx>
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO):	bramit brama ^r (Verbo:)	(IGUAL)	bramit bramar (Verbo:)	(IGUAL)	bramit bramar (Verbo:)	(IGUAL)
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO):	maulit maula ^r (Verbo:)	(IGUAL)	maulit maular (Verbo:)	(IGUAL) També <mèulít> i <mèulàr>	maulit maular (Verbo:)	(JA NO ES CONEIX) <mèulàr> / <mèulít> (el gat <mèula>, ha <mèulàt>). Amb -è-àtones.
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO):	gronyit gronyi ^r (Verbo:)	(IGUAL) També <grunyit> i <grunyir>	gronyit gronyir (Verbo:)	(IGUAL) També amb -u-	gronyit gronyir (Verbo:)	(IGUAL)
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):	coqueja ^r (Verbo:)	(IGUAL) Només s'aplica a les gallines quan estan a punt de quedar-se lloques. La resta es diu <cacarejar>	cacarejar (Verbo:)	(IGUAL)	cacarejar (Verbo:)	(IGUAL) una <cacarejà>: ho fan després d'haver post un ou
554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):	rumba ^r (Verbo:)	(IGUAL) Només s'aplica quan el colom va buscant la coloma	rumbejar (Verbo:)	(IGUAL) Es diu més <rumbar>	currucotejar (Verbo:)	(JA NO ES CONEIX) <gurrumejar>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
554d MODO DE LLAMAR A LA VACA:	k k! (t)jas! tóma! (También la llaman por su nombre)	(JA NO ES DIU) - No es diu <tóma> - Es diu <arre vaca> - Tenien nom	tóma!... (y el nombre propio que se le dé)	(IGUAL)	(Se les llama por sus nombres propios) 554d-554h “torçut”	(IGUAL) Diuen que les vaques que porten <esquelleta> i van davant són les que tenen nom i sí que les criden.
554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA:	(t)jas, borrega!	(JA NO ES DIU) - No diuen <(t)jas> - <borrega> és quan no ha criat l'ovella	kk! tóma! ...	(IGUAL)		
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA):	(t)jas, cabra!	(JA NO ES DIU) - No diuen <(t)jas>	(Lo mismo)	(IGUAL)		
554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO:	(t)jas, haca!	(JA NO ES DIU) - No diuen <(t)jas>				
554h MODO DE LLAMAR AL ASNO:						
554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):	mix, mix pspspspsps	(IGUAL)	mu(i)x menino	(IGUAL) - Sí que sona la semivocal <muix> - També <sapi>	mu(i)x mu(i)x mix mix	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <mu(i)x mu(i)x> - També <pspspsps>, i <minino minino>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!):	pspspspsps	(JA NO ES DIU) El criden pel nom, o simplement <vine!>	tóma! jas!	(JA NO ES CONEIX) Diuen <toma ias!> per a indicar una <varà>	xili	(IGUAL) - Normalment se'ls crida pel nom - Si és xicotet se li diu <xili, vine> - Si és femella, <xila>
554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):	rrr, rrr! xino, xino!	(JA NO ES DIU 2)	xino! xino!	(JA NO ES CONEIX) - Són paraules agudes: <xinó, xinó...> - També <gurri, gurri...> i <gurrí, gurrí...>	xino xino	(JA NO ES CONEIX) <rino rino>, <gorrino gorrino>, <gorri gorri>
554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):	ti ti ti ti ti, ta ta	(IGUAL) - A la gallina: <tita, tita, tita> - Al pollastre: <tití, tití, tití>	tita tita	(IGUAL) - També <tità tità...>	titítití tità tità tità	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <tità tità tità>, i sí <tita tita tita>
554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):	mmm, mmm	(JA NO ES DIU)	ru ru ru	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <corrucataquí> (corrucà't aquí): ho pronuncien amb un accent principal sobre la -u-, i amb colps de veu molt marcada. El verb és <corrucar>.	currú currú currú	(JA NO ES CONEIX) La veu <currú currú currú> és la que fa el colom, no per a cridar-lo.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO):	vedell	(IGUAL) Un informant només em diu que <vedell> és sinònim de <joneguet>	xèrro	(JA NO ES CONEIX) - Coneixen el mot <xèrro> (amb é tancada), però diuen que és castellà, i ací no es diu. - Un altre informant diu <xarro>, que no és el mateix que <jòneg> o <joneguet> i <becérro>		No coneixen el mot <jòneg>
556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):	bouet	(IGUAL)	jòneg	(IGUAL)		
557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO):	bòu	(IGUAL)	bòu	(IGUAL)		
558 TORO DE TRES AÑOS:						<primal>: és un <becerret> més gran

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:	xoto (m.), xota (f.) primal (hasta un año cumplido)	(JA NO ES DIU 1) - No coneixen el mot <primal> aplicat a aquest concepte. - <primal> (o <primalet>): s'aplica només a porcs que es compraven de 5 o 6 setmanes per a criar-lo a casa (<l'angordixes p'a la mantança>) - El <xoto> és la cria de cabra	xoto, xota (hasta un año) primal, primala (de uno a dos años) matxo, cabra (de dos años en adelante)	(IGUAL)	xoteta (el primer año) xota (de uno a dos años) (Después ya es <cabra>)	(IGUAL)
560 CABRA SIN CUERNOS:	motxa	(IGUAL) No tots els informants consultats ho coneixien	motxa	(IGUAL)	motxa	(IGUAL)
561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:	corde' (m), cordera (f) primal (hasta un año cumplido)	(JA NO ES DIU 1) Apliquen <primal> a una altra cosa	corder, cordera primal, primala	(IGUAL)	cordereta (el primer año) cordera (de uno a dos años) (Después ya es <ovella>)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE:	pesebre (=pesebre para caballerías y bovino) gamelló (de cañas) minjaora (=grípiá)	(IGUAL) - El <pisebre> o <pesebre> era per a bous, vaques... (animals majors), mentre que el <minjaor> o la <minjaora> era per a les ovelles - El <gamelló> podia estar fet de canyes i de morera	pesebre gamelló	(IGUAL) El <pesebre> és per a matxos, ovelles, bous...; el <gamelló> és per a les cabres i ovelles, que pot ser de fusta o <d'òbrò>	pesebre pesebrà (fila de pesebres) gamelló (recipiente de madera donde comen las cabras y ovejas)	(IGUAL) el <gamelló> pot ser també un tronc buit.
563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:	bevedor (en la misma acequia de riego)	(IGUAL) <bevedor> s'aplica més als coloms. Solia ser un <llibrell> o un poal.	(No hay. Beben en la acequia)	(JA NO ES CONEIX) - <ambeuraor>: és no beu l'animal, i sol estar fet <d'òbrò> - <gamelló>: també és un recipient, normalment fet de fusta de pi, per a beure.	albeuraor (canal o recipiente estrecho, de piedra)	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <abeuraor>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
564 UBRE DE LA VACA:	brague ^f	(IGUAL) - És el conjunt, on estan totes les mamelles - Les ovelles i les cabres tenen dues mamelles només, mentre que les vaques en tenen 4 o 6.	braguer	(IGUAL)	braguer mamelles	(IGUAL) També <la ubre>
565 PEZÓN:	mugró	(IGUAL)	pessó mugró	(IGUAL)	mugró	(IGUAL)
566 ORDEÑAR:	monyí ^f	(JA NO ES DIU) - <munyir> - En parlar de les olives, espontàniament ha dit <asmunyir>	asmunyir	(IGUAL)	esmonyir	(IGUAL) El DCVB recull a Biar <asmunyir>
567 PEZUÑA DE LA VACA:	pessunya	(IGUAL)	pessunya	(IGUAL)	pata	(IGUAL)
568 CUERNO:	qüé'no	(JA NO ES DIU) <qüèrnos>	qüérno	(IGUAL)	qüérno	(IGUAL)
568a CASCO DEL CABALLO:	pòtò	(IGUAL)	pòtò	(IGUAL)	pota	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
569 ALMOHAZA:	estrijo	(JA NO ES DIU) <estríjol>: per a netejar el cavall	astríjol	(JA NO ES CONEIX) <estríjol>	esmoassa	(JA NO ES CONEIX) <almoassa>
570 ARREOS:	cabeça colleró (=collera) silló barriguera alitranca sófra pitral (correa con borlas, para ahuyentar las moscas) albarda (Para carga:) albardó de montar	(IGUAL) - També <tirans>, <sófra> - El <cabéstre> és el que es posa al cap - <sobrellom>: és el <silló> - <sófra>: del carro (no coneixen massa bé què és)	cabeçó colleró silló alitranca sófra barriguera albarda (Para carga:) albardó (Para carga:)	(IGUAL) - Me'ls citen per ordre: <cabestre>, <cabeçó>, <serretó>, <collera> o <colleró>, <silló>, <alitranca>, <sófra>, <barriguera>, <albarda> i <albardó>. - Els <aixieros> són les <caderes> de l'<alitranca>. - També es diu <tirans>, <carabassetes> (on s'enganxen els <tirans>), <francalets> - També <sillonet> i <sofreta>	cabeça (=cabezadas de correas anchas) cabeçó (=cabezadas de correas estrechas) cabéstre (=cabestro) silló tirans colleró (=collera) forqueta (de madera, con <francalets> (correas que unen los tirans al carro)) ritranca sófra barriguera	(IGUAL) - Em defineixen els <francalets> exactament com fa l'ALPI.
571 RIENDAS:	ramalillos	(IGUAL)	ramalillos	(IGUAL) També <riendies>, però menys (vg. Quadern I, 191)	ramaleres	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA):	asquellot	(IGUAL) De les vaques	asquella	(IGUAL) L'<asquella> és més gran. També hi ha <campanillos>, <picot>, <picotet>	esquellot	(IGUAL)
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:	asquella (unos 20 cm alto) asquelleta (más pequeña) campanillo (cascabel)	(IGUAL) - No tots coneixien els mots <asquella> i <asquelleta>. . L'<asquellot> és més gran encara que l'<asquella> - Diuen també <cascabell>	asquelleta cascabellico (cascabel)	(IGUAL) Diuen tant <cascabellicos> com <cascabellets>	esquella esquelleta (se llama también <picot>) (Las esquilitas de las cabras se llaman <pitet>) cascabellico (=cascabel)	(IGUAL)
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:	collar	(IGUAL)	collar	(IGUAL)	collar de campanillos	(IGUAL)
572 VETERINARIO (MARISCAL):	merescal	(IGUAL) <veterinari>	menescal	(JA NO ES CONEIX) <merescal>	menescal veterinari	(JA NO ES CONEIX 1) - no diuen <menescal> - Com a sinònim de <veterinari> també diuen <carnisser> i <matarife>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
573 PUS (MATERIA, PODRE):	pus po'queria	(IGUAL)	postema	(JA NO ES CONEIX) - <pus>, <porqueria> - una <buanya> (amb hiat marcat) és un mal que té pus.	postema matèria pus	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <matèria> - La <postema> és el <pus> i la sang tot junt.
574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.):	aixida	(IGUAL) <està aixida>, <bònò p'a córrer>	aixida que va de bando que va de correguda	(JA NO ES CONEIX 2) - No diuen <va de bando> ni <va de correguda>, encara que diuen <se corre> - També diuen <moguda>	està e'ssida	(JA NO ES CONEIX) <està e(i)xia> o <ixia>
575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO):	po'c	(IGUAL) - Ara es diu més <cérdo>	porc	(IGUAL) També <cérdo> i <cèrdo>	porc	(JA NO ES CONEIX) - Distingeixen <cerdo> (general) de <porc> (quan ja s'ha fet gran i està per a matar-lo)
576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:	gabeta (de madera) pila (de piedra)	(JA NO ES DIU) - No distingeixen entre el material de fusta i de pedra - <gaveta>: com una <ferrà> - <llibrell>	pastera (de madera) pila (de piedra)	(IGUAL) També <gamella>	gamella (de madera) pila (de piedra)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <gamella> - el <gamelló> també s'usa per als porcs (de fusta, més llarg) - També diuen <pastera> i <pila>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
576a COMIDA DEL CERDO:	pastó (mezcla semilíquida) pienso (cereales u hortalizas sin machacar)	(IGUAL) - <pastó>: segó, ordi, dacsá, carabassa...	beuratge (mezcla semilíquida) pienso (cereales u hortalizas sin machacar)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <buratge>, sinó <ambeuratge> (de vegades també <albeuratge>)	albeuratge	(JA NO ES CONEIX) - <ambeuratge> o <beuratge> - El DCVB recull a Biar “albeuratge”
577 MATARIFE:	carnisser	(IGUAL)	carnisser	(IGUAL)	carnisser	(IGUAL)
577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO:	(No se usa)	(JA NO ES DIU) <ganxo>	(No se usa)	(IGUAL)	(No se usa)	(IGUAL) Sí que s’usa un <ganxo> o <punxó>
577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	taula	(IGUAL)	taula	(IGUAL)	taula	(IGUAL)
577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	degollaor	(IGUAL) Es diu més <gavinet>	degollaor	(IGUAL)	degollaor ““hi ha ratllat <gavinyeta>, amb ny”“	(JA NO ES CONEIX) El <ganyivet> que usen s’anomena <faca> (mot registrat a Val. pel DCVB)
577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO:	(La queman con <angilagues> y después la rascan con <tosca> (piedra pómez); luego la rasuran con un <gavinet>)	(IGUAL) Primerament li passaven un <gavinet que no talla> i després la <tosca>	(<socarrar> (chamuscá). Después de chamuscada, la rascan con una <tosca> y la afeitan con un cuchillo)	(IGUAL)	(<socarrar> (=chamuscá con <argilaga>). Después de chamuscado, lo rascan con <tosca> (=piedra pómez) y luego lo afeitan con <gavinyeta>)	(JA NO ES CONEIX 2) - Diuen <el sucarren> - no diuen <ganyiveta> - <pedra póma> o <pedra de tosca>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
577e INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA:						
577f MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO:	descarnar	(IGUAL) És llevar la carn dels ossos, deixar els ossos nets (no és el mateix que <desquartisar>)			trossejar	(IGUAL)
578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO:	ventresca	(IGUAL) És el conjunt de budells de la panxa	tripes ventrà	(IGUAL) - També <budelltx>	ventresca	(IGUAL)
578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:	budells budell cular (recto) budell de les voltes (el gruoso) maixeta (el intestino delgado) ventre (=estómag)	(JA NO ES DIU 2) - No coneixen <budell de les voltes> - La <maixeta> no és “el intestino delgado”, sinó el conjunt de budells: “Vés i compra una madeixa de budells”. Encara ho venen així. - El <budell cular> és el més ample. D’aquest budell es fa un embutit que s’anomena <pérro>	budells potróna (intestino grueso) tripa llanguanissera (intestino delgado) tripa cular	(JA NO ES CONEIX 1) - No saben el que és <potróna> - <tripa cular>	mondóngo (=estómag) tripes (=intestinos) tripa cular (=recto)	(IGUAL) La <tripa cular> no té <e(i)xia>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
579 HOCICO:	morro	(IGUAL)			trompa	(JA NO ES CONEIX) <morro>
579a ENTRAÑAS:	corà (conjunto de corazón, pulmones, etc.)	(IGUAL) També es diu <coraeta> o <coraella> (cor, fetge i lleu) - Les <menúncies> és només de les gallines.	fetge fel cor lleu (En conjunto: <menúncies>)	(JA NO ES CONEIX 1) - No estan segurs del que és el <lleu>, però coneixen el nom. - Diuen que ara no s'usa el mot <menúncies> - Diuen <feixures> - <la mare>: és on estan enganxades les <tripes>	fre(i)xura (=pulmones) fetge cor	(IGUAL)
579b LOMOS:	llomellos	(IGUAL)	llomellos	(IGUAL)	llomo	(IGUAL) També <llomello> i <solomillo>.
579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO:	cansalà co'na (corteza)	(IGUAL) - Diuen més <cornas>, amb vibrant múltiple. - De la <cornas> fan les <du-enyes>	cansalà cornas (corteza)	(IGUAL)	cansalà cornas (corteza de la cansalà)	(IGUAL)
579d MANTECA:	sagí	(IGUAL)	sagí	(IGUAL)	sagí manteca	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
579e CHICHARRONES:	tàstines ““hi ha ratllat <tàsquines>““	(IGUAL) Es fa del greix. En feien coques i <monjàvines>	xotxorrites	(IGUAL) Són les <tripes>, material del <cérdo>	xitxarrons	(IGUAL) Només ho ha sabut un informant (tb <xitxarró>: desperdicis del porc)
579f TERNILLA:	tendrum	(IGUAL)	tendrum	(IGUAL)	tendrum	(IGUAL)
579g VEJIGA:	bufa	(IGUAL)	bufa	(IGUAL)	bufa	(IGUAL)
580 JAMONES:	pernils	(IGUAL)	pernils	(IGUAL)	cu'xot	(IGUAL) - Coneixen en mot <pernil>, però no l'utilitzen gaire. - La <i> no sona
581 TUÉTANO (MEOLLO):	tu ^u étano	(JA NO ES DIU) <tétano> o <tu-étano> (<tűétano>)	tuétano	(IGUAL) També <tétano>	tuétano	(IGUAL)
581a BRAZUELOS:						
582 PAPADA:	papà	(IGUAL) <cansalà de la papà>: és més prima	papà	(IGUAL)	papà	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA):	botifarró botifarra	(IGUAL) <negret>: és el mateix que el <botifarró>	botifarra botifarró	(IGUAL)	botifarra	(IGUAL)
582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):	llonganissa	(IGUAL)	llenganissa sobrassà	(JA NO ES CONEIX 1) - Diuen <llenganissa>	llonganissa	(IGUAL) <embutxat>: nom d'un embutit. M'ho han dit quan parlàvem del <llomo> o <llomello>. (???)
582c EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS:	du ⁿ énya	(IGUAL) - també <du-enya>. El que és clar és que no es tracta d'un diftong. - <blanquet>: com la <du-enya>, però amb més greix - <negret>: <botifarró>	negret (de vísceras más secas que el blanquet) blanquet (más grasoso que el negret)	(IGUAL) <fer un cerdet>: és un tipus d'embutit	gosset (el estómagu relleno de <fre(i)xura>)	(JA NO ES CONEIX) <blanquet>: nom d'un altre embotit.
582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE):	present	(IGUAL)	presén	(IGUAL) - Un informant pronuncia <present>, amb -t final, igual que amb el mot <naiximent>.	presén	(IGUAL)
583 SIENES (PULSOS):	pols	(IGUAL) plural <polsos>	pols	(IGUAL)	pols	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
584 CEJAS:	celles	(IGUAL)	celles	(IGUAL)	celles	(IGUAL)
585 PÁRPADOS:	pà'pols	(IGUAL) Però diuen més <pàrpados>	pàrpols	(IGUAL) Ho coneix només un informant	(No da nombre)	(JA NO ES CONEIX) De vegades diuen <pàrpols>, però molt poc.
586 PESTAÑAS:	pèls dels pà'pols	(JA NO ES DIU)	pèls dels pàrpols	(IGUAL) Ho coneix només un informant	pàrpols pestanyes	(IGUAL)
586a PESCUEZO:	bascoll	(IGUAL)	bascoll	(IGUAL) Es diu <pegar una bascollà>	bascoll	(IGUAL)
587 MECHÓN DE CABELLOS:	grenya	(IGUAL)	grenya	(IGUAL) La <metxa> és de les dones	grenya	(IGUAL)
588 TRENZA:	trena	(IGUAL) - <pirrets>: trenes sense <trensar>, per als xiquets - <pirris>: per a dones, espècie de <coletes> (trenes)	trena	(IGUAL)	trena	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
588a PESTOREJO:						
589 COGOTE:	tòs	(IGUAL)	tòs	(IGUAL)	tòs	(IGUAL)
590 CEREBRO:	ce'vell	(IGUAL)	cervell	(IGUAL)	cervell	(IGUAL)
590a CORONILLA:	coroneta	(IGUAL)	corona	(IGUAL) Diuen més <coroneta>	corona	(IGUAL)
591 BARBILLA:	barba	(IGUAL)	barba	(IGUAL)	barba	(IGUAL)
592 MEJILLAS (CARRILLOS):	galtes	(IGUAL)	galtes	(IGUAL)	galtes	(IGUAL)
593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):	barres	(IGUAL) S'aplica tant a persones com a animals.	barres	(IGUAL)	barres	(IGUAL) Les <barres> també es refereixen a les mandíbules de l'home
593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:						
594 CAMPANILLA:	gallet	(IGUAL)	gallet	(IGUAL) També <campaneta>	gallet	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):	nòu	(IGUAL) També <anòu>	nòu	(IGUAL) Diuen <ixe té bònò nòu>, pero quan preguntava pel fruit sec deien <anòu>	nòu	(JA NO ES CONEIX) <nau>
596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):	garguero	(IGUAL)	garguero	(IGUAL)	garganxó	(IGUAL) està a sota de la <nau>, dins la gola
597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):	pulmons lleu	(IGUAL)	pulmons	(IGUAL)	polmons	(IGUAL) <pulmons>
597a VOZ CHILLONA:	““no hi ha res ratllat””		““no hi ha res ratllat””		““està ratllat 597a-597d””	
597b VOZ RONCA:						
597c VOZ SORDA:						
597d VOZ DE FALSETE:						
597e SOBACO:	sobaco baix del braç	(IGUAL) Fonèticament sona la - i- de <baix>, i la ele és molt feble <de'>	sobaco ba(i)x del braç	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <el baix del braç>	sobaco	(IGUAL) També, espontani, <sovaco>, amb -v-

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
598 CODO:	colze	(IGUAL)	colze	(IGUAL)	colze	(IGUAL)
599 ESPINAZO:	aspinàs	(IGUAL)	aspinàs	(IGUAL)	espinàs	(IGUAL)
599a SENO:	si (seno de la camisa) sinà (pechos)	(IGUAL) - La <sinà> és el conjunt dels pits. - Espontàniament han pronunciat [elzí] amb essa sonora	si (seno de la camisa) sinà (pechos)	(JA NO ES CONEIX) El <si> és una part del cos, mentre que la <sinà> és la part del cos on es pot carregar fruites: <una sinà de pomes, de bacoques...>	si (de camisa) sinà (=pechos femeninos)	s1 No dien <sinà>
600 OMBLIGO:	melic	(IGUAL)	melic	(IGUAL)	melic	(IGUAL)
600a CADERA:	cadera	(IGUAL) Es diu més <costats>	cadera	(IGUAL)	cadera caera	(IGUAL)
600b RIÑONES:	renyons	(IGUAL)	renyons	(IGUAL)	rinyons	(IGUAL)
600c MUSLO:	cu'xa	(IGUAL) La <i> és feble	cu'xa	(IGUAL)	cu'xa	(IGUAL)
600d RODILLA:	genoll	(IGUAL)	janoll	(JA NO ES CONEIX) <genoll>	ginoll	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
601 MULETA DEL COJO:	clòssò	(IGUAL) Es distingeix de <muleta>, que és el que utilitzen per a aguantar les andes del sant. Un informant, però, assegura que <clòssò> s'aplicava antigament també a aquest instrument.	clòssò	(IGUAL)	muleta	(IGUAL)
601a CORVA:			ba'x del janoll	(JA NO ES CONEIX)	sobaco	(JA NO ES CONEIX) No donen nom
601b ESPINILLA:	canella	(IGUAL)	canella	(IGUAL) També <aspinella>	espinélla	(IGUAL)
602 CALCAÑAR:	taló	(IGUAL) <empeine>: és la part de davant del peu, la de damunt	taló	(IGUAL)	taló	(IGUAL)
603 OJO DEL GALLO:	ull de poll	(IGUAL)	ull de poll	(IGUAL)	ull de poll	(IGUAL)
603a TOBILLO:	tovillo	(IGUAL) Amb <v> clara	tovillo	(IGUAL) Amb -v-	turmell	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
603b TALÓN:						
603c TENDÓN DE AQUILES:	garró	(IGUAL) Tant de les persones com dels porcs	garró	(IGUAL)	garró	(IGUAL)
603d BÍCEPS:	(El sujeto no sabe el nombre; el otro le llama <bragó>. El sujeto de este cuaderno llama <bragó> a la muñeca)	(JA NO ES DIU) - <bragons> només s'aplica al bíceps, no a la munyeca - Espontàniament un informant anomena <bisté< el bíceps, per etimologia popular.	braó	(IGUAL)	braó	(IGUAL)
604 HACER COSQUILLA:	fer cosconelles	(IGUAL)	cosquelles	(IGUAL) Coneixen també <cosquenelles>, però ho diuen menys	fer cusquelles fer cuscanelles	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <cuscanelles>
605 MUÑECA (BOBANILLA):	bragó monyica	(JA NO ES DIU 1) No s'aplica <bragó> a la munyeca	munyica	(IGUAL)	munyica	(IGUAL) Dieun més <munyiqueta> que <munyica>
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):	nucs (=nudillos)	(IGUAL)	nucs (=nudillos)	(IGUAL)	nus (nudillo) (pl. <nussos>)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
606a PALMA DE LA MANO:	palma de la mà	(IGUAL)	replanell de la mà	(IGUAL) També <palma de la mà>	palma de la mà replanell	(IGUAL) - <replanell>: es diu menys - M'expliquen que totes les persones tenim una M i una S a la palma de la mà: "muerte segura".
607 PULGAR:	did gros	(IGUAL) - No coneixen <polze>	dit pólze	(IGUAL) - També <di pólze>, però diuen més <pulgar>	pólze	(IGUAL)
607a ÍNDICE:						
607b DEDO DEL CORAZÓN:	di del mig	(IGUAL)	di del mig	(JA NO ES CONEIX)	di ^d del mig	(IGUAL) També <di ^d del cor>, però menys.
607c ANULAR:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
608 MEÑIQUE (MARGARITE):	di xicotet	(IGUAL) - <gorrinyèu>: és el <cerdet> més xicotet que naix - Canten una cançoneta per a comptar els dits de la mà: “El pare..., la mare..., gorrínxínxín, gorrínxínxín...”	di xicotet	(IGUAL)	manual	(IGUAL) - Diuen més el <manualet>, <el xiquitiu> o el <xiquetet>. - “el pare, la mare, este demana pa, este diu que no n’hi ha, i el <xiquitiu> / <xiquetet> diu <mèu mèu>
609 ESPINA:	punxa	(IGUAL)	punxa	(IGUAL)	punxa	(IGUAL)
609a PULPEJO:	mòllò de la mà	(IGUAL)	magre del dit	(JA NO ES CONEIX) Diuen <la mòllò del dit>	parpissot	(JA NO ES CONEIX) Insisteixen que diuen <parpussot>, encara que la primera vegada un informant ho va dir am -i- <parpissot>.
609b PUÑADO:	grapat	(IGUAL)	grapat	(IGUAL)	grapaet	(IGUAL)
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	grapat en les dos mans	(IGUAL)	grapat en les dos mans	(IGUAL)	grapat	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
610a BOCANADA:	glopà	(IGUAL) - <glopà> és allò que tiren els xiquets - <bocanà> es refereix a l'aire: <bufà d'aire>	glopà	(IGUAL)	glopà	(IGUAL)
611 BOSTEZAR:	badallar	(IGUAL)	badallar	(IGUAL)	badallar	(IGUAL)
612 ERUCTAR (REGOLDAR):	rotar	(IGUAL)	rotar	(IGUAL)	rotar	(IGUAL)
612a GARGAJO:	ga ^f gall	(IGUAL)	gargall	(IGUAL)	gargall	(IGUAL)
613 ESTORNUDAR:	astarnudar	(IGUAL)	astarnudar	(IGUAL)	estarnudar	(IGUAL)
613a NÀUSEAS	òix	(IGUAL)	òix	(IGUAL) Un informant no sabia el que era	agonia ànsia	(IGUAL)
614 VOMITAR:	arro[x]ar gomitar	(IGUAL) <gòmito>, <gòmit> / <vomitar>, <gomitar>	provocar gumitar arro[x]ar	(IGUAL) Exactament <provocar> és quan provoques el fet de vomitar, normalment amb els dits	provocar gomitar llançar	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <llançar> - <arro[x]ar> - <provocar> es fa amb els dos dits.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
614a ARCADAS:	agonia	(IGUAL) També <ànsies>	ànsia	(IGUAL) Diuen <ansieta> i <agonia>		<ànsies>: quan una persona està <vinga rotar>. El DCVB recull aquest mot a Biar (supose que el va fer derivar del concepte 614 de l'ALPI)
615 HIPO:	xanglòt	(IGUAL) Ara es diu més <hipo>	xanglòt hipo	(JA NO ES CONEIX 1) Diuen <xanglòt> i <hipo>	hipo	(IGUAL) Desconeixen el mot <xanglòt>
615a RUBORIZARSE:	fer-se ròjò	(IGUAL)	fer-se rò ⁱ (t)jò	(IGUAL) També <afrontar-se> i <sofocar-se>	abotxornar-se sofocar-se soflamar-se	(JA NO ES CONEIX 2) No diuen <abotxornar-se> ni <soflamar-se>. Coneixen el verb <soflamar>, però amb un altre significat. (???)
615b RESPIRAR:	alengar	(IGUAL) “Què alenaes que pega!”	alengar	(IGUAL)	alengar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
615c ALIENTO:	alé	(IGUAL) Només es diu <alé> quan fa molt de fred i es tira <vaho>	alé	(IGUAL)	alé	(IGUAL) el <bap> és el <vaho> o <i>baf</i> .
616 RONCAR:	roncar	(IGUAL)	roncar	(IGUAL)	roncar	(IGUAL)
617 ESPELUZNO (DE FRÍO):	tremolí tresmolí	(IGUAL) - Només un informant, que era dona, coneixia <tresmolí>, i en donava un sinònim, <ariçonamenta>. - <tremolí> sembla la forma general, sinònim de <ariçonaes> o <ariçons>	ariçament	(IGUAL) - Un informant diu <arriçament> - També solen dir <tremolí> i <tremoló>	tremolí calfred	(IGUAL) el mot <tremolí> no es diu massa. S'usa més en plural el mot <tremolors>
617a SONARSE:	mocar-se	(IGUAL) També <sonar-se>, però menys	mocar-se	(IGUAL) També <sonar-se>	mocar-se	(IGUAL)
618 ORINAR:	pixar	(IGUAL)	pixar	(IGUAL)	pixar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
618a ORINA:	pixum pixarrà (el producte de una evacuación)	(IGUAL) - <orins>: són dels animals - <porró d'orins>: es diu també <bacenilla>, i es refereix a l'orinal	pixarrà (acción de orinar) pixum (orina)	(IGUAL) L'<orí> és el pixum	pixum	(IGUAL) <orí>
618b TURNIO:	visco	(IGUAL) De vegades també <vixco>	visco	(IGUAL) Amb v-	visco que mira contra.l govern	(IGUAL)
618c LEGAÑA:	llaganya	(IGUAL)	llaganya	(IGUAL)	llaganya	(IGUAL)
618d LEGAÑOSO:	llaganyós	(IGUAL)	llaganyós	(IGUAL)	llaganyós	(IGUAL)
619 ORZUELO:	mussol	(IGUAL)	mussol	(IGUAL)	mussol	(IGUAL)
620 LOBANILLO (LUPIA):	llúpia	(IGUAL) - Sol apareixer al cap - <barros>: al nas, com <llupietes>	llúpia	(IGUAL)	llúpia	(IGUAL)
621 PAPERÀ:	paps	(IGUAL) És una malaltia	papà	(IGUAL)	papà	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
621a MANO DERECHA:	mà dreta	(IGUAL)	mà dreta	(IGUAL)	mà dreta	(IGUAL)
622 MANO IZQUIERDA:	mà.squèrre	(IGUAL)	mà asquérrí surda	(JA NO ES CONEIX 1) <mà.squèrre> o <surda>	mà.squèrre surda mótxa	(IGUAL) DCVB <i>ma motxa</i> (Biar)
623 ZURDO:	surdo esquerrer	(JA NO ES DIU 1) - Es diu més <asquerrer> - <maner> és el que treballa en les dos mans (sobretot s'aplica al jugador de pilota, que li tira tant amb la dreta com amb l'esquerra)	asquerrer surdo	(IGUAL)	surdo mótxo	(IGUAL) Motxo també és un malnom
624 MANCO:	manco curro	(IGUAL)	manco curro	(IGUAL)	manco	(IGUAL)
625 SORDO:	sord	(IGUAL)	sord	(IGUAL)	sord	(IGUAL)
626 JOROBADO:	japerut	(JA NO ES DIU) <geperut>	[§] (t)geperut	(IGUAL)	geperut	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
627 JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA):	gepa	(IGUAL)	g ^(t) epa	(IGUAL)	gepa (lleva <perdigot>)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen “lleva perdigot” - <el de la maleta>
628 PATOJO:	garrut corbat (el que va acachado)	(IGUAL)	garrut (tullido)	(IGUAL) És el que té les cames <górdes> la part de baix.	“està ratllat”	
629 PATIZAMBO:	sarando	(JA NO ES DIU) <sarando>, segons un únic informant, s’aplica a una persona que va com si estiguera borratxa, i va <sarandejant>	carrampano pando “hi ha un dibuixet”	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <pando> - També <ascarrampat> i <ascarrampaet> (un informant ho compara amb el polític Manuel Fraga). - També <aspatarrat>	patinyo	(IGUAL) Diuen que <patinyo> és <pato[x]o> del peu.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
630 PATIESTEVEDO:	pando	(IGUAL) - Amb les cames obertes - És diferent de <patut>, que és aquell que va creuant els peus - Algun informant creu haver escoltat el nom de <garrut>, però no sap exactament el que és. - De tota manera coneixen el mot, i de vegades l'empren per indicar una manera de caminar bastant estranya: "Els xiquets anaven garruts, perquè les albugues pesaven més que els peus"	patut sarando "“hi ha un dibuixet”"	(IGUAL) Un informant diu <sarambo>	carrampano	(JA NO ES CONEIX) <parrancano>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR):	botijar farfalejar (cecear)	(IGUAL) - Exactament em diuen que <farfallejar> (i no <farfalejar>, que deu ser una errada de Sanchis, ja que és lletra seua) és “cecear”. Així parla el rei Joan Carles i Jesulín de Ubrique. - <botijar> és aquell que s’enganxa quan parla, és a dir, que no és el mateix.	fer boti ² (t)ges farfallós (el que cecea) farfalle ² (t)jar (cecear)	(JA NO ES CONEIX) <farfallós> és el que no pot pronunciar o articular bé.	fer botiges	(IGUAL)
631a TARTAMUDO (TARTAJOSO):	botijós farfallós (el que cecea)	(IGUAL)	boti ² (t)jós	(IGUAL)	tartamut botijós	(IGUAL)
632 GANGOSO:	gangós	(IGUAL) - Parla de gola - No coneixen <sessiós>	gangós	(JA NO ES CONEIX) Ningú coneixia aquest mot	gangós	(IGUAL) El <gangós> també se l’anomena <mongólogo> (mot que alhora s’aplica també a una malaltia de gent que no està bé, anormals)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
633 PADASTRO DEL DEDO:	padastre	(IGUAL) En la mà es fa també un <callo> o un <callòs>	padastre	(IGUAL) Diuen que ucal tallar les uncles <en dilluns> per tal que no isquen padastres	padastre	(IGUAL)
633a SALPULLIDO:	gorraïra	(IGUAL) Es fa de la calor	gorraïra	(IGUAL)	gorraïra	(IGUAL)
633b HUMOR HERPÉTICO:	“no està ratllat”		“està ratllat”		“està ratllat”	
633c GOLONDRINO					golandrino (sí)	(JA NO ES CONEIX) <golondrino>: <bulto> que es fa <baix del braç>
633d ÀNTRAX:	avesper	(IGUAL)	avesper	(IGUAL)	avesper	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
633e PANADIZO:	panalí	(IGUAL) - És un malet que per ell mateix es feia com forats, d'on eixia pus. Deien aleshores que li havia eixit un <avesper> - <un rodadits> (o <rodòdits>) és una malaltia que es feia al dit i el rodava.			mal de dit (no da otro nombre para panadizo)	(IGUAL) És la <gota>
634 ARAÑAZO:	arrap (del gato) rasquinyà (de arbustos)	(IGUAL)	arrapà	(IGUAL)	arrapà	(IGUAL) <arranyà>
634a CARBUNCLO:	malgrà	(IGUAL) - Només ho coneixia un informant, que el definia com un gra que t'ix i es fa roig. És sinònim de <bubó de sang> - El gra al cul s'anomena <florónco>	malgrà	(IGUAL) És una espècie de <flamonet> que ix pel coll. També es diu <avesper>	malgrà	(IGUAL) - És un tumor cancerós - <florónco>
635 SARAMPIÓN:	pallòlò	<roseta>: és una classe de pallola, i diuen que podria ser la varicel·la	pallòlò	(IGUAL)	sarampio	(IGUAL) (amb -i- tònica). És paregut a la <varicela>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
635a DIFTERIA:	grup (no conocen otro nombre)	(IGUAL) És una malaltia per la qual s'ofegaven i no podien respirar	grup	(IGUAL) És quan un fa tos amb soroll	grup	(JA NO ES CONEIX) Desconeixen cap variant pareguda.
636 DIARREA:	diarrera cagueta va de correntilla	(IGUAL) - <de correntilla> és més fi - <de caguetes>	diarrera caguetes	(IGUAL) També: <anar asburriat> és quan un va molt <li[x]ero>, que <fa un xorro>.	diarrea cagueta carreres seguerilles	(JA NO ES CONEIX 2) - <diarrera>, amb -r- - Desconeixen el mot <seguerilles> - <té còlic> - M'expliquen que es diu <carreres> perquè vas <correns>
636a PERLESÍA:	propessia	(JA NO ES DIU) Diuen <apople[x]ia>, en castellà.	propixia	(IGUAL) També <propeixia>	prope ^l xia	(IGUAL) Els sona aplicat a una malaltia relacionada amb els <tremolors>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
637 CORTEJAR:	rondejar-la	(IGUAL) No diuen <ronsejar-la>	ronse ^e (t)jar-la (acostumbraban ir a rondarlas con guitarras por la noche)	(JA NO ES CONEIX) - <rondar-la> - També els fan <serenates>	cocurrotejar alejat-la rondejar (van con guitarras a la madrugada)	(JA NO ES CONEIX 1) - Els sona el mot <alejar>, però és segur que ja no ho diuen. - Irònicament diuen que a Castalla <es mamorregen>. No em va quedar clar si a Biar també es diu <mamorrejar> (= morrejar) o és una marca demarcativa de poble.
637a DECLARARSE:	demanar-la	(IGUAL)	demanar-la	(IGUAL)	demanar-li compromís	(JA NO ES CONEIX) <demanar-la>
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:	donar-li carabassa	(IGUAL)	donar-li carabassa	(IGUAL)	donar-li carabassa	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
638a PELAR LA PAVA:	festejar (los jueves, martes, sábados y domingos)	(IGUAL) <nit de nòvia>: era la nit de dt dj ds i dg	feste ^l (t)jar (acostumbraban sólo jueves, sábado y domingo)	(IGUAL) - Els que tenien un <festeig llarg>, és a dir, que vivien a molts quilòmetres de distància, festejaven el dijous. - Diuen que també festejaven dimarts	festejar (sólo martes, jueves, sábado y domingo)	(JA NO ES CONEIX 1) - Diuen que abans es <festejava> el dissabte i el dijous, o quan u podia, que no hi havia dies marcats. - El <dijaus> era el <dia de xurra>, perquè tocava <festejar>
638b ROMPER LAS RELACIONES:	partir palletes (se acostumbra poner un reguero de ceniza desde la casa de la novia a la casa del novio: <fer la cendregà>)	(JA NO ES DIU) - Sí que es diu <partir palletes> - De vegades s'ha fet, però amb pintura. Ara ja es fa poc. - <l'ancendregà>: segons un informant, es feien quan algú es casava amb una viuda	rifar partir palletes (acostumbraban poner un reguero de ceniza desde la casa de la novia a la casa del novio)	(IGUAL) Aquell costum es diu <cendregà>	partir palletes (el novio ensucia o pinta la puerta de ella. Si ella después se casa con otro, los amigos de él le queman una albarda de manera que ella la vea al pasar) remat de casamén	(IGUAL) - Encara coneixen allò de cremar una albarda i embrutar la porta de la nòvia. - Fins i tot contenen que la cerimònia de <partir palletes> era més àmplia i solien fer un <palis> (= pal·li). - <s'han barallat>
639 PETICIÓN DE MANO:	traure la cara	(IGUAL) També <fer la demanà>	fer la demanà traure la cara	(IGUAL)	encarar-se (los padres del novio)	(JA NO ES CONEIX)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
639a CAMBIO DE REGALOS:	(el padre del novio regala <l'or> que es el aderezo)	(IGUAL) El pare del nóvio regalava a la nóvia (<un present>), però no a l'inrevés	(el novio le entrega todos sus ahorros a la novia)	(IGUAL) Però hi havia moltes maneres de fer-ho. Normalment, diuen, <s'arreglaven>	(el novio le compra <l'adrec> que consiste en pendientes y aguja)	(IGUAL) Diuen que açò és el que es feia abans, però que actualment tota aquesta cerimònia ja ha desaparegut.
639b BODA:	el casament (los cubren con un manto <vel>, no hay arras)	(IGUAL) <vel>, <velo>, <manto> i <mantellina>	el casamén (los cubren con un manto <vel>, no hay arra)	(IGUAL)	el casamén (los cubren con un manto rojo, el <jòu>; no hay arras)	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <jòu> ni <jau> referit al mantell roig.
640 ANILLO (SEGÚN SE CLASE):	anell	(IGUAL)	anell	(IGUAL)	anell	(IGUAL) Ara es diu més <sorti[x]a>
641 DOTE:	astrena (es sólo el dinero que da el padre y cada uno de los invitados que recogen los padrinos en una bandeja)	(IGUAL) - Sí que diuen <astrena> - Els primers que posen els diners són els padrins, i després els convidats	el dot (los invitados cada uno entrega dinero <astrena>)	(IGUAL) Ara ja no es fa, i tots van al banc, i a més saben què donava cada u.	el regal de boda (lo dan los padres del novio a la novia, siempre dinero) el dot (es el dinero o las fincas) (sale una “-criada-” con una bandeja y todos los invitados dejan dinero <presentalles>)	(JA NO ES CONEIX 2) No coneixen <presentalles> ni el fet que eixira una “criada”
641a COMIDA DE BODA:	la boda	(IGUAL) També <han anat de nóvia>	la boda	(IGUAL)	la boda (es la fiesta)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
642 EQUIPO DE LA NOVIA:	el dot (es la ropa y <el moblatge> son los muebles. Todo lo pagaba la novia)	(JA NO ES DIU) - Hi havia el dot de l'home i de la dona - El costum era que la dona pagava els llançols i l'home els mobles.	aixovar	(IGUAL)	a'xovar (es la ropa y los muebles; lo paga la novia)	(IGUAL) DCVB <a(i)xovar> Biar.
642a CÓNYUGES SEPARADOS:	s'han deividit desaparat	(JA NO ES DIU 1) - No coneixen <desaparat> - <s'han separat>: més fi - <s'han barallat> - <desipartat> o <dessipartat>	s'han despartit s'han desavingut	(IGUAL) També <s'han separat>	s'han dessiparat dividits	(JA NO ES CONEIX 2) No diuen cap de les dues variants, sinó que normalment diuen <s'han barallat>
642b VIVIR MARITALMENTE:	estan amigats amuntonats	(IGUAL) Es diu més <amuntonats>	estan amigats s'han a'(t)juntat	(IGUAL) També <s'han amuntunat>, <s'han amigat>	estan amigats s'han amononat ajuntat	(JA NO ES CONEIX 1) <enjunats> o <anjuntats>
642c QUERIDA O MAJA:	coneguda	(JA NO ES DIU) <querida>	querida coneguda	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <coneguda>	querida	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:	asquellotà	(IGUAL) - quan es casaven algun viudo o viuda i estaven tota la matinada, ja que es casaven de nit. - segons un informant s'anomena <ancendregà>	cencerrà	(IGUAL)	esquellao	(JA NO ES CONEIX) <cencerrà> (de <viudos>)
643 ESTAR ENCINTA:	ambrassà prenyà	(IGUAL) <en estado>: és més fi	està ambrassà prenyà	(IGUAL)	estar prenyà embarassà (más fino)	(IGUAL) <embrassà> també.
643a TENER UN ANTOJO:	té desig	(IGUAL) També <anto[x]o>	té desig	(IGUAL)	té desig	(IGUAL)
644 PARIR:	parir deseixir desacupat	(IGUAL) - Només un informant coneixia <desacupat> - <comprar un xiquet>: eufemisme per “tindre un xiquet”	deseixir parir	(JA NO ES CONEIX 1) No diuen <deseixir>	parir donar a llum desacupar	(JA NO ES CONEIX 1) No coneixen el mot <desacupar>
645 PARTO:	part (la madre <partera>)	(IGUAL)	part	(IGUAL)	part	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
646 COMADRONA:	comare	(IGUAL) - També <comadrona> - La <didà> és la que donava a mamar si la mare no tenia llet	comare	(IGUAL) N'hi havia abans; també es diu <comadrona>	comare	(IGUAL)
646a ABORTAR:	tindre un fullijó fullijo (otro sujeto) malparir albortar	(JA NO ES DIU 2) - No he pogut trobar ningú que coneguera el mot <fullijó> o <fullijo> - <abórt> o <albórt>	tindre un fulli ⁱ (t)jo albórt	(JA NO ES CONEIX 1) - No he pogut trobar cap persona que conega el mot <fullitjo> - Diuen de vegades <ambórt>	malparir	(IGUAL) Es diu més de les cabres.
647 CANASTILLA:	el dotet	(JA NO ES DIU) - <canastilla>: és del xiquet - <a[x]uar>: és per a les dones, el dot.	aixovaret	(IGUAL) També <bolcà>	atét	(IGUAL)
647a BAUTIZO:	bateig	(IGUAL)	bateig	(IGUAL)	bateig	(IGUAL)
648 PADRINO:	padrí	(IGUAL)	padrí	(IGUAL)	padrí	(IGUAL)
649 EXPÓSITO (BORDE):	bords	(IGUAL)	bord	(IGUAL)	bord	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
650 MELLIZO:	(ha tenido una <ambessonà>, los niños son <bessons>)	(JA NO ES DIU 1) Diuen <bessonà>	bessons	(IGUAL)	bessons	(IGUAL)
650a NIÑO RECIÉN NACIDO:	creatura monyicot	(JA NO ES DIU 1) <criatura>	xiquet	(IGUAL)	xiquet creatura	(JA NO ES CONEIX 1) <criatura>
651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):	lle ^d roín (no tiene otro nombre)	(IGUAL) - Deixen eixir primerament el <fluix> - Coneixen <colastro>, en castellà - Portaven un gosset que traguera la llet quan la dona no tenia mugró - <represes>: quan la dona tenia massa llet al pit - <mugronera>: ho van traure després; era una espècie de pessó per tal que el xiquet mamara	calòstres	(JA NO ES CONEIX) - Una dona em va dir <colastros> espontàniament - Els informants masculins no coneixien cap mot especial - Diuen que aquesta primera llet ix <quallà>, <a quallons> - <tindre la pujà> és tindre l'<avenguda> de la llet, quan a una dona li ve la llet per a donar a mamar.	lled groga	(IGUAL) Només ho coneixia un informant, qui explicava que la <lled groga> és la llet que se li qualla a la dona, i li l'han de traure.
652 AMAMANTAR:	donar-li mamar el pit	(IGUAL)	donar-li a mamar	(IGUAL)	donar-li el pit	(IGUAL)
653 DESTETAR:	desmamar-lo	(IGUAL)	desmamar-lo	(IGUAL)	desmamar-lo	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
653a HACER MAL DE OJO:	enxissar (no son supersticiosos) pendre d'ull	(IGUAL) - <enxissar> és més antic. Ara es diu <mal de o[x]o> - <l'ha pres de ull>: és portar algú entre les celles	anxissar pèndre d'ull	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <enxissar> - Diuen <està pres de ull>. Hi ha costum de dur aquell xiquet el Dijous Sant a una dona, que amb una gota d'oli sobre la mà sap si està pres d'ull i fent una oració el cura - També m'expliquen que solien posar una <veteta> roja als xiquets per tal que no els <prengueren de ull> - Vacil·len en la definició de <pendre d'ull> i <mal de ull>	pendre d'ull	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS:	xiquet xicot (si crece) minyó (si no crece)	(JA NO ES DIU 1) - No coneixen <minyó> - <xicot> és quan el xiquet naix molt desenrotllat	zagal (4 ó 5 años) xicot (8 ó 10)	(JA NO ES CONEIX 1) - La paraula <zagal> ho diuen a la Font de la Figuera - Un informant coneixia el mot <sagal> (amb s-sorda), però assegurava que a Moixent no es diu. - <xicot> és quan un xiquet es cria molt robust - També diuen <criatura>	xiquet xiquillo	(IGUAL)
654a MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:	sagal (10 ó 12 años) fadrí	(IGUAL) - Diuen que <sagal> s'aplica als xiquets de 12-13 anys. - Un informant em deia: "S'ha fet molt fadrí i ni festeja ni res; està fet un sagal"	xicon (5 ó 6 años) fadrí (15 años)	(IGUAL)	xicot fadrí	(IGUAL) <xicot> es diu poc
655 ESPOSA DEL PADRE (MADASTRA):	madastra tia	(IGUAL) - No <madastra> - Antigament sí que deien <tia>	madastra tia	(IGUAL)	madastra tia	(IGUAL) Si el fill és xicotet, li diuen <mare>, però si és major li diuen <tia>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO):	padastre tio	(IGUAL)	padastre tio	(IGUAL)	padastre tio	(IGUAL)
656 HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO):	fillastre	(IGUAL)	fillastre	(IGUAL)	fillastre	(IGUAL)
656a HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO):	germanastre	(IGUAL)	*(t)germanastre	(IGUAL)	germanastre	(IGUAL)
656b HIJO LEGÍTIMO:	“no hi ha res ratllat”		“no hi ha res ratllat”		“està ratllat 656b i 657”	
657 AHIJADO:						
657a PADRES DE LOS CÓNYUGES (CONSUEGROS):	consogres	(IGUAL)	consogres	(IGUAL)	consogres	(IGUAL)
657b PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES):						
657c HIJO DE PILA (AHIJADO):	fillol	(IGUAL) Quan s'apadrina algú en un bateig	fillol	(IGUAL)	fillol	(IGUAL)
658 HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS):	nebots	(IGUAL)	nebots	(IGUAL)	nebots	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
658a HIJO DEL HIJO (NIETO):	nét	(IGUAL)	nét	(IGUAL)	nét	(IGUAL)
658b HIJO MENOR:	el caganiu el xèrna	(IGUAL) - També es diu <el petit> (<el meu petit>) - <eres / pareixes un xèrnè>: quan algú és molt xicotet - <xèrnè> és el nom d'un ocell molt menut	caganiu	(IGUAL)	caganiu el rebuig	(IGUAL) <el més xiquetet>
659 ENCENDER EL CIGARRO:	ancendre	(IGUAL)	ancéndre	(IGUAL)	ancendre	(IGUAL)
660 ESCOBA:	granera	(IGUAL)	granera	(IGUAL)	granera	(IGUAL)
660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA:	uela iaia	(IGUAL)	agüela iaia (fino)	(IGUAL) Tamé <uela>	iaia	(IGUAL) La forma <iaia> és més moderna; abans es deia més <auela> i <auelo>
660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:	vetlar	(IGUAL) Amb ela geminada clara	velar	(IGUAL)	vetlar (le <resen la corona> que son 7 misterios del rosario)	(IGUAL) Hi ha tres variants: <verla>, <vedla> (amb -d-) i <vetla> (amb -l- geminada) (de tres informants diferents)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
660c MORTAJA:	mortalla	(IGUAL)	mortalla	(IGUAL)	mortalla (a los solteros blanca, y a los casados, negra)	(IGUAL) Depenia de les famílies.
660d ATAÚD:	taüt	(JA NO ES DIU) <ataüt>, <caixa>	ataüt	(IGUAL) També <caixa>	ataüt	(IGUAL)
660e CORTEJO FÚNEBRE:	sutarrar (los solteros llevan música)	(IGUAL) - També <sotarrar> - <entèrro>	sutarrar	(IGUAL)	suterrar (la familia del muerto <el dol>)	(IGUAL) Diuen més <enterro>
661 TRATAMIENTO DEL MUERTO:	Déu que.l tinga en el cel	(JA NO ES DIU) - <T'acompanye en el sentiment> - Quan és pejoratiu i ten avorrit el mort: <Déu el tinga on es mereixca> / <Déu el tinga en la Glòriò>	en el cel descanse	(IGUAL) Per a donar el condol diuen exactament<que t'acompanye el sentiment>	en la glòria que descanse en pau estiga ia està en la veritat	(JA NO ES CONEIX 2) - No coneixen <en pau estiga> i <ia està en la veritat>. - Diuen més <t'acompanye el sentiment>
662 LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES:	<p>““hi ha un esquema dibuixat, amb A, B i C que el delimita; amb un comentari i unes parts”” (El croquis representa la planta baixa. El piso superior se llama <cambr> o <andana>, i consisteix en una sola sala que abarca des de A hasta B) <quarto> <entrà> <racó> <canterera> <cuina> <llar> <foguer> <corral> <astable></p>	<p>(JA NO ES DIU 1) - <cũina> - Ara diuen <comedor> a la <cũina>, els que tenen diners - Abans hi havia una <canterera> on se solien col·locar dos cànsters per a beure.</p>	<p>““hi ha un esquema dibuixat, amb A, B, C, D que el delimita; amb uns comentaris a part”” (Esta es la planta baja. En el primer piso, desde A hasta D, se hallan los <quartos> o dormitorios. El segundo piso está ocupado por la <cambr> o desván, donde se guardan frutos y aperos) <anrà> <llar> <cuina> <antraeta> <pati> <corral></p>	<p>(JA NO ES CONEIX 1) - Diuen <cũina> i la resta de paraules que hi ha a l'ALPI. - <pisos>, <aixumena> (<dos aixumeneres>)</p>	<p>““no hi ha res, només tres variants explicades:”” <pòrxe>: entrada de la casa <cuina>: cocina. (A veces pronuncia <cuina>) <quarto> (dormitorio)</p>	<p>(JA NO ES CONEIX 1) Tots diuen <cuina></p>
663a MONTAJE DE LA PUERTA:	<p>marc</p>	<p>(IGUAL) No coneixen <cuixera> ni <llindar></p>	<p>llindar (los dos lados) marc (marco) cu'ssera (cada parte lateral del marco)</p>	<p>(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <llindar>. - Un informant diu <lindaret> a la <repisseta> o el <pilaret> que hi ha a l'entrada de casa. - El mot <cuixera> el coneixen, però no estan segurs del que és. - Sí que diuen <marc></p>	<p>gorró (es el quicio)</p>	<p>(IGUAL) Hi ha <gorró de dal> i <gorró de ba(i)x>; són de fusta (<maera>)</p>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
664 UMBRAL:	mamperlà	(JA NO ES DIU) - Sí que coneixen el mot <mamperlat>, amb -t final: es tracta d'un vis que s'acobra a la pedra de la porta - <brincalet> o <portalet>: és l'entrador a la casa, el cavallonet que cal botar per entrar-hi	portal	(IGUAL) No coneixen el mot <mamperlà>	portal	(IGUAL) El portal o escalonet de l'entrada de les portes es diu també <mampirlan>, <mampirlà> i <mampirlanet>
664a DINTEL:	solera	(IGUAL) És la biga de damunt la porta	solera	(IGUAL)	solera	(IGUAL)
665 CANDADO:	candao	(IGUAL)	candao	(IGUAL)	candao	(IGUAL)
666 CERROJO:	forrellat	(IGUAL)	forrellat	(IGUAL)	“està ratllat” ^{cc}	- <forrelat> - La <baldeta> és un instrument que tancava també les portes. Hi ha una endevinalla picaresca: “Una cosa com una sardina, que a mitja nit s'ampina” (LA BALDETA)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
667 GOZNE:			grónso	(JA NO ES CONEIX) - <les grónses> són el lloc on tiren les olives per a moldre. - <visagra>	grónsa ““hi ha un xicotet dibuix””	(IGUAL)
668 MODO DE CERRAR LA PUERTA:	pany (cerradura)	(IGUAL)	pany (cerradura)	(IGUAL)	pany	(IGUAL)
669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.):	(Suelen ser a dos <nevaes>)	(IGUAL)	(Suelen ser a dos <nevaes>; <nevà> (=vertiente))	(IGUAL) La <nevà> és una part de la casa	l'auia	(IGUAL) Es diu més <fronteres>, <teulaes> o <canalons>
670 CABALLETE:	caballó	(JA NO ES DIU) <cavalló>: és la part del centre de la teulada, que forma com un cavalló	cavalló	(IGUAL)	cavalló	(IGUAL)
671 ALERO:	aixida	(IGUAL) Es diu més <la bolà>	a'ssida	(JA NO ES CONEIX) <aixida>, sinònim de <visera>	la bolà	(IGUAL)
672 GRIETA EN LA PARED:	badall clevill	(JA NO ES DIU 1) - Diuen <clavill>	badall clavill	(IGUAL)	badall	(IGUAL) Diuen també <la pared està carpia>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
673 VIGA:	rollís (viga formada por un tronco sin desbastar) polaina (viga desbastada rectangular)	(IGUAL) - <tronc rollís>: és conforme el portes de la serra, sense treballar-lo - <polaina>: la que va d'una <nevà> a l'altra, i és perpendicular a les <almol·laes>	biga	(IGUAL)	jässina (la grande; sobre ésta <reboltons>)	(IGUAL) - La <jässina> és <reona> - Els <reboltons> són bigues
674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:	andana (sirve para depósito de frutos) “amb una clau que uneix les dues variants, i un únic comentari” cambra (sirve para depósito de frutos)	(IGUAL) També <pallissa>	cambra (En la parte anterior de la <i>cambra</i> se halla una amplia abertura, a manera de ventana que ocupa casi toda la amplitud del muro; la abertura se llama <terrat>, y desde ella se suben con una polea los cereales, frutos, etc.)	(IGUAL)	terrat (sí) (en las casas habitadas, guardan las cosechas en las bodegas, leña y hierbas) cambra	(IGUAL)
675 GUARDILLA:	clarabdiò (no se usan aquí)	(IGUAL) No n'hi ha moltes	pu(t)jaor	(JA NO ES CONEIX)		
676 CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):	rejols (baldosas)	(IGUAL)	enrejolat (enladrillado)	(IGUAL) També <taulellets> i <quadraets>	(tierra, <rejola> grandes; <taulellets> pequeños)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
677 FORMA DE LOS TECHOS:				Diuen <asmolaes> i <armolaes>	almotlaes (bovedillas)	(IGUAL) - Les <almotlaes> no és el mateix que les bigues o <reboltons> (que van damunt la <jàssina>), sinó que és l'espècie d'arc que hi ha entre biga i biga, i que solien fer-lo d'algeps o de ciment. - Tots els informants enquestats pronunciaven <almotlaes> amb ele geminada (no <almorlaes> ni <almoldaes> ni <almdlaes>, com passava amb "vetla" o "ametla") - Diuen que ara ja no posen <almotlaes>, sinó <bovedilles>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
677a PATIO:			pati (espacio descubierto donde se crían animales)	(IGUAL) - No és el mateix que la <quadra> o el <corral> - El <pati de llums> és el que dóna claror a la casa		<corral descubert> o <pati>
678 CORRAL:	corral	(IGUAL)	corral (espacio cubierto donde están las caballerías; suele estar cubierto por la <pallissa>)	(IGUAL) La <pallera> era el forat per on tiraven la palla de la pallissa a la quadra, on estaven els animals.	corral	(IGUAL)
679 ESTABLO:	estable quadra	(JA NO ES DIU 1) - Diuen <astable> (és més vell) - <l'aixideta> és la part del corral que hi ha al costat de la porta d'eixida.	astable	(IGUAL)	quadra	(IGUAL)
679a LAGAR:	cups	(IGUAL) - Era on queia el suc del raïm - No es diu <trull>	cup	(IGUAL) També <trujal> i <piso>, de material	cup	(IGUAL) És la <bodega> on es feia el vi

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
680 COBERTIZO:	porxà	(IGUAL) - És la part de davant de la casa - També es diu <cobertet>, però menys	covert	(IGUAL)	covert (interior en el corral) barracó (en las casas de campo, fuera del edificio)	(IGUAL) El <barracó> (registrat a Biar pel DCVB) és un lloc on pots posar el carro per exemple.
681 GRANERO:	oróns (departamentos separados por tabiques a metro y medio de altura)	(IGUAL) - És el racó que fa l'escala - Hi deixaven les garrofes - També hi ha <graner>	graner (dividido en compartimentos llamados <orons>)	(IGUAL)	graner	(IGUAL)
681a PAJAR:	pallissa	(IGUAL)	pallissa	(IGUAL)	pallissa	(IGUAL)
682 HOGAR:	llar	(IGUAL)	llar	(IGUAL)	llòsa	(IGUAL) - També <coveta>. - No diuen <llar>
683 CHISPA:	xispa	(IGUAL)	xispa	(IGUAL)	xispa	(IGUAL)
684 PAVESA:					xispeta	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
685 HOLLÍN:	sutja	(IGUAL)	sollini	(IGUAL)	folí	(IGUAL)
686 ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA):	ascaló	(IGUAL)	ascaló	(IGUAL)	escaló	(IGUAL)
686a TENAZAS:	astenalles	(IGUAL)	astenalles	(IGUAL)	estenalles	(IGUAL)
686b BADIL:	paleta	(IGUAL) S'utilitzaven per a traure les brases del foc per a la <copa> per a la taula de braser			paleta	(IGUAL)
687 TRÉBEDES:	ferros	(IGUAL)	ferros	(IGUAL)	“està ratllat”	
687a MORILLOS:	(No hay)	(IGUAL)	(No hay)	(IGUAL)		
687b ATRANCADORES:	(No hay)	(IGUAL)				
688 LLAR:	(No hay)	(IGUAL)	(No hay)	(IGUAL)		
689 CANDIL:	cresol	(IGUAL)	cresol	(IGUAL)	cresol	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
689a PALMATORIA:	palmatòriò candelerò	(IGUAL) <palmatòriò>: tipus de cresol on posaves un ciri			pamentòria	(JA NO ES CONEIX) - <es palmatòries> o <la palmatòria> (no <espalmatòria>) - La <maripòsa> (amb -s- sonora) es posava antigament en una tassa d'oli per a fer llum.
690 PÁBILO:	moc	(IGUAL) - <moc> de la cera	moc	(JA NO ES CONEIX) Antigament diuen que posaven <palmatòries> en les cases. La <torçuda> era el que posaven als cresols. Tenia la forma de <moc>, però no hi apliquen aquest nom.	metxelló	(IGUAL) - El <metxelló del cresol> és el mateix que la <torçua> o <metxa del cresol>. Eren una espècie de cordones de les espadnyes.
690a DESPABILAR:			atiar llevar el moc	(JA NO ES CONEIX 1) <atiar> només es diu en l'expressió <atiar el foc>, per tal que no s'apague.	tallar el metxelló	(JA NO ES CONEIX)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
691 VAJILLA PARA GUISAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.):	perol (=puchero) cassòlò (cazuela) casset (=cacerola) paella (sartén) caldero (con dos asas) caldera (más grande y profunda que el caldero) calderonet (la misma forma de la caldera, pero menor)	(IGUAL) - <caldera>: hi bullien la ceba per a l'embotit; també hi feien els xurros - <calderonet>: tenia dos ansetes, i era fondo	cassòlò perol (=puchero) caldero casso (=cacerola) paella caldera	(IGUAL) - <caldereta> (=<caldera>). - La <caputxina> era una espècie de cresol però de més categoria. - Distingeixen perfectament entre <caldero> i <paella>	òlla perol perola casset (cazo con agujeros) paella	(IGUAL) - <caldera> (de <cobre>) - <asseitera> - <tassa> - <cu(i)xol>: espècie de perolet - <caldero> - <dibrell> (no <llibrell>) (vg. 697)
692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA:	ascurà	(IGUAL)		<ascurà>	obra	(JA NO ES CONEIX) - <l'ascurà> - Sí que diuen <perol de obra>, <olla de obra>
693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):	gèrrè (tinaja) cànter (cántaro) botijó (botijo) botijonet (botijo pequeño) po ^u al (=balde) ferrà (=herrada de zinc, con dos asas)	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <po ^u al> - Un informant deia <poval> i assegurava que la forma <pual> és diu a Rotglà, un poble situat a dos quilòmetres. - Altres informants pronunciaven <poal>. - Ara es diu també <ferrà> quan és de plàstic	gerra (=tinaja) cànter botijó (botijo)	(JA NO ES CONEIX 1) - Pronuncien <gèrrè>	cànter botijó pitxer caldero	(IGUAL) - <búcaro> (<de obra>): és <reonet> - La <botija> té dues anses i un <pitet>, mentre que el <botijó> en té una. - No diuen <escudella>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):	plat fritera (fuente) got (vaso) sitiet (para poner encima la cazuela a fin de no quemar la mesa o los manteles)	(IGUAL) - Diuen <fritera>	plat fritera (fuente) got barral (=botella) pitxer (=jarro) sitiet (para poner encima la cazuela sin quemar la mesa o los manteles)	(IGUAL) - Distingeixen entre <barral> i < catalana>. En el Quader I, un infromant deia que < ampolla> és un <barral> - Un informant va dir <flitera>	plat sopera (=fuente) got tassa (=taza con asa) tassó (=taza sin asa) cullera (=cuchara) cullerot (=cucharón) setiet (para resguardar los manteles)	(IGUAL) - El <setiet> és un <esportinet> que tenia patetes per a deixar-lo damunt la taula i que no cremara el tapet. - <barral> (més gran i gruixut): diferent de la <catalana> (de coll estret) - <lleudoreta>: s'utilitzava per a posar <l'au> dins.
693b PAÑO PARA LIMPIARSE:	tovalla tòrcamans	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <tovalla>, sinó <tovallòlò> (o <tavallòlò>) i <toalla>. Vacil·len en la grandària de cadascuna - També <torcamans>, amb o tancada l'àtona.	torcamans	(IGUAL)	torcamans	(IGUAL) pl. <torcamansos>
694 MENDRUGO:	rosegó	(IGUAL)	rosegó	(IGUAL)	rosegó	(IGUAL)
694a DAMAJUANA:	marraixa	(IGUAL) També <garrafa>	garrafa	(IGUAL)	marra(i)xa	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	(De esparto:) cabàs sària (De caña:) cistella panera (De mimbre:) canasta (De palma:) portaores (conjunto de cuatro espuestas que se llevan a lomo)	(JA NO ES DIU 1) - Les <portaores> no són de palma, sinó de fusta. N'hi havia de quatre i de sis (a Llanera les més correntes eren les de quatre) - <anganells> (d'espart): on posaven els cànters per a carregar el burro	(De caña:) cistella panera (De mimbre:) canasta (De esparto:) cabàs sària argolí (especie de saco de esparto para guardar aceitunas) (De palma:) cabàs portaores (conjunto de 4 espuestas que se llevan a lomo)	(IGUAL) Ho diuen exactament així	(De mimbre:) cistella canasta (De esparto:) cabàs (espuesta) planeta (esterilla para arrodillarse en el lavadero) algolí (especie de saco de esparto para tener aceitunas) arganells (aguaderas) cabàs d'arguenes (espuesta grande)	(JA NO ES CONEIX 1) - La <planeta> no servia per a genollar-se al llavador, sinó que s'usava per a fer aire, per tal que el foc <prenguera alegria> - <panera> - Els <arganells> eren de llata (d'espart), així com també el <cabàs d'arguenes>. - <anganilles>: arganells de ferro - <gaveta>: recipient de <maera>
695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:	almorzar (a las 8: pan y sardina, o carne, bacalao, pescado, queso, tocino, embutidos, confitura, chocolate, fruta, etc.) dinar (a las 12: arroz, puchero, guisado, fruta, tocino, etc.) berenar (a las 5: pan y fiambre, tocino, etc.) sopar (a las 8: fiambre, pescado, huevos, tomates fritos, fruta, etc.)	(IGUAL) - Diuen <algo entre pa> (entrepà?) - El dinar típic és l'<arròs caldós>	amorzar (a las 8: sardina, o bacalao, o queso, o embutidos, fruta, aceitunas, etc.) dinar (a las 12: arroz, guisado, patatas, tocino, fruta, etc.) berenar (a las 5: pan y chocolate, miel, membrillo, arropé, etc.) sopar (a las 8: sardinas, patatas, huevos, fruta, etc.)	(IGUAL) - Distingeixen hores de sol: a l'hivern, les 12 de sol eren la una; a l'estiu, les 12 de sol eren les dues. - Solen menjar també <gatxamigues>, que es feien amb una caldera amb una ansa molt llarga.	almorzar (a las 8: pescado salado, embutidos, fruta, fritura, etc.) dinar (a las 12: arroz, puchero, legumbres, guisado, tocino, fruta) berenar (a las 5: tomate, fruta, abadejo, etc.) sopar (a las 8: patatas fritas o hervidas, sardinas, tocino, fruta, etc.)	(IGUAL) - <el almórzo>, <la dina>, <la berena>, <la sopa>: el menjar per a esmorzar, per a dinar, per a berenar i per a sopar. - <coques fregies>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
695b COMIDAS DE GALA:						
696 PARRILLA:	graelles	(IGUAL)	graelles	(IGUAL)	graelles	(IGUAL)
697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.):	pila (de piedra; la misma donde lavan la ropa) dibrell (=lebrillo)	(IGUAL) - Dien més <llibrell>	ferrà (de hojalata) llibrell (lebrillo)	(IGUAL)	escuraora (pila de piedra) llibrell (=lebrillo)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <llibrell>, sinó <dibrell>
697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:	pila (de piedra)	(IGUAL)	pica (de piedra)	(JA NO ES CONEIX)	llavaor (no se lava en casa)	(IGUAL)
697b HACER LA COLADA:	fer bugà	(IGUAL) Més <colà>	colar roscà (f.) (=colada)	(IGUAL) - Diuen <una llavà>. Només un informant va saber dir <roscà>	fer rusca colar	(JA NO ES CONEIX 1) - <fer la roscà>: es feia a final de mes, i consistia a netejar la casa tota completa. Deien “hui hi ha safarranxo” per a referir-se a eixe dia a final de mes.
698 LEJÍA:	lle'xiu	(IGUAL) - També <llexiu> - El <claruro> era la <le[x]ia>	lleixiu	(IGUAL)	lle(i)xiu	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
698a COCCIOR:	cosi (de piedra)	(IGUAL) Era com mitja gerra	cosi (de piedra)	(IGUAL)	cosi	(IGUAL) La <colà> antigament es feia en un <cosi>, que tenia un foradet al centre per tal que l'aigua s'escorreguera.
699 PALANGANA:	safa	(IGUAL)	safa	(IGUAL)	safa	(IGUAL) - <palancana> - L'espill d'aquest moble s'anomena <incesser>, amb -ss-sorda
699a PALANGANERO:	palanganer	(JA NO ES DIU) <palangana> o <palancana>, encara que diuen més <safa>	palanquera	(JA NO ES CONEIX) <palancana>	safero	(IGUAL)
700 ESCARPIA (ALCAYATA):	clau de ganxo	(IGUAL)	clau de ganxo	(JA NO ES CONEIX)	clau de bolta	(JA NO ES CONEIX) la <clau de bolta> és una clau gran de ferro que serveix per a obrir panys d'aquells antics, que tenen una espècie d'anella gran, un cos llarg i unes dents.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
701 ESLABÓN:	asclavó	(IGUAL) Era una cosa que pegava a una pedra i feia <xispa> i s'encenia una corda.	asclavó	(IGUAL) S'aplica a l'<asclavó d'una cadena>	esclavó	(IGUAL)
702 YESCA:	esca	(JA NO ES DIU) <iesca> o <llesca>: tros de fusta	esca	(JA NO ES CONEIX) - <llesca>, amb palatal lateral - Em diuen que antigament s'utilitzava <pedra>, <llesca> i <asclavó> per a encendre el cigarro	esca	(IGUAL)
702a MESAS:	taula	(IGUAL)	taula	(IGUAL)	taula	(IGUAL)
702b ASIENTOS:	cadira caïra banc caïra de repost (silla de reposo)	(IGUAL) - Diuen més <caïra> que <cadira> - <banquet> - La <caïra de repost> era pareguda als <sillons>, i tenien braços	caïra banc banquet	(IGUAL)	caïra ban banquet	(IGUAL)
703 ESCAÑO:	(No hay)	(IGUAL)	banc	(IGUAL)	ban	(JA NO ES CONEIX) <banc>, amb [k] que sí que sona.

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
703a ARMARIOS:	almari alacena (en la pared, para guardar vajilla)	(IGUAL) - <ascudeller> (o també <ascorredora>): on deixen <l'ascurà>	almari ascudeller (repisa para guardar vajilla)	(IGUAL)	almari (para guardar vajilla y comestibles)	(IGUAL)
703b ARCAS:	ca'xa	(IGUAL)	ca'xa	(IGUAL)	ca(i)xa baül (o <cófre>) cómoda	(IGUAL)
703c PERCHAS:	pèrxè	(IGUAL)	perxa	(JA NO ES CONEIX) <pèrxè>	perxa	(IGUAL)
704 CUNA:	cuna	(IGUAL) Coneixen també <bressol>	cuna	(IGUAL)	cuna	(IGUAL)
705 MECER:	asgunsar	(IGUAL) També <angrunsar>, però no <al-> (encara que Moll transcriu més avant <algunsaoara> COLUMPIO)	angrunsar	(IGUAL)	angrunsar	(IGUAL)
705a CAMA:	llit	(IGUAL)	llit	(IGUAL)	llit	(IGUAL)
705b COLCHÓN:	matalap	(IGUAL)	matalap	(IGUAL)	matalap	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
706 ALMOHADA:	co'xí	(IGUAL)	co'xí	(IGUAL)	co(i)xí	(IGUAL)
706a SÁBANAS:	llençols	(IGUAL)	llançols	(IGUAL)	llançols	(IGUAL)
706b CUBRECAMA:	cubertor	(IGUAL)	cubertor	(IGUAL)	cuberta	(IGUAL)
706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA:	màrfega flassà	(IGUAL) - <flassà>: <manta> - <màrfega>: <matalap de pallocs> (o <pallots>)	màrfega frassà	(JA NO ES CONEIX 1) La <flassà> és el que va a sota de la <manta>	safilà (=frazada) màrfega (=jergón)	(IGUAL) La <màrfega> es feia de <pallocs>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
707 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER:	camisa cosset saco xambra marinera brial vestit saia sinaues devantal ““numerat””	(JA NO ES DIU 3) - No diuen <cosset>, sinó <corset> (com si fóra el sostenidor) - No diuen <sinaues>, sinó <enaues> - No saben el que és la <marinera> - Diuen <refa[x]o> - <brial> i <saia> són sinònims	camisa cosset §(t)gipó (corto) casaca (larga) xambra (verano) tóca (invierno) mocador (en la cabeza) brial (lienzo blanco) falda (de bayetas, rojas) saia devantal ““sense numerar””	(IGUAL) - <saia> = <brial> - <cosset> = jersei sense mànegues - Algun informant no sap exactament el que és el <gipó> - <posar-se el pó> es diu molt de la gent que va molt ben <engalanà>. És sinònim de l'expressió <posar-se la tafarra del burro>. Possiblement deriva de la paraula <gipó>.	camisa corset xambra gipó mocaor (de <trompots>, <de galeria>, <d'or>, según el dibujo) brial falda.lcuírio (de lana, de varios colores) (en invierno) falda muletó (de algodón, más basta) (en invierno) sagale[x]o (plisado) devantal ““no estan numerats””	(JA NO ES CONEIX 3) - No coneixen aquells noms de mocadors, ni la <falda.lcuírio> ni la <falda muletó>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE:	camisa camiseta brusa jopetí (=chaleco) calçoncillos camalets (calzón corto) pantaló de xapa mocaor al coll ““no estan numerades””	(JA NO ES DIU 1) - No saben què és <pantaló de xapa> - El <jopetí> (<jupetí>), en la parla ràpida) és com si fóra el <xaleco> però amb botons - Els <camalets> eren un resguard que es posaven al magatzem - <calçotets>: són els <calçoncillos> llargs - Diuen també <calcetes>. - No saben què són els <saragüells>	camisa alàstic j(t)jopetí brusa sara ^s üellets pantalonet (corto de pana) calcetes (de lana, sin pie) capa (para ceremonias) ““sense numerar””	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen el mot <alàstic> referit a un peça de roba, encara que sí que diuen que hi ha roba <elàstica> que dóna calor (<una peça elàstica> és per a l'hivern, perquè <dóna calor>). - Els <calçotets> s'usen per als balls populars, sobretot els homes.	camisa jopetí jaqueta (corta, negra) brusa saragüells (zaragüelles) pantaló (corto estrecho) calces (lana parda sin pie) capa (para lujo, parda con esclavina) manta morellana (para abrigo) ““no estan numerades””	(IGUAL) També es diu <blusa>
709 ABRIGARSE:	abrigar-se arropar-se	(IGUAL)	tapar-se	(IGUAL)	abrigar-se	(IGUAL)
709a PRENDAS DE CABEZA:	barret bòinò gorra	(IGUAL) El <barret> era un <gorret> de llana que duien els homes vells abans de la gerra	sombrero de roda de tròlec (en verano, ceremonias) barret (de lana, en invierno) mocador (de seda) ““hi ha un dibuixet per a s. de r. de tr.””	(IGUAL) El <barret> s'usava per a dormir a l'hivern.	barret (de lana, rojo o verde, sin borla, como barretina) bonet (de lana, gorro pequeño, con borla) caranyés (calañés) toca (pañuelo enrollado) mocaor (las mujeres)	(IGUAL)
710 PAÑUELO DE NARIZ:	mocador	(JA NO ES DIU) Diuen <mocaor>	mocador	(IGUAL)	mocaor	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:	aspardenyot (=abarca) aspardenya (alpargata) sabata (=zapato)	(IGUAL) - <aspardenyot>: són d'espart, i estan destapats, com les <aspardenyes de careta>. - Les <albargues> estaven fetes de goma, de rodes de camió	aspardenyes (de esparto) sabates (las mujeres)	(IGUAL) - Les <aspardenyes> se les feien els llauradors - <albarques>: tenien el <pisó> de goma	sabates (negras) espardenyes de veta (miñoneras, o de esparto)	(IGUAL)
712 ADORNOS DE LAS OREJAS:	penientes	(IGUAL) També <pinientes> i <penientes>	pinientes	(JA NO ES CONEIX) <pendientes>	arracaes	(IGUAL) Tots diuen ara <pendientes>
712a ADORNOS PARA EL CUELLO:	collar	(IGUAL)	collar	(IGUAL)	collar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN:	madalena (=malaena de Massalavés) rollet tortà ansaimà bescuit cóca	(IGUAL) - Diuen més <bamba> que <ansaimà> - <mostatxó>, <mona>	orelleta (harina, aceite, huevo y azúcar; es muy delgada, y hace pliegues que le dan semejanza a una oreja) maleneta (harina, aceite, huevos, almendra, azúcar; suelen ser redondeadas) rollet mostatxut (harina, huevo, aguardiente, aceite, azúcar; de forma anular) pa sucarrat (=pan quemado) mona (=el pa sucarrat que se come por pascua)	(JA NO ES CONEIX 2) - No saben el que és <orelleta> ni <rollet mostatxut> - Diuen <malenetes> i <magdalenes> - El <pa sucarrat> és la <mona> - També hi ha <sequillos>	(<fogassa> (nombre antiguo) o <tónya> (nombre moderno): pasta de patata, huevo, azúcar y aceite; de forma redonda) rollet d'aguardén (de harina, aguardiente y azúcar) maleneta (de azúcar, huevo, aceite y canela; forma alargada) orelleta (de harina, aceite, huevo y azúcar; de forma rizada) rollet d'òu (de huevo, harina y azúcar) mona (la mona de Pascua es una <tónya> que lleva uno o varios huevos)	(JA NO ES CONEIX 1) - <rollet d'au> - tots diuen ja <tonya>, i he trobat gent que ni coneix el mot <fogassa> (preguntant en un forn precisament)
713 DEVANADERA:	demanaores	(JA NO ES DIU)	debanaora	(JA NO ES CONEIX)	debanaores	(JA NO ES CONEIX)
714 LANZADERA:					(No la conocen)	(IGUAL)
715 MENGAJO:	pendó drap	(IGUAL) <pendó>: roba vella	pendó drap	(IGUAL)	pendó	(IGUAL) - cast. <i>mengajo</i> (DRAE) "Murc. Jirón o pedazo de la ropa, que va arrastrando o colgando" - <pendó> és un drap

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
715a LA MADRUGADA:	matinà	(IGUAL)	matinà	(IGUAL)	matinà	(IGUAL)
715b LA MAÑANA:	matí	(IGUAL)	matí	(IGUAL)	matí	(IGUAL)
715c EL MEDIODÍA:	mixdia	(IGUAL) També <misdia> i <mesdia>	mixdia	(JA NO ES CONEIX) <mesdia> i <misdia>	mixdia migjorn	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <migjorn> - Com a sinònim diuen <ple.l dia>
715d LA NOCHE:	nit	(IGUAL)	nit	(IGUAL)	nit	(IGUAL)
716 CASA CONSISTORIAL:	casa.l poble ajuntament	(IGUAL)	casa la vila	(IGUAL)	la sala	(IGUAL) - Un altre significat: <sala> = habitació gran, diferent de l'<alcóva> (amb -v-), que estava dins i tenia el llit. - <saleta>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
716a ATRIO DE LA IGLESIA:	canzell (cancel)	(IGUAL) - Són les segones portes d'una església. - Espontàniament també em van dir que el <canzell> és una porta xicoteta.	canzells (=cancel)	(JA NO ES CONEIX)	canzell (=cancel)	(IGUAL) El <canzell> de l'església
716b AFUERAS DEL PUEBLO:	afores (f. pl.)	(IGUAL)				
717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):	aldea	(IGUAL) També <caserio>, <poblet>, <poblutxo>	caserio	(IGUAL)	bàrio	(IGUAL) També <bàrio>
718 CURA:	retor capellà	(IGUAL) - Un <capellà> també és un <abaeget>	retor capellà	(IGUAL)	retor capellà	(IGUAL)
719 TRATAMIENTO DEL CURA	senyó retor	(IGUAL) Diuen més <senyó retor>	senyó retor	(JA NO ES CONEIX) <senyó retor>	senyó retor	(IGUAL)
719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS:	pesaor	(IGUAL)	pesaor	(IGUAL)	cabalero	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
719b MONAGUILLO:	ascolà ascolanet	(IGUAL) <sagristà> o <segristà> és també l'ajudant de missa.	monesillo ““hi ha ratllat <monasillo>““	(IGUAL)	monasillo	(JA NO ES CONEIX) - <monesillo> - El DCVB no registra la forma <monasillo> i sí <monesillo>. Crec que la transcripció amb -a- a Biar el 1935 és una errada de transcripció. El mateix Moll va transcriure a Moixent <monasillo> i després ho va ratllar i va tornar a escriure <monesillo>.
719c ALGUACIL:	auasil	(IGUAL)	aguasil	(IGUAL)	aguasil	(IGUAL)
719d PREGONERO:	pregoner	(IGUAL)	pregoner	(IGUAL)	aguasil	(IGUAL) - També hi havia el <sereno> - <pregonero>: és l'<aguasil> que feia els bans
720 MENDIGO:	pobre	(IGUAL) També diuen <un gitano>, perquè tenen fama d'això, i de lladres.	pobre	(IGUAL)	pobre	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:	obrer, obrera clavari, clavariessa	(IGUAL) Els <clavaris> i <clavariesses> (de vegades <clavarieses>) són els festers majors, del Crist o de la Mare de Déu.	clavari	(IGUAL)	presidén	(IGUAL) No diuen <clavari>
721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO):	cab de quadrilla	(IGUAL) <encarregat>	cab de quadrilla	(IGUAL)	majoral	(IGUAL) A més, el <majoral> també era l'administrador de la casa, l'encarregat de les cases de rics.
722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL):					majoral	(IGUAL) Els <bracers> eren els llauradors que anaven a cavar només.
723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):			(No hay)	(IGUAL)		
723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN):			(No hay)	(IGUAL)		
723b JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO):	mestre	(IGUAL) És el que ensenya (al taller, a l'escola)	mèstre	(JA NO ES CONEIX) <mèstre> és només d'escola.	mestre	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
723c JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ):			ancarregat	(IGUAL)		
723d RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO):						
724 GUARNICIONERO:	albarder	(IGUAL) A l'<albarder> anaven a Xàtiva. També diuen <corretger>	corretger	(IGUAL)	corretger albarder (el que hace albardas)	(IGUAL)
724a APERADOR:	fuster (que hace arados) carrero (que hace carros)	(IGUAL) <carreter> és el que guia el carro. Diuen: "carreter que no bolteja (=bolca) no és bon carreter"	fuster (que hace arados) mèstre d'aixa (que hace carros)	(JA NO ES CONEIX 1) No han sentit mai <mèstre d'aixa>	fuster (hace arados) carreter (hace carros)	(IGUAL)
725 AFILADOR:	almol·laor	(IGUAL) També <asmol·laor>	asmolaor	(IGUAL) També <afilaor>	esmolaor	(IGUAL)
725a MERCERO:						
725b CALDERERO:	calderer	(IGUAL)	calderer	(IGUAL)	calderer	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
726 BOTERO:	botero	(IGUAL) Espontani, amb -o final.	boter	(IGUAL)	boter	(IGUAL)
727 OTROS OFICIOS:	fuster ferrer llanterner	(IGUAL) <amprigolaor>: era el que anava pel carrer <apanyant> perols, cassoles, llibrells... És sinònim de <llanterner>	fuster ferrer llantarner	(JA NO ES CONEIX 1) Diuen <llanterner>		<llatero>: el que fa cabassos de llata.
727a REGALO DEL TENDERO:						
728 ALBOROQUE:			alboróque	(IGUAL) <un alboroque> és un <[x]aleo> que s'arma	alboróque	(IGUAL)
728a DIEZ Y SIETE:	dèssèt	(IGUAL)	dèssèt	(IGUAL)	dèssat	(IGUAL) -a- que no arriba a tenir tota l'obertura d'una <à> tònica. - Em diuen que a la Canyada diuen <diàssat>
728b DIEZ Y NUEVE:	dènèu	(IGUAL)	dènèu	(IGUAL)	dènau	(IGUAL) -a- especial

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
728c TREINTA Y UNO:	trenta-u	(IGUAL)	trenta-u	(IGUAL)	trenta-uno	(IGUAL)
728d TREINTA Y OCHO:	trenta-huít	(IGUAL)	trenta-huít	(IGUAL)	trenta-huít	(IGUAL)
728e CUARENTA:	quaranta	(IGUAL)	quaranta	(IGUAL)	quaranta	(IGUAL)
728f CINCUENTA:	cinquanta	(IGUAL)	cinquanta	(IGUAL)	cinquanta	(IGUAL)
728g SESENTA:	(t)xixanta	(IGUAL) També <sixanta>	sixanta	(JA NO ES CONEIX) Diuen <(i)xixanta>	(t)xixanta	(IGUAL)
728h SETENTA:	setanta	(IGUAL)	setanta	(IGUAL)	setanta	(IGUAL)
728i OCHENTA:	huitanta	(IGUAL)	huitanta	(IGUAL)	huitanta	(IGUAL)
728j NOVENTA:	noranta	(IGUAL)	noranta	(IGUAL)	noranta	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
728k PESOS (FORMAS Y USOS):	onça lliura quarteró (=1/4 de arroba) arròvò quintal	(IGUAL) - <mitja lliura> - <quarteró> = 3 Kg - <arròvò> = 12,780 (arrova valenciana de pes. Diuen que abans es feia <justet> 13 Kg) - <quintal> = 50 Kg (de sal...)	onça lliura quarteró (=1/4 de arroba) quintal arròvò	(IGUAL) Una <onça> són 30g, i una <arròvò> 12 Kg	onça lliura arrova quintal	(IGUAL)
728l NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:	beata missera	(IGUAL) Només un informant l'anomenava <missera>	beata	(IGUAL)	beata romancera	(JA NO ES CONEIX 1) La <romancera> és la dona que parla molt.
729 AL USURERO:	ossurero asplotaor	(JA NO ES DIU 1) - <ussurero>: eren el que deixava diners a preu molt alt - <asplotaor> es diu del patrono que <asplòtò> el treballador	ossurero	(JA NO ES CONEIX) <ussurero>	esplotaor estafante ossurero	(JA NO ES CONEIX 1) - <ussurero> - <estafaor>
730 A LA RAMERA:	puta tia tirà	(IGUAL) - <perréra>, <mala puta> - “ixa és una tirà”	puta tia tirà	(IGUAL) També <ramera>, <viciosa>, <perréra>, <ressacsà de puta>, <una puta ressacsà>	puta maladona tia sórra	(IGUAL) <fulana>, <dona de mal viure>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
731 AL CORNUDO:	cabró qüernut	(IGUAL)	cabró qüernut	(IGUAL)	qüernut cabró	(IGUAL)
731a AL MANIRROTO:	derrotxaor tio tirat perdut	(IGUAL) - També <gastaor>, <derrotxante> i <desbalafiaor> - Un <tio tirat> és aquell que no aprecia res, que va a la d'ell, beu i fa de tot. - El <perdut> és el malfaener, el que juga molt	arremata-cases asgarrat perdurable perdut	(IGUAL) - També <asgarramantes>, <gastaorot>, <desbalafiador> (amb -d-) - Diuen <ho ha devaliat tot>	derrotxaor tiraor	(IGUAL) <persona derrotxanta>
731b A LA COQUETA:	carassera	(IGUAL)	carassera	(IGUAL) <bolantinera>: dona que hui diu una cosa i després en fa una altra, <fa bolantins>	carantonyera figurera	(IGUAL) També <salamera>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
731c AL CHARLATÁN:	xarraor	(IGUAL) - <ventolera>: home que parla més del normal. - <cascaor>: no parar de parlar (<cascaor>) - <xarlatan> o <xarlatà>: els que van venent pel carrer, sinònim d'<embaucaor> - <parlaor>, <parlaor desgrassiat> - <pedricaor>	xarlità	(JA NO ES CONEIX) <xarlatan>, <cascaor>	xarraor cotórra	(IGUAL) <xarlatan>
731d AL BRAVUCÓN:	xulo pinxo	(IGUAL) - <pinxo>: és el que porta les putes (<xulo>) - <xulapo>, <plantanpié>, <tirat atrás>		- <pinxo>, <balòstiò> - <bròfec>: és un que domina els altres, i que té una boca com un <astral>, i diu paraulotes - <etxao p'alante>: <xulo>	apreciat tónto devanit	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <apreciat> - <molt docte>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
731e AL COBARDE:	poregós faluga balòstiò cagarri	(IGUAL) - <balòstiò> no és exactament covard, sinó <ambercocat> o <bèulè> - <poreguita>, <porega> - <faluga> és sinònim de <perdedor>, que li han guanyat en una baralla.	poreguita	(IGUAL) També <caguèrri> (de vegades <quèguèrri>) i <falluga>	poregós cagarró cagarri	(JA NO ES CONEIX 1) <poregós>
731f AL BORRACHO:	borratxo	(IGUAL) <borratxín>, <picat>, <bufat>		<borratxo>, <bufat>	borratxo enfarinat bufat enfangat	(IGUAL) - <begut> - l'<enfarinat> és el que va molt molt borratxo.
732 A LA BORRACHERA:	borratxera turca pet massurca merluça xispa	(JA NO ES DIU 1) - Es diu <va xispat> (= va borratxo), però no <xispa> - <pòrtò un xurro>, <un pet com un xurro> - <petórra>, <mona>	turca petórra	(IGUAL) També <mèrlè> (de vegades <mèrla>, amb una -a final fosca, que tedeix a ser è, però sona -a)	bufera turca pítima	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
733 BOFETADA:	galtà revés mullà castanya	(IGUAL) <xufa>, <bofetà>, <hòstiò>, <bascollà>	bofetà galtà	(IGUAL) - Diuen també <galleta>, <revés>, <xufa> (a la cara), <ceba> - <carxot> és un colp al <bascoll> - <una mullà>: és una espècie de revés, però si tens la persona al costat, de costat.	bofetà galtà guantà	(IGUAL)
734 GLOTÓN:	embuder fartó buître	(JA NO ES DIU 1) - No es diu <buître> - <fartera> (masc. i fem.) - L'<embuder> és el que menja molt i sempre està flac - <tragó>	fartó fartonasso ambuder	(IGUAL)	tragó fartó fartera	(IGUAL) - <minjaor> - <golitra> (masc. i fem.)
735 ATRACARSE DE COMIDA:	tragar fartar	(IGUAL) <menjar a dos queixos>: amb la boca plena (cast. comer a dos carrillos)	fartar	(IGUAL)	fartar atracar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
736 PAPANATAS:	tonto beneit abovat	(JA NO ES DIU 1) - <ambovat>, no <abovat> - <ambalostiat>, <ambercocat>, <bèulè> - <beneit>: “un que li cau la càrrega”, que s’ho creu tot.		<balòstiò>, <alelat>, <bovo>	bóvo tontilan bacorero	(IGUAL) El <bacorero> s’anomena també <cara d’albercoc>
736a CHARLAR:	xarrar casçar	(IGUAL) <pedricar>	xarrar pedricar	(JA NO ES CONEIX 1) - <pedricar> és només el que fan els rectors. - També <casçar>	xarrar	(IGUAL) S’usa <xarrar> com a sinònim de <parlar>
737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	mentira bóla pèpa	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <pèpa>	mentira pèpa	(JA NO ES CONEIX 1) - No dien <pèpa> - També <bóla>, <tròlò>	mentira bóla	(IGUAL)
738 TOÑA (TRANCO):	pique	(IGUAL) - <pique> és l’instrument, mentre que el joc es diu <ascampilla> - La bassa que camuflaven es deia <anganyabovos>	ascampilla	(IGUAL)	escampilla	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
738a PALO DE LA TOÑA:	bastó	(IGUAL)		<mànec> (el trosset és <l'ascampilla>)		
739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA):	trompa	(IGUAL)	trompa	(IGUAL)	trompa	(IGUAL)
739a PÚA DE LA PEONZA:	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL)	clau	(IGUAL) <la punta>
740 BRAMANTE:	cordonera	(IGUAL)	cordonera	(IGUAL)	cordonera	(IGUAL) <cordó>
741 PIPIRIGALLO:	trompellot	(IGUAL) Es feia a mà	trompillot ““hi ha ratllat <trompellot>”“	- coneixen <trompillot> com a trompa més gran, però ja no s'usen. - El <trompillot>, a més, és la pinya sense obrir.	trompot	(IGUAL) - El <trompot> és trompa de pi, molt dura - La <trompa marina> és més gran.
742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA):	milòtxò	(IGUAL) - Coneixen <catxirulo>, i diuen que és una paraula de València - També utilitzen com a insult “Tu eres un milotxo”	milòtxò	(IGUAL) El <catxerulo> o <catxirulo> és més xicotet que la <milòtxò>	milotxa	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
743 COLUMPIO:	algunsaora	(JA NO ES DIU) <anrunsaora> i <angunsaora>	anrunsaora	(IGUAL)	enrunsaora	ns <anrunsaora> o <anrunsaureta>
744 GALLINA CIEGA:	tapaïlls	(IGUAL) <gallineta cega>	pare cego	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <a ceguets> o <a ceguetes> - Els sona <pare cego>, però no estan segurs.	pitxa	(JA NO ES CONEIX) <gallineta cega>
744a JUGAR A ESCONDERSE:	la pit	(IGUAL) - Canten: “<a la pit amagar> que el dimoni va a passar, de nit i de dia, que vinga l’Ave Maria” - També: “Conillets amagar, que la llebre va a passar, de nit i de dia que vinga l’Ave Maria”	la piu	(JA NO ES CONEIX) <a la pit>, o també <a capítule> o <a amagar>	piu	(IGUAL)
745 CHITO:	canut	(IGUAL)	canut	(IGUAL)	calinxé	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
746 CARRACA:	matraca	(IGUAL) - S'utilitza a Setmana Santa - Abans diuen que n'hi havia una al campanar - La <carraca> és només el fre de mà	matraca	(IGUAL)	matraca	(IGUAL) No saben què és <pandorga>
747 ZAMBOMBA:	sambumba	(JA NO ES DIU) <sambómba>	pandórga	(IGUAL) - També <sambómba> - M'exopliquen que la <pandórga> es fa amb una <orceta> i una pell de borrego o de conill.	sambomba	(IGUAL)
748 CASTAÑUELAS:	postisses	(IGUAL)	postisses	(IGUAL) També <castanyetes> i <castanyoles>	castanyetes	(IGUAL)
748a BAILES MÁS USUALES:	danses (Las bailaban parejas sueltas; las mujeres estaban todas encerradas en una casa; uno que hacía el gracioso las sacaba a bailar de una en una, y los bailadores se las iban quitando de una en una)	(JA NO ES DIU) Sí que diuen <danses> però no expliquen el que feien.	danses	(IGUAL)	xitxarra (bailaban dos mujeres y un hombre)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:	xeremita (dulzaina)	(IGUAL) <xirimita>, <xerimita>, <donçaina>	guitarra mandúria panderet	(IGUAL) - Hi ha fluctuació per a pronunciar: Els homes solen dir <mandúrria> Les dones, <bandúrria> i <mandúria> - Altres instruments: <pandereta>, <guitarronet>, <guitarró>, <mandulina>	guitarra guitarró mandúria laüt pandereta ferrets	(IGUAL) sí, <mandúria>
749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS):	dur a costera	(JA NO ES DIU) - No saben el que és <dur a costera> - <dur a costes>: al muscle - <al llom, al coll> - “Està més de 10 anys duguent-lo al coll”: es diu d’algú que et deu diners i no te’ls torna	dur al coll	(IGUAL) <al muscle>	portar al coll	(IGUAL)
750 ARRODILLARSE:	agenollar-se	(JA NO ES DIU) <agenollar-se>	agenollar-se	(JA NO ES CONEIX) <agenollar-se>	agenollar-se	(JA NO ES CONEIX) <angenollar-se>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
751 LLEVAR A CUESTAS:	dur al be	(IGUAL)	dur al be	(IGUAL)	portar a la squena	(IGUAL) <anar al be> (un informant jove va dir <al bia>, potser per influència d'algú de la Canyada o potser per l'evolució posterior a la -a- que no arriba a tenir el grau màxim d'obertura)
752 ANDAR A GATAS:	anar a la gatamèu	(IGUAL) <a.s quatre pates>	anar a la gata mèu	(IGUAL)	anar a la gatamèu	(IGUAL)
752a TENERSE LA TELA:	fer una figuereta	(IGUAL) Diuen que quan tenies mal de panxa anava bé de fer la figuereta. També era un remei baixar l'escala <boca.n avall>	fer un pino	(IGUAL) - Diuen també <fer la figuereta> - Un informant desconeixia l'expressió - Un altre em deia que "fer un pinet", "fer pinets" és el que fan els xiquets quan comencen a caminar.	fer el pino	(IGUAL)
753 ANDAR A LA PATA COJA:	anar a peu-co'x	(IGUAL) Nom d'un joc: <coixo-coixanga>	anar a la co'x-co'x	(IGUAL) És també un joc	anar a la co'x-co'x	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
753a DAR VOLTERETAS:	fer revoltes	(IGUAL) <rebolcons>	fer revoltes	(JA NO ES CONEIX)	girar bèles	(IGUAL) També <pegar bèles>
754 PONERSE EN CUCLILLAS:	agemponar-se	(JA NO ES DIU) <angemponar-se> (així se sega l'herba)	agemponar-se	(JA NO ES CONEIX) <angimponar-se>, <ajumponar-se>	atxomponar-se	(IGUAL) - <atxomponar-se>, amb palatal sorda - <enjumponat> o més normal <ajumponat>: amb palatal sonora. - Sí que diuen <ajupir> (DCVB Biar)
754a CAER DE BRUCES:	caure de nassos	(IGUAL)	caure de nassos	(IGUAL)	caure de nassos	(IGUAL)
754b CAER DE ESPALDAS:	caure de tòs	(IGUAL)	caure de tòs	(IGUAL) Diuen també “quina tossà s'ha pegat”	caure de tòs	(IGUAL) <tossolonà>: quan un cau de tòs (<ha caigut una tossolonà>)
755 CHAPUZAR:	fer un ascabussó	(JA NO ES DIU) <pegar un ascabussó>	fer un acabussó	(JA NO ES CONEIX) <ascabussó>, <escabussó>, <cabussó>	tirar-se un alcabussó	(IGUAL)
756 SOTERRAR:	colgar	(IGUAL)	colgar	(IGUAL)	reblir	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
756a EMPEZAR:	alcomençar	(JA NO ES DIU) <ascomençar>	a'començar	(IGUAL) També <ascomençar>	acomençar	(IGUAL)
757 EXTREMOS DEL YUGO:						
757a CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA):	(En vez de yugo se usa el <forcasset>)	(IGUAL) El <forcasset> es posava al coll de l'animal; era de fusta. Anava dins la <collera>				
758 COYUNDA, DE LOS CUERNOS:	(No se usa yugo, se labra con un solo animal) 758-762a ““està torçut””	(IGUAL) Només es llaura amb un animal			(No hay yugo de bueyes) 758-758a ““torçut””	(IGUAL) No hi ha <jau>, però ho coneixen. Solen dir <llugo> i <iugo>
758a RANURAS PARA LAS COYUNDAS:						
759 ATADERO DE LA LANZA:					albarzó (de correa)	(JA NO ES CONEIX) L'<albardó> és el mateix que l'<albarda>
760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:						
761 COSTILLAS DE LA COLLERA:					tellols	(JA NO ES CONEIX)
762 ALMOHADILLA (MANDIL):						<co(i)xinet>
762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA):						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
763 EL ARADO:	aladre (No se usa aquí el arado de timón, sino el de varas, llamado <forcat>)	(IGUAL) - L'<aladre> consta de dos peces: la <cameta> i <les barres> (= <els timons>) - S'usava només un <aladre>, i li posaves darreres els instruments pertinents: <xaruga>, <giralet> (espècie de <xaruga xicoteta>), <rellla>, <tascó>, <assolcaora>, <acavallonaora>, <antaulaora>, <post de gavinet>, <post de claus>, <la ganxa>, <el rascaiú> (aquest és molt modern, de tres relles)	aladre	(IGUAL) - És el mateix que <forcat>. N'hi ha un de llarg i un de curt. - També diuen <forcasset>	aladre (arado de par) (Se usa más el <forcat>, o sea el arado de un sólo animal)	(IGUAL)
764 TIMÓN:	timons (conjunto de las dos varas)	(JA NO ES DIU) És el mateix que <l'asteva>, i no són dos vares, sinó que és el que aguanta la rella	timó	(IGUAL)	timó	(IGUAL)
764a CLAVIJERO:				<forats del timó>		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
764b CLAVIJA:			clavilla	(IGUAL)	clevilla	(IGUAL)
764c CAMA:	cameta	(IGUAL)	cameta	(IGUAL) <la cameta del vernet>, <la cameta del giralet>	cameta	(IGUAL) És el mateix que l'<esteva>
764d BELORTAS:	dólles	(JA NO ES DIU) - La <dòllò> és allò que aguanta el timó a la cameta. - La <dólla> és del llegó, que consta a més de <pala> i <mà nec>	armelles argolles	(JA NO ES CONEIX) No coneixen <armelles>, i els sona <argolles>		
764e REJA:	rella	(IGUAL)	rella	(IGUAL)	rella	(IGUAL)
765 SURCO:	solc	(IGUAL)	solc	(IGUAL)	solc	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
766 AGUZAR LA REJA:	llussiar (afilar) calçar (añadir acero)	(IGUAL)	llussiar calçar	(IGUAL) - <llussiar> és quan afilen la rella. Quan es fa <róma> (que s'ha gastat), la duen al ferrer, qui amb la <fragua> la fa calenta i l'afila. Diuen que la rella té <dos gavilans>, o siga, dos puntes quesobreixen. - <calçar> és fer-la més llarga, <acerar- la>.	llussiar calçar	(IGUAL) <acerar>: fer la rella més llarga (quan estava gastada)
767 DENTAL:	dental	(IGUAL)	dental	(IGUAL) És on van enganxades les <orelleres>	dental	(IGUAL)
768 ESTEVA:	asteva	(IGUAL)	asteva	(IGUAL)	esteva	(IGUAL) És sinònim de <cameta>
768a PESCUÑO:	tascó	(IGUAL)	tascó	(IGUAL)	tascó	(IGUAL) És el <timó> de darrere
769 OREJERA:	orellera	(IGUAL)	orellera	(IGUAL)	orellera	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
769a TELERA:	tenella	(IGUAL) Un informant diu <trenella>, mentre que l'altre diu <tenella>: és una corda	tenella	(IGUAL) És diferent del <dental>. Es tracta del ferro que pujava a la <cameta>	tenella	(IGUAL)
770 AGUIJADA:	rastell	(IGUAL) És el garrot per a netejar la rella	rastell	(IGUAL)	ullà (se compone de <garrot> y <rastell>)	(IGUAL)
771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):		<sórra>: és la part de sota del carro. Sol ser diferent si havies de carregar taronja o pedra		<sórra> és el que hi ha a sota del carro, del <lleix> en avall.		
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	carro	(IGUAL)				
773 ESCALERA:			ascala	(IGUAL) Són els laterals del carro	escala	(IGUAL)
773a CABEZALES:		<telera>: va rodant el carro. N'hi ha de davant i de darrere	cabeçal (el de delante) telera (de detrás)	(IGUAL)	teleres	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
773b ESTAQUINES:		<barronets> són els laterals del carro		els <garrots> eren de ferro, i servien per a aguantar.	garrots	(IGUAL)
773c VARALES:	barals	(IGUAL) També <varals>: són les barretes o <barronets>	varals	(IGUAL) No diuen <contrallimó>	varals	(IGUAL)
773d PUENTES:	travessanyes	(IGUAL) Aguanten el carro per tal que no s'òbriga (la part de darrere)		Les <travessanyes> eren les de darrere.		
774 LANZA:	(No hay carro de lanza)	(IGUAL)	(No hay carro de lanza)	(IGUAL) Hi ha carros de vares.	(No hay carro de lanza)	(IGUAL) <carro de vares>
774a VARAS:	vares barres	(IGUAL)	barres	(IGUAL)	vares	(IGUAL)
775 RUEDA:	ròdò	(IGUAL)	ròdò	(IGUAL)	roda	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
776 RODADA:	carril	(IGUAL) Es diu més <carrilà>	carrilà	(IGUAL) - Es feien <carrils> a posta per tal que passara el carro. - Les <carrilaes> es feien en terra	carril	(IGUAL) És de ferro
777 CUBO:	cubo	(IGUAL) - És on descansen els <raios> de la roda, el centre de la roda. - <el lleix>: “eje”	cubo lleix (Eje:)	(IGUAL) - El <cubo> era allò que aguantava els <raios>	cub	(IGUAL) <cub> [kúp]: és el centre de la roda. Algun informant ha dit també <cubo>.
777a RADIOS:	raios	(IGUAL)	raios	(IGUAL)	raios	(IGUAL) Solien haver 16 o 18 <raios>
777b PINAS:		No coneixen <pines> ni <camons>	pines	(JA NO ES CONEIX)	pines	(IGUAL)
778 ARO:	aro	(IGUAL) És el ferro que envolta la roda	aro	(IGUAL)	aro	(IGUAL)
778a MANGUILLA:		No diuen <peçonera>		<mangó> o <manguilla> és allò que es cava dins del <cubo>	manguilla	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
778b PEZONERA:	(Conocen muy deficientemente la nomenclatura del carro) 778b-778d	(IGUAL)		No diuen <peçonera> ni <garrofa>		
778c CLAVIJA:		<clavilla>: amb molta incertesa em diuen que és el mateix que els <timons>	clavilla	(IGUAL)	clavilla	(IGUAL)
778d FRENO DE LLANTA:		<freno> o <torn> (allò que apretaven)	torn	(IGUAL) - Diuen més <tornet> - La <màquina> és el fre de darrere. “Agarra la corda de la màquina”.	torn	(JA NO ES CONEIX) <tornet>
778e FRENO DE CUBO:	galga	(IGUAL) Era un pal que portaven a les dues rodes. Duia el <lleix> a la roda. Era una espècie de fre.	galga	(IGUAL) Sol ser un tros de pi o de <orm>. Servia per a frenar el carro.	galga	(IGUAL) <freno de mà>
778f MARIPOSA:			quarteròlò	(JA NO ES CONEIX) Cap informant coneixia el mot.	tópe	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
779 TENTEZOZO:	mosso	(IGUAL)	mosso	(IGUAL)	mosso	(IGUAL)
780 FUSTA:	assot (una correa puesta al cabo de una vara)	(IGUAL) Instrument amb què pegaven a l'animal (era una vara i un tros de pell)	assot	(IGUAL) És el mateix que <la tralla>	assot (compuesto de <vara> y <tralla>)	(IGUAL)
781 TRALLA:						
782 OTRAS CLASES DE CARROS:						
782a TERRENO ABANDONADO:	perdut erm	(IGUAL) - <erm> es diu més de serra - <guaret>: no és un bancal, és la fondària que es fa a la terra quan es llaura	erm	(IGUAL)	erm	(IGUAL)
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	(No hay barbecho)	(IGUAL)	guaret	(IGUAL) Quan es llaura es diu <desfondar>, sinònim de <fer guaret>	guaret	(IGUAL) <fas guaret i el de(i)xes descansar>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
782c MEDIDAS AGRARIAS:	jornal (=6 fanecades) fanecà (=4 quarts) quart (=208 metros ²)	(IGUAL) - <jornal>: poden ser 8, 4 o 5 fanecades. - Una <fanecà> són 831 metres - Un <quart> és 831/4 fanecades	fanecà (=4 quartons) quartó	(IGUAL)	fanecà (=840 m ²) quar ^t (=1/4 de <fanecà>) quartilla (=1/16 de <fanecà>)	(IGUAL) - la <taülla> té 840 m ² (la de Biar) - el <terç> són 3/4 parts de la <fanecà> - <quartilla> = 1/2 <quart> - Em diuen que a Castalla no es compta així, sinó per <hores> i <jornals>
782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:	atonyar cabar	(JA NO ES DIU 1) - <cavar> - <atonyar> es deia antigament, ara ja no.	cavar atonyar	(IGUAL)	cavar	(IGUAL) <la primé rella>
782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:	rómprer	(IGUAL) <la rompuda>	rómpre ^r	(IGUAL) <la romps>	rompre	(IGUAL)
782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:	girar	(IGUAL) Era la faena que feia el <giralet> (<xaruga> xicoteta)	girar	(IGUAL) No coneixen <mantornar>	planejar (en la viña) assulcar (en campo de cereales)	(IGUAL) <assulcar> és sinònim de <fer cavallons>
782g TERCERA LABOR:	llaurar de segon rella	(IGUAL)	(Sólo suelen darse dos rejas)	(IGUAL) Diuen que en fan dos o tres a l'any (per exemple les oliveres)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
783 ESTIÉRCOL:	fem	(IGUAL)	fem	(IGUAL)	fem	(IGUAL)
783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:	sembrar	(IGUAL)	sembrar	(IGUAL)	sembrar	(IGUAL)
q	antaular	(IGUAL)	ataular	(IGUAL)	ataular	(IGUAL)
783c ATABLADERA (DIBUJO):	antaulaora	(IGUAL)	taulaora	(JA NO ES CONEIX) <ataulaora>	taula (una tabla de madera con dos anillas para engancharla a la caballería) (La <trellija> se usa en la huerta, para allanar la superficie del suelo trasladando las elevaciones de tierra para que el agua de riego no se detenga ante ellas)	(IGUAL) exactament
783d ESCARDAR:	arrascar	(IGUAL) - També <escardar>, però menys - <birbar> s'aplica a la feina més delicada, com ara el planter	ascardar	(IGUAL) També diuen <bilbar>	entrecavar	(IGUAL)
783e ESCARDILLO:	aixaeta	(IGUAL) <llegó>, <llegonet>, <llegoneta>	aixaeta	(IGUAL)	a'ixaeta	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
783f SEGAR:	segar	(IGUAL)	segar	(IGUAL)	segar	(IGUAL)
784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):	(No se usa)	(IGUAL) Per a segar herba s'usava <la dalla>	(No se usa)	(IGUAL)	(No se usa)	(JA NO ES CONEIX) Sí que s'utilitza la <dalla>
784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:	(No se usa)	(IGUAL)	soqueta (de madera)	(IGUAL)	soqueta (de madera) didals (de piel)	(IGUAL) la <soqueta> de la falç
784b MANADA DE MIES:	falcat	(IGUAL) És un <grapat> de brossa, blat... que cap en la mà	falcat	(IGUAL) Diuen que és el que cap en una mà.	falçà falcà	(IGUAL) - <falçà> és el que talles amb la <falç> - <falcà> és de <mies>
784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):	“està ratllat” ^{cc}		“està ratllat” ^{cc}		“està ratllat” ^{cc}	
784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?):	garba (= 10 falcats de trigo o 4 falcats de hierba)	(JA NO ES DIU) <garba> = 4 falcats ben plens	gavella (=3 falcats)	(IGUAL) - <gavella> són garbes de blat, civà, avena... - De normal en són 4, però solen oscil·lar entre 5 i 10. També 3.	gavella (4 a 5 falcaes)	(IGUAL) DCVB “a Cullera, Gandia, Sanet i Biar trobarem que el nombre de falcats o manolls oscil·lava entre quatre i cinc per gavella”, però l'ALPI recull a Biar <falcaes>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?):	gavella (=3 garbes) ““hi ha ratllat <costal>““	- <gavella> = 7, 8 o 10 <falcats> - S’aplica en la brossa o en l’herba - És el que abraçaven els dos braços	garba (=3 gavelles)	(JA NO ES CONEIX) Una <garba> té 3 o 4 <falcats>	garba (=2 gavelles)	(IGUAL) - Em diuen que són dos o tres gavelles. - DCVB “dues gavelles (Biar, el Pinós)”
785a LIGADURA DE LOS HACES:	vencill	(IGUAL)	vencill	(IGUAL) - És allò que s’usa per a lligar el blat... - Diuen que <amborrussar> és “apretar” més la garba. - Es poden fer de <blat>, <fenàs>, <herba>, <palla>, <albelatge>, <pelé de bòu> (= <i>pelet de bou</i>), <margall>, <llicsons>, etc.	vencill sogall (Es de esparto verde, y la cuerda compuesta de unas dos docenas de vencills se llama <manilla>)	(IGUAL)
785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?):	costal (=10 o 12 garbes)	(JA NO ES DIU) <costal> = 3, 4 o 5 garbes	cavalló (=10 garbes)	(IGUAL)	cavalló (=10 garbes)	(IGUAL) Exactament, 10 garbes

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
785c ACARREAR:	garbejar (En acémilas que llavan el <aparell>, compuesto de <aixalmes>, <ropons> y <albardó>)	(IGUAL) <garbejar> és el que feien els arrieros, del bancal a l'era	garbejar	(IGUAL) - Diuen que <assellarar> és fer muntons de 10 garbes (<cavallons>). - Un altre informant deia <sellalar-lo>, amb -l-, “un <sellar> ací, un altre allà”.	garbejar	(IGUAL) No coneixen les <aixalmes>
785d FORMA DE TRANSPORTE:		- <aixabegons>: per a carregar la palla; de cordes, amb una xarxa de pescar. - <aixamugues>: són un tipus d'<aixabegó> - <l'aixalma> de l'animal: l'omplies de palla per tal que l'animal tinguera <desahogo>	(En una acémila con <samugues> o con <caïretes>. Una carga consta de 10 <i>garbes</i>)	(IGUAL) - Les <samugues> són dos barres sobre l'animal, una espècie de <portaora> que obries i la carregaves. - Les <caïretes> també s'obrien damunt la barra.	(En caballerías o en carro. Si se <garbeja> en caballería, ésta lleva albarda y <samugues>)	(IGUAL)
786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO):			(Se cargan a mano)	(IGUAL)	carregaó	(IGUAL)
786a MAJA DE SIEGA:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
786b ERA:	era	(IGUAL)	era	(IGUAL)	era	(IGUAL)
786c HACINA:	cavallons	(IGUAL) - Només ho ha dit un informant: es fa creuat, per tal que si plou s'escórrega l'aigua i no es grille el blat - <fer a cavalló>	garbera	(IGUAL)	garbera	(IGUAL)
786d PARVA:	parva	(IGUAL)	parva	(IGUAL)	parva	(IGUAL)
786e TRILLO:	trill (de pedra de sílex, o de hierro, o de madera con aristas de hierro)	(IGUAL) És un tros de fusta i a sota trossos d'acer	trilla (de sílex, o de madera con aristas de hierro)	(IGUAL) - De pedra de foc (<de xispa>) - Diuen que el <trillo> (no <trill>) és més modern - Hi havia <rugló> normal i <rugló de cantos>	rugló (de pedra) trill (de madera y sílex) trilla (como el <i>trill</i> , pero más ancha)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:					coll	(IGUAL) Les garbes es disposaven d'una manera determinada depenent de la direcció de l'aire (normalment perpendicularment)
786g AVENTAR:	aventar	(IGUAL)	aventar	(IGUAL)	aventar	(IGUAL)
787 HORCA DE AVENTAR:	forca pala	(IGUAL) La <forca> s'usava per a <despallar> (separar la palla del blat)	forca pala	(IGUAL) La <forca> s'usava per a <despallar>, o siga, per a girar la <parva>	forca (de 4 ó 5 puntas) pala (=pala)	(IGUAL)
787a TAMO:	pallús	(IGUAL) És allò que quedava després de la palla	pallús	(IGUAL) És allò que s'emduia l'aire quan s'aventava	pallús	(IGUAL)
787b ACRIBAR:	garbellar colar	(IGUAL)	garbellar (1ª) colar (2ª)	(IGUAL)	sarandar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
788 CRIBO PARA EL TRIGO:	garbell (cribo más espeso, para quitar el polvo) colaor (cribo de malla ancha para quitar los granzones)	(IGUAL) El <garbell> tenia els forats més grans, mentre que el <colaor> servia per a colar, fins que es quedava la <gransa>, i tenia els forats més xicotets.	garbell (cribo más espeso, para quitar el polvo) colaor (cribo ancho para quitar los granzones)	(IGUAL)	saranda (de hierro con aro de madera)	(IGUAL)
788a GRANZONES:	granses	(IGUAL)	granses	(IGUAL)	granses gransons	(IGUAL)
788b ENVASAR:		<ansacar>	(Se pone en sacos)	(IGUAL)	ensacar	(IGUAL)
788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:	barcella armut (=1/4 de barcella) quarteró (=1/4 de armut)	(IGUAL) <armut>, <mijarmut> (=1/2 armut), <mitja barcella>, <barcella>	barcella (=4 armuts) armut (=4 quarteronets) quarteronet (=1/4 de armut)	(IGUAL) Una <barcella> de blant tenia 12Kg, mentre que la de civada en tenia menys.	barcella (=4 almuts) almut mitjalmut (=1/8 de barsella)	(JA NO ES CONEIX 1) Diuen <armut> i <mitjarmut>, amb -r
788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:	orons (compartimientos de la <i>cambra</i>)	(IGUAL)	graner (dividido en <orons>)	(IGUAL)	<terrat> o <cambra>	(IGUAL) al <graner>
788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:	pallissa (cobertizo situado sobre el establo) paller (pajar al aire libre)	(IGUAL)	pallissa (sobre el <corral>) paller (al aire libre)	(IGUAL)	pallissa (encima de la cuadra). (No se hacen hacinas de paja al aire libre)	(IGUAL)
789 EL MALLO Y SUS PARTES:	(No hay)	(IGUAL)	(No hay)	(IGUAL)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
790 LA VID Y EL VINO:	cép vi	(IGUAL)	cép vi	(IGUAL)	cép	(IGUAL)
791 CAMPO DE VIDES:	vinya	(IGUAL)	vinya	(IGUAL)	vinya	(IGUAL)
791a VIÑA JOVEN:	mallol	(IGUAL)	mallol	(IGUAL) “Este <mallolet> té 2 anys, o tres... i fa raïm jà”	mallol	(IGUAL) <mallolet>
792 TRONCO DE LA VID (CEPA):						
792a SARMIENTO:	serment	(IGUAL)	sarmén	(IGUAL)	sarmén	(IGUAL)
792b CORTAR LOS SARMIENTOS:	podar	(IGUAL)	podar	(IGUAL)	podar	(IGUAL) - També se’n diu <acotar> - <borrons>: la <iema> del sarment.
793 PÁMPANOS:	pàmpols	(IGUAL)	pàmpols	(IGUAL) Són les fulles	pàmpols	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
793a DESBROZAR:	pelar	(IGUAL) - Es <pelaven> els pàmpols per a les ovelles - Primerament el que es feia era <desmondar>, i després <despalomar>	mondar	(IGUAL) - És llevar els <sarmens> que no tenen raïm - Cal distingir-ho de <despalomar>	““hi ha ratllat <mondar>““	
794 ZARCILLO (TIJERETA):	parrussa	(JA NO ES DIU) - La <parrussa> només s'aplica al sexe de la dona <astisorettes>, <falçó>	ullera	(IGUAL) És fineta i s'enrosca	estisores	(IGUAL)
794a CAER LA FLOR (CERNER):			aspolsar	(IGUAL)	cèndre	(IGUAL)
794b UVA VERDE:	cabrerot	(IGUAL) És el raïm més tardà	cabrerot	(JA NO ES CONEIX) A part de <raïms> ixen <cabrerots>, o siga, <raïms> de segona eixida.	cabrerot	(IGUAL) És és raïm verd.
795 RACIMO:	raïm	(IGUAL) <un raïm> és tota la peça, mentre que <un xanglòt> és una rameta	raïm	(IGUAL)	raïm	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
795a GRANO SUELTO:	gra	(IGUAL)	gra	(IGUAL)	gra	(IGUAL)
795b GRANILLO:	granet	(IGUAL)	granet	(IGUAL)	granilló	(IGUAL)
796 RASPAJO (ESCOBAJO):	raspa	(IGUAL)	raspa	(IGUAL)	raspa	(IGUAL)
796a VENDIMIA:	vremà	(JA NO ES DIU) <veremar>, <verema>	veremar (verbo) verema (substantivo)	(IGUAL) Alguns informants han coincidit a dir <velemar> i <velema>	venema venemar (Vendimiar:)	(IGUAL)
796b REBUSCAR:	aspigolar	(IGUAL) - <aspigolar> s'aplica més al cacau i al blat - Es diu més <arplegàr es cabrerots>	arplegà.s cabrerots	(IGUAL)	arraïmar	(JA NO ES CONEIX) <arracimar els cabrerots>: es feia antigament, quan es passava molta fam i es recollia les sobres
796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	falçó estidores	(IGUAL)	falçó astidores	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <astidores>, sinó <astidores>. - També diuen <falçó> i <falçonet>	falçó estidores	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:	cabàs (capazo, espuerta)	(IGUAL)	cabàs (espuerta)	(IGUAL)	cabàs (espuerta) portaora (aportadera)	(IGUAL)
797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	picar xafar	(IGUAL)	xafar	(IGUAL) Diuen més <xafigar>. Es feia amb espartenyas d'espart.	xapigar	(IGUAL)
797a MOSTO:	most	(IGUAL)	most	(IGUAL)	most	(IGUAL)
798 EMBUDO:					ambut	(IGUAL)
798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:	cup	(IGUAL)	cup	(IGUAL)	cup	(IGUAL) Era un clot
798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:	bóta	(IGUAL) La <tina> és mitja bóta	gerra (tinaja) bóta (bota)	(JA NO ES CONEIX 1) - <gèrrè> - També diuen <tines>	tonell bóta barril pipa	(IGUAL) - La <pipa> és la <bóta> - <bóta>: aprox. 90 cànters <tonell>: 1000, 2000 o més litres <cóno>: 1000, 2000 o més cànters

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
799 FERMENTAR:	bollir	(IGUAL) Espontàniament, però, han dit <bullia>	bollir	(IGUAL)	bollir	(IGUAL) DCVB <bullir> (Biar)
799a PRENSA DEL LAGAR:	prensa (Ya no existen prensas de madera) 799a-800 ""està torçut""	(IGUAL)	prensa	(IGUAL)	prensa	(IGUAL)
799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:	plat (Viga superior donde pasa el huso: <nòu>) ""està entre 799b i 799c, intercalat""	(JA NO ES DIU 1) <l'anòu> era allò que anva apretat, i era de ferro	plat (Viga superior donde pasa el huso: <banc>, <nòu>) ""està entre 799b i 799c, intercalat""	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <banc> - El <plat> és allò que aguanta els <asportins> - La <nòu> és la part de dalt de tot	assiento piso	(IGUAL)
799c PLATO SUPERIOR:		No diuen <górra>	górra	(IGUAL) - Està en les <premses de gàbia> i altres.	plat	(IGUAL)
799d HUSO:	fusell	(JA NO ES DIU)	fusell	(IGUAL)	fusell anòu (tronco donde penetra el huso) ""entre 799d i 799e""	(JA NO ES CONEIX 1) - <anau> (passava a la <prensa>) - <gàbia> per a <desvinar>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
799e ÀRBOLES:		No diuen <cuixeres>	cu ^x xeres	(IGUAL)	cu(i)xeres	(IGUAL)
799f PALANCA:	barra	(IGUAL)	barra	(IGUAL)	barra	(IGUAL)
800 ESPORTINES:	esportins	(IGUAL)	asportins	(IGUAL)	esportins	(IGUAL)
801 ORUJO PRENSADO (BRISA):	brisa	(IGUAL) El <pinyol> és de l'oliva	brisa	(IGUAL) - És la fulla, la raspa i el granet. És sinònim de <orutjo> - L'<orutjo> és també el granet que té dins el raïm. Diuen que ara es fa raïm sense <orutjo>, sense granet, per a menjar-se'l més còmodament.	brisa	(IGUAL)
801a TRASEGAR:	trascolar	(IGUAL)	trescolar	(JA NO ES CONEIX) - Diuen <trascolar> - <trascolar> és tirar el vi de la <cuveta> a les <canaletes>, mentre que <trastombar> és canviar-lo de gerra.	trascolar	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
802 HECES (LÍAS):	sóna	(IGUAL) - Espontàniament ha dit també <sóna> - És el que queda al final d'un <bocòi> de vi	sóna	(IGUAL) Es <trascolava> per a llevar-los la <sóna>	fargalà fragalà	(JA NO ES CONEIX 1) - Només diuen <fargalà> o <solatge> (també <morques>) - El DCVB <fragalà> (Biar)
802a MEDIDAS PARA EL VINO:	cànter (=unos 11 litros) mitgeta (=1/16 de cànter) quarteta (=1/2 de mitgeta)	(IGUAL) - El cànter té deu litres - <mig cànter>	cànter (=11 litros y pico) quartilla (=1/4 de cànter) mitgeta (=1/16 de cànter)	(JA NO ES CONEIX 1) - No diuen <quarteròlò> - El <cànter> tenia 12 o 13 litres. Diuen que el <cànter de vi> era un <decàlitro>, o siga, 10 litres.	cànter (=11 litros) quarta (=1/4 de cànter) mitgeta (=1/16 de cànter) mitja mitgeta (=1/32 de cànter)	(IGUAL)
803 EL OLIVO:	olivera	(IGUAL) <olives del torronet>: primeres olives que cauen, que són les primeres que es plegaven. D'ací eixia l'<oli del torronet>	olivera	(IGUAL)	olivera	(IGUAL)
803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:	monyidors	(IGUAL)	plegaores d'olives	(IGUAL)	colliors	(IGUAL) A Castalla diuen <collidors> i <fer olives> (a Biar <collir olives>)
803c RECOLECCIÓN A GOLPE:	(No suele hacerse a golpe)	(IGUAL) <aspolsar>	aspolsar	(IGUAL)	(No se hace)	(IGUAL)
804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA):	canya ““hi ha ratllat, al costat, (se golpea poco)””	(IGUAL)	(No se usa palo; se agita el tronco para hacer caer el fruto)	(JA NO ES CONEIX) També s'usa la vara		
805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):	monyir	(IGUAL) - També <asmunyir> - En parlar de ORDEÑAR ha dit <munyir>	asmunyir	(IGUAL)	collir (No se dice <i>munyir</i>)	(IGUAL)
805a VASIJAS EN QUE SE RECOGE:	barxí (especie de saco de esparto, con tapadera de lo mismo)	(IGUAL) No diuen <gofí>	sac gofí (especie de espuerta profunda, con tapa)	(JA NO ES CONEIX 1) - Cap informant coneixia el mot <gofí> - Diuen <argolins>	sac algorí (especie de saco de esparto)	(IGUAL)
805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE:	(A lomo. Cada < càrrega > es de dos <barxins>)	(IGUAL)	(A lomo. Cada < càrrega > es de dos <i>gofins</i>)	(IGUAL) En carregaven dos o tres	(En carro)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA:	cambrà	(IGUAL)	cambrà	(IGUAL)		
805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:						
805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES:						
805f OPERACIÓN DE MOLER:	moldre	(IGUAL)	moldre	(IGUAL)	moldre	(IGUAL)
806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):	almàrsera (conjunto de molino, prensa, etc.)	(IGUAL)	molí màrsera (conjunto de molino, presas, etc.)	(JA NO ES CONEIX 1) <almàrsera>	almàrsera	(IGUAL)
806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO:	safa	(IGUAL)	safa	(IGUAL)	safa	(IGUAL)
806b PIEDRA GIRATORIA:	trompellot	(IGUAL) És una pedra cònica	rugló	(JA NO ES CONEIX) Diuen més <molons>. El <rugló> és més de<la era>	rugló	(IGUAL)
806c EJE:	lleix del trompellot	(IGUAL)	maial	(JA NO ES CONEIX)	maial	(JA NO ES CONEIX) No coneixen aquest mot

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE:	abre	(IGUAL)	albre	(IGUAL)	albre	(IGUAL)
806e MODO DE MOVER EL MOLINO:	(A tiro de bestia)	(IGUAL) És molt antic	(A tiro de bestia)	(IGUAL)		
806f PRENSADO:						
806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS):	(Ya no queda ni una prensa de madera. Era la misma prensa que servía para el vino)	(JA NO ES DIU) Ací no era la mateixa	(Igual a la de vino)	(JA NO ES CONEIX) La de vi és <bodega>, i la d'oli és <almàrsera>		
806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO:	esportins	(IGUAL) També <astorins>	asportins	(IGUAL)	esportins	(IGUAL)
806i PRIMER ACEITE:	flor	(IGUAL)	flor oli verge	(IGUAL) És l'oli <sense apretar>	flor	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS:	(<remòlt> o <repremut> (El aceite que se produce en un segundo prensado, ayudado por el agua hirviendo que se echa a los esportines))	(IGUAL) - El <repremut> només hi havia un informant que sabia el que era: és l'última <apretà> que es fa a les olives, i ix <bromereta>. Diu que és el que s'emporta el pinyol, i que se li sol posar aigua. S'utilitza per a les màquines, i solen extraure'l de l'<oru[x]o>, del pinyol	oli (corriente, el que se produce en el primer prensado) repremut (el que se produce en el segundo prensado con ayuda del agua hirviendo)	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen el mot <repremut>. Sí que coneixen, però, que s'usava l'aigua calenta, no bullint (a uns 70°C).	oli corrén	(IGUAL)
807 ORUJO PENSADO (PIÑUELO, CHISPA):	pinyol	(IGUAL)	pinyol	(IGUAL) Diuen també <orutjo> i <oru[x]o>	pinyol	(IGUAL)
807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE:	gèrè (=tinaja)	(IGUAL)	gerra (=tinaja)	(JA NO ES CONEIX) <gèrè>	jarra (de barro)	(IGUAL)
807b TRASIEGO:	trascolar	(IGUAL) És canviar l'oli d'un lloc a un altre (és una feina de dones)	(No suele trasegarse)	(JA NO ES CONEIX) Sí que es feia (<trascolar> i <trastombar>)		
808 HECES (MORCAS):	morques	(IGUAL)	morca	(IGUAL)	morques	(IGUAL) És el mateix que la <fargalà>, la <porqueria>

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
808a MEDIDAS PARA EL ACEITE:	arròvò (=8 porrons) porró	(JA NO ES DIU) - No es diu <porró> (vg. <porró d'orins> - Una <arròvò> són 10 litres	arròvò (=4 quarteroles, o sea =30 lliures) quarteròlò (=1/4 de arrova)	(JA NO ES CONEIX 1) - No coneixen el mot <quarteròlò> - L'<arròvò> té 13Kg menys 1/4 (de pes)	arrova quarteró (=1/4 de arrova)	(IGUAL)
809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO:						
810 INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE NOMENCLATURA:						
810a PANAL:	bresca	(IGUAL)	bresca	(IGUAL)	panal	(IGUAL)
810b PIQUERA:	forat	(IGUAL)	piquera	(IGUAL) És on estan les caixes, i hi entren les abelles	piquera	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
810c JABARDO:	eixam	(IGUAL) - També <aixam> - És el conjunt de la reina i les <avelles>			escarot	(IGUAL) - És la vespa que fa les cries; la reina mata després l'<escarot>. - DCVB: "1. Escamot d'animals (...) b) Conjunt d'abelles que emigren d'un rusc, dirigides per una reina (Gandesa, L'Ametlla, Cinctorres, Aín, Biar)"
810d CELDA:	forat capelleta	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <capelleta>			caseta cèlda	(JA NO ES CONEIX 1) Diuen <cèlda>, però no <caseta>
810e ZÀNGANO:	abegot	(JA NO ES DIU) <sàngano>	abegot sàngano	(IGUAL)	abegot	(IGUAL)
810f CASTRAR:	tallar	(IGUAL) <tallar la mel>: traure la mel a les bresques	tallar	(IGUAL)	tallar la mel	(IGUAL)
810g CARETAS:	careta	(IGUAL)	careta	(IGUAL)	careta	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
810h AHUMADOR:		No diuen <atxo>, però sí que usaven <asportins> encesos, i s'encenien perquè tenien oli	l'hatxo ([sic] = pedazo de esportín usado)	(IGUAL) És un tros d'<asportí> carregat d'oli, i per això fa fum	fatxo (trozo de esportín enrollado)	(IGUAL) Sí, <fatxo> (DCVB "Tros d'esportí emprat, que s'enrotlla i serveix per a donar fum a les abelles (Biar)". A Moixent, <l'hatxo>, comprovat per mi mateix encara al 1999
810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA:	monyidora (de barro) gèrro (de barro)	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <monyidora> - Només un informant sabia el que era <gèrro>, i deia que només es feia servir per a les ovelles.	gèrro (de barro)	(IGUAL) - També s'usa <gerronet> i <orseta> - <gèrro> només té aquest significat, recipient per a <asmunyir>, però només les cabres i les ovelles. Les vaques <s'asmunyen> en un <poal> - - Quan <asmunys> molt a pressa ix <bromera>		
811 NATA:	tel	(IGUAL) Quan <munys> es diu <broma>	tel	(IGUAL)		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
811a DESNATADA:						
811b DESNATE:						
811c VASIJA EN QUE SE DESNATA:					(No se hace manteca ni nada, sino un poco de queso. Hay muy poco ganado) 811c-813 “torçut”	(IGUAL)
811d FERMENTACIÓN DE LA NATA:						
811e MAZAR:						
811f MANTEQUERA:						
811g MAZADA:						
811h DESLECHE:						
811i MALAXEAR:						

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
811j ESPÁTULA:						
811k MOLDES:						
812 CUAJO:	quall	(IGUAL) Es qualla amb carxofes silvestres	quall	(IGUAL) Es feia de carxofa, de la flor de la carxofa més concretament		S'utilitza un <mondonguet> per a quallar la llet
813 CUAJADA:						
813a QUESO:	formatge	(IGUAL)	formatge	(IGUAL)	formatge	(IGUAL)
813b MOLDES DE LOS QUESOS:	(Se hace el queso en una servilleta)	(IGUAL)	(En una servilleta)	(IGUAL) També en un drap		
813c REQUESÓN:	brullo	(IGUAL) Es fa de les sobres	morrións	(IGUAL) - <morrió> i <qualló> són sinònims. És el líquid que <xorra> del formatge. Ho donaven als porcs. - També es diu <brullo>		

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
814 SUERO:	su ^u éro	(JA NO ES DIU) - <su-éro>: és allò que s'escorre de la llet - Si bulls el <su-éro> ix el <brullo>	suéro	(IGUAL) <su-ero> i <swero>	suéro	(IGUAL) - És el suc que queda - Un informant va dir espontàniament el <fuero>
815 PALUSTRE:	palustre	(IGUAL) Serveix per a obrar i per a sembrar creïlles	palustre	(IGUAL) - És la paleta gran - Un informant jove, que treballa en l'obra, no coneixia el mot <palustre>	palustre	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
815a LLANA:	paleta	(IGUAL)	paleta	(IGUAL) - La <paletina> s'utilitza per a lluir. És més xicoteta que la <paleta> - La <paleta catalana> o simplement <catalana> és més basta, i serveix per a la <rejola> - El <paletf> és el més xicotet, i serveix per a fer coses més delicades. - La <barratxa> és l'instrument que s'usa per a lluir. Es diu <barratxar>, com a sinònim de lluir.	plana	(IGUAL)
815b CUEZO:	pastera	(IGUAL)	pastera	(IGUAL)	pastera	(IGUAL)
815c RAEDERA:					rascaora	(IGUAL)
815d PLOMADA:	plom	(IGUAL)	plom	(IGUAL)	plom	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
815e NIVEL:	nivell	(IGUAL)	nivell	(IGUAL)	nivell	(IGUAL)
815f TERRAJA:						
815g GAVETA:	gaveta	(IGUAL) És una pastera xicoteta	gaveta	(JA NO ES CONEIX)	gaveta pastereta	(IGUAL) <pastera>
815h LLAGUERO:						
816 ALCOTANA:	picòlò pic ““hi ha dos dibuixos, un per a cada variant””	(IGUAL)	picòlò pico ““hi ha dos dibuixos, un per a cada variant””	(IGUAL) - Es diu <pico> i <pic> - El <fes> és més gran encara. - El <pétolo> és un fes que no té <escarpell> darrere, o siga, que només té la part de davant. - L’informant més jove, peó d’obra, insistia que a la Font de la Figuera es diu <pico>, mentre que a Moixent es deia <fes>	picoleta	(IGUAL)
816a REGLONES:	regles	(IGUAL)	regles	(IGUAL)	regles	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
816b SERRUCHO:	serrutx	(IGUAL)	serrutx	(IGUAL)	serrutx	(IGUAL)
816c CEPILLO:	plana	(IGUAL)	plana	(IGUAL)	plana	(IGUAL)
816d GARLOPA:	garlopò	(IGUAL) Plana gran	galòpò	(JA NO ES CONEIX)	garlòpa	(JA NO ES CONEIX) <galopa> (sense -r): s'usava per a raspar l'algeps.
817 VIRUTA:	borumballa	(IGUAL) Es diu més en plural <borumballes>	borumballs	(JA NO ES CONEIX) Diuen <borumballa>	brumballa	(JA NO ES CONEIX) <burumballes> o <bomballes>
818 SERRÍN:	serraïra	(IGUAL)	serraïra	(IGUAL) També <viruta> (l'informant més jove)	serraïra	(IGUAL)
818a BARRENA:	barrina	(IGUAL)	barrina	(IGUAL)	barréna	(IGUAL)
818b BERBIQUÍ:	villamarquí taladre	(IGUAL)	taladre	(IGUAL) També hi havia el <villamarquí>, que servia per a fer forats rodant	villamarquí	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
818c AZUELA:	aixa	(IGUAL)	aixa	(IGUAL) Servia per a fer les bigues	a'ixa	(JA NO ES CONEIX) No ho coneixen
818d ESCOPLÓ:	puntacorrent	(IGUAL)	puntacorren	(IGUAL)	escalpre	(IGUAL)
818e FORMÓN:			ascalpre	(IGUAL) L'informant jove deia <escapre>	formó	(IGUAL) DCVB Biar <formó>
818f GUBIA:	gúbia	(IGUAL)	gúbia	(JA NO ES CONEIX) Ningú no coneixia el mot	formó de mitja canya	(JA NO ES CONEIX)
818g ESCOFINA:	raspa	(IGUAL)	raspa	(IGUAL) Servia per a <rebaixar>	raspa	(IGUAL)
818h GATO:	gat	(IGUAL)	gat	(IGUAL)	gat	(IGUAL)
818i BRAMIL:		No diuen <rosset>	rosset	(JA NO ES CONEIX)	rosset	(JA NO ES CONEIX)
818j MARTILLO (DIBUJOS):	martell	(IGUAL)		martell	martell	(IGUAL)
818k TENAZAS (DIBUJOS):	estenalles astenalles	(IGUAL) <alicates>		<astenalles>	estenalles	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
818l CEPO:	piló	(IGUAL)		<piló>	piló	(IGUAL)
819 YUNQUE:	ancrusa	(JA NO ES DIU) L'<anclusa> és un lloc on portaven els xiquets que no volien. També <inclusa>.		<ancrusa> (on treballava el ferro el ferrer)	ancrusa	(JA NO ES CONEIX) <anclusa> o <llunque>
819a BIGORNIA:					bigòrnia	(JA NO ES CONEIX)
819b FUELLE:	manxa	(IGUAL) - Però es diu més <fuelle>, i només el tenien les classes riques - També hi ha <bufaor> o <bufaoret> (canya foradada)		<manxa> i <manxó> (el del ferrer, que feia aire al foc)	manxó	(IGUAL)
819c ESPETÓN:				<ferro>	atiaor	(IGUAL)
819d MACHO:	mall	(IGUAL) És un martell gran		<mall> (era un martell gran)	mall	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
819e TORNO:					caragol	(IGUAL)
819f CORTAFRÍO:				<tallant> (podria ser també del concepte TAJADERA)	tallan	(IGUAL)
820 CUÑA DE HIERRO:						
820a TAJADERA:	tallant	(IGUAL) Com el <puntacorrent>		<tallant> (també podria ser CORTAFRÍO)	tallan	(IGUAL)
820b DESTAJADOR:					“està ratllat”	
820c PLANA:					assentaor	(JA NO ES CONEIX)
820d DEGÜELLO:						
821 ROBÍN:	rovell	(IGUAL)		<rovell>	rovell	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
821a ENROBINARSE:	rovellar-se	(IGUAL)		<rovellar-se>	rovellar-se	(IGUAL)
822 ALAMBRE:	alambre fil d'aram	(IGUAL)		<alambre>, <fil d'aram> = <fil de ferro>	fil de aram	(IGUAL)
822a LIMA:	llima	(IGUAL)		<llima>	llima	(IGUAL)
822b TURBINA:	rodet	(JA NO ES DIU) No saben el que és <rodet>, ni tampoc <àlems> ni <cacau>.	rodet àlems (=álabes) cacau (=cárcavo)	(JA NO ES CONEIX) No coneixen cap de les tres variant	rodet	(JA NO ES CONEIX)
822c PIEDRA SOLERA:	solera	(IGUAL) És la de damunt d'una porta	mòlò	(IGUAL)	solera	(IGUAL)
822d VOLADORA:	mòlò	(IGUAL) La tenien els fusters per a <almol·lar> els ferraments	mòlò	(IGUAL)	corredora	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
822e TOLVA:	truja	(IGUAL) És la part de dalt d'una campana, que sol ser de fusta	grónsa	(IGUAL) Estava al molí, i era la part de dalt de l'almàssera, on tiraves les olives i d'ací queien a la <safa>, per tal de moldre-les.	tólba	(IGUAL) <tólba> (amb -b-) és on posen les olives.
823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA:			farinera	(IGUAL) On queia la farina		
824 SALVADO:	segó	(IGUAL)	segó	(IGUAL)	segó	(IGUAL)
824a ESTRANGOL:						
824b ARTESA:	pastera	(IGUAL)		<pastera> (on feien l'<ambeuratge>), <pastaora> (<llibrell> gran)	pastera	(IGUAL)
824c RASERA:	tall	(JA NO ES DIU) <tall> no és cap instrument				

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
825 LEVADURA:	rent llevat	(IGUAL) - Es diu més <rent> - El <llevat> es feia dins d'una <orseta>		- <llevaïra>, <llevat>, <ren>, <llavat> (espontani) - Es diu més <ren>	lléudo	(IGUAL) - S'utilitzava per a pastar - Sinònim de <llevat> i <llevadura>
825a FRESAR:						
825b AMASAR:	pastar	(IGUAL)		<pastar>	pastar	(IGUAL)
826 HEÑIR:	fényer	(JA NO ES DIU)		No diuen <fényer>	apanar	(JA NO ES CONEIX)
826a TABLEROS:	posteta taulell (mayor que la posteta)	(IGUAL)		<posteta>, <taulell>	taulell	(IGUAL)
826b TENDIDOS:	mandil manil mantil	(JA NO ES DIU 1) - No diuen <mantil>, sinó <mandil> o <manil> - El <mantel> és el que tapa el pa		<mandil>, <mantelet>, <mantel>	estovalles (entre el pan y el tablero)	(IGUAL)

<u>Quadern II</u>	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
826c OTROS PAÑOS:				No diuen <estovalles>	manil (para tapar el pan)	(IGUAL) - El <manil> podia servir també per a posar a sota del pa abans de dur-lo al forn - <capçana>: es posava al cap per a dur el <taulell> del pa al forn.
826d PALAS:	pala	(IGUAL)		<pala>	pala	(IGUAL)
826e BRASA:	brasa	(IGUAL)		<brasa>	brasa	(IGUAL)
826f TIRABRASAS:					barrior	(IGUAL)
827 LEZNA:	lesna	(JA NO ES DIU)	“en blanc”	No saben el que és <lesna>	lesna	(JA NO ES CONEIX)
828 POLEA:	curriòlò	(IGUAL)		<curriòlò>, i un altre informant, <curiòlò> (el <ramal> és la corda)	carrutxa “Al final de pàgina hi ha: <capçana>: especie de turbante sobre el cual se colocaban las mujeres el tablero para llevar el pan a la horna”	(IGUAL)

Quadern II	LLANERA DE RANES		MOIXENT		BIAR	
	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:	1935 ES DEIA:	1999 ES DIU:
& ÚLTIM FULL ENQUESTA I ALTRES	<p>““en blanc”” ““Però en l’última l’última pàgina, a la dreta, hi ha sis dibuixets. Semblen: un serrutx, un daixò per a lluir parets, un cademat, uns ferros (trèbedes), i els altres dos semblen unes postisses o un formó o gúbia (?) i una cosa com un conxa””</p>		<p>““A la pàgina 50 hi ha, a sota de ‘12. Personas’ açò: ‘Prensa de quesos. Caballete p^a id.’” ““A la plana de la dreta, o siga, p. 51, hi ha dos dibuixos, el primer és un triangle gran i al mig, un pal, el el segon, una panera i altres recipients, alguns amb el nom transcrit fonèticament. A sota, defineix el que és ‘flare’”” <cistella> canastillo panera cabàs auiadera (Flare: cavitat en forma cònica, a manera de coveta, feta en la paret de la llar) ““En l’últim l’últim full hi ha una espècie de margarida dibuixada””</p>	<p>(IGUAL) - Coneixen tots els mots - <vaig a fer el flare>: pintar la part de la llar que embrutava el foc - El <tabaquet> és una panereta de vímet per a les dones, on guarden els instruments de cosir - <brincalets> (o <brancalets>: són els pilarets que hi ha a la llar, que delimiten el <flare>) - <terra la cuina> és un tipus de terra especial que s’utilitza per a fer el <flare>. És pareguda a l’<argila>, però blanca.</p>	<p>alcarseria: cavitats subterrànies, formades per tres depòsits contigus, on va a parar la morca i l’oli de la premsa. <i>ceràmica</i> planellet: disc de fusta damunt el qual treballen la peça rodell: disc d’obra que es posa damunt el planellet per a treballar-hi la peça i treure-la després sense haver-la de tocar de mans. ““En la penúltima plana (pàg. 52) hi ha.”” <i>Foto de ceràmica</i> 1 <cànter>; 2 orsa; 3 surtió; 4 <bací>; 5 àmfora; 6 maceta (3); 7 cenicero; 8 <tassa>; 9 plat; 10 <tassó>; 11 pitxer bola; 12 safà; 13 pitxer de coll o manxego; 14 llibrell; 15 pitxer de barril; 16 pitxer de xocolatera; 17 orinal; <pòrxe>: entrada de la casa ““En l’última l’última plana hi ha.”” desgarrar</p>	<p>(JA NO ES CONEIX 7) - No coneixen <rodell>, <alcarseria>, <planellet>, <pitxer bola>, <pitxer de coll o manxego>, <desgarrar> (diuen <asgarrar> o <esguellar>). - <dibrell> i no <llibrell> - El <galap> és on es fa la teula</p>

3. Notes marginals (a part)

LLANERA DE RANES

Quadern I

- Mentre l'animal menja, se li passa <l'astrijol>, i això s'anomena <donà-los rasqueta>
- <l'assisser> és on es guarda el <batidor>
- <suporà>: es diu quan un està inconscient
- <el pentinaor> és una <servilleta> que es posava quan es tallaven el <monyó> per tal que no els caiguera damunt la roba.
- Diuen <raven>
- <havera>: haguera
- <vas posat de pó>: anar amb un vestit nou

Quadern II

- <un sumall>: lloc on s'amera la terra i s'embassa
- <les catalanes>: són uns núvols que venen del nord
- “Quan Sent Ana es posa el manto, pica espart i fes cordell, Glòria a l'Espiritu Santo i a Batiste Cucarell”
- Diuen que abans es tiraven coets amunt per a trencar la tronada i la pedregada
- Diuen que abans la gent emmudia la -r dels infinitius seguits de pronom feble (posà-se, portà-lo...). Ara, però, no. Nosaltres no estem segurs d'aquesta afirmació, ja que en alguns informants sí que apareix l'emmudiment.

La nostra experiència en la comarca de la Costera ens demostra que deu tractar-se d'un fenomen disgregador que tendeix a guanyar terreny: a Xàtiva i a la Granja de la Costera hom no pronuncia aquesta -r de l'infinitiu en contacte amb el pronom de tercera persona *se* (*menjar-se* [mendʒáse], *anar-se'n* [anásen]...). A Canals i l'Alcúdia de Crespins, però, la -r mai s'emmudeix. Això no obstant, els contextos de la -r amb altres pronoms diferents de *se* també se solen emmudir, però amb menys freqüència (*per a morir-te* [pa moríte], *menjar-te'l* [mindʒátelo]...). Fins i tot sembla que aquesta pèrdua de -r és sistemàtica amb les converses entre gent del mateix poble, però quan un de la Granja de Xàtiva té més cura del codi lingüístic (una conversa formal, una conversa amb gent de fora del poble...) sembla que la -r es

pronuncia³⁷⁰. A més, aquella -r conservada a Canals i l'Alcúdia de Crespins, i la que ens diuen que s'està reintroduint a Llanera de Ranes, sembla que en la conversa descurada i ràpida desapareix, de tal manera que queda una resta de consonant quasi assimilada [rs] (Sanchis transcriuria la -r volada: [mendzárse]).

- <conillets>: tipus de brossa comestible, paregut a la bleada
- <sol per finestreta, auia p'a demà>: significa que quan es pon el sol, si ho fa eixint entre els núvols en el darrer moment, és senyal de pluja. Sembla una traducció de la dita en castellà "sol por ventana, agua mañana", que vam recollir igualment al poble de Biar.
- <raïm de pastor>: és una planta. Els pastors mataven la set amb això.
- Les <astisoretetes> naden sobre l'aigua.
- <canó> de la ploma: la part de sota de la ploma. Diuen que els ocells estan <acanonant> quan els "pardalets" trauen les plomes.
- <xèrnè>, <bacoréros>: noms de pardalets
- <xèu>: es diu més <teulat>
- <bargo>: sin embargo
- <villerol> o <vellerol>: ocell que va davant les tronades (igual que l'<oronell>)
- <caüllà>: nom d'ocell, que fa el niu a terra
- <estornell>: nom d'ocell.
- "Fa quinze o vint dies": manera popular de comptar.
- <minjar pa de nóvia>: s'aplica als acabats de casar, ja que estan en el milloret del matrimoni.
- "Té molta <catxassa>" (de vegades <cajassa>): és molt formal
- Em diuen que la forma <tomato> es diu a Novetlè
- <aixís>: espontani. Curiosament, quan l'informant feia no res que havia dit aquesta expressió li vam preguntar si la coneixia, i ell ens assegurava que no. La seua sorpresa era igualment gran i no s'ho creia quan li vam revelar que l'acabava de dir.
- Noms de joc: <pardalets en rama>: es pujava als arbres i pagava un; els altres anaven dient: "Pardalets en rama", "en rama estic", "pues pega un xiulit"
- <vaig de bracer>: treballa sense l'animal.
- <miriquitis>: malaltia (és la "meringitis", per creuament amb *mariquita* possiblement)
- <sangungo> o <sanguango>: s'utilitza com a insult.

³⁷⁰ Podríem comparar aquest fet amb el que passa amb l'article salat de Tàrbena i la Vall de Gallinera, que sembla que no s'utilitza en converses amb gent de fora o en converses marcadament formals.

MOIXENT

Quadern I

- Algú em va dir que a Moixent es diu *almela*, mentre que a Vallada *armela*, però Andrés, un dels informadors, deia <armeles>
- M'expliquen que hi ha dos tipus d'aparell>: la <redona>, composta per <aixalma>, <ambardó>, <ropons>, i l'<ambarda> o <albarda>.
- Una <barxa> és un recipient d'espert per a donar <pienso> als animals
- Un animal es diu que <té el huérfano> quan té problemes de bronquis
- Un animal <està obert de pits>
- Andrés: <rellàmpec>, <arcoïris>, <anant> (i després, <anan>), <correguens>, <minjan>...
- Un got de llet i café
- <asperear-se> és badallar i estirar el cos.
- Un informant de Moixent insisteix en <naiximent>, amb -t final, encara que en altres casos no la pronuncia (<pon>, <fon>, <minjan>...)
- Diuen <supose> i no <suponc>

Quadern II

- <de grossària>
- <Cànyoles>, esdrúixola
- Diuen <mangrana>
- Pronuncien <madures>, sense la pèrdua de la -d-
- <furó>: es tira al cau de conills per a fer-los eixir
- Espontàniament un informant ha pronunciat l'expressió "enganxar-se ahí" com a [engantfársi]
- 16 o 20 vaques: manera de comptar
- <femta> o <fenta> és la caca, al ventre de l'animal com el porc.
- anomenen <muslo> el *musgo*.
- També diuen <cepello>
- "agarrat com una llepassa"
- <albat>: xiquet que mor en nàixer
- <cagan tomaques>: a pressa

La Font de la Figuera	Vallada	Aielo
<ul style="list-style-type: none"> - <zagal> - molt sovint <pues> (<Pues, de la Fon és>) - <picasseta> (a Moixent <picoleta>) - <pico> (a Moixent <fes>) - <clau> (a Moixent, <tatxa>) 	<ul style="list-style-type: none"> - <bóu> - <poval> - <almendra>, <armela> - <boleo> (<poleo> a Moixent) - <tomaco> (<tomaca> a Moixent) 	<ul style="list-style-type: none"> - molt sovint <ias>

- <no te'n fies molt>
- faluga / falluga
- jugar a clotets, <a gèrri-va-ísca> (amb dos accents) o simplement <a gèrri>; a corretgeta
- <l'ambagaora>: és un ramal més llarg que enganxa els dos costals i els amarra al burro.
- <cinxo>: nom d'un altre ramal, una corda.
- Peces de llaurar: <el giralet>, <el vernet>, <la vertedera> i el <bravan> (els dos últims són més grans.)
- <tellols>: és allò que aguanta el <forcat> de la collera
- El <redor>, <raedor> o <radiaor> (depén de l'informant) era el pal que feia justet la barcella plena de blat.
- La pressió amb què <apretaven> les olives es mesurava amb <almòrferes>, <atmòsferes> o <almòsferes> (normalment a 400).

BIAR

Quadern I

- <fassegura>: espècie de pilotes (cast. *pelota*)
- Espontàniament un informant ha pronunciat amb [z] l'infinitiu <armusar>, mentre que ha pronunciat [s] en el verb conjugat: <m'ha armussat>.
- <monjòvenes>: dolç. A la Costera en diem *monjàvenes*.
- No coneixen l'<arnadí>
- <cocòt>: pastisset de tomata i <frito> del porc
- <perrétes>: pessetes, genèric per *diners*.

Quadern II

- Diuen que els <villeneros> no saben ni parlar i pronuncien el nom del seu poble així: <Bigéna> [bidzéna]
- Un informant pronuncia <Clevillén> (= Crevillent)
- el <deixo> (i també <els deixes> o <els deixos> en pl.): accent, manera de parlar (cast. *dejo*).
- *A Biar trauen els gossos a cagar; a Castalla, si's foten, calla; Banyeres, cau de raboses; Beneixama la llobera, entre el Camp i la Banyà, la gent més remalfaenera; Villena, de burros está llena* (altres diuen “de putas”...)
- Hi ha una fervorositat exagerada per la Maoma.
- “com?” [kóm], amb <ò> oberta.
- “Sol en ventana, agua mañana” (en cast.) (cfr. Llanera, marginals)
- <xapar> = xafar
- <diem>, <plovén>
- Noms de diverses herbes, plantes i brosses: <la llissió> (se les menjaven); <els conillets>; <orenga>; <sàlvia> (planta medicinal); <pebrinella>; <sajolia>; <pebrella>; <timó>; <rabé de gat>; <cola de caballo>.
- [mɛrdakúf]: és la planta que a la Costera anomenem <petorrera>. La <l> és molt feble i de vegades imperceptible. La primera vegada que van dir aquest mot vam anotar [mɛrdakúf], potser per etimologia popular.
- <la pélen>, amb -é- tancada.
- <ceròla>: nom d'una fruita
- Bestioles: <tavà>, <torillo> (és el que es menja el <tavà>), <barrena> (aquest talla la vinya)

- <cullà>: nom d'ocell.
- <call> (pl. <calls>)
- <prau> (= prou)
- <retallaüres>
- <almelda> (forma general); encara que hi ha tres variants: <verla>, <vedla> (amb -d-) i <vetla> (amb -l- geminada) (de tres informants diferents)
- Diuen que els castellans no sabren pronunciar aquestes frases: “Mig quilo de fetge fregit”, “Setze quinzets de fetge fregit”.
- <antiu> = antic
- <terró> = torró
- <juar a marro>: nom d'un joc de xics
- <tella>: joc
- <fer calceta>: tocar timbres i escapar corrent
- <datillar>: nom del joc en què es posa el cap de cada jugador entre les cames del següent, i saltaven damunt (és el que a la Costera anomenem <xurro va>)
- <[pɛ] fer la llana> = “per a fer la llana”
- <cornial>: treball del camp en diagonal
- <emborrussar la mies>: fer la garba, deixant espai i apretant-la. És el mateix que em van dir a Moixent.
- <traïa> (= treia)
- <bimba> (= minva)
- Diuen <abans>
- <menjaven> (amb [e])
- la <capolaora>: espècie de tallant per a tallar la carn
- <sedàs> o <seàs>: garbell per a la farina
- DCVB:

“La Mahoma en Villena / meja rollets i fogasses; / se l'en lleven a Biar / i l'unflen a remolatxes” (cançó pop. Biar, sota LLEVAR III “portar”, per castellanisme).

A Biar, però, ens van dir una altra dita molt pareguda:

“La Mahoma de Biar / minja rollets i fogasses / se l'enduen (o se l'emporten) a Villena / i la inflen (o la foten) a remolatxes”.

2.5.3. BALANÇ

Una vegada feta la presentació dels resultats de les enquestes contrastades diacrònicament a tres punts de la geografia valenciana, podem constatar alguns fets remarcables³⁷¹:

Interpretació estadística:

Llegenda:

Columna A: Nombre de variants que responen a la descripció de la classificació

Columna B: Tant per cent respecte al total de la replega de dades.

SR: Sense resposta.

S: Sí que es diu exactament el mot o l'expressió.

N: NO es diu el mot o l'expressió.

N1: NO es diu UN dels mots o expressions del mateix concepte.

N2: NO es diuen DOS mots o expressions del mateix concepte

(etc.)

³⁷¹ Alguns d'aquests ja els avançàvem el 1999, al Simposi en Honor del Dr. Veny.

A. Quadre general de les respostes de l'ALPI a Moixent, Biar i Llanera de Ranes el 1999 respecte del 1935:

	Biar QI		Biar QII		Moixent QI		Moixent QII		Llanera QI		Llanera QII	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
SR	7	1,7%	126	15%	6	1,5%	148	17,6%	6	1,6%	122	14,6%
S	349	85%	595	71%	356	87%	569	67,7%	329	80%	603	72,1%
N	42	10,2%	70	8,4%	49	11,9%	84	9,9%	76	18,4%	78	9,3%
N1	13	3,2%	38	4,6%			38	4,5%			29	3,5%
N2			6	0,7%			2	0,2%			3	0,4%
N3			1	0,1%							1	0,1%
N7			1	0,1%								
Total	411		837		411		841		411		836	

Podem comprovar que el QII conté més respostes en blanc (SR) que el QI, en tots els punts d'enquesta. Cal interpretar aquest fet d'acord a uns factors decisius que hi influeixen en gran mesura:

1. El fet que el QI té quasi la meitat de preguntes que el QII (411 enfront de 836).
2. El QII conté una gran quantitat de preguntes on les respostes són més variades, mentre que el QI normalment té una relació unívoca pregunta-resposta, o siga, que cada concepte té normalment una contestació.
3. El fet que el QI siga de Fonètica i Morfosintaxi provoca que no pot haver-hi normalment cap resposta en blanc (de fet les SR hi són insignificants: 6, 6 i 7), ja que es pregunta sobre aspectes bàsics indefugibles i amb un corpus limitat, mentre que el QII (Lèxic i Etnografia) és més extens quant a les respostes.
4. Considerem, a més, que Sanchis (el transcriptor del QI) és més exhaustiu que Moll (transcriptor del QII). I no ho diem de bades, ja que molt sovint els matisos fonètics del primer són més acurats que no pas els del segon, i sembla que Sanchis mostra un interès més elevat per recollir variants³⁷².

³⁷² No té massa a veure, però hem de deixar constància de la capacitat artística de Moll com a dibuixant (fins i tot moltes làmines del DCVB són d'ell): la seua lletra és immillorable, mentre que la de Sanchis és més difícil de desxifrar. Les dues lletres són inconfusibles, raó per la qual sovint hem distingit què és de Sanchis i què és de Moll a l'hora de fer els estudis lingüístics o les observacions pertinents.

B. Quadre sense tenir en compte les SR.

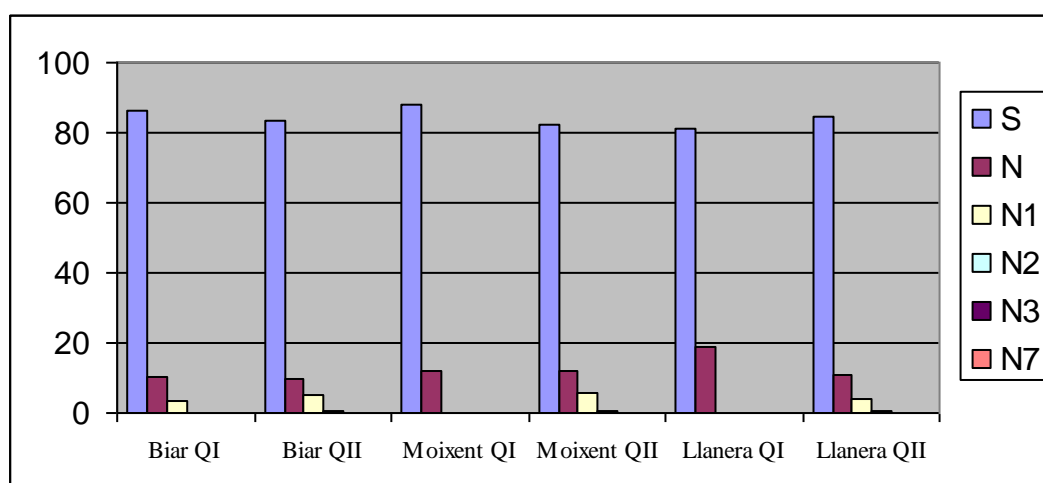
En la graella següent trobem els percentatges però sobre aquells conceptes que efectivament sí que tenen algun tipus de resposta als quaderns d'enquesta.

	Biar QI		Biar QII		Moixent QI		Moixent QII		Llanera QI		Llanera QII	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
S	349	86,4%	595	83,7%	356	87,9%	569	82,1%	329	81,2%	603	84,5%
N	42	10,4%	70	9,8%	49	12,1%	84	12,1%	76	18,8%	78	10,9%
N1	13	3,2%	38	5,3%			38	5,5%			29	4,1%
N2			6	0,8%			2	0,3%			3	0,4%
N3			1	0,1%							1	0,1%
N7			1	0,1%								
Total	404		711		405		693		405		714	

C. Balanç per pobles i per quaderns d'enquesta:

Desglossem tot seguit les dades per mitjà de gràfics, per tal d'interpretar més còmodament les dades.

Contrast diacrònic de les enquestes de l'ALPI i l'actualitat en tres pobles

La interpretació que en resulta és ben evident:

1. Els resultats són molt regulars: no hi ha grans diferències estadístiques entre les enquestes (QI i QII) de Biar, Moixent i Llanera.
2. Aproximadament el 85% de totes les respostes que Sanchis i Moll transcrivien el 1935 a Biar, Llanera i Moixent, es coneixen encara actualment. Caldria, però, fer-ne algun matís, ja que no totes les variants tenen la mateixa pervivència.
3. El percentatge de variants desconegudes (=N) és gairebé insignificant: aproximadament les variants desconegudes està entre el 15% i el 20%. Això no obstant, cal fer igualment matisacions, ja que d'aquestes segurament hi hauria un grup que si haguérem insistit amb altres informadors segurament sí que són conegudes, encara que no s'utilitzen.
4. Cal tenir present que les dades que interpretem estan limitades pel tipus d'informant que vam triar. Segurament, amb altres persones els resultats serien diferents (sobretot amb joves, ja que el qüestionari de l'ALPI és eminentment rural i conté referències a objectes que ja han desaparegut o que no s'utilitzen).

En resum:

1. Hem demostrat que el canvi lingüístic és un procés molt lent, inapreciable en un període de temps tan curt (65 anys). Només un 15% del lèxic de l'ALPI no és conegut als tres pobles de l'enquesta. Segurament que si haguérem continuat les enquestes a la resta de localitats de l'ALPI els resultats haurien sigut molt semblants.

2. Podem afirmar que de 1935 a 1999 no s'experimenta un canvi qualitatiu ni quantitatiu dels resultats de l'ALPI³⁷³. És clar que la llengua canvia, però són tants els factors que hi intervenen que una enquesta feta amb una metodologia diferent hauria donat resultats ben diferents. Per exemple, si haguérem triat informants que no treballaren a la terra, i que es dedicaren a la indústria, els reflexos dels canvis lingüístics haurien estat ben diferents. Però com que els criteris de selecció d'informants, així com també la metodologia que hem emprat és la mateixa que va inspirar aquest tipus de projectes als inicis del segle XX, de la mà de Jules Gilliéron, per aquesta raó, els resultats han estat molt semblants.

3. Sembla que els canvis més significatius se situen en la FONÈTICA, mentre que el LÈXIC es manté millor³⁷⁴. Aquesta conclusió pot ser enganyosa, ja que és ben sabut que els canvis lèxics són més ràpids que els canvis fonètics. Per tant, cal buscar la raó d'aquesta anomalia en el qüestionari: El Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) no té una distribució unívoca de fenòmens, i fins i tot estan barrejats. Tot i que hi ha una part clarament de fonètica i una segona part de Morfosintaxi, aquesta segona part manifesta clarament canvis fonètics que he tingut en compte.

El mateix passa amb el Quadern IIE (Lèxic i Etnografia), que està recollit per fenòmens fonètics. Per tant, la nostra classificació atén tant als canvis fonètics com als canvis lèxics. Potser hauria estat més productiu una altra classificació.

³⁷³ No podem parlar d'un canvi substancial en el transcurs de 64 anys. Al cap i a la fi estem parlant de dues generacions, d'uns pares a uns fills. Potser hauriem de veure què vindrà amb els néts, quina llengua, quines característiques peculiars té la llengua del nou mil·lenni, tenint present que ens trobem davant una societat urbanitzant, poc rural, industrialitzada i fortament castellanitzada.

³⁷⁴ No podem tractar al mateix nivell els fenòmens de Lèxic i els de Fonètica. Possiblement els resultats obtinguts demostrin que la manera de parlar de les tres poblacions que hem triat és la mateixa que existia el 1935. No hi ha canvis massa notables.

4. Aquell 15-20% de variants desconegudes actualment es concentra en una sèrie de fenòmens lingüístics molt concrets, entre els quals destaquem:

- El canvi del segment <es-> a <as->: en tots tres pobles hi ha una tendència forta a l'obertura de es- en as-.
- La pronúncia de la iod del dígraf <ix>, sobretot a Biar, on es nota encara vacil·lant.
- El pas de <òu> a <au> a Biar. Tot i que l'ALPI donava alguns casos, la nostra enquesta demostra que el fenomen s'ha escampat en tots els contextos. A més, a Biar la <ò> i <è> obertes són extremadament obertes, i de vegades la frontera no està clara. L'ALPI recollia casos d'ultracorreccions: <còu> per <cau>.
- No sol haver-hi variants diferents en informants diferents de la mateixa població. És a dir, hi ha coincidència en el parlar típic de cada poble amb variants com <queraïlla> / <creïlla> / <querilla>; <zagal>, <xicot>...
- Harmonia vocàlica: a Moixent hem detectat l'assimilació vocàlica del tipus <sèrrè>, <gèrrè>, etc., que l'ALPI no recollia. Es tracta, doncs, d'un canvi lingüístic molt recent.
- Cas de la -nt final: en les tres localitats hi ha tendència a la pèrdua de l'element oclusiu final, sobretot en contacte amb la essa del plural: <cent>, però <cens>.

5. En resum, la llengua del País Valencià encara gaudeix d'una riquesa envejable. El problema es converteix en un fet sociolingüístic: els mitjans de comunicació, l'ensenyament, la predicació a l'Església, etc., aporten a la nostra llengua un cert regust "modern" que moltes vegades arriba a confondre's el que és el *bon valencià* amb la parla "normalitzada" de la televisió. Per tant, solament ens queda esperar, i potser d'ací 64 anys més (el 2064) algú es llance realment a comparar els nostres resultats. Segurament hi hauria més sorpreses que les que nosaltres hem constatat, i molt probablement els canvis lingüístics serien molt més considerables que amb aquests 64 anys que han passat des de les enquestes de l'ALPI.

Les variants que ací recollim, així com les que Sanchis Guarnier i F. de B. Moll recolliren un dia, seran part d'un diccionari-cementeri de mots desgastats, i potser "catalans" per als més ignorants.

2.6. MOSTRA D'ESTUDI D'ALGUNES VARIANTS

En aquest apartat figura una provatura d'estudi de 33 variants de l'ALPI basant-nos en els nostres diccionaris històrics (DCVB i DECLC) així com també en altres fonts (diccionaris valencians del s. XIX, estudis i publicacions sobre geografia lingüística, etc.).

L'objectiu no és investigar exhaustivament cadascun dels mots que hem triat. Pretenem només oferir una aproximació a la riquesa de l'ALPI, tant per les novetats que aporta com per la informació coneguda, contrastable amb les obres que citem.

Hem configurat un sistema expositiu basat en apartats:

- D'una banda hi ha la informació de l'ALPI. Els pobles estan escrits amb números reduïts, per raons d'economia: cal afegir sempre el 7 davant per a obtenir el número de referència exacta que tenia a l'ALPI³⁷⁵. No hem tingut en compte els pobles castellanoparlants. La informació que hi figura entre parèntesis immediatament després del número de localitat correspon a les observacions que hi transcriviren els investigadors.
- Hem inclòs les definicions del DRAE en aquells mots que considerem que paga la pena, bé per contrastar si es tracta d'un castellanisme, bé per a aclarir algun significat.
- Transcrivim, de manera resumida, la informació que figura als diccionaris històrics d'AlcMoll i de Coromines. Així mateix oferim la documentació i l'etimologia de les variants.

³⁷⁵ Una vegada més oferim la correspondència de cada poble:

750 CINCTORRES	780 MOIXENT	781 BIAR
751 POBLA DE BENIFASSÀ	765 CASINOS	782 BENILLOBA
752 VILAR DE CANES	769 RAFELBUNYOL	783 BENIALÍ (VALL DE GALLINERA)
753 PENÍSCOLA	770 QUART DE POBLET	784 CALP
754 VISTABELLA	772 TORÍS	785 EL PINÓS
757 ALCORA	774 POLINYÀ	787 EL CAMPELLO
758 ORPESA	775 MASSALAVÉS	788 CREVILLENT
761 AÍN	778 LLANERA DE RANES	790 GUARDAMAR
762 MONCOFA	779 BENIOPA	

- Indiquem si les variants apareixen en altres obres bibliogràfiques (atles, diccionaris, monografies...).
- Per últim afegim un apartat, “Aportacions de l’ALPI” on figura una visió de conjunt de tot allò exposat en els apartats anteriors, amb algunes novetats que aporta l’ALPI. Aquest apartat no es pot llegir independentment dels anteriors: ni es tracta d’un resum ni d’una única explicació, ja que els punts anteriors també inclouen algun tipus d’interpretació.

Insistim que cal llegir aquest apartat tenint en compte que es tracta d’una provatura d’interpretació de l’ALPI. Creiem que s’haurien de fixar les claus d’interpretació definitiva de totes les variants després d’haver-ne fet l’Edició i la Cartografia, treballs que figuren en la present tesi doctoral. Deixarem per a un altre treball la monografia de cada variant. Considerem, igualment, que les investigacions sobre el valencià hauran de poar obligatòriament de tot el batge lèxic, fonètic i morfosintàctic de l’ALPI.

Heus ací la llista dels 33 mots que estudiem a continuació:

1. cabeç / cabeço / cabeçó / cabeçol / cabeçolet	17. cinca, cinqueta
2. terraplé	18. rególf, rególfo
4. tossal / tussal / tossalet	19. huracà, duracà, huracan, duracan, hurracà
5. rambla / ramblada / barranc / barranquet / barrancó / baranquís / riu / aigüera / escorriment / reguer / estret / collao / collet / tallat	20. (derivats de <núvol>)
6. séquia	21. emboiregat / emboirat
7. sarp	22. entaranyinat, taranyina, taranyinya
8. bassi	23. borrósc
9. toll	24. encarnat
10. aljub	25. lo drópo
11. safareig	26. estel
12. badina	27. estrella, estrela
13. estellador...	28. estrel
14. pedra codissa, pedra manissa	29. baconé
15. codol / còdul	30. secabasses
16. llósma	31. camine^d de l’agüela Santana
	32. galdufa, galdrufa, gallerufa
	33. borrim

1. cabeç / cabeço / cabeçó / cabeçol / cabeçolet

ALPI

414 COLINA: 65 cabeçó, 65 cabeçolet, 85 cabéço

DRAE

cabezo “(Del lat. *capit̄um*, de *caput*, cabeza). Cerro alto o cumbre de una montaña. 2. Montecillo aislado”, “4. Mar. Roca de cima redonda que sobresale del agua o dista poco de la superficie de esta”

colina “(Del lat. *collīna*, t. f. de *collīnus*, del collado). Elevación natural de terreno, menor que una montaña”

DCVB

CABEÇ (i sa var. ant. *cabès*) “4. Part més elevada d’un terreny rost, d’una costa (val., ap. Dicc. Rima)”

“del llatí CAPĪTĪUM, mat. sign. //1.”

(Hem d’entendre que no dóna l’ètim per a la definició 4)

(No registra cap variant formal ni intensius)

CABEÇOL “Pujolet, coll de muntanya (Val.) ; cast. *colina*”

(No en dóna més informació. Hem de suposar que deriva de *cabeç*, tal com assenyala sota *cabeçó*)

CABEÇÓ “...”

(No registra cap significat relacionat amb el concepte COLINA)

CABEÇO: no registrat.

DECLC

- Significació

cabeç: A Castalla este mot “és ja més aviat un turó elevat, i més o menys pertot es tracta de cima de contorns més o menys arrodonits (Com em precisaven a Xixona)”

1a. doc. s. XIII.

La forma *cabeç* s’aplicava originàriament en català “al capçal o coixí capçaler de llit, i al capdamunt d’una peça de vestir obert per passar-hi el cap”. En dóna un ex. de *VidesR*.

Quant a l’ús toponímic COROMINES considera el mot *cabeç* un valencianisme.

cabeçolet: “especialment per a cada un dels serrats que enfila un camí si després ve baixada”

- Localització:

cabeç: pròpia del que es podria dir la zona o franja oriental del valencià meridional. Terme de Xixona, Castalla, Xúquer (segons Giner: Picassent, Alginet, Carlet, Alberic), Tibi, Ibi (a Onil, *cabéço*), Alcalà de la Jovada (*Cabeç Gros de Čalibre*), i menys intens entre Nàquera i Morvedre (*Cabeç Bord*).

A Castalla a més diu que “es notà que *cabeç* ho deien per als vessants xixonencs, però en la part ponentina d’aquell muntanyós terme només se sentia *cabéço*...”

cabeçol o *cabeçolet* (“especialment per a cada un dels serrats que enfila un camí si després ve baixada”): es diu més a la banda del Xúquer (*Cabeçol de l’Aranya*, Torrent)

cabéço: part ponentina de Castalla, Bocairent, Alfafara, Banyeres de Mariola, Biar³⁷⁶, el Pinós de Monòver i en tota aquella zona (dotzenes a cada poble), Lliria, i reprén més al nord, intensament, a l’Alcalatén (alguns a Figueroles, moltíssims a Lluçena), i alguns al Maestrat (Vilafranca).

cabeçó: al peu de la serra a Benigànim, el *Cabeçó de la Vila*. Només registra un únic cas.

- Explicació-origen:

³⁷⁶ L’ALPI recull a Biar les formes **llometa** i **serreta** per al concepte COLINA.

cabeç, en la zona oriental del val. merid.: “no cal pensar en una importació del cast. *cabezo* (per a aquest veg. els treballs de MzPi. i DCEC I, 557b7-15), no sols per la forma sinó per l’enorme, antic i constant arrelament toponímic”.

Esta forma es podria deure no a “catalanització parcial, sinó a divergències en el dialecte pre-català o en l’arabització”

cabeço, en la zona de Lliria (on n’hi ha de molts), “on ja fóra menys desenraonat de creure en una imitació dels xurros”.

cabeçol: diminutiu de *cabeç*.

“En conjunt crec que es pot donar per segur que pertot és supervivència de la toponímia mossàrab”

- Documentació antiga

los Cabeçolos de Cullera (1271-72)

Crònica de Muntaner: no és gens segur que s’accentuara “cabeçó”, encara que esta forma no és “cosa inoïda”, tal com apareix al peu de la serra a Benigànim, el *Cabeçó de la Vila*. Recordem que Muntaner era empordanés, però residia a València quan va escriure la Crònica.

- Etimologia:

Coromines demostra l’etimologia de *cabeça* pels reflexos *cabeç* i *cabeço*. Per la qual cosa podem concloure-hi que l’ètim és *CAPITTUM, encara que COROMINES no ho diu explícitament.

cabeça: derivat del llatí CAPITIA (vg. DCEC): fonèticament cal partir d’una variant *CAPĪTTIA (cf. PLATTEA per PLATEA, ARBUTTIU per ARBUTEUS), influïda per casos com els dim. celtoides en -ittu > -et.

No podem partir de una base fonètica *CASICCIA (teòricament possible per al cat. i port., però no per al cast. ant. *cabeça*). Açò és comprovable en els reflexos toponímics mossaràbics *cabeço* i *cabeç*.

La <ç> mossàrab no pot venir de CI (que donaria ĉ mossàrab), però sí de -TI-

ALTRES FONTS

ESCRIG (1851):

cabéc o *cabeço*: cabeza, por cerro alto

cabeçó: [no registra cap significat relacionat amb “muntanya”].

cabeçolet: cabezuelo

LLOMBART-ESCRIG (1887)

cabeç, ço: Cabezo. Cerro alto o cumbre de una montaña.

cabeçó: Cabezada (...). [no reg. cap scat. relacionat amb “muntanya”]

cabeçolet: cabezuelo

MARTÍ-GADEA (1891)

cabéc, ço. m. Cabezo: cerro alto ó combre de un monte. // Geogr. Rico monte de sal en la prov. de Alicante, térm. de Pinoso.

cabeçó. m. V. *cabeça* // Geogr. Cabezón: nombre de algunos lugares, aldeas, villas y valles en las provs. de Logroño, Oviedo, Santander y Valladolid (..).

Vocabulari castellut (1948)

cabeçó= també muntanya grossa i redona.

APORTACIONS DE L'ALPI

Sembla que Coromines es preocupe més aviat de la localització espacial i de l'etimologia que no pas del significat que pugui prendre el mot.

És ben clar que el significat arreu del PV és bastant homogeni: es refereix a una elevació del terreny, la part més elevada.

cabeço

El DCVB no recull la forma CABEÇO, bé perquè la degué considerar un castellanisme (cast. *cabezo*), bé perquè no en degué tenir cap referència, cosa rara si tenim en compte l'àrea d'ús. Coromines, tot i no ser explícit, insinua que és un castellanisme (dels parlars xurros en el cas de Llúria).

L'ALPI recull *cabeço* al Pinós, exactament com ho fa Coromines.

És clar que la variant *cabeço* és la més estesa al País Valencià, de nord a Sud, tot i que els reflexos són majors en l'alacantí, raó per la qual Moll va considerar recollir la variant sota el concepte de COLINA al Pinós, i no en altres pobles que havia enquestat. O podria ser també que en els altres pobles visitats no van preguntar per aquesta paraula. Jo m'incline més a pensar que Moll degué tendir a la simplificació davant de la gran quantitat de variants per a referir-se a les elevacions del terreny, i va voler recollir només les generals (serra, lloma, muntanya...), amb una xicoteta gradació quant a la grandària de l'objecte per què preguntava. Això no obstant, no podia fugir d'alguna anotació que l'informant li degué explicitar ("muntanya que no forma pico"), i en el cas que ens ocupa tampoc podia escapar de fer anotacions d'un mot com "cabeço" o "cabeç", tan usual en la zona alacantina. És ben estrany, però, que no anotara cap reflex toponímic a banda, de tal manera que ho haguera pogut reportar al DCVB.

cabeçó

Podem considerar aquest mot com una aportació de l'ALPI. El significat de COLINA que hi ha en la paraula *cabeçó* no apareix en el DCVB. Coromines, a penes en fa un comentari dient que possiblement es tracta d'una mala lectura en la Crònica de Muntaner, i amb una mínima documentació toponímica a Benigànim. Però no hi dóna més importància. En canvi, l'ALPI recull aquesta forma a Casinos com una cosa excepcional, ja que no registra la variant - amb aquest significat- en cap altre poble.

Possible origen:

1. Un desplaçament d'accent.

2 (?). Una sufixació, típica en mots com "abundó", "xafó", etc., que pot prendre molts significats depenent del mot a què s'aplique.

xafó: acte de xafar amb intensitat

Tenint en compte que l'ALPI registra dues variants a Casinos (*cabeçó* i *cabeçolet*), la forma *cabeçó*, i no *cabeço*, va més en consonància amb *cabeçolet*.

Cal afegir que el mot *cabeço* es troba registrat al Vocabulari Castellut (1948) d'Enric Valor,, amb l'anotació 'també muntanya grossa i rodona'.

cabeçolet

Es tracta d'una altra aportació de l'ALPI: ni el DCVB ni COROMINES la registren.

El DCVB no recull aquesta forma, però sí *cabeçol*: “Pujolet, coll de muntanya (Val.); cast. *colina*”. Cal suposar que es tracta d’un diminutiu de la variant *cabeçol*, alhora diminutiu de *cabeç*.

Ens trobem, doncs, en la formació d’un diminutiu damunt d’un mot primitiu que ha lexicalitzat els morfemes del sufix. Ocorre també en casos com *nuetet* (dim. del dim. fossilitzat *nuet*). I no solament es tracta d’un fenomen que afecte el diminutiu, sinó que també ocorre en el gènere: reixos (a partir de la interpretació de la forma “reix” < reis, com a singular), esquitx -pl. esquitxos- (a partir d’un fals singular *esquits*, que prové de la forma *esquit*), *torcamansos* (a partir d’un singular *torcamans*), etc.

COROMINES distingeix una mena de diferència semàntica entre el mot primitiu i el derivat. Així: *cabeçol* o *cabeçolet* (“especialment per a cada un dels serrats que enfila un camí si després ve baixada”): es diu més a la banda del Xúquer (*Cabeçol de l’Aranya*, Torrent).

M’incline a pensar que la forma *cabeçolet* no aporta cap significat nou respecte a *cabeçol*. Segurament el parlant identificaria el mateix lloc amb les dues variants.

I cal caldria fer-ne, ara, una reflexió que podria servir per als altres mots: si un parlant coneix un mot és perquè coneix un referent. La relació que s’estableix entre significat i referent passa obligatòriament per un referent (vg. triangle d’Oggen i Richards, i Benveniste). Per tant, la idea que un parlant es fa de qualsevol variant que apareix a l’ALPI depèn de la imatge-referent que tinga en ment. En el nostre cas, si l’informant que va enquestar Moll coneixia el mot *cabeçolet*, segurament estava pesant en algun “alt” o “cim” d’una serra que podria haver a Casinos. Això, però, és molt difícil d’explicar a hores d’ara pel que fa a l’ALPI. Però és aquest fet el que explicaria la “fluctuació de grandàries” que hi ha en el mateix mot depenent del poble on aparega (vg. si no els significats de *tossal*). És més, doncs, un tema geogràfic.

2. terraplé

ALPI

414 COLINA: muntanyeta 50 53 54 57 58 61, tossal 78 84, tussal 87, tossalet 52 54 57, serreta 51 78 81, cabégo 85, cabeçó 65, cabeçolet 65, alteró 69 70 79, alturó 82, altet 85, lloma 72 78 82³⁷⁷ 83 84 87 90, llometa 75 78 81, **terraplé 79**.

DRAE

terraplén: “(Del fr. *terre-plein*, y este del lat. *terra* y *planus*.) m. Macizo de tierra con que se rellena un hueco, o que se levanta para hacer una defensa, un camino u otra obra semejante. 2. Por ext., cualquier desnivel con una cierta pendiente”.

DCVB

terraplè Plataforma feta amb terra sobreposada, sostinguda generalment amb parets d’obra, per a instal·lar-hi fortificacions, construir-hi camins o vies fèrries, limitar-hi corrents d’aigua, etc. ; cast *terraplén*.

Doc. a. 1561 (Hist. Sóller, II, 75), i altres doc. de Lacavalleria.

FON.: **teřəple** [amb accent sobre la darrera *ə* oberta] (or.) ; **teřaplé** (occ., val.) ; **teřəple** [amb accent sobre la darrera *ə* neutra]

ETIM.: del fr. *terre-plein*, mat. sign.

DECLC

terraplè (1561) i *terrapienar* (1581) apareixen al mat. temps que els it. *terrapièno* i *terrapienar*, i el fr. *terreplein*. (...). Semblen haver estat creats pels tècnics italians en fortificació (d’on prové el cast. *terrapieno*, *terrapién*, *terrapienar* (princ. XVII))

³⁷⁷montaña que no forma pico

En cat. ant. apareix també com a termes de fortificació, avui en ús molt general, com a termes d'obres vials, etc.

Dubtosa primacia del mot, entre el català i l'italià.

Molt probable que el fr. el vagi prendre d'un dels dos, i segur que el cast. (i potser el fr.) el va rebre, en part de l'una, en part de l'altra.

COROMINES fa només una transc. fon. *tɛr̃əplɛ* (amb accent sobre la darrera *ɛ* oberta), a l'Empordà, com a paraula oposat a “mota” com a obra més gran.

ALTRES FONTS

ESCRIG (1851)

terraplé. terraplén o terraplano

LLOMBART-ESCRIG (1887)

terraplé. m. Terraplén. Fábrica de tierra apretada o apisonada con que se llena un vacío o se levanta para defensa y otros usos. Le tiene frecuentemente en la fortificación

MARTÍ GADEA (1891)

terraplé. m. Terraplén: masa de tierra apretada o apisonada con que se llena un vacío, o se levanta para defensa y otros usos.

APORTACIONS DE L'ALPI

És clar que el mot *terraplé* és alié a la nostra llengua, ço és, que es tracta d'un préstec o manlleu. El seu significat com a “fortificació” està estès pertot arreu del domini lingüístic, potser amb algun matís com el que diu Coromines a l'Empordà, on la paraula “mota” pren el significat de *terraplè* però és més gran.

L'ALPI no en diu res. A Beniopa, Moll va registrar la forma “terraplé”, al costat d'una altra forma “alteró” dins del mateix concepte COLINA. ¿Pot ser que existisca una afinitat semàntica entre les dues accepcions? És a dir, que un *alteró* és una mena de *terraplé* amb unes determinades característiques, o viceversa. Si així fóra, el nostre Atlas aportaria un significat més de matís quant a una de les dues paraules.

Un comentari no més clar és el de l'origen del mot: mentre que per a l'AlcM es tracta claríssimament d'un manlleu del francès, Coromines no ho té tan clar, i pensa que també podria ser al revés, que el francès prenguera la paraula *terreplein* del català o de l'italià.

Per últim, un comentari fonètic. Vegem primerament la transcripció que exactament en dóna l'ALPI a Beniopa³⁷⁸.

Evidentment, tal com passa amb el català occidental, la -é final és tancada, enfront del català oriental, on sí que seria oberta. El que ens molesta, però, és la primera *e*: és oberta o tancada?

El DCVB distingeix entre

ⱸ Vocal anterior ; la *e* del català oriental i occidental en els mots *cel*, *peu*, *ciència* ; és semblant a la *e* del francès *fer* i de l'italià *ferro*.

ⱹ Vocal anterior, més oberta que la ⱸ; és la *e* oberta del valencià, del mallorquí i del menorquí.

I així transcriu **teřaplé** (occ., val.).

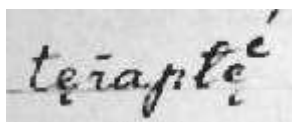
Ara bé, l'experiència dels sons de l'ALPI ens demostra que la vocal *e* té entre 26 realitzacions (i 38 ampliacions de matisos³⁷⁹). Aleshores és ben difícil estriar la frontera entre oberta i tancada. En el cas que ens ocupa, l'ALPI va transcriure la primera -e- de *terraplé* amb un únic grau d'obertura (amb el diacrític fonètic cap a la dreta), indicant una obertura de la -e-, però que no arribaria a ser tan oberta com en mots com *serra*, *terra*, etc.

He comprovat tots els altres mots en la mateixa enquesta, i en posició àtona apareix aquest mateix símbol per a la *e* en els casos següents:

espiga, estenalles, esgomitar, envergonyir-se (però no en *astable*, *espina* i altres), beuredor, vetlar, suterrar, rejola, estovalles, erm i bresca.

Segurament, des del punt de vista fonològic, es tracta d'una /é/ tancada, encara que amb tendències a l'obertura (tal com assenyala l'al·lòfon amb un únic diacrític fonètic a sota). És clar

³⁷⁸ Exactament, a Beniopa:

³⁷⁹ Consulteu l'esquema d'al·lòfons de l'ALPI al "Sistema de transcripció" del capítol 1.2.3.).

que tots aquells mots registrats a Benilloba amb aquest mateix símbol, tots ells tenen una /é/ tancada.

No és gaire difícil concloure en la paraula *terraplé* que ens trobem davant d'un context fònic i etimològic molt clar: una *e* en contacte amb una vibrant múltiple sol ser oberta (no tant com una -e- tònica, per descomptat). I a més, es tracta d'un compost de "terra" (mot que conté una /è/ oberta claríssimament) i "ple". El que passa és que les normes fonològiques quant al desplaçament de l'accent en casos com "terraplé", ens indiquen que les vocals obertes *é* i *ó* només es poden trobar en posició tònica, mentre que si perden la tonicitat passen a ser tancades:

pose /'pɔze/..... posem /po'zem/

Per tant:

terra /'tɛrra/ terraplé /terra'ple/

3. morral

ALPI

415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.): morral 51(pinyó)

DRAE

No registra aquest significat a *morral*. Sí que recull **morro** “4. [m.]Monte pequeño o peñasco redondeado // 5. [m.]Guijarro pequeño y redondo. // 6. [m.]Monte o peñasco escarpado que sirve de marca a los navegantes en la costa”

DCVB

8. Roca tallada verticalment (Cast.) ; cast. morro, cantil

ETIM.: der. de *morro*, amb el sufix -al que serveix principalment per a formar noms de peces d'indumentària (cf. camal, cuixal, etc.)

pinyó ‘5. Terra de còdols, alguns ja solts, altres encara units per terra (Gandesa)’

Del llatí ***piněōne**, derivat de **pīnēu**, ‘cosa de pi’

DECLC

‘morro, tossal o roca prominent’ ; té vasta extensió, des del Collsacabra i Vallès fins a Ribagorça i a la PnaCast., almenys.

Després de citar-ne uns topònims, cita llocs on s’usa com a genèric *morral de* + Nom de lloc, entre els quals hi ha Ares, Benassal, Catí, Benafigs i Xodos.

No diu res de l’ètim. Però se sobreentén que està format sobre *morro*, que defineix com a ‘llavi bestial’, ‘turó o bony prominent’:

“mot comú a les tres llengües romàniques de la Península amb la llengua d’oc, el sard i diversos parlars francesos, italians i germànics, d’origen incert, probablement començà expressant els llavis botits del qui fa el bot o posa morros, de primer es devia identificar amb l’onomatopeia MURR-, del botzinar rondinaire.

Primer documentació: s. XII i XIII, var. i derivats en top. des de princ. s. XI (infra, morral, murro).”

pinyó (sota PENYA): “

A França hi ha testimoni indirecte, arquitectònic: PENNIONE ha donat el fr. *pignon* ‘merlet’ i ‘penal d’una façana d’edifici’. d’aquí s’ha manllevat *pinyó* id. en cat., en part amb variant *pinyo*” (i en cita un exemple de Ruyra)

ALTRES FONTS

Els diccionaris LLOMBART-ESCRIG (1887) i MARTÍ GADEA (1891) no recullen aquest significat per a *morral*.

APORTACIONS DE L’ALPI

L’ALPI recull també la variant “morral” sota el concepte HOCICO (dins del camp semàntic del porc). Aquest significat no consta ni en el COROMINES ni en el DCVB, i es tracta, doncs, d’una nova aportació del nostre atlas. Concretament recull aquest significat al poble de Polinyà, mentre que a la resta de pobles recull la variant general *morro* o *trompa* (en alacantí).

El DCVB recull el significat orogràfic a Castelló. Aleshores l’ALPI ens demostra una vegada més que el mot té una extensió major, i arriba més cap al sud.

L’ALPI, a més, hi dona un sinònim: *pinyó*, que el DCVB només recull amb un significat en l’orografia a Gandesa, i COROMINES no en fa massa comentaris, i diu que prové del francès *pigleon*.

L’ALPI defineix la variant *pinyó* com a ‘morro, punta saliente de un monte’, i diu la formamorra és el seu sinònim en aquest poble, la Pobla de Benifassà.

Molt probablement el significat de la variant *pinjó* ha pres diferents significats, però tots ells derivats del primitiu *penya*. En cap cas es podria suposar que *pinjó* fóra una deformació fonètica de *penjó*, per tancament de *e* en *i* en contacte amb una palatal, ja que la forma *penjó* no és general com sí que ho és *penya* (encara que amb diferents significats).

4. tossal / tussal / tossalet

ALPI

412 MONTAÑA: tossal 52 54 57 58

414 COLINA: tossal 78 84, tossalet 52 54 57, tussal 87,

415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.): tossal (=terreno cultivable relativamente elevado, que se hace difícil de regar) 75, tussal (=loma arenosa, montón de arena) 90

DRAE

“**tozal** (de tozo, cabeza) m. Ar. **teso**, cima de un cerro”

DCVB

TUSSAL remet a TOSSAL

TOSSALET “Tossal petit ; cast. altillo, altozano”

També hi ha “tossalet” sota TOSSAL, en l’apartat INTENS.

TOSSAL: “Elevació del terreny, més o menys alta segons les comarques on s’usa el nom de *tossal*. La interpretació d’aquest nom, efectivament, té diversos matisos, dels quals donarem la informació que n’hem pogut recollir a diferents llocs del nostre territori”

- “1. Elevació del terreny no gaire alta ni de pendent gaire rosta, en una plana o aïllada d’altres muntanyes (La Llitera, St. Martí SG, Valls, Gandesa, Freginals, País Valencià) ; cast. cerro, loma, colina.” (documentació de la Cròn. de Pere IV, Tirant, Canigó VIII i Llorente Versos, I.)

- “2. Muntanya o puig en general (Balaguer, **Oropesa**, **Vistabella**, **L’Alcora**, Onda) ; cast. - montaña, monte.”

- “3. Cim o part més alta d’una muntanya (Gir. Penedès) ; cast. cumbre, cima”

- “4. Muntanya alta (Llucena) ; cast. montaña”

- “5. Cim de muntanya no pla, sinó un poc aprimat, cònic (Morella)”
- “6. Munt considerable d’arena, duna (**Guardamar**) ; cast. duna”
- (etc.)

ETIM.: derivat de *tòs*.

FON.: **tusál** (pir-or., or., Senet de Barravés, Tamarit de la L., **El Campello, Guardamar**) ; **tosál** (Balaguer, Urgell, Gadesa, Freginals i País Valencià en general).

INTENS.: tossalet, tossalot, tossaló

TÒS

ETIM.: incerta. Potser de **tōnsu** ‘pelat’ (...), però aquest origen topa, d’una banda, amb la vocal oberta de *tòs*, i d’altra banda, amb la *z* de l’aragonès *toz*, del murcià *tozo* i de nombrosos derivats espanyols com *tozal*, *tozuelo*, *tozudo*, etc. Corominas DECast, s. v. *tozuelo*, parteix d’una probable base ***taucia** que, segons ell, devia significar ‘rabassa’, significat que es troba en el cast. dialectal *toza*.

DECLC

TÒS ‘nuca’, TOSSA ‘gros embalum del cos o de part del cos’, ‘puig de gran magnitud’ i TOSSAL ‘cim prominent’:

- probablement vénen tots tres d’un mot pre-romà hispànic ***TAUCIA** que ha donat també

el port. i gall. *touça* ‘rabassa’, ‘mata’,

lleonès i arag. *toza* id.,

cast. *tozuelo* ‘nuca’ ;

ben representat en el moss., en la forma *taŭčā*, pel moss. cast. *atocha* ‘mata d’espart’, moss. cat. i cast. *totxo* (*tocho*) ‘garrot’

- 1a doc.

tant el cat. *tòs* com els moss. *taŭčā* i *taŭčol*, S. XIII

moss. *taŭč* S. XI ;

cat. *tossal*, 1185

- *tosa* devia aplicar-se a “cims peculiars d’amples àmbits i grossa capçada”, i es degué dir igual que la forma *tossal*, però és aquesta darrera la que trobem en massa en la documentació des dels orígens.

1a doc. *tossal*: 1185, *Cart. de Poblet*, referent al terme de Vimbodí (p. 23) ; llatinitzat bàrbarament com *tossalium*, i molt repetit.

doc. s. XIII, Eiximenis, etc.

- “tossal” aplicat en toponímia és sobretot del domini del cat. occ. i de la zona interior dins el cat. or., si bé no es estrany als altres dominis dialectals de la llengua. També poc sovint al Rosselló, o a l’extrem nord del Capcir...

variant *tussal*. Explicació.

- “tussal” = variant amb *u*, disseminadíssima (evidentment en pobles on no es confonen la *o* i la *u*).

“Aquesta variant anòmala *tussal* s’observa sobretot a la zona pirinenca i en comarques valencianes”

“Com que, avui, *tussa* per *tossa*, si bé molt rar, no és inoït (...), hem d’acceptar la possibilitat que aquesta *ú* provingui d’una variant pre-romana amb *ū*, que alternés amb el diftong AU. Però crida l’atenció que hi hagi tants pobles i petites rodalies on la pronúncia vacil·la en aquest mot, o s’hi troben conjuntament totes dues variants ; no sé, però, si aplicades a puigs diferents, o més aviat degudes a la pronúncia de diversos informants.

Així m’inclino a donar la preferència a una explicació secundària de tipus modern, per contaminació: això pot ser degut al fet que en alguns punts on abans s’havien usat més els sinònims *suca*, *tuc*, i *turó*, després aquests s’han antiquat o el tipus occidental comú *tossal* se’ls ha superposat, però deixant-hi el vocalisme contaminat en el període de lluita. Avui *turó* poca vigència conserva en domini occidental, però ho deixa de sobreviure-hi en algun punt(...)”

COROMINES dóna exemples de l’extensió de “tossal” i “tussal”: “En fi, entrant en domini pròpiament aragonès, la variant amb *tu-* desapareix, quasi bruscament...”

Al País Valencià:

“el mot també es troba molt, si bé quasi enlloc amb ús apel·latiu normal, només, excepcionalment, i en un poble molt remot, a Costur, em digueren “La Cima és un *t̄sál*” ; sí en canvi com a topònim (...)”

“La variant *tussal* només sembla aparèixer en una ampla rodalia immediata al N. de la ciutat de CastPna., i en 3 o 4 localitats de la Marina i Alacantí. Del genèric *t̄sál* de molts casos a **Peníscola**,

Alcalà, Ares, Vilanova d'Alcolea, **Orpesa**, Vilafranca, Benafigos, Culla, Xodos, Lluçena i Castelló ; *tusál de* també bastants a Benicàssim, Vilafamés i les Useres, predomina molt a Borriol (4 per 1), i tots dos també a Costur i a la Vall d'Alba.

Després d'un gran salt, reapareix a Callosa d'En Sarrià, on tinc nota de nou turons anomenats *tusál de* (*del Gerretó* etc.), i un sol *tòsál* ; un o dos casos de *tusál* en un poble entre Dénia i Alcoleja, i a la punta S. el *tusál řeó* a St. Vicent de Raspeig. En canvi tinc molts casos de *tosál de* Confrides, Benimantell, la Vila Joiosa, la Nucia i Polop. La forma alterada *tròsál* (cf. supra) cap a Gandia: Font d'En Carròs, Potries i Vilallonga de l'Assafor. Notem encara que a la major part de l'Horta de València, poc s'usa el mot, i a la Ribera Alta del Xúquer només es parla de *puntals* ; de manera que *tossal* no torna a reaparèixer en força fins a les muntanyes de vora Valldigna: un parell a Barxeta, el llogaret de *Tossalnou* o *El Tossalet* a Rafelguaraf, i El Tossal a 3° 15 x 39° 03 dins el Pinar dels Frares”.

Coromines, doncs, recull el diminutiu en dos topònims:

a) El Tussalet (Vilafamés)

b) El Tossalet (Rafelguaraf)

ALTRES FONTS

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

tossal. m. Otero. Colina. Altozano. Loma. Morón. Cerro o monte de poca altura en terreno llano. Cierta punto más alto y ventilado de ciertas poblaciones. Lo mismo que TOSAL y ALTER.

tossalet. m. d. de *tosal*. Altillo. Cerrillo. Montecillo.

[No registra *tussal*]

- MARTÍ GADEA (1891)

tossal. v. TOSAL.

tosal. m. Otero, colina, altozano, loma, cabezo, moron. [No registra *tussal*]

Lluís Gimeno (1997)

Sota “Mapa 204. UNA MUNTANYA”, recull les variants següents:

un canto, garriga, muntanya, **un tossal**, coll, montanya, port, collet, mónte, una serra.

No coincideixen les dades de la variant <montanya>: mentre que l'ALPI registra <montanya> a Peníscola, l'ALDT hi registra <montanya>.

L'ALPI registra les dues variants amb o/u amb una distribució geogràfica bastant homogènia: al nord del PV, tots els pobles presenten la variant amb -u-, mentre que a partir de Massalavés cap al sud, la variació entre o/u és la tònica dominant. Gimeno (1997) registra només <montanya> als pobles situats més al nord de la zona que estudia. Això no obstant, assenyala: “Les localitats núm. 20, 27, 29, 30 i 47, presenten la pronúncia [munt-]”, mentre que en aquests pobles, a l'hora de representar les variants sobre el mapa, hi registra la forma amb -o-. Segons aquesta remarca, cal entendre que a Peníscola (poble núm. 30) conviuen les dues variants, una amb -o- enfront d'una altra amb -u-.

L'ALDT i l'ALPI registren la variant *serra* a la Pobla de Benifassà.

- Pere Navarro (1996):

Sota “El camp i els cultius”, recull unes variants en diferents pobles a l'hora de referir-se a *la garriga*³⁸⁰: lo coster, lo cultiàs, l'erm, la garriga, lo pinar, **lo tossal**: Ba, Fv, Ma (Mapa 5)

La locució quantitativa *un munt* -estesa per quasi tota la comarca- presenta les variants:

un putxal a Favara

un tossal a Maella (Mapa 42)

APORTACIONS DE L'ALPI

Definició del Dicc. Enciclopèdia Catalana:

TOSSAL: “1. Elevació del terreny no gaire alta ni de pendent gaire rosc, en una plana o aïllada d'altres muntanyes. 2. Puig”.

El DCVB s'entossudeix a donar els diferents matisos de significat segons la comarca on apareix el mot “tossal”. Coromines, però, no explica gairebé els diferents sentits del mot, ans es dedica a exposar-ne l'extensió i les variants.

L'origen etimològic del “tossal” és diferent en boca del DCVB i de COROMINES. Per al primer, el mot “tossal” deriva de “tòs” (tot i que no explica en quin sentit), el qual deriva de

³⁸⁰ Dicc. Enc. Cat. GARRIGA “Comunitat vegetal constituïda per plantes de fulla endurida i persistent, entre les quals predomina el garric”

tõnsu ‘pelat’, amb alguns problemes pels reflexos en altres llengües. A més, cita Coromines en dir que aquest fa derivar el mot “tòs” d’un probable ***taucia**, que tindria reflexos en altres llengües (el port. i gall. *touça* ‘rabassa’, ‘mata’; lleonès i arag. *toza* id.; cast. *tozuelo* ‘nuca’, etc.).

Possiblement ens trobem davant d’un cas en què les enquestes de l’ALPI van ser utilitzades en l’elaboració del DCVB, bé en un primer moment pel mateix Moll, bé quan Sanchis Guarner va realitzar-ne la revisió. Així tenim aquests paral·lelismes:

VARIANT	DCVB	ALPI	COR
tossal	Balaguer, Urgell, Gandesa, Freginals i País Valencià en general	arreu del PV, encara que es veu una tendència a l’especialització semàntica a mesura que avancem cap al sud: mentre que als pobles castellonencs té el significat de MONTAÑA, als d’Alacant entren sota el concepte COLINA i altres.	- “aplicat en toponímia és sobretot del domini del cat. occ. i de la zona interior dins el cat. or., si bé no es estrany als altres dominis dialectals de la llengua”. - A més, cita Peníscola (on l’ALPI no recull el mot) i Orpesa (on l’ALPI sí que recull la variant). - També en dóna una distribució en el sentit que apareix i desapareix. Exactament coincideix amb l’ALPI: el mot desapareix cap a la província de València i reapareix cap a Alacant.
tussal	- Sota els significats: “2. Muntanya o puig en general (Balaguer, Oropesa , Vistabella , L’Alcora , Onda); cast. montaña, monte.” “6. Munt considerable d’arena, duna (Guardamar); cast. duna” - Sota l’apartat de FON: pir-or., or., Senet de Barravés, Tamarit de la L., El Campello , Guardamar	- Sota MONTAÑA hi ha els tres pobles del DCVB (scat. 2). A més, hi ha també Vilar de Canes. - “loma arenosa, montón de arena” (Guardamar). Es tracta, doncs, d’un cas claríssim en què el DCVB usa l’ALPI i les seues observacions (vg. scat. 6). - Al poble del Campello també hi ha la forma <tussal> en l’ALPI, igual que en el DCVB sota FON.	- “Aquesta variant anòmala <i>tussal</i> s’observa sobretot a la zona pirinenca i en comarques valencianes” - Segons l’extensió que hi atribueix, COR comprova que es tracta d’una variant dissimilada que apareix i desapareix (fins i tot bruscamment).

Quant a l’etimologia de *tussal*, l’AlcMoll no en diu res, i tracta la variant com una realització fonètica (ja que apareix sota l’apartat de FON), mentre que en l’apartat de significats en fa una restricció a Guardamar, on cal pressuposar que la variant originària és *tossal*. Això no obstant, recull la forma TUSSAL com una entrada del diccionari, tot i que remet directament a TOSSAL.

Coromines intenta anar més enllà, i després de postular una variant pre-romana amb -u-, acaba referint-se a un explicació de més “moderna”, i diu que la forma *tussal* no es tracta més

que d'una contaminació del mot “turó” i “tossal”. La prova, diu, està en el fet que encara hi ha zones on lluiten les dues variants, *turó* (no massa corrent en el cat. oc.) i *tossal* o *tussal*.

Una anotació quant a les variants que Pere Navarro ha recollit en el seu treball: *tossal* en el sentit de ‘garriga’ té relació amb aquell significat que l’ALPI recull a Massalavés ‘terreno cultivable relativamente elevado, que se hace difícil de regar’. Segurament el mot “tossal” és emprat amb el significat de “garriga” en el mateix moment que no hi ha tossals pròpiament dits en la zona. Caldria haver fet aquesta pregunta en els mateixos pobles on Navarro va recollir el mot. Es tracta, doncs, d'un cas d'especialització semàntica.

Igualment és explicable el significat de l'expressió “un tossal” amb el significat de locució quantitativa “un munt”, si atenem al significat originari de *tossal* ‘elevació del terreny’. De nou, s’ha estés el significat del mot i s’aplica, ara ja deslexicalitzat, en una expressió locutiva.

Com a conclusió podríem dir que el mot *tossal* és general arreu del domini lingüístic, especialment en valencià. Això no vol dir que no estiga acompanyat d'altres variants per a referir-se al mateix concepte, siga de la grandària que siga. Per tant, al costat de *tossal* pot aparèixer *lloma* o *cerro* amb un mateix significat. El que passa és que les enquestes de l’ALPI eren massa generals, i segurament els enquestadors tenien en compte el grau d'imprecisió dels seus informants, raó per la qual van decidir organitzar els primers conceptes de l’ALPI d'una manera bastant genèrica, anotant només allò que era pertinent, només allò que era general i d'ús comú, i només anotaven les observacions que consideraven pertinents com en el cas de Guardamar.

Per últim hauríem de fer referència al diminutiu lexicalitzat *tossalet*: mentre que Coromines només en fa una referència toponímica amb les dues variants (El Tussalet i El Tossalet), el DCVB hi dedica una entrada independent, amb un significat independent, i no remet al primitiu *tossal*. Això vol dir que ens trobem davant d'un terme lexicalitzat, com tants dins la nostra llengua: nuet, xiquet, miqueta... El parlant ha perdut la consciència de diminutiu. És més, davant una variant com *nu* o *mica*, el parlant difícilment hi relaciona els diminutius. Fóra massa agosarat aquell que veu dues llengües en cadascuna de les dues variants.

**5. rambla / ramblada / barranc / barranquet / barrancó /
baranquís / riu / aigüera / escorriment / reguer / estret /
collao / collet / tallat**

ALPI

Totes aquestes variants es troben sota tres conceptes de l'ALPI, podríem dir que en un camp semàntic afí, les depressions del terreny originades pel pas natural de l'aigua: 416 RAMBLA, 417 TORRENTERA (BARRANQUERA), 423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ).

DRAE

rambla “(del ár. *ramla*, arenal) f. Lecho natural de las aguas pluviales cuando caen copiosamente.
2. Suelo por donde las aguas pluviales corren cuando son muy copiosas”

torrentera “f. Cauce de un torrente”

torrente “(Tomado del lat. *torrens*, *-entis*) m. Corriente o avenida impetuosa de aguas que sobrevive en tiempos de muchas lluvias o de rápidos deshielos”

barranquera “Barranco”

barranco “(De or. inc., quizá prerromano). Quiebra profunda producida en la tierra por las corrientes de las aguas o por otras causa”

DCVB

RAMBLA “Llit de riu o de torrent cobert d'arena o de pedres procedents de les avingudes ; cast. rambla” (docs. de Jaume I, Pere IV, etc.)

FON (or., bal., val.)

ETIM: de l'àrab **ramla**, ‘areny’

RAMBLADA “Torrentada, gran volum d'aigua que corre per la rambla quan ha plogut molt (val.) ; cast. avenida”

ETIM: derivat de *rambla*.

BARRANC: “Depressió fonda produïda en la terra per les aigües corents o de pluja ; cast. barranco” (docs. de Canals, March, etc.)

FON: or., occ, val., bal.

INTENS: DIM. barranquet..., barrancó...

ETIM:”d’un pre-romà ***barranca**, mat. sign., segons Warburg, FEW, I, 261, i Meyer-Lübke REW, 3^a ed., 963a. És probable que la terra originària d’aqueix mot sia la Península Ibèrica, d’on se seria estès a França (lyon. baranqua, languedoc. barenc, etc.) i als Alps orientals (obwald. vraunka, vales. baranka). (Vegeu Corominas DECast, I, 409-410). Segons Hubschmid (ELH, I, 45), *barranc* és derivat del pre-romà ***barra**.”

BARRANQUÍ: “Barranc petit (Maestr., Lluçena, Castelló) ; cast. barranquillo” (doc. de Gozalbo Bol., 45).

No hi ha ni FON ni ETIM, sí INTENS.

RIU “1. Corrent natural d’aigua procedent de les muntanyes i que afluïx a la mar, a un llac o a un altre corrent, i sol córrer permanentment sense estar subjecte al règim de les pluges ; cast. río”

ETIM: del llatí **rīvu**, mat. sign.

AIGÜERA “II. 1. Conducte subterrani per on fan anar les aigües brutes o inútils (Ross., Val.) ; cast. cloaca, alcantarilla”

ETIM: del llatí **aquarīa**, ‘portadora d’aigua’. ‘recipent per tenir aigua’.

ESCORRIMENT “Acte i efecte d’escórrer ; cast. excurrimento, escurridura. Especialment: 1. Moviment de l’aigua corrent” (doc. Víctor Català) ; “2. Escorrentia petita, siquiola per on va l’aigua sobrant del regadiu cap al riu o a la mar (Ribera del Xúquer)”

FON.: **ǝskurrimén** (or.) ; **escorrimént** (val.)

(No registra, doncs, la variant “escorrimén”)

(No en dóna l’ètim)

ESCORRIM “2. Escorriment, corrença d’aigua (El Pinós)”

(No en dóna l’ètim)

REGUER: Dels significats que en dóna, el que més s’acosta al concepte TORRETERA (BARRANQUERA) és “1. Sèquia per a regar (Empordà, Calasseit, Ribera d’Ebre, Maestrat) ;

cast. acequia” ; “4. Xaragall, clot llarguer produït per l’aigua de pluja que corre per dins un terreny (Llucena) ; cast. regato”

ETIM: derivat de *regar*.

FON: or., bal., occ., val.

ESTRET “II. 2. Pas estret i profund d’un riu o torrent entre muntanyes”

FON: estret (occ., val.), astret (occ., alg.) ; ... (pir-or, or, Maó, Alaró, Binissalem, Mall., Ciutadella, Eiv.)

ETIM: del llatí *strīctū*, mat. sign. (part. pass. de *strīngĕre*, ‘estrènyer’)

COLLAO: no hi és registrat

COLLET “2. Pas, petita depressió del terreny entre dues muntanyes (pir-or., or.) ; cast. collado” (docs. Balari, Ruyra)

ETIM: derivat de *coll* art. 2.

TALLAT “4. Porció de terreny espadada, abrupta, bruscament interrompuda o separada de l’altra ; cinglera, timba ; cast. escarpado, precipicio” (doc. Balari Orig. 101 ; Carner Monj. 33).

(No en dóna l’ètim)

DECLC

RAMBLA

de l’àrab *rāmla* ‘areny, sorral’

“*āmla* és el nom d’unitat corresponent al col·lectiu *raml* ‘arena’, un mot conegut de tothom i de la llengua de pertot i de sempre”

1a doc. 1249 (arxiu de Cincorres, un doc. que descriu les afrontacions del terme de Morella).

També als CostTort

“Al capdavall no ha canviat gaire fins avui, en el concepte, almenys, dels entesos: <<torrent o riera, pel qual només passa aigua quan plou>> (CostManc., II, 99, 382)”

Coromines fa referència a docs. de les Cròniques de Jaume I i de Muntaner.

Coromines fa referència a la Rambla de Barcelona i la seua història, i acaba dient que l'origen àrab del mot és innegable, encara que urbanísticament siga obra de les ciutats del nord del Principat.

El mot es doc. a Perpinyà al s. XV.

Joan Esteve, 1472, *LiEleg.*, també l'usa.

“En terres valencianes avui predomina, sobretot al Nord, el concepte fluvial”, i Coromines en dóna d'exemples.

Altres scats.: Castelló de la Ribera (R. del Tio Gallego = un paratge del Riu d'Albaida, no un corrent d'aigua especial) ; Castell de C. (la R. de Petracos és principi del riu Gorgos o de Xaló³⁸¹) ; Enric Valor li deia que el còdol a Castalla és *pedra de rambla* ; a Olocau del Rei no hi ha relació amb res fluvial (“roca rambla” o “piedra rambla”) ; a l'Alt Aragó és més estrany el mot.

Per últim, Coromines fa referència a Maragall i la seua *Oda a Barcelona* (1910), on també apareix el mot.

BARRANC

Vell mot comú a les tres llengües romàniques de la Península i no estrany a l'altre vessant pirinenc i a alguns parlars dels extrems N. i S. d'Itàlia: probablement d'origne pre-romà, però indoeuropeu.

1a. doc., 1249 (Morella) (arxiu de Cincorres)

- freqüentíssim a l'EM en descripcions de terreny des del Camp de Tar. fins a la Plana.

- també en literatura (Spill), on el scat. del mot canviava i es desplaçava a la noció de ‘lloc fondo entre puigs i serrats més elevats’, i d'ací ‘estimball, precipici’ i ‘entrebanc que dificulta (o impedeix) la marxa per un camí planer’. (scat. corrent als escriptors del XV)

- Així doncs, hi ha hagut una marxa de l'evolució semàntica del mot, per a la qual cosa convé estudiar els sinònims. Coromines cita les enquestes per al On. Cat.: “els fondals quan encar es conreen no es diuen *barrancs* sinó *comes*, *fondos* (o *valls* en alguns llocs)” (Saldes, la

³⁸¹ El mateix em deien a mi quan vaig fer les enquestes per a l'Atlas Toponímic de la Comunitat Valenciana. Quan preguntava on naixia el riu Cànyoles, els moixentins i els de la Font de la F. em deien que hi havia allà per Castella, al terme d'Almansa una “Rambla Cànyoles”, el nom de la qual procedia probablement del nom d'una Casa Cànyola que hi havia, o a l'inrevés. Aquesta “rambla”, quan entrava cap la terme de Moixent, prenia el nom de Riu de Montesa (o Riu Cànyoles).

Figura de Falset...), “mentre que en tots aquests indrets és *barranc* si ja no es cultiva però a penes sol dur aigua”

- Extensió: el trobem a nivell popular fins al capdamunt de Ribagorça, del Pallars (Cardós i Vall Ferrera, on *torren* no s’usa) i poc o molt fins a Cerdanya, el Capcir i les Corberes. (Amb diversitat de significats, arribant inclús a confondre’s amb *avenc*, sota la forma *barrenc*).

- També tenim molts testimonis en castellà (Écija, 1258...)

- ETIMOLOGIA:

Sovint s’havia pensat que era un préstec del grec al llatí vulgar (Ettmayer, Bruch...). Altres investigadors (Jud, Wartburg...), però, rebutgen aquesta teoria, a causa de la no coincidència de la -b- i la -rr-, i perquè no és gens probable que un mot tan popular i arrelat a la terra, provinga d’una llengua tan llunyana i alhora culta. Coromines, igualment, no hi està d’acord.

Coromines (i amb ell Jud i M-Lübke) es decantaven per un origen pre-romà, parent occidental del mot grec dins la família indoeuropea. Coromines afig: “En conclusió, doncs, postularem una base pre-romana (sorotàptica o lígur) *BARRANKO-, germana del grec φαρυγξ i amb el sentit gairebé igual”.

Només hi haurie el problema de la nostra geminada -rr-, però Coromines. l’explica de diferent manera: per un caràcter intensiu, a causa del “perill” que comporta el mot *barranc* ; o bé, per contaminació de mots de forma i sentit afins (cast. *berrueco*, roca, it. *burrone*, còrrec)

BARRANCÓ: ‘barranquet’, propi sobretot del Sud del Princ. (Castellfollit de Vimbodí) i de les terres valencianes al Sud de la capital: l’anoto com a genèric viu a Catarroja, Bèlgida, Beniatjar, Vall de Gallinera, Pego i Finestrat.³⁸²

BARRANQUÍS: altre diminutiu, que sento a Llagarres, en pl. *barrankíθos*, també a la vall de Benasc.³⁸³

ALTRES FONTS

- GIMENO (1997):

³⁸² ALPI: barrancó (Moixent)

³⁸³ ALPI: barranquís (l’Alcora). Coromines no el registra al PV.

una pedra de rambla (Albocàsser) “Mapa 216. EL CÒDOL”

barranc (Sant Joan del Pas) / *estret* (Arnes, Móra d’Ebre): “Mapa 220. COLL”

barranquet (Santa Bàrbara): “Mapa504. BULLONERA (‘claveguera’)”

reguer (Alcalà de Xivert, Vilanova d’Alcolea) / *regué* (a 22 pobles) / *reguereta* (el Portell): “Mapa 209. EL REC”

regué d’aigua bruta (Alcanar): “Mapa 222. ALBELLÓ”.

collet (Fredes, Torredarques): “Mapa 204. UNA MUNTANYA”

- NAVARRO (1996a):

“Mapa 314. SOLC”: braçal, regador, regadora, reguer, sequiol, solc.

La forma *barranc* és d’ús general a tota la comarca

APORTACIONS DE L’ALPI

La primera observació que sobta a l’hora de consultar l’ALPI és que no hi apareix registrada la variant *torrent* (que el DCVB recull arreu del domini lingüístic³⁸⁴), la qual cosa no vol dir que no es conega, sinó que no corresponia al significat específic i unitari que buscava l’ALPI.

Podem dir que ens trobem de nou davant del problema que ofereix un atlas lingüístic nacional: la imprecisió a l’hora de donar les respostes. Els matisos semàntics no són massa clars, i sembla com si l’enquestador, en aquest cas F. de B. Moll, només volia deixar una representació del lèxic, més que no pas una anàlisi exhaustiva mot per mot, tot indicant-ne l’escala de significats així com també la totalitat de variants.

³⁸⁴ Amb el significat del DCVB: 1. ‘corrent impetuós d’aigua, especialment el que es forma a conseqüència d’una pluja abundant’, o ‘2. llarga depressió del terreny per on, en temps de pluges, passa un corrent d’aigua’

6. séquia

ALPI

418 ACEQUIA DE UN MOLINO: *séquia* 54 57 61 78 80, *séquia mare* 72

419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA): *séquia* 50 54 57 69 72 74 75 78 80 81 83 84 88 90, *séquia mare* 61 79 82 90, *séquia matxor* 70, *séquia major* 87, *séquiè* 85

697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA: *séquia* 57

- A més, sota el concepte 419 oposa les variants següents:

54: *séquia* / *regueró* (acequia secundaria)

57: *séquia* / *regué* / *fillola* (acequia menor)

61: *séquia mare* (la acequia principal) / *regaora* (acequia secundaria)

69: *séquia* / *fillola* (derivada de la acequia madre)

70: *séquia matxor* / *braç* (derivado de la *séquia major*) / *regaora* (derivado del *braç*)

74: *séquia* / *regaora* / *sequiol* (*séquia* pequeña)

75: *séquia* (=la acequia principal) / *fillòlò* (=ramificación de la *séquia*)

78: *séquia* (=la acequia principal) / *braçal* (=reguera que sale inmediatamente de la acequia) / *regaora* (=reguera derivada del <braçal>)

79: *séquia mare* (=la acequia principal) / *conillera* (cada uno de los conductos subterráneos por donde va el agua de la <assut> a la <séquia mare>) / *braçal* (ramificación que lleva el agua al campo de regadío)

80: *séquia* (la acequia principal) / *regaora* (acequia secundaria)

81: *séquia* / *braçal* (deriva de la acequia) / *regaora* (deriva del braçal)

82: *séquia mare* (la principal) / *braçal* (derivación de la <séquia mare>)

84: *séquia* (la grande) / *regaora* (la pequeña)

87: *séquia major* / *braçal* (ramificació de la <*séquia*> *major*) / *fillòlò* (ramificació del <*braçal*>)

88: *séquia* / *braçal* (1ª ramificació de la acequia) / *fillòla* (ramificació del *braçal*)

90: *séquia* (La major se llama <*séquia mare*>; las otras, <filles>) / *sarp* (f.) (=grande acequia a la qual van a parar las aguas sobrantes del riego, y de donde desembocan al mar)

DRAE

acequia “(del ár. *as-sāqiya*, la que da a beber, la reguera) f. Zanja o canal por donde se conducen las aguas para regar y para otros fines”

DCVB

SÈQUIA o SÍQUIA “1. Excavació llarga i estreta, sovint revestida de pedra o de rajoles, que serveix per a conduir aigua d’un riu o torrent, sia per a abastir poblacions, sia per a regar, per a moure molins, etc. ; cast. *acequia*”

SÈQUIA MARE o SÈQUIA MAJOR: “la sèquia més ampla, que pren l’aigua directament del riu i la transmet a les sequioles per repartir-la als terrenys de regadiu.

SÈQUIA FILLOLA: “sèquia secundària, que pren l’aigua de la sèquia mare”.

REGUERÓ “1. Rec petit, estret, per a regar o escórrer l’aigua (Conflent, Ripollès, Plana de Vic, Segarra, Conca de Barberà, Priorat, Tortosa, Maestrat, Mall., Men.) ; cast. *reguera*, *regato*”

CONILLERA “3. a) Braçal fondo de sèquia que serveix per a escórrer l’aigua de les hortes i patamolls (Fraga, Massalcoreig) ; b) Cadascun dels conductes suberranis per on va l’aigua de l’assut a la sèquia mare (Gandia)”.

ETIMOLOGIA

de l’àrab *sākiia*³⁸⁵, mat. sign. (pròpiament participi actiu del verb *sāqā* ‘regar’)

³⁸⁵ La segona -i- és semivocal. La -k- té un puntet a sota.

DECLC

Coromines fa un recorregut de totes les variants del mot “sèquia”. Ens interessa de remarcar el que diu de la forma amb -é- tancada:

“Sanchis Guarner (RFE XXV, 274) precisa que té é tancada en valencià (no pas è, dada errònia de *Thede, Die Albufera* v. Val., VKR 1936). J. G. M. ho detalla així mateix amb referència a Carlet i tot el val. central (1935): en efecte és <séquia> el que jo vaig sentir per tot el PV, des del Segura fins al Nord, sense necessitat de pendre’n notes locals: encara a Peníscola, on m’anomenen les dues sèquies mares de la Marjal: la <séquia> del Rei i la <séquia> de la Sangonera”

I més avant “els mallorquins repobladors degueren portar-ho a Tàrbena, car és l’única localitat valenciana on ho vaig sentir: hi ha el *Carrer de la <síquies>*“

DOCUMENTACIÓ

1a doc. 1094 (en un doc. en baix llatí relatiu a Balaguer)

La doc. més antiga que aporta AlcM és del s. XIII. Altres docs.: Jaume I, Muntaner Cròn., Pere IV Cròn, Cast. Tort., etc.

Ja apareixia al *Thesaurus puerilis* (1580).

ALTRES FONTS

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

cequia. f. Acequia. Zanja o canal por donde se conducen las aguas para regar y otros usos.

- MARTÍ GADEA (1891)

cequia. f. Acequia: zanja o canal para conducir aguas.

- Lluís GIMENO (1997)

séquia (Albocàsser, Benifallet) “Mapa 209. EL REC”

Altres, sota el mateix mapa: la marera, regadora, reguer, regué, reguerol, sequiol, rec, reguereta, sequiola

- Pere NAVARRO (1996)

séquia/sèquia: Maella (mot d'ús general a tota la comarca)

Altres: "Mapa 314. SOLC": braçal, regador, regadora, reguer, sequiol, solc.

- Emili CASANOVA (1988)

séquia: f. Excavació llarga i estreta per a conduir aigua (Val. II, 256, 1000) i Scala, 167, 30)

- Bruguera (1985)

Tracta el mot sota els arabismes.

- *Thesaurus puerilis* (1580)

"Sequia, o rec de aygua per regar. Aquae ductus, us, corrugus, gi, hoc, incile, is".

- Atles

La forma <séquia> també és recollida per altres atles³⁸⁶:

ALEANR: Noales (Osca) ; Fayón (Saragossa) ; Calaceit, Valderrobes i Peñarroya de Tastavíns (Terol)

ALG 1113

ALC 1182 (Catalunya, Mequinensa i Calaceit)

ALEA (per sesseig): mapa 82 (Jaén, Córdova, Màlaga)

ALEICan: Lanzarote, Fuerteventura, Gran Canaria i Gomera.

APORTACIONS DE L'ALPI

Peníscola, citat per Coromines, precisament no té cap reflex del mot en l'ALPI. Però sí totes les variants amb -é- tancada, per descomptat, enfront de les variants amb -è- oberta, en cat. or., mentre que les formes amb -í- són pròpies del mall. i del men. i quasi enlloc més.

³⁸⁶ Dades extretes de CASTAÑER MARTÍN, R. M. (1983): *Forma y estructura del léxico del riego en Aragón, Navarra y Rioja*, Saragossa, Diputació Provincial, Institució "Fernando el Católico".

Hauríem de remarcar igualment la variant “conillera”, registrada a Beniopa (ALPI) i a Gandia (DCVB). Coromines fa notar: “Pel que fa a l’acc. de CUNICULUS ‘galeria subterrània d’accès a una mina’, ben documentat per Plini com a propi de la mineria ibèrica (...), convé avisar aquí que això es troba representat indiscutiblement en la nostra toponímia”, i posa exemples com el Monte i *conilleres* del Català, al Pinós de Monòver (1964).

Per últim, fem referència a les oposicions (de vegades no binàries) que aporta l’ALPI: *fillola*, *regaora*, *regueró*, *sequiol* i *braçal* es poden considerar sinònims, en la mesura que corresponen a la definició de “sèquia secundària”.

La variant <séquiè> del Pinós: és curiós de destacar que el tipus d’obertura de la -è final de la variant <séquiè>³⁸⁷ no té el mateix timbre que la -è final de <sèrrè>³⁸⁸, registrada al mateix poble.

Ens trobem davant d’un nou exemple de la minuciosita de l’ALPI a l’hora de transcriure qualsevol mot. En aquest cas, l’obertura de la -e- en posició àtona.

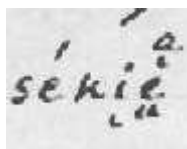
L’ALPI registra d’una manera irregular l’harmonia vocàlica al poble del Pinós: hi ha <sèrrè>, <mustèlè> <matèria> <gèrrè>... enfront de <cisterna> ; <bòria> enfront de <bòriò> ; també <picòtòrt> ; <llangòstò>, <còrdò>... ; <mà.squèrrè>, <dènèu>. Segurament, el cas de <cisterna> és un cas aïllat, bé perquè es troba al principi de l’enquesta de l’ALPI, bé perquè podria tenir alguna explicació fonètica (per context amb una vibrant múltiple, per exemple).

El DCVB recull la variant <séquiè> a Sueca (a més d’Urgell, Falset i Gandesa).

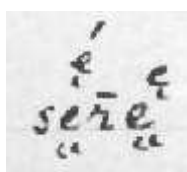
COLOMINA (1985) només recull aquesta regla variable a Alcoi, on mots com *cosa*, *casa*, *duga* es pronuncien com a <còsè>, <càsè>, <dúguè>.

L’ALPI registra casos paral·lels a Calp: <clavíllè>, <regalíssiè>, <dentíllè>, <barcéllè>, <manguíllè>, <tenéllè>, <réllè>.

³⁸⁷ El Pinós, exactament:

³⁸⁸ El Pinós, exactament:

7. sarp

ALPI

sarp (f.) (=grande acequia a la cual van a parar las aguas sobrantes del riego, y de donde desembocan al mar) 90

DRAE

azarbe “(del ár. *as-sarb*, el correntío, la cloaca.) m. Cauce adonde van a parar por las azarbetas los sobrantes o filtraciones de los riegos”

DCVB

“Gran sèquia a la qual van a parar les aigües sobrants de la regada, i d’allà aboquen a la mar (Guardamar) ; cast. azarbe”. Aporta la var. ort. ant. (i no la documeta) *açarp*.

Sota l’entrada ASSARP hi ha més informació: “Rec o sèquia (A Elx, segons Aguiló Dicc.). Antigament apareix escrit *açarp*, i era mot femení ; cast. azarbe”

ETIMOLOGIA

de l’àrab **sarb**, ‘claveguera’

DECLC

ASSARP “és un mot de l’extrem S., que no sento més que a Santa Pola (*l’Assarp ampla* i *l’Assarpeta*) i Guardamar (“la Comuna” i “La Villa” són *assarps*), 1963.”, i remet al DCEC II, 348a)

DOCUMENTACIÓ

Només el DCVB dóna una documentació sota l'entrada ASSARP: doc. a. 1467, arx. Gral. R. Val. Coromines no en dóna cap, només remet al seu DCEC.

ALTRES FONTS

- El Diccionari de l'Enciclopèdia (3a ed., 1993), recull la forma ASSARB (amb -b) "Sèquia que recull les aigües sobreres de regar i els de filtració".
- L'ALEANR registrava la forma *azarbas* a Ardisa (Saragossa), i CASTAÑER (1983) explica que el mot prové de l'hispanoàrab **sarb** (àrab **sárab**) 'canal, cloaca'. I afig que conviu en aquest punt amb la forma *brazal*. La variant *azarba* és la forma antiga de l'actual *azarbe* 'cauce para el sobrante del riego', i remet al DRAE i DCECH.

APORTACIONS DE L'ALPI

L'ALPI registra únicament la forma <sarp>, i indica que és femení. Exactament el mateix el DCVB, però aquest sembla que no relaciona l'entrada SARP amb ASSARP, i sota aquesta segona no hi indica el significat de 'séquia menor' ni el seu gènere (sí en llengua antiga).

La formació d'ambdues variants pot tenir dues interpretacions: la forma *sarp* es va formar a partir d'un fals tall en determinats contextos: la *assarp* > l'*assarp* > la *sarp* (o també a l'inrevés: l'*assarp* > la *sarp*). Això no obstant, es pot considerar la variant *assarp* com a l'originària, per tal com conserva l'article àrab al -*sarb* > *as-sarb* > *assarp* (igual que passava en *al-saqiya* > *as-saqiya* > acèquia).

8. bassi

ALPI

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ... 81 bassi (m.) (=charca)

563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO: 51 bassi (de piedra o madera) (Es de forma prolongada, de 3 a 4 metros de largo), 53 abeuradó (de piedra) / bassi (de madera), 54 bassi (de madera o de piedra)

576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO: 58 pica (de piedra) / bassi (de madera)

DRAE

gamella “Artesa que sirve para dar de comer y beber a los animales, para gregar, lavar y otros usos” (...)

dornajo “Especie de artesa, pequeña y redonda, que sirve para dar de comer a los cerdos, para fregar o para otros usos” (...)

DCVB

“Recipient fet de pedra o d’una soca buidada per una cara, que serveix per posar-hi el menjar o abeurall dels animals domèstics, principalment dels pores i l’aviram (Olot, Empordà, gir., Collsacabra, Rojals, Tortosa, Maestrat) ; cast. gamella*”

No registra el significat “charca”.

ETIMOLOGIA

Aquest mot presenta molts problemes.

- Moll planteja que és difícil pensar que *bassi* derive de *bàssia* amb pèrdua de la -a, ja que es faria difícil explicar el canvi de gènere (el bassi, la bàssia). Una altra possibilitat és que *bassi* i

bàssia deriven d'una falsa regressió del masculí, respectivament de *bací* i *bacina*. I conclou: “l'etimologia de *bàssia* és encara insuficientment coneguda en detall, encara que podem donar com a segur que és de la família del cèltic **bacca**”, i remet a Coromines, DECast, I, 360.

- Coromines ho resol d'una manera més senzilla i explica que cal escriure *baci*, mot emparentat amb la família de *bací*.

DECLC

“En els mots *bassiol* i *bassiot* convergeix la influència de *bassa* amb la de *bassi*, el nom de ‘cóm’ o ‘obi’ en el Migdia del Principat i Nord del País Valencià, que en realitat cal escriure *baci* i, com ho mostra el significat, no té relació (si no és secundària) amb *bassa* i pertany a la família de *bací* i *bàcia*, com a nom de recipient”.

DOCUMENTACIÓ

Ni Moll ni Coromines donen documentació per a *bassi*. Moll sí, però amb altres significats no registrats per l'ALPI.

ALTRES FONTS

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

no registra *BASI* ni *BASSI*.

Vassi. m. Buque. Vaso o vacío de alguna cosa apta para contener y recibir otra en sí.

- MARTÍ GADEA (1891)

BASI remet a *VASI* [sic].

Vassi. m. Buque: vaso o vacío de una cosa apta para contener otra en sí.

APORTACIONS DE L'ALPI

Segons Coromines el mot *bassi* no deriva ni es relaciona amb *bassa*. L'ALPI, però, contradiu aquest fet, i registra el significat de “charca” (realment una *bassa*) a Biar, poble on es

distingiria “el bassi” de ”la bassa” (= ‘balsa artificial’). En el mateix poble, tot continuant amb l’ALPI, per a referir-se al “dornajo” o l’”abrevadero”, emprarien altres mots distints a *bassi*, com ara *albeuraor*, *gamella* o *pica*.

Podem concloure, doncs, que segons l’ALPI, el mot *bassi* sí que podria estar en relació amb *bassa*. A més, aquell significat de “charca” no està registrat al DCVB.

9. toll

ALPI

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ...

toll: 51 (charco, charca), 53 (charco profundo), 58 (charca grande), 82 (charco), 83 (charco), 84 (=charca; más grande que la *basa*)

DRAE

charco “(Voz onomatopéyica) m. Agua u otro líquido detenida en un hoyo o cavidad de la tierra o del piso” (...)

charca “(Voz onomatopéyica) f. Depósito algo considerable de agua, detenida en el terreno, natural o artificialmente”

DCVB

“2. Clot natural o artificial, fet a terra, dins el qual hi ha aigua de pluja o d'altra procedència (Conca de Tremp, Benavarre, Solsona, Vall d'Àger, Balaguer, Urgell, Ll., Sta. Col. de Q., Camp de Tarr., Priorat, Mequinensa, Ascó, Tortosa, Vinaròs, Peníscola, Val., pego, Benilloba, Vall de Gallinera, Calp) ; cast. *charco*, *lagunajo* (...); a) Clot ple d'aigua més aviat gran, més que els bassiots ordinaris (Barc., Vimbodí, Oropesa, Cast.) ; cast. *charca*, *laguna*”

“4. Massa d'aigua o d'un altre líquid, molt prima, escampada per terra ; cast. *charco*”

ETIMOLOGIA

DCVB: “incerta, però és molt probable que vingui d'un mot cèltic *tullos, ‘clot, forat’, com proposa raonadament Corominas DECast, IV, 489”

COROMINES afig que prové de TULLOS, -ON, ‘clot, forat, buit’ (mot conservat en irl. *toll*, ky. *twll*, bretó *toull*, i comprovat per TULLOS i derivats en inscripcions cèltiques i

celtibèriques). I a més diu: “Que en cèltic es tracta d’un mot proto-cèltic i heretat de l’indoeuropeu hi estan d’acord tots els especialistes (Pok., IEW, 1032 ; Walde-P. II, 615 ; Stokes-Bezz., 134), encara que, en part, vacil·lin o discrepin en el detall etimològic”.

DECLC

Fa un repàs quasi exhaustiu de la toponímia, els derivats, els reflexos en altres llengües...

DOCUMENTACIÓ

DCVB (2.): Llor Laura 137

DCVB (4.): Pons Auca 262, Moreira Folkl. 246, Bol. Dim. 139

COROMINES: 1a doc. 1341 (Tortosa)

ALTRES FONTS

- ESCRIG (1851)

“Tollo, por hoyo formado en la tierra, etc., y por lo mismo que Tolladar ó atolladero”

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

Toll. m. Tollo. Hoyo formado en la tierra ; especialmente se aplica la voz valenciana al que hacen las aguas en los ríos, acequias, etc. Atolladero. Posarse ú en un TOLL. fr. Atollarse.

- MARTÍ GADEA (1891)

Toll. m. Tollo, hoyo formado en la tierra para recojer aguas llovedizas o de fueente ; el que hacen las aguas en los ríos, acequias, etc. // Atolladero, bache.

- Pere Navarro (1996)

És un mot d’ús general a tota la comarca.

- Lamarca (1839)

“Atolladero”

- Bruguera (1985)

Registra *toll* sota: Mots indoeuropeus celtas, b)Mots amb correspondències en el celta insular i d'altres llengües indoeuropees, 1. Mots íbero-romànics emparentats amb el gal·lo-romànic.

- MARTI GADEA (1915)

“Tollo: hoyo formado en la tierra para recoger aguas llovedizas o de fuente. / Atolladero, bache”

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Mot viu a tot el català continental (or., occ., val.), però no a les Illes Balears (COROMINES, DCVB). En algunes zones del cat. or. i ross., tot i ser viu, prefereixen sinònims com *gorg/gorga*, *clot* o *sot*. I el mot és més occ. que or. (COROMINES)

APORTACIONS DE L'ALPI

El mot *toll* és general a tot el català, exepte el balearic. Això no obstant, l'ALPI el registra a tres pobles del nord i tres del sud del País Valencià. En la resta de pobles hi ha sinònims com *bassa*, *bassot* o el castellanisme més estés *xarco*. Tots ells han desplaçat *toll*.

10. aljub

ALPI

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA...: aljub 57
58 62 81 88, al(t)jub 50 54, alxub 61 70, arjub 53, elxub 69, ar[x]ibe 72

DRAE

aljibe. (del ár. *al-yūbb*, el pozo) m. “cisterna, depósito subterráneo de agua” / “4. Col. Pozo, manantial” (...)

DCVB

“1. Depòsit quadrangular, ample i de poca fondària, excavat en la terra, revestit per dintre de marès o pedres i tapat de volta, que serveix per recollir en el camp l'aigua de pluja que corre per en terra ; cast. aljibe”. “2. Safareig (té aquest significat a Valls, a la Conca de Barberà i a Llofriu, segons els nostres corresponsals”.

Zona i variants geogràfiques:

aljub (Maestr., Cast.)

alxub (València, Forcall, Tamarit de L.)

arxub (Tortosa)

No registra les variants fonètiques *al(t)jub* (sense voc. neutra) i *elxub*.

ETIMOLOGIA

DCVB: de l'àrab *al-ǧubb* ‘el pou’

COROMINES: de l'àrab *ǧubb* ‘pou’, ‘cisterna’.

El cat., aragonés i port. han mantingut la forma amb el vocalisme de l'àrab normal. El castellà no.

DECLC

ALJUB 'cisterna rústica'

Registra multiplicitat de variants, entre les quals destaca *arjub* a Peníscola, exactament com fa l'ALPI.

No registra *al(t)jub* (sense voc. neutra) i *elxub*. En canvi, sí que registra *en(t)jub*.

DOCUMENTACIÓ

- DCVB: inv. de Vic, a. 1403 (Aguiló Dicc.)

- COROMINES: 1a doc.: S. XIV.

ALTRES FONTS

- ESCRIG (1851)

aljúp: aljibe

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

aljub. m. Aljibe. Depósito donde se recoge y conserva el agua llovedeiz. Lo mismo que ALGEP y CISTERNA.

- MARTÍ GADEA (1891)

aljúb remet a *aljúp*.

aljúp. m. Algibe: cisterna donde se recoje y conserva el agua llovediza. //geog. Aldea y cortijo de la prov. de Albacete, a 5 kilóm. de Chinchilla, térm. de Robledo. // Dehesa de la prov. de Badajoz, térm de D. Benito// Sierra de la prov. de Cáceres, térm. de Aliseda.// Despoblado, dehesa y sierra de la prov. de Cádiz, térm. de Jerez de la Frontera. // Cortijo de la prov. de

Granada, part. jud. de Huéscar, térm. de Orce. // Despoblado de dla prov. de Toledo, a 5 Kilóm. de Ocaña.

- GIMENO (1997)

Sota el mapa 211. ALJUB, registra tres variants: aljub, lo (t)jub, arjub, enjub

- Bruguera (1985)

aljub: 70 i 72

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

És un mot general a tot el domini lingüístic. Coromines en reporta moltíssimes variants arreu de Catalunya, País Valencià i les Illes.

APORTACIONS DE L'ALPI

Ens trobem davant d'un arabisme que presenta diversitat formal. L'única novetat que aporta l'ALPI són les dues variants *al(t)jub* (sense voc. neutra) i *elxub*, no registrades al COROMINES ni al DCVB. La primera és fàcilment explicable tenint en compte la distribució dialectal del fonema palatal fricatiu sonor. La forma *elxub* de Rafelbunyol es podria explicar a partir d'una confusió amb l'article romànic. Ara bé, sabut és que l'ALPI fa transcripcions minucioses i, com que es tracta de fonètica, no té per què separar paraules tal com es fa en l'escriptura. Concretament, l'ALPI transcriu el mot *elxup* tot junt, i la "e" té només indicació d'un signe d'obertura. Podríem interpretar que el parlant pronuncia una e- inicial però amb tendència a l'obertura, que arribaria a ser una a-.

11. safareig

ALPI

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES ...

safareig: 51(estanque), 53(estanque), 62(estanque que recoge el agua de una noria), 74(estanque), 75(estanque, alberca), 84(=estanque o balsa artificial, de fábrica), (No se dice *safareig*): 69 70 81.

697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:

safareig: 51(lavadero público), 58(de piedra)

DRAE

chafariz (del m. or. que *zafariche*) m. Pila de fuente. // 2. Fuente con caños.

zafariche (del ár. *sahiy*, o de su pl., *sahariy*, esanques ; véase también *jaraíz*) m. Ar. Cantarera o sitio donde se ponen los cántaros.

zafareche (de *zafariche*) m. Ar. estanque.

jaraíz (del ár. *sahriy*, cisterna, estanque) m. lagar.

(etc.)

DCVB

“1. Dipòsit artificial, fet de parets de pedra o de ciment, per a contenir l'aigua procedent d'un riu, sèquia, sènia, pou, etc., destinada a regar (Ross., Valespir, Urgell, Camp de Tarr., Ribera d'Ebre, País Valencià, Bal.) ; cast. alberca, estanque” (...)

ETIMOLOGIA

DCVB: àr. *şahariğ*, mat. sign.

COROMINES: àr. şahrîğ ‘bassal, estanyol’.

DECLC

Registra variants a tot el domini lingüístic: or., occ., val., Bal, alg.

“En el Maestrat encara es pot referir a un rentador, però públic (el privat es diu *llavador*) ; el *safareig*, a Canet lo Roig, ...”. Aquest és el significat que l’ALPI recull a la Pobla de Benifassà.

DOCUMENTACIÓ

COROMINES: 1a doc. 1205 ; çahareg, 1156.

DCVB: Pere Pasqual, Obres ; Cost. Tort...

ALTRES FONTS

- ALEANR:

chafarete (Bello, en la prov. de Terol)

chafarite (Bello, “artesa para recoger el agua”)

- ESCRIG (1851)

safaréig. Revoltillo, por el conjunto de muchas cosas sin orden, método ni concierto.

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

safareig. m. Balsa. Alberca. Estanque. Hueco del terreno que se llena de agua natural o artificialmente. fam. Revoltillo. Conjunto de muchas cosas sin orden, método ni concierto. Cosa manoseada. Lo mismo que SAFUNY y SAFOR.

- MARTÍ GADEA (1891)

safareig. m. Alberca, estanque: balsa que se llena de agua y sirve para lavar la ropa y otros usos.
V. Llavador // fam. Revoltillo: conjunto de muchas cosas sin orden, método ni concierto.// Cosa manoseada. V. Safor y Safuny.

- Pere Navarro (1996), sota el mapa 585 SAFAREIG, registra:

- llavador: Maella

- safareig: totes les altres localitats.

- Bruguera (1985): safareig, 72

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

General a tot el domini ling. Reflexos en aragonés (ALEANR).

APORTACIONS DE L'ALPI

El mot *safareig* és ben conegut arreu de la nostra geografia. Així l'ALPI el registra des del nord del PV fins al sud. Ara bé, el que varia és el significat. Generalment es refereix a un dipòsit d'aigua, bé siga un estany, bé siga una bassa. A més, pren el significat de "llavador públic" al nord del País Valencià, tal com testimonia P. Navarro, Coromines (a Canet lo Roig) i el mateix ALPI (Pobla de Benifassà).

12. badina

ALPI

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES...: badina (=charca) 70

DRAE

badina “f. Ar. Balsa o charca de agua”

DCVB

“1. Clot ple d’aigua embassada (Rib. de Cinca, Calasseit, Maestr., Castelló) ; cast. charca, badén”
(...)

ETIMOLOGIA

DCVB: de l'àrab *bātin* ‘terreny enfondit’, ‘lloc d’aigua aturada’ (cfr. Eguílaz Glos.).

DECLC

No registra el mot “badina” però sí algunes observacions que poden estar relacionades:

Sota l’entrada BADANA ‘cuiro de moltó assaonat’, ‘folro intern d’una vestidura’, de l’àr. vg. *batana*, àr. *bitana*, derivat de *batn* ‘ventre’, ‘part interior d’una cosa’, perquè amb el ventre dels ovins es fabricaven articles de pell i s’hi folraven altres cuiros.

I més avant explica la forma “bòtima” a partir d’una pronúncia *batin* en els parlars vulgars a partir de l’àrab *batn* ‘ventre’.

I més avant: “albadina” ‘mena de pell adobada’, possiblement derivat de l’àrab *batin* o *bitana*.

DOCUMENTACIÓ

G. Girona (segons Gimeno 1998).

ALTRES FONTS

- Dicc. de l'Enciclopèdia: “f. Racó d'aigua embassada, toll gran, llacuna”

- Registrat al DIEC i Diccionari valencià (Bromera).

- Escrig (1851) ‘charca de agua detenida’

- Llobart (1887): ‘id.’ i remet a BALSÀ.

- Martí Gadea (1891): ‘id.’ i remet a BAVINA i BASSAL.

- Colomina (1991), *El val. de la M. Baixa*: ‘es forma quan es posen pedres i branques en la sèquia, cosa que provoca l'embassament de l'aigua’, que trau de Ramon Llorens, *Dicc. de Altea y sus cosas*. També la forma bavina ‘balseta hecha en una acequia’, id.

- El mot existeix en andalús: badina ‘hoyo que hace el agua al correr’ (Teresa Garulo, *Los arabismos en el léxico andaluz* <Colomina).

- I en aragonés (AFA, 30-31): Borao (1859), *Dicc. de voces aragonesas*.

- El Dicc. Aguiló li reporta el significat ‘toll gran, lloc on les pluges, vingudes de riu, etc., deixen aigua per molt temps’.

- L'ALEANR, mapa 93 Remanso, i la forma *badina* figura en 8 localitats: 3 d'Osca, 4 de Terol i 1 de Navarra. Segons Rosa M. Castañer (1983) “Es aragonesismo oficial ; el DRAE la define como ‘balsa o charc de agua’. Corominas, considerándola voz aragonesa, anota su extensión hasta el gascón y catalán limítrofes (DCECH). Con escasas diferencias es recogida por todos los diccionarios aragoneses y también se registra en Iribarren y Alvar, *Navarra*”.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: Rib. de Cinca, Calasseit, Maestr., Castelló

Gimeno (1998): l'Alcalatén, els Ports de Morella, la Plana Alta, la Plana Baixa (enfront de *toll* a l'Alt Maestrat i *badimada* al Baix Maestrat.)

APORTACIONS DE L'ALPI

Sembla que el mot *badina* no té un abast general a tot el domini lingüístic. Així mateix, tampoc no té una distribució geogràfica homogènia: podria considerar-se privatiu del castellonenc (G. Girona), encara que això no vol dir que no pugui aparèixer molt esporàdicament en altres llocs més meridionals, com és el cas que documenta l'ALPI a Quar de Poblet. Ens trobem, docns, amb un cas aïllat de l'ALPI: una forma que en principi semblava privativa dels parlars septentrionals del País Valencià, ara podem constatar-la també inclús en el valencià apitxat.

La forma *bavina* que aporta Martí Gadea (1891) com a sinònim de *badina* no està recollida ni al DCVB ni al COROMINES. Podria explicar-se per etimologia popular, en haver-hi un creuament amb “bava”.

Quant a l'etimologia, no s'hauria de descartar una relació de l'àrab *bātin* ‘terreny enfondit’, ‘lloc d'aigua aturada’, amb els casos que cita Coromines per a explicar mots com *albadina* o *bòtima*, relacionats amb algun derivat àrab de *batn* ‘ventre’, ‘part interior d'una cosa’. En el fons, el significat de *badina* està ben relacionat amb una cavitat que pot contindre quelcom al seu interior, en el nostre cas, aigua.

Finalment hem de destacar que possiblement es tracte com explicava Rosa M. Castañer (1983) d'un aragonesisme emprat en el domini lingüístic català, citant Coromines (DCECH).

13. estellador...

ALPI

422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.: 74 trestellaor (tabla de madera colocada verticalmente en una acequia para detener el paso del agua), 78 astellaor (=tapa de madera para detener el agua en una acequia), 84 rastellaor (tapa de la *presa*)

DRAE

No recull la forma *restullidor* (citada per Castañer)

DCVB

ESTALLADOR o TRESTELLADOR (i més dial. *rastellador*). m. Post que es posa com a comporta per a tancar i obrir el pas a l'aigua dins una sèquia o canal (or., occ., val.); cast. *compuerta*".

VAR. FORM.: *estoledor* (la qual registra a Pallars i Conca de Tremp.)

ETIMOLOGIA

DCVB: "derivat de *estallar*, art. 1. Les formes amb t- suposen influència del prefix tras-, i les variants *restallador* i *rastellador* semblen relacionables amb *rastell*. La forma *estoledor*, existent al Pallars i a la Conca de Tremp, presenta influència o derivació del verb arcaic *estoldre*."

"1. ESTALLAR. v. tr. ant. Isolar, incomunicar ; tallar el pas o comunicació ; cast. cortar, aislar (...) Jaume I, Cròn. 66" (ETIM. < *extaliare, 'tallar')

COROMINES: considera que l'ètim originari és EXTOLLERE , EXTOLLITORIUM, que originaria el mot antic i dial. *estolledor* (amb vars. fon. *estoledor*, *estellador*), és a dir,

relaciona totes les variants amb el verb *toldre* (actualment només conservat a V. d'Àneu i Andorra).

Coromines explica les formes amb -e- o -a- per dissimilació, molt més que no pas per atracció lexical amb *tallar* (igual que passa en *redó*, *rebust...*).

Coromines documenta la forma *restellador* (possiblement anterior al XVII) però no hi fa cap explicació formal ni etimològica.

Coromines cita Giner, qui li havia proporcionat les variants *rastellador* o *trestellador*. Giner pensava que venien de *trast*.

DECLC

Sota TALLAR: “Un verb *trastallar* no crec que hagi existit en cat., car *trastallador* és dissim. de *trastolledor* (TOLDRE)”

Sota TOLDRE:

- Coromines hi dedica un llarg passatge a les nostres variants. Així hi inclou alfabèticament: *estallador*, *estallaor*, *estelador*, *estellador*, *estolador*, *estoledor*, *estolledor*, *restalador*, *restallador*, *restellador*, *restrellaor*, *restrellador*, *testellador*, *toledor*, *trastallador*, *trastellador*, *trastellaor*, *trastoledor*, *trastollador*, *trestellador*, *trestoledor*.

- Diu que la forma originària és *estolledor* (variants fonètiques *estoledor*, *estellador*), i continua: “hi ha, i ja des d'antic, formacions paral·leles *trastolledor* (després *trestallador* etc.) i *restellador* (*restall-*, *restrell-*), intruïent-s'hi un altre prefix.

- Quant a les variants de l'ALPI:

a) de *rastellaor* no diu res, ni tan sols la recull. Sí que recull *restellador*.

b) No registra la variant *trestellaor*, però sí amb -d-. Diu que les formes en *tr-* són les predominants al PV. Registra la forma *trestellador* a Gandia i en un informant que li parlava de la Séquia de la Bega. Cita J. Giner, qui li envià dues notes successives (1970-1980), la primera *trestellador* i l'altra *trastellador*.

c) Tampoc no registra la var. *astellaor*, però sí *estellador*, només com a var. ant. d'*estoledor*, mentre que registra *estallaors* (Cullera) i *astallaor* (Llombai).

DOCUMENTACIÓ

DCVB: “trestellador” Codi Çagarriga 123 ; “restalladors” Canyelles Descr. 144.

ALTRES FONTS

- ALEANR

restullidor (Arañuel (Castelló))

- CASTAÑER (1983) troba en l’ALEANR els derivats següents de la forma “estallar” (que considera evolució dialectal del grup LY, que el DCELC recull com a aragonés antic, amb el scat. d’acabar’, ‘cortar’: *estalladora* (Calaceit) ; *estelladó* (Arén -amb el pl. estelladós- i Albelda, en la prov. d’Osca) ; *estelledó* (Benasc i Noales, prov. d’Osca)

Com a resum CASTAÑER diu: “en la zona oriental de Aragón se localizan las formas *estalladora*, *estelladó*, *estelladós*, *talladera*, *talladó*, *talladora*, coincidentes con el catalán en su mayor parte”. A més assenyala la variant *restullidor* a Arañuel (Castelló) com a ‘piedra que tapa la salida de la acequia principal’.

- ESCRIG (1851)

astellador, *hor*, *ra*. Astillador.

estellador, *hor*, *ra*. Astillador, *ra*

- LLOMBART-ESCRIG (1887)

astellador, *hor*, *ra*. adj. m. y f. Astillador, *ra*. Que astilla. U. t. c. s. Lo mismo que ASCLADOR, HOR, RA, y ESTELLADOR, HOR, RA.

estellador, *hor*, *ra*. adj. m. y f. Astillador, *ra*. Que astilla. U. t. c. s. Lo mismo que ASTELLADOR, HOR, RA, y ASCLADOR, HOR, RA.

- MARTÍ GADEA (1891)

astellador, *hór*, *ra*. m. f. Astillador, *ra*: el que astilla.

estellador, *hor*, *ra*. m. f. Astillador, *ra*: el que astilla.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB (FON:)

[ə]st[ə]ll [ə]dó (St. Feliu de P.)

estelladó (Les Paüls, Arén, Tor.)

astelladó (Pont de S., Ll., Pla d'Urgell, Conca de Barbarà)

astellaor (Llanera, Xàtiva, Cullera)

trastellaor o trestellaor (Gandia, Polinyà, Sanet, Pego, Benidorm)

rastellaor (Calp)

APORTACIONS DE L'ALPI

Les tres variants de l'ALPI es troben exactament al DCVB, en els mateixos pobles i les mateixes variants: Polinyà, Llanera, Calp. Coromines, però, no recull la variant *astellaor* (sí *estellador*, només com a var. ant. d'*estoledor*, *estallaors* (Cullera) i *astallaor* (Llombai)), ni *rastellaor* (sí *restellador*).

Coromines demostrava que l'ètim cal buscar-lo en formes derivades de TOLLERE (toldre), i no com a creuament o derivat de la forma *estallar*.

Sembla que la forma general valenciana siga *trestellador*, encara que en alguns llocs, com ara la Costera (ALPI, DCVB) encara es conservaria la variant *astellaor*, la forma més antiga del mot ; i més al sud, apareixen formes com *rastellaor*. A més, cal comentar que hi ha un problema semàntic: el material amb què està fet, normalment és de fusta, encara que hi ha alguns llocs on es distingeix de *paleta*, que seria de pedra.

No s'hauria de descartar un origen aragonés del mot, vista la distribució geogràfica.

14. pedra codissa, pedra manissa

ALPI

424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN...: 70 pedra codissa (=pedra redondeada del tamaño del puño), 75 pedra codissa (=pedra lisa, de río), 74 pedra manissa (=guijarro de torrente)

DCVB

Sota l'entrada PEDRA:

- PEDRA CODISSA: pedra molt dura i llisa, palet de riera (val.)

- PEDRA MANISSA: palet de riera (Polinyà)

Sota l'entrada

- CODISSA: *pedra codissa*: palet de riera (val.) [FON: codissa (València)]

- MANISSA: 3 significats, cap dels quals coincideix amb un tipus de pedra.

- MANISA: “rajola quadrangular, envernissada, generalment amb dibuixos (Tortosa, Maestrat, Cullera) ; cast. azulejo”.

ETIMOLOGIA

DCVB:

- CODISSA: femení de *codís*.

CODÍS: ‘palet de riera o altra pedra llisa (Fraga, Massalcoreig) ; cast. peladilla. // Del llatí **cotīcīu*, derivat de *cote*, ‘pedra’.

- MANISSA: derivat de *mà*.

COROMINES:

“Sembla també segur que deriva d’aqueixa arrel sorotàptica el val. *codissa*”.

Es referix a l'arrel del tipus *KOTEINA, d'on KOTINA per llatinització, d'on provindria la forma *codina*.

DECLC

val. *codissa* (1a doc. *pedra codiça* fi S. XIV, Ant. Canals, Valeri M., cap. 6: *pedres codice- s*)

- Lamarca: *pedra codissa* “guija, china”

- E. Valor (1977) li explicava: “els cudòls o pedres rodones de riu a la zona central valenciana en diuen sobretot *codisses*”

- N. Primitiu GSerrano (ACCV VIII, 178): “la corrent ... allisa i desfà les pedres més dures, con vertint-les en cudols i *codisses* i, a final, en palets i sorra”

- La forma CODÍS s'empra al Baix Segre, des de Lleida en avall. També a Aitona, La Granja i Massalcoreig (sentit el 1935)

- El DAG. i *AlcM* també recullen la forma CODÍS a Fraga.

DOCUMENTACIÓ

Vg. COROMINES

Vg. COLON-SOBERANAS (1986), p. 215 (citad més avall)

ALTRES FONTS

ESCRIG (1851)

Pedra (la) codissa: V. Pedra (la) de rambla.

Pedra (la) de rambla: guija o china

LLOMBART-ESCRIG (1887)

PEDRA codisa: Guija. China. Piedra pelada y chica que se encuentra en las orillas y madres de los ríos y arroyos.

MARTÍ GADEA (1891)

Pedra codisa: Guija, china: piedraredonda y lisa que se encuentra en las orillas y nmadres de los ríos y arroyos. V. CINCA.

GIMENO (1997)

“Una pedra de rambla” (Albocàsser), mapa 216 EL CÒDOL.

Lamarca (1839)

PEDRA CODISA: guija, china

(CITAT PER COROMINES.)

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es tracta de valencianismes.

APORTACIONS DE L'ALPI

La forma *pedra codissa* fa referència a les pedres llises que es formen en un riu (ALPI, Massalavés). Això no obstant, pot significar simplement un tipus de pedra amb forma redona (ALPI, Quart). Sembla que es tracta d'un mot valencià, encara que existeix un reflex *codís* des de Lleida cap al sud, amb el mateix significat. La formació del femení amb -issa seria paral·lela amb altres mots que tenen la mateixa terminació ; a més, el parlant relaciona la forma femenina amb el substantiu al qual es refereix, *pedra*.

Quant a l'etimologia, l'*AlcM* no van més enllà del llatí COTE 'pedra' (amb un **cotīcīu* que donaria *codís*, i per feminització, *codissa*). Coromines, però, relaciona el mot amb altres com *codina*, *còdol*, etc., i creu que l'origen és preromà, del sorotàptic.

Precisament, una de les crítiques de Soberanas-Colon al DCVB és el fet de no tenir massa present algunes zones dialectals com el valencià, en concret el septentrional. I posa un exemple:

“ El sintagma *pedra codissa* ‘palet de riera’, molt estès en valencià des de la Plana fins al sud, només s'esmenta com a “val.” (s.v. *codissa*), sense cap text; sembla, doncs, un mot dialectal modern. Però

ja el trobem al *Valeri Màxim* del 1395 (ed. Miquel i Planas, I, p. 40, ratlla 812); i, al segle XVII, en el *Sermó de la Conquesta*, el Dr. Gaspar Albuxech (València, 1666) cita el reu David que duia *pedres codisses* en la seva fona (“RVF”, VI, p. 231)”

Quant a la forma *manissa*, no registrada al COROMINES, hi ha el problema de l’apitxat. Podríem considerar que es tracta de *manisa* cast. ‘azulejo’, amb una derivació de significat aplicat a un tipus de pedra especial. Però ens sembla més encertada la forma *manissa* que el mateix DCVB recull precisament com fa l’ALPI, a Polinyà. Es tracta d’un dels diversos paral·lelismes entre aquest diccionari històric i l’atlas, en el qual l’ALPI ha servit de font per a la redacció o la revisió del DCVB. Així la forma *manissa* no és més que un derivat de *mà*, amb un sufix molt productiu en català, *-issa*.

15. cudol / còdul

ALPI

424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA...: 52 cudol (como el puño, poco más o menos), 53 còdul (piedra grande), 54 cudol (de 40 cm a 1,20 de diámetro), 57 cudol (piedra como la cabeza o mayor), 58 cudol (piedra lisa y redonda, del mar), 61 cudol (como un huevo de gallina), 62 cudol (piedra como el puño), 70 cudol (piedra grande, de difícil manejo), 72 cudol (piedra de 40cm de diámetro o más), 74 cudol (piedra relativamente grande), 75 cudol (de 10 a 50 cm de diámetro), 78 cudol (de 10 a 50 cm de diámetro), 79 cudol (la que no puede cogerse sino con las dos manos), 80 cudol (piedra de tamaño variable desde el del puño hasta el que pueda manejar un hombre), 84 cudol (piedra mayor que el puño hasta un peso de 20 kilos), , 79 cantal (lo mismo que <cudol>), , 80 penya (lo mismo que <cudol>)

DCVB

CÒDOL: “1. Tros de pedra, generalment de forma rodonenca; cast. *guijarro* (doc...) Literàriament i en la majoria dels dialectes catalans, s’entén per *còdol* una pedra de dimensions indeterminades, però que sigui manejable sense esser diminuta: és a dir, d’una grossària oscil·lant entre la del puny i la dels dos punys; a Pollença sembla que...”

CUDOL: “1. Tros de pedra de dimensions variables i de forma més o menys rodonenca (val.); cast. *guijarro* (doc...). Referent a les dimensions del cudol, podem dir allò mateix que hem dit en l’article *còdol*: les mides són indeterminades, però generalment es coincideix a considerar el cudol com d’una grossària que permeti manejar-lo un home normal, i generalment també la gent li atribueix cert grau de rodonesa. **Dels nostres interrogatoris fets directament a les comarques valencianes** resulten aquestes diferents apreciacions locals de la grossària del cudol:

- pedra aproximadament com el puny (Villar de Canes, Aín);
- entre la grossària del puny i dels dos punys (Alcoi, Pego, Sanet);
- pedra aproximadament com el cap d’un home (Llucena, Alcora, Sueca, Xàtiva);
- pedra de 40 cm. o més de diàmetre (Torís);
- pedra que no es pot agafar si no és amb les dues mans (Beniopa);

- pedra de 10 a 50 cm. de diàmetre (Llanera, Polinyà, Massalavés, Moixent, Calp);
- pedra de 40 cm. a 1,20 m. (Vistabella)”

ETIMOLOGIA

DCVB

còdol: del llatí **cotŭlu**, dim. de **cote** ‘pedra’

cudol: de *còdol*, amb canvi d’accentuació que sembla que s’ha d’explicar per regressió damunt derivats com *codolet*, *codolada*, etc.

COROMINES:

còdol: Coromines no està d’acord en l’ètim *cōtŭlus admés per molts, des de M-Lübke (Schuchardt, Wartburg, GdDiego, *AlcM*). Dóna tres tipus de raons:

a) fonètiques: en totes les llengües on hi ha reflexos (port., cat., occità i it.) la *o* és oberta. Per tant, s’oposa a la *ō* del llatí *cōs*, *cōtis*.

b) semàntiques: igualment, el sign. és ben diferent ; el llatí *cōs*, *cōtis* només significava ‘pedra d’afilar’

c) gramaticals: el gènere no és el mateix.

Igualment, Gamillscheg (Arom. VI, 1922, 70) rebutjà l’ètim *cōtŭlus i proposà una arrel gàl·lica *KŌT-.

Coromines, finalment, opta per una explicació que va més lluny del llatí: “potser partint de variants pertanyents a una llengua pre-romana, i amb una base diversificada *CŌTĀLO- / CŌTĚNO-, que tot derivant de la mateixa arrel indoeuropea, es formaria amb desinències diferents i amb un significat, més ampli, de ‘pedra dura o cantelluda’”.

cudol: el considera mossàrab.

a) la *u* s’explicaria molt fàcilment per una dissimilació vocàlica (igual que *rebumbori* en lloc de *rebombori*).

b) el trasllat de l’accent “sembla atribuïble a una arabització: un mossàrab *còtolo es pogué canviar en àrab *kutŭl* perquè en mots d’aqueixa estructura -i en general en tots- abunden

molt més en àrab els substantius en *-ûl* breu i àton. Potser, doncs, fóra també la intervenció de l'àrab, la responsable de la *u*? Val a dir que la forma següent *i*, en termes generals, la coexistència de tantes variants del mot, obliguen a fer reserves”.

DECLC

Vg. ètim i ext. geogr., etc.

DOCUMENTACIÓ

DCVB

còdol: Serra Gèn. 107 / doc. a. 1612 (Hist. Sóller, I, 753) / Canigó, IX / Carner Monj. 10.

codol: J. Pascual Tirado (BSCC, VI, 91) / J. Pasqual Tirado (BSCC, VIII, 243).

COROMINES:

còdol: La primera doc. és tardana: Gènesi de Scriptura, a. 1451, 107 (amb el sign. ‘pedra de forner’).

La forma medieval és *còdal* (1a doc, diploma de 937).

còdul: tort..., Moreira, Folkl. Tort., 524)

codol: Sanelo (51v., 56) / Renat ho dóna com a val. general (“El Camí”, 14-4-1934) / J. Porcar (BSCC XIV, 238) / Ga. Girona, Seidia, p. 75.

Segons Ga. Girona, Vocab., p. 158, *codol* és de la Plana i el Maestrat, però *còdul* ja a Sant Mateu i a Morella.

ALTRES FONTS

- Gimeno (1998) registra sota el MAPA 216. EL CÒDOL:

còdul (8 localitats)

còdol (17 localitats)

cudol (5 localitats)

Observacions:

- a) La forma *còdol* de la localitat d'Arnes s'aplica només a les pedres de riu.
- b) Les localitats núm. 15 (...) pronuncien [kòdul]
- c) Les localitats núm. 32 i 34 desconeixen el substantiu *còdol*, però coneixen els termes *cudolà* i *cudolada* respectivament

Aportacions que s'hi poden fer:

A trets generals, podríem dir que l'ALDT recull, respecte a la línia administrativa que separa el País Valencià de Catalunya, *còdul* al nord i *cudol* al sud, mentre que la forma *còdol* és fronterera.

No registra cap variant a Peníscola, però tampoc no diu que siguin desconegudes. (L'ALPI registra a Peníscola la variant *còdul*).

A la P. de Benifassà registra *cudol*, mentre que l'ALPI no hi recull cap variant de les tres.

Destaca la forma *còdol* a Rasquera i Arnes, com a formes aïllades dins la zona de *còdul*. La primera localitat sembla justificada amb l'observació de Gimeno. La segona no.

Més important és la imprecisió que hi ha en l'observació b): no pronuncien [kòdul], sinó [kòdol]. Hem de fer aquesta apreciació forçosament perquè si no fóra així no tindria cap sentit diferenciar *còdul* de *còdol* tal com es fa al mapa 216.

El *Vocabulari castellut* registra *còdol* com a sinònim de *cudol*.

ESCRIG (1851) recull "*cudòl*: Piedra."

LLOMBART-ESCRIG (1887) ho completa:

cudòl: Piedra. Pedrejón. Canto rodado. Piedra que se desprende de una altura y que se alisa a fuerza de rodar por ramblas y arroyadas. fig. Rústico. Paleta. Patán. Hombre zafío y fosco. Lo mismo que CODÒL.

codòl: Pedrejón. Lo mismo que CUDOL.

MARTÍ GADEA (1891) recull:

cudòl: Piedra, pedrejón, canto rodado: piedra desprendida de una altura, que se alisa a fuerza de rodar por ramblas y arroyadas. // met. Rústico, paleta, patán.

codòl: pedrejón. V. Cudòl.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB:

còdul: pir-or., or., occ., Vinaròs, mall., men.

cudol: en totes les comarques valencianes.

COROMINES:

còdul: “el mot està arrelat amb caràcter general en tot el domini i tots els dialectes: pel Nord el registro fins als Pirineus (...); després continua amb extensió general pel País Valencià: fins a Alcoi (BLC, XII, 311; MGadea, T. del Xè III), Llutxent, Barxeta (“canto rodado”, “bolo”, “pedra rodona de camí”, 1962), i fins Moraira (...). D’altra banda la mateixa forma *còdul* apareix a les Illes (...).”

cudol: “En particular té gran extensió pel País Valencià la variant *cudol* (...)”

APORTACIONS DE L’ALPI

La forma originària en llatí era COTE ‘pedra’. Possiblement hi hauria un derivat diminutiu, opció que sembla la més acceptada, encara que Coromines hi addueix tres tipus de raons, si bé ell mateix creu que alguna d’aquestes pot ser perfectament demostrada i superada.

L’ALPI només recull la forma *còdul* a Peníscola, amb una significació molt general (“pedra grande”). A la resta del PV només recull la forma *cudol*, encara que no en totes les localitats (p. ex. a la P. de Benifassà no hi recull cap variant, la qual cosa no vol dir que no hi existisca. La prova està en el fet que Gimeno (1997) hi recollia la forma *cudol*).

Coromines no fa cap referència a l’explicació de *còdol* / *còdul*, i es limita a donar tota una sèrie de distribucions del mot *còdol*. Igualment, no queda massa clar a quina variant es refereix quan fa un repàs als reflexos arreu de tot el domini.

Podríem dir que la forma aïllada *còdul* de Peníscola es tracta d’una dissimilació de oo, a partir d’un originari *còdol*.

L’altra variant de l’ALPI, *cudol*, és la general al País Valencià. Així ho testimonia Coromines i el DCVB. Igualment, els diccionaris d’ ESCRIG (1851), LLOMBART-ESCRIG (1887) i MARTÍ GADEA (1891) (no citats per COROMINES ni *AlcM*) registren la forma

codol. Cap d'ells recull la forma *còdul* o *còdol*, encara que sí que recullen *codol*, com a variant secundària de *codol*.

A l'hora de buscar l'ètim, Coromines rebutja la forma **cōtūlus* (segons ell, inexistent el llatí vulgar, encara que sí que hi hauria el diminutiu *COTICULA*), i va més enllà: postula un origen preromà indoeuropeu, de base **CŎTĀLO-* / *CŎTĚNO-*, formes que explicarien la diversitat de significats del mot *còdol*, i no com a simple diminutiu del llatí. Això no obstant, sembla que Coromines justifica la forma *còdol* molt fàcilment com a una continuació de la forma medieval *còdal*, de la mateixa manera que *escàndol* (< *SCANDALUM*) i *sègol* (< *SECALE*), tots ells amb restes antigues amb -a-.

Quant a l'ètim de *codol*, Coromines és partidari de considerar-lo un mossarabisme, encara que “la coexistència de tantes variants del mot, obliguen a fer reserves”; mentre que el DCVB el considera una derivació a partir del diminutiu *codolet*, *codolada*, que farien que l'accent es desplace.

Finalment hem de destacar la importància de l'ALPI per a la redacció del DCVB. Sota la variant CUDOL de l'*AlcM*, es pot comprovar perfectament l'aportació cabdal de les enquestes de l'ALPI. Literalment: “Dels nostres interrogatoris fets directament a les comarques valencianes (...)”. Es refereix, efectivament a l'ALPI, fet comprovable si comparem la informació compartida.

Vegem-ho amb un quadre comparatiu:

DCVB	ALPI
pedra aproximadament com el puny (<u>Villar de Canes</u> , <u>Aín</u>);	<u>V. Canes</u> : (como el puño, poco más o menos) <u>Aín</u> : (como un huevo de gallina)
entre la grossària del puny i dels dos punys (Alcoi, Pego, Sanet);	
pedra aproximadament com el cap d'un home (Llucena, <u>Alcora</u> , Sueca, Xàtiva);	<u>Alcora</u> : (piedra como la cabeza o mayor)
pedra de 40 cm. o més de diàmetre (<u>Torís</u>);	<u>Torís</u> : (piedra de 40cm de diámetro o más)
pedra que no es pot agafar si no és amb les dues mans (<u>Beniopa</u>);	<u>Beniopa</u> : (la que no puede cogerse sino con las dos manos)

DCVB	ALPI
pedra de 10 a 50 cm. de diàmetre (<u>Llanera</u> , <u>Polinyà</u> , <u>Massalavés</u> , <u>Moixent</u> , <u>Calp</u>);	<u>Llanera</u> : (de 10 a 50 cm de diàmetro) <u>Polinyà</u> : (pedra relativament grande) <u>Massalavés</u> : (de 10 a 50 cm de diàmetro) <u>Moixent</u> : (pedra de mida variable desde el del puño hasta el que pueda manejar un hombre) <u>Calp</u> : (pedra mayor que el puño hasta un peso de 20 kilos)
pedra de 40 cm. a 1,20 m. (<u>Vistabella</u>)	<u>Vistabella</u> : (de 40 cm a 1,20 de diàmetro)

Interpretació:

- Hi ha quatre pobles de l'ALPI desaprofitats pel DCVB: Peníscola, Orpesa Moncofa i Quart).

La raó pot ser doble:

- 1) O bé no es tenien les enquestes de cap dels tres pobles,
- 2) o bé sí que es tenien, però a l'hora de la redacció definitiva es va tendir a reduir el material (no sabem si va ser Moll o Sanchis Guarner, per allò de "nostres interrogatoris fets directament a les comarques valencianes")

Crec que ens podem acollir a la primera, ja que una comparació exhaustiva de l'ALPI i el DCVB ens du a pensar que no totes les enquestes tenen un reflex al DCVB, i per tant, és millor pensar que no es tenien totes a l'hora de fer la redacció definitiva.

- En alguns pobles coincideix exactament l'observació de l'ALPI i del DCVB (Vistabella, Beniopa, Torís...); en altres, però, hi ha un intent d'homogeneïtzar les explicacions.

- El DCVB recull a Vinaròs la forma *còdul*, mentre que l'ALPI la recull a Peníscola. L'enquesta de Peníscola, doncs, no va estar utilitzada pel DCVB, almenys en aquest concepte

Cal que destaquem també el fet que Coromines cite el Vocab. de GaGirona, on es pot comprovar la distribució de les variants del nostre mot: *culdol* és de la Plana i el Maestrat, però *còdul* ja a Sant Mateu i a Morella (Ga. Girona, Vocab., p. 158). Gimeno (1998), en estudiar aquest recull lèxic del castellonenc, no tracta l'explicació del nostre mot.

Quant al significat de *culdol* o *còdul*, ja hem vist que L'ALPI és la font del DCVB, i s'hi pot comprovar que es tracta d'un mot amb un significat molt imprecís. Generalment és aplicable a qualsevol pedra, la grandària de la qual oscil·le entre un puny de la mà i el cap d'una persona.

Sembla que arreu del PV, el mot haja agafat un munt de significats, i així podem trobar que en alguns pobles de la Costera, per exemple, la forma *cudol* (millor en plural, *cudols*) s'aplica als trossos de terra que queden després de llaurar, és a dir, els pedrots que no es poden desfer completament. De tal manera que se senten expressions com “vés en compte, que ho faràs tot de cudols”, dites quan hi ha algú que vol travessar per un lloc acabat de regar. Evidentment, l'explicació és senzilla: si es pateja (i d'açò se'n diu “fer un pategero”), es pot quedar fang que en assecar-se es converteix en cudols.

A Beniopa i Moixent trobem un altre exemple de la imprecisió de l'abast de significat del mot: *cudol* és sinònim de *cantal* i *penya*, respectivament.

16. llósmo

ALPI

424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN...: llósmo (piedra como el torso de un hombre) 57

DCVB

Pedra grossa, rodona i llisa (Cast.) ; cast. *guijarro*.

ETIMOLOGIA

DCVB: No en diu res.

COROMINES:

Explicant la forma *llosam* ross., val (Llucena), diu: “a Llucena pot ser continuació d’un moss. *lausäme*, que segons les lleis accentuals hispano-aràbigues (essent llarga la síl·laba diftongal *au* i no essent-ho la següent) pogué desplaçar l’accent en *lóuseme*, del qual pot ser contracció el castellanenc *llosmo* ‘pedra grossa i rodona’ usap per Pascuala Tirado (amb *-ó-e > -ó-o* tal com *cormo* CULMEN, *motllo > motlle* etc.)”.

DECLC

En fa referència sota l’entrada LLOSA, com a derivat.

DOCUMENTACIÓ

Pasqual Tirado, BSCC, 1923, 164

ALTRES FONTS

No registrada en cap altre lloc consultat.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: Castelló (FON).

COROMINES: del castellanenc.

APORTACIONS DE L'ALPI

Tenint en compte que l'única documentació que tenim és del s. XX, es fa ben difícil determinar amb precisió l'origen del mot *llosmo*, i més, postular un mossarabisme, tal com fa Coromines.

El que sembla clar és que el mot *llosmo* pertany a la família dels derivats de *llosa*, la qual deriva d'un preromà *LAUSA (COROMINES, DCVB). Quant al significat, podríem dir que s'acosta més al de l'ALPI: es tracta d'una pedra allargada i plana o llisa, més gran d'allò que es podria considerar normal.

Segons l'ALPI, a l'Alcora, la grandària (significat) del mot *llósmo* (piedra como el torso de un hombre) estaria entre el “ *cudol* (piedra como la cabeza o mayor)” i a “ *roca* (peñasco de más de un metro de diámetro)”. Com que no hi recull cap variant relacionada amb *llosa*, caldria suposar que aquesta no té denominació pròpia, i la forma de conèixer-se seria *llósmo*, com a variant local.

17. cinca, cinqueta

ALPI

cinca (pedra redonda, de rambla) 75, cinqueta (=pedra lisa muy pequeña) 75

DCVB

cinca: “Pedra llisa i rodonenca, de riu (val.) ; cast. *guija, peladilla*.”

cinqueta: “2. Pedra llisa petita (Val., Cullera, Massalavés, Al.) ; cast. *guijarrillo, chinita*”

ETIMOLOGIA

DCVB:

cinca: probablement format damunt *cinqueta*, per regressió.

cinqueta: femení i diminutiu de *cinc*.

COROMINES:

cinqueta derivat de CINC (< ll. vg. CŪNQUE)

cinc: regressiu de *cinqueta*

DECLC

“*cinqueta*: mot principalment valencià i urgellès (Granja d’Escarç, 1935), *AlcM* amb els derivats val. *cincada, cincar* i el regressiu *cinca*”

DOCUMENTACIÓ

No n'aporten cap dels dos.

ALTRES FONTS

No es troben en l'ESCRIG (1851).

LLOMBART-ESCRIG (1887) i MARTÍ GADEA (1891): Més o menys defineixen el mateix, i remetent a la forma “pedra codissa”.

cinca. Guija. Guijarro. China, peladilla o almendra de arroyo. CINCA redona. Gorrón. Guijarro pelado y redondo. V. PEDRA CODISSA.

cinqueta. d. f. Gujarrillo. Chinita.(...)

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB:

[sínka]: Val., Cullera, Massalvés.

[sinkéta]: Val., Xàtiva, Gandia, Calasseit, Altea, Benidorm, Pego, Sanet.

[sinkètè]: Pla d'Urgell, Alcoi

COROMINES:

cinqueta és un mot principalment valencià i urgellès (Granja d'Escarp, 1935), *AlcM*

APORTACIONS DE L'ALPI

Ens trobem amb un altre cas de còpia exacta de l'enquesta de l'ALPI al DCVB, tant en la definició com en la localització espacial: *cinca* i *cinqueta* són dues formes recollides a Massalavés.

Sembla que el diminutiu no tinga cap significat, encara que l'ALPI sí que l'hi atribueix. Així, la forma *cinca* podria ser tractada com a sinònim de *cinqueta*. Aquesta darrera forma seria la primitiva, mentre que la forma *cinca* es va formar per regressió (COROMINES, DCVB).

Els diccionaris del XIX recollien les dues variants, i les aplicaven a la mateixa definició que té “pedra codissa”, o siga, un palet de riera, llisa i plana.

El mot *cinqueta* ha derivat en altres significats. Així, també pot referir-se a un cop fort pegat amb la mà (es tracta d'un valencianisme). Igualment, se sent referit a una bufetada (la Costera).

18. rególf, rególfo

ALPI

426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO): 50 rególfo, 51 rególf

426a HURACÁN: 52 rególf

DCVB

REGOLF. m. “1. Remolí de vent o d’aigua que regolfà (Maestrat, Val., Bal.) ; cast. remolino, rebalaje, torbellino” / “2. Raconada on pega el vent o l’aigua regolfant (Tort., Bal.)”.

No registra *regolfo*.

ETIMOLOGIA

DCVB: no en diu res, però es pot deduir si sota REGOLFAR diu: “derivat de *golf*, en composició amb el prefix *re-*”

COROMINES: derivat de *regolfar*, procedent a la vegada de *golf* (hel·lenisme, del ll. vg. COLPHUS ‘badia gran’, i aquest del gr. *χόλπος* ‘sina o falda d’una persona’)

DECLC

“*regolf* el sento (especilament en el P. Val.) tant en el sentit de ‘ventada’ (“un *regolf* d’aire”, Ralleu, 1963), com en el de ‘regolfada del corrent d’un riu o barrancada’ (Alberic, 1962, i sovint reduint la pronúncia a *regòl*: *un r. del riu*, Sumacàrcer, 1962)”.

DOCUMENTACIÓ

DCVB (REGOLF /1): Antiq. 20 / Pons Auca 185

ALTRES FONTS

Ni l'ESCRG, ni l'ESCRIG-LLOMBRT ni el MGADEA recullen el significat referit a l'aire (sí l'aigua).

ESCRIG (1851): *regolfo* (dos acepcions)

LLOMBART-ESCRIG (1887): “*regolfo*. Vuelta o retroceso del agua contra su corriente. Lo mismo que *regolfá, da*”

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: Val., Maestr. i Balears.

COROMINES: especialment al PV. No el recull a les Balears.

APORTACIONS DE L'ALPI

L'origen del mot *regolf* i *regolfo* podem trobar-lo a partir del derivat REGOLFAR, que com defineix el DCVB és “retrocedir, o girar un fluid en moviment (vent, aigua, fum, etc.) en topar amb un obstacle ; cast. *regolfar, remolinar*”. Per tant, un prefix re- davant un substantiu que fluctua amb una -o final o no.

Per a explicar la -o final podríem aduir directament la influència de l'aragonés, on existeix la forma *golfos* per a referir-se als ‘gorgs’ (Coromines: Baix Aragó). Igualment podem interpretar-hi una -o de suport, creada a partir d'una epèntesi desenvolupada tenint en compte la vocal tònica: *rególf* > *rególf-o*³⁸⁹. Una tercera possibilitat seria pensar en la forma *golfo* que l'ALPI també recull als pobles 50, 51 i 52 (en aquest, en plurala), sota el concepte GOZNE. Aquesta variant *golfo* és recollida al DCVB com a “*galfó* (or., occ., Maestr.); cast. *gozne*”. Aleshores podríem suposar que la forma *regolfo* és una contaminació de *golfo*.

³⁸⁹ D'aquesta manera ens seria còmode de dir que la variant pot presentar tres possibilitats: *regolf* (sense voc. de suport), *regolfo* (amb la vocal de suport, bastant productiva en moltes paraules del valencià), *regol* (reportat per Coromines a Sumacàrcer).

El que és ben clar és que ens trobem sota una acció, *regolfar*, referida a un moviment brusc, que seria exactament el que significa un remolí d'aire. I cal destacar que l'ALPI registra les formes *regolfo* i *regolf* al nord de Castelló (Cinctorres i P. de Benifassà), mentre que a la resta del PV, la variant general és *remolí*, per tant no fóra desentonat de pensar que es tracta d'un aragonesisme que va entrar pel nord. Coromines ens ajuda quan refereix que ha escoltat a Ralleu (Conflent) el significat de 'ventada', amb la qual cosa no hem de suposar que es tracte d'un significat únicament del valencià.

L'accepció HURACÁN que l'ALPI registra a Vilar de Canes pot ser interpretable sota els mateixos paràmetres: moviment brusc d'aire. No hi ha cap escala que mesure què és huracà i què remolí. L'ALPI diferencia perfectament a Vilar de Canes la forma *remolí* 'ventada' de *regolf* 'huracà'.

19. huracà, duracà, huracan, duracan, hurracà

ALPI

426a HURACÁN: 50 huracan, 54 hurracà, 74 aire aduracanat, 75 aire huracanat, 51 bentada (no dicen <huracà>), 70 80 81 88 90 duracà, 84 87 duracan, 54 57 65 72 78 82 83 huracà

DCVB

DURACÀ. m. (dial.) Vent molt fort (val.)

FON.: duracà (Biar, Moixent, Polinyà, Crevillent, Guardamar)

duracan (Calp, Campello)

ETIMOLOGIA

DCVB:

DURACÀ: pres del cast. *huracán*, mat. sign., amb contaminació de l'adjectiu *dur*.

Sota HURACÀ, var. form.: *duracà* (vulgarisme produït per influència de *dur* o de *durar*)

HURACÀ: del cast. *huracán*, que ve del mot antillà *hurakan*, mat. sign. (cf. REW 4242)

COROMINES:

HURACÀ: del cast. *huracán*, i aquest, del taïno *hurakán* id., sobre la provinença ulterior del qual no hi ha acord entre els amiericanistes.

A Vinaròs (BDC, II, 80) hi ha una forma dialectal *furacà* (coincident amb el cast. ant. *furacán*, 1510-15).

DOCUMENTACIÓ

COROMINES:

HURACÀ: 1867, Verdaguer.

ALTRES FONTS

ESCRIG (1851): *huracá*: huracán

ESCRIG - LLOMBART (1887): *huracán*: huracán. Viento sumamente impetuoso y temible a modo de...

MARTÍ GADEA (1891): *huracá*: huracán: viento repentino e impetuoso, que hace remolinos y causa estragos // Viento de fuerza extraordinaria.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

general, encara que en alguns llocs no se sent dir més que *ventada* (P. de Benifassà, segons l'ALPI).

APORTACIONS DE L'ALPI

Ens trobem de nou amb un altre cas d'utilització de l'enquesta de l'ALPI per part del DCVB, el qual recull els mateixos pobles que l'ALPI per a la forma *duracà*, però amb dues matisacions:

- El DCVB recull *duracà* a Polinyà, mentre que l'ALPI hi recull *aire aduracanat*. Possiblement s'ha guiat per la intuïció: si diuen *aduracanat* és lògic que també coneguen la forma *duracà*.

- El DCVB no recull la forma *duracà* de Quart de Poblet de l'ALPI. Possiblement a l'hora de fer la redacció definitiva no es tenia l'enquesta d'aquest poble.

Igualment, el DCVB recull els mateixos pobles que l'ALPI per a la forma *duracan* (tractada com a variant fonètica de *duracà*), encara que realment es podria considerar a banda, ja que es tracta d'un creuament amb el castellà *huracán*, amb l'ajuda del primer creuament amb *dur* o *durar*.

El DCVB no recull les formes *aire aduracanat* ni *hurraçà*:

- La primera és ben explicable igualment que *duracà*, amb l'afegiment d'un prefix, que contrasta amb la forma *aire huracanat* sense prefix.

- La segona podria tractar-se d'un nou creuament amb el mot *urraça* (a Vistabella, segons l'ALPI se'n diu *garsa*). O simplement per una tendència a fer una vibrant simple entre vocals, ajudat de l'acció del significat del mot. Es tractaria d'una nova aportació de l'ALPI en les variants fonètiques, no registrada en cap altre lloc.

20. (derivats de <núvol>)

ALPI

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):
annuolat 84, núbol 72(=nublado) 53 54 61 74 75, núgol 50 51 65 69 70 82, núvol 52 57
58 62 78 79 80 83, nuvolat 81 85 88 90, nuvolós 52

DCVB

- ENNUVOLAT “m. Conjunt de núvols que cobreixen el cel; cast. *nublado*. VAR. FOM. ennuolat, ennigulat”. No hi ha vars. fon.

Sota ENNUVOLAR, hi ha la var. <annubolà> (occ.)

- NÚVOL “II. adj. Ennuolat; cobert de núvols; cast. *nublado*”

- NUVOLAT: “enuolat; cast. *nublado*”. Recull una expressió: “La muntanya està nuvolada: està coberta de núvols (val.)”

- NUVOLÓS: “Cobert de núvols, cast. *nublado, nuboso*”.

ETIMOLOGIA

- DCVB:

NÚVOL < nūbīlu ‘enuolat’

- COROMINES:

NÚVOL < nubilus (amb el mat. tractament que -’BILIS > -’vel > -’vol (HABILIS àvol, FLEBILIS frèvol, POSCIBLILE poxèvol).

DOCUMENTACIÓ

DCVB

NÚVOL (sign. II): Genebrada Cons. 124; Hist. Troy. 254; Massó Croq. 52, Ruyra Parada 162

NUVOLÓS: A. March XXXIV, Scip. e An. 65, Ribera Miny. 128

NUVOLAT: Carbonell Ex. Jooan II, c. 6; Rosselló Many. 126; “muntanya nuvolada (val.)”

No recull doc. de <núgol> ni d’<enuvolat>

COROMINES

NÚVOL: copia l’*AlcM*, però no el cita: “com a adj. el documentem en texts com Genebrada, Consolació (s. XIV), Hist. Troy., etc.”

COROMINES cita la forma NÚGOL en:

- GaGirona, Sidia, 227 (a pesar que l’*AlcM* registra <núvol> al Maestrat.)
- Diccs. Escrig i MGadea el donen com a normal
- a la zona xurra d’Énguera-Canal de Navarrés (al costat de *nulo*, *nuglo*)
- recollit per Barnils en el sentit de ‘beguda d’aiguarent barrejat amb aigua’ (BDC XVII, 53)³⁹⁰
- figura en una cançó popular (MilàF, Romancerillo, 1822, 531C)

NUVOLAT, -ADA (var. -g-) ‘enuvolat’, 1479

NUVOLAT m. ‘núvol (espès)’, ja en Llull, *Libre Amic Amat*, 123

NUVOLÓS, -OSA ‘cobert de núvols, nebulós’: Canals, Scipió e Aníbal, NCl., 65.21; A. March XXXIV, NCl. LXXXII, p. 117.34.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

³⁹⁰ El mateix significat vaig registrar jo mateix a Xàtiva, en un treball sobre el nom de les begudes alcohòliques. Uns jubilats em deien que “un nuvolet” era la mescla d’aiguarent (“cazalla”) amb aigua.

- DCVB

<núvol> Cast., Al.

<núbol> occ., Val.

<núgol> Tremp, Massalcoreig, Valljunquera, Aiguaviva d'Aragó, País Valencià

No recull la var. <nuvolat>, però sí <nubolat, nugolat> (occ., val.).

No recull la variant <nuvolós>, però sí <nubolós> (occ., Val.), <nugolós> (occ., val.)

- COROMINES

núvol (var. *núgol*) és gairebé general a tot el territori, *núgol* dominant en el PV

<nuvolat-se> (-g-, usual al PV)

<nuvolat, -ada> (var. -g-) 'ennuolat', usual a València

APORTACIONS DE L'ALPI

Tot i que sembla fàcil d'explicar la variant <núgol> a partir de <núvol>, ni Coromines ni l'*AlcM* en fan un mínim comentari.

La variant <núgol> és una assimilació del punt d'articulació del fonema /b/: com que es troba entre dues vocals velars (/o/ i /u/), aquell fonema busca un acomodament per a pronunciar-se, de tal manera que esdevé un fonema velar velar, la /g/.

nú/b/ol (o *nú/v/ol*) > *nú/g/ol*

Tot això, a més, ajudat de la -l final, que en valencià sol ser velaritzada (/ʎ/ en notació de l'ALPI)

La variant amb -g- (*núgol* i derivats com ara *ennugolat*, *nugolós*, etc.) està molt estesa arreu del català occidental i del valencià (el DCVB el recull a tot el PV, i COROMINES diu que hi és la forma predominant). No crec que siga tan "general" a tot el País Valencià: segons l'ALPI hi predomina la forma *núvol*, més que no pas *núgol*.

Coromines registra *núgol* a la Canal de Navarrés, forma coincident a Sumacàrcer, l'últim poble valencianoparlant, el qual limita amb aquella comarca.

Les formes *nuvolat* i *ennuolat* pertanyen al dialecte alacantí, segons els reflexos de l'ALPI. La primera seria la forma més general, mentre que la formació amb el prefix *en-* seria més esporàdica.

La forma *nuvolós* deu ser la més antiga.

Això no obstant podem concloure que hi ha tota una sinonímia per a referir-se al cel cobert de núvols: *nuvolat*, *nuvolós*, *ennuolat*, *núvol...*, totes són variants que poden aparèixer arreu del domini lingüístic, per bé que en algunes zones predomine una única forma (p. ex. *nuvolat* en alacantí, al costat de *núvol*). A més, es fa ben difícil saber si l'enquesta que va realitzar Moll al País Valencià era selectiva a l'hora de recollir variants, és a dir, cal tenir en compte que possiblement Moll només hi transcrivía les paraules usuals (en aquell cas, *nuvolat*), la qual cosa no vol dir que les altres siguen desoïdes.

21. emboiregat / emboirat

ALPI

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):
emborregat 69 82 85 88; amborregat 78 80 87; aborregat 65 81 83 90; amboiregat 84;
amboirat 87

DCVB

EMBORREGAT, -ADA: “Cobert de núvols blancs, semblant a borrallons de llana (val.); cast. aborregado”. A més hi registra algunes expressions, totes extretes de l’ALPI³⁹¹.

EMBOIREGAT: emboirat (Tortosa, Altea)

EMBOIRAT: Cobert de boira; cast. nublado

ABORREGAR-SE: “v. refl. Aborrallonar-se el cel (val.); cast. *aborregarse*”. I recull una expressió calcada de l’ALPI³⁹².

ETIMOLOGIA

³⁹¹ Les expressions que registra sota EMBORREGAT són:

- “Cel emborregat, als tres dies banyat” (Moixent)
- “Cel emborregat, dins tres dies plogut o nevat” (Benilloba)
- “Cel emborregadet, l’aigua a cabassets” (Crevillent)

Les tres expressions són copiades de l’ALPI. Observacions.

- L’ALPI recull a Moixent, a més, una altra expressió que el DCVB no ha transcrit: “Cel a borreguets, <auia> a canterets”
- L’ALPI recull exactament a Crevillent “El cel emborregaet, l’aigua a cabassets”.

³⁹² Aquesta expressió sota ABORREGAR-SE és:

- “El cel aborregat, als tres dies, eixut o banyat (Vall de Gallinera, Biar, El Pinós).

L’ALPI recull exactament:

- “El cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat” (Biar)
- “Cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat” (Vall de G.)
- “El cel aborregat, als tres dies, eixut o banyat” (El Pinós)

DCVB:

EMBORREGAT: del cast. aborregado, mat. sin.

No recull l'ètim d' EMBOIREGAT ni EMBOIRAT, però se suposa que són derivats de BOIRA.

Tampoc no en diu res sota ABORREGAR-SE, però se suposa que deriva directament del castellà.

DECLC

La forma EMBORREGAT remet a BORREC, però ací no la reprén curiosament. Recull sota BORREC un sentit figurat: ““cirrus o cúmulus”, d'on la dita meteorològica *cel a borreguets, aigua a cantarets* (que Salvà registra en el llibre sobre Callosa d'En Sarrià II, 120)”

Sota BOIRA només recull al final, en els derivats, *emboirar* [escr. Renaix., D Bal., *AlcM*], *emboiregar*, entre altres variants. Però no hi aporta res.

DOCUMENTACIÓ

Cap dels dos en recull.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB:

<emborregat> (Val., Al., Benilloba, Crevillent)

<amborregat> (Moixent)

APORTACIONS DE L'ALPI

La raó de la tria de la parella *emborregat* i *emboiregat* és la possible semblança fònic que ha provocat la formació dels dos mots.

El que és ben clar és que ens trobem davant de casos de valencianismes lèxics. No apareixen més que al País Valencià.

L'origen de la paraula *emborregat* i *aborregat* (amb les seues variants) podria ser el castellà *aborregado*. Així doncs, estaria relacionat amb BORRA, per paral·lelisme de la llana dels borrecs i amb el cel. El mot deriva del llatí tardà **bŭrra** (segons COROMINES, d'origen incert).

Ara bé, caldria una explicació més coherent de conjunt: el mot *boira* i la variant *emboiregat* i *emboirat* van influir decisivament a l'hora de formar-se la variant *emborregat* i *aborregat*, tot açò ajudat pel castellà. Però es pot dir que la llengua veïna no hi té un paper decisiu, per tal com tenim una variant *emborregat* inexistent en castellà. Ens trobem, doncs, davant d'un cas de formació de paraules per prefixació, en el qual la nostra llengua prefereix el sufix *em-*, mentre que el castellà pren el sufix *a-* o altres. Tenim casos semblants en mots com *emmidonar* (cast. almidonar), *emmarar* (cast. amarar), *emmurallar* (amurallar), etc.

Concloem, doncs, que si bé les dues formes *emborregat* i *aborregat* estan esteses arreu del valencià (sobretot en alacantí), estan directament relacionades amb una altra variant *aboiregat* o *aboirat*, si bé aquesta no va triomfar en tots els casos per la pressió del castellà *aborregado*, que va ajudar a la formació de les dues primeres. Coromines aplica aquest raonament a la forma *borrina* 'boirina, ximecs' del mallorquí: "més que derivat de *borra* resultarà d'una adaptació d'un mot del grup BORRA (*boirina, borrasca*) a la família de *borra*".

Tenim derivat afins a l'ALPI, amb els mots *borrim* i *borrimejar*.

22. entaranyinat, taranyina, taranyinya

ALPI

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):
antaranyinat (algo nublado) 72, taranyina (nube suelta) 72

Quadern I: ARAÑA: <aranya> (la tela, <taranyinya>) 72

DCVB

No recull ni ENTARANYINAT ni ENTARANYINAR.

Sí ENTERANYINAR “(més vulg. entranyninar). v. tr. //1. Cobrir de teranyines, i per ext., de cosa semblant a una teranyina; cast. entelarañar”.

No hi ha l’adj. ENTERANYINAT.

A més, sota TERANYINA hi ha una definició relacionada: “3. Núvol solt i prim (Torís, Men.)”, però no transcriu cap variant a Torís dins de FON (exactament: <taranyina> val., alg.)

També, TERANYINÓS “Cobert de teranyines; cast. *telarañoso*. a) Cobert de núvols primers” i dóna un doc. de Víctor Català (Jocs Fl. 1903, p. 180), però ho documenta sota FON només en or. i bal. (sota les vars. <teranyinós> i <trenyinos>, amb les vocals neutres corresponents, les dues en or. i bal.)

ETIMOLOGIA

DCVB:

teranyina < **tēla araneīna** ‘tela d’aranya’

COROMINES:

aranya < **araněa** ‘aranya’, ‘teranyina’

Crítica l’ètim proposat per *AlcM*:

tela aranyina: “l’evolució fonètica es complí a través d’una dilació **teraranyina*, seguida d’haplologia (és naturalment fantàstic el llatí (!) TELA ARANEINA, suposat per *AlcM*).”

I continua en una nota: “Un adj. *ARANEINUS ni existí en ll. ni pogué existir-hi, car no es formaven així els adjectius sobre temes en -EUS, -EA. ARANEA significava ja ‘teranyina’ en llatí. L’única cosa un poc estesa en romànic és el tipus TELA ARANEA, i tampoc no hi té una gran extensió: it. *ragna, ragnatelo*, oc. ant. *aranh, aranha*, fr. ant. i mod. *araignée* (a. c. d. el fr. ant. *araigne* ‘aranya’).”

DECLC

“*tela arany-ina* és una creació merament catalana”, i continua: “¿Quan s’acabarà el vici dels “salts mortals” lingüístics des del temps de Cèsar fins al de Carles V? Com si la llengua hagués interromput l’existència des del llatí imperial, per no reprendre la vida fins al S. XIII.”

Quan cita els diversos derivats, esmenta *enteranyinar* (escr. Renaix.), però sense cap especificació.

DOCUMENTACIÓ

Cap documentació de la variant “enteranyinat”

ALTRES FONTS

ESCRIG (1851):

entaranyinarse: cubrirse de telarañas. Suele decirse de la atmósfera, etc.

LLOMBART-ESCRIG (1887)

entaranyinarse: Dicho de la atmósfera, empañarse, llenarse de alguna que otra nubecilla ligera.

MARTÍ GADEA (1891)

entaranyinarse: empañarse la atmósfera, llenarse de algunas ligeras nubecillas.

APORTACIONS DE L'ALPI

El quadern II E, de lèxic, conté la variant <taranyina> (amb lletra de Moll) a Torís. Això no obstant, el Quadern I, Fonètica i Morfosintaxi, transcriu al mateix poble: 117 ARAÑA: <aranya> (la tela, <taranyinya>), amb lletra de Sanchis Guarner. Aquesta contradicció té dues possibles solucions:

1. Bé que Sanchis Guarner es va equivocar amb el símbol, i volia haver transcrit <taranyina> i no <taranyinya>.

2. Podria ser que els habitants de Torís, si seguim al peu de la lletra les enquestes de l'ALPI, anomenen *taranyina* el teixit de l'aranya, mentre que per a referir-se a un núvol solt empren l'altra variant, *taranyinya*.

És ben evident que la segona hipòtesi no és viable. Sí que es podria tractar, però, d'una realització espontània de l'informant de Sanchis. Però el més creïble és la primera opció: la forma <teranyinya> és una errada de Sanchis, com tantes d'altres va cometre a l'hora de fer les transcripcions de l'ALPI (Moll tampoc no se salva³⁹³): és molt probable que davant la recerca constant del detall fonètic, enfront d'un treball continuat d'un dia seguit, és ben normal que s'equivoque en un símbol. Per citar altres casos on Sanchis es va equivocar, direm que a Polinyà també va transcriure <pun(i)xa> (amb palatal fricativa sonora); <letuga> (sense palatalitzar); etc.

El significat que l'ALPI va recollir a Torís 'algo nublado' per a la variant *enteranyinat* (<antaranyinat>) no consta ni en l'*AlcM* ni en el COROMINES. Només està recollit en els diccionaris del segle XIX, per la qual cosa podem pensar que ens trobem davant d'un valencianisme semàntic. Sí que és veritat que la definició del DCVB s'hi acostava genèricament, "Cobrir de teranyines, i per ext., de cosa semblant a una teranyina", però no recull el significat específic. Això no obstant, sí que recull el significat de *teranyina* com a "Núvol solt i prim (Torís, Men.)", segurament copiant l'observació de Moll per a Torís, "nube suelta".

Per a l'explicació etimològica de *teranyina* Coromines critica la proposta del DCVB: **tēla araneña** 'tela d'aranya', ja que aquest adjectiu és fictici. En llatí, el mot ARANEA ja

³⁹³ Consulteu l'apartat "1.2.4. Algunes correccions a les enquestes de l'ALPI".

significava alhora ‘aranya’ i ‘teranyina’, tal i com ho demostren els derivats en altres llengües romàniques (fr., it., etc.).

Ens crida l’atenció la forma que registra el DCVB a Menorca, *teranyina* amb el significat de “núvol solt i prim”, fet que ens obliga a retirar l’observació que es tracte d’un valencianisme semàntic.

23. borrósco

ALPI

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):
borrósco 79 (emborregado)

DCVB

No recull ni *borrosco* ni *borosco*.

ETIMOLOGIA

Jo crec que deu ser una formació sota *borra* (< llatí **bŭrra**). De la mateixa manera, els derivats: borrall, borralló, borrar, borrat, borrec (etim. incert), borrissol, borrar, broida, borrim, borrissó, borró...

DECLC

No registra *borrosco*

ALTRES FONTS

Tampoc no està als tres dicc. del XIX

APORTACIONS DE L'ALPI

Hauria de tenir una rel <borr-> igual que la de *boira* i *emborregat*.

Podríem suposar que la forma *borrosco* procedeix d'un encreuament entre *borrascós* i *borrós*, ajudat pel camp sèmic dels derivats de *borra* i *boira* (borrelló 'floc de neu', *emboiregat*, etc.)

24. encarnat

ALPI

426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL: cel encarnat 90, cel ancarnat 90

615a RUBORIZARSE: posà-se encarnà 90, posà-se vermella 90

DCVB

ENCARNAT, -ADA: “3. De color rosat o semblant al de la carn humana; cast. *encarnado*”.

ETIMOLOGIA

DCVB:

ENCARNAT < del part. pass. de *encarnar*

ENCARNAR < del llatí **incarnare**, mat. sign.

DECLC

Cita l’*AlcM*: ENCARNAR ‘donar color de carn’ (s. XV)

ENCARNAT, -ADA:

- ‘pintat de color de carn o rosat’: Tirant, citat per D Bal.;

- ‘de color de carn o rosat’ (no en dóna doc.)

I continua: “evidentment en català designava un matís més clar, o bé menys pujat, que el cast. *encarnado* ‘vermell, enrojolat’³⁹⁴ a judicar el que diu O Pou (ThPu., p. 319), que distingeix entre *vermell* ‘rubeus’ i *encarnat* ‘roseus’ i en p. 313 posa <<carbuncle és vermell en excés..., rubí és vermell o rosat..., balaix és vermell casi *encarnat*>>”.

³⁹⁴ El Dicc. de la RAE defineix: ENCARNADO, DA “2. adj. de color de carne”; “3. colorado, rojo”.

En una nota en fa un comentari al que acaba de dir: “La gent no podia notar aquesta diferència naturalment; en un escrit de 1817 es parla de *fesols encarnats* i es tradueix al castellà amb *encarnados* (MemAgrJComerç V, p. 12)”

DOCUMENTACIÓ

DCVB:

ENCARNAR (scat. 3): Flos medic. 167 vº; doc. a. 1532 (Butll. C. Exc. Cat., XXXI, 179)

ENCARNAT, -ADA (scat. 3): doc. a. 1550 (Rev. Cat. V, 71); Capmany Mem. II, 33; Casellas Sots 112.

COROMINES: O Pou, MemAgrJComerç (v.s.)

ALTRES FONTS

ESCRIG I LLOMBART-ESCRIG (1887):

encarnat, ná, da. “Color de carne que se da a las estatuas”

M. GADEA (1891)

encarnat, ná, da. “Colorado”; “Color de carne que se da a las estatuas”.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB:

ENCARNAT, -ADA: només hi ha dues variants sota FON: <ancarnat> (occ., val.); <encarnat> (or., bal) (amb voc. neutres).

No registra, doncs, la variant fonètica <encarnat>.

APORTACIONS DE L'ALPI

Podríem dir que no està ben definit quina gamma de color és el “color encarnat”, si és més claret o més vermell o roig. En principi hem de partir del fet que aquest color (si és que se’n pot considerar) deu el seu nom al color de la carn (per això les referències dels diccionaris del segle XIX referint-se al fet que *encarnat* s’aplicava a la pintura que es posava a les estàtues, significat que per cert no recull ni Coromines ni l’*AlcM*).

El que és ben clar és que l’ALPI registra la variant *encarnat* ‘colorat’, bé aplicable al color del cel quan està a punt de pondre’s o eixir el sol, o també referit als colors de cara que ixen a una persona.

Quant a l’aportació fonètica de l’ALPI direm que la variant <encarnat> no està registrada al DCVB, encara que l’ALPI la registra en variació amb <ancarnat>, al mateix poble de Guardamar.

Semànticament es podria considerar un castellanisme, ja que té el mateix significat que el castellà *encarnado*.

25. lo drópo

ALPI

426g LUCERO DE LA TARDE: el drópo 53 58

DCVB

“El Drogo: a) Estel que surt primerenc enmig del cel i aviat se pon per la part del Sud (Vinaròs, Peníscola, Oropesa)”

ETIMOLOGIA

DCVB:

“incerta. Segons Spitzer Lexik. 86, del llatí **hydropicus** ‘hidròpic’, per la feixugor de moviments dels qui pateixen d’hipropesia”

COROMINES:

Coromines, tot i que no cita el scat. d’“estel”, diu que l’*AlcM* vacil·la en l’etimologia de *dropo*, però no cal fer-ho. El cat. i aragonés *dropo* ve d’HYDROPICUS

DECLC

No diu res del significat que li atorga l’ALPI. Fa referències a l’*AlcM*, però sobretot en qüestions d’etimologia.

DOCUMENTACIÓ

DCVB: no n’aporta més que els pobles.

COROMINES: n'aporta molta, però cap amb el significat de l'ALPI. "1ª doc.: 1736, Carles Ros; es també aragonés i allí ja el trobem el 1655"

ALTRES FONTS

GIMENO (1997): *dropo*, *-pa* (GaGirona) "malfainer, pereòs"; i cita en l'onomàstica l'estel *El Dropo*, amb els tres pobles de l'AlcM.

NAVARRO (1996): Són mots d'ús general a tota la comarca: ... *dropo*... (amb el significat de 'mandrós', pel context que ocupa)

MGadea (1891) recull *drop* o *dropo*, però només amb el scat. del cast. *drope*. També ESCRIG i LLOMBART-ESCRIG (1887).

GIMENO (1997) recull *dropo*, MAPA 470 La peresa, a Gandesa, Aldover i El Perelló. Fa una observació i diu: a Benicarló "la forma *dropo* hi té dos significats: a) el propi de la 'mandra', i b) el nom que els mariners de Benicarló donen al primer estel del dia".

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

El DCVB reporta exactament els dos pobles de l'ALPI: Peníscola i Orpesa. Afig, a més, Vinaròs. Per tant, podem endevinar que es tracta d'un significat exclusivament del castellanenc.

APORTACIONS DE L'ALPI

Com a mot acabat amb -o pot resultar-nos estrany en la nostra llengua.

El sentit primari és el de 'mandrós habitual, que ronseja apàticament per no treballar', citant Coromines.

Com que existeix en aragonés, podem pensar en un possible aragonesisme del valencià, si a més tenim en compte la zona on es distribueix, segon l'ALPI (castellanenc). A més, el significat 'mandrós' és general en pir-or., or. i occ. (DCVB).

El significat que aporta l'ALPI és un valencianisme, ja que no està documentat en altres llocs. Una pista podria donar-nos-la l'article de Joan Amades, "Astronomia i meteorologia

populars”, dins BDC, XVIII, p. 135 (citada pel DCVB): “*Dropo*: El planeta Júpiter. Segons creença, el *dropo*, com que és el més gros del firmament, hauria d’ésser el que es veïés per espai de més temps i el que, en moure’s, ho hauria de fer amb major rapidesa, per raó de la seva grandària; però succeeix tot el contrari: se’l veu poc, i quan avança, ho fa amb lentitud, cosa que fa que, a la vista del poble, sigui un dropo (Costa de Llevant)”.

El problema és identificar el planeta Júpiter (definició 3. b) del DCVB) amb la definició 3. a) de l’AlcM. Si fóra així (cosa ben probable), l’origen del significat està ben justificat: la lentitud de moviment de l’astre provoca que el poble associe aquesta idea a la de ‘mandrós’, i per això “lo dropo”.

26. estel

ALPI

426f LUCERO DEL ALBA: l'estel de l'alba 52, estel de l'alba 54, astel de l'alba 53 57 58, astel del dia 51

426g LUCERO DE LA TARDE: astel bobé 51

DCVB

ESTEL: "1. Qualsevol dels astres que brillen en el cel, llevat del Sol i de la Lluna; cast. *estrella*"

L'estel de l'alba, o *L'estel del dia*, o *L'estel del matí*: el planeta Venus, que sol aparèixer a la matinada, abans de sortir el sol; cast. *lucero del alba*"

L'estel bover (Bagà, Pallars, Conca de Tremp, Pla d'Urgell), o *L'estel des bovers* (Mall.), o *L'estel bovater* (Alcarràs), o *L'estel dels boters* (Vilan. i G.), o *L'estel porquer* (Andorra), o *L'estel dels porquers* (Mall.), o *Estel dels pastors* (Mall.), o *L'estel del vespre*: el mateix planeta Venus que apareix en el cel a entrada de fosc i s'hi deixa veure fins algunes hores després de post el sol. La seva aparició és el senyal per a retirar-se els pastors, bovers, porquers, boters, etc., i d'aquí li vénen els diferents noms que se li donen segons les comarques"

BOVER: "L'estel Bover o s'estel des Bover (Mall.): el planeta Venus, que serveix de guia horària als pastors i bovaters. També es diu *estel Bover* o *estel dels bouers*, segons Amades (BDC, XVIII, 217), l'estel Artur o alfa de la constel·lació del Bover, que es pon a l'hora del crepuscle vespertí".

ETIMOLOGIA

DCVB: *estel* < de *estela*, per masculinització.

COROMINES: vg. *estrella*

DECLC

ESTEL, ESTELA, ESTRELLA: “El masculí *estel* és ja molt antic (si bé a l’Edat Mitjana apareix menys sovint que *estela*), no es retroba en les altres llengües romàniques, fora del sard, i sembla haver sorgit com una innovació (no ben explicada encara) d’un petit sector central del llatí vulgar”

- La forma *estel* apareix també en textos literaris: MilàF, Romllo., 92A1, v.6; escr. Renaix. (MilàF, Mort de Galind, v. 72); Verdaguer (amb les dues variants)

- A Mallorca, *estel* no té massa de literari, sinó més aviat popular, fins i tot vulgar: doc. Josep Togores, comte d’Aiamans, c. 1820 (JMBover, BiEscrBal. II, 441.1.1); Moll, Amoroses, 50 (cobla popular); PdAPenya, Poes., 304); locucions de l’AlcM (*veure els estels*, que al Principat seria *veure les estrelles*).

- En cat. occ. i Mallorca: *estel* és el que predomina en l’ús vulgar de moltes comarques; encara que també hi ha penetrat *estrella*.

- La variant masculina està limitada al català i a les illes, o poc més, del Sud d’Itàlia.

DOCUMENTACIÓ

DCVB:

estel: Villena Vita Chr., c. 28; Trobes V. Maria [98]; Vent. pel. 39; Canigó IX; Víctor Cat., Ombr. 83.

estel del vespre (Costa Trad. fant. 57)

COROMINES:

- (*estel* és molt menys freqüent a l’Edat Mitjana, en contrast amb la gran freqüència del femení *estela*): casos aïllats (sovint en combinació amb *estela*): Llull (NCl. XIV, 51.16); Vita Ch.; Trobes de la V. Maria; Sermons de StVicentF; *Boeci* de Genebreda

- O Pou, *ThPu*: només recull *estela*.

- Belv. (1803): *estrella* com a normal; *estel* i *estela* “territorials” (comarcals, regionals o pagesívols)

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: no documenta la forma *estel* al País Valencià, ni tampoc les expressions que recull (*estel bover...*)

Recull: *estel* FON: əstɛɫ (or., Maó); astɛɫ (occ.); əstəl (Mallorca, Ciutadella, Eiv.); astrɛɫ (Bot).

COROMINES:

Límit *est(r)el* / *estrela*: “A la ratlla Nord l’àrea del masculí *estel* cessa abruptament, en tota la línia, coincidint perfectament amb la frontera lingüística: *estel* (o *estrel*) fins al cim de les dues Nogueres però ja *estela* a la Vall d’Aran, Alt Arieja i Aude, a Luixon, Lescun, Bearn, etc.; enlloc, ni un cas excepcional del masculí en l’ALF o en el FEW XII, 252-4.”

- La forma masculina apareix només en sard.

- *estel*: en els parlars de l’Alt Pallars i de l’Alt Aragó

27. estrella, estrela

ALPI

742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA): estrella (con cañas) / seréno (sin cañas) 88

DCVB

ETIMOLOGIA

Llatí: STĒLLA

- La -r- (cast. port. arag. val.) “és deguda al fenomen purament fonètic de la repercussió, no pas a cap influència del gr. *astron*.”

- Les variants amb -ll- corresponen a la base del llatí clàssic STĒLLA és la base del roms. *steaŭã*, it. *stella*, cast. *estrella*, port. *estrela*.

Les variants amb -ll- són les dominants en les zones de llevant i ponent de la Romània.g

- Les variants amb -l- de les formes catalanes *estela* i *estel* postulen una base STĒLA, explicable com a resultat d'una eliminació compensadora de la longitud de la Ē precedent (explicat per M-Lübke, Niedermann i Coromines).

Les formes amb -l- són les predominants en les llengües del centre de la Romània: gascó *estela* (-LL- donaria -r- en gascó).

Així mateix la diftongació del francès *étoile* exigeix una síl·laba oberta, sota la base STĒLA.

- La forma catalana *estel* postula una base STĒLU, possiblement un neutre *STĒLUM originari. Aquesta masculinització és única del català (ni el cast. ni l'aragonés ho ha fet, excepte aquell *estrel del alba*, de l'aragonés). Apareix en cat., les Illes i al Sud d'Itàlia.

L'origen de la forma masculina no és clar.: Rohlf's (Trom. Helv., IV, 54) sospita que es dega a influència de l'hel·lenisme ll. *astrum*. Però M-Lübke atribueix la *r* adventícia d'*estrella* a *astrum*.

Possiblement, en algunes zones de la Romània es tingué la sensació que STELLA era un plural neutre (com en SIGNA, SIDERA, ASTRA), i per tant, quan s'havia de nomenar no pas un conjunt, sinó un cas com *estel de l'alba*, es va acudir a un pseudo-singular *STELLUM (docum. en Llull, Genebreda, StVicentF, i en els parlars de l'Alt Pallars i de l'Alt Aragó)

DECLC

“la variant *estrella*, que no es troba mai en català fins als segles decadents i no s'afermà fins cap a 1800, entrà com a castellanisme, gràcies a l'ús poètic imitat del *romance* castellà”.

DOCUMENTACIÓ

COROMINES:

- O Pou considera *estrella* com a normal (enfront d'*estel* i *estela*, comarcals)
- Com a mot de la lírica popular, s'imposa *estrella* (sobretot al Principat), per influència del *romance* castellà: cançó del s. XVI (MilàF, *Romllo.*, 119.3)

La forma *estela* es torna un mot antiquat. Queda relegat al joc de la 'miloca' o 'grua' (Princ. i Illes). Per això hi havia de triomfar *estrella* (però no així al PV).

- *estrella* també ha penetrat en cat. occ., però amb menys mesura.
- On més ha xocat i ha resistit la penetració de *estrella* és al PV: Renat, El Camí, 14-4-34, “*estrela no estrella*”;
- *estrela*: Montroi, Dénia.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

General (tardana).

28. estrel

ALPI

426f LUCERO DEL ALBA: astrel de l'alba 84, astrel del dia 82

DCVB

ESTREL: "Estrella (occ., val.)"

ETIMOLOGIA

DCVB:

de *estel*, amb *r* infix que apareix també en *estrella*.

COROMINES:

vg. *estrella*

DECLC

vg. distribució geogràfica.

DOCUMENTACIÓ

DCVB: (només un doc.) Llorente Versos, I, 35.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: només transcriu <astrel> (Pont de S., Vilaller, Boí, Balaguer, Calasseit, Morella, Benassal, Cast., Val., Pego)

COROMINES:

- País Valencià: “Més al Nord tenim el mateix però allà es preferix la forma masculina” (Maestrat, GaGirona, *estrel*, Seidia, 228)

- *estrel* també arriba al llarg del límit aragonès, fins al cap de la Ribagorçana (*astrel* al Pnt de Suert, segons BDLC XII, 177)

- La forma am -l- simple però amb *estr-*, és la forma de tot l'Alt Aragó: *estrel* a la Vall de Gistau, i altrament *estrela* a tot l'Alt Aragó (Plan, Gistaín, Bielsa, Echo i Ansó. Queda relegat el masculí a *estrel del alba*, Gistaín i Plan)

APORTACIONS DE L'ALPI

Segons el DCVB la variant *estrela* (< var. de *estrella* amb la *l* no palatalitzada) apareix en occ. i val.

Si segons el DCVB la variant *estel* és la masculinització de *estela*, ¿per què no pensar que la variant *estrel* és la masculinització de *estrela* (doc. en occ. i val.)?

29. baconé

ALPI

426g LUCERO DE LA TARDE, lo baconé 52

DCVB

BACONER “Home que es dedica a criar i vendre bacones (Fulleda, Tortosa)”

ETIMOLOGIA

DCVB:

no la recull. Però: *bacó* < de l'antic fràncic **bakko**, mat. sign.

COROMINES:

tampoc no recull la variant, però creu que l'ètim de *bacó* no és germànic, sinó preromà i pregermànic (*BAKKON-).

DECLC

No registra *baconer*.

ALTRES FONTS

M Gadea no el recull.

Tampoc l'ESCRIG ni l'EsLlombart

Tampoc Navarro (96) ni Gimeno (97)

APORTACIONS DE L'ALPI

Cap dels dos diccionaris històrics recull el nom d'aquest astre. Això no obstant podem pensar que l'origen és el mateix que l'AlcM atribueix a expressions com ara *estel bover*, *estel bovater*, *estel dels pastors*, *dels porquers* i *dels boters*, tot dient: “La seva aparició és el senyal per a retirar-se els pastors, bovers, porquers, boters, etc., i d'aquí li vénen els diferents noms que se li donen segons les comarques”.

Per tant, l'expressió “lo baconé” és el nom aplicat a l'astre que es deixa veure encara una vegada post el sol, i que indicaria l'hora de tornar a casa per al pastor que cria bacons.

30. secabasses

ALPI

426g LUCERO DE LA TARDE, secabasses 82, secabasses (dicen que cuando aparece este lucero, tardará a llover: *seca-basses*) 85

DCVB

SECABASSES “m. L’estel del Bover (Benilloba, El Pinós); cast. *lucero de la tarde*”

ETIMOLOGIA

DCVB:

“compost de l’imperatiu de *secar* i el substantiu *basses*, perquè hi ha la creença que quan apareix aquest estel, trigarà a ploure”

DECLC

Sota SEC: CPT.: *Secabasses. Seques-amors* [JoMartorell, Ag. II, 382].

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

DCVB: Benilloba i El Pinós

APORTACIONS DE L’ALPI

És ben clar que el DCVB s’ha servit del material de l’ALPI per a la variant *secabasses*. Ara bé, no hi ha cap raó per a pensar que aquest mot correspon exactament a l’*estel del Bover*, i

el fet que pose “Bover” en majúscula, significa que deu ser el nom propi de la constel·lació a què es refereix.

Coromines només reporta l'exemple com a compost, però no hi aporta cap informació addicional.

Si estudiem el verb ASSECAR i SECAR podríem concloure que ens trobem davant un mot que conserva el verb sense prefixació. Coromines explica que *secar* (< SĪCARE) és general en totes les llengües romàniques, però caduc en català modernament a casusa d'*assecar*, i cita documentació en VidesR, Guillem de Cervera (s. XIII). El DCVB recull la variant *secar* només a pir-or., or., men., Gandesa, Tortosa i Mall. (amb les variants fonètiques evidents), mentre que recull *assecar* a Val.

És, doncs, evident que el compost *secabasses* té una riquesa lèxica doble: d'una banda, conserva el mot primitiu *secar*, i de l'altra es refereix al mot *bassa* o *balsa*, d'etimologia controvertida, generalment *bassa* al País Valencià, segons l'ALPI (excepte a Guardamar i Torís).

Quant a l'origen sèmic, no cal massa comentaris: segons la creença popular, si ix aquest astre tardarà a ploure, és a dir, que les *basses* quedaran buides. Sí que cal referir-se a la utilització que ha fet el DCVB de l'ALPI: aquesta creença popular, que l'ALPI només recull al Pinós, el DCVB la fa extensible a tot el territori en general on apareix.

31. camine^d de l'agüela Santana

ALPI

427 VÍA LÁCTEA camine^d de l'agüela Santana 85

DCVB

no recull l'expressió.

Sí que registra *camí de Sant Jaume* 'la Via Làctia' (doc. Ruyra Parada 32)

ETIMOLOGIA

DCVB

camí < del llatí **cammiñus** (<gàl·l. **cammiños**), mat. sign.

COROMINES

camí < **cammiñus** id., d'or. cèltic (compareu irl. *céimm*, ky. *cam* 'pas')

DECLC

No recull l'expressió.

ALTRES FONTS

L'EsLlomb i el MaG recullen únicament *camí de Sant Jaume* i *camí de Sen Jaume* respectivament.

Gimeno (1997) recull al MAPA 201. CARRERA DE SANT JAUME: *camí de san Jaume, lo carro de san Jaume, la carretera de les cabretes, carretera de Santiago, carretera de*

san Jaume (Pobla de B. i Peníscola, entre altres, on l'ALPI recull “carratera de san Jaume”, amb -a-) i *carretera de san Pau*.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Deu tractar-se d'un illot lingüístic que possiblement pertany al Campello i alguns pobles dels voltants, ja que es pot considerar una expressió espontània.

APORTACIONS DE L'ALPI

Santa Anna era la mare de la Mare de Déu, és a dir, l'àvia de Jesucrist. Aquest podria ser l'origen de l'expressió “camí de la güela santa Anna (o l'agüela Santana)”. Possiblement es tracta d'una formació espontània del parlant, en atribuir a un element del cel físic, la Via Làctia, alguna relació amb el cel bíblic.

32. galdufa, galdrufa, gallerufa

ALPI

428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA): gallerufa (cuando es pequeño y sin estrellas) / rogle (cuando es grande y contiene estrellas) 62, galdufa 72 78, galdrufa 74

DCVB

galdrufa “2. Rotlle de la lluna (Tortosa, Benassal, Polinyà)”

galdufa “Rotlle lluminós al voltant de la lluna, que sol esser senyal de pluja (Tortosa, Torís, Llanera de Ranes). *La lluna porta galdufa; aigua segura*”.

(La forma *gallerufa* no hi és; la forma *gallufa* té altres significats)

ETIMOLOGIA

DCVB:

galdrufa, significat ‘baldufa’: de l’ár. **ḫodrūfa**, mat. sign. La forma *galdrufa* és típicament aragonesa, no sols dels pobles aragonesos que parlen català, sinó dels qui parlen espanyol.

No dóna cap ètim a *galdufa*.

Per a *baldufa* dóna el mateix ètim, i *baldrufa* remet simplement a *baldufa*.

COROMINES

Coromines nega cap origen àrab en la paraula *baldufa*: no hi ha proves suficients, manca totalment en Dozy i en la majoria de diccionaris d’autoritat àrabs, i a més en àrab els noms reals de la baldufa són *dawíma* (P Alc.), *burbitl* (R Ma.).

Com que es tracta d’una etimologia incerta, Coromines proposa l’explicació següent: “Bé pot ser, doncs, que això doni la clau de l’etimologia més convincent: variant de *butllofa*, amb una -d- que en part resultaria de diferenciació (com en el cast. *bulda* = *butlla*, *píldola* [cast.

píldora, cat. *píndola*] < PILLULA) i, en part, de l'encreuament amb *botinflat* (aquest, per altra part, n'hauria rebut la -d- < -t- en *boudenflà*). Si es tracta d'un desenrotllament purament romànic de BULLA i *butllofa*, o bé d'una pre-romana, partint de la família indoeuropea del ll. BULLA, ja podem deixar-ho enlaire, car aquesta té gran extensió en altres llengües de la gran família (...)

Coromines explica la forma *baldrufa* a partir de *baldufa*, per repercussió de la -l-. Aquella forma apareix al català limítrof de Tamarit i a la Vall d'Aran; ja havia passat de Catalunya a l'aragonés a primers del XVIII. Coromines no creu, doncs, que s'haja de partir de *galdrufa*, que té una -r merament local i secundària (com apareix en *murtra*, *cartró*...), i per tant, rebutja l'origen àrab *hudrufa* de què volgué partir Asín i que copia l'AlcM.

Coromines creu, doncs, que la forma *galdufa* (variant local amb g-), que apareix a Tortosa, i que té reflexos en altres llengües, s'estengué del català a parlars aragonesos (Casp, la Pobla de Íxar) i Sogorb, i es tracta d'una variant de *baldufa* d'origen incert.

DECLC

No recull el significat que hi atorga l'ALPI. No recull la variant *gallerura*.

No obstant això fa una llarga interpretació del mot *baldufa*, els derivats i els seus orígens. La conclusió a què arriba pot donar-nos llum per a la interpretació de les variants de l'ALPI.

Coromines conclou: “Tot plegat imposa la conclusió que *baldufa* i els seus afins expressen la idea d'inflor, falsedat i ‘objecte que dóna voltes’”. Ho relaciona amb el mot *butllofa* i *botinflat* amb una base sota BALDA ‘anella, pestell’, “per la forma arrodonida i pel moviment balder entorn d'un eix”.

DOCUMENTACIÓ

La documentació del *baldufa* és ben abundant: la primera és del diccionari de rims de 1371, de Jacme Marc.

Carles Salvador (1943, “Petit vocabulari de Benassal (Maestrat)”) recollia la forma *galdufa* amb el significat ‘el cercol de la lluna en el qual de vegades apareixen els colors de l'iris’ (segons Gimeno, 1998)

ALTRES FONTS

Navarro i Gimeno recullen *baldufa* i *baldrufa* amb el significat de “peonza”.

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

GaGirona recull *galdrufa* al Baix Maestrat, Tortosa i Catalunya (segons Gimeno, 1998), amb el significat ‘Jogueta fet de fusta com un nap i punta de ferro, que fan ballar ab un cordell, arrollat. Ne diuen *baldrufa* ordinàriament. En cast. *galdrufa...*’.

Segons l’ALPI el mot *galdufa* i *galdrufa* pertanyen al valencià meridional, amb el significat de ‘cèrcol de la lluna’.

Segons Carles Salvador (1943) també es registra aquest significat a Benassal.

Gimeno (1998) recull a Tales la forma *galdufa* ‘rotlle que fa la lluna’

APORTACIONS DE L’ALPI

És curiós que Coromines no cite el significat del mot en qüestió que aporta l’ALPI, però sí que és del tot comparable al fet que la *galdufa* siga el rotlle (*rogle*) de la lluna, ja que està al seu voltant, i podria venir precisament d’aquella idea de “donar voltes”.

Segons l’ALPI les variants *galdufa* i *galdrufa* amb aquell significat, pertanyen a la zona del valencià meridional. Fins i tot es pot comprovar l’ús que fa el DCVB de les enquestes de l’ALPI, ja que coincideix la informació en els pobles de Llanera de Ranes (78) i de Polinyà (72) i Torís (72). Una vegada més les enquestes de l’ALPI enriqueixen el material del DCVB.

Actualment sembla que es conserve per la zona de la Costera³⁹⁵ el mot *galdufa* però amb el desconeixement del que significava en un principi. Només s’utilitza en un context per fer riure:

- La lluna du galdufa

³⁹⁵ L’hem escoltada a la Granja de la Costera. Igualmente, a la nostra enquesta de Moixent (1999) un informant deia “gallufa”, per comptes de “galdufa”.

- Què és *galdufa*?

- Dos pets i una bufa

Curiosa és la diferenciació que es fa a Moncofa: mentre que el *rogle* és gran i té estrelles, la *gallerufa* és xicotet i sense. Aquesta segona variant no està registrada en cap diccionari. La forma *gallerufa* pot estar emparentada amb els derivats del mot *gall*: gallaret, gallardia, gallaret, galler (del qual el DCVB recull al val. el significat 'exageradament llampant o estufat'), etc. A més, segons la cultura popular el gall determina el canvi o l'estat del temps, i això mateix és el que s'interpreta en el rotle de la lluna.

Podríem postular un entrecreuament amb els mots *gallufa* / *baldufa* / *galdufa* i fins i tot *llufa* 'ventositat', 'pet silenciós' (de creació expressiva i onomatopeica, segons l'AlcM i Coromines -aquest darrer nega un origen a partir de LUPUS o a partir d'un manlleu germànic). Ajuda aquesta interpretació dos fets més: el caràcter de predicció que hom atribueix al gall, i l'esplendorositat, brillantor, lluentor, de la lluna quan té rotle.

33. borrim

ALPI

431 LLOVIZNA: borrim 53 54, burrim / burrimeⁱ(t)jà (Lloviznar) 51

DCVB

borrim “3. Pluja suau, de gotetes menudes (Gandesa, Tortosa, Maestr., Castelló); cast. *llovizna*”.
Sota FON recull <burrim> (or.) / <borrim> (occ., val.)

borrimejar “Plovisquejar (Tortosa, Amposta). Sota FON: <borrimeⁱ(t)jà> (Ribera d’Ebre)

ETIMOLOGIA

DCVB

borrim < der. de *borra* (< llatí **bŭrra**, mat. sign.)

borrimejar < der. de *borrim* (3)

DECLC

Només cita: “*Borriada. Borridor. Borrim; borrimar, borrimejar; emborrim* (*CostManc. I, s.v.*)

ALTRES FONTS

Gimeno (1997)

MAPA 193: ROINA: *borrim* 20 localitats (A Beseit el *borrim* és la pluja fina de l’estiu) /
borrimet 6 localitats / *borrimeⁱ(t)jà* 1 localitat (Pena-roja)

MAPA 194 PLOVISQUEJAR: *ja cau un borrim* (Rossell)

Navarro (4.6)

DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

El mot *borrim* pertany al castellanenc i al tortosí.

APORTACIONS DE L'ALPI

Ens trobem clarament davant d'un mot castellanenc, que té dues realitzacions: *borrim* i *burrin*. Aquesta darrera és explicable perquè li segueix una síl·laba que conté una -i- (igual que neutralitza *cunill*). És un mot derivat de *borra* amb el sufix -im. Es traca d'una aplicació de significat a partir de *borra* 'conjunt de fibres curtes...', ja que quan plou poc sembla que hi haja això, una caiguda de trossets de drap.

El mot *borra* ha donat lloc a molts altres derivats: *borrassa*, *borrasca*, *borró*, *aborronat*, *borrar*, *borradura*, *borrissó*, *borrima*, etc.

B. CONSONANTISME

a) Labials

*El betacisme*⁴⁰⁷

Tenint en compte les dades de l'ALPI del País Valencià, a trets generals trobem aquesta classificació:

	Betacistes	Distinció [b] / [v]
Província de Castelló	Cinctorres, P. Benifassà, Peníscola, V. Canes, Vistabella, Aín.	l'Alcora, Orpesa i Moncofà
Província de València	Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís, Massalavés	Polinyà, Llanera, Beniopa, Moixent
Província d'Alacant	Cap ni un.	Tots els 8 pobles

Ara bé, hi ha algunes transcripcions excepcionals que bé podrien considerar-se errades o bé mostren algun cas petrificat de pronúncia [v] en pobles betacistes (per exemple Torís o Quart):

A Cinctorres:

315 *viatge*, 335 *vorà*.

A Peníscola:

170 *clavell*.

A Rafelbunyol

690a <llevar el pabil> (*llevar* amb [v]).

A Quart:

327: es pot viüre volén treballar;

318 *vull*

⁴⁰⁷ Mapes 21 ENCÍA, 47 VACA i 188 CABALLO.

821 ROBÍN: <rovell>

821a ENROBINARSE: <rovellar-se>.

322 <vés i dis^{(i)x}-li que putxe>

Torís:

<rovell>, <nivell>, <rovellà-se>, <veremar>, <va de vareta>, <ventrusca>, <abrevaor>, <vedellet>, <llavoreta>, <ventolera>⁴⁰⁸.

Massalavés:

<clavell>, <el vegueren plorar>

Tenim igualment casos on es pronuncia [v] per comptes de [b]. Hi ha un context repetitiu que afavoreix la pronúncia labiodental. Es tracta del segment inicial <bi->, realitzat com a [vi-] en diverses localitats del sud del País Valencià.

Exemples de l'ALPI: 4 hàbit [ávit], 19 làbio [lávio], 216 bisco [vísco].

No hem pogut donar una explicació convincent al fenomen [b] + [i] > [v] + [i], que també es dona en el baleàric. Potser les pronúncies [ávit] -[lávio] - [vísco] del valencià són reductes del repoblament mallorquí, donada la situació geogràfica del fenomen. Però més aviat aquesta explicació estaria completada si pensem en la distribució i la freqüència d'ús: sol aparèixer a principi absolut de mot i sobretot davant de la vocal *i* (així, mots començats per *bi-* [bi-] n'hi ha de ben pocs, la majoria d'origen culte).

En la zona de la Costera⁴⁰⁹ i de la Vall d'Albaida, que és la que més coneixem i la que hem estudiat en alguna ocasió⁴¹⁰, notem el mateix fenomen en totes les paraules que presenten aquell context, recollides per nosaltres mateixos:

⁴⁰⁸ La resta, la majoria, son amb [b]: <billamarquí>, <arroba>, <olibera>, <binya>, <abentar>, <parba>, <bencill>, <cabar>, <entrecabar>, <bara>, <barals>, <asteba>, <clebilleta>, <bola(n)tí>, <bicare>, <bila>, etc.

⁴⁰⁹ El fenomen va ser recollit així mateix pels Doctors Emili Casanova i Jordi Colomina amb les enquestes de prova per a l'ALCV que es van fer al meu poble, la Granja de la Costera. Igualment, les que vàrem dur a terme nosaltres a Llanera de Ranes i la Font de la Figuera per a l'ALCV. I també les de Moixent i Llanera de Ranes, amb la repetició del qüestionari de l'ALPI que vam realitzar el 1999 i que presentem també en aquest treball d'investigació (2.5.).

⁴¹⁰ Vegeu GARCÍA PERALES (1993). També articles de diaris com el setmanari xatívi *Noticia 7*, amb articles com els següents: "El parlar d'Anna: una realitat costerera" (7-nov.-1992); "Les paraules que es perden, però que no desapareixen" (11-set.-1991); "El valencià de la Costera: el cas de l'apitxat de Xàtiva" (13-maig-1994). També, conjuntament amb Julio CALVO PEREZ, "La variació i la interferència lèxico-semàntiques en la comunitat de parla de

[visikléta] *bicicleta*; [vikarbonáto] *bicarbonato*; [vikét] *bitllet*; [vikért] *Bisquert*⁴¹¹; [vidó] *bidó*; [viveró] *biberó*; [vítjo] castellanisme *bicho* ‘bestiola’; [viotéka] vulg. *biblioteca*; [vidét] *bidet*; [vizó] *bisó*; [vikini] *biquini*; [vikár] *billar*; [viságra] castellanisme *bisagra* ‘frontissa’; [viter] *bíter*; [viéla] *biela*; [viketéra] *billetera*; [bisturí] *bisturí*; [vizauélo] *bisabuelo*...

Però no totes: [bíblia] *Bíblia*; [bírls] *bitles*...

A més, el fenomen també es dona en altres mots:

[avéla] *avella* (ALPI: 174); [revezné] *rebesné*; [varó] *baró*; [veskwit] *biscuit*; [vetúm] *betum*

b) Dentals

b.1) Reducció del sufix -ada, -ador > -à, -aor⁴¹²

La pèrdua de la -d- intervocàlica és exclusiva del valencià alacantí, a les comarques del sud, amb casos com [kaéna] *cadena*, [maéra] *madera* o [nál] *Nadal*. Així l’ALPI registra *peaç* a Biar, el Campello i el Pinós. Igualment, el sufix *-idor* [-iór] als mateixos pobles i a Crevillent i Guardamar.

Això no obstant, el sufix *-ador* [-aór] està més estès arreu de la geografia valenciana, amb realitzacions intermèdies [-alór] i [-a^oór]. Sembla que la pronúncia de la -d- intervocàlica en aquest sufix és típica de les comarques del nord del País Valencià, tal com demostra el mapa 157.

Els casos de conservació de la -d- en el sufix *-ada* són ben poquets. Fixem-nos en el mot *santmiquelada* (QI, notes marginals), pronunciat amb [-áda] a Cincorres, P. Benifassà i Peníscola.

Xàtiva”, dins *Papers de la Costera*, número 10, juny de 1995, una ressenya d’aquest article va aparèixer en *La figa de pala*, revista de l’associació cultural *L’Almodí*, núm. 5, sota el títol “Xàtiva: hòmens i dones parlen diferent”.

⁴¹¹ Nom d’una zona de xalets de Xàtiva.

⁴¹² Com que els resultats en els tres casos no és homogeni, hem creat tres tipus de mapes:

- Un per a la pèrdua general de la -d-: 149 PEDAZO
- uns altres per als sufixos -edor, -ador: 68 SEGADOR, 157 CAZADOR, 241 TEJADOR
- uns altres per al sufix -ada: 41 COZ, 150 SUEÑO, TARDOR (notes marginals)

b.2.) *Els grups finals -lt, -nt*⁴¹³

La pronúncia de l'element oclusiu final no té el mateix valor fònic: hi ha una gradació de matís per a transcriure la consonant final, des de l'oclusiva clarament pronunciada fins a la desaparició. Així: fro[nt'] - fro[nt] - fro[n'] - fro[n] (mapa 12). Però sovint es donen diferents transcripcions del mateix fenomen en els mateixos punts d'enquesta:

Moncofa i Benialí: fro[nt], però de[n']

Calp: fro[n'], però de[nt]

A grans trets, les pronúncies [-lt] i [-nt] són les predominants al País Valencià, encara que als punts més meridionals (Moix, Biar, Billob, Pin) i als més septentrionals (Cinc, Bsà, Can, Vist, pen, Orp, Alc, Aín) sempre es dona la caiguda de l'element oclusiu final.

Així mateix s'observa una tendència a reforçar la -t final (transcrita [t']) en alguns punts del valencià meridional⁴¹⁴. Creiem que aquest fenomen és el mateix que fa que una -b- intervocàlica siga sempre oclusiva i no fricativa en els pobles no betacistes, com si es volguera marcar una frontera clara, sense aproximants entre la [b] i la [v]. El mateix passaria amb la -t final, molt marcada en alguns punts per tal d'establir una frontera clara.

De vegades la -t final, seguida de -s de plural, desapareix: 20 DIENTE:

Moncofa	dén ^t	plural [dén ^t s]
el Campello	dén ^t	plural, [dén ^t s]
Crevillent	dén ^t	plural, [dén ^t s]

b.3) *Afegiment d'una -t adventícia*⁴¹⁵

L'ALPI registra *ens[ómit]* en 18 punts i *s[ómit]* en 5, davant els dos únics punts (Bsà i Cinc) on transcriu *ens[ómi]*.

⁴¹³ Mapes 12 FRENTE, 20 DIENTE, 76 MUCHO. També és interessant el grup final [-nk] que es veu al mapa 101 BLANCO. Igualment l'ALPI dona compte d'altres grups finals: 9 *mort*, 98 *llamp* i 214 *tort*.

⁴¹⁴ L'oclusiva final amb el so gutural ['] és un fenomen que no apareix d'una manera sistemàtica. Mirant els mapes 11 CABEZA i 28 DEDO ens adonem:

[káp']: Moixent, Llanera, Beniopa, V. Canes

[dít']: Guardamar, el Campello i Beniopa

fro[nt'], de[nt'], mo[lt']: Llanera

[báŋk']: Guardamar

⁴¹⁵ Mapa 150 SUEÑO.

c) Alveolars i palatals

c.1) El cas de l'apitxat⁴¹⁶

Les transcripcions de l'ALPI pel que respecta a les palatals són les més completes i les més complexes de tots els símbols emprats. Fins i tot conservem documents en els quals els mateixos investigadors s'instaven a fer canvis en les transcripcions⁴¹⁷.

Sovint la transcripció de les palatals es basen en l'ús de dos símbols, potser indicant un canvi lingüístic latent. Tenim un exemple paradigmàtic en les transcripcions que fa Sanchis al QI, 21 ENCÍA:

21 encía		
Cinctorres	dʒeniba	
P. Benifassà	dʒeniba	
V. Canes	dʒeniba	-b- bilabial fricativa
Peníscola	dʒeniba	[b] bilabial fricativa
Vistabella	ʔʒeniba	[ʔʒ] africada con oclusión débil.
l'Alcora	ʔʒeniva	[ʔʒ] africada con solución débil
Orpesa	ʔʒeniva	la [ʔʒ] africada con solución débil
Aín	tʃeniba	
Moncofa	dʒeniva	
Casinos	tʃeniba	
Rafelbunyol	tʃʷeniba ⁴¹⁸	la [tʃ] menos rehilada que 3.
Quart de P.	tʃeniba	
Torís	tʃeniba	
Polinyà	tʃeniva	con [tʃ] sorda
Massalavés	tʃeniba	
Llanera de R.	dʒeniva	
Beniopa	ʔʒeniva	
Moixent	ʔʒeniva	la [ʔʒ] inicial africada pero predomina el elemento fricativo
Biar	dʒeniva	
Benilloba	ʔʒeniva	la [ʔʒ] africada pero con la oclusión débil
Benialí	ʔʒeniva	[ʔʒ] africada con oclusión poco fuerte
Calp	dʒeniva	
el Pinós	dʒeniva	
el Campello	dʒeniva	
Crevillent	dʒeniva	
Guardamar	ʔʒeniva	africada predominado el elemento fricativo

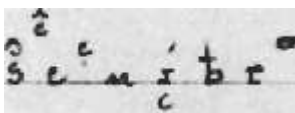
⁴¹⁶ Hem preparat els mapes següents:

a) Apitxament en les alveolars: 167 ROSA, 185 PRESIDIO, 236 REAL (*quinzet*).

b) Apitxament en les palatals: 21 ENCÍA, 73 JORNAL, 88 PEOR, 244 LOS DOMINGOS.

⁴¹⁷ Vg. FMSG.

⁴¹⁸ Rafelbunyol:

En el cas de la distinció de les alveolars [s] / [z] hi ha una certa regularitat: només cinc pobles no les distingeixen. Observem el quadre següent

Apitxat⁴¹⁹	Distinció [s] / [z]
Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís, Massalavés	Tots els altres pobles

En són excepcions, possiblement per imprecisió de transcripció:

/z/: Casinos, 256 <causa>; 292 <catorze>, 716 <Casa del Poble>

/s/:

Vistabella, 384:<̣yassagranat>, amb -s- sorda.

Biar, 261 <corders estan>, amb [s] sorda.

Benilloba, <brussa> 211.

Guardamar, 282 <pessetes a>, 345 <beveu-vos esta> i 357 <posà-lis oli>, amb [s] sorda.

Benialí, 695a <almorsar>.

Al Pinós l'ALPI recull <brussa> (708) i [brúsa] (211).

Polinyà, 5: [r̄osári]; 6: [r̄esár]; 121: [ajglésja].

⁴¹⁹ Evidentment en la zona del valencià no apitxat tota -s final seguida d'un mot començat per vocal o consonant sonora, esdevé [z] sonora. Ocorre el mateix amb les alveolars africades.

Aín no presenta cap cas d'ensordiment de l'alveolar [z]. A Polinyà, en transcriure les respostes del QI feia aquestes anotacions⁴²⁰:

Quadern I	Observació (Polinyà)
<i>rosa</i> (167)	“s sonora, pero vacila a veces sorda”
<i>aspasa</i> (187)	“a veces s sorda”
<i>brusa</i> (211)	“[z] a veces [s]”

Apitxat	Distinció [dʒ] / [tʃ]
Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís, Massalavés	Tots els altres pobles
+	
Aín	

En el cas de la distinció de les palatals [dʒ] i [tʃ] hi ha bastants irregularitats, ja que trobem casos d'apitxament a Aín i Polinyà. Hem triat alguns mapes que exemplifiquen aquest fenomen:

	Palatals
Aín	- Ensordiment sistemàtic <i>[tʃ]eniva, [tʃ]ornal, pi[tʃ]or, dumen[tʃ]e</i>
Polinyà	- Únic cas d'ensordiment: <i>[tʃ]eniva</i> - La resta: <i>[dʒ]ornal, pi[dʒ]or, dumen[dʒ]e</i>

⁴²⁰ Sanchis (1936) utilitza aquesta informació a l'hora de parlar de l'apitxat.

A Polinyà, al QI, Sanchis fa la següent observació quan transcriu la pregunta 73 *jornal*: “La [dʒ] en Polinyà se da sólo en algunos sujetos y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [ʰdʒ]⁴²¹”

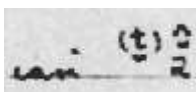
Si observem els mapes que hem transcrit per a les palatals, ens adonem que la transcripció de la sonora té dues possibilitats: [dʒ] o [ʰdʒ], i les dades geogràfiques ens revelen que hi ha una zona de transició entre la [dʒ] clara i la [ʰdʒ] doble. Vistabella, l’Alcora i Orpesa pel nord, i Moixent, Benilloba, Benialf i Beniopa pel sud; aquest dos blocs de pobles demarcarien un feix entre l’apitxat [tʃ] i la pronúncia [dʒ] clara.

Pel que fa a la doble palatal (que nosaltres transcrivim com a [tʃʰ]) hem de fer notar que només apareix en dos pobles valencianoparlants: Quart de Poblet i Rafelbunyol. Aquests són els casos:

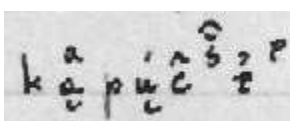
QUART DE POBLET

Transcripció	Observacions
kapútʃʰa ⁴²²	[tʃ] algo rehilada
tʃʰornál ⁴²³	[tʃ] más rehilada que de orinario
tʃʰato	

⁴²¹ Exactament:

⁴²² Quart:

⁴²³ Quart:

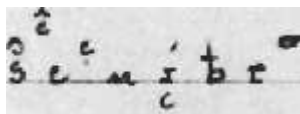
RAFELBUNYOL

Transcripció	Observacions
tʃ ^u en̄iba ⁴²⁴	la [tʃ] menos rehilada que 3.
tʃ ^u ów	
tʃ ^u oñir	
tʃ ^u ornál	
pitʃ ^u ór	[més malamént]
tʃ ^u éndre ⁴²⁵	
tʃ ^u óbe ⁴²⁶	
detʃ ^u unár	
altʃ ^u éps ⁴²⁷	
tʃ ^u ato	
tʃ ^u inér	
tʃ ^u ún	
tʃ ^u oliól	

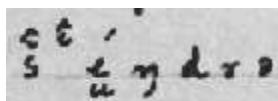
c.2) Tractament del dígraf "ix"⁴²⁸

A grans trets, el dígraf *ix* es realitza [ʃ] als pobles de les comarques del sud: Biar (en vacil·lació), el Campello, Guardamar, Crevillent i el Pinós. Hi ha una zona de transició on la iod es transcriu volada, de tal manera que indicaria que la segregació encara no és completa en aquests pobles (com ara Calp).

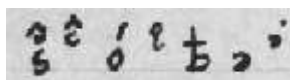
⁴²⁴ Rafelbunyol:

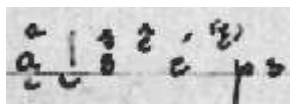
⁴²⁵ Rafelbunyol:

⁴²⁶ Rafelbunyol:

⁴²⁷ Rafelbunyol:

⁴²⁸ Mapes 38 EJE, 89 AZADA, 179 ENJAMBRE i 213 FAJA.

c.3) *Altres casos*

L'ALPI dona compte del fenomen típic del valencià com és l'africament de la palatal inicial i postconsonàntica.

Igualment hi apareixen palatalitzacions del tipus següent:

38 éjʃ > léjʃ > ʎéjʃ; 44 jo[n]ir, ju[n]ir; 150 sony (=son); 150 ensony; 155 llenya, nyenya; 232 juny, jun.

Els mapes 40 NUDO i 145 CUCHILLO mostren casos semblants:

ɲúk: 40 (Pin, Camp, Cr)

ɲúk': 40 (Gua)

ga[n]ivet: Biar

gavi[n]jet: Bsà, Cinc, Can, Vist, Alc.

L'ALPI dona compte del fenomen del canvi del mode d'articulació. Així apareix una desafricació del grup final -ts al poble de Guardamar⁴²⁹:

cunyàs: 260

estan amigàs: 642b

pixàs: 618a

xiqués: 353 (també a Benilloba)

estan despartís: 642a

tosáns: QI (Notes marginals)

dóz gás: 246 LOS GATOS

Hi ha casos on el canvi es dona en el punt d'articulació. Així l'alveolar passa a palatal, o té una tendència a convertir-s'hi, en casos com els següents:

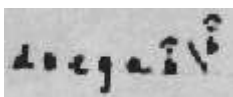
- QI, Nots marginals: [dimátʃ] (Pen, Alc) / [dimátsʰ] (Orp)

- 246: [dóz gátsʰ]⁴³⁰ (Alc)

- 247: [dóz órtʃ] (Alc)

⁴²⁹ Paral·lelament hi ha el fenomen de pèrdua de -t final en contacte amb -s del plural: 247, Camp: [dóz órs].

⁴³⁰ l'Alcora:

d) Velars

d.1) Pèrdua de la /g/ inicial i intervocàlica⁴³¹

Reducció del grup [gwa] > [wa]

És un fenomen general a tot el País Valencià excepte l'alacantí. Així, trobem la conservació del grup [gwa] (també amb la [g] relaxada) en tots els pobles d'Alacant: *guàrdia*, *guapo*, *egua* (només excepcional a Benialí: [éwa]).

Altres conceptes del qüestionari on apareix el mateix fenomen:

34 CIGÜENYA ([sigwéɲa] - [siwéɲa] - [si^ɞwéɲa]); 121 IGLESIA ([ilézia] - [iglézia]); 129 ABUELO ([agwélo]; [a^ɞwélo]; [awélo]); 135 VIEJO ([awélo]; [agwélo]; [gwélo]); 178 AGUIJÓN ([aujó], Bpa); 194 SUDADERA ([desuadóɾ]; [swardapóɽbo]; [desu^ɞaóɾ]; [su^waóɾ]); 202 LECHUGA ([letú^{w/ɞ}a⁴³²]; [letúa]; [letúga]; [letú^(w)a⁴³³])

d.2) Altres casos

De vegades la velar sorda sol realitzar-se com a sonora:

griba: 788 (Pen, Aín)

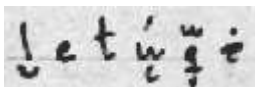
criba: 788 (Cinc, Can, Vist, Cr)

grintjéira: 189 (Cinc, Can, Vist)

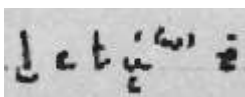
kliméira: 189 (Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Blí)

⁴³¹ Mapes 8 GUAPO, 39 YEGUA, 59 FRAGUA, 66 AGUJA.

⁴³² Casinos:

⁴³³ Vistabella:

e) Líquides

e.1) Iodització i ieisme

L'ALPI no recollia al País Valencià cap cas de iodització o de ieisme. Sí que hi ha algun cas de lleisme, per exemple a Guardamar: *collunda* (758), *collunderos* (759) (del llatí COIUNGŪLA).

e.2) Confusió de /r/ i /l/

L'ALPI registra casos de confusió entre /r/ i /l/, per la gran similitud articulatòria entre aquestes dues líquides (bategant i lateral). Es tracta d'un fenomen típicament valencià. Exemples:

Mapa 819 YUNQUE:

ancrusa: 819 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)

ancrussa: 819 (Cnos, Raf, Qua)

encrusa: 819 (Pin)

encrussa: 819 (Mvés)

anclussa: 819 (Tor, Pnyà)

Mapa 601 MULETA DEL COJO

clossa: 601 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Blí, Calp)

clòssò: 601 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)

closa: 601 (Bpa)

crossa: 601 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)

635a DIFTERIA

cluc: 635a (Can)

clup: 635a (Vist)

cruc: 635a (Tor)

glup: 635a (Orp)

grup: 635a (Pen, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Camp)

175 COLMENA, 176 COLMENAR

kolména: 175 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)

kolmená: 176 (Vist, Alc, Pin)

kolmenár: 176 (Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Camp, Gua)

korména: 176 (Blí)

kormenár: 175 (Blí)

korména: 175 (Cr)

kormená: 176 (Cr)

klevi~~l~~entéros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Cr)

klevi~~l~~ént: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Cr)

Al mapa 233 JULIO es pot comprovar la distribució de la variant *juriol* enfront de *juliol*. Igualment:

astaragájes: 117 (Bsà), **tara~~n~~ána**: 117 (Vist, Aín), etc. L'ALPI no registra cap variant amb -l-, però sí amb -ll-, palatalitzada.

carteló: 778f (Tor) / **quarteló**: 778f (Cnos, Raf, Bpa): el DCVB només recull l'entrada QUARTELLÓ "Trapezi de fusta situat sota el timó del carro i que te'una mòssa on encaixa el fusell". Podria tenir relació amb *quarteró*.

colomina: 553d (Cinc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)

col~~l~~omina⁴³⁴: 553d (Pin)

cólxo: 693 (Monc, Raf) / **córxo**: 693 (Cnos, Qua)

e.3) Pèrdua de /r/ intervocàlica

Hi ha casos en què la -r- intervocàlica és tan relaxada que arriba a desaparèixer. Per exemple:

41 COZ: "parell de coces", transcrit

paré~~l~~ da kóses: 41 (Monc)

paré~~l~~ de kóses: 41 (Aín, Raf, Qua, Pnyà, Moix)

pa~~l~~ de kóses: 41 (Tor, Mvés, Biar, Bllob, Cr)

56 FIERA:

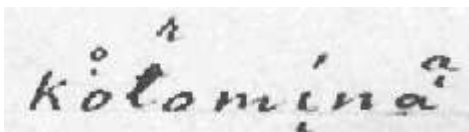
Vistabella	fié r a	la [r] fricativa en extremo ⁴³⁵ a veces casi no se percibe; [fié r o], en general equivale a 'feo' o 'lleig'.
		[animál fréstek]

373, Moncofa: <va^ren haver>

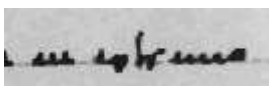
aspén: 334 (Moix)

asperen: 334 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bllob, Calp, Camp)

⁴³⁴ el Pinós:

⁴³⁵ Vistabella:

e.4) Afegiment d'una /r/-/l/ en variació

Hi ha casos en què apareix una líquida i d'altres no:

siŕgwénja⁴³⁶: 34 (Gua)

sigwéja: 34 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

órso: 45 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)

ábre: 85 (Pen, Vist, Raf)

ábres: 85 (Bsà, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)

álbres: 85 (Cinc, Can, Moix, Biar, Pin)

52 cervo / cérvol

97 ploure / [plówre[□]] Camp, Gua; 186 primentó / pimentó...

alcàlder: 336 (Calp)

càurer: 341 (Calp)

càurer: 348 (Camp)

ampédrol: 446 (Bpa) / **llampedro**: 446 (Pnyà, Mvés, Llan)

Fins i tot amb -s (per vulgarisme) final: **dompedro**: 446 (Alc, Cnos, Raf, Qua, Calp,) /

dompedros: 446 (Monc, Tor, Moix, Camp, Gua)

Altres vegades, la líquida es redueix, com passa amb l'article masculí plural *els* > *es*.

e.5) La bategant /r/ seguida de /n/

El context /r/ + /n/ té una transcripció molt especial en l'ALPI. Vegeu l'apartat 3.3. on hi ha digitalitzades les respostes exactes de l'ALPI per a tres mots: 320 *for*n, 373 *hivern passat*, 375 *enjorn*.

e.6) Les líquides procedents dels grups llatins T'L, D'L, G'L

La solució geminada dels grups llatins T'L, D'L, G'L és una característica típica del dialecte valencià, compartida pel tortosí, l'alguerés i part del balear. Però les solucions no són homogènies arreu del País Valencià. Tal com es pot observar al mapa 23 el fenomen és caduc i només es conserva en el valencià meridional i alguns punts aïllats del valencià central.

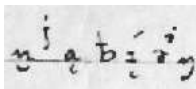
A més del mapa 23, al QI hi ha un altra pregunta on apareix el mateix fenomen. Es tracta de la 371 *En la puerta había cuatro almendros*. Al QII també apareix.

⁴³⁶ Al costat d'aquesta variant, Sanchis transcriu.: "el otro sujeto, [sigwéja]. No hay aquí."

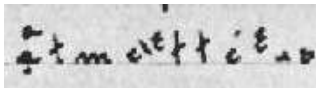
Exactament les enquestes del QI de l'ALPI transcriuen:

	23 espalda	(observació)	371 En la puerta había cuatro almendros
Cinctorres	askéna	paletilla [aspála]	a la porta ny ^h habien ⁴³⁷ quatre amelés
P. Benifassà	askéna	la paletilla [aspála]	a la porta yhabien quatre amelés
V. Canes	eskéna	la paletilla : [aspála]	a la porta nyhabie quatre armelés
Peníscola	askéna	paletilla, [aspála]	a la porta yhabien quatre amelés
Vistabella	eskéna	la paletilla, [aspála]	a la porta nyhabie quatre armelés
l'Alcora	askéna	paletilla, [aspála]	a la porta yhavie quatre armelés
Orpesa	askéna	la paletilla, [aspála]; [l] velar simple (sí)	a la porta nyhabie quatre armelés
Aín	el lóm	paletilla, [aspála]	a la porta yhabien quatre armelers
Moncofa	askéna	paletilla, [aspála]	a la porta yhavien quatre armele(r)s
Casinos	eskéna	paletilla, [aspála]	en la porta yhabien quatre armelers
Rafelbunyol	askéna	paletilla, [aspála] (la [l] velar un poco geminada)	en la porta yhabien quatre armelers
Quart de P.	askéna	paletilla, [aspála]	en la porta habien quatre armelers
Torís	askéna	hombro, [múskle]	en la porta habien quatre armelers
Polinyà	askéna		en la porta yhabien dos almelders
Massalavés	eskéna	la paletilla, [espálla]	a la porta yhabien quatre armelers
Llanera de R.	askéna	la paletilla, [espálla], con [l] geminada.	en la porta havien dos almetlers (con "l" geminada)
Beniopa	eskéna	paletilla, [espálla]	a la porta yhabien quatre amelters
Moixent	askéna	la paletilla, [aspála], con [l] sencilla	a la porta yhabien quatre armelers
Biar	eskéna	paletilla, [espálla], con [l] geminada.	a la porta n ^h habien quatre almetlers (< almetlers ⁴³⁸ >)
Beniloba	askéna	paletilla, [aspálla], con [l] geminada	a la porta yhabien quatre almetle^rs
Benialí	askéna	paletilla, [aspálla], con [l] geminada velar	a la porta yhabien quatre amelters
Calp	eskéna	paletilla, [espálla]	a la porta.via quatre mètlers ⁴³⁹
el Pinós	eskéna	sí; paletilla, [paleti ^l la], rechazan 'espatla'	a la pòrtò havien quatre almelés
el Campello	askéna	la paletilla, [aspála] ⁴⁴⁰ , con [l] geminada poco tensa	en la pòrtò havien quatre almelders
Crevillent	espálda	con ese significado; rechazan 'esquena'; con [d] fricativa.	en la porta havien quatre ar^lmelés ⁴⁴¹
Guardamar	espálda	rechazan 'esquena'	en la porta havien quatre almelders

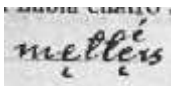
⁴³⁷ Cinctorres:

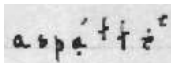
⁴³⁸ Biar:

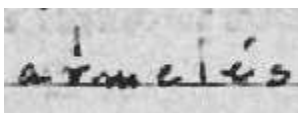
⁴³⁹ Calp:

⁴⁴⁰ el Campello:

⁴⁴¹ Crevillent:

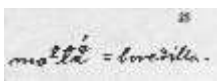
Comparant aquest quadre amb el QII quedaria (la negreta indica la geminada):

	<u>QI (Sanchis)</u>		<u>QII (Moll)</u>			
	23	371	595	677	813b ⁴⁴²	660b ⁴⁴³
<u>Torís</u>				molaes	mòle	belar
<u>Polinyà</u>	---	almelders	almetla (cas aïllat)	molaes	mòtle	betlar
<u>Massalavés</u>	[espàlla]	armelers		molà ⁴⁴⁴	mòle	belar
<u>Llanera</u>	[espàlla]	almetlers				vetlar
<u>Beniopa</u>	[espàlla]	ametlers		meulà ⁴⁴⁵		vetlar
<u>Moixent</u>	[aspàla]	armelers				velar
<u>Biar</u>	[espàlla]	almetlers		almotlaes		vetlar
<u>Benilloba</u>	[aspàlla]	almetle's		motlaes		vetlar
<u>Benialí</u>	[aspàlla]	ametlers		almotlaes		vetlar
<u>Calp</u>	[espàlla]	mètlers				vetlar
<u>el Pinós</u>		almelés				velà
<u>el Campello</u>	[aspàlla]	almelders				velar
<u>Crevillent</u>		ar ^l melés			mòldes	velà
<u>Guardamar</u>		almelders				velar

⁴⁴² També Casinos: <mòle>.

⁴⁴³ També: Cincorres: belà; P. Benifassà: belà; V. Canes: velà; Peníscola: belà; Vistabella: belà; l'Alcora: velà; Orpesa: velar; Aín: belar; Moncofa: velar; Casinos: belar; Rafelbunyol: belar; Quart de P.: belarfer la belà.

⁴⁴⁴ Massalavés:

⁴⁴⁵ Beniopa:

En concret, l'ALPI transcriu [ll] (geminada) en aquests casos:

metlers: 371 (Calp)

almetlers: 371 (Llan, Biar, Blllob)

ametlers: 371 (Bpa, Blí)

almetla: 595 (Pnyà)

almotlaes: 677 (Biar, Blí)

motlaes: 677 (Blllob)

mòtle: 813b (Pnyà)

betlar: 660b (Pnyà)

vetlar: 660b (Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp)

vetlar el defun: 660b (Blllob)

aspálla: 23 (Raf, Blí, Camp)

espálla: 23 (Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp)

spálla: 23 (Blllob)

Conclusions:

- Podem comprovar que la [ll] geminada es dóna d'una manera regular a Llanera, Biar, Benilloba, Benialí i Calp.
- A Polinyà Sanchis va transcriure <almelders>, mentre que Moll va transcriure <almetla> amb geminació (igual que <mòtle> i <vetlar>). Ja hem comentat en alguna ocasió que els informants de l'un i de l'altre no eren els mateixos, i a més presentaven diferències ben notables (vg. subapartat c.1). La transcripció <molaes> de Moll a Polinyà és un cas aïllat, que ben bé podria considerar-se un error.
- Al Campello Sanchis transcriu una geminada però no molt marcada [aspálla], però transcriu <almelders>. Moll hi transcriu per al QII la variant no geminada <velar>. De nou caldria buscar la raó d'aquesta incoherència en els informants amb qui van entrevistar.

e.7) La /r/ en posició final

Els mapes 6 REZAR, 15 LLORAR i 57 HERRERO mostren una distribució regular de la *r* en posició final:

[-Ø]: apareix a les comarques del sud del País Valencià només al Pinós i a Crevillent, i als sis primers pobles de les comarques del nord (Cinctorres, P. Benifassà, Peníscola, V. Canes, Vistabella i l'Alcora).

A Torís, la -r final és transcrita amb pronúncia molt tènue⁴⁴⁶:

[r̄esár] (però [plorár] i [ʎfeřér])

110 GATERA: [sortidór p'al gát]

253, <primeʳ>

306, 307: <después-ahiʳ>

També en altres punts (QI): Vist, 252: <pagaʳ>; Orp, 307: <después-ahiʳ>; Cinc, 380, <caloʳ>.

En alguns casos la -r final, en contacte amb la -s de plural, desapareix:

aixingués: 759 (Bsà)

almelés: 371 (Pin)

amelés: 371 (Cinc, Bsà, Pen)

armelés: 371 (Cr)

armelés: 371 (Can, Vist, Alc, Orp)

bolqués: 647 (Pin)

carrejadós: 785d (Cinc, Bsà, Vist)

clavillés: 764a (Can)

collidós: 803b (Alc)

cordés: 261 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin)

enganyapastós: 502 (Cinc)

enganyapastós: 507 (Cr)

enganya-pastós: 507 (Pin)

fustés: 257 (Orp)

jornalés: 368 (Bsà, Can)

pastors: 382 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)

pastós: 382 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Qua, Pin, Cr, Gua)

rosés: 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)

treballadós: 368 (Cinc, Pen, Vist, Alc)

treballaós: 368 (Pin, Cr)

⁴⁴⁶ Fins i tot la que no és final: 275, <^øF^rancisco>; 368, <treballaoʳs>

Fixem-nos, però, que l'ALPI no registra la variant <diners>, sinó <dinés> a tot el País Valencià⁴⁴⁷:

dinés: 386 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

e.8) Vacil·lació de la bategant /r/ i /r̄/ intervocàlica

Sovint hi ha una tendència a reduir la bategant múltiple a simple en posició intervocàlica:

191 RIENDAS

añéendes (Pen, Orp, Qua)
añjéendes (Gua)
arjéendes (Can, Blllob, Blí)
ñiéendes (Bsà, Alc, Cnos, Moix, Calp)

717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):

bàrio (Qua, Biar, Calp, Camp)

531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):

poretó (Tor)
porretonet (Tor)

749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:

mandúria: 749 (Bsà, Pen, Vist, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Blllob, Calp, Camp)
mandúrria: 749 (Alc, Pin)

ALTRES

sària: 695 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
sària: 805a (Cnos)
sària: 805b (Pen)
sàriè: 695 (Calp)
sàrria: 695 (Pnyà)

hurracà: 426a (Vist)
huracà: 426a (Bsà, Vist, Alc, Cnos, Tor, Llan, Blllob, Blí)

curiola: 828 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Aín, Bpa, Calp)
curriola: 828 (Tor)
curriòlò: 828 (Llan)

⁴⁴⁷ Precisament el DCVB recull <diners> únicament en el valencià, mentre que la variant <dinés> és típica del cat. or., occ. i bal.

corriola: 828 (Pen, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bllob, Blí)
corriòlò: 828 (Pnyà, Mvés, Camp)

arranyà: 634 (Gua). El DCVB recull ARRANYAR “Esgarrapar, ferir a unglades (Eix); cast. arañar”. La variant amb -rr- caldria explicar-la per creuament amb *arrapar*, *arrapà*...

borumball: 817 (Can)
borumballa: 817 (Orp, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Camp, Cr)
borumballs: 817 (Moix)

borrumballa: 817 (Gua)
borrumballes: 817 (Pnyà, Bllob, Blí)

buriolet: 493 (Alc) / **burriol:** 817 (Pin)

e.9) Vocalització de la -l > u

Hi ha casos en què el fonema /l/ té una ressonància tan velar que arriba a convertir-se en vocal:

astà baubo: 440 (Bsà). El DCVB recull l'entrada BALB, BALBA, II, “1. Que ha perdut la sensibilitat per efecte del fred molt intens; cast. aterido <<Jo tenc sa mà balba esquerra / i sa dreta que bo hi fa...>> (cançó pop. Ariany)”
aufàbiga: 454 (Bsà)

f) Nasals

f.1) Nasal adventícia

Apareix al concepte 494 SALTAMONTES. Exactament:

llangosta: (Alc)
llangósta: (Orp, Pnyà, Mvés, Llan)
llangostí: (Pen, Raf, Mvés)
llangósto: (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp)
llangòstò: (Pin)

llagósta: (Biar, Blí, Calp)
llagostí: (Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr)
llagustí: (Calp)
llegostí: (Bpa, Blí)

Mirant el mapa 494 “variants lla(n)g...”, ens adonem que la consonant adventícia -n apareix només al valencià central i al castellanenc.

f.2) La /n/ en contacte amb una /m/

Una /n/ davant de [m] normalment es converteix en [m]. Ben sovint, Sanchis transcriu una ena i damunt una ema, per a marcar un fenomen de fonètica sintàctica.

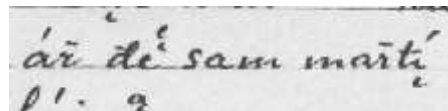
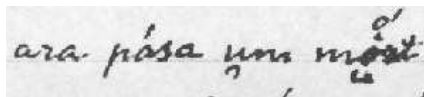
Exemple de transcripció de Moll:

660 CORTEJO FÚNEBRE

433 ARCO IRIS

ara passa un mort (Crevillent)

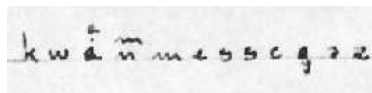
ar San Martí (Benialí)

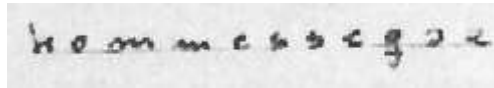
Exemple de transcripció de Sanchis:

399 Quanto más siegues...

Cinctorres

P. Benifassà

g) Fenòmens especials:

g.1) Vacil·lacions vocàliques

El QI de l'ALPI registra algunes vacil·lacions del tipus vocàlic:

54 renoc, ranoc, ranot

194 ropó, rapó, rabó

63 flamerà, flamarà / xamerà, xamarà

202 llatuga, lletuga

128 segristà, sagristà

A PART semmiquelà, sammiquelà

159 llebre, llebra

235 centúria, santúria

177 avespa, avispa (per castellanisme)

239 burtèt, bertat...

175 roig escur (oscur)

El QII també conté alguns casos:

clavill: 672 (Orp, Monc, Moix, Blí, Camp)
clavilla: 764b (Can, Orp, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp)
clavilla: 778c (Moix, Blí, Camp, Gua)
clavillè: 764b (Calp)
clebill: 672 (Mvés, Gua)
clebilla: 764b (Vist)
clevill: 672 (Alc, Llan, Cr)
clevilla: 764b (Biar, Pin, Cr)

clevilla: 778c (Biar, Pin, Cr)
renyons: 579a (Orp)
renyons: 600b (Pen, Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Camp)
ranyons: 600b (Bsà, Can, Orp)
rinyons: 600b (Cinc, Vist, Cnos, Biar, Pin, Cr, Gua)
rinyons: 579a (Cr)
ronyons: 579a (Pnyà)
ronyons: 600b (Pnyà, Bpa, Blí, Calp)

g.2) Pròtesi sil·làbica (prefixos) o vocàlica

De vegades alguns mots afegeixen o redueixen una síl·laba (prefix) o una vocal inicial:

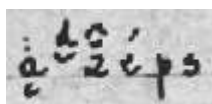
512, <**baejo**> (Bpa, Blí) / <**baetxo**> (Cnos, Raf).
381, <**abaixat**> (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Camp, Gua) / <**abaissat**> (Moix) / <**baixat**> (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Calp, Pin, Cr)
174, [**abéſa**] (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Cr, Gua) / [**abéſes**] (Camp) / [**albéſa**] (Pin) / [**béſa**] (Pen, Mvés, Blí, Camp)
177, [**abésa**] (Cinc, Bsà, Can, Aín, Raf, Qua, Mvés) / [**bésa**] (Pen, Vist)

Altres:

104 desvaró / esvarar	194 dessuador, suador, aixugador
104 rellissar, esllissar, llissar	196 acaminar
121 iglésia, església, aiglésia...	198 desembocat, desbocat, esbocat
150 sòmit, ensòmit; sony, ensony	206 colla, ancolla
157 acaçador, acaçador	212 esgarrar, desgarrar; esguellar, desguellar
174 albella, abella, bella	227 albarques (abarques)
191 arriendes, riendes	44 aganxar, enganxar
193 esbardilla, albardilla	67 aprenent, deprenent

En certes ocasions, apareix una modificació fònica del prefix, com passa en 204 YESO, Calp: a^dd3ép⁴⁴⁸; Gua: a^{d3}3ép; Pen: ar^{d3}3ép; Can: ald3ép.

⁴⁴⁸ Calp:

g.3.) Afèresi

66 agulla > ulla

89 aixada, [j]a

129 agüelo, güelo

163 atxutar, xutar / auçar, uçar

174 abella, bella

177 abespa, bespa

179 [j]am (=aixam)

A PART bril (abril)

g.4) Metàtesis

94 ajegà-se

127 predicar, pedricar
(139 auia)

145 ganivet, gavinet

178 pifló (= fibló)

199 cuiro, cúrio

asplamatòria: 689a (Monc)

aspalmatòria: 689a (Bsà, Pen, Alc, Orp, Bllob)

aspraba nòra: 578a (Bsà) (< ES + POBRA + NORA)

brecoc: 469 (Can) (bercoc)

arc de San Martí: 433 (Cinc, Calp)

arc de Sarmantí: 433 (Pin)

bloconà: 610a (Gua). Aquesta variant té el seu origen probablement en el creuament *bocanà*, *boconà* i *gloponà*. Podria ser igualment una metàtesi de *gloponà* > *cloponà* > *clobonà*.

caraquejar: 554b (Blí)

cacarejar: 554b (Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Camp, Gua)

carrampano: 630 (Biar, Gua); **carrampano:** 629 (Moix) / **parrancà:** 630 (Cr); **parrancano:** 629 (Pin)

cardanera: 504 (Alc, Orp) / **cadernera:** 504 (Cinc, Bsà, Vist)

La forma *ca[x]e* (731d, Qua) deu tractar-se d'una metàtesi del castellanisme *jaque*, definit pel DRAE com a “m. fam. Valentón, perdonavidas”, amb l'ètim “Del persa sah, rey, a través del ár.”.

Els casos 186 *pemintó* (=pimentó) i 169 *cisera* (=cirera) podrien explicar-se més que no pas per una metàtesi, sí per una assimilació i una dissimilació respectivament.

Un altre cas de metàtesi el trobem en la variant, ben estesa, <**cromparia**>: 386 (Cinc, Can, Pen, Cnos, Qua, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Gua). Igualment el mapa 145 dóna compte de la metàtesi *gavinet* / *ganivet* (variant que també apareix en 577c).

g.5) Assimilacions vocàliques i consonàntiques

34 sugüenya	A PART sammiquèla
143 caldo (<i>quasi ela geminada</i>)	239 viritat
151 manra, mandra	240 xular, xiular
186 presillo (= <i>presidio</i>)	241 tixidor
204 algeps, ageps	145, ga[ɲ]ivet: Biar / gavi[ɲ]et: Bsà, Cinc, Can, Vist, Alc.
221 pintinà	
A PART noyembre	

g.6) Dissimilacions

155 nenyà (= llenya)⁴⁴⁹

de l'úns: QI (Notes marginals) (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Pin, Cr)

di l'úns: QI (Notes marginals) (Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Tor, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)

dizémbre: QI (Notes marginals) (Vist, Llan, Calp, Camp)

barreguilla: 570 (Pin)

g.7) Reducció de grups consonàntics

El grup *kt* es redueix a [t] en el cas de la variant <otubre>:

otúbre: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Orp, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Moix, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)

oktúbre: QI (Notes marginals) (Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Calp)

En un cas l'ALPI transcriu [disákte] (Cr, Gua: QI, Notes marginals), i [dimáks] (Gua: QI, Notes marginals).

⁴⁴⁹ L'assimilació de les palatals del mot *lleya* apareix sobretot a les comarques centrals del valencià apitxat i el sud de la província de València, on se sol dir [ɲéɲa]. A la resta, hom diu [léɲa] o en algun cas esporàdic [ɲíɲa] o [léɲla].

g.8) *Interferència fonètica del castellà*

No hi ha ni un sol cas d'interdental fricativa sorda [θ] en tot l'ALPI referit a la zona catalanoparlant del País Valencià. Això no obstant, sí que hi ha el fonema velar [χ] en moltíssimes ocasions:

abe[x]órrro; amassi[x]o; ar[x]ibe; arro[x]ar; bir[x]en; ca[x]e; o[x]alà; pa[x]arica; pató[x]o; pere[x]il;
pu[x]arro; pulpé[x]o; refa[x]o; sagale[x]o; [x]avalí; corte[x]a; [x]amelà; [x]amon; [x]arro; [x]uanico;
[x]ues; [x]ossé; [x]ota

Curiosament el QI només recull una única variant amb [χ]: 206, χóta, Aín (però [kóta] a la resta)

Sovint, l'adaptació al valencià de la [χ] castellana correspon al so més pròxim [k]. Així tenim:

arrocà: 614 (Pen)
arrocar: 614 (Calp)
cota: 748a (Bsà, Can, Pen, Bllob, Calp)
Cossé: 276 (Pen, Bllob, Blí)

Com que el parlant té consciència sovint que la [χ] castellana i la [k] catalana estan relacionades, aleshores solen aparèixer pronúncies ultracorrectes del tipus **suba[x]o** (597e, Qua) o **[x]arbrónxo** (634a, Mvés), cast. *carbonco* (<CARBUNCŪLUS).

En altres exemples apareix una [χ] per influència del murcià: **axhwegáse:** 94 (Camp, Gua); **axwegáse:** 94 (Pin, Cr).

I en un altre cas, a Torís, **[x]elipe:** 376.

C. ALTRES FENÒMENS

c.1) Desplaçament accentual

El mapa 153 FLAUTA i 210 BOINA mostren el desplaçament $fl[áw]ta > fl[áú]ta$ i $b[ó]na > b[oí]na$. Però les dues variants tenen diferents explicacions: mentre que la variant *flaüta* manté l'accentuació original del francès i està estesa per tot el País Valencià, la variant *boïna* només apareix en les localitats de Biar, Camp, Pin i Gua, variant no registrada pel DCVB, que res té a veure amb *boïna* "femta de bou".

c.2) Pronúncia del pronom neutre "ho"

El pronom neutre *ho* té diverses pronúncies, segons la posició que ocupe en l'oració. L'ALPI no recull cap qüestió on el pronom *ho* vaja davant d'un verb començat per vocal. Sí que el recull en tres ocasions, 251 DECIRLO, 411 LO QUERÉIS i 306 LO TRAJO), el primer dels quals tenia doble contestació per l'ambigüitat del castellà (*lo* neutre i *lo* personal), per la qual cosa només hem mapificat els dos últims. I els resultats són bastant homogenis:

El mapa 411 ens mostra quatre variants, *heu*, *hu*, *ho*, *hau*. La més estesa és la primera. La distribució quedaria de la manera següent:

306 i 411: **hau** (Calp)
306 i 411: **ho** (Pen, Vist)
306 **heu** (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp)
411, **heu** (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Camp)
411: **hu** (Cinc, Bsà, Can, Blí, Biar, Pin, Cr, Gua)
306: **hu** (Cinc, Orp, Bsà, Can, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua)

c.3) Pronúncia del grup <-lls> final

Podem observar els mapes 245 LAS YEMAS i el 13 OJO, on apareix la terminació -lls, amb les solucions següents: $[ɫtʃ]$, $[ɫʃ]$, $[ɫ^{sʃ}]$, $[ɫ^{tʃ}]$, $[ɫʃ^s]$

c.4) La labialització (^φ) [f]

Anomenem *labialitzada* aquella realització especial que tenen algunes efes en la transcripció fonètica de l'ALPI. La *Introducción* defineix el símbol [φ] com a “consonante bilabial fricativa sorda” i el [φ̣] com a “consonante bilabio-labiodental fricativa sorda, intermedia entre [f] i [φ]”.

La [f] labialitzada apareix exactament en 4 casos a Aín, 23 a Massalavés, 1 a Polinyà, 1 a Quart de Poblet i 25 a Torís, en les preguntes següents: 62 foc, 92 fuente, 71 formiguer, 50 força, 94 ofegar-se, 213 faixa, 182 fel, 58 ferro, 57 ferrer, 130 fill, 56 fiera, 63 flama, 2 flare, 153 flauta, 171 flor, 109 forrellat, 59 fragua, 12 front, 168 fulla, 42 ferratge-ferratxa.

Exactament el Quadern I dóna compte d'aquests casos:

- a Torís totes les efes són labialitzades [φ̣], excepte els casos següents:

259 saben fretxir; 320 al forn; 377 els fadrins; 378 [áj fét] (= he fet)

- A Massalavés:

a) Amb [φ̣]: 377 es fadrins; 320 al forn

b) Sense [φ̣]: 259 saben fretxir

- Quadre general:

Poble	Variant	Observació (ALPI)
Aín	^φ fók	
Aín	^φ fón	
Aín	^φ formigér	
Aín	fórsa	la [r] es un poco [r ^φ] bilabial, muy poco
Mvés	aw ^φ fegárse	
Mvés	^φ fájja	
Mvés	^φ fél	
Mvés	^φ fēro	
Mvés	^φ fēros	
Mvés	^φ féro	[^φ férlo]
Mvés	^φ feṛér	el otro sujeto abre un poco la [é], el mío bien media
Mvés	^φ fiλ	
Mvés	^φ fjéra	
Mvés	^φ fláma	llamarada, [^φ flamerá]

Poble	Variant	Observació (ALPI)
Mvés	ʰfláre	[f] con elemento bilabial
Mvés	ʰfláwta	
Mvés	ʰflór	
Mvés	ʰfók	
Mvés	ʰfónt	
Mvés	ʰfórsa	el otro sujeto hace [ɔ] final clara pero en el mío es todavía [a] un poco mixta
Mvés	ʰfōeɫát	
Mvés	ʰformigér	
Mvés	ʰfráwa	
Mvés	ʰfrónt	
Mvés	ʰfúɫa	
Mvés		[febrér]
Mvés	pjénso	pero casi siempre dicen el [mintjár] o la [ʰfērátʃa]
Ponyà	pjénso	predomina el diptongo. Casi siempre dicen [mendzár] o [ʰērādʒe], que es cebada verde.
Quart	fláre	[f] ligero elemento labial [ʰf] muy pequeño
Torís		[febrér]
Torís	awʰfegáse	sin [r]
Torís	ʰfájʃa	
Torís	ʰféɫ	
Torís	ʰfé̄o	
Torís	ʰfé̄os	
Torís		[ʰfélo]
Torís	ʰfēér	
Torís	ʰfestétʃ	
Torís	ʰfiɫ	
Torís	ʰfjéra	
Torís	ʰfláma	llamarada, [ʰflamerá]
Torís	ʰfláre	
Torís	ʰfláwta	
Torís	ʰflók	
Torís	ʰflór	
Torís	ʰfók	
Torís	ʰfónt	
Torís	ʰfórsa	
Torís	ʰfōeɫát	
Torís	ʰformén ^t	

Poble	Variant	Observació (ALPI)
Torís	φformigér	
Torís	φfráwa	
Torís	φfrón ^t	masculino
Torís	φfúla	

c.5) *La pèrdua de la -r de l'infinitiu en contacte amb un pronom*⁴⁵⁰

Aquest fenomen no té una aparició homogènia, i així depén de l'expressió, del mot i del pronom que seguisca l'infinitiu.

Això no obstant, si ens fixem en els mapes que presentem, podem dir que la zona sud del País Valencià i la zona nord són les més propenses a aquella pèrdua de -r. Hi ha zones intermèdies, com ara Calp, on es pronuncia ofeg[áse] i pos[álos] enfront de [férli] i pos[áirse] o cuid[áerlo]. Igualment Guardamar, on hi ha -potser per error- pos[arse], però <fe-vo>, <di-vo>, <cuídã-lo>, <posà-lis>, <cansà-la>.

A Crevillent, on s'emmudeix normalment la -r final, l'ALPI registra 356 <posar un>, amb -r, possiblement per errada.

c.6) *Sonoritzacions*

Un fenomen típic del valencià meridional és el fet de realitzar consonants sonores per comptes de sordes. En l'ALPI trobem aquest tret en les preguntes següents:

àstigo: 708 (Can): del castellà *elástico*.

bogí: 501a (Blí) (per *botxi*). Per cert, el DCVB transcriu a la Vall de Gallinera [bodʒi], segurament per la informació de l'ALPI.

gatxap: 533 (Cnos) / **gatxapet:** 533 (Tor): per *catxap* i *catxapet*. El DCVB no recull la variant sonora.

cofins: 800 (Bsà, Pen, Gua), **cofins:** 806h (Can, Pen, Pin, Camp) / **goffí:** 805a (Moix): el DCVB tampoc no registra la variant sonora.

anar a catamèu: 752 (Bpa)

anar a gatamèu: 752 (Pnyà, Calp)

bujaca: 348 (Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin); **bojaca:** 348 (Bllob, Camp) / **bolxaca:** 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor);

butxaca: 348 (Bsà, Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Moix); **bolxaca:** 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor)

⁴⁵⁰ Hem realitzat set mapes del fenomen [-r (inf.) + pron > Ø]: 94 AHOGARSE, 221 PENTINAR, 280 PONERSE, 355 CUIDARLE, 357 ECHARLES ACEITE, 363 CANSARLA, 365 ABRIGARSE.

Abast del BETACISME i de l'APITXAT al País Valencià segons l'ALPI

a) Per pobles

761 AÍN

- No hi ha cap palatal sonora
- La distribució de /s/ i de /z/ és totalment regular.
- Ensordiment sistemàtic de palatals: [dʒ] > [tʃ]
- No hi ha cap cas de /v/

762 MONCOFA

- Tot és regular
- No hi ha cap cas d'apitxament
- Distingeixen perfectament la de la <v>

Al quadre del final, transcrivim tots els casos de les palatals i alveolars sonores, així com també les labiodentals (vg. quadre).

765 CASSINOS

- Ensordiment sistemàtic de les palatals sonores.

Les transcrivim totes (QI):

rossari; ressar; iléssia; rossa; basso; pressili; ^espassa; brussa; quinset; cossins; cassetta; cassota; Xussepe; posar-se la roba d'un. atra; onse; dotse; tretse; quinse; setse; s'ha posat núgol; posse's el sombrero; li possaren un bestit; cressols; possà-los oli; rossers; messos; cossa com esta;

- Tres únics casos aïllats de /z/: <la causa>, <catorze>, <Casa del poble>. Possiblement es tracta d'un error de transcripció de Sanchis Guarner
- No hi ha ni una sola /v/

769 RAFELBUNYOL

- Ensordiment absolut, tant de les alveolars com de les palatals.
- Un cas de labiodental [v]: <llevar el pabil> (690)
- No hi ha cap cas de palatals ni alveolars sonores [dʒ], [ʒ] i [z].

770 QUART DE POBLET

- Ensordiment absolut, tant de les alveolars com de les palatals.

- Sis casos de <v>, potser per error de transcripció:

327: es pot viüre volén treballar; 318 no vull que patixca; 821 ROBÍN: <rovell>; 821a

ENROBINARSE: <rovellar-se>; 322 <vés i dis⁽ⁱ⁾-li que putxe

772 TORÍS

- No hi ha cap cas de palatal africada sonora

- No hi ha cap /z/ sonora

- Hi ha onze casos de labiodental [v]:

<rovell>, <nivell>, <rovellà-se>, <veremar>, <va de vareta>, <ventrusca>, <abrevaor>, <vedellet>, <llavoreta>, <ventolera>⁴⁵¹.

774 POLINYÀ

ALVEOLARS:

- Hi ha tres únics casos d'ensordiment d'alveolars sonores (en un dels quals fa una observació): [řesár], [ajglésja] i [řosári] (“con “s” sorda”).

- Hi ha dos casos que es podrien considerar errors de transcripció: 382 <pastors ixgueren> [pastórs iǰgèren] / 386 <dinés el>, amb -s sorda, sense sonorització per fonètica sintàctica.

- Quant a les alveolars sonores Sanchis fa en tres casos una observació, però ja després desisteix:

<rosa>: “<s> sonora, pero vacila a veces sorda”

<aspasa>: “a veces hace <s> sorda.”

<brusa>: “[z] a veces [s]”

Al quadre del final, transcrivim exhaustivament totes les alveolars sonores.

PALATALS:

- Excepte un únic cas, [třeñiva], distingeix les palatals sordes de les sonores. No es tracta de cap error, ja que el mateix Sanchis fa notar com a observació “con <tx> sorda”

- Sanchis fa unes observacions al respecte:

a) “La [dʒ] en Polinyà se da sólo en algunos sujetos y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [^(t)dʒ]^{452c}”

⁴⁵¹ La resta, la majoria, son amb [b]: <billamarquí>, <arroba>, <olibera>, <binya>, <abentar>, <parba>, <bencill>, <cabar>, <entrecabar>, <bara>, <barals>, <asteba>, <clebilleta>, <bola(n)tí>, <bicare>, <bila>, etc.

⁴⁵² Exactament:

b) “Es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla ‘apitxat’ regularmente”.

BILABIALS

- Distingeixen perfectament sense cap vacil·lació la de la <v>.

Al quadre del final, transcrivim exhaustivament tots els casos en què pronuncien <v>.

775 MASSALAVÉS

- No hi ha cap essa sonora

- No hi ha cap cas de palatal sonora

- Dos únics casos en què pronuncien la <v>: <clavell>, <vegueren>. Podria tractar-se d’errors de transcripció.

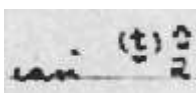
778 LLANERA

- Excepte un cas (<una rabossa>, atribuïble a una errada de transcripció), distingeixen perfectament alveolar i palatals sonores i sordes.

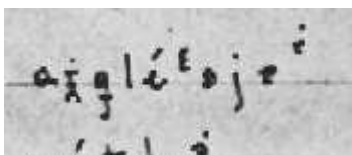
- Un únic cas de betacisme, atribuïble també a un error de transcripció: <bist> per *vist*.

780 MOIXENT

- Una excepció: ajglésja⁴⁵³

⁴⁵³ Moixent:

b) Quadre resum

Abast del BETACISME i de l'APITXAT al País Valencià segons l'ALPI

POBLE	/z/ i /□/	/□/	/v/
761 AÍN	rosari; resar; posar el x ^ó u; rosa; espasa; desambocat; brusa; causa; casalici; casassa; posar-se la roba d'un.atra; s'ha posad núgol; li baen posar un bestit; cosa com esta; casa l'alcalde; caseta; Xusep; pose's el sombrero; rosers; desembre; ilési-a; presili ; cosins; baso ; casota; cresols; mesos; quinzet; onze; catorze; quinze; dotze; tretze; setze;	NO N'HI HA	NO N'HI HA
762 MONCOFA	rosari; resar; aiglési-a; rosa; presili; ^a spasa; desambocat; quinzet; cosins; caseta; casalicicasota posà-se la roba d'un.atra; onze; dotze; tretze; catorze; brusa; quinze; setze; s'ha posad núvol; pose's el sombrero; li varen posar un vestid; cresols; posar-los oli; rosers; mesos; una cosa com esta; vesitar; causa; Jusep	gendre; jove; novi-atge ; de(t)junar; mon ⁱ (t)ja;; geniva; jodio; j ^ó u; ⁱ (t)jonyir; ⁱ (t)jornal; pitjor corretja; al ^é (t)gep;; ^é (t)giner; ^é (t)juny; ⁱ (t)joli-ol; dumen ^é (t)ges; di ⁱ (t)j ^ó us; el ⁱ (t)jutge; fre ^é (t)gir ; ; ⁱ (t)Ju-anet; Jusep; ; vi-atge; que puge qu'hagen descansat; a ^é (t)genolleu-se; ajudara; germanes ; de(t)j(t)junyen vindre.n ⁱ (t)jor; p'a que men ^é (t)ge; gens; vaja cal mestre; mitjadormida; Ju-an; ;	valencià; geniva; vaca; c ^é rvo; vent; asvarar; vell; jove; n ^ó vii-o; novi-atge; viüda; gavineta; clavell; avella; vespa; cevil; cavall; viscaí; novembre; hiver; primavera d'hiver; primavera d'estiü; veritat; divendres; do rovelltx; ver com el llorer; va.cabar; vaem fer; rovellat; va donar; vint; vent-i- ^w u; vent-i-dos; vesprà; no haurà vingut; va parar de; venim ara; en.cavant; va portar; va.scriüre; cànvii-a; vi-atge; vull; va(i)x dur; vaen dur; vé; vullgau; viüre volén; núvol; va.nar; avena; vàem anar; vaen anar; vorà; vindrem; va(i)x ser; vea; vos; voleu; bevé-vos; va caure; varen agarrar; varen amportar; varen vore; veíns; varen dir; varen posar; vestid; varen donar; va costar; vida; varen anvi-ar; volen abrigà-se; varen castigar; varen tallar; venen; yhavien; s'havia mor ^t ; l'hiver; va'en haver; l'ha vist; va(i)x vindre; va.rribar; varen vindre; vesprà; ven; varen e'xir; va nevar; vingut; voldria se ric; vinga lo que vinga; vist; varen vesitar; vaja cal mestre; estava; va servir; a ðn ⁴⁵⁴ van; heu voleu; heu volen;;

POBLE	/z/ i /□/	/□/	/v/
765 CASSINOS	<la causa>, <catorze>, <Casa del Poble>	NO N'HI HA	NO N'HI HA
769 RAFELBUNYOL	NO N'HI HA	NO N'HI HA	<llevar el pabil> 690a
770 QUART DE POBLET	NO N'HI HA	NO N'HI HA	327: es pot viüre volén treballar; 318 no vull que patixca 821 ROBÍN: <rovell> 821a ENROBINARSE: <rovellar-se>. 322 <vés i dis ^{61x} -li que putxe>
772 TORÍS	NO N'HI HA	NO N'HI HA	Onze casos només: <rovell>, <nivell>, <rovellà-se>, <veremar>, <va de vareta>, <ventrusca>, <abrevaor>, <vedellet>, <llavoreta>, <ventolera>.
774 POLINYÀ	rosa, aspasa, brusa, desembre; presili; causa; cosins; caseta; casiña; casota; Jusep; onze; dotze; tretze; catorze; quinze; setze; posad núvol; presó; cresols; posar-los; rosers; mesos; cosa; vesitaren. Tres únics casos amb [s] sorda (apitxat): 5: [ˈrosári]; 6: [ˈresár]; 121: [ajglésja].	Excepte un cas (<xeniva>), distingeix palatals sonores i sordes	valencjà; xeniva; cè ^è rvo; asvarar; vell; jove; nòvii-o; viüda; gabinet; clavell; vespa; avespes; cevil; cavall; viscaïno; visc; novembre; virtat; divendres; do rovells ^{6x} ; ver ^t com e ^{ll} llorer; va.cabar; vaen fer; rovellat; va donar; vint; vint-i- u; vint-i-dos; vesprà; vengut; va dur; va.scriüre; canvia; vii-atge; vull que patixcavés; vullgau; viüre; volén; núvol; qu'havagen; avena; vaen anà; vorà.n quan vinguem; vaig ser; vea; vos; voleu; vegueren; veïns; vestit; vida; anvii-aren; volen; venen; yhavien; s'havia mort; hiver ^m passad; van yhaure; vist; vinguí; vingueren; va nevar; vengut; voldria; vinga lo que vinga; vaig ⁴⁵⁵ nàixer; ha vist una cosa; anaven; vesitaren; vaja ca ^l mestre; estava mitjadormida; va servir; a o ^õ n van; heu voleu; heu volen;
775 MASSALAVÉS	NO N'HI HA	NO N'HI HA	clavell; el vegueren plorar

⁴⁵⁵ <vaig nàixer>: palatal africada sonora.

a.1) Manteniment de la *a* etimològica

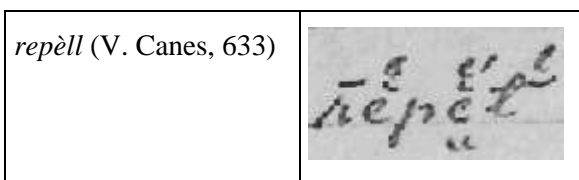
El valencià conserva la *a* del llatí en casos com *xarrar* (736a CHARLAR), *nàixer* / *nàixtrer* (395), *traure* (279), *llançar* (614), *llançol* (706a), etc. Això no obstant hi ha casos que contradiuen aquest fet: *llençols* (Llanera), *arrencaera* (728, Massalavés).

a.2) Distribució [e] / [ɛ] < Ě del llatí

Tot el valencià manté la [e] tancada del llatí vulgar procedent d'una ě del clàssic. Així:

- Acabats en -ell: *anell* (640), *aparell* (785c), *aquell* (322), *bedell* (555), *bell* (472), *budell* (578a), *cadell* (495a), *canzell* (716a), *canterell* (693), *carratell* (798b), *parell* (772), *cascabell* (571b), *cervell* (590), *cistell* (796d), *clatell* (586a), *cordell* (770), *aixadella*, *aixella*, *aquella*, *escudella*, *espaella*, *espinella*, *esquella*, *ovella*, *barcella*, *botella*, *camella*, *canella*, *cistella*, *corbella*, *tinella*, *rella*, *tenella*, *rosella*, *vermella*, *polella*, *PELLA*, *pitxinella*, *paella*, etc.

Només hi ha un cas acabat amb -el, amb una [l] amb tendència a [ʎ], que no té res a veure:

- Acabats amb -er, -era: *abelloter*, *abesper*, *acer*, *aixanguer*, *aixinguer*, *aladrer*, *albarder*, *alboquer*, *algarguller*, *ambuder*, *angarguller*, *anouer*, *ascudeller*, *haver*, *viver*, *vesper*, *ver*, *ser*, *reguer*, *primer*...

- Altres: *fer*, *erm*, *herba*, *llebre*, *meu*, *meus*³⁹⁷, *neu*, *pedra*, *tendres*, *església* (i variants), *negra*, *ceba*, etc.

Vacil·len: *méstre* / *mèstre*, i presenten variació *guitarra* / *guitèrra*.

a.3) Distribució [ɔ] / [o]

³⁹⁷ Les formes *meua*, *meues* no apareixen a l'ALPI del País Valencià.

Les solucions de la *o* oberta i tancada segueixen les línies evolutives de la llengua. Això no obstant hem detectat els casos següents:

- <posta de sol róxax> (Torís, 426): segurament es tracta d'un oblit del diacrític.
- A Orpesa hi ha <cròsta> i a Vistabella <cròstes>. Aquesta [ɔ] no és etimològica (llatí CRŪSTA), però és oberta en tots els dialectes. Segons el DCVB l'origen d'aquesta obertura "s'ha d'explicar per influència d'altres paraules de forma i significat semblants".
- El mot *estisores* i les seues variants (*astisores*, *estidores*) sempre presenten una [ɔ].
- En alguns mots no hi ha una única solució: *frónt* / *frònt*; *dimóni* / *dimòni*³⁹⁸; *nòvio* / *nòvio*; *cólze*, *còlze*; *còga*, *cóga*; *antóijos*, *antòijos*; *bocói*, *bocòi*. Les variants *frònt* i *dimóni* són típiques del nord del País Valencià. La forma *nòvio* és general a tot el territori valencià.

Així mateix, el diftong *ou* (<ŭ,ō llatines) té una doble solució: *póu* / *pòu*; *jóu* / *jòu*; *óu* / *òu*; *plóure* / *plòure*. Això no obstant, segons les transcripcions de l'ALPI la frontera entre oberta i tancada no queda clara, ja que els símbols emprats no corresponen a cap solució fonològica, sinó fonètica.

Són típics els casos d'obertura del diftong *ou* en [áw] al Pinós i a Torís. El cas *jau* a Llanera de Ranes és un cas aïllat. Aquest fenomen sembla que es dona igualment en la zona fronterera amb el castellà: Sumacàrcer i Torís. També al Cabanyal de València i en alguns punts aïllats de la Ribera.

Podeu consultar l'apartat 3.3., on hem digitalitzat totes les respostes de l'ALPI. Igualment es poden comprovar aquests fenòmens als mapes que hem preparat a l'apartat 3.4.³⁹⁹

a.4) Variació etimològica de /e/ - /o/:

forrell: 666 (Pin); **forroll:** 819c (Bsà); **forroll:** 826f (Bsà); **forroll:** 686b (Bsà, Can, Orp);

a.5) Modificació d'una /a/ tònica:

guitèrra: 749 (Pen, Alc, Cnos); **brénques:** 663a (Gua)

³⁹⁸ El DCVB no recull la variant *dimoni* amb [o] tancada. L'ètim és DAEMŌNIUM. Criem que cal explicar el tancament de la [ó] per castellanisme.

³⁹⁹ A més, podeu trobar en l'apartat 3.6. (inventaris lèxics de l'ALPI) tots els números dels mapes o dels conceptes on a pareixen els mots citats.

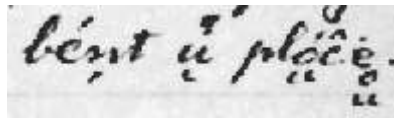
b) Vocalisme àton

El vocalisme àton del valencià és afí al del català nord-occidental:

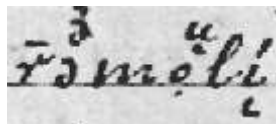
i u
e o
a

b.1) L'ALPI presenta casos especials de transcripcions vacil·lants, per exemple:

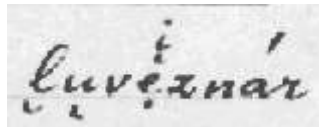
Polinyà, 426d, *vent o plotxa*

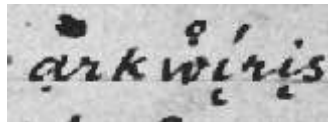
Massalavés, 426, *remolí*

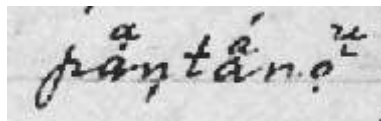
el Campello, 431, *lluvesnar*

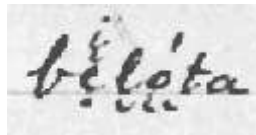
Moixent, 433, *arqüiris*

Aín, 472, *pantano*

Benilloba, 481, *bellota*

b.2) L'harmonia vocàlica⁴⁰⁰

Igualment hi ha alguns punts de la geografia valenciana que realitzen una harmonia vocàlica de la vocal àtona *a* respecte de la tònica [ɛ] o [ɔ].

- L'harmonia vocàlica de la [ɛ]:

A grans trets aquest fenomen es produeix segons l'ALPI al Pinós⁴⁰¹, el Campello, Calp i Llanera de Ranes. Només hi ha una irregularitat a Calp amb el mot *terra*, transcrita amb -a final.

Calp	[sɛ̃ɾɛ], [pértʃɛ] Però: [tɛ̃ɾa]
-------------	------------------------------------

Igualment trobem una irregularitat a Biar:

Biar	[sɛ̃ɾa], [tɛ̃ɾa] Però: [pértʃɛ] ⁴⁰²
-------------	---

L'enquesta de l'ALPI de Biar (1935) va ser contrastada amb una altra que nosaltres mateixos vam dur a terme l'any 1999. Els resultats quant al fenomen de l'harmonia vocàlica van ser els mateixos (no s'hi produïa), encara que ens explicaven la diferència entre *perxa* ('penjador') i *perxe* (cast. *parche* 'pegat' / allò que et donen a la farmàcia).

Així mateix si consultem els resultats de l'enquesta que vam repetir el 1999 a Moixent basant-nos en el mateix qüestionari de l'ALPI, observem que actualment sí que es produeix

⁴⁰⁰ Per a l'harmonia vocàlica hem realitzat 6 mapes, que podeu consultar a l'apartat 3.3.: 50 FUERZA, 54 RANA, 95 SIERRA, 113 PERCHA, 132 NUERA, 203 TIERRA.

⁴⁰¹ L'ALPI registra d'una manera irregular l'harmonia vocàlica al poble del Pinós: hi ha <sèrrè>, <mustèlè> <matèria> <gèrrè>... enfront de <cisterna>; <bòria> enfront de <bòriò>; també <picòtòrt>; <llangòstò>, <còrdò>...; <mà.squèrrè>, <dènèu>. Segurament, el cas de <cisterna> és un cas aïllat, bé perquè es troba al principi de l'enquesta de l'ALPI, bé perquè podria tenir alguna explicació fonètica (per context amb una vibrant múltiple, per exemple).

⁴⁰² Exactament, a Biar:

l'harmonia vocàlica de la [ε]. A Moixent se sent dir [sé̄r̄ε], [pért̄f̄ε] i [t̄é̄r̄ε]. Per tant, el fenomen d'aquesta assimilació vocàlica deu ser recent

A Massalavés i a Polinyà, on hi ha vacil·lació en l'harmonia de la *o*, no es dona cap cas d'assimilació vocàlica de la *e*.

- **Harmonia vocàlica de la [ɔ]:** A grans trets, aquest fenomen es produeix a Llanera, Moixent, Benilloba, el Campello i el Pinós. Però hi ha alguns casos dignes de comentar:

- Hi ha una irregularitat a Benilloba, on es recull [fórsɔ] i [granóɔ], però [nóra].

- Es produeix l'harmonia vocàlica progressiva i regressiva alhora del poble del Pinós, on es pronuncia [grɔnóɔ]. Aquest fenomen deu ser espontani. Nosaltres també el tenim registrat als pobles de la Costera, amb formes com [tɔrɔɲɔɔ] o [kɔsɔɔ].

- A Massalavés no es produeix cap cas d'assimilació vocàlica de la *e*: *serra*, *terra*. D'altra banda, però, sembla que el procés d'harmonia vocàlica de la *o* encara no està consolidat, tal com demostren aquestes anotacions de Sanchis:

50 *força* “el otro sujeto hace una [ɔ] final clara, pero el mío es todavía [a] un poco mixta.”

En els altres casos del QI Sanchis ja no fa cap altra observació, i no transcriu l'harmonia vocàlica.

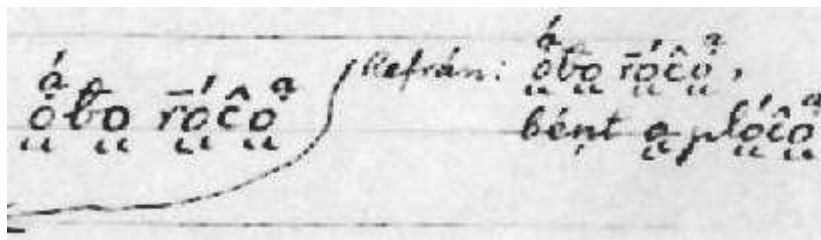
Al QII de Massalavés, transcrit per Moll, sí que es produeix l'harmonia vocàlica de la *o*, no la de la *e*. Això no obstant, en alguns casos apareixen símbols fonètics que marquen tendència a l'harmonia (426c i d), i en altres hi ha transcripcions clares de la -a final com a *o* oberta (601). El subjecte, doncs, al qual es referia Sanchis al QI (5) devia ser el de Moll.

- A Polinyà Sanchis Guarnier (QI) no transcriu cap cas d'harmonia vocàlica (*força*, *rosa*, *nora*, *serra*...). Això no obstant, F. de B. Moll (QII) hi transcriu l'harmonia vocàlica de la *o* però no la de la *e*. Això no obstant, la primera és transcrita amb un símbol molt especial, una *a* amb tendència a *o* oberta, que no coincideix amb la transcripció que fa del mateix fenomen a Massalavés.

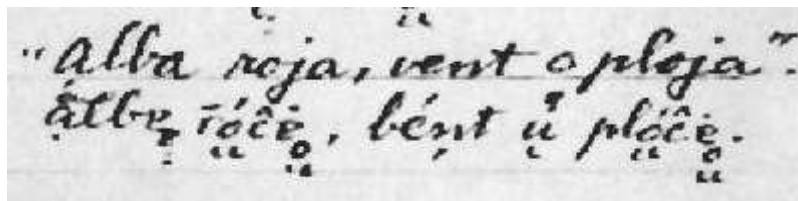
Compareu els quadres següents:

426c i 426d

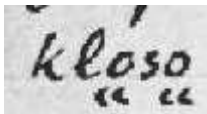
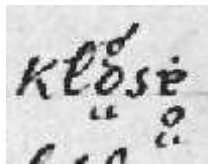
Massalavés

Polinyà

	Massalavés	Polinyà:
434 NIEBLA		
464b HOJAS DE LA MAZORCA	(pallocs)	
481 BELLOTA		
610 ALMORZADA (AMBOSTA)	(grapat en les dos mans)	

	Massalavés	Polinyà:
601 MULETA DEL COJO		

b.3) Neutralització de /e/ en [a] en posició pretònica

Inicials *en-*, *es-* > *an-*, *as-*:

En la Cartografia trobareu els mapes següents sota l'epígraf "Neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-]", amb un total d'11 mapes:

23 ESPALDA, 23 ESPALDA ('paletilla'), 89 AZADA, 104 RESBALAR, 114 ESPEJO, 150 SUEÑO, 160 ESCOPETA, 179 ENJAMBRE, 187 ESPADA, 238 ESCUCHAR, A PART (VERANO)

D'aquesta informació es desprén que no hi ha una solució homogènia en tots els mots cartografiats. A grans trets podem dir que la conservació [es] - [en] és típica de les comarques del sud i d'alguns pobles de la frontera lingüística amb el castellà, com ara Vistabella i Casinos.

Hi ha casos aglutinats de dos mots de tal manera que el segon no podem saber a bon dret si comença per *a* o per *e*. Són exemples en què un mot començat per *es-* / *as-*, *en-* / *an-* s'aglutina a un article o un mot acabat per vocal. Els criteris de transcripció que hem seguit en aquests casos ha estat molt clara: en els mots començats per *es-* o *en-* que esdevenen *as-* i *an-*, farem segons la tònica general del poble, d'acord amb altres variants on aparega el mateix fenomen però que no estiga aglutinat.

Per exemple: ¿l'asprà / la.sprà?

Així, a V. Canes (on es diu <la besprà>), Cassinos (on es diu <la ^esprà>), transcriurem <tota la.sprà>, i no <l'asprà>, ja que en tots dos pobles no hi ha ni una variant que comence per <as->: *espullat*, *esquena*, *esbarar*, *esllissà*, *espill*, *escolà*, *ensòmit*, *escopeta*, *espasa*, *esgarrar*, *escoltar*, *escrigué*, *esperen*, *enganyat*, *escrigueren*, *escolte*.

Passa el mateix a Aín, Torís, Massalavés, Moixent, Biar, Calp (*l'asprada*), Pinós, Campello i Crevillent.

De casos <l'esprà>, només n'hi ha quatre pobles: Massalavés, Crevillent, el Pinós i Biar.

Hem elaborat el quadre que segueix per tal de comprovar les diverses solucions que reben aquests segments inicials. Sembla que la majoria de pobles presenten tant les variants amb [en-] com [an-]. La negreta correspon al segment inicial [es-]. Vegeu:

QUADRE COMPARATIU

[es-] / [as-]

preg.	Aín	Torís	Massalavés	Moixent	Biar	Calp	Pinós	Campello	Crevillent
23	aspatla	---	espatla	aspatla	espatla	espatla	---	aspatla	
23		asquena	esquena	asquena	esquena	esquena	esquena	asquena	espalda
104	asbarar	asbarar	asbarar	asvarar	esvarar-se	asvarar	esvarà	asvarar	esvarà
114	aspill	espill	aspill	aspill	espill	aspill	espill	aspill	espill
128	(sacristà)	ascolà	ascolà	(sagristà)	(sagristà)	(segristà)	(sagristà)	(sagristà)	(sagristà)
160	ascopea	ascopea	ascopea	ascopea	escopeta	ascopea	escopeta	ascopea	escopeta
187	aspasa	espasa	espasa	espasa	espasa	aspasa	espasa	aspasa	espà
198	asbarrat	(desbocat)	(desbocat)	(desbocat)	(desbocat)	(desbocat)	(desbocat)	(desbocat)	esbocat
212	asgarrar	asgarrar	asgarrar	asgarrar	esgarrar esguellar	asgarrar	esguellà	asgarrar asguellar	esgarrà
227	asplòps	(socs)	(so ^s s)	(socs)	(socs)	(xocs)	súeco	xocs	albarques
238	ascoltar	ascoltar	escoltar	ascoltar	escoltar	ascoltar	ascoltà	ascoltar	escoltà
301	la asprà	la.sprà	esprà	l'asprà	la esprà	asprada	la ^e sprà	la asprà	la ^e sprà
307	(ba.scriüre)	ascrigué	escrigué	(va.scriüre)	(va.scriüre)	ascrigué	(va.scriüre)	(va.scriüre)	(va.scriüre)
310	ascura	ascura	ascura	ascura	la cri-à.scura	(la cri-ada frega.l pisso)	la cri-à frega.l pis (el piso) escura.s perols	ascura	la crià frega.l pis escura es olles
316	no ^a scopinyes	no ^e scupixques	no ascupixes	no ^a scopixques	no.scupixques	no salives al sòl de terra ascupixques	no ^escupixques	no ascupixques	no escopixque s
334	asperen	esperen	esperen	aspén	(aguarden qu'anem)	asperen	(aguarden qu'anem)	asperen	(aguarden qu'anem)
361	ascriüre	ascrit	escrigueren	ascriüre	escriüre	(a les germanes els envi- aren unes cartes)	esciure	escriürer	escrigueren
361	---	---	---	---	---	enviaren	---	---	---
380	(este.stiü)	(este.stiü)	(este.stiü)	(este.stiü)	(este.stiü)	est.astiü	(este.stiü)	(este.stiü)	(este.stiü)
387	astudfara	estudfara	estudfara	astudfara	estudfara	astudi-ra	estudfara	astudfara	estudfara
408	ascolte	ascolte	ascolte	ascolte	escolte	ascolte	escolte	ascolte	escolte

b.4) Altres neutralitzacions

- **carratera de san Jaume** 427 VÍA LÁCTEA (Bsà, Can, Pen)

DCVB: Sota FON de l'entrada CARRETERA: <carratera> Tortosa (també <carratère> Organyà, Artes, Gandesa); per tant, nova documentació de l'ALPI al PV.

- **carraté:** 724a APERADOR (Pen)

DCVB: CARRATER remet a CARRETER, on defineix "Home que té per ofici fer carros (or., occ., Cast.); cast. aperador, carpintero de carros"

- **carratell:** 798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA (Bsà)

DCVB: CARRETELL remet a CARRETELL, on "Barril petit, que oscil·la entre un càntir i una càrrega de cabuda i serveix principalment per tenir vi (pir.-or., or., occ., Maestr., mall.); cast. barrilito". ALPI: "bota pequeña"

- **pastanyes:** 585 PÁRPADOS (Cinc, Bsà) / 586 PESTAÑAS (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc)

DCVB: PASTANYA remet a PESTANYA, sota FON del qual hi ha <pastanya> (Cast., Benassal, Lluçena).

- ESPELUZNO (DE FRÍO): **ariçament:** (Moix); **ariçó:** (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Blí); **ariçó de fred:** (Tor, Gua); **ariçons:** (Pnyà)

DCVB: ARISSÓ "var. ort." i remet a ERIÇÓ "Eriçament; esgarrifança (val.) <<Tanca la finestra, que he tengut un eriçó de fred>>"; ETIM: derivat de eriçar.

- Altres:

aixam: 810c (Bpa); **aixarmén:** 792a (Alc, Orp); **aixarment:** 792a (Aín, Raf, Qua, Tor); **aixidero:** 680 (Tor); **aixua mans:** 693b (Pen); **aixuamans:** 693b (Aín, Raf); **ajjám:** 179 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp); **ajjuwadór:** 194 (Bpa)

Casos per ultracorrecció:

eixobar: 642 (Cnos); **eixovà:** 642 (Pin); **eixovà:** 647 (Pin); **eixadella:** 783e (Cinc, Vist); **eixaeta:** 783e (Cnos);

b.5) Caiguda de a - e pretòniques per l'acció d'una /r/

donar-li carbassa: 638 (Bsà); **donà-li carbassa:** 638 (Can); **brema:** 796a (Cinc, Orp); **bremà:** 796a (Cinc, Vist); **bremar:** 796a (Orp, Raf); **brenà:** 695a (Cinc); **verma:** 796a (Bllob, Blí); **verrà:** 796a (Can); **vermar:** 796a (Bllob, Blí); **berrà:** 796a (Bsà); **britát:** 239 (Can); **burtét:** 239 (Cinc); **vritát:** 239 (Cr)

Fins i tot cau la vocal *i*: **bertát:** 239 (Vist)

b.6) La vocal -a final

Les transcripcions de l'ALPI de la vocal àtona final són molt variades, des de les medials obertes, les velaritzades, les de tendència a [ɛ] o a [ɔ] (harmonia vocàlica), etc. Destaquem les aa finals palatalitzades que són ben regulars a Calp i esporàdiques al Pinós:

clavíllè: 764b (Calp); **dentíllè:** 799b (Calp); **foràs de la clavíllè:** 764a (Calp); **gavéllè:** 784d (Calp); **grényè:** 587 (Pin); **llaurar de segon réllè:** 782f (Calp); **llaurar de tercer réllè:** 782g (Calp) **manguíllè:** 778a (Calp); **mesdié:** 715c (Calp); **mestre d' aixè:** 724a (Blí); **paéllè:** 691 (Pin); **pelar una credeíllè:** 474 (Calp); **pényè:** 424 (Calp); **regalíssiè:** 453a (Calp); **réllè:** 764e (Calp); **sàriè:** 695 (Calp); **sè nessiten obrers** ([sic]) 368 (Calp); **séquiè:** 419 (Pin); **tenéllè:** 769a (Calp)

agúle: 66 (Calp); **aráne:** 117 (Calp); **béle:** 174 (Calp); **gwárdje:** 183 (Calp); **íle:** 102 (Calp); **káne:** 201 (Calp); **kepútje:** 3 (Calp); **kořédze:** 199 (Calp); **korbéle:** 69 (Calp); **kułere:** 144 (Calp); **móndze:** 152 (Calp); **ņéne:** 155 (Calp); **oréle:** 16 (Calp); **pále:** 78 (Calp); **peré:** 151 (Calp); **řábie:** 161 (Calp); **tafaříle:** 195 (Calp)

b.7) Canvi analògic de /e/ final en [a]

lébra: 159 (Bsà, Pen, Orp, Monc, Calp)

En variació:

mà.squèrra: 622 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bllob, Blí, Cr, Gua); **mà.squèrrre:** 622 (Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp); **mà.squèrrè:** 622 (Pin, Camp); **mà asquérri:** 622 (Moix)

b.8) Tancament de /e/ en [i]⁴⁰³

Aquest fenomen apareix per acció d'una palatal.

ginoll: 600d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Blllob, Pin, Camp); **aginollar-se:** 750 (Bsà, Biar); **aginollà-se:** 750 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc); **aginollé-bos:** 344 (Pen); **aginolleu's:** 344 (Bsà); **aginolleu-se:** 344 (Vist, Alc); **aginollé-vos:** 344 (Orp, Biar, Pin); **angilagues:** 577d (Bsà, Llan, Blllob, Blí); **anginollar-se:** 750 (Blllob); **anginollà-se:** 750 (Camp); **anginolleu-se:** 344 (Blllob); **anginollé-vos:** 344 (Camp); **baix del ginoll:** 601a (Pen); **davall del ginoll:** 601a (Blllob); **enginollé-vos:** 344 (Biar); **ginolleu-se:** 344 (Can, Blí); **tóu del ginoll:** 601a (Alc); **argilagues:** 577d (Can, Alc, Orp); **pugi:** 322 (Calp, Cr, Gua); **ragi:** 318 (Can); **anxilagues:** 577d (Tor); **atximponà-se:** 754 (Aín); **atxinollà-se:** 750 (Aín); **atxinolleu-se:** 344 (Aín); **catxirulo:** 742 (Pen); **pòrxi:** 674 (Blí, Camp); **pòrxi:** 675 (Bpa).

Ultracorrectes: **xeremita:** 749 (Llan)

b.9) Diftongació de /o/ inicial > /aw/⁴⁰⁴

Es tracta d'un fenomen general en alguns mots (*obrir, ofergar*), però restringit en altres (*ovella, ofici, olivera*)

aubella: 561 (Raf, Aín); **auella:** 561 (Camp, Moncofa); **aufici:** 314 (Bsà, Cnos, Tor); **aulibera:** 803 (Pen); **aurellera:** 769 (Pen, Alc, Orp); **oufici:** 314 (Pen); **òurelléra:** 769 (Bsà); **awxegáse:** 94 (Pin); **awfegárse:** 94 (Bsà, Cnos, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí); **awfegárse:** 94 (Mvés); **awfegáse:** 94 (Pen, Orp, Aín, Monc); **awfegáse:** 94 (Tor); **awré/a:** 16 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Cnos, Tor); **owfegárse:** 94 (Raf); **owfegáse:** 94 (Can);

Ultracorrectes: **aussurero:** 729 (Cnos); **ausurero:** 729 (Monc)

⁴⁰³ Podeu consultar els mapes següents (3.4.):

147 dejunar, dijunar

155 nyinya (=llenya)

193 silla, sella; silló, selló

230 gener

243 dos botilles (=botelles)

⁴⁰⁴ Podeu consultar els mapes següents (3.4.): 16 OREJA, 94 AHOGARSE

b.10) Vacil·lació del timbre vocàlic /o/ - /u/⁴⁰⁵

En alguns casos hi ha variació de *o* i *u*:

dór duméɲɔs: 244 (Cr); **dór duméɲɔs:** 244 (Gua); **dóz duméɲɔs:** 244 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp); **dóz duméɲɔs:** 244 (Camp); **dóz duméɲɔs:** 244 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés); **dóɹ duméɲɔs:** 244 (Pin)

dóz doméɲɔs: 244 (Pen, Biar); **dóz doméɲɔs:** 244 (Bsà);

ɟullíɟ: 233 (Bsà); **ɟullíɟ:** 233 (Can); **ɟullíɟ:** 233 (Tor)

ɟollíɟ: 233 (Orp); **ɟollíɟ:** 233 (Cnos, Raf, Qua)

Altres casos:

esmonyir: 566 (Biar, Blí), **esmonyir:** 805 (Blí) / **esmunyir:** 805 (Bpa)
despampolar: 793a (Mvés, Calp, Camp)
aspampulà: 793a (Bsà)

bufetà: 733 (Cinc, Can, Monc, Gua); **bufetada:** 733 (Bsà) / **bofetà:** 733 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr)
bocinà: 733 (Pin) / **bucinà:** 733 (Calp)

bodega: 679a (Pen, Monc, Raf, Pin, Gua); **bodega:** 663 (Vist) / **buéga:** 679a (Cr)

buldria: 389 (Bsà) / **boldria:** 389 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Raf, Mvés)

bujaça: 348 (Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin); **bojaça:** 348 (Bllob, Camp) / **bolxaca:** 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor); **butxaca:** 348 (Bsà, Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Moix); **bolxaca:** 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor)

burriol: 492 (Monc) / **buriolet:** 493 (Alc); **burriol:** 817 (Pin)

borrim: 431 (Pen, Vist) / **burrin:** 431 (Bsà)

botifarra: 582a (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua) / **butifarra:** 582a (Bsà, Calp)

bullir: 799 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Gua) / **bullir:** 799 (Calp, Camp)

⁴⁰⁵ Vegeu mapes 61, 233 i 244 (3.3.).

b.11) Diftongs

- Reducció /wa/ > /o/

L'ALPI només dona compte d'uns casos de monoftongació del tipus /wa/ > /o/ en contacte amb g o q:

- El numeral 40 (728e): *quaranta* (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)

coranta (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp)

- La *quallada*: *collà*: 812 (Can); *collà*: 813 (Cinc, Vist, Pnyà)

- El *qüernut* (per ultracorrecció): *quarnut* (731, Cinc)

- *L'aguasil*: *agosil*: 719d (Bpa); *agosil*: 719c (Pen, Bpa); *agusil*: 719c (Calp); *agusil*: 719d (Calp);

- La realització com a diftong o hiatus de la [i] seguida de vocal⁴⁰⁶:

Normalment hi ha mots amb tendència a la pronúncia com a hiatus (*diari*, *ràbia*), mentre que en altres es pronuncien com a diftongs (*fiera*, *guàrdia*).

Només podem observar una zona on la [i] no es pronuncia ni com a vocal ni com a semiconsonant, sinó una espècie de so mixt. Aquest fenomen es localitza a la zona geogràfica de les comarques centrals del País Valencià, tret d'algun cas esporàdic al nord. Sembla que es tracta entre el so plenament vocàlic i el semiconsonàntic.

Exemples:

fiéra: 56 (Pen, Vist, Biar); **fjéra**: 56 (Alc, Pnyà, Llan, Bllob); **fiéro**: 56 (Vist); **fjéra**: 56 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés); **diári**: 74 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

⁴⁰⁶ Mapes 33 *diablo*, 74 *diario*, 121 *iglesia* i 139 *noviazgo*.

3. EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.1. CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ

3.1.1. CRITERIS DE LA NOSTRA EDICIÓ

Presentació

A l'hora d'enfrontar-se a unes transcripcions fonètiques tan acurades i minucioses, amb un gran nombre de matisos per a un mateix so, cal preguntar-se si paga la pena aprofitar tot el material o bé convé simplement fer-ne una tria o una reducció. En un principi nosaltres havíem decidit oferir l'ALPI amb el màxim de detalls possibles, però amb el pas del temps ens vam adonar que era gairebé impossible reportar cadascun dels matisos que posseeix. Fins i tot no solament vam considerar que era impossible, sinó que a més en alguns casos vam reflexionar fins a quin punt era útil o afegia informació desconeguda als estudis filològics a casa nostra.

És per aquesta raó que vam estar impel·lits a la reducció sistemàtica de cada símbol fonètic, i només en casos concrets consideràvem que el matís era ben significatiu, fet que transcrivíem a peu de pàgina ajudats de les noves tecnologies, tal com ara comprovarem⁴⁵⁶.

D'altra banda hem d'afegir que el material que editem és totalment fiable i complet, i insistim en el fet que és el fruit d'una tasca incansable de recerca de criteris per tal de fer més llegible l'ALPI.

L'ús de l'escàner

Juguem amb un factor de transcripció decisiu: l'ús de l'escàner. És a dir, la consulta directa de l'original al costat de la transcripció proposada. Efectivament, per a l'edició de l'ALPI valencià que en aquest treball presentem hem inclòs a peu de pàgina el poble i la transcripció exacta escanejada a partir de l'original dels investigadors.

⁴⁵⁶ És el cas de l'harmonia vocàlica: mots com *granota* o *serra* no eren transcrit sistemàticament amb dues vocals obertes, sinó que sovint la vocal final es transcrivía amb un doble signe: una *o* doblement oberta i damunt, una *a*. Aquest fet indicava un canvi latent de l'harmonia vocàlica.

Fins i tot en alguns pobles, com ara Llanera i Moixent, on l'harmonia vocàlica de la *o* era indubtable (*granòtò*, *ròsò*, *mònjò*...), hi havia casos en que no es transcrivía, bé per error, bé pel context. És el cas de frases com ara "la roba de l'atra" (QI, 280), transcrit sense harmonia vocàlica tant a Llanera com a Moixent.

Però l'escaneig no obeeix a un criteri arbitrari, sinó que hem seleccionat en quins casos calia i en quins no. Ara bé, el fet d'usar la digitalització de l'original no significa en cap moment que no hàgem estat capaços de resoldre el problema de la transcripció fonètica o ortogràfica d'aquells casos. Ben lluny d'aquest fet, la visualització a peu de pàgina il·lustra una transcripció proposada, la de l'Edició⁴⁵⁷.

A grans trets les funcions de l'escàner a peu de pàgina podrien ser les següents:

1. La funció de SIC, és a dir, de ratificació en el fet que la transcripció proposada no és un error del transcriptor, sinó de l'investigador (o no).

Exemple⁴⁵⁸:

- L'ALPI (QII, 506 *ruiseñor*) transcriu a Llanera de Ranés la variant <rossenol>, per comptes de <rossenyol>.

- L'ALPI (QII, 581) transcriu a Vilar de Canes <moll delssosso> (amb /s/ sorda per comptes de /z/)

2. La funció de l'AMPLIFICATIO, és a dir, ampliar informació útil impossible de transcriure (símbols fonètics, dibuixos...).

Exemple: els dibuixos del plànol de la planta d'una casa (QII, 663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES).

3. La funció de VERIFICAR, és a dir, aclarir o constatar una variant o un tret fonètic, però sense ampliar-ne la informació de l'edició. De vegades aquesta mateixa funció s'utilitza per la possible confusió que hi pugui haver a l'hora d'interpretar un signe fonètic.

Exemple: els casos de la <g> volada, que moltes vegades no queda clara si està volada o no: (QI, 8 *guapo*; 107 *globo*...)

Així l'ús de l'escàner contribueix a:

a) Aclarir una transcripció dubtosa.

⁴⁵⁷ Que és la que apareixerà després en l'Inventari de formes (3.6.).

⁴⁵⁸ Podeu completar els exemples amb l'apartat "Errades o imprecisions de l'ALPI i del DCVB" (2.7.)

- b) Ratificar una transcripció, que a primera vista sembla que no és possible.
- c) Reportar els errors de transcripció (oblits, incoherències, accents, símbols estranys...) de l'ALPI.
- d) Auxiliar el text amb els dibuixos corresponents que duia l'original.
- e) Donar llum sobre una variant de l'original impossible de transcriure segons els criteris de la present edició (per exemple, amb símbols superposats, o els símbols fonètics especials).
- f) Oferir la informació marginal que no estava prevista en el qüestionari (normalment apareix al Quadern II en forma de dibuixos i text sempre en les darreres pàgines en blanc de l'enquesta).
- g) Oferir transcripcions dubtoses de la versió original, bé perquè no s'entenga la lletra de l'investigador, bé perquè no quede clar a què es refereix la variant o el dibuixet.
- h) Deixar constància de la situació espacial d'una resposta dins del qüestionari, bé siga per la localització al marge de l'enquesta, bé siga perquè la resposta estiga escrita entre línies.
- i) Informar de qualsevol tret que cride l'atenció (un signe, un símbol, un dibuix, una anotació...).

Està, doncs, més que justificat aquelles transcripcions a peu de pàgina. En cap moment s'ha volgut complicar el text, ans al contrari, contribuir a una millor comprensió a partir de la versió original.

Criteris del Quadern I i del Quadern II

El Quadern I i el Quadern II no han tingut els mateixos criteris de transcripció. A pesar del fet que tot el material de l'ALPI va ser transcrit fonèticament, nosaltres hem preferit la transcripció fonètica només per al qüestionari fonètic, mentre que hem presentat una transcripció gràfica-ortogràfica⁴⁵⁹ a partir de la fonètica per als qüestionaris de morfosintaxi, lèxic i etnografia.

Efectivament, mentre que l'anomenat Quadern I correspon al qüestionari de Fonètica i Morfosintaxi, el Quadern II correspon al de Lèxic i Etnografia. Per tant, tan sols hem transcrit amb símbols fonètics (AFI) les qüestions del Quadern I relacionades amb la Fonètica, això és, de la pregunta 1 *reina* fins a la 251 *decirlo*. La resta del Quadern I (preguntes de morfosintaxi: des de la 252 *Cada uno debe pagar sus deudas* fins a la 411 *Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)*), i tot el Quadern II (preguntes de lèxic i etnografia: des de la 412 *MONTAÑA* fins la 828 *POLEA*) s'ha transcrit en la present edició amb caràcters gràfics, o siga, respectant l'ortografia corresponent (la castellana per als pobles castellanoparlants, i la valenciana per als valencianoparlants).

Igualment hem transcrit amb símbols de l'AFI les anotacions marginals a part de l'enquesta corresponent al Quadern I, mentre que aquesta mateixa informació marginal del Quadern II, l'hem transcrita amb els mateixos criteris que l'edició del Quadern II.

En resum:

Notes marginals, a part, del Quadern I	Quadern I		Quadern II	Notes marginals, a part, del Quadern II
	FONÈTICA Preguntes 1-251	MORFOSINTAXI Preguntes 252-411	LÈXIC I ETNOGRAFIA Preguntes 412-828	
<u>A</u> Amb símbols de l'AFI		<u>B</u> Transcripció ortogràfica (fonològica) amb signes gràfics		

⁴⁵⁹ Es podrien considerar les nostres transcripcions com a transcripcions fonològiques, ja que redueixen el nombre d'al·lòfons d'un mateix fonema. Això no obstant, aquesta afirmació no és del tot exacta, ja que en alguns casos sí que hem transcrit el detall fonètic.

En són exemples les tendències /o/ > /u/ del tipus *podrirà* / *puđrirà* (Massalavés, QI, 309); el diftong /wé/ castellà, desenvolupat en /w^he/ i que nosaltres també transcrivim (QI, 305 *lu^hego*); etc.

Pobles valencianoparlants i castellanoparlants

Els criteris de transcripció fonètica amb els símbols de l'AFI són exactament els mateixos per als pobles valencianoparlants que per als castellanoparlants.

Això no obstant, per a la informació de l'ALPI per als pobles castellanoparlants cal aplicar una lectura amb les normes ortogràfiques del castellà, mentre que per a llegir les variants i les observacions dels pobles valencianoparlants cal aplicar-hi una lectura segons la normativa valenciana.

Concretament, els criteris de transcripció ortogràfica de les preguntes de morfosintaxi dels pobles castellanoparlants i dels valencianoparlants són diferents en alguns punts. Per exemple:

a) Les palatals:

Pel que fa a les palatals, hem intentat transcriure més minuciosament els matisos fonètics als pobles valencianoparlants. Així als castellanoparlants simplement hem transcrit *ch* quan pertocava, i no hem distingit els altres elements palatals dobles que acompanyen el so [tʃ], fenomen que ja apareix a les preguntes de fonètica.

És a dir, que al Quadern I, podem trobar-nos als pobles valencianoparlants transcripcions del tipus <X^xussep> o <^j(t)Jusep>, corresponent a dues transcripcions amb palatals dobles (la primera sordes, la segona sonores), mentre que als castellanoparlants sempre <gatucho>, <gatacho>, <escuche>, <chico>, etc., encara que en l'original apareixien amb doble palatal.

Podem justificar aquest criteri pel gran interès que tenen les palatals sonores i sordes en valencià, amb una gran gamma de possibilitats, mentre que en castellà només n'hi ha de sordes i es redueixen a tres o quatre⁴⁶⁰.

b) Les semiconsonants i les semivocals:

⁴⁶⁰ Ni tan sols a Anna o a Fanzara hi ha palatals sonores, segons l'ALPI.

Mentre que als pobles valencianoparlants hem distingint el hiatus i el diftong, en els contactes del tipus *ia*, *ua* / i-a, u-a, als castellanoparlants no. (Excepte la semivocal del dígraf *ix*, ja que si no apareix aquesta ho transcrivim amb una *i* entre parèntesis: <marra(i)xa>.) Per tant, podem trobar transcrit <Ju-an>, <ni ũn pito>, <no m'importa ũn pitótxo>, <e(i)xiré>, <eixiré>...

Això no obstant, als pobles castellanoparlants hem transcrit semivocals i semiconsonants (í, ũ) en les preguntes que hem considerat el fenomen com a pertinent: <aunque>; <ciudad> / <señdá>; etc.

c) Generalment hem tingut en compte més fenòmens fonètics als pobles valencianoparlants que als castellanoparlants. Alguns matisos són fins i tot molt minuciosos: contactes consonàntics: <fredeixiré> / <fret eixirí>; obertura de les vocals: <a on> / <a o^on>; <pilòtò> / <pilota>; etc.

Malgrat això, no volem dir que la transcripció dels castellanoparlant no siga minuciosa, sinó que a grans trets, comparteix amb la dels valencianoparlants la majoria de criteris:

- Distinció de b/v: <llubias> (però <lluvias> a Anna, amb labiodental).
- Lletres volades (també la *s* aspirada [h]).
- Usos de parèntesis en alguns lletres.
- Elisions: <p'a>.

Ara bé, la lectura dels pobles castellanoparlants s'ha de fer (tant al Quadern I com al Quadern II) com si estiguera escrit en llengua castellana.

- Accentuació: <tío>, <engañáu>, <podían>, <hacía>
- Alveolars: <sinco> / <cinco>

d) Cada signe gràfic que utilitzem és fidel a la transcripció original. En cap moment hem volgut aplicar un criteri normativitzador a les transcripcions de l'ALPI. Així perfectament podem trobar <ancendre> com <encendre> (QII, 659), o bé <almetlers> com <armelers>

(Llanera i Torís, QI, 371, respectivament). Igualment transcrivim <perque>, <per a que> (QI, 395) sense accents.

e) En el cas de les localitats d'Anna, Godelleta i Tuéjar indiquem l'any del quadern que editem⁴⁶¹. L'edició base (punt 3.5.) pren com a referència les enquestes més antigues⁴⁶². En l'apartat 3.2. apareix l'edició (i l'estudi) de les segones enquestes d'aquelles localitats).

⁴⁶¹ En l'apartat 3.2. es troben explicats els problemes que presenten aquests pobles. A mena de resum podem completar:

- a) Anna i Godelleta: hi ha una enquesta doble, una de 1934 i una altra de 1948
- b) Tuéjar: hi ha el QI, fet el 1958, i el QII, fet el 1934.

Material original de l'ALPI que posseïm:

	QI	QII
Anna i Godelleta	- Un exemplar de 1934 - Un altre de 1948	- Un exemplar de 1934 - Un altre de 1948
Tuéjar	- Un exemplar de 1958	- Un exemplar de 1934

c) Després de comparar les dades dels originals amb l'edició de l'ALPI de 1962, arribem a la conclusió que les enquestes de 1934 d'Anna, Godelleta i Tuéjar no van ser emprades, i per comptes d'aquestes, per a cartografiar el Volum I de 1962 es van usar les de 1948 (Anna i Godelleta) i 1958 (Tuéjar).

⁴⁶² Els quaderns que es van fer primerament van ser els següents:

- QI: Anna (1934) / Godelleta (1934) / Tuéjar (1958)
- QII: Anna (1934) / Godelleta (1934) / tuéjar (1934)

Símbols utilitzats en l'Edició:

Cada símbol que transcriu l'investigador en les enquestes originals de l'ALPI té exactament un corresponent símbol (fonètic) o grafia en la nostra Edició. En la *Introducción* de l'ALPI (1962) podem comptar 262 símbols⁴⁶³ fonètics. Però aquests no són exactament els que van fer servir els enquestadors, sinó que n'hi havia de més.

Tot seguit fem un repàs per cadascun d'aquests 262 símbols, al costat dels quals oferirem la proposta de transcripció que hem utilitzat en la nostra Edició. Seguidament resumirem en un quadre aquella proposta. I finalment descriurem punt per punt quins criteris hem seguit en els símbols o signes gràfics més conflictius.

⁴⁶³ Vegeu l'apartat de la Metodologia (1.2.3.).

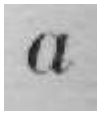

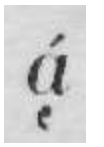
1. Proposta de transcripció dels símbols que apareixen a la *Introducción* (1962):

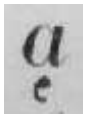
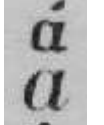

1962: Taula de símbols, *Introducción ALPI*, Volum I, 1962.

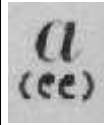
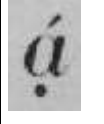

FON: Transcripció del Quadern I (Fonètica)

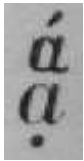
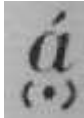
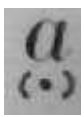

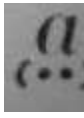

MFS. LX.: Transcripció del Quadern I (Morfosintaxi) i del Quadern II (Lèxic i Etnografia)

(---): El símbol en qüestió no apareix exactament en les enquestes originals. Es tracta, doncs, d'una regularització posterior a les enquestes.

1962	FON	MFS. LX.
	á	a, à / á
	a	a
	a	a
	á	a, à / á

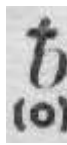

1962	FON	MFS. LX.
	a	a
	á	a, à / á
	á	a, à / á
	a	a

1962	FON	MFS. LX.
	a	a
	a	a
	á	a, à / á
	a	a

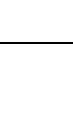
1962	FON	MFS. LX.
	á	a, à / á
	á	a, à / á
	a	a
	a	a
	a	a
	a	a
	a	a

1962	FON	MFS. LX.
	a	a
	a	a
	a	a
	a	a
	b	b
	b ⁴⁶⁴	b

⁴⁶⁴ No hem considerat, doncs, els aproximants de [b] - [d] - [g].

1962	FON	MFS. LX.
	b	b
	b	b
	b	b
	tʃ	tx / ch
	(---)	(---)
	tʃʲ	tx, tx ^{i(x)} , ch
	tʃʲ	ch

1962	FON	MFS. LX.
	tʃ	tx, ch
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d

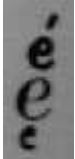

1962	FON	MFS. LX.
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d
	d	d

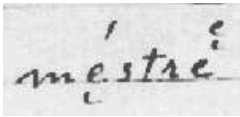
1962	FON	MFS. LX.
	(---)	(---)
	é	é, e
	e	e
	e	
⁴⁶⁵ 	é ε, é	é, è, e

⁴⁶⁵ La *Introducción* (1962) defineix: “abierta tónica, vocal anterior más abierta que la *é*; franc. *fer*, ital., port. y cat. *ferro*”... En una transcripció fonològica com la que practiquem nosaltres no queda massa clar de si es tracta d’una [e] o d’una [ε]. De tota manera, a peu de pàgina transcrivim els aquells casos que considerem confusos.

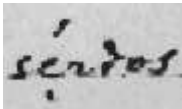
Exemples:

- *mèstre*, el Campello, 723b:

1962	FON	MFS. LX.
466	e, ε	é, è, e
		
467	é	é
		
	é	e, é
		

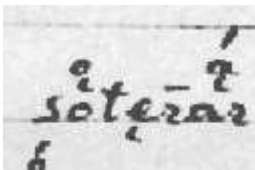

- cèrds, Orpesa, 549:

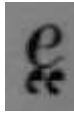

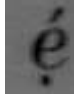

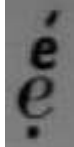

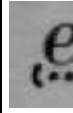
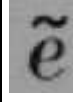

⁴⁶⁶ Sembla que en posició àtona apareix davant de vibrant múltiple. És difícil d'interpretar una *e* oberta o tancada fonològicament.

Benialí, 660e:

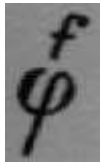
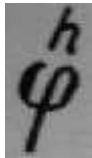
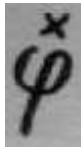
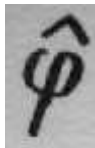

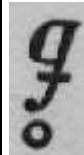
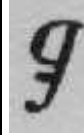
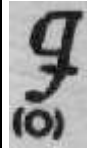

⁴⁶⁷ Sembla que el DCVB va considerar aquest símbol com a *e* oberta. Consulteu l'apartat de les Errades del DCVB / ALPI.

1962	FON	MFS. LX.
	e	e
	ε	è
	ε	è
	é	e, é
	e	e
	é	e, é
	é	e, é

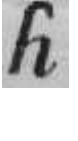

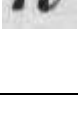

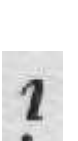

1962	FON	MFS. LX.
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e

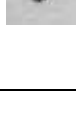
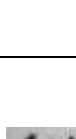

1962	FON	MFS. LX.
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e
	e	e
	f	f
	f	f

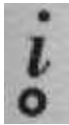

1962	FON	MFS. LX.
	φ	φ
	φf	f, φf
	(---)	(---)
	(---)	(---)
	(---)	(---)
	g	g

1962	FON	MFS. LX.
	g	g
	g	g
	g	g
	g	g
	g	g
	g	g

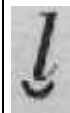

1962	FON	MFS. LX.
	g	g
	g	g
	g	g
	g	g
	(---)	(---)
	h	hh, ^h

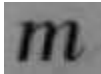

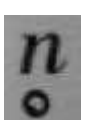
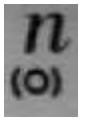

1962	FON	MFS. LX.
	h	hh, ^h
	h	hh, ^h
	h ^h	h ^h
	h	hh, ^h
	i	i, í
	i	i
	i	i

1962	FON	MFS. LX.
	i	i, í
	i	i
	i	i
	i	i
	i	i
	i	i
	i	i

1962	FON	MFS. LX.
	i	i
	j	j, i
	j	j, i
	j	j, i
	j	j, i
	j	j, i

1962	FON	MFS. LX.
	k	k
	k'	qu, c
	k	qu, c
	k'	qu, c
	(---)	(---)
	l	l
	l	l

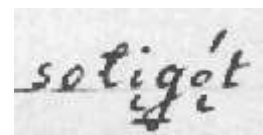
1962	FON	MFS. LX.
	l	l
	l	l
	l	l
	l	l
	Λ	ll
	Λ	ll
	Λ	ll

1962	FON	MFS. LX.
	l	ll
	m	m
	m	m
	n	n
	n	n
	n	n
	m ⁿ	m ⁿ

1962	FON	MFS. LX.
	n	n
	n	n
	ŋ	n
	ŋ	n
	ŋ	n
	ŋ	ny / ñ
	ŋ	ny / ñ

1962	FON	MFS. LX.
	ó	o, ó
	o	o
	o	o
468 	ó, ó	o, ó, ò
	o, o	o, ò
	ó	o, ó

⁴⁶⁸ Benilloba, 814:

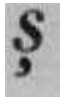

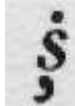

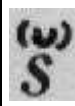
1962	FON	MFS. LX.
	ó, 3	o, ó, ò
	o, 3	o, ò
	3	ò
	3	ò
	ó	o, ó
	o	o
	ó	o, o

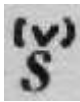

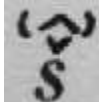
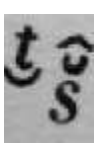

1962	FON	MFS. LX.
	ó	o, ó
	o	o
	o	o
	o	o
	o	o
	o	o
	o	o

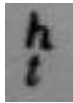
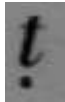
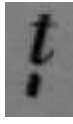

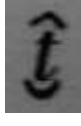
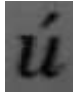
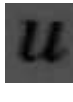
1962	FON	MFS. LX.
	o	o
	o	o
	p	p
	p'	p
	hp	hp
	r	r
	r	r

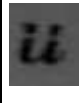
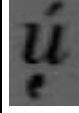
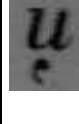
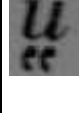
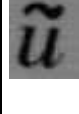
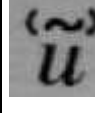
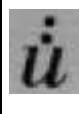
1962	FON	MFS. LX.
	r	r
	r	r
	rl	rl
	r	r
	r	r
	r	r
	r̄	rr, r

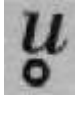
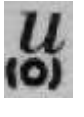

1962	FON	MFS. LX.
	r̄	rr, r
	r̄	rr, r
	r̄	rr, r
	s	s
	s	s
	s	s
	s	s

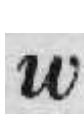
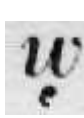

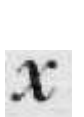

1962	FON	MFS. LX.
	s	s
	s	s
	ts	ts
	ts	ts
	ts	ts
	ʃ	(i)x
	ʃ	(i)x

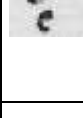

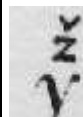
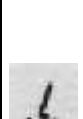
1962	FON	MFS. LX.
	ʃ	(i)x
	ʃ	(i)x
	tʃ	tx, ch
	tʃ	tx, ch
	(---)	(---)
	t	t
	t'	t', t

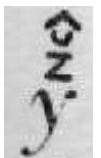
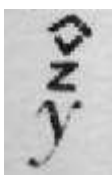

1962	FON	MFS. LX.
	ht	ht
	t	t
	t	t
	t	t
	t	t
	ú	u, ú
	u	u

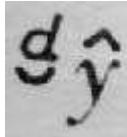
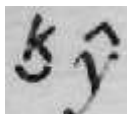
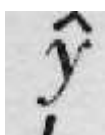

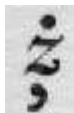
1962	FON	MFS. LX.
	u	u
	ú	u, ú
	u	u
	u	u
	u	u
	u	u
	u	u

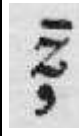

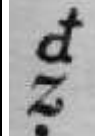
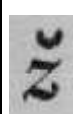
1962	FON	MFS. LX.
	u	u
	u	u
	u	u
	u	u
	w	ũ, u
	w	ũ, u
	v	v

1962	FON	MFS. LX.
	fv	fv
	(---)	(---)
	w	ũ, u
	w	ũ, u
	w	ũ, u
	x	[x] / j, g
	x ^h	j ^h , g ^h

1962	FON	MFS. LX.
	x	[x] / j, g
	y	y
	y	y
	y	y
	y ³	y ^{(0)j} , y ^{(0)g}
	y ³	y ^{(0)j} , y ^{(0)g}
	(---)	(---)

1962	FON	MFS. LX.
	y	ȳ, y
	y	ȳ, y
	y ^{ds}	y ^{tj} , y ^{tg}
	y ^{ds}	y ^{tj} , y ^{tg}
	y	y
	y ^{ds}	y ^{tj} , y ^{tg}

1962	FON	MFS. LX.
	ȳ	
	(---)	(---)
	y	ȳ, y
	z	z, s / zz
	z	z, s / zz
	z	z, s / zz
	z	z, s / zz

1962	FON	MFS. LX.
	z	z, s / zz
	z	z, s / zz
	dz	tz / dz
	dz	tz / dz
	z	z, s / zz
	(---)	(---)
	ʒ	(tj), (tg)

1962	FON	MFS. LX.
	3	(t)j, (t)g
	3	(t)j, (t)g
	3	(t)j, (t)g
	d3	tj, tg

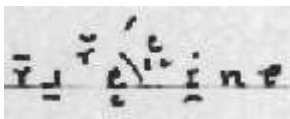
1962	FON	MFS. LX.
	d3	tj, tg
	d3	tj, tg
	d3	tj, tg
	^d d3	tj, tg

1962	FON	MFS. LX.
	θ	c, z
	θ	c, z
	θ	c, z

2. Quadre resum de la proposta de transcripció dels originals a la nostra Edició

	QI FON		QI MF - QII			
	VAL / CAST	Exemples	VAL	Exemples	CAST	Exemples
/a/	[a], [á]	rējna, flāre	<a>, <à>		<a>, <á>	
/e/	[e], [é]		<e>, <é>			
/ɛ/	[ɛ], [ɛ́]	rējna ⁴⁶⁹	<è>	<sèrrè>	<è>	<acèite>
/o/	[o], [ó]				<o>, <ó>	
/ɔ/	[ɔ], [ɔ́]		<ò>	<mònjò>	<ò>	<piñòl>, <bentidòs ⁴⁷⁰ >
/u/	[u], [ú]				<u>, <ú>	
/i/	[i], [í]				<i>, <í>	

⁴⁶⁹ Ademuz:

⁴⁷⁰ Tuéjar (1958):

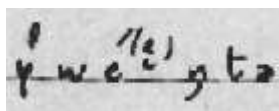

	QI FON		QI MF - QII			
	VAL / CAST	Exemples	VAL	Exemples	CAST	Exemples
/f/	[f]					
	[^h f], [φ], [f ^h] ⁴⁸⁴	^h fók, ^h fwénte ⁴⁸⁵ , φwénte (DosA), f ^h wénte ⁴⁸⁶	[^h f], [φ], [f ^h] ⁴⁸⁷	<aũ ^h fic>i, <φfusta>, <Àf ^h rica>	[^h f], [φ], [f ^h], [φf] ⁴⁸⁸	<φfrir> ⁴⁸⁹ , <φFransisco> ⁴⁹⁰ , <φruta>
/g/	[g], [g̃] ⁴⁹¹	ḡuapíssima	<g>, <g̃>	<mu ḡuapa>	<g>, <g̃>	
/h/	[h] ⁴⁹²	e ^h núdo ⁴⁹³	< ^h >, < ^{hh} >	<guapi ^h ma> ⁴⁹⁴ , <mucha ^{hh} llubias ⁴⁹⁵ >, <ha ^{hh} llegao> ⁴⁹⁶	<hh>	<ehhquila>

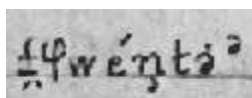
⁴⁸³ Sense distinció fricativa / oclusiva.

⁴⁸⁴ Labialitzades.

⁴⁸⁵ Teresa de Cofrentes:

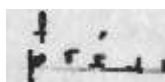
⁴⁸⁶ Dolores:

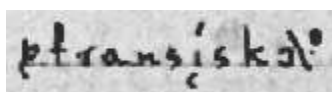
⁴⁸⁷ Només utilitzats en QI VAL Morfosintaxi.

⁴⁸⁸ Símbols utilitzats només en QI CAST Morfosintaxi.

⁴⁸⁹ Teresa de Cofrentes:

⁴⁹⁰ Godelleta (1934):

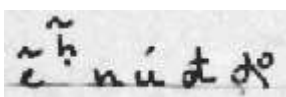

⁴⁹¹ Sense distinció fricativa / oclusiva.

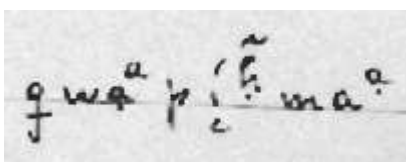
⁴⁹² Només apareix en QI CAST.

⁴⁹³ Teresa de Cofrentes:

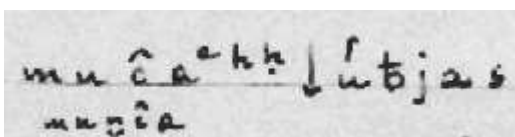
	QI FON		QI MF - QII			
	VAL / CAST	Exemples	VAL	Exemples	CAST	Exemples
/x/	[x]		<[x]>	<bír[x]enes> , <[x]ües>	<j>, <g>	<trujieron>, <trajeron>, <Jelipe>, <cogieron>, <ginobesa>
/k/	[k]		<qu ^{e, i} >, <c ^{a, o} >		<qu ^{e, i} >, <c ^{a, o} , u>	
/l/	[l]		<l>		<l>	
/ʎ/	[ʎ]		<ll>		<ll>	
/m/	[m]		<m>		<m>	
/n/	[n]		<n>		<n>	
/ɲ/	[ɲ]		<ny>		<ñ>	
/p/	[p]		<p>		<p>	
/r/	[r]		<r>		<r>	

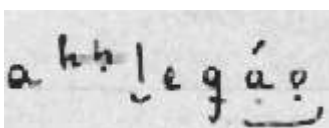
494 Caudete:

495 Caudete:

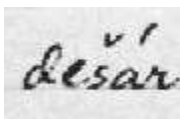
496 Caudete:

	QI FON		QI MF - QII			
	VAL / CAST	Exemples	VAL	Exemples	CAST	Exemples
/r/	[r̄]		<r>, <rr>		<r>, <rr>	
/ø/	[ø] ⁴⁹⁷	řeθār	---	---	<z ^{a, e, o} >, <c ^{e, i} >	<aguacil> (Ped)
/s/	[s]		<s>, <ss>, <ç>, <c>	<aguassil>	<s>	<una mosa> (Ann), <aguasil> (Azu)
/z/	[z]		<s>, <z>	<aguasil>	<zz>	<aguazzil> (Fan)
/t/	[t]		<t>		<t>	
/v/	[v]		<v>		<v>	<arròva> (Ann)
/j/	[j]	úlj, léj, éjj	<(i)x>, <(t)x>	<de(i)xar> ⁴⁹⁸ (t)xaeta = [jaéta]	<(i)x> ⁴⁹⁹	
/tʃ/	[tʃ]	pitjór (Aín)	<tx>, <x>			
/dʒ/	[dʒ]	dʒeniba	<j>, <tj>, <g>, <tg>	<formatge>, <mitjador mida>	---	
/ʒ/	[ʒ]	piʒó (Cinc, Pen, Bsà, Can, Vist)	<(t)j>, <(t)g>	<(t)Ju-anet> (Bsà)	---	
/ts/	[ts]	déts, gáts	<ts>	<dotse>	---	

⁴⁹⁷ Només apareix en QI CAST.

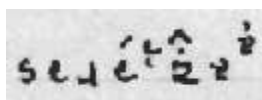
⁴⁹⁸ Benilloba:

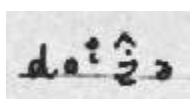
⁴⁹⁹ El símbol <(i)x> (= [j]) del QI / QII CAST només apareix a la localitat d'Anna.

	QI FON		QI MF - QII			
	VAL / CAST	Exemples	VAL	Exemples	CAST	Exemples
/dz/	[dz]	serédza ⁵⁰⁰	<tz>	<dotze>	<dz>	<dodze> ⁵⁰¹
/y/	[y]	řáyo	<řy>, <y>	<řyo ř tu>, <veřa> ⁵⁰²	<y>	<enterdayer>, <sielo royo>

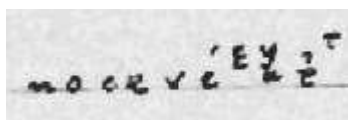
⁵⁰⁰ Anna (1934):

⁵⁰¹ Anna (1934):

⁵⁰² Benialí:

Altres criteris d'Edició

a) Quadern I (Fonètica només)

Les preguntes compreses entre la 1 *reina* i la 251 *decirlo* corresponen a la Fonètica de l'ALPI i en l'Edició han estat transcrits fonèticament amb símbols de l'AFI.

Remarques (aplicables tant als pobles valencianoparlants com als castellanoparlants):

0. Qualsevol transcripció de l'original que considerem pertinent, conflictiva i interessant ha estat inclosa a peu de pàgina amb l'ús de l'escàner.

1. No hem transcrit la bilabial [β], la velar [ɣ] ni la dental [ð] fricatives (posició intervocàlica normalment).

Exemple:

[ábito], [kabéθa], [lábio], [ṙábo]... i no [áβito], [kaβéθa], [láβio], [ṙáβo]...

[sigwéɲa], [siégo], [ormigéro], [χwégo]... i no [siɣwéɲa], [siéɣo], [ormiɣéro], [χwéɣo]...

[sudór], [ṙuído], [deznúdo], [oído]... i no [suðór], [ṙuíðo], [deznúðo], [oiðo]...

L'Edició dóna compte de la diferència oclusiva - fricativa en tota una sèrie de pobles i d'exemple que tot seguit reportem⁵⁰³:

	Valencianoparlants	Castellanoparlants
--	--------------------	--------------------

⁵⁰³ En alguns mapes, però, no hem tingut en compte aquest fenomen: 39 *yegua*, on transcrivim [éguá]; 59 *fragua* fra[gw]a... Hem inclòs aquests mapes sota l'epígraf "tractament de [g] inicial i intervocàlica". També en alguns mapes com 150 *sueño* hem transcrit "son[áda]", 157 *cazador*...

	Valencianoparlants	Castellanoparlants
[b] oclusiva	<p>4 <i>hábito</i> ([ábɪt]: Vistabella, Orpesa, Biar, Benilloba, Benialí, Crevillent i Guardamar)</p> <p>19 <i>labio</i> ([lábjo]: el Campello)</p> <p>33 <i>diablo</i> ([diábɫe]: Vistabella, Llanera, Biar, el Pinós, Guardamar)</p> <p>65 <i>zapatero</i> (el Pinós)</p> <p>69 <i>hoz</i> ([korbéʎa]: el Pinós)</p> <p>85 <i>árboles</i> [ábres]: P. de Benifassà, Orpesa, Casinos, Llanera, el Campello, Guardamar)</p> <p>107 <i>globo</i> [glóbo] el Pinós / [lóbo]. Orpesa)</p> <p>122 <i>pueblo</i> ([póble]: el Pinós)</p> <p>136 <i>calvo</i> ([káɫbo]: V. de Canes, el Pinós, el Campello, Guardamar)</p> <p>139 <i>noviazgo</i> ([nobiázɟe]: Vistabella)</p> <p>159 <i>liebre</i> ([lébre]: Llanera, Moixent, Biar, el Pinós, Guardamar)</p> <p>161 <i>rabia</i> ([rābia]: Peníscola / [rābja]: Polinyà, Llanera, Moixent, Benialí, el Pinós, Guardamar)</p> <p>166 <i>hierba</i> ([érba]: Peníscola, Quart de P., Llanera, Moixent)</p> <p>174 <i>abeja</i> ([abéʎa]: Rafelbunyol, Moixent)</p> <p>184 <i>sabre</i> ([sábɾe]: Llanera)</p> <p>200 <i>trébol</i> ([tréboɫ]: el Campello)</p>	<p>11 cabeza [kabésa]: Anna</p> <p>33 <i>diablo</i> ([djabɫo]: Marines, Godelleta, Dos Aguas / [diábɫo]: Anna)</p> <p>55 <i>lobo</i> [lóbo]: Anna)</p> <p>85 <i>árboles</i> ([ārbóles]: Dos Aguas)</p> <p>159 <i>liebre</i> ([lébre]: Anna)</p> <p>166 hierba ([s̺yérba]: Anna)</p> <p>243 <i>las botellas</i> ([laz botéʎas]: Godelleta)</p>
[d] oclusiva	<p>143 <i>caldo</i> ([káɫdo]: Biar)</p>	<p>23 <i>espalda</i> ([*spá(l)da] / [*spáda]: Godelleta)</p> <p>143 <i>caldo</i> ([káɫdo]: Dos Aguas)</p> <p>225 <i>liendres</i> ([léndɾes]: Pedralba)</p>
[g] oclusiva	---	<p>39 <i>yegua</i> ([yégwa]: Marines)</p> <p>212 <i>rasgar</i> ([ezgaɾár]: Godelleta)</p>

2. Respectem els parèntesis que hi havia en les enquestes originals.

a) En alguns casos indiquen que el so que hi ha entre aquests és relaxat⁵⁰⁴: (^ʝwápo, á(b)ito, oré(x)a, a(n)sia, má(n)o, pú^(l)se, mór^(l), nu^(w)ét, ú^(e)...

b) En altres casos indiquen que la variant que engloben no és la principal i així és menys usada que l'altra: (^ʝwápo) / wápo; (mwérte) / mwérte; (espá(l)da) / espá'da (Godelleta)...

3. Respectem els al·lòfons següents (per posició)⁵⁰⁵:

- [s] > [z] davant de sonora: [deznúdo], [doz domíngos], [dóz botéles], [dóz órtes]

- [n] > [ɲ] davant de palatal: [múɲtjo]

- [n] > [ŋ] davant de velar [doz domíngos], [eɲ kwéro]

- [n] > [m] davant de bilabial: [em poŕéta], [um pár de kó^(s)]

- [l] > [ʎ] davant de palatal: [kóʎtja] (Tuéjar), [kóʎtja] (Ademuz)... Però [kóltja] (Castillo, Fanzara, Teresa de Viver, Azuébar), [kó(l)tja] (Dos Aguas).

4. Respectem tots els símbols volats de l'enquesta original: [tór^t], [pó^k], [ŕesár], [ú^(e)], [s'igwéɲa], [ʎs'igle]...

5. Respectem les semiconsonants: [diário] - [djáριο], [djáblo] - [diáblo]...

Utilitzem el signe [i^j] per a indicar una transcripció especial que no és ni vocal ni semiconsonant: [iglésja] (Massalavés: “intermedio entre hiato y diptongo”), [noviádze], [ŕábja], [gwárdja]...

6. Transcrivim amb el mateix símbol les semivocals i les semiconsonants ([j] - [w]): [ájre], [aiglésja], [fláwta], [wápo]...

7. Respectem les palatals dobles: [pen^{ds}zadó], [tʃ^tato], [kapútʃ^ta], [pé^tfjo]...

8. Respectem qualsevol símbol dels originals si el considerem pertinent: [kótfye], [létfye], [χorná^l]⁵⁰⁶, [ʰfwénte], [ʰfrájle]⁵⁰⁷, [ʰfrénte]⁵⁰⁸, [sjéřa]⁵⁰⁹, [kahttiʎo]⁵¹⁰, [mw^oérte]⁵¹¹, [(e^{hp})pálda]⁵¹², [dóz y^sémes]⁵¹³...

⁵⁰⁴ Hem de dir que aquest criteri de transcripció dels sons relaxat és molt característic de Rodríguez Castellano (autor de tots els Quadern D), mentre que Sanchis preferia transcriure volats aquests mateixos símbols, encara que no sempre.

⁵⁰⁵ Alguns d'aquests no segueixen les normes generals (per exemple [s] + concs. son > [z]). Potser es tracta d'errors del mateix Sanchis, o bé de casos mot concrets que efectivament es podrien donar. En tot cas, hem assenyalat a peu de pàgina la transcripció de l'original digitalitzat.

⁵⁰⁶ Anna (1934):

9. Respectem les vibrants dobles: [pjérna] - [pjé̃rna], mwé̃rte - mwérte...

10. Mantenim el símbol final ['] que indica una explosió gutural final: [fí3k'], [ábit'], [káp']

11. Normalment respectem els accents d'intensitat que Sanchis escrivia, encara que en els casos més clars d'oblit els hem regularitzat. En tot cas, a peu de pàgina està l'original digitalitzat: pa(r)eλ de kóses⁵¹⁴ (El Pinós)

12. Al QI VAL hem indicat amb un asterisc al costat del la pregunta del qüestionari que es pot consultar l'apartat "3.3. Llista comparativa d'alguns mots de l'ALPI en tots els pobles del País Valencià, amb l'ús de l'escàner" per a comprovar la transcripció exacta que apareix en les

⁵⁰⁷ Tuéjar (1958):

⁵⁰⁸ Dos Aguas:

⁵⁰⁹ Caudete:

⁵¹⁰ Dolores:

⁵¹¹ Ademuz:

⁵¹² Dolores:

⁵¹³ Guardamar:

⁵¹⁴ el Pinós:

enquestes originals. Exemples: 12 frente, 288 nueve, 324 volved pronto, etc. (fins a un total de 42 preguntes).

13. Hem corregit aquells casos en què Sanchis oblida els accents claríssimament, bé sobre les variants, bé en les observacions en castellà. Igualment corregim els errors d'ortografia.

14. Regularitzem totes les transcripcions "A PART" del qüestionari en un document diferent al de l'edició del QI, que hem anomenat "Anotacions al marge de l'enquesta". Concretament es tracta dels casos següents:

- Els mesos de l'any (que solen acompanyar la pregunta 230 *enero*)
- Els dies de la setmana (que solen estar sota 244 *los domingos*)
- Les estacions de l'any (que solen acompanyar 235 *siglo*)

b) Quadern I (Morfosintaxi només) i Quadern II

Les preguntes compreses entre el 252 i la 411 (QI), i les del QII (412-828) han estat transcrits en la nostra Edició amb signes gràfics convencionals.

0. Utilitzem la digitalització de les enquestes originals amb les finalitats ja esmentades (aclarir, justificar, comprovar...)

1. Les transcripcions compreses entre els signes "<<" i ">>" indiquen que en les enquestes originals de l'ALPI estaven amb transcripció fonètica.

Exemple: Tuéjar: "castañuelas (ahora les dicen <postiza>)"

Això no obstant, ens estalviem aquests signes "<<" i ">>" quan les variants transcrits es troben a l'inici absolut de la columna dreta de la nostra edició. Els parèntesis en aquesta mateixa posició indiquen que es tracta d'una observació feta per l'investigador, i que per tant, en l'original no està amb símbols fonètics.

Exemple:

Quart de P. anar a quatre-cames
Godelleta (andar <a márramáu>; sí)

En aquest exemple, cal interpretar que està amb símbols fonètics en l'original l'expressió “anar a quatre-cames” de Quart (ja que figura a l'inici absolut de la columna dreta). Igualment cal interpretar que a Godolleta l'original transcrivia “andar a márramáu, sí”, però *andar* no hi estava amb símbols fonètics⁵¹⁵.

2. Els parèntesis que acompanyen una variant són anotacions de l'investigador. Evidentment no estan transcrites amb símbols fonètics. Estan en castellà, ja que el projecte de l'ALPI abraçava tota la Península Ibèrica. Això no obstant, hi ha alguns exemples on Sanchis o Moll feien alguna observació en català.

3. No tenim en compte els fenòmens de fonètica sintàctica.

Zona valencianoparlant:

- apitxat: la [s] final seguida de vocal sempre és sorda.
- no apitxat: la [s] final seguida de vocal és sempre sonora.
- La [s] seguida de consonant sonora és sempre sonora⁵¹⁶.

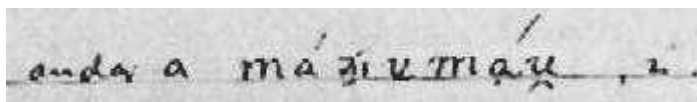
Zona castellanoparlant:

- La [s] final seguida de vocal és sempre sorda (excepte a Anna).
- La [s] seguida de consonant sonora és sonora.

Altres exemples:

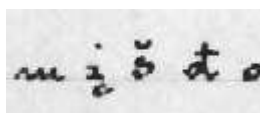
- [ʃ] > [ʒ] davant de sonora: <ba(i)x naixe>, <mix dormida>⁵¹⁷, <va(i)x vind.ny^j(t)jorn>⁵¹⁸.

⁵¹⁵ Exactament:

⁵¹⁶ Tant en els pobles que parlen apitxat com en els altres.

⁵¹⁷ Però Casinos: <mix dormida>:

⁵¹⁸ Orpesa:

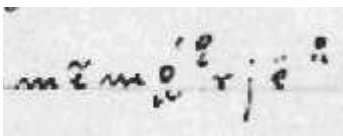
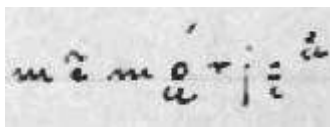
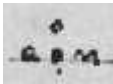
- <cunyats i-es>: [dz]
- QI, 406: estava mitxadormida (Quart) / esta^ye mitjadormida (Orpesa)
- QI, 405: baⁱ(t)ja cal mestre (Cincorres) / baja cal mestre (Peníscola) / batxa cal mestre (Rafelbunyol)
- QI, 393: freteixiré (Casinos) / fredixiré (Biar)
- QI, 355: al malal^d y^yha que cuïdar-lo (Massalavés)

4. Utilitzem excepcionalment el símbol [ǒ] en aquells 42 casos en què indiquem amb un asterisc i nota a peu de pàgina que la paraula que conté aquella pregunta ha estat digitalitzada en cadascun dels pobles (en l'apartat 3.3.).

Exactament, el símbol [ǒ] indica que la *o* de la transcripció original conté únicament un diacrític fonètic.

Per contra, en aquelles 42 preguntes digitalitzades completament, utilitzem igualment dos símbols més: [ò] per a les *oo* amb un doble diacrític a sota; [ō] per a les *oo* amb un puntet a sota (símbol de la *o* tancada, segons la RFE).

Exemple:

Edició	Original
memò ^o ria ^o	
memòr ^o ī ^o	
a ò ⁿ	

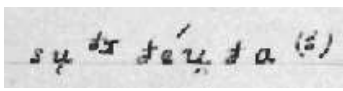
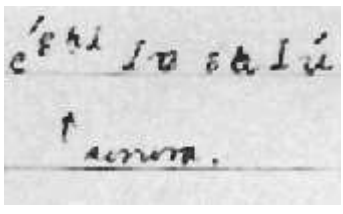
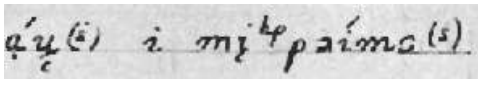
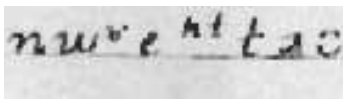
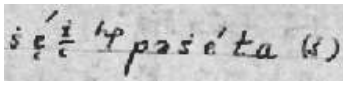
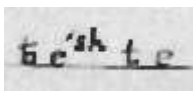
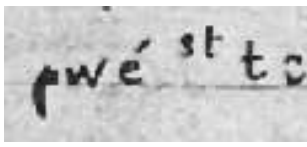
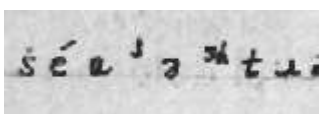

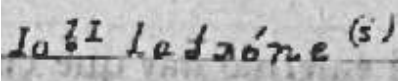
5. Utilitzem el punt per a indicar que hi ha hagut alguna elisió d'una vocal.

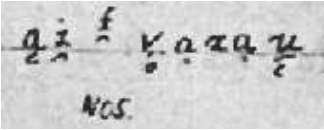
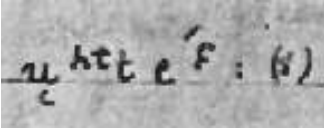
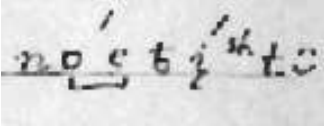
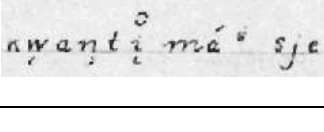
Exemples: no.l buïdes al carrer, pagà.l seu deute, a.n aneu, no.n tinc gens...

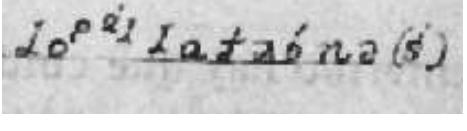
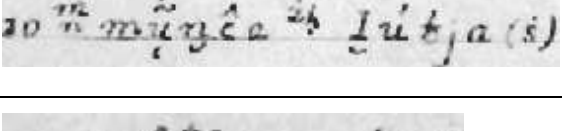
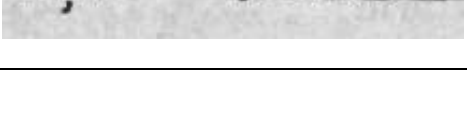
6. De vegades apareixen dos símbols volats. Sobretot aquesta transcripció es troba a Dolores i a Monforte, els dos únics punts del País Valencià en els quals el QI no va ser fet per Sanchis Guarner. Efectivament, aquelles transcripcions de dos símbols volats pertanyen a A. Espinosa Jr.

Exactament hi ha les següents:

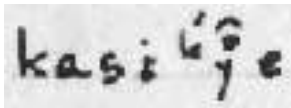
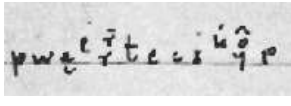
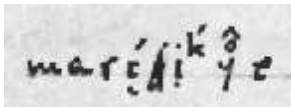
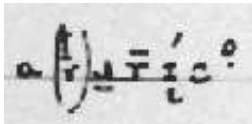
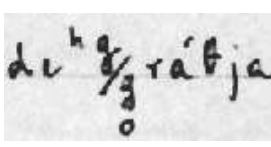
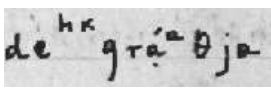
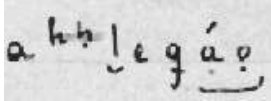
DOLORES	ORIGINAL
su ^{dr} deuda ^(s)	
e ^{hl} la salú (sonora)	
mi ^{hp} primo ^(s)	
e ^{ht} án en nuestro	
se ^{hp} peseta(s)	
anda be ^{sh} te	
se ha pue st to	
e ^{sh} tudiante	

DOLORES	ORIGINAL
e ^{ht} te baso de a ^(g) uardiente (a veces una sola e)	
a lo ^h niño ^{hl} lo socorrieron lo ^{fop} vesino ^(s)	
be st tío	
limo ^{hna}	
de ^{h(j)} rasia le co ^{sh} tó a ella la bida	
hermána ^{hl} le	
se ca ^{sh} tigaron lo ^l ladrone ^(s)	
se ca ^{sh} tigó a lo ^l ladrone ^(s)	
bi ^{ht} to	
e ^{ht} te berano no ha hecho	
e ^{ht} ta noche hémo ^f vajáu tarde (nos.)	

DOLORES	ORIGINAL
hai ^f vajáu (vos.)	
u ^{hté} :(s)	
bi ^{sh} to	
sie ^{sh} mejor	
Altres (no transcribes a peu de pàgina): e st udiara, lo ^h pa st ore(s), e ^{ht} te bino no me gu ^{ht} ta por agrio, p'a u ^{hté} (s)	

MONFORTE	ORIGINAL
die rd duro(s)	
lo ^{sl} ladrone(s)	
muncha ^{sh} llubia(s)	
ante st de anoche	

Altres casos amb un doble símbol volat:

Edició	Poble	Originals
casi ^{quya} ⁵¹⁹	Dos Aguas	
puerteci ^{quya} ⁵²⁰	Dos Aguas	
Marí ^{quya} ⁵²¹	Dos Aguas	
a ^(tr) río ⁵²²	Pedralba	
de ^{hg} gracia ⁵²³	Teresa de Cofrentes	
de ^{hj} gracia ⁵²⁴	Caudete	
ha ^{hh} llegao ⁵²⁵	Caudete	

⁵¹⁹ Dos Aguas:

⁵²⁰ Dos Aguas:

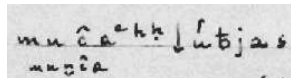
⁵²¹ Dos Aguas:

⁵²² Pedralba:

⁵²³ Teresa de Cofrentes:

⁵²⁴ Caudete:

⁵²⁵ Caudete:

Edició	Poble	Originals
mucha ^{hh} llubias ⁵²⁶	Caudete	

Altres: ^{ha}urà; ^{els} beïns; ^{e^{ny}}jó^ór...

7. Hem utilitzat el doble parèntesi “((...))” per a indicar una anotació feta per nosaltres. Només ho hem emprat en comptades ocasions

Exemples:

- Referències per tal de completar dades (data, investigador...) de les enquestes (p. ex. la data i l’investigador de l’enquesta de Castillo de V. del QI).
- Anotem la paraula “((TORÇUT))” entre parèntesi doble per tal d’indicar que la variant o l’anotació que transcrivim estava escrita en diagonal en l’enquesta original. Els números que precedeixen aquesta marca corresponen a l’extensió que ocupa l’anotació:

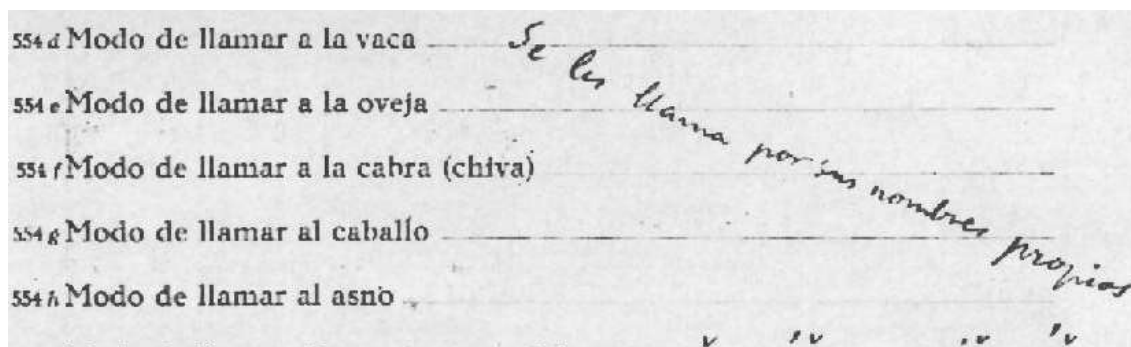
Biar (QII, 554d): (Se les llama por sus nombres propios) 554d-554h ((TORÇUT))⁵²⁷

- Així mateix indiquem “((AMB UNA CLAU))” en el mateix cas que en l’anterior remarca, però amb una clau.

8. Els casos d’harmonia vocàlica han estat transcrits de la següent forma:

⁵²⁶ Caudete:

⁵²⁷ Exactament:

[ɔ] ... [ɔ]: <panòtxò>, <pòrtò>, <m'impòrtò>, <casòtò> / <còsòtò>, <ròbò>, <pilòtò>, <cògò>, etc.

[ɛ] ... [ɛ]: <tèrrè>, <despèrtè>, <cistèrnè>, <cupèrtè>, <gèrrè>, etc.

Hem de dir que hem dedicat un apartat (el 3.3.) a transcriure exactament les transcripcions originals de l'ALPI, digitalitzant les respostes.

Hem aplicat el mateix criteri en altres expressions: dènèu, dèssèt, anar a remèumèu, cèncèrro, guèrrènèu, anar a la mèrramèu...

Alguns exemples especials:

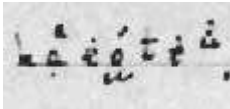
Benilloba	casòta ⁵²⁸
el Pinós	còsòtò ⁵²⁹

el Pinós	gòtòt ⁵³⁰
----------	----------------------

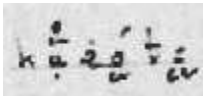
Massalavés	dènè ^u ⁵³¹
Benilloba	dènè ^a ⁵³²

Biar	dè ^ě ssè ^a ⁵³³
------	---

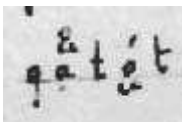
⁵²⁸ Benilloba:

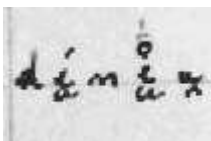
⁵²⁹ el Pinós:

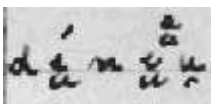
⁵³⁰ el Pinós:

⁵³¹ Massalavés:

⁵³² Benilloba:

Exactament, els casos on apareix harmonia vocàlica al QI són els següents:

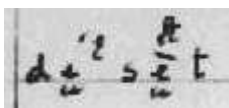
Harmonia de la *o*:

50 FUERZA; 54 RANA; 125 POYO, <ban^g d^e òbr^õ> (Llanera); 132 Nuera; 152 monja; 167 rosa; 210 boina; 219 mujer; 254 Dice la lección de memoria; 266 casona; 278 gròss^õ; 280 A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra; 308 pilota; 317 còg^õ (escueza).

Harmonia de la *e*:

95 SIERRA; 203 TIERRA; 316 terra

⁵³³ Biar:

Casos concrets

Tot seguit enumerem aquells casos que considerem dubtosos a l'hora de llegir, tot i que serien fàcilment interpretables d'acord amb el que hem explicat fins ara:

1. En l'edició utilitzem els claudàtors amb tres interpretacions

a) Transcripció fonètica; en els casos següents:

Amb aquesta funció usem els claudàtors al Quadern I en els apartats següents: Transcripció del nombre del lugar, Nombre dialectal de los habitantes, Nombre del habla local, NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA⁵³⁴.

Igualment, en les "Notes Marginals" del Quadern I⁵³⁵.

b) Segment implícit; per exemple QI, 279:

Llanera de R.	traure la cara per un atre demanda [traure la] ⁵³⁶
Azuébar	trae los candiles p'a echar([les]) ⁵³⁷ aseite
Azuébar	desde que nasí que no ha bisto cosa ([como ésta]) igual

c) Altres casos:

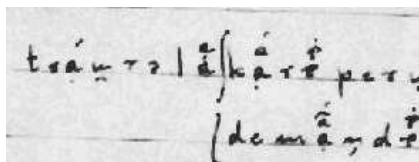
Calp sè nessen obrers ([sic])

Pobla de Benifassà, 275: Franxo⁵³⁸.

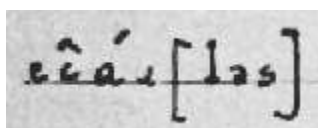
⁵³⁴ Aquest apartat, "Notas de orientación fonética" només té respostes al QI CAST, o siga, el que va transcriure Sanchis en companyia de R. Castellano (qui realitzava el QII) a la zona castellanoparlant del País Valencià.

⁵³⁵ En les notes marginals del QII utilitzem els símbols "<<" i "<<<" per a indicar aquesta mateixa funció.

⁵³⁶ Llanera de Ranes:

⁵³⁷ Azuébar:

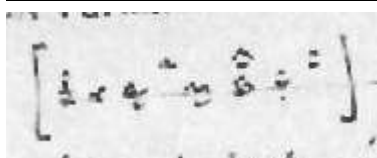

⁵³⁸ P. de Benifassà:

2. Utilitzem les lletres majúscules segons la normativa (antropònims, topònims⁵³⁹...). Això no obstant, els nostres criteris de transcripció prevalen sobre aquest ús:

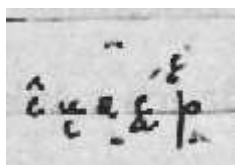
Situació	Transcrivim	Explicació
QI, 276: Cinctorres	[x]ossé	Evidentment la [x] inicial indica el so velar fricatiu sord, i per tant, no utilitzem la majúscula.
QI, 273 / 276: Beniopa	j(t)Ju ^u anet / j(t)Jusep	La palatal inicial és doble.
QI, 273 / 276: Vistabella	(t)Ju-anet / (t)Jusep	La palatal inicial és fricativa sonora.
QI, 276: Casinos, Aín	Xusep, Xusep ⁵⁴⁰	La palatal inicial és africada sorda (en el cas d'Aín, la -s- és sonora)
QI, 404: Orpesa	van visità a la capital de Valénciã	Es pronuncia [v]
QI, 338: Massalavés	en À ^o frica	Accentuació greu.
QII, 425: Aín	aire de Xòba (=S)	Poble de Chóvar
QI, 273: Guardamar	[x] ^(h) uánico ⁵⁴¹	Velar inicial, aspirada.

3. TRENCAMENT DE MOT INCERT: hi ha mots que no se sap si comencen per [e-] o per [a-]. Són casos en què aquests s'aglutinen a un article o un mot acabat per vocal. Els criteris de transcripció d'aquests exemples ha estat molt clara: en els casos de es- en- inicials que esdevenen as- an-, farem segons la tònica general del poble:

⁵³⁹ Així: Felip, Maria, Miquel, Àfrica, Peret, Quico, Francisco...

⁵⁴⁰ Aín:

⁵⁴¹ Guardamar:

l'asprà / la.sprà (?): Així, a V. Canes (on es diu <la besprà>), Cassinos (on es diu <la °sprà>), transcriurem <tota la.sprà>, i no <l'asprà>, ja que en tots dos pobles no hi ha ni una variant que comence per <as->: *espullat, esquena, esbarar, esllissà, espill, escolà, ensòmit, escopeta, espasa, esgarrar, escoltar, escrigué, esperen, enganyat, escrigueren, escolte.*

Passa el mateix a Aín, Torís, Massalavés, Moixent, Biar, Calp (*l'asprada*), Pinós, Campello i Crevillent.

De casos <l'asprà>, només n'hi ha quatre pobles: Massalavés, Crevillent, el Pinós i Biar.

4. SEMIVOCALS i SEMICONSONANTS: al QI VAL (Morfosintaxi) hem transcrit les semivocals i semiconsonants [ũ], [ĩ] en la majoria de casos. Exemples:

QI, 362, Cinctores : <la eua>, QI, 271, Calp: <portiu>... (sense semiconsonant, ja que compleix les normes de prosòdia catalana).

QI, 379: Crevillent, <gũi> / Guardamar <guĩ>

De vegades hi ha oblit de transcripció per part de l'investigador (Sanchis), fet molt normal donada la complicació de símbols fonètics que havien de tenir en compte. En aquests casos nosaltres regularitzem la forma que creiem corresponent.

Per exemple, Sanchi no indica que es tracta de semivocals en els casos següents: QI, 280, Polinyà: <d^e un.atra>. QI, 361, Moixent: <ascrũre ũna>⁵⁴². QI, 317, Aín: <dóna-li ũn llibre>...

Més casos:

QI, 395, Guardamar: <cosa-igual> únic cas de contacte de <a + i>

QI, 322, Peníscola: <di-li-an>, la segona <i> és oberta.

QI, 334, P. Benifassà: <natres hi-anem>, la <i> oberta.

QI, 273, Beniopa: <¡(t)Juũanet>

5. Més sobre les palatals.

Sanchis Guarner, al QI, ha usat moltes maneres de transcriure les palatals. Potser hi ha matisos que no són massa pertinents.

Per exemple la barra inclinada (/): transcriu <^j(t)jodio> (Vistabella) i <^j(t)jodio> (Peníscola)

A Peníscola hi ha 18 casos amb palatal d'aquell tipus sense la barra inclinada, i 31 casos amb barra inclinada.

Tret de Peníscola només apareix un cas a Benilloba amb aquesta barra en la palatal: <^j(t)jòu>, amb una observació: “la <^j(t)j> más africada que 21 y 44 casi <j^(tj)> más bien.”

L'altra barra (\) està en les vocals volades i en casos com <^yya> i <^yyo>

6. FENÒMENS DE CONTACTE: Elisió de consonants

En molts casos apareixen fenòmens fonètics per contacte de consonants. Les solucions que apareixen en les enquestes originals no són homogènies. Repassem alguns casos:

s+s

Normalment Sanchis transcriu dues esses:

QI, 252, l'Alcora: <els seus deutes>

QI, 261, la Pobla de B.: <los seus cordés>

QI, 261, Vilar de C.: <e^ls seus cordés>

QI, 261, Vistabella: <es seus cordés>

Només en 5 casos de contacte s + s transcriu una única <s>: QI, 261, <el seus>: Torís, Biar, Guardamar / <e^l seus>: Polinyà, Calp.

Altres casos on transcriu dues esses:

<entonces se>, <aleshores s'arrassà>, <vosatros sou>, <els socorriren>, <e^s socorriren>, <més segues>, <dos semanas>.

Un cas especial:

⁵⁴² La segona *u* no du cap diacrític en l'original.

QI, 303, Peníscola: <allabò^òn se'n>⁵⁴³. Només hi ha una *s* transcrita en el'original. Pensem, però, que no es pot pot interpretar <allabòn> i <se'n>.

t+t:

Sempre es transcriu dues <t>:

<ballat tota>, <vent tod lo dia> / <ven tot el dia>, <ha ^ofe^t tot el dia>, <ham baⁱxat tard>, <ham aba(i)xà.tar^t>

m+m

<com més seques>

n+m

<un mocadó>, <done'm u mocoor>, <un maralt>, <cin mesos>, <cin^g messos>, <yhagueren moltes>, <quan més seques>, <ni ũn mos>

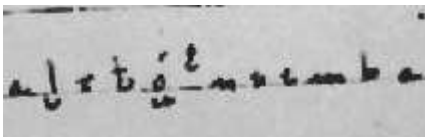
r+r

<plantà rosers> (= <plantar rosers>)⁵⁴⁴; <se ric>

s+r

<el go ràbⁱa>, <el gos^f ràbii-a>

⁵⁴³ Peníscola:

⁵⁴⁴ La transcripció <plantar rosers> (QI, 370) amb dues *r* només apareix a Benilloba. Podem atribuir aquesta excepció al fet que l'enquesta del QI va ser feta, excepcionalment, per F. de B. Moll, després d'unes circumstàncies molt especials (un accident de cotxe). Vegeu la Història de l'ALPI.

k + k

<bull^k que> / <bull que>

k + r

<ting res> / <tin res> / <tinc res>

s+cons. son.

<i-es^s meus>

altres

Vegeu les transcripcions del QI, 355 “el malalt hi ha que”, QI, 361⁵⁴⁵ “les germanes”, QI, 363 “la desjunyen”.

7. Tal com esmentàvem per als criteris del QI (Fonètica), en QI (Morfosintaxi) també respecte els símbols fonètics que estan volats (fins i tot entre parèntesis) en l’original:

<m> / <n>

<l’hiber^m passad> (però <l’hibern passat>), <forⁿ>, <enjoyⁿ>, <enyj^or^o>⁵⁴⁶

<k>

<bull^k que>, <ami^ks>, <tin^k res>, <tin^k xens>

<g>

<tin^g res> / <ting res>

<d>

<ha^d e pagar>, <fer-se^d e dia>, <se po^d biüre>, <se po^d viüre>, <ha beni^d e rams>, <el malal^d yha>, <xique^d li baren>, <tar^d no li van>, <la^d e(i)x-xunyen>, <passa^d ba nyhabé>, <passa^d yhagueren>, <to^d lo dia<

<p>

⁵⁴⁵ El 361 forma part d’aquells 42 mots que hem digitalitzat un per un al QI, i que es poden consultar en l’apartat 3.3.

<cam^p>

<l>

<e^l seu deute>, <e^{ll} llore>, <e^{ll} jutge>, <e^ls seus cordés>, <scure.^ls perols>, <ha beneït e^l rams>, <a^l riŭ>, <e^ls^{(i)x} xiquets>, <replegà^{el}s beïns>, <porta.^ls cresols>, <creso^ls>, <a^ls pobres>, <e^ls van envi-à>, <a^ls lladres>, <ar^lmelés>, <ban bindre.^ls fadrins>, <e^ls fadrins>, <e^ls pastós>

<r>

<prime^r la salut>, <^oF^rancisco>, <despús^r-d'ahir>, <despús-ahir^r>, <el gos^r ràbii-a>, <for^r, abriga^r-se>, <treballao^rs>, <rose^rs>, <almetle^rs<, <va^ren haver>, <anⁱ(t)jor^r>, <calo^r>, <e^ls pasto^rs>

<s>

<i-es^s meus>, <digue^s-li>, <po^sad nuvol>, <mo^satros>, <e^s socorriren>, <quan mé^s segues>, <do^s setmanes>

<t>

<ber^t com el llore>, <bin^t>, <cen^t>, <en acaban^t>, <despús-ahir^t>, <tinguen^t pacènçla>, <god d'auyarden^t>

<v>

<la ^vesprà>, <esta^ve>

8. En les preguntes del qüestionari on hem transcrit exhaustivament les obertures de les vocals (per exemple l'harmonia vocàlica), hem fet servir els següents símbols:

<ò>: vocal amb dos diacrítics a sota (doblement oberta).

<ö>: vocal amb un únic diacríctic a sota.

Exemple:

QI, 278: <grössö> (Llanera); <panölla> (Moncofa); <panólla> (Casinos)

⁵⁴⁶ Aquests mots es poden consultar igualment en l'apartat 3.3.

9. La informació marginal de l'ALPI (el que hem anomenat "a part") ha estat editada a banda del qüestionari. Així hi ha:

Edició del QI + Notes marginals del QI

Edició del QII + Notes marginals del QII

A més, l'últim full de cada enquesta del QII contenia informació molt valuosa i sovint extensa, per la qual cosa també ha estat editada a banda.

Però hi ha uns casos únics en què hem preferit editar unes frases "marginals" del QI VAL dins mateix de l'Edició del QI i no de les notes marginals. Són aquests tres casos, que com hem dit, només apareixen en l'enquesta de la zona valencianoparlant:

317 DALE UN LIBRO QUE LO LEA

318 NO QUIERO QUE PADEZCA (SUFRA)

311 EL NIÑO NO ESTUDIA.

3.1.2. CRITERIS DE LA NOSTRA CARTOGRAFIA

a) Introducció

L'edició dels materials valencians de l'ALPI que hem elaborat en la present tesi doctoral havien d'anar completats obligatòriament pels mapes lingüístics, ja que la idea inicial del projecte de l'ALPI era cartografiar les respostes obtingudes pels investigadors. Encara que nosaltres presentem només la cartografia de l'ALPI d'una part de la Península Ibèrica, el País Valencià, considerem que la informació lingüística (tant fonètica i morfosintàctica com també lèxica) hi és molt rica: àrees lingüístiques, fenòmens fonètics aïllats, traçat d'isoglosses, etc. És aquesta la raó que ens va impulsar a la mapificació dels materials, fidel en tot moment als originals de M. Sanchis Guarner, F. de B. Moll, L. Rodríguez Castellano i A. M. Espinosa, els quatre investigadors que van participar en la recollida de l'ALPI al País Valencià.

Opció de presentació dels mapes de l'ALPI

De maneres de presentar cartogràficament el material recollit a partir d'unes enquestes de camps, n'hi ha moltes. I cada vegada més han anat perfeccionant-se. Precisament sovint s'ha criticat el fet que la bibliografia sobre geografia lingüística s'haja multiplicat només en el que respecta a la metodologia a l'hora de fer mapes lingüístics⁵⁴⁷.

Lluny d'aquestes discussions, nosaltres hem volgut presentar els mapes de l'ALPI de la millor manera possible, a partir de les reflexions d'altres investigadors i a partir de la nostra experiència llegint tot tipus de mapes⁵⁴⁸.

J. Veny⁵⁴⁹ presenta una classificació dels mapes lingüístics atenent a dos criteris:

⁵⁴⁷ En aquest sentit D. Catalán (1974: 248) diu que és una llàstima que la bibliografia relativa a la *geografia lingüística* de la Romània consistís en “discusiones bizantinas acerca de la excelencia o de los defectos que teóricamente se pueden descubrir en el modo de hacer los atlas”, i cita el llibre de POP (1950) com una obra que inclou tota aquella “inflación bibliográfica”.

⁵⁴⁸ Pensem que el mètode de cartografia està totalment subordinat a l'objectiu de lectura que es faça de cada mapa. Així no és el mateix una lectura panoràmica d'un tret lingüístic per a traçar-ne les isoglosses, o una lectura puntual de mots independentment de la distribució geogràfica.

⁵⁴⁹ J. Veny (1986a: 104-114)

I. Segons la manera de presentar els materials recollits:

- mapes puntuals
- mapes sintètics
- mapes de símbols
- mapes similars
- llistes no cartografiades⁵⁵⁰

II. Segons els fenòmens enregistrats

- mapes fònics: fonològics, fonètics, etimològics
- mapes lèxics
- mapes semàntics o semasiològics
- mapes morfològics
- mapes sintàctics

Quant a l'apartat II cal dir que la nostra proposta cartogràfica de l'ALPI està representada tant per mapes fonètico-fonològics com per mapes morfosintàctics i lèxics, atenent als fenòmens que hem triat, d'acord amb uns criteris molt concrets.

D'altra banda, pel que fa a la manera de presentar els materials, teníem diferents possibilitats, encara que finalment vam optar per una representació cartogràfica una mica especial:

- a) Amb **mapes puntuals o sintètics**, és a dir, mitjançant la cartografia de cada transcripció fonètica al costat de cada poble concret. Segueixen aquest criteri l'ALF i

⁵⁵⁰ Un exemple de *l·listes no cartografiades*, tal com les descriu Veny, el trobareu en la present edició de l'ALPI, tant en l'Inventari de formes que han aparegut a l'ALPI com en el Diccionari de mots cartografiats en els nostres mapes. J. Veny les defineix així: "consisteix en la presentació dels materials en forma de *l·listes* que contenen els mots i les localitats que els usen". Nosaltres afegiríem "els mots, les localitats que les usen i el concepte o la pregunta del qüestionari, o el mapa, a què es refereixen", tal com les hem presentades.

l'ALC, i així mateix el Volum I de l'ALPI de 1962. A més, segons ens explicava el Dr. Veny, l'ALDC està a punt d'eixir publicat com a atlas sintètic.

- b) Amb **mapes analítics**, o sia, per mitjà d'àrees lingüístiques. Aquest tipus d'atles impliquen una anàlisi i una elaboració posterior a partir de mapes puntuals. L'ALPO és un mapa analític. Igualment n'és un bon exemple l'ALTA de Pere Navarro (1996).
- c) Amb **mapes de símbols**⁵⁵¹, és a dir, mitjançant símbols convencionals, en color o blanc i negre. Es poden considerar mapes mixtos, ja que participen com a mapa puntual per tal com cada poble es representa per un símbol, i com a mapa analític ja que l'aglomeració dels símbols dóna idea d'àrees lingüístiques. Aquest tipus de mapes és el que Lluís Gimeno va utilitzar en l'ALDT (1997).

Però tota la tasca no rau únicament en la tria de mapa que volem confeccionar, sinó en la manera de procedir. Tradicionalment s'havien contractat bons dibuixants per tal de representar a mà les transcripcions fonètiques de les enquestes. Açò és el que va fer l'ALPI⁵⁵² i la majoria d'Atles publicats.

Això no obstant, amb el pas del temps i l'aplicació de les noves tecnologies ens és permès d'automatitzar-ne els resultats d'unes enquestes concebudes per a ser llegides en forma de mapes. En aquest punt precisament es troben les enquestes de l'*Atlas Lingüístic de la Comunitat Valenciana* (ALCV), dirigit pel Dr. Jordi Colomina⁵⁵³. I també les de l'ALDC⁵⁵⁴. La cartografia de l'ALPI que ara presentem també s'ha beneficiat de l'aplicació de les noves tecnologies, tal com tot seguit explicarem⁵⁵⁵.

⁵⁵¹ Els mapes de símbols poden ser anomenats igualment "Mapes de tipus sintètic-analític", seguint la terminologia de Montes (1970).

⁵⁵² Vg. el contracte que hi ha al Fons M. Sanchis Guarnier (punt 1.1.) amb un dibuixant, Miguel Fullana Llompart.

⁵⁵³ Informació facilitada per Josep Lacreu, cap del Servei d'Assessorament Lingüístic i Tècnic (SALT) de la Generalitat Valenciana.

⁵⁵⁴ Segons és descrit en VENY - PONS (1994) i el *Questionari* publicat. Igualment, el Dr. Veny ens informava de la marxa del projecte arran d'una visita que ens va concedir a la UB.

⁵⁵⁵ Per a una visió més ampla de la utilitat de les noves perspectives podeu consultar BLECUA et alii (1999), l'article de Claire M. Ziamandani "Dialectología y ordenadores" dins ALVAR (1996).

Igualment tenim notícia de diversos programes informàtics d'aplicació a la Geografia Lingüística, com és l'*Atlante*, de la Universitat d'Alcalá d'Henares (descriu en un article titulat "Atlante: an Application for Automatic Elaboration of Linguistic Atlas" en <<http://www2.alcala.es/websocio/atlante.htm>>)

La nostra cartografia

L'edició de l'ALPI que presentem no s'inclou en cap d'aquelles etiquetes que hem descrit. Els mapes de l'ALPI d'aquesta edició podrien considerar-se **híbrids**, ja que participen de característiques sintètiques i analítiques alhora: d'una banda cada punt d'enquesta té una representació en forma de cercle de color, i de l'altra, cada color representa una variant, de tal manera que resulta fàcil la lectura dels fenòmens lingüístics o de les àrees lèxiques.

Cada mapa és fruit d'un treball preparatori intuïtiu, corregit posteriorment si els resultats no eren eficaços. Per tant, cadascun d'ells ha hagut de passar per un examen minuciós, per tal com les respostes de l'ALPI per a cadascuna de les preguntes del qüestionari eren molt variades i ben sovint no admetrien de ser cartografiades. Per això vam haver de fer una reducció, un resum de variants, una manipulació de l'ALPI en definitiva.

La raó de la nostra tria va haver de ser ben reflexiva: en un primer moment ens havíem plantejat la possibilitat de crear àrees lingüístiques a partir de cada poble de l'ALPI⁵⁵⁶. Això, però, hauria comportat un falsejament de dades, ja que si bé és cert que cada poble representa els pobles de l'àrea contigua, també és veritat que fins i tot d'un poble a un altre varien els resultats lèxics. Per tant, vam decidir rebutjar aquesta proposta.

Igualment no vam considerar útil la proposta de cartografiar cadascuna de les respostes dels quaderns d'enquesta al costat de cada punt, ja que el resultat visual final resultaria molt difícil de llegir.

Vam triar, doncs, un sistema de colors amb un únic símbol, el cercle (i el quadrat en la llegenda). Això no obstant, ens havíem plantejat igualment de canviar cada color per un símbol diferent, tot mantenint el color, de tal manera que es podria fotocopiar perfectament un mapa de l'ALPI i la informació seria llegible igualment⁵⁵⁷. Aquest projecte, però, no l'hem realitzat finalment per culpa del temps de què no disposem.

Finalment hem de dir que hem creat cinc tipus de mapes:

- Fònics (tant fonètics com fonològics)
- Morfològics

⁵⁵⁶ Ens hauria vingut bé la divisió per triangles que s'utilitza en el mètode dialectomètric, tal com ho va fer Polanco (1982).

⁵⁵⁷ Aquesta ha estat l'opció del treball de Carles Segura, l'Atles de la zona d'Elx-Crevillent-Santa Pola-Guardamar. Aquest estudi presenta mapes híbrids: d'una banda separa àrees lingüístiques per mitjà de colors diferents, i d'una altra banda usa símbols per a cada color.

- Sintàctics
- Lexicosemàntics
- Etnogràfics.

Això sí, els hem classificat de la mateixa manera que apareixen als qüestionaris de l'ALPI: un Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi) i un Quadern II (Lèxic i Etnografia). Per raons òbvies hem separat els mapes del QI en mapes dels pobles valencianoparlants i dels castellanoparlants.

La present edició: criteris d'adaptació de símbols

L'edició cartogràfica que tot seguit oferim està basada en tot moment en les respostes originals que aquells quatre recol·lectors van transcriure als quaderns d'enquesta. No hi hem inclòs en cap moment cap afegiment ni cap supressió d'informació, és a dir, que cada mapa que incloem en aquesta investigació conté en principi tota i absolutament tota la informació de l'edició d'un concepte qualsevol del qüestionari. Tanmateix sí que ens hem permès una sèrie de llicències d'adaptació de les respostes originals per tal de fer més llegibles els mapes.

Així, hem adoptat uns criteris de reducció de la informació de tal manera que hem previst absolutament tot el que van recollir els enquestadors. Ben conegut és el complex sistema de transcripció fonètica que empraven a l'hora de reportar les respostes dels parlants valencians dels anys 1934 i 1935, i aquesta transcripció impressionista no podia tenir un reflex en l'edició cartogràfica que hem decidit d'elaborar, ja que en la majoria de casos superava la quantitat de variants interessants des del punt de vista lèxic. Ara bé, encara que no d'una manera minuciosa com fan els transcriptors de l'ALPI, igualment sí que hem previst una sèrie de mapes de Fonètica (QI del qüestionari de l'ALPI) on es pot comprovar la varietat lingüística d'alguns mots arreu del País Valencià (com és el cas de l'obertura de la vocal en casos com *bou*, *pou*, *front*, etc.).

Considerem que la tasca que tot seguit hem realitzat és fruit d'una reflexió i no d'una transcripció precipitada dels materials. Tal com tocava de fer a Sanchis (per al català), Otero (per al portugués) i R. Castellano (per al castellà), les llistes de mots per a la cartografia de l'ALPI havien de ser fetes primerament sobre plantilles, i després sobre els mapes. No convenia fer-ho directament sobre els mapes originals ja que s'hi podien cometre errors i molt probablement alguns símbols podien ser modificats posteriorment. Tal com hem demostrat en les nostres investigacions per a la present tesi doctoral, l'edició del Volum I de l'ALPI va ser un treball molt costós, que va passar per tota una sèrie de vicissituds i que comptava amb uns

critèris d'adaptació de les transcripcions fonètiques dels originals dels quaderns d'enquesta a les plantilles base d'edició.

Igualment nosaltres vam preveure aqueix mateix treball, i va ser a partir de l'edició que vam començar la tasca de triar i cartografiar tot allò que vam considerar pertinent, després d'un llarg recorregut concepte per concepte⁵⁵⁸ dels quaderns d'enquesta.

Procés de creació de cada mapa

Per tal d'arribar a cada mapa d'una manera definitiva vam haver de maquinari tot un procés. Per exemple, quant al QII (Lèxic i Etnografia) concretament actuàvem de la següent manera:

1. Ordenàvem alfabèticament tots els mots d'un mateix concepte, de tal manera que destriàvem aquells que tenien més freqüència d'ús d'aquells que només tenien una variant.
2. Com que l'interès del QII era lèxic aplegàvem totes les variants fonètiques sota un mateix mot, de tal manera que reduïem la quantitat de variants. En alguns casos, però, tot i tractar-se de mapes amb informació lèxica, no podíem estar-nos de completar-ho amb matisos fonètics.
3. Si trobàvem que hi havia massa variants que només apareixien una o dues vegades, les reduïem a una etiqueta (*altres*). En casos comptats les hi hem incloses totes, ja que oferien una informació bastant interessant.
4. Una vegada feta la tria de mots i de conceptes que finalment havien de tenir reflex al mapa, passàvem a processar les dades en taules amb una organització especial que el nostre informàtic ens havia programat per tal que aparegueren mitjançant un procés automàtic en forma de mapes⁵⁵⁹.

⁵⁵⁸ Anomenem "concepte" cada pregunta dels quaderns d'enquesta. Així el QII comença pels conceptes 412 MONTAÑA, 413 CERRO, etc.

⁵⁵⁹ Aquest procés informàtic no és tan senzill com sembla en un primer moment. Intentarem fer-ne un resum:

- Calia ordenar la informació en taules d'Excel, de tal manera que en les files estaven els números corresponents als pobles de l'ALPI i en les columnes les variants.
- De vegades apareixien dues variants en un mateix poble, per la qual cosa calia preveure dues files per cada poble.
- Dels 345 mapes del QII que presentem, n'hi ha 313 en què preveïem per a cada poble una o dues variants; i tan sols 32 mapes en els quals vam considerar algun poble amb tres variants.

Podem considerar, en definitiva, que la nostra cartografia es conforma com una GUIA DE LECTURA dels materials valencians de l'ALPI, és a dir, una visió molt dirigida, una opció d'analitzar els resultats que Sanchis i Moll van recollir arreu de les terres valencianes.

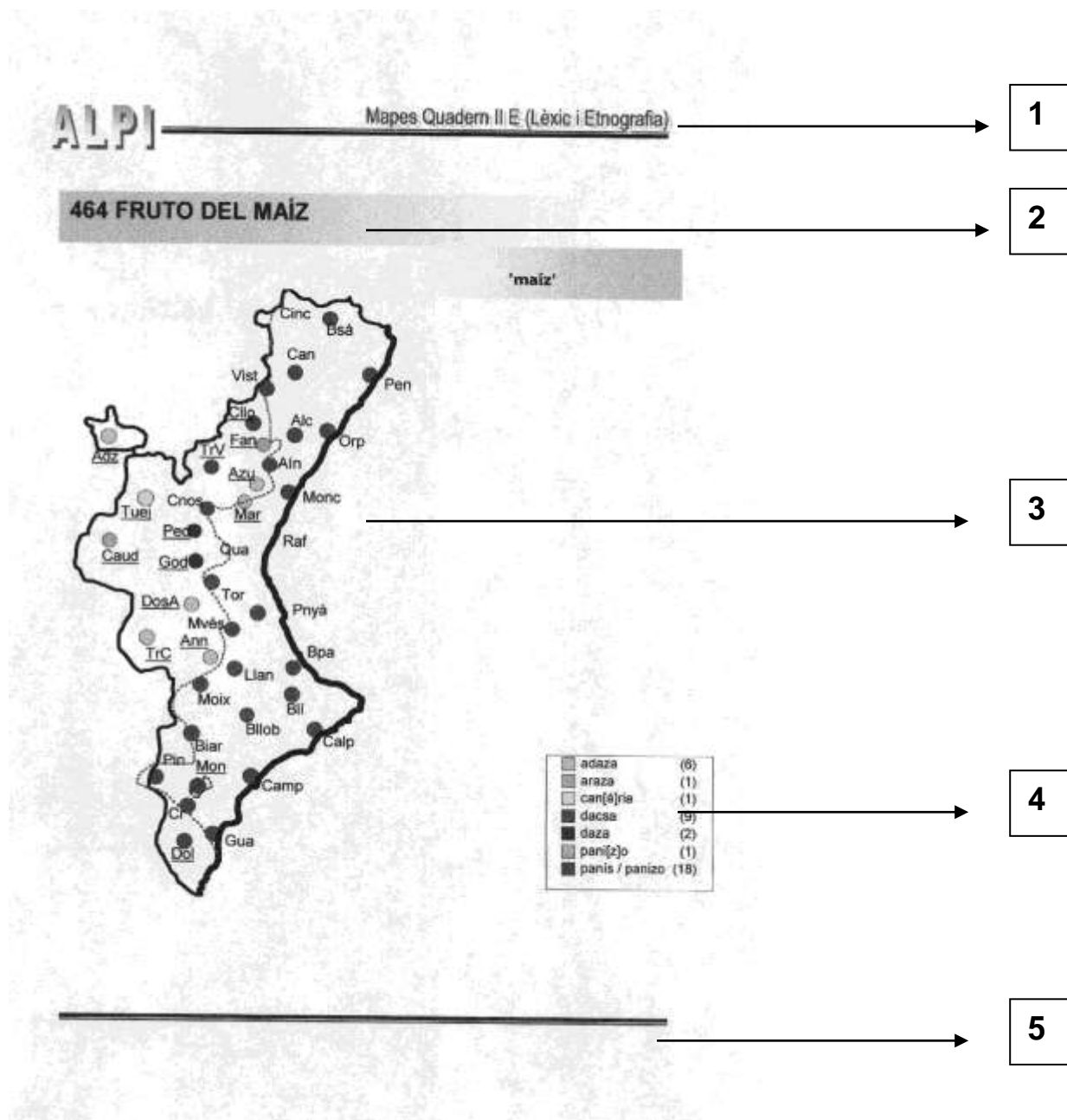
-
- Una vegada ordenades les dades en forma de taula d'Excel, inseríem un mapa (opció que té aquest programa), de tal manera que aquest havia estat programat per a ser identificat com al mapa del País Valencià. Automàticament s'hi reflectia la distribució en colors, per pobles i amb un quadre-llegenda.
 - Una vegada obtingut el mapa en Excel, havíem programat una plantilla en Word, de tal manera que el copiàvem en el porta-retalls i l'apegàvem en la plantilla de Word.
 - I així successivament fins als 689 mapes de què consta la nostra edició cartogràfica de l'ALPI.

Hi afegim un comentari només: el procés, tot i ser automàtic, presentava molts problemes, ja que no podíem deixar com a definitiva una edició que en principi havia estat intuïtiva (quan ordenàvem les variants de cada concepte). És a dir, que una vegada fets els mapes, la informació que hi havíem obtingut era visual, i per tant, era igualment susceptible de canvi.

Efectivament, tal com preveia Sanchis Guarnier, últim responsable de l'edició dels 75 mapes del Volum I de 1962, no enviava a Madrid cap mapa definitiu sense abans haver-ne plantejat totes les correccions pertinents i tot el més minucioses possibles, igualment nosaltres no consideràvem definitiu cap mapa fins que véiem el resultat reflectit en Word. I després venien les correccions.

b) Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI

Tots els mapes tenen la mateixa estructura. Estan composts per cinc parts:

1. Un encapçalament

Amb un filet introduït per la paraula “ALPI”. A la dreta hi ha el quadern a què pertany el mapa, amb dues possibilitats:

“Mapes Quadern II E (Lèxic i Etnografia)” / “Mapes Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi)”

REMARQUES

- + Tot i que hi hem senyalitzat “Quadern IIE” cal tenir em compte que als pobles de Monforte i Marines es va emprar el Quadern IIG, o siga, el qüestionari reduït. Això no obstant, Rodríguez Castellano (autor d’aquestes dues enquestes) també transcrivía al marge aquells conceptes que duia el QIIE interpolats (421, 421a, ..., 426, 426a, 426b, 426c, etc.).
- + Als mapes del QII es considera en conjunt els pobles valencianoparlants i els castellanoparlants. No així al QI, on hem separat els mapes dels pobles valencianoparlants dels castellanoparlants, ja que els fenòmens fonètics no són coincidents com sí que ho són els lèxics. Tot i això, no hi hem senyalat si es tracta dels mapes del QI dels pobles valencianoparlants o dels castellanoparlants, ja que considerem que es tractava d’una diferenciació inútil, i que la lectura del mapa ofereix directament si es tracta de la zona valencianoparlant o castellanoparlant.

2. Un número seguit d’un mot o expressió en castellà (amb format ombrejat)

El número coincideix exactament amb la numeració que segueix cada quadern d’enquesta de l’ALPI: el QI abraça des de l’1 al 411, i el QII des del 412 al 828. Així mateix, el mot o expressió en castellà coincideix amb el qüestionari de l’ALPI.

REMARQUES

- + Sovint hi apareix a la dreta, amb format ombrejat també, un mot o expressió aclaridor del mapa: bé perquè un mateix enunciat del qüestionari de l’ALPI preveu diversos conceptes, dels quals només en triem algun o alguns⁵⁶⁰ (p. ex. 412⁵⁶¹, 421a⁵⁶², etc.);

⁵⁶⁰ D’aquest cas hi ha 32 mapes en total.

⁵⁶¹ Triem *montanya/montanya* i *monte - muntanya - serra* del 412 MONTAÑA.

bé perquè el mateix concepte incloïa un altre concepte relacionant o oposat a aquest (p. ex. 489⁵⁶³, 553e - 554b⁵⁶⁴); bé perquè en alguns mapes hem unit diverses preguntes del qüestionari de l'ALPI, ja que hi estaven relacionades (tres casos només: 790 / 792, 460 / 461 / 462, i 478 / 479⁵⁶⁵); etc.

- + Hem usat les lletres majúscules per al nom del mapa (o de l'enunciat del qüestionari) en els mapes del QIIE i del QI valencianoparlants. Només hem emprat les minúscules, amb criteri arbitrari, per als mapes del QI castellanoparlants.
- + En els mapes del QI solen aparèixer en el títol uns punts suspensius (...). Aquests indiquen que hem elidit part de la pregunta del qüestionari de l'ALPI, ja que no interessava per al mapa en qüestió. Per exemple, de la pregunta 327 *se puede vivir queriendo trabajar* (QI) hem extret dos mapes en la zona castellanoparlant: 327 *se puede...* i 327 *...queriendo...*

3. Un mapa del País Valencià

Amb una línia discontinua que separa la zona valencianoparlant de la zona castellanoparlant. S'hi inclouen els pobles de l'ALPI en forma d'abreviatures (excepte Calp i Aín), i al costat, un cercle amb el color corresponent a la variant que es diu en cada poble, informació que caldrà comparar en la llegenda de la dreta.

⁵⁶² Triem *pou/pozo* i *aljub/aljibe* del 421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)

⁵⁶³ Al 489 POLILLA les enquestes de l'ALPI sempre incloïen al costat una variant per al castellà *carcoma*. És per això que hem fet dos mapes, un 'polilla' i l'altre 'carcoma'.

⁵⁶⁴ Als conceptes 553e, 553f, 553g, 553h, 554, 554a i 554b la definició és "VOZ DE...", però l'ALPI transcriu igualment l'acció, o siga el verb en infinitiu. Per això fem dos mapes, un per a la "VOZ DE..." i l'altre amb l'especificació "(en infinitiu)".

⁵⁶⁵ Hem transcrit:

- Un únic mapa de 790 LA VID Y EL VINO/792 TRONCO DE LA VID (CEPA)
- Tres mapes de 460 JUDÍAS BLANCAS/461 JUDÍAS PINTAS/462 JUDÍAS TIERNAS. Concretament: *alubias*, *habichuelas*; *bajoques/bajocas*; *variants de fesol*.
- Un mapa de 478 MADROÑERO (-er(o) / era) i un altre de 478 MADROÑERO/479 MADROÑO (*madronyer*, *alborcer...*)

REMARQUES

+ Les abreviatures, compostes amb criteri arbitrari, corresponen als pobles següents:

Cinc	750 Cinctorres	<u>God</u>	771 Godelleta
Bsà	751 Pobla de Benifassà	Tor	772 Torís
Can	752 Vilar de Canes	<u>DosA</u>	773 Dos Aigües
Pen	753 Peníscola	Pnyà	774 Polinyà
Vist	754 Vistabella	Mvés	775 Massalavés
<u>Cllo</u>	755 Castillo de Villamalefa	<u>TrC</u>	776 Teresa
<u>Fan</u>	756 Fanzara	<u>Ann</u>	777 Anna
Alc	757 Alcora	Llan	778 Llanera de Ranes
Orp	758 Orpesa	Bpa	779 Beniopa
<u>TrV</u>	759 Teresa de Viver	Moix	780 Moixent
<u>Azu</u>	760 Azuébar	Biar	781 Biar
Aín	761 Aín	Bllob	782 Benilloba
Monc	762 Moncofa	Blí	783 Benialí (Vall de Gallinera)
<u>Adz</u>	763 Ademuz	Calp	784 Calp
<u>Tuéj</u>	764 Tuéjar	Pin	785 El Pinós
Cnos	765 Casinos	<u>Mon</u>	786 Montfort
<u>Mar</u>	766 Marines	Camp	787 El Campello
<u>Caud</u>	767 Caudete	Cr	788 Crevillent
<u>Ped</u>	768 Pedralba	<u>Dol</u>	789 Dolores
Raf	769 Rafelbunyol	Gua	790 Guardamar
Qua	770 Quart de Poblet		

+ Els pobles subratllats són castellanoparlants, i així apareixen en cada mapa.

+ Ens hem estalviat l'abreviatura del nom dels pobles castellanoparlants o valencianoparlants en els mapes del QI, segons la zona a què correspon cada mapa. Així, al QI de la zona castellanoparlant no apareixen els pobles valencianoparlants, i viceversa.

4. Una llegenda emmarcada

Situada a la dreta del mapa. Cada color que hi està representat correspon a una variant. Al costat hi ha un número entre parèntesis que indica la quantitat de pobles on apareix dita variant. Aquest indicador numèric és interessant a l'hora d'analitzar les variants predominants d'un mateix mapa.

REMARQUES

+ Per raons informàtiques, en la llegenda apareix un quadrat amb el color, mentre que al mapa apareix un cercle. Aquesta circumstància és del tot arbitrària.

+ Criteris de lectura:

- a) Una barra inclinada (/) indica que la variant de l'esquerra pertany a la zona valencianoparlant i la de la dreta a la castellanoparlant (p. ex. Mapa 690 *torçada / torcida; moc / moco; palmatòria / palmatoria; etc.*). No es tenen en compte les variants fonètiques (així *palmatòria* de la zona valencianoparlant pot referir-se tant a [palmatório] com a [palmatória]).
- b) Un guionet (-) separant dues o més variants indica que qualsevol d'aquestes variants pot aparèixer als pobles que duguen el color corresponent, tant valencianoparlants com castellanoparlants (p. ex. Mapa 690 *pabil - pavil*; Mapa 553e *esbramucar - bramucar, etc.*)
- c) Cal llegir les variants amb el prisma de la fonètica del valencià o del castellà, segons corresponga la variant⁵⁶⁶. Usem els mateixos criteris de transcripció que havíem emprat en l'edició de l'ALPI. Així, en alguns casos, per tal d'estalviar-nos la doble variant gràfica, hem preferit transcriure amb símbol fonètic la grafia o grafies que diferien en valencià i en castellà (per exemple,

⁵⁶⁶ Un exemple aclaridor d'aquest criteri gràfic de transcripció el tenim en aquest dos exemples:

botija / botija: que cal interpretar [botidʒa], [botitʃa]... per al valencià; i [botiʃa]... per al castellà.

botijó / botijón: que cal interpretar [botidʒó]... per al valencià, i [botiχón]... per al castellà.

al Mapa 412 transcrivim *monta[ɲ]a*, per comptes de *montanya/montaña*, o siga, *montanya* per al valencià i *montaña* per al castellà⁵⁶⁷).

- d) L'afegiment de l'observació (*i variants*) ratifica el fet de la mateixa regularització de les diferents variants fonètiques o variants formals que hem dut a terme per a cartografiar el material de l'ALPI. Només apareix en casos que poden comportar confusió.
- e) Hem transcrit (*altres*) per a les variants que apareixien una o dues vegades només, i que haurien complicat massa la lectura dels mapes⁵⁶⁸. Per tant, cada vegada que hi apareix convindria comprovar l'edició de l'ALPI per contrastar quins altres mots apareixien per al mapa en qüestió.
- f) Els claudàtors es refereixen a transcripcions de símbols fonètics pertinents (p. ex. *lu[θ]ero*, *lu[s]ero* i *lu[z]ero*; *ro[χ]iñol*; etc.). Són més abundosos, com és normal, en el QI.

5. Un filet ornamental

A sota de cada mapa.

⁵⁶⁷ Altres casos semblants: *t[í]o*, *escar[t]ja*, *relin[t]jar* (però *rellinxar*, ja que aquesta segona variant només apareix en pobles valencianoparlants i mai en castellanoparlants), *gru[ɲ]ir* (però *gronyir*, per la mateixa raó), *pun[t]ja*, etc.

⁵⁶⁸ La forma “(altres)” transcriu totes aquelles variants que no tenen interès lèxic geogràfic, i que podrien dificultar la lectura d'un mapa si les hi consideràrem. Ho hem marcat perquè pensem que és interessant el fet que hi haja ALTRES variants dignes de ser nomenades, però que caldria buscar a l'edició.

Per tant, tot mapa que no tinga una entrada “(altres)” podem considerar que ha estat cartografiat amb la totalitat de les variants que es trobaran a l'edició (excepte els casos com l'apitxat, la pèrdua de la -d- del sufix -ada, etc.).

c) Criteris generals de Cartografia

Com a criteri general hem cartografiat aquelles variants que tenien algun interès geogràfic, més que no pas lexicològic, de tal manera que es pogueren delimitar algunes àrees lingüístiques i algunes isoglosses, tant lèxiques com fonètiques i morfosintàctiques. Això no obstant, en alguns mapes no s'ha seguit aquest criteri, i hem cartografiat diverses variants per tal de donar una imatge panoràmica de la sinonímia de mots per a un mateix mapa. Són els casos en què apareixen deu o més colors per mapa, en els quals hem sacrificat la claredat per la riquesa lèxica.

Per regla general podem referir els casos següents:

- Cada mapa conté aproximadament entre dos i cinc variants (= colors)⁵⁶⁹. Excepcionalment hi ha mapes amb una única variant. Són mapes que igualment tenen una informació pertinent, com és el cas del mapa 161 RABIA del QI de la zona castellanoparlant, on es pot llegir que la pronúncia del mot *rabia* és realitzada sempre amb dues síl·labes, és a dir, que la pronúncia és [rábja], amb semiconsonant en tots els pobles.
- Cada poble inclou una o dues variants. Excepcionalment hi hem inclòs 32 mapes en els quals hi ha pobles que presenten tres o quatre variants⁵⁷⁰, però més no.
- En aquells casos en què alguna variant de la llegenda apareix amb “(1)”, o siga, que només es dóna en un únic poble, podem argumentar-hi la importància de deixar-ne constància, ja que igualment hauríem pogut transcriure-la com a (*altres*). Aquest són casos que vam considerar interessants de transcriure, bé perquè conformaven una variant d'algun mot que en tenia moltes (p. ex. *haracán*, *hurracà*, *aire huracanat*, etc.), bé per l'interès lingüístic que hi podia suscitar.

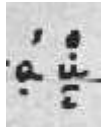
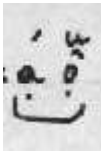
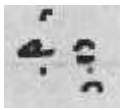
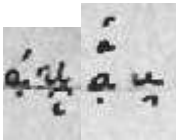
⁵⁶⁹ Considerem que aquells mapes que en presenten més de cinc, i que fins i tot arriben a deu i més variants, no són mapes sense significació, ans al contrari: es tracta de mapes que demostren la gran riquesa i varietat lèxica, fonètica o morfosintàctica, per a un mateix enunciat del qüestionari (QI o QII). Per tant hem cregut convenient incloure'ls, tot i que en un principi ens havíem plantejat deixar-los fora.

⁵⁷⁰ Concretament, els mapes que contenen algun poble amb tres o quatre variants són els següents: 421, 436, 442, 472, 562, 571a, 571b, 572, 575, 596, 600a, 601, 609, 614, 615b, 622, 623, 631a, 618a, 639b, 658b, 667, 672, 674, 690, 696, 715a, 756a, 763, 783d, 786e, 782d.

- Hem utilitzat els símbols fonètics de l'AFI. Els més comuns són⁵⁷¹: θ, s, z, v, ʃ, ʒ, χ, ŋ, ɲ, ɽ, ʎ, r, ɾ, ts, dz, tʃ, dʒ, w, j, ε, ɔ, m, n, p, b, t, f, k, l, f, g, v, a, e, i, o, u.

REMARQUES

- a) No distingim els al·lòfons fricatiu [β], [ð], [ɣ]. Només els hem indicat a peu de pàgina escanejats de l'enquesta original en aquells casos que hem considerat pertinents (p. ex. la -b- intervocàlica).
- b) El símbol [h] indica una *h* aspirada.
- c) Tant les semivocals com les semiconsonants són transcrites [j] i [w]. Només en un cas puntual hem usat els símbols [W] i [O], amb majúscules, per tal d'indicar una superposició de semivocal + vocal⁵⁷². Així, en dos mapes del QI (115 CUADRADO i 198 DESBOCADO) usem aquestes dos símbols convencionals, en majúscules:

Símbol arbitrari	Descripció	Enquesta original	Pobles
[áW]	es tracta d'una [o] superposada a una [u].		Azuébar, Pedralba
[áo]	es tracta d'una [u] superposada a una [o].		Teresa de Cofrents
[áo]	[o] relaxada tancada, però semivocal.		Teresa de Viver, Tuéjar
[áw]	Semivocal oberta (Dolores i Caudete), o semivocal normal.		Castillo de V., Fanzara, Ademuz, Marines, Caudete, Godelleta, Dos Aguas, Anna, Monforte, Dolores.

⁵⁷¹ Hem reduït, doncs, els casos especials que sí que hem tingut en compte per a l'edició. Per a aquests casos especials (palatals, semivocals, obertura de vocals, etc.), consulteu-ne els criteris d'edició.

⁵⁷² Consulteu-ne els criteris particulars de cartografia del QI.

- Quant a l'ús dels colors en la llegenda dels mapes podríem fer algunes observacions.

- + La tria de colors per a les variants representades en cada mapa no ha estat arbitrària, sinó que ha estat deliberat el fet d'emprar un blanc, un negre o un roig.
- + Com que la major part dels mapes consten de dos, tres, quatre o cinc variants, hem elaborat una escala de prioritats de colors per tal que destaque més cada variant. Així els colors principals han estat el roig, el groc, el blau, el verd, el rosa i el blanc.
- + Hi ha, però, mapes amb més de sis variants, i per tant amb més de sis colors. La lectura, doncs, és difícil, i la gradació de colors que hem utilitzat ha estat la que el mateix programa informàtic ens ha permès.
- + Normalment hem emprat el blanc per a la variant (*altres*), ja que aquest coincideix amb el del fons del mapa i no es dificulta la lectura de la resta de colors. En algunes ocasions hem emprat el negre amb la mateixa funció.
- + Hem usat la gradació d'un mateix color per a indicar variants d'un mateix mot⁵⁷³. És el cas de 683 CHISPA, on hem emprat el blau fosc per a la variant [t]ispa, el blau clar per a *chista*, i una gradació més fosca per a l'única variant *chiza*. D'aquesta manera el mapa pot llegir-se amb un predomini de *purna* (nord) sobre *chispa* i variants (sud). El mateix passa amb 750 ARRODILLARSE, on es pot comprovar la dualitat lingüística del País Valencià: d'una banda *arrodillarse*, i d'altra *genollar-se*, *engenollar-se* i *agenollar-se*.
- + Cal dir, en resum, que hem intentat que els colors contrasten. Així per a un mapa amb dos úniques variants no hem usat una gradació del mateix color, sinó per exemple el groc i el roig, que contrasten més.
- + Així mateix hem procurat que les variants registrades en un únic poble tingueren colors més difícils de diferenciar al mapa (els foscos sobretot: negre, marró fosc, caqui...), és a dir, hem fet una escala de colors depenent de les vegades que es repetia en cada mapa.

- Tenim casos del que podríem anomenar “mapes compostos”:

⁵⁷³ Aquesta observació la devem al Dr. Veny, qui molt amablement ens la va suggerir i que molt acuradament hi hem aplicat en la mesura que ens ha estat possible.

- a) Hi ha conceptes del qüestionari de l'ALPI que tenen més d'un mapa. Açò és possible gràcies a la imprecisió d'algun dels conceptes (p. ex. 412 MONTAÑA), o bé perquè hi ha conceptes del qüestionari que preveuen altres respostes...
- b) Igualment hi ha mapes que estan formats a partir de dos o més conceptes del qüestionari de l'ALPI⁵⁷⁴.

- A grans trets, la cartografia que presentem distingeix entre mapes fonètics, mapes morfosintàctics i mapes lèxics. Això no obstant, ben sabut és que tots els materials de l'ALPI són transcripcions fonètiques, per la qual cosa encara que la cartografia del QII és fonamentalment lèxica, no podem estar-nos d'afegir-hi algun matis fonètic. D'altra banda, tot i que el QI correspon a la Fonètica i la Morfosintaxi, hi ha mapes que són d'interès lèxic⁵⁷⁵. Concretament hem previst per al QI de la zona valencianoparlant 44 mapes lèxics⁵⁷⁶ (els quals es poden delimitar perquè no tenen cap definició fonètica o morfosintàctica al costat del número i del títol del mapa).

⁵⁷⁴ Vg. l'apartat "Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI".

⁵⁷⁵ Encara que es tracte d'un quadern de Fonètica i Morfosintaxi, al Quadern I hi ha moltíssims mapes que ben bé es poden considerar mapes del Quadern II, ço és, mapes amb informació lèxica. Aquests mapes també han estat cartografiats. Recordem un comentari de Diego Catalán (ASNS, 201.310, n. 20 (1964), qui considera que l'edició de 1962 de l'ALPI, tot i ser un volum de Fonètica, conté un mapa de Lèxic, el número 11 *aguijón*, "incluido en la sección de fonética por error evidente". I hi distingia tres àrees: *fibló*, *fizón-fissó* i *guizque*.

⁵⁷⁶ Les preguntes del QI de què hem extret 44 mapes lèxics són les següents: 3, 19, 37, 52, 59, 63, 67, 70, 109, 117, 125, 128, 139, 159, 163, 170, 175, 176, 178, 186, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 196, 198, 202, 216, 223, 225, 243, 261, 278, 280, 301, 309, 319, 328, 348, 363, 369, 390.

d) Criteris concrets de Cartografia: QI i QII

d.1) Criteris particulars per cartografiar el QI

- De fenòmens fonètics, n'hi ha molts i variats. Ara bé, no hem considerat que cadascun d'ells haja de tenir un mapa. Ni que cadascun que es repetisca en diversos conceptes del qüestionari (posem per cas, per exemple, el betacisme a la zona valencianoparlant) haja de tenir tants mapes com conceptes on es repeteix.

Per tant hem elaborat els mapes que hem considerat pertinents, d'una banda perquè contenen informació geogràfica (àrees lingüístiques, isoglosses...), i d'altra banda perquè són els representatius d'un fenomen concret. Així, en l'exemple que hem posat, el betacisme, només l'hem cartografiat amb tres mapes (21 *geniva*, 47 *vaca* i 188 *cavall*), mentre que els mapes 46, 52, 104, 135, 137... (fins a un total de 27) no tenen cartografiat aquest fenomen, ja que és repetitiu i sempre ens donaria el mateix resultat, 11 pobles betacistes: Cincorres, P. de Benifassà, Peníscola, V. de Canes, Vistabella, Aín, Casinos, Rafelbunyol, Quart, Torís i Massalavés. La resta distingeix perfectament la [b] de la [v].

- En la major part dels casos, els claudàtors indiquen la transcripció del fenomen pertinent que s'estudia al mapa. Així, al mapa 21 ENCÍA, on estudiàvem el betacisme, hi ha només les variants *geni[v]a* i *geni[b]a*, però no s'hi preveuen les palatals. Hem considerat una altre mapa 21 per a cartografiar les palatals.

Aquest criteri redueix en gran mesura la quantitat de variants i ens permet presentar el QI en forma de classificació de fenòmens fonètics i morfosintàctics.

- Si un mateix fenomen fonètic apareixia en les preguntes de fonètica (QI, 1-251) i en les de Morfosintaxi (QI, 252-411), preferíem la cartografia del primer cas. És l'exemple de l'harmonia vocàlica.

- Reduïm tots els matisos fonètics del mateix fonema a un únic símbol. Per exemple, els 64 casos de transcripció que presenta la vocal *e*, segons la *Introducción* de 1962, les quals reduïm a dues: [e] i [ɛ].

Columna A: quantitat d'al·lòfons que apareixen en la transcripció de les enquestes originals de l'ALPI.

Columna B: Quantitat de símbols que hem usat amb la reducció que hem practicat per a la cartografia de l'ALPI.

	A al·lòfons	B cartografia	
e	64	2	[e], [ɛ]
a	52	1	[a]
o	39	2	[o], [ɔ]
u	33	2	[u], [w]
i	28	2	[i], [j]

- Això no obstant, en alguns casos hem cregut que pagava la pena de transcriure algun d'aquest matisos. És el cas de les palatals, on hem considerat que els símbols emprats reflectien un canvi lingüístic latent.

Posem un exemple, el mapa 21 ENCÍA:

Poble	edició ALPI (originals)	Cartografiat
Cinctorres	dʒeniba	[dʒ]eniva
P. Benifassà	dʒeniba	[dʒ]eniva
V. Canes	dʒeniba -b- bilabial fricativa	[dʒ]eniva
Peníscola	dʒeniba [b] bilabial fricativa	[dʒ]eniva
Vistabella	^{dʒ} ʒeniba [ʒʒ] africada con oclusión débil.	[^{dʒ} ʒ]eniva
Alcora	^{dʒ} ʒeniba [dʒ] africada con solució débil	[^{dʒ} ʒ]eniva
Orpesa	^{dʒ} ʒeniba la [dʒ] africada con solució débil	[^{dʒ} ʒ]eniva
Aín	tʃeniba	[tʃ]eniva
Moncofa	dʒeniba	[dʒ]eniva
Cassinós	tʃeniba	[tʃ]eniva
Rafelbunyol	tʃ ^h eniba la [tʃ] menos rehilada que 3.	[tʃ ^h]eniva
Quart de P.	tʃeniba	[tʃ]eniva
Torís	tʃeniba	[tʃ]eniva
Polinyà	tʃeniba con [tʃ] sorda	[tʃ]eniva
Massalavés	tʃeniba	[tʃ]eniva
Llanera	dʒeniba	[dʒ]eniva

Poble	edició ALPI (originals)	Cartografiat
Beniopa	^{d3} ʒeniva	[^{d3} ʒ]eniva
Moixent	^{d3} ʒeniva la [d3] inicial africada pero predomina el elemento fricativo	[^{d3} ʒ]eniva
Biar	dʒeniva	[dʒ]eniva
Benilloba	^{d3} ʒeniva la [^{ɛ3} ʒ] africada pero con la oclusión débil	[^{d3} ʒ]eniva
Benialí	^{d3} ʒeniva [^{ɛ3} ʒ] africada con oclusión poco fuerte	[^{d3} ʒ]eniva
Calp	dʒeniva	[dʒ]eniva
Pinós	dʒeniva	[dʒ]eniva
Campello	dʒeniva	[dʒ]eniva
Crevillent	dʒeniva	[dʒ]eniva
Guardamar	^{d3} ʒeniva africada predominado el elemento fricativo	[^{d3} ʒ]eniva

- La cartografia del QI dels pobles valencianoparlants preveu una xicoteta llegenda entre parèntesis (una espècie de subapartat) al costat del número i del nom del mapa, on s'especifica quin tipus de fenomen fonètic o morfosintàctic tracta el mapa. Exemples: [r] en posició final; elements antihiatícs; betacisme; apitxament, aplatals; etc. Ja hem dit que els mapes que no inclouen aquesta informació fonètica i morfosintàctica són mapes de lèxic.

Això no obstant, i per raons que no vénen al cas, tot i que la cartografia del QI dels pobles castellanoparlants també ha estat feta seguint un criteri de fenòmens fonètics i morfosintàctics, no apareix aquell subapartat entre parèntesi. De tota manera creiem que són intuïbles els fenòmens a què fa referència cada mapa.

- A l'hora de fer la tria dels mapes que preteníem cartografiar vam elegir els més significatius. Podríem dir que cada mapa del QI és el model de cada fenomen que s'hi analitza. Per exemple, ja que presenta la forma *cheniva* a Fanzara i Anna, pobles on no quedaria palés si practiquen el sesseig o no. Per tant, vam haver de triar un altre mapa on apareguera la realització [s] o [θ] en un mateix mot i en tots els pobles, com és el cas dels Mapes 6, 11, 24, 169 i 228⁵⁷⁷.

- Hem classificat els mapes que hem triat per a cartografiar els fonemes palatals africats en els següents casos:

Palatals africades	Mapes
Posició inicial absoluta	119 chinche, 217 chato
Posició postconsonàntica	113 percha, 119 chinche
Posició intervocàlica ⁵⁷⁸	22 pecho, 144 cuchara, 202 lechuga

- Hem cartografiat els quatre únics mots acabats en *-ador* / *-edor* dels pobles castellanoparlants: 68 SEGADOR, 157 CAZADOR, 194 SUDADERA ('sudador') i 241 TEJEDOR.

- L'únic mapa 31 *pierna* conté un fenomen esporàdic, la -r vibrant múltiple en posició implosiva, que apareix només en alguns pobles valencianoparlants i castellanoparlants però d'una manera irregular⁵⁷⁹.

- Tampoc no presenta una solució regular la realització del segment <ia>, pronunciat com a diftong [já] o com a hiatus [iá]. Ni tampoc l'aspiració de la -s en posició implosiva als pobles castellanoparlants.

⁵⁷⁷ Concretament, en el sesseig només cartografiem seguint els mots que presenten variants regulars (11 *cabeza*; 24 *brazo*; 228 *calzar*) i algunes significatives en què sempre difereixen Fanzara i Anna, per causa d'un ètim diferent (169 *cereza*, 6 *rezar*).

⁵⁷⁸ Per a aquestes darreres triem tres mapes, ja que hi ha divergències de solucions.

⁵⁷⁹ El Dr. Jesús Jiménez ens indicava que possiblement la posició pretònica o posttònica de la -r tenia a veure amb el fet de ser vibrant múltiple o simple. Hem comprovat aquest fet i no es dona d'una manera regular. Creiem que la distribució deu obeir possiblement a un criteri emfàtic de pronúncia.

- Quant al diftong [wé], trobem Ademuz, Tuéjar, Monforte i Dolores on es realitza esporàdicament com a [w^òé], amb una *o* labialitzada. Diem esporàdicament, ja que no es tracta d'un fenomen regular. Efectivament, a Dolores per exemple els mots *cuero* i *tuerto* no presenta aquell element labialitzat, mentre que sí que apareix a Monforte i Ademuz (i Tuéjar per a *cuero*). A més, no tots els mots que duen diftong *ue* presenten aquella labialització (per exemple *dueño, fuente, puente, abuelo, suegro...*). Per tant, cartografiem només alguns exemples. No hem tingut en compte la part de la morfosintaxi (preguntes 252-411).

- Quant a la realització de /f/, hem trobat algunes irregularitats peculiaritats. Hi ha diverses maneres de transcriure el so de [f]:

a) Un símbol simple com a [f] normal: apareix sempre als pobles de Castillo, Fanzara, Teresa, Azuébar i Ademuz.

b) Dos símbols superposats: damunt, una efa normal, i a sota, una *fi* grega “φ”. Aquest darrer símbol està definit en la *Introducción* al Volum I de 1962 de l'ALPI: “consonante bilabial fricativa sorda”. Aquest doble símbol apareix sempre als pobles de Marines, Caudete i Pedralba.

c) Una efa especial, que segons la *Introducción* és una “consonante bilabio-labiodental fricativa sorda”. Apareix a Dolores (amb un diacrític) i Tuéjar.

Al poble de Godolleta la *fi* apareix de vegades sense volar (*fragua, faja*). A Dos Aguas apareix de vegades només aquesta *fi* (*faja, flor, flauta, fragua*). A Anna apareix esporàdicament el doble símbol superposat (*fiera*).

Si tenim en compte que les transcripcions de Dolores no són de Sanchis Guarner, sinó d'A. Espinosa, podrem comprendre la diversitat de transcripcions d'un mateix cas.

	12 frente	56 fiera	59 fragua	153 flauta	171 flor	213 faja
CAUDETE						
TUÉJAR						
DOLORES						

Per a fer els mapes de la [f] només hem tingut en compte tots els mots de l'apartat de Fonètica (1-251), exepete *fraile*, perquè presentava massa diversitat formal. Per tant, cartografiem els següents: 12 frente; 56 fiera; 59 fragua; 153 flauta; 171 flor; 213 faja.

- Pel que fa al segment inicial [fwé-] / [fwí-], realitzat com a [χwé-] / [χwí], presentem els mapes de la secció de Fonètica, amb els únics mots *fuelle*, *fuerza* i *fuego*, i un de la secció de Morfologia, *fui*. No hi ha coincidència de transcripcions:

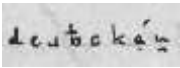
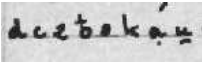
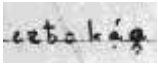
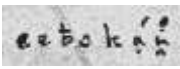
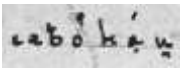
Tuéjar: [fwí], amb la f- clara; mentre que les altres, *fuerza*, *fuego* i *fuelle* tenen una altra transcripció.

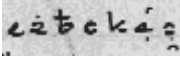
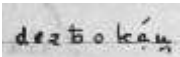
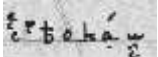
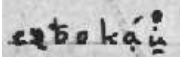

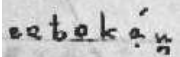
Dos Aguas: [φ]uelle, però [χ]ui, [χ]uego i [χ]uerza.

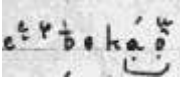
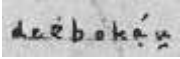
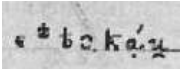
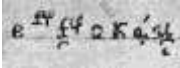
Monforte: [f]uerza (especial), però [(x)]uego, [(x)]uelle i [(x)]ui.

- Quant als participis, hem fet dos únics mapes dels acabats en *-ado*, donada la diversitat de solucions fonètiques que presentaven. Dels acabats en *-ido* només n'hem fet alguns.

No tenim en compte les semivocals obertes. Marquem amb una [W] o [O] majúscules en els casos en què l'original superposeu una *o* o una *u* damunt de la *u* o la *o* respectivament.

	Originals	Cartografiat
Castillo		desboc[áu]
Fanzara		desboc[áu]
Teresa de V.		desboc[áu]
Azuébar		desboc[áW]
Ademuz		desboc[áu]

	Originals	Cartografiat
Tuéjar		desboc[áo]
Marines		desboc[áw]
Caudete		desboc[áw]
Pedralba		desboc[áw]
Godellea		desboc[áw]
Dos Aguas		desboc[áw]

	Originals	Cartografiat
Teresa de C.		desboc[áO]
Anna		desboc[áw]
Monforte		desboc[áw]
Dolores		desboc[áw]

- La realització fonètica del segment inicial [yé-] ha estat cartografiada amb els casos següents: 58 *hierro*, 166 *hierba*, 182 *hiel*, 134 *yerno*, 39 *yegua*. Es pot observar el següent:

a) En un total d'11 pobles, la realització és sempre amb [y] inicial: Castillo de V., Teresa de V., Azuébar, Ademuz, Tuéjar, Marines, Caudete, Pedralba, Godolleta, Dos Aguas, Teresa de C.

b) Només al poble d'Anna sempre la realització és [áy]

c) En la resta, hi ha vacil·lació: Fanzara, Marines, Caudete, Pedralba, Monforte i Dolores.

- Quant al diftong [já] no hi ha un criteri regular, i per tant, hem preferit fer alguns mapes on hi haja solució de diftong i de hiat (*diablo*, *diario*), i altres on sempre la solució és el diftong (*iglesia*, *noviazgo*, *rabia*).

d.2) Criteris particulars per cartografiar el QII

- Com que a l'hora de fer els mapes del QII vam haver d'adaptar la transcripció fonètica a una transcripció gràfica, hi ha alguns fenòmens fonètics que no tenim en compte:

- + Així no transcrivim com a variants diferents la pèrdua de la -r final de l'infinitiu (aquest fenomen cal buscar-lo als mapes de fonètica). Considerem sempre la forma originària amb -r.
- + Tampoc no tenim en compte les obertures [an-], [as-] que sempre transcrivim com a en-, es-
- + Igualment no tenim en compte els casos de sesseig dels pobles castellanoparlants, excepte els casos pertinents. Transcrivim normalment d'acord a la grafia castellana corresponent.

- Cada mapa té unes característiques peculiars: cal tenir en compte que cadascun dels mapes té una història particular des que s'ha llegit l'edició fins arribar a presentar un concepte en forma cartogràfica. Per tant cal considerar cada mapa com reflex de tot un llarg procés.

- Hem dit que els claudàtors assenyalen un fenomen fonètic pertinent. Si no hi ha claudàtors, doncs, cal incloure totes les possibles variants. Per exemple:

Amb claudàtors: [a]ixadella / [e]ixadella; ll[e]gonet / ll[a]gonet; [a]ixarment / [e]ixarment; s[e]rment / s[a]rment.

Sense claudàtors; *fesols*: inclou tant la variant [fesóls] com [fezóls]

- Hem dit que el símbol “/” sempre separa una variant dels pobles valencianoparlants (esquerra) i una altra dels pobles castellanoparlants (dreta). No hi ha excepcions, però cal fer alguna matisació.

Si la variant de l'esquerra (en valencià, per tant) es registra en algun poble castellanoparlant sempre hi haurà una entrada diferent per als pobles castellanoparlants. Sol passar a Anna i Fanzara sobretot. Exemple:

582d REGALO DE MATANZA: transcrivim *present* / *presente*, però *pre[z]ent* a Anna, i *pre[z]ente* a Fanzara.

599 ESPINAZO: a Anna hi ha *espinaso*, però a Fanzara *esquinás*. Per tant, Anna entra dins de la variant *espinàs* / *espinazo*, i Fanzara tindrà una entrada única *esquinás* (independentment que també hi haja *esquinàs* / *esquinaso*; no podem incloure Fanzara

amb aquesta darrera variant doble, ja que hi interpretariem la forma de la dreta, *esquinaso*, i no seria cert).

Quan hem fet el mapa de *maíz*, basant-nos en el concepte 464 FRUTO DEL MAÍZ, hem donat *panís* / *panizo* general, que inclou variants com [paniso] (sesseig). Però al poble de Fanzara, on apareix la variant [*panizo*] hem fet una entrada amb essa sonora.

A Fanzara, 824b ARTESA, hem transcrit *arte[z]a*, mentre que a la resta de pobles hem transcrit *artesa* (evidentment cal llegir aquesta variant amb /s/ sorda, ja que apareix només a pobles castellanoparlants)

A Anna i a Fanzara, 819 YUNQUE, hem transcrit *encru[z]a*, mentre que a la resta de pobles *encrusa...*, que evidentment caldrà llegir amb /s/ o /z/ segons si pertany a una zona apitxada o no.

- Hem assenyalat ja que sempre caldrà llegir el mot amb la fonètica pertinent (valenciana la de l'esquerra, castellana la dreta). Normalment coincideix el fet que s'hi tracta una mena de traducció o correspondència en valencià i en castellà. Això no obstant, en alguns casos no és així. És l'exemple del mapa 579e CHICHARRONES, on trobem a la zona valenciana sempre la variant *xotxorrites*, mentre que a la zona castellana hi ha *chichorritas*. És a dir, que ni a la zona castellana hi ha *chochorritas ni a la valenciana *xitxorrites. Per tant, hem aprofitat el mateix color per a cartografiar *xotxorrites* / *chichorritas*.

En els contextos {INF + pronom} hem usat també aquesta tècnica per raons ortogràfiques.

Exemple: 617a SONARSE *sonar-se* / *sonarse*, *mocar-se* / *mocarse*. Hauríem pogut transcriure igualment *son[áirse]* i *moc[áirse]* per estalviar-nos el guionet ortogràfic, però estaríem falsejant la realitat, ja que en alguns pobles la -r final de l'infinitiu és muda.

- Com que a l'hora de transcriure les variants definitives vam haver de fer una reducció de símbols fonètics, el Quadern II (d'interés lèxic) no preveu cap símbol volat, tot i que sí que els hem considerat al Quadern I, per raons òbvies (és d'interés fonètic).

- Hem inclòs l'expressió (*i variants*) per tal de reduir el nombre de variants als mapes. Això no obstant, ho hem obviat en els casos de betacisme, ieisme, apitxat..., és a dir, en aquells contextos en què és clara la realització.

- En els casos en què els sufixos eren molt nombrosos hem optat per cartografiar només l'arrel, només si aportava informació pertinent (àrees lèxiques)

Exemple:

Concepte	Variants	Reduïdes a:
494 SALTAMONTES	llagostí, llegostí, llagosta, llagostín, llangosta, llangosto, llegostí...	llang- llag- lleg-
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:	esquella, asquella, asquellot, asquila, esquila, esquilón, esquilote, etc.	esquell- esquil-

- Es fa difícil cartografiar transcripcions de dos símbols superposats; per això posarem entre claudàtors dos símbols sense cap indicació, i caldrà llegir-los com a superposats (sempre el context ho resol), i caldrà consultar l'edició.

Exemple:

rebu[^{sr}zr]nar, amb essa sonora (encara que en l'edició hi ha “rebu^{sr}nar”).

- De vegades el diminutiu el transcrivim després d'una coma. Exemples: *gamella, -eta, pastera, -eta*.

- Hem cartografiat alguns conceptes dels quals només hi havia una o dues variants. Pensem que aquests mapes són també informatius, ja que ofereixen una panoràmica de la uniformitat lèxica per tot el País Valencià, tant a la zona castellana com a la zona valenciana.

Altres vegades hem preferit cartografiar el concepte per tal d'oferir la distribució geogràfica d'alguna de les variants minoritàries:

Exemple: 783f SEGAR: *assegar* (1 poble) / *segar* (la resta)

- En alguns casos hem hagut de reduir les variants basant-nos en alguna idea. És el cas del concepte 495a ALACRÁN CEBOLLERO, que hem cartografiat amb una entrada (*idea: tallar + ...*), que inclouria variants com ara *tallarròs* o *tallamarge*.

- Normalment hem regularitzat els plurals i hem transcrit les variants únicament en un nombre. Això no obstant hi ha casos en què hem considerat pertinent la diferència.

Exemple:

580 JAMONES: *pernil, pernils / pernils; cuixot, cuixots*

667 GOZNE: *golfo; golfos; bisagra / bisagras; gronsa, gronsos...*

583 SIENES: *pols; polsos; pulse; pulses; pulso; pulsos*

- Hem regularitzat alguns casos que considerem “errors” de transcripció de F. de B. Moll. És l'exemple del mapa 412 MONTAÑA, on l'ALPI transcriu *montana* a Teresa de Cofrents. Nosaltres, però, hi hem regularitzat *montaña*.

- Hem dit que cal llegir amb l'ortografia del valencià o del castellà, segons si la variant s'aplica a un poble valencianoparlant o a un de castellanoparlant. També hem indicat que la barra inclinada separa una variant valenciana (esquerra) d'una castellana (dreta). Això no obstant, algunes vegades hem cregut convenient transcriure amb claudàtors algunes variants per si de cas s'interpretaven d'una altra manera.

Exemple:

635 SARAPIÓN: *saramp[í]o* (i no *sarampio*, que seria la variant amb ortografia valenciana), a Biar i el Pinós. Aquesta transcripció amb claudàtors excepcional no indica que pertany a algun poble castellanoparlant.

686a TENAZAS: *estena[z]es*, Crevillent

3.2. COMPARACIÓ ENTRE LES PRIMERES I LES SEGONES ENQUESTES DE TUÉJAR, GODELLETA I ANNA. MOSTRA ORIGINAL

INTRODUCCIÓ

Investigat el FMSG de Barcelona vam trobar que hi havia dues enquestes en dos pobles de l'ALPI que no coincidien en el temps. Sembla que Sanchis Guarnier duia pensat publicar algun article sobre diacronia de la llengua a partir d'aquestes enquestes. És clar que investigava les peculiaritats lingüístiques de la Canal de Navarrés, raó per la qual es va desplaçar a Anna de nou l'any 1948 i fins i tot es va entrevistar amb la mateixa persona, entre altres.

Seguidament editem i comparem diacrònicament aquelles enquestes de l'ALPI dutes a terme en les mateixes localitats, amb un lapse de temps de 14 anys. Es tracta de les enquestes tant del QI com del QII d'Anna i de Godelleta.

Igualment comparem el material que posseïm de Tuéjar, un punt fosc en la investigació lingüística de l'ALPI, per tal com les enquestes del QI i del QII estan separades en el temps per 24 anys, i sembla que van ser les definitives per a l'edició del Volum I de l'ALPI el 1962.

Efectivament, les enquestes d'Anna, Godelleta i Tuéjar tenen una sèrie d'anomalies a l'ALPI. Convindria tenir molt present el que hem exposat en l'apartat 2.3.4. *LES ENQUESTES D'ANNA, GODELLETA I TUÉJAR. IRREGULARITATS D'ÚS AL VOLUM I (1962)* (pàgines 628-641).

Així i tot, cada apartat del present capítol comença amb un "BREU COMENTARI INTRODUCTORI", en el qual s'indiquen les característiques de l'enquesta en qüestió així com també una comparació amb l'altra enquesta al mateix poble.

Seguirem l'esquema següent:

BREU COMENTARI INTRODUCTORI:

- una descripció;

- un estudi comparatiu:

“Comparació del QII d’Anna (1934) i el d’Anna (1948)”

“Comparació del QI d’Anna (1934) i Anna (3)”

“Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948”

“Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)”

“Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)””

- l’edició:

(Normes ràpides de lectura)

Anotacions marginals

Edició

Aquesta estructura pot variar, d’acord amb l’interés que tinga cada enquesta.

3.2.1. ANNA

3.2.1.1. Anna, Quadern I (1948)

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Anna QI (1948)”

Descripció

Existeixen dues enquestes de l'ALPI a Anna:

- una de 1934 (QI i QII), duta a terme per l'equip Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano;
- una altra de 1948 (QI i QII), duta a terme íntegrament per Sanchis Guarner.

L'enquesta del QI d'Anna (1948) conté les dades corresponents a l'INFORMADOR principal (pàgina 2), del qual diu: “fue interrogado ya por nosotros en 1934”. Però no hi apareix la informació de l'apartat LUGAR (pàgina 3). En aquesta pàgina 3 hi ha el nom i cognom de tres informadors més, d'un dels quals Sanchis escriu: “fue interrogado en 1934”⁵⁸⁰.

Per a la nostra Edició de l'ALPI del País Valencià hem inclòs la de 1934, i així ho especifiquem en les anotacions a peu de pàgina que hi hem fet per a l'ús de l'escàner en les transcripcions conflictives.

Tot seguit presentem en forma de columnes aquella mateixa enquesta de 1934 que havíem editat (columna ombrejada) i l'altra enquesta, repetida per Sanchis Guarner l'any 1958. Això no obstant, així com amb l'enquesta incompleta d'Anna (3) (QI) hem fet una comparació

⁵⁸⁰ Una anotació pel que fa als informants:

	1934	1948
Quadern I	- Salvador Gómez Baldoví, amb 70 anys	- Juan Gómez García, amb 56 anys (informador principal, pàgina 2 QI). - José Beneito Albalat, amb 56 anys - Máximo Gómez Baldoví, “de 66 años”
Quadern II	- Juan Gómez García, amb 42 anys.	---

Observacions que es desprenen de la taula precedent:

- Dues persones enquestades per Sanchis i R. Castellano el 1934 van participar igualment en l'enquesta de Sanchis de 1948.
- És correcta l'edat d'un d'ells, Juan Gómez, qui el 1934 tenia 42 anys i el 1948 en tenia 56.
- Ara bé, no queda clara l'edat del Sr. Salvador Gómez Baldoví.

Conclusió: potser l'anotació de Sanchis en la pàgina 3 del QI de 1948 era indicativa o informativa de la persona que va participar el 1934, S. G. B., i no volia dir que aquesta persona participara en l'enquesta de 1948.

amb les respostes de 1934, per a la present enquesta del QI d'Anna (1948) no fem cap estudi d'aquell tipus.

Edició del QI d'Anna (1948)

Anotacions marginals:

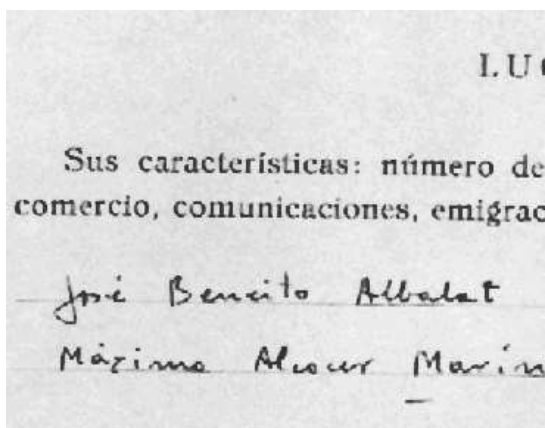
- [febréro]; [márso]; [abríl] (sí); [agósto]; [otúbre]; [novjémbre]; [dizjémbre] (vacila [s])
- yo [membój], tú [tembás] : con [b] bilabial
- hoy [néva]
- [χoventút]

EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	INFORMADOR.//Nombre y apellido:	Salvador Gómez y Baldoví		Juan Gómez García (José Beneito Albalat, de 56 años Máximo Alcocer Marín, de 62 años Salvador Gómez Baldoví, de 66 años (fue interrogado en 1934)) ⁵⁸¹	
	Naturaleza:	Anna		Anna	

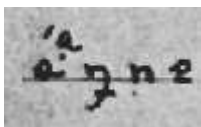
⁵⁸¹ Anna (1948) :

((ESTES ANOTACIONES ES TROBEN SOTA "LUGAR..."))

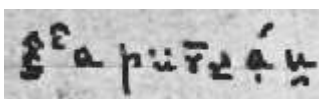

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Edad:	70		56	
	Profesión	Labrador		Labrador	
	¿Sabe leer?	No; entiende y habla un poco el valenciano		Sí.	
	Naturaleza del padre:	Anna		Anna	
	Naturaleza de la madre:	Anna		Anna	
	Residencias y viajes:	Hasta hace 20 años solía ir a Sueca a la siega del arroz y estaba unos 15 días, pero generalmente convivía con paisanos suyos. Ha hecho viajes de días a Játiva y a veces a Valencia y hasta Barcelona.		Nunca ha vivido fuera de Anna, aunque ha hecho viajes cortos por la región valenciana y la Mancha; fue cinco o seis años a segar arroz a la Ribera. Fue interrogado ya por nosotros en 1934.	
	Fecha de la investigación:	8-10-34		8-12 Diciembre 1948	
	Investigador	MSG		MSG	
	Transcripción del nombre del lugar:	[áηna] ⁵⁸²		[áηna]	
	Nombre dialectal de los habitantes:	[arnéros]		[arnéros]	
	Nombre del habla local:	[kasteλάno tʃʰapuṛáw] ⁵⁸³		[tʃapuṛáw] [kasteλάno]	

⁵⁸² Anna (1934) :

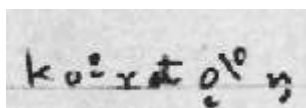
⁵⁸³ Anna (1934) :

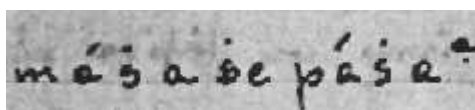
	Pregunta Q1	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	LUGAR. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.	Villa de 2265 habitantes perteneciente al partido judicial de Enguera y enclavada en la comarca llamada "La Canal de Navarrés". Las dos terceras partes de la población se dedican a la agricultura y el otro tercio a la industria; el maíz, el trigo, la naranja, el aceite, la algarroba y los ajos son los principales cultivos, y de hilaturas, energía eléctrica y harinas las más importantes fábricas. El término municipal está atravesado por la carretera que une la Solana de Bicorp con Játiva atravesando La Canal de Navarrés, y tiene dos ramales que la unen con Enguera y Alcúdia de Crespins. Se celebra un mercado semanal los lunes pero los vecinos acuden también al mercado diario de Játiva y al dominical de Enguera. La única feria importante de la comarca es la del 15 de Agosto en Játiva. Es casi general la emigración temporal a la Ribera baja del Júcar a la siega y a la plantación del arroz durando unos 15 días ambos trabajos.			
	NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA // [e] Debe tres pesetas:	[déve tres peséetas]			
	ε Tuvo suerte en la guerra:	[túvo swérte n la géra]			
	o Lo sacó del pozo:	[lo sakó del póso]			

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	o El cordón de la bolsa:	[el cordon ⁵⁸⁴ de la bólsa]			
	f Un café muy fuerte:	[uŋ kafé muj fwérte]			
	s La masa de pan:	[la mása se pása] ⁵⁸⁵ (con la fricación áspera pero áptico-alveolar como la castellana)			
	j Deja la navaja:	[déχa la naváχa]			
	ch Mucha cosecha:	[mútʰ(a) kozétʰtʰa] ⁵⁸⁶			
	y Ya viene mayo:	[ya vjéne máyo]			
	rr El perro corre:	[el péro kóře]			
1	reina	řéjna ⁵⁸⁷	la [ř] tiene en mi sujeto un matiz africado, pero parece ser carácter personal. La [ř] de Anna tiene en todos los sujetos más oclusión que fricación.	řéjna	
	fraile	fláre	la [f] es limpia, labiodental	fláre ⁵⁸⁸	
	capucha	kapóte		kapútʰa	
	hábito	ábito	a veces [b]	ábito	[b] oclusiva
5	rosario	řozárjo		řozárjo	[z] apical, de fricación largo; plenamente sonora

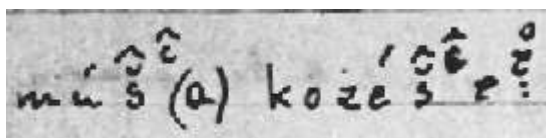
⁵⁸⁴ Anna (1934):

⁵⁸⁵ Anna (1934):

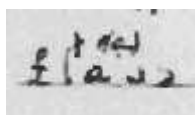
⁵⁸⁶ Anna (1934):

⁵⁸⁷ Anna (1934):

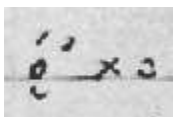

⁵⁸⁸ Anna (1948):

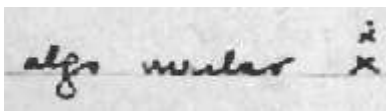

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	rezar	Ṛezár	la [z] sonora se conserva con vitalidad plena. Sesean incluso los semicultos.	Ṛezár	la [r] final a veces muy relajada, pero no se aspira; a veces parecen cambiar en [l]
	moro	móro		móro	
	guapo	wápo		ḡwápo	
	muerte	mwérte		mwérte	
10	desnudo	ej kwéros	[deznúdo]	ej kwéros	[deznúdo] [dezpułáw] [em pořéta]
	cabeza	kabésa	la [b] es siempre oclusiva; son contadas las excepciones.	kabésa	
	frente	frónt		el frónt	
	ojo	óxo		óxo ⁵⁸⁹	a veces, algo uvular [xʰ] ⁵⁹⁰
	lágrima	glárima		lágrima	la [g] a veces algo uvular [gʰ] ⁵⁹¹
15	llorar	łorár		łorár	pero antiguamente [plorár]; hoy no se dice
	oreja	oréxa		oréxa	
	oído	oído	con hiato	oído	poco usado
	boca	bóka		bóka	
	labio	mófo		mófo	
20	diente	djént	sin -e final	djént	
	encía	tʃʰeniva ⁵⁹²		tʃeniva	
	pecho	pétʃʰo ⁵⁹³		pétʃo	

⁵⁸⁹ Anna (1948):

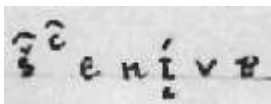
⁵⁹⁰ Anna (1948):

⁵⁹¹ Anna (1948):

⁵⁹² Anna (1934):

⁵⁹³ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	espalda	eskéna	no emplea, pero conoce [espál(d)a] hombro [múskle]	eskéna	espalda es palabra nueva
	brazo	bráso		bráso	
25	mano	má(n)o	la [n] y la [ɲ] parecen fricativas, una mera prolongación de la vocal nasal	máno	
	puño	pú(ɲ)o		púɲo	
	pulso	púlso		púlso	a veces [pú'so], con [ʔ] velar sólo implosiva
	dedo	dédo		dédo	
	uña	ú(ɲ)a	la [ɲ] fricativa	úɲa	
30	nalga	ánka		ánka	
	pierna	páta	[káma] no emplea, pero conoce [pjérna]	káma	igual que el lecho
	pie	pjé		pjé	
	diablo	dimónjo	[diáblo], con hiato y [b] oclusiva	dimónjo	[djablo]
	cigüeña	sigwé(ɲ)a		siewéɲa	de los libros
35	carro	kāṛo		kāṛo	
	coche	kótʃe ⁵⁹⁴	la [e] siempre semicerrada	kótʃe	
	quieto	kjéto		kjéto ⁵⁹⁵	a veces [kjéto] ⁵⁹⁶
	eje	éxe		éxe	
	yegua	ɣyewa ⁵⁹⁷	la oclusión de la [y] ⁵⁹⁸ es bastante posterior	ye ⁹ wa ⁵⁹⁹	la oclusión de [y] muy tensa [d ⁴ y] ⁶⁰⁰

⁵⁹⁴ Anna (1934):

⁵⁹⁵ Anna (1948):

⁵⁹⁶ Anna (1948):

⁵⁹⁷ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
40	nudo	ɲúgo		ɲúgo	
	coz	pardekós	lo mismo si lo da con una pata que con dos	pardekóses	[pernea]
	pienso	pjenso		pjenso	a veces [pjénso] ⁶⁰¹
	yugo	tʃʷúgo ⁶⁰²		tʃúgo	
	uncir	onzír		aɲtʃuár	[unzír], al arado
45	oso	órso		órso	
	toro	(tóro)	pero no se dice nunca; a los toros bravos se les llama también [bwéj]	bwéj	([bwéj]) ⁶⁰³ está [en véna]
	vaca	váka		váka	
	leche	létʃe ⁶⁰⁴		létʃe	

⁵⁹⁸ Anna (1934):

⁵⁹⁹ Anna (1948):

⁶⁰⁰ Anna (1948):

⁶⁰¹ Anna (1948):

⁶⁰² Anna (1934):

⁶⁰³ Anna (1948):

⁶⁰⁴ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	buey	bwéj		bwéj	
50	fuerza	fwérsa		ʰfwérsa	antes decían [xwérsa]
	paloma	kolómo		kolómo	
	ciervo	sjérvo		sjérvo	
	grillo	řik	no conoce otra palabra	řik	
	rana	granóta ⁶⁰⁵		gronóta ⁶⁰⁶	la final es aún [a]; la tónica a veces [ʒə] ⁶⁰⁷
55	lobo	lóbo	con [b] oclusiva	lóbo	
	fiera	ʰfjéra		fjéra	
	herrero	eřero		eřero	
	hierro	řyéřo ⁶⁰⁸	la [y] ⁶⁰⁹ africada pero con la oclusión un poco posterior	yéřo	no llega a decir [řyéřo] ⁶¹⁰
	fragua	fráwa		fráwa	

⁶⁰⁵ Anna (1934):

⁶⁰⁶ Anna (1948):

⁶⁰⁷ Anna (1948):

⁶⁰⁸ Anna (1934):

⁶⁰⁹ Anna (1934):

⁶¹⁰ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
60	clavo	kláw		kláw	
	ruido	ṙũido		ṙoĩdo	
	fuego	fók		fɔk ⁶¹¹	a veces no abre tanto, [fɔk] ⁶¹²
	llama	láma		láma	
	negro	négro		négro	
65	zapatero	sabatéro		sabatéro	[sabáta]
	aguja	aúxa		aúxa	
	aprendiz	aprendís		aprendizét	
	segador	segaór		segaór	
	hoz	fáls		fáls ⁶¹³	
70	trigo	trigo		trigo	
	hormiguero	ormigéro	las hormigas se llaman [ormigo], masculino	ormigéro	[ormigo], masculino
	sudor	sudór		sudór	
	jornal	χorná ⁶¹⁴		χornál	
	diario	diárjo	generalmente hace hiato	djárjo	
75	dueño	ámo	[dwéno] se dice mucho menos	ámo	
	mucho	mútʃʷo ⁶¹⁵		mútʃo	
	grano	gráno		gráno	

⁶¹¹ Anna (1948):

⁶¹² Anna (1948):

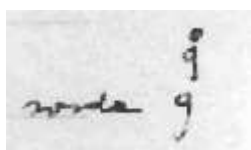
⁶¹³ Anna (1948):

⁶¹⁴ Anna (1934):

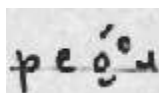
⁶¹⁵ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	paja	káɲa	es la paja del trigo, y también [páɲa]	páɲa	
	molino	moño		moño	
80	molinero	molinéro		molinéro	
	gallinas	gañinas	la [g] es algo posterior	gañinas	
	pluma	plúma		plúma	
	cresta	krésta		krésta	
	gallinero	galinéro	para gallos y gallinas, pero para los polluelos hay otra casa que se llama [poñéra]	gañinéro	la [g] a veces algo uvular y sorda [gʷ] ⁶¹⁶
85	árboles	árbo(l)es	la [l] es relajada	árboles	
	rama	rāma		rāma	
	pájaro	páɲaro		páɲariko	[páɲaros] son las aves grandes
	peor	peór ⁶¹⁷	con hiato	peór	
	azada	aɲá	uno de los sujetos pronuncia [aɲa] ⁶¹⁸	ajjá	
90	puente	pónt		pónt	
	camino	kamino		kamino	
	fuelle	fwént	a veces sólo se oye la implosión de la -t. En la toponimia del lugar se conserva esta forma; hay dos partidas llamadas Fuen-negra ⁶¹⁹ y Fuen de Marzo	ɲwént	aún lo dicen algunos
	balsa	bálsa		bálsa	
	ahogarse	aogáse ⁶²⁰		aogáse	

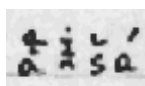
⁶¹⁶ Anna (1948):

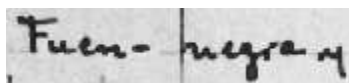
⁶¹⁷ Anna (1934):

⁶¹⁸ Anna (1934):

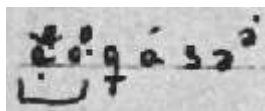

⁶¹⁹ Anna (1934):

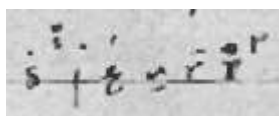

⁶²⁰ Anna (1934):

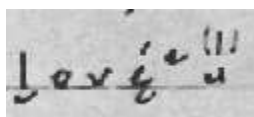
	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
95	sierra	sjēra		s'jēra ⁶²¹	
	castillo	kastīlo		kastīlo	
	llover	lovér		lovér(l) ⁶²²	
	rayo	rāyo		rāyo	palabra nueva; la típica es [sentéla]
	aire	ájre		ájre	
100	nieve	ɲjēve	con [ɲ] inicial, pero sigue [j]	ɲeve	
	blanco	bláɲko		bláɲko	
	isla	izla		izla	
	bandera	bandéra		bandéra	
	resbalar	ezvarár		ezvarár	
105	pesa	pézo		péza	
	llave	kláv		kláv	
	globo	glóbo		glóbo	
	choza	bařáka		tjósá	[bařáka]
	cerrojo	seřóxo	pero lo más usual es [fořelát]; parece que cerrojo es palabra nueva	fořelát	
110	gatera	gatéra		gatéra	
	baúl	baúl	antes se decía [kájja]	kófre	[mundo]
	asa	ánsa		ánsa	
	percha	pértʃa		pértʃa	
	espejo	espíɿ		espíɿ	
115	cuadrado	kwadráv		kwadráv	
	pared	parédes		parét	
	araña	aráɲa	es el animal, y la tela es [taraɲina]	aráɲa	[taraɲina]
	pulga	púsa		púsa	

⁶²¹ Anna (1948):

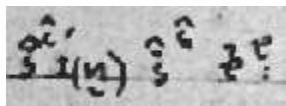

⁶²² Anna (1948):

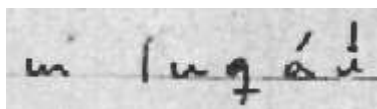

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	chinche	tʃi(ɲ)tʃa ⁶²³		tʃiɲtʃa	
120	colcha	kó(ɲ)tʃa		kóɲtʃa	
	iglesia	ilézja		iglézja	a veces [g] oclusiva
	pueblo	pweblo		pweblo	pero suelen decir un [lugar] ⁶²⁴
	torre	tórre		tórre	
	cruz	krús		krús	
125	poyo	pútʃi	es una ermita que está muy alta; no existen aquí los poyos ni conoce la palabra	báɲko	
	pedra	pjédra		pédra	
	predicar	pedrikár		predikár	
	sacristán	sagristán		sagristán	
	abuelo	awélo		aʷélo	
130	hijo	ĩxo		ĩxo	
	nieta	ɲéta	sin [j]	ɲéta	
	nuera	nwéra		nwéra	
	suegro	swégro	el yerno al suegro le llama [tio]	swégro	
	yerno	ʷyéno ⁶²⁵		yérno	
135	viejo	vjéxo		vjéxo	[aʷwelét]
	calvo	kálbo		kálbo	
	joven	χóven		tʃóve	
	novio	nóvjo		nóvjo	
	noviazgo	novjáxe	pero pontasgo [pontasko] el más viejo de los sujetos / [pontázgo]	festéo	[novjáxe] [pontázgo]
140	viuda	vjúda		víwda	decreciente
	beso	bézo	con [z]	bézo	
	plato	pláto		pláto	

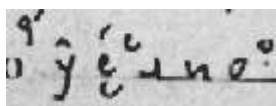
⁶²³ Anna (1934):

⁶²⁴ Anna (1948):

⁶²⁵ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	caldo	káido		káido	
	cuchara	kutʃíára		kutʃára	
145	cuchillo	gotʃíila		gutʃílo	
	sed	sét		sét	
	ayunar	ayunár		ayunár ⁶²⁶	
	aceite	azéjite		azéjite	
	pedazo	pedáso		pedáso	
150	sueño	swéjio		swéjio	
	pereza	peréa		peréa	pero [pobrésa], [tristéa]
	monja	mónjha		mónjha	
	flauta	fláwta		fláwta	
	trébedes	γ'éřos ⁶²⁷	rechazan otras formas	y'éřos	
155	leña	léjia		léjia	
	perdiz	perdis		perdis	
	cazador	kasaór		kasaór	
	conejo	konéřo		konéřo	
	liebre	lébre	a veces es oclusiva	lébre	
160	escopeta	eskopéta		eskopéta	
	rabia	rábja		rábja	
	lamer	lepár		lepár ⁶²⁸	la [r] ⁶²⁹ parece que sólo es en los verbos y cuando se habla muy aprisa
	incitar	áwřar ⁶³⁰		awřáro	

⁶²⁶ Anna (1948):

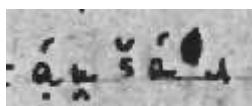
⁶²⁷ Anna (1934):

⁶²⁸ Anna (1948):

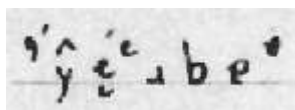
⁶²⁹ Anna (1948):

⁶³⁰ Anna (1934):

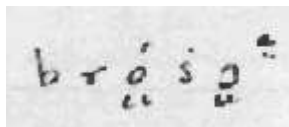
	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	macho	mátʃo		mátʃo	
165	reclamo	ṛeklám		ṛeklám	
	hierba	ʝyérba ⁶³¹	con [b] oclusiva	bróʝ ⁶³²	[yérbalfáʃa] alfalfa
	rosa	róza ⁶³³	[kapúʎ] es capullo	róza ⁶³⁴	[kapúʎ]
	hoja	óʝa		óʝa	
	cereza	serédza ⁶³⁵	pronuncian claramente la africada alveolar sonora; comp. 290, 291	seréʝza ⁶³⁶	es una africada con oclusión velar
170	clavel	klavéʎ	la planta se llama [klaveʎinéra]	klavéʎ	

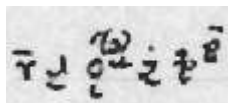
⁶³¹ Anna (1934):

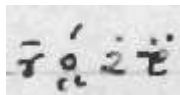
⁶³² Anna (1948):

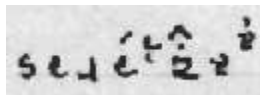
⁶³³ Anna (1934):

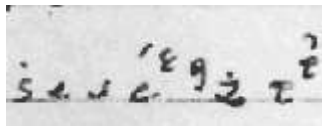
⁶³⁴ Anna (1948):

⁶³⁵ Anna (1934):

⁶³⁶ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	flor	flór		flór ⁶³⁷	plural [flóres] ⁶³⁸
	jugo	súko		súko	
	pasa	pánsa		pánsa	
	abeja	avéxa ⁶³⁹	los jóvenes empiezan a decir [béxa], pero los viejos dicen todos [v]	abéxa	cuando es pretónica la [b] frecuentemente es fricativa, pero no siempre
175	colmena	korména		korména	
	colmenar	kormenár		kormenár	
	avispa	agísipa		agísipa	
	aguijón	lézna		estevéta	
	enjambre	enxámbre		enxámbre	
180	miel	mjél		mjél	
	dulce	dólso	y el femenino [dólso]	dólso	
	hiel	ʔyé ⁶⁴⁰		dʔyé ⁶⁴¹	
	guardia	wárdja	pero siempre se les llama [sevíl]	sevíl	[ʔwárdja]
	sable	sábre		sábre	
185	presidio	preziljo		preziljo	
	pimiento	pemintón		pemintón	
	espada	eʔpáda	lo pronuncia todo el pueblo así	espáda	

⁶³⁷ Anna (1948):

⁶³⁸ Anna (1948):

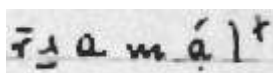
⁶³⁹ Anna (1934):

⁶⁴⁰ Anna (1934):

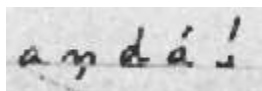
⁶⁴¹ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	caballo	kaválo		kaválo	
	crin	kíim	es masculino	kíin	
190	cola	kóla	pero generalmente se dice [řábo]	řábo	[kóla] no lo dicen
	riendas de correa	řamáil ⁶⁴²		řamáliło	
	cincha	síntřa		síngla	
	silla	síla	pero aquí no se usan	sílin	
	sudadera	sudaór		sudaór	
195	baticola	patikóla	pero el otro sujeto dice [batikóla]	batikóla	palabra nueva. [tafára] es la del baste
	andar	andár		andár ⁶⁴³	
	paso	páso		páso	y cuando es grande, una [pása]
	desbocado	dezbokáw		dezbokáw	
	cuero	kwíro		kořéa	[kúro] es el pellejo del vino
200	trébol	agréta ⁶⁴⁴	sin comprobar; no conoce la palabra trébol	trébol	
	caña	káňa		káňa	
	lechuga	kópo	le llaman así en todo el pueblo	kópo	
	tierra	tjéřa		tjéřa	

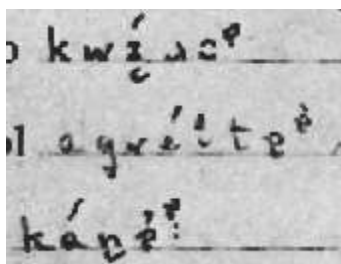
⁶⁴² Anna (1934):

⁶⁴³ Anna (1948):

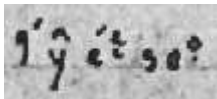

⁶⁴⁴ Anna (1934):

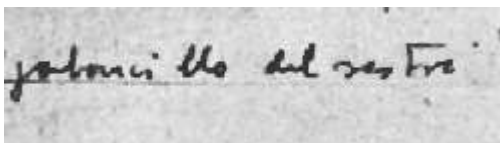

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	yeso	ɣyésɔ ⁶⁴⁵	pero al yesero le llaman [aɫjɛpséro]	yésɔ	El que trabaja en el yeso: [artjɛpséro] tiza: [klajrón] [tisa] : jaboncillo del restrí ⁶⁴⁶
205	guitarra	gitāra	y también [birwéla]	gitāra	
	copla	kansión	con hiato	kansjón	
	baile	báɫ		báɫ	
	cojo	kójfo		kójjfo	
	vizcaíno	viskaíno ⁶⁴⁷	ambos sujetos, pero aunque el mío no sepa leer debe estar influido por la pronunciación de las personas cultas que en este pueblo pronuncian todas la [v]	viskaíno	no es popular
210	boina	bójno ⁶⁴⁸		bójna	
	blusa	brúza		brúza	
	rasgar	ezgařár		ezgařár	
	faja	fájja		fájja	
	tuerto	twérto		twérto	
215	ciego	sjégo		sjégo ⁶⁴⁹	
	bizco	vísko	coinciden ambos sujetos	vísko	
	chato	tʃʰáto		tʃáto	

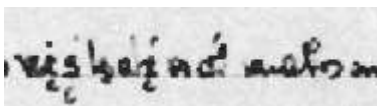
⁶⁴⁵ Anna (1934):

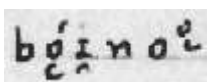
⁶⁴⁶ Anna (1948):

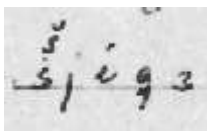
⁶⁴⁷ Anna (1934):

⁶⁴⁸ Anna (1934):

⁶⁴⁹ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	hombre	ómbre		ómbre	
	mujer	muxér		muxér	
220	peine	eskarpidór	es peine; y [pinta] es peineta	pînta	
	peinar	pentinár	pero se suele decir [er el mojo]	pentinár	
	trenza	tréna		tréna	
	lazo	flók	también conoce la palabra [láso], pero no la dicen aquí	láso	palabra nueva. [flók] ⁶⁵⁰ es la antigua
	piojo	pjéxo	a veces con hiato	pjéxo	
225	liendre	léndra		léndra	
	media (de la mujer)	kálsa		kálsa	
	zueco		(no se conoce) ⁶⁵¹	sókos	pero no hay
	calzar	ka'sár		kalsár	
	sello	sélo		sélo	
230	enero	enéro		enéro	
	mayo	máyo		máyo	
	junio	χúnjo		χúnjo	
	julio	χúljo		tʃorjól ⁶⁵²	poco usado
	septiembre	setjémbre		setjémbre	
235	siglo	siglo		siglo	[sentenár]
	real	kinzét		kinsét	
	medio	médjo		médjo	
	escuchar	eskutjár ⁶⁵³		eskutjár	

⁶⁵⁰ Anna (1948):

⁶⁵¹ Anna (1934):

⁶⁵² Anna (1948):

⁶⁵³ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	verdad	verdát		verdád ^d	con [d] final clara, aunque sólo implosiva; otros dicen [verdát]
240	silbar	tʃʲjulár ⁶⁵⁴		tʃulár	
	tejedor	teχedór		teléro	sí; hace [téla] ⁶⁵⁵
	poco	póko		póko	
	las botellas	doz ampólas	sonorizan todos los enlaces con vocal siguiente	doz ampólas	
	los domingos	loz domiŋgo ^s		ðo ^z domiŋgo ^s	[doz narizes]
245	las yemas	doz ^z yémas ⁶⁵⁶		do ɾonéls ⁶⁵⁷	[doz yéfos] ⁶⁵⁸
	los gatos	loz ^g gátos ⁶⁵⁹	las botas [doz bótas]	doz gátos	en la pronunciación descuidada a veces aspira un poco la [z] y ensordece algo la [g]
	las huertas	laz (g)wértas		doz ^w wértas	
	los reyes	lo ɾéyes		do ɾéyes	
	tomarlo	tomárló		tomárló	
250	hacerlo	érlo		érlo	[azérlo], menos pero también
	decirlo	dírló		dírló	[dezirlo], menos pero también

⁶⁵⁴ Anna (1934):

⁶⁵⁵ Anna (1948):

⁶⁵⁶ Anna (1934):

⁶⁵⁷ Anna (1948):

⁶⁵⁸ Anna (1948):

⁶⁵⁹ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Cada uno debe pagar sus deudas	cada uno ha de pagar sus deutes		cada uno tiene que pagar su deute	
	Lo primero es la salud	primero es la salut		lo primero es la salut	
	Dice la lección de memoria	dizze la lisió de memoria		dizze la memoria	
255	Verde como el laurel	verde como el lloret ⁶⁶⁰		verde como.l lloret	
	El juez terminó la causa	el juez va terminar la cauzza (usan siempre el perfecto perifrástico como en catalán)		el juez va.cabar la cauzza	
	Hicieron una caja de madera	van her una [ká(j)ja] ⁶⁶¹ de madera her una ⁶⁶²		van her una [kájja] d ^e husta	
	No tienen hueso	no tienen piñól ⁶⁶³		no tienen piñòl ⁶⁶⁴	
	No saben freír un huevo	no saben frechir un güego ⁶⁶⁵		no saben frechir un güego	

⁶⁶⁰ Anna (1934):

⁶⁶¹ Anna (1934):

⁶⁶² Anna (1934):

⁶⁶³ Anna (1934):

⁶⁶⁴ Anna (1948):

⁶⁶⁵ Anna (1934):

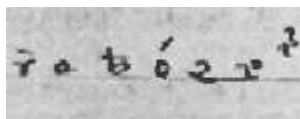
	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
260	Mis cuñados y mis primos	mis cuñáu ⁶⁶⁶ s y mis primos		mis cuñáus y mis primos	
	Sus corderos están en nuestro prado	sus corderos están en nuestro prau		sus corderos están en nuestra dezza	
	gatito	gatico (en Chella dicen [gat'ikjo])		gatico (rechaza gatet)	
	gatazo	gatòt ⁶⁶⁷		gatòt (rechaza gatasso)	
	gatucho	gatucho (a veces lo dicen también de los aumentativos)		gatucho	
265	casita	cazzeta		cazzeta	
	casona			cazzòt	
	casucha	cazzucha		cazzucha	
	sombrero	sombreret (El sufijo más general para los diminutivos es -et, pero el -ico también se da con suma frecuencia)		sombreret	
	sombrerocho			sombrerocho	
270	arbolito	arbolico arbolet		arbolico (rechazan arbolet)	
	puertecita	puerteta		porteta	
	Pedrito	Pedrico Perico		Pere Peret	
	Juanito	Juanet		Juanet	
	Mariquita	Marieta		Mari-eta	

⁶⁶⁶ Anna (1934):

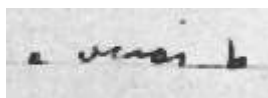
⁶⁶⁷ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
275	Variantes de Francisco	Francisco Paco Quico Quiquet Fransisquet		Fransisquet Paco Quico Quiquet	
	Ídem de José	José Pepe Pepet		Pepe Pepet Pepico	
	Una moza guapísima	una mosa guapísima (se emplean poco) fadrina		una fadrina guapísima	
	Una mazorca grandísima	una espiga grandísima		una.spiga grandísima	
	Dar la cara por otro	sacar la cara por un otro		no tornes a dar la cara por otro	
280	A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra	a denguna le agrá ponese la ropa de otra		a ninguna li agrá ponese la ropa d° otra	
	Tenemos cada uno diez duros	tenemos cada uno dies duros		tenemos ca uno dies duros	
	Dió a cada uno seis pesetas	va dar dies pesetas a cada uno		aquell va dar seis pesetas a ca uno	
	uno	uno dos, tres, cuatro, sinco, seis		uno dos, tres, cuatro, sinco, seis	
	un queso	un quezzo		un quezzo	
285	una zorra	una rabozza		una rabozza ⁶⁶⁸ (a veces [b]) ⁶⁶⁹	
	siete	siete		siete ⁶⁷⁰	
	ocho	ocho		ocho	

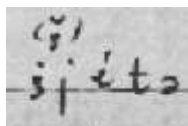
⁶⁶⁸ Anna (1948):

⁶⁶⁹ Anna (1948):

⁶⁷⁰ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	nueve	nueve dies		nueve dies	
	once	onzze		onzze	
290	doce	dodze ⁶⁷¹ (con africada alveolar)		do ^{se} ze ⁶⁷² (africada con oclusión velar)	
	trece	tredze		tre ^{se} ze (pero casi todos dicen [trése])	
	catorce	catorzze		catorzze (algunos [katórse]; la sonora en los números es caduca)	
	quince	quinzze		quinzze	
	diez y seis	sedze dásat ⁶⁷³ (diez y siete)		se ^{se} ze (pero sólo los viejos a veces) diesiséis diesisiete	
295	diez y ocho	dí(g)uit dánau ⁶⁷⁴ (diez y nueve)		diesiocho diesinueve	
	veinte	vint		vente	
	veintiuno	vintiuno		ventiuna	
	veintidós	vintidós		ventidós	
	ciento (50 y 50)	sien		sien ⁶⁷⁵	

⁶⁷¹ Anna (1934):

⁶⁷² Anna (1948):

⁶⁷³ Anna (1934):

⁶⁷⁴ Anna (1934):

⁶⁷⁵ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
300	cien días	sien días		sien días	
	la tarde	la tarde		tarde poqueta noche (el crepúsculo)	
	Aun no habrá venido	encá no havrá venido		encara no havrá venido	
	Entonces escampó	entonses escampió		entonses va.scampi-ar (antes decían [alazórɔs] ⁶⁷⁶ y aún lo dice algún viejo)	
	Vamos ahora mismo	vamos ahora mismo		ahora vendremos	
305	Volveré luego	tornaré después aluego (pero se dice poco)		endespués tornaré	
	Lo trajo anteayer	lo van traer despuesd'ayer		lo van traer ayer antesd'ayer (moderno) despuesd'ayer (popular)	
	Escribió trasanteayer	va.scrivir... ⁶⁷⁷ (no hay palabra)		va.scrivir... ⁶⁷⁸	

⁶⁷⁶ Anna (1948):

⁶⁷⁷ Anna (1934):

⁶⁷⁸ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	La pelota, ¿dónde está?	ánde está la pilòtò ⁶⁷⁹ (cuando dicen una palabra valenciana con [o] abren mucho la [ɔ] ⁶⁸⁰ acentuada y la -a final, prácticamente [ɔ] ⁶⁸¹ , la velarizan extremadamente)		sabe ande está la pilòtò ⁶⁸²	
	Se va a pudrir la fruta	se pudrirá la fruta		se va a pasar la fruta	
310	La criada friega los pucheros	la criá frega los pucheros		la cri-á.scura los peròles ⁶⁸³ frega	
	El perro rabia	el perro rabía		el perro rabía	
	¿Dónde vacían el cántaro?	ande abocan el cántaro ([bazjár] ⁶⁸⁴ = vaciar, pero no se emplea en este caso)		ande abocan el cántaro vazzían	

⁶⁷⁹ Anna (1934):

⁶⁸⁰ Anna (1934):

⁶⁸¹ Anna (1934):

⁶⁸² Anna (1948):

⁶⁸³ Anna (1948):

⁶⁸⁴ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	No lo vacies en la calle	no lo aboques ⁶⁸⁵ en la calle		no lo vazzies en la calle	
	Cada mes cambia de oficio	cada mes canvia ⁶⁸⁶ d'ofisio		cada mes muda d;ofisio (sí) cambia (poco usado) canvia (otro sujeto) ⁶⁸⁷	
315	¿Cuándo salís de viaje?	cuándo salís de viaje via ⁶⁸⁸		cuando salís de viaje	
	No escupas en el suelo	no escupas en tierra		no.scupas en el suelo en tierra	
	Dile algo que le escueza	dili ⁶⁸⁹ alguna cozza que le cuesga còzzò ⁶⁹⁰ (otros dicen así)		dili alguna cozza que lí cuesga algo ([kozér] = escocer)	

⁶⁸⁵ Anna (1934):

⁶⁸⁶ Anna (1934):

⁶⁸⁷ Anna (1948):

⁶⁸⁸ Anna (1934):

⁶⁸⁹ Anna (1934):

⁶⁹⁰ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Antes que amanezca	antes qu'amanesca el día		antes qu'amanesca	
	Traje demasiada cebada	(yo) va traer demasiáu siva		(yo) va traer masa siva demasiáu (palabra moderna) ⁶⁹¹	
320	Trajeron la harina al horno	van traer l'harina al horno		van traer l'harina al horno	
	Id aprisa	ir aprisa (pero [irsendé]= marcháos ⁶⁹² ; [tomandé] = toma (de ello); [komendé] = come (de ello))		andar ^l ligeros ⁶⁹³ ir aprisa irsende ⁶⁹⁴	
	Ve y dile que suba	(ves) y dili que suba anda ⁶⁹⁵ (es la forma que se dice)		anda y dili que suba ves	

⁶⁹¹ Anna (1948):

⁶⁹² Anna (1934):

⁶⁹³ Anna (1948):

⁶⁹⁴ Anna (1948):

⁶⁹⁵ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Cantad una jota	cantar una jota		cantar una cansión jota	
	Volved pronto	tornar pronto		tornar pronto	
325	Decid lo que queráis	dir lo que queráis ([ke no los kréo])		dir lo que los dé la gana queráis ([ke no los kré o]) dis (2ª sing.)	
	Todo se alcanza teniendo paciencia	todo s'alcansa tuviendo pasensia		todo s'alcansa tuviendo pasensia	
	Se puede vivir queriendo trabajar	se puede vevir queriendo trebajar (insiste en el diverso resultado)		se puede vivir quizziendo trabajar queriendo	
	Se ha puesto nublado	s'ha puesto núgol		s'ha chiráu núgol s'ha ponido	
	El cura ha bendecido los ramos	e(l) retor ha benzezzido lo ramos		el retor ha benzezzido lo ramos	
330	Después que hayan descansado	cuándo haigan descansáu		después que haigan descansáu cuándo	
	Fué por avena	va ir por avena		ell va ir por avena	
	Fuimos a la feria	vamos ir a la fira		vamos ir a la fira	
	Fueron al río	van ir al río		van ir a ^l río	
	Esperan que vayamos	esperan que vaigamos		esperan que vaigamos nuzzotros vuzzotros	
335	Nos verá cuando vengamos	los verá cuando nozzotros tornemos		los verán.n cuando vengamos tornemos (sí)	
	¿Sois parientes del alcalde?	sois parientes del arcalde		sois parientes de l'alcalde (sing. [parjént])	

suba (vez) i
anda / u

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Tú y yo somos amigos	yo y tú somos amigos		yo y tú somos amigos ([sémos] ya no lo dicen; dudoso)	
	Fuí soldado en África	(yo) va ser soldáu ⁶⁹⁶ al África		yo va ser soldáu en África	
	Cuando seas estudiante	cuándo seas estudiante		cuando seas fadrí	
340	No se veía por causa del humo	no se vía por cauzza del humo		no se vedía del humo no se vía por cauzza del humo	
	Os vais a caer	los vais a caer (vosotros)		se vais a caer los vais a caer (otro sujeto)	
	Os han engañado	los han engañáu (a vosotros)		los han engañáu	
	¿Os queréis callar?	los queréis callar (vosotros)		se queréis callar los queréis callar (otro sujeto)	
	¡Arrodillaos!	rodilla(r)se (vosotros)		arrodillase rodillarse ⁶⁹⁷ (otro sujeto)	
345	Bebeos este vaso de aguardiente	beve(r)se ese god d'auardient (los más antiguos decían [beversendé])		bevese [ife] gòd d'a ⁹ uardén ⁶⁹⁸	

⁶⁹⁶ Anna (1934):

yo y tú a la
awa

⁶⁹⁷ Anna (1948):

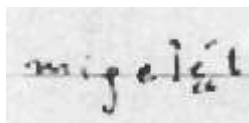
arrodillase
rodillase

⁶⁹⁸ Anna (1948):

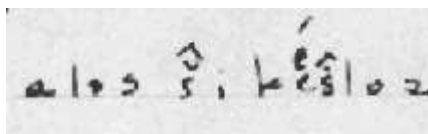
ise god da

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Deme usted un pañuelo	usté me dé un mocaor		déme usté [ife] mocaor usté me dé un mocaor (otro sujeto)	
	Póngase usted el sombrero	póngase usté el sombrero		póngase.l sombrero	
	Se me cayó del bolsillo	me se va caer de la buchaca		m'ha caído de la buchaca me se va caer me s'ha caído	
	¿Se te calmó el dolor?	te se va calmar el mal [de cabeza] dolor (es palabra nueva)		te se va calmar el mal de cabeza	
350	A Miguel le cogieron preso	a Miguel lo van agarrar prezzo		a Miguel l'han agarráu prezzo Miguelèt ⁶⁹⁹ lo van agarrar	
	Le llevaron a la cárcel	lo van llevar a la cárcel (es palabra nueva) prezzón		lo van llevar a la prezzón	
	Al padre le vieron llorando	al pare lo van ver llorando		al pare lo van ver llorar (en Chella, [plorár]; no es seguro) llorando	
	A los niños les socorrieron los vecinos	a los niños los vezzinos los van arreplegar ñiños (lo dicen muchos)		a los chiquech los ⁷⁰⁰ van socorrer los vezzinos los van arreplegar	
	Me pidieron que les ayudase	me van pedir que lis ayudara		me van demandar que les ayudara (otro sujeto dice[is])	

⁶⁹⁹ Anna (1948):

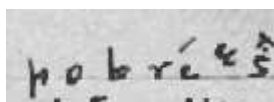

⁷⁰⁰ Anna (1948):

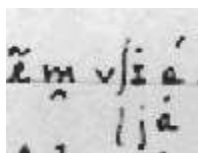

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
355	Al enfermo hay que cuidarle	al enfermo hay que cudíarlo		a este malo hay que cudíarlo cudíarlo (otro sujeto)	
	Al niño le pusieron un vestido	al niño li van poner un vestido (pero en vez de niño generalmente dicen [tʃikét])		al chiquet li van poner un traje	
	Tráete los candiles para echarles aceite	trae los candiles p'a ponerlis azzeite		trae los candiles p'a ponerlis azzeite	
	El pan se le ha repartido a los pobres	el pan s'ha repartido a los povres (no obstante la generalidad de los jóvenes dicen [b])		el pan s'ha repartido a los pobrech ⁷⁰¹ l'han repartido (diversos sujetos dicen [póvres])	
	A la madre no le dieron la limosna	a la mare no li van dar limosna		a la mare no li van dar la limosna	
360	Aquella desgracia le costó a ella la vida	aquella desgrasia li va costar la vida		aquella desgrasia li va costar la vida	
	A las hermanas les enviaron unas cartas	a las hermanas lis van enviar unas cartas [já] ⁷⁰²		a las hermanas lis van escribir una carta van enviar	
	A la yegua le cansa el trabajo	a la yeua li cansa (e)l trabajo		esta ye(g)ua el trabajo la cansa	
	La desuncen para no cansarla	la dezzonzen p'a no cansarla		la dezzunzen p'a no cansarla (otro sujeto [dezonzen])	

⁷⁰¹ Anna (1948) :

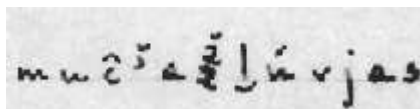

⁷⁰² Anna (1934) :

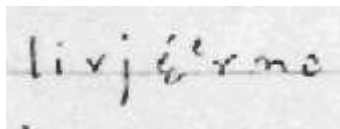

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Siéntense ustedes	asiéntense ustés		asentase s'asenten (hablando de v.) asiéntense ustés (otro sujeto)	
365	No quieren abrigarse	no quieren abriga(r)se		no quieren abrigase arropase	
	Se castigó a los ladrones	se van castigar dos ladrones		se van castigar a dos lladres	
	Se cortaron treinta pinos	se van cortar treinta pinos		se van cortar treinta pinos	
	Se necesitan obreros	se nesesian peones obreros		se nesesian trabajaores peones	
	Se venden patatas	se venden querañllas		se venden querañllas	
370	En el huerto se podían plantar rosales	en el huerto se podían plantar rozzeros		en el ^s uerto se pueden plantar rozzeros podían	
	En la puerta había cuatro almendros	en la puerta había cuatro almendreros (comparado con 366 no vacila en ningún caso)		en la puerta habían cuatro almeldreros había (otro sujeto)	
	Hacia cinco meses que había muerto	hazzía sinco mezzes que va morir		hazzía sinco mezzes que s'habia muerto que va morir	
	El invierno pasado hubo muchas lluvias	el invierno pasáu va haver muchas lluvias ⁷⁰³		l'hivierno ⁷⁰⁴ pasáu va haver muchas llovidas	

⁷⁰³ Anna (1934):

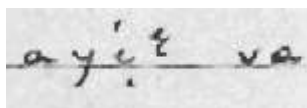

⁷⁰⁴ Anna (1948):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Hace tres años que no lo veo	hazze tres años que no l'ha visto (en este caso es loísta)		hazze tres años que no l'ha visto (lo)	
375	Ayer volví temprano	ayer va venir temprano		ayé ⁷⁰⁵ va tornar temprano	
	Anoche llegó Felipe	anoche va allegar Felipe		anoche va allegar Felipe	
	Anteanoche vinieron los mozos	despuesd'anoche van venir los mosos (pero más general [fadríns])		despuesd'anoche van venir los fadrís (sí)	
	He bailado toda esta tarde	ha balláu to la tarde		ha balláu toa la tarde to la	
	Hoy ha hecho viento todo el día	hoy ha hecho aire to.l día		hoy ha hecho aire to.l día	
380	Este verano no ha hecho calor	este verano no ha hecho calor		este verano no ha hecho calor	
	Esta noche hemos bajado tarde	esta noche hamos abajáu tarde		esta noche hamos abajáu tarde	
	Ayer han salido los pastores	ayer van salir los pastores		ayer ⁷⁰⁶ van salir los pastores	
	Anteayer ha nevado bastante	despuesd'ayer va nevar mucho (hoy [néva]; compárese con 100)		esta mañana ha ñeváu mucho despuesd'ayer va ñevar pròu ⁷⁰⁷	
	¿Has barrido ya?	has agranáu ya		haz agranáu ya	
385	¿A qué hora has llegado?	a qué hòrò ⁷⁰⁸ has venío		a quin hòra ⁷⁰⁹ has venido	

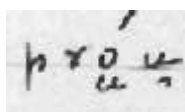
⁷⁰⁵ Anna (1948):

⁷⁰⁶ Anna (1948):

⁷⁰⁷ Anna (1948):

⁷⁰⁸ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Si tuviera dinero lo compraría	si yo tuviera dinero lo mercaría (pero otros también dicen [lo kromparia])		si yo tuviera dineros tenería ⁷¹⁰	
	Si estudiase aprendería	si estudiara s'enseñaría a- ⁷¹¹		si ell estudiara s'enseñaría	
	Si pudiera la mataría	si pudiera la mataría		si yo pudiera la mataría	
	Yo quisiera ser rico	yo quisiera ⁷¹² ser rico		yo quizziera ⁷¹³ ser rico	
390	Ojalá lloviese	ajuala ⁷¹⁴ lluviera		ojalá lluviera ajuala ⁷¹⁵	

⁷⁰⁹ Anna (1948):

⁷¹⁰ Anna (1948):

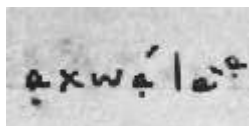
⁷¹¹ Anna (1934):

⁷¹² Anna (1934):

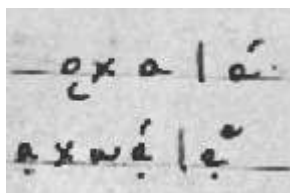
⁷¹³ Anna (1948):

⁷¹⁴ Anna (1934):

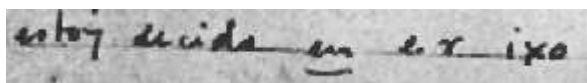
	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Venga lo que viniere	venga lo que venga		venga lo que venga (estoy decido en er ixo) ⁷¹⁶	
	Diga lo que dijere no le creeremos	diga lo que diga no le creemos		diga lo que diga no se lo creeremos	
	Aunque haga frío saldré	encá que haga frío saldré		encá que haga to. l frío yo salgo saldré	
	Siembra para que coma su familia	sembra p'a que coma la familia		siembra p'a que coma su familia sembra (otro sujeto)	
395	Desde que nací no vi cosa igual	desde que va naser no ha visto una cozza iual		desde que va naser no ha visto otra cozza i(g)ual (sí) ⁷¹⁷	

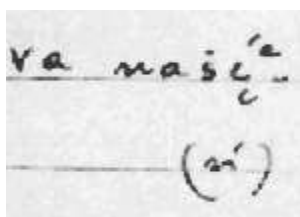
⁷¹⁵ Anna (1948):

⁷¹⁶ Anna (1948):

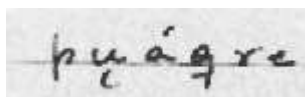

⁷¹⁷ Anna (1948):

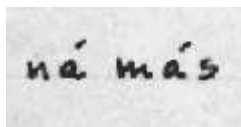

	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	Cuanto más siegues, mejor	contra más segues mejor		contra más segues mejor	
	Este vino no me gusta por lo agrio	este vino no m'agrà por agro		este vino no m'agrà por lo agro qu'está por agro (es un [puágre] ⁷¹⁸)	
	¡Lo que llora este chico!	lo que llora este chiquet		lo que llora	
	No tengo ni pizca	no tengo ni pisca ni una mñaja		no.n tengo chens ni chens ni mijica ni una mñaja ni pisca un grano	
400	No me importa un pito	no m'importa un bledo un pito una puñeta		no m'importa na un bledo [i]fo un pito	
	Iban por agua	ivan por aua		ivan a la juen por a(g)ua	
	Un asunto a resolver	un asunto que rezzolver		una custión que aclarir rezzolver	
	Abandonaron a su tío	van abandonar a su tío		van huyir de su tío	
	Visitaron la ciudad	van vezzitar a la sñudat		van ir a Játiva vezzitar	
405	Voy a casa del maestro	voy a cal maestro		me.n voy a ca. ¹ maestro (otro sujeto: [membó]])	
	Estaba medio dormida	estava medio endormiscá		estava endormiscá	
	Sirvió sólo dos semanas	va servir dos semanas ná más ⁷¹⁹		va servir sólo dos semanas	
	Oiga, señor Juan	ascuche tío Juan e- ⁷²⁰		escuche tío Juan	

⁷¹⁸ Anna (1948):

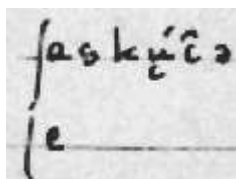

⁷¹⁹ Anna (1934):

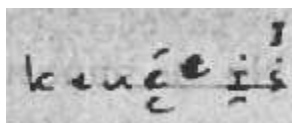
	Pregunta QI	Anna (1934)	observacions	Anna (1948)	observacions
	¿Ha mejorado la señora María?	ya está mejor la tía María		la tía María está mejor ya está mejor	
410	¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)	ánde vais ánde van		ande vais ande van	
	Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)	lo queréis lo quieren		lo queréis ⁷²¹ lo quieren	

⁷²⁰ Anna (1934):

asky
|
e

⁷²¹ Anna (1948):

kerye
|
is

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Anna QII (1948)”

Descripció

Tal com ja hem dit, el poble d’Anna té dues enquestes del QII de l’ALPI, una de 1934 (duta a terme per R.Castellano, excepte algunes preguntes) i una altra de 1948 (feta íntegrament per Sanchis Guarner).

L’enquesta del QII d’Anna està publicada el 1947 i es tracta de la segona edició, ja que es van acabar les existències de l’edició de 1930⁷²².

Tot seguit presentem en forma de columnes aquestes dues enquestes del QII. Cal tenir en compte que la de 1934 ja figura en la nostra Edició.

L’enquesta del QII d’Anna (1948) ens ha arribat sense els noms i cognoms de l’informant, així com tampoc la data exacta de realització. Això no obstant, hi podem constatar:

- que la lletra és la de Sanchis Guarner
- que l’enquesta és de 1948, ja que la del QI (1948) sí que està datada
- que els “apunts” del Fons “Manuel Sanchis Guarner” especificaven aquesta segona enquesta a Anna, duta a terme per Sanchis entre el 8 i el 12 de desembre de 1948.

⁷²² Vg. Sanchis (1953).

Comparació del Qll d'Anna (1934) i el d'Anna (1948)

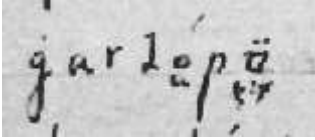
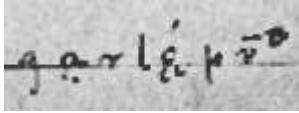
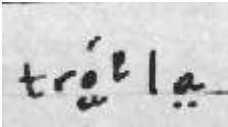
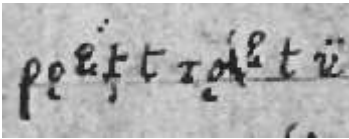
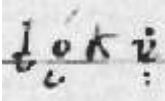
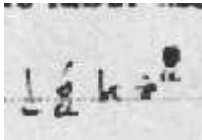
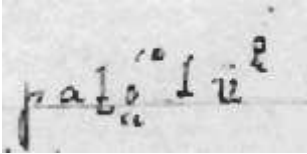
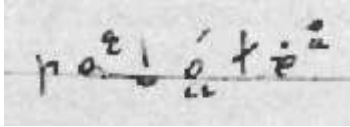
En aquest apartat només tractarem un fenomen que ens ha semblat interessant: l'harmonia vocàlica al poble d'Anna. I ho farem des de la perspectiva diacrònica que l'ALPI ens ofereix, comparant els resultats de 1934 i els de 1948.

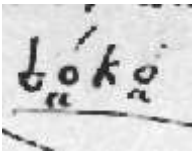
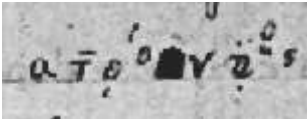

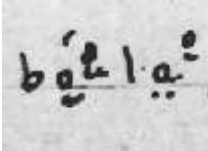
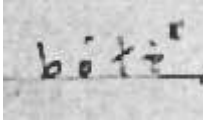
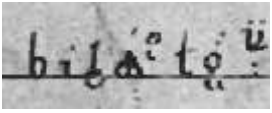
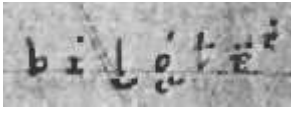
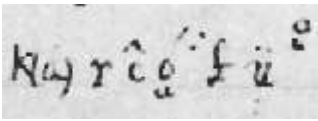
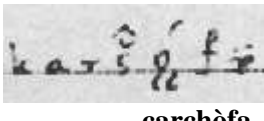
Abans, però, volem deixar constància d'un altre tret fonètic de la localitat, i és el so de [ʃ], inexistent en la resta de pobles castellanoparlants de l'ALPI del País Valencià⁷²³.

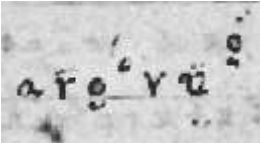
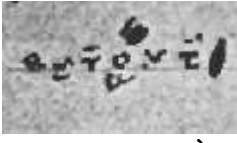
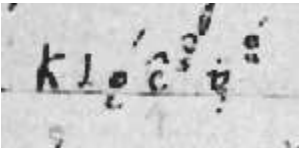
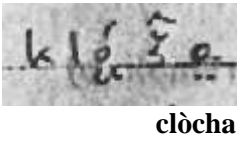
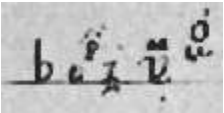
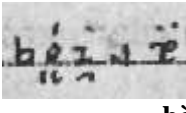
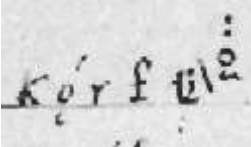

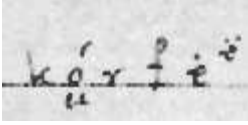
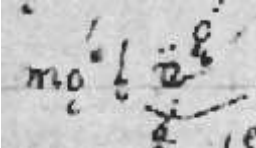
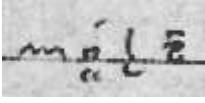
Casos de palatal fricativa sorda (QI, Anna, 1934)	Casos de palatal fricativa sorda (QI, Anna, 1948)
cu'xa 600c	guixa 458
pixar 618	mix (llamarlo) 554i
pixum 618a	(i)xape (con <(i)x>; despacharlo) 554i
marra'xa 694a	muixono 554i
ca'xa ('arca') 703b	<aixa> 'azuela' 577f
co'xín 706	cuixa 600c
faixa 708	pixar 618
a la co'xeta 753	pixum 618
a'xaeta 783e	marraixa 694a
aixa (sí!) 818c	caixa 703b
greis ^{(i)x} 545a	coixín 706
p(i)x, chichó, p(i)x, chichó, p(i)x, p(i)x 554j	maestro d'aixa 724a
de tòs ^{(i)x} 754b	a la coixeta 753
<a ru(i)xar> 783a	aixaeta 783e
s ^{(i(x))} armiento ^s 792a	aixa 818c
	moris ^{(i)x} co (SO) 425
	vis ^{i(x)} c 509
	p(i)x 554e
	(i)xía (para pararlo) 554g
	(i)xabegones 695
	gan(i)xo 700
	<(i)xingueros> de correa 764b
	aris ^{i(x)} o (nota marginal)

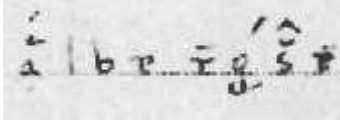

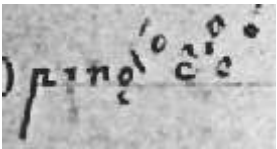
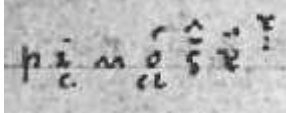
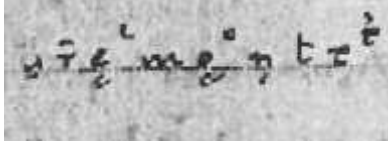
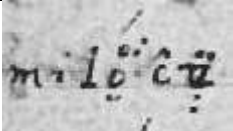
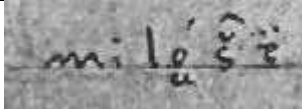
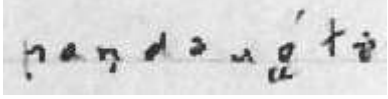
⁷²³ Per tal de transcriure el so de la palatal fricativa sorda [ʃ] hem usat el mateix criteri que usàvem per als pobles valencianoparlants, o siga, un signe <ix> = [ʃʃ] o un signe <(i)x> = [ʃ].

L'harmonia vocàlica a la localitat d'Anna (ALPI, QII)

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
1	 <p>garlòpa</p>	 <p>garlòpa</p>
2	 <p>tròla</p>	---
3	 <p>pòltròta</p>	
4	<p>llòca 544 GALLINA CLUECA (LLUECA)</p> 	 <p>llòcò</p>
5	 <p>pallò</p>	 <p>pallò</p>

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
6	<p>llòcò</p> <p>731e AL COBARDE</p> 	---
7	 <p>arròvòs</p>	---
7bis	---	 <p>clòssòs</p>
8	 <p>bòlò</p> <p>737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):</p>	 <p>bóla</p>
9	 <p>billòtò</p>	 <p>billòta</p>
10	 <p>c(a)rchèfò</p>	 <p>carchòfa</p>

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
11	 <p>arròvò</p>	 <p>arròva</p>
12	 <p>clòchò</p>	 <p>clòcha</p>
13	 <p>bòirò</p>	 <p>bòira</p>
14	 <p>còrfò</p> <p>475 MONDADURA</p>	 <p>còrfa</p> <p>(Notes marginals)</p> <p>475 MONDADURA</p>
15	 <p>mòllò</p>	 <p>mòlla</p>

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
16	 llòzza	 llòzza
17	---	 alba ròcha
18	---	 bachòca
19	 pinocho	 pinòcha
20	---	 remònta
21	 milocha	 milòcha
22	---	 panderòla (notes marg.)

A trets generals l'enquesta de 1934 presenta més casos d'harmonia vocàlica que la de 1948. ¿Podríem plantejar, doncs, que aquests fenomen es troba en recessió al poble d'Anna? Considerem que aquesta pregunta té fàcil resposta si ens atenem al parlar actual d'aquest poble: encara es conserva l'harmonia vocàlica.

El fet que Sanchis Guarner transcrivira més casos d'harmonia vocàlica durant la primera visita que va realitzar al poble d'Anna és atribuïble, al nostre parer, a una realització espontània del parlant, ja que no hi ha una transcripció regular d'aquest fenomen en les enquestes que

transcrivim. Fins i tot hem de pensar que Sanchis es va entrevistar amb el mateix informant (Juan Gómez García) el 1934 i el 1948.

Comentem tot seguit els casos en què es produeix harmonia vocàlica de la <o>. No hi ha cap cas d'harmonia vocàlica de la <e>:

- Els exemples <garlòpa> (1)⁷²⁴ i <tròla> (2) de 1934 constitueixen una excepció, ja que la resta de mots presenten harmonia vocàlica. Així mateix podríem considerar <pòltròta> (3) com un cas aïllat, ja que es produeix harmonia progressiva, però no regressiva.

- A més, el 1934 apareix:

<llóca> (4) al concepte 544 GALLINA CLUECA (LLUECA)

<llòcò> (6) al concepte 731e AL COBARDE

És perfectament creïble: de la mateixa manera que els fonemes tenen trets distintius, de tal forma que distingim *besa* de *pesa* pel tret pertinent de sonoritat, igualment el fenomen d'harmonia vocàlica es converteix en un element diferenciador de significats: *llòcò* s'aplicaria a un 'home inactiu o covard' (significat que comparteix el valencià amb el mallorquí, segons el DCVB), mentre que *llóca* seria 'gallina que cova'.

- Els casos <llòcò> (4) i <pallòlò> (5) de 1948 són els únics casos on apareix claríssimament l'harmonia vocàlica a Anna.

- Tant el 1934 com el 1948 presenten un cas de plural a partir d'un singular lexicalitzat (petrificat com a mot) que presenta harmonia vocàlica.

(7) i (7bis)

1934: arròvò > arròvòs

1948: clòzzò > clòzzòs

- Hi ha un exemple remarcable: el cas *bòlò* 'mentida' de 1934, que apareix com a *bóla* el 1948. Creiem que es tracta d'una realització espontània del parlant. La variant *bòlò* no apareix ni tan sols als pobles valencianoparlants.

L'ALPI registra sempre la variant <bóla>, encara que el DCVB defineix *bola* "Mentida propagada (Cat., Val., Bal.)" i no transcriu cap variant amb [ó] tancada, sinó que dona només tres variants amb [ɔ] oberta.

Considerem que la variant <bòlò> que va transcriure Sanchis Guarnier el 1934 correspon a una realització espontània del parlant per analogia a altres paraules que tenen la mateixa terminació <granòtò>, <arròvò>, <llòcò>, etc. Això no obstant no s'explica per què al costat d'aquesta variant, Sanchis va transcriure igualment <tròla>, sense harmonia vocàlica.

⁷²⁴ Els números entre parèntesis remeten al cas concret que hi ha a la taula adjunta.

- La resta de casos (del 9 al 15) són exemples en què hi ha harmonia vocàlica el 1934 i no n'hi ha el 1948. Cal comentar-hi un detall només: la manera de transcriure la -ò final del 1934.

Només el cas <billòtò> (9) difereix de tots els altres casos: fixem-nos que és l'únic cas en què Sanchis transcriu una [ɔ] oberta a sota i una [a] velar volada damunt. En els altres casos, però, la [a] velaritzada sempre està transcrita a sota, mentre que la [ɔ] oberta està volada immediatament després. El fenomen no tindria la mínima importància si no s'haguera donat ja en altres pobles, però com que sí que apareix en pobles com Massalavés, Llanera, Moixent..., és important.

Considerem que no és el mateix una transcripció amb la [a] a sota i la [ɔ] volada que a l'inrevés. En el primer cas, l'harmonia vocàlica no està tan desenvolupada com en el segon. Aquest fet marca un canvi lingüístic latent, igual que passava en els pobles de l'ALPI que limiten amb Anna.

- Així mateix cal parar esment en el cas de la transcripció de la -a final de la variant *còrfa*, diferent en un concepte i en un altre.

- Els casos del (16) al (22) són exemples de mots que podrien aparèixer amb l'harmonia vocàlica, però que no és així amb les enquestes de 1948, ni tampoc en alguns exemples de 1934 (*milocha* i *llòzza*).

Edició del Qll d'Anna (1948)

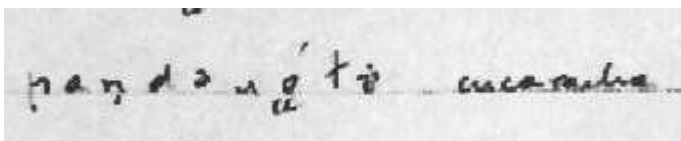
Anotacions marginals:

- <granizzo>(= pedrisco)
- càscara: <còrfa>⁷²⁵; cucaracha: <panderòla>⁷²⁶
- mochuelo: <musòl>⁷²⁷
- estornino: <estornell>
- <aris^{i(x)}o>: erizo⁷²⁸
- <corna> de la carnsalada: 'cotna'⁷²⁹
- <sofra>

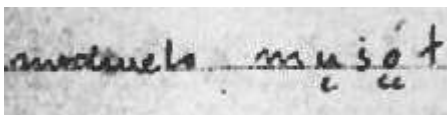
⁷²⁵ Anna (1948):

⁷²⁶ Anna (1948):

⁷²⁷ Anna (1948):

⁷²⁸ Anna (1948):

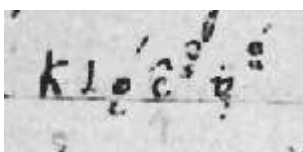
⁷²⁹ Anna (1948):

EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

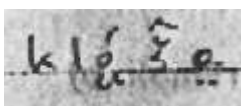
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
informador	Juan Gómez García Natural de Anna Sus padres, de Anna Edad: 42 Oficio: labrador Viajes: no hizo servicio militar; viajes a Valencia, Barcelona y Cuenca, por unos días 8 de Octubre de 1934 L. R. C	---
412 MONTAÑA:	montaña	monte montaña
413 CERRO:	picacho altico	
414 COLINA:	loma (también se llama así al terreno baldío en secano)	montañeta altico loma
415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.):	(COLLADO: <colláu>, depresión entre sierras) mugrón (altozano alargado en forma de lomo)	colláu single muela (cerca de Játiva hay el <Puig>)
416 RAMBLA:		rambla riet
417 TORRENTERA (BARRANQUERA):	reguero (desemboca en <barranco>, 'reguero mayor')	barranco
418 ACEQUIA DE UN MOLINO:	sequia	sequia cubo sut (presa)
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):	sequia regaora (acequia secundaria)	regaora estajaor (el cierre)
420 ARROYO (REGATO):	riet	reguero eskorredor
421 MANANTIAL:	nasimiento fuent (fuente preparada, con caños, para beber) juent (ant.)	nasimiento

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):	(ALBERCA: <balsa>, se forma con agua de nacimiento, de obra, para regar; <charco>, balsa de agua de lluvia; si es mayor, <laguna>, sí) (CISTERNA: <aljibe ^r >; <sistarna>, más pequeño que el aljibe) (CHARCO: <charco>, en las calles) pozzo (una <clòchò> ⁷³⁰ , agua en medio de rocas, o peñas; se utiliza para beber en la sierra)	ojal (muchos nacimientos) clòcha ⁷³¹ (de agua que no corre) balsa aljíber sistèrna pozzo gorgo
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:	asut	sut (presa)
422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):	(NORIA: <senia>) (GARRUCHA: <carrucha> y <poal>, 'pozal') taona (es una tabla que en un extremo forma a modo cuchara; en medio de la tabla hay un eje; meten la 'cuchara' en el agua, y después se hace presión en el otro extremo. Aquí no se usa, pero cerca de aquí sí) ⁷³²	senia torno taona (= cigüeña) carrucha

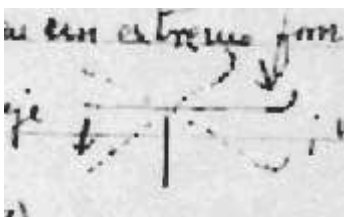
⁷³⁰ Anna (1934):

⁷³¹ Anna (1948):

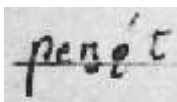

⁷³² Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ):		
424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHAS, GUIJARRO):	single (ladera, tajo, de terreno, o roca, como el de Ronda) (RISCLO: <cantalar>, sitio elevado, lleno de peñascos) peñót ⁷³³ (peñasco, peñón) pedregal (terreno lleno de piedras) pedrisa (terreno cuyo suelo es peña) (LANCHA: <llòzza ⁷³⁴ >; <llozzeta>, losita) (GUIJARRO: <bolo>, de río) ripio (piedra como un puño, amorfa) beta (filón de peña, o tierra) tosca (piedra porosa)	peñón peña llòzza ⁷³⁵ piedra pedreta canto (en Chella) ripio (piedra muy pequeña) tejo
424a ACERO:	azzurro	azzurro
425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO):	aire ponient (Oeste) levant (Este) tremontana (Nordeste) norte (de Bolbaite) matababras (de Vicor) morisco (= <alicante>; de Alicante) mediodía (del Sur)	tremuntana (N) sierso (NO) ponient (O) levant (E) moris ^{(i)x} co (SO) jativero (SE) alicantino (S)
425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):		
426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO):	remolín	remolín
426a HURACÁN:	huracán	huracán

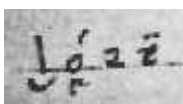
⁷³³ Anna (1934):

⁷³⁴ Anna (1934):

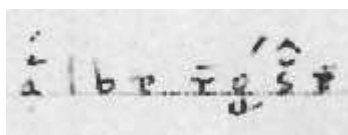

⁷³⁵ Anna (1948):

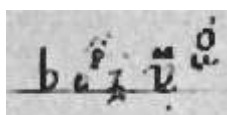

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):	(RASO: <razzo> (NUBLADO: <núgol> (EMBORREGADO: <emborregáu> entarañináu (Refrán: <la Puntanna -(monte cercano)- emborregá, a lo ^s tre ^s día ^s mojá>)	claro núgol emborregáu
426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:	nube ^r roya ^s	alba ròcha ⁷³⁶
426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE:	va her ponient	(lluvia si es al E; aire si es al O)
426e OSA MAYOR:	Carro	carro
426f LUCERO DEL ALBA:	lusero de la mañana	lusero de la mañana
426g LUCERO DE LA TARDE:		lusero de la tarde
427 VÍA LÁCTEA:	camino de Santiago	camino de Santiago
428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA):	gandufa	gandufa
429 FUCILAZO:	relámpago	relámpago
430 CULEBRINA:	culebrina	
431 LLOVIZNA:	llovi ^s near llovi ^s na	llovisna chispea
432 CHAPARRÓN:	chaparrón	chaparrón
433 ARCO IRIS:	arco iris	arco de san Martín
434 NIEBLA:	bòiro ⁷³⁷	bòira ⁷³⁸
435 BARRO:	fanc	fanc
436 ROCÍO	rojío	rojío
437 ESCARCHA:	e ^s carcha	escarcha

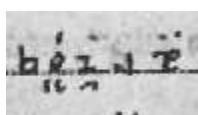
⁷³⁶ Anna (1948):

⁷³⁷ Anna (1934):

⁷³⁸ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
438 CARÁMBANO:	chuso ^s de chalo (<chal>, hielo)	chalo
438a NEVADA:	nevasco	nevá
439 TIRITAR (REHILAR):	tremolar	tremolar
440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):	(dedos <engancháus>)	dedozz engancháu
441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.):	(no se vallan las fincas en este pueblo)	sercáu d'albardisa (o <cañiso>)
442 NÍSCALO:	pebraso (nace en pinares; en Chella: <pebracho>) tu ¹ ma (peor clase que el 1°) ajo porrino (tiene abajo una cebolleta, como ajo silvestre)	pebraso
442a GAMÓN:		
443 AMAPOLA:	flor de mayo rozzilla (planta)	floreta de mayo rozzilla (la planta)
444 MARGARITA:	mansanilla borde	margarita
445 LIRIO AMARILLO:		lirio
446 DON DIEGO DE NOCHE:	dompedro	dompedro dompedrero (la planta)
447 FRAMBUESA:		
448 ESCARAMUJO (PLANTA):	rozerro borde	
449 FRUTO DEL ESCARAMUJO:		
450 MAJUELO (PLANTA):	perereta (?)	argullero
451 FRUTO DEL MAJUELO:	pereta borde	tapaculos seredzas (a veces dice <sereszza>)
452 ALCAPARRA (PLANTA):	tápara (aquí no hay) ((452 453))	táparas taperera
452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA:		
453 ALCAPARRÓN:	taparón	taparón
453a REGALIZ:	regalisia	regalisia
453b ANÍS:	anís	llavoretas
454 ALBAHACA:	alfábega	alfábega
455 ESPLIEGO:	espígol	espígol
456 LLANTÉN:	plantache	plantache
457 CANTUESO:	(no conocen) (hay una clase de tomillo, se llama <cascahueso>)	

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
458 GUI SANTES:	pézzole ^s	pézzol guixa ⁷³⁹
459 PEPITA DE LA SANDÍA:	pepita melón d'Alcher ('sandía')	pepita de melón d'Alcher
460 JUDÍAS BLANCAS:	fezzóle ^s blanco ^s ⁷⁴⁰	fezzòles blancos ⁷⁴¹ (<de la pelaílla>)
461 JUDÍAS PINTAS:	fezzòle ^s fardachao ^s ⁷⁴²	fezzòles pintáus ⁷⁴³ fardacháus
462 JUDÍAS TIERNAS:	bachu ^o quetas (sí) ⁷⁴⁴	bachòca ⁷⁴⁵ (de <garròfa>)
463 ALCACHOFAS:	c(a)rchòfò ⁷⁴⁶ penquera (la planta)	carchòfa ⁷⁴⁷

⁷³⁹ Anna (1948):

⁷⁴⁰ Anna (1934):

⁷⁴¹ Anna (1948):

⁷⁴² Anna (1934):

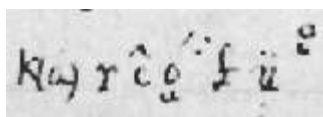
⁷⁴³ Anna (1948):

⁷⁴⁴ Anna (1934):

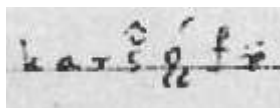
⁷⁴⁵ Anna (1948):

⁷⁴⁶ Anna (1934):

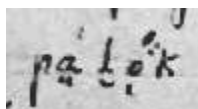
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
464 FRUTO DEL MAÍZ:	espiga (maíz: <adasa>)	espiga d'adasa
464a CORAZÓN DE LA MAZORCA:	espigón	espigón
464b HOJAS DE LA MAZORCA:	pallóc ⁷⁴⁸	pallòc ⁷⁴⁹
465 GUINDILLA:	bitet	vitets
466 CIRUELA MORADA:	sir ⁸ üelo (son redondos, morados, o blancos, maduran en Agosto)	pruna (amarilla) ⁷⁵⁰ siruelo (morada) ⁷⁵¹
467 CIRUELA CLAUDIA:	pruna claudia (amarilla, larga, madura en Julio) (hay otra <pruna>, más ordinaria. Otra clase: <piñón>, especie de "ciruelo", algo ovalado, negro, madura en Julio)	pruna claudia (amarilla) ⁷⁵² cascabillos (morada) ⁷⁵³

⁷⁴⁷ Anna (1948):

⁷⁴⁸ Anna (1934):

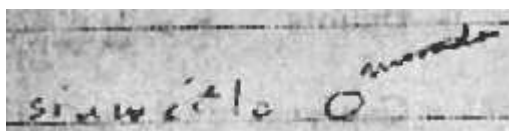
⁷⁴⁹ Anna (1948):

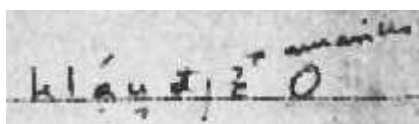
⁷⁵⁰ Anna (1948):

⁷⁵¹ Anna (1948):

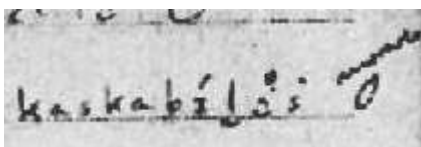

⁷⁵² Anna (1948):

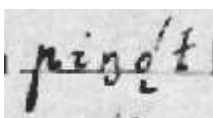

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
468 CIRUELA CAMPESTRE:	(no)	
469 ALBARICOQUE (FRUTO):	albe ^r còc	albercòc ambercòc
470 NÍSPERO (FRUTO):	ñispro	ñispro
471 INJERTAR:	empeltar	empeltar
472 ESPANTAJO:	payaso (= <e ^s pantapájaro ^s >)	espantapájaros pablo ninòt
473 HUESO DEL MELOCOTÓN:	piñól ⁷⁵⁴ (<de bresquilla>)	piñòl ⁷⁵⁵ de malacotón
474 PELAR UNA PATATA:	pelar queraílla	pelar una queraílla
475 MONDADURA:	còrfo ⁷⁵⁶	còrfa ⁷⁵⁷
476 FRESNO:	freno	freno (sí)
477 SAUCE LLORÓN:	sause	sause llorón
478 MADROÑERO:	alborsero	amborsero
479 MADROÑO:	alborso	amborso
479a BREZO BLANCO:	(no conocen)	raspallera (sí)

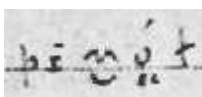
⁷⁵³ Anna (1948):

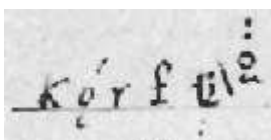
⁷⁵⁴ Anna (1934):

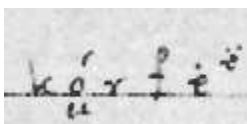
⁷⁵⁵ Anna (1948):

⁷⁵⁶ Anna (1934):

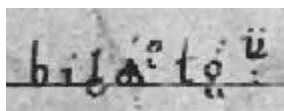

⁷⁵⁷ Anna (1948):

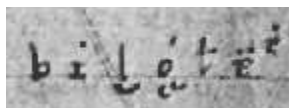

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
479b CAMPO DE SAUCES:		sauseral
479c OLMO COMÚN:		ormo
479d FLOR DEL OLMO:		
480 ENCINA:	carra ^s ca coscoja (especie de encina pequeña, silvestre, de bellota amarga)	carrasca
480a CAMPO DE ENCINAS:	carra ^s cal	carrascal
481 BELLOTA:	billòt ⁷⁵⁸	billòta ⁷⁵⁹
481a CAPERUZA DE LA BELLOTA:	casoleta	capucheta
482 NOGAL:	anoguera	noguera
483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL):	bancal de anoguera ^s	nogueral (no hay)
484 RETOÑO (BROTE):	refillól ⁷⁶⁰ (= <rebrotín>; del tronco) rehíjo (de la raíz)	rehíjos
484a CAMPO DE MANZANAS:	bancal de pomera ^s pomera (manzano)	(no hay)
485 RODRIGÓN (EMPENTA):	puntal (con horca) estaca (de viña)	puntal
486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):	pinocho ⁷⁶¹	pinòcha ⁷⁶²

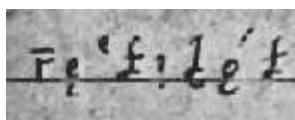
⁷⁵⁸ Anna (1934):

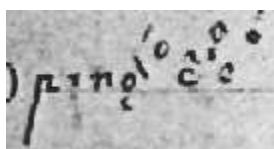
⁷⁵⁹ Anna (1948):

⁷⁶⁰ Anna (1934):

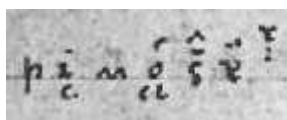

⁷⁶¹ Anna (1934):

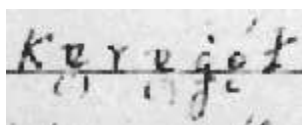

⁷⁶² Anna (1948):

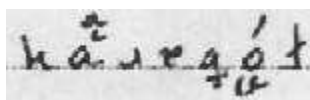
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
487 MARIPOSA:	paloma	paloma
488 SANTATERESA:	rebolteacampanas (<chicharra>; tijeras: <tizzereta>)	rebolteacampanas
489 POLILLA:	corcón	arna (el de la ropa) corcón (de la madera)
490 CARACOL:	caragól ⁷⁶³	caragòl ⁷⁶⁴
491 CARRALEJA:	cuca papera	
492 ABEJORRO SANJUANERO:	borinót ⁷⁶⁵	borinòt royo ⁷⁶⁶
493 MARIQUITA:	gallineta siega	gallineta
494 SALTAMONTES:	llagostín llangosta ('langosta')	llangostín
495 LUCIÉRNAGA:	gruga con lu ^s	luzzeta
495a ALACRÁN CEBOLLERO:	cade(II)	cadell
496 LAGARTIJA:	sangrentana	sangrentana
497 SALAMANDRA:	(no hay)	salamandra (poco conocido)
498 CULEBRA:	culebra	culebra
499 LAGARTO:	hardacho	hardacho
500 SANGUIJUELA:	sangonera	sangonera
501 URRACA:	blanca	blanca

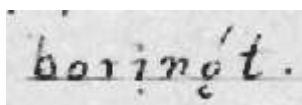
⁷⁶³ Anna (1934):

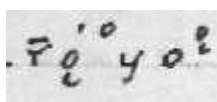
⁷⁶⁴ Anna (1948):

⁷⁶⁵ Anna (1934):

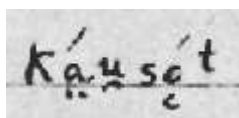

⁷⁶⁶ Anna (1948):

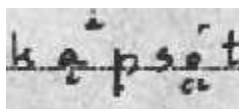

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
501a ALCAUDÓN:	káusót ⁷⁶⁷ (sí) e ^s tornell (estornino)	capsòt ⁷⁶⁸
502 AGUZANIEVES:	pajarica	pajarica
503 ZORZAL:	tordo (sí)	tordo
504 JILGUERO:	carganera	cagarnera
505 PITORREAL:	(no conocen)	
506 RUISEÑOR:	rosiñól ⁷⁶⁹	rusiñól
507 CHOTACABRAS:	engañapa ^s tor	engañapastor
508 ABUBILLA:	pu ^o put ⁷⁷⁰	un puput
509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS:	envisc (<v> labiodental (labio inferior se aprieta fuertemente contra los dientes superiores), pero a veces parece oclusiva. El sujeto rechaza la mía imitación fricativa)	vis ^(x) c
510 CONCHA:	pechina	pechina
511 ABRICANTO:		(no lo conocen)
512 ABADEJO:	abadejo	abadejo
513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA):	raspa	raspa espina
514 CANGREJO DE RÍO:	cangrejo	(no hay) carran ^k s (los de mar)
515 TEJÓN:	tejón	tejón
516 COMADREJA:	mustiala (<l>)	mustiala

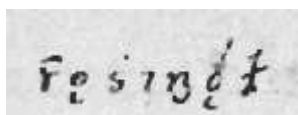
⁷⁶⁷ Anna (1934):

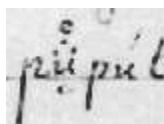
⁷⁶⁸ Anna (1948):

⁷⁶⁹ Anna (1934):

⁷⁷⁰ Anna (1934):

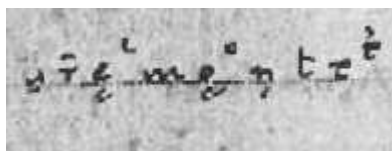

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
517 ARDILLA:	(no hay)	(no hay)
518 NUTRIA:	perro de agua	huguina (fúgida) ⁷⁷¹ perro d'agua
519 MURCIÉLAGO:	rata-pená	rata pená
520 GALLO:	gallo	gallo
520a JABALÍ:	jabalín	jabalín
521 ASNO:	burro	burro
522 CABALLO SEMENTAL:	el semental	cavallo de la remònta ⁷⁷²
523 ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN):	burro padre	burro
524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO):	borrego	borrego
525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):	barraco	barraco (en Enguera <guaraco>)
526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN):	macho	macho
527 SEMENTAL DE VACA:	ḡbuey ⁷⁷³	buey ⁷⁷⁴
528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, CABRA, ETC.):	machorra	machorra (también mujer) guirra (sólo las ovejas)
529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO):	pollico	pollo
530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN):	pichón	colomo pichón

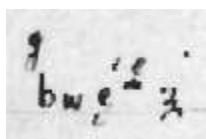
⁷⁷¹ Anna (1948):

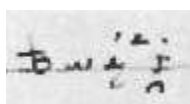
⁷⁷² Anna (1948):

⁷⁷³ Anna (1934):

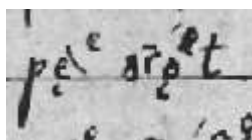

⁷⁷⁴ Anna (1948):

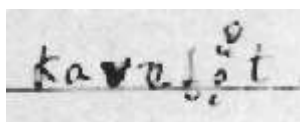

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):	pajarico	pajarico
531a CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO):	aguileta	aguiletas
532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO):	llebreta	llebretas
533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO):	conejico (= <cachapón>)	cachapón
534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO):	perrico	perrico
534a PERRITO:	perrico	perrico
534b PERRAZO:	perrót ⁷⁷⁵ (= <perrucho>, sí)	perròt
534c PERRUCHO:	perrucho (es también despectivo)	perròt
535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO):	lobet	lobet (plural <lobets>)
536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):	choto	cabreta choto
537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO):	cordero	cordero
538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN):	porquet	porquet
539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO):	chírrét	chirro (fem. <chirra>)
540 CRÍA DE ASNO (BUCHE):	borrucho	burrucho
541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA):	potret	potret mchet
541a CABALLITO:	haqueta ('jaquita')	cavallet
541b CABALLAZO:	cavallòt ⁷⁷⁶	cavallòt
541c CABALLUCHO:	cavallucho	cavallòt
542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA):	mchet (o <muleta>)	mchet
543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR:	da'lis ^s el pienso ⁷⁷⁷	darlis pienso

⁷⁷⁵ Anna (1934):

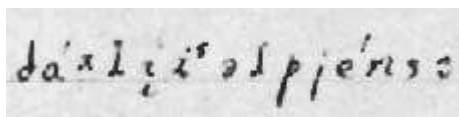

⁷⁷⁶ Anna (1934):

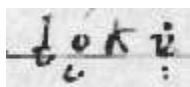

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
544 GALLINA CLUECA (LLUECA):	llóca ⁷⁷⁸	llòcò ⁷⁷⁹
545 EMPOLLAR:	covar	covar los güevos
545a ENJUNDIA DE LA GALLINA:	greis ^{(i)x}	saín
545b PEPITA DE LA GALLINA:	pepita	pepita
545c BIZNA DEL HUEVO:	tè ^a l ⁷⁸⁰	tèl ⁷⁸¹
546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA):	torá (vacas y toros)	corro
547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO):	un ganáu	ramáu
548 SESTEAR EL GANADO:	her se ^s tero (<her>, 'hacer')	hazzen seestero amodorrats
549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):	ganáu de puerco ^s pia (es de caballerías)	rabera
550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):	porquera	cachera
551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA):	(en el campo, <cau>, agujeros) cachapera (donde viven, en casa) conejera (son cajones)	cachapera (en el campo) cau (en casa)

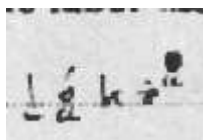
⁷⁷⁷ Anna (1934):

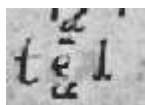
⁷⁷⁸ Anna (1934):

⁷⁷⁹ Anna (1948):

⁷⁸⁰ Anna (1934):

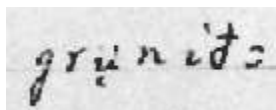

⁷⁸¹ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL):	(no hay redes) corral (especie de cabaña con parte cubierta y parte no)	hato
553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA):	panduscá	panduscá
553a EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA):	cagarruta	cagarruta
553b EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE):	cagarruta	(cagarruta)
553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA):	gallinasa (<s> sorda)	gallinasa
553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):	colomina	palomina colomina
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO):	bramar br(a)mido	bramido bramar
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO):	balar balido	belido belar
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO):	relinchar rel(i)ncho	relincho relinchar
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO):	bramar bramido	bramido bramar
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO):	maular maulido	maulido maular
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO):	gr(u)ñir grunido ⁷⁸²	groñido gruñir
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):	cacarear cacarido	cacareo cacarear
554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):		curruqueo cucurucar
554d MODO DE LLAMAR A LA VACA:		jé:
554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA:	rrrr ra	yas, toma p(i)x
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA):	rrrr	yas, toma (chasquido)
554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO:	tomá (y click)	haca (y chasquido) (i)xía (para pararlo) ⁷⁸³

⁷⁸² Anna (1934):

⁷⁸³ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
554h MODO DE LLAMAR AL ASNO:	tomá	
554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):	bsss, bsss, minino, minino	mix (llamarlo) ⁷⁸⁴ (i)xape (con <(i)x> ⁷⁸⁵ ; despacharlo) muixono ⁷⁸⁶
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (;CHO!):	p(i)x, chichó, p(i)x, chichó, p(i)x, p(i)x	chichó chicho
554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):	ch ch ch (click de succión) chinet, chinet	chino
554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):	tí tí tí tí	tita, titá ta, ta, tí tí
554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):		rrrr
555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO):	chirro	chirro
556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):	boyet (<o>)	novillet
557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO):	(<novillo>, se dice poco)	novillo
558 TORO DE TRES AÑOS:	buey	buey
559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:	chotica chota (= <segaja>; mayor, al año) andosca (tres años) cabra (después)	choto chota
560 CABRA SIN CUERNOS:	mocha	mocha

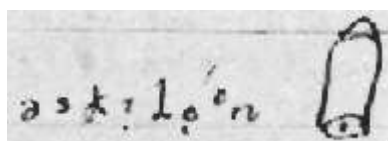
⁷⁸⁴ Anna (1948) :

⁷⁸⁵ Anna (1948) :

⁷⁸⁶ Anna (1948) :

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:	corderica cordera (al año) primala (dos años) andosca (tres años) oveja	cordero borrega
562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE:	pizzebre ()	pizzebre
563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:	bevedor	abrevador (van al río)
564 UBRE DE LA VACA:	braguero	mama
565 PEZÓN:	mugrón	mugrón
566 ORDEÑAR:	muñir	muñir
567 PEZUÑA DE LA VACA:	pesuña	pesuña
568 CUERNO:	cuerno (<r> es múltiple)	cuerno
568a CASCO DEL CABALLO:	casco	pesuña casco
569 ALMOHAZA:	rascaor	rascaor
570 ARREOS:	(<aparejo>:1 <collera>; 2 <forcaset>; <sellín>; <sofra>; <barriguera>; <riatranca>; <cabesá>) (para carga: 1 <albardón>; 2 <ropone^s>; 3 <jalma>, saco lleno de paja; <sincha>; <tafarra>, ataharre; <cabestre>)	aparejos cabestre collera cabesá sillón sofra barriguera alitranca albardón (de tela y paja) ropones jalma tafarra
571 RIENDAS:	ramal	ramal ramalillos (más largo)
571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA):	esquilón (de chapa) ⁷⁸⁷	esquilón
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:	esquileta (= <picote>, cencerros pequeños) (a las cabras les ponen <campaneta> ⁷⁸⁸ , esquila de “metal”)	esquilas esquileta

⁷⁸⁷ Anna (1934) :

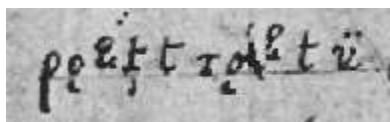
⁷⁸⁸ Anna (1934) :

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:	collar con cascabillo ^s (cascabeles)	collar
572 VETERINARIO (MARISCAL):	menescal (= <albéitar>)	merescal
573 PUS (MATERIA, PODRE):	po ^o tema materia	pus materia
574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.):	salida (para todas igual)	salida
575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO):	puerco	puerco
576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:	pastera (pila de madera) pila (de piedra)	pastera (DORNAJO) cachera (es la gorrinera, casa del cerdo)
576a COMIDA DEL CERDO:	beurache	beurache pastáu
577 MATARIFE:	mataor	carnisero
577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO:	(no usan)	(no se usa)
577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	taula de matar	taula de matar
577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	un degollaor	degollaor
577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO:	(sobre una mesa se <socarra>, con <enchilagas>, aliaga; y después lo <raskan>, con una <tosca>, ‘piedra esponjosa’; y con <guchillo>)	socarrarlo con anchilaga (después le echan agua caliente)
577e INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA:		tosca
577f MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO:	(Sobre la mesa lo abren por el lomo de un sólo <cuert>; luego le sacan el <e ^s pinaso>, y después le sacan la)	(con una <aixa> ⁷⁸⁹ ‘azuela’ lo <ubren> y descuartizan con <gochillos>; <astraleta>; cfr. 145)

⁷⁸⁹ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO:	la ventresca	mondongo
578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:	el perrico (estómago) pòltròta (tripa ancha) ⁷⁹⁰ tripa cular longanisera	perro (el estómago) tripa cular
579 HOCICO:	morro	morro
579a ENTRAÑAS:	la corá (del cordero) lleu (del cerdo; <é>)	menudo
579b LOMOS:	lomo	lomo
579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO:	cansalá (tocino) e ^s pinaso (<s>; espinazo)	cansalá entraverá (con algo de magro)
579d MANTECA:	saín	saín
579e CHICHARRONES:	chicharrones	chicharrones
579f TERNILLA:	hueso tierno	corna
579g VEJIGA:	bufa	bufa
580 JAMONES:	pernile ^s	pernil
581 TUÉTANO (MEOLLO):	tuétano	tuétano
581a BRAZUELOS:	perniles de la mano	pernil
582 PAPADA:	papá	pap
582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA):	botifarra (sangre, grasa y cebolla)	botifarra
582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):	llonganisa	llangonisa
582c EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS:	dueña (se hace con pulmones, y algo de sangre)	blanquet
582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE):	prezzent (<zz>)	el prezzén
583 SIENES (PULSOS):	pulso ^s	pu ^l so
584 CEJAS:	seja ^s	sejas
585 PÁRPADOS:	párpago ^s	párpagos
586 PESTAÑAS:	pe ^s tañas	pestañas
586a PESCUETAZO:	cuello	tòs
587 MECHÓN DE CABELLOS:	greña	greña

⁷⁹⁰ Anna (1934):

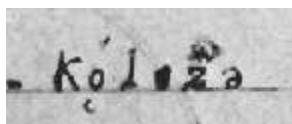

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
588 TRENZA:		trena trensa
588a PESTOREJO:	ba ^s cuello	
589 COGOTE:	tòs ⁷⁹¹	bascuello
590 CEREBRO:	seso ^s (= <selebro> = <servell>) mollera (alto de la cabeza)	servell
590a CORONILLA:	corona	corona
591 BARBILLA:	barba	barba
592 MEJILLAS (CARRILLOS):	galta (carrillos y mejillas)	galta
593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):	la ^s barra ^s	barra
593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:		
594 CAMPANILLA:	gallet	campaneta
595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):	nues	nues
596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):	gola (es también esófago) (te voy a coger del <ga'nate>)	gola
597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):	pulmones	lleu
597a VOZ CHILLONA:		gangozzo
597b VOZ RONCA:		bronco
597c VOZ SORDA:		
597d VOZ DE FALSETE:		
597e SOBACO:	bajo el brazo (no dicen codo)	bajo.l brazo
598 CODO:	colzze ⁷⁹² (<zz>, a veces, creo que es algo africada, <dz>) ⁷⁹³	colzze ⁷⁹⁴

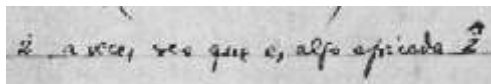
⁷⁹¹ Anna (1934):

⁷⁹² Anna (1934):

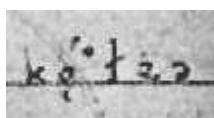

⁷⁹³ Anna (1934):

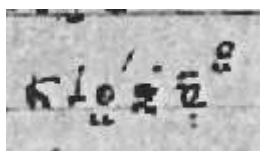

⁷⁹⁴ Anna (1948):

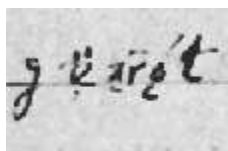
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
599 ESPINAZO:	espinaso	esquena
599a SENO:	(niño en <brasos>, aunque lo tenga encima de las piernas; pero si es un objeto dicen en <l'halda>)	(<si> seno
600 OMBLIGO:	melic	melic
600a CADERA:	cadera	anca
600b RIÑONES:	riñones	reñones
600c MUSLO:	cu'xa	cuixa
600d RODILLA:	rodilla	rodilla
601 MULETA DEL COJO:	clòzzò ⁷⁹⁵ garrót (de mano) ⁷⁹⁶	clòzzòs ⁷⁹⁷
601a CORVA:	(no hay nombre)	pantorrilla clotet
601b ESPINILLA:	canilla	canilla
602 CALCAÑAR:	talón	garrón
603 OJO DEL GALLO:	ojo de pollo	ojo de pollo
603a TOBILLO:	toவில்lo	toவில்lo
603b TALÓN:	talón	talón
603c TENDÓN DE AQUILES:		garra
603d BÍCEPS:	(no dan nombre)	
604 HACER COSQUILLA:	cosquilla ^s	cosquillas

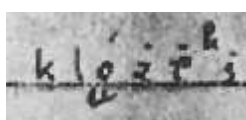
⁷⁹⁵ Anna (1934):

⁷⁹⁶ Anna (1934):

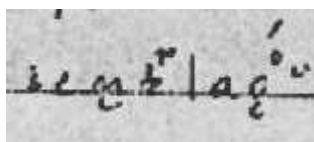

⁷⁹⁷ Anna (1948):

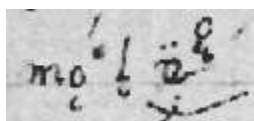

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
605 MUÑECA (BOBANILLA):	muñica (<i>)	muñica
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):	ñugos	
606a PALMA DE LA MANO:	palma	palma
607 PULGAR:	pulgar dedo gordo	gordo
607a ÍNDICE:	(no dan nombres) ((607a-607c))	señalao ⁷⁹⁸
607b DEDO DEL CORAZÓN:		largo
607c ANULAR:		
608 MEÑIQUE (MARGARITE):	chiquico	dedet correchinchín (infantil; lo dicen en valenciano)
609 ESPINA:	puncha (de arbusto) a(l)garda (de madera, brizna)	puncha
609a PULPEJO:	mòllò ⁷⁹⁹	mòlla ⁸⁰⁰
609b PUÑADO:	grapaet	grapá
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	un grapáu	
610a BOCANADA:	glopá	glopá (tanto de humo como agua)
611 BOSTEZAR:	badallar	badallar badall (bostezo)
612 ERUCTAR (REGOLDAR):	reglotar	rotar rot
612a GARGAJO:	gargajo	salivá gargajo
613 ESTORNUDAR:	este'nudar	estarnudar estarnudá (estornudo)

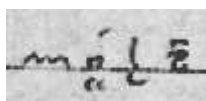
⁷⁹⁸ Anna (1948):

⁷⁹⁹ Anna (1934):

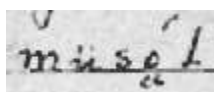

⁸⁰⁰ Anna (1948):

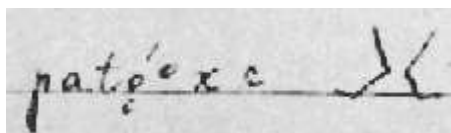
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
613a NÁUSEAS	ansias	
614 VOMITAR:	gomitar	gomitar (tengo <gómitos>)
614a ARCADAS:		agonía asco
615 HIPO:	hipo	hipo
615a RUBORIZARSE:	s'ha sofocáu	sofoca'se
615b RESPIRAR:	alendar resollar (respirar con dificultad)	alendar
615c ALIENTO:	aliendo	aliendo
616 RONCAR:	roncar	roncar
617 ESPELUZNO (DE FRÍO):	arisón	arisón teritar
617a SONARSE:	moca'se	moca'se
618 ORINAR:	pixar	pixar
618a ORINA:	pixum	pixum
618b TURNIO:	bisco	(tiene una <pérta>)
618c LEGAÑA:	llagaña	llagaña
618d LEGAÑOSO:	llagañozzo	llagañozzo
619 ORZUELO:	musòl ⁸⁰¹	musòl
620 LOBANILLO (LUPIA):	llupia	llupia
621 PAPERAS:		paperas (enfermedad) papá
621a MANO DERECHA:	drecha	drecha
622 MANO IZQUIERDA:	surda isquierda	surda
623 ZURDO:	surdero	surdo
624 MANCO:	manco curro	curro
625 SORDO:	sordo	sordo
626 JOROBADO:	chep(e)ludo	cheperudo
627 JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA):	chepa	chepa
628 PATOJO:		patojo

⁸⁰¹ Anna (1934):

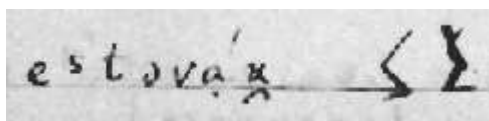

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
629 PATIZAMBO:	patojo ⁸⁰²	pando
630 PATIESTEVEDO:	e ^e teváu ⁸⁰³	esteváu
631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR):	botijear	tartamudear (hace <botijas>)
631a TARTAMUDO (TARTAJOSO):	botijozzo	tartamudo botijozzo farfalozzo
632 GANGOSO:	gangozzo	
633 PADASTRO DEL DEDO:	padastro	padastro
633a SALPULLIDO:	gorraúra	gorraúra
633b HUMOR HERPÉTICO:		herpes
633c GOLONDRINO	grano siego (grano fuerte)	gorondrino
633d ÁNTRAX:	avispero	avispero
633e PANADIZO:	panal	sercadedos
634 ARAÑAZO:	rapá	esgarr(a ^e)ñá ⁸⁰⁴
634a CARBUNCLO:	malgrano	malgrano
635 SARAMPIÓN:	pallòlò ⁸⁰⁵	pallòlò ⁸⁰⁶

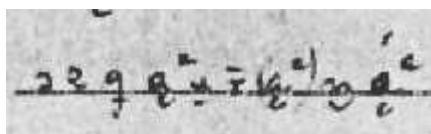
⁸⁰² Anna (1934):

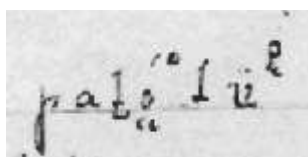
⁸⁰³ Anna (1934):

⁸⁰⁴ Anna (1948):

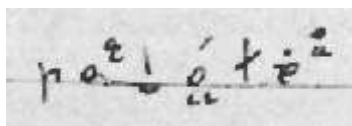

⁸⁰⁵ Anna (1934):

⁸⁰⁶ Anna (1948):

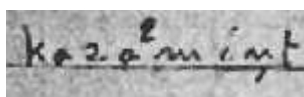
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
635a DIFTERIA:	llagas	grup
636 DIARREA:	cagarrinas	diarrera caguetas
636a PERLESÍA:	propesía	parálisis tremolozzo
637 CORTEJAR:	rondar	la persigue la va ronseando ronseo
637a DECLARARSE:	demanarla	demandarla
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:	dar carabasa	darli carabasa
638a PELAR LA PAVA:	festear	festear
638b ROMPER LAS RELACIONES:	desbaratarse	s'han barajáu partir peras s'ha desbaratáu
639 PETICIÓN DE MANO:	la demandá demandar la novia (este día el padre del novio regala la <mocaorá>, que consiste en dinero, alhajas, ropa o menaje para la novia. El día de la boda, la novia le hace un pequeño regalo) ((639-640))	demandarla (igual que 637a)
639a CAMBIO DE REGALOS:		mocaorá (el regalo variaba, pero siempre había un mocaor de Manila)
639b BODA:	la novia	cazzamiento ⁸⁰⁷ cazzament ⁸⁰⁸
640 ANILLO (SEGÚN SE CLASE):	anillo	anillo
641 DOTE:	dòt (los padres de la novia pagan la mitad de los gastos y el novio la otra mitad)	estrena

⁸⁰⁷ Anna (1948):

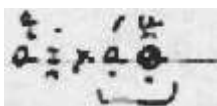
⁸⁰⁸ Anna (1948):

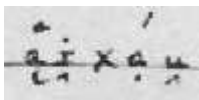
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
641a COMIDA DE BODA:		convidá
642 EQUIPO DE LA NOVIA:	dòt	el dote
642a CÓNYUGES SEPARADOS:	estar dezzapartáus	s'han separáu
642b VIVIR MARITALMENTE:	estar amigáus	s'ha liáu amuntonáu amigáus
642c QUERIDA O MAJA:	querida	querida
642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:	senserrá	senserrá esquilones
643 ESTAR ENCINTA:	estar preñá	perñá embrasá
643a TENER UN ANTOJO:	tener capricho	dezzeo
644 PARIR:	parir desacupar	dezzacupar parir
645 PARTO:	parto	parto
646 COMADRONA:	comare	comare
646a ABORTAR:	malparir albordar (pero se dice menos)	(<aborto> (moderno); <abortar>) malparir
647 CANASTILLA:	dòt (y <bolquere's>)	la bolcá
647a BAUTIZO:	boltiso	bautizzo
648 PADRINO:	padrino	padrino padrina
649 EXPÓSITO (BORDE):	borde	borde bordet (generlament)
650 MELLIZO:	besones	besones
650a NIÑO RECIÉN NACIDO:	chiquet (muy <petit> = pequeño)	crío
651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):	calustro	colostros
652 AMAMANTAR:	dar mama	darli mama
653 DESTETAR:	quitar la mama	desmamarlo
653a HACER MAL DE OJO:	enchisar	tomarlo de ojo
654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS:	chiquet	chiquet chicón
654a MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:	[<moso>] chico fadrí (18-20 años)	chicòt fadrí
655 ESPOSA DEL PADRE (MADASTRA):	madastra tía	madastra
655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO):	padastro tío	padastro

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
656 HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO):	hijastro	hijastro
656a HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO):	hermanastro	hermanastro
656b HIJO ILEGÍTIMO:	borde	
657 AHIJADO:		ahijáu
657a PADRES DE LOS CÓNYUGES (CONSUEGROS):	consuegro	consuegros
657b PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES):	(no hay palabra)	
657c HIJO DE PILA (AHIJADO):	ahijáo ⁸⁰⁹	ahijáu ⁸¹⁰
658 HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS):	sobrino	sobrinos
658a HIJO DEL HIJO (NIETO):	(<nieto>) (pero más general <ñeto>)	nieto ñeto
658b HIJO MENOR:	vinde (es de las personas) guarín (de los cerdos)	el más pequeñico (irónicamente <el rebuch>)
659 ENCENDER EL CIGARRO:	ensender	ensenderlo darli fòc
660 ESCOBA:	granera	granera agranar
660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA:	güela (también <yaya>, pero poco)	a ^g üela
660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:	la verleta (rezan el rosario)	a la verla
660c MORTAJA:	mortaja	mortaja
660d ATAÚD:	ataút (dos <taúts>) ⁸¹¹	taút galga (escaño)

⁸⁰⁹ Anna (1934):

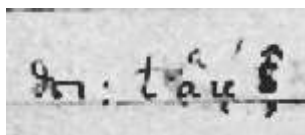

⁸¹⁰ Anna (1948):

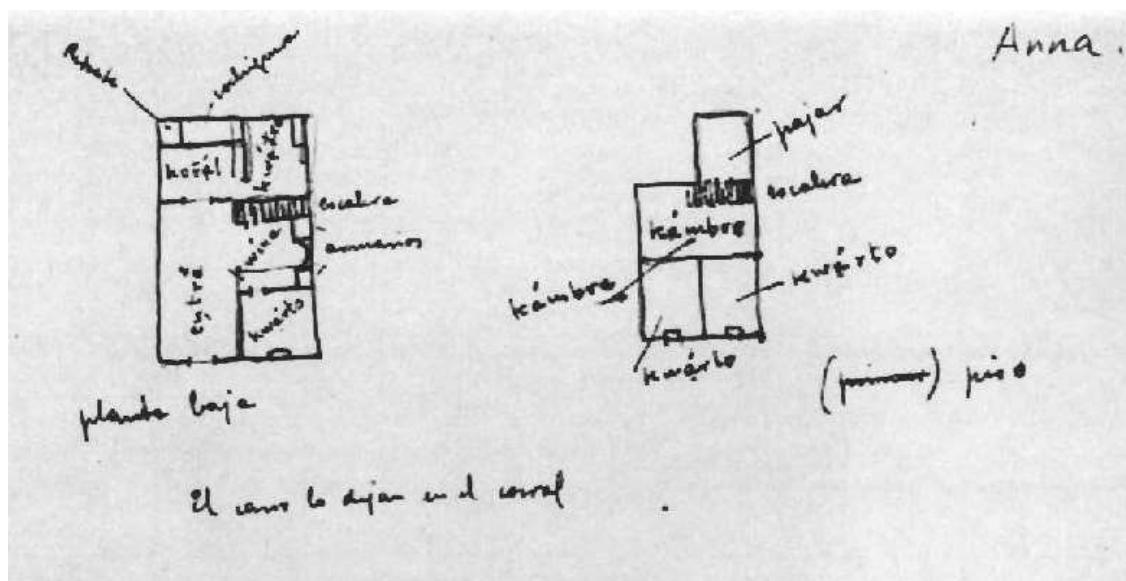

⁸¹¹ Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
660e CORTEJO FÚNEBRE:	entierro	entierro soterrar
661 TRATAMIENTO DEL MUERTO:	en pas descanse	qu'en gloria.stea
662 LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:	(piedra y yeso; los tabiques de <atavón>, 'ladrillo cocido, grueso'; tejado: <rolliso>, <cañiso> y <teja>)	(de piedra <reble> sin labrar los nuevos; los pilares de <sillares>; los tabiques de <ladrillos> y <atabones> algo más gruesos; <rechòla> son los cuadrados grandes)
663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES:	(planta baja: retrete, cochineria, <corral>, <cuadra>, escalera, <entrá>, <cuina>, armarios, <cuarto>) ⁸¹² (El carro lo dejan en el corral) (piso: pajar, escalera, <cambra>, <cuarto>, <cuarto>, <cambra>)	(escala de la bodega; subida a los cuartos; <cuarto>; <cuina>; <entrá>; corral) ⁸¹³

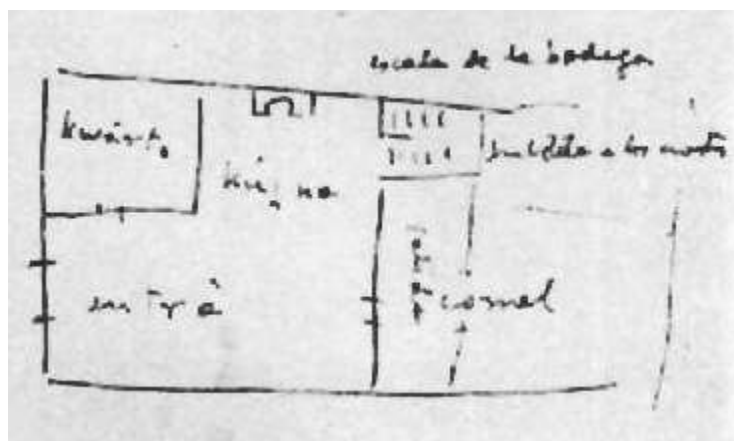

⁸¹² Anna (1934):

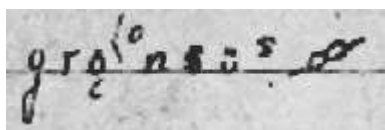

⁸¹³ Anna (1948):

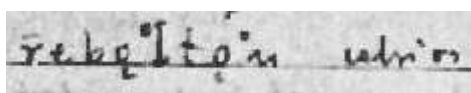
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
663a MONTAJE DE LA PUERTA:		marco
664 UMBRAL:	bancalet	brancalet
664a DINTEL:	solera (sí, arriba)	solera
665 CANDADO:		candáu
666 CERROJO:		forrellat
667 GOZNE:	(<gronso ^s > ⁸¹⁴ y <bisagra ^s >)	gronzzos golfos frontizzas bizzagras
668 MODO DE CERRAR LA PUERTA:	pañó (cerradura)	balda (barra arqueada de hierro)
669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.):	dos nevás (<v>)	(a una o dos <nevás>)
670 CABALLETE:	cavallet	loma cavallón
671 ALERO:	la salida	salida
672 GRIETA EN LA PARED:	bado	clavilla
673 VIGA:	chásena (y encima, otras más pequeñas: <reboltone ^s >)	reboltón (cabrios) ⁸¹⁵ chásena rollizzas (las que forman el tejado) biga (la del caballete)

⁸¹⁴ Anna (1934):

⁸¹⁵ Anna (1948):

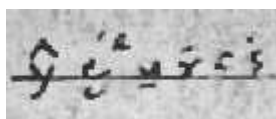

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:	cambra (para la cosecha y enseres viejos de la casa)	cambra (guardar cosecha; ventanas para la ventilación)
675 GUARDILLA:		cambrús
676 CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):	enladrilláu (el pasillo <empedráu>, de guijarros, para que pasen las caballerías)	pedregáu (de guijarros en la entrada) recholáu (en los cuartos; de <yeso>)
677 FORMA DE LOS TECHOS:	esmolás (bovedillas)	esmolás (bovedillas entre los reboltones)
677a PATIO:		
678 CORRAL:	corral	corral
679 ESTABLO:	cuadra	cuadra
679a LAGAR:	cubo (donde se hace) bodega (donde se guarda)	cubo (si es más pequeño < cubeta >)
680 COBERTIZO:	porchá	porchá
681 GRANERO:	(ant. <granero>, habitación especial; hoy guardan el trigo en sacos, que ponen en cualquier sitio)	granero
681a PAJAR:	pajar	pajar (lo guardan en casa)
682 HOGAR:	el allar	llar
683 CHISPA:	chispa	chispa
684 PAVESA:	bolveta	bolvetas
685 HOLLÍN:	hollín	hollín
686 ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA):	e ^o calón	escalón (de <escala>)
686a TENAZAS:	estenazza ^s	estenazzas
686b BADIL:	paleta	paleta
687 TRÉBEDES:	yerro ^s ⁸¹⁶	yerros ⁸¹⁷

⁸¹⁶ Anna (1934):

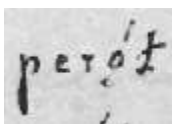

⁸¹⁷ Anna (1948):

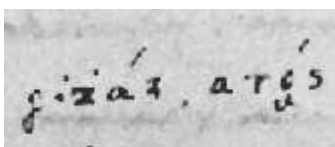

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
687a MORILLOS:	(no usan)	cabesal (es un hierro horizontal que se coloca detrás; si es de madera, <tocón>) (una <llanda>, que se coloca detrás del fuego)
687b ATRANCADORES:	(no usan)	
688 LLAR:	(no usan)	
689 CANDIL:	candil	candil
689a PALMATORIA:	palmatoria candelero (alto)	palmatoria
690 PÁBILO:	moco torsida	moco torsida
690a DESPABILAR:	tira'li el moco	tira'li.l moco
691 VAJILLA PARA GUISAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.):	casuela (sin asas) peról ⁸¹⁸ (de barro, con dos asas; puchero u olla) paella ('sartén') caldero (para <guizzar arròs> ⁸¹⁹ ; es la paella) ⁸²⁰	peròl casuela porrón (perol pequeño) paella caldero caldera calddereta (pequeña) ⁸²¹ librellet escorredora ⁸²²

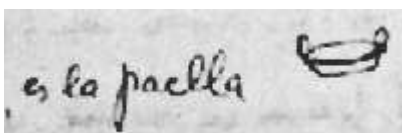
818 Anna (1934):

819 Anna (1934):

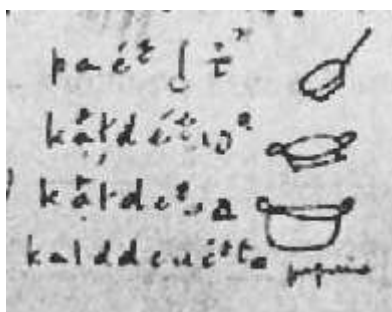

820 Anna (1934):

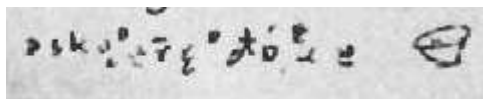

821 Anna (1948):

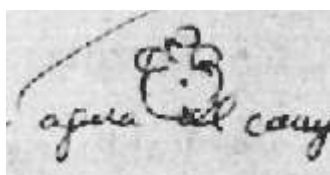
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA:	la.scurá (la) escurá	escurá
693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):	cántaro botijón ('botijo') botija (botijo de dos asas a los lados, para llevar agua al campo) ⁸²³ tonellet (tonelillo de madera)	cántaro botija botijón ⁸²⁴ tinaja (o <charra>) charrón (pequeña) ⁸²⁵ charreta (la más pequeña) ferrá (balde) portaoreta (balde pequeño) pual

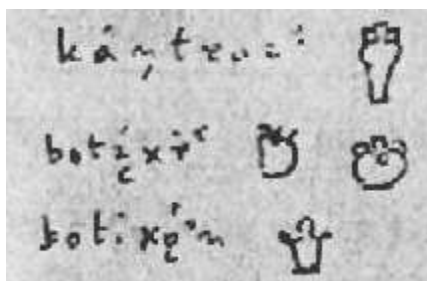
⁸²² Anna (1948):

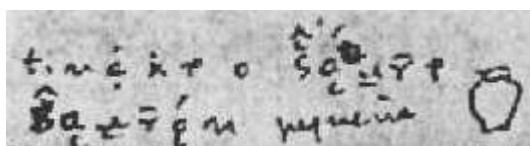
⁸²³ Anna (1934):

⁸²⁴ Anna (1948):

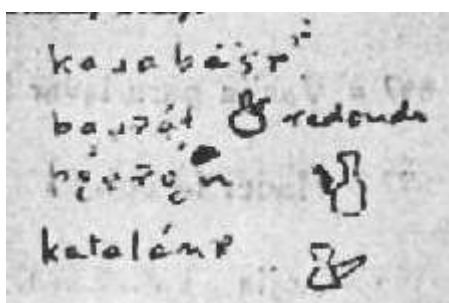

⁸²⁵ Anna (1948):

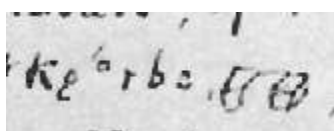

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):	caldero (aquí se come el arroz) frutera (fuente de barro, y también plato redondo y grande antiguo) plato barral (porrón de cristal)	plato frutera (fuente) escuella (tazón) escuelleta tasa jicareta jícara picher (más general) cacharro carabasa barral (redondo) porrón catalana ⁸²⁶
693b PAÑO PARA LIMPIARSE:		estovaja (el mantel)
694 MENDRUGO:	rozzegón	rozzegón
694a DAMAJUANA:	marra'xa	marraixa
695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	saria (serón) cabaso ('espuerta') corbo ⁸²⁷ sesta (de mimbre y caña, con una asa arriba, para frutas y otros usos) còve ⁸²⁸ (<canasta>; con dos asas, para transportar, mayor que cesta)	cabaso (i)xabegones saria aguaderas panera còve sesta cabaset

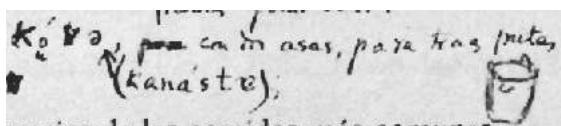
⁸²⁶ Anna (1948):

⁸²⁷ Anna (1934):

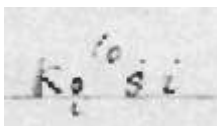

⁸²⁸ Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:	armuerzzo (pan con sardina, o carne o tortilla; a las 7 en invierno, y a las 8 en verano) la yanta (a las 12, arroz con legumbres, y guisado de patatas, judías y carne, y de postre frutas frescas en verano y peras y aceitunas en invierno) la brenda (a las 5, pan con las sobras de la yanta) la sena (a las 8, con legumbres fritas con carne, embutido, pescado)	tomar la mañana almorzzar yantar brendar senar
695b COMIDAS DE GALA:	paella	comidacha
696 PARRILLA:	graella ^s	graellas
697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.):	(friegan en la acequia, y llevan la vajilla en un <librell>)	librell pila ferrá (balde)
697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:	(lavan en el <llavaor>, lavadero público; llevan la ropa en un <librell>)	
697b HACER LA COLADA:	colar	her la colá
698 LEJÍA:	llesiu	llesiu
698a COCCIOR:	cosi ⁸²⁹ (de barro)	còsi ⁸³⁰
699 PALANGANA:	safa	safa (o <librell>)
699a PALANGANERO:	moso (aro en la pared) ⁸³¹	palancanero
700 ESCARPIA (ALCAYATA):	clau de gancho	gan(i)xo ⁸³² clau

⁸²⁹ Anna (1934):

⁸³⁰ Anna (1948):

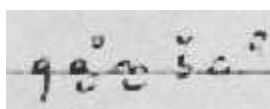

⁸³¹ Anna (1934):

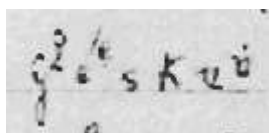

⁸³² Anna (1948):

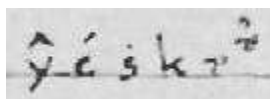
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
701 ESLABÓN:	esclavón (<v>)	esclavón
702 YESCA:	yesca ⁸³³	yesca ⁸³⁴
702a MESAS:	taula (mesa baja)	taula (en Chella dicen <mezza>) (<d'alas)
702b ASIENTOS:	caíra (de madera y asiento de esparto)	caíra caíra de repòst (sillón)
703 ESCAÑO:	banco (ya no hay)	banco
703a ARMARIOS:	almari (empotrado en la pared; alacena con puertas de madera) lasena (es moderno, con puertas de cristal)	almari (con puerta) alaseña (con cristales) (carner) ⁸³⁵
703b ARCAS:	ca'xa ('arca')	caixa
703c PERCHAS:	percha	percha
704 CUNA:	cameta	cuna (no había)
705 MECER:	engrunsar	engrunsar
705a CAMA:	cama	cama catre
705b COLCHÓN:	colchón (1) márfega (colchón de hoja de maíz)	márfega matalaf (sí)
706 ALMOHADA:	co'xín	coixín
706a SÁBANAS:	llansuelo (2)	llansuelos
706b CUBRECAMA:	concha (o en vez de ésta, <cobertor>) cubrecama (ahora)	concha
706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA:	manta (3)	flasá

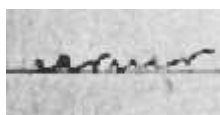
⁸³³ Anna (1934):

⁸³⁴ Anna (1948):

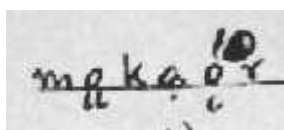

⁸³⁵ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
707 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER:	camizza chambra coset (para ajustarse) chipón ('jubón') toca brial (blanco) saya (roja, es el refajo) vestido (saya exterior) levantal (devantal)	chambra camizza coset chipón mòcaór ⁸³⁶ (<toca>) briales sayas brial (otr.) levantal (en la cabeza, mocador)
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE:	camizza (y <camizzeta>) chopetín bruzza (negra, y otros de color) faixa cansonsillo ^s pantalón	camizza abrigo chopetín bruzza (de color y más negra) cansonsillos sara ^s üells (de pana, estrechos; se metían en las calzas) calsones (más anchos, de pana) calsas (blancas)
709 ABRIGARSE:	tapa ^s se	tapase
709a PRENDAS DE CABEZA:	(en invierno <gorra>; y en verano <sombrero>, de tela en el pueblo, y de paja en el campo. Mujeres: no usan nada; sólo alguna vez, si "gasta" luto lleva un <mocaor>, negro)	mòcaór ⁸³⁷ sombrero cosuela (?)
710 PAÑUELO DE NARIZ:	mocaor	mòcaór
711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:	espardeña ^s (en todo tiempo) botas (en días festivos) boseguine ^s (y ant. botas bastas)	espardeñas (y calza blanca)
712 ADORNOS DE LAS OREJAS:	anillas ('aretes, redondos') pendiente ^s ('largos')	pendientes
712a ADORNOS PARA EL CUELLO:	collar	collar

⁸³⁶ Anna (1948):

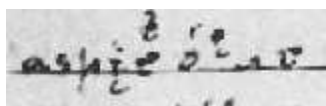

⁸³⁷ Anna (1948):

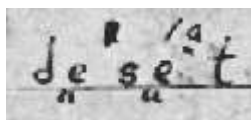
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN:	(<tortas>, <madalenas>, <viscocho>, <rollets>, <cocas>, <amantecás>, las hacen el 14 de Septiembre, el Santo Cristo, patrón de Anna, y también para <Nadal>, Navidad; en Pascua hacen <mona>, con <panquemáu>)	(rollo largo para el campo) cocas lengüetas casquetas (con calabaza, para Reyes) rollets hogasa (Todos Santos) pastisos pan socarráu mona (pascua) malenetas arnadí (con calabaza, piñones, pasas y harina)
713 DEVANADERA:	de ^s vanaora	desbanaora aspiaora ⁸³⁸
714 LANZADERA:	lansadera	lansaora arpadora
715 MENGAJO:	pendón	pendón
715a LA MADRUGADA:	a romper el día (<el alba>) de madrugá	madrugá
715b LA MAÑANA:		maitino (la salida del sol) mañana
715c EL MEDIODÍA:	modía	mediodía modía
715d LA NOCHE:	noche mitán tarde (las 5 de la tarde) poqueta noche (crepúsculo vespertino)	noche
716 CASA CONSISTORIAL:	Cazza la Villa	cazza la villa
716a ATRIO DE LA IGLESIA:		canzzell
716b AFUERAS DEL PUEBLO:		afuera
717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):	barrio	barrio cazzerío
718 CURA:	retor	retor capellán
719 TRATAMIENTO DEL CURA	señó retor	señor retor
719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS:	pezzaor	pezzaor
719b MONAGUILLO:	monezzillo	monezzillo

⁸³⁸ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
719c ALGUACIL:	aguazzil	a ^g uazzil
719d PREGONERO:	pregonero (pero aquí es el alguacil)	pregonero
720 MENDIGO:	pobret probet	pobret
720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:	mayoral	mayoral (clavario; poco)
721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO):	cabo de cuadrilla	cabo de cuadrilla mayoral
722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL):	cabo de cuadrilla	albacea (sí)
723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):	mayoral	mayoral
723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN):		
723b JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO):		maestro
723c JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ):		encargáu (en las fábricas de lana, contraestremo)
723d RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO):	recaero	nazzarillo
724 GUARNICIONERO:	correcher	albardero
724a APERADOR:	aperador (<d>, no la pierde)	maestro d'aixa
725 AFILADOR:	e ^s molaor	esmolaor
725a MERCERO:		quinguillero
725b CALDERERO:	calderero	adobaor llantarnar
726 BOTERO:	botero	botero
727 OTROS OFICIOS:	obrero ('albañil')	tejeros achepsero
727a REGALO DEL TENDERO:		
728 ALBOROQUE:	alboroque	alboroque
728a DIEZ Y SIETE:	diesisiete dèsè ^a t ⁸³⁹ díhuit ⁸⁴⁰	

⁸³⁹ Anna (1934):

⁸⁴⁰ Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
728b DIEZ Y NUEVE:	dè ^a nè ^a u ⁸⁴¹	
728c TREINTA Y UNO:	trenta(i)yuno	trentaúna
728d TREINTA Y OCHO:	trenta ⁱ yocho	tenta ^o cho ⁸⁴²
728e CUARENTA:	cuarenta	cuarenta cuarentaúna
728f CINCUENTA:	sincuenta	sincuenta
728g SESENTA:	sesenta	sesenta
728h SETENTA:	s(e)tenta	setenta
728i OCHENTA:	ochenta	ochenta
728j NOVENTA:	noventa	noventa
728k PESOS (FORMAS Y USOS):	romana pezzo ⁸⁴³	arrova (36 <libras>) cuarterón (9 libras) (arrova: 12 a 13 kg) ⁸⁴⁴
728l NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:	beata santurriona	beata rozzazziera ⁸⁴⁵ santona

⁸⁴¹ Anna (1934):

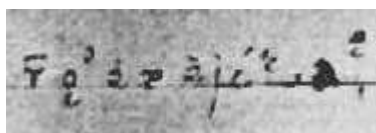
⁸⁴² Anna (1948): [sic]

⁸⁴³ Anna (1934):

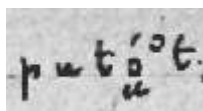
⁸⁴⁴ Anna (1948):

⁸⁴⁵ Anna (1948):

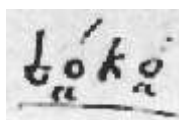
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
729 AL USURERO:	osurero avarisiozzo esplotaor	osurero esplotaor
730 A LA RAMERA:	puta putòt ⁸⁴⁶ pendón tirá sorra	puta pesetera deshonrá pendanga
731 AL CORNUDO:	cornudo cabrón consiente	cabrón cornudo
731a AL MANIRROTO:	abandonáu derrochaor gastaor	espinfarror perdido
731b A LA COQUETA:	carasera	bolantinera titaratera
731c AL CHARLATÁN:	charlatán charraor cascajo	cascante charlante charraor cascajo
731d AL BRAVUCÓN:	pincho jaque echualante	pincho curro
731e AL COBARDE:	miedozzo covarde un na (nada) gallina llòcò ⁸⁴⁷	covarde cagón
731f AL BORRACHO:	borracho perdido acabacazzas	borrachín alsacolzze

⁸⁴⁶ Anna (1934):

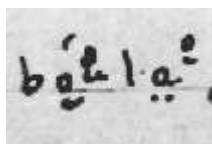

⁸⁴⁷ Anna (1934):

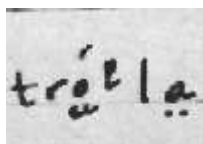

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
732 A LA BORRACHERA:	rifle pítima borrachera turca (está <briagáu>; pero se dice poco)	turca bufa mierda
733 BOFETADA:	galtá bofetá galleta chuleta guantá	galtá guantá carchòt
734 GLOTÓN:	hartón fartera	hartón tragón
735 ATRACARSE DE COMIDA:	hartar	hartar tragar
736 PAPANATAS:	inorante infelís	bovo tontilón
736a CHARLAR:	charrar cascar	charlar charrar cascar
737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	mentira bòlò ⁸⁴⁸ tròla ⁸⁴⁹	bola ⁸⁵⁰
738 TOÑA (TRANCO):	pique sarique (palo pequeño y juego)	pique sarique (y el otro chico contesta “en el culo que te se aplique”)
738a PALO DE LA TOÑA:	palo	pique
739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA):	trompa	trompòt
739a PÚA DE LA PEONZA:	tacha	clau

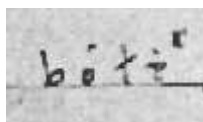
⁸⁴⁸ Anna (1934):

⁸⁴⁹ Anna (1934):

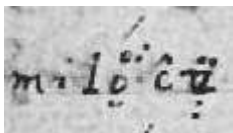

⁸⁵⁰ Anna (1948):

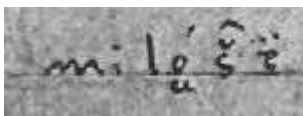

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
740 BRAMANTE:	cordonera	cordonera
741 PIPIRIGALLO:	cholit (sin <o>)	
742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA):	una milocha ⁸⁵¹	milòcha ⁸⁵² cacherulo
743 COLUMPIO:	e ⁿ grunsaora	engrunsaora
744 GALLINA CIEGA:	sabuquedo	sabuquedo
744a JUGAR A ESCONDERSE:	a la piu	a la piu
745 CHITO:	cañijuela	cañijuela
746 CARRACA:	chicharra	matraca
747 ZAMBOMBA:	simbomba	simbomba
748 CASTAÑUELAS:	po ^s tisa ^s	postisas castañetas
748a BAILES MÁS USUALES:	las dan ^{ts} sás ⁸⁵³ (baile típico del pueblo) jota valensiana	dansas ⁸⁵⁴ po.l do ^z ze y po.l uno ⁸⁵⁵
749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:	guitarra guitarrón (guitarrilla) mandurria aco ^r deón flauta	donsaina tabal cherimita (especie de dolzaina; ya no se usa)

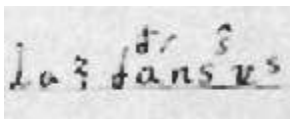
⁸⁵¹ Anna (1934):

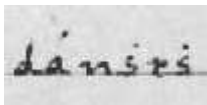
⁸⁵² Anna (1948):

⁸⁵³ Anna (1934):

⁸⁵⁴ Anna (1948):

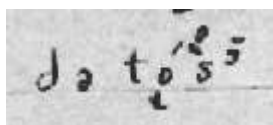

⁸⁵⁵ Anna (1948):

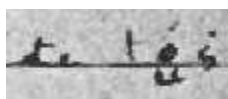

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS):	a lo ^s muscles	a costeretas
750 ARRODILLARSE:	arrodilla ^r se	arrodillase
751 LLEVAR A CUESTAS:	a co ^s tereta ^s (= <a la e ^s quena>)	al muscle
752 ANDAR A GATAS:	a la gata	a rastrones
752a TENERSE LA TELA:	her un pino ('hacer')	her títaros
753 ANDAR A LA PATA COJA:	a la co ⁱ xeta	a la coixeta
753a DAR VOLTERETAS:	her bolantine ^s	dar rebueltas
754 PONERSE EN CUCLILLAS:	achompona ^r se	achomponáus
754a CAER DE BRUCES:	de morros	caer un sabucón de morros
754b CAER DE ESPALDAS:	de tòs ^{(i)x} (sí) ⁸⁵⁶	caer de tòs ⁸⁵⁷
755 CHAPUZAR:	e ^s cabusar	chapucase
756 SOTERRAR:	enterrar	amagarlo soterrar
756a EMPEZAR:	alcomensar	elcomensar
757 EXTREMOS DEL YUGO:	(aquí no hay yugos; aquí se ara con una sola caballería)	chugo (ya no se usa)
757a CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA):	(no hay yugo de vacas) ((757a-760))	
758 COYUNDA, DE LOS CUERNOS:		(no se ara con bueyes)
758a RANURAS PARA LAS COYUNDAS:		
759 ATADERO DE LA LANZA:		tenilla (es un tornillo que se gradúa y se introduce en los agujeros de la lanza)
760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):	frontera	
760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:		collera (es de unos rolls de lona) ⁸⁵⁸

⁸⁵⁶ Anna (1934):

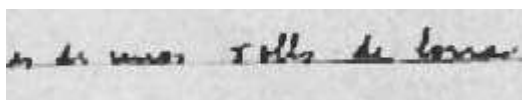

⁸⁵⁷ Anna (1948):

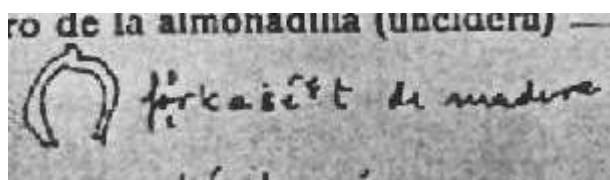

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
761 COSTILLAS DE LA COLLERA:	espadilla ^s forcaset (horcate)	espadillas (se fijan con una <falca>)
762 ALMOHADILLA (MANDIL):	collera de faltre	
762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA):	(una cuerda cualquiera)	forcaset (de madera, que se ata a la collera) ⁸⁵⁹
763 EL ARADO:	aladro ⁸⁶⁰ (<de par>; <de un timón>) (ya no hay ninguno; usa el <aladro>, forcate, de dos timones)	aladro
764 TIMÓN:	timón	lansa (en el forcat, <timones>)
764a CLAVIJERO:		tellòles (son las clavijas que se meten en los <ujeros> de los timones del forcat) (en la lanza lleva <tenilla> y entonces no lleva entre el dental y la cameta) ⁸⁶¹

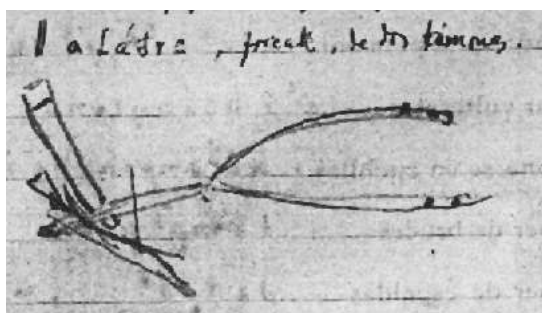
⁸⁵⁸ Anna (1948):

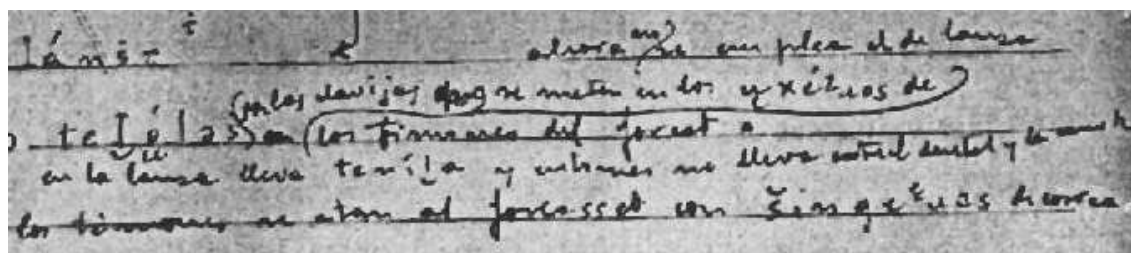
⁸⁵⁹ Anna (1948):

⁸⁶⁰ Anna (1934):

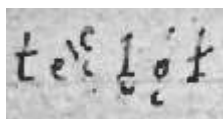

⁸⁶¹ Anna (1948):

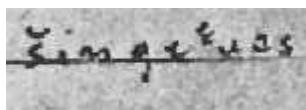

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
764b CLAVIJA:	tellól ⁸⁶²	(los timones se atan al forcasset con <(i)xingueros> ⁸⁶³ de correa)
764c CAMA:	cameta	cameta
764d BELORTAS:	dollas	dollas (son 4)
764e REJA:	reja	reja
765 SURCO:	surco	surco
766 AGUZAR LA REJA:	lusiarla	luzziarla
767 DENTAL:	dental	dental
768 ESTEVA:	esteva	esteva
768a PESCUÑO:	tascón	tascón
769 OREJERA:	orejera ^s	orejeras
769a TELERA:	tenilla	tenilla
770 AGUIJADA:	rastrillo (palo con una paleta de hierro para limpiar el arado)	rastrillo rastrel ⁸⁶⁴ (la grande)
771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):		añas
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	(carro de varas. Hay pocos)	(de dos varas; son muy modernos)
773 ESCALERA:		varal
773a CABEZALES:	[<telera> cabesal	
773b ESTAQUINES:	estaca	(el conjunto de estaquines <escala>)

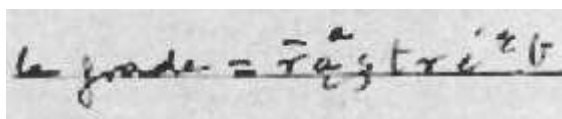
⁸⁶² Anna (1934):

⁸⁶³ Anna (1948):

⁸⁶⁴ Anna (1948):

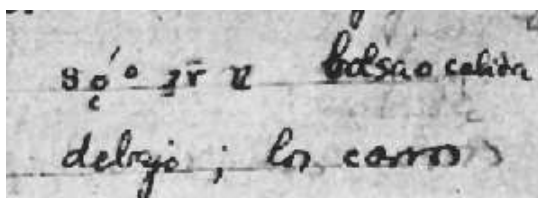

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
773c VARALES:	escala ⁸⁶⁵ (escala es varas y estacas; <SORRA>, bolsa o cabida ⁸⁶⁶ debajo; los carros no tienen otro suelo que el <tablero>, sostenido por cadenas) ⁸⁶⁷	barras
773d PUENTES:	travesaña (<v>)	telera
774 LANZA:	timón (aquí no hay)	
774a VARAS:	barras	barras
775 RUEDA:	rueda	rueda
776 RODADA:	carrilera ^s	carrilera
777 CUBO:	cubo	cubo
777a RADIOS:	rayo ^s	rayos
777b PINAS:	pinas	
778 ARO:	aro	aro
778a MANGUILLA:	manguilla	manga
778b PEZONERA:		pesonera
778c CLAVIJA:	garrofeta	chaveta
778d FRENO DE LLANTA:		galga
778e FRENO DE CUBO:	la galga	torno
778f MARIPOSA:	limón (= <palomilla>, sí) ⁸⁶⁸	

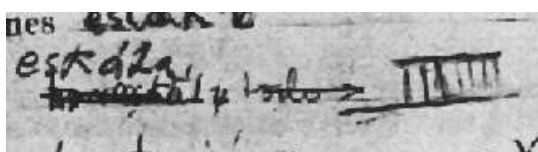
⁸⁶⁵ Anna (1934):

⁸⁶⁶ Anna (1934):

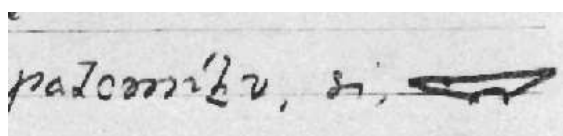

⁸⁶⁷ Anna (1934):

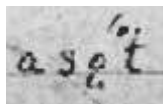

⁸⁶⁸ Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
779 TENTEMOZO:	moso	moso
780 FUSTA:	⁸⁶⁹ asòt vara	asòt (<látigo>)
781 TRALLA:	asòt ⁸⁷⁰	tralla
782 OTRAS CLASES DE CARROS:		
782a TERRENO ABANDONADO:	perdido	loma
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	barbecho (oclusiva)	barbecho
782c MEDIDAS AGRARIAS:	fanecá (<media f...>) cuartón	fanecá (831 m ²) jornal (= 6 fanecás) <brasa> (8 metros de lado) cuarterón (= 1/4 de fanecada)
782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:	cavar (con azada en el monte)	cavar
782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:	romper	romper
782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:	segunda reja	segunda reja
782g TERCERA LABOR:	(no hacen)	surcar (antes de la siembra)
783 ESTIÉRCOL:	yemo ⁸⁷¹	yemo ⁸⁷²

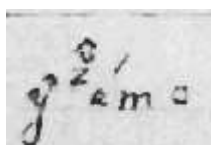
⁸⁶⁹ Anna (1934):

⁸⁷⁰ Anna (1934):

⁸⁷¹ Anna (1934):

⁸⁷² Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:	sembrar (<arru(i)xar ⁸⁷³ >, a voleo, trigo, cereales; <a chorro>, a chorrilo, trigo, cereales)	siembra a jorro (?) ⁸⁷⁴
783b TABLEAR	entaular	entaular
783c ATABLADERA (DIBUJO):	entaul(a)ora (de tabla sin púas) (aquí lo sujetan con una cuerda) ⁸⁷⁵	entaulaora (tablas lisas sin cuchillas)
783d ESCARDAR:	(e) ^s cardar	escardar birbar
783e ESCARDILLO:	a ⁱ xaeta	aixaeta
783f SEGAR:	segar	segar
784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):	(no usan)	(no hay)
784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:	soqueta (de madera, para tres dedos -índice, corazón y anular-; y <didal>, para el dedo meñique; alguna vez la <d> es oclusiva)	soqueta dídales
784b MANADA DE MIES:	arcáu	arcáu
784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):		
784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?):	gavilla (de tres 'arcados', sin atar)	gavilla (de 4 ó 6 ---)

873 Anna (1934):

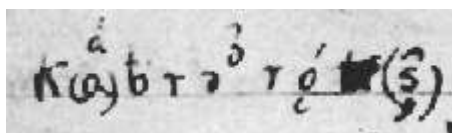
874 Anna (1948):

875 Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?):	garba (3 gavillas,)	garba (de 3 ó 4 ---)
785a LIGADURA DE LOS HACES:	vensejo (de la misma mies)	vensejo (se ata la garba)
785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?):	garbera (de unas cien 'garbas')	costal (6 ó 8 ---; en la era, los amontonan en <garbera>)
785c ACARREAR:	acarrear	garbear
785d FORMA DE TRANSPORTE:	(en caballerías)	(a lomo)
786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO):		horca
786a MAJA DE SIEGA:	(el día que se trilla, cada dueño hace una comida especial para los jornaleros: <la trilla>)	
786b ERA:	era	era
786c HACINA:	garbera	garbera
786d PARVA:	parva	parva
786e TRILLO:	trilla (de madera con cuchillas de hierro)	trilla (de tablas con <guchillas>) rigulón (de piedra; se emplea más para la paja)
786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:	muntón	cuello
786g AVENTAR:	aventar	aventar
787 HORCA DE AVENTAR:	horca	horca pala
787a TAMO:	pajús (cáscara del trigo) tamo (pajilla, muy menudo)	pajús
787b ACRIBAR:	garbellar colar (con el 'colador')	garbellar
788 CRIBO PARA EL TRIGO:	(1° echan el trigo al <garbell>, para que caiga el polvo; después lo pasan al <colaor>, de agujeros mayores, y cae el grano, quedando las)	garbell colaor (más ancho de agujeros)
788a GRANZONES:	gransa ^s	gransas
788b ENVASAR:	ensacar	ensacar
788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:	barchilla (<media b...>) armut (<medio ar...>) cuartillo (y <medio c...>) (barchilla: 4 almudes, y 16 cuartillos)	barchillas armut (4) cahís (12 barchillas)
788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:	granero (departamento, habitación, al lado de la escalera)	granero
788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:	pajar (encima de la cuadra)	pajar

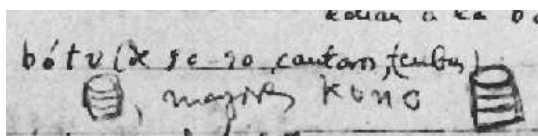
	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
789 EL MALLO Y SUS PARTES:	(no)	
790 LA VID Y EL VINO:	sepo	sepo
791 CAMPO DE VIDES:	viña	viña
791a VIÑA JOVEN:	majuelo	majuelo
792 TRONCO DE LA VID (CEPA):	sueca del sepo ('caña') cruzero ('cabeza')	sueca
792a SARMIENTO:	s ^{(i(x))} armientos ^s	sarmiento
792b CORTAR LOS SARMIENTOS:	podar (con <e ^s tizzeras>)	podar
793 PÁMPANOS:	pámpanos	pámpanos
793a DESBROZAR:	de ^s mondar	desmondar
794 ZARCILLO (TIJERETA):	tizzera	tizzereta
794a CAER LA FLOR (CERNER):	e ^s cumar	escumar
794b UVA VERDE:	cabreró(ts) ⁸⁷⁶ (son los racimos que quedan después de vendimiarse)	
795 RACIMO:	uva	chaglòt
795a GRANO SUELTO:	grano	grano
795b GRANILLO:	granet	granico
796 RASPAJO (ESCOBAJO):	raspajo	raspajo
796a VENDIMIA:	bendema	bendemar (sí) bendema
796b REBUSCAR:	buscar cabrero(ts)	buscar cabreròts
796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	falsonet	falsonet
796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:	(1º en <cabaso>, y después a la <saria>, 'serón')	cabaso
797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	(se pisa llevando en los pies <espardeñas>, 'esparteñas', en el <cubo> (trujal, o trullo, de los otros pueblos))	picar (sí)
797a MOSTO:	mosto (del 'cubo' pasa el mosto a la <cubeta>, (pila, empotrada); de aquí lo sacan con <pellejos> y lo echan a la <bota>, de madera)	mosto

⁸⁷⁶ Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
798 EMBUDO:	ambut	ambut
798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:	cubeta	cubeta
798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:	bota (de 80-90 cántaros (cubas)) cono (mayores) ⁸⁷⁷	cúiro bota bocòi (más pequeño)
799 FERMENTAR:	bullir	bullir (<fermentar>)
799a PRENSA DEL LAGAR:	prensa (ahora son de hierro; antes era de madera, recuerdan estos nombres:)	prensa
799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:	plato	paraor
799c PLATO SUPERIOR:	taulero tablero (sobre éste iba las <nues>)	nues
799d HUSO:	(tenía <luzz ^s illo> ⁸⁷⁸)	luzzillo ⁸⁷⁹
799e ÁRBOLES:		barras
799f PALANCA:	barra (entraba en la nuez)	a ^s üelo
800 ESPORTINES:	(<ehhportin(e) ^s >) (o usaban <gabia>, 'jaula' de madera)	esportines (otros tienen <gabia>)
801 ORUJO PRENSADO (BRISA):	brizza	brizza
801a TRASEGAR:	tre ^s colar	trescolar
802 HECES (LÍAS):	hargalá	hargalás (pl.)

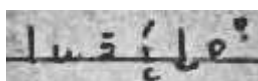
⁸⁷⁷ Anna (1934):

⁸⁷⁸ Anna (1934):

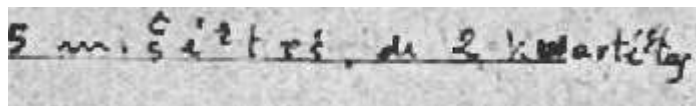

⁸⁷⁹ Anna (1948):

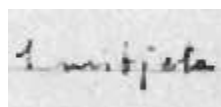

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
802a MEDIDAS PARA EL VINO:	cántaro (<medio c...> micheta cuarteta (cántaro: 15 michetas, y 30 cuartetas)	cántaro (con 15 <michetas> de 2 <cuartetas> ⁸⁸⁰) (2 <michetas> = 1 <porrón>) (1 mitjeta ⁸⁸¹ es poco más de 1 litro) (1 cántaro = 12 litros)
803 EL OLIVO:	olibera	olivera
803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA:	replegar	(las mujeres la <plegan>)
803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:	arplegaore ^s	plegaoras
803c RECOLECCIÓN A GOLPE:	batir	
804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA):	(con <caña>, o <vara>; aquí no se 'varea')	
805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):	muñir	muñir
805a VASIJAS EN QUE SE RECOGE:	(ponen en el suelo una <manta>, de <yute>; y aquí las cogen con un <cabaso>, y la echan a un <barchín>, vasija de esparto)	barchines (de esparto)
805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE:	(y las traen a casa en caballerías)	(cargan los barchines en caballerías)
805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA:	(y las depositan en la <cambra>, hasta que las llevan a moler)	(en la cambra)
805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:	abocar (oclusiva)	
805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES:	blanca mansanilla forna (larga, negra, gruesa) alfafarenca (negra, y más larga y gruesa que la anterior) andalusa (<s>, no <zz>; <s> sorda) chaglót real ⁸⁸² (redonda, negra)	

⁸⁸⁰ Anna (1948):

⁸⁸¹ Anna (1948):

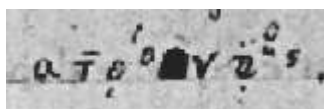
⁸⁸² Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
805f OPERACIÓN DE MOLER:	moler	her l'azzeite
806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):	almársera	almársera
806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO:	safa	safa
806b PIEDRA GIRATORIA:	re(g)ulón (= <trompellòt>)	regulones
806c EJE:	árbol	eje
806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE:	travesero	barrón
806e MODO DE MOVER EL MOLINO:	(antes con caballerías; ahora con motores)	(con caballería) (hay un cajón por donde se tira la oliva encima del regulón: la <trucha>)
806f PRENSADO:	pasta	prensar parar el pie (es decir, preparar los esportines)
806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS):	(de la viga no recuerdan) ⁸⁸³ (recuerdan una antigua de madera, la misma del vino, que tenía: <un luzzillo>, de madera, en medio, encima la <nues>. La plataforma superior: <taulero>, se llamaba, y la plataforma inferior, <plato>, de pidra. La <barra> (palanca) entraba en la 'nuez', y ésta, al bajar, iba apretando es "tablero")	(de biga)
806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO:	esportine ^s	piñòl (se saca de los <esportines>)
806i PRIMER ACEITE:	azzeite virgen	azzeite flor (sí)
806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCEIVAS:	(1 <azzeite ^{de} flor>; 2 <azz... reprensáu>)	
807 ORUJO PRENSADO (PIÑUELO, CHISPA):	piñol	piñòl

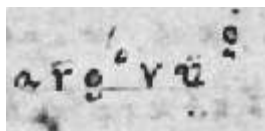
883 Anna (1934):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE:	(El aceite de la prensa cae a la <charra>, ‘empotrada’, y aquí lo sacan con <arròvòs> ⁸⁸⁴ (arrobas), y lo llevan a casa y allí lo depositan en otras ‘charras’)	charras
807b TRASIEGO:	trescolar	trescolar
808 HECES (MORCAS):	morcas	hargalá morca
808a MEDIDAS PARA EL ACEITE:	arròvò ⁸⁸⁵ (<media> arroba) cuarterón mezzureta liura (‘libra’) (<media ‘liura’>) (arroba, 4 cuarterones, y 16 ‘mesuretas’; mesureta: 2 libras)	arròva ⁸⁸⁶ (4 <cuarterones> es mitgeta)
809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO:	Véase Fonética	
810 INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE NOMENCLATURA:	V.	
810a PANAL:	bresca	bresca
810b PIQUERA:	piquera (<qu>)	pitèra
810c JABARDO:	enjambre	
810d CELDA:	cazza	cazza
810e ZÁNGANO:	sangano ^s	abejorro
810f CASTRAR:	cortar	
810g CARETAS:	careta	careta

884 Anna (1934):

885 Anna (1934):

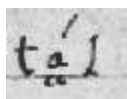

886 Anna (1948):

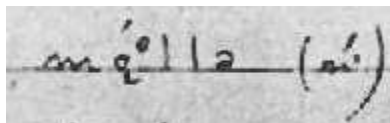

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
810h AHUMADOR:	mechón (de esparto, un trozo de 'esportín')	humero
810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA:	charro (de barro con dos asas)	charro (de barro con dos asas)
811 NATA:	tal ⁸⁸⁷	broma
811a DESNATADA:		desbromá
811b DESNATE:		
811c VASIJA EN QUE SE DESNATA:		casuela
811d FERMENTACIÓN DE LA NATA:		
811e MAZAR:		
811f MANTEQUERA:		
811g MAZADA:		
811h DESLECHE:		
811i MALAXEAR:		
811j ESPÁTULA:		
811k MOLDES:		motle (sí) ⁸⁸⁸ morle
812 CUAJO:	cuajo (de planta de alcachofa)	cuajo (cardo de las carchofas)
813 CUAJADA:		
813a QUESO:	quezzo	quezzo
813b MOLDES DE LOS QUESOS:	(no hay moldes; utilizan un trapo)	
813c REQUESÓN:	brullo	
814 SUERO:	suero	suero
815 PALUSTRE:	palustre	paleta catalana
815a LLANA:	paleta de luzzir	paleta de luzzir
815b CUEZO:	pastera (artesilla de madera)	pastera
815c RAEDERA:	rascaora (de madera)	rascaor
815d PLOMADA:	plomo	plomo

⁸⁸⁷ Anna (1934):

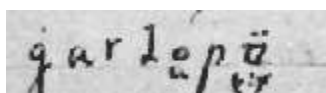

⁸⁸⁸ Anna (1948):

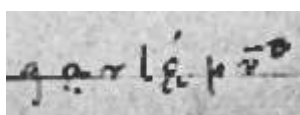

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
815e NIVEL:	nivell	nivell
815f TERRAJA:		
815g GAVETA:		gaveta
815h LLAGUERO:		
816 ALCOTANA:	picoleta picola (otra de igual forma, pero mayor)	picòla
816a REGLONES:	regle	regles llensa
816b SERRUCHO:	serruchet	serruch
816c CEPILLO:	plana (sí)	plana
816d GARLOPA:	garlòpa ⁸⁸⁹	garlòpa ⁸⁹⁰
817 VIRUTA:	brumbaja ^s	brumbajas
818 SERRÍN:	serraúra	serraúra
818a BARRENA:	barrina	barrina
818b BERBIQUÍ:	villamarquí (<v>)	villamarquí
818c AZUELA:	aixa (sí!)	aixa
818d ESCOPLA:	formón 818d-818e ((amb una clau))	escarpe
818e FORMÓN:		formón
818f GUBIA:		gumia
818g ESCOFINA:	ra ^s pa	raspa
818h GATO:		gato
818i BRAMIL:		
818j MARTILLO (DIBUJOS):	martillo	martillo (de hierro) maseta (de madera)
818k TENAZAS (DIBUJOS):	e ^s tenazza ^s	mordasas (sí)
818l CEPO:	pilón	pilón
819 YUNQUE:	encruzza	encruzza
819a BIGORNIA:	bigornia	encruzzeta
819b FUELLE:	manchón	manchón

⁸⁸⁹ Anna (1934):

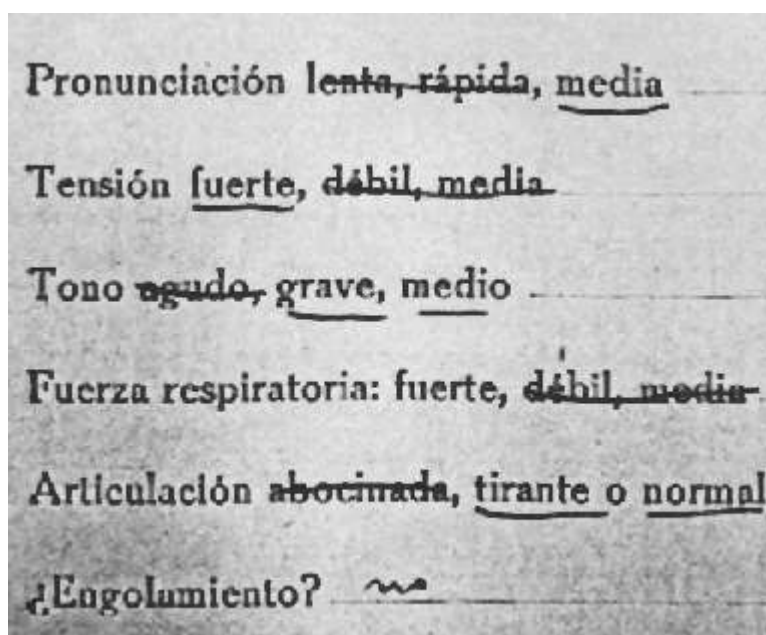
⁸⁹⁰ Anna (1948):

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
819c ESPETÓN:	punchón (con gancho o sin él)	punchón (?)
819d MACHO:	mall	mall
819e TORNO:	c(a)ragol	torno
819f CORTAFRÍO:	tajadera (de frío)	cortafrío
820 CUÑA DE HIERRO:	cuña	
820a TAJADERA:	tajadera	cortador
820b DESTAJADOR:	asentaor	
820c PLANA:		
820d DEGÜELLO:		
821 ROBÍN:	rovell	rovell
821a ENROBINARSE:	rovellar	rovellarse
822 ALAMBRE:	alambre	hilo alambre
822a LIMA:	lima	lima
822b TURBINA:	rodete	rodet
822c PIEDRA SOLERA:		solera
822d VOLADORA:	muela	muela la loca (sí)
822e TOLVA:	trucha	trucha
823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA:	harinera	harinera
824 SALVADO:	segón	segón cuarta
824a ESTRANGOL:		
824b ARTESA:	pastera (en panadería) librell (en casa)	librell (antiguamente <pastera>, como la de albañil)
824c RASERA:		rascaora (que no se usa)
825 LEVADURA:	llevat	llevat (antes dicen que le llamaban <forment>)
825a FRESAR:	refrescar (hacer la levadura mayor la noche antes)	herse buena
825b AMASAR:	pastar	pastar
826 HEÑIR:	hiñir	hiñir
826a TABLEROS:	posteta (es la tabla en que llevan el pan al horno) (antes meten el pan en la cama de dormir, envuelto en un mantel)	posteta hiñidor
826b TENDIDOS:	mantel	mandil
826c OTROS PAÑOS:		estovajas

	Anna (QII, 1934)	Anna (QII, 1948)
826d PALAS:	pala	palas
826e BRASA:	caliu (rescoldo, brazo y ceniza) brazza (una ascua)	brazza
826f TIRABRASAS:	gancho	horca
827 LEZNA:	lesna	lesna
828 POLEA:	carrucha	carrucha
& ÚLTIM FULL ENQUESTA I ALTRES	<p>““A Anna hi ha unes anotacions a la pàg. 51, i un dibuix d’un fus a la darrera pàg. de l’enquesta. A més, a part, hi ha tres fulls per davant i darrere escrits per SG on figura una llista de mots d’Anna. CONSULTEU L’EDICIÓ”“</p> <p>(1^a: cove, de la foto era para colar el mosto y meten una bomba dentro del ‘cove’; los de la mía tienen 4 asas)</p> <p>(2ª foto: horca, barchín (de esparto); <panera>, de mimbre)</p>	<p>““hi ha subratllades algunes CARACTERÍSTICAS FONÉTICAS DEL SUJETO”“⁸⁹¹</p>

⁸⁹¹ Anna (1948) :

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Anna (3)”

Descripció

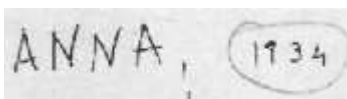
L'enquesta que hem anomenat “Anna (3)” és la tercera enquesta de l'ALPI que posseïm del poble d'Anna. Efectivament, Sanchis i R. Castellano hi van realitzar les enquestes del QI i QII l'any 1934. Així mateix, Sanchis hi va tornar tot sol l'any 1948 i va repetir les dues enquestes (amb alguns informants comuns a 1934). Aquestes dues enquestes són completes.

Però la que hem anomenat “Anna (3)” correspon només a una part del Quadern I, exactament les pàgines 17-30, amb resposta per a les preguntes 302-411. Ens fa l'efecte que l'enquesta que l'enquesta “Anna (3)” fou anterior a la d'Anna (1934), ja que la trobem més incompleta. A més comença directament a la pàgina vint (pregunta 302), de tal manera que les pàgines anteriors queden sense resposta. A la pàgina 17 diu “Anna, 1934”⁸⁹², però no és clar que siga la lletra de Sanchis Guarner, ja que des d'aquesta pàgina (la primera que es conserva) fins a la 20 no tenen cap resposta

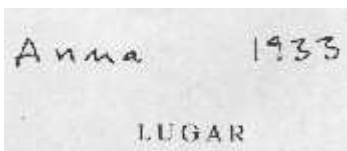
Així mateix, en companyia d'aquests 8 fulls, hi havia la pàgina 2 i la pàgina 3 grapades a banda. A la pàgina 3 diu “Anna 1933”⁸⁹³, però igualment no podem assegurar que es tracte de la lletra de Sanchis Guarner. Aquesta mateixa pàgina conté informació sobre el poble d'Anna. Curiosament es tracta de la mateixa descripció que fa l'enquesta completa d'Anna (1934), amb paraules diferents i alguna dada més (com ara que l'única casa de camp del terme d'Anna que parla valencià és Corral de Agres).

D'altra banda, aquella pàgina 2 conté les dades del suposat informador d'Anna (3), però que curiosament són les mateixes que les de l'informant d'Anna (1934). A més, aquesta pàgina 2 sembla que va ser utilitzada per Sanchis per a començar l'enquesta del QI d'Encamp, ja que hi

⁸⁹² Exactament, Anna (3):

⁸⁹³ Exactament, Anna (3):

ha les dades d'un informant, però ratllades posteriorment per tal de posar després les de l'informant d'Anna⁸⁹⁴.

Finalment cal dir que hi havia un full solt, una pàgina 4 del QI, amb transcripcions fonètiques de Sanchis Guarner, però que molt probablement no correspon a cap de les enquestes d'Anna, ja que hi transcriu per exemple:

[póθo], amb interdental fricativa sorda

[túβo], amb bilabial fricativa sonora intervocàlica

[χwérte], amb velar inicial.

Cap d'aquestes transcripcions correspondria a la parla d'Anna. Transcrivim tot seguit aquest full, pàgina 4 del QI "Notas de orientación fonética"⁸⁹⁵:

⁸⁹⁴ Exactament aquesta és la pàgina 2 en qüestió d'Anna (3):

⁸⁹⁵ Escanegem i posem a peu de pàgina aquell full que no considerem d'Anna:

Full solt que hi havia amb Anna (3), però que no considerem que siga del poble d'Anna.

Quadern I NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA	Respostes
[e] Debe tres pesetas:	débe tres peséetas
ε Tuvo suerte en la guerra:	túbo swérten la géfa
o Lo sacó del pozo:	lo sakó del póθo
ɔ El cordón de la bolsa:	el kordón de la bólsa
f Un café muy fuerte:	uŋ ka ^φ fé mu χwérte (la [ʰf] tiene elemento bilabial)
s La masa de pan:	la mása se pása (la [s] es apicoalveolar cóncava con fricación tensa y áspera)
j Deja la navaja:	déxa la nabáχa
ch Mucha cosecha:	mu ^h ntʃa kosétʃa (la [tʃ] castellana normal)
y Ya viene mayo:	ya bjéne máyo
rr El perro corre:	el péřo kóře (a veces sólo semiabiertas las tónicas)

Comparació del QI d'Anna (1934) i Anna (3)

Si comparem aquesta enquesta incompleta Anna (3) amb la completa d'Anna (1934) obtenim una sèrie de divergències, però generalment podríem arribar a la conclusió que els resultats són idèntics.

Hem marcat les diferències amb l' anotació **(DIFERENTS)**

D'aquelles divergències, les més destacables són les següents:

Preguntes en les quals hi ha divergències

306; 312; 315; 317; 320; 321; 327; 329; 336; 338; 340; 341; 342; 343; 344; 345; 349; 353; 354; 356; 357; 358; 362; 373; 374; 377; 383; 387; 389; 398; 399; 400; 401; 407; 409; 308.

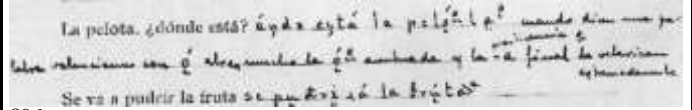

Total: 36 divergències (tenint en compte que només hi ha respostes en les pàgines 20-30, amb un total de 110 preguntes)

Divergències més remarcables

Anna (1934)	Anna (3)
[irsendé]	[irsénde]
quisiera	quizziera
retor	cura
d'auardient	d'a(g)uardent
yeua	ye(g)ua
chiquet	chico
aua	a(g)ua

Una anotació final

Sembla que l'enquesta d'Anna (3) va ser copiada posteriorment a un altre quadern. També podria ser el cas contrari, però no tenia sentit. Fem aquesta observació arran de l'observació que es fa de l'harmonia vocàlica en les dues enquestes: en la d'Anna (1934) l'anotació està feta en la pregunta 308, mentre que en la d'Anna (3) està a la pàgina 20 de l'enquesta (nosaltres l'hem transcrita com a anotació marginal):

Anna (1934)	Anna (3)
 <p>⁸⁹⁶308 “ánde está la pilòtò” (Cuando dicen una palabra valenciana con <o> abren mucho la <ò> acentuada y la -a final, prácticamente <ò>, la velarizan extremadamente)</p>	 <p>(Cuando dice una palabra valenciano con [ó] abre mucho la tónica [ó] y la -a final la velariza en extremo)</p>

⁸⁹⁶ Per a comprovar la transcripció exacta consulteu l'edició que tot seguit presentem.

Edició del QI anomenat Anna (3)

Normes ràpides de lectura

- No apareixen les preguntes del QI entre la 1 i la 301, ja que no existien aquestes pàgines en l'enquesta d'Anna (3).
- Transcrivim en la columna de l'esquerra l'enquesta d'Anna (1934). És la mateixa que la que apareix en la nostra Edició de l'ALPI.
- En la columna COMPARACIÓ marquem amb l'anotació (DIFERENTS) aquells casos en què no coincideix l'enquesta d'Anna (1934) i la d'Anna (3)
- Hem fet l'anotació "NO HI ÉS" per tal d'indicar que aquesta informació no es troba en l'enquesta d'Anna (3), però sí en la d'Anna (1934).

Anotacions marginals:

- Cuando dice una palabra valenciano con [ɔ] abre mucho la tónica [ɔ] y la -a final la velariza en extremo⁸⁹⁷
- ((RATLLADES: [kozér]= escocer; [tuvído] = tenido; [sopído] = sabido))⁸⁹⁸
- nosotros [sembámos] = nos vamos
- yo [membój]: yo me voy; con bilabial; tú [tembás]
- [nozótro] = nosotros
- ((RATLLADES: [azía] = hacía; [dize]= dice))
- [aʎegár] = llegar
- [tʃu(g)ár]⁸⁹⁹ = jugar
- [yo a] = yo he
- [díka] = hasta

⁸⁹⁷ Anna (3):

Quando dice una palabra
valenciana con ɔ abre mucho
la tónica ɔ y la -a final
la velariza en extremo

⁸⁹⁸ Anna (3):

21 koczé = escocer
tuvído = tenido sopído = sabido

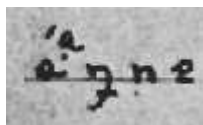
⁸⁹⁹ Anna (3):

tʃu(g)ár = jugar

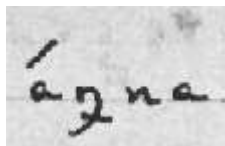
EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
INFORMADOR./Nombre y apellido:	Salvador Gómez y Baldoví	Salvador Gómez y Baldoví	
Naturaleza:	Anna	Anna	
Edad:	70	70	
Profesión	Labrador	Labrador	
¿Sabe leer?	No; entiende y habla un poco el valenciano	No; entiende y habla un poco el valenciano	
Naturaleza del padre:	Anna	Anna	
Naturaleza de la madre:	Anna	Anna	
Residencias y viajes:	Hasta hace 20 años solía ir a Sueca a la siega del arroz y estaba unos 15 días, pero generalmente convivía con paisanos suyos. Ha hecho viajes de días a Játiva y a veces a Valencia y hasta Barcelona.	Hace 20 años solía ir a la Ribera baja del Júcar todos los años a la siega del arroz y estaba unos 15 días. Ha hecho viajes de días a Játiva y a Valencia y a 2 veces a Barcelona.	(DIFERENTS)
Fecha de la investigación:	8-10-34	8-10-34	
Investigador	MSG	MSG	
Transcripción del nombre del lugar:	[ájna] ⁹⁰⁰	[ájna] ⁹⁰¹	

⁹⁰⁰ Anna (1934):

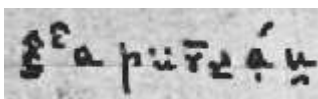

⁹⁰¹ Anna (3):

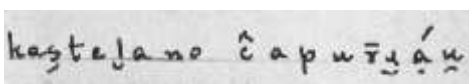

Pregunta Q1	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
Nombre dialectal de los habitantes:	[arnéros]	[arnéros]	
Nombre del habla local:	[kasteláno tʃapũráw] ⁹⁰²	[kasteláno tʃapũráw] ⁹⁰³	

⁹⁰² Anna (1934):

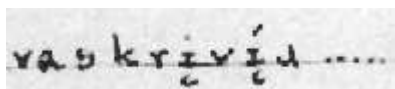
⁹⁰³ Anna (3):

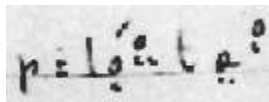
Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
<p>LUGAR. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.</p>	<p>Villa de 2265 habitantes perteneciente al partido judicial de Enguera y enclavada en la comarca llamada “La Canal de Navarrés”. Las dos terceras partes de la población se dedican a la agricultura y el otro tercio a la industria; el maíz, el trigo, la naranja, el aceite, la algarroba y los ajos son los principales cultivos, y de hilaturas, energía eléctrica y harinas las más importantes fábricas. El término municipal está atravesado por la carretera que une la Solana de Bicorp con Játiva atravesando La Canal de Navarrés, y tiene dos ramales que la unen con Enguera y Alcúdia de Crespins. Se celebra un mercado semanal los lunes pero los vecinos acuden también al mercado diario de Játiva y al dominical de Enguera. La única feria importante de la comarca es la del 15 de Agosto en Játiva. Es casi general la emigración temporal a la Ribera baja del Júcar a la siega y a la plantación del arroz durando unos 15 días ambos trabajos.</p>	<p>(Anna 1933) Villa del partido de Enguera con 2265 habitantes. El pueblo se dedica en dos tercios de la población a la agricultura y el otro tercio a la industria; los principales cultivos son maíz, trigo, naranja, aceite, algarroba, ajos; las fábricas son de electricidad y de hilaturas y molinos harineros. Está en la carretera que comunica la canal de Navarrés con Játiva y con Enguera y con Alcudia. Se celebra un mercado semanal los lunes; asisten también al mercado diario de Játiva y al semanal de los domingos de Enguera. Acuden también a la feria de Játiva el 15 de Agosto. Casi todos los hombres acuden a la Ribera 15 días a la plantación del arroz, y otros 15 a la siega. La inmigración es insignificante.</p> <p>La única casa de campo del término que habla valenciano es Corral de Agres, donde sólo vive una familia pero es que los estajeros son de Ayacor. En el resto se habla castellano. Los montes Naro separan el término de Estubeny, y el Montot de la Vall de Càrcer.</p>	<p>(DIFERENTS)</p>

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	(... de la 1 a la 301)	[...] (consulteu-ne l'Edició)	"NO HI ÉS"	
302	Aun no habrá venido	encá no havrá venido	encá no havrá venido	
	Entonces escampó	entonses escampió	entonses escampió	
	Vamos ahora mismo	vamos ahora mismo	vamos ahora mismo	
305	Volveré luego	tornaré después aluego (pero se dice poco)	tornaré después	
	Lo trajo anteayer	lo van traer despuesd'ayer	lo van traer despuesd(e)ayer	(DIFERENTS)
	Escribió trasanteayer	va.scrivir... ⁹⁰⁴ (no hay palabra)	va.scrivir... (no hay palabra)	
	La pelota, ¿dónde está?	ánde está la pilòto ⁹⁰⁵ (cuando dicen una palabra valenciana con [o] abren mucho la [ɔ] ⁹⁰⁶ acentuada y la -a final, prácticamente [ɔ] ⁹⁰⁷ , la velarizan extremadamente)	ánde está la pilòto	(DIFERENTS)
	Se va a pudrir la fruta	se pudrirá la fruta	se pudrirá la fruta	
310	La criada friega los pucheros	la criá frega los pucheros	la criá frega los pucheros	

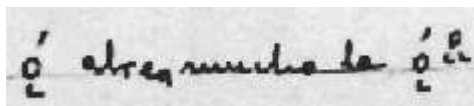
⁹⁰⁴ Anna (1934):

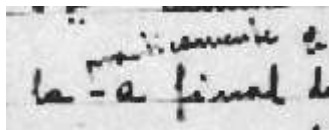
⁹⁰⁵ Anna (1934):

⁹⁰⁶ Anna (1934):

⁹⁰⁷ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	El perro rabia	el perro rabĩa	el perro rabĩa	
	¿Dónde vacían el cántaro?	ande abocan el cántaro ([bazjár] = vaciar, pero no se emplea en este caso)	ande abocan el cántaro	(DIFERENTS)
	No lo vacíes en la calle	no lo aboques ⁹⁰⁸ en la calle	no lo aboques ⁹⁰⁹ en la calle	
	Cada mes cambia de oficio	cada mes canvĩa ⁹¹⁰ d'ofisio	cada mes canvĩa d'ofisio	
315	¿Cuándo salís de viaje?	cuándo salís de viaje vĩa- ⁹¹¹	cuándo salís de viaje ⁹¹²	(DIFERENTS)
	No escupas en el suelo(HM)	no escupas en tierra	no escupas en tierra	
	Dile algo que le escueza	dili ⁹¹³ alguna cozza que le cuesga còzdo ⁹¹⁴ (otros dicen así)	dili alguna cozza que le cuesga	(DIFERENTS)

⁹⁰⁸ Anna (1934):

⁹⁰⁹ Anna (3):

⁹¹⁰ Anna (1934):

⁹¹¹ Anna (1934):

⁹¹² Anna (3):

⁹¹³ Anna (1934):

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	Antes que amanezca	antes qu'amanesca el día	antes qu'amanesca el día	
	Traje demasiada cebada	(yo) va traer demasiáu sivá	(yo) va traer demasiáu sivá	
320	Trajeron la harina al horno	van traer l'harina al horno	van traer l'harina.l horno	(DIFERENTS)
	Id aprisa	ir aprisa (pero [irsendé]= marcháos ⁹¹⁵ ; [tomandé] = toma (de ello); [komendé] = come (de ello))	ir aprisa (pero [irsénde] ⁹¹⁶ = marcháos) ([tomandé] = toma (de ello); [komendé] = come (de ello))	(DIFERENTS)
	Ve y dile que suba	(ves) y dili que suba anda ⁹¹⁷ (es la forma que se dice)	ves y dili que suba anda (es la forma que se dice)	
	Cantad una jota	cantar una jota	cantar una jota	
	Volved pronto	tornar pronto	tornar pronto	

⁹¹⁴ Anna (1934):

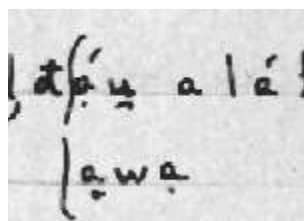
⁹¹⁵ Anna (1934):

⁹¹⁶ Anna (3):

⁹¹⁷ Anna (1934):

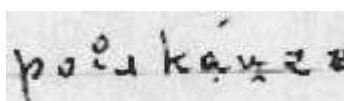
	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
325	Decid lo que queráis	dir lo que queráis [que no los creo]	dir lo que queráis [que no los creo]	
	Todo se alcanza teniendo paciencia	todo s'alcansa tuviendo pasensia	todo s'alcansa tuviendo pasensia	
	Se puede vivir queriendo trabajar	se puede vevir queriendo trebajar (insiste en el diverso resultado)	se puede vevir queriendo trebajar	(DIFERENTS)
	Se ha puesto nublado	s'ha puesto núgol	s'ha puesto núgol	
	El cura ha bendecido los ramos	e(l) retor ha bendezzido lo ramos	el cura ha bendezzido lo ramos	(DIFERENTS)
330	Después que hayan descansado	cuándo haigan descansáu	cuándo haigan descansáu	
	Fué por avena	va ir por avena	va ir por avena	
	Fuimos a la feria	vamos ir a la fira	vamos ir a la fira	
	Fueron al río	van ir al río	van ir al río	
	Esperan que vayamos	esperan que vaigamos	esperan que vaigamos	
335	Nos verá cuando vengamos	los verá cuando nozzotros tornemos	los verá cuando nozzotros tornemos	
	¿Sois parientes del alcalde?	sois parientes del arcalde	sois parientes	(DIFERENTS)
	Tú y yo somos amigos	yo y tú somos amigos	yo y tú somos amigos	
	Fuí soldado en África	(yo) va ser soldáu ⁹¹⁸ al África	va ser soldáu al África	(DIFERENTS)
	Cuando seas estudiante	cuándo seas estudiante	cuándo seas estudiante	

⁹¹⁸ Anna (1934):

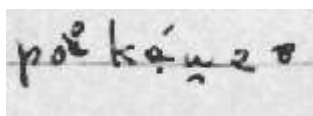

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
340	No se veía por causa del humo	no se vía por cauzza ⁹¹⁹ del humo	no se vía po ⁹²⁰ cauzza del humo	(DIFERENTS)
	Os vais a caer	los vais a caer (vosotros)	los vais a caer	(DIFERENTS)
	Os han engañado	los han engañáu (a vosotros)	los han engañáu	(DIFERENTS)
	¿Os queréis callar?	los queréis callar (vosotros)	los queréis callar	(DIFERENTS)
	¡Arrodillaos!	rodilla(r)se (vosotros)	rodillarse	(DIFERENTS)
345	Bebeos este vaso de aguardiente	beve(r)se ese god d'auardient ⁹²¹ (los más antiguos decían [beversendé])	beve(r)se ese god d'a(g)uardent ⁹²²	(DIFERENTS)
	Deme usted un pañuelo	usté me dé un mocaor	usté me dé un mocaor	
	Póngase usted el sombrero	póngase usté el sombrero	póngase usté el sombrero	
	Se me cayó del bolsillo	me se va caer de la buchaca	me se va caer de la buchaca	
	¿Se te calmó el dolor?	te se va calmar el mal [de cabeza] dolor (es palabra nueva)	te se va calmar el mal de cabeza dolor (es palabra nueva)	(DIFERENTS)
350	A Miguel le cogieron preso	a Miguel lo van agarrar prezzo	a Miguel lo van agarrar prezzo	

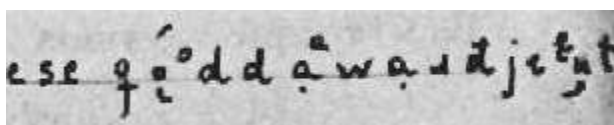
⁹¹⁹ Anna (1934):

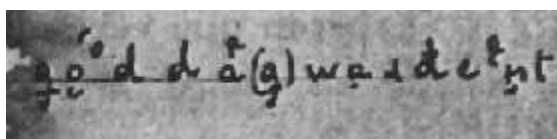
⁹²⁰ Anna (3):

⁹²¹ Anna (1934):

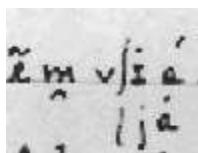

⁹²² Anna (3):

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	Le llevaron a la cárcel	lo van llevar a la cárcel (es palabra nueva) prezzón	lo van llevar a la cárcel (es palabra nueva) prezzón	
	Al padre le vieron llorando	al pare lo van ver llorando	al pare lo van ver llorando	
	A los niños les socorrieron los vecinos	a los niños los vezzinos los van arreplegar ñiños (lo dicen muchos)	a los niños los vezzinos los van arreplegar	(DIFERENTS)
	Me pidieron que les ayudase	me van pedir que lis ayudara	me van pedir que lis ayudara demandar (es más antiguo)	(DIFERENTS)
355	Al enfermo hay que cuidarle	al enfermo hay que cudïarlo	al enfermo hay que cudïarlo	
	Al niño le pusieron un vestido	al niño li van poner un vestido (pero en vez de niño generalmente dicen [tʃikét])	al niño li van poner un vestido	(DIFERENTS)
	Tráete los candiles para echarles aceite	trae los candiles p'a ponerlis azzeite	trae los candiles para ponerlis azzeite	(DIFERENTS)
	El pan se le ha repartido a los pobres	el pan s'ha repartido a los povres (no obstante la generalidad de los jóvenes dicen [b])	el pan s'ha repartido a los povres (todos los sujetos dicen [v])	(DIFERENTS)
	A la madre no le dieron la limosna	a la mare no li van dar limosna	a la mare no li van dar limosna	
360	Aquella desgracia le costó a ella la vida	aquella desgrasia li va costar la vida	aquella desgrasia li va costar la vida	
	A las hermanas les enviaron unas cartas	a las hermanas lis van enviar unas cartas [já] ⁹²³	a las hermanas lis van enviar unas cartas [já]	

⁹²³ Anna (1934):

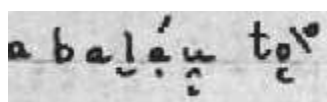
	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	A la yegua le cansa el trabajo	a la yeua li cansa (e)l trabajo	a la ye(g)ua li cansa (e)l trabajo	(DIFERENTS)
	La desuncen para no cansarla	la dezzonzen p'a no cansarla	la dezzonzen p'a no cansarla	
	Siéntense ustedes	asiéntense ustés	asiéntense ustés	
365	No quieren abrigarse	no quieren abriga(r)se	no quieren abriga(r)se	
	Se castigó a los ladrones	se van castigar dos ladrones	se van castigar dos ladrones	
	Se cortaron treinta pinos	se van cortar trenta pinos	se van cortar trenta pinos	
	Se necesitan obreros	se nesesian peones obreros	se nesesian peones obreros	
	Se venden patatas	se venden queraíllas	se venden queraíllas	
370	En el huerto se podían plantar rosales	en el huerto se podían plantar rozzeros	en el huerto se podían plantar rozzeros	
	En la puerta había cuatro almendros	en la puerta havía cuatro almendros (comparado con 366 no vacila en ningún caso)	en la puerta havía cuatro almendros (comparado con 366 no vacila en ningún caso)	
	Hacía cinco meses que había muerto	hazzía sinco mezzes que va morir	hazzía sinco mezzes que va morir	
	El invierno pasado hubo muchas lluvias	el invierno pasáu va haver muchas lluvias ⁹²⁴	el invierno pasáu va haver muchas lluvias ⁹²⁵	(DIFERENTS)
	Hace tres años que no lo veo	hazze tres años que no l'ha visto (en este caso es loísta)	hazze tres años que no l'ha visto (sería loísta en este caso)	(DIFERENTS)
375	Ayer volví temprano	ayer va venir trempano	ayer va venir trempano	

⁹²⁴ Anna (1934):

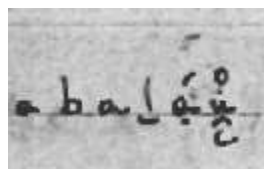
⁹²⁵ Anna (3):

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	Anoche llegó Felipe	anoche va allegar Felipe	anoche va allegar Felipe	
	Anteanoche vinieron los mozos	despuesd'anoche van venir los mosos (pero más general [fadríns])	despuesd'anoche van venir los mosos	(DIFERENTS)
	He bailado toda esta tarde	ha balláu ⁹²⁶ to la tarde	ha balláu ⁹²⁷ to la tarde	
	Hoy ha hecho viento todo el día	hoy ha hecho aire to.l día	hoy ha hecho aire to.l día	
380	Este verano no ha hecho calor	este verano no ha hecho calor	este verano no ha hecho calor	
	Esta noche hemos bajado tarde	esta noche hamos abajáu tarde	esta noche hamos abajáu tarde	
	Ayer han salido los pastores	ayer van salir los pastores	ayer van salir los pastores	
	Anteayer ha nevado bastante	despuesd'ayer va nevar mucho (hoy [néva]; compárese con 100)	despuesd'ayer va nevar mucho (hoy [néva])	(DIFERENTS)
	¿Has barrido ya?	has agranáu ya	has granáu ya ⁹²⁸	
385	¿A qué hora has llegado?	a qué hòrò ⁹²⁹ has venío	a qué hòrò has venío ⁹³⁰	

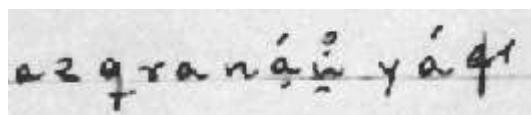
⁹²⁶ Anna (1934):

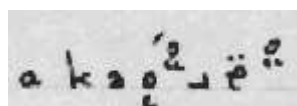
⁹²⁷ Anna (3):

⁹²⁸ Anna (3):

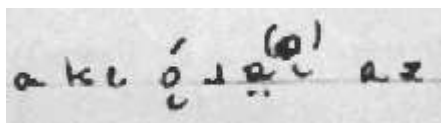

⁹²⁹ Anna (1934):

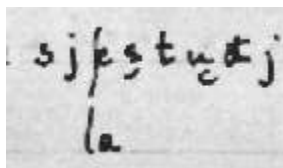

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	Si tuviera dinero lo compraría	si yo tuviera dinero lo mercaría (pero otros también dicen [lo kromparia])	si yo tuviera dinero lo cromparía (otros [lo merkaría])	
	Si estudiase aprendería	si estudiara s'enseñaría a- ⁹³¹	si estudiara s'enseñaría	(DIFERENTS)
	Si pudiera la mataría	si pudiera la mataría	si pudiera la mataría	
	Yo quisiera ser rico	yo quisiera ⁹³² ser rico	yo quizziera ser rico	(DIFERENTS)
390	Ojalá lloviese	ajuala ⁹³³ lluviera	ajuala lluviera	
	Venga lo que viniere	venga lo que venga	venga lo que venga	
	Diga lo que dijere no le creeremos	diga lo que diga no le creemos	diga lo que diga no le creemos	
	Aunque haga frío saldré	encá que haga frío saldré	encá que haga frío saldré	
	Siembra para que coma su familia	sembra p'a que coma la familia	sembra p'a que coma la familia	
395	Desde que nací no vi cosa igual	desde que va naser no ha visto una cozza iual	desde que va naser no ha visto una cozza iual	
	Cuanto más siegues, mejor	contra más segues mejor	contra más segues mejor	

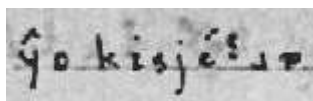
⁹³⁰ Anna (3):

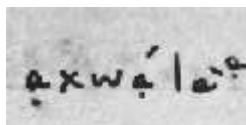
⁹³¹ Anna (1934):

⁹³² Anna (1934):

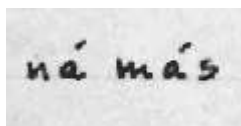

⁹³³ Anna (1934):

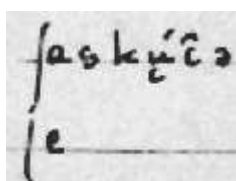

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
	Este vino no me gusta por lo agrio	este vino no m'agrà por agro	este vino no m'agrà por agro	
	¡Lo que llora este chico!	lo que llora este chiquet	lo que llora este chico	(DIFERENTS)
	No tengo ni pizca	no tengo ni pisca ni una młaja	no tengo ni pisca ni una młaja un grano	(DIFERENTS)
400	No me importa un pito	no m'importa un bledo un pito una puñeta	no m'importa un bledo un pito puñeta	(DIFERENTS)
	Iban por agua	ivan por aua	ivan por a(g)ua	(DIFERENTS)
	Un asunto a resolver	un asunto que rezzolver	un asunto que rezzolver	
	Abandonaron a su tío	van abandonar a su tío	van abandonar a su tío	
	Visitaron la ciudad	van vezzitar a la sřudat	van vezzitar a la sřudat	
405	Voy a casa del maestro	voy a cal maestro	voy a cal maestro	
	Estaba medio dormida	estava medio endormiscá	estava medio endormiscá	
	Sirvió sólo dos semanas	va servir dos semanas ná más ⁹³⁴	va servir sólo dos semanas	(DIFERENTS)
	Oiga, señor Juan	ascuche tío Juan e- ⁹³⁵	ascuche tío Juan e-	
	¿Ha mejorado la señora María?	ya está mejor la tía María	ha mejoráu la tía María ya está mejor (es la forma ordinaria)	(DIFERENTS)

⁹³⁴ Anna (1934) :

⁹³⁵ Anna (1934) :

	Pregunta QI	Anna (1934)	Anna (3)	Comparació
410	¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)	ánde vais ánde van ⁹³⁶	ande vais ande van ⁹³⁷	
	Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)	lo queréis lo quieren	lo queréis lo quieren	

⁹³⁶ Anna (1934) :

ánde van,

⁹³⁷ Anna (3) :

ande van

3.2.2. GODELLETA

3.2.2.1. Godelleta, Quadern I (1948)

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Godelleta QI (1948)”

Descripció

Hi ha dues enquestes al poble de Godelleta:

- una de 1934 (QI i QII), duta a terme per l'equip Sanchis Guarner i Rodríguez Castellano;
- una altra de 1948 (QI i QII), duta a terme íntegrament per Sanchis Guarner.

L'enquesta del QI de Godelleta (1948) conté les dades corresponents a l'INFORMADOR principal (pàgina 2). Es dona la circumstància, però, que hi ha les dades de dues persones, i no només d'una. És l'únic cas de tot l'ALPI del País Valencià on es va transcriure la informació de dos informants, encara que implícitament és ben sabut que en les altres enquestes també va participar més gent.

Per a la nostra Edició de l'ALPI del País Valencià hem inclòs la de 1934, i així ho especifiquem en les anotacions a peu de pàgina que hi hem fet per a l'ús de l'escàner en les transcripcions conflictives.

Tot seguit presentem en forma de columnes aquella mateixa enquesta de 1934 que havíem editat (columna ombrejada) i l'altra enquesta, repetida per Sanchis Guarner l'any 1958.

Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948

Hem comptat 105 diferències de les 411 preguntes de què consta el qüestionari del QI de l'ALPI. Les hem assenyalat totes en la columna de més a la dreta, amb l'anotació "(DIFERENTS)". Ens limitarem a descriure'n només les més remarcables.

- L'enquesta de Godelleta (QI, 1948) presenta sistemàticament les esses palatalitzades en contacte amb la vocal *i*. Això no obstant, només les hem transcrites (com a [sʲ]) en la part on utilitzem els símbols de l'AFI, o siga, en les preguntes compreses entre l'1 *reina* i 251 *decirlo*. En total n'hi ha 13, que són els següents: sʲjérbo, aprendisʲ sʲjéřa, ʲizʲla, perdisʲ presʲiljo, kansʲjón, bisʲkaíno, sʲjégo, biʲřko, sʲiglo, desʲilo, disʲjémbre.

- Dels 105 casos divergents, n'hem seleccionat els més remarcables:

Principals diferències

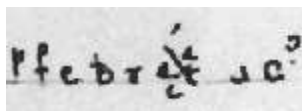
Godelleta	
QI, 1934	QI, 1948
ʰflájre	flájre
pjéřna, řesář, mwérte	pjérna, resár, mwérte
pétʲfo	pétjo
sjéřbo	sʲjérbo
ʰwégo	fwé-
ʰwéřsa	xwe- (viejos)
ʰwénte	
segaór / kasadór	segadór / kasaór
muy grande, muy guapa	grandísima, guapísima
haserlo, desirlo, ponerse	haselo, desilo, ponese

Edició de Godelleta (QI, 1948)

Anotacions marginals:

Godelleta		
(QI, 1934)	(QI, 1948)	Comparació
[agosto]	[agosto]	
[^φ febrero] ⁹³⁸	[febrero]	(DIFERENTS)
[otubre]	[otubre]	
[mãrso] ⁹³⁹	[márso]	
[nobjembre]	[nobjembre]	
[abríl]	[abríl]	
[disjembre]	[dis ^l jembre]	
yo vi del verbo ver se dice [bide]	<bide>: yo vi	
<supido> = sabido		
---	<ajuero>: agujero	
---	[lúnes], [mártes], [mjérkoles], [χ ^x wébes] ⁹⁴⁰ , [bjérnes], [sábado], [domingo].	

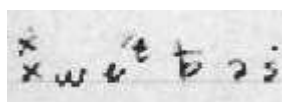
⁹³⁸ Godelleta (1934):

⁹³⁹ Godelleta (1934):

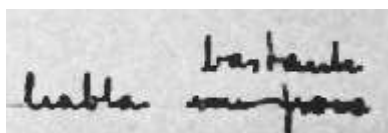
⁹⁴⁰ Godelleta (1948):

EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	INFORMADOR //Nombre y apellido:	Luis Tórtola Caballero		José Calvet Silla Francisco Zanón Martínez		
	Naturaleza:	Godelleta		Godelleta		
	Edad:	57		43 39		
	Profesión	Labrador		Labrador Alguacil		
	¿Sabe leer?	Un poco; habla bastante ⁹⁴¹ valenciano		Sí		
	Naturaleza del padre:	Godelleta		Chiva Godelleta		
	Naturaleza de la madre:	Godelleta		Godelleta Godelleta		
	Residencias y viajes:	Ha recorrido algunas veces la Ribera del Júcar y la comarca de los Serranos para vender sus productos. No hizo el servicio militar.		Calvet siempre vivió en Godelleta y lo mismo Zanón, y a penas han viajado. Son bilingües como todos los vecinos y Zanón habla bastante bien el valenciano.		
	Fecha de la investigación:	29-9-34		28 de julio 1948		
	Investigador	MSG		MSG		
	Transcripción del nombre del lugar:	[godeléta] [goléta] (En Turís le llaman [la góla])		[goléta]		

⁹⁴¹ Godelleta (1934):

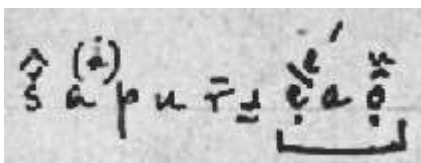

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Nombre dialectal de los habitantes:	[goletános]		[goletános]		
	Nombre del habla local:	[kasteláno tʃapu ṙéaoʷ] ⁹⁴²		[kasteláno mal a bláw]		(DIFERENTS)
	LUGAR. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.	(***)		---		

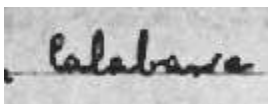
(***) Lugar del partido judicial de Chiva de 1596 habitantes; viven todos de la agricultura y el vino; el aceite y la algarroba son los cultivos principales. Todo el término está atravesado de 7 carreteras que lo relacionan indistintamente con los pueblos vecinos. Suelen venir algunos de Albacete y Cuenca a las vendimias. En el pueblo suele haber poco comercio con los pueblos vecinos; hay aquí de casi todo y lo que falta van a comprarlo a Valencia. La feria más importante de la comarca es la de Buñol y se celebra el 24 de Agosto.

En Calabarra⁹⁴³ (Turís) se habla valenciano, pero Casa Herrades⁹⁴⁴, Escolapios, Felipes y Mortal, todos de Godelleta, hablan castellano. Cochichiles⁹⁴⁵ (Corchichuelas) es de Turís y hablan valenciano como

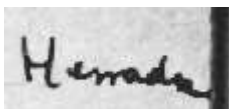
⁹⁴² Godelleta (1934):

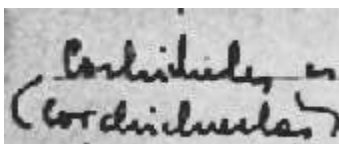
⁹⁴³ Godelleta (1934):

⁹⁴⁴ Godelleta (1934):

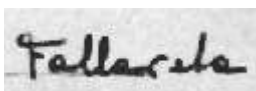
⁹⁴⁵ Godelleta (1934):

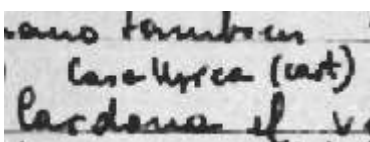
Pavías (Turís); en el Maset (término de Turís) los dueños y estajeros son de Godelleta y habla castellano, pero el Carnicero y Fallareta⁹⁴⁶ (Turís) hablan valenciano, como la Casa del Río (Turís). Hablan valenciano también Santo Domingo (val.), Mas del Marqués (val.), Mas del Rey (val.), Cardona el viejo (val.), Cardona el nuevo (val.), Casa Urrea⁹⁴⁷ (cast.), Venta del Tío Tono (val.), Mas del Carnicero (val.), Furriol⁹⁴⁸ (val.), Mas de la Mar (val.), Mas del Pilar (val.), Ventas de Miralcampo (val.), Mas de Poyo (val.), Casa de Pota⁹⁴⁹ (cast.), Canaleja⁹⁵⁰ (cast.), Venta Barracas (cast.), Casa de Viñas (cast.), de término de Chiva. En Cheste la única masia es Posalet⁹⁵¹ y habla castellano.

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	NOTAS DE ORIENTACI ÓN FONÉTICA // [e] Debe tres pesetas:					

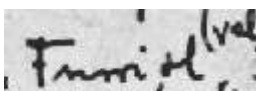
⁹⁴⁶ Godelleta (1934):

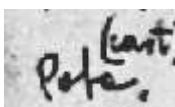
⁹⁴⁷ Godelleta (1934):

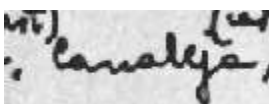
⁹⁴⁸ Godelleta (1934):

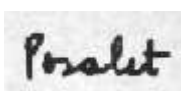
⁹⁴⁹ Godelleta (1934):

⁹⁵⁰ Godelleta (1934):

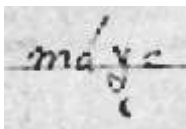

⁹⁵¹ Godelleta (1934):

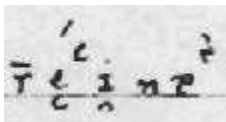

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	ε Tuvo suerte en la guerra:	La s es apicoalveolar con la fricación poco tensa pero bastante largo				
	o Lo sacó del pozo:					
	o El cordón de la bolsa:					
	f Un café muy fuerte:					
	s La masa de pan:					
	j Deja la navaja:					
	ch Mucha cosecha:					
	y Ya viene mayo:	[máyo] ⁹⁵²				
	rr El perro corre:					
1	reina	řejna		řejna ⁹⁵³	a veces [é] ⁹⁵⁴	
	fraile	ʰflájre		flájre		(DIFERENTS)
	capucha	(kapútʃo) kapútʃo ⁹⁵⁵	la [tʃ] es bastante rehilada	kapútʃa	[tʃ] rehilante	

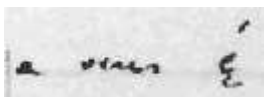
⁹⁵² Godelleta (1934):

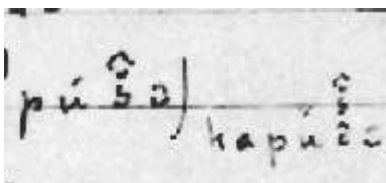
⁹⁵³ Godelleta (1948):

⁹⁵⁴ Godelleta (1948):

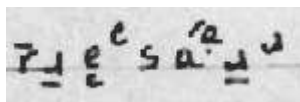

⁹⁵⁵ Godelleta (1934):

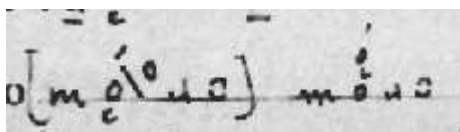

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	hábito	ábito		ábito	[a ^h ito] algunas veces	
5	rosario	Ṛosárjo		Ṛosárjo	[s] apical de fricación larga y relajada; a veces produce el efecto de semisonora, algo palatalizada.	
	rezar	Ṛesár ⁹⁵⁶	la r final fricativa pero semimúltiple y con un ligero elemento vocálico	Ṛesár		(DIFERENTS)
	moro	[móro] móro ⁹⁵⁷		móro		
	guapo	(^g wápo) wápo		swápo		
	muerte	(mwéṛte) mwéṛte	la [ṛ] a veces sencilla	mwéṛte		
10	desnudo	ej kwéros	pero es más general [em poṛéta]	deznúdo	[poṛetón]	(DIFERENTS)
	cabeza	kabésa		kabésa		
	frente***	^ṛ frénte		frénte		
	ojo	óxo ⁹⁵⁸	la [χ] muy áspera casi uvular	óxo		
	lágrima	lágrimas		lágrimas		
15	llorar	lorár		lorár		
	oreja	oréxa		oréxa	A veces [x] 959 uvular	

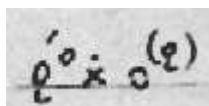
⁹⁵⁶ Godelleta (1934):

⁹⁵⁷ Godelleta (1934):

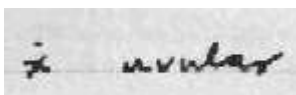

⁹⁵⁸ Godelleta (1934):

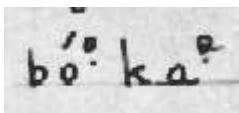

	Pregunta Q1	Godellela (1934)	Observació	Godellela (1948)	Observació	Comparació
	oído	oído		oído		
	boca	bóka ⁹⁶⁰	la [o] con tendencia a cerrada	bóka		
	labio	mófo	es el labio superior; y [labjo] el inferior	mófo	más fino y general [labjo] con [b] oclusiva	
20	diente	djénte		djénte	m.	
	encia	ansia		ansia		
	pecho	pétʃfo	la [tʃ] menos rehilada	pétʃo		
	espalda	(^e spá(l)da) espá'da ⁹⁶¹	la [s] casi líquida y la [l] fricativa y la [d] oclusiva	espálda		
	brazo	bráso		bráso		
25	mano	máno		máno		
	puño	púño		púño		
	pulso	púlso		púlso		
	dedo	dédo		dédo		
	uña	úña		úña		
30	nalga	ánka		ánka		
	pierna	pjéřna	en algunas palabras la - a final tiene un poco de mixto	pjéřna ⁹⁶²	A veces, algo sorda la semivocal	
	pie	pjé		pjé		

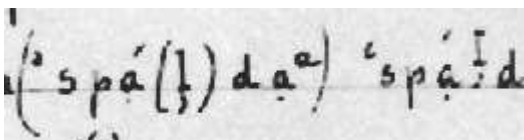
⁹⁵⁹ Godellela (1948):

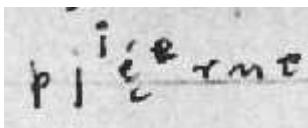
⁹⁶⁰ Godellela (1934):

⁹⁶¹ Godellela (1934):

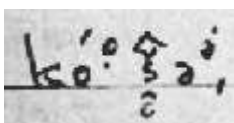

⁹⁶² Godellela (1948):

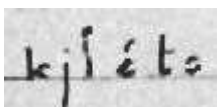

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	diablo***	demónjo	a veces cierra más [djáblo], la [b] oclusiva	demónjo	[djáblo], menos usado	
	cigüena	sigwéna	no hay pero las ha visto en lámina			
35	carro	kāro		kāro		
	coche	kótʃe ⁹⁶³	y también [tartana], [kabroj]	kótʃe		
	quieto	kjéto		kjéto ⁹⁶⁴		
	eje	éxe		éxe		
	yegua	éʷa		yéʷa		(DIFERENTS)
40	nudo	núdo	con [ɲ]	núdo		
	coz	una peñá	si es con una pata, y también [una gañá] y si es con las dos patas [un pañ de kóses ⁹⁶⁵]	par de kóses	con las dos [gɲo] con una sola	
	pienso	pjenso		pjenso		
	yugo***	lúgo		lúgo	sí	
	uncir	unsir ⁹⁶⁶		unsir		
45	oso	óso		óso		
	toro***	tóro		tóro		
	vaca	báka		báka		
	leche	létʃe		létʃe		

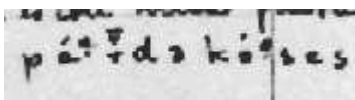
⁹⁶³ Godelleta (1934):

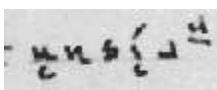
⁹⁶⁴ Godelleta (1948):

⁹⁶⁵ Godelleta (1934):

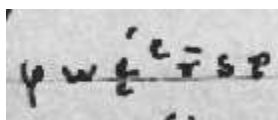

⁹⁶⁶ Godelleta (1934):

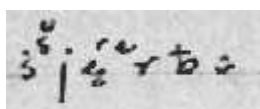

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	buey***	gwéj		swéj		(DIFERENTS)
50	fuerza(***)HM)	φwéřsa ⁹⁶⁷		fřwěrsa	pero los viejos decían [řwěrsa]	(DIFERENTS)
	paloma	palómo	no tiene femenino; palometa le llaman a la mariposa; véase cuaderno II	palómo		
	ciervo***	sjěřbo		sjěřbo ⁹⁶⁸		(DIFERENTS)
	grillo	řiko		řiko		
	rana(***)HM)	řána		řána		
55	lobo	lóbo		lóbo		
	fiera	φřjěra ⁹⁶⁹		fřjěra ⁹⁷⁰		
	herrero	eřéro		eřéro		
	hierro	yěřo		yěřo	algunos sujetos a veces dicen [gjęřo] ⁹⁷¹	
	fragua	φfrá(φ)wa ⁹⁷²		fráwga		(DIFERENTS)

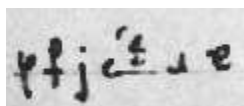
⁹⁶⁷ Godelleta (1934):

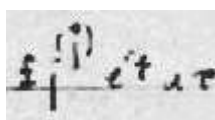
⁹⁶⁸ Godelleta (1948):

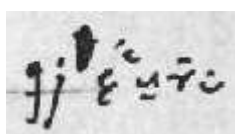
⁹⁶⁹ Godelleta (1934):

⁹⁷⁰ Godelleta (1948):

⁹⁷¹ Godelleta (1948):

⁹⁷² Godelleta (1934):

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
60	clavo	klábo		klábo		
	ruido	ṙu ^w ido ⁹⁷³	a veces diptongo	ṙújdo ⁹⁷⁴	con diptongo decreciente	
	fuego	φwégo	antiguamente decían [χwégo], y más aún [χwébo]	fwégo	pero aún hay viejos que dicen [χwébo], lo que da risa	(DIFERENTS)
	llama	láma		láma		
	negro	négro	a veces cierra mucho	négro		
65	zapatero	sapatéro		sapatéro		
	aguja	áwχα		úχα		(DIFERENTS)
	aprendiz	aprendís	[aprendis] ⁹⁷⁵	aprendis ⁹⁷⁶		
	segador	segaór		segadór		(DIFERENTS)
	hoz	korbéλα	a veces [rb]	korbéλα		
70	trigo	tri(g)o		trigo		
	hormiguero	(ořmigéro)	[ormigéro]	(ormigéro)		
	sudor	la sudór	es femenino	sudór		
	jornal	χornál		χornál		
	diario	djárjo		djárjo		

⁹⁷³ Godelleta (1934):

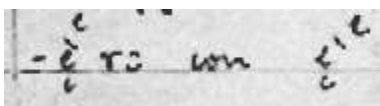
⁹⁷⁴ Godelleta (1948):

⁹⁷⁵ Godelleta (1934):

⁹⁷⁶ Godelleta (1948):

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
75	dueño	ámo	es lo general, pero algunos también dicen [dweño]	ámo		
	mucho	mútfo		mútfo		
	grano	gráno		gráno		
	paja	páxa		páxa		
	molino	molino		molino		
80	molinero	molinéro	el sufijo -ariu muchas veces da [-éro], con [e] semiabierta 977	molinéro		
	gallinas	gaλinas		gaλinas		
	pluma	plúma		plúma		
	cresta	(k ^e r ^e sta) krésta	la [r] con elemento vocálico	krésta		
	gallinero	gaλinéro		gaλinéro		
85	árboles	árboles		árboles		
	rama	ráma		ráma		
	pájaro	páx(a)ro		paχaríkos		
	peor	peór	casi diptongo	peór		
	azada	asá ⁹⁷⁸	a veces [a] ⁹⁷⁹	asá		
90	puente	pwénte		pwénte	m.	
	camino	kamíno		kamíno		
	fuelle	φwénte	antiguamente decían [χwénte]	fwénte	los viejos [χwénte]	(DIFERENTS)
	balsa	bálsa		tjárko		

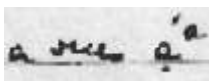
⁹⁷⁷ Godelleta (1934):

⁹⁷⁸ Godelleta (1934):

⁹⁷⁹ Godelleta (1934):

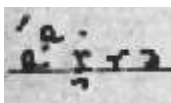

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	ahogarse	ogārse	la [ʀ] es fricativa y asibilada; en cambio otras veces no pronuncia nada de [ʀ] [ogārse]	ogārse	en la pronunciación basta [ogāse]	
95	sierra(**HM)	sjēra		sjjēra ⁹⁸⁰		
	castillo	kastiŀo		kastiŀo		
	llover***	lobér		lobér		
	rayo	řayo		řayo		
	aire	ájre ⁹⁸¹	la [a] tiene tendencia a velar	ájre		
100	nieve	njebe		njebe		
	blanco	blánko		blánko		
	isla	iz'la ⁹⁸²	la [l] semivelar en muchas palabras	iz'la ⁹⁸³		(DIFERENTS)
	bandera	(bandéra) bandéra ⁹⁸⁴		bandéra		
	resbalar	ezbaráse	siempre es reflexivo	ezbarár		

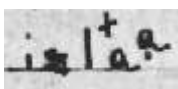
980 Godelleta (1948):

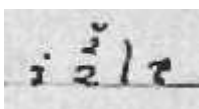
981 Godelleta (1934):

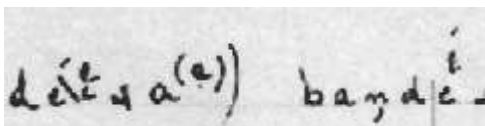
982 Godelleta (1934):

983 Godelleta (1948):

984 Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
105	pesa	piédra de pesár		piédra ⁹⁸⁵	sí, aunque sean de hierro o cobre	
	llave	lábe		lábe		
	globo***	glóbo		glóbo		
	choza	(bařáka) ⁹⁸⁶ bařáka ⁹⁸⁷		bařáka		
	cerrojo	(seřóxo) ⁹⁸⁸ seřóxo ⁹⁸⁹		seřóxo		
110	gatera	gatéra		gatéra		
	baúl	múndo	antiguamente [kófre], y también [ārka], pero tiene distinta forma	baúl		
	asa	ánsa		ánsa		
	percha	péřtja ⁹⁹⁰		péřtja		

⁹⁸⁵ Godelleta (1948):

⁹⁸⁶ Godelleta (1934):

⁹⁸⁷ Godelleta (1934):

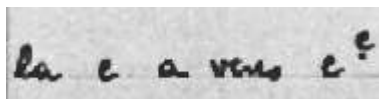
⁹⁸⁸ Godelleta (1934):

⁹⁸⁹ Godelleta (1934):

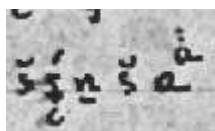
⁹⁹⁰ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	espejo	espéxo		espéxo		
115	cuadrado	kwadráw		kwadráw	ahora se dice también [kwadráo]	
	pared	parét	la [e] a veces [e ^e] ⁹⁹¹	parét		
	araña	taraḡina	es la tela, pero el animal es [araḡa]	aráḡa	la tela [taraḡina]	
	pulga	púlga		púlga		
	chinche	ʃiḡa ⁹⁹²		ʃiḡa	f.	
120	colcha	kuḡbetór		kóʎtʃa		
	iglesia	ilésja	los dos sujetos dicen igual. En el pueblo nadie pronuncia la [g] de esta palabra	iglésja		(DIFERENTS)
	pueblo	pwéblo		pwéblo		
	torre	(tórre) tórre ⁹⁹³	la [o] nada abierta	tórre		
	cruz	krús		krús		
125	poyo(**HM)	pilón		báḡko		(DIFERENTS)
	piedra	pjédra		pjédra		
	predicar	pedrikár		pedrikár		
	sacristán	sakristán		sakristán		
	abuelo	a ^o wélo		a ^o wélo yáyo	padre [páre], muy usado	
130	hijo	ḡxo		ḡxo		
	nieta	njéta ⁹⁹⁴	a veces sólo [e ^e] ⁹⁹⁵	n ^o jetá ⁹⁹⁶		(DIFERENTS)

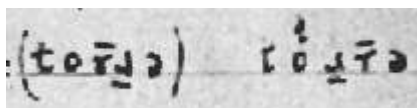
⁹⁹¹ Godelleta (1934):

⁹⁹²

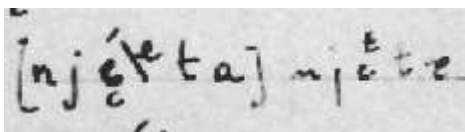

⁹⁹³ Godelleta (1934):

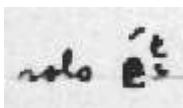

	Pregunta Q1	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	nuera(**HM)	nwéra		nwéra		
	suegro	swégro		swégro		
	yerno	yérno		yérno	[gjérno]	
135	viejo	vjéxo ⁹⁹⁷		bjéxo		(DIFERENTS) (error)
	calvo	kálbo		kálbo		
	joven	(χóben) χóben ⁹⁹⁸		χóben		
	novio***	(nóbjo) nóbjo ⁹⁹⁹		nóbjo		
	noviazgo	φfesteo	con tres sílabas [pontázgo] es portasgo 1000	festéo	pontazgo [pontázgo]	(DIFERENTS)

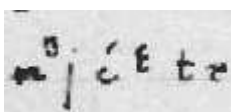
⁹⁹⁴ Godelleta (1934):

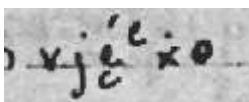
⁹⁹⁵ Godelleta (1934):

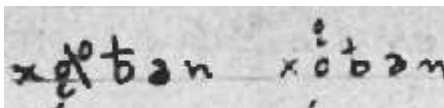
⁹⁹⁶ Godelleta (1948):

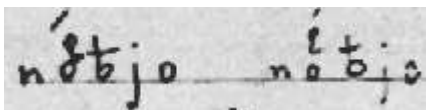
⁹⁹⁷ Godelleta (1934):

⁹⁹⁸ Godelleta (1934):

⁹⁹⁹ Godelleta (1934):

¹⁰⁰⁰ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
140	viuda	b'júda ¹⁰⁰¹	a veces hiato	b'iwda	decreciente	
	beso	bésó		bésó		
	plato	pláto		pláto		
	caldo	ká(l)do		káldo		
	cuchara	kutʃ'ára ¹⁰⁰²		kut'ára		
145	cuchillo	gutʃ'ílo ¹⁰⁰³		gut'íla		(DIFERENTS)
	sed	sét		sét		
	ayunar	'ayunár ¹⁰⁰⁴	un golpe de glotis inicial	ayunár		(DIFERENTS)
	aceite	asájte		asájte		
	pedazo	(pedáso) pedáso ¹⁰⁰⁵		pedáso		
150	sueño	swéno		swéno		
	pereza	perésa		perésa		

portágo s portágo

¹⁰⁰¹ Godelleta (1934):

b'júda^a

¹⁰⁰² Godelleta (1934):

kutʃ'ára^a

¹⁰⁰³ Godelleta (1934):

gutʃ'ílo^a

¹⁰⁰⁴ Godelleta (1934):

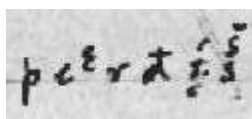
'ayunár^a

¹⁰⁰⁵ Godelleta (1934):

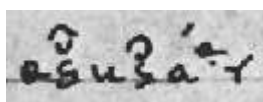
o(pedáso^a) pedáso^a

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	monja(***HM)	mónɣa		mónɣa		
	flauta	ʰfláwta		fláwta		
	trébedes	loz ⁽³⁾ yéʔos		yéʔos	[gjeʔos]	
155	leña	léɲa		léɲa		
	perdiz	perdis	en pronunciaci ón enérgica [ɾd]	perdis ¹⁰⁰⁶		
	cazador	kasadór		kasaór		(DIFERENTS)
	conejo	konéɣo		konéɣo		
	liebre	léɓre		léɓre		
160	escopeta	eskopéta		eskopéta		
	rabia	rábja		rábja	con [b] oclusiva	
	lamer	lamér		lamér		
	incitar	atʃutʃár ¹⁰⁰⁷		atʃutʃár		
	macho	mátʃo		mátʃo		
165	reclamo	reklám		reklám		
	hierba	yérba		brósa	alfalfa [gjeɓba]	(DIFERENTS)
	rosa(***HM)	rósa		rósa		
	hoja	óɣa		óɣa		
	cereza	serésa		serésa		
170	clavel	klabél		klabél		
	flor	ʰflór		flór		
	jugo	súko		súko		
	pasa	pánsa		pánsa		
	abeja	abéɣa		abéɣa		
175	colmena	kolména	también se llama [báso]	báso	[kolména]	
	colmenar	kolmenár		kolmenár		
	avispa	abísba		abísba		
	aguijón	púɲtʃa ¹⁰⁰⁸		púɲtʃa		(DIFERENTS)

¹⁰⁰⁶ Godelleta (1948):

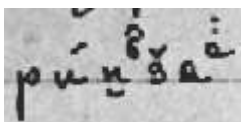

¹⁰⁰⁷ Godelleta (1934):

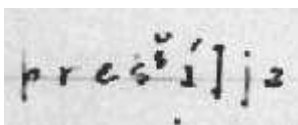

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	enjambre	enxámbre		enxámbre		
180	miel	mjél		mjél		
	dulce	dúlse		dúlse		
	hiel	yél		gjél		(DIFERENTS)
	guardia	sebíl	[(g)wárdja]	gwárdja	[sebil]	
	sable	sábre		sábre		
185	presidio	presiljo		pres ¹⁰⁰⁹ iljo		
	pimiento	pimintón		pimintón		
	espada	espá		espá		
	caballo	kabálo		kabálo		
	crin	klin	masculino; son los pelos de al lado del cuello, y [ɸfrontisa] 1010 son los de delante de la cara	klin		
190	cola	kóla		řábo		(DIFERENTS)
	riendas de correa	řjénda	pero si son de cuerda [řamá]	řamáles		(DIFERENTS)
	cincha	sĩntja		sĩntja		
	silla	siléta		montúra		(DIFERENTS)
	sudadera	desuda(d)ór				
195	baticola	batikóla		batikóla	no se usa	
	andar	andár		andár		
	paso	páso		páso		
	desbocado	ezbokáw		ezbokáw		

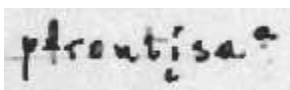
¹⁰⁰⁸ Godelleta (1934):

¹⁰⁰⁹ Godelleta (1948):

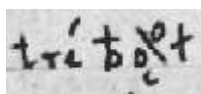

¹⁰¹⁰ Godelleta (1934):

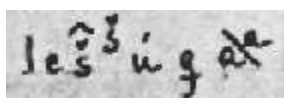

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	cuero	(kwéro) kwéro		kořea	[kújro] es el pellejo de vino sólo	(DIFERENTS)
200	trébol	trébol ¹⁰¹¹	la [e] media y la [o] con sólo tendencia	trébol		
	caña	káɲa		káɲa		
	lechuga	leʃjúga ¹⁰¹²		leʃjúga	la [g] a veces [ʒ]	
	tierra(***HM)	tjéřa		tjéřa		
	yeso	yéso		gjeso		(DIFERENTS)
205	guitarra***	gitářa		gitářa		
	copla	χóta	[balensjana], [kópla]	kans'jón		(DIFERENTS)
	baile	bájle		bájle		
	cojo	kóxo		kóxo		
	vizcaíno	biskaíno		bis'kaíno		(DIFERENTS)
210	boina(***HM)	bójna		bójna		
	blusa	brúsa		brúsa		
	rasgar	ezgařár	la [g] a veces oclusiva	ezgařár		
	faja	φάχα ¹⁰¹³		fáχα		
	tuerto	twérto		twérto		
215	ciego	sjégo		s'jégo		(DIFERENTS)
	bizco	bis ^(ɲ) ko ¹⁰¹⁴	la [s'] palatalizada ligeramente	bij ^s ko ¹⁰¹⁵		(DIFERENTS)

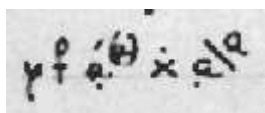
¹⁰¹¹ Godelleta (1934):

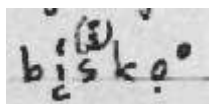
¹⁰¹² Godelleta (1934):

¹⁰¹³ Godelleta (1934):

¹⁰¹⁴ Godelleta (1934):

¹⁰¹⁵ Godelleta (1948):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	chato	tʃáto		tʃáto		
	hombre	ómbre		ómbre		
	mujer(**HM)	muxér		muxér		
220	peine	pájne		pájne		
	peinar	pajnár		pejnár	o [pajnár], informes no comprobados	
	trenza	tréna		tréna		
	lazo	ʰflóke ¹⁰¹⁶	es lo de las niñas; la [o] semiabierta; conoce también la palabra [lazo]	láso	[flóke] más antiguo	
	piojo	pjéxo		pjéxo ¹⁰¹⁷		(DIFERENTS)
225	liendre	léndre		léndres		
	media (de la mujer)	kálsa		kálsas		
	zueco	swéko		swékos		
	calzar	kalsár		kalsár		
	sello	sélo		sélo		
230	enero	enéro		enéro		
	mayo	máyo		máyo		
	junio	χúnjo	o [saŋ χwán]	χχúnjo ¹⁰¹⁸		
	julio	χúljo	o [saŋ χájme]	χχúljo ¹⁰¹⁹		

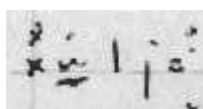
¹⁰¹⁶ Godelleta (1934):

¹⁰¹⁷ Godelleta (1948):

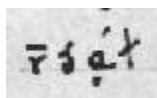
¹⁰¹⁸ Godelleta (1948):

¹⁰¹⁹ Godelleta (1948):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	septiembre	setjémbre		setjémbre		
235	siglo	siglo		s'ígllo		(DIFERENTS)
	real	ṙeál ¹⁰²⁰	con diptongo	ṙeál	[kɪnsét] más antiguo	
	medio	médjo		mé ^o jo ¹⁰²¹		
	escuchar	eskutʃár		eskutʃár		
	verdad	berdá		berdá		
240	silbar	tʃu ^o flár ¹⁰²²		tʃuflár		
	tejedor	teɣedór		teɣéro	[teɣedór] más propio	
	poco	póko		póko		
	las botellas	laz botéʎas	a veces la [b] oclusiva	doz botéʎas		(DIFERENTS)
	los domingos** *	lor domiŋgos	con rotacismo en pronunciación rápida	doz domiŋgos		(DIFERENTS)
245	las yemas	laz yémas ¹⁰²³	la [y] no siempre africada	doz gjémas		(DIFERENTS)
	los gatos	loz gátos		loz gátos		
	las huertas	laz gwértas		doz ʒwértas		(DIFERENTS)
	los reyes	lo ṙéyes		do ṙéyes		
	tomarlo***	tomárlo		tomálo		(DIFERENTS)
250	hacerlo	asérlo		asélo		(DIFERENTS)
	decirlo	desírlo		des'ílo		(DIFERENTS)

¹⁰²⁰ Godelleta (1934):

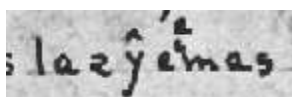
¹⁰²¹ Godelleta (1948):

¹⁰²² Godelleta (1934):

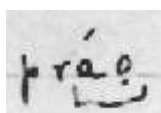

¹⁰²³ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Cada uno debe pagar sus deudas	cada uno ha de pagar sus deudas		cada uno tiene que pagar sus deudas		(DIFERENTS)
	Lo primero es la salud	primero la salut		primero es la salud ^t		(DIFERENTS)
	Dice la lección de memoria(***) HM)	dise la lesión de memoria		dise la lisión de memoria		(DIFERENTS)
255	Verde como el laurel	berde como (e)l laurel		berde como el laurel		
	El juez terminó la causa	el juez terminó la causa		el juez terminó la causa		
	Hicieron una caja de madera	hisieron una caja de madera		hisieron una caja de madera		
	No tienen hueso	no tienen cuesco		no tienen cuesco		
	No saben freír un huevo***	no saben esclafar un güebo		no saben frir un güebo		(DIFERENTS)
260	Mis cuñados y mis primos	mis cuñáus i mis primos		mis cuñáus i mis primos		
	Sus corderos están en nuestro prado	sus corderos están en nuestro prao ¹⁰²⁴ (formando diptongo [ao])		sus borregos están en nuestro prau		(DIFERENTS)
	gatito	gatico (muy usado)		gatico (muy usado)		
	gatazo	gataso gatucho		gataso		

¹⁰²⁴ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	gatucho	gatucho gatote (uno de los sujetos emplea el sufijo [-utʃo] para los aumentativos, y [-ote] para los despectivos, pero el otro desconoce el [-ote] y emplea el [-utʃo] para los despectivos, pero en ambos sujetos el despectivo es poco usado)		gatucha		
265	casita	casica		casica		
	casona(***HM)					
	casucha	casucho ¹⁰²⁵		casuchón casucha		(DIFERENTS)
	sombreroito	sombrerico		sombrerico		
	sombrerocho			sombrerocho		
270	arbolito	arbolico		arbolico		
	puertecita	puertesica		puertesica		
	Pedrito	Pedrico		Pedrico		
	Juanito	Juanico		Juanico		
	Mariquita	Mariíta		Mariíca		
275	Variantes de Francisco	φFrancisco ¹⁰²⁶ Quico Paco		Paco Fransisco Quico		
	Ídem de José	José Pepe Pepico		Pepe Pepico José		

¹⁰²⁵ Godelleta (1934):

¹⁰²⁶ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Una moza guapísima	una chica muy guapa		una mosa guapísima		(DIFERENTS)
	Una mazorca grandísima (**HM)	una panoja muy grande		una panoja grandísima		(DIFERENTS)
	Dar la cara por otro	dar la cara por otro sacar		dar la cara por otro		
280	A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra (**HM)	a ninguna le gusta ponerse la ropa de otra		a dinguna le gusta ponese la ropa d'otra		(DIFERENTS)
	Tenemos cada uno diez duros	cada uno tenemos diez duros		tenemos diez duros cada uno		
	Dió a cada uno seis pesetas	dio a cada uno diez pesetas		dio seis pesetas a cada uno		(DIFERENTS)
	uno	uno dos, tres, cuatro, cinco, seis		uno dos, tres, cuatro, cinco, seis		
	un queso	un queso		un queso		
285	una zorra	una sorra		una sorra		
	siete	siete		siete		
	ocho	ocho		ocho		
	nueve***	nuebe dies		nuebe dies		
	once	onse		onse		
290	doce	doce (todo el pueblo distingue sin vacilar en estos dos casos y sesea en todos los demás)		doce (todo el pueblo distingue sin vacilar en estos dos casos y sesea en todos los demás)	sí, comprobado que en esta palabra no sesean	
	trece	trece		trece		
	catorce	catorse		catorse		
	quince	quinse		quinse		
	diez y seis	diesiséis diesisiete		diesiséis diesisiete		
295	diez y ocho	diesisiete diesinuebe ¹⁰²⁷		diesisiete diesinuebe		

¹⁰²⁷ Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	veinte	beinte (la [e] media) treinta		beinte		
	veintiuno	bentuno cuarenta		be'nti-uno		(DIFERENTS)
	veintidós	bentidós sincuenta		be'ntidós		(DIFERENTS)
	ciento (50 y 50)	sien (todos los sujetos dicen lo mismo)		sien		
300	cien días	sien días		sien días		
	la tarde	la tarde		tarde		
	Aun no habrá venido	no ha benido aun no ¹⁰²⁸		no habrá benido aún no		
	Entonces escampó***	entonses s ^e arrasó		entonses escampi-ó		
	Vamos ahora mismo	bamos de seguida a(g)ora mesmo		a'guá mismo bendremos		(DIFERENTS)
305	Volveré luego***	bengo en luego		luego golberé		(DIFERENTS)
	Lo trajo anteayer	lo trujo ant(e)ayer ¹⁰²⁹		lo trujo antayer		(DIFERENTS)
	Escribió trasanteayer	escribió antes d(e) anteayer ¹⁰³⁰		escribió antes d'antayer		(DIFERENTS)

vez y seis dij^e ^e seis
vez y ocho dij^e ^e siete

1028 Godelleta (1934):

¡t^o a^o n^o!

1029 Godelleta (1934):

antayer^(e)

1030 Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	La pelota, ¿dónde está? ***(**HM)	ande está la pelota		la pelota and.está		
	Se va a pudrir la fruta	se ba a pudrir la ^º fruta pudrir (las dos formas coexisten)		se ba a pudrir la fruta		
310	La criada friega los pucheros	la criá ^º frega ¹⁰³¹ los pucheros		la cri-á frega lo ^s peroles		
	El perro rabia	el perro rabía		el perro rabía		
	¿Dónde vacían el cántaro? ***	ande abocan el cánt(a)ro basían (lo dicen poco)		ande basían el cántaro		
	No lo vacíes en la calle	no lo aboques en tierra en la calle		no lo basíes en la calle		
	Cada mes cambia de oficio	cada mes cambía d'º ^º fisio		a cada mes cambía d ^e ofisio		(DIFERENTS)
315	¿Cuándo salís de viaje?	cuando mobéis el biaje saléis		cuando mobéis de biaje		
	No escupas en el suelo(**HM)	no escupas en el suelo		no.scupas en el suelo		
	Dile algo que le escueza***(* **HM)	dile algo que le cuesga		dile algo que l'escuega		(DIFERENTS)
	Antes que amanezca	antes que amanesga el día		antes qu'amanesga.l día		

antez d(e) antea yei

1031 Godelleta (1934):

krjá^(a) v frega

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Traje demasiada cebada	truje demasiá sebá (los jóvenes dicen [tráxe])		truje demasiáu sebá		(DIFERENTS)
320	Trajeron la harina al horno	trujeron l'harina al horno		trujeron l'harina.l horno		
	Id aprisa	bes ir ligeros bes ir aprisa (lo dicen siempre) ¹⁰³²		bes ir ligeros bes ir aprisa		
	Ve y dile que suba	anda y bés dile que suba golber (lo dicen muy poco)		bés a aquél y dile que suba		(DIFERENTS)
	Cantad una jota	cantar una jota		cantar una balensiana		(DIFERENTS)
	Volved pronto***	benir corriendo pronto golber (no lo dicen casi nunca)		golber pronto		
325	Decid lo que queráis	desir lo que queráis		disir lo que queráis		(DIFERENTS)
	Todo se alcanza teniendo paciencia***	todo s(e) arcansa ¹⁰³³ teniendo pasensia		too s'arcansa tubiendo pasensia		(DIFERENTS)

¹⁰³² Godelleta (1934):

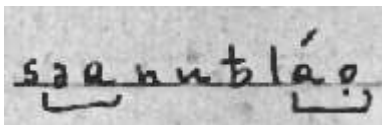
bes lo dicen siempre
 aprisa) ir ligeros
 bes ir aprisa

¹⁰³³ Godelleta (1934):

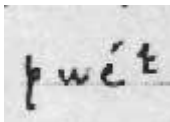
s(e) arcansa

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Se puede vivir queriendo trabajar	se puede bebir queriendo trabajar bibir		se pue bibir quisiendo trabajar		(DIFERENTS)
	Se ha puesto nublado	se ha nublao ¹⁰³⁴ se ha puesto nublo		s'ha puesto nublo		
	El cura ha bendecido los ramos	el cura ha bendesido lo ramos		el cura bendisido lo ramos		(DIFERENTS)
330	Después que hayan descansado	ensé que descansen en descansar ensé que haigan descansáu		después qu'haigan descansáu dimpués		(DIFERENTS)
	Fué por avena	φue ¹⁰³⁵ a por abena		fue a por abena		
	Fuimos a la feria	φuimos ¹⁰³⁶ a la φferia		fuimos a la feria		
	Fueron al río	φueron ¹⁰³⁷ al río		fueron al río		
	Esperan que vayamos	esperan que bayamos		esperan que bayamos		
335	Nos verá cuando vengamos	nos berá cuando bengamos		nos berá cuando bayamos		(DIFERENTS)

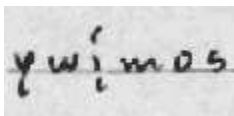
1034 Godelleta (1934):

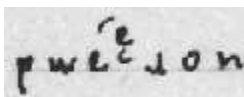
1035 Godelleta (1934):

1036 Godelleta (1934):

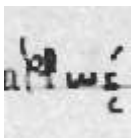

1037 Godelleta (1934):

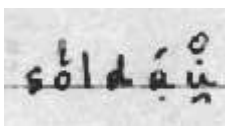

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	¿Sois parientes del alcalde?	sois parientes del alcalde (los antiguos dicen [séis])		sois parientes del arcalde alcalde		
	Tú y yo somos amigos	yo y tú semos amigos		yo y tú somos amigos		(DIFERENTS)
	Fuí soldado en África	^φ fui ¹⁰³⁸ soldáu ^{o1039} en África		fui soldáu en África		
	Cuando seas estudiante	cuándo seas estudiante		cuando seas moso		(DIFERENTS)
340	No se veía por causa del humo	no se bía por causa del humo		no se bía por mucho humo		
	Os vais a caer	us bais ¹⁰⁴⁰ a caer		us bais a cáir ¹⁰⁴¹		(DIFERENTS)
	Os han engañado	os han engañaó		us han engañáu		(DIFERENTS)
	¿Os queréis callar?	os queréis callar		us queréis callar		
	¡Arrodillaos!	arrodillaro ^{us1042}		arrodillase		(DIFERENTS)

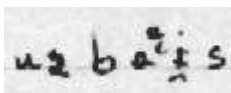
1038 Godelleta (1934):

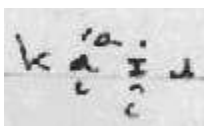
1039 Godelleta (1934):

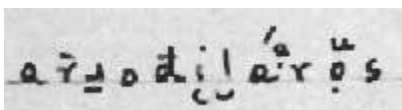
1040 Godelleta (1934):

1041 Godelleta (1948):

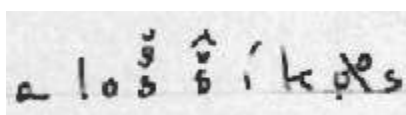

1042 Godelleta (1934):

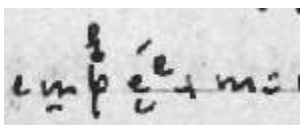
	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
345	Bebeos este vaso de aguardiente	beberus este baso d'a ^u uardiente		beberse este baso d'a ^u uardiente		
	Deme usted un pañuelo	dém(e) usté el moca ^d or		déme.l pañuelo		(DIFERENTS)
	Póngase usted el sombrero	póngase el sombrero		póngase.l sombrero		
	Se me cayó del bolsillo	me se cayó de la bolchaca		me se cayó de la bolchaca		
	¿Se te calmó el dolor?	te se pasó el dolor quitó		te se pasó el mal de quijal		
350	A Miguel le cogieron preso***	a Miguel lo cogieron preso		a Miguel l'han agarráu		(DIFERENTS)
	Le llevaron a la cárcel	lo llebaron a presilio		lo llebaron a la cársel		
	Al padre le vieron llorando	al padre lo bieron llorando		al pare lo bieron llorar		(DIFERENTS)
	A los niños les socorrieron los vecinos	a los chicos ¹⁰⁴³ los socorrieron lo(s) besinos		a los chicos los agarraron los besinos		
	Me pidieron que les ayudase	me pidieron que les ayudara (coinciden todos los sujetos)		me pidieron que les ayudara		

¹⁰⁴³ Godelleta (1934):

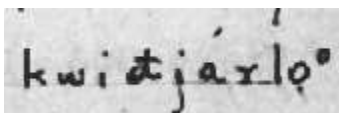

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
355	Al enfermo hay que cuidarle	al en ^o fermo ¹⁰⁴⁴ hay que cuidarlo ¹⁰⁴⁵		al malo hay que cuidalo ¹⁰⁴⁶		
	Al niño le pusieron un vestido***	a un niño le pusieron un bestido (a veces [bestio])		al chico le pusieron un traje		
	Tráete los candiles para echarles aceite	trae los candiles p'a echarles asaite		traí los candiles p'a poneles asaite		(DIFERENTS)
	El pan se le ha repartido a los pobres	el pan s'ha reparti ^o a los pobres		el pan l'han repartió a los pobres		(DIFERENTS)
	A la madre no le dieron la limosna***	a la madre no le dieron la limosna		a la mare no le dieron la limosna		(DIFERENTS)
360	Aquella desgracia le costó a ella la vida	aquella desgrasia le costó a ella la muerte		aquella desgrasia le costó la muerte		
	A las hermanas les enviaron unas cartas	a las hermanas les mandaron carta		a las hermanas les escribieron unas cartas		
	A la yegua le cansa el trabajo	a la e(g)ua la cansa el trabajo		a la ^g yegua ¹⁰⁴⁷ el trabajo le cansa mucho		(DIFERENTS)

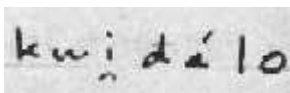
1044 Godelleta (1934):

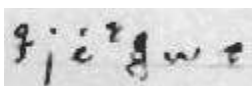
1045 Godelleta (1934):

1046 Godelleta (1948):

1047 Godelleta (1948):

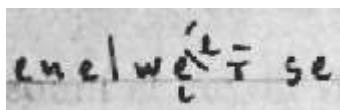

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	La desunsen para no cansarla	la desunsen para no cansarla		la desunsen p'a no cansala		(DIFERENTS)
	Siéntense ustedes	siéntense ustés (tomen una silla y [se sjénten ust és])		se sienten ustés ustedes		
365	No quieren abrigarse	no quieren taparse quien (en pronunciación rápida)		no quien arropase		(DIFERENTS)
	Se castigó a los ladrones	se castigaron a los ladrones		se castigaron a los ladrones		
	Se cortaron treinta pinos	se cortaron tre(i)nta pinos		se cortaron trenta pinos (sí)		
	Se necesitan obreros	se nesesitan jornaleros		se nesesitan trabajadores		
	Se venden patatas	se benden criguillas		se benden criguilles ¹⁰⁴⁸		(DIFERENTS)
370	En el huerto se podían plantar rosales	en el huer se ¹⁰⁴⁹ podía plantar roseros		en el güerto se podía plantar roseros		(DIFERENTS)
	En la puerta había cuatro almendros	en la puerta había cuatro almendreros		en la puerta del güerto habían cuatro almendreros		(DIFERENTS)
	Hacia cinco meses que había muerto	asía sinco meses que se había muerto		hasía sinco meses que s'había ¹⁰⁵⁰		

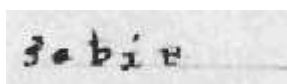
¹⁰⁴⁸ Godelleta (1948):

¹⁰⁴⁹ Godelleta (1934):

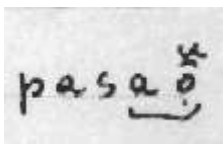

¹⁰⁵⁰ Godelleta (1948):

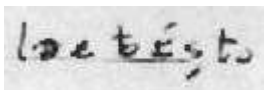

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	El invierno pasado hubo muchas lluvias	el imbierno pasao ^{u1051} hubieron munchas llubias		l'ibierno pasáu hubieron muchas llubias		(DIFERENTS)
	Hace tres años que no lo veo	hase tres años que no lo hai bisto		hase tres años que no l'he bisto ¹⁰⁵²		(DIFERENTS)
375	Ayer volví temprano	ayer bine temprano		ayer bine tarde		(DIFERENTS)
	Anoche llegó Felipe	anoche llegó ^º Felipe		anoche llegó Felipe		
	Anteanoche vinieron los mosos	antanoche binieron los mosos		antanoche binieron los mosos		
	He bailado toda esta tarde	hai bailáu ^{o1053} to(d)a la tarde (más enérgico [tárde])		hei bailáu toa la tarde		(DIFERENTS)
	Hoy ha hecho viento todo el día	hoy ha hecho ¹⁰⁵⁴ aire to(d)o el día biento		hoy ha hecho aire to.l día		(DIFERENTS)
380	Este verano no ha hecho calor	este berano no ha hecho ¹⁰⁵⁵ calor		este berano no ha hecho calor		

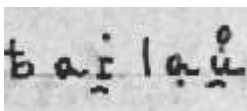
1051 Godelleta (1934):

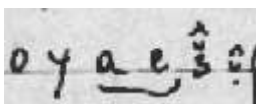
1052 Godelleta (1948):

1053 Godelleta (1934):

1054 Godelleta (1934):

1055 Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Esta noche hemos bajado tarde	esta noche hamos bajáu ^(o) ¹⁰⁵⁶ tarde		esta noche hamos bajáu		
	Ayer han salido los pastores	ayer salieron los pastores		los pastores salieron ayer		
	Anteayer ha nevado bastante***	anteayer nebó mucho		antayer nebó mucho		(DIFERENTS)
	¿Has barrido ya?	has barrido		ya.s barrido		
385	¿A qué hora has llegado?	a qué hora has benío		a qu ⁽ⁱ⁾ é hora.s ¹⁰⁵⁷ benido		(DIFERENTS)
	Si tuviera dinero lo compraría	si yo tubiera dinero lo compraría		si tubiera dineros lo comprarí ¹⁰⁵⁸		(DIFERENTS)
	Si estudiase aprendería	si estudiara aprendería		si estudiara.pren dería		(DIFERENTS)
	Si pudiera la mataría	si pudiera la mataría		si yo pudiera la mataría		
	Yo quisiera ser rico	yo quisiera ser rico		yo quisiera ser rico		
390	Ojalá lloviese	ojala llobiera		ojala ¹⁰⁵⁹ llobiera		

¹⁰⁵⁶ Godelleta (1934):

¹⁰⁵⁷ Godelleta (1948):

¹⁰⁵⁸ Godelleta (1948):

¹⁰⁵⁹ Godelleta (1948):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Venga lo que viniere	benga lo que benga		benga lo que benga		
	Diga lo que dijere no le creeremos	diga lo que quiera que no le creemos		diga lo que diga no lo creemos		(DIFERENTS)
	Aunque haga frío saldré	aunque haga °frío yo saldré		aunque ¹⁰⁶⁰ haga frío saldré		
	Siembra para que coma su familia	siembra p'a que coma su °familia		siembra p'a que coma su familia		
395	Desde que nació no vi cosa igual	dende que ¹⁰⁶¹ nací no hai bisto tal cosa		desde que nasí no h'eai ¹⁰⁶² bisto na tan raro		
	Cuanto más siegues, mejor	contra más segues mejor		contra más siegues más ganas		(DIFERENTS)
	Este vino no me gusta por lo agrio	este bino no me gusta por lo agrio (sin i en ambos sujetos)		este bino no me gusta qu'está agrio		(DIFERENTS)
	¡Lo que llora este chico!	lo que llora este chico		lo que llora este chico		
	No tengo ni pizca	no tengo ni pisca ni nada		no tengo ni mñaja ni pisca		
400	No me importa un pito	no me importa una puñeta mierda		no m'importa un pepino		

¹⁰⁶⁰ Godelleta (1948):

¹⁰⁶¹ Godelleta (1934):

¹⁰⁶² Godelleta (1948):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Iban por agua	iban a por a(g)ua		iban a por agua		
	Un asunto a resolver	una cuestión que arreglar		un asunto que bentilar		(DIFERENTS)
	Abandonaron a su tío	abandonaron a su tío		abandonaron a su tío		
	Visitaron la ciudad	besitaron a la siudad ¹⁰⁶³		fueron a Balensia		(DIFERENTS)
405	Voy a casa del maestro	boy a ca el maestro		boy a ca.l maestro		(DIFERENTS)
	Estaba medio dormida	estaba medio durmiendo		estaba medio adormida		(DIFERENTS)
	Sirvió sólo dos semanas	sirbió dos semanas na más ¹⁰⁶⁴		sirbió dos semanas nada más		(DIFERENTS)
	Oiga, señor Juan	chiquiò ¹⁰⁶⁵ Juan (si es compadre) oiga tío Juan		tío Juan escuche		(DIFERENTS)
	¿Ha mejorado la señora María?	ya está mejor la tía María		ya está mejor la tía María		
410	¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocid os) ***	ánde bais (pero a los ancianos y desconocidos [ánde bán])		ande bais ande ban		

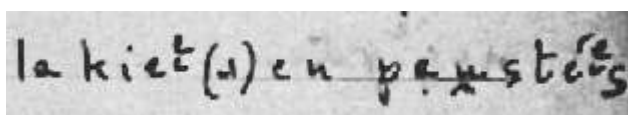
1063 Godelleta (1934):

1064 Godelleta (1934):

1065 Godelleta (1934):

	Pregunta QI	Godelleta (1934)	Observació	Godelleta (1948)	Observació	Comparació
	Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)	la queréis p'a bosotros (a los ancianos y desconocidos [la kie(r)en pa wstés] ¹⁰⁶⁶)		lo queréis lo quieren		

¹⁰⁶⁶ Godelleta (1934):

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Godelleta QII (1948)”

Descripció

Tenim dos QII del poble de Godelleta: una del 1934 i una altra de 1948. La primera és la que apareix en la nostra edició de l'ALPI del País Valencià, i la segona és la que presentem en aquest apartat en forma de columnes.

L'enquesta del QII de Godelleta (publicada com la d'Anna el 1947 en la segona edició) està feta íntegrament per Sanchis Guarner. Les dades de l'informant apareixen en la darrera pàgina, després de les “Características Fonéticas del Sujeto”. No apareix la data d'enquesta.

Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)

Alguns apunts de transcripció fonètica de QII Godelleta (1948) que no apareixen en QII Godelleta (1934)

La [s] amb tendència a palatal

L'enquesta de 1948 del poble de Godelleta presenta una peculiar transcripció de les esses amb tendència a palatal. De la mateixa manera que al QI de Godelleta (1948) només transcrivíem aquell so en les preguntes de Fonètica (on fèiem transcripció amb símbols de l'AFI), mentre que en les de Morfosintaxi (on fèiem transcripció gràfica) no les marcàvem, així mateix no les hem marcades en la present edició del QII (Godelleta, 1948).

Aquesta peculiar transcripció de la [s] amb tendència a palatal [sʲ] no apareix d'una manera regular en el QII de Godelleta (1948):

- No hem trobat una regla regular de transcripció d'aquelles esses. No totes les esses són d'aquelles amb tendència a palatal fricativa (p. ex. *losa*, *sequia*, *salida*, etc.), però sí la majoria (*presa*, *balsa*, *sinto*...). En principi semblava que era amb tendència palatal en contacte amb la vocal *i* (p. ex. *cansonsillos*, *sinto*...), però hi ha excepcions (com ara *sinaguas*...). Fins i tot dins del mateix mot hi ha dues transcripcions diferents en contacte amb *i*, com passa el 148 en *diesisiete*¹⁰⁶⁷.

¹⁰⁶⁷ Godelleta (1948):

De vegades, un mateix mot apareix amb transcripció diferent: *camisa* apareix en 707 amb *s* normal, mentre que en 708 apareix amb *s* amb tendència a palatal.

Transcriurem l'escaneig de l'original a peu de pàgina només d'algunes d'aquelles amb tendència a palatal.

Vocal de reforç dels mots acabats en -r:

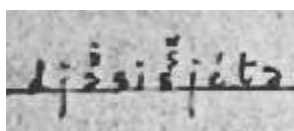
Aquest fenomen de suport no apareix en l'enquesta del QII de 1934. Els casos que hem registrat en el QII de 1948 són els següents:

Godollela, QII, 1948

_(e) / _e	_(i) / _i
- abre(b)ador ^(e) , alenar ^(e) , amasar ^(e) , argunsar ^(e) , badallar ^(e) , balar ^(e) , bendemar ^(e) , botijear ^(e) , bramar ^(e) , cobar ^(e) , coclear ^(e) , colar ^(e) , comer ^(e) , cortar ^(e) , empeltar ^(e) , entablear ^(e) , entrecabar ^(e) , esbordegar ^(e) , escabrerotar ^(e) , escomensar ^(e) , festear ^(e) , gomitar ^(e) , llar ^(e) , maular ^(e) , mesuraor ^(e) , mocaor ^(e) , pajar ^(e) , podar ^(e) , pulgar ^(e) , rebusnar ^(e) , refescar ^(e) , reglotar ^e esternudar ^(e) , relinchar ^(e) , respirar ^(e) , roncar ^(e) , ruiseñor ^(e) , sembrar ^(e) , titeretear ^(e) , trescolar ^(e)	esmuñir ⁽ⁱ⁾ gruñir ⁽ⁱ⁾ bullir ⁱ heñir ⁱ
- matare, reglotar ^e , pes(a)or ^e	

Altres diferències

Finalment volem deixar constància del valor diacrònic de l'enquesta de 1948 respecte de la de 1934 (QII). Encara que hem anotat la marca (DIFERENTS), hem cregut interessant classificar aquestes divergències, sobretot les més remarcables¹⁰⁶⁸. Hem comptat 160 casos on hi ha diferències.

¹⁰⁶⁸ **Criteris per a introduir la marca (DIFERENTS):**

- Sí que notem les diferències fonètiques (p. ex. -ador / -aor)
 - Sí que considerem si el 1934 diu "(no hay)" o alguna marca semblant, i el 1948 hi afegim alguna variant o anotació.
 - No considerem les consonants volades (p. ex. *esti^{er}col* (1934) / *estiercol* (1948))
 - Tenim en compte el diminutiu, ja que el considerem important (ramal, 1934 / ramalillos, 1948; tijerilla 1934 / tijeras 1948; lomos 1934 / lomillos 1948).
- Això no obstant no tenim en compte el diminutiu -ico, ja que és el predominant en l'enquesta de 1948 (*altico*, *charquico*, *gusanico*, *pollico*, *pajarico*, *perrico*, *chotico*, *granico*...)
- També tenim en compte els casos que considerem ERRORS: serner 1934 / sener 1948.

Una de les característiques fonètiques que es repeteixen tant a l'enquesta de 1934 com a la de 1948 és el cas de la realització interdental fricativa sorda [θ] enfront del sesseig. Godellet és un poble que practica el sesseig. Això no obstant hi hem pogut detectar cinc casos el 1934 i tres el 1948, amb [θ] interdental. Potser es tractava de realitzacions espontànies o bé un exemple més de les errades de transcripció que cometien els investigadors de l'ALPI.

Tot seguit presentem tots els casos de sesseig i aquells huit casos aïllats:

	[s]	[θ]
Godolleta (QII, 1934)	aguasil, alsa, armásera, armosar, arrañaso, aseite, asero, bautiso, brasa,, calsas, calsetín, cansonsillo, capaso, carabasa, casuela, casuelo, cortesa, cosina, cosinica, cosio, dasa, diesinuebe, diesisiete, ensender, escomensar ^(e) espinaso, estenasas, fasilitario, frontisa, gallinasa, gonse, gransones, haser, has ^{(i)x} , lansadera, lasena, longanisa, longaniseró, lusero, lusiarla, mansanera, mansaneral, mansanilla, monesillo, mosico, moso, nasimiento, pajuso, panaliso, pesonera, pesuña, poso, quebrasa, rasimos, safa, sagal, sambomba, sapatilla, sapato, sega, seja ^s , sena, senisa, senisa, senserrá, sepo, sequia, seresicas, serner, serrojo, sesta, sierba, sierso, sigarro, cincuenta, sinto, surco, surda, surdo, suro, terset, torsida, tosino, unsidera	cabezal balenciana ll(i)ebrecica cincha cazuela
Godolleta (QII, 1948)	armásera, armosar, asero, asuela, bautiso, bensejo, caballaso, calabasa, calsas, cansell, cansonsillos, carnisero, casuela, casuelo, choriso, dasa, donsaina, donsella, escomensar, espinaso, espinaso, estenasas, gallinasa, gransas, legañoso, liensa, longanisa, lusero, pacasos, pajuso, perraso, pescueso, pesonera, pesuña, rosar, safa, sambomba, saragüells, sarpá, sejas, selda, senar, sener, senserrá, sepillo, sepo, sequia, sercadit, sercáu, seresicas, serrojo, sierso, surco, surda, surdo, tasa, tersetes	corteza manzanera cerdo

Terminació amb el sufix *-ado*

	Godellela (QII, 1934)	Godellela (QII, 1948)
824 SALVADO:	salbáu	salbao
609b PUÑADO:	puñáu	puñao
642a CÓNYUGES SEPARADOS:	estar deseparáus ¹⁰⁶⁹	desapartáus
657c HIJO DE PILA (AHIJADO):	hijao	ahijáu

Intervocàlica *-d-*

	Godellela (QII, 1934)	Godellela (QII, 1948)
783c ATABLADERA (DIBUJO):	entablaora (de madera, sin púas; una sola tabla) ¹⁰⁷⁰	entabladora (tabla lisa con dos ganchos)
725 AFILADOR:	amolaor	esmolaor
803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:	plegaores ("de oliva")	plegadoras
818 SERRÍN:	serraúra	serrín serradura
825 LEVADURA:	lebaúra	lebadura

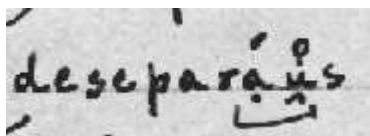
no hay, no hacen... / ...

	Godellela (QII, 1934)	Godellela (QII, 1948)
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	(no hay nombre; pregunté a varias personas)	sarpá
723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):	(no hay)	mayoral
782g TERCERA LABOR:	(no hacen)	labrar (en general)

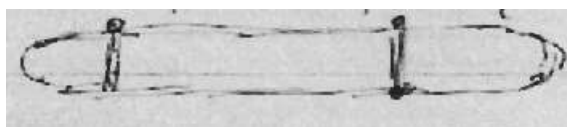
Palatal lateral

	Godellela (QII, 1934)	Godellela (QII, 1948)
821 ROBÍN:	robél ¹⁰⁷¹	robell

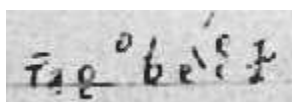
¹⁰⁶⁹ Godellela (1934):

¹⁰⁷⁰ Godellela (1934):

¹⁰⁷¹ Godellela (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
493 MARIQUITA:	galinica	galinica 1072

Inicials f- / [x]

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
421 MANANTIAL:	(j)uente nasimiento	fuelle juente (los viejos)

Prefixos (al-, a-, es- / Ø-)

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
469 ALBARICOQUE (FRUTO):	albercoque	abercoques
481 BELLOTA:	abellota	bellota carrasquera
689a PALMATORIA:	palmtoria	espalmatoria
766 AGUZAR LA REJA:	lusiarla	alusiari
783b TABLEAR	entablear ^(e)	tablear
787b ACRIBAR:	garbillar	agarbillar
818c AZUELA:	suela	asuela

Diferència per un so...

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
502 AGUZANIEVES:	santarrío	saltarríos
507 CHOTACABRAS:	enganapastor	engañapastor
520a JABALÍ:	jabalín (aquí no hay)	jabalí
621a MANO DERECHA:	mano derecha	drecha
626 JOROBADO:	chepeludo	cheperudo
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:	dar calabasa (sí)	darle calabasa
651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):	calastros	calostros
670 CABALLETE:	(la <lamera>)	lomera

¹⁰⁷² Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
700 ESCARPIA (ALCAYATA):	clabo de gancho ¹⁰⁷³	cabo de gancho ¹⁰⁷⁴
728c TREINTA Y UNO:	trentayuna	treintayuno
728d TREINTA Y OCHO:	trentayocho	treinta'y ocho
745 CHITO:	bolinchi (<i>)	bolinche
754 PONERSE EN CUCLILLAS:	en cuquilla ^s	en coquillas
794a CAER LA FLOR (CERNER):	serner	sener ¹⁰⁷⁵
807b TRASIEGO:	trescolar	trascolar
826 HEÑIR:	heñir ⁱ	hiñir

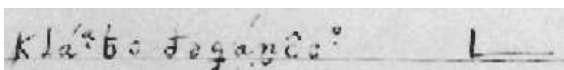
Desplaçament d'accent

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
519 MURCIÉLAGO:	rata- pen(a) ¹⁰⁷⁶	rata pená (los jóvenes <rata pena>)

Obertura [em-] / [am-] (1 únic cas)

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)
798 EMBUDO:	ambudo	embudo

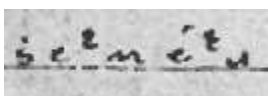
¹⁰⁷³ Godelleta (1934):

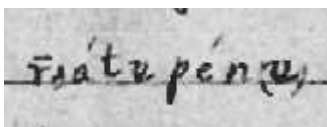
¹⁰⁷⁴ Godelleta (1948):

¹⁰⁷⁵ Godelleta (1948):

¹⁰⁷⁶ Godelleta (1934):

Edició del QII de Godelleta (1948)

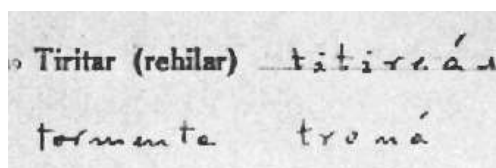
Anotacions marginals:

- tormenta: <troná>¹⁰⁷⁷
- <el sóll>: el desperdicio, lo que cae de un árbol
- <sueca>: tronco
- <cuertan>: cortan
- <talpón>: topo
- <corbella>: hoz

EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci ó
informador	Mariano Clemente Clemente Natural de Godelleta Sus padres, de Godelleta Edad: 60 Oficio: labrador Sabe leer. Es bilingüe Viajes: Temporadas por la ribera del Júcar. Un año en Algemesí. 1-de octubre de 1934 L. R. Castellano y M.S.G.	Esteban Carrascosa Gil, natural de Godelleta, como sus padres, de 58 años, carnicero y labrador; ha hecho algunos viajes por España e incluso ha estado en Francia, pero habla muy bien el dialecto local.	
412 MONTAÑA:	sierra	alto	
413 CERRO:	alto	altico monte (terreno montañoso)	
414 COLINA:	loma (terreno montuoso)	loma	
415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.):	cañá	(en toponimia: <capuch>) cañá (vaguada)	

¹⁰⁷⁷ Godelleta (1948):

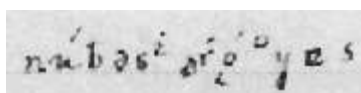
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
416 RAMBLA:	barranco (ríos secos)	barranco	
417 TORRENTERA (BARRANQUERA):	arramblaero reguero (va a la rambla)	desaguador	
418 ACEQUIA DE UN MOLINO:	sequia		
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):	sequia regaora ^s (acequias secundarias)	sequia	
420 ARROYO (REGATO):	(aquí no hay arroyos)	regantico escurrín	(DIFERENTS)
421 MANANTIAL:	(j)uente nasimiento	fuelle juente (los viejos)	(DIFERENTS)
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):	(BALSA: <charco>, balsa de agua de lluvias, en sitios bajos; <charquico>, charco pequeño por las calles) (ALBERCA: <balsa>, estanque grande para regar, de manantial) (POZO: <poso>) (<aljibe>, aljibe, agua de lluvias, para beber)	balsa charco aljibe pantano	
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:	presa	presa	
422a OTROS MODOS DE ELEAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):	(CIGÜEÑA: algo parecido es la <taona>; es una especie de cajón, que tiene eje en medio) ¹⁰⁷⁸ (NORIA: <noria>) (GARRUCHA: <correola>)	noria	
423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ):		estrecho	
424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO):	sinto (filón de piedra, que sobresale) bolo (guijarro) peñón (peñasco) risclo (pedregal, pendiente, piedras enterradas, escalonadas) tormo (peñón, pero suelto) losa	ripio (pequeña) bolo (de río) losa (llana, ancha) risclo (peñasco grande) sinto (peñasco cortado verticalmente)	
424a ACERO:	asero	asero	

¹⁰⁷⁸ Godelleta (1934):

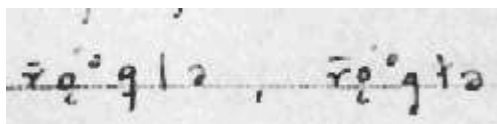

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO):	aire de abajo (= <lebante>; de Torrente) de mediodía (= <del moro>; del sur) de arriba (= <poniente>; de Buñol) norte (= <sierso>; de Cheste)	aire tremontana (de <Molbiedro>, NE) lebante (de <la Ribera>, SE) puniente del moro (S) sierso (NO) matcabras (N)	
425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):		bentisca	
426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO):	remolino	remolino	
426a HURACÁN:	huracán	bentolera	
426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.):	raso nubláu aborregáu (nubes pequeñas blancas) (cielo <entarañináu>: niebla delgada)	raso nublo emborregáu arabogue (ventisca con lluvia breve y no hace mucho frío) bentisca (con aire más fresco) (<sielo a borreguicos, agua a cantaricos>)	
426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:	nubes royas ¹⁰⁷⁹	sielo royo	
426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE:	barruntan aire	(frío)	
426e OSA MAYOR:	Carro	lusero	(DIFERENTS)
426f LUCERO DEL ALBA:	lusero del alba	lusero del alba	
426g LUCERO DE LA TARDE:	lusero del baquero		
427 VÍA LÁCTEA:	camino de Santiago	camino de Santiago	
428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA):	rogle (sí)	rogle rogle ¹⁰⁸⁰	
429 FUCILAZO:	relámpago		

¹⁰⁷⁹ Godelleta (1934):

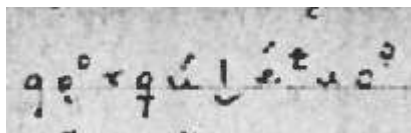

¹⁰⁸⁰ Godelleta (1948):

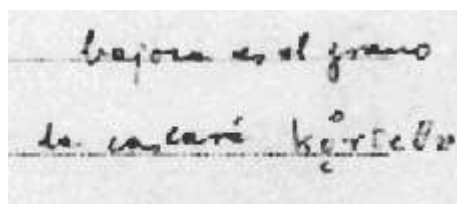
	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
430 CULEBRINA:	culebreáu	relámpago	(DIFERENTS)
431 LLOVIZNA:	llobisna arabogue (agua y aire, que dura poco tiempo)	prunear	
432 CHAPARRÓN:	(una <chaparrá>)	trompá d° agua	
433 ARCO IRIS:	arco iris	arco iris	
434 NIEBLA:	boira (<r> muy fricativa)	boira	
435 BARRO:	barro	barro	
436 ROCÍO	rujío	rujío	
437 ESCARCHA:	escarcha	escarcha	
438 CARÁMBANO:	(no se forman; hiela poco)	candelero	(DIFERENTS)
438a NEVADA:	nebasco	nebá	(DIFERENTS)
439 TIRITAR (REHILAR):	titeretear ^(e) (la -r tiene un ligero elemento vocálico)	titirear	(DIFERENTS)
440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):	dedo heláus no se puede haser puñico	dedos agancháus	
441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.):	paret alambráu (de alambre)	sercáu (de piedras, generalmente)	
442 NÍSCALO:	seta (amarilla; se come) llongo (blanco; es malo para comer)	hongo (no distinguesn pero conocen la voz <rebollón>)	
442a GAMÓN:	gamonera	gamonera	
443 AMAPOLA:	ababol	donsella (es la flor) ababol (la planta)	
444 MARGARITA:	mansanilla borde	margarita	
445 LIRIO AMARILLO:		lirio	
446 DON DIEGO DE NOCHE:		campanicas	
447 FRAMBUESA:			
448 ESCARAMUJO (PLANTA):	rosero borde carambujo (en Yátova)	rosero borde	
449 FRUTO DEL ESCARAMUJO:		seresicas picantes	
450 MAJUELO (PLANTA):	bor(b)ullero (?)	gorgúllero ¹⁰⁸¹	

¹⁰⁸¹ Godellea (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
451 FRUTO DEL MAJUELO:	seresicas de pastor	seresicas de pastor	
452 ALCAPARRA (PLANTA):	(cree que <taparera>; aquí no hay)	(no las hay)	
452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA:	tápara	táparas	
453 ALCAPARRÓN:	taparote	taparote	
453a REGALIZ:	regalisia	regalisia	
453b ANÍS:	laboreta	laboretas	
454 ALBAHACA:	alfádega	alfádega	
455 ESPLIEGO:	(<espligo> esprígol	esprígol	
456 LLANTÉN:	plantaje	plantaje	
457 CANTUESO:			
458 GUIANTES:	pésoles	pésoles	
459 PEPITA DE LA SANDÍA:	pepita de melón de a(g)ua	pepitas de melón d' Argel	(DIFERENTS)
460 JUDÍAS BLANCAS:	bajoca(s) blanca ^s	bajocas blancas (bajoca es el grano; la cáscara <corceza> ¹⁰⁸²)	(DIFERENTS)
461 JUDÍAS PINTAS:	bajocas embidriagás (sí)	bajoca royas	
462 JUDÍAS TIERNAS:	bajocas tierna ^s	bajocas tiernas	
463 ALCACHOFAS:	carchofas carchofera (planta)	carchofas	
464 FRUTO DEL MAÍZ:	panocha (<de dasa>, maíz)	dasa	
464a CORAZÓN DE LA MAZORCA:	espigón suro (corcho)	espigón	
464b HOJAS DE LA MAZORCA:	pellorfa	pellorfa	
465 GUINDILLA:	seresica	seresicas picantes (el mismo que 449)	
466 CIRUELA MORADA:	pruna (amarilla, alargada, madura en Julio y otra en S. Miguel)	siruelo prunón ¹⁰⁸³ (morado y largo) pruna (amarilla y larga)	(DIFERENTS)

¹⁰⁸² Godelleta (1948), POTSER PER ERROR, amb interdental:

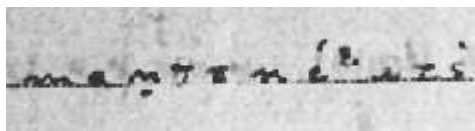
¹⁰⁸³ Godelleta (1948), POTSER PER ERROR, PER COMPTES DE <prunón>:

	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
467 CIRUELA CLAUDIA:	(la <claudia>: redonda, verde, blanquecina) (otra clase: <pruñón>, en Agosto, redonda; <cascabel>, redonda, pequeña, como avellana, en Agosto, color encarnado)	claudia	
468 CIRUELA CAMPESTRE:	(no hay)	cascabel	
469 ALBARICOQUE (FRUTO):	albercoque	abercoques	(DIFERENTS)
470 NÍSPERO (FRUTO):	niespla	níspero	
471 INJERTAR:	empeltar ^(e)	empeltar	
472 ESPANTAJO:	paulo	paulo espantajo	
473 HUESO DEL MELOCOTÓN:	cuesco de presquilla	cuesco de presquilla	
474 PELAR UNA PATATA:	pelar una criguilla	pelar criiguillas ¹⁰⁸⁴	
475 MONDADURA:	cortesa	peladuras	(DIFERENTS)
476 FRESNO:	fresno	fresno	
477 SAUCE LLORÓN:	el lloraor	lloraor llorador (más usado)	
478 MADROÑERO:	alborsera (planta)	alborsera	
479 MADROÑO:	alborso (fruto)	alborsos	
479a BREZO BLANCO:	petorro	bojas blancas	(DIFERENTS)
479b CAMPO DE SAUCES:		(no hay)	
479c OLMO COMÚN:		olmo negro	
479d FLOR DEL OLMO:			
480 ENCINA:	carrasquera matorra (coscoja; da bellota amarga, planta achaparrada)	carrasquera	
480a CAMPO DE ENCINAS:	carrasqueral	carrascal	

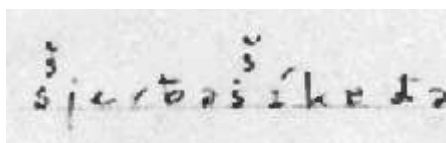
1084 Godellea (1948):

	Godella (QII, 1934)	Godella (QII, 1948)	Comparaci o
481 BELLOTA:	abellota	bellota carrasquera	(DIFERENTS)
481a CAPERUZA DE LA BELLOTA:	cucurucho		
482 NOGAL:	noguera	noguera	
483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL):	bancal de noguera ^s	nogueral (no hay)	(DIFERENTS)
484 RETOÑO (BROTE):	rebrotín (salga en la raíz o arriba)	rebrotines	
484a CAMPO DE MANZANAS:	mansaneral mansanera (manzano)	campo de manzaneras ¹⁰⁸⁵	
485 RODRIGÓN (EMPENTA):	puntal (con <horquilla> o sin ella)	puntal	
486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):	husma		
487 MARIPOSA:	palometa	palometa	
488 SANTATERESA:	sierba (<s> apicoalveolar cóncava)	sierbesica ¹⁰⁸⁶ de Nuestro Señor	
489 POLILLA:	corcón	polilla (el agujero <arna> en la ropa; <corcón> en la madera)	
490 CARACOL:	caracol (y <chicha>, la carne del mismo)	caracol	
491 CARRALEJA:	curica	panderola (cucaracha)	
492 ABEJORRO SANJUANERO:	abejorro	abejorro	
493 MARIQUITA:	gallinica	galinica ¹⁰⁸⁷	(DIFERENTS)
494 SALTAMONTES:	grillo	grillo	
495 LUCIÉRNAGA:	gusanico de lus	gusanico de lus	

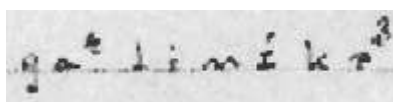
¹⁰⁸⁵ Godella (1948), POTSER PER ERROR, amb interdental:

¹⁰⁸⁶ Godella (1948); TOTES LES ESSES SÓN AIXÍ:

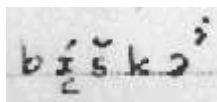

¹⁰⁸⁷ Godella (1948):

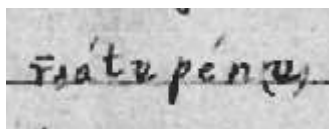
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
495a ALACRÁN CEBOLLERO:	tallarró(s)	tallarrós	
496 LAGARTIJA:	sargantija	sargantija sargandana ("Sargantija, sal y verás tu hija; sargandana, sal y verás tu hermana")	
497 SALAMANDRA:	(no conocen)	(no hay)	
498 CULEBRA:	culebra	culebra	
499 LAGARTO:	hardacho	hardacho	
500 SANGUIJUELA:	sandrijuela	sandrijuela	
501 URRACA:	urraca	blanca	
501a ALCAUDÓN:	(creen que es <buchín>)	buchín	
502 AGUZANIEVES:	santarrío	saltarríos	(DIFERENTS)
503 ZORZAL:	tordo tordancha (es mayor que el que le enseñamos)	tordo estornell (estornino)	
504 JILGUERO:	cagarnera	cagarnera	
505 PITORREAL:	(no conocen)		
506 RUISEÑOR:	(<ruiñeñor ^(e) > rojiñol	rojiñol	
507 CHOTACABRAS:	enganapastor	engañapastor	(DIFERENTS)
508 ABUBILLA:	polput	polput (f.)	
509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS:	bisque	bixque ¹⁰⁸⁸	
510 CONCHA:	pichina	pechina	(DIFERENTS)
511 ABRICANTO:			
512 ABADEJO:	abadejo	abadejo	
513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA):	raspa	raspa	
514 CANGREJO DE RÍO:	cangrejo	(no hay)	(DIFERENTS)
515 TEJÓN:	tasón	tasón	
516 COMADREJA:	mustela	mustela	
517 ARDILLA:	(no se conoce)	(no hay)	
518 NUTRIA:	(no hay)	(no lo conocen)	

¹⁰⁸⁸ Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
519 MURCIÉLAGO:	rata-pen(a) ¹⁰⁸⁹	rata pená (los jóvenes <rata pena>)	(DIFERENTS)
520 GALLO:	pollo	gallo	(DIFERENTS)
520a JABALÍ:	jabalín (aquí no hay)	jabalí	(DIFERENTS)
521 ASNO:	burro	burro	
522 CABALLO SEMENTAL:	caballo padre (no hay)	caballo de parada	(DIFERENTS)
523 ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN):	burro padre	guarañón	(DIFERENTS)
524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO):	borrego	mardano	(DIFERENTS)
525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):	barraco	barraco	
526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN):	macho	choto	(DIFERENTS)
527 SEMENTAL DE VACA:	toro	toro	
528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, CABRA, ETC.):	machorra	machorra (vaca, cabra)	
529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO):	pollico	pollico	
530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN):	pichón	pichón	
531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):	pajarico	pajarico	
531a CRÍA DEL ÁGUILA (AGILUCHO):			
532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO):	ll(i)ebrecica (sin (<i>)) ¹⁰⁹⁰	llebresica ¹⁰⁹¹	(DIFERENTS)

¹⁰⁸⁹ Godelleta (1934):

¹⁰⁹⁰ Godelleta (1934), POTSER PER ERROR, amb interdental:

¹⁰⁹¹ Godelleta (1948):

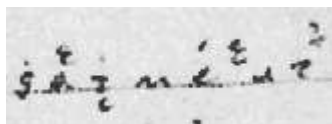
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO):	gachapo	gachapo ¹⁰⁹²	
534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO):	perrico	perrico	
534a PERRITO:	perrico	perrico	
534b PERRAZO:	perrote	perraso perrote (menos usado)	
534c PERRUCHO:	perrucho	(no se usa)	(DIFERENTS)
535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO):	lobico		
536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):	chotico	cabrica	(DIFERENTS)
537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO):	corderico	borreguico corderico	
538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN):	gorrinico	gorrinico	
539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO):	chirrico	chirro (fem. <chirra>)	
540 CRÍA DE ASNO (BUCHE):	burrucho	burrico	(DIFERENTS)
541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA):	potro	potrico potra	
541a CABALLITO:	caballico	caballico	
541b CABALLAZO:	caballote	caballaso	(DIFERENTS)
541c CABALLUCHO:			
542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA):	mulica machico	macho (masc.) mula (fem.)	
543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR:	echa(r) de comer ^(e)	echar pienso	(DIFERENTS)
544 GALLINA CLUECA (LLUECA):	llueca	llueca ¹⁰⁹³ (sin diptongo)	

¹⁰⁹² Godelleta (1948):

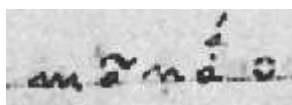
¹⁰⁹³ Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
545 EMPOLLAR:	cobar ^(e)	cobar	
545a ENJUNDIA DE LA GALLINA:	sein (y <e>; otro <sain>))	sainera ¹⁰⁹⁴	(DIFERENTS)
545b PEPITA DE LA GALLINA:	pepita	pepita	
545c BIZNA DEL HUEVO:	el telo	telón	(DIFERENTS)
546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA):	rabera (vacas y toros)	manao ¹⁰⁹⁵	(DIFERENTS)
547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO):	maná [<de ganáu>]	ganao	
548 SESTEAR EL GANADO:	haser el sestero	hisiendo ¹⁰⁹⁶ sestero	(DIFERENTS)
549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):	[<rebaño>] maná	ganao	(DIFERENTS)
550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):	gorrinerá	porcatera gorrinerá	
551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA):	conejera	gachapera	(DIFERENTS)
552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL):	(aquí no hacen redes; suelen hacer a veces un <corral>, con techo, y fijo)	hato	(DIFERENTS)
553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA):	poná	poná boñiga (del caballo)	
553a EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA):	cagarruta	cagarruta sirle	
553b EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE):	cagarruta	cagarruta	

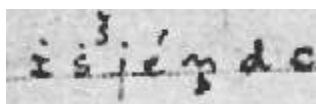
1094 Godelleta (1948):

1095 Godelleta (1948):

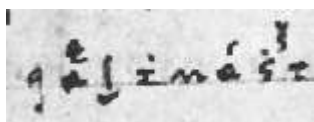

1096 Godelleta (1948):

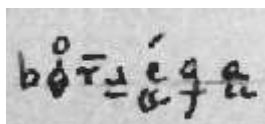

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA):	gallinasa (mucho junto en el gallinero)	gallinasa ¹⁰⁹⁷	
553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):	palomina	palomina	
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO):	bramar ^(e) bramido	bramido	
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO):	balar ^(e) balido	balido	
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO):	relinchar ^(e) relincho	relincho	
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO):	rebusnar ^(e) rebusno	rebusno	
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO):	maular ^(e) maulido	maulido	
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO):	gruñir ⁽ⁱ⁾ gruñido	gruñido	
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):	coclear ^(e)	cacareo	(DIFERENTS)
554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):			
554d MODO DE LLAMAR A LA VACA:	alsa baca		
554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA:	borrèga ¹⁰⁹⁸	tomá (y chasquido)	(DIFERENTS)
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA):	rrrr, cabra		
554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO:	t(o)má, t(o)má		
554h MODO DE LLAMAR AL ASNO:	m(u)á, muá, muá		

¹⁰⁹⁷ Godelleta (1948):

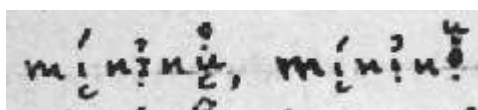

¹⁰⁹⁸ Godelleta (1934):

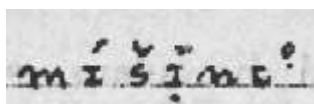

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):	míninu ^o , mínino ^{u1099}	mixino ¹¹⁰⁰	(DIFERENTS)
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!):	chiò, chiò, chiò (<ch>) ¹¹⁰¹	chó chío ¹¹⁰²	
554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE):	chino, chino	chinó, chinó	(DIFERENTS)
554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):	ta, ta, ta	titítítí titá, titá	(DIFERENTS)
554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):			
555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO):	chirro 555-556 ((AMB UNA CLAU))	chirrico	
556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):		nobillico	
557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO):		nobillo ternero	
558 TORO DE TRES AÑOS:	nobillo	toro	(DIFERENTS)
559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:	chotica (y <chota>) (después que crían, al año, y son <cabra>)	cabrica cabra	
560 CABRA SIN CUERNOS:	mocha	mocha	

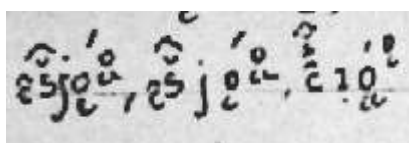
¹⁰⁹⁹ Godelleta (1934):

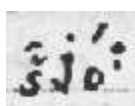
¹¹⁰⁰ Godelleta (1948):

¹¹⁰¹ Godelleta (1934):

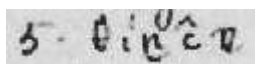

¹¹⁰² Godelleta (1948)

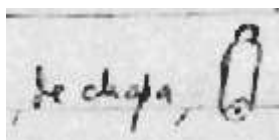

	Godella (QII, 1934)	Godella (QII, 1948)	Comparaci o
561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:	corderica borrega (de año adelante) (no se dice oveja)	cordero borrego	
562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE:	pisebre	pisebre canal (pesebre alargado de madera para las ovejas)	(DIFERENTS)
563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:	abre(b)ador ^(e)	abrebador (junto a la fuente pública; es una pila larga)	
564 UBRE DE LA VACA:	(el <braguero>)	teta	(DIFERENTS)
565 PEZÓN:	teta	pesón mugrón (menos usado)	(DIFERENTS)
566 ORDEÑAR:	e ^s muñir ^(d)	esmuñir ordeñar	
567 PEZUÑA DE LA VACA:	pesuña	pesuña	
568 CUERNO:	cuerno	cuerno (la punta <pitón>)	
568a CASCO DEL CABALLO:	pota	pota	
569 ALMOHAZA:	e ^s trincho (de púas de hierro)	estrincho	
570 ARREOS:	(<arreos>: <sillón>, <correchot> 'zufra', <barriguera>, <arretranca>; horcate: <forcaset>) (Para carga: <aparejo>: 1 <albarda>; 2 <ropón>; 3 <pelleja>, piel de oveja; 4 <jalma>, lona llena de paja; 5 <cincha> ¹¹⁰³ ; 6 <cubrijalma> 'estera'; <tarria> 'ataharr')	cabesón collera sillón barrigera arritrancas arriculaoras (son de hierro y sujetan el carro)	
571 RIENDAS:	ramal	ramalillos	(DIFERENTS)
571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA):	esquila (de chapa) ¹¹⁰⁴	esquila	
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:	esquilica (de varios tamaños)	esquilicas	

¹¹⁰³ Godella (1934), POTSER PER ERROR, amb interdental:

¹¹⁰⁴ Godella (1934):

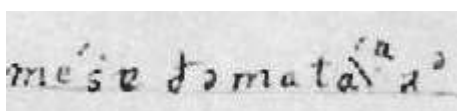

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:	collar de campanicas	los campanillos	(DIFERENTS)
572 VETERINARIO (MARISCAL):	menescal (= <albáitar>)	menescal	
573 PUS (MATERIA, PODRE):	postema	pus	(DIFERENTS)
574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.):	salida (para todas igual)	salida	
575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO):	gorrino	gorrino cerdo ¹¹⁰⁵ puerco	
576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:	(la <pica>, de piedra; es una pila)	pica gamellón	
576a COMIDA DEL CERDO:	amasáu	amasáu	
577 MATARIFE:	mataor	carnisero	
577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO:	(no usan)		
577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	mesa de matar ^{e1106}		
577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:	(el <degollaor ^(o) >)	degollador	(DIFERENTS)
577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO:	(1° lo ponen en el suelo y lo <socarran>, chamuscan, con <aliaga>. Después, sobre la misma mesa le echan agua hirviendo y lo afeitan con la <guchilla>, cuchillo grande, y con una <tosca>)	socarrar (chamuscarlos con aliagas; y después los <afaitan>)	
577e INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA:	guchilla (cuchillo grande)	(con una piedra <tosca>)	

¹¹⁰⁵ Godelleta (1948), POTSER PER ERROR, amb interdental:

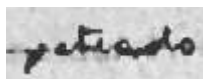

¹¹⁰⁶ Godelleta (1934):

	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
577f MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO:	(Sobre la mesa lo abren por el lomo de dos tajos, y le sacan primero "los corvetes" y después le sacan las mantecas y las tripas)	(hacen dos cortes y sacan el espinazo, y luego abren y sacan las entrañas)	
578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO:	lo ^s budillos	los budillos	
578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:	perrico (estómago) paltra (tripa más ancha, próxima al estómago) la binsa (tripa que lleva algo de manteca pegada a ella; sirve para la morcilla) longanisero (tripa delgada para longaniza)	el perro (es el cular) la binsa (es muy fino)	
579 HOCICO:	morro	morro	
579a ENTRAÑAS:	(no hay nombre de conjunto; partes: el <libiano>, <hígado>)	corá	(DIFERENTS)
579b LOMOS:	lo ^s lomos	lomillos	(DIFERENTS)
579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO:	tosino los corbetes ('espinazo')	tosino de la papá (pateado ¹¹⁰⁷ de magro y bueno ¹¹⁰⁸) tosino de l'espinaso	
579d MANTECA:	sein (a veces <e>) ¹¹⁰⁹	graso	(DIFERENTS)
579e CHICHARRONES:	chichurritas	chichurritas	
579f TERNILLA:	petillo	corna	(DIFERENTS)
579g VEJIGA:	bufa	bufa	
580 JAMONES:	pernile ^s	pernil	
581 TUÉTANO (MEOLLO):	tuétano	tuétano	
581a BRAZUELOS:	perniles (sí)	espaldas	(DIFERENTS)
582 PAPADA:	papá	papá	
582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA):	botifarra	botifarras	

¹¹⁰⁷ Godellea (1948):

¹¹⁰⁸ Godellea (1948):

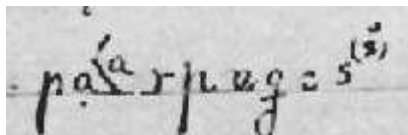

¹¹⁰⁹ Godellea (1934):

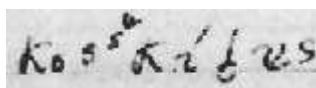
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO):	longanisa	longanisa (a base de magro) choriso (mezclado con lomo de vaca)	
582c EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS:	^(g) üeña	güeña	
582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE):	el presente	presente	
583 SIENES (PULSOS):	pulso(s)	pulsos	
584 CEJAS:	seja ^s	sejas	
585 PÁRPADOS:	párpagos ⁽ⁱ⁾ x1110	párpago	
586 PESTAÑAS:	pestañas	pestañas	
586a PESCUEZO:	cuello	pescueso	(DIFERENTS)
587 MECHÓN DE CABELLOS:	(<pelote>) repisco	mecha	(DIFERENTS)
588 TRENZA:	trena	trena	
588a PESTOREJO:	cocote		
589 COGOTE:	cocote	cocote	
590 CEREBRO:	sesos	sesos	
590a CORONILLA:	coroneta	coroneta	
591 BARBILLA:	barba	barbica barba	
592 MEJILLAS (CARRILLOS):	galta	galtas	
593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):	barra ^s	barras	
593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:		barba	
594 CAMPANILLA:	ga(l)ico campana	campanica	
595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):	nues garganchón (esófago)	garganchón	
596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):	garganchón	gola	
597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):	pu'mone ^s	pulmones	

¹¹¹⁰ Godelleta (1934):

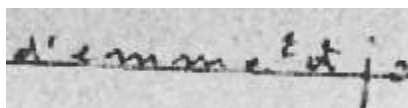
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
597a VOZ CHILLONA:			
597b VOZ RONCA:			
597c VOZ SORDA:			
597d VOZ DE FALSETE:		bos de medio morro	
597e SOBACO:	sobaco	sobaco	
598 CODO:	codo	codo	
599 ESPINAZO:	espinaso	espinaso rosario	
599a SENO:	pecho (seno) (niño en las <piernas>)	pechos pechorra	
600 OMBLIGO:	omblogo	omblogo	
600a CADERA:	anca ^s	anca	
600b RIÑONES:	riñone ^s	riñones	
600c MUSLO:	muslo	muslo	
600d RODILLA:	rodilla	rodilla	
601 MULETA DEL COJO:	closa (sí)	closa	
601a CORVA:	corba	pantorrilla	(DIFERENTS)
601b ESPINILLA:	canilla	canilla	
602 CALCAÑAR:	talón	garrón	(DIFERENTS)
603 OJO DEL GALLO:	ojo pollo	ojo de pollo	
603a TOBILLO:	tobillo	tobillo	
603b TALÓN:		talón	
603c TENDÓN DE AQUILES:	garrón		
603d BÍCEPS:	bragón	bola	(DIFERENTS)
604 HACER COSQUILLA:	cos ⁽ⁱ⁾ xquillas ¹¹¹¹	cosquillas	
605 MUÑECA (BOBANILLA):	a ^s uanilla	a ^s uanilla	
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):	lo(s) ñudo ^s		
606a PALMA DE LA MANO:	la palma	palma	
607 PULGAR:	dedo pulgar ^(e)	dedo gordo	
607a ÍNDICE:			

¹¹¹¹ Godelleta (1934):

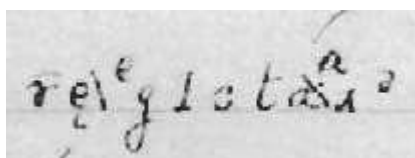

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
607b DEDO DEL CORAZÓN:		d'emmedio ¹¹¹²	
607c ANULAR:			
608 MEÑIQUE (MARGARITE):	dedo pequeño	pequeñico	
609 ESPINA:	puncha (de arbusto) (a)stilla (brizna de madera)		
609a PULPEJO:	mollón		
609b PUÑADO:	puñáu	puñao	(DIFERENTS)
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	(no hay nombre; pregunté a varias personas)	sarpá	(DIFERENTS)
610a BOCANADA:	bocá	bocá	
611 BOSTEZAR:	badallar ^(e)	badallar	
612 ERUCTAR (REGOLDAR):	reglotar ^{e1113}	reglotar	
612a GARGAJO:	gargajo	gargajo	
613 ESTORNUDAR:	e'ternudar ^(e)	esternudar	
613a NÁUSEAS	ansias	asco agonía	(DIFERENTS)
614 VOMITAR:	gomitar ^(e)	arrojar debolber	(DIFERENTS)
614a ARCADAS:			
615 HIPO:	hipo	hipo	
615a RUBORIZARSE:	afrenta'se (sí)	sofocarse	(DIFERENTS)
615b RESPIRAR:	(<respirar ^(e) > alenaar ^(e)	alenaar	
615c ALIENTO:	aliento	aliento	
616 RONCAR:	roncar ^(e)	roncar	
617 ESPELUZNO (DE FRÍO):	arisón	arisón	
617a SONARSE:	mocase	mocarse	
618 ORINAR:	mear	mear	

¹¹¹² Godelleta (1948):

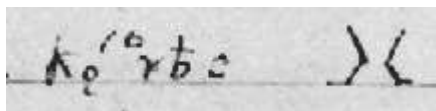

¹¹¹³ Godelleta (1934):

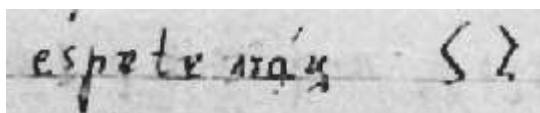

	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
618a ORINA:	meáu ^s	orines meáus	
618b TURNIO:	bisco		
618c LEGAÑA:	l(a)gaña	lagaña	
618d LEGAÑOSO:	lagañoso	lagañoso	
619 ORZUELO:	musol	musol	
620 LOBANILLO (LUPIA):	llupia	llupia	
621 PAPERA:		papá	
621a MANO DERECHA:	mano derecha	drecha	(DIFERENTS)
622 MANO IZQUIERDA:	isquierda surda	surda	
623 ZURDO:	surdo	surdo	
624 MANCO:	curro	curro	
625 SORDO:	sordo	sordo	
626 JOROBADO:	chepeludo	cheperudo	(DIFERENTS)
627 JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA):	chepa	chepa	
628 PATOJO:		espatarraú	
629 PATIZAMBO:	corbo ¹¹¹⁴		
630 PATIESTEVEDO:	espatarraú ¹¹¹⁵		
631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR):	botijear ^(e)	botijear	
631a TARTAMUDO (TARTAJOSO):	botijoso ¹¹¹⁶	botijoso	
632 GANGOSO:	gangoso ¹¹¹⁷	gangoso	

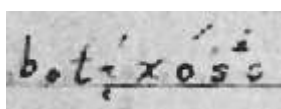
¹¹¹⁴ Godellea (1934):

¹¹¹⁵ Godellea (1934):

¹¹¹⁶ Godellea (1934):

¹¹¹⁷ Godellea (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
633 PADASTRO DEL DEDO:	padastro	padastro	
633a SALPULLIDO:	borraúra	borradura	(DIFERENTS)
633b HUMOR HERPÉTICO:		herpes	
633c GOLONDRINO	seca ('incordio')	golondrino	
633d ÁNTRAX:	abíspéro	abispero	
633e PANADIZO:	panaliso	sercadit	(DIFERENTS)
634 ARAÑAZO:	arrañaso	arrapaso	(DIFERENTS)
634a CARBUNCLO:	carboncho	carboncho	
635 SARAMPIÓN:	pa(y)ola (<y> abierta) pigota (viruela)	payola	
635a DIFTERIA:	la ^s llaga ^s (y el <gru> 'crup', no distinguen claramente)	gru ^p	(DIFERENTS)
636 DIARREA:	cagueta	caguetas	
636a PERLESÍA:	perlesía	perlesía	
637 CORTEJAR:	rondar	rondar	
637a DECLARARSE:	habla(r)le	hablarle	
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:	dar carabasa (sí)	darle calabasa	(DIFERENTS)
638a PELAR LA PAVA:	festear ^(e)	festear	
638b ROMPER LAS RELACIONES:	(<reñir>) han partío palletas	partir palletas	
639 PETICIÓN DE MANO:	pidir el casamiento	sacar la cara (visita que hacen los padres del novio al formalizar las relaciones) pedir el casamiento	(DIFERENTS)
639a CAMBIO DE REGALOS:	(el novio regala el <oro> que consta de <anillo>, <pendientes> y la <auja>)	(regalaban <el oro> (anillo, pendientes y aguja), que hace el novio)	
639b BODA:	boda	casamiento	(DIFERENTS)
640 ANILLO (SEGÚN SE CLASE):	anillo	anillo	
641 DOTE:	la estrena (no es corriente; el novio le da dinero a la novia, y el padre de ésta le da dinero para comprar los muebles y esto se llama <dote>)		
641a COMIDA DE BODA:	boda	la boda	

gangoso:

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
642 EQUIPO DE LA NOVIA:	dote (es la ropa)	el dote	
642a CÓNYUGES SEPARADOS:	estar deseparáus ¹¹¹⁸	desapartáus	(DIFERENTS)
642b VIVIR MARITALMENTE:	estar amigáus ¹¹¹⁹	amigáus	
642c QUERIDA O MAJA:	querida	querida	
642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:	senserrá	senserrá	
643 ESTAR ENCINTA:	estar preñá	preñá	
643a TENER UN ANTOJO:	tener un deseo	tener deseo	
644 PARIR:	parir	parir desacupar	
645 PARTO:	parto	parto	
646 COMADRONA:	comadrona	comadrona	
646a ABORTAR:	albortar (o <malparir>)	albortar malparir	
647 CANASTILLA:	canasto	bolqueros (pañales)	
647a BAUTIZO:	bautiso	bautiso	
648 PADRINO:	padrino	padrino	
649 EXPÓSITO (BORDE):	borde	borde	
650 MELLIZO:	besón	besones	
650a NIÑO RECIÉN NACIDO:	chiquillo	crío	(DIFERENTS)
651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):	calastros	calostros	(DIFERENTS)
652 AMAMANTAR:	dar de mamar	darle de mamar	
653 DESTETAR:	quitar la teta	desmamarlo	(DIFERENTS)
653a HACER MAL DE OJO:	tomar de ojo	tomar d° ojo	

¹¹¹⁸ Godelleta (1934):

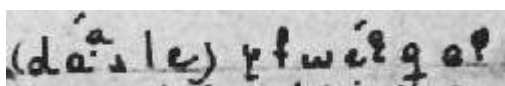
¹¹¹⁹ Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS:	chico sagal	chiquillo chicón	(DIFERENTS)
654a MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:	mosico moso	moso	
655 ESPOSA DEL PADRE (MADAstra):	tía madastra	madastra ¹¹²⁰	
655a MARIDO DE LA MADRE (PADRAstro):	tío	padastra	
656 HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO):	hijastro	hijastro	
656a HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO):	hermanastro	hermanastro	
656b HIJO ILEGÍTIMO:	borde		
657 AHIJADO:	hijao (y <ahijao>)		
657a PADRES DE LOS CÓNyUGES (CONSUEGROS):	consuegros	consuegros	
657b PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES):	(no dan nombre)		
657c HIJO DE PILA (AHIJADO):	hijao	ahijáu	(DIFERENTS)
658 HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS):	sobrinos	sobrinos	
658a HIJO DEL HIJO (NIETO):	nietos	nietos	
658b HIJO MENOR:	el preferido	el güero	(DIFERENTS)
659 ENCENDER EL CIGARRO:	((<darle> fuego ¹¹²¹) ensender el sigarro	darle fuego	
660 ESCOBA:	escoba	escoba	

¹¹²⁰ Godelleta (1948):

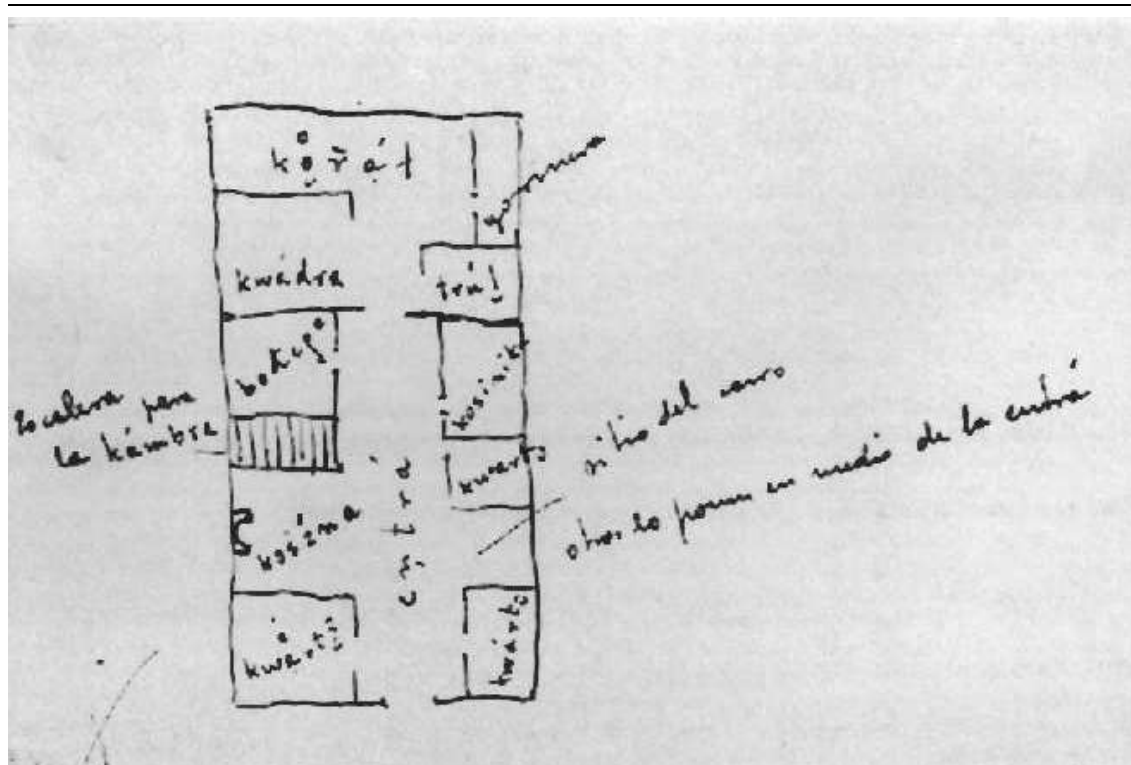
¹¹²¹ Godelleta (1934):

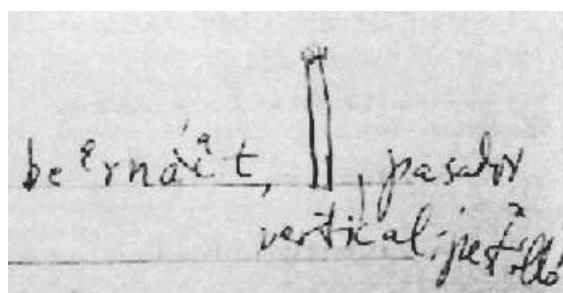
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA:	a(g)üela	yaya	(DIFERENTS)
660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:	(cuando se muere <lo dejan tendío> en la cocina o sea que <le dan tierra> y después cuando traen la caja <lo amortajan> y lo ponen encima de una mesa y los familiares y amigos de noche <lo belan> y de día <lo acompañan> personas)	belar	
660c MORTAJA:	traje	amortajar	
660d ATAÚD:	(a los niños le llaman <atabutico>, y si es de los hombres mayores se le llama <mortaja>)	mortaja (= <atabut>)	
660e CORTEJO FÚNEBRE:	llebar entierro (es el acompañamiento)	l'entierro	
661 TRATAMIENTO DEL MUERTO:	en par descanse (cuando se trata de un niño se le llama <albadet> y como es un duelo de menos pena la familia a la madrugada hace una <chocolatá> para que desayunen los veladores)	Dios l'haya perdonáu	(DIFERENTS)
662 LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:			
663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES:	<corral> <cuadra> <trull> (gorrinera) <bodega> (escalera para la <cambra>) <cosina> <entrá> <cosinica> <cuarto> <cuarto> <cuarto> (sitio del carro; otros lo ponen en medio de la <entrá>) ¹¹²²		

¹¹²² Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparación
663a MONTAJE DE LA PUERTA:	(son de quicio) bernat (pasador vertical, 'pestillo') ¹¹²³	marco	(DIFERENTS)
664 UMBRAL:	lindar (sí) (pregunté a varias personas) 664-664a ((AMB UNA CLAU))	banquico	(DIFERENTS)
664a DINTEL:	solera (sí)	solera	
665 CANDADO:	candáu	candáu pañó (cerradura)	
666 CERROJO:	serrojo	serrojo	
667 GOZNE:	(<gonse> ¹¹²⁴ y <bisagra> ¹¹²⁵)	bisagra falleba	

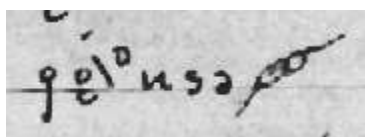

¹¹²³ Godelleta (1934):

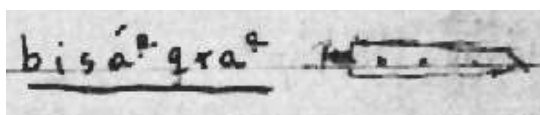

¹¹²⁴ Godelleta (1934):

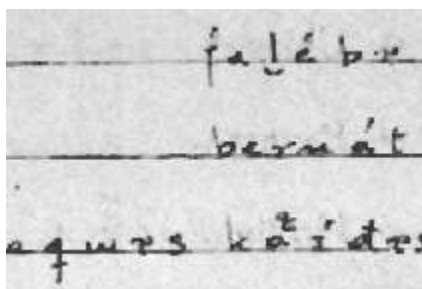
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
668 MODO DE CERRAR LA PUERTA:	pañó	balda (transversal) bernat ¹¹²⁶	
669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.):	de dos nebás	a dos aguas caídas	
670 CABALLETE:	(la <lamera> ¹¹²⁷)	lomera ¹¹²⁸	(DIFERENTS)
671 ALERO:	bolá	bolá	
672 GRIETA EN LA PARED:	quebrasa	grieta ransija	(DIFERENTS)
673 VIGA:	biga (contiene <biguetas> = ant. <polainas>)	biga cargaora	
674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:	la cambra	cambra (depósito cosechas)	
675 GUARDILLA:		cambrucho	

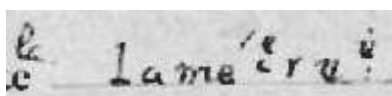
¹¹²⁵ Godelleta (1934):

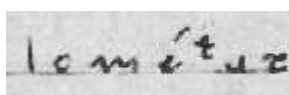
¹¹²⁶ Godelleta (1948):

¹¹²⁷ Godelleta (1934):

¹¹²⁸ Godelleta (1948):

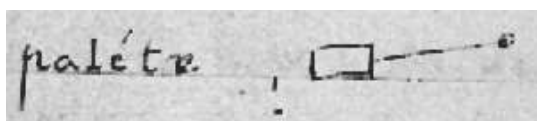

	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
676 CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):	(abajo de tierra: <aterráu>; arriba: <enladrilláu>, ladrillo)	yeso	(DIFERENTS)
677 FORMA DE LOS TECHOS:	moldás (= (<(b)uelta ^s >); bovedilla)	güeltas	(DIFERENTS)
677a PATIO:	(no)		
678 CORRAL:	corral	corral	
679 ESTABLO:	cuadra	cuadra	
679a LAGAR:	tru ^{ll} (donde se pisa) bodega (la habitación)	trull (plural <trulles>)	
680 COBERTIZO:	(<cubierta>) porchá	porchá	
681 GRANERO:	atroj (en la <cambra>)	atroj (está en la cambra)	
681a PAJAR:	pajar ^(e)	pajar (no hay aluriar ¹¹²⁹)	
682 HOGAR:	la llar ^(e)	llar	
683 CHISPA:	chispa	chista	(DIFERENTS)
684 PAVESA:	senisa		
685 HOLLÍN:	sucha	sucha	
686 ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA):	escalón	escalón	
686a TENAZAS:	estenasas	estenasas	
686b BADIL:	paleta ¹¹³⁰	paleta (no se usa)	
687 TRÉBEDES:		yerros	
687a MORILLOS:	(no usan)	(no hay)	
687b ATRANCADORES:	(no hay) 687b-688		
688 LLAR:			
689 CANDIL:	candil	candil (cuadrado) candileja (redonda)	
689a PALMATORIA:	palmatoria	espalmatoria	(DIFERENTS)
690 PÁBILO:	moco torsida	moco torsida (mecha)	
690a DESPABILAR:	quita ^f el moco	mocar	(DIFERENTS)

¹¹²⁹ Godellea (1948):

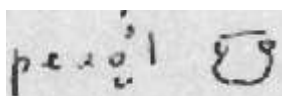

¹¹³⁰ Godellea (1934):

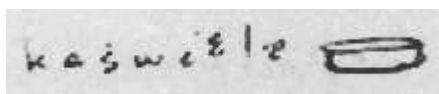

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
691 VAJILLA PARA GUISAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLES, SARTENES, CALDEROS, ETC.):	sartén paellas caldero perol puchero casuelo (es cazuela en forma de caldero) casuela	(tiesto: <perol> ¹¹³¹ , <casuela> ¹¹³² , <casuelo> ¹¹³³ , <puchero> ¹¹³⁴) (hierro: <paella> o <caldero> ¹¹³⁵ , <sartén> ¹¹³⁶ , <perol> ¹¹³⁷) (cobre: <caldera> ¹¹³⁸)	
692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA:	la fregá	la fregà	

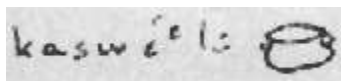
¹¹³¹ Godelleta (1948):

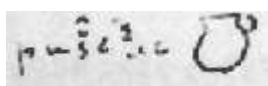
¹¹³² Godelleta (1948):

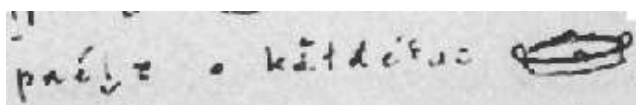
¹¹³³ Godelleta (1948):

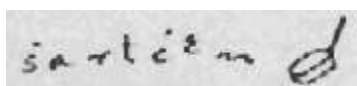
¹¹³⁴ Godelleta (1948):

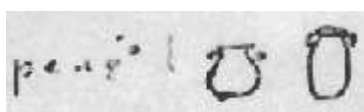
¹¹³⁵ Godelleta (1948):

¹¹³⁶ Godelleta (1948):

¹¹³⁷ Godelleta (1948):

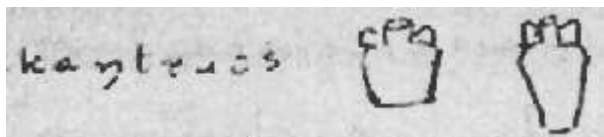

¹¹³⁸ Godelleta (1948):

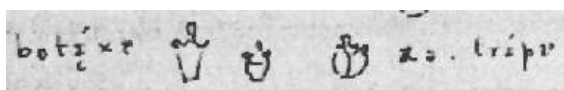

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparación
693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.):	cántaro botija podal (cubo de zinc) caldero rujiadora (regadera) debrillo (coinciden todos) pica depósito ferrá (balde de zinc, con dos asas)	cantaros ¹¹³⁹ botija (<de tripa>) ¹¹⁴⁰ jarras ¹¹⁴¹ ferrá (zinc; balde) ¹¹⁴²	
693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):	plato frutera (es la fuente) picher ¹¹⁴³ (es el jarro, de barro) botella copas escullar (es servir la comida a los platos)	platos frutera (para la comida) ¹¹⁴⁴ picher ¹¹⁴⁵ barral ¹¹⁴⁶ tasa jícara (más pequeñas) tasón (más grande)	

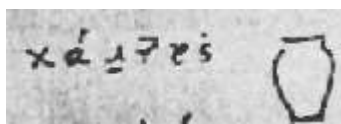
¹¹³⁹ Godelleta (1948):

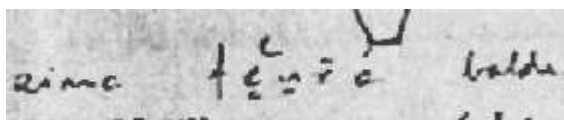
¹¹⁴⁰ Godelleta (1948):

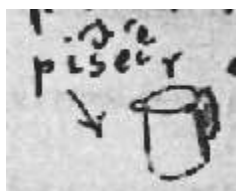
¹¹⁴¹ Godelleta (1948):

¹¹⁴² Godelleta (1948):

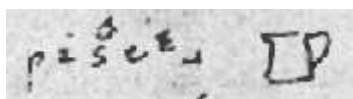
¹¹⁴³ Godelleta (1934):

¹¹⁴⁴ Godelleta (1948):

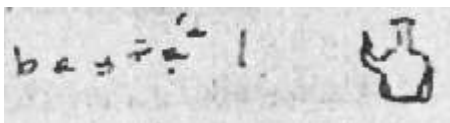

¹¹⁴⁵ Godelleta (1948):

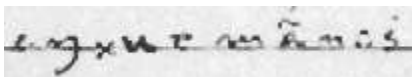

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
693b PAÑO PARA LIMPIARSE:	enjubamamos	enjuamamos ¹¹⁴⁷	(DIFERENTS)
694 MENDRUGO:	rosegón	rosegón	
694a DAMAJUANA:	garrofón (= (<marraja>))	marraja	
695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:	serón (para estiércol) sesta canasta (de caña y de <matapoll>, que es como mimbre) capaso ¹¹⁴⁸ sarión (espuerta alargada, con dos asas, para dar pienso a las caballerías en el campo)	canastas ¹¹⁴⁹ sesta ¹¹⁵⁰ (de caña y matapoll, <panera>, como la canasta pero baja) capasos ¹¹⁵¹ sarión ('serón') serón ('albarda') saria ¹¹⁵²	

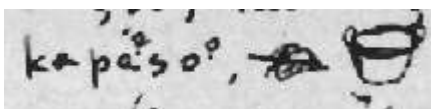
¹¹⁴⁶ Godelleta (1948):

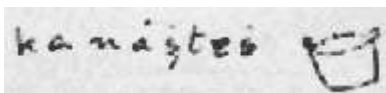
¹¹⁴⁷ Godelleta (1948):

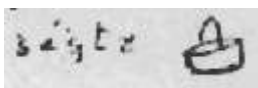
¹¹⁴⁸ Godelleta (1934):

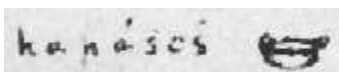
¹¹⁴⁹ Godelleta (1948):

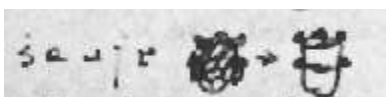
¹¹⁵⁰ Godelleta (1948):

¹¹⁵¹ Godelleta (1948):

¹¹⁵² Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:	desayuno (se come café con un bollo, o arropo y se hace a las 5 de la mañana) armosar (se come carne o sardina o tortilla entre pan; a las 7) yantar (al mediodía y arroz a veces cocido o gazpacho y postre) berendar (a las 5, y se come dulce o queso o jamón con pan) (la <sena>: de carne con tomate o patatas o fideos o guisado y para postre aceitunas)	armosar (al levantarse; gazpacho o migas o <mojete> 'almortas') yantar (al mediodía; arroz, cocido) berendar (frío) senar (verduras y <gazpacho>, manchego)	
695b COMIDAS DE GALA:	paella	(<paella> (valenciana) y <gaspacha> (manchego)) ¹¹⁵³	
696 PARRILLA:	grellas	grellas	
697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.):	pica ('pila', de piedra, o cemento) debrillo (se usaba mucho antes)	debrillo (de tiesto) ¹¹⁵⁴	
697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:	labandero (lavadero público)	(lavadero)	
697b HACER LA COLADA:	colar ^(e)	colar	
698 LEJÍA:	lejía	lejía	
698a COCCIOR:	cosio (de barro)	cosio	
699 PALANGANA:	safa	safa	
699a PALANGANERO:	palancanero	palancanero (moderno)	
700 ESCARPIA (ALCAYATA):	clabo de gancho ¹¹⁵⁵	cabo de gancho ¹¹⁵⁶	(DIFERENTS)
701 ESLABÓN:	esclabón	esclabón	
702 YESCA:	yesca	yesca	

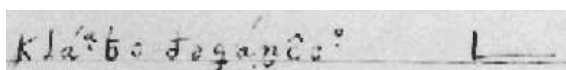
¹¹⁵³ Godelleta (1948):

¹¹⁵⁴ Godelleta (1948):

¹¹⁵⁵ Godelleta (1934):

¹¹⁵⁶ Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
702a MESAS:	mesa (cuadrada y redonda)	mesas mesica (muy bajita y pequeña) mesa de bentallas ¹¹⁵⁷	
702b ASIENTOS:	silla (con asiento de esparto)	sillas (bajas) culos (sin respaldo)	
703 ESCAÑO:	(no hay)	banco de cosina	(DIFERENTS)
703a ARMARIOS:	lasena escullero ('vasal')	almario rebot (despensa)	
703b ARCAS:	arca ^s (ahora ya hay <cómodas>, y <almario>)	arcas	
703c PERCHAS:	percha	percha	
704 CUNA:	cuna	cuna	
705 MECER:	argunsar ^(e)	argunsar	
705a CAMA:	cama cama de perches (unas camas ant.)	cama	
705b COLCHÓN:	colchón (1) almárrega (colchón, de hoja de maíz)	colchón	
706 ALMOHADA:	cojín (sí)	cojín	
706a SÁBANAS:	sábanas (2)	sábanas	
706b CUBRECAMA:	corbetor (cubrecama)	cubertor	(DIFERENTS)
706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA:	flas ^a ('manta') (3) ¹¹⁵⁸	flasá ('manta')	

¹¹⁵⁷ Godelleta (1948):

¹¹⁵⁸ Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
707 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER:	camisilla camisa chambra justillo jubón toca pañuelo pantalón sinaguas sagalejo falda bestido debantal (<mantellina>, <belo>, para ir a misa) calsas	camisa chambra justillo jubón pañuelo sinaguas refajo (amarillo) sayas falda	
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE:	camisilla camisa abrigo (de lana) chaleco brusa chaqueta guerrera manta cansonsillo pantalón correa faja calsetín	camisa (lienzo) chupetín brusa (negra o color gris) cansonsillos cansonsillos (de lista marllorquina) saragüells ¹¹⁵⁹ (los más viejos; de lienzo blanco, anchos) calsas (de algodón, grises) faja pantalón (largo) manta (morellana de cornalón)	
709 ABRIGARSE:	taparse	arroparse	(DIFERENTS)
709a PRENDAS DE CABEZA:	sombrero gorra (en invierno) (los viejos llevan <pañuelo>)	pañuelo (con cola y atado delante y también al lado derecho)	
710 PAÑUELO DE NARIZ:	mocaor ^(e)	pañuelo de mocarse	(DIFERENTS)
711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:	espardeña (alpargatas) bota sapatilla (alpargatas blancas) albarca (de cubiertas de automóvil) sapato	(<espardeñas> o <esparteñas>; de cáñamo o esparto)	
712 ADORNOS DE LAS OREJAS:	pendiente anillas rasimos polcas (arracadas valencianas)	pendientes orejales polcas raím anillas	
712a ADORNOS PARA EL CUELLO:	collar rosario		

¹¹⁵⁹ Godelleta (1948):

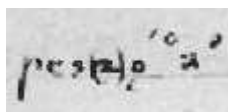

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN:	(<madalena>, <rollos>, <pasteles>, <tortas finas>, se hacen en Navidad y San Jaime; en San Juan hacen <rollos>; en Pascua, <mona>)	mona (son todos los dulces de pascua) rollicos (de harina y aguardiente por S. Vicente) panquemáu (de harina y huevo; hueco) reguiño (parecido al panquemado pero más blanco y duro) madalena (de harina y huevo compuesto ¹¹⁶⁰)	
713 DEVANADERA:	debanadora	debanadora	
714 LANZADERA:	lansadera		
715 MENGAJO:	pendajo	pendajo	
715a LA MADRUGADA:	romper el día madrugá	la madrugá	
715b LA MAÑANA:		la mañana	
715c EL MEDIODÍA:	mediodía	mediodía	
715d LA NOCHE:	noche	noche	
716 CASA CONSISTORIAL:	Casa.l Pueblo	casa.l pueblo	
716a ATRIO DE LA IGLESIA:		cansell	
716b AFUERAS DEL PUEBLO:	l'ejío	las afueras	(DIFERENTS)
717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):	aldea		
718 CURA:	cura	cura	
719 TRATAMIENTO DEL CURA	señor cura	señor cura	
719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS:	(si pesa, <pes(a)or ^e > ¹¹⁶¹ ; si mide v. g. almendras o aceite, <mesuraor ^(e) >)	fiel contraste ¹¹⁶² (no se usa) repezo	(DIFERENTS)

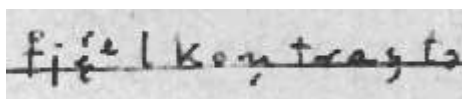
¹¹⁶⁰ Godelleta (1948):

¹¹⁶¹ Godelleta (1934):

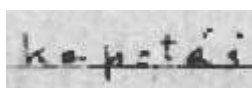

¹¹⁶² Godelleta (1948):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
719b MONAGUILLO:	acólito (ahora: <monesillo>, <moneguillo>)	acólito	
719c ALGUACIL:	aguasil ministro (ant.)	aguasil	
719d PREGONERO:	(es el mismo aguacil)		
720 MENDIGO:	pobre	pobre	
720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:	clabario mayor	clabario mayor	
721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO):	mayoral	mayoral	
722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL):	mayoral	encargáu	(DIFERENTS)
723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):	(no hay)	mayoral	(DIFERENTS)
723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN):			
723b JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO):		maestro	
723c JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ):		capotás ¹¹⁶³ (que hacen carreteras)	
723d RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO):	criaíco		
724 GUARNICIONERO:	correchero	correchero	
724a APERADOR:	carpintero	carrero	(DIFERENTS)
725 AFILADOR:	amolaor	esmolaor	(DIFERENTS)
725a MERCERO:		paquetero	
725b CALDERERO:	calderero	calderero	
726 BOTERO:	botero	botero	
727 OTROS OFICIOS:	obrero ('albañil', sí)		
727a REGALO DEL TENDERO:			

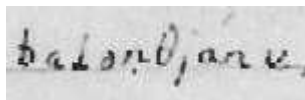
¹¹⁶³ Godelleta (1948) :

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
728 ALBOROQUE:	alboroque	alboroque	
728a DIEZ Y SIETE:	diesisiete	diesisiete	
728b DIEZ Y NUEVE:	diesinuebe	diesinuebe	
728c TREINTA Y UNO:	trentayuna	treintayuno	(DIFERENTS)
728d TREINTA Y OCHO:	trentayocho	treinta ^y ocho	(DIFERENTS)
728e CUARENTA:	cuarenta	cuarenta	
728f CINCUENTA:	sincuenta	sincuenta	
728g SESENTA:	sesenta	sesenta	
728h SETENTA:	setenta	setenta	
728i OCHENTA:	ochenta	ochenta	
728j NOVENTA:	nobenta	nobenta	
728k PESOS (FORMAS Y USOS):	romana (ahora hay <básculas>)	peso (es la balanza) romana	
728l NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:	beata bruja	beata rata d'iglesia	
729 AL USURERO:	osurero abariento horcapobres	usurpador gorrumino	
730 A LA RAMERA:	puta pendón pelleja tía tirá	puta pelleja pendón pellorfa	
731 AL CORNUDO:	cabrón cornudo	cabrón cornudo	
731a AL MANIRROTO:	perdío	derrochaor perdío	
731b A LA COQUETA:	calentona	corredora	
731c AL CHARLATÁN:	cascón charlatán (se dice menos)	casquina charlatán cascarrón	
731d AL BRAVUCÓN:	pincho (que es <baratero>)	fanfarrón	
731e AL COBARDE:	miedoso cobarde	cagolín	
731f AL BORRACHO:	borracho	borracho bufáu	
732 A LA BORRACHERA:	borrachera turca mona pítima chispa	bufa turca pedo	

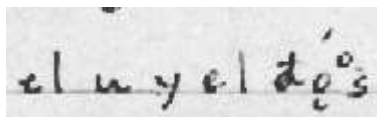
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
733 BOFETADA:	bofetá guantá torta hostia chufa	bofetá rebés	
734 GLOTÓN:	fartón gragón	fartón tragón	
735 ATRACARSE DE COMIDA:	fartar	tragar	
736 PAPANATAS:	fasilitario tonto	lelo	
736a CHARLAR:	cascar	cascar	
737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA):	mentira bola	lepa trola	
738 TOÑA (TRANCO):	pique (palo pequeño y juego)	peque y palo	
738a PALO DE LA TOÑA:	palo (palo largo)	pique	
739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA):	trompa	trompa	
739a PÚA DE LA PEONZA:	clabo	clabo	
740 BRAMANTE:	trenilla	cordel	(DIFERENTS)
741 PIPIRIGALLO:	chuflaina	milocha	(DIFERENTS)
742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA):	cacherulo	cacherulo	
743 COLUMPIO:	argunsaor	argunsador	(DIFERENTS)
744 GALLINA CIEGA:	gallineta sega	gallineta siega	
744a JUGAR A ESCONDERSE:	a esconder		
745 CHITO:	bolinchi (<i>)</i>	bolinche	(DIFERENTS)
746 CARRACA:	carraca matraca (la de la Iglesia, con martillos de madera)	carraca	
747 ZAMBOMBA:	sambomba	sambomba	
748 CASTAÑUELAS:	castañeta ^s	castañetas	
748a BAILES MÁS USUALES:	jota (clases de jota: <balenciana> ¹¹⁶⁴ y <aragonesa>)	el u y el dos ¹¹⁶⁵ la jota	

¹¹⁶⁴ Godelleta (1934), POTSER PER ERROR, amb interdental:

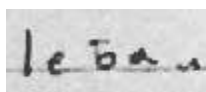

¹¹⁶⁵ Godelleta (1948):

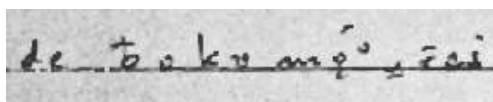
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:	guitarra (ant.) guitarrón (guitarra pequeña) mandurria	guitarra guitarrón (más pequeño y agudo) donsaina	
749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS):	al corderet	al corderet	
750 ARRODILLARSE:	arrodilla ^r se	arrodilla ^r se	
751 LLEVAR A CUESTAS:	a la espalda (sí)	lebar ¹¹⁶⁶ a l'aspalda	
752 ANDAR A GATAS:	(andar <a márramáu>; sí)	a gatas	
752a TENERSE LA TELA:	haser la higuérica	la higuérica	
753 ANDAR A LA PATA COJA:	a la coscós	a la coscós	
753a DAR VOLTERETAS:	dar (b)uelta ^s	boltereta	(DIFERENTS)
754 PONERSE EN CUCLILLAS:	en cuquilla ^s	en coquillas	(DIFERENTS)
754a CAER DE BRUCES:	de morros	de bocamorros ¹¹⁶⁷	(DIFERENTS)
754b CAER DE ESPALDAS:	d'e ^s palda ^s	d'espaldas	
755 CHAPUZAR:	escabusar	chapetear	(DIFERENTS)
756 SOTERRAR:	enterrar (= <enrunar>)	enrunar	
756a EMPEZAR:	escomensar ^(e)	escomensar	

¹¹⁶⁶ Godelleta (1948):

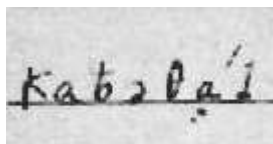

¹¹⁶⁷ Godelleta (1948):

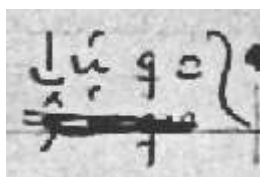

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
757 EXTREMOS DEL YUGO:	cabezal ¹¹⁶⁸ (si es un yugo para una sola caballería)	llugo ¹¹⁶⁹ (no hay de bueyes)	
757a CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA):	(no hay yugos de varas) ((757a-758a))		
758 COYUNDA, DE LOS CUERNOS:			
758a RANURAS PARA LAS COYUNDAS:			
759 ATADERO DE LA LANZA:	(no hay carros de lanza)	clabija (de hierro; era un clavo que se introducía y se ataba con un <jingüero>)	(DIFERENTS)
760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):	frontisa		
760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:	collera (de cuero)	collera	
761 COSTILLAS DE LA COLLERA:	espaïllas (para una sola caballería) costilla ^s (para dos caballerías)	espaïllas	
762 ALMOHADILLA (MANDIL):	mandín (tela con esparto)		
762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA):	unsidera		
763 EL ARADO:	aladro (este arado ya se usa poco; fue sustituido por otro también de madera que se llama <forcat>) (<cameta>, <timones>) ¹¹⁷⁰	forcat (es el que... ¹¹⁷¹) (el arado romano se llama <aladro> ¹¹⁷²)	

¹¹⁶⁸ Godelleta (1934), POTSER PER ERROR, amb interdental:

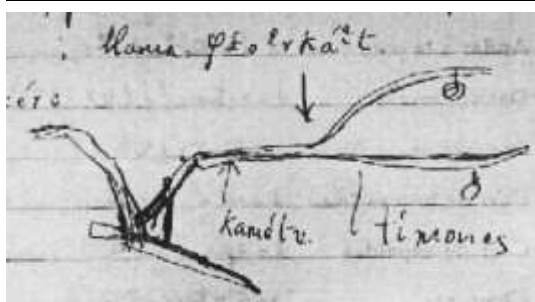

¹¹⁶⁹ Godelleta (1948):

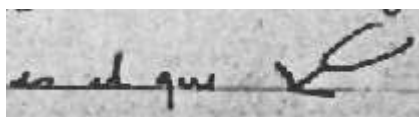

¹¹⁷⁰ Godelleta (1934):

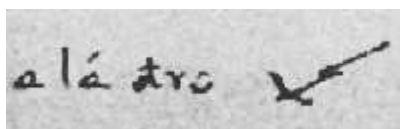
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparación
764 TIMÓN:	timón	timón	
764a CLAVIJERO:	clabijero	ajuero	(DIFERENTS)
764b CLAVIJA:	clabija	clabija	
764c CAMA:	cameta	cameta	
764d BELORTAS:	argolla ^s	argollas	
764e REJA:	reja	reja	
765 SURCO:	surco	surco	
766 AGUZAR LA REJA:	lusiarla	alusiar	(DIFERENTS)
767 DENTAL:	dental	dental	
768 ESTEVA:	e ^s teba	esteba	
768a PESCUÑO:	tascón	tascón	
769 OREJERA:	orejera ^s	orejeras	
769a TELERA:	tenella	tenella	
770 AGUIJADA:	rastillo pala (de hierro para limpiar el arado) ¹¹⁷³	rastillo	

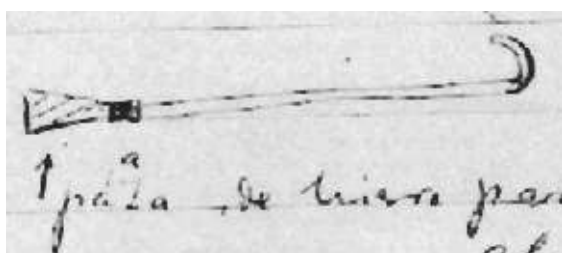
1171 Godelleta (1948):

1172 Godelleta (1948):

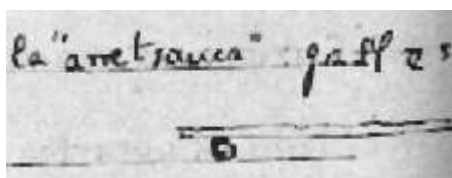

1173 Godelleta (1934):

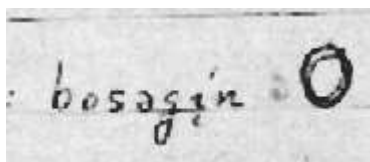

	Godellea (QII, 1934)	Godellea (QII, 1948)	Comparaci o
771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):			
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	carro de dos barra ^s	(de varas)	
773 ESCALERA:	caja (los carros aquí tienen suelo = <tablero>, sostenido por cadenas; y una bolsa abajo llamada <SORRA>)	escalera caja	
773a CABEZALES:	telera (sí)	telera contratelera	
773b ESTAQUINES:	estaca ^s garrotes (estacas de hierro)	estacas	
773c VARALES:	barales	barales	
773d PUENTES:	trabesaña ^s (dos, una delante y otra atrás)	contralimón	(DIFERENTS)
774 LANZA:	timón (aquí no hay)	(no hay)	
774a VARAS:	barras (y anillas en éstas para enganchar la "arretranca": <gafas>) ¹¹⁷⁴	barras	
775 RUEDA:	rueda	rueda	
776 RODADA:	carril	carrilá	(DIFERENTS)
777 CUBO:	cubo (con un sello de hierro: <boseguín>) ¹¹⁷⁵	cubo	
777a RADIOS:	rayos	rayos	
777b PINAS:	camón (sí; <camones>)	camón	
778 ARO:	aro	aro	
778a MANGUILLA:	manguilla	manguilla	
778b PEZONERA:		pesonera	
778c CLAVIJA:	[<clabija>] pesonera	clabija	

¹¹⁷⁴ Godellea (1934):

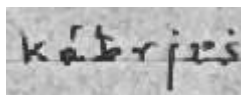

¹¹⁷⁵ Godellea (1934):

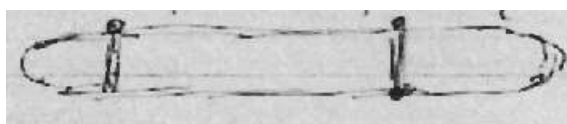
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
778d FRENO DE LLANTA:	(ahora ya se usa el <torno>)	torno (es moderno)	
778e FRENO DE CUBO:	galga	galga	
778f MARIPOSA:	cuarterón	cuartelón	(DIFERENTS)
779 TENTEMOZO:	moso	moso	
780 FUSTA:	látigo bara	látigo	
781 TRALLA:	tralla ('correa')	tralla	
782 OTRAS CLASES DE CARROS:	(no hay)	cabrias ¹¹⁷⁶ (para vino; pero ya no se usan) bolquete (para acarrear)	
782a TERRENO ABANDONADO:	perdío	yermo	(DIFERENTS)
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	barbecho	barbecho	
782c MEDIDAS AGRARIAS:	caisá (1) hanegá (2) cuartón (3) brasa (= <caña>; 4) (caisá = 6 hanegadas; hanegada = 50 brazas (?))	hanegá (16.200 palmos ²) (tiene 4 <cuartones>) brasa	
782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:		rosar	
782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:	romper (en barbecho)	romper	
782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:	manto'nar	mantornar (hacer <guaret> es levantar la tierra con el arado)	
782g TERCERA LABOR:	(no hacen)	labrar (en general)	(DIFERENTS)
783 ESTIÉRCOL:	estiércol	estiércol	
783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:	sembrar ^(e) (<a chorrillo>: 'a chorrillo', trigo, cebada, etc.; <esbarreáu>: a boleto, trigo, cebada, etc.)	a chorrillo a boleto	
783b TABLEAR	entablear ^(e)	tablear	(DIFERENTS)
783c ATABLADERA (DIBUJO):	entablaora (de madera, sin púas; una sola tabla) ¹¹⁷⁷	entabladora (tabla lisa con dos ganchos)	(DIFERENTS)

¹¹⁷⁶ Godelleta (1948):

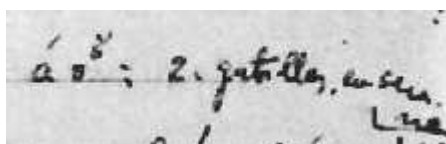

¹¹⁷⁷ Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
783d ESCARDAR:	entrecabar ^(e)	entrecabar	
783e ESCARDILLO:	legonico (“azadilla”; especie de “rodo” en ast.)	legonico	
783f SEGAR:	segar	segar	
784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):	la dalla (aquí no hay)	(ya no hay <dalla>)	
784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:	dediles	soqueta (sólo los segadores forasteros)	
784b MANADA DE MIES:	arcá (‘es la manada’)	arcá	
784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):		garba (6 arcadas)	
784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?):	gabilla (4-5 ‘arcás’; en monte o secano)		
785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?):	garba (en huerta; 5-7 ‘arcás’) has ^{(i)x} (2 gabillas, en seco) ¹¹⁷⁸	has	
785a LIGADURA DE LOS HACES:	fascar (cuerda de esparto; en el campo, en seco) (en la huerta -regadío- usan <bensejo>, de la misma mies)	fascar (el cabo suelto <bensejo>)	
785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?):	garbera (montón de “garbas”, horizontales, espiga a un lado, número variable)	garbera	
785c ACARREAR:	acarrear	acarrear cargar	
785d FORMA DE TRANSPORTE:	(en carro, y a veces en caballerías, en sitios donde no puede entrar el carro)	(en carros)	
786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO):	horca	(lo cargan a mano)	(DIFERENTS)
786a MAJA DE SIEGA:	(no hacen)	aguaero (suele ser un chico)	

¹¹⁷⁸ Godelleta (1934):

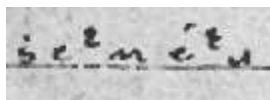
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
786b ERA:	era (aquí, como la paja es muy alta, para trillar primero cortan con <corbella> la espiga y la trillan sola: <trillar l'aserráu>; después trillan la paja) ((786b-786d))	era	
786c HACINA:	el ruedo	garbera	(DIFERENTS)
786d PARVA:	parba (es paja sola) aserráu (espiga sola)	parba	
786e TRILLO:	trillo (algunos son de piedras, y otros de púas de hierro)	trillo (de tablas con piedras cortantes y trozos de sierra)	
786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:	caballón (es un montón de trigo sin aventar)	caballón	
786g AVENTAR:	abentar	abentar	
787 HORCA DE AVENTAR:	horca (de 3-4 dientes; y <pala> ¹¹⁷⁹)	horca pala	
787a TAMO:	pajuso	pajuso	
787b ACRIBAR:	garbillar	agarbillar	(DIFERENTS)
788 CRIBO PARA EL TRIGO:	garbillo criba (agujeros más pequeños para el polvo)	garbillo	
788a GRANZONES:	gransones	gransas	(DIFERENTS)
788b ENVASAR:	embasar mesurar (medir antes de envasar)	embasa ^f	
788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:	barchilla (<media bar...>) medio (1/8 parte de barchilla) un terset (mitad del medio) suma (mitad del "tercet"; y <media suma>)	barchilla (8 <medios>) (2 <tersetes>) (barchilla de 11 a 12 kilos de trigo)	
788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:	(en la <cambra>, y algunos en <granero>, habitación aparte)	granero atroj (de yeso con tapa de madera)	
788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:	pajar (almiar; y si es departamento en casa, también se llama así)	pajar (no hay almiar)	
789 EL MALLO Y SUS PARTES:	(no usan)		
790 LA VID Y EL VINO:	sepo	sepo	

¹¹⁷⁹ Godelleta (1934) :

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
791 CAMPO DE VIDES:	biña	biña	
791a VIÑA JOVEN:	majuelo	majuelo	
792 TRONCO DE LA VID (CEPA):	sepo (y cabeza: <cru(s)>; parte delgada: <caña>)	sepo	
792a SARMIENTO:	jarmiento (<j>)	jarmiento	
792b CORTAR LOS SARMIENTOS:	(con <estiseras>; hay que <podar ^(e) >)	podar	
793 PÁMPANOS:	pámpano	pámpanos	
793a DESBROZAR:	esbordegar ^(e)	esbordegar	
794 ZARCILLO (TIJERETA):	tijerilla	tijeras	
794a CAER LA FLOR (CERNER):	serner	sener ¹¹⁸⁰	(DIFERENTS)
794b UVA VERDE:	cabrerote (racimito que madura más tarde que los otros)		
795 RACIMO:	u(b)a	uba	
795a GRANO SUELTO:	grano	grano	
795b GRANILLO:	granico	granico	
796 RASPAJO (ESCOBAJO):	raspajo	raspajo	
796a VENDIMIA:	bendema bendemar ^(e) (vendimiar)	bendemar	
796b REBUSCAR:	escabrerotar ^(e) (sí)	escabrerotar	
796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	falsonet ¹¹⁸¹	falsonet	
796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:	(1° los echan en un <capaso> -de una arroba-, de esparto, con dos asas; y después al carro)	panera (común)	(DIFERENTS)

¹¹⁸⁰ Godelleta (1948) :

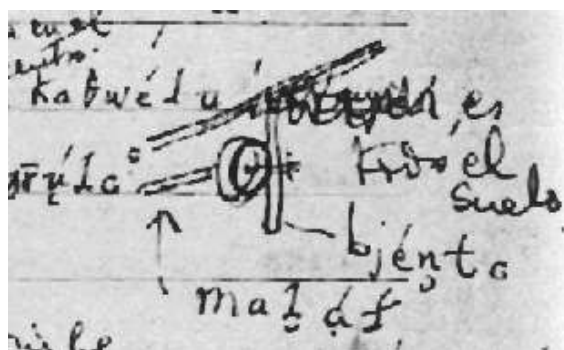
¹¹⁸¹ Godelleta (1934) :

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	pisar (en el <trull>, con los pies, y ahora con máquinas)	trapichar	(DIFERENTS)
797a MOSTO:	mosto (Pisan sobre un tablado, y el mosto cae abajo al depósito, es decir, que el 'trull' se compone de tablado y depósito debajo. De este depósito va otro, por un agujero, que es la <pileta>)	mosto	
798 EMBUDO:	ambudo	embudo	(DIFERENTS)
798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:	pileta (Sacar el vino de la pileta a las botas se llama <trescolar ^(e) >)	trull	
798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:	bota (de madera)	botas	
799 FERMENTAR:	bullir ⁱ (sí)	bullir	
799a PRENSA DEL LAGAR:	prensa (son de hierro)	prensa	
799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:	casuela	casuela	
799c PLATO SUPERIOR:	tajador (en dos mitades, de madera)	tajador	
799d HUSO:	husos (son dos)		
799e ÁRBOLES:		husos	(DIFERENTS)
799f PALANCA:	barra (de madera)	barra	
800 ESPORTINES:	jaula	jaula	
801 ORUJO PRENSADO (BRISA):	brisa	brisa	
801a TRASEGAR:	trescolar ^(e)	trascolar	
802 HECES (LÍAS):	farga	farga	
802a MEDIDAS PARA EL VINO:	cántaro micheta (<media micheta>) (cántaro: 15 michetas y media)	cántaro (11 litros) micheta micholet	
803 EL OLIVO:	olibera oliba (aceituna)	olibera	
803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA:	coger olibas (1º; es tirarlas del árbol con caña) ((2 <replegar>); <plegar oliba ^s >: es recogerlas del suelo)	plegar olibas	(DIFERENTS)
803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:	plegaores ("de oliva")	plegadoras	(DIFERENTS)
803c RECOLECCIÓN A GOLPE:	coger oliba ^s (con caña, es lo corriente aquí; para aceites)	espolsar	(DIFERENTS)

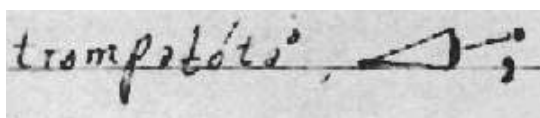
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA):	caña	una caña (común)	
805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):	esmuñir ⁽ⁱ⁾ (se coge sólo la de comer)	esmuñir	
805a VASIJAS EN QUE SE RECOGE:	(del suelo la cogen -la <plegan>- al <capaso>, y después la echan en <sacos>)	buque (espuerta grande de esparto con base de tela de saco)	
805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE:	(en <carro>)	(en carro)	
805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA:	(ponen la aceituna en <la cambra>, en la casa, y el día que quieren molerla la llevan al molino; no hay allí depósitos)	en la cambra, tendidas en tierra)	
805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:	abocar	(no se hace)	(DIFERENTS)
805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES:	billalonga (es la sevillana) changló real blanqueta culicabra serrana quijal de gorrino limonenca ^s (todas pueden ser para comer o para aceite)	(no se hace)	(DIFERENTS)
805f OPERACIÓN DE MOLER:	moler	moler	
806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):	armásera (<á>)	armásera	
806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO:	registro (piedra en el centro) cazuela (es todo el suelo) ¹¹⁸²	casuela	(DIFERENTS)
806b PIEDRA GIRATORIA:	trompellote ¹¹⁸³ rulo (<biento>, <mallal>) ¹¹⁸⁴	rulo reglón	

¹¹⁸² Godelleta (1934), POTSER PER ERROR, amb interdental:

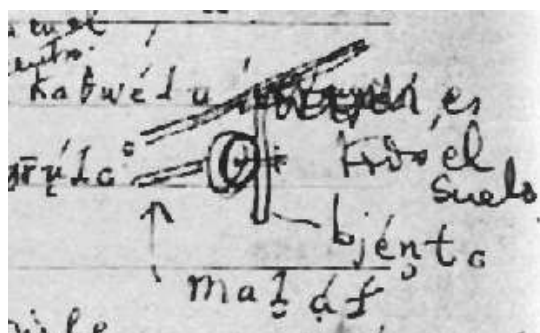

¹¹⁸³ Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
806c EJE:	biento	árbol	(DIFERENTS)
806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE:	(no dan nombre)	(una <biga>)	(DIFERENTS)
806e MODO DE MOVER EL MOLINO:	(con <caballería>, y otros con electricidad)	(con una caballería)	
806f PRENSADO:	pasta	pasta	
806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS):	prensa (ahora son todas de hierro, pero recuerda antigua: <prensa d'argue>) huso nues barra (palanca que iba metida en el huso) tajador (plataforma) casuela	(la de viga)	
806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO:	esportine ^s	esportines	
806i PRIMER ACEITE:	aseite birgen (sin agua)	la flor	
806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS:	aseite de flor (1 ^a) aseite remuelto (2)	remuelto	
807 ORUJO PRENSADO (PIÑUELO, CHISPA):	p(i)ñol	piñol	
807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE:	[<tinaja>] (en las casas) (el aceite cae al <barril>, empotrado; de aquí lo sacan a las <jarra>)	jarras	
807b TRASIEGO:	trescolar	trascolar	(DIFERENTS)

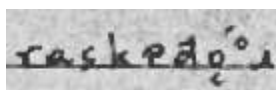
1184 Godelleta (1934):

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
808 HECES (MORCAS):	morca	morcas	
808a MEDIDAS PARA EL ACEITE:	arroba (<media arroba> cuarterón (<medio cuarterón> libra (<media libra> micheta (y <media micheta> (arroba: 32 libras; libra: 4 michetas)	arroba (medida de capacidad de 12 litros, 4 <cuarterón>)	
809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO:	(la <uba>, vino; <garrofas>, algarrobas; aceite; trigo; <dasa> 'maíz'; avena y cebada; <yedros>, semilla para piensos)		
810 INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE NOMENCLATURA:	(fábricas de aceite; fabrican cuerdas de esparto: <fascar>, que exportan. Se hacen con <cordel>, que se le da treint vueltas entre el pie de la persona y el respaldo de la silla y se forma la <madeja> que vale 20cm. La medida de la madeja aproximadamente es de una vara)		
810a PANAL:	panal	panal	
810b PIQUERA:	piquera	bresca	(DIFERENTS)
810c JABARDO:			
810d CELDA:		selda	
810e ZÁNGANO:	sánganos	sángano	
810f CASTRAR:	cortar ^(e)	cortar	
810g CARETAS:	careta	careta	
810h AHUMADOR:	(llevan una <poná>, boñiga de toro, ardiendo)	(una ponada de vaca)	
810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA:	jarra (con dos asas) (para vacas usan un <podal>, cubo de zinc, "pozal")	jarro (de tiesto, algo grande)	
811 NATA:	telo	telo nata	
811a DESNATADA:		desnatá	
811b DESNATE:		desnatar	
811c VASIJA EN QUE SE DESNATA:		(un picher o jarro común)	
811d FERMENTACIÓN DE LA NATA:			
811e MAZAR:			
811f MANTEQUERA:			
811g MAZADA:			
811h DESLECHE:			
811i MALAXEAR:			
811j ESPÁTULA:		lira	

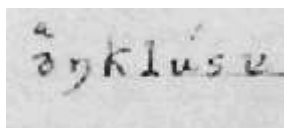
	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
811k MOLDES:			
812 CUAJO:	cuajo (de la alcachofera, <penquera>)	cuajo	
813 CUAJADA:	cuajá		
813a QUESO:	queso	queso	
813b MOLDES DE LOS QUESOS:	molde (de madera)	molde	
813c REQUESÓN:	brullo	brullo	
814 SUERO:	suero	suero	
815 PALUSTRE:	palustre	palustre	
815a LLANA:	paleta (sí)	paleta	
815b CUEZO:	pastera (artesa de madera)	pastera	
815c RAEDERA:	rascaor	rascador ¹¹⁸⁵	
815d PLOMADA:	plomo	plomo liensa	
815e NIVEL:	nibel	nibel	
815f TERRAJA:		galápago	
815g GAVETA:		gabeta	
815h LLAGUERO:			
816 ALCOTANA:	picola	picola	
816a REGLONES:	el regle	regles	
816b SERRUCHO:	serrucho	serrucho	
816c CEPILLO:	sepillo	sepillo	
816d GARLOPA:	ga'lopa	garlopa	
817 VIRUTA:	b(o)rumballa (sí)	borumballa	
818 SERRÍN:	serraúra	serrín serradura	(DIFERENTS)
818a BARRENA:	barrena	barrena	
818b BERBIQUÍ:	(<berbiquí> billamarquín	billamarquí	(DIFERENTS)
818c AZUELA:	suela	asuela	(DIFERENTS)
818d ESCOPLO:	escoplo	escoplo	
818e FORMÓN:	puntacorrent (sin nada de madera)	puntacorrent	
818f GUBIA:	gubia	media caña	(DIFERENTS)
818g ESCOFINA:	raspa (sí)	raspa	

¹¹⁸⁵ Godelleta (1948):

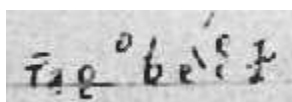

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
818h GATO:	gato	gato	
818i BRAMIL:	roset (sí, un carpintero)		
818j MARTILLO (DIBUJOS):	martillo	martillo	
818k TENAZAS (DIBUJOS):	estenasas	estenasas	
818l CEPO:	pilón	pilón	
819 YUNQUE:	e ^a nclusa ¹¹⁸⁶	encrusa	
819a BIGORNIA:			
819b FUELLE:	mancha	mancha	
819c ESPETÓN:	gancho	gancho	
819d MACHO:	mallo	mall	(DIFERENTS)
819e TORNO:	torno	torno	
819f CORTAFRÍO:	cortafrió	cortafrió	
820 CUÑA DE HIERRO:	cuña	cuña	
820a TAJADERA:	cortaor (metido en palo)	tajadera	(DIFERENTS)
820b DESTAJADOR:	refilaor		
820c PLANA:		plana	
820d DEGÜELLO:			
821 ROBÍN:	robel ¹¹⁸⁷	robell	(DIFERENTS)
821a ENROBINARSE:	arrobellarse	arrobellarse	
822 ALAMBRE:	alambre	alambre	
822a LIMA:	lima	lima	
822b TURBINA:	(no hay molinos de agua)		
822c PIEDRA SOLERA:	registro (sí)	plato	(DIFERENTS)
822d VOLADORA:	muela	muela	
822e TOLVA:	tramucha	tramucha	
823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA:	harinero (?)	pileta	(DIFERENTS)

¹¹⁸⁶ Godelleta (1934) :

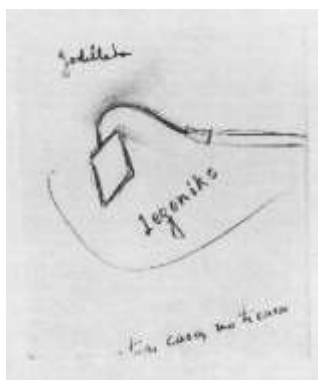

¹¹⁸⁷ Godelleta (1934) :

	Godelleta (QII, 1934)	Godelleta (QII, 1948)	Comparaci o
824 SALVADO:	salbáu	salbao	(DIFERENTS)
824a ESTRANGOL:			
824b ARTESA:	debrillo (de barro)	pastera (de madera) (también amasaban en un <lebrillo>)	(DIFERENTS)
824c RASERA:	(no usan)	rall	(DIFERENTS)
825 LEVADURA:	lebaúra	lebadura	(DIFERENTS)
825a FRESAR:	refescar ^(e) (hacer la levadura el día antes)		
825b AMASAR:	amasar ^(e)	pastar	
826 HEÑIR:	heñir ⁱ	hiñir	(DIFERENTS)
826a TABLEROS:	reparo (cualquier sitio donde se pone el “mandil” con los panes) (aquí suelen utilizar la misma cama, poniendo el mandil sobre el colchón)	reparo	
826b TENDIDOS:	mandil (lienzo blanco; ponen los panes encima y con la otra mitad los cubren)		
826c OTROS PAÑOS:	(a veces una <flasá>, manta)		
826d PALAS:	pala	pala (con mango largo) palometa (con mango corto)	
826e BRASA:	brasa rescaldo (brasa y ceniza)	brasa	
826f TIRABRASAS:	[<horquilla>] (palo con púas)	escombrall badil	(DIFERENTS)
827 LEZNA:	lesna	lesna	
828 POLEA:	correola	correola	
& ÚLTIM FULL ENQUESTA I ALTRES	(otras casas no tienen) (<legonico>) ¹¹⁸⁸	((HI HA LES DADES DE L'INFORMANT: Esteban Carrascosa...))	

1188 Godelleta (1934) :

3.2.3. TUÉJAR

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A “Tuéjar (1934?)”

Descripció

El poble de Tuéjar presenta algunes incongruències pel que fa a l'enquesta de l'ALPI que s'hi va dur a terme:

- a) El Fons MSG conté dues enquestes senceres pertanyents a Tuéjar:
 - una del Quadern I amb data 5-4-1958 (feta íntegrament per Sanchis Guarner);
 - una altra del Quadern II amb data 17-10-1934 (duta a terme per Rodríguez Castellano, excepte alguns conceptes que va fer Sanchis).
- b) Dins aquella enquesta del QII (1934) hi havia un full solt que deia: “Falta el cuaderno de Fonética de Tuéjar que enviaremos en la próxima remesa”.
- c) Dins l'enquesta del QI (1958) hi havia uns fulls solts, grapats, i amb una gran taca d'algun líquid enmig. Es tracta de les pàgines 5-16 d'un QI de l'ALPI (amb lletra de Sanchis). En el primer full hi ha una anotació feta a mà: “Tuéjar 1934?”. Sembla que l'any, “1934”, està transcrit posteriorment, ja que la traçada és diferent (vg. més avant).
- d) Al Fons MSG hi ha uns “apunts” de Sanchis on es diu que l'enquesta de Tuéjar per a l'ALPI va ser duta a terme pel mateix Sanchis Guarner (sense la participació de R. Castellano) entre el 5 i el 9 d'abril de 1958. Així mateix, el Mapa 5 del Volum I (1962) especifica que el col·laborador de l'ALPI a Tuéjar va ser únicament Sanchis. Ja hem comentat aquesta qüestió en un altre apartat de la nostra tesi.

Així doncs, anomenem “Tuéjar (1934?)” o “Tuéjar (1934 incert)” aquell conjunt de 12 pàgines escrites per M. Sanchis Guarner corresponents a una possible enquesta del QI iniciada aquell any pel mateix Sanchis però que no es va poder acabar. Des de la pregunta **1 reina** fins la **242 poco** hi ha totes les respostes (amb transcripcions fonètiques), amb lletra de Sanchis. Per tant no es conserven les pàgines precedents, on hi havia la informació corresponent a la persona enquestada, el lloc, l'investigador, la data d'enquesta...

Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)”

Hem trobat 78¹¹⁸⁹ diferències, del total de 242 preguntes on hi ha resposta en “Tuéjar (1934?)”. Però algunes d’aquestes divergències són molt subtils. Les hem assenyalat totes en la columna de més a la dreta, amb l’ anotació “(DIFERENTS)”.

- De vegades les respostes de 1934 són més riques que les de 1958, i de vegades és a l’inrevés.

- Diferència de transcripció fonètica de la palatal africada sorda: l’enquesta de 1958 transcriu [tʃ] on la de 1934 sol transcriure [tʃ]

- Símbols diferents molt subtils: una -r final, una [ɛ] volada intervocàlica o inicial...

- Diferència de transcripció de la [f] inicial: l’enquesta de 1958 solt transcriure [f], mentre que la de 1934 [ʰf], amb un element bilabial inicial.

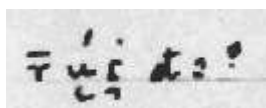
- Altres matisos fonètics ([r̄] vibrant, -s final, diftong [wé], -ai-/ei-, etc.)

- Altres de més consideració:

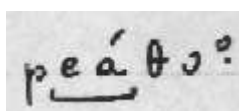
Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació
37 quieto	kéto	sí	kjéto	
53 grillo	grílo		aferwélo	pero [grílo] es el saltamontes
61 ruido	r̄wido		r̄újdo ¹¹⁹⁰	con diptongo decreciente
68 segador	segadór	[segaór] es la forma popular [pión]	segaór	
121 iglesia	iglésja		ilésja	
131 nieta	njéta	[néta] más rústico	njéta	
149 pedazo	pjaθo		peáθo ¹¹⁹¹	
172 jugo	súgo	sí	súbo	
174 abeja	abéχa	lo distinguen mal de 177	obispa	desconocen la palabra abeja
181 dulce	dúθe		dúrθe	
187 espada	espáda		espá	
205 guitarra	χitá̄ra		gitá̄ra	
209 vizcaíno	biθkaíno		biskaíno	

¹¹⁸⁹ Exactament, les preguntes: 10, 17, 19, 22, 23, 35, 36, 37, 39, 41, 44, 45, 48, 51, 53, 56, 61, 62, 63, 67, 68, 72, 74, 81, 82, 90, 102, 104, 108, 111, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 127, 128, 131, 139, 144, 148, 149, 153, 154, 163, 164, 171, 172, 174, 176, 177, 179, 181, 182, 183, 186, 187, 189, 190, 191, 193, 195, 198, 199, 200, 202, 205, 209, 210, 217, 227, 230, 232, 234, 236, 237 i 238.

¹¹⁹⁰ Tuéjar (1934):

¹¹⁹¹ Tuéjar (1934)

Edició de Tuéjar (1934?)

Normes ràpides de lectura

- Presentem en forma de columnes d'una banda les respostes de l'enquesta del QI dut a terme l'any 1958 per Sanchis Guarnier, i de l'altra, les dels fulls solts de l'enquesta del QI que hem anomenat "Tuéjar (1934?)".
- No transcrivim, però, les respostes de Tuéjar (1958) corresponents a la informació de la persona enquestada, el poble, etc., ni tampoc les respostes des de la 243 fins al final de l'enquesta, ja que no estan en "Tuéjar (1934?)". En aquests casos, per a indicar que l'enquesta de "Tuéjar (1934?)" és incompleta hi anotem la marca "NO HI ÉS" en versaleta negreta cursiva¹¹⁹².
- En la columna COMPARACIÓ marquem amb l'anotació (DIFERENTS) aquells casos en què no coincideix l'enquesta de Tuéjar (1958) i "Tuéjar (1934?)"

Anotacions marginals:

Tuéjar (1958)	Tuéjar (1934?)	Comparació
[χebrero]	[^o febrero]	(DIFERENTS)
[márθo]	[márθo]	
[abrĩ]	[abrĩl]	(DIFERENTS)
[agosto]	[agosto]	
[otúbre]	[otúbre]	
[nobjémbre]	[nobjémbre]	
[diθjémbre]	[diθjémbre]	

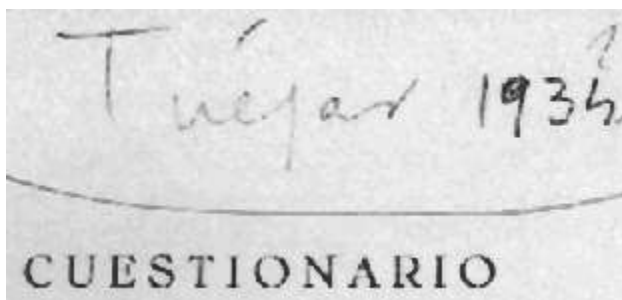
¹¹⁹² Totes aquestes respostes de Tuéjar (1958) que no hem transcrit en el present apartat es troben en la nostra Edició de l'ALPI del País Valencià.

EDICIÓ (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)

A l'inici de l'enquesta del Tuéjar (1934?) hi ha una anotació feta a llapis: **Tuéjar 1934?**¹¹⁹³

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	(... pàg. 2, 3 i 4 del QI)	[...] (consulteu-ne l'Edició)		"NO HI ÉS"		
1	reina	ṙejna	en las masías [ṙajna]	ṙejna		
	fraile	φṙájle ¹¹⁹⁴		φṙájle		
	capucha	kapútʃa		kapútʃa		
	hábito	ábito		ábito		
5	rosario	ṙosárjo		ṙosárjo		
	rezar	ṙeθár		ṙeθár		
	moro	móro		móro		
	guapo	ɣwápo	[boniko] [máxo]	ɣwápo		
	muerte	mwérte		mwérte		
10	desnudo	deznúdo	[em poṙéto]	deznúdo	[em poṙéto] [eɣ kwéros]	(DIFERENTS)
	cabeza	kabéθa		kabéθa		
	frente	φṙénte ¹¹⁹⁵		φṙénte		
	ojo	óxo		óxo		

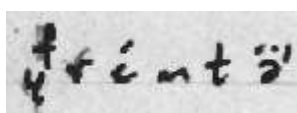
¹¹⁹³ Tuéjar (1934):

¹¹⁹⁴ Tuéjar (1958):

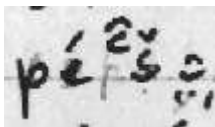

¹¹⁹⁵ Tuéjar (1958):

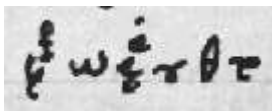
	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	lágrima	λάgrima		λάgrima		
15	llorar	λοράρ		λοράρ		
	oreja	ορέχα		ορέχα		
	oído		[loido]	οῖδο		(DIFERENTS)
	boca	βόκα		βόκα		
	labio	μόρο		λάβιο		(DIFERENTS)
20	diente	δjέντε		δjέντε		
	encia	ινθία		ινθία		
	pecho	πέτjο ¹¹⁹⁶	la oclusión es débil; todo rehilante	πέτjο		(DIFERENTS)
	espalda	εσπάδα		las espáldas		(DIFERENTS)
	brazo	βράθο		βράθο		
25	mano	μάνο		μάνο		
	puño	ρύνο		ρύνο		
	pulso	ρύσε		ρύσε		
	dedo	δέδο	los más rústicos, el [deo]	δέδο		
	uña	ύνα		ύνα		
30	nalga	άγκα		άγκα		
	pierna	πjέρνα		πjέρνα		
	pie	πjέ		πjέ		
	diablo	demónjo	[djáblo]	demónjo	[djáblo]	
	cigüeña	θιgwέjνα		θιgwέjνα		
35	carro	κάρο		κάρο	la [r] empieza fricativa	(DIFERENTS)
	coche	κόtjε		κόtjε		(DIFERENTS)
	quieto	κέτο	sí	kjέto		(DIFERENTS)
	eje	έχε		έχε		
	yegua	yé ⁹ wa		yé ⁽⁹⁾ wa		(DIFERENTS)
40	nudo	νύδο		νύδο		

¹¹⁹⁶ Tuéjar (1958):

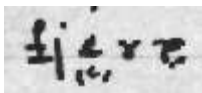

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	coz	kóθ	dicen más [um par de kóθe s]	kóθ	pero lo más general es [una patá], [una perná]	(DIFERENTS)
	pienso	pjénso		pjénso		
	yugo	lúgo	sí, espontáneo	lúgo		
	uncir	unθ̄ir		unθ̄ir		(DIFERENTS)
45	oso	óso		óso	las tónicas son medias	(DIFERENTS)
	toro	tóro		tóro		
	vaca	báka		báka		
	leche	léʈje		léʈje		(DIFERENTS)
	buey	ɣwéj	en las masías [ɣwá]	ɣwéj		
50	fuerza	χwérθa	los modernos 1197 [ʰtwérθa]	χwérθa		
	paloma	palómo		palómo	y el femenino [palóma]	(DIFERENTS)
	ciervo	θjérbo		θjérbo		
	grillo	grílo		aṛwélo	pero [grílo] es el saltamontes	(DIFERENTS)
	rana	rāna		rāna		
55	lobo	lóbo		lóbo		
	fiera	fjéra ¹¹⁹⁸		ʰfjéra		(DIFERENTS)
	herrero	eṛéro		eṛéro		
	hierro	yéro		yéro		
	fragua	ʰfrágwa ¹¹⁹⁹	[maɲtʃón]	ʰfráɣwä		
60	clavo	klábo		klábo		
	ruido	r̄wído		r̄újdo ¹²⁰⁰	con diptongo decreciente	(DIFERENTS)

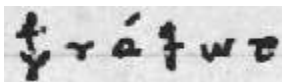
1197 Tuéjar (1958):

1198 Tuéjar (1958):

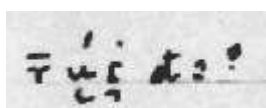

1199 Tuéjar (1958):

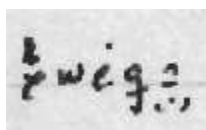

1200 Tuéjar (1934):

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	fuego	χwégo	hoy [^o twégo] ¹²⁰¹ [lúmbre] [tjáska]	χwégo		(DIFERENTS)
	llama	fláma		φfláma		(DIFERENTS)
	negro	négro		négro		
65	zapatero	θapatéro		θapatéro		
	aguja	áwxa	espontáneo	áwxa		
	aprendiz	aprendíθ		aprendíθ	la [θ] final algo relajada	(DIFERENTS)
	segador	segadór	[segaór] es la forma popular [pión]	segaór		(DIFERENTS)
	hoz	korbéla	[óθ] apenas lo dicen	korbéla	conocen también [óθ] pero lo dicen poco	
70	trigo	trígo		trígo		
	hormiguero	ormigéro		ormigéro		
	sudor	la sudór		sudór		(DIFERENTS)
	jornal	χornál		χornál		
	diario	diárjo		djárjo		(DIFERENTS)
75	dueño	ámo	[dwéno]	ámo	también dicen [dwéno], pero menos	
	mucho	múntjo	sí, espontáneo	múntjo		
	grano	gráno		gráno		
	paja	páxa		páxa		
	molino	molíno		molíno		
80	molinero	molinéro		molinéro		
	gallinas	gaλinas	en la pronunciación rápida [gaλina ^s]	gaλinas		(DIFERENTS)
	pluma	plúma		plúmas	el genérico lo dicen plural	(DIFERENTS)
	cresta	krésta		krésta		
	gallinero	gaλinéro		gaλinéro		

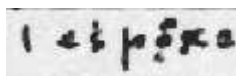

1201 Tuéjar (1958) :

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
85	árboles	árboles	rápido [ábole ^e]	árboles		
	rama	ṙáma	el tronco de la rama [bráŋka], y las hojas [lespóxo] ¹²⁰²	ṙámas		
	pájaro	páχaro		páχaro		
	peor	peór		peór		
	azada	aθá		aθá		
90	pueblo	pwénte		pwénte	es femenino	(DIFERENTS)
	camino	kamīno		kamīno		
	fuelle	χwénte		χwénte		
	balsa	bálsa		bálsa		
	ahogarse	ogárse		ogárse		
95	sierra	sjéṙa		sjéṙa ¹²⁰³		
	castillo	kastīlo		kastīlo		
	llover	lobér		lobér		
	rayo	ṙáyo		ṙáyo	la [y] menos abier. ¹²⁰⁴	
	aire	ájre		ájre		
100	nieve	njébe	los de las masías [njébe]	njébe		
	blanco	bláŋko		bláŋko		
	isla	ízsla ¹²⁰⁵		ízsla		(DIFERENTS)
	bandera	bandéra		bandéra		

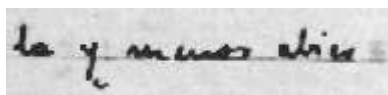
¹²⁰² Tuéjar (1958):

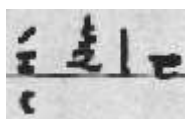
¹²⁰³ Tuéjar (1934):

¹²⁰⁴ Tuéjar (1934):

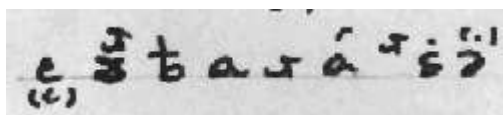

¹²⁰⁵ Tuéjar (1958):

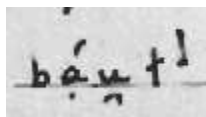

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	resbalar	ez'bará'se ¹²⁰⁶		ezbarár		(DIFERENTS)
105	pesa	pésa		pésa		
	llave	lábe		lábe		
	globo	glóbo		glóbo	casi siempre [glóbo]	
	choza	tʃjóθa		bařáka	y también [tʃjóθa]	(DIFERENTS)
	cerrojo	θeřóχo		θeřóχo		
110	gatera	gatéra		gatéra		
	baúl	báwl	[kófre]	báwl ¹²⁰⁷	la [l] bastante velar	(DIFERENTS)
	asa	ánsa		ánsa		
	percha	pértʃa		pértʃa		
	espejo	espéχo		espéχo		
115	cuadrado	kwadrjáo ¹²⁰⁸		kwadráwo ¹²⁰⁹		(DIFERENTS)
	pared	paré		padér		(DIFERENTS)
	araña	tararána	el animal y la tela	arána	y la tela [tararána]	(DIFERENTS)
	pulga	púlga		púlga		
	chinche	tʃjntʃe		tʃjntʃe	masculino	(DIFERENTS)
120	colcha	kóʎtʃa		kóʎtʃa ¹²¹⁰		(DIFERENTS)

¹²⁰⁶ Tuéjar (1958):

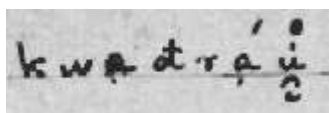
¹²⁰⁷ Tuéjar (1934):

¹²⁰⁸ Tuéjar (1958):

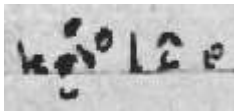

¹²⁰⁹ Tuéjar (1934):

¹²¹⁰ Tuéjar (1934):

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	iglesia	iglésja		ilésja		(DIFERENTS)
	pueblo	pwéblo		pwéblo		
	torre	tórre		tórre		
	cruz	krúθ		krúθ		
125	poyo	póyo	sí	póyo		
	piedra	pjédra		pjédra		
	predicar	pedrikáʀ		pedrikár		(DIFERENTS)
	sacristán	sakristán		saŋkristán ¹²¹¹		(DIFERENTS)
	abuelo	a ⁹ wélo	[yáyo], le llaman el nieto	a ⁹ wélo		
130	hijo	îxo		îxo		
	nieta	ɲjéta	[ɲéta] más rústico	ɲjéta		(DIFERENTS)
	nuera	nwéra		nwéra		
	suegro	swégro		swégro		
	yerno	yérno		yérno		
135	viejo	bjéxo		bjéxo		
	calvo	kálbo		kálbo		
	joven	χóben		χóben		
	novio	nóbjo		nóbjo		
	noviazgo	nobjáxe		nobjáxe	pontasgo: [pontárgo]	(DIFERENTS)
140	viuda	bjúda		bîwda ¹²¹²		
	beso	béso		béso		
	plato	pláto		pláto		
	caldo	káldo		káldo		
	cuchara	ku ^ʃ jára		gut ^ʃ jára		(DIFERENTS)

¹²¹¹ Tuéjar (1934):

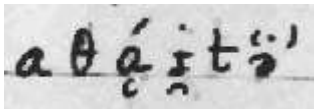

¹²¹² Tuéjar (1934):

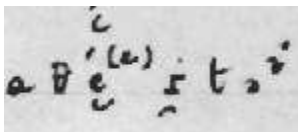

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
145	cuchillo	gutʃílo		gutʃílo	y también [gutʃíla]; ésta es más antigua	
	sed	sér		sér		
	ayunar	ayunár		ayunár		
	aceite	aθájte ¹²¹³		aθéjte ¹²¹⁴		(DIFERENTS)
	pedazo	pjáθo		peáθo ¹²¹⁵		(DIFERENTS)
150	sueño	swéno		swéno		
	pereza	peréθa		peréθa		
	monja	móηxa		móηxa		
	flauta	fláwta	[pito]	φfráwta ¹²¹⁶	pero si es de caña [tʃú ^o fla] ¹²¹⁷	(DIFERENTS)
	trébedes	tráwdes		tráwdes	femenino	(DIFERENTS)
155	leña	léna		léna		
	perdiz	perdíθ		perdíθ		
	cazador	kaθaór		kaθaór		
	conejo	konéxo		konéxo		
	liebre	ljébre		ljébre		
160	escopeta	eskopéta		eskopéta		

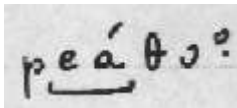
¹²¹³ Tuéjar (1958):

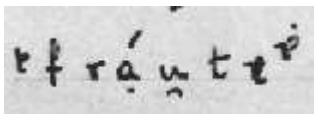
¹²¹⁴ Tuéjar (1934):

¹²¹⁵ Tuéjar (1934):

¹²¹⁶ Tuéjar (1934):

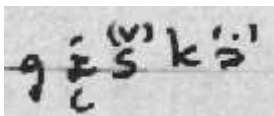

¹²¹⁷ Tuéjar (1934):

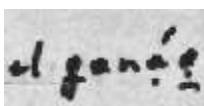

	Pregunta Q1	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	rabia	ṙábja		ṙábja		
	lamer	lamér	dicen más [tʃupár]	lamér		
	incitar	a ^{tʃ} ju ^{tʃ} fár		atʃutʃár	[aθumár]	(DIFERENTS)
	macho	má ^{tʃ} fo	[perdigátʃo]	mátʃo		(DIFERENTS)
165	reclamo	ṙeklámo		ṙeklámo		
	hierba	yérba	[bróθa]	yérba		
	rosa	rósa		rósa		
	hoja	óχa		óχa		
	cereza	θeréθa		θeréθa		
170	clavel	klabél		klabél		
	flor	flór		ϕflór		(DIFERENTS)
	jugo	súgo	sí	súbo		(DIFERENTS)
	pasa	pánsa		pánsa		
	abeja	abéχa	lo distinguen mal de 177	obísipa	desconocen la palabra abeja	(DIFERENTS)
175	colmena	korména		korména		
	colmenar	sítʃo	[kormenár] lo dicen menos	kormenár		(DIFERENTS)
	avispa	abísipa		obísipa bórde		(DIFERENTS)
	aguijón	giske ¹²¹⁸		giske		
	enjambre	χabárho	[eskaróte] [enχámbre] todo el enjambre, el ¹²¹⁹ [ganáo]	enχámbre		(DIFERENTS)
180	miel	mjél		mjél		
	dulce	dúθe		dúrθe		(DIFERENTS)
	hiel	yé ^l		yél		(DIFERENTS)
	guardia	ɣwárdja		ɣwárdja	pero generalmente [θebil]	(DIFERENTS)
	sable	sábre		sábre		

¹²¹⁸ Tuéjar (1958) :

¹²¹⁹ Tuéjar (1958) :

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
185	presidio	presiljo		presiljo		
	pimiento	pemjénto ¹²²⁰		pimjénto		(DIFERENTS)
	espada	espáda		espá		(DIFERENTS)
	caballo	kabálo		kabálo		
	crin	los klínes		klínes		(DIFERENTS)
190	cola	ṙábo	[kóla]	kóla		(DIFERENTS)
	riendas de correa	aṙjénda ^s		ṙamáles	y también [ṙjénda ^s]	(DIFERENTS)
	cincha	ṙiṙtja		ṙiṙtja		
	silla	montúra	[síla]	síléta		(DIFERENTS)
	sudadera	sudaór		sudaór		
195	baticola		[táṙja]	batikóla		(DIFERENTS)
	andar	andár		andár		
	paso	páso		páso		
	desbocado	ezbokáo ¹²²¹		erbokáw ¹²²²		(DIFERENTS)
	cuero	kwóero ¹²²³	[koṙea]	kwéro		(DIFERENTS)
200	trébol		[trébol] no lo conocen			(DIFERENTS)
	caña	káṙa		káṙa		
	lechuga	letjúga		letjúga		(DIFERENTS)
	tierra	tjéṙa		tjéṙa		
	yeso	alxéṙ		alxéṙ		

¹²²⁰ Tuéjar (1958):

¹²²¹ Tuéjar (1958):

¹²²² Tuéjar (1934):

¹²²³ Tuéjar (1958):

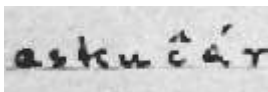
	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
205	guitarra	χιτάρα		gitára		(DIFERENTS)
	copla	kópla		kópla		
	baile	bájle		bájle		
	cojo	kóxo		kóxo		
	vizcaíno	biθkaíno		biskaíno		(DIFERENTS)
210	boina	gwájna	pero hoy [bójna]	gwéjna		(DIFERENTS)
	blusa	brúsa		brúsa		
	rasgar	ezgařár		ezgařár		
	faja	φfάχα ¹²²⁴		φfάχα		
	tuerto	twérto		twérto		
215	ciego	θjégo		θjégo		
	bizco	bísko		bísko		
	chato	tʃfáto		tʃfáto		(DIFERENTS)
	hombre	ómbre		ómbre		
	mujer	muxér		muxér		
220	peine	pájne		pájne		
	peinar	pajnár		pajnár		
	trenza	χaréta		χaréta		
	lazo	fléko		φflóke	[laθo] es una sogá de esparto	
	piojo	pjéxo		pjéxos		
225	liendre	ljéndre		ljéndre		
	media (de la mujer)	médja		médja	los antiguos [káθas]	
	zueco	θwéko	no se usan	θwékos		(DIFERENTS)
	calzar	kalθár		kalθár		
	sello	sélo		sélo		
230	enero	enéro		enéro	enero = [áno nwébo]	(DIFERENTS)
	mayo	máyo		máyo		
	junio	χúnjo		χúnjo	junio = [saŋ χwán]	(DIFERENTS)
	julio	χúljo		χúljo		

¹²²⁴ Tuéjar (1958) :

	Pregunta QI	Tuéjar (1958)	observació	Tuéjar (1934?)	observació	Comparació
	septiembre	setjembre		setjembre	setiembre = [mez de laz ben démas]	(DIFERENTS)
235	siglo	siglo		siglo		
	real	řiál		řiál	más antiguo [kinéte]	(DIFERENTS)
	medio	médjo		médjo		(DIFERENTS)
	escuchar	esku ^t řár		askutřár ¹²²⁵		(DIFERENTS)
	verdad	berdá		berdá		
240	silbar	řjufłár		třu ^o flár		
	tejedor	teředór		teředór		
	poco	póko		póko		
	(... preguntas 243-411)	[...] (consulteu-ne l'Edició)		“NO HI ÉS”		

¹²²⁵ Tuéjar (1934):

3.3. MOSTRA ORIGINAL D'ALGUNES TRANSCRIPCIONS DIGITALITZADES

INTRODUCCIÓ

Heus ací una mostra comparativa d'alguns mots i expressions del QI dels pobles valencianoparlants. La tria no ha estat arbitrària, ja que es tracta de casos pertinents pel que fa a la transcripció fonètica que apareixia en les enquestes originals. El fenomen al qual hem dedicat més atenció és a l'obertura de les vocals, i concretament a la vocal *o*, ja que presentava un seguit de matisos considerables.

Hem fet la tria només de les enquestes del QI dels pobles valencianoparlants. Per tal de completar la lectura del present apartat remetem directament als mapes de la secció corresponent.

Classificació dels fenòmens dels 42 casos que hem triat:

1. Harmonia vocàlica

a) de la *o*: 50 força, 54 granota, 132 nora, 152 monja, 167 rosa, , 210 boina, 219 dona, 254 memòria, 317 li coga.

b) de la *e*: 95 serra, 203 terra

2. Obertura / tancament

- de la *o*:

a) Casos generals: 12 front, 33 dimoni, 107 globo, 138 nóvio, 278 panolla, 308, 312 i 410 on, 324 prompte, 359 limosna

b) El diftong *ou*: 43 jou, 46 i 49 bou, 97 i 303 ploure, 259 ou, 288 nou, 383 prou

- de la *e*:

52 cèrvol, 205 guitarra [gitēra], 326 pacència, 350 Miguel

3. Acabament

-nt: 12 front, 305 en acabant

-nk: 125 banc

-rn: 320 forn, 373 hivern passat, 375 enjorn

4. Palatalització de -s en posició final: 125 pedrís

5. Fonemes palatals

a) Tots sols: 244 dumenges, 375 enjorn

b) En contacte: 361 les germanes, 363 desjunyen

6. Subjuntiu del verb ESCOPIR: 316 escopisques

TRIA DE MOTS I EXPRESSIONS TAL COM APAREIXEN TRANSCRITS FONÈTICAMENT EN
L'ENQUESTA ORIGINAL

12 frente

33 diablo

43 yugo

46 toro

49 buey

50 fuerza

52 ciervo

54 rana

95 sierra

97 llover

107 globo

125 poyo

132 nuera

138 novio

152 monja

167 rosa

203 tierra

205 guitarra

210 boina

219 mujer

244 los domingos

254 Dice la lección de memoria

259 No saben freír un huevo

278 Una mazorca grandísima

288 nueve

303 Entonces escampó

305 Volveré luego

308 La pelota, ¿dónde está?

312 ¿Dónde vacían el cántaro?

316 No escupas en el suelo

317 Dile algo que le escueza

320 Trajeron la harina al horno

324 Volved pronto

326 Todo se alcanza teniendo paciencia

350 A Miguel le cogieron preso

359 A la madre no le dieron la limosna

361 A las hermanas les enviaron unas
cartas

363 La desuncen para no cansarla

373 El invierno pasado hubo muchas
lluvias

375 Ayer volví temprano

383 Anteayer ha nevado bastante

410 ¿Adónde camináis? (a niños,
ancianos, amigos, desconocidos)

	12 frente	33 diablo	43 yugo	46 toro	49 buey
Cinctorres					
P. Benifassà					
V. Canes					
Peníscola					
Vistabella					
Alcora					
Orpasa					

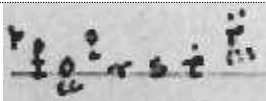
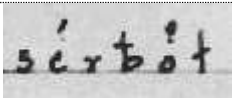
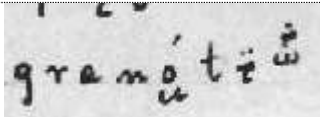
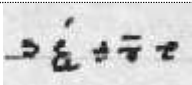
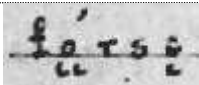
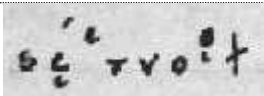
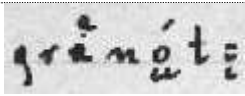
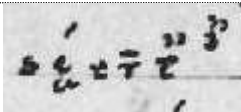
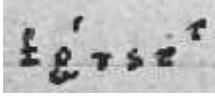
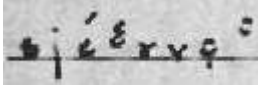
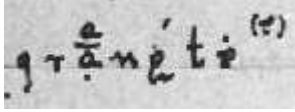
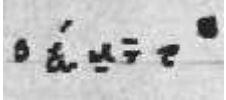
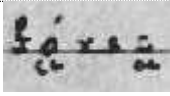

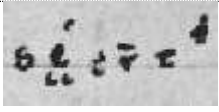
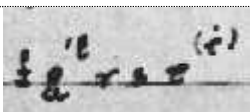
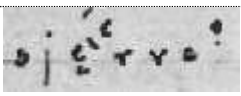
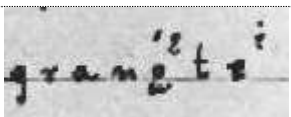
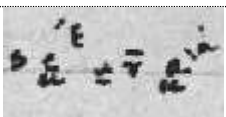
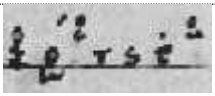
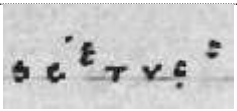
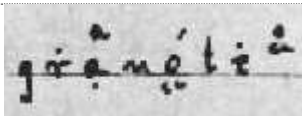

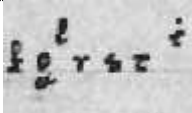

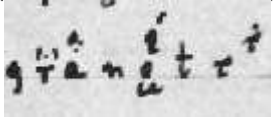

	12 frente	33 diablo	43 yugo	46 toro	49 buey
Aín					
Moncofa					
Casinos					
Rafelbunyo					
Quart de P.					
Torís					
Polinyà					

	12 frente	33 diablo	43 yugo	46 toro	49 buey
Massalavés					
Llanera					
Beniopa					
Moixent					
Biar					
Benilloba					
Bentilí					

	12 frente	33 diablo	43 yugo	46 toro	49 buey
Calp					
Pinós					
Campello					
Crevillent					
Guardamar					

	50 fuerza	52 ciervo	54 rana	95 sierra
Cintorres		-		
P. Benifassà				
V. Canes				
Peníscola				
Vistabella				
Alcora				--- (falta)
Orpesa				

	50 fuerza	52 ciervo	54 rana	95 sierra
Aín		no hay, no saben el nombre		
Moncofa				
Casinos				
Rafelbunyol				
Quart de P.				
Toris				
Polinyà				

	50 fuerza	52 ciervo	54 rana	95 sierra
Massalavés				
Llanera				
Beniopa				
Moixent		-		
Biar				
Benilloba				
Benialí				

	50 fuerza	52 ciervo	54 rana	95 sierra
Calp				
Pinós				
Campello				
Crevillent				
Guardamar				

	97 llover	107 globo	125 poyo	132 nuera	138 novio
Cinctorres					
P. Benifassà					
V. Canes					
Peníscola					
Vistabella					
Alcora	--- (falta)	--- (falta)	--- (falta)	--- (falta)	--- (falta)
Orpesa					

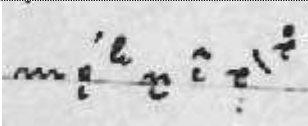
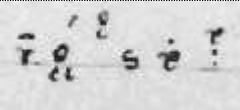
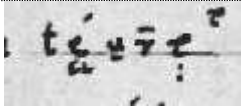
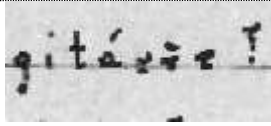
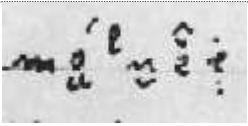

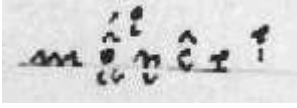
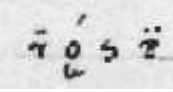
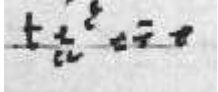

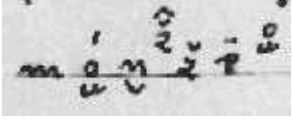
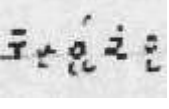
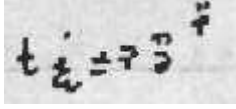
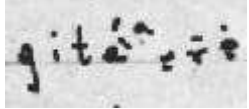
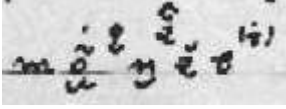

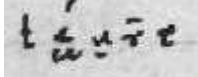
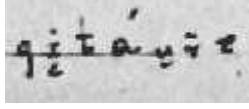
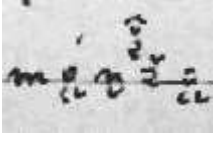
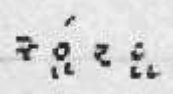

	97 llover	107 globo	125 poyo	132 nuera	138 novio
Aín					
Moncofa					
Casinos					
Rafelbunyoí					
Quart de P.					
Torís					

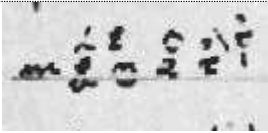
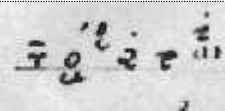
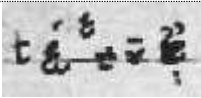

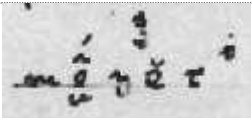
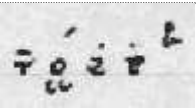
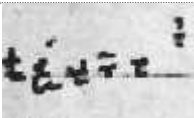
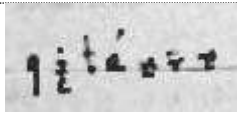
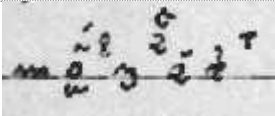
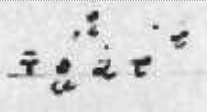
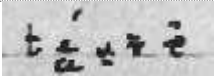
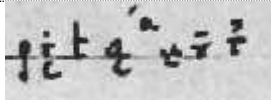
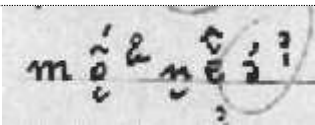
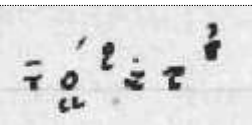

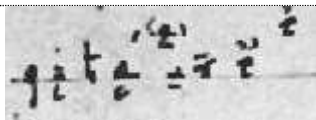
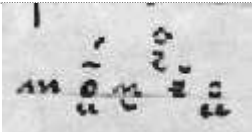
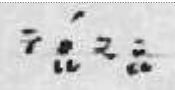

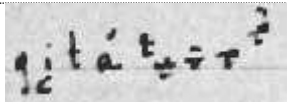
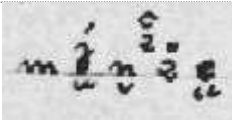
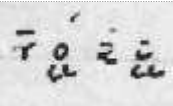

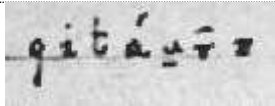
	97 llover	107 globo	125 poyo	132 nuera	138 novio
Polinya					
Massalavés					
Llanera					
Beniopa					
Moixent					
Biar					
Benilloba					

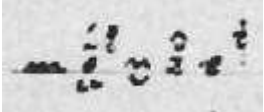
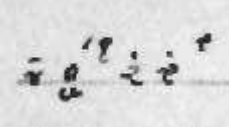

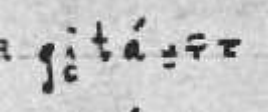
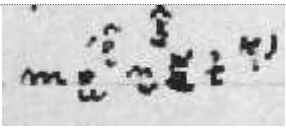

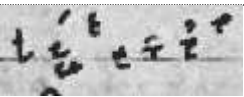
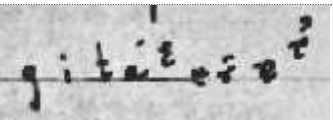
	97 llover	107 globo	125 poyo	132 nuera	138 novio
Benialí					
Calp					
Pinós					
Campello					
Crevillent					
Guardamar					

	152 monja	167 rosa	203 tierra	205 guitarra
Cinctores				
P. Benifassa				
V. Canes				
Peníscola				
Vistabella				
Alcora				

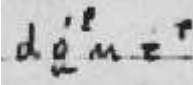

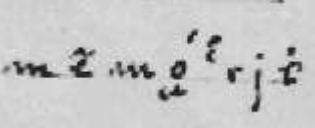
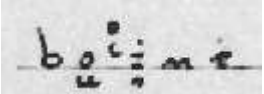

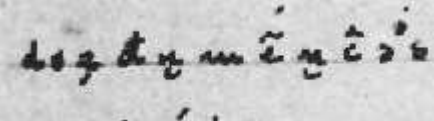
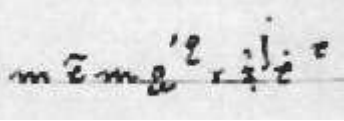
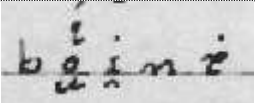
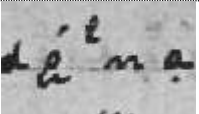
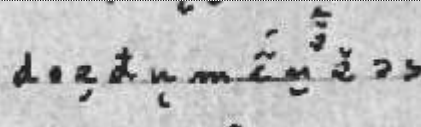
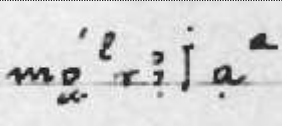
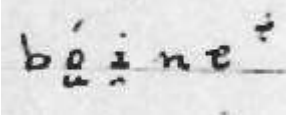
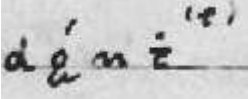

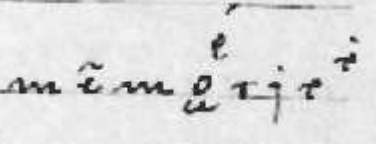
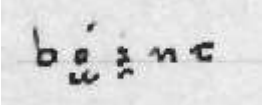
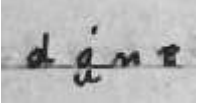
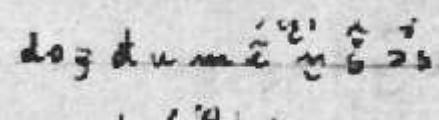
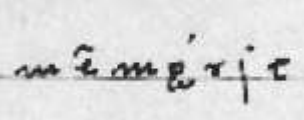
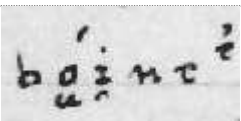
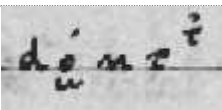
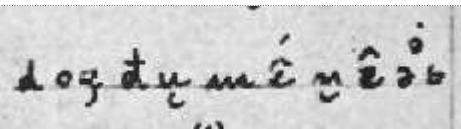

	152 monja	167 rosa	203 tierra	205 guitarra
Orpesa				
Aín				
Moncofa				
Casinos				
Rafelbunyo				
Quart de P.				

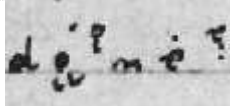
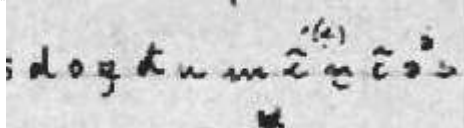
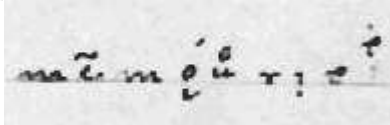
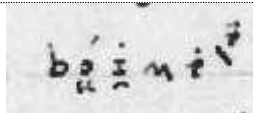

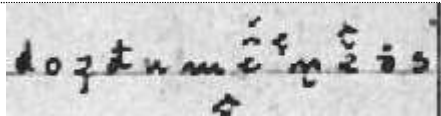
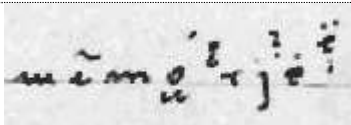
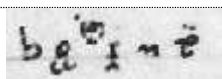
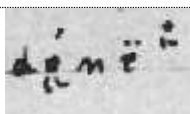
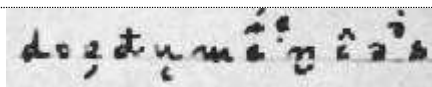
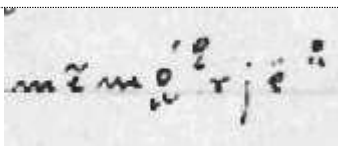
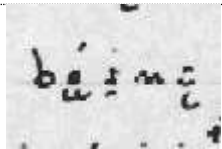
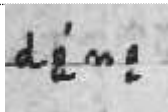
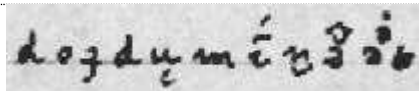
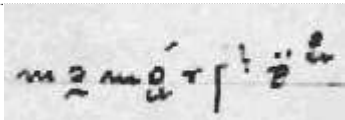
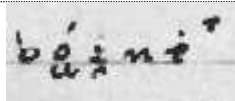
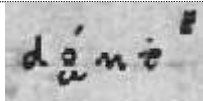
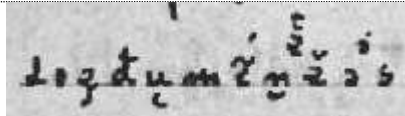
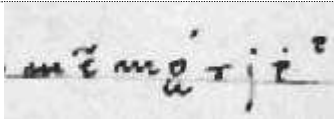
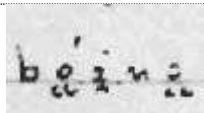
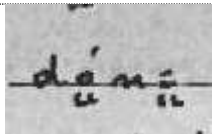
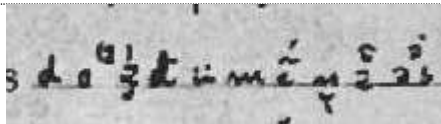
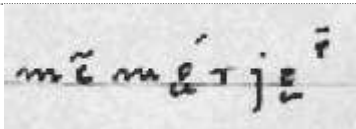
	152 monja	167 rosa	203 tierra	205 guitarra
Torís				
Polinyà				
Massalavés				
Llanera				
Beniopa				
Moixent				

	152 monja	167 rosa	203 tierra	205 guitarra
Biar				
Benilloba				
Benialí				
Calp				
Pinós				
Campello				

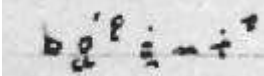

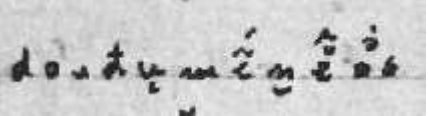
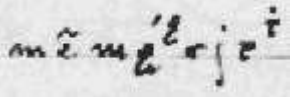
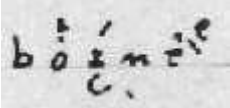

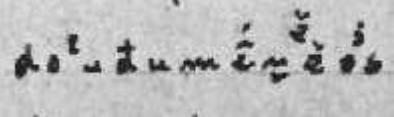
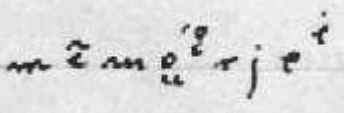
	152 monja	167 rosa	203 tierra	205 guitarra
Crevillent				
Guardamar				

	210 boina	219 mujer	244 los domingos	254 Dice la lección de <u>memoria</u>
Cinctorres				
P. Benifassà				
V. Canes				
Peníscola				
Vistabella				
Alcora				

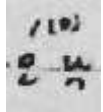
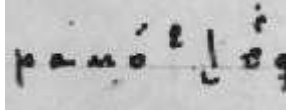
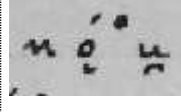
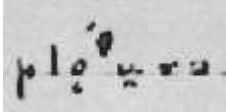
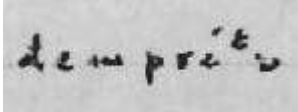

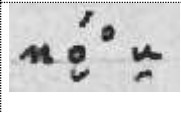
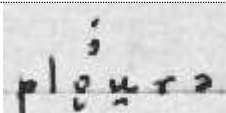

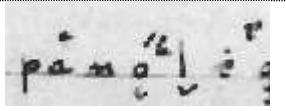
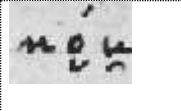
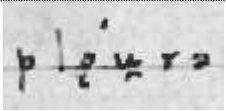
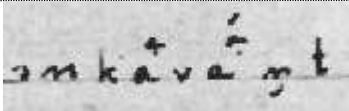
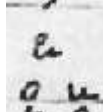
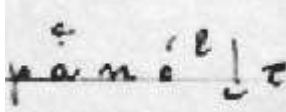
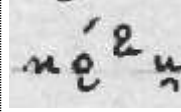
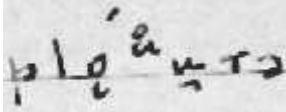
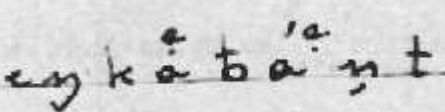

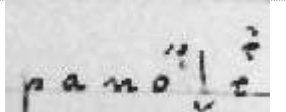
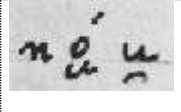
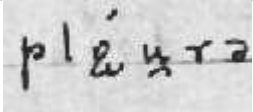
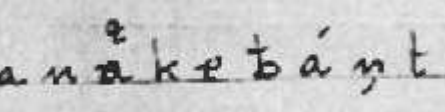
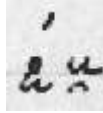
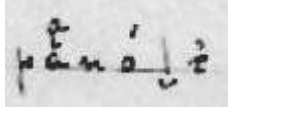
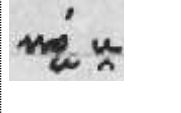
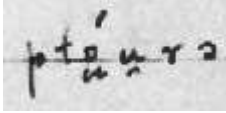
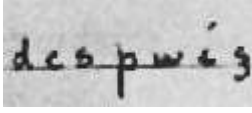
	210 boina	219 mujer	244 los domingos	254 Dice la lección de memoria
Orpesa				
Aín				
Moncofa				
Casinos				
Rafelbunyol				
Quart de P.				

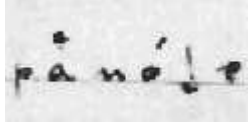
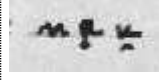
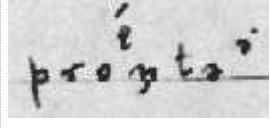

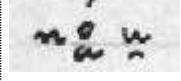
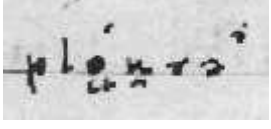
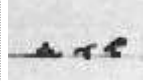

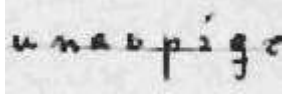
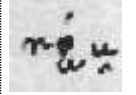
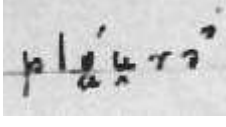
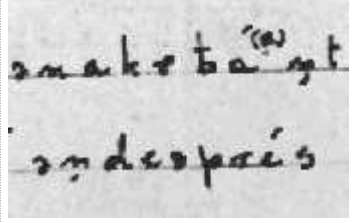

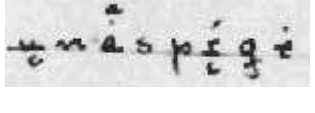
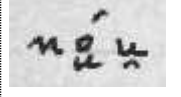
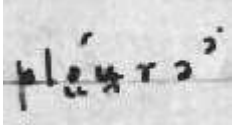
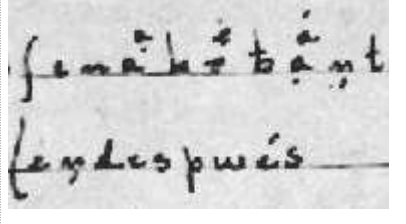

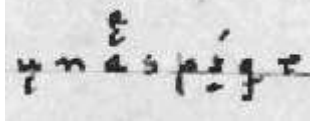
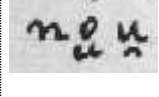
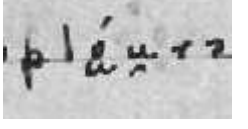
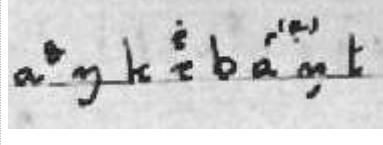
	210 boina	219 mujer	244 los domingos	254 Dice la lección de memoria
Toris				
Polinyà				
Massalavés				
Llanera				
Beniopa				
Moixent				

	210 boina	219 mujer	244 los domingos	254 Dice la lección de memoria
Biar				
Beniloba				
Benialí				
Calp				
Pinós				
Campello				

	210 boina	219 mujer	244 los domingos	254 Dice la lección de <u>memoria</u>
Crevillent				
Guardamar				

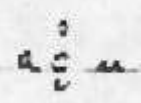

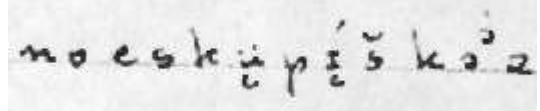
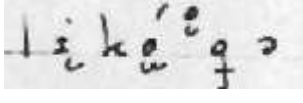
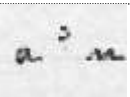
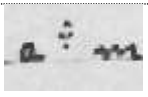

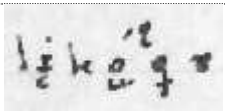
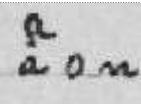
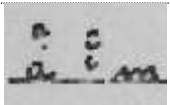
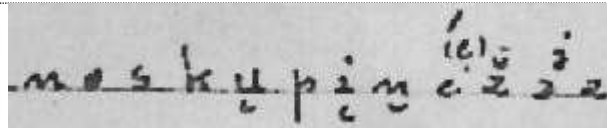
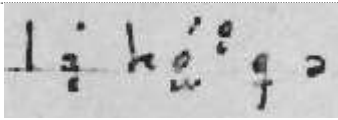
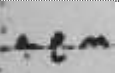
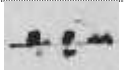
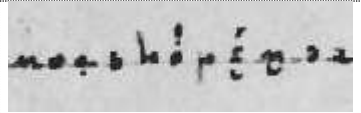
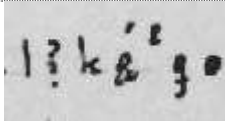
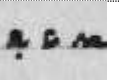
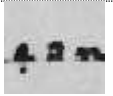
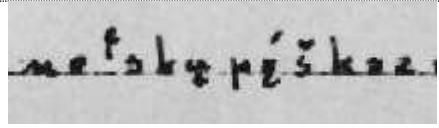
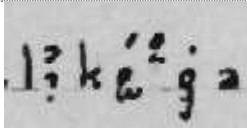
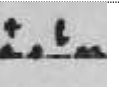
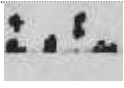
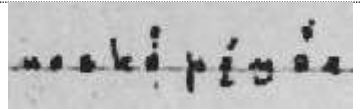
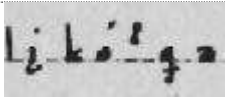
	259 No saben freír un <u>huevo</u>	278 Una <u>mazorca</u> grandísima	288 nueve	303 Entonces escampó	305 Volveré luego
Cinctorres					
P. Benifassà					
V. Canes					
Peníscola					
Vistabella					
Alcora					

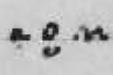
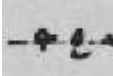
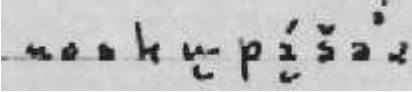
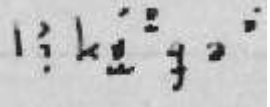

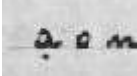
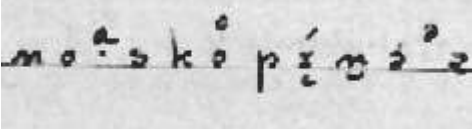
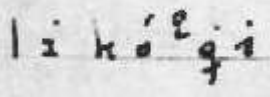
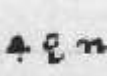
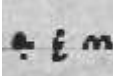
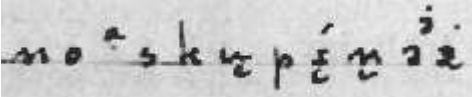
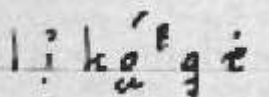
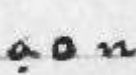
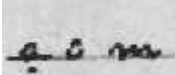
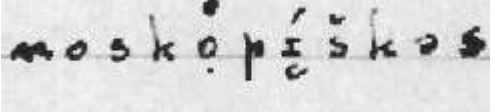
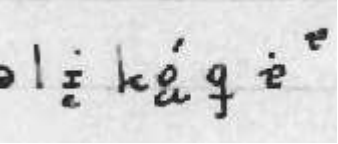
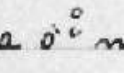

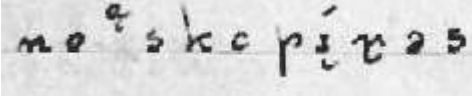
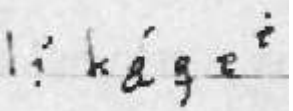

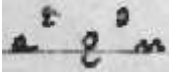
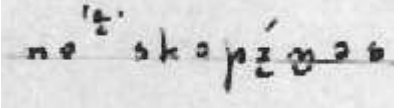
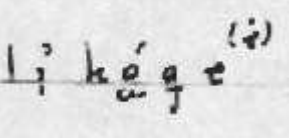
	259 No saben freír un huevo	278 Una <u>mazorca</u> grandísima	288 nueve	303 Entonces escampó	305 Volveré luego
Orpesa					
Ain					
Moncofa					
Casinos					
Rafelbunyol					
Quart de P.					

	259 No saben freír un huevo	278 Una <u>mazorca</u> grandísima	288 nueve	303 Entonces escampó	305 Volveré luego
Toris				---	
Polinyà					
Massalavés					
Llanera					
Beniopa					

	259 No saben freír un huevo	278 Una <u>mazorca</u> grandísima	288 nueve	303 Entonces escampó	305 Volveré luego
Moixent					
Biar					
Benilloba					
Benialí					
Calp					
Pinós				---	

	259 No saben freír un huevo	278 Una mazorca grandísima	288 nueve	303 Entonces escampó	305 Volveré luego
Campello				---	
Crevillent				---	
Guardamar					

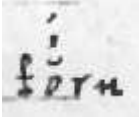
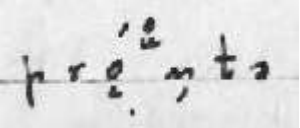
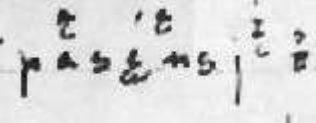
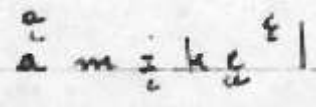
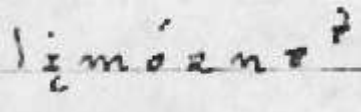
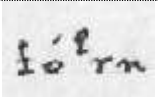
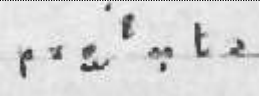
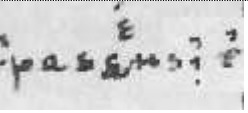
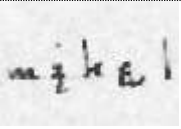
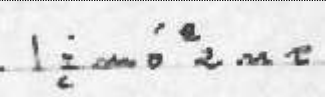
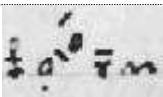
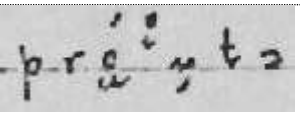
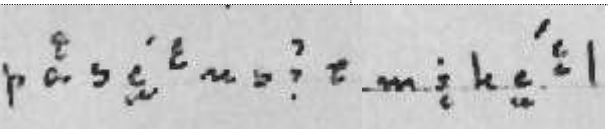
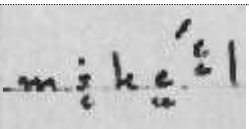
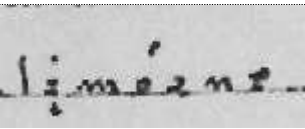
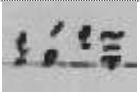
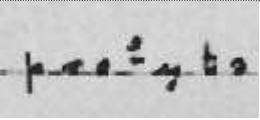
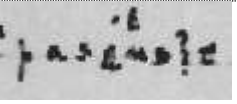
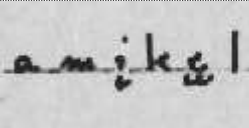
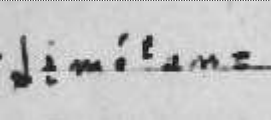

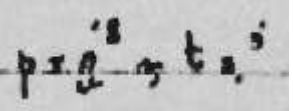
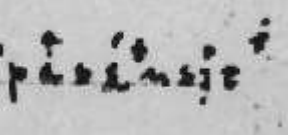
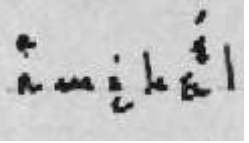
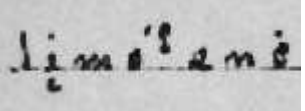
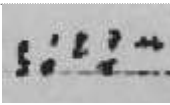
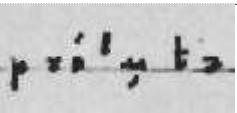

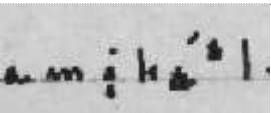
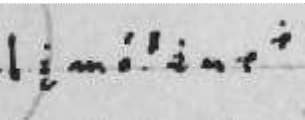
	308 La pelota, ¿ <u>dónde</u> está?	312 ¿ <u>Dónde</u> vacían el cántaro?	316 No <u>escupas</u> en el suelo	317 Dile algo que le <u>escueza</u>
Cinctorres				
P. Benifassà				
V. Canes				
Peníscola				
Vistabella				
Alcora				

	308 La pelota, ¿ <u>dónde</u> está?	312 ¿ <u>Dónde</u> vacían el cántaro?	316 No <u>escupas</u> en el suelo	317 Dile algo que le <u>escueza</u>
Orpesa				
Aín				
Moncofa				
Casinos				
Rafelbunyol				
Quart de P.				

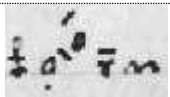
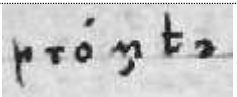
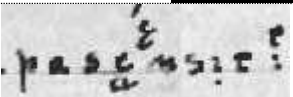

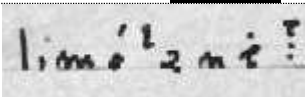
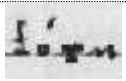
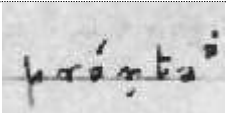
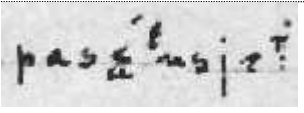
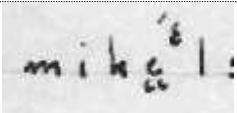
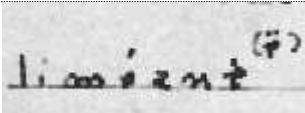
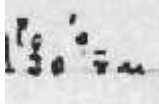
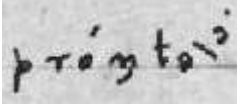
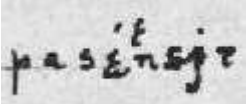
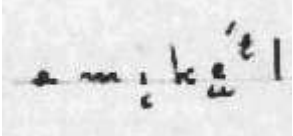
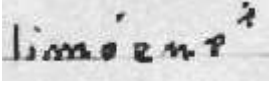
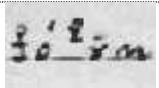
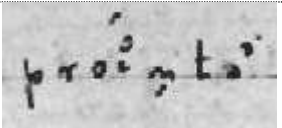
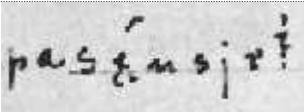
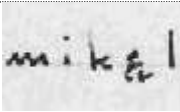
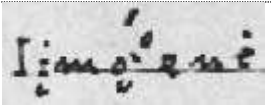
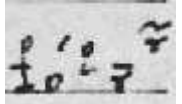
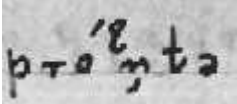
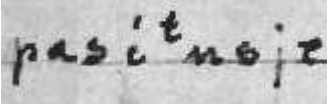
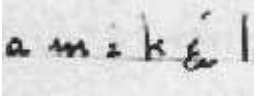

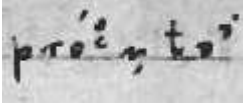
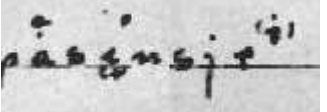
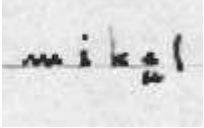
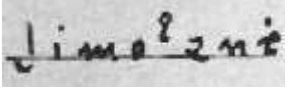
	308 La pelota, ¿ <u>dónde</u> está?	312 ¿ <u>Dónde</u> vacían el cántaro?	316 No <u>escupas</u> en el suelo	317 Dile algo que le <u>escueza</u>
Torís				
Polinyà				
Massalavés				
Llanera				
Beniopa				
Moixent				

	308 La pelota, ¿ <u>dónde</u> está?	312 ¿ <u>Dónde</u> vacían el cántaro?	316 No <u>escupas</u> en el suelo	317 Dile algo que le <u>escueza</u>
Biar				
Benilloba				
Benialí				
Calp				
Pinós				
Campello				

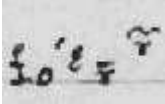
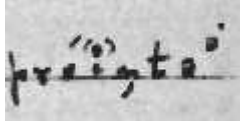
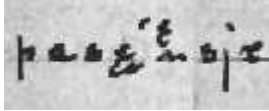
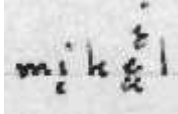
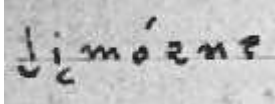
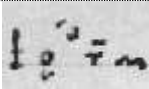
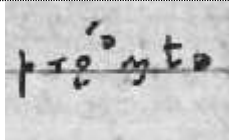
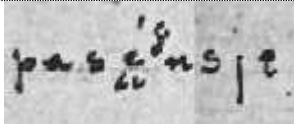
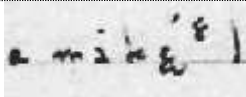

	308 La pelota, <u>¿dónde</u> está?	312 <u>¿Dónde</u> vacían el cántaro?	316 No <u>escupas</u> en el suelo	317 Dile algo que le <u>escueza</u>
Crevillent				
Guardamar				

	320 Trajeron la harina al <u>horno</u>	324 Volved <u>pronto</u>	326 Todo se alcanza teniendo <u>paciencia</u>	350 A <u>Miguel</u> le cogieron preso	359 A la madre no le dieron la <u>limosna</u>
Cinctorres					
P. Benifassa					
V. Canes					
Peníscola					
Vistabella					
Alcora					

	320 Trajeron la harina al <u>horno</u>	324 Volved <u>pronto</u>	326 Todo se alcanza <u>teniendo paciencia</u>	350 A <u>Miguel</u> le cogieron preso	359 A la madre no le dieron la <u>limosna</u>
Orpesa					
Aín					
Moncofá					
Casinos					
Rafelbunyel					
Quart de P.					

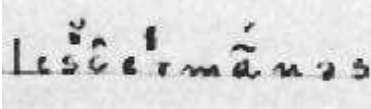
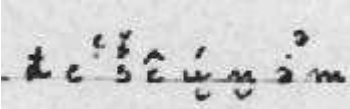
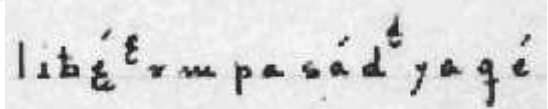
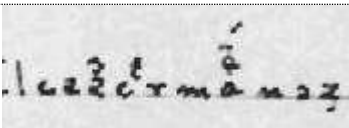
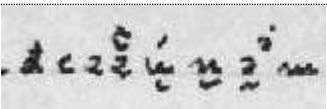
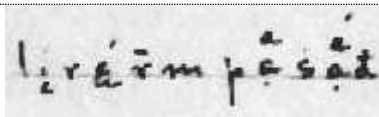
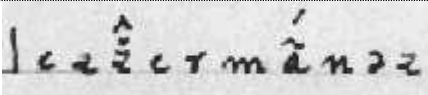
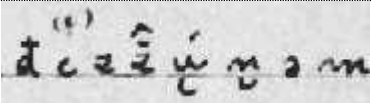
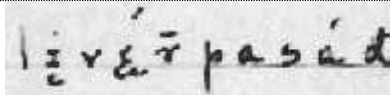
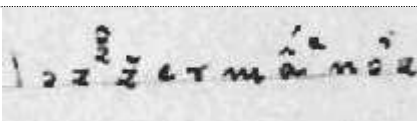

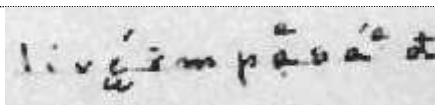

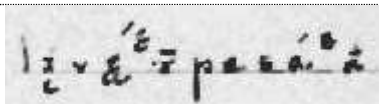
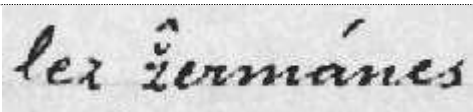
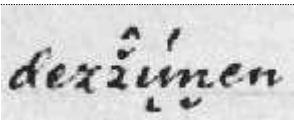
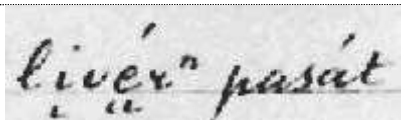
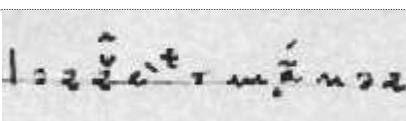
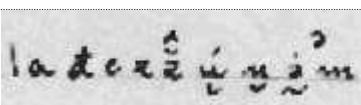
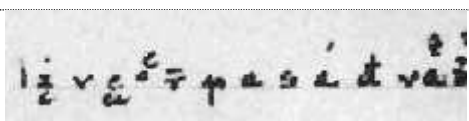
	320 Trajeron la harina al <u>horno</u>	324 Volved <u>pronto</u>	326 Todo se alcanza teniendo <u>paciencia</u>	350 A <u>Miguel</u> le cogieron preso	359 A la madre no le dieron la <u>limosna</u>
Torís					
Polinyà					
Massalavés					
Llanera					
Beniopa					
Moixent					

	320 Trajeron la harina al <u>horno</u>	324 Volved <u>pronto</u>	326 Todo se alcanza teniendo <u>paciencia</u>	350 A <u>Miguel</u> le cogieron preso	359 A la madre no le dieron la <u>limosna</u>
Biar					
Benilloba					
Beniali					
Calp					
Pinós					
Campello					

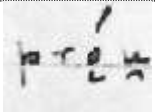
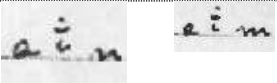
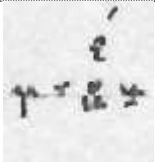

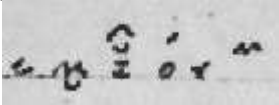
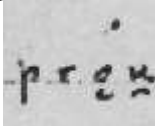
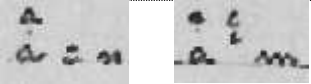
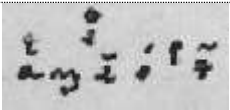
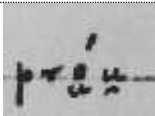
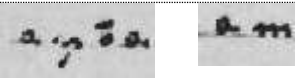
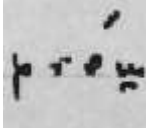

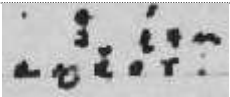
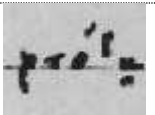
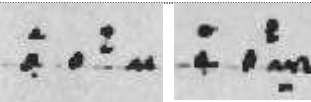
	320 Trajeron la <u>harina</u> al <u>horno</u>	324 Volved <u>pronto</u>	326 Todo se alcanza <u>teniendo</u> <u>paciencia</u>	350 A <u>Miguel</u> le <u>cogieron</u> <u>preso</u>	359 A la madre no le dieron la <u>limosna</u>
Crevillent					
Guardamar					

	361 A <u>las hermanas</u> les enviaron unas cartas	363 La <u>desuncen</u> para no cansarla	373 El <u>invierno pasado</u> hubo muchas lluvias
Cinctorres			
P. Benifassà			
V. Canes			
Peníscola			
Vistabella			
Alcora			
Orpesa			

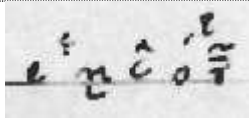
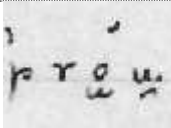

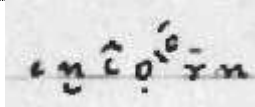
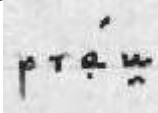

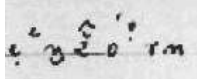
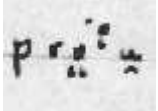

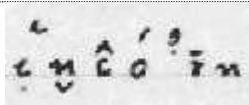

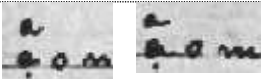
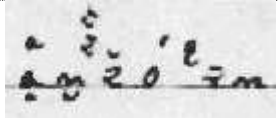
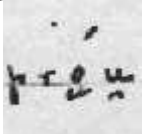
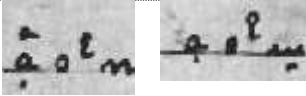
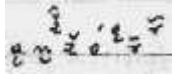
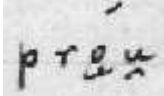

	361 A <u>las hermanas</u> les enviaron unas cartas	363 La <u>desuncen</u> para no cansarla	373 El <u>invierno pasado</u> hubo muchas lluvias
Aín			
Moncofa			
Casinos			
Rafelbunyo			
Quart de P.			
Toris			
Polinya			

	361 A <u>las hermanas</u> les enviaron unas cartas	363 La <u>desuncen</u> para no cansarla	373 El <u>invierno pasado</u> hubo muchas lluvias
Massalavés			
Llanera			
Beniopa			
Moixent			
Biar			
Benilloba			
Benialí			

	361 A <u>las hermanas</u> les enviaron unas cartas	363 La <u>desuncen</u> para no cansarla	373 El <u>invierno pasado</u> hubo muchas lluvias
Calp			
Pinós			
Campello			
Crevillent			
Guardamar			

	375 Ayer volví <u>temprano</u>	383 Anteayer ha nevado <u>bastante</u>	410 ¿ <u>Adónde</u> camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
Cinctorres			
P. Benifassà			
V. Canes			
Peníscola			
Vistabella			
Alcora			

	375 Ayer volví <u>temprano</u>	383 Anteayer ha nevado <u>bastante</u>	410 ¿ <u>Adónde</u> camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
Orpesa			
Ain			
Moncofa			
Casinos			
Rafelbunyo			

	375 Ayer volví <u>temprano</u>	383 Anteayer ha nevado <u>bastante</u>	410 ¿ <u>Adónde</u> camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
Quart de P.			
Torís			
Polinyà			
Massalavés			
Llanera			
Beniopa			

	375 Ayer volví <u>temprano</u>	383 Anteayer ha nevado <u>bastante</u>	410 ¿ <u>Adónde</u> camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
Moixent			
Biar			
Benilloba		---	
Benialí			
Calp			
Pinós			

	375 Ayer volví <u>temprano</u>	383 Anteayer ha nevado <u>bastante</u>	410 ¿ <u>Adónde</u> camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
Campello			
Crevillent			
Guardamar			

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA

Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI):

Edició i estudi del País Valencià.

VOLUM III

TESI DOCTORAL PRESENTADA PER

Vicent-Ferran Garcia Perales

I DIRIGIDA PEL

Dr. Emili Casanova Herrero

València, juny de 2001

ÍNDIX GENERAL

VOLUM I

Dedicatòria	I
Agraïments	II
Índex	III
Abreviacions	IX
Taula de fotografies, mapes i quadres	XI
JUSTIFICACIÓ	XII

1. PRESENTACIÓ DE L'ALPI

1.1. HISTÒRIA DE L'ALPI	2
1.1.1. Eix cronològic	3
1.1.2. Vida de l'ALPI: l'ALPI i el Fons "Manuel Sanchis Guarner"	23
1.2. METODOLOGIA DE L'ALPI	79
1.2.1. Introducció	79
<i>Presentació</i>	79
<i>Descripció de la metodologia</i>	82
<i>Els "apunts" de Sanchis Guarner</i>	83
1.2.2. Data de les enquestes de l'ALPI del País Valencià	91
<i>Descripció</i>	91
<i>Problemes de datació</i>	92
<i>Quadres comparatius</i>	92
<i>Data de les enquestes de l'ALPI: mapa il·lustratiu</i>	97
<i>Itinerari dels investigadors</i>	98
<i>Mapa il·lustratiu</i>	100
1.2.3. Metodologia específica	101
Mètode d'enquesta	101
Enquestador	103
<i>Els investigadors de l'ALPI del País Valencià</i>	
Qüestionari	111
<i>Realització. Ressenya. Distribució del qüestionari. Ordenació del qüestionari: els camps semàntics de l'ALPI</i>	
Localitats	121
<i>Nom de les localitats. Quantitat de localitats. Criteris de selecció. Densitat. Localitats segons el FMSG. Pobles i ciutats</i>	
Informadors	144
<i>Quantitat d'informants. Edat. Sexe. Instrucció. Lloc de naixement. Estudi dels noms i cognoms de l'ALPI del País Valencià. Exemples en què l'ALPI fa referència als "sujetos" enquestats. Balanç</i>	
Sistema de transcripció	177
1.2.4. Algunes correccions a les enquestes originals de l'ALPI	189

1.3. ESTUDIS I APROFITAMENT DE L'ALPI FINS L'ACTUALITAT	206
1.4. ELS QÜESTIONARIS DE L'ALPI	225
1.4.1. Edició dels quaderns d'enquesta de l'ALPI	226
1.4.2. Índex de mots. Qüestionari de l'ALPI ordenat alfabèticament	248
1.4.3. El qüestionari de l'ALPI i el DRAE	271

APÈNDIX I:

DOCUMENTS DEL "FONS MANUEL SANCHIS GUARNER" RELACIONATS AMB L'ALPI

APÈNDIX II:

DOCUMENTS DE L'ARXIU DE LA "FUNDACIÓ RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL" I ALTRES

2. ESTUDI DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

2.1. METODOLOGIA DEL NOSTRE ESTUDI	274
2.2. L'ALPI I EL DCVB	277
2.2.1. Classificació de variants	277
2.2.2. L'ALPI com a font del DCVB	426
2.2.3. Imprecisions del DCVB poant de l'ALPI	508
2.3. L'ALPI: DE LA TRANSCRIPCIÓ A LA CARTOGRAFIA. COMPARACIÓ DEL VOLUM I (1962) AMB LES ENQUESTES ORIGINALS	523
2.3.1. Fonts dels mapes del Volum I (1962) d'acord amb els originals inèdits	527
2.3.2. Taula comparativa entre l'edició de 1962 i el material original	552
2.3.2.1. <i>Críteris de comparació</i>	552
2.3.2.2. <i>Presentació en forma de taula</i>	554
2.3.3. Classificació de fenòmens comparativament	605
2.3.4. Les enquestes d'Anna, Godelleta i Tuéjar. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)	628
2.4. L'ALPI I ALGUNS RECULLS LÈXICS	642
2.4.1. Pedralba	644
2.4.2. Anna	662

VOLUM II

2.5. L'ALPI EN DIACRONIA: CONTRAST DE LES ENQUESTES DE 1935 I L'ACTUALITAT (1999)	680
2.5.1. Metodologia.....	680
2.5.2. Transcripció dels materials.....	689
0. Instruccions de lectura de les taules (criteris de transcripció).....	689
1. Dades dels informants (1999).....	690
2. Taules comparatives del <i>Quadern I</i> i del <i>Quadern II</i>	693
3. Notes marginals (a part).....	941
2.5.3. Balanç.....	947
2.6. MOSTRA D'ESTUDI D'ALGUNES VARIANTS	953
2.7. ESTUDI FONÈTIC DEL VALENCIÀ SEGONS L'ALPI	1067

3. EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.1. CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ	1116
3.1.1. Criteris de la nostra edició.....	1116
<i>Presentació</i>	1116
<i>L'ús de l'escàner</i>	1116
<i>Criteris del Quadern I i del Quadern II</i>	1119
<i>Pobles valencianoparlants i castellanoparlants</i>	1120
<i>Símbols utilitzats en l'edició</i>	1123
1. Proposta de transcripció dels símbols que apareixen a la Introducció (1962).....	1124
2. Quadre resum de la proposta de transcripció dels originals a la nostra edició.....	1138
Altres criteris d'edició.....	1144
Casos concrets.....	1158
3.1.2. Criteris de la nostra cartografia.....	1166
A) <i>Introducció</i>	1166
B) <i>Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI</i>	1173
C) <i>Criteris generals de cartografia</i>	1179
D) <i>Criteris concrets de cartografia: QI i QII</i>	1183
D.1) Criteris particulars per cartografiar el QI.....	1183
D.2) Criteris particulars per cartografiar el QII.....	1193

3.2. COMPARACIÓ ENTRE LES PRIMERES I LES SEGONES ENQUESTES DE TUÉJAR, GODELLETA I ANNA. MOSTRA ORIGINAL	1197
Introducció.....	1197
3.2.1. Anna.....	1199
3.2.1.1. <i>Anna, Quadern I (1948)</i>	1199
Breu comentari introductor a “Anna QI (1948)”	
Descripció	
Edició del QI d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.2. <i>Anna, Quadern II (1948)</i>	1237
Breu comentari introductor a “Anna QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII d’Anna (1934) i el d’Anna (1948)	
Casos de palatal fricativa sorda	
L’harmonia vocàlica a la localitat d’Anna (ALPI, QII)	
Edició del QII d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.3. <i>“Anna (3)”: Quadern I incompleta, (1934)</i>	1304
Breu comentari introductor a “Anna (3)”	
Descripció	
Full solt que hi havia amb “Anna (3)”, però que no considerem que siga del poble d’Anna	
Comparació del QI d’Anna (1934) i “Anna (3)”	
Una anotació final	
Edició del QI anomenat “Anna (3)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2. Godelleta.....	1325
3.2.2.1. <i>Godelleta, Quadern I (1948)</i>	1325
Breu comentari introductor a “Godelleta QI (1948)”	
Descripció	
Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948	
Edició de Godelleta (QI, 1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2.2. <i>Godelleta, Quadern II (1948)</i>	1364
Breu comentari introductor a “Godelleta QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)	
Alguns apunts de transcripció fonètica de QII Godelleta (1948) que no apareixen en QII Godelleta (1934)	
La [s] amb tendència a palatal	
Vocal de reforç dels mots acabats en -r	
Altres diferències: terminació amb el sufix -ado; intervocàlica -d-; no hay, no hacen... / ...; palatal lateral; incials f- / [x]; prefixos (al-, a-, es- / Ø-); diferència per un so...; desplaçament d’accent; obertura [em-] / [am-] (1 únic cas)	
Edició del QII de Godelleta (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.2.3. Tuéjar.....	1422
Breu comentari introductor a “Tuéjar (1934?)”	
Descripció	
Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)”	
Edició de “Tuéjar (1934?)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.3. MOSTRA ORIGINAL D’ALGUNES TRANSCRIPCIONS DIGITALITZADES	1437
---	-------------

VOLUM III

3.4. CARTOGRAFIA DE L’ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ.....	1485
3.4.1. Índex de mapes.....	1485
3.4.2. Edició dels mapes de l’ALPI del País Valencià	1532
3.4.2.1. <i>Quadern I (zona castellanoparlant)</i>	
3.4.2.2. <i>Quadern I (zona valencianoparlant)</i>	
3.4.2.3. <i>Quadern II (zona valencianoparlant i castellanoparlant)</i>	

APÈNDIX III:

ALGUNS MAPES DE L’ALCV I DE L’ALDC	1534
---	-------------

VOLUM IV

3.5. EDICIÓ DE LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	1543
3.5.1. Edició del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi).....	1543
3.5.1.1. <i>Pobles castellanoparlants</i>	1543
Dades de l'enquesta.....	1543
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1567
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1643
Notes marginals	1741
3.5.1.2. <i>Pobles valencianoparlants</i>	1743
Dades de l'enquesta.....	1743
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1771
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1863
notes marginals	1983
3.5.2. Edició del Quadern II (Lèxic i Etnografia)	1997
<i>Dades dels informadors</i>	1997
<i>Edició del Quadern II (castellanoparlants i valencianoparlants conjuntament)</i>	2011
<i>Informació de l'últim full de l'enquesta del QII</i>	2463
<i>Anotacions marginals (QII CAST)</i>	2497
APÈNDIX IV:	
L'ENQUESTA DE L'ALPI A ÉNGUERA, LA TORRE DEL RICO I RASPAI (EL CARXE)	2505
a) Énguera (QI, 1935)	2507
b) Énguera (QII, 1935)	2527
c) Raspai i la Torre del Rico (QI, 1970).....	2543
3.6. ÍNDEX DE MOTS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	2571
3.6.1. Inventari de mots que apareixen a l'ALPI del País Valencià.....	2571
<i>Criteris de l'inventari</i>	2571
<i>Inventari</i>	2577
3.6.2. Vocabulari de mots que apareixen als mapes de l'ALPI del País Valencià	2763
APÈNDIX V:	
EDICIÓ DEL QÜESTIONARI (QI I QII E) DE L'ALPI (MADRID, 1930).....	2813
4. CONCLUSIONS	2824
5. BIBLIOGRAFIA	2826

3.4. CARTOGRAFIA DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.4.1. ÍNDEX DE MAPES*

A. Ordre numèric dels mapes de l'ALPI

Primerament presentem la numeració de tots els mapes de l'ALPI que hem elaborat, amb la referència al quadern d'enquesta i la zona lingüística a la qual pertany. En el cas dels mapes del QI hi afegim igualment el fenomen lingüístic que refecteix cada mapa. Al QII apareix en negreta cursiva els mapes que hem extret del concepte principal.

1. Mapes del Quadern I

a) Zona valencianoparlant del País Valencià

b) Zona castellanoparlant del País Valencià

2. Mapes del Quadern II (zona valencianoparlant i castellanoparlant del País Valencià)

B. Ordre dels mapes del QI de l'ALPI per fenòmens lingüístics

Seguidament oferim una classificació dels mateixos mapes del QI del primer apartat atenent als fenòmens lingüístics que s'hi esmenten (tant els fonètics com els morfosintàctics).

a) Zona valencianoparlant del País Valencià

b) Zona castellanoparlant del País Valencià

C. Altres fenòmens lingüístics del QI VAL (no cartografiats)

Per últim assenyalarem altres fenòmens lingüístics del Quadern I de la zona valencianoparlant que no hem cartografiat, però que presenten alguna aportació que hem considerat interessant.

* INSTRUCCIONS D'ÚS DEL MAPATGE DE L'ALPI:

- No numerem les pàgines de la cartografia de l'ALPI (3.4.2.) per tal com els mapes ja segueixen un ordre d'acord al qüestionari de l'ALPI.

- Per tant, per a situar qualsevol mapa només cal consultar l'índex que tot seguit oferim.

- Es poden fer diversos tipus de consultes:

a) Consultes per variants: cal anar al punt "3.6.2. Vocabulari de mots que apareixen als mapes de l'ALPI del País Valencià", buscar la variant desitjada i localitzar el mapa on remeta la variant en qüestió.

En aquesta recerca cal tenir present que no hi indiquem el Quadern de l'ALPI de què es tracta, ja que és fàcilment localitzable: el QI VAL i el QI CAST estan editats per separat, i contenen les preguntes compreses entre la 1 i la 411; el QII VAL CAST, mapificats conjuntament, contenen les preguntes compreses entre el 412 i 828. A més, no totes les preguntes tenen mapa.

b) Consultes per mapes: una possibilitat seria anar al "1.4. Els qüestionaris de l'ALPI", triar un mapa i visualitzar-lo en la cartografia.

A. ORDRE NUMÈRIC DELS MAPES DE L'ALPI

A.1. MAPES DEL QUADERN I¹²²⁶

a) Pobles valencianoparlants (QI VAL)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
3 CAPUCHA	QI VAL	(LÈXIC)
4 HÁBITO	QI VAL	(b/v en variació)
6 REZAR	QI VAL	([r] en posició final)
8 GUAPO	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
10 DESNUDO	QI VAL	(elements antihiàtics)
11 CABEZA	QI VAL	(explosió aspirada [p'], [t'])
12 FRENTE	QI VAL	(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)
12 FRENTE	QI VAL	(distribució [o] - [ɔ])
13 OJO	QI VAL	(pronúncia del grup <-lls> final)
15 LLORAR	QI VAL	([r] en posició final)
16 OREJA	QI VAL	([o-] > [aw-] inicial)
17 OÍDO	QI VAL	(elements antihiàtics)
17 OÍDO	QI VAL	(canvis de gènere per morfemes)
19 LABIO	QI VAL	(b/v en variació)
19 LABIO	QI VAL	(LÈXIC)
20 DIENTE	QI VAL	(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)
21 ENCÍA	QI VAL	(betacisme)
21 ENCÍA	QI VAL	(apitxament, palatals)
23 ESPALDA	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
23 ESPALDA ('paletilla')	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
23 ESPALDA	QI VAL	(líquida lateral geminada)
28 DEDO	QI VAL	(explosió aspirada [p'], [t'])
33 DIABLO	QI VAL	(distribució [o] - [ɔ])
37 QUIETO	QI VAL	(LÈXIC)
38 EJE	QI VAL	(pronúncia del dígraf <ix>)
39 YEGUA	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
40 NUDO	QI VAL	(palatalització)

¹²²⁶ Ací apareixen els mapes ordenats per preguntes del QI. Podeu consultar els mateixos mapes que ací apareixen, però reagrupats per trets lingüístics, en el següent apartat titulat "Mapes del Quadern I ordenats per fenòmens lingüístics".

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
41 COZ	QI VAL	(canvis de gènere per morfemes)
41 COZ	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufix -ada)
42 PIENSO	QI VAL	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
43 YUGO	QI VAL	(distribució [aw] - [ɔw])
46 TORO	QI VAL	(distribució [aw] - [ɔw])
47 VACA	QI VAL	(betacisme)
50 FUERZA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
52 CIERVO	QI VAL	(LÈXIC)
54 RANA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
56 FIERA	QI VAL	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
57 HERRERO	QI VAL	([r] en posició final)
59 FRAGUA	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
59 FRAGUA	QI VAL	(LÈXIC)
61 RUIDO	QI VAL	(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])
63 LLAMA	QI VAL	(LÈXIC)
66 AGUJA	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
67 APRENDIZ	QI VAL	(LÈXIC)
68 SEGADOR	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)
70 TRIGO	QI VAL	(LÈXIC)
72 SUDOR	QI VAL	(elements antihiàtics)
73 JORNAL	QI VAL	(apitxament, palatals)
74 DIARIO	QI VAL	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
76 MUCHO	QI VAL	(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)
85 ÁRBOLES	QI VAL	(tractament de -r interior)
88 PEOR	QI VAL	(apitxament, palatals)
89 AZADA	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
89 AZADA	QI VAL	(pronúncia del dígraf <ix>)
94 AHOGARSE	QI VAL	([o-] > [aw-] inicial)
94 AHOGARSE	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
95 SIERRA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
97 LLOVER	QI VAL	(distribució [aw] - [ɔw])
101 BLANCO	QI VAL	(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)
104 RESBALAR	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
107 GLOBO	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
109 CERROJO	QI VAL	(LÈXIC)
113 PERCHA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
114 ESPEJO	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
117 ARAÑA ('telaraña')	QI VAL	(LÈXIC)
125 POYO	QI VAL	(LÈXIC)
128 SACRISTÁN	QI VAL	(LÈXIC)
132 NUERA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
138 NOVIO	QI VAL	(distribució [o] - [ɔ])
139 NOVIAZGO	QI VAL	(LÈXIC)
141 BESO	QI VAL	(canvis de gènere per morfemes)
145 CUCHILLO	QI VAL	(palatalització)
149 PEDAZO	QI VAL	(-d- intervocàlica: pèrdua general)
150 SUEÑO	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
150 SUEÑO	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufix -ada)
150 SUEÑO	QI VAL	(afegiment de -t adventícia)
153 FLAUTA	QI VAL	(desplaçament accentual)
155 LEÑA	QI VAL	(assimilació palatal)
157 CAZADOR	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)
159 LIEBRE	QI VAL	(LÈXIC)
160 ESCOPETA	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
163 INCITAR	QI VAL	(LÈXIC)
167 ROSA	QI VAL	(apitxament, alveolars)
170 CLAVEL	QI VAL	(LÈXIC)
174 ABEJA	QI VAL	(b/v en variació)
175 COLMENA	QI VAL	(LÈXIC)
176 COLMENAR	QI VAL	(LÈXIC)
178 AGUIJÓN	QI VAL	(LÈXIC)
179 ENJAMBRE	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
179 ENJAMBRE	QI VAL	(pronúncia del dígraf <ix>)
183 GUARDIA	QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)
185 PRESIDIO	QI VAL	(apitxament, alveolars)
186 PIMIENTO	QI VAL	(LÈXIC)
187 ESPADA	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
188 CABALLO	QI VAL	(betacisme)
189 CRIN	QI VAL	(LÈXIC)
190 COLA	QI VAL	(LÈXIC)
191 RIENDAS DE CORREA	QI VAL	(LÈXIC)
193 SILLA	QI VAL	(LÈXIC)
194 SUDADERA	QI VAL	(LÈXIC)
195 BATICOLA	QI VAL	(LÈXIC)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
196 ANDAR	QI VAL	(LÈXIC)
197 PASO	QI VAL	(canvis de gènere per morfemes)
198 DESBOCADO	QI VAL	(LÈXIC)
202 LECHUGA	QI VAL	(LÈXIC)
203 TIERRA	QI VAL	(harmonia vocàlica)
210 BOINA	QI VAL	(desplaçament accentual)
213 FAJA	QI VAL	(pronúncia del dígraf <ix>)
216 BIZCO	QI VAL	(b/v en variació)
216 BIZCO	QI VAL	(LÈXIC)
221 PENTINAR	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
223 LAZO	QI VAL	(LÈXIC)
225 LIENDRE	QI VAL	(LÈXIC)
233 JULIO	QI VAL	(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])
233 JULIO	QI VAL	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
233 JULIO	QI VAL	(confusió r/l per dissimilació)
236 REAL	QI VAL	(apitxament, alveolars)
238 ESCUCHAR	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
241 TEJEDOR	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)
243 LAS BOTELLAS	QI VAL	(LÈXIC)
244 LOS DOMINGOS	QI VAL	(apitxament, palatals)
244 LOS DOMINGOS	QI VAL	(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])
245 LAS YEMAS	QI VAL	(pronúncia del grup <-lls> final)
252 ...DEBE PAGAR ...	QI VAL	(perífrasi d'obligació)
252, 281, 282: ...CADA UNO ...	QI VAL	(pronomen indefinit)
257 HICIERON...	QI VAL	(pretèrit perfet)
261 ...PRADO	QI VAL	(LÈXIC)
262 GATITO	QI VAL	(diminutiu)
263 GATAZO	QI VAL	(augmentatiu)
278 MAZORCA ...	QI VAL	(LÈXIC)
280 ...PONERSE...	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
280 ...NINGUNA ...	QI VAL	(LÈXIC)
301 LA TARDE	QI VAL	(LÈXIC)
302 ...VENIDO	QI VAL	(participi)
306 LO TRAJO ...	QI VAL	(pronomen neutre "ho" + cs.)
306 ...ANTEAYER	QI VAL	(adv.)
306 ...TRAJO ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
307 ...TRASANTEAYER	QI VAL	(adv.)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
307 ESCRIBIÓ ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
309 ...FRUTA	QI VAL	(LÈXIC)
309 ...VA A PUDRIR ...	QI VAL	(perífrasi d'imminència)
316 ...ESCUPAS ...	QI VAL	(subjuntiu)
317 ...(LEA)	QI VAL	(subjuntiu)
318 ...(PADEZCA, SUFRA)	QI VAL	(subjuntiu)
319 ...CEBADA	QI VAL	(LÈXIC)
320 TRAJERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
322 ...SUBA	QI VAL	(subjuntiu)
325 ...QUERÁIS	QI VAL	(subjuntiu)
325 DECID ...	QI VAL	(imperatiu)
328 ...NUBLADO	QI VAL	(LÈXIC)
329 ...HA BENDECIDO ...	QI VAL	(participi)
330 ...HAYAN DESCANSADO	QI VAL	(subjuntiu)
331 FUÉ ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
332 FUIMOS ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
333 FUERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
338 FUÍ ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
340 NO SE VEÍA ...	QI VAL	(veure-s'hi)
348 ...BOLSILLO	QI VAL	(LÈXIC)
348 ...CAYÓ ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
351 ...LLEVARON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
352 ...VIERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
353 ...SOCORRIERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
354 ...PIDIERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
355 ...CUIDARLE	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
355 ...HAY QUE ...	QI VAL	(perífrasi d'obligació)
356 ...PUSIERON ...	QI VAL	(pretèrit perfet)
357 ...ECHARLES ACEITE	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
363 ...CANSARLA	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
363 ...DESUNCEN ...	QI VAL	(LÈXIC)
365 ...ABRIGARSE	QI VAL	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
369 ...PATATAS	QI VAL	(LÈXIC)
371 ...HABÍA (+ PL.) ...	QI VAL	(impersonal)
372 HACÍA ...	QI VAL	(pret. imperfet)
374 ...(HE VISTO)	QI VAL	(pret. indefinit)
377 ANTEANOCHE ...	QI VAL	(adv.)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
378 HE BILADO ...	QI VAL	(pret. indefinit)
379 HOY ...	QI VAL	(adv.)
383 ANTEAYER ...	QI VAL	(adv.)
385 ...LLEGADO	QI VAL	(participi)
390 OJALÁ ...	QI VAL	(LÈXIC)
411 LO QUERÉIS ...	QI VAL	(pronom neutre "ho" + cs.)
A PART (VERANO)	QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])
A PART ('TARDOR')	QI VAL	(-d- intervocàlica: sufix -ada)
A PART (LUNES)	QI VAL	(dissimilació)

b) Pobles castellanoparlants (QI CAST)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
1 reina	QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)
2 fraile	QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)
6 rezar	QI CAST	(sesseig)
9 muerte	QI CAST	(diftong compost [w ^h e])
11 cabeza / 24 brazo / 228 calzar	QI CAST	(sesseig)
12 frente	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
17 oído	QI CAST	(tractament del sufix -ido)
22 pecho	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
23 espalda	QI CAST	(tractament de la -s implosiva)
27 pulso	QI CAST	(terminació -o / -e)
28 dedo	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
31 pierna	QI CAST	(vibrant múltiple en posició implosiva)
33 diablo	QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
39 yegua	QI CAST	(tractament inicial de [jé] > [g'jé])
40 nudo	QI CAST	(palatalització)
43 yugo	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
49 buey	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
50 fuerza	QI CAST	(diftong compost [w ^h e])
50 fuerza	QI CAST	(solucions [f-] > [x-] inicials)
53 grillo	QI CAST	(LÈXIC)
53 (saltamontes)	QI CAST	(LÈXIC)
54 rana	QI CAST	(LÈXIC)
56 fiera	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
58 hierro	QI CAST	(tractament inicial de [jé] > [g'jé])
59 fragua	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
61 ruido	QI CAST	(tractament del sufix -ido)
61 ruido	QI CAST	(solucions del diftong <ui>)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
62 fuego	QI CAST	(diftong compost [w ⁶ e])
62 fuego	QI CAST	(solucions [f-] > [x-] inicials)
63 llama	QI CAST	(solució inicial fl- / ll-)
68 segador	QI CAST	(tractament del sufix -ador)
72 sudor	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
74 diario	QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
76 mucho	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
81 gallinas	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
81 gallinas	QI CAST	(tractament de la -s implosiva)
83 cresta	QI CAST	(tractament de la -s implosiva)
88 peor	QI CAST	(diftongació e+vocal > i+vocal)
92 fuente	QI CAST	(solucions [f-] > [x-] inicials)
94 ahogarse	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
100 nieve	QI CAST	(palatalització)
102 isla	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
111 baúl	QI CAST	(desplaçament accentual)
113 percha	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
115 cuadrado	QI CAST	(tractament del sufix -ado)
116 pared	QI CAST	([-ét] final de mot)
119 chinche	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
121 iglesia	QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
122 pueblo	QI CAST	(diftong compost [w ⁶ e])
131 nieta	QI CAST	(palatalització)
132 nuera	QI CAST	(diftong compost [w ⁶ e])
134 yerno	QI CAST	(tractament inicial de [jé] > [g'jé])
139 (pontazgo)	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
139 noviazgo	QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
140 viuda	QI CAST	(solucions del diftong <ui>)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
144 cuchara	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
144 cuchara	QI CAST	(sonoritzacions inicials de mot)
145 cuchillo	QI CAST	(sonoritzacions inicials de mot)
146 sed	QI CAST	([-ét] final de mot)
148 aceite	QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)
149 pedazo	QI CAST	(diftongació e+vocal > i+vocal)
153 flauta	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
157 cazador	QI CAST	(tractament del sufix -ador)
159 liebre	QI CAST	(palatalització)
161 rabia	QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)
164 macho	QI CAST	(LÈXIC)
165 reclamo	QI CAST	(LÈXIC)
166 hierba	QI CAST	(tractament inicial de [jé] > [g'jé])
169 cereza	QI CAST	(sesseig)
171 flor	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
172 jugo	QI CAST	(LÈXIC)
175 colmena	QI CAST	(rotacisme)
176 colmenar	QI CAST	(rotacisme)
178 aguijón	QI CAST	(LÈXIC)
179 enjambre	QI CAST	(prefix en- / a- en variació)
182 hiel	QI CAST	(tractament inicial de [jé] > [g'jé])
184 sable	QI CAST	(rotacisme)
186 pimiento	QI CAST	(LÈXIC)
187 espada	QI CAST	(tractament del sufix -ada)
187 espada	QI CAST	(tractament de la -s implosiva)
191 riendas de correa	QI CAST	(LÈXIC)
194 sudadera	QI CAST	(tractament del sufix -ador)
198 desbocado	QI CAST	(tractament del sufix -ado)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
198 desbocado	QI CAST	(LÈXIC)
199 cuero	QI CAST	(diftong compost [w ^o e])
202 lechuga	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
204 yeso	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
205 guitarra	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
207 baile	QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)
210 boina	QI CAST	(desplaçament accentual)
213 faja	QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)
214 tuerto	QI CAST	(diftong compost [w ^o e])
217 chato	QI CAST	(transcripció de les palatals sordes)
220 peine	QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)
223 lazo	QI CAST	(LÈXIC)
224 piojo	QI CAST	(diftong -io- > -ie-)
225 liendre	QI CAST	(palatalització)
226 media (de la mujer)	QI CAST	(LÈXIC)
236 real	QI CAST	(diftongació e+vocal > i+vocal)
241 tejedor	QI CAST	(tractament del sufix -ador)
257 ...madera	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
258 ...hueso	QI CAST	(LÈXIC)
262 gatito	QI CAST	(diminutiu)
265 casita	QI CAST	(diminutiu)
268 sombrero	QI CAST	(diminutiu)
270 arbolito	QI CAST	(diminutiu)
271 puertecita	QI CAST	(diminutiu)
272 Pedrito	QI CAST	(diminutiu)
273 Juanito	QI CAST	(diminutiu)
274 Mariquita	QI CAST	(diminutiu)
277 ...guapísima	QI CAST	(superlatiu)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
278 ...grandísima	QI CAST	(superlatiu)
280 ...ponerse ...	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
285 una zorra	QI CAST	(LÈXIC)
294 diez y seis	QI CAST	(reducció de diftongs)
295 diez y ocho	QI CAST	(reducció de diftongs)
296 veinte	QI CAST	(reducció de diftongs)
297 veintiuno	QI CAST	(solucions del diftong <ui>)
297 veintiuno	QI CAST	(reducció de diftongs)
298 veintidós	QI CAST	(reducció de diftongs)
302 ...venido	QI CAST	(tractament del sufix -ido)
302 aun ...	QI CAST	(desplaçament accentual)
304 ...mismo	QI CAST	(adverbi)
304 ...ahora ...	QI CAST	(adverbi)
306 ...anteayer	QI CAST	(adverbi)
306 ...trajo...	QI CAST	(pretèrit perfet simple)
310 la criada...	QI CAST	(tractament del sufix -ada)
313 ...en la calle	QI CAST	(preposició)
317 ...escueza	QI CAST	(present de subjuntiu)
319 traje ...	QI CAST	(pretèrit perfet simple)
320 trajeron ...	QI CAST	(pretèrit perfet simple)
322 ve y dile ...	QI CAST	(imperatiu)
325 decid...	QI CAST	(assimilació)
326 ...teniendo...	QI CAST	(gerundi)
327 se puede ...	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
327 ...queriendo...	QI CAST	(gerundi)
329 ...bendecido ...	QI CAST	(tractament del sufix -ido)
329 ...bendecido...	QI CAST	(dissimilació)
337 ...somos...	QI CAST	(present de subjuntiu)

MAPA	ZONA	FENOMEN LINGÜÍSTIC
338 fui...	QI CAST	(solucions [f-] > [x-] inicials)
340 no se veía...	QI CAST	(pretèrit imperfet d'indicatiu)
341 os vais a ...	QI CAST	(pronom personal os)
342 os han ...	QI CAST	(pronom personal os)
343 ¿os queréis callar?	QI CAST	(pronom personal os)
355 ...cuidarle	QI CAST	(solucions del diftong <ui>)
355 ...cuidarle	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
357 ...echarles...	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
362 ...le cansa ...	QI CAST	(pronom d'OI / OD)
363 ...cansarla	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
364 ...ustedes	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
365 ...abrigarse	QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)
369 ...patatas	QI CAST	(LÈXIC)
370 ...rosales	QI CAST	(LÈXIC)
371 ...almendros	QI CAST	(LÈXIC)
373 ...muchas...	QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)
373 ...hubo muchas lluvias	QI CAST	(impersonal)
378 ...toda ...	QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)
381 ...hemos ...	QI CAST	(present d'indicatiu)
404 ...ciudad	QI CAST	(solucions del diftong <ui>)
404 visitaron ...	QI CAST	(dissimilació)

A.2. MAPES DEL QUADERN II

Pobles valencianoparlants i castellanoparlants

(*En negreta cursiva*: mapes extrets de la pregunta corresponent al qüestionari del Quadern II)

MAPA QII (VAL i CAST)	
412 MONTAÑA	<i>montanya / muntanya</i>
412 MUNTANYA / MONTAÑA	<i>monte - muntanya - serra</i>
416 RAMBLA	
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	<i>séquia</i>
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	<i>'acequia secundaria'</i>
421 MANANTIAL	
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	<i>pou / pozo</i>
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	<i>aljub / aljibe</i>
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.	
422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.)	
424a ACERO	
425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	
425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)	
426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO)	
426a HURACÁN	
426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	
426f LUCERO DEL ALBA	
427 VÍA LÁCTEA	
428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)	
429 FUCILAZO	
430 CULEBRINA	
433 ARCO IRIS	
434 NIEBLA	

MAPA
QII (VAL i CAST)

435 BARRO

436 ROCÍO

437 ESCARCHA

438a NEVADA

439 TIRITAR (REHILAR)

442 NÍSCALO

443 AMAPOLA *rosella, ababol...*

443 AMAPOLA *variants de rosella*

446 DON DIEGO DE NOCHE

452 ALCAPARRA (PLANTA)

452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA

453 ALCAPARRÓN

453a REGALIZ

453b ANÍS

454 ALBAHACA

455 ESPLIEGO

456 LLANTÉN

458 GUISANTES

459 PEPITA DE LA SANDÍA *'sandía'*

460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS *alubias, habichuelas*

460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS *bajoques / bajocas*

460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS *variants de fesol*

463 ALCACHOFAS

464 FRUTO DEL MAÍZ *espiga, panolla*

464 FRUTO DEL MAÍZ *'maíz'*

464a CORAZÓN DE LA MAZORCA

465 GUINDILLA

469 ALBARICOQUE (FRUTO)

470 NÍSPERO (FRUTO)

MAPA
QII (VAL i CAST)

471 INJERTAR

472 ESPANTAJO

473 HUESO DEL MELOCOTÓN *'melocotón'*

473 HUESO DEL MELOCOTÓN *'hueso'*

474 PELAR UNA PATATA *'patata'*

476 FRESNO

476 FRESNO *variants de fleix*

477 SAUCE LLORÓN

478 MADROÑERO *-er(o) / era*

478 MADROÑERO, 479 MADROÑO *madronyer, alborcer...*

479c OLMO COMÚN

481 BELLOTA

482 NOGAL *-er(o) / era*

482 NOGAL *nouer, anouer*

484a CAMPO DE MANZANAS

487 MARIPOSA

489 POLILLA *'polilla'*

489 POLILLA *'carcoma'*

490 CARACOL

492 ABEJORRO SANJUANERO

492 ABEJORRO SANJUANERO *(significat del color)*

494 SALTAMONTES *variants de saltamontes*

494 SALTAMONTES *variants lla(n)g-...*

495a ALACRÁN CEBOLLERO

496 LAGARTIJA

498 CULEBRA

499 LAGARTO

499 LAGARTO *'salamanquesa'*

500 SANGUIJUELA

MAPA
QII (VAL i CAST)

501 URRACA

501a ALCAUDÓN

503 ZORZAL

506 RUISEÑOR

509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS

510 CONCHA

512 ABADEJO

513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA)

515 TEJÓN

517 ARDILLA

519 MURCIÉLAGO

520 GALLO

524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)

525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)

526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)

528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.)

533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO)

534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO)

544 GALLINA CLUECA (LLUECA)

546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)

547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO)

550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)

553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA)

553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA)

553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO)

553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO) *(en infinitiu)*

553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)

553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO) *(en infinitiu)*

553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)

MAPA
QII (VAL i CAST)

553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO) *(en infinitiu)*

553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO)

553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO) *(en infinitiu)*

554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO)

554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO) *(en infinitiu)*

554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)

554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO) *(en infinitiu)*

554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)

554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO) *(en infinitiu)*

562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE

563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO

565 PEZÓN

566 ORDEÑAR

567 PEZUÑA DE LA VACA

568 CUERNO

569 ALMOHAZA

571 RIENDAS

571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)

571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO

572 VETERINARIO (MARISCAL)

575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)

576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO *'de piedra'*

576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO *'de madera'*

577 MATARIFE

577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO

577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO

579 HOCICO

579b LOMOS

579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO

MAPA
QII (VAL i CAST)

579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO *'corteza'*

579d MANTECA

579e CHICHARRONES

579f TERNILLA

580 JAMONES

581 TUÉTANO (MEOLLO)

582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA)

582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)

582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE)

583 SIENES (PULSOS)

585 PÁRPADOS

586 PESTAÑAS

586a PESCUZZO

587 MECHÓN DE CABELLOS

590a CORONILLA

592 MEJILLAS (CARRILLOS)

594 CAMPANILLA

596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE)

599 ESPINAZO

600 OMBLIGO

600a CADERA

600b RIÑONES

600c MUSLO

601 MULETA DEL COJO

601b ESPINILLA

603a TOBILLO

603d BÍCEPS

604 HACER COSQUILLAS

606 ARTICULACIÓN (ARTEJO)

MAPA
QII (VAL i CAST)

607 PULGAR

609 ESPINA

609b PUÑADO

610 ALMORZADA (AMBOSTA)

611 BOSTEZAR

612a GARGAJO

613 ESTORNUDAR

614 VOMITAR

615 HIPO

615b RESPIRAR

615c ALIENTO

617 ESPELUZNO (DE FRÍO)

617a SONARSE

618a ORINA

618b TURNIO

619 ORZUELO

620 LOBANILLO (LUIPIA)

622 MANO IZQUIERDA

623 ZURDO

624 MANCO

629 PATIZAMBO

631a TARTAMUDO (TARTAJOSO)

633 PADRASTRO DEL DEDO

633e PANADIZO

634 ARAÑAZO

635 SARAPIÓN

637a DECLARARSE

638b ROMPER LAS RELACIONES

639b BODA

MAPA
QII (VAL i CAST)

641a COMIDA DE BODA

642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS

646 COMADRONA

646a ABORTAR

650 MELLIZO

653 DESTETAR

653a HACER MAL DE OJO

654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS

655 ESPOSA DEL PADRE (MADRASTRA)

655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO)

658b HIJO MENOR

660 ESCOBA

660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA

660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO

664 UMBRAL

667 GOZNE

669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)

670 CABALLETE

671 ALERO

672 GRIETA EN LA PARED

674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES

677 FORMA DE LOS TECHOS

679 ESTABLO

679a LAGAR

682 HOGAR

683 CHISPA

684 PAVESA

685 HOLLÍN

686a TENAZAS

MAPA
QII (VAL i CAST)

686b BADIL

687 TRÉBEDES

689 CANDIL

689a PALMATORIA

690 PÁBILO

692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA

693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.) *botija, botijó...*

693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)

693b PAÑO PARA LIMPIARSE

694 MENDRUGO

694a DAMAJUANA

695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC. *sar(r)ia / serón*

695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES *esmorzar*

696 PARRILLA

697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.) *llibrell*

698a COCCIOR

701 ESLABÓN

704 CUNA

705 MECER

705b COLCHÓN

710 PAÑUELO DE NARIZ

715a LA MADRUGADA

716 CASA CONSISTORIAL

718 CURA

719 TRATAMIENTO DEL CURA

719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS

724 GUARNICIONERO

725 AFILADOR

MAPA
QII (VAL i CAST)

728 ALBOROQUE

728i OCHENTA

736a CHARLAR

738 TOÑA (TRANCO)

740 BRAMANTE

746 CARRACA

747 ZAMBOMBA

749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES

750 ARRODILLARSE

754 PONERSE EN CUCLILLAS

754b CAER DE ESPALDAS

756a EMPEZAR

763 EL ARADO

774a VARAS

782a TERRENO ABANDONADO

782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO

782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA

782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO

783 ESTIÉRCOL

783b TABLEAR

783c ATABLADERA (DIBUJO)

783d ESCARDAR

783e ESCARDILLO

783f SEGAR

784b MANADA DE MIES

785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?)

785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?)

785c ACARREAR

786c HACINA

MAPA
QII (VAL i CAST)

786d PARVA

786e TRILLO

786g AVENTAR

787b ACRIBAR

790 LA VID Y EL VINO / 792 TRONCO DE LA VID (CEPA)

792a SARMIENTO

792b CORTAR LOS SARMIENTOS

793 PÁMPANOS

794 ZARCILLO (TIJERETA)

794a CAER LA FLOR (CERNER)

794b UVA VERDE

796 RASPAJO (ESCOBAJO)

796a VENDIMIA

796a VENDIMIA *veremar*

797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)

798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO

799 FERMENTAR

799d HUSO

800 ESPORTINES

801a TRASEGAR

802 HECES (LÍAS)

805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)

806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)

806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO

806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO

807 ORUJO PRENSADO (PIÑUELO, CHISPA)

807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE

807b TRASIEGO

808 HECES (MORCAS)

MAPA
QII (VAL i CAST)

810a PANAL

810b PIQUERA

810c JABARDO

810e ZÁNGANO

810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA

813c REQUESÓN

814 SUERO

815 PALUSTRE

815a LLANA

815b CUEZO

816a REGLONES

817 VIRUTA

818 SERRÍN

818a BARRENA

818b BERBIQUÍ

818c AZUELA

818d ESCOPLA

818k TENAZAS (DIBUJOS)

819 YUNQUE

819b FUELLE

819d MACHO

820a TAJADERA

821 ROBÍN

821a ENROBINARSE

822 ALAMBRE

822e TOLVA

824 SALVADO

824b ARTESA

825 LEVADURA

MAPA
QII (VAL i CAST)

825b AMASAR

826 HEÑIR

826a TABLEROS

828 POLEA

B. ORDRE DELS MAPES DEL QI DE L'ALPI PER FENÒMENS LINGÜÍSTICS

b.1. Pobles valencianoparlants

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL	([o-] > [aw-] inicial)	16 OREJA	
QI VAL		94 AHOGARSE	
QI VAL	([r] en posició final)	6 REZAR	44, 65, 68, 71, 72, 80, 84, 88,
QI VAL		15 LLORAR	104, 127, 147, 157, 162, 163,
QI VAL		57 HERRERO	170, 172, 176, 194, 196, 212,
QI VAL			219, 221, 228, 230, 238, 240, 241
QI VAL	(adv.)	306 ...ANTEAYER	
QI VAL		307 ...TRASANTEAYER	
QI VAL		377 ANTEANOCHÉ ...	
QI VAL		379 HOY ...	
QI VAL		383 ANTEAYER ...	
QI VAL			
QI VAL	(afegiment de -t adventícia)	150 SUEÑO	
QI VAL			
QI VAL	(apitxament, alveolars)	167 ROSA	5, 6, 44, 49, 121, 141, 169, 175,
QI VAL		185 PRESIDIO	187, 198, 202, 211
QI VAL		236 REAL	
QI VAL			
QI VAL	(apitxament, palatals)	21 ENCÍA	33, 42, 42, 43, 44, 113, 134, 137,
QI VAL		73 JORNAL	139, 147, 152, 186, 199, 204,
QI VAL		88 PEOR	230, 232, 233, a part.
QI VAL		244 LOS DOMINGOS	
QI VAL			

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL	(assimilació palatal)	155 LEÑA	
QI VAL	(augmentatiu)	263 GATAZO	
QI VAL	(b/v en variació)	4 HÁBITO	
QI VAL		19 LABIO	
QI VAL		174 ABEJA	
QI VAL		216 BIZCO	
QI VAL			
QI VAL	(betacisme)	21 ENCÍA	46, 52, 104, 135, 137, 138, 139,
QI VAL		47 VACA	140, 145, 151, 163, 170, 175,
QI VAL		188 CABALLO	177, 183, 194, 195, 196, 207,
QI VAL			209, 216, 234, 239, 245, 249,
QI VAL			250, 251
QI VAL	(canvis de gènere per morfemes)	17 OÍDO	3, 20, 51, 52, 59, 105, 151, 156,
QI VAL		41 COZ	170, 181, 186, 189, 200, 247
QI VAL		141 BESO	
QI VAL		197 PASO	
QI VAL			
QI VAL	(confusió r/l per dissimilació)	233 JULIO	2, 63, 175, 189
QI VAL	(-d- intervocàlica: pèrdua general)	149 PEDAZO	33, 61, 183, 191, 193
QI VAL	(-d- intervocàlica: sufix -ada)	41 COZ	
QI VAL		150 SUEÑO	
QI VAL		A PART ('TARDOR')	
QI VAL			
QI VAL	(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)	68 SEGADOR	
QI VAL		157 CAZADOR	
QI VAL		241 TEJADOR	
QI VAL			
QI VAL	(desplaçament accentual)	153 FLAUTA	

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL		210 BOINA	
QI VAL	(diminutiu)	262 GATITO	
QI VAL	(dissimilació)	A PART (LUNES)	
QI VAL	(distribució [áw] - [ów])	43 YUGO	44, 49, a part
		46 TORO	
QI VAL		97 LLOVER	
QI VAL			
QI VAL	(distribució [o] - [ɔ])	12 FRENTE	46, 107, 195, 210
		33 DIABLO	
QI VAL		138 NOVIO	
QI VAL			
QI VAL	(elements antihlàtics)	10 DESNUDO	61, 111, 151, 190, 194
		17 OÍDO	
QI VAL		72 SUDOR	
QI VAL			
QI VAL	(explosió aspirada [p'], [t'])	11 CABEZA	4, 12, 20, 22, 40, 48, 54, 55, 62,
		28 DEDO	70, 76, 90, 92, 101, 109, 110,
QI VAL			115, 116, 142, 146, 172, 223
QI VAL	(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)	12 FRENTE	67, 70, 86, 88, 90, 92, 99, 125
		20 DIENTE	
QI VAL		76 MUCHO	
		101 BLANCO	
QI VAL			
QI VAL	(grup i+vocal: hiatus / diftong)	42 PIENSO	19, 37, 52, 121, 138, 139, 149,
		56 FIERA	161, 176, 183, 185, 191, 215,
QI VAL		74 DIARIO	235
		233 JULIO	
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL	(harmonia vocàlica)	50 FUERZA	125, 152, 167, 186, 195, 206,

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL		54 RANA	210, 219, 222
QI VAL		95 SIERRA	
QI VAL		113 PERCHA	
QI VAL		132 NUERA	
QI VAL		203 TIERRA	
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL	(imperatiu)	325 DECID ...	
QI VAL	(impersonal)	371 ...HABÍA (+ PL.) ...	
QI VAL	(líquida lateral geminada)	23 ESPALDA	
QI VAL	(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])	23 ESPALDA	10, 22, 44, 121, 128, 194, 198,
QI VAL		23 ESPALDA ('paletilla')	202, 212, 220, 227
QI VAL		89 AZADA	
QI VAL		104 RESBALAR	
QI VAL		114 ESPEJO	
QI VAL		150 SUEÑO	
QI VAL		160 ESCOPETA	
QI VAL		179 ENJAMBRE	
QI VAL		187 ESPADA	
QI VAL		238 ESCUCHAR	
QI VAL		A PART (VERANO)	
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL	(palatalització)	40 NUDO	38, 44, 150, 155, 232
QI VAL		145 CUCHILLO	
QI VAL			
QI VAL	(participi)	302 ...VENIDO	
QI VAL		329 ...HA BENDECIDO ...	
QI VAL			

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL		385 ...LLEGADO	
QI VAL	(perífrasi d'imminència)	309 ...VA A PUDRIR ...	
QI VAL	(perífrasi d'obligació)	252 ...DEBE PAGAR ...	
QI VAL		355 ...HAY QUE ...	
QI VAL	(pret. imperfet)	372 HACÍA ...	
QI VAL	(pret. indefinit)	374 ...(HE VISTO)	
QI VAL		378 HE BAILADO ...	
QI VAL	(pretèrit perfet)	257 HICIERON...	256, 366, 367, 375, 376, 377,
QI VAL		306 ...TRAJO ...	382, 383, 403, 404, 407
QI VAL		307 ESCRIBIÓ ...	
QI VAL		320 TRAJERON ...	
QI VAL		331 FUÉ ...	
QI VAL		332 FUIMOS ...	
QI VAL		333 FUERON ...	
QI VAL		338 FUÍ ...	
QI VAL		348 ...CAYÓ ...	
QI VAL		351 ...LLEVARON ...	
QI VAL		352 ...VIERON ...	
QI VAL		353 ...SOCORRIERON ...	
QI VAL		354 ...PIDIERON ...	
QI VAL		356 ...PUSIERON ...	
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL			
QI VAL	(pronom indefinit)	252, 281, 282: ...CADA UNO	
		...	

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL	(pronom neutre “ho” + cs.)	306 LO TRAJO ...	
QI VAL		411 LO QUERÉIS ...	
QI VAL	(pronúncia del dígraf <ix>)	38 EJE	111, 163, 178. 194, 208, 241, 248
QI VAL		89 AZADA	
QI VAL		179 ENJAMBRE	
QI VAL		213 FAJA	
QI VAL			
QI VAL	(pronúncia del grup <-lls> final)	245 LAS YEMAS	26, 53, 176
QI VAL		13 OJO	
QI VAL	(-r d’infinitiu en contacte amb pronom)	94 AHOGARSE	44, 104, 163, 228, 309, 318
QI VAL		221 PENTINAR	
QI VAL		280 ...PONERSE...	
QI VAL		355 ...CUIDARLE	
QI VAL		357 ...ECHARLES ACEITE	
QI VAL		363 ...CANSARLA	
QI VAL		365 ...ABRIGARSE	
QI VAL			
QI VAL	(subjuntiu)	316 ...ESCUPAS ...	
QI VAL		317 ...(LEA)	
QI VAL		318 ...(PADEZCA, SUFRA)	
QI VAL		322 ...SUBA	
QI VAL		325 ...QUERÁIS	
QI VAL		330 ...HAYAN DESCANSADO	
QI VAL			
QI VAL	(tractament de [g] inicial i intervocàlica)	8 GUAPO	34, 121, 129, 135, 178, 194, 202
QI VAL		39 YEGUA	

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL		59 FRAGUA	
QI VAL		66 AGUJA	
QI VAL		107 GLOBO	
QI VAL		183 GUARDIA	
QI VAL			
QI VAL	(tractament de -r interior)	85 ÁRBOLES	
QI VAL	(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])	61 RUIDO	10, 33, 44
QI VAL		233 JULIO	
QI VAL		244 LOS DOMINGOS	
QI VAL			
QI VAL	(veure-s'hi)	340 NO SE VEÍA ...	
QI VAL	(LÈXIC)	3 CAPUCHA	
QI VAL		19 LABIO	
QI VAL		37 QUIETO	
QI VAL		52 CIERVO	
QI VAL		59 FRAGUA	
QI VAL		63 LLAMA	
QI VAL		67 APRENDIZ	
QI VAL		70 TRIGO	
QI VAL		109 CERROJO	
QI VAL		117 ARAÑA ('telaraña')	
QI VAL		125 POYO	
QI VAL		128 SACRISTÁN	
QI VAL		139 NOVIAZGO	
QI VAL		159 LIEBRE	
QI VAL		163 INCITAR	
QI VAL		170 CLAVEL	
QI VAL		175 COLMENA	
QI VAL		176 COLMENAR	
QI VAL		178 AGUIJÓN	
QI VAL		186 PIMIENTO	
QI VAL		189 CRIN	
QI VAL		190 COLA	
QI VAL		191 RIENDAS DE CORREA	

Zona	FENOMEN	MAPA	Altres preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI VAL		193 SILLA	
QI VAL		194 SUDADERA	
QI VAL		195 BATICOLA	
QI VAL		196 ANDAR	
QI VAL		198 DESBOCADO	
QI VAL		202 LECHUGA	
QI VAL		216 BIZCO	
QI VAL		223 LAZO	
QI VAL		225 LIENDRE	
QI VAL		243 LAS BOTELLAS	
QI VAL		261 ...PRADO	
QI VAL		278 MAZORCA ...	
QI VAL		280 ...NINGUNA ...	
QI VAL		301 LA TARDE	
QI VAL		309 ...FRUTA	
QI VAL		319 ...CEBADA	
QI VAL		328 ...NUBLADO	
QI VAL		348 ...BOLSILLO	
QI VAL		363 ...DESUNCEN ...	
QI VAL		369 ...PATATAS	
QI VAL		390 OJALÁ ...	

b.2. Pobles castellanoparlants

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST	([-ét] final de mot)	116 pared	
_____		146 sed	
QI CAST			
QI CAST	(adverbi)	304 ...mismo	
_____		304 ...ahora ...	
QI CAST		306 ...anteayer	
QI CAST			
QI CAST	(assimilació)	325 decid...	251
QI CAST	(desplaçament accentual)	111 baúl	
_____		210 boina	
QI CAST		302 aun ...	
QI CAST			
QI CAST	(diftong compost [w^oe])	9 muerte	49, 75, 90, 92, 129, 133, 150, 247, 256,
_____		50 fuerza	258, 259, 261, 271, 288, 305, 316, 317,
QI CAST		62 fuego	327, 328, 330, 331, 333, 346, 370, 371,
_____		122 pueblo	372
QI CAST		132 nuera	
_____		199 cuero	
QI CAST		214 tuerto	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(diftong -io- > -ie-)	224 piojo	
QI CAST	(diftongació e+vocal > i+vocal)	88 peor	306, 307, 377, 383
_____		149 pedazo	
QI CAST		236 real	
QI CAST			
QI CAST	(diminutiu)	262 gatito	

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST		265 casita	
QI CAST		268 sombrero	
QI CAST		270 arbolito	
QI CAST		271 puertecita	
QI CAST		272 Pedrito	
QI CAST		273 Juanito	
QI CAST		274 Mariquita	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(dissimilació)	329 ...bendecido...	
QI CAST		404 visitaron ...	
QI CAST			
QI CAST	(fenòmens fonètics diversos)	43 yugo	
QI CAST		49 buey	
QI CAST		76 mucho	
QI CAST		81 gallinas	
QI CAST		102 isla	
QI CAST		139 (pontazgo)	
QI CAST		204 yeso	
QI CAST		205 guitarra	
QI CAST		373 ...muchas...	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(gerundi)	326 ...teniendo...	
QI CAST		327 ...queriendo...	
QI CAST			
QI CAST	(grup i+vocal: hiatus / diftong)	33 diablo	183, 226
QI CAST		74 diario	
QI CAST		121 iglesia	
QI CAST		139 noviazgo	

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST		161 rabia	
QI CAST			
QI CAST	(imperatiu)	322 ve y dile ...	
QI CAST	(impersonal)	373 ...hubo muchas lluvias	
QI CAST	(palatalització)	40 nudo	
QI CAST		100 nieve	
QI CAST		131 nieta	
QI CAST		159 liebre	
QI CAST		225 liendre	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(pèrdua de -d- intervocàlica)	28 dedo	344, 379
QI CAST		72 sudor	
QI CAST		257 ...madera	
QI CAST		327 se puede ...	
QI CAST		364 ...ustedes	
QI CAST		378 ...toda ...	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(prefix en- / a- en variació)	179 enjambre	
QI CAST	(preposició)	313 ...en la calle	
QI CAST	(present de subjuntiu)	317 ...escueza	
QI CAST		337 ...somos...	
QI CAST			
QI CAST	(present d'indicatiu)	381 ...hemos ...	
QI CAST	(pretèrit imperfet d'indicatiu)	340 no se veía...	
QI CAST	(pretèrit perfet simple)	306 ...trajo...	

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST		319 traje ...	
QI CAST		320 trajeron ...	
QI CAST	(pronom d'OI / OD)	362 ...le cansa ...	
QI CAST	(pronom personal os)	341 os vais a ...	
QI CAST		342 os han ...	
QI CAST		343 ¿os queréis callar?	
QI CAST	(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)	94 ahogarse	318, 104, 163, 228
QI CAST		280 ...ponerse ...	
QI CAST		355 ...cuidarle	
QI CAST		357 ...echarles...	
QI CAST		363 ...cansarla	
QI CAST		365 ...abrigarse	
QI CAST	(reducció de diftongs)	294 diez y seis	
QI CAST		295 diez y ocho	
QI CAST		296 veinte	
QI CAST		297 veintiuno	
QI CAST		298 veintidós	
QI CAST	(rotacisme)	175 colmena	
QI CAST		176 colmenar	
QI CAST		184 sable	
QI CAST	(sesseig)	6 rezar	21, 34, 41, 44, 50, 52, 65, 67, 69, 89, 108,
QI CAST		11 cabeza / 24 brazo /	109, 124, 139, 148, 149, 151, 156, 157,
QI CAST			163, 181, 192, 209, 215, 216, 222, 223,

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST		228 calzar 169 cereza	227, 250, 251, 254, 254, 256, 257, 263, 271, 275, 277, 278, 281, 285, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 299, 300, 303, 312, 313, 314, 317, 318, 319, 325, 326, 326, 329, 351, 353, 357, 360, 363, 368, 372, 372, 374, 377, 395, 399, 404
QI CAST	(solució inicial fl- / ll-)	63 llama	
QI CAST	(solucions [f-] > [x-] inicials)	50 fuerza	310, 331, 332, 333, 376, 393, 394
QI CAST		62 fuego	
QI CAST		92 fuente	
QI CAST		338 fui...	
QI CAST			
QI CAST	(solucions del diftong <ai> / <ei>)	1 reina	221, 282, 357, 378
QI CAST		2 fraile	
QI CAST		148 aceite	
QI CAST		207 baile	
QI CAST		220 peine	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(solucions del diftong <ui>)	61 ruido	
QI CAST		140 viuda	
QI CAST		297 veintiuno	
QI CAST		355 ...cuidarle	
QI CAST		404 ...ciudad	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(sonoritzacions inicials de mot)	144 cuchara	
QI CAST		145 cuchillo	
QI CAST			
QI CAST	(superlatiu)	277 ...guapísima	
QI CAST		278 ...grandísima	

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntas del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
QI CAST	(terminació -o / -e)	27 pulso	
QI CAST	(tractament de la [f-] inicial)	12 frente	2, 259, 309
QI CAST		56 fiera	
QI CAST		59 fragua	
QI CAST		153 flauta	
QI CAST		171 flor	
QI CAST		213 faja	
QI CAST			
QI CAST			
QI CAST	(tractament de la -s implosiva)	23 espalda	85, 96, 104, 114, 128, 154, 160, 177, 191,
QI CAST		81 gallinas	198, 212, 238, 243, 244, 245, 246, 247,
QI CAST		83 cresta	248
QI CAST		187 espada	
QI CAST			
QI CAST	(tractament del sufix -ada)	187 espada	89, 280, , 319
QI CAST		310 la criada...	
QI CAST	(tractament del sufix -ado)	115 cuadrado	260, 261, 319, 328, 330, 338, 342, 373,
QI CAST		198 desbocado	378, 381, 383, 385, 409
QI CAST	(tractament del sufix -ador)	68 segador	
QI CAST		157 cazador	
QI CAST		194 sudadera	
QI CAST		241 tejedor	
QI CAST			
QI CAST	(tractament del sufix -ido)	17 oído	356, 358, 382, 384, 406
QI CAST		61 ruido	
QI CAST		302 ...venido	
QI CAST		329 ...bendecido ...	
QI CAST			

Zona	FENOMEN	MAPA	preguntes del QI on apareix el mateix fenomen (NO CARTOGRAFIADES)
------	---------	------	--

QI CAST		371 ...almendros	
---------	--	------------------	--

QI CAST

QI CAST

QI CAST

QI CAST

QI CAST

QI CAST

C. ALTRES FENÒMENS FONÈTICS DEL QI VAL (NO CARTOGRAFIATS)

Fenomen fonètic	Pregunta del Quadern I (no cartografiat)
- [e] oberta / tancada	249 p[ɛ]ndre, p[ɛ̃]ndre
- Oclusiva / fricativa -b- i altres posicions (en aquest apartat entrarien igualment els casos de betacisme)	4 hàbit 19 làbio 33 diable 46 bou brau 65 sabater 69 corbella 85 abres, albres 107 globo 122 poble 125 banc d'obra 136 cal[b]o 141 una besà 159 llebre 161 ràbia 166 herba 174 abella 178 fibló 182 albardilla 184 sabre 186 pebre, pebrera, pebrerera 190 rabo 191 la brida 193 sobrellom 194 el rabó 195 el baticoll 198 esbarrat, desbocat... 200 trébol 227 albarques A PART febrer A PART abril 243 dos botelles
- Vocal final suport [e]	13 ull, ull ^(e) 26 puny, puny ^(e) 53 grill, grill ^(e) 130 fill, fill ^(e) 135 vell, vell ^(e) 158 conill, conill ^(e)
- Fonètica sintàctica	11 cap-estret, cab-estret; cap-ample, cab-ample. 22 pit-estret, pid-estret 26 puny tancat 62 foc-apagat, fog-apagat 136 cap pelat 175 roig oscur 218 dos hòmens 244 dos/r dumenges 245 dos ous 247 dos hortes 250 preguntan-ho, preguntand-ho

Fenomen fonètic	Pregunta del Quadern I (no cartografiat)
- Registres d'ús (más fino...)	19 <i>más basto</i> : morro / <i>más fino</i> : labio 25 mà, <i>despectivo</i> sarpa 31 cama / garra (<i>despectivo</i>) 219 dona / muller 243 dos botelles (<i>más fino</i>) / dos ampolles
- [s] palatalitzada [ʃs]	34 cigünya 52 ciervo 86 simal 102 isla 125 pedrís 169 sirera 176 siti 185 presili 192 cingla, [ʃ]ingla 193 silla 209 bixco, bixcaí... 215 ciego 216 bixc A PART di[ʃ]abte (<i>plenament pal.</i>) 235 centúria, sigle 248 dos reis
- Distinció singular / plural	5 rosari, rosaris 85 abre, abres 86 branca, branques / rama, rames 177 vespa (sg) / avespes (pl) 187 espà, espaes (=espadas) 189 es climis 191 brida, brides; ramal, ramals 218 home, hòmens 227 soc, socs 241 teixidors
- Grups consonàntics finals	9 mort̃ 98 llamp 214 tort̃
- Article masculí <i>lo</i>	12 lo front 19 lo llabi 154 los ferros 193 lo silló
- Grup final <i>-nts</i>	20 den(t)s
- Reducció de l'article <i>e/s > es</i>	27 es polsos
- è>a (obertura màxima) i semblants	32 peu > pau 95 serra, s[ɛ̄]rra 134 gendre, jandre 205 guitarra, guit[ɛ̄]rra
- Sufix <i>-ada>-à</i>	41 patà, garrà, perná, sarpà, fonà, manotà 63 flamà, flamerà, xamerà, xamarà, [ʃ]amotà, flamarà, xamà, xamelà 141 besà 150 sonada 187 espà, espaes (=espada) A PART santmiquelada

Fenomen fonètic	Pregunta del Quadern I (no cartografiat)
- Assimilacions	34 sugüenya 143 caldo (<i>quasi ela geminada</i>) 151 manra, mandra 186 presillo (=presidio) 204 algeps, ageps 221 pintinà A PART noyembre A PART sammiquèlà 239 viritat 240 xular, xiular 241 tixidor
- Consonants adventícies	34 cirgüenya 45 orso, onso 52 cervo(l) 97 pròurer 186 primentó 202 llatuga, llantuga A PART invern
- Aglutinaments	38 un leix...
- Palatalitzacions	38 éjɟ > léjɟ > léjɟɟ 44 jo[n]jir, ju[ɲ]jir 150 sony (=son) 150 ensony 155 llenya, nyenya 232 juny, jun
- Pèrdua de -r- intervocàlica	41 paell, pall (de coces)
- Prefixos o sufixos vacil·lants (a-, en-...)	44 aganxar, enganxar 67 aprenent, deprenent 84 galliner-gallinar 93 bassa, bassi 104 desvaró / esvarar 104 relissar, esllissar, llissar) 113 pèrxe, perxa 119 xinxa, xinxe 120 conxa, conxe 121 iglésia, església, aiglésia... 150 sòmit, ensòmit; sony, ensony 157 acaçador, acaçador 169 sirera, sireta 174 albella, abella, bella 186 pebrera, pebrerera 193 esbardilla, albardilla 194 dessuador, suador, aixugador 195 tafarra, tafarró, tafarrilla, tafarreta 198 desembocat, desbocat, esbocat 206 colla, ancolla 212 esgarrar, desgarrar; esguellar, desguellar
- Afèresi	66 agulla > ulla 89 aixada, [ɟ]a 129 agüelo, güelo 163 atxutxar, xutxar / auçar, uçar 174 abella, bella 177 abespa, bespa 179 [ɟ]am (=aixam) A PART bril (abril)

Fenomen fonètic	Pregunta del Quadern I (no cartografiat)
- Apòcope	29 ungl(a) 199 bot, boto 204 algep, algés, algeps 208 coixo, coix 216 visco, visc... 225 una lleme (= una llemen) A PART novembr (<i>sense -e</i>)
- Síncope	225 llema (= llémena) 239 britat, vitat, bertat, burtèt
- Epèntesi	191 arriendes, riendes 196 acaminar 227 albarques (abarques)
- Diftongacions	37 quiet 48 lleit 52 ciervo 149 remendo, remiendo (comprovat!) 215 ciego, cego A PART noviembre A PART diciembre, diciembre
- e/a internes que vacil·len o alternen (i altres vocals)	54 renoc, ranoc, ranot 63 flamerà, flamarà / xamerà, xamarà 128 segristà, sagristà 159 llebre, llebra 177 avessa, avispa (per castellanisme) 175 roig escur (oscur) 194 ropó, rapó, rabó 202 llatuga, lletuga A PART semmiquelà, sammiquelà 235 centúria, santúria 239 burtèt, bertat...
- Sufix -ador / -aor	68 segador 157 caçador 194 dessuador, suador
- Sonoritzacions	105 pesa (= peça) 108 joça (=choza), xoça 227 sogs, esclobs A PART diciembre 128 sagristà, sacristà
- ny/ll vacil·lants	117 tarallina, taranyina
- Metàtesi	94 ajuegà-se 127 predicar, pedricar (139 auia) 145 ganivet, gavinet 169 cisera (=cirera) 178 pifló (= fibló) 186 pemintó (=pimentó) 199 cuiro, cúrio
- Oclusiva - fricativa [ld]	143 caldo
-e->i- per contacte amb palatal	147 dejunar, dijunar 155 nyinya (=llenya) 193 silla, sella; silló, selló 230 gener 243 dos botilles (=botelles)
- Desplaçament d'accents	153 flauta, flaüta 210 boïna

Fenomen fonètic	Pregunta del Quadern I (no cartografiat)
- Dissimilacions	155 nenyà (= llenyà) A PART disembre A PART delluns
- Vacil·lació de vibrants	191 ariendes, arriendes
- Altres vacil·lacions i alternances consonàntiques	177 abixorro, apixorro 185 presili, presidi 193 moltura, montura 194 rabó, rapó, ropó 195 baticola, paticola 198 asbarrat, asmarrat
- [x] - [k] pel castellà	206 cota / [x]ota
- Reducció [kt] > [t]	A PART octubre, otubre
-ts>-tx / -s	A PART dimats > dimatx 246 dos gats A PART Tossans 247 dos horts
- Grups consonàntics	A PART dimacs (=dimats) A PART dissa[k]te A PART hivern / hiver
- Efa labialitzada [ʰf]	62 foc, 92 fuente, 71 formiguer, 50 força, 94 ofegar-se, 213 faixa, 182 fel, 58 ferro, 57 ferrer, 130 fill, 56 fiera, 63 flama, 2 flare, 153 flauta, 171 flor, 109 forrellat, 59 fragua, 12 front, 168 fulla, 42 ferratge-ferratxa ¹²²⁷

¹²²⁷ Exactament hi ha 4 casos a Aín, 23 a Massalavés, 1 a Polinyà, 1 a Quart de Poblet i 25 a Torís.

3.4.2. EDICIÓ DELS MAPES DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

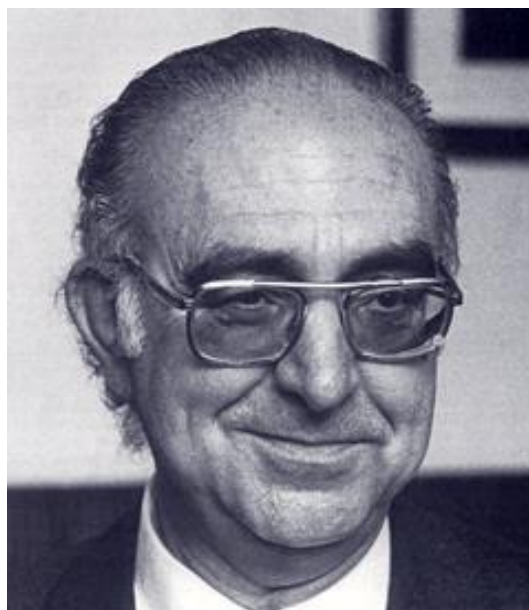
Abreviatures dels pobles que apareixen en cada mapa

Cinc	Cinctorres	God	<u>Godelleta</u>
Bsà	P. Benifassà	Tor	Torís
Can	V. Canes	DosA	<u>Dos Aguas</u>
Pen	Peníscola	Pnyà	Polinyà
Vist	Vistabella	Mvés	Massalavés
<u>Cilo</u>	<u>C. Villamalefa</u>	<u>TrC</u>	<u>Teresa de C.</u>
<u>Fan</u>	<u>Fanzara</u>	<u>Ann</u>	<u>Anna</u>
Alc	l'Alcora	Llan	Llanera de R.
Orp	Orpesa	Bpa	Beniopa
<u>TrV</u>	<u>T. de Viver</u>	Moix	Moixent
<u>Azu</u>	<u>Azuébar</u>	Biar	Biar
Aín	Aín	Bllob	Benilloba
Monc	Moncofa	Blí	Benialí
<u>Adz</u>	<u>Ademuz</u>	Calp	Calp
<u>Tuéj</u>	<u>Tuéjar</u>	Pin	el Pinós
Cnos	Casinos	<u>Mon</u>	<u>Monforte</u>
<u>Mar</u>	<u>Marines</u>	Camp	el Campello
<u>Caud</u>	<u>Caudete</u>	Cr	Crevillent
<u>Ped</u>	<u>Pedralba</u>	<u>Dol</u>	<u>Dolores</u>
Raf	Rafelbunyol	Gua	Guardamar
Qua	Quart de P.		

Francesc de B. Moll

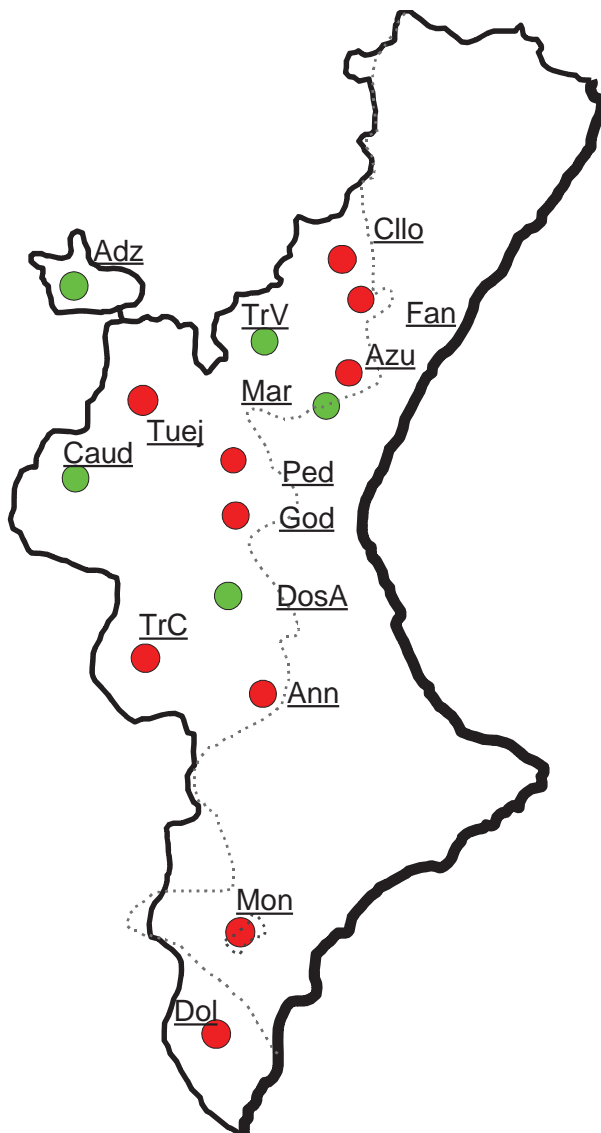

Manuel Sanchis Guarner

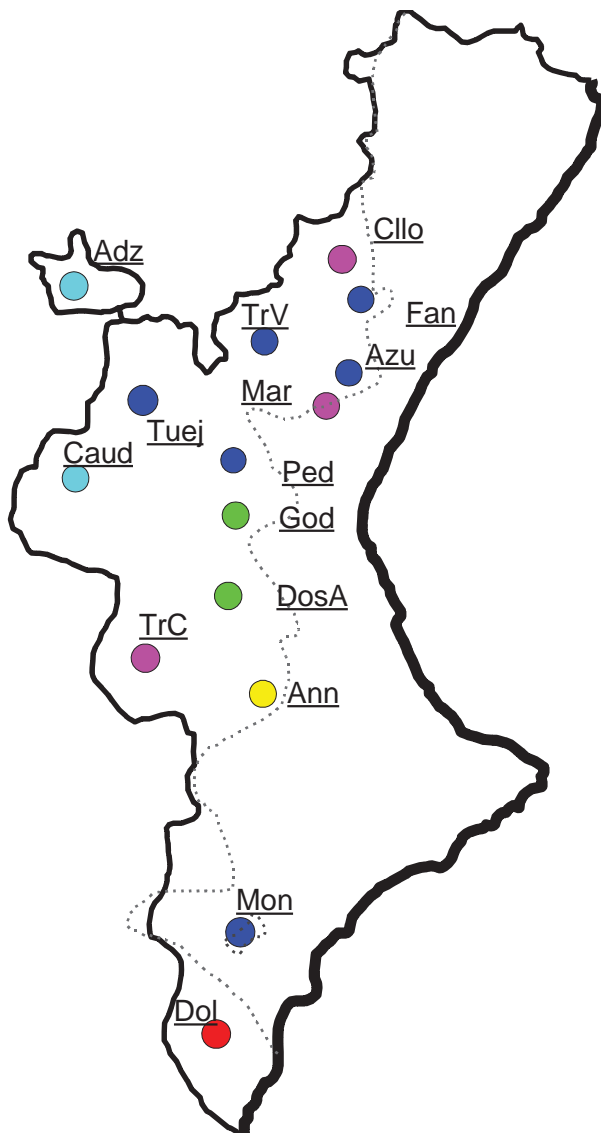
3.4.2.1. MAPES DEL QUADERN I (ZONA CASTELLANOPARLANT)

1 reina

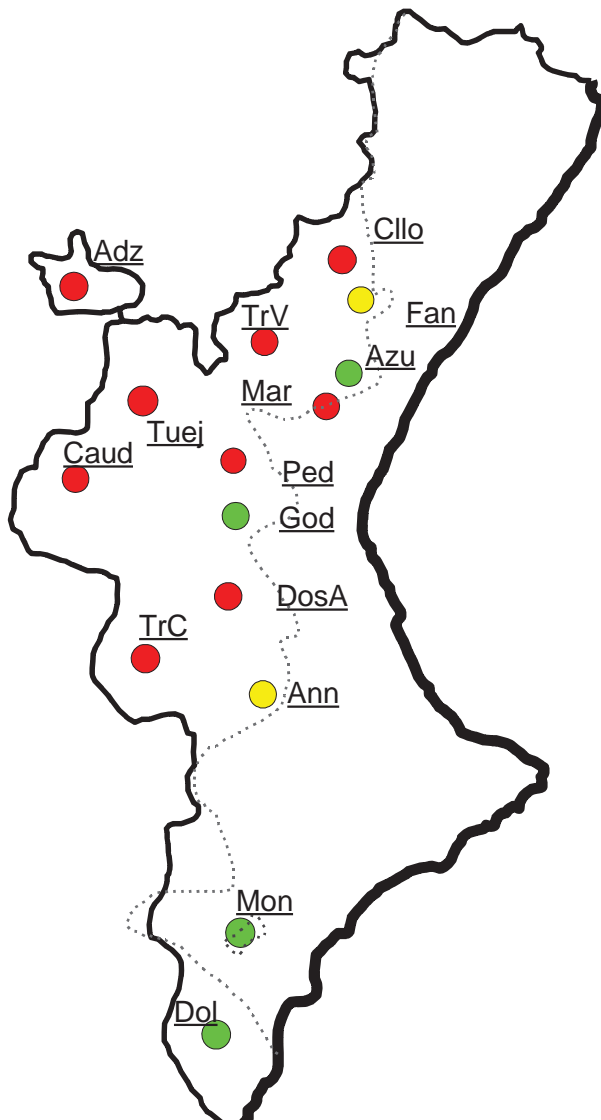
■	r[é]na (10)
■	r[é]na (5)

2 fraile

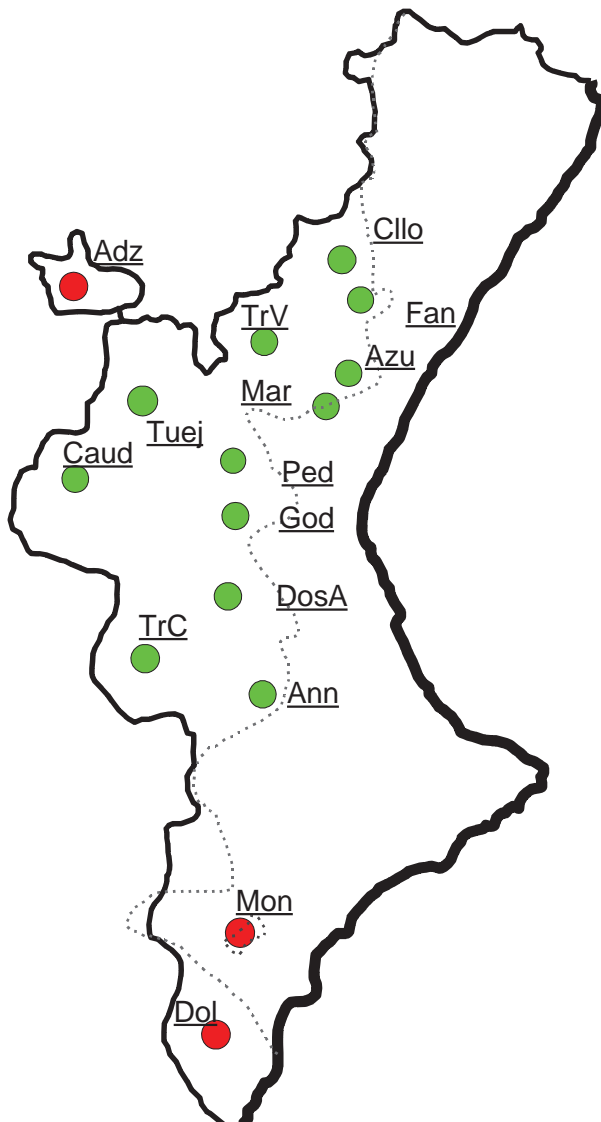
■	[flájle]	(1)
■	[flájre]	(2)
■	[fláre]	(1)
■	[frájle]	(6)
■	[fréjle]	(3)
■	[fréjle]	(2)

6 rezar

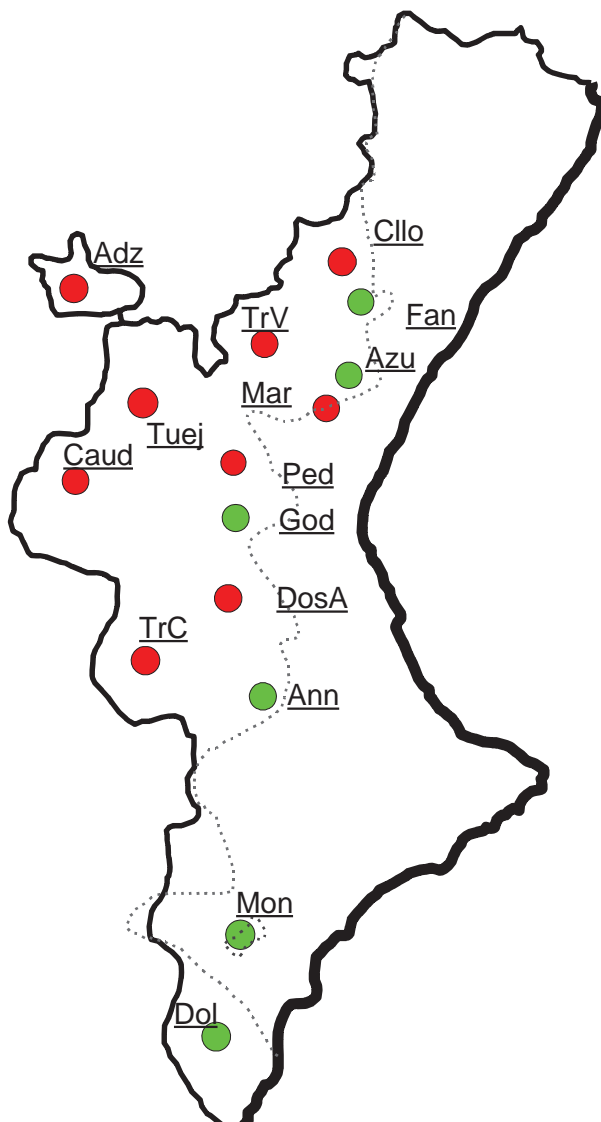
■	re[θ]ar	(9)
■	re[s]ar	(4)
■	re[z]ar	(2)

9 muerte

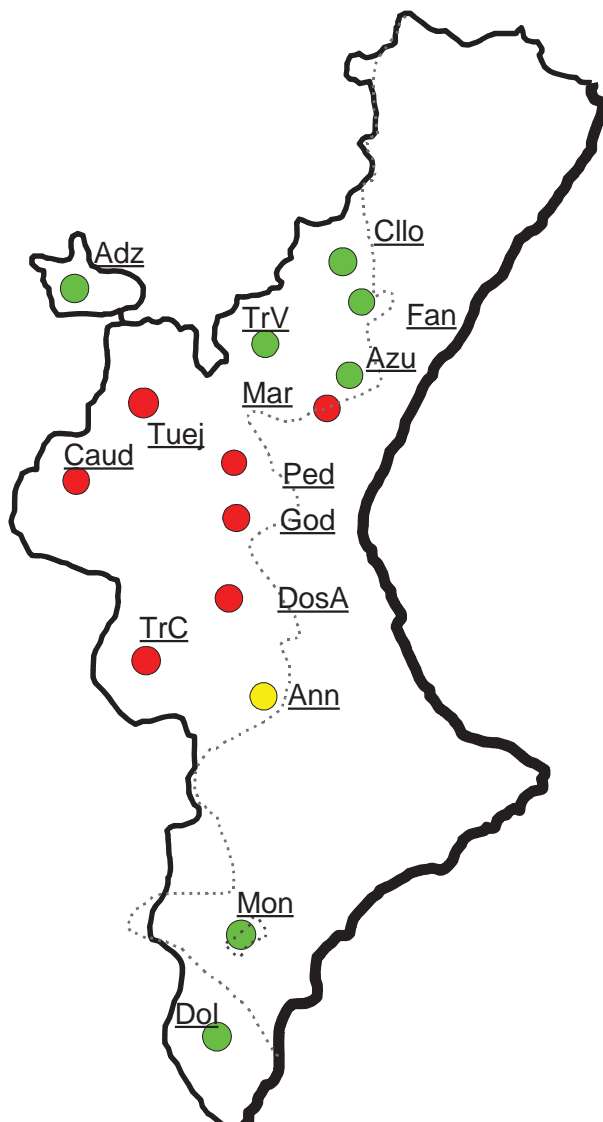
■	m[w'ó]rte	(3)
■	m[w'é]rte	(12)

11 cabeza / 24 brazo / 228 calzar

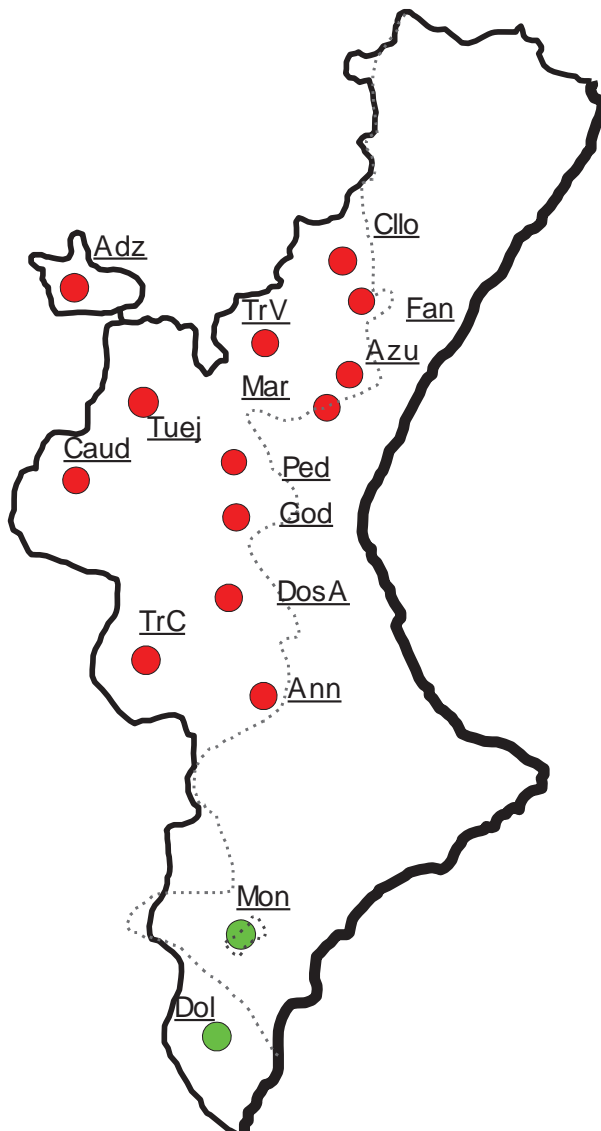
- cabe[θ]a, bra[θ]o, cal[θ]ar... (9)
- cabe[s]a, bra[s]o, cal[s]ar... (6)

12 frente

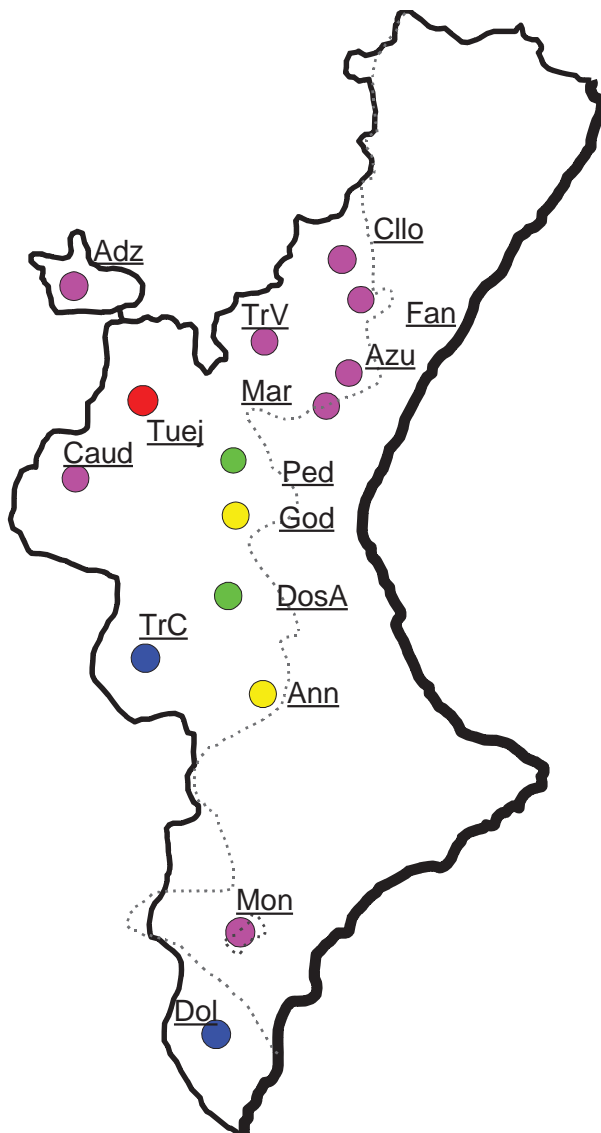
■	[ʰf]rente	(7)
■	[f]rente	(7)
■	[f]ront	(1)

17 oído

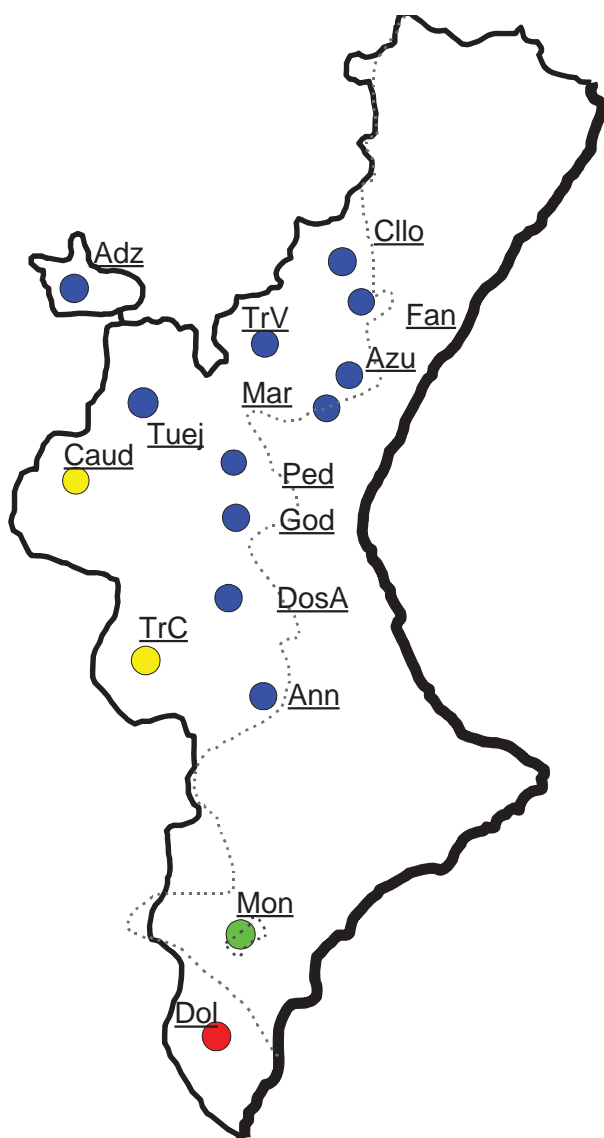
■	oí[d]o (13)
■	oío (2)

22 pecho

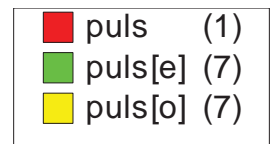
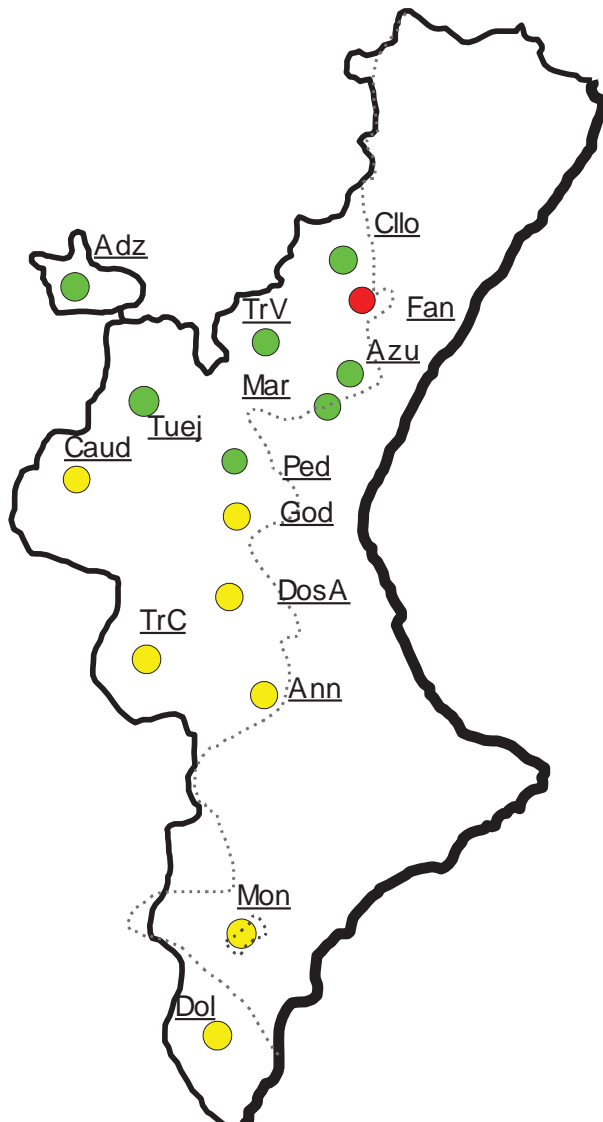
■	pe[tʰ]o	(1)
■	pe[tʰʰ]o	(2)
■	pe[tʰʰʰ]o	(2)
■	pe[tʰʷ]o	(2)
■	pe[tʰ]o	(8)

23 espalda

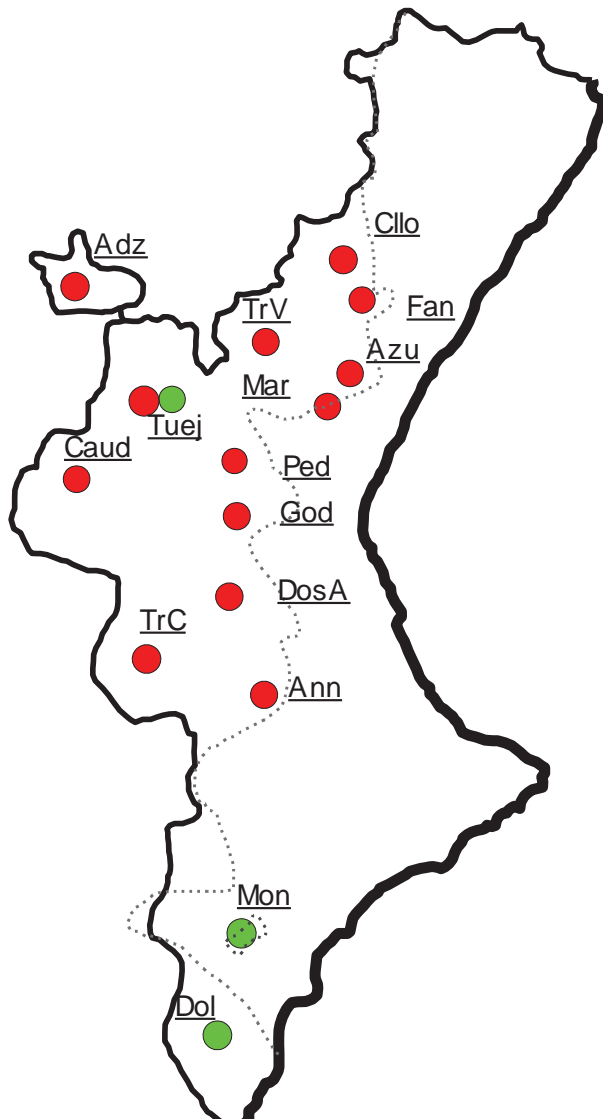

■	e ^[hp] palda	(1)
■	e ^[s] palda	(1)
■	e ^[h] palda	(2)
■	e ^[s] palda	(11)

27 pulso

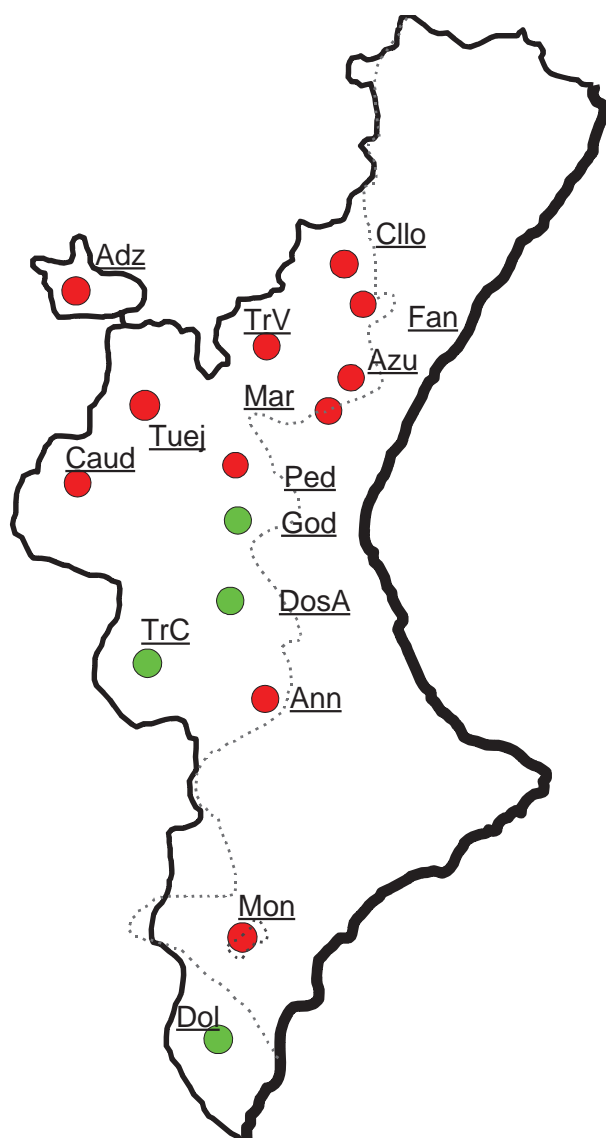

28 dedo

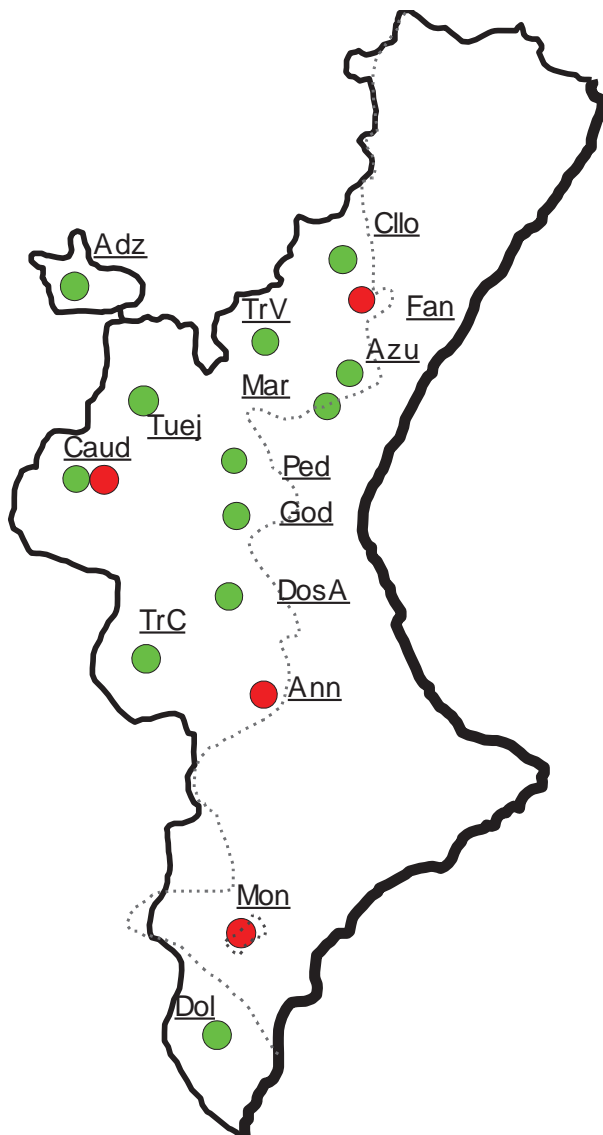
■	de[d]o	(13)
■	deo	(3)

31 pierna

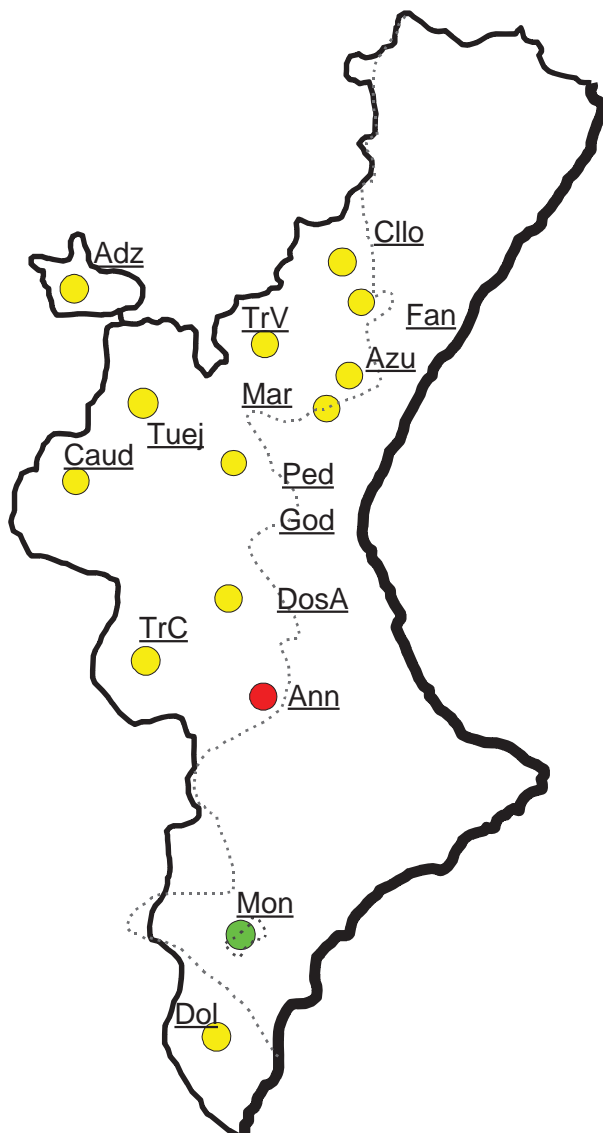
■	pie[r]na	(11)
■	pie[r̄]na	(4)

33 diablo

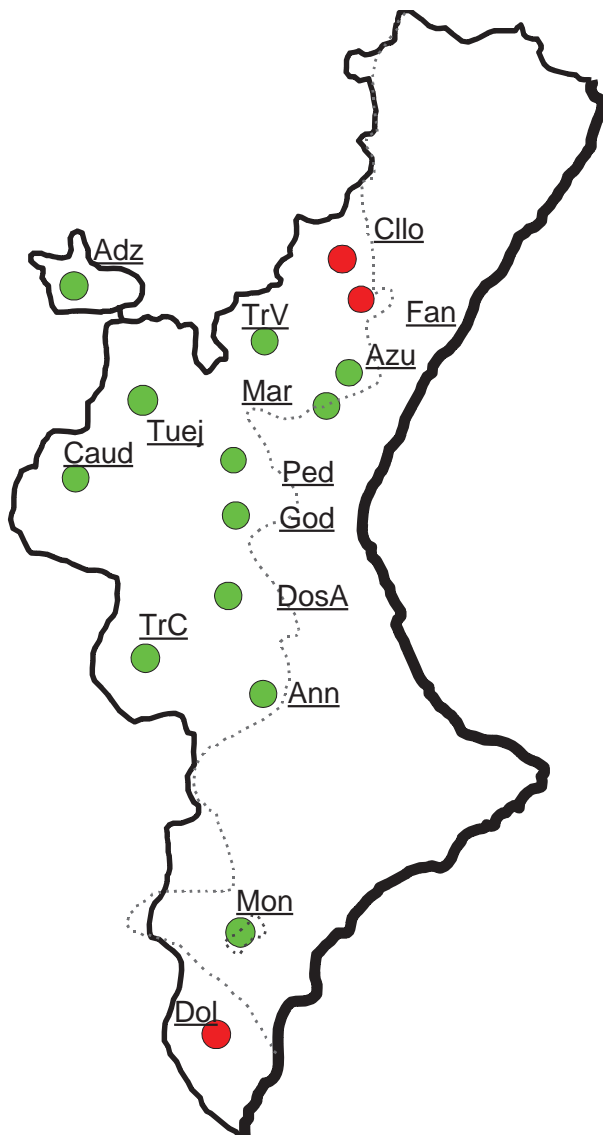
■	d[iá]blo	(4)
■	d[já]blo	(12)

39 yegua

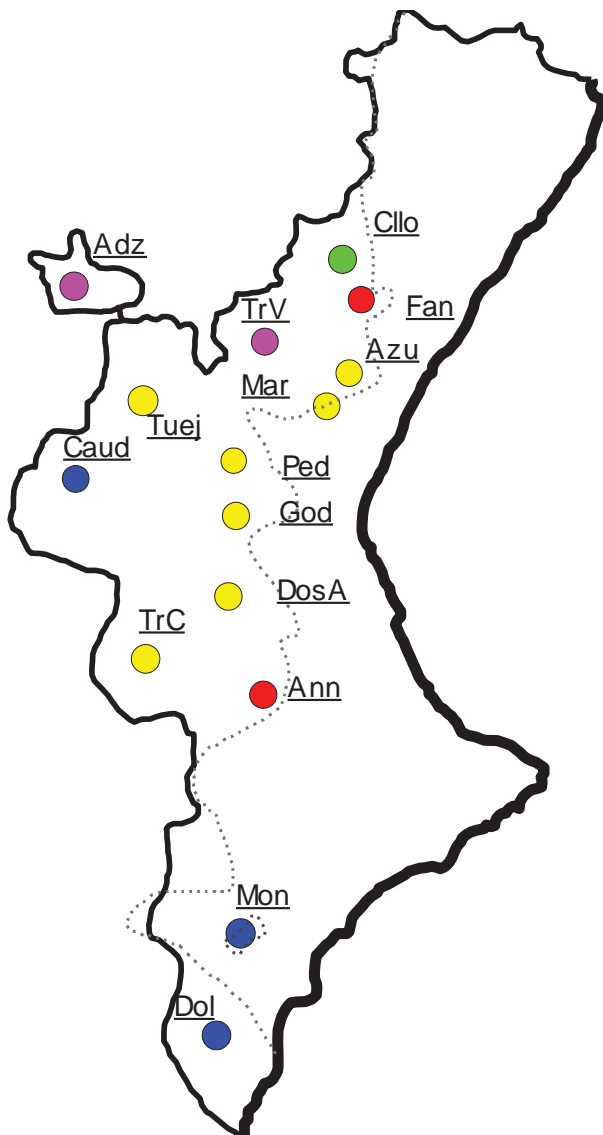
	[ʔy]egua	(1)
	[y ^ˢ]egua	(1)
	[y]egua	(12)

40 nudo

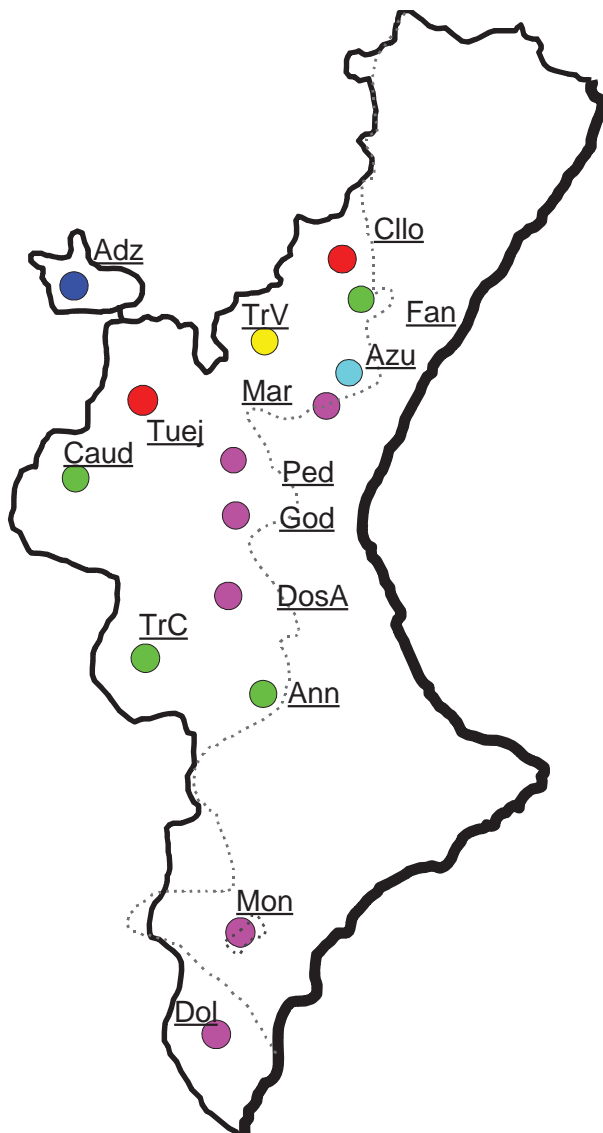
■	[ŋ]udo	(3)
■	[ɲ]udo	(12)

43 yugo

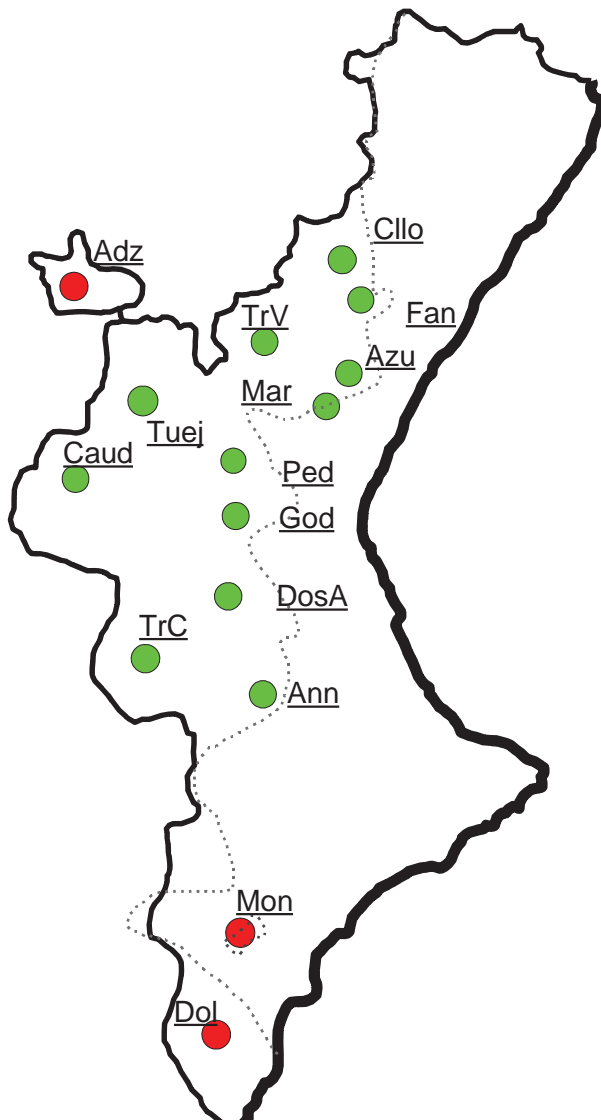
■	chugo	(2)
■	jubo	(1)
■	llugo	(7)
■	ubio	(3)
■	yubo	(2)

49 buey

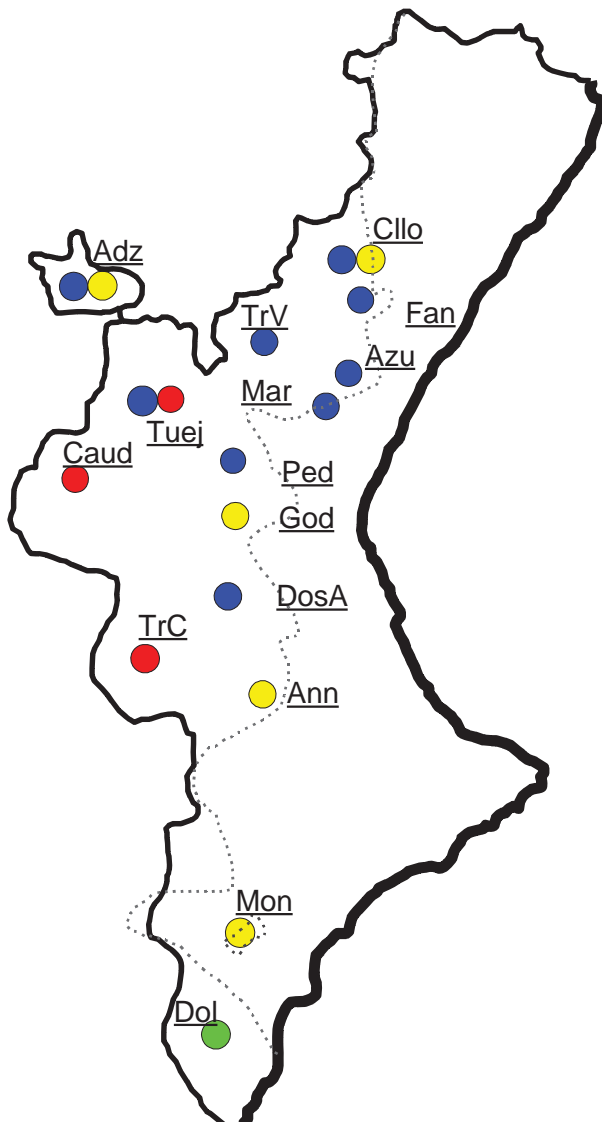
■	[^g]üey (2)
■	buey (4)
■	goy (1)
■	guay (1)
■	[g]üey (6)
■	toro (1)

50 fuerza

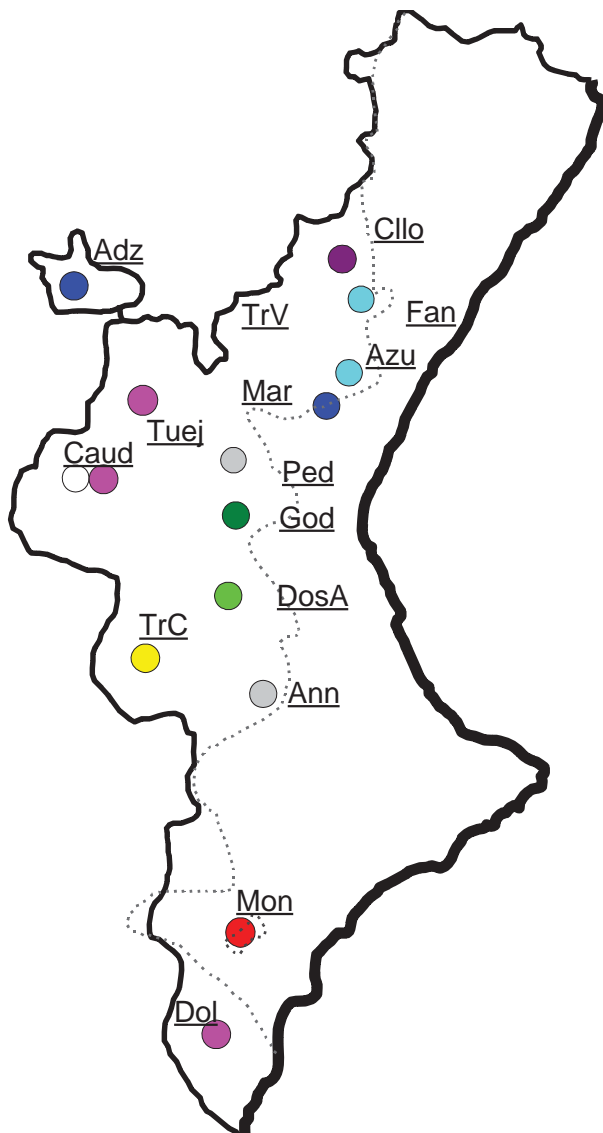
■	f[w̥é]rza	(3)
■	f[wé]rza	(12)

50 fuerza

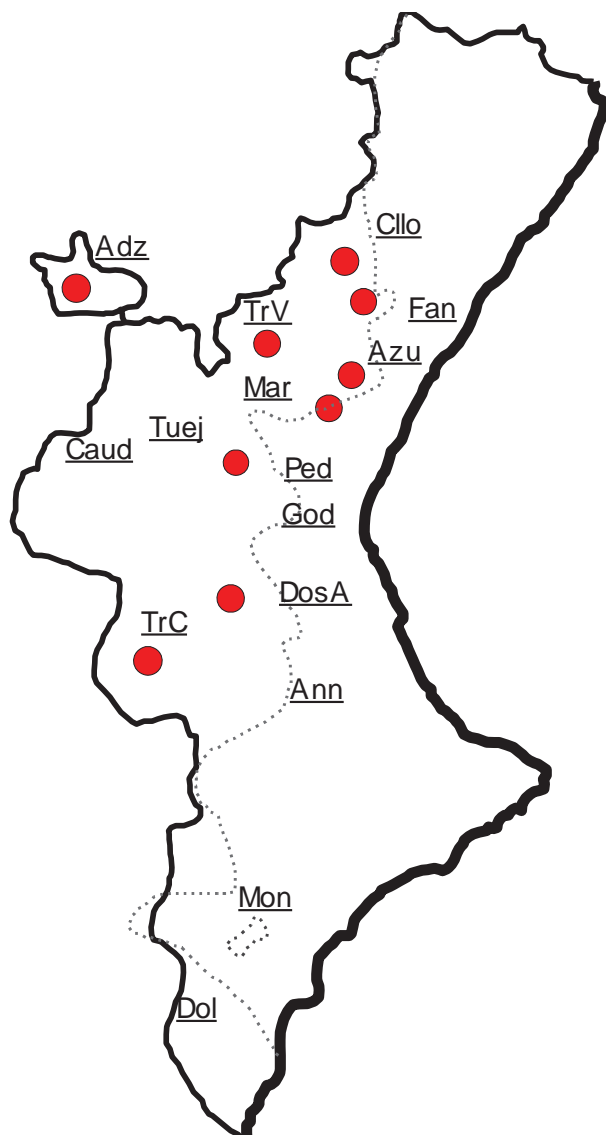
■	[^h f]uerza	(3)
■	[f ^h]uerza	(1)
■	[ɸ]uerza	(5)
■	[χ]uerza	(9)

53 grillo

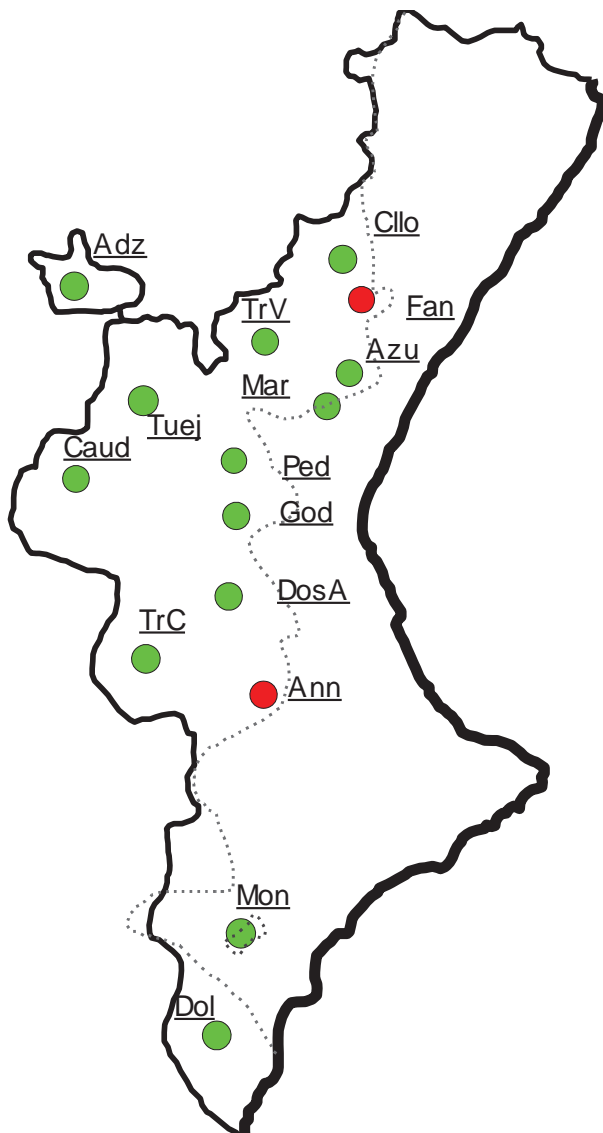
■	anrique	(1)
■	herrer[ⁱ kya]	(1)
■	grill	(1)
■	grilla	(2)
■	grillo	(3)
■	grillo cantador	(2)
■	harreruelo	(1)
■	puerquica	(1)
■	ric	(2)
■	rico	(1)

53 (saltamontes)

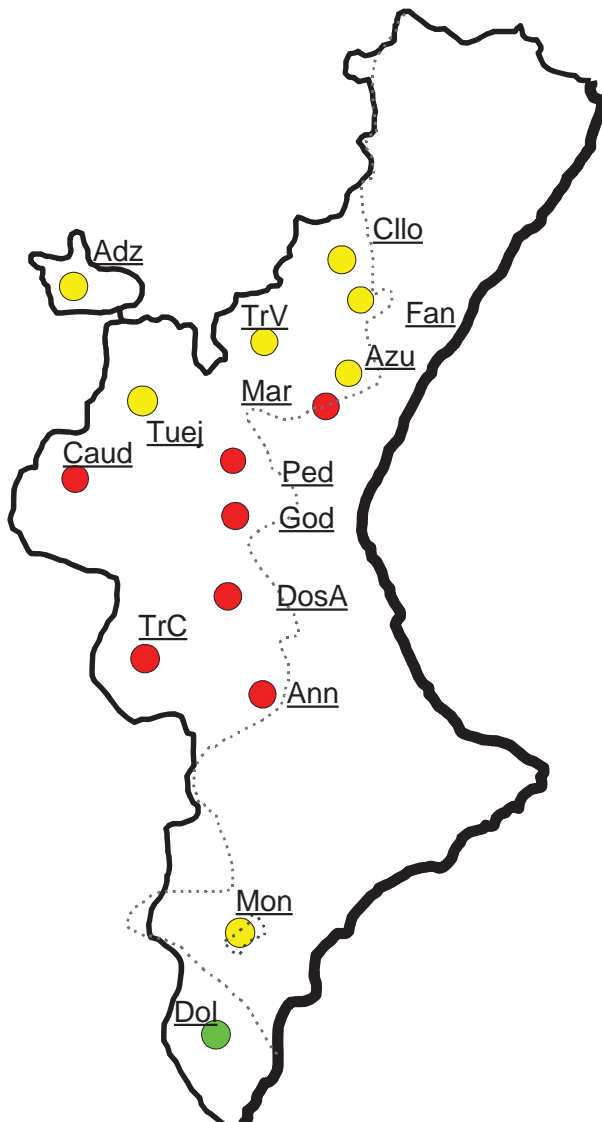
■ grillo (9)

54 rana

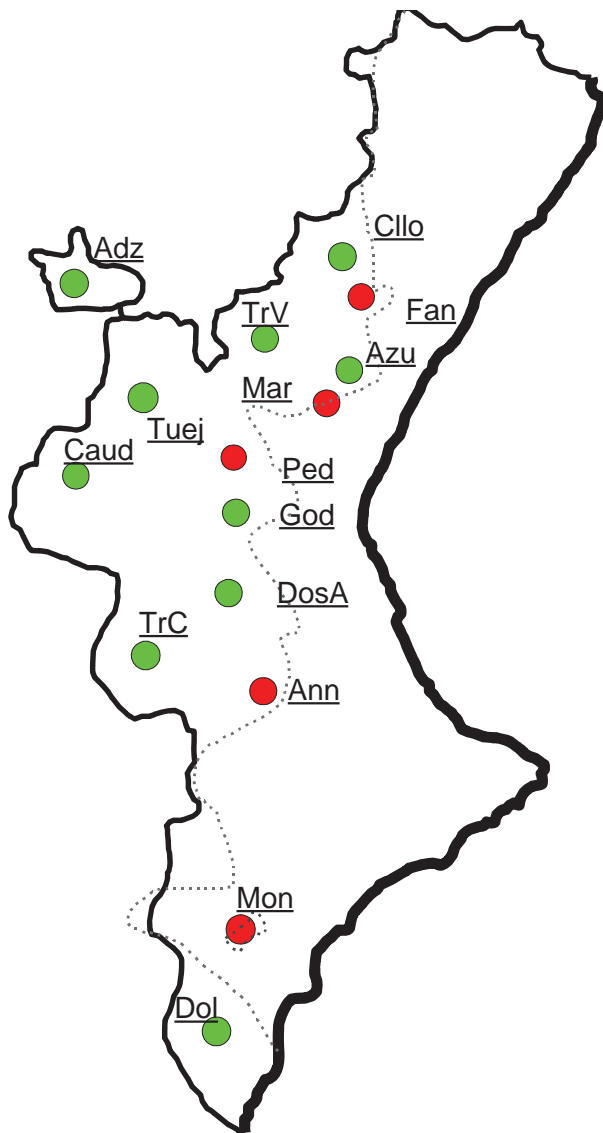
■	granota	(2)
■	rana	(13)

56 fiera

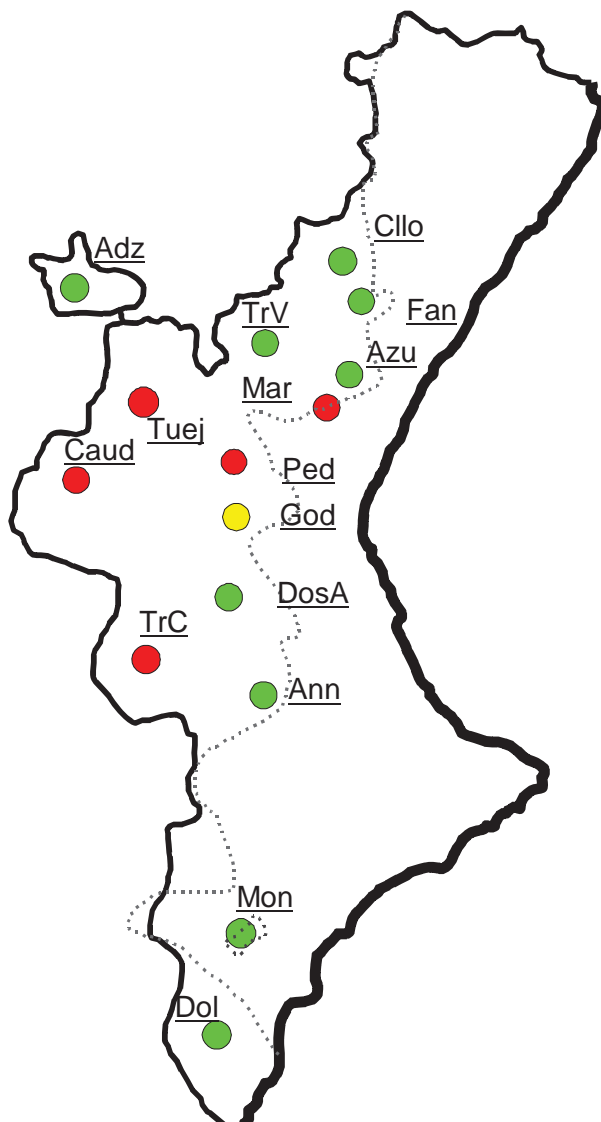
■	[ʰf]iera	(7)
■	[fʰ]iera	(1)
■	[f]iera	(7)

58 hierro

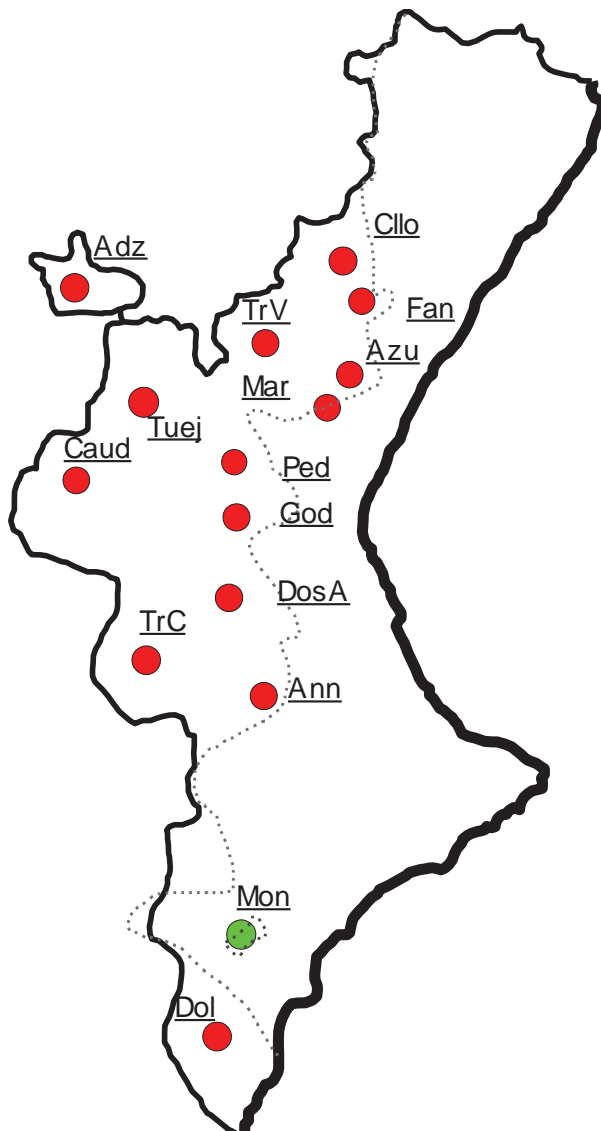
■	[^g y]erro	(5)
■	[y]erro	(10)

59 fragua

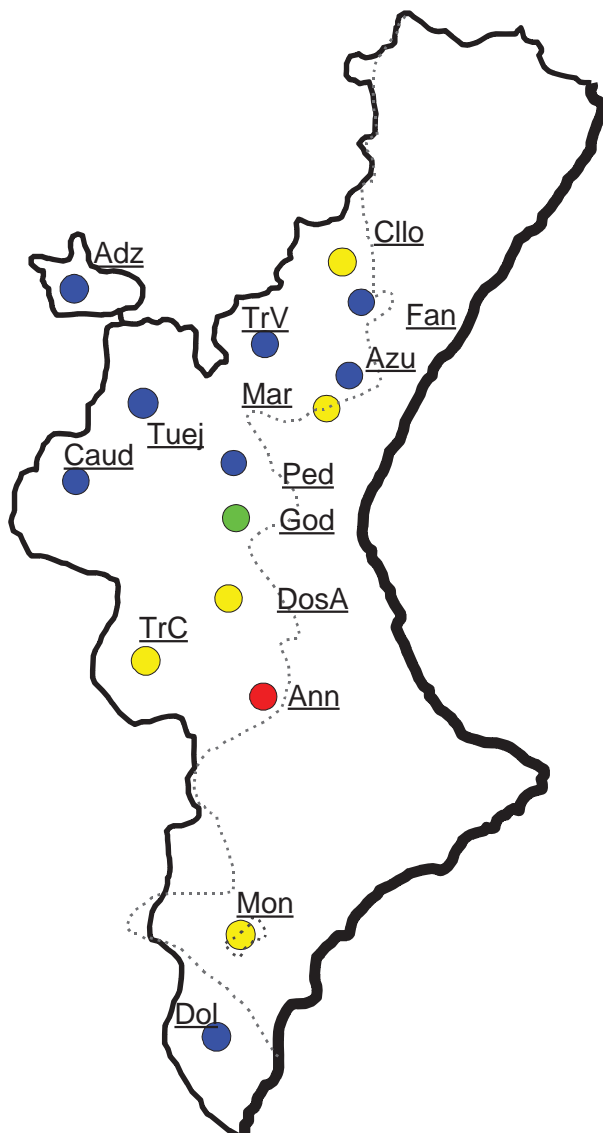
■	[ʰf]ragua	(5)
■	[f]ragua	(9)
■	[ɸf]ragua	(1)

61 ruidó

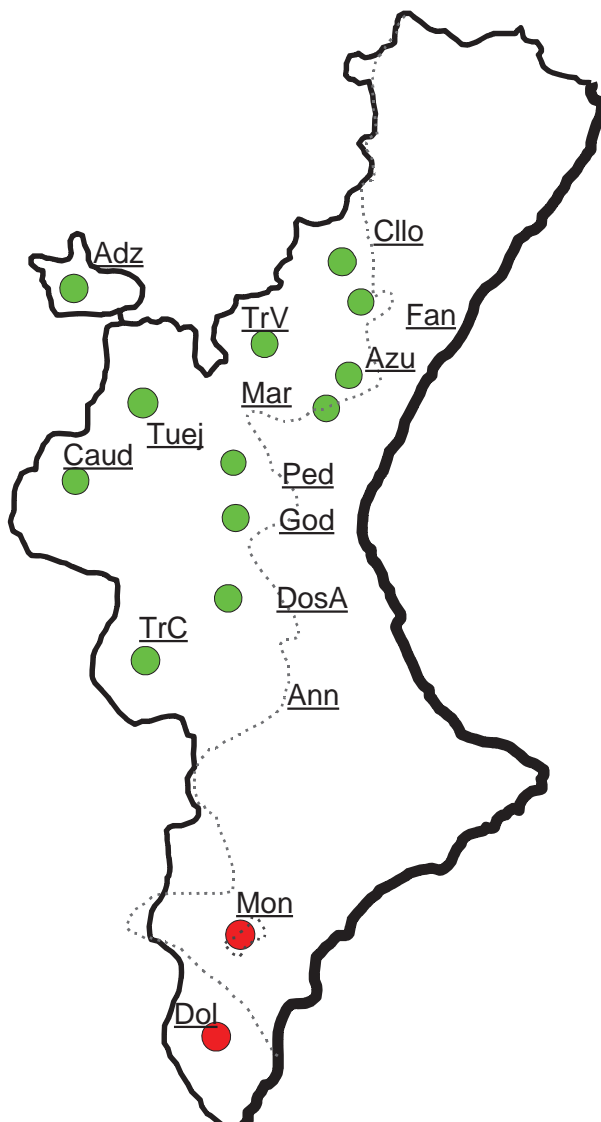
■	ruidó (14)
■	ruio (1)

61 ruido

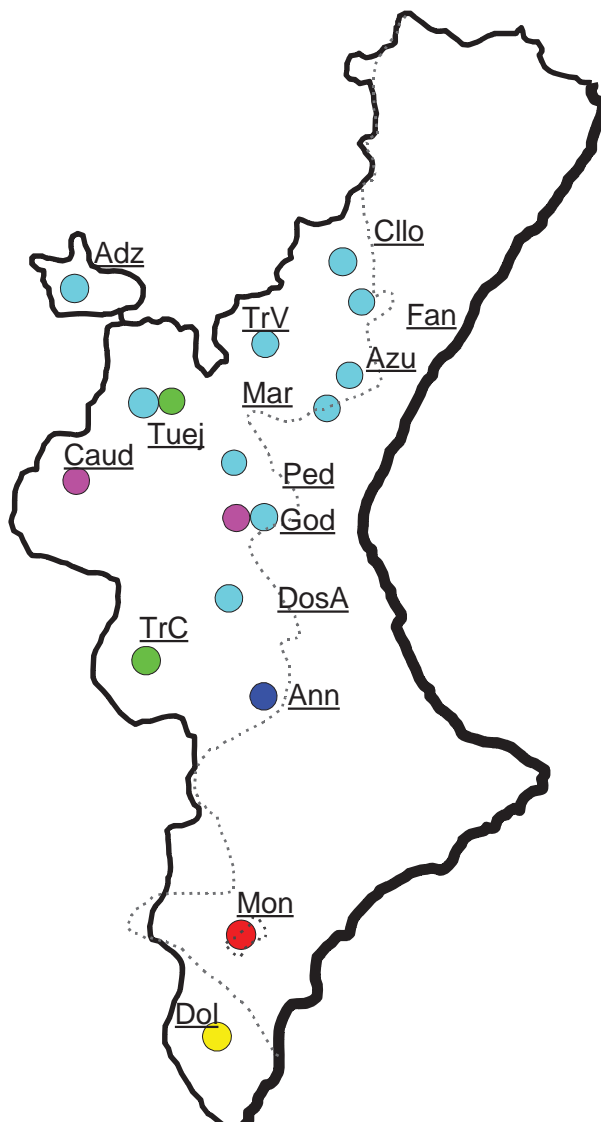
■	r[ó]do	(1)
■	r[u ^w í]do	(1)
■	r[uí]do	(5)
■	r[wí]do	(8)

62 fuego

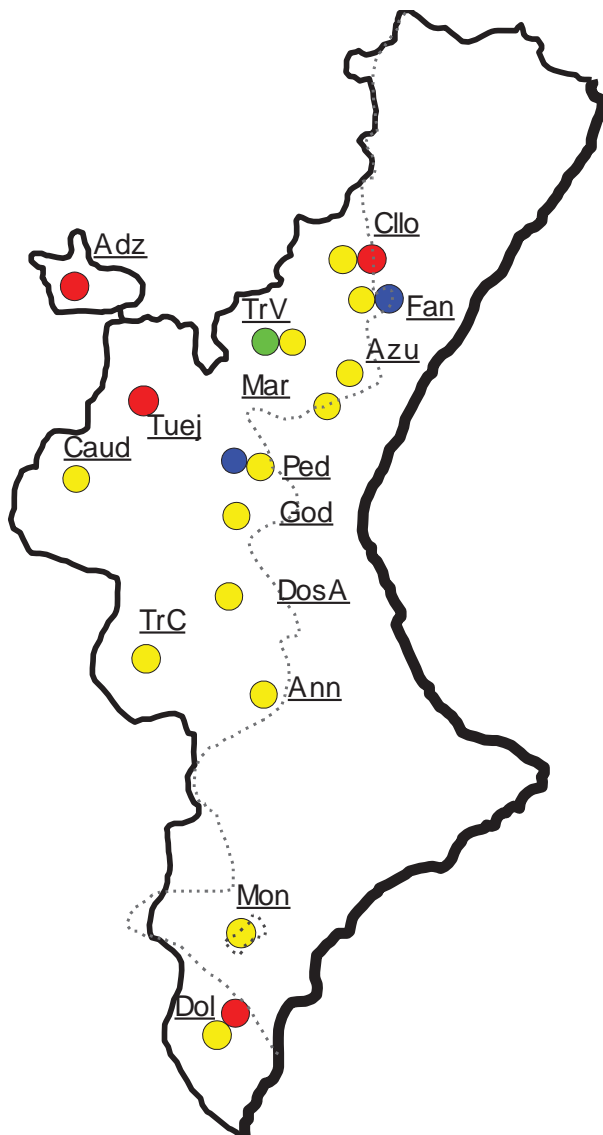
■	f[w ^ö é]go	(2)
■	f[wé]go	(12)

62 fuego

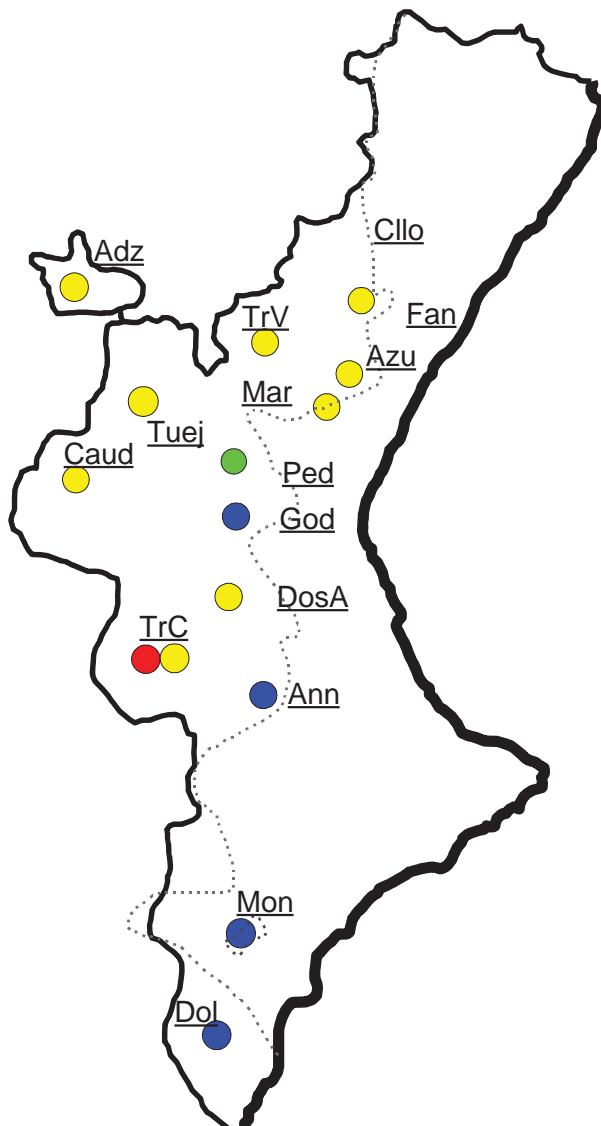
■	[(x)]uego	(1)
■	[^h f]uego	(2)
■	[f ^h]uego	(1)
■	[f]oc	(1)
■	[φ]uego	(2)
■	[x]uego	(10)

63 llama

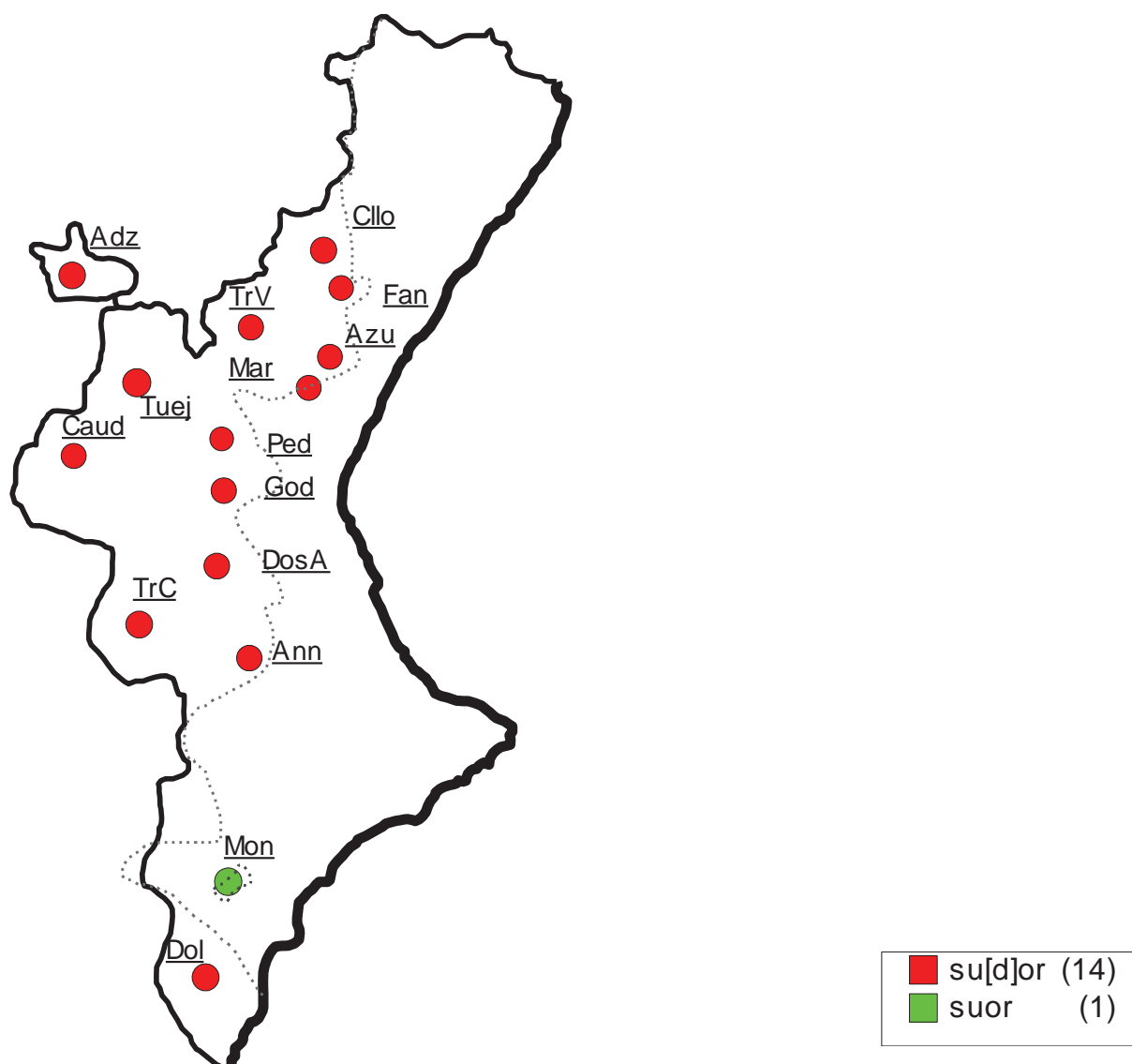
■	flama	(4)
■	flamerada	(1)
■	llama	(13)
■	llamerada	(2)

68 segador

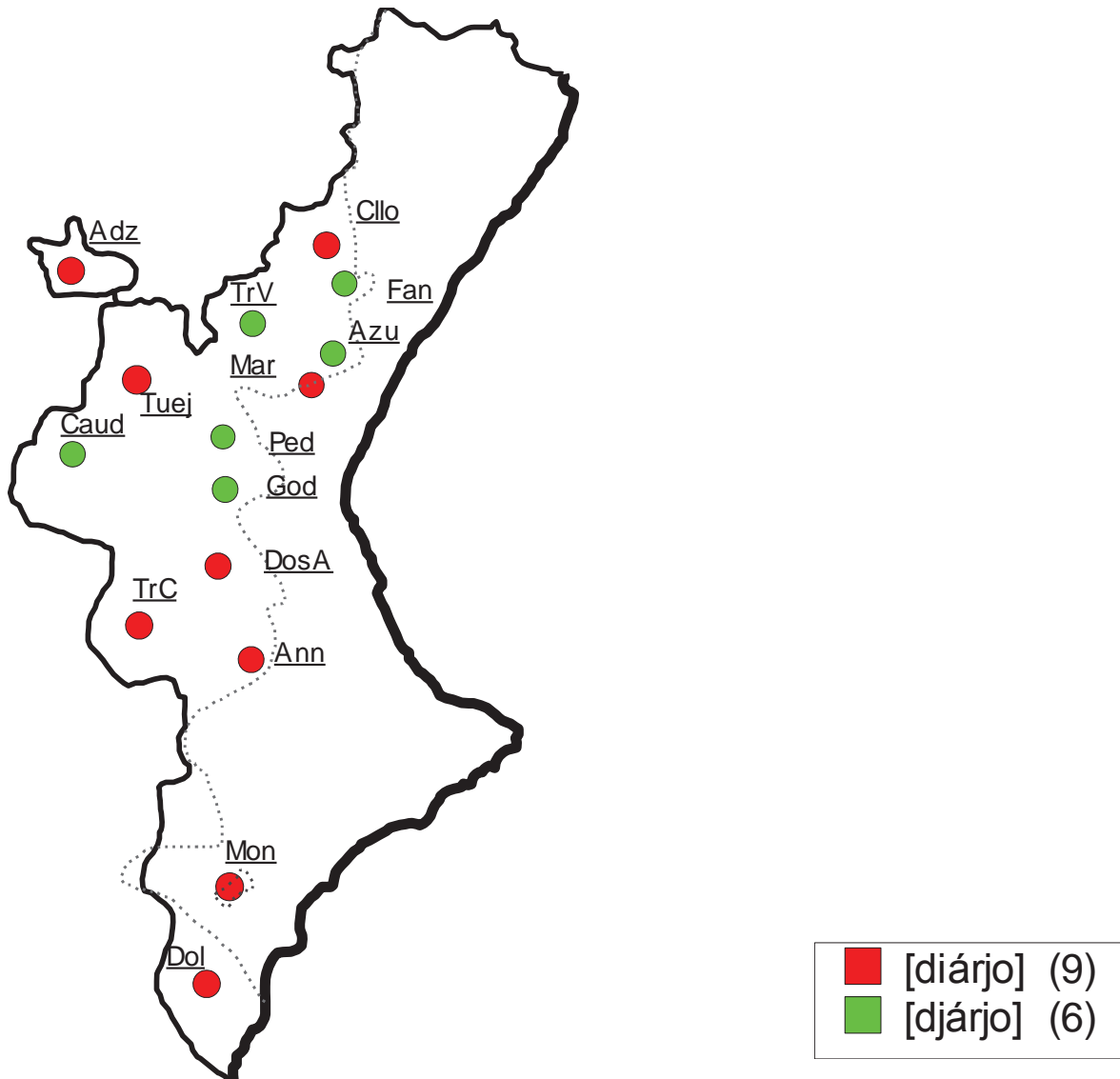

■	segáor	(1)
■	sega ^[d] or	(1)
■	sega[d]or	(9)
■	segaor	(4)

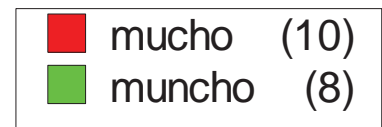
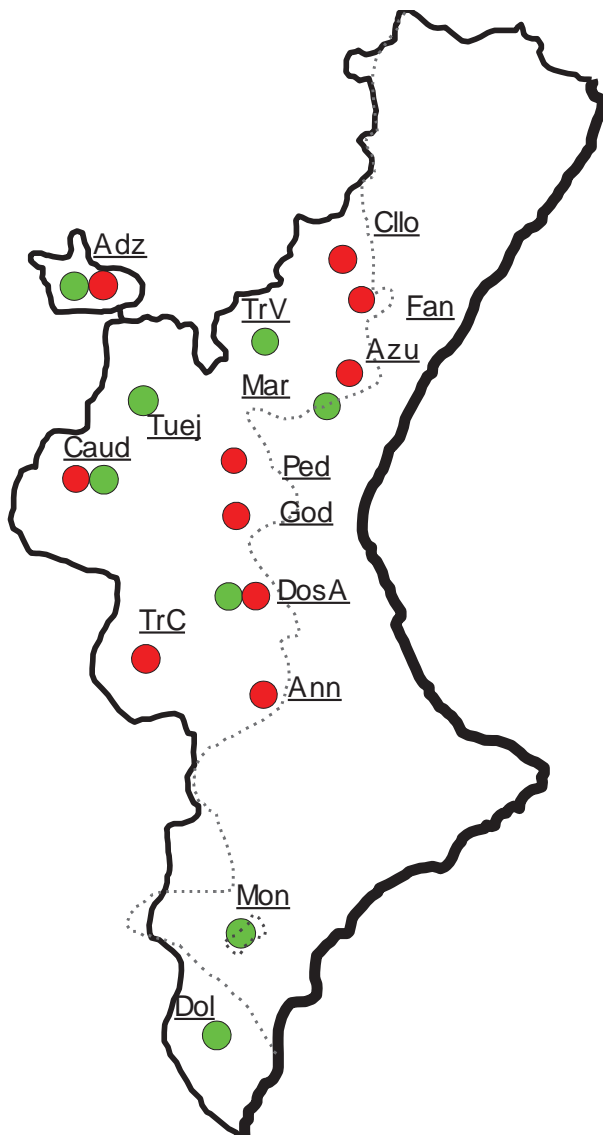
72 sudor

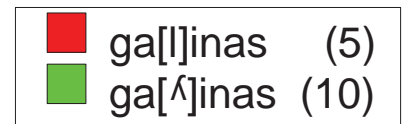
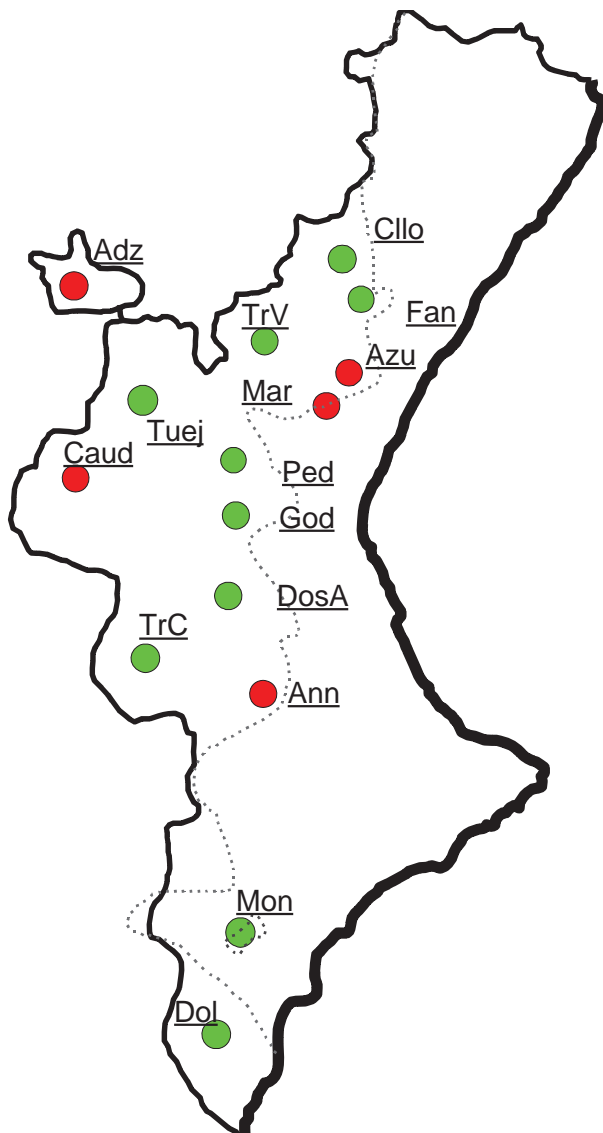
74 diario

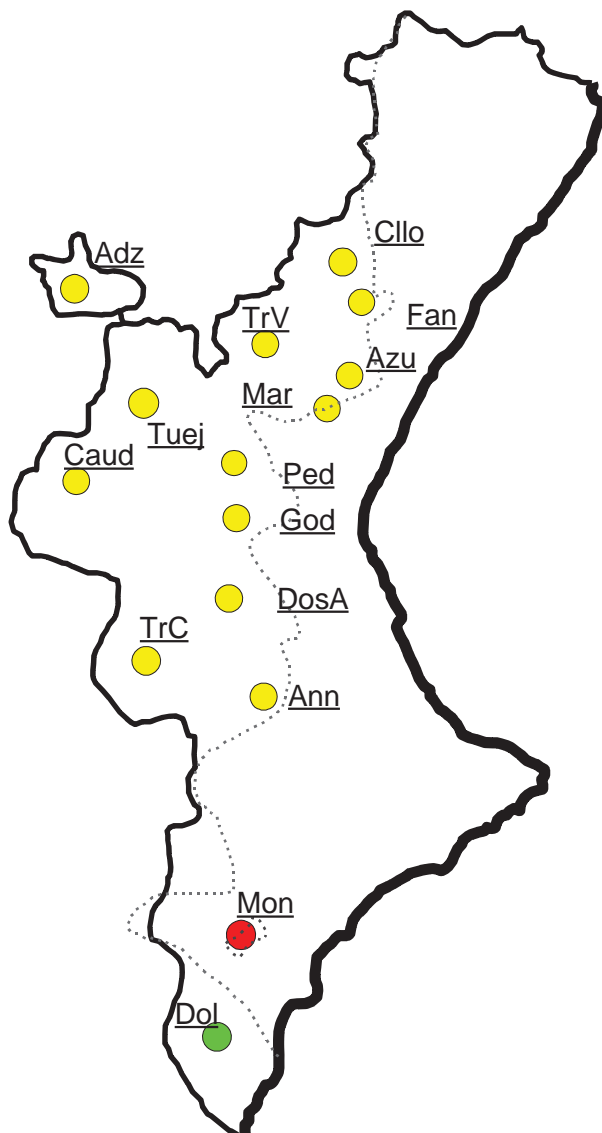
76 mucho

81 gallinas

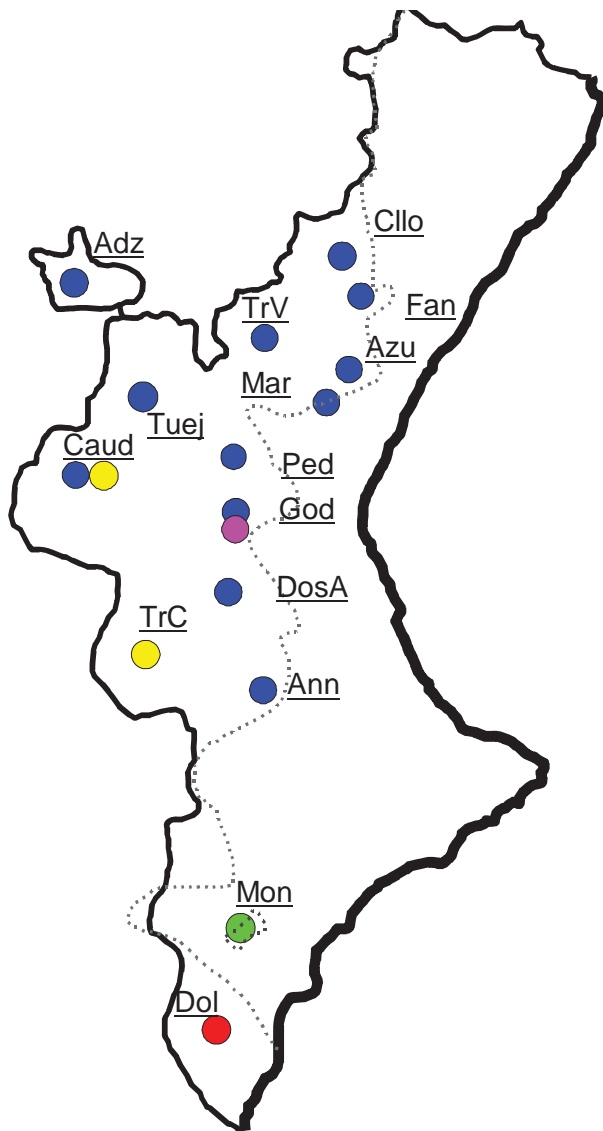

81 gallinas

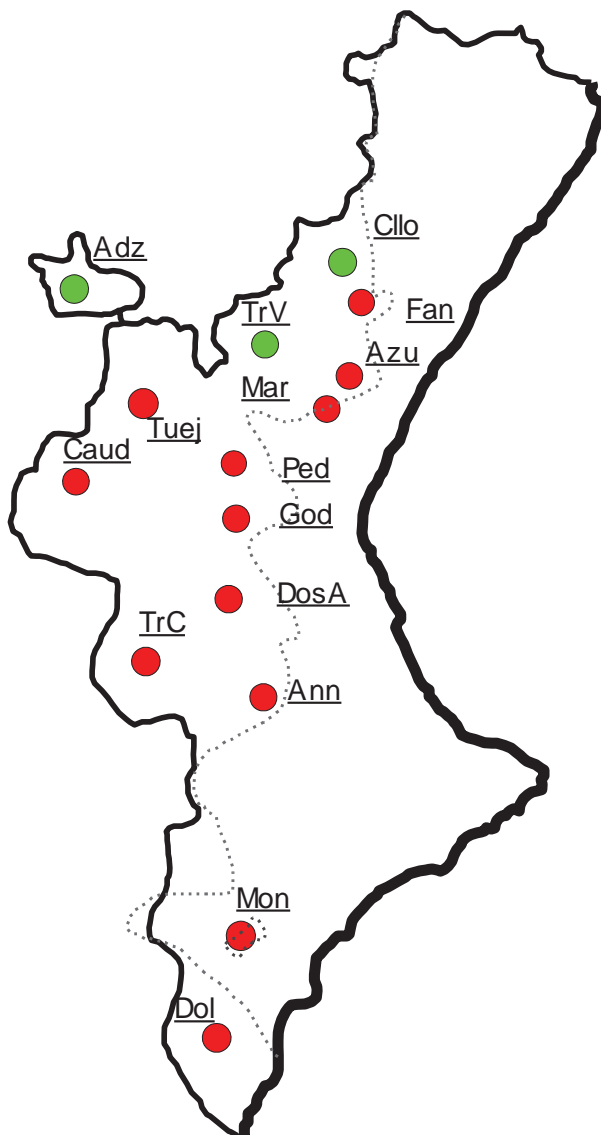
■	gallina ^[s]	(1)
■	gallina ^[h]	(1)
■	gallina ^[s]	(13)

83 cresta

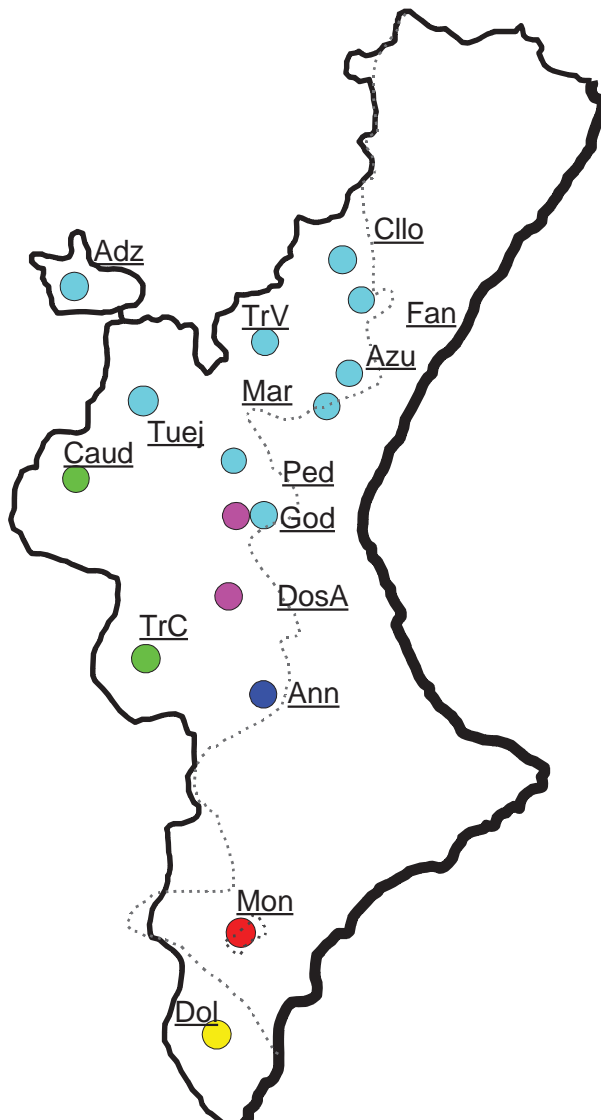
■	[k ^e résta]	(1)
■	[kré ^h ta]	(1)
■	[kré ^s ta]	(1)
■	[kré ^h ta]	(2)
■	[krésta]	(12)

88 peor

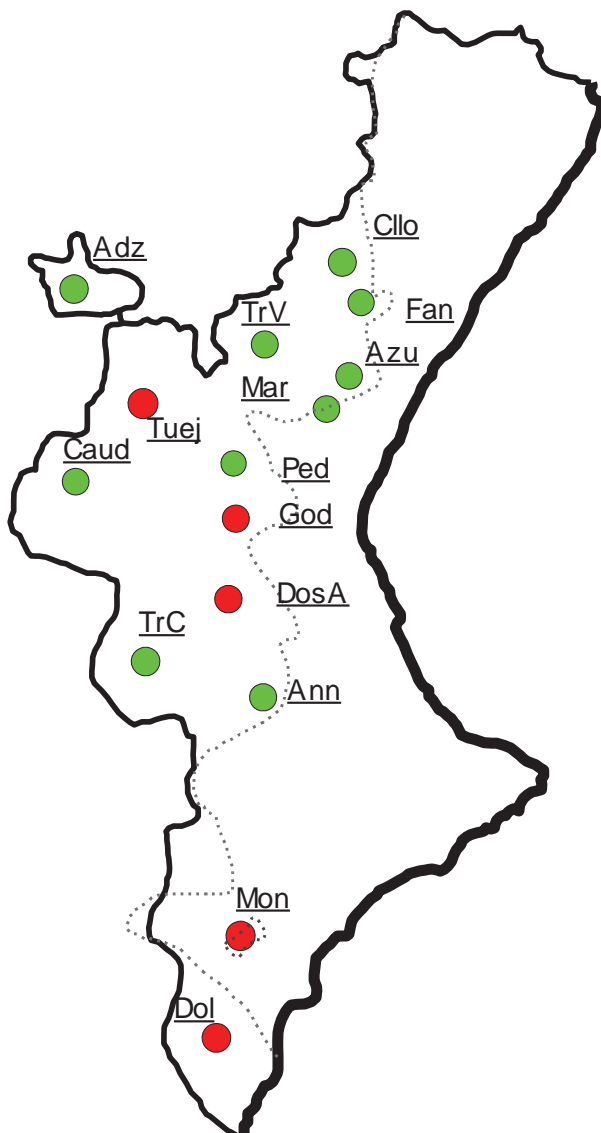
■	p[eó]r (12)
■	p[jó]r (3)

92 fuente

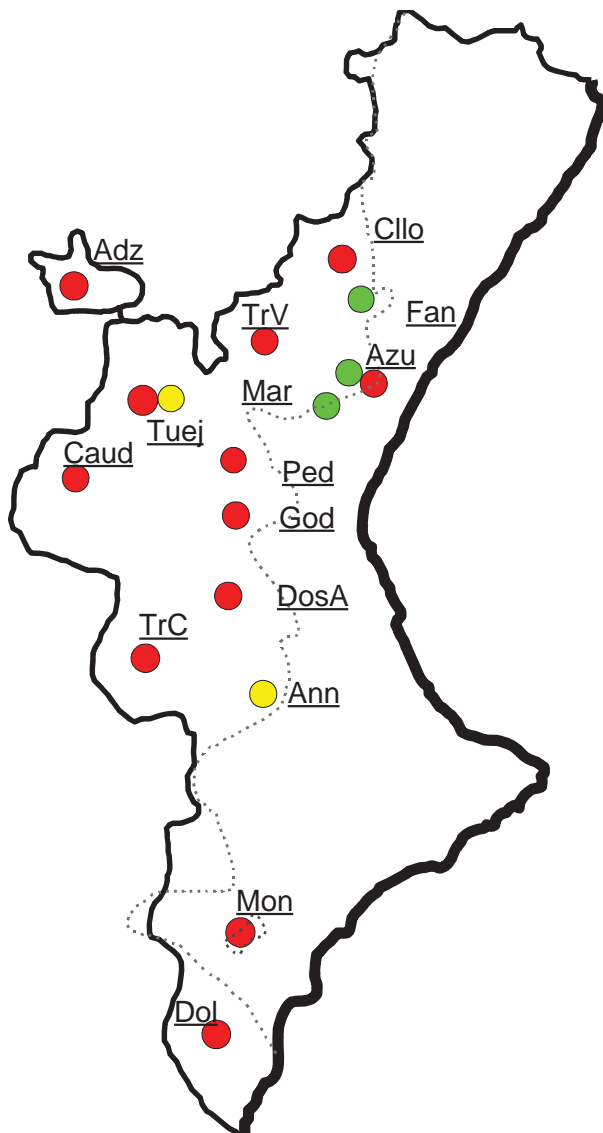
■	[(x)]uente	(1)
■	[^φ f]uente	(2)
■	[f ^φ]uente	(1)
■	[f]uent	(1)
■	[φ]uente	(2)
■	[x]uente	(9)

94 ahogarse

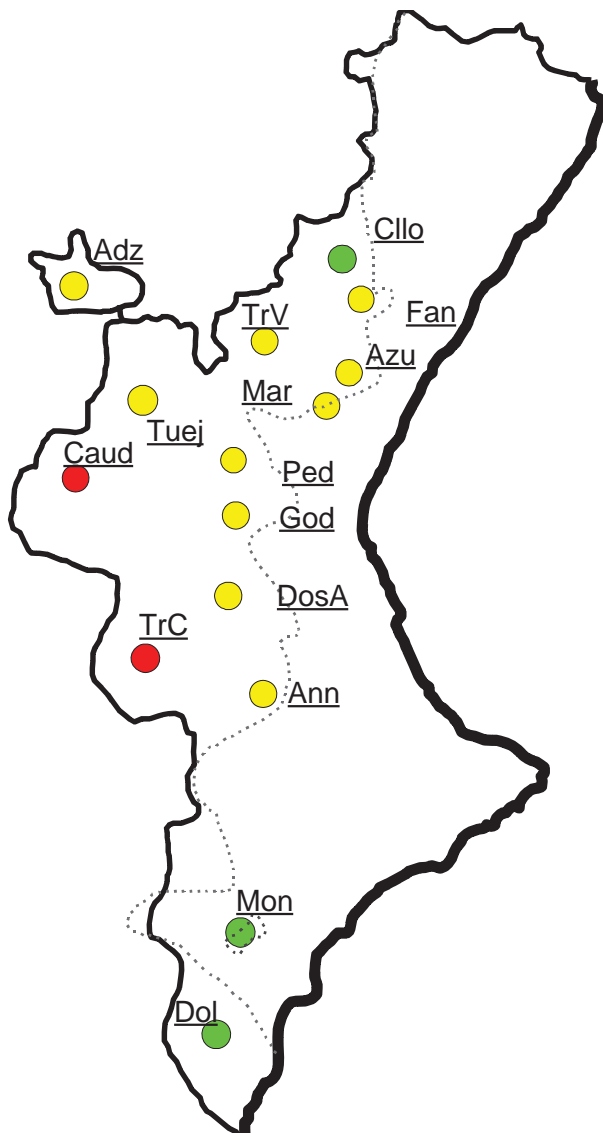
■	ahog[arse]	(5)
■	ahog[áse]	(10)

100 nieve

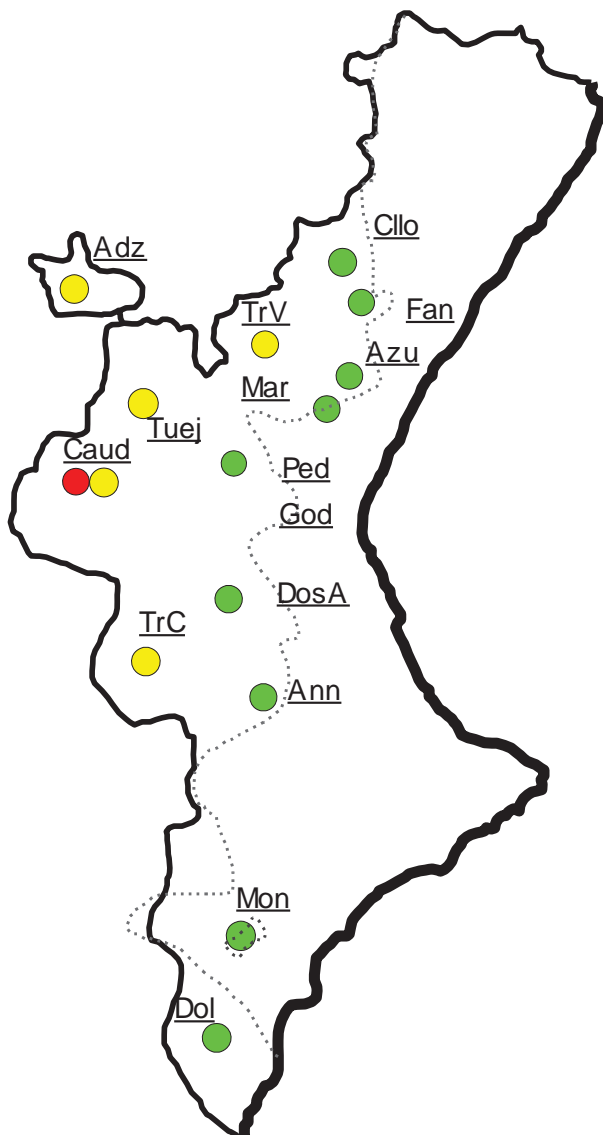
■	[ɲ]ieve	(12)
■	[ɲ]eve	(3)
■	[ɲ]ieve	(2)

102 isla

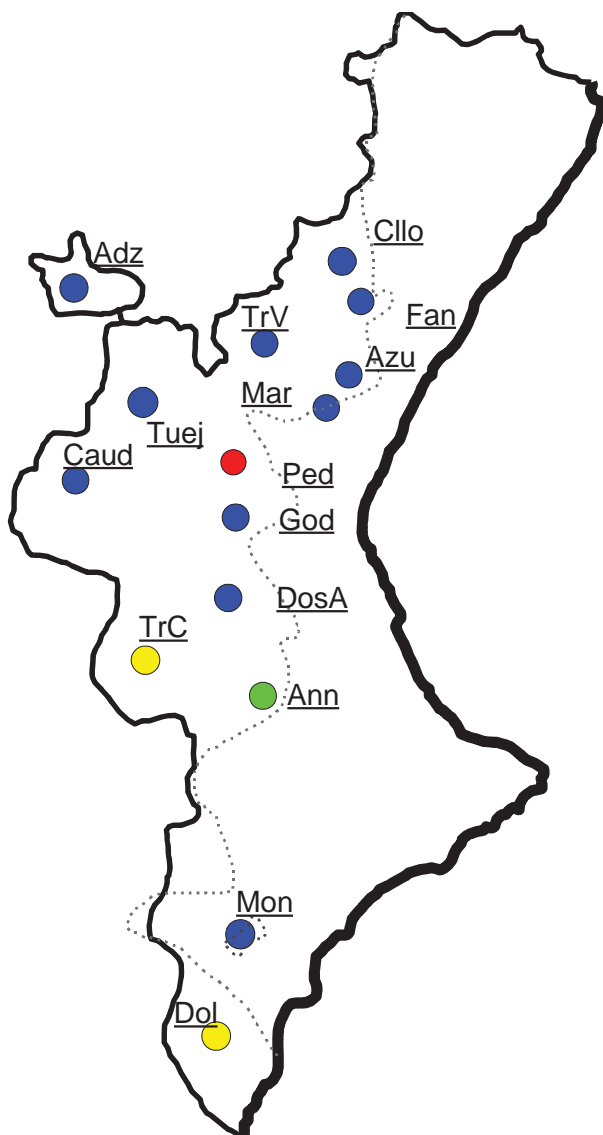
■	i[ll]a	(2)
■	irla	(3)
■	isla	(10)

111 baúl

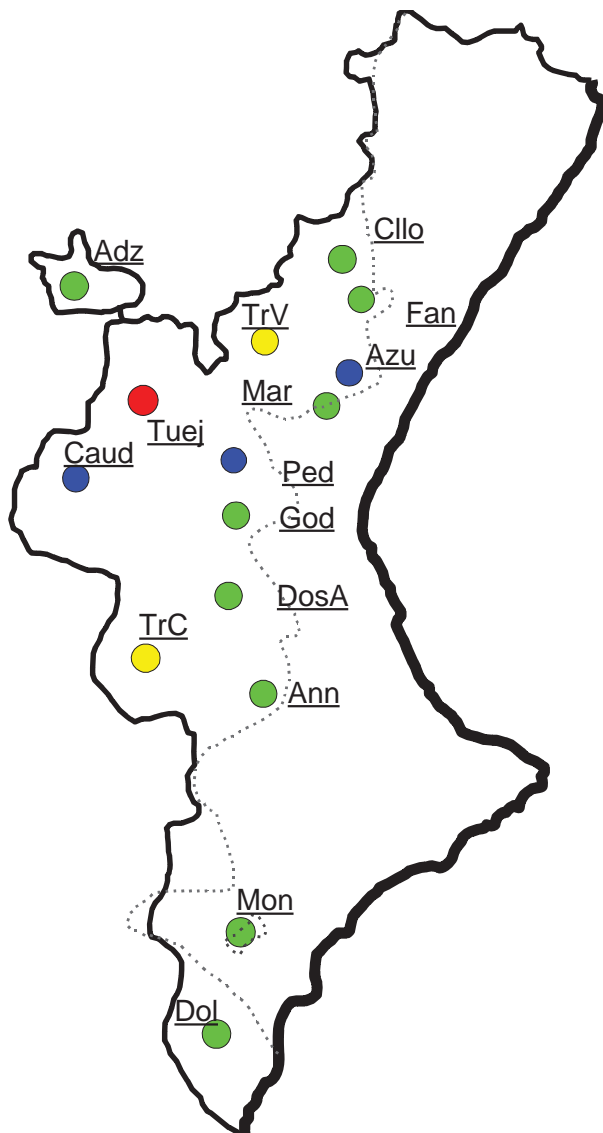
■	[bául]	(1)
■	[baúl]	(9)
■	[báwl]	(5)

113 percha

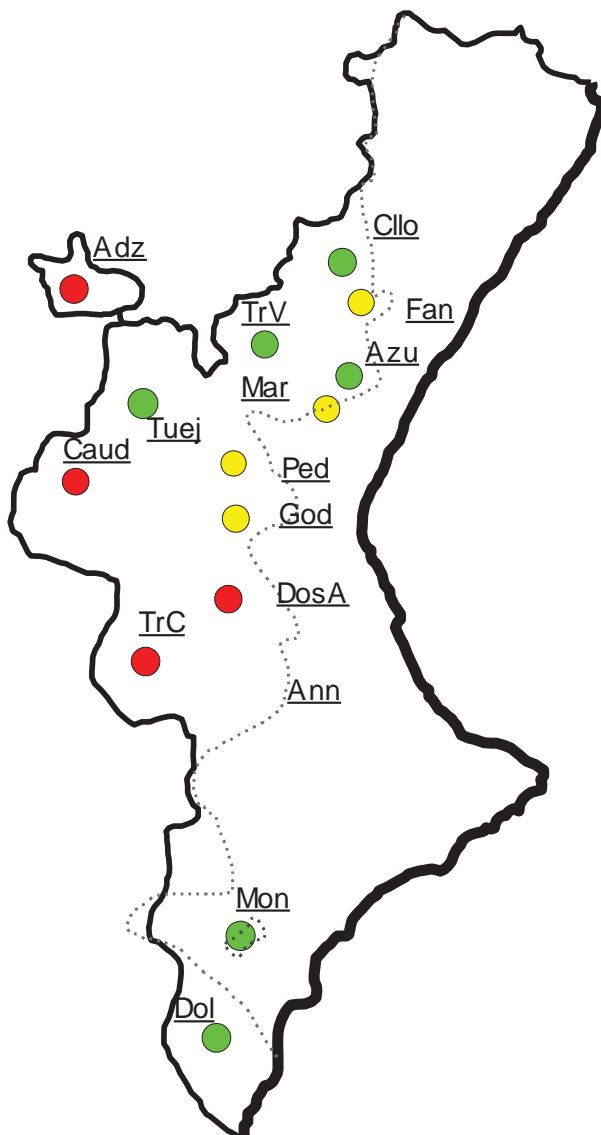
■	per[tʃ̺]a	(1)
■	per[tʃ̺ʰ]a	(1)
■	per[tʃ̺ʲ]a	(2)
■	per[tʃ̺]a	(11)

115 cuadrado

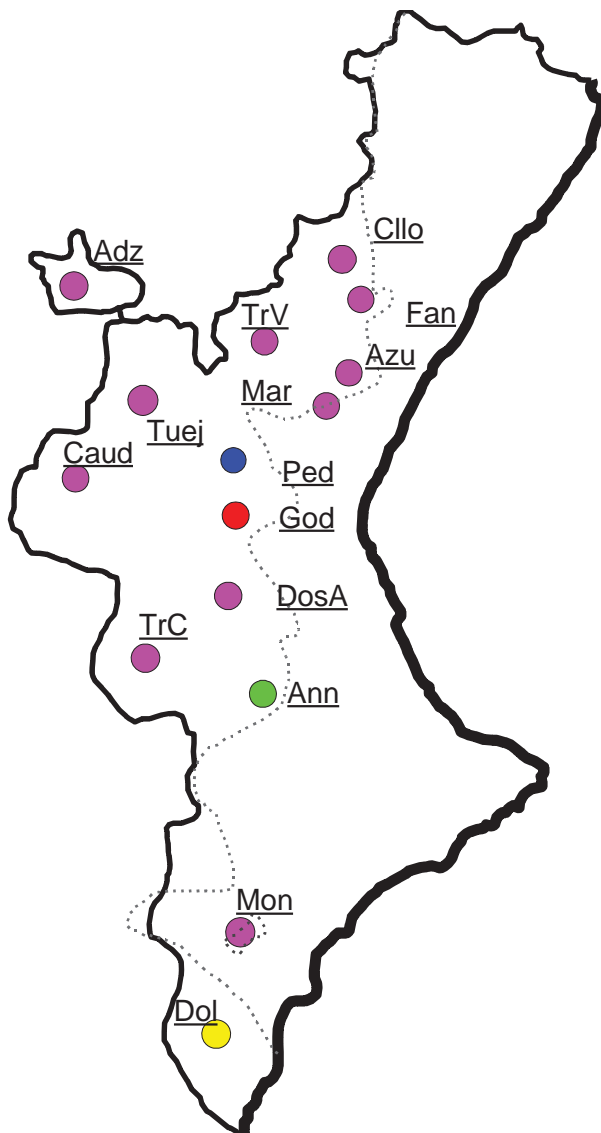
■	cuadr[áo] (1)
■	cuadr[áO] (9)
■	cuadr[áW] (2)
■	cuadr[áw] (3)

116 pared

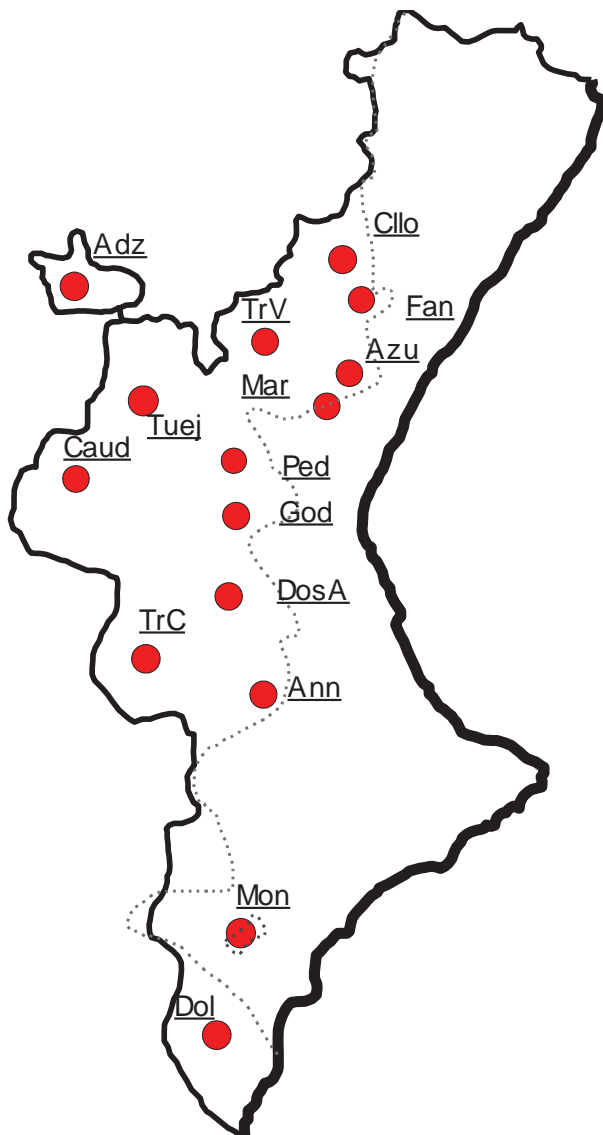
■	[padér]	(4)
■	[paré]	(6)
■	[parét]	(4)

119 chinche

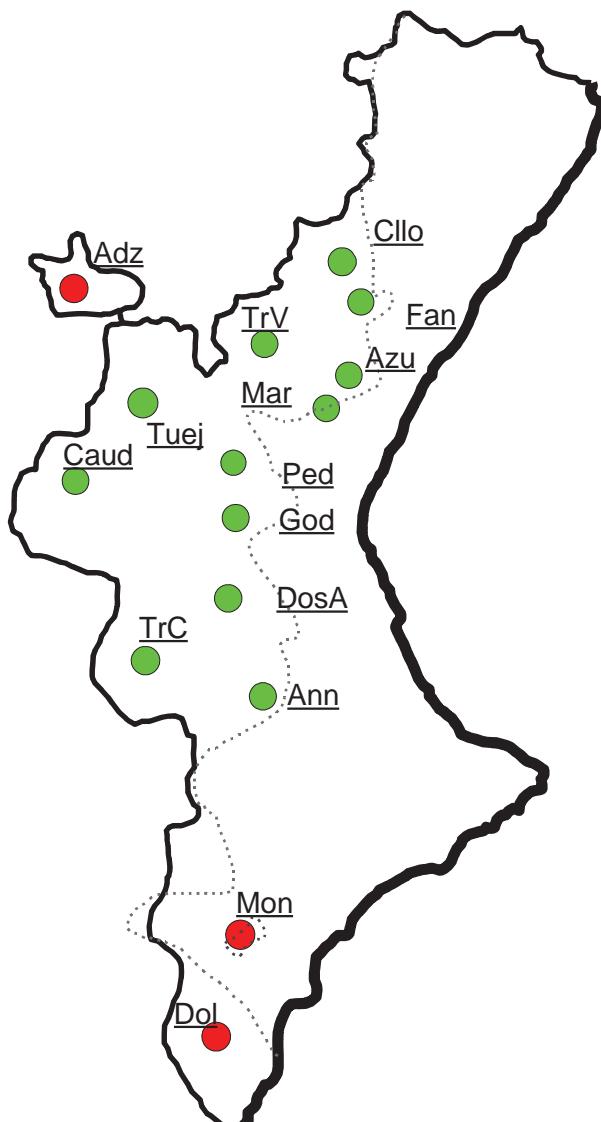
■	[ʃ]in[ʃ]a	(1)
■	[tʃ ^{tʃ}]in[tʃ ^{tʃ}]e/-a	(1)
■	[tʃ ^y]in[tʃ ^y]e/-a	(1)
■	[tʃ]in[tʃ ^f]e/-a	(1)
■	[tʃ]in[tʃ]e/-a	(11)

121 iglesia

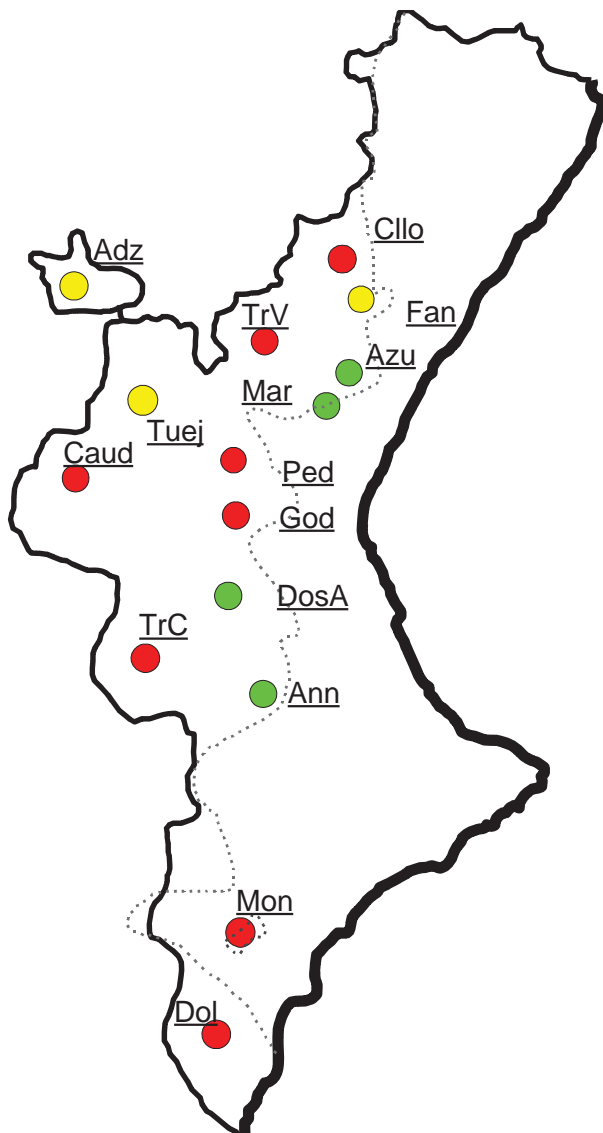
■ igles[ja] (15)

122 pueblo

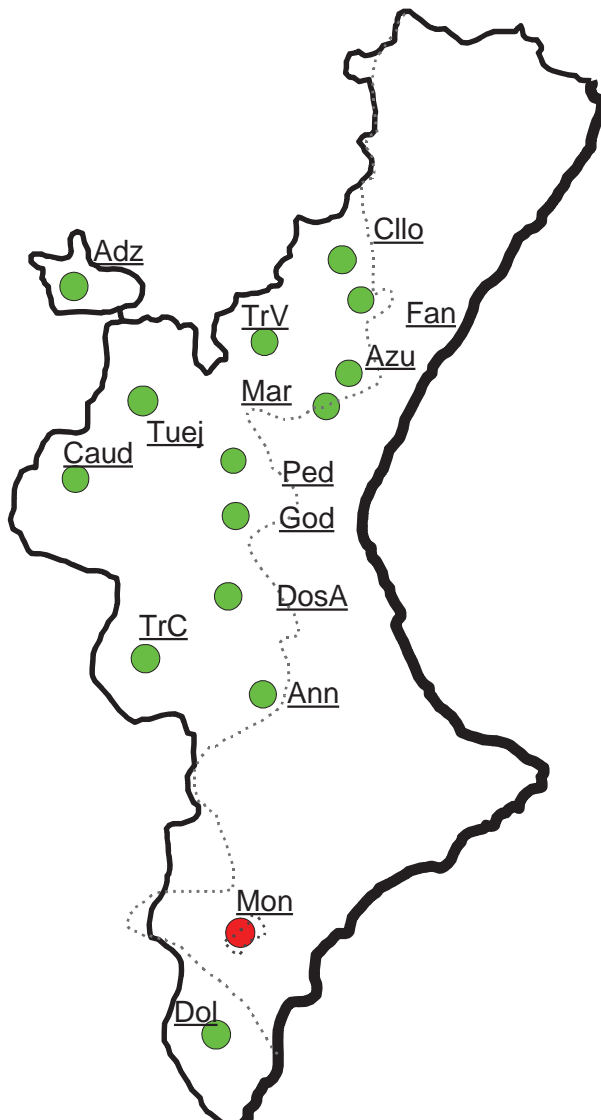
■	p[w̃é]blo	(3)
■	p[wé]blo	(12)

131 nieta

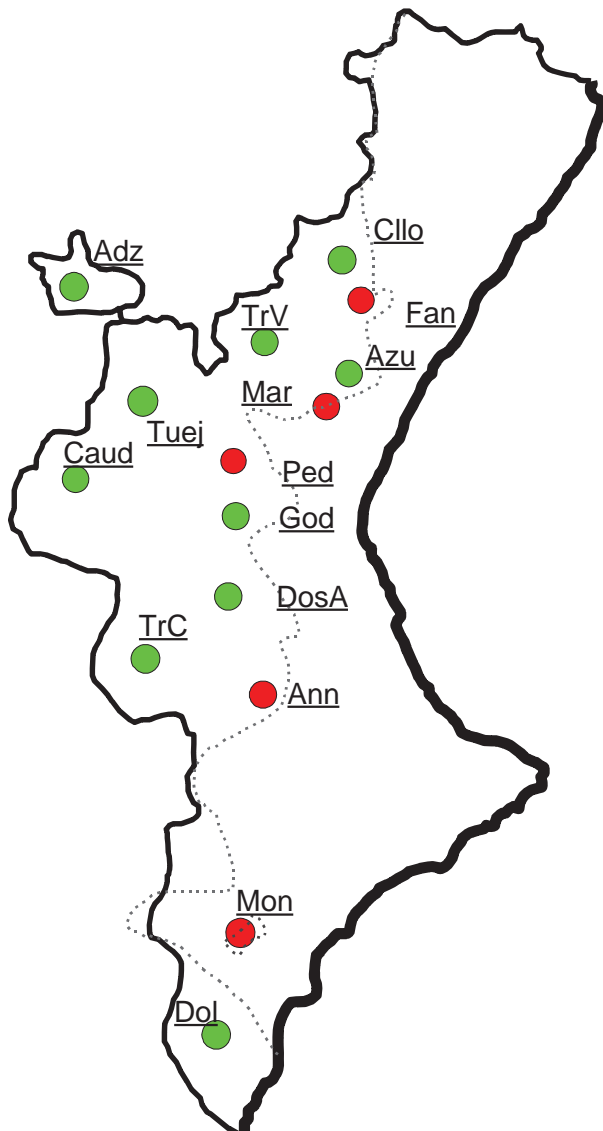
■	[ŋ]ieta	(8)
■	[ɲ]eta	(4)
■	[ɲ̃]ieta	(3)

132 nuera

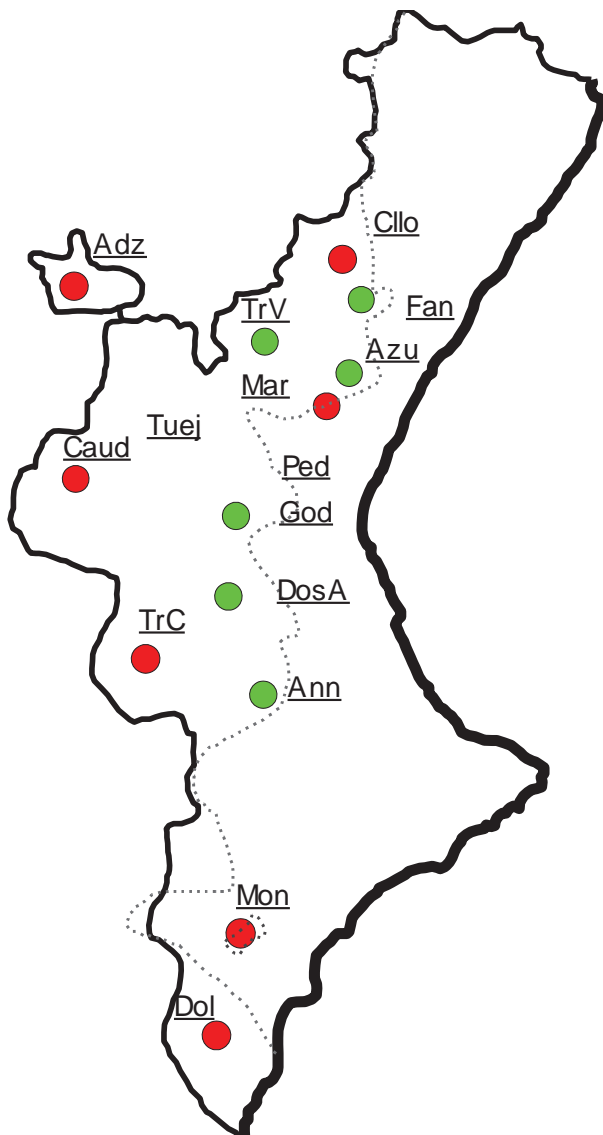
■	n[oé]ra	(1)
■	n[wé]ra	(14)

134 yerno

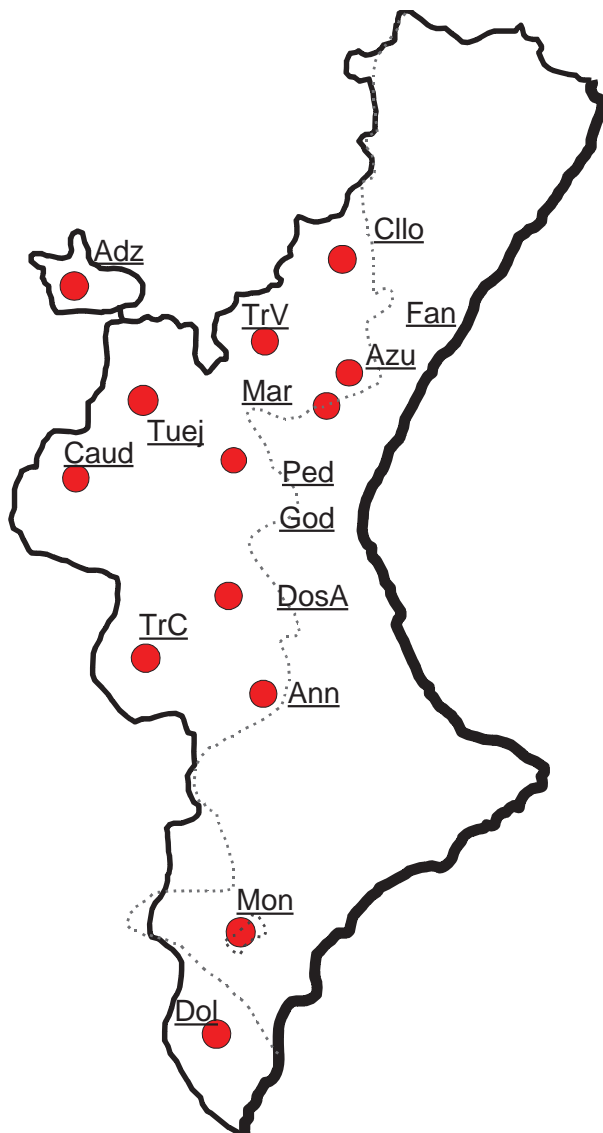

■	[ˈy]erno	(5)
■	[y]erno	(10)

139 (pontazgo)

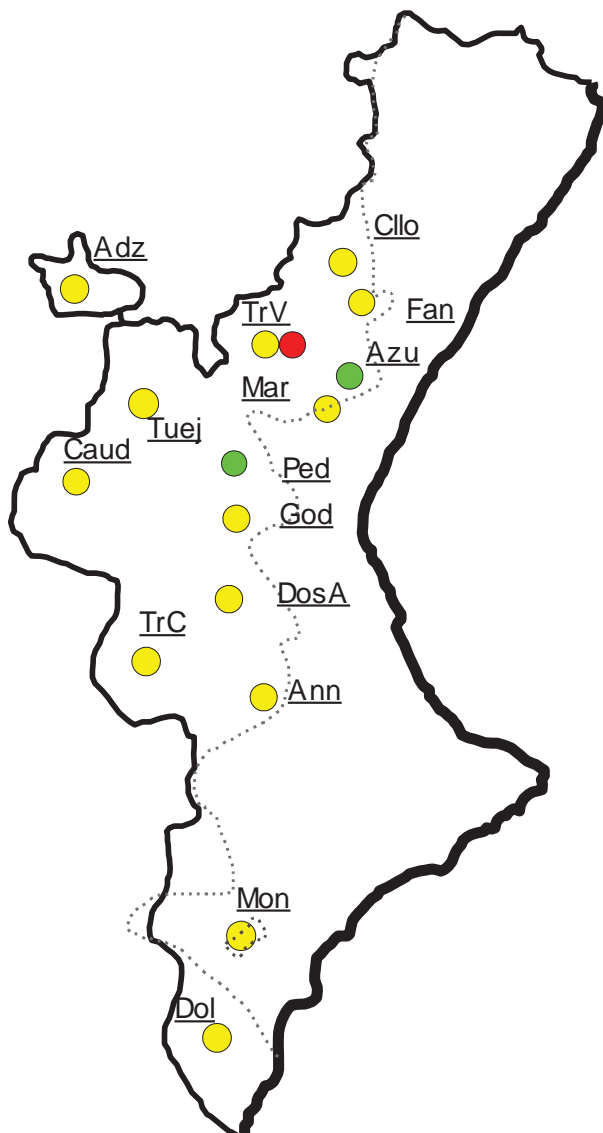

139 noviazgo

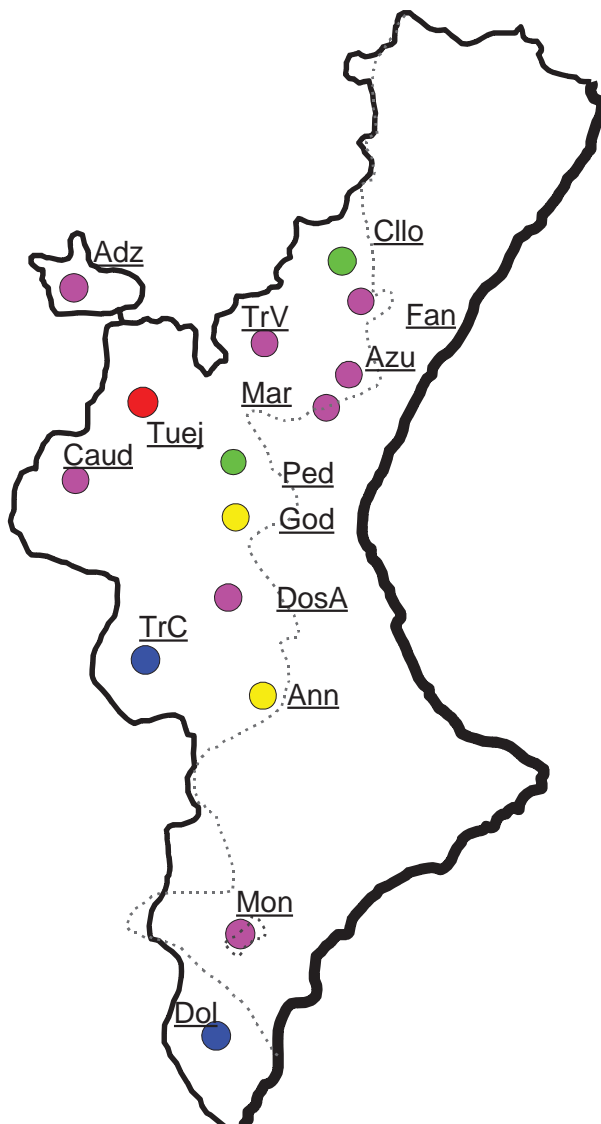
■ nov[jáxe] (13)

140 viuda

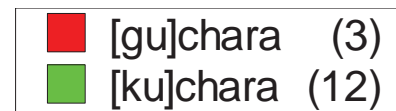
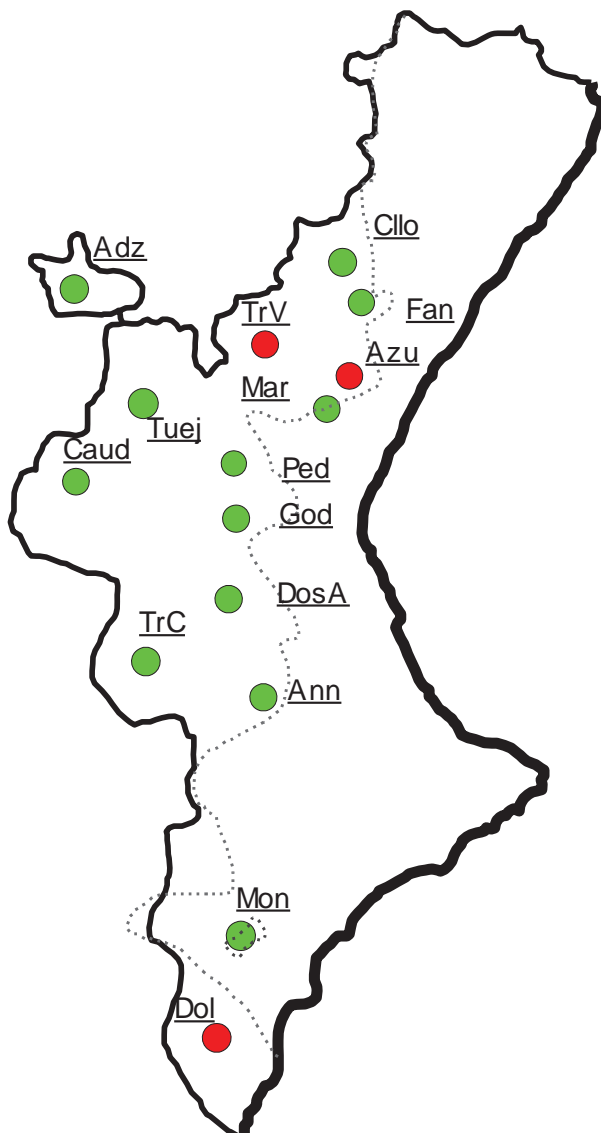
■	v[iú]da	(1)
■	v[íw]da	(2)
■	v[jú]da	(13)

144 cuchara

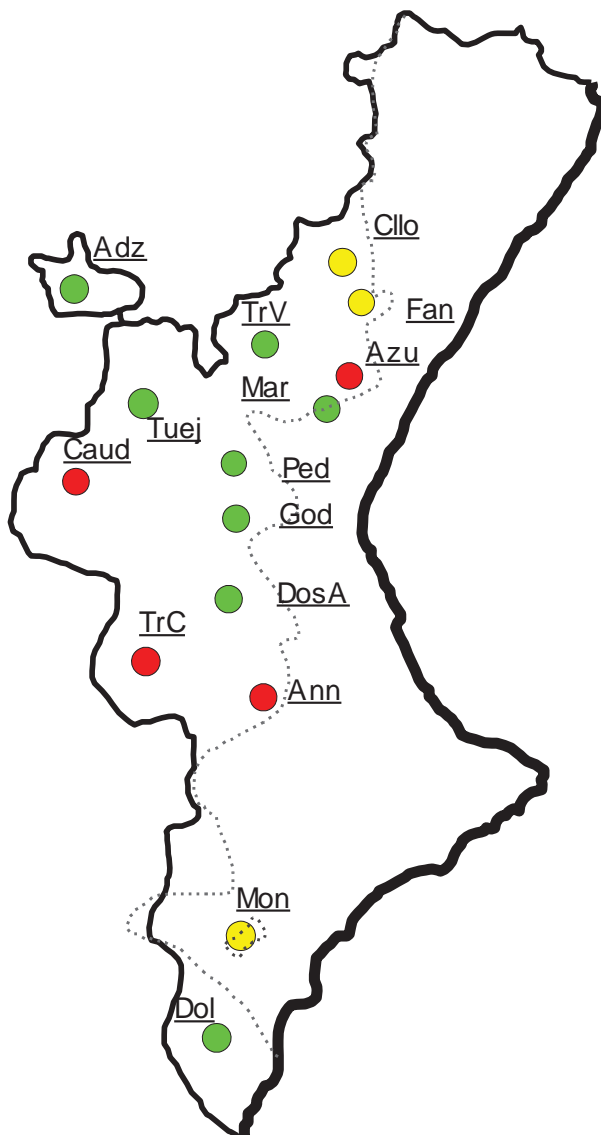

■	cu ^[tʰ] ʃara	(1)
■	cu ^[tʰ] ʃara	(2)
■	cu ^[tʰ] ʃara	(2)
■	cu ^[tʰ] ʃara	(2)
■	cu ^[tʰ] ʃara	(8)

144 cuchara

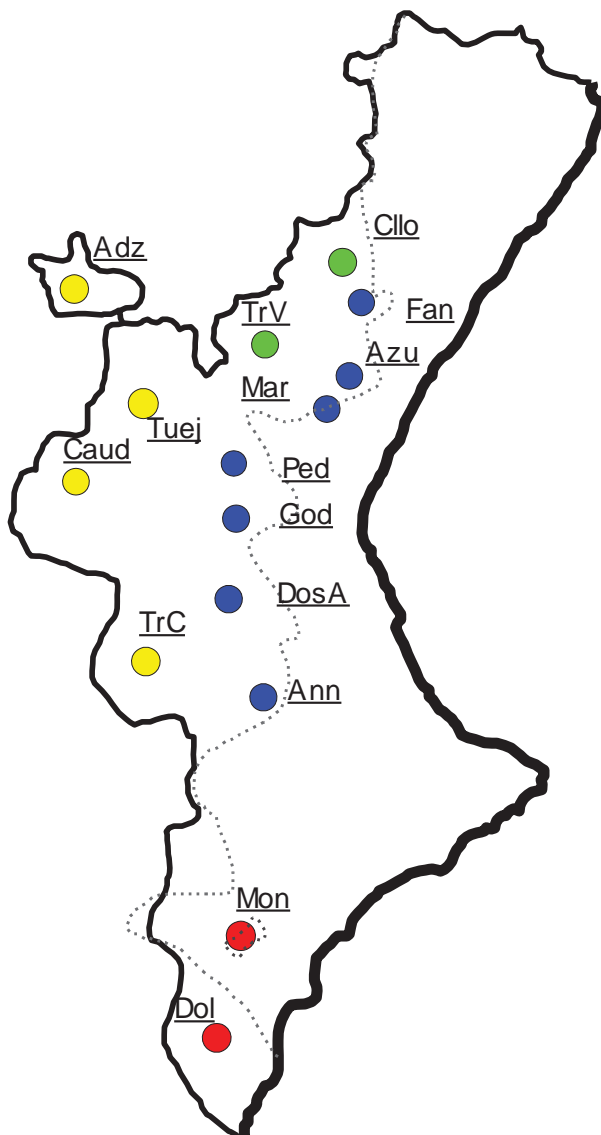

145 cuchillo

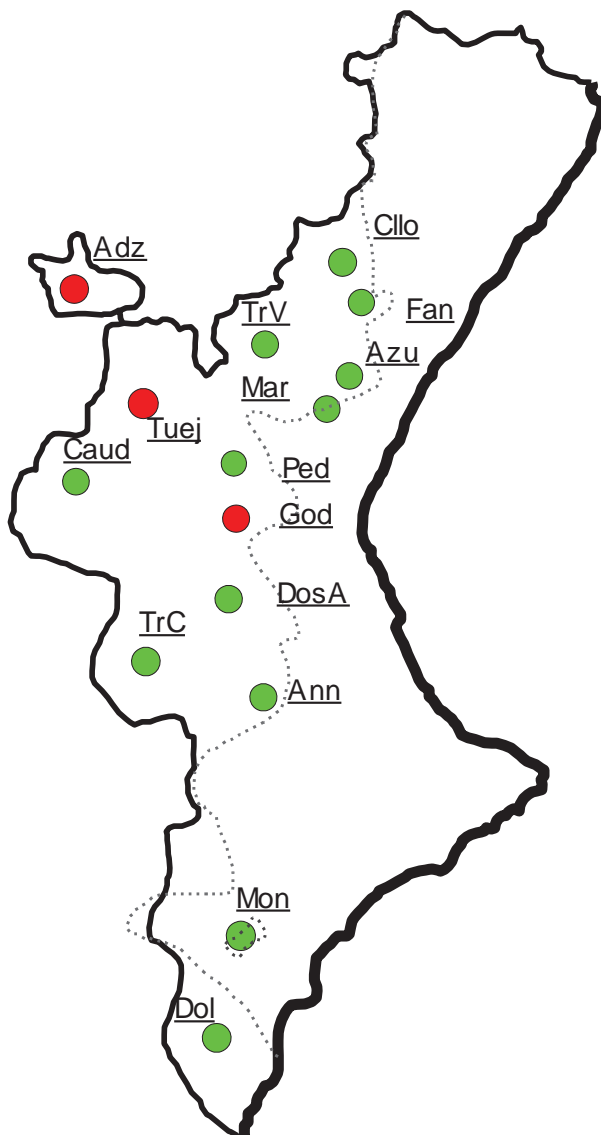
■	[gu]chilla (4)
■	[gu]chillo (8)
■	[ku]chillo (3)

146 sed

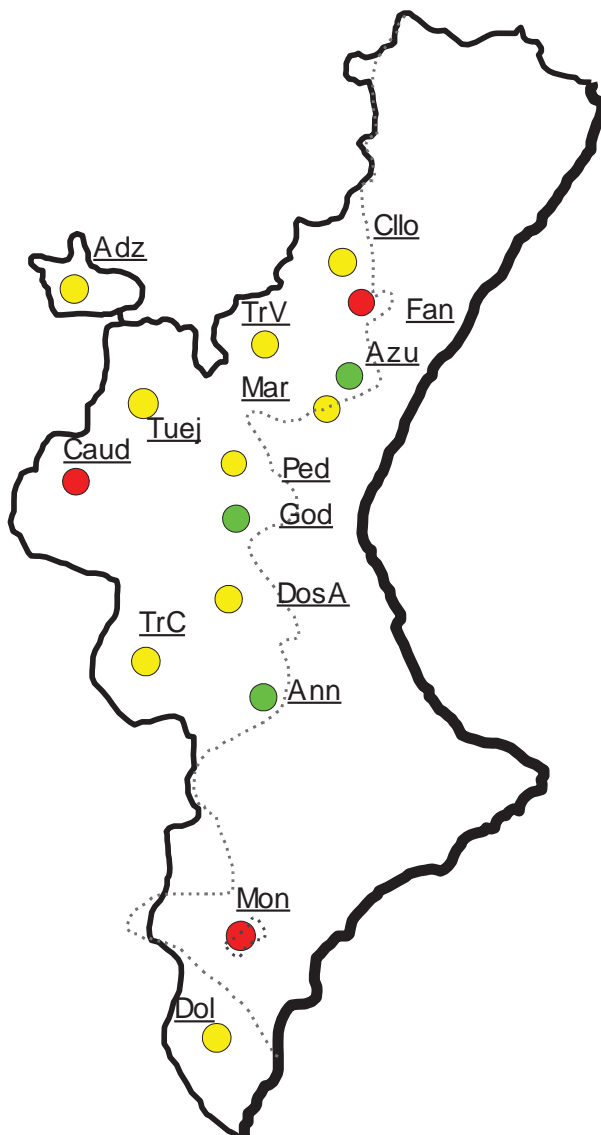
■	[sé:]	(2)
■	[sé]	(2)
■	[sér]	(4)
■	[sét]	(7)

148 aceite

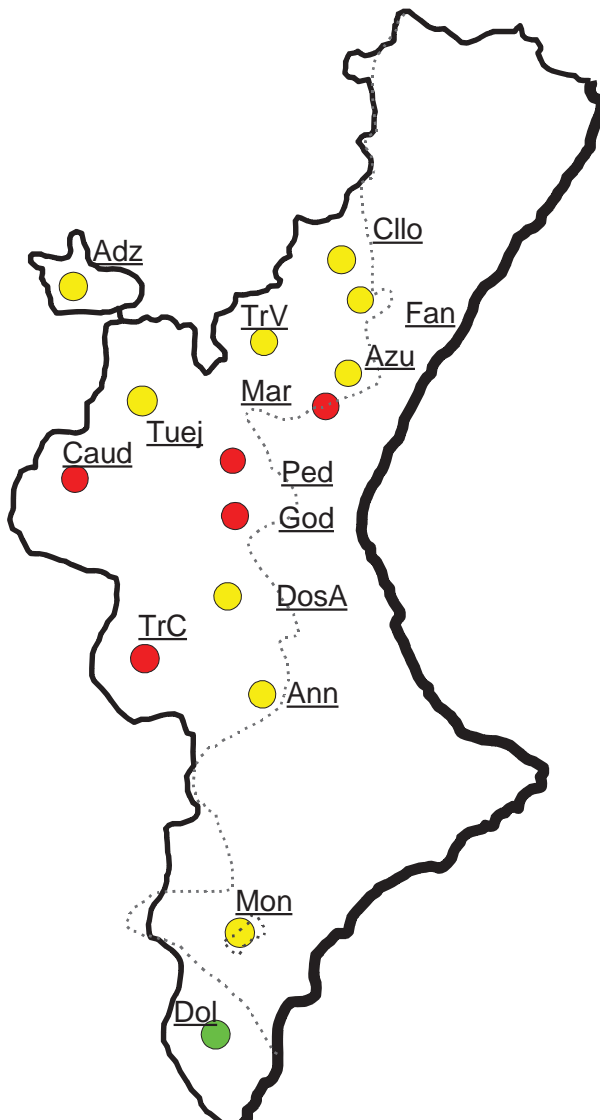
■ az[áj]te (3)
■ ac[éj]te (12)

149 pedazo

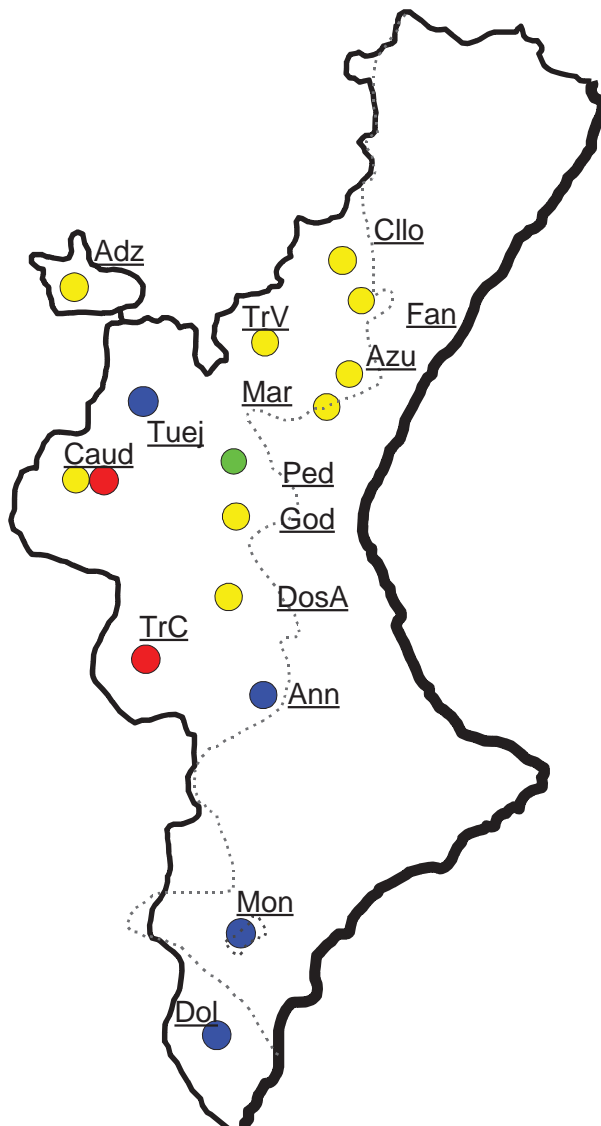
■	p[eá]zo	(3)
■	p[edá]zo	(3)
■	p[já]zo	(9)

153 flauta

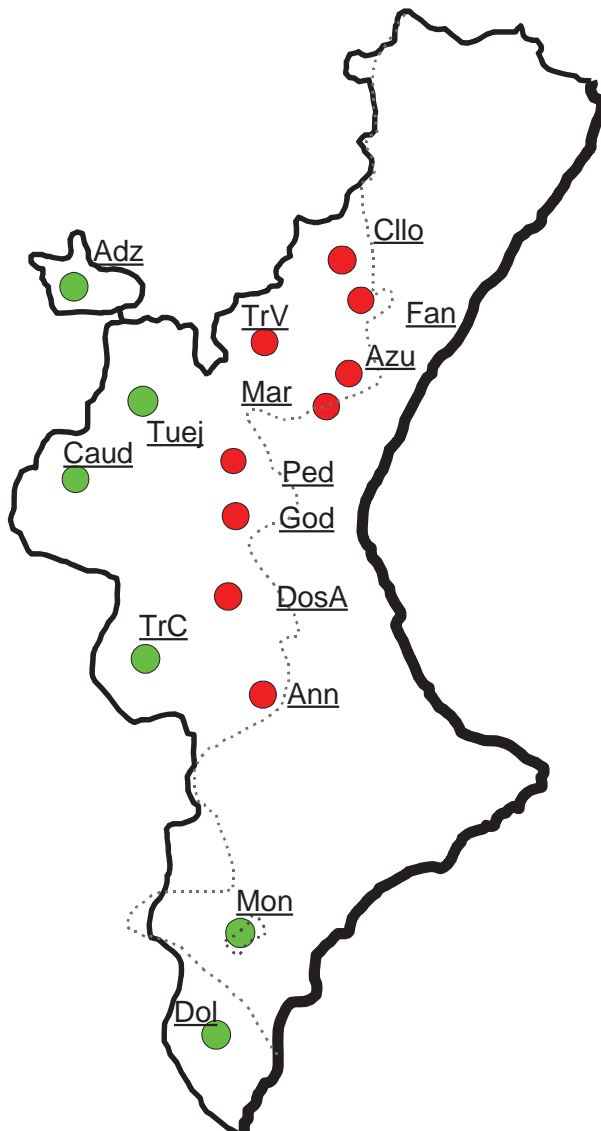
■	[^h f]lauta	(5)
■	[f ^h]lauta	(1)
■	[f]lauta	(9)

157 cazador

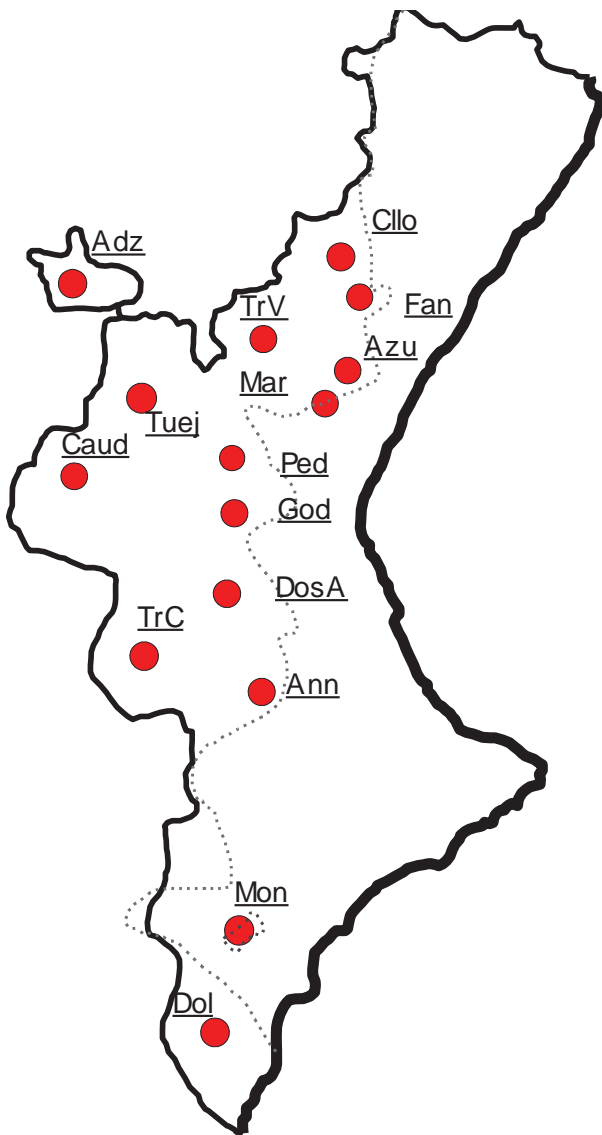
■	cazáor	(2)
■	caza ^[d] or	(1)
■	caza[d]or	(9)
■	cazaor	(4)

159 liebre

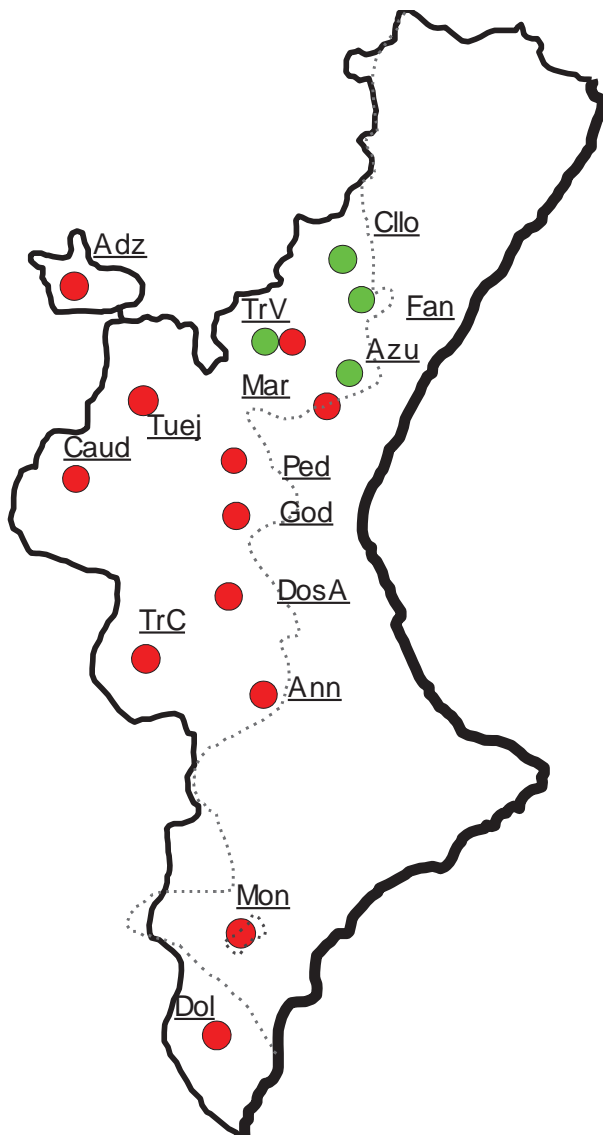
■	[lébre]	(9)
■	[ljébre]	(6)

161 rabia

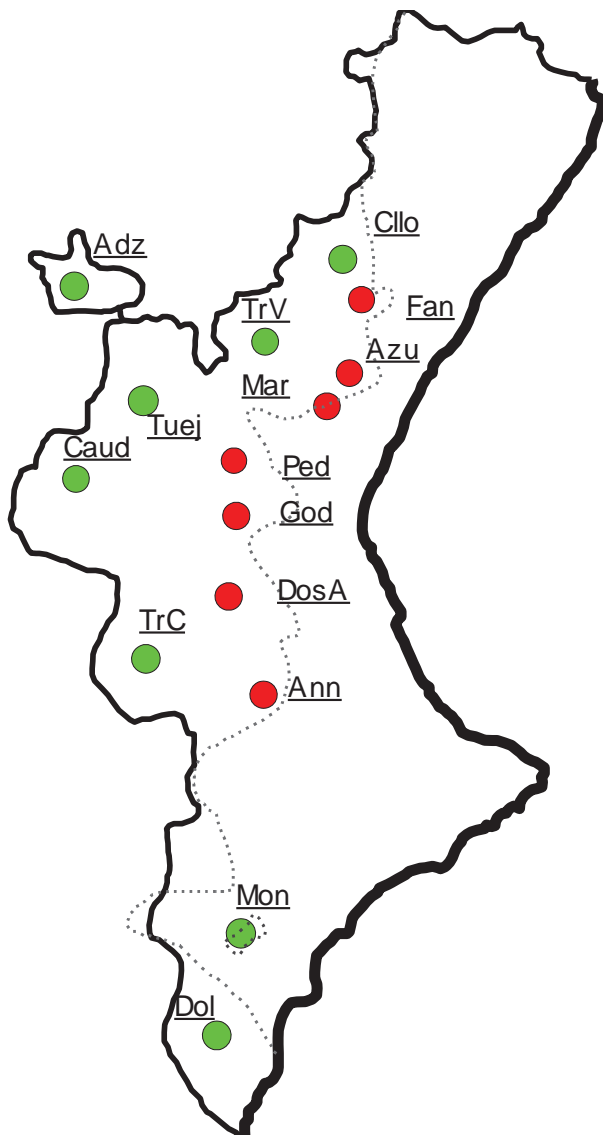
■ rab[ja] (15)

164 macho

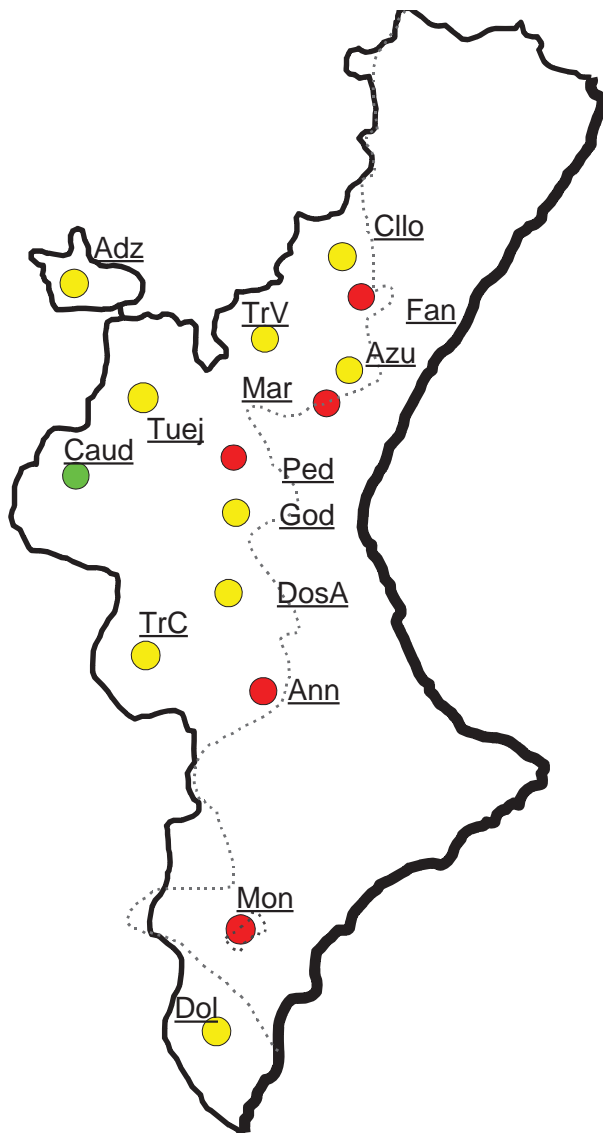
	macho (12)
	masclo (4)

165 reclamo

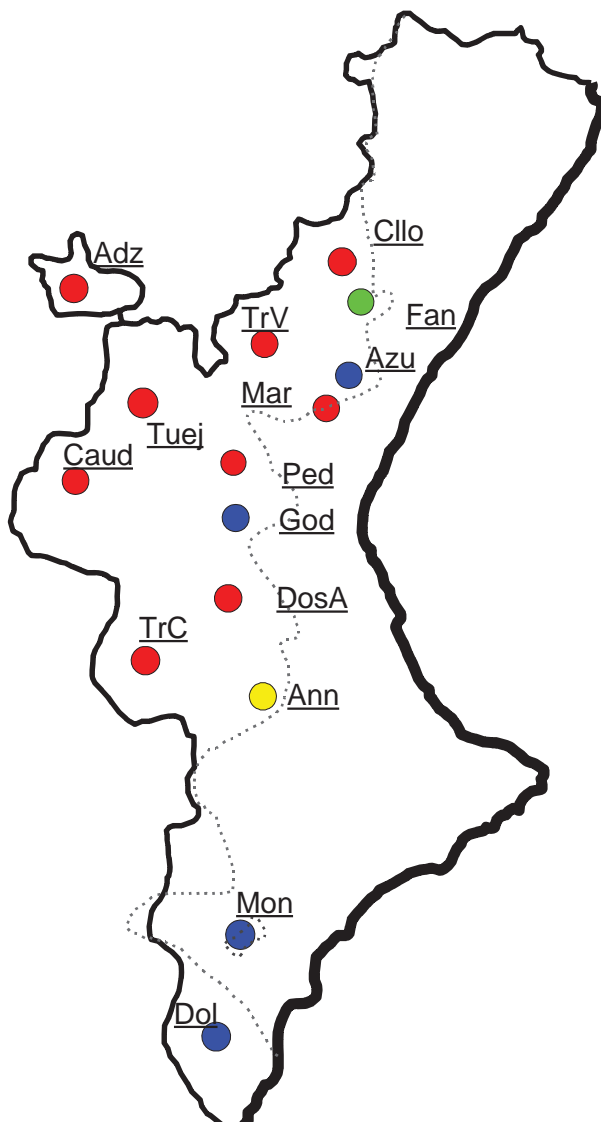
■	reclam	(7)
■	reclamo	(8)

166 hierba

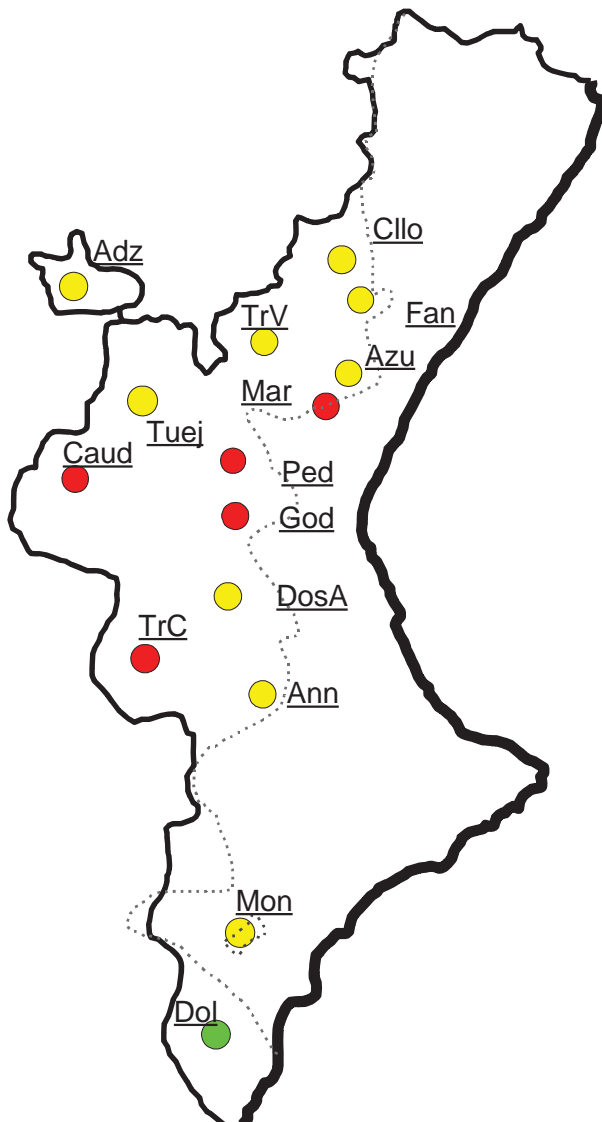
■	[^g y]erba	(5)
■	[gy]erba	(1)
■	[y]erba	(9)

169 cereza

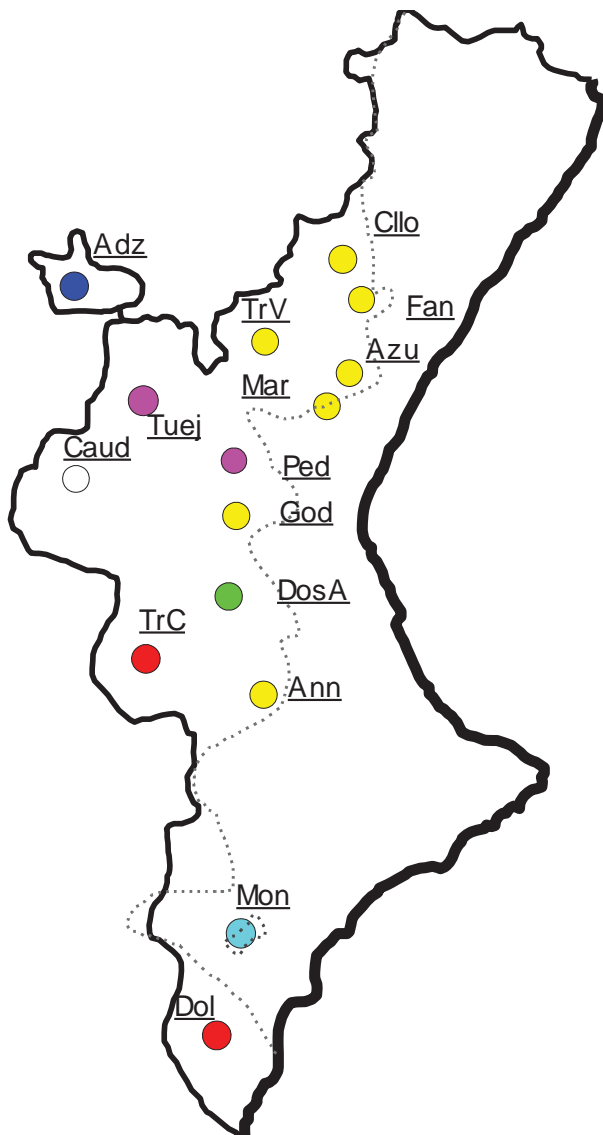
■	[θeréθa]	(9)
■	[seréza]	(1)
■	[serédza]	(1)
■	[serésa]	(4)

171 flor

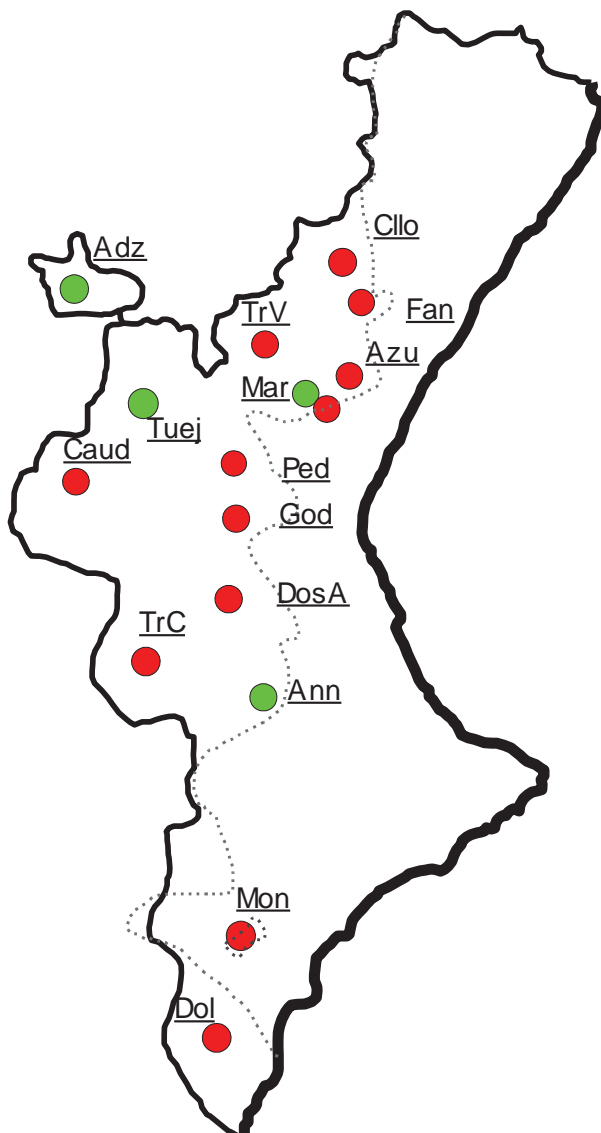
■ [ʰf]lor	(5)
■ [fʰ]lor	(1)
■ [f]lor	(9)

172 jugo

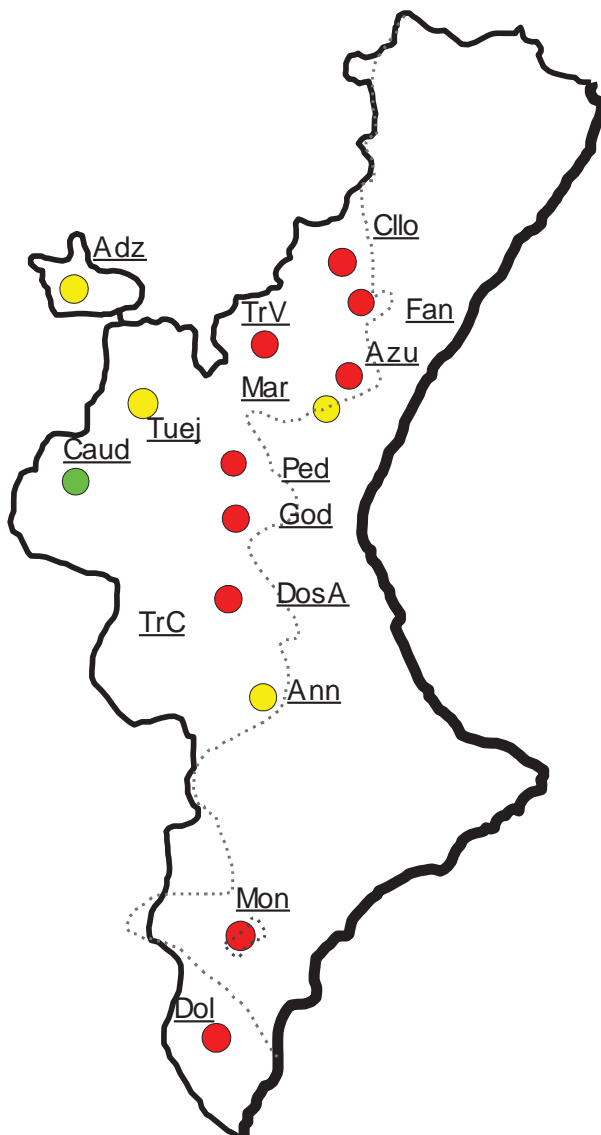
■ jugo	(2)
■ suc	(1)
■ suco	(7)
■ suco / zuco	(1)
■ sugo	(2)
■ sumo	(1)
□ zubo	(1)

175 colmena

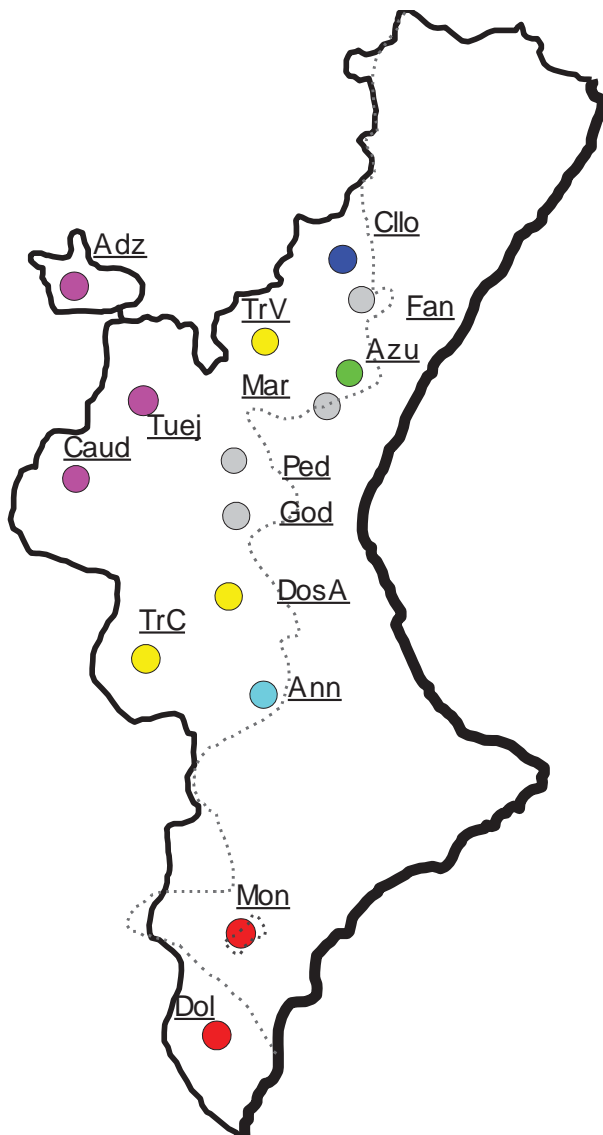
■	co[l]mena (12)
■	co[r]mena (4)

176 colmenar

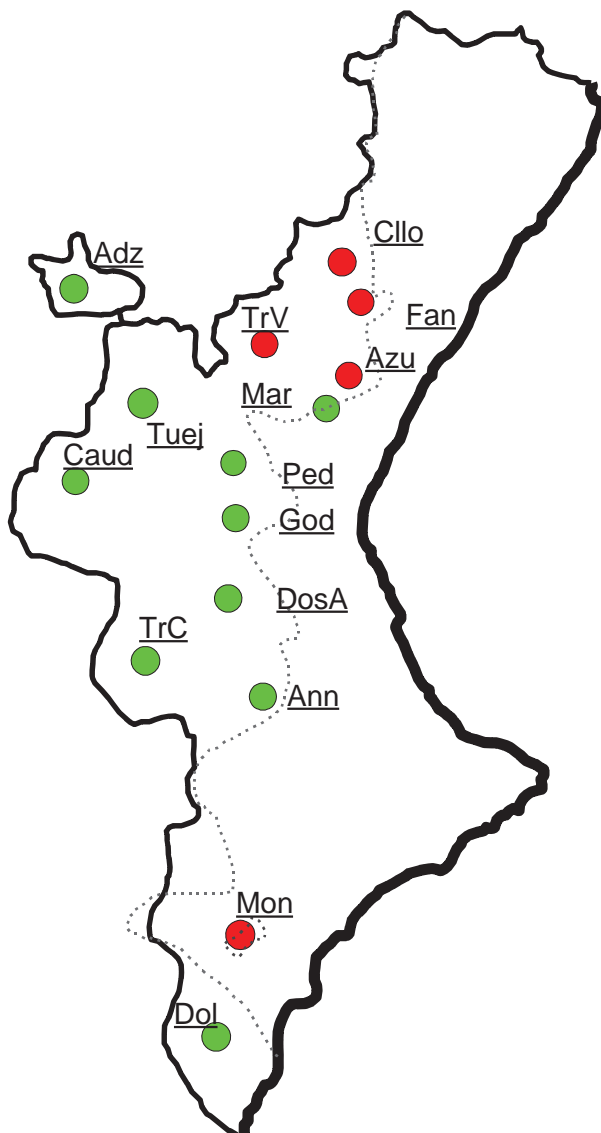
■	co[l]menar	(9)
■	co[l]menero	(1)
■	co[r]menar	(4)

178 agujón

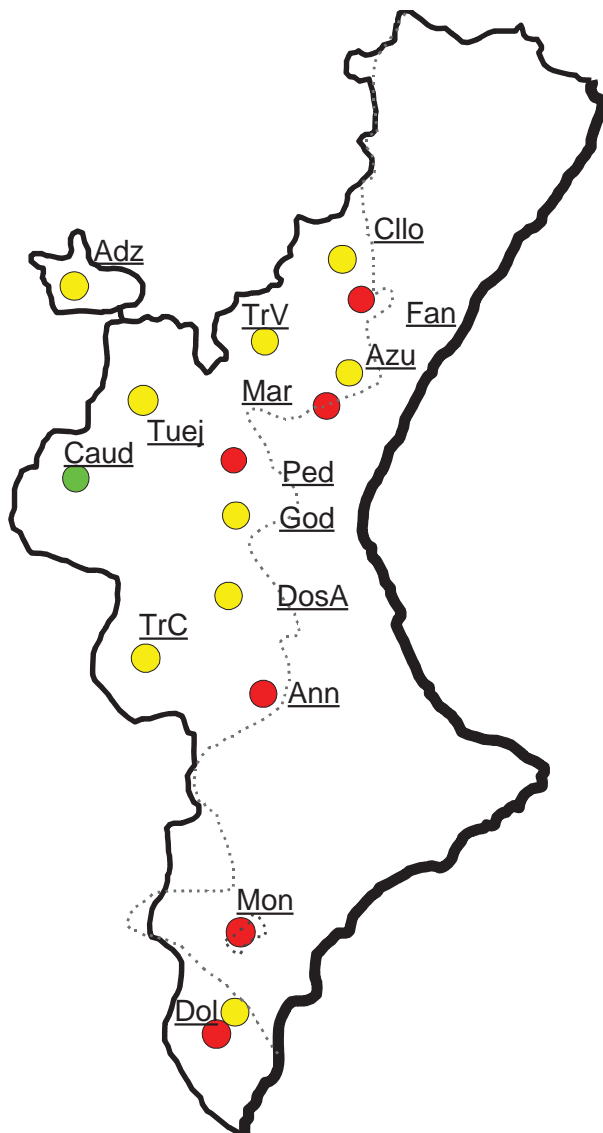

■	binzón	(2)
■	biscón	(1)
■	bizque	(3)
■	guiz	(1)
■	guizque	(3)
■	lesna	(1)
■	puncha	(4)

179 enjambre

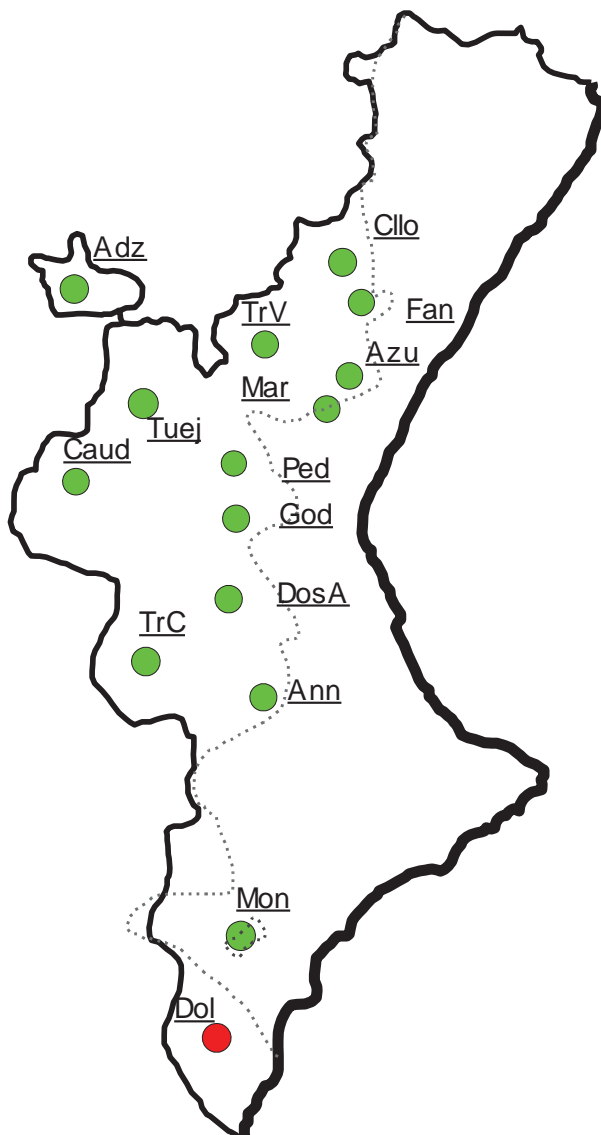

182 hiel

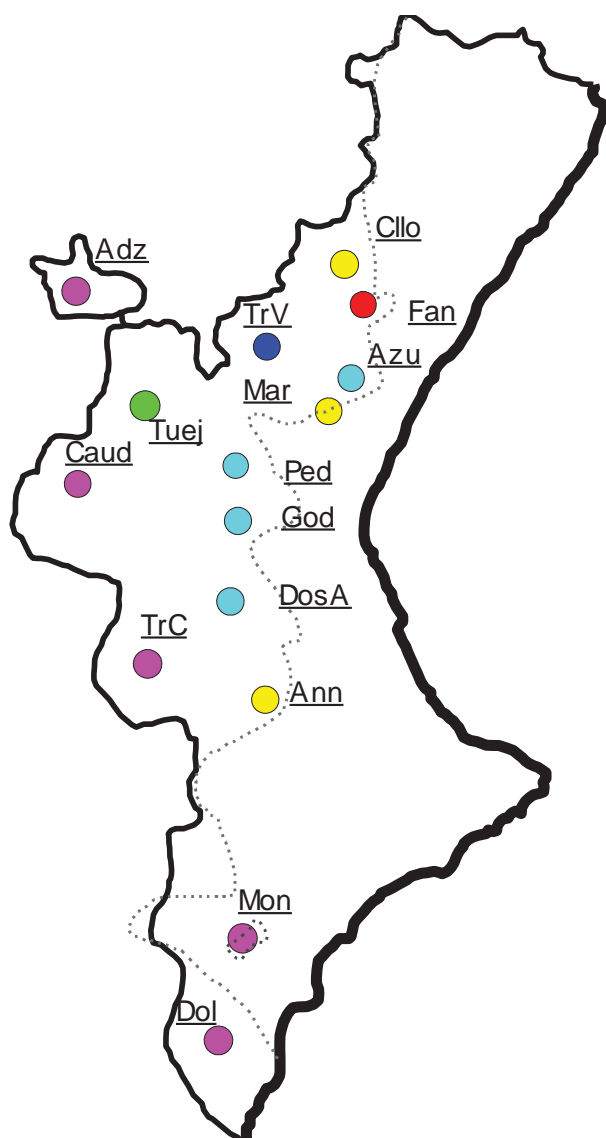
■	[ˈy]el	(6)
■	[ˈɣy]el	(1)
■	[y]el	(9)

184 sable

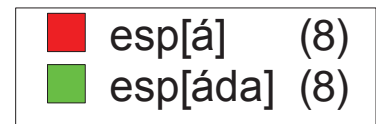
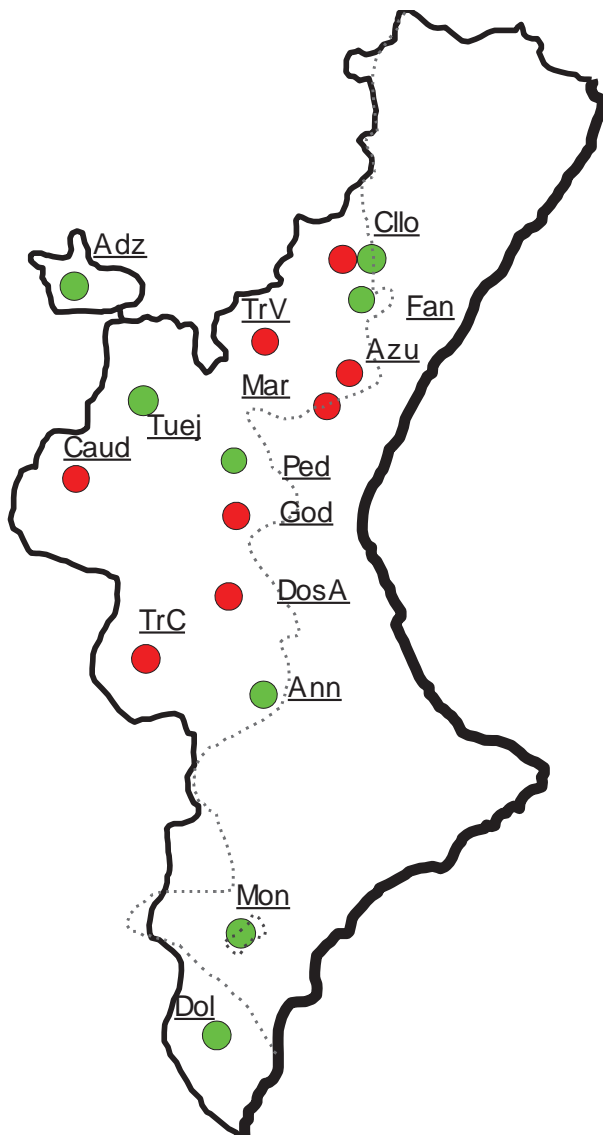
■	sab[l]e	(1)
■	sab[r]e	(14)

186 pimienta

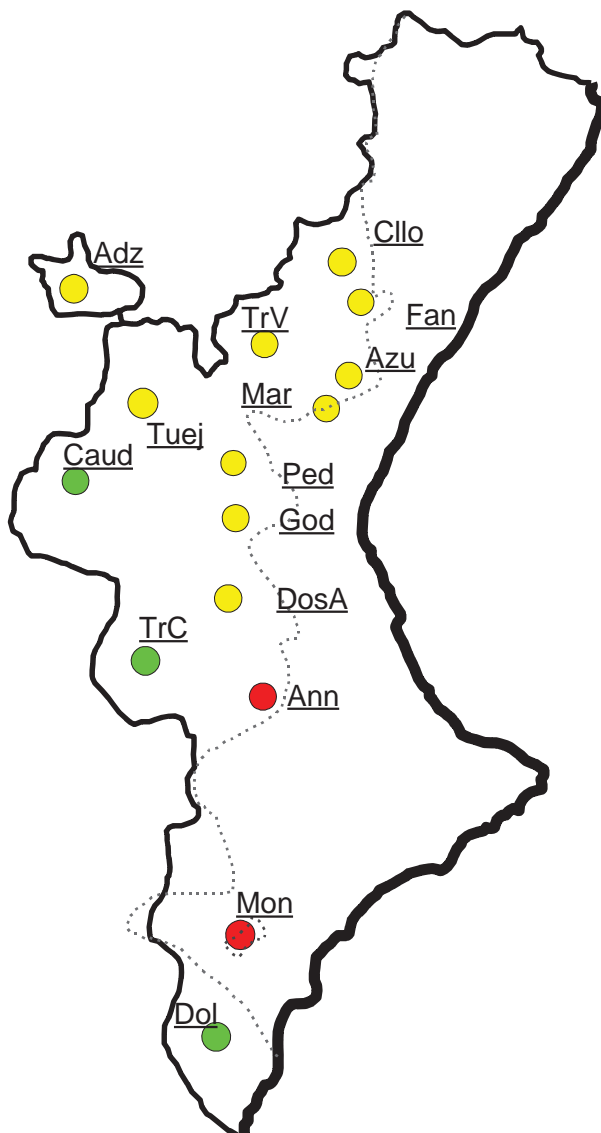

■	pebrera dulce	(1)
■	pemiento	(1)
■	pemintón	(3)
■	pimentón	(1)
■	pimienta	(5)
■	pimintón	(4)

187 espada

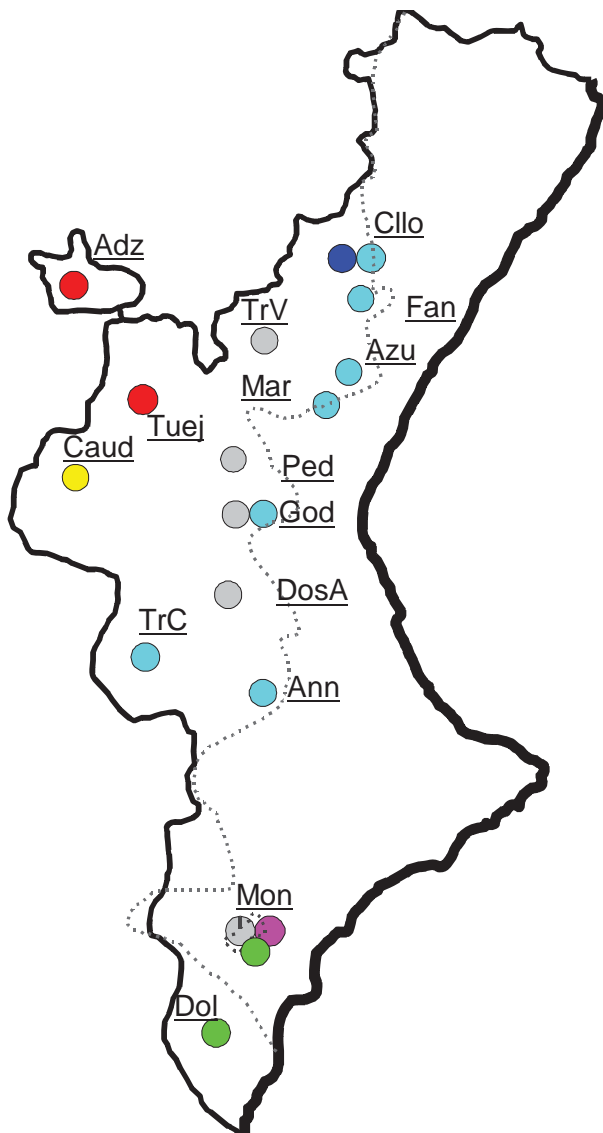

187 espada

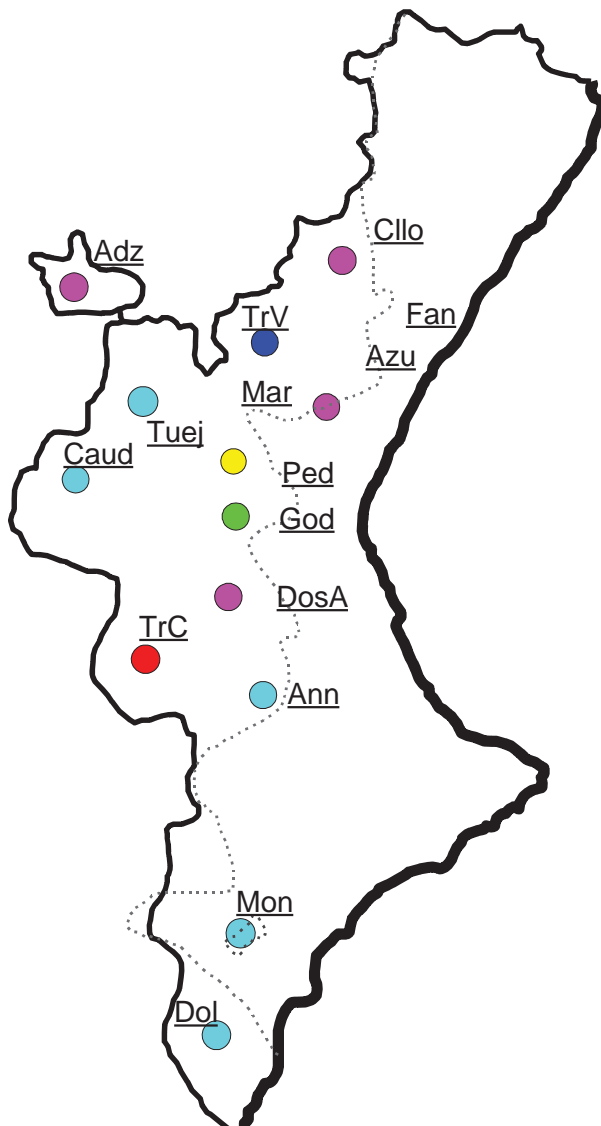
■	e[s]pada	(2)
■	e[h]pada	(3)
■	e[s]pada	(10)

191 riendas de correa

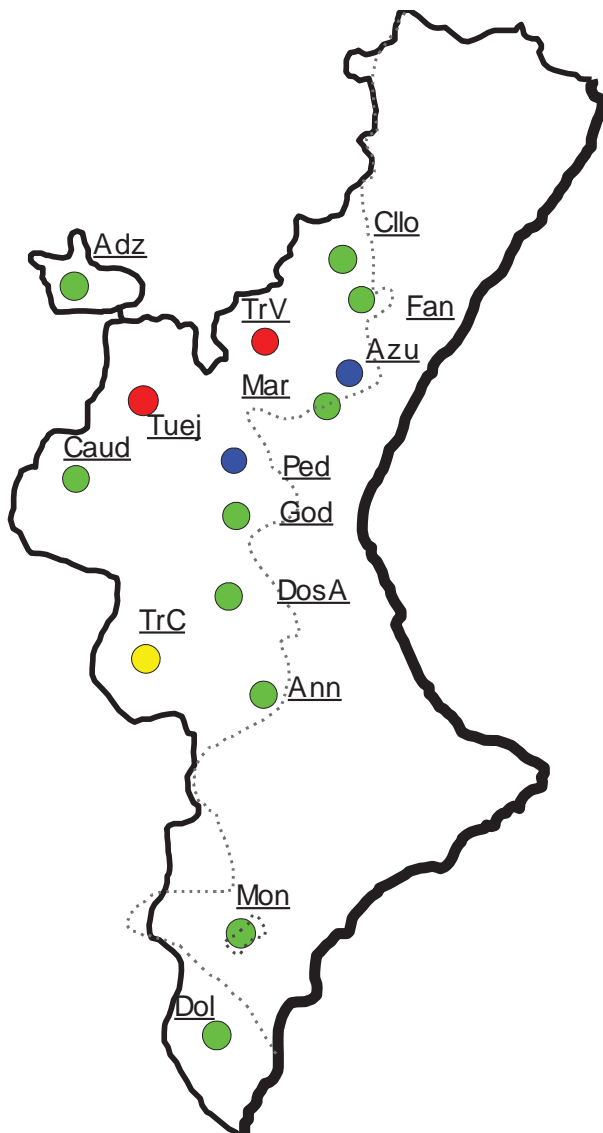
■	arriendas	(2)
■	brías	(2)
■	bridas	(1)
■	correas	(1)
■	ramaleras	(1)
■	ramales	(7)
■	riendas	(5)

194 sudadera

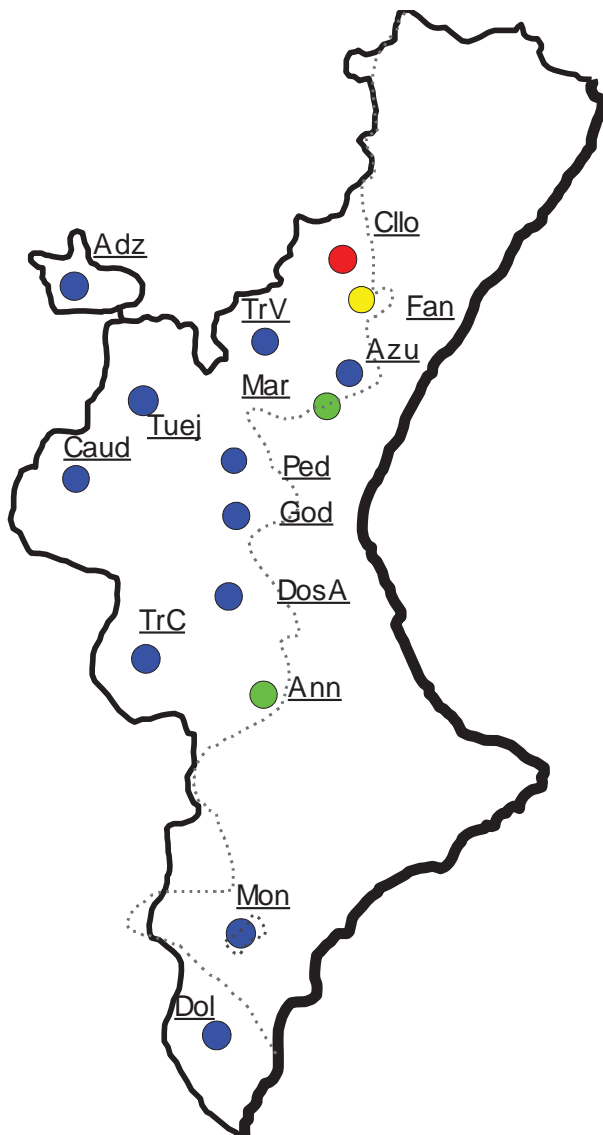
■	sudáor	(1)
■	suda[(d)]or	(1)
■	suda ^[d] or	(1)
■	suda ^[d] or	(1)
■	suda[d]or	(4)
■	sudaor	(5)

198 desbocado

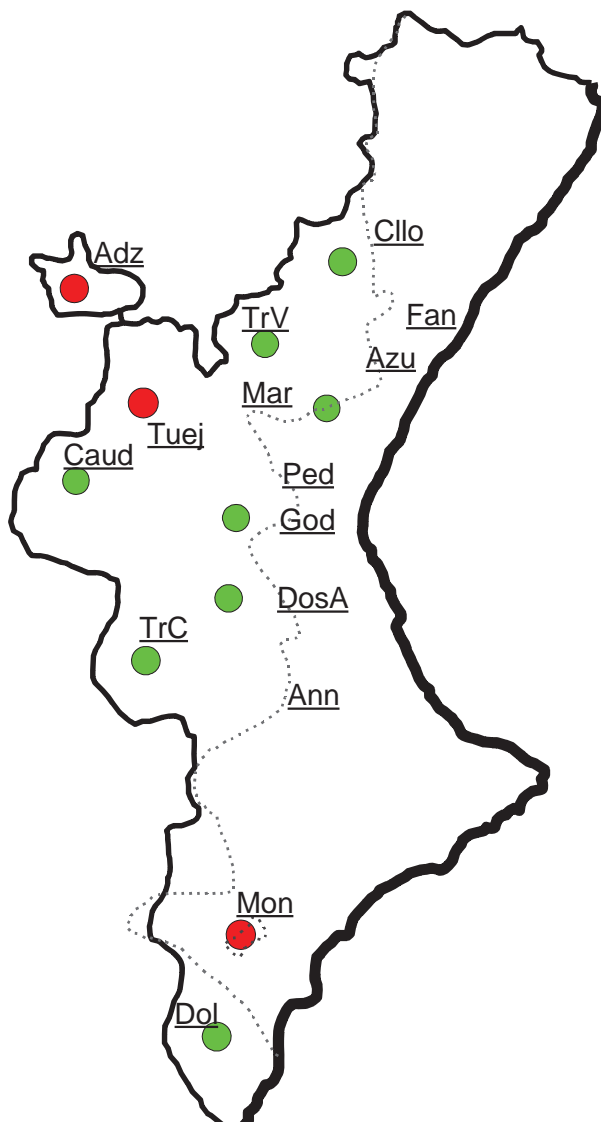
■	desboc[áo]	(2)
■	desboc[áw]	(10)
■	desboc[áO]	(1)
■	desboc[áW]	(2)

198 desbocado

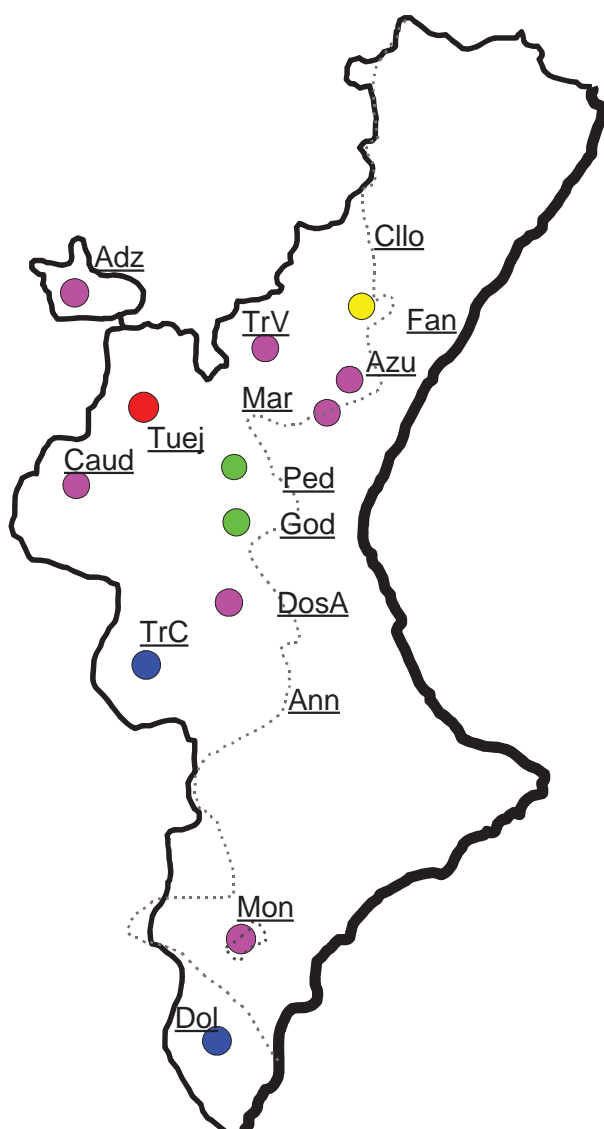
■	derbocado	(1)
■	desbocado	(2)
■	desenfrenado	(1)
■	esbocado	(11)

199 cuero

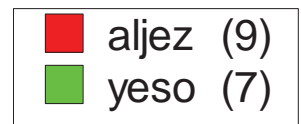
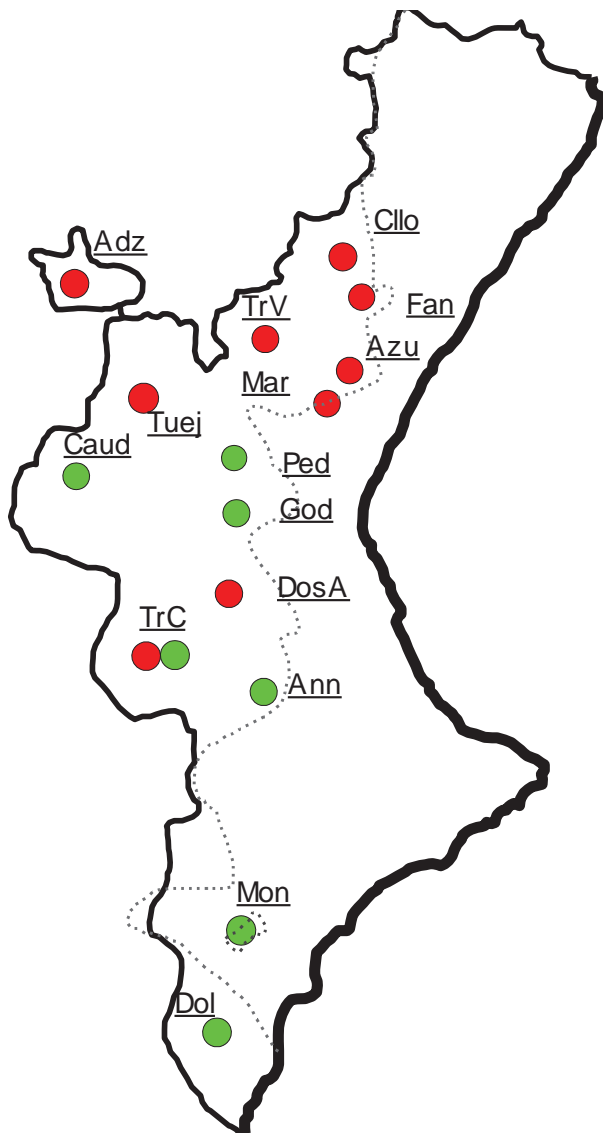
■	c[w ^ø é]ro	(3)
■	c[wé]ro	(8)

202 lechuga

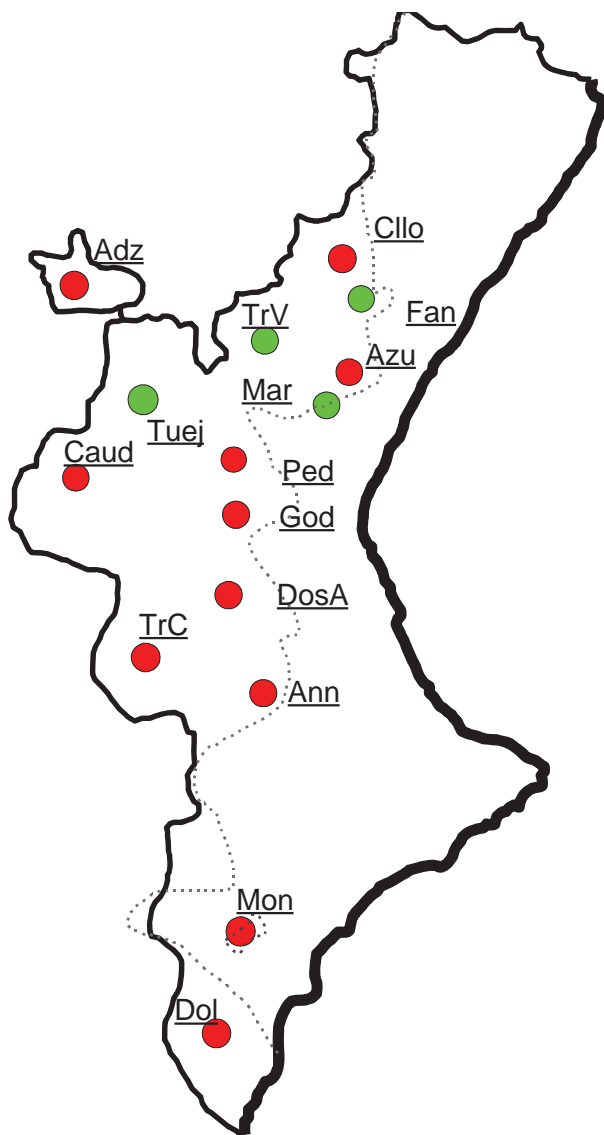

■	le ^{tʃ} ʃuga	(1)
■	le ^{tʃʃ} ʃuga	(2)
■	le ^{tʃʃʃ} ʃuga	(1)
■	le ^{tʃʃʃ} ʃuga	(2)
■	le ^{tʃʃ} ʃuga	(7)

204 yeso

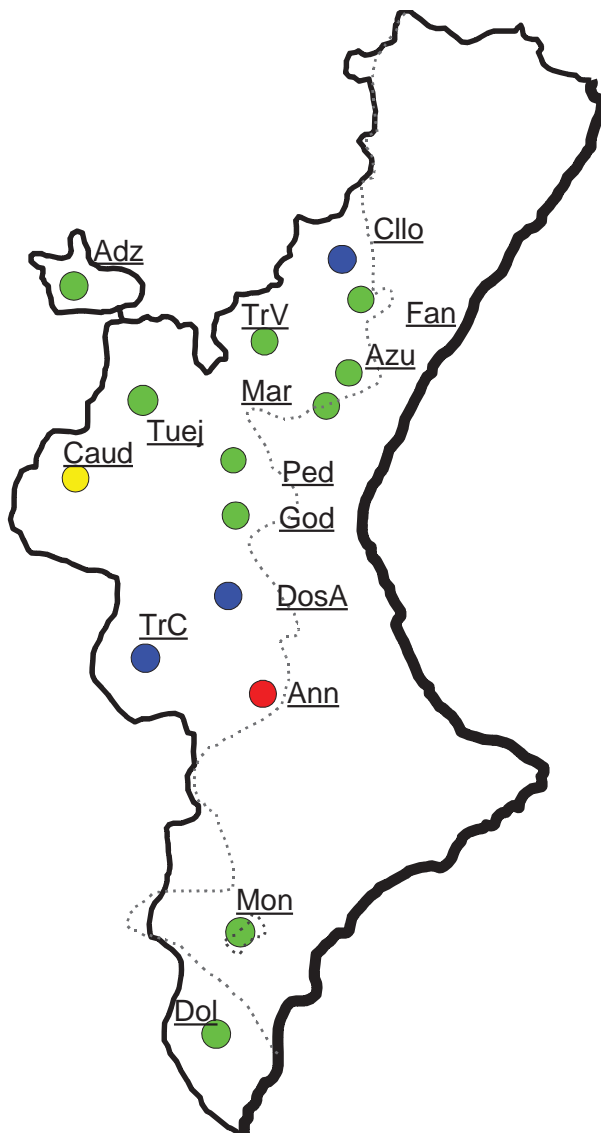

205 guitarra

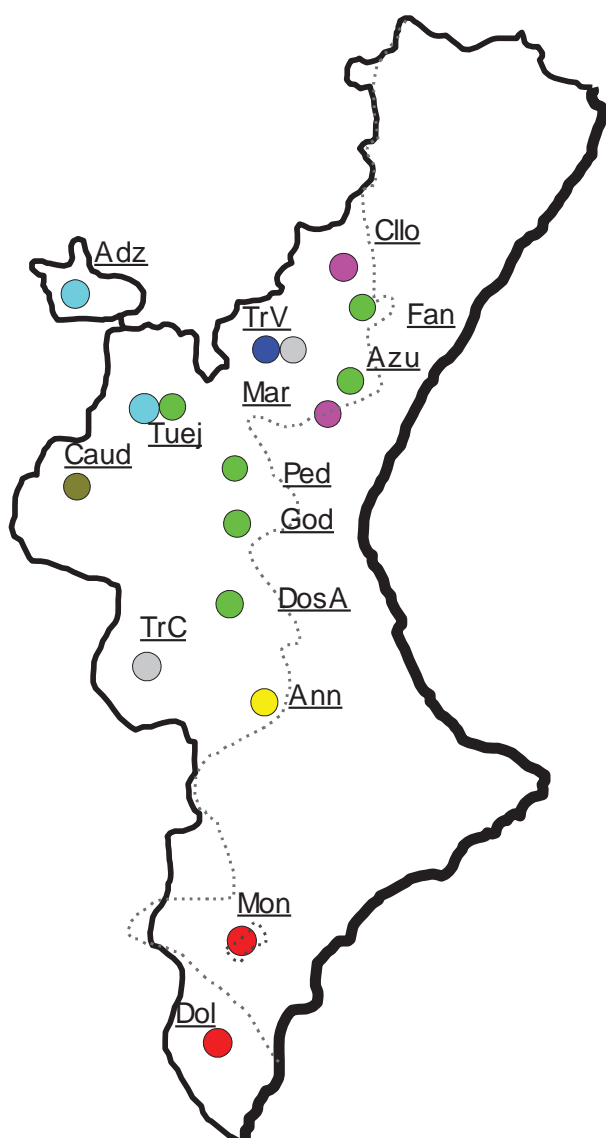
■	[g]uitarra	(11)
■	[x]uitarra	(4)

207 baile

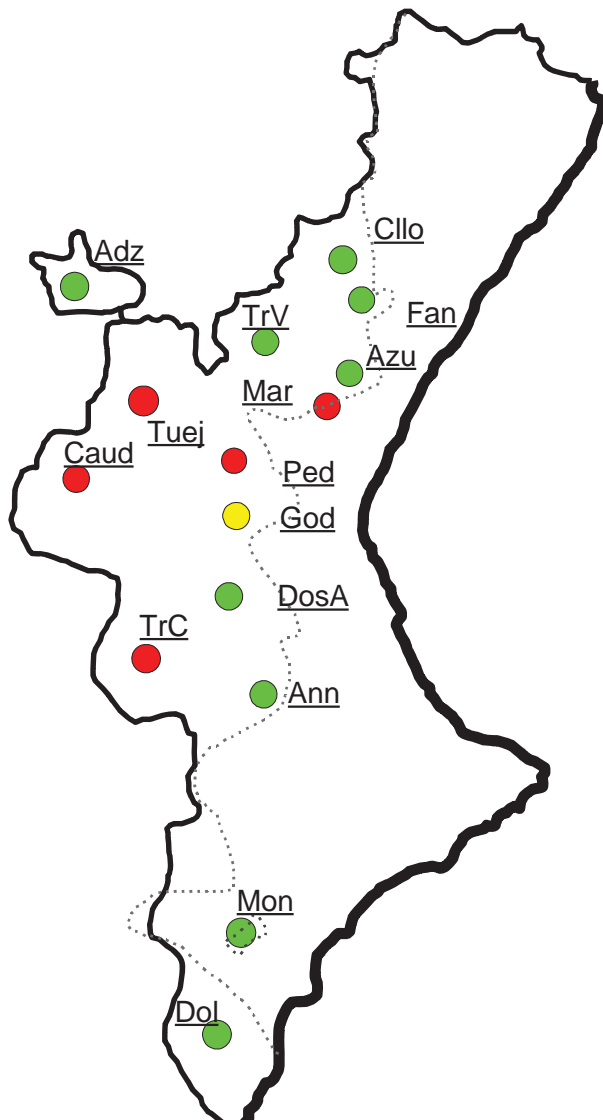
■	[báʎ]	(1)
■	[bájle]	(10)
■	[béjle]	(1)
■	[béjle]	(3)

210 boina

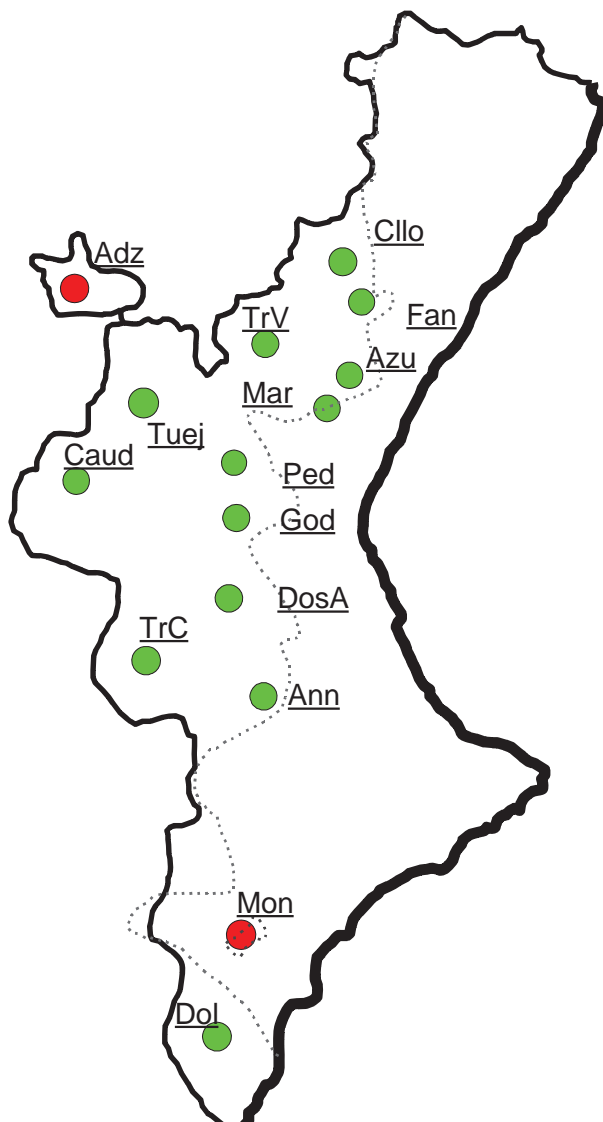
■	[boína]	(2)
■	[bójna]	(6)
■	[bójno]	(1)
■	[bwájna]	(1)
■	[bwína]	(2)
■	[gwájna]	(2)
■	[gwéjna]	(2)
■	[gwína]	(1)

213 faja

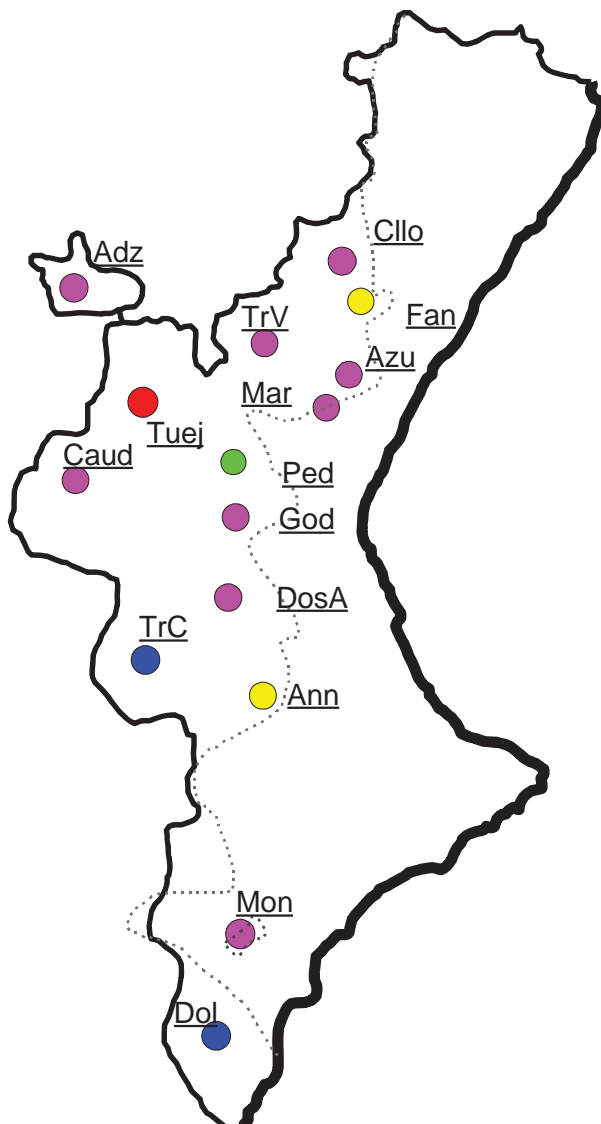
■	[^h f]aja	(5)
■	[f]aja	(9)
■	[ɸ]aja	(1)

214 tuerto

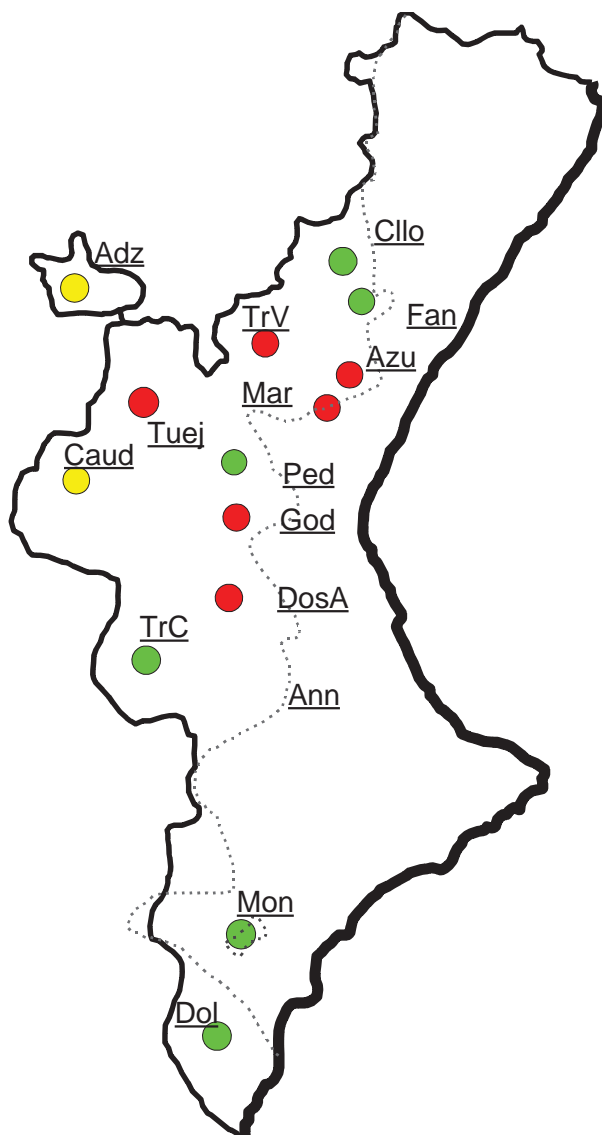
■	t[wó]rto	(2)
■	t[wé]rto	(13)

217 chato

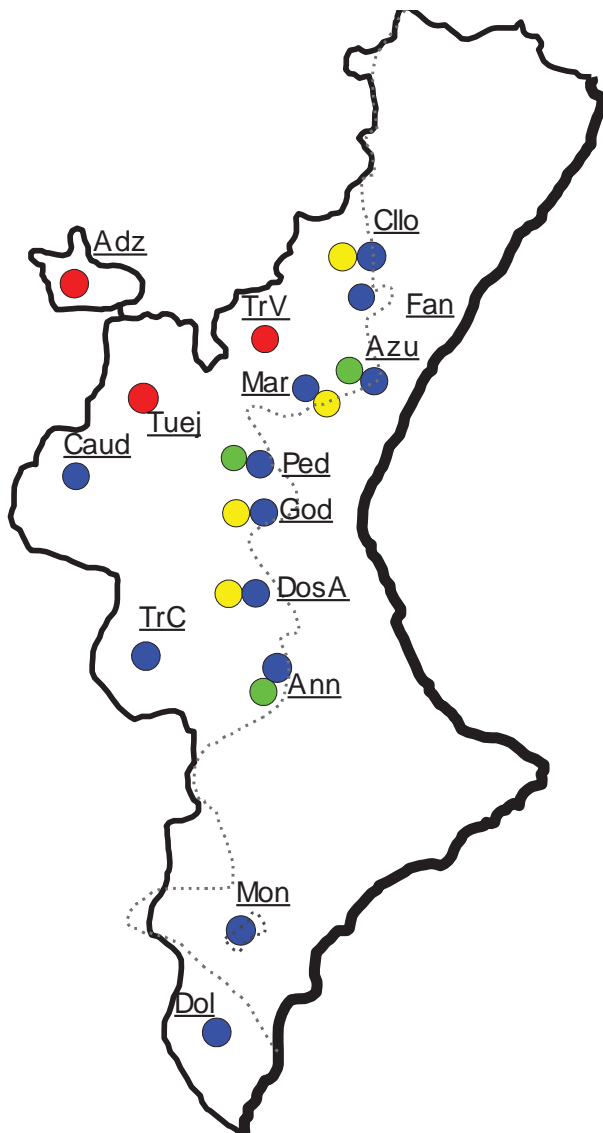
Red square	[^{tʃ}]ato	(1)
Green square	[tʃ ^{tʃ}]ato	(1)
Yellow square	[tʃ ^{tʃ}]ato	(2)
Blue square	[tʃ ^y]ato	(2)
Pink square	[tʃ]ato	(9)

220 peine

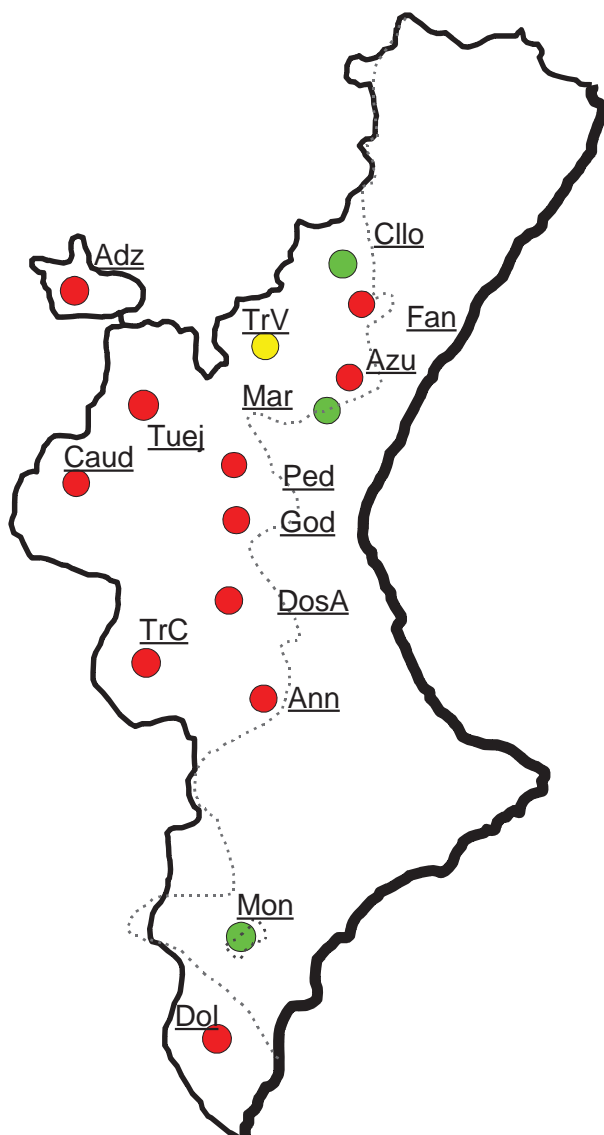
■	[pájne]	(6)
■	[péjne]	(6)
■	[péjne]	(2)

223 lazo

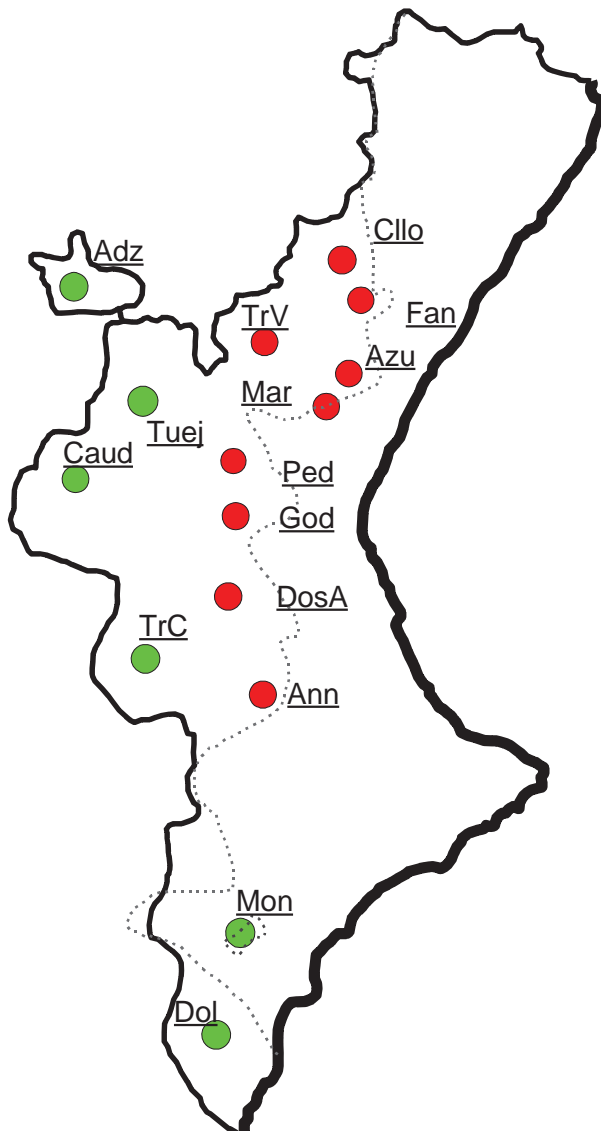
■	fleco	(3)
■	floc	(3)
■	floque	(4)
■	lazo	(12)

224 piojo

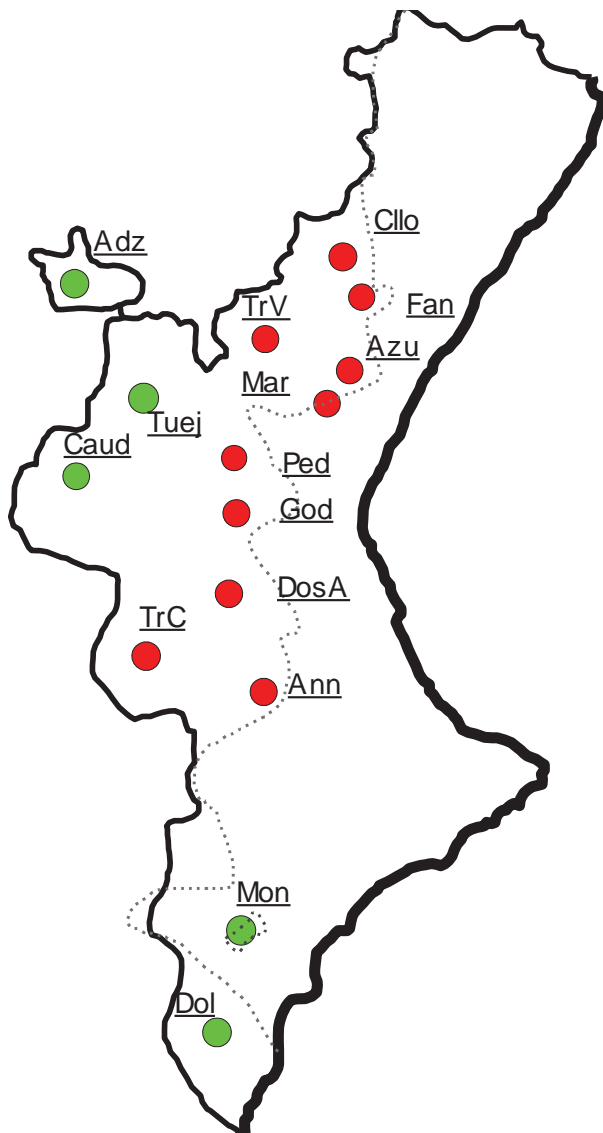
■	p[jé]jo	(11)
■	p[jó]jo	(3)
■	p[jé]jo	(1)

225 liendre

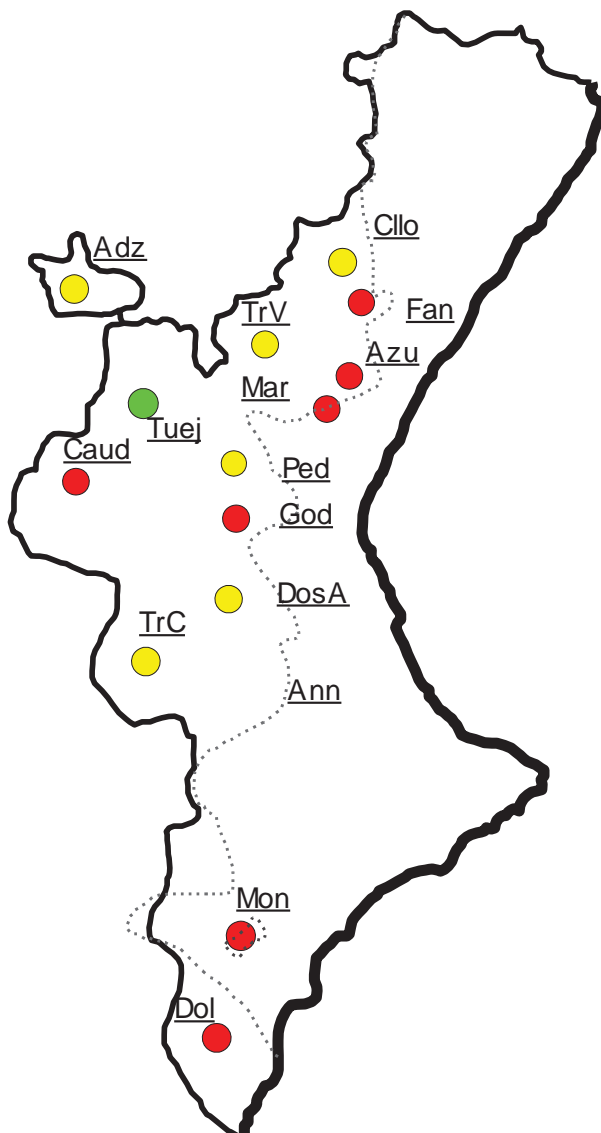
■	[léndre]	(9)
■	[ljéndre]	(6)

226 media (de la mujer)

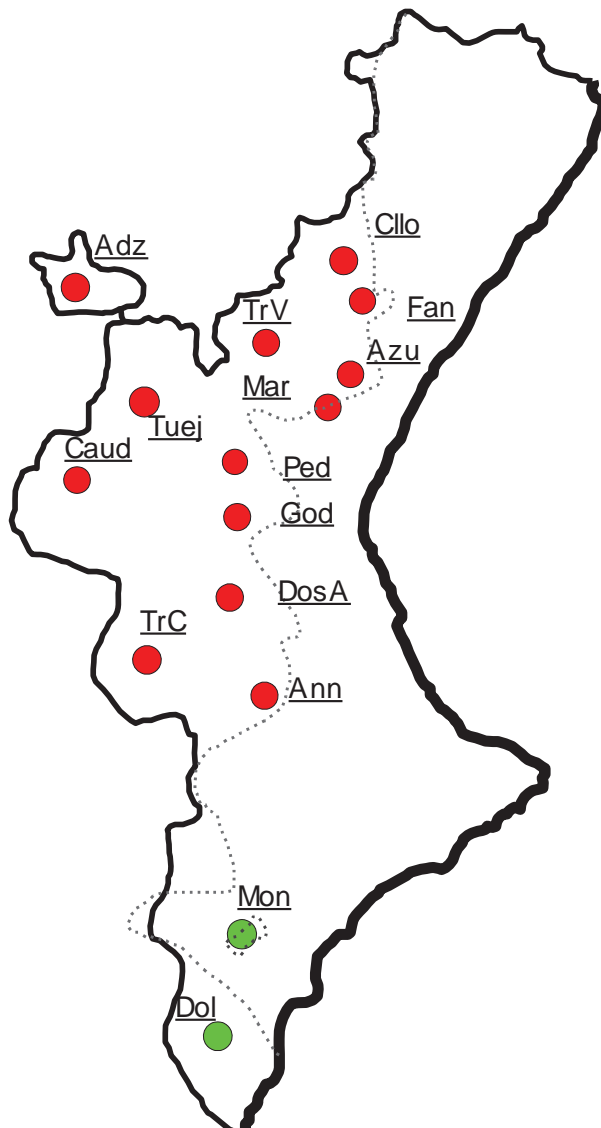
■	calzas	(10)
■	medias	(5)

236 real

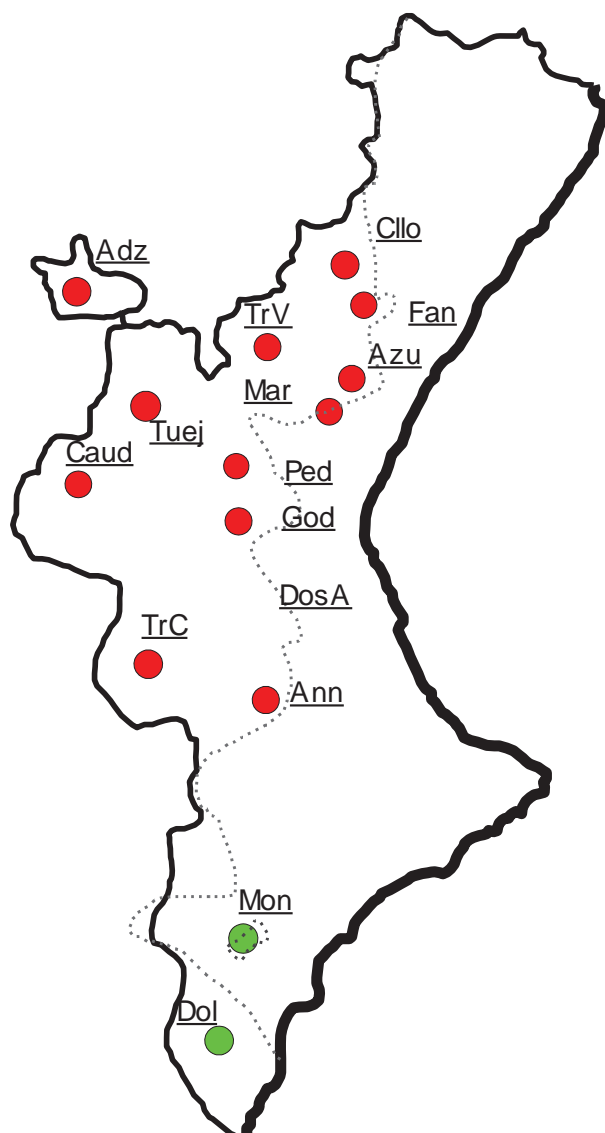
■	r[eá]l	(7)
■	r[iá]l	(1)
■	r[já]l	(6)

241 tejedor

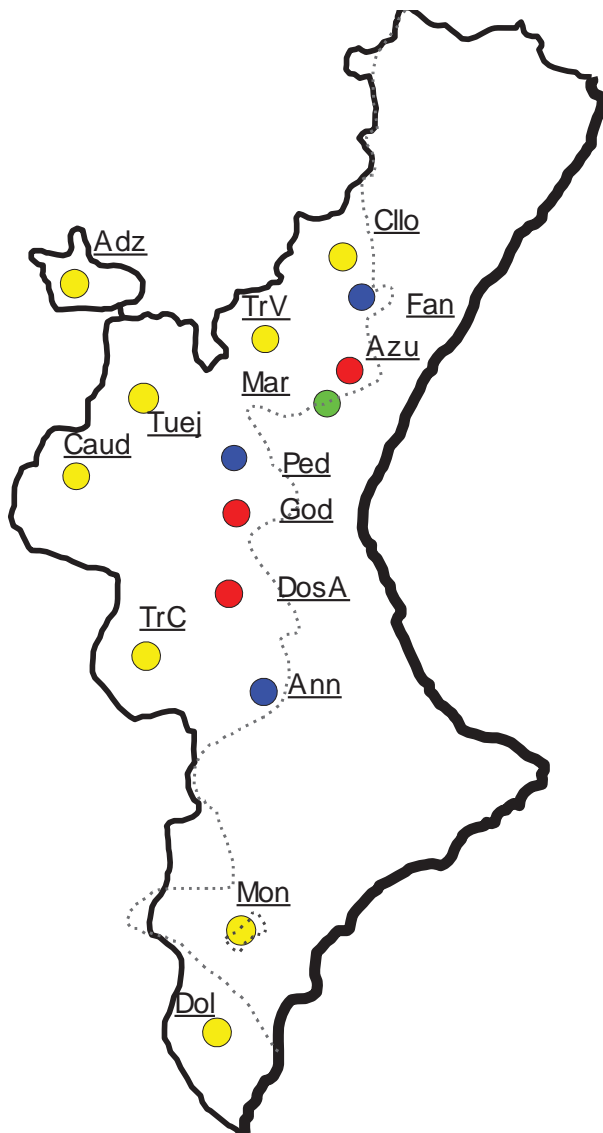
■	teje[d]or	(13)
■	tejeor	(2)

257 ... maderà

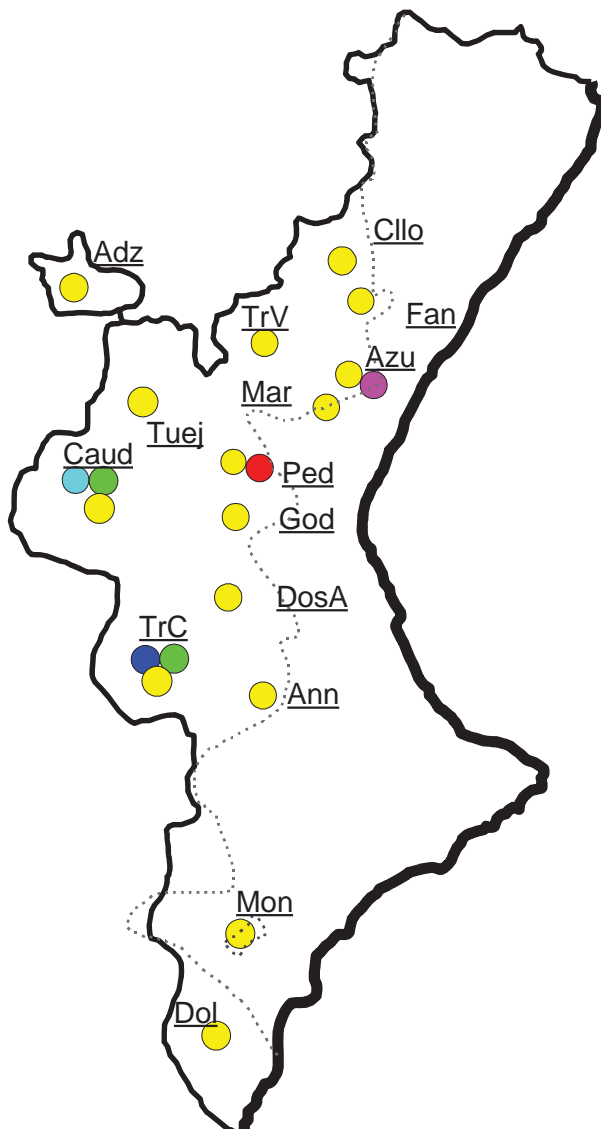
■ ma[d]jera (12)
■ maera (2)

258 ... hueso

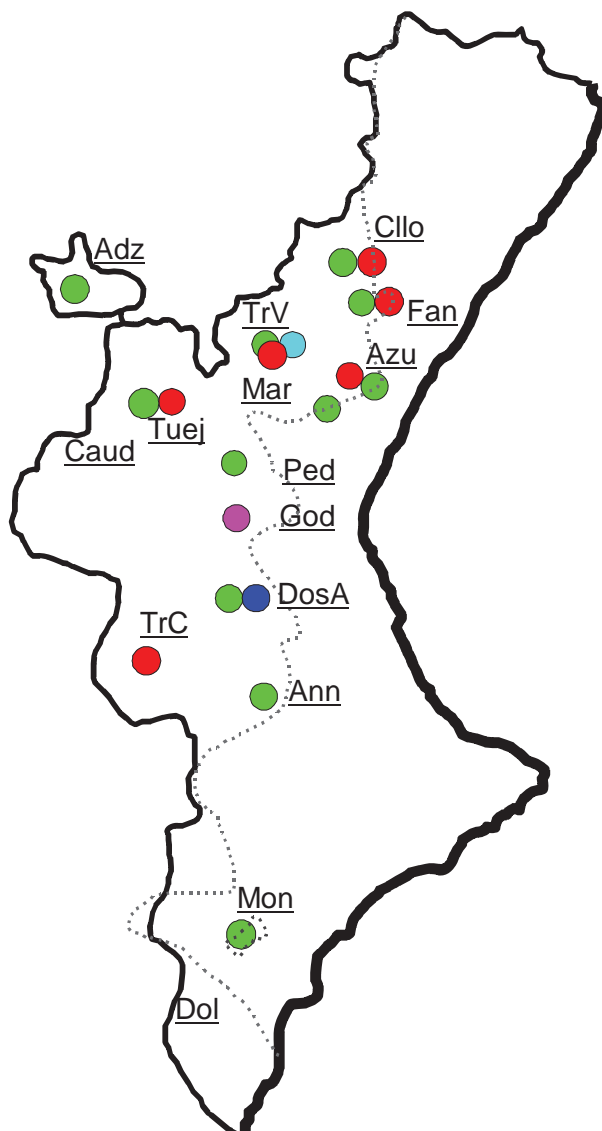
■	cuesco	(3)
■	güesco	(1)
■	güeso	(8)
■	piñol	(3)

262 gatito

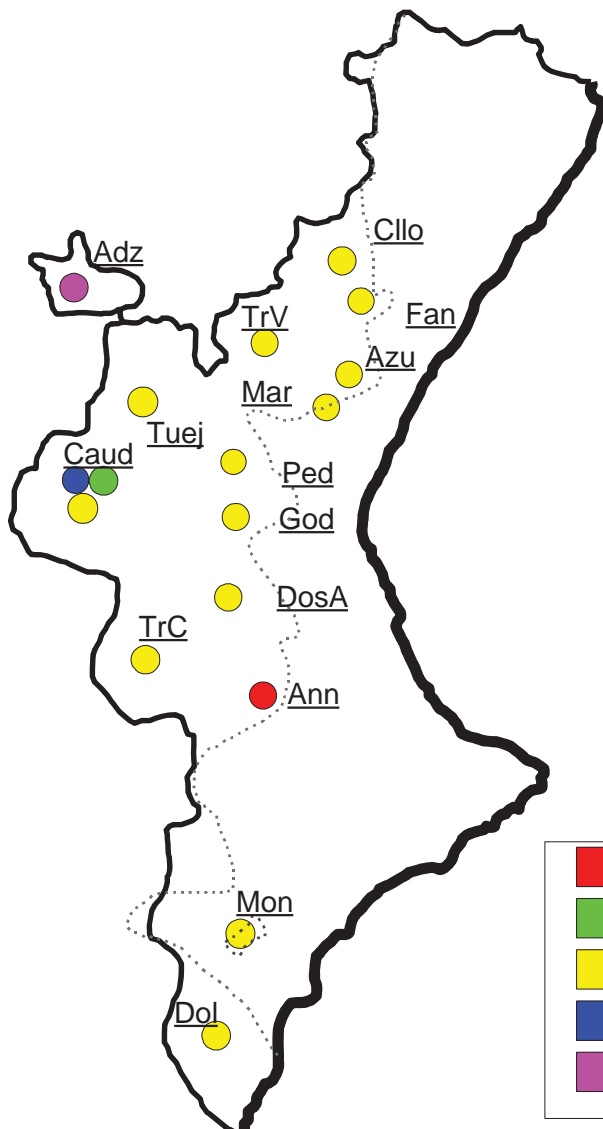
■	gatet	(1)
■	gatete	(2)
■	gatico	(15)
■	gatillo	(1)
■	gat ^[i^k] jo	(1)
■	gatito	(1)

265 casita

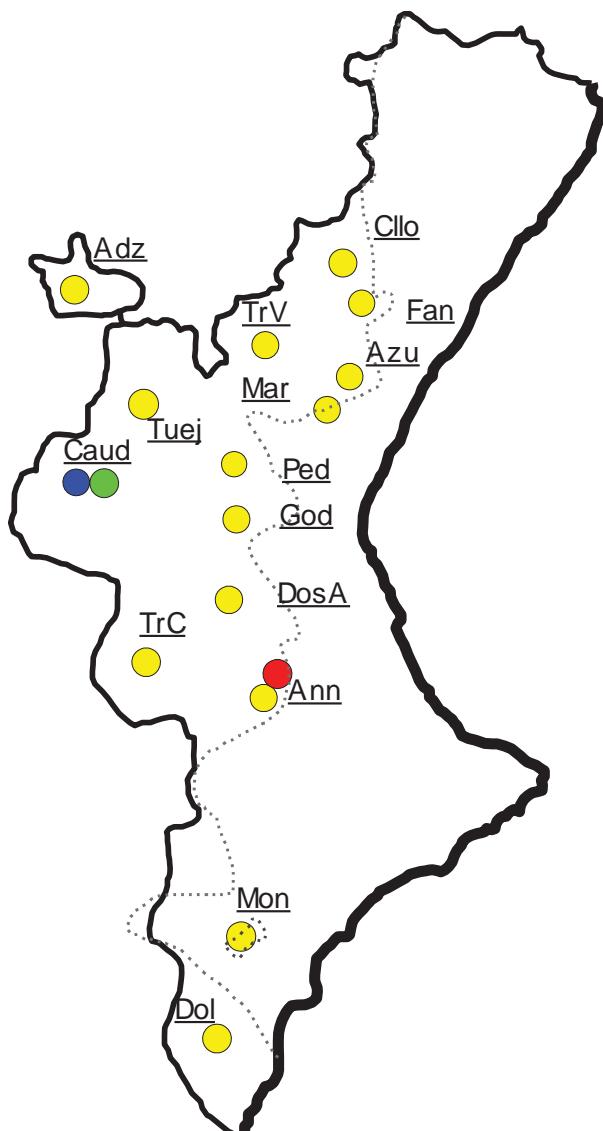
■	caseta	(6)
■	casica	(11)
■	casilla	(1)
■	cas[r ^k ya]	(1)
■	casucha	(1)

268 sombreroito

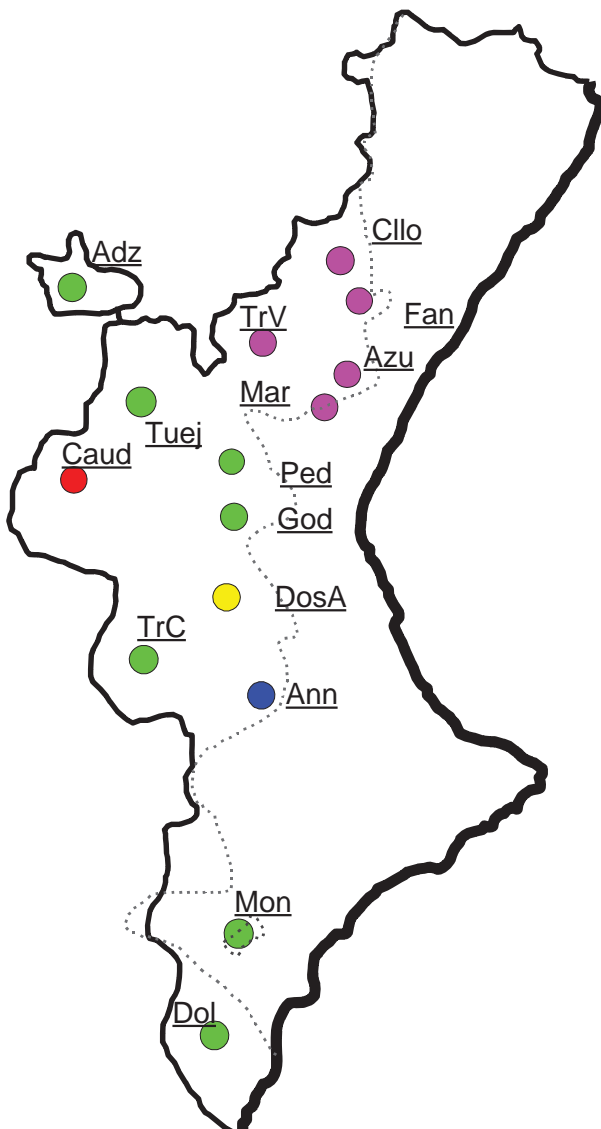
■	sombretet	(1)
■	sombreroete	(1)
■	sombreroico	(13)
■	sombreroito	(1)
■	sombreroiro	(1)

270 arbolito

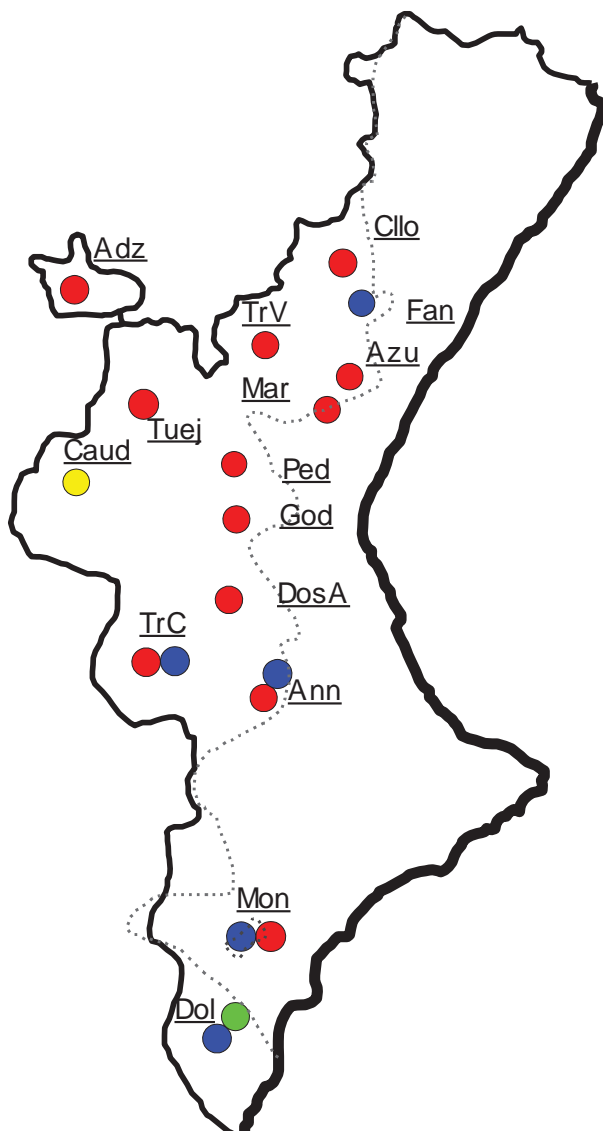
■	arbolet	(1)
■	arbolete	(1)
■	arbolico	(14)
■	arbolito	(1)

271 puertecita

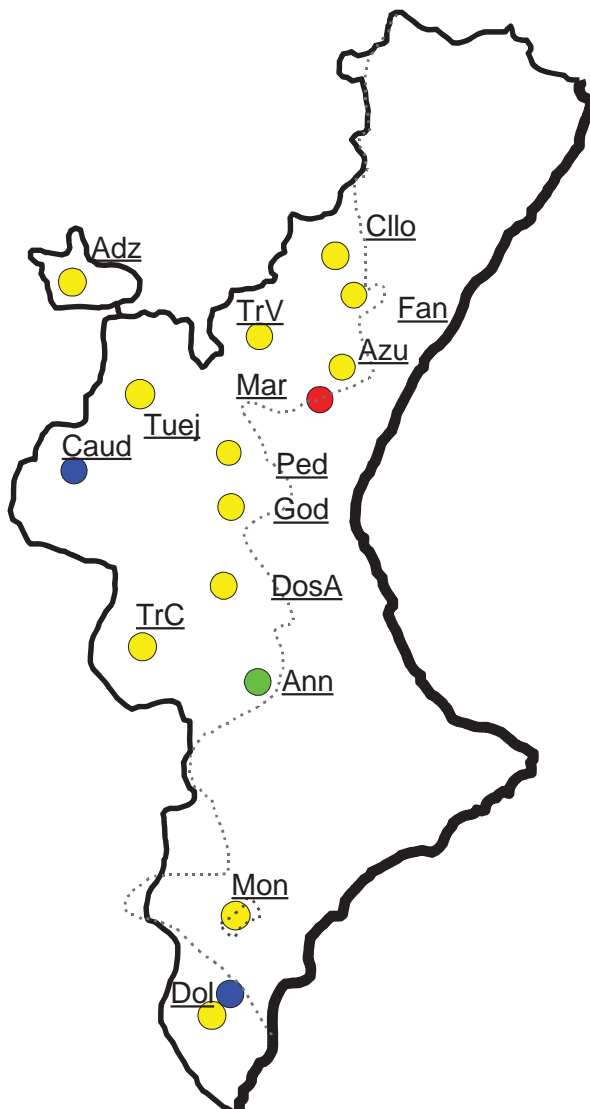
■	puerteceta	(1)
■	puertecica	(7)
■	puertec[ⁱ ya]	(1)
■	puerteta	(1)
■	puertica	(5)

272 Pedrito

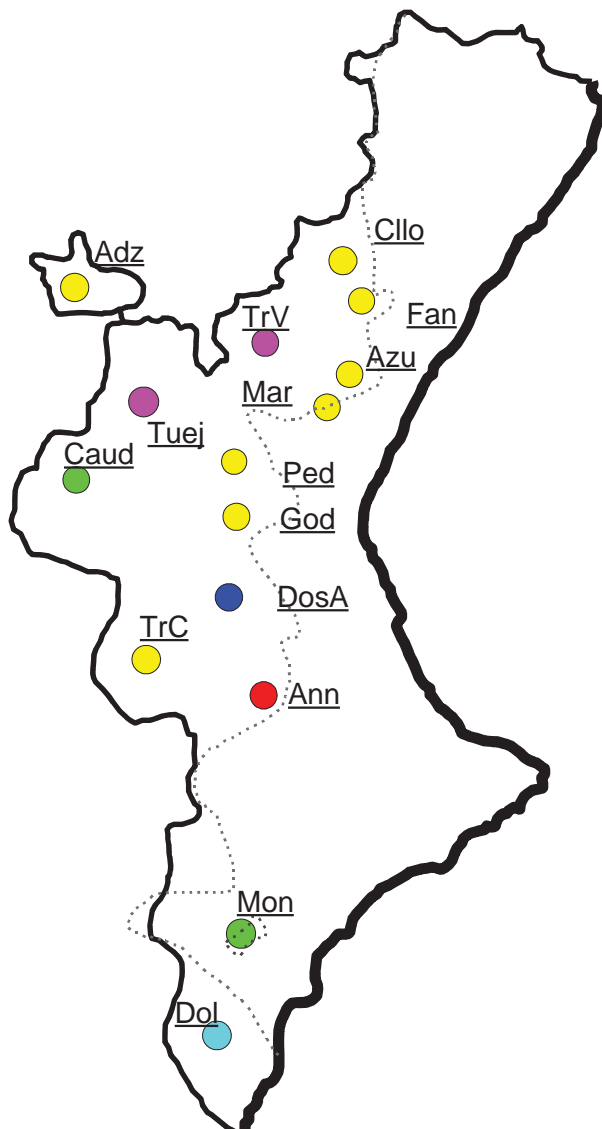
■	Pedrico	(12)
■	Pedrín	(1)
■	Pedrito	(1)
■	Perico	(5)

273 Juanito

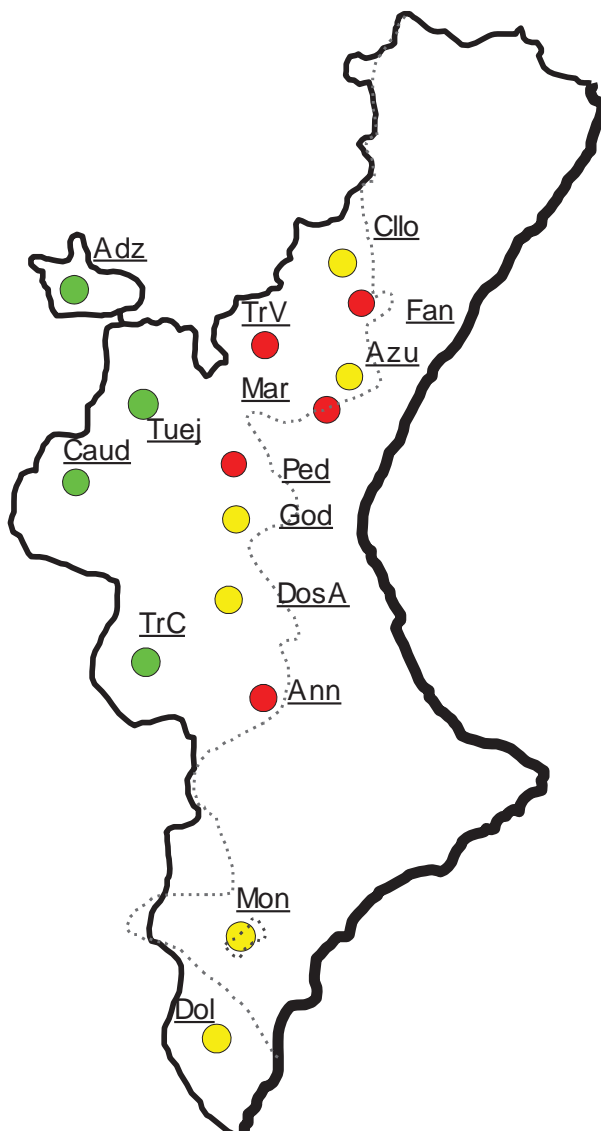
■	[j]uanico	(1)
■	Juanet	(1)
■	Juanico	(12)
■	Juanito	(2)

274 Mariquita

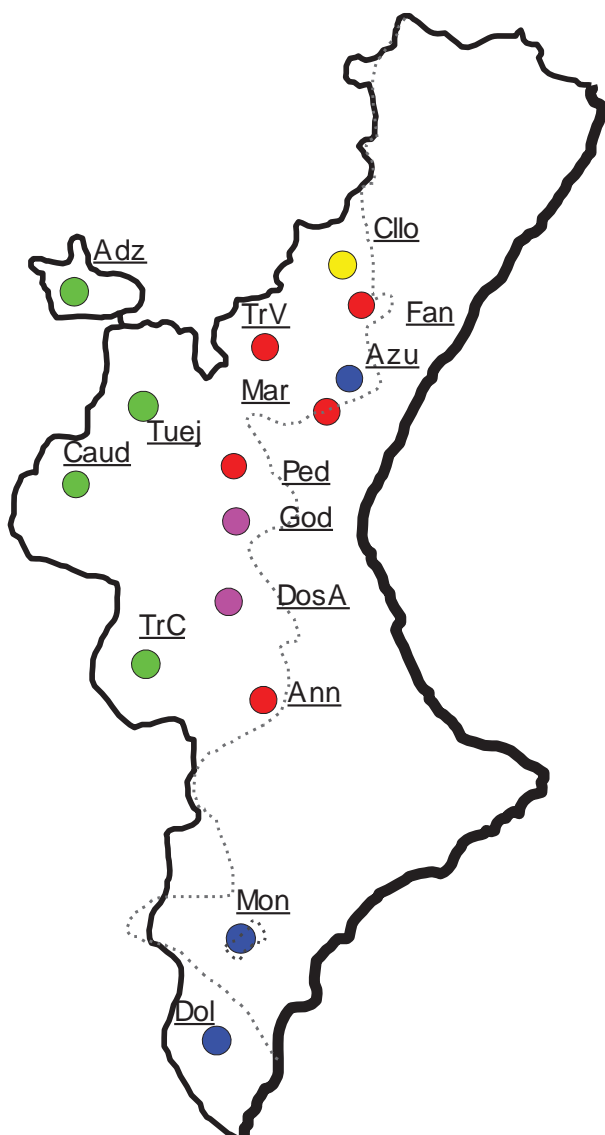
■	Mar[jé]ta	(1)
■	Mar[ié]ta	(2)
■	Mariíca	(8)
■	Mari[í ^k ya]	(1)
■	Mariquica	(2)
■	Mariquita	(1)

277 ...guapísima

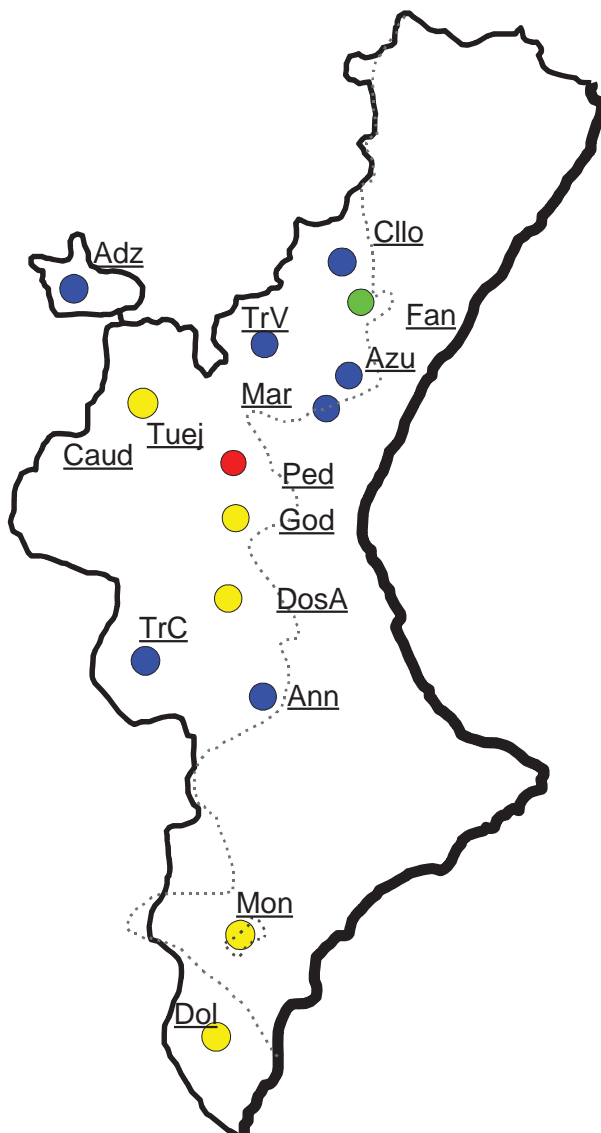
■	guapísima	(5)
■	guapisma	(4)
■	muy guapa	(6)

278 ... grandísima

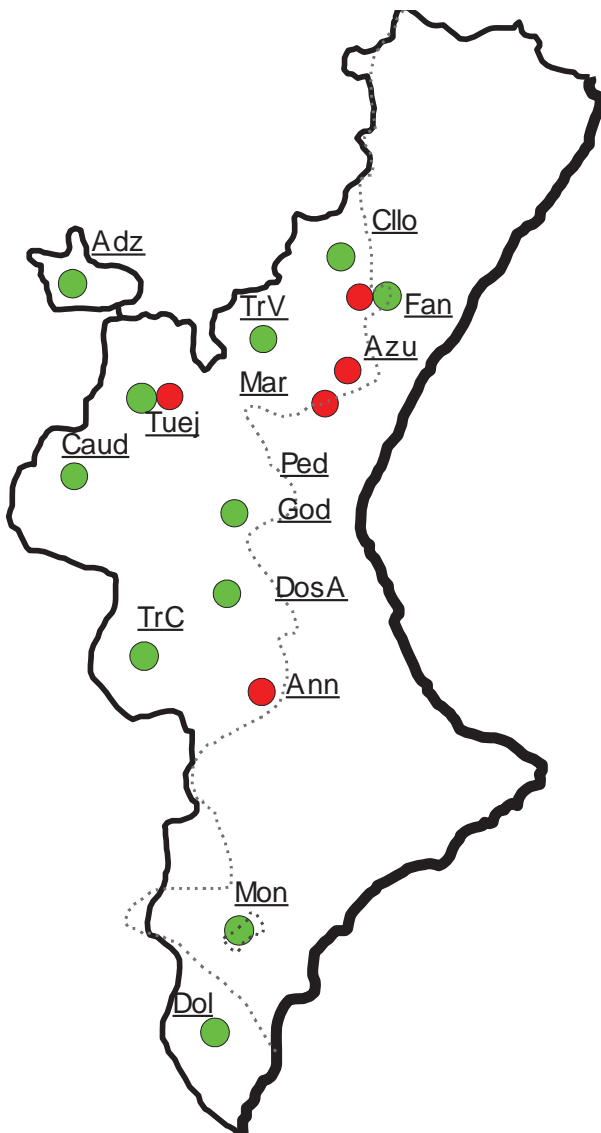
■	grandísima	(5)
■	grandisma	(4)
■	grandota	(1)
■	muy gorda	(3)
■	muy grande	(2)

280 ...ponerse ...

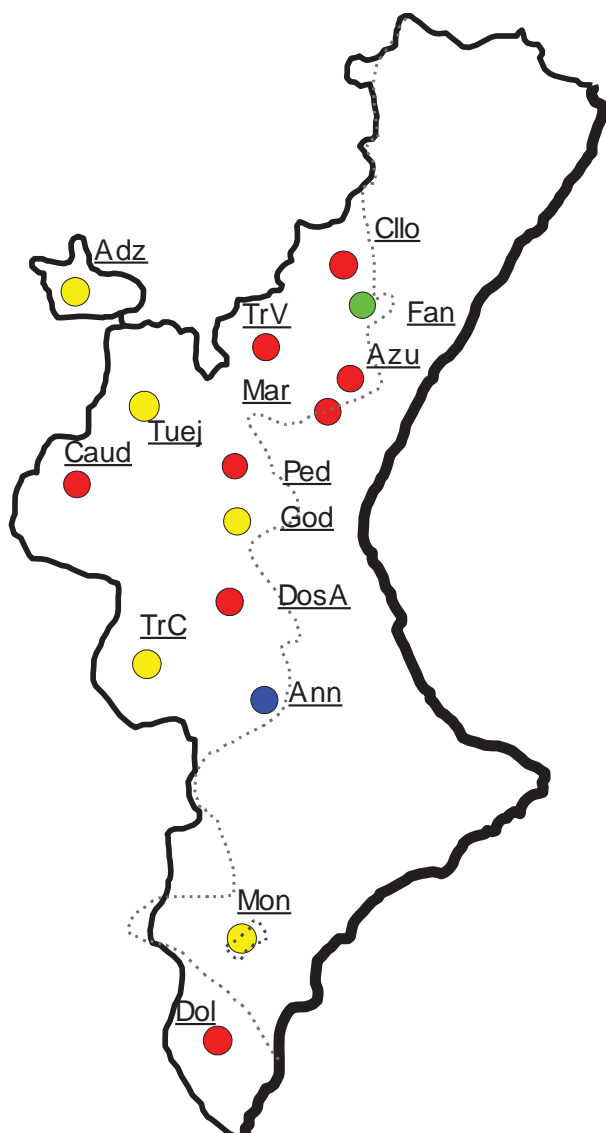
■	vest[íse]	(1)
■	met[ése]	(1)
■	pon[érse]	(5)
■	pon[ése]	(7)

285 una zorra

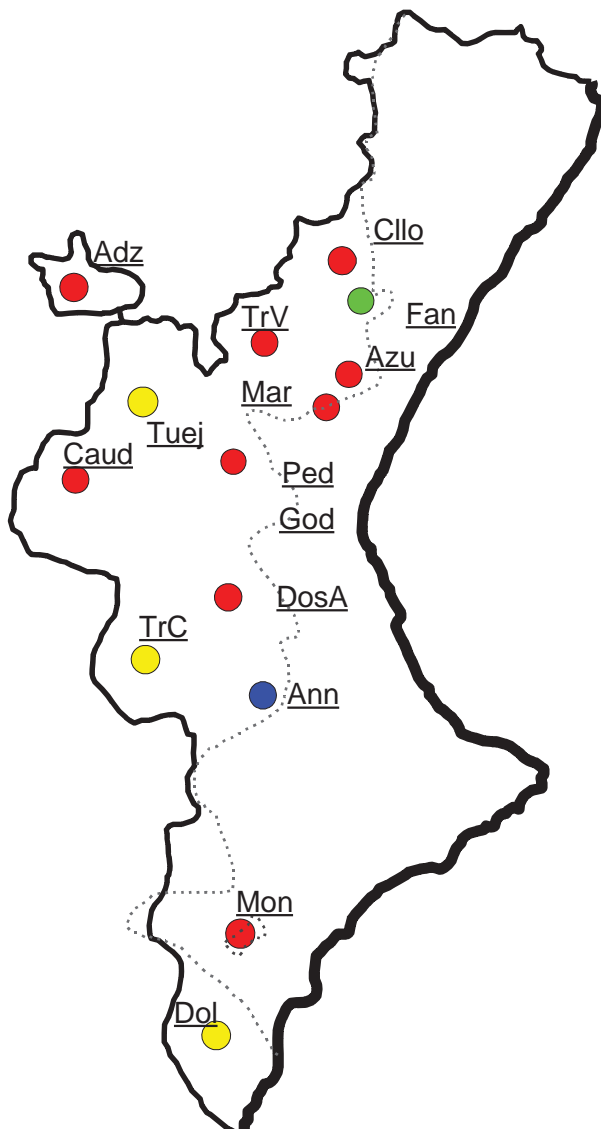
■	rabosa	(5)
■	zorra	(11)

294 diez y seis

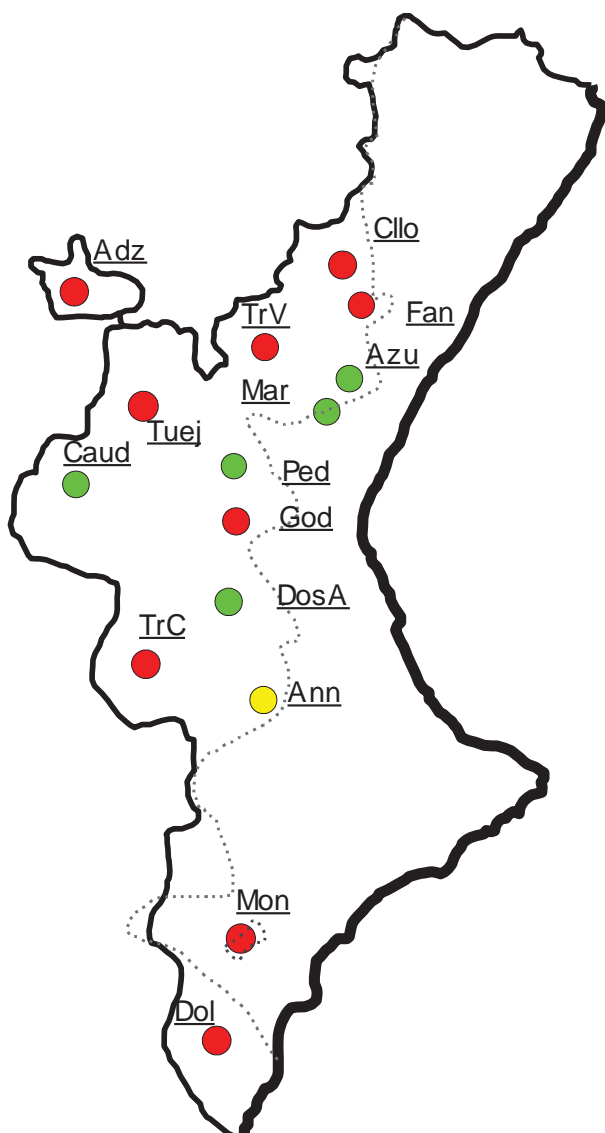
■	[de]ciséis	(8)
■	[di]ciséis	(1)
■	[dje]ciséis	(5)
■	se[dz]e	(1)

295 diez y ocho

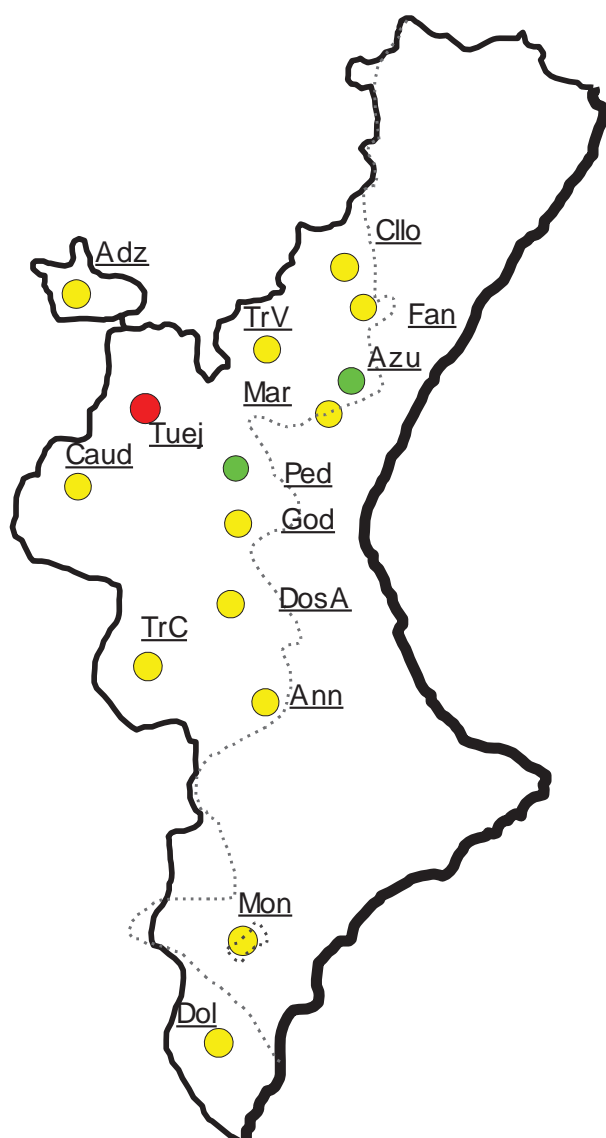
■	[de]ciocho	(9)
■	[di]ciocho	(1)
■	[dje]ciocho	(3)
■	dí[(g)]üit	(1)

296 veinte

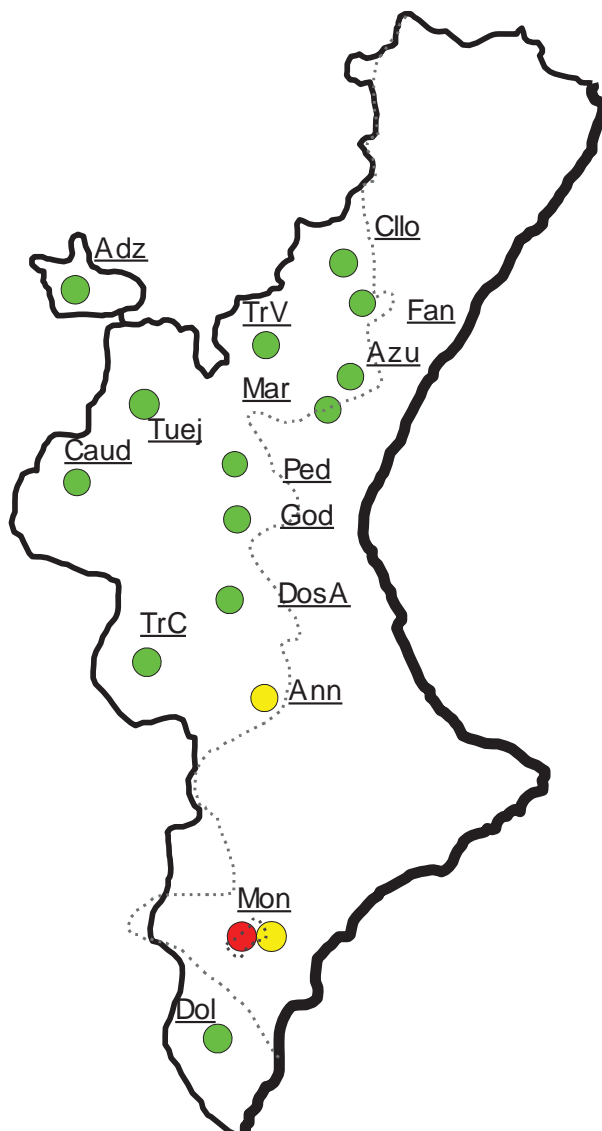
■	v[éjn]te	(9)
■	v[én]te	(5)
■	v[í]nt	(1)

297 veintiuno

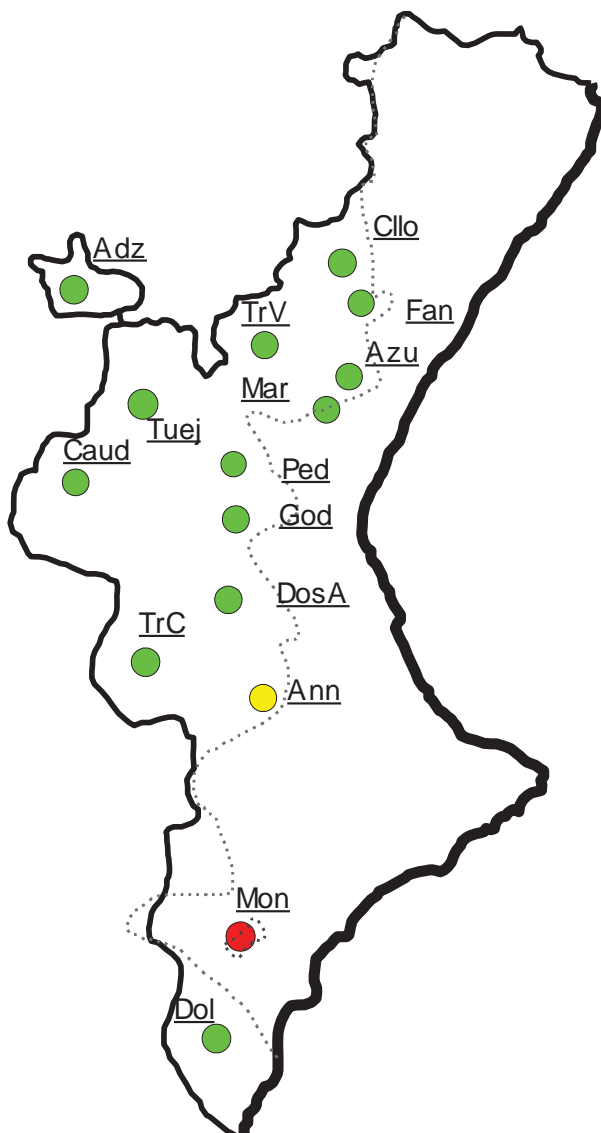
■	vent[iú]no	(1)
■	vent[íw]no	(2)
■	vent[jú]no	(12)

297 veintiuno

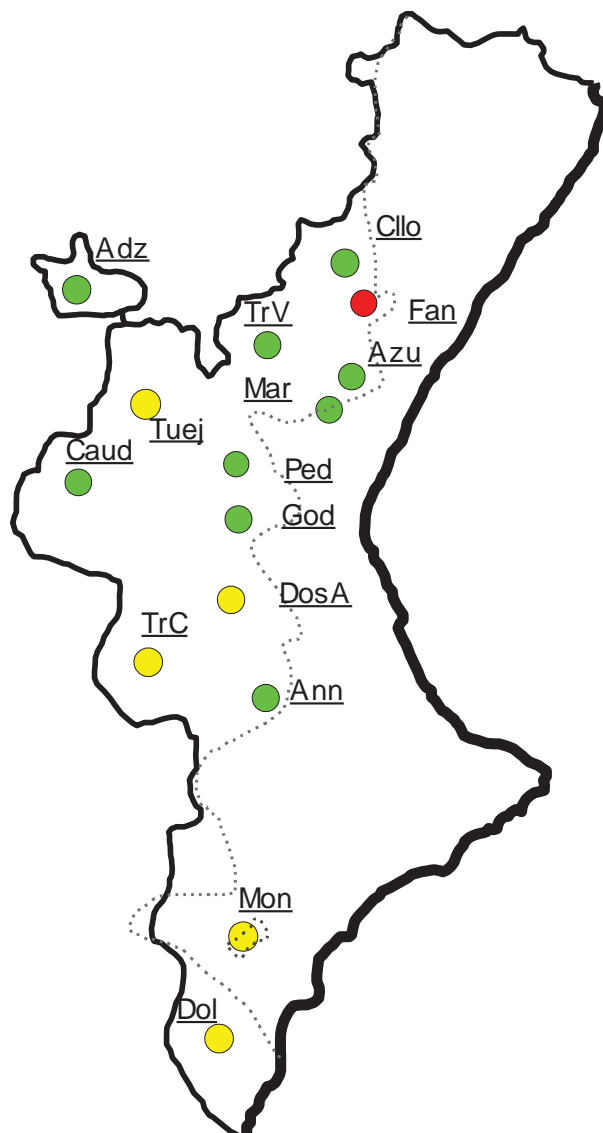
■	v[ejn]tiún	(1)
■	v[en]tiuno	(13)
■	v[in]tiuno	(2)

298 veintidós

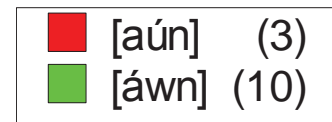
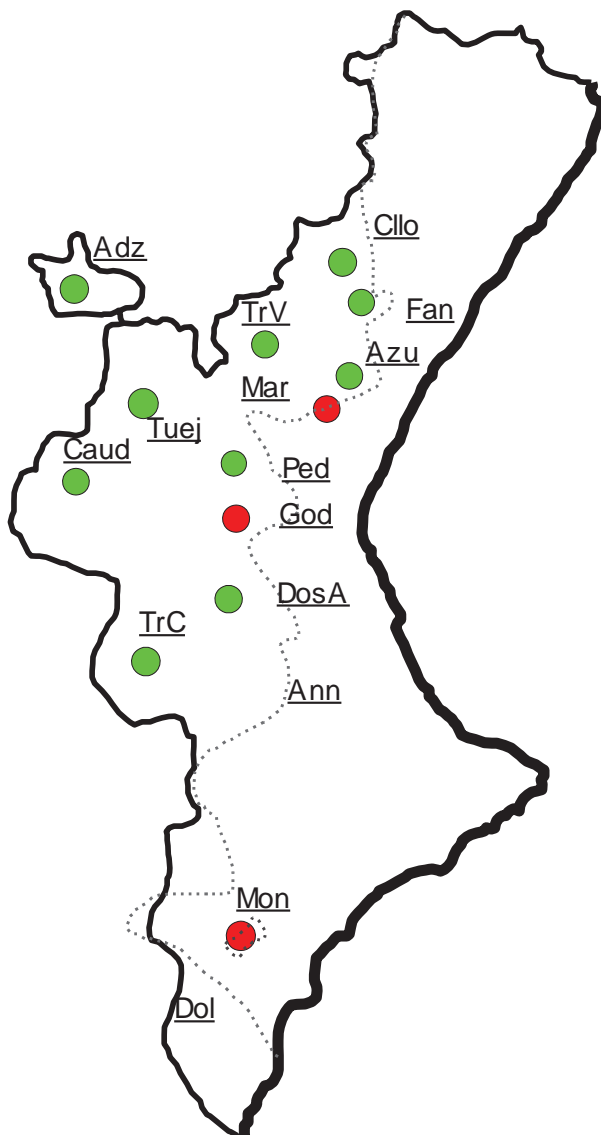
■	v[ejn]tidós	(1)
■	v[en]tidós	(13)
■	v[in]tidós	(1)

302 ...venido

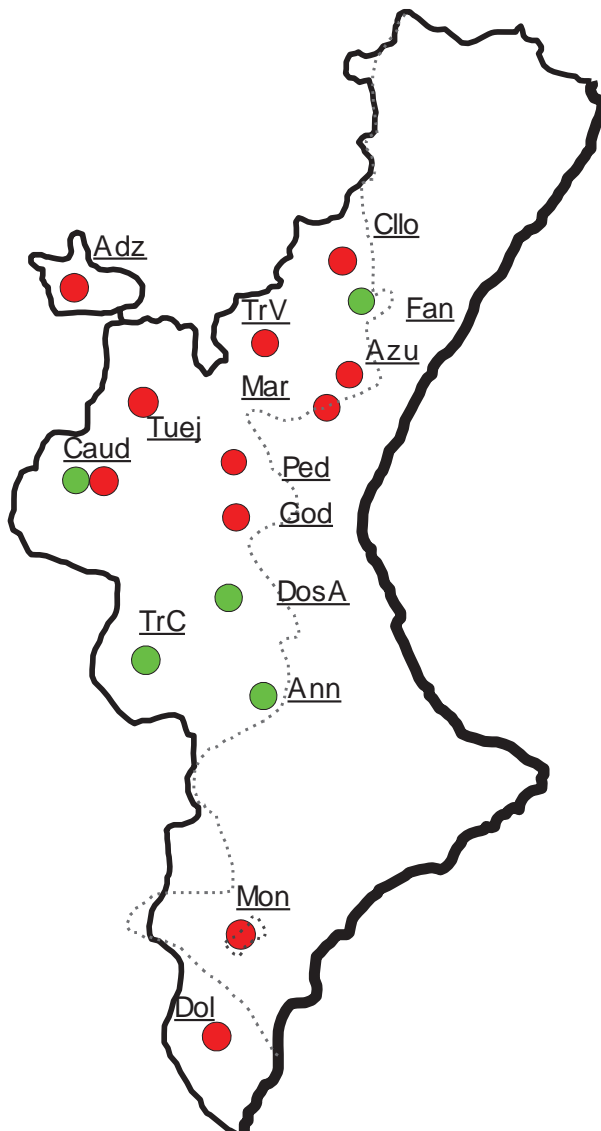

■	ven[jú]	(1)
■	veni[d]o	(9)
■	venío	(5)

302 Aun ...

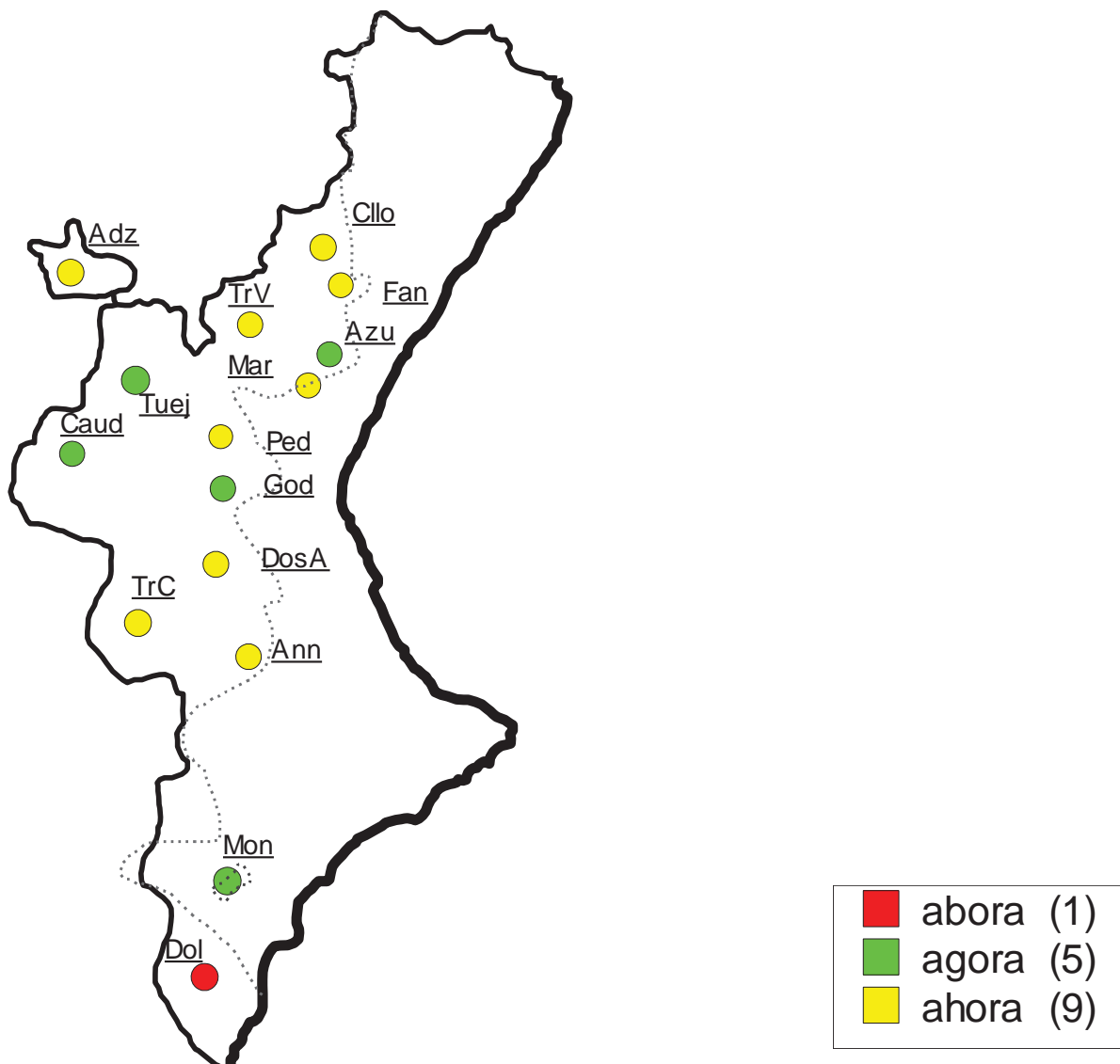

304 ... mismo

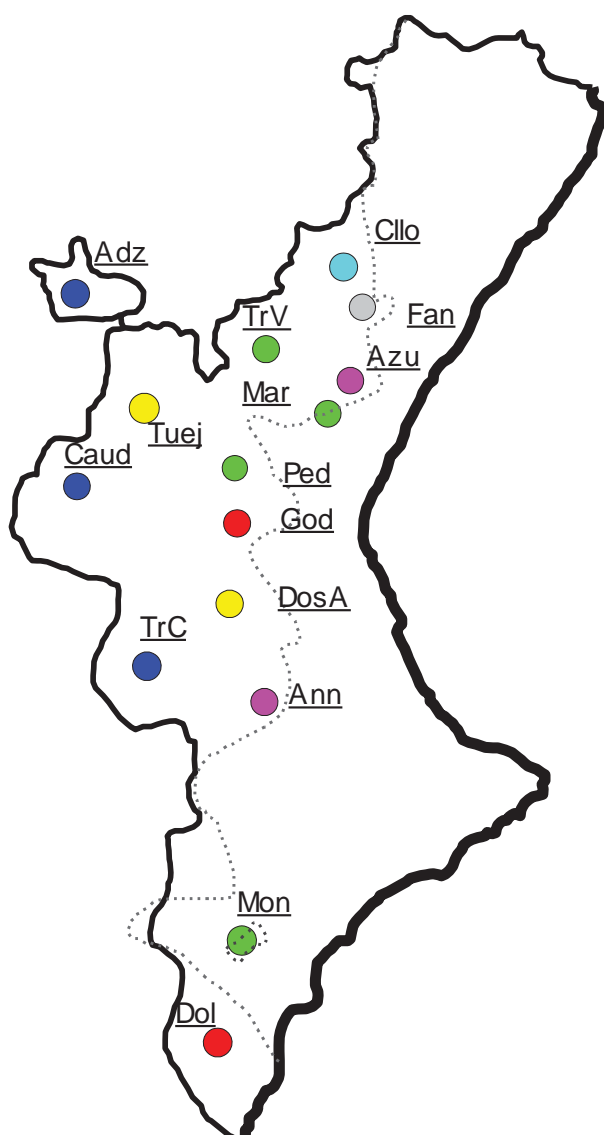

■	mesmo	(11)
■	mismo	(5)

304 ... ahora ...

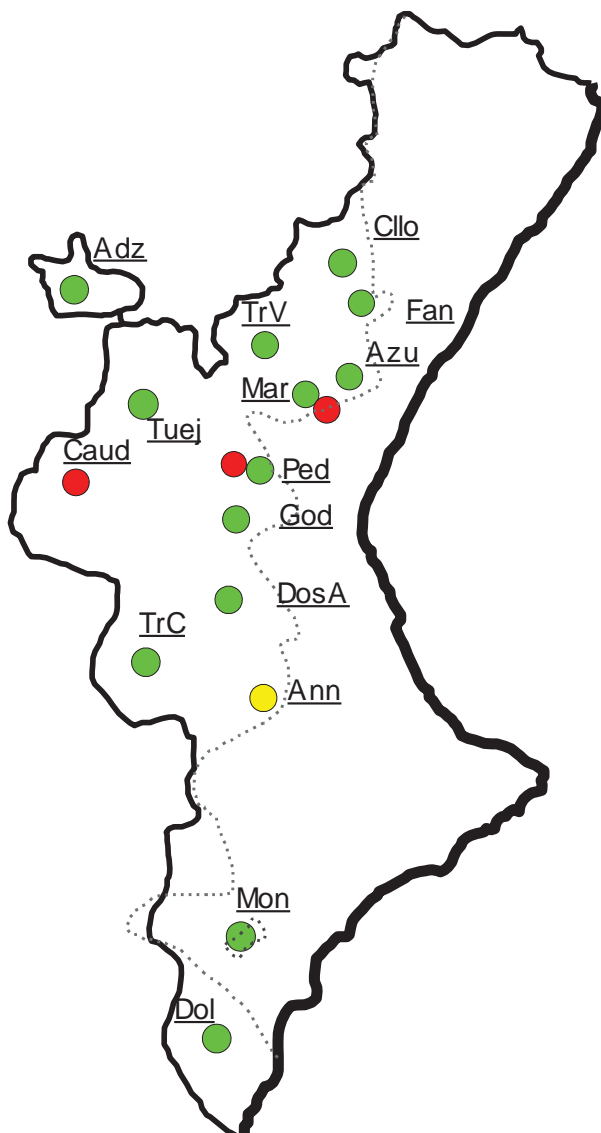

306 ... anteayer

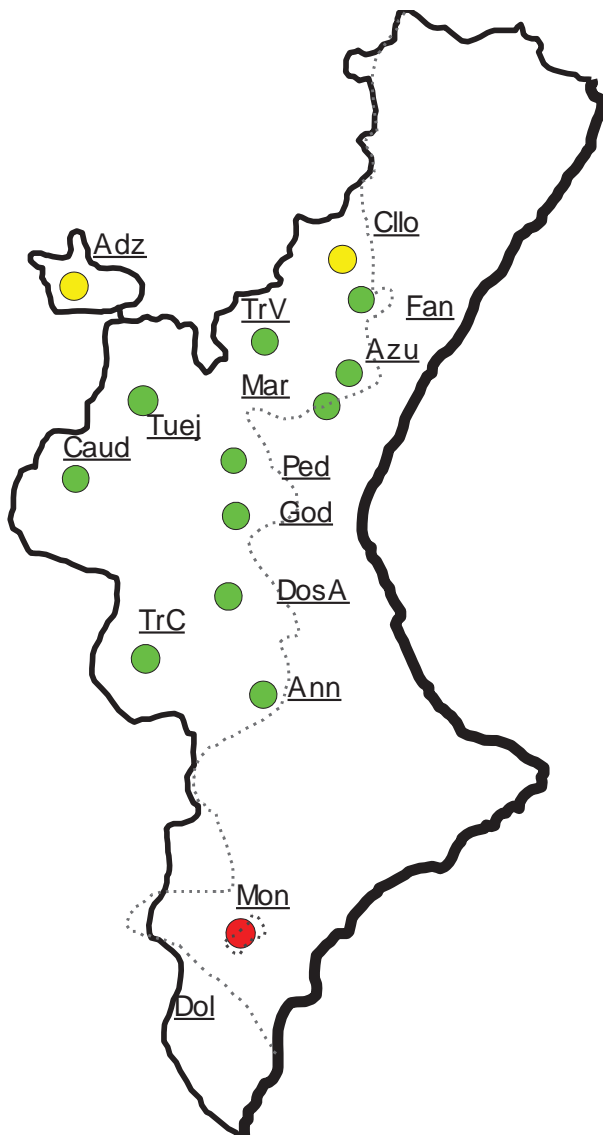
■	anteayer	(2)
■	anterdayer	(4)
■	antier	(2)
■	antiyer	(3)
■	despuesdayer	(2)
■	enterdayer	(1)
■	entesdayer	(1)

306 ...trajo...

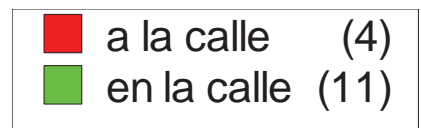
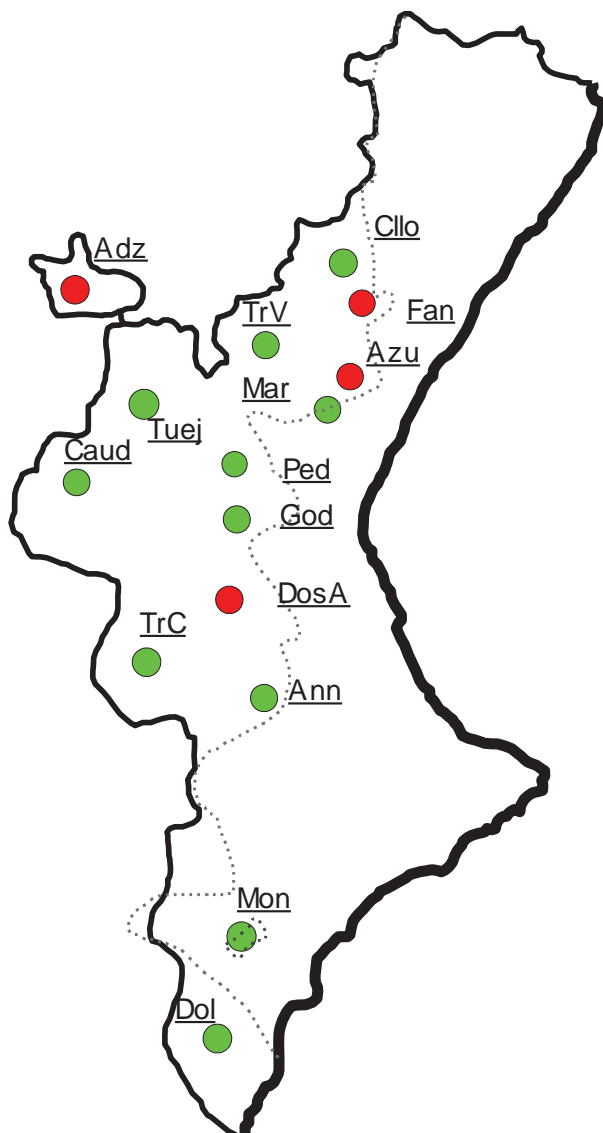
■	trajo	(3)
■	trujo	(13)
■	van traer	(1)

310 La criada...

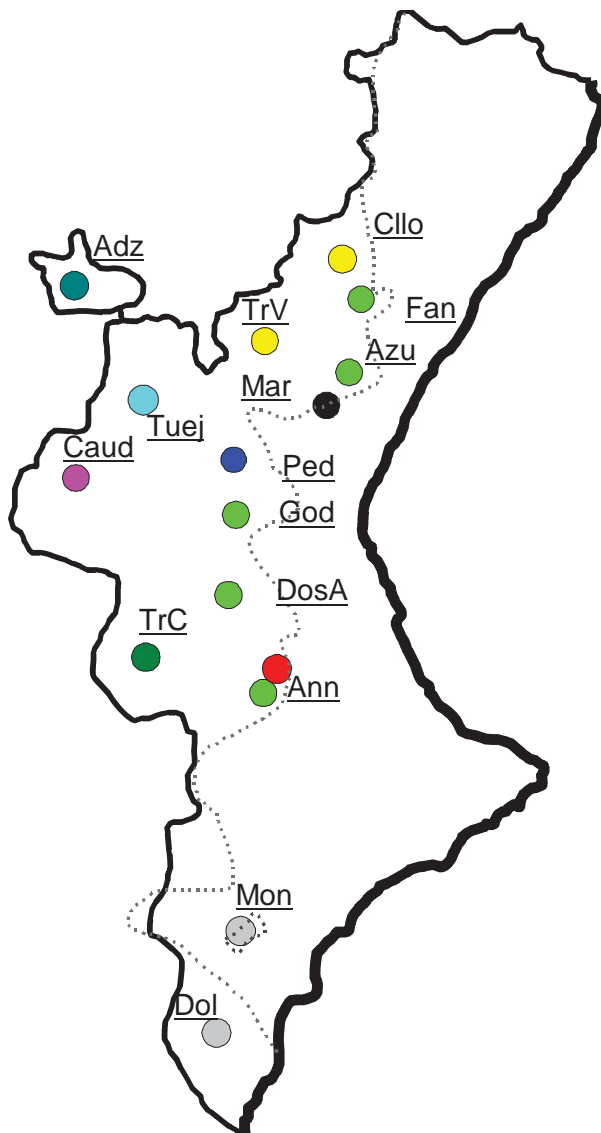

■	la cri[á:]	(1)
■	la cri[á]	(11)
■	la cri[áda]	(2)

313 ... en la calle

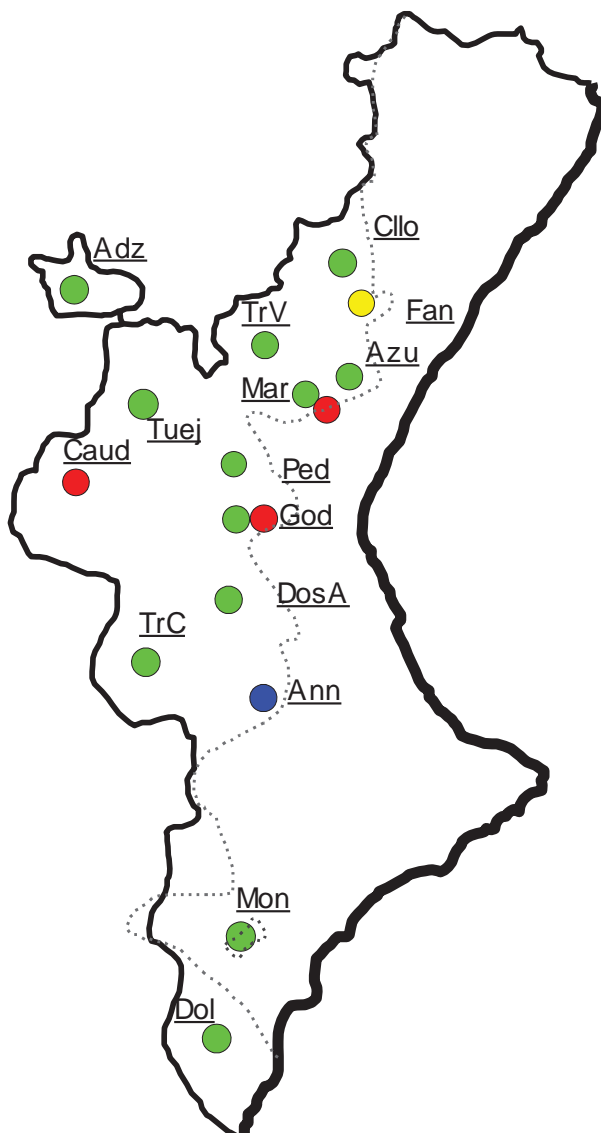

317 ... escueza

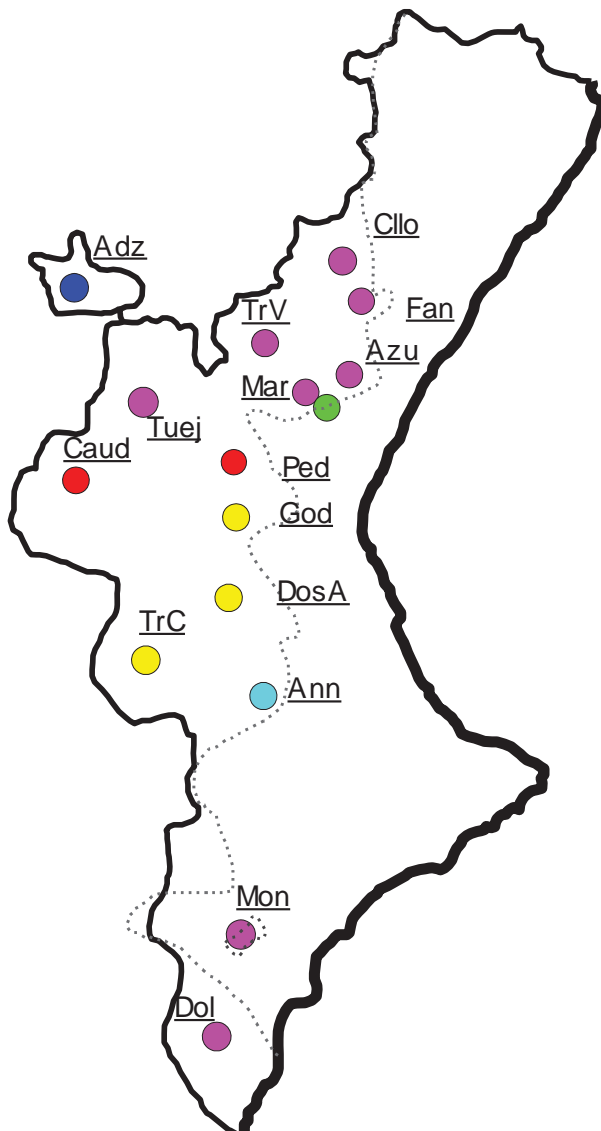
■	[kózo]	(1)
■	cuesga	(5)
■	cuezca	(2)
■	cuezga	(1)
■	escueja	(1)
■	escuerga	(1)
■	escuesa	(2)
■	escuesca	(1)
■	escuesga	(1)
■	escueza	(1)

319 Traje ...

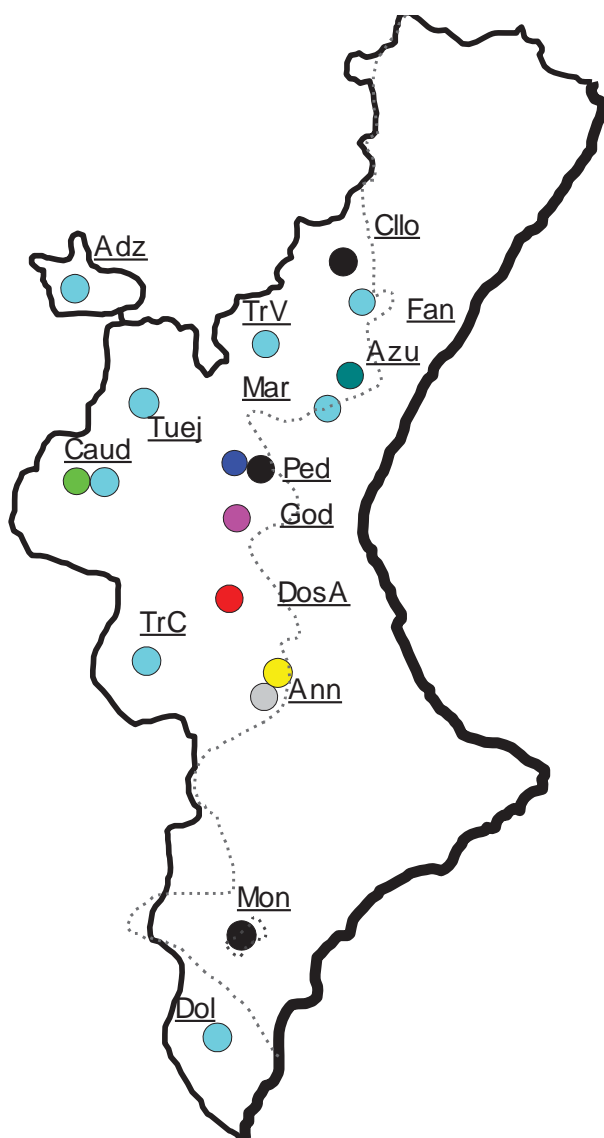
■	traje	(3)
■	truje	(12)
■	trujo	(1)
■	va traer	(1)

320 Trajeron ...

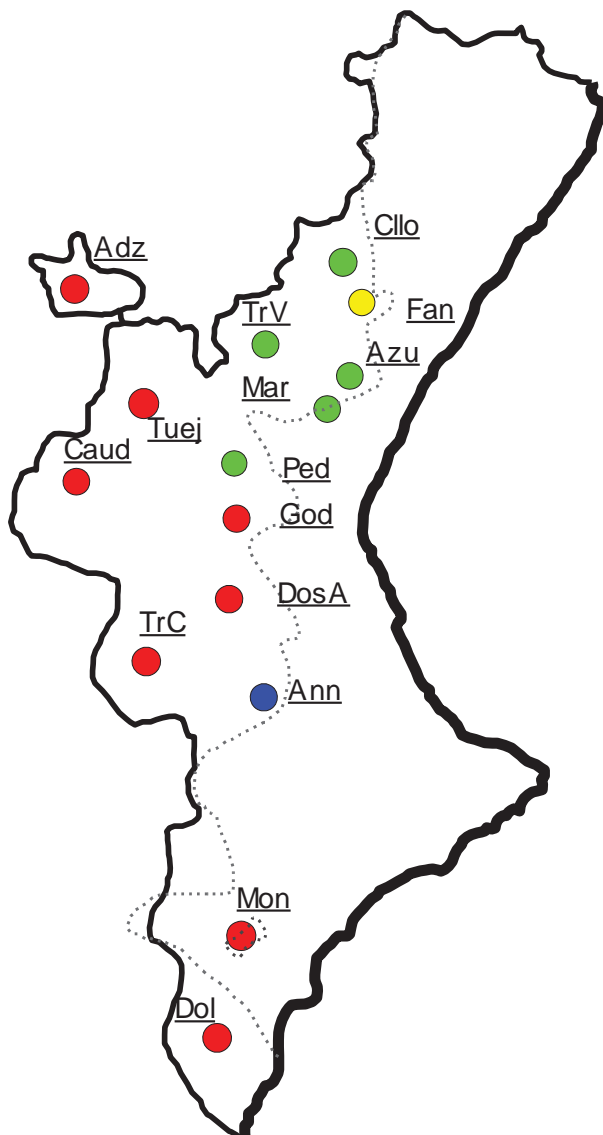
■	trajeron	(2)
■	trajieron	(1)
■	trujeron	(3)
■	trujieren	(1)
■	trujieron	(8)
■	van traer	(1)

322 Ve y dile ...

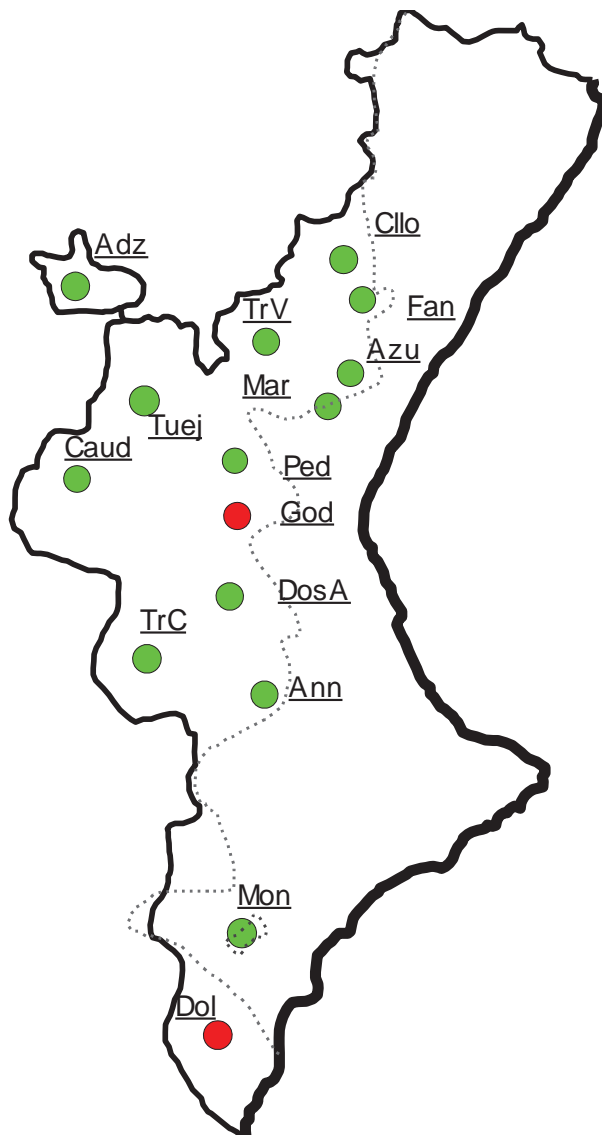
■	anda ves dile	(1)
■	anda y dile	(1)
■	anda y dili	(1)
■	anda y dirle	(1)
■	anda y ves dile	(1)
■	ves y dile	(8)
■	ves y dili	(1)
■	ves y dirle	(3)
■	ves y disle	(1)

325 Decid

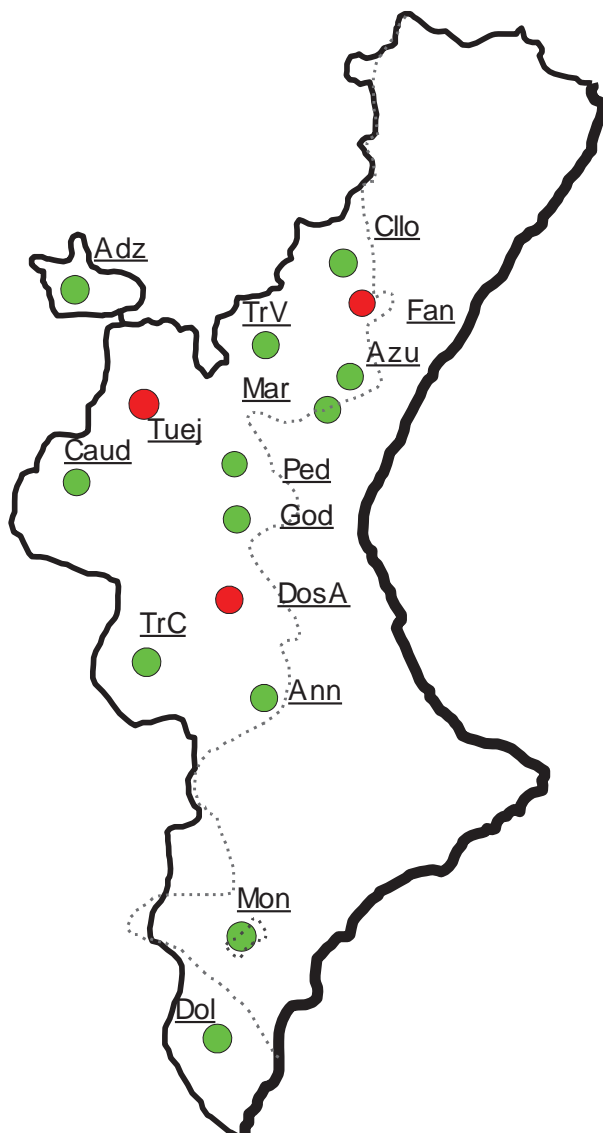
■	d[e]cir	(8)
■	d[i]cir	(5)
■	d[i]icid	(1)
■	dir	(1)

326 ...teniendo...

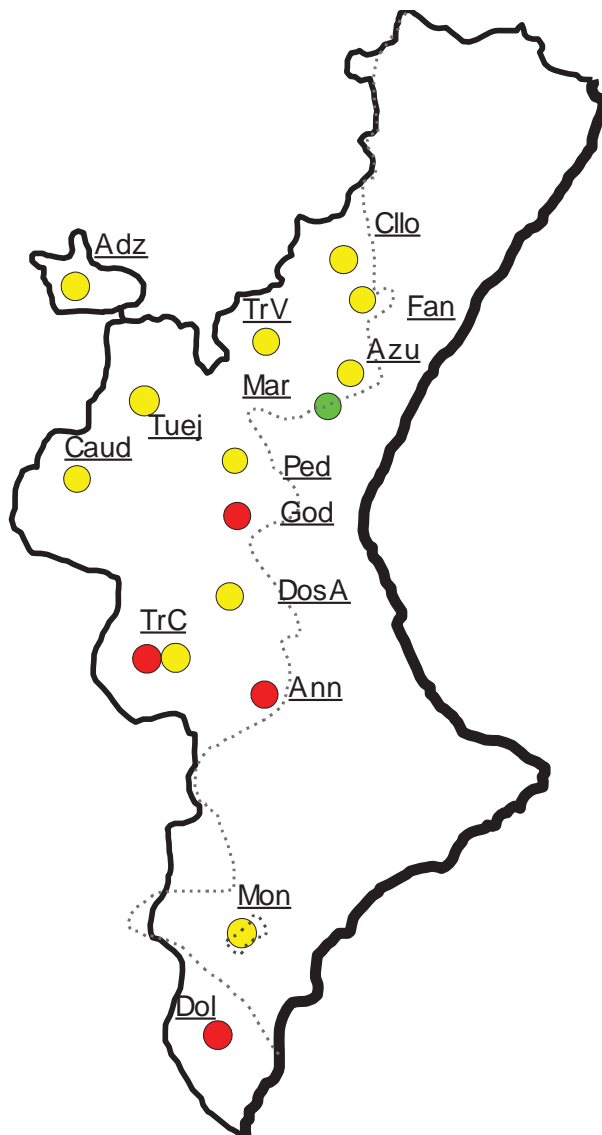
■	teniendo (2)
■	tuyendo (13)

327 Se puede ...

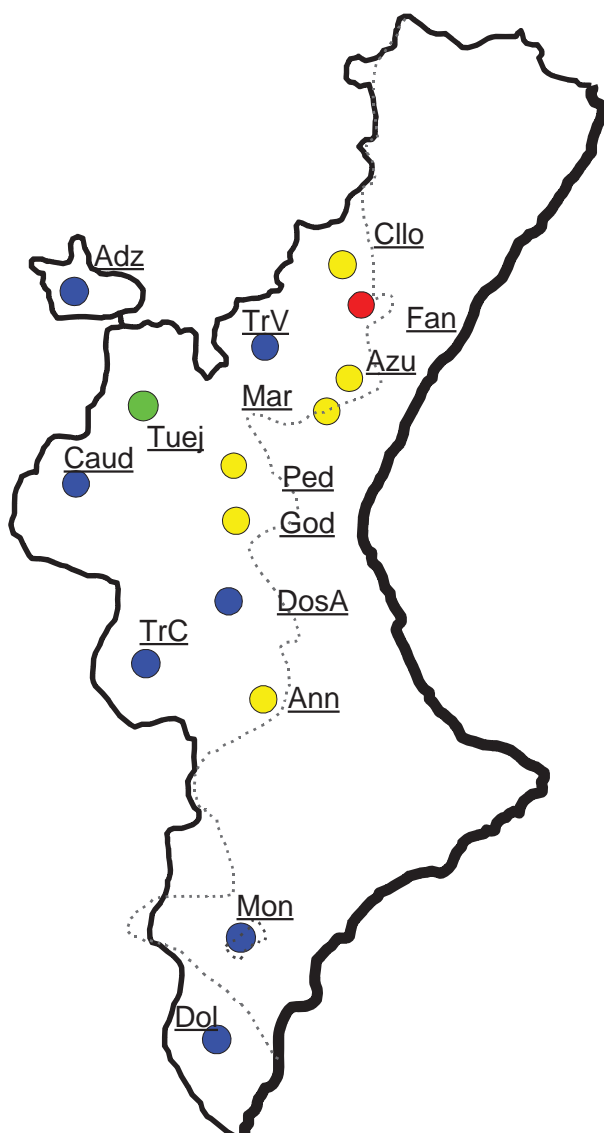
■	se pué	(3)
■	se pue[d]e	(12)

327 ...queriendo...

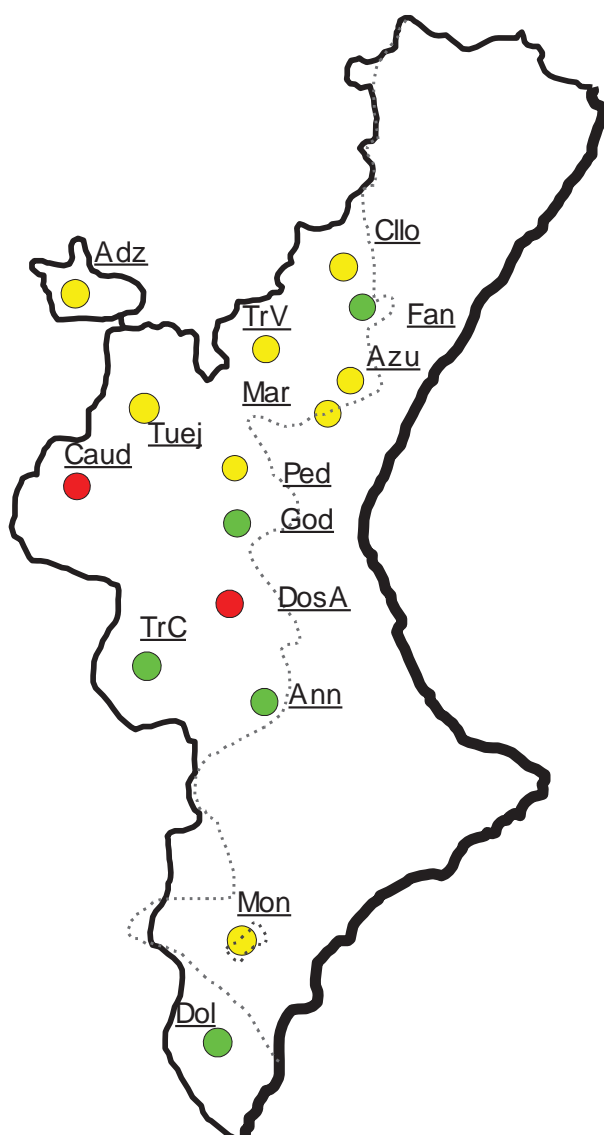
■	queriendo	(4)
■	quesiendo	(1)
■	quisiendo	(11)

329 ... bendecido ...

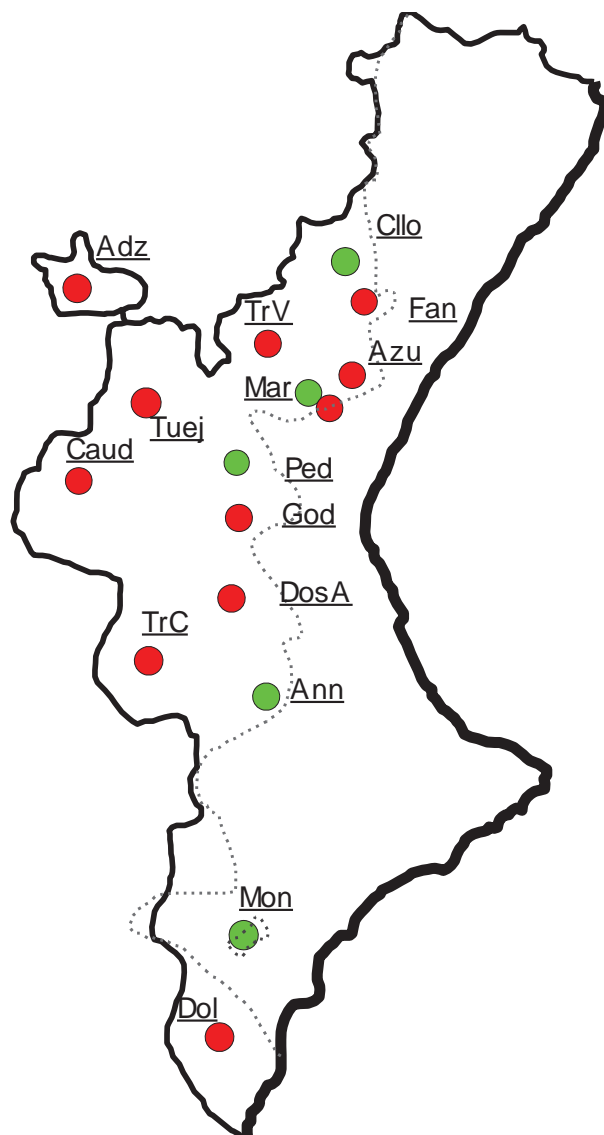
■	bendec[jú]	(1)
■	bendeci[θ]o	(1)
■	bendeci[d]o	(6)
■	bendecío	(7)

329 ... bendecido...

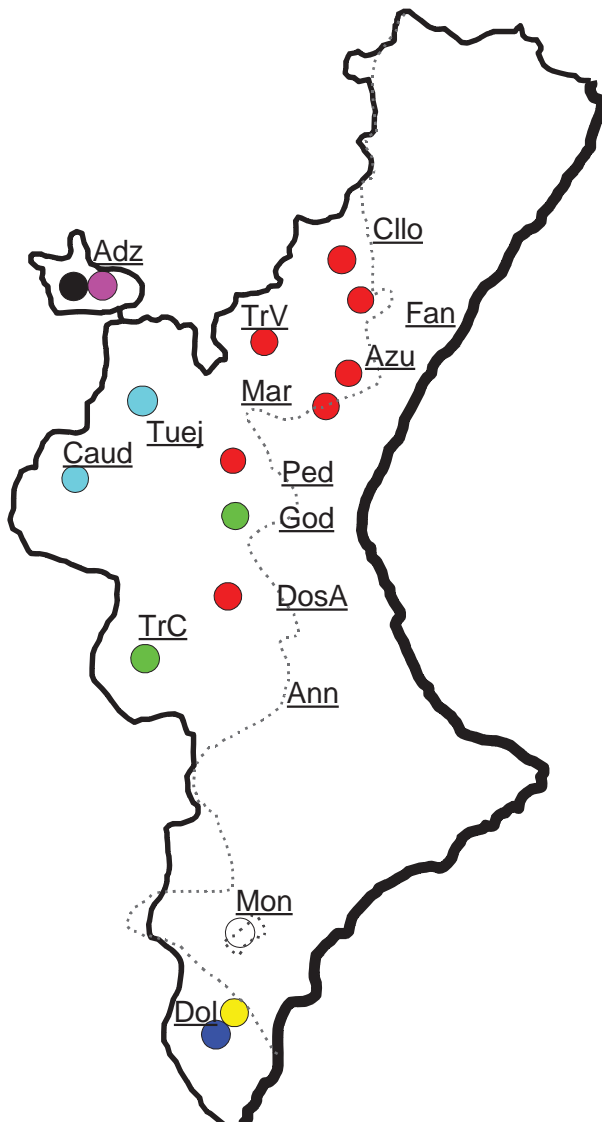
■	b[i]nd[i]cido (2)
■	bend[e]cido (5)
■	bend[i]cido (8)

337 ...somos...

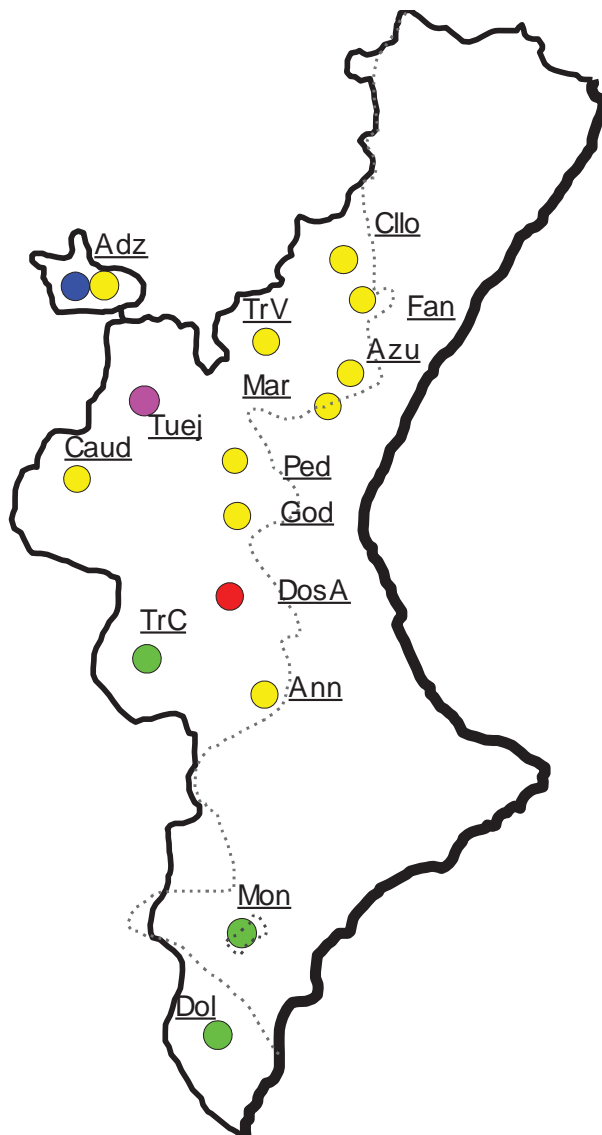
■	semos	(11)
■	somos	(5)

338 fui...

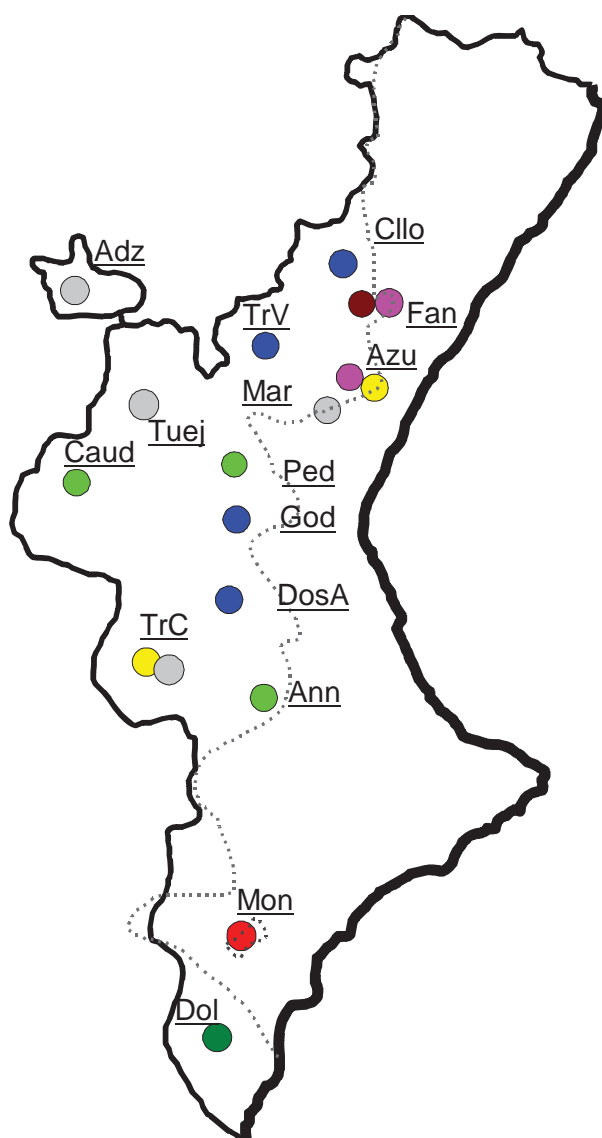
□	[(x)]ui	(1)
■	[^φ f]ui	(2)
■	[f ^φ]i	(1)
■	[f ^φ]ui	(1)
■	[f]i	(1)
■	[f]ui	(2)
■	[x]ui	(7)
■	[x]ui - [f]ui	(1)

340 No se veía...

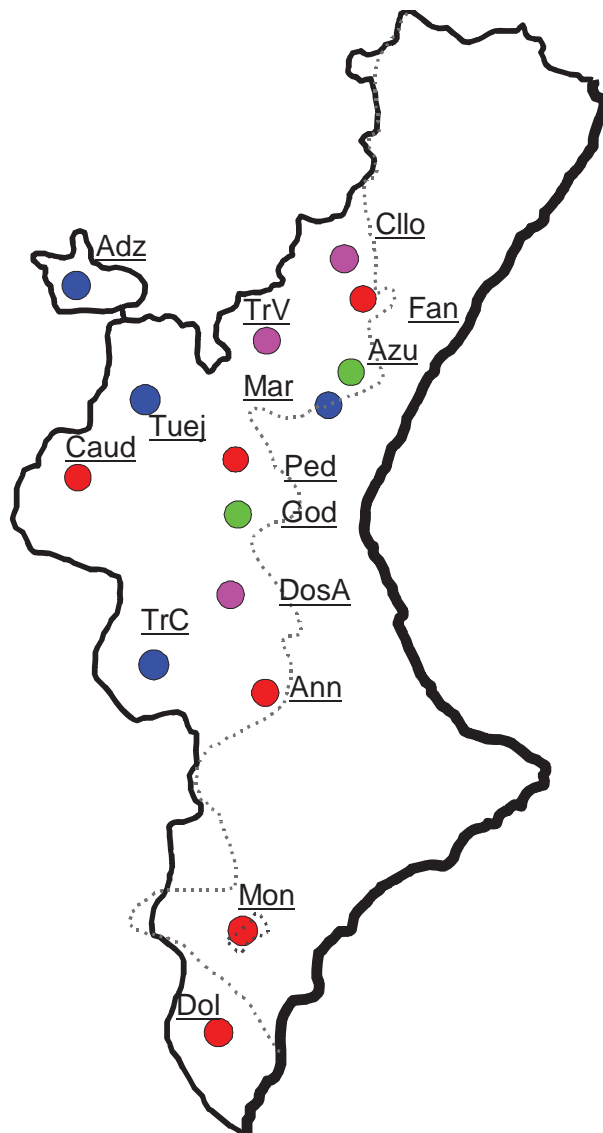
■	no se vedía	(1)
■	no se veía	(3)
■	no se vía	(10)
■	no vía	(1)
■	no vía gota	(1)

341 Os vais a ...

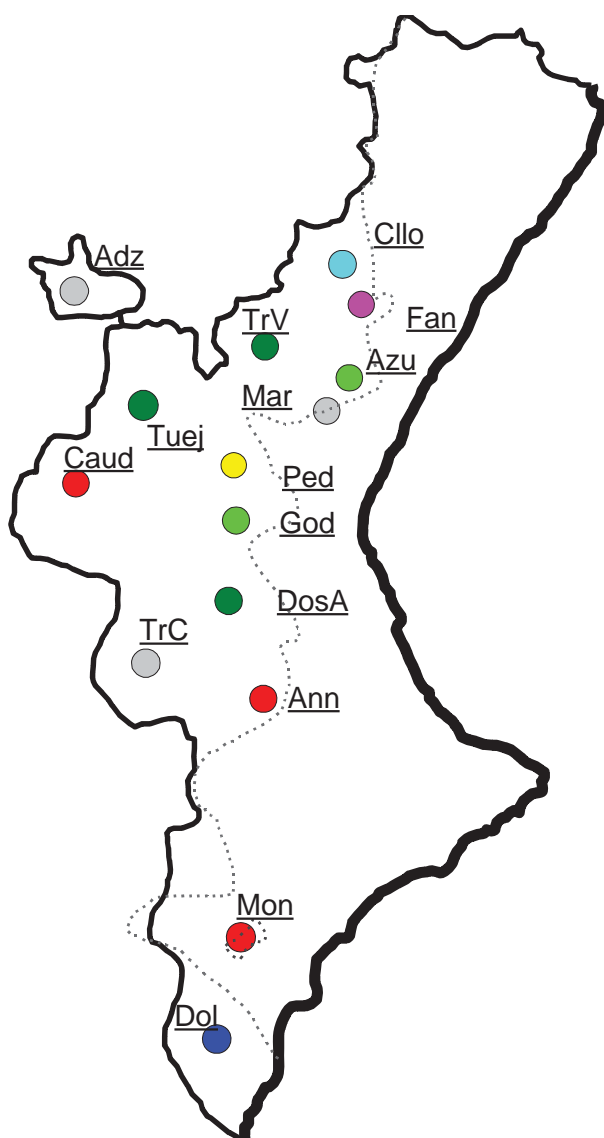
■	los vais a	(1)
■	los vais a	(3)
■	os vais a	(2)
■	se vais a	(1)
■	se vais a	(2)
■	s'us vais a	(4)
■	us vais a	(4)
■	vais a	(1)

342 Os han ...

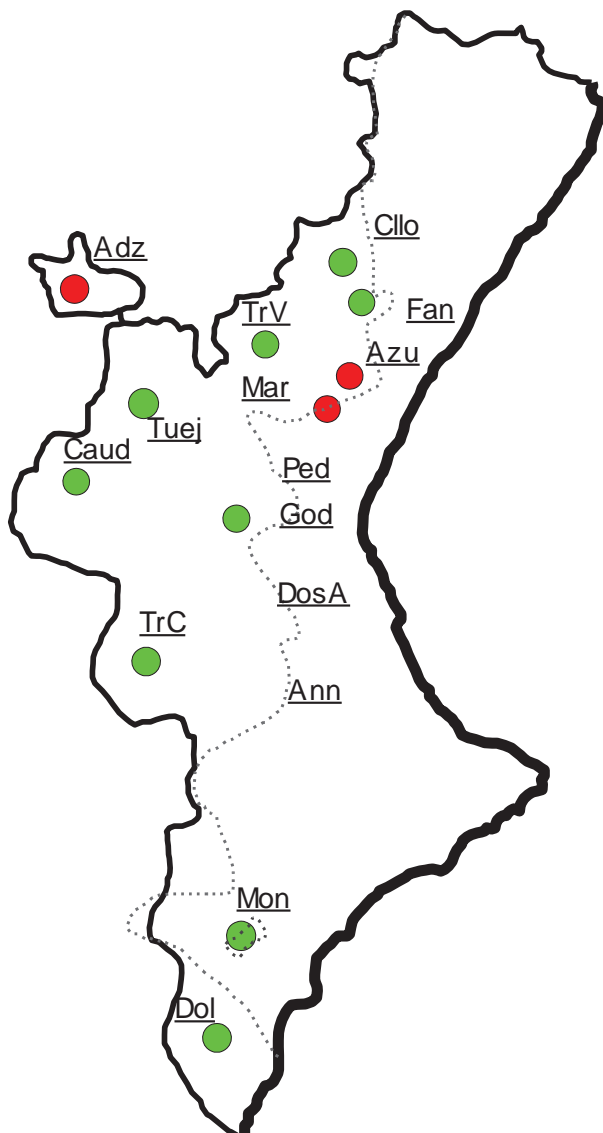
■	los han	(6)
■	os han	(2)
■	s'us han	(4)
■	us han	(3)

343 ¿Os queréis callar?

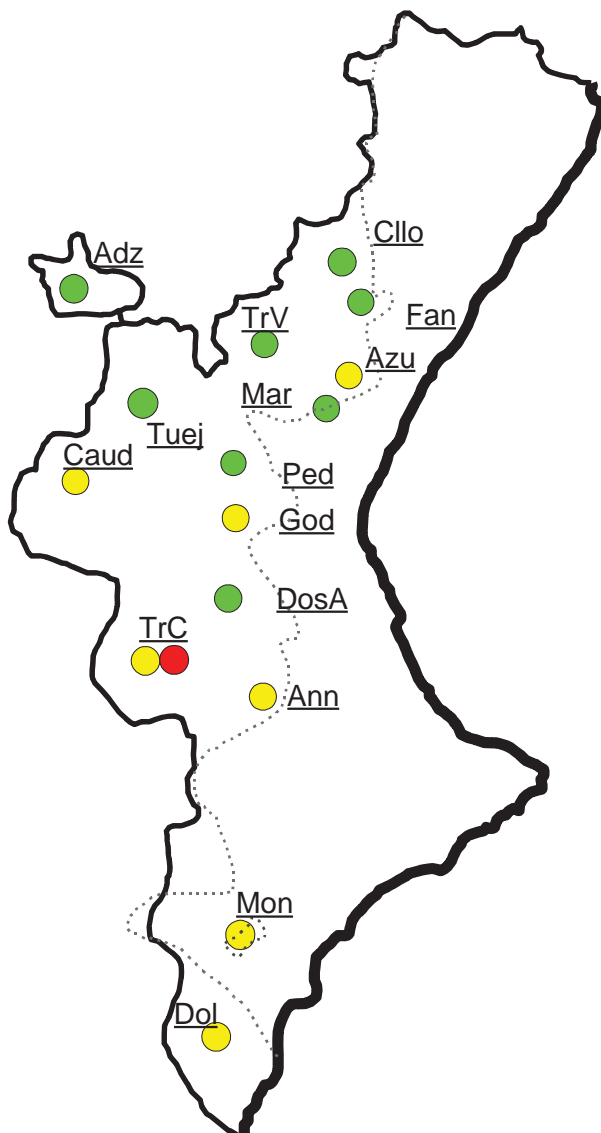
■	los queréis callar	(3)
■	os queréis callar	(2)
■	queréis callar	(1)
■	queréis callarse	(1)
■	se queréis callar	(1)
■	se queréis callar	(1)
■	s'us queréis callar	(3)
■	us queréis callar	(3)

355 ... cuidarle

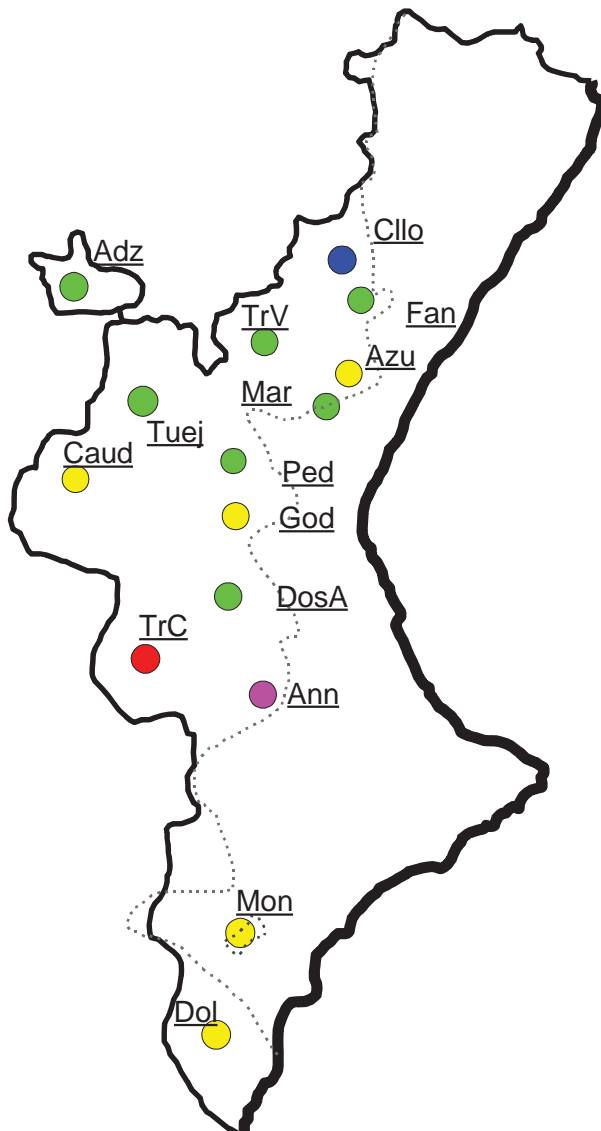
■ [kuj]darlo (3)
■ [kwi]darlo (9)

355 ... cuidarle

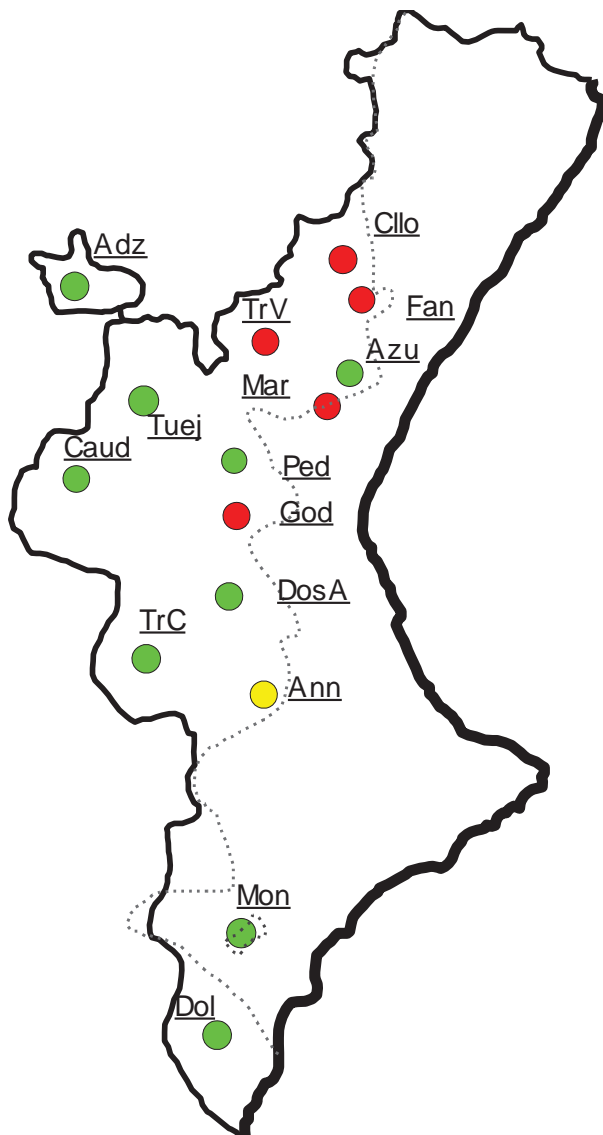
■	cuid[álo]	(1)
■	cuid[álo]	(8)
■	cuid[árlo]	(7)

357 ... echarles...

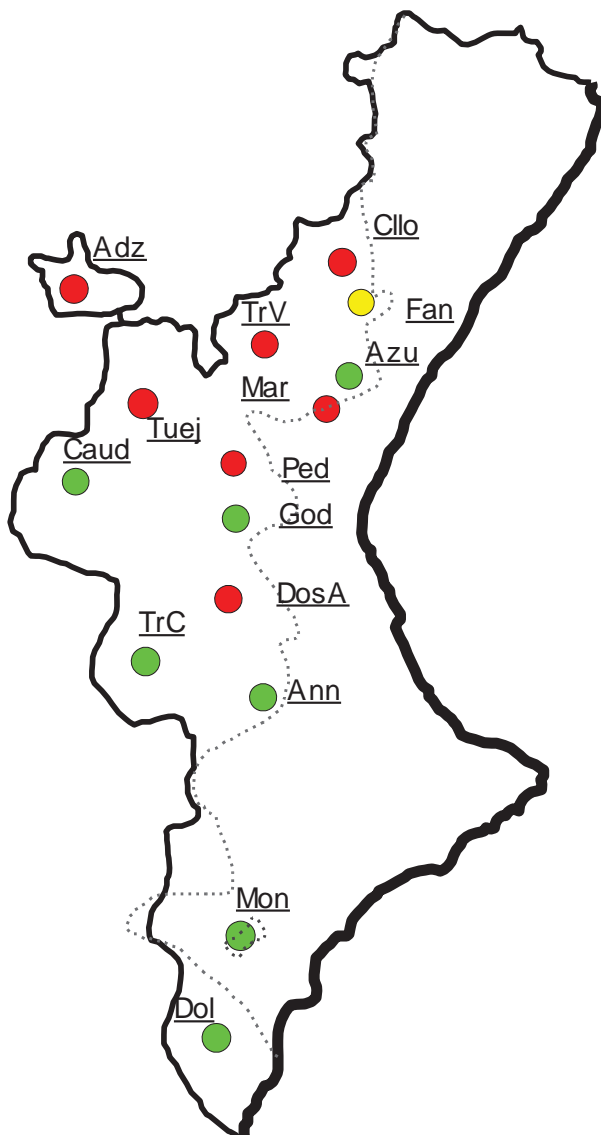
■	ech[áles]	(1)
■	ech[áles]	(7)
■	ech[árles]	(5)
■	pon[éles]	(1)
■	pon[érlis]	(1)

362 ... le cansa ...

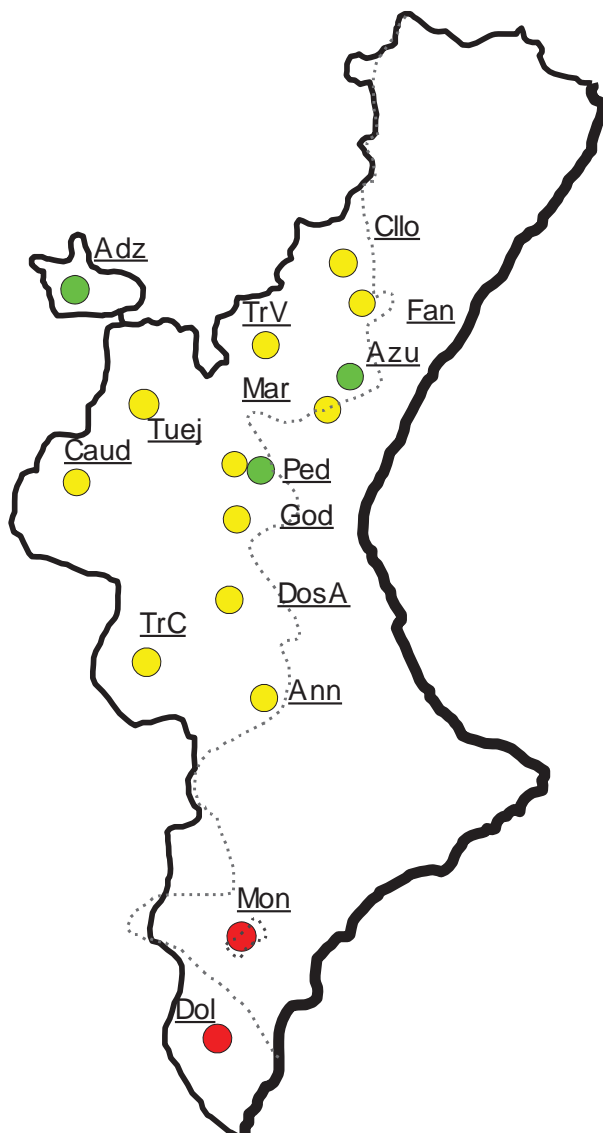
■	la cansa	(5)
■	le cansa	(9)
■	li cansa	(1)

363 ... cansarla

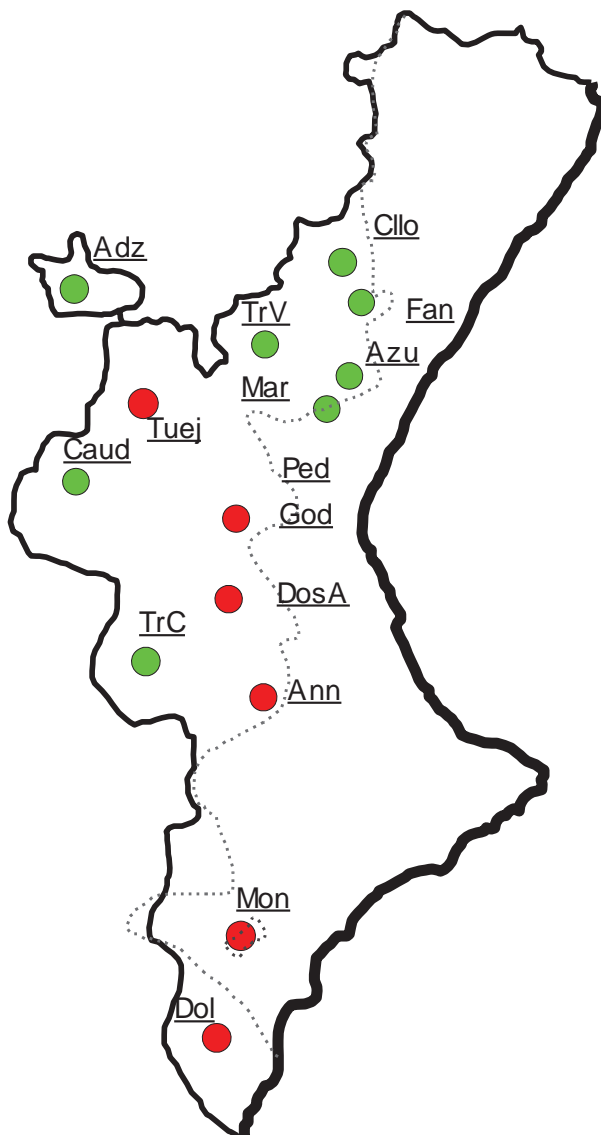
■	cans[ála]	(7)
■	cans[árla]	(7)
■	descans[ála]	(1)

364 ... ustedes

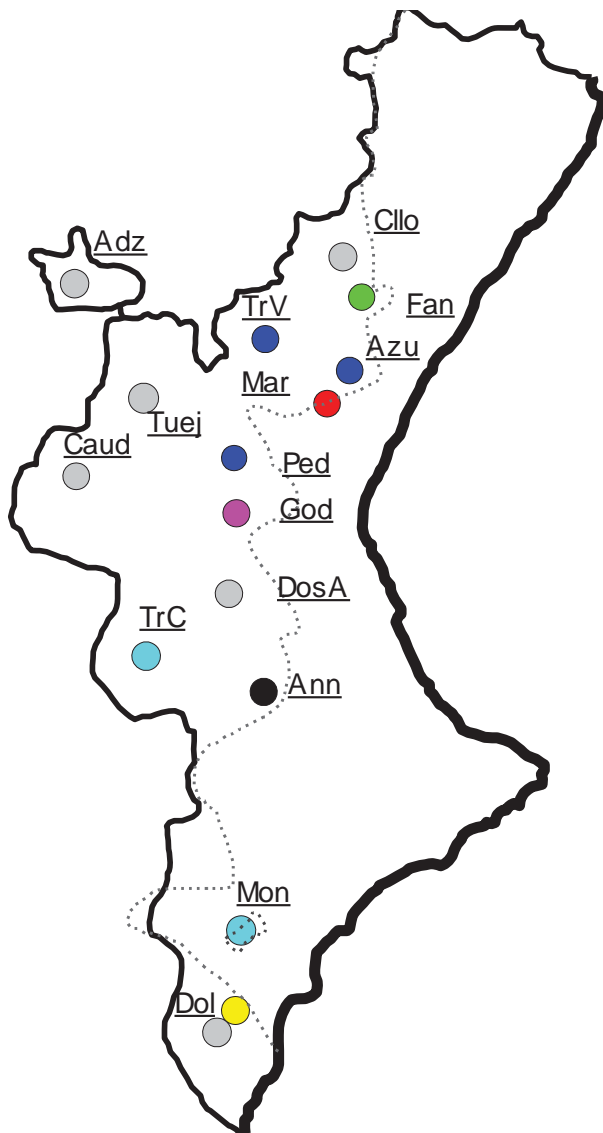
■	ust[é:]s	(2)
■	ustedes	(3)
■	ustés	(11)

365 ... abrigarse

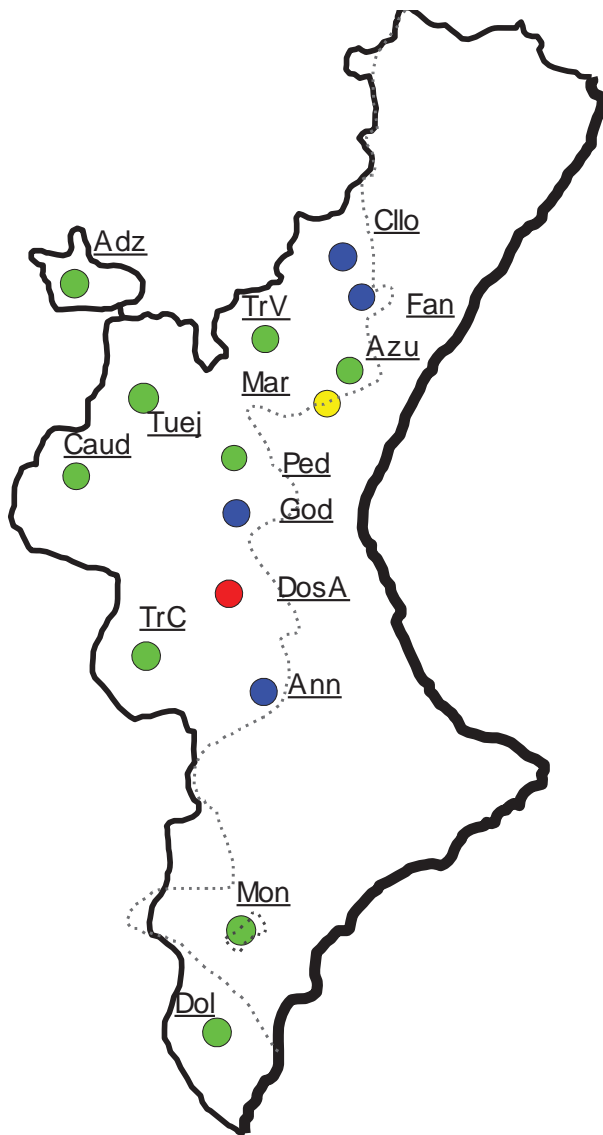

- abrig[á]rse / tap[á]rse (6)
■ abrig[á]se / tap[á]se (8)

369 ... patatas

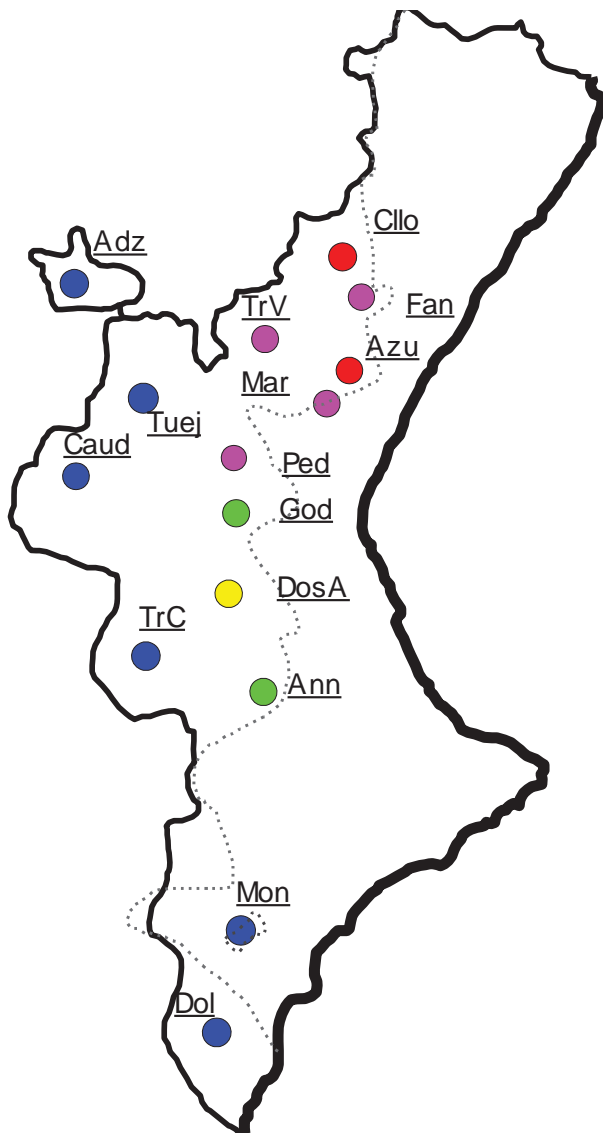

370 ... rosales

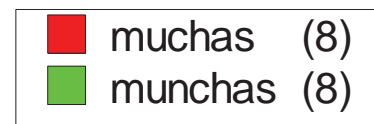
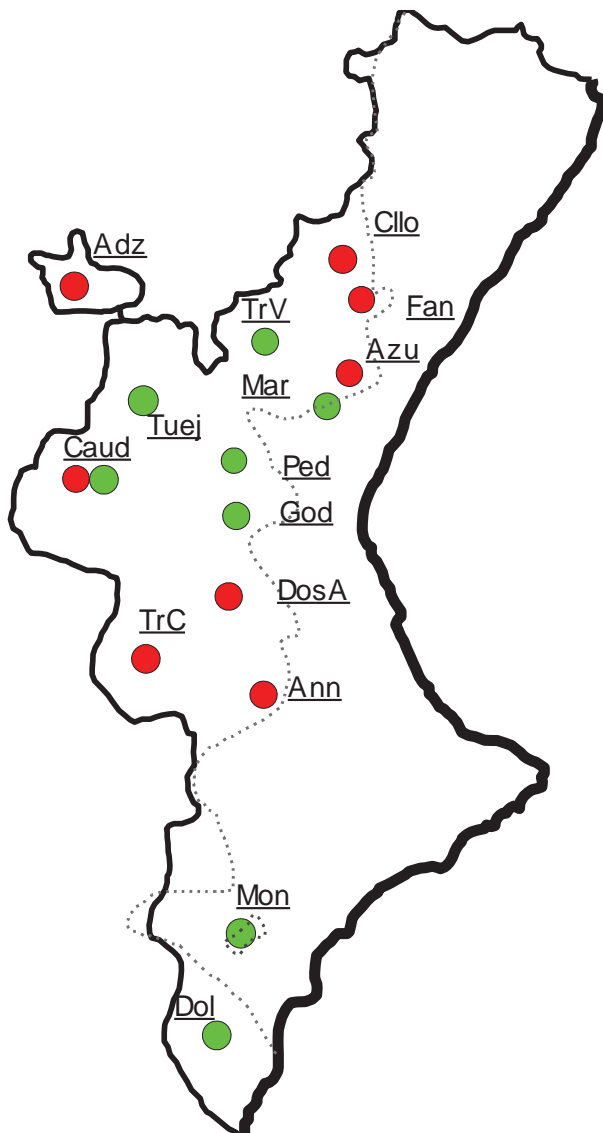
■	rosaleros	(1)
■	rosales	(9)
■	roseras	(1)
■	roseros	(4)

371 ... almendros

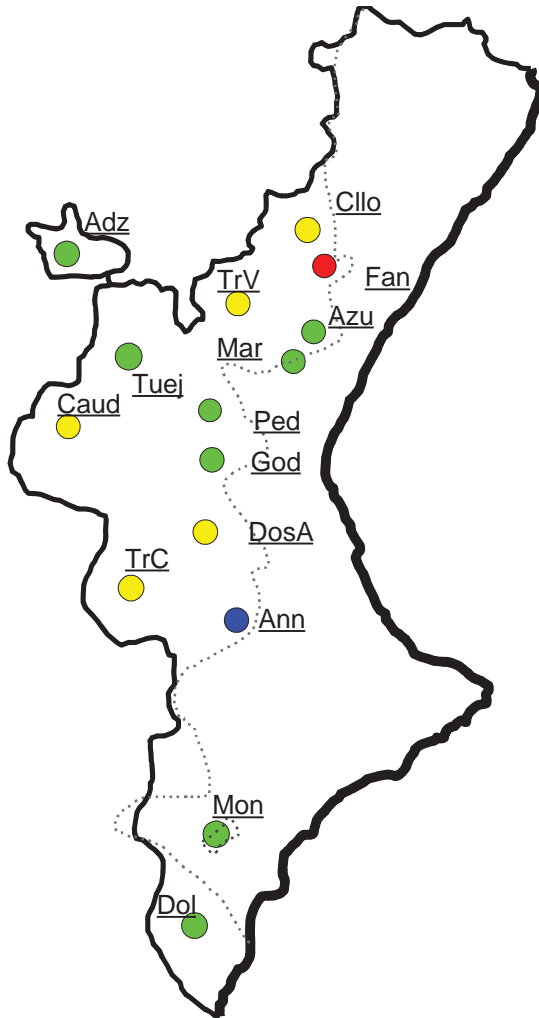

■	almendoleros	(2)
■	almendreros	(2)
■	almendroneros	(1)
■	almendros	(6)
■	armendoleros	(4)

373 ...muchas...

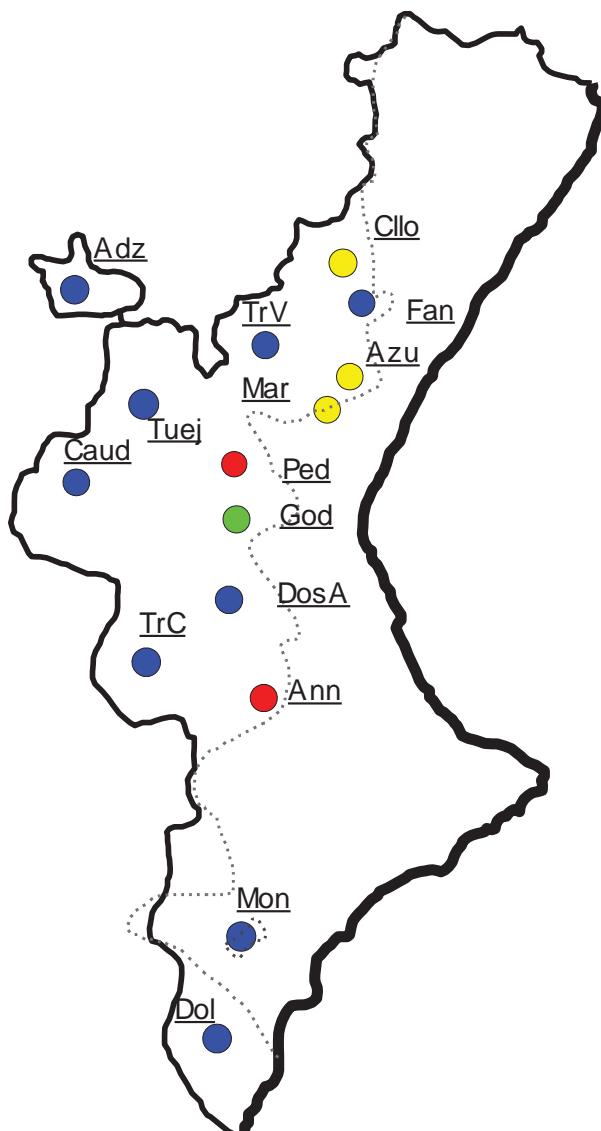

373 ... hubo muchas lluvias

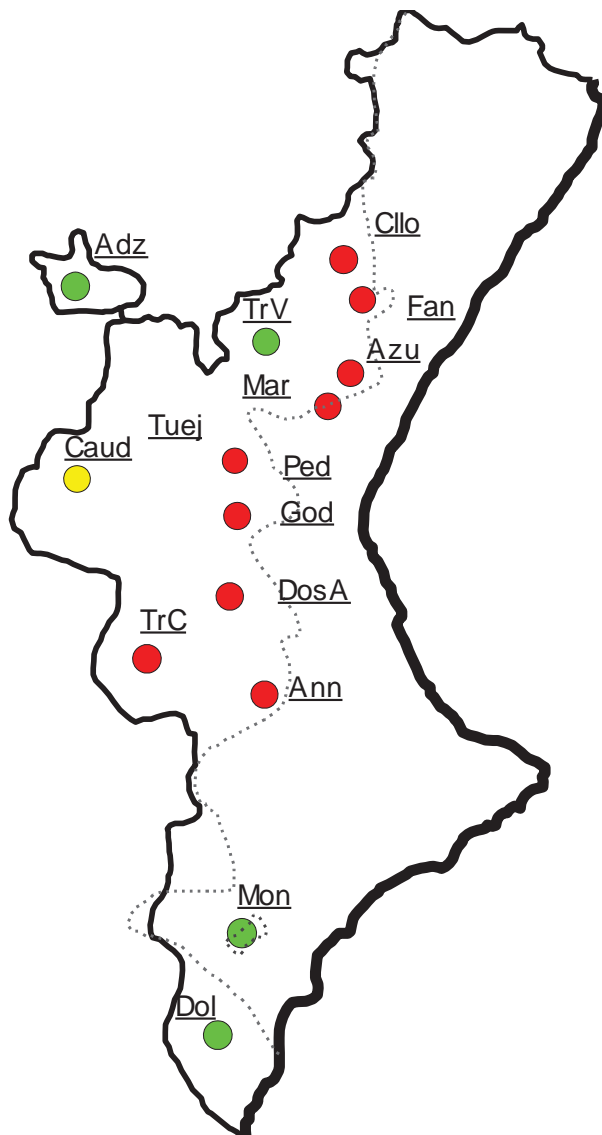
■	habieron (+ plural) (1)
■	hubieron (+ plural) (8)
■	hubo (+ plural) (5)
■	va haver (+ plural) (1)

378 ...toda (la tarde)

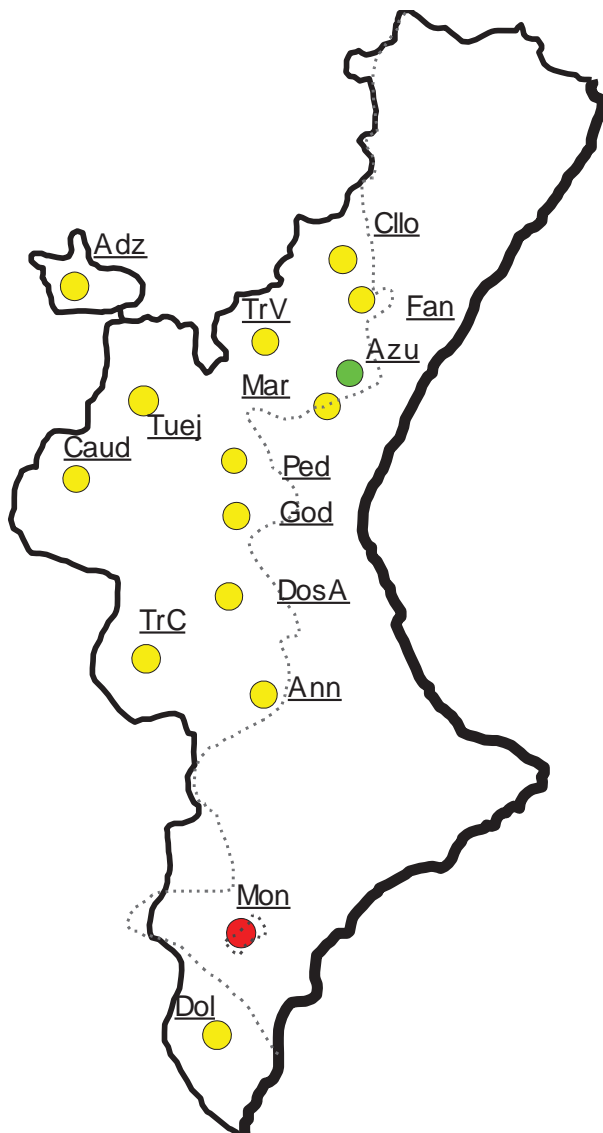
■	to	(2)
■	to[(d)a	(1)
■	to[d]a	(3)
■	toa	(9)

381 ... hemos ...

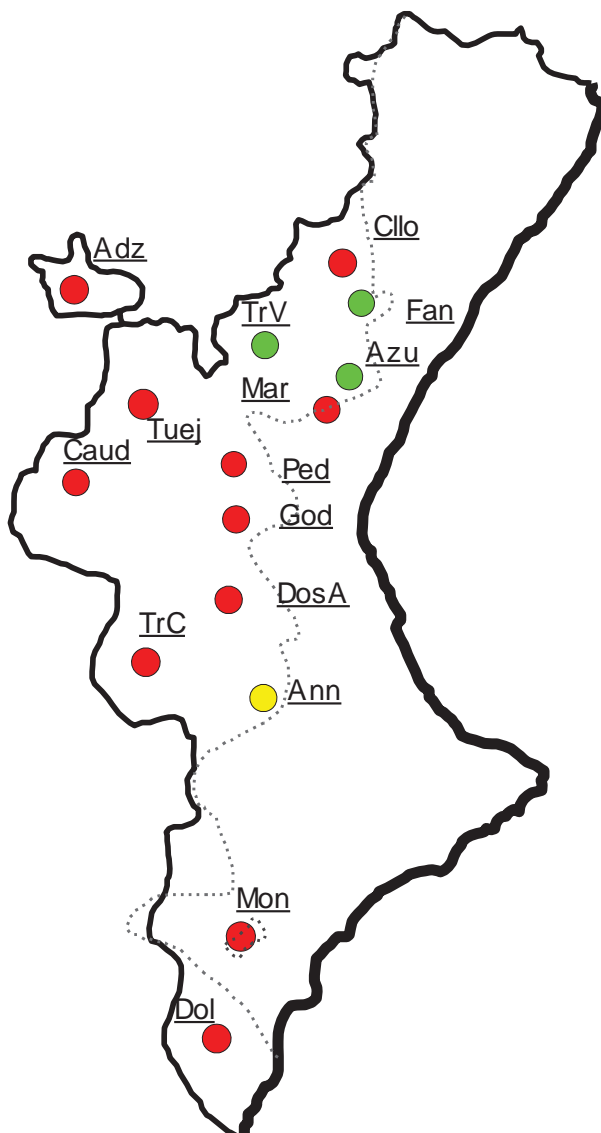
■	hamos	(9)
■	hemos	(4)
■	himos	(1)

404 ... ciudad

■	c[ew]dad	(1)
■	c[iw]dad	(1)
■	c[ju]dad	(13)

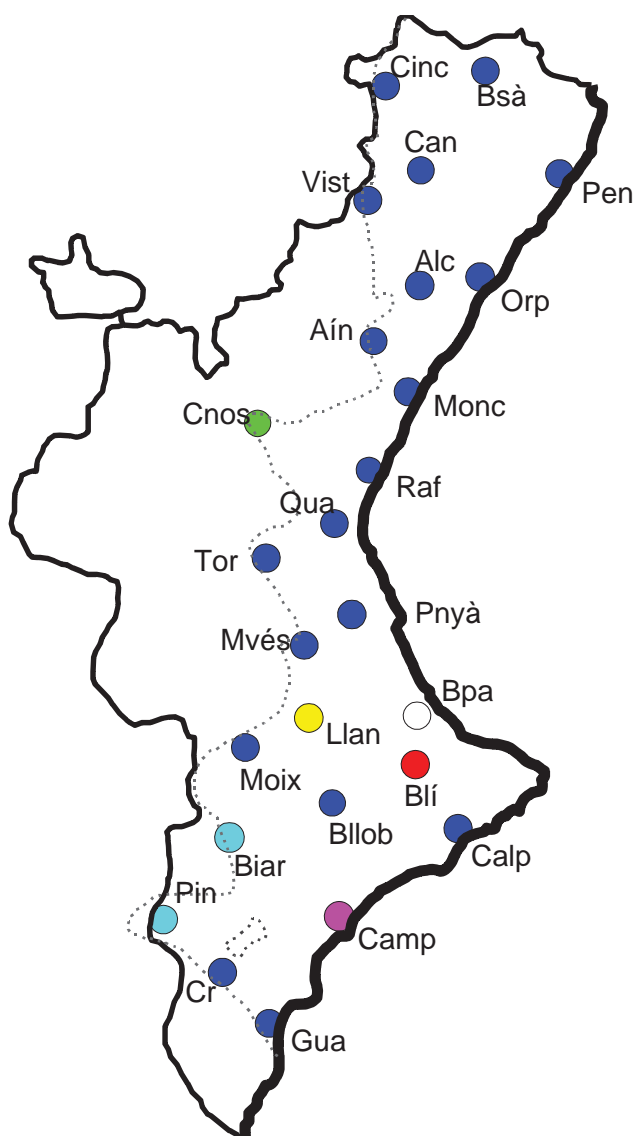
404 Visitaron ...

■	v[e]sitaron	(11)
■	v[i]sitaron	(3)
■	van v[e]sitar	(1)

3.4.2.2. MAPES DEL QUADERN I (ZONA VALENCIANOPARLANT)

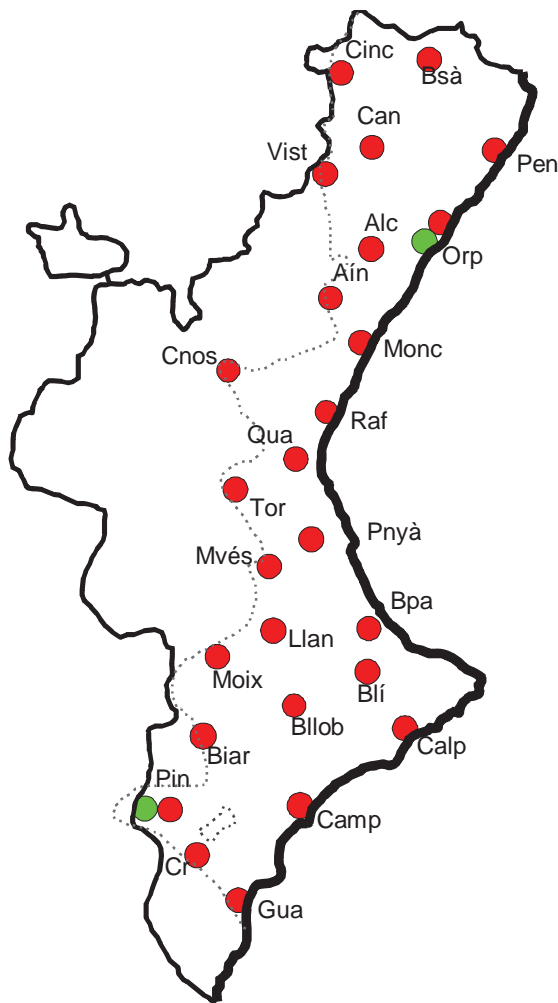
3 CAPUCHA

■	caparulla	(1)
■	caporrutxo	(1)
■	capotxina	(1)
■	caputxa	(19)
■	caputxina	(1)
■	caputxo	(2)
□	caraputxa	(1)

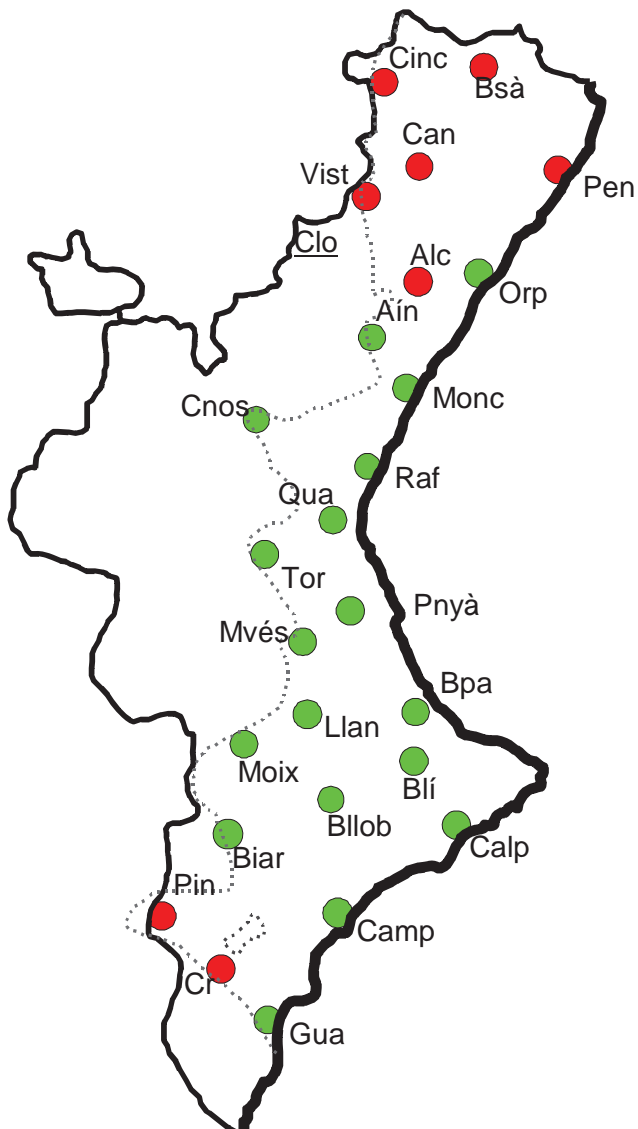
4 HÁBITO

(b/v en variació)

6 REZAR

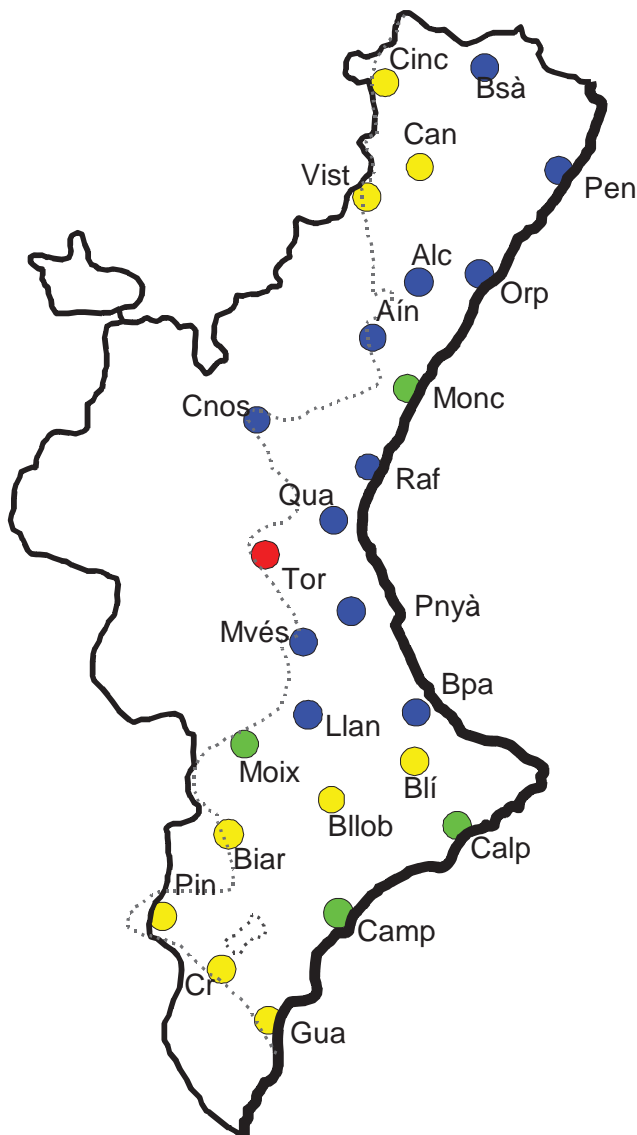
([r] en posició final)

■	resà	(8)
■	resar	(18)

8 GUAPO

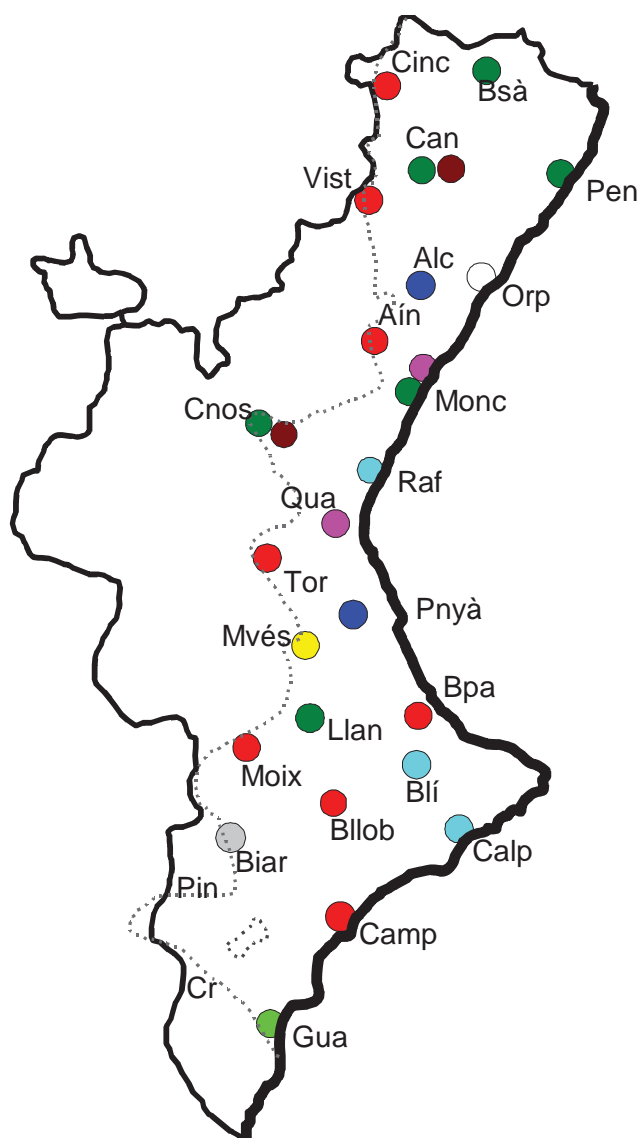
(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

■	[^ʰ wá]po	(1)
■	[^ᵑ wá]po	(4)
■	[gwá]po	(9)
■	[wá]po	(12)

10 DESNUDO

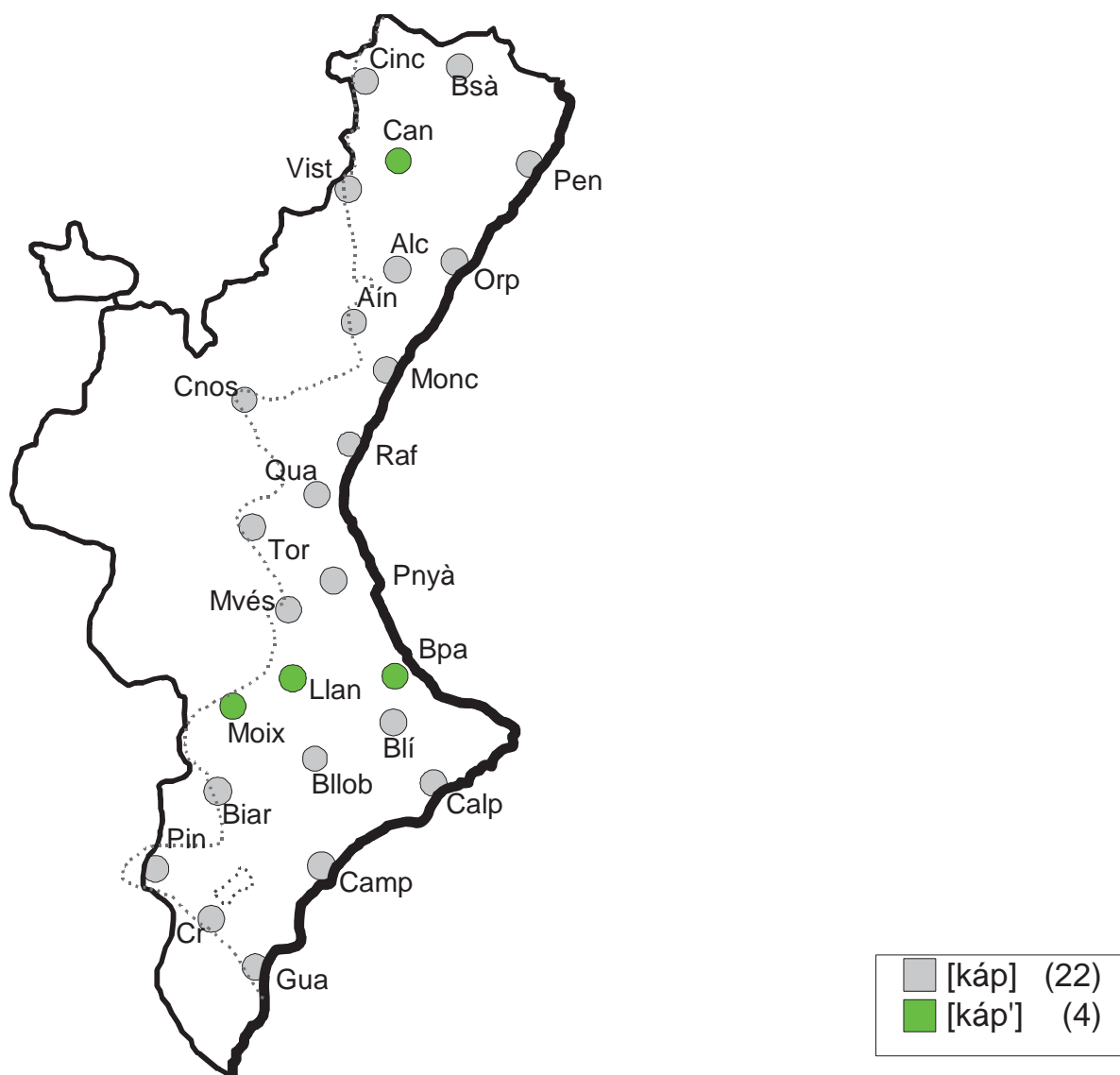
(elements antihiàtics)

■	[deznuét]	(1)
■	[deznút]	(1)
■	[no ^w ét]	(1)
■	[noét]	(2)
■	[nowét]	(2)
■	[nu ^(w) ét]	(3)
■	[nu ^w ét]	(6)
■	[nuét]	(8)
■	[nugét]	(2)
□	[nwét]	(1)

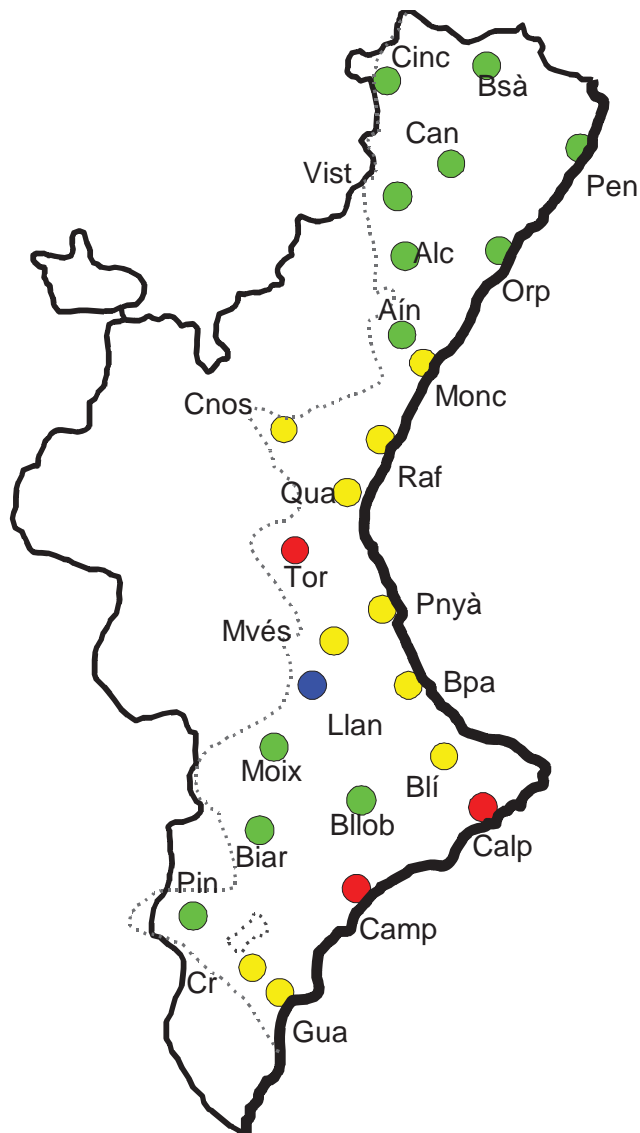
11 CABEZA

(explosió aspirada [p'], [t'])

12 FRENTE

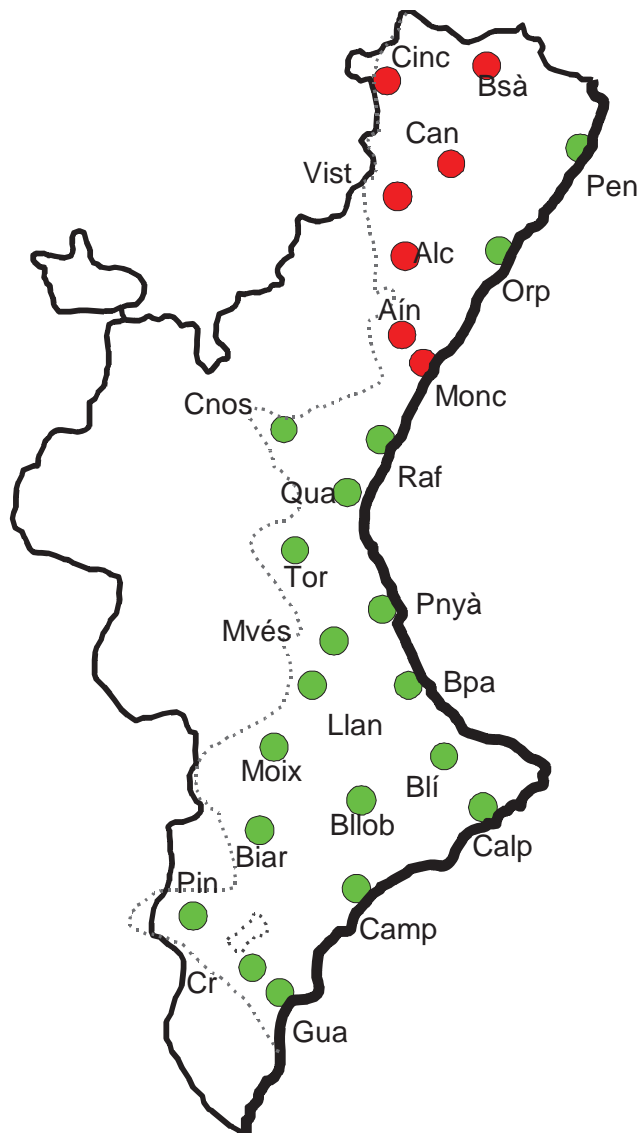
(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)

■	fro[nʰ]	(3)
■	fro[n]	(12)
■	fro[nt]	(10)
■	fro[nt']	(1)

12 FRENTE

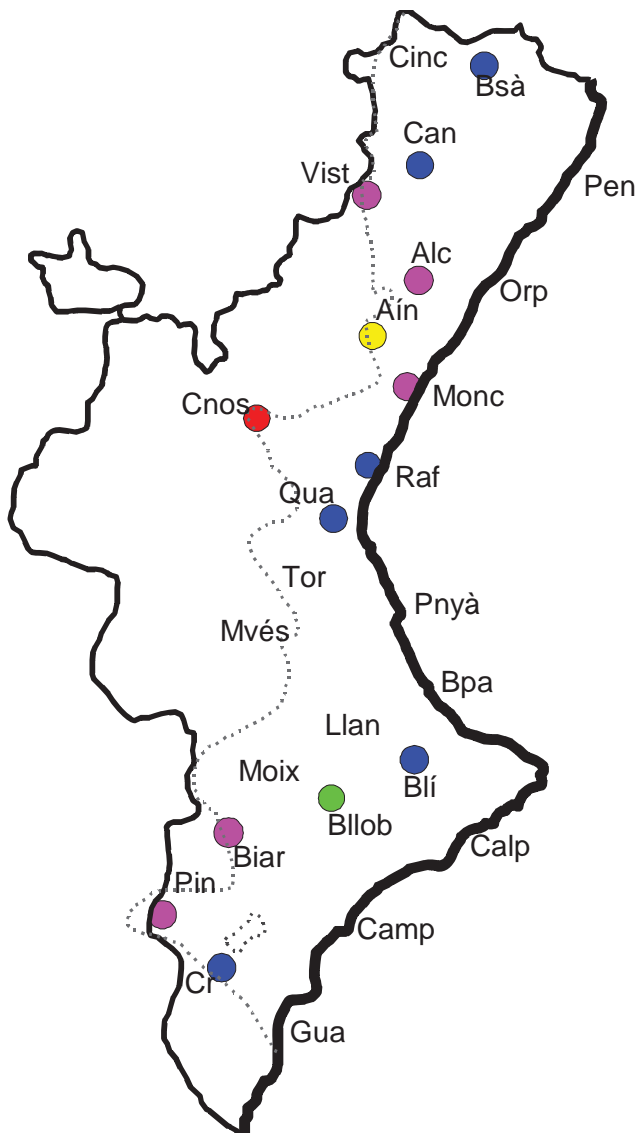
(distribució [o] - [ɔ])

■	fr[ɔ]nt (7)
■	fr[ó]nt (19)

13 OJO

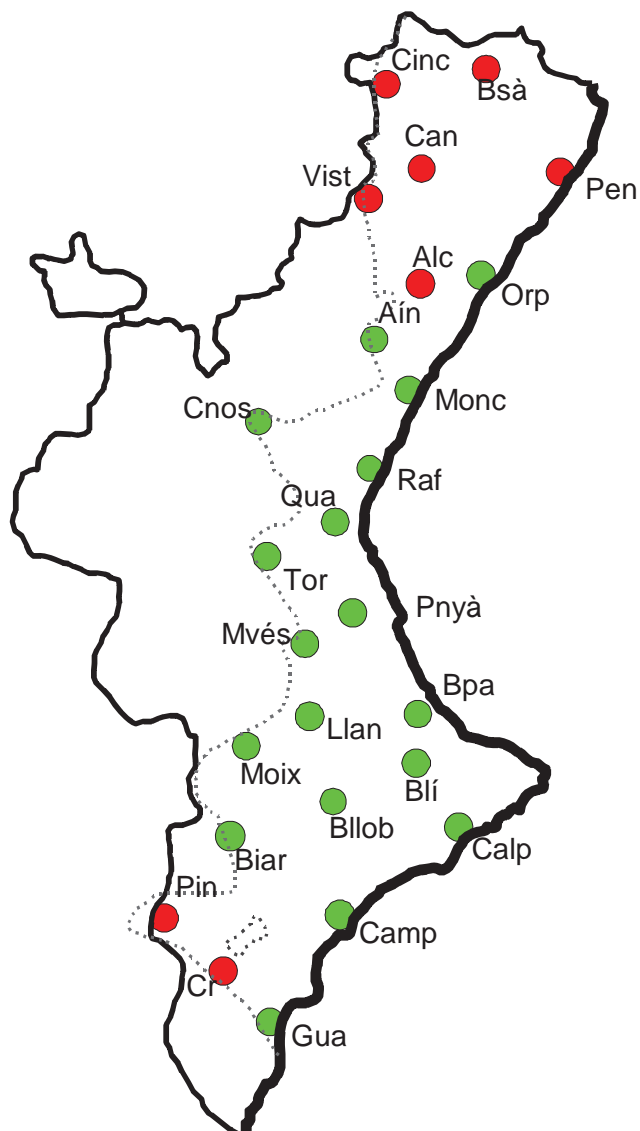
(pronúncia del grup <-lls> final)

■	[úλ ^s]	(1)
■	[úλ ^{tj}]	(1)
■	[úλ ^s]	(1)
■	[úλ]	(6)
■	[úλt]	(5)

15 LLORAR

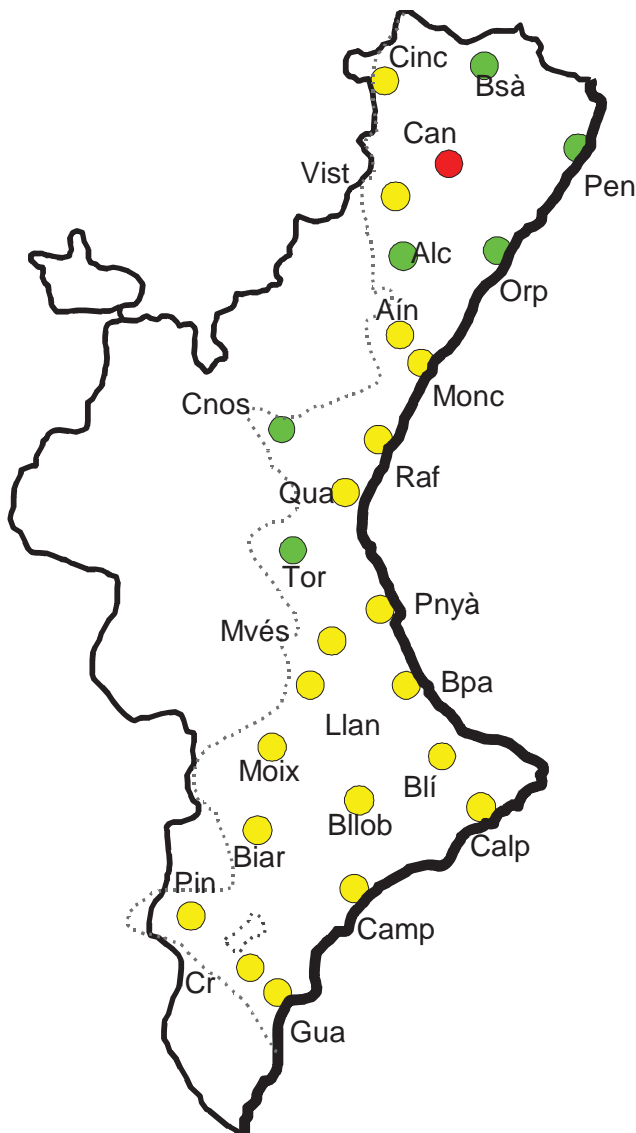
([r] en posició final)

■	plorà (8)
■	plorar (18)

16 OREJA

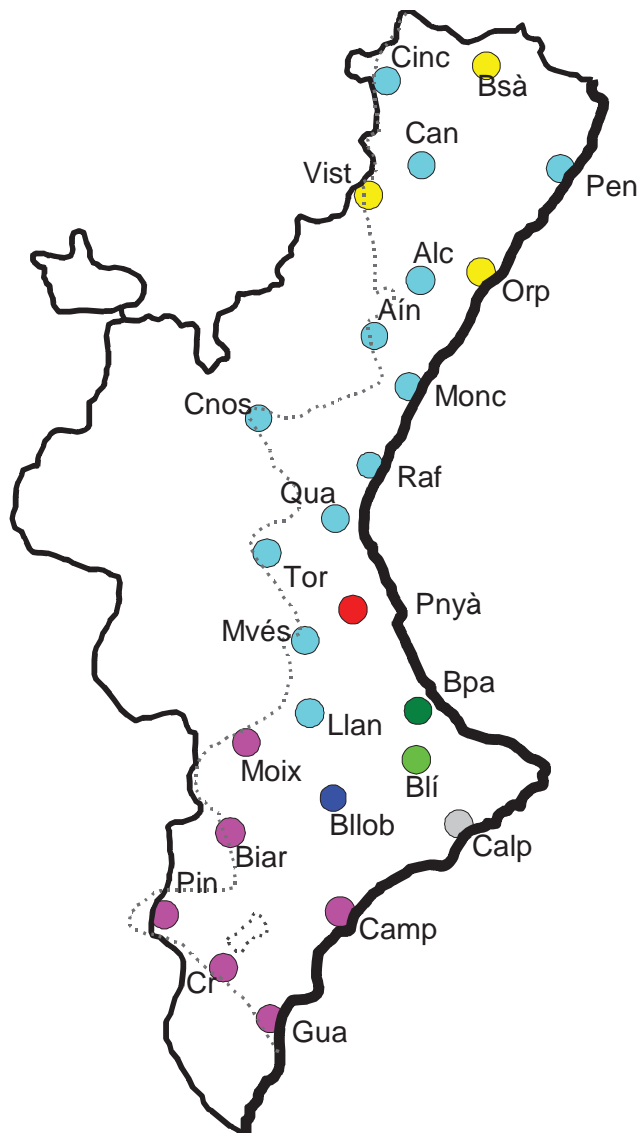
([o-] > [aw-] inicial)

■	[ɛw]rella	(1)
■	[aw]rella	(6)
■	[o]rella	(19)

17 OÍDO

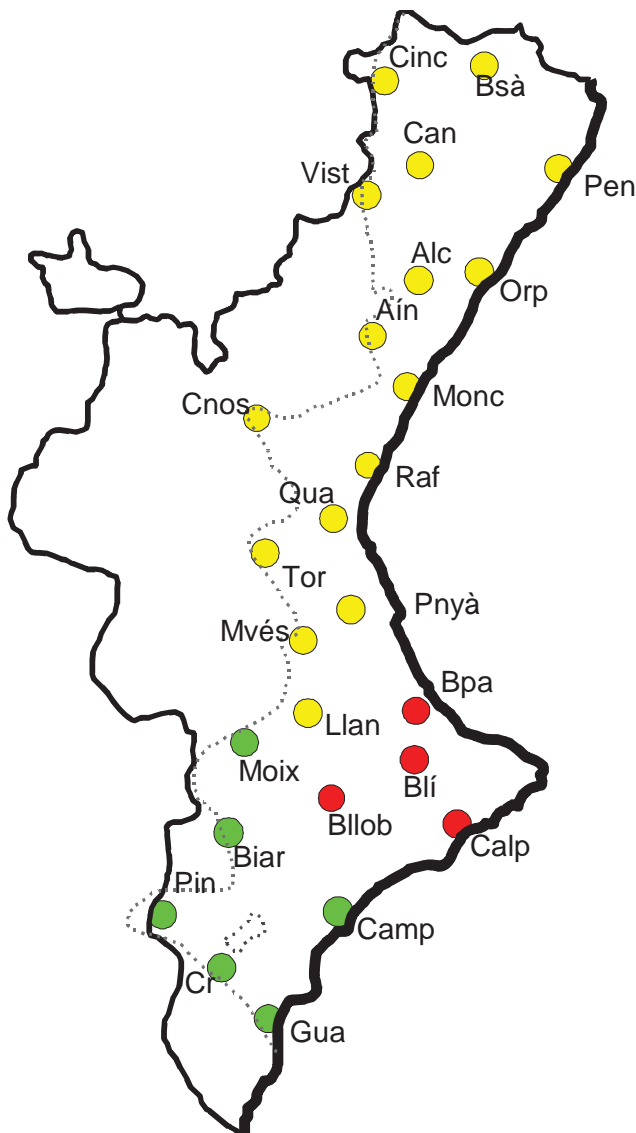
(elements antihiàtics)

□	[o ^w ída]	(1)
■	[o ^w ída]	(1)
■	[o ^w ít]	(3)
■	[oída]	(1)
■	[oído]	(6)
■	[oít]	(12)
■	[owída]	(1)
■	[owít]	(1)

17 OÍDO

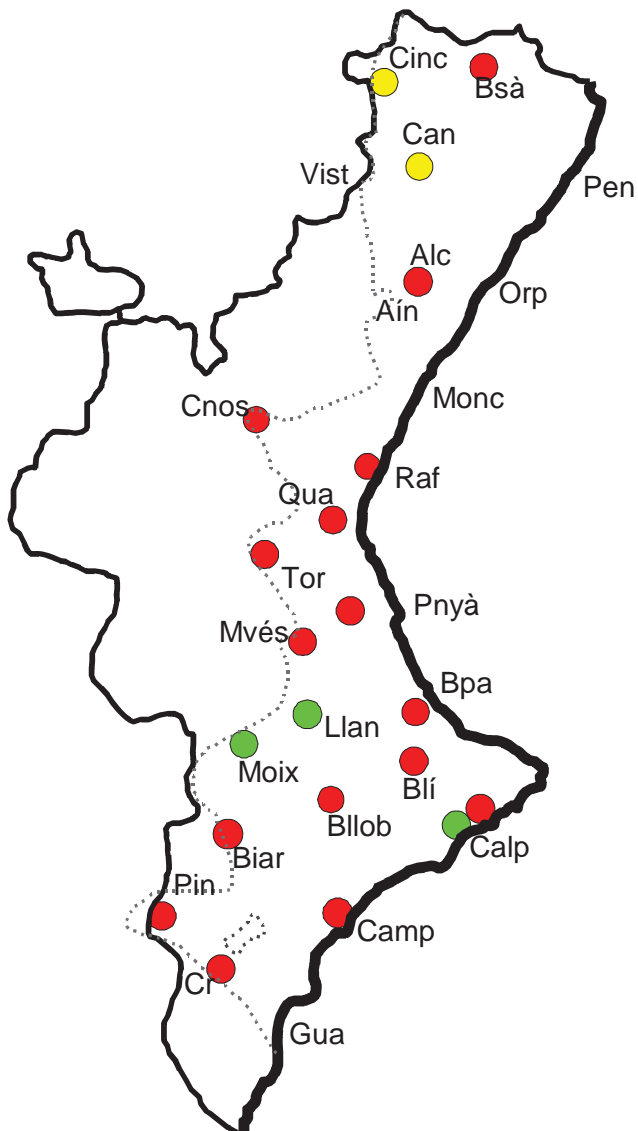
(canvis de gènere per morfemes)

■	oïda	(4)
■	oïdo	(6)
■	oït	(16)

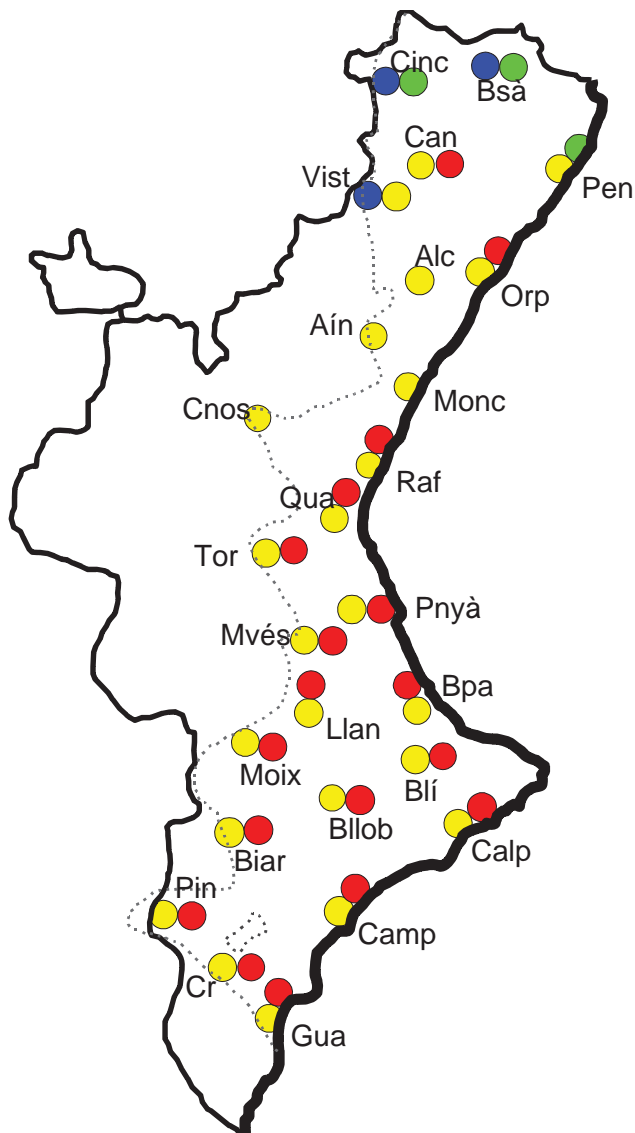
19 LABIO

(b/v en variació)

■	là[b]io	(16)
■	là[v]io	(3)
■	lla[b]i	(2)

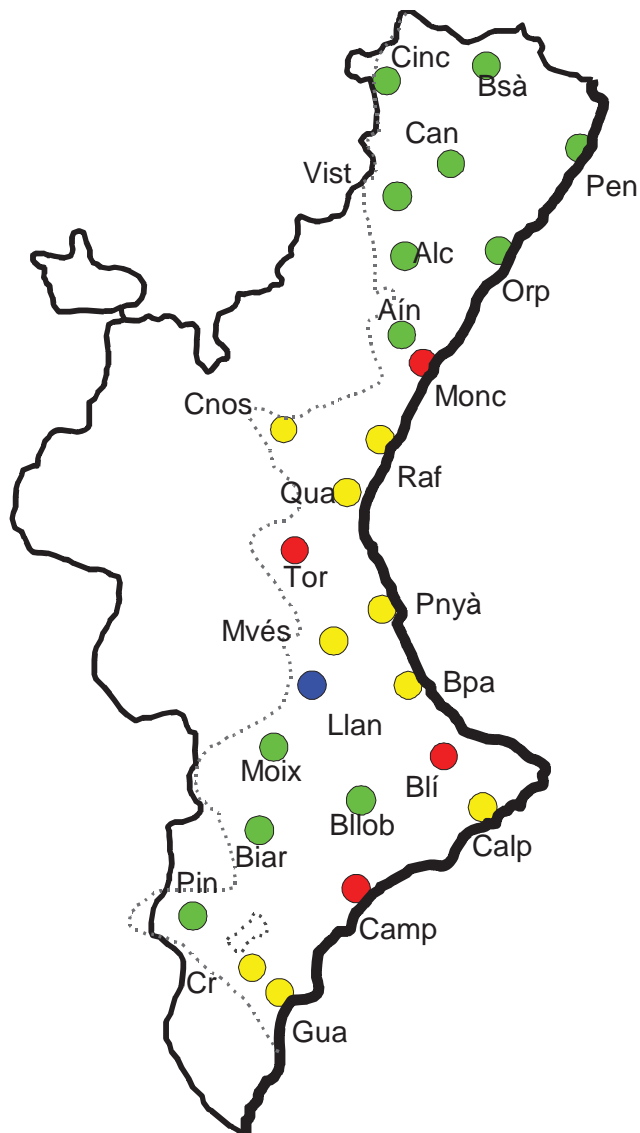
19 LABIO

■	làbio (18)
■	llavi (3)
■	morro (24)
■	rostro (3)

20 DIENTE

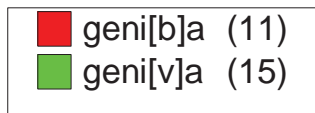
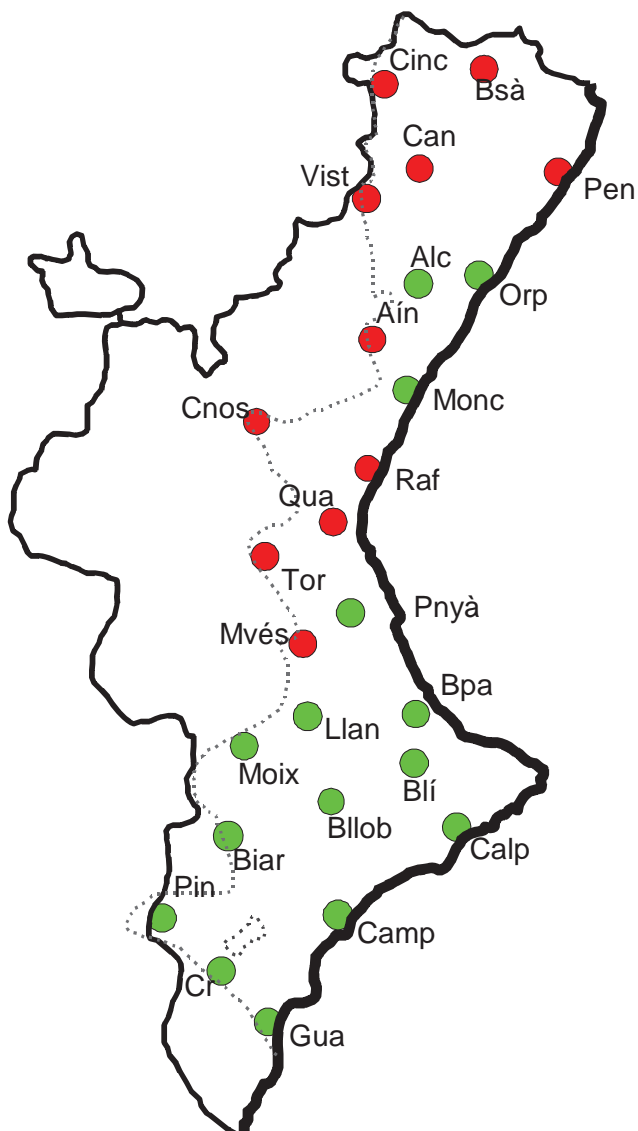
(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)

■ de[nʰ]	(4)
■ de[n]	(12)
■ de[nt]	(8)
■ de[nt']	(1)

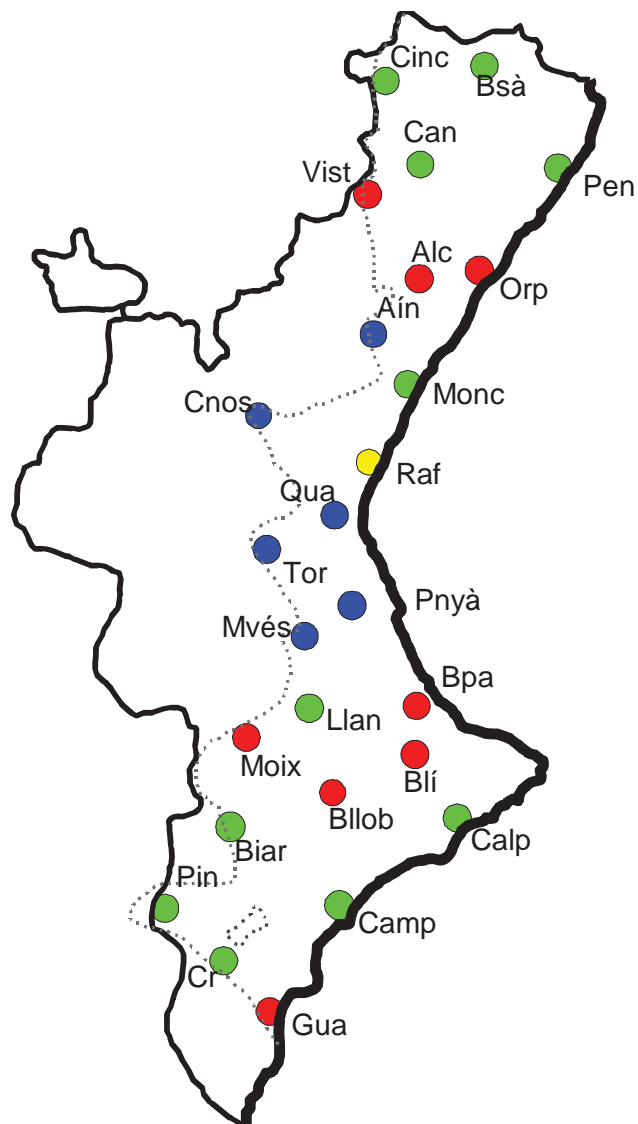
21 ENCÍA

(betacisme)

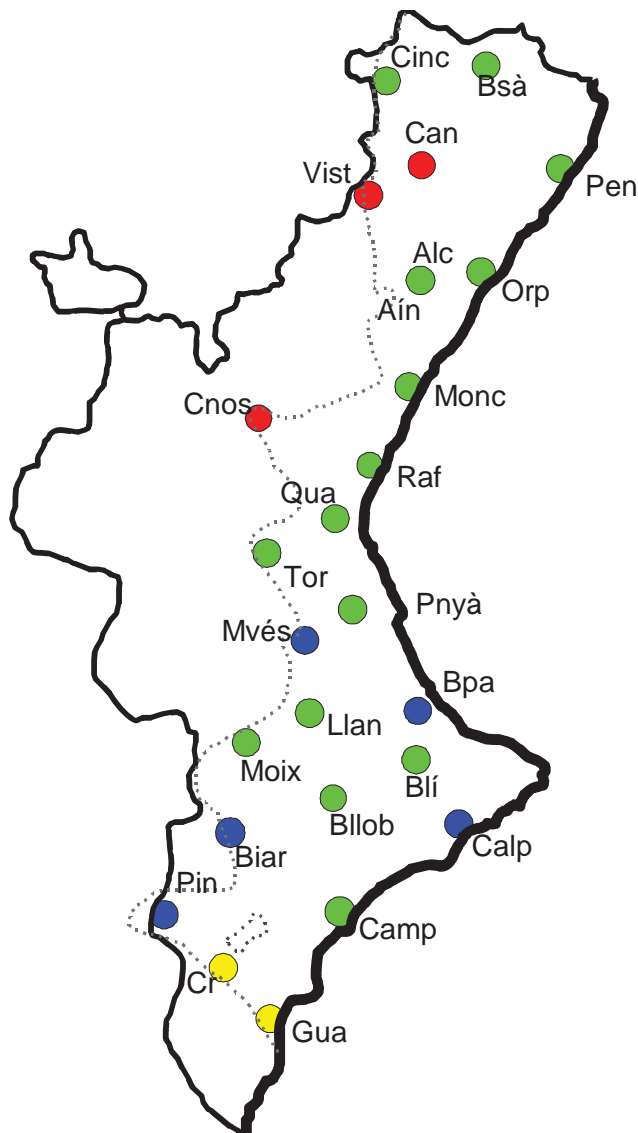
21 ENCÍA

(apitxament, palatals)

■ [dʒ]eniva	(8)
■ [dʒ]eniva	(11)
■ [tʃʰ]eniva	(1)
■ [tʃ]eniva	(6)

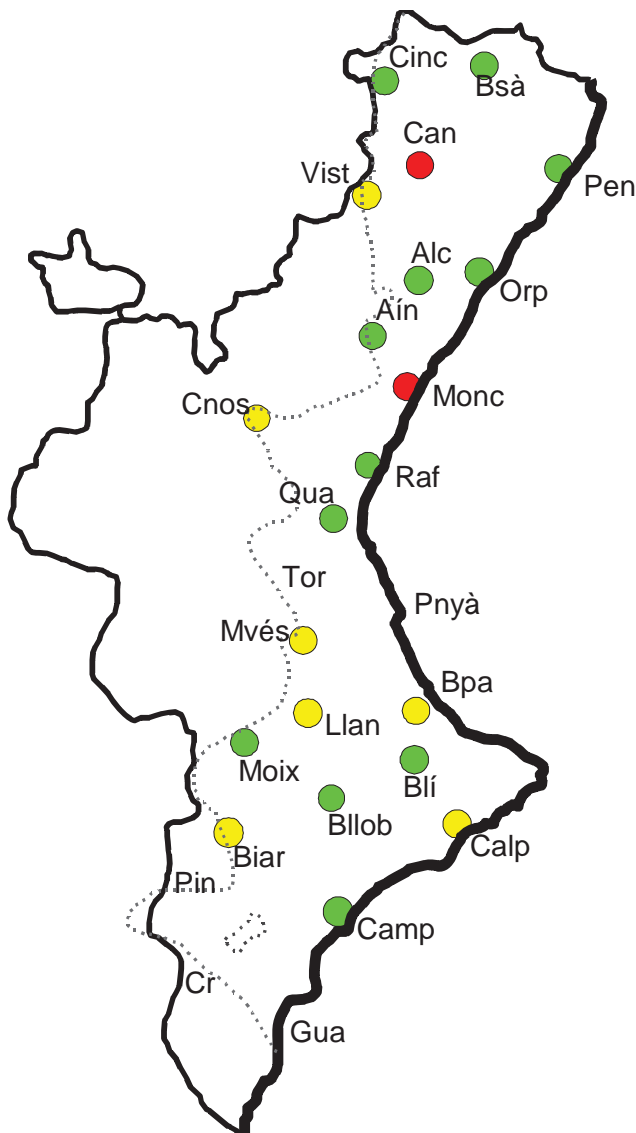
23 ESPALDA (neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■	[ʲs]quena	(3)
■	[as]quena	(15)
■	[es]palda	(2)
■	[es]quena	(5)

23 ESPALDA (('PALETILLA'))

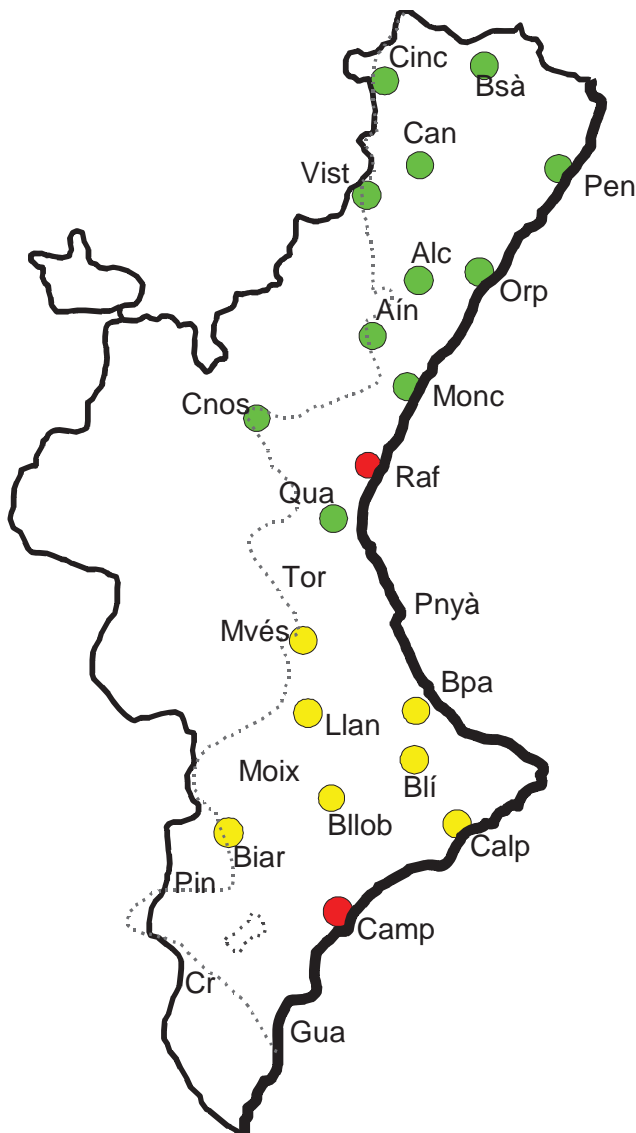
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■ [a]s]patla	(2)
■ [as]patla	(12)
■ [es]patla	(7)

23 ESPALDA

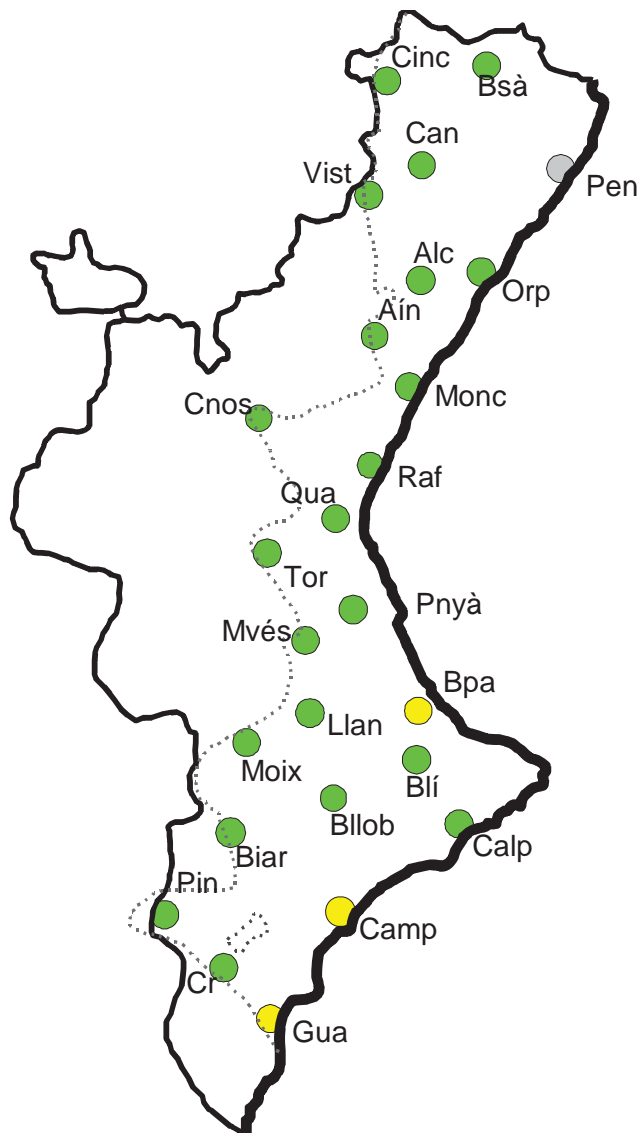
(Líquida lateral geminada)

■	espa[l̪]a	(2)
■	espa[l̪]a	(11)
■	espa[ll]a	(7)

28 DEDO

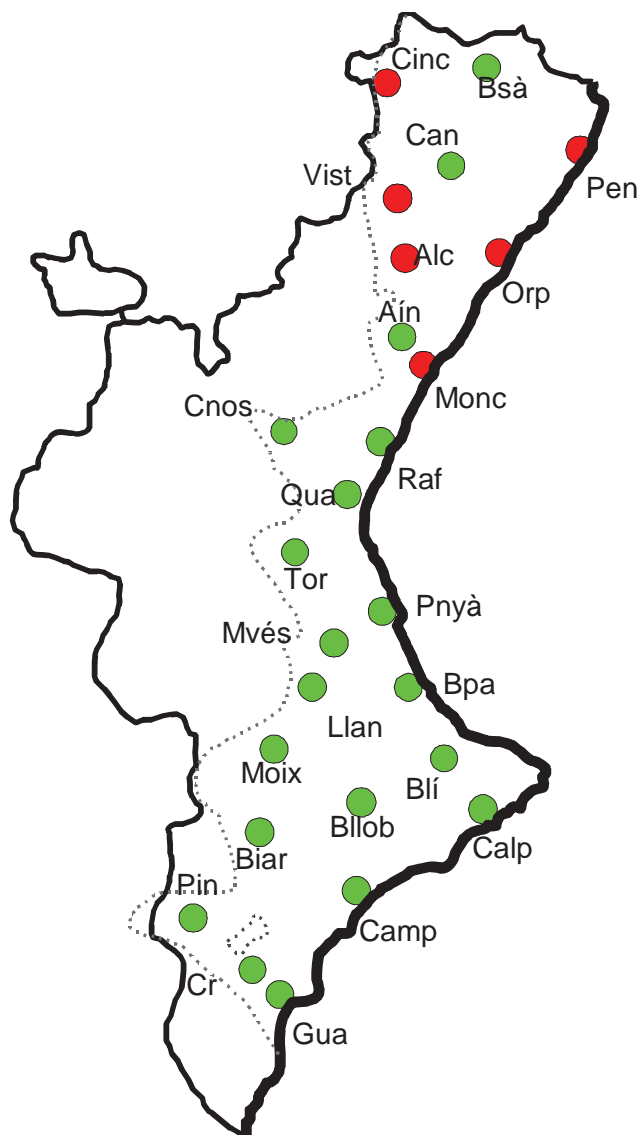
(explosió aspirada [p'], [t'])

■ [dɪʎ]	(1)
■ [dít]	(22)
■ [dít']	(3)

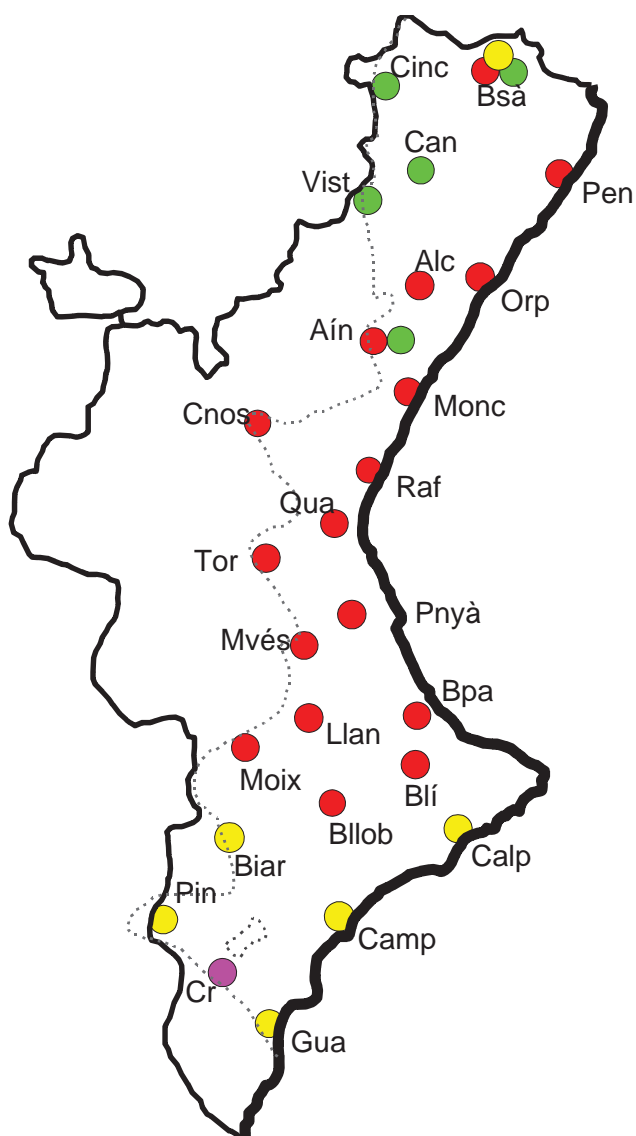
33 DIABLO

(distribució [o] - [ɔ])

■	dim[ó]ni (6)
■	dim[ɔ]ni (20)

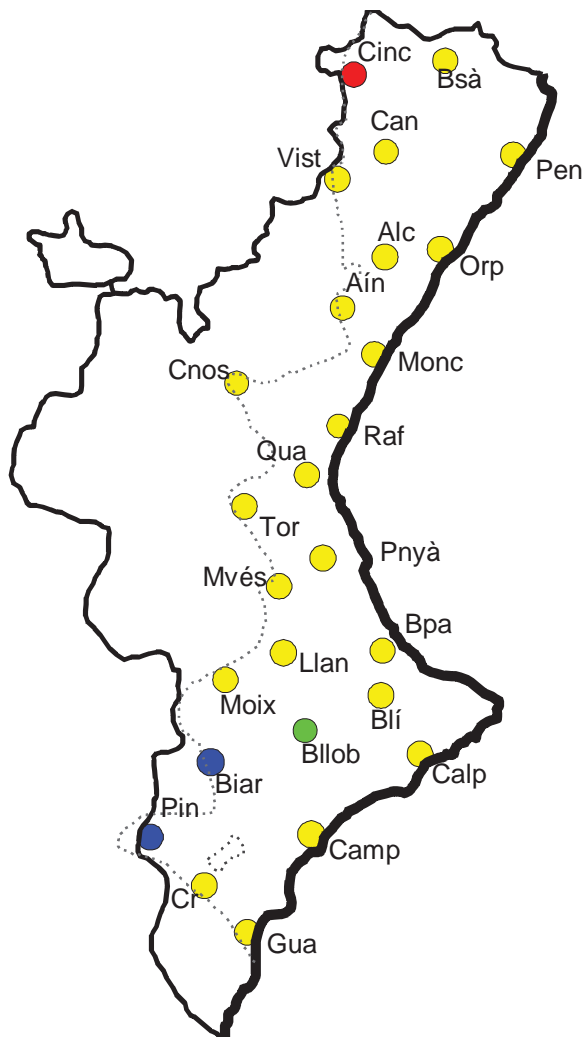
37 QUIETO

■	quet	(17)
■	queto	(5)
■	quiet	(6)
■	quieto	(1)

38 EJE

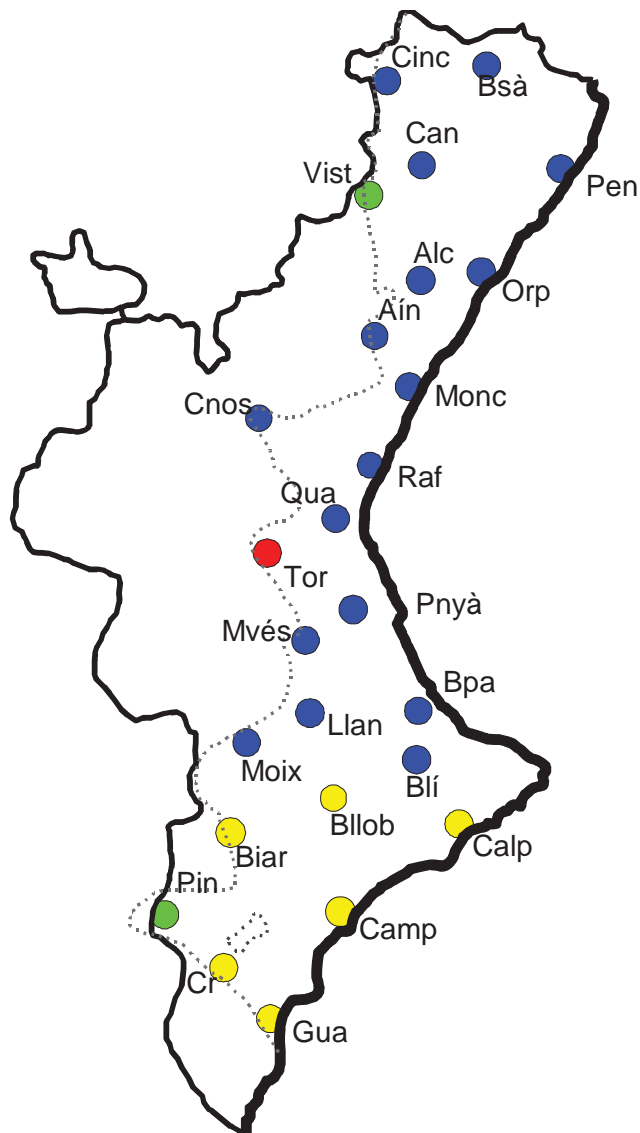
(pronúncia del dígraf <ix>)

■	e[(i)ʃ]	(1)
■	e[ʃ]	(1)
■	e[iʃ]	(22)
■	e[ʃ]	(2)

39 YEGUA

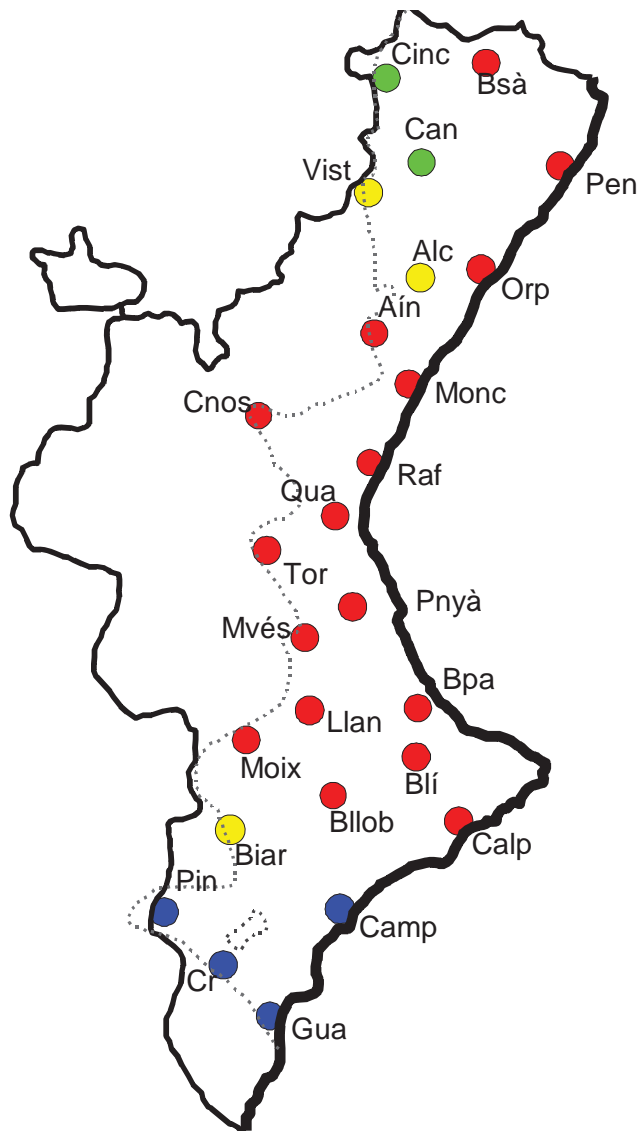
(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

	[é ^g wa]	(1)
	[é ^g wa]	(2)
	[égwa]	(6)
	[éwa]	(17)

40 NUDO

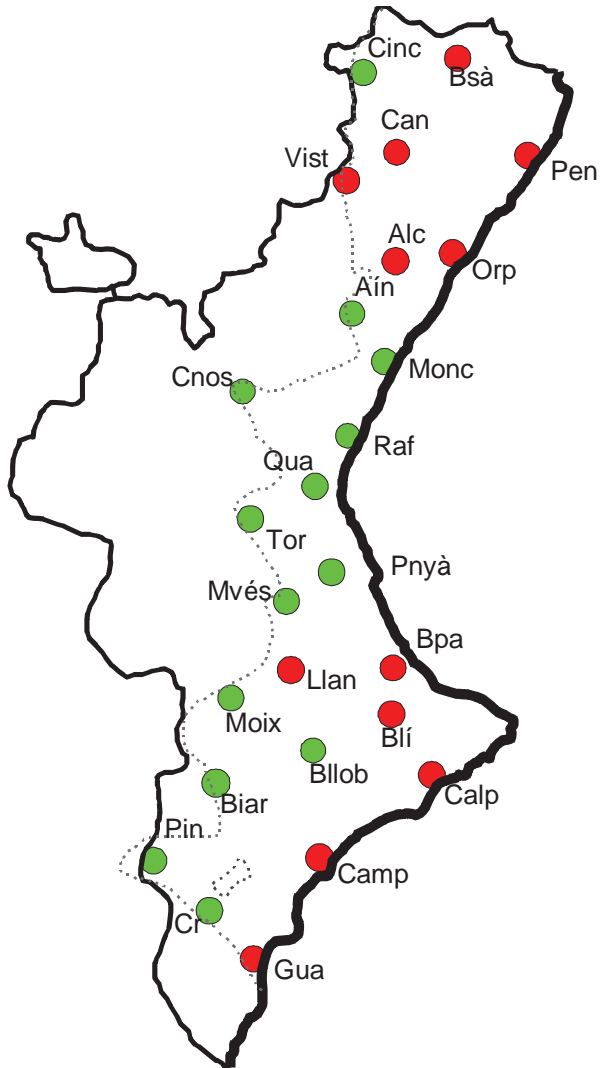
(palatalització)

■ [n]uc	(17)
■ [n]ugo	(2)
■ [n]us	(3)
■ [ɲ]uc	(4)

41 COZ

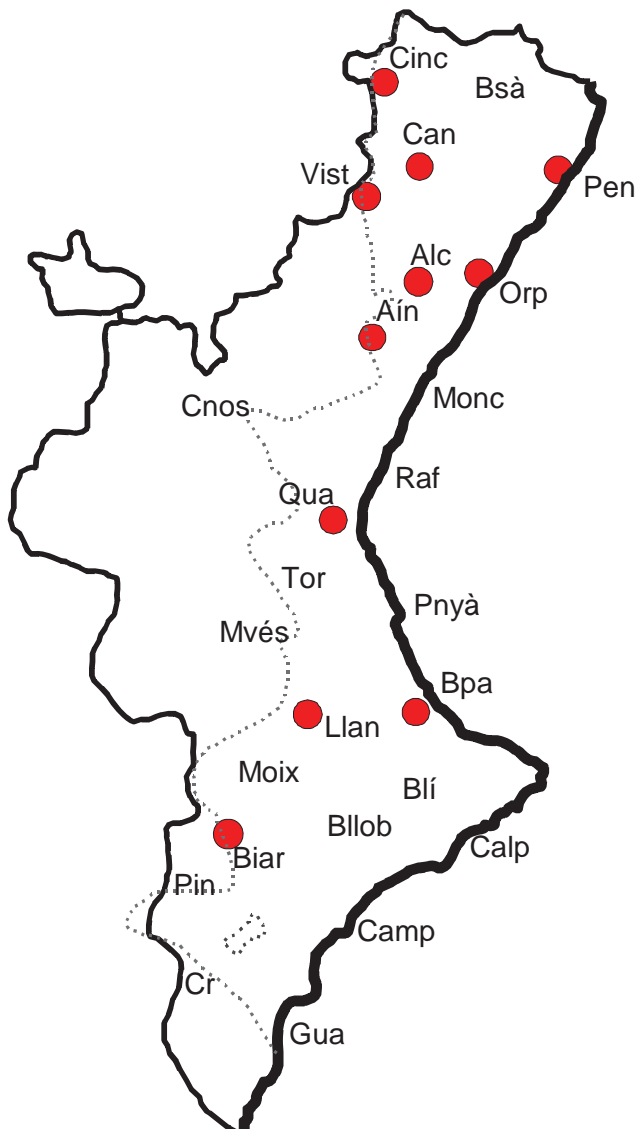
(canvis de gènere per morfemes)

■	coç	(12)
■	parell de coces	(14)

41 COZ

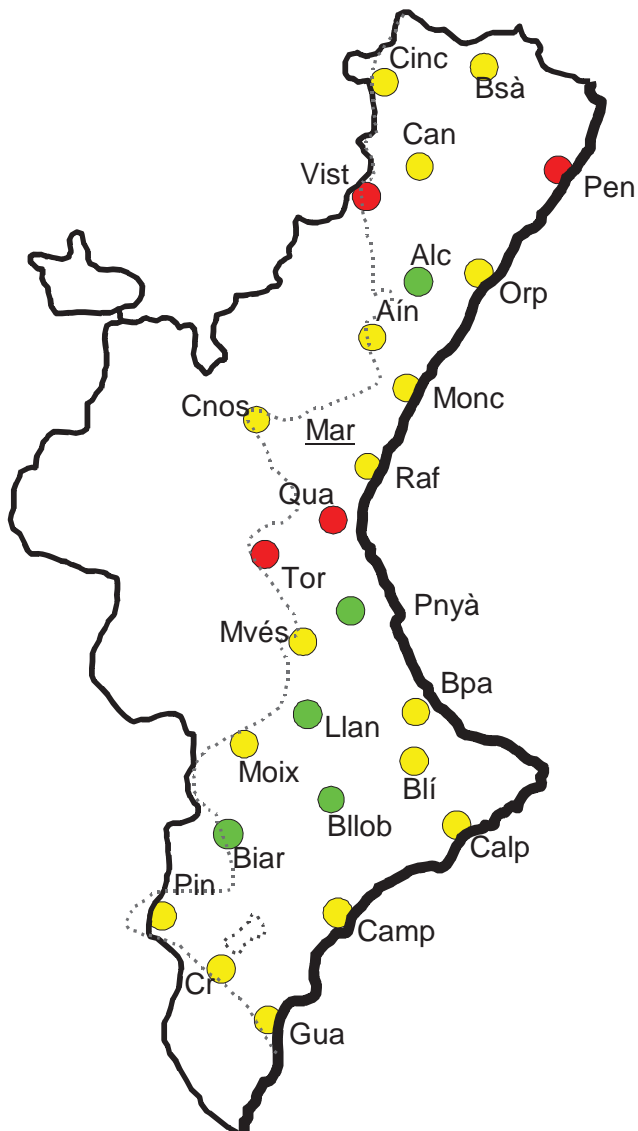
(-d- intervocàlica: sufix -ada)

■ pat[á] (11)

42 PIENSO

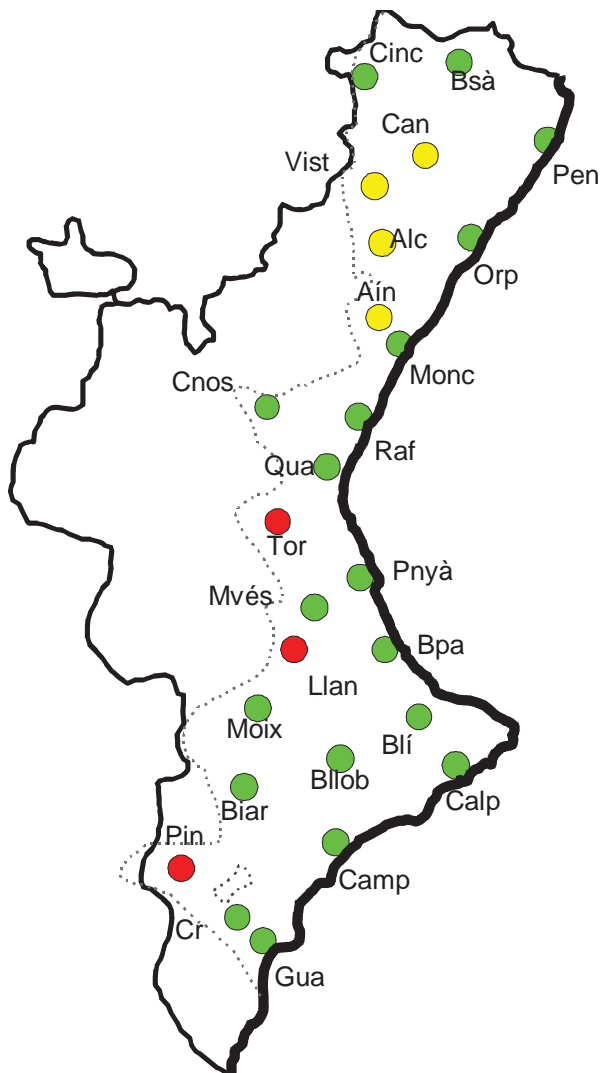
(grup i+vocal: hiatus / diftong)

■	p[ié]nso	(4)
■	p[jié]nso	(5)
■	p[jé]nso	(17)

43 YUGO

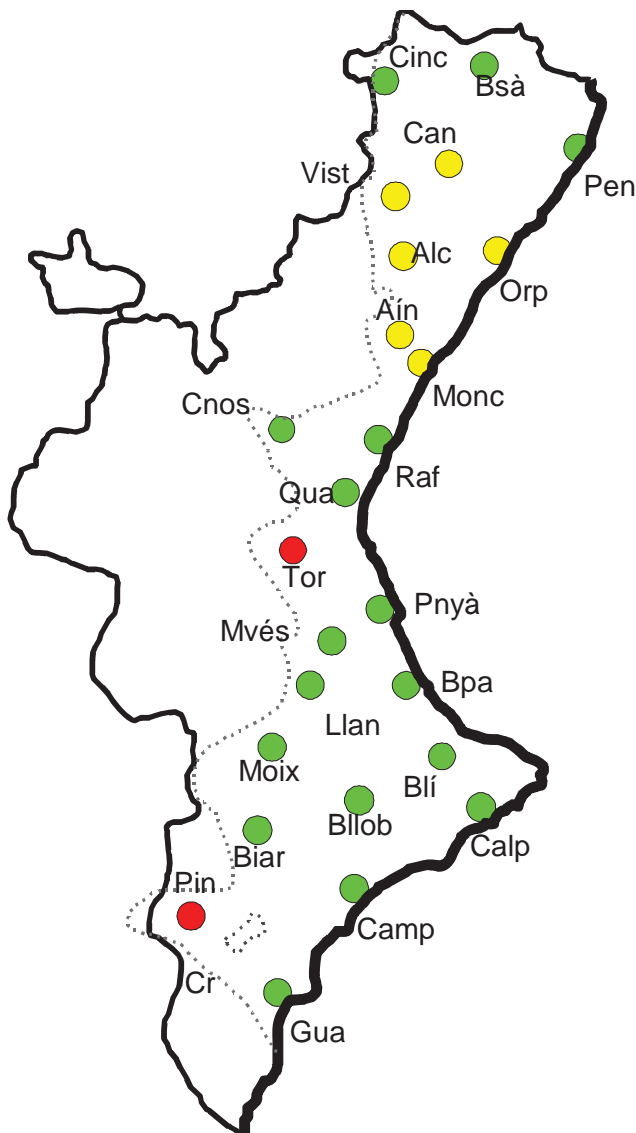
(distribució [áw] - [ów])

■	j[áw]	(3)
■	j[ów]	(19)
■	j[ów]	(4)

46 TORO

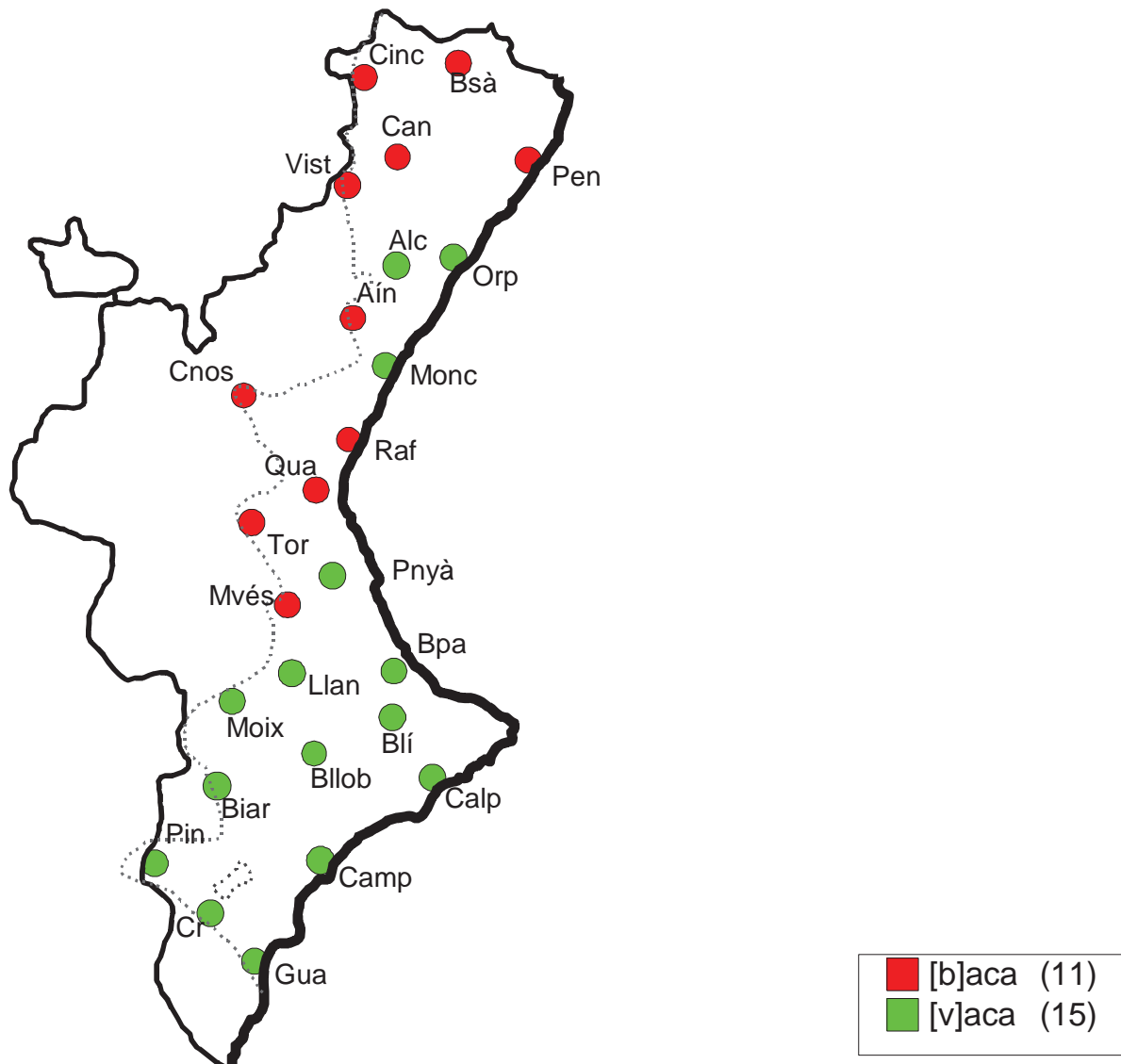
(distribució [áw] - [ów])

■	[báw]	(2)
■	[bów]	(17)
■	[bów]	(6)

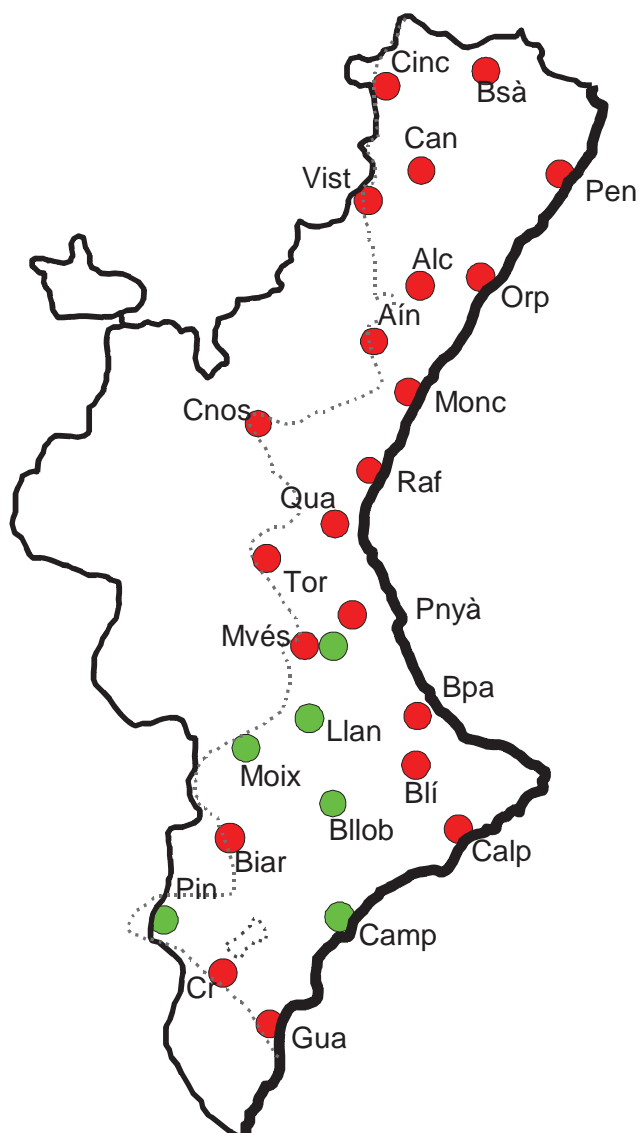
47 VACA

(betacisme)

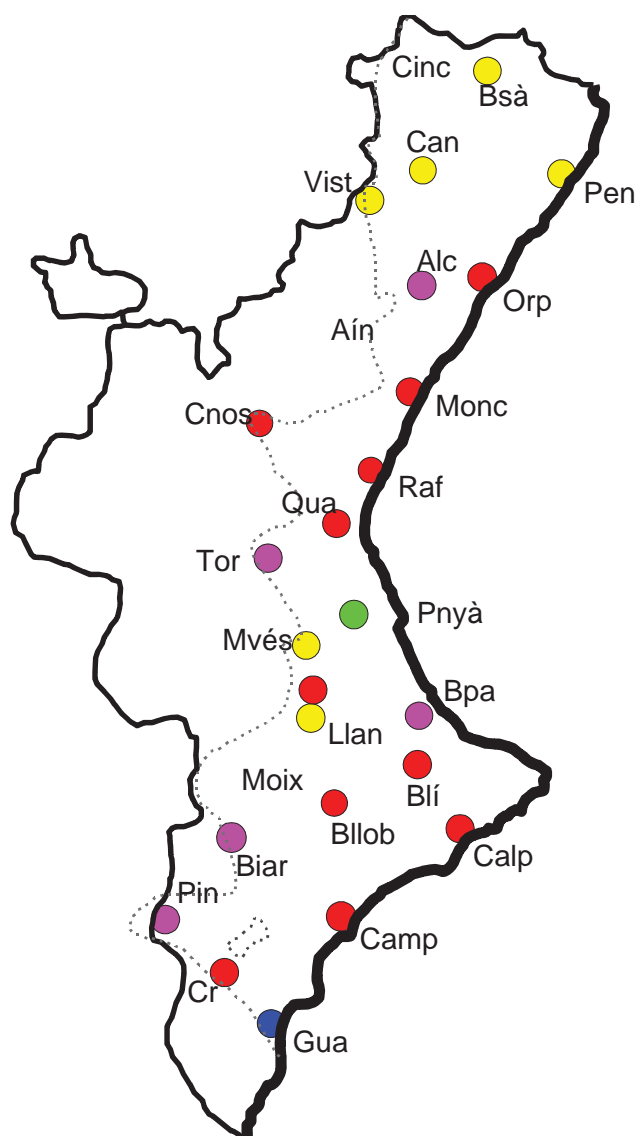
50 FUERZA

(harmonia vocàlica)

■	f[ɔ]rç[a]	(21)
■	f[ɔ]rç[ɔ]	(6)

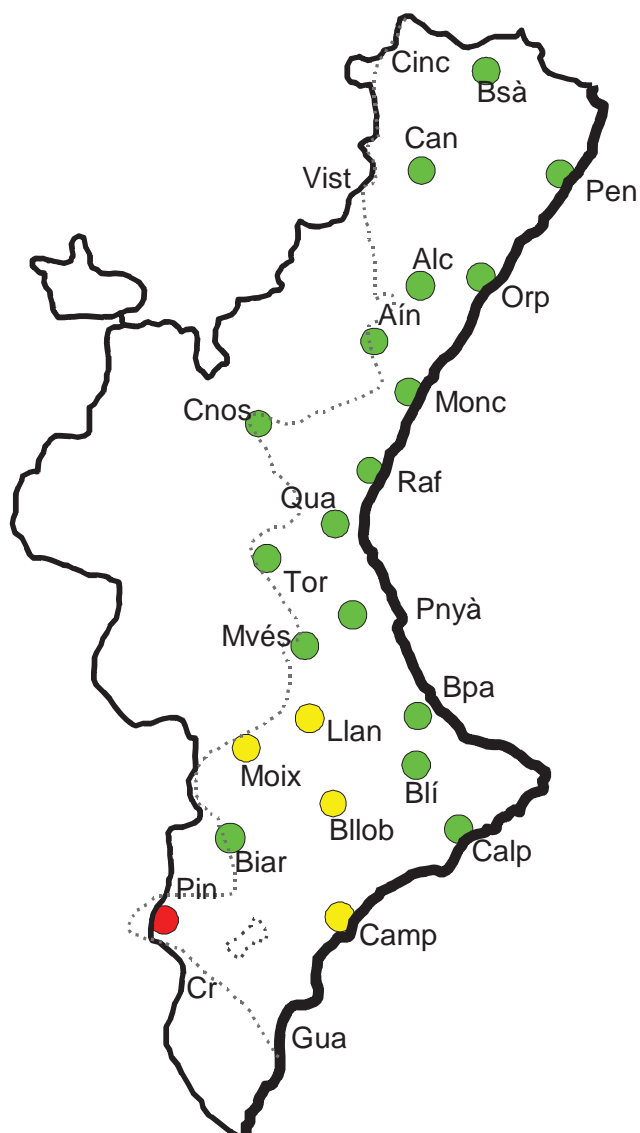
52 CIERVO

■	c[é]rvo	(11)
■	c[é]rvo	(1)
■	cérvol	(6)
■	ci[é]rva	(1)
■	ci[é]rvo	(5)

54 RANA

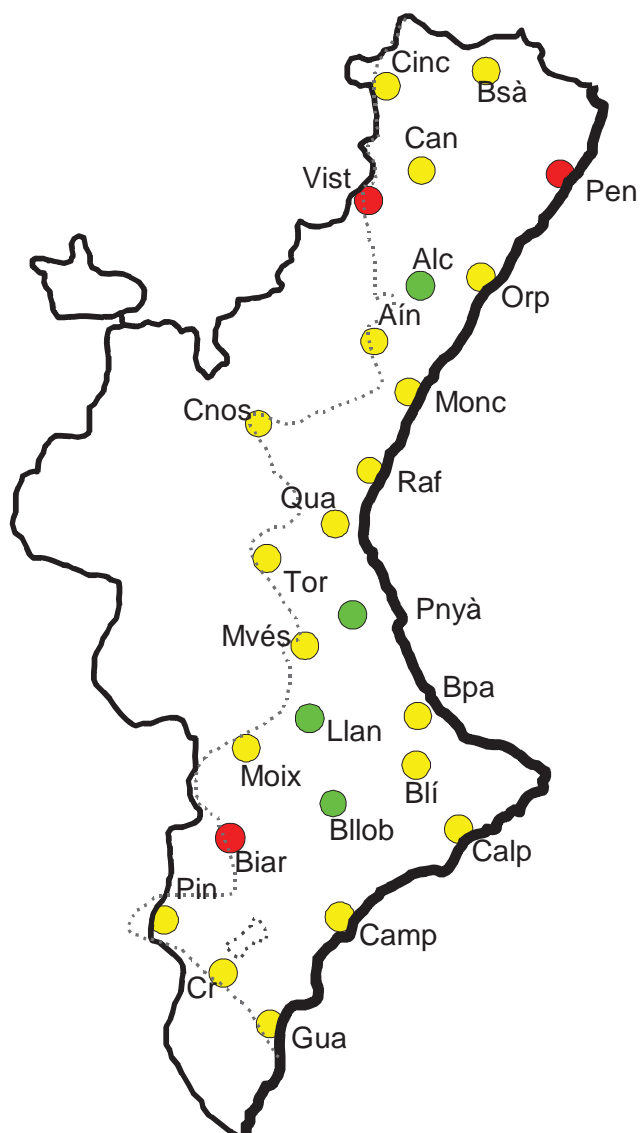
(harmonia vocàlica)

■	gr[ɔ]n[ɔ]t[ɔ]	(1)
■	gran[ɔ]t[a]	(17)
■	gran[ɔ]t[ɔ]	(4)

56 FIERA

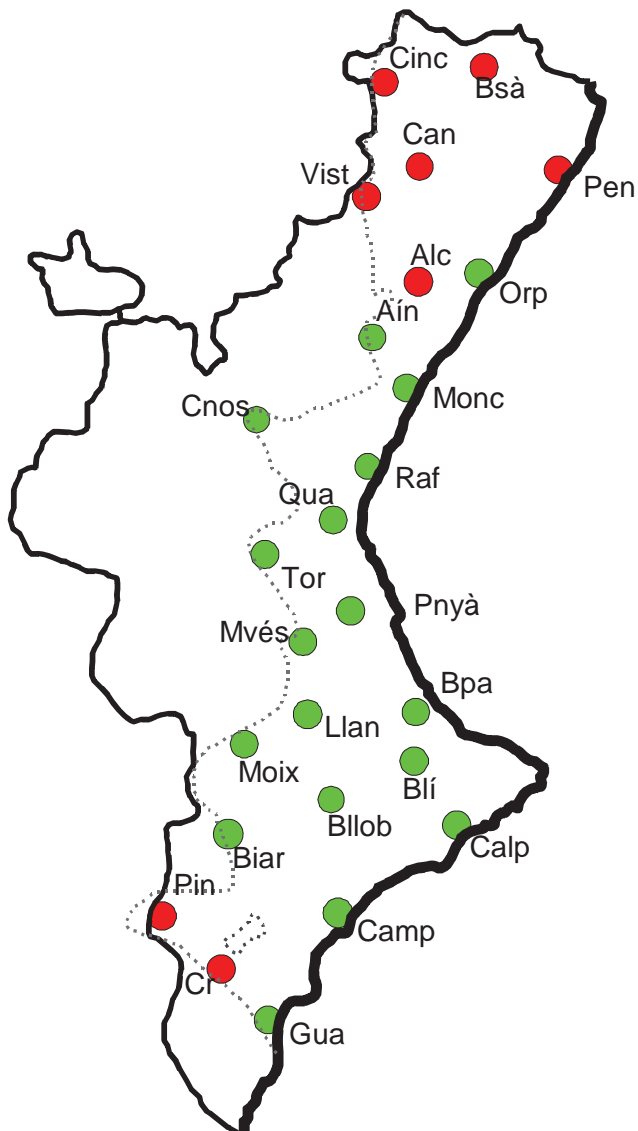
(grup i+vocal: hiatus / diftong)

■	f[ié]ra	(3)
■	f[j'é]ra	(4)
■	f[jé]ra	(19)

57 HERRERO

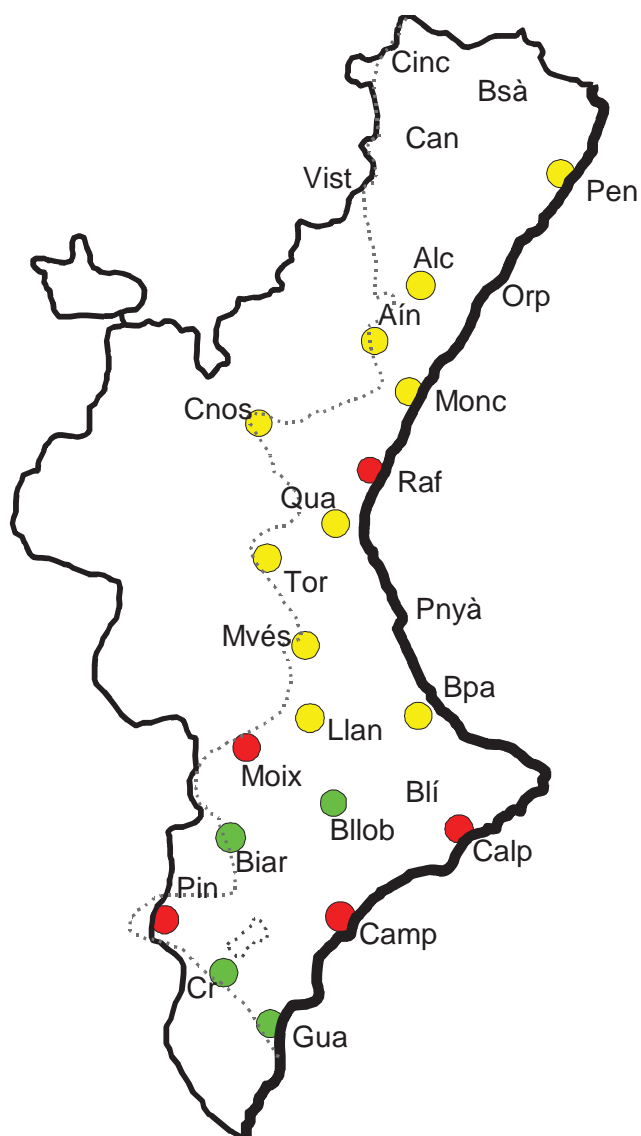
([r] en posició final)

■	ferré (8)
■	ferrer (18)

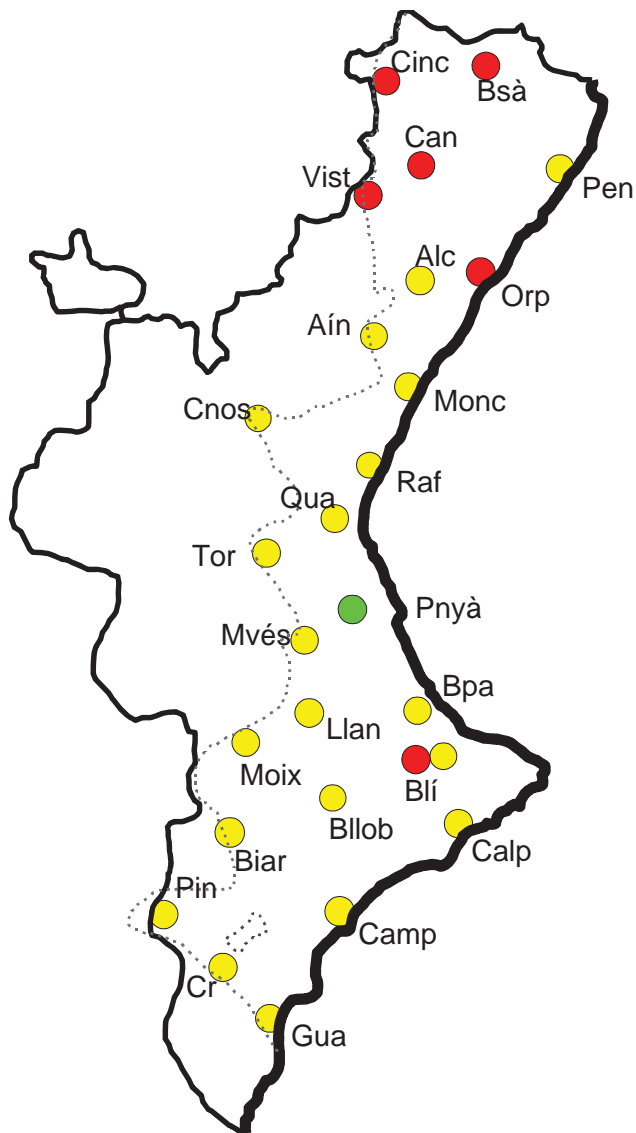
59 FRAGUA

(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

■ fra[ʁw]a	(5)
■ fra[gw]a	(4)
■ fra[w]a	(10)

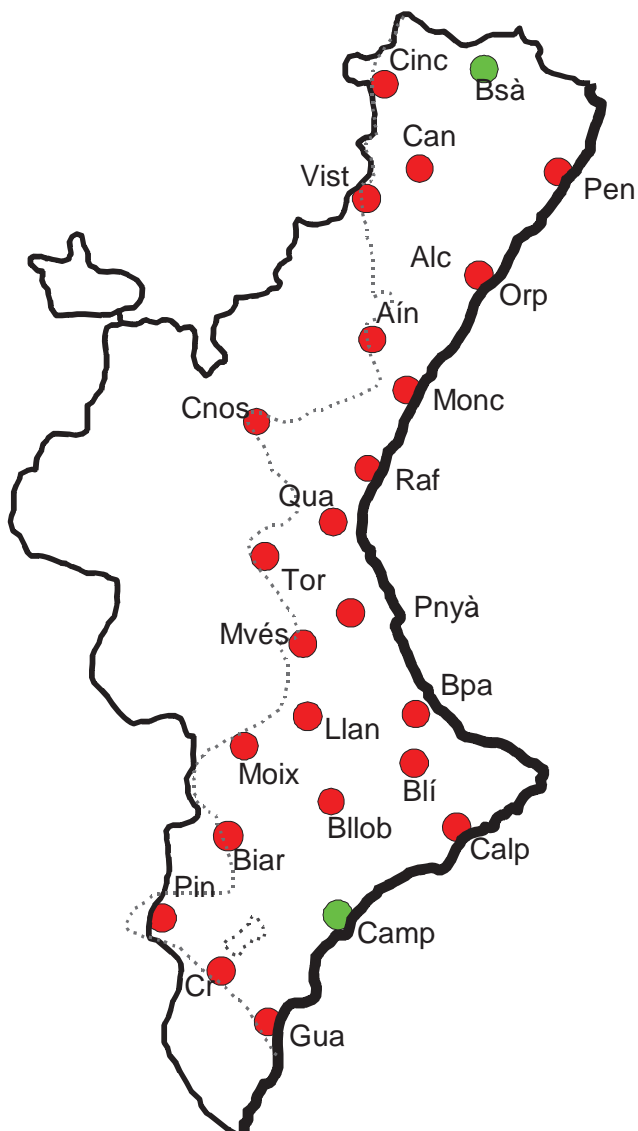
59 FRAGUA

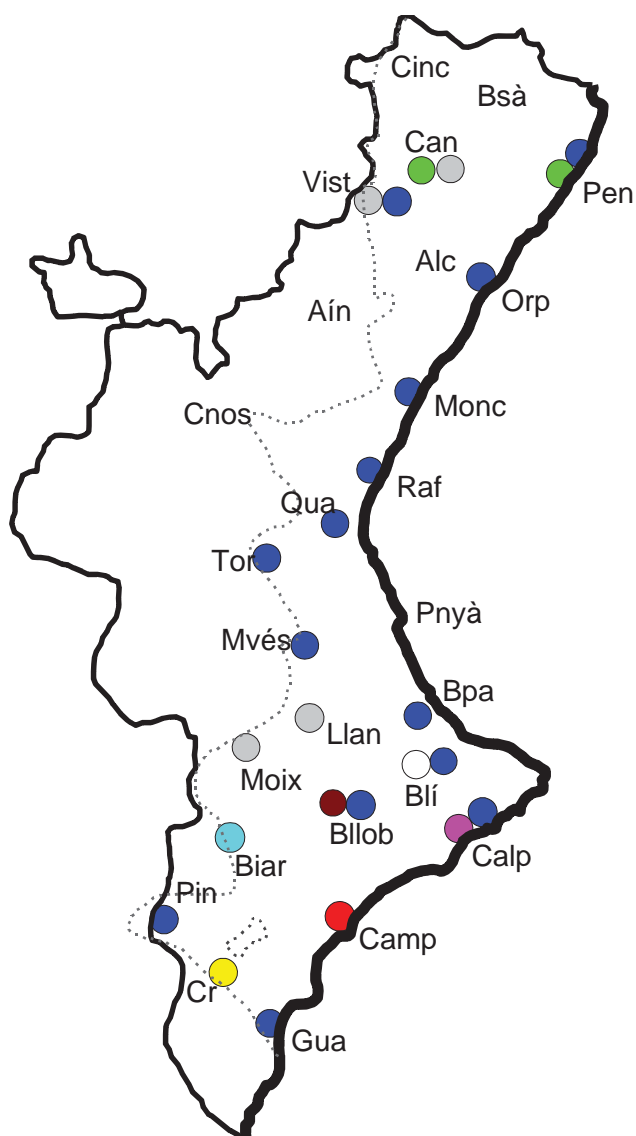
■	fornal	(6)
■	fornet	(1)
■	fragua	(20)

61 RUIDO

(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])

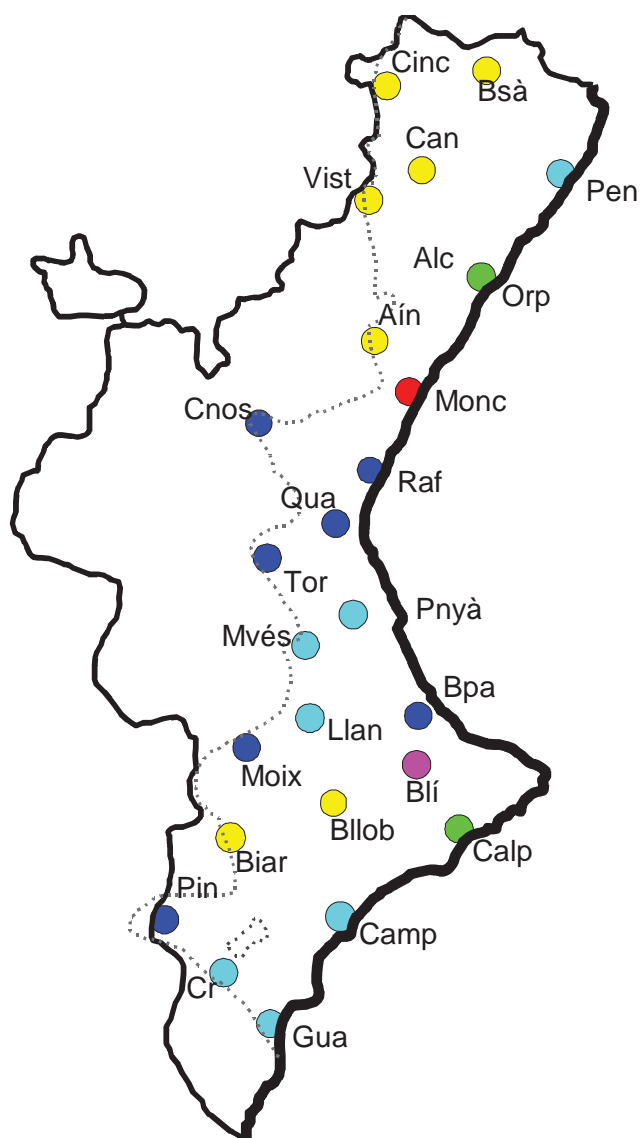
63 LLAMA

[J]amotada	(1)
flamada	(2)
flamarada	(1)
flamerada	(14)
xamada	(1)
xamarada	(1)
xamelada	(1)
xamerada	(4)
xamotada	(1)

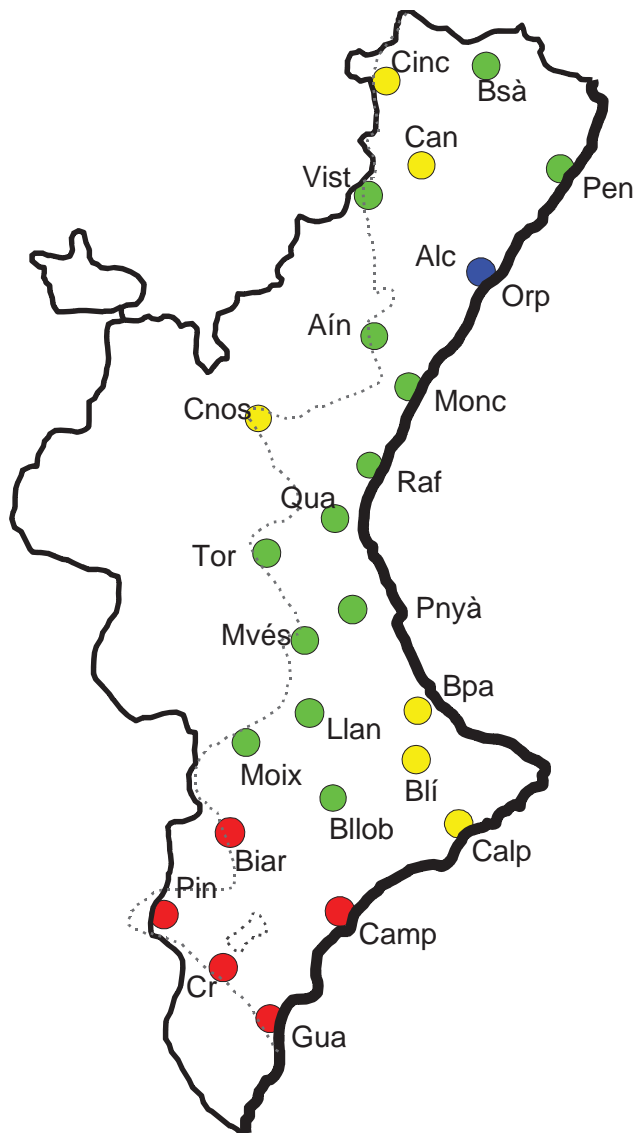
66 AGUJA

(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

■	a ^[g] ulla	(1)
■	a ^[g] ulla	(2)
■	a[g]ulla	(7)
■	a[ú]lla	(7)
■	gulla	(1)
■	ulla	(7)

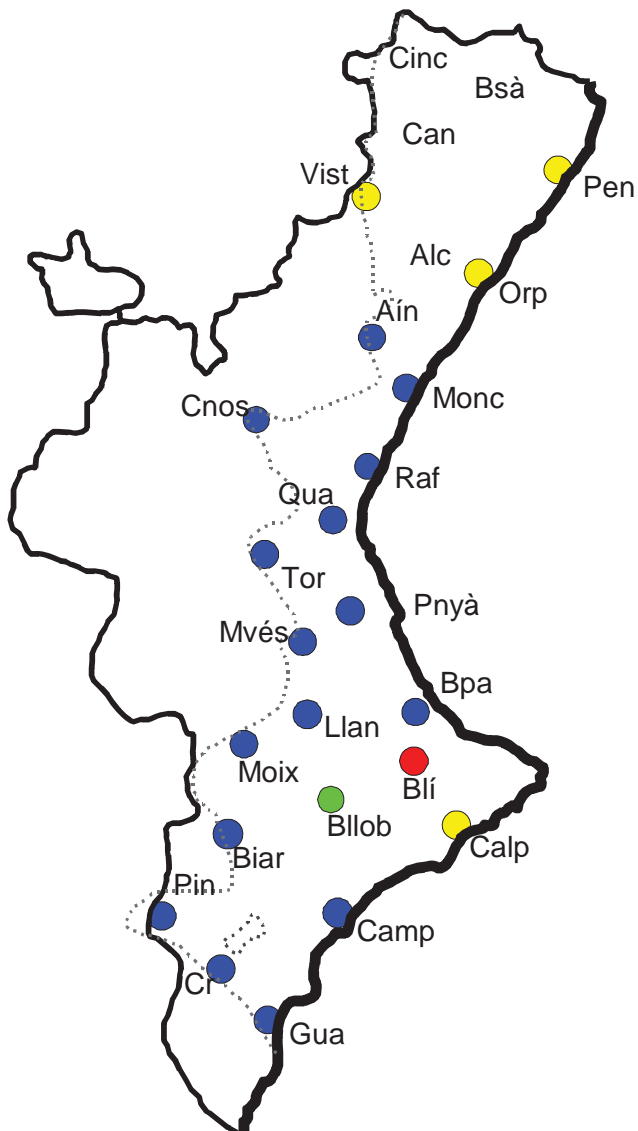
67 APRENDIZ

■	aprendís	(5)
■	aprenent	(13)
■	deprenent	(6)
■	prenent	(1)

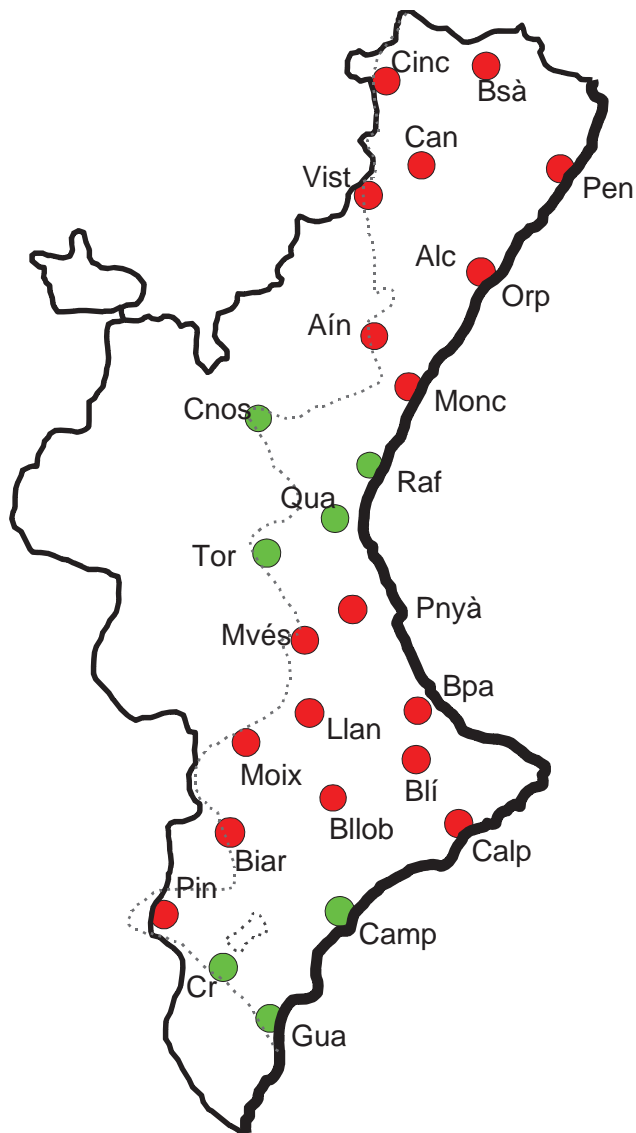
68 SEGADOR

(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)

	seg[a ^d ó]r	(1)
	seg[a'ó]r	(1)
	seg[adó]r	(4)
	seg[aó]r	(16)

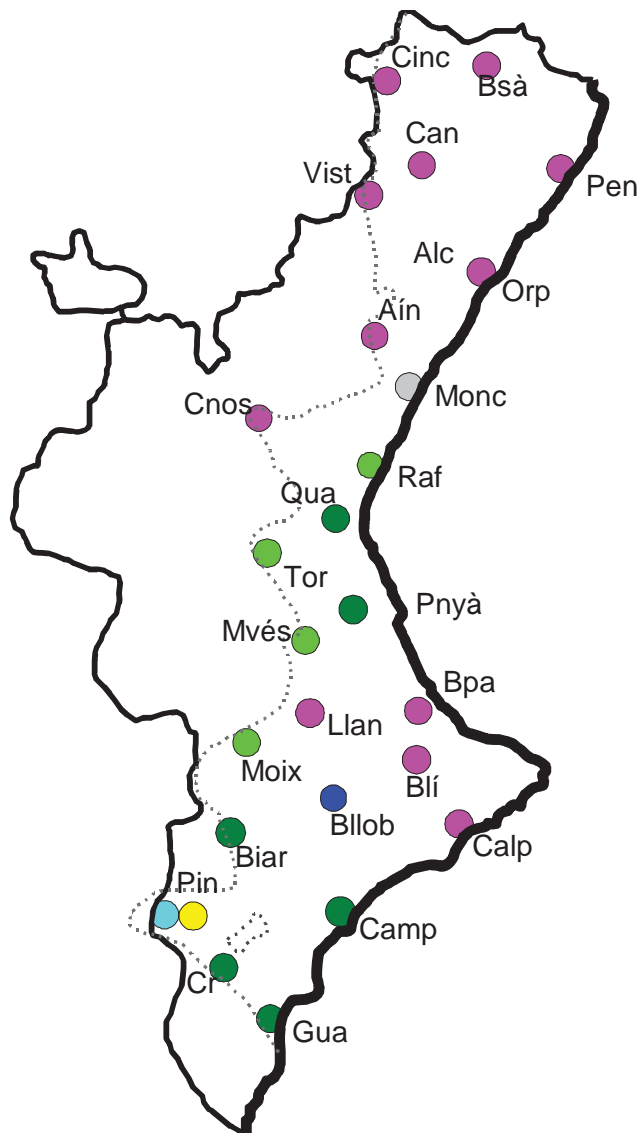
70 TRIGO

■	blat	(18)
■	forment	(7)

72 SUDOR

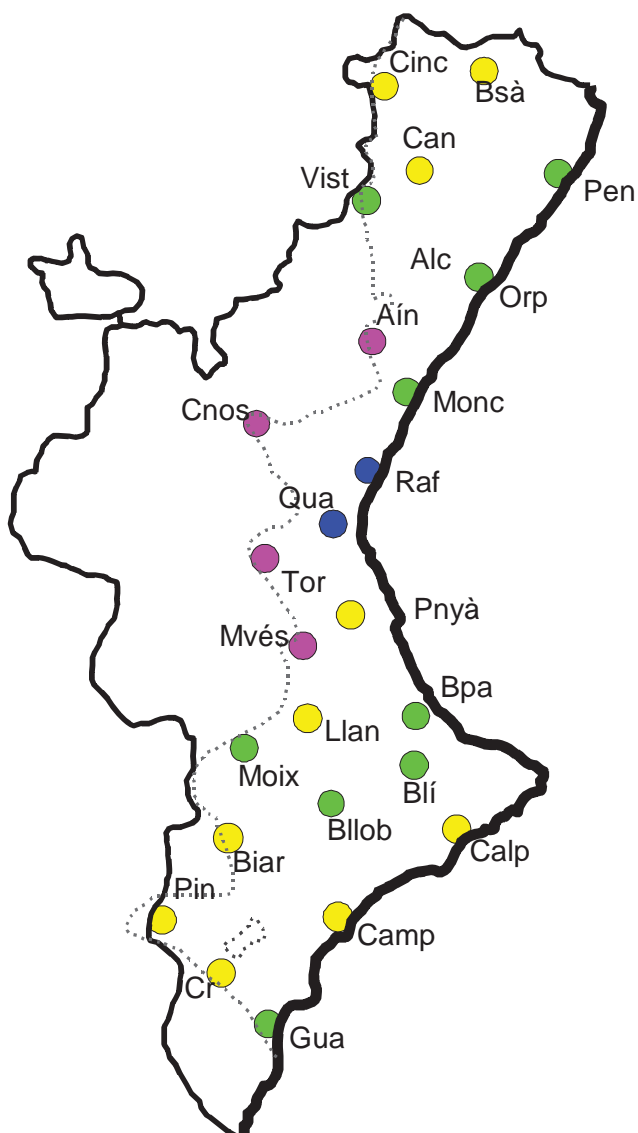
(elements antihiàtics)

■ [su ^(w) ó]r	(1)
■ [su ^g ó]r	(4)
■ [su ^g ó]r	(1)
■ [su ^l ó]r	(1)
■ [su ^w ó]r	(12)
■ [su ^w ó]r	(1)
■ [suó]r	(6)

73 JORNAL

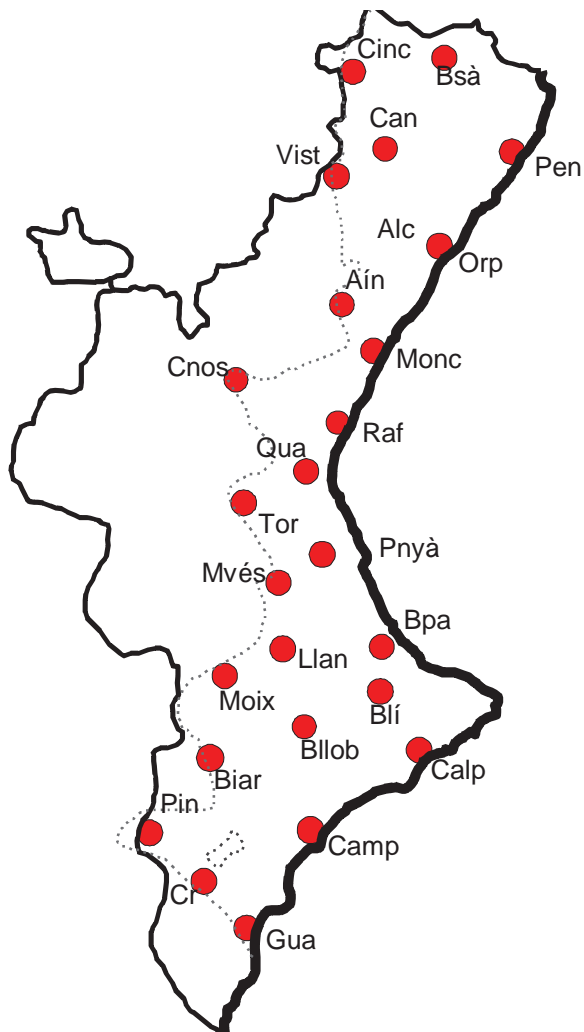
(apitxament, palatals)

■ [dʒ³]ornal	(9)
■ [dʒ]ornal	(10)
■ [tʃ¹ʲ]ornal	(2)
■ [tʃ]ornal	(4)

74 DIARIO

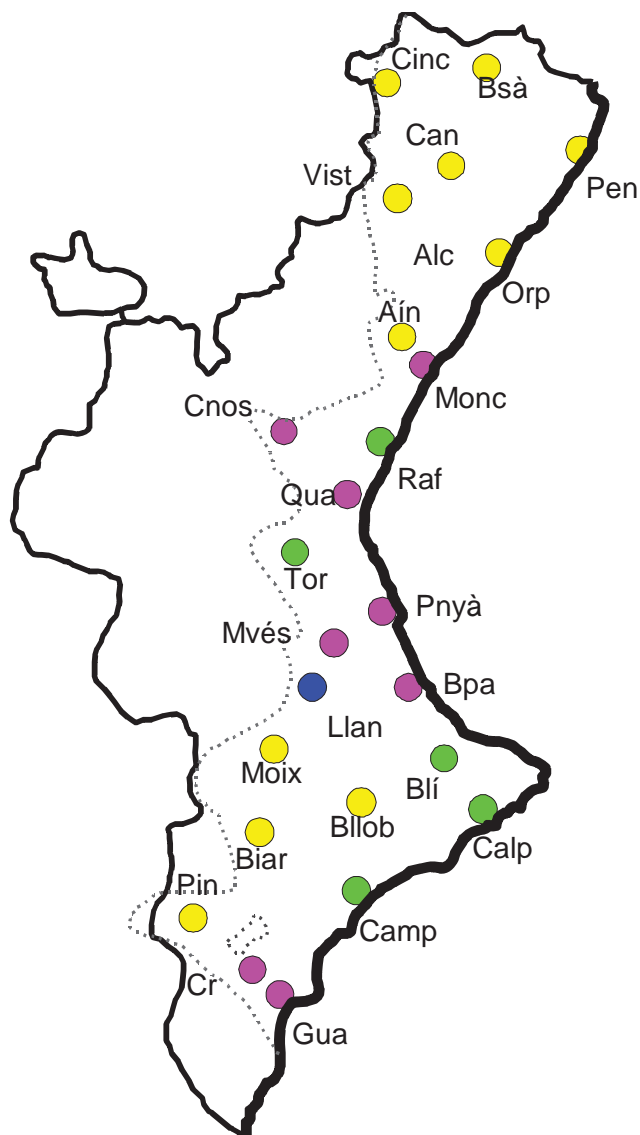
(grup i+vocal: hiatus / diftong)

■ d[iá]ri (25)

76 MUCHO

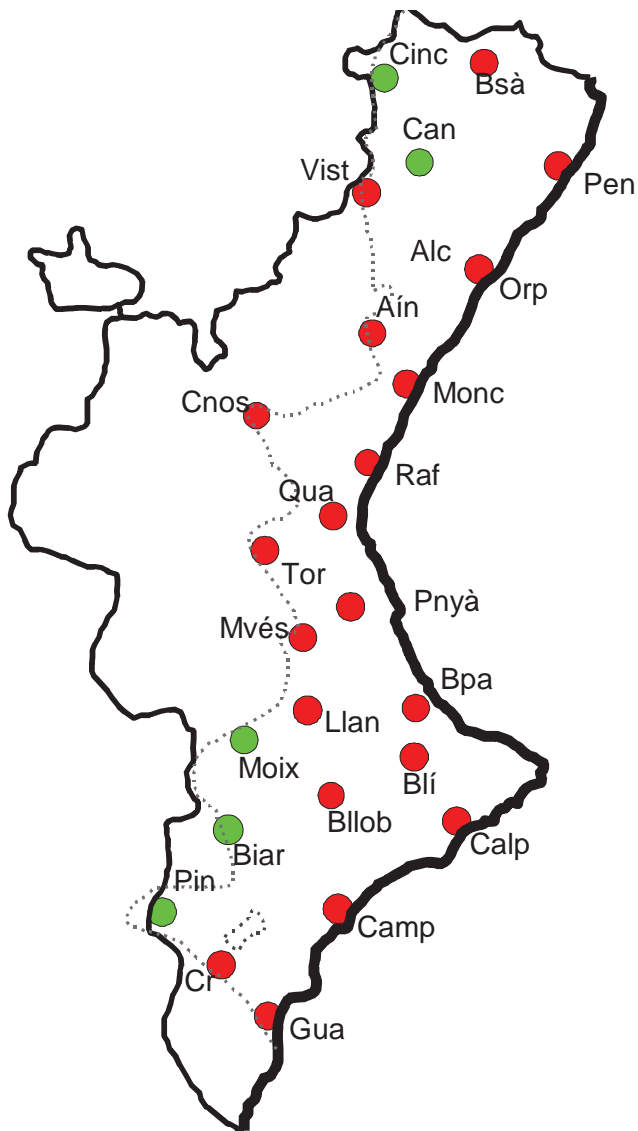
(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)

■	[mól't]	(4)
■	[mól]	(11)
■	[molt']	(1)
■	[mólt]	(8)

85 ÀRBOLES

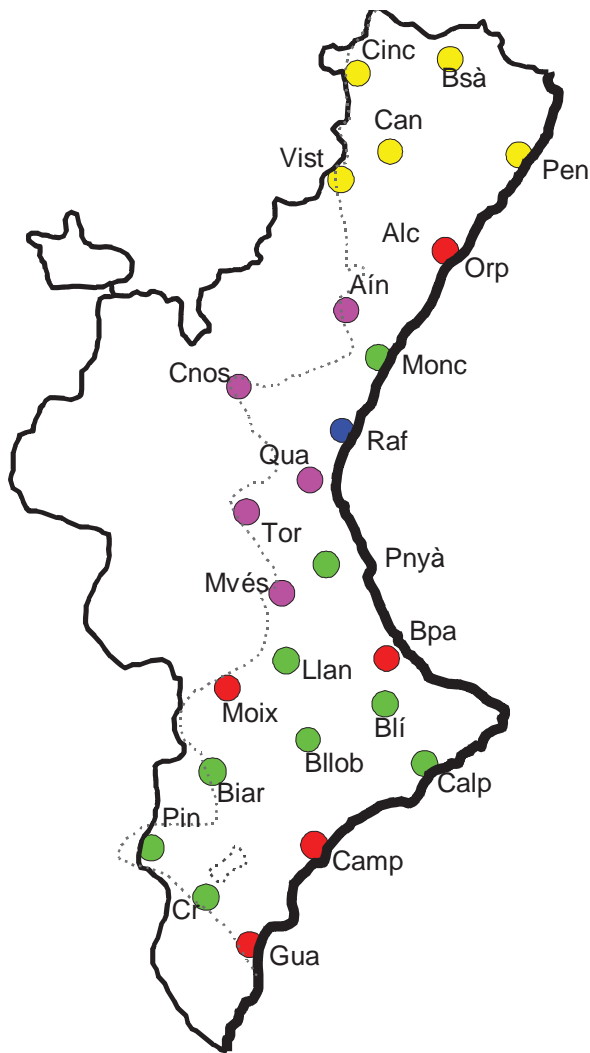
(tractament de -r interior)

■	[á]bres	(20)
■	[ál]bres	(5)

88 PEOR

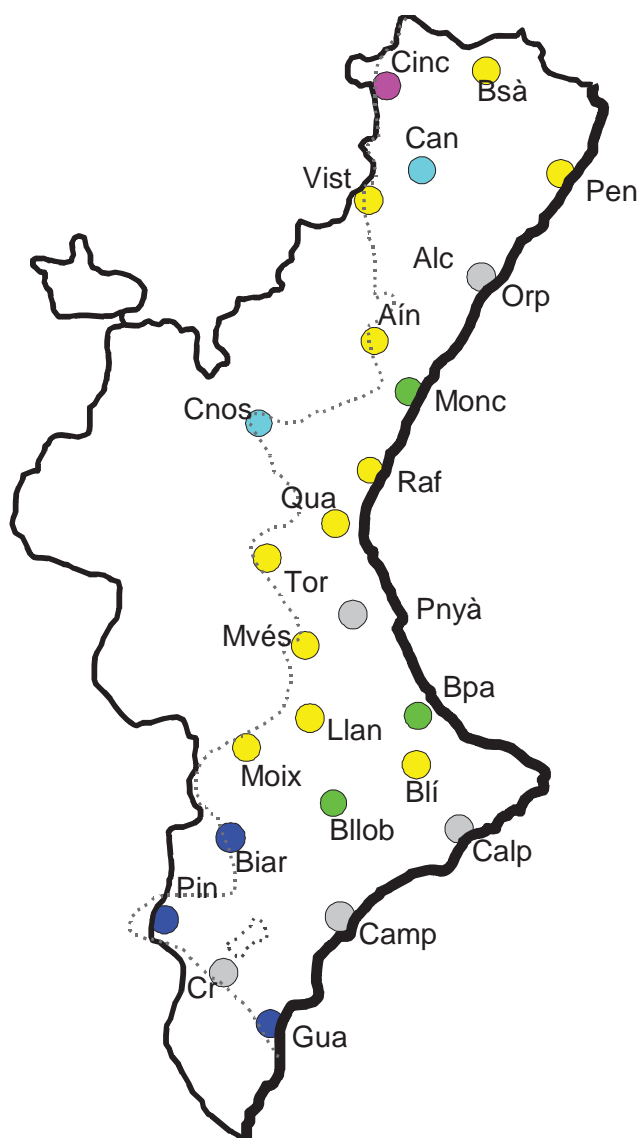
(apitxament, palatals)

■	pi[dʒ]or	(5)
■	pi[dʒ]or	(9)
■	pi[ʒ]or	(5)
■	pi[tʃʲ]or	(1)
■	pi[tʃ]or	(5)

89 AZADA

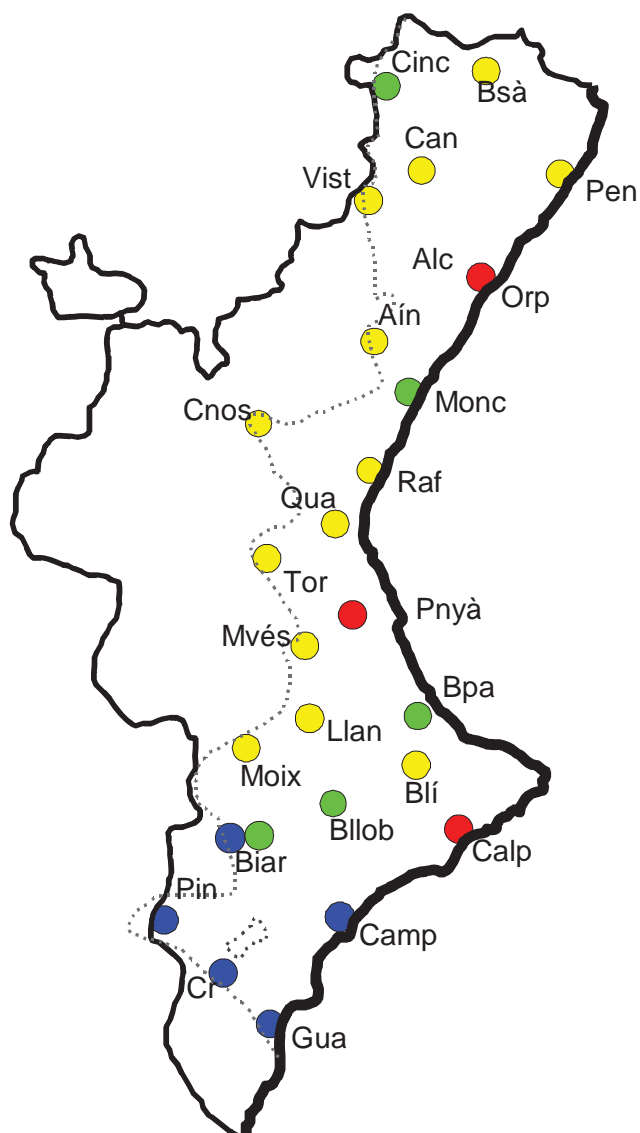
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

[a ^l ʝ]ada	(3)
[ajʝ]ada	(11)
[aʝ]ada	(3)
[e ⁽ⁱ⁾ ʝ]ada	(1)
[ejʝ]ada	(2)
[ʝ]ada	(5)

89 AZADA

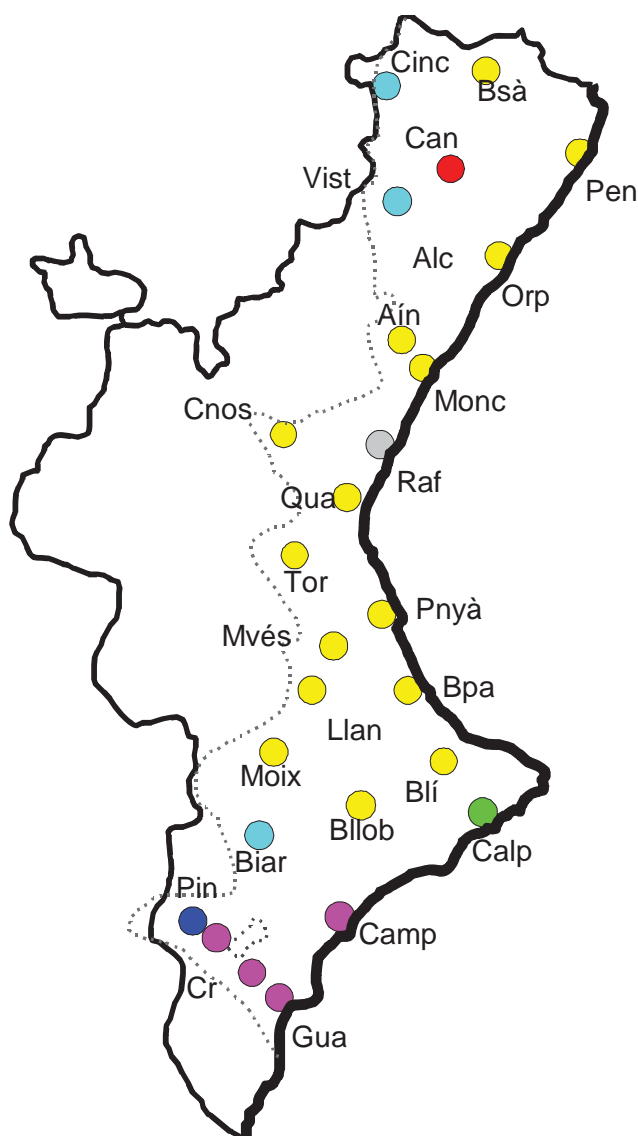
(pronúncia del dígraf <ix>)

■	[ʃ]ada	(3)
■	a[ʃ]ada	(5)
■	a[ɹ]ada	(13)
■	a[ɹ̄]ada	(5)

94 AHOGARSE

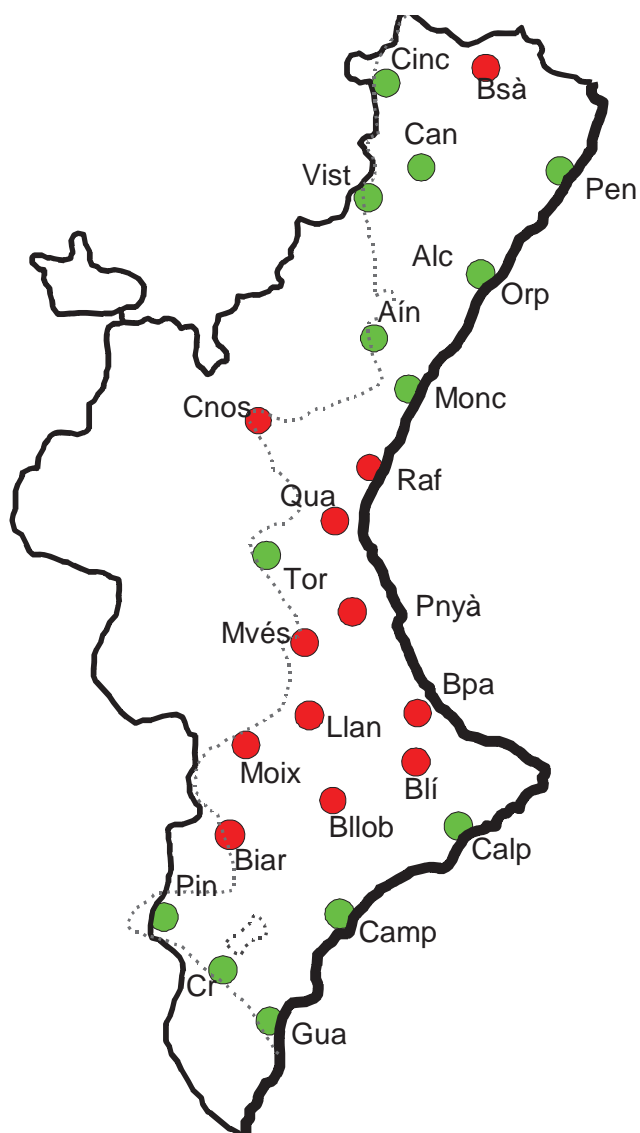
([o-] > [aw-] inicial)

■	[^o w]fegar-se	(1)
■	[am]fegar-se	(1)
■	[aw]fegar-se	(15)
■	[awχe]gar-se	(1)
■	[aχwe]gar-se	(4)
■	[o]fegar-se	(3)
■	[ow]fegar-se	(1)

94 AHOGARSE

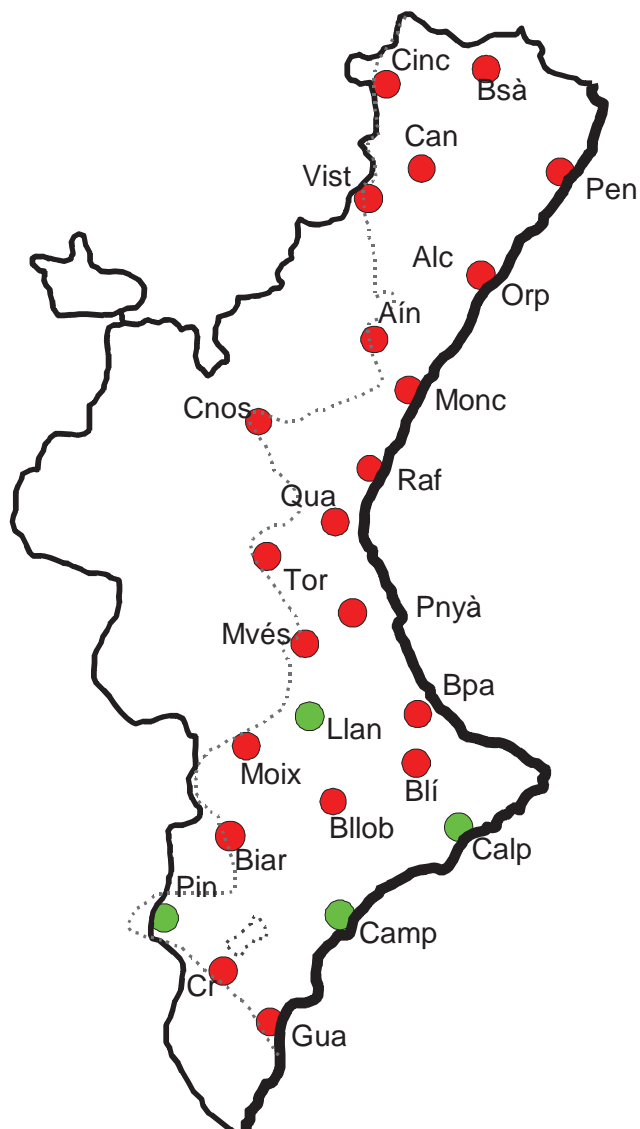
(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

■ ofeg[árase] (12)
■ ofeg[áse] (13)

95 SIERRA

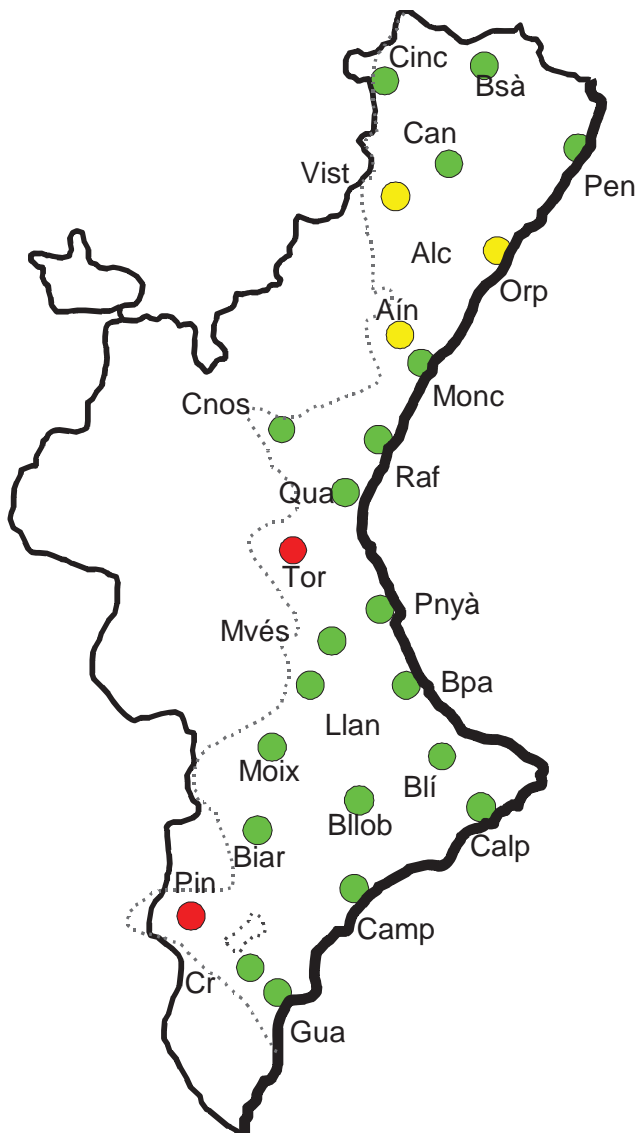
(harmonia vocàlica)

■	$s[\epsilon]rr[a]$	(21)
■	$s[\epsilon]rr[\epsilon]$	(4)

97 LLOVER

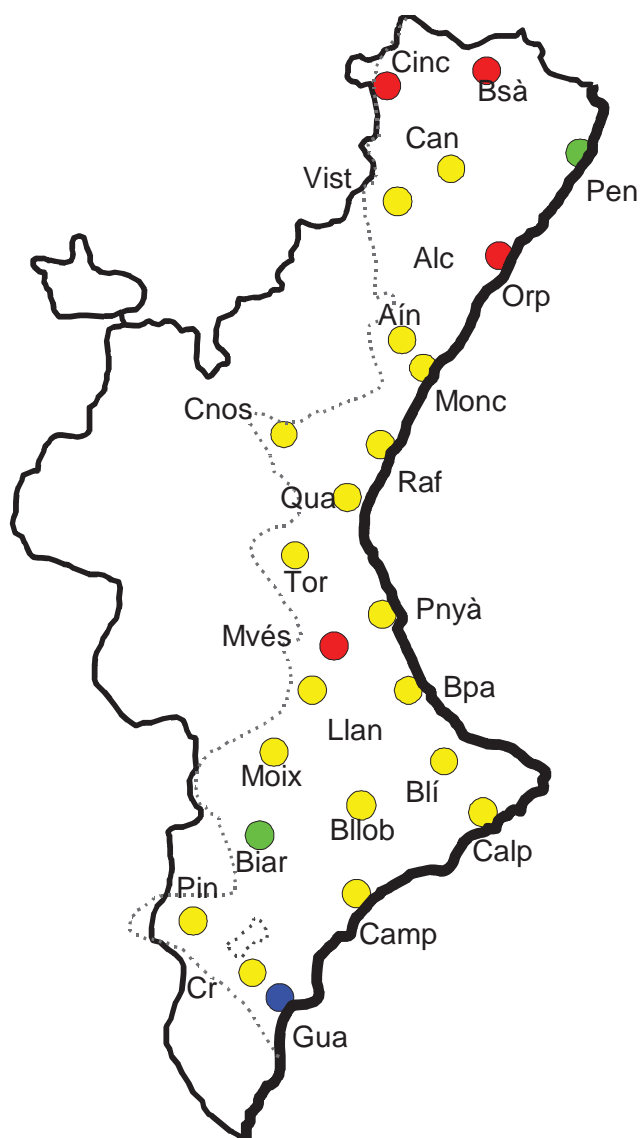
(distribució [áw] - [ów])

■	pl[áw]re	(2)
■	pl[ów]re	(20)
■	pl[òw]re	(3)

101 BLANCO

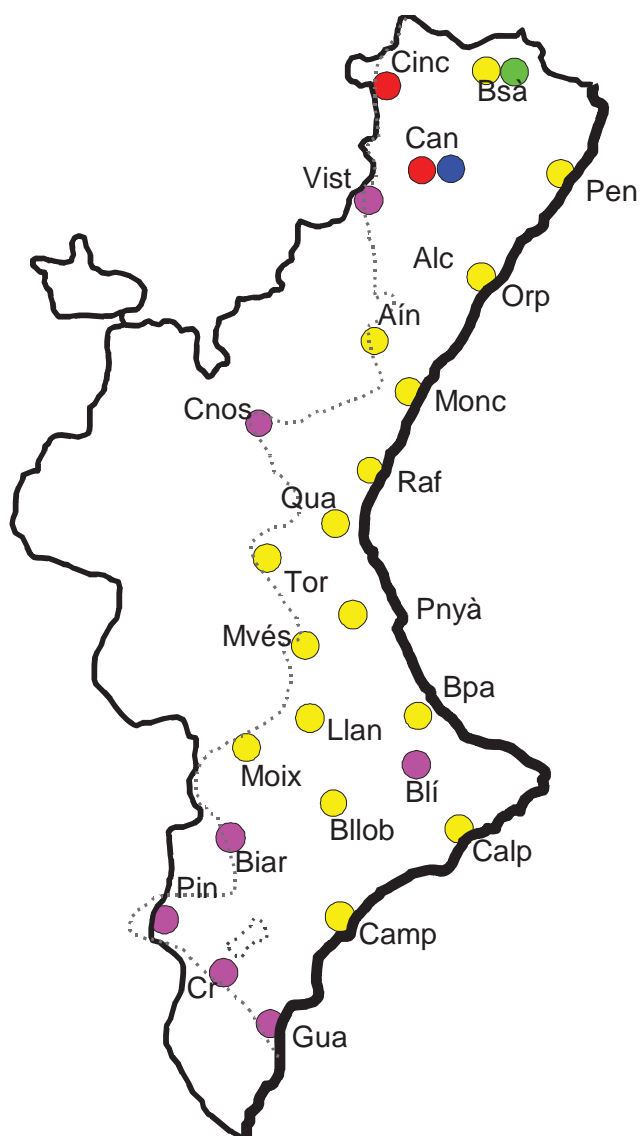
(grup consonàntic final -nt, -lt, -nc)

■	[bláŋ ^k]	(4)
■	[bláj]	(2)
■	[bláŋk]	(18)
■	[bláŋk']	(1)

104 RESBALAR

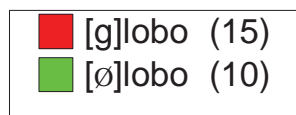
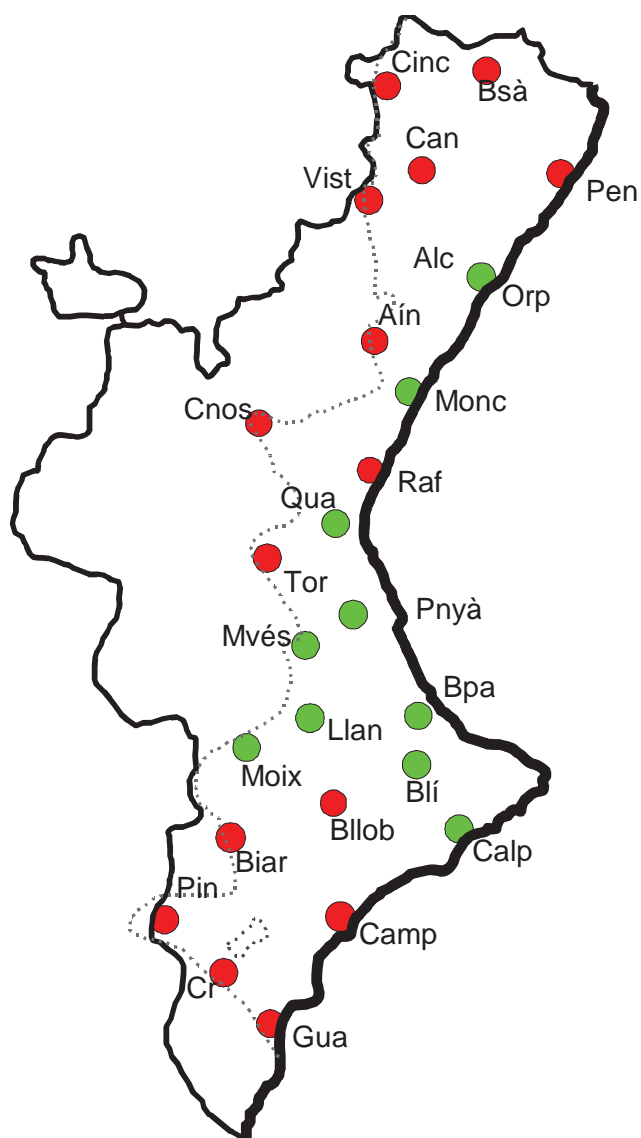
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

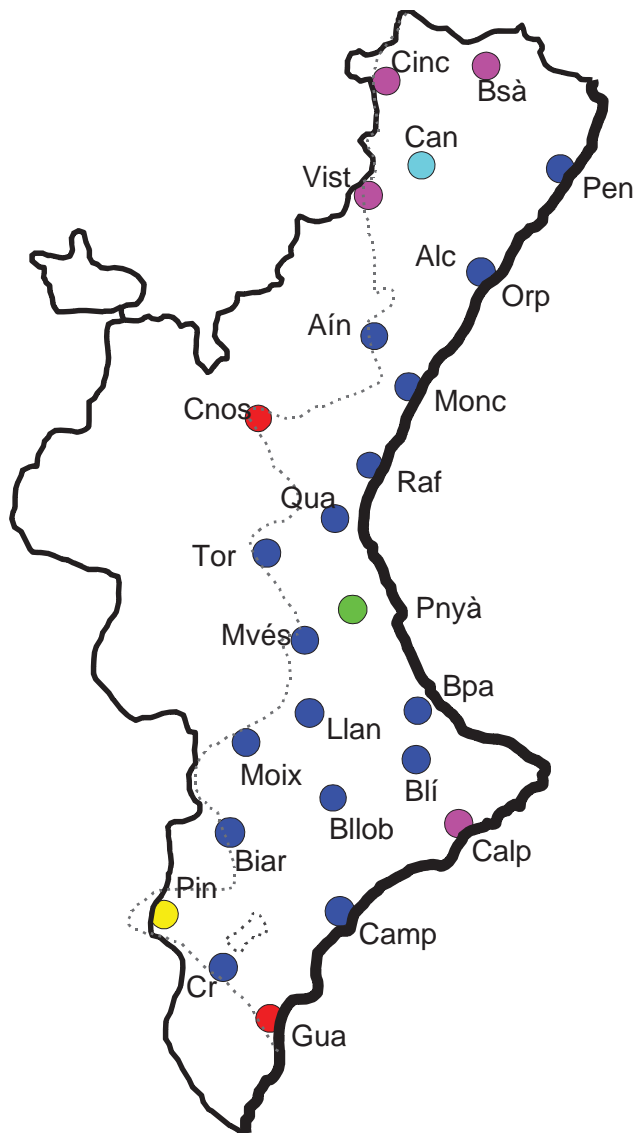
■	[^e z]varar	(2)
■	[az]llissar	(1)
■	[az]varar	(16)
■	[ez]llissar	(1)
■	[ez]varar	(7)

107 GLOBO

(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

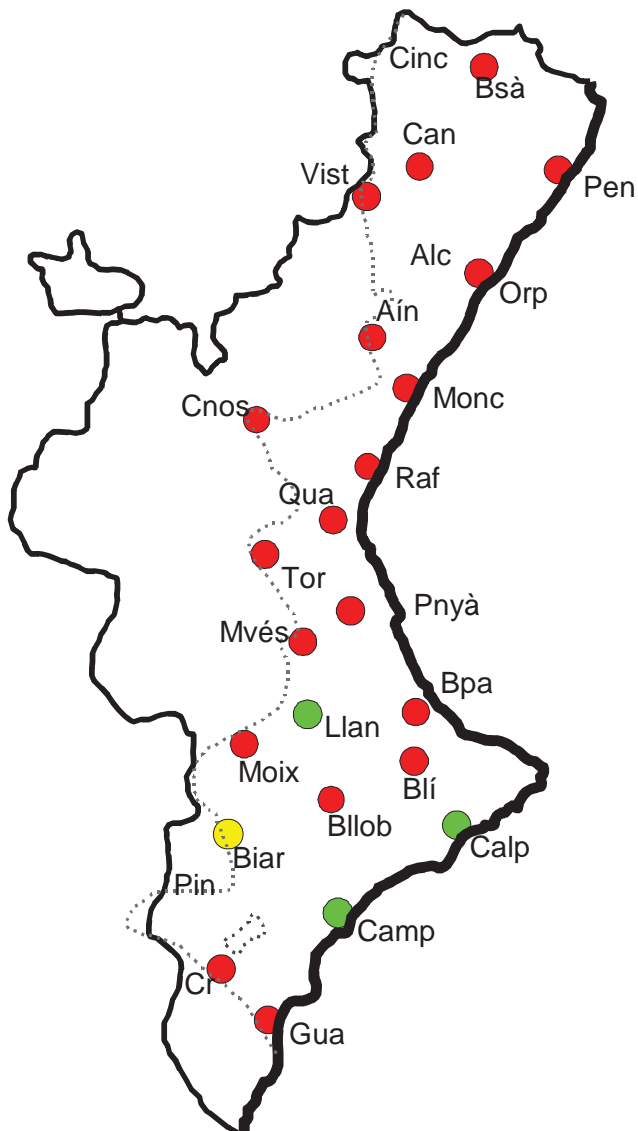
109 CERROJO

■ ferrollat	(2)
■ forrallat	(1)
■ forrell	(1)
■ forrellat	(16)
■ forroll	(4)
■ forrollat	(1)

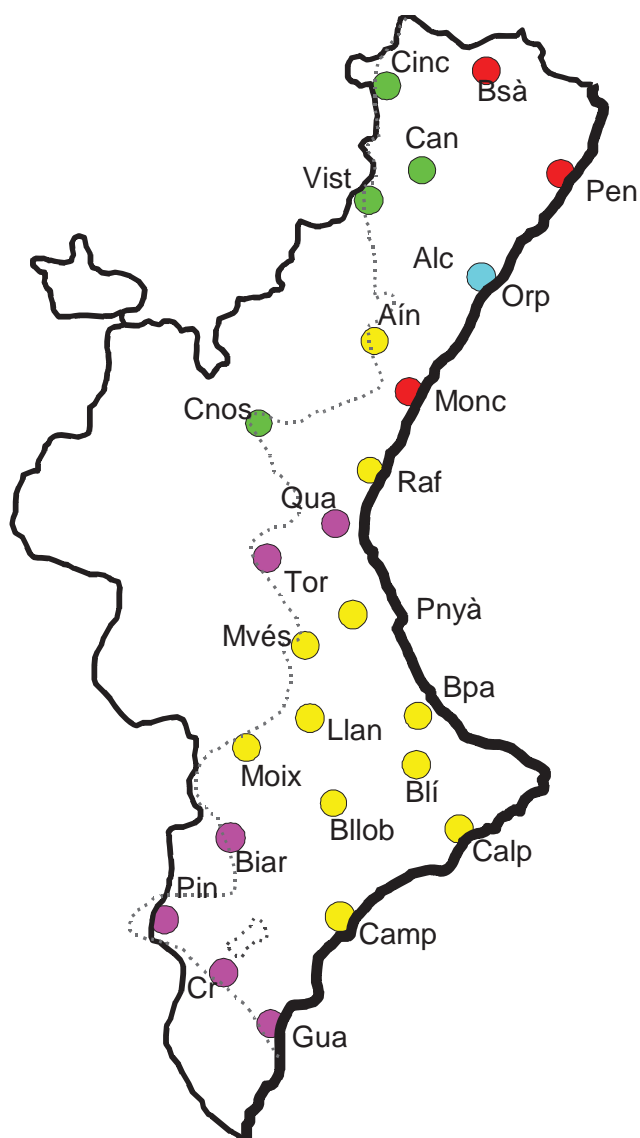
113 PERCHA

(harmonia vocàlica)

■	p[ɛ]rx[e] (1)
■	p[ɛ]rx[a] (19)
■	p[ɛ]rx[ɛ] (3)

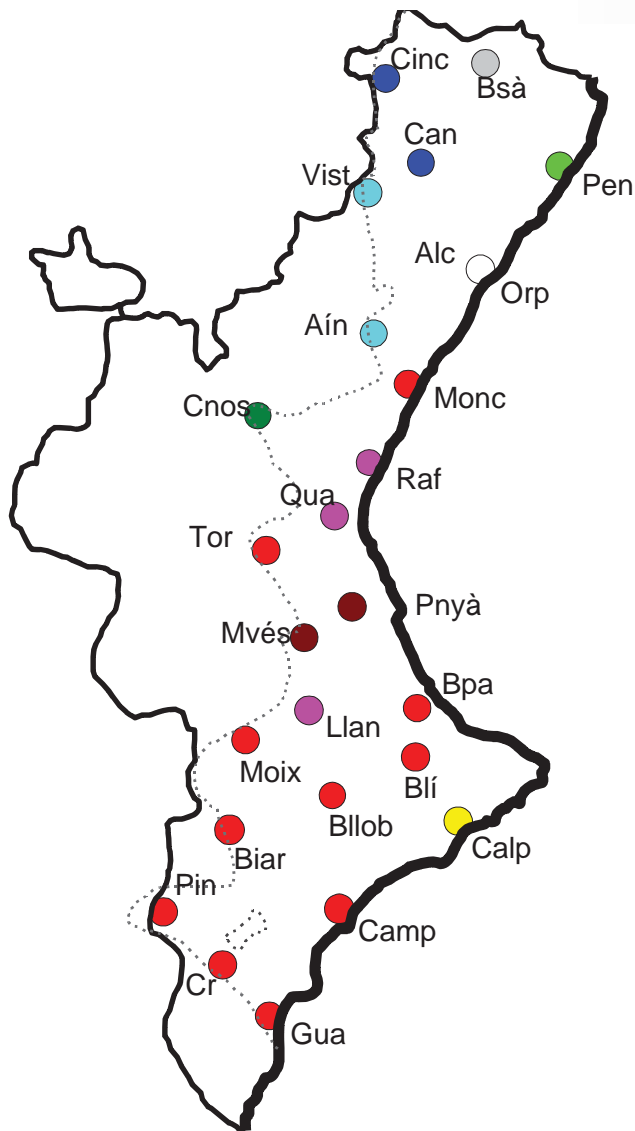
114 ESPEJO (neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■	[^a s]pill	(3)
■	[^e s]pill	(4)
■	[as]pill	(11)
■	[es]pill	(6)
■	[s]pill	(1)

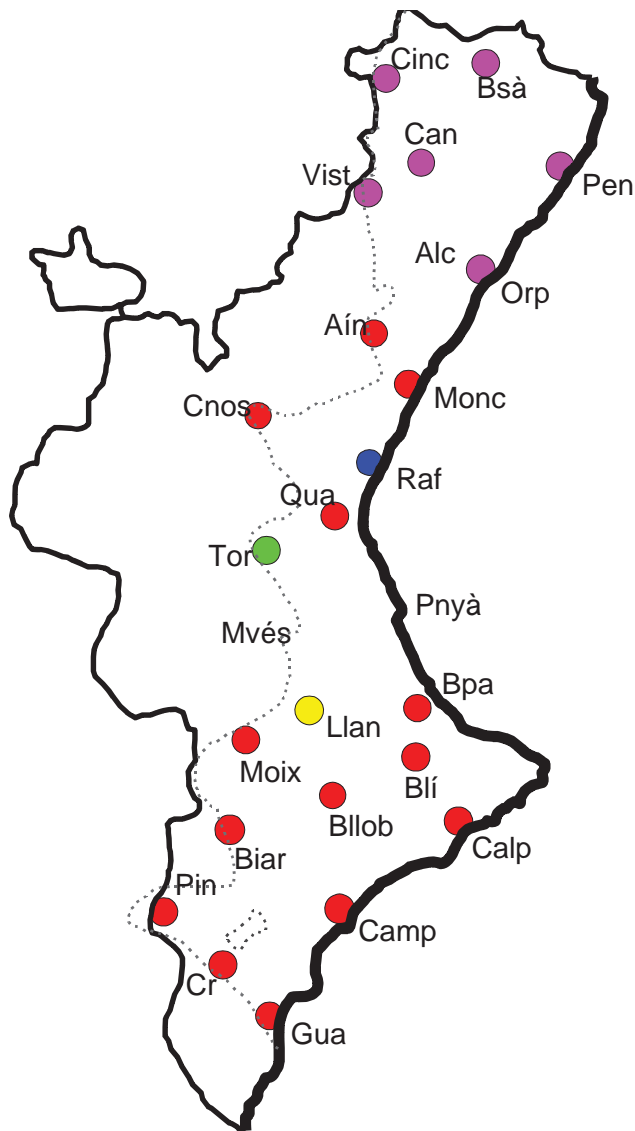
117 ARAÑA

(TELARAÑA)

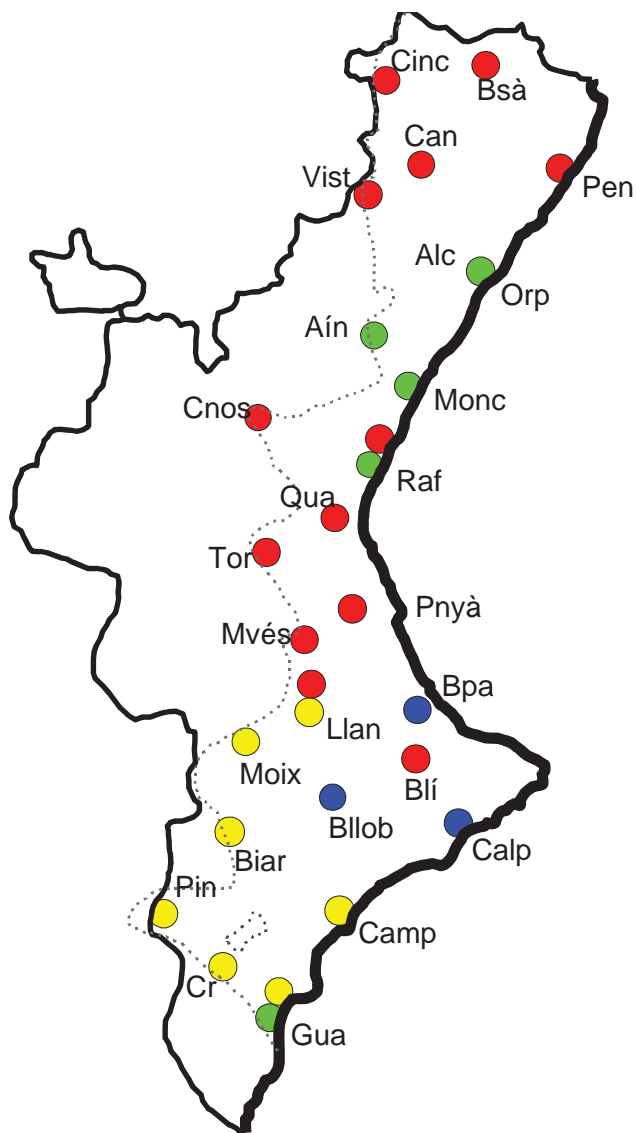
estraganya	(1)
estregina	(1)
tallarina	(1)
taraganya	(2)
tarallina	(3)
taranyana	(2)
taranyí	(1)
taranyina	(11)
taranyinya	(2)
taratinya	(1)

125 POYO

■	banc	(14)
■	banc de silleria	(1)
■	banc d'obra	(1)
■	bancalet	(1)
■	pedrís	(6)

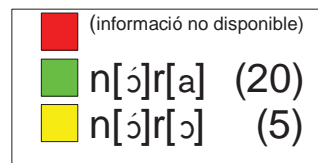
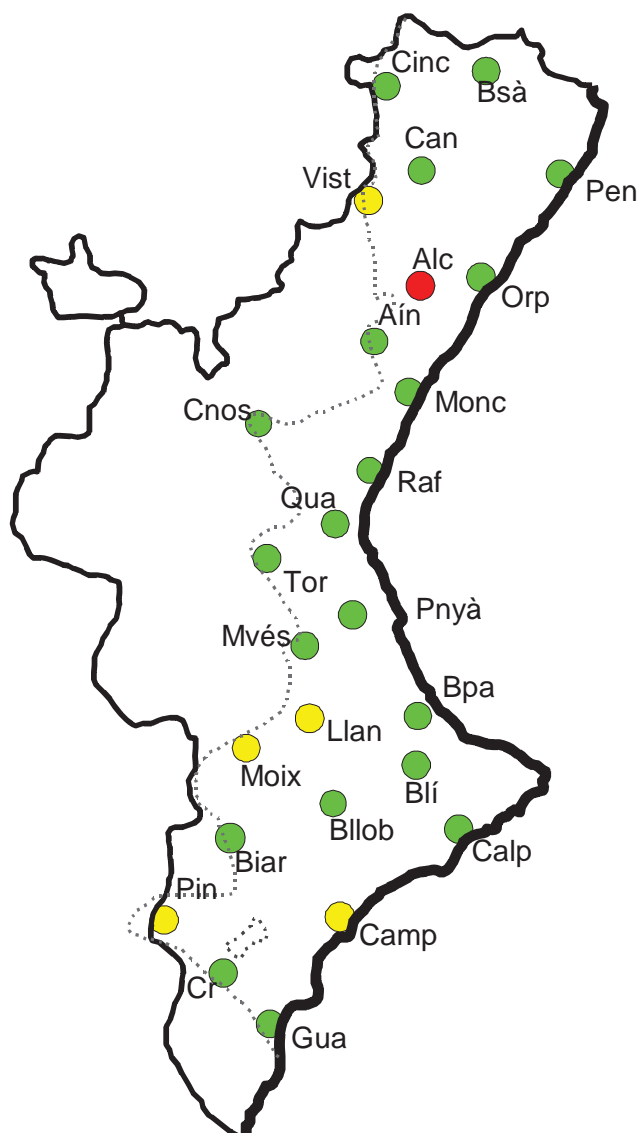
128 SACRISTÁN

■	escolà	(13)
■	sacristà	(5)
■	sagristà	(7)
■	segristà	(3)

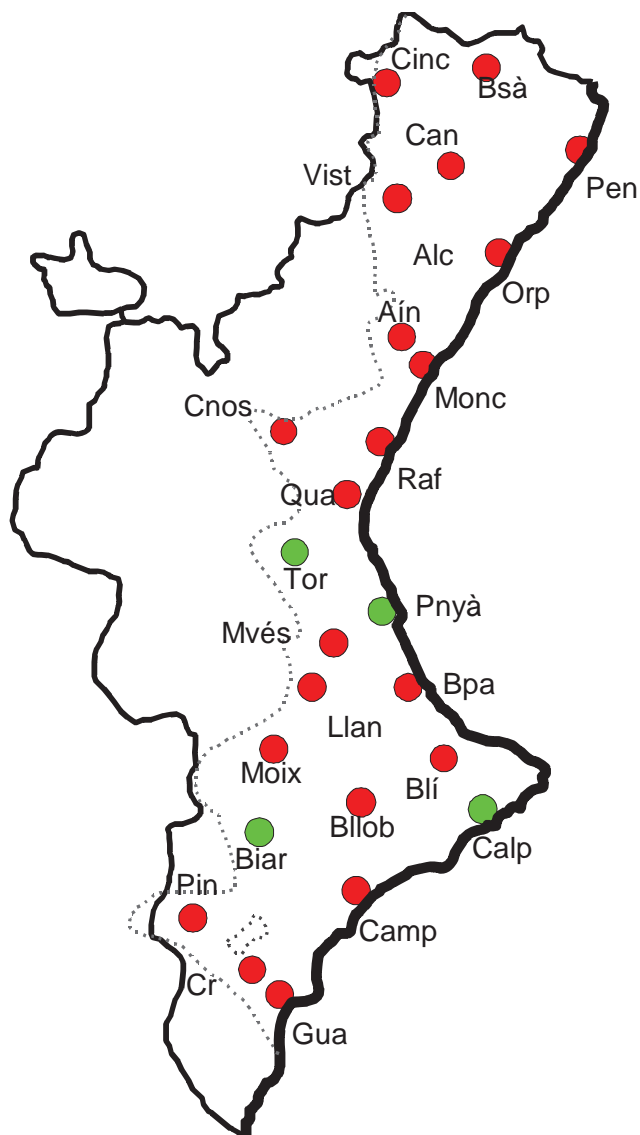
132 NUERA

(harmonia vocàlica)

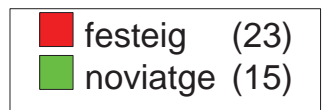
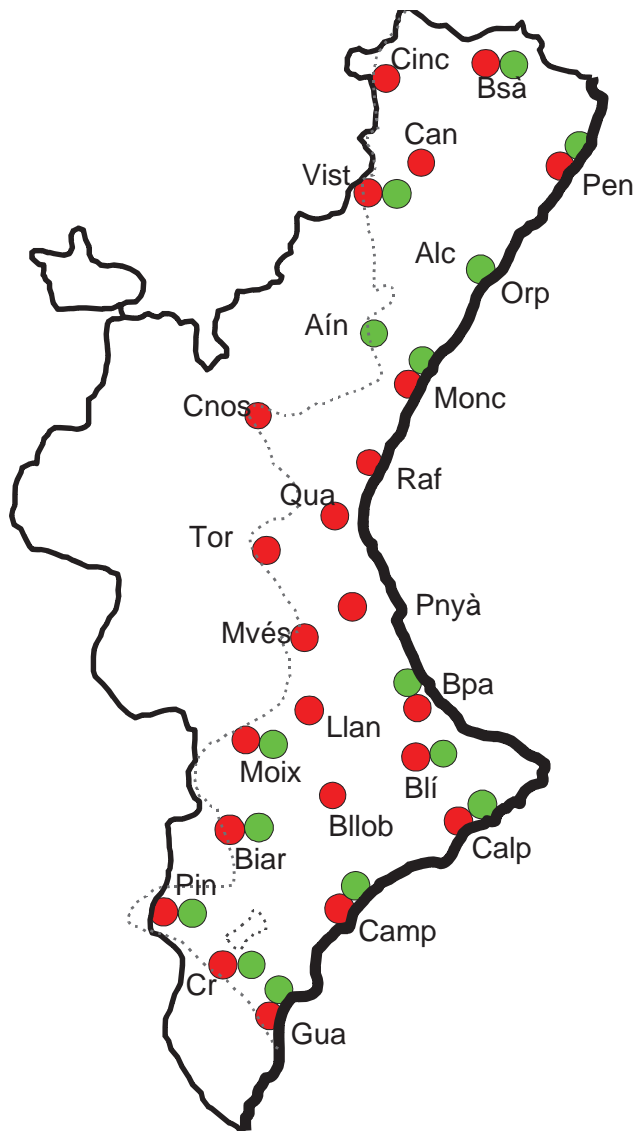
138 NOVIÓ

(distribució [o] - [ɔ])

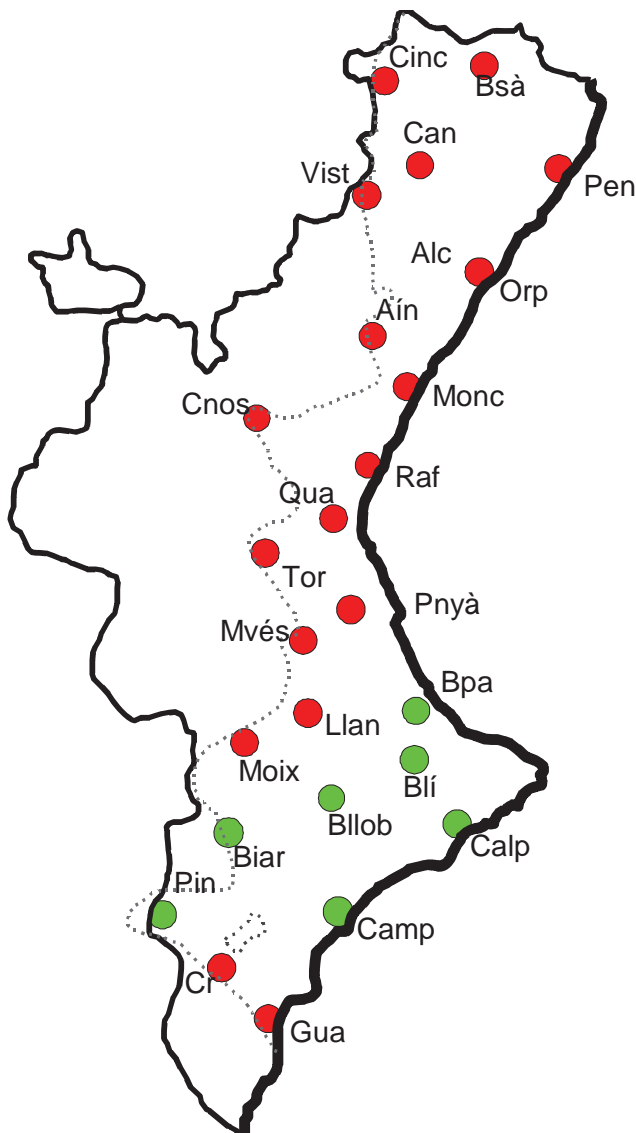
■	n[ó]vio (21)
■	n[ɔ]vio (4)

139 NOVIAZGO

141 BESO

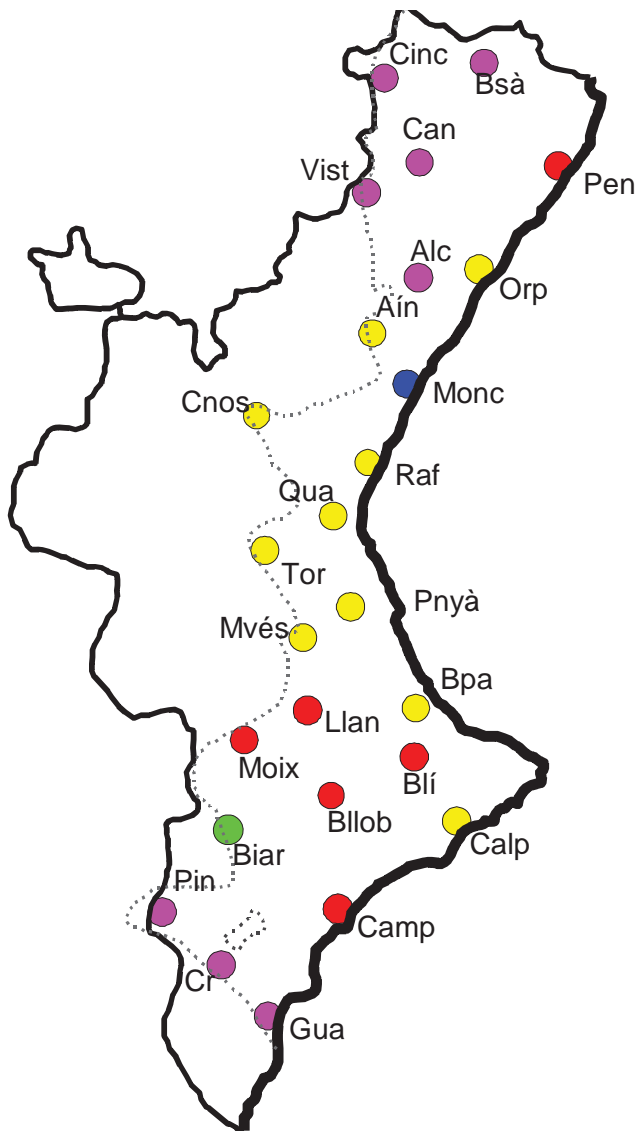
(canvis de gènere per morfemes)

■	bes	(18)
■	besada	(7)

145 CUCHILLO

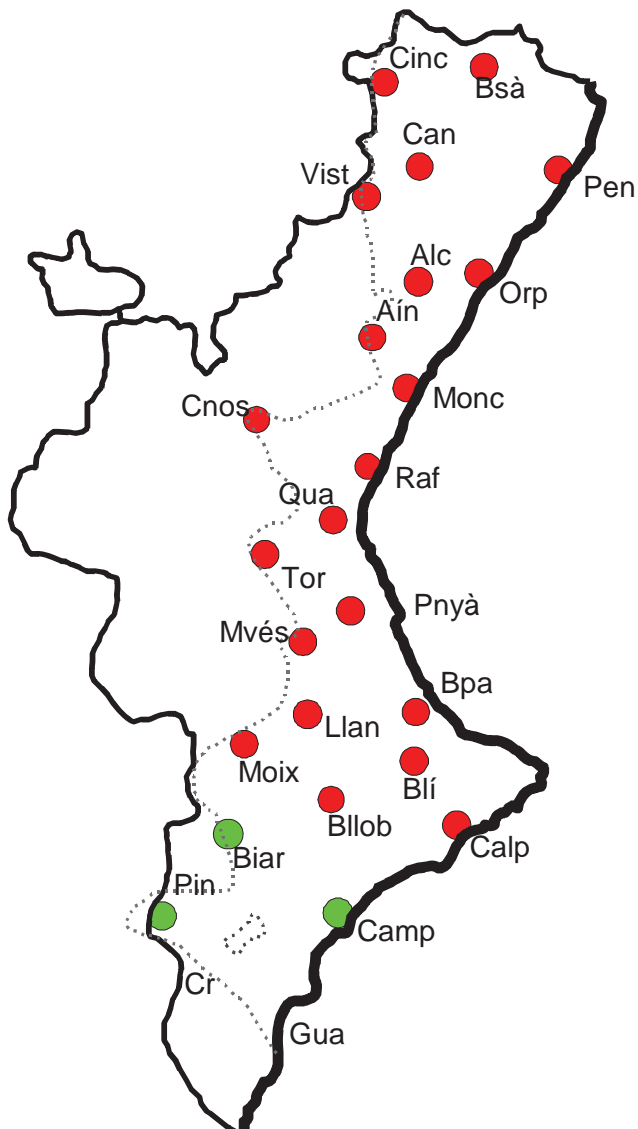
(palatalització)

■	ga[n]ivet	(6)
■	ga[ɲ]ivet	(1)
■	gavi[n]et	(10)
■	gavi[n]eta	(1)
■	gavi[ɲ]et	(8)

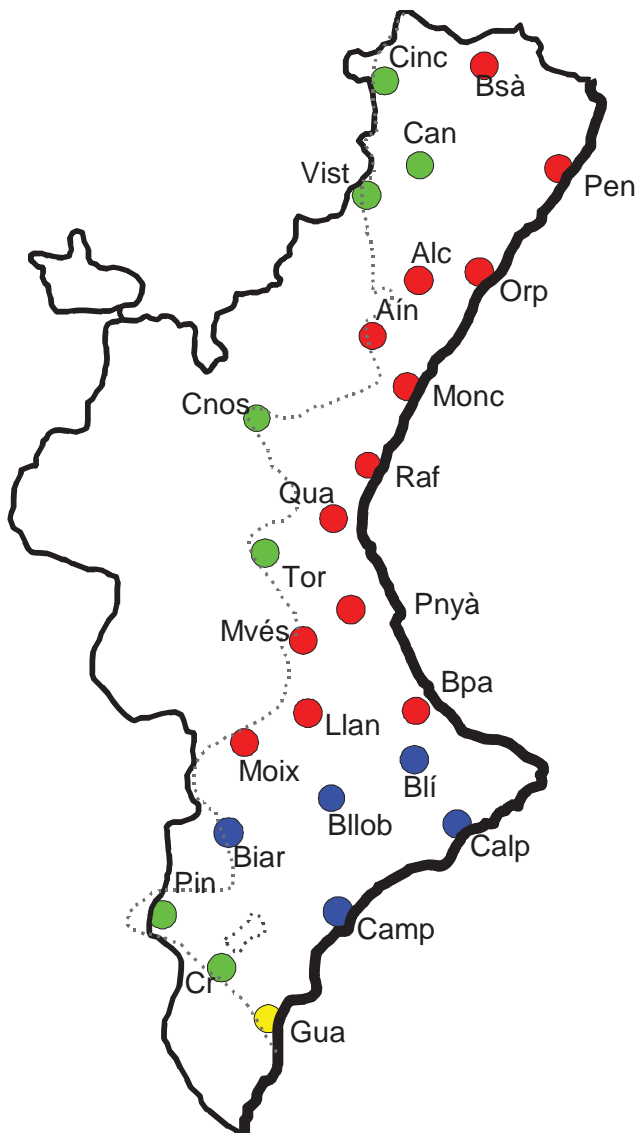
149 PEDAZO

(-d- intervocàlica: pèrdua general)

■	pe[d]aç (21)
■	pe[Ø]aç (3)

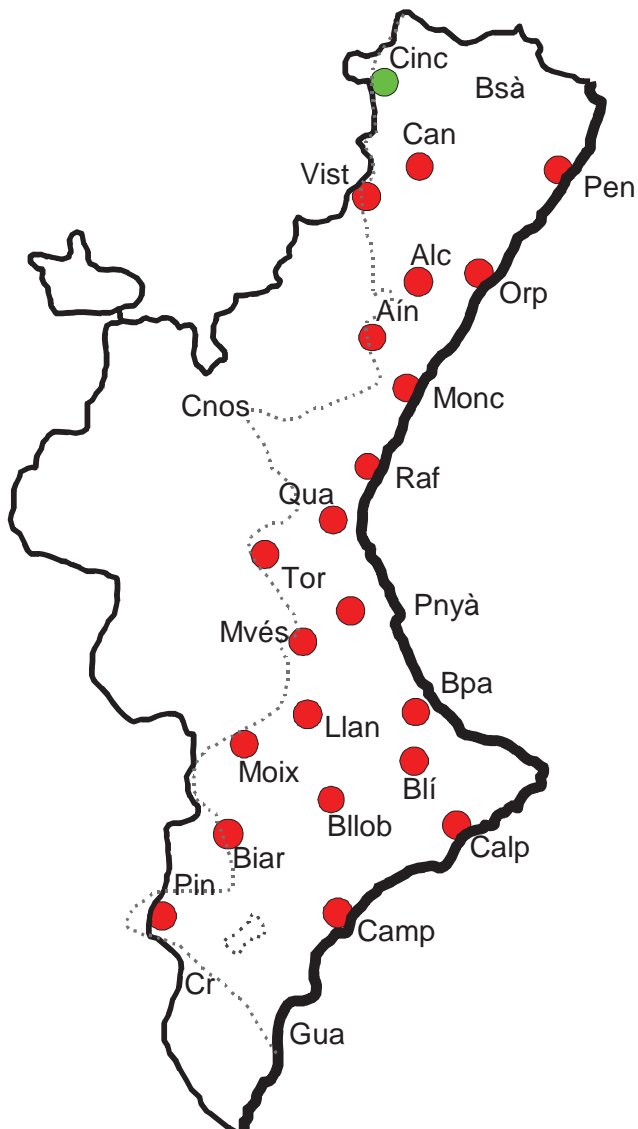
150 SUEÑO (neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■	[an]somi	(13)
■	[en]somi	(7)
■	[en]sony	(1)
■	somi	(5)

150 SUEÑO

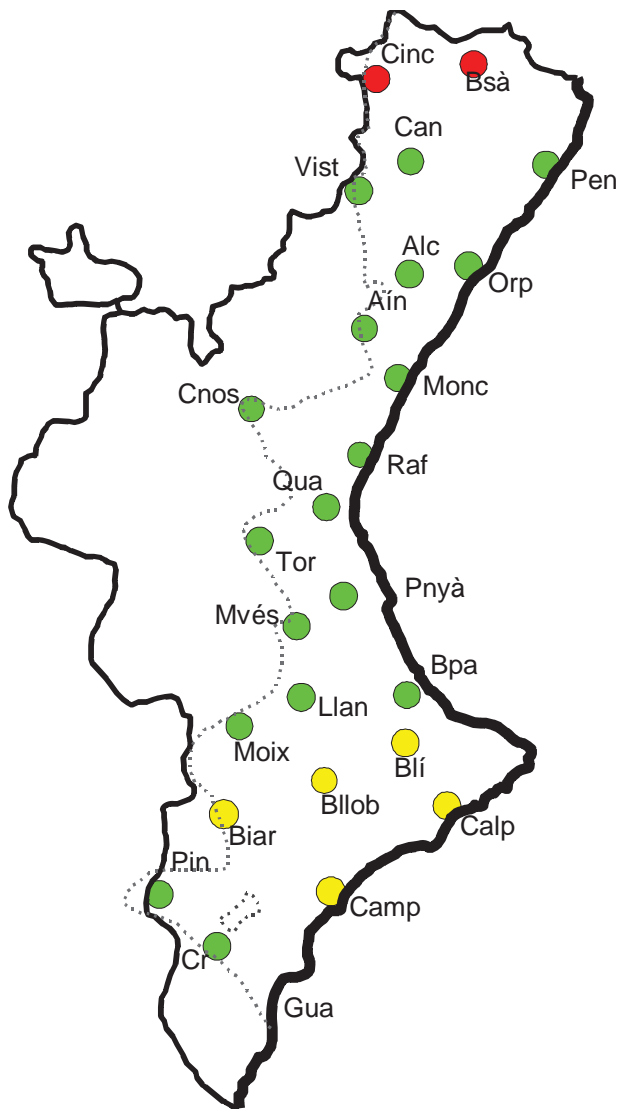
(-d- intervocàlica: sufix -ada)

■	son[á]	(21)
■	son[áda]	(1)

150 SUEÑO

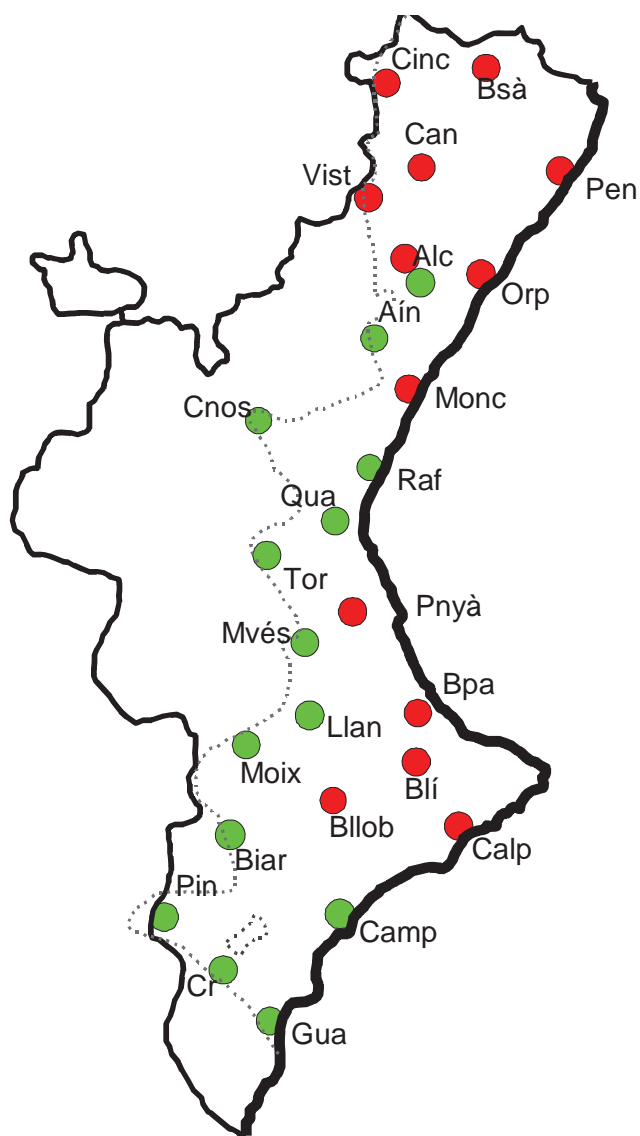
(afegiment de -t adventícia)

■	ens[ómi]	(2)
■	ens[ómit]	(18)
■	s[ómit]	(5)

153 FLAUTA

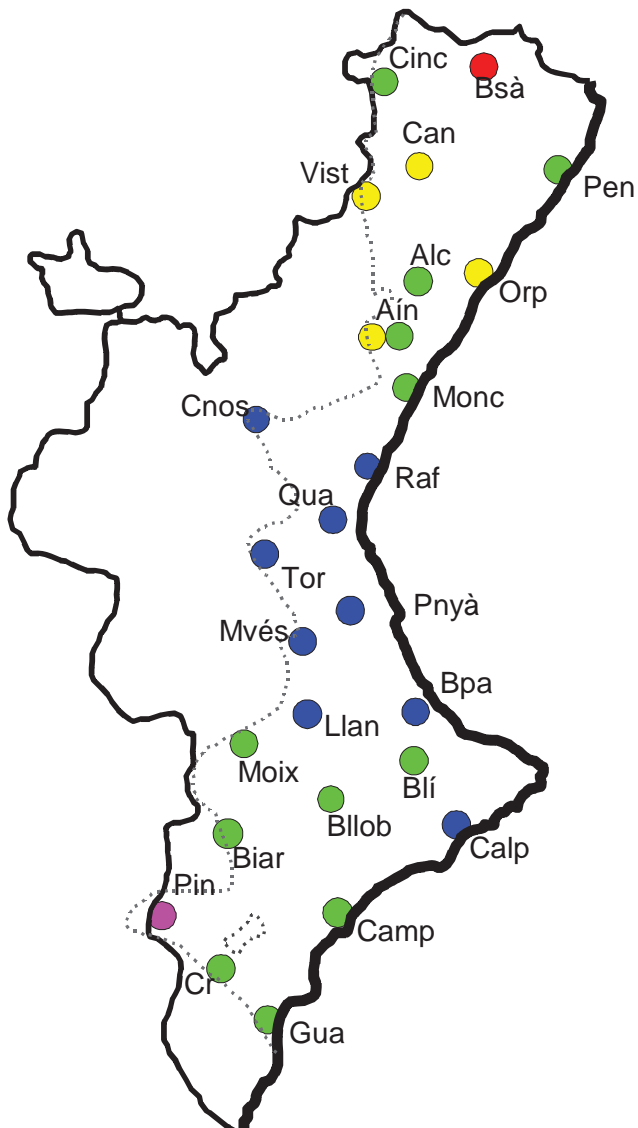
(desplaçament accentual)

■ fl[au]ta (13)
■ fl[áw]ta (14)

155 LEÑA

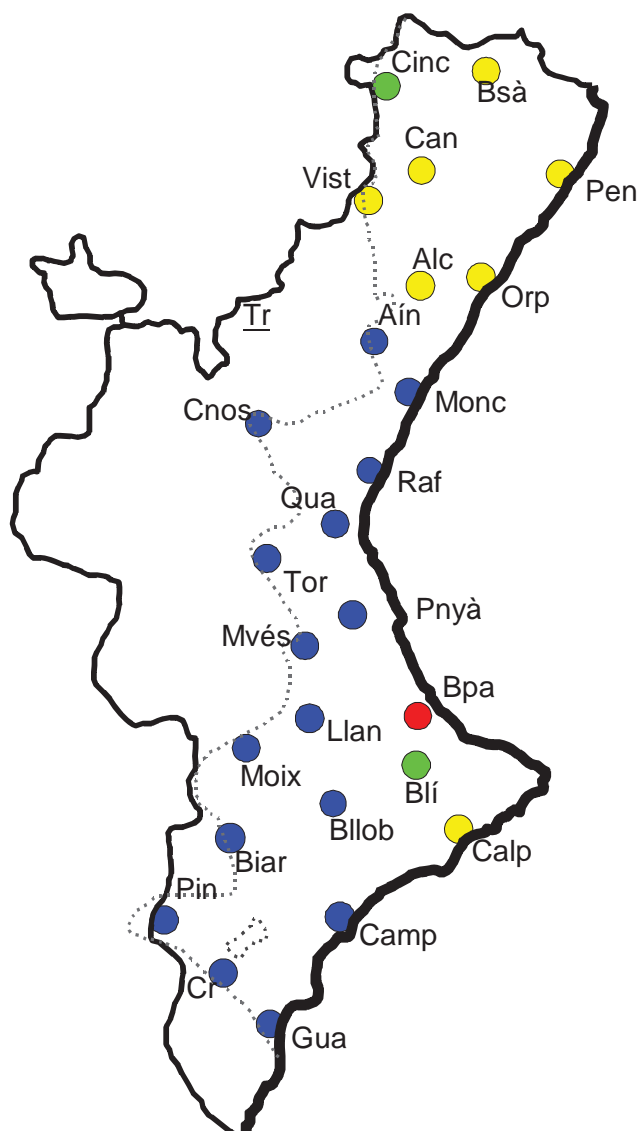
(assimilació palatal)

■	[ʎ]en[ʎ]a	(1)
■	[ʎ]enya	(12)
■	[ɲ]enya	(4)
■	[ɲ]enya	(9)
■	[ɲ]inya	(1)

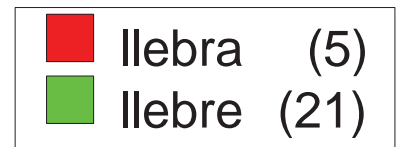
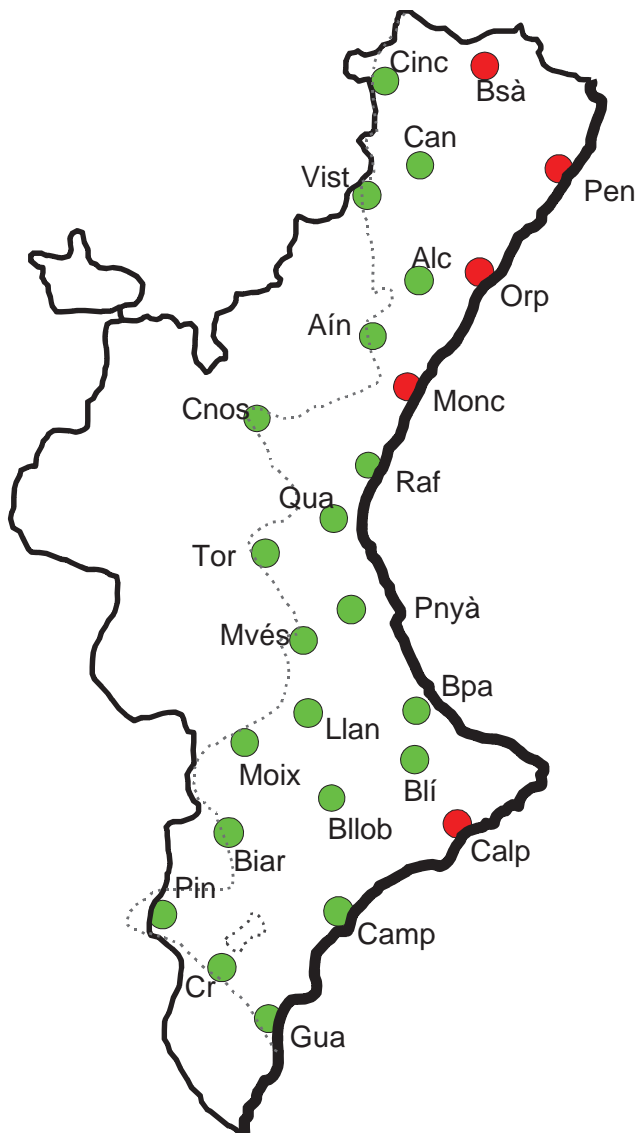
157 CAZADOR

(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)

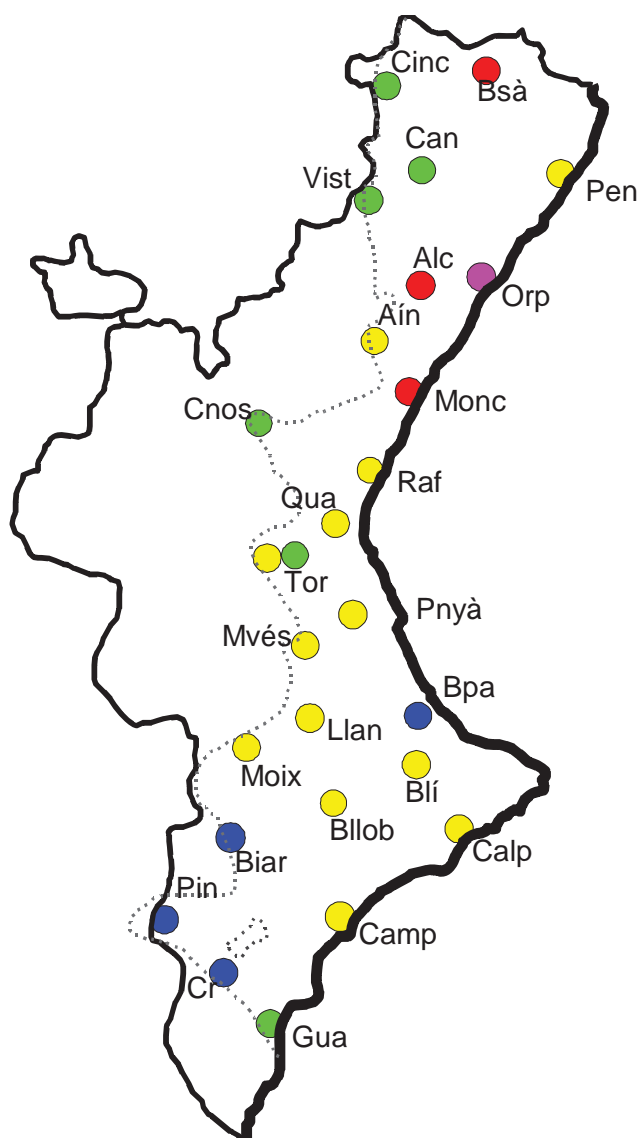
■	[akasa ^d ór]	(1)
■	caç[a ^d ó]r	(2)
■	caç[adó]r	(7)
■	caç[aó]r	(16)

159 LIEBRE

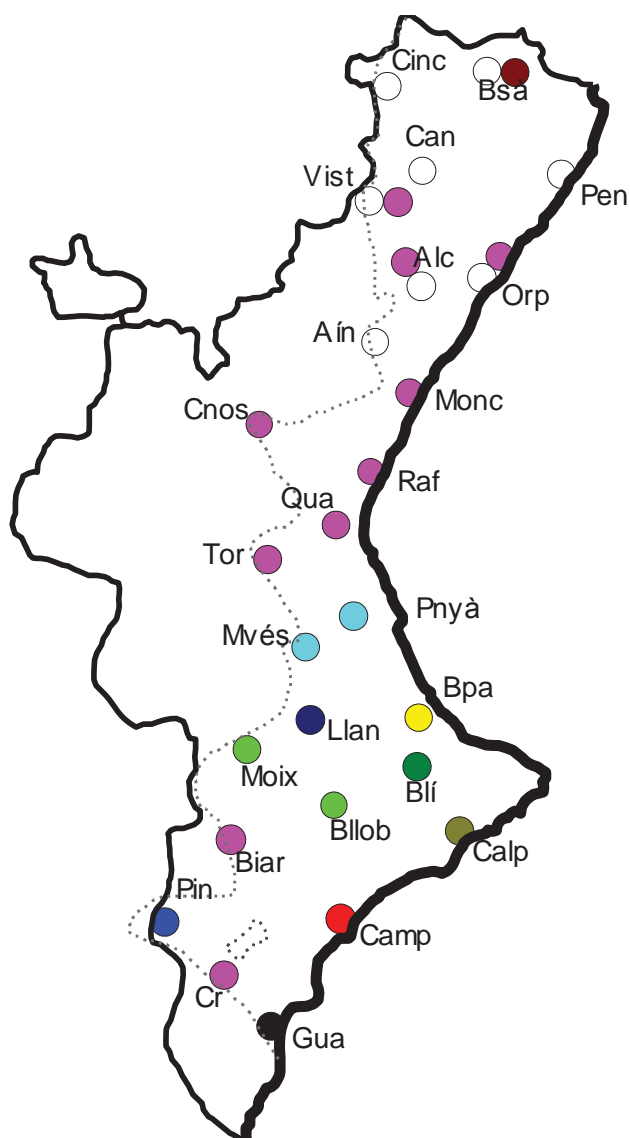
160 ESCOPETA

(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■ [ʰs]copeta	(3)
■ [ʰs]copeta	(6)
■ [as]copeta	(13)
■ [es]copeta	(4)
■ [s]copeta	(1)

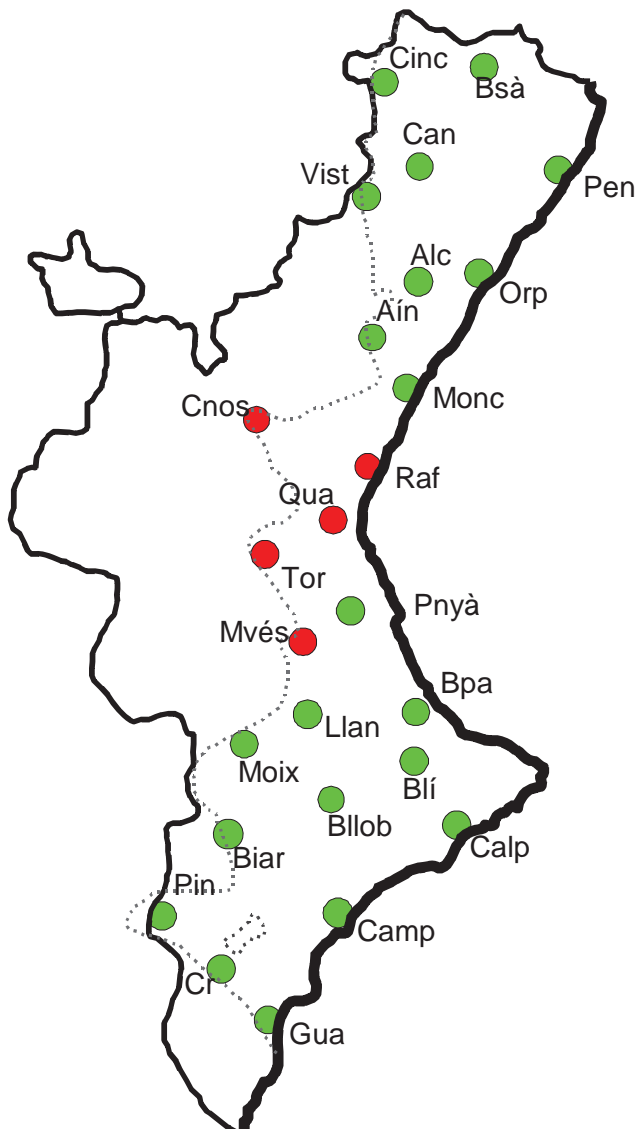
163 INCITAR

■	amuixar	(1)
■	amussar	(2)
■	amutxar	(1)
■	assomar	(1)
■	atxutxar	(10)
■	aussar	(2)
○	aventar	(8)
■	envestir	(1)
■	ixar	(1)
■	mutxar	(1)
■	uixar	(1)
■	ussar	(1)

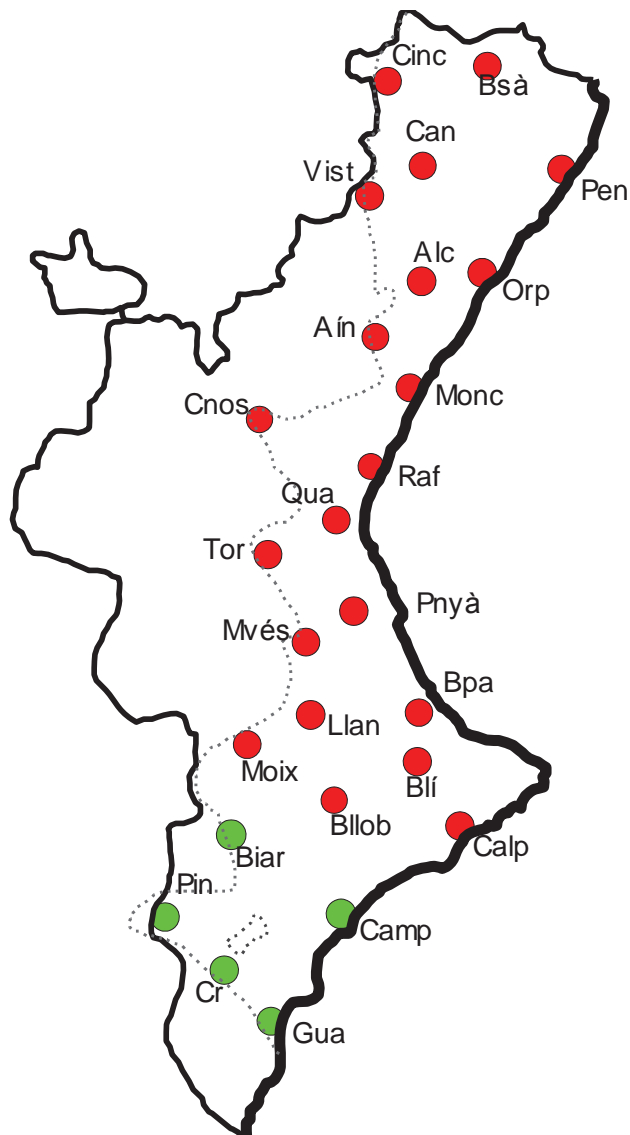
167 ROSA

(apitxament, alveolars)

■	ro[s]a (5)
■	ro[z]a (21)

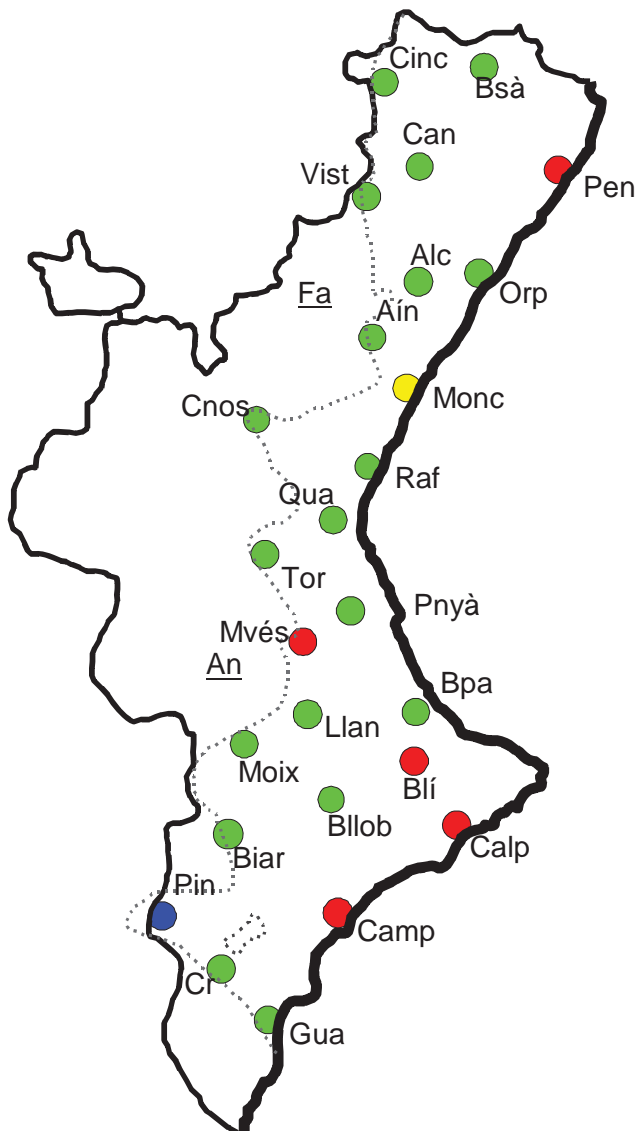
170 CLAVEL

■	clavell	(21)
■	clavellina	(5)

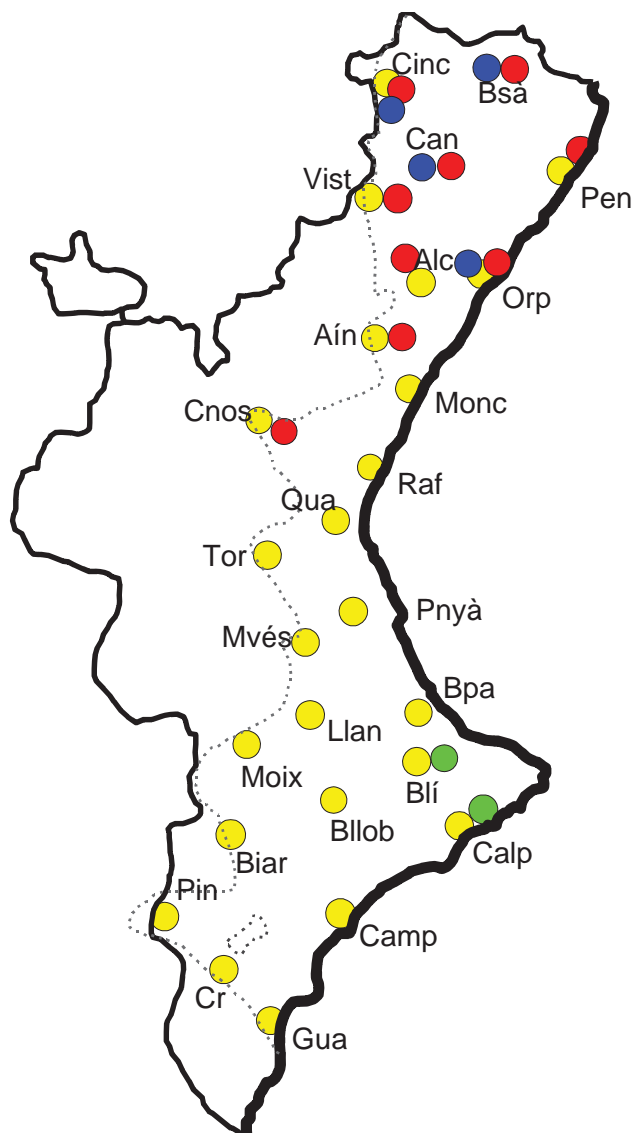
174 ABEJA

(b/v en variació)

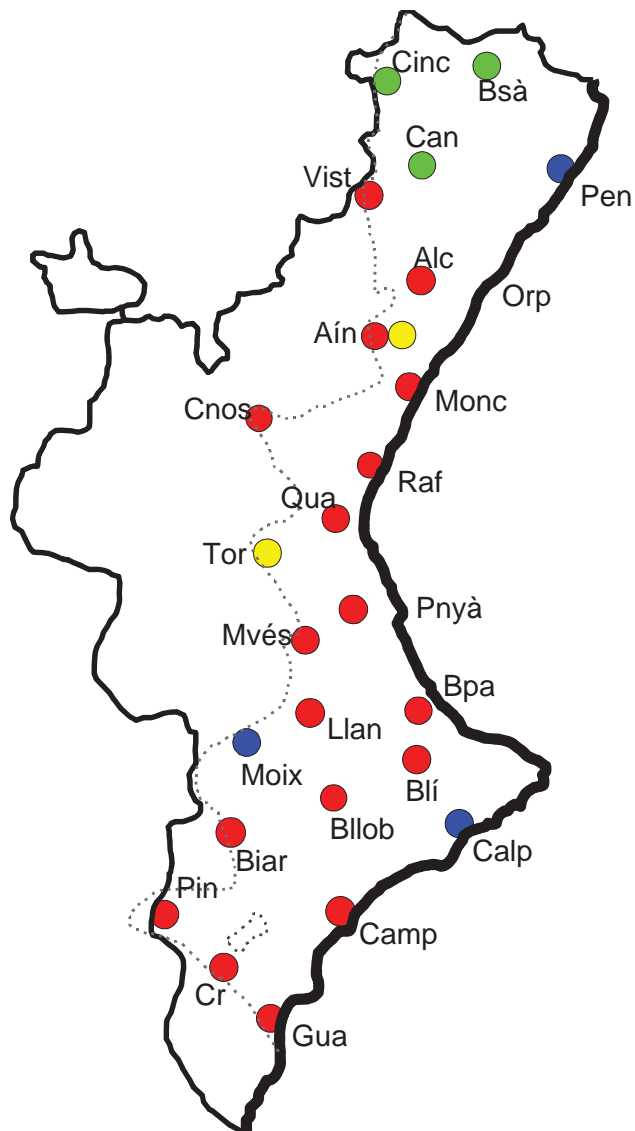
■	[b]ella	(5)
■	a[b]ella	(19)
■	a[v]ella	(1)
■	al[b]ella	(1)

175 COLMENA

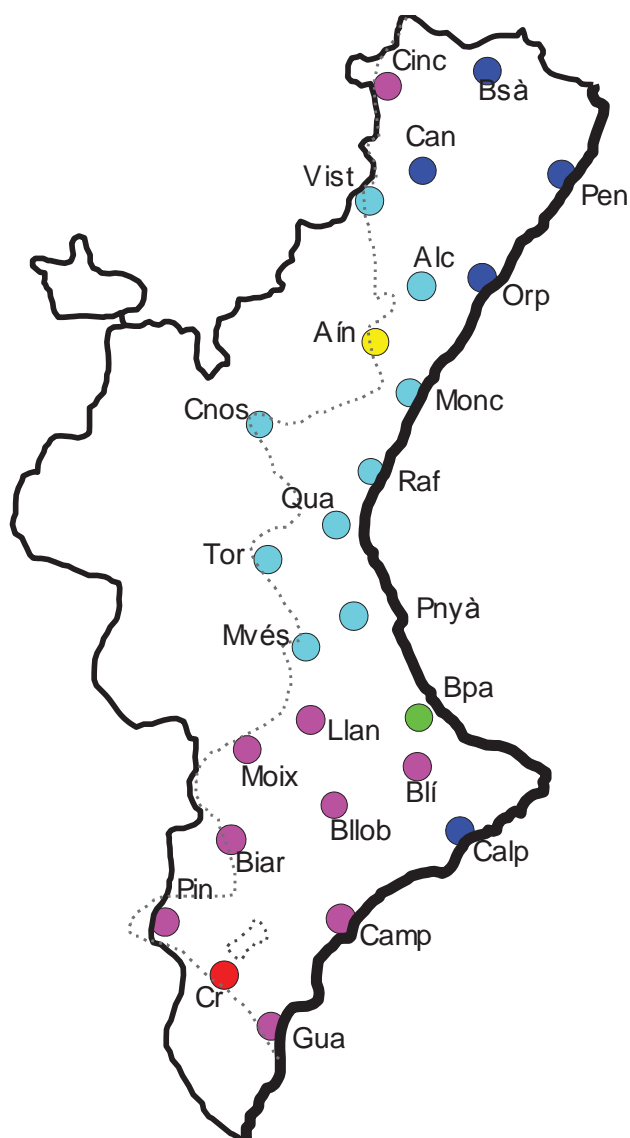
■	baso	(8)
■	buc	(2)
■	colmena	(24)
■	suro	(3)

176 COLMENAR

■	colmenar	(18)
■	s[é]ti	(3)
■	siti	(2)
■	sitiada	(3)

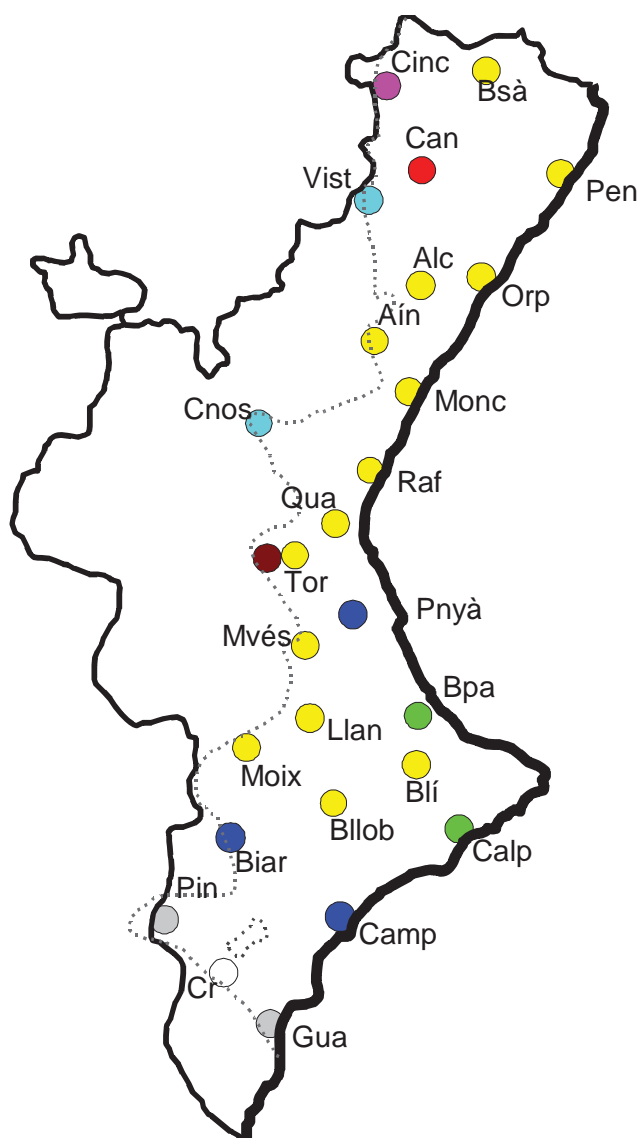
178 AGUIJÓN

■	[b]insó	(1)
■	agulló	(1)
■	biscó	(1)
■	fibló	(5)
■	fissó	(9)
■	punxa	(9)

179 ENJAMBRE

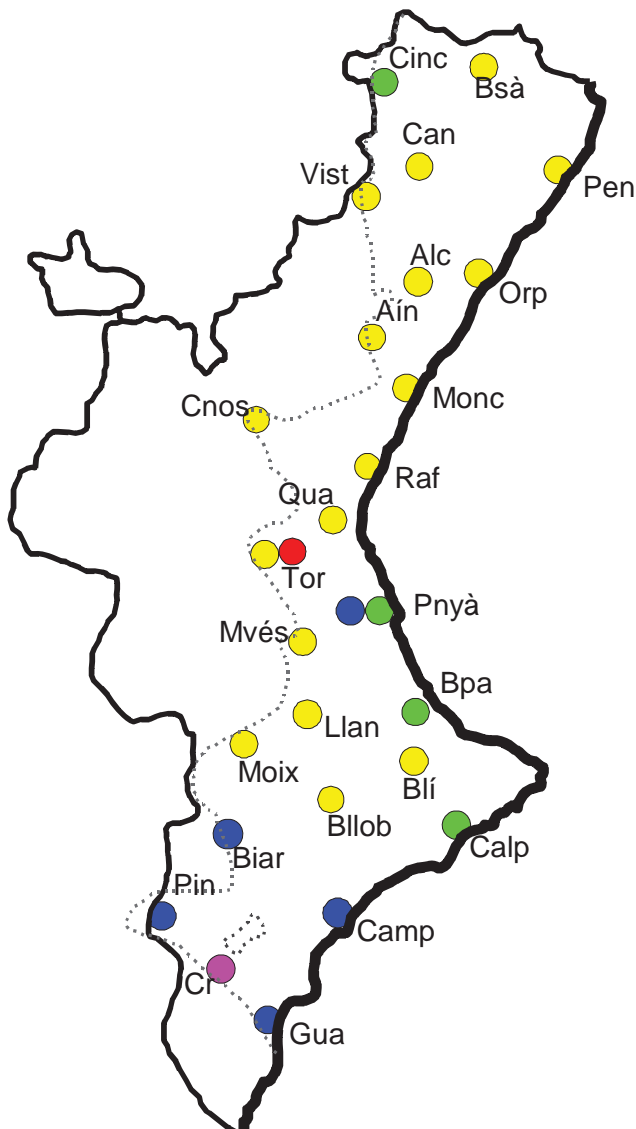
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

[aːjám]	(1)
[aˈjám]	(2)
[ajám]	(14)
[aʃám]	(3)
[eˈjám]	(1)
[ejám]	(2)
[eɲám]	(1)
[eʃám]	(2)
[ʃám]	(1)

179 ENJAMBRE

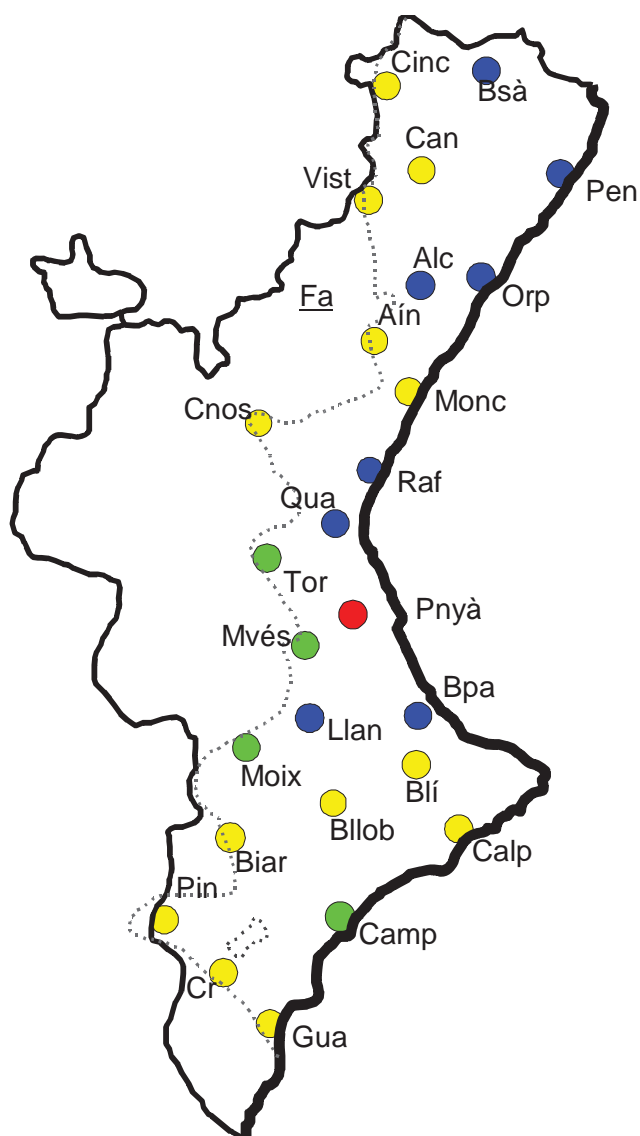
(pronúncia del dígraf <ix>)

■	[ɾ]am	(1)
■	e[ɾ]am	(4)
■	e[ɾɾ]am	(17)
■	e[ɹ]am	(5)
■	en[ɾ]am	(1)

183 GUARDIA

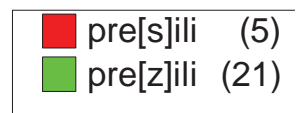
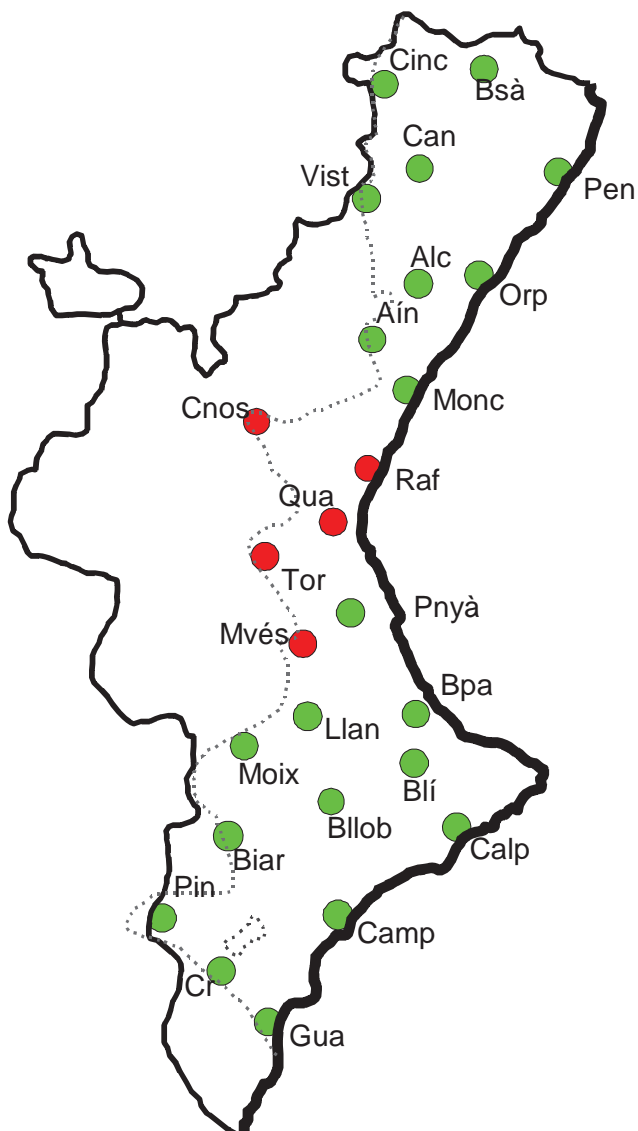
(tractament de [g] inicial i intervocàlica)

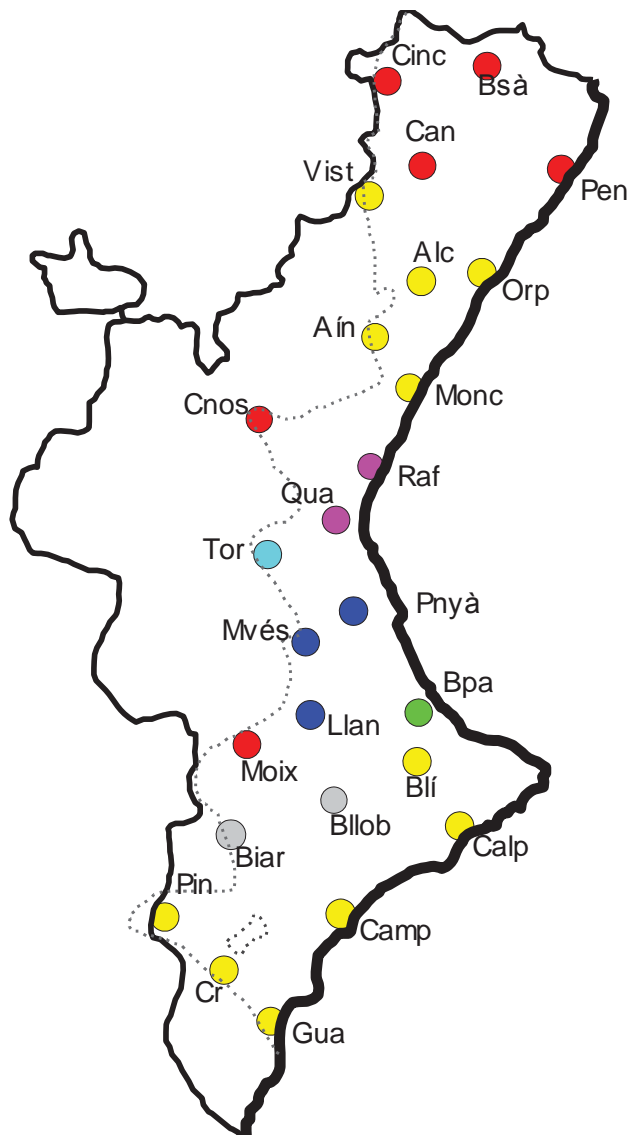
■	[(g)wá]rdia	(1)
■	[ʷwá]rdia	(4)
■	[gwá]rdia	(13)
■	[wá]rdia	(8)

185 PRESIDIO

(apitxament, alveolars)

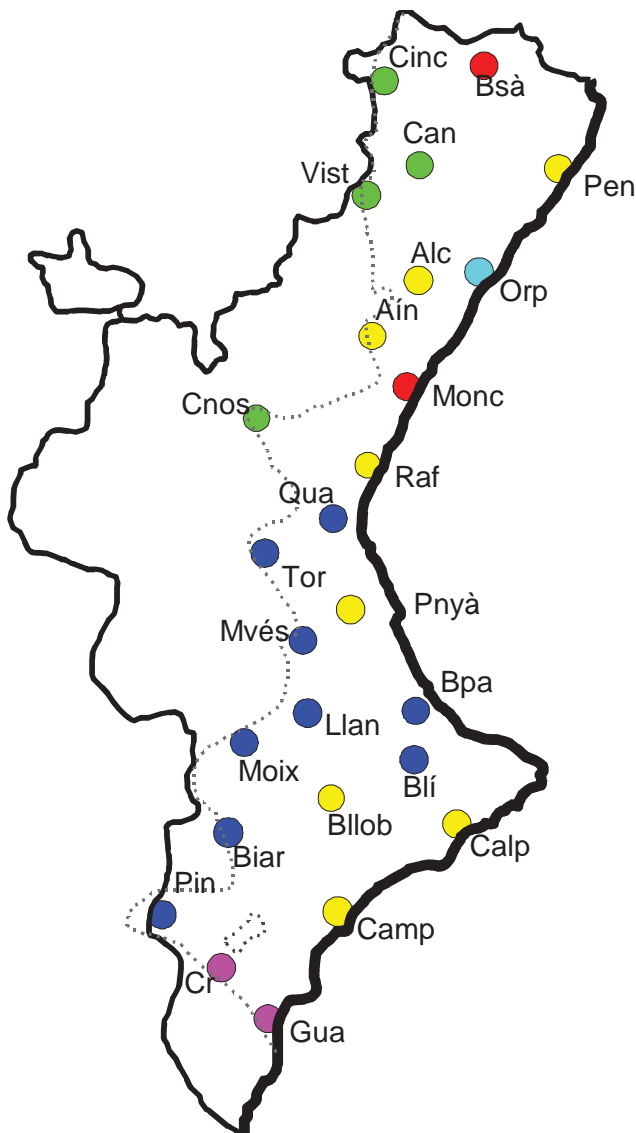

186 PIMIENTO

■ bajoca	(2)
■ pebre	(1)
■ pebrera	(11)
■ pemintó	(3)
■ pimentó	(2)
■ pimintó	(1)
■ primentó	(6)

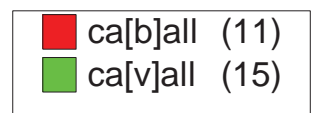
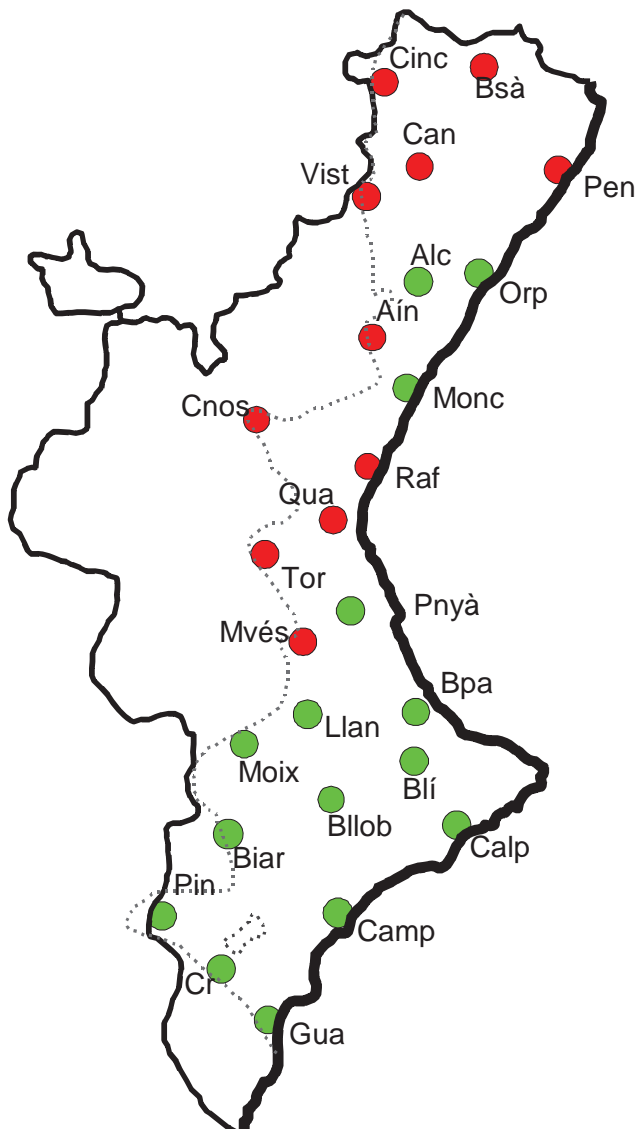
187 ESPADA (neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

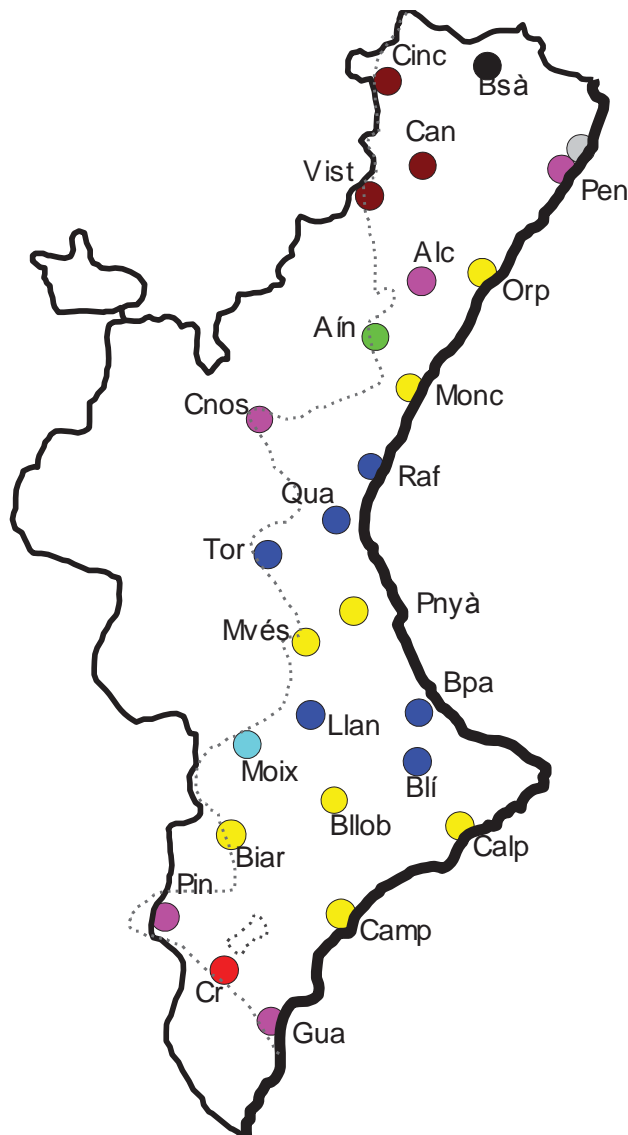
■	[^a s]pasa	(2)
■	[^e s]pasa	(4)
■	[as]pasa	(8)
■	[es]pasa	(9)
■	[espá]	(2)
■	[s]pasa	(1)

188 CABALLO

(betacisme)

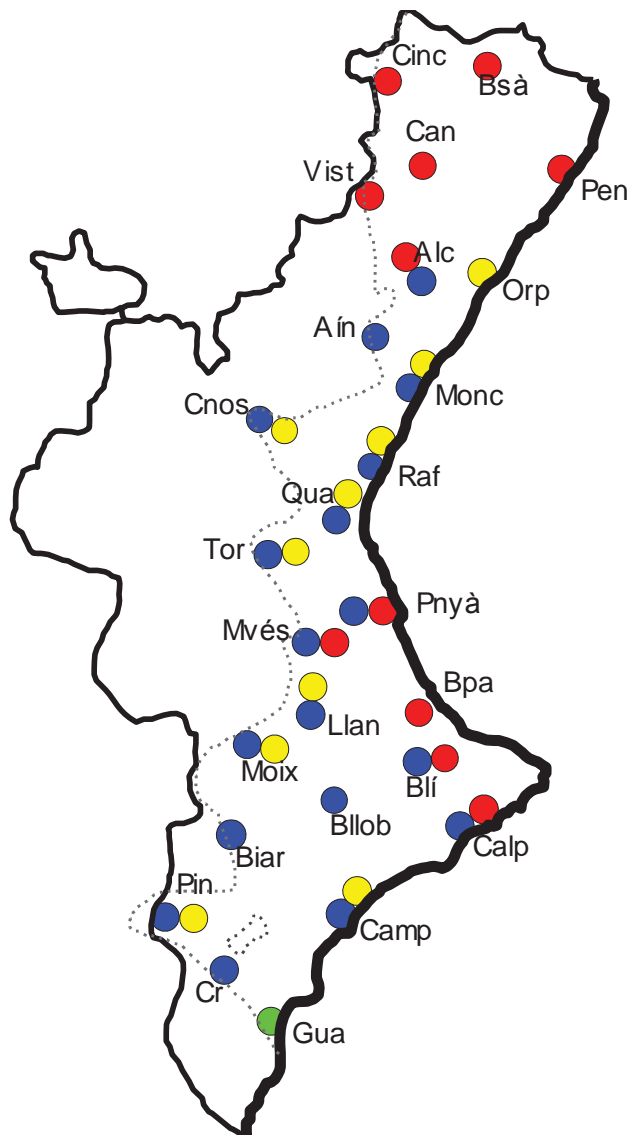

189 CRIN

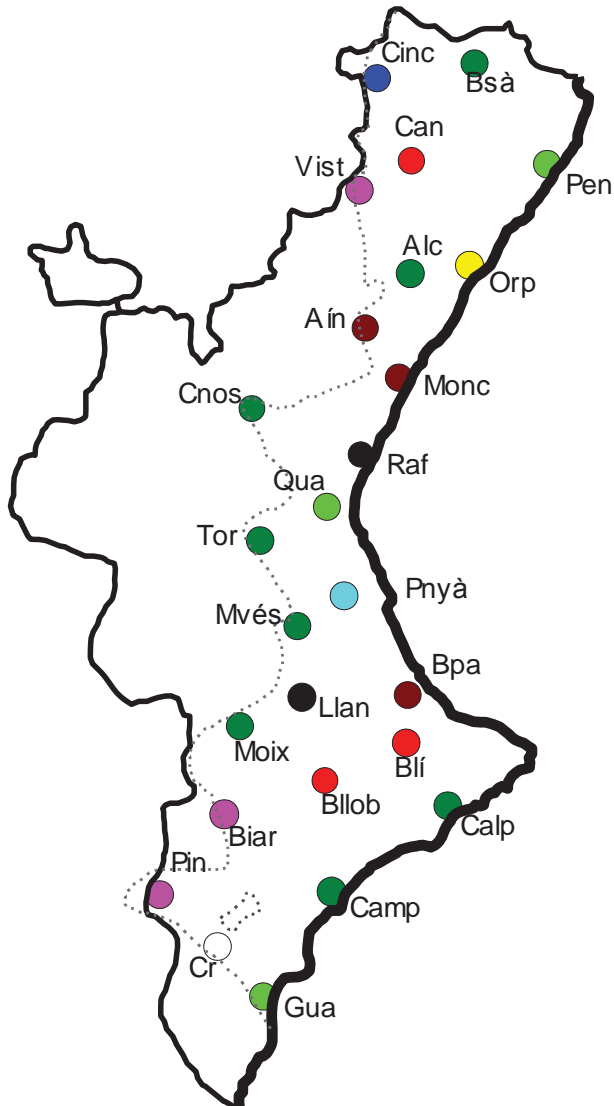
grey square	cabellera	(1)
green square	clenxa	(1)
yellow square	clim	(8)
blue square	climera	(6)
purple square	clin	(5)
cyan square	clina	(1)
red square	crin	(1)
black square	grenxa	(1)
dark red square	grinxera	(3)

190 COLA

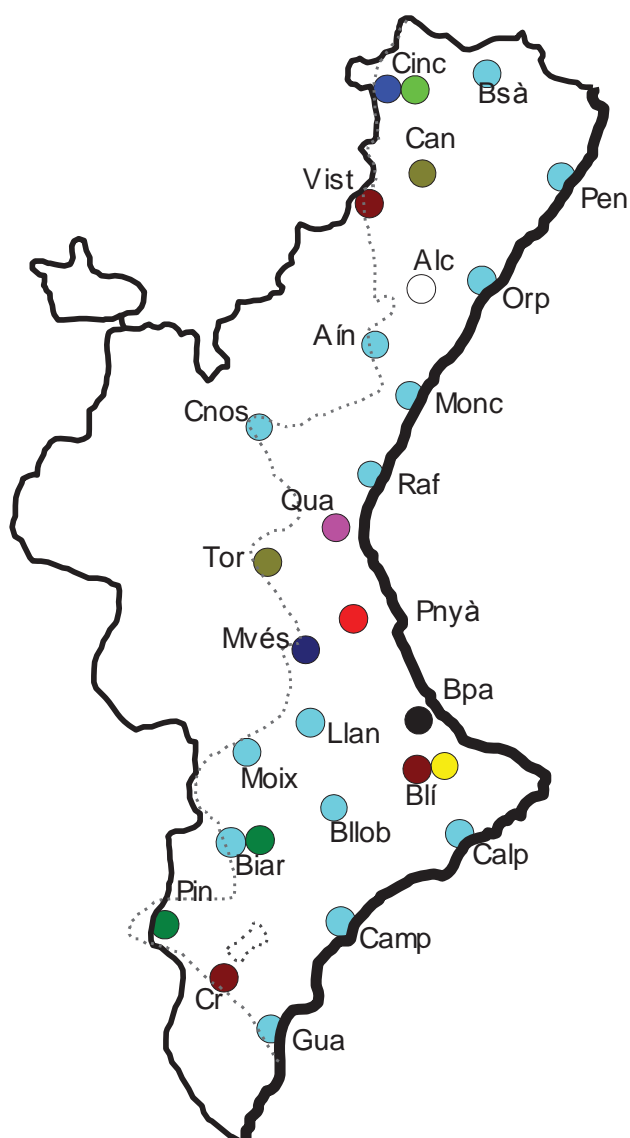
■	coa	(11)
■	cola	(1)
■	cua	(10)
■	rabo	(18)

191 RIENDAS DE CORREA

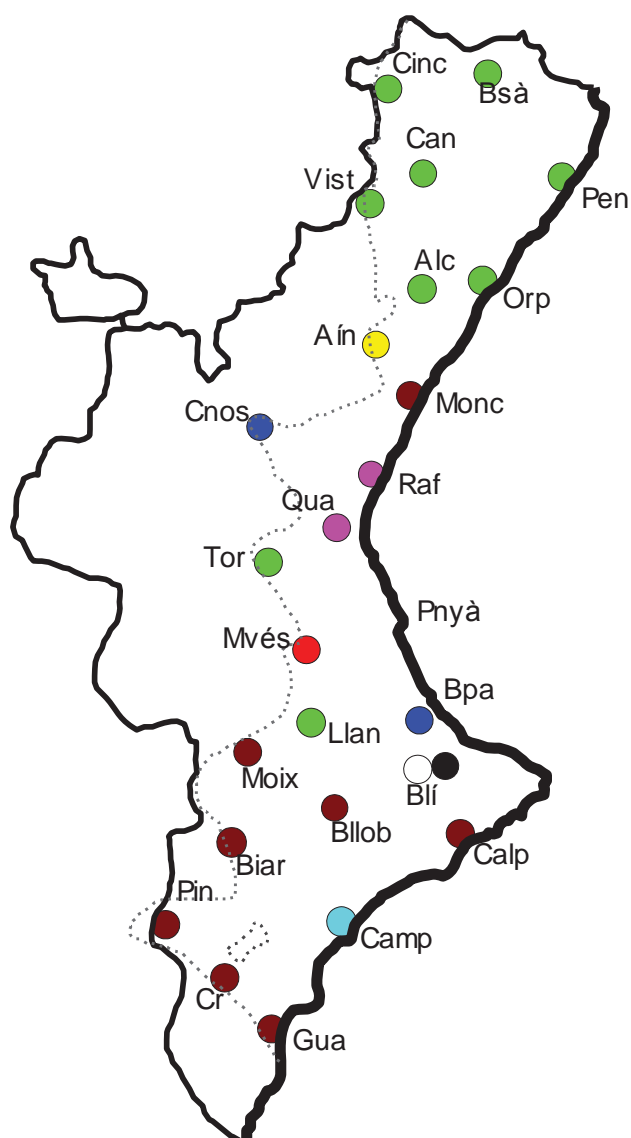
■	ariendes	(3)
■	arriendes	(3)
■	arrindes	(1)
■	brida	(1)
■	brides	(3)
■	ramal	(1)
	ramaleres	(1)
■	ramalillos	(2)
■	ramals	(3)
■	riendes	(8)

193 SILLA

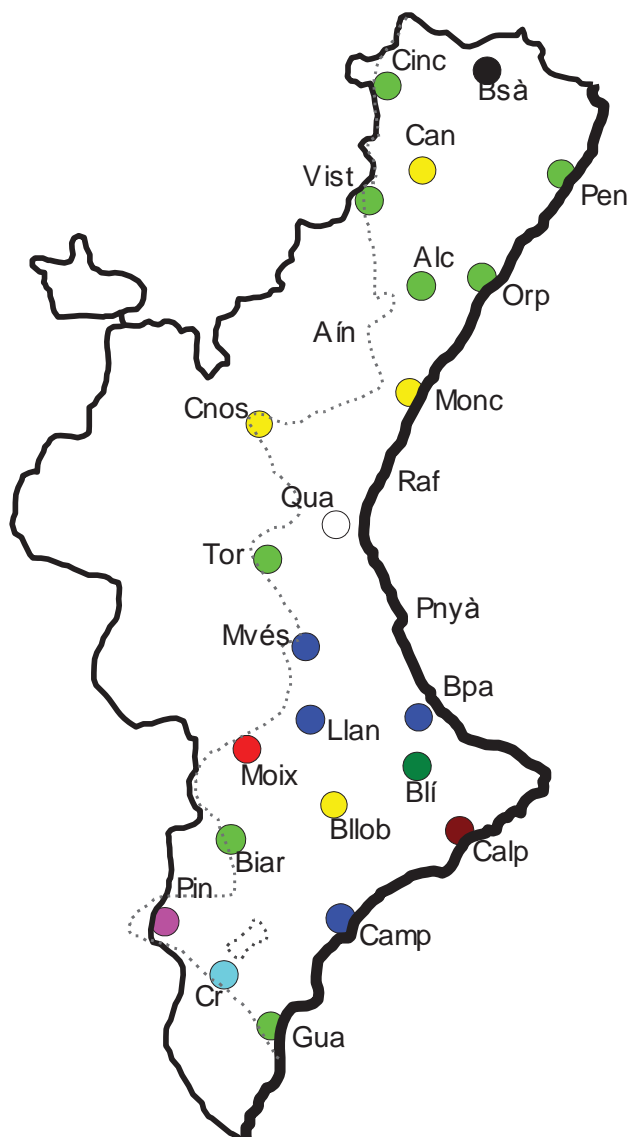
■	albardilla	(1)
■	aparell	(1)
■	esbardilla	(1)
■	moltura	(1)
■	montadura	(1)
■	montura	(14)
□	sella	(1)
■	selló	(1)
■	silla	(3)
■	silleta	(2)
■	silló	(2)
■	sobrellom	(1)

194 SUDADERA

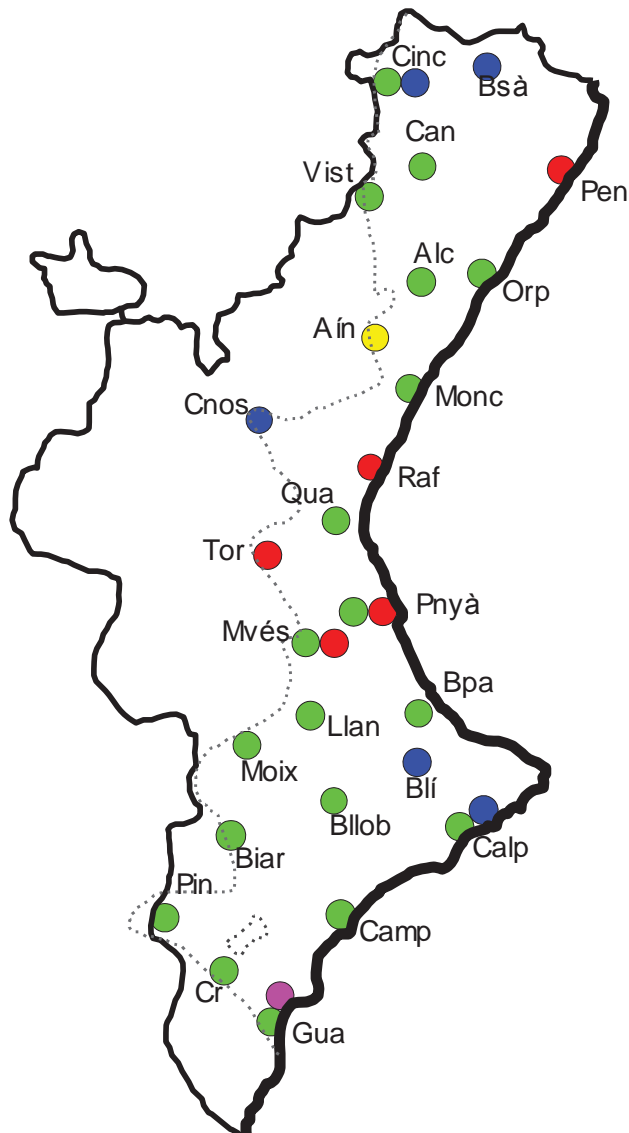
■	conxeta	(1)
■	dessuador	(9)
■	drap	(1)
■	eixugador	(2)
■	guardapolvo	(2)
■	mandil	(1)
	rabó	(1)
	rapó	(1)
■	suador	(8)

195 BATICOLA

■	baticó	(1)
■	baticola	(8)
■	batiqüela	(4)
■	grupera	(4)
■	paticola	(1)
■	tafarra	(1)
	tafarra del cavall	(1)
■	tafarreta	(1)
■	tafarrilla	(1)
■	tafarró	(1)

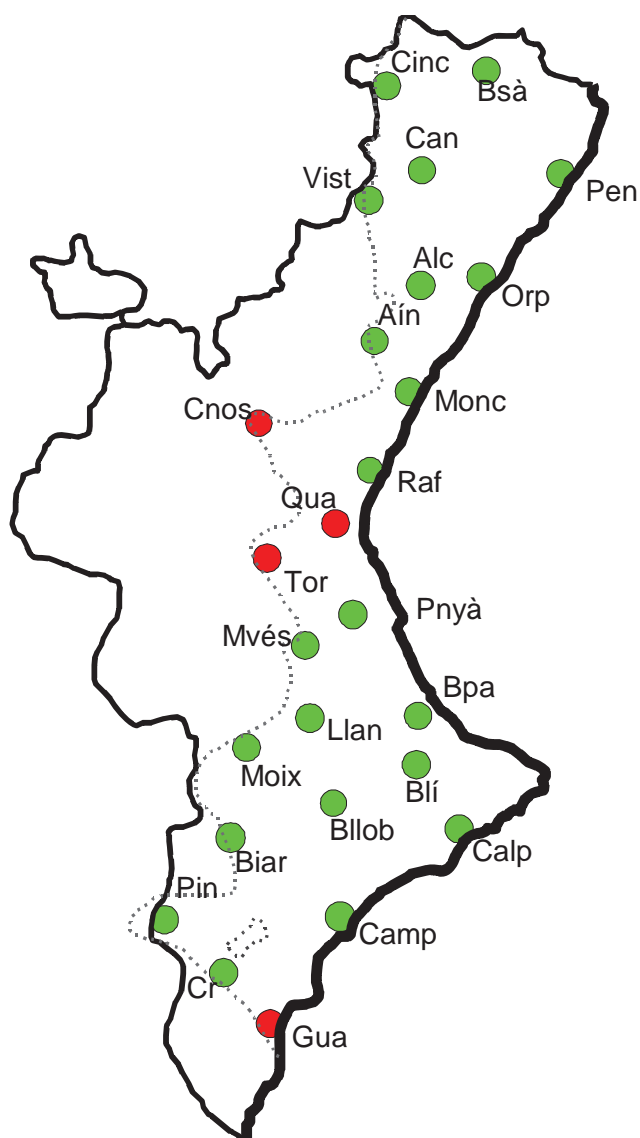
196 ANDAR

■	acaminar	(5)
■	anar	(19)
■	andar	(1)
■	caminar	(5)
■	navegar	(1)

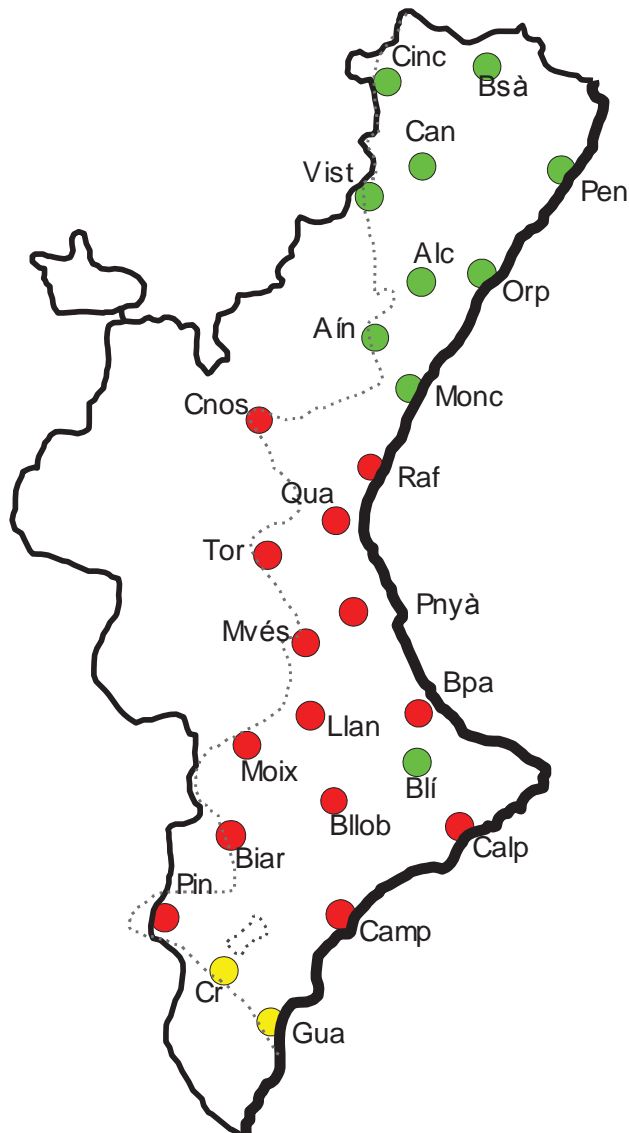
197 PASO

(canvis de gènere per morfemes)

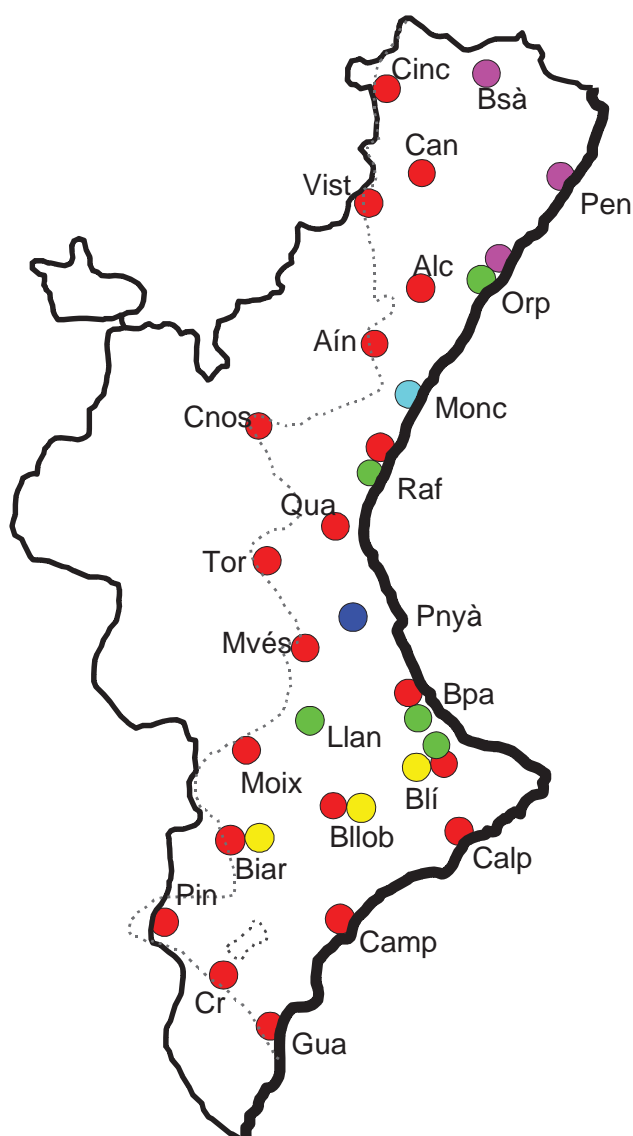
■	pas	(4)
■	passa	(22)

198 DESBOCADO

■	desbocat	(14)
■	desembocat	(10)
■	esbocat	(2)

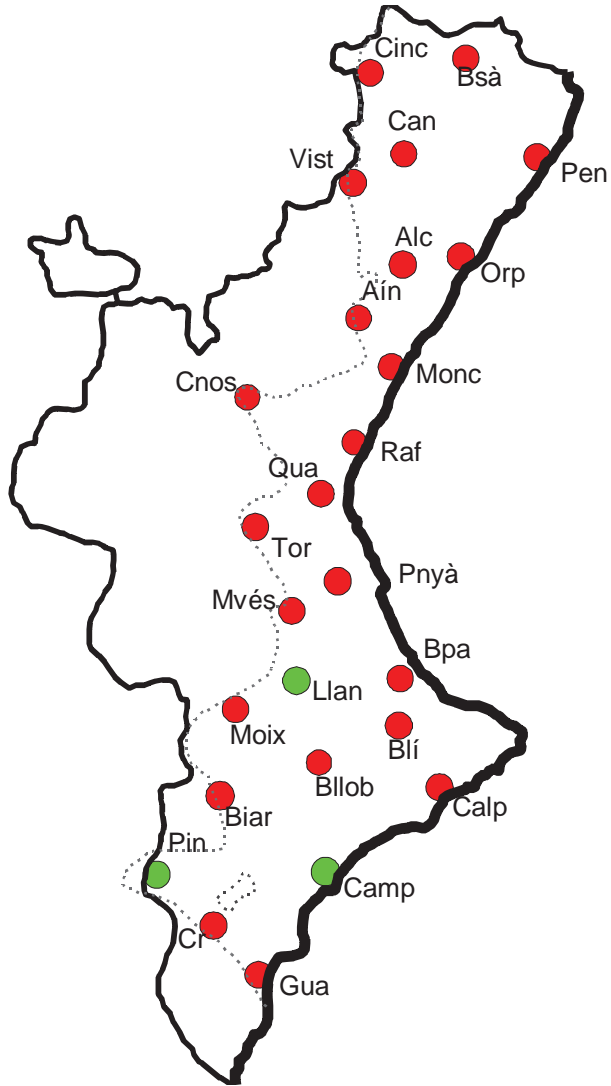
202 LECHUGA

■	encisam	(5)
■	ensalada	(3)
■	letuga	(1)
■	llantuga	(3)
■	llatuga	(1)
■	lletuga	(20)

203 TIERRA

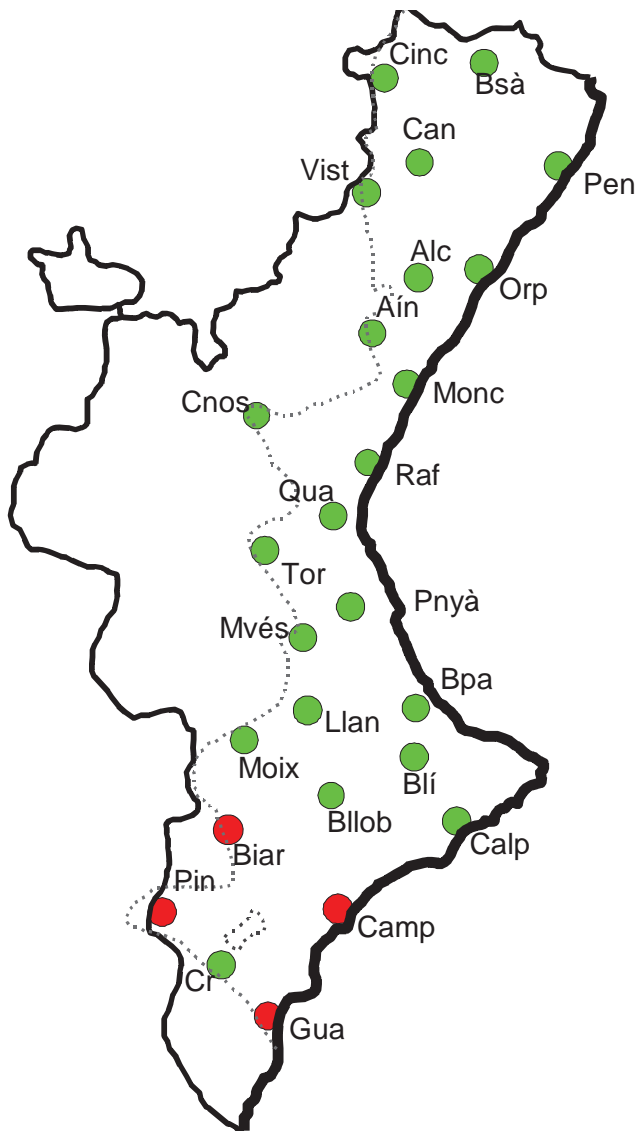
(harmonia vocàlica)

■	$t[\acute{e}]rr[a]$	(23)
■	$t[\acute{e}]rr[\epsilon]$	(3)

210 BOINA

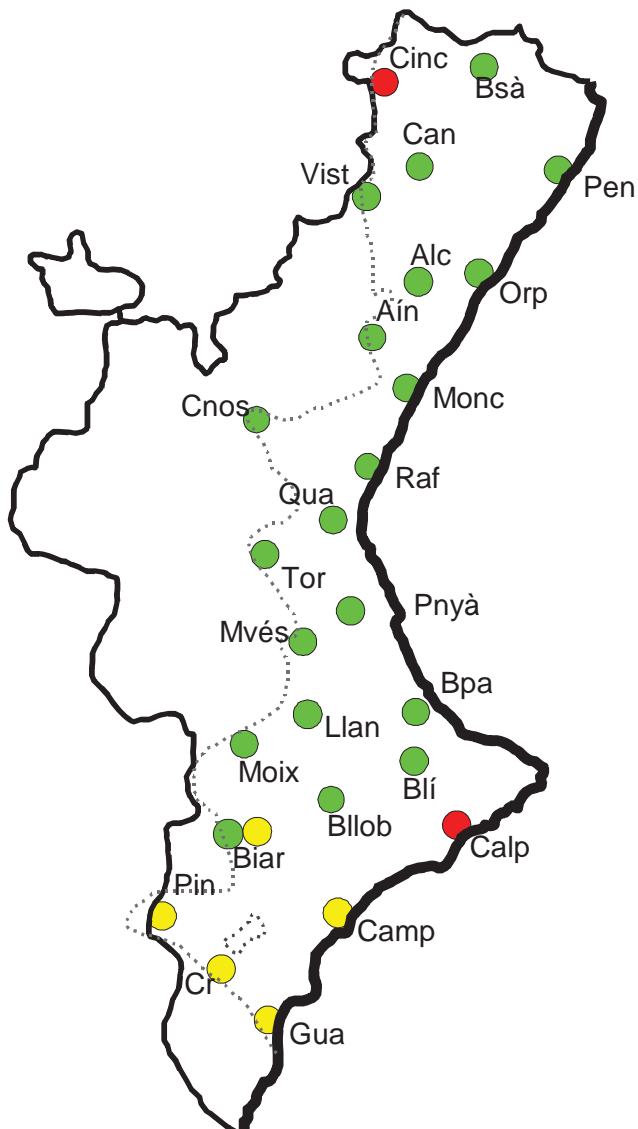
(desplaçament accentual)

■	bo[i]na (4)
■	bo[j]na (22)

213 FAJA

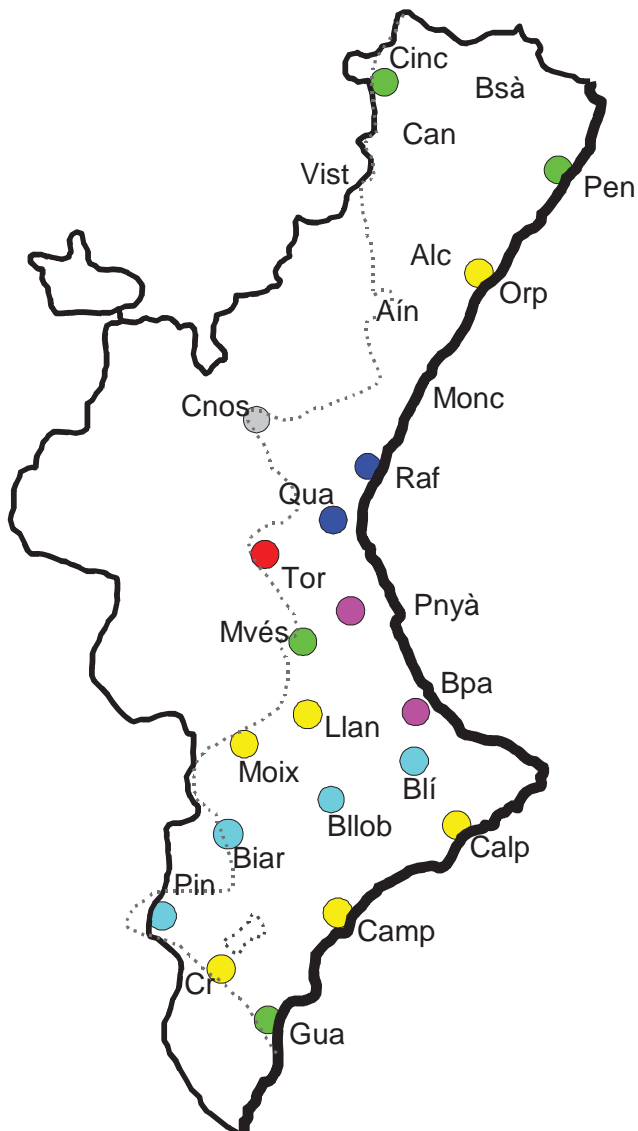
(pronúncia del dígraf <ix>)

■	fa[ʎ]a	(2)
■	fa[ɣ]a	(20)
■	fa[ɣ̞]a	(5)

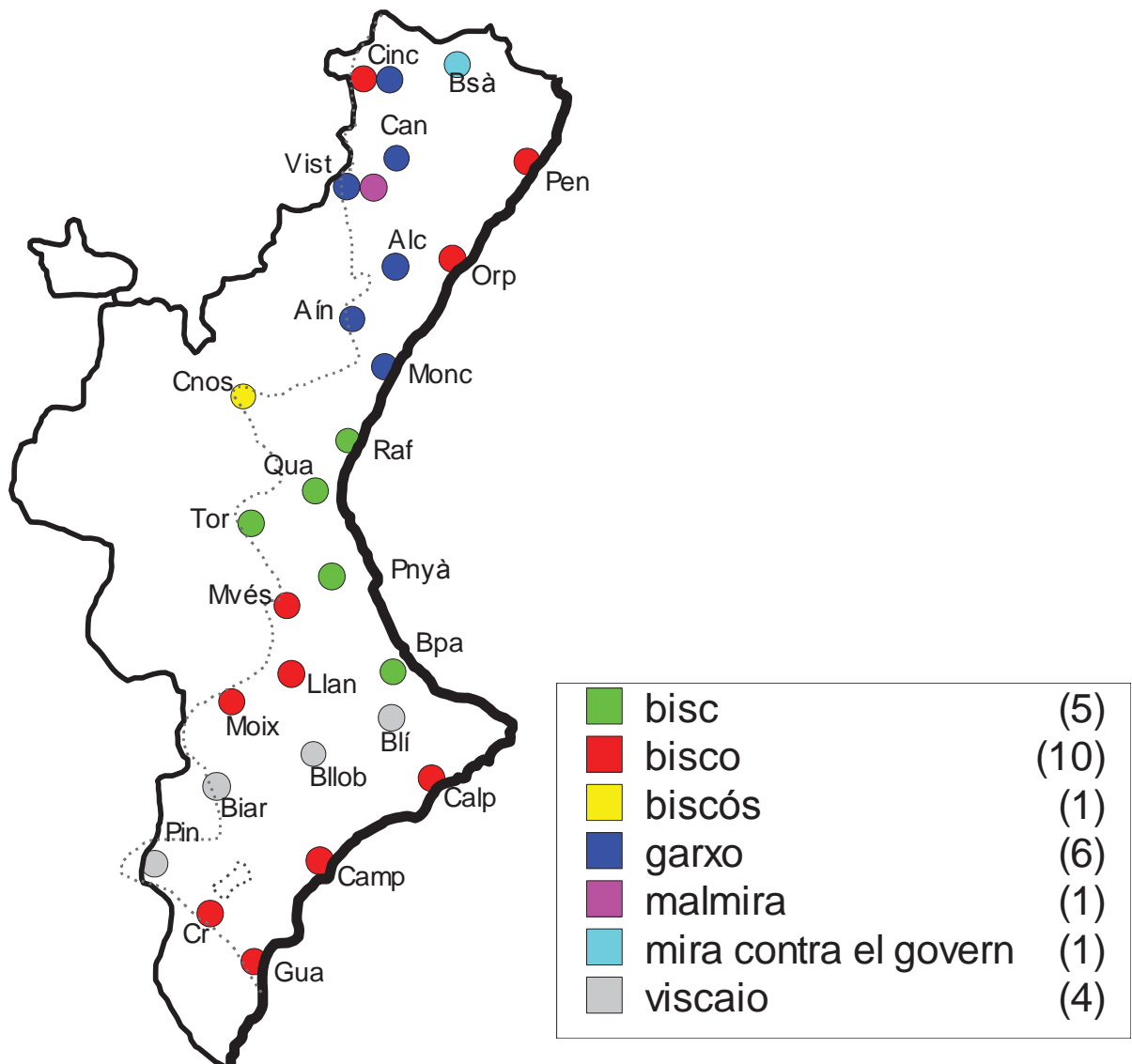
216 BIZCO

(b/v en variació)

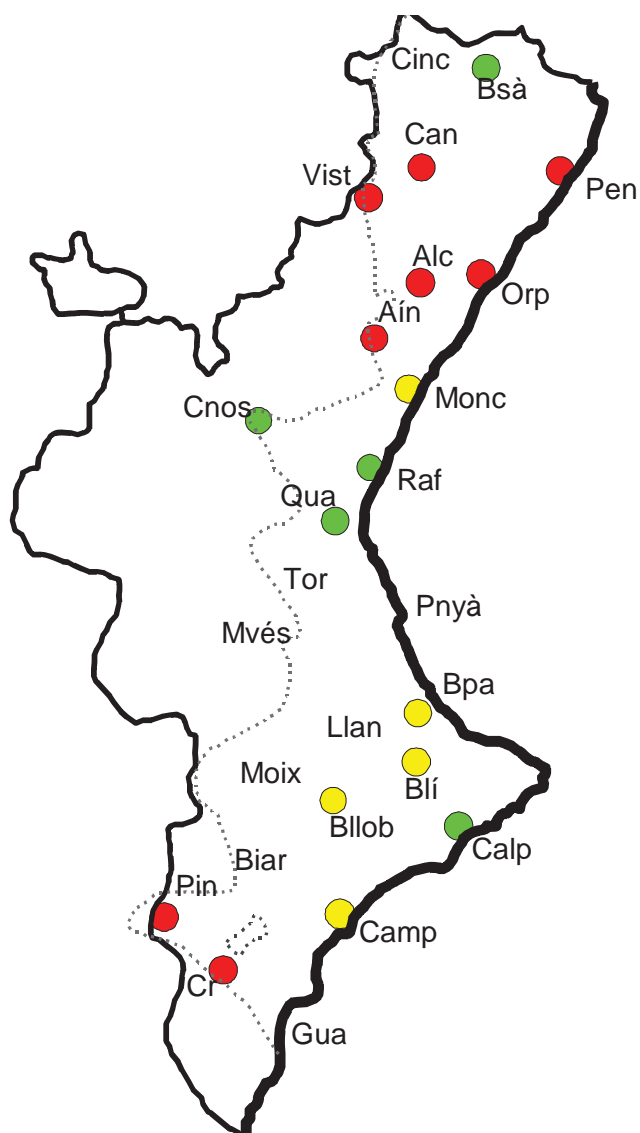
■	[b]isc	(1)
■	[b]isco	(4)
■	[b]iscós	(1)
■	[b]ixc	(2)
■	[v]isc	(2)
■	[v]iscaio	(4)
■	[v]isco	(6)

216 BIZCO

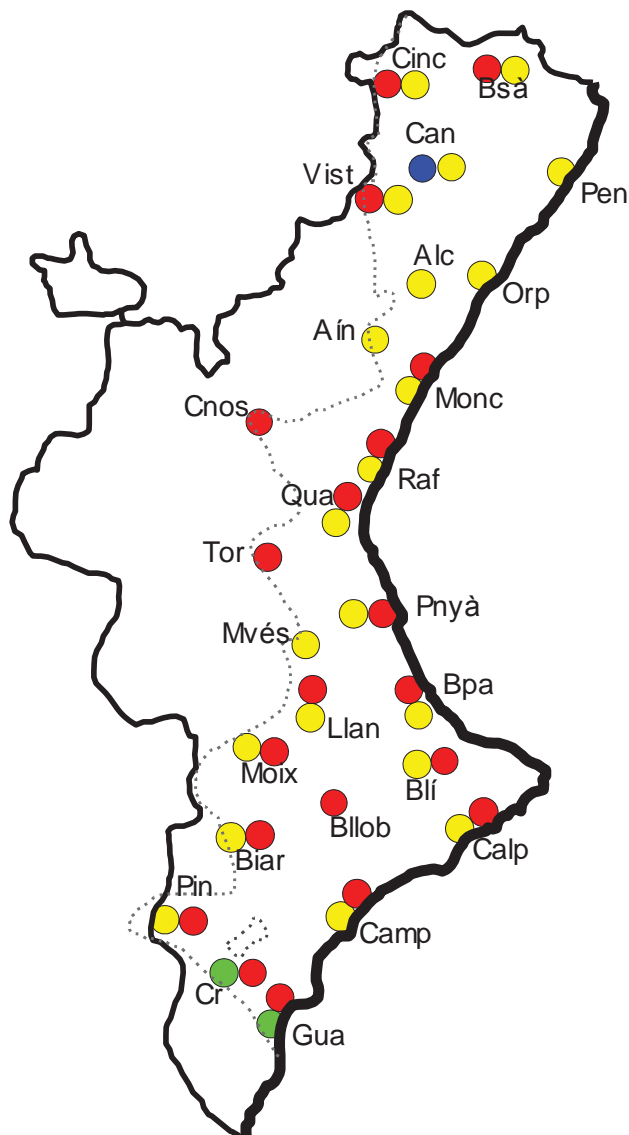
221 PENTINAR

(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

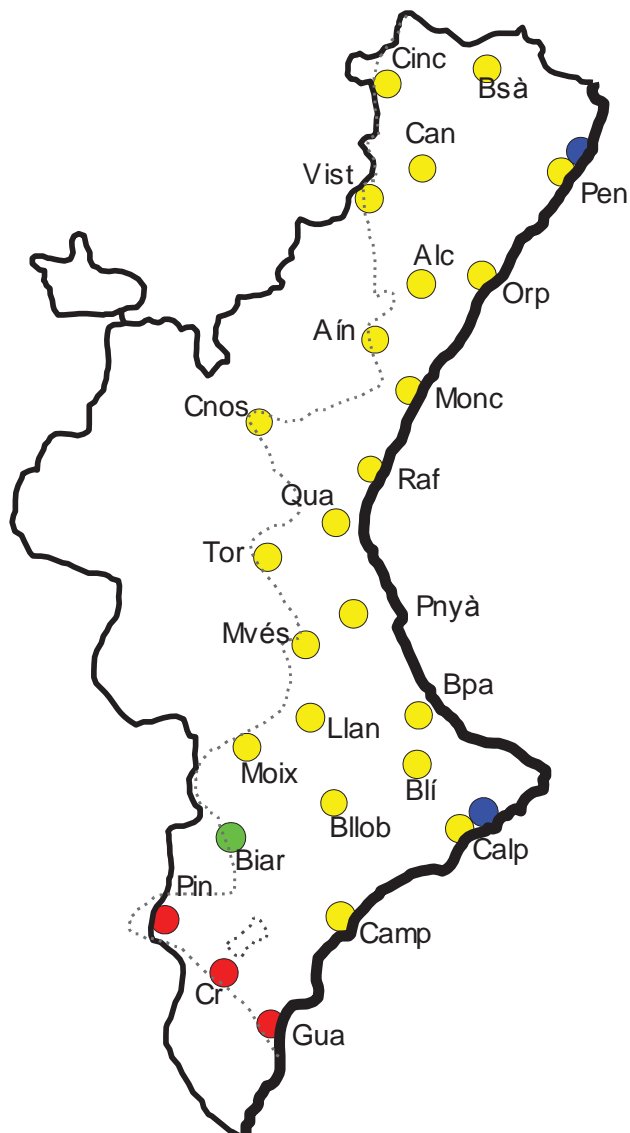
■	f[éli] el monyo	(8)
■	f[érli] el monyo	(5)
■	fer el monyo	(5)

223 LAZO

■	floc	(20)
■	laço	(2)
■	llaç	(21)
■	plomall	(1)

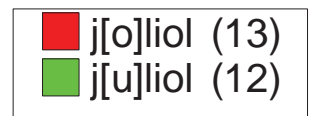
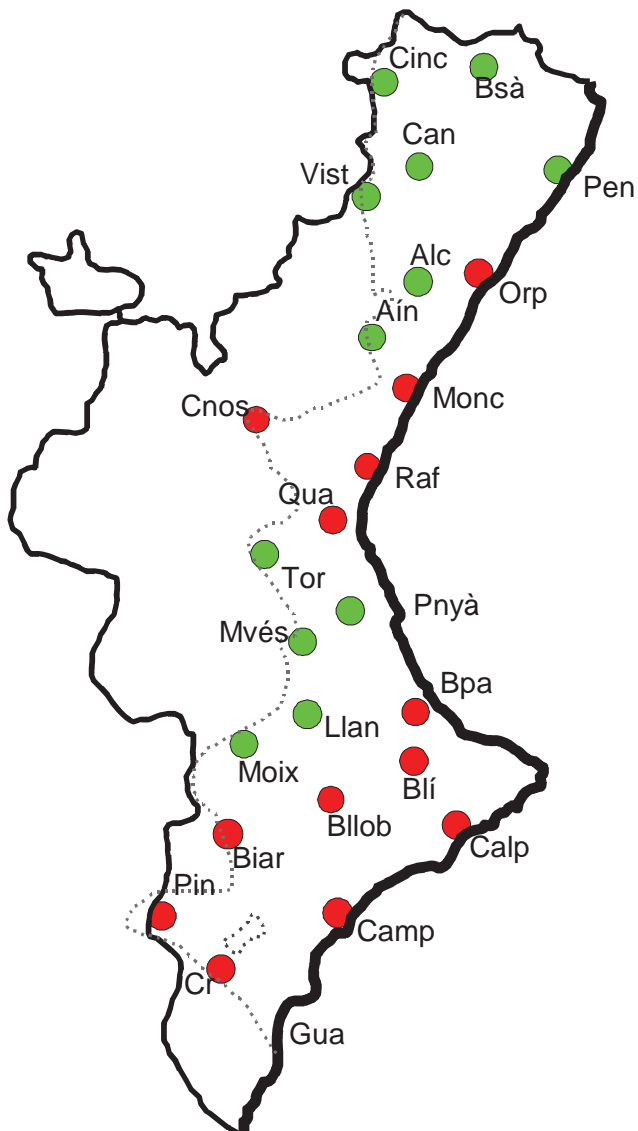
225 LIENDRE

■	Ileme	(3)
■	Ilemen	(1)
■	Ilémèna	(22)
■	Ilemna	(2)

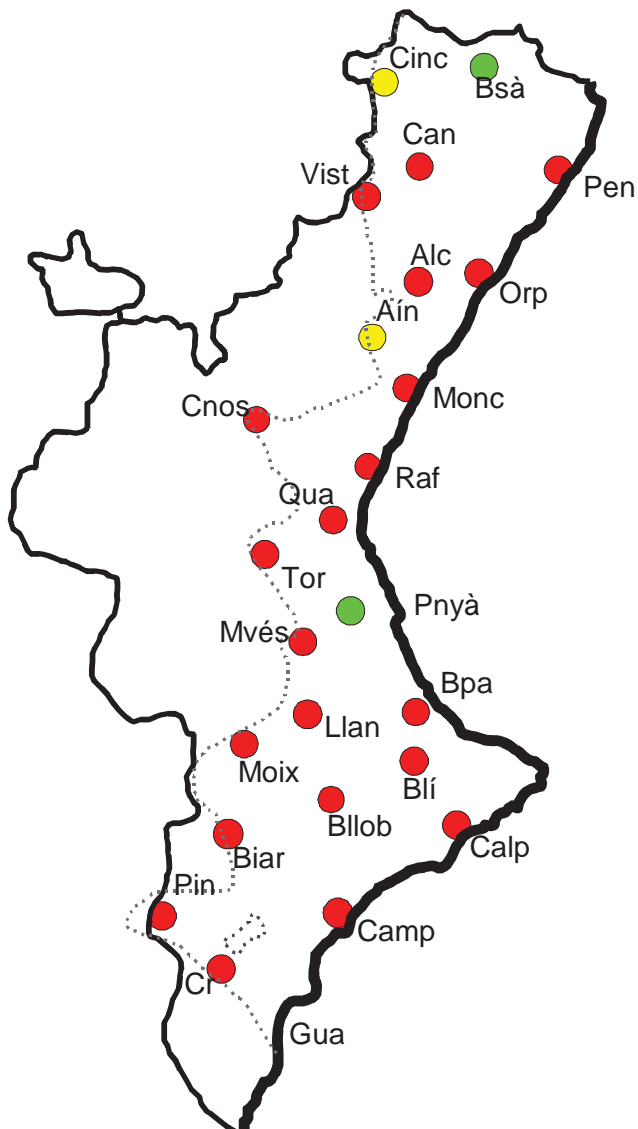
233 JULIO

(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])

233 JULIO

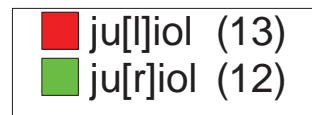
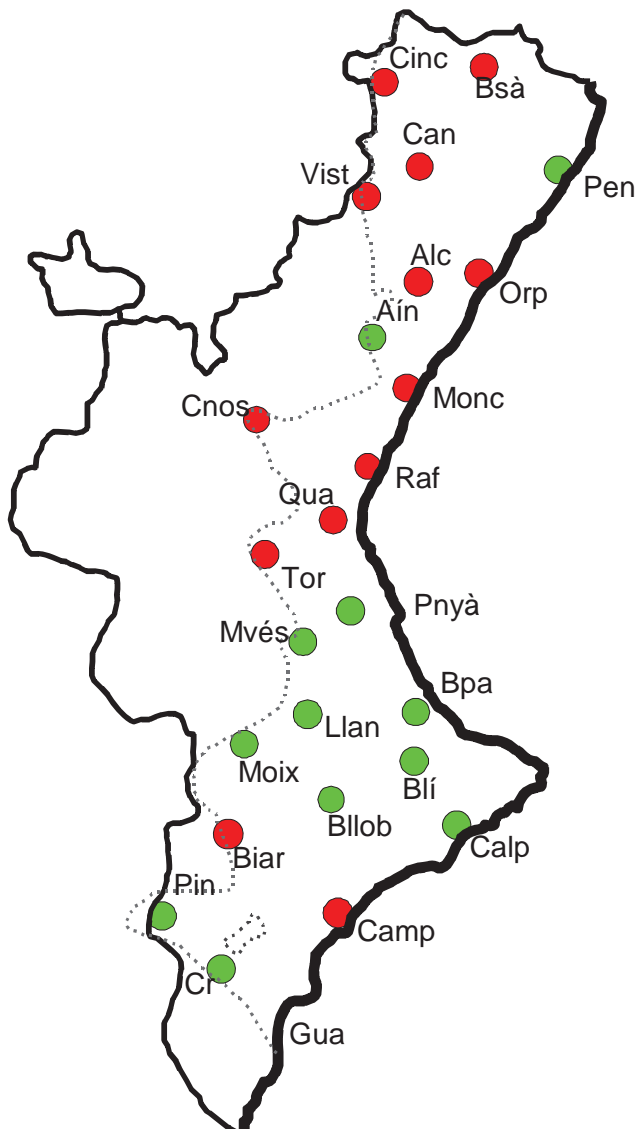
(grup i+vocal: hiatus / diftong)

■	ju[liɔ]l	(21)
■	ju[lj'ɔ]l	(2)
■	ju[ljɔ]l	(2)

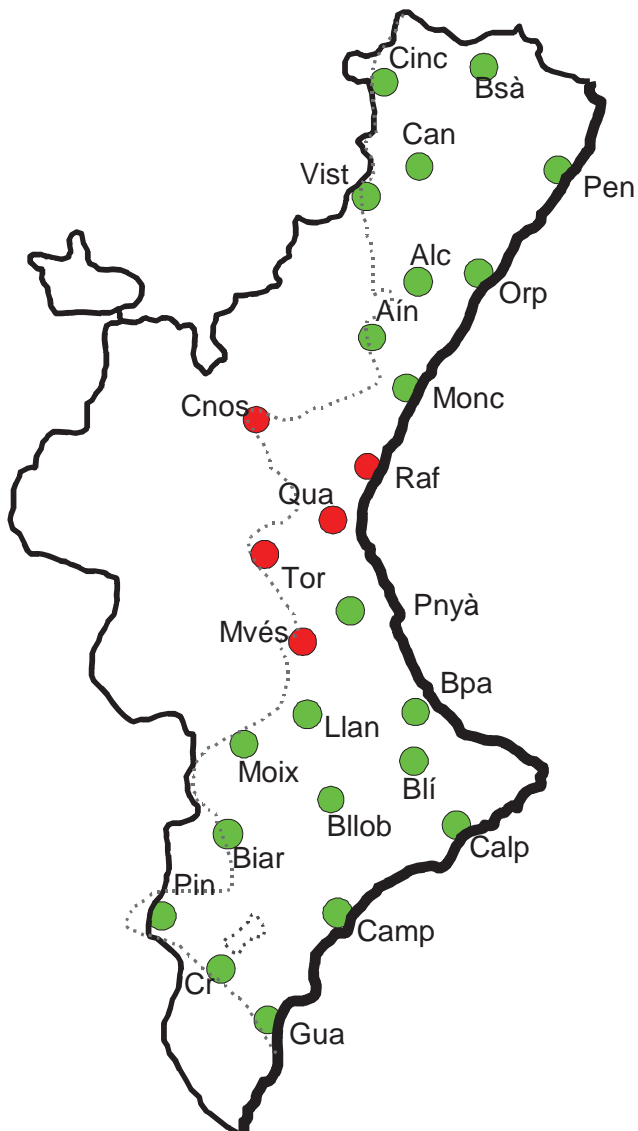
233 JULIO

(confusió r/l per dissimilació)

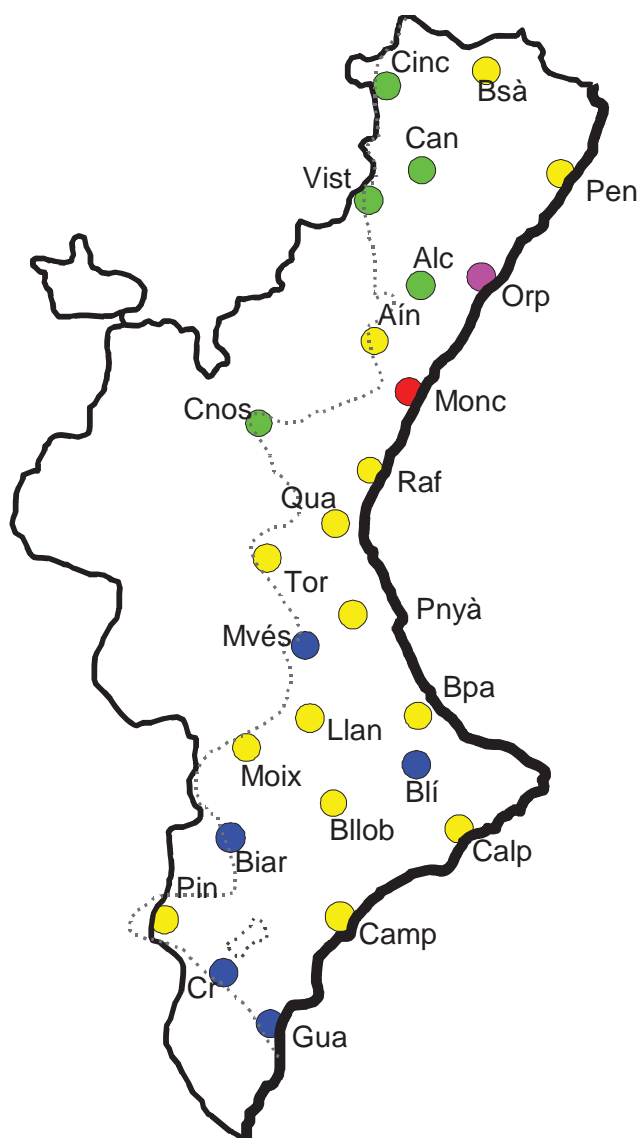
236 REAL

(apitxament, alveolars)

238 ESCUCHAR

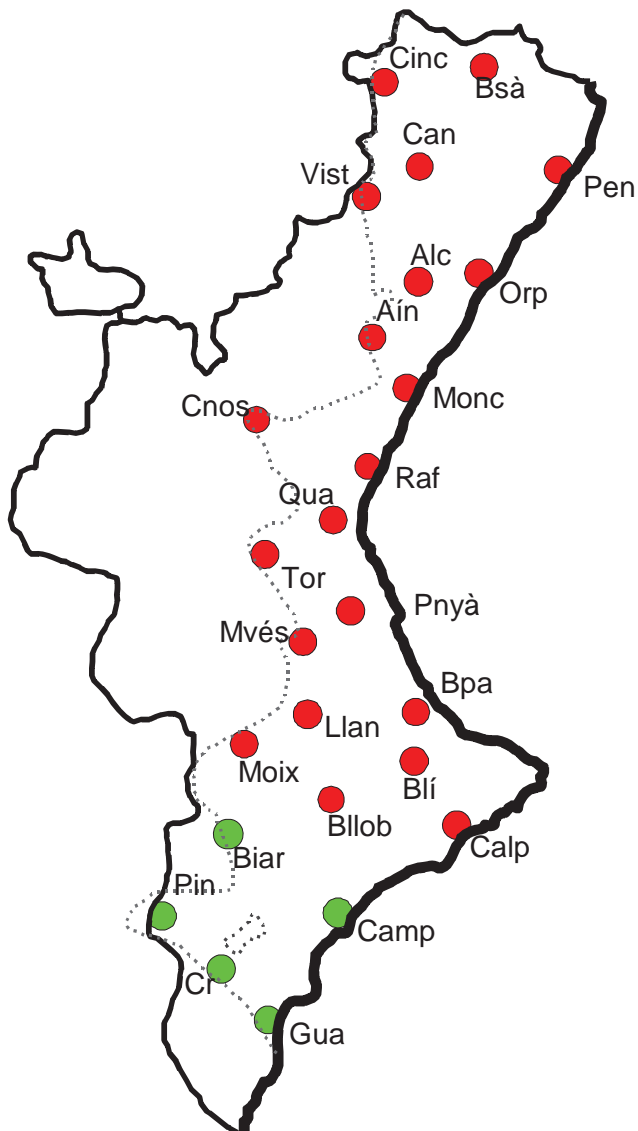
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■	[^a s]coltar	(1)
■	[^e s]coltar	(5)
■	[as]coltar	(14)
■	[es]coltar	(5)
■	[s]coltar	(1)

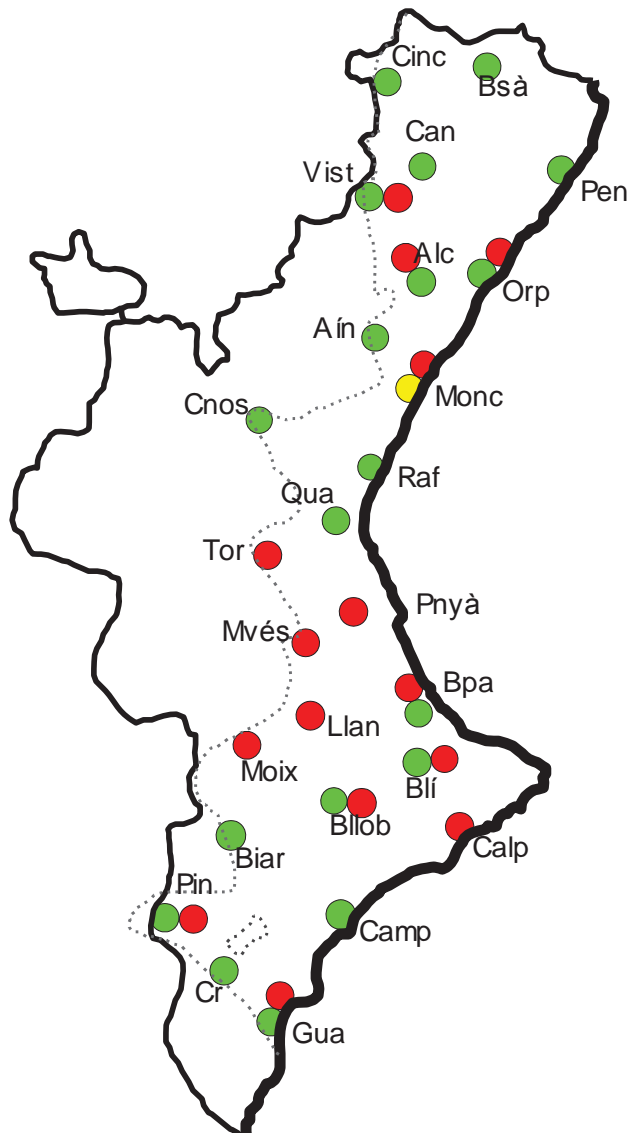
241 TEJEDOR

(-d- intervocàlica: sufixos -edor, -ador)

■	teixi[d]or (21)
■	teixi[Ø]or (5)

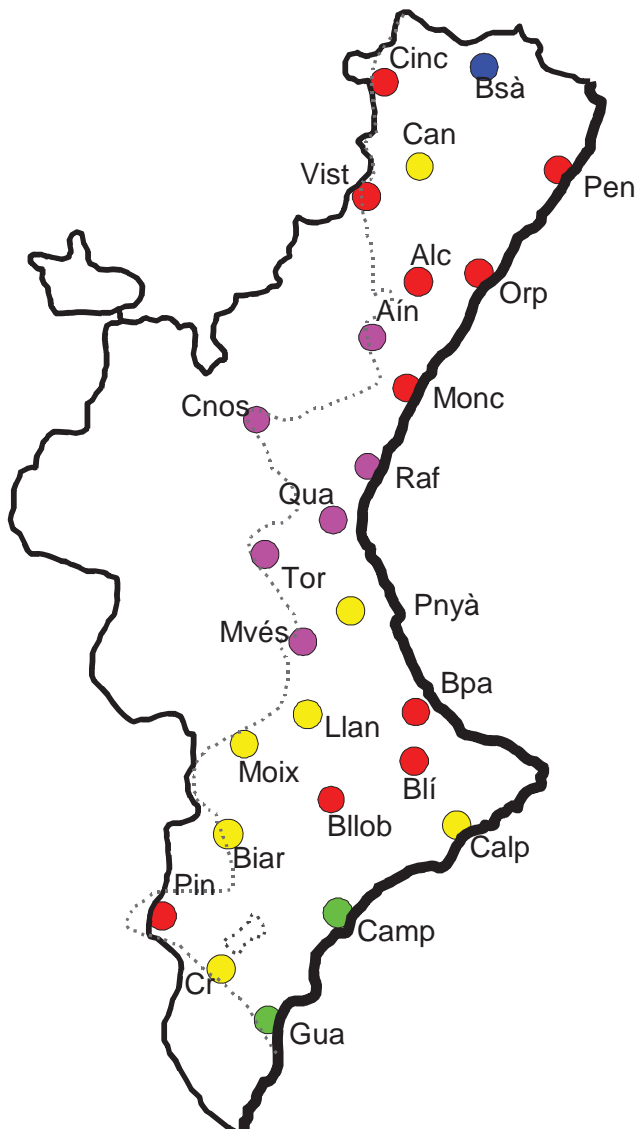
243 LAS BOTELLAS

■	ampolles	(15)
■	botelles	(19)
■	botilles	(1)

244 DOMINGOS

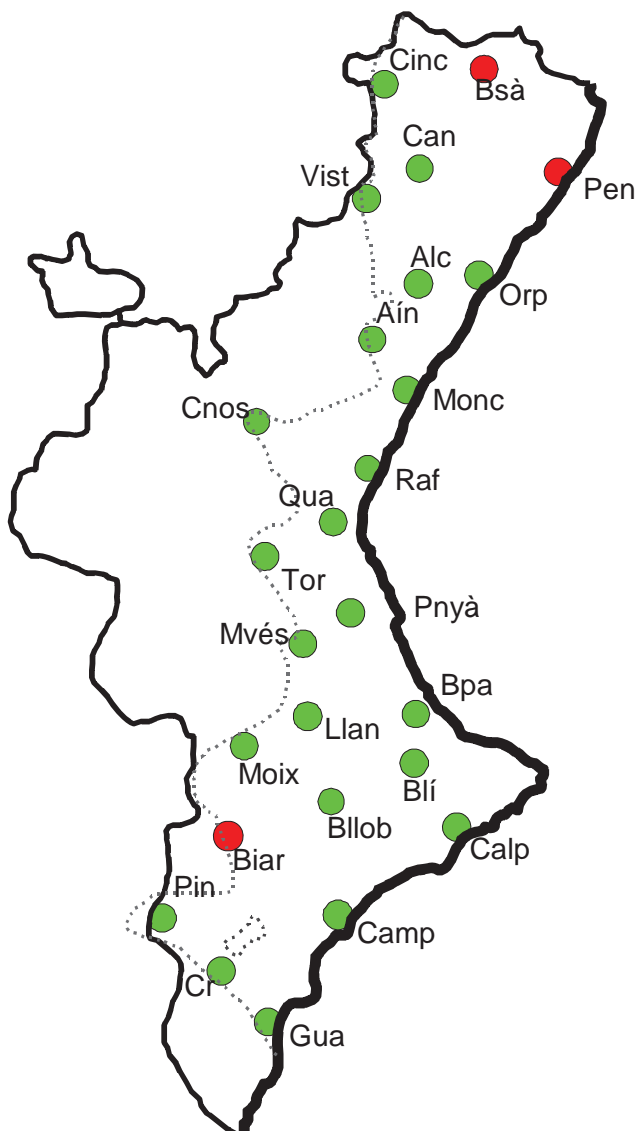
(apitxament, palatals)

■	dumen ^[d³] es	(10)
■	dumen ^[³] es	(2)
■	dumen ^[d₃] es	(7)
■	dumen ^[₃] es	(1)
■	dumen ^[tj] es	(6)

244 LOS DOMINGOS

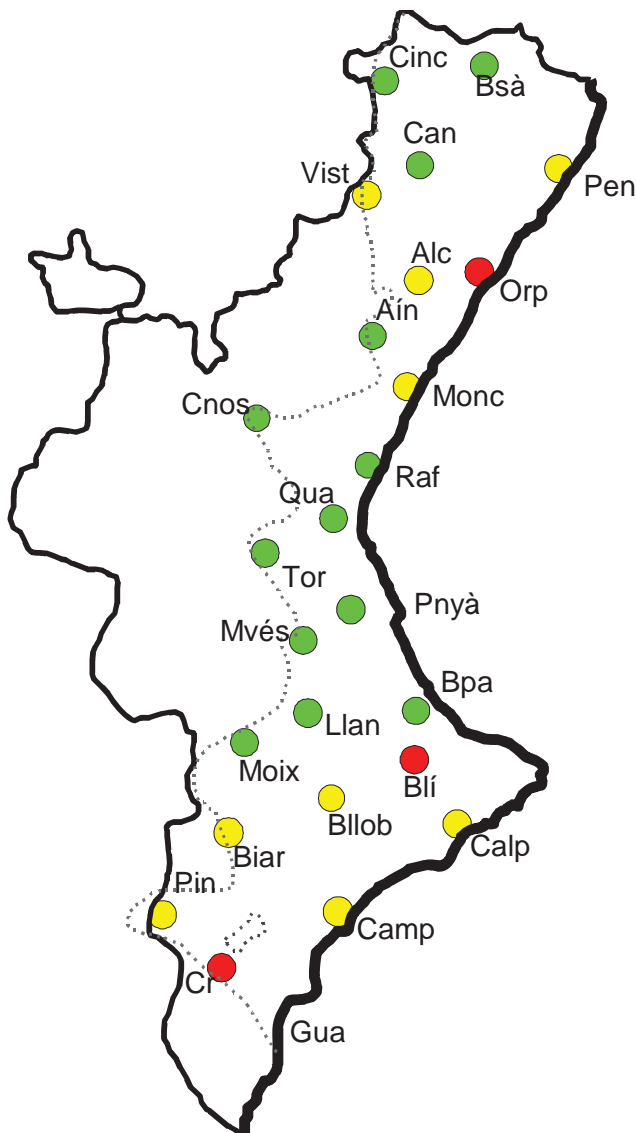
(vacil·lació del timbre vocàlic [o] - [u])

■	d[o]menges	(3)
■	d[u]menges	(23)

245 LAS YEMAS

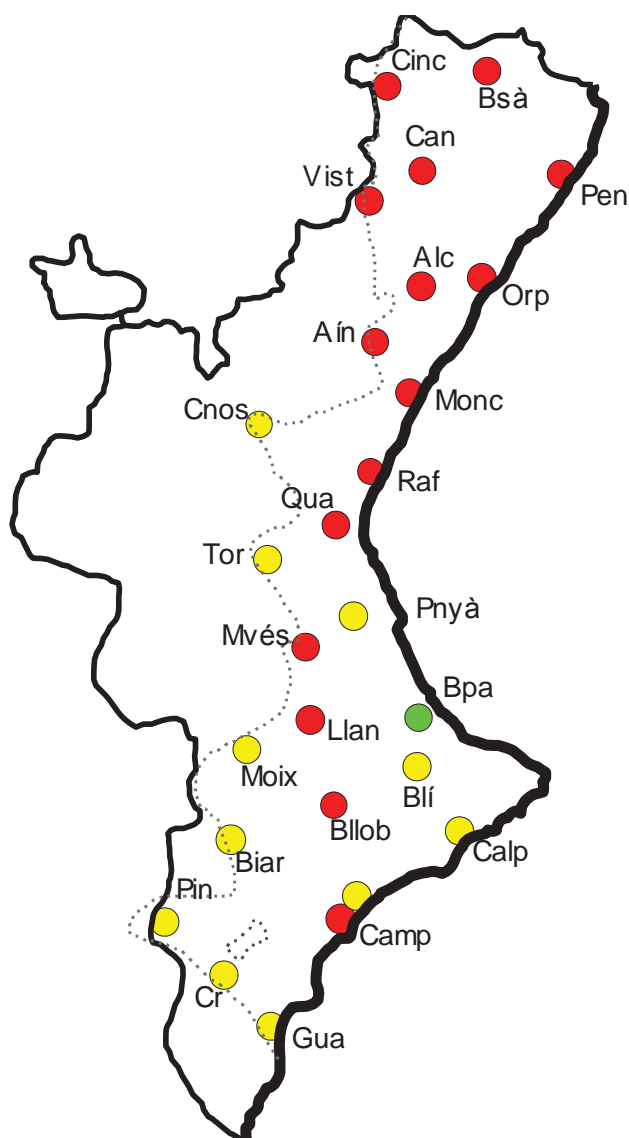
(pronúncia del grup <-lls> final)

■	rov[éʎ ^{sʎ}]	(3)
■	rov[éʎʃ]	(13)
■	rov[éʎtʃ]	(9)

252 ... DEBE PAGAR ...

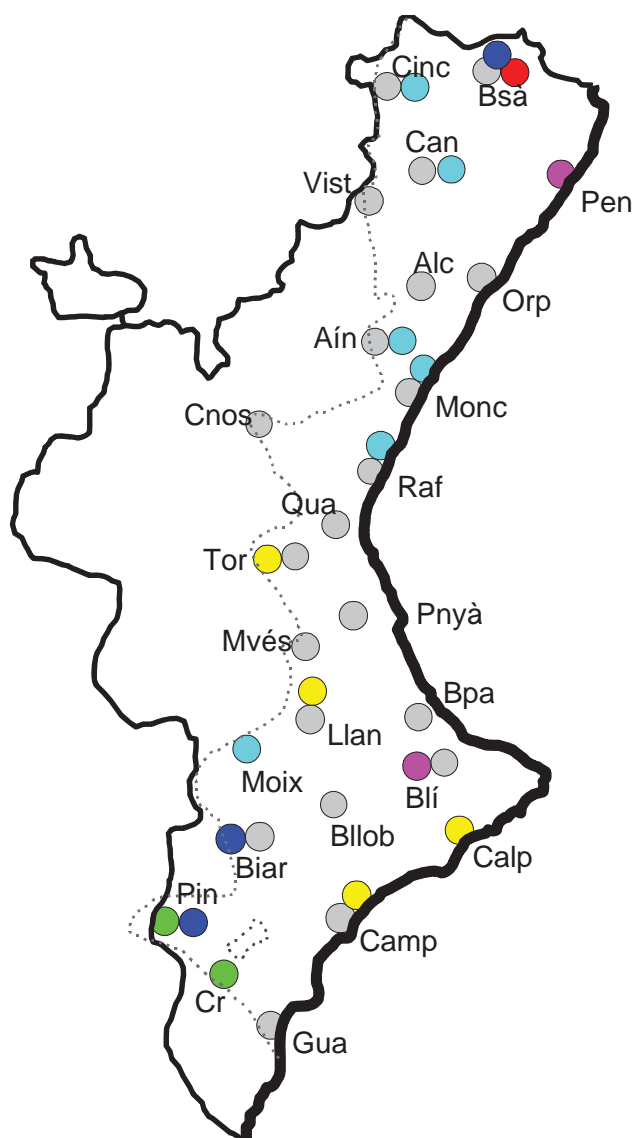
(perífrasi d'obligació)

■	ha de pagar (15)
■	té de pagar (1)
■	té que pagar (11)

252, 281, 282: ... CADA UNO ...

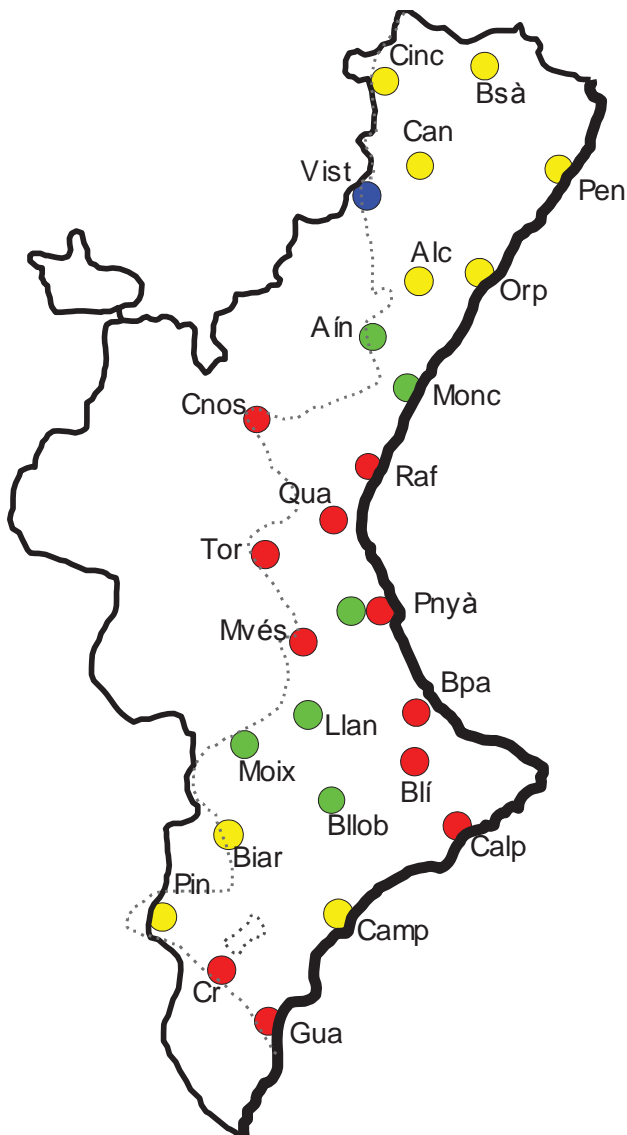
(pronom indefinit)

	ca u	(4)
	ca uno	(2)
	cada u	(21)
	cada uno	(2)
	cadagú	(2)
	cadascú	(7)
	cadasqual	(1)

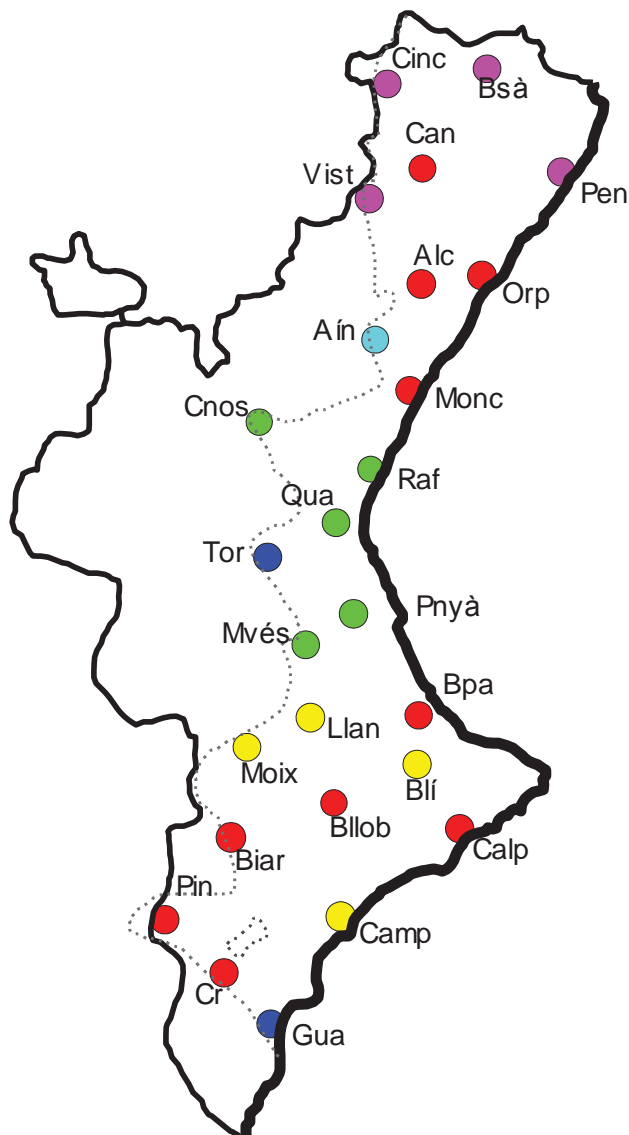
257 HICIERON...

(pretèrit perfet)

■	feren	(11)
■	vaen fer	(6)
■	van fer	(9)
■	varen fer	(1)

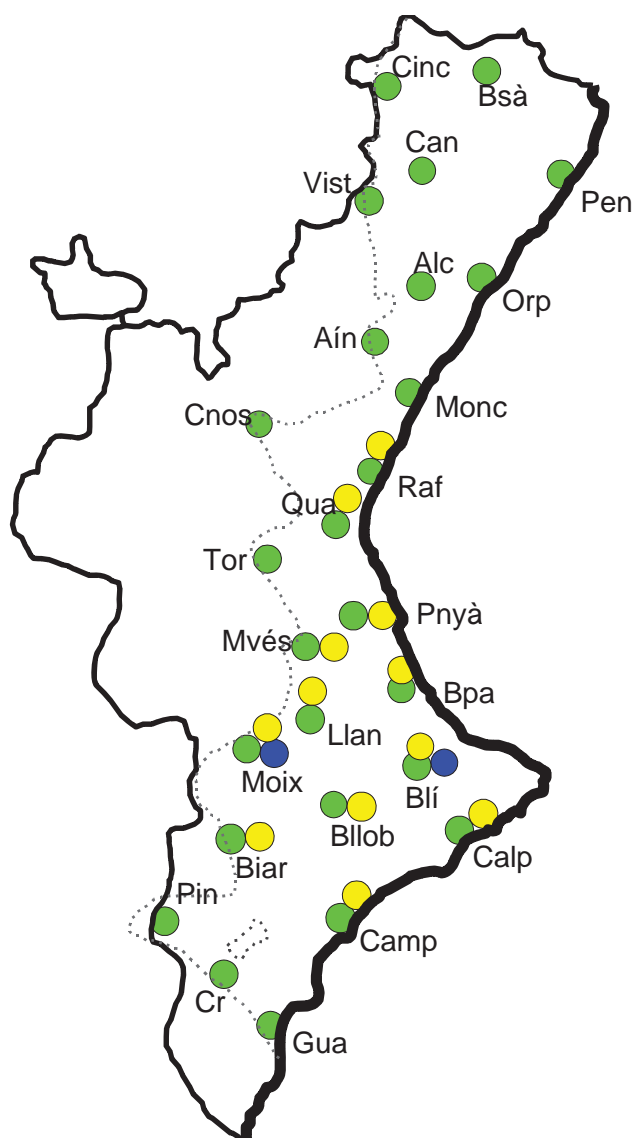
261 ... PRADO

■	bancal	(10)
■	camp	(5)
■	mancal	(4)
■	prado	(2)
■	prat	(4)
■	tros	(1)

262 GATITO

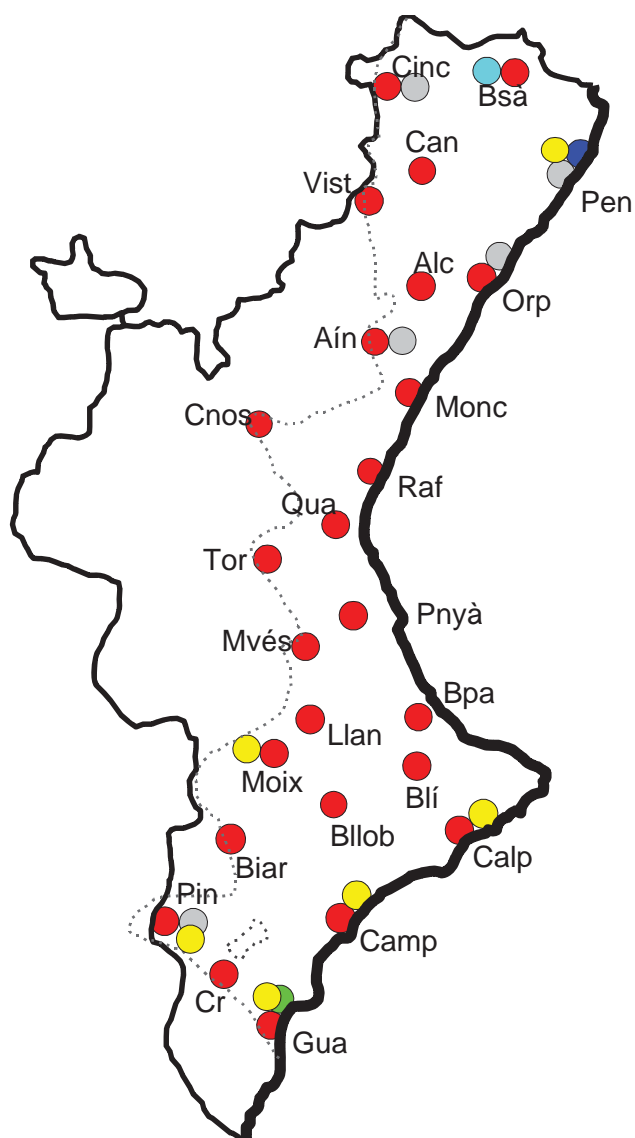
(diminutiu)

■	gatet	(26)
■	gatiu	(12)
■	(altres)	(2)

263 GATAZO

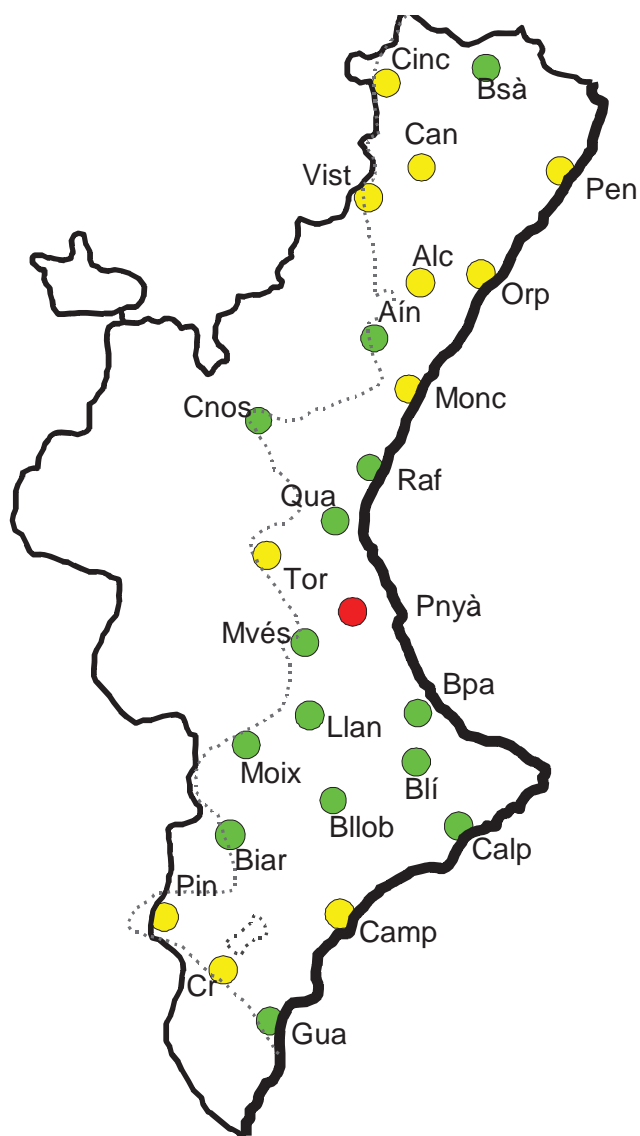
(augmentatiu)

■	gatarro	(6)
■	gatango	(1)
■	gatàs	(5)
■	gaturro	(1)
■	gaton	(1)
■	gatot	(26)

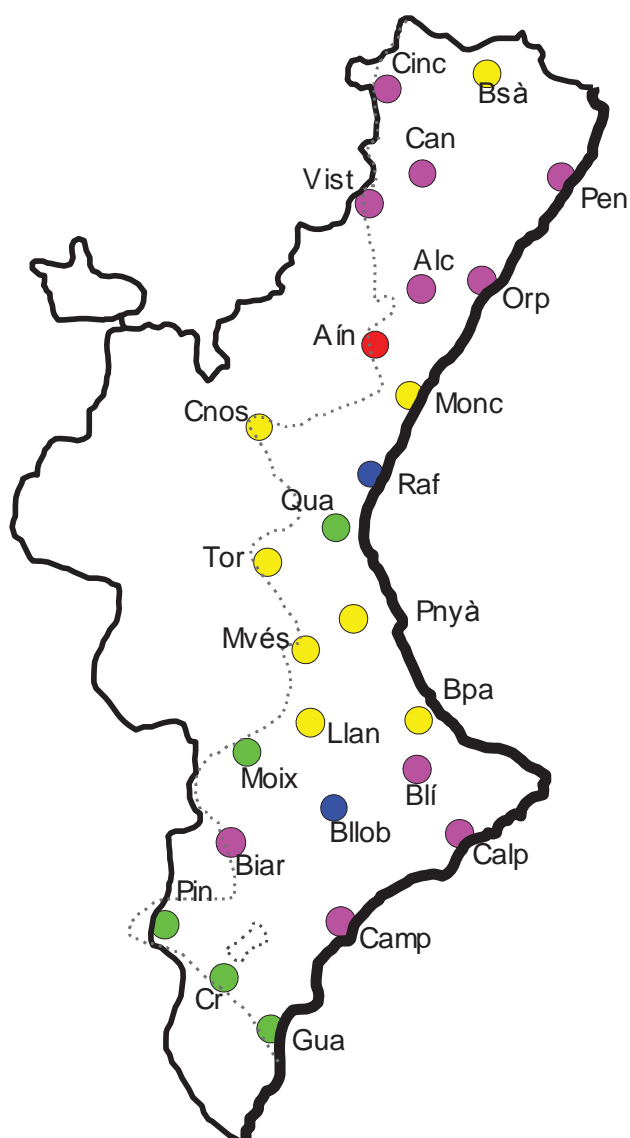
280 ...PONERSE...

(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

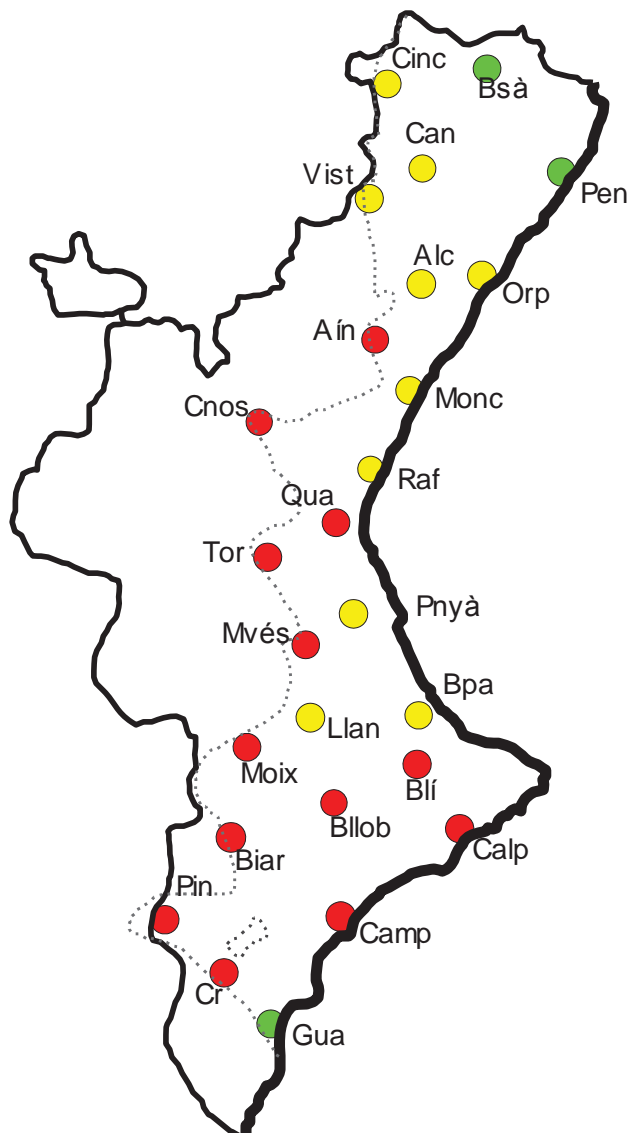
■ fic[áirse]	(1)
■ pos[áirse]	(14)
■ pos[áse]	(11)

280 ... NINGUNA ...

■	dengú	(1)
■	denguna	(5)
■	dinguna	(8)
■	nenguna	(2)
■	ninguna	(10)

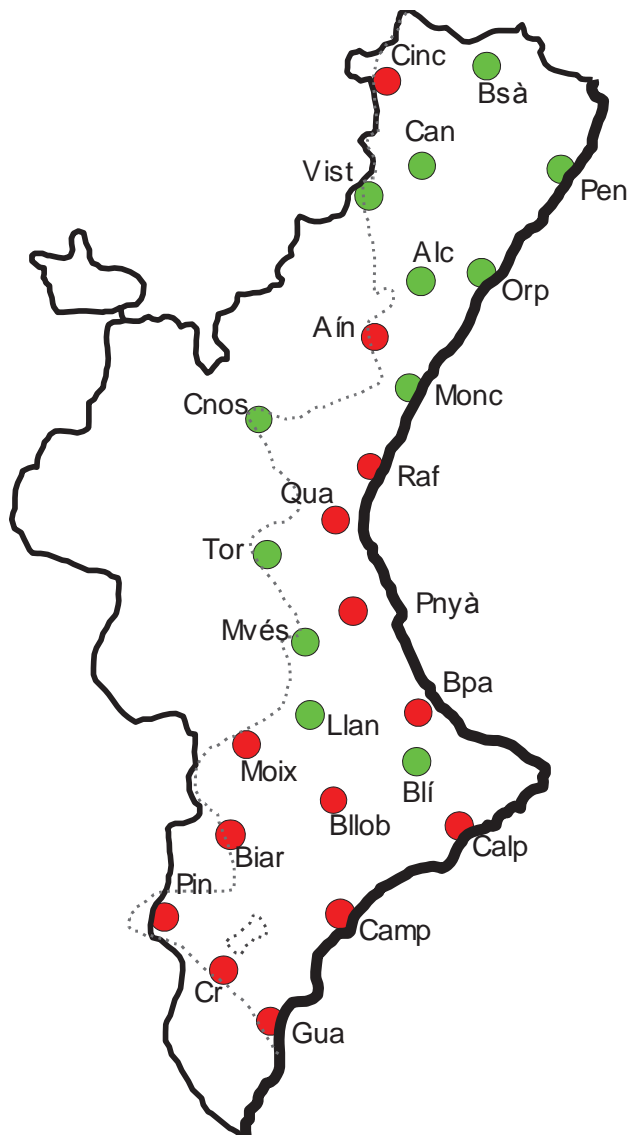
301 LA TARDE

■	esprada	(13)
■	tarde	(3)
■	vesprada	(10)

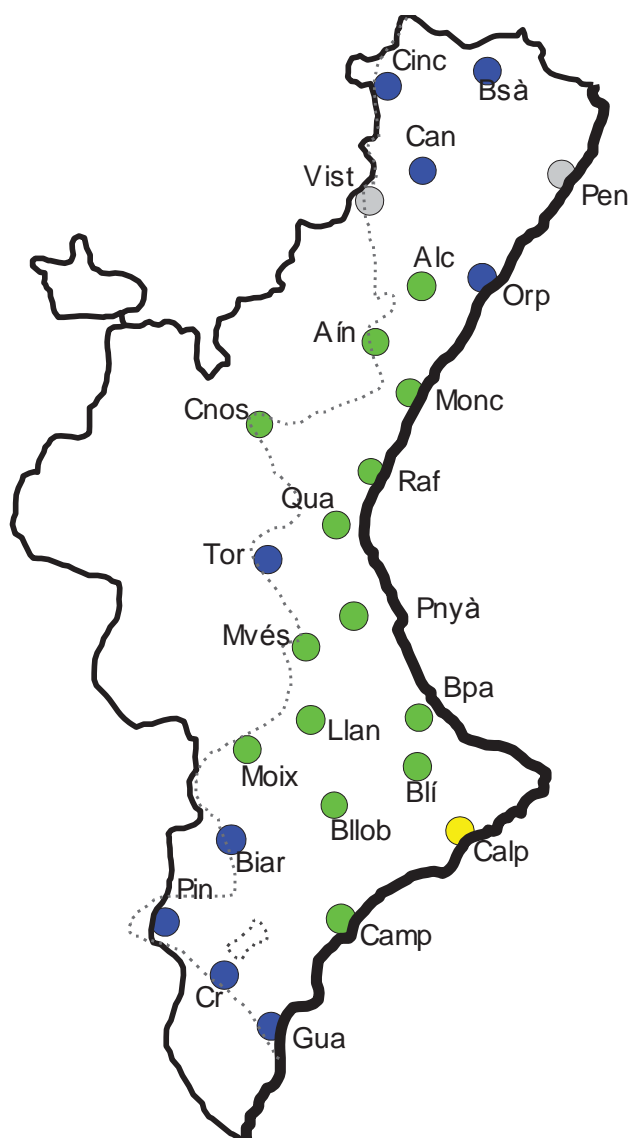
302 ... VENIDO

(participi)

306 LO TRAJO ...

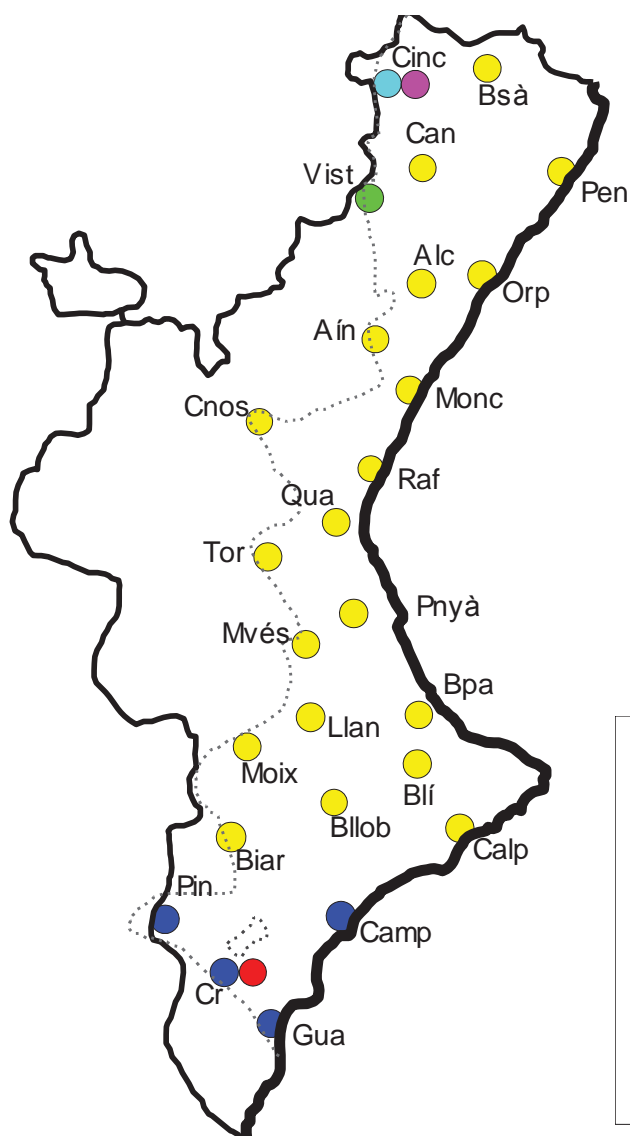
(pronom neutre "ho" + cs.)

	hau	(1)
	heu	(14)
	ho	(2)
	hu	(9)

306 ... ANTEAYER

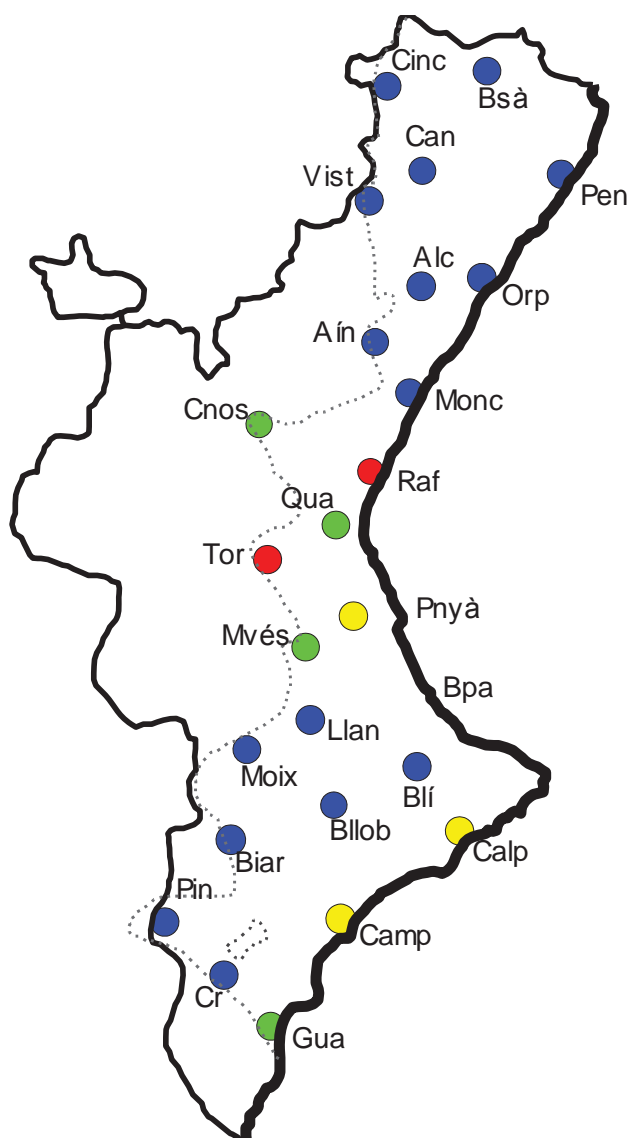
(adv.)

■	dempús-d'ahir	(1)
■	después-ahir	(1)
■	después-ahir	(20)
■	después-d'ahir	(4)
■	dumprés-ahir	(1)
■	dumpués-ahir	(1)

306 ... TRAJO ...

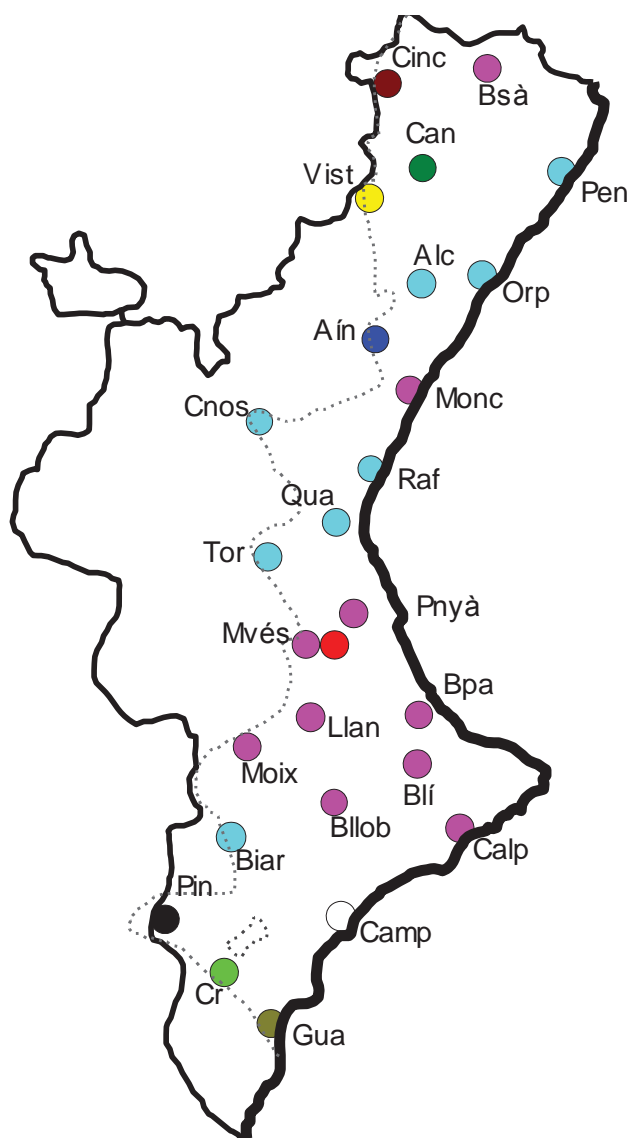
(pretèrit perfet)

■	dugué	(2)
■	portà	(4)
■	va dur	(3)
■	va portar	(16)

307 ... TRASANTEAYER

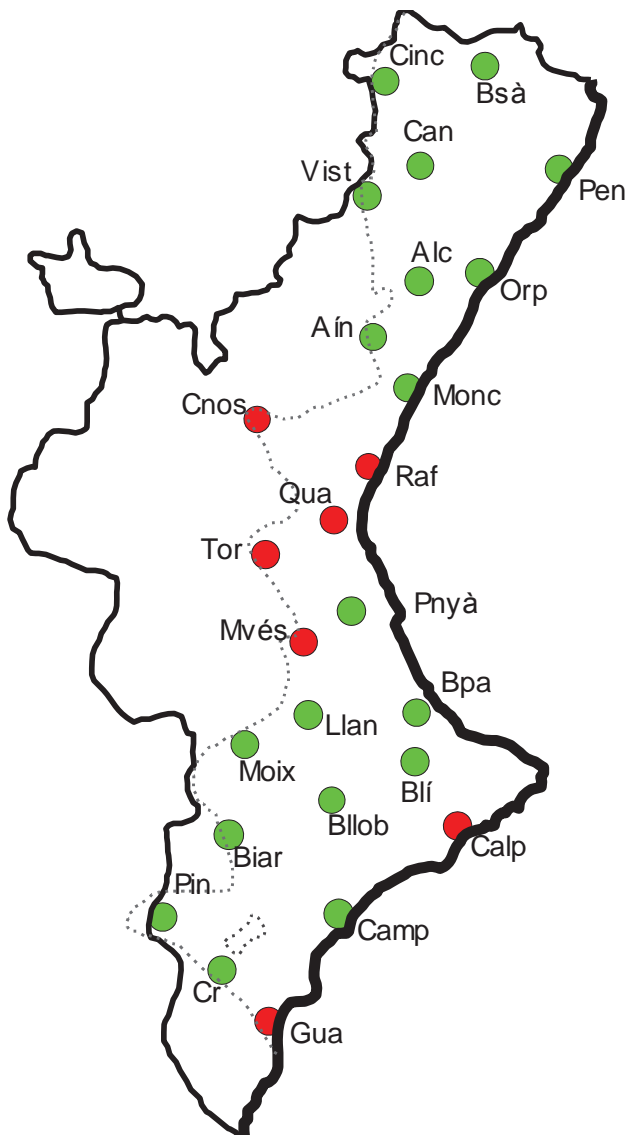
(adv.)

■	antes de despús-ahir	(1)
■	dempús-d'ahir l'atre	(1)
■	después-ahir no l'atre	(1)
■	despús-ahir a l'atre	(1)
■	despús-ahir l'atre	(10)
■	despús-ahir no l'atre	(8)
■	despús-d'ahir l'atre	(1)
■	despús-despús-r-d'ahir	(1)
■	dumpués-ahir no l'atre	(1)
■	no despús-ahir l'atre	(1)
■	passat despús-d'ahir	(1)

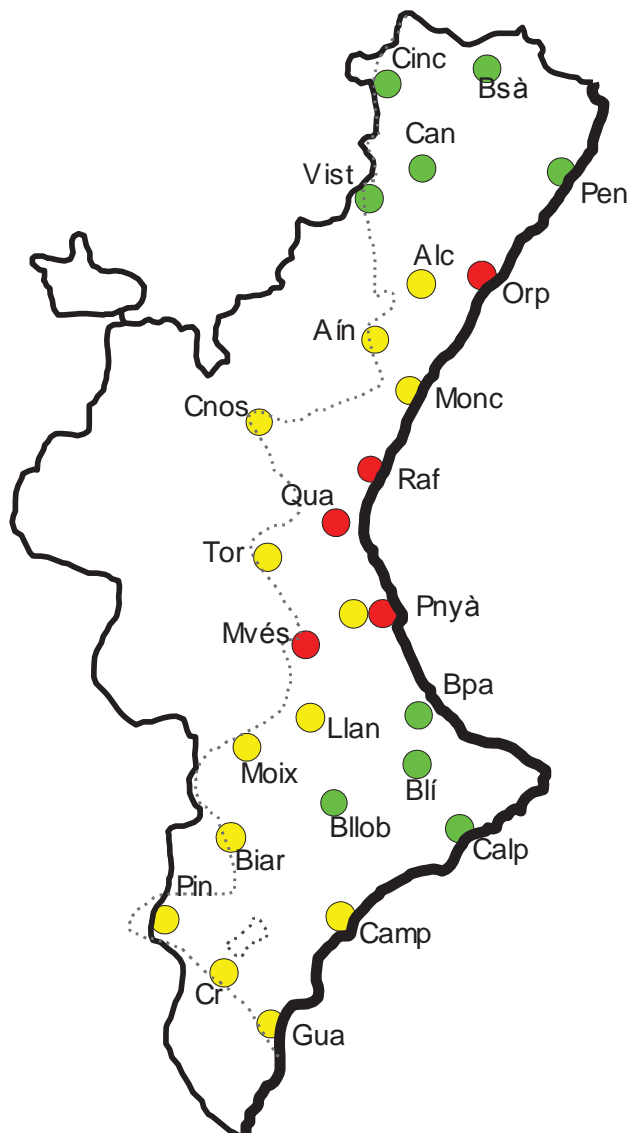
307 ESCRIBIÓ ...

(pretèrit perfet)

■	escrigué	(7)
■	va escriure	(19)

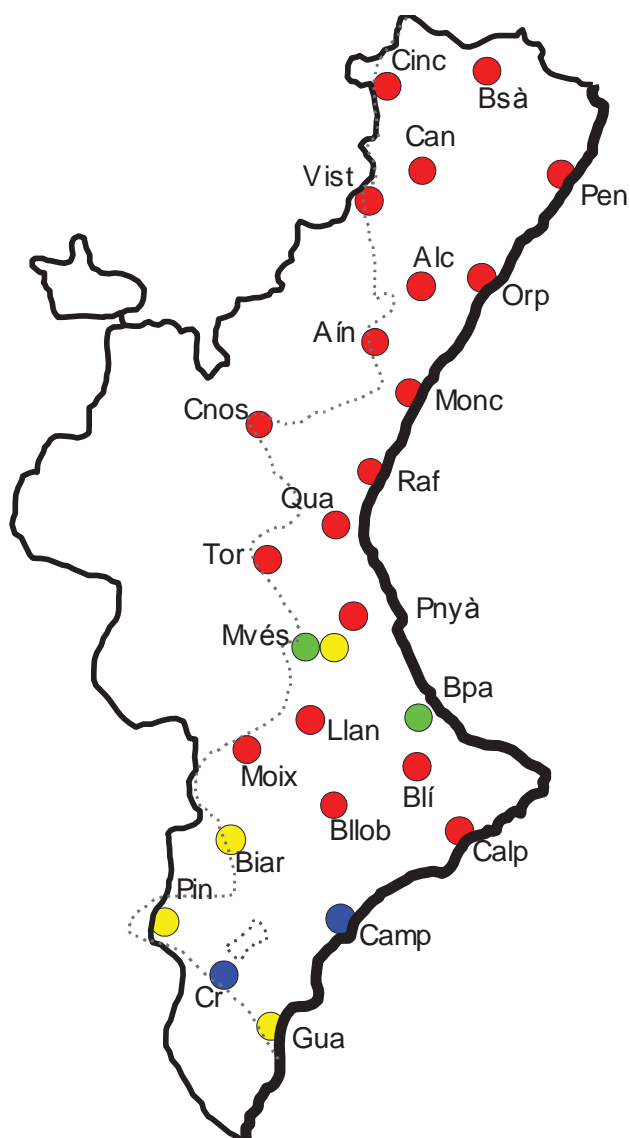
309 ... FRUTA

■	frita	(5)
■	fruita	(9)
■	fruta	(13)

309 ... VA A PUDRIR ...

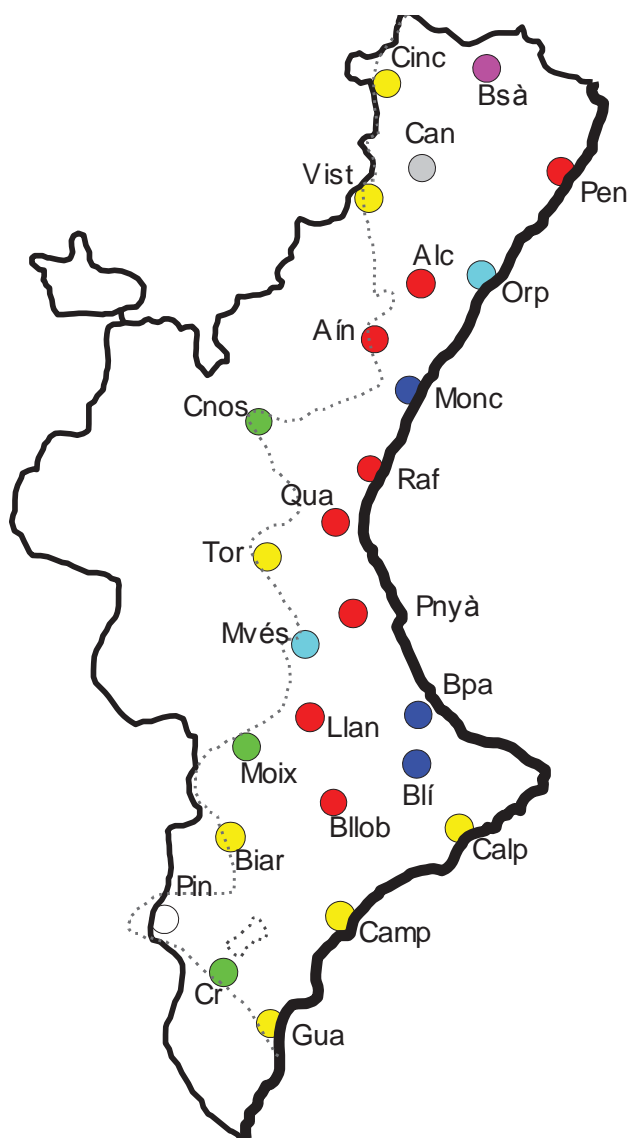
(perífrasi d'imminència)

■	podrirà	(19)
■	pudrirà	(2)
■	va a podrir	(4)
■	va a pudrir	(2)

316 ... ESCUPAS ...

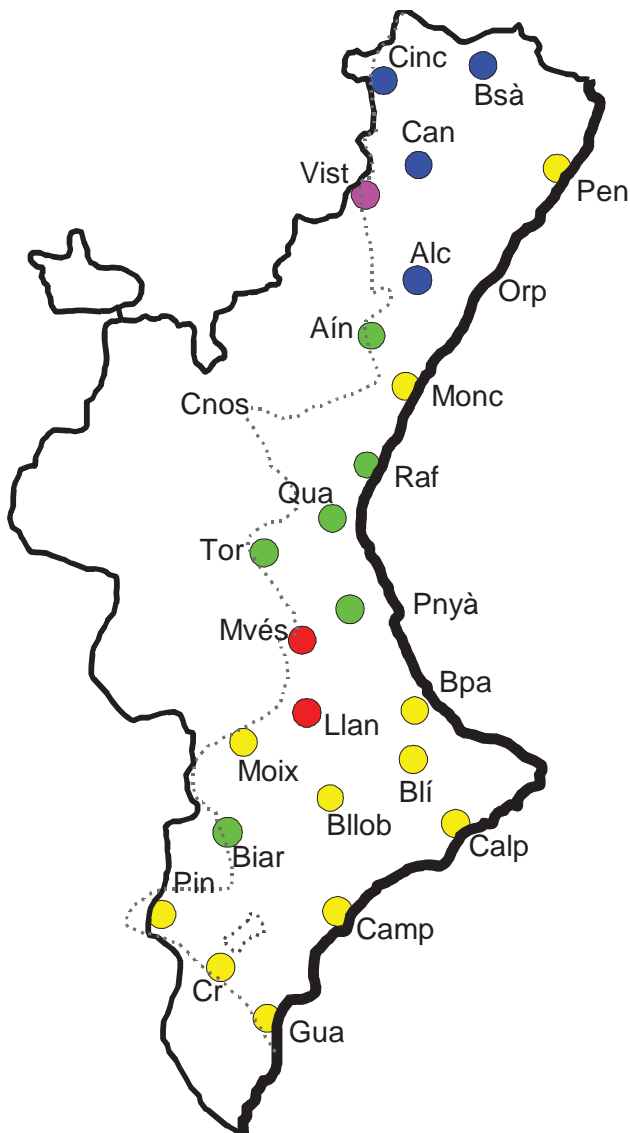
(subjuntiu)

■	escopinyes	(8)
■	escopixques	(3)
■	escupinyeges	(1)
■	escupinyes	(3)
■	escupinyos	(1)
■	escupixes	(2)
■	escupixgues	(1)
■	escupixques	(7)

317 ... (LEA)

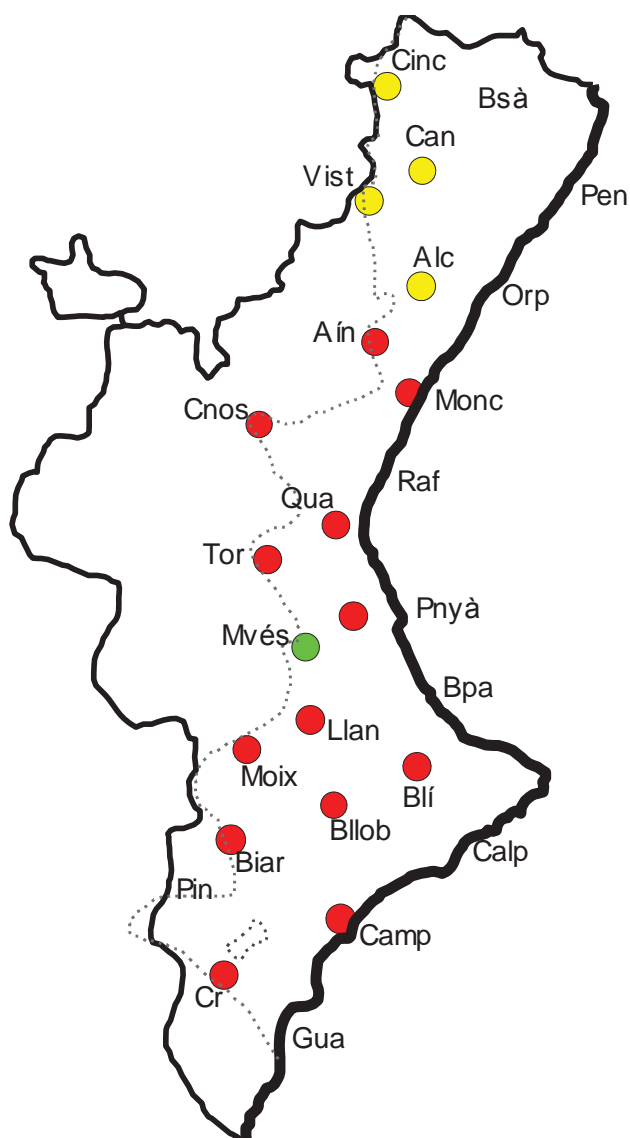
(subjuntiu)

■	llisga	(2)
■	llixca	(6)
■	llixga	(11)
■	llixgue	(4)
■	llixque	(1)

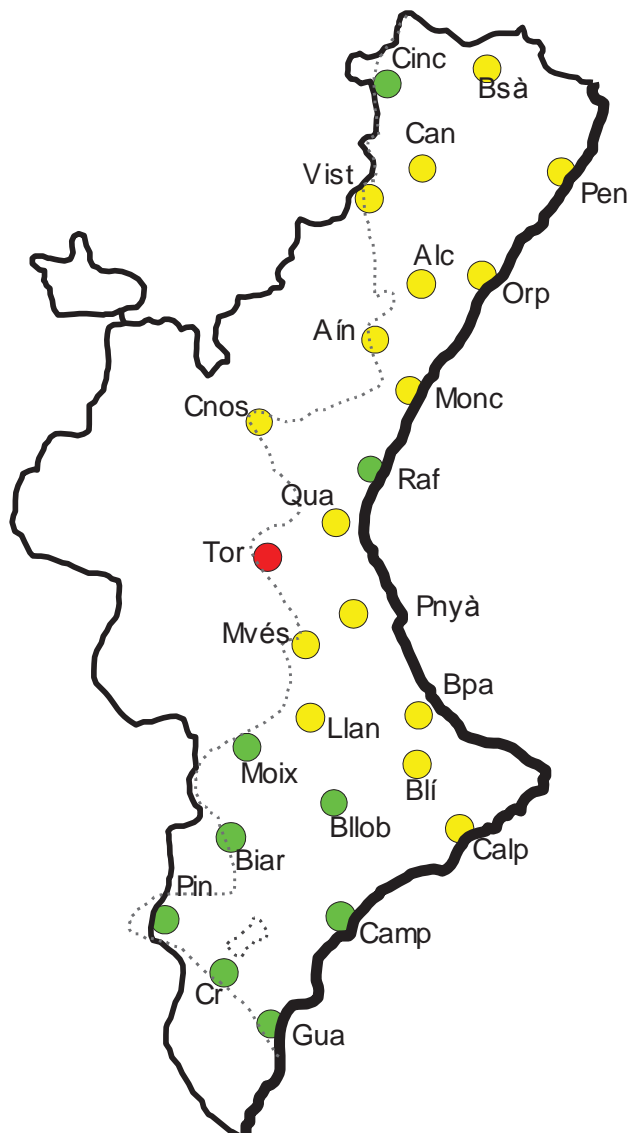
318 ... (PADEZCA, SUFRA)

(subjuntiu)

■	patixca	(13)
■	patixga	(1)
■	patixque	(4)

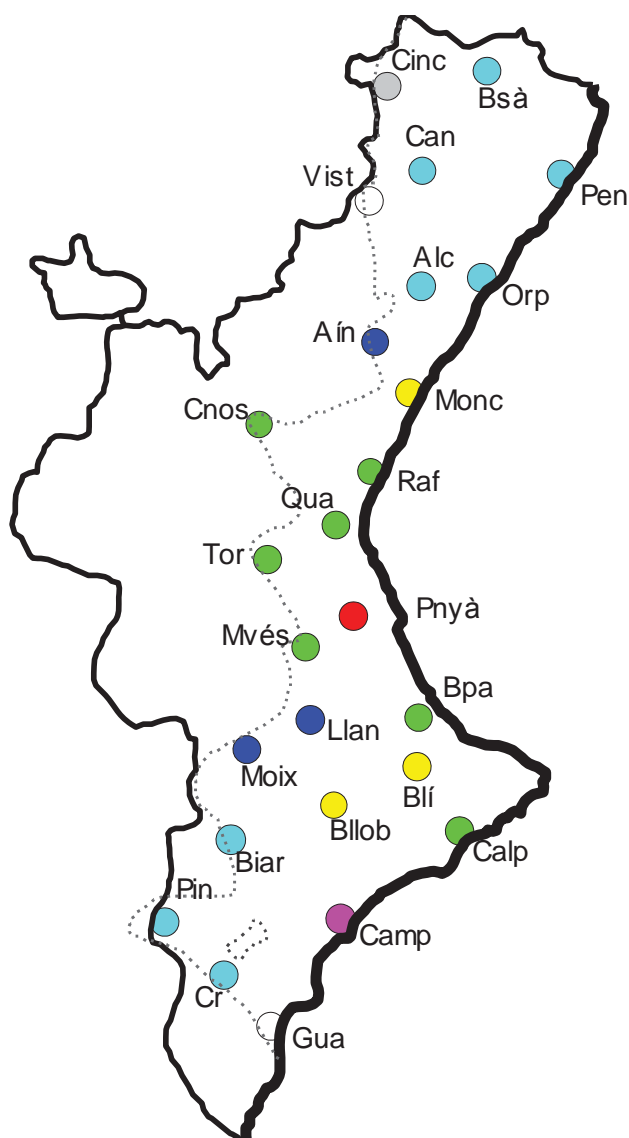
319 ... CEBADA

■	cebadada	(1)
■	civada	(9)
■	ordi	(16)

320 TRAJERON ...

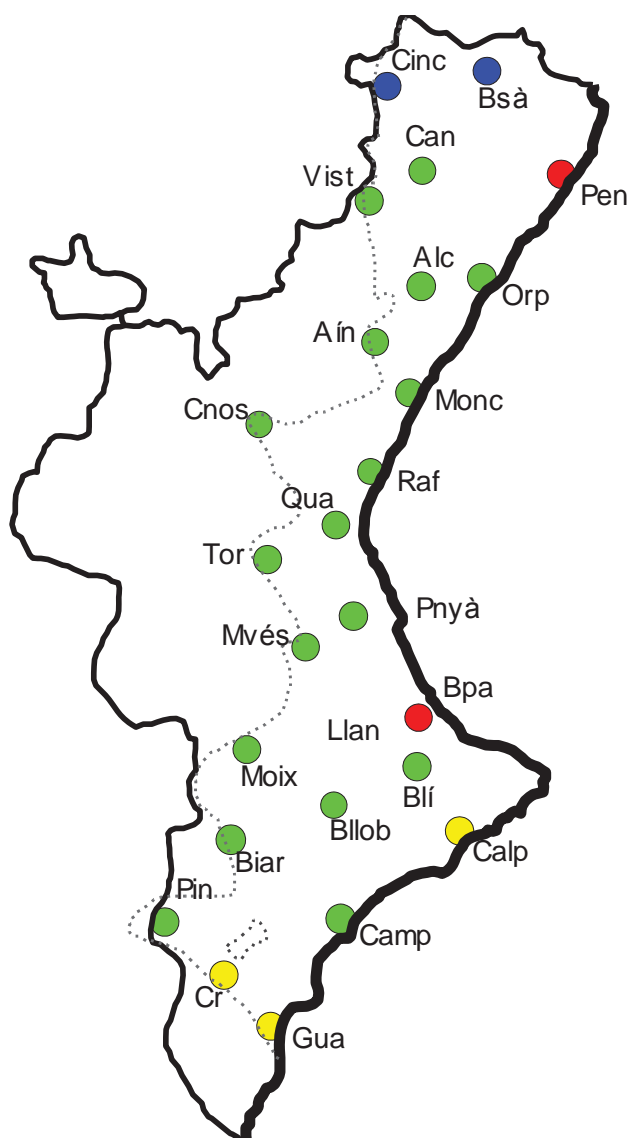
(pretèrit perfet)

■	dugueren	(1)
■	portaren	(7)
■	vaen dur	(3)
■	vaen portar	(3)
■	van dur	(1)
■	van portar	(8)
	varen dur	(2)
	varen portar	(1)

322 ... SUBA

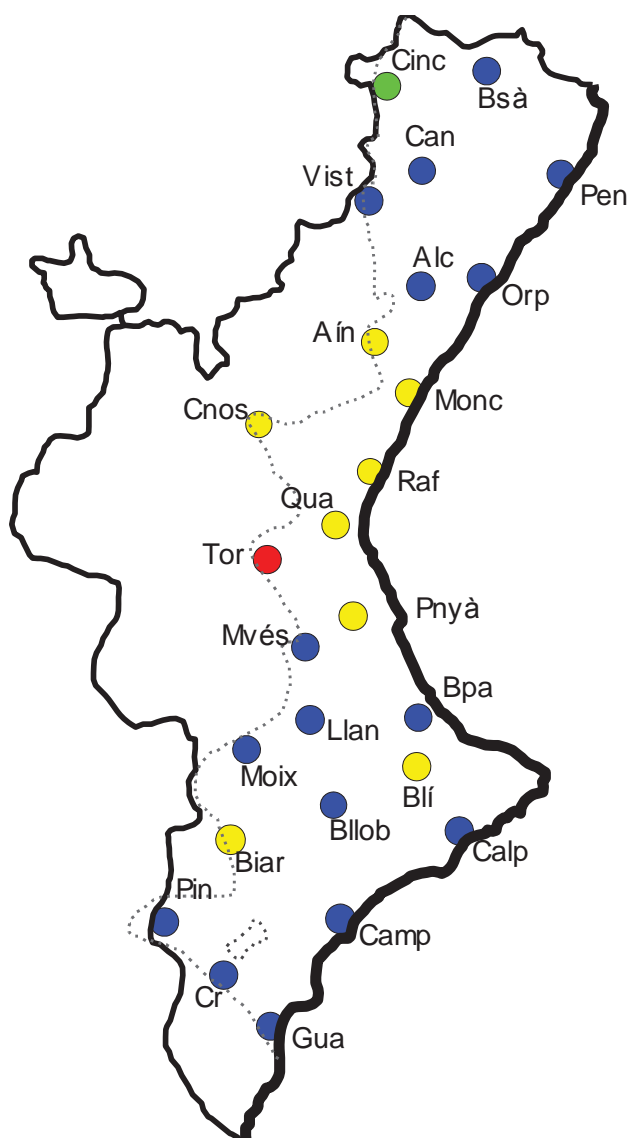
(subjuntiu)

■	munte	(2)
■	puge	(18)
■	pugi	(3)
■	pujo	(2)

325 ... QUERÀIS

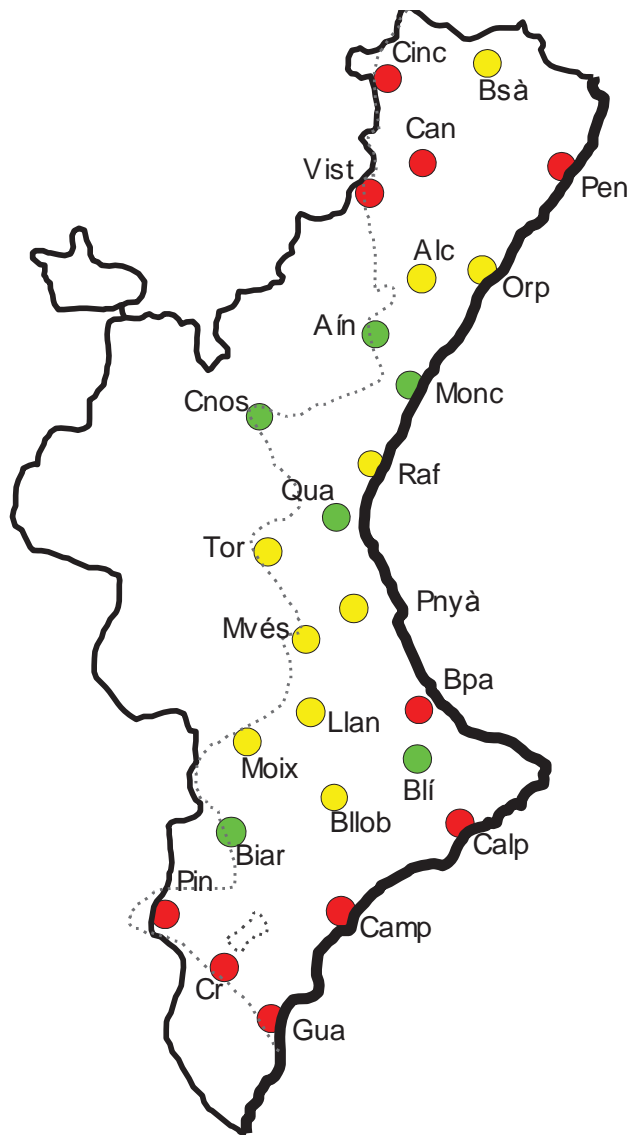
(subjuntiu)

■	volgueu	(1)
■	vulgueu	(1)
■	vullgau	(8)
■	vullgueu	(16)

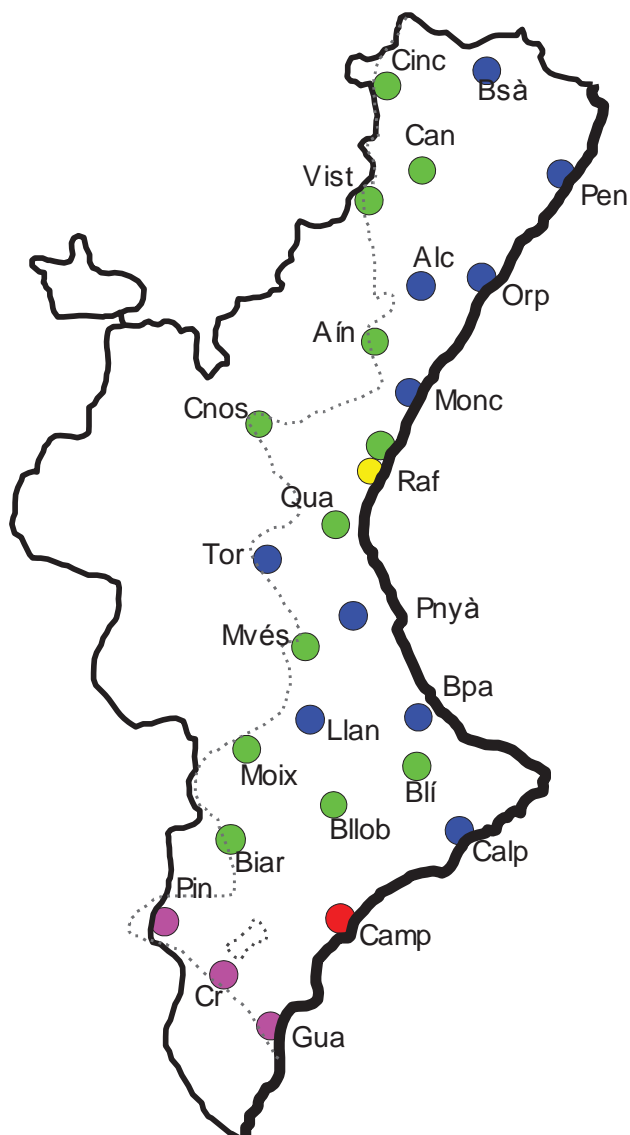
325 DECID ...

(imperatiu)

■	dieu	(10)
■	digau	(6)
■	digueu	(10)

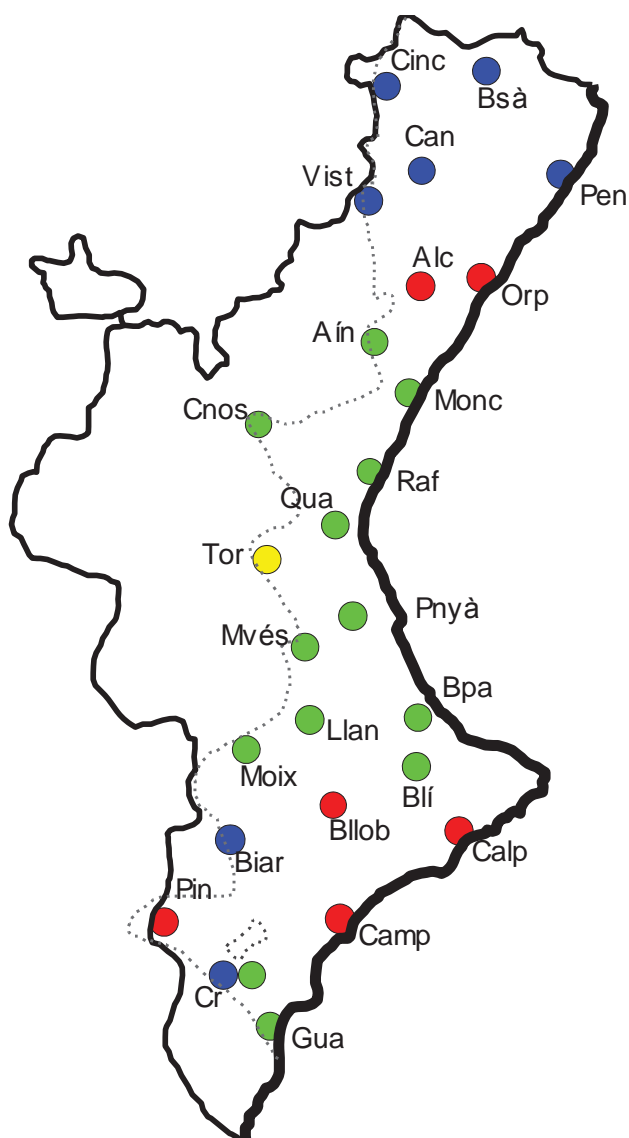
328 ... NUBLADO

■	anuvolat	(1)
■	núgol	(12)
■	nugolat	(1)
■	núvol	(10)
■	nuvolat	(3)

329 ... HA BENDECIDO ...

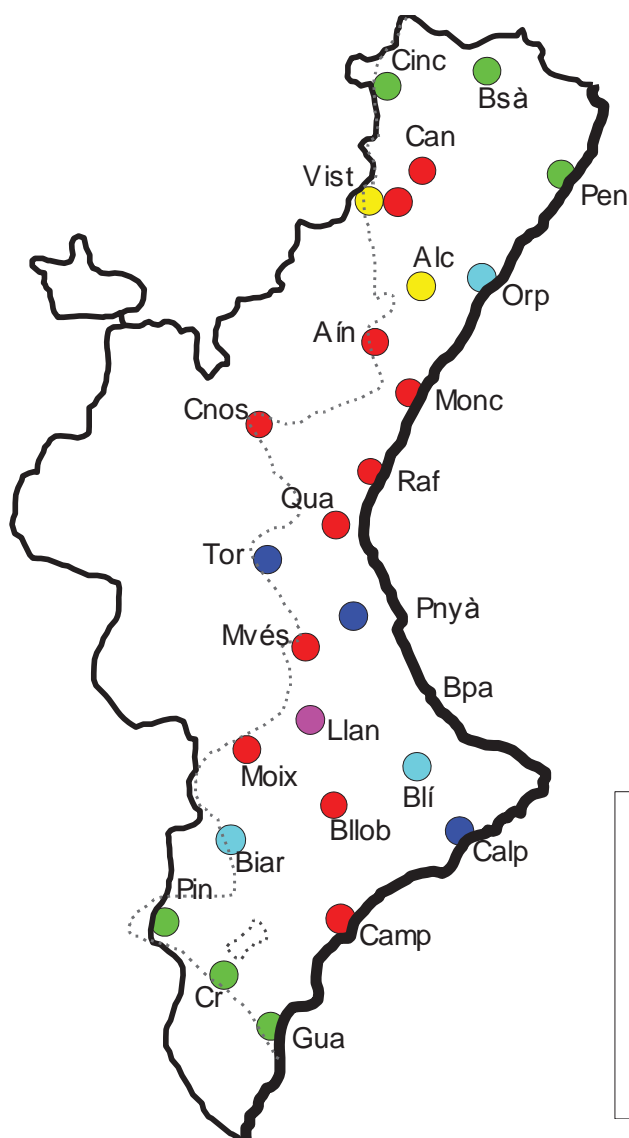
(participi)

■	ha benedit	(6)
■	ha beneit	(13)
■	ha beniit	(1)
■	ha benit	(7)

330 ... HAYAN DESCANSADO

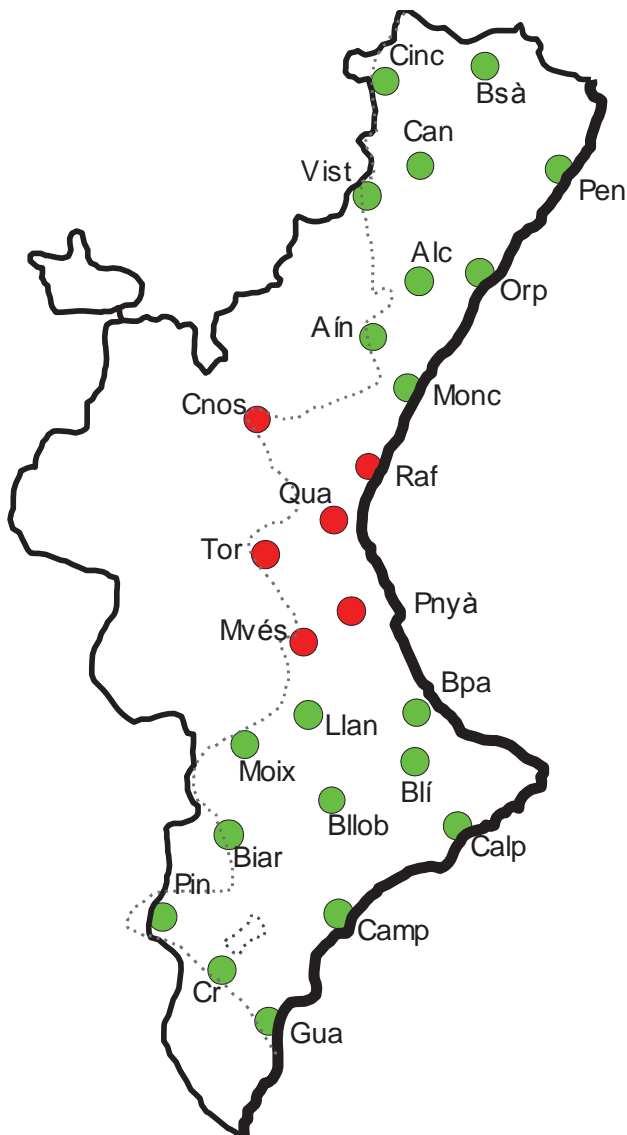
(subjuntiu)

■	hagen descansat	(11)
■	haiguen descansat	(6)
■	haixguen descansat	(2)
■	havagen descansat	(3)
■	havegen descansat	(1)
■	vagen descansat	(3)

331 FUÉ ...

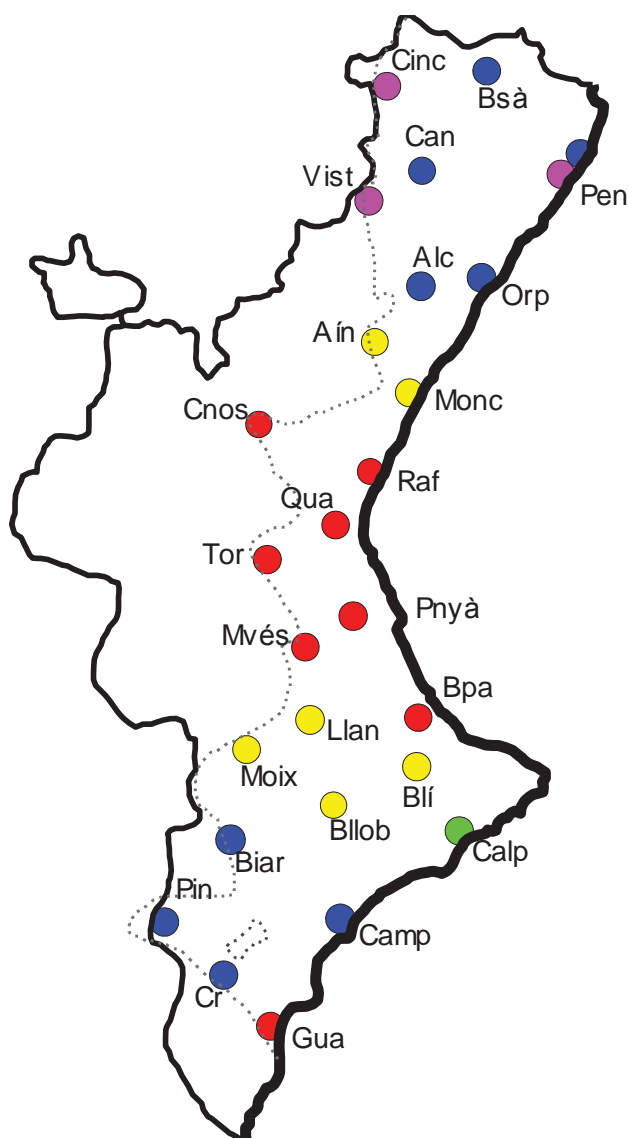
(pretèrit perfet)

■	anà	(6)
■	va anar	(20)

332 FUIMOS ...

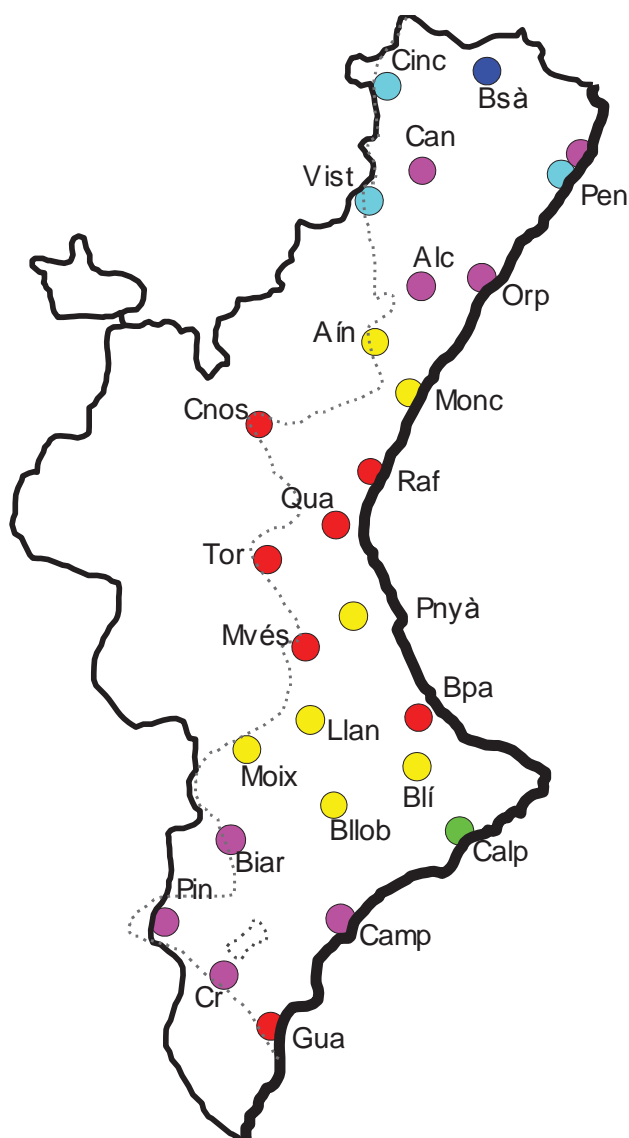
(pretèrit perfet)

■	anàrem	(8)
■	nàrem	(1)
■	vàem anar	(6)
■	vam anar	(9)
■	vàrem anar	(3)

333 FUERON ...

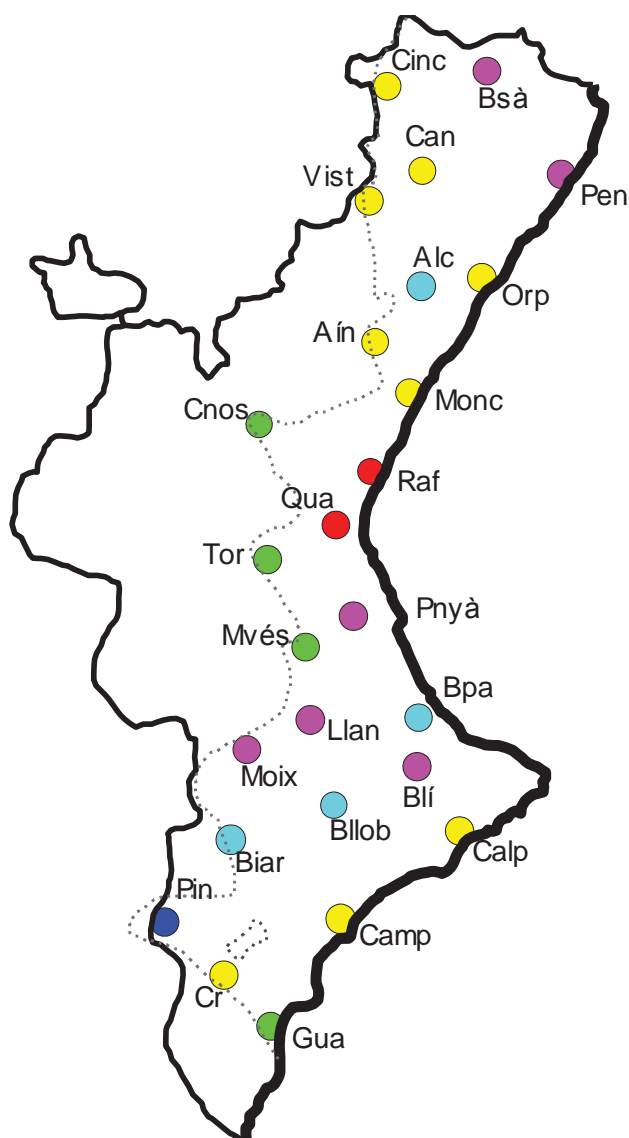
(pretèrit perfet)

■	anaren	(7)
■	naren	(1)
■	vaen anar	(7)
■	vam anar	(1)
■	van anar	(8)
■	varen anar	(3)

338 FUÍ ...

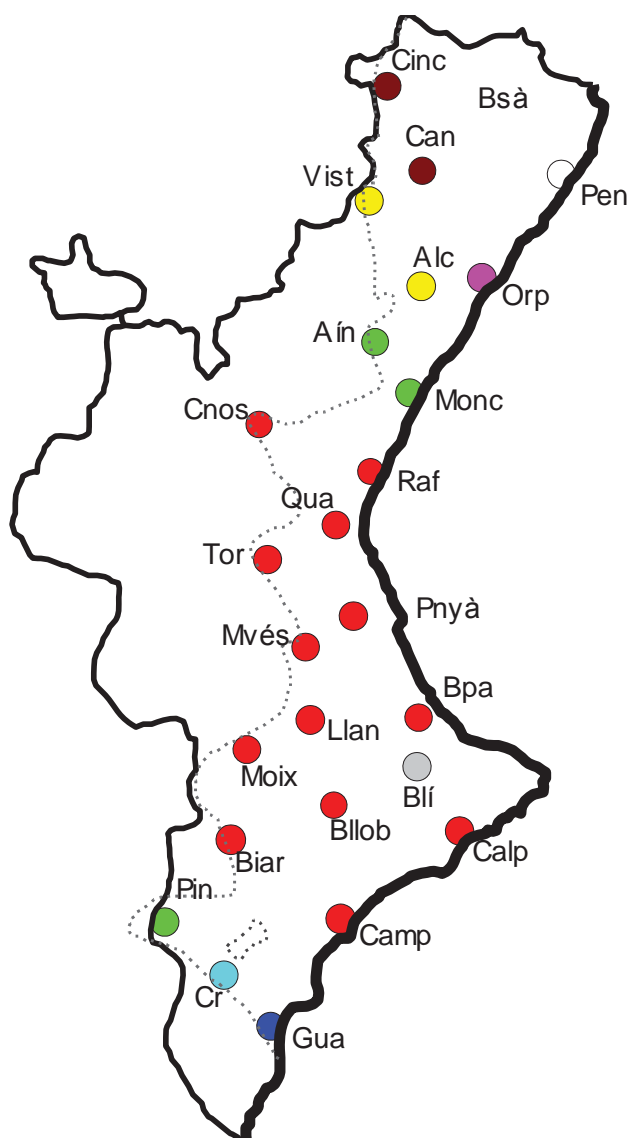
(pretèrit perfet)

■	fon	(2)
■	siguí	(4)
■	va(i)x ser	(9)
■	va(i)xé	(1)
■	vaig ser	(6)
■	vaix ser	(4)

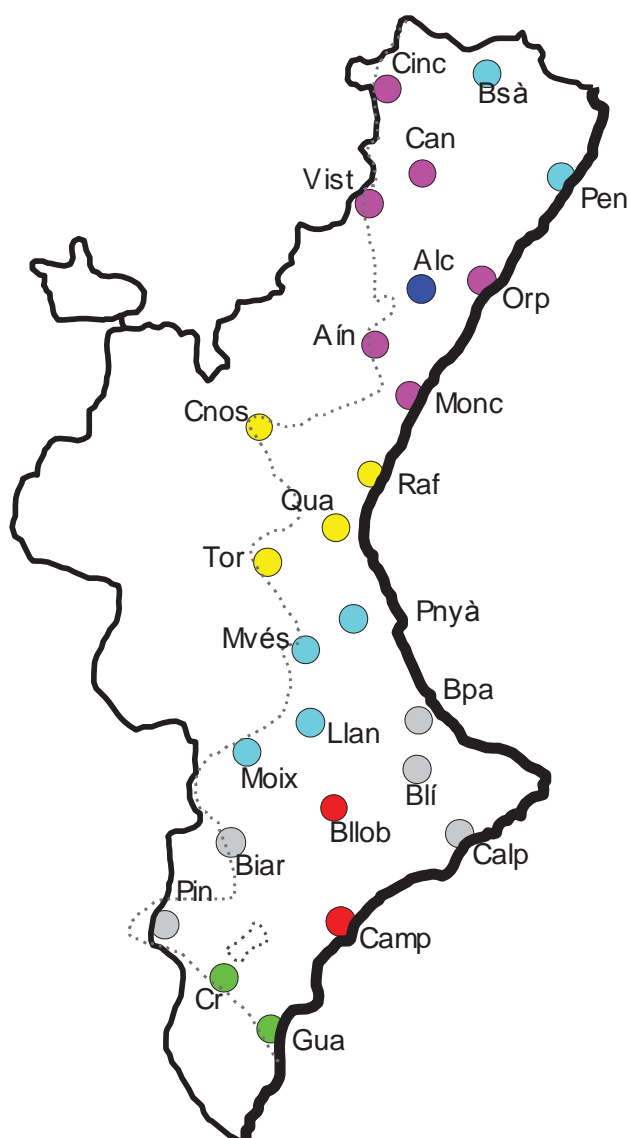
340 NO SE VEÍA ...

(veure-s'hi)

■	no es veia	(1)
■	no se vea	(3)
■	no se vee	(2)
■	no se veia	(1)
■	no se veïe	(1)
■	no se veïa	(1)
■	no se via	(1)
■	no s'hi vea	(13)
■	no s'hi vee	(2)

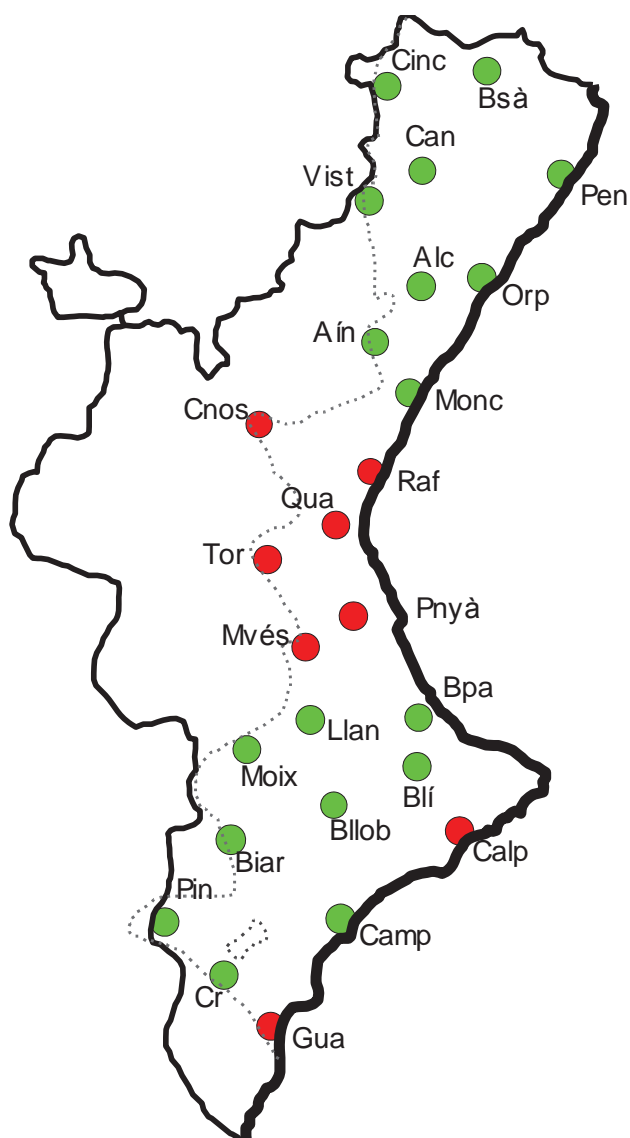
348 ... BOLSILLO

■	bojaca	(2)
■	bolsillo	(2)
■	bolxaca	(4)
■	borjaca	(1)
■	borxaca	(6)
■	bujaca	(5)
■	butxaca	(6)

348 ... CAYÓ ...

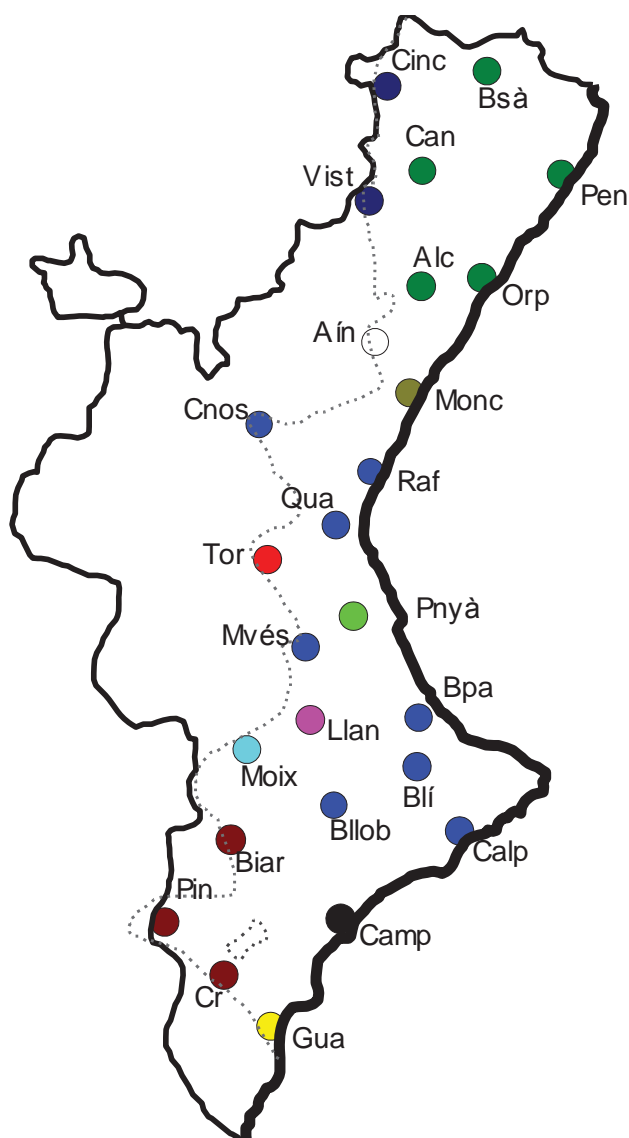
(pretèrit perfet)

■	caigué	(8)
■	va caure	(18)

351 ... LLEVARON ...

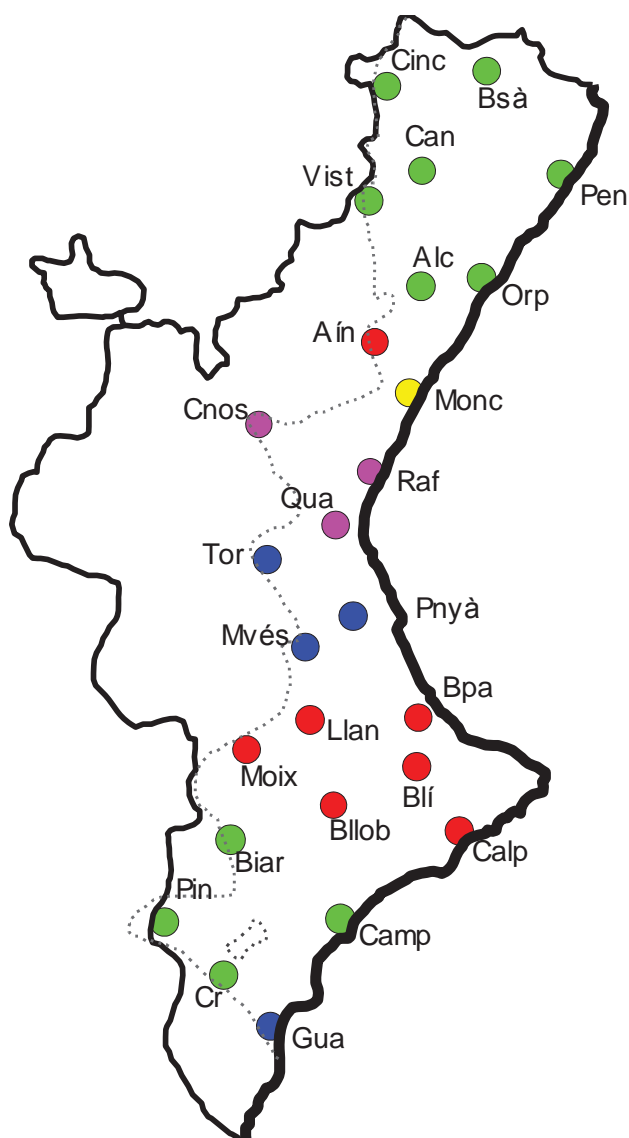
(pretèrit perfet)

■	dugueren	(1)
■	emportaren	(1)
■	llevaren	(1)
■	portaren	(8)
■	vaen emportar	(1)
■	vaen endur	(1)
■	vaen portar	(1)
■	van endur	(1)
■	van llevar	(3)
■	van portar	(5)
■	varen emportar	(1)
■	varen portar	(2)

352 ... VIERON ...

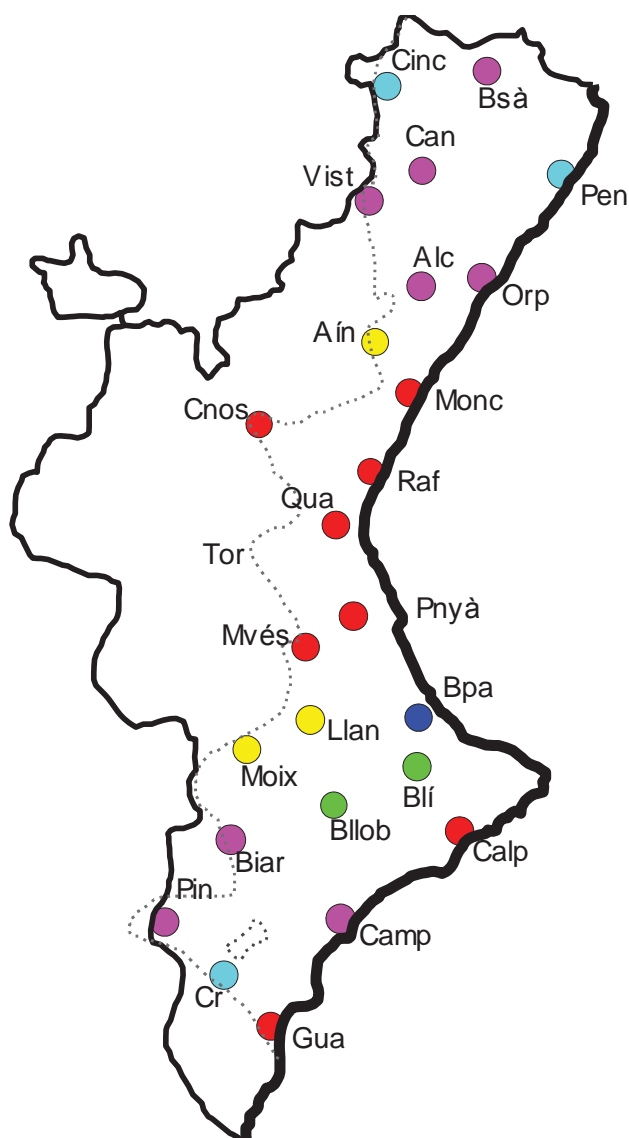
(pretèrit perfet)

■	vaen vore	(7)
■	van vore	(11)
■	varen vore	(1)
■	vegueren	(4)
■	veren	(3)

353 ... SOCORRIERON ...

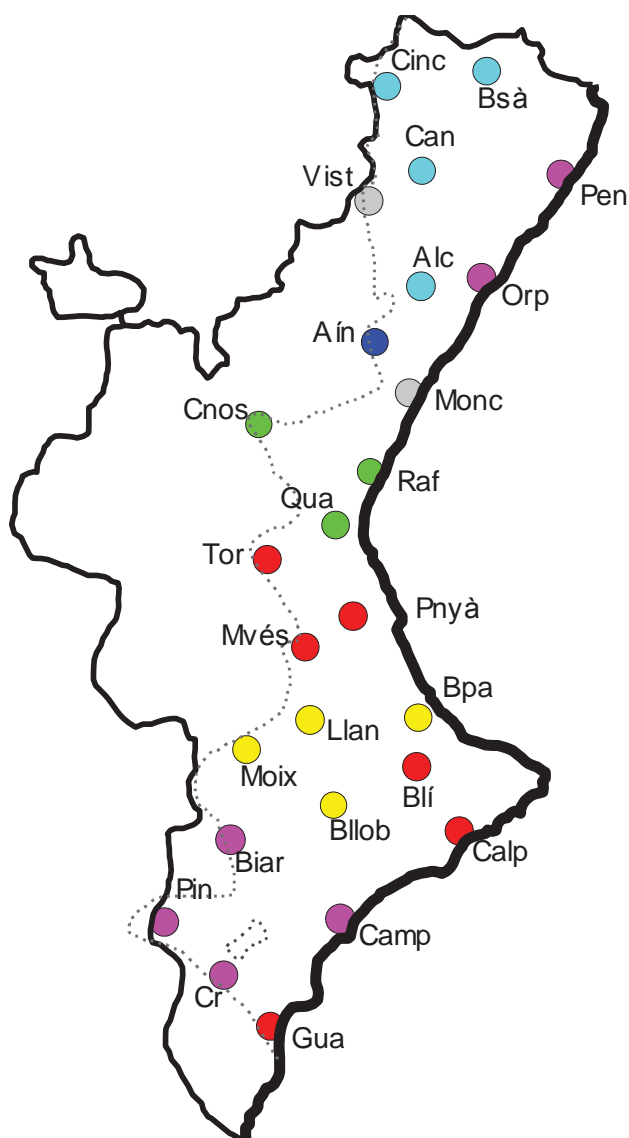
(pretèrit perfet)

■	arreplegaren	(8)
■	socorriren	(2)
■	vaen arreplegar	(3)
■	vaen socórrer	(1)
■	van arreplegar	(8)
■	van replegar	(3)

354 ... PIDIERON ...

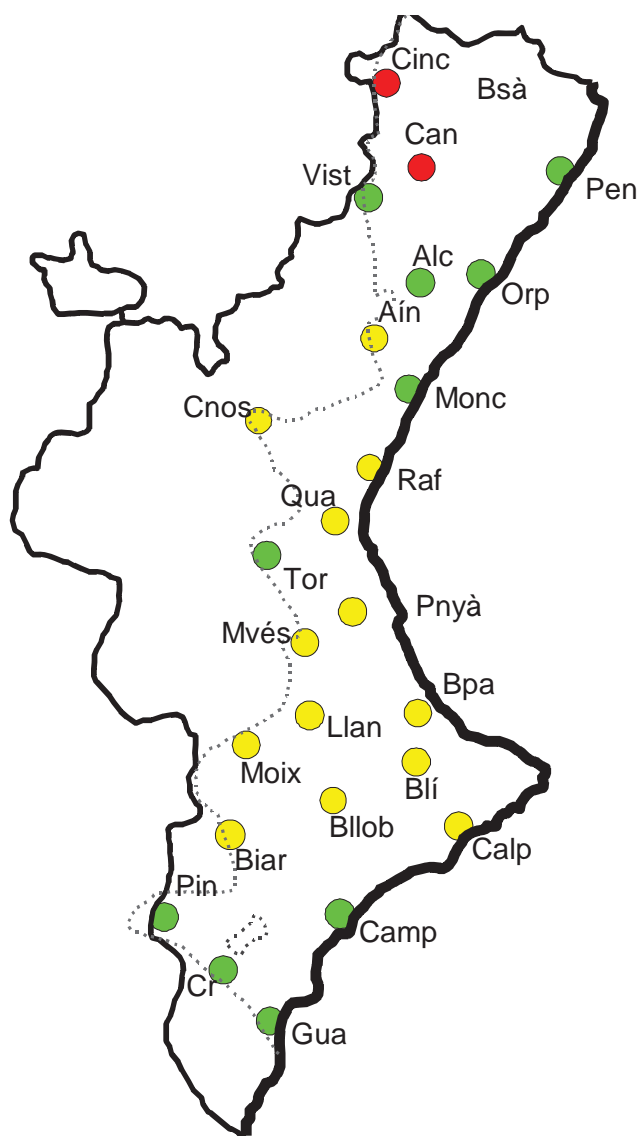
(pretèrit perfet)

■	demanaren	(6)
■	digueren	(3)
■	vaen demanar	(4)
■	vaen dir	(1)
■	van demanar	(6)
■	van dir	(4)
■	varen dir	(2)

355 ...CUIDARLE

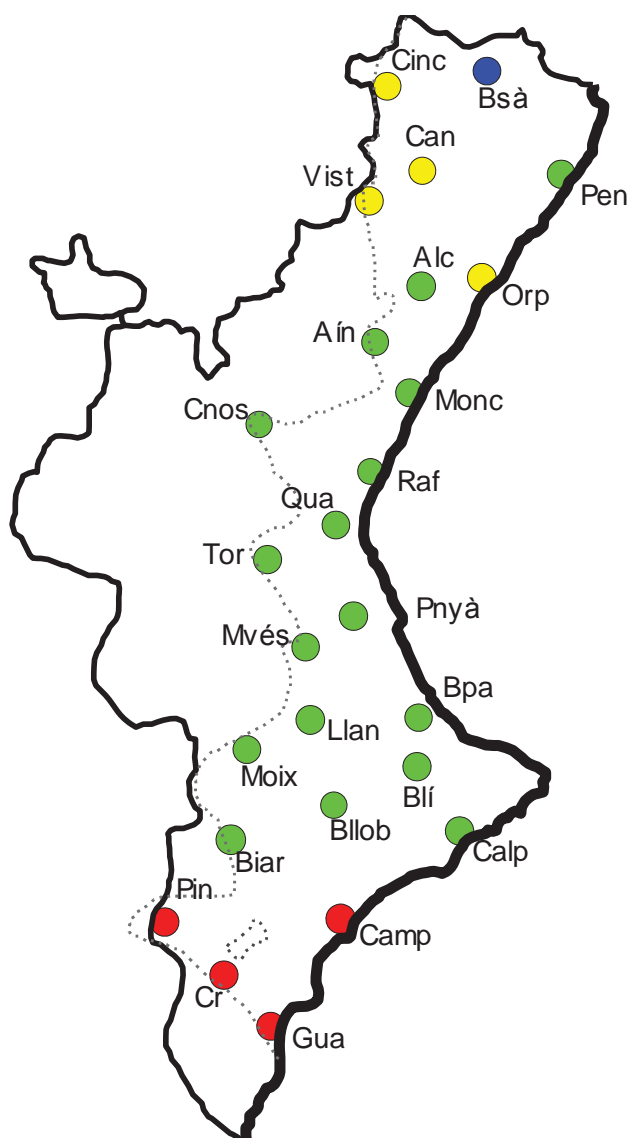
(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

■	cuid[ál]	(2)
■	cuid[álo]	(10)
■	cuid[árlu]	(13)

355 ... HAY QUE ...

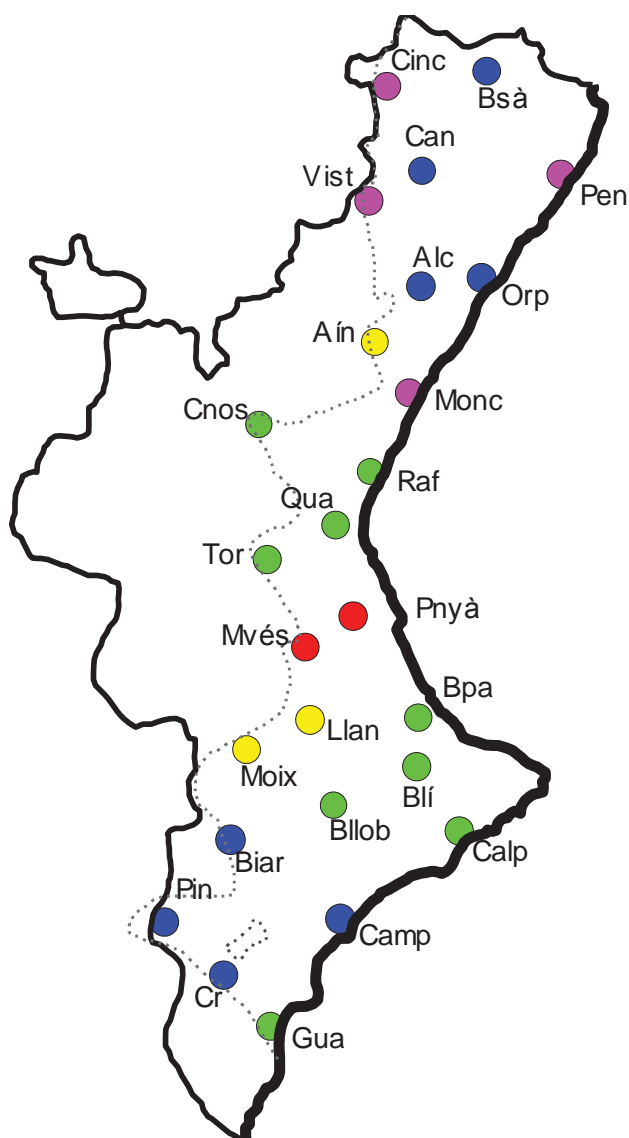
(perífrasi d'obligació)

■	ha hi que	(4)
■	hi ha que	(17)
■	n'hi ha que	(4)
■	s'ha de	(1)

356 ... PUSIERON ...

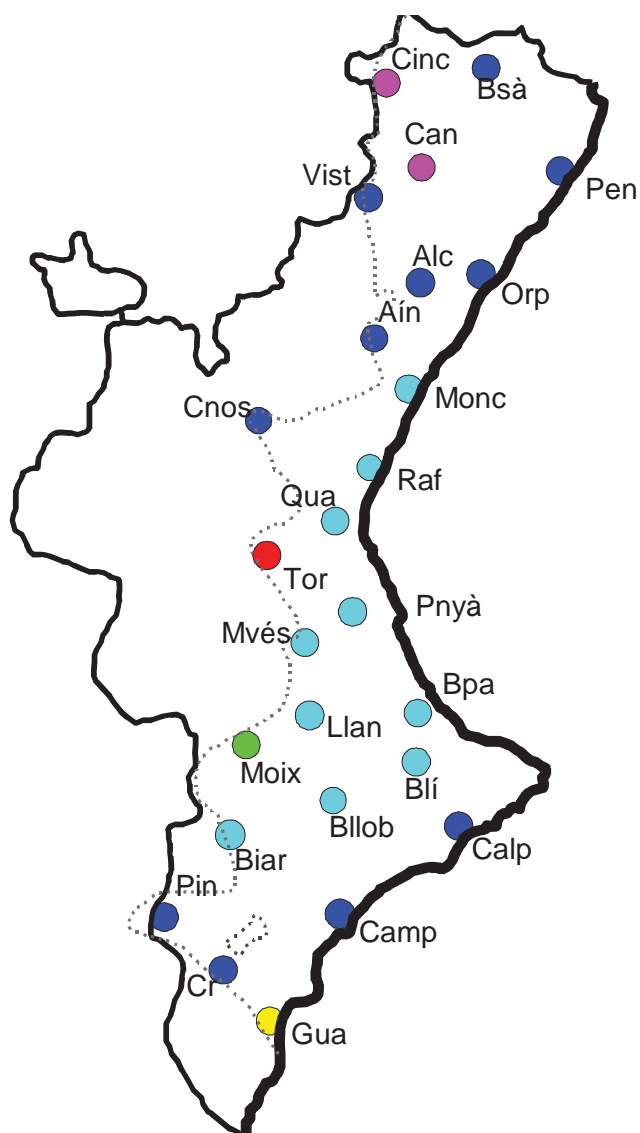
(pretèrit perfet)

■	ficaren	(2)
■	posaren	(9)
■	vaen posar	(3)
■	van posar	(8)
■	varen posar	(4)

357 ...ECHARLES ACEITE

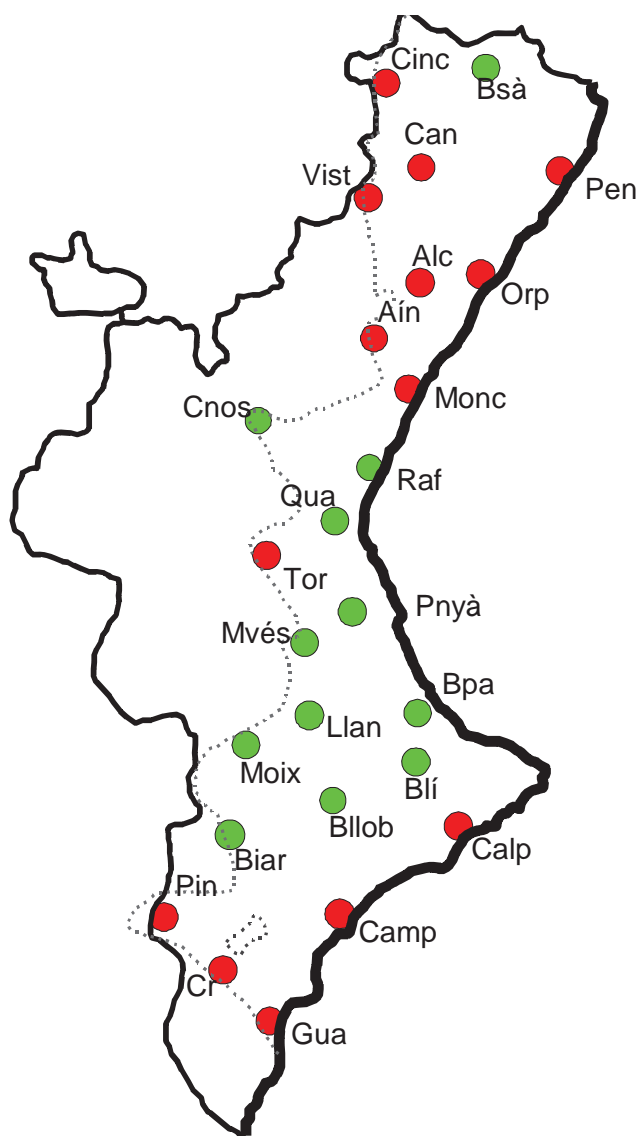
(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

■ fic[ális]	(1)
■ fic[árlos] oli	(1)
■ pos[ális] oli	(1)
■ pos[álos] oli	(11)
■ pos[áls] oli	(2)
■ pos[árlos] oli	(10)

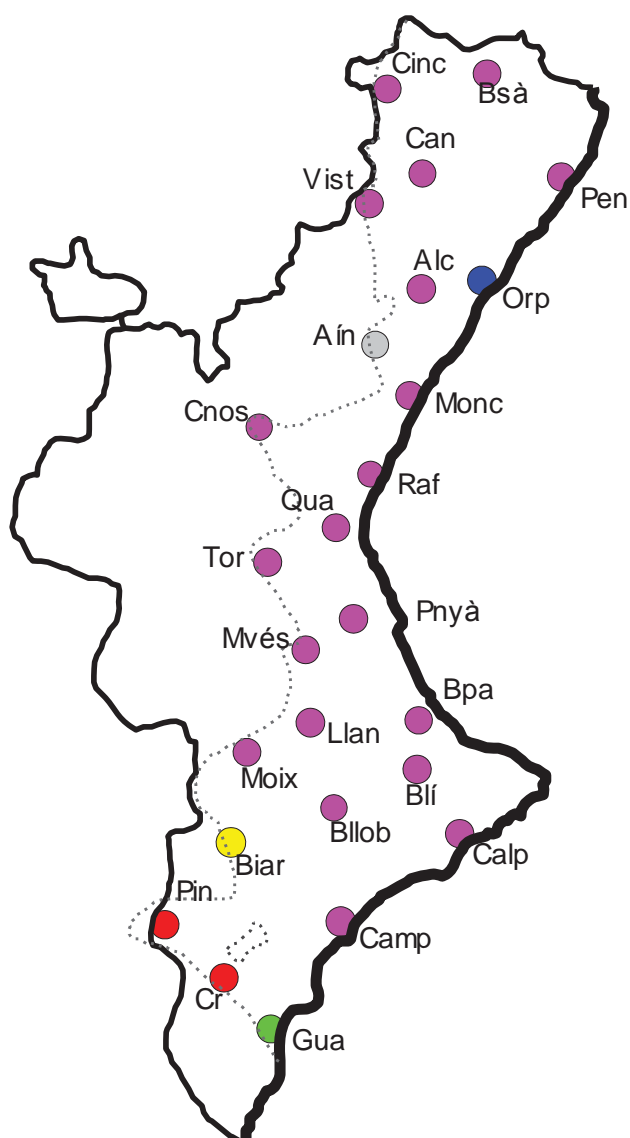
363 ...CANSARLA

(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

■	cans[ála] (14)
■	cans[árla] (12)

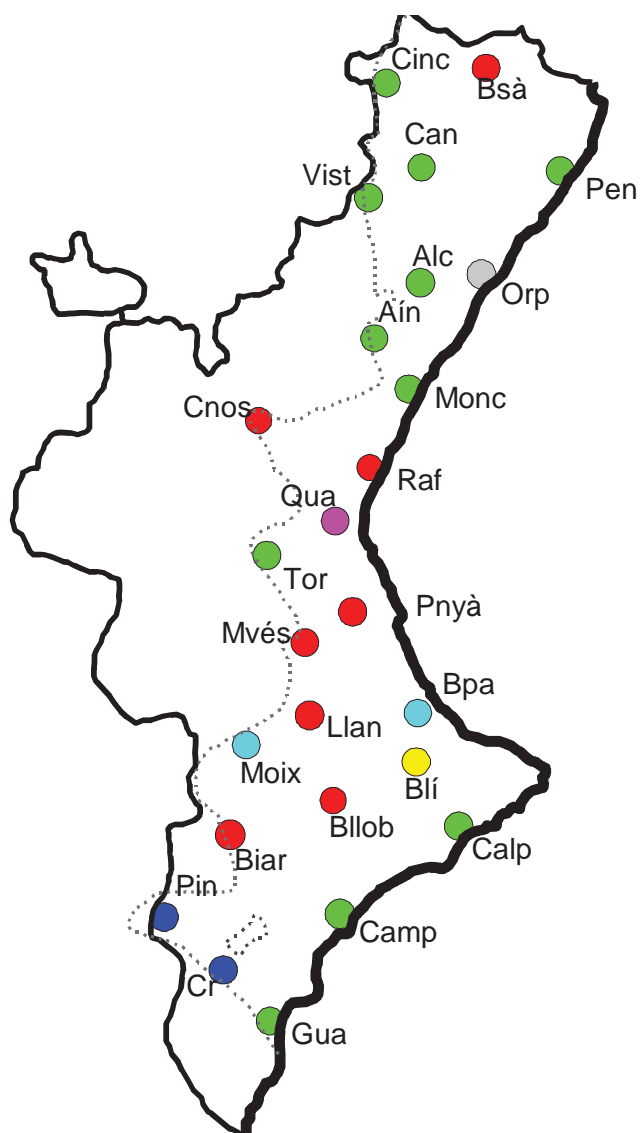
363 ... DESUNCEN ...

■	desaganxen	(2)
■	desenganxen	(1)
■	desganxen	(1)
■	desjunen	(1)
■	desjunyen	(20)
■	lleven el jou	(1)

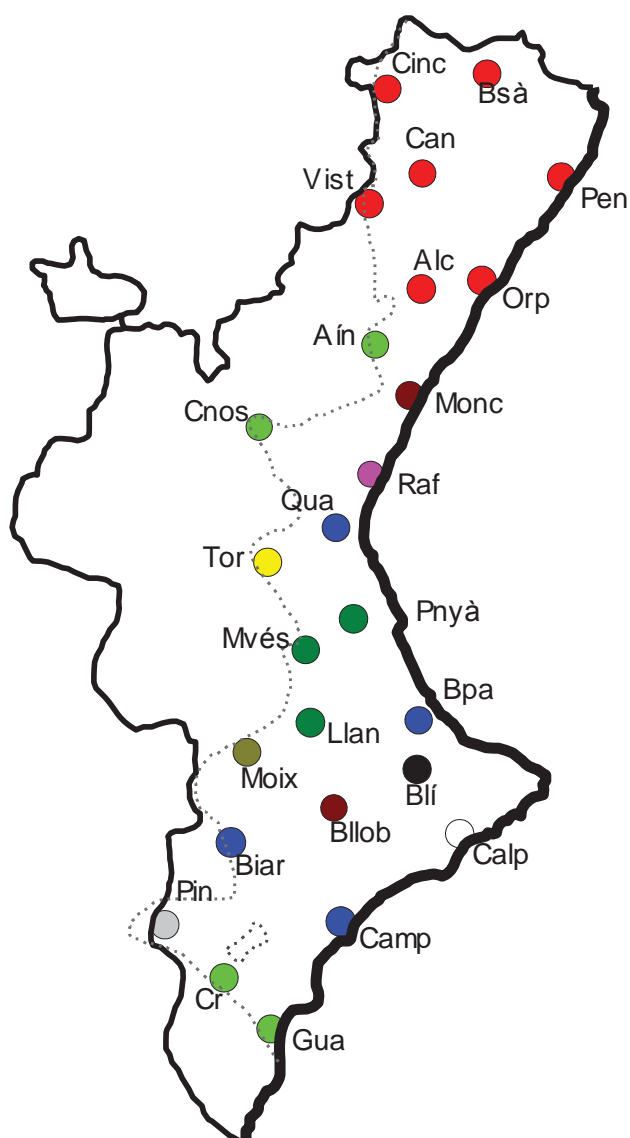
365 ...ABRIGARSE

(-r d'infinitiu en contacte amb pronom)

■	abrig[árase]	(8)
■	abrig[áse]	(11)
■	arrop[árase]	(1)
■	arrop[áse]	(2)
■	rop[árase]	(1)
■	tap[árase]	(2)
■	tap[áse]	(1)

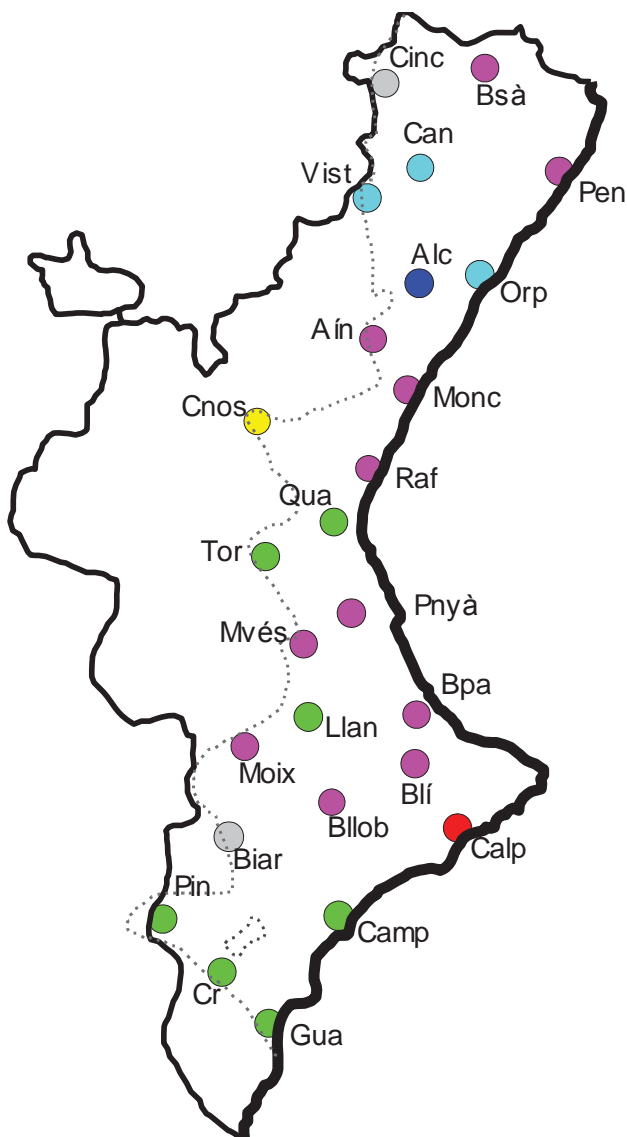
369 ... PATATAS

□	credeilles	(1)
■	credilles	(1)
■	cregailles	(1)
■	creilles	(4)
■	criailles	(1)
■	crilles	(1)
■	pataques	(7)
■	querailles	(4)
■	queredilles	(2)
■	quereilles	(3)
■	querilles	(1)

371 ... HABÍA (+ PL.) ...

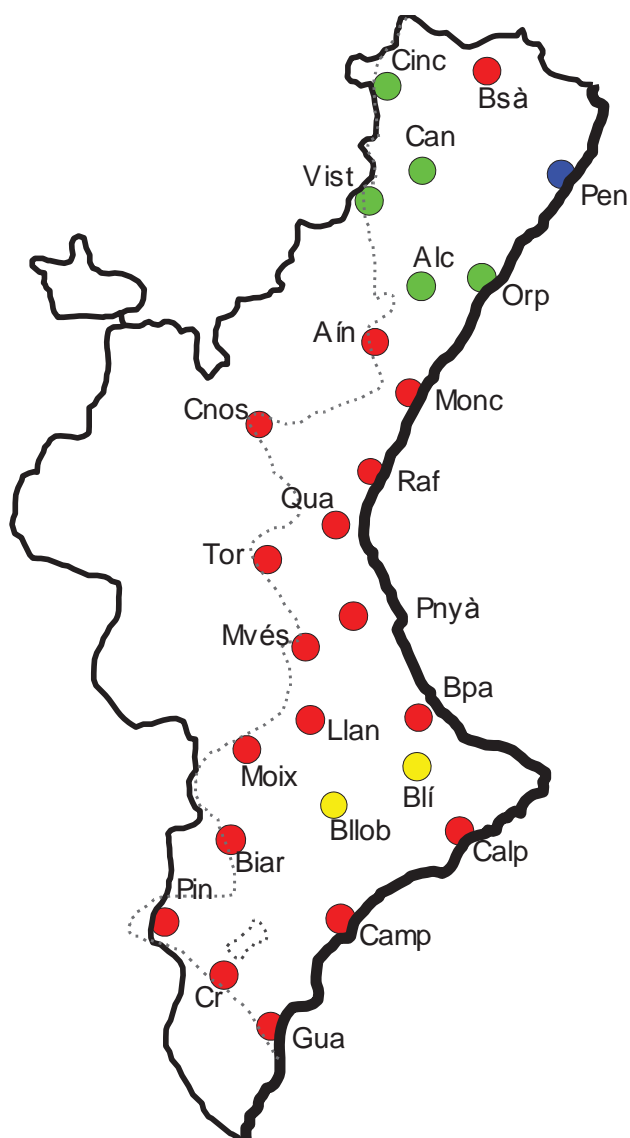
(impersonal)

■	havia	(1)
■	havien	(7)
■	hi haven	(1)
■	hi havie	(1)
■	hi havien	(11)
■	n'hi havie	(3)
■	n'hi havien	(2)

372 HACÍA ...

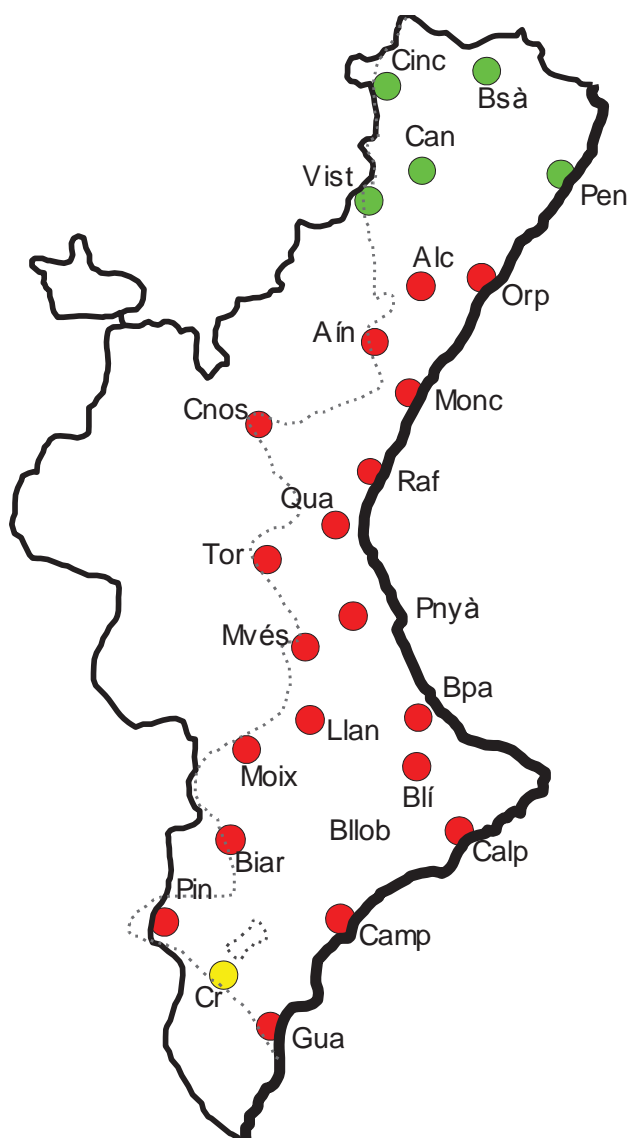
(pret. imperfet)

■	fea	(18)
■	fee	(5)
■	feia	(2)
■	fia	(1)

374 ... (HE VISTO)

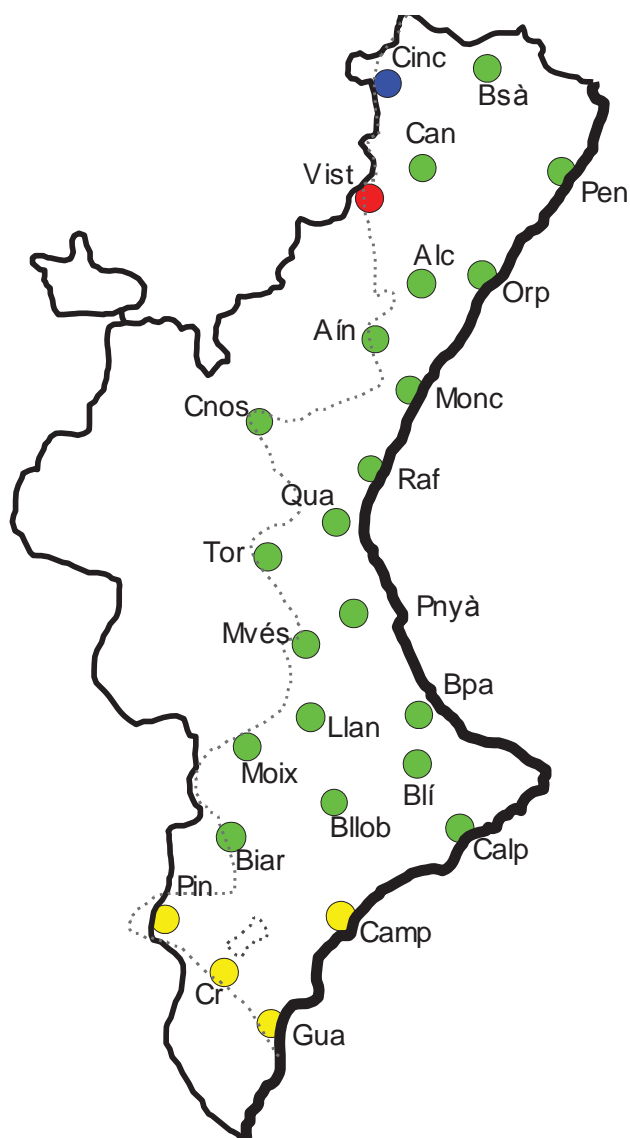
(pret. indefinit)

■	ha vist	(19)
■	hai vist	(5)
■	he vist	(1)

377 ANTEANOCHÉ ...

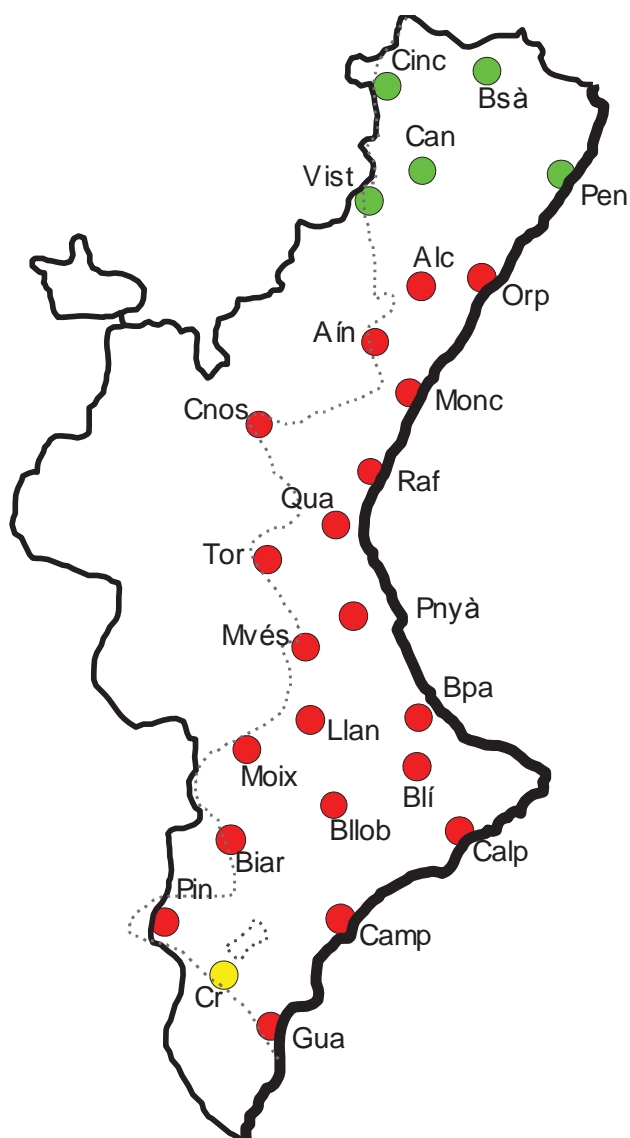
(adv.)

■	después-anit	(1)
■	después-anit	(20)
■	después-d'anit	(4)
■	dumprés-anit	(1)

378 HE BAILADO ...

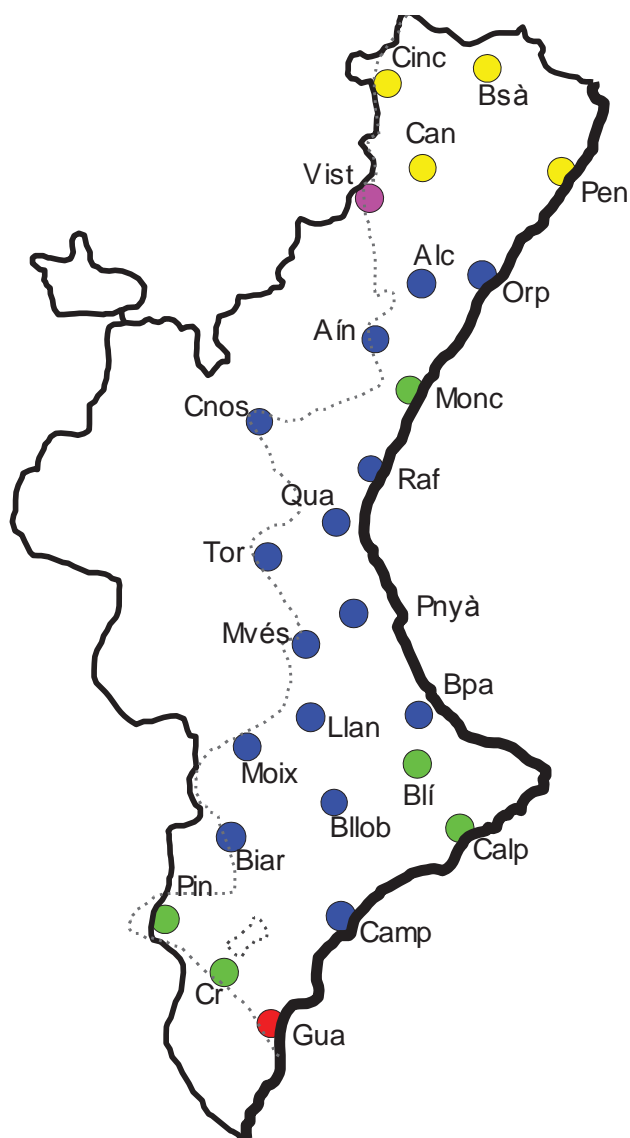
(pret. indefinit)

■	ha ballat	(20)
■	hai ballat	(5)
■	he ballat	(1)

379 HOY ...

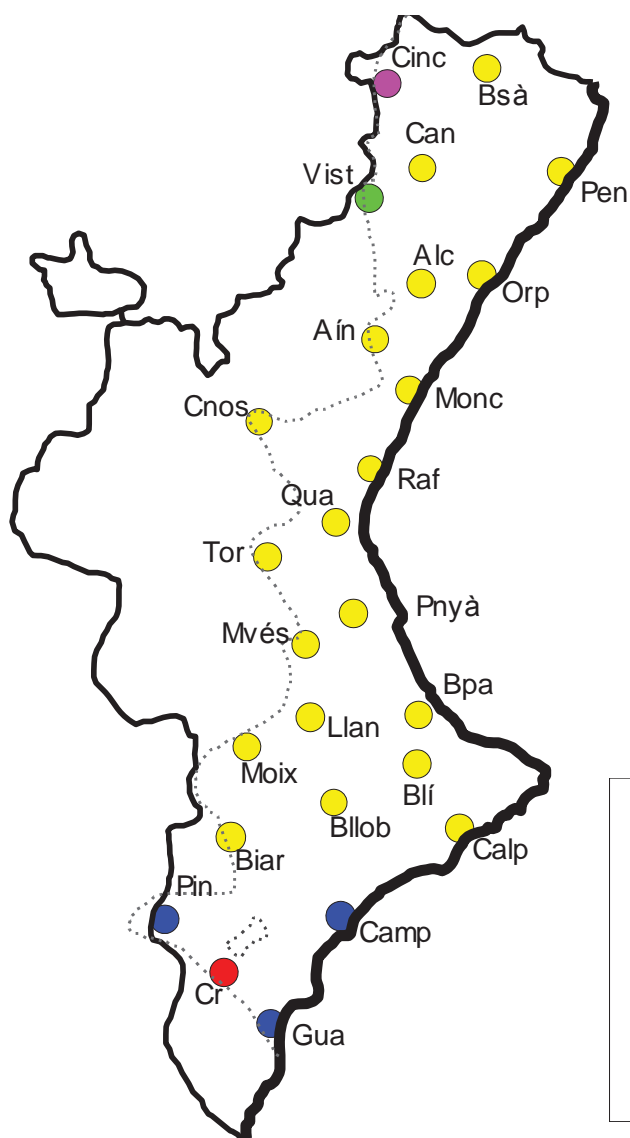
(adv.)

■	[gú]	(1)
■	[gwí]	(5)
■	avui	(4)
■	hui	(15)
■	vui	(1)

383 ANTEAYER ...

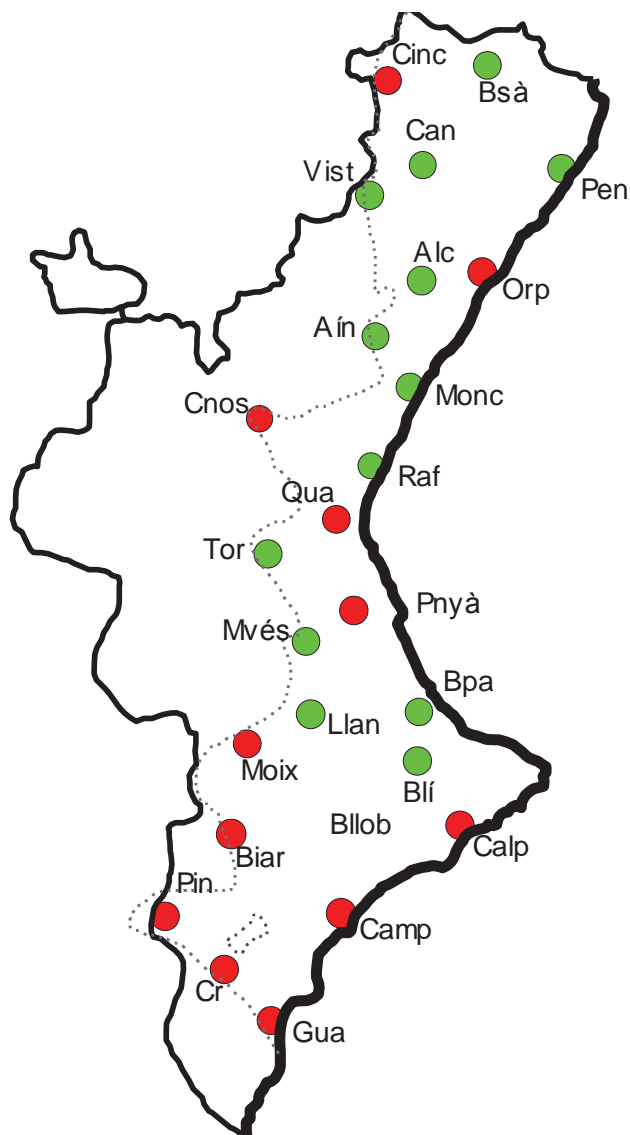
(adv.)

■	dempús-d'ahir	(1)
■	después-ahir	(1)
■	después-ahir	(20)
■	después-d'ahir	(3)
■	dumprés-ahir	(1)

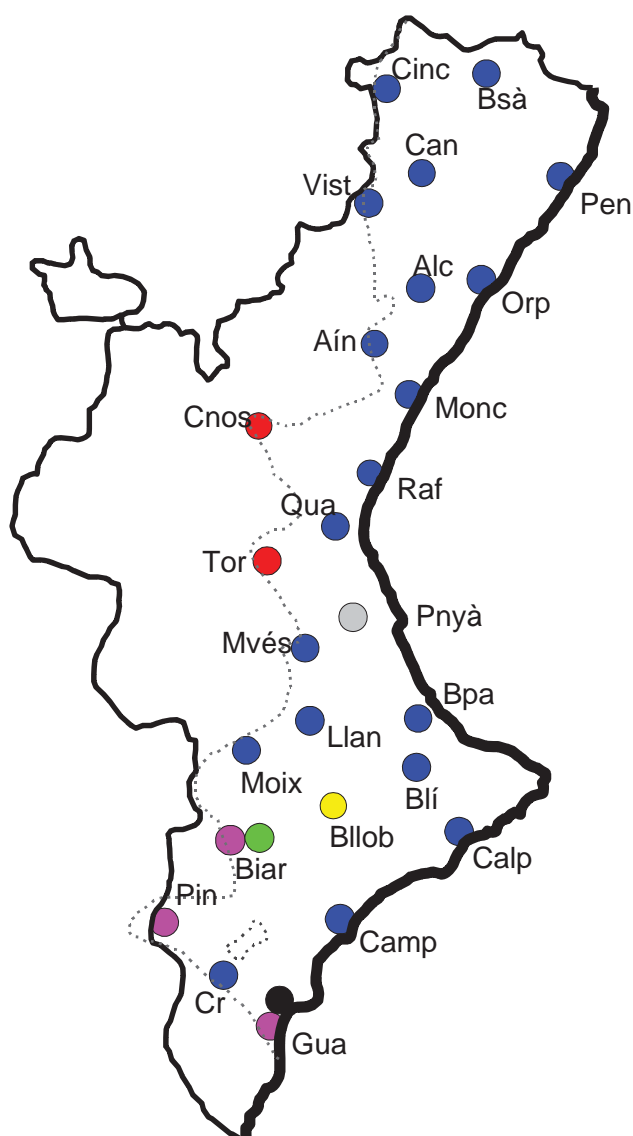
385 ... LLEGADO

(participio)

■	vengut (12)
■	vingut (13)

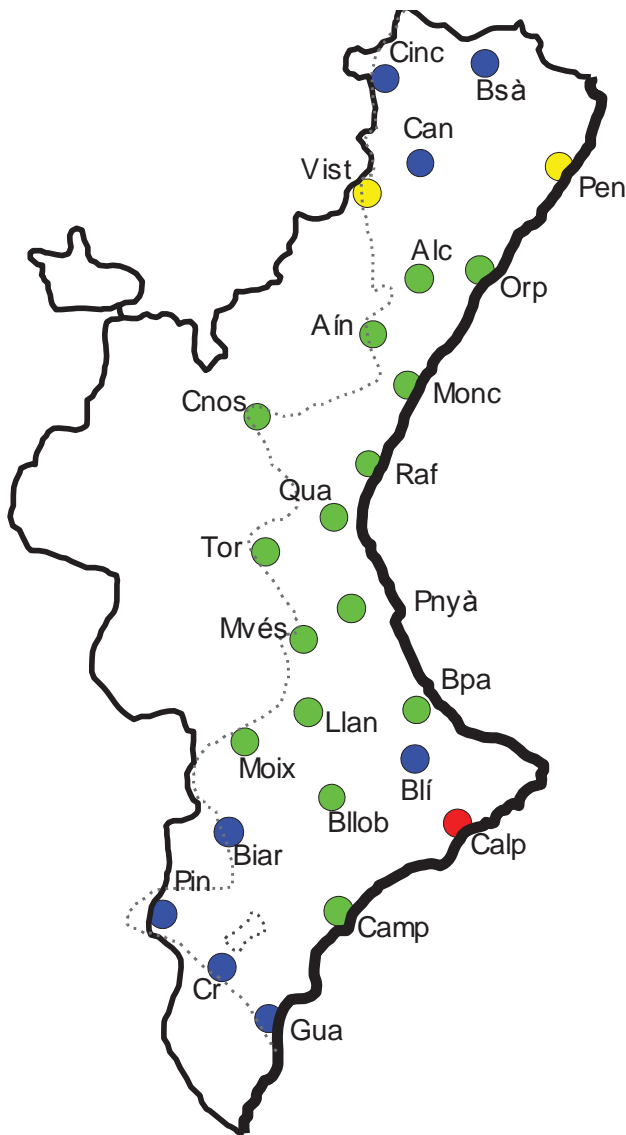
390 OJALÁ ...

■	isquera	(2)
■	o[x]ala	(1)
■	ò[k]ala	(1)
■	sisquera	(19)
■	sisquiera	(3)
■	sixquera	(1)
■	o[x]alà	(1)

411 LO QUERÉIS ...

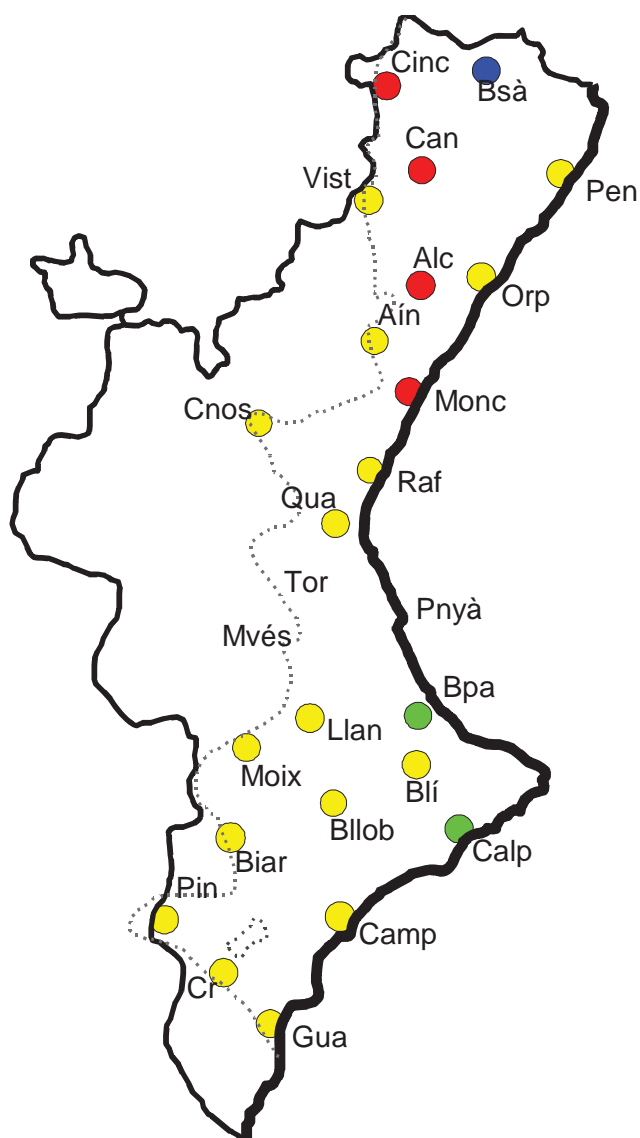
(pronom neutre "ho" + cs.)

■	hau	(1)
■	heu	(15)
■	ho	(2)
■	hu	(8)

A PART (VERANO)

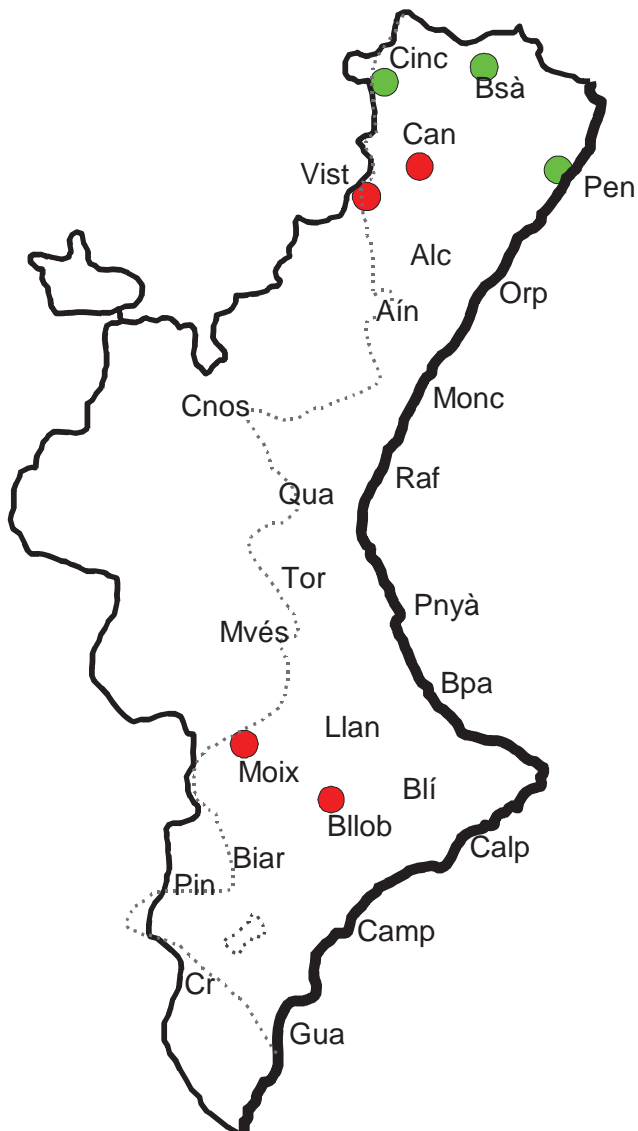
(neutralització dels grups inicials [es-], [en-], [ej-])

■	[^e s]tiu	(4)
■	[as]tiu	(2)
■	[es]tiu	(17)
■	[is]tiu	(2)

A PART ('TARDOR')

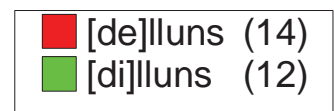
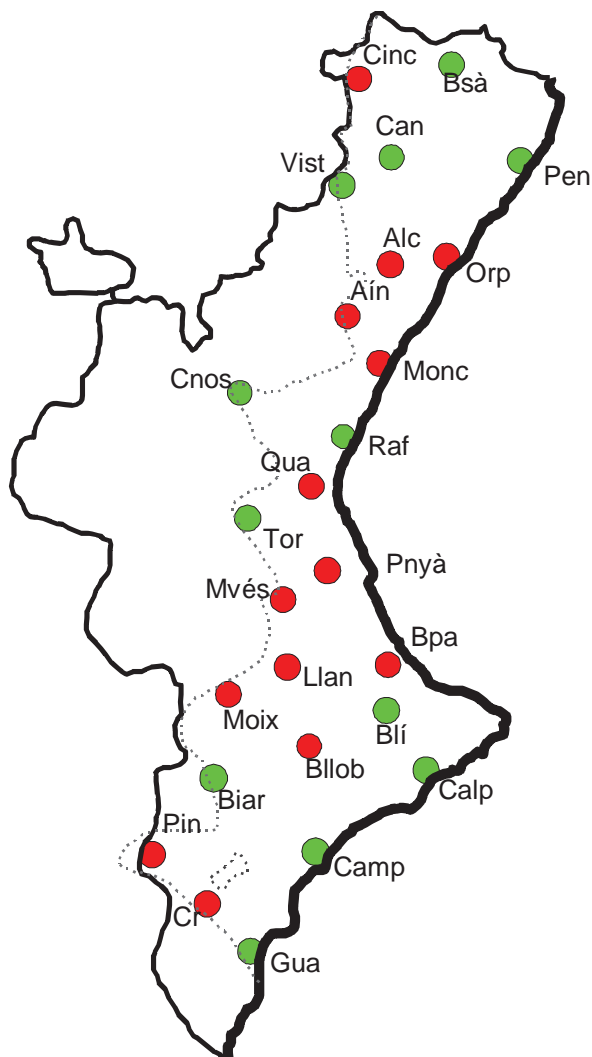
(-d- intervocàlica: sufix -ada)

■	santmiquel[á]	(4)
■	santmiquel[áda]	(3)

A PART (DILLUNS)

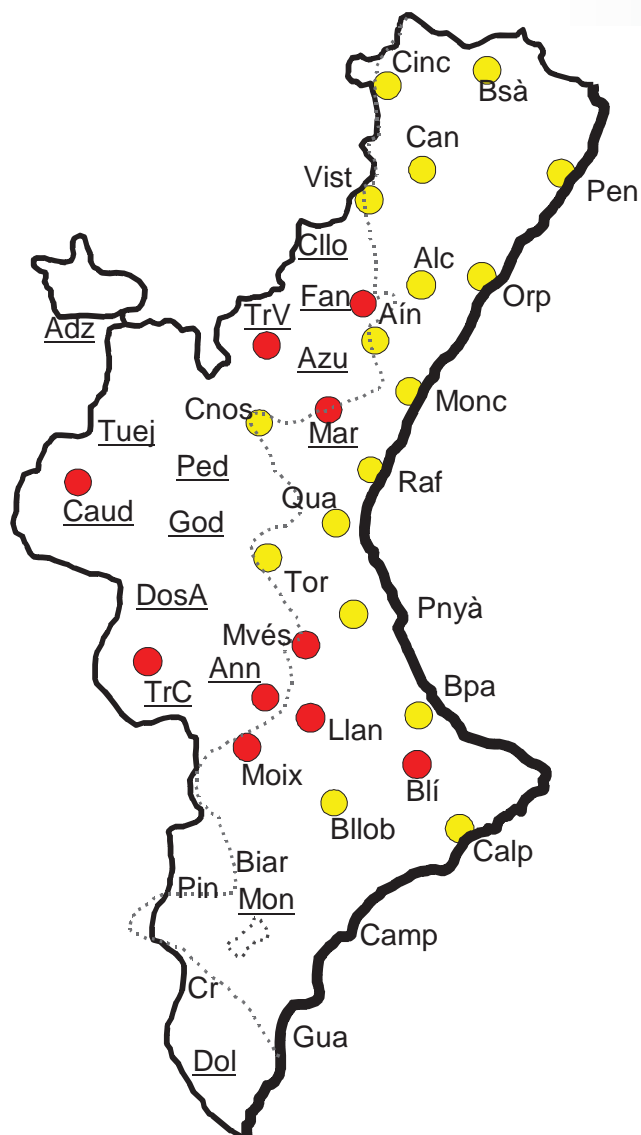
(dissimilació)

3.4.2.3. MAPES DEL QUADERN II (ZONA VALENCIANOPARLANT I
CASTELLANOPARLANT)

412 MONTAÑA

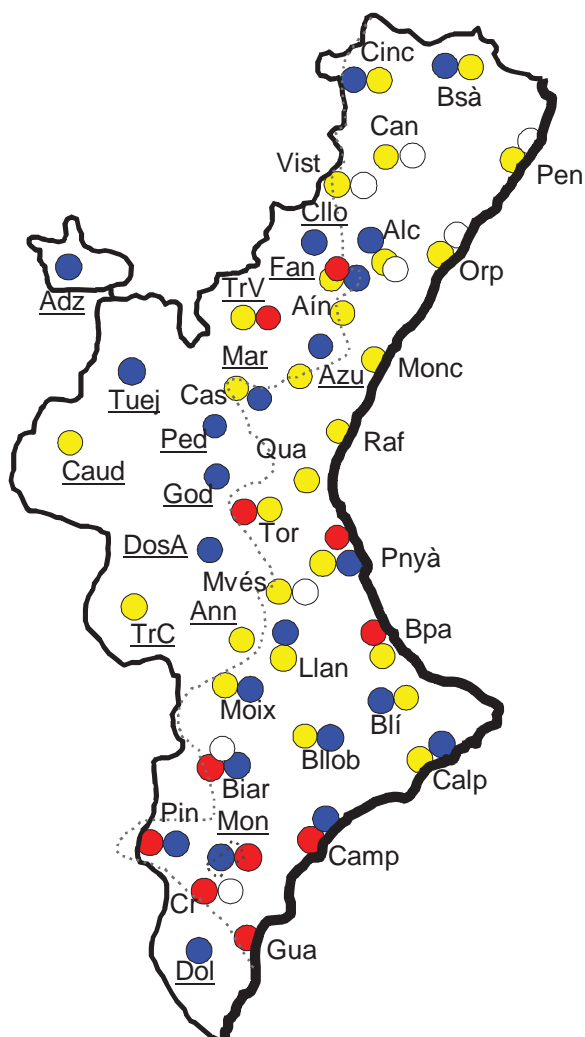
montanya / muntanya

■	monta[ɲ]a	(9)
■	munta[ɲ]a	(18)

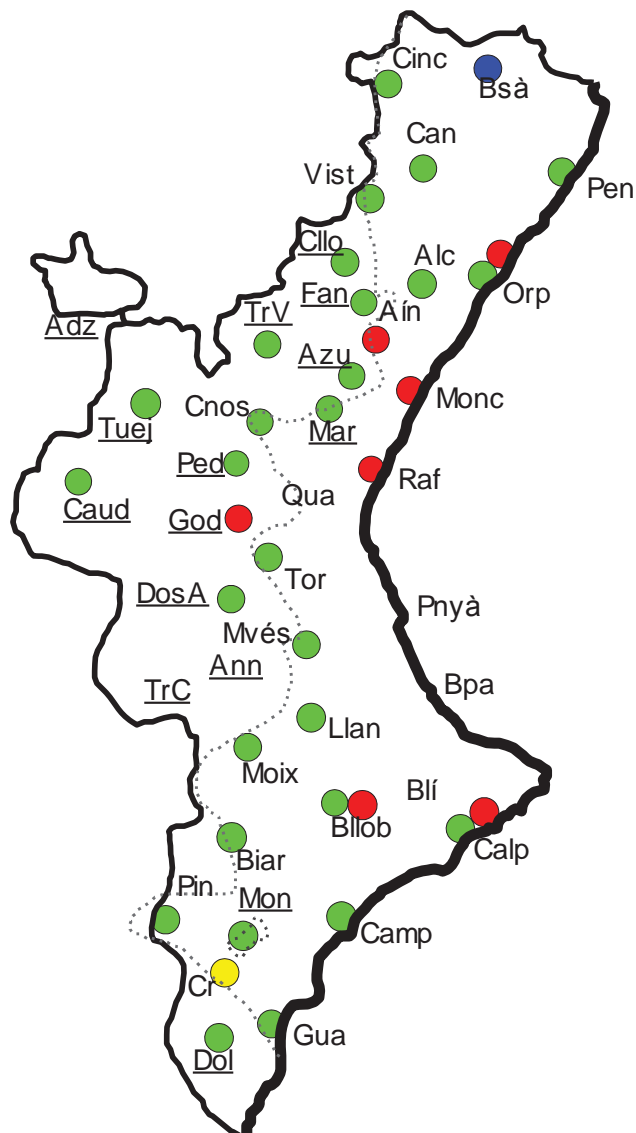
412 MONTAÑA

monte - muntanya - serra

□ (altres)	(6)
■ monte	(9)
■ muntanya / montaña	(27)
■ serra / sierra	(23)

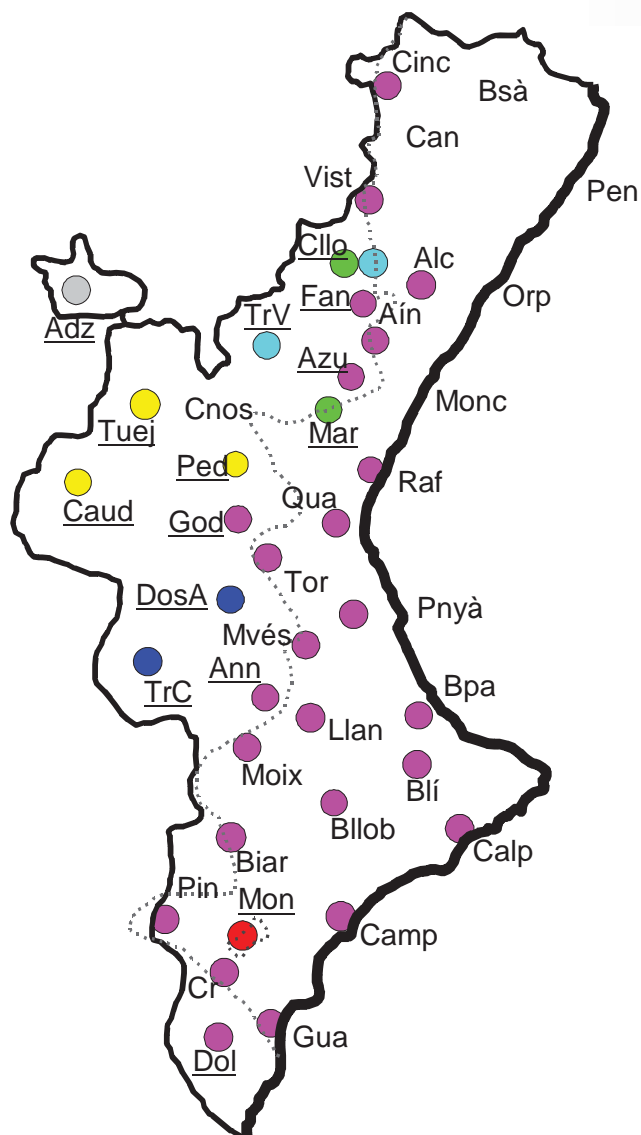
416 RAMBLA

■	barranc / barranco	(7)
■	rambla	(28)
■	ramblada	(1)
■	riu	(1)

419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)

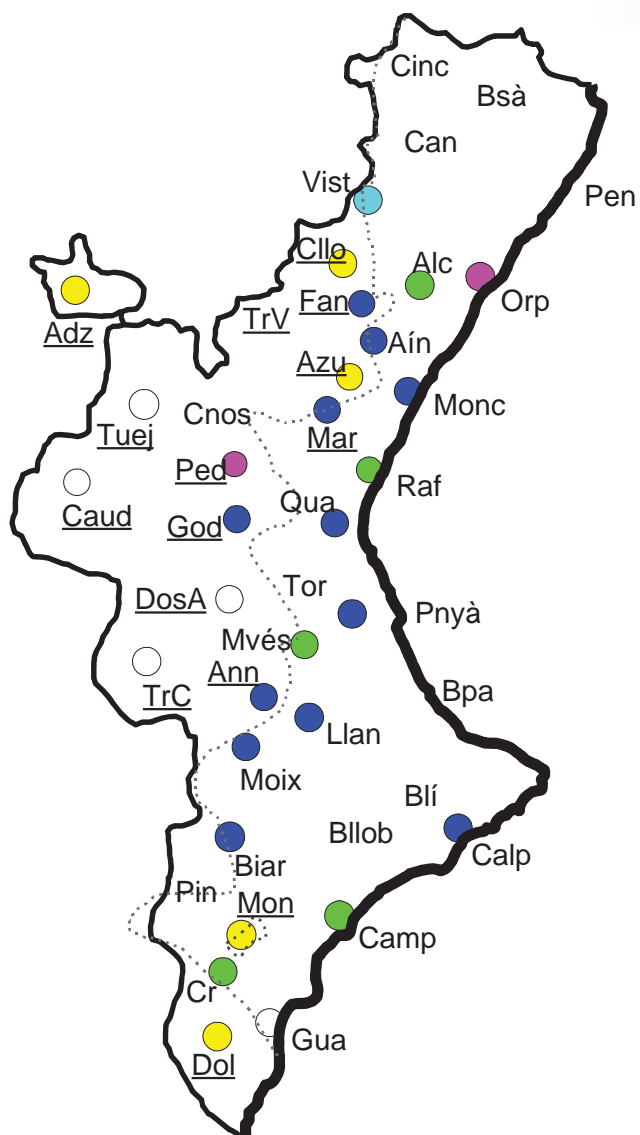
séquia

□ [θé]ca	(1)
■ asequia	(1)
■ [θé]ca	(2)
■ [θé]quia	(3)
■ [θé]ca	(2)
■ [sé]quia	(25)
■ [θá]ca	(2)

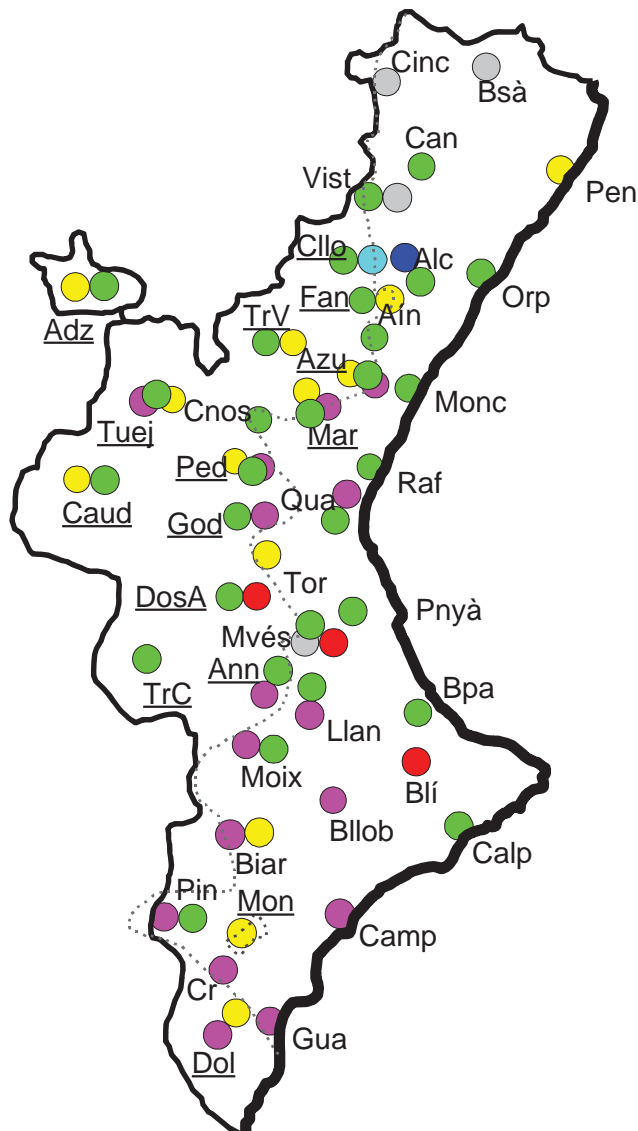
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)

'acequia secundaria'

□	(altres)	(5)
■	fillola	(5)
■	regadera	(5)
■	regadora	(12)
■	reguer / reguero	(2)
■	regueró	(1)

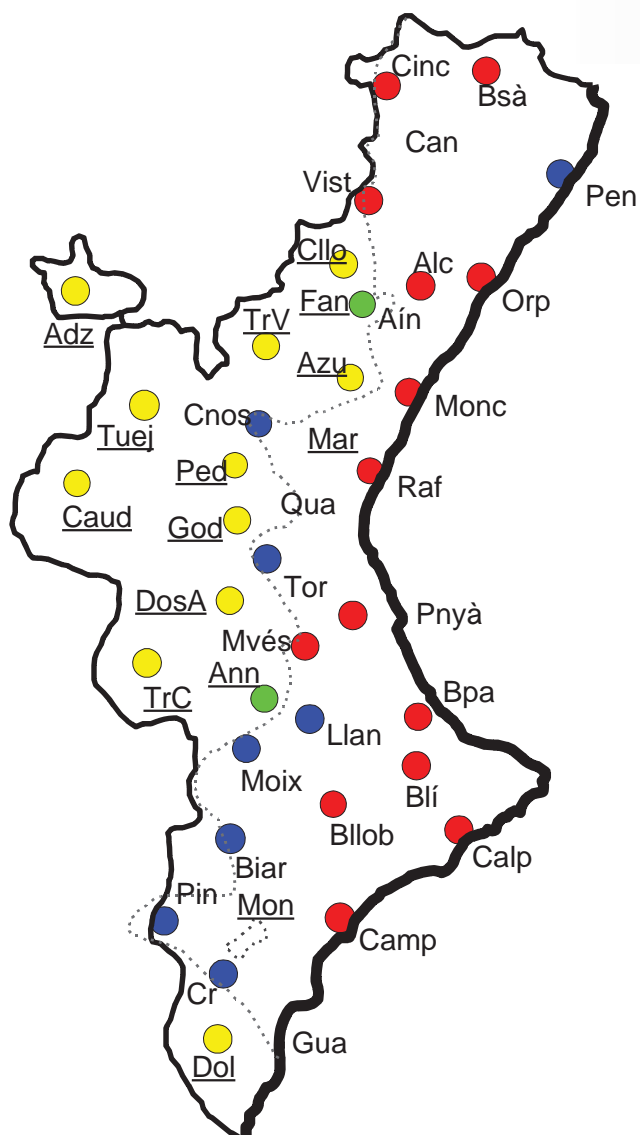
421 MANANTIAL

■	brollador	(3)
■	font / fuente	(24)
■	manantial	(13)
■	manyívol	(1)
■	naiximent / nacimiento	(16)
■	ójal	(1)
■	ullal	(4)

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE. ALBERCA. CISTERNA. POZO. POZA)

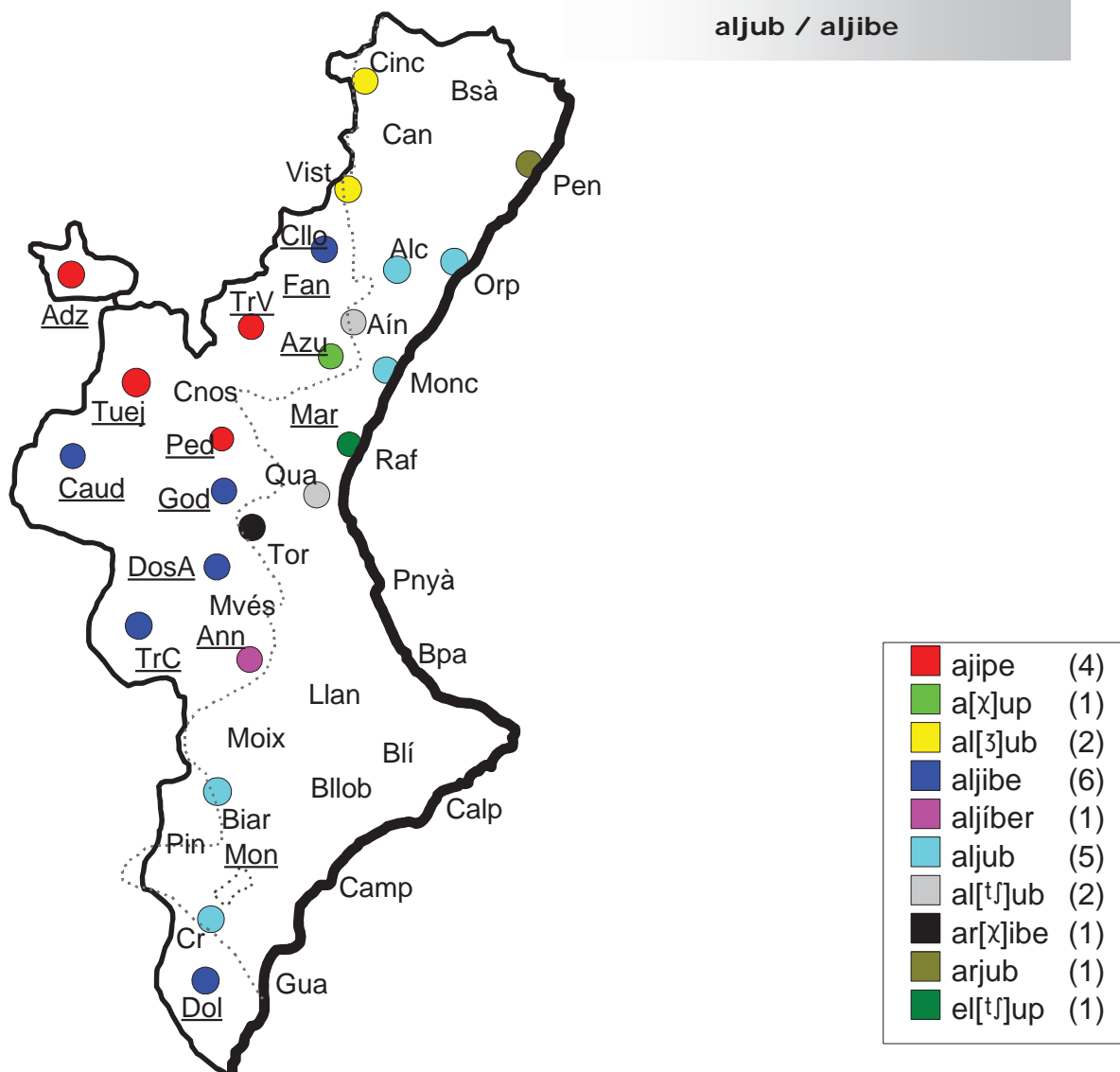
pou / pozo

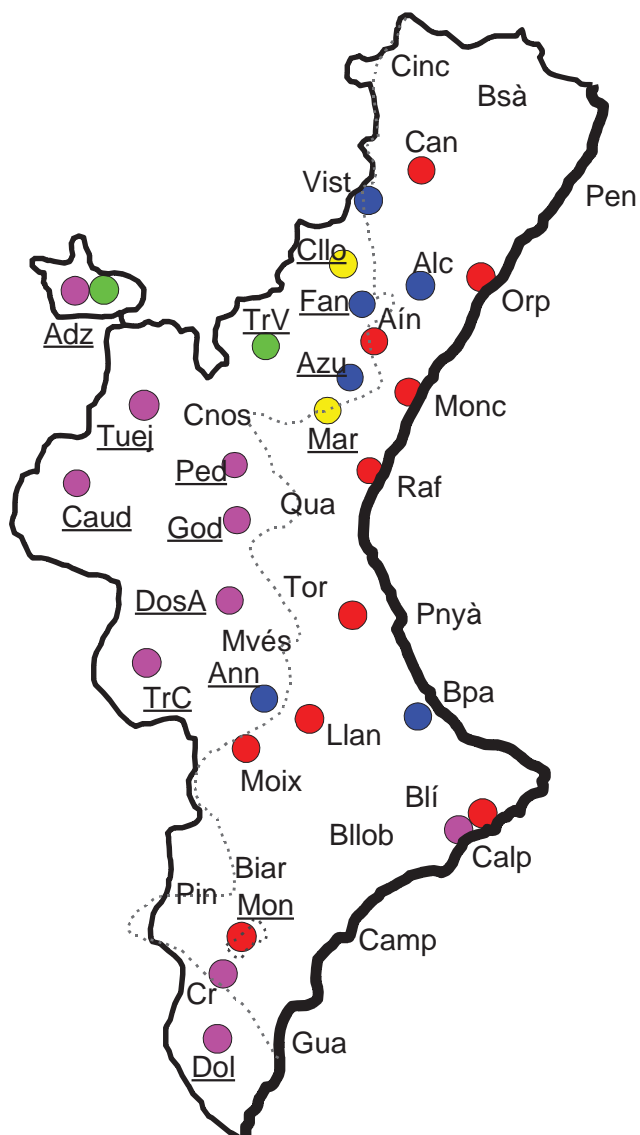
■	p[ó]u	(14)
■	po[z]o	(2)
■	pozo	(11)
■	p[ó]u	(8)

421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE. ALBERCA. CISTERNA. POZO. POZA)

aljub / aljibe

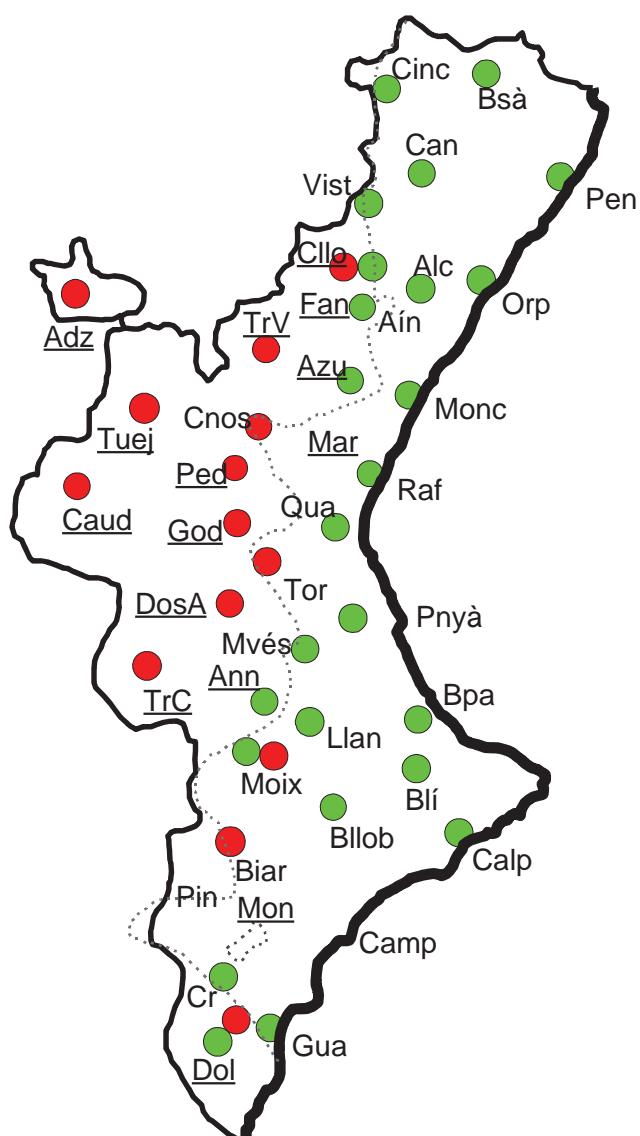

422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.

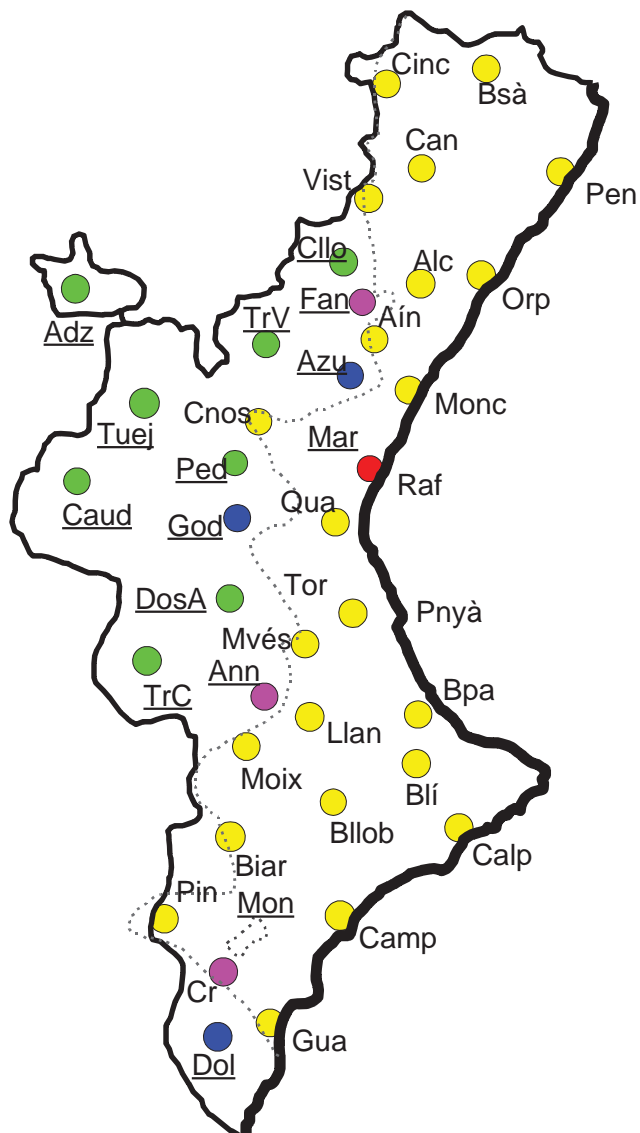
■	(altres)	(10)
■	a[θ]ú	(2)
■	a[θ]ut	(2)
■	a[s]ut	(6)
■	presa	(10)

422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.)

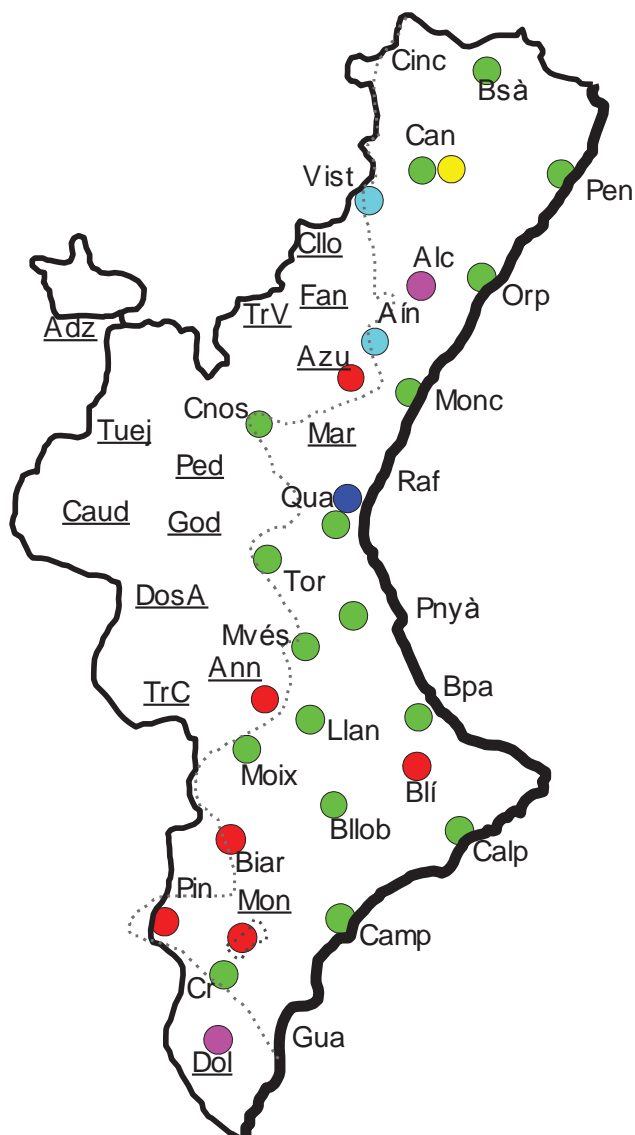
■	n[ó]ria / n[ó]ria	(14)
■	s[é]nia	(25)

424a ACERO

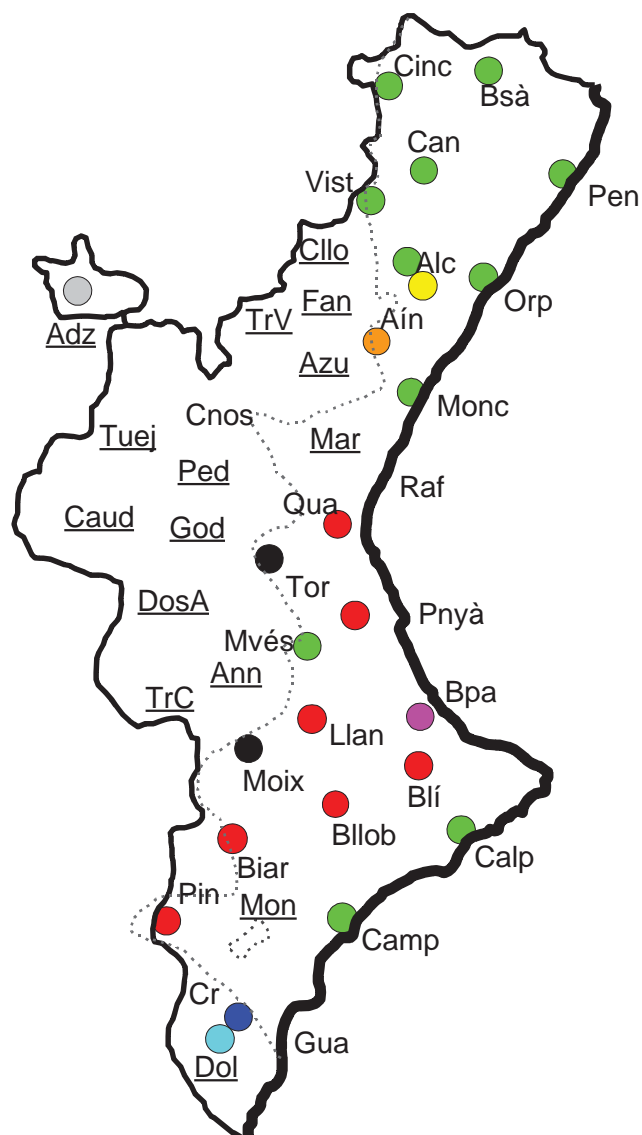
■	[s]er	(1)
■	a[θ]ero	(8)
■	a[s]er	(23)
■	a[s]ero	(3)
■	a[z]ero	(3)

425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)

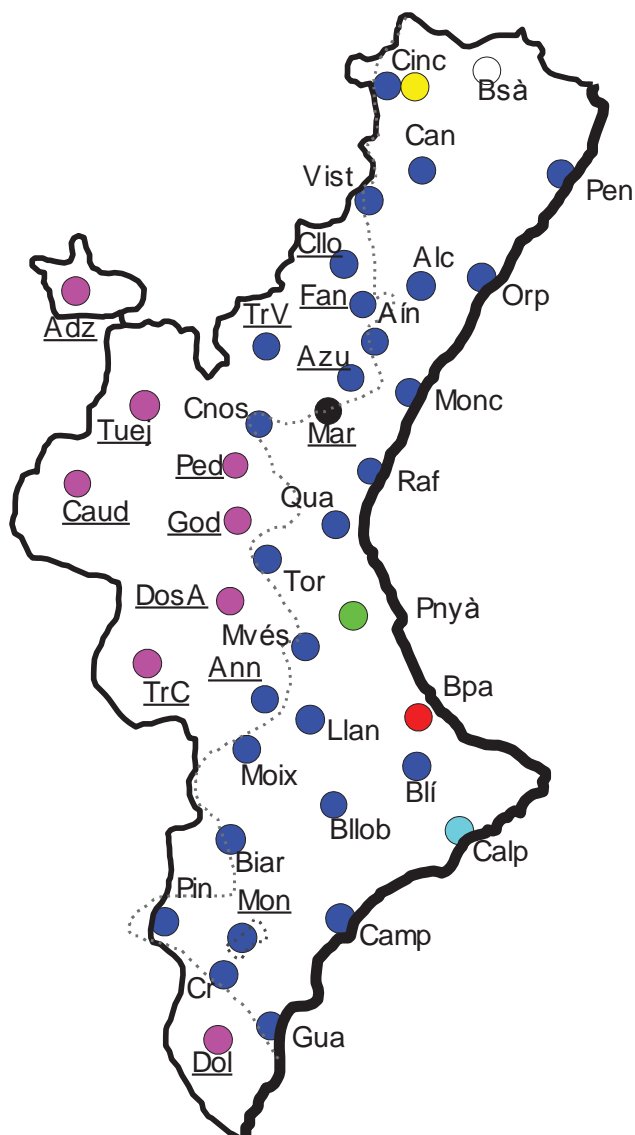
■	tremontana	(6)
■	tremuntana	(17)
■	tremuntanal	(1)
■	tremuntaneta	(1)
■	tresmontana	(2)
■	tresmuntana	(2)

425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)

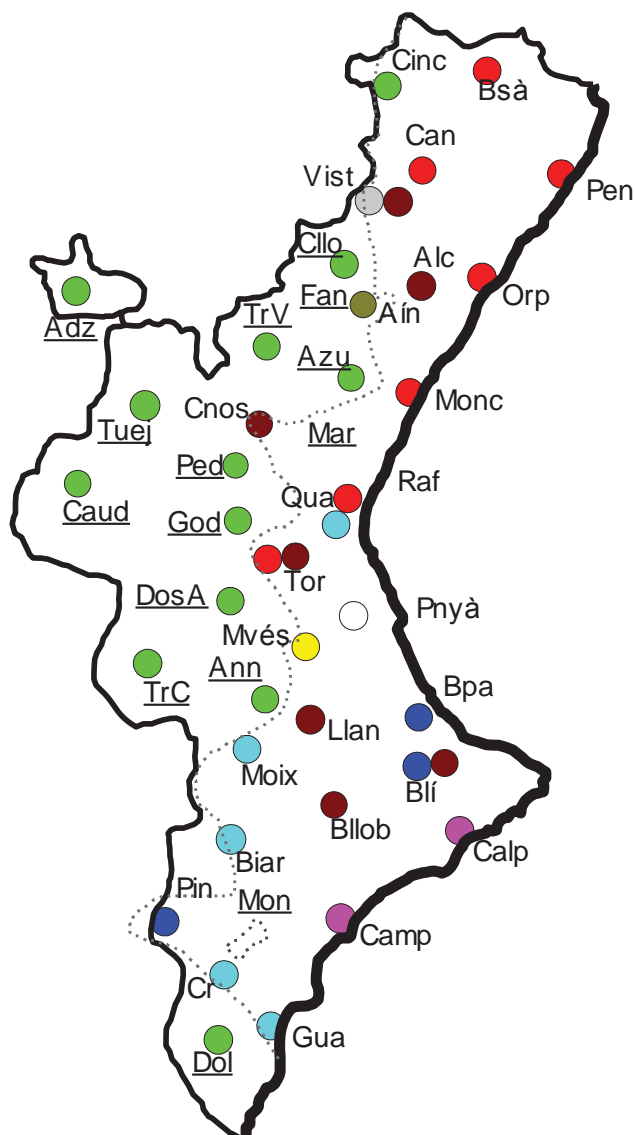

■	airada	(7)
■	aire fort	(1)
■	airegada	(1)
■	airoteo	(1)
■	borrasca	(1)
■	vendaval	(1)
■	ventada	(11)
■	ventolera	(2)
■	volada	(1)

426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO)

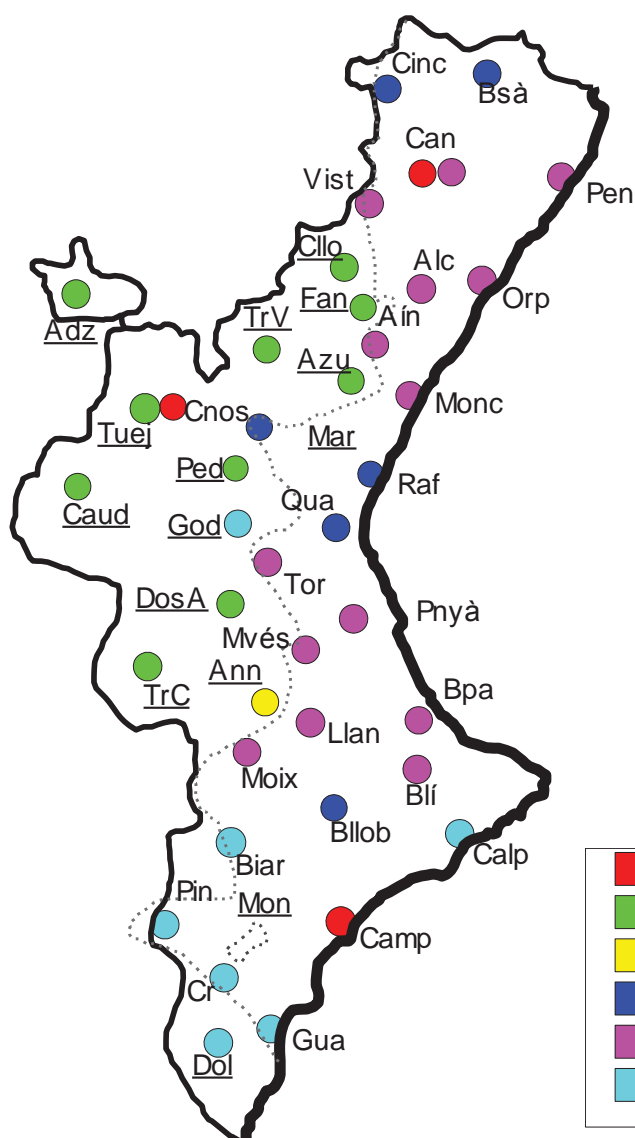

426a HURACÁN

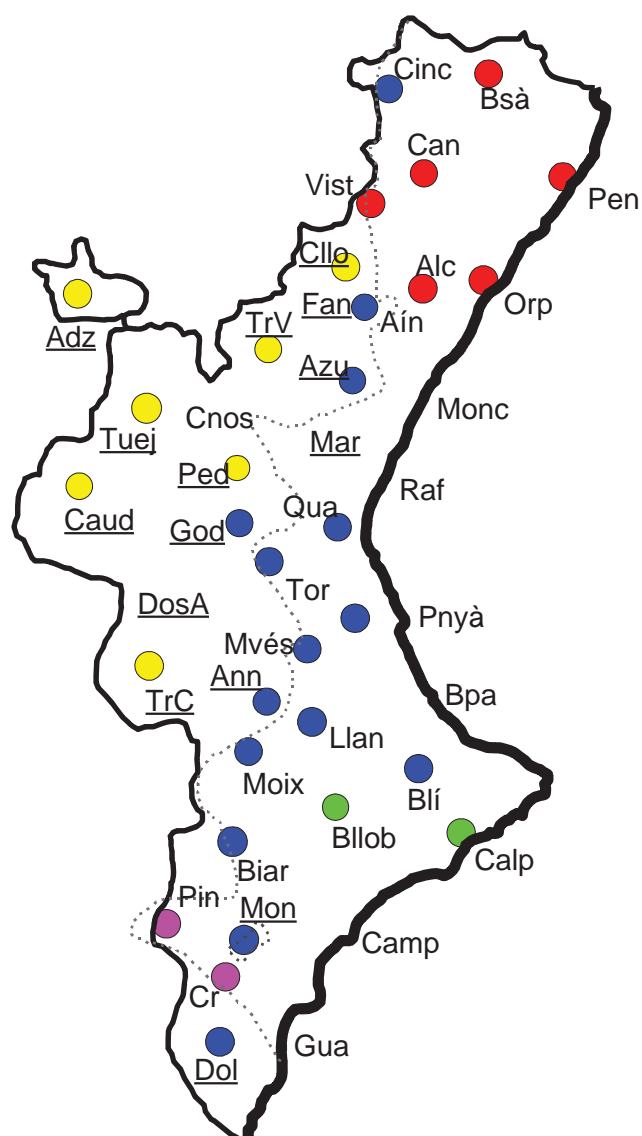
■	(altres)	(7)
□	aire aduracanat	(1)
■	aire huracanat	(1)
■	cicló	(3)
■	durac[á]n	(2)
■	duracà	(5)
■	haracán	(1)
■	hurac[á]n	(13)
■	huracà	(7)
■	hurracà	(1)

426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)

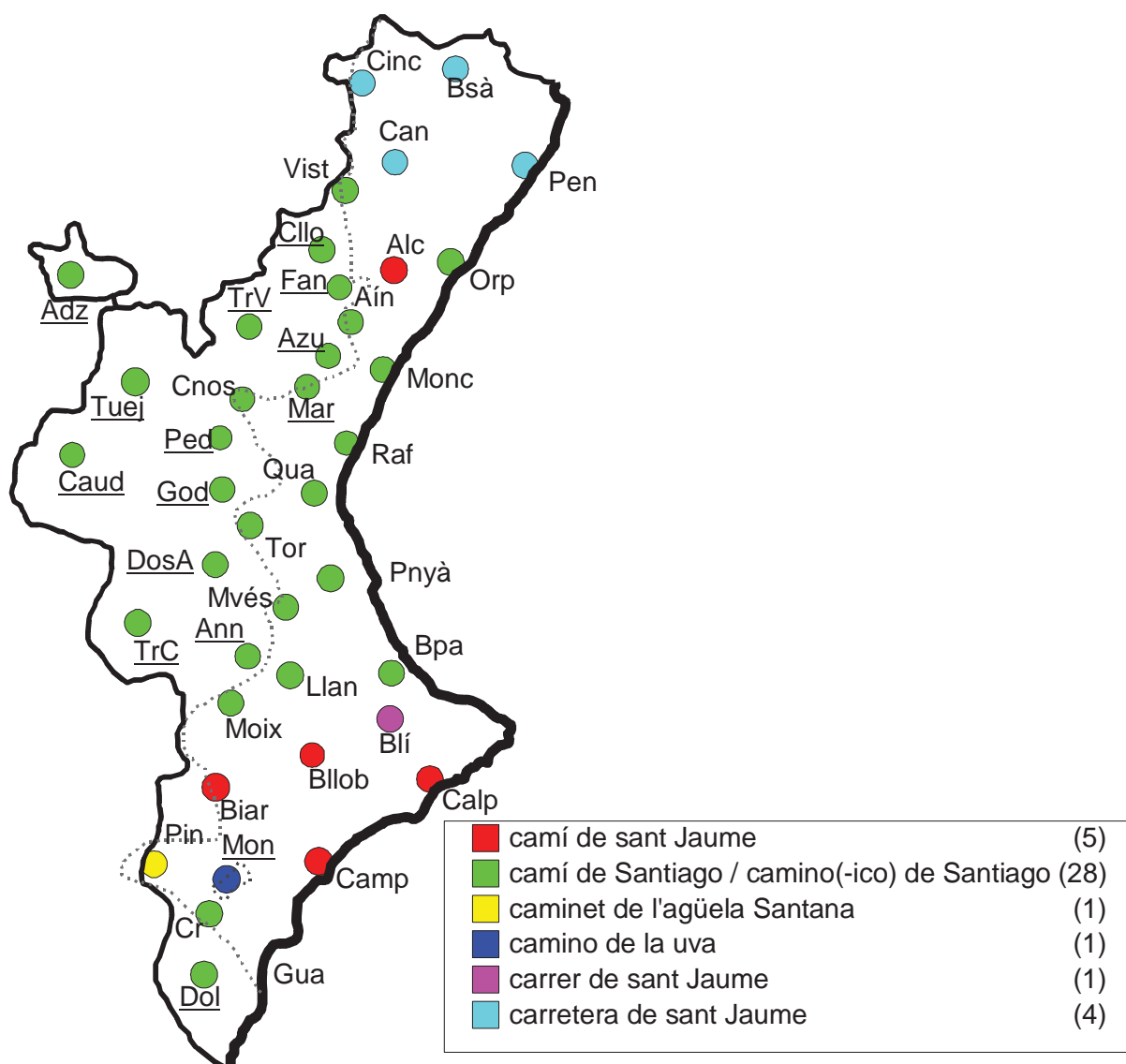
■	(altres)	(3)
■	nublo	(10)
■	núgo	(1)
■	núgol	(6)
■	núvol	(14)
■	nuvolat / nublado (i variants)	(7)

426f LUCERO DEL ALBA

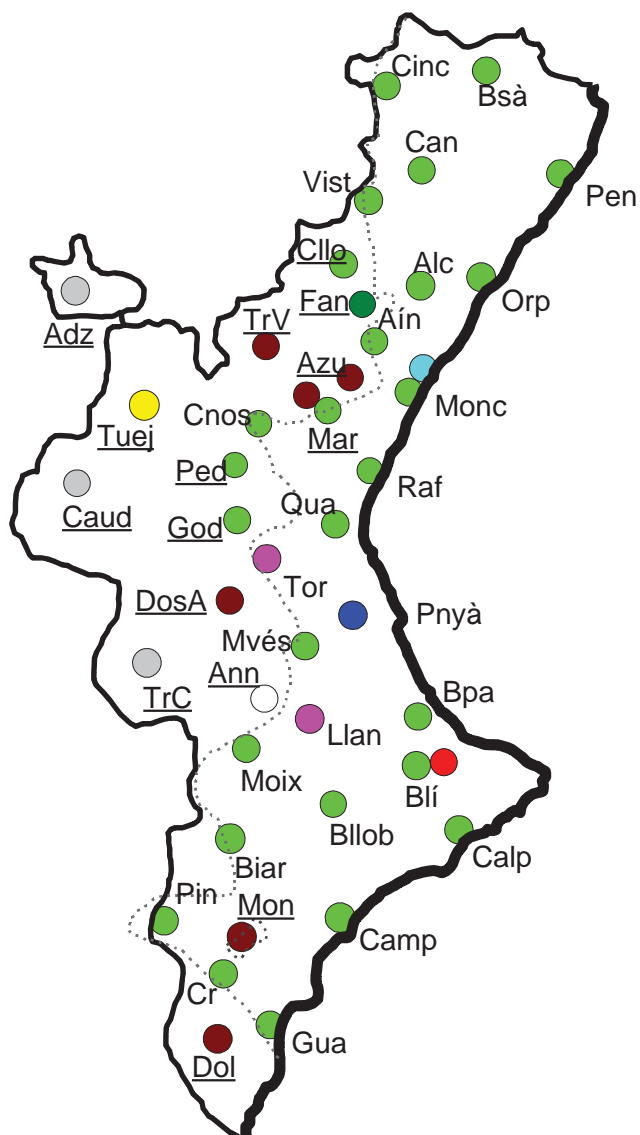

■	estel	(6)
■	estrel	(2)
■	lu[θ]ero	(7)
■	lu[s]ero	(15)
■	lu[z]ero	(2)

427 VÍA LÁCTEA

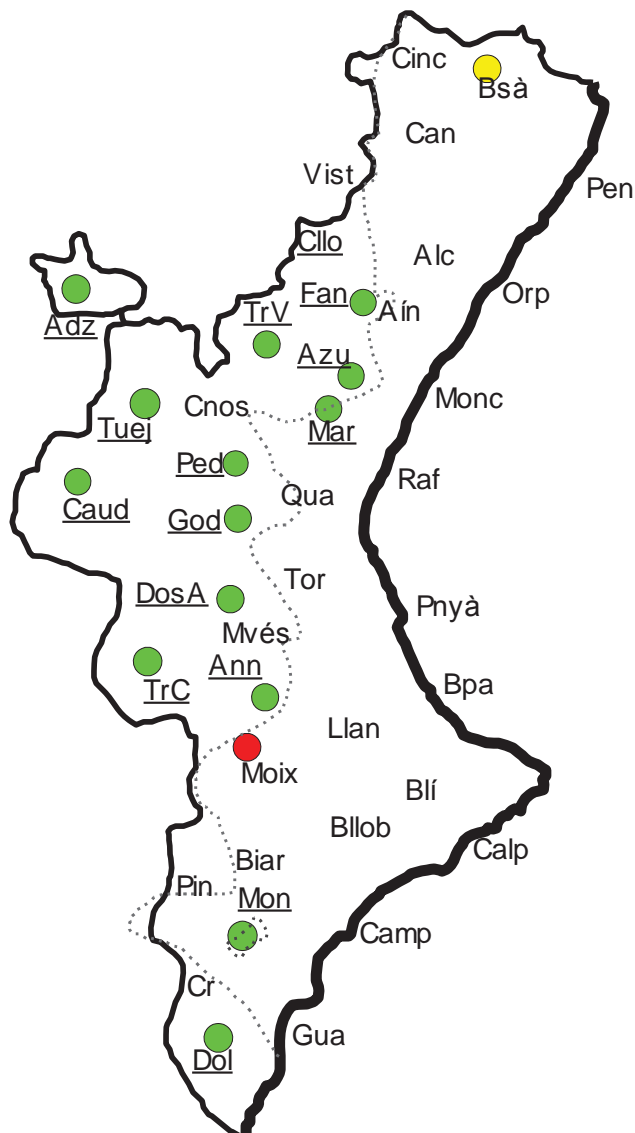

428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)

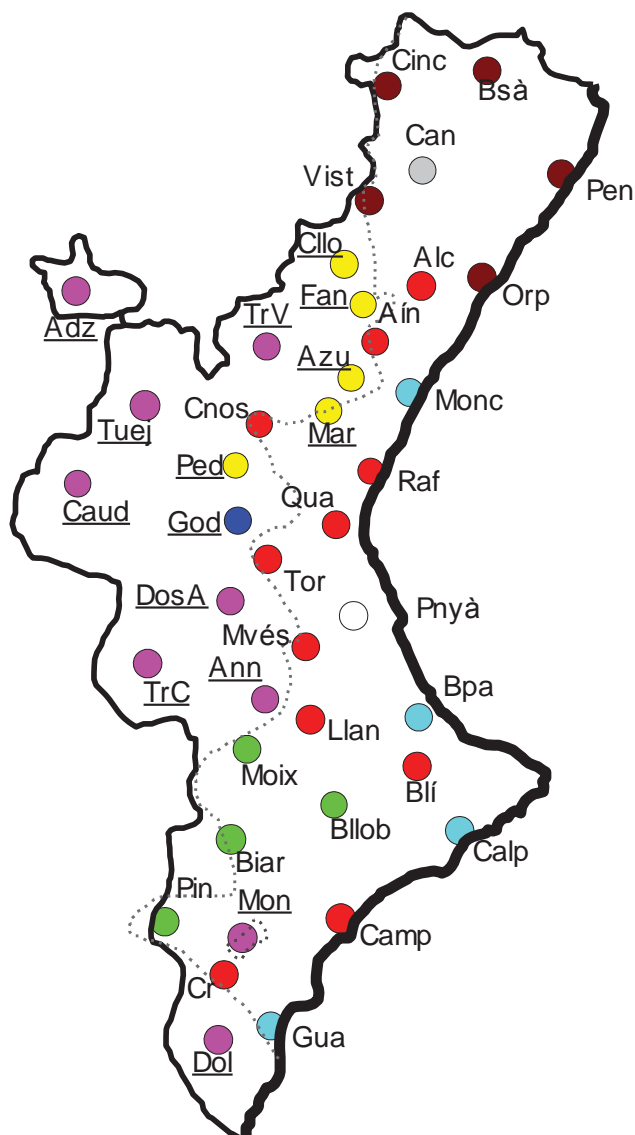
■	capa	(1)
■	cerco	(3)
■	cércol	(1)
■	galdrufa	(1)
■	galdufa	(2)
■	gallerufa	(1)
■	gandufa	(1)
■	r[²]gle / r[⁰]gle	(27)
■	rolde	(6)
■	ruedo	(1)

429 FUCILAZO

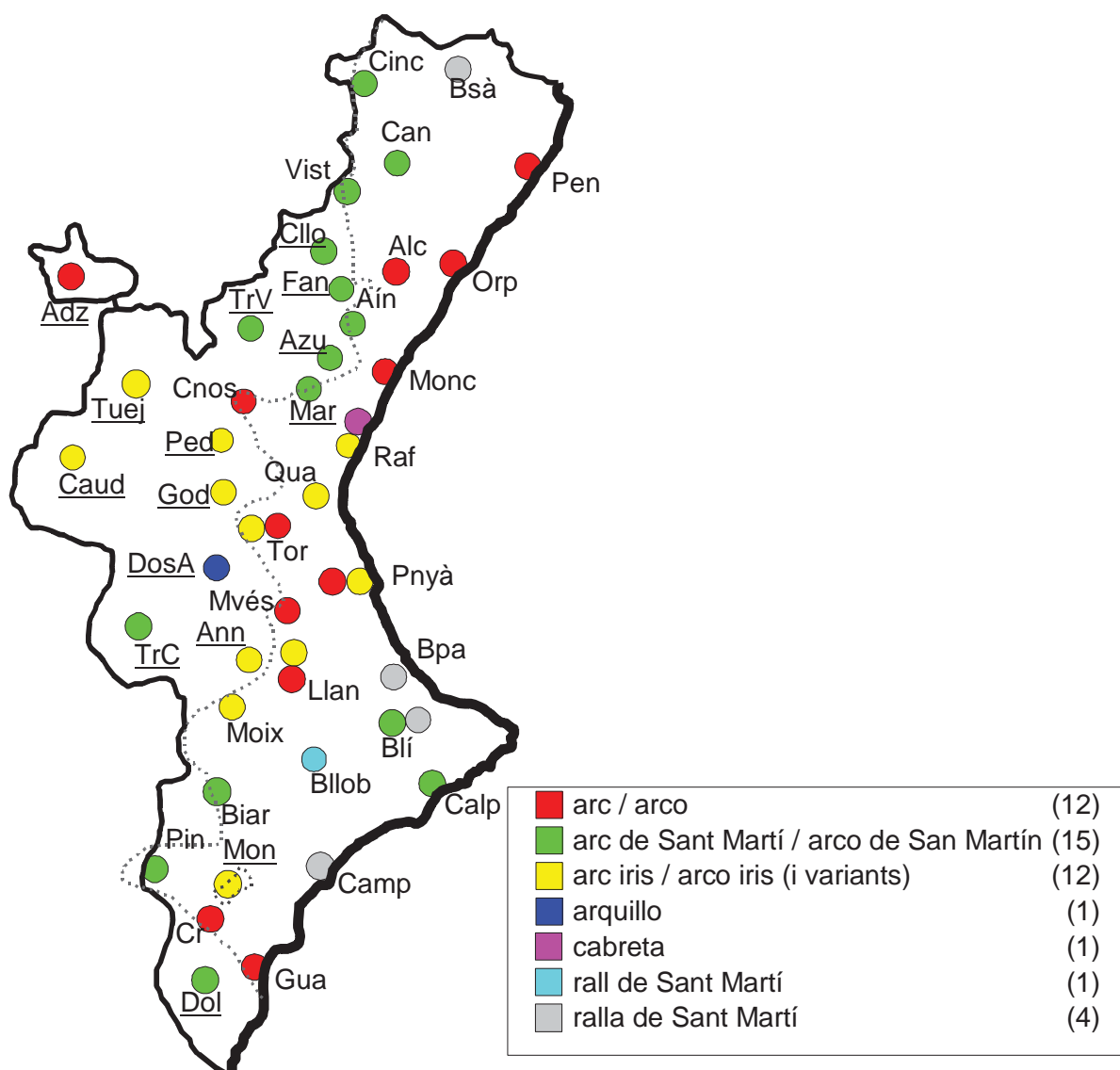
■	(rellampegar)	(1)
■	relámpago	(14)
■	rellampéc	(1)

430 CULEBRINA

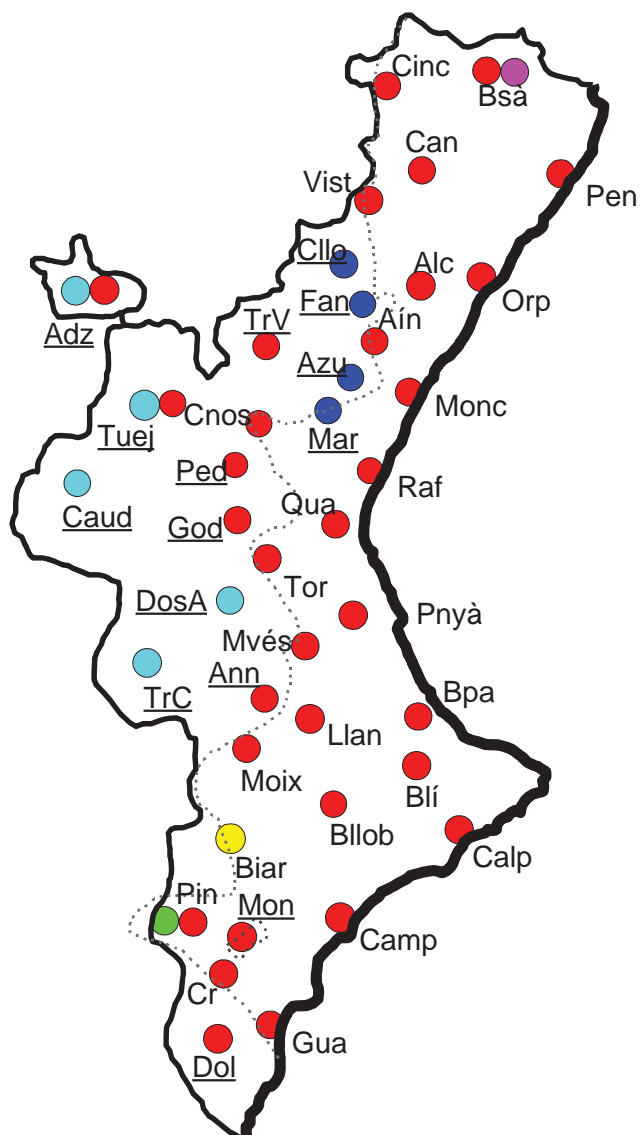

rellampèc	(1)
rellàmpec	(4)
culebra	(5)
culebreado	(1)
culebrina	(9)
llam	(4)
raio	(1)
rellam	(11)
rellampéc	(5)

433 ARCO IRIS

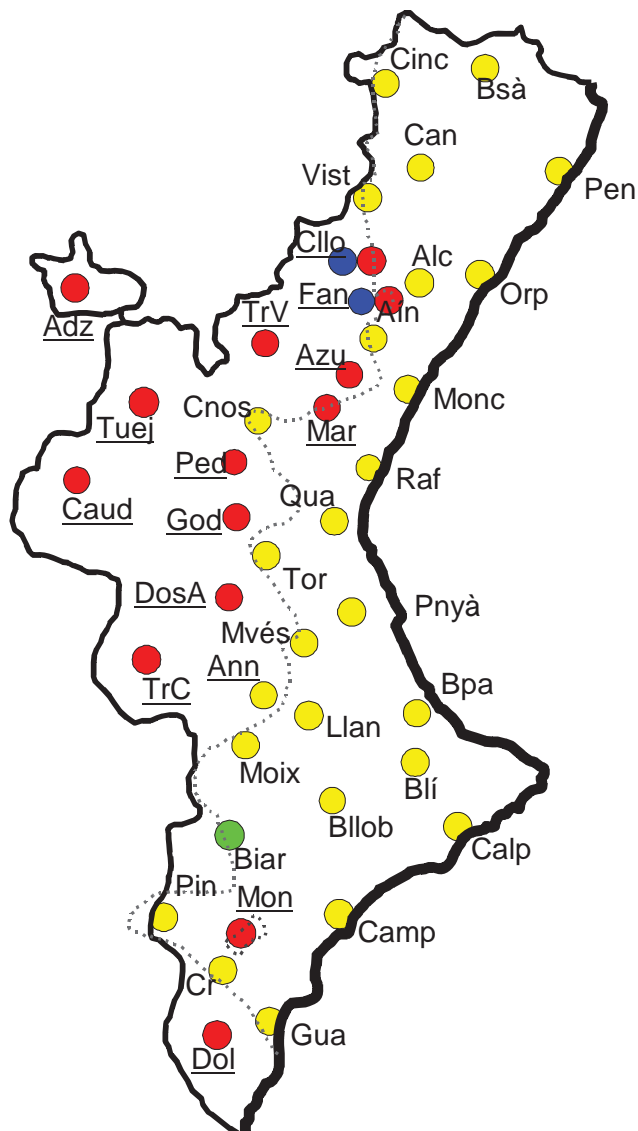

434 NIEBLA

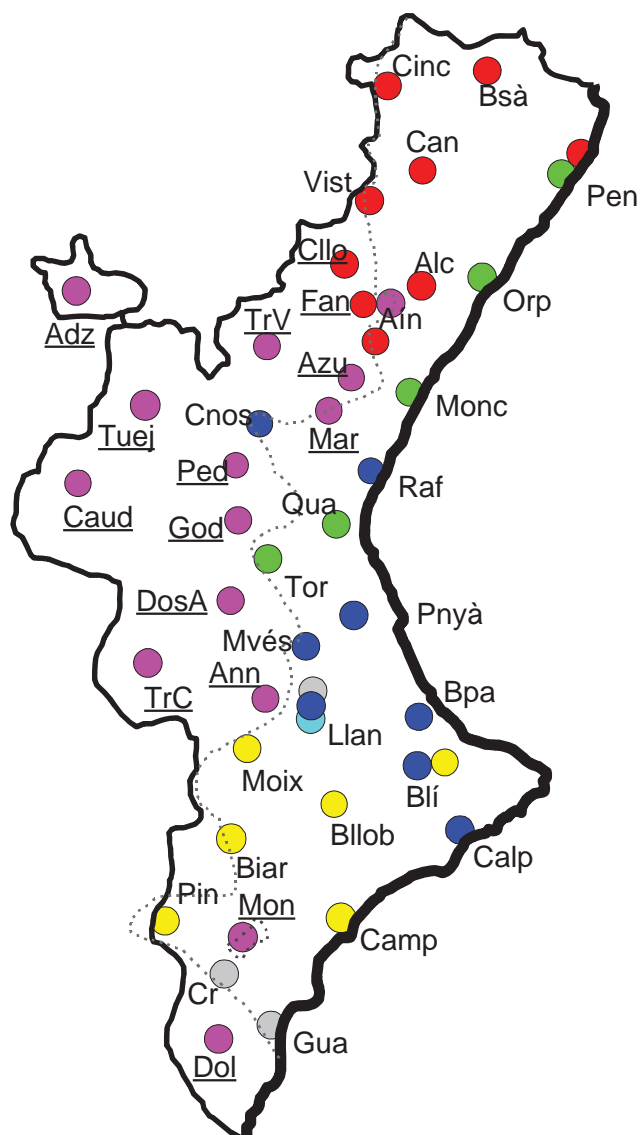
■	b[ɔ̃]ira / b[ó]ira (i variants)	(33)
■	blanura, blanurada	(1)
■	boira plana	(1)
■	boira terrera	(4)
■	calitja	(1)
■	niebla	(5)

435 BARRO

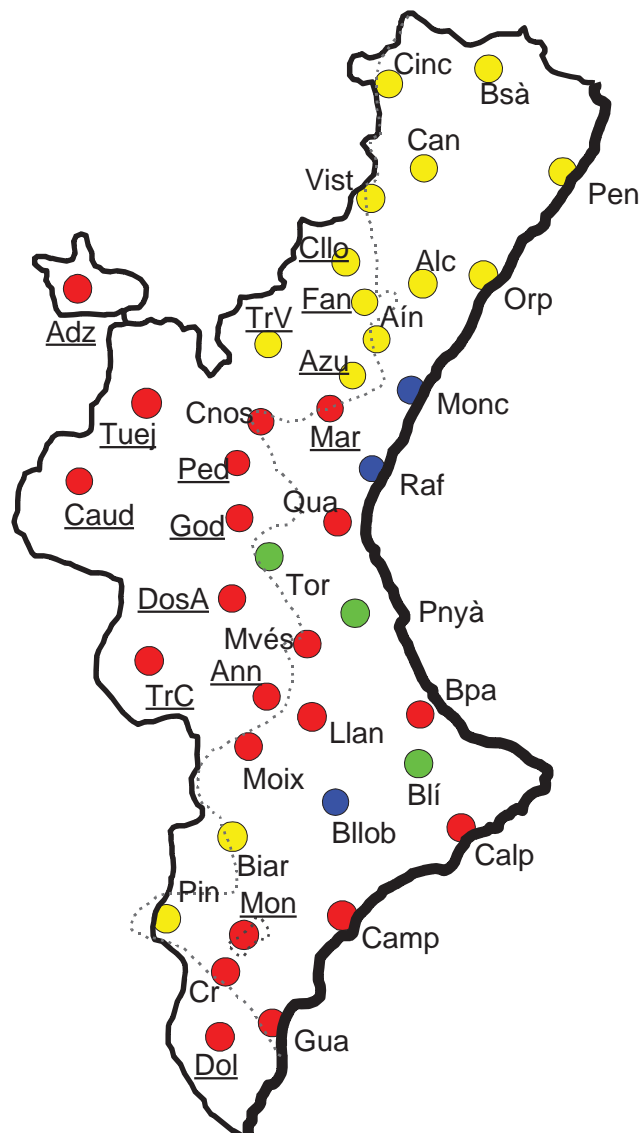
■	barro	(14)
■	fa[ŋ]	(1)
■	fan[k]	(26)
■	lodo	(2)

436 ROCÍO

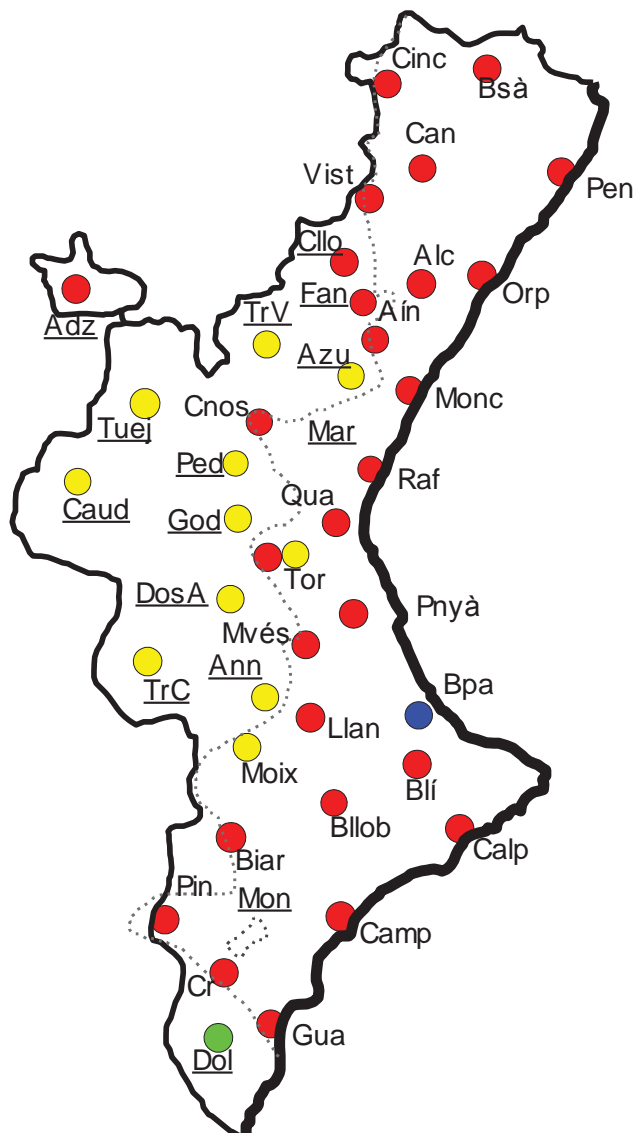

■	aigualera / agualera	(9)
■	aiguaatge	(5)
■	reixiu	(6)
■	roixio	(3)
■	rojío - rujío	(14)
■	ros	(1)
■	rosada	(7)

437 ESCARCHA

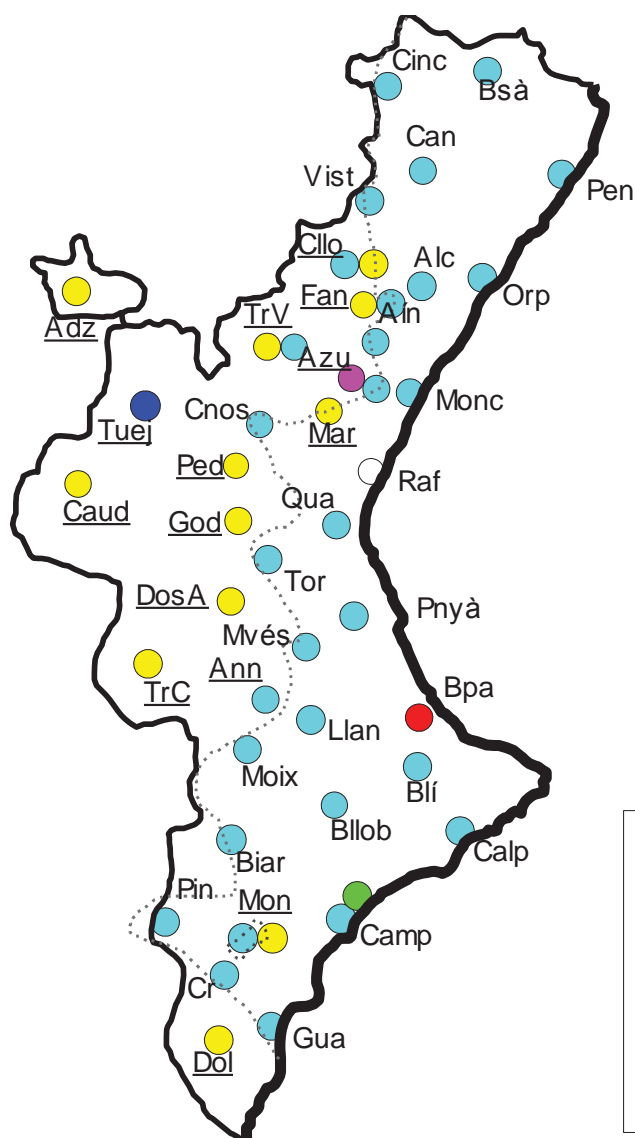

438a NEVADA

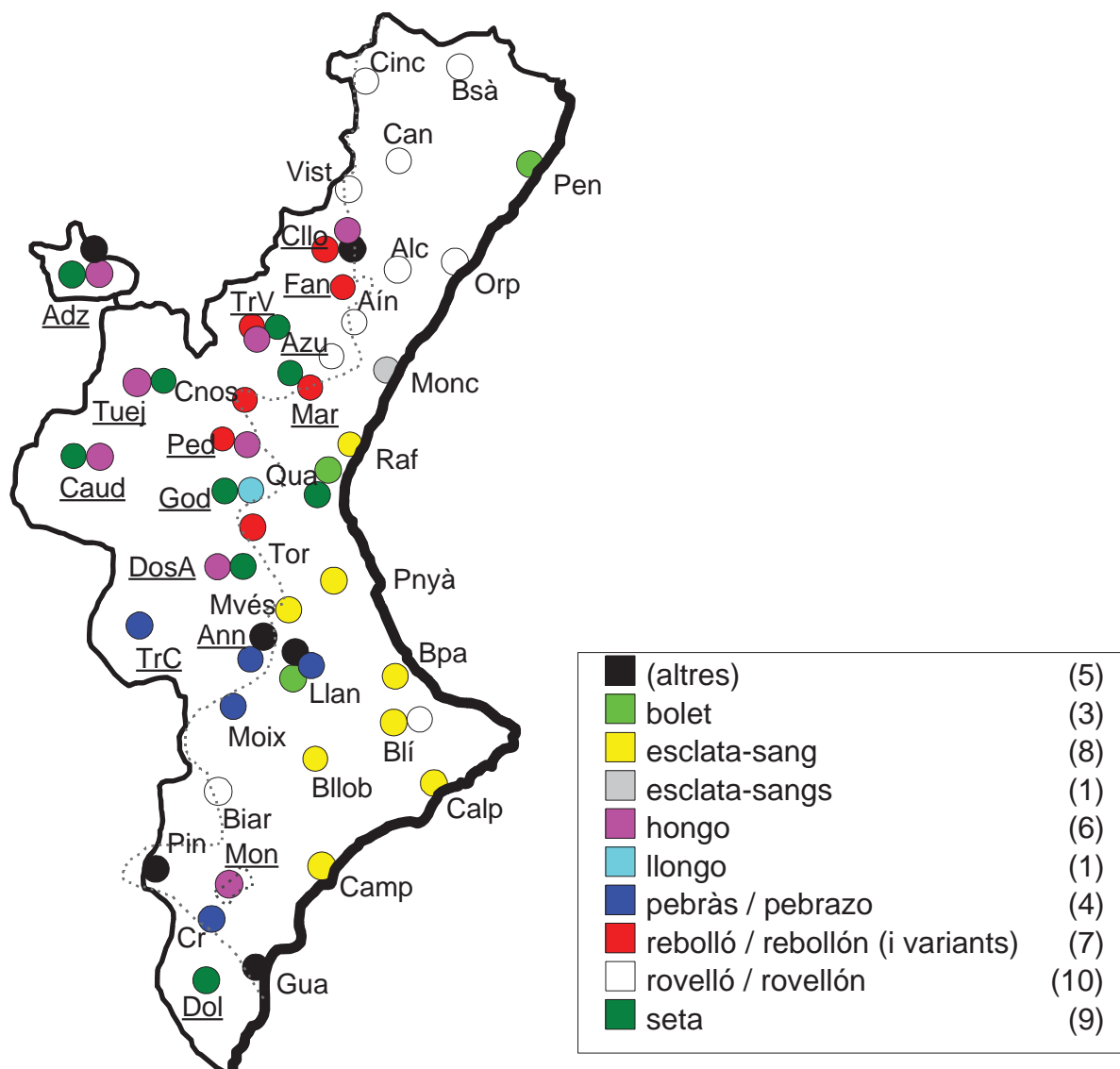
■ nevada	(27)
■ nevasca	(1)
■ nevasco	(11)
■ névassa	(1)

439 TIRITAR (REHILAR)

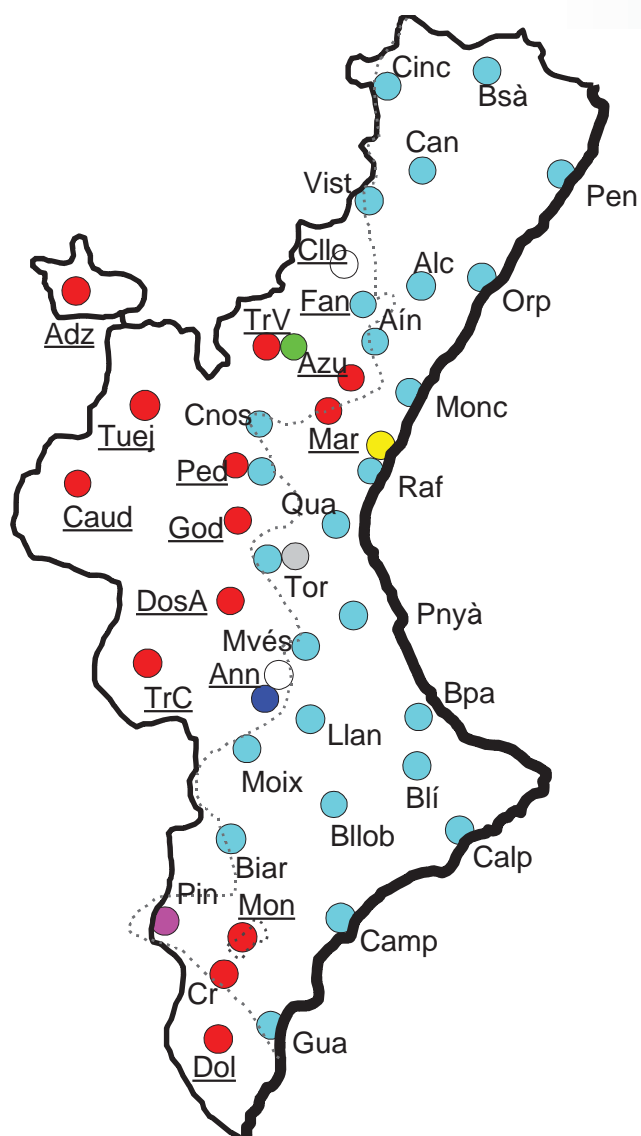
■	debatre's	(1)
■	fer calcetí	(1)
■	titiritar - titiritar - tiritear...	(12)
■	titiritearse	(1)
■	titolear	(1)
■	tremolar	(30)
■	tremolar-se	(1)

442 NÍSCALO

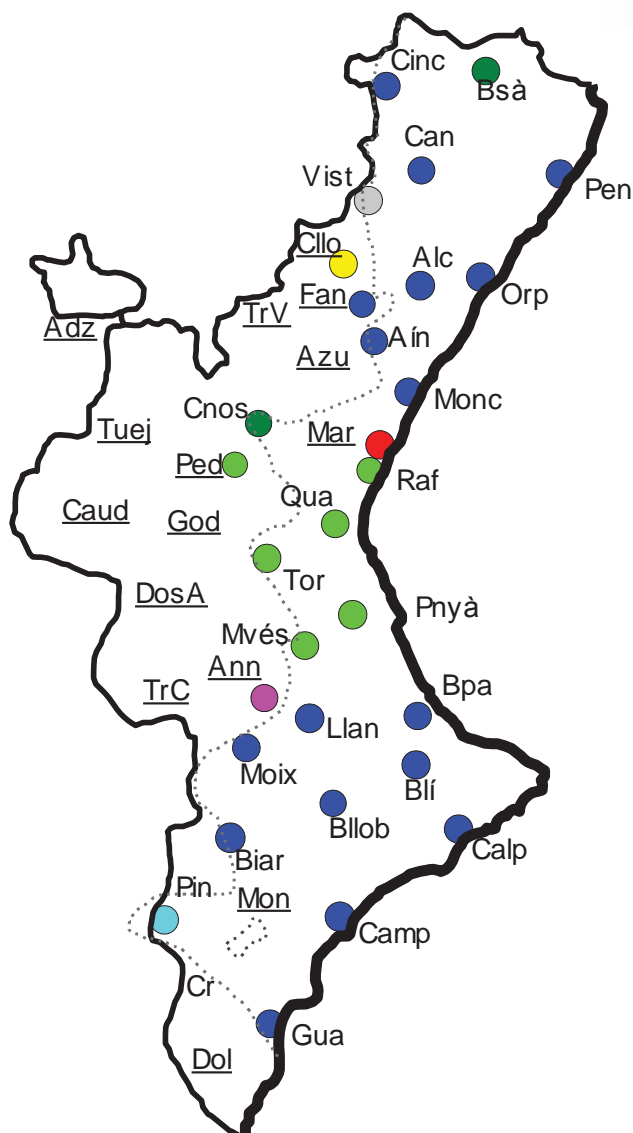
443 AMAPOLA

rosella, ababol...

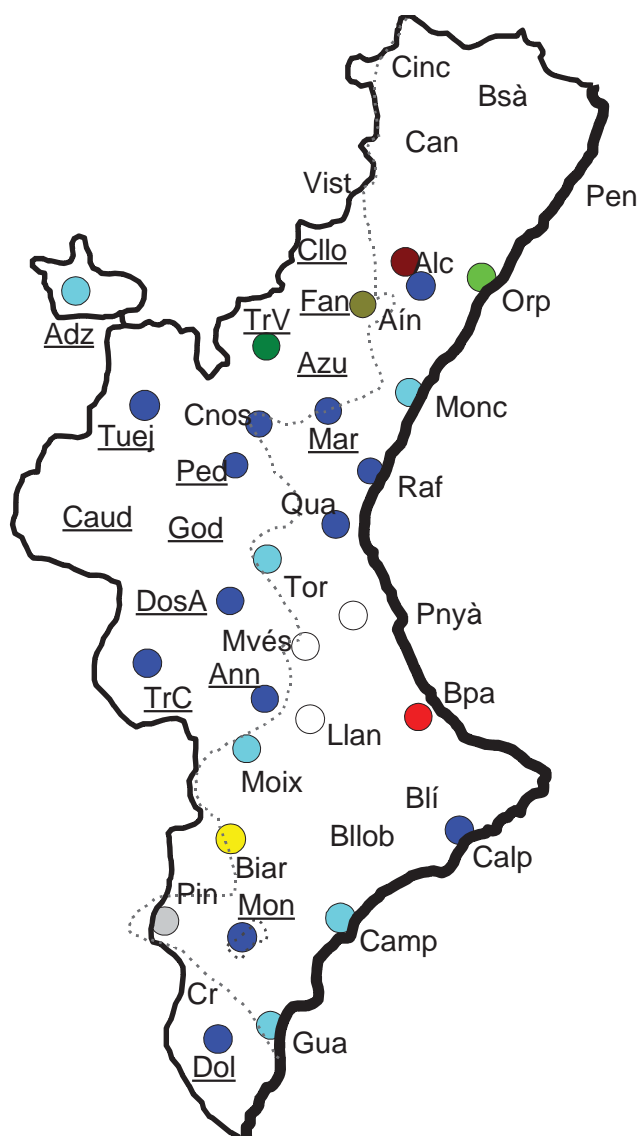
■	abab[ó]l	(13)
■	ababolera	(1)
■	donsella	(1)
■	flor de mayo	(1)
■	ronzella	(1)
■	rosella	(26)
■	rosilla	(2)
■	abab[ó]l	(1)

443 AMAPOLA

variants de *rosella*

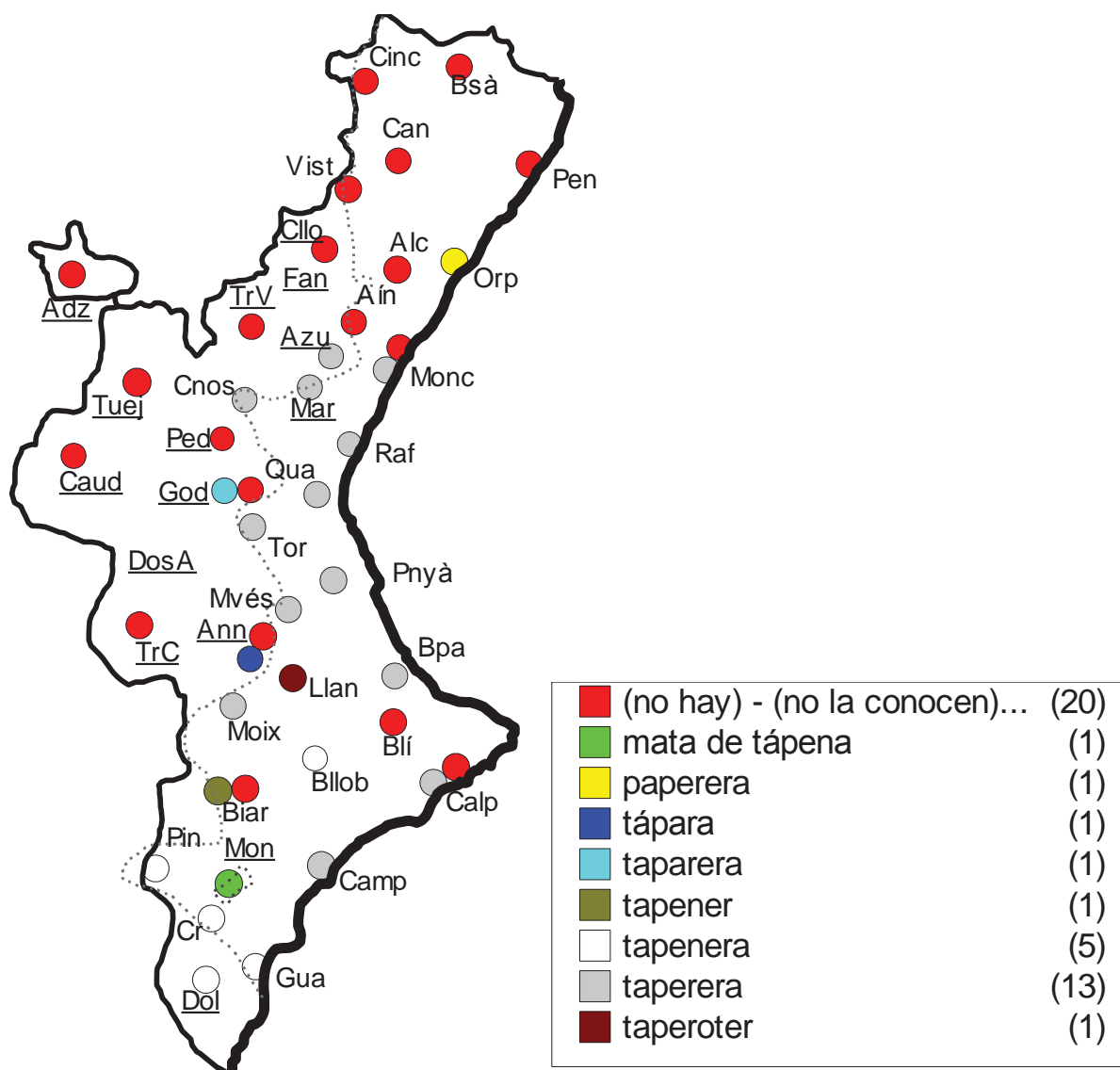
■	don[s]ella	(1)
■	ro[s]ella	(6)
■	ro[s]jilla	(1)
■	ro[z]ella	(17)
■	ro[z]jilla	(1)
■	ron[z]ella	(1)
■	rosguella	(1)
■	ruella	(2)

446 DON DIEGO DE NOCHE

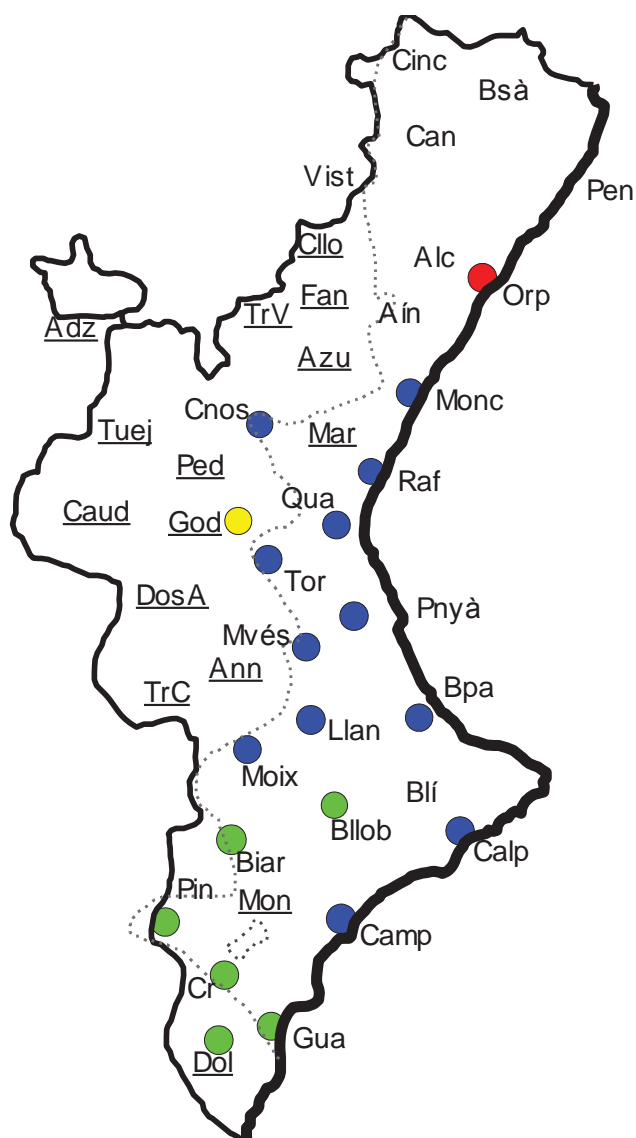

■	ampédrol	(1)
■	campanillos	(1)
■	corretjola	(1)
■	dompedro	(13)
■	dompedros	(6)
■	Juan de noche	(1)
□	llampedro	(3)
■	pedro de nótxe	(1)
■	pere[x]il	(1)
■	san Pedros	(1)

452 ALCAPARRA (PLANTA)

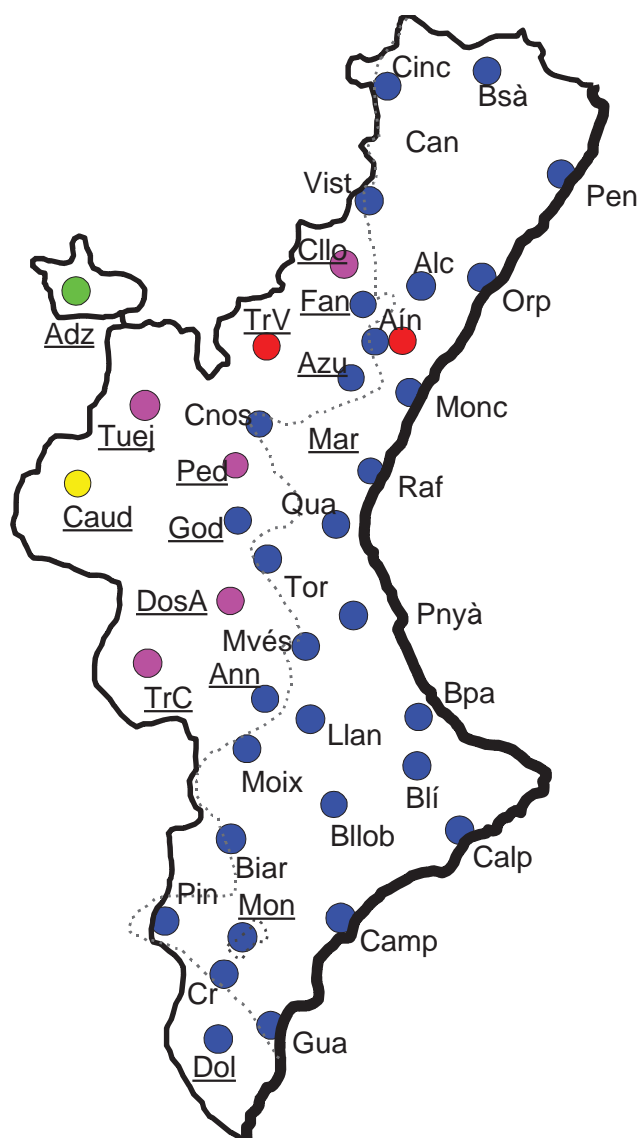

452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA

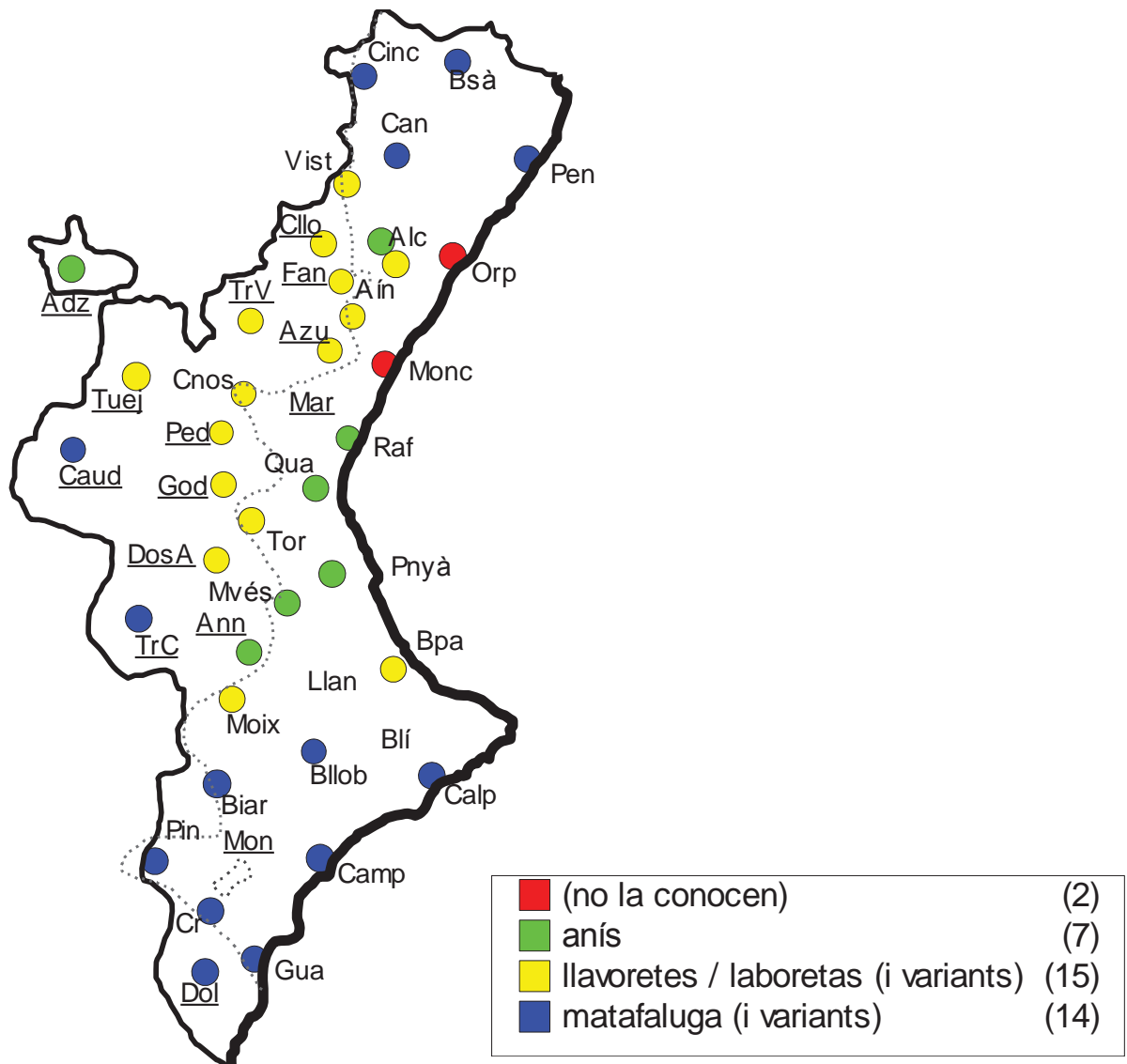
■	pàpera	(1)
■	t[á]pena	(6)
■	tápara	(1)
■	tàpera	(12)

453a REGALIZ

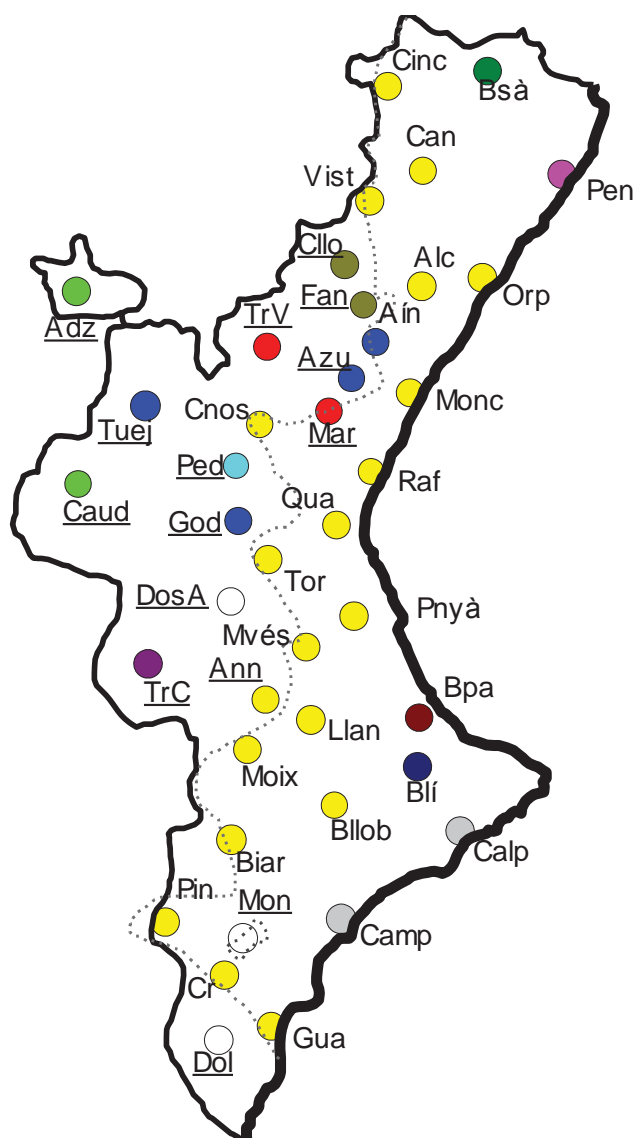

■ (no hay)	(2)
■ palo dulce	(1)
■ palo duz	(1)
■ regal[is]ia	(31)
■ regali[θ]ia	(5)

453b ANÍS

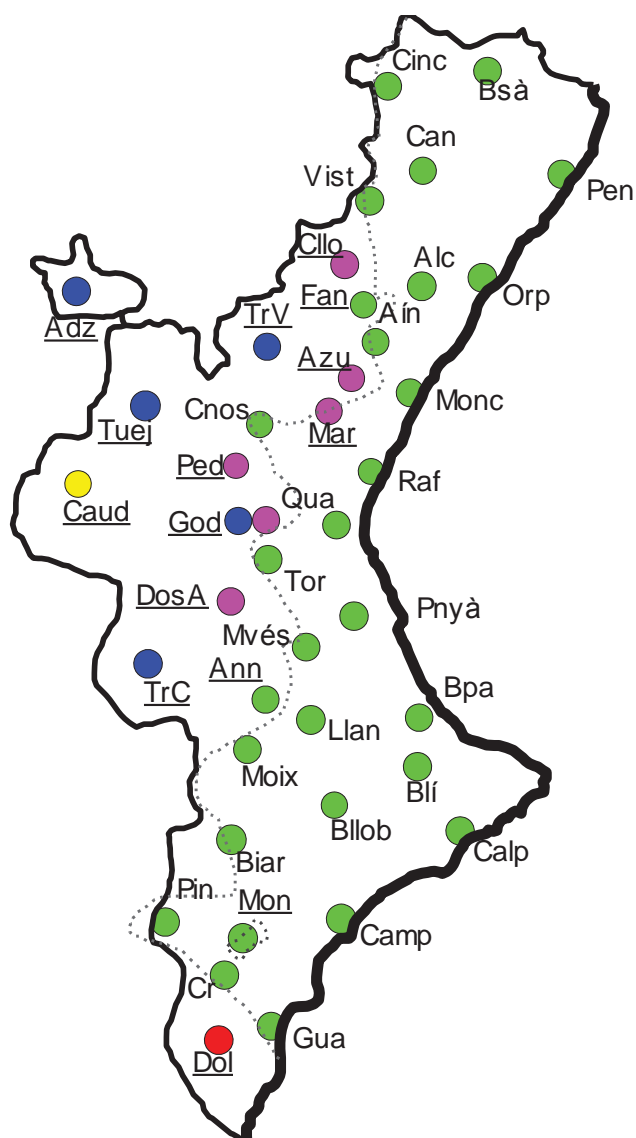

454 ALBAHACA

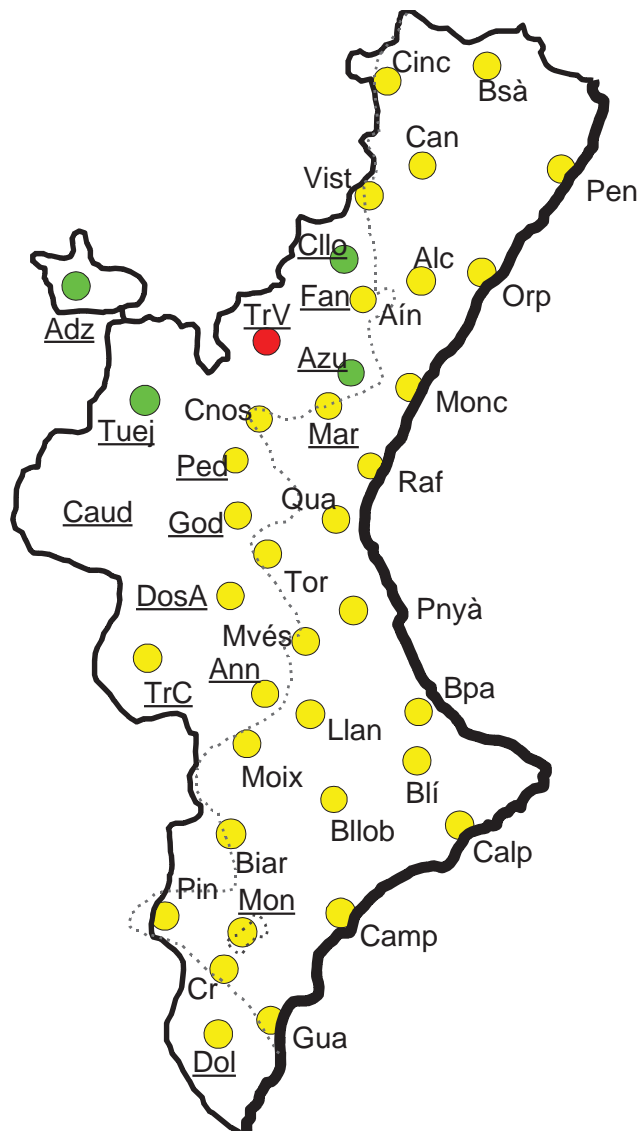

■	albaca	(2)
■	albácar	(2)
■	alf[á]bega	(20)
■	alf[á]dega	(4)
■	alfàbiga	(1)
■	alfágueda	(1)
■	alhábega	(3)
■	amfàbega	(2)
■	amfàbiga	(1)
■	aufàbiga	(1)
■	enfàdega	(2)
■	fàbiga	(1)
■	alhabega	(1)

455 ESPLIEGO

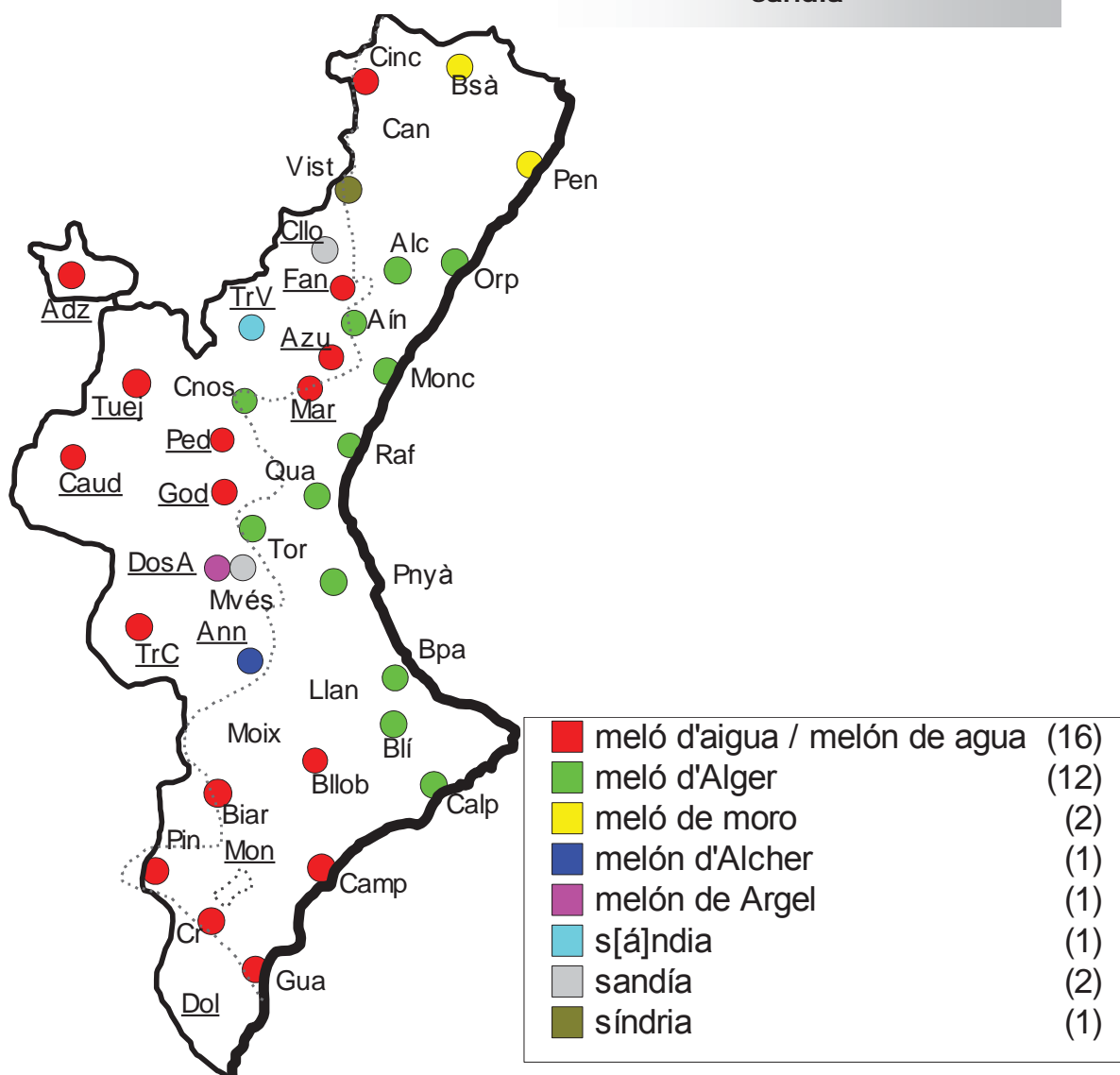
456 LLANTÉN

■	hierba de siete costillas	(1)
■	plantaina	(4)
■	plantatge / planta[x]e	(34)

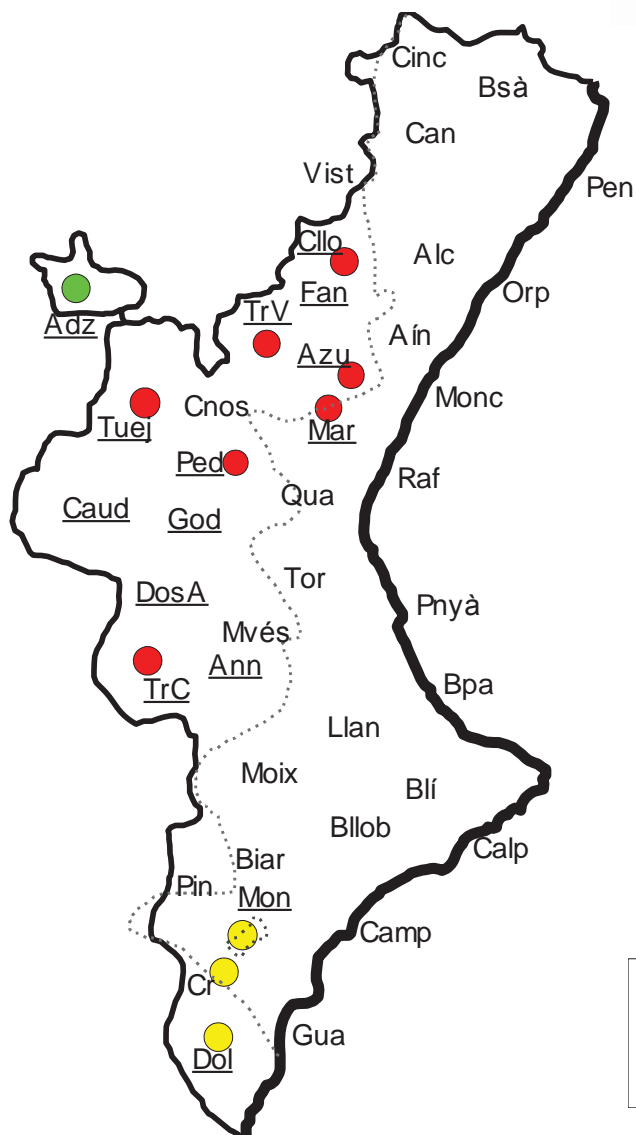
459 PEPITA DE LA SANDÍA

'sandía'

460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS

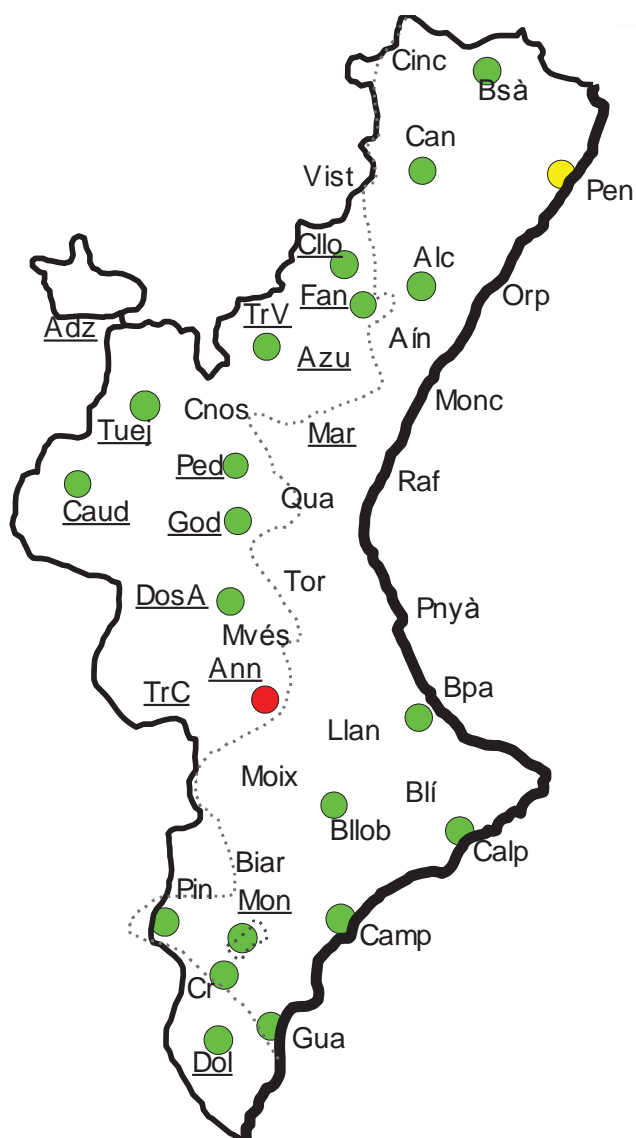
alubias, habichuelas...

■	alubias	(7)
■	caricas	(1)
■	habituéles / habichuelas	(3)

460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS

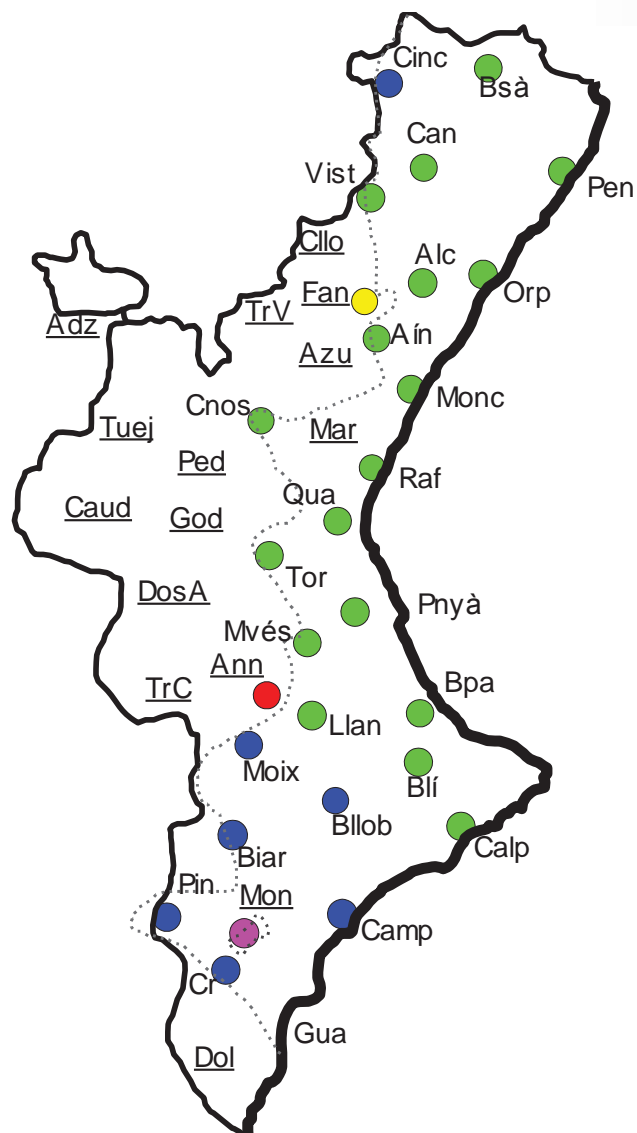
bajoques / bajocas

■	bachoquetas	(1)
■	bajoques / bajocas	(20)
■	fesols de bajoca	(1)

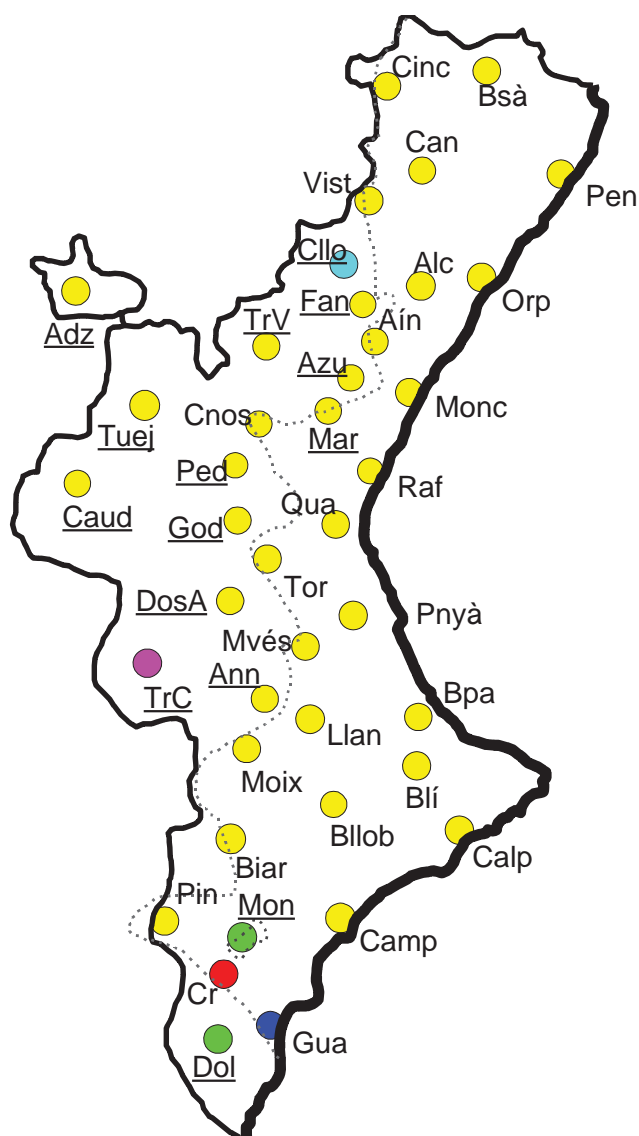
460 JUDÍAS BLANCAS, 461 JUDÍAS PINTAS, 462 JUDÍAS TIERNAS

variants de *fesol*

■ fe[z]oles	(1)
■ fesols	(18)
■ fre[z]uelos	(1)
■ fresols	(7)
■ frisuelos	(1)

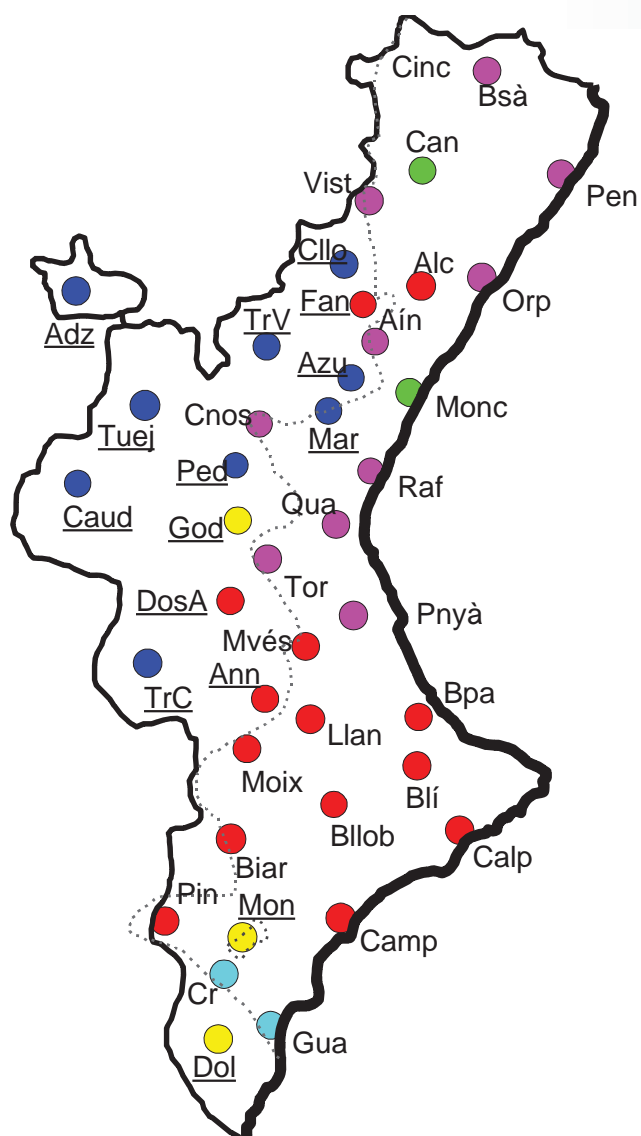
463 ALCACHOFAS

■	alcarxofes	(1)
■	arcaciles	(2)
■	car[tʃó]fa / car[tʃó]fa	(35)
■	encanàries	(1)
■	escarcil	(1)
■	piña de cardo	(1)

464 FRUTO DEL MAÍZ

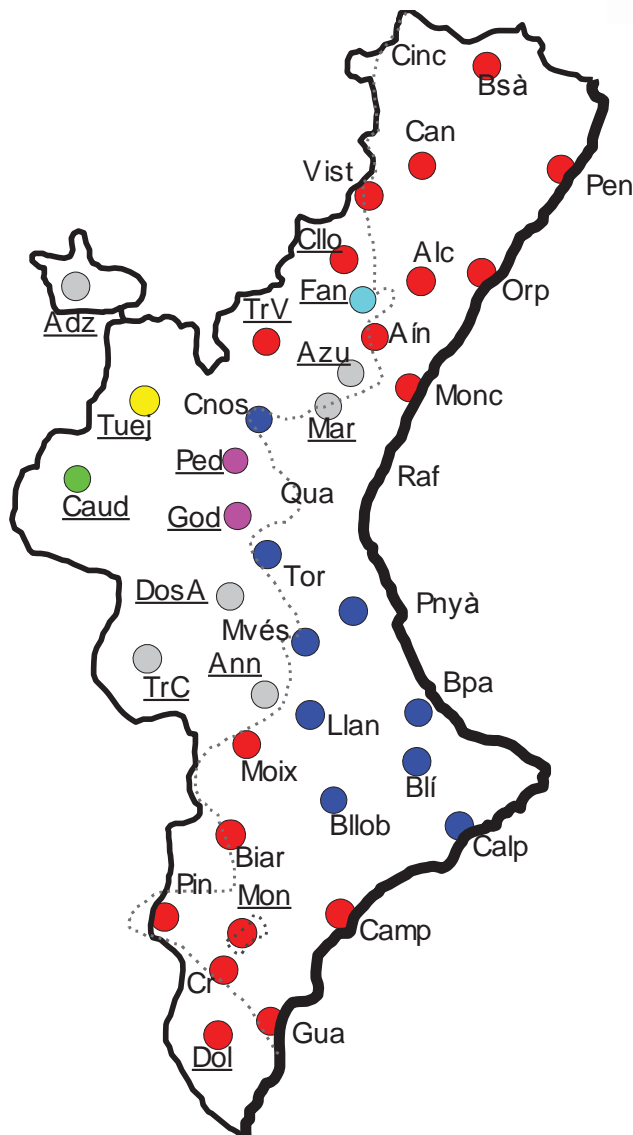
espiga, panolla...

■	espiga	(14)
■	pan[ó]lla	(2)
■	panocha	(3)
■	panoja	(9)
■	pan[ó]lla	(10)
■	pan[ó]txa	(2)

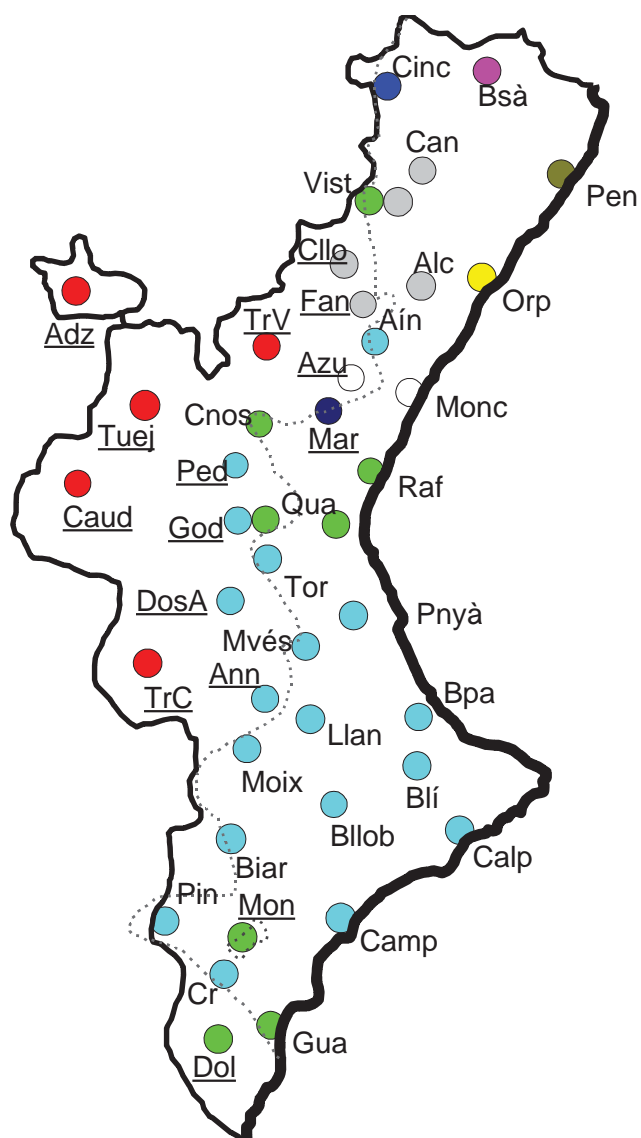
464 FRUTO DEL MAÍZ

'maíz'

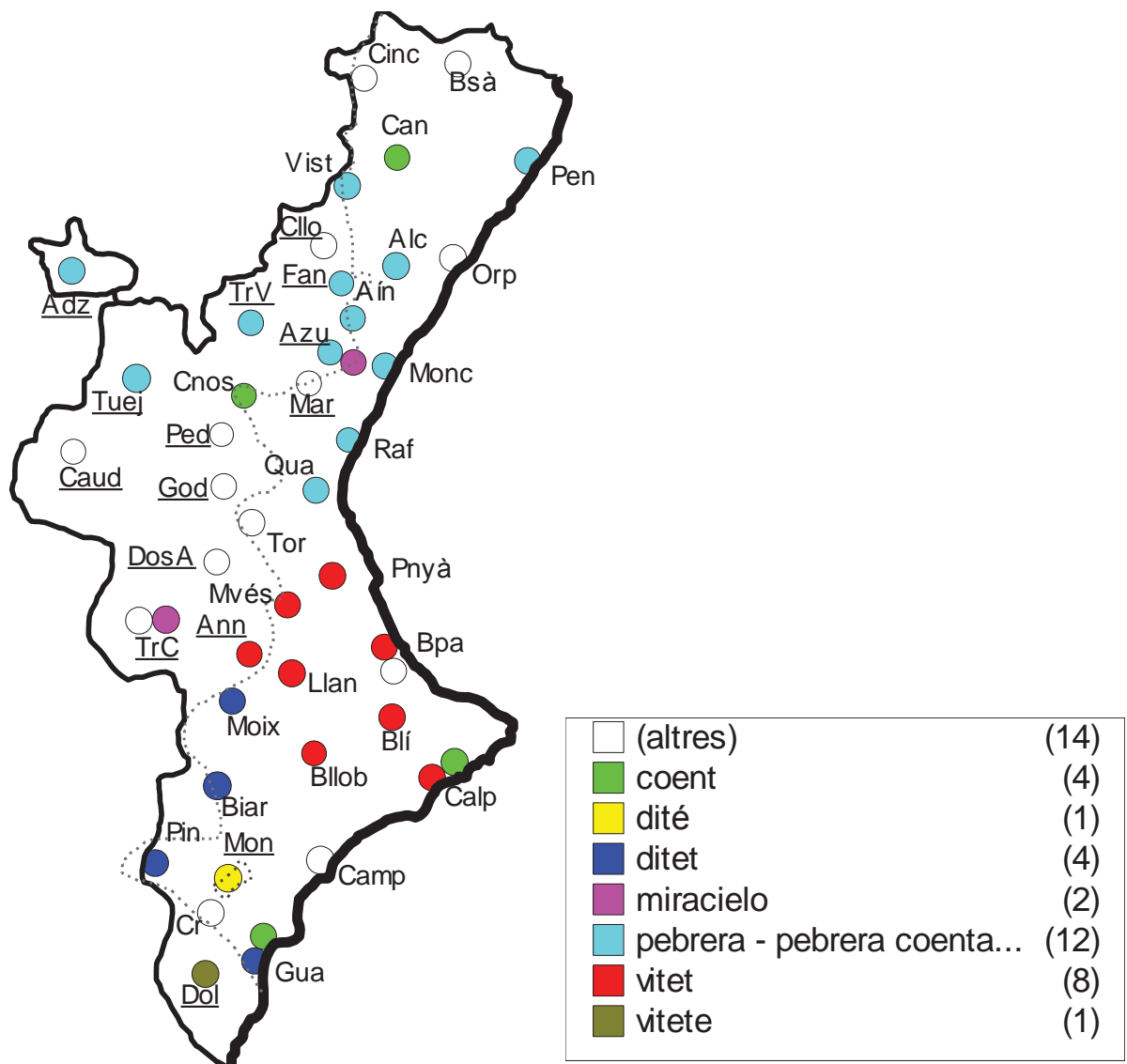
■	adaza	(6)
■	araza	(1)
■	can[á]ria	(1)
■	dacsa	(9)
■	daza	(2)
■	pani[z]o	(1)
■	panís / panizo	(18)

464a CORAZÓN DE LA MAZORCA

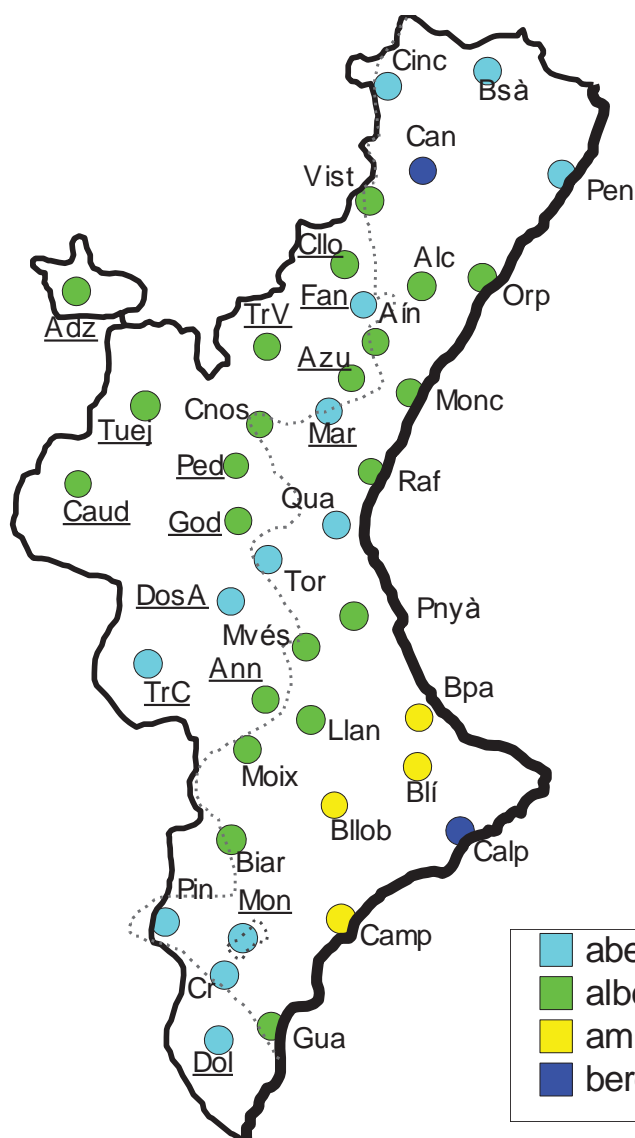

■	[θ]uro	(5)
■	[s]uro	(8)
■	barrusca	(1)
■	cor	(1)
■	cóscó	(1)
■	espigó / espigón	(18)
■	panollot / panojot	(2)
■	rósca	(1)
■	taruc - tarugo - talugo	(5)
■	tramojo	(1)

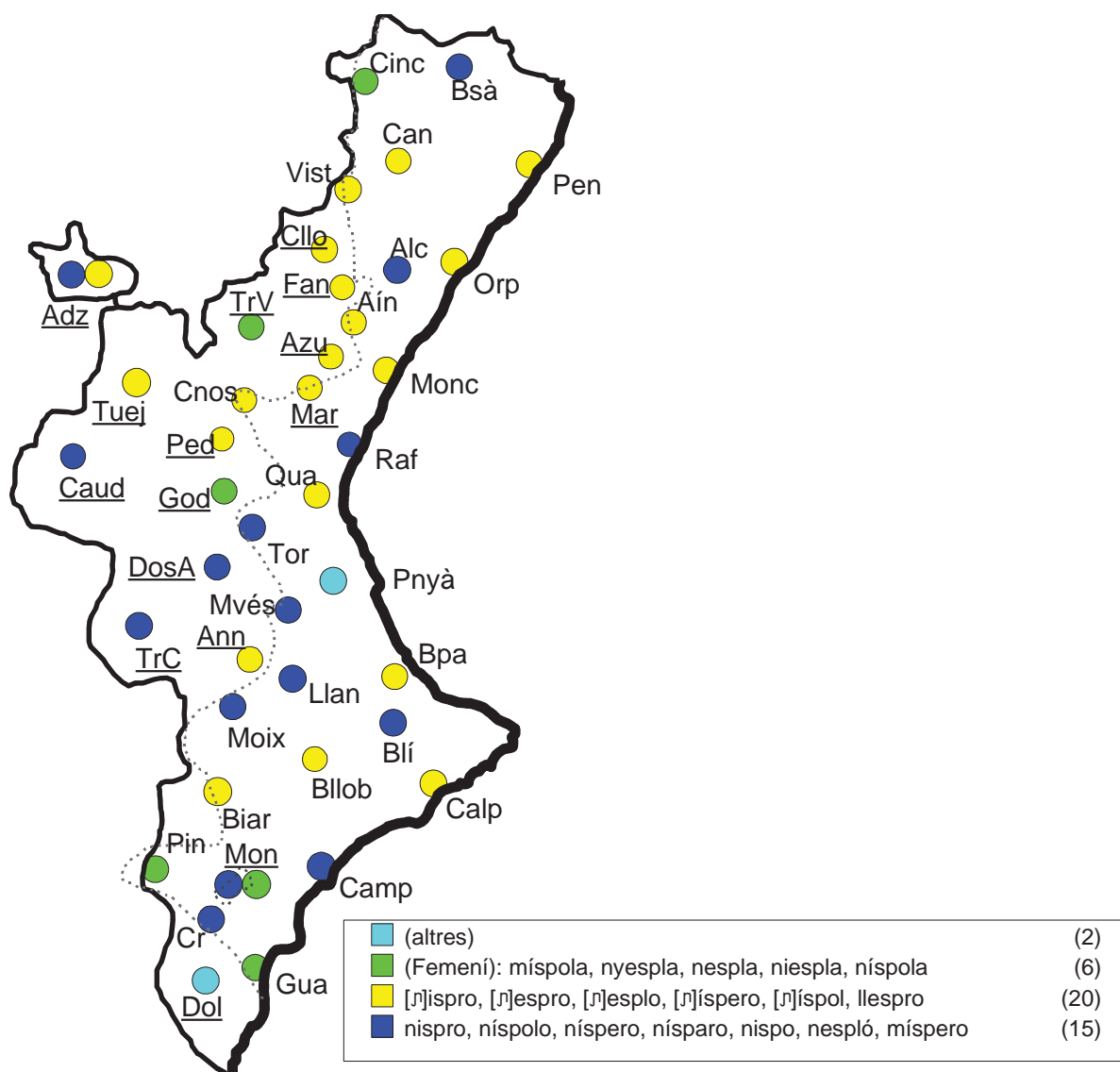
465 GUINDILLA

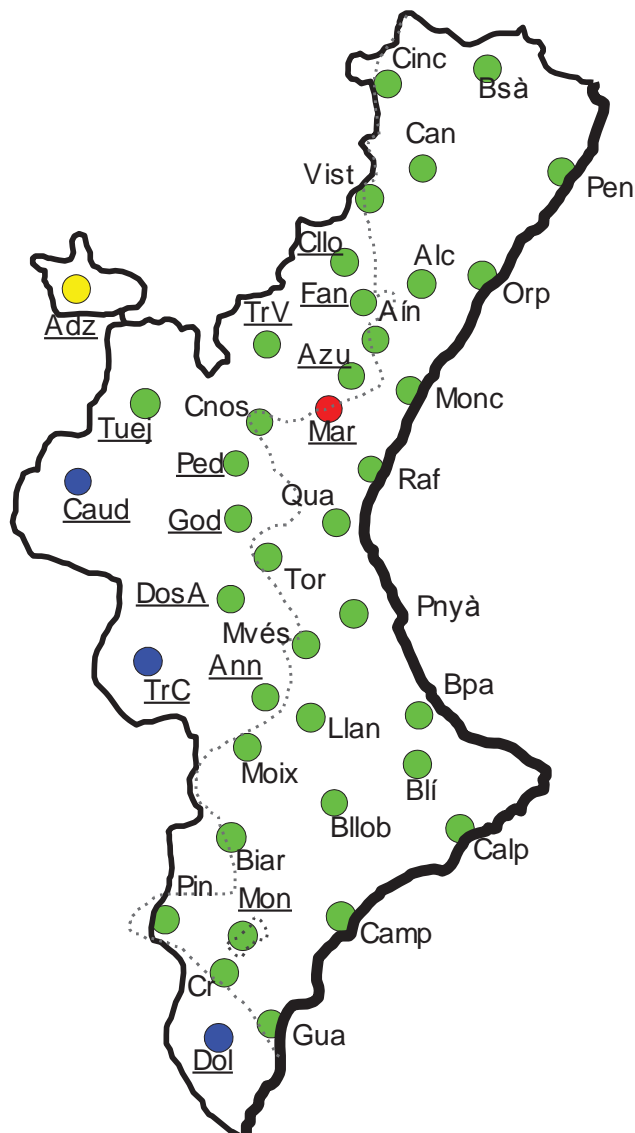
469 ALBARICOQUE (FRUTO)

470 NÍSPERO (FRUTO)

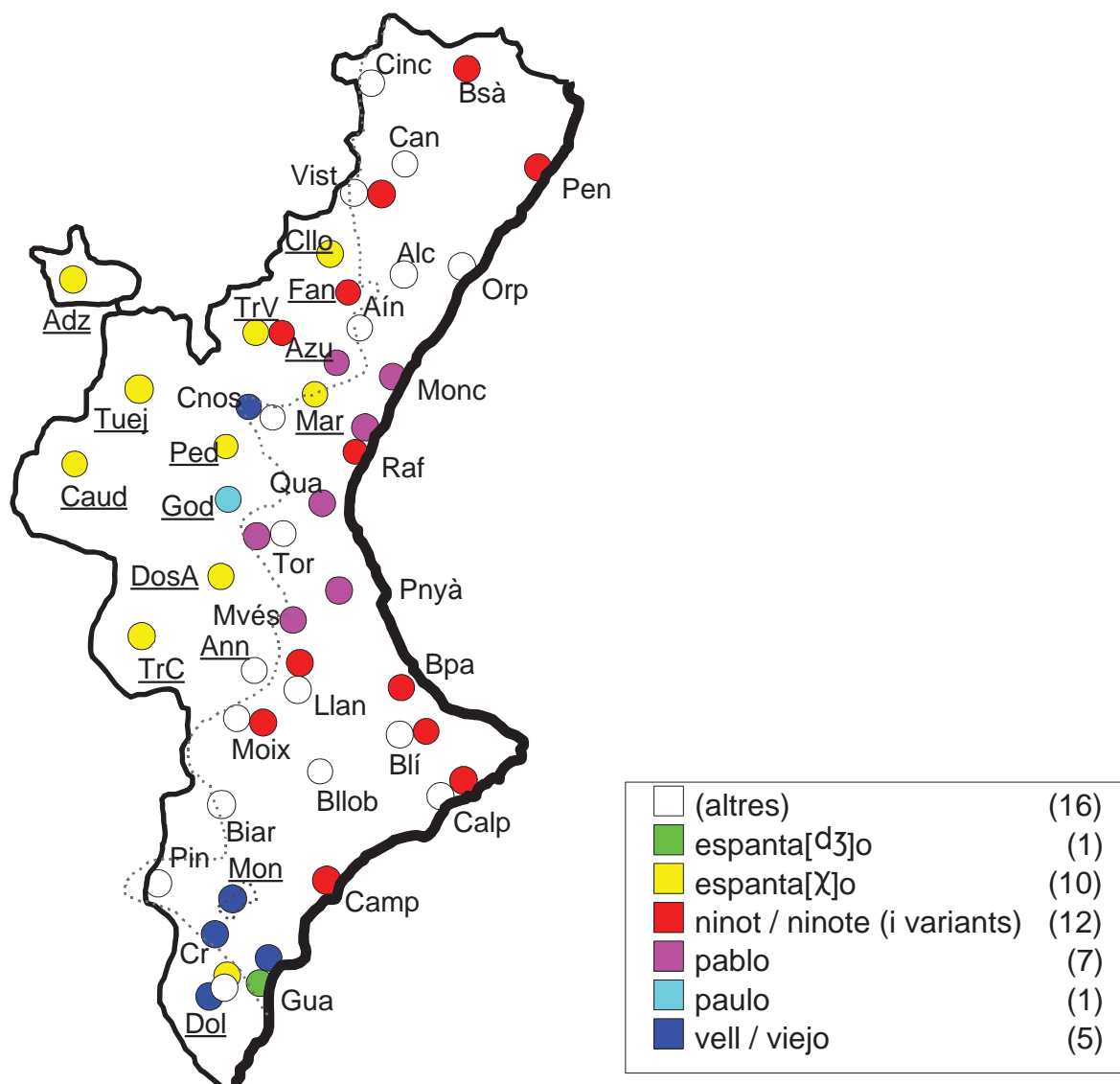

471 INJERTAR

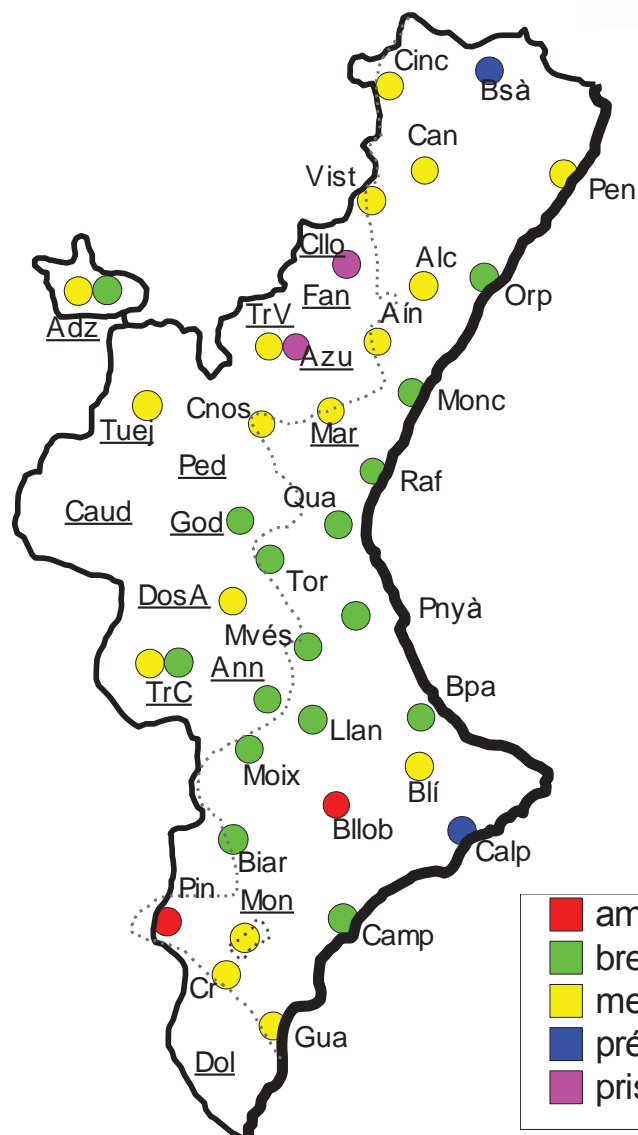
■	empelpar	(1)
■	empeltar	(36)
■	enjertar	(1)
■	injertar	(3)

472 ESPANTAJO

473 HUESO DEL MELOCOTÓN

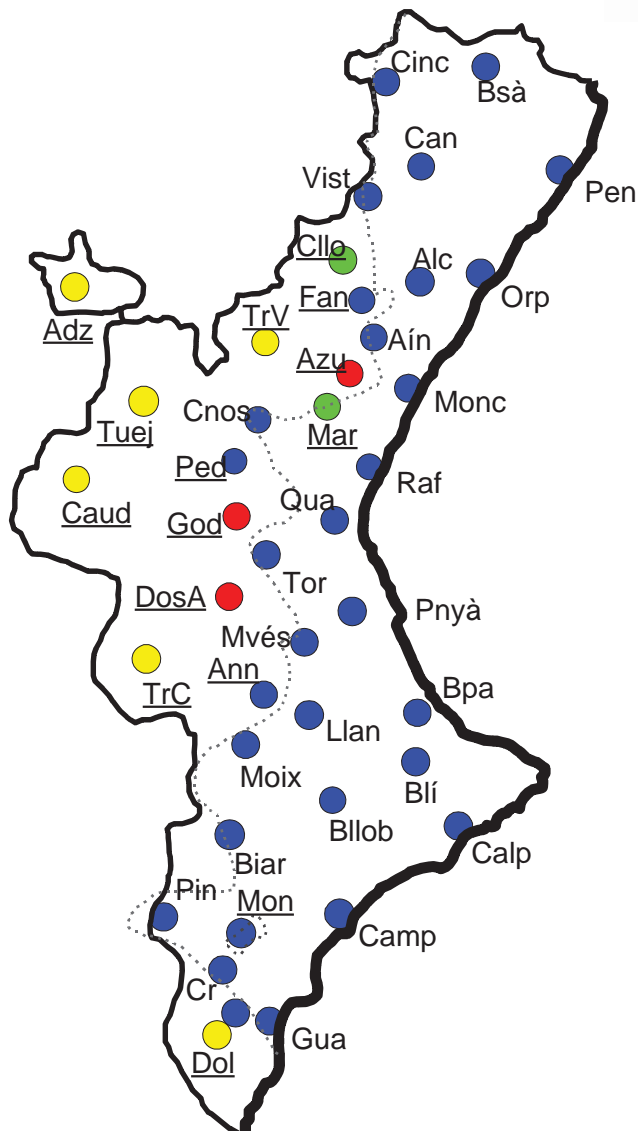
'melocotón'

■ ambèxic - abèxic	(2)
■ bresquilla (i variants)	(16)
■ melocotó / melocotón (i variants)	(17)
■ préssec - pérsec	(2)
■ prisco	(2)

473 HUESO DEL MELOCOTÓN

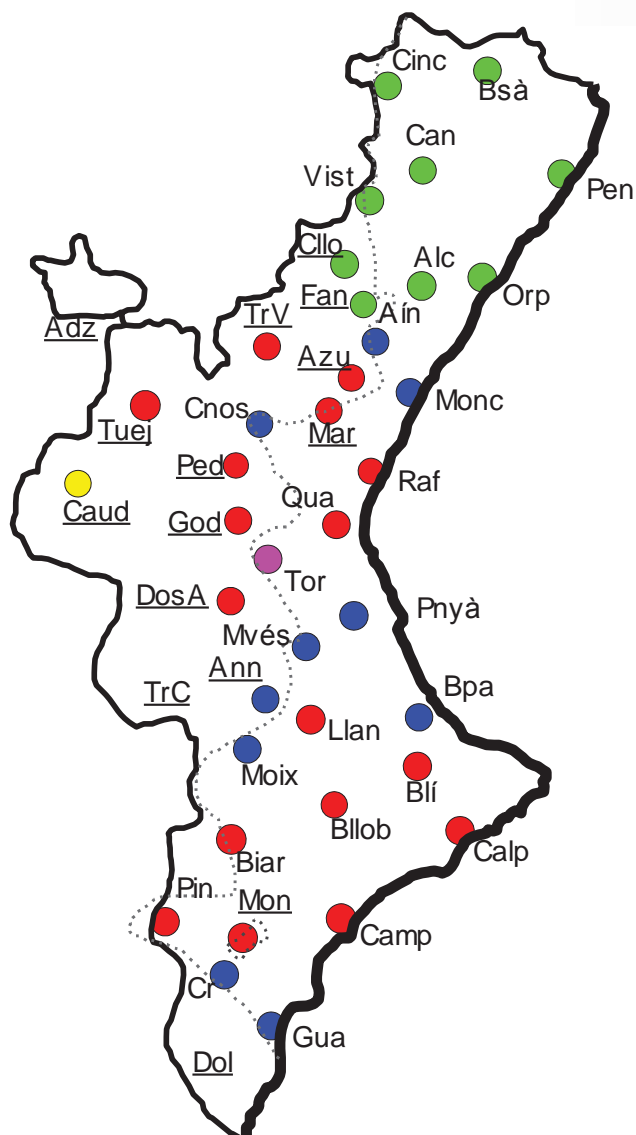
'hueso'

■ cuesco	(3)
■ güesco	(2)
■ güeso	(6)
■ pi[tʰɔ] / pi[tʰó] (i variants)	(31)

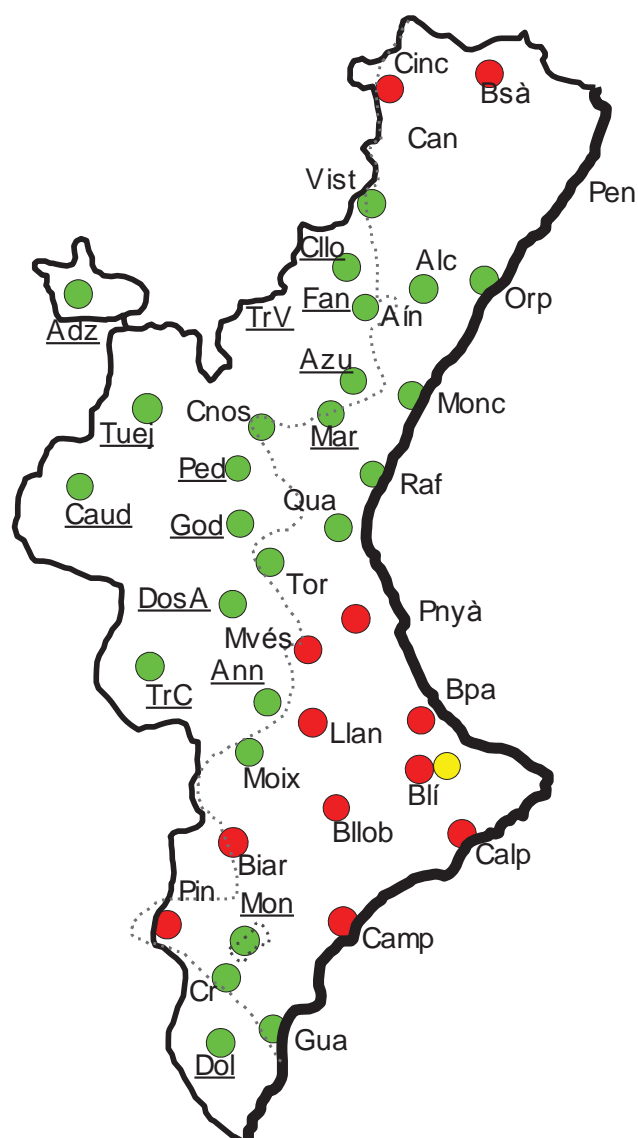
474 PELAR UNA PATATA

'patata'

■	cr-	(17)
■	pataca	(9)
■	patata	(1)
■	quer-	(10)
■	treguilla	(1)

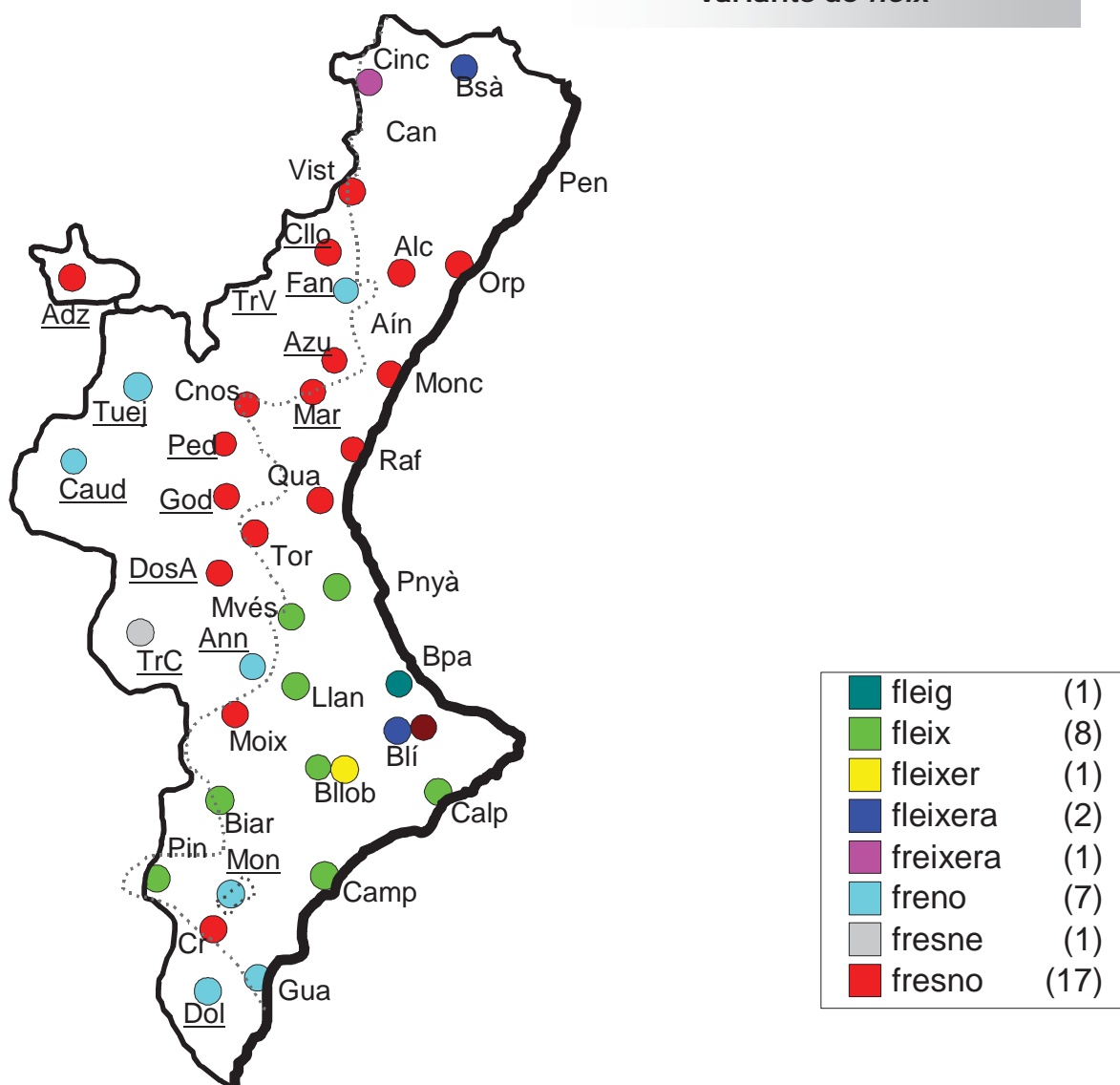
476 FRESNO

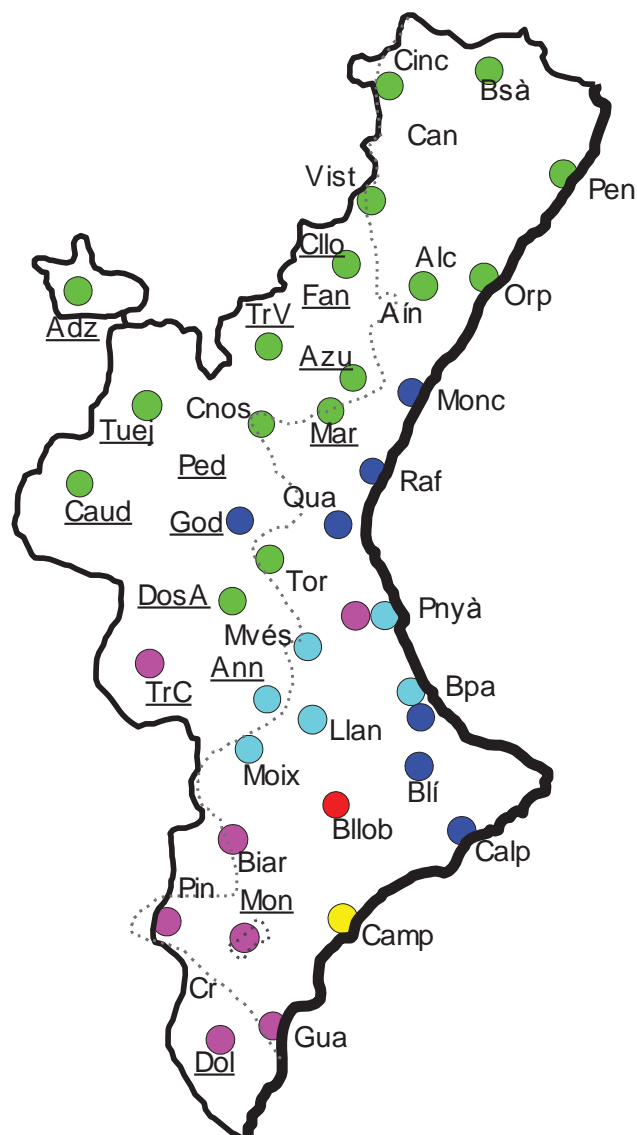
■	fleix (i variants)	(12)
■	fresno (i variants)	(25)
■	matavera	(1)

476 FRESNO

variants de *fleix*

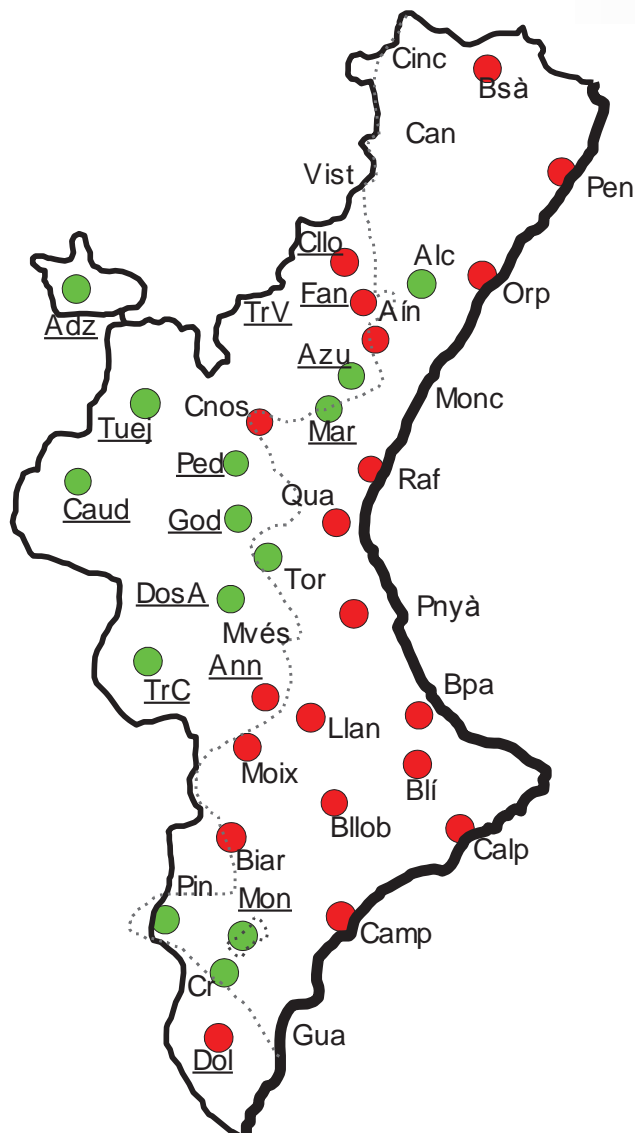
477 SAUCE LLORÓN

■	caído	(1)
■	desmai / desmayo	(16)
■	paravinto	(1)
■	plorador / llorador	(7)
■	ploró - lloró / llorón	(7)
■	sauce (i variants)	(6)

478 MADROÑERO

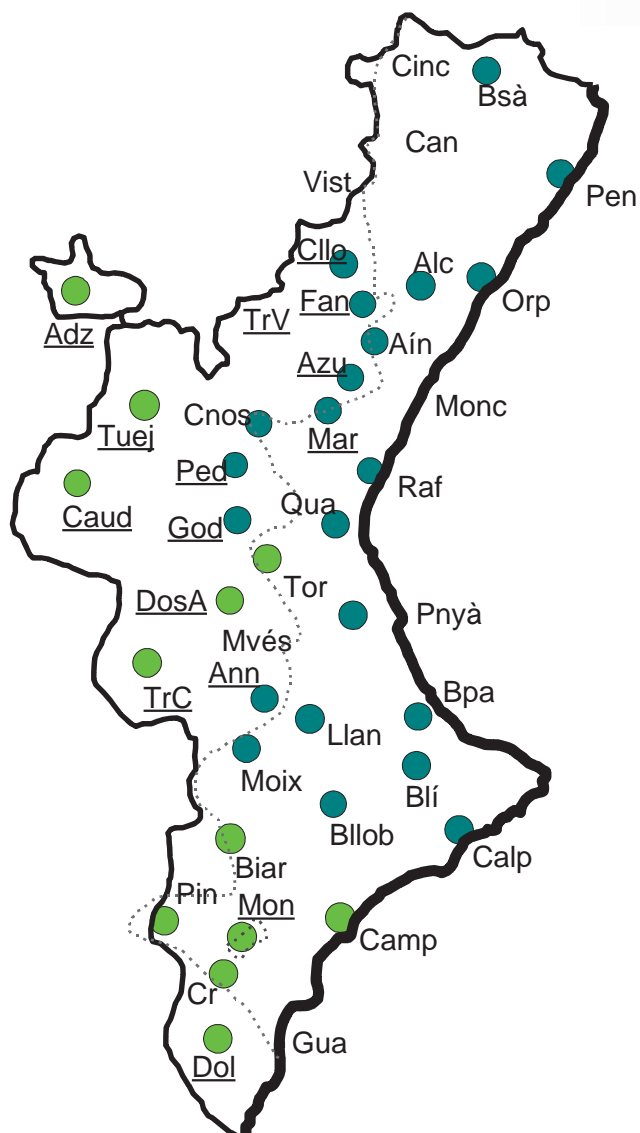
-er(o) / -era

■	-er / -ero (20)
■	-era (14)

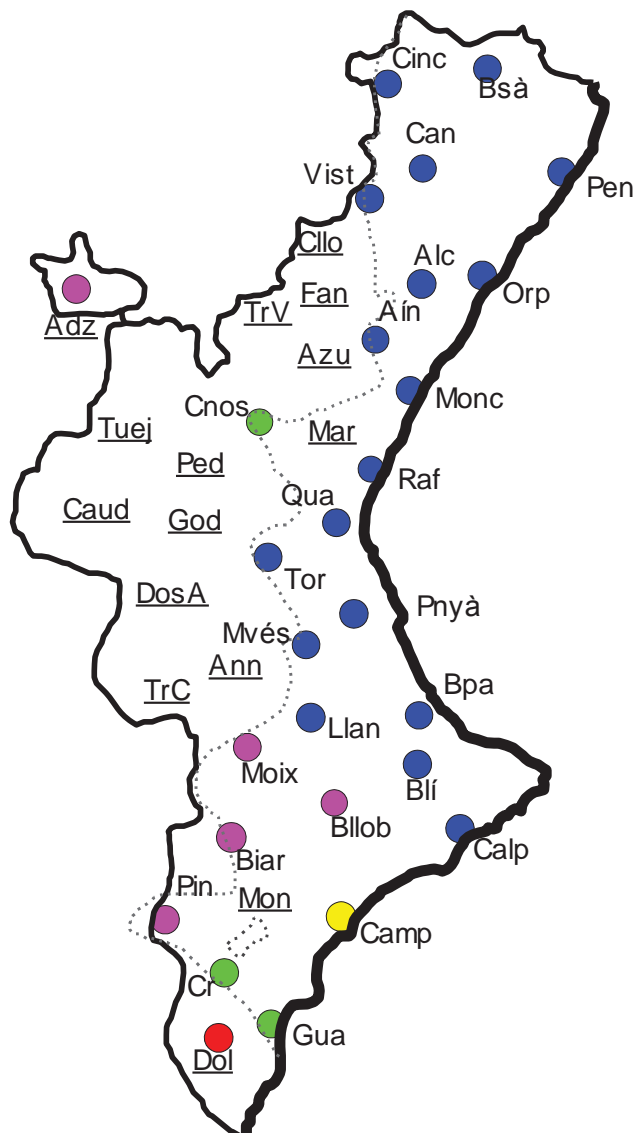
478 MADROÑERO, 479 MADROÑO

madronyer, alborcer...

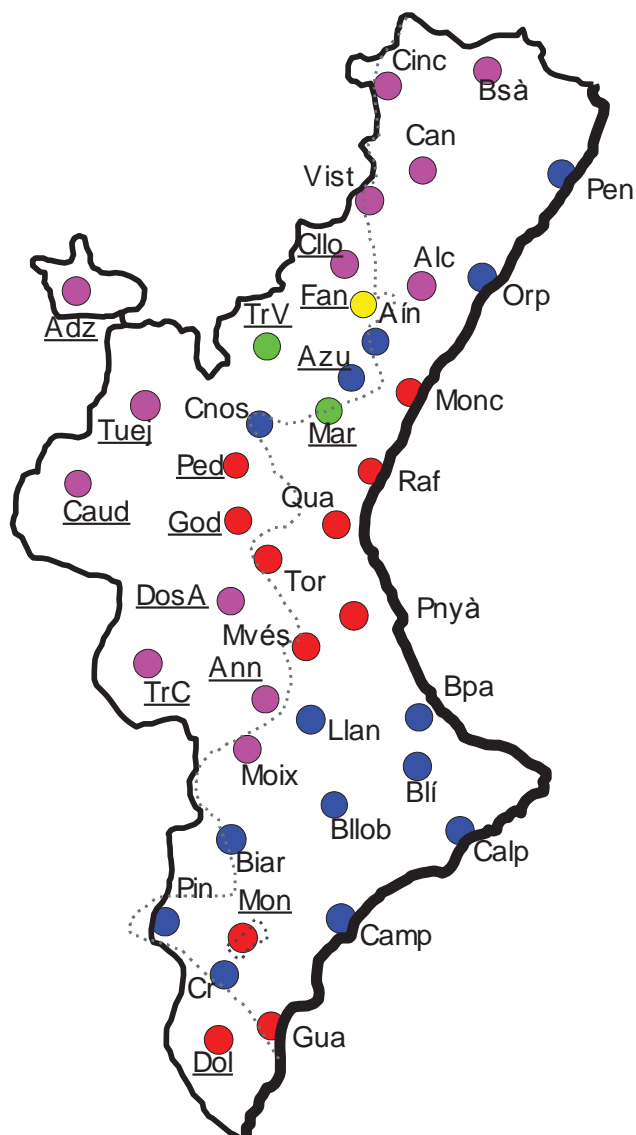
■ alborc- (i variants)	(22)
■ madro[ɲ]- (i variants)	(12)

479c OLMO COMÚN

■ olma	(1)
■ olmo	(3)
■ olp	(1)
■ om	(18)
■ orm / ormo	(5)

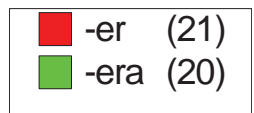
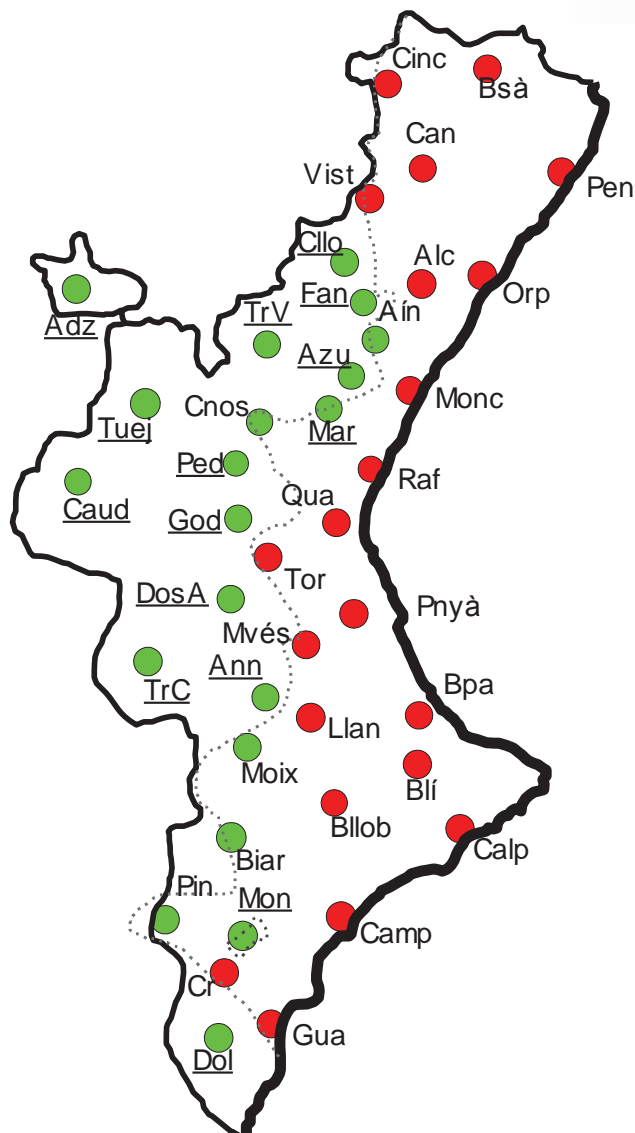
481 BELLOTA

■	abellota	(11)
■	abillota	(2)
■	albellota	(1)
■	bellota	(14)
■	billota	(13)

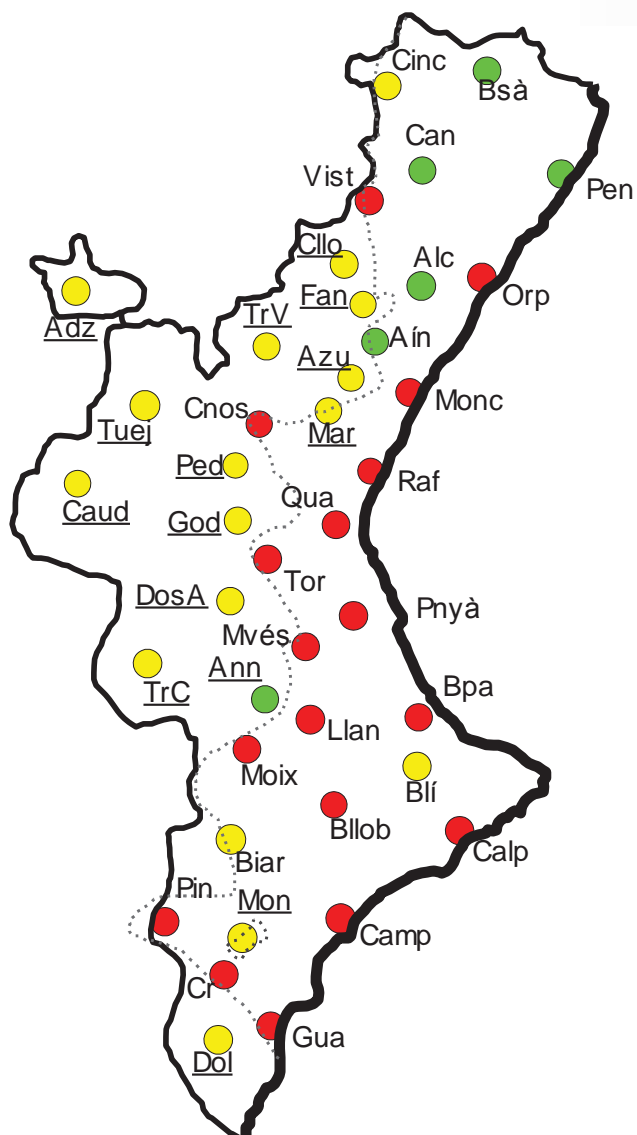
482 NOGAL

-er(o) / -era

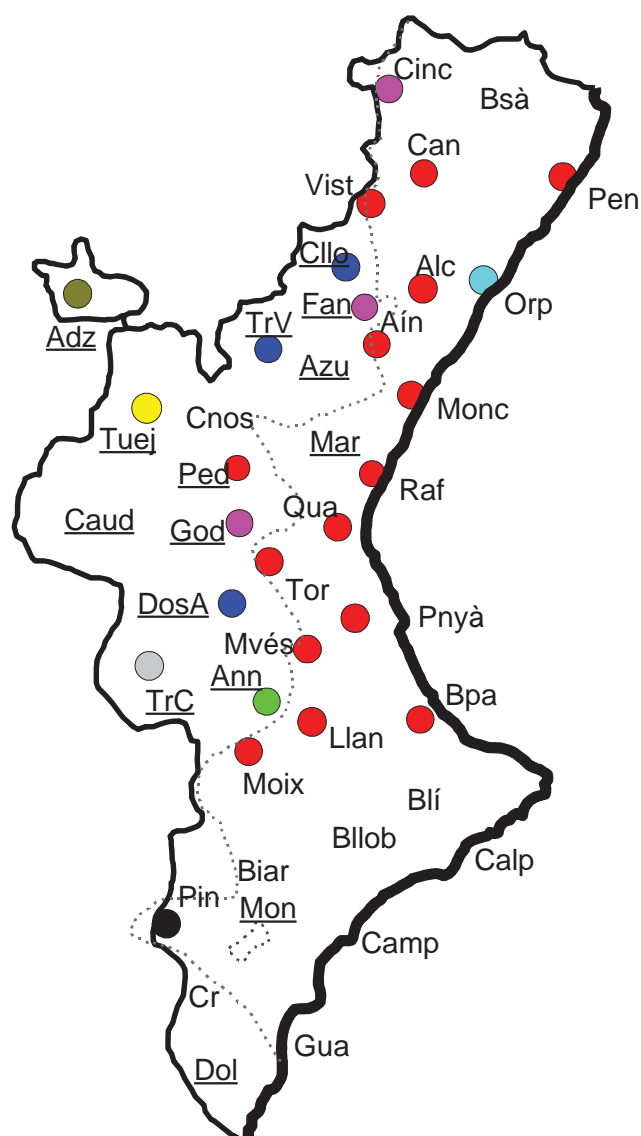
482 NOGAL

nouer, anouer...

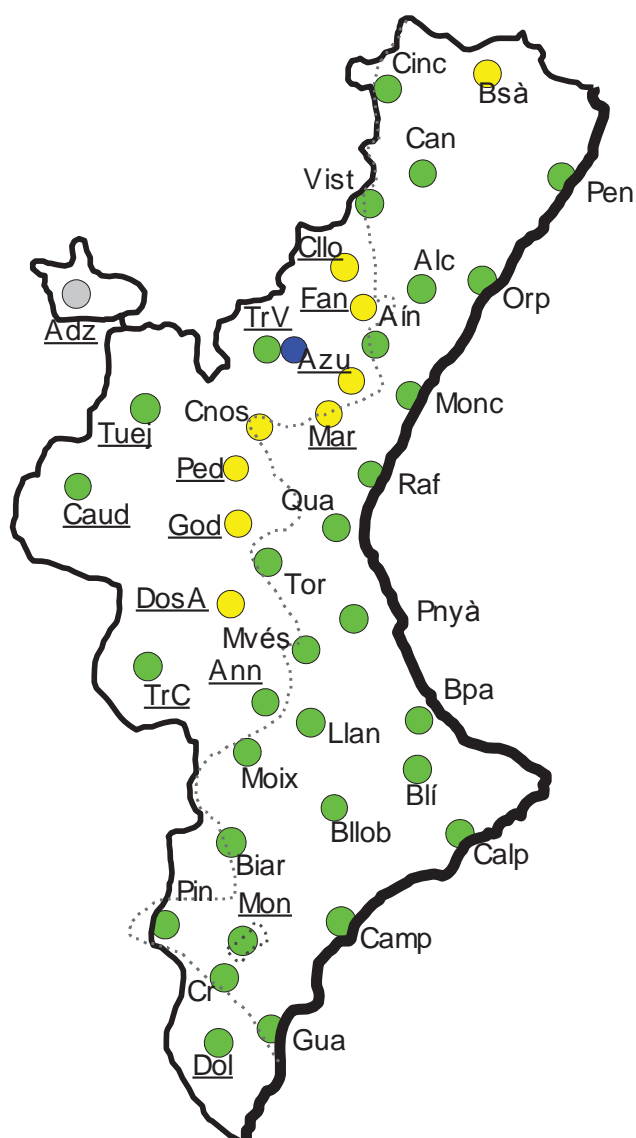

■	anog-	(6)
■	anou-	(18)
■	nog-	(17)

484a CAMPO DE MANZANAS

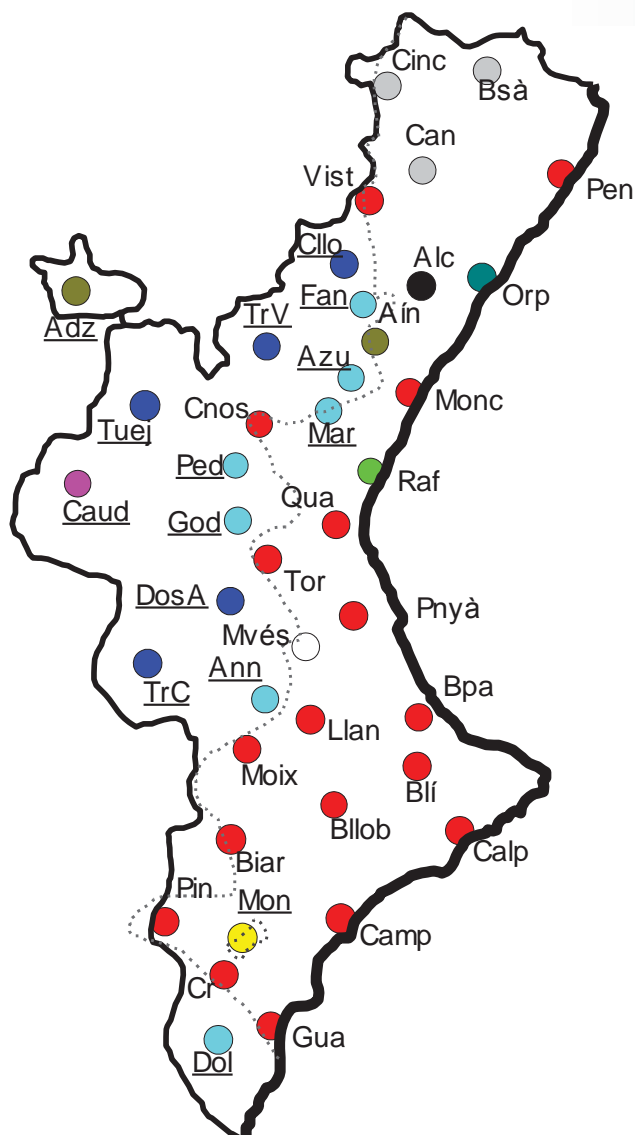

487 MARIPOSA

489 POLILLA

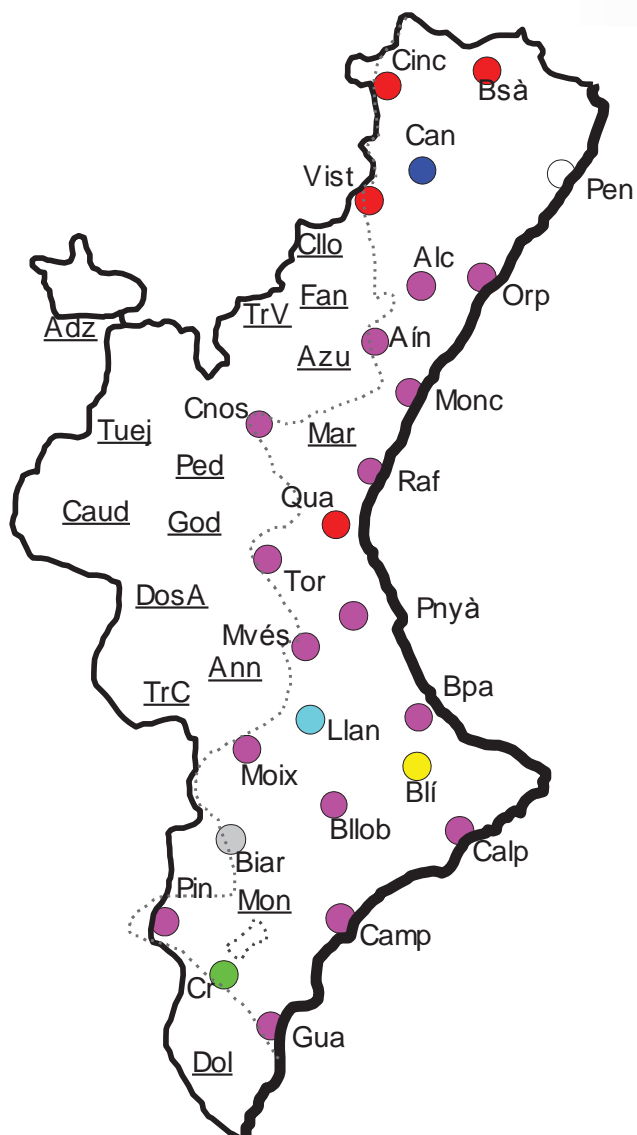
'polilla'

■	arna	(18)
■	àrnia	(1)
■	barrena	(1)
■	corca	(5)
■	corcoma	(1)
■	corcón	(7)
■	èrna	(1)
■	polella	(1)
■	polilla	(2)
■	quera	(1)
■	tinya	(3)

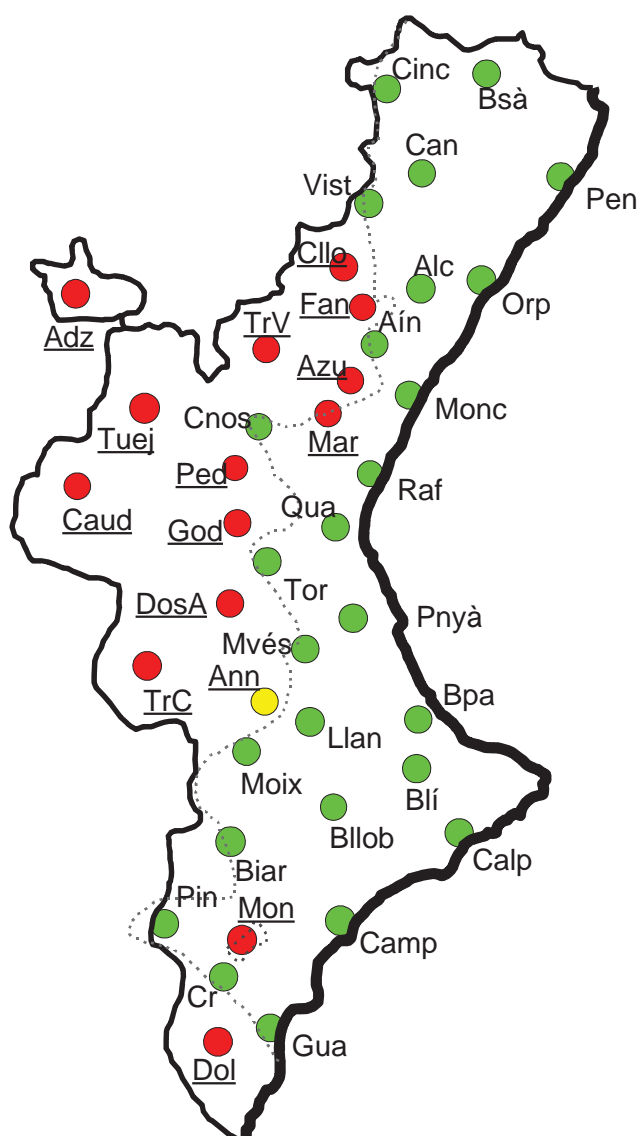
489 POLILLA

'carcoma'

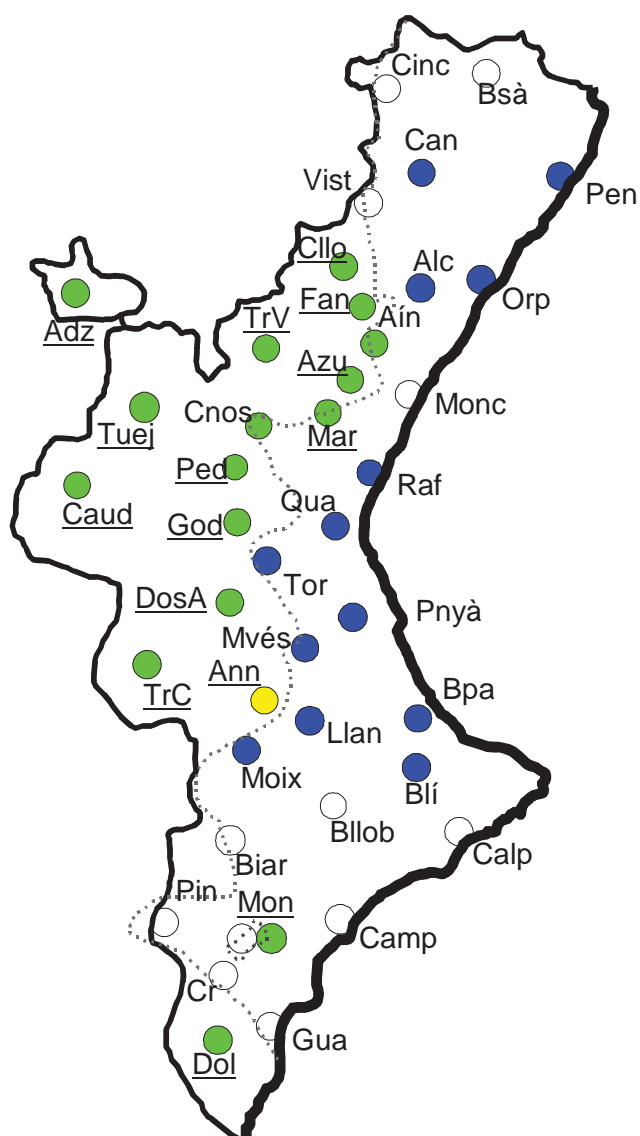
■	barréna	(1)
■	barrina	(1)
■	córc	(1)
■	córca	(1)
■	corcó	(16)
■	cuc	(1)
	curcó	(1)
	polilla	(1)
■	quera	(3)

490 CARACOL

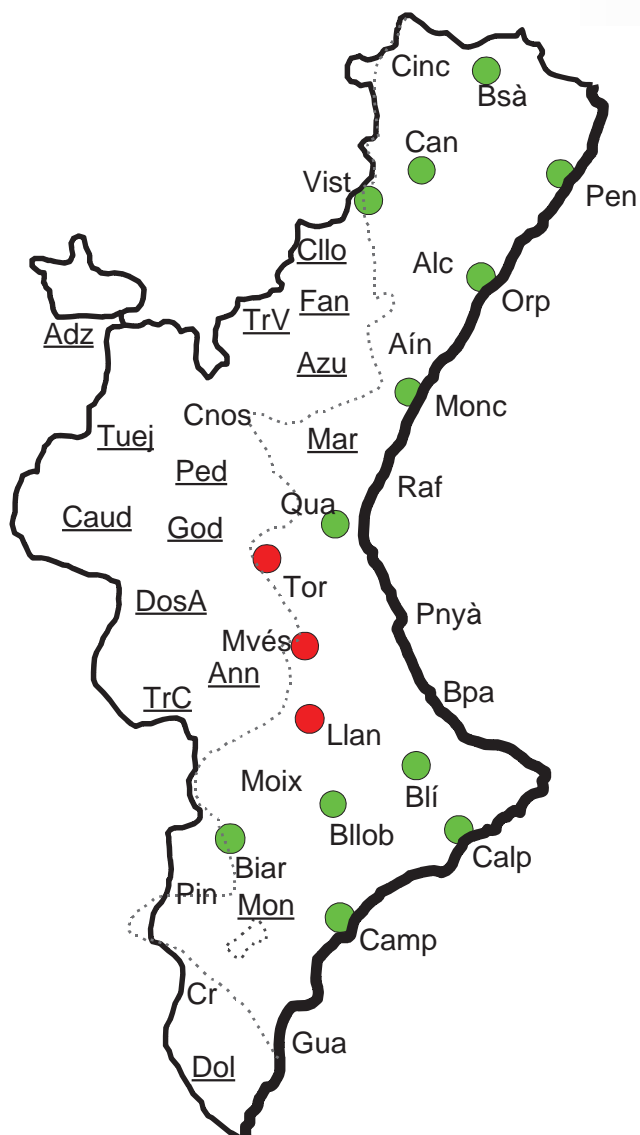
■	caracol	(14)
■	carag[ɔ̃]l	(26)
■	carag[ó]l	(1)

492 ABEJORRO SANJUANERO

492 ABEJORRO SANJUANERO

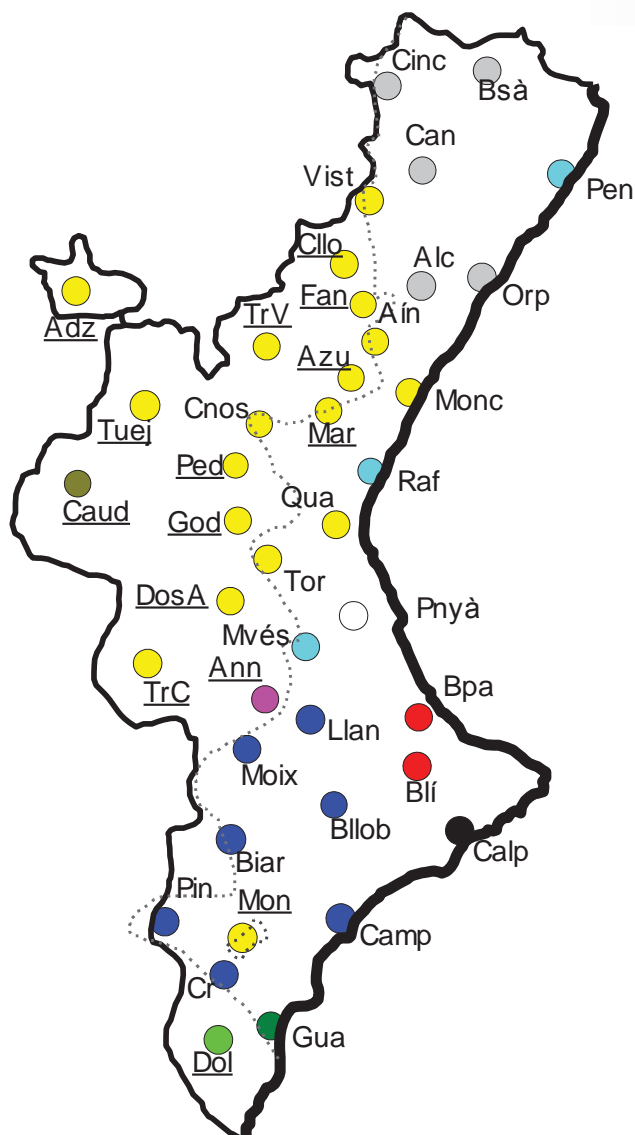
(significat del color)

■ ((el negre és negatiu))(12)
■ ((el negre és positiu)) (3)

494 SALTAMONTES

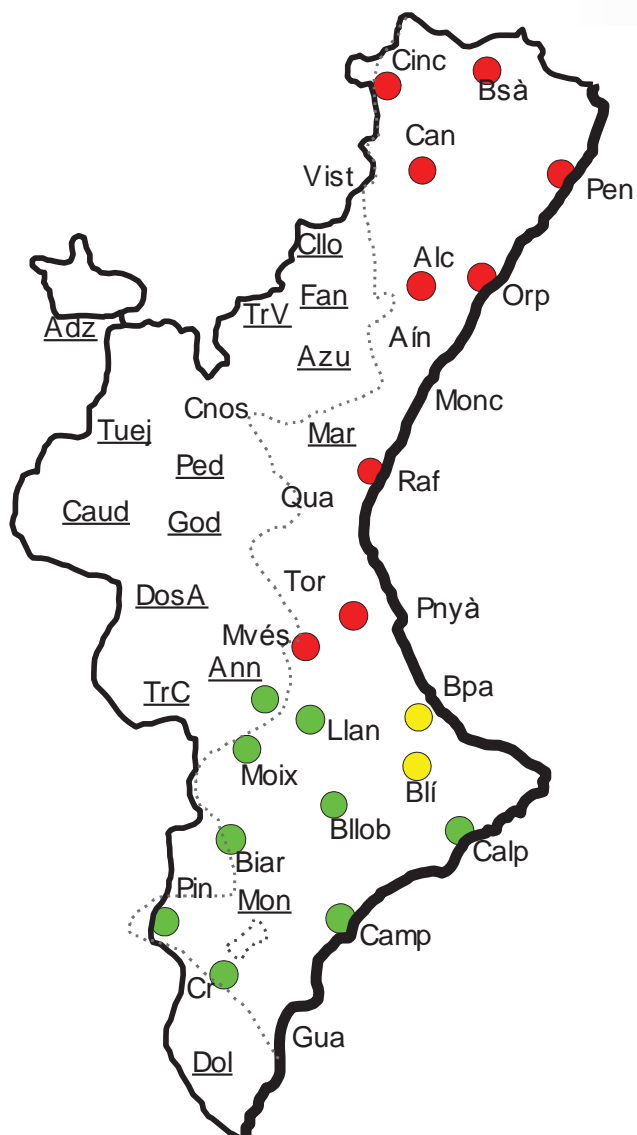
variants de 'saltamontes'

■	cavallet	(1)
■	chicharra	(1)
■	grill / grillo	(18)
■	llagostí	(7)
■	llagostín	(1)
■	llagustí	(1)
	llangósta	(1)
■	llangostí	(3)
■	llangósto	(5)
■	llegostí	(2)
■	salagustín	(1)

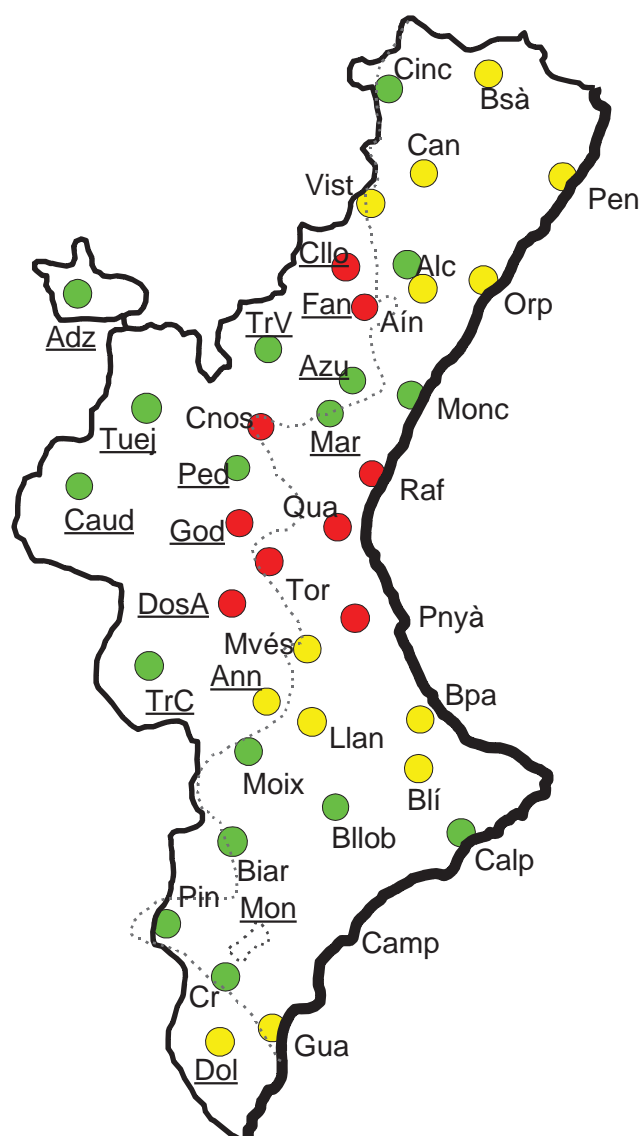
494 SALTAMONTES

variants Ila(n)g-...

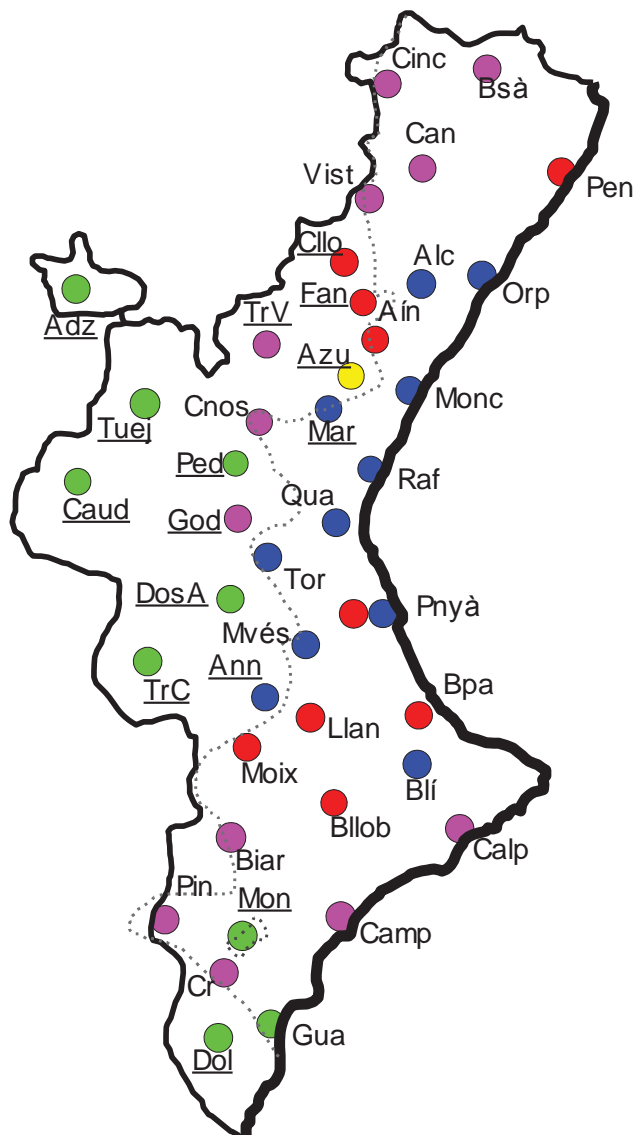
■ l'ag-	(9)
■ l'ang-	(9)
■ l'eg-	(2)

495a ALACRÁN CEBOLLERO

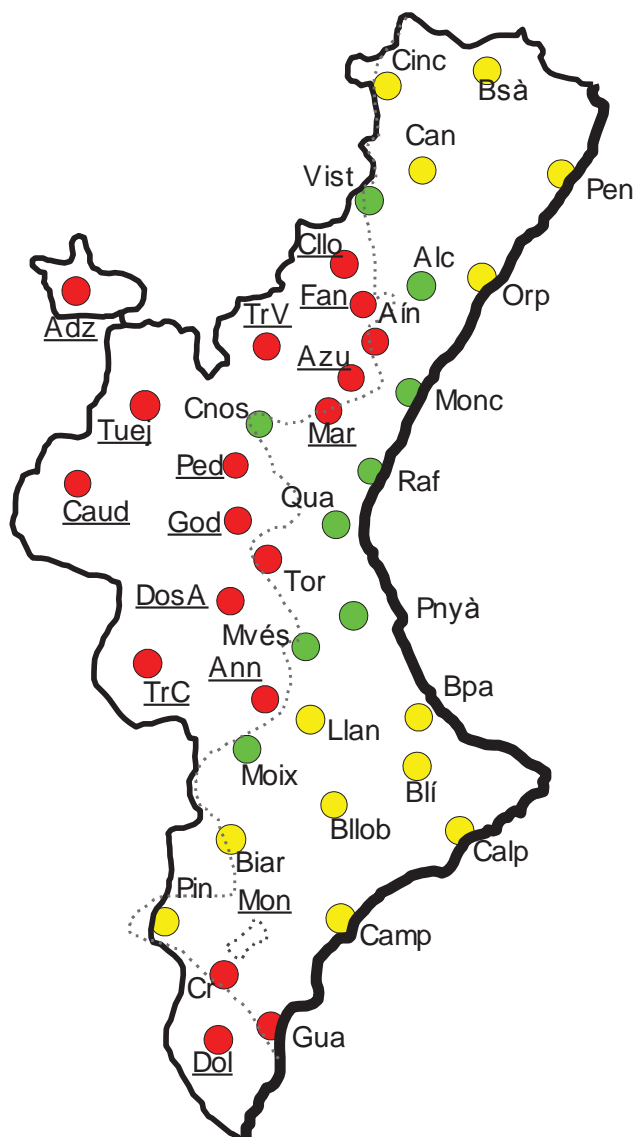
■	(altres)	(17)
■	(idea: tallar + ...)	(9)
■	cadell (i variants)	(13)

496 LAGARTIJA

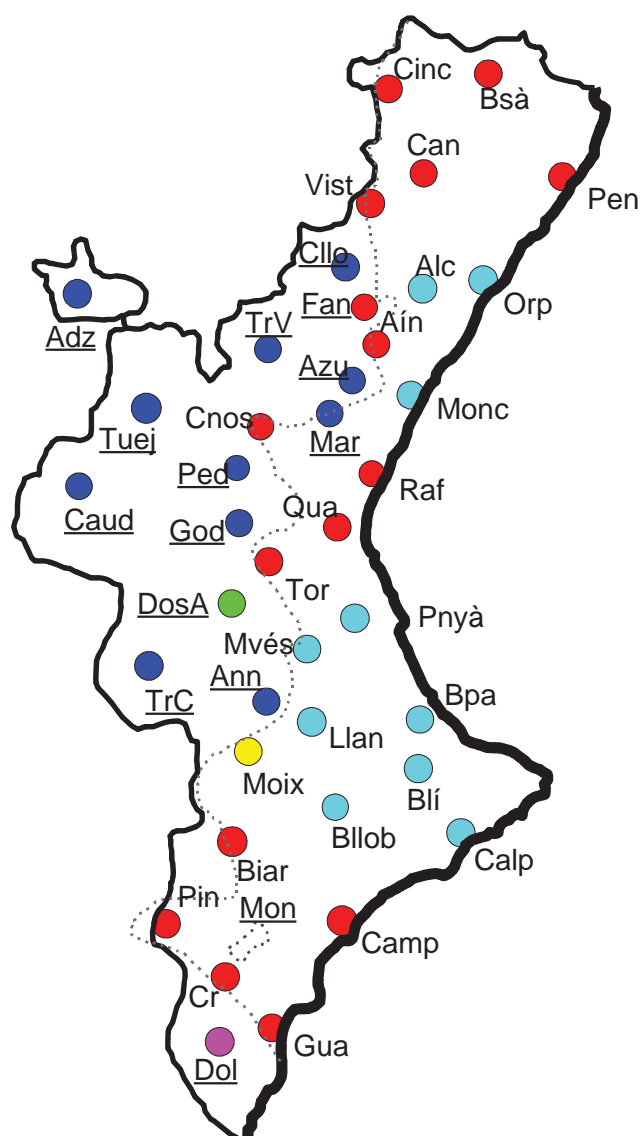
■ (altres)	(9)
■ sagr-, segr-	(9)
■ salgart-	(1)
■ sangr-, sengr-	(11)
■ sarg-	(12)

498 CULEBRA

■ asserp	(9)
■ culebra	(18)
■ serp	(13)

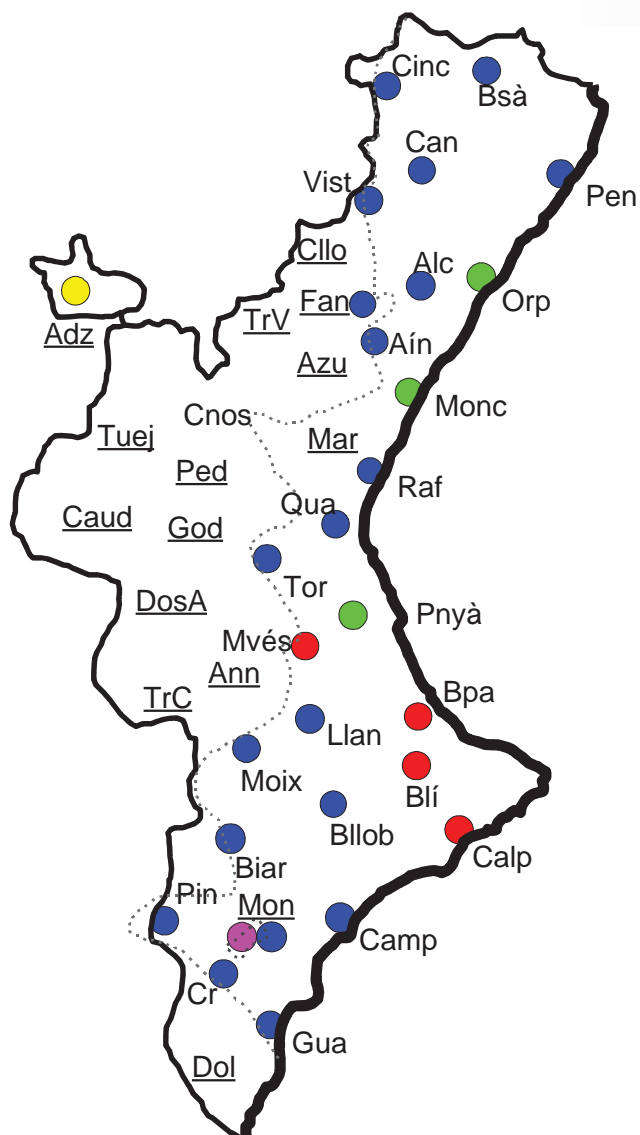
499 LAGARTO

■ [θ]arvacho	(1)
■ farda[tʃ]o	(16)
■ farvatxo	(1)
■ hardacho	(11)
■ lagarto	(1)
■ sarvatxo	(10)

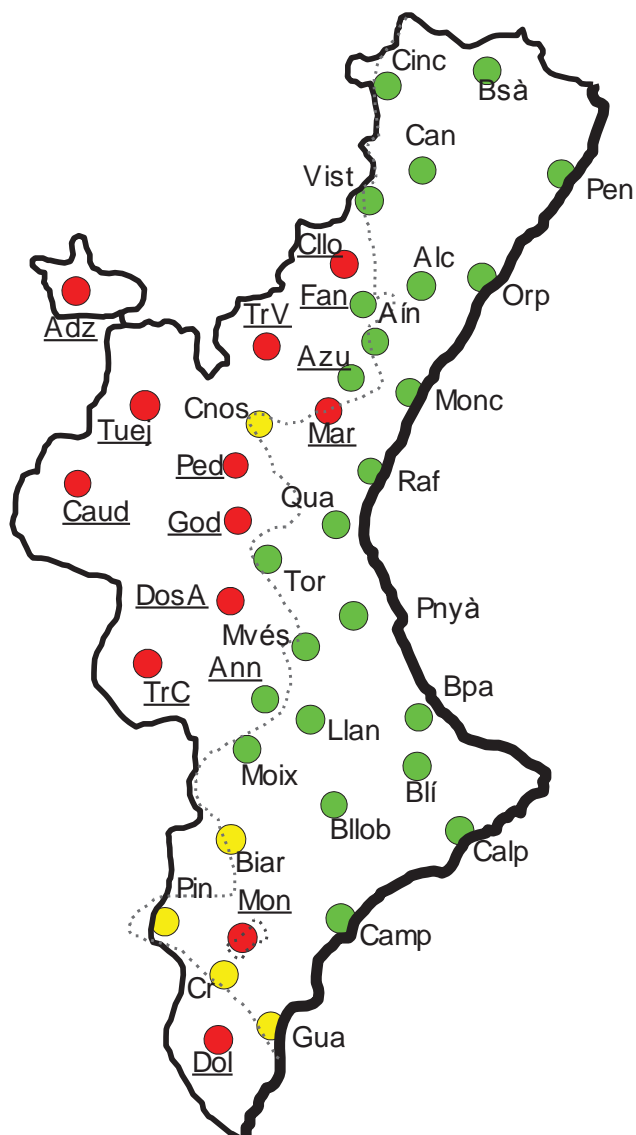
499 LAGARTO

'salamanquesa'

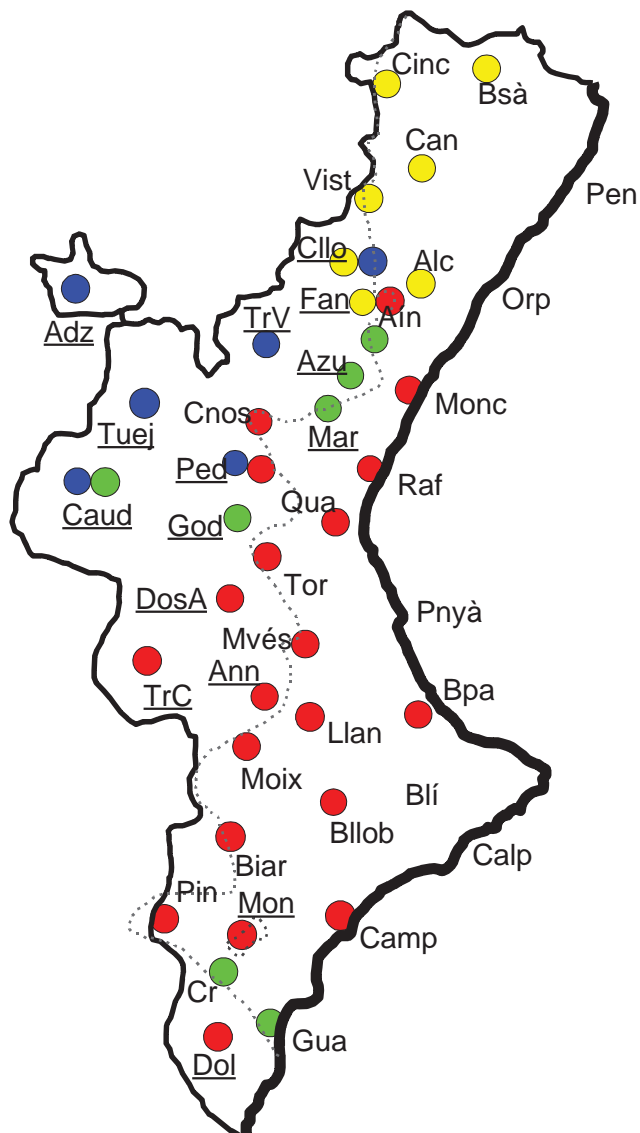

■ adragó	(3)
■ andragó	(4)
■ apegari[θ]o	(1)
■ dragó / dragón	(20)
■ tragón	(1)

500 SANGUIJUELA

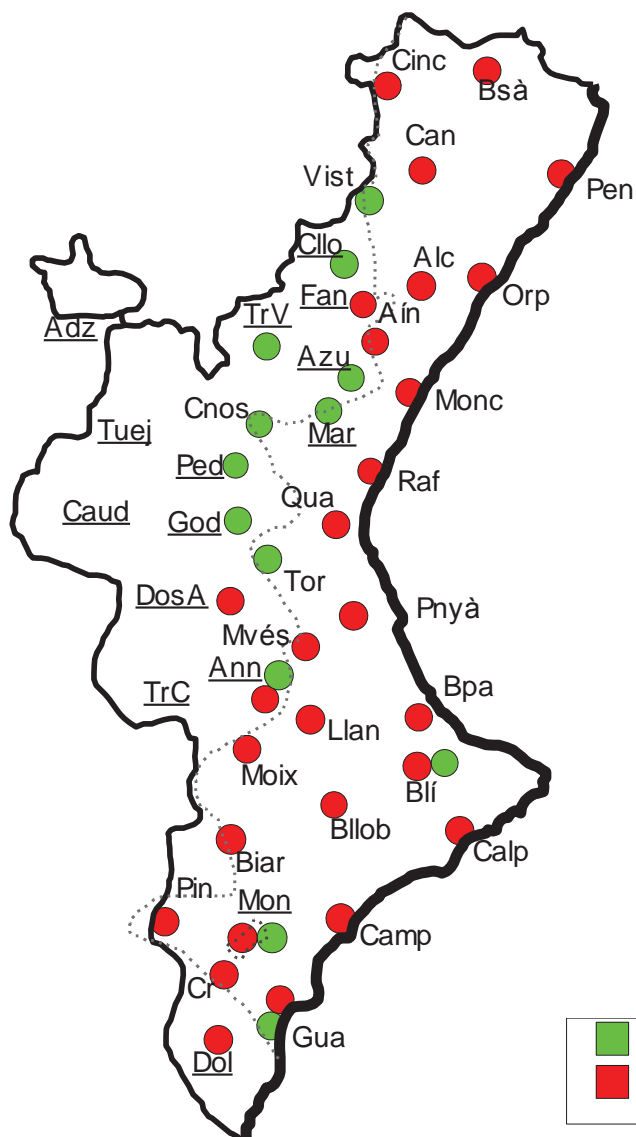

501 URRACA

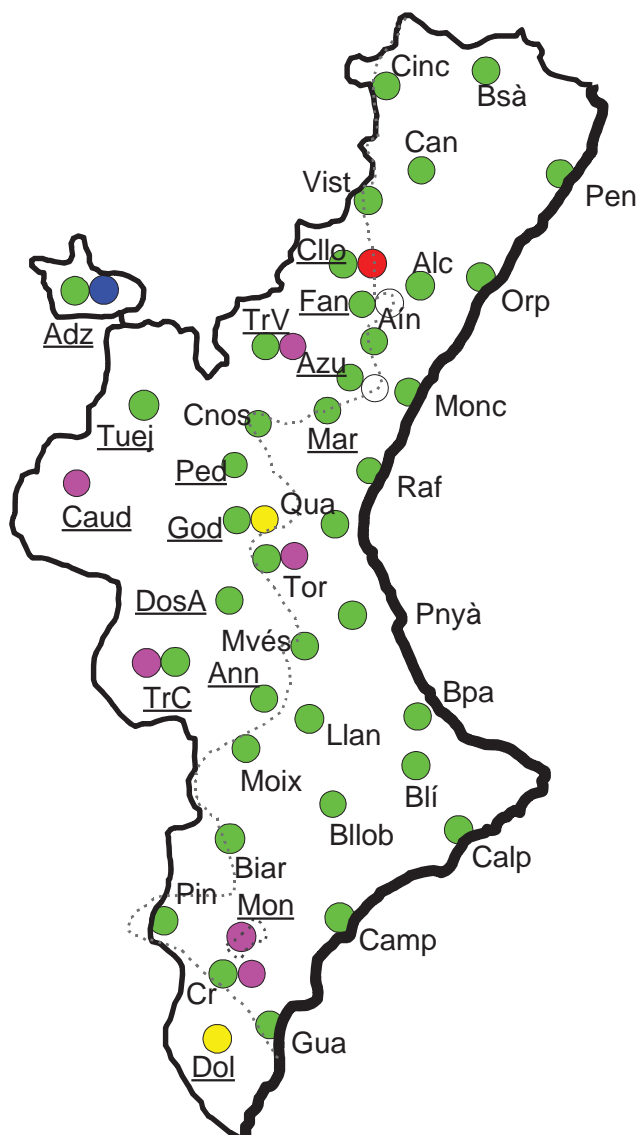
■	(altres)	(7)
■	blanca	(20)
■	gar[s]a / gar[θ]a	(7)
■	picara[θ]a	(6)

501a ALCAUDÓN

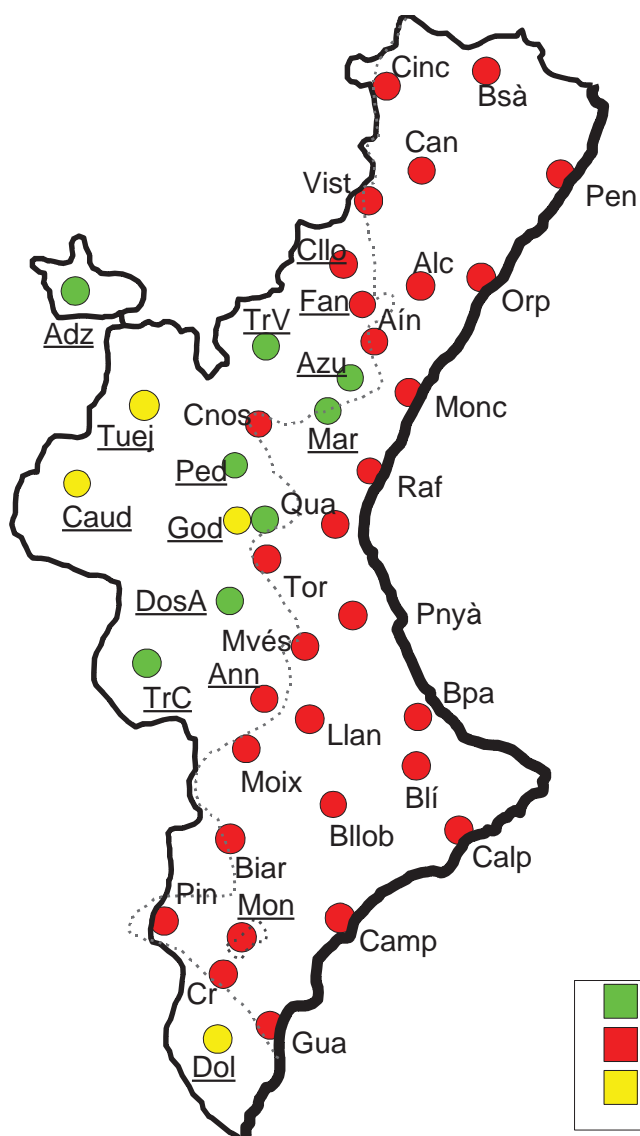
■ (altres)	(13)
■ capsot / cabetesote (i variants)	(28)

503 ZORZAL

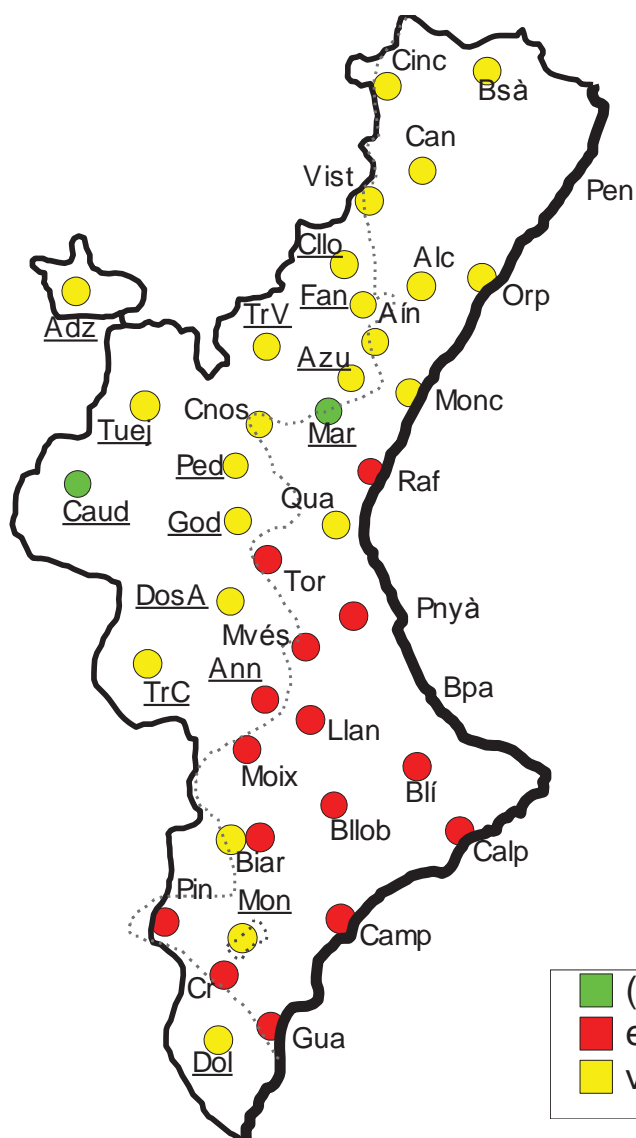

■	tord / tordo	(38)
■	torda	(1)
■	tordancha	(2)
■	tordeja	(1)
■	torden[ʰ]a	(6)

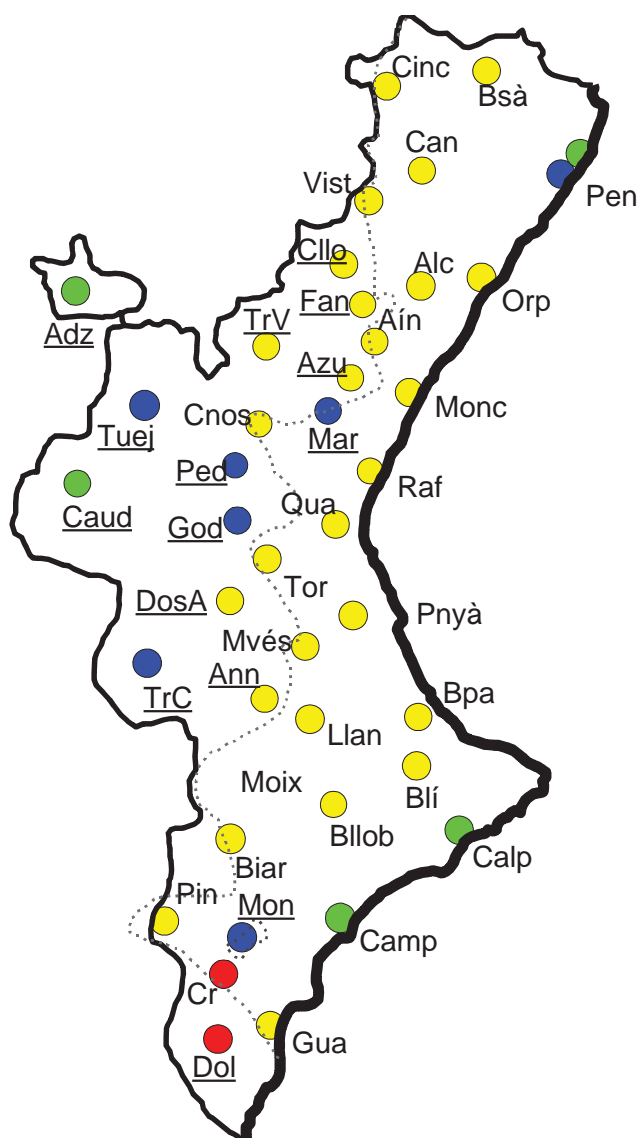
506 RUISEÑOR

509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS

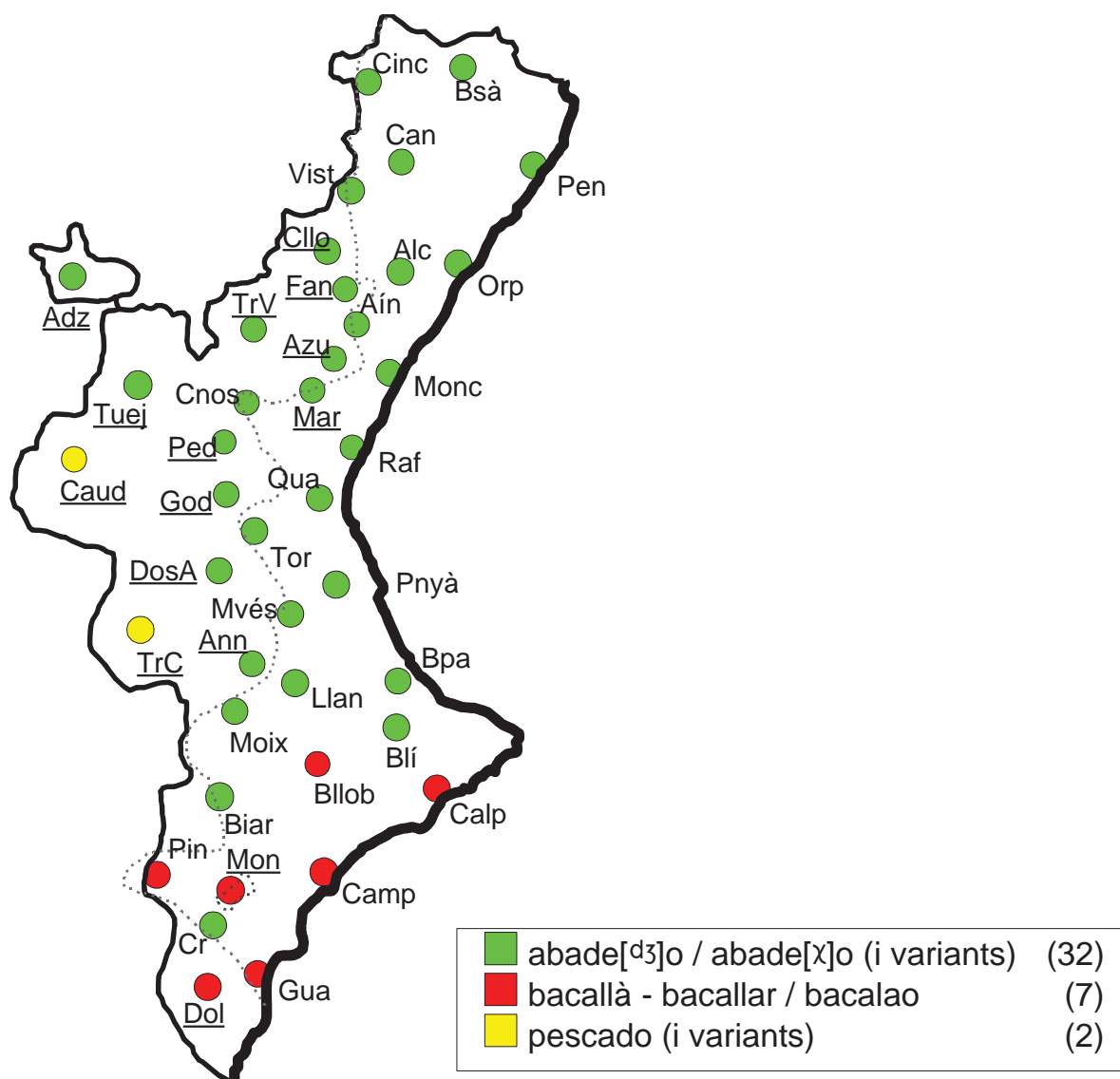

510 CONCHA

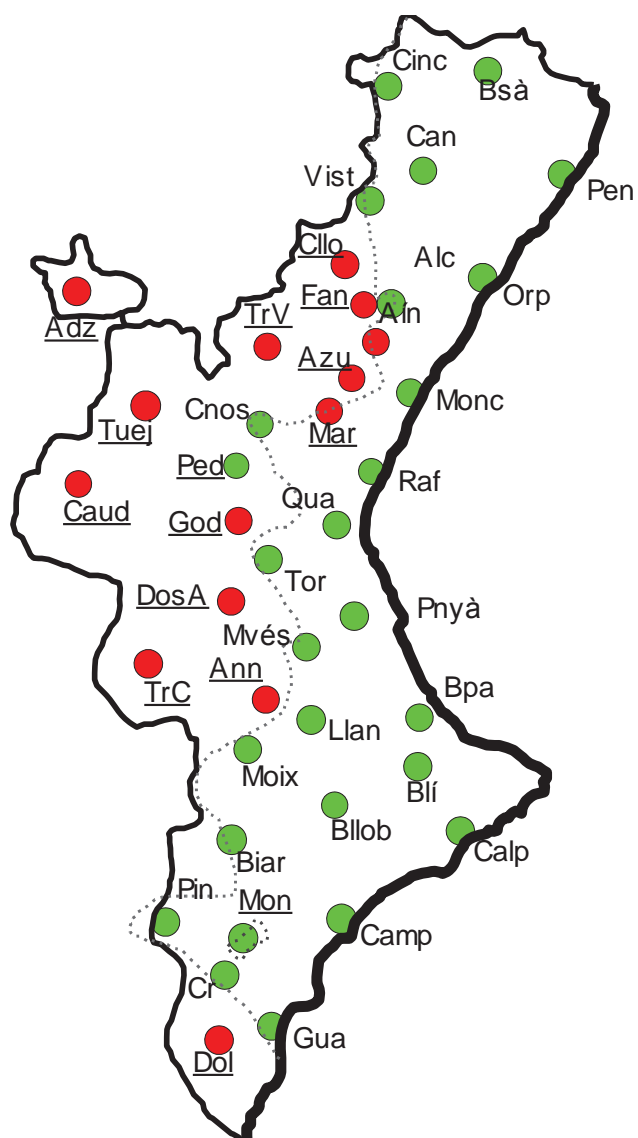

■	(altres)	(5)
■	[tʃ]apina	(2)
■	pe[tʃ]ina	(27)
■	pi[tʃ]ina	(7)

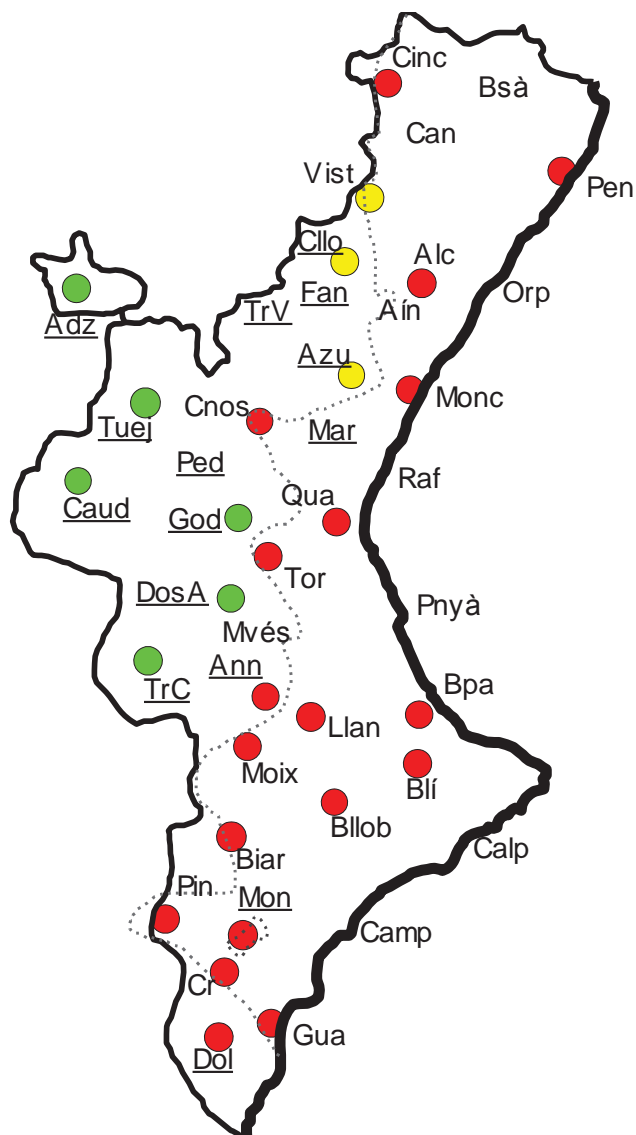
512 ABADEJO

513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA)

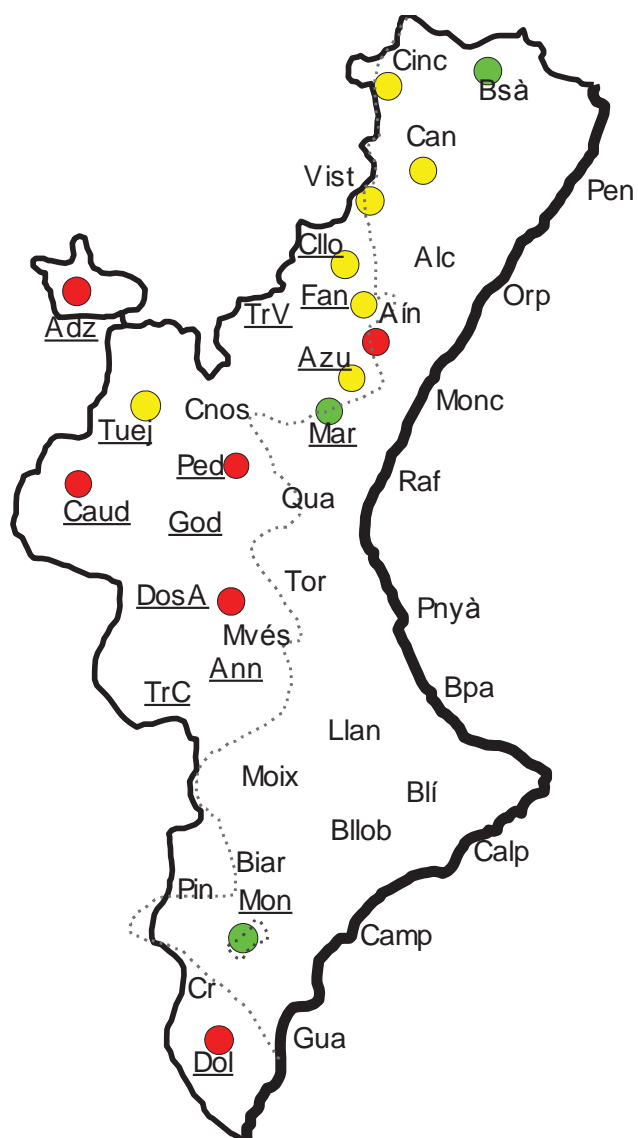

515 TEJÓN

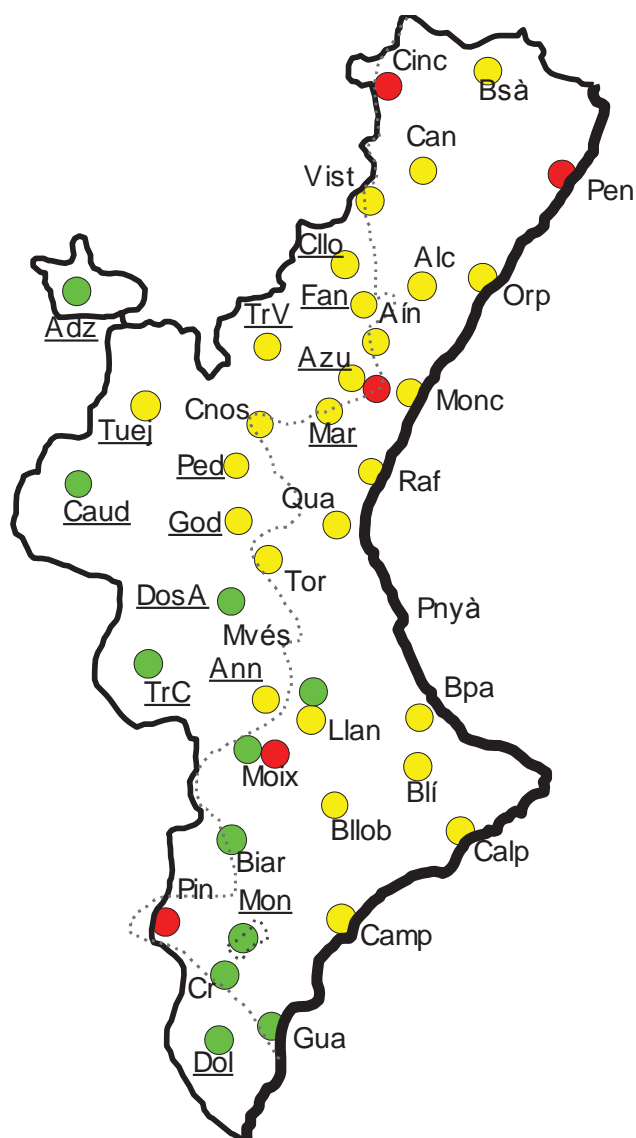
■	tasón	(6)
■	teixó / tejón	(19)
■	teixuo / tajugo - tajudo	(3)

517 ARDILLA

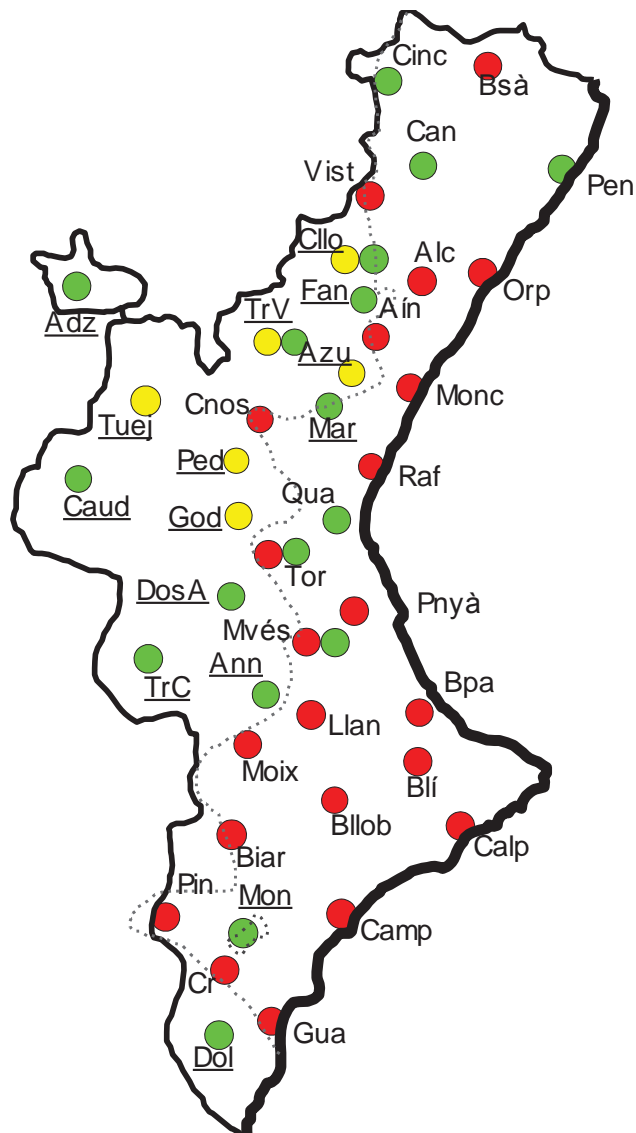

■ (altres)	(3)
■ ardilla	(6)
■ farda / harda	(7)

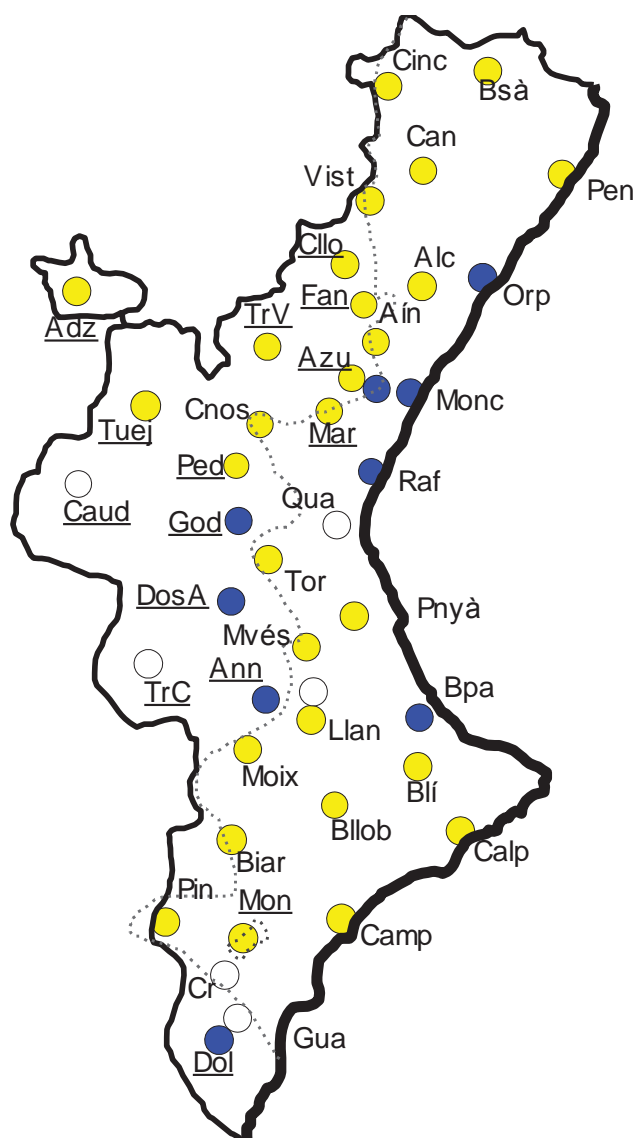
519 MURCIÉLAGO

520 GALLO

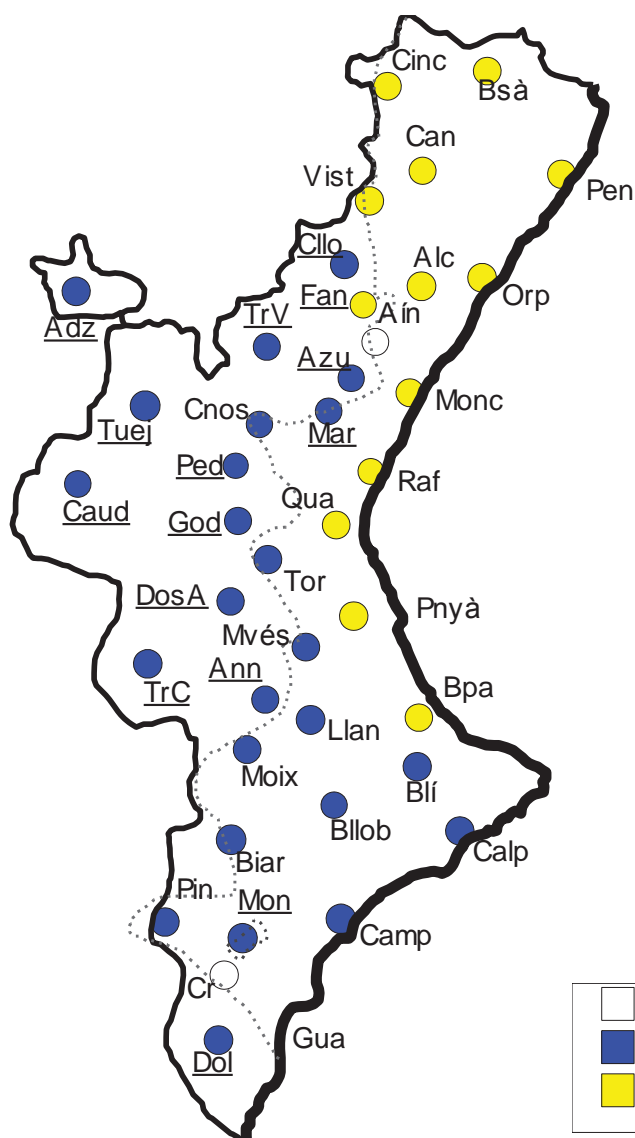

524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)

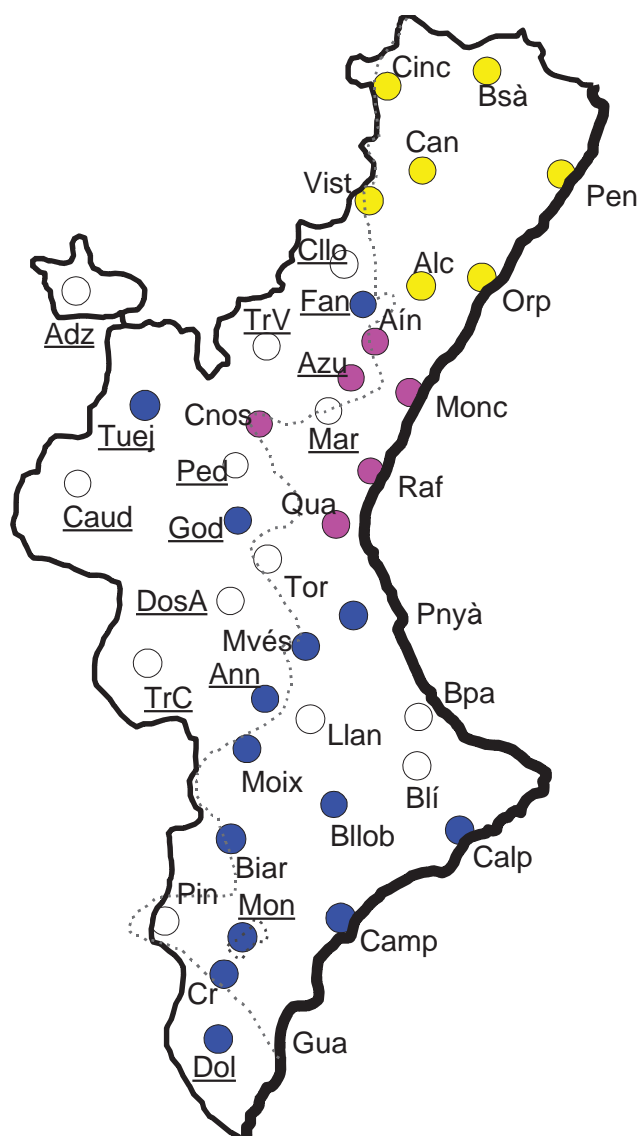

	(altres)	(6)
	borrego	(9)
	mardà / mardano	(28)

525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)

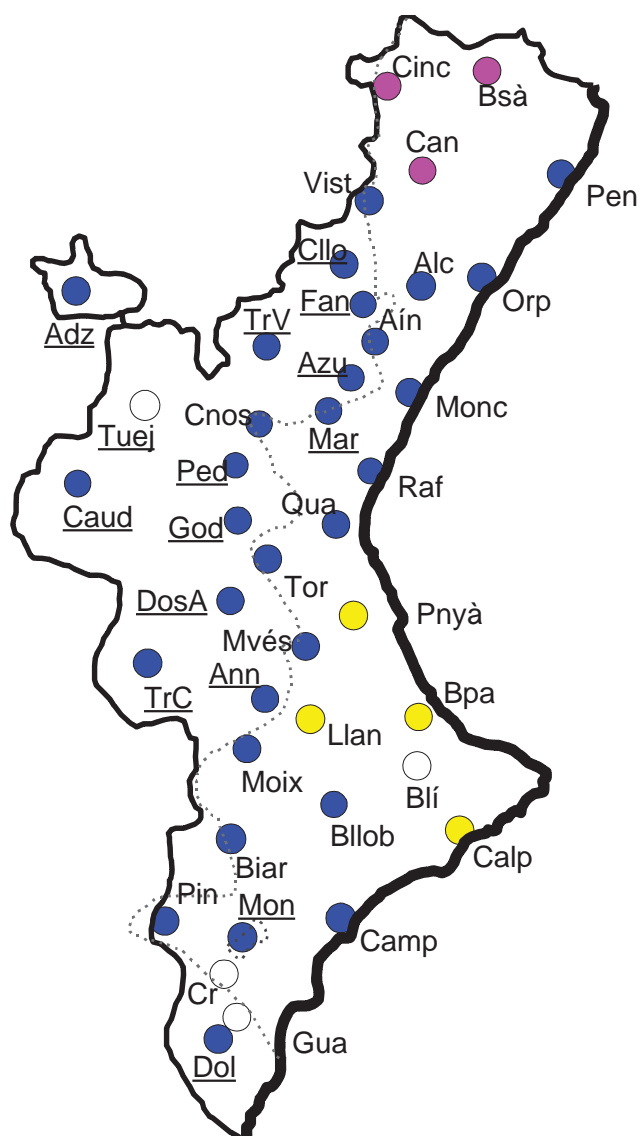

526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN)

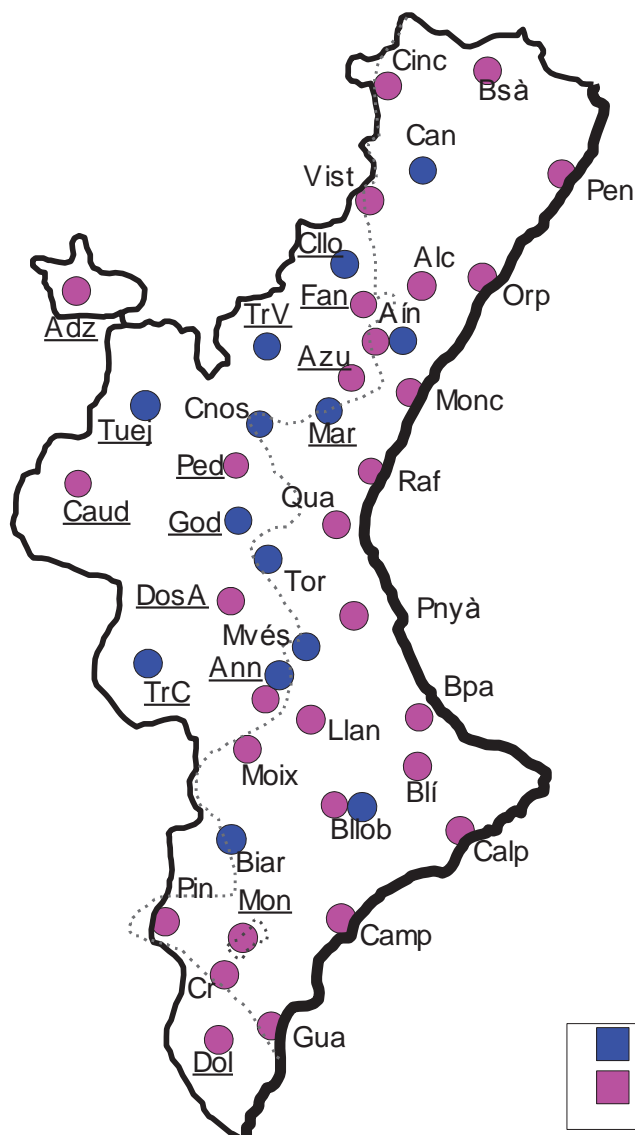
□	(altres)	(13)
■	[tʃ]oto	(6)
■	bók	(7)
■	ma[tʃ]o	(14)

528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.)

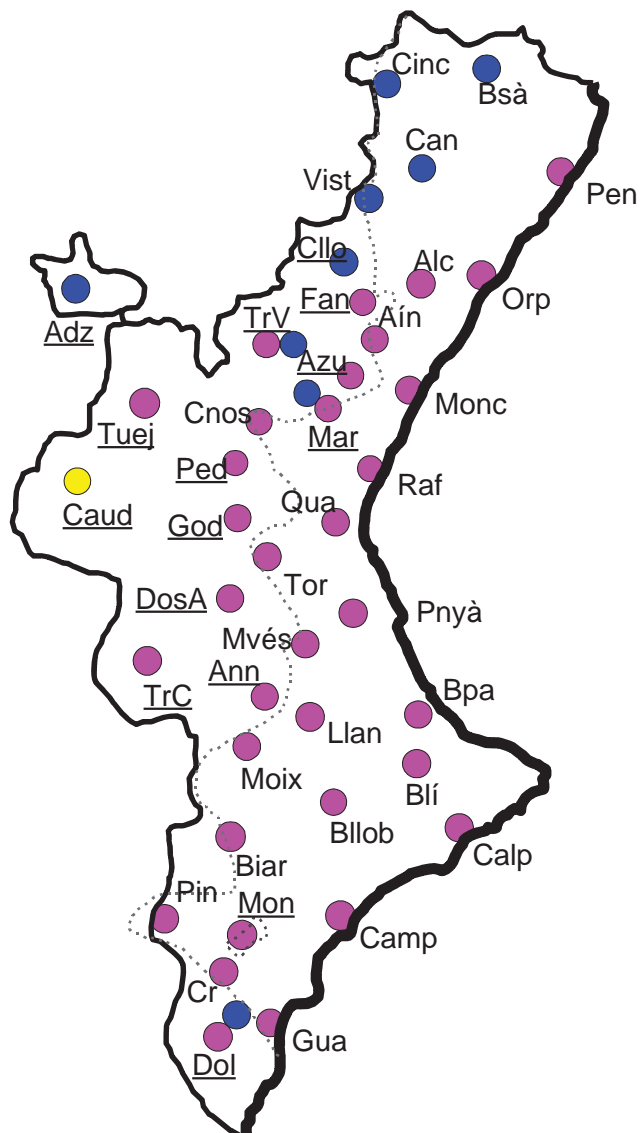
□	(altres)	(4)
■	baciva	(3)
■	forra	(4)
■	ma[tj]orra	(30)

533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO)

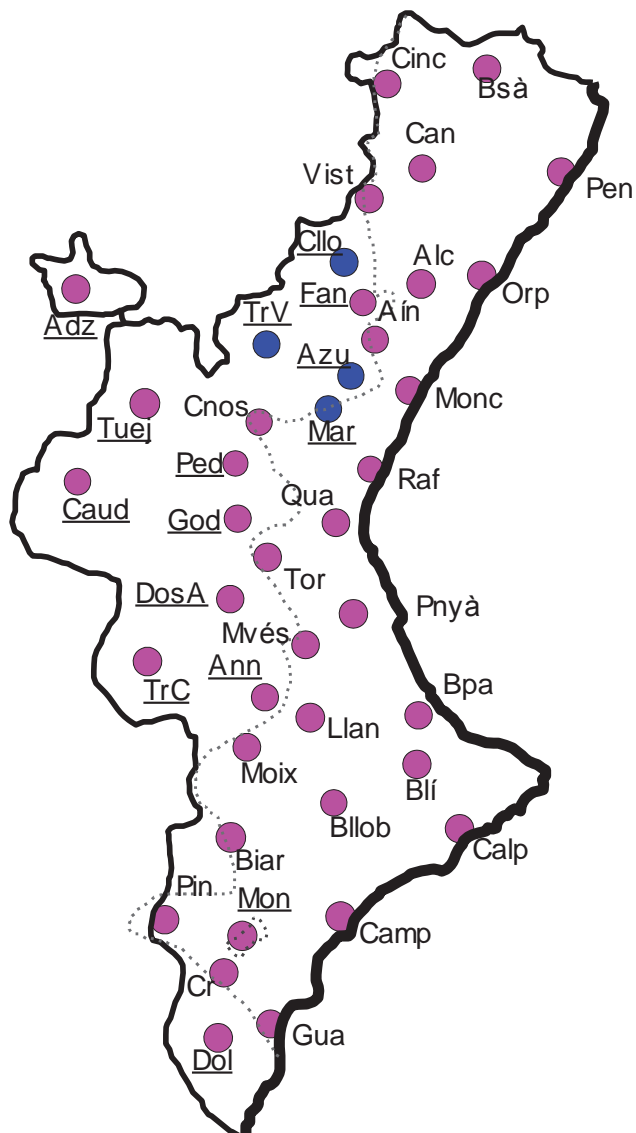
■ [ka-], [ga-]	(14)
■ conillet / conejico (i variants)	(30)

534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO)

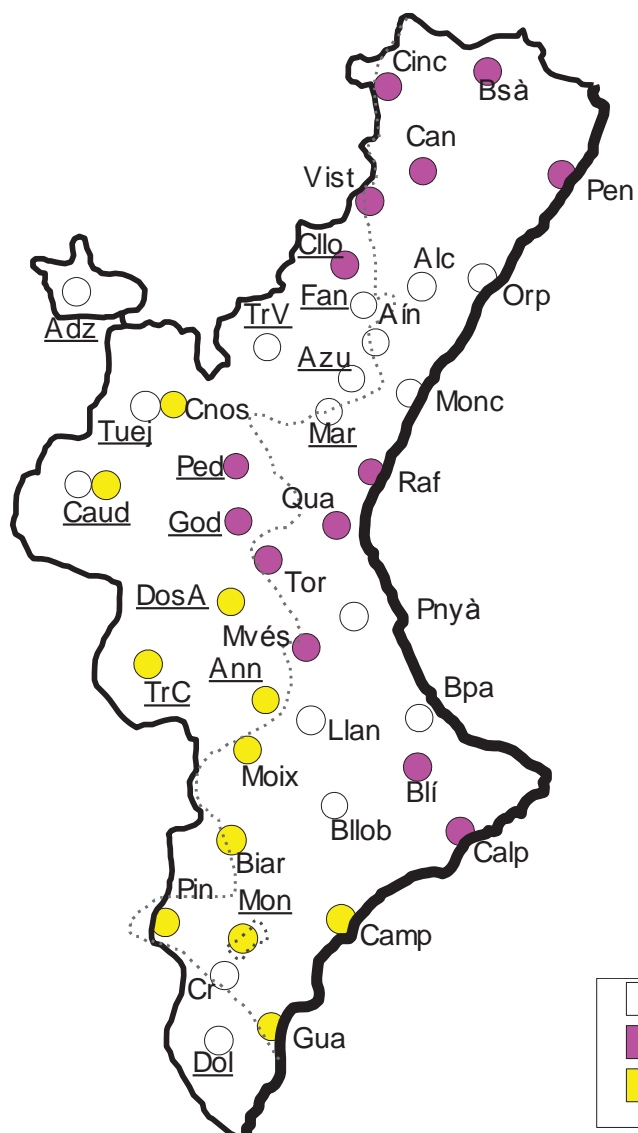

■ ca[tʃ]orr-	(9)
■ gosset / perrico	(34)
■ perrete	(1)

544 GALLINA CLUECA (LLUECA)

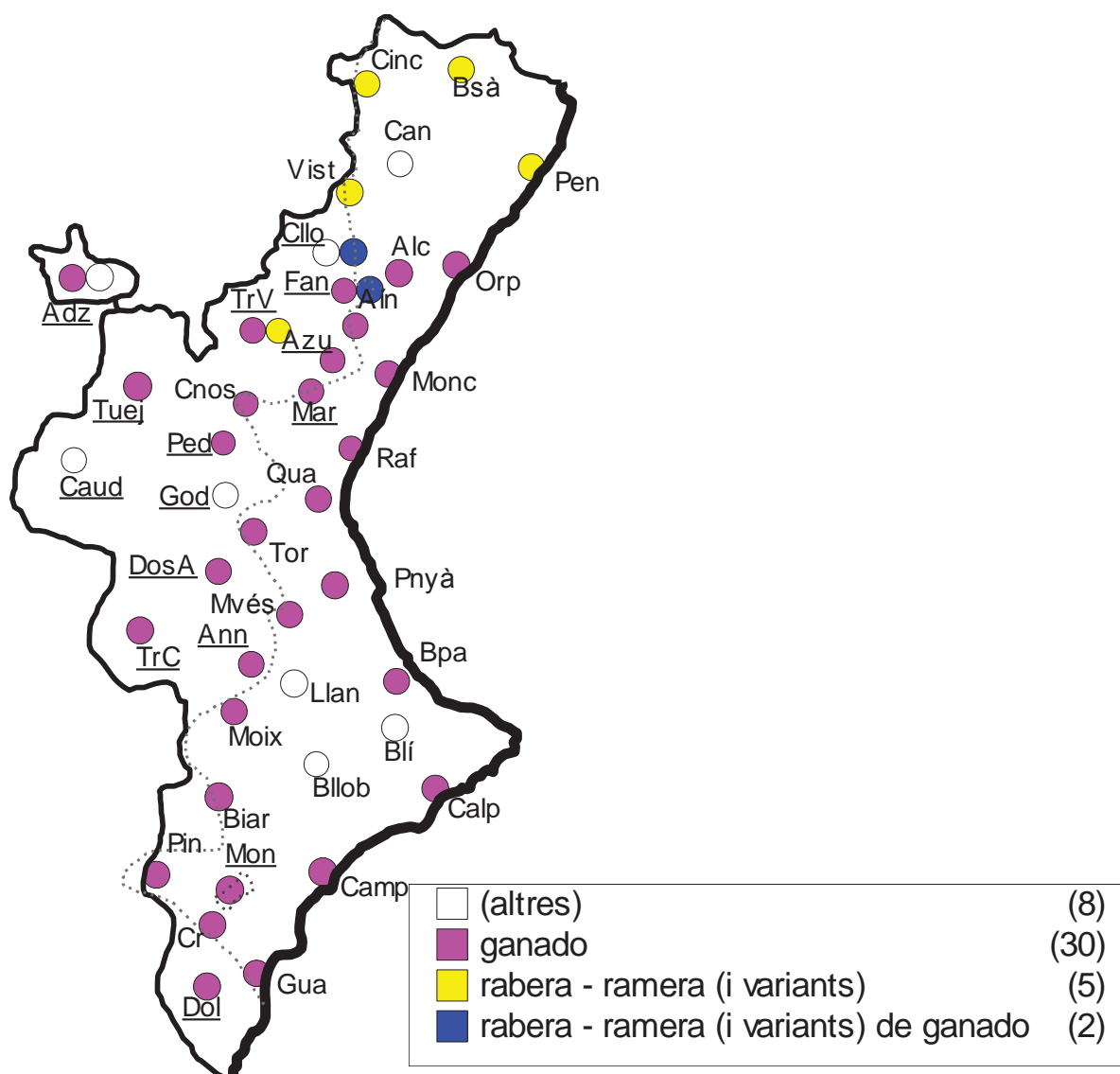

546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)

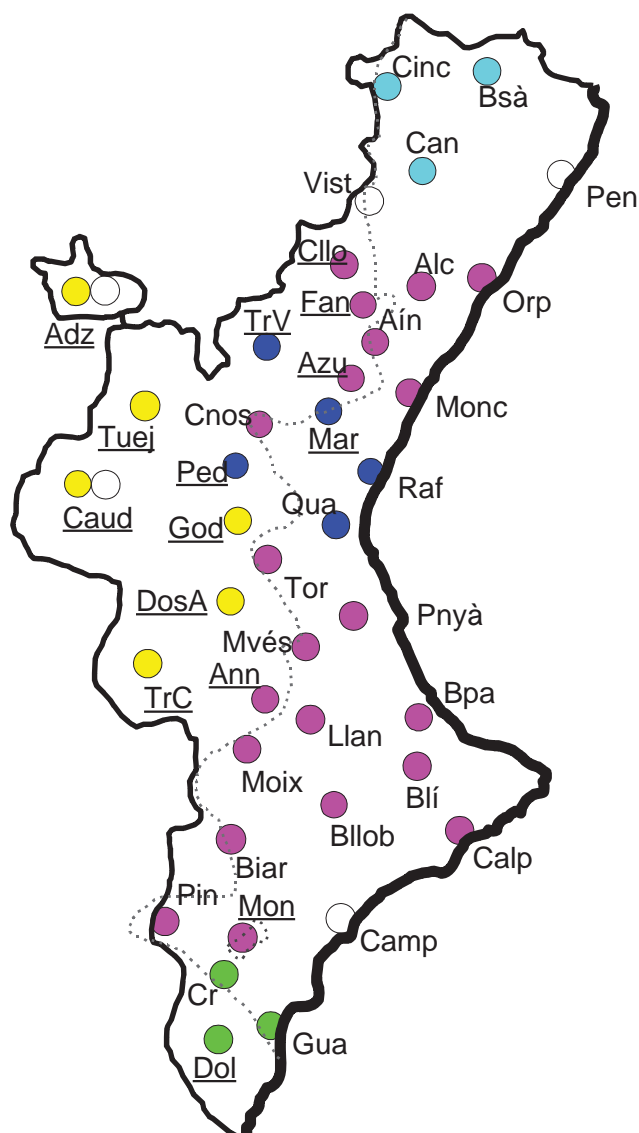

□ (altres)	(17)
■ rabera - ramera (i variants)	(14)
■ torada	(11)

547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO)

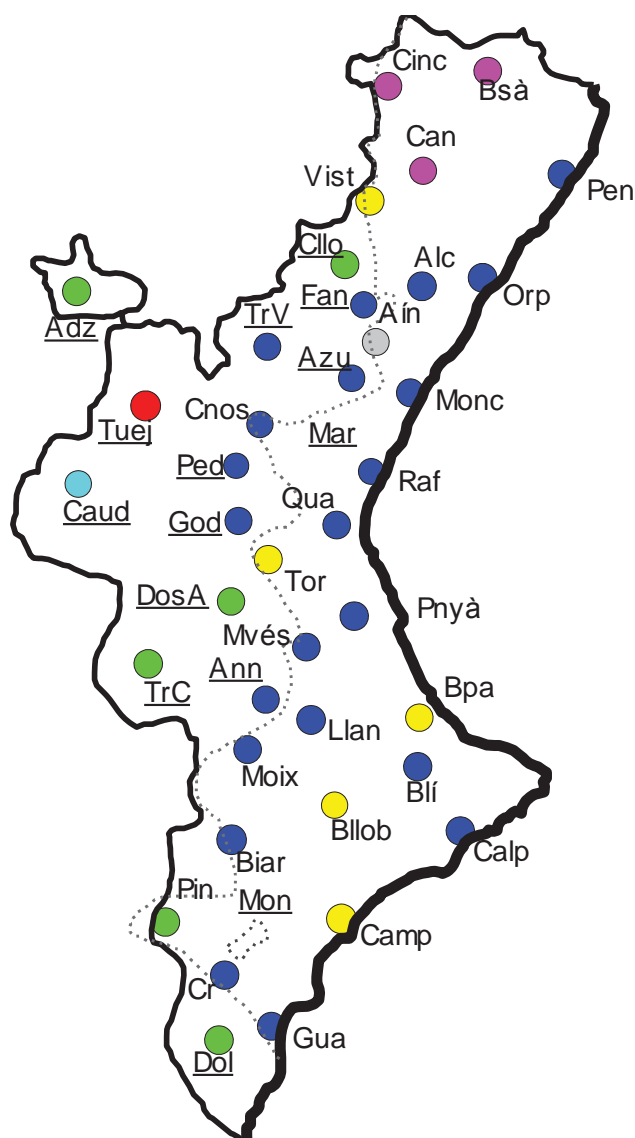

550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)

□	(altres)	(5)
■	co[tj]inera	(3)
■	gorrinera	(6)
■	porcatera	(5)
■	porquera	(21)
■	sóll (femenino)	(3)

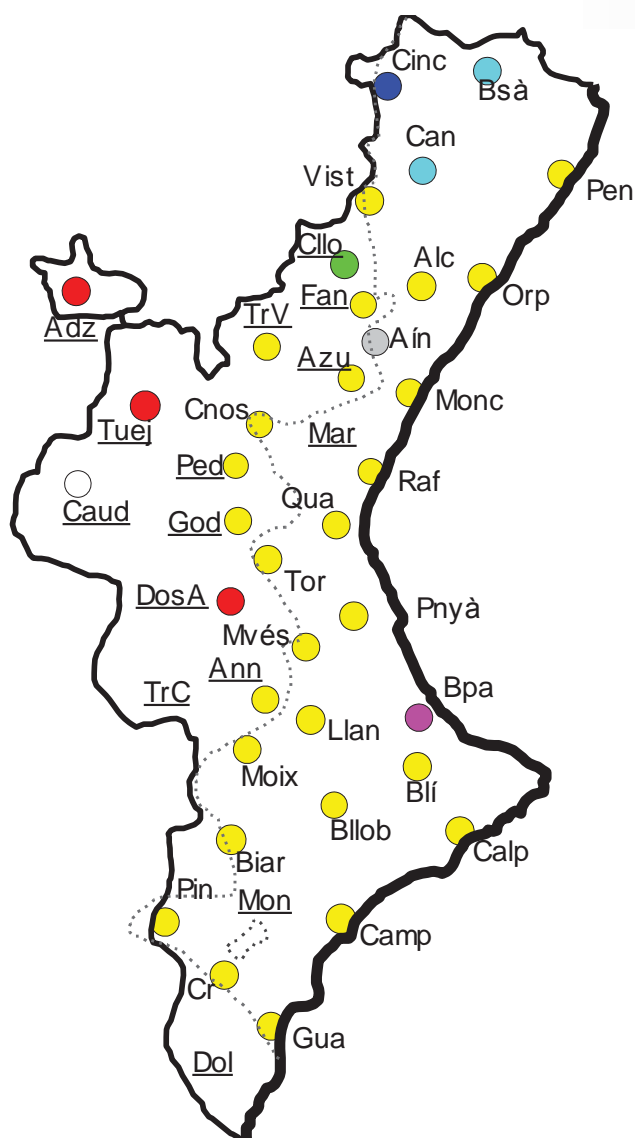
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO)

berrearberit / berrido	(1)
berrit / berrido	(6)
bram	(5)
bramit / bramido	(22)
esbramuc -bramuc	(3)
graznido	(1)
remugó	(1)

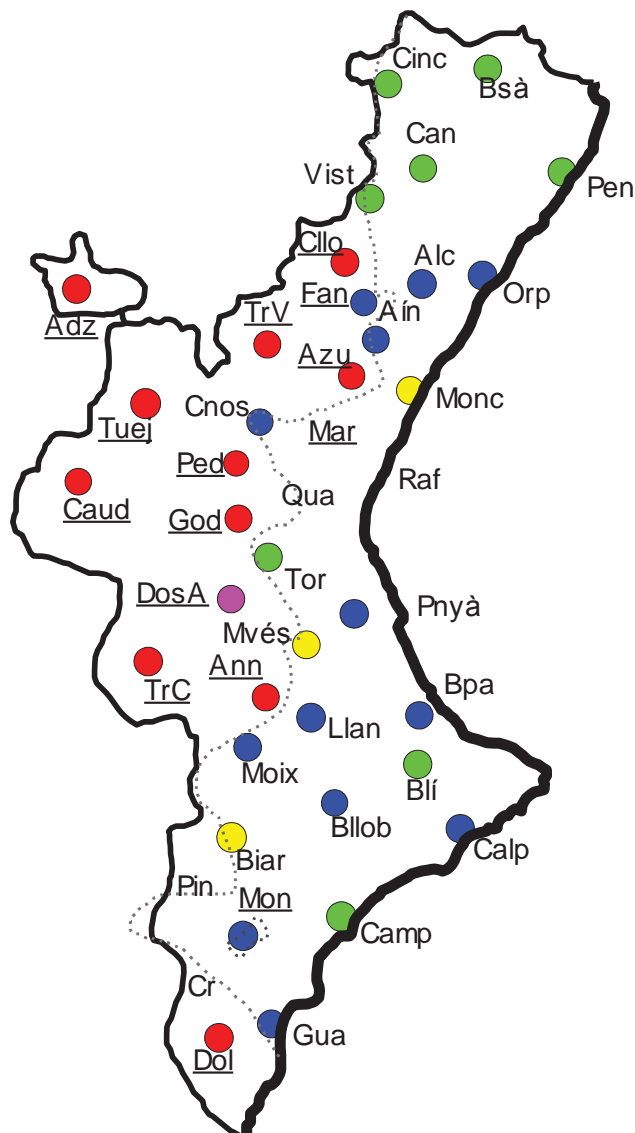
553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO)

(en infinitiu)

■ barrear	(1)
■ berrear	(3)
■ bramamar	(27)
■ bramuguar	(1)
■ bramular	(1)
■ esbramucar - bramucar	(2)
□ graznear	(1)
■ remugar	(1)

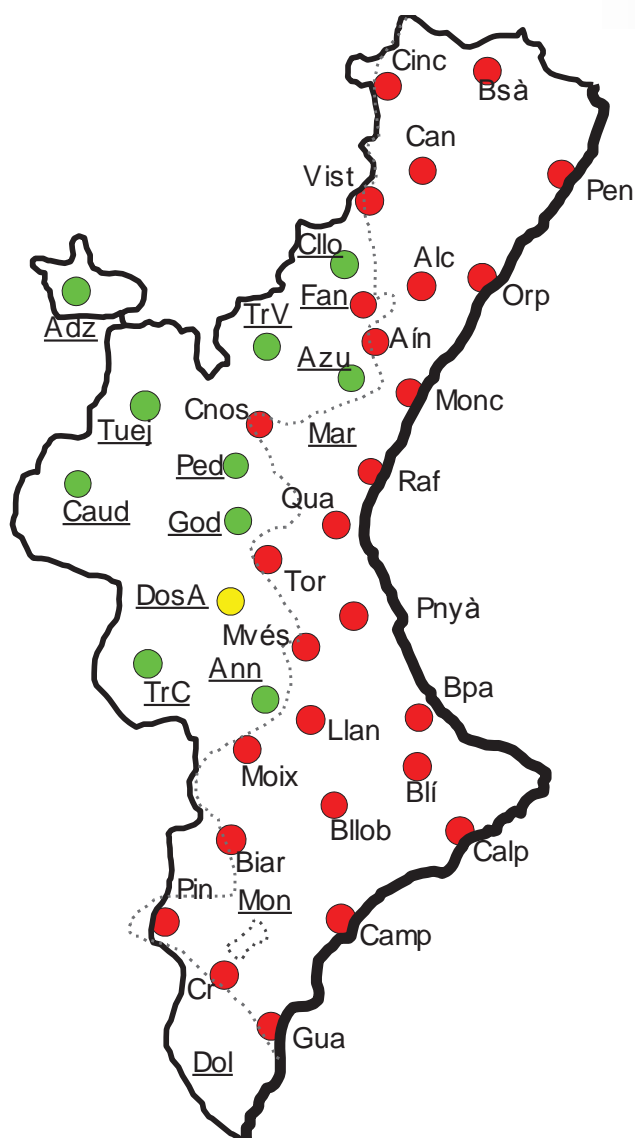
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)

■	balido	(11)
■	bel	(8)
■	belada	(3)
■	belit / belido	(13)
■	graznido	(1)

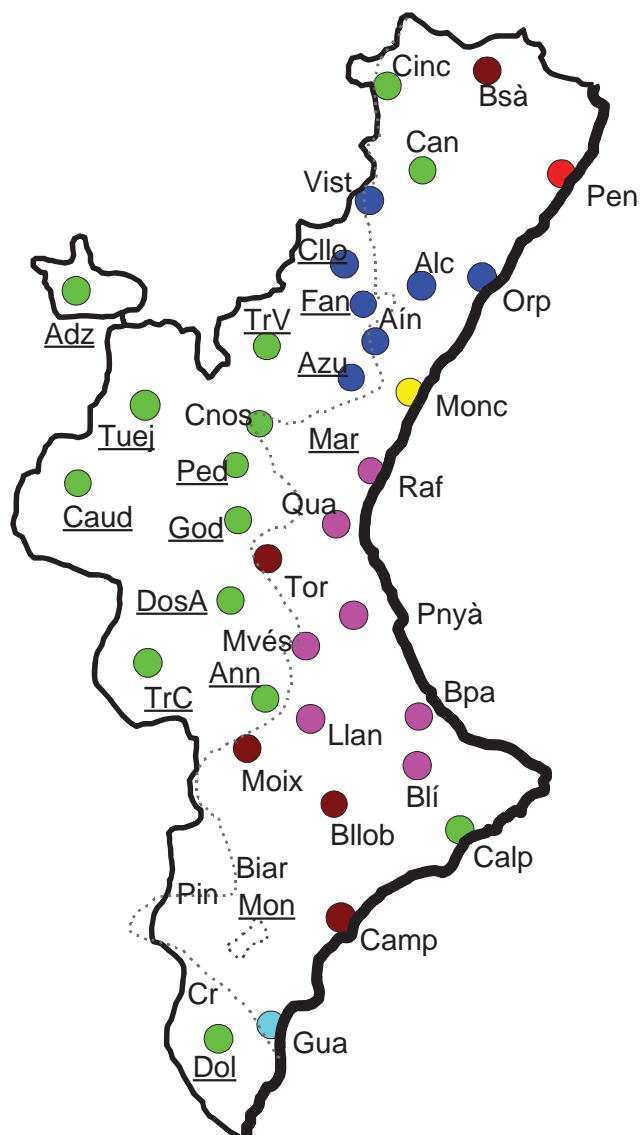
553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)

(en infinitiu)

■	balar	(10)
■	belar	(27)
■	graznar	(1)

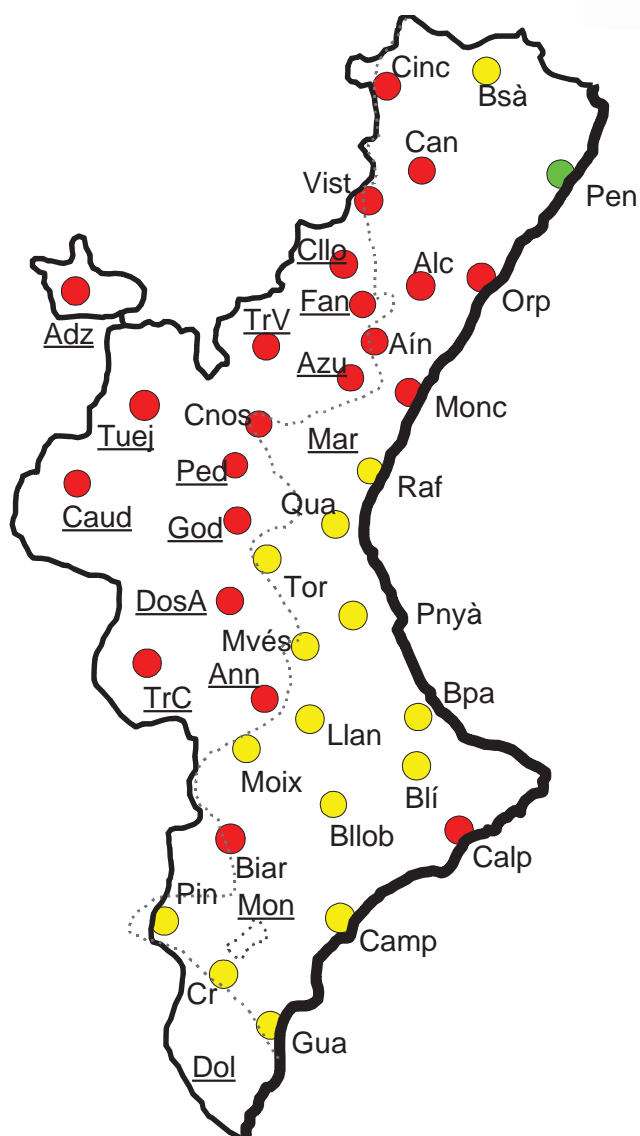
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)

■ bram	(1)
■ relin[tʃ]o	(14)
■ relinx	(1)
■ relinxit / relinchido	(7)
■ rellinx	(7)
■ rellinxit	(1)
■ rellinxo	(5)

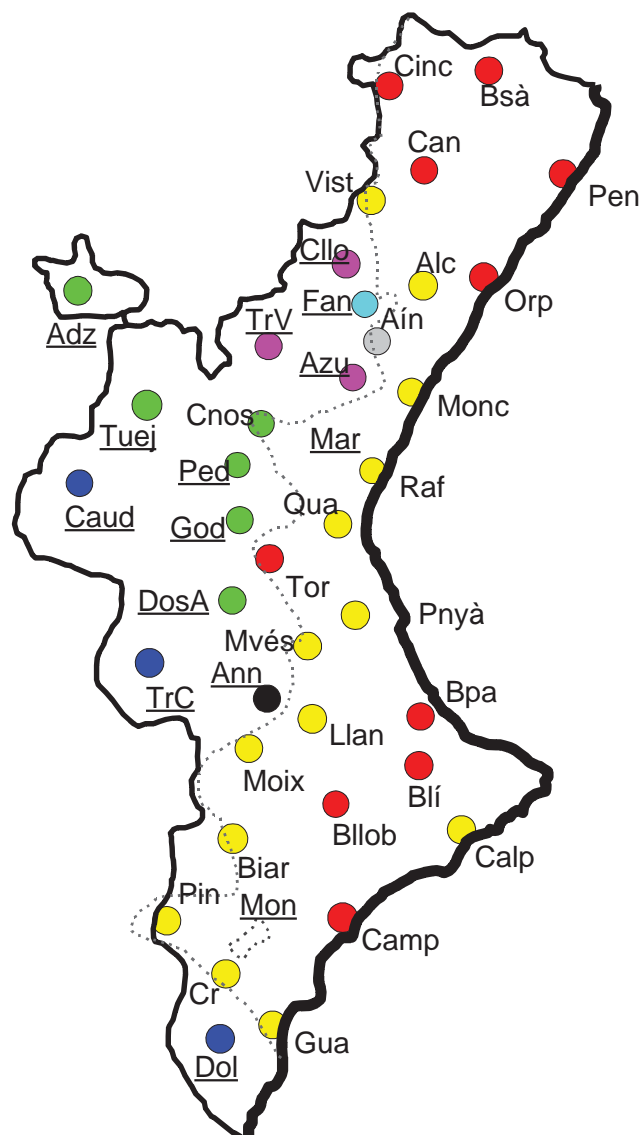
553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)

(en infinitiu)

■	bramar	(1)
■	relin[tʃ]ar	(22)
■	rellinxar	(15)

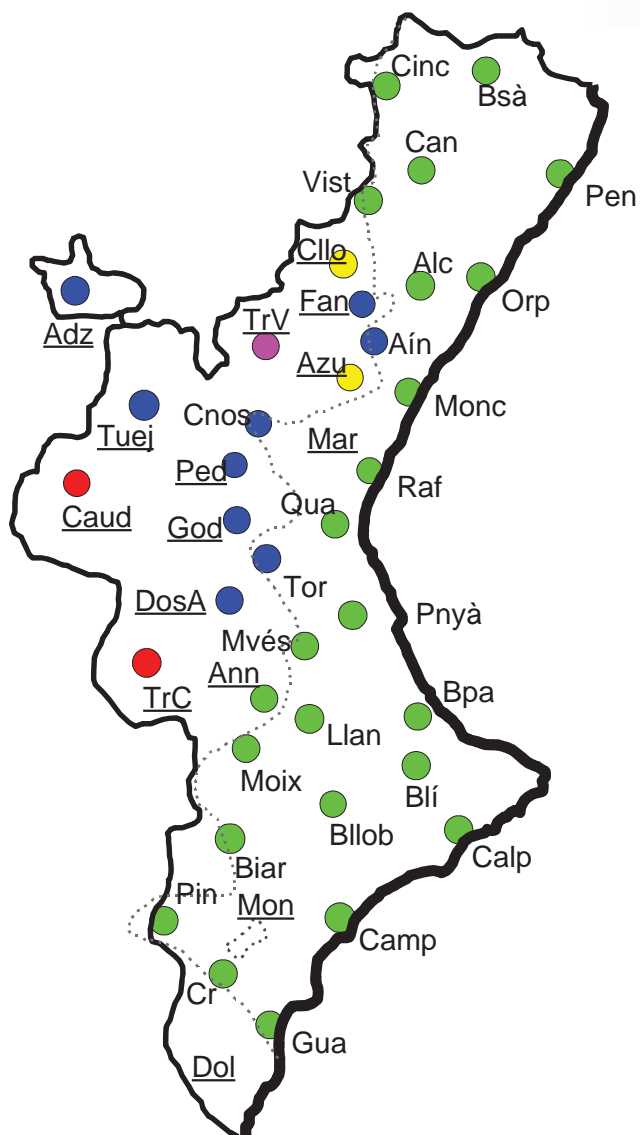
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO)

■	bram	(10)
■	bramido	(1)
■	bramit	(14)
■	rebu ^[h] no	(3)
■	rebu[r]nido	(3)
■	rebu[z]nido	(1)
■	rebu[z]nit	(1)
■	rebu[z]no	(6)

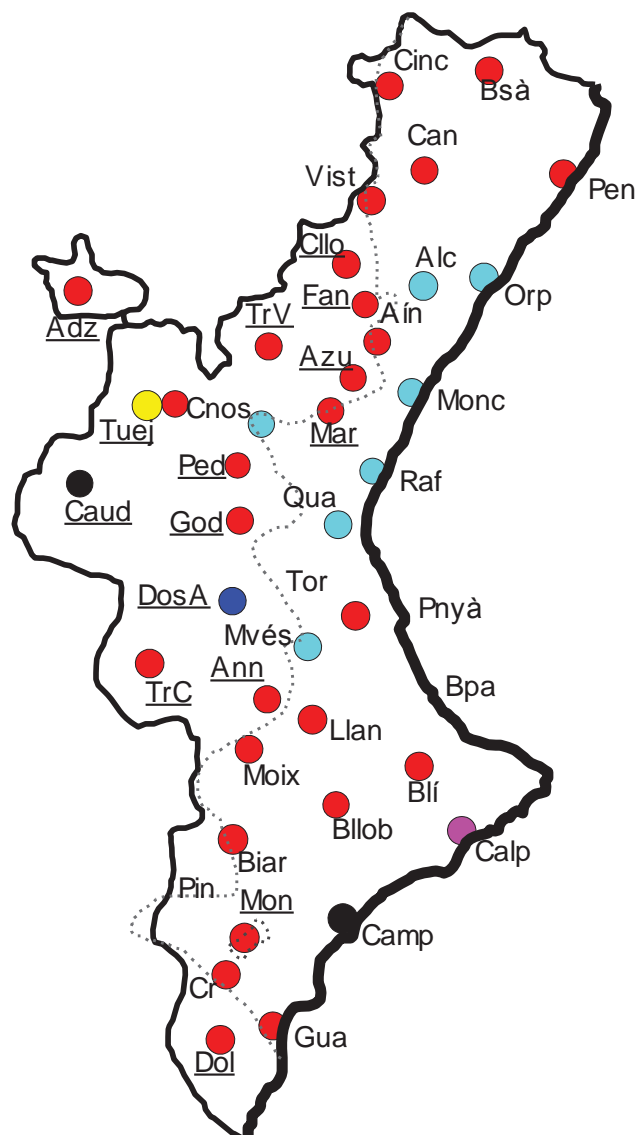
553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO)

(en infinitiu)

■	bramar	(24)
■	rebu ^h nar	(2)
■	rebu ^r nar	(2)
■	rebu ^z nar	(9)
■	rebu ^{zʲ} nar	(1)

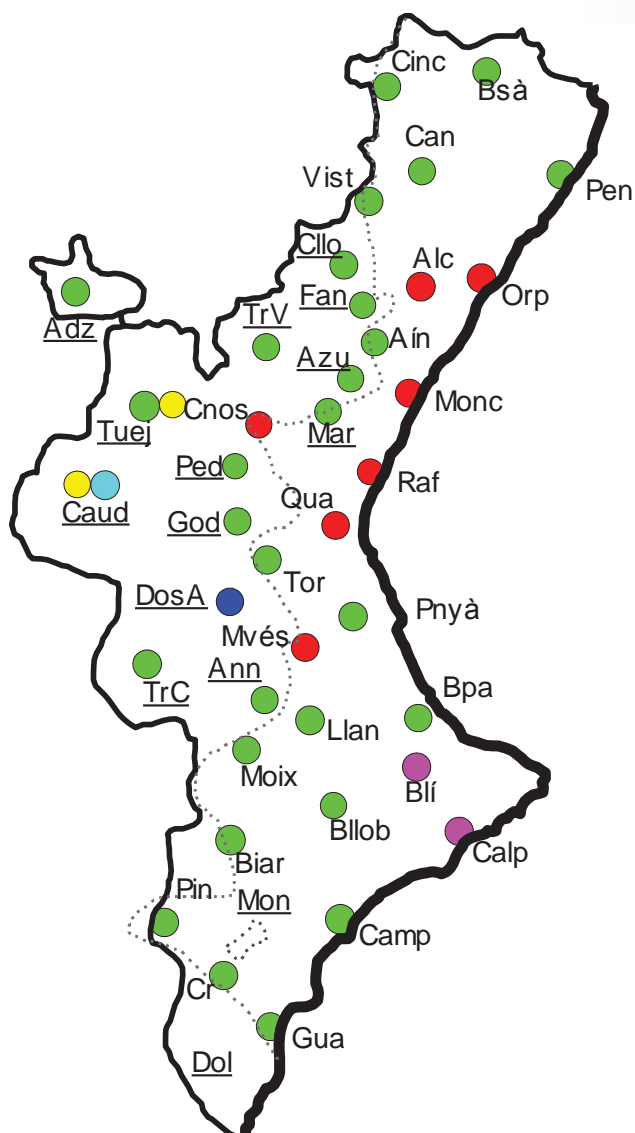
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO)

■	maulit / maullido	(27)
■	maullit / maullido	(2)
■	mayido	(1)
■	miaulido	(1)
■	miulit	(1)
■	nyaulit	(7)

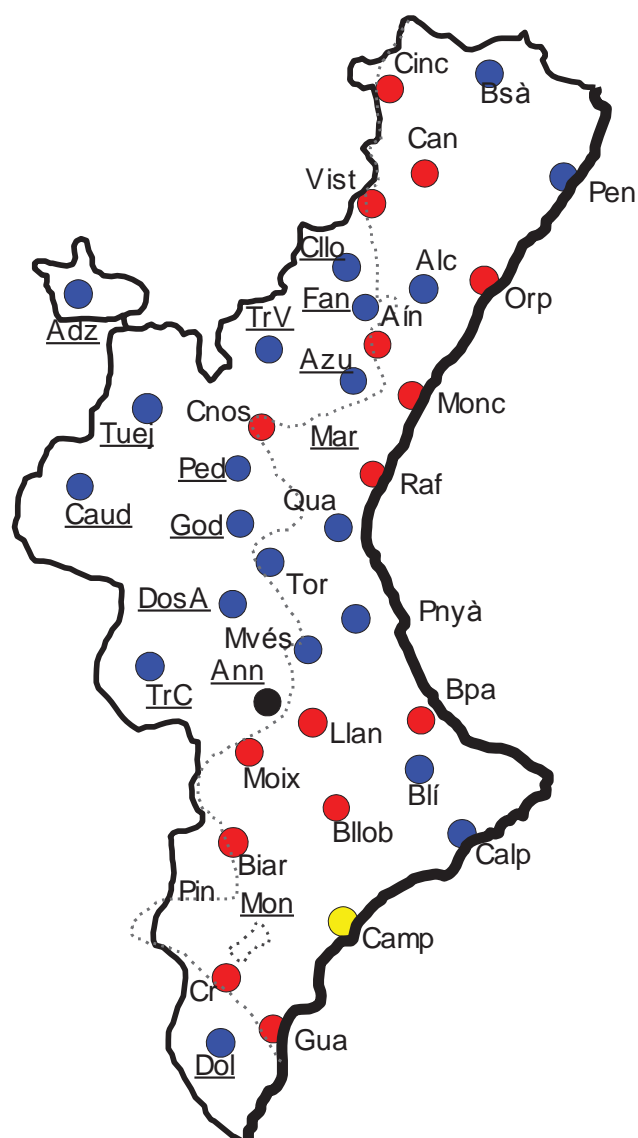
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO)

(en infinitiu)

■	maular	(28)
■	maullar	(1)
■	mayar	(2)
■	miaular	(1)
■	miular	(2)
■	nyaular	(7)

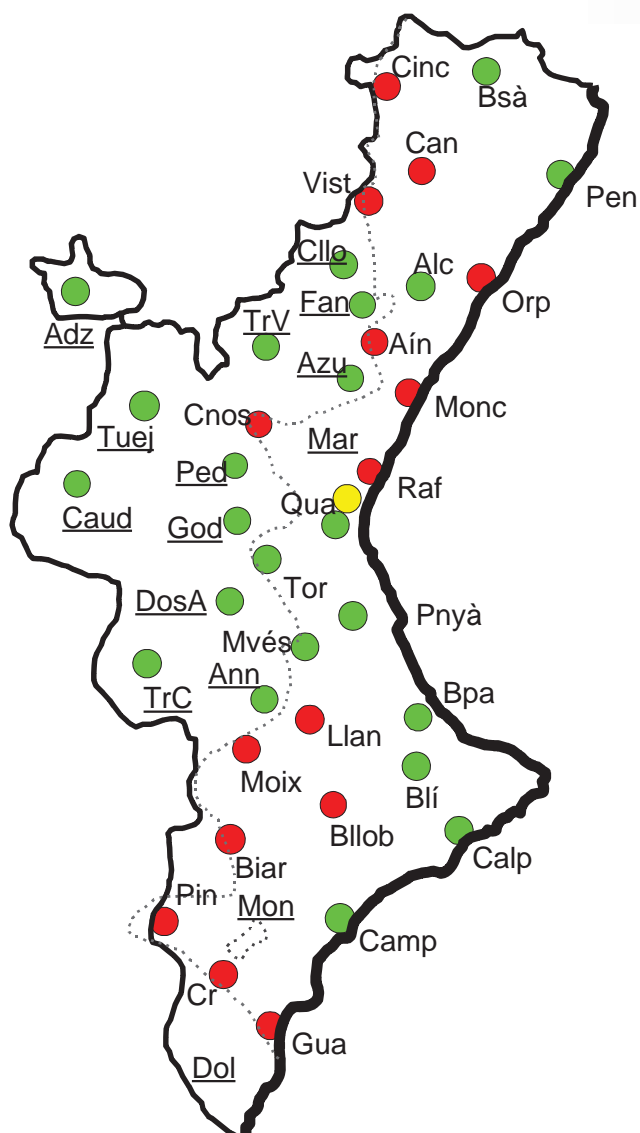
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)

■ gronyit	(15)
■ grunido	(1)
■ gruny	(1)
■ grunyit / gruñido	(21)

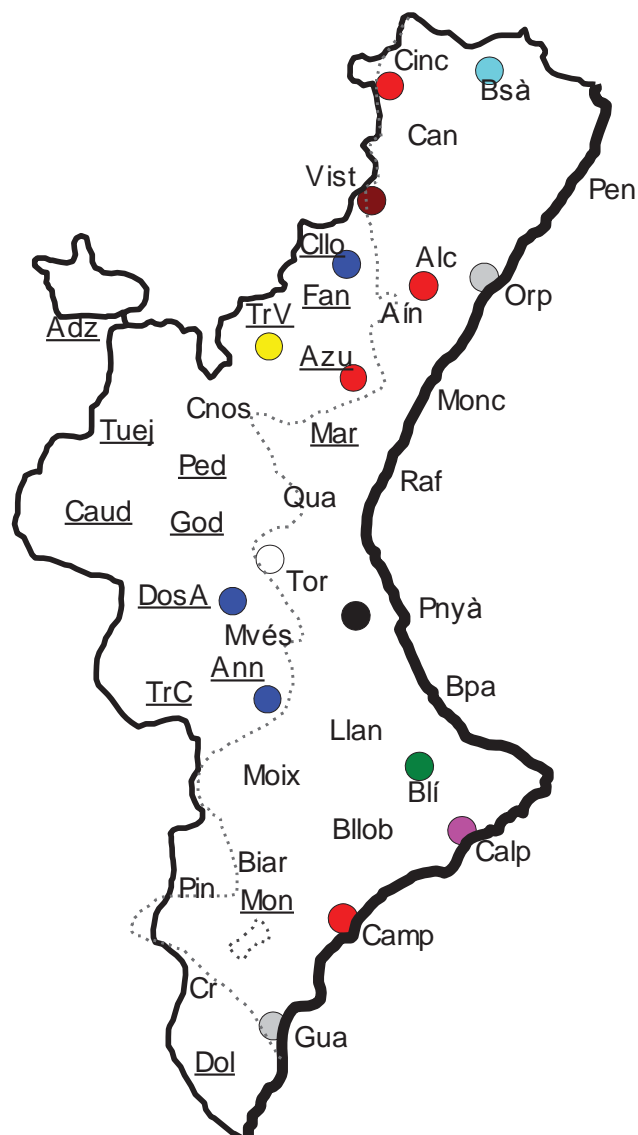
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)

(en infinitiu)

■	gronyir	(15)
■	gru[ŋ]ir	(23)
■	ramugar	(1)

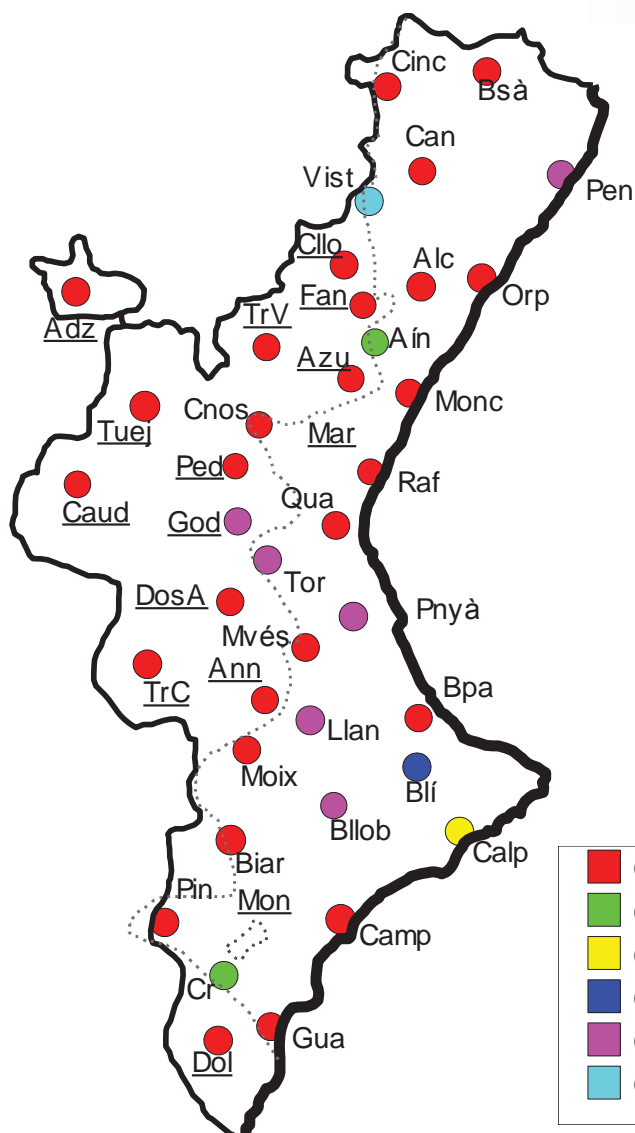
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)

■	cacareig / cacareo	(4)
■	cacarejada	(2)
■	cacaricio	(1)
■	cacarido	(3)
■	caquit	(1)
■	cascarit	(1)
□	cloquet	(1)
■	coclit	(1)
■	esclasnit	(1)
■	querequequèc	(1)

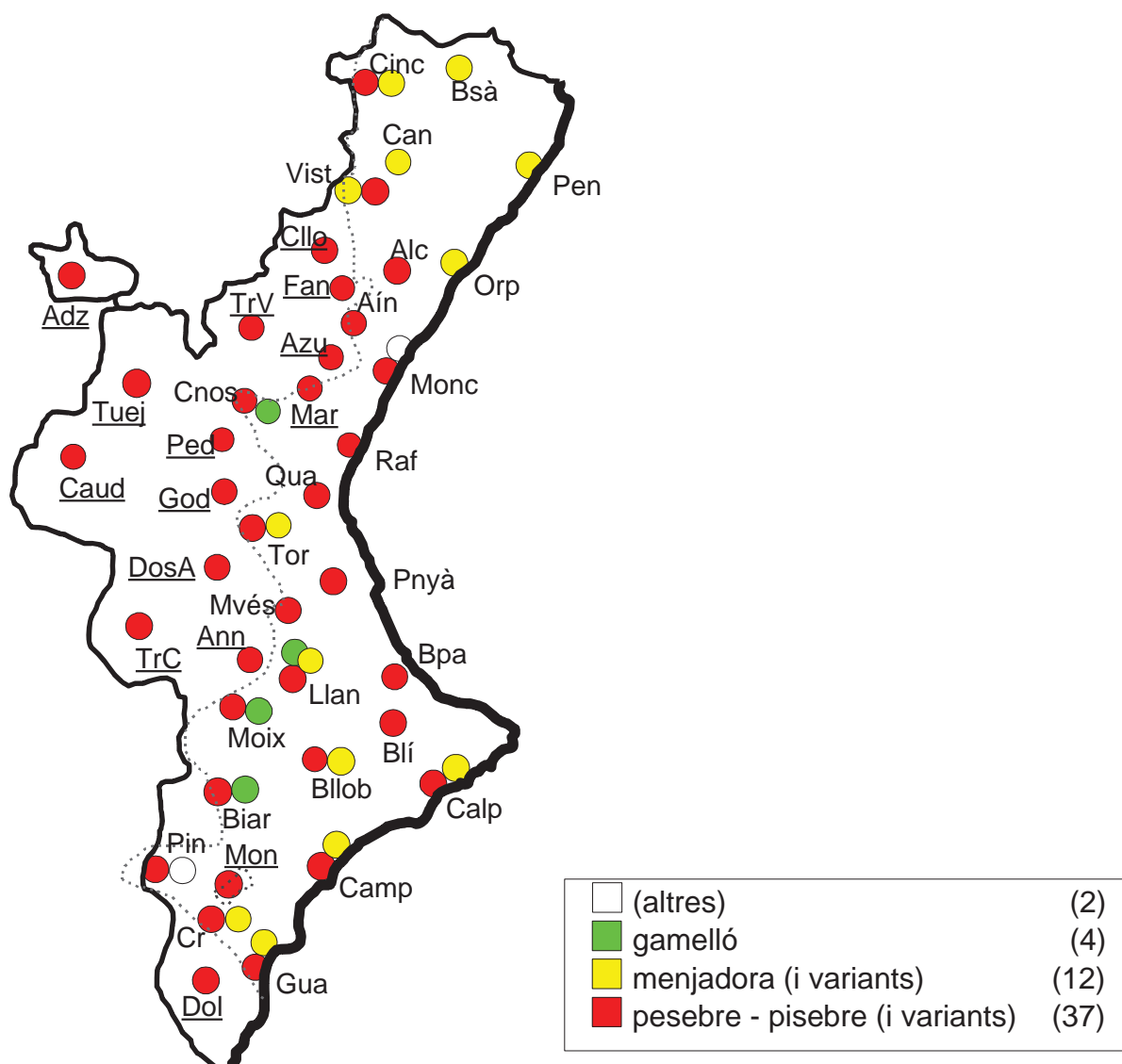
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)

(en infinitiu)

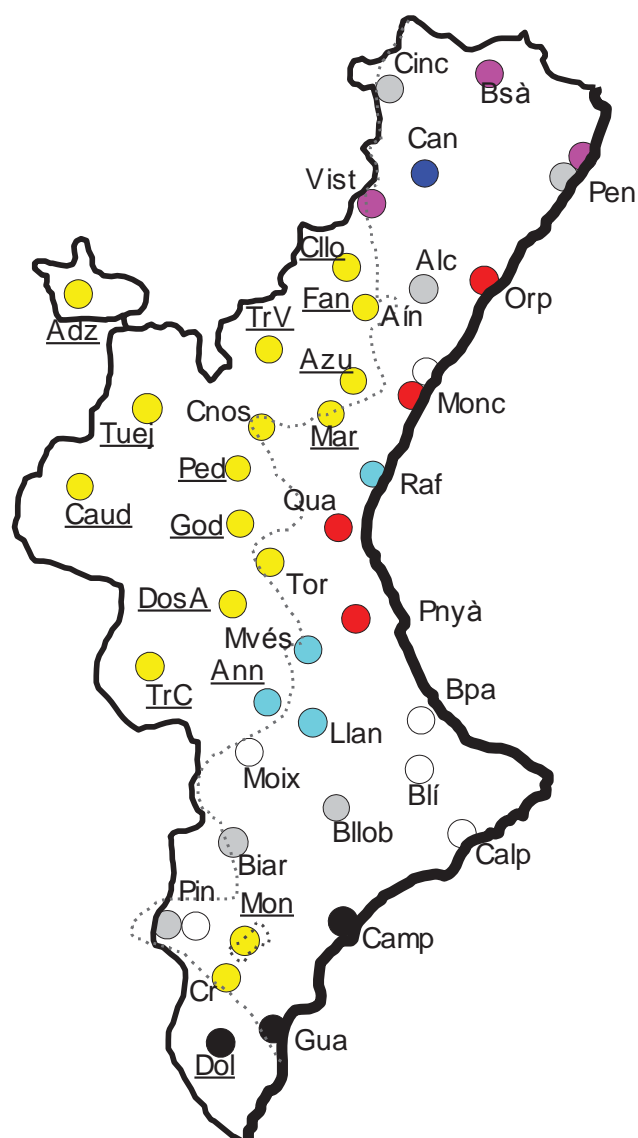

■	cacarejar / cacarear	(28)
■	cantar	(2)
■	caquejar	(1)
■	caraquejar	(1)
■	cloquejar / cloquear (i variants)	(6)
■	esclasnar	(1)

562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE

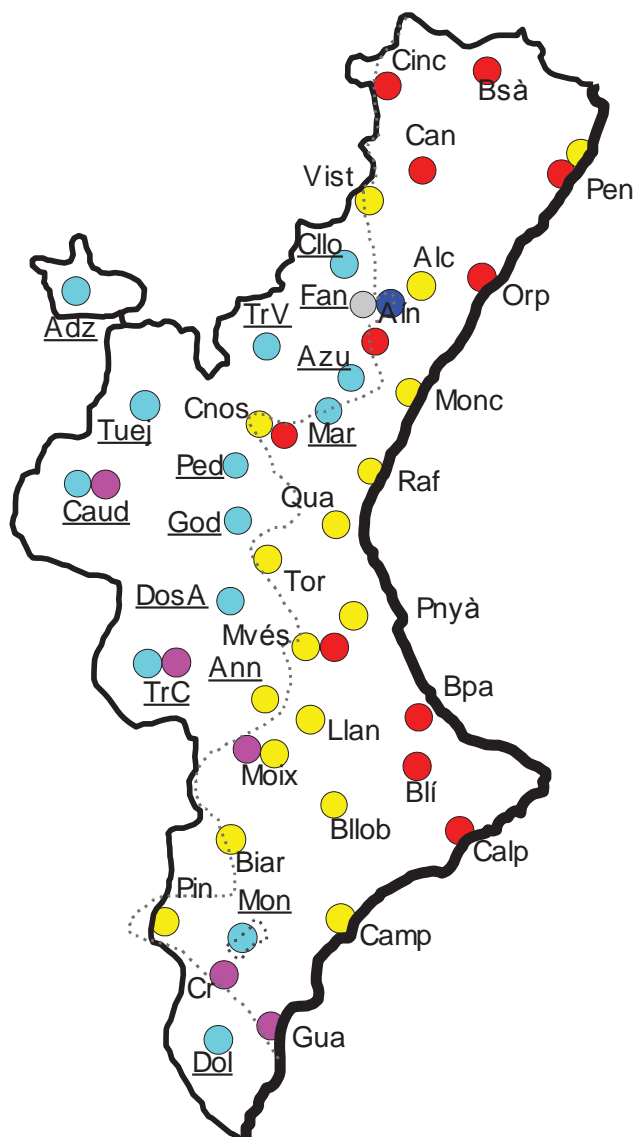

563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO

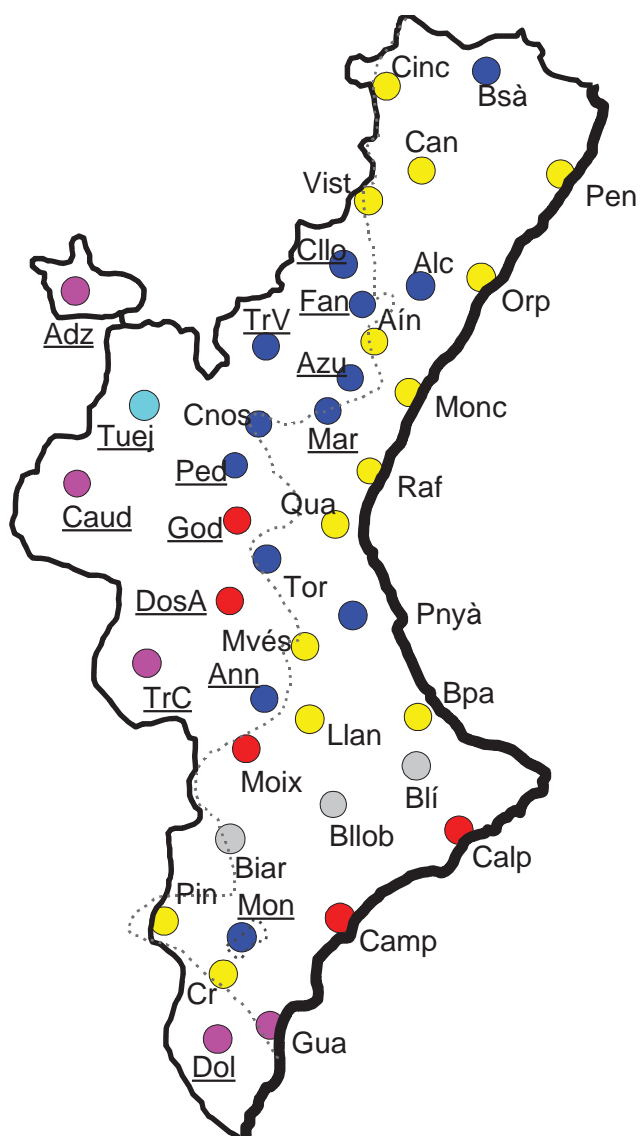
□	(altres)	(6)
■	abeurador - albeurador	(6)
■	abrevador	(16)
■	bassa	(1)
■	bassi	(3)
■	bevedor - bebedor	(4)
■	pica	(4)
■	pila	(3)

565 PEZÓN

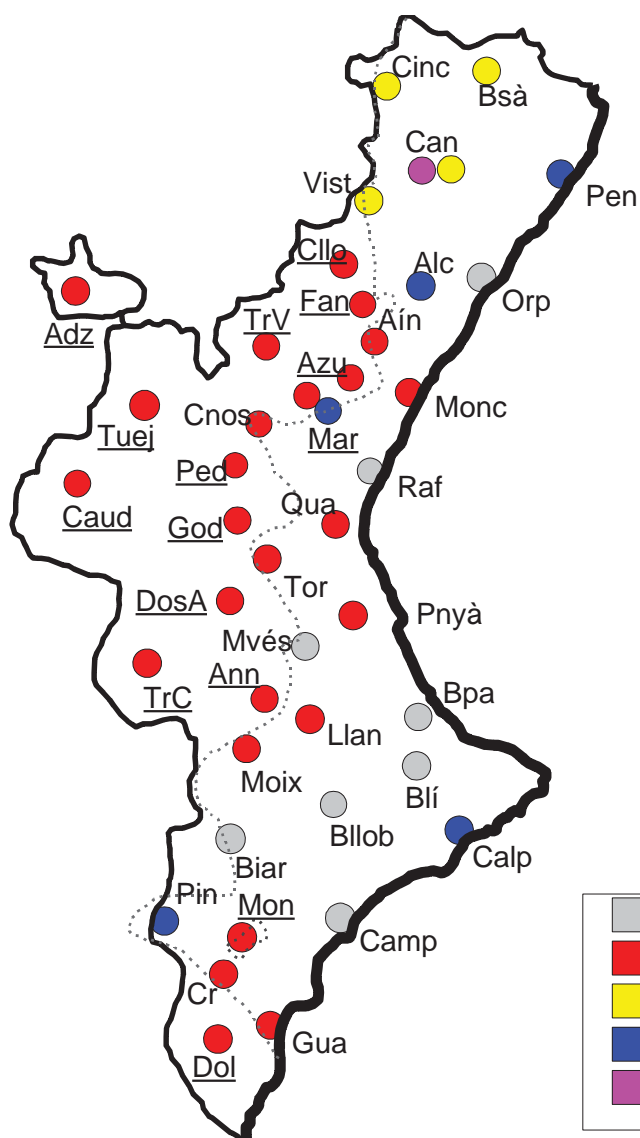
■	mama	(1)
■	mamella	(11)
■	mugró / mugrón	(17)
■	murrón	(1)
■	peçó / pezón	(5)
■	teta	(13)

566 ORDEÑAR

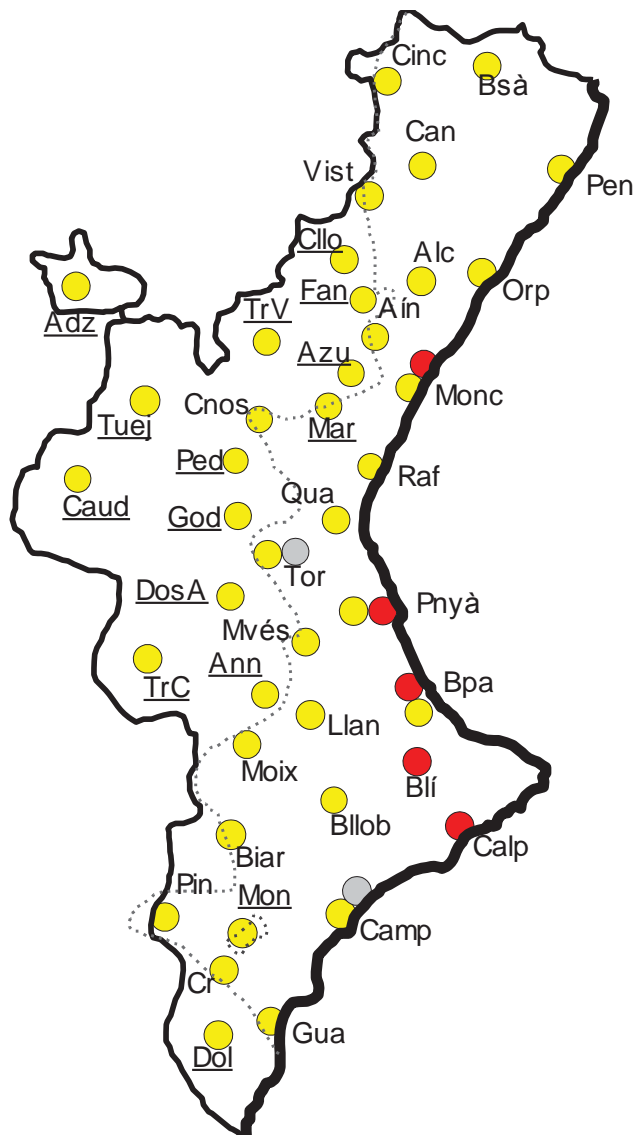

esmonyir	(3)
esmu[ɲ]ir	(5)
monyir	(14)
mu[ɲ]ir (i variants)	(13)
orde[ɲ]ar	(5)
sacar la leche	(1)

567 PEZUÑA DE LA VACA

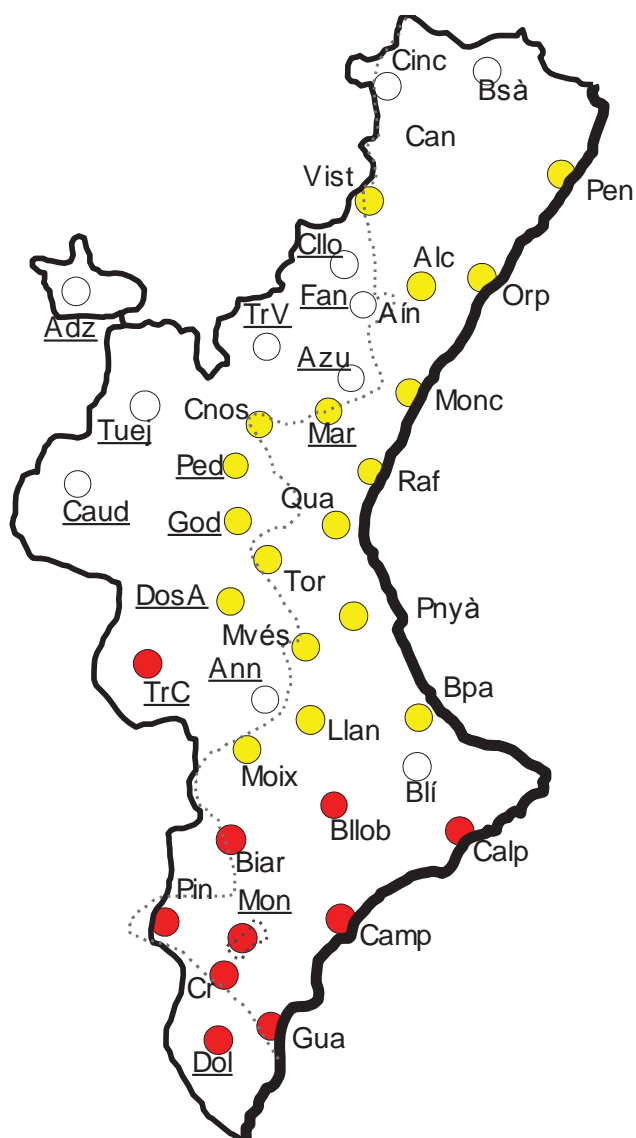

568 CUERNO

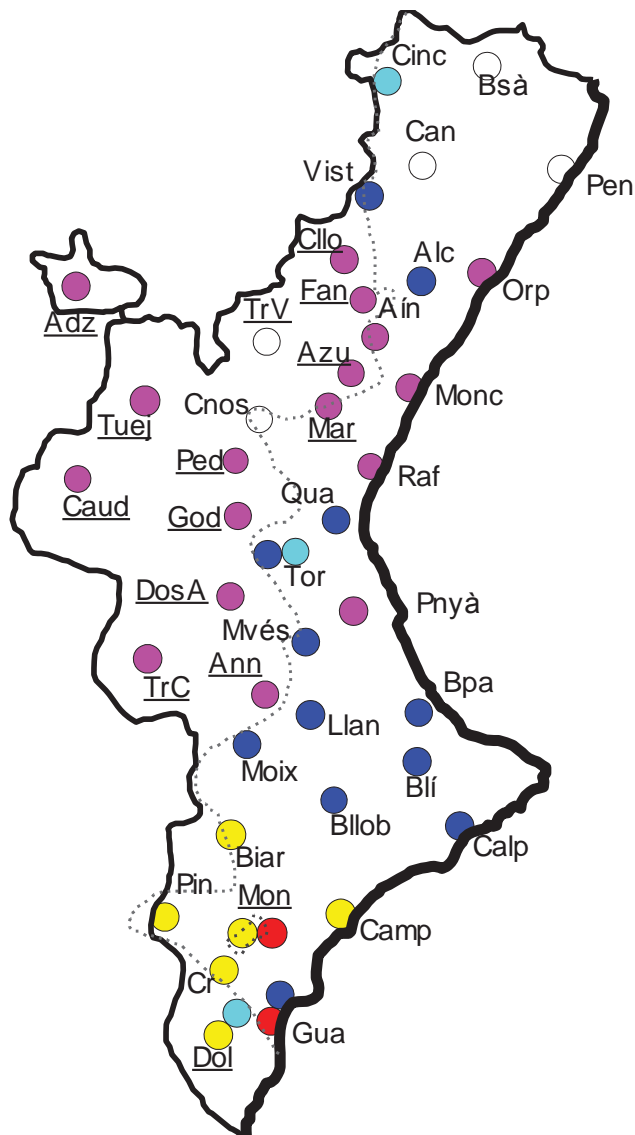
■ asta	(2)
■ banya	(5)
■ cuerno (i variants)	(39)

569 ALMOHAZA

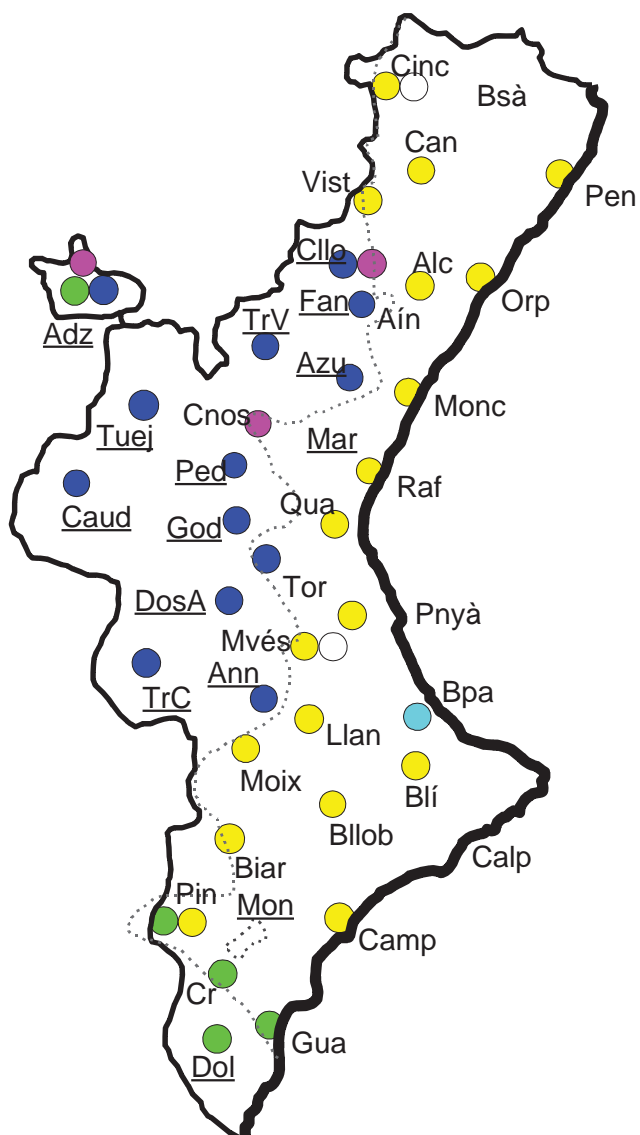
□	(altres)	(11)
■	almohaza (i variants)	(10)
■	estrijol (i variants)	(18)

571 RIENDAS

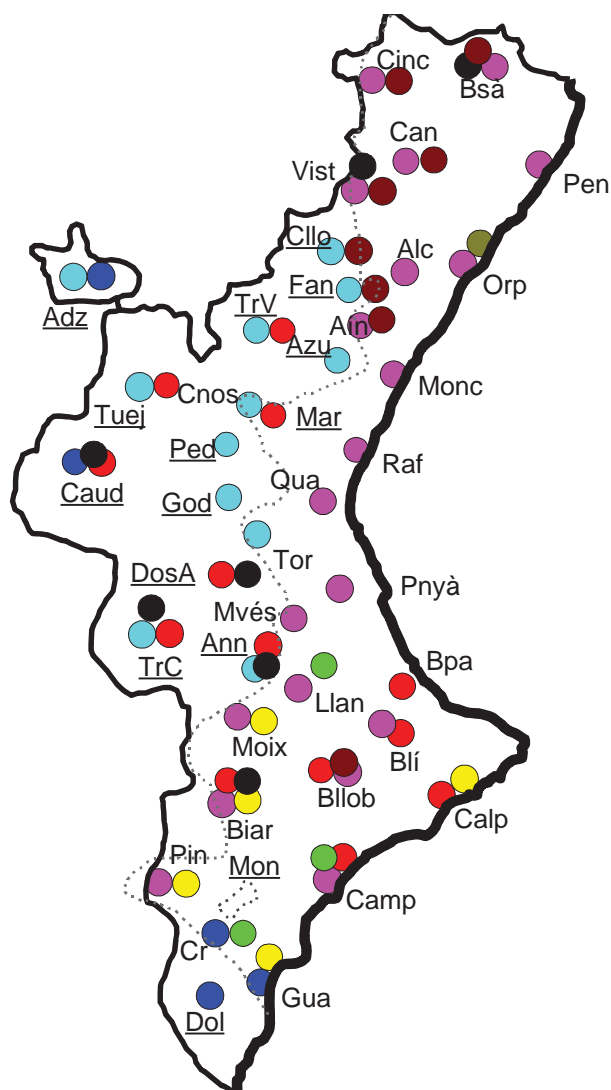

□ (altres)	(5)
■ bries / brías	(2)
■ ramaleres / ramaleras	(6)
■ ramalillos	(12)
■ ramals	(17)
■ riendes / riendas	(3)

571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)

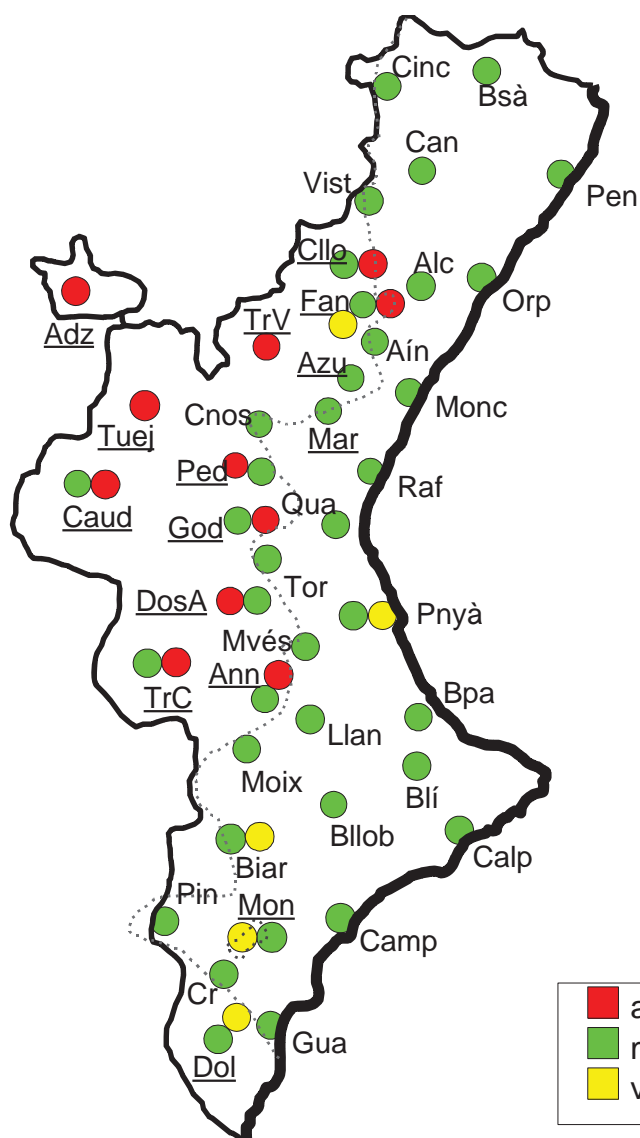

571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO

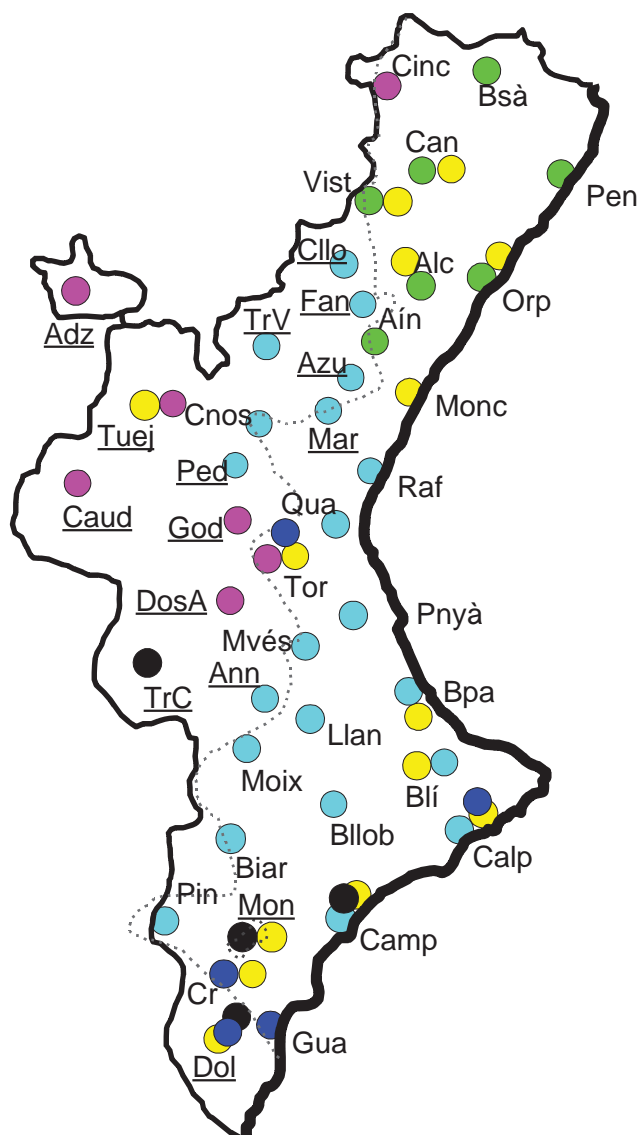

■ (altres)	(2)
■ campanillo	(1)
■ cascabell (i variants)	(4)
■ cencerro (i variants)	(5)
■ esquell-	(19)
■ esquerol	(1)
■ esquil-	(12)
■ picot - picotet / picote	(12)
■ piquerol - picarol (i variants)	(5)

572 VETERINARIO (MARISCAL)

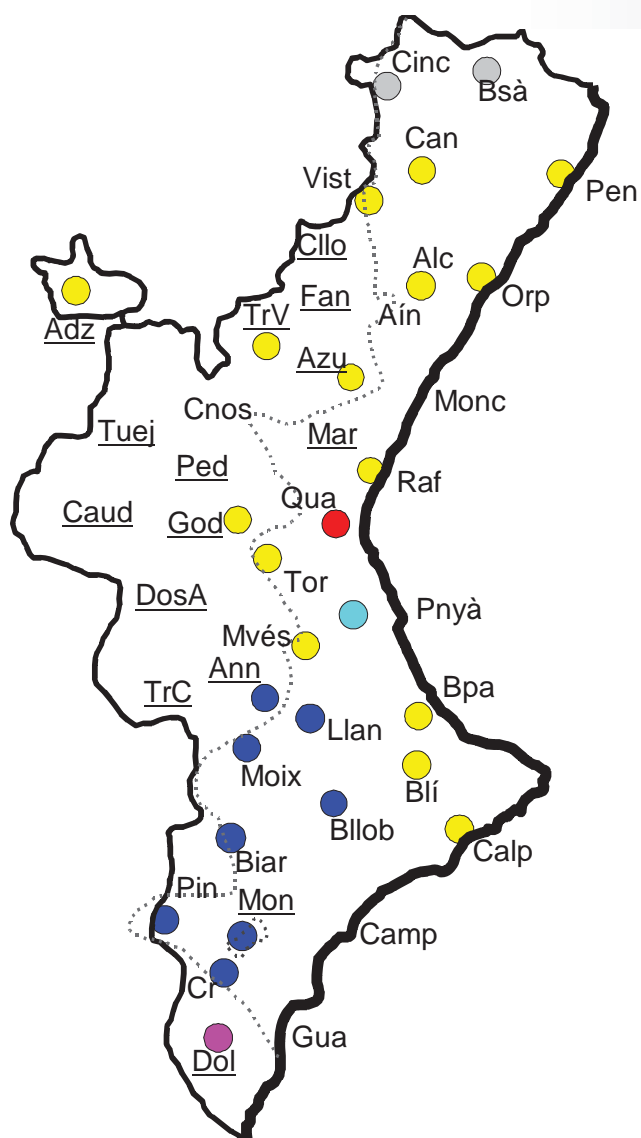
575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)

■ (altres)	(3)
■ bacó	(7)
■ cerdo (i variants)	(14)
■ co[tʃ]ino	(2)
■ gorrino	(7)
■ porc / puerco	(21)

576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO

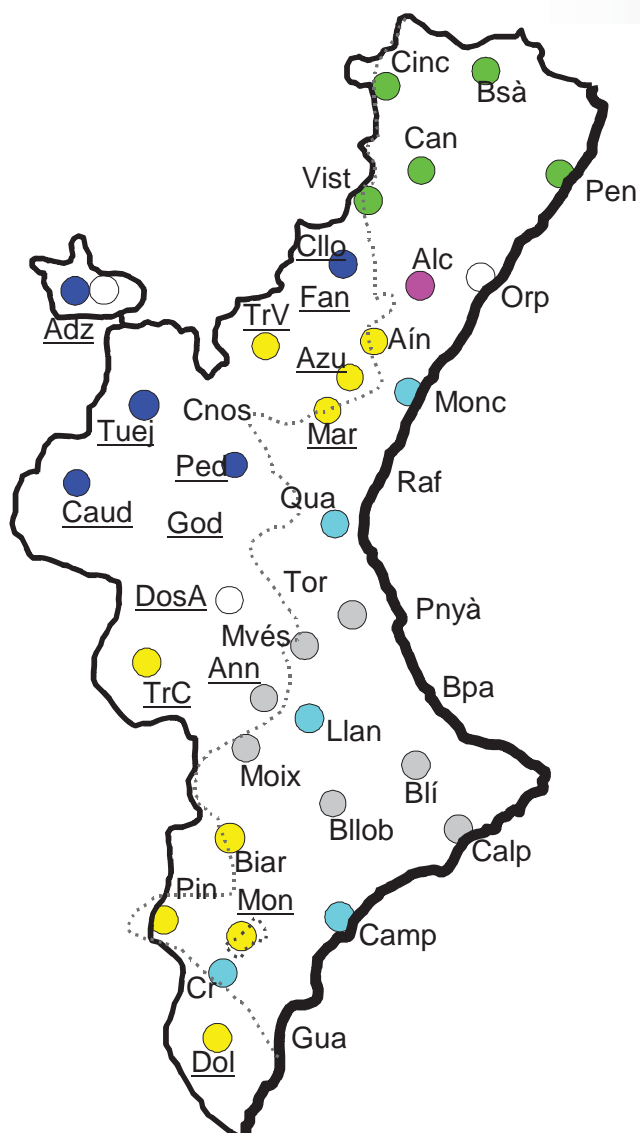
'de pedra'

 bassiol	(2)
 menjador	(1)
 pica	(15)
 pila	(8)
 pileta	(1)
 piqueta	(1)

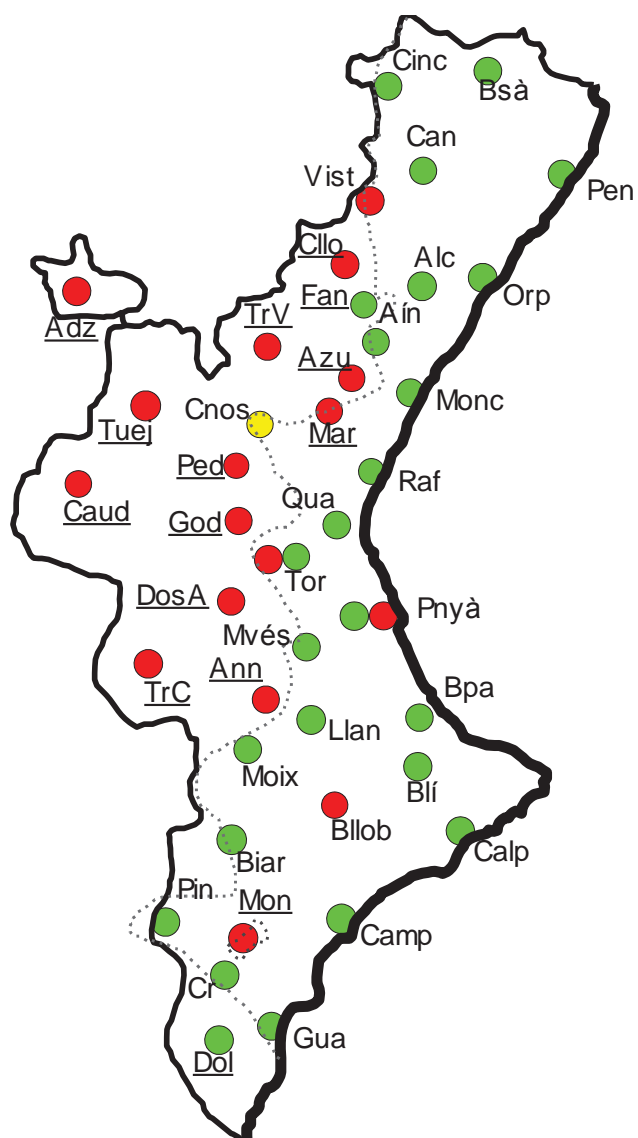
576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO

'de madera'

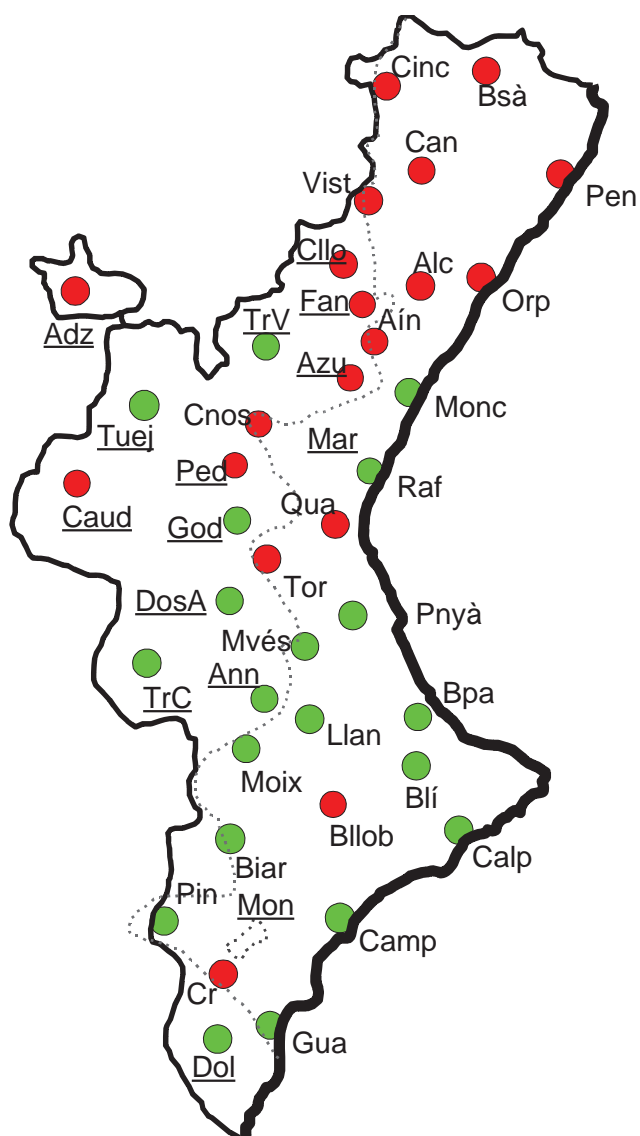

□ (altres)	(3)
■ bassiol	(5)
■ gamella, -eta	(9)
■ gamellón	(5)
■ gamellot	(1)
■ gaveta	(5)
■ pastera, -eta	(7)

577 MATARIFE

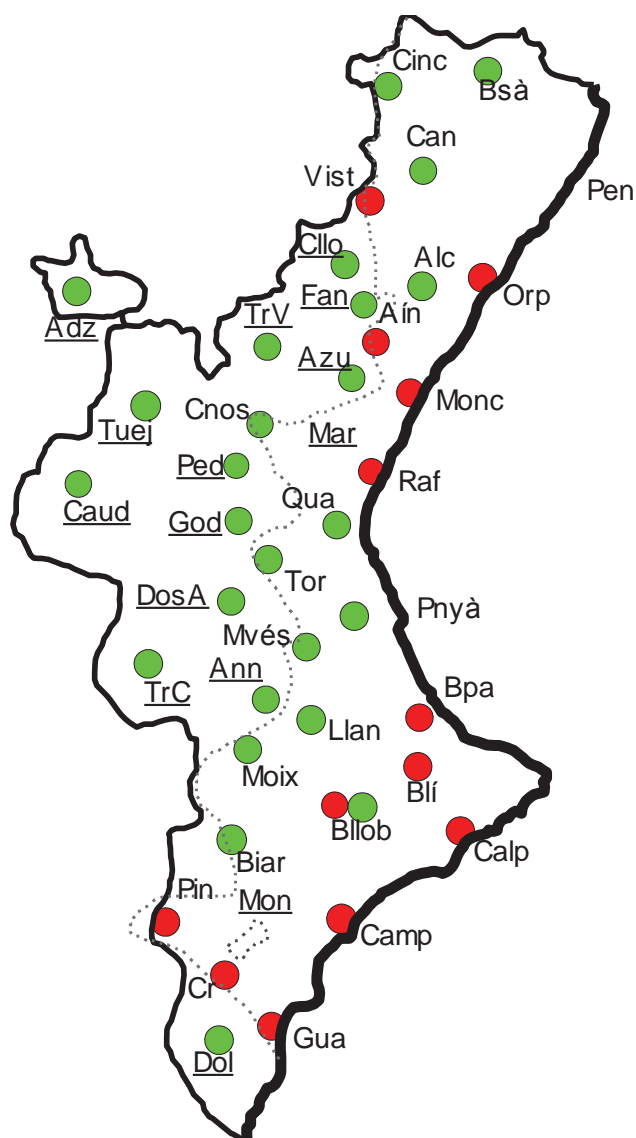

577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO

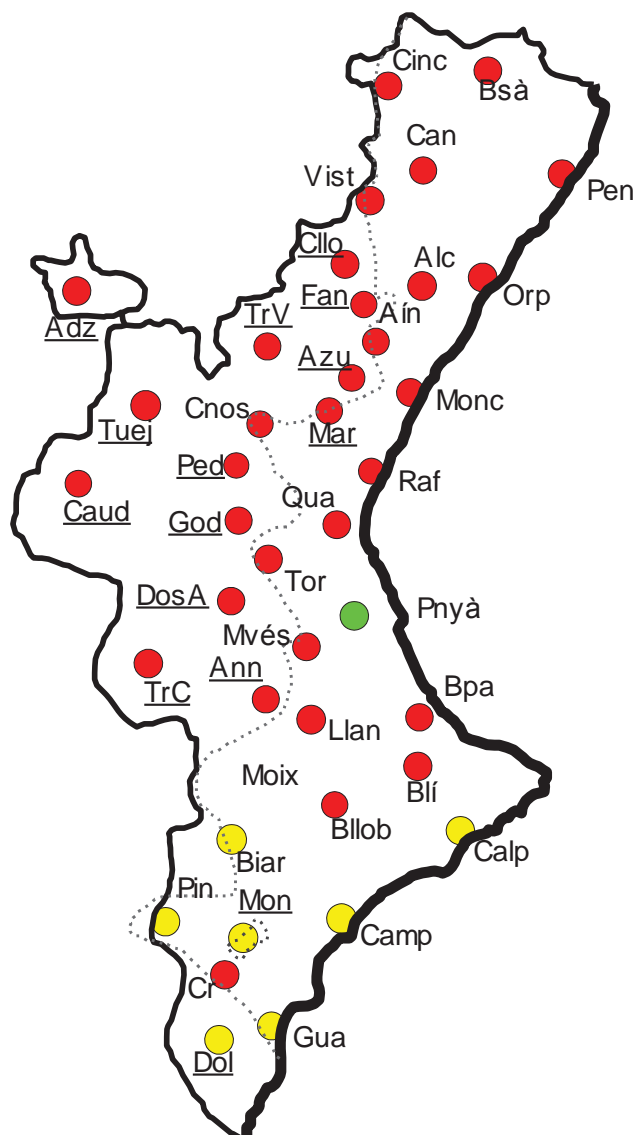
■	(no se usa)	(20)
■	gan[tʃ]o	(19)

577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO

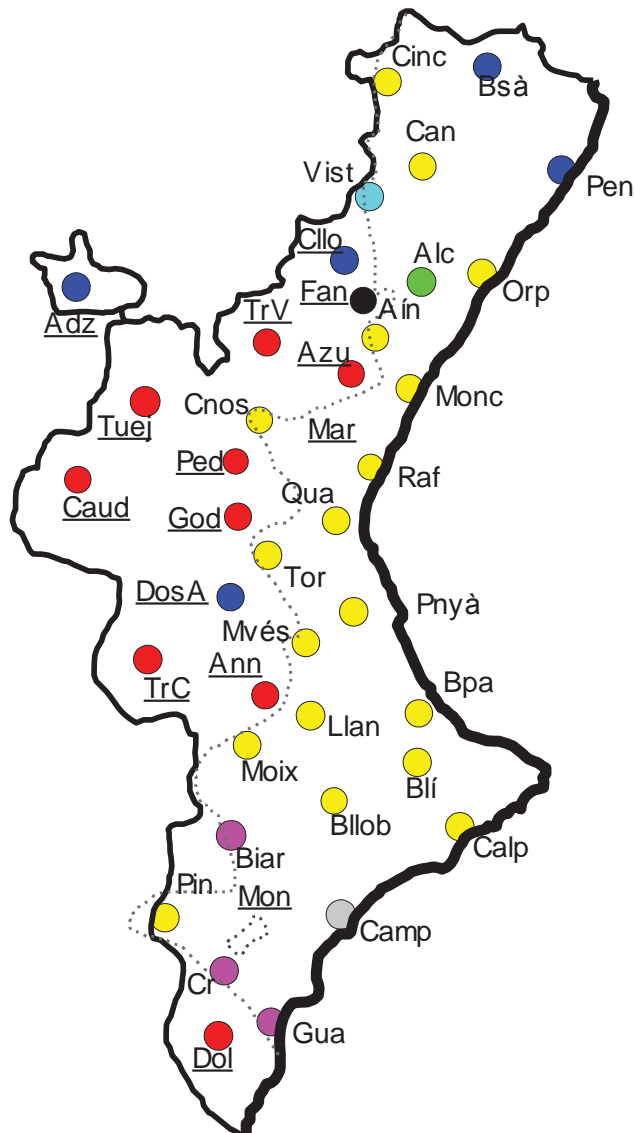
■	degollador	(26)
■	ganivet (i variants)	(13)

579 HOCICO

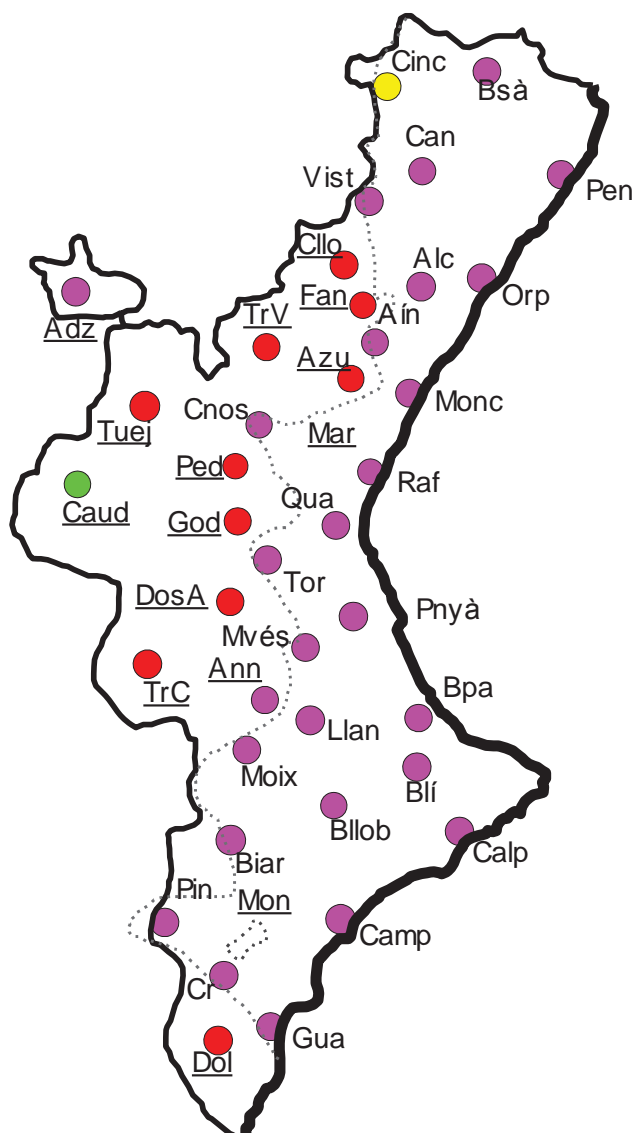
■ morral	(1)
■ morro	(32)
■ trompa	(7)

579b LOMOS

■	domiello	(1)
■	llom	(1)
■	llomello	(18)
■	llomillo / lomillo	(5)
■	llomo	(3)
■	llumuello	(1)
■	lomo	(9)
■	nomillo	(1)

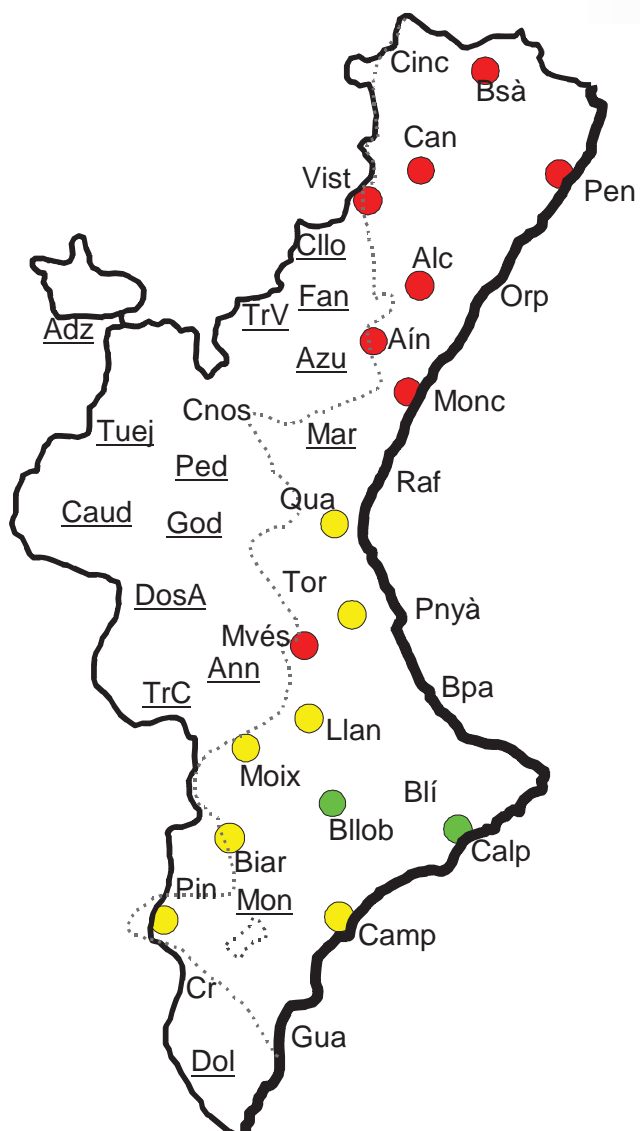
579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO

■	blanquillos	(1)
■	cansalada	(27)
■	tàmpanos	(1)
■	tocino	(10)

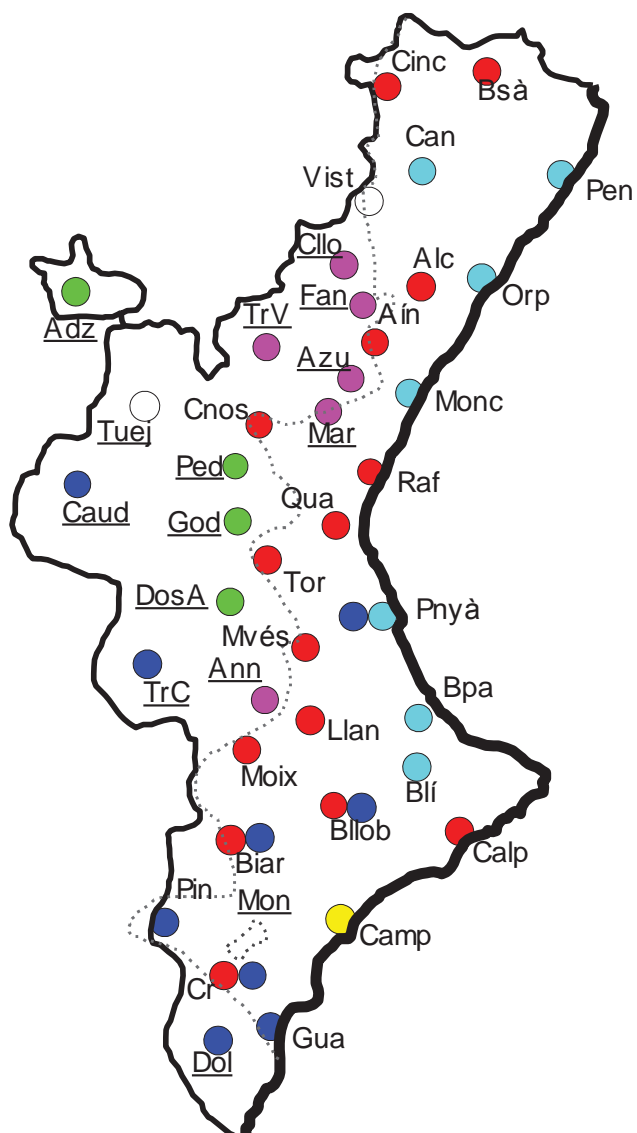
579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO

'corteza'

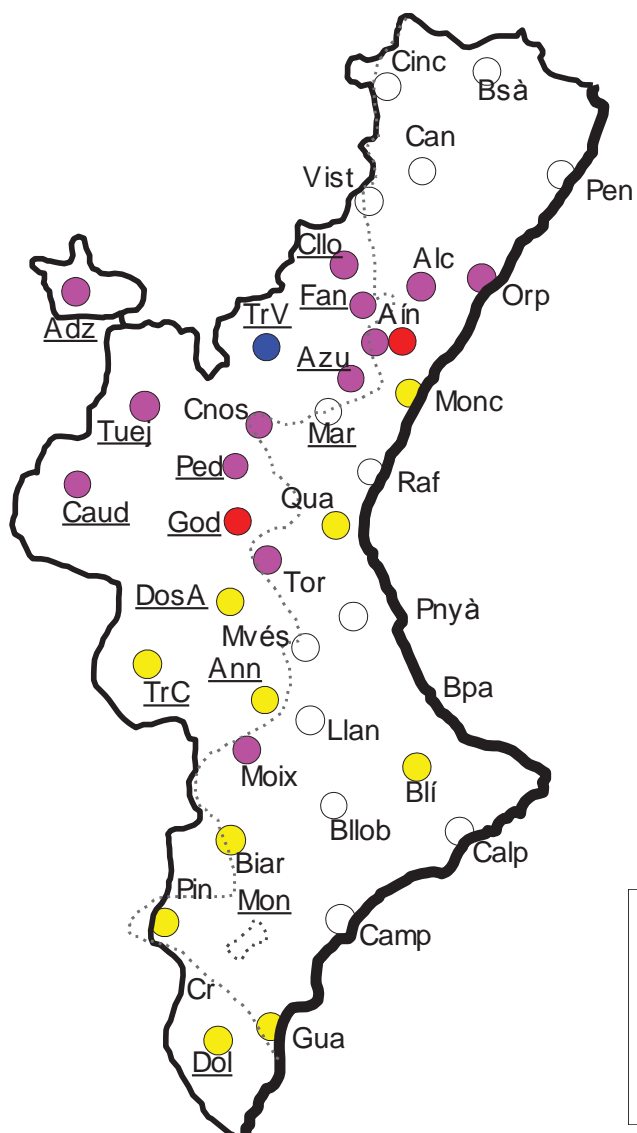

■	cona	(8)
■	conna	(2)
■	corra	(7)

579d MANTECA

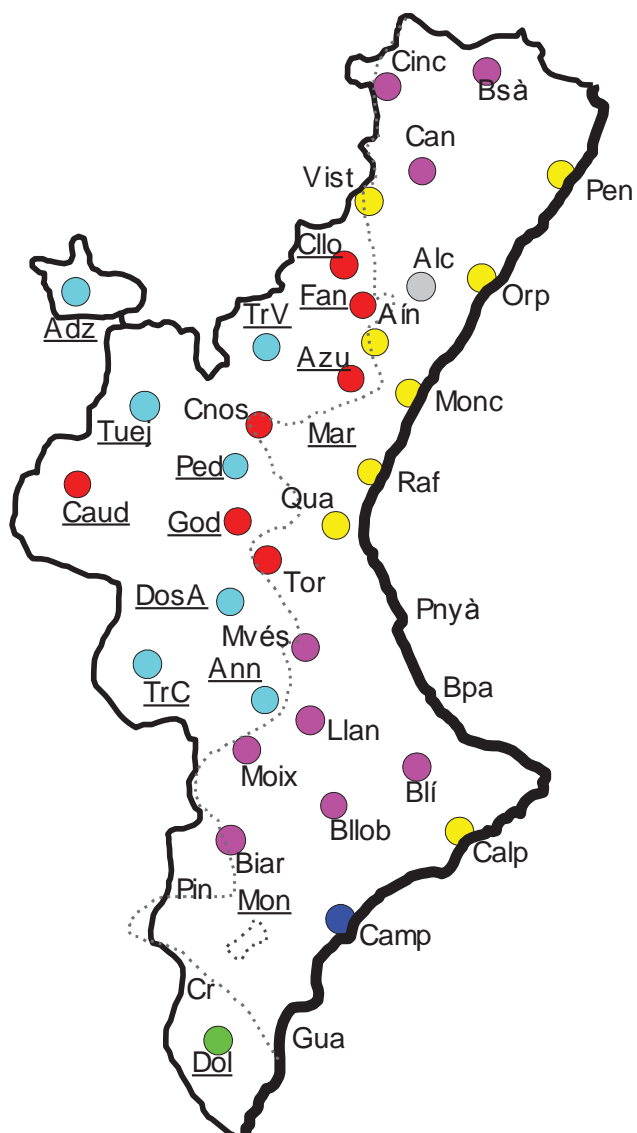

579e CHICHARRONES

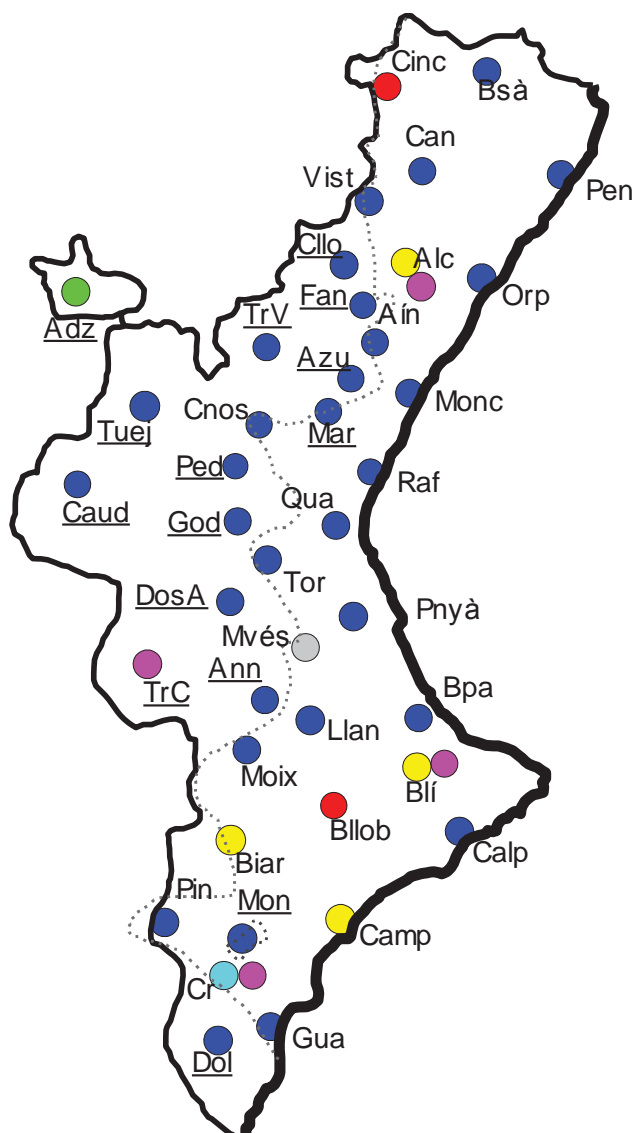
□	(altres)	(13)
■	chichorretas	(1)
■	xitxarrons / chicharrones	(10)
■	xitxurrites / chichurritas	(2)
■	xotxorrites / chichorritas	(13)

579f TERNILLA

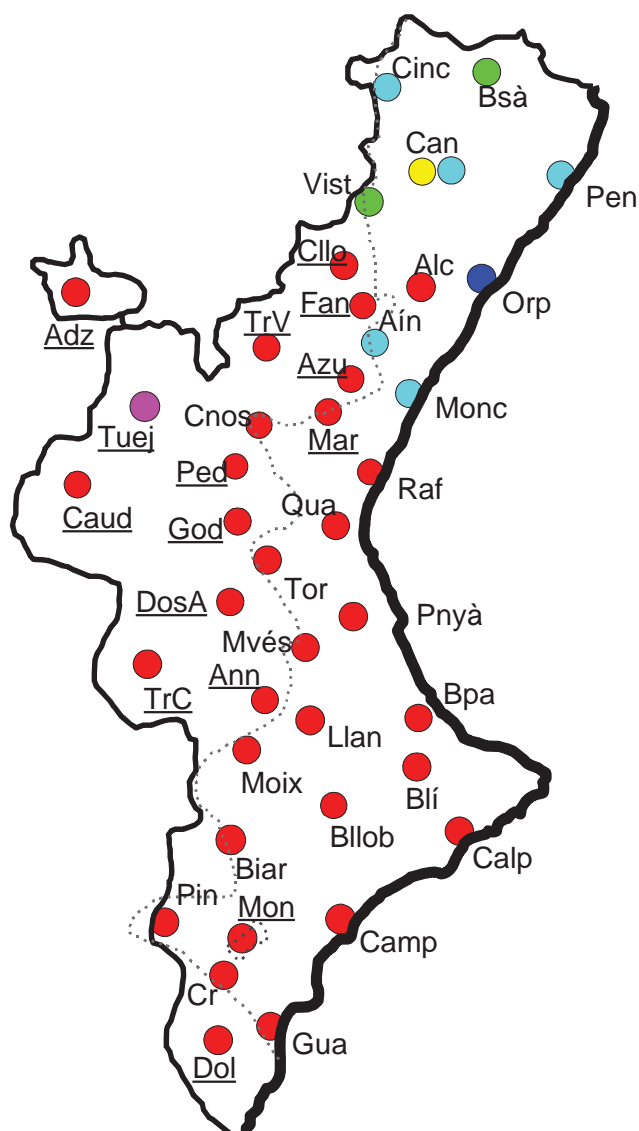
■	hueso tierno	(7)
■	nirvi	(1)
■	nyirvi	(8)
■	petillo	(7)
■	tendrum	(9)
■	tendrús	(1)
■	ternilla	(1)

580 JAMONES

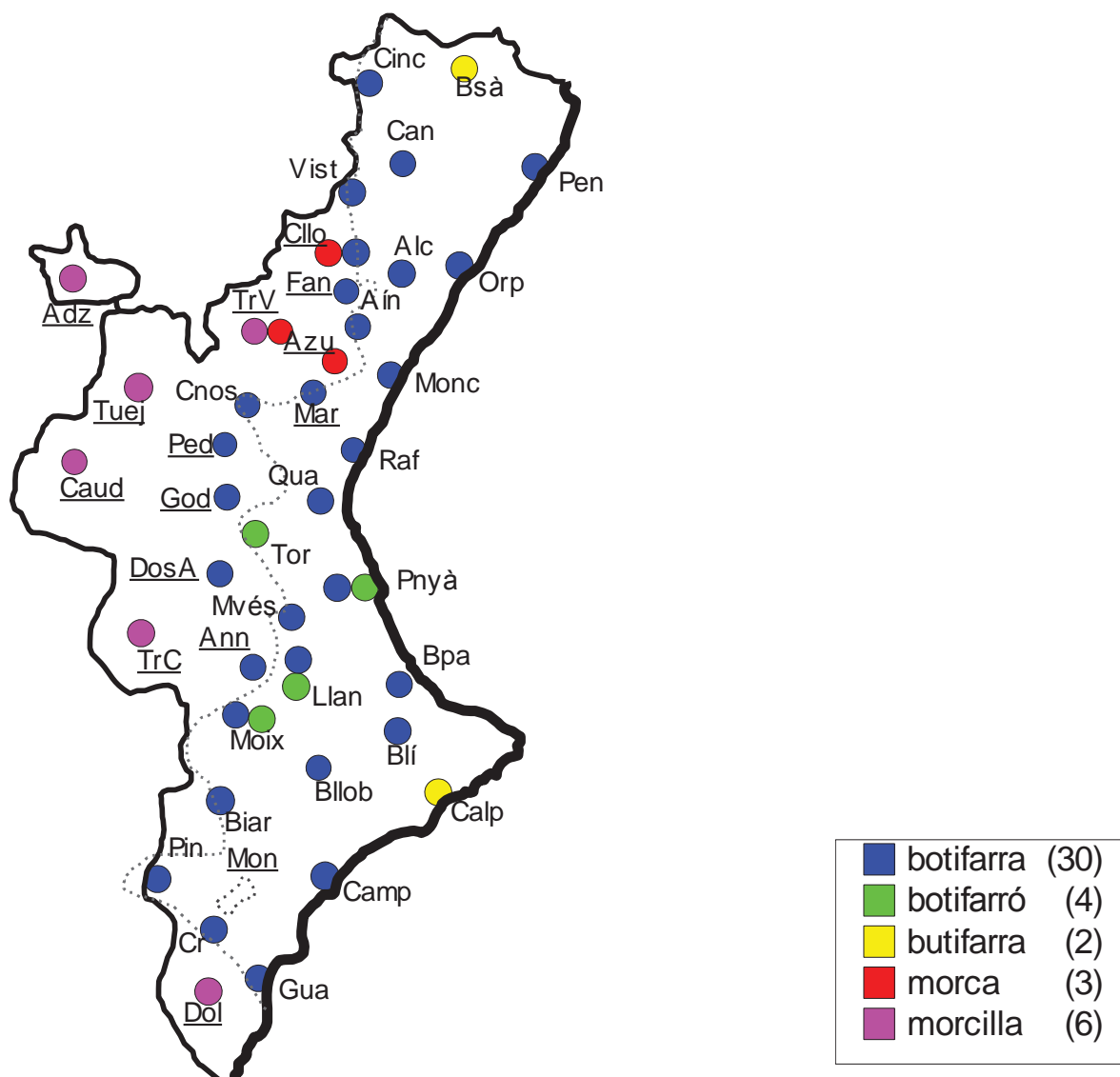
[x]amon	(1)
cuissot	(1)
cuixot	(4)
cuixots	(2)
pernil	(4)
pernils / pernilles	(31)
piernas	(1)

581 TUÉTANO (MEOLLO)

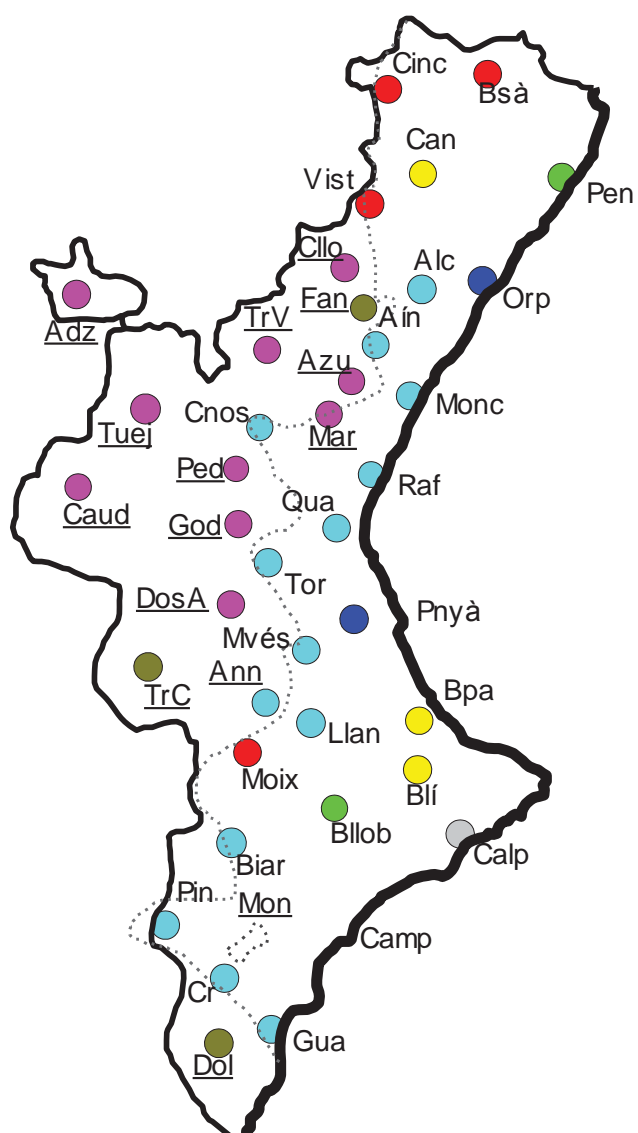

●	m[ó]ll de l'os	(5)
●	moll	(2)
●	sinòbia	(1)
●	tuétano	(32)
●	tuétanos	(1)
●	m[ó]ll de l'os	(1)

582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA)

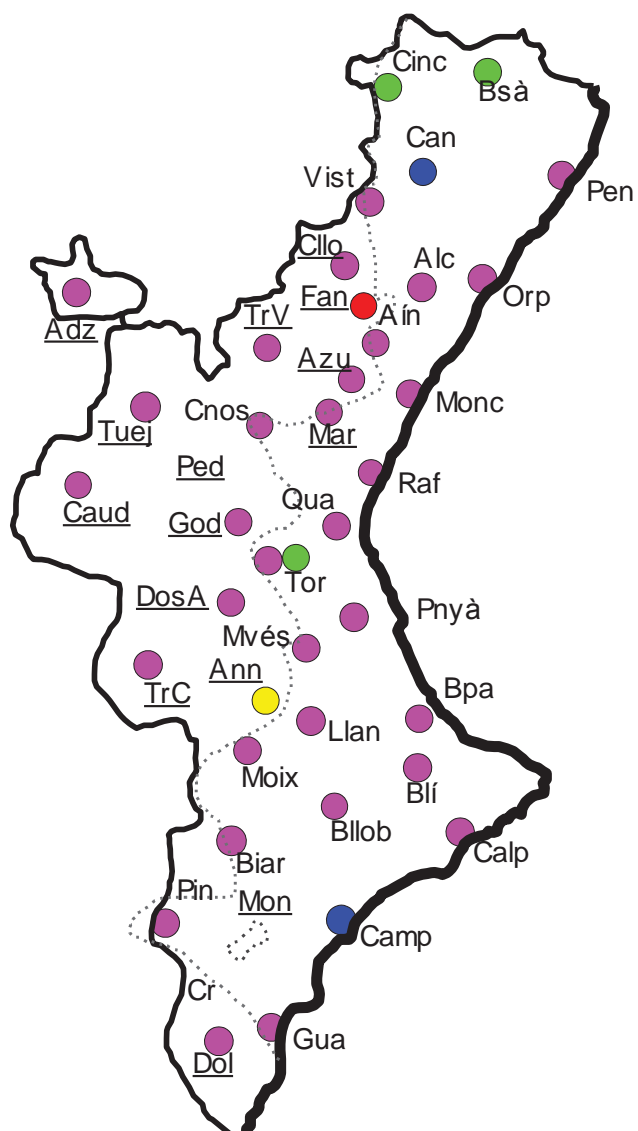

582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)

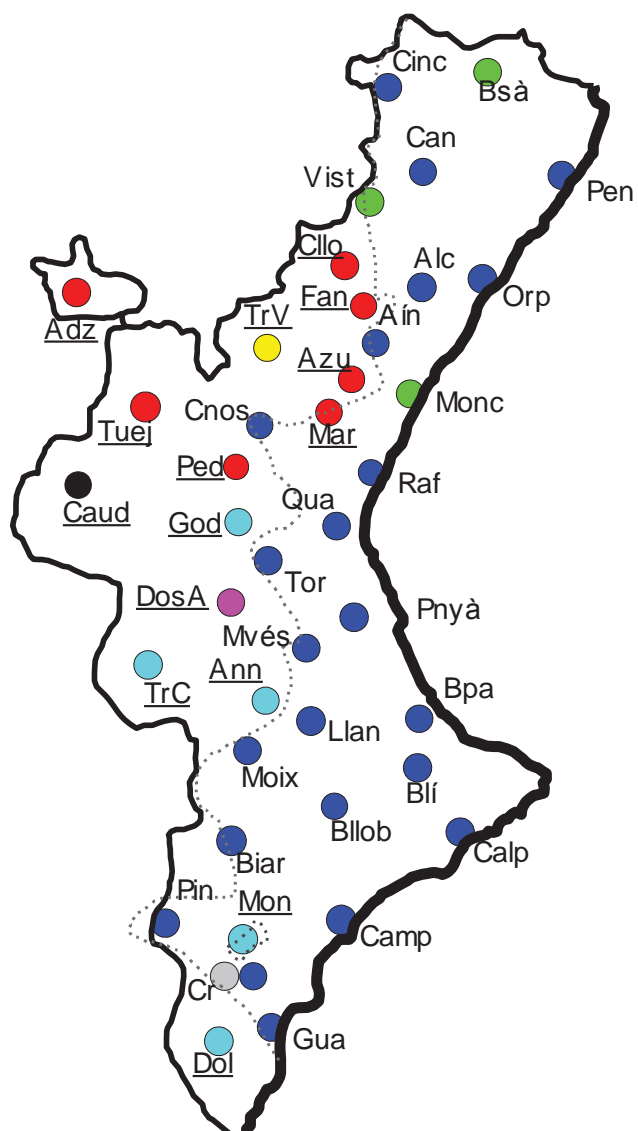
Ilanguanissa	(2)
Ilanguanissa	(2)
Ilengonissa	(3)
Ilenguanissa	(4)
Ilengunissa	(1)
Ilongani[s]a	(14)
longaniza	(10)
nonganiza	(3)

582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE)

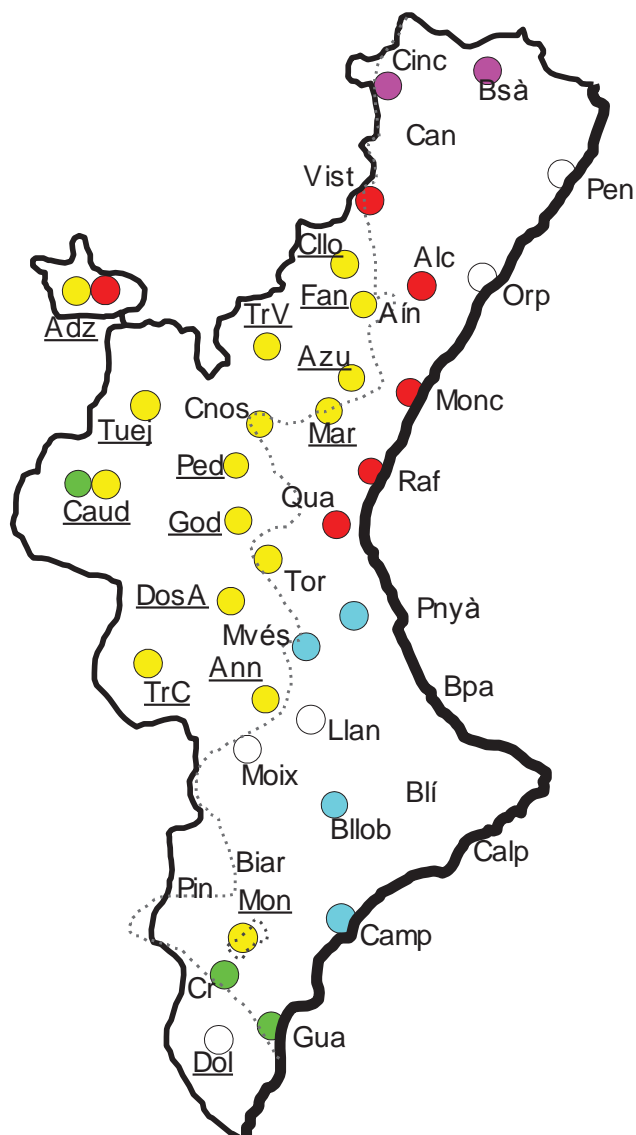
■ (no se hace)	(2)
■ plat	(3)
■ pre[z]ent	(1)
■ pre[z]ente	(1)
■ present / presente	(32)

583 SIENES (PULSOS)

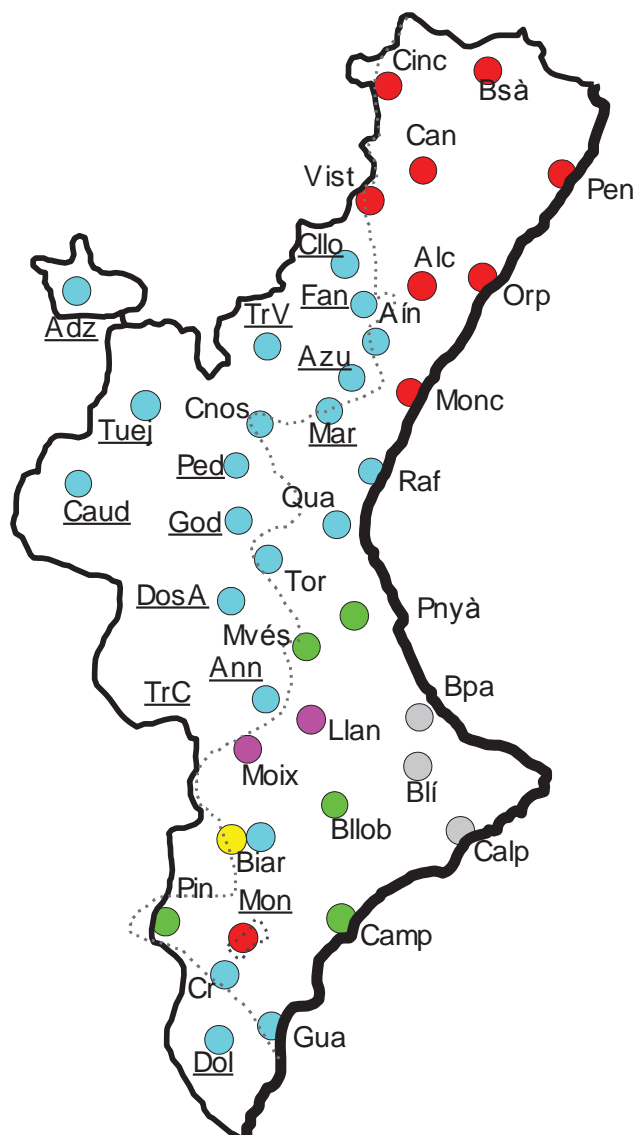
■	pols	(23)
■	polsos	(3)
■	pulse	(1)
■	pulses	(7)
■	pulso	(1)
■	pulsos	(5)
■	sentit	(1)
■	sienes	(1)

585 PÁRPADOS

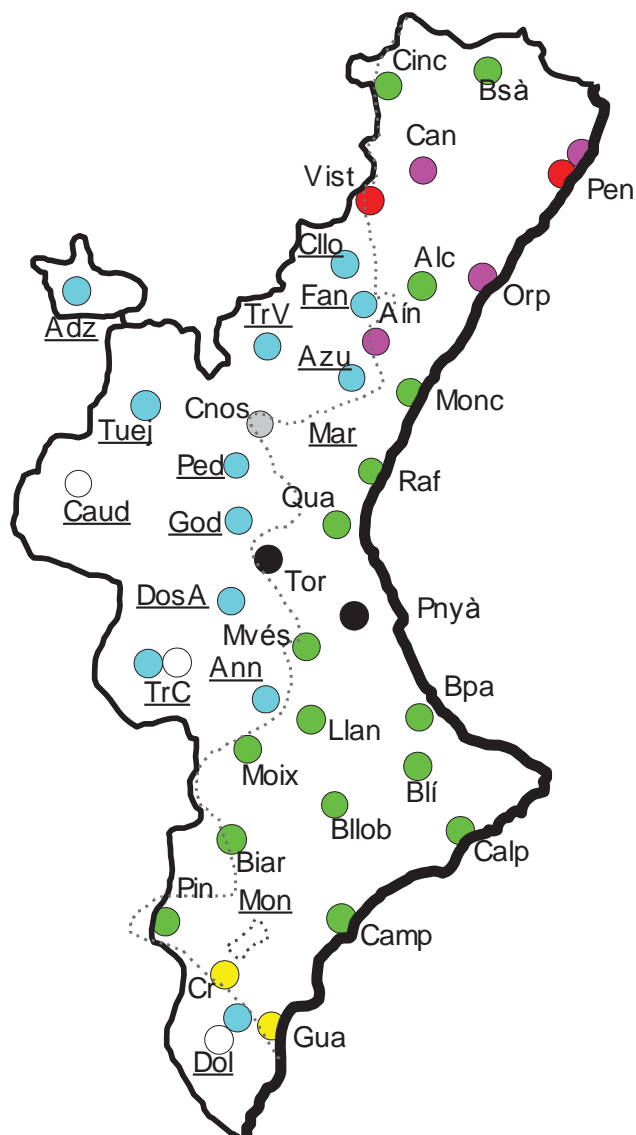
□ (altres)	(5)
■ p[á]rpados	(3)
■ p[á]rpagos	(16)
■ p[á]rparos	(6)
■ pastanyes	(2)
■ tapa de l'ull	(4)

586 PESTAÑAS

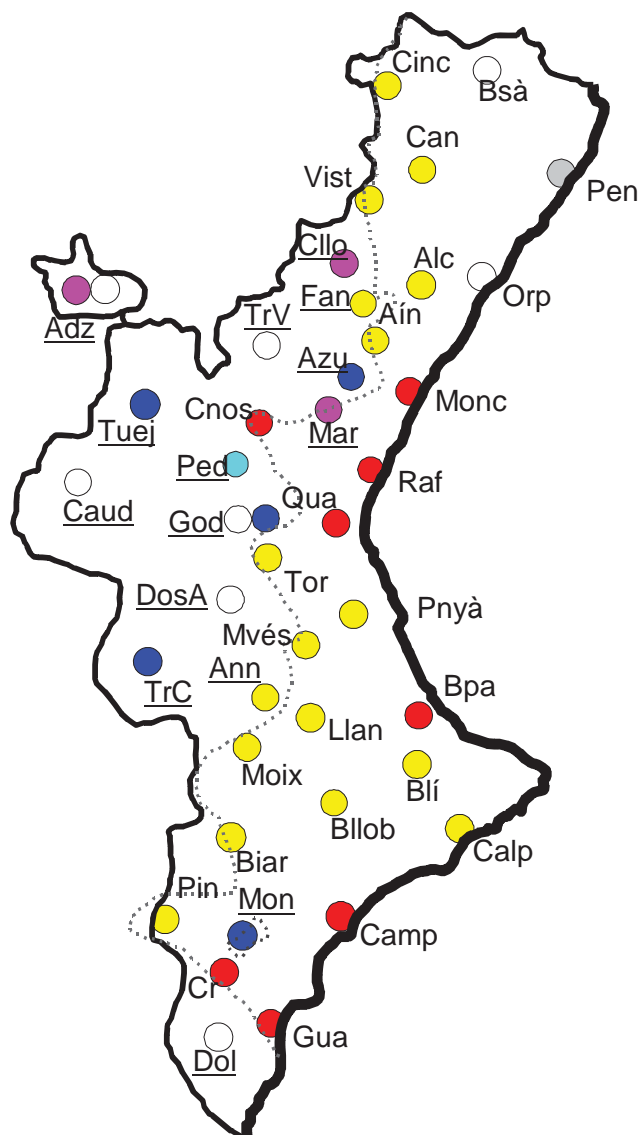
■ parpalles	(3)
■ parpalls	(5)
■ pàrpols	(1)
■ pastanyes / pastañas	(9)
■ pèls dels pàrpols	(2)
■ pestanyes / pestañas	(21)

586a PESCUEZO

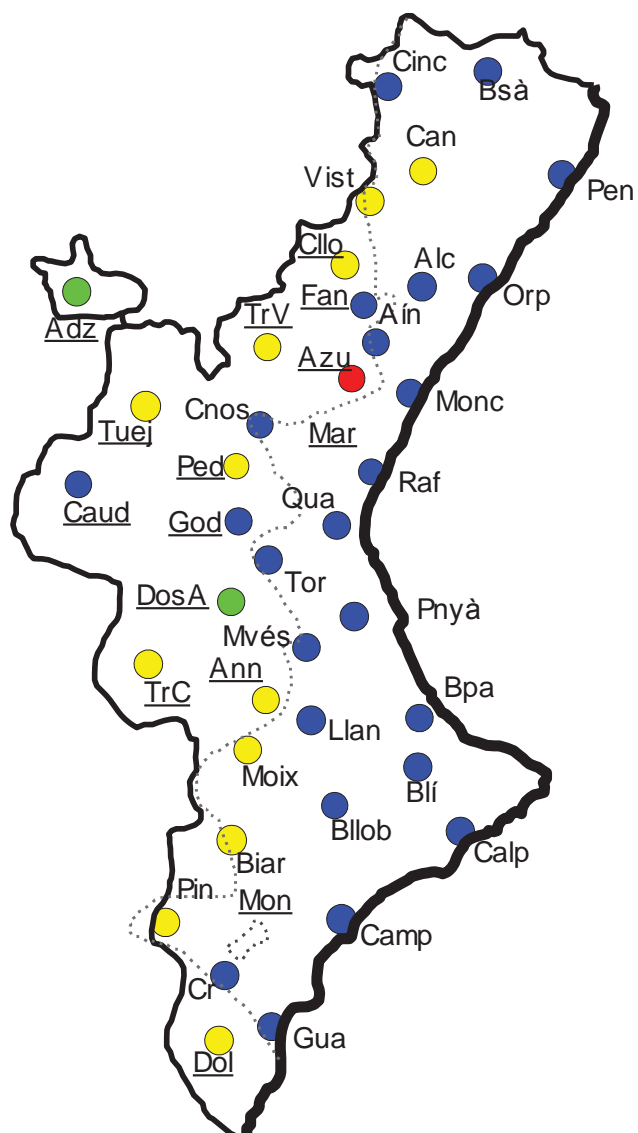
■	bascoll	(16)
■	baticoll	(1)
■	bescoll	(2)
■	clatell	(2)
■	clotet	(4)
■	cuello	(12)
■	pescuezo	(3)
■	tòs	(2)

587 MECHÓN DE CABELLOS

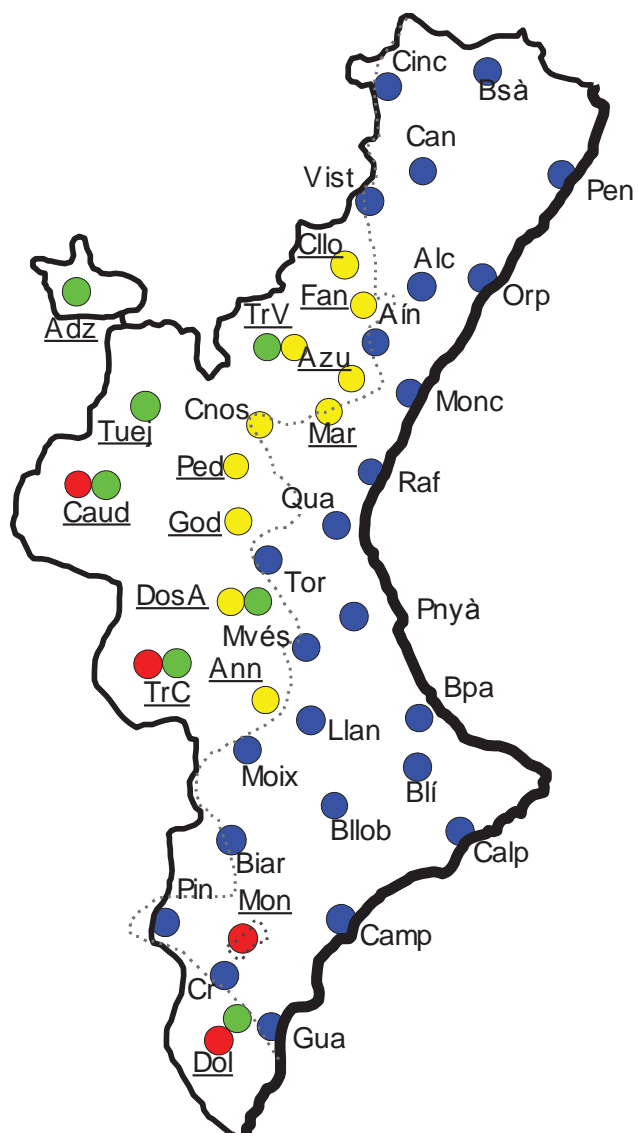

□	(altres)	(8)
■	gre[n]a	(17)
■	me[d3]a	(1)
■	metxa	(8)
■	pi[ə]co	(3)
■	repi[ə]co	(1)
■	repi[s]co	(5)

590a CORONILLA

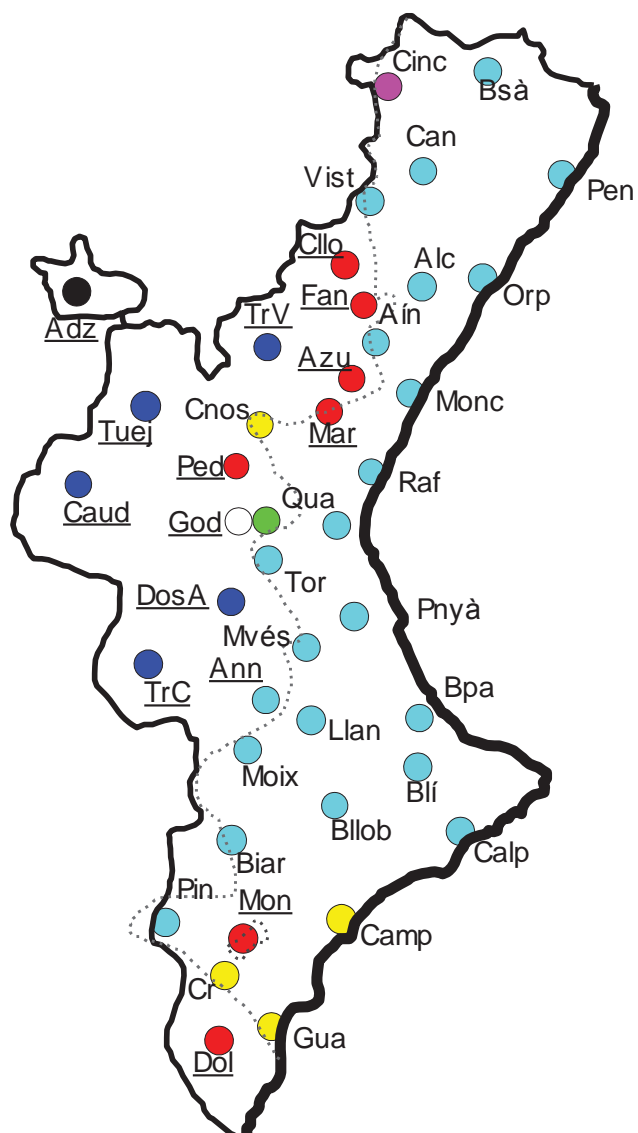

592 MEJILLAS (CARRILLOS)

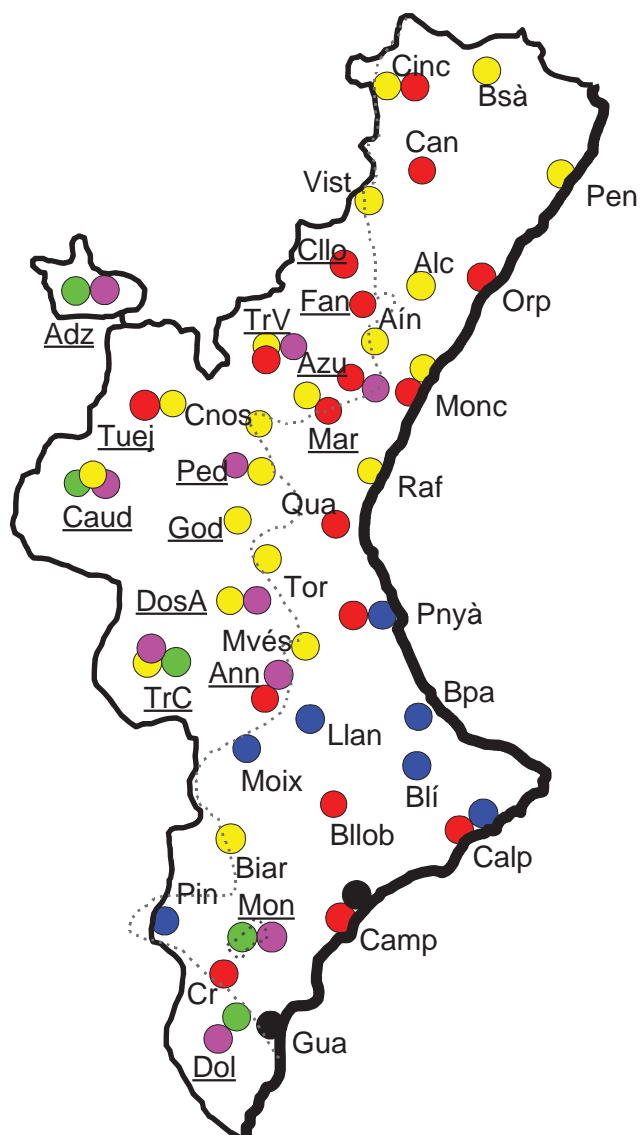
■	carrillos	(7)
■	galtas	(10)
■	galtes	(25)
■	mejillas	(4)

594 CAMPANILLA

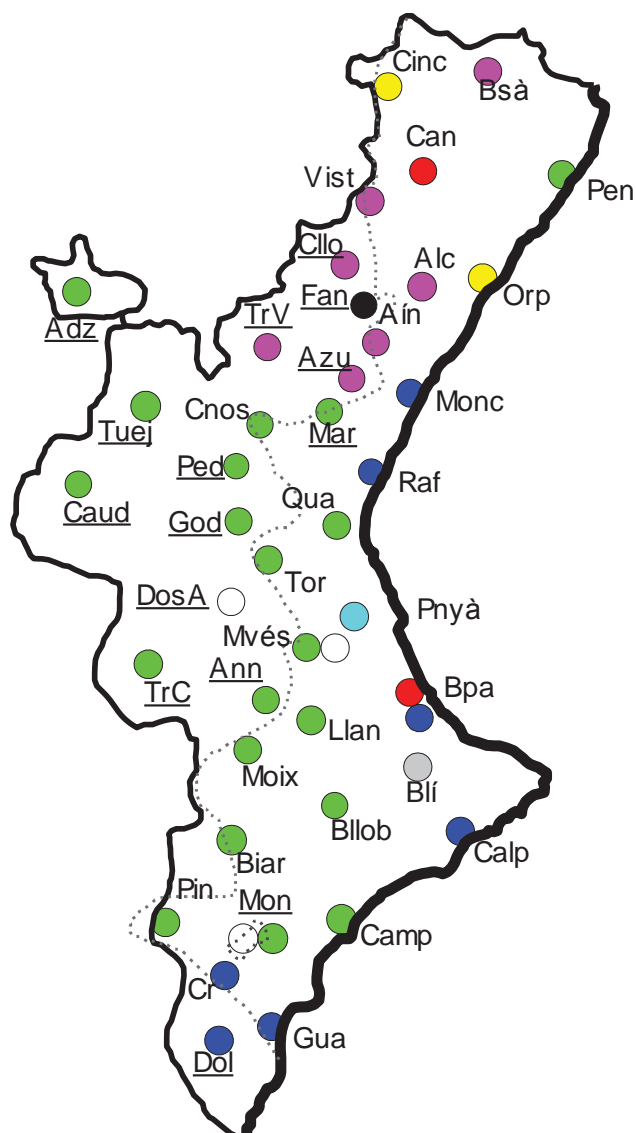
■ campana	(1)
■ campaneta	(4)
■ campanica	(7)
■ campanilla	(5)
■ galet	(1)
■ gallet	(22)
□ gallico	(1)
■ gola	(1)

596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE)

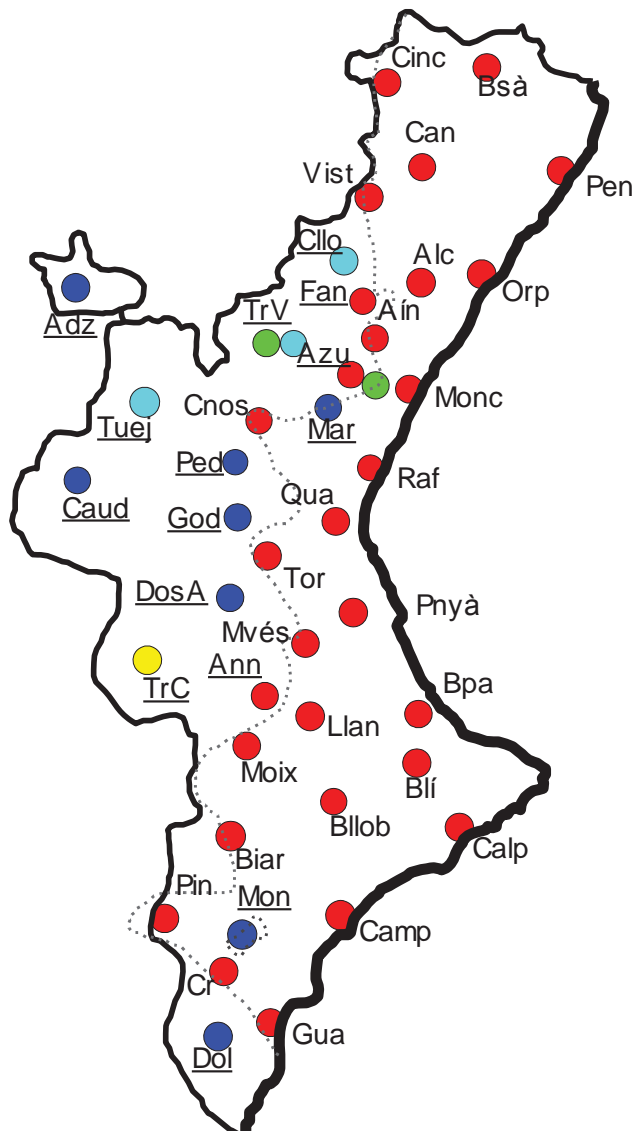
■	gargamell	(2)
■	garganta	(5)
■	garganxó / garganchón	(19)
■	garguero	(7)
■	gaznate (i variants)	(9)
■	gola	(16)

599 ESPINAZO

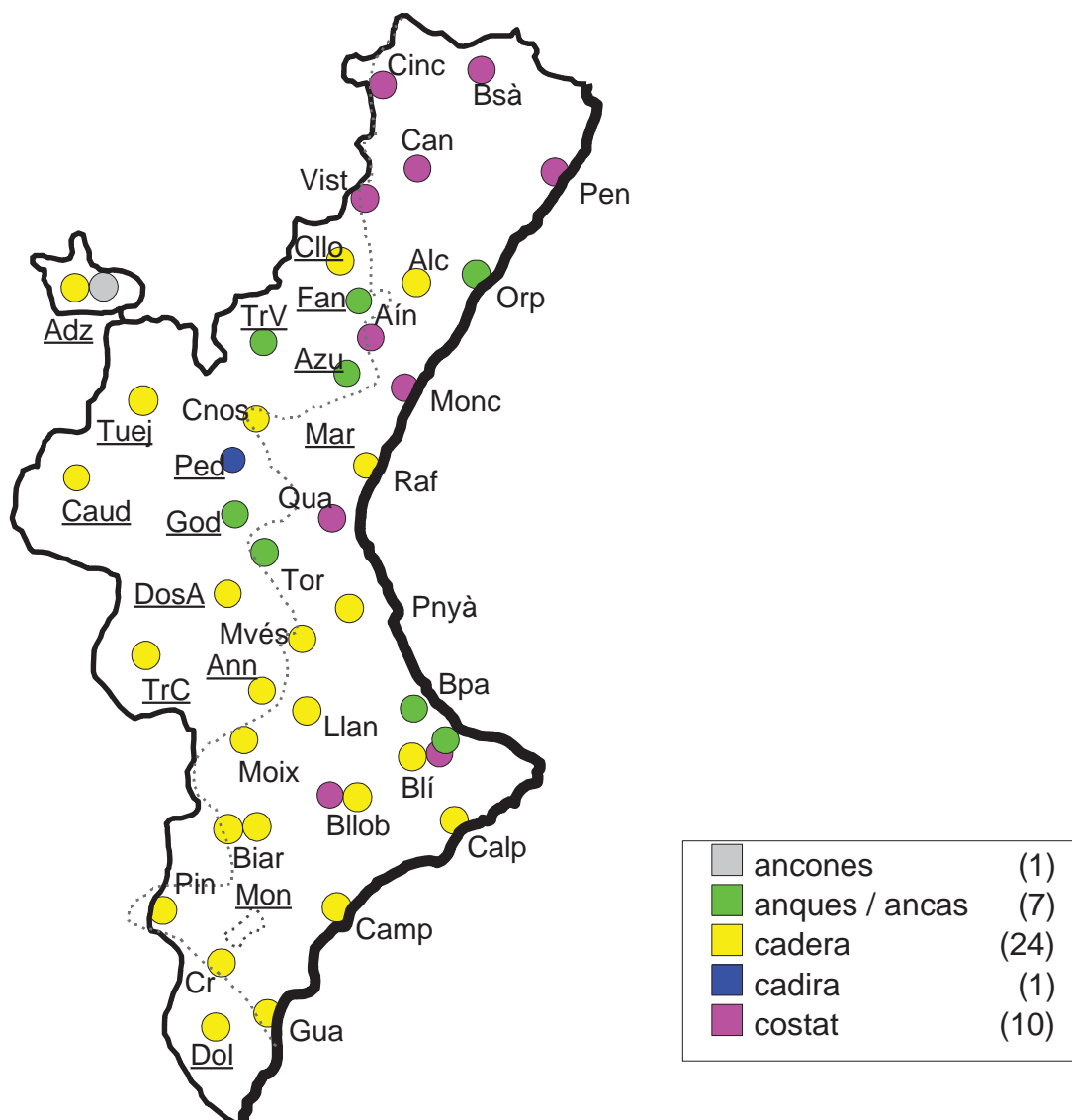
□ (altres)	(3)
■ cadena	(2)
■ canal	(2)
■ espina	(7)
■ espinada	(1)
■ espinal	(1)
■ espinàs / espinazo	(20)
■ esquinàs	(1)
■ esquinàs / esquinazo	(7)

600 OMBLIGO

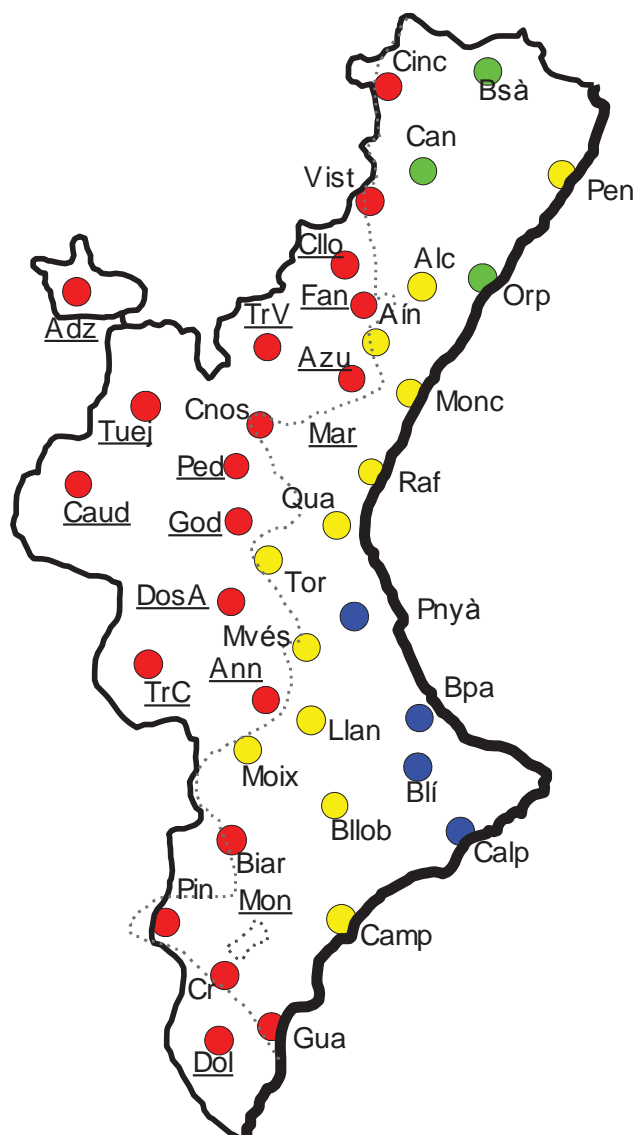

■ gorrino	(2)
■ lombrigo	(1)
■ melic	(29)
■ ombligo	(8)
■ ombrigo	(3)

600a CADERA

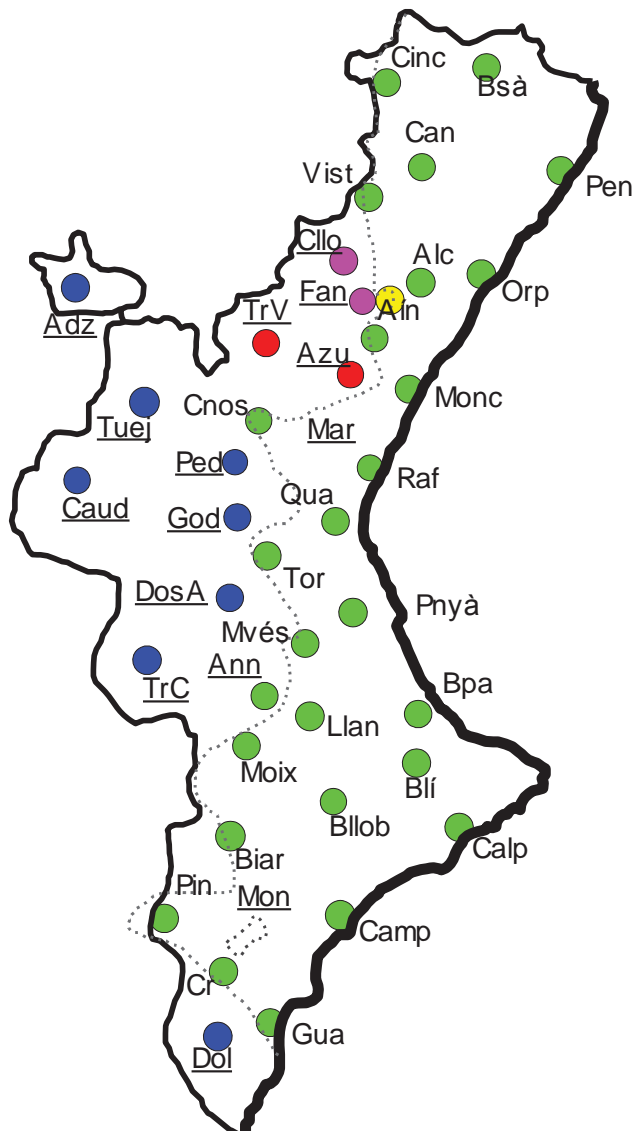

600b RIÑONES

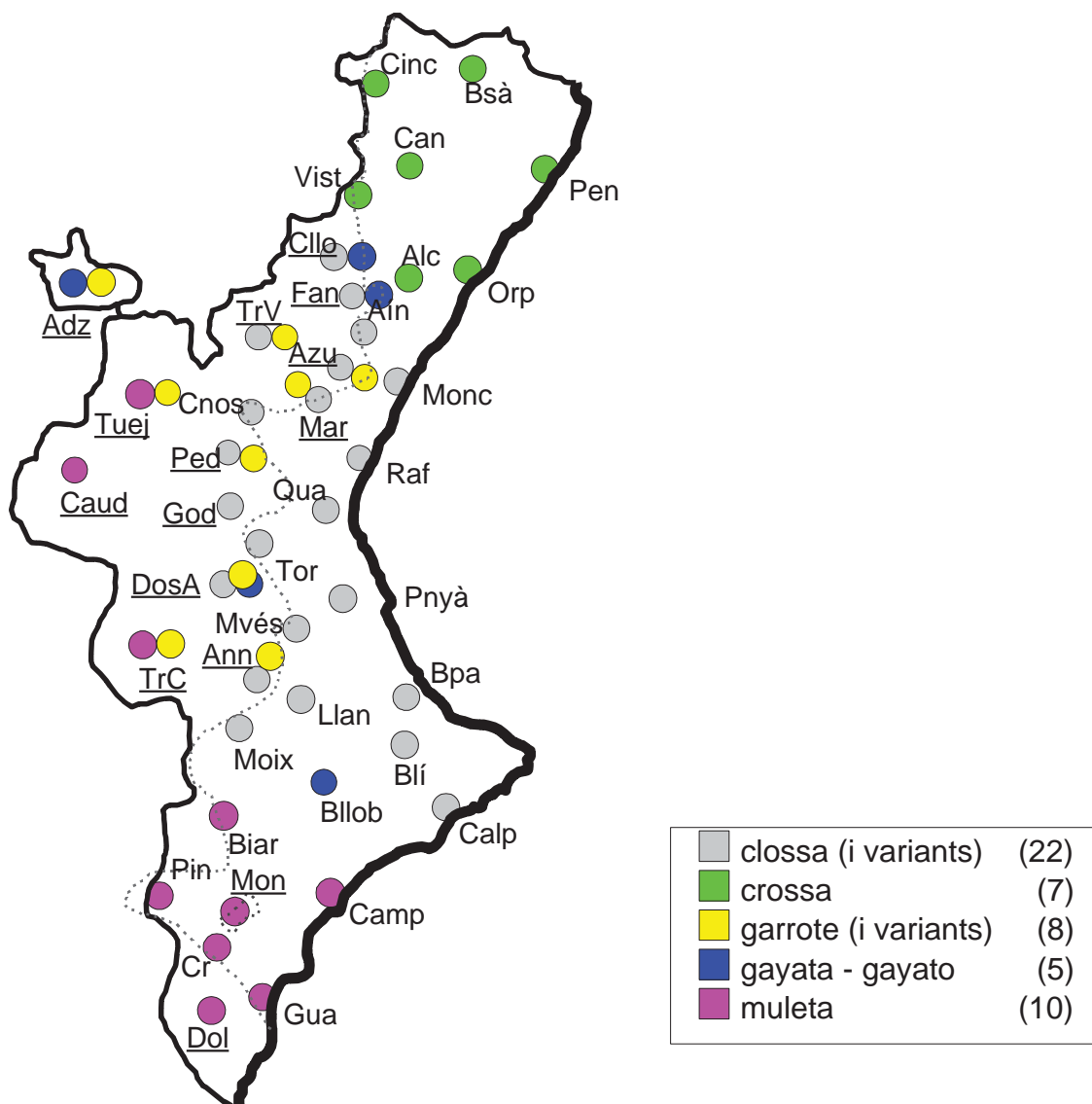
■	ranyons	(3)
■	renyons	(12)
■	rinyons / riñones	(20)
■	ronyons	(4)

600c MUSLO

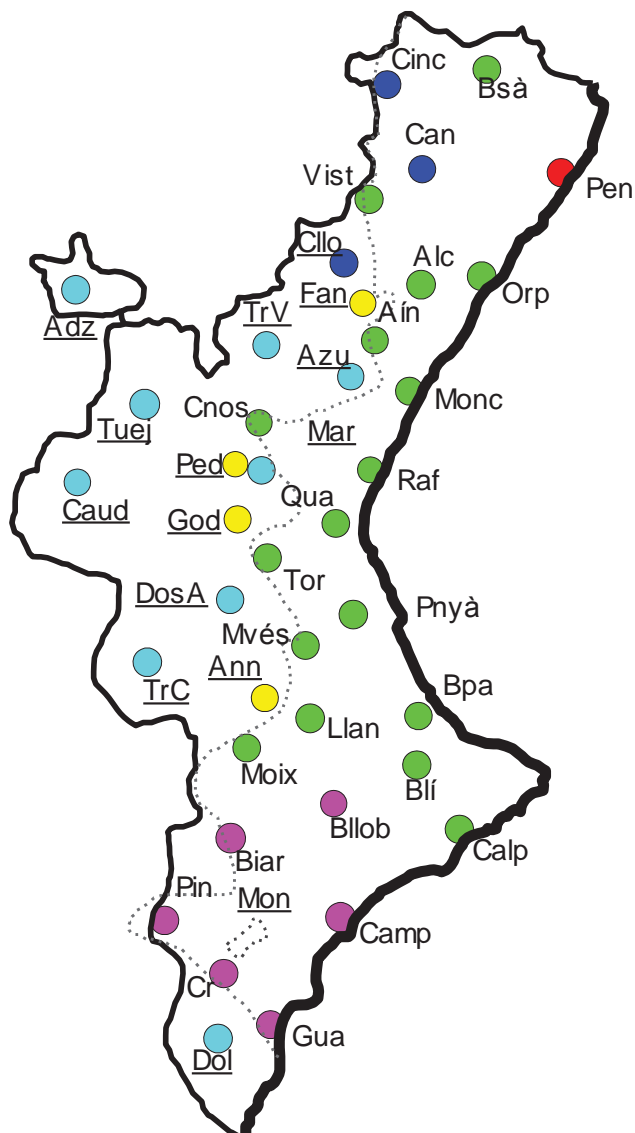

■	cuixa	(27)
■	garra	(1)
■	gordo de la pierna	(2)
■	muslo	(8)
■	pierna	(2)

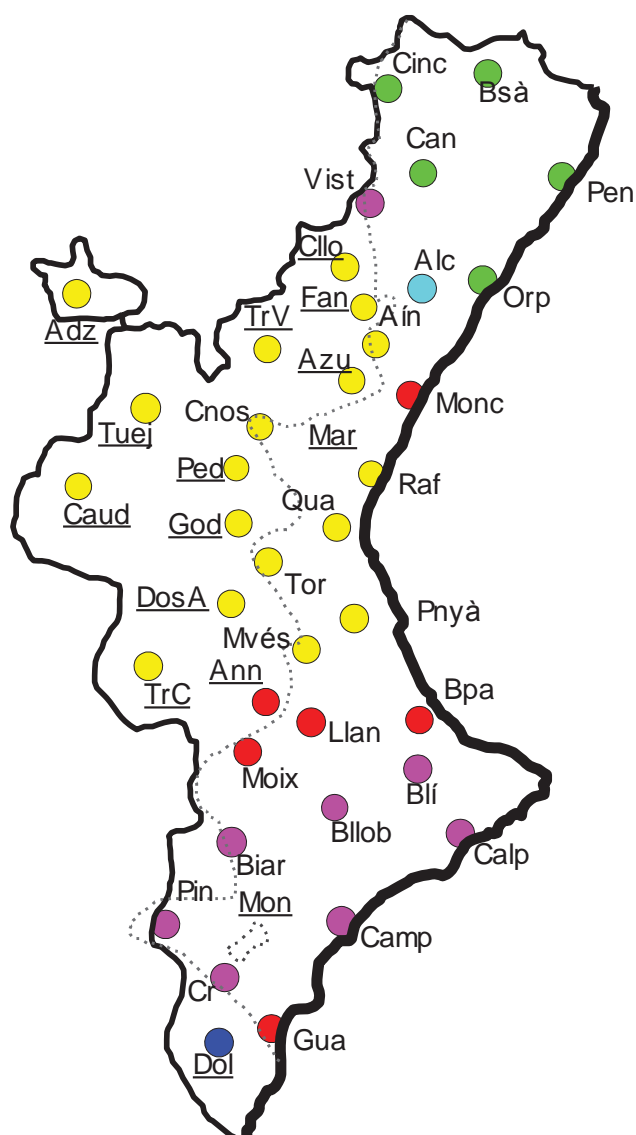
601 MULETA DEL COJO

601b ESPINILLA

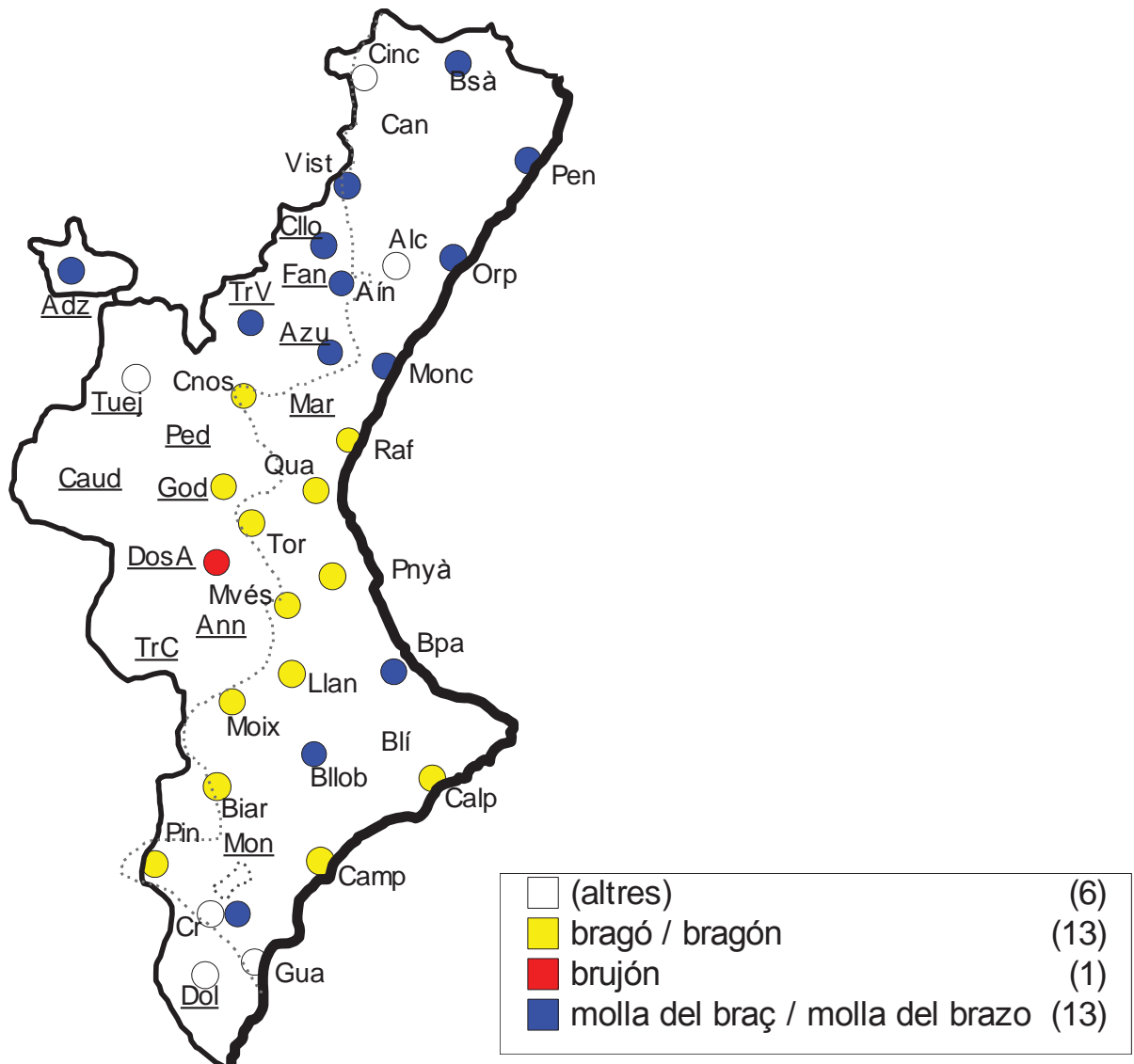

603a TOBILLO

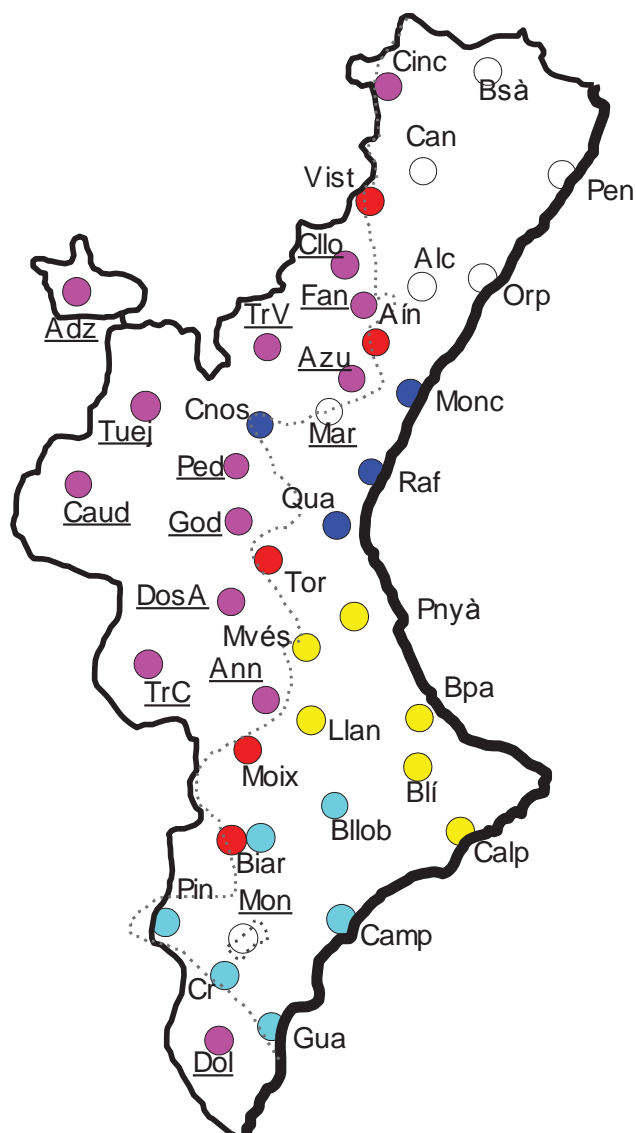

■	garró	(5)
■	to[b]illo	(18)
■	to[v]illo	(6)
■	tuillo	(1)
■	turmell	(8)
■	turnell	(1)

603d BÍCEPS

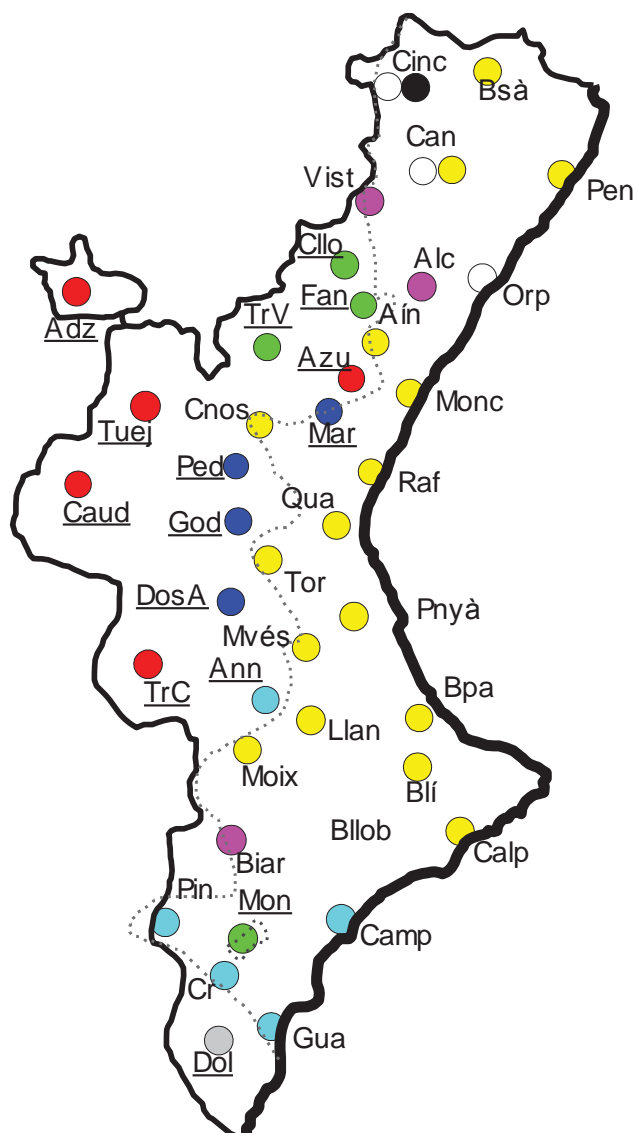

604 HACER COSQUILLAS

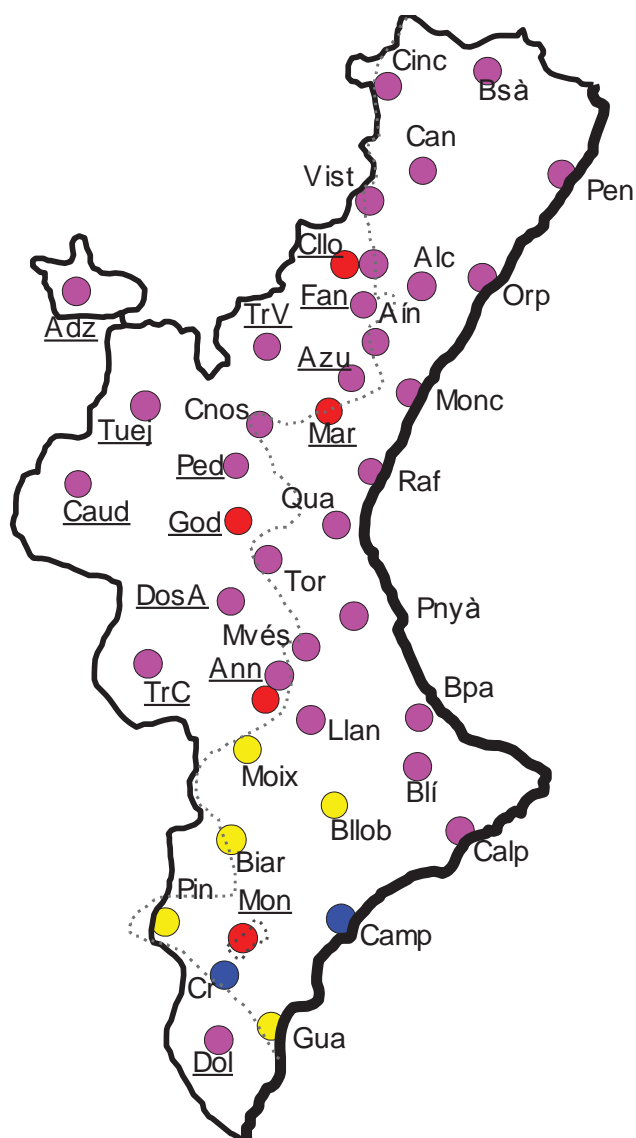
□	(altres)	(7)
■	cosconelles	(6)
■	cosquelles	(5)
■	cosquerelles	(4)
■	cosquilles / cosquillas	(14)
■	cuscanelles	(6)

606 ARTICULACIÓN (ARTEJO)

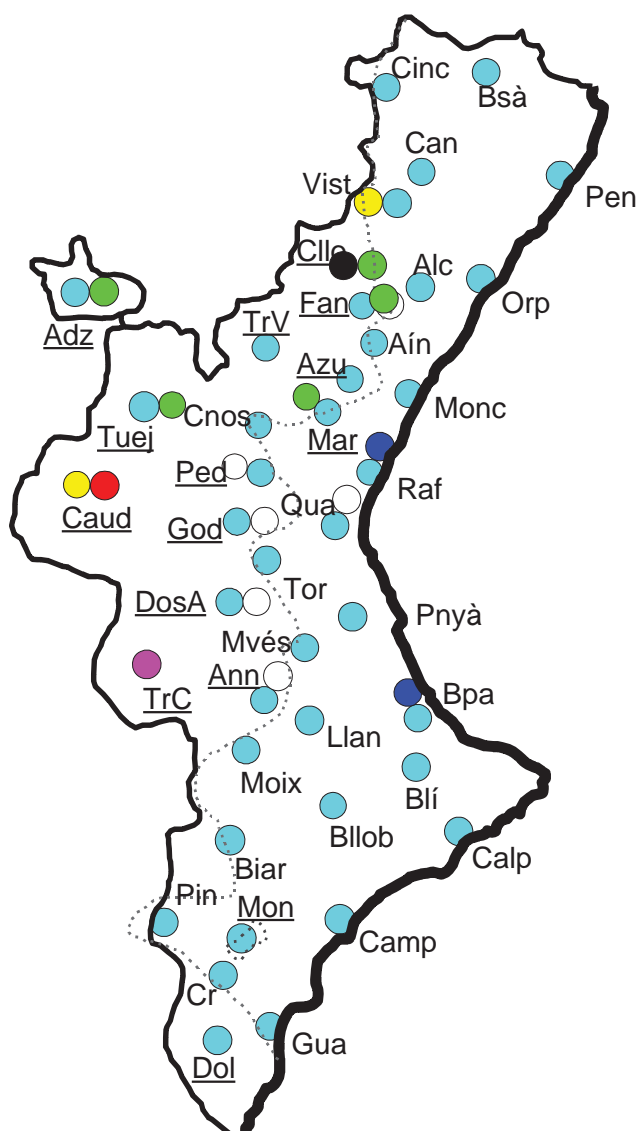
□ (altres)	(3)
■ nuc	(16)
■ nudillo	(1)
■ nugo	(1)
■ nus	(3)
■ nyuc / ñugo	(5)
■ ñudico - ñudillo - ñudete	(5)
■ ñudo	(4)
■ nudo	(4)

607 PULGAR

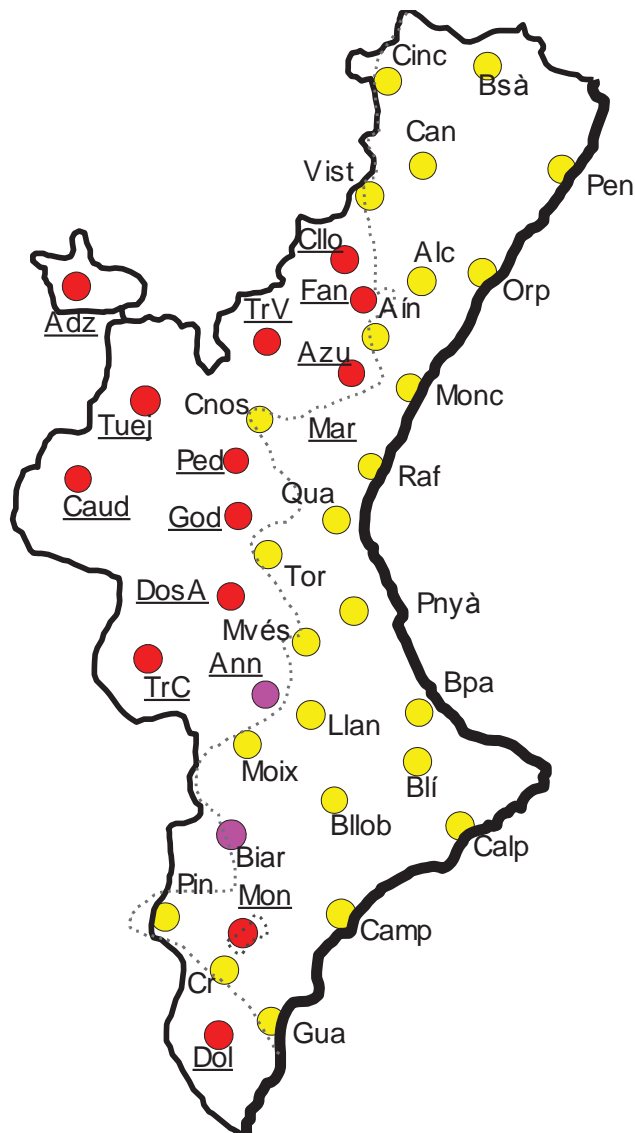
■ dit gros / dedo gordo	(31)
■ pólze	(5)
■ pulgar	(5)
■ pòlze	(2)

609 ESPINA

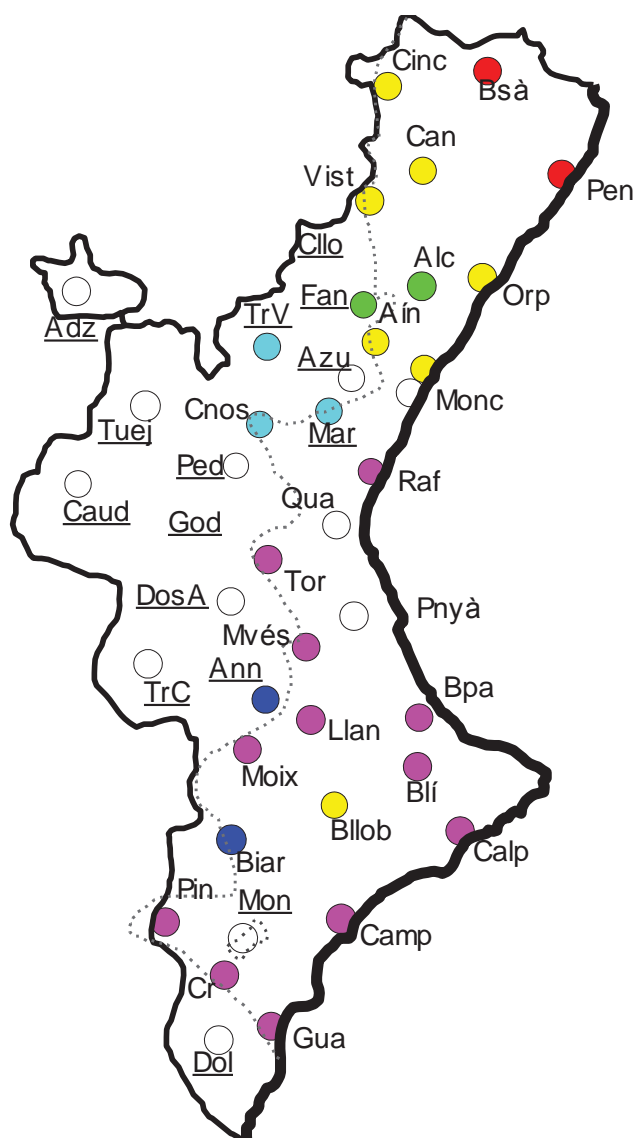

□	(altres)	(6)
■	ascla	(4)
■	espina	(2)
■	esquèrda	(2)
■	pincha	(1)
■	pun[tS]a	(38)
■	puncho	(1)
■	raspa	(1)

609b PUÑADO

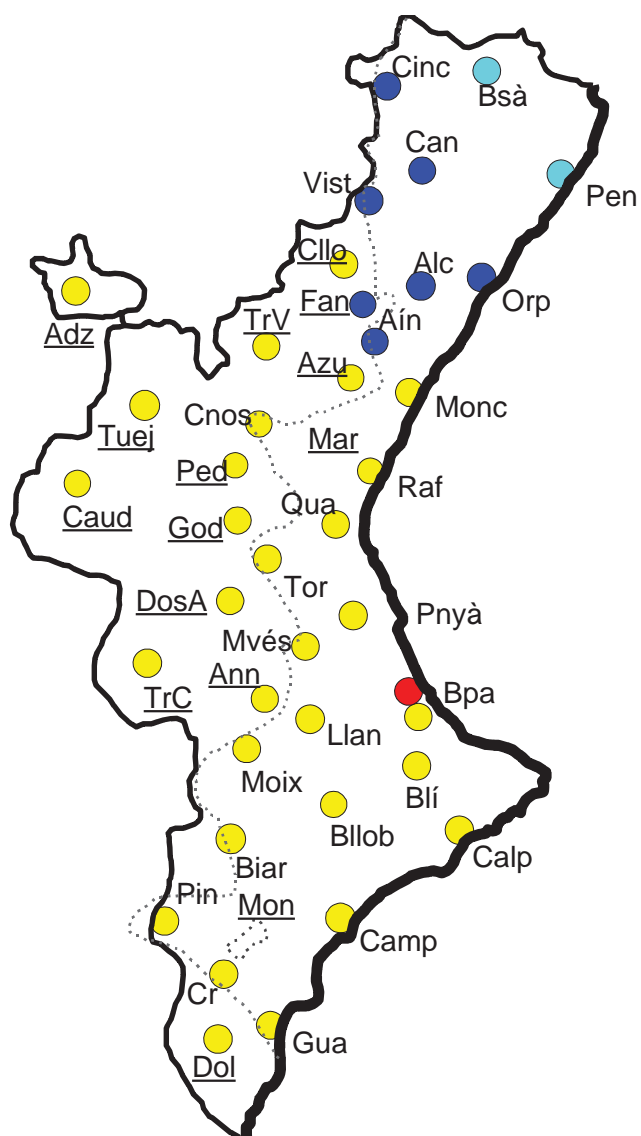

610 ALMORZADA (AMBOSTA)

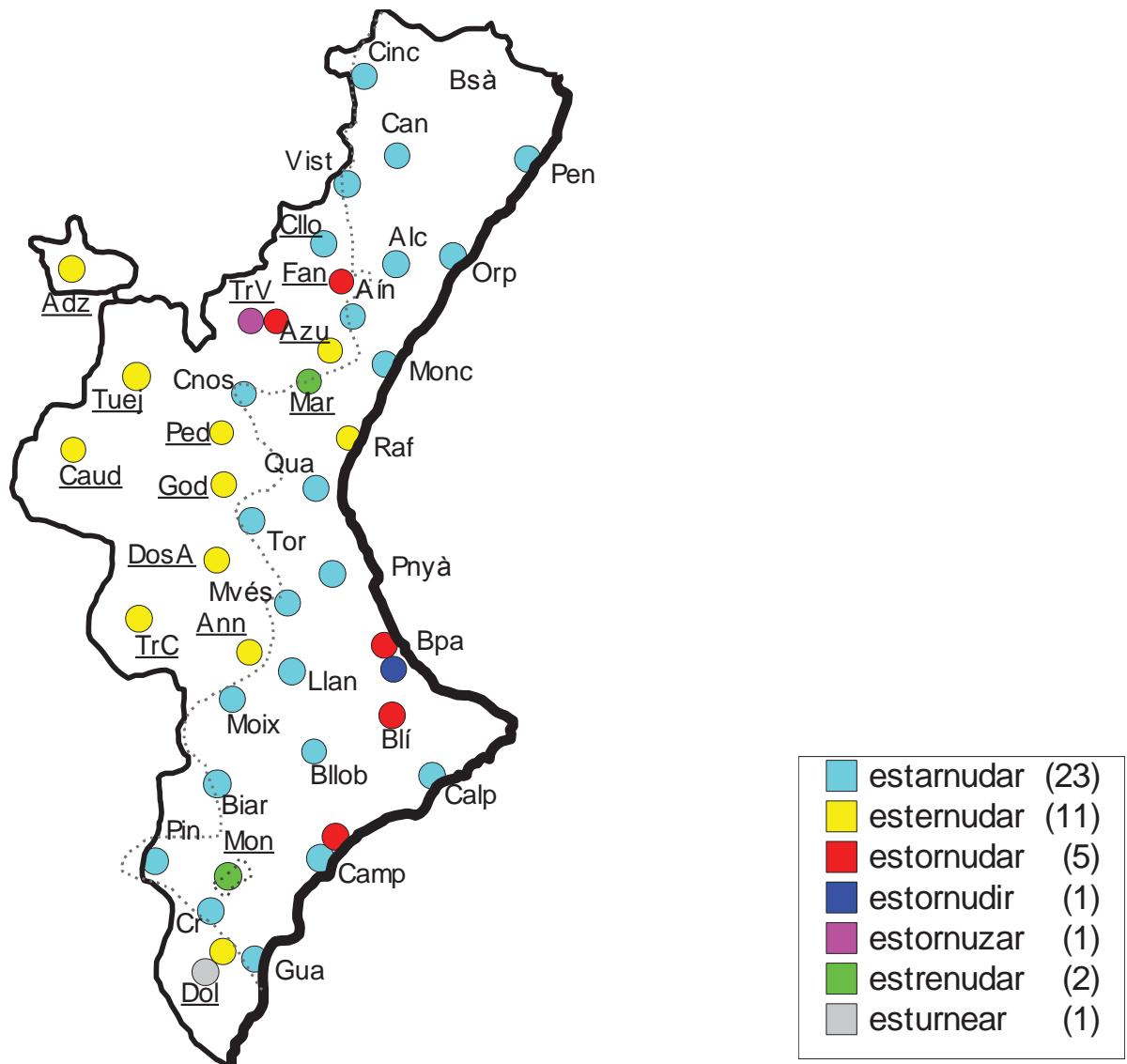

□ (altres)	(12)
■ almòstra	(7)
■ asmòsta	(2)
■ grapat / grapado	(2)
■ grapat en les dos mans	(12)
■ sarpada / zarpada	(3)
■ sarpat / sarpado	(2)

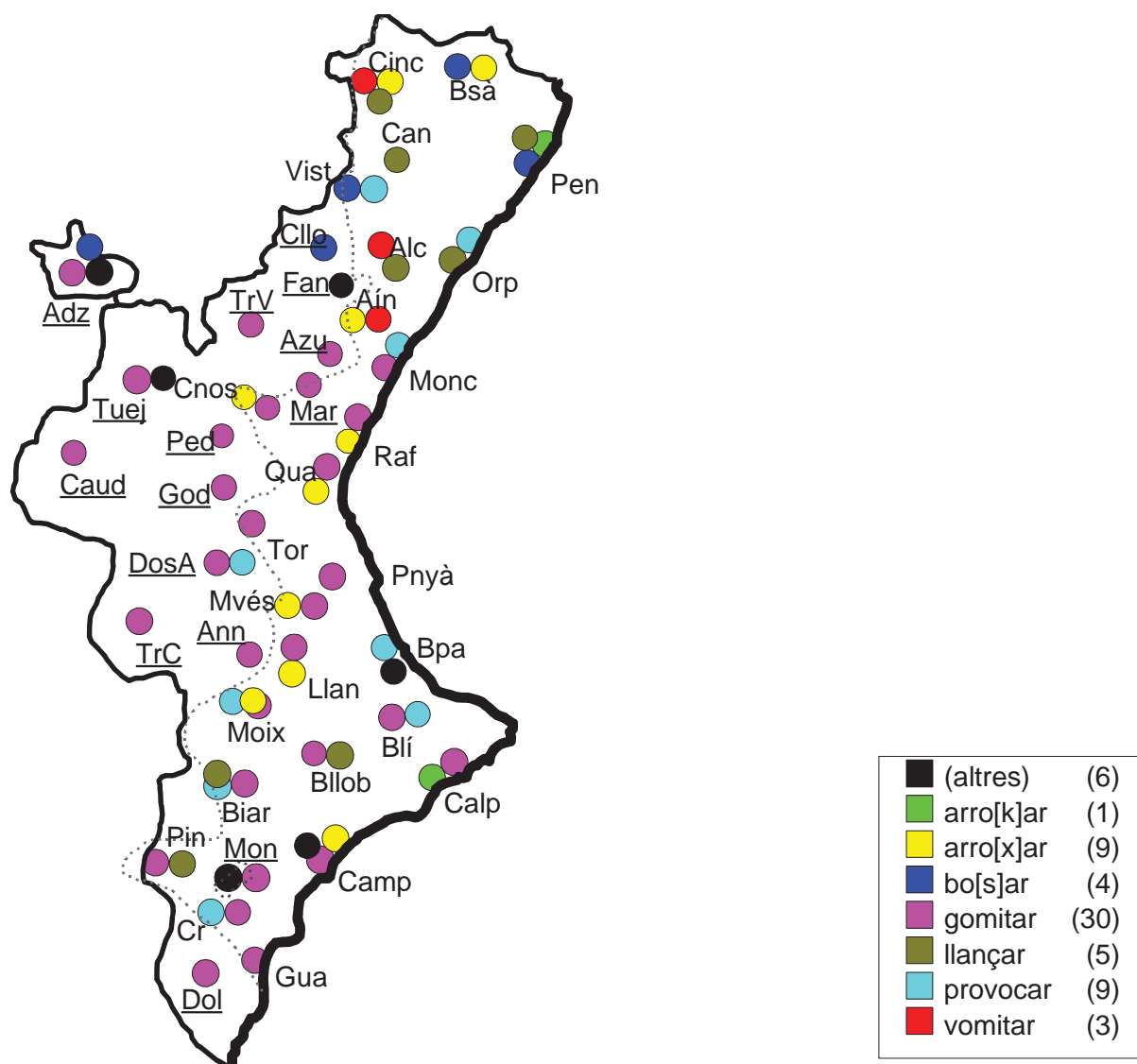
612a GARGAJO

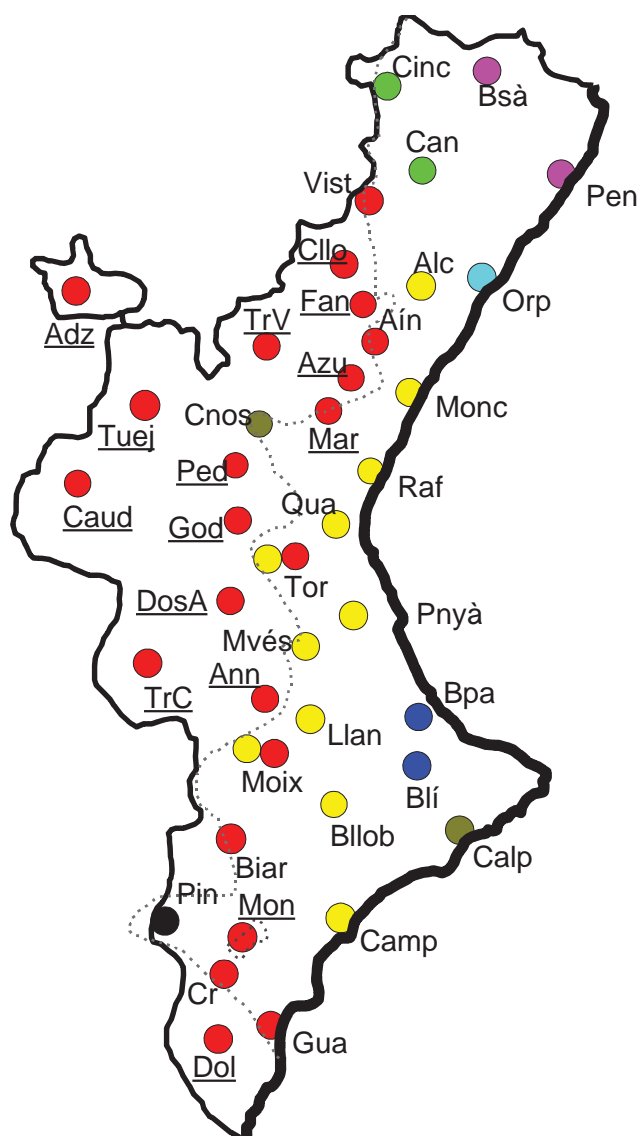
613 ESTORNUDAR

614 VOMITAR

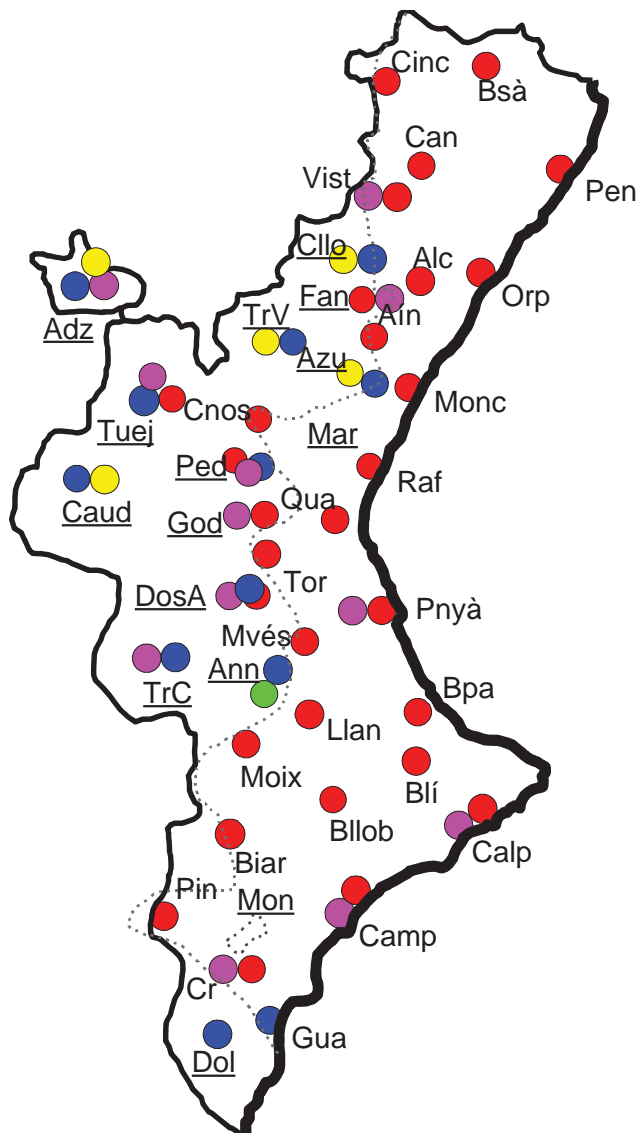

615 HIPO

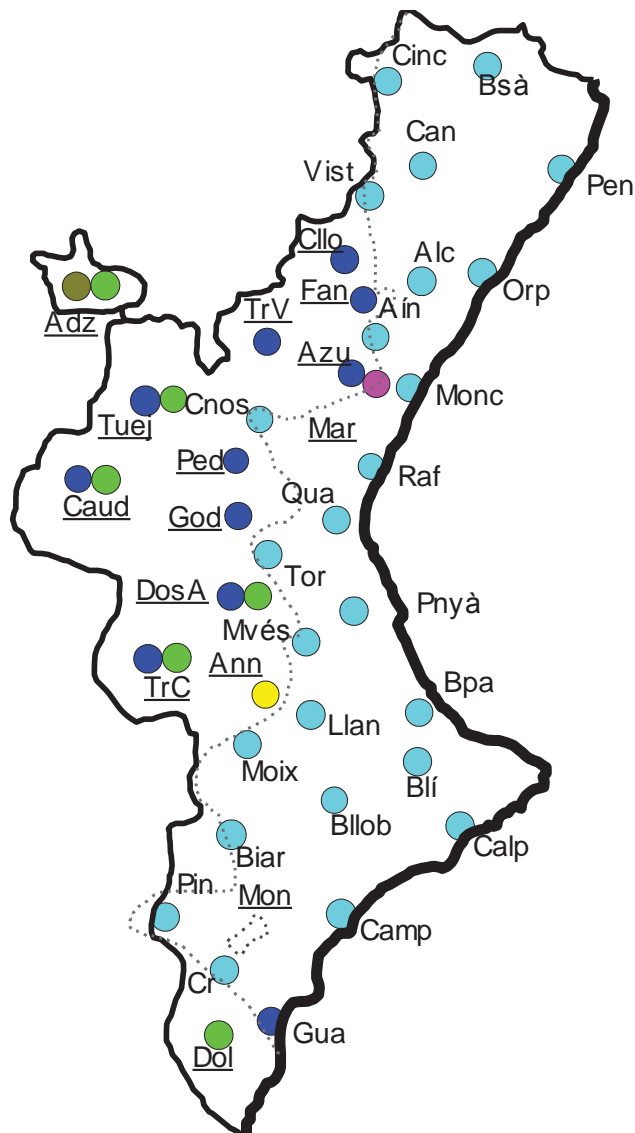

■	[J]anglót	(1)
■	[tʃ]anglót	(11)
■	[tʃ]englót	(2)
■	[tʃ]inglót	(2)
■	aixanglót	(2)
■	eixinglót	(2)
■	hipo (i variants)	(22)
■	sanglót	(1)

615b RESPIRAR

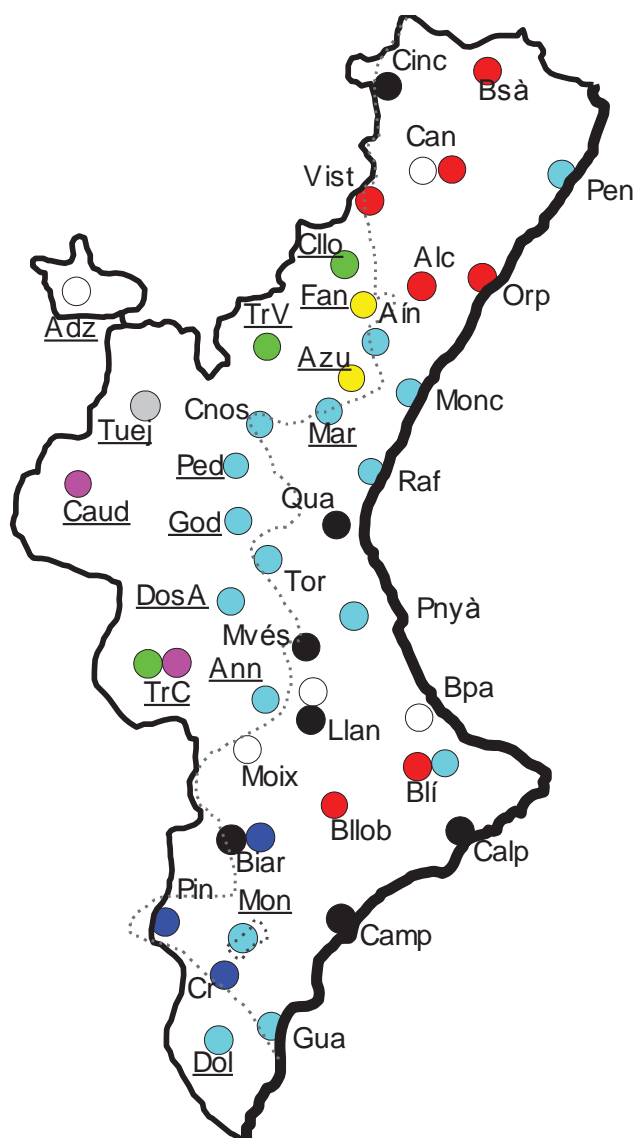

615c ALIENTO

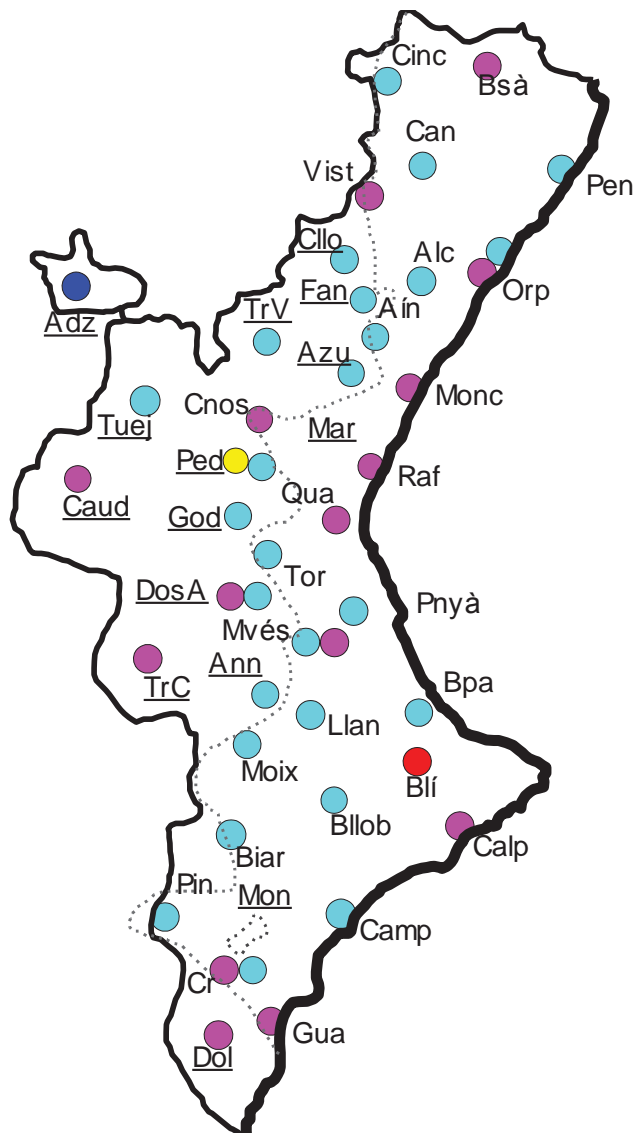
■	alé	(25)
■	aliendo	(1)
■	alientes	(1)
■	aliento	(11)
■	re[s]oll	(1)
■	resuello	(6)

617 ESPELUZNO (DE FRÍO)

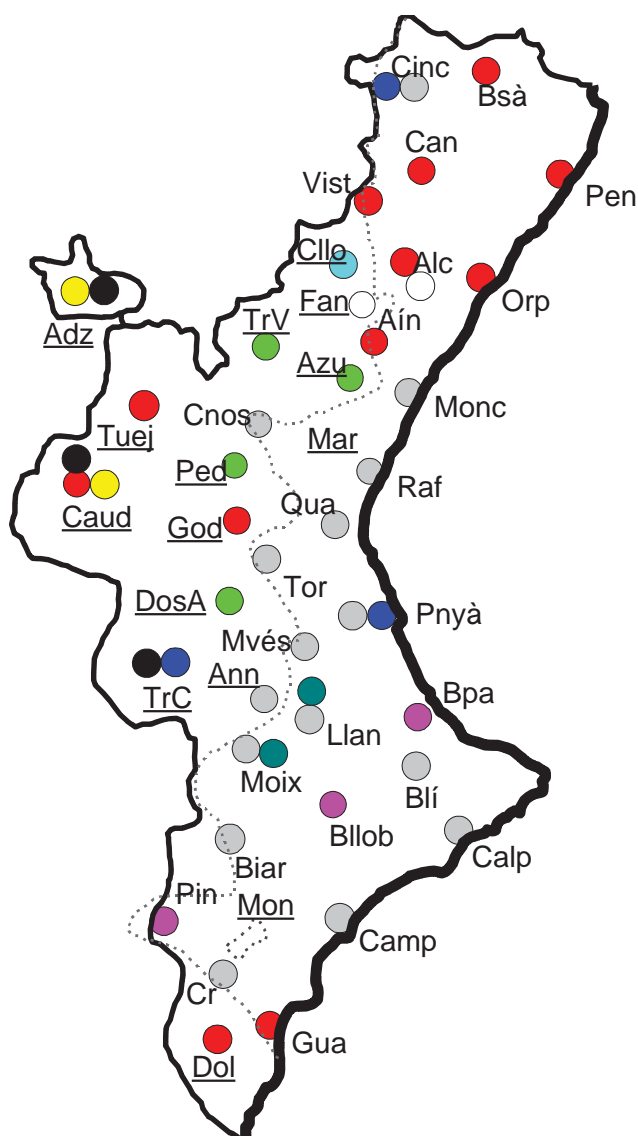
□ (altres)	(5)
■ ari[s]o	(2)
■ ariçó / arizón	(16)
■ calfred	(3)
■ calofrío	(2)
■ erizo	(3)
■ erizón	(1)
■ tremolí	(7)
■ tremoló	(7)

617a SONARSE

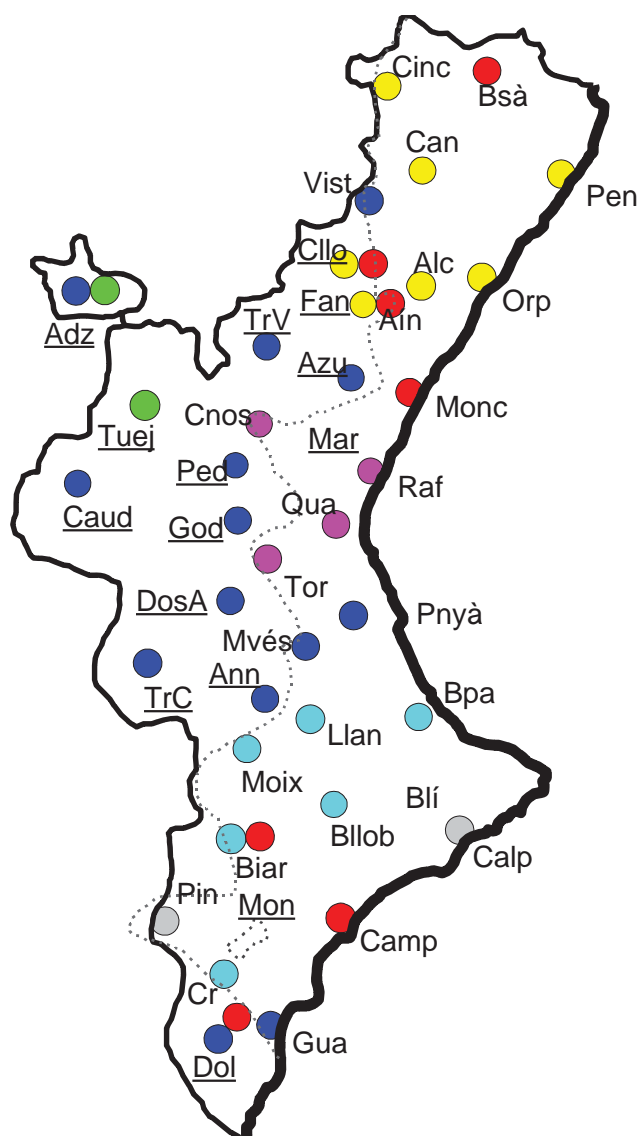
■	amocar-se	(1)
■	limpiarse	(1)
■	mocar-se / mocarse	(26)
■	sonar las narices	(1)
■	sonar-se / sonarse	(15)

618a ORINA

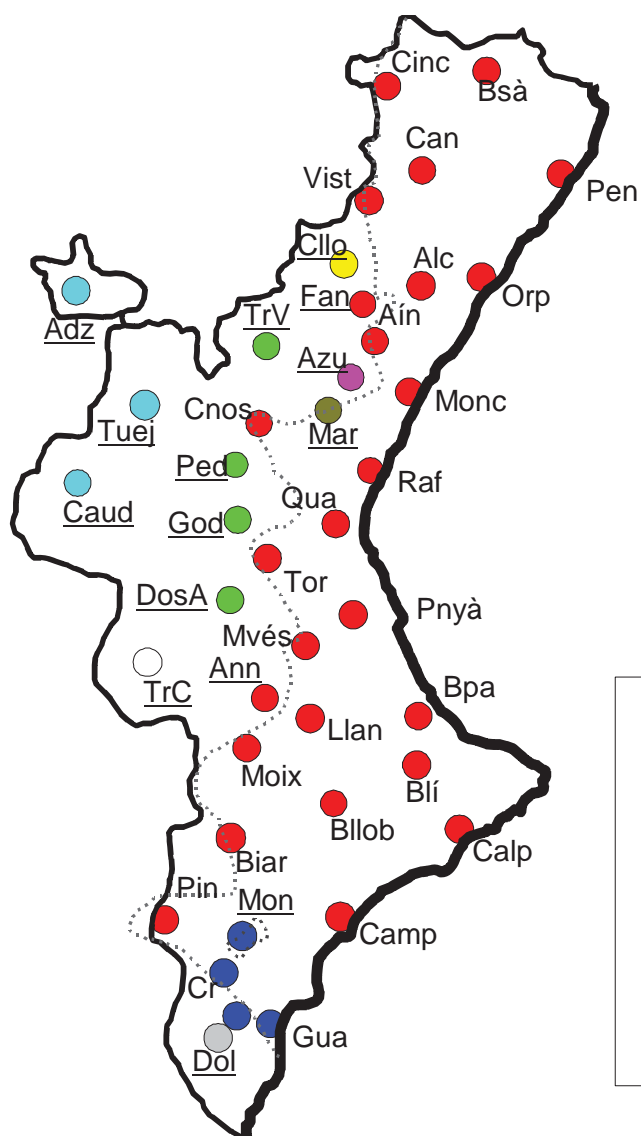
■ (altres)	(2)
■ meado	(4)
■ orín	(2)
■ orins / orines	(3)
■ peixum	(3)
■ pi[x]ado	(1)
□ pissats / pisados	(2)
■ pixarrada	(2)
■ pixats / meados	(12)
■ pixum	(16)

618b TURNIO

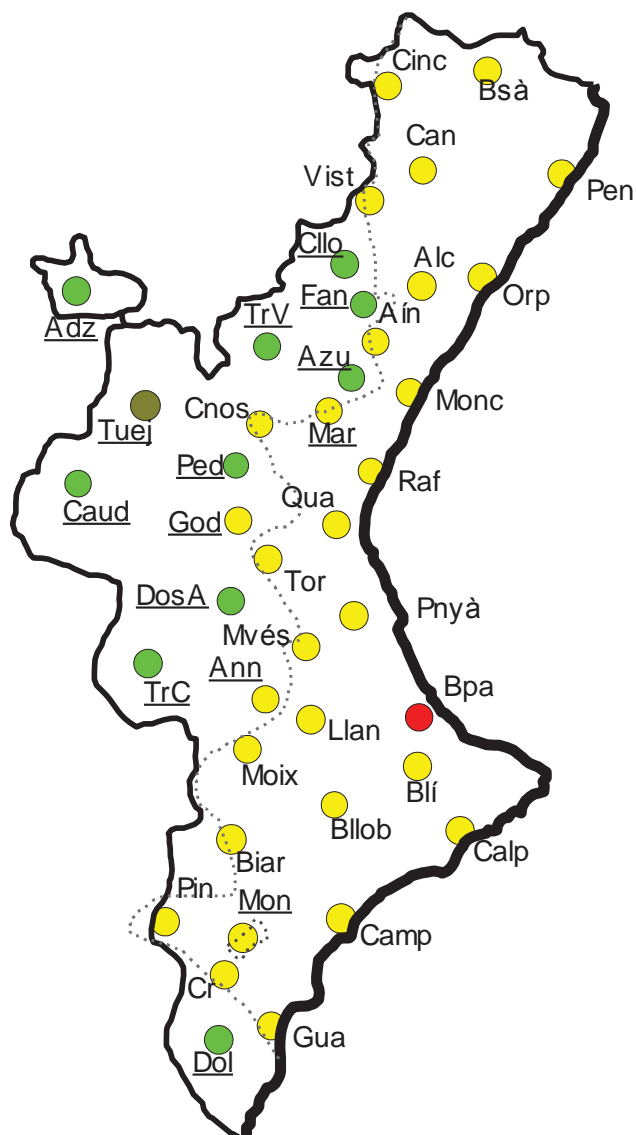
■	(altres)	(7)
■	[v]iscaio	(2)
■	[v]isco	(6)
■	bi[s]co - bi[θ]co	(14)
■	bisc - bixc	(4)
■	bizcorneado	(2)
■	gar[tʃ]o	(7)

619 ORZUELO

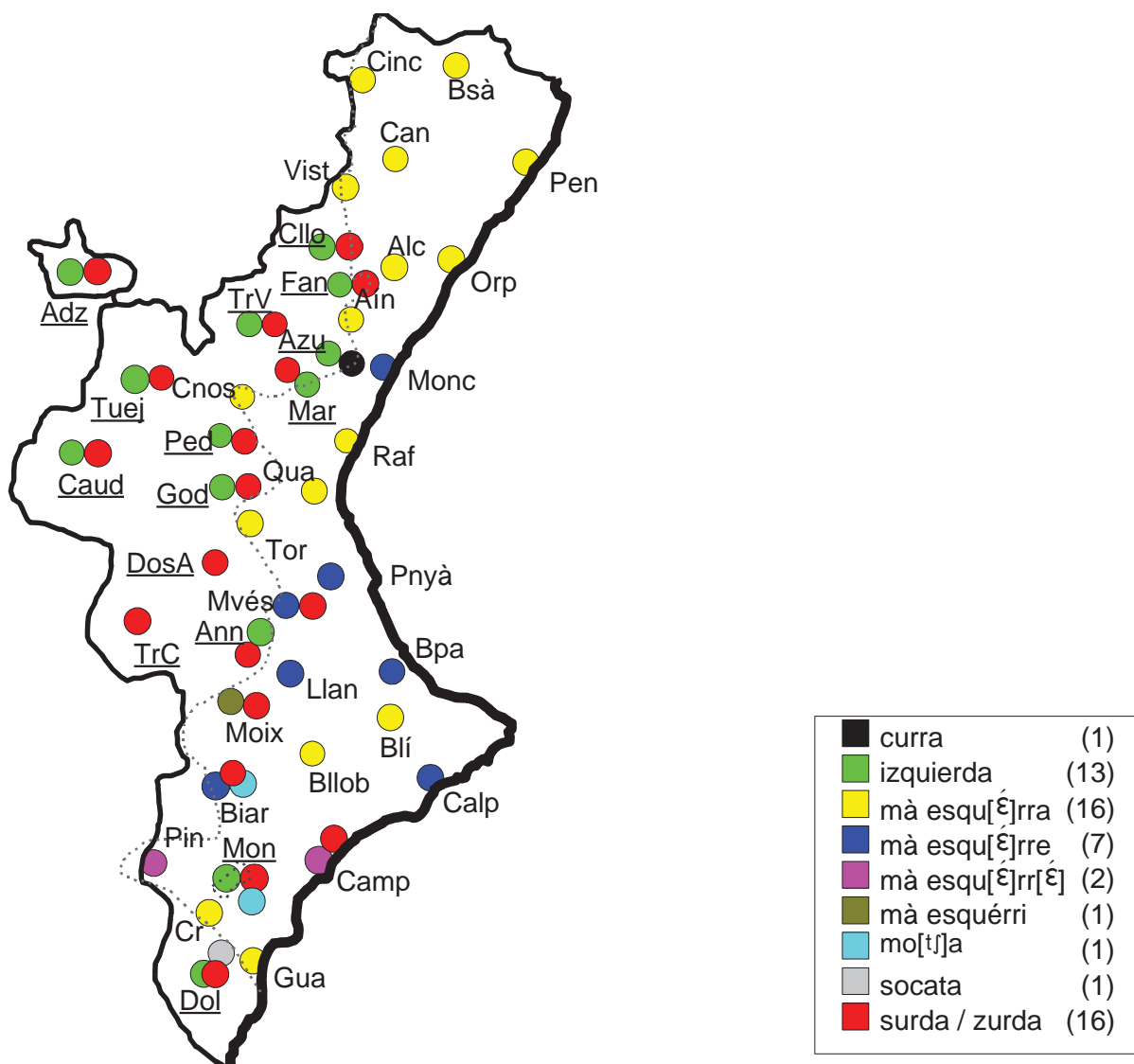
busol	(1)
mozuelo	(1)
mu[só]l	(26)
mus[ó]l	(4)
musuelo	(1)
orcejo - orzuelo (i variants)	(3)
orzuelo	(1)
tramu[só]l / tramu[só]l	(4)
tramuso	(1)

620 LOBANILLO (LUPIA)

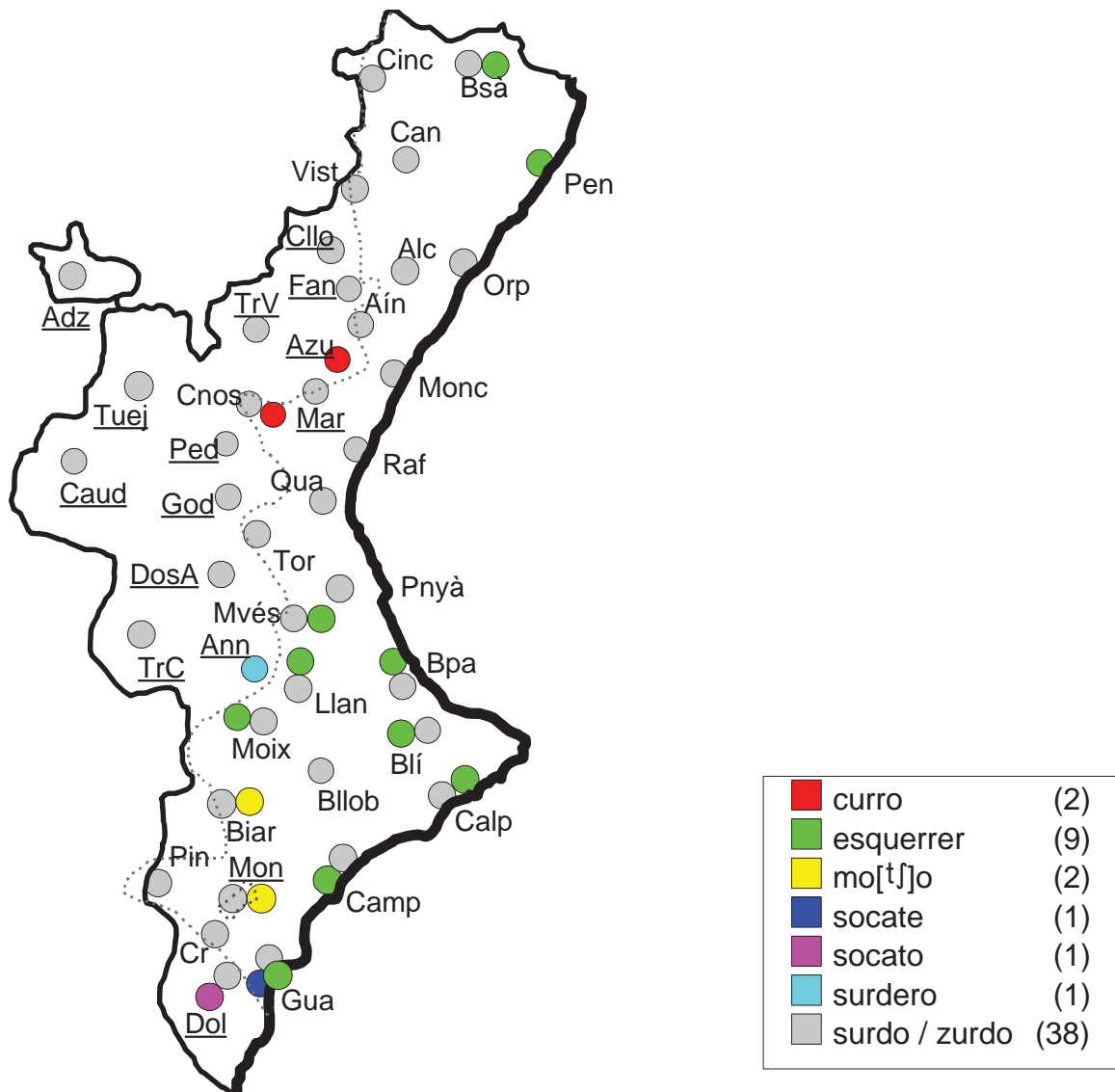

lipia	(1)
ll[ú]pia	(29)
llúppia	(1)
lupia	(10)

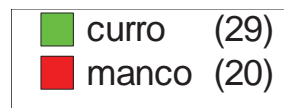
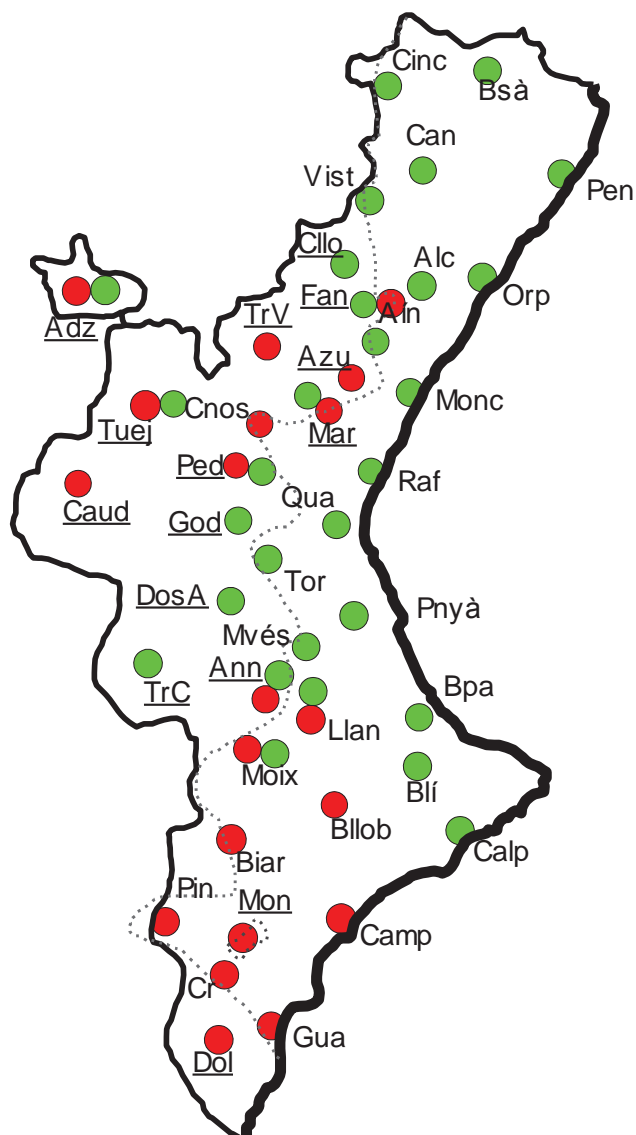
622 MANO IZQUIERDA

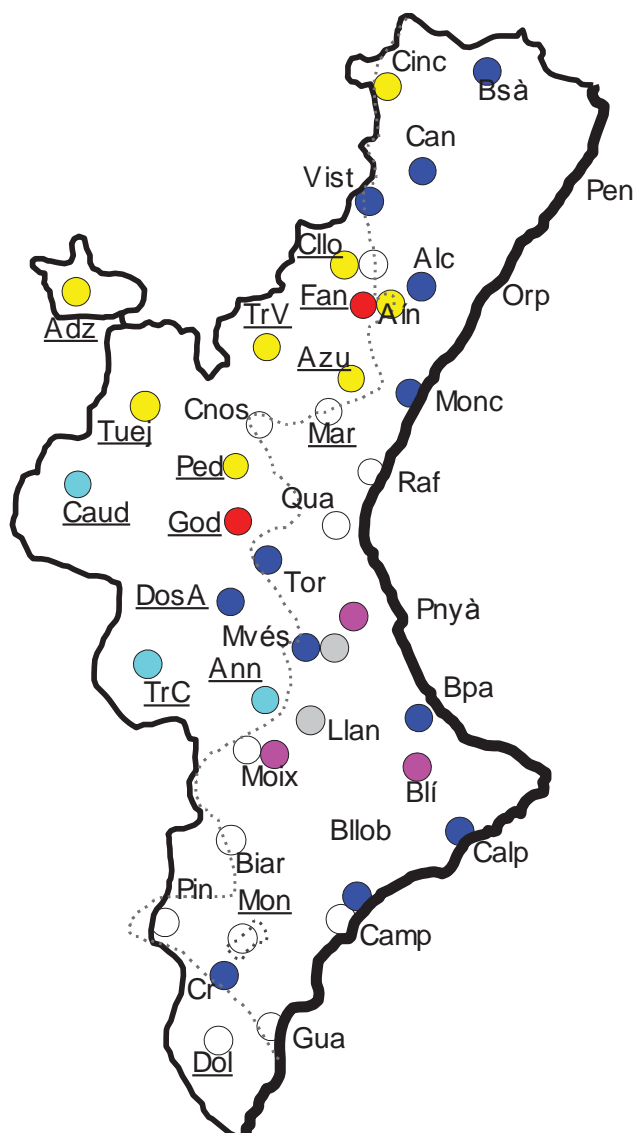
623 ZURDO

624 MANCO

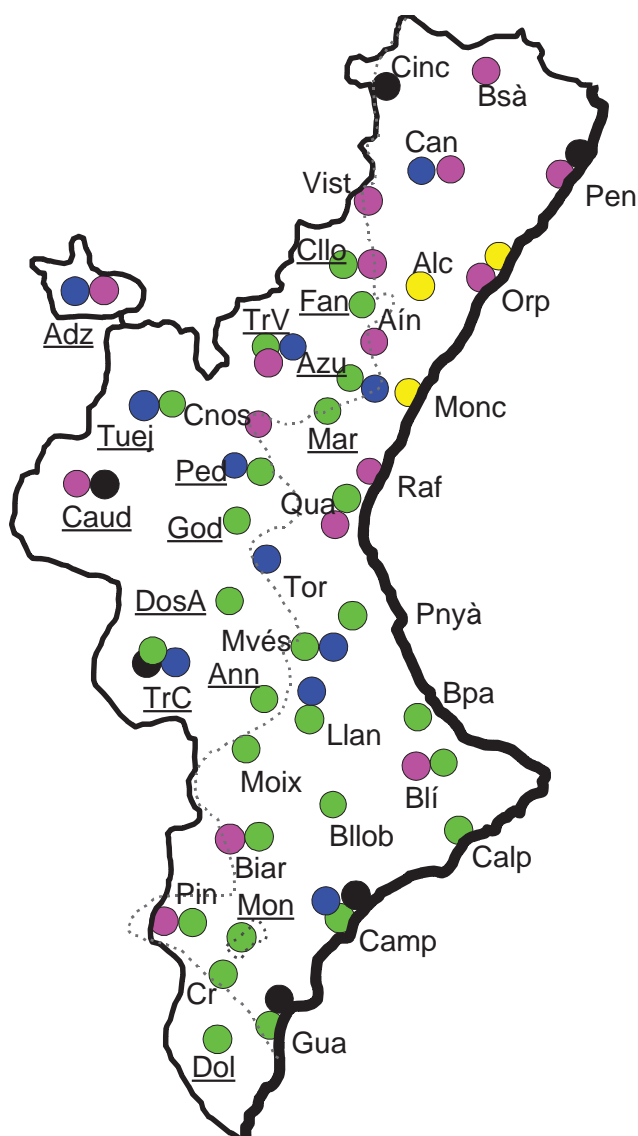

629 PATIZAMBO

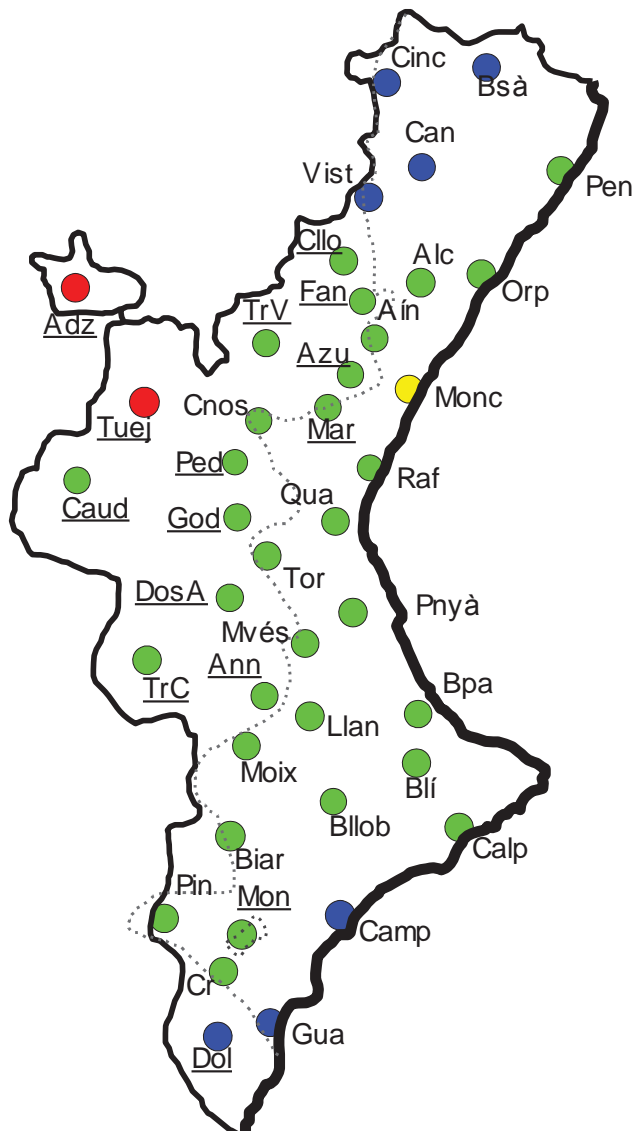
□	(altres)	(12)
■	corbo	(2)
■	garrós / garroso	(8)
■	garrut / garrudo	(12)
■	pando	(3)
■	patojo	(3)
■	sarando	(2)

631a TARTAMUDO (TARTAJOSO)

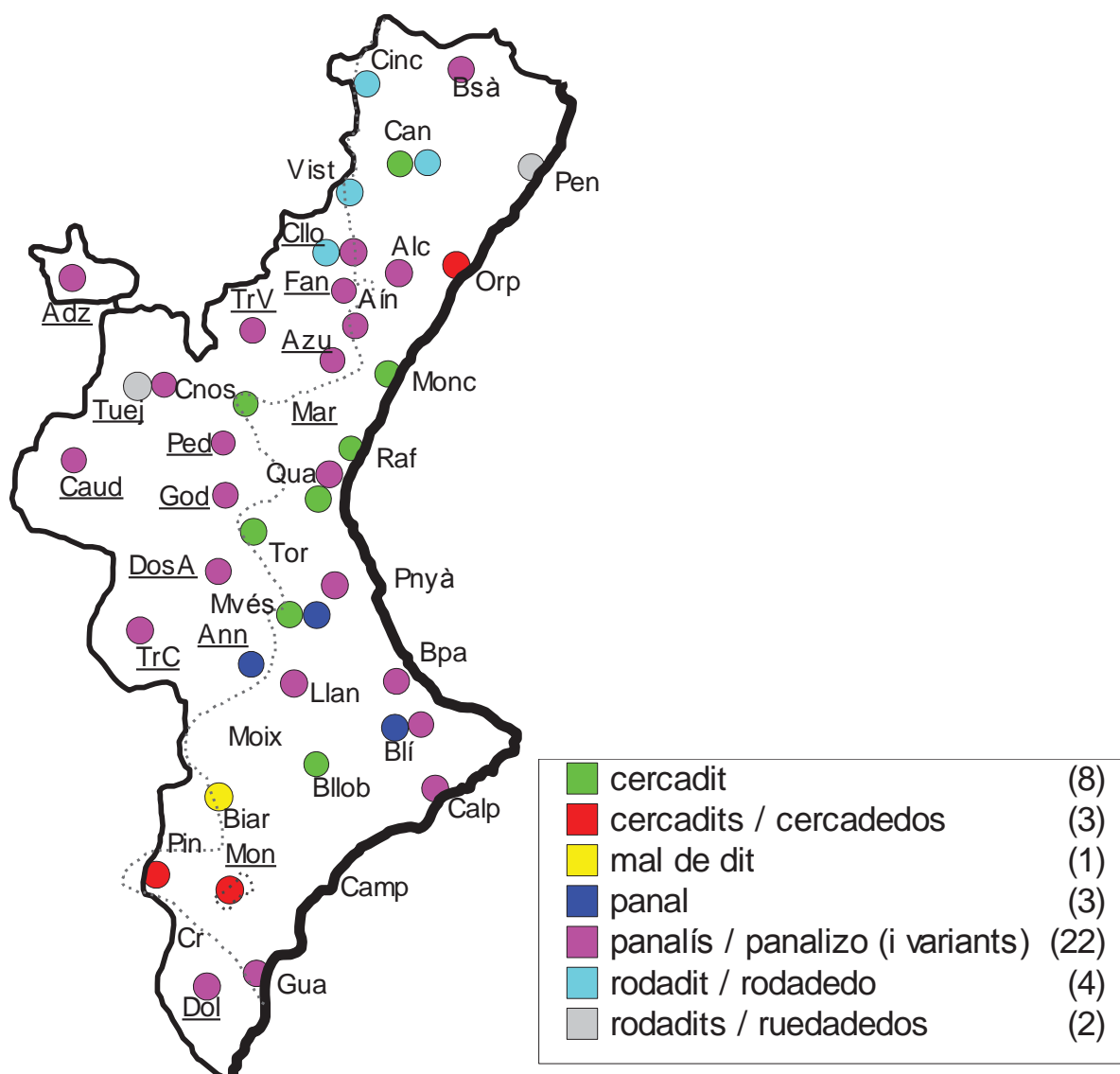
■ (altres)	(6)
■ botijós / botijoso	(26)
■ botillós	(3)
■ farfallós / farfaloso	(10)
■ tartamut / tartamudo	(15)

633 PADRASTRO DEL DEDO

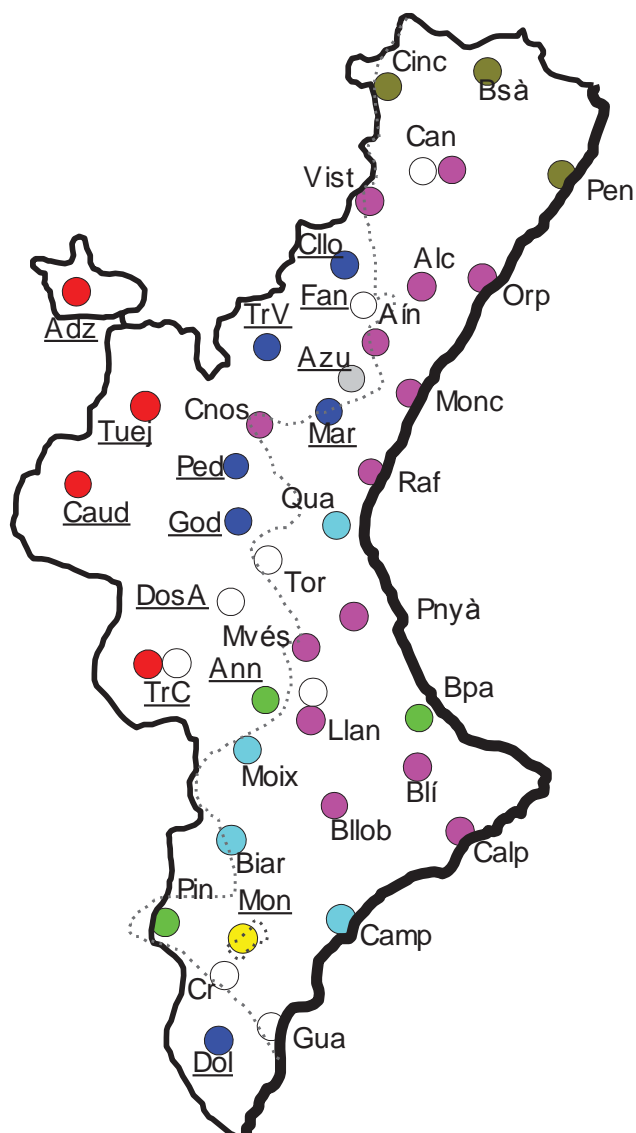

■ padastre / padastro	(31)
■ padastro	(2)
■ pellastre	(1)
■ repèl / repelo	(7)

633e PANADIZO

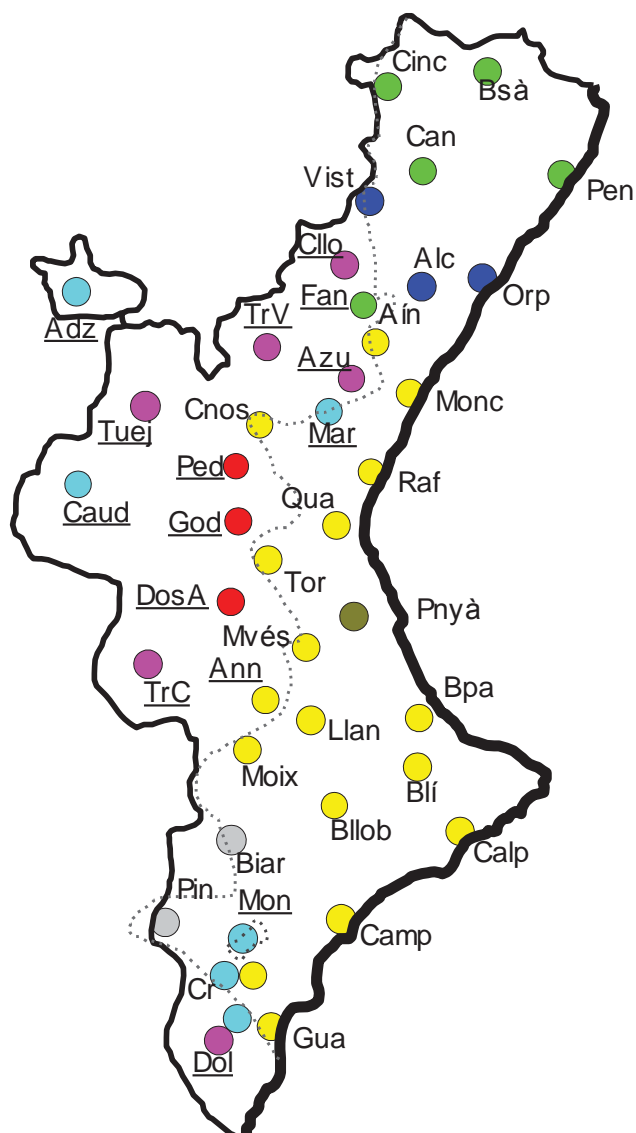

634 ARAÑAZO

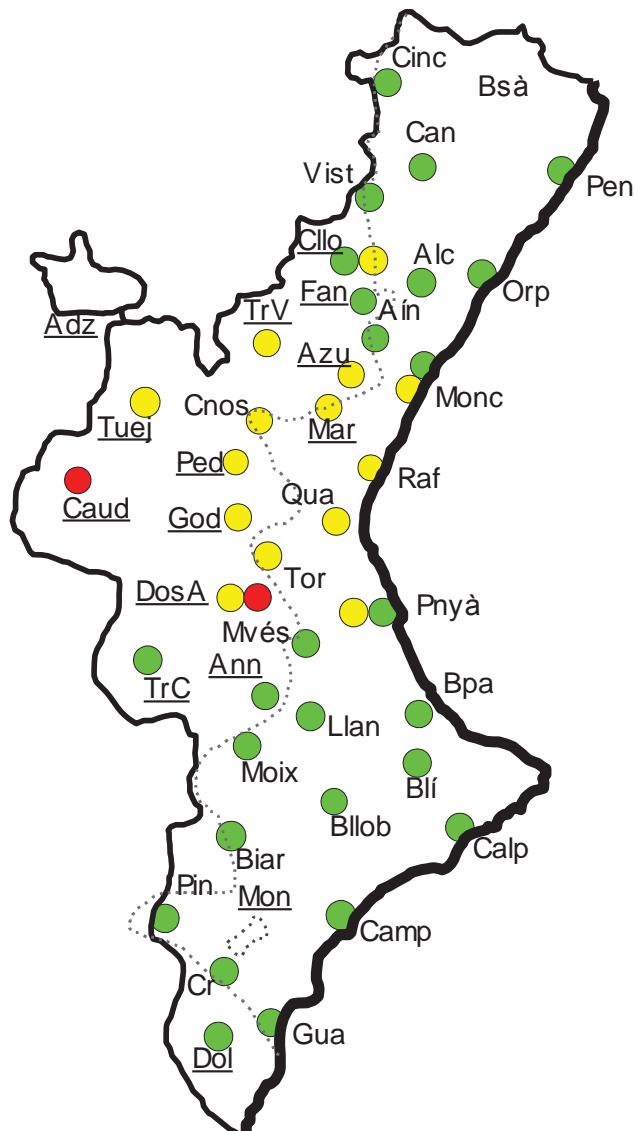
□ (altres)	(8)
■ arañazo	(4)
■ arrañada	(1)
■ arrañazo	(6)
■ arrap	(14)
■ arrapada	(4)
■ arrapo	(1)
■ esgarrap	(3)
■ rapada	(3)

635 SARAMPIÓN

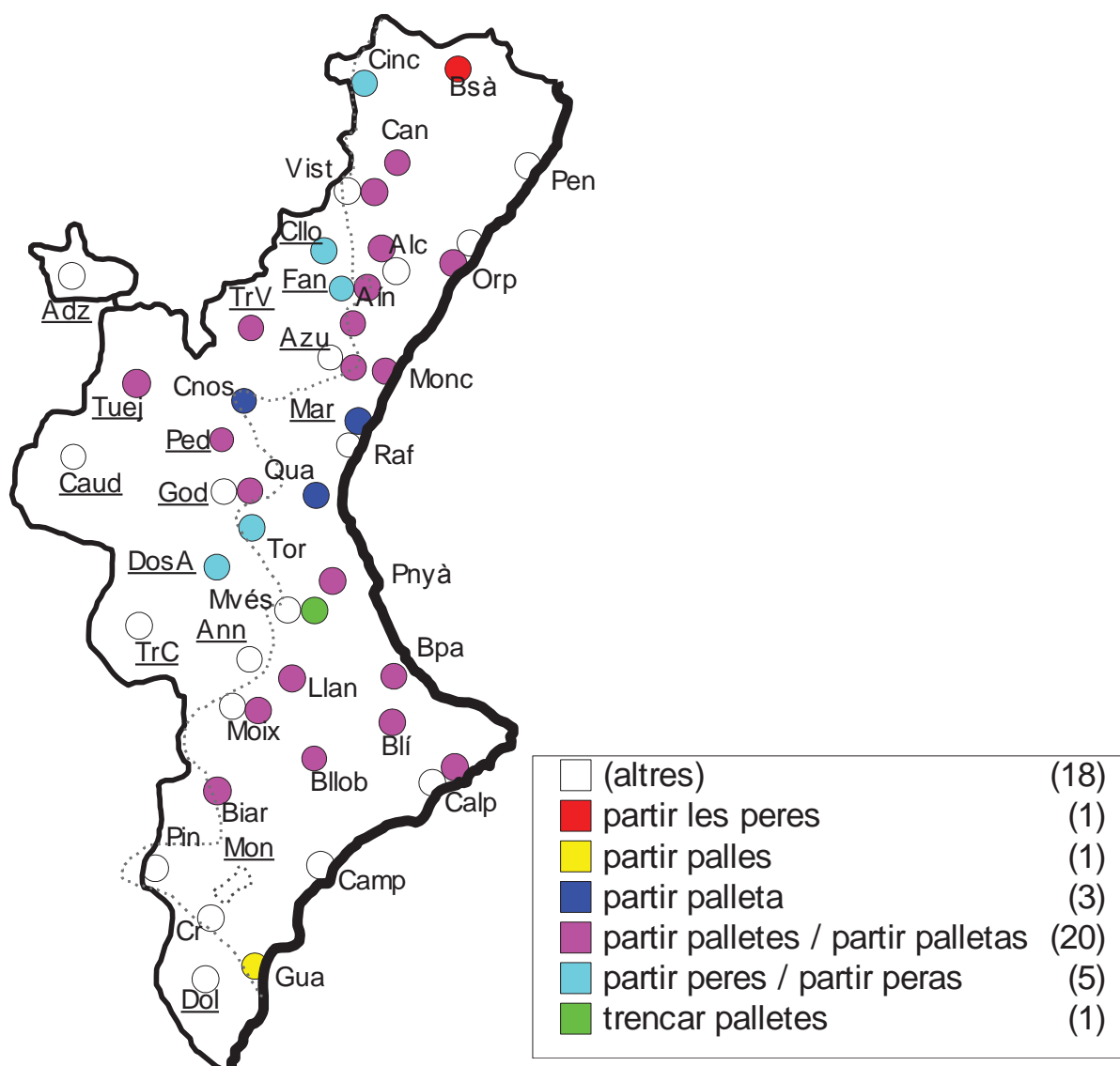
■ forret	(1)
■ pa[y]ola	(3)
■ pallola	(17)
■ ròsa	(3)
■ san-, sal-	(6)
■ saramp[í]o	(2)
■ sarampió / sarampión	(6)
■ sarrampió / sarrampión	(5)

637a DECLARARSE

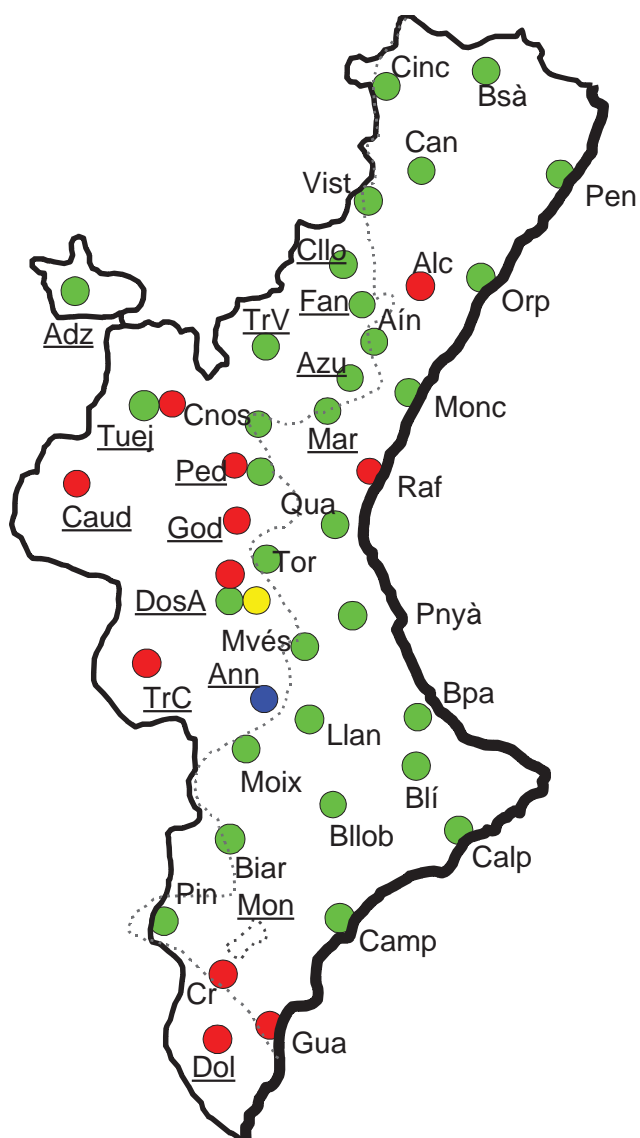

■	demanar... / pedir...	(26)
■	demandarla	(2)
■	parlar-li / hablarle	(14)

638b ROMPER LAS RELACIONES

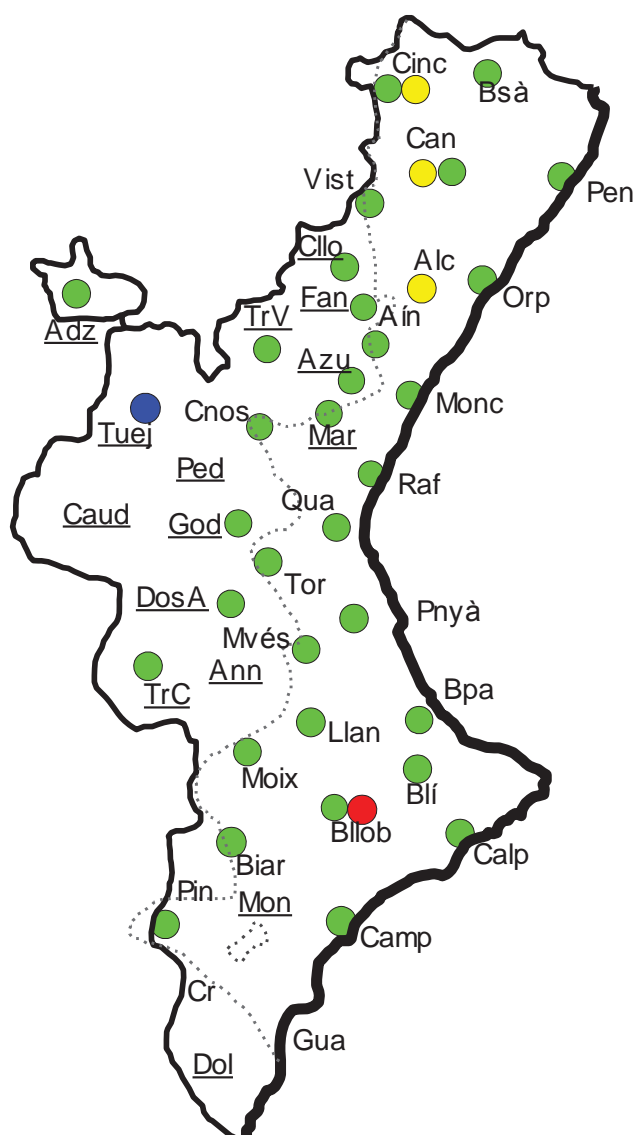

639b BODA

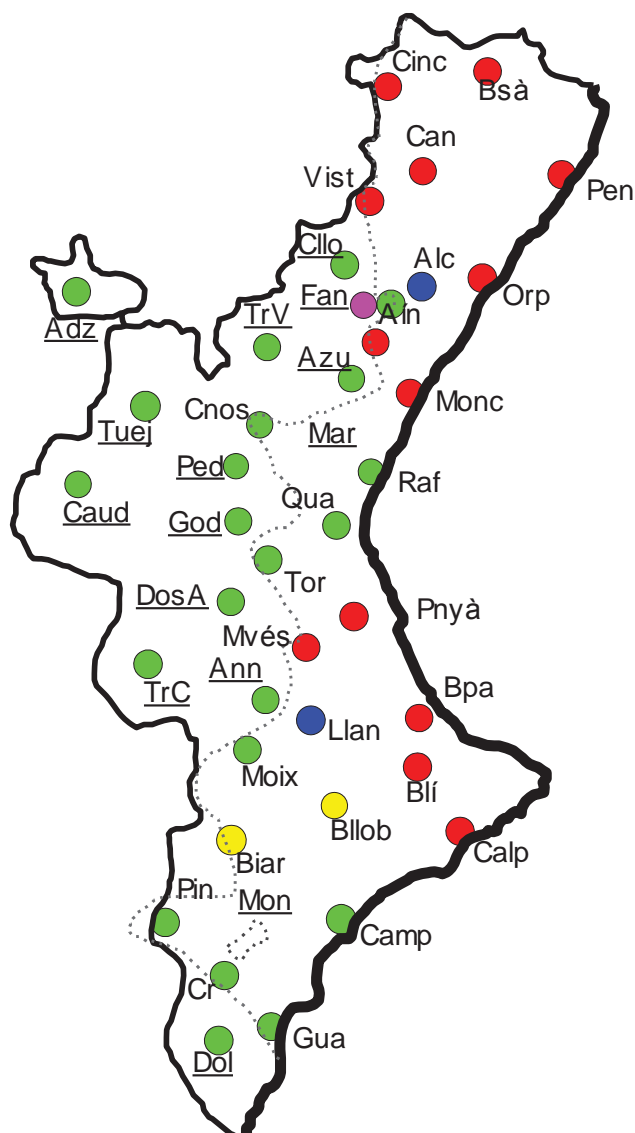
■	boda	(10)
■	casament / casamiento	(31)
■	casote	(1)
■	novia	(1)

641a COMIDA DE BODA

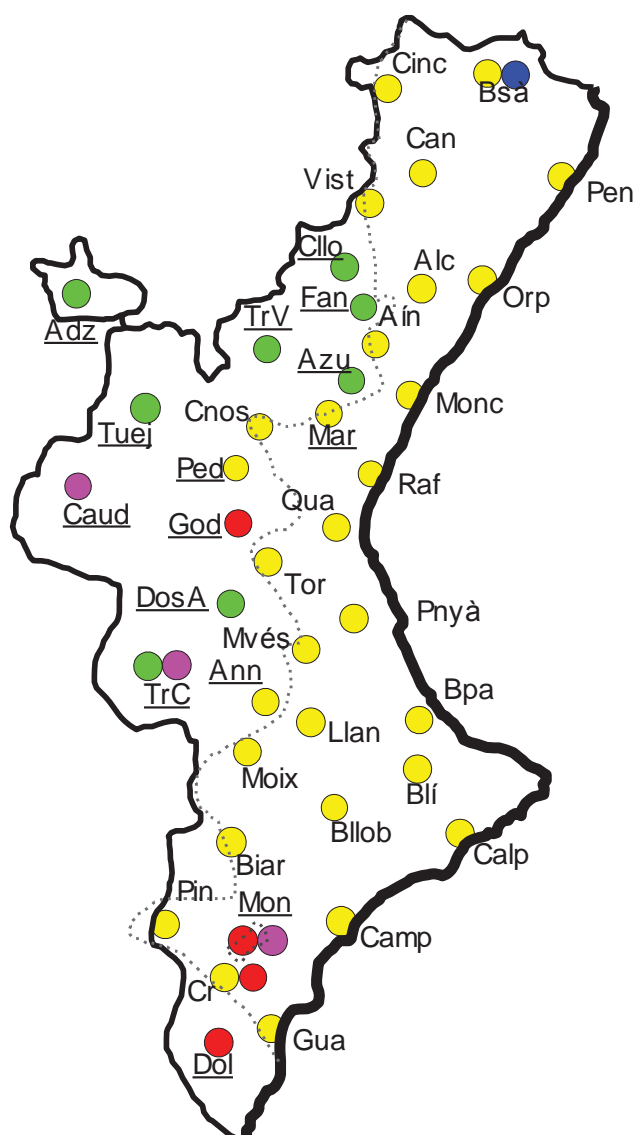
■	boda	(32)
■	nóvia	(1)
■	noviada	(3)
■	zocla	(1)

642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS

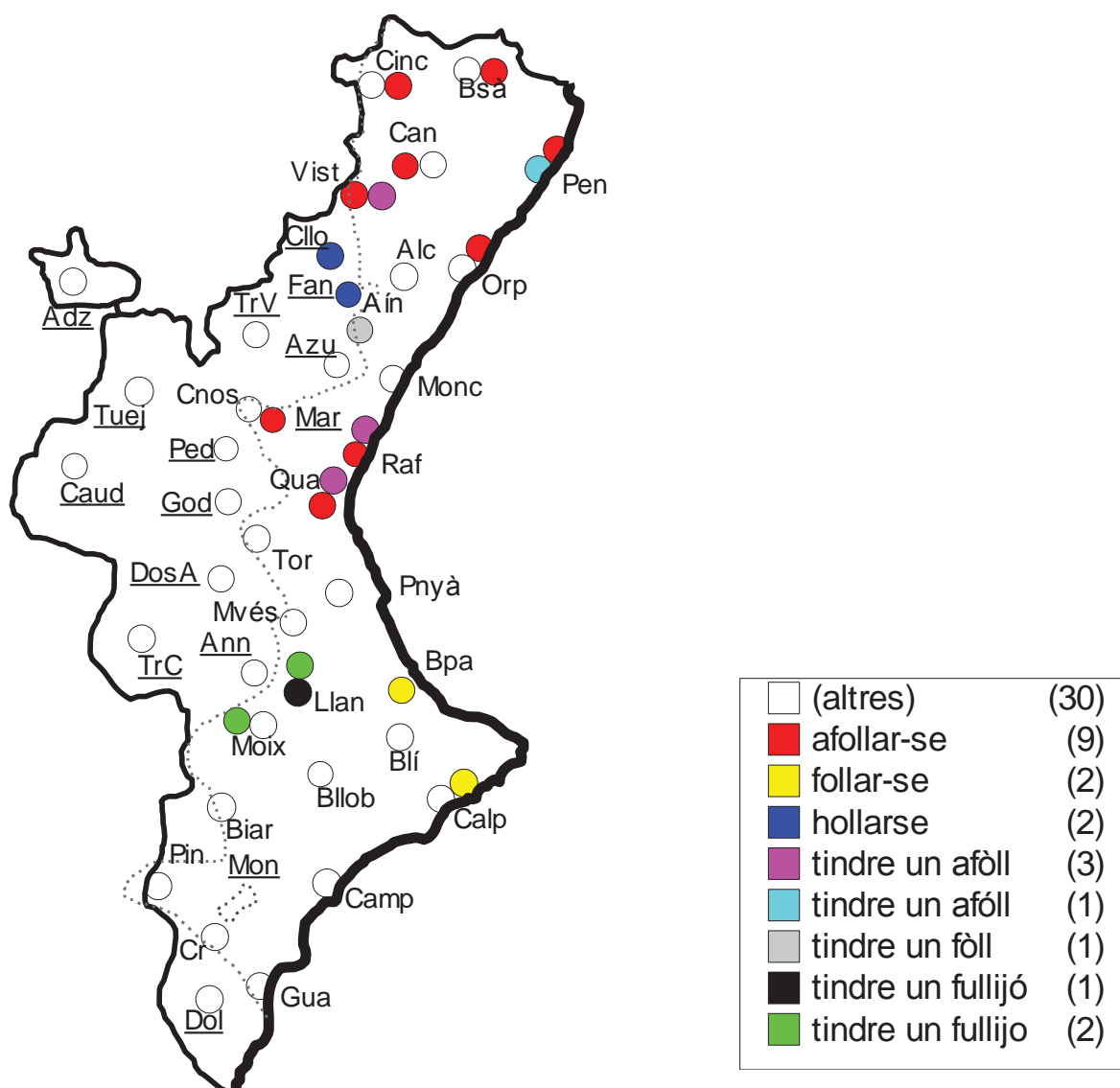
■	cencerrada	(22)
■	esquellada	(13)
■	esquellado	(2)
■	esquellotada	(2)
■	esquilada	(1)

646 COMADRONA

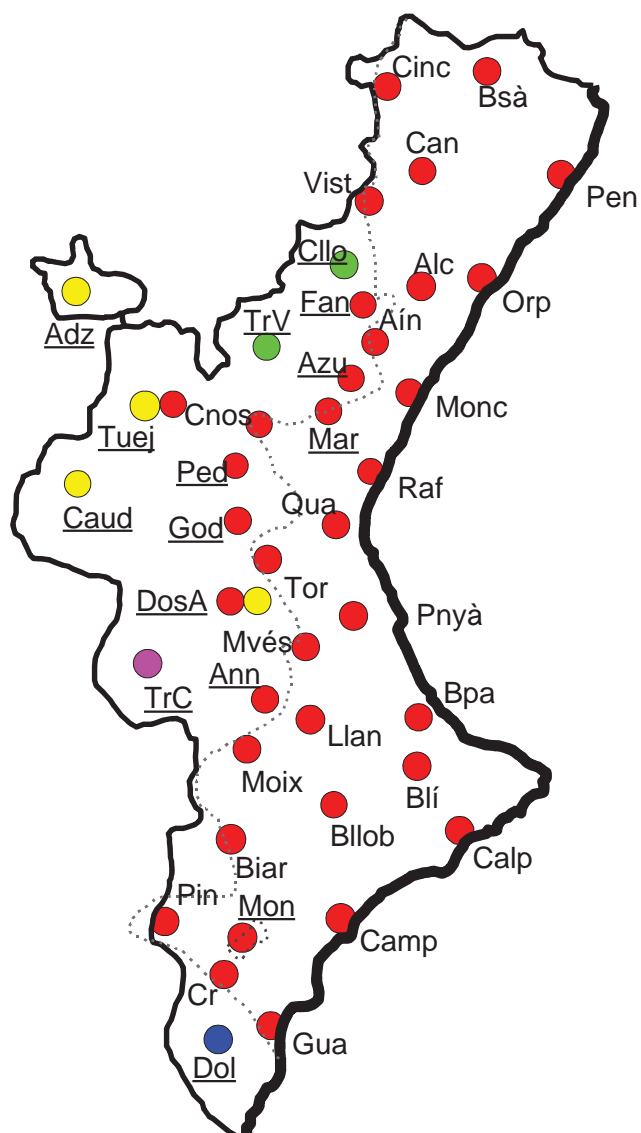

■	comadre	(8)
■	comadrona	(4)
■	comare	(29)
■	madrina	(1)
■	partera	(3)

646a ABORTAR

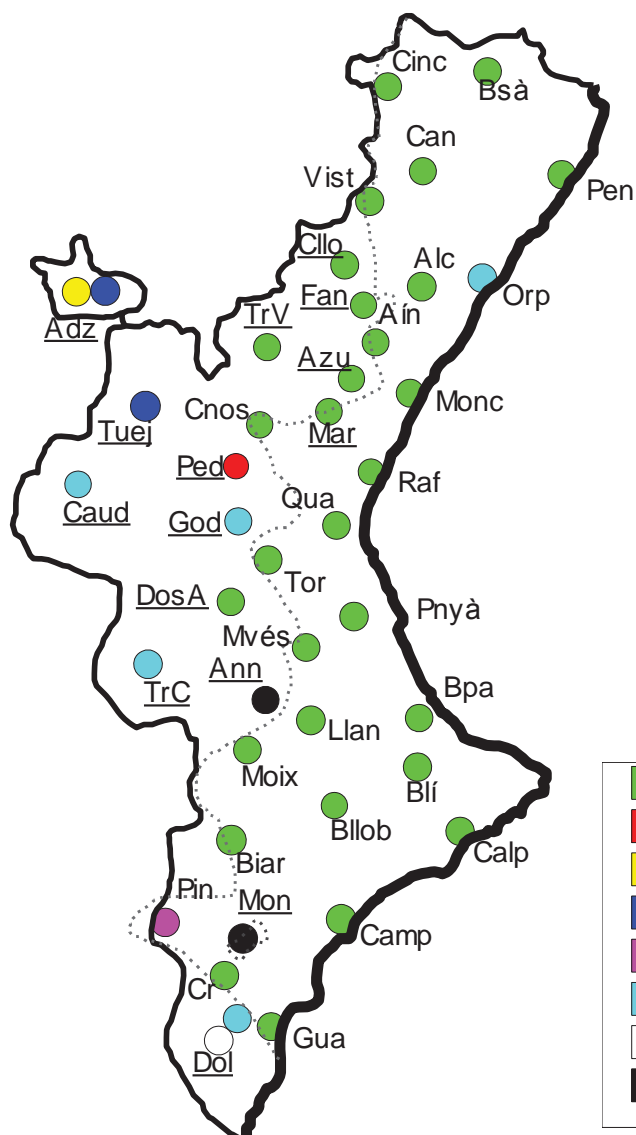

650 MELLIZO

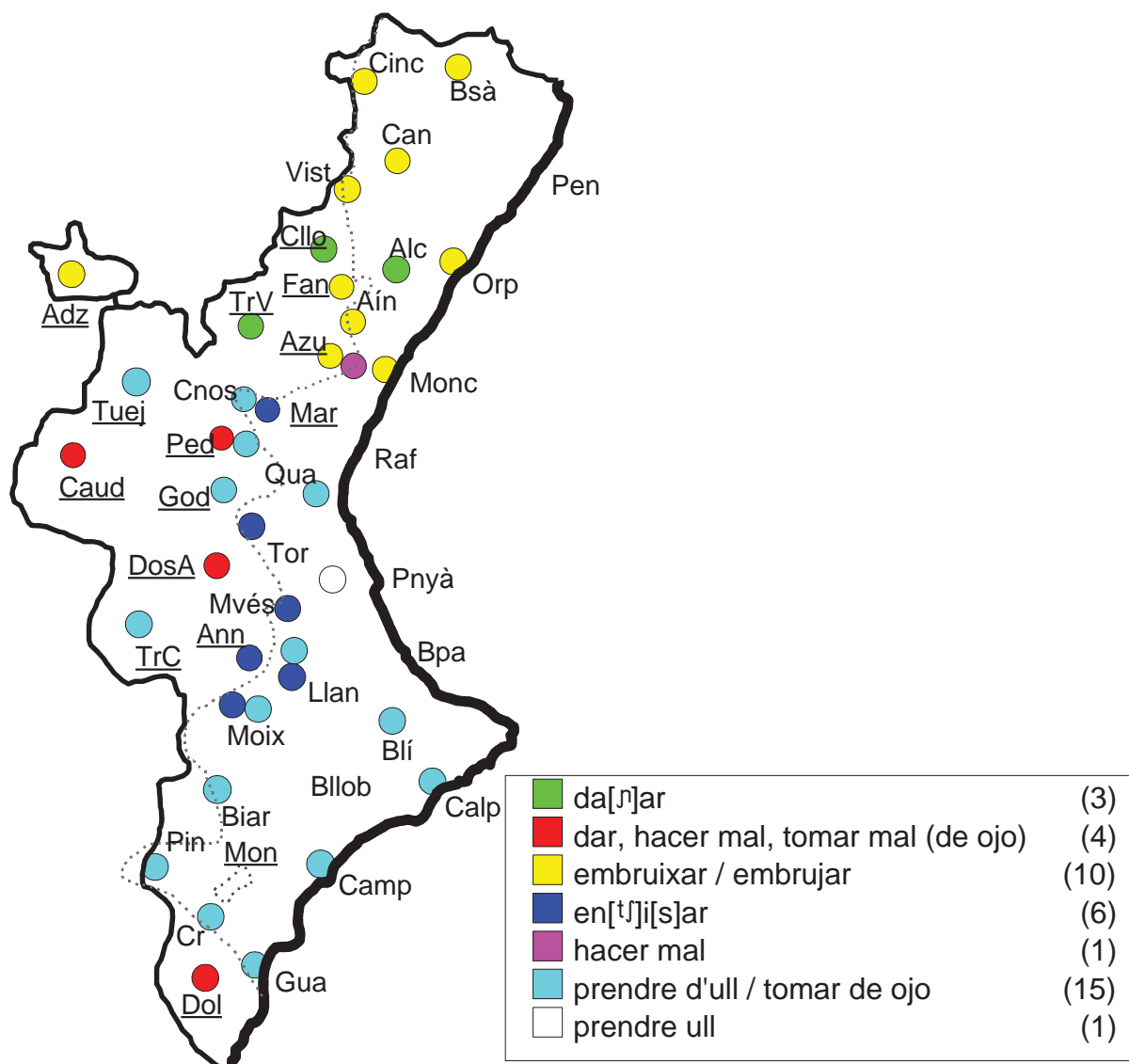
■ be[θ]ones	(2)
■ bessons / besones	(35)
■ melguizos	(4)
■ mellizos	(1)
■ merguizos	(1)

653 DESTETAR

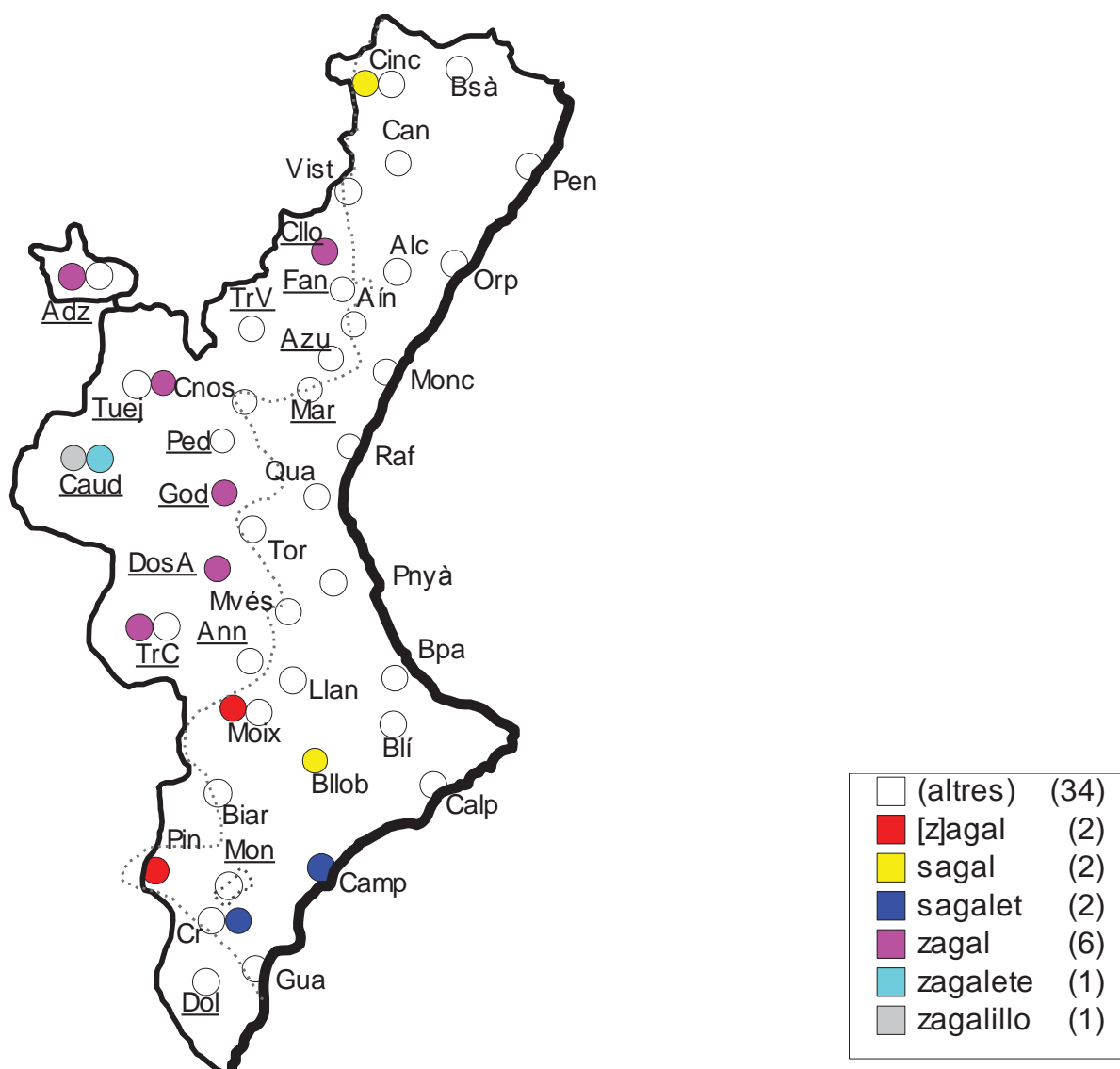

■ desmamar	(30)
■ destetar	(1)
■ esmamar	(1)
■ estetar	(2)
■ fugir-li la mamella	(1)
■ llevar la teta / quitar la teta	(5)
□ quitar el pecho	(1)
■ quitar la mama	(2)

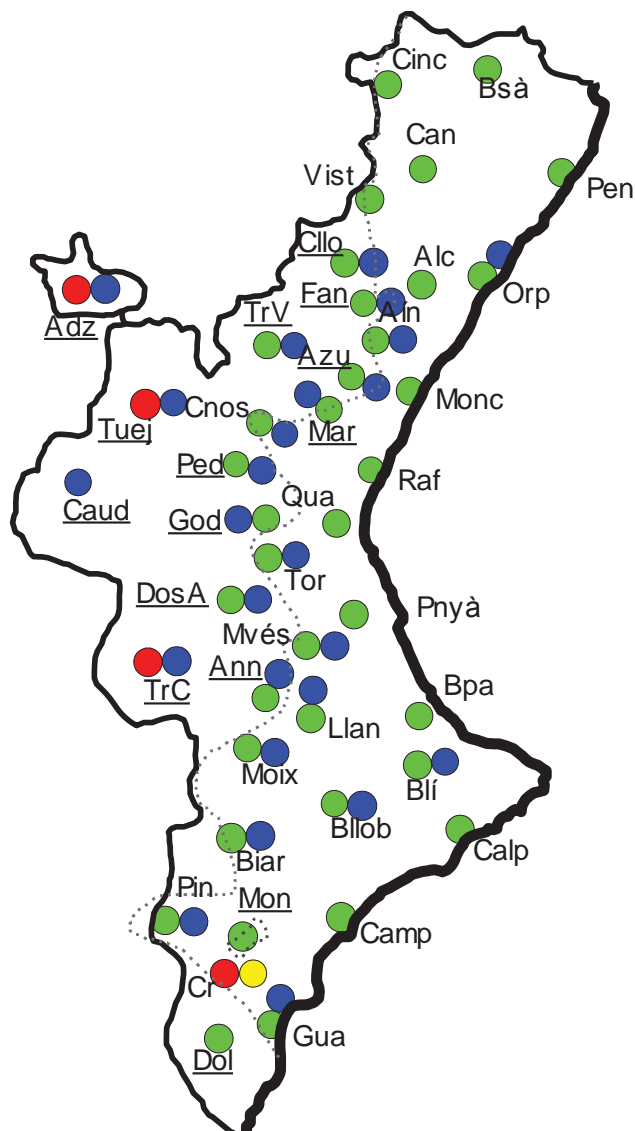
653a HACER MAL DE OJO

654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS

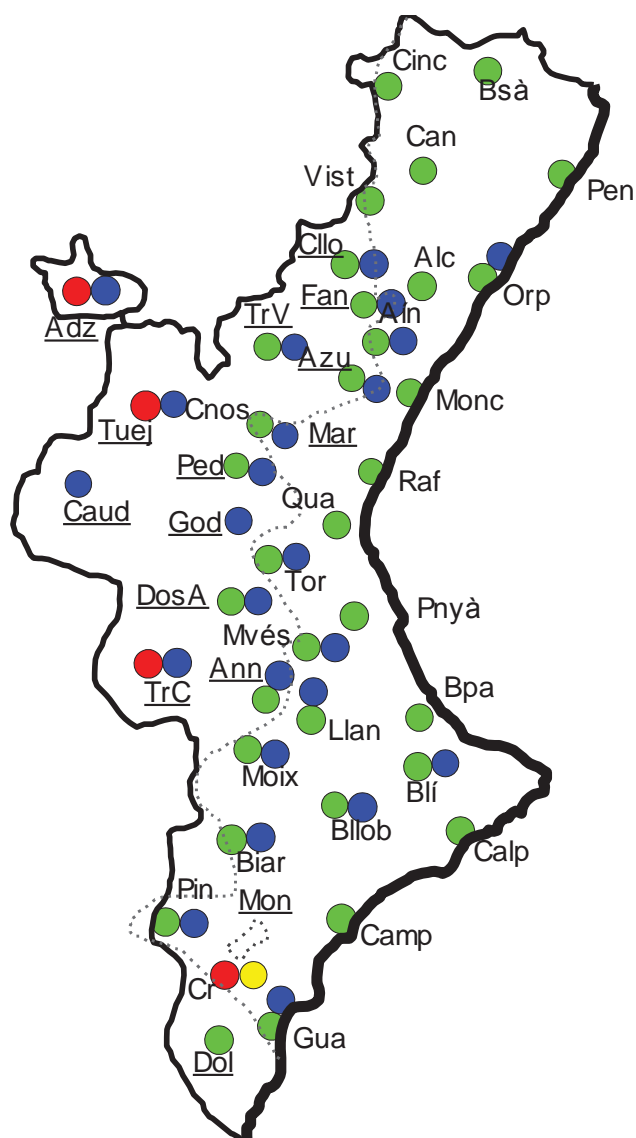

655 ESPOSA DEL PADRE (MADRASTRA)

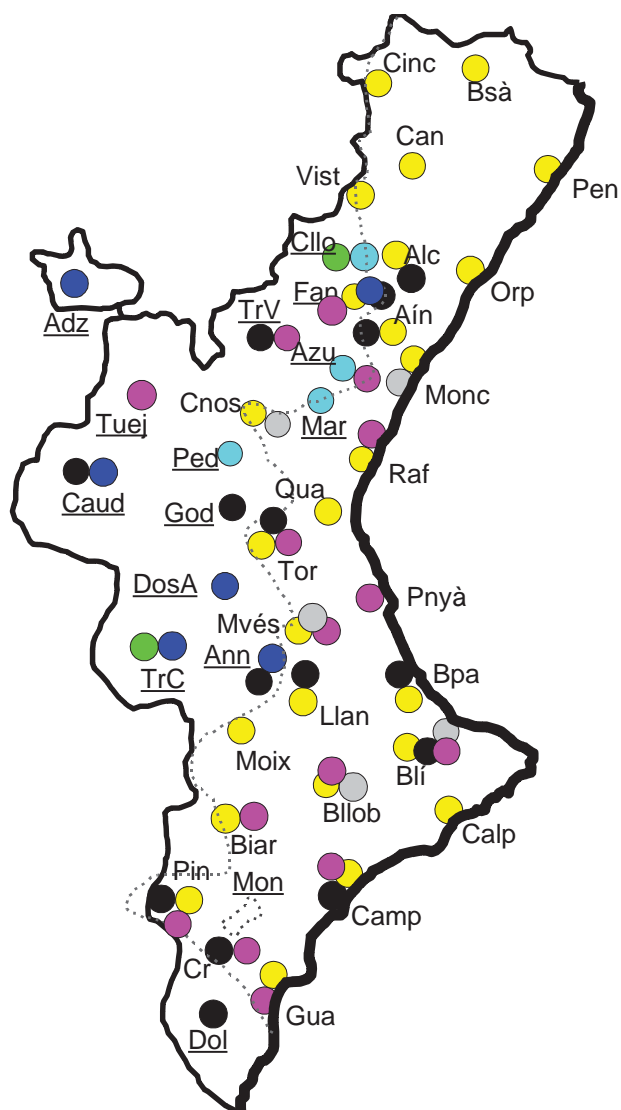
■ madastra	(36)
■ madrastra	(4)
■ mastra	(1)
■ t[í]a	(25)

655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO)

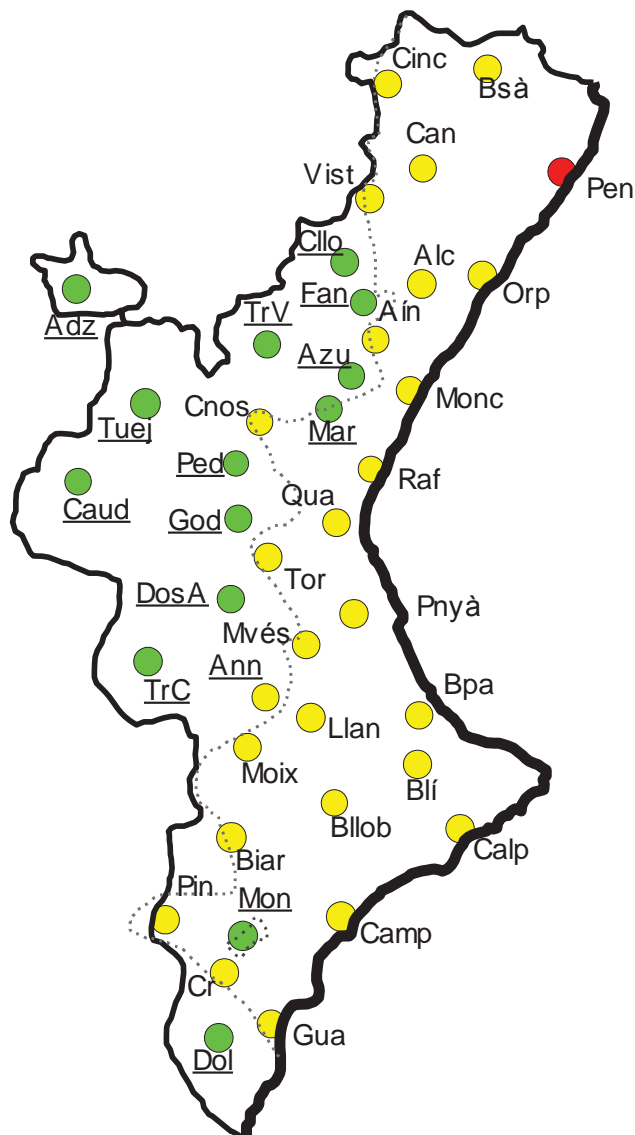
■ padastre / padastro	(33)
■ padrastre / padastro	(4)
■ pastre	(1)
■ t[í]o	(24)

658b HIJO MENOR

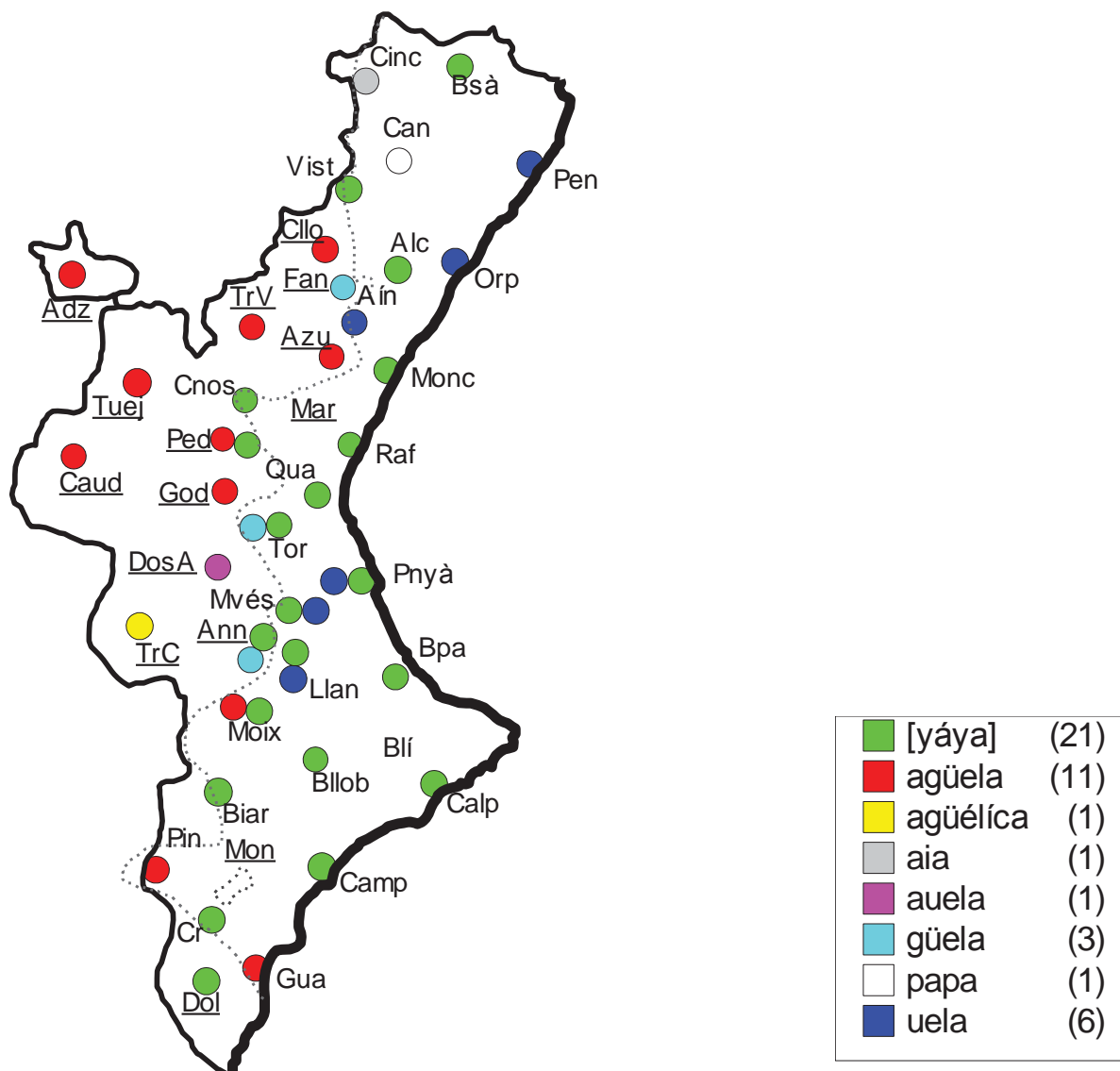
■ (altres)	(13)
■ caganido	(2)
■ caganiu (i variants)	(25)
■ guarín	(5)
■ rebu[tS] (i variants)	(10)
■ solatge	(4)
■ zaguero	(4)

660 ESCOBA

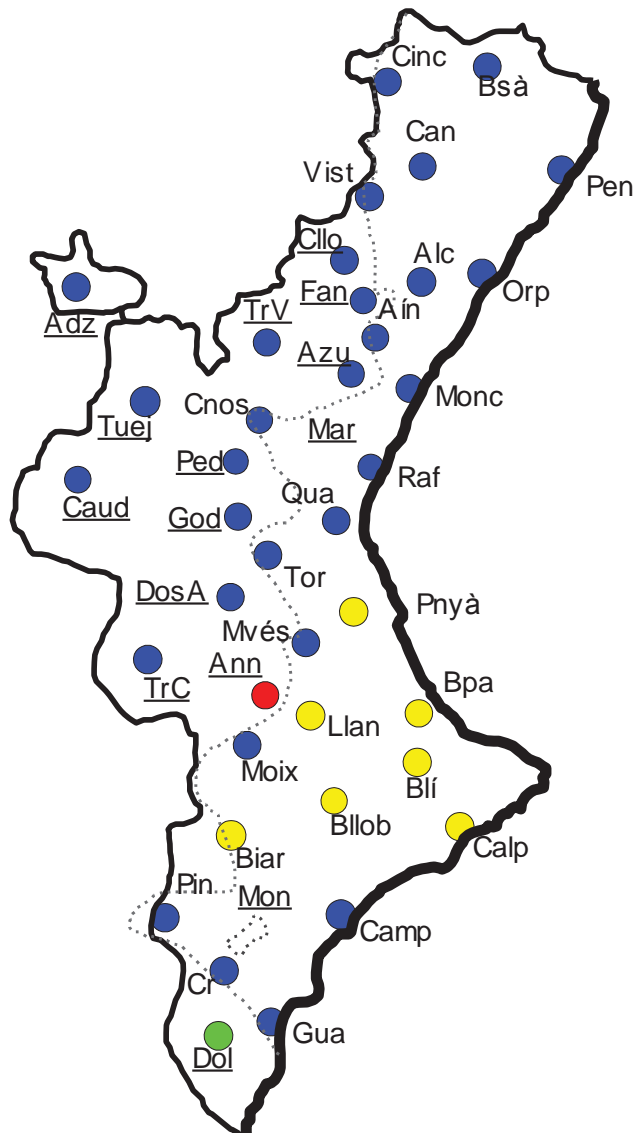

■	escoba (14)
■	garnera (1)
■	granera (26)

660a FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA

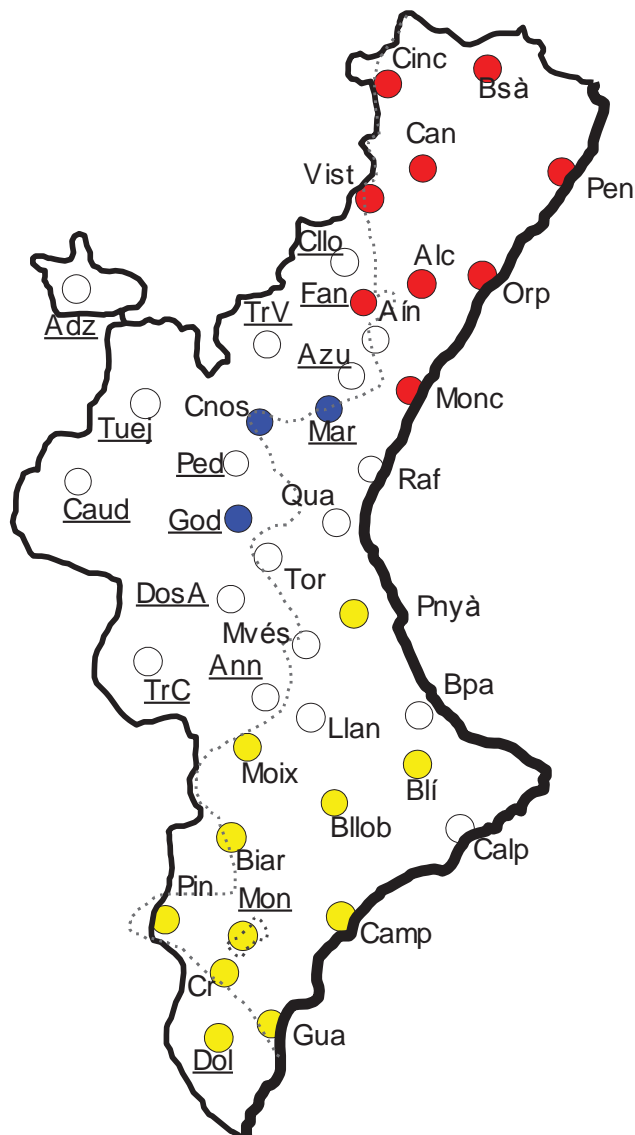

660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO

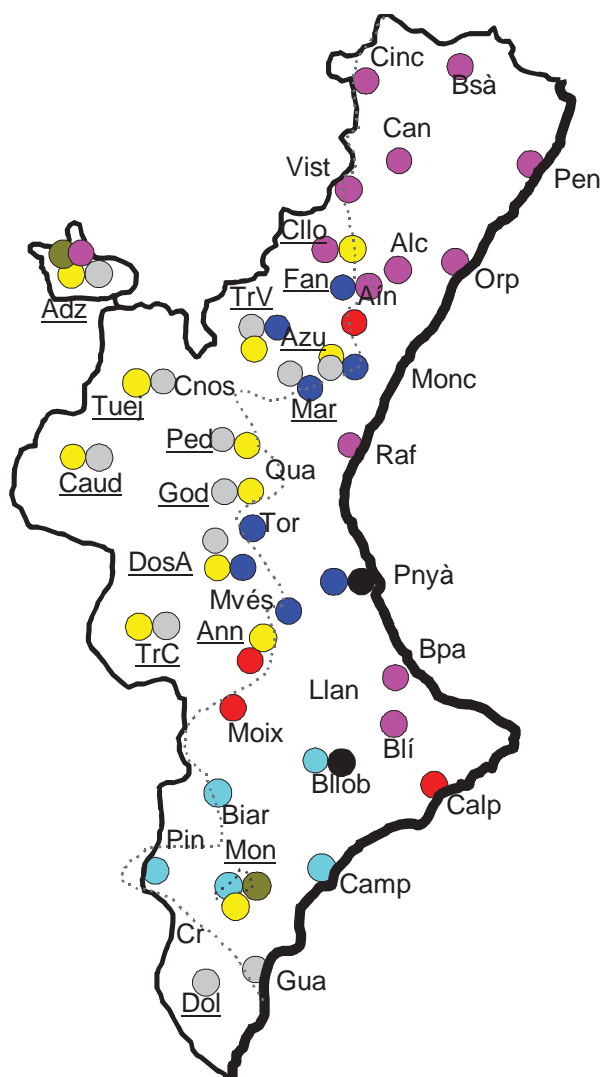
■ duelo	(1)
■ la verleta	(1)
■ velar	(30)
■ vetlar	(7)

664 UMBRAL

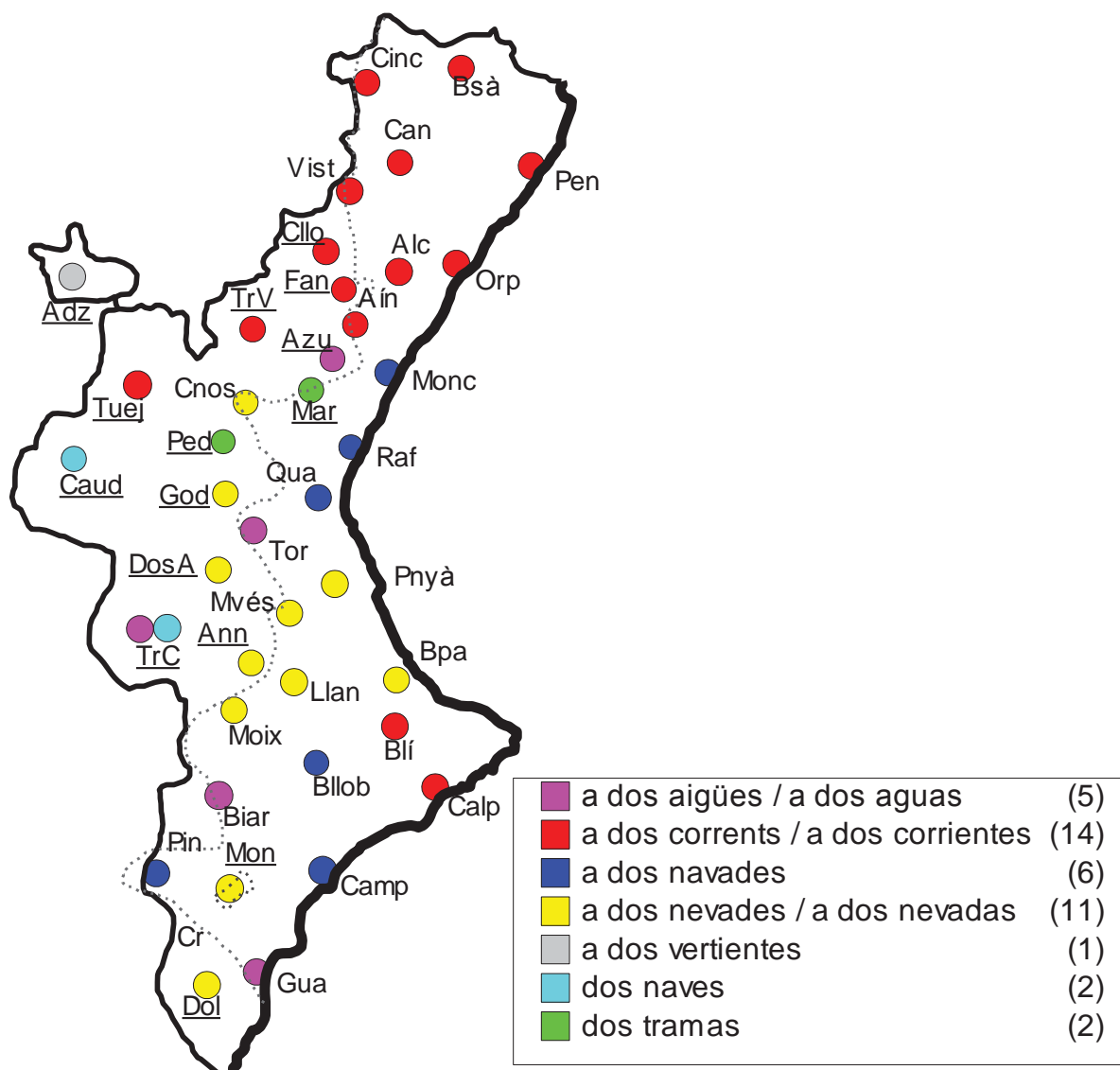
□	(altres)	(18)
■	brancal	(9)
■	llindar / lindar	(3)
■	portal	(11)

667 GOZNE

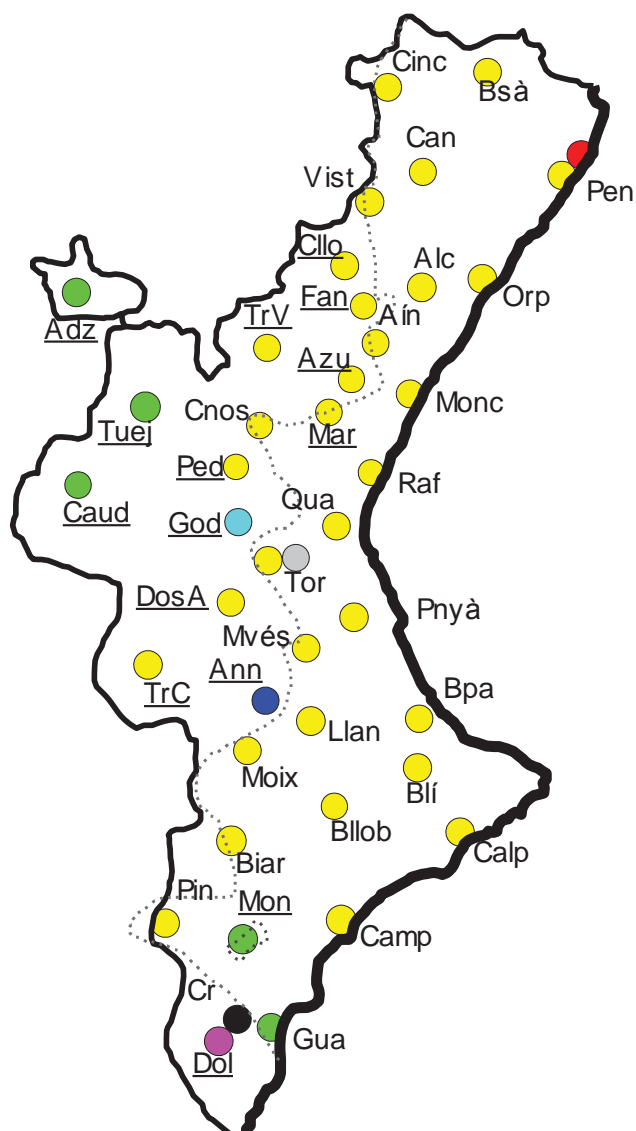

□ (altres)	(2)
■ bisagra	(12)
■ frontisses / frontizas	(8)
■ golfos	(12)
■ gonse / gonce (i variants)	(10)
■ gronsa	(5)
■ gronso	(4)
■ pernio	(1)

669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)

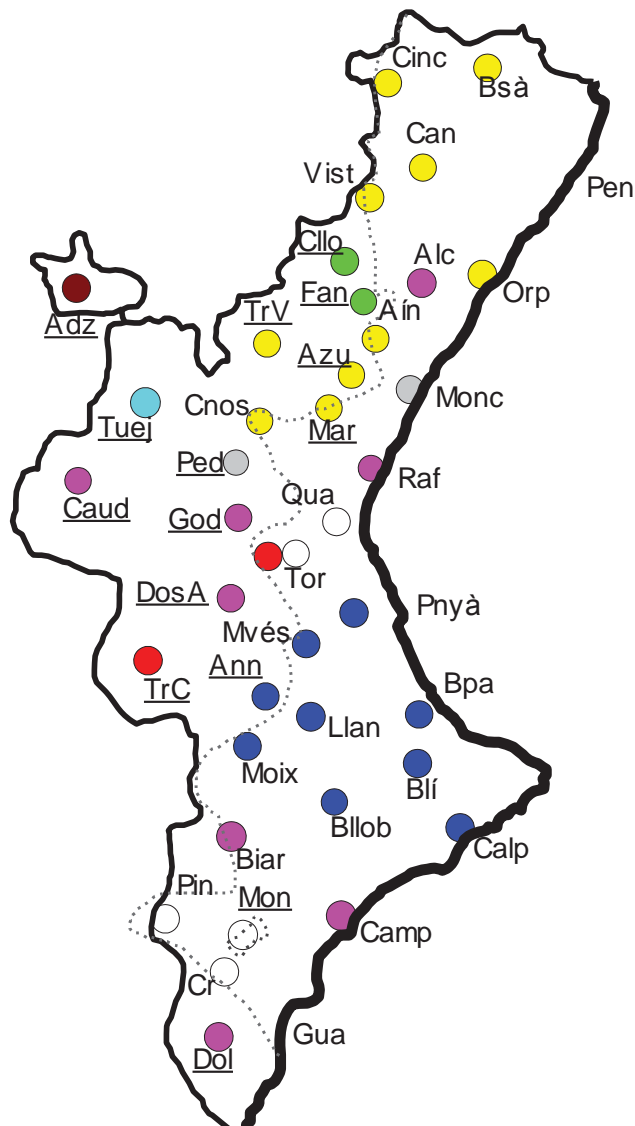

670 CABALLETE

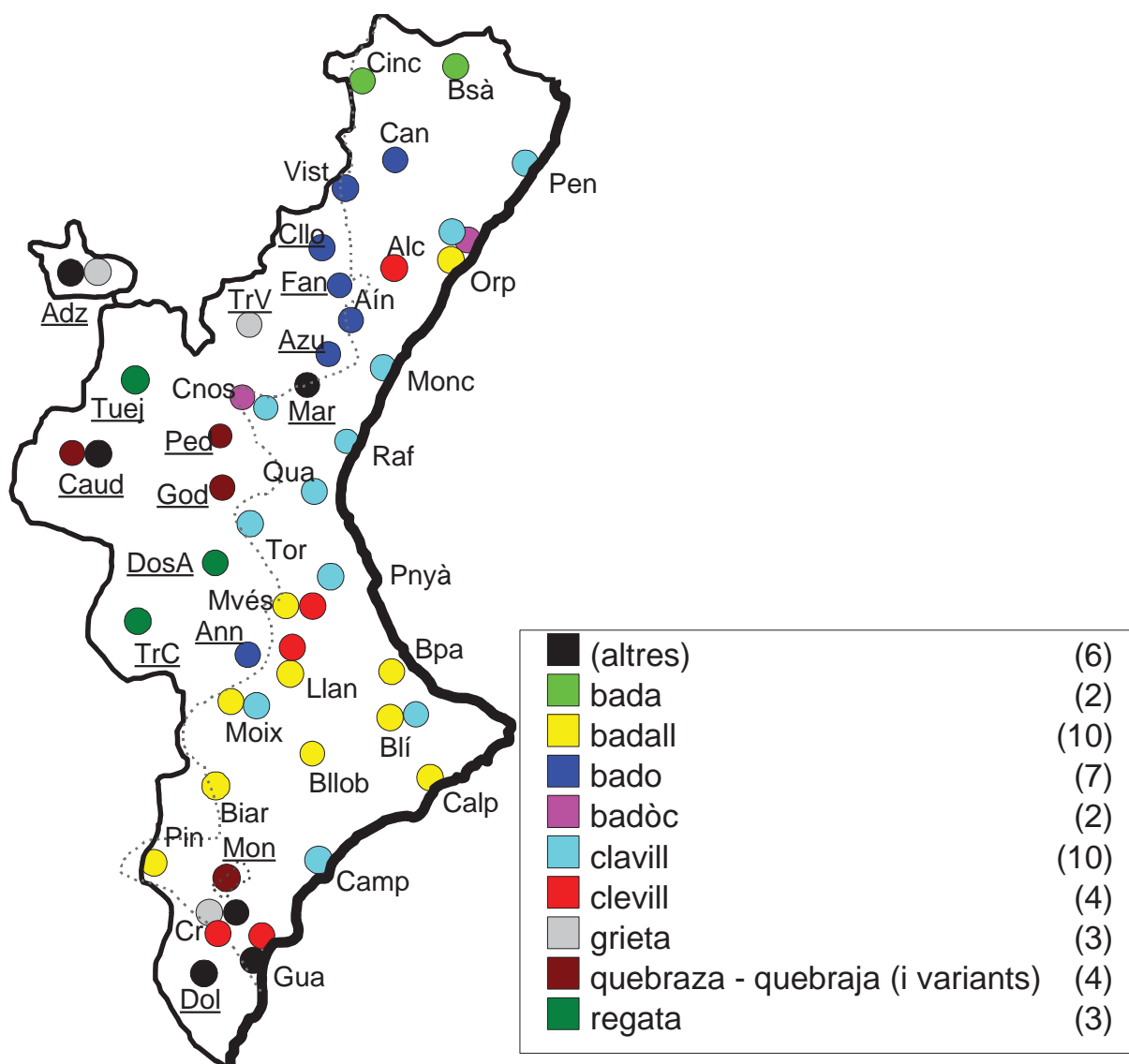
■	bordo del terrado	(1)
■	carena	(1)
■	cavallet	(1)
■	cavalló / caballón	(32)
■	jàssina	(1)
■	lamera	(1)
■	llomera / lomera	(5)
■	lomerero	(1)

671 ALERO

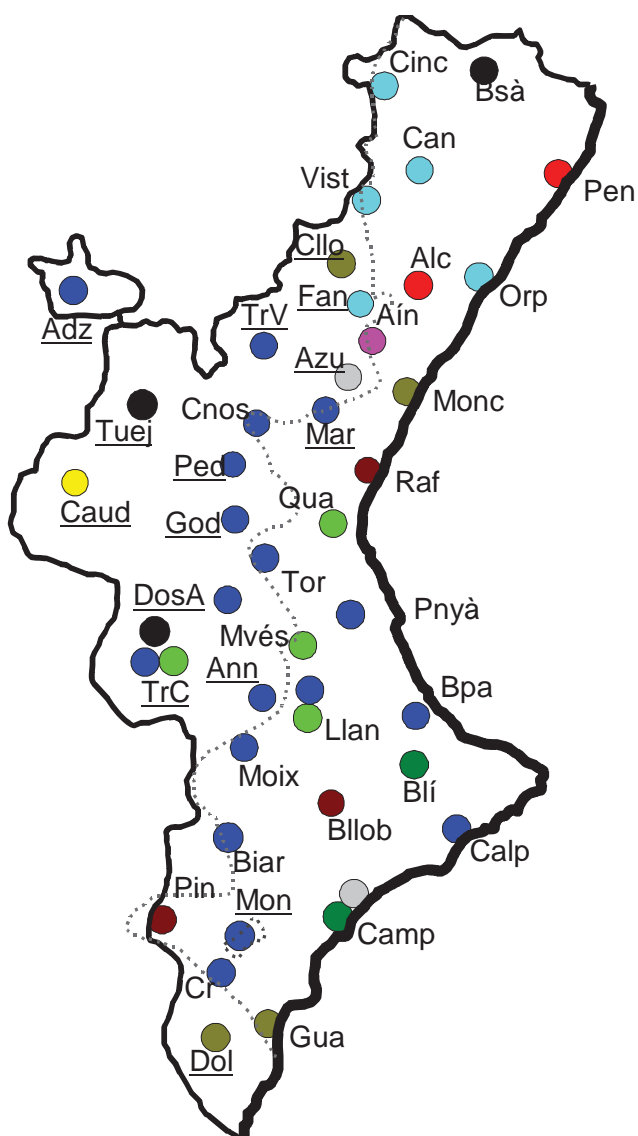

□ (altres)	(5)
■ boquesteules / bocateja	(2)
■ eixida / salida	(9)
■ r[á]fel	(10)
■ r[á]fol	(2)
■ rafe	(1)
■ ráfil	(2)
■ volada	(8)
■ volado	(1)

672 GRIETA EN LA PARED

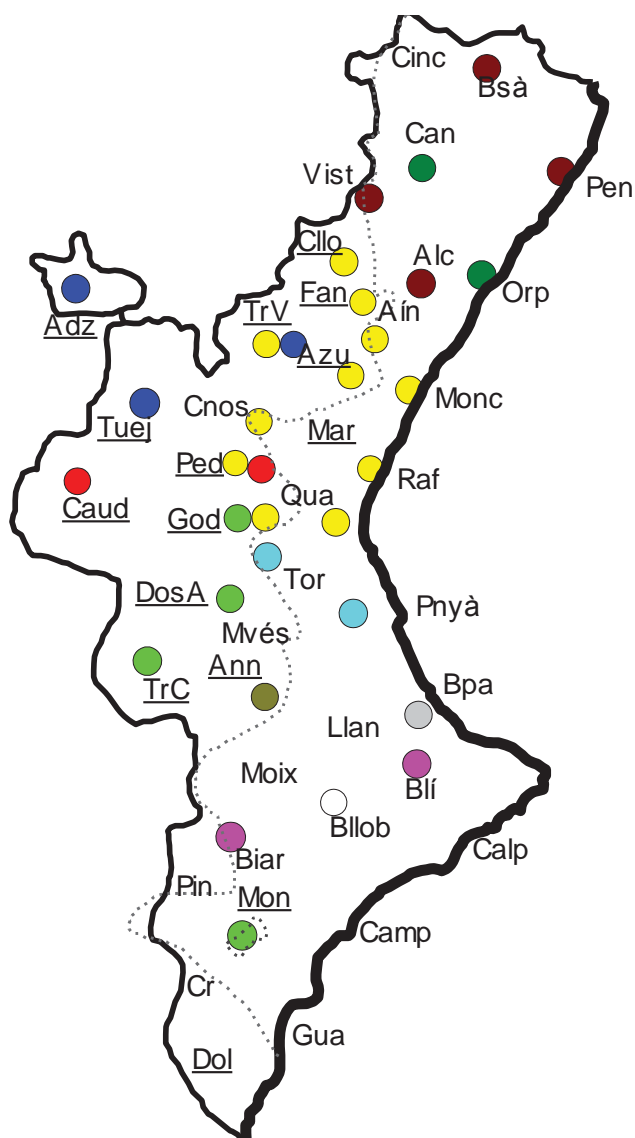

674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES

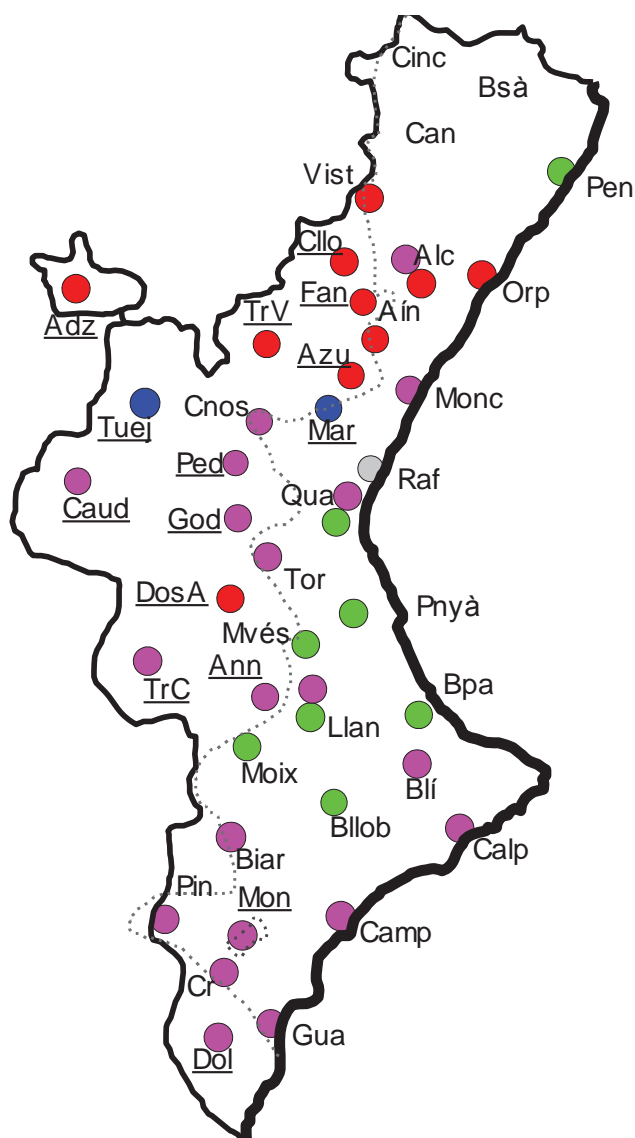
■ (altres)	(2)
■ andana	(4)
■ cámara	(1)
■ cambra	(18)
■ esporxada	(1)
■ falsa	(5)
■ pèrxe	(2)
■ por[tj]ada	(2)
■ pòrxe	(3)
■ pòrxi	(2)
■ sala	(4)

677 FORMA DE LOS TECHOS

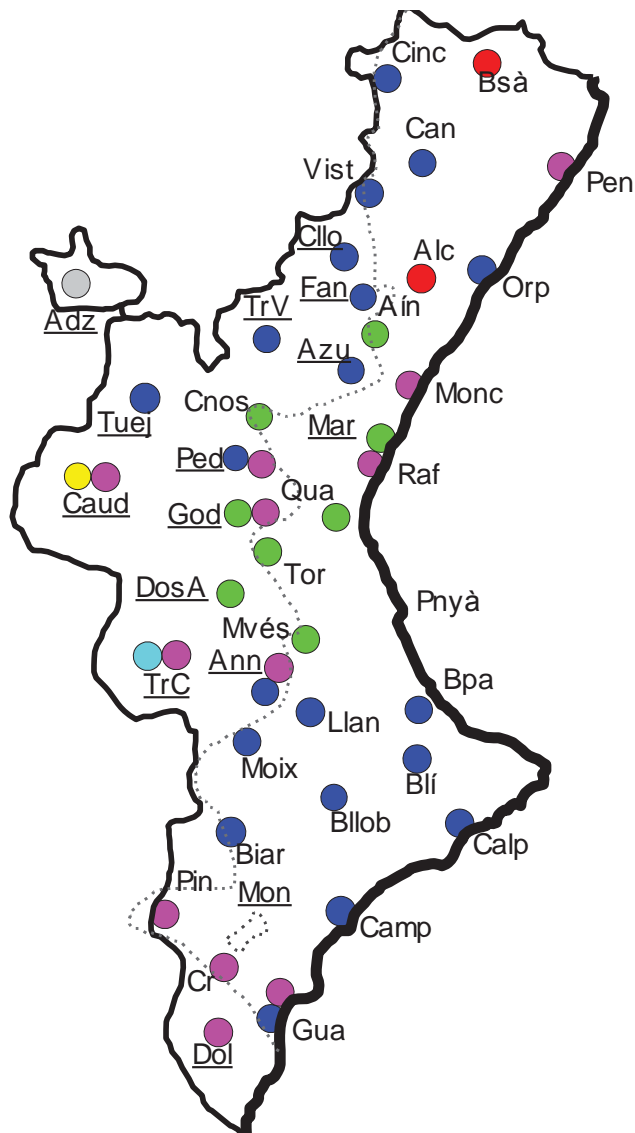
■ almotlades	(2)
■ bovedillas	(2)
■ cindrias	(3)
■ esmol[ás]	(1)
■ meulada	(1)
■ molades	(2)
■ mold[ás]	(4)
■ motlades	(1)
■ revoltó	(4)
■ tóu	(2)
■ volta / vuelta	(11)

679 ESTABLO

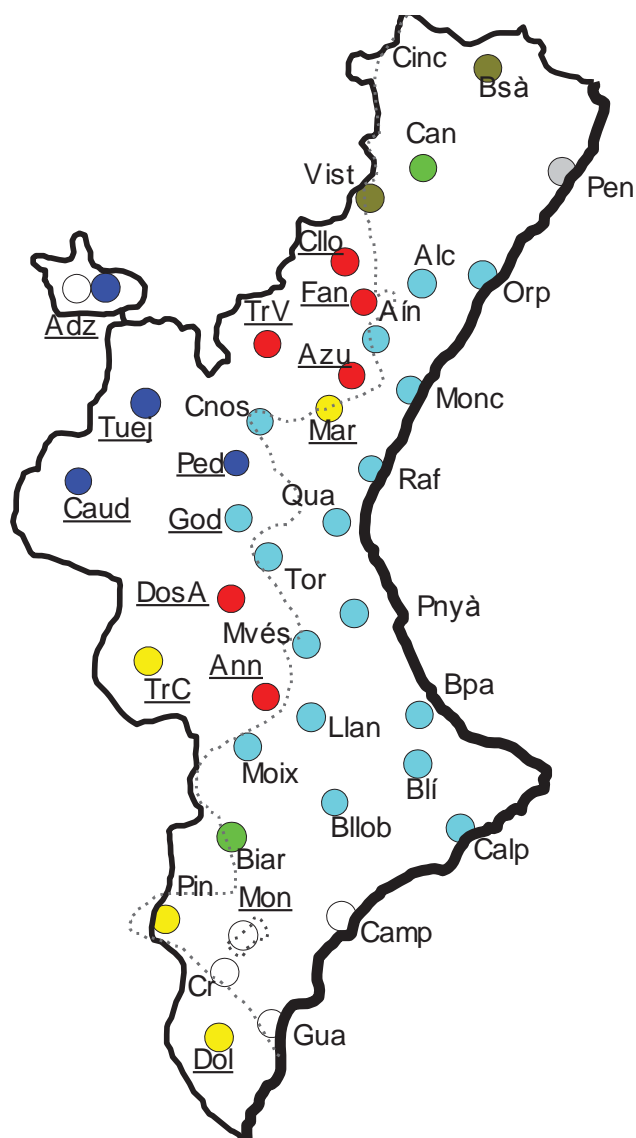
	[kwá]dra	(20)
	corral	(10)
	corral cubierto	(2)
	estable	(8)
	porxada	(1)

679a LAGAR

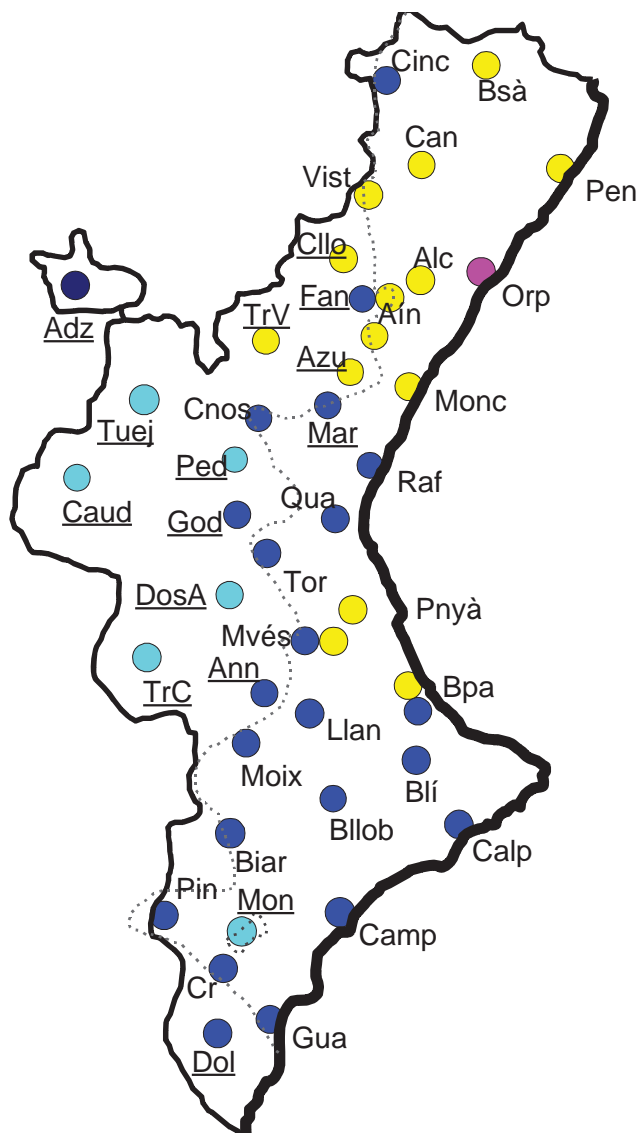
■	bodega	(12)
■	celler	(2)
■	cup / cubo	(20)
■	trujal	(1)
■	trul	(1)
■	trull	(8)
■	trullo	(1)

682 HOGAR

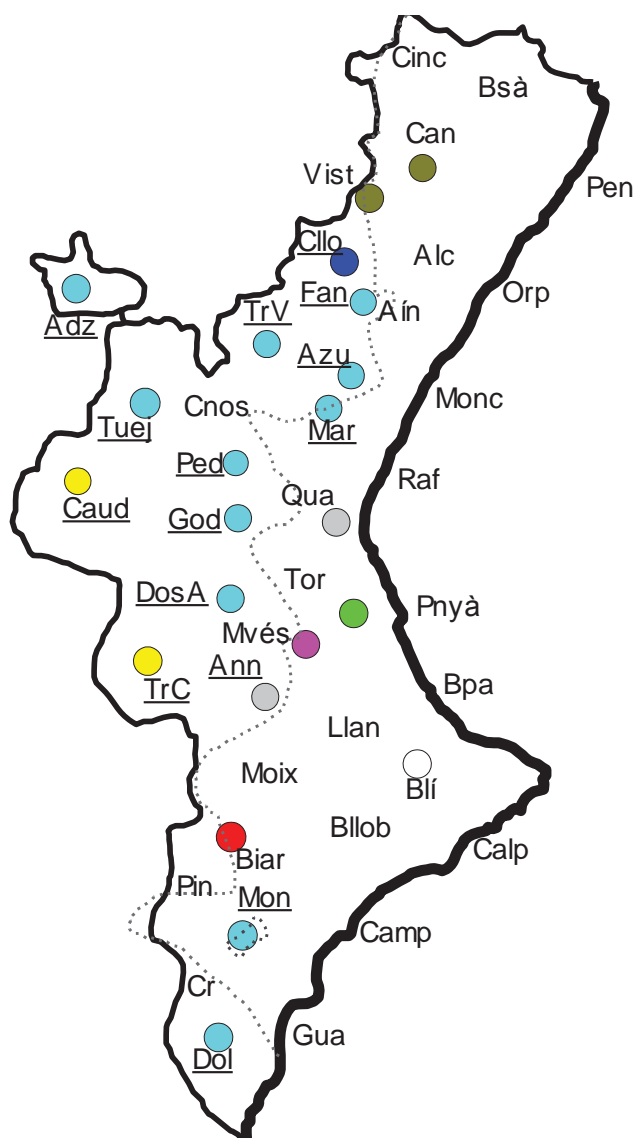
□ (altres)	(5)
■ allar	(6)
■ hogar	(4)
■ llar	(17)
■ llarg	(1)
■ llosa	(2)
■ llosa de... / losa de...	(4)
■ pedra del foc	(2)

683 CHISPA

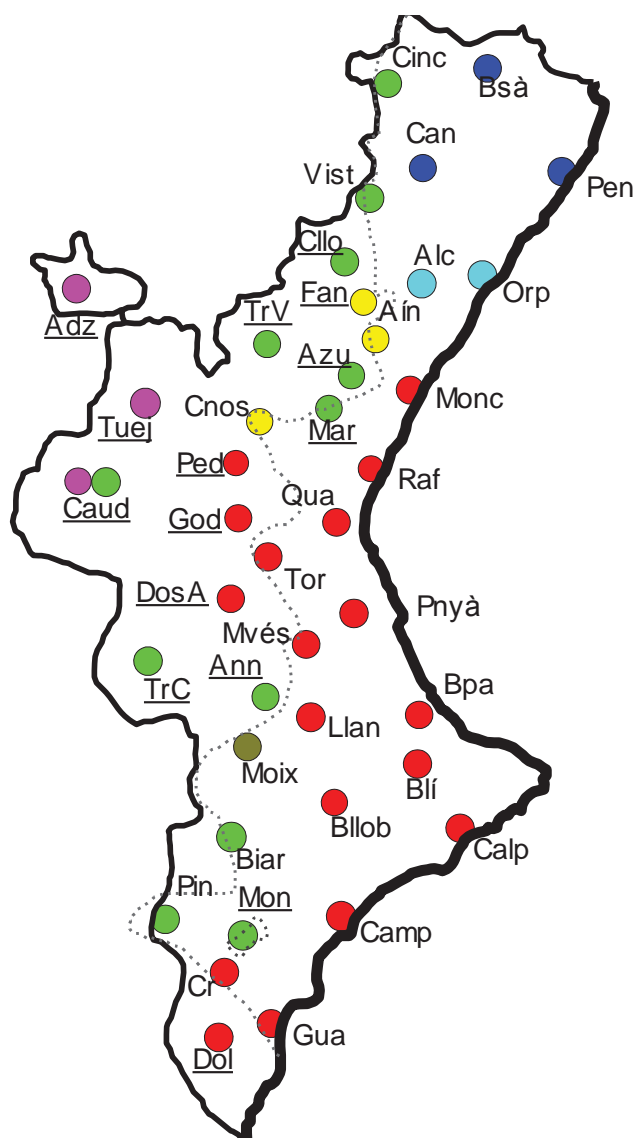
■ [tʃ]ispa	(22)
■ chista	(6)
■ chiza	(1)
■ pruneta	(1)
■ purna	(14)

684 PAVESA

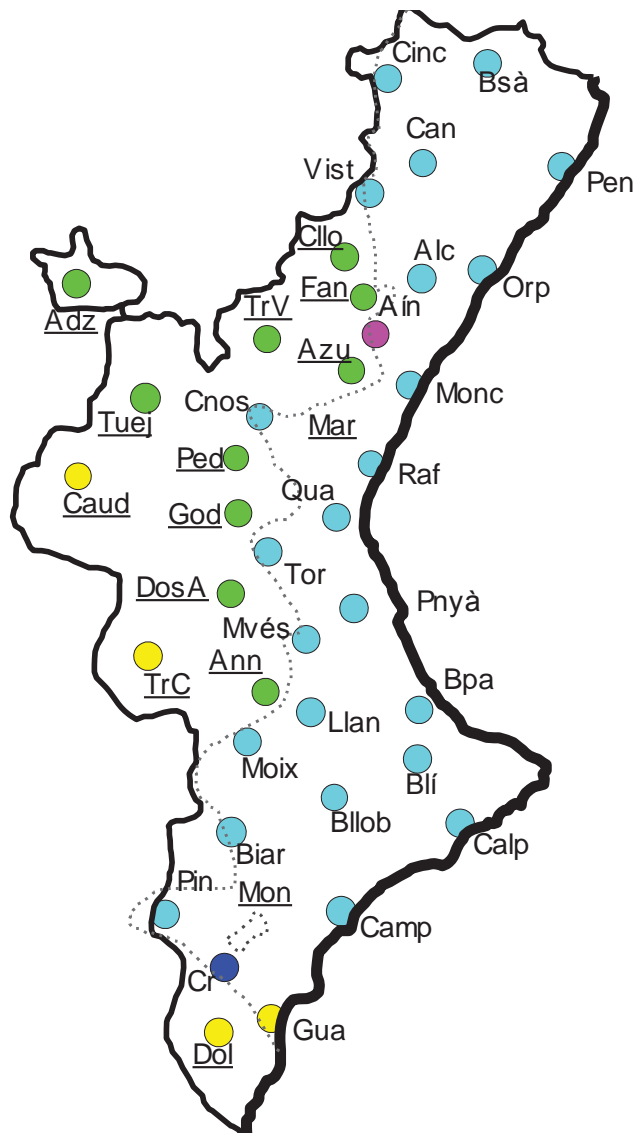
■ bolisa	(1)
■ ceniza	(11)
■ lluernà	(1)
■ marieta	(1)
■ pavisa	(2)
■ purna	(2)
□ volva	(1)
■ volveta	(2)
■ xispeta	(1)

685 HOLLÍN

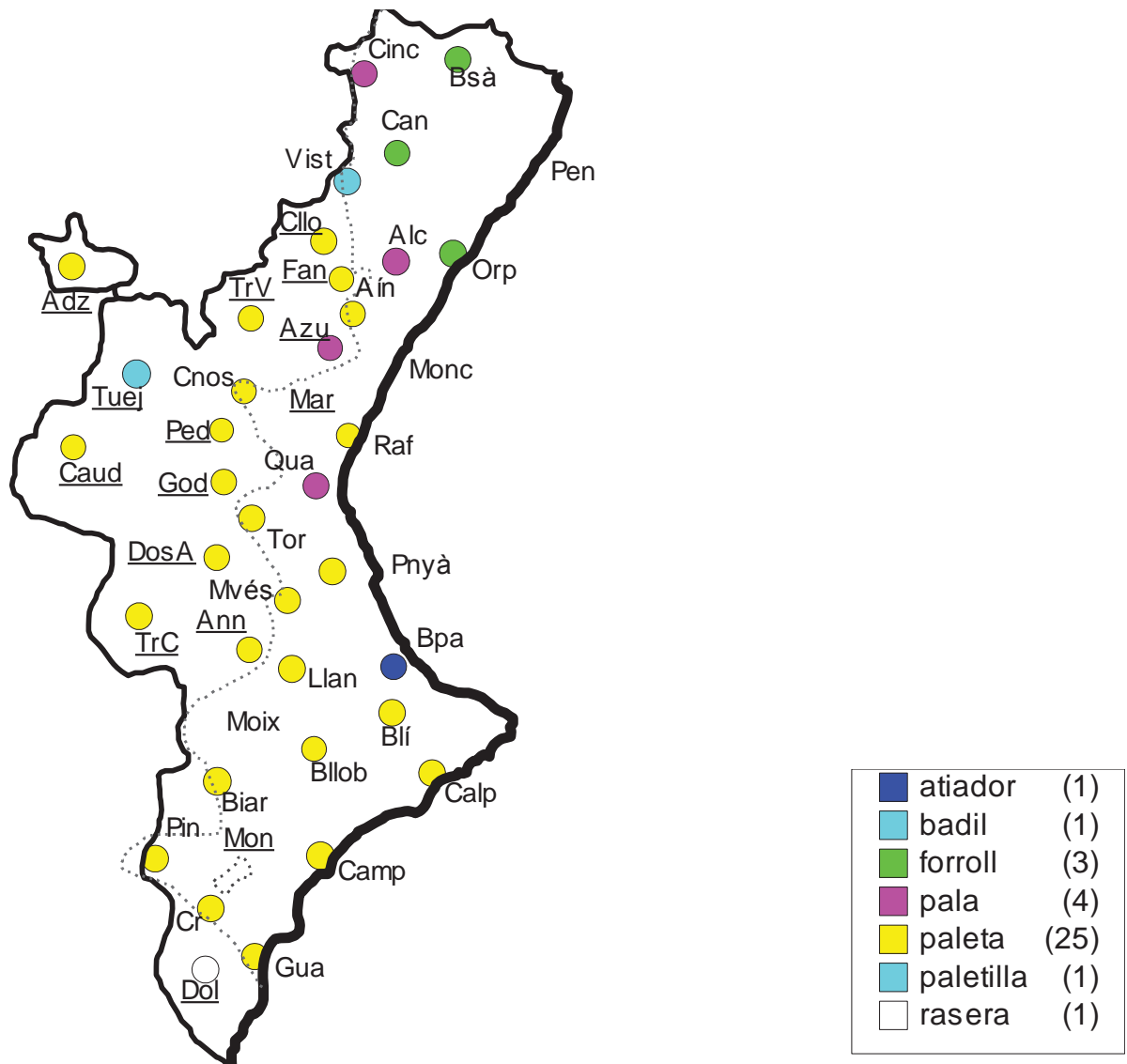
■	estalzí	(3)
■	estalzim	(2)
■	follí / hollín	(12)
■	humo	(3)
■	sollim / hollim	(3)
■	sollini	(1)
■	sutja / zucha	(18)

686a TENAZAS

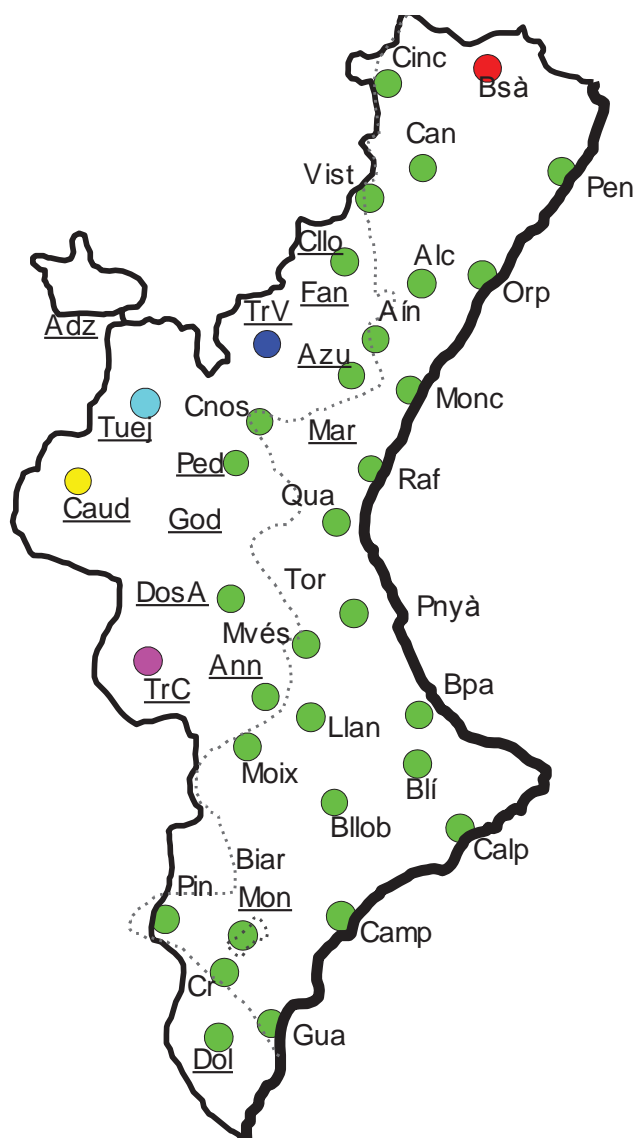

■ estena[z]es	(1)
■ estenalles	(23)
■ estenazas	(10)
■ estinalles	(1)
■ tenasses / tenazas	(4)

686b BADIL

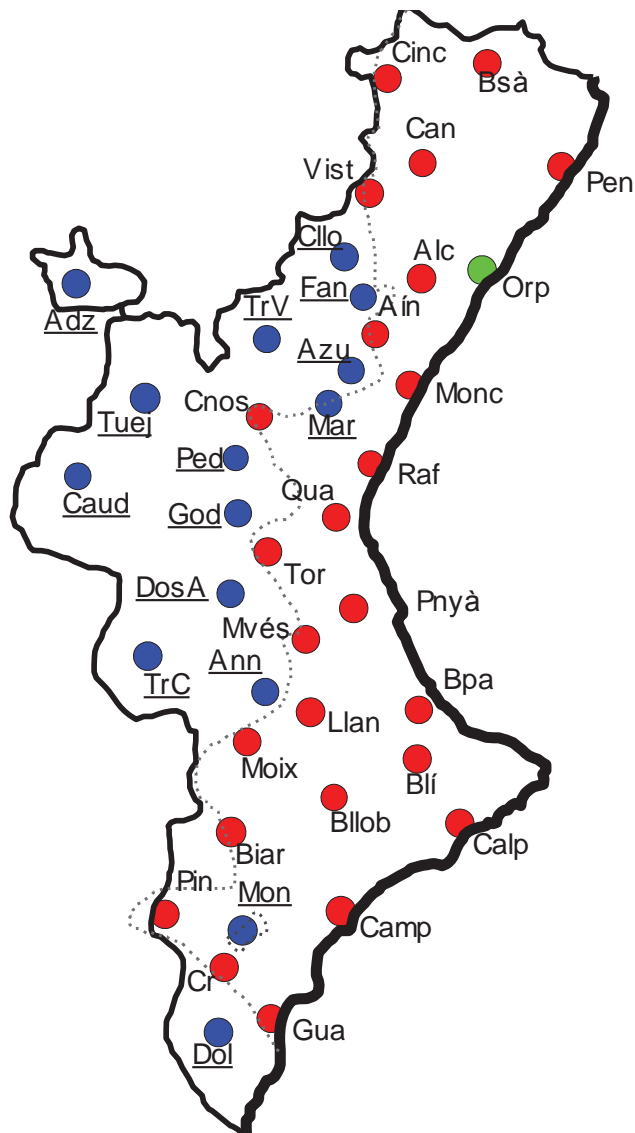

687 TRÉBEDES

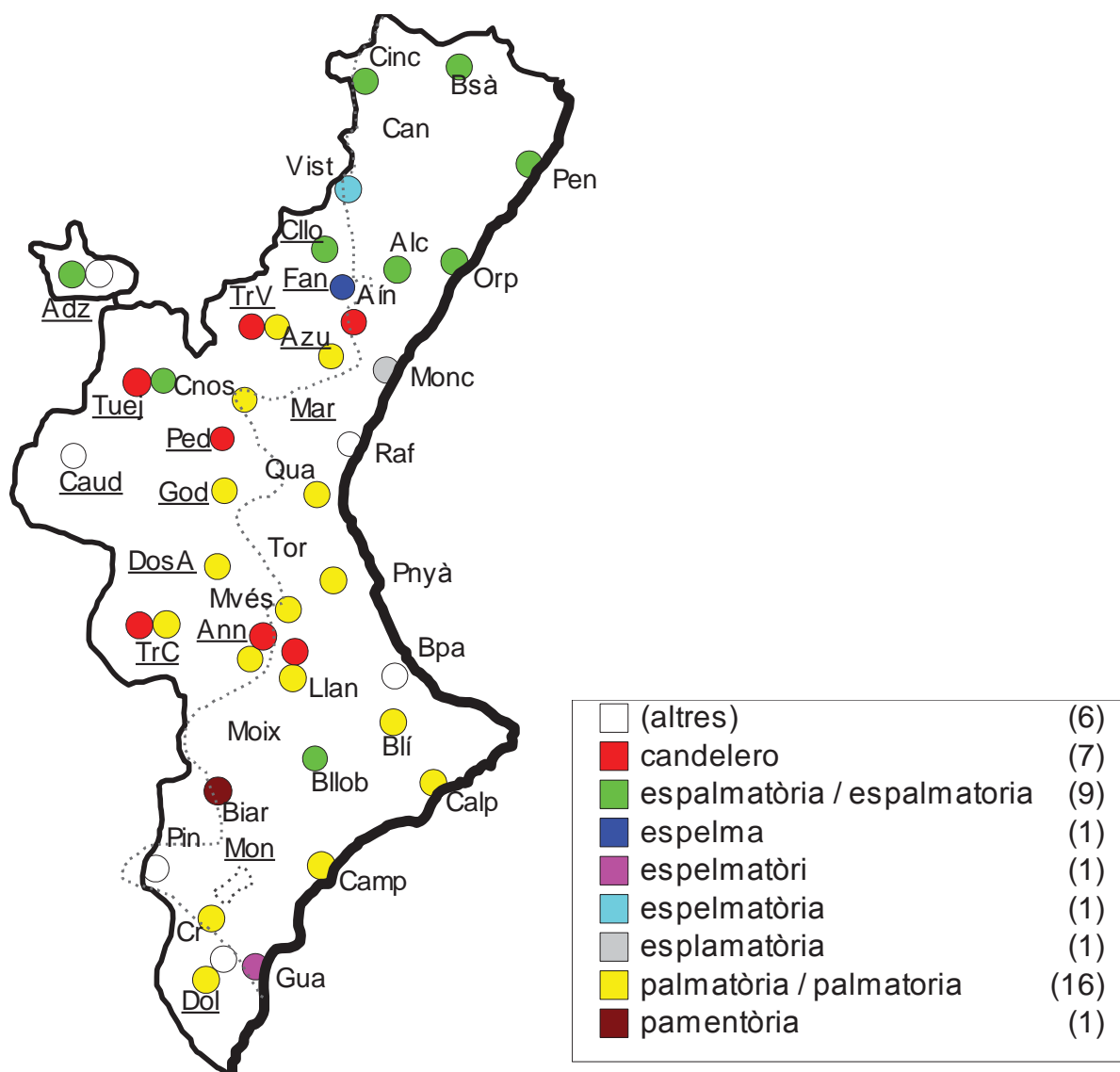
■	estraudes	(1)
■	fèrrins	(1)
■	ferros / hierros	(30)
■	tebles	(1)
■	tiebles	(1)
■	traudes	(1)

689 CANDIL

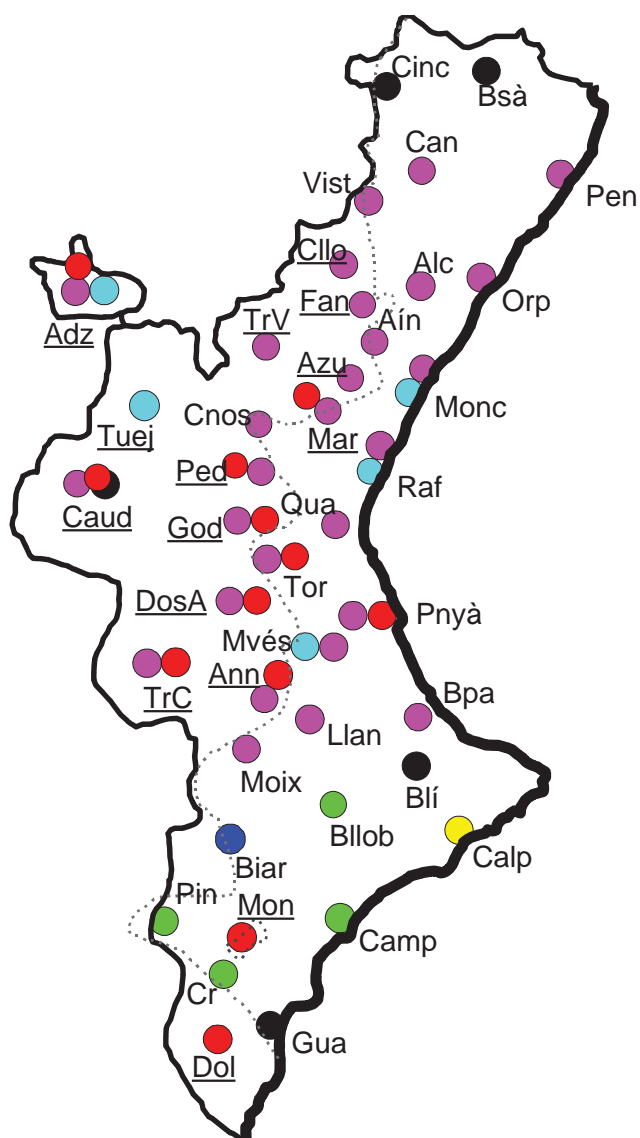

■	candil	(15)
■	cresol	(25)
■	cresola	(1)

689a PALMATORIA

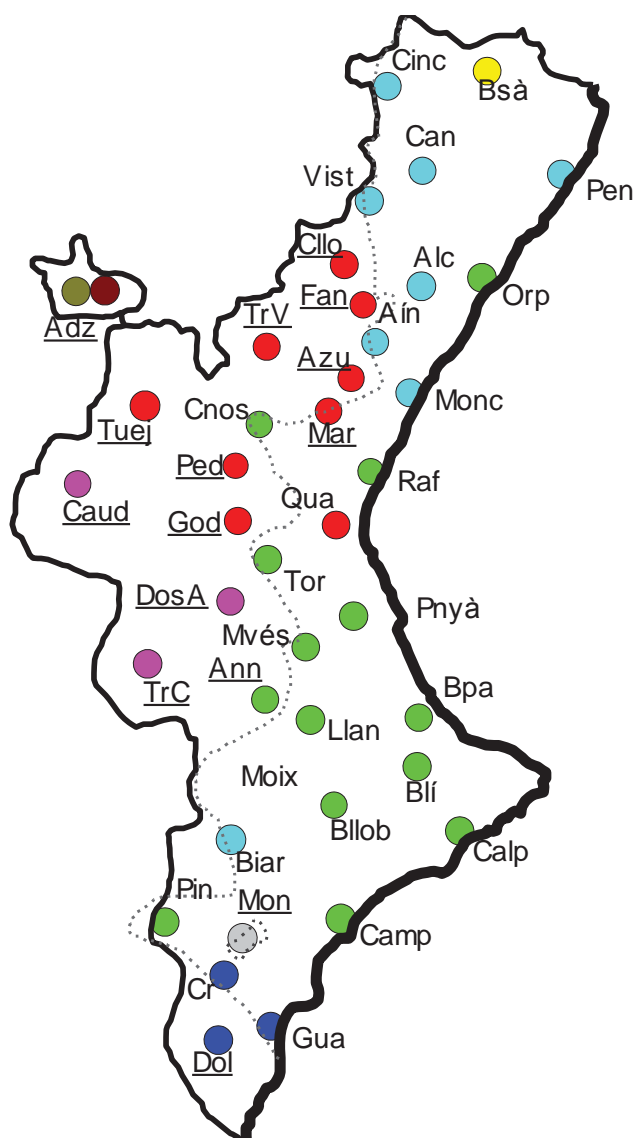

690 PÁBILO

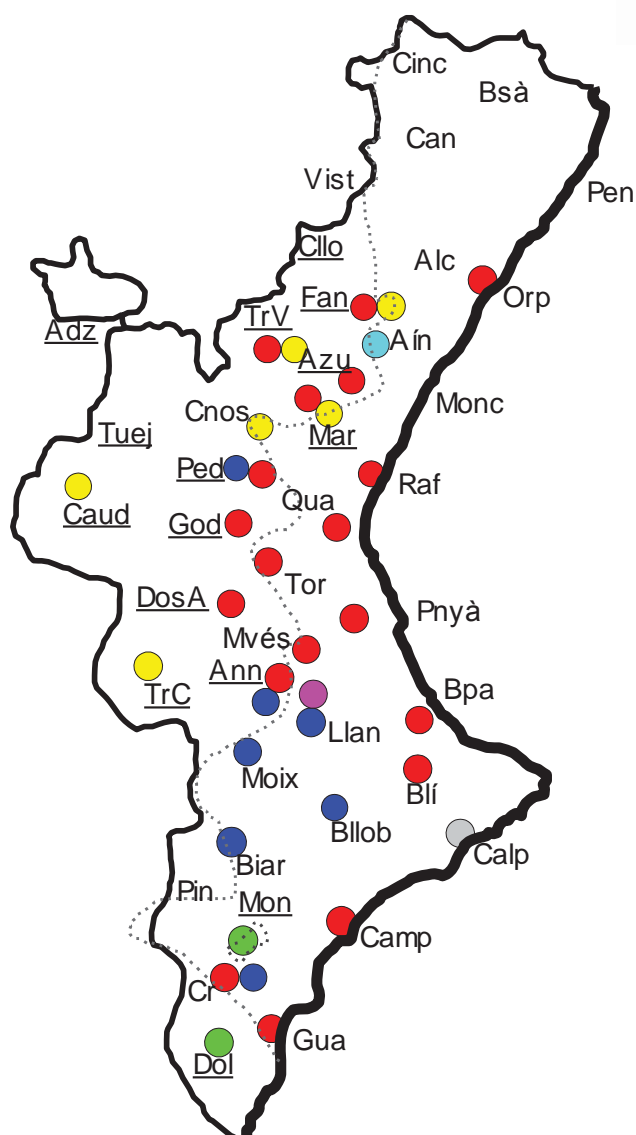
■ (altres)	(5)
■ cremalló - cremelló	(4)
■ merquelló	(1)
■ metxelló	(1)
■ moc / moco	(28)
■ pabil - pavil	(5)
■ torçuda / torcida	(10)

692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA

693 VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)

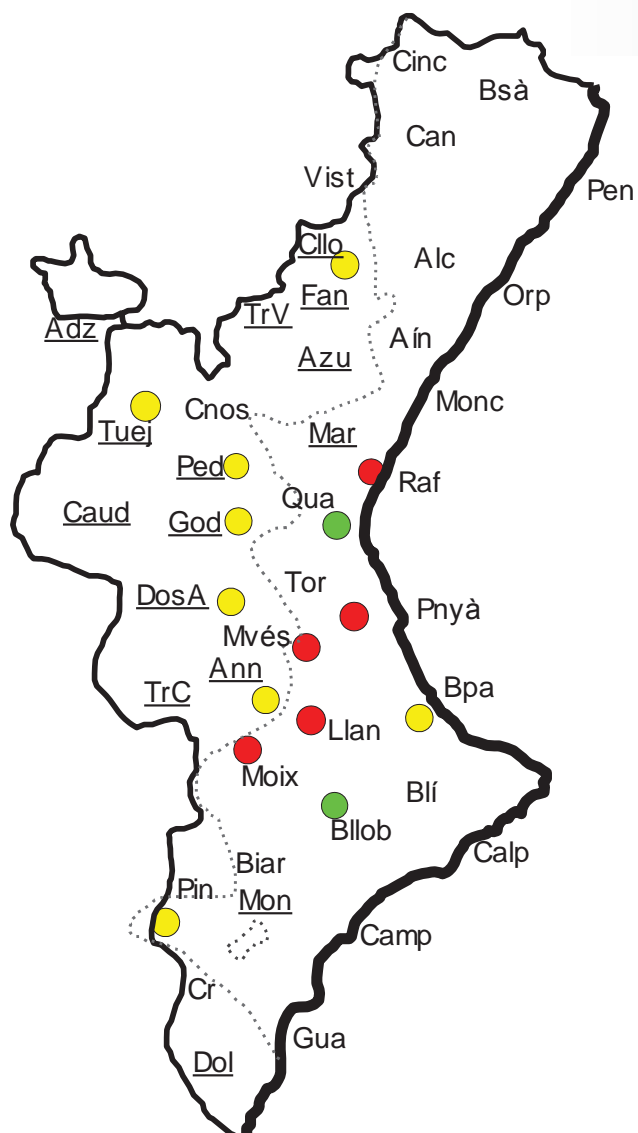
botija, botijó...

■	botija / botija	(19)
■	botijo - botija	(2)
■	botijo / botijo	(6)
■	botijó / botijón	(7)
■	botijonet	(1)
■	botilla	(1)
■	butijó	(1)

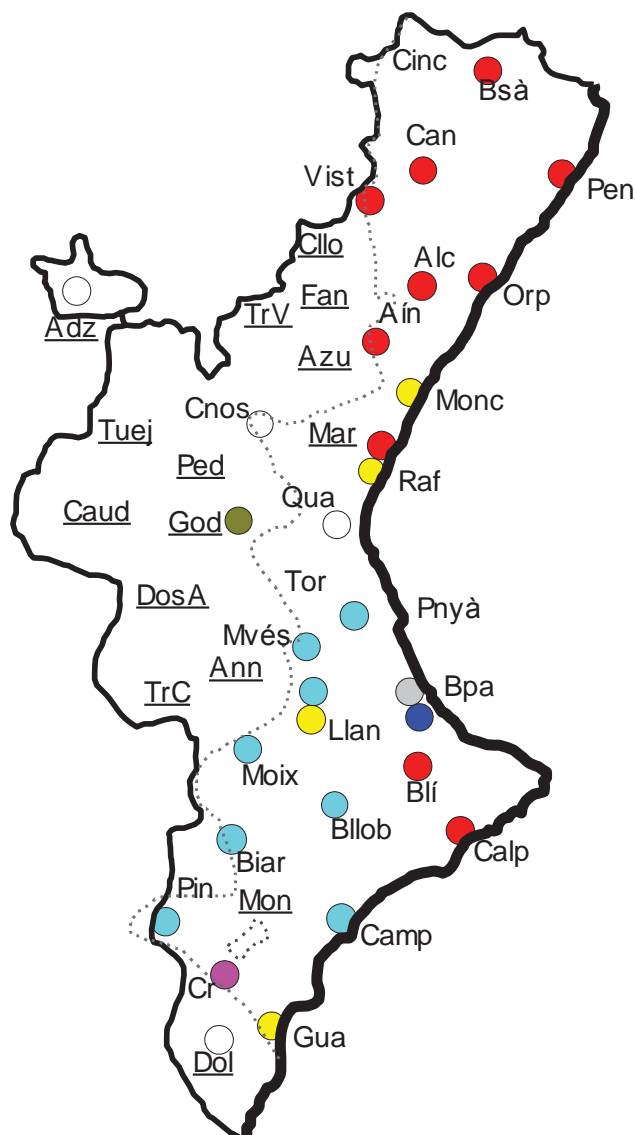
693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)

frutera

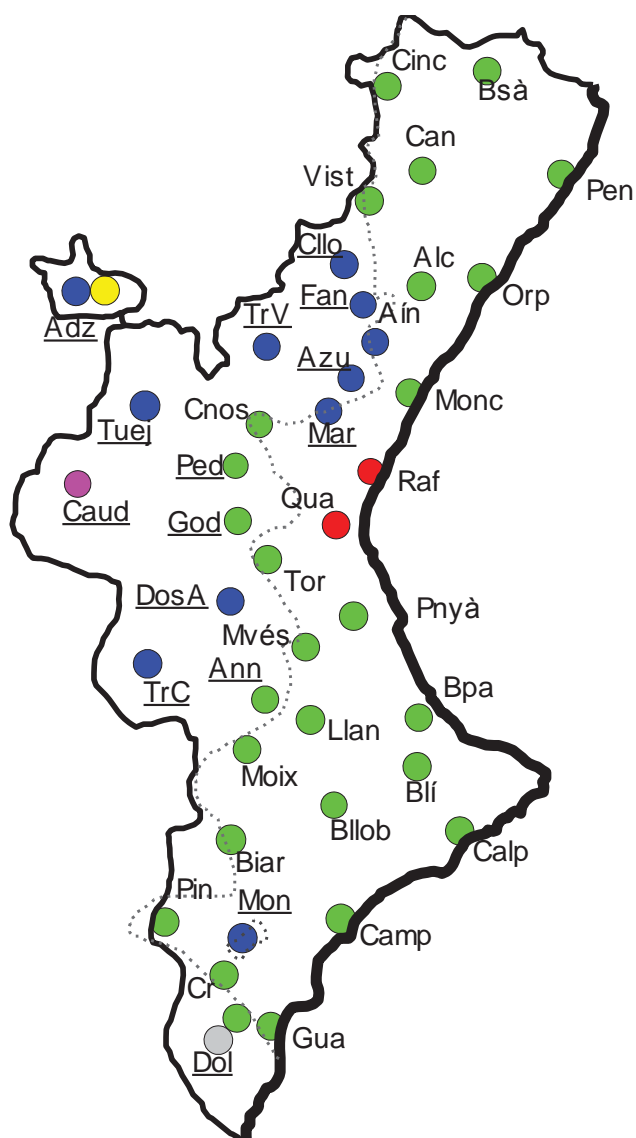
■	fritera	(5)
■	frutera	(2)
■	frutera	(8)

693b PAÑO PARA LIMPIARSE

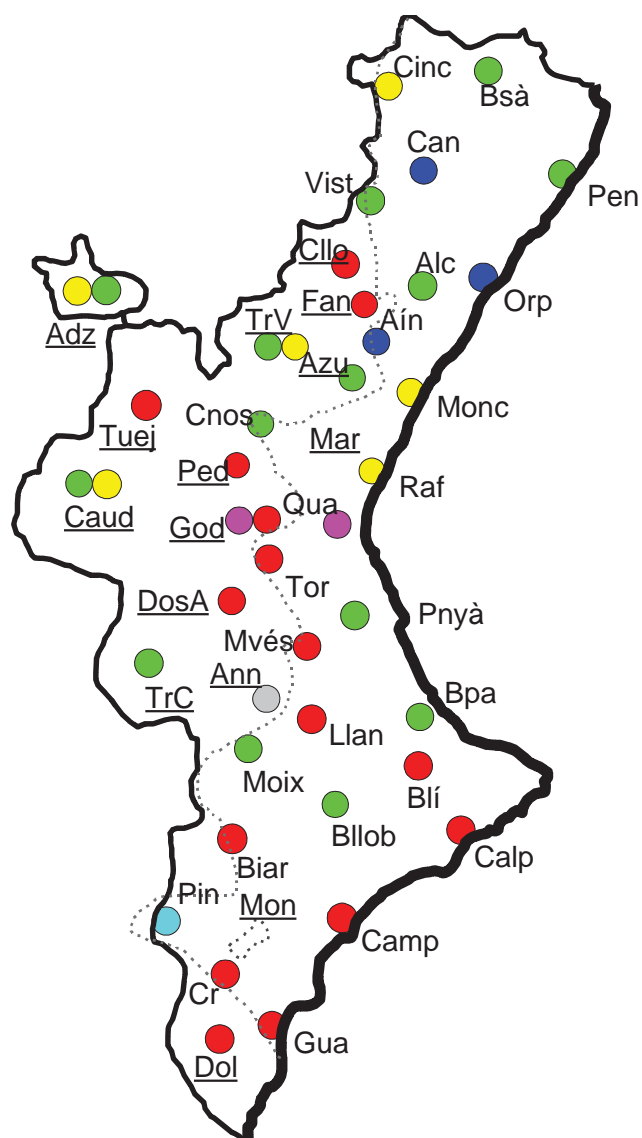
□ (altres)	(4)
■ eixugamans	(10)
■ enjubamans	(1)
■ estovalles	(1)
■ llimpiamans	(1)
■ tartabóca	(1)
■ torcamans	(8)
■ tovalla	(4)

694 MENDRUGO

■	corrusco	(1)
■	róscó	(2)
■	rosegó / rosegón	(27)
■	rosigó / rosigón	(11)
■	rugón	(1)
■	surroscón	(1)

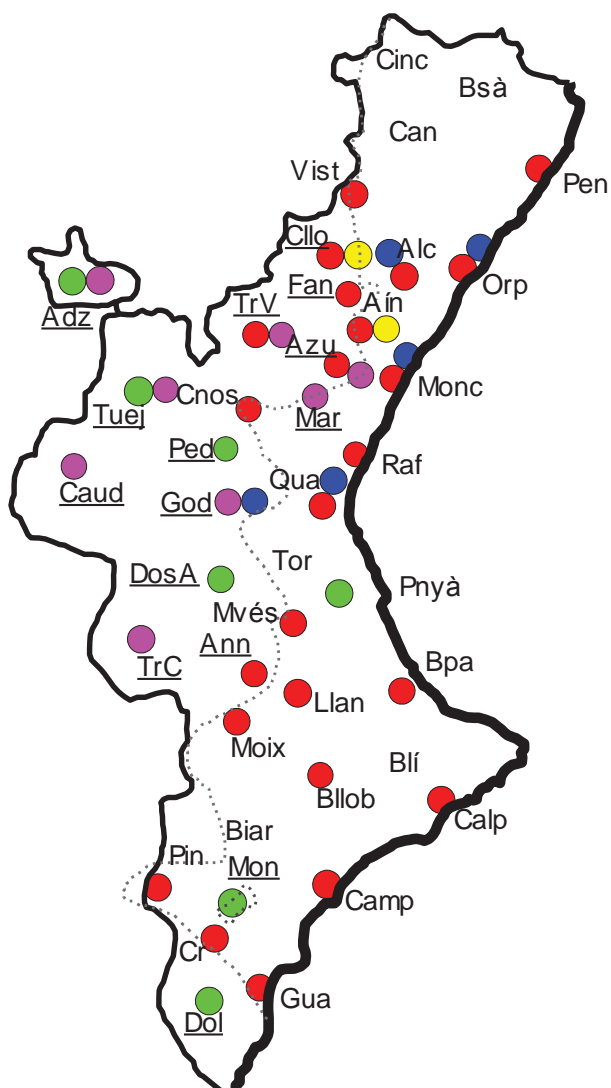
694a DAMAJUANA

■	bomb[ó]na	(6)
■	caramallòla	(1)
■	garrafa	(14)
■	garrofa	(3)
■	garrofó / garrofón	(2)
■	marra[j]a	(1)
■	marraixa / marraja	(16)

695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.

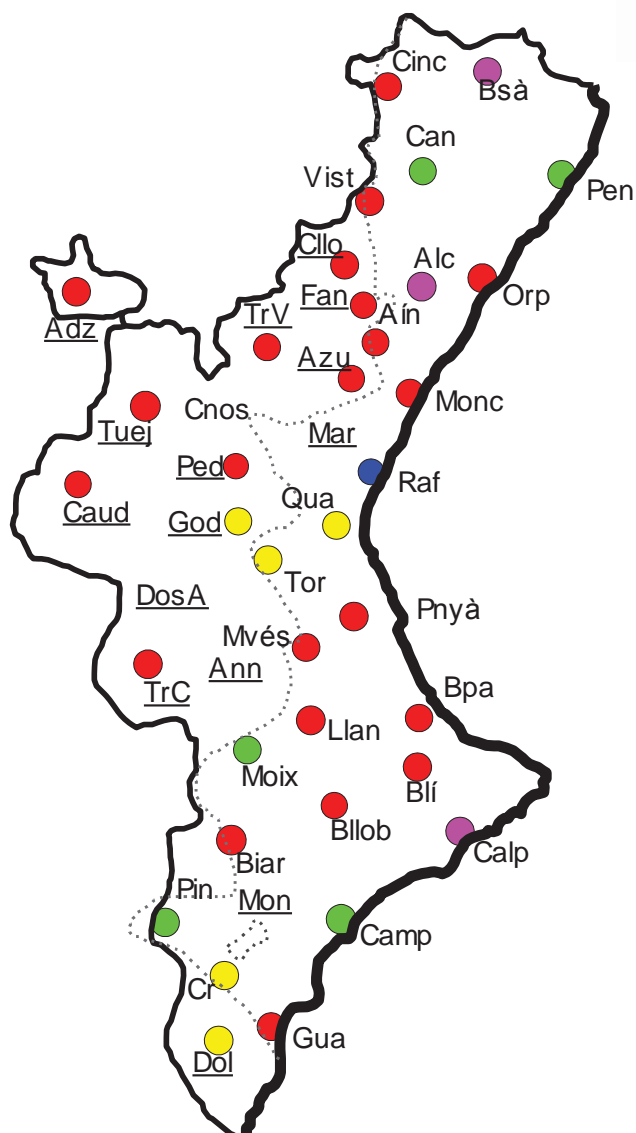
sà(r)ria / serón

■ s[á]ria	(24)
■ s[á]rria	(7)
■ sarieta	(2)
■ sarió / sarión	(5)
■ serón	(8)

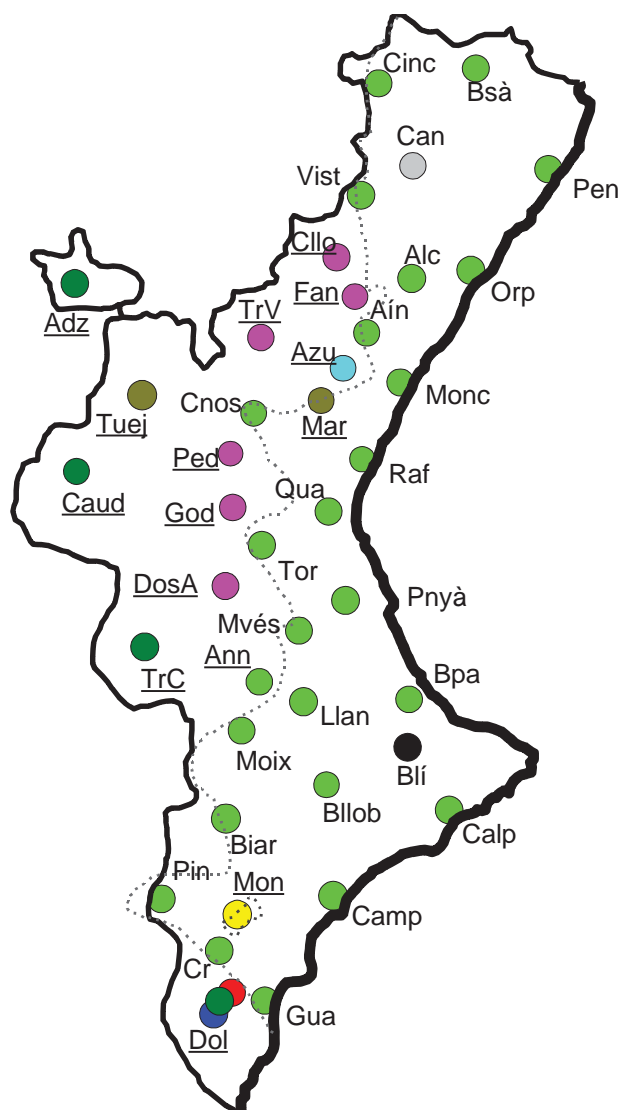
695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES

esmorzar

■	almorzar	(22)
■	amorzar	(5)
■	armo[s]ar	(5)
■	ermo[s]ar	(1)
■	esmorzar	(3)

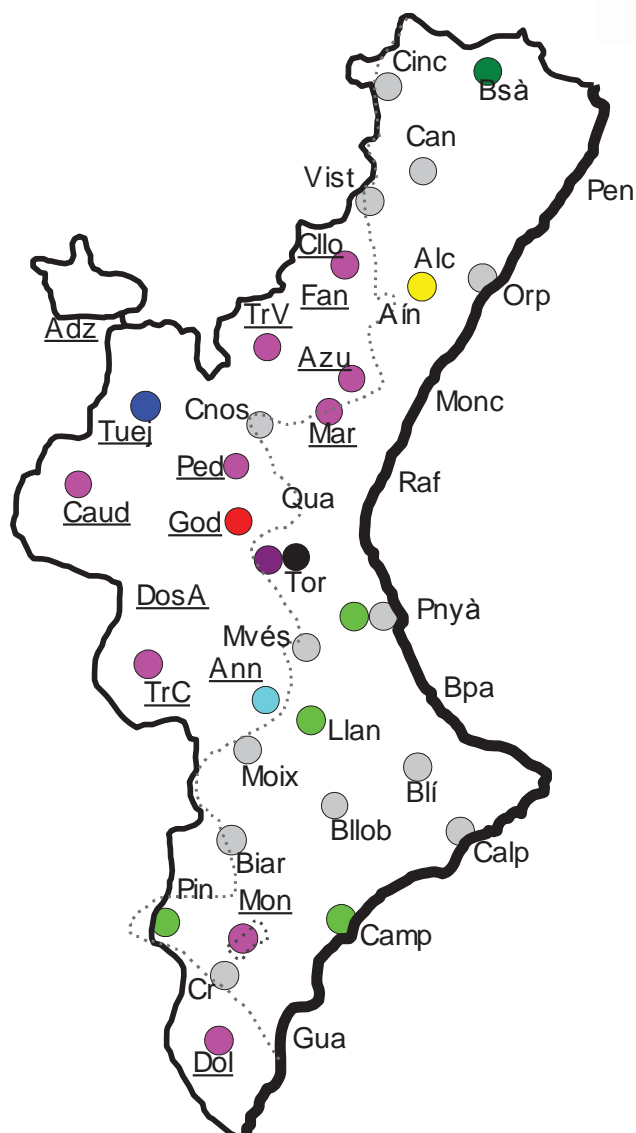
696 PARRILLA

■ gradelles	(1)
■ graelles / graellas	(25)
■ graïllas	(1)
■ greïllas	(1)
■ grellas	(6)
■ grelles	(2)
■ grelles (masculino)	(1)
■ grielles	(1)
■ grillas	(1)
■ parrillas	(3)

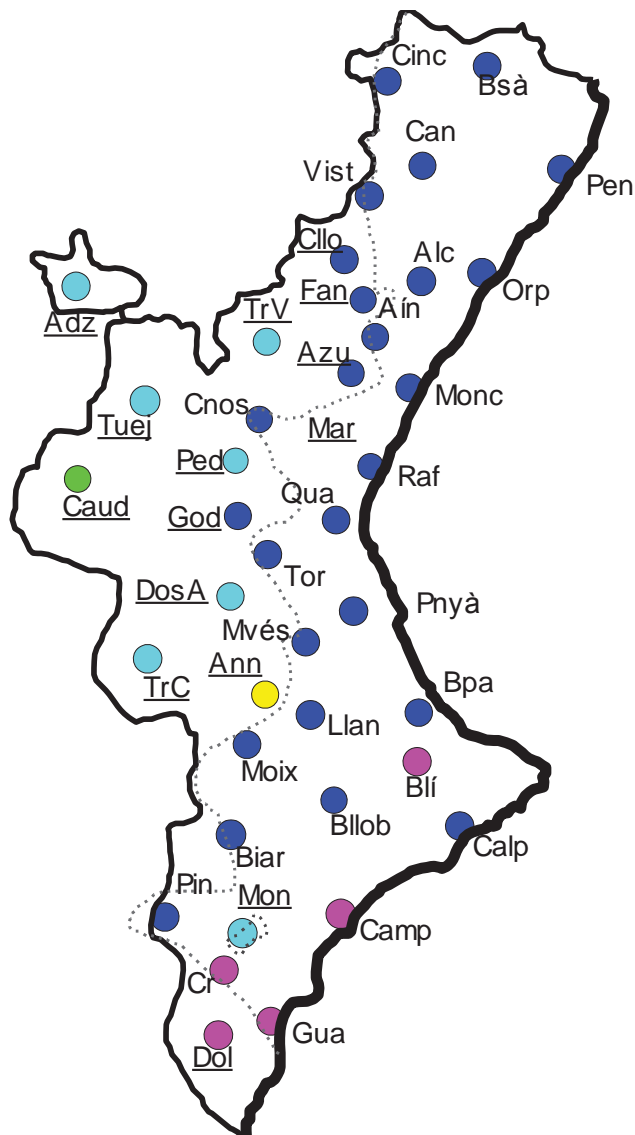
697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)

Ilibrell...

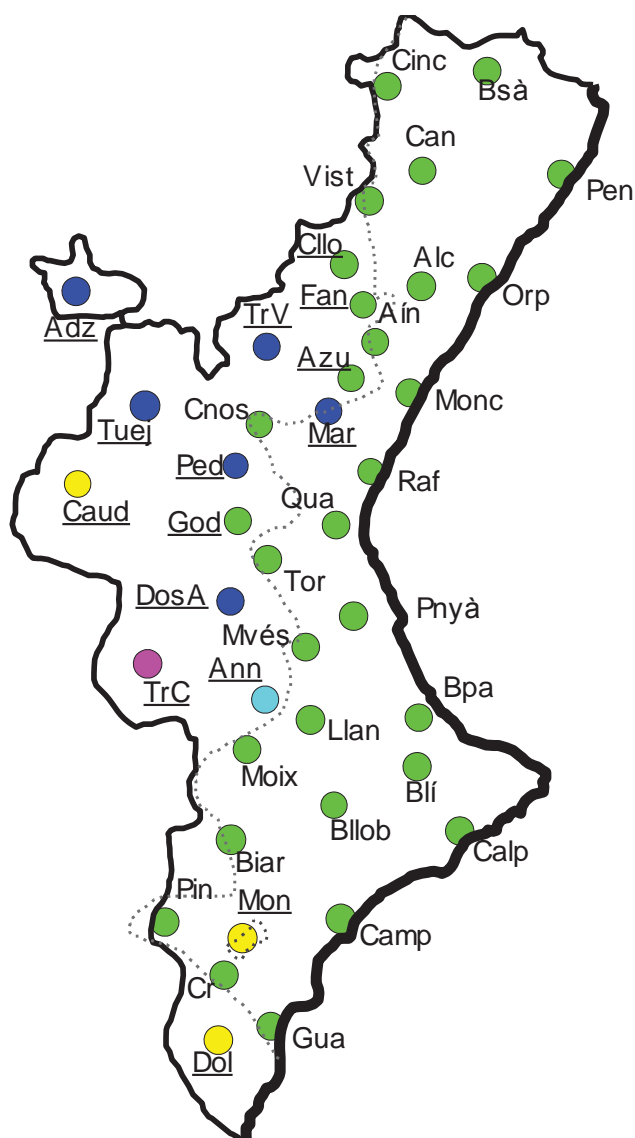
■	debrillo	(1)
■	dibrell	(4)
■	dribell	(1)
■	lebrilla	(1)
■	lebrillo	(9)
■	librell	(1)
■	llibrell	(13)
■	ribel	(1)
■	ribell	(1)
■	ribrell	(1)

698a COCCIOR

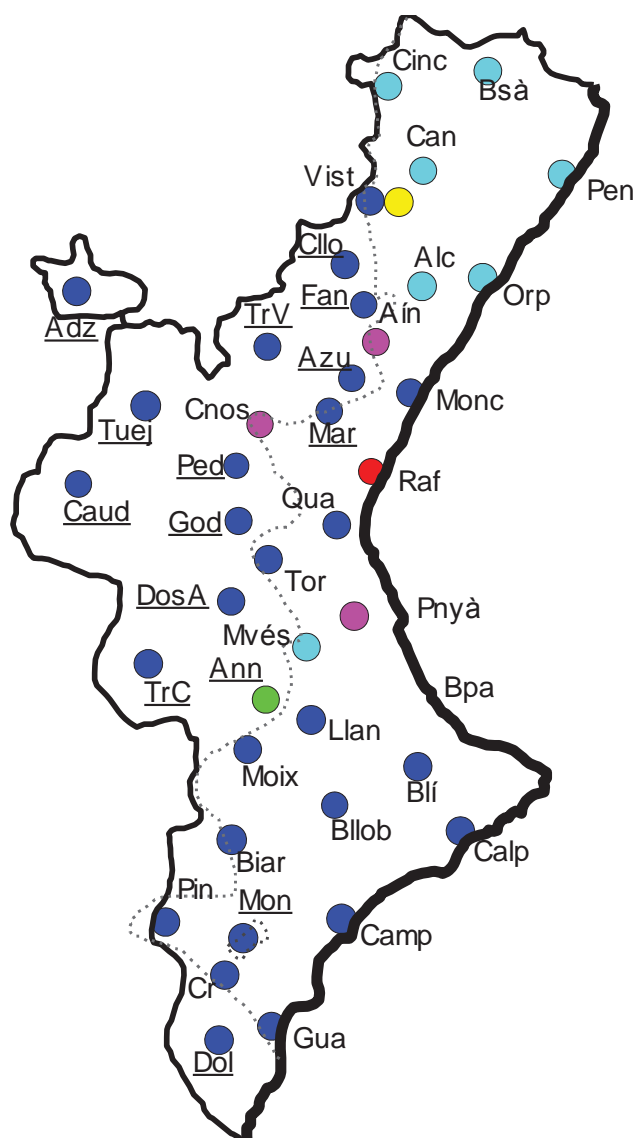
■ c[ós]i	(1)
■ cociol	(7)
■ corciol	(1)
■ cossi / cocio	(26)
■ còssil / cóciol	(5)

701 ESLABÓN

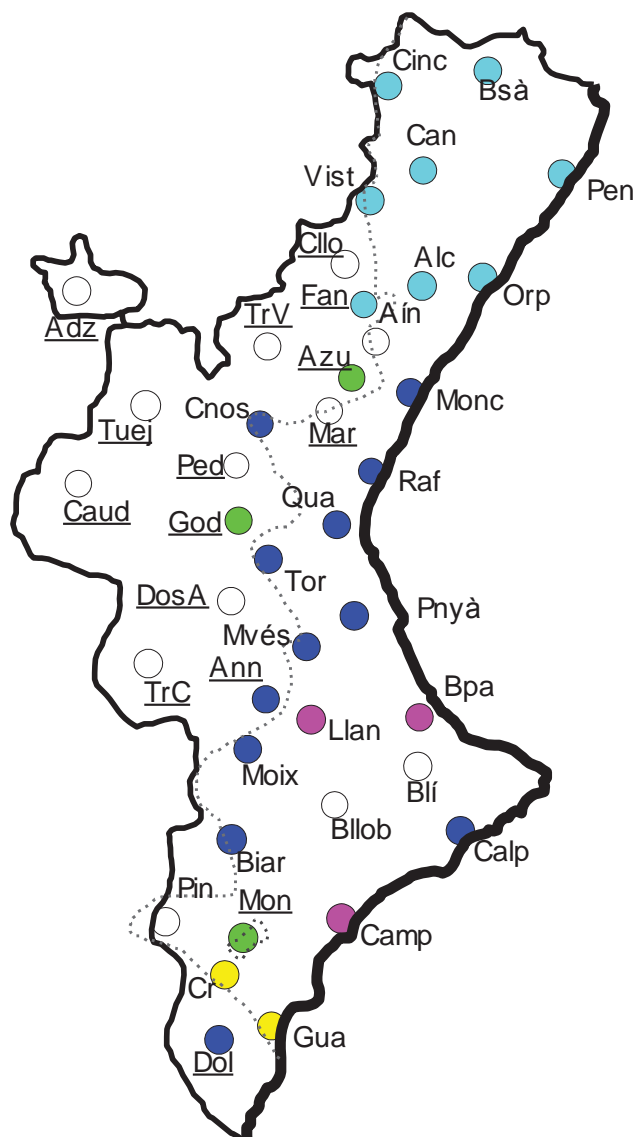
deslabón	(3)
esclavó	(1)
esclavó / eslabón	(30)
eslabón	(6)
esllabón	(1)

704 CUNA

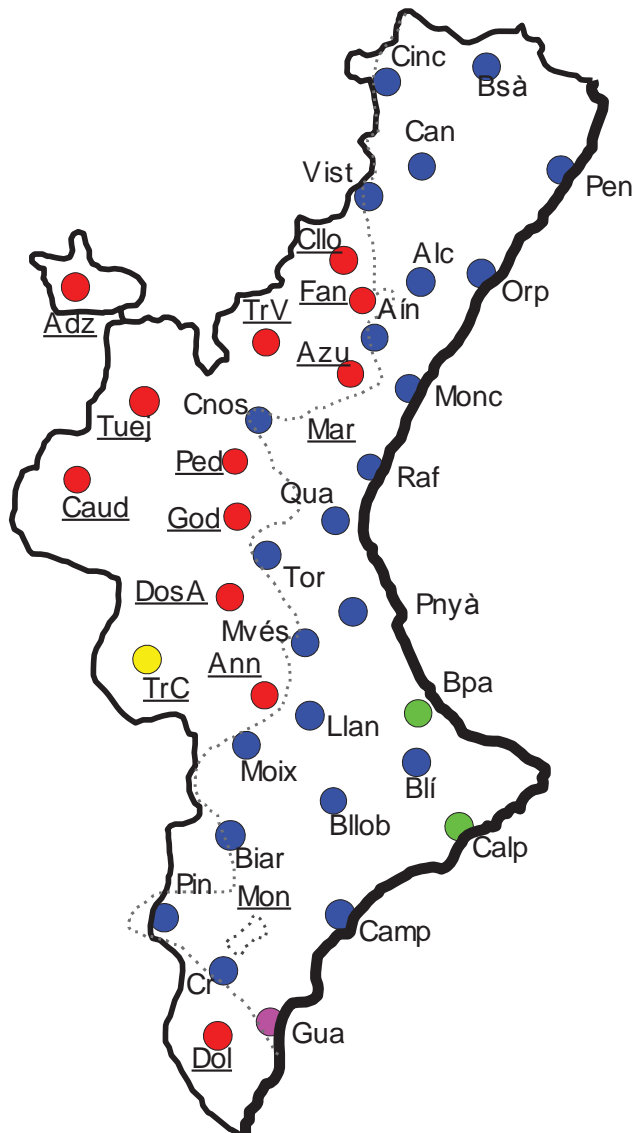
■ brens	(1)
■ bres	(6)
■ cameta	(1)
■ cuna	(28)
■ cuneta	(3)
■ llitet de cuna	(1)
■ llitet de xiquet	(1)

705 MECER

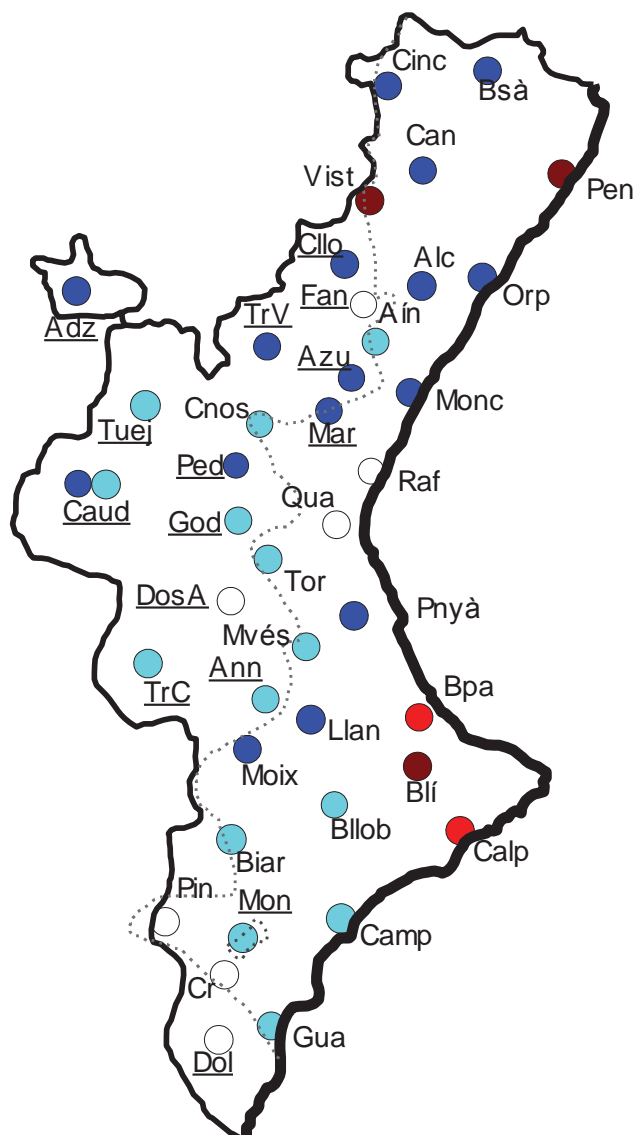

□	(altres)	(13)
■	agrunsar	(2)
■	argunsar	(3)
■	engrunsar	(12)
■	esgunsar	(3)
■	gronsar	(8)

705b COLCHÓN

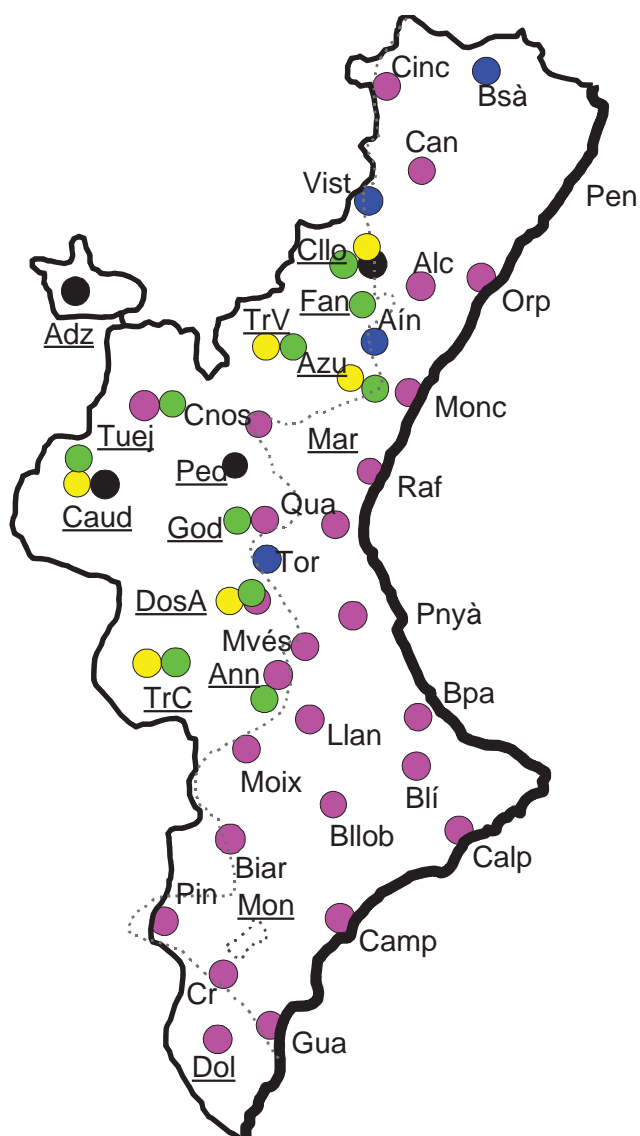

710 PAÑUELO DE NARIZ

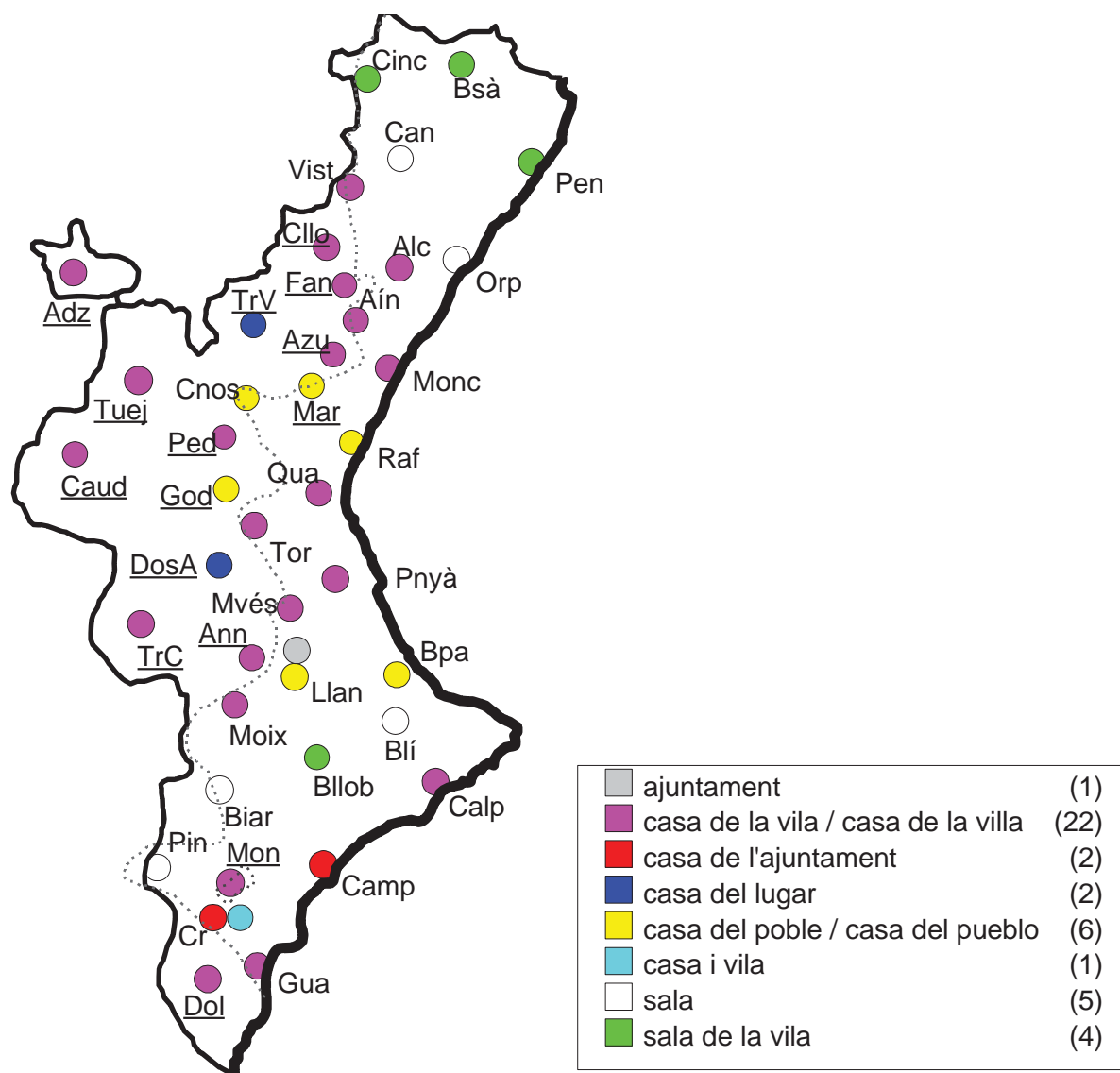
□	(altres)	(7)
■	mac[adór]	(3)
■	mac[aór]	(2)
■	moc[adór]	(16)
■	moc[aór]	(14)

715a LA MADRUGADA

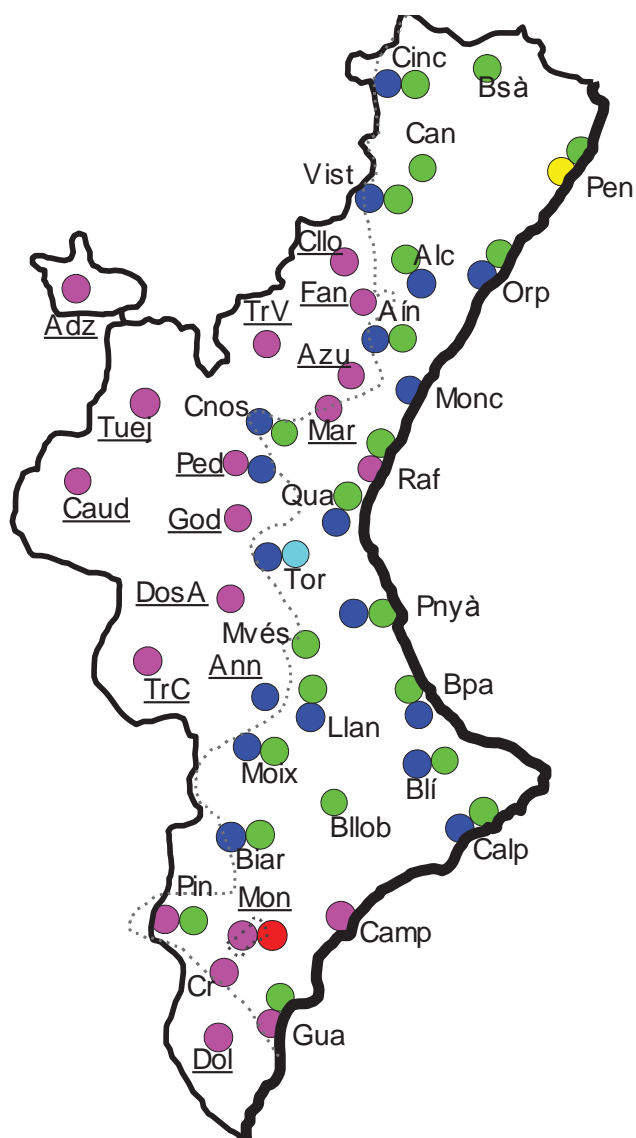

■ (altres)	(4)
■ al romper el día	(8)
■ amanecer	(5)
■ matí	(4)
■ matinada / madrugada	(26)

716 CASA CONSISTORIAL

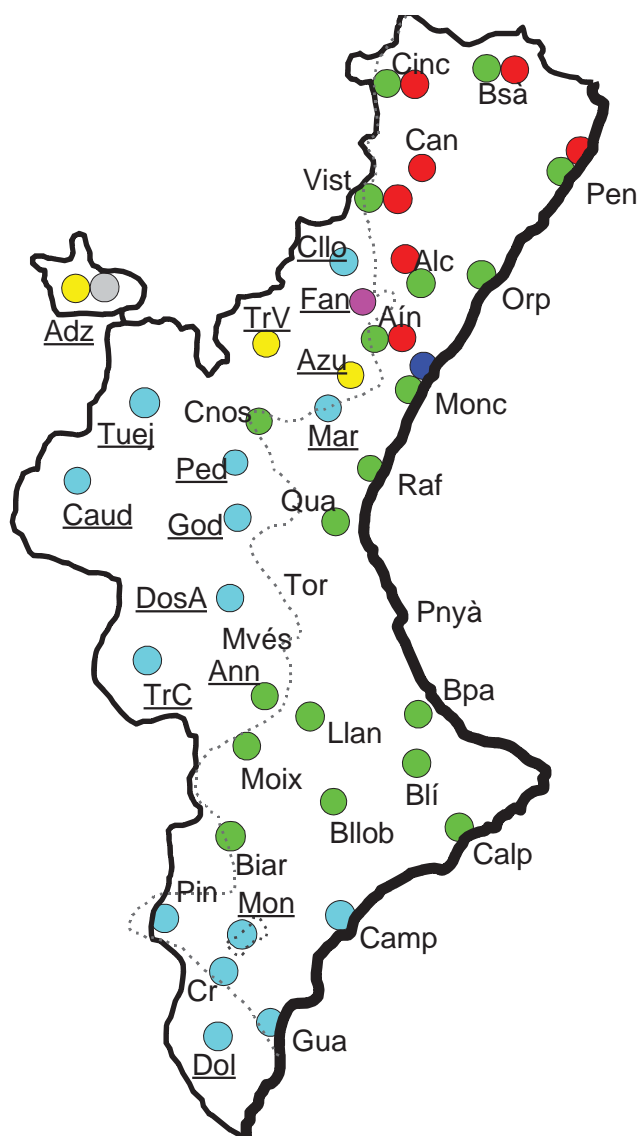

718 CURA

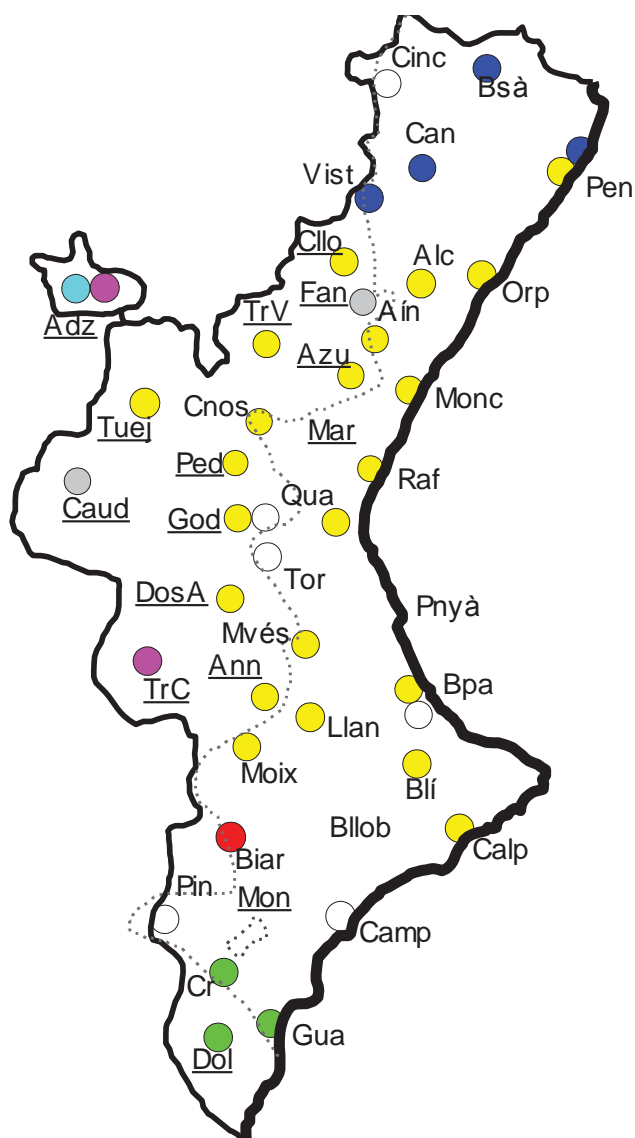
capellà	(22)
cura	(19)
párraco	(1)
retor	(18)
senyor retor	(1)
vicari	(1)

719 TRATAMIENTO DEL CURA

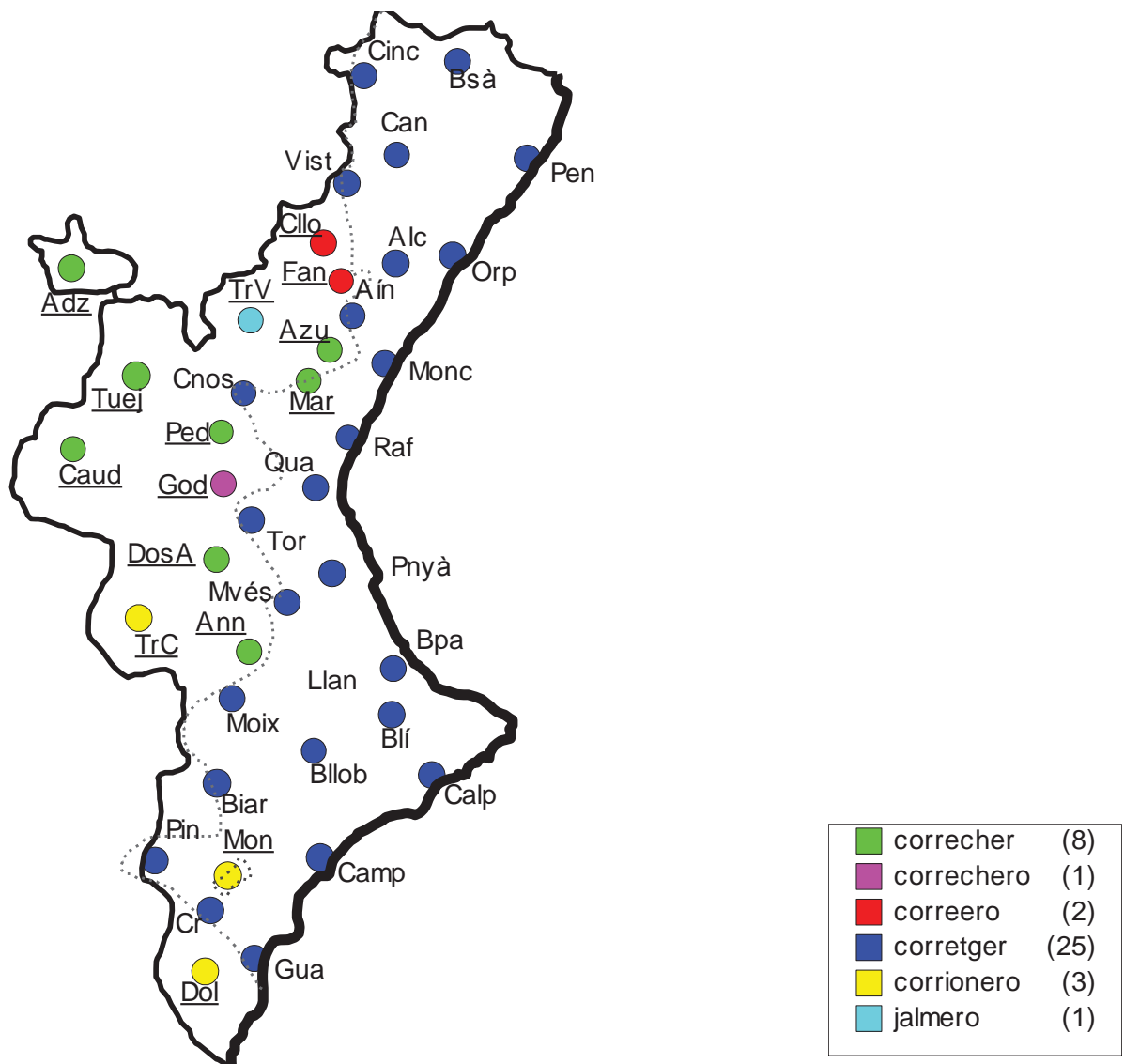
■ mo[s]én	(1)
■ mo[z]én	(1)
■ mossén (+ nombre propio)	(7)
■ mossén Jusep	(1)
■ se[ɲ]or	(3)
■ se[ɲ]or cura	(14)
■ se[ɲ]or retor	(19)

719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS

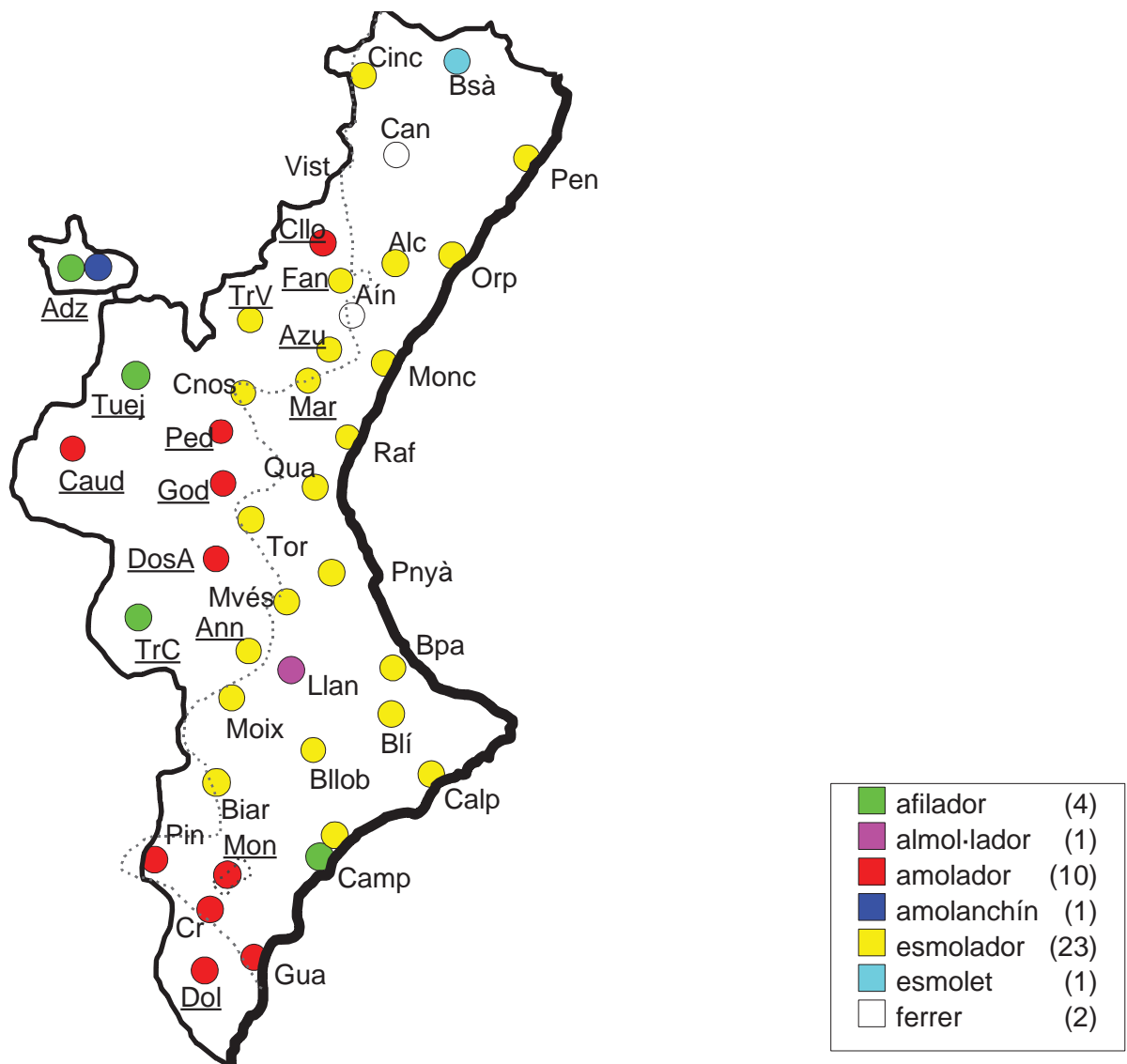

□ (altres)	(6)
■ alcabalero	(2)
■ cabalero	(1)
■ em[b]a[z]ador	(4)
■ pesador	(22)
■ regidor sèndico	(1)
■ romaner / romanero	(3)
■ síndico	(2)

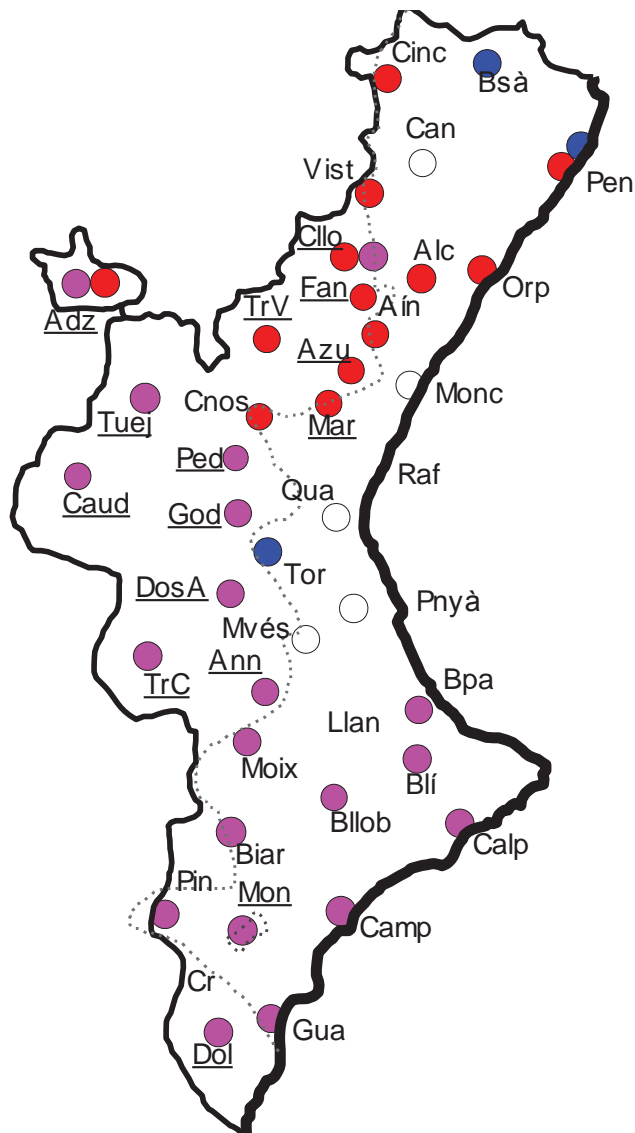
724 GUARNICIONERO

725 AFILADOR

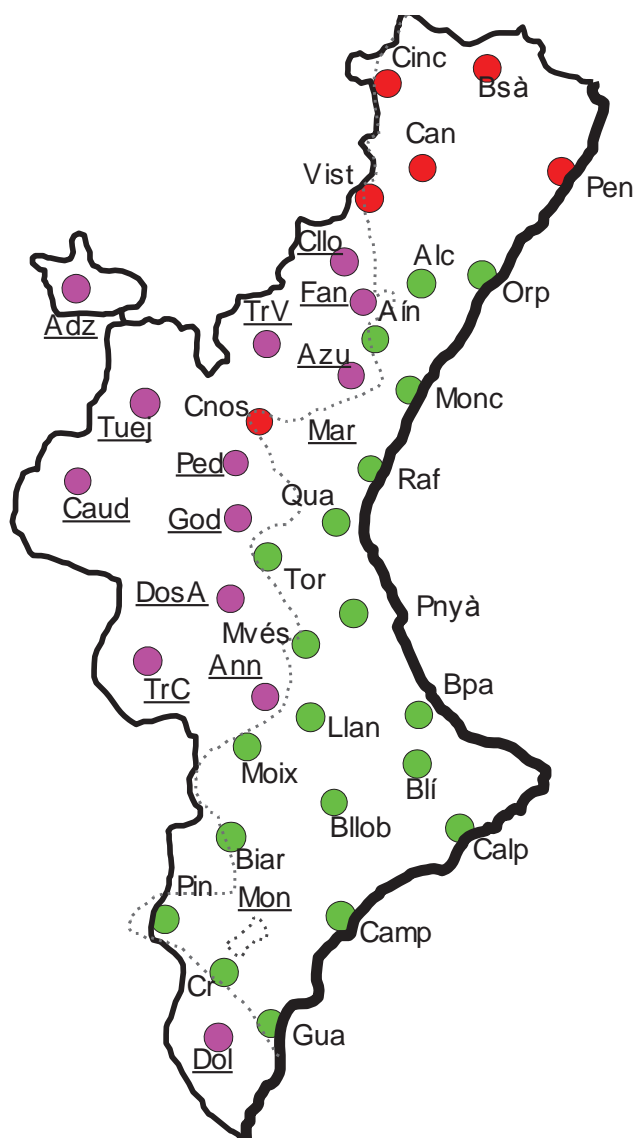

728 ALBOROQUE

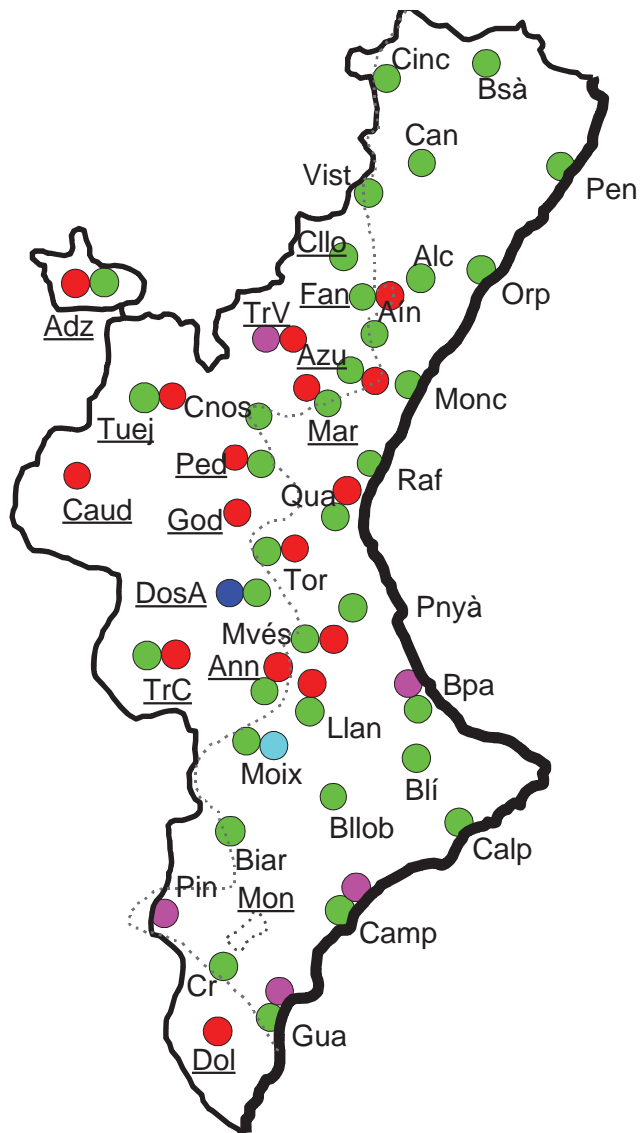
□ (altres)	(5)
■ alboroque (i variants)	(20)
■ alifara (i variants)	(13)
■ xambo	(3)

728i OCHENTA

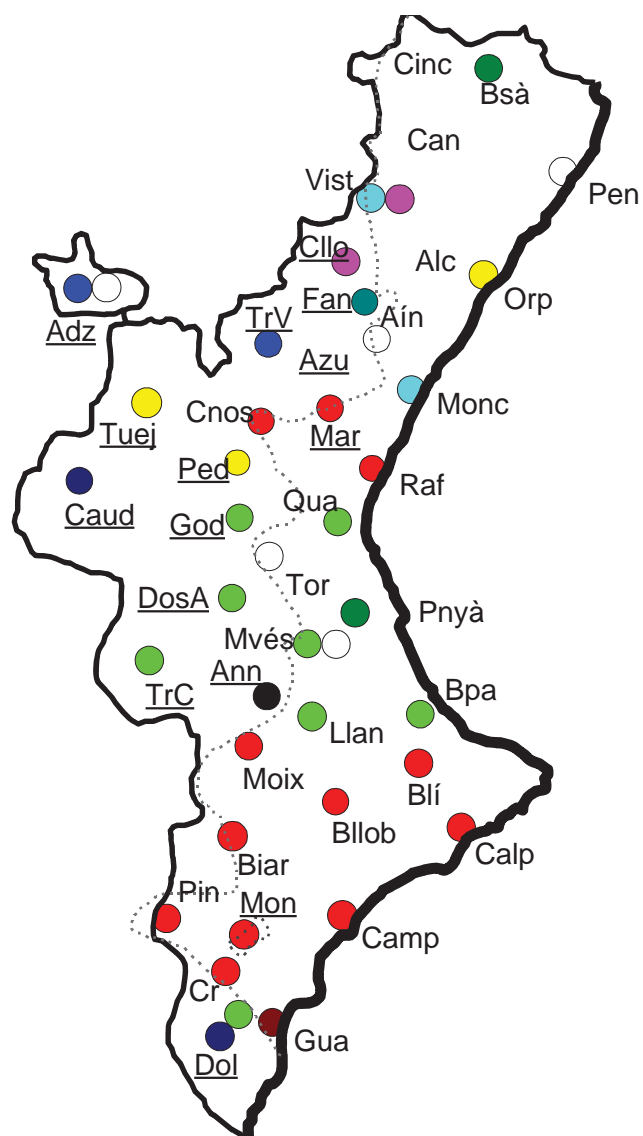
■	huitanta	(20)
■	ochenta	(13)
■	vuitanta	(6)

736a CHARLAR

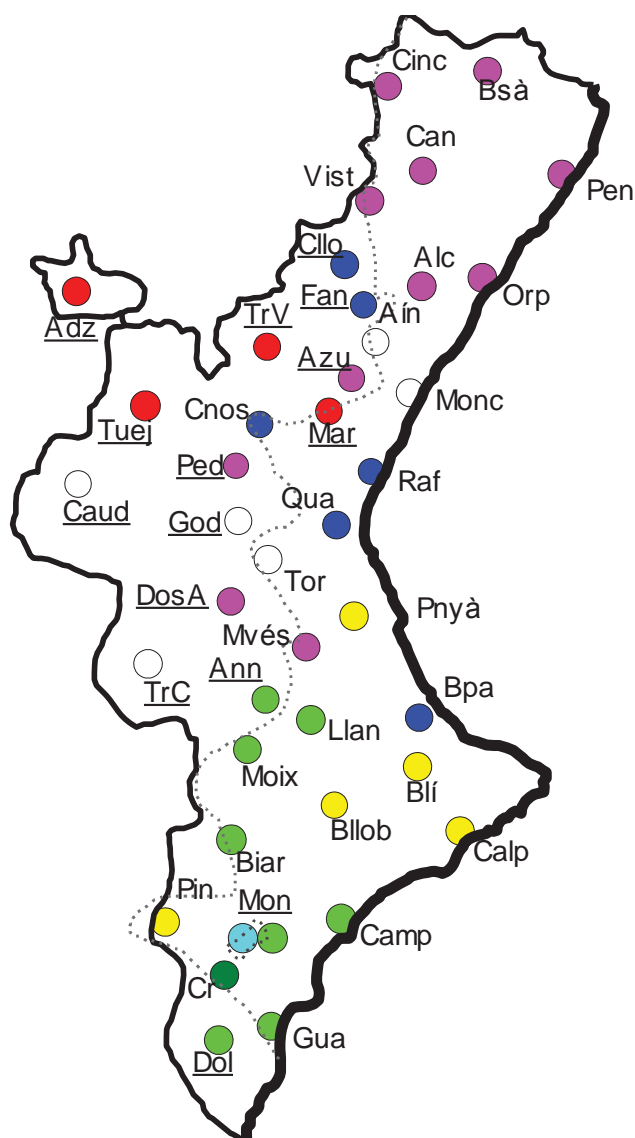
●	[tʃ]arrar	(35)
●	caixcar	(4)
●	cascar	(16)
●	cascarrar	(1)
●	charlar	(1)
●	pedricar	(1)

738 TOÑA (TRANCO)

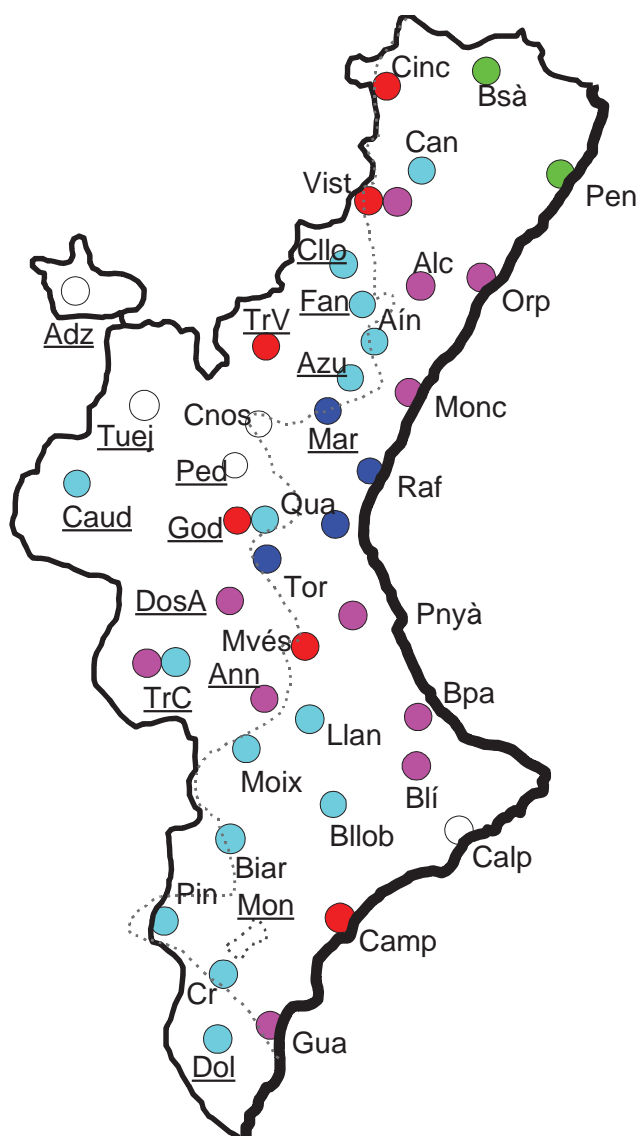
□	(altres)	(5)
■	b[ó]li	(2)
■	escampilla	(12)
■	estornija	(2)
■	oli	(1)
■	pic	(2)
■	pique	(8)
■	pique sarique	(1)
■	píquel	(1)
■	piqui	(2)
■	to[ɲ]a	(3)
■	tranco	(2)

740 BRAMANTE

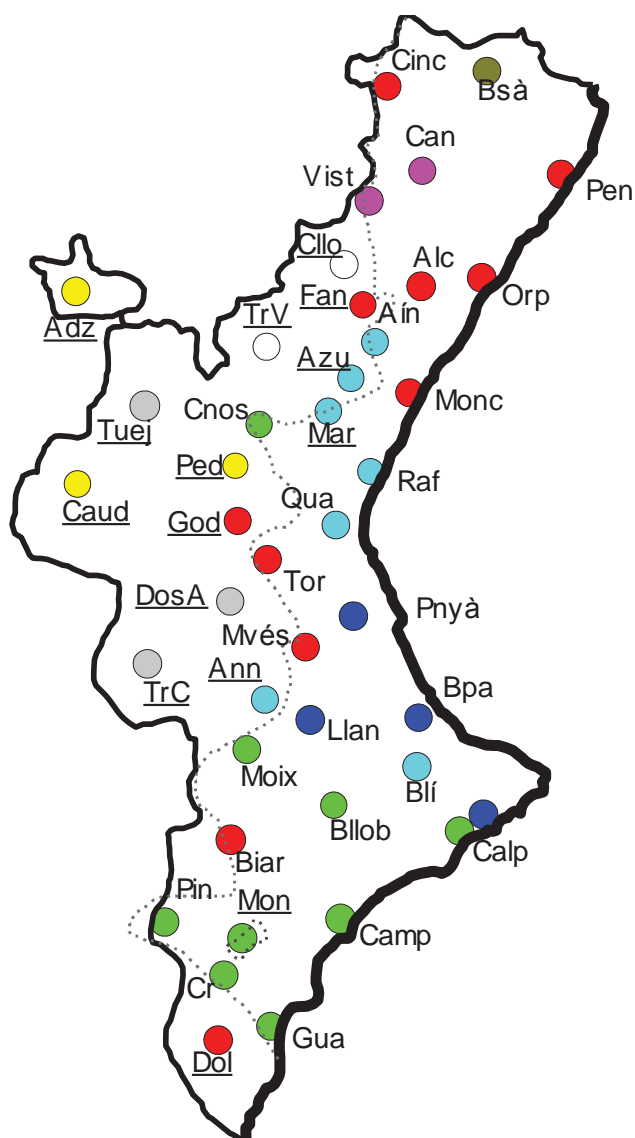
□	(altres)	(6)
■	cordell / cordel	(11)
■	cordil	(4)
■	cordó / cordón	(6)
■	cordonera	(8)
■	liensa	(1)
■	llança	(1)
■	llénça	(5)

746 CARRACA

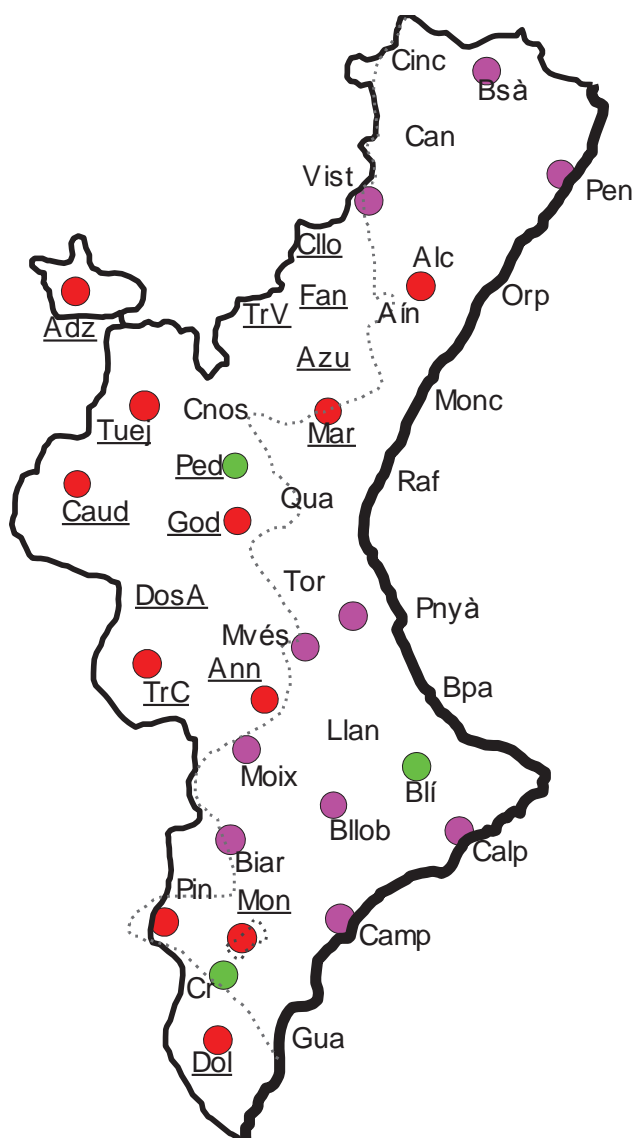
□	(altres)	(5)
■	[tʃ]i[tʃ]arra	(11)
■	carraca	(6)
■	carranc	(4)
■	carrau	(2)
■	matraca	(15)

747 ZAMBOMBA

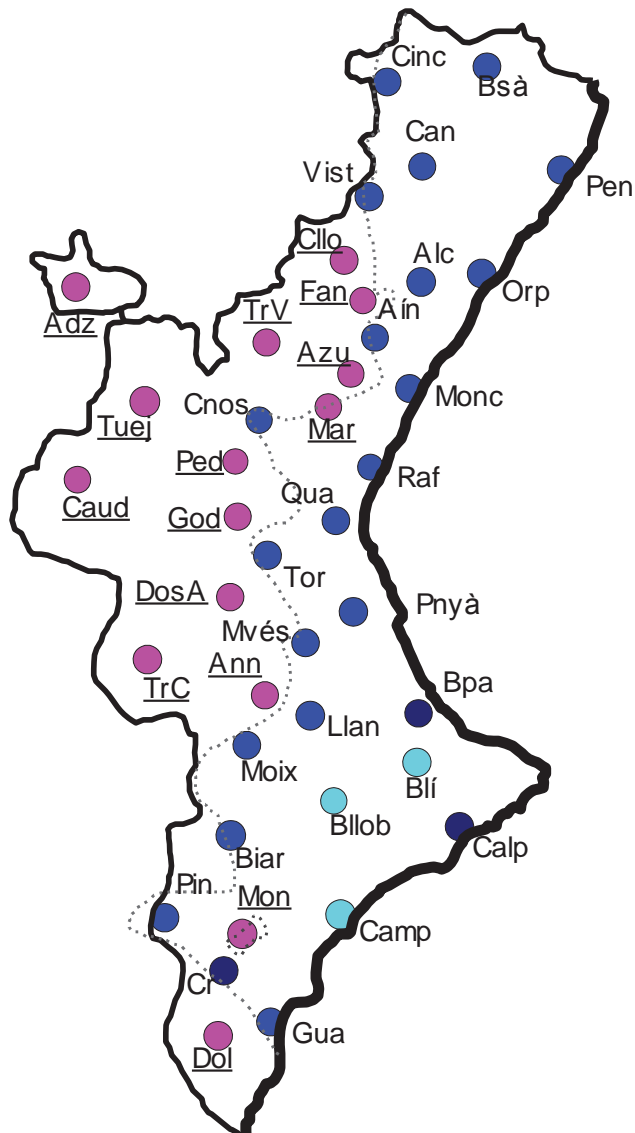
■	pand[ó]rga	(9)
■	sabomba	(2)
■	sambomba	(11)
■	sambumba	(4)
■	sibomba	(1)
■	simbomba	(7)
■	zambomba	(3)
■	zambumba	(3)
■	zimbomba	(2)

749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES

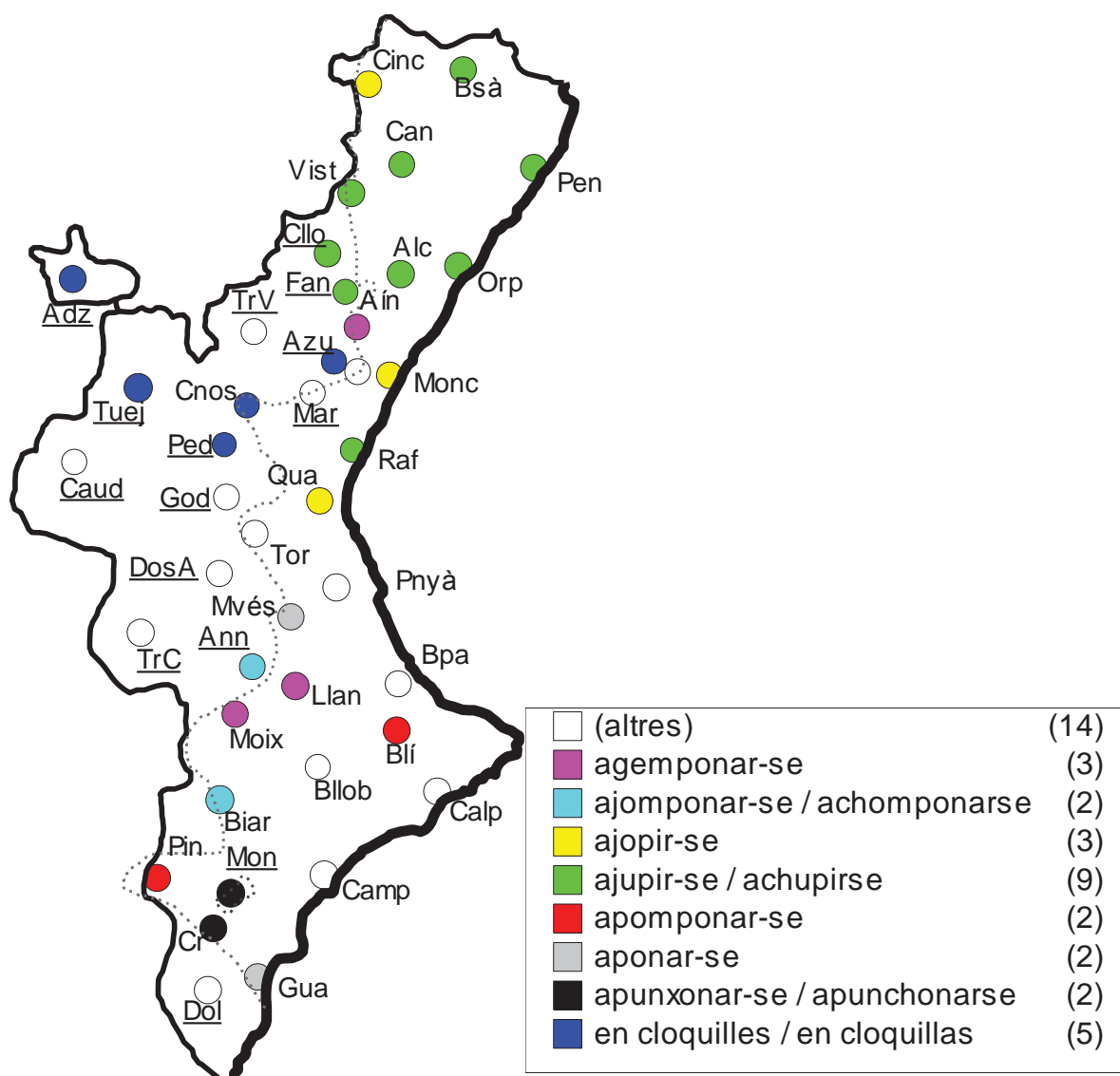
■	band[ú]ria	(3)
■	mand[ú]ria	(10)
■	mand[ú]ria	(11)

750 ARRODILLARSE

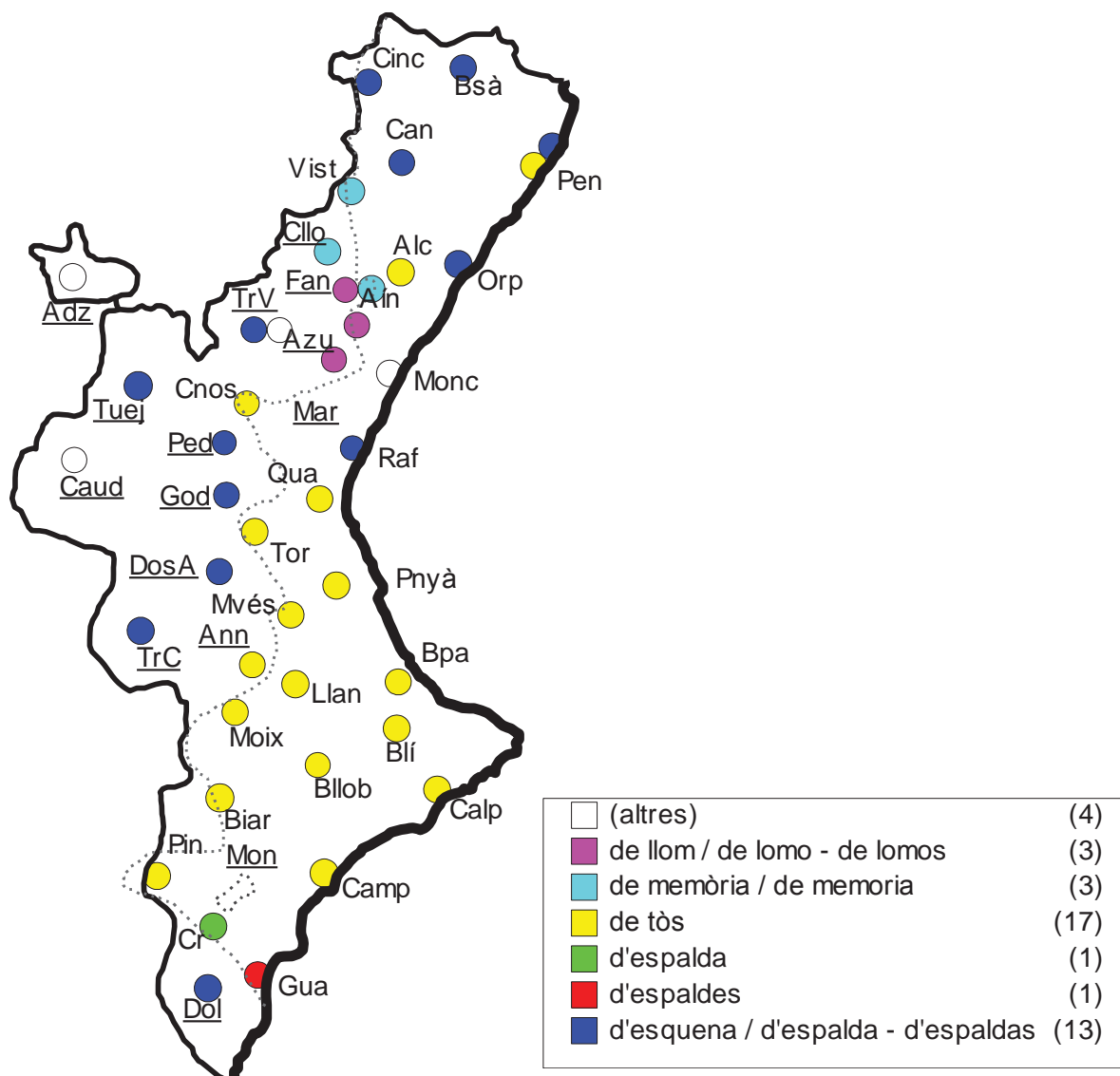

■	agenollar-se	(20)
■	arrodillarse	(15)
■	engenollar-se	(3)
■	genollar-se	(3)

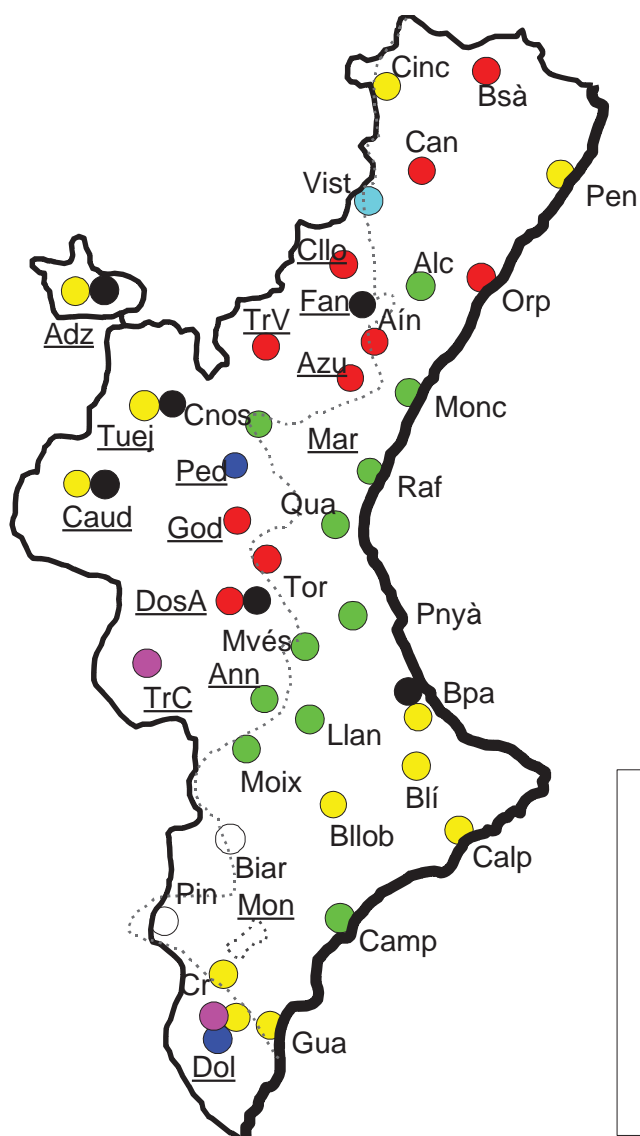
754 PONERSE EN CUCLILLAS

754b CAER DE ESPALDAS

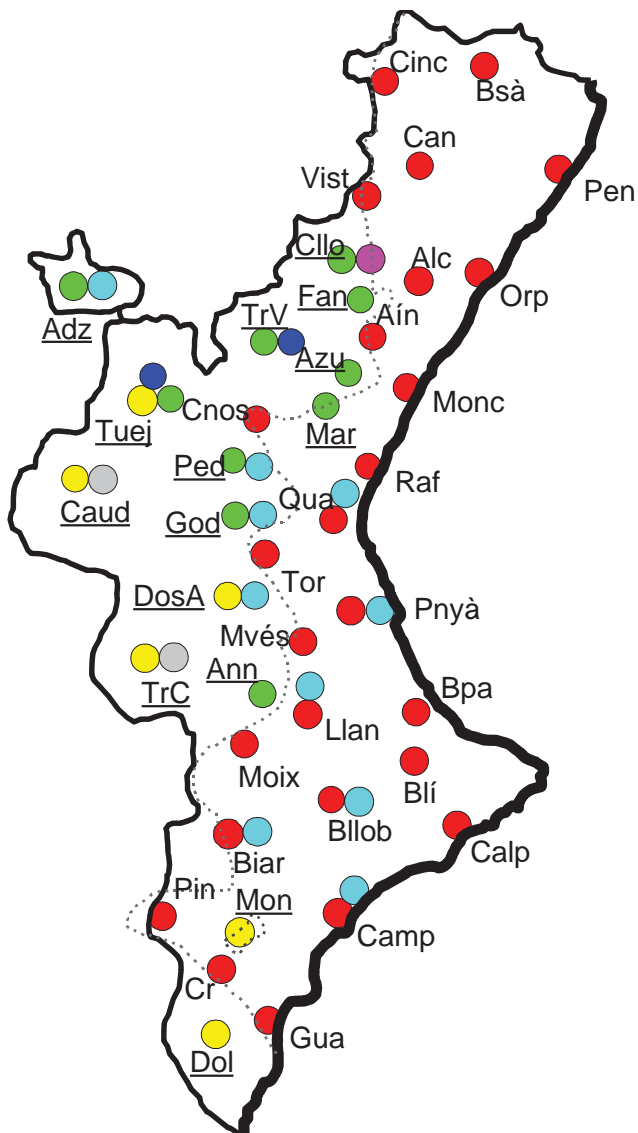

756a EMPEZAR

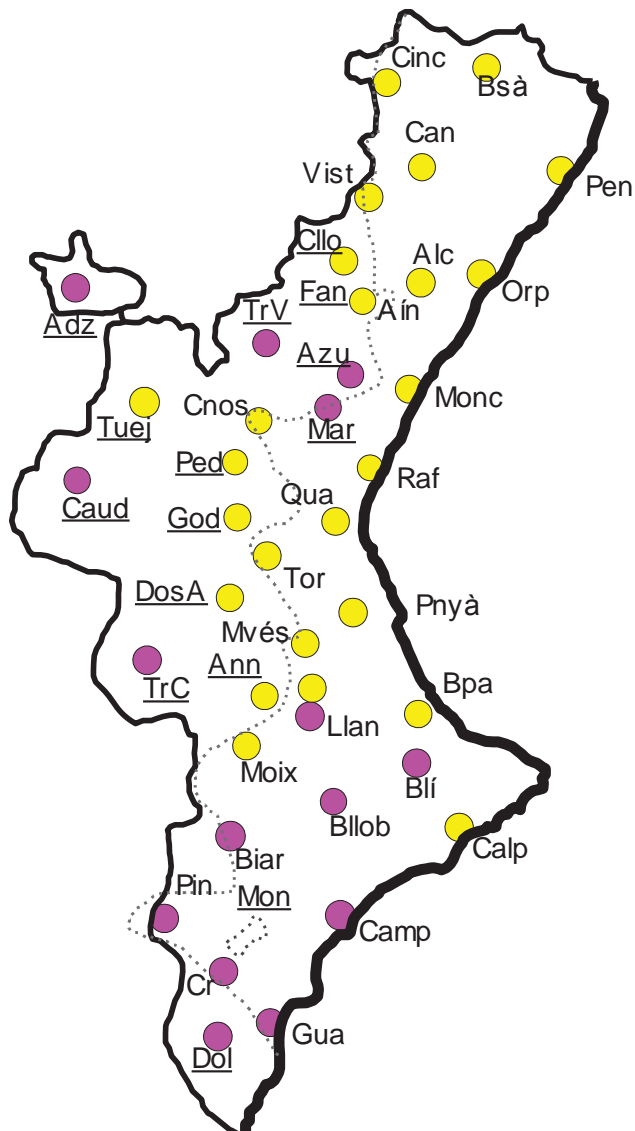
□	acomençar	(2)
■	alcomen[s]ar	(11)
■	començar / comenzar	(12)
■	empezar	(2)
■	emprecipiar	(1)
■	encomençar	(1)
■	escomençar / escomenzar	(10)
■	principiar	(6)

763 EL ARADO

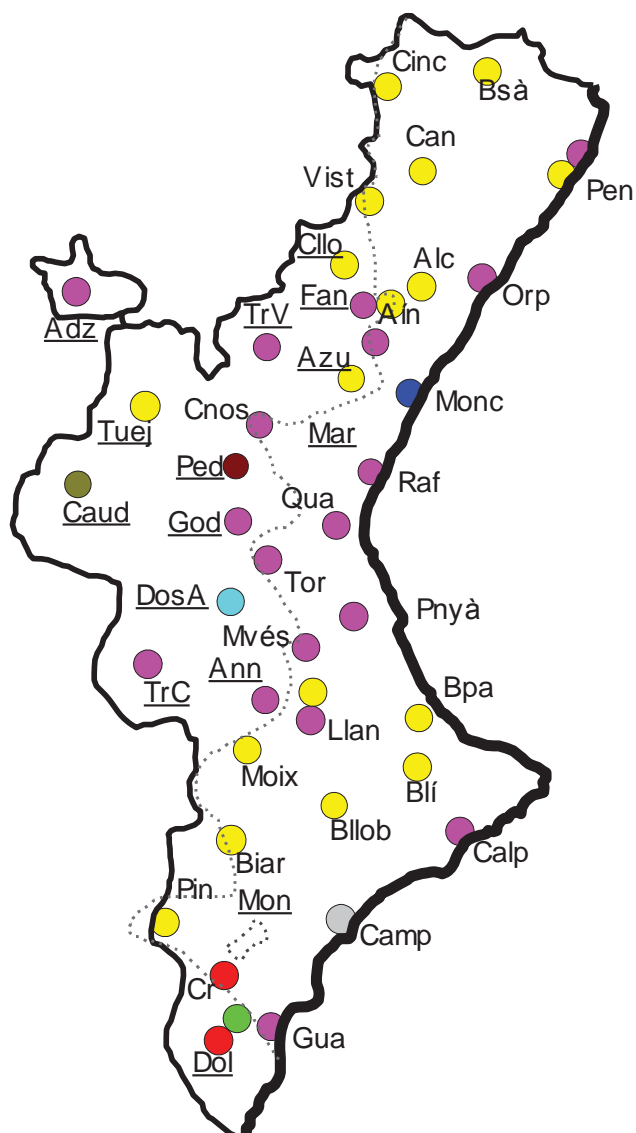
■	aladre	(26)
■	aladro	(10)
■	arado	(6)
■	forcal	(1)
■	forcall	(1)
■	forcat	(10)
■	forcate	(2)

774a VARAS

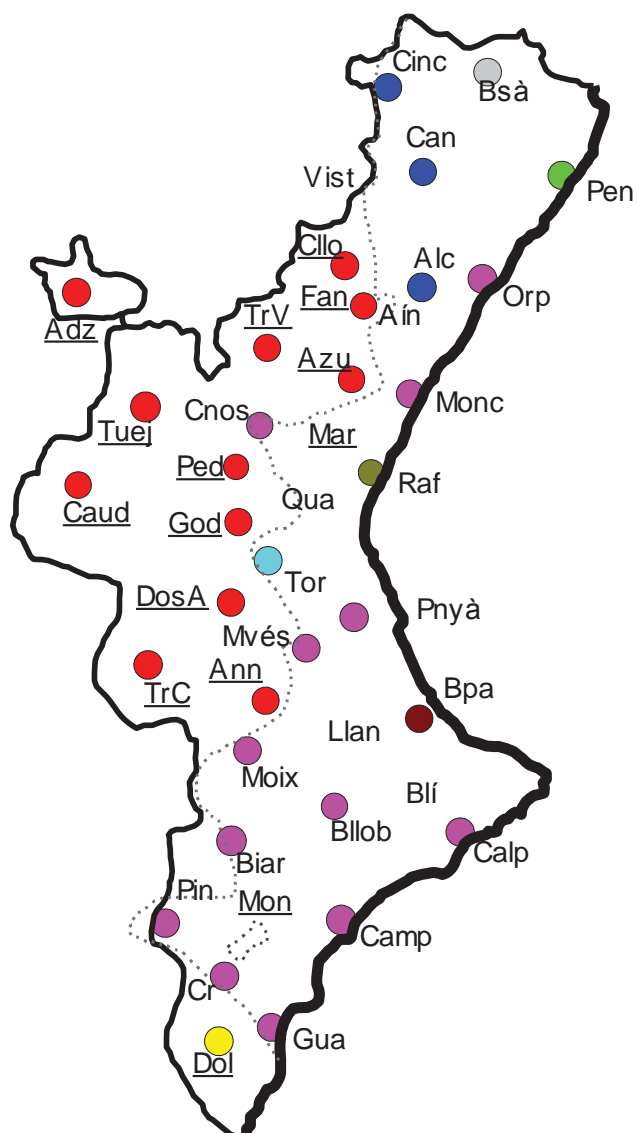
●	barres / barras (25)
●	vares / varas (15)

782a TERRENO ABANDONADO

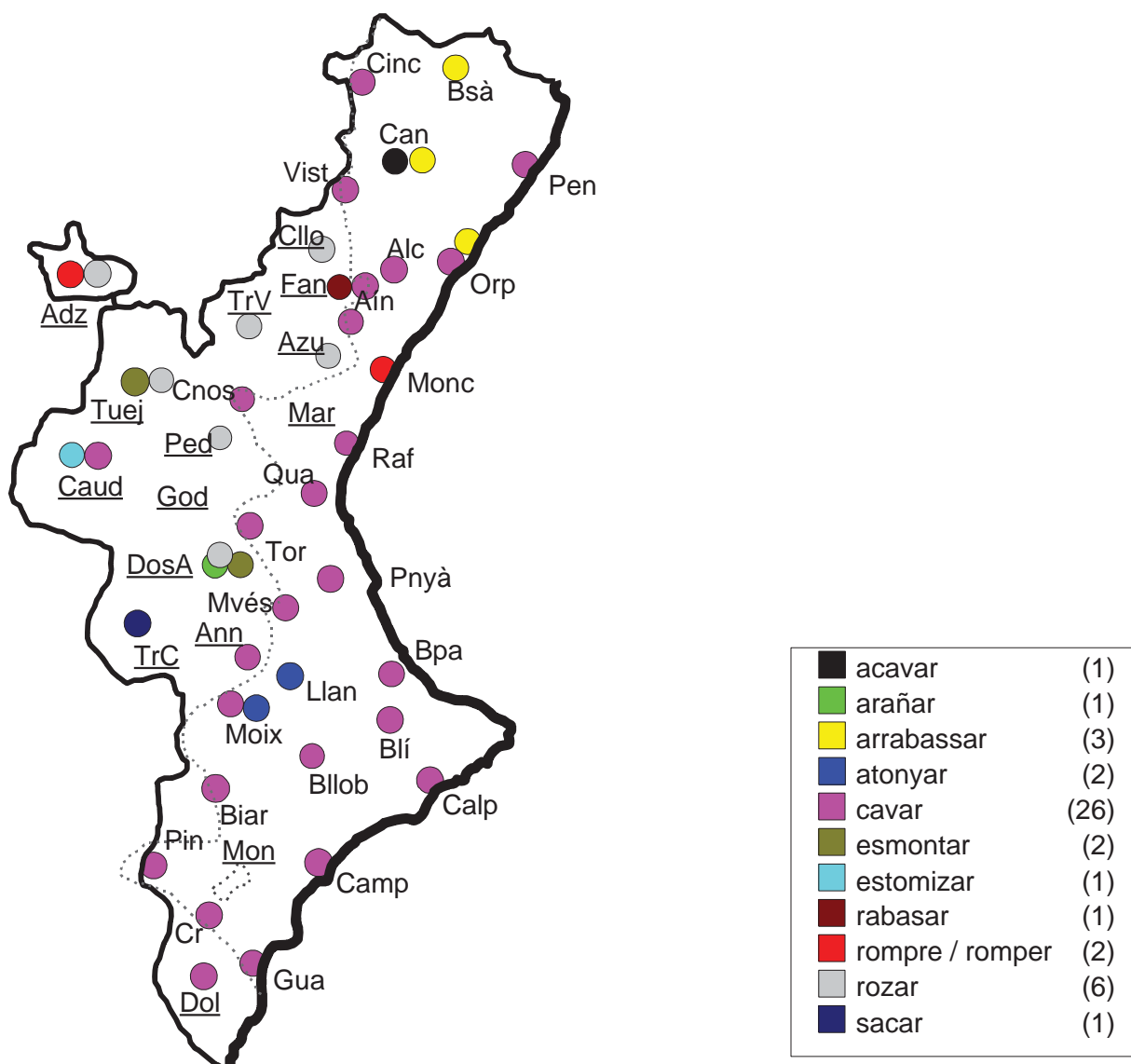
■	erm / yermo	(17)
■	iriazó	(1)
■	méro	(1)
■	monte blanco	(1)
■	perdut / perdido	(18)
■	piazo perdido	(1)
■	prado	(2)
■	rastrojo	(1)
■	terreno perdido	(1)

782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO

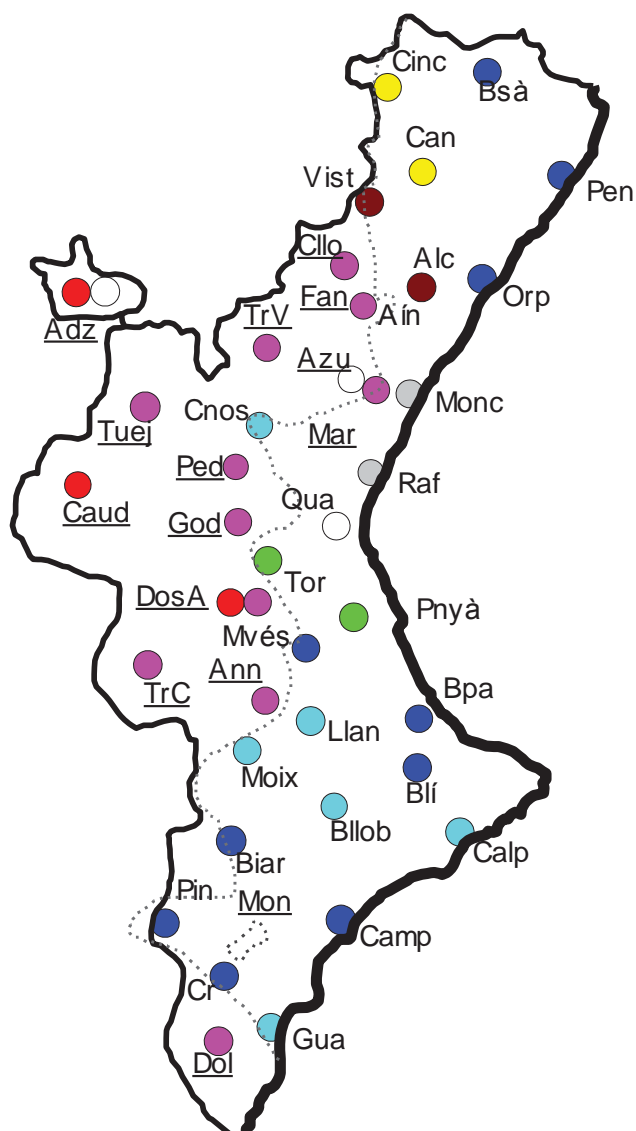

■	añi[bés]	(1)
■	barbecho	(12)
■	goreit	(1)
■	guareit	(3)
■	guaret	(13)
■	llavorissat	(1)
■	sóto	(1)
■	terra per a rompre	(1)
■	voretat	(1)

782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA

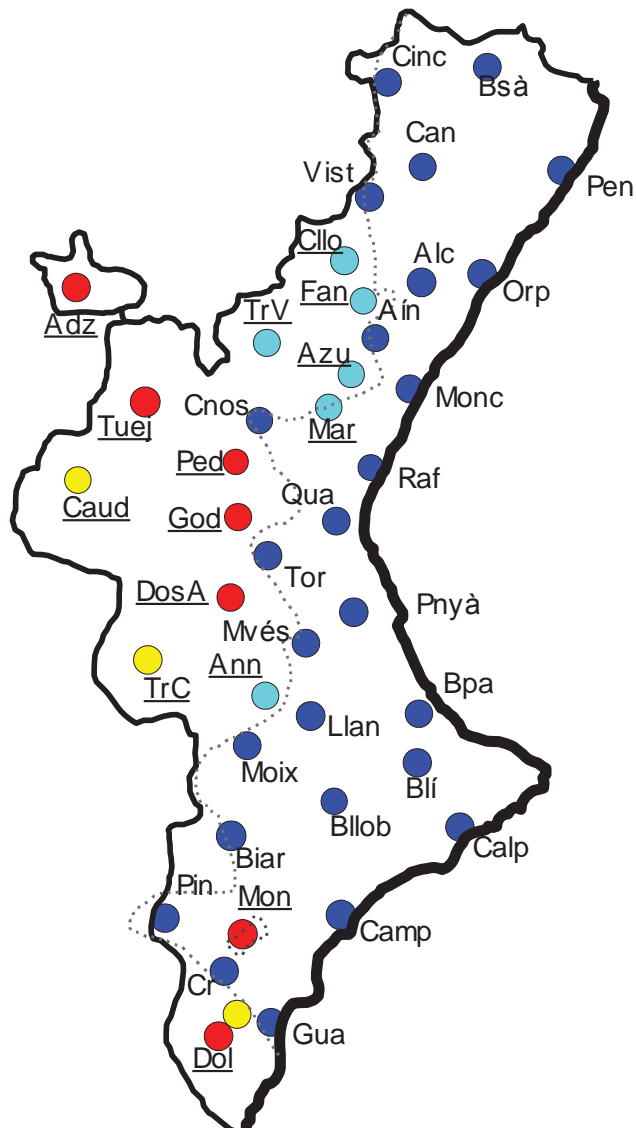

782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO

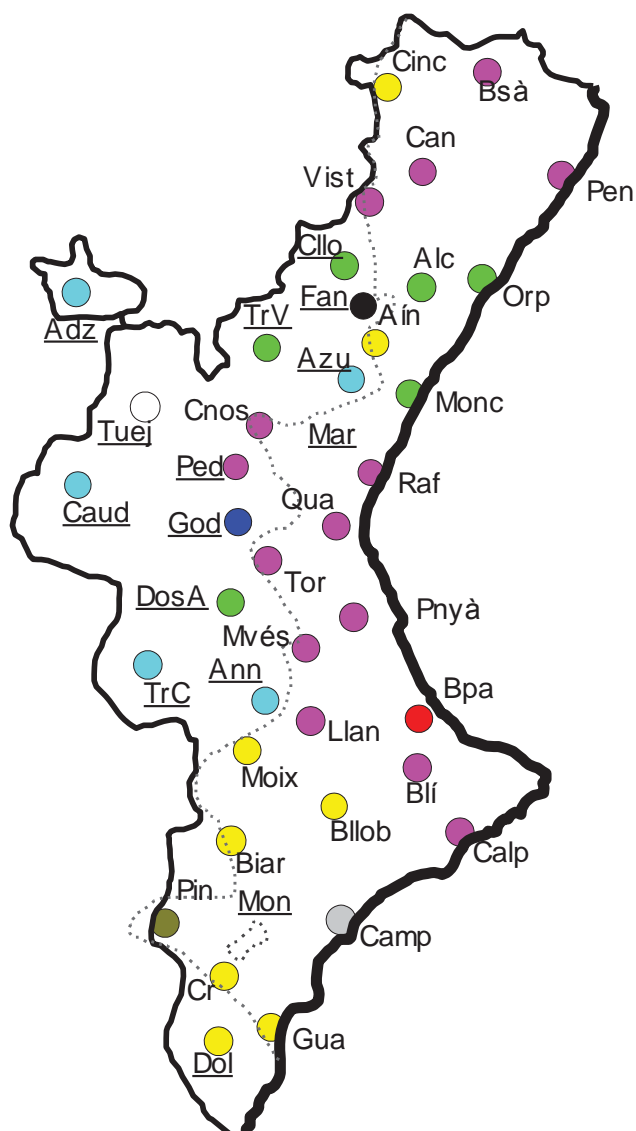
□ (altres)	(3)
■ (red)	levantar (3)
■ (grey)	llaurar (2)
■ (green)	primera rella (2)
■ (purple)	romper (11)
■ (yellow)	rompissar (2)
■ (blue)	rompre (10)
■ (light blue)	rómprer (6)
■ (dark red)	trençar (2)

783 ESTIÉRCOL

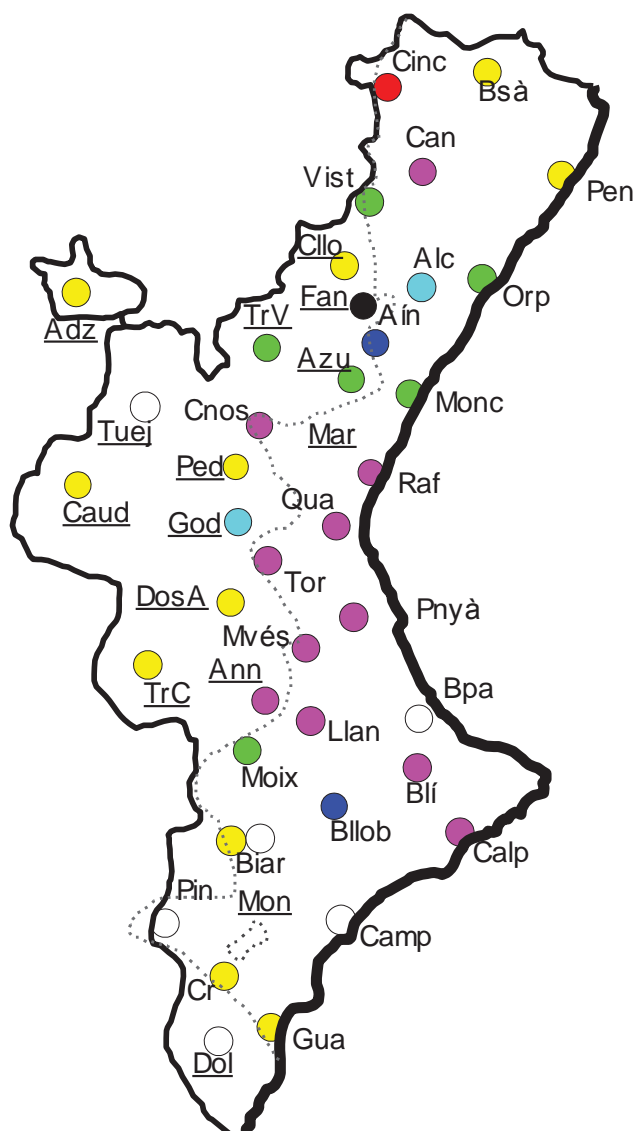
■ basura	(3)
■ estiércol	(7)
■ fem	(26)
■ yemo	(6)

783b TABLEAR

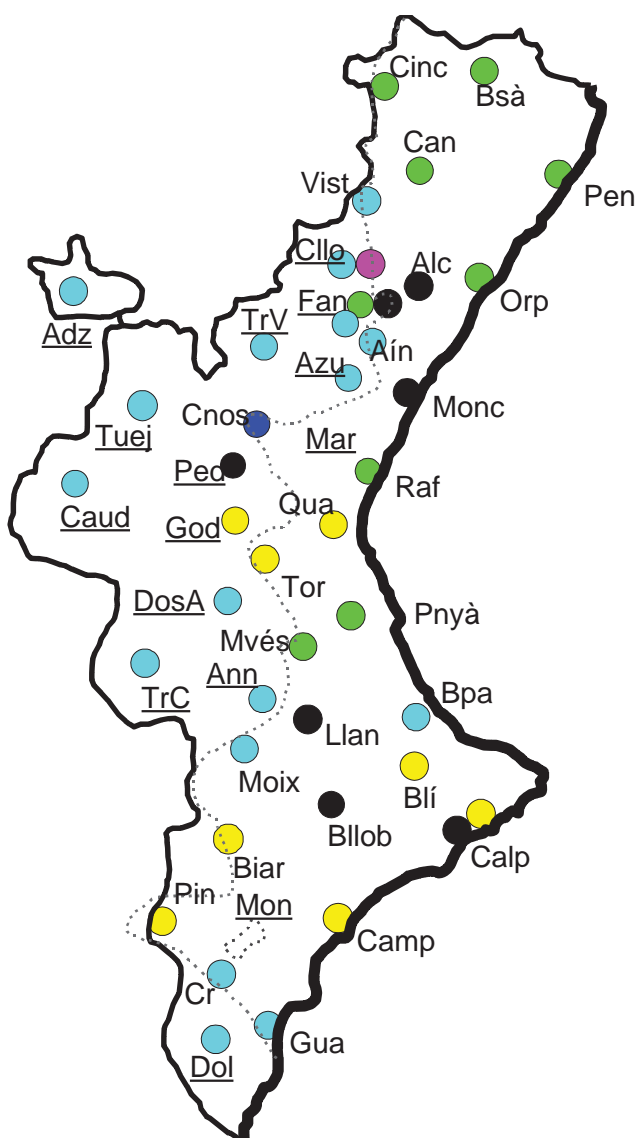
ataular / atablar	(8)
empostar	(1)
entablear	(1)
entaular	(1)
entaular / entablar	(14)
tablear	(4)
tabletear	(1)
taular	(1)
taular / tablar	(6)
tregillar	(1)
trellijar	(1)

783c ATABLADERA (DIBUJO)

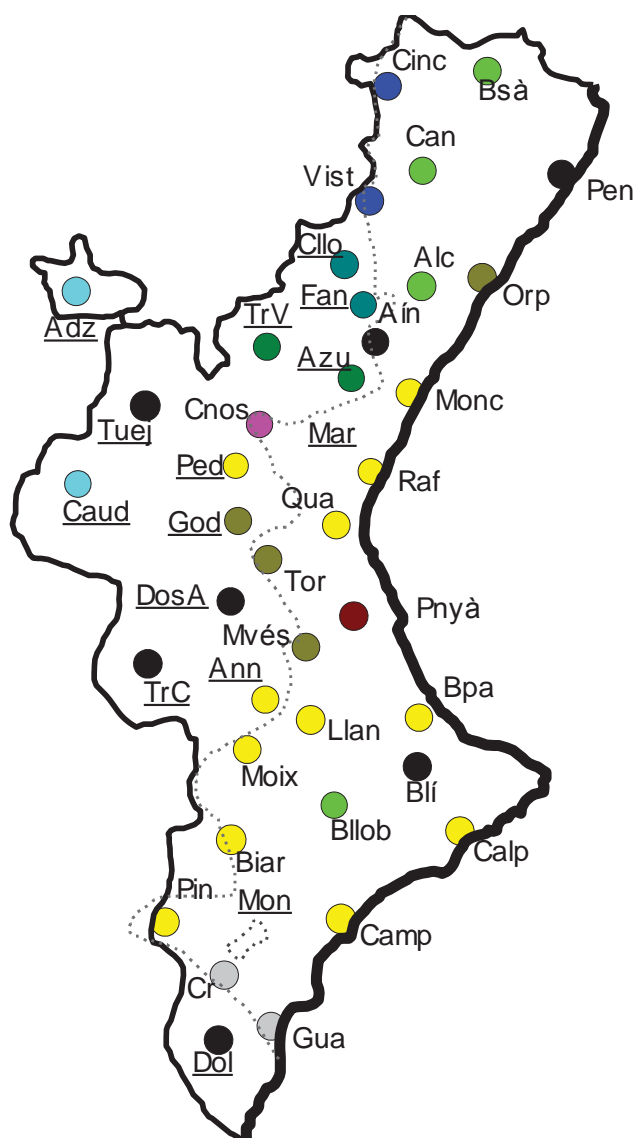
□ (altres)	(6)
■ ataulador	(1)
■ atauladora	(2)
■ entabladora	(1)
■ entauladora	(11)
■ tabladora	(1)
■ taula / tabla	(11)
■ tauladora	(1)
■ tauladora / tabladera	(6)

783d ESCARDAR

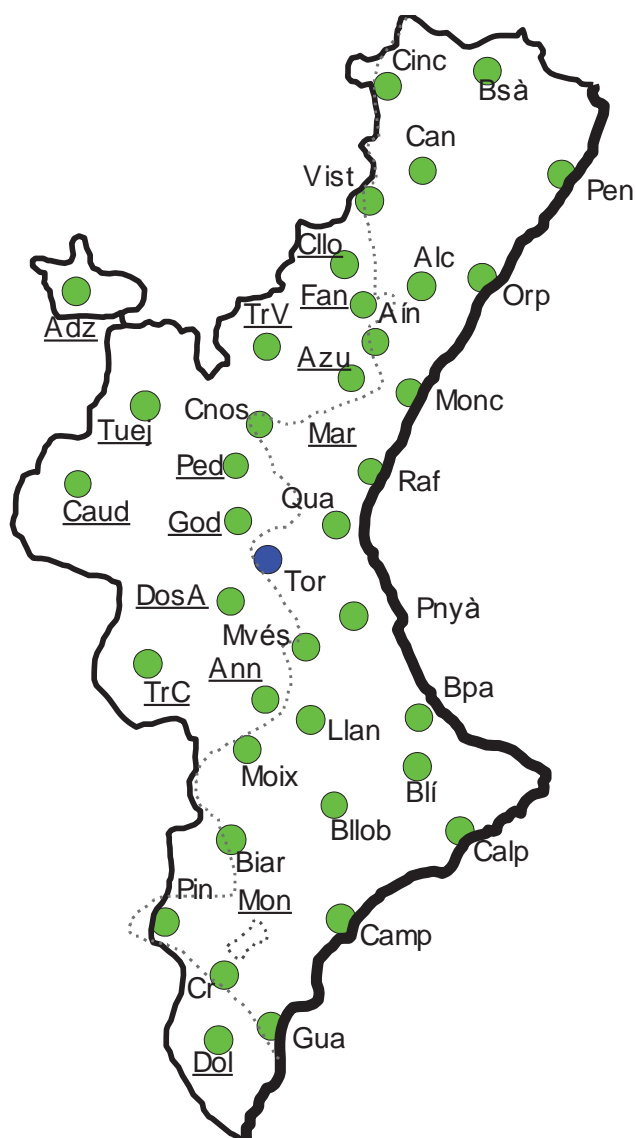
■ (altres)	(7)
■ birbar	(9)
■ entrecavar	(8)
■ esbirbar	(1)
■ esbisbar	(1)
■ escardar	(16)

783e ESCARDILLO

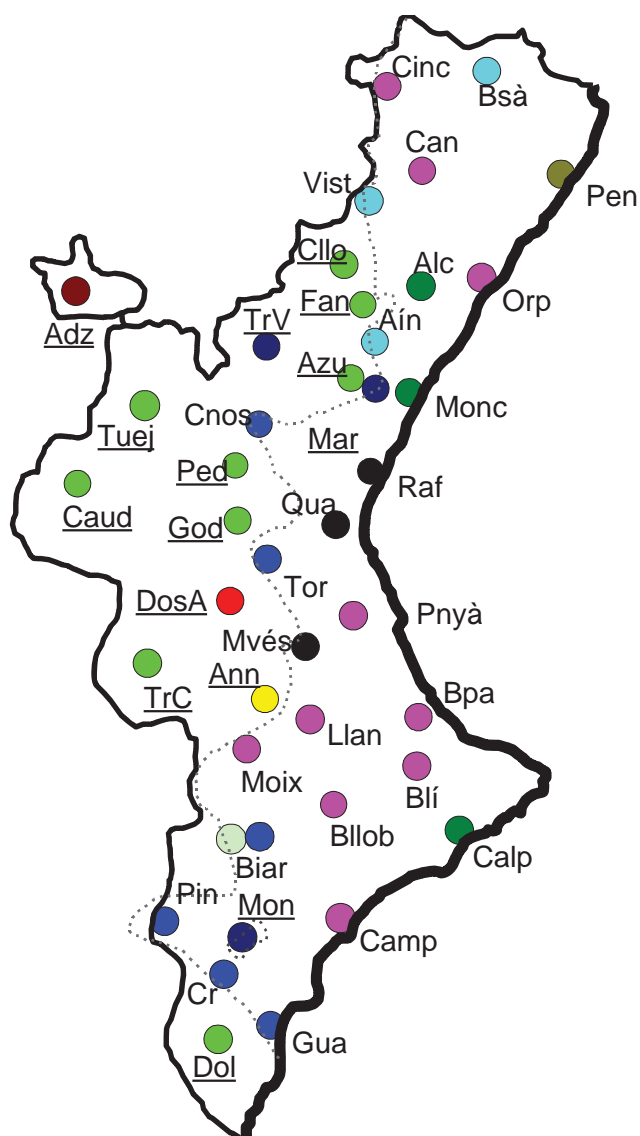
■ (altres)	(7)
■ [a]ixadella	(4)
■ [a]ixadeta / azadica	(12)
■ [e]ixadella	(2)
■ [e]ixadeta	(1)
■ azuelo	(2)
■ fesseta	(2)
■ ganchuelo	(2)
■ jadica - jadilla	(2)
■ ll[a]gonet	(1)
■ ll[e]gonet / legonico	(4)

783f SEGAR

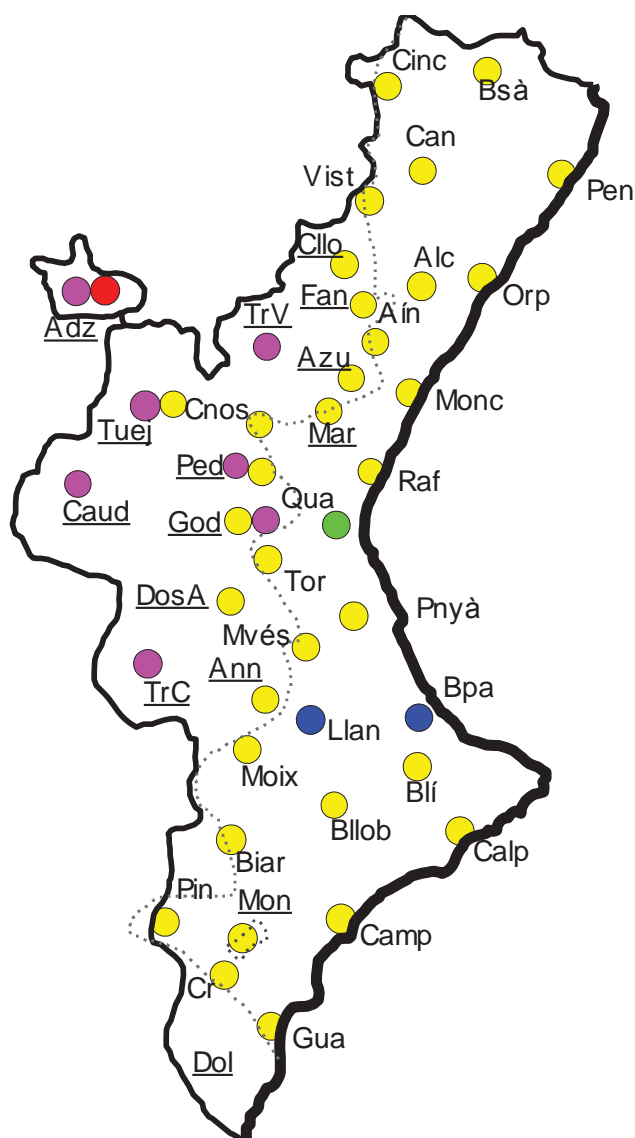
■	assegar	(1)
■	segar	(38)

784b MANADA DE MIES

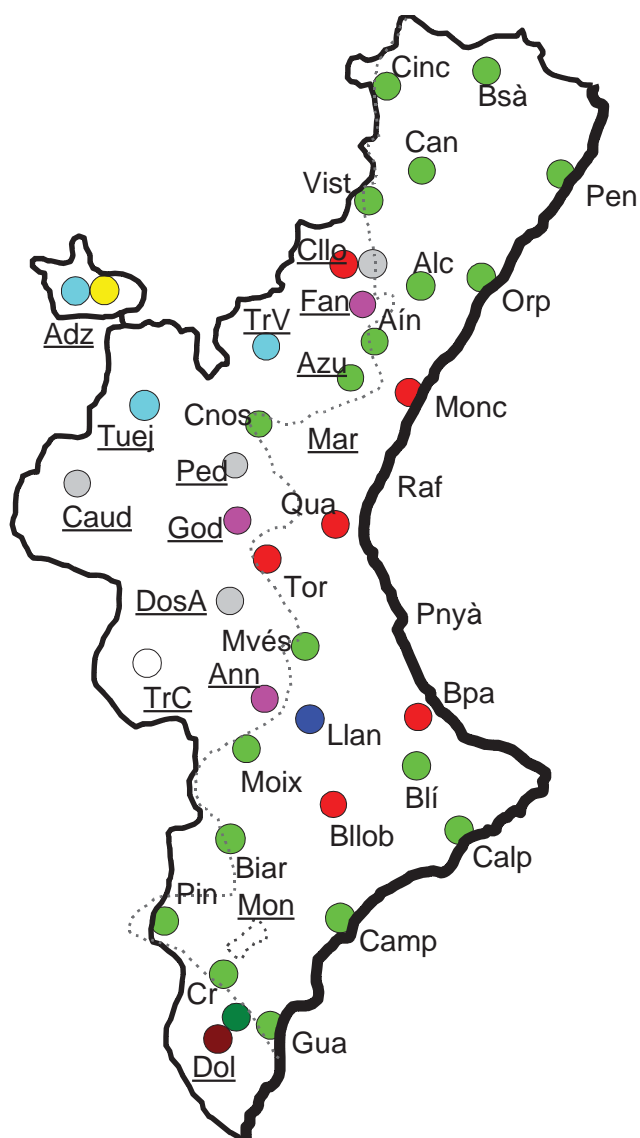
alcada	(1)
arcada	(9)
arcado	(1)
falcada	(6)
falcat	(10)
grapàt	(3)
manada	(3)
manat	(3)
manajo	(1)
menat	(3)
sarpada	(1)
falçada	(1)

785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?)

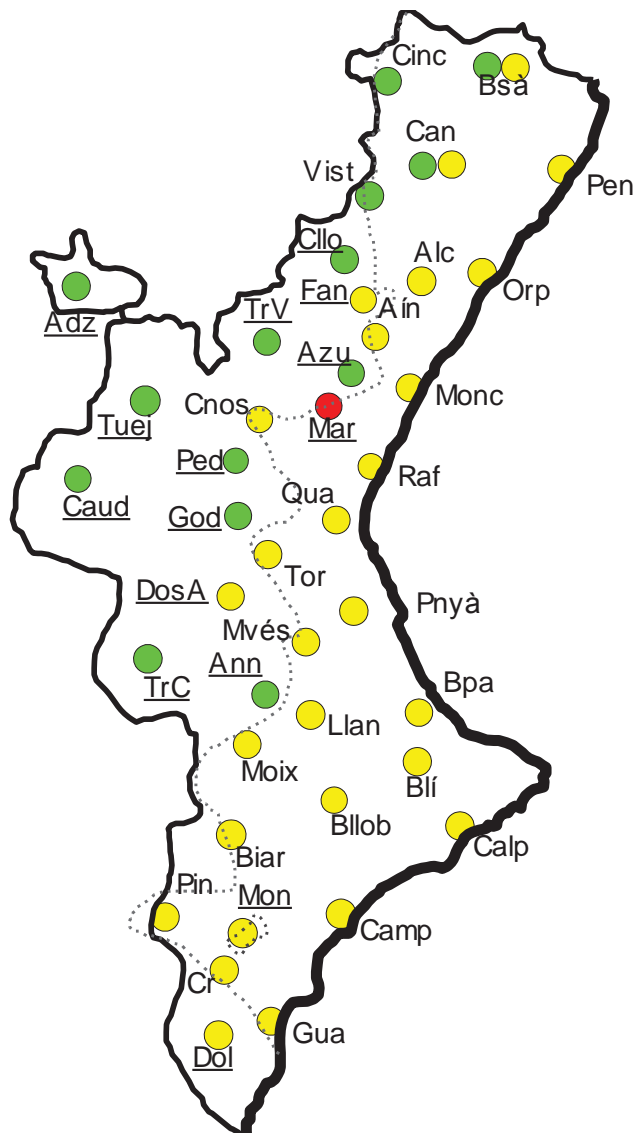
■	fajo	(1)
■	feix	(1)
■	garba	(33)
■	gavella	(2)
■	haz	(7)

785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?)

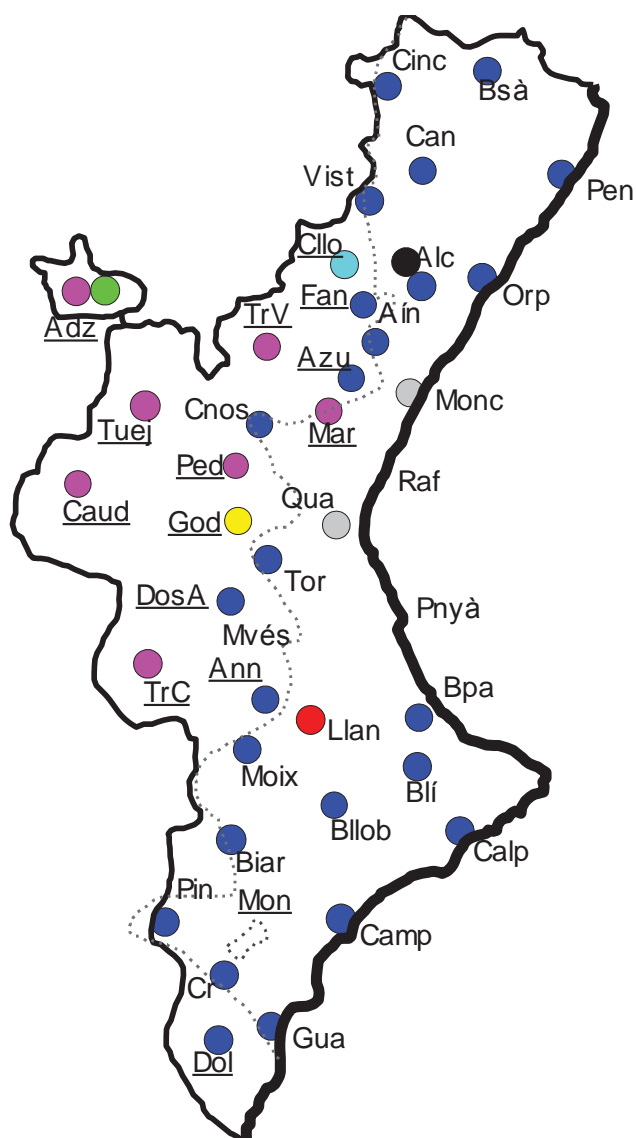
■	càrrega / carga	(6)
■	cavalló / cavallón	(19)
■	cina	(1)
■	costal	(1)
■	garbera	(3)
■	hacina	(3)
■	trasnal	(1)
■	tresnal	(4)
■	trinal	(1)
■	trisnal	(1)

785c ACARREAR

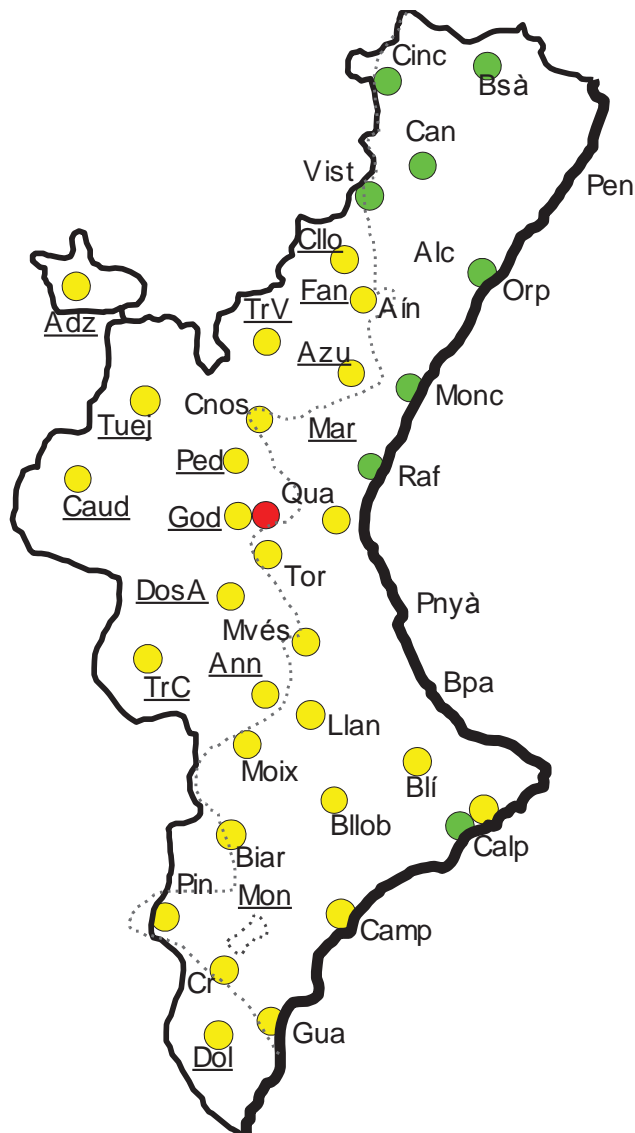
■	acarear	(1)
■	carrejar / acarrear	(14)
■	garbejar / garbear	(28)

786c HACINA

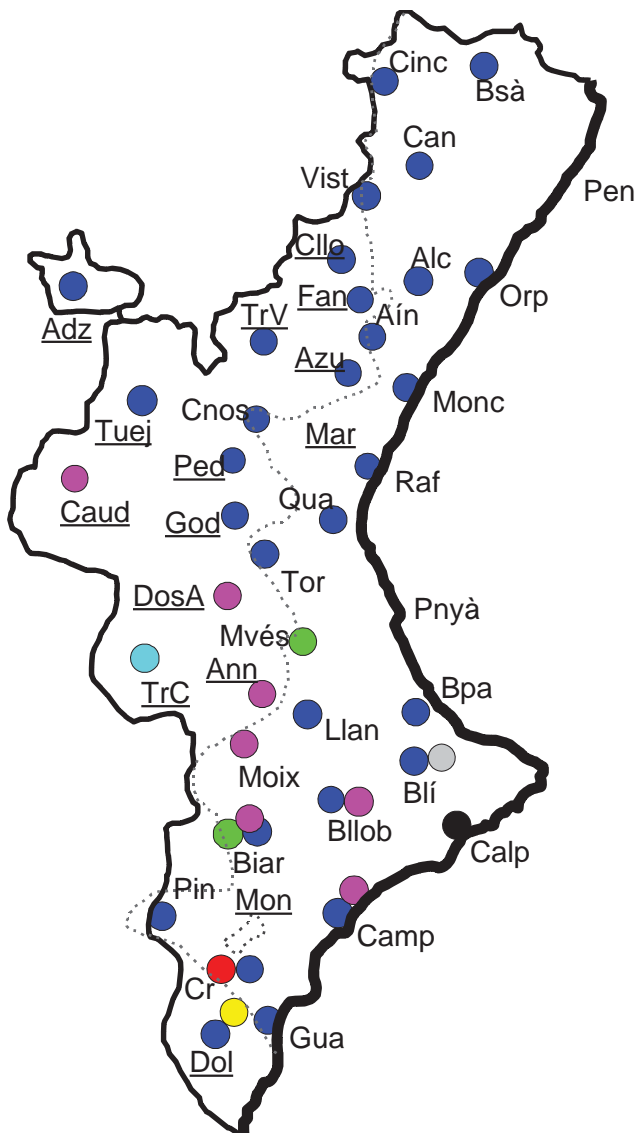
■	cavallons	(1)
■	cina	(1)
■	el ruedo	(1)
■	garbera	(25)
■	hacina	(7)
■	jina	(1)
■	mòla	(2)
■	molada	(1)

786d PARVA

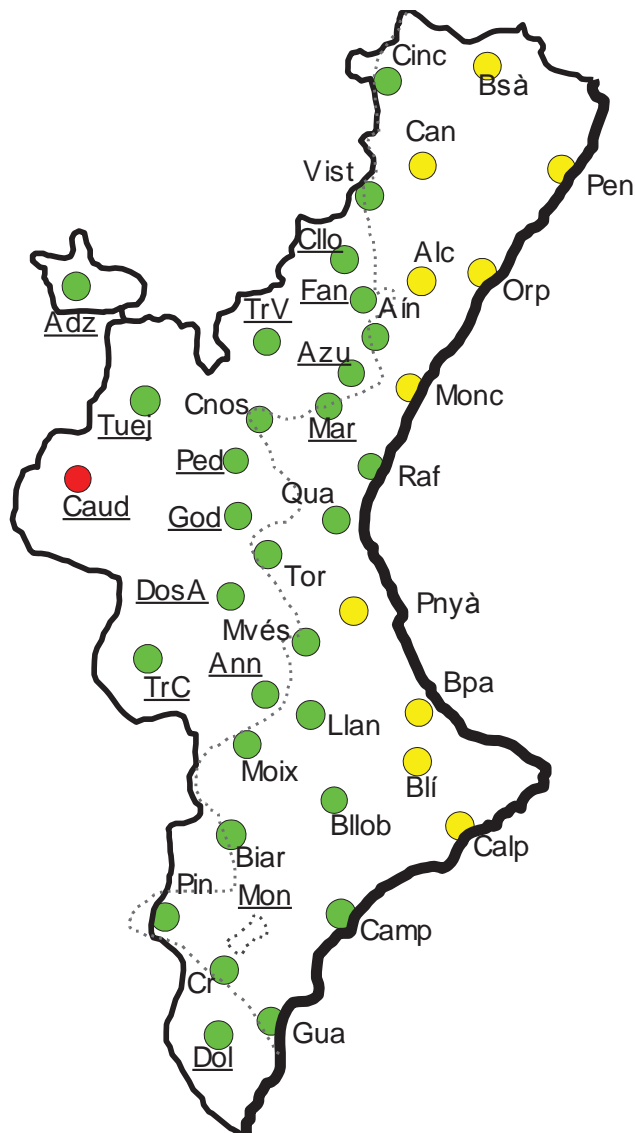
■	aserrado	(1)
■	erada	(8)
■	parva	(27)

786e TRILLO

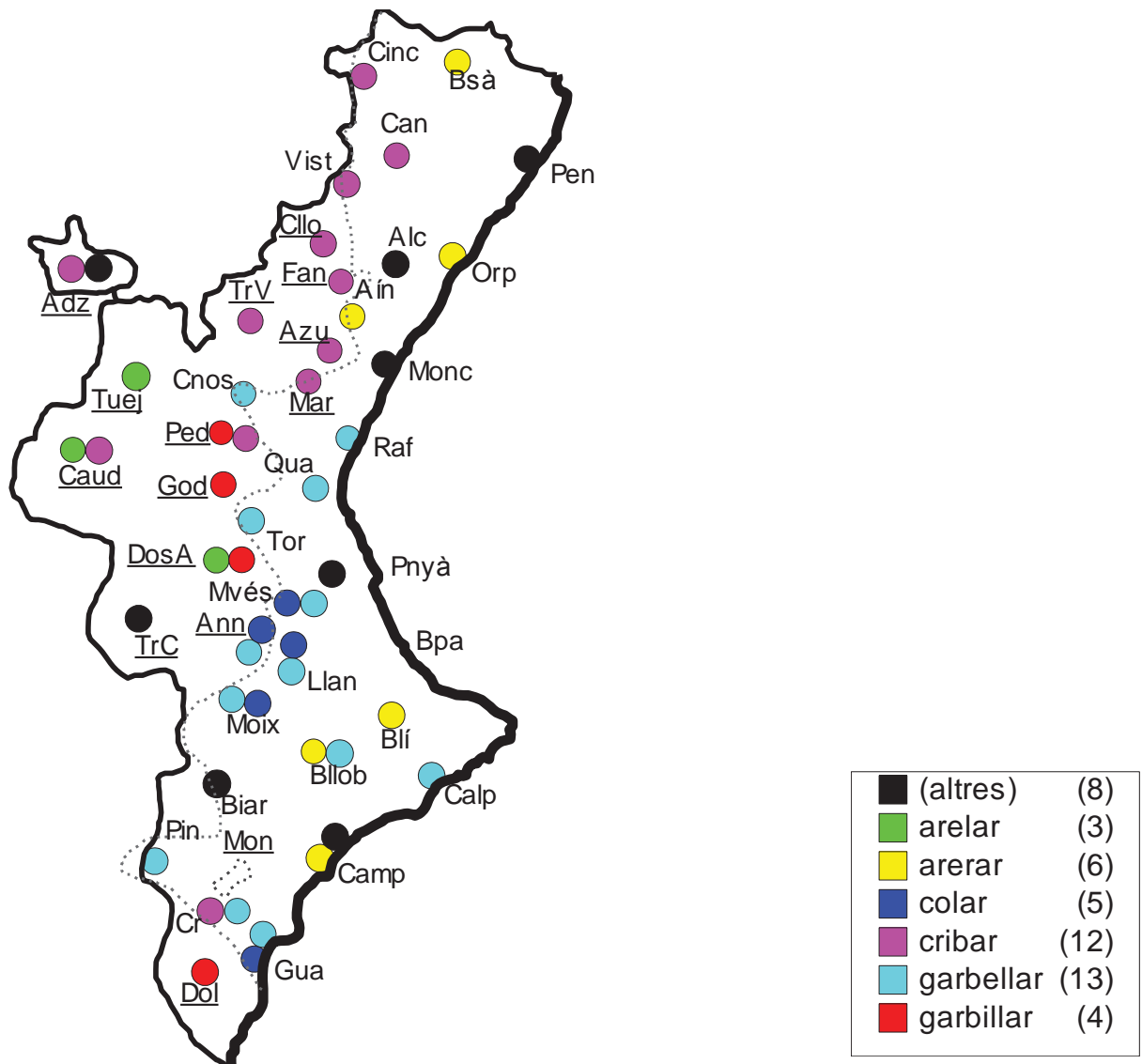
■	rogló	(1)
■	rugló	(2)
■	rulo	(1)
■	trill / trillo	(30)
■	trilla	(6)
■	trillón	(1)
■	tronquet	(1)
■	trull	(1)

786g AVENTAR

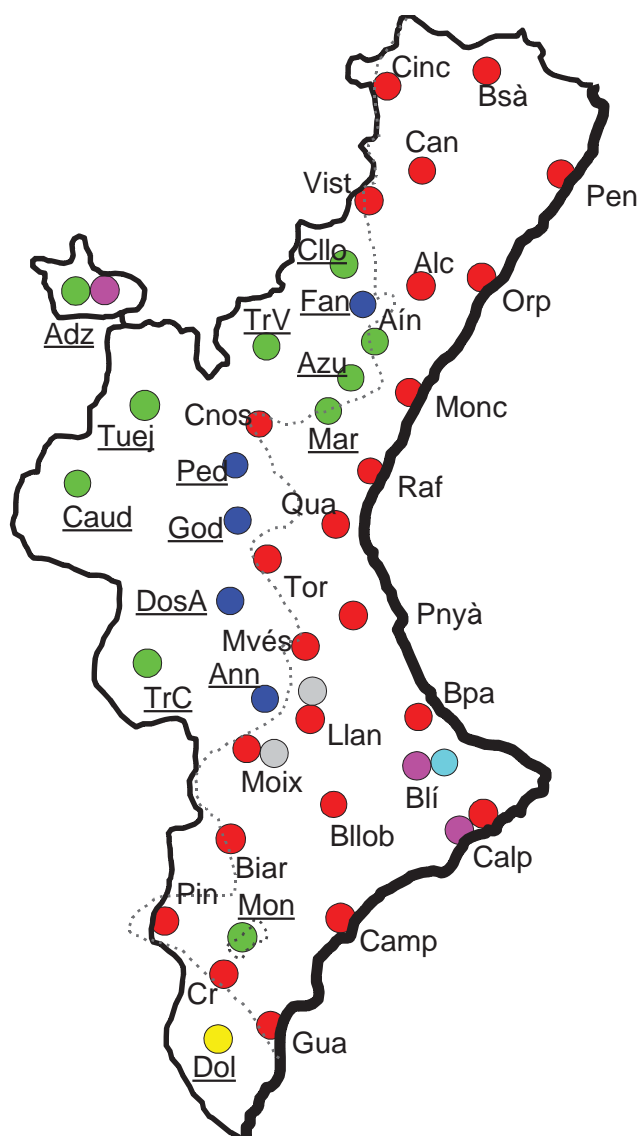

■	ablentar	(1)
■	aventar	(29)
■	ventar	(10)

787b ACRIBAR

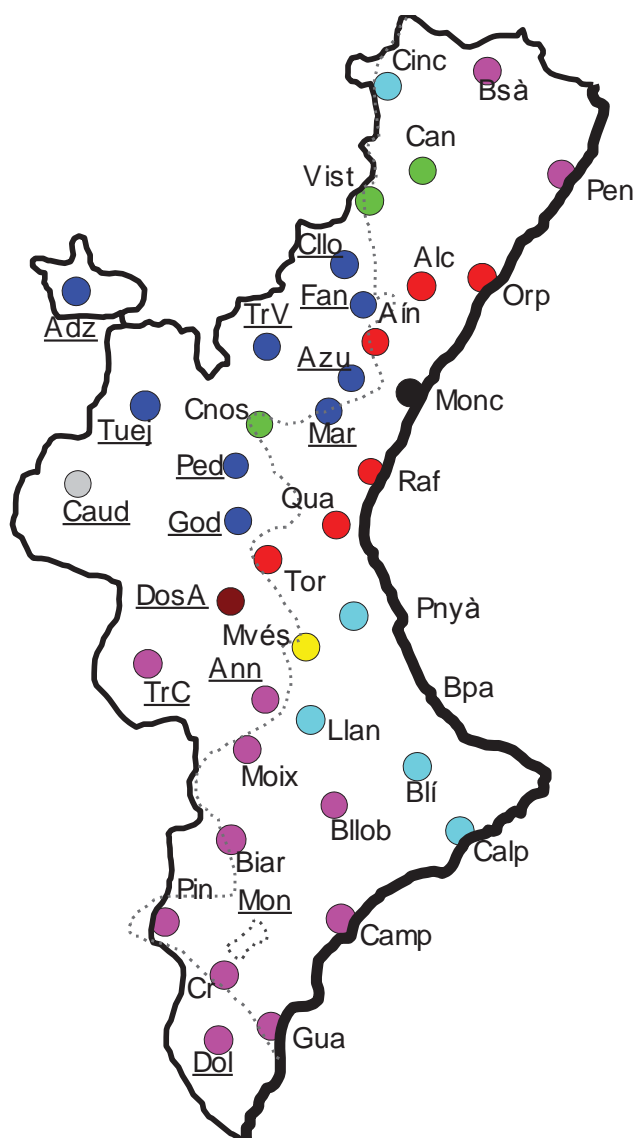

790 LA VID Y EL VINO / 792 TRONCO DE LA VID (CEPA)

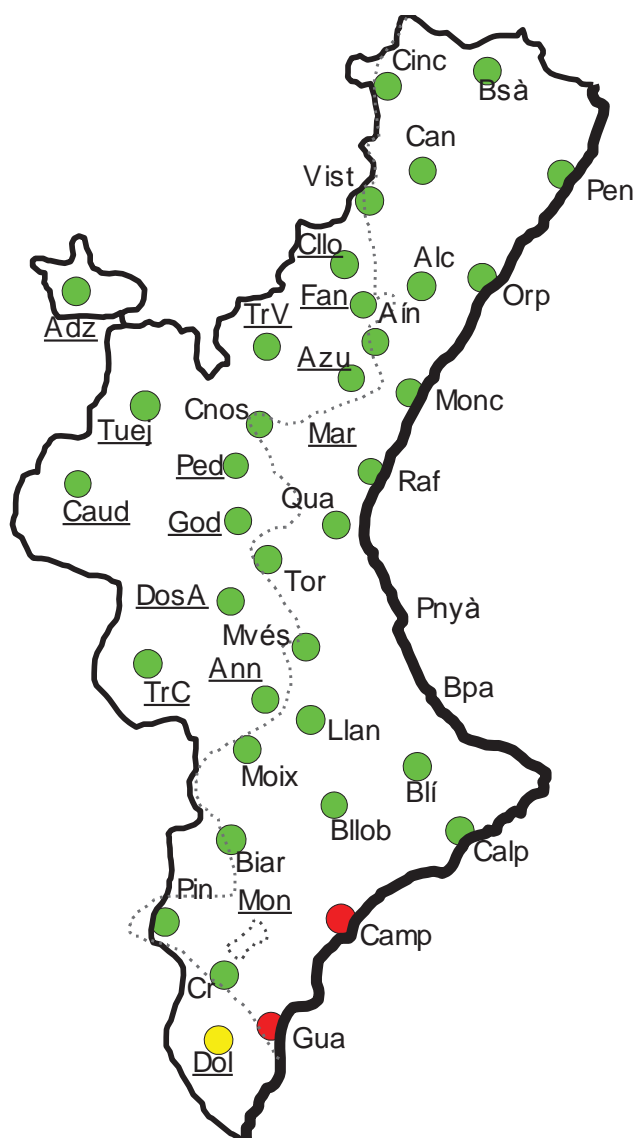
■	cep	(24)
■	cepa	(10)
■	cepa de viña	(1)
■	cepo	(5)
■	parra	(3)
■	parral	(1)
■	vi	(2)

792a SARMIENTO

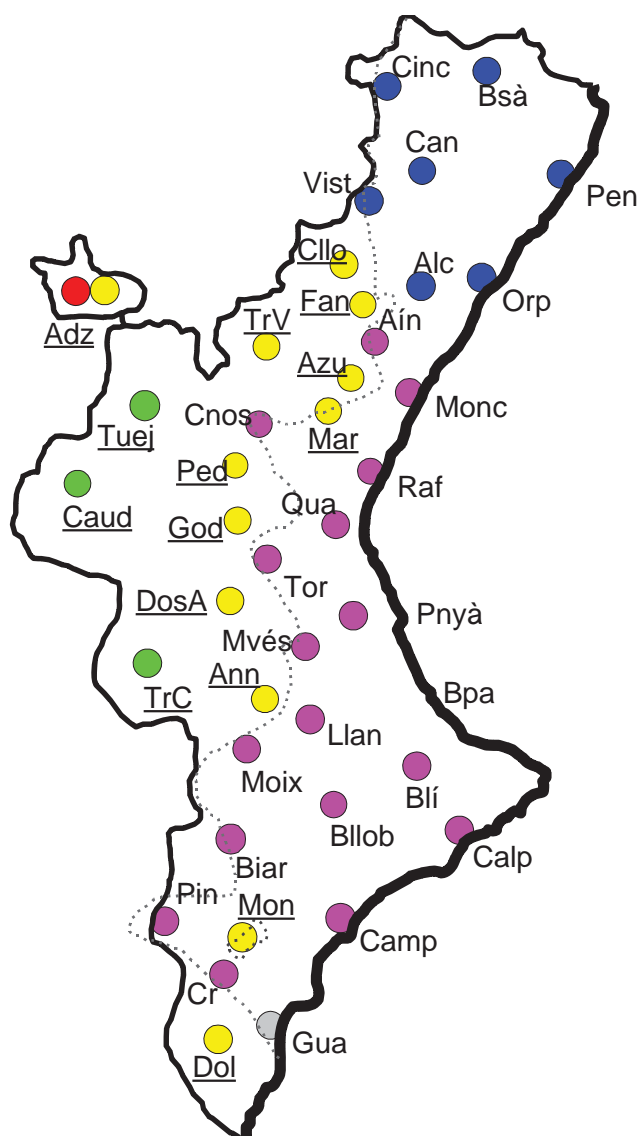
■	[a]ixarment	(6)
■	[e]ixarment	(3)
■	eixerment	(1)
■	jarmiento	(9)
■	s[a]rment / sarmiento	(12)
■	s[e]rment	(5)
■	salmiento	(1)
■	vara	(1)
■	zarmiento	(1)

792b CORTAR LOS SARMIENTOS

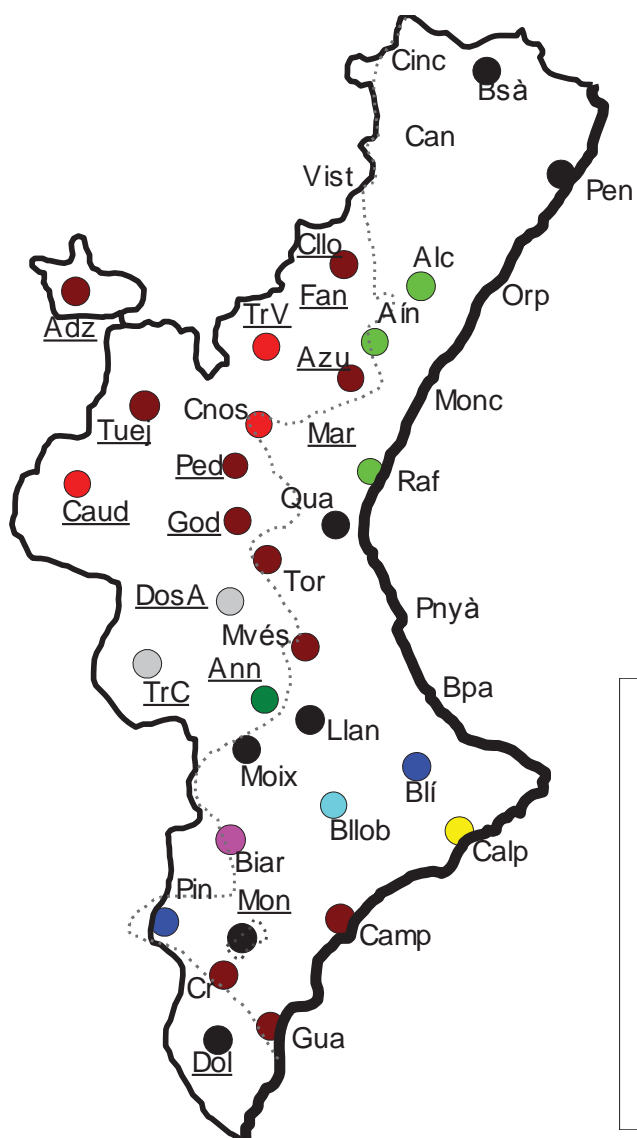
■	poar	(2)
■	podar	(34)
■	pudar	(1)

793 PÁMPANOS

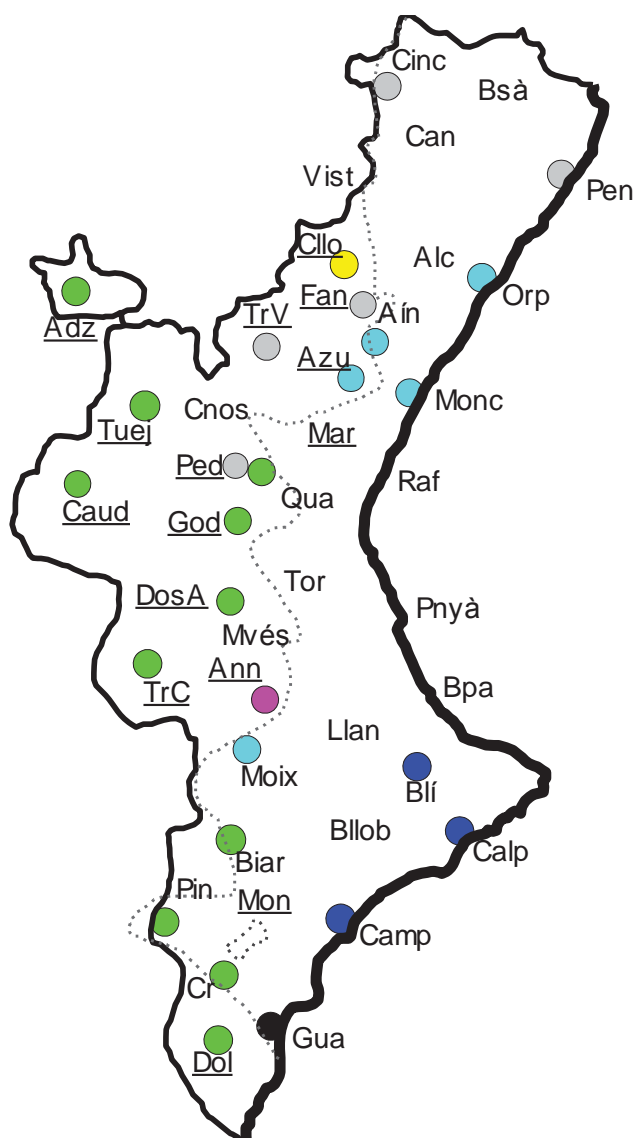
■	hoja	(1)
■	pámpana	(3)
■	pámpanos	(12)
■	pampes	(7)
■	pàmpols	(17)
■	pampanos	(1)

794 ZARCILLO (TIJERETA)

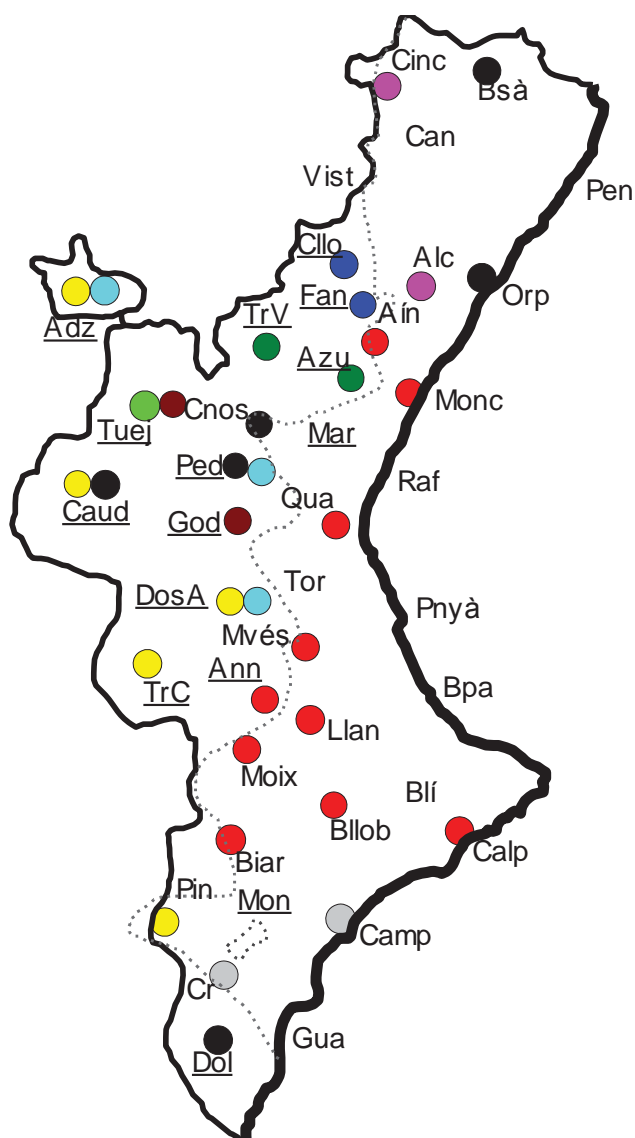
■ (altres)	(7)
■ caragol	(3)
■ estidora	(1)
■ estisora	(2)
■ estisores	(1)
■ tidora	(1)
■ tisereta - tiserica	(2)
■ tisorà / tijera	(3)
■ tisoleta / tijereta, -ica, -illa	(11)
■ ti[z]era	(1)

794a CAER LA FLOR (CERNER)

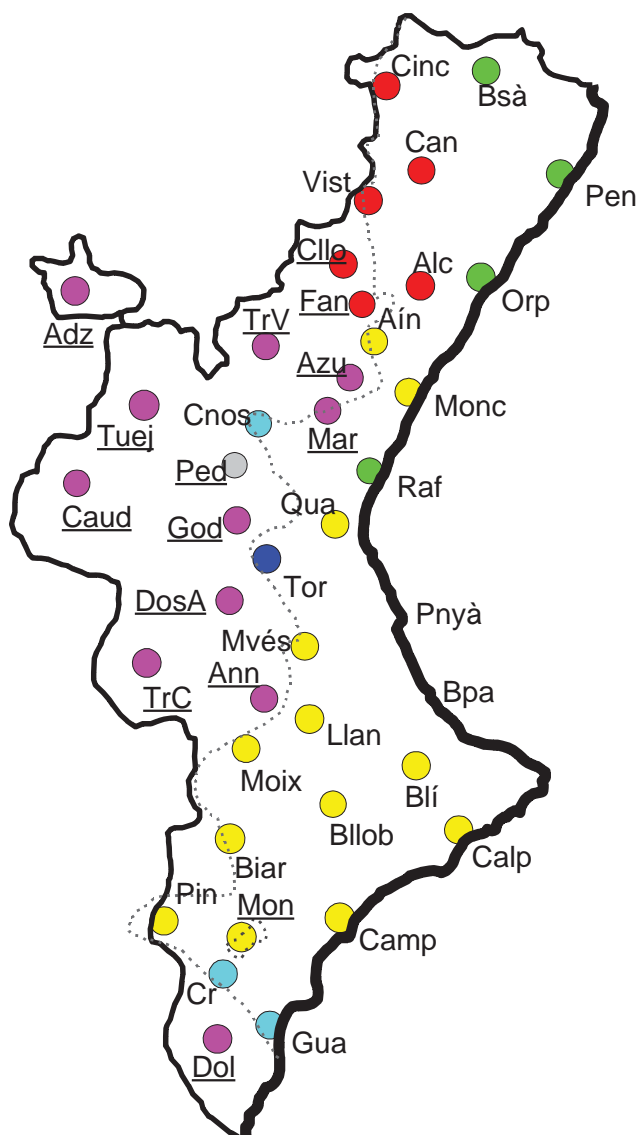
■ cendre	(1)
■ cèndre / cerner	(11)
■ cuajar	(1)
■ escombrar	(3)
■ escumar	(1)
■ espolsar	(5)
■ esporgar	(5)

794b UVA VERDE

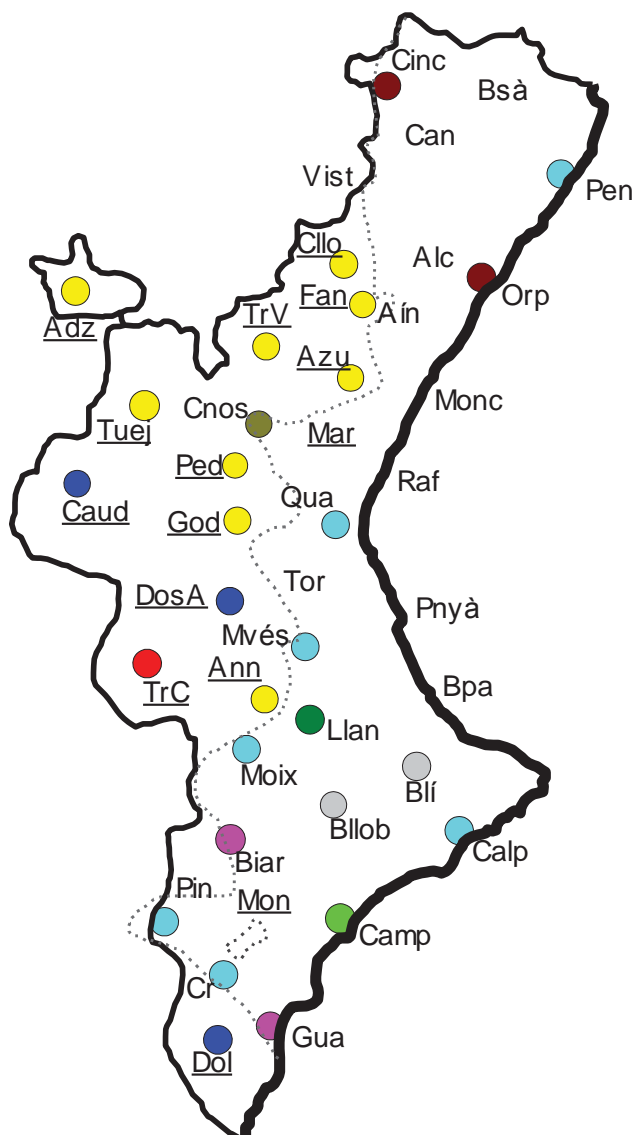
■	(altres)	(6)
■	agrace	(1)
■	agràs / agraz	(5)
■	babot - babote(s)	(2)
■	bagot	(2)
■	caberot - caberote(s)	(3)
■	cabirot	(2)
■	cabrerot	(10)
■	cabrerote	(2)
■	racimo	(2)

796 RASPAJO (ESCOBAJO)

■	barrusca	(6)
■	rapa	(4)
■	raspa	(13)
■	raspaixo	(1)
■	raspajo	(11)
■	raspall	(3)
■	rospajo	(1)

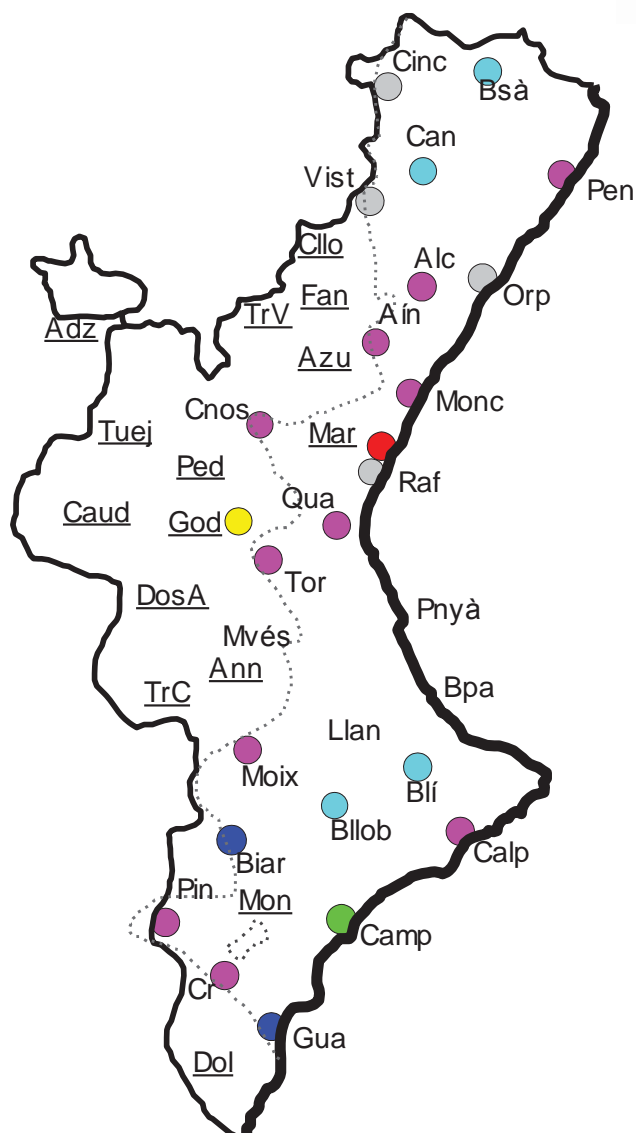
796a VENDIMIA

■	mendimia	(1)
■	velema	(1)
■	vendema	(9)
■	vendimia	(3)
■	venema	(2)
■	verema	(7)
■	veremada	(1)
■	verma	(2)
■	vrema	(2)
■	vremada	(1)

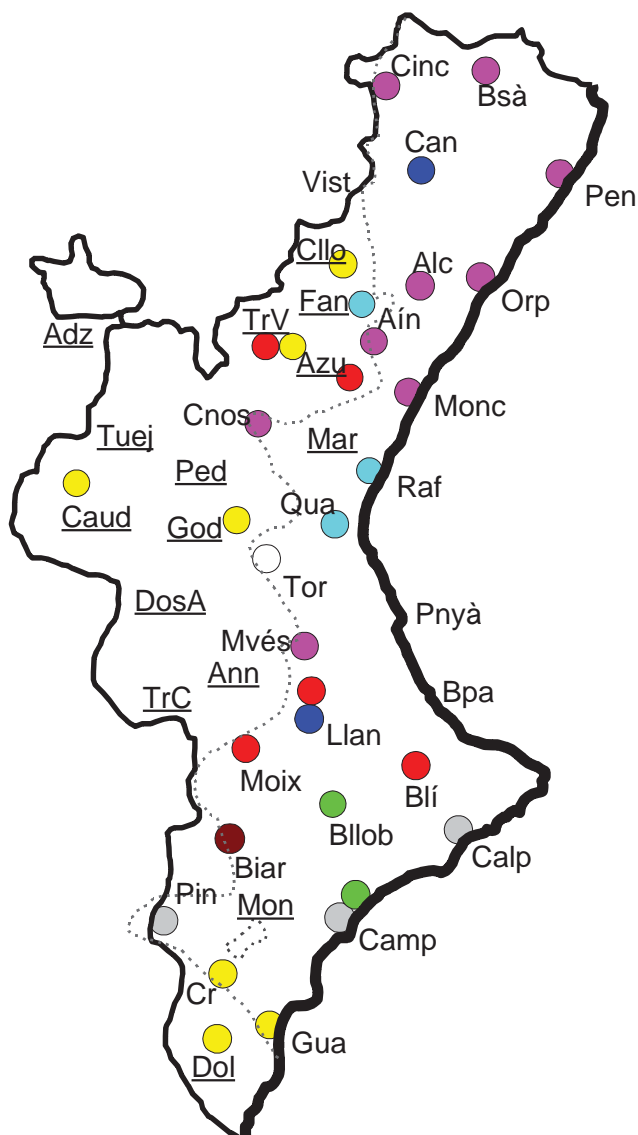
796a VENDIMIA

veremar

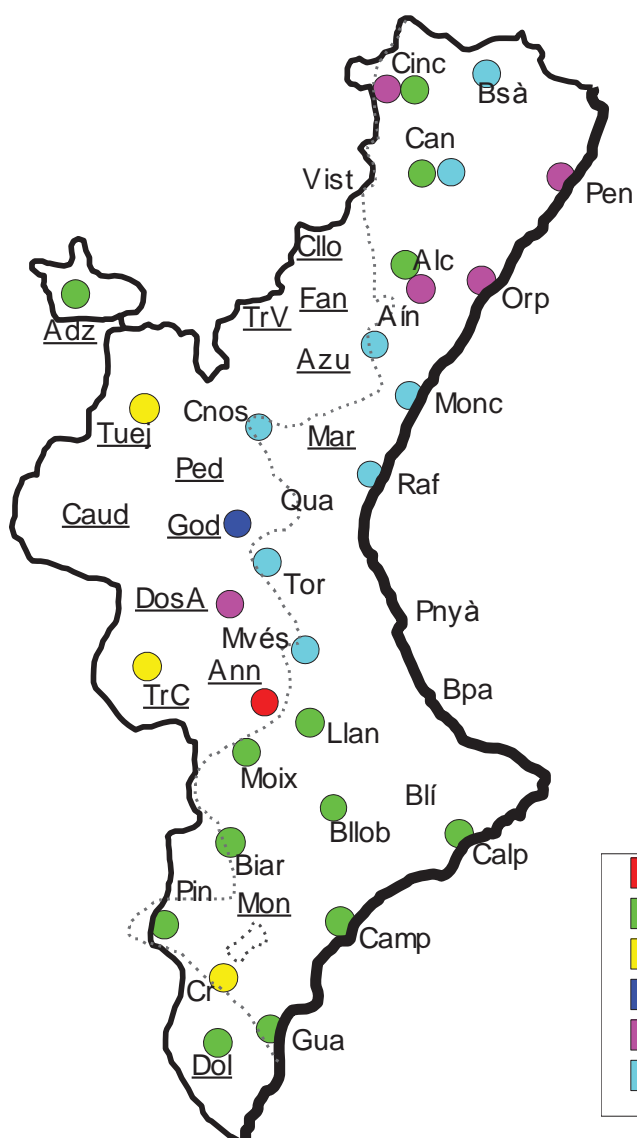
■	tallar raims	(1)
■	velemar	(1)
■	vendemar	(1)
■	venemar	(2)
■	veremar	(11)
■	vermar	(4)
■	vremar	(4)

797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)

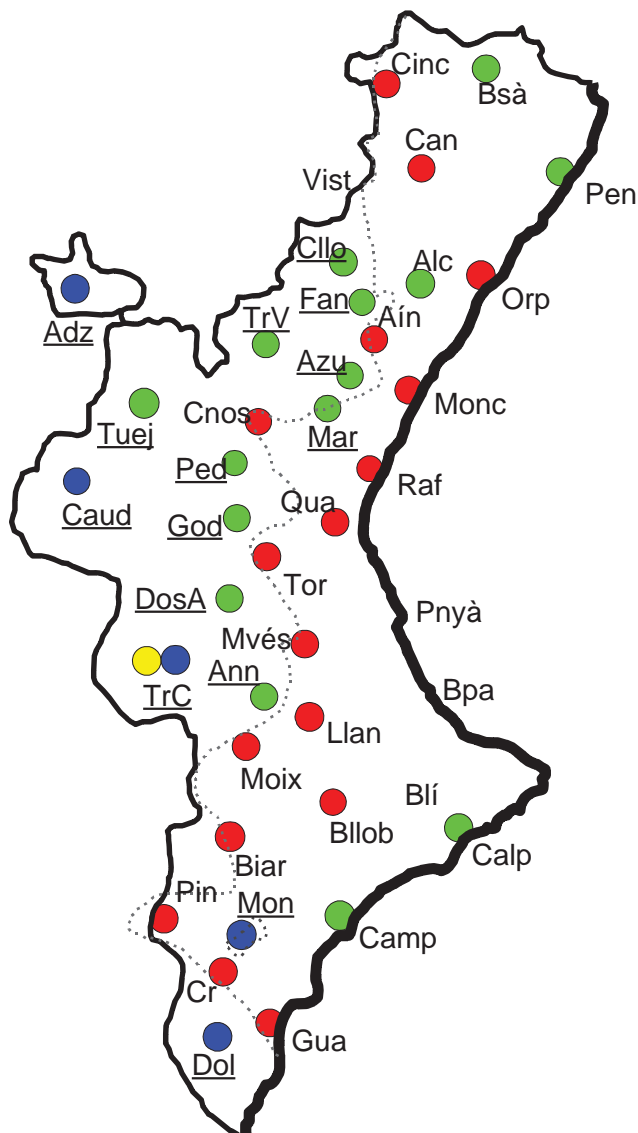
■	[tʃ]afar	(5)
■	calcigar	(2)
■	pi[z]ar / pi[s]ar	(7)
■	picar	(2)
■	trapitjar	(9)
■	trepitjar / trepichar	(3)
■	trupitjar	(1)
■	xapar	(3)
■	xapigar	(1)

798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO

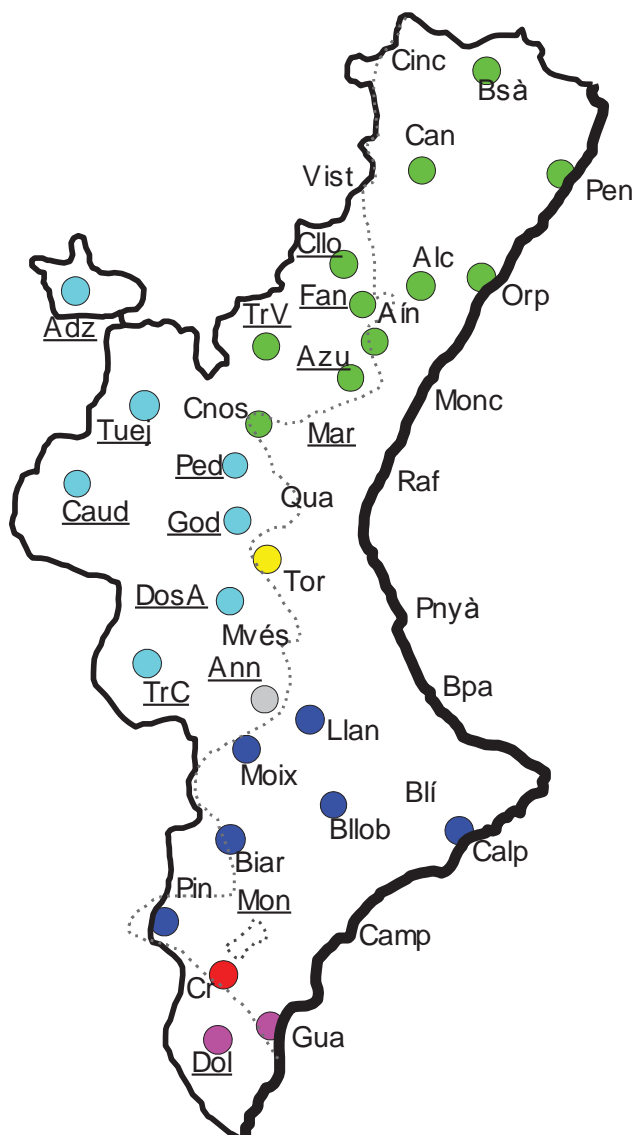
■	cubeta	(1)
■	cup / cubo	(13)
■	pila	(3)
■	pileta	(1)
■	trujola - trullola - triola - trillola	(5)
■	trull	(8)

799 FERMENTAR

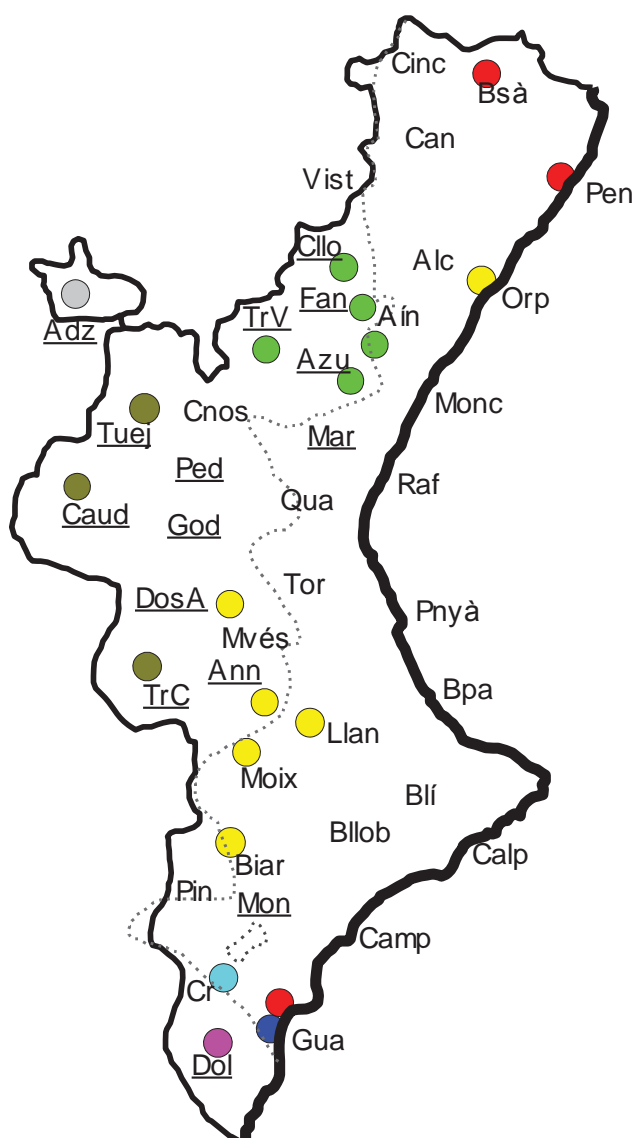
■	bollir	(17)
■	bullir	(15)
■	fermentar	(1)
■	hervir	(5)

799d HUSO

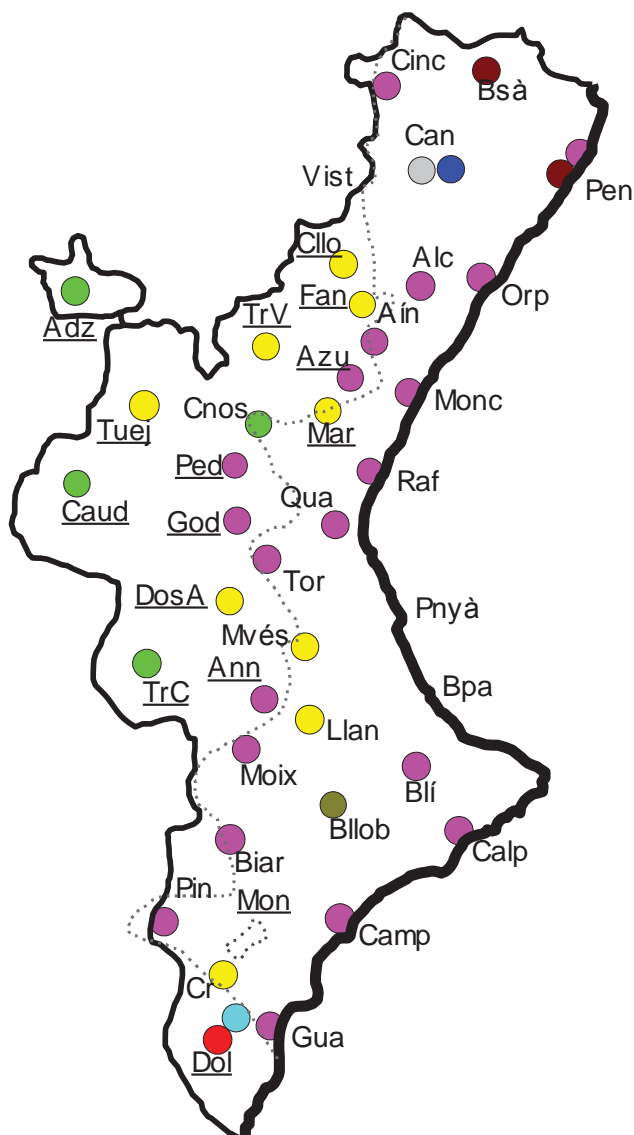
■ abre	(1)
■ caragol / caracol	(11)
■ fus	(1)
■ fusell	(6)
■ husillo	(2)
■ huso	(7)
■ lu[z]illo	(1)

800 ESPORTINES

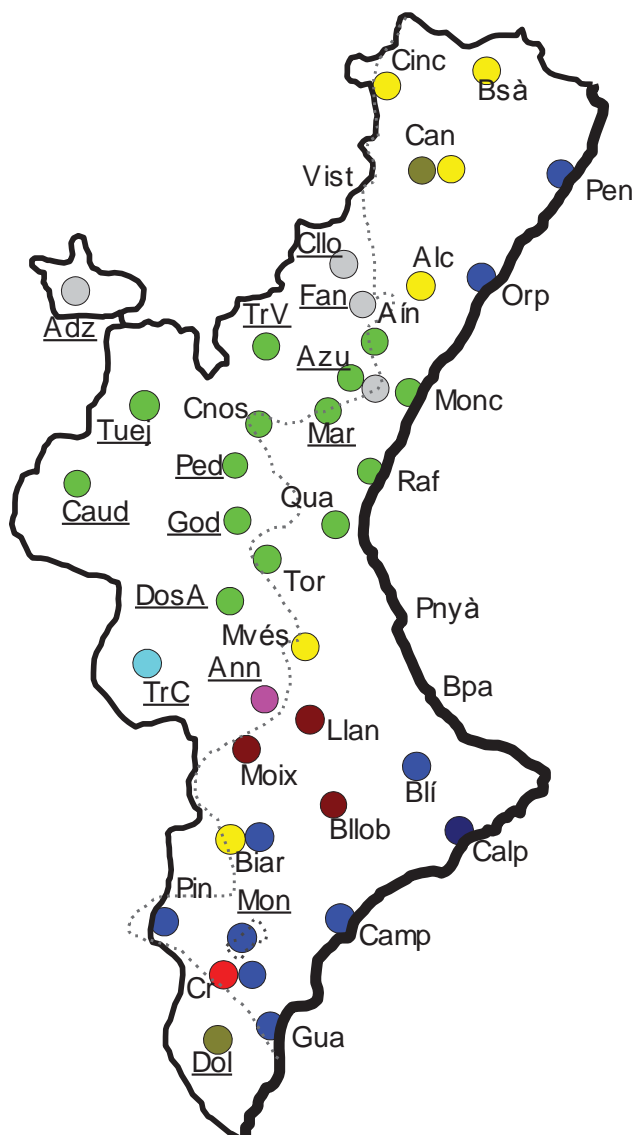
■	cofins	(3)
■	espartins / espartines	(5)
■	esportins / esportines	(6)
■	estorins	(1)
■	margual	(1)
■	maurals	(1)
■	plaita	(1)
■	pleita	(3)

801a TRASEGAR

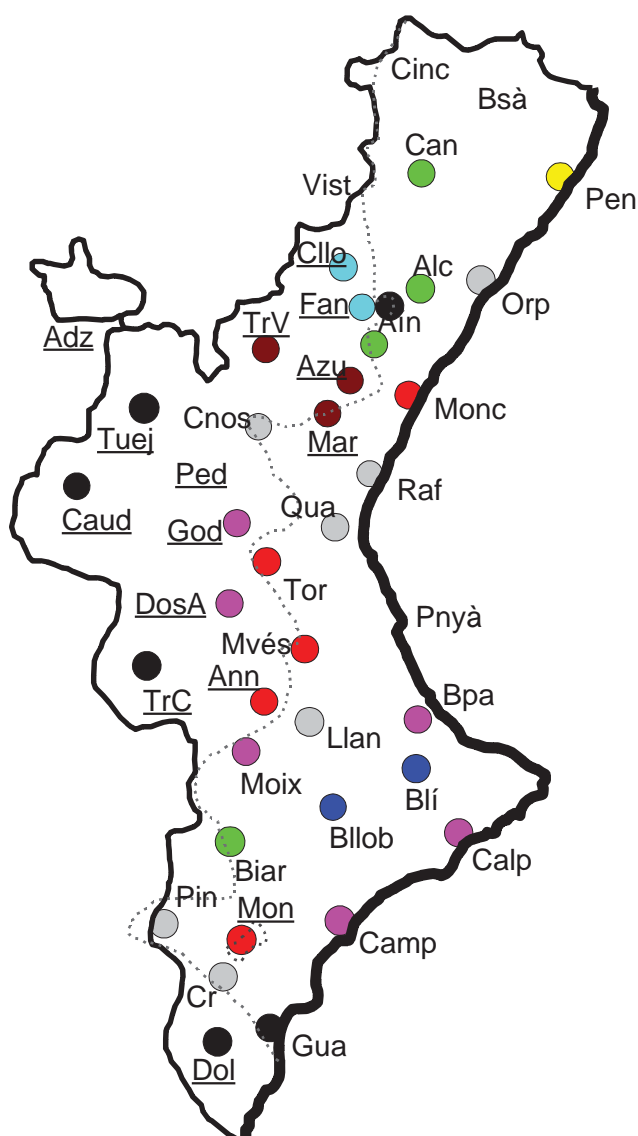
■	mostear	(1)
■	tra[s]egar	(4)
■	trascolar	(9)
■	trebalsar	(1)
■	trescolar	(20)
■	tresladar	(1)
■	tresmudar	(1)
■	trestombar	(1)
■	tresvalsar	(2)

802 HECES (LÍAS)

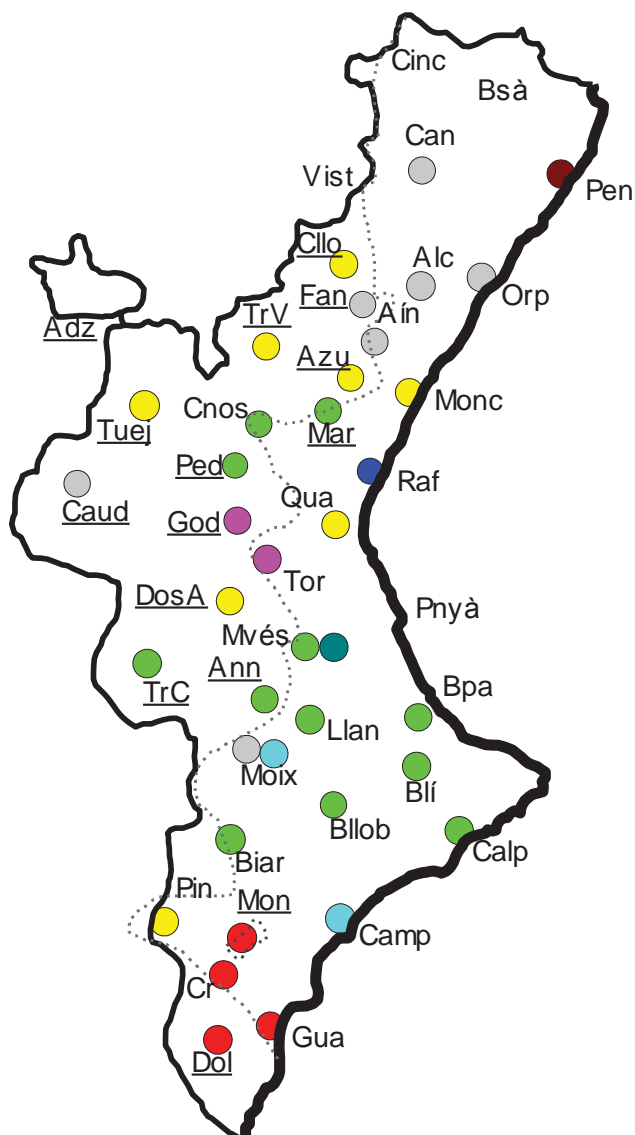
■	cagueta	(1)
■	farga	(14)
■	fargalada	(6)
■	fragalada	(9)
■	hargalada	(1)
■	heces	(1)
■	solada	(4)
■	solatge / solaje	(2)
■	sónnta	(3)
■	vinassa	(1)

805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)

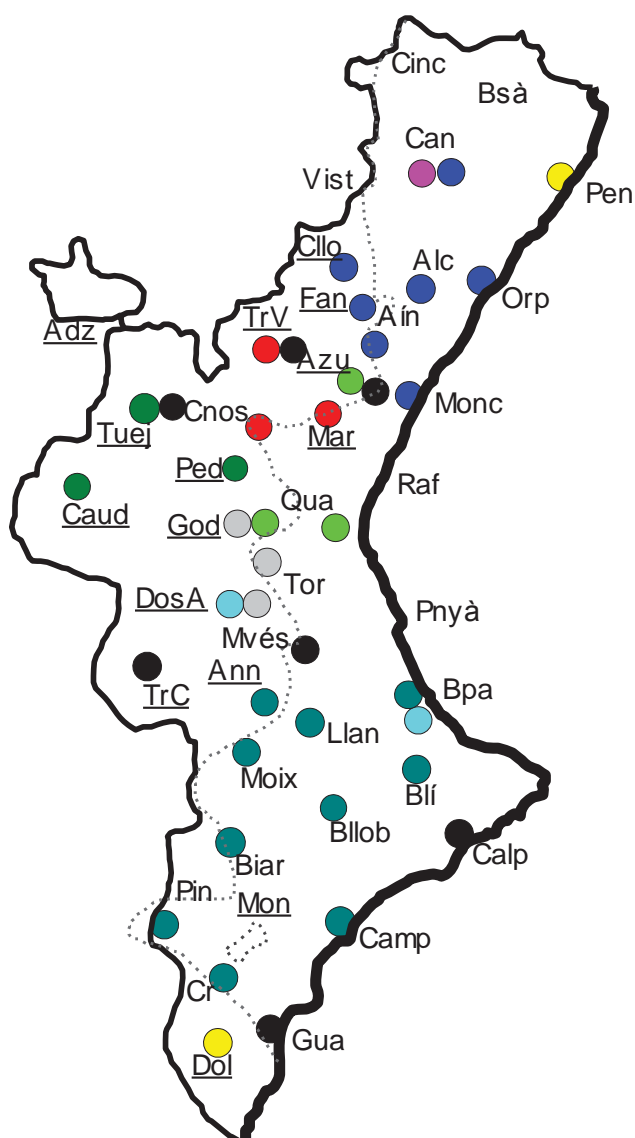
● (altres)	(6)
● collir	(4)
● cullir	(1)
● esmonyir	(2)
● esmu[ɲ]ir	(6)
● esprimir	(2)
● monyir	(7)
● mu[ɲ]ir	(5)
● mu-ir	(3)

806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)

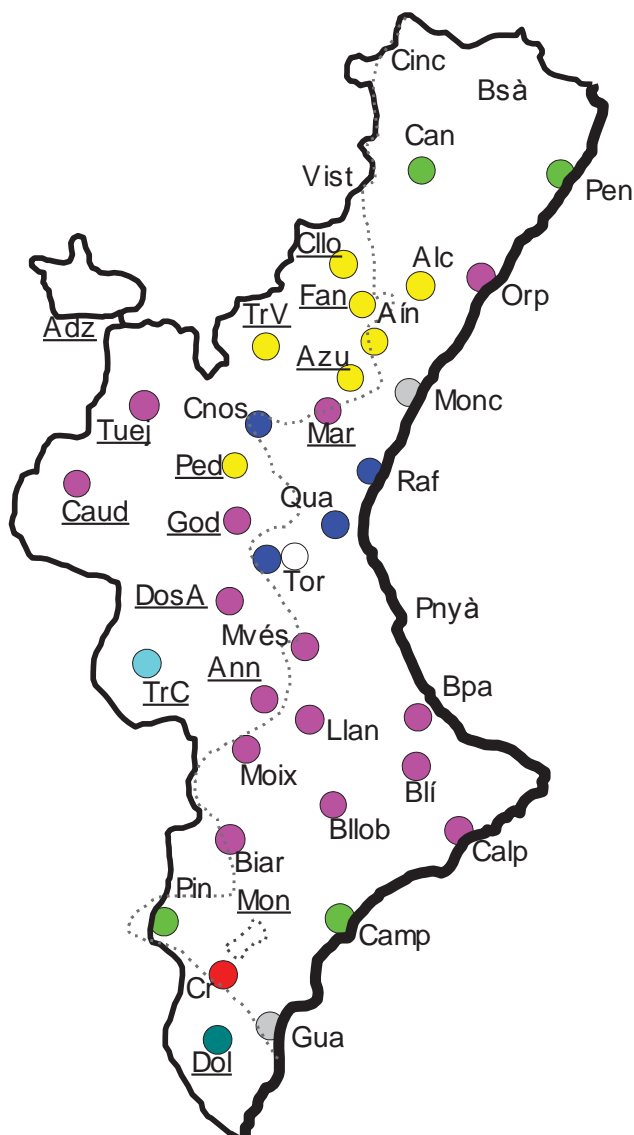
■	alma[s]ara	(4)
■	almàrsera / almàrcera	(12)
■	almàssera / almàcera	(8)
■	armàrsera	(1)
■	armàssera / armàcera	(2)
■	màrsera	(2)
■	molí / molino	(7)
■	moló	(1)
■	mulí	(1)

806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO

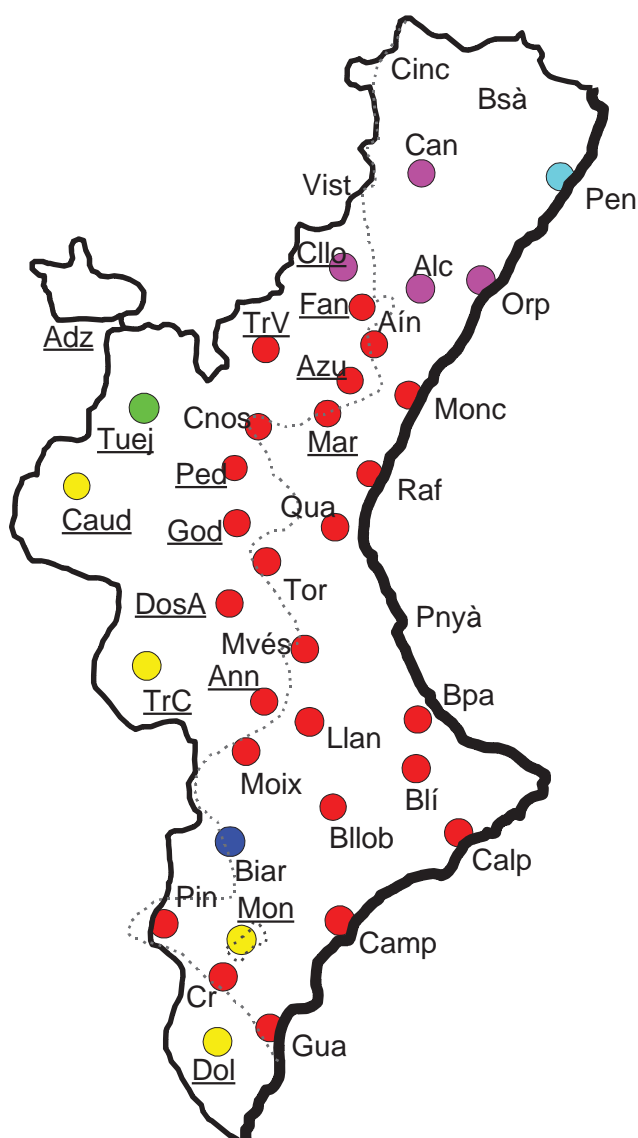
■ (altres)	(7)
■ cassola / cazuela	(3)
■ escudella / escudilla	(2)
■ jaç / chas	(7)
■ llaç	(1)
■ mola / muela	(2)
■ registre / registro	(3)
■ safa	(10)
■ sola / suela	(3)
■ solera	(3)

806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO

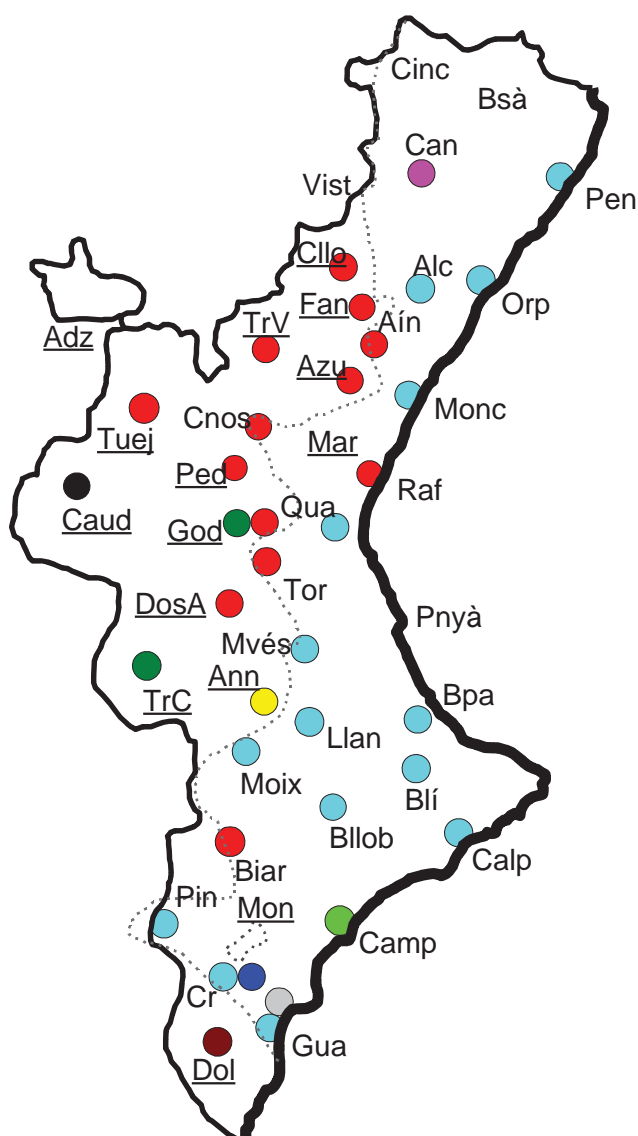
□	bolléro	(1)
■	cofins	(4)
■	espartins / espartines	(7)
■	esportims	(4)
■	esportins / esportines	(15)
■	esterines	(1)
■	estorins	(2)
■	margual	(1)
■	maurals	(1)

807 ORUJO PRENSADO (PIÑUELO, CHISPA)

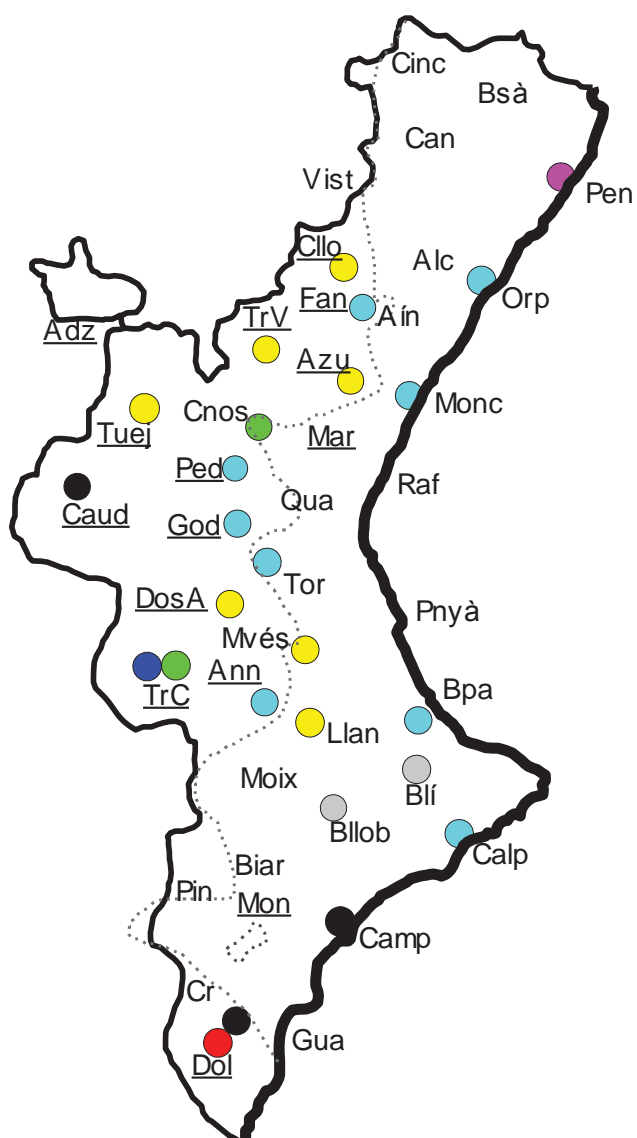
■ pi[nó]l / pi[nó]l	(25)
■ piñón	(1)
■ piñuelo	(4)
■ prinyol	(1)
■ remòlta / remuelta	(4)
■ sansa	(1)

807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE

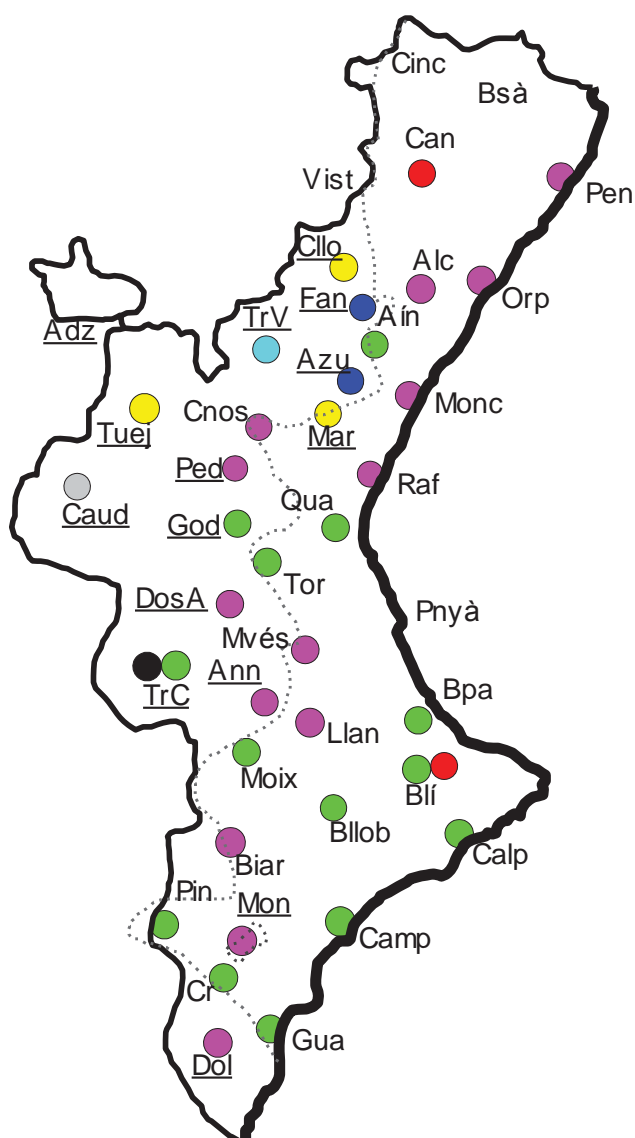

	barril	(1)
	bombóna	(1)
	charra	(1)
	depòsit	(1)
	engerra	(1)
	gerra	(15)
	jarra / [x]arra	(13)
	redil	(1)
	tenajas	(1)
	tinajas	(2)

807b TRASIEGO

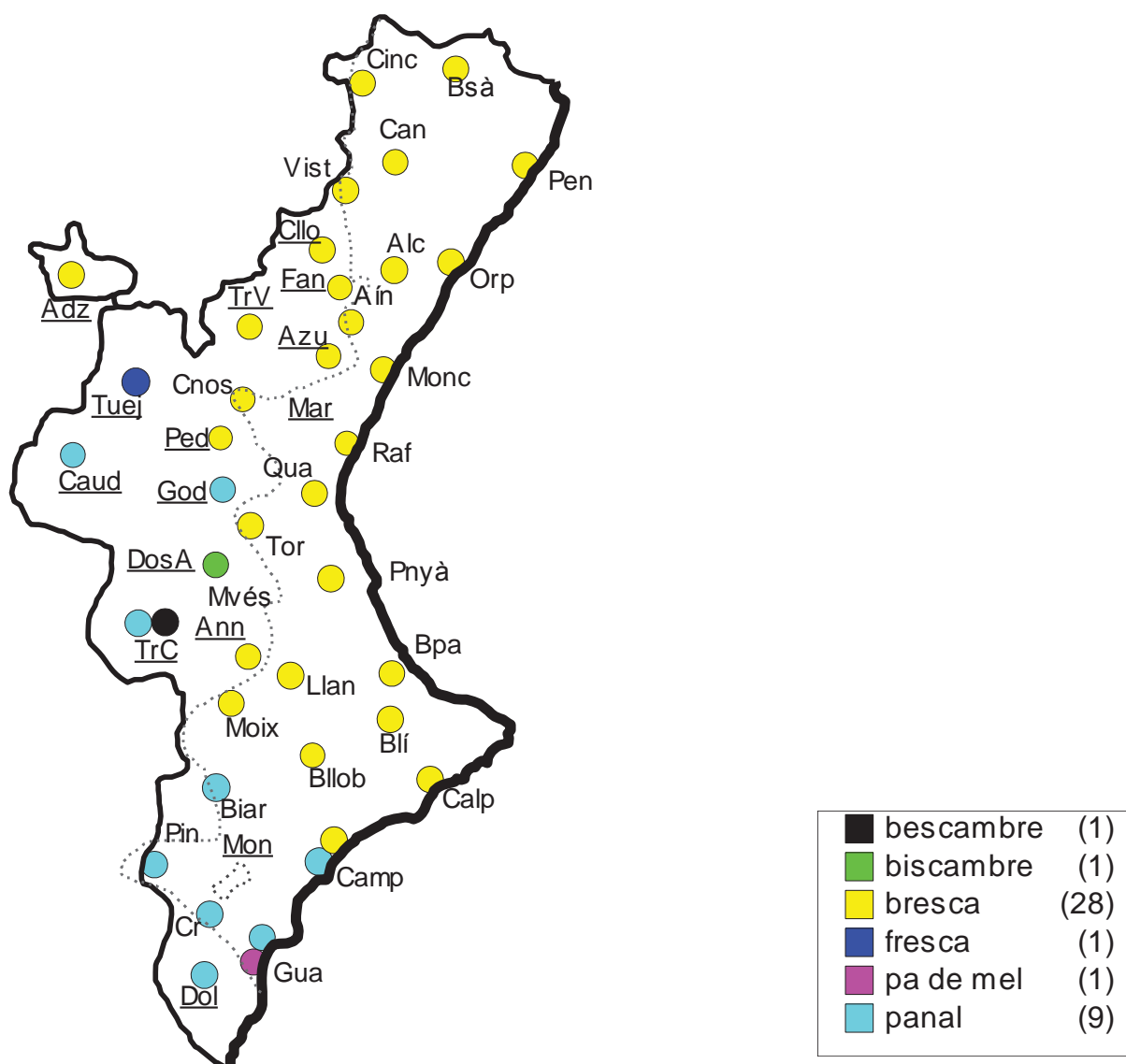

808 HECES (MORCAS)

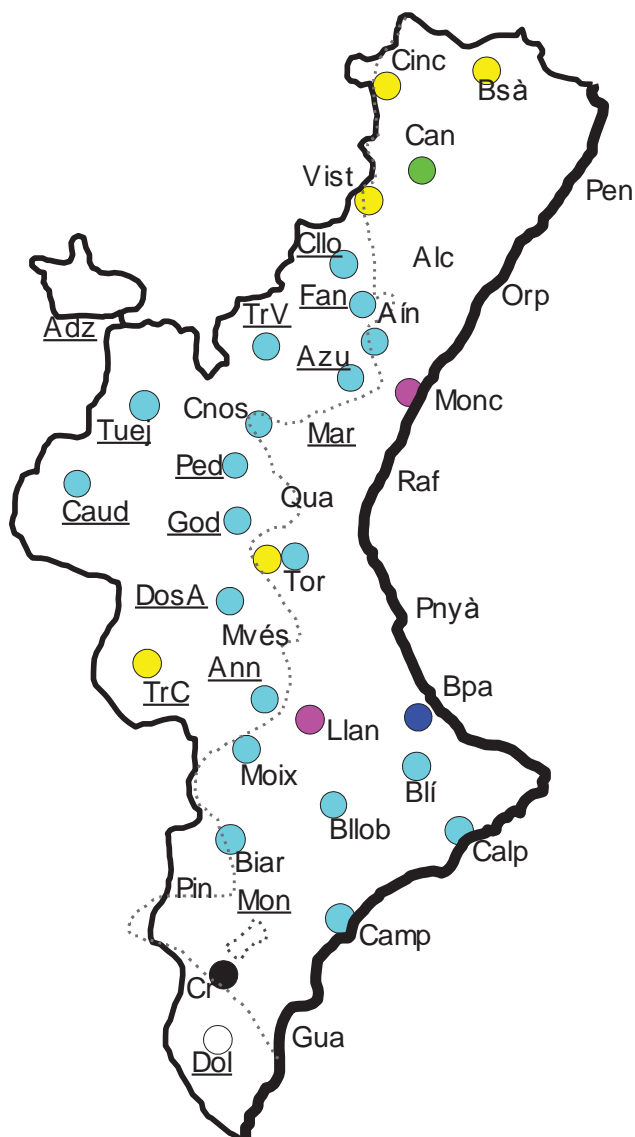

■	hecés	(1)
■	morca	(14)
■	morcada	(3)
■	morçadas	(2)
■	morques / morcas	(14)
■	solada	(1)
■	solatge	(2)
■	zupia	(1)

810a PANAL

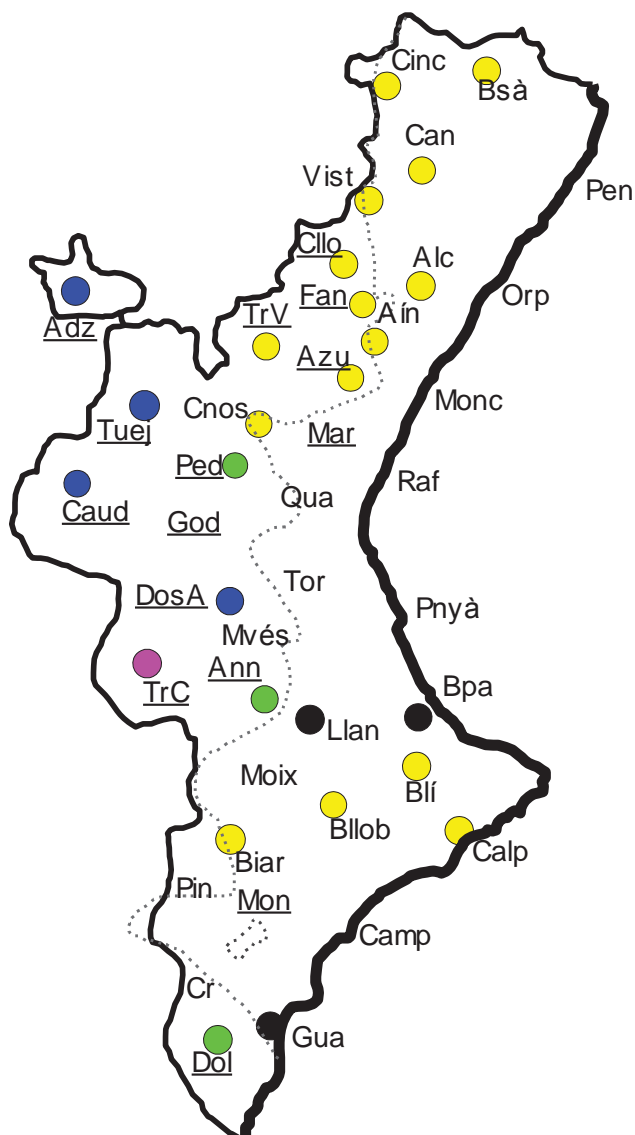

810b PIQUERA

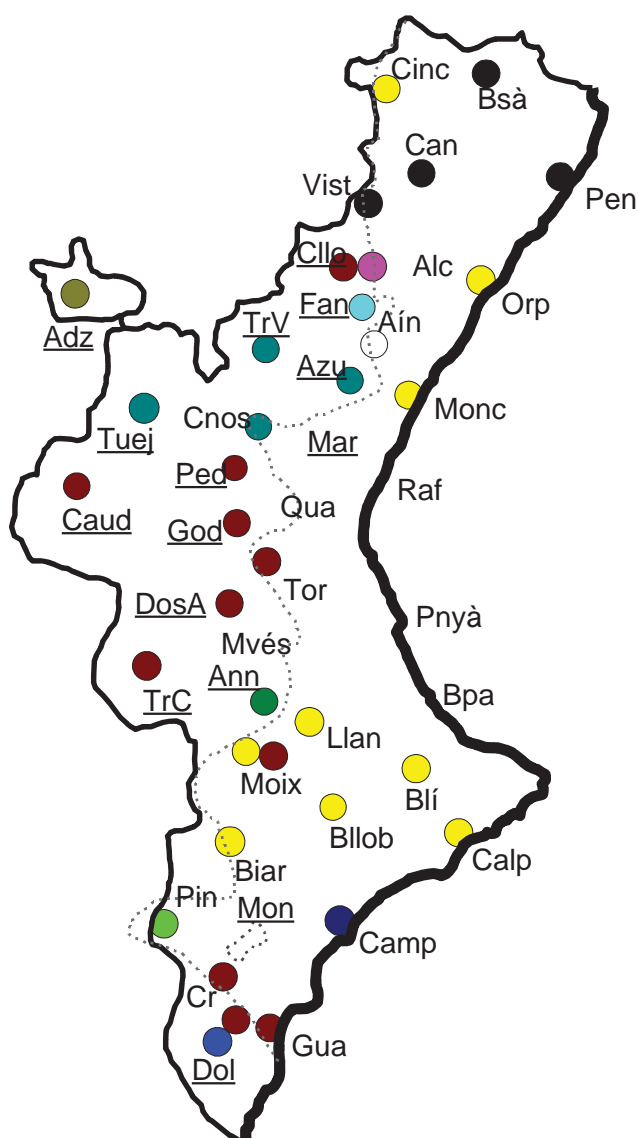
■	eixidor	(1)
■	espellera	(1)
■	espillera	(5)
■	foradet	(1)
■	forat	(2)
■	piquera	(19)
□	tubico	(1)

810c JABARDO

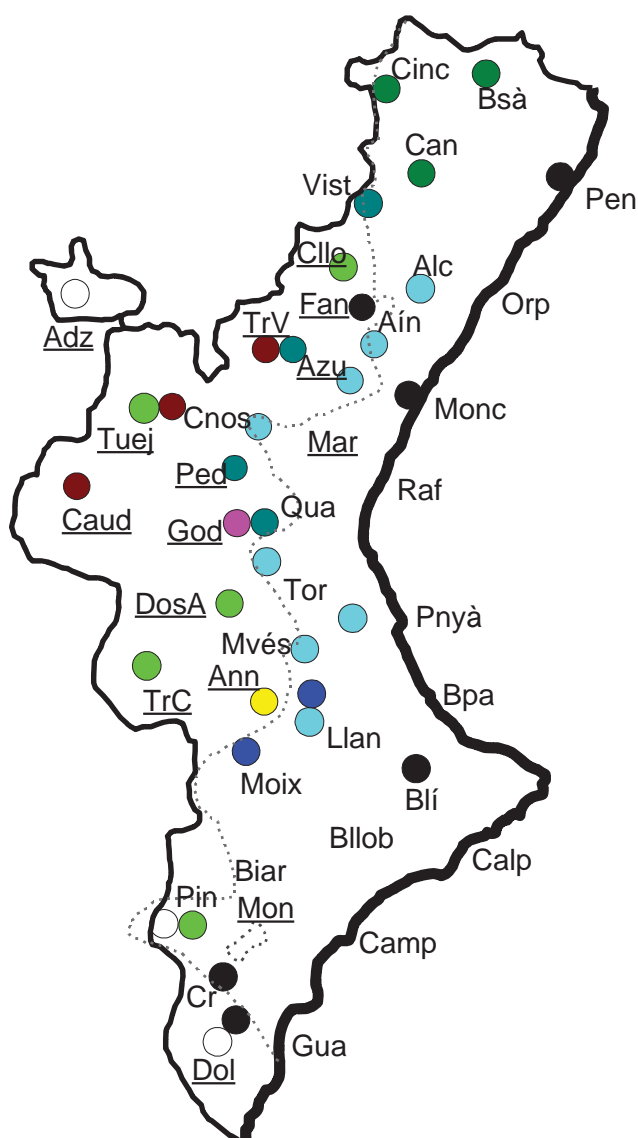
■ eixam	(3)
■ enjambre	(3)
■ escarot / escarote	(15)
■ jabardo	(4)
■ jabarducho	(1)

810e ZÀNGANO

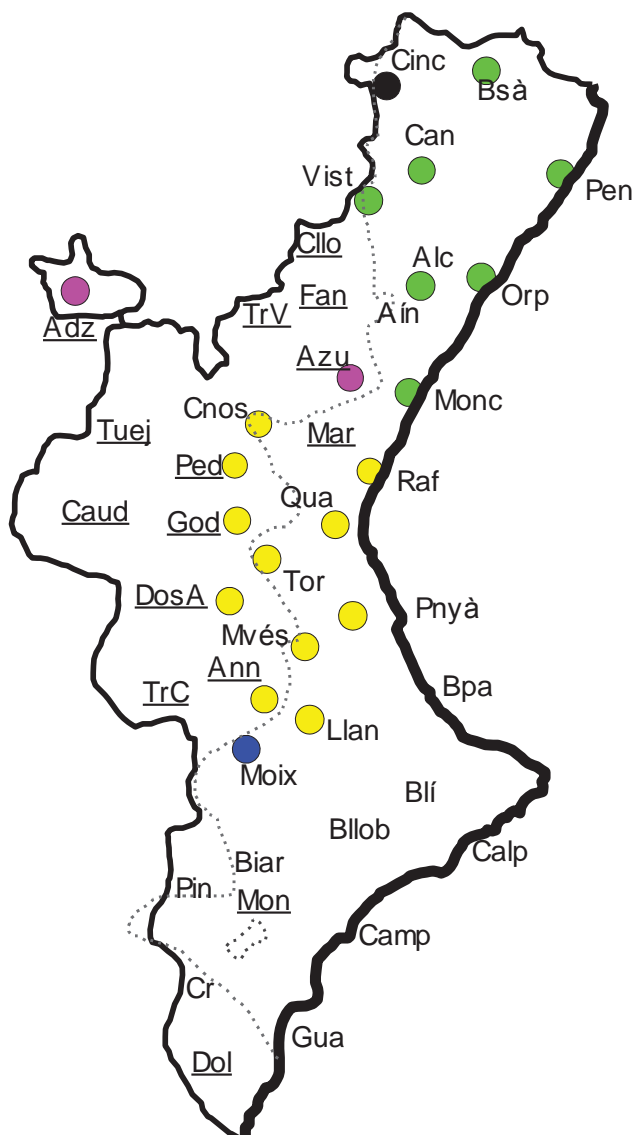
■ (variants d'ABEGOT)	(4)
■ abe[x]órró	(1)
■ abegot	(9)
■ abejote	(1)
■ azarrones	(1)
■ gafarrones	(1)
■ ma[z]arró	(1)
■ massarró / mazarrón	(4)
■ sàngano / zàngano	(11)
■ sanganos	(1)
■ zamarrones	(1)
■ zàngono	(1)

810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA

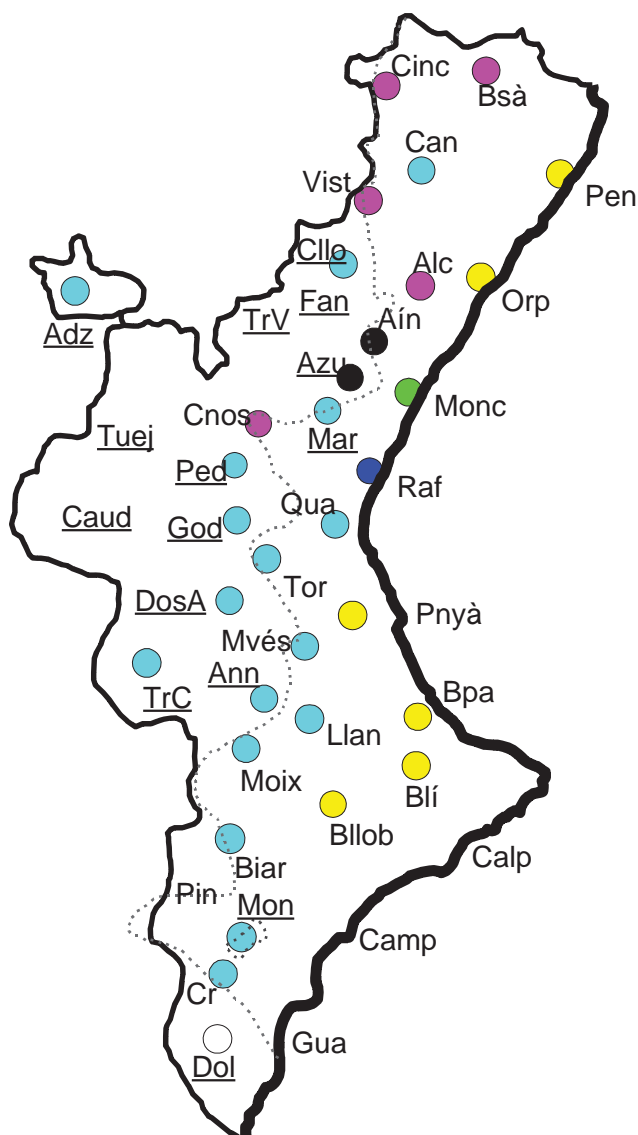
■ (altres)	(6)
■ [x]arro	(5)
■ charro	(1)
■ gèrro	(2)
■ jarra	(1)
■ munyidora / muñidera	(8)
□ olla	(3)
■ poal / pozal - podal	(4)
■ puchero	(3)
■ tupí	(3)

813c REQUESÓN

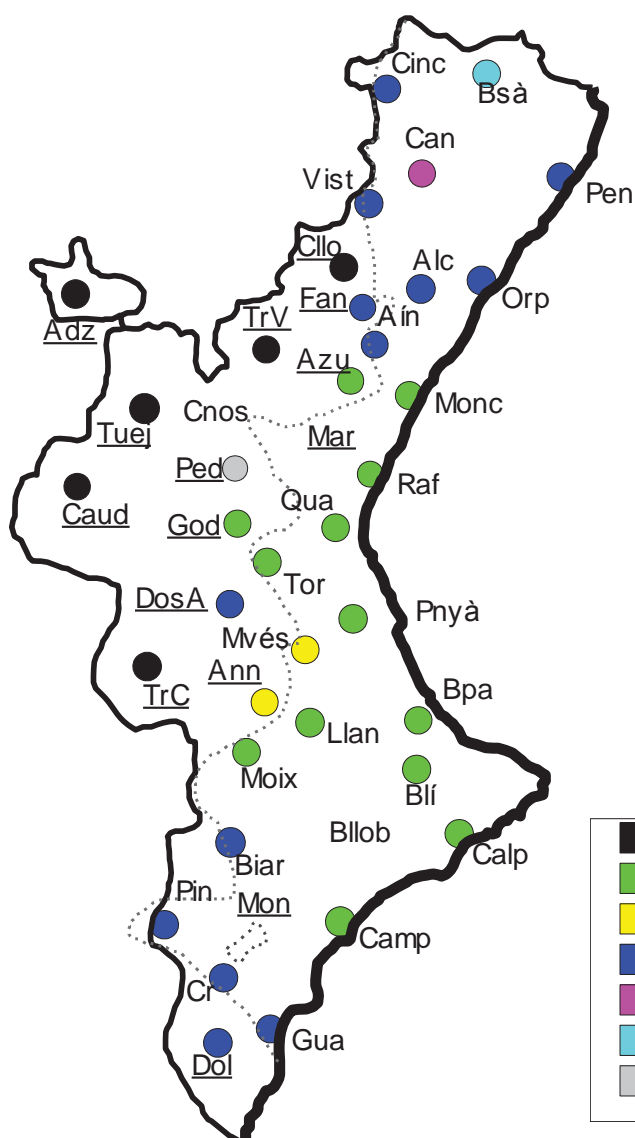
■ borins	(1)
■ brull	(7)
■ brullo	(11)
■ morrions	(1)
■ requesón	(2)

814 SUERO

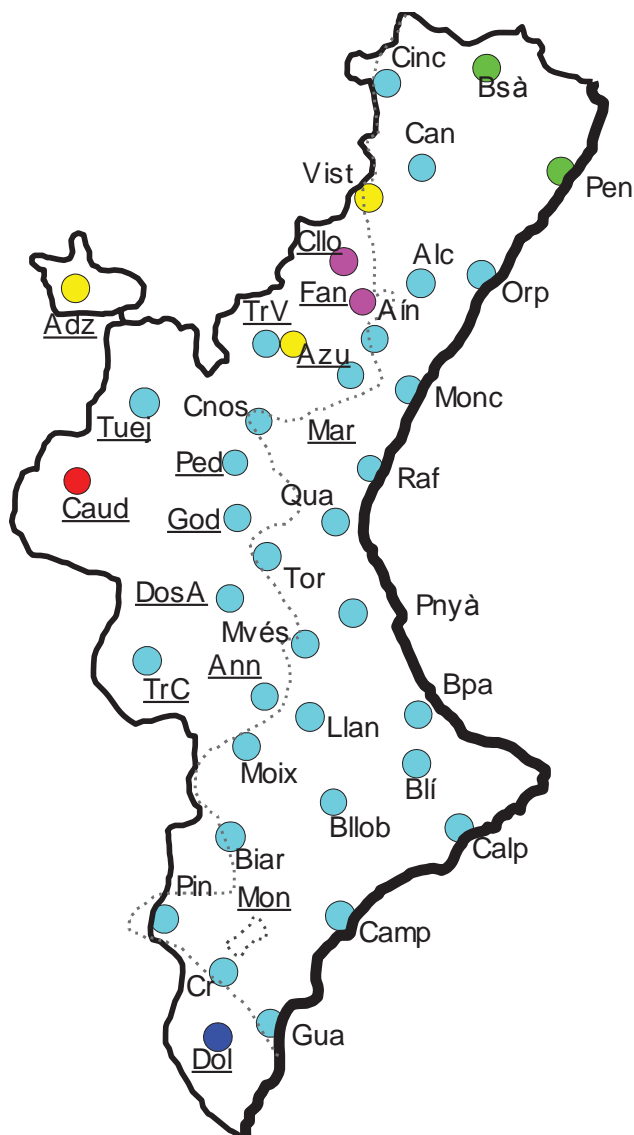
■	brull	(2)
■	saligot	(1)
■	soligot	(6)
■	sorigot	(1)
■	su[é]ro	(5)
■	su[é]ro	(17)
□	suro	(1)

815a LLANA

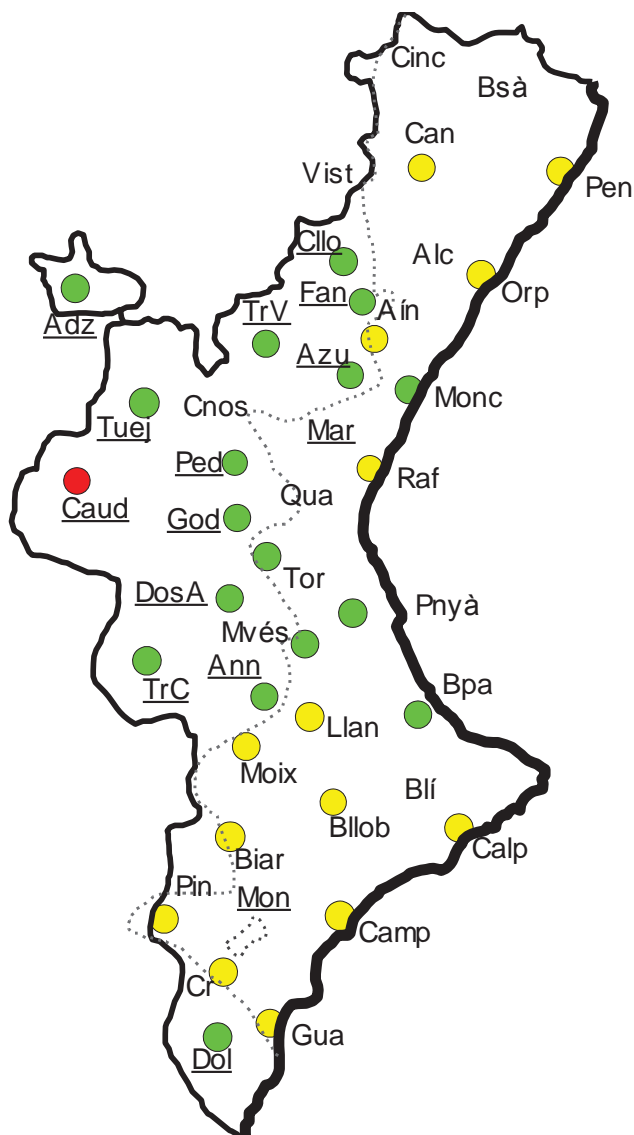

■ llana	(6)
■ paleta	(13)
■ paleta de lluir / paleta de lu[z]ir	(2)
■ plana	(13)
■ planeta	(1)
■ refinadora	(1)
■ yana	(1)

815b CUEZO

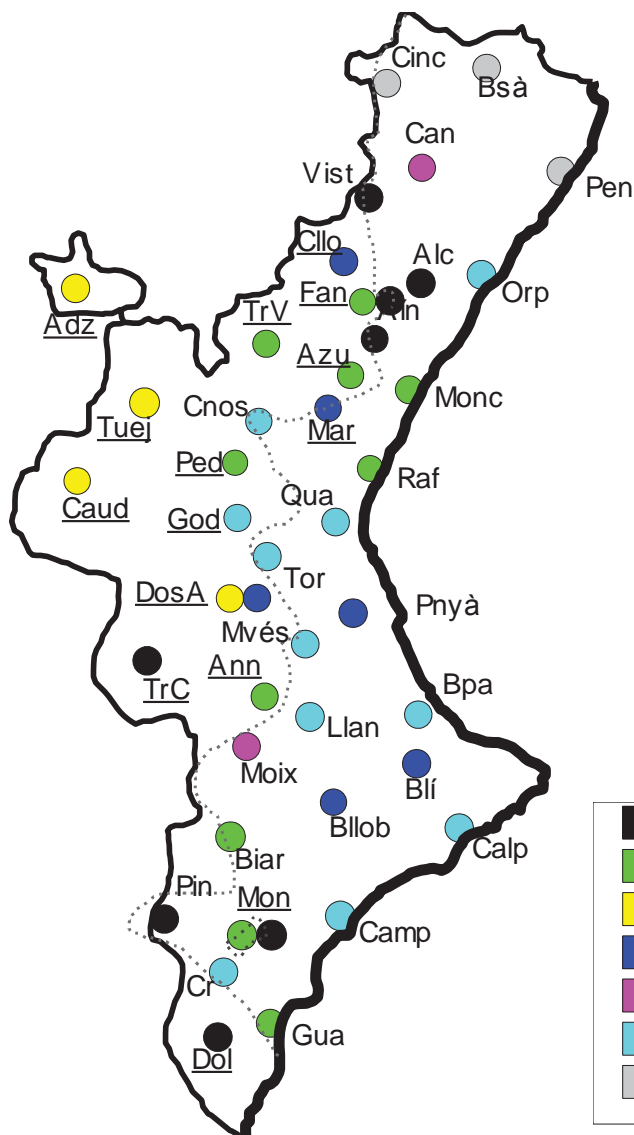

816a REGLONES

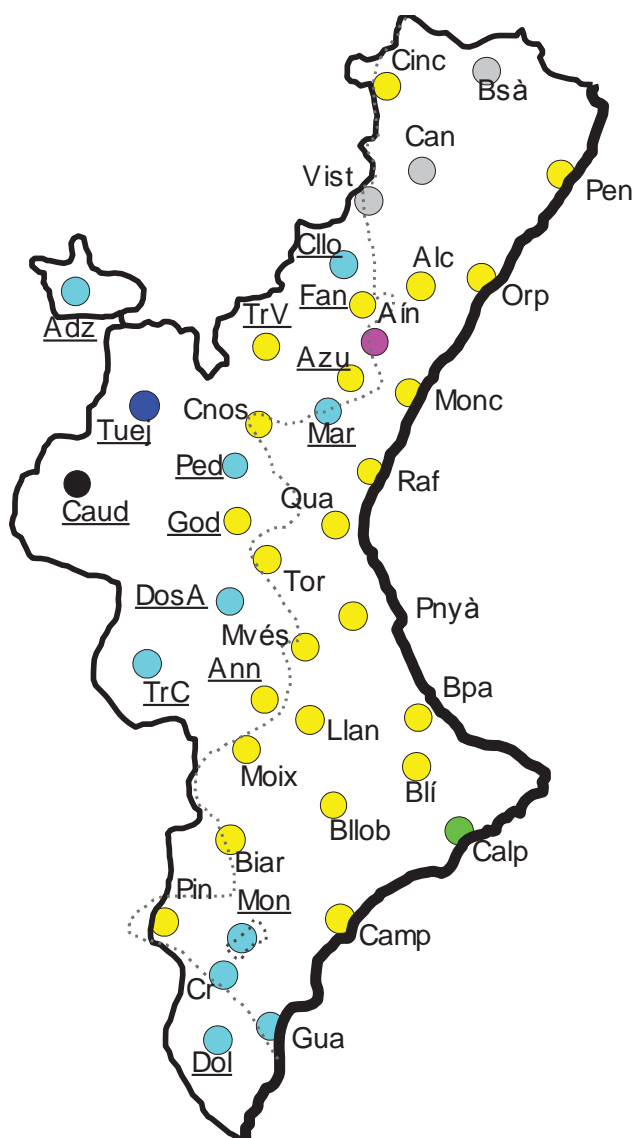
■	regla	(1)
■	regle	(17)
■	regles	(14)

817 VIRUTA

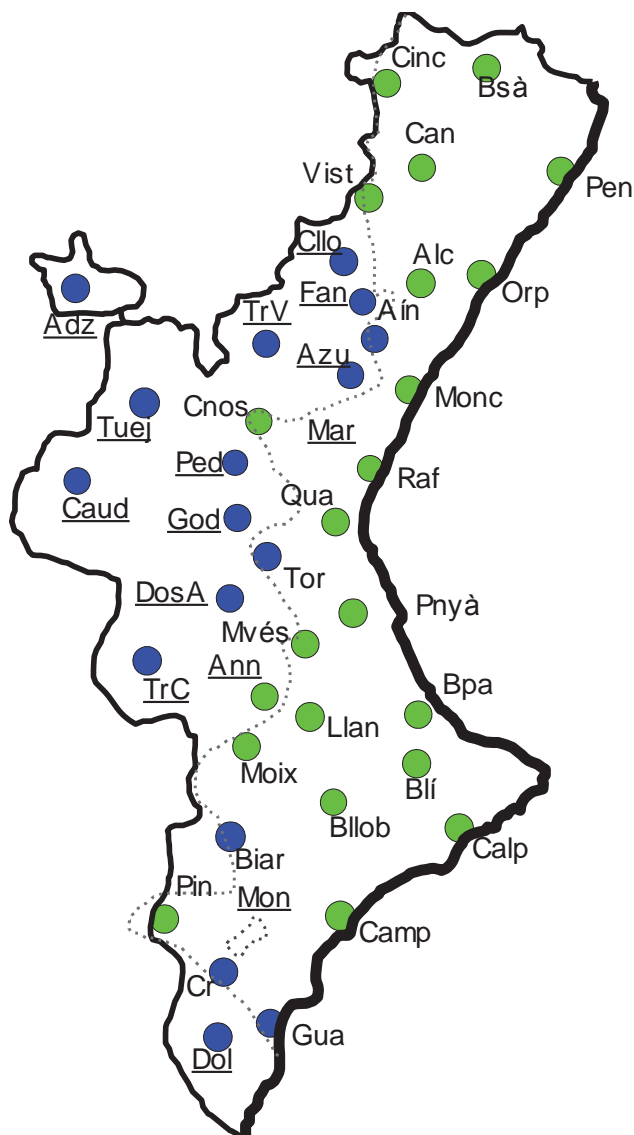

■ (altres)	(8)
■ (derivats de BORUMBALLA)	(10)
■ amores	(4)
■ borrumballes / borumballas	(6)
■ borumball - borumballs	(2)
■ borumballa	(11)
■ caragol	(3)

818 SERRÍN

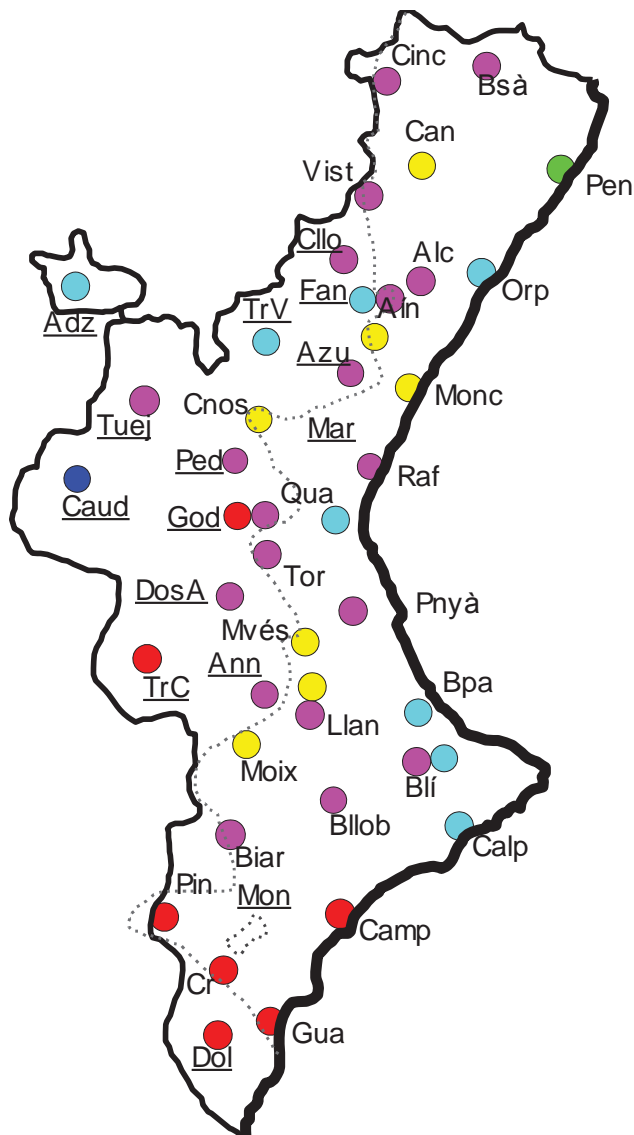

818a BARRENA

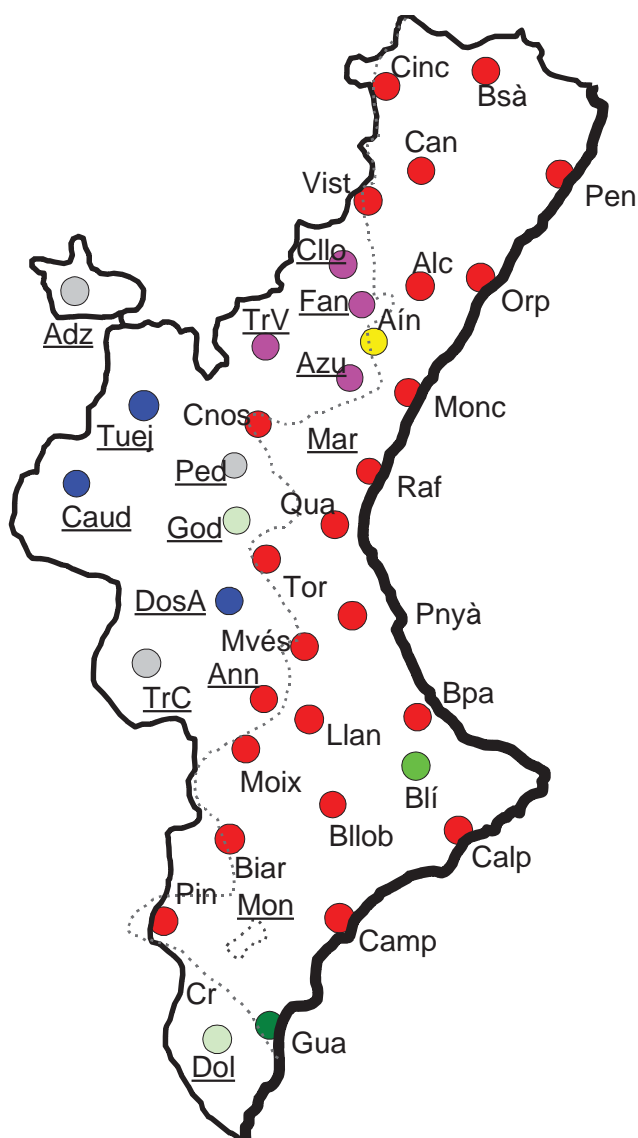
■	barrena	(17)
■	barrina	(22)

818b BERBIQUÍ

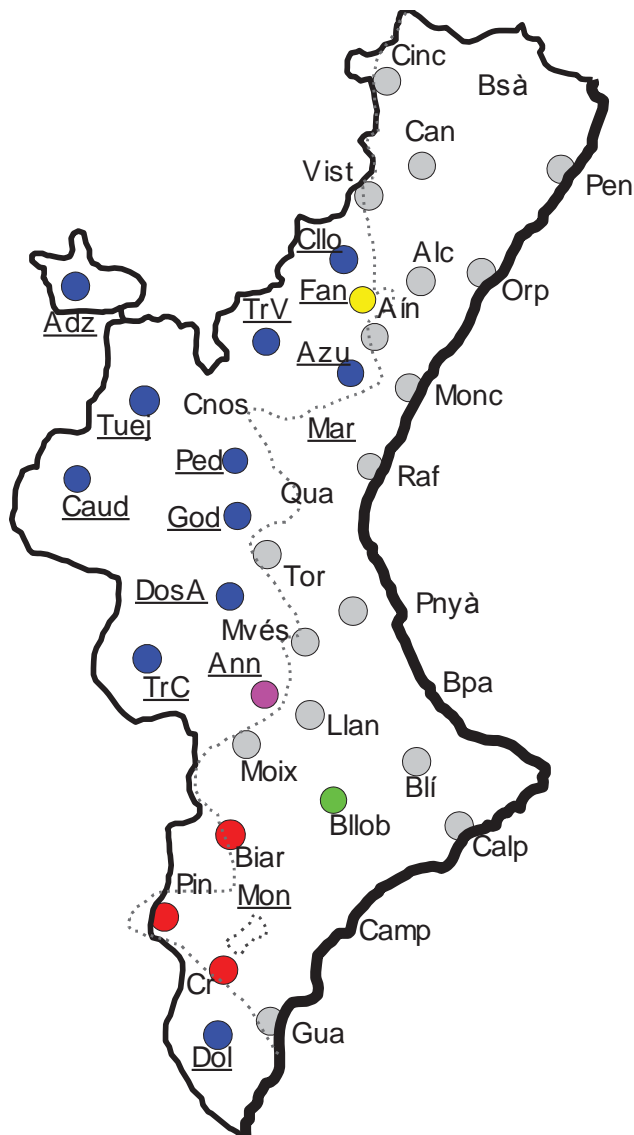
■	berbiquí	(7)
■	talador	(1)
■	taladre	(7)
■	villamarchante	(1)
■	villamarquí / villamarquín	(19)
■	villamartí / villamartín	(8)

818c AZUELA

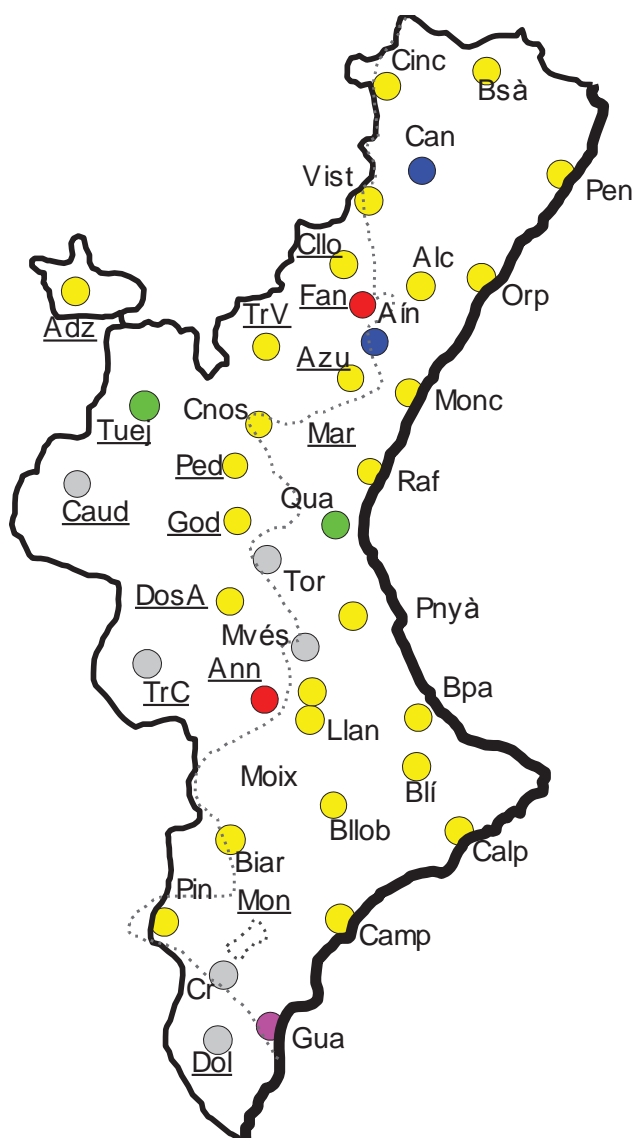
■ ai[ʃ]a	(23)
■ ai[s]a	(1)
■ aixu[é]la	(1)
■ azuela	(3)
■ juela	(4)
■ su[é]la	(1)
■ zuela	(3)
■ su[é]la	(2)

818d ESCOPLA

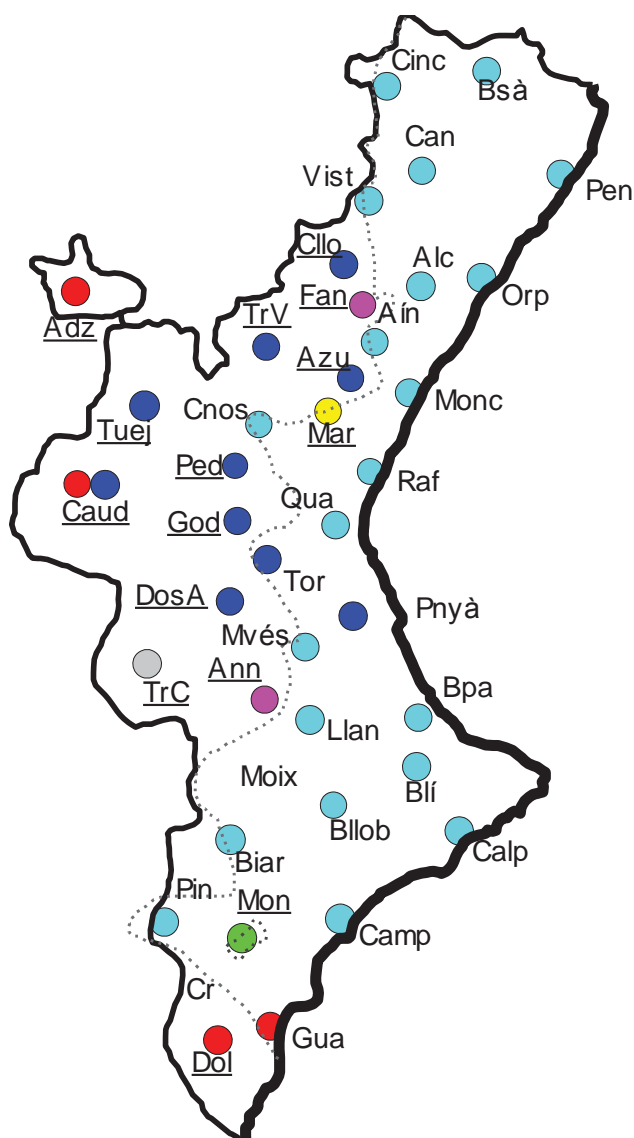
■	escalpre	(3)
■	escarpe	(1)
■	esclopo	(1)
■	escoplo	(11)
■	formón	(1)
■	puntacorrent	(17)

818k TENAZAS (DIBUJOS)

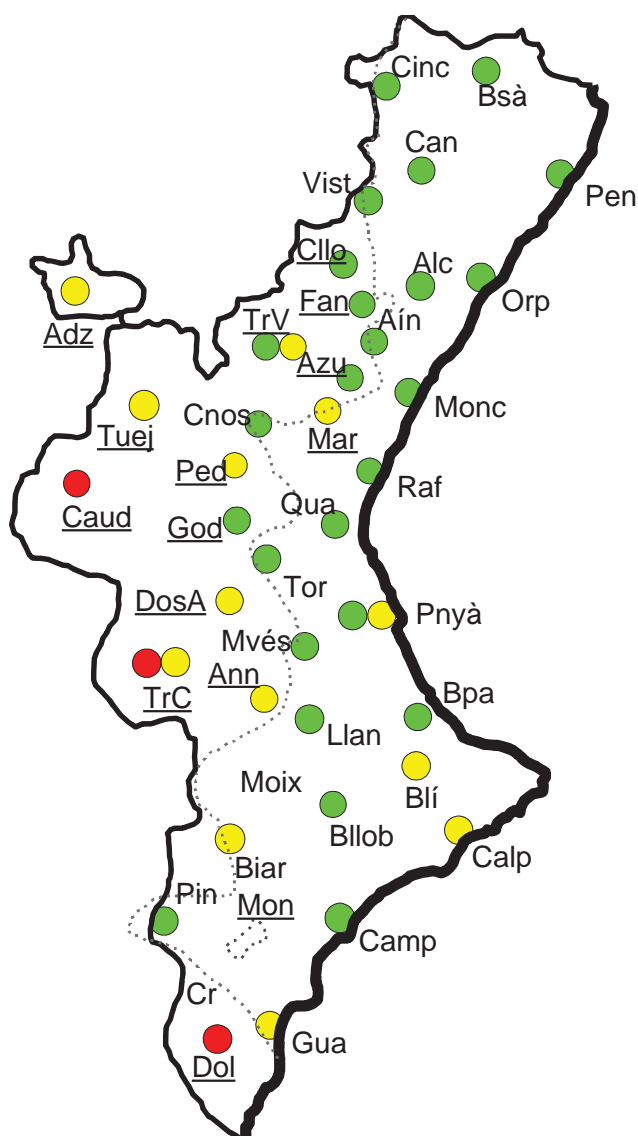
■	estena[z]as	(2)
■	estenalla / estenaza	(2)
■	estenalles / estenazas	(26)
■	estinalles	(2)
■	mordasses	(1)
■	tenalles / tenazas	(6)

819 YUNQUE

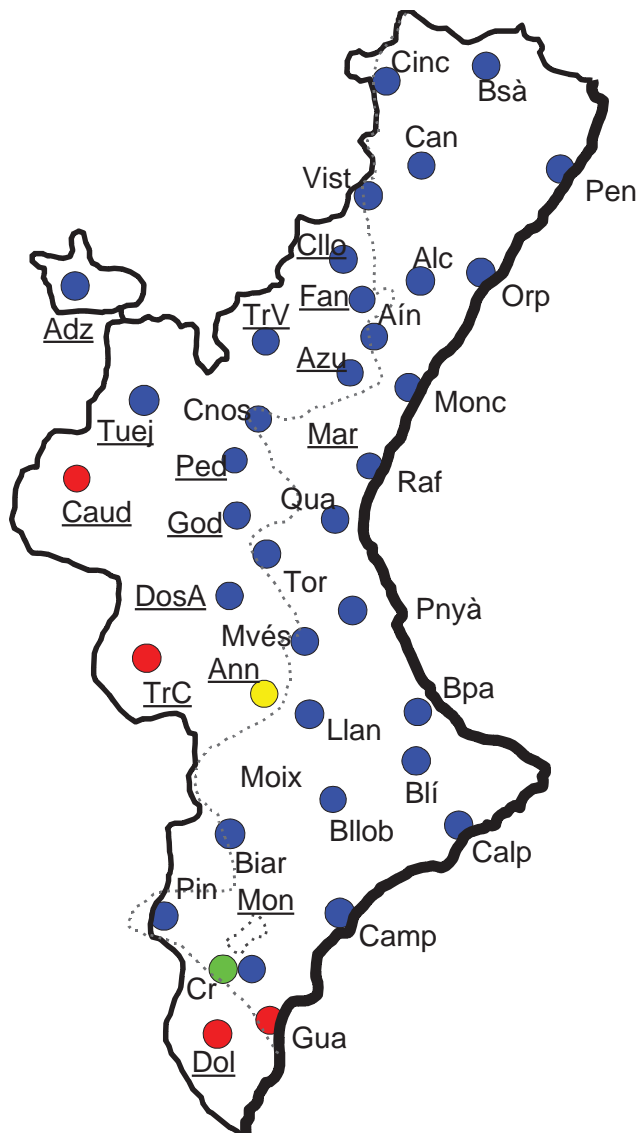

■	a[y]unque	(4)
■	allunque	(1)
■	enclosa	(1)
■	enclusa	(10)
■	encru[z]a	(2)
■	encrusa	(21)
■	yunque	(1)

819b FUELLE

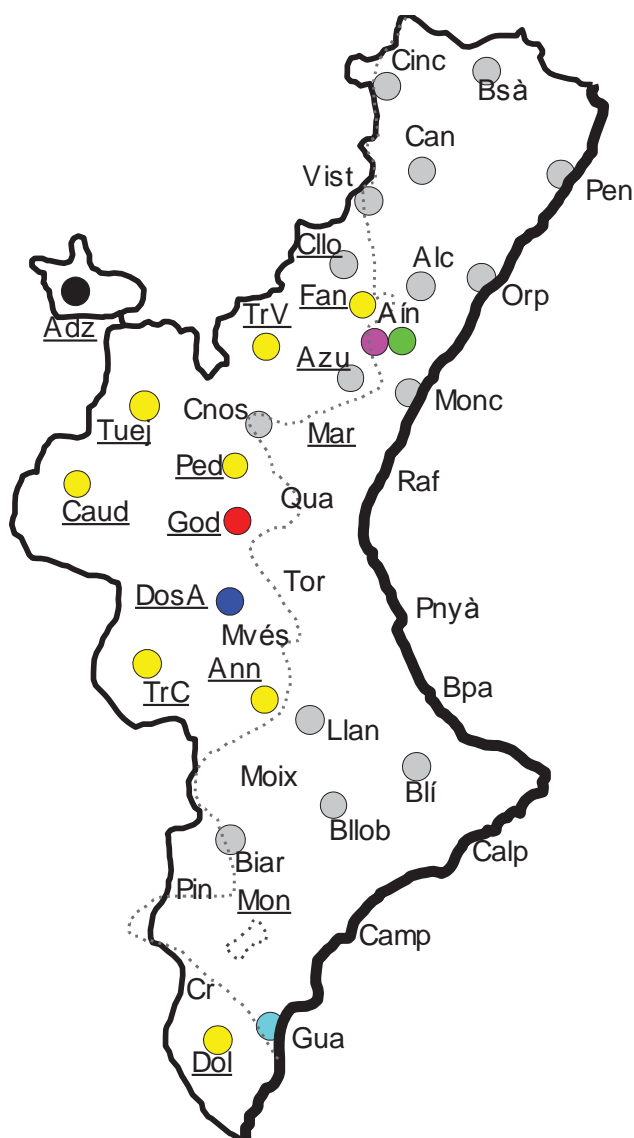

819d MACHO

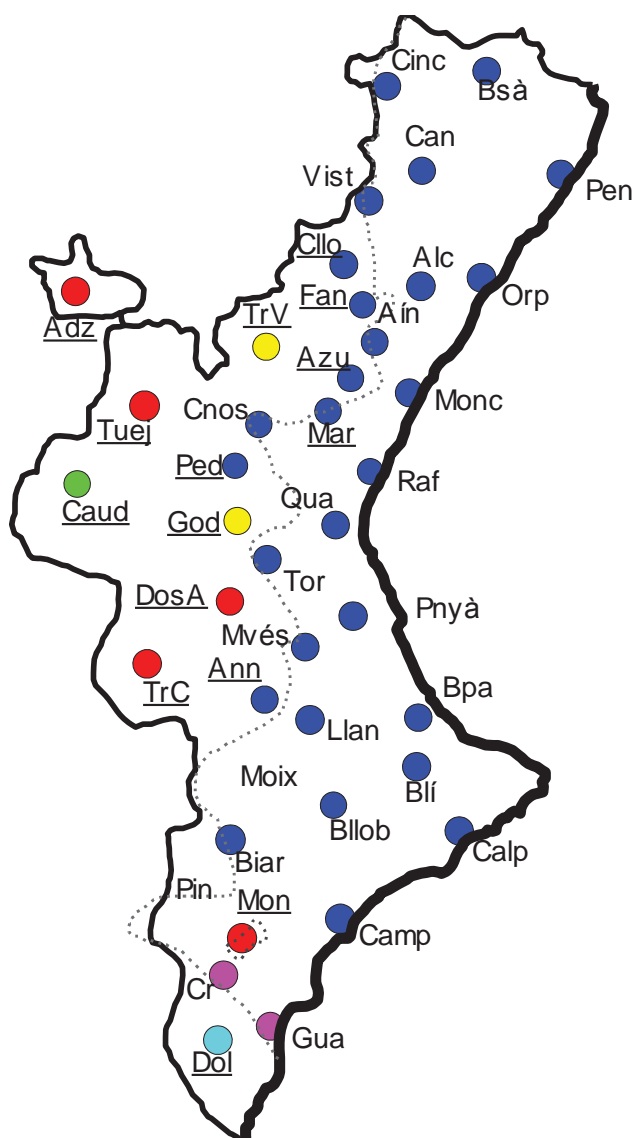
■	ma[tʃ]o	(4)
■	maço	(1)
■	mall	(1)
■	mall / mallo	(33)

820a TAJADERA

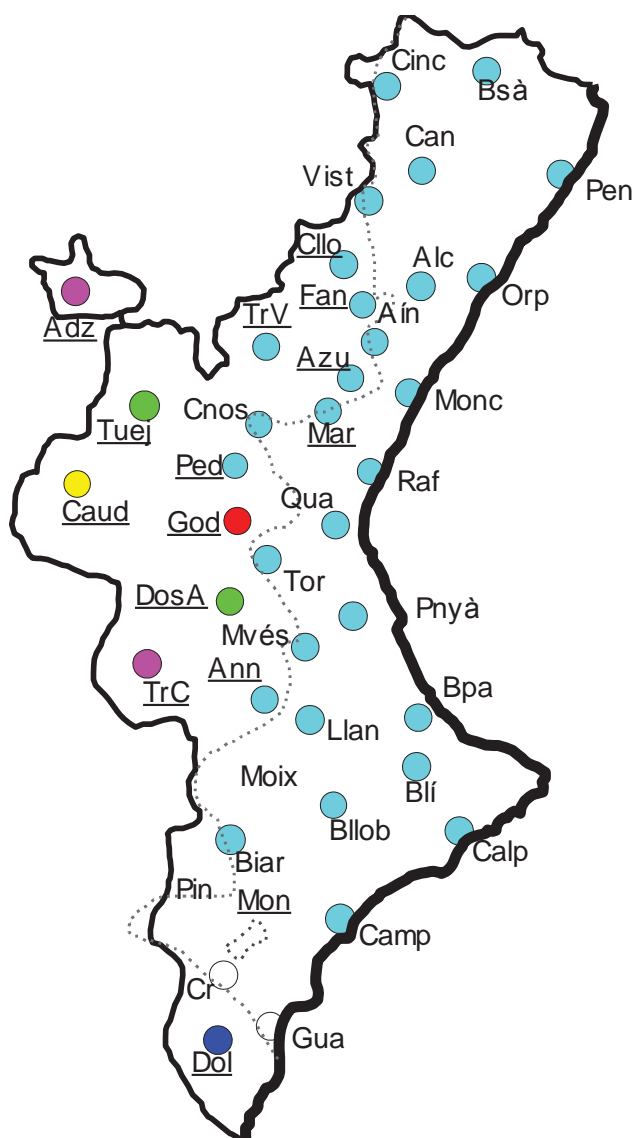
■	cortaor	(1)
■	qüertafrio	(1)
■	tajadera	(8)
■	talladera	(1)
■	tallador	(1)
■	tallaferro	(1)
■	tallant / tallante	(15)
■	taradera	(1)

821 ROBÍN

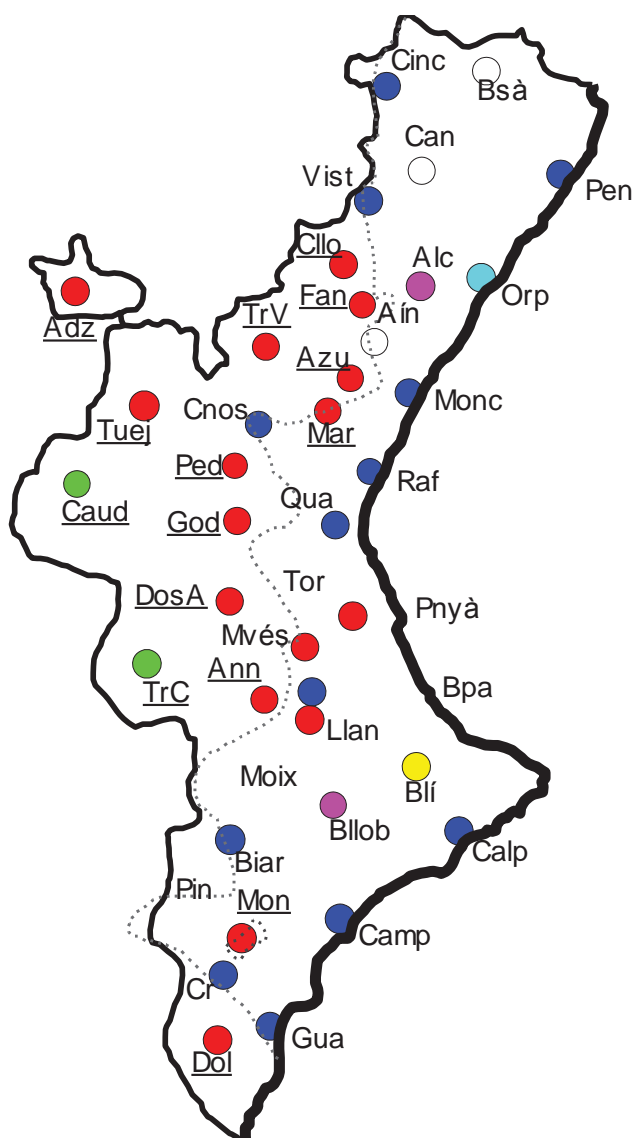
■	robín	(5)
■	roín	(1)
■	rovel	(2)
■	rovell	(28)
■	roviny	(2)
■	rubín	(1)

821a ENROBINARSE

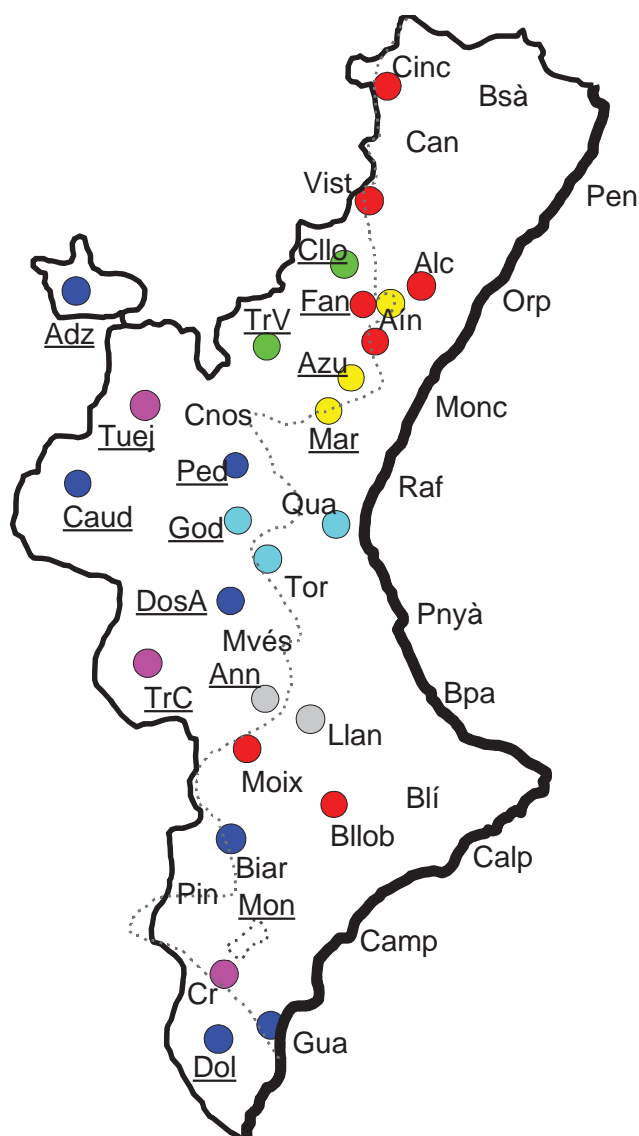
■	arrovellarse	(1)
■	enrobinarse	(2)
■	enrollinarse	(1)
■	enrubinarse	(1)
■	robinarse	(2)
■	rovell[arse]	(29)
	rovinyar-se	(2)

822 ALAMBRE

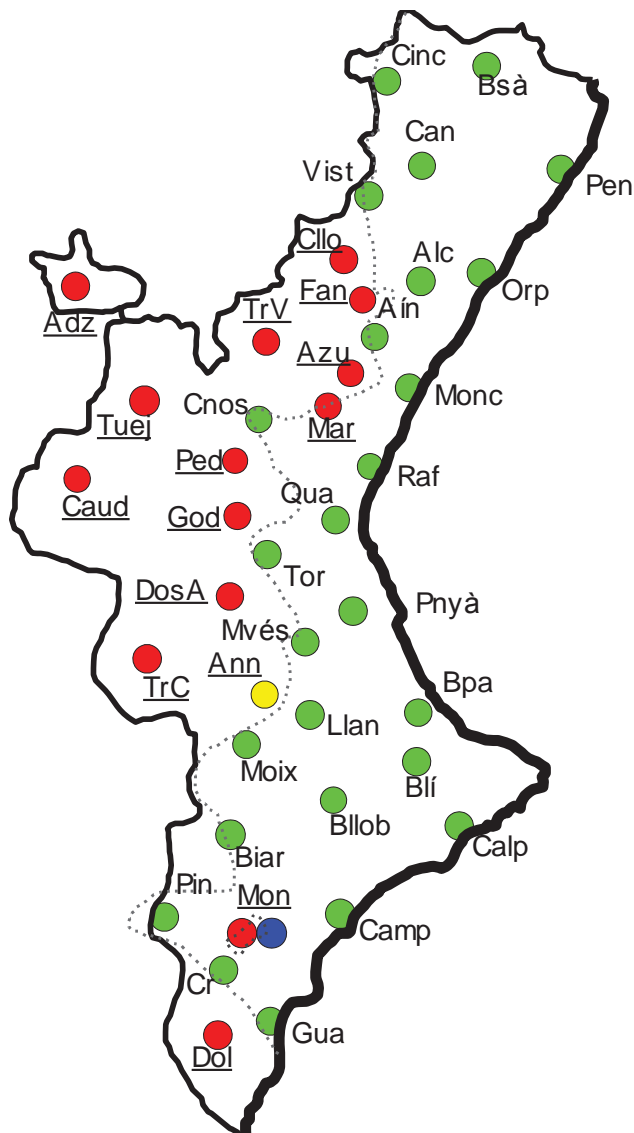
■	alambre	(16)
■	arambre	(2)
■	fil d'alambre	(1)
■	fil d'aram	(13)
■	fil de ferro	(2)
■	fil d'eram	(1)
	filferro	(3)

822e TOLVA

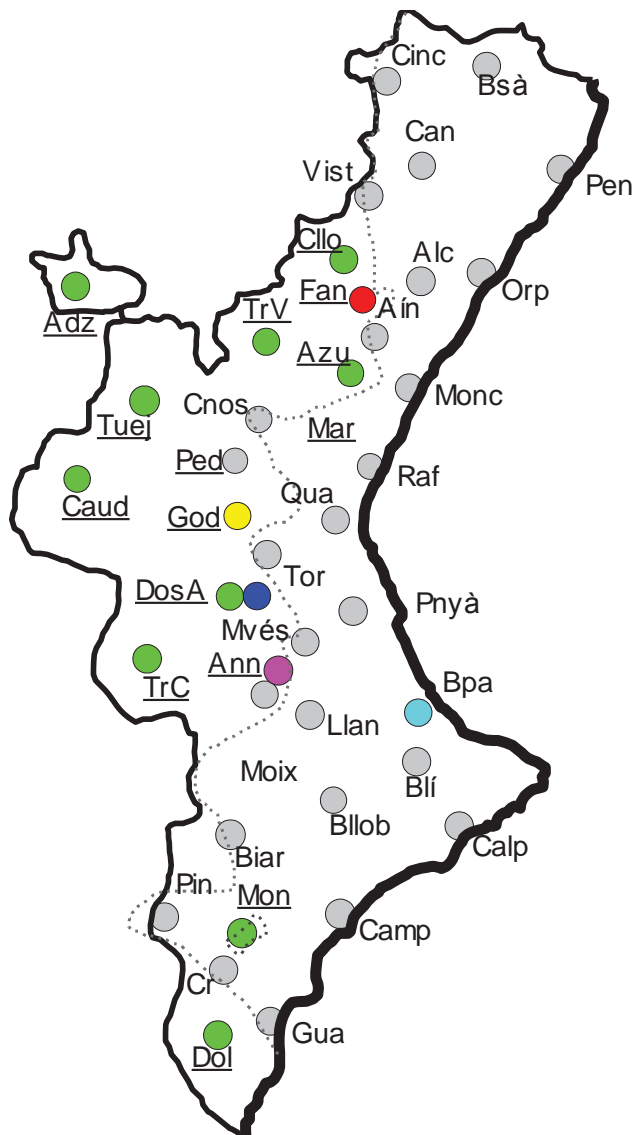
■	gronsa	(7)
■	oren[^θ]a	(2)
■	oren[s]a	(3)
■	tolba	(7)
■	torba	(3)
■	tramutja / tramucha	(3)
■	truja / trucha	(2)

824 SALVADO

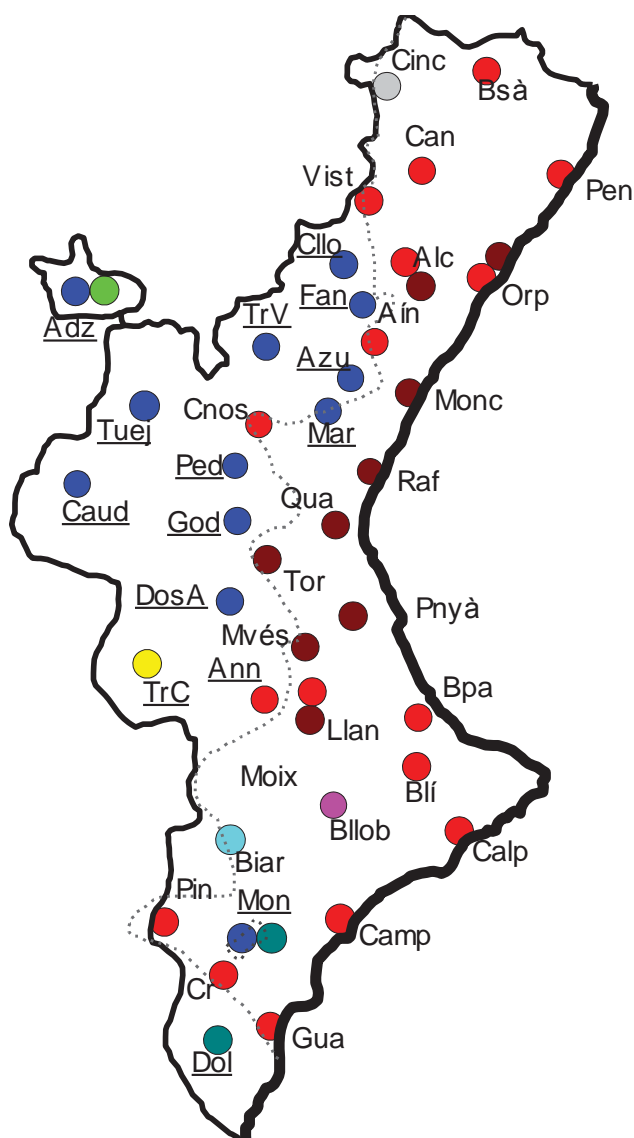
■ salvado	(14)
■ segó	(26)
■ según	(1)
■ suma	(1)

824b ARTESA

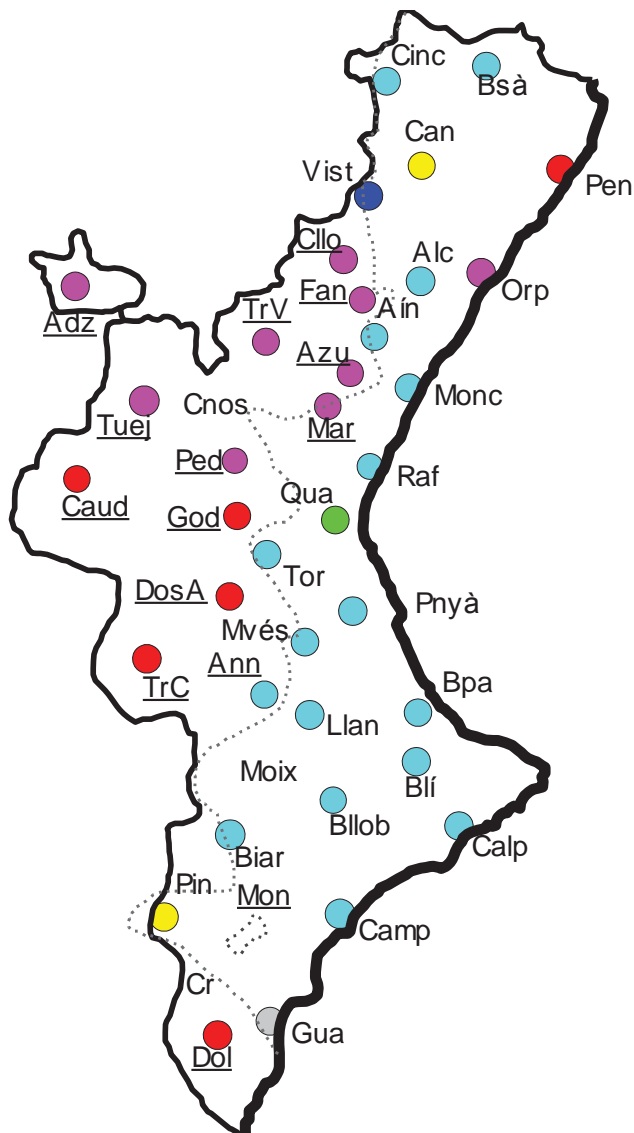
■	arte[z]a	(1)
■	artesa	(10)
■	debrillo	(1)
■	lebrillo	(1)
■	librell	(1)
■	pastadora	(1)
■	pastera	(26)

825 LEVADURA

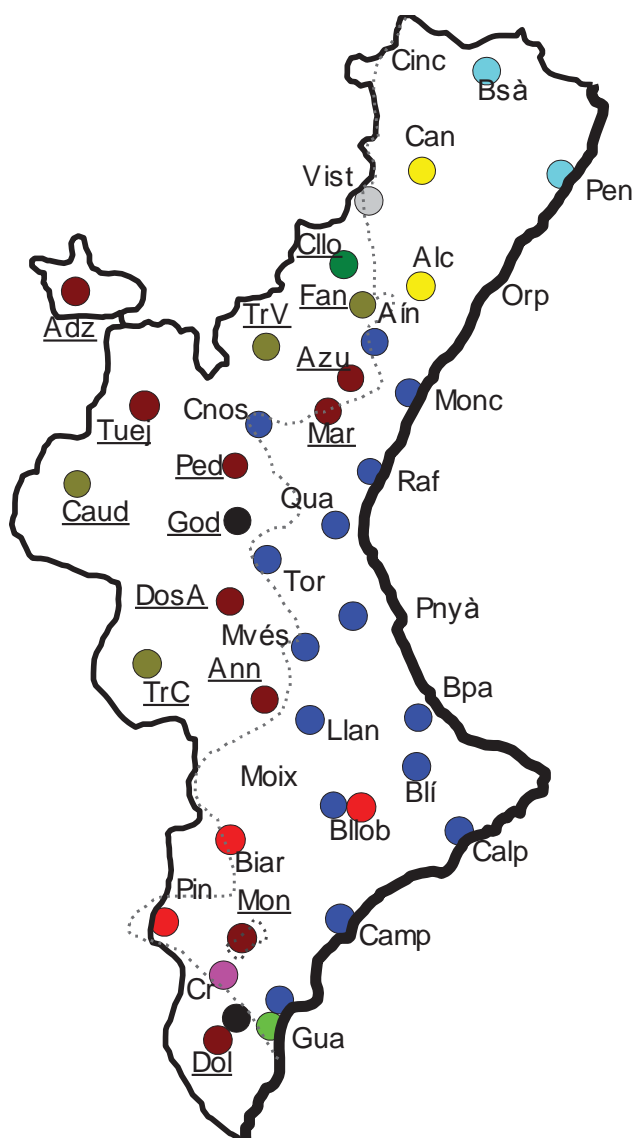
■	creciente	(2)
■	desanche	(1)
■	devadura	(1)
■	levadura	(12)
■	llavat	(1)
■	lléudo	(1)
■	lleute	(1)
■	llevat	(17)
■	rent	(9)

825b AMASAR

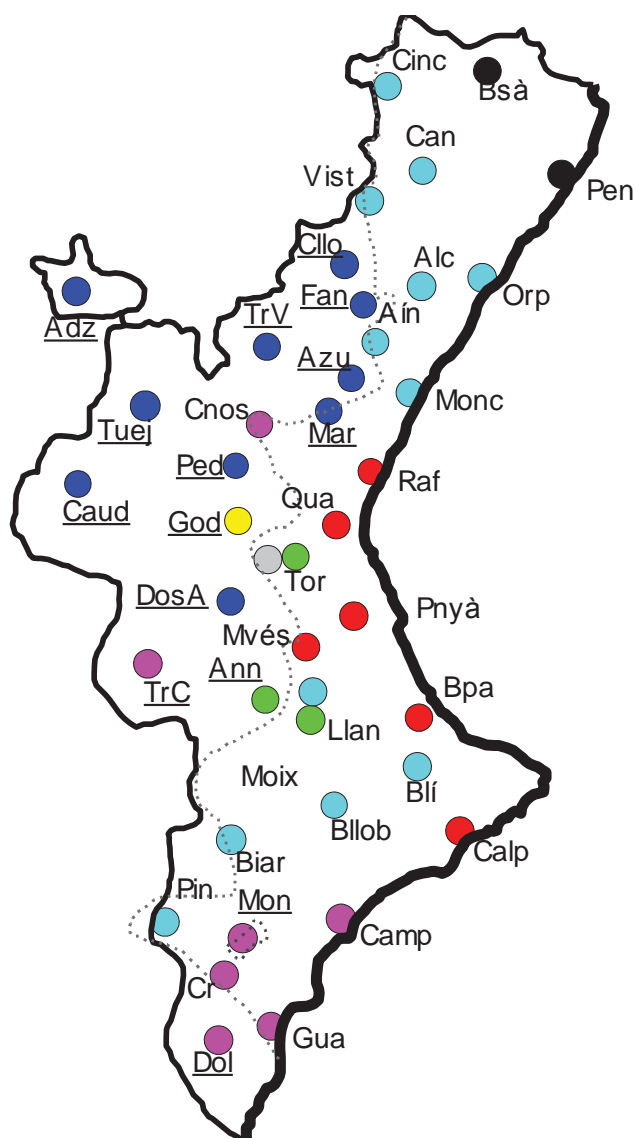
■	ama[s]ar	(6)
■	amassissar	(1)
■	assaonar	(2)
■	fer el pastó	(1)
■	ma[s]ar	(9)
■	pastar	(17)
■	sobar	(1)

826 HEÑIR

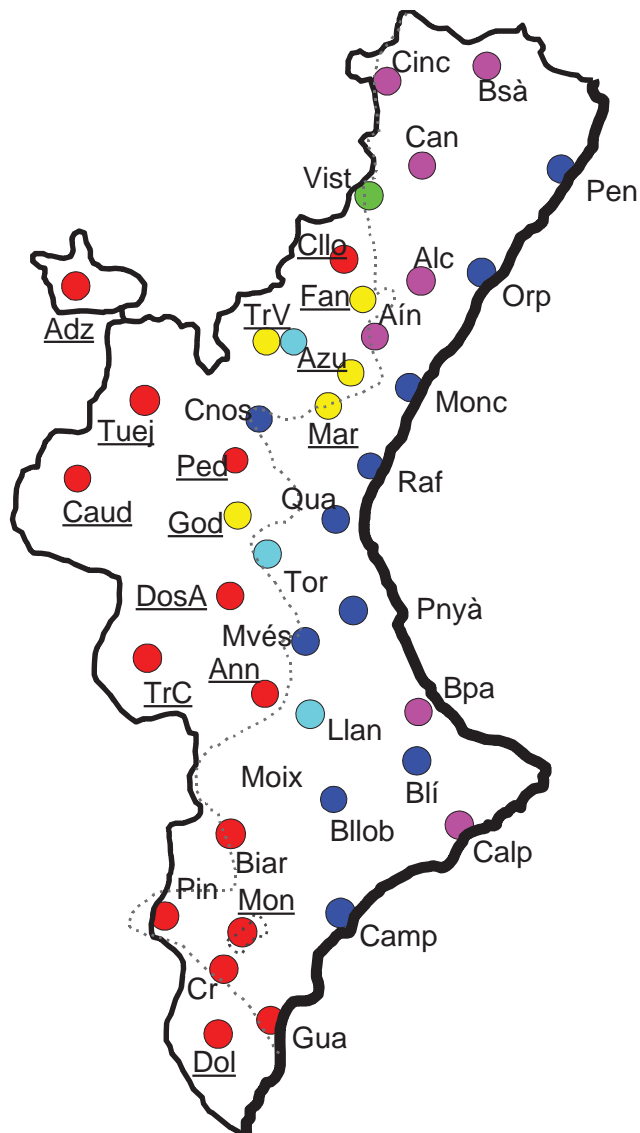
■ apanar	(3)
■ fénydre	(1)
■ fénye	(2)
■ fényer	(15)
■ fenyí	(1)
■ fer el pa	(2)
■ fer les fogasses	(1)
■ heñir	(2)
■ hiñir	(9)
■ resobar	(1)
■ sobar	(4)

826a TABLEROS

■	post	(6)
■	posteta	(3)
■	reparo	(1)
■	tablero	(10)
■	taula / tabla	(7)
■	taulell	(12)
■	taulellet	(1)
■	taunell	(2)

828 POLEA

■	carru[tʃ]a	(14)
■	coriola	(1)
■	correola	(5)
■	corriola	(11)
■	curiola	(7)
■	curriola	(3)

APÈNDIX III

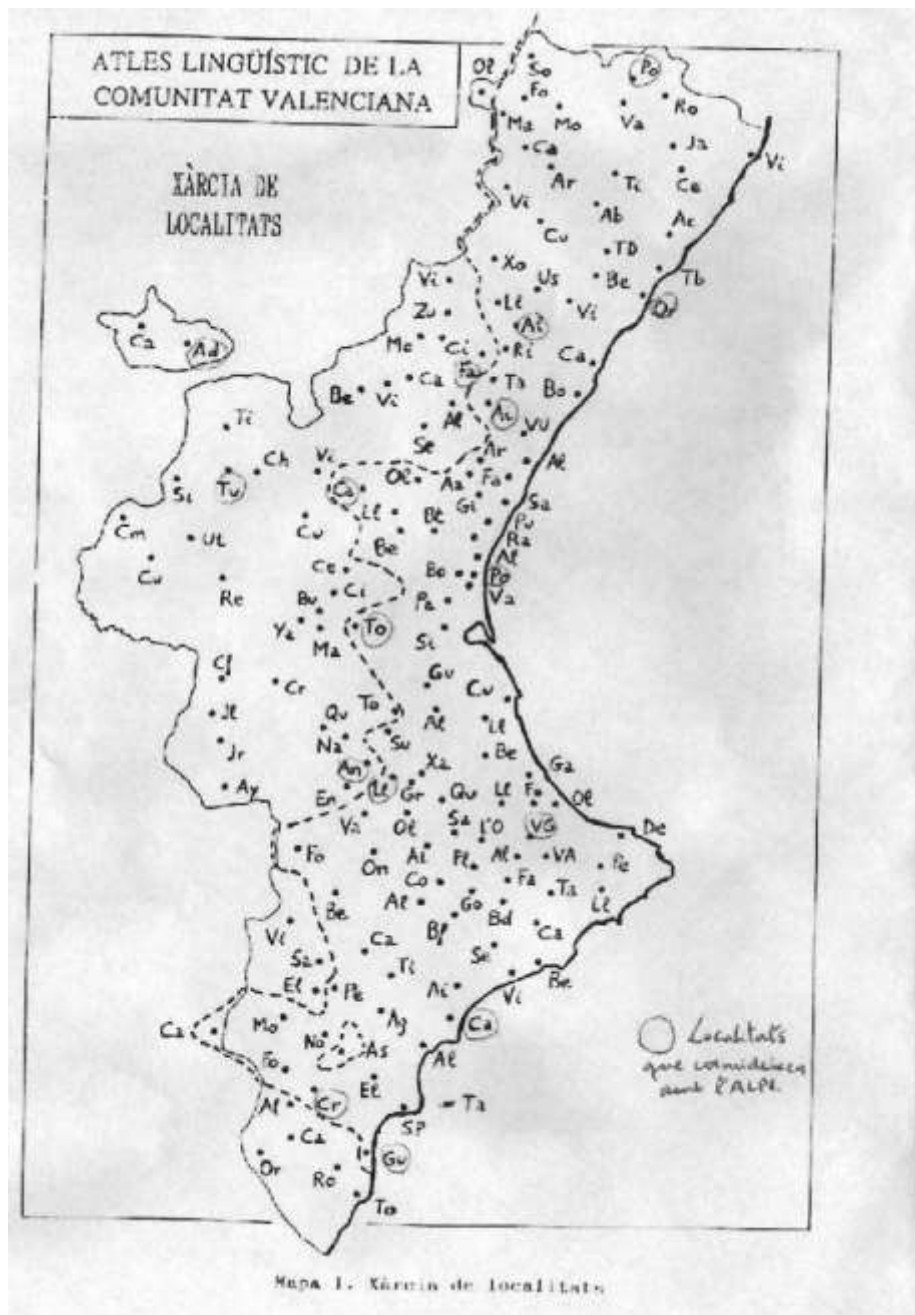
Alguns mapes de

l'Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana (ALCV) i de

l'Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

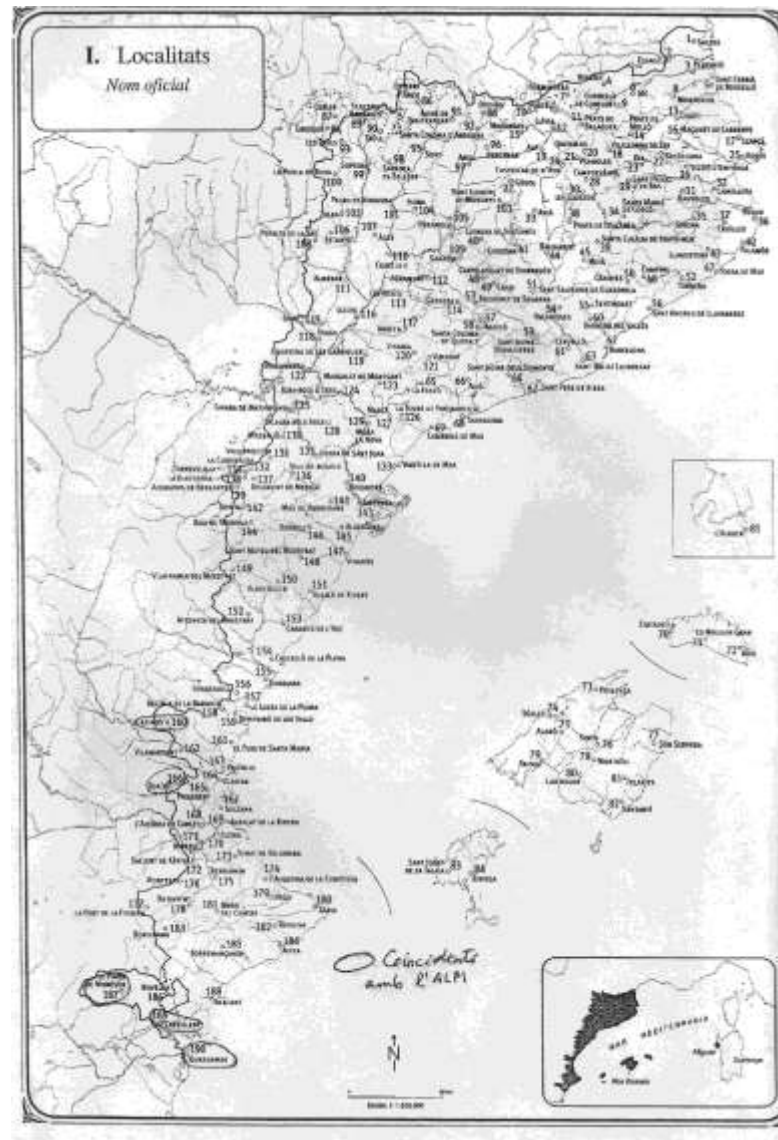
Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana (ALCV)

XÀRCIA DE LOCALITATS: COINCIDÈNCIES AMB L'ALPI

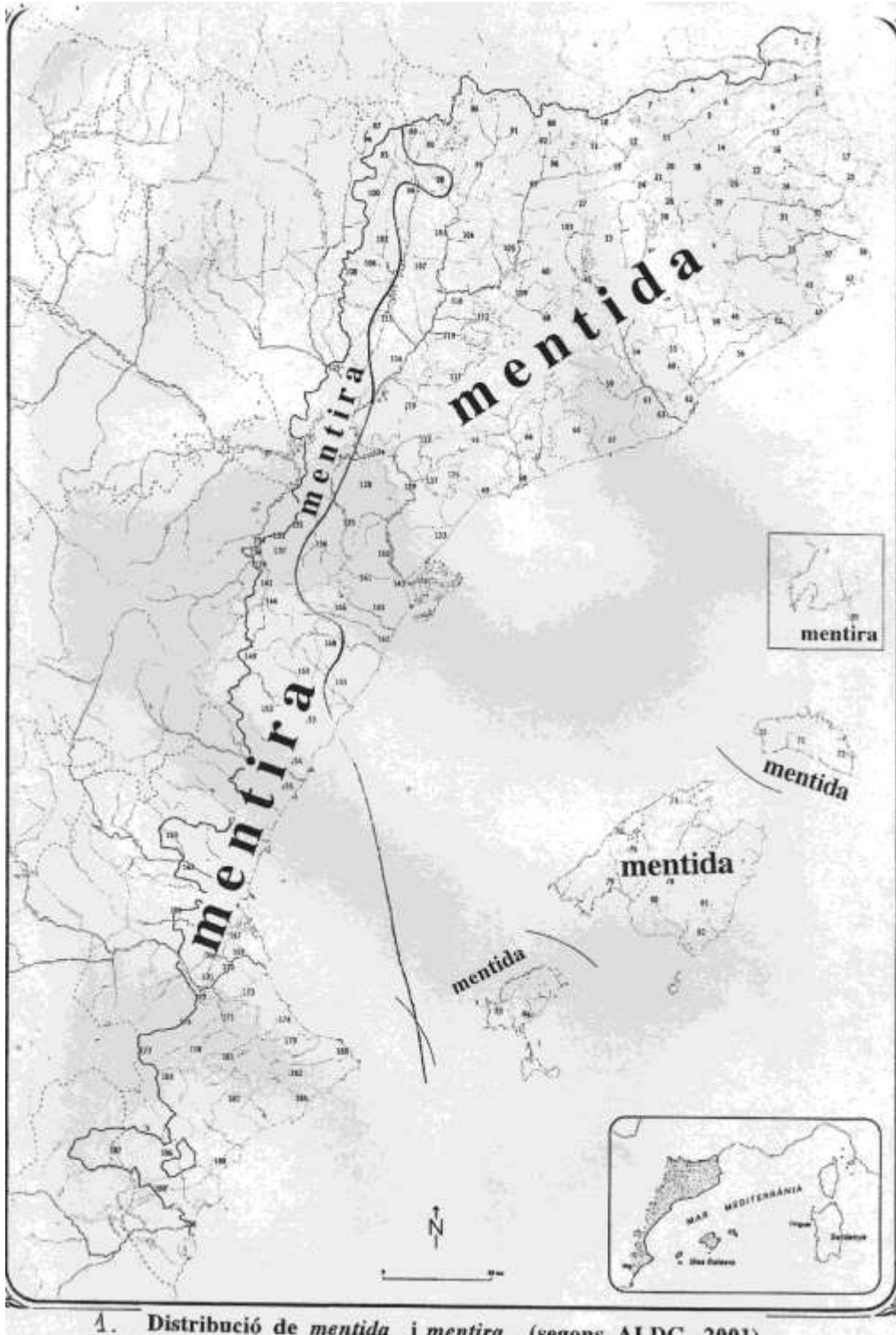
Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

LOCALITATS, Nom oficial: COINCIDÈNCIES AMB L'ALPI

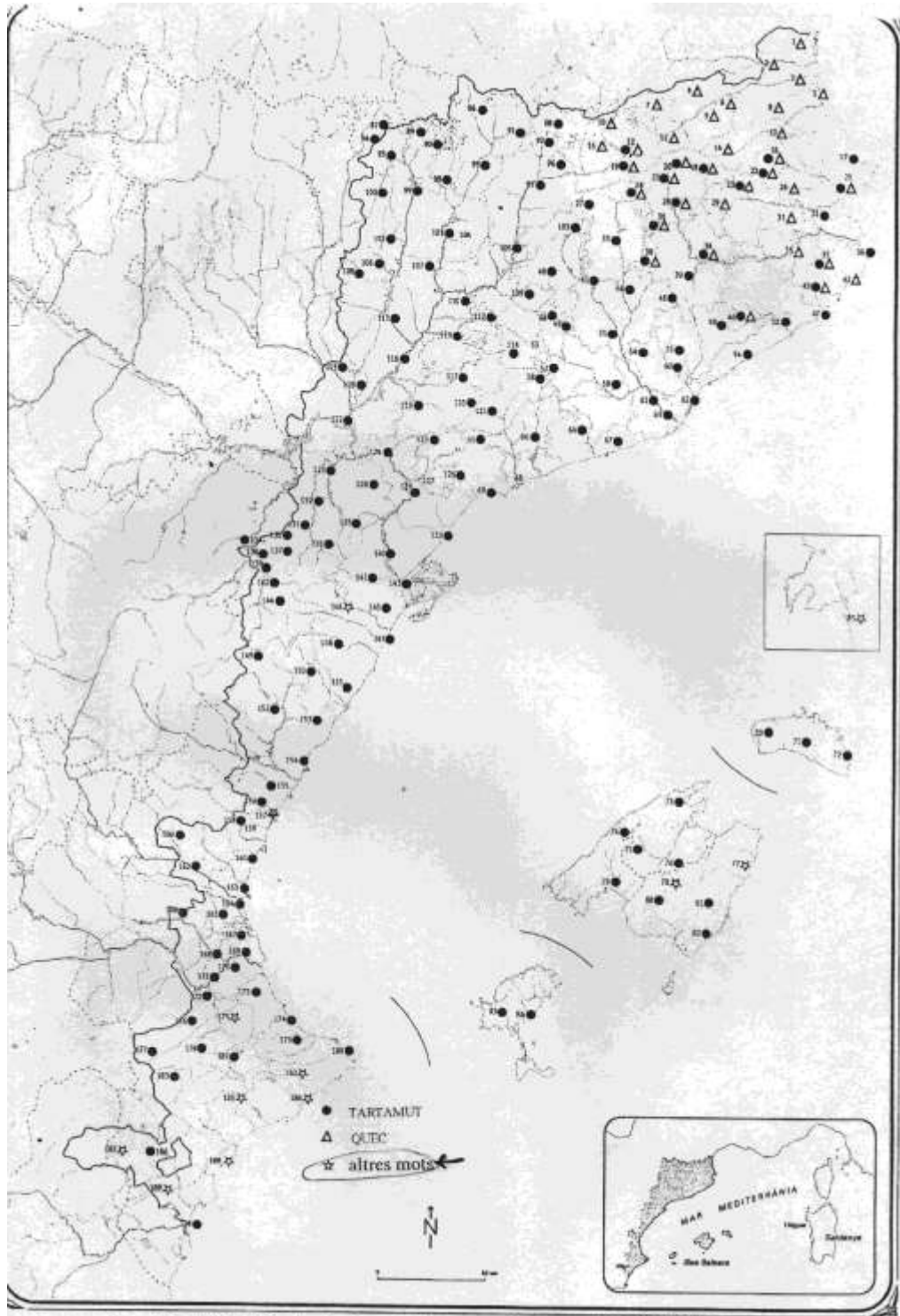
Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

DISTRIBUCIÓ DE MENTIDA I MENTIRA (ALDC, 2001)

Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

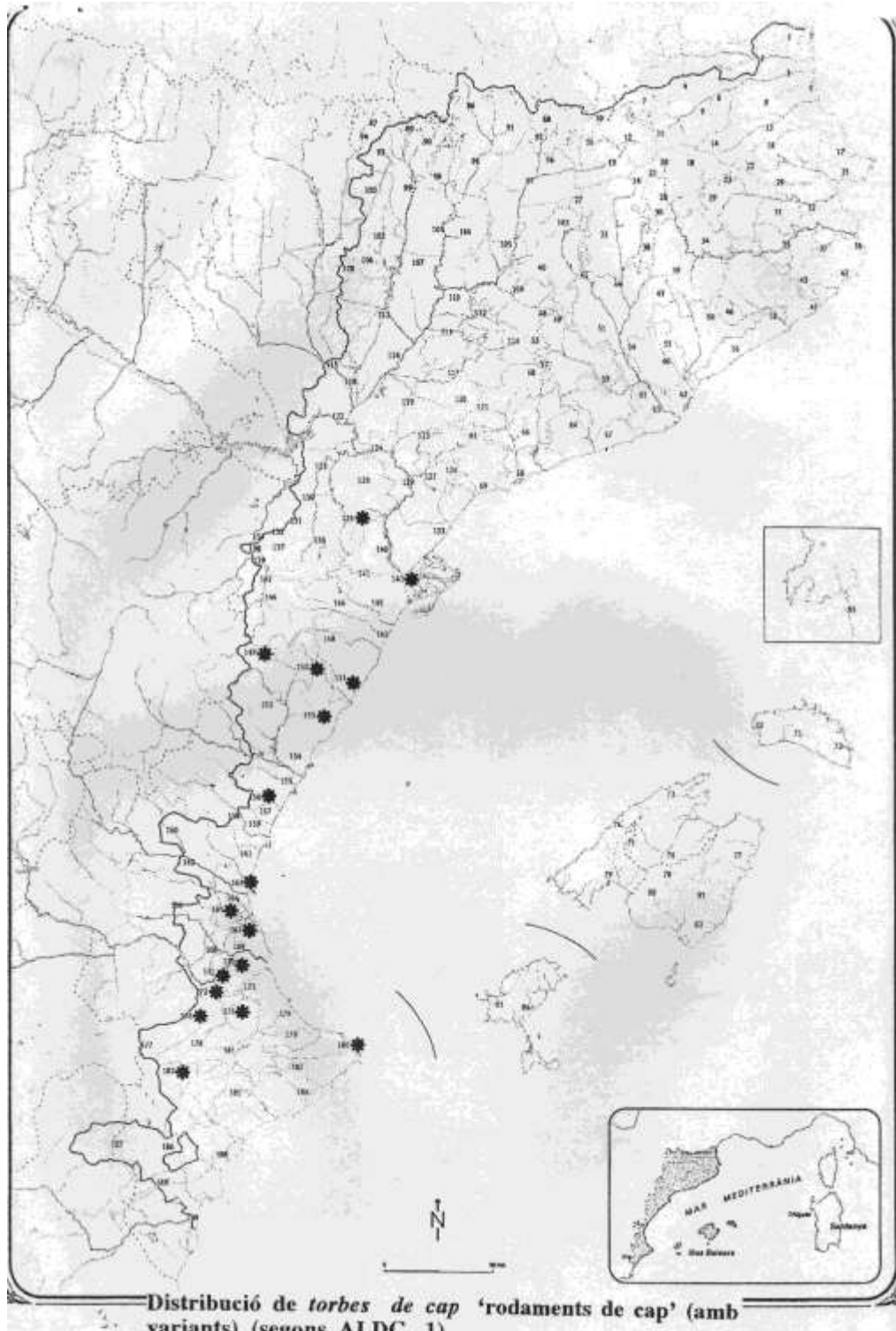
DISTRIBUCIÓ DE TARTAMUT I QUEC (ALDC, 176)

2. Distribució de *tartamut* i *quec* (segons ALDC, 176)

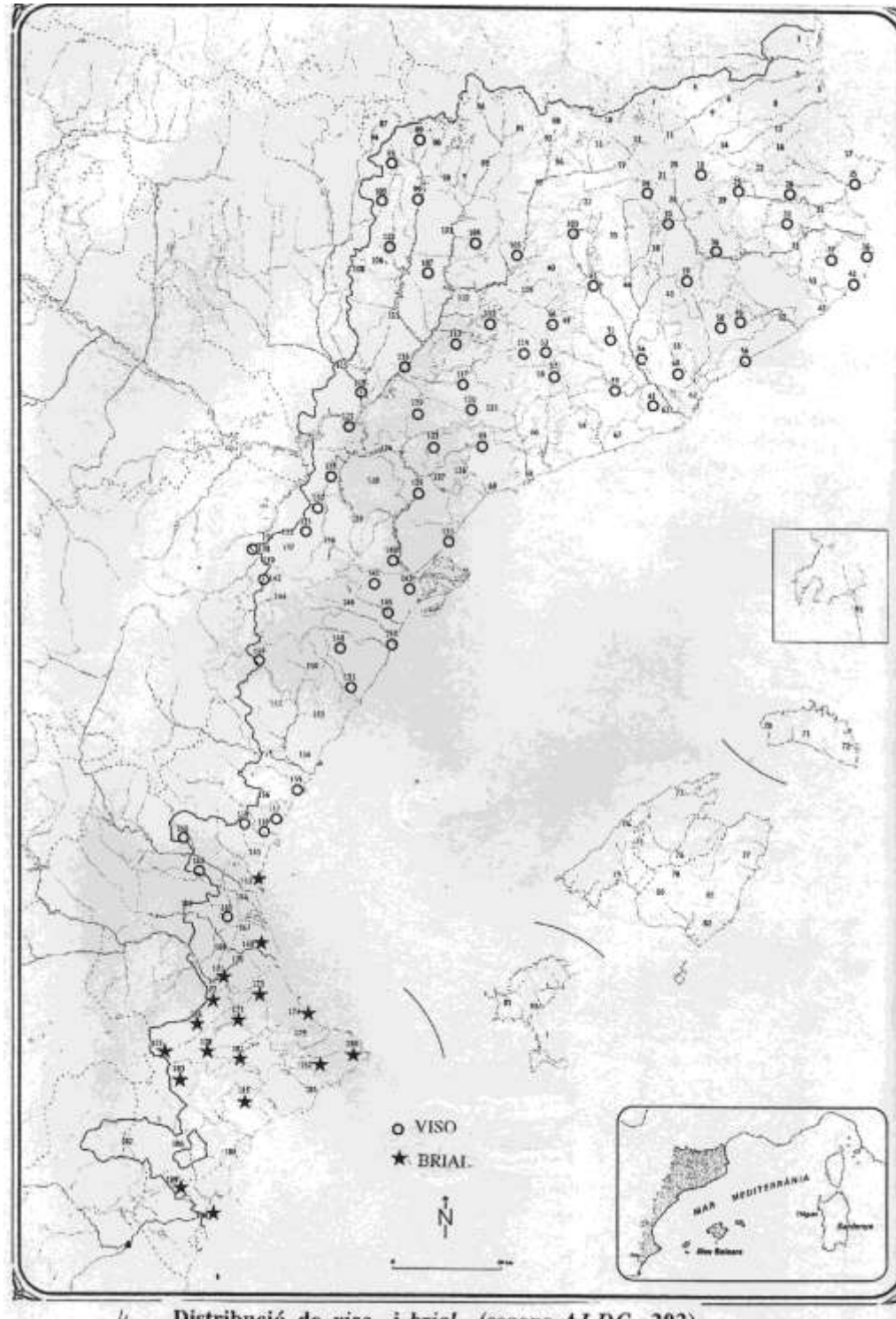
Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

DISTRIBUCIÓ DE TORBES DE CAP 'rodaments de cap' (ALDC, 1)

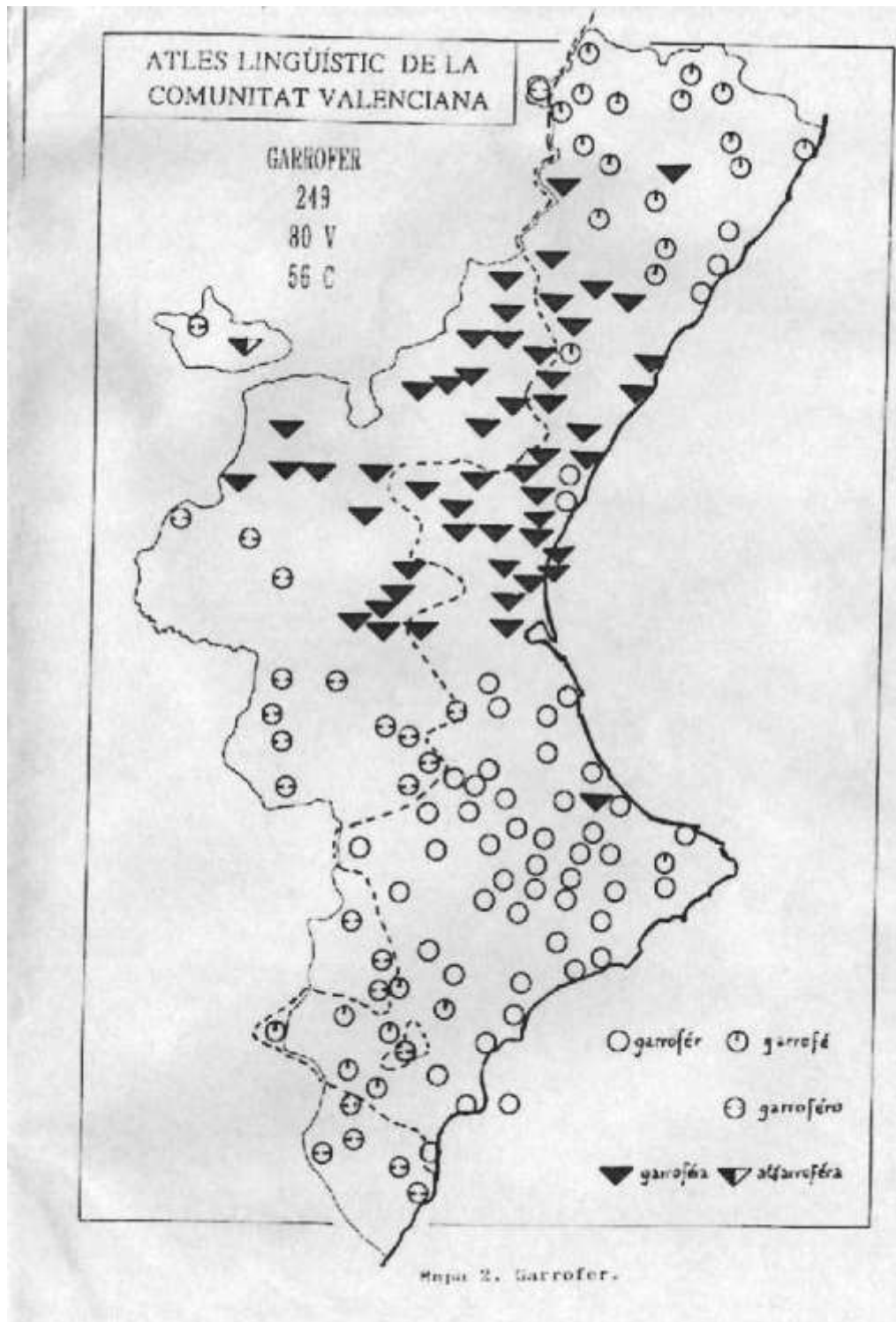
Atles Lingüístic del Domini Català (ALDC)

DISTRIBUCIÓ DE VISO I BRIAL (ALDC, 202)

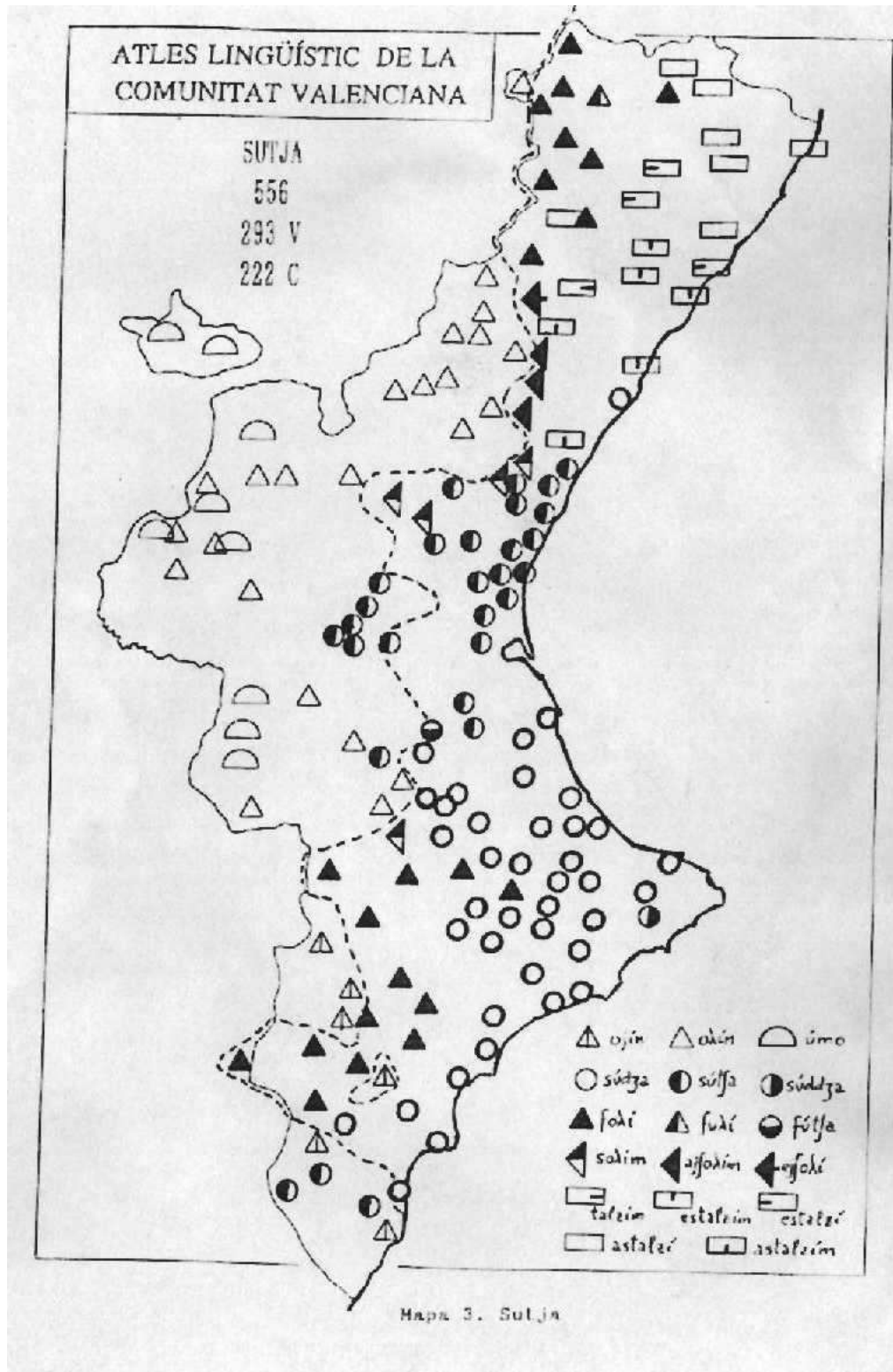
Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana (ALCV)

GARROFER (ALCV, 249)

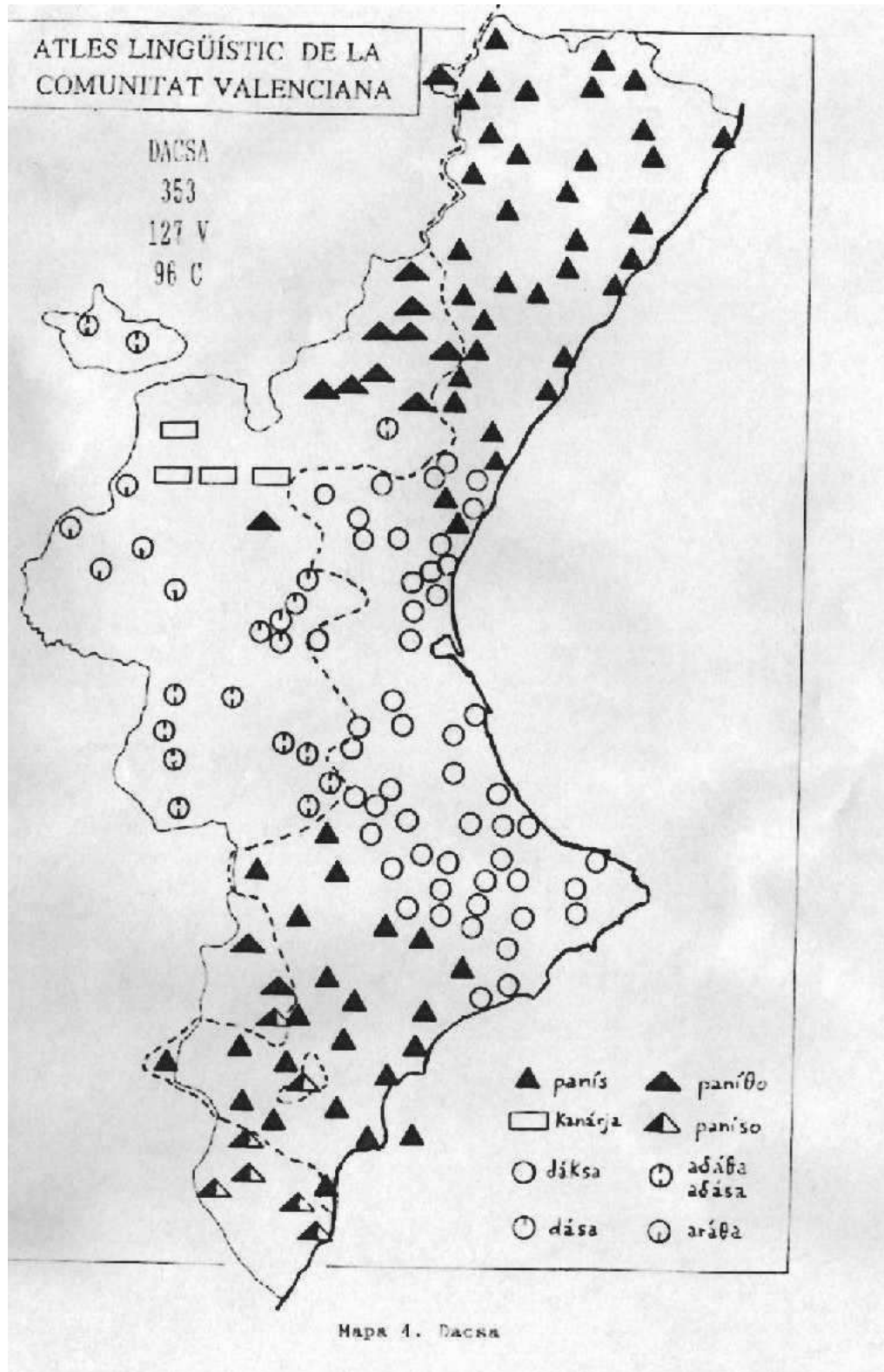
Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana (ALCV)

SUTJA (ALCV, 557)

Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana (ALCV)

DACSA (ALCV, 353)

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA

DEPARTAMENT DE FILOLOGIA CATALANA

Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI):

Edició i estudi del País Valencià.

VOLUM IV

TESI DOCTORAL PRESENTADA PER

Vicent-Ferran Garcia Perales

I DIRIGIDA PEL

Dr. Emili Casanova Herrero

València, juny de 2001

ÍNDIX GENERAL

VOLUM I

Dedicatòria	I
Agraïments	II
Índex	III
Abreviacions	IX
Taula de fotografies, mapes i quadres	XI
JUSTIFICACIÓ	XII

1. PRESENTACIÓ DE L'ALPI

1.1. HISTÒRIA DE L'ALPI	2
1.1.1. Eix cronològic	3
1.1.2. Vida de l'ALPI: l'ALPI i el Fons "Manuel Sanchis Guarner"	23
1.2. METODOLOGIA DE L'ALPI	79
1.2.1. Introducció	79
<i>Presentació</i>	79
<i>Descripció de la metodologia</i>	82
<i>Els "apunts" de Sanchis Guarner</i>	83
1.2.2. Data de les enquestes de l'ALPI del País Valencià	91
<i>Descripció</i>	91
<i>Problemes de datació</i>	92
<i>Quadres comparatius</i>	92
<i>Data de les enquestes de l'ALPI: mapa il·lustratiu</i>	97
<i>Itinerari dels investigadors</i>	98
<i>Mapa il·lustratiu</i>	100
1.2.3. Metodologia específica	101
Mètode d'enquesta	101
Enquestador	103
<i>Els investigadors de l'ALPI del País Valencià</i>	
Qüestionari	111
<i>Realització. Ressenya. Distribució del qüestionari. Ordenació del qüestionari: els camps semàntics de l'ALPI</i>	
Localitats	121
<i>Nom de les localitats. Quantitat de localitats. Criteris de selecció. Densitat. Localitats segons el FMSG. Pobles i ciutats</i>	
Informadors	144
<i>Quantitat d'informants. Edat. Sexe. Instrucció. Lloc de naixement. Estudi dels noms i cognoms de l'ALPI del País Valencià. Exemples en què l'ALPI fa referència als "sujetos" enquestats. Balanç</i>	
Sistema de transcripció	177
1.2.4. Algunes correccions a les enquestes originals de l'ALPI	189

1.3. ESTUDIS I APROFITAMENT DE L'ALPI FINS L'ACTUALITAT	206
1.4. ELS QÜESTIONARIS DE L'ALPI	225
1.4.1. Edició dels quaderns d'enquesta de l'ALPI	226
1.4.2. Índex de mots. Qüestionari de l'ALPI ordenat alfabèticament	248
1.4.3. El qüestionari de l'ALPI i el DRAE	271

APÈNDIX I:

DOCUMENTS DEL "FONS MANUEL SANCHIS GUARNER" RELACIONATS AMB L'ALPI

APÈNDIX II:

DOCUMENTS DE L'ARXIU DE LA "FUNDACIÓ RAMÓN MENÉNDEZ PIDAL" I ALTRES

2. ESTUDI DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

2.1. METODOLOGIA DEL NOSTRE ESTUDI	274
2.2. L'ALPI I EL DCVB	277
2.2.1. Classificació de variants	277
2.2.2. L'ALPI com a font del DCVB	426
2.2.3. Imprecisions del DCVB poant de l'ALPI	508
2.3. L'ALPI: DE LA TRANSCRIPCIÓ A LA CARTOGRAFIA. COMPARACIÓ DEL VOLUM I (1962) AMB LES ENQUESTES ORIGINALS	523
2.3.1. Fonts dels mapes del Volum I (1962) d'acord amb els originals inèdits	527
2.3.2. Taula comparativa entre l'edició de 1962 i el material original	552
2.3.2.1. <i>Criteris de comparació</i>	552
2.3.2.2. <i>Presentació en forma de taula</i>	554
2.3.3. Classificació de fenòmens comparativament	605
2.3.4. Les enquestes d'Anna, Godelleta i Tuéjar. Irregularitats d'ús al Volum I (1962)	628
2.4. L'ALPI I ALGUNS RECULLS LÈXICS	642
2.4.1. Pedralba	644
2.4.2. Anna	662

VOLUM II

2.5. L'ALPI EN DIACRONIA: CONTRAST DE LES ENQUESTES DE 1935 I L'ACTUALITAT (1999)	680
2.5.1. Metodologia.....	680
2.5.2. Transcripció dels materials.....	689
0. Instruccions de lectura de les taules (criteris de transcripció).....	689
1. Dades dels informants (1999).....	690
2. Taules comparatives del <i>Quadern I</i> i del <i>Quadern II</i>	693
3. Notes marginals (a part).....	941
2.5.3. Balanç.....	947
2.6. MOSTRA D'ESTUDI D'ALGUNES VARIANTS	953
2.7. ESTUDI FONÈTIC DEL VALENCIÀ SEGONS L'ALPI	1067

3. EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.1. CRITERIS DE TRANSCRIPCIÓ	1116
3.1.1. Criteris de la nostra edició.....	1116
<i>Presentació</i>	1116
<i>L'ús de l'escàner</i>	1116
<i>Criteris del Quadern I i del Quadern II</i>	1119
<i>Pobles valencianoparlants i castellanoparlants</i>	1120
<i>Símbols utilitzats en l'edició</i>	1123
1. Proposta de transcripció dels símbols que apareixen a la Introducció (1962).....	1124
2. Quadre resum de la proposta de transcripció dels originals a la nostra edició.....	1138
Altres criteris d'edició.....	1144
Casos concrets.....	1158
3.1.2. Criteris de la nostra cartografia.....	1166
A) <i>Introducció</i>	1166
B) <i>Criteris de lectura dels mapes de l'ALPI</i>	1173
C) <i>Criteris generals de cartografia</i>	1179
D) <i>Criteris concrets de cartografia: QI i QII</i>	1183
D.1) Criteris particulars per cartografiar el QI.....	1183
D.2) Criteris particulars per cartografiar el QII.....	1193

3.2. COMPARACIÓ ENTRE LES PRIMERES I LES SEGONES ENQUESTES DE TUÉJAR, GODELLETA I ANNA. MOSTRA ORIGINAL	1197
Introducció.....	1197
3.2.1. Anna.....	1199
3.2.1.1. <i>Anna, Quadern I (1948)</i>	1199
Breu comentari introductor a “Anna QI (1948)”	
Descripció	
Edició del QI d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.2. <i>Anna, Quadern II (1948)</i>	1237
Breu comentari introductor a “Anna QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII d’Anna (1934) i el d’Anna (1948)	
Casos de palatal fricativa sorda	
L’harmonia vocàlica a la localitat d’Anna (ALPI, QII)	
Edició del QII d’Anna (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.1.3. “ <i>Anna (3)</i> ”: <i>Quadern I incompleta, (1934)</i>	1304
Breu comentari introductor a “Anna (3)”	
Descripció	
Full solt que hi havia amb “Anna (3)”, però que no considerem que siga del poble d’Anna	
Comparació del QI d’Anna (1934) i “Anna (3)”	
Una anotació final	
Edició del QI anomenat “Anna (3)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2. Godelleta.....	1325
3.2.2.1. <i>Godelleta, Quadern I (1948)</i>	1325
Breu comentari introductor a “Godelleta QI (1948)”	
Descripció	
Comparació del QI de Godelleta: el de 1934 i el de 1948	
Edició de Godelleta (QI, 1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	
3.2.2.2. <i>Godelleta, Quadern II (1948)</i>	1364
Breu comentari introductor a “Godelleta QII (1948)”	
Descripció	
Comparació del QII de Godelleta (1934) i el de Godelleta (1948)	
Alguns apunts de transcripció fonètica de QII Godelleta (1948) que no apareixen en QII Godelleta (1934)	
La [s] amb tendència a palatal	
Vocal de reforç dels mots acabats en -r	
Altres diferències: terminació amb el sufix -ado; intervocàlica -d-; no hay, no hacen... / ...; palatal lateral; incials f- / [x]; prefixos (al-, a-, es- / Ø-); diferència per un so...; desplaçament d’accent; obertura [em-] / [am-] (1 únic cas)	
Edició del QII de Godelleta (1948)	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.2.3. Tuéjar.....	1422
Breu comentari introductori a “Tuéjar (1934?)”	
Descripció	
Comparació del QI de Tuéjar (1958) i “Tuéjar (1934?)”	
Edició de “Tuéjar (1934?)”	
Normes ràpides de lectura	
Anotacions marginals	
Edició (en forma de taula comparant aquesta enquesta i la de 1934)	

3.3. MOSTRA ORIGINAL D’ALGUNES TRANSCRIPCIONS DIGITALITZADES	1437
---	-------------

VOLUM III

3.4. CARTOGRAFIA DE L’ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ.....	1485
3.4.1. Índex de mapes	1485
3.4.2. Edició dels mapes de l’ALPI del País Valencià.....	1532
3.4.2.1. <i>Quadern I (zona castellanoparlant)</i>	
3.4.2.2. <i>Quadern I (zona valencianoparlant)</i>	
3.4.2.3. <i>Quadern II (zona valencianoparlant i castellanoparlant)</i>	

APÈNDIX III:

ALGUNS MAPES DE L’ALCV I DE L’ALDC	1534
--	------

VOLUM IV

3.5. EDICIÓ DE LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	1543
3.5.1. Edició del Quadern I (Fonètica i Morfosintaxi)	1543
3.5.1.1. <i>Pobles castellanoparlants</i>	1543
Dades de l'enquesta	1543
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1567
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1643
Notes marginals.....	1741
3.5.1.2. <i>Pobles valencianoparlants</i>	1743
Dades de l'enquesta	1743
<i>informador; fecha de la investigación; investigador; transcripción del nombre del lugar; nombre dialectal de los habitantes; nombre del habla local; Lugar. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.; Notas de orientación fonética</i>	
Fonètica (preguntes 1-251).....	1771
Morfosintaxi (preguntes 252-411).....	1863
notes marginals	1983
3.5.2. Edició del Quadern II (Lèxic i Etnografia)	1997
<i>Dades dels informadors</i>	1997
<i>Edició del Quadern II (castellanoparlants i valencianoparlants conjuntament)</i>	2011
<i>Informació de l'últim full de l'enquesta del QII</i>	2463
<i>Anotacions marginals (QII CAST)</i>	2497
APÈNDIX IV:	
L'ENQUESTA DE L'ALPI A ÉNGUERA, LA TORRE DEL RICO I RASPai (EL CARXE)	2505
a) Énguera (QI, 1935)	2507
b) Énguera (QII, 1935).....	2527
c) Raspai i la Torre del Rico (QI, 1970)	2543
3.6. ÍNDEX DE MOTS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ	2571
3.6.1. Inventari de mots que apareixen a l'ALPI del País Valencià.....	2571
<i>Criteris de l'inventari</i>	2571
<i>Inventari</i>	2577
3.6.2. Vocabulari de mots que apareixen als mapes de l'ALPI del País Valencià	2763
APÈNDIX V:	
EDICIÓ DEL QÜESTIONARI (QI I QII E) DE L'ALPI (MADRID, 1930).....	2813
4. CONCLUSIONS	2824
5. BIBLIOGRAFIA	2826

3.5. EDICIÓ DE LES ENQUESTES ORIGINALS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.5.1. EDICIÓ DEL QUADERN I (FONÈTICA I MORFOSINTAXI)

3.5.1.1. POBLES CASTELLANOPARLANTS DEL PAÍS VALENCIÀ

INFORMADOR**755 Castillo de Villamalefa**

Nombre y apellido: José Jimeno Chiva
Naturaleza: Castillo de Villamalefa
Edad: 40
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No
Naturaleza del padre: Castillo
Naturaleza de la madre: Castillo
Residencias y viajes: Ha estado dos meses en Castellón y allí hizo el servicio militar 40 días. No se ha movido de los alrededores.

756 Fanzara

Nombre y apellido: Josefa Centelles Edo
Naturaleza: Fanzara
Edad: 46
Profesión: Labradora
¿Sabe leer? Un poco.
Entiende y habla algo el valenciano
Naturaleza del padre: Fanzara
Naturaleza de la madre: Fanzara
Residencias y viajes: No se ha movido de los alrededores

759 Teresa de Viver

Nombre y apellido: Juan Lázaro Marco
Naturaleza: Teresa de Viver
Edad: 62
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Un poco
Naturaleza del padre: Teresa
Naturaleza de la madre: Teresa
Residencias y viajes: Fue dos años al arroz 15 días a Sueca y ya no se ha movido de los alrededores

760 Azuébar

Nombre y apellido: Custodia Gómez Gómez
Naturaleza: Azuébar
Edad: 48
Profesión: Labradora
¿Sabe leer? Sí.
Entiende y habla un poco el valenciano
Naturaleza del padre: Azuébar
Naturaleza de la madre: Azuébar
Residencias y viajes: Hará un año vivió unos 8 meses en Les Valls de Segó (Sagunto). Viajes de días a Castellón, Valencia y Segorbe.

763 Ademuz

Nombre y apellido: Silvino Monsoní Navarro
Naturaleza: Ademuz
Edad: 43
Profesión: Jornalero
¿Sabe leer? Poco
Naturaleza del padre: Ademuz
Naturaleza de la madre: Ademuz
Residencias y viajes: No fue soldado. A los 30 años de edad trabajó en Barcelona durante 2 años. Ha ido muchos años a la provincia de Cuenca a trabajar en las maderas que echan río Júcar abajo durante los meses que dura la temporada.

764 Tuéjar

Nombre y apellido: Manuel Ródenas Jiménez
Naturaleza: Tuéjar
Edad: 58
Profesión: Alguacil
¿Sabe leer? Sí
Naturaleza del padre: Tuéjar
Naturaleza de la madre: Tuéjar
Residencias y viajes: Siempre residió en Tuéjar

766 Marines

Nombre y apellido: Andrés Herrero Martínez
Naturaleza: Marines
Edad: 46
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No; entiende pero no habla valenciano
Naturaleza del padre: Marines
Naturaleza de la madre: Marines
Residencias y viajes: Fue soldado en Palma de Mallorca y ha trabajado repetidas veces durante temporadas cortas (un par de meses) en Liria, Sagunto y Segorbe.

767 Caudete

Nombre y apellido: Constantino Defez Valle
Naturaleza: Caudete
Edad: 64
Profesión: Jornalero
¿Sabe leer? No.
Naturaleza del padre: Caudete
Naturaleza de la madre: Caudete
Residencias y viajes: El año pasado estuvo 1 mes en Valencia y otras veces estuvo un par de días. No se ha movido de los alrededores. No hizo el servicio militar.

768 Pedralba

Nombre y apellido: Miguel Quiles Andrés
Naturaleza: Pedralba
Edad: 50
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No. Entiende y habla un poco el valenciano
Naturaleza del padre: Pedralba
Naturaleza de la madre: Pedralba
Residencias y viajes: Hace 10 años trabajó dos años y medio en la ciudad de Valencia. Antes acostumbraba ir a Aragón todos los años a la siega del trigo y a la Ribera baja del Júcar al arroz

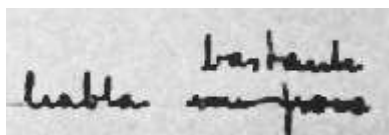
771 Godelleta

Nombre y apellido: Luis Tórtola Caballero
Naturaleza: Godelleta
Edad: 57
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Un poco; habla bastante¹²²⁸ valenciano
Naturaleza del padre: Godelleta
Naturaleza de la madre: Godelleta
Residencias y viajes: Ha recorrido algunas veces la Ribera del Júcar y la comarca de los Serranos para vender sus productos. No hizo el servicio militar.

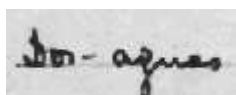
773 Dos Aguas

Nombre y apellido: José Torralba y Mateu
Naturaleza: Dos Aguas¹²²⁹
Edad: 51
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí; habla valenciano y castellano
Naturaleza del padre: Dos Aguas
Naturaleza de la madre: Dos Aguas
Residencias y viajes: Trabajó unos dos años en la comarca de Tortosa, hace unos 15 años; ha estado 3 veces a la siega del arroz en la Ribera baja del Júcar unos 15 días, hace unos 7 u 8 años, y también estuvo un año en Villatoya en el extremo de la Mancha lindante con Valencia hace unos 7 años.

¹²²⁸ Godelleta (1934):

¹²²⁹ Dos Aguas:

776 Teresa de Cofrentes

Nombre y apellido: Francisco Torres Jiménez
Naturaleza: Teresa
Edad: 57
Profesión Labrador
¿Sabe leer? Un poco; entiende pero no habla valenciano
Naturaleza del padre: Teresa
Naturaleza de la madre: Teresa
Residencias y viajes: Ha ido 7 ó 8 veces a Sueca a la siega del arroz y ha estado allí unos 20 días. Ha ido 30 o 40 veces a Almansa con su carro por abono pero no ha estado nunca más de dos días.

777 Anna

Nombre y apellido: Salvador Gómez y Baldoví
Naturaleza: Anna
Edad: 70
Profesión Labrador
¿Sabe leer? No; entiende y habla un poco el valenciano
Naturaleza del padre: Anna
Naturaleza de la madre: Anna
Residencias y viajes: Hasta hace 20 años solía ir a Sueca a la siega del arroz y estaba unos 15 días, pero generalmente convivía con paisanos suyos. Ha hecho viajes de días a Játiva y a veces a Valencia y hasta Barcelona.

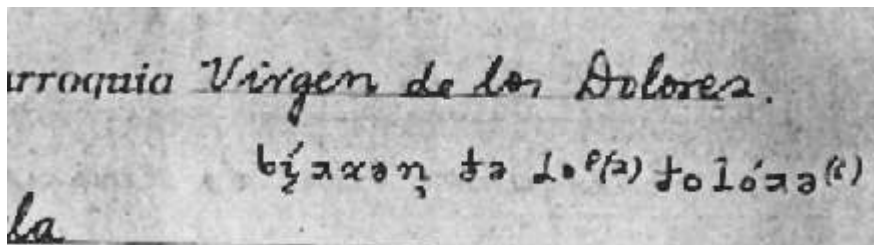
786 Monforte

Nombre y apellido: Pascual Limiñana Gonzalvez
Naturaleza: Monforte del Cid
Edad: 59
Profesión Jornalero
¿Sabe leer? No
Naturaleza del padre: Monforte
Naturaleza de la madre: Monforte
Residencias y viajes: En Orán 20 días; unos cuantos días en Valencia

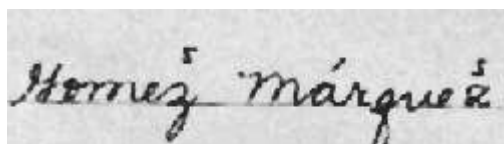
789 Dolores¹²³⁰

Nombre y apellido: Ramón Gómez Márquez¹²³¹
Naturaleza: Catral. de 20 años vino a Dolores.
Edad: 54
Profesión: Jornalero
¿Sabe leer?: No
Naturaleza del padre: Catral
Naturaleza de la madre: Catral
Residencias y viajes: No hizo servicio militar; no ha salido de la huerta de Dolores más que en viajes de algunos días de duración a Murcia y Alicante. Puede decirse que no ha vivido fuera del partido de Dolores.

¹²³⁰ Dolores:

¹²³¹ Dolores:

Fecha de la investigación:

Castillo de V.	((20 i 21-10-34)) ¹²³²
Fanzara	23-10-34
Teresa de V.	27-10-34
Azuébar	25-10-34
Ademuz	18-4-35
Tuéjar	5-4-58
Marines	12-10-34
Caudete	2-10-34
Pedralba	15-10-34
Godolleta	29-9-34
Dos Aguas	10-10-34
Teresa de C.	5-10-34
Anna	8-10-34
Monforte	10-12-32
Dolores	6,7-12-32

Investigador:

Castillo de V.	((Manuel Sanchis Guarner)) ¹²³³
Fanzara	Manuel Sanchis Guarner
Teresa de V.	Manuel Sanchis Guarner
Azuébar	Manuel Sanchis Guarner
Ademuz	Manuel Sanchis Guarner
Tuéjar	Manuel Sanchis Guarner
Marines	Manuel Sanchis Guarner
Caudete	Manuel Sanchis Guarner
Pedralba	Manuel Sanchis Guarner
Godolleta	Manuel Sanchis Guarner
Dos Aguas	Manuel Sanchis Guarner
Teresa de C.	Manuel Sanchis Guarner
Anna	Manuel Sanchis Guarner
Monforte	Aurelio M. Espinosa Jr.
Dolores	Aurelio M. Espinosa Jr.

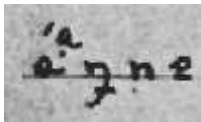
¹²³² ((EN L'ENQUESTA ORIGINAL DE CASTILLO NO APAREIX AQUESTA DADA. SÍ QUE APAREIX EN LA DESCRIPCIÓ DE POBLES EN ELS APUNTS DE SANCHIS GUARNER))

¹²³³ ((EN L'ENQUESTA ORIGINAL DE CASTILLO NO APAREIX AQUESTA DADA. SÍ QUE APAREIX EN LA DESCRIPCIÓ DE POBLES EN ELS APUNTS DE SANCHIS GUARNER))

Transcripción del nombre del lugar:

Castillo de V.	[el kastílo]
Fanzara	[fanzára]
Teresa de V.	[terésa]
Azuébar	[aswébar]
Ademuz	[ademúθ]
Tuéjar	[twéɣar]
Marines	[marínes]
	(En Gátova le llaman [marínas])
Caudete	[kawdéte]
Pedralba	[pedrálba]
Godolleta	[godeléta]
	[goléta]
	(En Turís le llaman [la góla])
Dos Aguas	[dosáwas]
Teresa de C.	[terésa]
Anna	[áɲa] ¹²³⁴
Monforte	[momfóрте del sí(t)]
Dolores	[dolóre(s)] = [la maɣá]

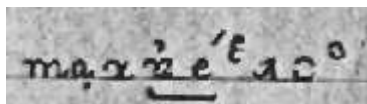
¹²³⁴ Anna (1934):

Nombre dialectal de los habitantes:

Castillo de V.	[kastíléros]
Fanzara	[fanzarinos]
Teresa de V.	[teresános]
Azuébar	[aswebéros]
Ademuz	[ademuθéros]
Tuéjar	[tweχános]
Marines	[marinéros]
Caudete	[kawdetéros]
	[kahteλános]
Pedralba	[pedralbéros]
	[pedralbínos]
Godolleta	[golétános]
Dos Aguas	[dosa(g)wéros]
Teresa de C.	[teresinos]
Anna	[arnéros]
Monforte	[momfortino]
	(En Novelda nos dicen [momfortéro])
Dolores	[maχaéro] ¹²³⁵

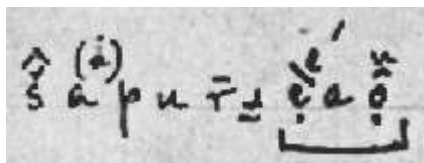
¹²³⁵ Dolores:

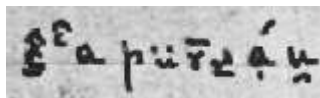
Nombre del habla local:

Castillo de V.	[kaste λ áno tʃapu ɾ jáw]
Fanzara	[kaste λ áno tʃapu ɾ áw]
Teresa de V.	[kaste λ áno]
Azuébar	[kaste λ áno tʃapu ɾ eáw]
Ademuz	[kaste λ áno]
Tuéjar	[kaste λ áno]
Marines	[kaste λ áno] [tʃapu ɾ jáw] [trapu θ eáw]
Caudete	[ka h te λ áno]
Pedralba	[kaste λ áno tʃapu ɾ jáw]
Godolleta	[kaste λ áno tʃapu ɾ eáow] ¹²³⁶
Dos Aguas	[kaste λ áno tʃʰapu ɾ jáw]
Teresa de C.	[ka h te λ áno]
Anna	[kaste λ áno tʃʰapu ɾ áw] ¹²³⁷
Monforte	[kaste λ áno] ¹²³⁸
Dolores	[ka h t ɛ λ áno] ¹²³⁹

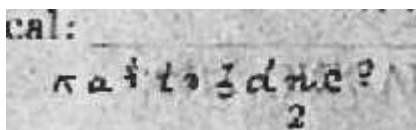
¹²³⁶ Godolleta (1934):

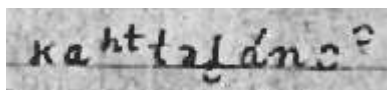
¹²³⁷ Anna (1934):

¹²³⁸ Monforte:

¹²³⁹ Dolores:

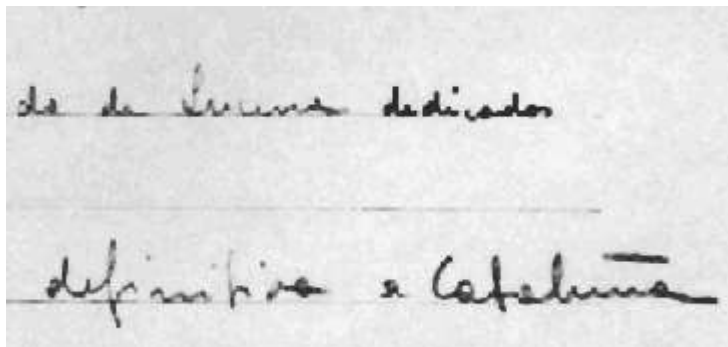
LUGAR.

Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.

Castillo de V. Villa de 1123 habitantes del partido de Lucena, dedicados exclusivamente a la agricultura y al pastoreo. El trigo, las patatas y el maíz son los cultivos más importantes. El aceite y el vino tienen una escasísima representación. Hay uno cuantos molinos que muelen la harina del pueblo. El mercado del pueblo es el que se celebra todos los domingos, y algunos van también al de Onda los jueves, y el de Alcora los miércoles, pero ahora ha disminuido mucho esa asistencia. El pueblo está situado en la carretera de Castellón a Teruel y tiene un camino vecinal a Villahermosa y otro a Ludiente. Muchos hombres van a segar el trigo a Cataluña y Aragón (Tierra Baja). A Alcañiz y su comarca le llaman todos Cataluña. El pueblo va disminuyendo de población. Los montes del Rebolcador separan El Castillo de Lucena.

Fanzara Lugar de 840 habitantes del partido de Lucena, dedicados...
Emigración definitiva a Cataluña.¹²⁴⁰
Disminuye el pueblo
Van al mercado de Onda los jueves.
Los montes el Tosal de Mano separan Lucena de Fanzara
Las partidas de Fanzara son Turio Muela Lleuja Llanos Bailessa
Esteñas Pinar Botaya Partidas Alcudia.¹²⁴¹

¹²⁴⁰ Fanzara:

Teresa de V. Lugar de 980 habitantes del partido de Viver. El terreno es montañoso y árido, y cultiva cereales casi exclusivamente; el aceite y el vino tienen alguna representación. No tiene más carreteras que las de Sacañet-Canales a Viver i a Torás y Begís. Acuden al mercado de Viver y al de Jérica.

Hay emigración temporal a la Ribera baja del Júcar los 15 días de la siega del arroz y a Tierra baja (Aragón) a la siega del trigo, pero es poco numerosa. Otros emigran definitivamente a Valencia y a Barcelona: la población va disminuyendo.

Azuébar Villa llamada antiguamente Azuevar del Pino, de 742 habitantes, del partido de Segorbe; dedicados exclusivamente a la agricultura. Los cultivos más importantes son el aceite, el trigo, la algarroba y la almendra; el vino tiene escasa representación. Para proveerse de artículos van al mercado semanal de los jueves en Segorbe. El pueblo no tiene más carretera que la de Soneja (Segorbe) a Nules. Hay una fuerte emigración temporal a Barcelona y Francia (mediodía).

Ademuz ---

Tuéjar ---

1241 Fanzara:

Los montes el Tossal de llano separan Jueves
de Fanzara.
Los partidos de Fanzara son Turis Muela
D. A. L. 1111
Jueves llano Balaguer Estenas, Pinar
Botany, Partido Alentia

Marines Lugar de habitantes¹²⁴² del partido de Liria. El pueblo es mísero y se dedican a la agricultura y el olivo y el algarrobo son los únicos cultivos. El pastoreo tiene bastante importancia y de los extensos bosques de pino se extrae alguna madera. Está en la carretera de Liria a Segorbe y no hay otro acceso al pueblo. Los vecinos iban hasta ahora al mercado semanal de los jueves en Segorbe, pero ahora van casi más al de los jueves de Liria. Las dos ferias importantes de los alrededores son la de Liria el 29 de Setiembre y Segorbe el 8 de Diciembre. Los vecinos suelen emigrar a la Huerta de Valencia y a la Ribera del Júcar al arroz y otros también al trigo a Zaragoza.

Las montañas de la Peña Negra separan Olocau de Marines y la Peña Pedralvilla y el Monte de la Mina lo separan de Serra que ellos llaman Sierra [sjé̃ra], y el Cinglo del Fraile le separa de Liria.

En la aldea de La Olla que se está despoblando y que antes se llamaba Moncofa se hablaba castellano. La masía de la Garrofera habla valenciano porque las 3 familias que la pueblan son de Olocau. Ya no hay más masías en término de Marines. En el término de Olocau no hay ninguna masía.

¹²⁴² Marines:

Caudete Lugar de hab. 1548 del partido de Requena que en 1833 fue segregado de Castilla y agregado a la provincia de Valencia. Los cultivos principales son el vino, el olivo y bastantes huertas, pues abunda el agua por las numerosas fuentes que hay en el término. El vino se da en gran cantidad y se exporta. Hay dos fábricas de harina y 1 de aceite. El comercio en el pueblo es de escasa importancia y las compras se hacen en Utiel que dista 7 km, y allí se celebra un mercado semanal los miércoles y una feria muy importante el día 8 de Septiembre hasta el día 20. Hay una emigración temporal pequeña de unos 150 hombres a la vendimia, vienen de la tierra de Cuenca y de la Mancha y la emigración es insignificante, sólo salen algunos a segar a la Mancha. El pueblo está situado en la carretera de Valencia a Madrid, y tiene dos más que van a la Mancha.

Pedralba Villa de 2687 habitantes del partido judicial de Liria, dedicados principalmente a la agricultura, el vino y el algarrobo, son los cultivos más importantes también cereales, olivo y huertas; hay también una industria floreciente, una fábrica de tejidos, una de harinas, dos de alcoholes y otras suplementarias. Acuden al mercado semanal los jueves en Liria, pero generalmente se surten de comerciantes ambulantes que pasan sin día fijo. Hay carreteras a Liria, a Villamarxant, Cheste, Chiva, Casinos y Bugarra. Casi todos los hombres van a segar a Aragón (Tierra baja) y la Ribera del Júcar al arroz. A la recolección de la uva suelen venir numerosos serranos de Chelva y Ademuz.

Godolleta Lugar del partido judicial de Chiva de 1596 habitantes; viven todos de la agricultura y el vino; el aceite y la algarroba son los cultivos principales. Todo el término está atravesado de 7 carreteras que lo relacionan indistintamente con los pueblos vecinos. Suelen venir algunos de Albacete y Cuenca a las vendimias. En el pueblo suele haber poco comercio con los pueblos vecinos; hay aquí de casi todo y lo que falta van a comprarlo a Valencia. La feria más importante de la comarca es la de Buñol y se celebra el 24 de Agosto.

En Calabarra (Turís) se habla valenciano, pero Casa Herrades, Escolapios, Felipes y Mortal, todos de Godolleta, hablan castellano. Cochichiles (Corchichuelas) es de Turís y hablan valenciano como Pavías (Turís); en el Maset (término de Turís) los dueños y estajeros son de Godolleta y habla castellano, pero el Carnicero y Fallareta (Turís) hablan valenciano, como la Casa del Río (Turís). Hablan valenciano también Santo Domingo (val.), Mas del Marqués (val.), Mas del Rey (val.), Cardona el viejo (val.), Cardona el nuevo (val.), Casa Urrea (cast.), Venta del Tío Tono (val.), Mas del Carnicero (val.), Furriol (val.), Mas de la Mar (val.), Mas del Pilar (val.), Ventas de Miralcampo (val.), Mas de Poyo (val.), Casa de Pota (cast.), Canaleja (cast.), Venta Barracas (cast.), Casa de Viñas (cast.), de término de Chiva. En Cheste la única masia es Posalet y habla castellano.¹²⁴³

¹²⁴³ Godolleta (1934):

Dos Aguas Lugar de Dos Aguas de 1143 del partido judicial de Chiva, dedicados a la agricultura, al pastoreo y al carboneo. El trigo, el maíz, la algarroba y el olivo son los principales cultivos; hay también un poco de uva. Hay grandes bosques de pinos y con ellos hacen carbón vegetal en grandes cantidades. Los pastos y ganados son abundantes. El comercio corre a cargo de los forasteros que pasan irregularmente por el pueblo. No hay mercado semanal ni diario ni aquí ni en las proximidades. Las ferias más próximas son las de Buñol el 20 de Agosto y la de Tous el 29 de Setiembre. Hay una carretera a Montroy con un empalme a Turís y otra carretera a Buñol. Casi todos los hombres se van a invernar a Cataluña y otros a Castilla a carbonear y también acuden a la Ribera del Júcar a la siega del arroz. El pueblo disminuye de población.

En Calabanza (Turis) se habla valenciano pero casa Hernade
 Estajeros, Felipe y Morat todos de Godolleta hablan castellano
 Cortinella, en de Turis y hablan valenciano como Pavia, (Turis) en
 (Cordillera)
 el Masit (termino de Turis) los dueños y estajeros son de Godol-
 leta y habla ~~vaticano~~ castellano pero el carnicero y Fallarola
 (Turis) hablan valenciano como la casa del Rio (Turis)
 Hablan valenciano tambien tanto Domingo Mas del Marquis ^(val)
 Mas del Rey, ^(val) casa Urca ^(cast) ^(val) venta del Rio ^(val) Mas del Marquis ^(val)
^(val) Mas del Pila ^(val) ^(val) Mas de Pozo ^(val) ^(val) Mas de la Cruz ^(val)
^(cast) ^(cast) ^(cast) casa de Vinas ^(cast) del termino
 de Chiva. En Chiva la ruina mania es Posalet y habla castellano

Teresa de C. Villa de 1873 habitantes del partido judicial de Ayora. Los cultivos más importantes son los cereales y las frutas; el aceite abunda también pero el vino escasea; hay también grandes bosques de pinos. La industria es relativamente importante; hay 3 almazaras, 3 fábricas de horcas y bastones, 1 fábrica de harinas y 4 molinos. El pueblo está situado en la carretera de Almansa a Requena y no tiene otro acceso. En el pueblo hay un mercado semanal todos los martes. Los habitantes del valle suelen ir a Ayora los lunes al importante mercado semanal y a la feria que se celebra el 24 de septiembre. El movimiento de población es insignificante. Hay también una fábrica de energía eléctrica.

Anna Villa de 2265 habitantes perteneciente al partido judicial de Enguera y enclavada en la comarca llamada "La Canal de Navarrés". Las dos terceras partes de la población se dedican a la agricultura y el otro tercio a la industria; el maíz, el trigo, la naranja, el aceite, la algarroba y los ajos son los principales cultivos, y de hilaturas, energía eléctrica y harinas las más importantes fábricas. El término municipal está atravesado por la carretera que une la Solana de Bicorp con Játiva atravesando La Canal de Navarrés, y tiene dos ramales que la unen con Enguera y Alcúdia de Crespins. Se celebra un mercado semanal los lunes pero los vecinos acuden también al mercado diario de Játiva y al dominical de Enguera. La única feria importante de la comarca es la del 15 de Agosto en Játiva. Es casi general la emigración temporal a la Ribera baja del Júcar a la siega y a la plantación del arroz durando unos 15 días ambos trabajos.

Monforte Municipio de 4112 L. de derecho (1910): la villa de unos 3 mil. P. j. de Novelda. Sit. en las márgenes del Vinalopó al N. de Elche, y al pie de una colina que antiguamente tenía una fortaleza, con cuyos restos se construyó la iglesia de la Virgen de las Nieves.

Terreno llano en gral.; se producen cereales, aceite, vino y frutas.

En la parte N. de su término municipal, a linde del de Agost, en el caserío de Pozo Blanco, se habla el valenciano, y el cast. en el resto del término.

Sobre la carretera general Madrid-Alicante, tiene comunicaciones con Aspe. La estación del f.c. está a unos 5 kilómetros de distancia.

Emigración temporal a Orán.

Dolores Cabeza de partido (prov. de Alicante), con 2925 habitantes; terreno llano, regado por el río Segura; produce toda clase de hortalizas, pero principalmente alcachofas y melones.

El comercio se reduce a la exportación de hortalizas, sobre todo de alcachofa.

Emigración a Francia.

Inmigración no hay.

NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA

[e] Debe tres pesetas:

Castillo de V.	[débe tres pesé ^{ta} s] (la [e] fundamentalmente media)
Fanzara	
Teresa de V.	[débe tres pesé ^{ta} s]
Azuébar	[débe tres pesé ^{ta} s]
Ademuz	[débe tres pesé ^{ta} s] (medias con ligera tendencia a abiertas)
Tuéjar	
Marines	[débe tres pesé ^{ta} s]
Caudete	
Pedralba	
Godolleta	
Dos Aguas	[débe tres pesé ^{ta} s]
Teresa de C.	[débe tre ^h pesé ^{ta} s]
Anna	[déve tres pesé ^{ta} s]
Monforte	[débe tre ^s pesé ^{ta} (s)]
Dolores	[débe tre ^p pesé ^{ta} (^s)]

[ɛ] Tuvo suerte en la guerra:

Castillo de V.	[túbo swérte en la gé ^{ra}]
Fanzara	
Teresa de V.	[túbo swérte en la gé ^{ra}]
Azuébar	[túbo swérte en la gé ^{ra}]
Ademuz	[túbo swérte n la gé ^{ra}]
Tuéjar	
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Godolleta	(La s es apicoalveolar con la fricación poco tensa pero bastante largo)
Dos Aguas	[tubo swérte en la gé ^{ra}]
Teresa de C.	[tubo suérte n la gé ^{ra}]
Anna	[túvo swérte n la gé ^{ra}]
Monforte	[túbo swérte n a gé ^{ra}], (sin /)
Dolores	[túbo swérte n la gé ^{ra}]

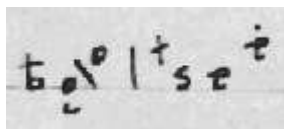
[o] Lo sacó del pozo:

-
- Castillo de V. [lo sakó del póθo]
 Fanzara
- Teresa de V. [lo sakó del póθo]
 Azuébar [lo sakó del póso]
 Ademuz [lo sakó del póθo]
 (predominantemente medias)
 Tuéjar
 Marines
 Caudete
- Pedralba [páw]
 Godelleta
- Dos Aguas [lo sakó del póθo]
 Teresa de C. [lo sakó de(l) póθo]
 Anna [lo sakó del póso]
 Monforte [lo sakó del póso]
 Dolores [lo sakó del póso]

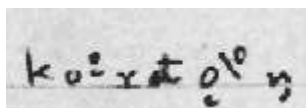
[ɔ] El cordón de la bolsa:

-
- Castillo de V. [el kordón de la bólsa]¹²⁴⁴
 Fanzara
- Teresa de V. [el kordón de la bólsa]
 Azuébar [el kordón de la bólsa]
 Ademuz [el kordón de la bólsa]
 Tuéjar
 Marines
 Caudete
 Pedralba
 Godelleta
- Dos Aguas [el kordón de la bólsa]
 Teresa de C. [el kordón de la bólsa]
 Anna [el kordon¹²⁴⁵ de la bólsa]

¹²⁴⁴ Castillo de Villamalefa:

¹²⁴⁵ Anna (1934):

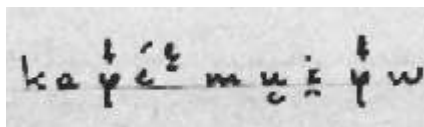

Monforte [el kordón de la bólsa]
 Dolores [el kordón de la bolsa]

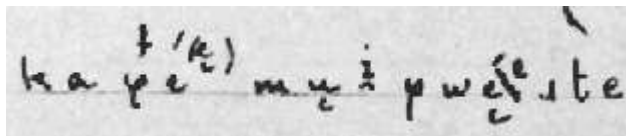
f Un café muy fuerte:

Castillo de V. [uŋ kafé mu χwérte]
 Fanzara
 Teresa de V. [uŋ kafé mu χwérte]
 Azuébar [uŋ kafé mu χwérte]
 Ademuz [uŋ kafé mu χwérte]
 (labiodental limpia)
 Tuéjar
 Marines
 Caudete
 Pedralba
 Godelleta
 Dos Aguas [uŋ ka^hfé muj ^hfwérte]¹²⁴⁶
 (es casi completamente bilabial)
 Teresa de C. [uŋ ka^hfé muj ^hwérte]¹²⁴⁷
 Anna [uŋ kafé muj fwérte]
 Monforte [uŋ kafé muj f^hwérte]¹²⁴⁸
 Dolores [uŋ kafé mwi fwérte]¹²⁴⁹

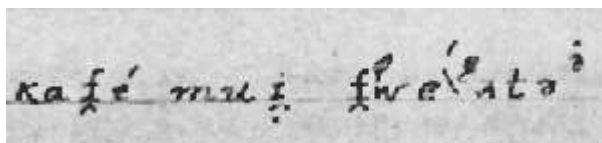
¹²⁴⁶ Dos Aguas:

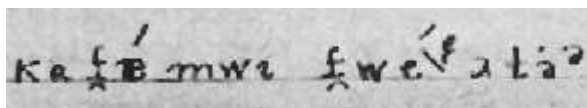
¹²⁴⁷ Teresa de Cofrentes:

¹²⁴⁸ Monforte:

¹²⁴⁹ Dolores:

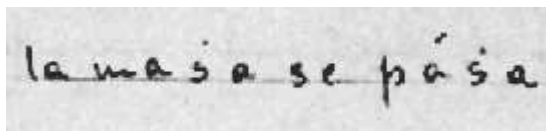
s La masa se pasa:

- Castillo de V. [la mása se pása]
 ([s] apicoalveolar cóncava, con la fricación áspera)
- Fanzara
- Teresa de V. [la mása se pása]
 Azuébar [la mása se pása]
 Ademuz [la mása se pása]
 (apicoalveolar con fricación algo áspera)
- Tuéjar
- Marines
- Caudete
- Pedralba
- Godolleta
- Dos Aguas [la mása se pása]
 (la [s] es apicoalveolar pero tiene una fricación larga y muy débil y en ocasiones llega a parecer semisonora)
- Teresa de C. [la masa se pása]¹²⁵⁰
 (la [s] es apicoalveolar tensa)
- Anna [la mása se pása]¹²⁵¹
 (con la fricación áspera pero ápico-alveolar como la castellana)
- Monforte [la mása se pása]
 (ápico alveolar cóncava)
- Dolores [la mása se pása]¹²⁵²
 (s apico-coronal, alveolar; entre plana y cóncava)

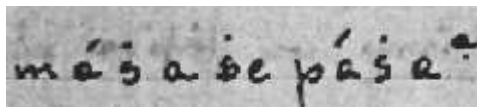
j Deja la navaja:

- Castillo de V. [déχa la nabáχa]
 (la [χ] velar con la fricación áspera y con énfasis resulta algo uvular)
- Fanzara
- Teresa de V. [déχa la nabáχa]
 Azuébar [déχa la nabáχa]

¹²⁵⁰ Teresa de Cofrentes:

¹²⁵¹ Anna (1934):

¹²⁵² Dolores:

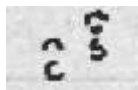

- Ademuz [déχa la nabáχa]
 Tuéjar
 Marines
 Caudete
 Pedralba
 Godelleta
 Dos Aguas [déχa la nabáχa]
 Teresa de C. [déχa la nabáχa]
 Anna [déχa la naváχa]
 Monforte [dé(χ)a la na(b)á(χ)a]
 Dolores [déχa la nabáχa]
 (normal)

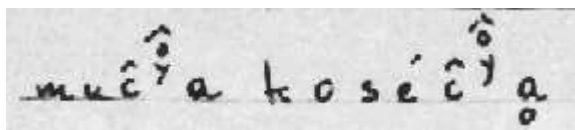
ch Mucha cosecha:

-
- Castillo de V. [mútʃa kosétʃa]
 (la [tʃ] fundamentalmente castellana, pero la africación es un poco larga, a veces bastante)
 Fanzara
 Teresa de V. [múntʃa kosétʃa]
 Azuébar [mútʃa kosétʃa]
 Ademuz [múntʃa kosétʃa]
 (la [tʃ] normal pero algo rehilada, sin llegar a [tʃʷ]¹²⁵³)
 Tuéjar
 Marines [múntʃa kosétʃa]
 Caudete
 Pedralba
 Godelleta
 Dos Aguas [mútʃʃa kosétʃʃa]
 (la oclusión es plena pero parece que la fricación es algo mayor)
 Teresa de C. [mútʃʷa kosétʃʷa]¹²⁵⁴
 Anna [mútʃʷ(a) kozétʃʷa]¹²⁵⁵

¹²⁵³ Ademuz :

¹²⁵⁴ Teresa de Cofrentes:

¹²⁵⁵ Anna (1934) :

Monforte [mú(ɲ)tʃa kosétʃa]

Dolores [múɲtʃa kosétʃa]¹²⁵⁶

y Ya viene mayo:

Castillo de V. [ya bjéne máyo]
(la [y]¹²⁵⁷ abierta, pero menos que en Tuéjar y Pedralba)

Fanzara

Teresa de V. [ya bjéne máyo]

Azuébar [ya bjéne máyo]

Ademuz [ya bjéne máyo]

(la primera fricativa y la segunda semiabierta)

Tuéjar

Marines

Caudete

Pedralba

Godolleta [máyo]¹²⁵⁸

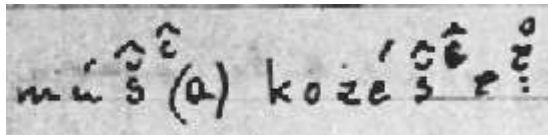
Dos Aguas [ya¹²⁵⁹ bjéne máyo]
(la [y] es muy abierta)

Teresa de C. [ya bjéne máyo]

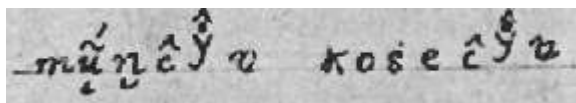
Anna [ya vjéne máyo]

Monforte [ya bjéne mayo]

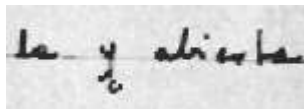
Dolores [ya bjéne mayo]

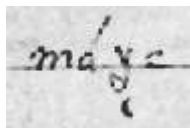
¹²⁵⁶ Dolores:

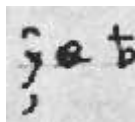
¹²⁵⁷ Castillo de Villamalefa:

¹²⁵⁸ Godolleta (1934):

¹²⁵⁹ Dos Aguas:

rr El perro corre:

Castillo de V. [el pé̃ro kó̃re]

Fanzara

Teresa de V. [el pé̃ro kó̃re]

Azuébar [el pé̃ro kó̃re]

Ademuz [el pé̃ro kó̃re]

Tuéjar

Marines

Caudete

Pedralba

Godelleta

Dos Aguas [el pé̃ro kó̃re]

(la [r̄] normal)

Teresa de C. [el pé̃ro kó̃re]

Anna [el pé̃ro kó̃re]

Monforte [el pé̃ro kó̃re]

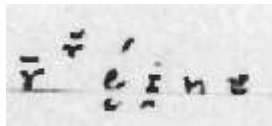
Dolores [el pé̃ro kó̃re]

1 reina

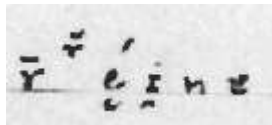
Castillo de V.	ṙéjna ¹²⁶⁰	la [ṙ] algo asibilada
Fanzara	ṙéjna ¹²⁶¹	Mi sujeto hace la [ṙ] inicial un poco asibilada [ṙ ^(s)] ¹²⁶² , pero parece ser que se trata de una articulación personal, pues los demás sujetos la pronuncian normal.
Teresa de V.	ṙéjna	la [ṙ] normal; la [e] doble abierta
Azuébar	ṙéjna	a veces la [ṙ] parece algo asibilada, [ṙ ^(s)] ¹²⁶³
Ademuz	ṙéjna ¹²⁶⁴	[ṙ] algo asibilada; singular, un [ṙá] ¹²⁶⁵
Tuéjar	ṙéjna	en las masías [ṙájna]
Marines	ṙéjna ¹²⁶⁶	
Caudete	ṙéjna	la [ṙ] normal

Pedralba	ṙéjna ¹²⁶⁷	predominantemente fricativa la [ṙ] en mi sujeto pero el otro la pronuncia normal
Godelleta	ṙéjna	
Dos Aguas	ṙéjna ¹²⁶⁸	
Teresa de C.	ṙéjna	
Anna	ṙéjna ¹²⁶⁹	la [ṙ] tiene en mi sujeto un matiz africado, pero parece ser carácter personal. La [ṙ] de Anna tiene en todos los sujetos más oclusión que fricación.
Monforte	ṙéjna ¹²⁷⁰	[ṙ] ¹²⁷¹ es la misma de estas regiones; a veces algo africada; otras, más fricativa; también varía el grado de asibilación.
Dolores	ṙéjna ¹²⁷²	[ṙ] ¹²⁷³ bastante vibrante; con poca asibilación

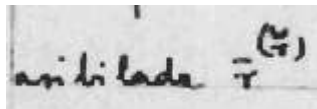
¹²⁶⁰ Castillo de Villamalefa:

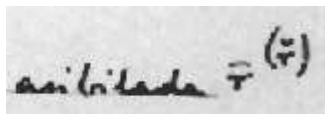
¹²⁶¹ Fanzara:

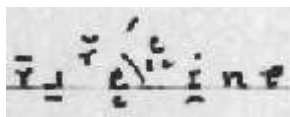
¹²⁶² Fanzara:

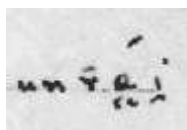
¹²⁶³ Azuébar:

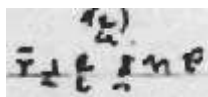
¹²⁶⁴ Ademuz:

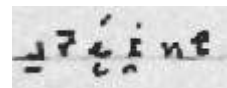
¹²⁶⁵ Ademuz:

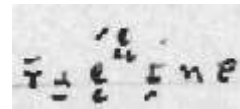
¹²⁶⁶ Marines:

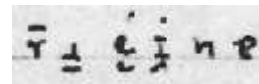
¹²⁶⁷ Pedralba:

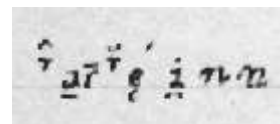
¹²⁶⁸ Dos Aguas:

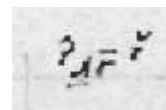
¹²⁶⁹ Anna (1934):

¹²⁷⁰ Monforte:

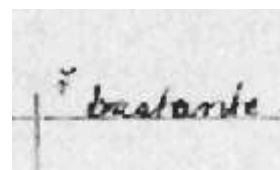
¹²⁷¹ Monforte:

¹²⁷² Dolores:

¹²⁷³ Dolores:

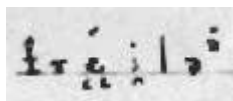
2 fraile

Castillo de V.	fréjle	la [ʃ] labiodental limpia
Fanzara	frájle	La [f] es limpia, labiodental.
Teresa de V.	frájle	la [ʃ] normal labiodental
Azuébar	frájle	la [ʃ] labiodental limpia
Ademuz	fréjle ¹²⁷⁴	frecuentemente se confunden las tónicas de 1 y 2. Son el mismo fonema.
Tuéjar	φfrájle ¹²⁷⁵	
Marines	φfréjle ¹²⁷⁶	
Caudete	φfréjle ¹²⁷⁷	
Pedralba	φfrájle	
Godelleta	φflájle	
Dos Aguas	φflájle ¹²⁷⁸	
Teresa de C.	φfréjle ¹²⁷⁹	
Anna	fláre	la [f] es limpia, labiodental
Monforte	frájle	
Dolores	flájle ¹²⁸⁰	

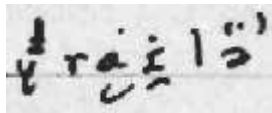
3 capucha

Castillo de V.	kapútʃa	la [tʃ] con la fricación larga en mi sujeto, pero en el otro normal.
Fanzara	kapútʃa	
Teresa de V.	kapútʃo	la [tʃ] es fundamentalmente normal, pero en algunos sujetos tiene fricación reforzada [tʃʷ]
Azuébar	kapútʃo	la [tʃ] con ¹²⁸¹
Ademuz	kapútʃa	
Tuéjar	kapútʃa	
Marines	kapútʃo	la [tʃ] es un poco rehilada
Caudete	kapútʃo	la [tʃ] normal, a veces refuerza la fricación pero siempre poco.
Pedralba	kapútʃa ¹²⁸²	la [tʃ] es rehilada pero no plena, y la fricación larga [tʃʷ j] ¹²⁸³
Godelleta	(kapútʃo) kapútʃo ¹²⁸⁴	la [tʃ] es bastante rehilada
Dos Aguas	kapútʃa	

¹²⁷⁴ Ademuz:

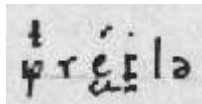
¹²⁷⁵ Tuéjar (1958):

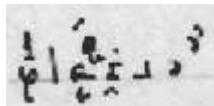
¹²⁷⁶ Marines:

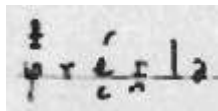
¹²⁷⁷ Caudete:

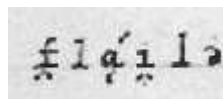
¹²⁷⁸ Dos Aguas:

¹²⁷⁹ Teresa de Cofrentes:

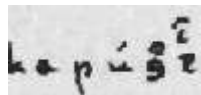
¹²⁸⁰ Dolores:

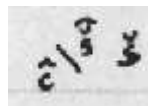
¹²⁸¹ Azuébar:

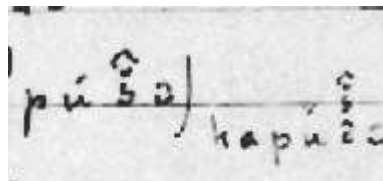
¹²⁸² Pedralba:

¹²⁸³ Pedralba:

¹²⁸⁴ Godelleta (1934):

Teresa de C. kapútʃya¹²⁸⁵
 Anna kapóte
 Monforte kapútʃo
 Dolores kapútʃya

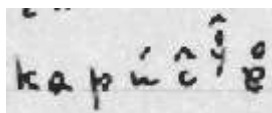
4 hábito

Castillo de V. ábito
 Fanzara ábito
 Teresa de V. ábito
 Azuébar ábito
 Ademuz abíto espontáneo
 Tuéjar ábito
 Marines ábito
 Caudete ábito
 Pedralba ábito
 Godelleleta ábito
 Dos Aguas ábito
 Teresa de C. ábito
 Anna ábito a veces [b]
 Monforte á(b)ito [á] tiene un ligero matiz de velar
 Dolores á(b)ito [b] con poca tensión muscular de los labios

5 rosario

Castillo de V. ʔosárjo
 Fanzara ʔozárjo
 Teresa de V. ʔosárjo la [s] ápico alveolar cóncava
 Azuébar ʔosárjo
 Ademuz ʔosárjo
 Tuéjar ʔosárjo
 Marines ʔosárjo
 Caudete ʔosárjo
 Pedralba ʔosárjo la s es larga y poco tensa y produce a veces un efecto acústico de semisonora
 Godelleleta ʔosárjo
 Dos Aguas ʔosárjo
 Teresa de C. ʔosárjo
 Anna ʔozárjo
 Monforte ʔosárjo

¹²⁸⁵ Teresa de Cofrentes:

Dolores ʔosárjo¹²⁸⁶ casi -o¹²⁸⁷

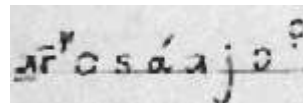
6 rezar

Castillo de V. ʔeθár la [r] final tensa y sonora
 Fanzara ʔezá
 Teresa de V. ʔeθár
 Azuébar ʔesár
 Ademuz ʔeθár
 Tuéjar ʔeθár
 Marines ʔeθár
 Caudete ʔeθár
 Pedralba ʔeθár
 Godelleleta ʔesár¹²⁸⁸ la r final fricativa pero semimúltiple y con un ligero elemento vocálico
 Dos Aguas ʔeθár
 Teresa de C. ʔeθár
 Anna ʔezár la [z] sonora se conserva con vitalidad plena. Sesean incluso los semicultos.
 Monforte ʔesár
 Dolores ʔesár¹²⁸⁹ final muy relajada; a veces semisonora; o plenamente sonora

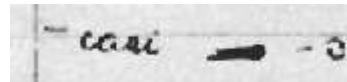
7 moro

Castillo de V. móro
 Fanzara móro
 Teresa de V. móro
 Azuébar móro
 Ademuz móro
 Tuéjar móro

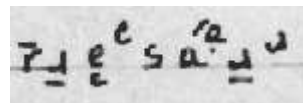
¹²⁸⁶ Dolores:

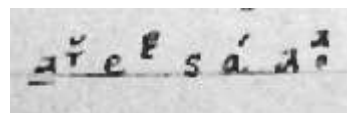
¹²⁸⁷ Dolores:

¹²⁸⁸ Godelleleta (1934):

¹²⁸⁹ Dolores:

Marines	móro
Caudete	móro
Pedralba	móro
Godelleta	[móro] móro ¹²⁹⁰
Dos Aguas	móro
Teresa de C.	móro
Anna	móro
Monforte	móro
Dolores	móro

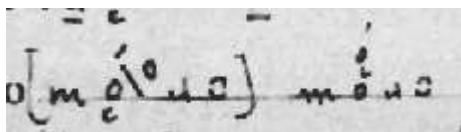
8 guapo

Castillo de V.	ɣwápo	
Fanzara	ɣwápo	
Teresa de V.	ɣwápo	
Azuébar	(ɣ)wápo	la [g] apenas se oye
Ademuz	gwápo	[máχo] lo dicen menos
Tuéjar	ɣwápo	[boniko] [máχo]
Marines	gwápo	
Caudete	gwápo	
Pedralba	ɣwápo	
Godelleta	(ɣ)wápo wápo	
Dos Aguas	gwápo	
Teresa de C.	boniko	[ɣwápo]
Anna	wápo	
Monforte	(g)wápo	
Dolores	ɣwápo	y sin redondeamiento labial

9 muerte

Castillo de V.	mwérte
Fanzara	mwérte
Teresa de V.	mwérte
Azuébar	mwérte
Ademuz	mw ^o érte ¹²⁹¹

¹²⁹⁰ Godelleta (1934):

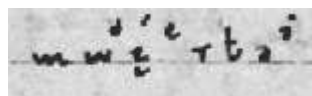

¹²⁹¹ Ademuz:

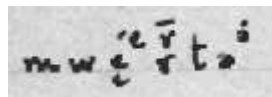
Tuéjar	mwérte	
Marines	mwérte ¹²⁹²	la r es múltiple pero con pocas vibraciones.
Caudete	mwérte	
Pedralba	mwérte	la r, aunque con varias vibraciones, no llega a [r]
Godelleta	(mwérte) mwérte	la [r] a veces sencilla
Dos Aguas	mwérte	
Teresa de C.	mwérte	
Anna	mwérte	
Monforte	mw ^o érte ¹²⁹³	
Dolores	mw ^o érte ¹²⁹⁴	

10 desnudo

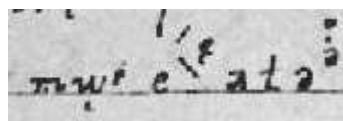
Castillo de V.	dernúdo	[eɲ kwéros] [em pořéta]
Fanzara	deznúdo	[eɲ kwéros] [em pořéta]
Teresa de V.	deznúdo	[eɲ kwéro] [em pořéta]
Azuébar	deznúdo	[eɲ kwéros] [em pořéta]
Ademuz	deznúdo	[em pořéta] [em pořón] [em pořéto]
Tuéjar	deznúdo	
Marines	deznúdo	
Caudete	em pořéto	
Pedralba	deznúdo	la -o final plenamente cerrada [eɲ kwéro]
Godelleta	eɲ kwéros	pero es más general [em pořéta]
Dos Aguas	deznúdo	[eɲ kwéros]

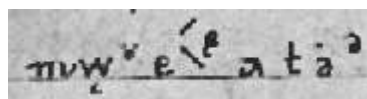
¹²⁹² Marines:

¹²⁹³ Monforte:

¹²⁹⁴ Dolores:

Teresa de C.	e ^h núdo ¹²⁹⁵	[e ^h kwéros] [e ^h kor'ites]
Anna	deznúdo	[e ^h kwéros]
Monforte	de ^z núdo	[e ^h kwéro(s)]
Dolores	de ^h núdo ¹²⁹⁶	

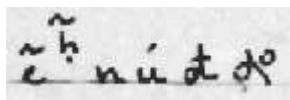
11 cabeza

Castillo de V.	kabéθa	
Fanzara	kabésa	La [s] es ápero coronal con el timbre más agudo que en los demás pueblos valencianos.
Teresa de V.	kabéθa	
Azuébar	kabésa	
Ademuz	kabéθa	
Tuéjar	kabéθa	
Marines	kabéθa	
Caudete	kabéθa ¹²⁹⁷	a veces [e ^h] ¹²⁹⁸
Pedralba	kabéθa	
Godellela	kabésa	
Dos Aguas	kabéθa	
Teresa de C.	kabéθa	
Anna	kabésa	la [b] es siempre oclusiva; son contadas las excepciones.
Monforte	ka(b)ésa	
Dolores	ka(b)ésa	

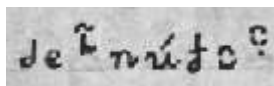
12 frente

Castillo de V.	frénte
Fanzara	frénte
Teresa de V.	frénte

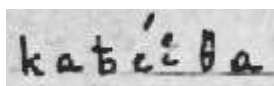
¹²⁹⁵ Teresa de Cofrentes:

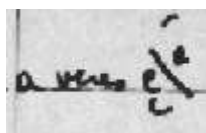
¹²⁹⁶ Dolores:

¹²⁹⁷ Caudete:

¹²⁹⁸ Caudete:

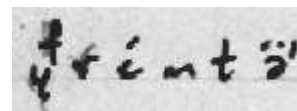

Azuébar	frénte
Ademuz	frénte
Tuéjar	φfrénte ¹²⁹⁹
Marines	φfrénte
Caudete	φfrénte ¹³⁰⁰
Pedralba	φfrénte
Godellela	φfrénte
Dos Aguas	φfrénte ¹³⁰¹
Teresa de C.	φfrénte ¹³⁰²
Anna	frónt
Monforte	frénte
Dolores	frénte ¹³⁰³

13 ojo

Castillo de V.	óxo	
Fanzara	óxo	
Teresa de V.	óxo	
Azuébar	óxo	
Ademuz	óxo	para decir el ojo dien [ioxo]
Tuéjar	óxo	
Marines	óxo	la [x] es algo posterior
Caudete	óxo	la [x] normal
Pedralba	óxo	

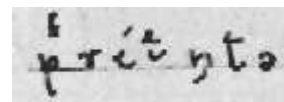
¹²⁹⁹ Tuéjar (1958):

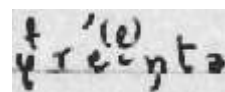
¹³⁰⁰ Caudete:

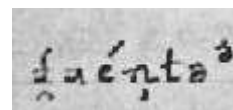
¹³⁰¹ Dos Aguas:

¹³⁰² Teresa de Cofrentes:

¹³⁰³ Dolores:

Godolleta	óxo ¹³⁰⁴	la [x] muy áspera casi uvular
Dos Aguas	óxo	
Teresa de C.	óxo	
Anna	óxo	
Monforte	óxo	
Dolores	óxo	

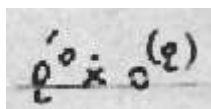
14 lágrima

Castillo de V.	glárimas
Fanzara	lágrimas
Teresa de V.	glárimas
Azuébar	lágrima
Ademuz	lágrima
Tuéjar	lágrima
Marines	glárima
Caudete	lágima ¹³⁰⁵
Pedralba	glárima
Godolleta	lágrimas
Dos Aguas	lágrima
Teresa de C.	lágrima
Anna	glárima
Monforte	lágrima
Dolores	lágrima

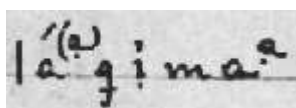
15 llorar

Castillo de V.	lorár	la [r] final semisorda y relajada
Fanzara	lorá	
Teresa de V.	lorár	
Azuébar	lorár	
Ademuz	lorár	
Tuéjar	lorár	
Marines	lorár	
Caudete	lorár	
Pedralba	lorár	

¹³⁰⁴ Godolleta (1934):

¹³⁰⁵ Caudete:

Godolleta	lorár
Dos Aguas	lorár
Teresa de C.	lorár
Anna	lorár
Monforte	lorár
Dolores	lorár

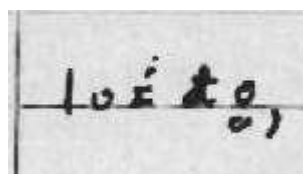
16 oreja

Castillo de V.	oréxa
Fanzara	oréxa
Teresa de V.	oréxa
Azuébar	oréxa
Ademuz	oréxa
Tuéjar	oréxa
Marines	oréxa
Caudete	oréxa
Pedralba	oréxa
Godolleta	oréxa
Dos Aguas	oréxa
Teresa de C.	oréxa
Anna	oréxa
Monforte	oré(x)a
Dolores	oréxa

17 oído

Castillo de V.	oyído	
Fanzara	oído	
Teresa de V.	oído	
Azuébar	oído	
Ademuz	el sintír	espontáneo [oído]
Tuéjar		[oído] ¹³⁰⁶
Marines	oído	
Caudete	wído	con diptongo
Pedralba	oído	
Godolleta	oído	
Dos Aguas	oído	

¹³⁰⁶ Tuéjar (1958):

Teresa de C.	oído	
Anna	oído	con hiato
Monforte	oío ¹³⁰⁷	mejor [oio] ¹³⁰⁸
Dolores	oído	

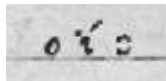
18 boca

Castillo de V.	bóka	
Fanzara	bóka	
Teresa de V.	bóka	
Azuébar	bóka	
Ademuz	bóka	la -a final ligeramente velarizada
Tuéjar	bóka	
Marines	bóka	
Caudete	bóka	
Pedralba	bóka	
Godolleta	bóka ¹³⁰⁹	la [o] con tendencia a cerrada
Dos Aguas	bóka	
Teresa de C.	bóka	
Anna	bóka	
Monforte	bóka	
Dolores	bóka	

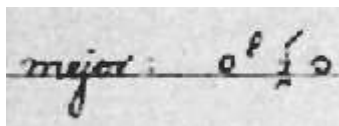
19 labio

Castillo de V.	móro	pero hoy todo el mundo dice [lábjo]
Fanzara	móro	y los modernos, [lábjo]
Teresa de V.	móros	pero los modernos dicen [lábjo]
Azuébar	lábjo	pero los antiguos le llamaban [loz móros]
Ademuz	móro	modernamente [lábjo]
Tuéjar	móro	

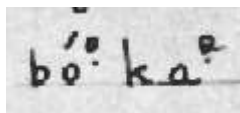
¹³⁰⁷ Monforte:

¹³⁰⁸ Monforte:

¹³⁰⁹ Godolleta (1934):

Marines	lábjo	la á acentuada como inacentuada tiene siempre un pequeño matiz velar, pero es apenas perceptible, tal vez conviniera representarlo [a ^(a)] ¹³¹⁰ , porque el signo [a ^a] ¹³¹¹ lo empleamos para casos en que el matiz es más intenso.
----------------	-------	--

Caudete	lábjo	
Pedralba	lábjo	pero lo más general es [móros]
Godolleta	móro	es el labio superior; y [lábjo] el inferior
Dos Aguas	lábjo	
Teresa de C.	lábjo	
Anna	móro	
Monforte	lábjo	
Dolores	lábjo	

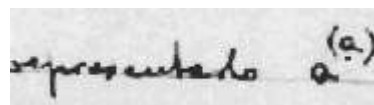
20 diente

Castillo de V.	djénte	
Fanzara	djénte	Es femenino
Teresa de V.	djénte	masculino
Azuébar	djénte	
Ademuz	djénte	
Tuéjar	djénte	
Marines	djénte	
Caudete	djénte	
Pedralba	djénte	
Godolleta	djénte	
Dos Aguas	djénte	
Teresa de C.	djénte	
Anna	djént	sin -e final
Monforte	djénte	
Dolores	djénte	

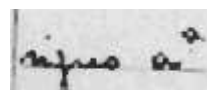
21 encía

Castillo de V.	anθía
Fanzara	tʃ ^h eniba

¹³¹⁰ Marines:

¹³¹¹ Marines:

Teresa de V.	anθía	
Azuébar	ansía	
Ademuz	inθía	espontáneo
Tuéjar	inθía	
Marines	inθía	[₃ eníba] ¹³¹²
Caudete	enθía	
Pedralba	anθía	
Godelleta	ansía	
Dos Aguas	enθía	
Teresa de C.	inθía	
Anna	tʃtʃeníva ¹³¹³	
Monforte	a(n)sía	
Dolores	a(n)sía	

22 pecho

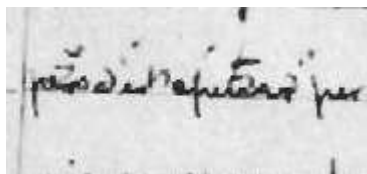
Castillo de V.	pétʃo	
Fanzara	pétʃo	La [tʃ] algo rehilada, [tʃʷ]
Teresa de V.	pétʃo	
Azuébar	pétʃo	
Ademuz	pétʃo	
Tuéjar	pétʃo ¹³¹⁴	la oclusión es débil; todo rehilante
Marines	pétʃo	
Caudete	pétʃo	
Pedralba	pétʃʷo ¹³¹⁵	adoptará el signo [tʃʷ] ¹³¹⁶ para simplificar

Godelleta	pétʃʷo	la [tʃ] menos rehilada
Dos Aguas	pétʃo	
Teresa de C.	pétʃʷo ¹³¹⁷	
Anna	pétʃʷo ¹³¹⁸	
Monforte	pétʃo ¹³¹⁹	casi [é] ¹³²⁰
Dolores	pétʃʷo ¹³²¹	

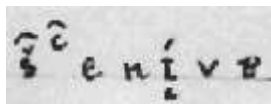
23 espalda

Castillo de V.	espálda
Fanzara	espálda
Teresa de V.	espálda
Azuébar	espálda
Ademuz	espálda
Tuéjar	espálda
Marines	espálda ¹³²²
Caudete	eʰpálda

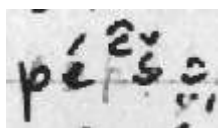
1312 Marines:

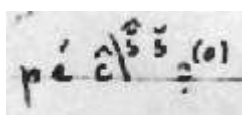
1313 Anna (1934):

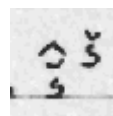
1314 Tuéjar (1958):

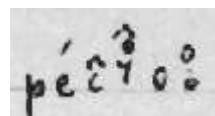
1315 Pedralba:

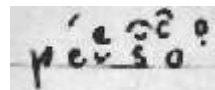
1316 Pedralba:

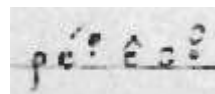
1317 Teresa de Cofrentes:

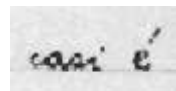
1318 Anna (1934):

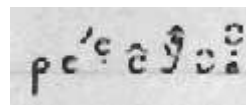
1319 Monforte:

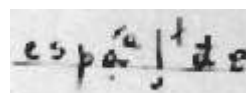
1320 Monforte:

1321 Dolores:

1322 Marines:

Pedralba	espálda	
Godelleta	(^e spá(l)da)	la [s] casi líquida y la [l] fricativa y la [d] oclusiva
	espálda ¹³²³	
Dos Aguas	espálda	
Teresa de C.	e ^{hp} álda ¹³²⁴	
Anna	eskéna	no emplea, pero conoce [espá(l)da] hombro [múskle]
Monforte	espálda	
Dolores	(e ^{hp})pálda ¹³²⁵	

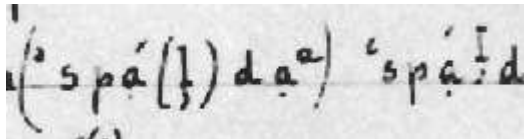
24 brazo

Castillo de V.	bráθo	
Fanzara	bráso	
Teresa de V.	bráθo	
Azuébar	bráso	
Ademuz	bráθo	
Tuéjar	bráθo	
Marines	bráθo	
Caudete	bráθo	
Pedralba	bráθo	
Godelleta	bráso	
Dos Aguas	bráθo	
Teresa de C.	bráθo	
Anna	bráso	
Monforte	bráso	[á] ligero matiz velar
Dolores	bráso	

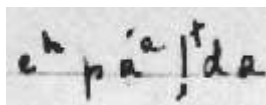
25 mano

Castillo de V.	máno
Fanzara	máno
Teresa de V.	máno

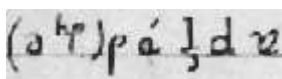
¹³²³ Godelleta (1934):

¹³²⁴ Teresa de Cofrentes:

¹³²⁵ Dolores:

Azuébar	máno	
Ademuz	máno	
Tuéjar	máno	
Marines	máno	
Caudete	máno	
Pedralba	máno	
Godelleta	máno	
Dos Aguas	máno	
Teresa de C.	máno	
Anna	má(n)o	la [n] y la [ɲ] parecen fricativas, una mera prolongación de la vocal nasal
Monforte	máno	
Dolores	máno	

26 puño

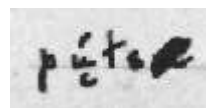
Castillo de V.	púño
Fanzara	púño
Teresa de V.	púño
Azuébar	púño
Ademuz	púño
Tuéjar	púño
Marines	púño
Caudete	púño
Pedralba	púño
Godelleta	púño
Dos Aguas	púño
Teresa de C.	púño
Anna	pú(ɲ)o
Monforte	púño
Dolores	púño

27 pulso

Castillo de V.	pú ^(l) se
Fanzara	púls ¹³²⁶
Teresa de V.	púlse
Azuébar	púlse
Ademuz	púlse
Tuéjar	púlse

la [l] un poco relajada

¹³²⁶ Fanzara:

Marines	púlse	
Caudete	sjén	[púlso]
Pedralba	púlse	
Godolleta	púlso	
Dos Aguas	púlso	
Teresa de C.	púlso	
Anna	púlso	
Monforte	púlso	
Dolores	púlso	

28 dedo

Castillo de V.	dédo	
Fanzara	dédo	
Teresa de V.	dédo	
Azuébar	dédo	
Ademuz	dédo	
Tuéjar	dédo	los más rústicos, el [déo]
Marines	dédo	
Caudete	dédo	
Pedralba	dédo	
Godolleta	dédo	
Dos Aguas	dédo	
Teresa de C.	dédo	
Anna	dédo	
Monforte	dédo	
Dolores	dédo	

29 uña

Castillo de V.	úna	
Fanzara	úna	
Teresa de V.	úna	
Azuébar	úna	
Ademuz	úna	con el artículo [láw,na]
Tuéjar	úna	
Marines	úna	
Caudete	úna	
Pedralba	úna	
Godolleta	úna	
Dos Aguas	úna	

Teresa de C.	úna ¹³²⁷	
Anna	ú(ŋ)a	
Monforte	úna	
Dolores	úna	

la -a final palatal con elemento mixto y a veces entre la [ŋ] y la -a se oye un elemento de [j]¹³²⁸ y siempre la [ŋ] tiene una tensión muy fuerte la [ŋ] fricativa

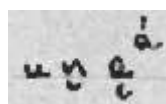
30 nalga

Castillo de V.	ánkón	
Fanzara	ánka	
Teresa de V.	ánka	
Azuébar	ánka	
Ademuz	ánkón	desconocen 'nalga'
Tuéjar	ánka	
Marines	ánka	
Caudete	ánka	
Pedralba	ánka	
Godolleta	ánka	
Dos Aguas	ánka	desconoce la palabra <i>nalga</i>
Teresa de C.	ánka	
Anna	ánka	
Monforte	ánka(s)	[múrlo] (no conoce <i>nalga</i>) [múrlo]; y arriba: [ánka]
Dolores		

31 pierna

Castillo de V.	piérna	
Fanzara	piérna	Pero los antiguos decían [gáŋa]
Teresa de V.	piérna	
Azuébar	piérna	
Ademuz	piérna	a veces la -r tiene varias vibraciones <i>pierna</i> también la llaman [gáŋa], pero lo dicen menos
Tuéjar	piérna	
Marines	piérna	
Caudete	piérna	

¹³²⁷ Teresa de Cofrentes:

¹³²⁸ Teresa de Cofrentes:

Pedralba	pjernas	pero lo más general es [páta] [la pjerna gónda] es el muslo en algunas palabras la -a final tiene un poco de mixto
Godolleta	pjéřna	
Dos Aguas	pjéřna	
Teresa de C.	pjéřna ¹³²⁹	la [r] es algo múltiple
Anna	páta	[káma] no emplea, pero conoce [pjerna]
Monforte	pjerna	
Dolores	pjéřna	[r] fricativa múltiple

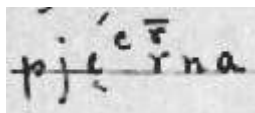
32 pie

Castillo de V.	pjé	
Fanzara	pjé	
Teresa de V.	pjé	
Azuébar	pjé	
Ademuz	pjé	
Tuéjar	pjé	
Marines	pjé	muchas veces hiato
Caudete	pjé	
Pedralba	pjé	
Godolleta	pjé	
Dos Aguas	pjé	muchas veces hace hiato
Teresa de C.	pjé	
Anna	pjé	
Monforte	pjé	
Dolores	pjé	

33 diablo

Castillo de V.	demónjo	[djáblo]
Fanzara	demónjo	[diablo]
Teresa de V.	djáblo	[demónjo] pero aquí todos le llaman [xudio] [djáblo]
Azuébar	demónjo	
Ademuz	xudio	[demónjo] [djáblo]
Tuéjar	demónjo	[djáblo]
Marines	demónjo	[djáblo] a veces hiato y a veces también <i>b</i> oclusiva y otras veces [djáblo], [demónjo]
Caudete	diáblo	
Pedralba	demónjo	y también [djáblo]
Godolleta	demónjo	a veces cierra más [djáblo], la [b] oclusiva casi siempre [b] oclusiva
Dos Aguas	djáblo	

¹³²⁹ Teresa de Cofrentes:

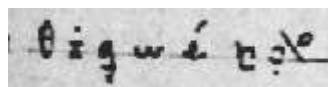

Teresa de C.	demónjo	[djáblo]
Anna	dimónjo	[diáblo], con hiato y [b] oclusiva
Monforte	demónjo	= [diáblo]
Dolores	djáblo	

34 cigüeña

Castillo de V.	θigwéřno ¹³³⁰	
Fanzara	sigwéřna	
Teresa de V.	θigwéřna	
Azuébar	sigwéřna	
Ademuz	θigw ^o éřna ¹³³¹	
Tuéjar	θigwéřna	
Marines	θigwéřna ¹³³²	
Caudete	θigwéřna	
Pedralba	θigwéřna	las conoce de cuando estuvo en Aragón no hay pero las ha visto en lámina pero no las ha visto nunca, sólo las conoce por dibujos
Godolleta	sigwéřna	
Dos Aguas	θigwéřna	
Teresa de C.	θigwéřna	
Anna	sigwé(ř)na	
Monforte	si(g)wéřna	
Dolores	sigwéřna ¹³³³	

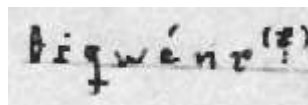
¹³³⁰ Castillo de Villamalefa:

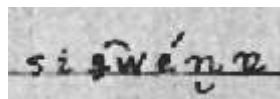
¹³³¹ Ademuz:

¹³³² Marines:

¹³³³ Dolores:

35 carro

Castillo de V.	ká̃ro ¹³³⁴	la [r] asibilada pero poco
Fanzara	ká̃ro	
Teresa de V.	ká̃ro	
Azuébar	ká̃ro	
Ademuz	ká̃ro	
Tuéjar	ká̃ro	
Marines	ká̃ro	
Caudete	ká̃ro	
Pedralba	ká̃ro	
Godelleta	ká̃ro	
Dos Aguas	ká̃ro	
Teresa de C.	ká̃ro	
Anna	ká̃ro	
Monforte	ká̃ro	
Dolores	ká̃ro	

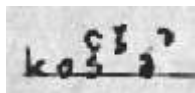
36 coche

Castillo de V.	kótʃe	
Fanzara	kótʃe	
Teresa de V.	kótʃe	
Azuébar	kótʃe	
Ademuz	tartána	[kótʃe]
Tuéjar	kótʃe	
Marines	kótʃe	pero lo más general es [tartána]
Caudete	kótʃe	
Pedralba	kótʃe ¹³³⁵	véase 22
Godelleta	kótʃe ¹³³⁶	y también [tartána], [kabrjól]
Dos Aguas	kótʃe	

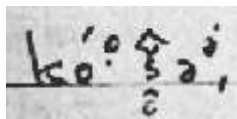
¹³³⁴ Castillo de Villamalefa:

¹³³⁵ Pedralba:

¹³³⁶ Godelleta (1934):

Teresa de C.	kótʃe ¹³³⁷	
Anna	kótʃe ¹³³⁸	la [e] siempre semicerrada
Monforte	kótʃe	
Dolores	kótʃe	

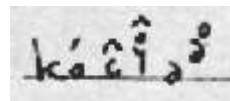
37 quieto

Castillo de V.	kjéto	
Fanzara	kjéto	
Teresa de V.	kjéto	
Azuébar	kjéto	
Ademuz	kjéto	
Tuéjar	kéto	si
Marines	kjéto	
Caudete	kjéto	
Pedralba	kjéto	
Godelleta	kjéto	
Dos Aguas	kjéto	
Teresa de C.	kjéto	
Anna	kjéto	
Monforte	kjéto	
Dolores	k'jéto ¹³³⁹	

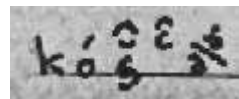
38 eje

Castillo de V.	éxe	
Fanzara	éxe	
Teresa de V.	éxe	[éj] ¹³⁴⁰
Azuébar	éxe	

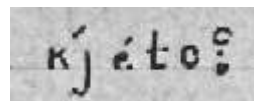
¹³³⁷ Teresa de Cofrentes:

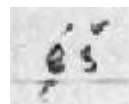
¹³³⁸ Anna (1934):

¹³³⁹ Dolores:

¹³⁴⁰ Teresa de Viver:

Ademuz	éxe	
Tuéjar	éxe	
Marines	éxe	[éj] ¹³⁴¹
Caudete	éxe	
Pedralba	éx	sin -e final
Godelleta	éxe	
Dos Aguas	éxe	
Teresa de C.	éxe	
Anna	éxe	
Monforte	lé(χ)e	
Dolores	éxe	

39 yegua

Castillo de V.	yé ^g wa	
Fanzara	yé ^g wa	
Teresa de V.	yé ^g wa	[ége] ¹³⁴²
Azuébar	yé ^g wa	
Ademuz	yé ^g wa	
Tuéjar	yé ^g wa	
Marines	yé ^g wa	un par de veces hizo g oclusiva [ége] ¹³⁴³
Caudete	yé(g)wa	
Pedralba	yéwa	
Godelleta	é(ɣ)wa	
Dos Aguas	yé ^g wa	
Teresa de C.	yé(g)wa	

Anna	g'yéwa ¹³⁴⁴	la oclusión de la [j] ¹³⁴⁵ es bastante posterior
Monforte	y ^{d3} é(g)wa ¹³⁴⁶	
Dolores	yé ^g wa ¹³⁴⁷	

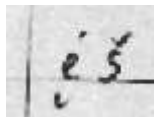
40 nudo

Castillo de V.	núdo	
Fanzara	núdo	
Teresa de V.	núdo	
Azuébar	núdo	
Ademuz	núdo	
Tuéjar	núdo	
Marines	núdo	
Caudete	núdo	
Pedralba	núdo	
Godelleta	núdo	con [ɲ]
Dos Aguas	núdo	
Teresa de C.	núdo	
Anna	núgo	
Monforte	nú(g)o	
Dolores	núdo	dice que pocos dicen [núo]

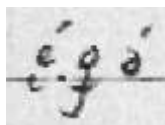
41 coz

Castillo de V.	kóθ	
Fanzara	kós	
Teresa de V.	kóθ	pero casi siempre dicen [perna]
Azuébar	kós	es masculino

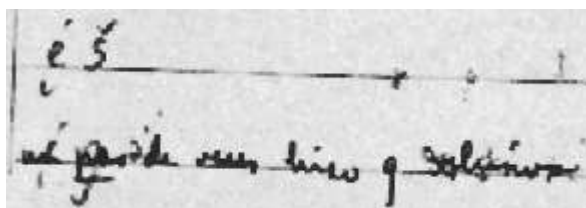
1341 Marines:

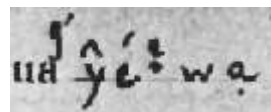
1342 Teresa de Viver:

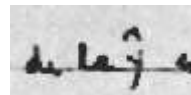
1343 Marines:

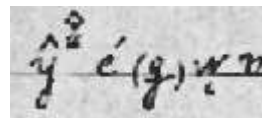
1344 Anna (1934):

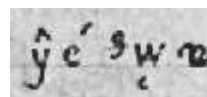
1345 Anna (1934):

1346 Monforte:

1347 Dolores:

Ademuz	kóθ	
Tuéjar	kóθ	dicen más [um par de kóθes]
Marines	kóθ	mi sujeto abre poco pero los otros más
Caudete	kóθ	
Pedralba	patá	y también [kóθ]
Godelleta	una peñá	si es con una pata, y también [una gañá] y si es con las dos patas [um pañ de kóses ¹³⁴⁸]
Dos Aguas	kóθ	
Teresa de C.	pardekóθ ¹³⁴⁹	lo mismo si lo da con una pata que con las dos
Anna	pardekós	lo mismo si lo da con una pata que con dos
Monforte	um pár de kó(s)	si una: [una puñá] [(e) a tiraw una kó ^(a)]
Dolores	una patá	[um pár de kó ^(a)]; no conoce el singular, una [k-]

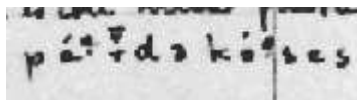
42 pienso

Castillo de V.	pjénso	
Fanzara	pjénso	
Teresa de V.	pjénso	
Azuébar	pjénso	
Ademuz	pjénso	
Tuéjar	pjénso	
Marines	pjénso	a veces hiato
Caudete	pjénso	
Pedralba	pjénso	
Godelleta	pjénso	
Dos Aguas	pjénso	
Teresa de C.	pjénso	
Anna	pjénso	
Monforte	pjénso	
Dolores	pjénso	

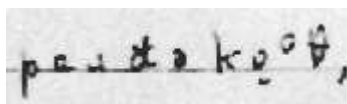
43 yugo

Castillo de V.	χúbo
Fanzara	tʃúgo
Teresa de V.	yúbo

¹³⁴⁸ Godelleta (1934):

¹³⁴⁹ Teresa de Cofrentes:

Azuébar	lúgo	
Ademuz	yúbo	
Tuéjar	lúgo	sí, espontáneo
Marines	lúgo	
Caudete	úbjo	
Pedralba	lúgo	
Godelleta	lúgo	
Dos Aguas	lúgo	
Teresa de C.	lúgo	
Anna	tʃtʃúgo ¹³⁵⁰	
Monforte	lúbjo	
Dolores	úbjo	

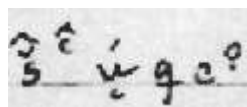
44 uncir

Castillo de V.	χυνθίρ	
Fanzara	tʃυνθί	
Teresa de V.	unθír	
Azuébar	unsír	
Ademuz	unθír	sí
Tuéjar	unθír	
Marines	λunθír	
Caudete	unθír	
Pedralba	unθír	
Godelleta	unsír ^{F1351}	
Dos Aguas	unθír	
Teresa de C.	unθír	pero lo más general es [engantʃár] / [algantʃár]
Anna	onzír	
Monforte	eggantʃár	
Dolores	agantʃár	[unsír]

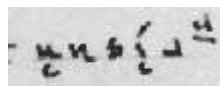
45 oso

Castillo de V.	óso
Fanzara	órso
Teresa de V.	óso

¹³⁵⁰ Anna (1934):

¹³⁵¹ Godelleta (1934):

Azuébar óso
 Ademuz óso
 Tuéjar óso
 Marines óso
 Caudete óso
 Pedralba óso
 Godellela óso
 Dos Aguas óso
 Teresa de C. óso
 Anna órso
 Monforte óso
 Dolores óso

46 toro

Castillo de V. tóro
 Fanzara tóro
 Teresa de V. tóro
 Azuébar tóro
 Ademuz tóro
 Tuéjar tóro
 Marines tóro
 Caudete tóro
 Pedralba tóro
 Godellela tóro
 Dos Aguas tóro
 Teresa de C. tóro
 Anna (tóro)
 Monforte tóro
 Dolores tóro

Pero es palabra nueva; antes era [bwéj]

pero no se dice nunca; a los toros bravos se les llama también [bwéj]

47 vaca

Castillo de V. báka
 Fanzara báka
 Teresa de V. báka
 Azuébar báka
 Ademuz báka
 Tuéjar báka
 Marines báka
 Caudete báka
 Pedralba báka
 Godellela báka
 Dos Aguas báka

Teresa de C. báka
 Anna váka
 Monforte báka
 Dolores báka

48 leche

Castillo de V. létʃe
 Fanzara létʃe
 Teresa de V. létʃe
 Azuébar létʃe
 Ademuz létʃe
 Tuéjar létʃe
 Marines létʃe
 Caudete létʃe
 Pedralba létʃe
 Godellela létʃe
 Dos Aguas létʃe
 Teresa de C. létʃe¹³⁵²
 Anna létʃe¹³⁵³
 Monforte létʃe
 Dolores létʃe

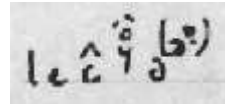
mi sujeto pronuncia casi [ʃ], pero el otro es más bien [tʃ]

49 buey

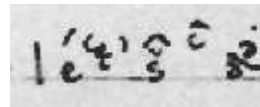
Castillo de V. ʁwéj
 Fanzara bwéj
 Teresa de V. gój¹³⁵⁴
 Azuébar tóro
 Ademuz gwáj
 Tuéjar ʁwéj
 Marines gwéj

no distinguen, pero conocen [bwéj], pero no la usan pero generalmente no distinguen de 46 en las masías [gwáj]

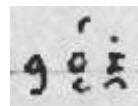
¹³⁵² Teresa de Cofrentes:

¹³⁵³ Anna (1934):

¹³⁵⁴ Teresa de Viver:

Caudete	bwéj	
Pedralba	(g)wéj ¹³⁵⁵	plural [wéés] ¹³⁵⁶
Godelleta	gwéj	
Dos Aguas	gwéj ¹³⁵⁷	[bako] es un toro castrado
Teresa de C.	bwéj	
Anna	bwéj	
Monforte	gwéj	
Dolores	gwéj	[w] más redondeada que anteriormente

50 fuerza

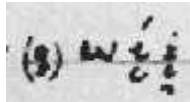
Castillo de V.	χwérθa	pero hoy todos dicen [f]
Fanzara	χwérsa	
Teresa de V.	χwérθa	
Azuébar	χwérsa	
Ademuz	χw ^o érθa	hoy todos dicen [fwérea]
Tuéjar	χwérθa	los modernos [f ^o wérea] ¹³⁵⁸
Marines	χwérθa	
Caudete	φfwérθa ¹³⁵⁹	
Pedralba	χwérθa	
Godelleta	φwérsa ¹³⁶⁰	

Dos Aguas	χwérθa ¹³⁶¹	
Teresa de C.	φfwérθa ¹³⁶²	
Anna	fwérsa	
Monforte	fw ^o érsa ¹³⁶³	
Dolores	f ^o w ^o érsa ¹³⁶⁴	[f ^o] con fricación

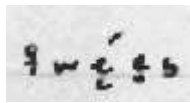
51 paloma

Castillo de V.	palóma	y masculino, [palómo]
Fanzara	palóma	Y el masculino, [palómo]
Teresa de V.	palóma	
Azuébar	palómo	y el femenino [palóma]
Ademuz	palómo	
Tuéjar	palómo	
Marines	palómo	
Caudete	palóma	
Pedralba	palómo	y el femenino [palóma]
Godelleta	palómo	no tiene femenino; <i>palometa</i> le llaman a la mariposa; véase cuaderno II
Dos Aguas	palómo	
Teresa de C.	palóma	pero el nombre genérico es [palómo]
Anna	kolómo	

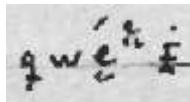
1355 Pedralba:

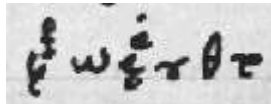
1356 Pedralba:

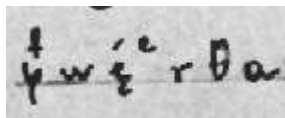
1357 Dos Aguas:

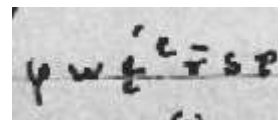
1358 Tuéjar (1958):

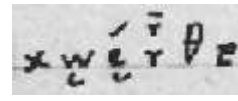
1359 Caudete:

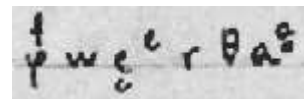
1360 Godelleta (1934):

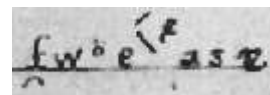
1361 Dos Aguas:

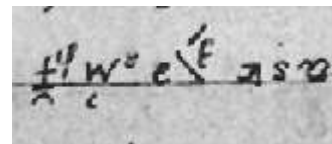
1362 Teresa de Cofrentes:

1363 Monforte:

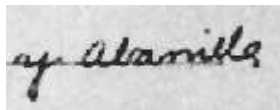
1364 Dolores:

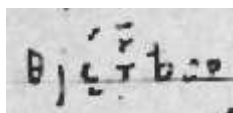
Monforte	palóma	pero lo corriente: [palómo], porque [palóma] es la mariposa. En Dolores y Abanilles ¹³⁶⁵ es lo mismo.
Dolores	palóma	
52 ciervo		
Castillo de V.	θjérbo	pero no hay; mi sujeto no conoce la palabra.
Fanzara	sjérbol	
Teresa de V.	θjérbo	
Azuébar	sjérbo	
Ademuz	θjérbo	
Tuéjar	θjérbo	
Marines	θjérbo	
Caudete	θjérbo	
Pedralba	θjérbo	
Godelleta	sjéřbo	
Dos Aguas	θjéřbo ¹³⁶⁶	
Teresa de C.	benáo	y [montés], pero son venados y no ciervos porque aquí no los hay, pero conocen la palabra [θjérbo]
Anna	sjérvo	
Monforte	sjérbo	
Dolores	sjérbo	

53 grillo		
Castillo de V.	pwerkíka	pero el saltamontes, [grílo]
Fanzara	grílo kantadó	Porque [grílo] a veces es saltamontes.
Teresa de V.		no me da nadie nombre [grílo] es saltamontes el saltamontes también es [grílo]
Azuébar	grílo kantadór	
Ademuz	la gríla	femenino, para distinguirlo del saltamontes
Tuéjar	grílo	
Marines	gríla	es femenino, porque [grílo] masculino es el saltamontes y también [grílo], pero menos usado
Caudete	ařerwélo	pero al saltamontes le llaman [grílo]
Pedralba	řík	
Godelleta	říko	

¹³⁶⁵ Monforte:

¹³⁶⁶ Dos Aguas:

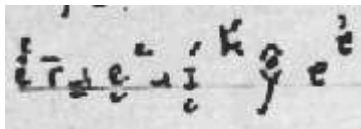

Dos Aguas	eřerí'kya ¹³⁶⁷	es una [y] ¹³⁶⁸ africada con oclusión fuerte y sorda [grílo] es el saltamontes pero [grílo] es el saltamontes; véase el otro cuaderno no conoce otra palabra
Teresa de C.	gríł	
Anna	řík	
Monforte	anříke	cf. saltamontes
Dolores	grílo	

54 rana		
Castillo de V.	řána	
Fanzara	granóta	
Teresa de V.	řána	
Azuébar	řána	
Ademuz	řána	
Tuéjar	řána	
Marines	řána	
Caudete	řána	
Pedralba	řána	
Godelleta	řána	
Dos Aguas	řána	
Teresa de C.	řána	
Anna	granóta ¹³⁶⁹	
Monforte	řána	
Dolores	řána	

55 lobo		
Castillo de V.	lóbo	
Fanzara	lóbo	
Teresa de V.	lóbo	
Azuébar	lóbo	
Ademuz	lóbo	

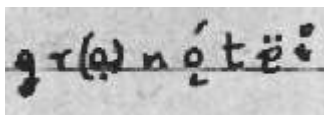
¹³⁶⁷ Dos Aguas:

¹³⁶⁸ Dos Aguas:

¹³⁶⁹ Anna (1934):

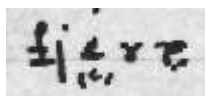

Tuéjar	lóbo	
Marines	lóbo	
Caudete	lóbo	
Pedralba	lóbo	
Godolleta	lóbo	
Dos Aguas	lóbo	
Teresa de C.	lóbo	
Anna	lóbo	con [b] oclusiva
Monforte	lóbo	
Dolores	lóbo	

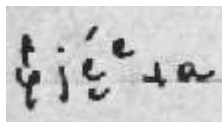
56 fiera

Castillo de V.	fjéra	
Fanzara	fjéra	a veces hiato
Teresa de V.	fjéra	
Azuébar	fjéra	
Ademuz	fjéra	
Tuéjar	fjéra	¹³⁷⁰
Marines	ɸfjéra	
Caudete	ɸfjéra	¹³⁷¹
Pedralba	ɸfjéra	
Godolleta	ɸfjéra	¹³⁷²
Dos Aguas	ɸjéra	¹³⁷³
Teresa de C.	ɸfjéra	¹³⁷⁴

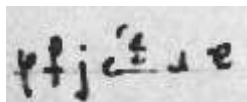
¹³⁷⁰ Tuéjar (1958):

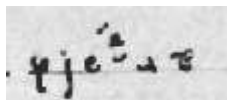
¹³⁷¹ Caudete:

¹³⁷² Godolleta (1934):

¹³⁷³ Dos Aguas:

¹³⁷⁴ Teresa de Cofrentes:

Anna	ɸfjéra
Monforte	fjéra
Dolores	fɸjéra ¹³⁷⁵

57 herrero

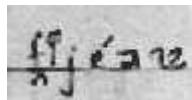
Castillo de V.	eḑéro
Fanzara	aḑéro
Teresa de V.	eḑéro
Azuébar	eḑéro
Ademuz	eḑéro
Tuéjar	eḑéro
Marines	eḑéro
Caudete	eḑéro
Pedralba	eḑéro
Godolleta	eḑéro
Dos Aguas	aḑéro
Teresa de C.	eḑéro
Anna	eḑéro
Monforte	eḑéro
Dolores	eḑéro

58 hierro

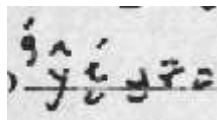
Castillo de V.	yéḑo
Fanzara	gyéḑo ¹³⁷⁶
Teresa de V.	yéḑo
Azuébar	yéḑo
Ademuz	yéḑo
Tuéjar	yéḑo
Marines	gyéḑo ¹³⁷⁷

otras veces la oclusión es más fuerte y se oye [gjeḑo]¹³⁷⁸

¹³⁷⁵ Dolores:

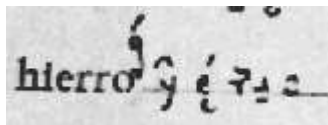

¹³⁷⁶ Fanzara:

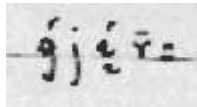

¹³⁷⁷ Marines:

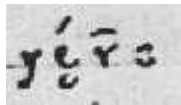
Caudete	yēro ¹³⁷⁹	
Pedralba	(g)yēro ¹³⁸⁰	mi sujeto pronuncia la [y] ¹³⁸¹ africada limpia pero el otro tiene una oclusión posterior
Godelleta	yēro	
Dos Aguas	yēro	
Teresa de C.	yēro	
Anna	g'yēro ¹³⁸²	la [y] ¹³⁸³ africada pero con la oclusión un poco posterior
Monforte	g'jēro ¹³⁸⁴	[aFeria] = herrería
Dolores	yēro ¹³⁸⁵	cfr. 287

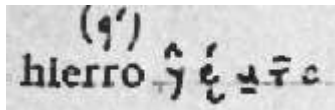
1378 Marines:

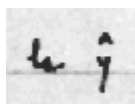
1379 Caudete:

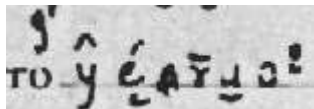
1380 Pedralba:

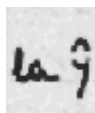
1381 Pedralba:

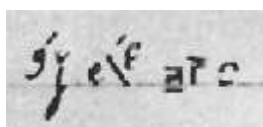
1382 Anna (1934):

1383 Anna (1934):

1384 Monforte:

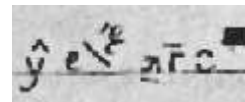
1385 Dolores:

59 fragua

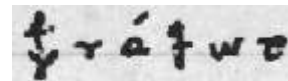
Castillo de V.	frá ^g wa	pero casi siempre le llaman [orná]
Fanzara	frá ^g wa	
Teresa de V.	frá ^g wa	
Azuébar	frá ^g wa	
Ademuz	frágwa	
Tuéjar	φfrágwa ¹³⁸⁶	[mantjón]
Marines	φfrágwa	
Caudete	φfrá(g)wa ¹³⁸⁷	
Pedralba	φfráwa	
Godelleta	φfrá(g)wa ¹³⁸⁸	
Dos Aguas	φrá(g)wa	
Teresa de C.	φfrá(g)wa ¹³⁸⁹	
Anna	fráwa	la lumbre
Monforte	frá ^g wa	
Dolores	frá ^g wa ¹³⁹⁰	[^g] sólo embrionario

60 clavo

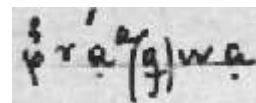
Castillo de V.	klábo
Fanzara	klábo

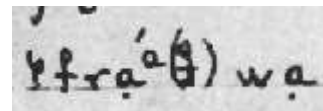
1386 Tuéjar (1958):

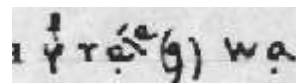
1387 Caudete:

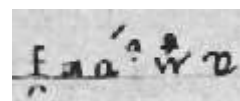
1388 Godelleta (1934):

1389 Teresa de Cofrentes:

1390 Dolores:

Teresa de V. klábo

Azuébar klábo

Ademuz klábo

Tuéjar klábo

Marines klábo

Caudete klábo

Pedralba klábo

Godelleta klábo

Dos Aguas klábo

Teresa de C. klábo

Anna kláw

Monforte klábo

Dolores klá(b)o

61 ruido

Castillo de V. řúido¹³⁹¹

Fanzara řwído

Teresa de V. řwído

Azuébar řwído

Ademuz řwído

Tuéjar řwído

Marines řúido¹³⁹²

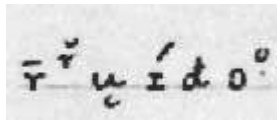
Caudete řwído

Pedralba řwído

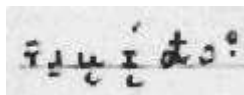
Godelleta řuwído¹³⁹³

a veces diptongo

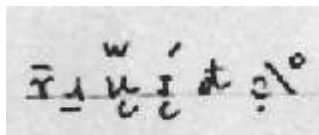
¹³⁹¹ Castillo de Villamalefa:

¹³⁹² Marines:

¹³⁹³ Godelleta (1934):

Dos Aguas řúido¹³⁹⁴

Teresa de C. řúido¹³⁹⁵

con hiato, pero poco pronunciado

Anna řóido¹³⁹⁶

Monforte řúio¹³⁹⁷

Dolores řwído

62 fuego

Castillo de V. řwégo

Fanzara řwégo

Teresa de V. řwégo

Azuébar řwégo

Ademuz řwégo

Tuéjar řwégo

hoy [ʰfwégo]¹³⁹⁸
[lúmbre]
[tʃaska]

Marines řwégo

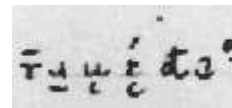
Caudete řwégo¹³⁹⁹

Pedralba řwégo

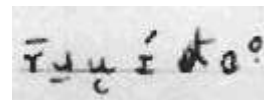
Godelleta řwégo

antiguamente decían [řwégo], y más aún [řwébo]

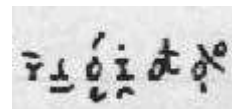
¹³⁹⁴ Dos Aguas:

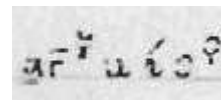
¹³⁹⁵ Teresa de Cofrentes:

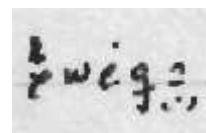
¹³⁹⁶ Anna (1934):

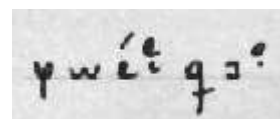
¹³⁹⁷ Monforte:

¹³⁹⁸ Tuéjar (1958):

¹³⁹⁹ Caudete:

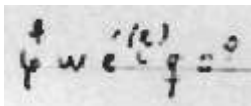
Dos Aguas	χwégo	encender la [lumbre]
Teresa de C.	φfwégo ¹⁴⁰⁰	
Anna	fók	
Monforte	(χ)w ^o égo ¹⁴⁰¹	
Dolores	f ^φ w ^o égo ¹⁴⁰²	[f ^φ] con mucha fricación bilabial

63 llama

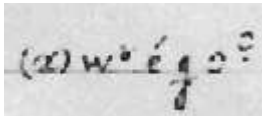
Castillo de V.	láma	pero los más antiguos dicen [fláma]
Fanzara	láma	pero suelen decir [lamerá]
Teresa de V.	flamerá	pero los modernos dicen [láma]
Azuébar	láma	
Ademuz	fláma	espontáneo
Tuéjar	fláma	
Marines	láma	
Caudete	láma	
Pedralba	lamerá	y también [láma]
Godelleta	láma	
Dos Aguas	láma	
Teresa de C.	láma	
Anna	láma	
Monforte	láma	
Dolores	láma	romper ¹⁴⁰³ el fuego es [fláma]

64 negro

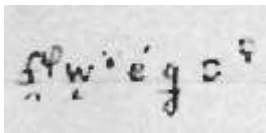
¹⁴⁰⁰ Teresa de Cofrentes:

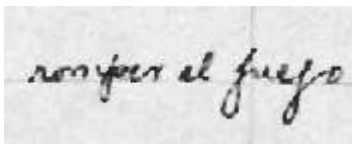
¹⁴⁰¹ Monforte:

¹⁴⁰² Dolores:

¹⁴⁰³ Dolores:

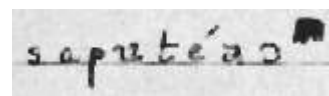
Castillo de V.	négro	
Fanzara	négro	
Teresa de V.	négro	
Azuébar	négro	
Ademuz	négro	
Tuéjar	négro	
Marines	négro	
Caudete	négro	
Pedralba	négro	
Godelleta	négro	a veces cierra mucho
Dos Aguas	négro	
Teresa de C.	négro	
Anna	négro	
Monforte	négro	
Dolores	négro	

65

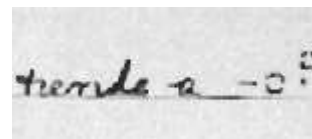
zapatero

Castillo de V.	θapatéro	
Fanzara	sapatéro	
Teresa de V.	θapatéro	
Azuébar	sapatéro	
Ademuz	θapatéro	
Tuéjar	θapatéro	
Marines	θapatéro	
Caudete	θapatéro	
Pedralba	θapatéro	
Godelleta	sapatéro	
Dos Aguas	θapatéro	
Teresa de C.	θapatéro	
Anna	sabatéro	
Monforte	sapatéro	
Dolores	sapatéro ¹⁴⁰⁴	final tiende a [-o ^o] ¹⁴⁰⁵

¹⁴⁰⁴ Dolores:

¹⁴⁰⁵ Dolores:

66 aguja

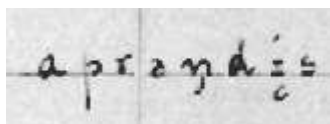
Castillo de V.	új̥a	
Fanzara	új̥a	
Teresa de V.	áw̥χa	
Azuébar	aúj̥a	
Ademuz	áw̥χa	
Tuéjar	áw̥χa	espontáneo
Marines	új̥a	
Caudete	abúj̥a	
Pedralba	áw̥χa	
Godellela	áw̥χa	
Dos Aguas	áw̥χa	
Teresa de C.	abúj̥a	
Anna	aúj̥a	
Monforte	abú(χ)a	
Dolores	a(b)új̥a	

67 aprendiz

Castillo de V.	aprendíθ	
Fanzara	aprendís	
Teresa de V.	aprendíθ	
Azuébar	aprendís	
Ademuz	aprendíθ	
Tuéjar	aprendíθ	
Marines	aprendíθ	
Caudete	aprendíθ	
Pedralba	aprendíθ	pero lo más general es [o ^o fíθjaliko]
Godellela	aprendís	[aprendís] ¹⁴⁰⁶
Dos Aguas	aprendíθ	
Teresa de C.	aprendíθ	
Anna	aprendís	
Monforte	aprendí(s)	
Dolores	aprendí(s)	

68 segador

¹⁴⁰⁶ Godellela (1934):

Castillo de V. pjón

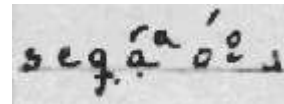
le llama así todo el mundo al segador y no emplean esta palabra para ningún otro oficio; los otros peones les llaman [χornaléros].

Fanzara	segadó	
Teresa de V.	segadór	
Azuébar	segadór	
Ademuz	segadór	[pjón]
Tuéjar	segadór	[segaór] es la forma popular [pjón]
Marines	segadór	
Caudete	segadór	más antiguo [segaór] ¹⁴⁰⁷ , con el acento repartido
Pedralba	sega ^d ór	
Godellela	segaór	
Dos Aguas	segadór	
Teresa de C.	segaór ¹⁴⁰⁸	pero esta acentuación se va perdiendo y ya casi todos dicen [segadór]
Anna	segaór	
Monforte	segaór	
Dolores	segaór	

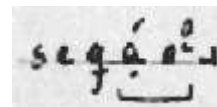
69 hoz

Castillo de V.	korbéla	no tiene otro nombre
Fanzara	korbéla	Mi sujeto suele reforzar la vibración de toda [r] antes de consonantes, pero parece también característica personal.
Teresa de V.	kórbela ¹⁴⁰⁹	
Azuébar	kórbela	
Ademuz	óθ	a veces sólo [o] generalmente [kórbela] con artículo, [uná oé], con [o] media átona [oé] apenas lo dicen
Tuéjar	korbéla	
Marines	korbéla	
Caudete	korbéla	

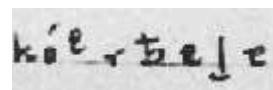
¹⁴⁰⁷ Caudete:

¹⁴⁰⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁴⁰⁹ Teresa de Viver:

Pedralba	korbéla	
Godelleta	korbéla	a veces [ʁb]
Dos Aguas	koṛbéla ¹⁴¹⁰	rechaza la palabra <i>hoz</i> y <i>fals</i>
Teresa de C.	óθ	es para el trigo y es más grande, pero hay otra más pequeña que se emplea para la alfalfa y se llama [korbéla]
Anna	fáls	
Monforte	ó(s)	Hierba: [korbiáa]
Dolores	ó(s)	

70 trigo

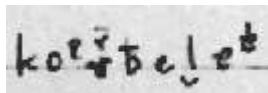
Castillo de V.	trígo
Fanzara	trígo
Teresa de V.	trígo
Azuébar	trígo
Ademuz	trígo
Tuéjar	trígo
Marines	trígo
Caudete	trígo
Pedralba	trígo
Godelleta	trí(g)o
Dos Aguas	trígo
Teresa de C.	trígo
Anna	trígo
Monforte	trígo
Dolores	trígo

71 hormigue ro

Castillo de V.	ormigéro
Fanzara	ormigéro
Teresa de V.	ormigéro
Azuébar	ormigéro
Ademuz	ormigéro
Tuéjar	ormigéro
Marines	ormigéro
Caudete	ormigéro ¹⁴¹¹

a veces [eʁ]¹⁴¹²

¹⁴¹⁰ Dos Aguas:

¹⁴¹¹ Caudete:

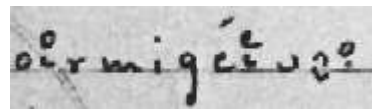
Pedralba	ormigéro	
Godelleta	(oṛmigéro)	[ormigéro]
Dos Aguas	ormigéro	
Teresa de C.	ormigéro	
Anna	ormigéro	las hormigas se llaman [ormigo], masculino [ormiga]
Monforte	ormigéro	
Dolores	ormigonéro	hormiga ¹⁴¹³ : [ormigón]

72 sudor

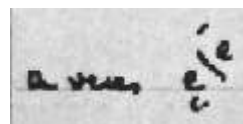
Castillo de V.	sudór	
Fanzara	sudó	
Teresa de V.	sudór	femenino
Azuébar	sudór	
Ademuz	sudór	femenino
Tuéjar	la sudór	
Marines	sudór	
Caudete	sudór	es femenino
Pedralba	su ^d ór	
Godelleta	la sudór	es femenino
Dos Aguas	sudór	
Teresa de C.	sudór	
Anna	sudór	
Monforte	suór	
Dolores	sudór	

73 jornal

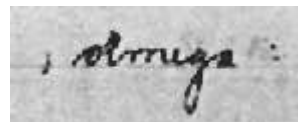
Castillo de V.	χorná
Fanzara	χorná
Teresa de V.	χorná
Azuébar	χorná

¹⁴¹² Caudete:

¹⁴¹³ Dolores:

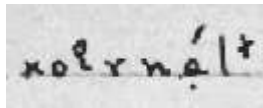

Ademuz	χornál	
Tuéjar	χornál	
Marines	χornál ¹⁴¹⁴	
Caudete	χornál ^l	la [j] es algo velar ¹⁴¹⁵
Pedralba	χornál ¹⁴¹⁶	
Godelleta	χornál	
Dos Aguas	χornál ¹⁴¹⁷	
Teresa de C.	χornál	
Anna	χornál ¹⁴¹⁸	
Monforte	(χ)orná(l)	
Dolores	χorná(l) ¹⁴¹⁹	sin [r]!

74 diario

Castillo de V.	diárjo
Fanzara	djárjo
Teresa de V.	djárjo
Azuébar	djárjo
Ademuz	djárjo
Tuéjar	diárjo

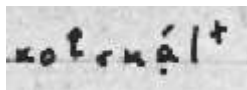
¹⁴¹⁴ Marines:

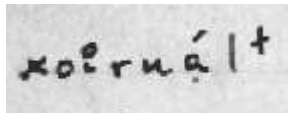
¹⁴¹⁵ Caudete:

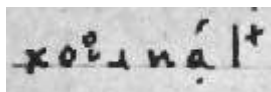
¹⁴¹⁶ Pedralba:

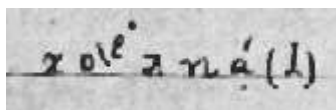
¹⁴¹⁷ Dos Aguas:

¹⁴¹⁸ Anna (1934):

¹⁴¹⁹ Dolores:

Marines	diárjo	casi siempre hiato
Caudete	djárjo	a veces con hiato
Pedralba	djárjo	
Godelleta	djárjo	
Dos Aguas	diárjo	
Teresa de C.	diárjo	
Anna	diárjo	generalmente hace hiato
Monforte	d(i)árjo	
Dolores	d(i)árjo	

75 dueño

Castillo de V.	ámo	[dwéno]
Fanzara	ámo	[dwéno] es palabra nueva
Teresa de V.	ámo	[dwéno] no lo dice casi nadie
Azuébar	dwéno	pero casi siempre dicen [ámo]
Ademuz	ámo	[dwéno] lo dicen poco
Tuéjar	ámo	[dwéno]
Marines	ámo	[dwéno] se conoce, pero no se emplea
Caudete	dwéno	también se dice, pero menos, [ámo]
Pedralba	ámo	también se dice pero poco la palabra [dwéno]
Godelleta	ámo	es lo general, pero algunos también dicen [dwéno]
Dos Aguas	ámo	conoce pero emplea muy poco la palabra [dwéno]
Teresa de C.	ámo	[dwéno] (se dice indistintamente)
Anna	ámo	[dwéno] se dice mucho menos
Monforte	dwéno	
Dolores	dwéno	

76 mucho

Castillo de V.	mútjo	
Fanzara	mút ^t jo	
Teresa de V.	múntjo	
Azuébar	mútjo	
Ademuz	múntjo	con [r] relajada modernamente [mútjo] casi todos
Tuéjar	múntjo	sí, espontáneo
Marines	múntjo	
Caudete	mútjo	otras veces, en la conversación ordinaria ha dicho [múntjo]
Pedralba	mútjo	
Godelleta	mútjo	
Dos Aguas	múntjo	dicen los antiguos, pero ya casi toda la población dice [mútjo]

Teresa de C. mútʃyo¹⁴²⁰
 Anna mútʃʎo¹⁴²¹
 Monforte mú(n)tʃo
 Dolores múntʃyo

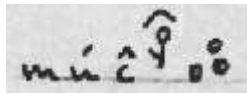
77 grano

Castillo de V. gráno la [g] la hace fricativa en
 Fanzara gráno posición inicial absoluta
 Teresa de V. gráno
 Azuébar gráno
 Ademuz gráno
 Tuéjar gráno
 Marines gráno
 Caudete gráno
 Pedralba gráno
 Godelleta gráno
 Dos Aguas gráno
 Teresa de C. gráno
 Anna gráno
 Monforte gráno
 Dolores gráno

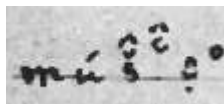
78 paja

Castillo de V. páχa
 Fanzara páχa
 Teresa de V. páχa
 Azuébar páχa
 Ademuz páχa frecuentemente en
 pronunciación rápida y
 descuidada relaja bastante la
 [χ] intervocálica
 Tuéjar páχa
 Marines páχa
 Caudete páχa
 Pedralba páχa
 Godelleta páχa

¹⁴²⁰ Teresa de Cofrentes:

¹⁴²¹ Anna (1934):

Dos Aguas páχa
 Teresa de C. páχa
 Anna káχa
 Monforte pá(χ)a
 Dolores páχa

pero lo más general es [mjes], y también se dice [káχa] es la paja del trigo, y también [páχa]

79 molino

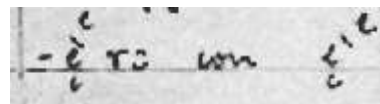
Castillo de V. molíno
 Fanzara molíno
 Teresa de V. molíno
 Azuébar molíno
 Ademuz molíno
 Tuéjar molíno
 Marines molíno
 Caudete molíno
 Pedralba molíno
 Godelleta molíno
 Dos Aguas molíno
 Teresa de C. molíno
 Anna molíno
 Monforte molíno
 Dolores molíno

80 molinero

Castillo de V. molinéro
 Fanzara molinéro
 Teresa de V. molinéro
 Azuébar molinéro
 Ademuz molinéro
 Tuéjar molinéro
 Marines molinéro
 Caudete molinéro
 Pedralba molinéro
 Godelleta molinéro
 Dos Aguas molinéro
 Teresa de C. molinéro

el sufijo -ariu muchas veces da [-éro], con [e] semiabierto¹⁴²²

¹⁴²² Godelleta (1934):

Anna molinéro
 Monforte molinéro
 Dolores molinéro

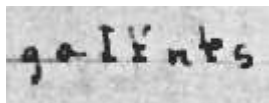
81 gallinas

Castillo de V. gaʎinas
 Fanzara gaʎinas
 Teresa de V. gaʎinas
 Azuébar gaʎinas¹⁴²³
 Ademuz gaʎinas
 Tuéjar gaʎinas en la pronunciación rápida
 Marines gaʎinas¹⁴²⁴ [gaʎinaʒ]
 Caudete gaʎinas
 Pedralba gaʎinas
 Godelleta gaʎinas
 Dos Aguas gaʎinas
 Teresa de C. gaʎinas
 Anna gaʎinas la [g] es algo posterior
 Monforte gaʎina(s)
 Dolores gaʎina^(h)

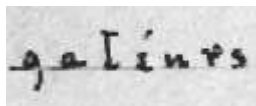
82 pluma

Castillo de V. plúma
 Fanzara plúma
 Teresa de V. plúma
 Azuébar plúma
 Ademuz plúma
 Tuéjar plúma
 Marines plúma
 Caudete plúma
 Pedralba plúmas lo dicen siempre en plural
 Godelleta plúma
 Dos Aguas plúma
 Teresa de C. plúma

¹⁴²³ Azuébar:

¹⁴²⁴ Marines:

Anna plúma
 Monforte plúma
 Dolores plúma

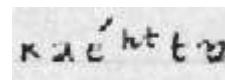
83 cresta

Castillo de V. krésta
 Fanzara krésta
 Teresa de V. krésta
 Azuébar krésta
 Ademuz krésta
 Tuéjar krésta
 Marines krésta
 Caudete krésta mi sujeto no aspira en esta
 Pedralba krésta ocasión la s, pero el de
 Godelleta (k^{er}ésta) krésta [kréʎta]
 Dos Aguas krésta la [r] con elemento vocálico
 Teresa de C. kréhta
 Anna krésta
 Monforte krésta
 Dolores kréhta¹⁴²⁵

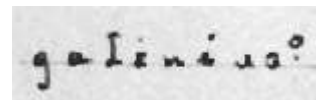
84 gallinero

Castillo de V. kaséta desconocen la palabra
 Fanzara tʃ^hokéro "gallinero"
 Teresa de V. gaʎinéro [poʎéra]
 Azuébar galinéro¹⁴²⁶
 Ademuz kórte sí
 Tuéjar gaʎinéro
 Marines gaʎinéro¹⁴²⁷

¹⁴²⁵ Dolores:

¹⁴²⁶ Azuébar:

¹⁴²⁷ Marines:

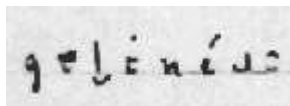
Caudete	galinéro	
Pedralba	γαλινέρο	
Godelleta	γαλινέρο	
Dos Aguas	γαλινέρο	
Teresa de C.	galinéro ¹⁴²⁸	
Anna	galinéro	para gallos y gallinas, pero para los polluelos hay otra casa que se llama [poléera]
Monforte	γαλινέρο	
Dolores	γαλινέρο	

85 árboles

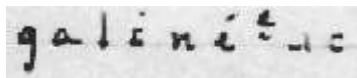
Castillo de V.	árboles	
Fanzara	árboles	
Teresa de V.	árboles	
Azuébar	árboles	
Ademuz	árboles	
Tuéjar	árboles	rápido [árboles]
Marines	árboles	
Caudete	árboles	
Pedralba	árboles	
Godelleta	árboles	
Dos Aguas	árboles ¹⁴²⁹	la [b] generalmente oclusiva
Teresa de C.	árboles	
Anna	árbo(l)es	la [l] es relajada
Monforte	á(r)bole(s)	
Dolores	árbol(e)s	

86 rama

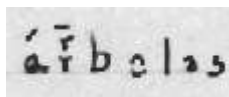
Castillo de V.	rámas	y son [θimales] cuando son las ramas gruesas que salen del tronco al que aquí llaman [θwéka]
Fanzara	rāma	el tronco, [swéka]
Teresa de V.	rāma	tronco, [θwéka] ramas gruesas: [θimáθ]

¹⁴²⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁴²⁹ Dos Aguas:

Azuébar	rāma	el tronco [swéka]
Ademuz	rāma	
Tuéjar	rāma	el tronco de la rama [bránka], y las hojas [lespóxo] ¹⁴³⁰
Marines	rāmas	
Caudete	rāmas	
Pedralba	rāma	
Godelleta	rāma	
Dos Aguas	rāma	
Teresa de C.	rāma	
Anna	rāma	
Monforte	rāma	
Dolores	rāma	

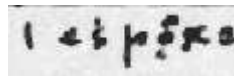
87 pájaro

Castillo de V.	páχaro	
Fanzara	páχaro	
Teresa de V.	páχaro	
Azuébar	páχaro	
Ademuz	páχaro	
Tuéjar	páχaro	
Marines	páχaro	
Caudete	páχaro	
Pedralba	páχaro	
Godelleta	páχ(a)ro	
Dos Aguas	páχaros ¹⁴³¹	muy poco velar la [a]
Teresa de C.	páχaro	
Anna	páχaro	
Monforte	pá(χ)aro	
Dolores	páχaro	

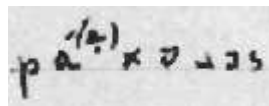
88 peor

Castillo de V.	pjór
Fanzara	peó
Teresa de V.	pjór

¹⁴³⁰ Tuéjar (1958):

¹⁴³¹ Dos Aguas:

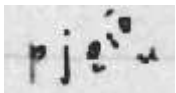

Azuébar	peór	
Ademuz	pjór ¹⁴³²	a veces sólo [o] ¹⁴³³
Tuéjar	peór	
Marines	peór	con hiato
Caudete	peór	con hiato siembre, aunque a veces poco marcado
Pedralba	peór	
Godolleta	peór	casi diptongo
Dos Aguas	peór	
Teresa de C.	peór	
Anna	peór ¹⁴³⁴	con hiato
Monforte	peór	
Dolores	peór	

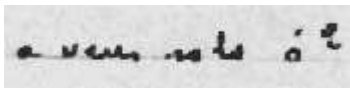
89 azada

Castillo de V.	χáda	sin [a] inicial; otros dicen [xá].
Fanzara	χáda	
Teresa de V.	χáda	todo el mundo lo dice igual; rechaza [xá]
Azuébar	aχá	
Ademuz	aθáda	
Tuéjar	aθá	
Marines	aθá	
Caudete	aθá	
Pedralba	aθá	
Godolleta	asá ¹⁴³⁵	a veces [a] ¹⁴³⁶

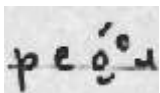
¹⁴³² Ademuz :

¹⁴³³ Ademuz :

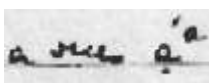
¹⁴³⁴ Anna (1934) :

¹⁴³⁵ Godolleta (1934) :

¹⁴³⁶ Godolleta (1934) :

Dos Aguas	aθá	
Teresa de C.	aθá	
Anna	a f á	uno de los sujetos pronuncia [ajá] ¹⁴³⁷
Monforte	asá	
Dolores	asá	

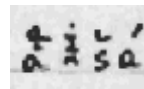
90 puente

Castillo de V.	pwénte	
Fanzara	pwénte	
Teresa de V.	pwénte	
Azuébar	pwénte	
Ademuz	pwénte	
Tuéjar	pwénte	
Marines	pwénte	
Caudete	pwénte ¹⁴³⁸	a veces menos [e'] ¹⁴³⁹
Pedralba	pwénte	pero es femenino
Godolleta	pwénte	
Dos Aguas	pwénte	
Teresa de C.	pwénte	
Anna	pónt ¹⁴⁴⁰	
Monforte	pwénte	
Dolores	pwénte	

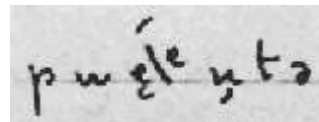
91 camino

Castillo de V.	kamíno
Fanzara	kamíno

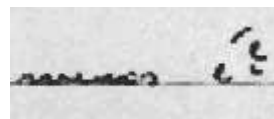
¹⁴³⁷ Anna (1934) :

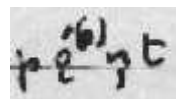
¹⁴³⁸ Caudete :

¹⁴³⁹ Caudete :

¹⁴⁴⁰ Anna (1934) (1934) :

Teresa de V. kamíno
 Azuébar kamíno
 Ademuz kamíno
 Tuéjar kamíno
 Marines kamíno
 Caudete kamíno
 Pedralba kamíno
 Godelleta kamíno
 Dos Aguas kamíno
 Teresa de C. kamíno
 Anna kamíno
 Monforte kamíno
 Dolores kamíno

92 fuente

Castillo de V. χwénte
 Fanzara χwénte
 Teresa de V. χwénte
 Azuébar χwénte
 Ademuz χwénte
 Tuéjar χwénte
 Marines χwénte
 Caudete φfwénte¹⁴⁴¹
 Pedralba χwénte
 Godelleta φwénte
 Dos Aguas φwénte
 Teresa de C. φfwénte¹⁴⁴²
 Anna fwént

antiguamente decían [χwénte]

a veces sólo se oye la implusión de la -t.
 En la toponimia del lugar se conserva esta forma; hay dos partidas llamadas Fuen-negra¹⁴⁴³ y Fuen de Marzo

Monforte (χ)wénte
 Dolores f^φwénte¹⁴⁴⁴

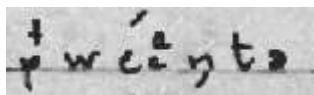
93 balsa

Castillo de V. bálsa
 Fanzara balsót
 Teresa de V. bálsa casi siempre dicen [balsón]
 Azuébar bálsa
 Ademuz bálsa
 Tuéjar bálsa
 Marines bálsa
 Caudete bálsa alberca, pero blasa se llama [tʃárka]
 Pedralba bál'sa¹⁴⁴⁵
 Godelleta bálsa
 Dos Aguas bálsa
 Teresa de C. bálsa es la alberca, pero lo que se forma en la montaña cuando llueve son [tʃárkaʃ]¹⁴⁴⁶
 Anna bálsa
 Monforte bálsa
 Dolores bálsa

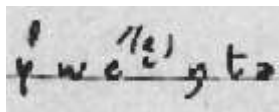
94 ahogarse

Castillo de V. ogáse
 Fanzara ogáse
 Teresa de V. awgáse
 Azuébar aogáse
 Ademuz awgáse
 Tuéjar ogárse
 Marines ogáse
 Caudete aogáse suele hacer diptongo

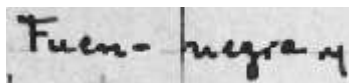
¹⁴⁴¹ Caudete:

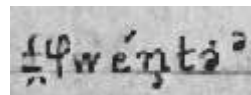
¹⁴⁴² Teresa de Cofrentes:

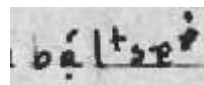
¹⁴⁴³ Anna (1934):

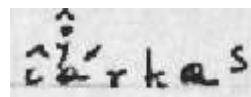
¹⁴⁴⁴ Dolores:

¹⁴⁴⁵ Pedralba:

¹⁴⁴⁶ Teresa de Cofrentes:

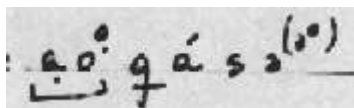

Pedralba	ogáse	
Godelleta	ogárse	la [r] es fricativa y asibilada; en cambio otras veces no pronuncia nada de [r] [ogárse]
Dos Aguas	ogárse	
Teresa de C.	aogáse ¹⁴⁴⁷	
Anna	aogáse ¹⁴⁴⁸	
Monforte	aogá(r)se ¹⁴⁴⁹	
Dolores	aogá(r)se	

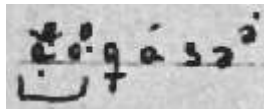
95 sierra

Castillo de V.	sjéřa	
Fanzara	sjéřa	
Teresa de V.	sjéřa	
Azuébar	sjéřa	
Ademuz	s ^(r) jeřa	la s- ligeramente palatalizada
Tuéjar	sjéřa	
Marines	sjéřa	
Caudete	sjéřa ¹⁴⁵⁰	
Pedralba	sjéřa	
Godelleta	sjéřa	
Dos Aguas	sjéřa	
Teresa de C.	sjéřa	
Anna	sjéřa	
Monforte	sjéřa	[s] ¹⁴⁵¹ con principio de palatalización

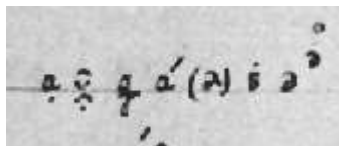
¹⁴⁴⁷ Teresa de Cofrentes:

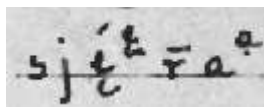
¹⁴⁴⁸ Anna (1934):

¹⁴⁴⁹ Monforte:

¹⁴⁵⁰ Caudete:

¹⁴⁵¹ Monforte:

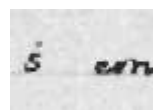
Dolores sjéřa

96 castillo

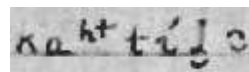
Castillo de V.	kastílo	
Fanzara	kastílo	
Teresa de V.	kastílo	
Azuébar	kastílo	
Ademuz	kastílo	un pueblo cercano se llama [kastje]; es Castielfabib
Tuéjar	kastílo	
Marines	kastílo	
Caudete	ka ^h tílo	
Pedralba	kastílo	
Godelleta	kastílo	
Dos Aguas	kastílo	
Teresa de C.	ka ^h tílo	
Anna	kastílo	
Monforte	ka ^s tílo	
Dolores	ka ^h tílo ¹⁴⁵²	

97 llover

Castillo de V.	lobér
Fanzara	lobé
Teresa de V.	lobér
Azuébar	lobér
Ademuz	lobér
Tuéjar	lobér
Marines	lobér
Caudete	lobér
Pedralba	lobér
Godelleta	lobér
Dos Aguas	lobér
Teresa de C.	lobér
Anna	lobér
Monforte	lobér
Dolores	lobér

¹⁴⁵² Dolores:

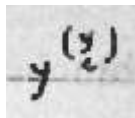
98 rayo

Castillo de V.	ṙáyo	
Fanzara	ṙáyo	
Teresa de V.	ṙáyo	
Azuébar	ṙáyo	la [y] es muy poco abierta, [y ^w] ¹⁴⁵³
Ademuz	ṙáyo	
Tuéjar	ṙáyo	
Marines	ṙáyo	
Caudete	ṙáyo	y la [θentéAa], que corre más
Pedralba	ṙáyo ¹⁴⁵⁴	la y es muy abierta en el plural se acerca mucho a la [e] ¹⁴⁵⁵
Godelleta	ṙáyo	
Dos Aguas	ṙáyo	
Teresa de C.	ṙáyo	
Anna	ṙáyo	
Monforte	ṙáyo	
Dolores	ṙáyo	

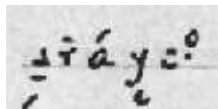
99 aire

Castillo de V.	ájre	
Fanzara	ájre	
Teresa de V.	ájre	
Azuébar	ájre	
Ademuz	ájre	
Tuéjar	ájre	
Marines	ájre	
Caudete	ájre ¹⁴⁵⁶	la semivocal muy abierta

¹⁴⁵³ Azuébar:

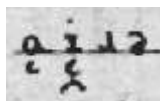
¹⁴⁵⁴ Pedralba:

¹⁴⁵⁵ Pedralba:

¹⁴⁵⁶ Caudete:

Pedralba	ájre	
Godelleta	ájre ¹⁴⁵⁷	la [a] tiene tendencia a velar
Dos Aguas	‘ájre ¹⁴⁵⁸	se oye un golpe de glotis inicial
Teresa de C.	ájre	
Anna	ájre	
Monforte	ájre	
Dolores	ájre	

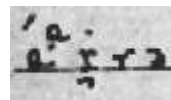
100 nieve

Castillo de V.	njébe	
Fanzara	nébe	
Teresa de V.	njébe	
Azuébar	nébe	pero los modernos dicen [njébe]
Ademuz	njébe	con [n] sin palatalizar; no vacila
Tuéjar	njébe	los de las masías [njébe]
Marines	nébe	
Caudete	njébe	
Pedralba	njébe	
Godelleta	njébe	
Dos Aguas	njébe	
Teresa de C.	njébe	
Anna	ɲjéve	con [ɲ] inicial, pero sigue [i]
Monforte	njébe	
Dolores	njébe	

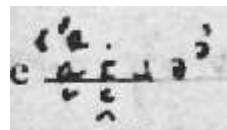
101 blanco

Castillo de V.	bláŋko
Fanzara	bláŋko
Teresa de V.	bláŋko
Azuébar	bláŋko
Ademuz	bláŋko
Tuéjar	bláŋko
Marines	bláŋko
Caudete	bláŋko

¹⁴⁵⁷ Godelleta (1934):

¹⁴⁵⁸ Dos Aguas:

Pedralba blánko
 Godelleta blánko
 Dos Aguas blánko
 Teresa de C. blánko
 Anna blánko
 Monforte blánko
 Dolores blánko

102 isla

Castillo de V. írla pero el otro sujeto [izla]
 Fanzara ízla
 Teresa de V. ízla
 Azuébar ízla
 Ademuz ízla
 Tuéjar íz^sla¹⁴⁵⁹
 Marines ízla
 Caudete ñlla¹⁴⁶⁰
 Pedralba ízla
 Godelleta íz^la¹⁴⁶¹ la [j] semivelar en muchas palabras
 Dos Aguas ízla
 Teresa de C. ñlla¹⁴⁶²
 Anna ízla
 Monforte írla
 Dolores írla

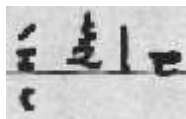
103 bandera

Castillo de V. bandéra
 Fanzara bandéra
 Teresa de V. bandéra
 Azuébar bandéra
 Ademuz bandéra
 Tuéjar bandéra
 Marines bandéra
 Caudete bandéra
 Pedralba bandéra
 Godelleta (bandéra) bandéra¹⁴⁶³
 Dos Aguas bandéra
 Teresa de C. bandéra
 Anna bandéra
 Monforte bandéra
 Dolores bandéra

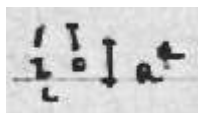
104 resbalar

Castillo de V. erbarár
 Fanzara azbará
 Teresa de V. ezbarár
 Azuébar ezbarár
 Ademuz ezbarár
 Tuéjar ez^rbará^rse¹⁴⁶⁴
 Marines ezbarár
 Caudete e⁰barár¹⁴⁶⁵ otras veces [e⁰barár]¹⁴⁶⁶

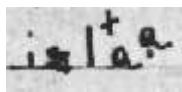
¹⁴⁵⁹ Tuéjar (1958):

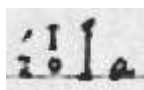
¹⁴⁶⁰ Caudete:

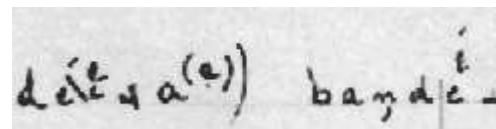
¹⁴⁶¹ Godelleta (1934):

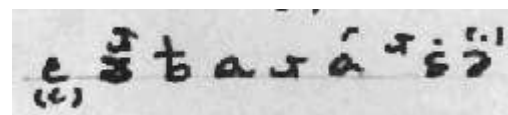
¹⁴⁶² Teresa de Cofrentes:

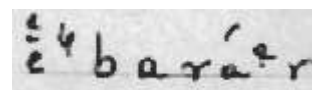
¹⁴⁶³ Godelleta (1934):

¹⁴⁶⁴ Tuéjar (1958):

¹⁴⁶⁵ Caudete:

¹⁴⁶⁶ Caudete:

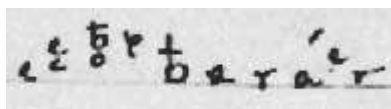
Pedralba	eZbarár	
Godolleta	ezbaráse	siempre es reflexivo
Dos Aguas	eZbarár	
Teresa de C.	e ^φ baráse ¹⁴⁶⁷	
Anna	ezvarár	
Monforte	eZbará(r)se	
Dolores	deí(f)ará(r)se ¹⁴⁶⁸	

105 pesa

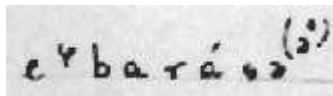
Castillo de V.	pésa	
Fanzara	péza	
Teresa de V.	pésa	
Azuébar	pésa	
Ademuz	pésa	
Tuéjar	pésa	
Marines	pésa	
Caudete	pésa	
Pedralba	pjédra	les llaman a las [pésas] y, aunque conocen esta palabra, no la emplean; el [pésa] es la balanza
Godolleta	pjédra de pesá r	
Dos Aguas	pésa	
Teresa de C.	pésa	
Anna	pézo	
Monforte	pésa	
Dolores	pésa	

106 llave

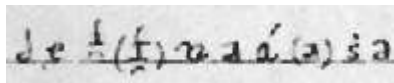
Castillo de V.	lábe
Fanzara	lábe
Teresa de V.	lábe

¹⁴⁶⁷ Teresa de Cofrentes:

¹⁴⁶⁸ Dolores:

Azuébar	lábe
Ademuz	lábe
Tuéjar	lábe
Marines	lábe
Caudete	lábe
Pedralba	lábe
Godolleta	lábe
Dos Aguas	lábe
Teresa de C.	lábe
Anna	kláw
Monforte	lábe
Dolores	lábe

107 globo

Castillo de V.	glóbo
Fanzara	glóbo
Teresa de V.	glóbo
Azuébar	glóbo
Ademuz	gróbo
Tuéjar	glóbo
Marines	glóbo
Caudete	glóbo
Pedralba	glóbo
Godolleta	glóbo
Dos Aguas	glóbo
Teresa de C.	glóbo
Anna	glóbo
Monforte	glóbo
Dolores	glóbo

108 choza

Castillo de V.	bařáka	rechaza la palabra "choza"
Fanzara	třósa	
Teresa de V.	bařáka	[třósa]
Azuébar	třósa	
Ademuz	bařáka	
Tuéjar	třósa	
Marines	bařáka	la oclusión de la b inicial es algo sorda
Caudete	bařáka	la hacen los pastores para dormir, pero los carboneros hacen [třósa]
		la [a] en ambos sujetos tiene una articulación un poco palatal, pero en el mío está engolada
Pedralba	třósa	

Godolleta	(baṙáka) ¹⁴⁶⁹ baṙáka ¹⁴⁷⁰	
Dos Aguas	baṙáka	conoce pero no usan nunca la palabra [tʃóəa]
Teresa de C.	baṙáka	[tʃóəa] ¹⁴⁷¹
Anna	baṙáka	
Monforte	baṙáka	se dice más que [tʃósa]
Dolores	baṙáka	[tʃósa]

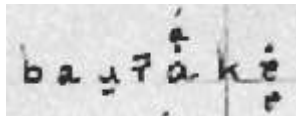
109 cerrojo

Castillo de V.	θeṙóχo
Fanzara	seṙóχo
Teresa de V.	θeṙóχo
Azuébar	seṙóχo
Ademuz	θeṙóχo
Tuéjar	θeṙóχo
Marines	θeṙóχo
Caudete	θeṙóχo
Pedralba	θeṙóχo
Godolleta	(seṙóχo) ¹⁴⁷² seṙóχo ¹⁴⁷³
Dos Aguas	θeṙóχo

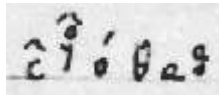
¹⁴⁶⁹ Godolleta (1934):

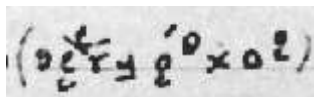
¹⁴⁷⁰ Godolleta (1934):

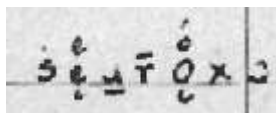
¹⁴⁷¹ Teresa de Cofrentes:

¹⁴⁷² Godolleta (1934):

¹⁴⁷³ Godolleta (1934):

Teresa de C.	pasáor	pero el ojo de la cerradura se llama [θeṙóχo]
Anna	seṙóχo	pero lo más usual es [toṙeχáti]; parece que <i>cerrojo</i> es palabra nueva = 'pasador de la cerradura'
Monforte	seṙóχo	
Dolores	seṙóχo	

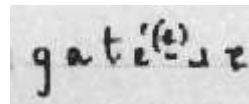
110 gatera

Castillo de V.	gatéra	
Fanzara	gatéra	
Teresa de V.	gatéra	
Azuébar	gatéra	
Ademuz	gatéra	
Tuéjar	gatéra	
Marines	gatéra ¹⁴⁷⁴	con algo de [g-] ¹⁴⁷⁵
Caudete	gatéra	
Pedralba	gatéra	
Godolleta	gatéra	
Dos Aguas	gatéra	
Teresa de C.	gatéra	
Anna	gatéra	
Monforte	gatéra	
Dolores	gatéra	

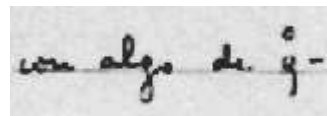
111 baúl

Castillo de V.	baúl	
Fanzara	baúl	
Teresa de V.	báwl	
Azuébar	baúl	
Ademuz	báwl	
Tuéjar	báwl	[kótre]
Marines	baúl	
Caudete	báwl ¹⁴⁷⁶	con el acento repartido otro sujeto [báwl] ¹⁴⁷⁷

¹⁴⁷⁴ Marines:

¹⁴⁷⁵ Marines:

¹⁴⁷⁶ Caudete:

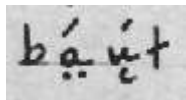
Pedralba	baúl	
Godelleta	múndo	antiguamente [kótre], y también [árka], pero tiene distinta forma
Dos Aguas	baúl	los antiguos le llamaban [kópre], y los modernos [múndo]
Teresa de C.	báwl	
Anna	baúl	antes se decía [kájfa]
Monforte	múndo	se dice más que [baú(l)]
Dolores	baú(l)	

112 asa

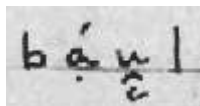
Castillo de V.	ánsa
Fanzara	ánsa
Teresa de V.	ánsa
Azuébar	ánsa
Ademuz	ánsa
Tuéjar	ánsa
Marines	ánsa
Caudete	ása
Pedralba	ánsa
Godelleta	ánsa
Dos Aguas	ánsa
Teresa de C.	ánsa
Anna	ánsa
Monforte	ánsa
Dolores	ánsa

113 percha

Castillo de V.	pértja	pero son palabra y útil nuevos
Fanzara	pértja	
Teresa de V.	pértja	
Azuébar	pértja	

1477 Caudete:

Ademuz	pértja ¹⁴⁷⁸	la -r asibilada
Tuéjar	pértja	
Marines	pértja	
Caudete	pértja	
Pedralba	pértjja	
Godelleta	pértja ¹⁴⁷⁹	
Dos Aguas	pértja ¹⁴⁸⁰	
Teresa de C.	pértjya ¹⁴⁸¹	con [r] ¹⁴⁸² asibilada, pero los antiguos le llamaban [gaútjya] ¹⁴⁸³
Anna	pértjja	
Monforte	pértja	
Dolores	pértjya	

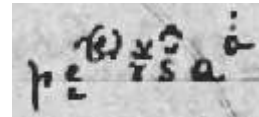
114 espejo

Castillo de V.	espéxo
Fanzara	espéxo
Teresa de V.	espéxo
Azuébar	espéxo
Ademuz	espéxo

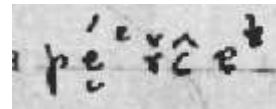
1478 Ademuz:

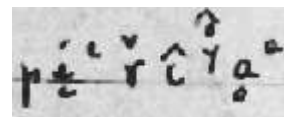
1479 Godelleta (1934):

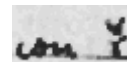
1480 Dos Aguas:

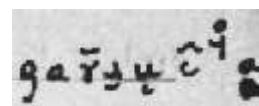
1481 Teresa de Cofrentes:

1482 Teresa de Cofrentes:

1483 Teresa de Cofrentes:

Tuéjar	espéxo
Marines	espéxo
Caudete	e ^h péxo
Pedralba	espéxo
Godelleta	espéxo
Dos Aguas	espéxo
Teresa de C.	e ^h péxo
Anna	espíl
Monforte	espé(x)o
Dolores	(e ^h)péxo ¹⁴⁸⁴

**115
cuadrado**

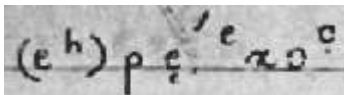
Castillo de V.	kwadráw
Fanzara	kwadráw
Teresa de V.	kwadráow ¹⁴⁸⁵
Azuébar	kwadráow ¹⁴⁸⁶
Ademuz	kwadrjáw
Tuéjar	kwadráow ¹⁴⁸⁷
Marines	kwadrjáw
Caudete	kwadráow ¹⁴⁸⁸

Pedralba	kwadráw ¹⁴⁸⁹	[kwadráw] ¹⁴⁹⁰
Godelleta	kwadráw	
Dos Aguas	kwadráw	
Teresa de C.	kwadráow ¹⁴⁹¹	
Anna	kwadráw	
Monforte	kwadráw	
Dolores	kwadráw	

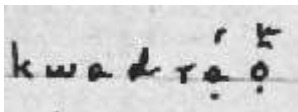
116 pared

Castillo de V.	paré	y plural [parés]
Fanzara	parét	
Teresa de V.	paré	
Azuébar	paré	
Ademuz	padér	espontáneo
Tuéjar	paré	
Marines	parét	
Caudete	padér	y [kwátro padéres]
Pedralba	parét	
Godelleta	parét	la [e] a veces [e ^e] ¹⁴⁹²
Dos Aguas	padér	
Teresa de C.	padér	con [e] ¹⁴⁹³
Anna	parédes	
Monforte	paré	

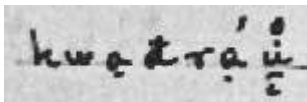
1484 Dolores:

1485 Teresa de Viver:

1486 Azuébar:

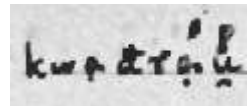
1487 Tuéjar (1958):

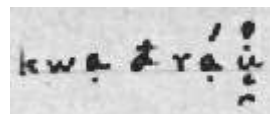
1488 Caudete:

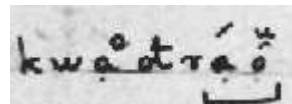
1489 Pedralba:

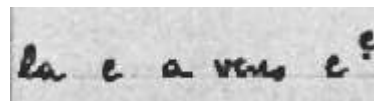
1490 Pedralba:

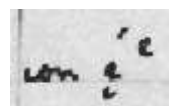
1491 Teresa de Cofrentes:

1492 Godelleta (1934):

1493 Teresa de Cofrentes:

Dolores paré

117 araña

Castillo de V.	aráɲa	y la tela, [tararáɲa]
Fanzara	aráɲa	y la tela, [taraɲána]
Teresa de V.	aráɲa	y la tela [taraɲána]
Azuébar	aráɲa	
Ademuz	aráɲa	[tararáɲa] es la tela
Tuéjar	tararáɲa	el animal y la tela
Marines	aráɲa	y la tela [taraɲána]
Caudete		[tararáɲa], las r fricativas; es la tela que hace la [aráɲa]
Pedralba	aráɲa	y la tela [taratáɲa], pero la mayoría llaman al animal también así
Godellela	tarajína	es la tela, pero el animal es [aráɲa]
Dos Aguas	aráɲa	
Teresa de C.	aráɲa	la tela [tararáɲa]
Anna	aráɲa	es el animal, y la tela es [tarajína]
Monforte	aráɲa	
Dolores	aráɲa	

118 pulga

Castillo de V.	púlga
Fanzara	púlga
Teresa de V.	púlga
Azuébar	púlga
Ademuz	púlga
Tuéjar	púlga
Marines	púlga
Caudete	púlga
Pedralba	púlga
Godellela	púlga
Dos Aguas	púlga
Teresa de C.	púlga
Anna	púsa
Monforte	púlga
Dolores	púlga

119 chinche

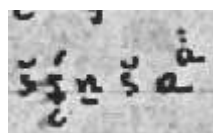
Castillo de V.	tʃintʃa	femenino
Fanzara	tʃintʃa	es femenino
Teresa de V.	tʃintʃe	masculino
Azuébar	tʃintʃa	

Ademuz	tʃi(n)tʃe	la [n] relajada
Tuéjar	tʃintʃe	
Marines	tʃintʃa	es femenino
Caudete	tʃintʃe	masculino
Pedralba	tʃintʃias	es femenino
Godellela	ʃintʃa ¹⁴⁹⁴	
Dos Aguas	tʃintʃe	femenino
Teresa de C.	tʃintʃe ¹⁴⁹⁵	es femenino
Anna	tʃi(n)tʃa ¹⁴⁹⁶	
Monforte	tʃintʃa ¹⁴⁹⁷	
Dolores	un tʃintʃe ¹⁴⁹⁸	

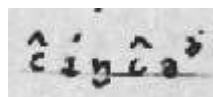
120 colcha

Castillo de V.	kóltʃa ¹⁴⁹⁹
Fanzara	kóltʃa ¹⁵⁰⁰

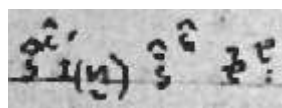
¹⁴⁹⁴ Godellela (1934):

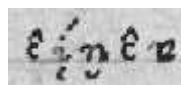
¹⁴⁹⁵ Teresa de Cofrentes:

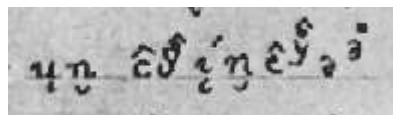
¹⁴⁹⁶ Anna (1934):

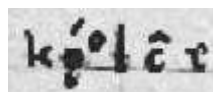
¹⁴⁹⁷ Monforte:

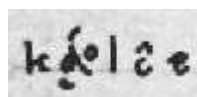
¹⁴⁹⁸ Dolores:

¹⁴⁹⁹ Castillo de V.:

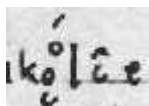

¹⁵⁰⁰ Fanzara:

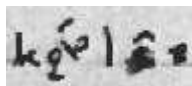

Teresa de V.	kóltʃa ¹⁵⁰¹	
Azuébar	kóltʃa ¹⁵⁰²	
Ademuz	kóʎtʃa ¹⁵⁰³	a veces sólo [o] ¹⁵⁰⁴
Tuéjar	kóʎtʃa ¹⁵⁰⁵	
Marines		no lo conocen
Caudete	akoʎtʃáw	Otro sujeto dice [akortʃáw]
Pedralba	mantakáma	no conoce la palabra <i>colcha</i>
Godelleta	kuɾbetór	
Dos Aguas	kó(l)tʃa ¹⁵⁰⁶	la [l] fricativa y la -a algo sorda
Teresa de C.	kóʎtʃa ¹⁵⁰⁷	
Anna	kó(n)tʃa	
Monforte	kubjérta	en verano (sólo tela); si tiene lana enmedio: [kóʎtʃa] ¹⁵⁰⁸

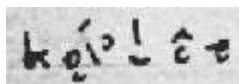
¹⁵⁰¹ Teresa de Viver:

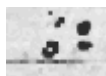
¹⁵⁰² Azuébar:

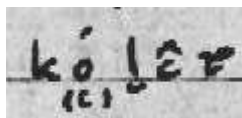
¹⁵⁰³ Ademuz:

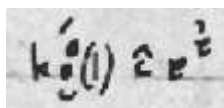
¹⁵⁰⁴ Ademuz:

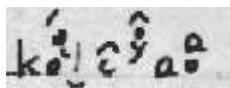
¹⁵⁰⁵ Tuéjar (1958):

¹⁵⁰⁶ Dos Aguas:

¹⁵⁰⁷ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁰⁸ Monforte:

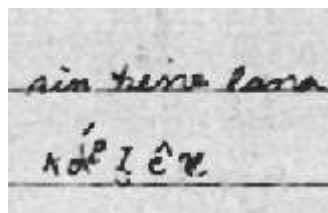
Dolores kóʎtʃa

121 iglesia

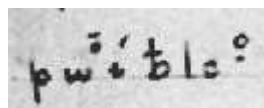
Castillo de V.	ilésja	y también [iglésja]
Fanzara	ilézja	
Teresa de V.	ilésja	
Azuébar	ilésja	
Ademuz	iglésja	
Tuéjar	iglésja	
Marines	ilésja	
Caudete	ilésja	
Pedralba	ilésja	
Godelleta	ilésja	los dos sujetos dicen igual. En el pueblo nadie pronuncia la [g] de esta palabra
Dos Aguas	ilésja	
Teresa de C.	iglésja	
Anna	ilézja	
Monforte	ilésja	
Dolores	iglésja	

122 pueblo

Castillo de V.	pwéblo
Fanzara	pwéblo
Teresa de V.	pwéblo
Azuébar	pwéblo
Ademuz	pw ^o éblo ¹⁵⁰⁹
Tuéjar	pwéblo
Marines	pwéblo
Caudete	pwéblo
Pedralba	pwéblo
Godelleta	pwéblo
Dos Aguas	pwéblo

¹⁵⁰⁹ Ademuz:

Teresa de C. pwéblo
 Anna pwéblo
 Monforte pw^oéblo¹⁵¹⁰
 Dolores pw^oé(b)lo¹⁵¹¹

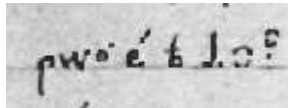
123 torre

Castillo de V. tóře
 Fanzara tóře
 Teresa de V. tóře
 Azuébar tóře
 Ademuz tóře
 Tuéjar tóře
 Marines tóře
 Caudete tóře
 Pedralba tóře
 Godellela (tóře) la [o] nada abierta
 tóře¹⁵¹²
 Dos Aguas tóře
 Teresa de C. tóře
 Anna tóře
 Monforte tóře
 Dolores tóře

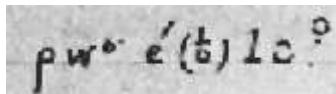
124 cruz

Castillo de V. krúθ
 Fanzara krús
 Teresa de V. krúθ
 Azuébar krús
 Ademuz krúθ
 Tuéjar krúθ

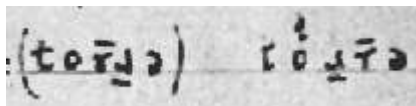
¹⁵¹⁰ Monforte:

¹⁵¹¹ Dolores:

¹⁵¹² Godellela (1934):

Marines krúθ
 Caudete krúθ
 Pedralba krúθ
 Godellela krús
 Dos Aguas krúθ
 Teresa de C. krúθ
 Anna krús
 Monforte krú(s)
 Dolores krú(s) [^o] prolongada, pero relajada

125 poyo

Castillo de V. bǎŋko desconocen un "poyo" y "puig"
 Fanzara bǎŋko rechazan *poyo* y *puig*
 Teresa de V. bǎŋko rechaza 'poyo' y 'puig'
 Azuébar bǎŋko no conocen 'poyo' ni 'puig'
 Ademuz [bǎŋko] [poyo]
 Tuéjar poyo sí
 Marines no lo conocen
 Caudete poyáto
 Pedralba no hay palabra ni conocen ningún derivado
 Godellela pilón
 Dos Aguas póyo
 Teresa de C. póyo
 Anna pútʃʃ es una ermita que está muy alta; no existen aquí los poyos ni conoce la palabra
 Monforte bǎŋko
 Dolores póyo

126 piedra

Castillo de V. pjédra
 Fanzara pjédra
 Teresa de V. pjédra
 Azuébar pjédra
 Ademuz pjédra
 Tuéjar pjédra
 Marines pjédra pero generalmente [péna]
 Caudete pjédra
 Pedralba pjédra
 Godellela pjédra
 Dos Aguas pjédra
 Teresa de C. pjédra
 Anna pjédra
 Monforte pjédra

Dolores pjédra

**127
predicar**

- Castillo de V. pedrikár
- Fanzara pedriká
- Teresa de V. pedrikár
- Azuébar pedrikár
- Ademuz pedrikár
- Tuéjar pedrikár
- Marines pedrikár
- Caudete pedrikár
- Pedralba pedrikár
- Godelleta pedrikár
- Dos Aguas pedrikár
- Teresa de C. pedrikár
- Anna pedrikár
- Monforte pedrikár
- Dolores pedrikár

**128
sacristán**

- Castillo de V. sakristán
- Fanzara sakristán
- Teresa de V. sakristán
- Azuébar sakristán
- Ademuz sakristán
- Tuéjar sakristán
- Marines sakristán
- Caudete sakristán
- Pedralba sakristán
- Godelleta sakristán
- Dos Aguas sakristán
- Teresa de C. sakri^{ht}tán
- Anna sagristán
- Monforte sakr(i)stán
- Dolores sakri^{ht}tán¹⁵¹³

129 abuelo

¹⁵¹³ Dolores:

- Castillo de V. a^gwélo
- Fanzara gwélo
- Teresa de V. a^gwélo
- Azuébar a^gwélo
- Ademuz agwélo
- Tuéjar a^gwélo
- Marines abwélo
- Caudete agwélo
- Pedralba a^(g)wélo
- Godelleta a^(g)wélo
- Dos Aguas a(g)wélo
- Teresa de C. agwélo
- Anna awélo
- Monforte agwélo¹⁵¹⁴
- Dolores agwélo¹⁵¹⁵

[yayo], le llaman el nieto

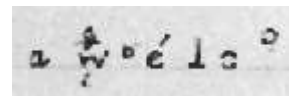
130 hijo

- Castillo de V. îxo
- Fanzara îxo
- Teresa de V. îxa
- Azuébar îxo
- Ademuz îxo
- Tuéjar îxo
- Marines îxo
- Caudete îxo
- Pedralba îxo
- Godelleta îxo
- Dos Aguas îxo
- Teresa de C. îxo
- Anna îxo
- Monforte îxo
- Dolores îxo

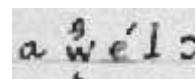
131 nieta

- Castillo de V. njéta

¹⁵¹⁴ Monforte:

¹⁵¹⁵ Dolores:

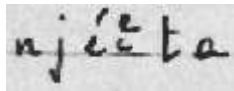

Fanzara	njéta	
Teresa de V.	njéta	
Azuébar	néta	
Ademuz	njéta	con [ɲ]; no vacila y destingue siempre de [njebe], nieve con n-
Tuéjar	njéta	[ɲéta] más rústico
Marines	néta	
Caudete	njéta ¹⁵¹⁶	a veces [eɲ] ¹⁵¹⁷
Pedralba	njéta	
Godelleta	njéta ¹⁵¹⁸	a veces sólo [eɲ] ¹⁵¹⁹
Dos Aguas	néta	
Teresa de C.	njéta	
Anna	néta	sin [j]
Monforte	njéta	
Dolores	njéta	

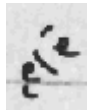
132 nuera

Castillo de V.	nwéra
Fanzara	nwéra
Teresa de V.	nwéra
Azuébar	nwéra
Ademuz	nwéra
Tuéjar	nwéra
Marines	nwéra
Caudete	nwéra
Pedralba	nwéra

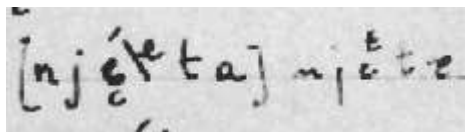
¹⁵¹⁶ Caudete:

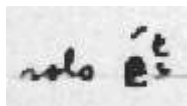
¹⁵¹⁷ Caudete:

¹⁵¹⁸ Godelleta (1934):

¹⁵¹⁹ Godelleta (1934):

Godelleta	nwéra
Dos Aguas	nwéra
Teresa de C.	nwéra
Anna	nwéra
Monforte	noéra ¹⁵²⁰
Dolores	nwéra

133 suegro

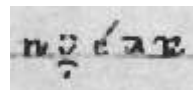
Castillo de V.	swégro
Fanzara	swégro
Teresa de V.	swégro
Azuébar	swégro
Ademuz	swégro
Tuéjar	swégro
Marines	swégro
Caudete	swégro
Pedralba	swégro
Godelleta	swégro
Dos Aguas	swégro
Teresa de C.	swégro
Anna	swégro
Monforte	swégro
Dolores	swégro

el yerno al suegro le llama [tio]

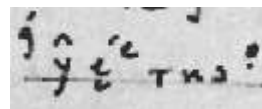
134 yerno

Castillo de V.	yérno
Fanzara	ýyérno ¹⁵²¹
Teresa de V.	yérno
Azuébar	yérno
Ademuz	yérno
Tuéjar	yérno
Marines	ýyérno ¹⁵²²

¹⁵²⁰ Monforte:

¹⁵²¹ Fanzara:

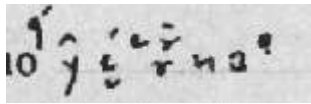

¹⁵²² Marines:

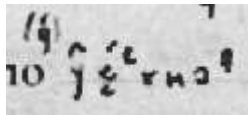
- Caudete yérno
- Pedralba (ə)yérno¹⁵²³
- Godelleta yérno
- Dos Aguas yérno¹⁵²⁴
- Teresa de C. yérno
- Anna ɣyérno¹⁵²⁵
- Monforte ǰjérno¹⁵²⁶
- Dolores yérno

135 viejo

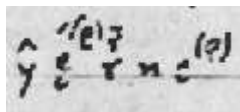
- Castillo de V. bjéχo
- Fanzara bjéχo
- Teresa de V. bjéχo
- Azuébar bjéχo
- Ademuz bjéχo
- Tuéjar bjéχo
- Marines vjéχo¹⁵²⁷
- Caudete bjéχo
- Pedralba bjéχo
- Godelleta vjéχo¹⁵²⁸

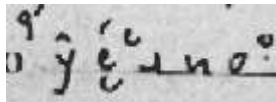
¹⁵²³ Pedralba:

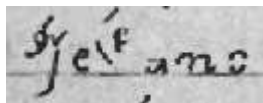
¹⁵²⁴ Dos Aguas:

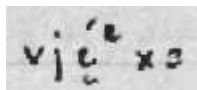
¹⁵²⁵ Anna (1934):

¹⁵²⁶ Monforte:

¹⁵²⁷ Marines:

- Dos Aguas bjéχo
- Teresa de C. bjéχo
- Anna vjéχo
- Monforte bjéχo
- Dolores bjéχo

pero lo más ordinario es [agwéio], usado como adjetivo calificativo

136 calvo

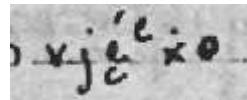
- Castillo de V. kálbo
- Fanzara kálbo
- Teresa de V. kálbo
- Azuébar kálbo
- Ademuz kálbo
- Tuéjar kálbo
- Marines kálbo
- Caudete kálbo
- Pedralba kálbo
- Godelleta kálbo
- Dos Aguas kálbo
- Teresa de C. kálbo
- Anna kálbo
- Monforte kálbo
- Dolores kálbo

y también [peláwɾ]¹⁵²⁹

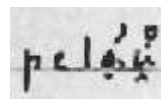
137 joven

- Castillo de V. χóben
- Fanzara χóben
- Teresa de V. χóben
- Azuébar χóben
- Ademuz χóben
- Tuéjar χóben
- Marines χóben
- Caudete χóben
- Pedralba χóben

¹⁵²⁸ Godelleta (1934):

¹⁵²⁹ Teresa de Cofrentes:

Godolleta	(χóben)
	χóben ¹⁵³⁰
Dos Aguas	χóben
Teresa de C.	χóben
Anna	χóven
Monforte	χóben
Dolores	χó(b)en

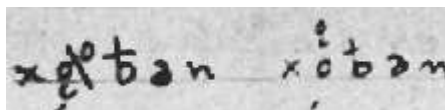
138 novio

Castillo de V.	nóbjo
Fanzara	nóbjo
Teresa de V.	nóbjo
Azuébar	nóbjo
Ademuz	nóbjo
Tuéjar	nóbjo
Marines	nóbjo
Caudete	nóbjo
Pedralba	nóbjo
Godolleta	(nóbjo)
	nóbjo ¹⁵³¹
Dos Aguas	nóbjo
Teresa de C.	nóbjo
Anna	nónvjo
Monforte	nóbjo
Dolores	nóbjo

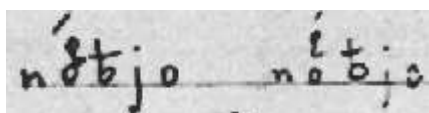
139 noviazgo

Castillo de V.	nobjáxe	[pontárgo] es pontasgo
Fanzara	festéo	pontasgo: [pontázgo]
Teresa de V.	nobjáxe	pontazgo: [pontázgo]
Azuébar	festéo	casi nadie dice [nobjáxe]
Ademuz	nobjáxe	pontasgo: [pontázgo]
Tuéjar	nobjáxe	pontasgo: [pontárgo]

¹⁵³⁰ Godolleta (1934):

¹⁵³¹ Godolleta (1934):

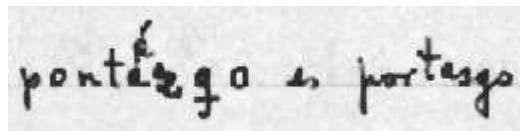

Marines	nobjáxe	pontasgo: [pontárgo]
Caudete	nobjáxe	[pontárgo]
Pedralba	φfestéo	[nobjáxe]
Godolleta	φfestéo	con tres sílabas
Dos Aguas	φpestéo	[pontázgo] es portasgo ¹⁵³²
Teresa de C.	nobjáxe	[nobjáxe]
Anna	novjáxe	pontasgo [pontázgo]
Monforte	nobjáxe	[portárgo]
Dolores	nobjáxe	pero pontasgo: [pontasko] el más viejo de los sujetos / [pontázgo] ¹⁵³³
		cuando se arregla. [xuzgáw]
		[potárgo]
		[aʎárgo]
		[portárgo]
		[xurgáw]
		[aʎáxe]

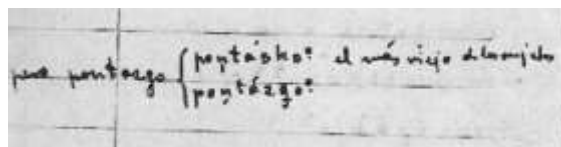
140 viuda

Castillo de V.	bjúda	a veces hiato
Fanzara	bjúda	
Teresa de V.	biúda	con hiato, pero el otro sujeto a veces diptonga [bjúda]
Azuébar	bíwda	
Ademuz	bjúda	
Tuéjar	bjúda	
Marines	bjúda	a veces parece hiato
Caudete	bjúda	
Pedralba	bíwda	con diptongo creciente
Godolleta	bjúda ¹⁵³⁴	<i>pontazgo</i> : [pontárgo]; [pontazgo], el otro sujeto
Dos Aguas	bjúda	a veces hiato
Teresa de C.	bjúda	
Anna	vjúda	

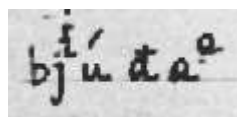
¹⁵³² Godolleta (1934):

¹⁵³³ Anna (1934):

¹⁵³⁴ Godolleta (1934):

Monforte bjúda
Dolores bjúda

141 beso

Castillo de V. béso
Fanzara bézo
Teresa de V. béso
Azuébar béso
Ademuz béso
Tuéjar béso
Marines béso
Caudete béso
Pedralba béso
Godelleta béso
Dos Aguas méso
Teresa de C. béso
Anna bézo
Monforte béso
Dolores béso

lo dicen todos los viejos

con [z]

142 plato

Castillo de V. pláto
Fanzara pláto
Teresa de V. pláto
Azuébar pláto
Ademuz pláto
Tuéjar pláto
Marines pláto
Caudete pláto
Pedralba pláto
Godelleta pláto
Dos Aguas pláto
Teresa de C. pláto
Anna pláto
Monforte pláto
Dolores pláto

143 caldo

Castillo de V. káldo
Fanzara káldo
Teresa de V. káldo
Azuébar káldo
Ademuz káldo

la -d- a veces fricativa

Tuéjar káldo

Marines káldo¹⁵³⁵

Caudete káldo

Pedralba káldo

Godelleta ká(l)do

Dos Aguas káldo

la [d] oclusiva casi siempre

Teresa de C. káldo

Anna káldo

Monforte káldo

Dolores káldo

144

cuchara

Castillo de V. kutʃáɾa

Fanzara kutʃáɾa

Teresa de V. gutʃáɾa

Azuébar gutʃáɾa

Ademuz kutʃáɾa

Tuéjar kutʃáɾa

Marines kutʃáɾa

Caudete kutʃáɾa

Pedralba kutʃáɾa

Godelleta kutʃáɾa¹⁵³⁶

Dos Aguas kutʃáɾa

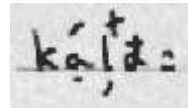
Teresa de C. kutʃáɾa¹⁵³⁷

Anna kutʃáɾa

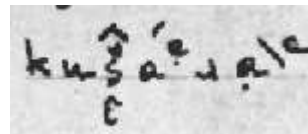
Monforte kutʃáɾa

Dolores gutʃáɾa¹⁵³⁸

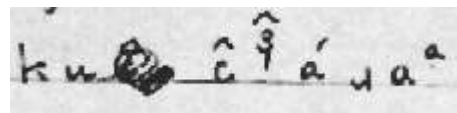
¹⁵³⁵ Marines:

¹⁵³⁶ Godelleta (1934):

¹⁵³⁷ Teresa de Cofrentes:

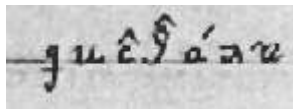
¹⁵³⁸ Dolores:

145
cuchillo

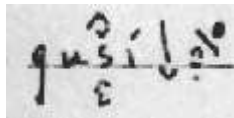
Castillo de V.	kutʃiʎo	
Fanzara	kutʃiʎo	
Teresa de V.	gutʃiʎo	
Azuébar	gutʃiʎa	
Ademuz	gutʃiʎo	
Tuéjar	gutʃiʎo	
Marines	gutʃiʎo	
Caudete	gutʃiʎa	es femenino
Pedralba	gutʃiʎo	
Godellela	gutʃiʎo ¹⁵³⁹	
Dos Aguas	gutʃiʎo	
Teresa de C.	gutʃiʎa ¹⁵⁴⁰	femenino
Anna	gotʃiʎa	
Monforte	kutʃiʎo	
Dolores	gutʃiʎo	

146 sed

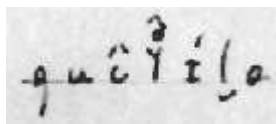
Castillo de V.	sé	
Fanzara	sét	
Teresa de V.	sé	
Azuébar	sét	
Ademuz	sér ¹⁵⁴¹	espontáneo, no vacila, casi siempre sólo [e] ¹⁵⁴²

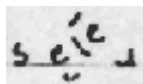
¹⁵³⁹ Godellela (1934):

¹⁵⁴⁰ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁴¹ Ademuz:

¹⁵⁴² Ademuz:

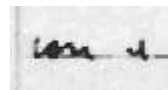
Tuéjar	sér	
Marines	sét	
Caudete	sér	ambos sujetos coinciden
Pedralba	sét	
Godellela	sét	
Dos Aguas	sét	con [t] final pero implosiva
Teresa de C.	sér	con [ɲ] ¹⁵⁴³ fricativa final
Anna	sét	
Monforte	sé: ¹⁵⁴⁴	
Dolores	sé:	

147
ayunar

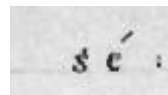
Castillo de V.	dayunár	tenemos que dayunar; la d-inicial la pronuncian siempre
Fanzara	ayuná	
Teresa de V.	dayunár	tenemos que [dayunár]
Azuébar	ayunár	
Ademuz	ayunár	[y] semiabierta
Tuéjar	ayunár	
Marines	ayunár	
Caudete	ayunár	
Pedralba	ayunár	
Godellela	‘ayunár ¹⁵⁴⁵	un golpe de glotis inicial
Dos Aguas	ayunár	
Teresa de C.	ayunár	
Anna	ayunár	
Monforte	ay ³ unár ¹⁵⁴⁶	

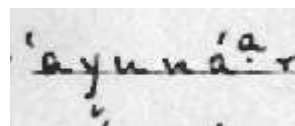
¹⁵⁴³ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁴⁴ Monforte:

¹⁵⁴⁵ Godellela (1934):

¹⁵⁴⁶ Monforte:

Dolores ayunár

148 aceite

Castillo de V. aθéjte

Fanzara azéjte

Teresa de V. aθéjte

Azuébar aséjte

Ademuz aθáεjte¹⁵⁴⁷ intermedia de [a] y [ε]¹⁵⁴⁸

Tuéjar aθájte¹⁵⁴⁹

Marines aθéjte¹⁵⁵⁰

Caudete aθéjte¹⁵⁵¹

Pedralba aθéjte

Godelleta asájte

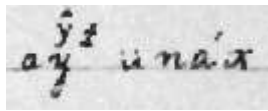
Dos Aguas aθéjte

Teresa de C. aθéjte

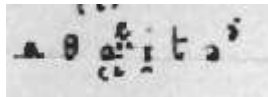
Anna azéjte

Monforte aséjte

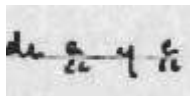
Dolores aséjte

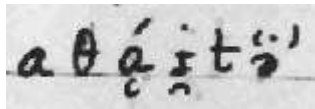
1547 Ademuz :

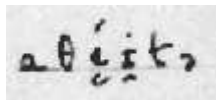
1548 Ademuz :

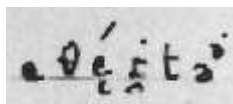
1549 Tuéjar (1958) :

1550 Marines :

1551 Caudete :

149

pedazo

Castillo de V. pjáθo

Fanzara peáso [tróz de kárne]

Teresa de V. pjáθo

Azuébar pedáso

Ademuz pjáθo

Tuéjar pjáθo

Marines pjáθo

Caudete peáθo¹⁵⁵² con diptongo

Pedralba pjáθo

Godelleta (pedáso)
pedáso¹⁵⁵³

Dos Aguas pjáθo

Teresa de C. pjáθo compárese con 88, pero todos los sujetos coinciden

Anna pedáso

Monforte peáso

Dolores pjáso

150 sueño

Castillo de V. swéno

Fanzara swéno

Teresa de V. swéno

Azuébar swéno

Ademuz swéno

Tuéjar swéno

Marines swéno

Caudete swéno

Pedralba swéno

Godelleta swéno

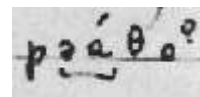
Dos Aguas swéno

Teresa de C. swéno

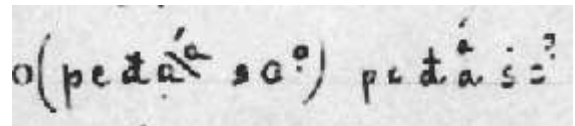
Anna swéno

Monforte swéno

1552 Caudete :

1553 Godelleta (1934) :

Dolores swéjno

151 pereza

Castillo de V. peréθa y también [galbána]

Fanzara peréza

Teresa de V. espereθadéra

Azuébar perésa

Ademuz peréθa

Tuéjar peréθa

Marines peréθa

Caudete peréθa

Pedralba peréθa

Godelleta perésa

Dos Aguas peréθa

Teresa de C. peréθa

Anna peréa

Monforte perésa

Dolores perésa

152 monja

Castillo de V. móŋxa

Fanzara móŋxa

Teresa de V. móŋxa

Azuébar móŋxa

Ademuz móŋxa

Tuéjar móŋxa

Marines móŋxa

Caudete móŋxa

Pedralba móŋxa

Godelleta móŋxa

Dos Aguas móŋxa

Teresa de C. móŋxa

Anna móŋxa

Monforte móŋxa

Dolores móŋxa

153 flauta

Castillo de V. fláwta

Fanzara fláwta

Teresa de V. fláwta

Azuébar fláwta

Ademuz tʃífla [fláwta]

Tuéjar fláwta¹⁵⁵⁴

[pito]

Marines tʃu^φflájna

es el nombre vulgar de la [ʰfláwta]

Caudete φfláwta¹⁵⁵⁵

y lo que tocan los pastores [tʃu^φflájna]

Pedralba φfláwta

Godelleta φfláwta

Dos Aguas φfláwta¹⁵⁵⁶

Teresa de C. φfláwta¹⁵⁵⁷

Anna fláwta

Monforte fláwta

Dolores f^φfláwta¹⁵⁵⁸

154

trébedes

Castillo de V. yéŋos

desconocen otras formas

Fanzara yéŋos¹⁵⁵⁹

no tiene nombre propio

Teresa de V. estráwdes

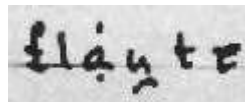
otro sujeto, [estráwées]

Azuébar yéŋos

Ademuz estrúdes

Tuéjar tráwdes

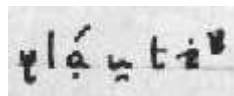
¹⁵⁵⁴ Tuéjar (1958):

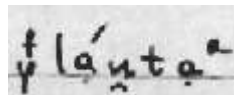
¹⁵⁵⁵ Caudete:

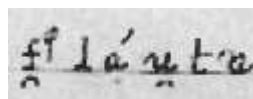
¹⁵⁵⁶ Dos Aguas:

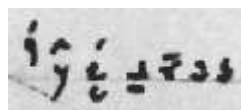
¹⁵⁵⁷ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁵⁸ Dolores:

¹⁵⁵⁹ Fanzara:

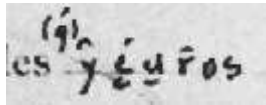

Marines	estráwdes	
Caudete	tjébles	es femenino
Pedralba	(g)yéřos ¹⁵⁶⁰	no tiene nombre propio en este pueblo
Godellela	loz ⁽³⁾ yéřos	
Dos Aguas	yéřos	no tienen nombre propio
Teresa de C.	tébles	
Anna	g'yéřos ¹⁵⁶¹	rechazan otras formas
Monforte	g'jéřo(s) ¹⁵⁶²	
Dolores	yéřo(s)	

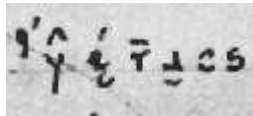
155 leña

Castillo de V.	léřa	
Fanzara	léřa	
Teresa de V.	léřa	
Azuébar	léřa	
Ademuz	léřa	
Tuéjar	léřa	
Marines	léřa	
Caudete	léřa	
Pedralba	léřa	
Godellela	léřa	
Dos Aguas	léřa	[léřa] ¹⁵⁶³
Teresa de C.	léřa	
Anna	léřa	
Monforte	léřa	
Dolores	léřa	

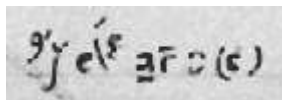
¹⁵⁶⁰ Pedralba:

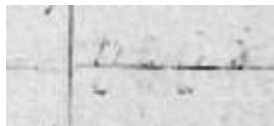
¹⁵⁶¹ Anna (1934):

¹⁵⁶² Monforte:

¹⁵⁶³ Dos Aguas:

156 perdiz

Castillo de V.	perdíř	
Fanzara	perdís	
Teresa de V.	perdíř	
Azuébar	perdíř ¹⁵⁶⁴	
Ademuz	perdíř	a veces la -e- átona sólo media
Tuéjar	perdíř	
Marines	perdíř	
Caudete	perdíř	
Pedralba	perdíř	
Godellela	perdíř	en pronunciación enérgica [rd]
Dos Aguas	perdíř	
Teresa de C.	perdíř	
Anna	perdíř	
Monforte	perdíř(s)	
Dolores	perdíř(s)	

157

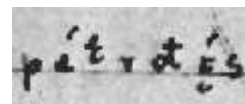
cazador

Castillo de V.	kařadór	
Fanzara	kasadó	
Teresa de V.	kařadór	
Azuébar	kasadó	
Ademuz	kařadór	
Tuéjar	kařaór	
Marines	kařadór	
Caudete	kařadór	más antiguo [kařaór]
Pedralba	kařa ^(d) ór	
Godellela	kasadó	
Dos Aguas	kařadór	
Teresa de C.	kařaór	
Anna	kasaoór	
Monforte	kasaoór	
Dolores	kasaoó(r)	

158 conejo

Castillo de V. konéřo

¹⁵⁶⁴ Azuébar:

Fanzara konéχo
 Teresa de V. konéχo
 Azuébar konéχo
 Ademuz konéχo
 Tuéjar konéχo
 Marines konéχo
 Caudete konéχo
 Pedralba konéχo
 Godelleta konéχo
 Dos Aguas konéχo
 Teresa de C. konéχo
 Anna konéχo
 Monforte konéχo
 Dolores konéχo

159 liebre

Castillo de V. lébre
 Fanzara lébre
 Teresa de V. lébre
 Azuébar lébre
 Ademuz ljébre
 Tuéjar ljébre
 Marines lébre
 Caudete ljébre
 Pedralba lébre
 Godelleta lébre
 Dos Aguas lébre
 Teresa de C. ljébre
 Anna lébre
 Monforte ljébre
 Dolores ljébre

a veces es oclusiva
 en compañía de ella: [kompáɲa]

**160
 escopeta**

Castillo de V. eskopéta
 Fanzara eskopéta
 Teresa de V. eskopéta
 Azuébar eskopéta
 Ademuz eskopéta
 Tuéjar eskopéta
 Marines eskopéta
 Caudete eʰkopéta

con [s] líquida

Pedralba eskopéta
 Godelleta eskopéta
 Dos Aguas eskopéta
 Teresa de C. eʰkopéta
 Anna eskopéta
 Monforte eʰkopéta
 Dolores (eʰ)kopéta

161 rabia

Castillo de V. řábja
 Fanzara řábja
 Teresa de V. řábja
 Azuébar řábja
 Ademuz řábja
 Tuéjar řábja
 Marines řábja
 Caudete řábja
 Pedralba řábja
 Godelleta řábja
 Dos Aguas řábja
 Teresa de C. řábja
 Anna řábja
 Monforte řábja
 Dolores řábja

la [j] a veces [j] y casi [e]¹⁵⁶⁵

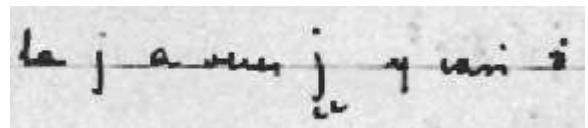
162 lamer

Castillo de V. laminár
 Fanzara laminá
 Teresa de V. lamér
 Azuébar [lamér]
 Ademuz lamér
 Tuéjar lamér
 Marines lamér
 Caudete lamér
 Pedralba lamér
 Godelleta lamér
 Dos Aguas lamér

los antiguos dicen [lamir]

dicen más [tʃupár]

¹⁵⁶⁵ Castillo de Villamalefa:

Teresa de C. lamér
 Anna λepár
 Monforte tʃuplár = [ʎamér] (sí)
 Dolores lamé(r)

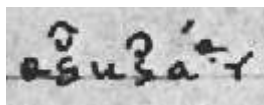
163 incitar

Castillo de V. atʃutʃ(ɲ)ár
 Fanzara abentá [atʃutʃá], pero se dice menos
 Teresa de V. atʃutʃár
 Azuébar atʃutʃár
 Ademuz aθumbár [atʃutʃár] lo dicen menos
 Tuéjar aʔʃutʃár
 Marines atʃutʃár
 Caudete aθumbár [alagár]
 Pedralba atʃutʃár [atʃutʃár]
 Godelleta atʃutʃár¹⁵⁶⁶
 Dos Aguas atʃutʃálo [atʃuskálo], [aθumbálo]
 Teresa de C. aθumbár
 Anna áwʃar¹⁵⁶⁷
 Monforte embi(s)tír
 Dolores sumbírlo

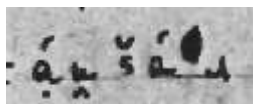
164 macho

Castillo de V. másclo
 Fanzara másclo
 Teresa de V. másclo los antiguos; pero hoy todos dicen [mátʃo]
 Azuébar másclo
 Ademuz mátʃo
 Tuéjar máʔʃo [perdigátʃo]
 Marines mátʃo
 Caudete mátʃo
 Pedralba mátʃo
 Godelleta mátʃo
 Dos Aguas mátʃo

¹⁵⁶⁶ Godelleta (1934):

¹⁵⁶⁷ Anna (1934):

Teresa de C. mátʃo¹⁵⁶⁸
 Anna mátʃʔo
 Monforte mátʃo
 Dolores mátʃo

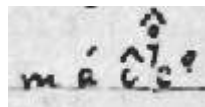
165 reclamo

Castillo de V. řeklámo pero no se usa aquí; llevan en cambio una perdiz enjaulada.
 Fanzara řeklám
 Teresa de V. řeklámo
 Azuébar řeklám
 Ademuz řeklámo
 Tuéjar řeklámo
 Marines řeklám
 Caudete řeklámo
 Pedralba řeklám
 Godelleta řeklám
 Dos Aguas řeklám
 Teresa de C. řeklámo
 Anna řeklám
 Monforte řeklámo
 Dolores řeklámo [e] casi [eʎ]¹⁵⁶⁹

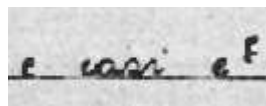
166 hierba

Castillo de V. yérba
 Fanzara ýyérba¹⁵⁷⁰
 Teresa de V. yérba
 Azuébar yérba
 Ademuz yérba
 Tuéjar yérba [bróθa]

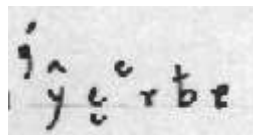
¹⁵⁶⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁶⁹ Dolores:

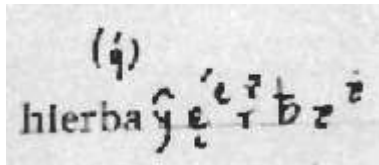

¹⁵⁷⁰ Fanzara:

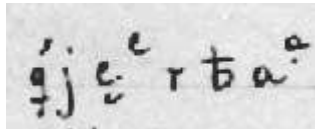

Marines	(g)yérba ¹⁵⁷¹	
Caudete	gjerba ¹⁵⁷²	la [g] ¹⁵⁷³ fricativa y muy anterior
Pedralba	(g)yerba ¹⁵⁷⁴	pero generalmente se llama [bróea]
Godelleta	yérba	
Dos Aguas	yérba ¹⁵⁷⁵	a veces [b]
Teresa de C.	yérba	
Anna	g'yérba ¹⁵⁷⁶	con [b] oclusiva
Monforte	g'jérba ¹⁵⁷⁷	
Dolores	yérba	mejor [e] ¹⁵⁷⁸

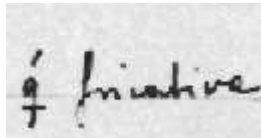
¹⁵⁷¹ Marines:

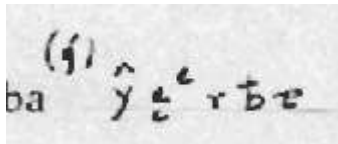
¹⁵⁷² Caudete:

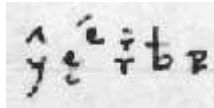
¹⁵⁷³ Caudete:

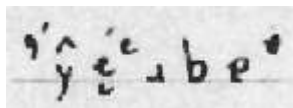
¹⁵⁷⁴ Pedralba:

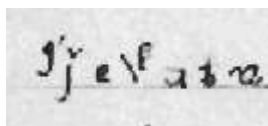
¹⁵⁷⁵ Dos Aguas:

¹⁵⁷⁶ Anna (1934):

¹⁵⁷⁷ Monforte:

¹⁵⁷⁸ Dolores:

167 rosa

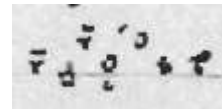
Castillo de V.	rōsa	y el arbusto [roséro]
Fanzara	rōza	
Teresa de V.	rōsa	
Azuébar	rōsa	
Ademuz	rōsa ¹⁵⁷⁹	a veces sólo [o] ¹⁵⁸⁰
Tuéjar	rōsa	
Marines	rōsa	rosal [roséra]
Caudete	rōsa	
Pedralba	rōsa	
Godelleta	rōsa	
Dos Aguas	rōsa	
Teresa de C.	rōsa	
Anna	rōza ¹⁵⁸¹	[kapúl] es capullo
Monforte	rōsa	
Dolores	rōsa	

168 hoja

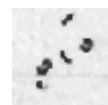
Castillo de V.	óxa
Fanzara	óxa
Teresa de V.	óxa
Azuébar	óxa
Ademuz	óxa
Tuéjar	óxa
Marines	óxa
Caudete	óxa

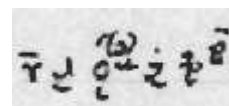
¹⁵⁷⁹ Ademuz:

¹⁵⁸⁰ Ademuz:

¹⁵⁸¹ Anna (1934):

Pedralba	óxa	
Godelleta	óxa	
Dos Aguas	óxa	
Teresa de C.	óxa	
Anna	óxa	
Monforte	óxa	
Dolores	óxa	casi [oʝ] ¹⁵⁸²

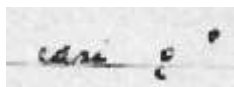
169 cereza

Castillo de V.	θeréθa	
Fanzara	seréza	
Teresa de V.	θeréθa	
Azuébar	serésa	
Ademuz	θeréθa	
Tuéjar	θeréθa	
Marines	θeréθa	
Caudete	θeréθa	
Pedralba	θeréθa	
Godelleta	serésa	
Dos Aguas	θeréθa	
Teresa de C.	θeréθa	
Anna	serédza ¹⁵⁸³	pronuncian claramente la africada alveolar sonora; comp. 290, 291
Monforte	serésa	
Dolores	serésa	

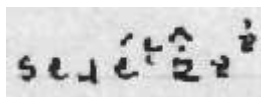
170 clavel

Castillo de V.	klabél	y la planta [klabeʎínéra]
Fanzara	klabél	
Teresa de V.	klabél	
Azuébar	klabíʎo	
Ademuz	klabél	
Tuéjar	klabél	
Marines	klabél	la planta [klabeʎínéra]
Caudete	klabél	la planta se llama [klabeʎínéra]

¹⁵⁸² Dolores:

¹⁵⁸³ Anna (1934):

Pedralba	klabél	
Godelleta	klabél	
Dos Aguas	klabél	
Teresa de C.	klabeʎína	es femenino; y la planta [klabeʎínéro], masculino la planta se llama [klabeʎínéra]
Anna	klavéʎ	
Monforte	klabeʎína	otra flor: [klabél]
Dolores	klabé(l)	

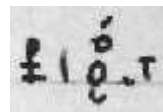
171 flor

Castillo de V.	flór	
Fanzara	fló	
Teresa de V.	flór	
Azuébar	flór	
Ademuz	flór	
Tuéjar	flór ¹⁵⁸⁴	
Marines	φflór	
Caudete	φflór ¹⁵⁸⁵	
Pedralba	φflór	
Godelleta	φflór	
Dos Aguas	φlór	
Teresa de C.	φflór ¹⁵⁸⁶	
Anna	flór	
Monforte	flór	
Dolores	fφlór ¹⁵⁸⁷	

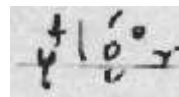
172 jugo

Castillo de V.	súko	
----------------	------	--

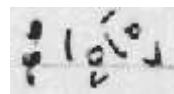
¹⁵⁸⁴ Tuéjar (1958):

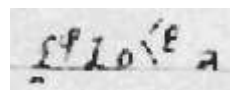
¹⁵⁸⁵ Caudete:

¹⁵⁸⁶ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁸⁷ Dolores:

Fanzara	súko	
Teresa de V.	súko	
Azuébar	súko	
Ademuz	káldo	[θúmo] [súko] [θúko] (much a inseguridad) sí
Tuéjar	súgo	
Marines	súko	
Caudete	θúbo	
Pedralba	súgo	
Godelleta	súko	
Dos Aguas	súk	
Teresa de C.	χú(g)o	otro sujeto no pronuncia la [(g)]
Anna	súko	
Monforte	súmo	
Dolores	χúgo	

173 pasa

Castillo de V.	pánsa	
Fanzara	pánsa	
Teresa de V.	pánsa	
Azuébar	pánsa	
Ademuz	pánsa	
Tuéjar	pánsa	
Marines	pánsa	
Caudete	pánsa	no se hace aquí y la traen de sitios donde se habla valenciano, así es que la palabra puede ser más bien valencianismo que aragonesismo; compárese con 112
Pedralba	pánsa	
Godelleta	pánsa	
Dos Aguas	pánsa	
Teresa de C.	pánsa	se hacían antes
Anna	pánsa	
Monforte	pánsa	
Dolores	pása	

174 abeja

Castillo de V.	abéχa
Fanzara	abéχa
Teresa de V.	abéχa
Azuébar	abéχa
Ademuz	abéχa

Tuéjar	abéχa	lo distinguen mal de 177
Marines	abéχa	
Caudete	abéχa	
Pedralba	abéχa	
Godelleta	abéχa	
Dos Aguas	abéχa	
Teresa de C.	abéχa	
Anna	avéχa ¹⁵⁸⁸	los jóvenes empiezan a decir [béχa], pero los viejos dicen todos [v]
Monforte	abé(χ)a	
Dolores	a(b)éχa	

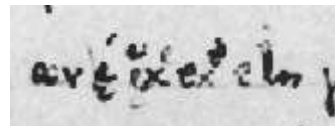
175 colmena

Castillo de V.	báso	y [kolména]; antes de estrenar [éuro] [kolména] se dice menos
Fanzara	bázo	
Teresa de V.	kolména	[báso]
Azuébar	kolména	y también [báso]
Ademuz	korména	
Tuéjar	korména	
Marines	kolména	pero en el pueblo dicen todos [korména]
Caudete	kolména	[báso] es la colmena antes de estrenar
Pedralba	kolména	
Godelleta	kolména	también se llama [báso]
Dos Aguas	kolména	
Teresa de C.	kolména	pero antes de estrenar se llama [báso]
Anna	korména	
Monforte	kolména	
Dolores	kolména	

176 colmenar

Castillo de V.	kolmenár	pero no lo dicen nunca; suelen decir un [sitjo de básos]
Fanzara	kolmená	
Teresa de V.	kolmenár	
Azuébar	kolmenár	
Ademuz	kormenár	

¹⁵⁸⁸ Anna (1934) :

Tuéjar	sítjo	[kormenár] lo dicen menos
Marines	kormenár	
Caudete	kolmenéro	pero es más general llamarle [pwé'to]
Pedralba	kolmenár	
Godelleleta	kolmenár	
Dos Aguas	kolmenár	
Teresa de C.	ṙéŋke ¹⁵⁸⁹	con [e] media
Anna	kormenár	
Monforte	kolmenár	
Dolores	kolmenár	

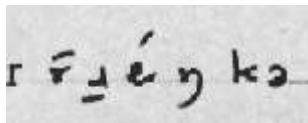
177 avispa

Castillo de V.	abísipa	
Fanzara	abísipa	
Teresa de V.	abísipa	
Azuébar	abísipa	
Ademuz	obísipa	espontáneo, sí
Tuéjar	abísipa	
Marines	abísipa	
Caudete	abí ^h pa	
Pedralba	abísipa	
Godelleleta	abísipa	
Dos Aguas	abísipa	
Teresa de C.	abí ^h pa	
Anna	agísipa	
Monforte	obí ^s pa	
Dolores	a(b)í ^h pa ¹⁵⁹⁰	

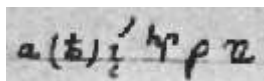
178 aguijón

Castillo de V.	gíθ
Fanzara	púntʃa
Teresa de V.	bíθke
Azuébar	biskón

¹⁵⁸⁹ Teresa de Cofrentes:

¹⁵⁹⁰ Dolores:

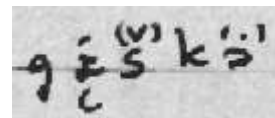

Ademuz	gíθke	
Tuéjar	giske ¹⁵⁹¹	
Marines	púntʃa	no da otro nombre
Caudete	gí ^h ke	
Pedralba	púntʃa	no da otra palabra
Godelleleta	púntʃa ¹⁵⁹²	
Dos Aguas	bí ^θ ke	hay una [e] pequeña que a veces es casi una aspiración sorda [ʰ]
Teresa de C.	bí ^h ke	
Anna	lézna	
Monforte	binsón	
Dolores	binsón	[asejtia] ¹⁵⁹³

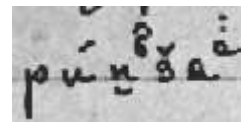
179 enjambre

Castillo de V.	aχámbr̥e	
Fanzara	aχámbr̥e	
Teresa de V.	aχámbr̥e	
Azuébar	aχámbr̥e	
Ademuz	enχámbr̥e	
Tuéjar	χabárd̥o	[eskaróte] [enχámbr̥e] todo el enjambre, el [ganáo] ¹⁵⁹⁴

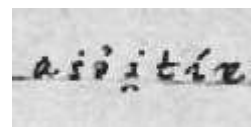
¹⁵⁹¹ Tuéjar (1958):

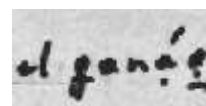
¹⁵⁹² Godelleleta (1934):

¹⁵⁹³ Dolores:

¹⁵⁹⁴ Tuéjar (1958):

Marines	eŋχámbre ¹⁵⁹⁵	
Caudete	eŋχámbre	
Pedralba	e(ŋ)χámbre	la [ŋ] fricativa
Godelleta	eŋχámbre	
Dos Aguas	eŋχámbre	
Teresa de C.	eŋχámbre	
Anna	eŋχámbre	
Monforte	aχámbre	
Dolores	e(ŋ)χámbre	

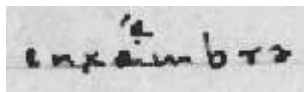
180 miel

Castillo de V.	mjél	
Fanzara	mjél	
Teresa de V.	mjél	
Azuébar	mjél	
Ademuz	mjél	
Tuéjar	mjél	
Marines	miél	casi siempre hiato
Caudete	mjél	
Pedralba	mjél	
Godelleta	mjél	
Dos Aguas	mjél	
Teresa de C.	mjél	
Anna	mjél	
Monforte	mjél	
Dolores	mjé(l)	

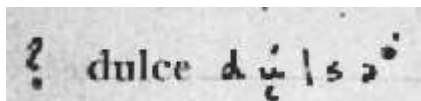
181 dulce

Castillo de V.	dúθe	
Fanzara	dúlse ¹⁵⁹⁶	
Teresa de V.	dú(l)θe	
Azuébar	dúlse	
Ademuz	dúθe	una [l] relajada
Tuéjar	dúθe	

¹⁵⁹⁵ Marines:

¹⁵⁹⁶ Fanzara:

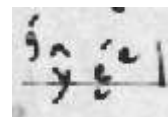

Marines	dú(l)θe	la [l] fricativa y relajada
Caudete	dúθe	sin [l] en ambos sujetos
Pedralba	dúlθe	
Godelleta	dúlse	
Dos Aguas	dúθe	otros dicen [dúrθe]
Teresa de C.	dúlθe	
Anna	dólso	y el femenino [dólso]
Monforte	dúlse	
Dolores	dúlse	

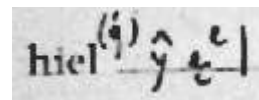
182 hiel

Castillo de V.	yél	
Fanzara	g'yél ¹⁵⁹⁷	
Teresa de V.	yél	
Azuébar	yél	
Ademuz	yél	
Tuéjar	yél	
Marines	(g)yél ¹⁵⁹⁸	
Caudete	g'jél ¹⁵⁹⁹	
Pedralba	(g)yél ¹⁶⁰⁰	
Godelleta	yél	
Dos Aguas	yél	
Teresa de C.	yél	
Anna	g'yél ¹⁶⁰¹	

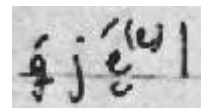
¹⁵⁹⁷ Fanzara:

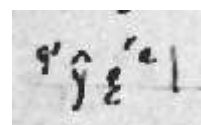
¹⁵⁹⁸ Marines:

¹⁵⁹⁹ Caudete:

¹⁶⁰⁰ Pedralba:

¹⁶⁰¹ Anna (1934):

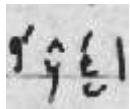
Monforte g'jél¹⁶⁰²
Dolores g'jél¹⁶⁰³ otras veces [la yéi]¹⁶⁰⁴

**183
guardia**

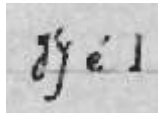
Castillo de V. ɣwárdja pero siempre le llaman [θebil]
Fanzara ɣwárdja pero siempre dicen [sebil]
Teresa de V. gwárdja
Azuébar (g)wárdja
Ademuz gwárdja θebil
Tuéjar ɣwárdja
Marines gwárja
Caudete gwárdja θebil
Pedralba ɣwárdja
Godelleta sebil [(g)wárdja]
Dos Aguas (g)wárdja
Teresa de C. gwárdja
Anna wárdja pero siempre se les llama [sevil]
Monforte gwárdja sebi(l)
Dolores gwárdja

184 sable

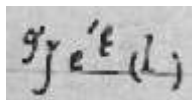
Castillo de V. sábre
Fanzara sábre
Teresa de V. sábre
Azuébar sábre
Ademuz sábre

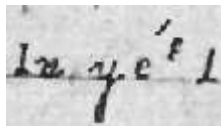
¹⁶⁰² Monforte:

¹⁶⁰³ Dolores:

¹⁶⁰⁴ Dolores:

Tuéjar sábre
Marines sábre [sábre] con e plenamente cerrada
Caudete sábre
Pedralba sábre
Godelleta sábre
Dos Aguas sábre
Teresa de C. sábre
Anna sábre
Monforte sábre
Dolores sábre

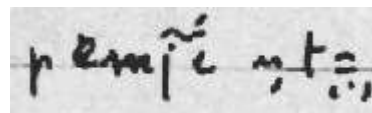
**185
presidio**

Castillo de V. presiljo
Fanzara preziljo
Teresa de V. presiljo
Azuébar presiljo
Ademuz presiljo
Tuéjar presiljo
Marines presiljo
Caudete presidjo
Pedralba presiljo
Godelleta presiljo
Dos Aguas presiljo
Teresa de C. presiljo
Anna preziljo
Monforte presiljo
Dolores presidjo

**186
pimiento**

Castillo de V. pemintón
Fanzara pebrera dulce porque la guindilla es [kozjénte]
Teresa de V. pimentón
Azuébar pimintón
Ademuz pimjénto
Tuéjar pemjénto¹⁶⁰⁵

¹⁶⁰⁵ Tuéjar (1958):

Marines	pemintón
Caudete	pimjénto
Pedralba	pimintón
Godelleta	pimintón
Dos Aguas	pimintón
Teresa de C.	pimjénto ¹⁶⁰⁶
Anna	pemintón
Monforte	pimjénto
Dolores	pimjénto

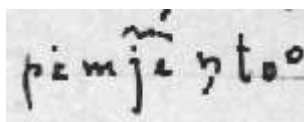
187 espada

Castillo de V.	espá	pero casi todos dicen [espáda]
Fanzara	espáda	
Teresa de V.	espá	
Azuébar	espá	
Ademuz	espáda	
Tuéjar	espáda	
Marines	espá	
Caudete	e ^h pá	
Pedralba	espáda	rechazan <i>espá</i>
Godelleta	espá	
Dos Aguas	espá	
Teresa de C.	e ^h pá	
Anna	espáda	lo pronuncia todo el pueblo así
Monforte	espáda	
Dolores	(e ^h)páda	

188 caballo

Castillo de V.	kabálo
Fanzara	kabálo
Teresa de V.	kabálo
Azuébar	kabálo
Ademuz	kabálo
Tuéjar	kabálo
Marines	kabálo

¹⁶⁰⁶ Teresa de Cofrentes:

Caudete	kabálo
Pedralba	kabálo
Godelleta	kabálo
Dos Aguas	kabálo
Teresa de C.	kabálo
Anna	kaválo
Monforte	kabálo
Dolores	kabálo

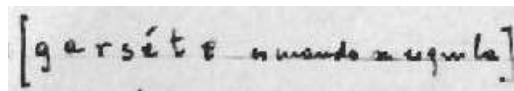
189 crin

Castillo de V.	gaθéta	es la crin; coinciden todos los sujetos
Fanzara	[[garséta] es cuando se esquila] ¹⁶⁰⁷	[kléŋtʃa] es crin
Teresa de V.	klín	
Azuébar	grénas	
Ademuz	klín	femenino
Tuéjar	los klínes	
Marines	krím	
Caudete	klín	y también [la meléna]
Pedralba	klí ¹⁶⁰⁸	
Godelleta	klín	masculino; son los pelos de al lado del cuello, y [φfrontisa] ¹⁶⁰⁹ son los de delante de la cara
Dos Aguas	klín	
Teresa de C.	klín	
Anna	klím	es masculino
Monforte	klín	
Dolores	la klí(n)	

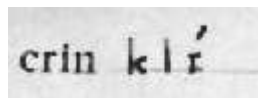
190 cola

Castillo de V.	kóla	
Fanzara	kóla	pero la costumbre, esquilar los caballos; [rábo]

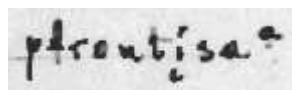
¹⁶⁰⁷ Fanzara:

¹⁶⁰⁸ Pedralba:

¹⁶⁰⁹ Godelleta (1934):

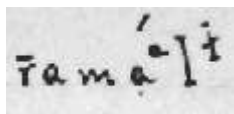

Teresa de V.	kóla	
Azuébar	kóla	hay muy pocos equipos de caballo rechazan 'coda'
Ademuz	kóla	
Tuéjar	ṙábo	[kóla]
Marines	kóla	
Caudete	kóla	
Pedralba	kóla	
Godelleta	kóla	
Dos Aguas	kóla	pero todos le llaman [ṙábo]
Teresa de C.	kóla	
Anna	kóla	pero generalmente se dice [ṙábo]
Monforte	kóla	(de caballo) De mula se dice [ṙábo]
Dolores	kóla	

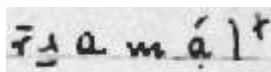
**191
riendas
de correa**

Castillo de V.	koṙéas	no tienen otro nombre; desconocen la palabra "rienda", y [ṙamá] le llaman al ronzal.
Fanzara	ṙamáles	
Teresa de V.	ṙjéndas	
Azuébar	ṙamál	
Ademuz	aṙjéndas	espontáneo
Tuéjar	aṙjéndas ^s	
Marines	ṙamáles	no hay silla de montar en el pueblo
Caudete	brída	
Pedralba	ṙjéndas	
Godelleta	ṙjénda	pero si son de cuerda [ṙamá]
Dos Aguas	ṙjénda	
Teresa de C.	ṙamá ^l 1610	
Anna	ṙamá ^l 1611	
Monforte	ṙjénda(s)	[bría(s)] de carro: [ṙamaléra(s)]
Dolores	[bría(s)]	

1610 Teresa de Cofrentes:

1611 Anna (1934):

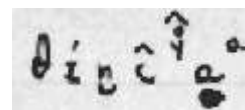
192 cincha

Castillo de V.	θiṙtʃa
Fanzara	siṙgla
Teresa de V.	θiṙtʃa
Azuébar	siṙtʃa
Ademuz	θiṙtʃa
Tuéjar	θiṙtʃa
Marines	θiṙtʃa
Caudete	θiṙtʃa
Pedralba	θiṙtʃa
Godelleta	siṙtʃa
Dos Aguas	θiṙtʃa
Teresa de C.	θiṙtʃya ¹⁶¹²
Anna	siṙtʃ ^{tʃ} a
Monforte	siṙtʃa
Dolores	siṙtʃya

193 silla

Castillo de V.	siṙla	y también [siṙlón]; si no tiene baticola se llama [siṙletin] o [galápagu]
Fanzara	siṙla	hay pocos caballos de silla
Teresa de V.	siṙléta	
Azuébar	siṙlón	
Ademuz	siṙla	
Tuéjar	montúra	[siṙla]
Marines	siṙléta	
Caudete	siṙlin	
Pedralba	siṙla	
Godelleta	siṙléta	
Dos Aguas	montúra	pero a la caballería que va en varas le ponen un [siṙlón]
Teresa de C.	siṙléta	
Anna	siṙla	pero aquí no se usan
Monforte	siṙléta	= [montúra]

1612 Teresa de Cofrentes:

Dolores montúra

[o] no [oʔ]¹⁶¹³
[siʔa]

194 sudadera

Castillo de V. sudadór

Fanzara mánta

Teresa de V. suda^dór

Azuébar un sáko

no da nombre

Ademuz sudadór

Tuéjar sudaór

Marines sudadór

Caudete sudaór

Pedralba suda^(d)ór

Godelleta desuda^(d)ór

Dos Aguas sudadór

Teresa de C. řopón

que se llama [sudáor]

Anna sudaór

Monforte sudaór

Dolores desudaór

195 baticola

Castillo de V. batikóla

Fanzara batikóla

Teresa de V. batikóla

Azuébar batikóla

Ademuz batikóla

mi sujeto, [patkóla]

Tuéjar

[táŕja]

Marines

no lo conocen

[ta^ŕfáŕa] es ataharre

Caudete batikóla

Pedralba batikóla

Godelleta batikóla

Dos Aguas batikóla

Teresa de C. batikóla

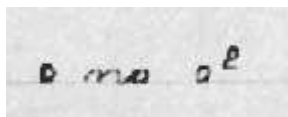
Anna patikóla

pero el otro sujeto dice [batikóla]

Monforte batikóla

Dolores batikóla

¹⁶¹³ Dolores:

196 andar

Castillo de V. andár

Fanzara andá

Teresa de V. andár

Azuébar andár

Ademuz andár

Tuéjar andár

Marines andár

Caudete andár

Pedralba andár

Godelleta andár

Dos Aguas andár

Teresa de C. andár

Anna andár

Monforte andár

Dolores andár

197 paso

Castillo de V. páso

Fanzara páso

Teresa de V. pásos

Azuébar páso

Ademuz páso

rechazan 'pasa'

Tuéjar páso

Marines páso

Caudete páso

Pedralba pásos

Godelleta páso

Dos Aguas páso

Teresa de C. páso

Anna páso

Monforte páso

Dolores páso

198 desbocad

O

Castillo de V. derbokáw

Fanzara dezemfrenáw

[dezbokáw]

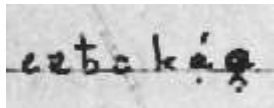
Teresa de V. ezbokáo¹⁶¹⁴

una [o] cerrada pero semivocal

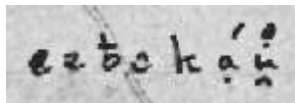
¹⁶¹⁴ Teresa de Viver:

Azuébar	ezbokáw ¹⁶¹⁵
Ademuz	ezbokáw
Tuéjar	ezbokáo ¹⁶¹⁶
Marines	dezbokáw
Caudete	e ^φ bokáw ¹⁶¹⁷
Pedralba	eZbokáw ¹⁶¹⁸
Godolleta	ezbokáw
Dos Aguas	eZbokáw
Teresa de C.	e ^φ bokáo ^{w1619}
Anna	deZbokáw
Monforte	e ^Z bokáw
Dolores	e ^{φφ} okáw ¹⁶²⁰

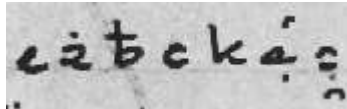
199 cuero
Castillo de V. kwéro

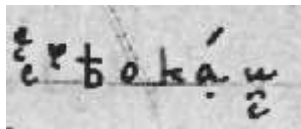
¹⁶¹⁵ Azuébar:

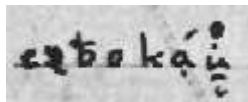
¹⁶¹⁶ Tuéjar (1958):

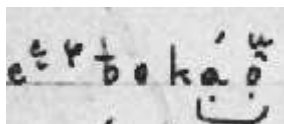
¹⁶¹⁷ Caudete:

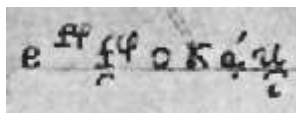
¹⁶¹⁸ Pedralba:

¹⁶¹⁹ Teresa de Cofrentes:

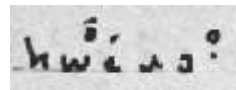
¹⁶²⁰ Dolores:

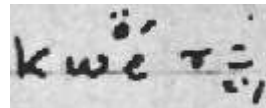
Fanzara	peléxa	
Teresa de V.	kwéro	
Azuébar	kújro	
Ademuz	kwéro ¹⁶²¹	
Tuéjar	kwéro ¹⁶²²	[kořéa]
Marines	kwéro	
Caudete	kwéro	
Pedralba	kořéa	rechazan la palabra <i>cuero</i> y <i>cuíro</i>
Godolleta	(kwéro) kwéro ¹⁶²³	
Dos Aguas	kwéro	pero a los pellejos para el vino les llaman [kwíro]
Teresa de C.	materjál ¹⁶²⁴	la palabra [kwéro] la conocen pero no se usa en este pueblo
Anna	kwíro	
Monforte	materjál	[kwéro] ¹⁶²⁵
Dolores	kwéro ¹⁶²⁶	

200 trébol
Castillo de V. yérba de laz nú no tiene otro nombre
bes

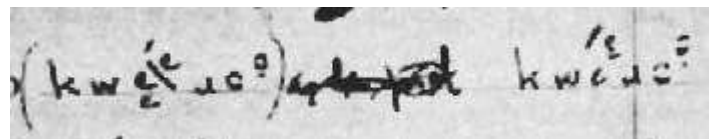
¹⁶²¹ Ademuz:

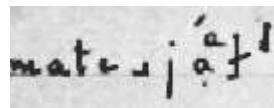
¹⁶²² Tuéjar (1958):

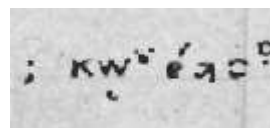
¹⁶²³ Godolleta (1934):

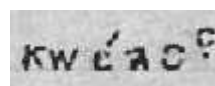
¹⁶²⁴ Teresa de Cofrentes:

¹⁶²⁵ Monforte:

¹⁶²⁶ Dolores:

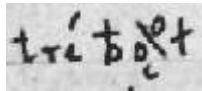

Fanzara	trébol	
Teresa de V.		
Azuébar		
Ademuz	trébol	
Tuéjar		[trébol] no lo conocen
Marines		no hay palabra
Caudete	trébol	lo conocen poco
Pedralba		
Godelleta	trébol ¹⁶²⁷	la [e] media y la [o] con sólo tendencia
Dos Aguas		no da nombre
Teresa de C.		no lo conocen
Anna	agréta ¹⁶²⁸	sin comprobar; no conoce la palabra <i>trébol</i>
Monforte	trébo(l)	
Dolores	trébol	[médja lúna]

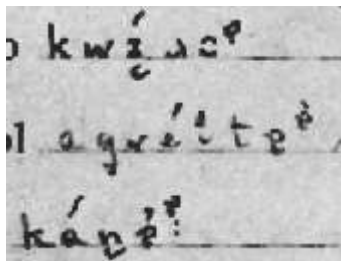
201 caña

Castillo de V.	káɲa
Fanzara	káɲa
Teresa de V.	káɲa
Azuébar	káɲa
Ademuz	káɲa
Tuéjar	káɲa
Marines	káɲa
Caudete	káɲa
Pedralba	káɲa
Godelleta	káɲa
Dos Aguas	káɲa
Teresa de C.	káɲa
Anna	káɲa
Monforte	káɲa

¹⁶²⁷ Godelleta (1934):

¹⁶²⁸ Anna (1934):

Dolores káɲa

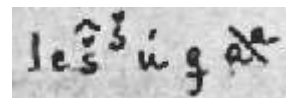
202 lechuga

Castillo de V.	ensaláda	le llaman así a la planta
Fanzara	letʃúa	
Teresa de V.	letjúga	
Azuébar	letjúga	
Ademuz	letjúga	
Tuéjar	letʃjúga	
Marines	letjúga	
Caudete	letjúga	
Pedralba	letʃjúga	
Godelleta	letʃjúga ¹⁶²⁹	
Dos Aguas	letjúga	
Teresa de C.	letʃjúga ¹⁶³⁰	le llaman así en todo el pueblo
Anna	kópo	
Monforte	letjú(g)a	
Dolores	letʃjúga	

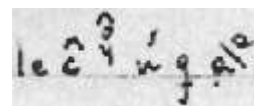
203 tierra

Castillo de V.	tjéɾa
Fanzara	tjéɾa
Teresa de V.	tjéɾa
Azuébar	tjéɾa
Ademuz	tjéɾa
Tuéjar	tjéɾa
Marines	tjéɾa
Caudete	tjéɾa
Pedralba	tjéɾa
Godelleta	tjéɾa
Dos Aguas	tjéɾa
Teresa de C.	tjéɾa
Anna	tjéɾa

¹⁶²⁹ Godelleta (1934):

¹⁶³⁰ Teresa de Cofrentes:

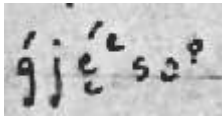

Monforte tjé̃ra
Dolores tjé̃ra

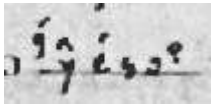
204 yeso

Castillo de V. alxéθ
Fanzara alxés
Teresa de V. alxéθ
Azuébar alxés
Ademuz alxéθ
Tuéjar alxéθ
Marines alxéθ
Caudete g̃jés¹⁶³¹
Pedralba g̃yés¹⁶³²
Godelleta yés^o
Dos Aguas alxéθ
Teresa de C. alxéθ y los modernos dicen [yés^o]
Anna g̃yés¹⁶³³ pero al yesero le llaman [aAtjepséro]
Monforte g̃jés¹⁶³⁴
Dolores g̃jés¹⁶³⁵ otras veces [yés^o]¹⁶³⁶

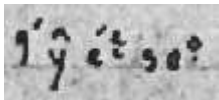
¹⁶³¹ Caudete:

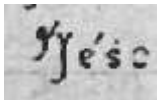
¹⁶³² Pedralba:

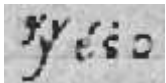
¹⁶³³ Anna (1934):

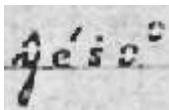
¹⁶³⁴ Monforte:

¹⁶³⁵ Dolores:

¹⁶³⁶ Dolores:

205 guitarra

Castillo de V. gitá̃ra
Fanzara χitá̃ra con [χ] inicial
Teresa de V. χitá̃ra [bigwéla]
Azuébar gitá̃ra
Ademuz bigw^oéla¹⁶³⁷ [gitá̃ra]
Tuéjar χitá̃ra
Marines χitá̃ra
Caudete gitá̃ra
Pedralba gitá̃ra
Godelleta gitá̃ra
Dos Aguas gitá̃ra
Teresa de C. gitá̃ra
Anna gitá̃ra y también [birwéla]
Monforte gitá̃ra
Dolores gitá̃ra

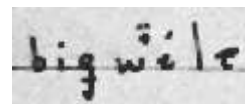
206 copla

Castillo de V. chóta [kópla]
Fanzara chóta [kantería]
Teresa de V. kópla [kópla]
Azuébar chóta [kansjón]
Ademuz kópla [kópla]
Tuéjar kópla
Marines chóta [kantoría]
Caudete kópla [kópla] se dice poco [chóta]
Pedralba kópla
Godelleta chóta [balensjana], [kópla]
Dos Aguas kópla pero se dice poco; generalmente dicen [kanjón]
Teresa de C. kópla
Anna kansión con hiato
Monforte kópla
Dolores kópla

207 baile

Castillo de V. béjle

¹⁶³⁷ Ademuz:

Fanzara	bájle
Teresa de V.	bájle
Azuébar	bájle
Ademuz	bájle
Tuéjar	bájle
Marines	bájle
Caudete	béjle
Pedralba	bájle
Godelleta	bájle
Dos Aguas	béjle
Teresa de C.	béjle
Anna	báʎ
Monforte	bájle ¹⁶³⁸
Dolores	bájle

208 cojo

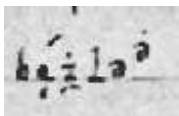
Castillo de V.	kóxo
Fanzara	kóxo
Teresa de V.	kóxo
Azuébar	kóxo
Ademuz	kóxo
Tuéjar	kóxo
Marines	kóxo
Caudete	kóxo
Pedralba	kóxo
Godelleta	kóxo
Dos Aguas	kóxo
Teresa de C.	kóxo
Anna	kóʎo
Monforte	kóxo
Dolores	kóxo

209 vizcaíno

Castillo de V.	biθkayino
Fanzara	biskayésko

[biskaéno]¹⁶³⁹, pero ninguno de los dos sujetos sabía que existiese Vizcaya

¹⁶³⁸ Monforte:

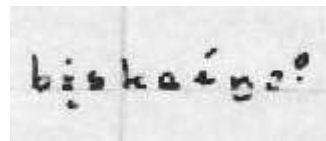

¹⁶³⁹ Fanzara:

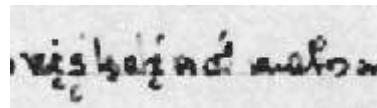
Teresa de V.	biθkaíno	no tienen idea de que sea Vizcaya, pero deducen la palabra
Azuébar	biskaíno	
Ademuz	[biθkayáno]	[biskájno]
Tuéjar	biθkaíno	
Marines	biskaíno	
Caudete	bi ^h kaíno	uno de ellos no conoce la palabra pero ninguno de los dos sujetos tiene idea de qué cosa pueda ser Vizcaya
Pedralba	biθkaéno	
Godelleta	biskaíno	
Dos Aguas	bi ^θ kájno	
Teresa de C.	bi ^h kájno	
Anna	viskaíno ¹⁶⁴⁰	ambos sujetos, pero aunque el mío no sepa leer debe estar influido por la pronunciación de las personas cultas que en este pueblo pronuncian todas la [v]
Monforte	bi(s)kájno	
Dolores	bi ^h kájno ¹⁶⁴¹	

210 boina

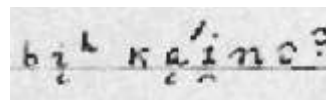
Castillo de V.	bwina	
Fanzara	bójna	
Teresa de V.	bwájna	otros muchos dicen [gwéjna], según me informan, pero nuestros sujetos lo rechazan.
Azuébar	bójna	
Ademuz	gwájna ¹⁶⁴²	
Tuéjar	gwájna	pero hoy [bójna]
Marines	bwina	a veces hiato
Caudete	gwina	

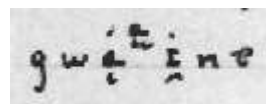
¹⁶⁴⁰ Anna (1934):

¹⁶⁴¹ Dolores:

¹⁶⁴² Ademuz:

Pedralba bójna
 Godelleta bójna
 Dos Aguas bójna
 Teresa de C. gwéjna
 Anna bójno¹⁶⁴³
 Monforte boïna
 Dolores boïna

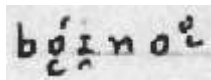
211 blusa

Castillo de V. brúsa
 Fanzara brúza
 Teresa de V. brúsa
 Azuébar brúsa
 Ademuz brúsa
 Tuéjar brúsa
 Marines brúsa
 Caudete brúsa
 Pedralba brúsa
 Godelleta brúsa
 Dos Aguas brúsa
 Teresa de C. brúsa
 Anna brúza
 Monforte brúsa
 Dolores brúsa

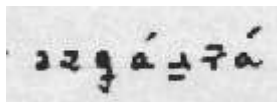
212 rasgar

Castillo de V. ezgařár
 Fanzara ezgářá¹⁶⁴⁴
 Teresa de V. ezgařár
 Azuébar ezgařár
 Ademuz ezgařár
 Tuéjar ezgařár
 Marines ezgařár
 Caudete eħgařár¹⁶⁴⁵ a veces sólo [e^hgařár]

¹⁶⁴³ Anna (1934):

¹⁶⁴⁴ Fanzara:

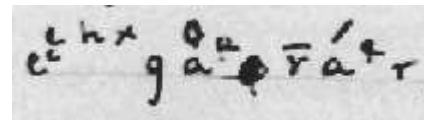

¹⁶⁴⁵ Caudete:

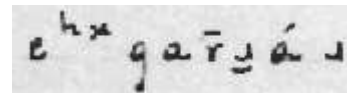
Pedralba ezgařár
 Godelleta ezgařár la [g] a veces oclusiva
 Dos Aguas ezgařár
 Teresa de C. eħgařár¹⁶⁴⁶
 Anna ezgařár
 Monforte e^zgařár
 Dolores eħgařár¹⁶⁴⁷

213 faja

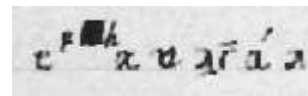
Castillo de V. fáħa
 Fanzara fáħa
 Teresa de V. fáħa
 Azuébar fáħa
 Ademuz fáħa
 Tuéjar φfáħa¹⁶⁴⁸
 Marines φfáħa
 Caudete φfáħa¹⁶⁴⁹
 Pedralba φfáħa
 Godelleta φfáħa¹⁶⁵⁰
 Dos Aguas φáħa

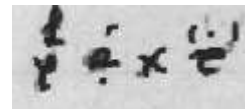
¹⁶⁴⁶ Teresa de Cofrentes:

¹⁶⁴⁷ Dolores:

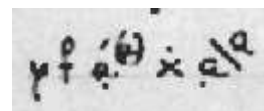
¹⁶⁴⁸ Tuéjar (1958):

¹⁶⁴⁹ Caudete:

¹⁶⁵⁰ Godelleta (1934):

Teresa de C. \varnothing fáxa¹⁶⁵¹

Anna fája

Monforte fá(x)a

Dolores fáxa¹⁶⁵²

214 tuerto

Castillo de V. twérto

Fanzara twérto

Teresa de V. twérto

Azuébar twérto

Ademuz tw^oérto¹⁶⁵³

Tuéjar twérto

Marines twérto a veces hiato

Caudete twérto

Pedralba twérto

Godelleta twérto

Dos Aguas twérto¹⁶⁵⁴

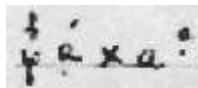
Teresa de C. twérto

Anna twérto

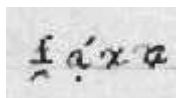
Monforte tw^oérto¹⁶⁵⁵

Dolores twérto¹⁶⁵⁶

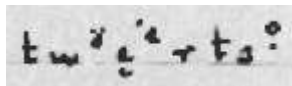
¹⁶⁵¹ Teresa de Cofrentes:

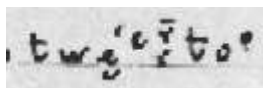
¹⁶⁵² Dolores:

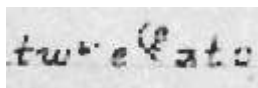
¹⁶⁵³ Ademuz:

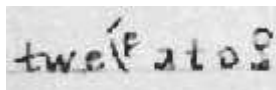
¹⁶⁵⁴ Dos Aguas:

¹⁶⁵⁵ Monforte:

¹⁶⁵⁶ Dolores:

215 ciego

Castillo de V. θjégo

Fanzara s'jégo

Teresa de V. θjégo

Azuébar s'jégo

Ademuz θjégo

Tuéjar θjégo

Marines θjégo

Caudete θjégo

Pedralba θjégo

Godelleta sjégo

Dos Aguas θjégo

Teresa de C. θjégo

Anna sjégo

Monforte sjégo

Dolores sjégo

216 bizco

Castillo de V. gírlo

Fanzara gártfo

es turno, pero [bisko] es bizco

Teresa de V. biθko

Azuébar bísko

Ademuz biθko

Tuéjar bísko

Marines bísko

otros dicen [biθko]

Caudete bi^hko

Pedralba biθko

pero el otro sujeto [bisko]

Godelleta bis^(r)ko¹⁶⁵⁷

la [s] palatalizada ligeramente

Dos Aguas biθko

Teresa de C. bi^hko

Anna vísko

coinciden ambos sujetos

Monforte bísko

Dolores bi^hko

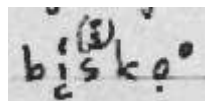
[biswéxo]

217 chato

Castillo de V. tʃáto

Fanzara tʃⁱáto

¹⁶⁵⁷ Godelleta (1934):

Teresa de V. tʃáto
 Azuébar tʃáto
 Ademuz tʃáto
 Tuéjar tʃáto
 Marines tʃáto
 Caudete tʃáto
 Pedralba tʃáto
 Godelleta tʃáto
 Dos Aguas tʃáto
 Teresa de C. tʃyáto¹⁶⁵⁸
 Anna tʃyáto
 Monforte tʃáto
 Dolores tʃyáto

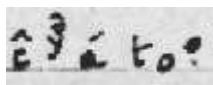
218 hombre

Castillo de V. ómbre
 Fanzara ómbre
 Teresa de V. ómbre
 Azuébar ómbre
 Ademuz ómbre [o]¹⁶⁵⁹
 Tuéjar ómbre
 Marines ómbre
 Caudete ómbre
 Pedralba ómbre
 Godelleta ómbre
 Dos Aguas ómbre
 Teresa de C. ómbre
 Anna ómbre
 Monforte ómbre
 Dolores ómbre

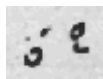
219 mujer

Castillo de V. muxér
 Fanzara muxé

¹⁶⁵⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁶⁵⁹ Ademuz:

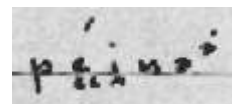
Teresa de V. muxér
 Azuébar muxér
 Ademuz muxér
 Tuéjar muxér
 Marines muxér
 Caudete muxér
 Pedralba muxér
 Godelleta muxér
 Dos Aguas muxér
 Teresa de C. muxér
 Anna muxér
 Monforte muxér
 Dolores muxér

220 peine

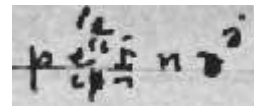
Castillo de V. péjne
 Fanzara péjne
 Teresa de V. pájne
 Azuébar pájne
 Ademuz péjne¹⁶⁶⁰
 Tuéjar pájne
 Marines pájne
 Caudete péjne¹⁶⁶¹
 Pedralba péjne¹⁶⁶³

se nota claramente la diferencia entre ambos sujetos¹⁶⁶²

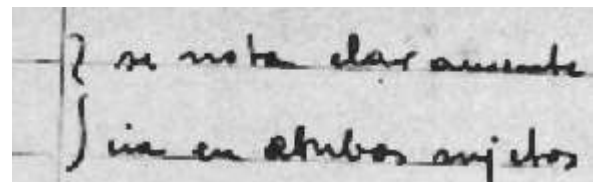
¹⁶⁶⁰ Ademuz:

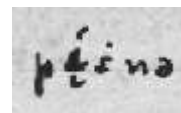
¹⁶⁶¹ Caudete:

¹⁶⁶² Caudete:

¹⁶⁶³ Pedralba:

Godolleta	pájne	
Dos Aguas	pájne	
Teresa de C.	péjne	
Anna	eskarpidór	es peine; y [pinta] es peineta
Monforte	péjne	
Dolores	péjne	

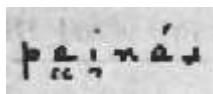
221 peinar

Castillo de V.	pejnár	
Fanzara	pejná	pero se dice siempre [azé el móno]
Teresa de V.	pajná	
Azuébar	asér el móno	hoy dicen [pejnár]
Ademuz	pajná ¹⁶⁶⁴	
Tuéjar	pajná	
Marines	pajná	
Caudete	pajná ¹⁶⁶⁵	
Pedralba	pejnár	
Godolleta	pajná	
Dos Aguas	pajná	
Teresa de C.	pejnár	
Anna	pentiná	pero se suele decir [ér el móno]
Monforte	pejnár	
Dolores	pejnár	

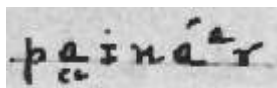
222 trenza

Castillo de V.	tréna
Fanzara	tréna
Teresa de V.	tréna
Azuébar	tréna
Ademuz	tréna
Tuéjar	χaréta
Marines	tréna
Caudete	χaréta
Pedralba	tréna
Godolleta	tréna

¹⁶⁶⁴ Ademuz:

¹⁶⁶⁵ Caudete:

Dos Aguas	tréna	
Teresa de C.	sogíla	conoce [trénna], pero no lo dicen
Anna	tréna	
Monforte	trénna	
Dolores	trénna	

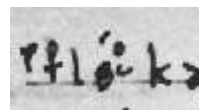
223 lazo

Castillo de V.	flóke	y también le llaman [láeo]
Fanzara	lázo	
Teresa de V.	fléko	
Azuébar	flók	hoy dicen [láso]
Ademuz	fléko	
Tuéjar	fléko	
Marines	φflóke	soga de esparto es [láeo]
Caudete	láθo	
Pedralba	φflók	pero [láeo] es un trenzado de esparto
Godolleta	φflóke ¹⁶⁶⁶	es lo de las niñas; la [o] semiabierto; conoce también la palabra [láso]
Dos Aguas	φlóke	a la soga de esparto o de cáñamo le llaman lazo [láeo]
Teresa de C.	láθo	
Anna	flók	también conoce la palabra [láso], pero no la dicen aquí
Monforte	láso	
Dolores	láso	

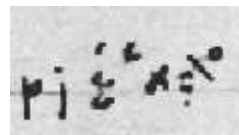
224 piojo

Castillo de V.	pijóxo
Fanzara	pijéxo
Teresa de V.	pijéxo ¹⁶⁶⁷
Azuébar	pijéxos
Ademuz	pijéxo
Tuéjar	pijéxo
Marines	pijóxos
Caudete	pijéxo

¹⁶⁶⁶ Godolleta (1934):

¹⁶⁶⁷ Teresa de Viver:

Pedralba	pjéχos	
Godolleta	pjéχo	
Dos Aguas	pjéχo	
Teresa de C.	pjéχos	
Anna	pjéχo	a veces con hiato
Monforte	pióχo	
Dolores	pjéχo	

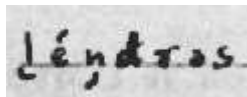
225 liendre

Castillo de V.	léndre	
Fanzara	léndre	
Teresa de V.	léndre	
Azuébar	léndre	
Ademuz	ljéndre	lluvia [lúbja]
Tuéjar	ljéndre	
Marines	léndre	femenino
Caudete	ljéndre	
Pedralba	léndres ¹⁶⁶⁸	la [d] oclusiva
Godolleta	léndre	
Dos Aguas	léndre	
Teresa de C.	ljéndre	
Anna	léndra	
Monforte	ljéndre	
Dolores	ljéndre	

226 media (de la mujer)

Castillo de V.	kálθas
Fanzara	kálsa
Teresa de V.	kálθa
Azuébar	kálsa
Ademuz	médja
Tuéjar	médja
Marines	kálθa
Caudete	médja
Pedralba	kálθas

¹⁶⁶⁸ Pedralba:

Godolleta	kálsa
Dos Aguas	kálθa
Teresa de C.	kálθa ¹⁶⁶⁹
Anna	kálsa
Monforte	médja
Dolores	médja

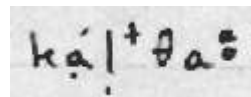
227 zueco

Castillo de V.	θwékos	
Fanzara	swéko	
Teresa de V.	θwéko	
Azuébar	swékos	
Ademuz	klós	
Tuéjar		[θwéko], no se usan
Marines		no se conocen
Caudete	θwéko	
Pedralba	θwékos	no usan, pero conocen la palabra de cuando trabajaron en Aragón
Godolleta	swéko	
Dos Aguas	θwéko	pero aquí no se usan
Teresa de C.	θwéko	no los hay aquí
Anna		(no se conoce) ¹⁶⁷⁰
Monforte	tʃáŋklo(s)	
Dolores		

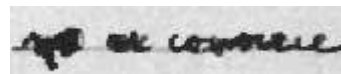
228 calzar

Castillo de V.	kalθár
Fanzara	kalsá
Teresa de V.	kalθár
Azuébar	kalsár
Ademuz	kalθár
Tuéjar	kalθár
Marines	kalθár
Caudete	kalθár
Pedralba	kalθár

¹⁶⁶⁹ Teresa de Cofrentes:

¹⁶⁷⁰ Anna (1934):

Godolleta kalsár
 Dos Aguas kalθár
 Teresa de C. kal'θár¹⁶⁷¹
 Anna kalsár
 Monforte kalsár
 Dolores kalsá(r)se

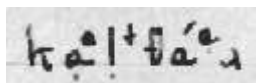
229 sello

Castillo de V. sélo
 Fanzara sélo
 Teresa de V. sélo
 Azuébar sélo
 Ademuz sélo
 Tuéjar sélo
 Marines sélo
 Caudete sélo
 Pedralba sélo
 Godolleta sélo
 Dos Aguas sélo
 Teresa de C. sélo
 Anna sélo
 Monforte sélo
 Dolores sélo

230 enero

Castillo de V. enéro
 Fanzara enéro
 Teresa de V. enéro
 Azuébar enéro
 Ademuz enéro
 Tuéjar enéro
 Marines néro sin e- inicial
 Caudete enéro
 Pedralba enéro
 Godolleta enéro
 Dos Aguas enéro
 Teresa de C. enéro
 Anna enéro

¹⁶⁷¹ Teresa de Cofrentes:

Monforte enéro
 Dolores enéro

231 mayo

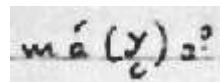
Castillo de V. máyo
 Fanzara máyo
 Teresa de V. máyo
 Azuébar máyo
 Ademuz máyo
 Tuéjar máyo
 Marines máyo
 Caudete máyo
 Pedralba má(y)o¹⁶⁷²
 Godolleta máyo
 Dos Aguas máyo
 Teresa de C. máyo
 Anna máyo
 Monforte máyo
 Dolores máyo

la [y]¹⁶⁷³ apenas se oye, es
 marcadamente abierta

232 junio

Castillo de V. χύνjo [mer de saŋ χwán]
 Fanzara χύνjo [mez de saŋ χwán]
 Teresa de V. χύνjo
 Azuébar χύνjo [mez de saŋ χwán]
 Ademuz χύνjo
 Tuéjar χύνjo
 Marines χύνjo
 Caudete χύνjo junio = [saŋ χwán]
 Pedralba χύνjo junio = [de saŋ χwán]
 Godolleta χύνjo o [saŋ χwán]
 Dos Aguas χύνjo [saŋ χwán]
 Teresa de C. χύνjo
 Anna χύνjo
 Monforte saŋ (χ)wán

¹⁶⁷² Pedralba:

¹⁶⁷³ Pedralba:

Dolores saŋ χwán

233 julio

Castillo de V. χúljo a julio, muchos le llaman [χuljo]

Fanzara χúljo

Teresa de V. χúljo

Azuébar χúljo

Ademuz χúljo

Tuéjar χúljo

Marines χúljo

Caudete χúljo julio= [santjágo]

Pedralba χúljo

Godelleta χúljo o [saŋ χájme]

Dos Aguas χúljo

Teresa de C. χúljo o [méz de santjágo]

Anna χúljo

Monforte χúljo

Dolores saŋ χájme

234 septiembr e

Castillo de V. setjémbre

Fanzara setjémbre setiembre: [mez de laz bendémas]

Teresa de V. setjémbre

Azuébar setjémbre

Ademuz setjémbre

Tuéjar setjémbre

Marines setjémbre

Caudete setjémbre

Pedralba setjémbre setiembre = [mez de laz bendémas]

Godelleta setjémbre

Dos Aguas setjémbre

Teresa de C. setjémbre

Anna setjémbre

Monforte setjémbre

Dolores setjémbre

235 siglo

Castillo de V. síglo

Fanzara sintúrja [siglo]

Teresa de V. síglo

Azuébar síglo

Ademuz síglo

Tuéjar síglo

Marines un síglo

Caudete síglo

Pedralba síglo

Godelleta síglo

Dos Aguas síglo

Teresa de C. síglo

Anna síglo

Monforte síglo

Dolores síglo

236 real

Castillo de V. r̄jál pero siempre le llaman [kinθéte]

Fanzara kinzét [r̄eál]

Teresa de V. r̄jál pero los antiguos dicen todos [kinθéte]

Azuébar r̄eál los antiguos, [kinsét]

Ademuz r̄jál

Tuéjar r̄iál

Marines r̄eál¹⁶⁷⁴ muchas veces diptongo

Caudete r̄eál¹⁶⁷⁵

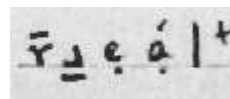
Pedralba r̄jál

Godelleta r̄eál¹⁶⁷⁶ con diptongo

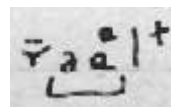
Dos Aguas kinθéte [r̄jál]¹⁶⁷⁷

Teresa de C. r̄jál¹⁶⁷⁸

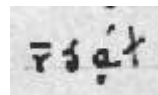
¹⁶⁷⁴ Marines:

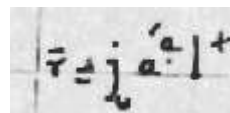
¹⁶⁷⁵ Caudete:

¹⁶⁷⁶ Godelleta (1934):

¹⁶⁷⁷ Dos Aguas:

¹⁶⁷⁸ Teresa de Cofrentes:

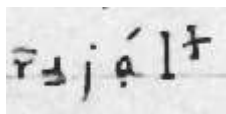
Anna kinzét
 Monforte řeál
 Dolores řeá(l)

237 medio

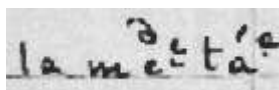
Castillo de V. médjo
 Fanzara médjo
 Teresa de V. médjo
 Azuébar médjo
 Ademuz médjo
 Tuéjar mé^djo
 Marines médjo
 Caudete médjo [la meta]¹⁶⁷⁹
 Pedralba médjo
 Godelleta médjo
 Dos Aguas médjo
 Teresa de C. médjo
 Anna médjo
 Monforte médjo
 Dolores médjo

238 escuchar

Castillo de V. eskutʃ^(r)ár
 Fanzara eskutʃá
 Teresa de V. eskutʃár
 Azuébar eskutʃár
 Ademuz eskutʃár
 Tuéjar esku^{tʃ}jár
 Marines eskutʃár
 Caudete e^hkutʃár pero más general es [oserbár]
 Pedralba eskutʃjár
 Godelleta eskutʃár
 Dos Aguas eskutʃár
 Teresa de C. e^hkutʃár

¹⁶⁷⁹ Caudete:

Anna eskutʃár¹⁶⁸⁰
 Monforte eskutʃár
 Dolores o^hkutʃyá(r)¹⁶⁸¹

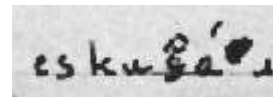
239 verdad

Castillo de V. berdá
 Fanzara berdát
 Teresa de V. berdá
 Azuébar berdá
 Ademuz berdá
 Tuéjar berdá
 Marines berdá
 Caudete berdá
 Pedralba berdá
 Godelleta berdá
 Dos Aguas berdá
 Teresa de C. berdá
 Anna verdát
 Monforte berdá
 Dolores berdá

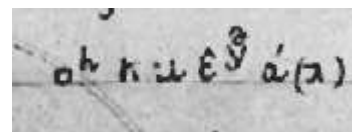
240 silbar

Castillo de V. tʃiflár y también [tʃuflár]
 Fanzara tʃ^tulá
 Teresa de V. tʃuflár
 Azuébar tʃuflár
 Ademuz tʃiflár
 Tuéjar tʃuflár
 Marines tʃu^φflár
 Caudete tʃi^φflár¹⁶⁸²

¹⁶⁸⁰ Anna (1934):

¹⁶⁸¹ Dolores:

¹⁶⁸² Caudete:

Pedralba tʃu^φflár
 Godelleta tʃu^φflár¹⁶⁸³
 Dos Aguas tʃulár
 Teresa de C. silbár
 Anna tʃu^φjulár¹⁶⁸⁴
 Monforte tʃulitár
 Dolores tʃulár

241 tejedor

Castillo de V. teʃedór
 Fanzara teʃedó
 Teresa de V. teʃedór
 Azuébar teʃedór
 Ademuz teʃedór
 Tuéjar teʃedór
 Marines teʃedór
 Caudete teʃedór
 Pedralba teʃedór
 Godelleta teʃedór
 Dos Aguas teʃedór
 Teresa de C. teʃedór
 Anna teʃedór
 Monforte teʃeór
 Dolores teʃeór

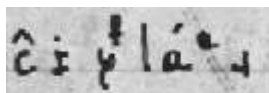
242 poco

Castillo de V. póko
 Fanzara póko
 Teresa de V. póko
 Azuébar póko
 Ademuz póko

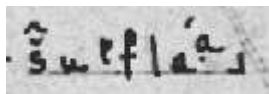
Tuéjar róko
 Marines róko
 Caudete róko
 Pedralba róko
 Godelleta róko
 Dos Aguas róko
 Teresa de C. róko
 Anna róko
 Monforte róko
 Dolores róko

243 las botellas

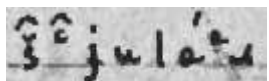
Castillo de V. dos amrólas [dor botélas]
 Fanzara doz amrólas [doz bótas]
 Teresa de V. dos amrólas [doʀ botélas]
 Azuébar dos amrólas [doz botélas]
 Ademuz doz botélas
 Tuéjar doz botélas
 Marines doz botélas
 Caudete la^φ botélas¹⁶⁸⁵
 Pedralba dor botélas
 Godelleta laz botélas a veces la [b] oclusiva
 Dos Aguas dos amrólas
 Teresa de C. la^φ botélas
 Anna doz amrólas sonorizan todos los enlaces con vocal siguiente
 Monforte la^z botéla(s)
 Dolores do^f (f)otéla^(s)
 1686

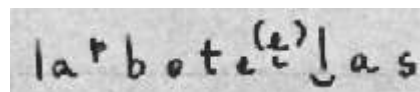
¹⁶⁸³ Godelleta (1934):

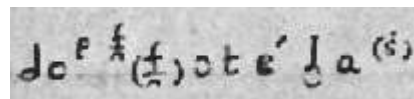
¹⁶⁸⁴ Anna (1934):

¹⁶⁸⁵ Caudete:

¹⁶⁸⁶ Dolores:

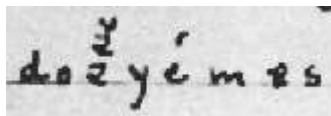
244 los domingos

Castillo de V.	dor domínigos	
Fanzara	doz domínigos	sonorizan la [s] final ante vocal y consonante sonora en todos los casos.
Teresa de V.	do ^r domínigos	
Azuébar	doz domínigos	
Ademuz	doz domínigos	
Tuéjar	doz domínigos	
Marines	dor domínigos	
Caudete	lor domínigos	
Pedralba	dor domínigos	
Godelleta	lor domínigos	con rotacismo en pronunciación rápida
Dos Aguas	doz domínigos	
Teresa de C.	lor domínigos ^s	no obstante dicen [méz de], comp. 233
Anna	loz domínigos ^s	
Monforte	lo ^r domínigo(s)	
Dolores	do ^r domínigo(s)	

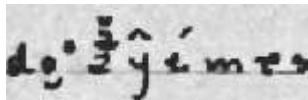
245 las yemas

Castillo de V.	doz ³ yémas ¹⁶⁸⁷
Fanzara	doz ³ yémas ¹⁶⁸⁸
Teresa de V.	doz yémas ¹⁶⁸⁹
Azuébar	doz ³ yémas ¹⁶⁹⁰
Ademuz	doz ³ yémas ¹⁶⁹¹

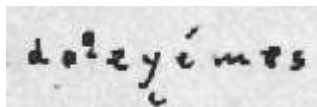
1687 Castillo de Villamalefa:

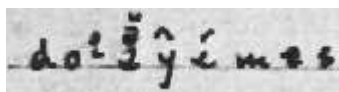
1688 Fanzara:

1689 Teresa de Viver:

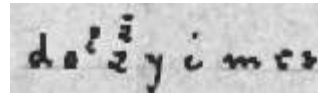

1690 Azuébar:

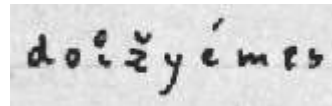

Tuéjar	doz yémas	
Marines	doz yémas ¹⁶⁹²	
Caudete	la ^h x jémas ¹⁶⁹³	a veces la [x] más tensa
Pedralba	dor gólas	llaman así a la yema del huevo
Godelleta	laz yémas ¹⁶⁹⁴	la [y] no siempre africada
Dos Aguas	doz ³ yémas ¹⁶⁹⁵	[doz bótas] = dos botas
Teresa de C.	la ³ yémas ¹⁶⁹⁶	
Anna	doz ³ yémas ¹⁶⁹⁷	
Monforte	la ² y ³ éma(s) ¹⁶⁹⁸	
Dolores	do yéma(s) ¹⁶⁹⁹	

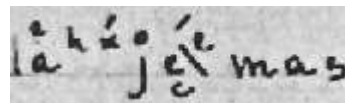
1691 Ademuz:

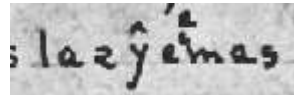
1692 Marines:

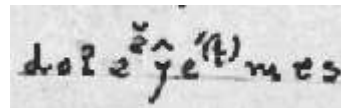
1693 Caudete:

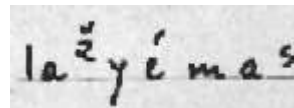
1694 Godelleta (1934):

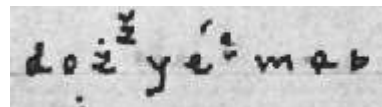
1695 Dos Aguas:

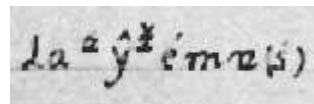
1696 Teresa de Cofrentes:

1697 Anna (1934):

1698 Monforte:

1699 Dolores:

|

do² yé²ma. (3)

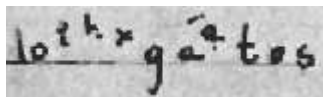
246 los gatos

- Castillo de V. dor gátos
- Fanzara doz gátos
- Teresa de V. do^r gátos
- Azuébar doz gátos
- Ademuz doz gátos
- Tuéjar do^z gátos
- Marines doz gátos
- Caudete lo^hx gátos¹⁷⁰⁰
- Pedralba dor gátos
- Godelleta loz gátos
- Dos Aguas doz gátos
- Teresa de C. lo^hx gátos¹⁷⁰¹ con poca sonoridad
- Anna loz ɡgátos¹⁷⁰² las botas [doz bótas]
- Monforte lo^z gáto(s)
- Dolores do χáto(s)

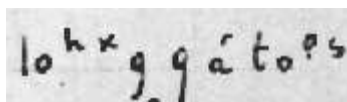
247 las huertas

- Castillo de V. dor gwértas
- Fanzara doz gwértas
- Teresa de V. do^r gwértas
- Azuébar doz gwértas
- Ademuz doz gwértas
- Tuéjar doz gwérta^s
- Marines doz gwértas
- Caudete la^hx gwérta¹⁷⁰³

1700 Caudete:

1701 Teresa de Cofrentes:

1702 Anna (1934):

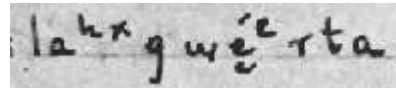

1703 Caudete:

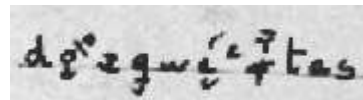
- Pedralba dor wértas
- Godelleta laz gwértas
- Dos Aguas doz gwértas¹⁷⁰⁴
- Teresa de C. do^hx ɡgwérta^s¹⁷⁰⁵
- Anna laz (g)wértas
- Monforte la^z (g)wérta(s)
- Dolores do χw^oérta(s)¹⁷⁰⁶

248 los reyes

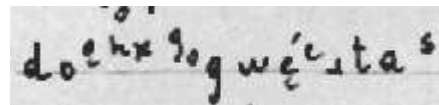
- Castillo de V. do rē(y)es
- Fanzara do rēyes
- Teresa de V. do rēyes
- Azuébar do rēyes
- Ademuz do rāyes¹⁷⁰⁷
- Tuéjar do rāyes pero sólo en las masías, aquí [rēyes]
- Marines do rēyes
- Caudete lo rēyes
- Pedralba do rēes¹⁷⁰⁸
- Godelleta lo rēyes

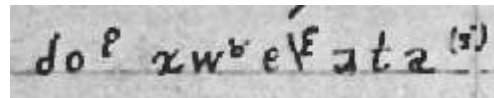
1704 Dos Aguas:

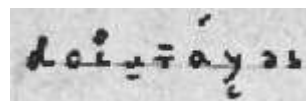
1705 Teresa de Cofrentes:

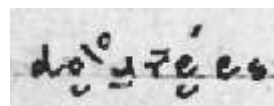
1706 Dolores:

1707 Ademuz:

1708 Pedralba:

Dos Aguas do řeyes
 Teresa de C. lo řeyes
 Anna lo řeyes
 Monforte lo řeye(s)
 Dolores do řéye(s)¹⁷⁰⁹

249
tomarlo

Castillo de V. tomálo
 Fanzara tomálo
 Teresa de V. tomálo
 Azuébar tomárllo
 Ademuz tomálo
 Tuéjar tomálo
 Marines tomálo
 Caudete tomárllo no vacilan ninguno de los dos
 Pedralba tomálo
 Godelleta tomárllo
 Dos Aguas tomálo los antiguos decían [agařálo]
 Teresa de C. tomálo
 Anna tomárllo
 Monforte tomárllo
 Dolores tomárllo

250
hacerlo

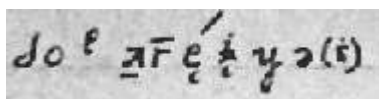
Castillo de V. aθélo
 Fanzara azélo
 Teresa de V. aθélo
 Azuébar asérlo
 Ademuz aθélo
 Tuéjar aθélo
 Marines aθélo
 Caudete aθérlo
 Pedralba aθélo
 Godelleta asérlo
 Dos Aguas aθélo los antiguos [aθélo], pero hoy ya no lo dice nadie pero se va perdiendo rápidamente
 Teresa de C. aθélo

Anna érlo
 Monforte asérlo
 Dolores asérlo

251
decirlo

Castillo de V. diθilo
 Fanzara dílo
 Teresa de V. diθilo
 Azuébar disírlo
 Ademuz deθilo
 Tuéjar deθilo
 Marines diθilo
 Caudete deθírlo
 Pedralba deθilo
 Godelleta desírlo
 Dos Aguas deθilo los antiguos [deθílo]
 Teresa de C. deθílo
 Anna dírllo
 Monforte desírlo
 Dolores desírlo

¹⁷⁰⁹ Dolores:

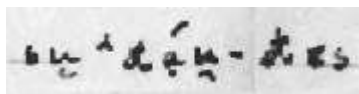
252 Cada uno debe pagar sus deudas

Castillo de V.	cada uno ha de pagar sur deudas
Fanzara	cadascuno ha de pagá la deuda
Teresa de V.	cadascuno ha de pagar su ^r daudas ¹⁷¹⁰
Azuébar	cadascuno tiene que pagar sus deudas
Ademuz	cada uno tiene que pagar sus dñaudas ¹⁷¹¹
Tuéjar	cada uno debe de pagar su dñauda
Marines	cada uno debe pagar su deuda
Caudete	cada uno ha de pagar su deuda
Pedralba	cada uno tiene que pagar sur deudas
Godolleta	cada uno ha de pagar sus deudas
Dos Aguas	ca uno tienen que pagar sus deudas
Teresa de C.	cada uno ha de pagar su deuda
Anna	cada uno ha de pagar sus deutes
Monforte	cada uno debe pagar sus ^r deuda(s) ¹⁷¹²
Dolores	cada uno debe de pagar su ^{dr} deuda(s) ¹⁷¹³

253 Lo primero es la salud

Castillo de V.	lo primero la salú
Fanzara	lo primero la salut
Teresa de V.	primero la salú
Azuébar	lo primero la salú
Ademuz	lo primero la salú
Tuéjar	primero la salú
Marines	lo primero la salú
Caudete	primero la salú
Pedralba	primero la salut
Godolleta	primero la salut
Dos Aguas	primero es la salú
Teresa de C.	primero la salú
Anna	primero es la salut
Monforte	lo primero e ^s la salú
Dolores	lo primero e ^{hl} la salú (sonora) ¹⁷¹⁴

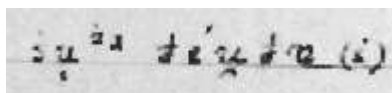
¹⁷¹⁰ Teresa de Viver:

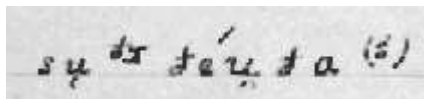
¹⁷¹¹ Ademuz:

¹⁷¹² Monforte:

¹⁷¹³ Dolores:

¹⁷¹⁴ Dolores:

254 Dice la lección de memoria

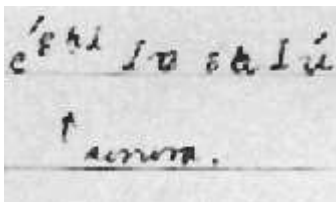
Castillo de V.	dice la lición de memoria
Fanzara	dizze la lesión de memoria
Teresa de V.	dice la lición de memoria
Azuébar	dise la lición de memoria
Ademuz	dice la lección de memoria
Tuéjar	dice la lección de memoria
Marines	dice la lección de memoria
Caudete	dice la lección de memoria
Pedralba	dice la lección corrida
Godelleta	dise la lesión de memoria
Dos Aguas	dice la lición de memoria
Teresa de C.	dice la lección de memoria
Anna	dizze la lición de memoria
Monforte	dise la lición de memoria
Dolores	dise la lesión de memoria

255 Verde como el laurel

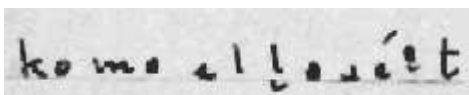
Castillo de V.	berde como el laurel
Fanzara	berde como el laurel
Teresa de V.	berde como el laurel
Azuébar	berde como el laurel
Ademuz	berde como el laurel
Tuéjar	berde como laurel
Marines	berde como e(l) laurel
Caudete	berde como el laurel
Pedralba	berde como el laurel
Godelleta	berde como (e)l laurel
Dos Aguas	berde como el laurel
Teresa de C.	berde como el laurel
Anna	verde como el lloret ¹⁷¹⁵
Monforte	berde como laurel
Dolores	berde como e(l) laure(l)

256 El juez terminó la causa

Castillo de V.	el juez terminó la causa
Fanzara	el juez acabó la cauzza
Teresa de V.	el juez terminó la causa
Azuébar	el juez terminó la causa
Ademuz	el juez terminó la causa
Tuéjar	el juez terminó la causa
Marines	el juez terminó la causa
Caudete	el juez terminó la causa
Pedralba	el juez terminó la causa

¹⁷¹⁵ Anna (1934):

- Godelleta** el juez terminó la causa
Dos Aguas el jue¹⁷¹⁶ terminó la causa
Teresa de C. el juez terminó la causa
Anna el juez va terminar la cauzza
 (usan siempre el perfecto perifrástico como en catalán)
Monforte el jue(s)¹⁷¹⁷ acabó la causa
Dolores e(l) jue(s) acabó la causa

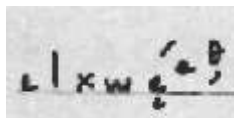
257 Hicieron una caja de madera

- Castillo de V.** hicieron una caja de madera
 hacieron (lo dicen algunos viejos)
Fanzara hizzieron dos cajas de madera
Teresa de V. hicieron una caja de madera
Azuébar hisieron una caja de madera
Ademuz hicieron una caja de madera
Tuéjar hicieron una caja de madera
Marines hicieron una caja de madera
Caudete hicieron una caja de madera
Pedralba hicieron una caja de madera
Godelleta hisieron una caja de madera
Dos Aguas hacieron una caja
Teresa de C. hicieron una caja de madera
Anna van her una <ca"(i)"xa>¹⁷¹⁸ de madera
 her una¹⁷¹⁹
Monforte han hecho una ca(j)a de maera
Dolores hisieron una caja de maera
 pala de maera

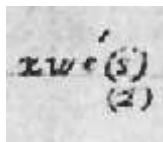
258 No tienen hueso

- Castillo de V.** no tienen güeso
Fanzara no tienen piñol
Teresa de V. no tienen güeso

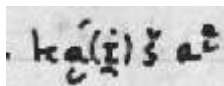
¹⁷¹⁶ Dos Aguas:

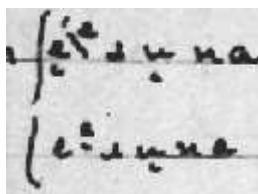
¹⁷¹⁷ Monforte:

¹⁷¹⁸ Anna (1934):

¹⁷¹⁹ Anna (1934):

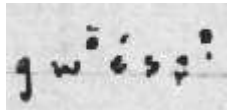

Azuébar	no tienen cuesco
Ademuz	no tienen gü ^o eso ¹⁷²⁰
Tuéjar	no tienen güeso
Marines	no tienen güesco
Caudete	no tïen (g)üeso
Pedralba	no tienen piñol tïen
Godolleta	no tienen cuesco
Dos Aguas	no tïen cuesco
Teresa de C.	no tienen güeso tïen (lo dicen mucho menos)
Anna	no tienen piñol ¹⁷²¹
Monforte	no tienen güeso
Dolores	no tïen güeso ¹⁷²²

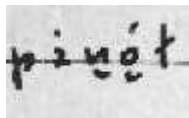
259 No saben freír un huevo

Castillo de V.	no saben frir un güebo
Fanzara	no saben fri un güebo estrellá (se dice siempre)
Teresa de V.	no saben frir un güebo
Azuébar	no saben frir un güebo
Ademuz	no saben frir un güebo ¹⁷²³
Tuéjar	no saben frir un güebo
Marines	no saben ^φ frir un güebo
Caudete	no saben fréir ¹⁷²⁴ un güebo
Pedralba	no saben ^φ frir un güebo
Godolleta	no saben escl ^φ far un güebo
Dos Aguas	no saben φrir un güebo

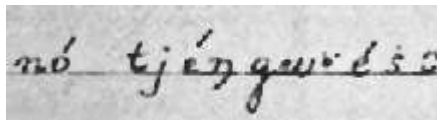
¹⁷²⁰ Ademuz :

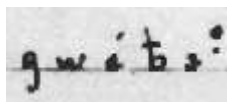
¹⁷²¹ Anna (1934) :

¹⁷²² Dolores :

¹⁷²³ Ademuz :

¹⁷²⁴ Caudete :

Teresa de C. no saben ϕ frir¹⁷²⁵ un güebo
 Anna no saben frechir un güego¹⁷²⁶
 Monforte no saben frir un güebo
 Dolores no saben freír un güebo
 frir¹⁷²⁷

260 Mis cuñados y mis primos

Castillo de V. mis cuñáus y mis primos
 Fanzara mis cuñáus y mis primos
 Teresa de V. mis cuñaos y mis primos
 Azuébar mis cuñáus y mis primos
 Ademuz mis cuñáus y mis primos
 Tuéjar mis cuñaos¹⁷²⁸ y mis primos
 Marines mis cuñáus y mis primos
 Caudete mi^h cuñáu^{os}¹⁷²⁹ y mi^h primos
 Pedralba mis cuñáu^{os}¹⁷³⁰ y mis primos
 Godelleta mis cuñáus y mis primos
 Dos Aguas mis cuñáus y mis primos
 Teresa de C. mi^h cuñaos¹⁷³¹ y mi^h primo^s

¹⁷²⁵ Teresa de Cofrentes:

¹⁷²⁶ Anna (1934):

¹⁷²⁷ Dolores:

¹⁷²⁸ Tuéjar (1958):

¹⁷²⁹ Caudete:

¹⁷³⁰ Pedralba:

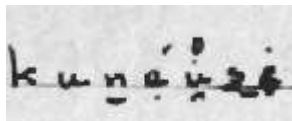
¹⁷³¹ Teresa de Cofrentes:

- Anna mis cuñáu^s¹⁷³² y mis primos
 Monforte mi^s cuñáu^s¹⁷³³ y mi^s primo(s)
 Dolores mi^h cuñáu(s) y mi^{hp} primo(s)¹⁷³⁴

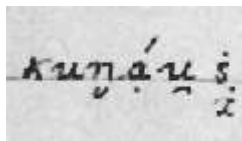
261 Sus corderos están en nuestro prado

- Castillo de V. sus corderos están en nuestro prau
 Fanzara sus corderos están en nuestro prau
 Teresa de V. sus corderos están en nuestro prao
 Azuébar sus borregos están en nuestro prau^o¹⁷³⁵
 Ademuz sus corderos están en nuestro prau
 Tuéjar sus corderos están en nuestro prau^u¹⁷³⁶
 Marines sus corderos están en nuestro prau
 Caudete su^h corderos e^htán en nue^htro prau^u¹⁷³⁷
 Pedralba sur borregos están en nuestro prado (dicen siempre <prado>)
 Godolleta sus corderos están en nuestro prao^u¹⁷³⁸ (formando diptongo <ao>)
 Dos Aguas sus corderos están en nuestro prado (rechazan todos la forma <prau>, pero debe de tratarse de una palabra nueva)
 Teresa de C. su^h corderos e^htán en nue^htro prao^u¹⁷³⁹

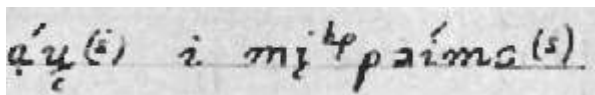
¹⁷³² Anna (1934):

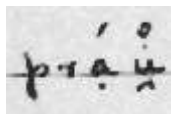
¹⁷³³ Monforte:

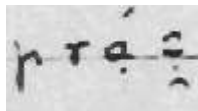
¹⁷³⁴ Dolores:

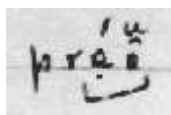
¹⁷³⁵ Azuébar:

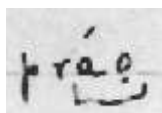
¹⁷³⁶ Tuéjar (1958):

¹⁷³⁷ Caudete:

¹⁷³⁸ Godolleta (1934):

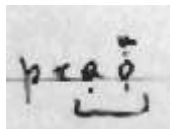

Anna sus corderos están en nuestro prau
 Monforte su^(s) cordero^(s) e^(s)tán en nuestro prau
 Dolores su^h cordero^s e^{ht}tán en nuestro¹⁷⁴⁰ prau

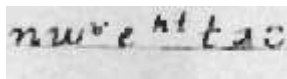
262 gatito

Castillo de V. gatico
 Fanzara gatico
 (En Argelita dicen <gatiqio>, según informan)
 Teresa de V. gatico
 Azuébar gatico
 (antiguamente decían también <gatiqio>¹⁷⁴¹)
 Ademuz gatico
 Tuéjar gatico
 Marines gatico (el único usado aquí)
 (en Gátova dicen también <gatiq'io>¹⁷⁴² y sesean, pero hay mucha diferencia entre ambos lenguajes)
 Caudete gatito
 gatete (es la más usada)
 gatico
 Pedralba gatico (a veces también emplean <gatet>, pero muy poco)
 Godelleta gatico (muy usado)
 Dos Aguas gatico (en Millares <gatiq'io>¹⁷⁴³)
 Teresa de C. gatico
 gatillo
 gatete
 Anna gatico (en Chella dicen <gatiqio>)
 Monforte gatico (<-o> casi <-o^o>¹⁷⁴⁴)

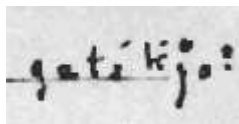
¹⁷³⁹ Teresa de Cofrentes:

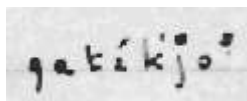
¹⁷⁴⁰ Dolores:

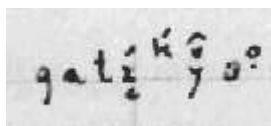
¹⁷⁴¹ Azuébar:

¹⁷⁴² Marines:

¹⁷⁴³ Dos Aguas:

¹⁷⁴⁴ Monforte:

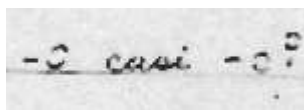
Dolores gatico

263 gatazo

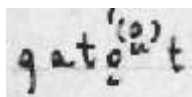
- Castillo de V. gataz
gatote (lo dicen poco)
- Fanzara gatás
- Teresa de V. gataz
- Azuébar gatás
- Ademuz gatazo
- Tuéjar gatazo
gatacho
- Marines gataz
gatón
- Caudete gatazo
- Pedralba gatazo
gatote (se dice mucho menos)
- Godelleta gataso
gatucho
- Dos Aguas gatazo
- Teresa de C. gatazo
gatote
gatucho (muchos lo emplean como aumentativo)
- Anna gatòt¹⁷⁴⁵
- Monforte gatón (= <gataso>)
- Dolores gataso

264 gatucho

- Castillo de V. gatacho
- Fanzara
- Teresa de V. gatucho
- Azuébar
- Ademuz gatazo
(no distinguen)
- Tuéjar
- Marines gataz
- Caudete gatuzo
- Pedralba
- Godelleta gatucho
gatote
(uno de los sujetos emplea el sufijo <-ucho> para los aumentativos, y <-ote> para los despectivos, pero el otro desconoce el <-ote> y emplea el <-ucho> para los despectivos, pero en ambos sujetos el despectivo es poco usado)
- Dos Aguas gatucho
- Teresa de C. gatucho
- Anna gatucho (a veces lo dicen también de los aumentativos)
- Monforte gatucho
- Dolores gatucho

¹⁷⁴⁵ Anna (1934):

265 casita

Castillo de V.	casica caseta
Fanzara	cazzica (en el monte, <cazzeta>)
Teresa de V.	casica (si es en el campo, <caseta>) casucha (es diminutivo)
Azuébar	caseta (en el campo; pero en el pueblo <casica>)
Ademuz	casica
Tuéjar	casica caseta
Marines	casica
Caudete	
Pedralba	casica
Godellela	casiquya ¹⁷⁴⁶ (no emplean este sufijo más que en determinadas palabras; en otras lo rechazan pero aseguran que se emplea en Millares)
Dos Aguas	casica casilla
Teresa de C.	cazzeta
Anna	casica
Monforte	casica
Dolores	

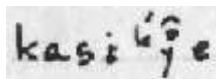
266 casona

Castillo de V.	casaza
Fanzara	cazzota
Teresa de V.	
Azuébar	
Ademuz	
Tuéjar	casacha casaza
Marines	
Caudete	
Pedralba	casota
Godellela	
Dos Aguas	
Teresa de C.	
Anna	
Monforte	casón
Dolores	casuchón

267 casucha

Castillo de V.	casacha
Fanzara	
Teresa de V.	casucha (es despectivo) (a veces emplean el <az> para los despectivos)
Azuébar	
Ademuz	casote
Tuéjar	
Marines	casucha (pero rechaza <i>gatucho</i>)
Caudete	casuza

¹⁷⁴⁶ Dos Aguas:

Pedralba	
Godolleta	casucho ¹⁷⁴⁷
Dos Aguas	casalacio
Teresa de C.	casucho
Anna	cazucha
Monforte	casucha
Dolores	casucha

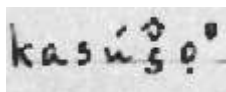
268 sombrero

Castillo de V.	sombrerico
Fanzara	sombrerico
Teresa de V.	sombrerico
Azuébar	sombrerico
Ademuz	sombrero ¹⁷⁴⁸
Tuéjar	sombrerico
Marines	sombrerico
Caudete	sombrerico
	sombrero
	sombrerete
Pedralba	sombrerico
Godolleta	sombrerico
Dos Aguas	sombrerico
Teresa de C.	sombrerico
Anna	sombreret
	(El sufijo más general para los diminutivos es -et, pero el -ico también se da con suma frecuencia)
Monforte	sombrerico
Dolores	sombrerico

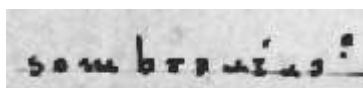
269 sombrerocho

Castillo de V.	sombreracho
Fanzara	
Teresa de V.	
Azuébar	
Ademuz	sombrerazo
Tuéjar	
Marines	sombrerón
	sombrerocho
Caudete	sombreruzo
Pedralba	
Godolleta	
Dos Aguas	sombrerocho
Teresa de C.	sombrerocho
Anna	
Monforte	sombrerocho (<cachucha>)
Dolores	sombrerocho

¹⁷⁴⁷ Godolleta (1934):

¹⁷⁴⁸ Ademuz:

270 arbolito

- Castillo de V. arbolico
- Fanzara arbolico
- Teresa de V. arbolico
- Azuébar arbolico
- Ademuz arbolico
- Tuéjar arbolico
- Marines arbolico
- Caudete arbolito
- arbolete
- Pedralba arbolico
- Godelleta arbolico
- Dos Aguas arbolico
- Teresa de C. arbolico
- Anna arbolico
- arbolet
- Monforte arbolico
- Dolores arbolico

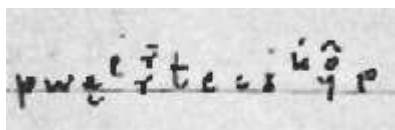
271 puertecita

- Castillo de V. puertica
- Fanzara puertica
- Teresa de V. puertica
- Azuébar puertica
- Ademuz puertecica
- Tuéjar puertecica
- Marines puertica
- Caudete puerteceta
- Pedralba puertecica
- Godelleta puertesica
- Dos Aguas puerteci^{quya}1749
- Teresa de C. puertecica
- Anna puerteta
- Monforte puertesica
- Dolores puertesica¹⁷⁵⁰

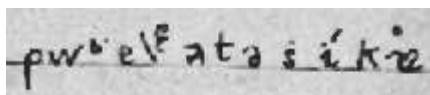
272 Pedrito

- Castillo de V. Pedrico
- Fanzara Perico
- Teresa de V. Pedrico
- Azuébar Pedrico
- Ademuz Pedrico
- Tuéjar Pedrico
- Marines Pedrico
- Caudete Pedrito (se emplean poco los diminutivos con los patronímicos)

1749 Dos Aguas:

1750 Dolores:

Pedralba Pedrico
 Godelleta Pedrico
 Dos Aguas Pedrico
 Teresa de C. Pedrico
 Perico
 Anna Pedrico
 Perico
 Monforte Perico
 Pedrico
 Dolores Perico
 Pedrín

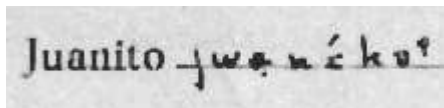
273 Juanito

Castillo de V. Juanico
 Fanzara Juanico
 Teresa de V. Juanico
 Azuébar Juanico
 Ademuz Juanico
 Tuéjar Juanico
 Marines Juanico¹⁷⁵¹
 Caudete Juanito
 Pedralba Juanico
 Godelleta Juanico
 Dos Aguas Juanico
 Teresa de C. Juanico
 Anna Juanet
 Monforte (J)uanico
 Dolores Juanico
 Juanito

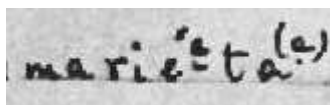
274 Mariquita

Castillo de V. Mariíca
 Fanzara Mariíca
 Teresa de V. Mariquica
 Azuébar Mariíca
 Ademuz Mariíca
 Tuéjar Mariquica
 Marines Mariíca
 Caudete Mari-eta¹⁷⁵²
 Pedralba Mariíca
 Godelleta Mariíca¹⁷⁵³

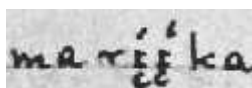
¹⁷⁵¹ Marines:

¹⁷⁵² Caudete:

¹⁷⁵³ Godelleta (1934):

Dos Aguas Maríquya¹⁷⁵⁴
 Teresa de C. Mariíca
 Anna Marieta¹⁷⁵⁵
 Monforte Mari-eta¹⁷⁵⁶
 Dolores Mariquita

275 Variantes de Francisco

Castillo de V. Francisco
 Paco y Quico (lo dicen muy poco)

Fanzara Fransisco
 Fraísco
 Quico
 Paco

Teresa de V. Francisco
 Quico
 Paco

Azuébar Fransisco
 Paco
 Quico
 Francho

Ademuz Francisco
 Paco
 Francho
 (en Vallanca, Quico)

Tuéjar Francisco
 Paco
 Francho
 Quico

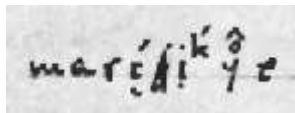
Marines φFrancisco
 Paco
 Quico

Caudete φFranci^hco
 Paco

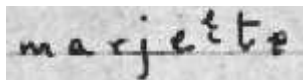
Pedralba φFrancisco
 Paco
 Quico

Godelleta φFransisco¹⁷⁵⁷
 Quico
 Paco

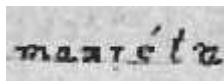
¹⁷⁵⁴ Dos Aguas:

¹⁷⁵⁵ Anna (1934):

¹⁷⁵⁶ Monforte:

¹⁷⁵⁷ Godelleta (1934):

- Dos Aguas** φrancisco
Paco
Quico
- Teresa de C.** φFranci^hco
Paco
Tito
Quico
- Anna** Fransisco
Paco
Quico
Quiquet
Fransisquet
- Monforte** Fra^squito
Paco
Quito
Quico
Fra^sco
Quelo
- Dolores** Paco
Facorro
Fra^hquito
Fra^hco
Faco
Quico

276 Ídem de José

- Castillo de V.** José
Pepe
- Fanzara** José
Joserico
Pepe
(rechaza las sonoras, pero dice <Juzzepa>, que es el nombre que antes le daban a ella, "Josefa")
- Teresa de V.** José
Pepe
- Azuébar** José
Pepe
- Ademuz** José
Pepe
- Tuéjar** José
Pepe
Pepico
- Marines** José
Pepe
- Caudete** José
Pepe
- Pedralba** José
Pepe
- Godelleta** José
Pepe
Pepico
- Dos Aguas** José
Pepe

Teresa de C. José
 Pepe
 Pepico
 Josico
 Anna José
 Pepe
 Pepet
 Monforte Pepe
 Pepico
 Dolores Pepe
 Joseíco
 Pepico

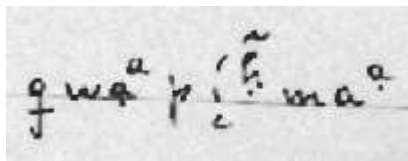
277 Una moza guapísima

Castillo de V. una moza muy guapa
 Fanzara una mosa guapísima
 Teresa de V. una moza guapísima
 Azuébar una mosa mu 9uapa (no dicen superlativos)
 Ademuz una moza guapisma
 Tuéjar una moza guapisma
 Marines una moza guapísima
 Caudete una moza guapi^hma¹⁷⁵⁸
 Pedralba una moza guapísima
 Godelleta una chica muy guapa
 Dos Aguas una moza muy (g)uapa (no se emplean los superlativos)
 Teresa de C. una moza guapi^hma¹⁷⁵⁹
 Anna una mosa guapísima (se emplean poco)
 fadrina
 Monforte una mosa mu(y) (g)uapa
 qué mosa más (g)uapa
 Dolores una mosa mu guapa (a veces <mu(y)>)

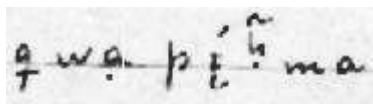
278 Una mazorca grandísima

Castillo de V. una panoja grandota
 Fanzara una espiga grandísima
 Teresa de V. una panoja grandísima
 Azuébar una panoja mu gorda
 Ademuz una panoja grandisma
 Tuéjar una panoja grandisma
 Marines una panoja grandísima
 Caudete una panoja grandⁱh^a
 Pedralba una panoja grandísima
 Godelleta una panoja muy grande
 Dos Aguas una espiga muy grande

¹⁷⁵⁸ Caudete:

¹⁷⁵⁹ Teresa de Cofrentes:

- Teresa de C. una panoja grandihma¹⁷⁶⁰
 Anna una espiga grandísima
 Monforte una panocha mu(y) gorda
 Dolores una panocha mu gorda

279 Dar la cara por otro

- Castillo de V. sacar la cara por un otro
 Fanzara sacá la cara por un otro
 Teresa de V. sacar la cara por otri¹⁷⁶¹
 Azuébar sacar la cara por otro
 Ademuz sacar la cara por otro
 Tuéjar sacar la cara por otri
 Marines sacar cara por otro
 Caudete sacar la cara por otro
 Pedralba sacar la cara por naide
 otro¹⁷⁶²
 Godellela dar la cara por otro
 sacar
 Dos Aguas sacar la cara por otro
 Teresa de C. sacar la cara por otro
 Anna sacar la cara por un otro
 Monforte dar la cara por otro
 Dolores dar la cara por otro

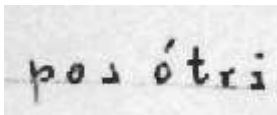
280 A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra

- Castillo de V. a dinguna le gusta ponese la ropa d'otra
 Fanzara a ninguna l'agrada metese la ropa d'una otra
 Teresa de V. a ninguna le gusta ponese la ropa d'otra
 Azuébar a dinguna le gusta ponese la ropa de otra
 agrada
 Ademuz a ninguna le gusta ponese la ropa de otra
 Tuéjar a nadie le gusta ponerse la ropa d^e otra (dicen más de <la otra>)
 Marines a denguna le agrá ponese la ropa d'otra
 Caudete a ninguna los agrada¹⁷⁶³ el poner la ropa de otra

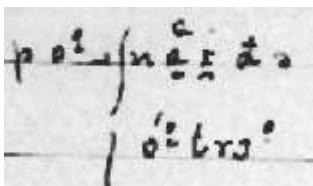
¹⁷⁶⁰ Teresa de Cofrentes:

¹⁷⁶¹ Teresa de Viver:

¹⁷⁶² Pedralba:

¹⁷⁶³ Caudete:

- Pedralba a ninguna le gusta bestise con ropa d'otra
 Godelleta a ninguna le gusta ponerse la ropa de otra
 Dos Aguas a denguna le gusta el ponerse la ropa de otra
 agrá (más general)
 Teresa de C. a ninguna le viene bien el ponerse ropa d(e) otra
 Anna a denguna le agrá ponerse la ropa de otra
 Monforte a denguna le gu^{ta} pone(r)se la ropa de otra
 Dolores a denguna le agrada el ponerse la ropa de otra

281 Tenemos cada uno diez duros

- Castillo de V. cadaño tenémor die duros
 cadaño (pero menos general)
 Fanzara tenemos cadascuno dies duros
 Teresa de V. tenemos cadascuno died duros
 Azuébar cadascuno tenemos dies duros
 Ademuz tenemos cada uno dies duros¹⁷⁶⁴
 Tuéjar tenemos diez duros cadaño (pero generalmente <cada uno>)
 Marines tenémor diez duros cada uno
 Caudete cada uno tenemo^d die duros¹⁷⁶⁵
 Pedralba tenemos cada uno die duros¹⁷⁶⁶ (no queda residuo de <z>)
 Godelleta cada uno tenemos dies duros
 Dos Aguas tenemos dies duros¹⁷⁶⁷ ca uno
 Teresa de C. tenemo^h cada uno die duros
 Anna tenemos cada uno dies duros
 Monforte tenemos¹⁷⁶⁸ a cada uno dierd duro(s)¹⁷⁶⁹

¹⁷⁶⁴ Ademuz:

¹⁷⁶⁵ Caudete:

¹⁷⁶⁶ Pedralba:

¹⁷⁶⁷ Dos Aguas:

¹⁷⁶⁸ Monforte:

¹⁷⁶⁹ Monforte:

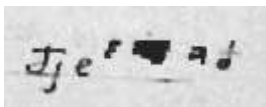
Dolores tenemo^h cada uno dier duro^(s)

282 Dió a cada uno seis pesetas

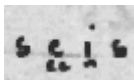
Castillo de V.	dio seis pesetas a cádaño
Fanzara	dio a cadascuno seis pesetas
Teresa de V.	dio a cadascuno seis pesetas
Azuébar	dio seis pesetas a cadascuno
Ademuz	dio a cada uno seís ¹⁷⁷⁰ pesetas
Tuéjar	dio seis pesetas a cada uno
Marines	dio a cada uno seis pesetas
Caudete	dio a cada uno sei ^h pesetas
Pedralba	dio a cada uno seis pesetas
Godelleta	dio a cada uno dies pesetas
Dos Aguas	dio a ca uno seis pesetas
Teresa de C.	dio sei ^h pesetas a cada uno
Anna	va dar dies pesetas a cada uno
Monforte	dio a cada uno sei ^(s) peseta(s)
Dolores	dio se ^{ihp} peseta(s) ¹⁷⁷¹ (a) cada uno

283 uno

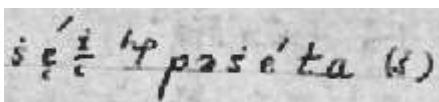
Castillo de V.	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seis)
Fanzara	uno (dos, tres, cuatro, sinco, seis)
Teresa de V.	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seis)
Azuébar	uno (dos, tres, cuatro, sinco, seis)
Ademuz	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seís)
Tuéjar	uno (dos, trè ^s ¹⁷⁷² , cuatro, cinco)
Marines	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seis)
Caudete	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seis)
Pedralba	uno (dos, tres, cuatro, cinco, seis)

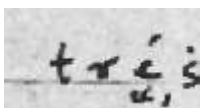
¹⁷⁷⁰ Ademuz:

¹⁷⁷¹ Dolores:

¹⁷⁷² Tuéjar (1958):

- Godelleta** uno
(dos, tres, cuatro, cinco, seis)
- Dos Aguas** uno
(dos, tres, cuatro, cinco, seis)
- Teresa de C.** uno
(dos, tres, cuatro, cinco, seis)
- Anna** uno
(dos, tres, cuatro, cinco, seis)
- Monforte** uno
(do(s), tre(s), cuatro, cinco, sei(s))
- Dolores** uno (<u> casi <u^u>¹⁷⁷³)
(do^(s), tre^(s), cuatro, cinco, sei^(s))

284 un queso

- Castillo de V.** un queso
- Fanzara** un quezzo
- Teresa de V.** un queso
- Azuébar** un queso
- Ademuz** un queso
- Tuéjar** un queso
- Marines** un queso
- Caudete** un queso
- Pedralba**
- Godelleta** un queso
- Dos Aguas** un queso
- Teresa de C.** un queso
- Anna** un quezzo
- Monforte** un queso
- Dolores** un queso

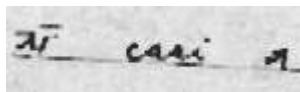
285 una zorra

- Castillo de V.** una zorra
- Fanzara** una rabozza (los modernos dicen <SORRA>)
- Teresa de V.** una zorra
- Azuébar** una rabosa
- Ademuz** una zorra
- Tuéjar** una zorra
una rabosa (menos usado)
- Marines** una rabosa
- Caudete** una zorra
- Pedralba**
- Godelleta** una sorra
- Dos Aguas** una zorra
- Teresa de C.** una zorra
- Anna** una rabozza
- Monforte** una sorra (<rr> casi <r>¹⁷⁷⁴)
- Dolores** una sorra (<u> casi <u^u>¹⁷⁷⁵) (Es malo mentarle)

¹⁷⁷³ Dolores:

¹⁷⁷⁴ Monforte:

286 siete

Castillo de V.	siete
Fanzara	siete
Teresa de V.	siete
Azuébar	siete
Ademuz	siete
Tuéjar	siete
	sais ¹⁷⁷⁶ (pero hoy todos <seis> ¹⁷⁷⁷)
Marines	siete
Caudete	siete
Pedralba	siete
Godelleta	siete
Dos Aguas	siete
Teresa de C.	siete ¹⁷⁷⁸
Anna	siete
Monforte	siete
Dolores	siete

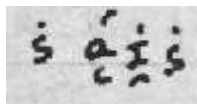
287 ocho

Castillo de V.	ocho
Fanzara	ocho
Teresa de V.	ocho
Azuébar	ocho
Ademuz	ocho
Tuéjar	ocho
Marines	ocho
Caudete	ocho
Pedralba	ocho
Godelleta	ocho
Dos Aguas	ocho
Teresa de C.	ocho
Anna	ocho
Monforte	ocho
Dolores	ocho

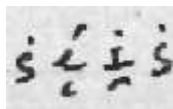
¹⁷⁷⁵ Dolores:

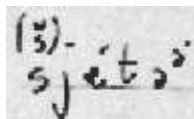
¹⁷⁷⁶ Tuéjar (1958):

¹⁷⁷⁷ Tuéjar (1958):

¹⁷⁷⁸ Teresa de Cofrentes:

288 nueve

Castillo de V.	nuebe diez
Fanzara	nuebe dies
Teresa de V.	nuebe diez
Azuébar	nuebe dies
Ademuz	nuebe diez
Tuéjar	nuebe diez (a veces <die ^z >)
Marines	nuebe diez
Caudete	nuebe diez
Pedralba	nuebe diez
Godolleta	nuebe dies
Dos Aguas	nuebe diez
Teresa de C.	nuebe diez
Anna	nueve dies
Monforte	nuebe die(s)
Dolores	nuebe die(s)

289 once

Castillo de V.	once
Fanzara	onzze
Teresa de V.	once
Azuébar	onse
Ademuz	once
Tuéjar	once
Marines	once
Caudete	once
Pedralba	once
Godolleta	onse
Dos Aguas	once
Teresa de C.	once
Anna	onzze
Monforte	onse
Dolores	onse

290 doce

Castillo de V.	doce
Fanzara	dose (completamente fricativa sorda)
Teresa de V.	doce
Azuébar	doce (todo el pueblo pronuncia <c> en 12 y 13, las únicas palabras en que aparece este sonido; sesean en todos los demás casos)
Ademuz	doce
Tuéjar	doce

Marines	doce
Caudete	doce
Pedralba	doce
Godelleta	doce (todo el pueblo distingue sin vacilar en estos dos casos y sesea en todos los demás)
Dos Aguas	doce
Teresa de C.	doce
Anna	dodze ¹⁷⁷⁹ (con africada alveolar)
Monforte	dose
Dolores	dose

291 trece

Castillo de V.	trece
Fanzara	trese (fricativa sorda)
Teresa de V.	trece
Azuébar	trece (pero dice <asar> = azahar; y <bosina> = bocina)
Ademuz	trece
Tuéjar	trece
Marines	trece
Caudete	trece
Pedralba	trece
Godelleta	trece
Dos Aguas	trece
Teresa de C.	trece
Anna	tredze
Monforte	trese
Dolores	trese

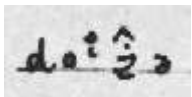
292 catorce

Castillo de V.	catorce
Fanzara	catorzze
Teresa de V.	catorce
Azuébar	catorse
Ademuz	catorce
Tuéjar	catorce
Marines	catorce
Caudete	catorce
Pedralba	catorce
Godelleta	catorse
Dos Aguas	catorce
Teresa de C.	catorce
Anna	catorzze
Monforte	catorse
Dolores	catorse

293 quince

Castillo de V.	quince
Fanzara	quinzze
Teresa de V.	quince
Azuébar	quinse
Ademuz	quince

¹⁷⁷⁹ Anna (1934) :

Tuéjar	quince
Marines	quince
Caudete	quince
Pedralba	quince
Godelleta	quinse
Dos Aguas	quince
Teresa de C.	quince
Anna	quinzze
Monforte	quinse
Dolores	quinse

294 diez y seis

Castillo de V.	deciséis
	decisiete
Fanzara	dizziséis
	dizzisiete
Teresa de V.	deciséis
	decisiete
Azuébar	desiséis
	desiete ¹⁷⁸⁰
Ademuz	dieciséis ¹⁷⁸¹
Tuéjar	diecisáis
	diecisiete
Marines	deciséis
	decisiete
Caudete	deciseis
	decisiete
Pedralba	deciseis
	decisiete
Godelleta	diesiséis
	diesisiete
Dos Aguas	deciséis
	decisiete
Teresa de C.	deciséis
	decisiete
Anna	sedze
	dásat ¹⁷⁸² (diez y siete)
Monforte	diesiséi(s)
	diesisiete
Dolores	desiséi(s)
	diesisiete (<de-> ¹⁷⁸³)

¹⁷⁸⁰ Azuébar:

¹⁷⁸¹ Ademuz:

¹⁷⁸² Anna (1934):

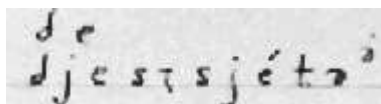
¹⁷⁸³ Dolores:

295 diez y ocho

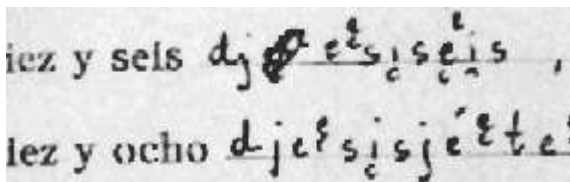
Castillo de V.	deciocho decinuebe
Fanzara	dizziocho dizzinuebe
Teresa de V.	deciocho decinuebe
Azuébar	desiocho desinuebe
Ademuz	deciocho (sí)
Tuéjar	dieciocho diecinuebe
Marines	deciocho decinuebe
Caudete	deciocho decinuebe
Pedralba	deciocho decinuebe
Godelleta	diesisiete diesinuebe ¹⁷⁸⁴
Dos Aguas	deciocho decinuebe
Teresa de C.	deciocho diecinuebe
Anna	dí(g)uit dánau ¹⁷⁸⁵ (diez y nueve)
Monforte	desiocho diesinuebe
Dolores	diesiocho diesinuebe

296 veinte

Castillo de V.	beinte
Fanzara	beinte
Teresa de V.	beinte
Azuébar	bente
Ademuz	beinte
Tuéjar	beinte
Marines	bente
Caudete	bente

¹⁷⁸⁴ Godelleta (1934):

¹⁷⁸⁵ Anna (1934):

Pedralba	bente
Godolleta	beinte (la <e> media) treinta
Dos Aguas	bente
Teresa de C.	beinte
Anna	vint
Monforte	beinte
Dolores	beinte

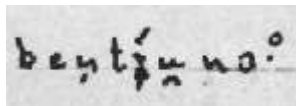
297 veintiuno

Castillo de V.	bentĭuno
Fanzara	bentĭuno
Teresa de V.	bentĭuno
Azuébar	bentĭuno ¹⁷⁸⁶
Ademuz	bentĭuno
Tuéjar	benti-uno
Marines	bentĭuno
Caudete	bentĭuno
Pedralba	bentĭño
Godolleta	bentĭuno cuarenta
Dos Aguas	bentĭuno
Teresa de C.	bentĭuno
Anna	vintĭuno
Monforte	beintĭún ¹⁷⁸⁷
	bintĭuno ¹⁷⁸⁸
Dolores	bentĭuno

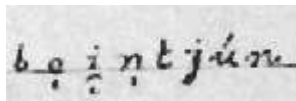
298 veintidós

Castillo de V.	bentidós
Fanzara	bentidós
Teresa de V.	bentidós
Azuébar	bentidós
Ademuz	bentidós
Tuéjar	bentidòs ¹⁷⁸⁹

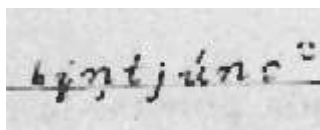
¹⁷⁸⁶ Azuébar:

¹⁷⁸⁷ Monforte:

¹⁷⁸⁸ Monforte:

¹⁷⁸⁹ Tuéjar (1958):

Marines	bentidós
Caudete	bentidós
Pedralba	bentidós
Godolleta	bentidós
	sin cuenta
Dos Aguas	bentidós
Teresa de C.	bentidós
Anna	vintidós
Monforte	beintidós
Dolores	bentidó(s)

299 ciento (50 y 50)

Castillo de V.	ciento
Fanzara	sien
Teresa de V.	ciento
Azuébar	sien
Ademuz	ciento
Tuéjar	cien
Marines	cien
Caudete	ciento
Pedralba	cien
Godolleta	sien (todos los sujetos dicen lo mismo)
Dos Aguas	cien
Teresa de C.	cien
Anna	sien
Monforte	sien
Dolores	sien

300 cien días

Castillo de V.	cien días
Fanzara	sien días
Teresa de V.	cien días
Azuébar	sien días
Ademuz	cien días
Tuéjar	cien días
Marines	cien días
Caudete	cien días
Pedralba	cien días
Godolleta	sien días
Dos Aguas	cien días
Teresa de C.	cien días
Anna	sien días
Monforte	sien día(s)
Dolores	sien día(s)

301 la tarde

Castillo de V.	la tarde
Fanzara	la tarde
Teresa de V.	la tarde
Azuébar	la tarde
Ademuz	la tarde
Tuéjar	la tarde
Marines	la tarde

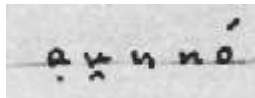

Caudete la tarde
 Pedralba la tarde
 Godelleta la tarde
 Dos Aguas la tarde
 Teresa de C. la tarde
 Anna la tarde
 Monforte la tarde
 Dolores la tarde

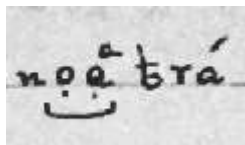
302 Aun no habrá venido

Castillo de V. aún no habrá benido
 Fanzara aún no ha beníú
 Teresa de V. no habrá benido aún no¹⁷⁹⁰
 Azuébar no habrá benido aún no
 Ademuz no habrá benido aún
 Tuéjar aún no habrá benío
 Marines no habrá benido aún
 Caudete aún no habrá benido
 Pedralba aún no habrá¹⁷⁹¹ benido
 Godelleta no ha benido aún no¹⁷⁹²
 Dos Aguas no habrá venío aún no
 Teresa de C. toavía¹⁷⁹³ no ha benío aún¹⁷⁹⁴
 Anna encá no havrá venido
 Monforte aún no habrá benío
 Dolores tuavía no habrá¹⁷⁹⁵ benío

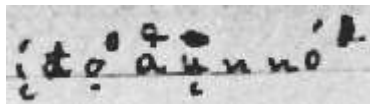
¹⁷⁹⁰ Teresa de Viver:

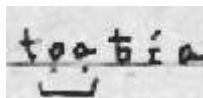
¹⁷⁹¹ Pedralba:

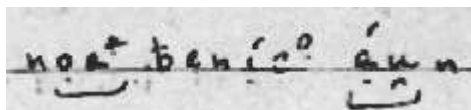
¹⁷⁹² Godelleta (1934):

¹⁷⁹³ Teresa de Cofrentes:

¹⁷⁹⁴ Teresa de Cofrentes:

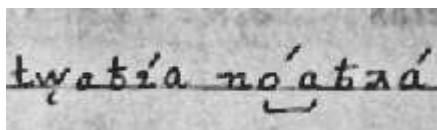
¹⁷⁹⁵ Dolores:

303 Entonces escampó

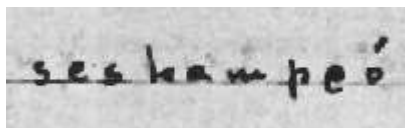
Castillo de V.	antonces paró de llober
Fanzara	labores paró de llobé (los jóvenes dicen <entonses>, pero los viejos no)
Teresa de V.	entonces se escampó (es siempre reflexivo)
Azuébar	antonses s'escampeó ¹⁷⁹⁶
Ademuz	entonces escampió
Tuéjar	entonces escampió
Marines	entonces ecampió -pió (más general)
Caudete	ento(n)ces e ^h campiό
Pedralba	entonces escampiēó ¹⁷⁹⁷
Godelleta	entonses s ^e arrasó
Dos Aguas	entonces escampiό
Teresa de C.	enaquelinte ¹⁷⁹⁸ e ^h campiό entonces
Anna	entonses escampió
Monforte	entonse(s) escampiό
Dolores	entonse(s) e ^h c(a)mpiό

304 Vamos ahora mismo

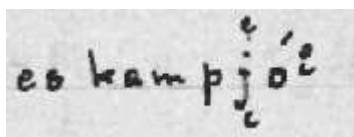
Castillo de V.	ahora mesmo bamos
Fanzara	bamos ahora mismo
Teresa de V.	bamos ahora mesmo
Azuébar	bamos agora mesmo
Ademuz	bamos ahora mesmo
Tuéjar	agora mesmo bamos
Marines	bamos ahora mesmo
Caudete	bamos a(g)ora mi ^h mo me ^h mo
Pedralba	bamos ahora mesmo
Godelleta	bamos de seguida a(g)ora mesmo
Dos Aguas	bamos ahora mismo

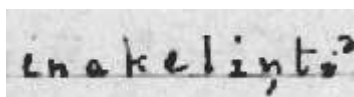
¹⁷⁹⁶ Azuébar:

¹⁷⁹⁷ Pedralba:

¹⁷⁹⁸ Teresa de Cofrentes:

- Teresa de C. vamos ahora mi^hmo¹⁷⁹⁹
 Anna vamos ahora mismo
 Monforte bamo(s)¹⁸⁰⁰ a(g)ora me(s)mo
 Dolores bamo(s) abora mem^mmo¹⁸⁰¹

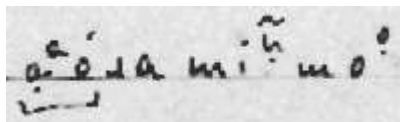
305 Volveré luego

- Castillo de V. golberé luego
 d'enseguida
 Fanzara bendré pronto (rechaza 'luego')
 bolberé (pero no lo dicen)
 Teresa de V. golberé luego
 Azuébar bolberé luego
 bendré después (es la forma más arcaica)
 Ademuz bolberé luego
 Tuéjar golberé luego
 Marines bendré
 golberé luego (pero no se dice)
 Caudete golberé luego
 Pedralba bendré luego
 golberé (lo dicen mucho)
 Godelleta bengo en luego
 Dos Aguas golberé an luego (los antiguos sólo)
 luego (el otro sujeto como la mayoría del pueblo)
 Teresa de C. boleré¹⁸⁰² luego
 Anna tornaré después
 aluego (pero se dice poco)
 Monforte lu^oego¹⁸⁰³ bolberé
 Dolores bolberé luego

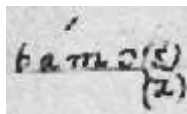
306 Lo trajo anteayer

- Castillo de V. lo trujo enterdayer

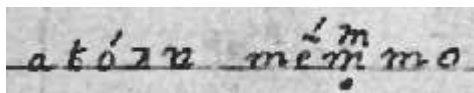
¹⁷⁹⁹ Teresa de Cofrentes:

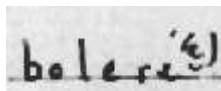
¹⁸⁰⁰ Monforte:

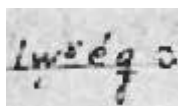
¹⁸⁰¹ Dolores:

¹⁸⁰² Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁰³ Monforte:

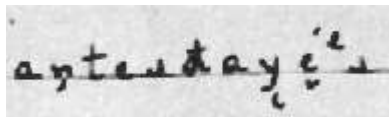

Fanzara	lo trujo entesdayé
Teresa de V.	la trujo anterdayer ¹⁸⁰⁴
Azuébar	lo trujo despuesdayer
Ademuz	lo trujo antiyer (espontáneo)
Tuéjar	lo trujo antier ¹⁸⁰⁵
Marines	lo trajo anterdayer trujo (decían los antiguos, pero hoy ya no lo dice nadie)
Caudete	lo trajo antiyer
Pedralba	la trajo anterda(y)er ¹⁸⁰⁶ trujo (no lo dice ya casi nadie)
Godelleta	lo trujo ant(e)ayer ¹⁸⁰⁷
Dos Aguas	lo trujo antiñer
Teresa de C.	lo trujo antiyer
Anna	lo van traer despuesdayer
Monforte	lo trujo anterdayer
Dolores	lo trujo anteayer

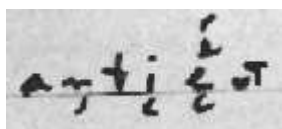
307 Escribió trasanteayer

Castillo de V.	escribió enterdayer no el otro
Fanzara	escribió entesdayé l'otro
Teresa de V.	escribió antentayer ¹⁸⁰⁸
Azuébar	escribió pasáu después d'ayer
Ademuz	escribió antes d'antiyer
Tuéjar	escribió antes d'antiyer ¹⁸⁰⁹

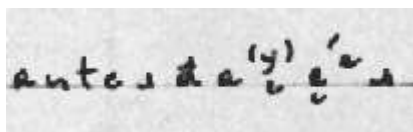
¹⁸⁰⁴ Teresa de Viver:

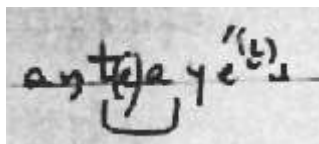
¹⁸⁰⁵ Tuéjar (1958):

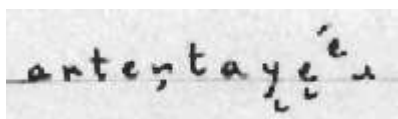
¹⁸⁰⁶ Pedralba:

¹⁸⁰⁷ Godelleta (1934):

¹⁸⁰⁸ Teresa de Viver:

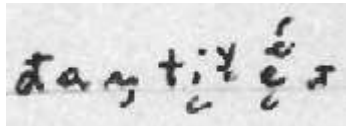

¹⁸⁰⁹ Tuéjar (1958):

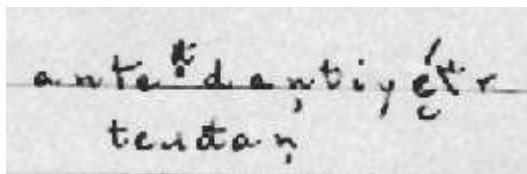
- Marines escribió antentayer
- Caudete e^hcribió ante^d d'antiyer¹⁸¹⁰
terdan
- Pedralba escribió antanta(y)er¹⁸¹¹
- Godelleta escribió antes d(e) anteayer¹⁸¹²
- Dos Aguas escribió antesdantier
- Teresa de C. e^hcribió anterdantiyer
- Anna va.scrivir...¹⁸¹³ (no hay palabra)
- Monforte e^scribió antentayer
- Dolores e^hcribió anterdeanteayer (a veces <ant(a)yer>)

308 La pelota, ¿dónde está?

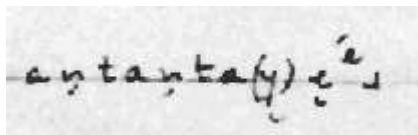
- Castillo de V. ande está la pilota
- Fanzara ande está la pilota
- Teresa de V. ánde está mi pilota
- Azuébar ande.stá la pilota
- Ademuz ande.stá la pelota
- Tuéjar ande.stá la pelota
- Marines ánde está la pilota
- Caudete ánde e^htá la pelota
- Pedralba ánde está la pilota
- Godelleta ande está la pelota
- Dos Aguas ande está la pilota
- Teresa de C. dónde e^htá la pelota
- Anna ánde está la pilòtò¹⁸¹⁴
(cuando dicen una palabra valenciana con <o> abren mucho la <ò>¹⁸¹⁵
acentuada y la -a final, prácticamente <ò>¹⁸¹⁶, la velarizan extremadamente)

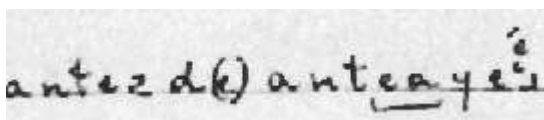
¹⁸¹⁰ Caudete:

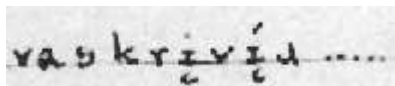
¹⁸¹¹ Pedralba:

¹⁸¹² Godelleta (1934):

¹⁸¹³ Anna (1934):

¹⁸¹⁴ Anna (1934):

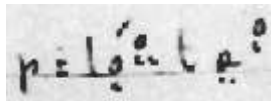
Monforte ánde.stá la pelota
 Dolores ande.^{ht}á la pelota
 se hai(s) encontráu una pelota

309 Se va a pudrir la fruta

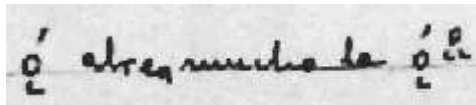
Castillo de V. se ba a pudrir la fruta
 Fanzara se ba a pasá la fruta
 pudrí (apenas lo dicen)
 Teresa de V. la fruta se ba a pudrir
 Azuébar se ba a pudrir la fruta
 Ademuz se ba a pudrir la fruta
 Tuéjar se ba a pudrir la fruta
 Marines se pudrirá la ^ofruta
 se ba a pudrir
 Caudete se ba a prudrir la ^ofruta¹⁸¹⁷
 Pedralba se ba a pudrir la ^ofruta
 Godelleta se ba a podrir la ^ofruta
 pudrir (las dos formas coexisten)
 Dos Aguas se pudrirá la ^ofruta
 Teresa de C. se ba a podrir la ^ofruta
 se pudrirá (es más usado)
 Anna se pudrirá la fruta
 Monforte se ba pudri(r) la fruta (casi / sola)
 Dolores se ba podrir la ^ffruta

310 La criada frega los pucheros

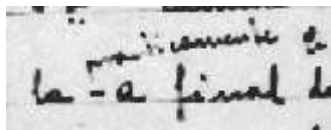
Castillo de V. la críada frega los pucheros
 Fanzara la cría frega los peroles
 Teresa de V. la cría frega los pucheros
 Azuébar la cría frega los peroles
 Ademuz la críada frega los pucheros
 Tuéjar la cri-á¹⁸¹⁸ frega los pucheros

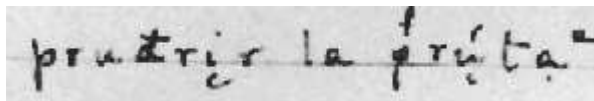
¹⁸¹⁵ Anna (1934):

¹⁸¹⁶ Anna (1934):

¹⁸¹⁷ Caudete:

¹⁸¹⁸ Tuéjar (1958):

Marines	la crĩa ^φ frega los pucheros
Caudete	la crĩa ^φ frega lo ^h pucheros
Pedralba	la crĩa ^φ frega los pucheros
Godellela	la crĩa ^φ frega ¹⁸¹⁹ los pucheros
Dos Aguas	la crĩa φrega los pucheros
Teresa de C.	la crĩa ^φ frega ¹⁸²⁰ lo ^h pucheros
Anna	la crĩa frega los pucheros
Monforte	la crĩa: ¹⁸²¹ frega el freguijo (<la ^(s) olla(s)>)
Dolores	la mosa friega lo ^h puchero ^(s)

311 El perro rabia

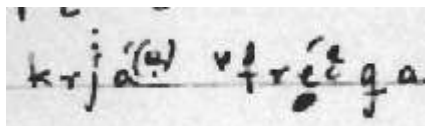
Castillo de V.	el perro rabĩa
Fanzara	el perro rabĩa
Teresa de V.	el perro rabĩa
Azuébar	el perro rabĩa
Ademuz	el perro rabĩa
Tuéjar	el perro rabĩa
Marines	el perro rabĩa
Caudete	el perro rabia
Pedralba	el perro rabĩa
Godellela	el perro rabĩa
Dos Aguas	el perro rabĩa
Teresa de C.	el perro rabĩa
Anna	el perro rabĩa
Monforte	el perro rabĩa
Dolores	el perro ra(b)ĩa

312 ¿Dónde vacían el cántaro?

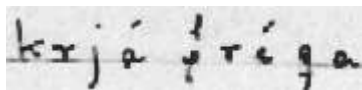
Castillo de V.	ande bacían el cántaro
Fanzara	ande bazzían el cántaro
Teresa de V.	ande bacían el cántaro
Azuébar	ande basían el cántaro
Ademuz	ande bacean el cántaro
Tuéjar	ande bacean el cántaro

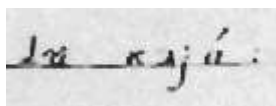
¹⁸¹⁹ Godellela (1934):

¹⁸²⁰ Teresa de Cofrentes:

¹⁸²¹ Monforte:

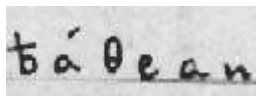

- Marines ánde abocan el cántaro
bacían
- Caudete ande bácean¹⁸²² el cántaro
- Pedralba ande abocan el cántaro
bacían
- Godolleta ande abocan el cánt(a)ro
basían (lo dicen poco)
- Dos Aguas ande abocan el cántaro
bacean (pero se emplea en otras frases)
- Teresa de C. dónde bacían el cántaro
- Anna ande abocan el cántaro
(<bazziar> = vaciar, pero no se emplea en este caso)
- Monforte ande abocan el cántaro
ande e^sbasían el cántaro
- Dolores ánde basían el cántaro

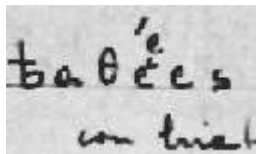
313 No lo vacíes en la calle

- Castillo de V. no lo bacíes en la calle
- Fanzara no lo bazzíes a la calle
- Teresa de V. no lo bacíes en la calle
- Azuébar no lo basíes a la calle
- Ademuz no lo bacees a la calle
- Tuéjar no lo bacees en la calle
- Marines no lo aboques en la calle
bacíes
- Caudete no lo bacees¹⁸²³ en la calle (con hiato)
- Pedralba no lo aboques en la calle
bacíes
- Godolleta no lo aboques en tierra
en la calle
- Dos Aguas no l'aboques a la calle
lo bacees
- Teresa de C. no lo bacíes en la calle
- Anna no lo aboques¹⁸²⁴ en la calle

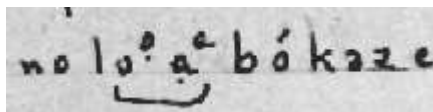
1822 Caudete:

1823 Caudete:

1824 Anna (1934):

Monforte no lo e^sbasíe(s) en a calle¹⁸²⁵
 Dolores no lo basíe(s) e(n) la calle

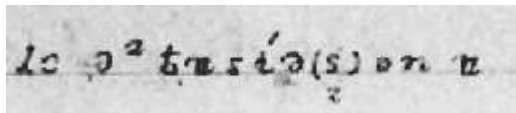
314 Cada mes cambia de oficio

Castillo de V. cada mes cambia d'oficio
 Fanzara cada mes cambia d'ofisio
 Teresa de V. cada mes cambia d'oficio
 Azuébar cada mes cambia d'ofisio
 Ademuz cada més cambea dī oficio
 Tuéjar cada mes cambia d'oficio (los rústicos: <cambea>)
 Marines cada mes cambia d'o^ooficio
 Caudete cada me^h cambia d'o^ooficio
 Pedralba cada mes cambia un o^ooficio
 Godelleta cada mes cambia d'o^oofisio
 Dos Aguas ca mes cambia d'o^ooficio
 Teresa de C. cada me^h cambia d(e) o^ooficio
 Anna cada mes canvía¹⁸²⁶ d'ofisio
 Monforte cada me(s) cambia de ofisio
 Dolores cada me^h cambia d'ofisio

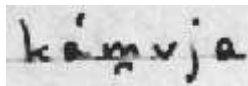
315 ¿Cuándo salís de viaje?

Castillo de V. cuándo salir de biaje
 Fanzara cuando salís de biaje
 Teresa de V. cuando salir de biaje
 Azuébar cuándo saléis de biaje
 Ademuz cuando salís de biaje
 Tuéjar usotros cuando salís de biaje
 Marines cuándo saléis de biaje
 Caudete cuando salir de biaje
 Pedralba cuándo salís de biaje
 Godelleta cuando mobéis el biaje
 saléis
 Dos Aguas cuándo saléis de biaje
 us bais (es la forma más general)
 Teresa de C. cuándo salir de biaje
 Anna cuándo salís de viaje
 vía¹⁸²⁷

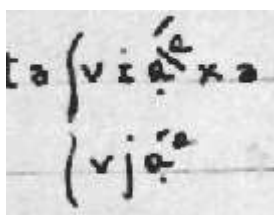
¹⁸²⁵ Monforte:

¹⁸²⁶ Anna (1934):

¹⁸²⁷ Anna (1934):

- Monforte cuándo lo^s bai^s de biaje
cuándo salí^s de biaje
Dolores cuándo saléi^d(r)¹⁸²⁸ de biaje

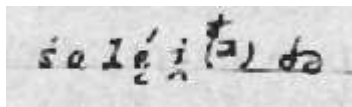
316 No escupas en el suelo

- Castillo de V. no escupas en el suelo
Fanzara no escupas al suelo
Teresa de V. no escupas en el suelo
Azuébar no escupas al suelo
Ademuz no escupas al suelo
Tuéjar no escupas en el suelo
Marines no escupas en tierra
Caudete no e^hcupas en el suelo
Pedralba no escupas en tierra
Godelleta no escupas en el suelo
Dos Aguas no escupas en el suelo
Teresa de C. no e^hcupas en el suelo
Anna no escupas en tierra
Monforte no e^scupa(s)¹⁸²⁹ en el suelo
Dolores no e^hcupa(s) en el suelo

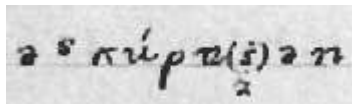
317 Dile algo que le escueza

- Castillo de V. dirle algo que le cuezca
Fanzara disle algo que le cuesga
Teresa de V. dile una cosa que le cuezca
Azuébar disle una cosa que le cuesga
Ademuz dile algo que l'escuesga
Tuéjar dile algo que l'escuega (sí)
Marines dile algo que l'escuesca
Caudete dile algo que le e^hcueja
Pedralba dile algo que le cuezca
Godelleta dile algo que le cuesga
Dos Aguas dile algo que le cuesga
Teresa de C. dile algo que le e^hcueza
Anna dili¹⁸³⁰ alguna cozza que le cuesga
còzzò¹⁸³¹ (otros dicen así)

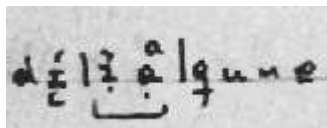
¹⁸²⁸ Dolores:

¹⁸²⁹ Monforte:

¹⁸³⁰ Anna (1934):

¹⁸³¹ Anna (1934):

Monforte dile algo que le.^scuesa
Dolores dile algo que le.^hcuesa

318 Antes que amanezca

Castillo de V. antes qu'amanezca el día
Fanzara antes qu'amanesca el día
Teresa de V. antes que amanezca el día
Azuébar antes qu'amanesga el día
Ademuz antes qu'amanesga el día
Tuéjar antes qu'amanerga.l día
Marines antes qu'amanesca el día
Caudete ante^h qu(e) amaneja
Pedralba antes qu'amanezca el día
Godolleta antes que amanesga el día
Dos Aguas antes qu'amanezca el día
Teresa de C. ante^h qu'amane^hca
Anna antes qu'amanesca el día
Monforte ante^(s) que mane^(s)ga (<que am>¹⁸³²)
Dolores ante^h quí amane^hca

319 Traje demasiada cebada

Castillo de V. truje demasiá cebada
Fanzara trujo demasiáu ordio (= cebada)
trujo demasiáu harina (con el adverbio invariable)
Teresa de V. truje demasioo trigo¹⁸³³
Azuébar truje demasiáu sebá
Ademuz truje demasiáu cebada
Tuéjar truje demasiáu cebá
Marines traje cebá de más (no se emplea otra forma)
truje
Caudete traje demasiáu^{o1834} cebá

Handwritten notes for entry 1832 showing phonetic transcriptions of 'antes que amanezca'.

¹⁸³² Monforte:

Handwritten notes for entry 1833 showing phonetic transcriptions of 'traje demasiada cebada'.

¹⁸³³ Teresa de Viver:

Handwritten notes for entry 1834 showing phonetic transcriptions of 'traje demasiada cebada'.

¹⁸³⁴ Caudete:

Handwritten notes for entry 1834 showing phonetic transcriptions of 'traje demasiada cebada'.

- Pedralba truje demasiáu cebá
 Godelleta truje demasiá sebá (los jóvenes dicen <traje>)
 Dos Aguas truje demasiáu cebá
 Teresa de C. truje demasiáu cebá
 Anna (yo) va traer demasiáu sivá
 Monforte truje sebá de má(s)
 Dolores truje sebá de má^(s)

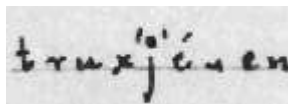
320 Trajeron la harina al horno

- Castillo de V. trujieron l'harina al horno
 Fanzara trujieron l'harina al horno
 Teresa de V. trujieron l'harina al horno
 Azuébar trujieron l'harina al horno
 Ademuz trujieren¹⁸³⁵ l'harina.l horno (la <i> semisorda)
 Tuéjar trujieron l'harina.l horno
 Marines trajeron l'harina al horno
 trujieron
 Caudete trajeron l'harina al horno
 Pedralba trajeron l'harina al horno
 Godelleta trujeron l'harina al horno
 Dos Aguas trujeron harina al horno
 Teresa de C. trujeron l'harina al horno
 Anna van traer l'harina al horno
 Monforte trujieron l'harina.l horno
 Dolores trujieron l'harina.l horno

321 Id aprisa

- Castillo de V. ber aprisa
 Fanzara bet aprizza (a veces <bed aprizza>)
 Teresa de V. ir aprisa
 Azuébar andar aprisa
 iros aprisa (lo dicen poco)
 Ademuz ir deprisa
 bais
 Tuéjar ir aprisa
 Marines ir corriendo
 aprisa
 Caudete ir aprisa
 ir pre'to (antiguamente)
 Pedralba ir aprisa
 Godelleta bes ir ligeros
 bes ir aprisa (lo dicen siempre)¹⁸³⁶

¹⁸³⁵ Ademuz :

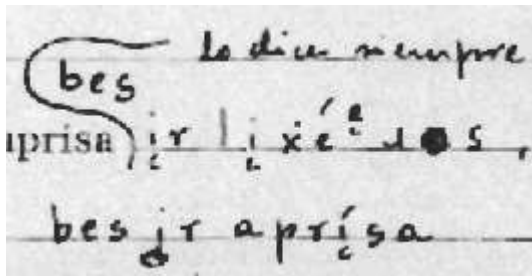

¹⁸³⁶ Godelleta (1934) :

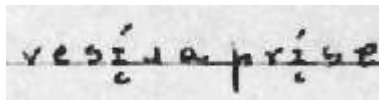
- Dos Aguas ves ir¹⁸³⁷ aprisa
 Teresa de C. bes ir aprisa¹⁸³⁸
 Anna ir aprisa
 (pero <irsendé>= marcháos¹⁸³⁹; <tomandé> = toma (de ello); <comendé> = come (de ello))
 Monforte ir deprisa
 Dolores anda be^{sh}te¹⁸⁴⁰ ligero
 irse ligero^(s)

322 Ve y dile que suba

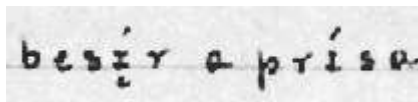
- Castillo de V. bes y dirle que suba (por el rotacismo de la s)
 Fanzara bes y dile que suba
 Teresa de V. bes y dile que suba
 Azuébar bes y disle que suba
 Ademuz bes y dile que suba
 Tuéjar bes y dile que suba
 Marines bes y dile que suba
 Caudete anda y dile que suba
 bes y dile
 Pedralba anda y dirle que suba (se dice mucho menos <bes>; *dis* con s pero hay rotacismo)
 Godellea anda y bes dile que suba
 golber (lo dicen muy poco)
 Dos Aguas anda bes dile¹⁸⁴¹ que suba

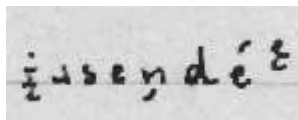
¹⁸³⁷ Dos Aguas:

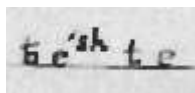
¹⁸³⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁸³⁹ Anna (1934):

¹⁸⁴⁰ Dolores:

¹⁸⁴¹ Dos Aguas:

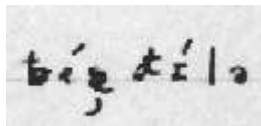
- Teresa de C. bes y dile¹⁸⁴² que suba
 Anna (ves) y dili que suba
 anda¹⁸⁴³ (es la forma que se dice)
 Monforte bes¹⁸⁴⁴ y dirle que suba
 Dolores be(s) y dile que suba

323 Cantad una jota

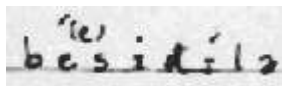
- Castillo de V. cantar una jota
 Fanzara cantad una jota
 Teresa de V. cantar una jota
 Azuébar cantar dos jotas
 Ademuz cantar una jota
 Tuéjar cantar una jota
 Marines cantar una jota
 Caudete cantar una jota
 Pedralba cantar una jota
 Godelleta cantar una jota
 Dos Aguas cantar una jota
 Teresa de C. cantar una jota
 Anna cantar una jota
 Monforte cantar una jota
 Dolores cantar una jota

324 Volved pronto

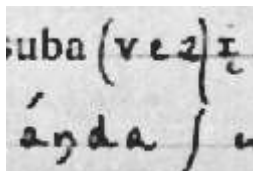
- Castillo de V. golber pronto
 Fanzara benit pronto
 Teresa de V. golber pronto
 Azuébar benir pronto
 bolber pronto (lo dicen menos)
 Ademuz bolber pronto
 bolbís
 Tuéjar golber pronto
 Marines benir pronto

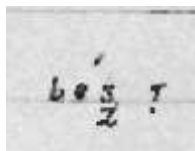
¹⁸⁴² Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁴³ Anna (1934):

¹⁸⁴⁴ Monforte:

Caudete	bolber pronto pre ^h to
Pedralba	golber pronto
Godelleta	benir corriendo pronto golber (no lo dicen casi nunca)
Dos Aguas	golber pronte (con -e final)
Teresa de C.	bolber pronto
Anna	tornar pronto
Monforte	bolber pronto
Dolores	bolber pronto

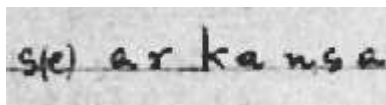
325 Decid lo que queráis

Castillo de V.	dicir lo que queráis
Fanzara	dizzid lo que queráis
Teresa de V.	dicir lo que queráis
Azuébar	disir lo que queráis
Ademuz	decir lo que queráis
Tuéjar	decir lo que queráis
Marines	dicir lo que queráis
Caudete	decir lo que queráis
Pedralba	dicir lo que queráis
Godelleta	desir lo que queráis
Dos Aguas	decir lo que queráis
Teresa de C.	decir lo que queráis
Anna	dir lo que queráis <que no los creo>
Monforte	desir lo que querái ^(s)
Dolores	desir lo que querái ^(s)

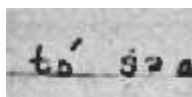
326 Todo se alcanza teniendo paciencia

Castillo de V.	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Fanzara	to s'alcanza tubiendo pasensia
Teresa de V.	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Azuébar	todo s'alcanza tubiendo pasensia
Ademuz	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Tuéjar	to s'alcanza tubiendo pacencia
Marines	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Caudete	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Pedralba	todo s'alcanza tubiendo pacencia
Godelleta	todo s(e) arcansa ¹⁸⁴⁵ teniendo pasensia
Dos Aguas	to se alcanza tubiendo pacencia
Teresa de C.	todo se alcanza tubiendo pacencia
Anna	todo s'alcanza tuviendo pasensia
Monforte	to: se arcansa tubiendo pasensia
Dolores	to se ¹⁸⁴⁶ arcansa teniendo pasensia

¹⁸⁴⁵ Godelleta (1934):

¹⁸⁴⁶ Dolores:

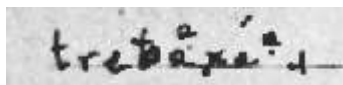
327 Se puede vivir queriendo trabajar

- Castillo de V. se puede beber quisiendo trabajar
 Fanzara se pue bibí quizziendo trabajá
 Teresa de V. se puede bibir quisiendo trabajar
 Azuébar se puede bibir quisiendo trabajar
 Ademuz se puede bibir quisiendo trabajar
 Tuéjar se pue bibir quisiendo trabajar
 Marines se puede beber quesiendo trabajar
 Caudete se puede quisiendo trabajar
 Pedralba se puede bibir quisiendo trebajar¹⁸⁴⁷
 Godolleta se puede beber queriendo trabajar
 bibir
 Dos Aguas se pue bibir quisiendo trebajar¹⁸⁴⁸
 Teresa de C. se puede bibir queriendo trabajar (los antiguos decían <quisiendo>)
 Anna se puede vevir queriendo trebajar (insiste en el diverso resultado)
 Monforte se puede bibir quis^{i(x)}iendo¹⁸⁴⁹ trebajar
 Dolores se puede bibir queriendo trebajar

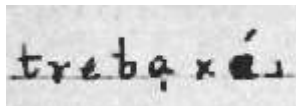
328 Se ha puesto nublado

- Castillo de V. se ha puesto nublo
 Fanzara s'ha puesto núbol
 Teresa de V. s'ha puesto nublo
 Azuébar s'ha puesto nublo
 s'ha nubláu (es la forma más general)
 Ademuz se ha puesto nublo
 Tuéjar s'ha puesto nublo
 Marines se ha puesto nubláu
 Caudete se ha nuláu¹⁸⁵⁰
 se ha pue^hto nulo

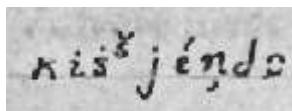
¹⁸⁴⁷ Pedralba:

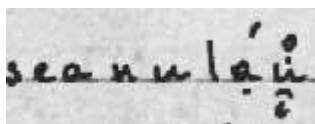
¹⁸⁴⁸ Dos Aguas:

¹⁸⁴⁹ Monforte:

¹⁸⁵⁰ Caudete:

- Pedralba se ha nubláũ¹⁸⁵¹
 se ha puesto nublo
 Godelleta se ha nublao¹⁸⁵²
 se ha puesto nublo
 Dos Aguas s(e) ha puesto nublo
 Teresa de C. se ha pue^hto nublo
 Anna s'ha puesto núgol
 Monforte se ha pue^sto nublo
 Dolores se ha pue^sto¹⁸⁵³ nulo

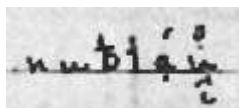
329 El cura ha bendecido los ramos

- Castillo de V. el cura ha bendecido lo ramos
 Fanzara el cura ha bendezziú lo ramos
 Teresa de V. el cura bendició lo ramos
 Azuébar el cura ha bendisido lo ramos
 Ademuz el cura.bendició lo ramos
 Tuéjar el cura.bendicizo¹⁸⁵⁴ lo ramo^s
 Marines el cura ha bendecido lo ramos
 Caudete el cura ha bindició lo ramos
 Pedralba el cura ha bendecido lo ramos
 Godelleta el cura ha bendesido lo ramos
 Dos Aguas el cura ha bindició lo ramos
 Teresa de C. el cura ha bendeció lo ramo^s
 Anna e(l) retor ha bendezido lo ramos
 Monforte el cura bendisío lo ramo(s)
 Dolores e(l) cura ha bendesío lo^(r) ramo^(s)

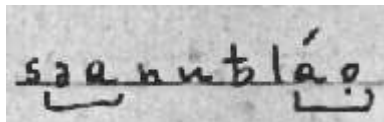
330 Después que hayan descansado

- Castillo de V. después qu'haigan descansáu
 Fanzara después qu'haigan descansáu
 Teresa de V. a la que haigan descansao¹⁸⁵⁵
 dimpués

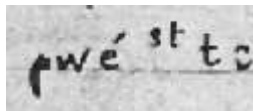
1851 Pedralba:

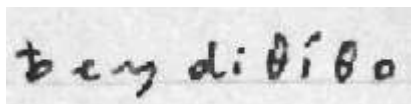
1852 Godelleta (1934):

1853 Dolores:

1854 Tuéjar (1958):

1855 Teresa de Viver:

- Azuébar después qu'haigan descansáu
 Ademuz ensé
 de que haigan descansáu (espontáneo)
 después
 Tuéjar después qu'haigan descansao
 en siendo que
 Marines cuándo haigan descansáu
 Caudete de^hpué^h qu'haigan de^hcansáo¹⁸⁵⁶
 Pedralba cuándo haigan descansáu
 Godellea ensé que descansen
 en descansar
 ensé que haigan descansáu
 Dos Aguas cuándo haigan descansáu
 después¹⁸⁵⁷ (pero no se diría en esta frase)
 Teresa de C. cuando haigan de^hcansáu^{o1858}
 hayan
 Anna cuándo haigan descansáu
 Monforte de^spués de haber de^scansáu
 cuando haigan de^scansáu
 Dolores dimpué^h que haigan de^hcansáu

331 Fué por avena

- Castillo de V. jue por abena
 Fanzara jue por abena
 Teresa de V. jue por cebada
 Azuébar jue a por abena
 Ademuz fue a por abena
 jue (caduco)
 Tuéjar fue a por abena
 (casi nadie dice <jue>)
 Marines jue a por abena
 Caudete fue¹⁸⁵⁹ a por abena

¹⁸⁵⁶ Caudete:

¹⁸⁵⁷ Dos Aguas:

¹⁸⁵⁸ Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁵⁹ Caudete:

- Pedralba jue a por abena
 Godelleta φ ue¹⁸⁶⁰ a por abena
 Dos Aguas jue a por abena
 Teresa de C. φ ue¹⁸⁶¹ a por abena
 Anna va ir por avena
 Monforte (j)ue por abena
 Dolores f φ ue por abena (<f φ >¹⁸⁶² con mucha fricación bilabial)

332 Fuimos a la feria

- Castillo de V. juimos a la feria
 Fanzara juimos a feria
 Teresa de V. juimos a la feria
 Azuébar juimos a la feria
 Ademuz fuimos a la feria
 juimos
 Tuéjar fuimos a la feria
 juimos
 Marines juimos a la φ eria
 Caudete φ uimos¹⁸⁶³ a la φ eria¹⁸⁶⁴

¹⁸⁶⁰ Godelleta (1934):

¹⁸⁶¹ Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁶² Dolores:

¹⁸⁶³ Caudete:

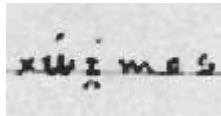
¹⁸⁶⁴ Caudete:

Pedralba	juïmos ¹⁸⁶⁵ a la φferia
Godelleta	φuimos ¹⁸⁶⁶ a la φferia
Dos Aguas	juimos a la playa
Teresa de C.	φfuimos a la φferia ¹⁸⁶⁷
Anna	vamos ir a la fira
Monforte	(j)u imos ¹⁸⁶⁸ a la feria
Dolores	fφimo(s) ¹⁸⁶⁹ a la feria

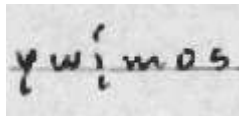
333 Fueron al río

Castillo de V.	jueron al río
Fanzara	jueron al río
Teresa de V.	jueron al río
Azuébar	jueron al río
Ademuz	fueron al río
	jueron
Tuéjar	fueron al río
	jueron
Marines	jueron al río ¹⁸⁷⁰
Caudete	φueron ¹⁸⁷¹ al río

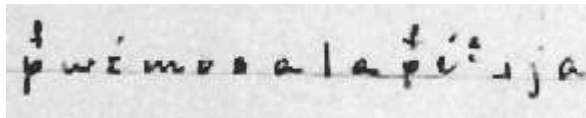
1865 Pedralba:

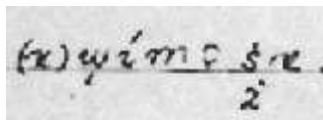
1866 Godelleta (1934):

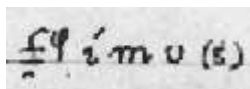
1867 Teresa de Cofrentes:

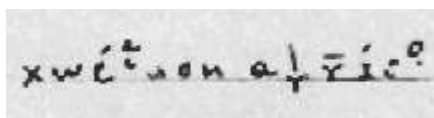
1868 Monforte:

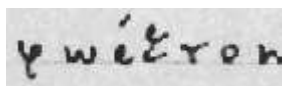
1869 Dolores:

1870 Marines:

1871 Caudete:

- Pedralba jueron a^(lr) río¹⁸⁷²
 Godelleta φueron¹⁸⁷³ al río
 Dos Aguas juero al^r río¹⁸⁷⁴
 Teresa de C. φ^ofueron al^r río¹⁸⁷⁵
 Anna van ir al río
 Monforte (j)ueron al río
 Dolores f^oueron a(l) río

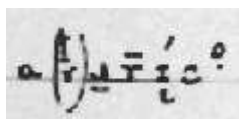
334 Esperan que vayamos

- Castillo de V. esperan que bayamos
 Fanzara esperan que nozzotros bayamos
 Teresa de V. esperan que bayamos
 Azuébar esperan que nosotros bayamos
 Ademuz esperan que bayamos
 Tuéjar esperan que bayamos
 Marines esperan que bayamos
 Caudete e^hperan que bayamos
 Pedralba esperan que ba^(v)amos
 Godelleta esperan que bayamos
 Dos Aguas esperan que bayamos
 Teresa de C. e^hperan que bayamo^s
 Anna esperan que vaigamos
 Monforte e^speran que bayamo(s)
 Dolores (e)^hperan que bayamo^(s)

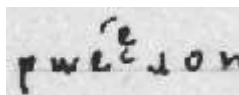
335 Nos verá cuando vengamos

- Castillo de V. nor verá cuándo bengamos
 Fanzara nos verá cuándo bengamos
 Teresa de V. no^r verá cuándo bengamos
 Azuébar nos verá cuándo bengamos
 Ademuz nos verá.n cuando bengamos
 Tuéjar nos verá cuando bengamos
 Marines nos verá.n la hora que bengamos (= cuando)
 Caudete no^o verá cuándo bolbamos

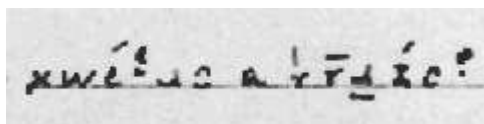
¹⁸⁷² Pedralba:

¹⁸⁷³ Godelleta (1934):

¹⁸⁷⁴ Dos Aguas:

¹⁸⁷⁵ Teresa de Cofrentes:

- Pedralba los berá cuando bengamos
 Godelleta nos berá cuando bengamos
 Dos Aguas nos berá cuándo bengamos
 Teresa de C. no^o berá¹⁸⁷⁶ cuando bengamos
 Anna los verá cuando nozzotros tornemos
 Monforte lo^s berá cuando bengamo(s)
 Dolores noⁱ verá¹⁸⁷⁷ cuando bengamo(s)

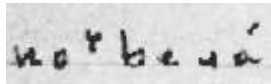
336 ¿Sois parientes del alcalde?

- Castillo de V. sois pariénte^r del alcalde
 Fanzara sois parientes del alcalde
 Teresa de V. sũis pariénte^r del alcalde
 Azuébar sois parientes del alcalde
 Ademuz sũis parientes del alcalde
 Tuéjar sois parientes del alcalde
 Marines sois parientes del alcalde
 Caudete soi^h pariénte^r del alcalde
 Pedralba sois parientes del alcalde
 Godelleta sois parientes del alcalde
 (los antiguos dicen <seis>)
 Dos Aguas sois parientes del alcalde
 Teresa de C. soi^h pariénte^r del alcalde
 seis¹⁸⁷⁸
 Anna sois parientes del arcalde
 Monforte soi(s) pariente^s del alcalde
 Dolores soi^h pariénte^(r) del alcalde

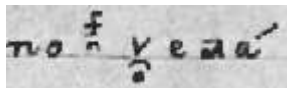
337 Tú y yo somos amigos

- Castillo de V. yoĩ tú somos amigos
 Fanzara yoĩ tú semos amigos
 Teresa de V. yoĩ tú semos amigos
 Azuébar yoĩ tú semos amigos
 Ademuz yo y tú semos amigos
 yu ĩ tú (en pronunciación rápida)
 Tuéjar yo y tú semos amigos
 Marines yo y tú semos amigos
 somos (es lo que dicen ya casi todos)
 Caudete yo y tú semos amigos (insiste en la distinción entre *semos* y *sois*)

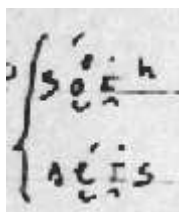
¹⁸⁷⁶ Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁷⁷ Dolores:

¹⁸⁷⁸ Teresa de Cofrentes:

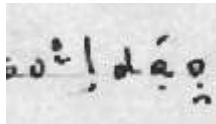

- Pedralba yo y tú somos amigos
 Godelleta yo y tú semos amigos
 Dos Aguas yo y tú semos amigos
 Teresa de C. yo y tú semos amigo^s
 Anna yo y tú somos amigos
 Monforte yo y tú somo(s) amigo(s)
 Dolores yo y tú semo(s) amigo^(s)

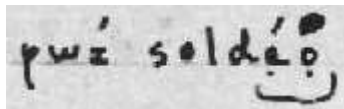
338 Fuí soldado en África

- Castillo de V. jui soldáu en África
 Fanzara jui soldáu al África
 Teresa de V. jui soldao¹⁸⁷⁹ en África
 Azuébar yo jui soldáu a l'África
 Ademuz fui soldáu en África
 fi (espontáneo)
 jui (caduco)
 Tuéjar fui soldáu en África
 Marines jui soldáu a l'África
 Caudete φui soldao¹⁸⁸⁰ d'África
 Pedralba jui soldáu¹⁸⁸¹ en l'África
 Godelleta φfui¹⁸⁸² soldáu¹⁸⁸³ en África
 Dos Aguas jui soldáu en l'África
 Teresa de C. φfui soldáu^o en África
 Anna (yo) va ser soldáu¹⁸⁸⁴ al África

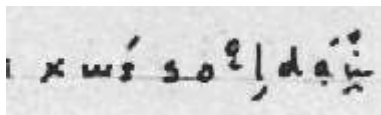
¹⁸⁷⁹ Teresa de Viver:

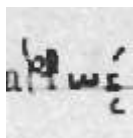
¹⁸⁸⁰ Caudete:

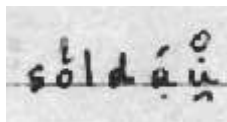
¹⁸⁸¹ Pedralba:

¹⁸⁸² Godelleta (1934):

¹⁸⁸³ Godelleta (1934):

¹⁸⁸⁴ Anna (1934):

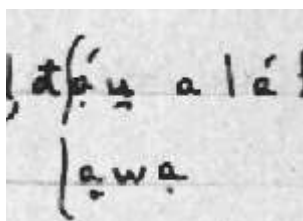
Monforte (j)ui soldáu en el África
 Dolores f^{oi} soldáu en África
 f^{ui}

339 Cuando seas estudiante

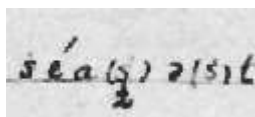
Castillo de V. cuándo seas estudiante
 Fanzara cuándo seas estudiante
 Teresa de V. cuándo seas estudiante
 Azuébar cuándo seas estudiante
 Ademuz cuando seas grande
 Tuéjar cuando seas más grande
 Marines cuándo seas estudiante
 Caudete cuándo seas e^htudiante
 Pedralba cuándo seas estudiante
 Godelleta cuándo seas estudiante
 Dos Aguas cuando seas estudiante
 Teresa de C. cuándo seas e^htudiante
 Anna cuándo seas estudiante
 Monforte cuando seas¹⁸⁸⁵ e(s)tudiante
 Dolores cuando sea^s e^{sh}tudiante¹⁸⁸⁶

340 No se veía por causa del humo

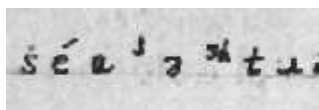
Castillo de V. no se bía por culpa del humo
 Fanzara no se bía a cauzza del humo
 Teresa de V. no se bía por causa del humo
 Azuébar no se bía del humo
 Ademuz no bía po el humo (espontáneo)
 no se bía por el humo (más cuidadoso)
 Tuéjar no bía gota de tanto humo
 Marines no se bía por muncho humo (rechazan *por causa, a causa, por mor, etc.*)
 Caudete no se bía del humo
 por causa
 Pedralba no se bía a causa del humo (pero emplean muy poco este giro)
 Godelleta no se bía por causa del humo
 Dos Aguas no se bedía por causa del humo
 Teresa de C. no se beía
 Anna no se vía por cauzza del humo
 Monforte no se beía por el humo

¹⁸⁸⁵ Monforte:

¹⁸⁸⁶ Dolores:

Dolores no se beía por cuasa del humo

341 Os vais a caer

- Castillo de V. ur bais a caer
 Fanzara bais a caé (no es reflexivo)
 se bais a labá la cara
 Teresa de V. u' bais a caer
 Azuébar se bais a caer
 os (los jóvenes dicen)
 Ademuz s'us^s bais a caír¹⁸⁸⁷
 Tuéjar s'us bais a caír
 Marines s'us bais a caer
 Caudete lo^o bais¹⁸⁸⁸ a caer
 Pedralba los bais a lisiar
 Godelleta us bais¹⁸⁸⁹ a caer
 Dos Aguas us bais a cáer¹⁸⁹⁰
 Teresa de C. o^o bais a caer
 su^o bais
 Anna los vais a caer (vosotros)
 Monforte lo^s bajr a caer¹⁸⁹¹
 Dolores se bai(s) a caer

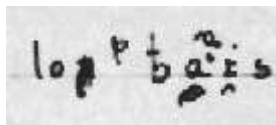
342 Os han engañado

- Castillo de V. us han engañáu
 Fanzara los han engañáu
 Teresa de V. us han engañao
 Azuébar os han engañáu
 Ademuz s'us han engañáu
 Tuéjar s'us han engañáu
 Marines s'us han engañáu

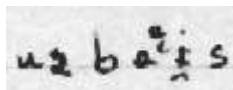
1887 Ademuz:

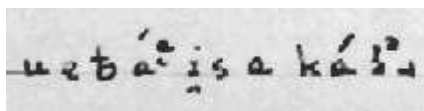
1888 Caudete:

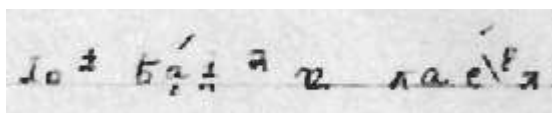
1889 Godelleta (1934):

1890 Dos Aguas:

1891 Monforte:

- Caudete los han engañao
 Pedralba los han engañáu^{o1892}
 Godolleta os han engañao
 Dos Aguas us han engañáu
 Teresa de C. s'us han engañao^{u1893}
 Anna los han engañáu (a vosotros)
 Monforte los han¹⁸⁹⁴ engañáu
 Dolores lo(s) han engañáu

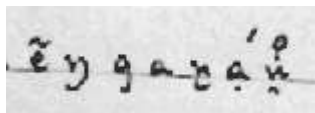
343 ¿Os queréis callar?

- Castillo de V. se queréis callar
 Fanzara se queréis callá
 Teresa de V. us querís callar
 Azuébar os queréis callar (pero casi nunca es reflexivo)
 Ademuz s'us querís callar
 Tuéjar us querís callar
 Marines s'us queréis callar
 Caudete lo^h queréi^h callar
 Pedralba queréis callar
 Godolleta os queréis callar
 Dos Aguas us queréis callar
 Teresa de C. s'u^h querís callar
 Anna los queréis callar (vosotros)
 Monforte lo^s querí^(s) callar
 Dolores queréi^h callarse

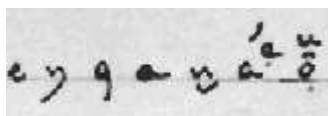
344 ¡Arrodillaos!

- Castillo de V. arrodillase
 Fanzara arrodillase
 Teresa de V. arrodillarus
 Azuébar arrodillase
 Ademuz arrodillarus
 Tuéjar arrodillarus
 Marines arrodillase
 Caudete arrodillaros
 Pedralba arrodillase
 Godolleta arrodillarus^{us1895}

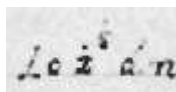
¹⁸⁹² Pedralba:

¹⁸⁹³ Teresa de Cofrentes:

¹⁸⁹⁴ Monforte:

¹⁸⁹⁵ Godolleta (1934):

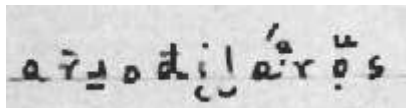
- Dos Aguas arrodillarus
 Teresa de C. arrodillarus
 Anna rodilla(r)se (vosotros)
 Monforte arrü(i)lla(r)se¹⁸⁹⁶
 Dolores arrodillarse

345 Bebeos este vaso de aguardiente

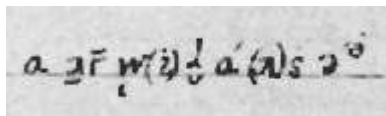
- Castillo de V. bebese este baso d'a(g)uardiente
 Fanzara bebese este god d'a⁹uardiente
 Teresa de V. beberus este baso d'aguardiente
 Azuébar bebese ese baso d'a⁹uardiente
 Ademuz beberus esas copas d'aguardiente
 Tuéjar beberus ese baso d'aguardiente
 Marines bebese ese baso d'aguardiente
 Caudete beberos e^{hte} baso d'a(g)uárdiént¹⁸⁹⁷
 Pedralba bebese este baso d'aguardiente
 Godelleta beberus este baso d'a⁽⁹⁾uardiente
 Dos Aguas beberus ese baso d'a(g)uardiente (sin <i>)
 Teresa de C. beberus e^{hte} baso d'a(g)uardiente
 Anna beve(r)se ese god d'auardient (los más antiguos decían <beversendé>)
 Monforte bebe(r)se e^{ste} baso de a⁹uardiente
 Dolores bebe(r)se e^{hte} baso de a⁽⁹⁾uardiente (a veces una sola e)¹⁸⁹⁸

346 Deme usted un pañuelo

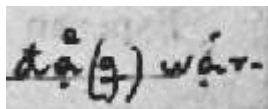
- Castillo de V. me dé usté un mocador
 Fanzara deame¹⁸⁹⁹ ese mocadó
 Teresa de V. me dé usté el mocador

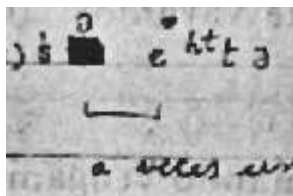
¹⁸⁹⁶ Monforte:

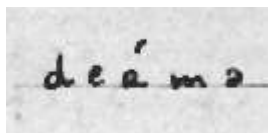
¹⁸⁹⁷ Caudete:

¹⁸⁹⁸ Dolores:

¹⁸⁹⁹ Fanzara:

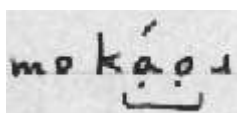

Azuébar	usté me dea el mocador
Ademuz	déme usté un mocador
Tuéjar	déme.l mocaor
Marines	déme usté el mocador
Caudete	déme u ^{ht} té.l pañuelo
Pedralba	me dé usté un mocaorico
Godellela	dém(e) usté el moca ^d or
Dos Aguas	déame usté el mocosero
Teresa de C.	déme el mocáor ¹⁹⁰⁰
Anna	usté me dé un mocaor
Monforte	dame usté (u)n pañuelo ¹⁹⁰¹
Dolores	déme u ^{ht} (éü)n pañuelo ¹⁹⁰² -n moquero

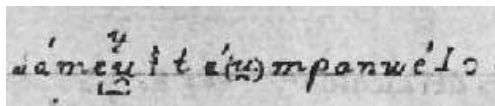
347 Póngase usted el sombrero

Castillo de V.	póngase el sombrero
Fanzara	póngase usté el sombrero
Teresa de V.	póngase usté el sombrero
Azuébar	póngase usté el sombrero
Ademuz	póngase usté ese sombrero
Tuéjar	póngase.l sombrero
Marines	póngase el sombrero
Caudete	pongáse u ^{ht} té.l sombrero
Pedralba	póngase usté el sombrero
Godellela	póngase el sombrero
Dos Aguas	póngase usté el sombrero
Teresa de C.	póngase el sombrero
Anna	póngase usté el sombrero
Monforte	póngase (u) st té:l sombrero ¹⁹⁰³
Dolores	póngas(eü) ^{ht} té: l sombrero ¹⁹⁰⁴

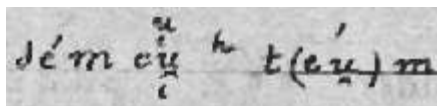
¹⁹⁰⁰ Teresa de Cofrentes:

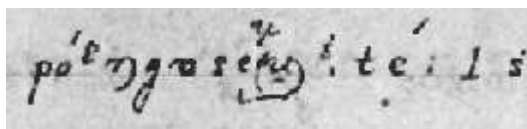
¹⁹⁰¹ Monforte:

¹⁹⁰² Dolores:

¹⁹⁰³ Monforte:

¹⁹⁰⁴ Dolores:

348 Se me cayó del bolsillo

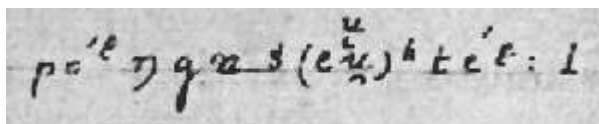
- Castillo de V. me se cayó de la borchaca
 Fanzara me se cayó de la burchaca
 Teresa de V. me se cayó de la bolchaca
 Azuébar me se cayó de la bolchaca
 Ademuz me se cayó del bolsillo
 Tuéjar me se cayó del bolsillo
 Marines me se cayó de la bolchaca del bolsillo
 Caudete me se cayó del bolsillo
 Pedralba me se ca^(y)ó de la bolchaca
 Godelleta me se cayó de la bolchaca
 Dos Aguas me se cayó de la bulchaca
 Teresa de C. me se cayó de la bolchaca
 Anna me se va caer de la buchaca
 Monforte me se cayó del bolsillo
 Dolores me se cayó del bo(l)sillo

349 ¿Se te calmó el dolor?

- Castillo de V. te se calmó el dolor
 Fanzara te se calmó el mal (<dolor> es palabra nueva que los viejos desconocen)
 Teresa de V. te se calmó el mal (<dolor> es palabra nueva)
 Azuébar te se pasó el mal
 Ademuz te se ha pasáu la cabeza
 Tuéjar te se ha pasáu.l dolor de cabeza
 Marines te se calmó el dolor de cabeza
 Caudete te se calmó el dolor
 Pedralba te se ha pasáu el dolor
 Godelleta te se pasó el dolor
 quitó
 Dos Aguas te s'ha.libiáu el dolor
 s'ha calmáu
 Teresa de C. te se calmó el dolor
 Anna te se va calmar el mal ([de cabeza])
 dolor (es palabra nueva)
 Monforte te se calmó el dolor
 Dolores te se quitó el dolor
 te se.nc(a)lmó

350 A Miguel le cogieron preso

- Castillo de V. a Miguel lo cogieron preso
 agarraron
 Fanzara a Miguel lo cogieron prezzo
 Teresa de V. a Miguel lo cogieron preso
 Azuébar a Miguel lo cogieron preso
 Ademuz Miguel lo cogieron preso
 (lo)
 Tuéjar a Miguel lo cogieron preso
 (lo)
 Marines a Miguel lo agarraron preso
 Caudete a Miguel lo cogieron preso

- Pedralba a Miguel lo agarraron preso
Godelleta a Miguel lo cogieron preso
Dos Aguas a Miguel lo llebaron preso
cogieron
Teresa de C. a Miguel lo cogieron preso
Anna a Miguel lo van agarrar prezzo
Monforte a Miguel lo cogieron preso (que hace tiempo que pasó)
Dolores a Migue(l) lo han cogio preso

351 Le llevaron a la cárcel

- Castillo de V. lo llebaron a la cárcel
Fanzara lo llebaron a la cárcel
Teresa de V. lo llebaron a la cárcel
Azuébar lo llebaron a la cárcel
Ademuz lo llebaron a la cárcel
(lo)
Tuéjar se lo llebaron a la cárcel
(lo)
Marines lo llebaron a la cárcel
Caudete lo llebaron a la cárcel
Pedralba lo llebaron a la cárcel
Godelleta lo llebaron a presilio
Dos Aguas lo llebaron a la cárcel
Teresa de C. lo llebaron a la cárcel
Anna lo van llevar a la cárcel (es palabra nueva)
prezzón
Monforte lo llebaron a la cárse(l)
Dolores lo llebaron a la cárse(l)

352 Al padre le vieron llorando

- Castillo de V. al pare lo bieron llorando
Fanzara el pare lo bieron llorando
Teresa de V. al padre lo bieron llorando
Azuébar al pare lo bieron llorando
Ademuz al padre lo bieron llorando
(lo)
Tuéjar al padre lo bieron llorar
Marines al pare lo bieron llorando
Caudete al padre lo bieron llorando
Pedralba al pare lo bieron llorar
Godelleta al padre lo bieron llorando
Dos Aguas al pare lo bieron llorando
Teresa de C. al padre lo bieron llorando
Anna al pare lo van ver llorando
Monforte al padre lo bieron llorando
Dolores al padre lo bieron llorando

353 A los niños les socorrieron los vecinos

- Castillo de V. a los chicos los socorrieron los becinos
Fanzara a los chicos los socorrieron los bezzinos
Teresa de V. a los chicos los socorrieron los becinos
Azuébar a los chicos los socorrieron los besinos
Ademuz lo^s muchachos lo recogieron los becinos
(los)
Tuéjar los muchachos los cogieron los becinos
(los)

- Marines a los niños¹⁹⁰⁵ los socorrieron los becinos
 Caudete a lo^h chico^l lo socorrieron¹⁹⁰⁶ lo^o becinos
 Pedralba a los niños los socorrieron los becinos
 Godelleta a los chicos¹⁹⁰⁷ los socorrieron lo(s) besinos
 Dos Aguas a los niños los socorrieron los becinos
 Teresa de C. a lo^h niño^l lo^o¹⁹⁰⁸ becino^l los¹⁹⁰⁹ socorrieron
 Anna a los niños los vezzinos los van arreplegar
 niños (lo dicen muchos)
 Monforte a lo^s niño^s lo socorrieron lo^(s) besino(s)
 Dolores a lo^h niño^{hl} lo socorrieron¹⁹¹⁰ lo^{fo} vesino(s)¹⁹¹¹

354 Me pidieron que les ayudase

- Castillo de V. me pidieron que les ayudara
 Fanzara me pidieron que les ayudara
 Teresa de V. me pidieron que les ayudara¹⁹¹²
 Azuébar me pidieron que les aduyara

1905 Marines:

1906 Caudete:

1907 Godelleta (1934):

1908 Teresa de Cofrentes:

1909 Teresa de Cofrentes:

1910 Dolores:

1911 Dolores:

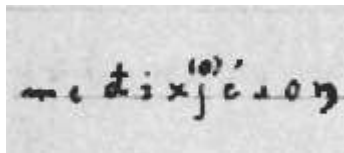
1912 Teresa de Viver:

- Ademuz me dijieron¹⁹¹³ que les ayudara (<i> semisorda)¹⁹¹⁴
(les)
 Tuéjar me dijieron que les ayudara
 Marines me pidieron que lezz ayudara¹⁹¹⁵
 Caudete me pidieron que les ayudara
 Pedralba me pidieron que les a'yudara
 Godelleta me pidieron que les ayudara (coinciden todos los sujetos)
 Dos Aguas los becinos me pidieron que les ayudara
 Teresa de C. me pidieron que les ayudara
 Anna me van pedir que lis ayudara
 Monforte me dijieron que les ayudara¹⁹¹⁶
 Dolores me dijieron que le(s) ayudara

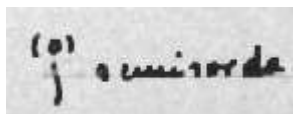
355 Al enfermo hay que cuidarle

- Castillo de V. al enfermo cal cūidalo
(*enfermo* es palabra nueva)
(*cal* por *es preciso* lo dicen todos)
 Fanzara al malo hay que cūidalo (<enfermo> es palabra nueva)
 Teresa de V. al enfermo hay que cūidalo
 Azuébar al malo hay que cuĩdarlo
 Ademuz al enfermo hay que cuĩdalo
(lo)
 Tuéjar al enfermo hay que cūidalo
(lo)
 Marines al enfermo hay que cuĩdalo
 Caudete al enϕermo hay que cūidiarlo¹⁹¹⁷

¹⁹¹³ Ademuz:

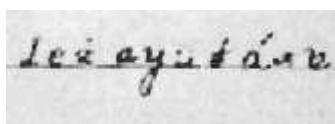
¹⁹¹⁴ Ademuz:

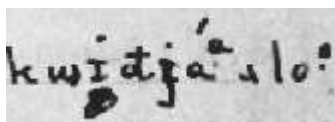
¹⁹¹⁵ Marines:

¹⁹¹⁶ Monforte:

¹⁹¹⁷ Caudete:

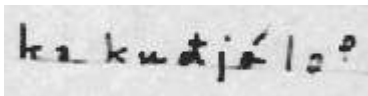

- Pedralba al en^ofermo hay que cudíalo¹⁹¹⁸
 Godelleta al en^ofermo¹⁹¹⁹ hay que cūidíarlo¹⁹²⁰
 Dos Aguas al en^ofermo hay que cudíalo
 Teresa de C. al en^ofermo hay que cūidallo¹⁹²¹
 cūidíarlo¹⁹²²
 Anna al enfermo hay que cudíarlo
 Monforte al enfermo hay que cūidíarlo
 Dolores al enfermo hay que cūidarlo

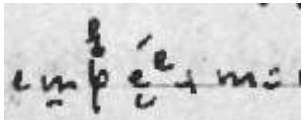
356 Al niño le pusieron un vestido

- Castillo de V. al chico le pusieron una ropa nueva
 (*vestido* es palabra moderna que apenas se usa)
 Fanzara al chico le puzzieron un bestiü
 Teresa de V. al chico le pusieron un bestido
 Azuébar al chico le pusieron un bestido
 Ademuz al muchacho le pusieron un traje
 (le)
 Tuéjar al muchacho le pusieron un traje nuevo
 Marines al niño¹⁹²³ le pusieron un traje
 Caudete al niño le pusimos un be^htío
 Pedralba al niño le pusieron un bestido
 Godelleta a un niño le pusieron un bestido (a veces <bestío>)
 Dos Aguas al niño le pusieron un bestío

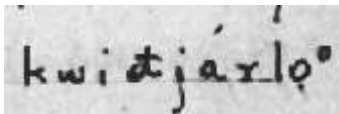
¹⁹¹⁸ Pedralba:

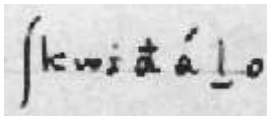
¹⁹¹⁹ Godelleta (1934):

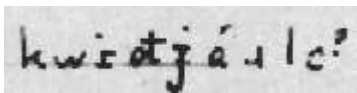
¹⁹²⁰ Godelleta (1934):

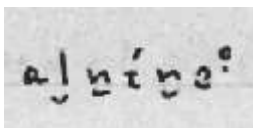
¹⁹²¹ Teresa de Cofrentes:

¹⁹²² Teresa de Cofrentes:

¹⁹²³ Marines:

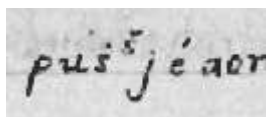

- Teresa de C. al niño le ponieron un be^htío
 Anna al niño li van poner un vestido (pero en vez de *niño* generalmente dicen <chiquet>)
 Monforte al niño le pus^{i(x)}ieron¹⁹²⁴ un bi^stío
 Dolores a(l) niño le pusieron un besttío¹⁹²⁵

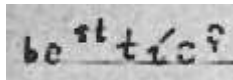
357 Tráete los candiles para echarles aceite

- Castillo de V. traime los candiles p'a poneles aceite
 Fanzara trae los candiles p'a echales azzeite
 Teresa de V. trae¹⁹²⁶ los candiles p'a echales aceite
 Azuébar trae los candiles p'a echar([les])¹⁹²⁷ aseite
 Ademuz traí los candiles p'a ýchales azaite¹⁹²⁸
 (les)
 Tuéjar traí los candiles p'a echales azaite¹⁹²⁹
 Marines tráete los candiles p'a echales aceite
 Caudete tráete lo^h candile^h p'a echarles aceite
 Pedralba trae los candiles p'a echales aceite
 Godelleta trae los candiles p'a echarles asaite
 Dos Aguas tráete los candiles p'a echales aceite
 Teresa de C. trae lo^h candiles p'a echalles aceite
 echarles
 Anna trae los candiles p'a ponerlis azzeite
 Monforte tráete lo^s candile(s) p'a (e)charle(s) aseite
 Dolores trá(e)te lo^h candile^h p'a echa(r)le(s) aseite (a veces <|>)¹⁹³⁰

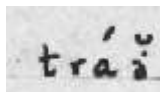
¹⁹²⁴ Monforte:

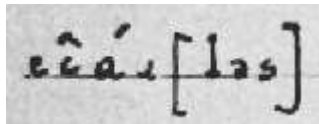
¹⁹²⁵ Dolores:

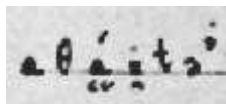
¹⁹²⁶ Teresa de Viver:

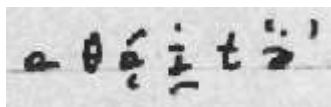
¹⁹²⁷ Azuébar:

¹⁹²⁸ Ademuz:

¹⁹²⁹ Tuéjar (1958):

¹⁹³⁰ Dolores:

358 El pan se le ha repartido a los pobres

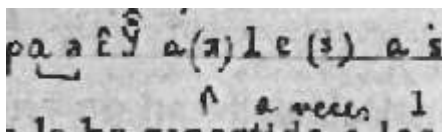
- Castillo de V. el pan se le ha repartido a los pobres
- Fanzara el pan se les ha repartiú a los pobres
- Teresa de V. se le ha repartío a los pobres el pan
- Azuébar el pan se les han repartido a los pobres
- Ademuz el pan se le ha repartido a los pobres (le)
- Tuéjar el pan se l'han repartío a los pobres
- Marines el pan se les han repartido a los pobres
- Caudete el pan lo han repartío a lo^h pobres
- Pedralba el pan se le ha repartido a los pobres
- Godellela el pan s'ha repartí^{do} a los pobres
- Dos Aguas el pan s'ha repartío a los pobres
- Teresa de C. el pan se le ha repartío a lo^h pobres
- Anna el pan s'ha repartido a los povres (no obstante la generalidad de los jóvenes dicen)
- Monforte el pan se l'ha repartío a lo^s pobre(s)
- Dolores e(l) pan se le ha repartío a lo^h pobr(e)^(s)

359 A la madre no le dieron la limosna

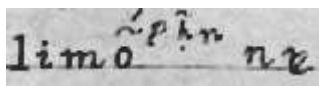
- Castillo de V. a la mare no le dieron la limorna la llegó
- Fanzara a la mare no le dieron la limosna
- Teresa de V. a la madre no daron la limosna
- Azuébar a la mare no le daron la limosna
- Ademuz a la madre no le dieron la limosna (le)
- Tuéjar a la madre no le dieron la limosna
- Marines a la mare no le dieron la limosna
- Caudete a la madre no la dieron la limo^hna
- Pedralba a la mare no le dieron la limosna
- Godellela a la madre no le dieron la limosna
- Dos Aguas a la mare no le dieron la limosna
- Teresa de C. a la madre no le dieron la limo^hna
- Anna a la mare no li van dar limosna
- Monforte a la madre no le dieron la limo^sna
- Dolores a la madre no le dieron la limo^hna¹⁹³¹

360 Aquella desgracia le costó a ella la vida

- Castillo de V. aquella dergracia le costó la bida la muerte
- Fanzara aquella desgrasia le costó a ella la muerte
- Teresa de V. aquella desgracia le costó a ella la bida
- Azuébar aquella desgrasia le costó la muerte
- Ademuz aquella desgracia le costó la bida (le)

¹⁹³¹ Dolores:

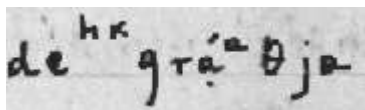

- Tuéjar aquella desgracia le costó la bida
- Marines aquella desgracia le costó morir
- Caudete aquella de^{hi}gracia¹⁹³² le co^{ht}ó la bida
- Pedralba aquella desgracia le costó la bida
- Godelleta aquella desgracia le costó a ella la muerte
- Dos Aguas aquella desgracia le costó la bida
- Teresa de C. aquella de^{hg}gracia¹⁹³³ le co^{ht}ó la bida
- Anna aquella desgracia li va costar la vida
- Monforte aquella de^sgracia le costó a ella la bida
- Dolores aquella de^{h(j)}rasia¹⁹³⁴ le co^{sh}tó a ella la bida¹⁹³⁵

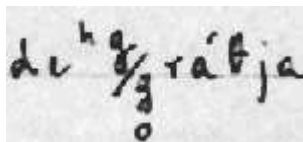
361 A las hermanas les enviaron unas cartas

- Castillo de V. a las hermanas ler mandaron unas cartas
- Fanzara a las hermanas les mandaron unas cartas
- Teresa de V. a las hermanas les mandaron unas cartas
- Azuébar a las hermanas les mandaron unas cartas
- Ademuz a las hermanas les mandaron unas cartas
(les)
- Tuéjar a las hermanas le mandaron unas cartas (insiste en *le*)¹⁹³⁶
- Marines a las hermanas les embiaron unas cartas
- Caudete a las hermána^l le^h mandaron¹⁹³⁷ una^h cartas

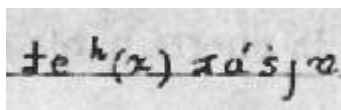
¹⁹³² Caudete:

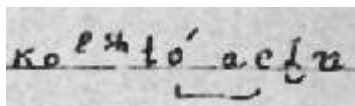
¹⁹³³ Teresa de Cofrentes:

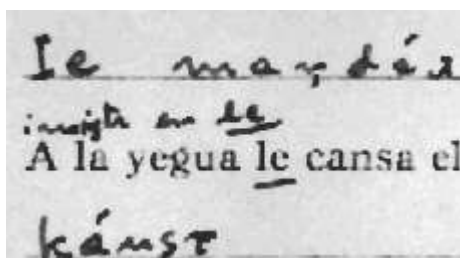
¹⁹³⁴ Dolores:

¹⁹³⁵ Dolores:

¹⁹³⁶ Tuéjar (1958):

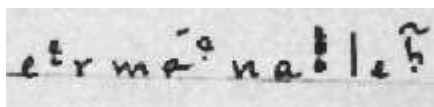

¹⁹³⁷ Caudete:

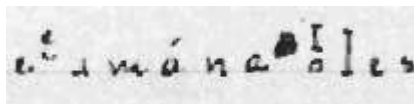
- Pedralba
 Godelleta a las hermanas les mandaron carta
 Dos Aguas a las hermanas les mandaron unas cartas
 Teresa de C. a las hermana^l les¹⁹³⁸ embiaron una^h carta^s
 Anna a las hermanas lis van envi-ar unas cartas
 <ya>¹⁹³⁹
 Monforte a las herman(a)(s)¹⁹⁴⁰ le(s) mandaron carta(s)
 Dolores a las hermana^{hl} le¹⁹⁴¹ mandaron una^h carta^(s)¹⁹⁴²

362 A la yegua le cansa el trabajo

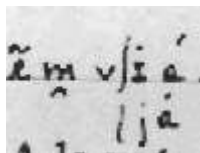
- Castillo de V. a la ye^gua la cansa el trabajo
 Fanzara a la ye^gua la cansa el trabajo
 Teresa de V. a la yegua la cansa el trabajo
 Azuébar a la ye^gua le cansa el trabajo
 Ademuz a la yegua le cansa el trabajo
 (le)
 Tuéjar a la yegua.l trabajo le cansa
 Marines a la yegua la cansa el trabajo
 Caudete a la yegua le cansa el trabajo
 Pedralba a la ye^(g)ua le cansa el trabajo¹⁹⁴³
 Godelleta a la e(g)ua la cansa el trabajo
 Dos Aguas a la ye(g)ua le cansa el trabajo¹⁹⁴⁴

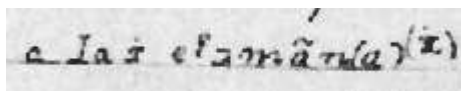
¹⁹³⁸ Teresa de Cofrentes:

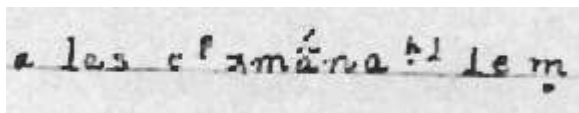
¹⁹³⁹ Anna (1934):

¹⁹⁴⁰ Monforte:

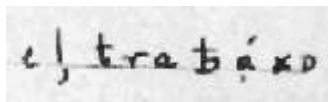

¹⁹⁴¹ Dolores:

¹⁹⁴² Dolores:

¹⁹⁴³ Pedralba:

¹⁹⁴⁴ Dos Aguas:

Teresa de C. a la yegua le cansa el trabajo
 Anna a la yeua li cansa (e)l trabajo
 Monforte a la yegua le cansa el trebajo
 Dolores a la yegua le cansa el trabajo

363 La desuncen para no cansarla

Castillo de V. la desjuñen p'a no cansala
 Fanzara la deschuñen p'a descansala
 Teresa de V. la desuncen p'a no cansala
 Azuébar la desunsen p'a no cansarla
 Ademuz la desuncen por no cansala
 Tuéjar la desuncen p'a no cansala
 Marines la deslluncen¹⁹⁴⁵ p'a no cansala
 Caudete la desenganchan p'a no cansarla
 Pedralba la desuncen p'a no cansala
 Godelleta la desunsen para no cansarla
 Dos Aguas la desuncen p'a no cansala
 Teresa de C. la desuncen p'a no cansalla
 cansarla
 Anna la dezzonzzen p'a no cansarla
 Monforte la dezzenganchan¹⁹⁴⁶ por no cansarla
 Dolores la desanganchan por no cansarla (pero cfr. 44, sin *n*; después dice esta forma
 sin *n* y la mantiene sin *n*)
 la desunsin¹⁹⁴⁷

364 Siéntense ustedes

Castillo de V. s'asienten ustés
 Fanzara séntense ustés
 Teresa de V. séntense ustés
 Azuébar ustedes se sienten
 séntense ustedes (pero se va perdiendo)
 Ademuz séntesen ustedes (sí)
 Tuéjar siéntensen ustés
 Marines senténse ustés
 Caudete sientesén u^{ht}és
 Pedralba séntense ustés
 ustedes (es la forma más general)

¹⁹⁴⁵ Marines:

¹⁹⁴⁶ Monforte:

¹⁹⁴⁷ Dolores:

- Godolleta** siéntense ustés
(tomen una silla y <se sienten ustés>)
- Dos Aguas** s'asienten ustés
aséntese usté (a uno solo)
- Teresa de C.** siéntesen u^htés
Anna asiéntense ustés
- Monforte** asiéntase u^{sté}:(s)¹⁹⁴⁸
se asienten u^{sté}:(s)
- Dolores** siéntense u^{hté}:(s)¹⁹⁴⁹

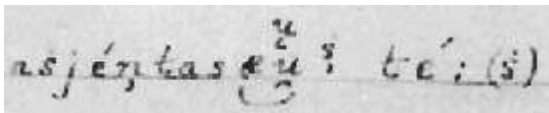
365 No quieren abrigarse

- Castillo de V.** no quieren abrigase
Fanzara no quien tapase
- Teresa de V.** no quien tapase
Azuébar no quieren tapase
Ademuz no quieren abrigásen
Tuéjar no quien taparsen
Marines no quieren tapase
Caudete no quieren abrigásen
Pedralba
- Godolleta** no quieren taparse
quien (en pronunciación rápida)
- Dos Aguas** no quïen taparse
abrigarse (no se suele decir)
- Teresa de C.** no quieren abrigásen¹⁹⁵⁰
Anna no quieren abriga(r)se
Monforte no quieren abriga(r)se
Dolores no quieren abriga(r)se

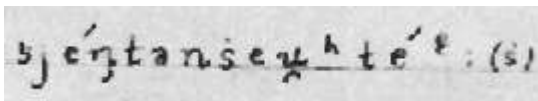
366 Se castigó a los ladrones

- Castillo de V.** se castigaron a dor ladrones
Fanzara se castigó a cuatro ladrones
- Teresa de V.** se castigaron a dos ladrones
Azuébar se castigaron a dos ladrones
Ademuz se castigaron los ladrones
Tuéjar se castigaron los ladrones
Marines se castigaron a dos ladrones
Caudete se ca^htigaron a lo' ladrones¹⁹⁵¹

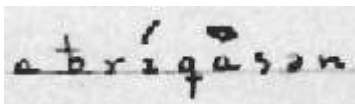
¹⁹⁴⁸ Monforte:

¹⁹⁴⁹ Dolores:

¹⁹⁵⁰ Teresa de Cofrentes:

¹⁹⁵¹ Caudete:

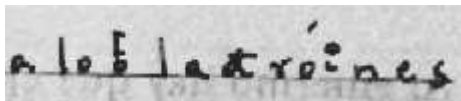
- Pedralba se castigaron dos ladrones
 Godellela se castigaron a los ladrones
 Dos Aguas se castigaron dos ladrones
 Teresa de C. se ca^htigaron a lo^l ladrones¹⁹⁵²
 Anna se van castigar dos ladrones
 Monforte se ca^stigó a lo^{sl} ladrone(s)¹⁹⁵³
 Dolores se ca^{sh}tigaron lo^{ll} ladrone(s)¹⁹⁵⁴
 se ca^{sh}tigó a lo^l ladrone(s)¹⁹⁵⁵

367 Se cortaron treinta pinos

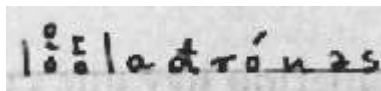
- Castillo de V. se cortaron treinta pinos
 Fanzara se cortaron treinta pinos
 Teresa de V. se cortaron treinta pinos
 Azuébar se cortaron treinta pinos
 Ademuz se cortaron treinta pinos
 Tuéjar se cortaron treinta pinos
 Marines se cortaron treinta pinos
 Caudete se cortaron treinta pinos
 Pedralba se cortaron treinta pinos
 Godellela se cortaron tre(i)nta pinos
 Dos Aguas se cortaron treinta pinos
 Teresa de C. se cortaron treinta pinos
 Anna se van cortar treinta pinos
 Monforte se cortaron treinta pino(s) (sin <i>)
 Dolores se cortaron treinta pino(s)

368 Se necesitan obreros

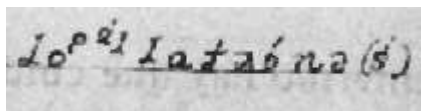
- Castillo de V. se necesitan jornaleros
 obrero (es el albañil exclusivamente)
 Fanzara se nesesitan peones
 Teresa de V. se necesitan pñones (<obrero> es el albañil únicamente)
 Azuébar se nesesitan trabajadores (<obreros> son los albañiles solamente)
 Ademuz se necesitan obreros

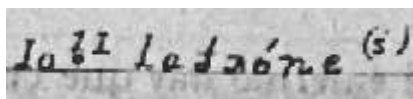
¹⁹⁵² Teresa de Cofrentes:

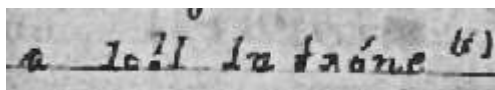
¹⁹⁵³ Monforte:

¹⁹⁵⁴ Dolores:

¹⁹⁵⁵ Dolores:

Tuéjar	se necesitan trabajador ^s
Marines	se necesitan hombres
Caudete	se necesitan obreros
Pedralba	se nesecitan peones ¹⁹⁵⁶ (coinciden todos en <nesecitar>)
Godelleta	se nesecitan jornaleros
Dos Aguas	se necesitan obreros
Teresa de C.	se necesitan obreros
Anna	se nesecitan peones obrerros
Monforte	se cesitan obrero(s) nesecitan (otros dos)
Dolores	se nesecitan jornaleros

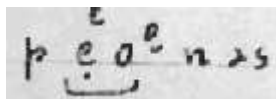
369 Se venden patatas

Castillo de V.	se benden patatas
Fanzara	se benden cradillas
Teresa de V.	se benden criadillas
Azuébar	se benden criadillas
Ademuz	se benden patatas
Tuéjar	se benden patatas
Marines	se benden cradadillas
Caudete	se benden do ^h patatas
Pedralba	se benden criadillas
Godelleta	se benden criguillas
Dos Aguas	se benden patatas
Teresa de C.	se benden crillas
Anna	se venden queraíllas
Monforte	se benden crilla(s)
Dolores	se benden patata(s) -n creílla(s)

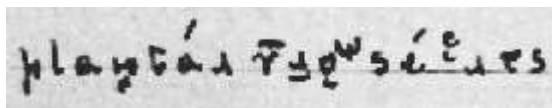
370 En el huerto se podían plantar rosales

Castillo de V.	en el güerto se podían plantar roseros
Fanzara	en el güerto se podían plantá rozzeros
Teresa de V.	en el güerto se podían plantar rosales
Azuébar	en el güerto se podían plantar rosales
Ademuz	en el güerto se podían plantar rosales
Tuéjar	en el güerto se podían plantar rosales
Marines	en el güerto se podían plantar roseras ¹⁹⁵⁷
Caudete	en el huerto se podían plantar rosales
Pedralba	en el huerto se podían plantar rosales
Godelleta	en el huer se ¹⁹⁵⁸ podía plantar roseros

¹⁹⁵⁶ Pedralba:

¹⁹⁵⁷ Marines:

¹⁹⁵⁸ Godelleta (1934):

- Dos Aguas en el huerto se podían plantar rosaleros
 Teresa de C. en el huerto se podían plantar rosales
 Anna en el huerto se podían plantar rozzeros
 Monforte en el güerto se podían planta(r) rosale(s)
 Dolores en el güerto se podrían plantar rosale(s)

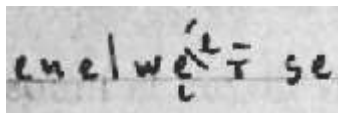
371 En la puerta había cuatro almendros

- Castillo de V. en la puerta había cuatro almendoleros
 Fanzara a la puerta del güerto habían cuatro armendoleros (<armendola> = almendra)
 Teresa de V. en la puerta había cuatro armendoleros
 Azuébar en la puerta habían cuatro almendoleros
 Ademuz en la puerta.bía cuatro almendros
 Tuéjar en la puerta.bían cuatro almendros
 Marines en la puerta habían cuatro armendoleros
 Caudete en la puerta había cuatro almendros
 Pedralba en la puerta habían cuatro armendoleros
 Godelleta en la puerta había cuatro almendros
 Dos Aguas en la puerta había cuatro almendroneros
 Teresa de C. en la puerta había cuatro almendros^s
 Anna en la puerta havia cuatro almendrerros (comparado con 366 no vacila en ningún caso)
 Monforte e(n) na puerta.bían¹⁹⁵⁹ cuatro almendro(s)
 Dolores en la puerta habían cuatro almendros

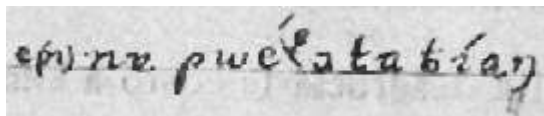
372 Hacía cinco meses que había muerto

- Castillo de V. hacía cinco meses que s'había muerto
 Fanzara hazzía sinco mezzes que s'había muerto
 Teresa de V. hacía cinco meses que s'había muerto
 Azuébar hasía sinco meses que s'había muerto
 Ademuz hacía cinco meses que había muerto
 Tuéjar hacía cinco meses qu'había muerto
 Marines hacía cinco meses que s'había muerto
 Caudete hacía cinco mese^h que se había muerto
 Pedralba hacía cinco meses que s'había muerto
 Godelleta hasía sinco meses que se había muerto
 Dos Aguas hacía cinco meses que s'había muerto
 Teresa de C. hacía cinco mese^h que se había muerto
 Anna hazzía sinco mezzes que va morir
 Monforte había sinco¹⁹⁶⁰ mese^s que había muerto
 Dolores hasía sinco mese^h que había muerto

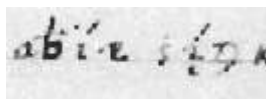
373 El invierno pasado hubo muchas lluvias

¹⁹⁵⁹ Monforte:

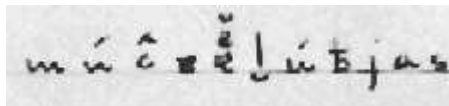

¹⁹⁶⁰ Monforte:

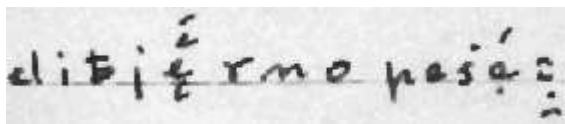

- Castillo de V. el imbierno pasáu hubo muchas llubias¹⁹⁶¹
 Fanzara el imbierno pasáu habieron muchas llubias
 Teresa de V. el imbierno pasao hubo munchas llubias
 Azuébar el imbierno pasáu hubieron muchas llubias
 Ademuz el imbierno pasáu hubieron muchas enfermedades
 Tuéjar el ibierno pasao¹⁹⁶² hubieron munchas llubias
 Marines el imbierno pasáu hubieron munchas llubias
 Caudete el imbierno pasao hubo mucha^{hh} llubias¹⁹⁶³
 muncha
 Pedralba el imbierno pasáu hubieron munchas llubias¹⁹⁶⁴
 Godelleta el imbierno pasao^{u1965} hubieron munchas llubias
 Dos Aguas el imbierno pasáu hubo muchas llubias¹⁹⁶⁶
 Teresa de C. el imbierno pasao^{u1967} hubo mucha^s llubias¹⁹⁶⁸

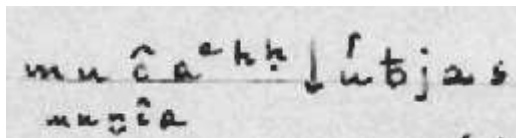
¹⁹⁶¹ Castillo de Villamalefa:

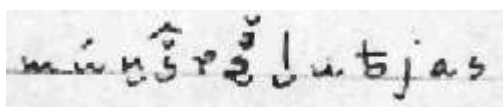
¹⁹⁶² Tuéjar (1958):

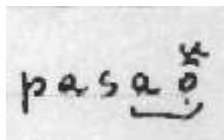
¹⁹⁶³ Caudete:

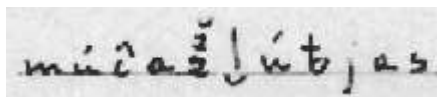
¹⁹⁶⁴ Pedralba:

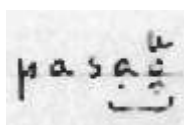
¹⁹⁶⁵ Godelleta (1934):

¹⁹⁶⁶ Dos Aguas:

¹⁹⁶⁷ Teresa de Cofrentes:

¹⁹⁶⁸ Teresa de Cofrentes:

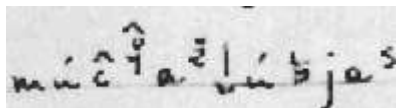
- Anna el invierno pasáu va haver muchas llubias¹⁹⁶⁹
 Monforte el imbierno pasáu hubieroⁿ muncha^{sh} llubia(s)¹⁹⁷⁰
 Dolores el imbierno pasáu hubieron muncha^h llubia(s)¹⁹⁷¹

374 Hace tres años que no lo veo

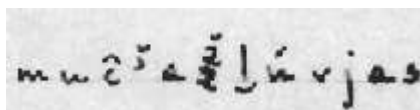
- Castillo de V. hace tres años que yo no lo beo
 Fanzara hazze tres años que no l'ha bisto
 lo beo (no lo dicen)
 Teresa de V. hace tres años que no lo he bisto
 Azuébar hase tres años que no le ha bisto
 Ademuz hace tres años que no lo he bisto
 Tuéjar hace tres años que no lo he bisto
 Marines hace tres años que no lo he bisto
 Caudete hace tres año^h que lo beo
 Pedralba hace tres años que no l'hai bisto
 Godelleta hase tres años que no lo hai bisto
 Dos Aguas hace tres años que no l'hai bisto (sería loísta)
 Teresa de C. hace tres año^h que no lo he bi^hto
 Anna hazze tres años que no l'ha visto (en este caso es loísta)
 Monforte hai tre(s) año^s¹⁹⁷² que no lo he bisto
 Dolores hase tres año^h que no lo he bi^hto¹⁹⁷³

375 Ayer volví temprano

- Castillo de V. ayer golbí temprano
 Fanzara ayé bine pronto (rechaza *temprano*)
 Teresa de V. ayer golbí temprano

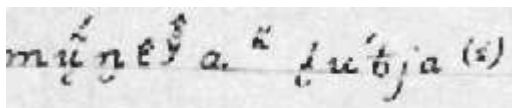
¹⁹⁶⁹ Anna (1934):

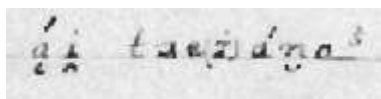
¹⁹⁷⁰ Monforte:

¹⁹⁷¹ Dolores:

¹⁹⁷² Monforte:

¹⁹⁷³ Dolores:

Azuébar	ayer bine temprano bolbí
Ademuz	ayer bine temprano bolbí
Tuéjar	ayer golbí temprano
Marines	ayer bine temprano
Caudete	ayer bolbí temprano
Pedralba	ayer bine temprano
Godellela	ayer bine temprano
Dos Aguas	ayer golbí temprano
Teresa de C. Anna	ayer bolbí temprano ayer va venir temprano
Monforte	ayer bolbí temprano
Dolores	ayer bolbí temprano

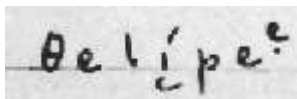
376 Anoche llegó Felipe

Castillo de V.	anoche allegó Jelipe allegar (= llegar)
Fanzara	anoche bino Jelipe allegó (lo dicen muy poco)
Teresa de V.	anoche llegó Jelipe
Azuébar	anoche bino Jelipe allegó
Ademuz	anoche llegó Jelipe (hoy todos <Felipe>)
Tuéjar	anoche llegó Jelipe
Marines	anoche llegó ^φ Felipe
Caudete	anoche llegó Celipe ¹⁹⁷⁴
Pedralba	anoche llegó Jelipe
Godellela	anoche llegó ^φ Felipe
Dos Aguas	anoche llegó φelipe
Teresa de C. Anna	anoche llegó φelipe anoche va allegar Felipe
Monforte	anoche allegó Felipe
Dolores	anoche llegó F ^φ elipe

377 Anteanoche vinieron los mozos

Castillo de V.	enterdanoche binieron lor mozos
Fanzara	entesdanoche binieron los mosos
Teresa de V.	ante ^r danoche binieron cuatro mozos
Azuébar	después d'anoche binieron los mosos
Ademuz	antenoche binieron los mozos
Tuéjar	antenoche binieron los mozos
Marines	anterdanoche llegaron los mozos
Caudete	antenoche binieron lo ^h mozos
Pedralba	anterdanoche binieron los mozos
Godellela	antanoche binieron los mosos
Dos Aguas	antenoche binieron los mozos
Teresa de C.	antenoche bnieron ¹⁹⁷⁵ lo ^h mozos

¹⁹⁷⁴ Caudete:

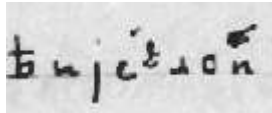

¹⁹⁷⁵ Teresa de Cofrentes:

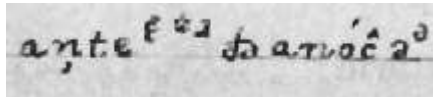
- Anna despuesd'anoche van venir los mosos (pero más general <fadrins>
 Monforte ante^{sr} de anoche¹⁹⁷⁶ binieron lo^s moso(s)
 Dolores anteanoche binieron lo^h moso(s) (no <m>¹⁹⁷⁷)

378 He bailado toda esta tarde

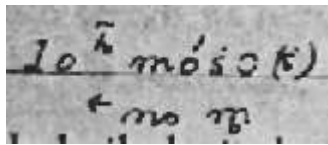
- Castillo de V. yo ha beiláu toda la tarde
 Fanzara ha bailáu toa la tarde
 Teresa de V. he bailao toa la tarde
 Azuébar ha bailáu^{o1978} toda la tarde
 Ademuz he bailáu toa la tarde
 Tuéjar he bailáu toa la tarde
 Marines ha bailáu toda la tarde
 Caudete hèi bailao¹⁹⁷⁹ toa la tarde
 Pedralba hai bailáu to la tarde
 Godelleta hai bailáu^{o1980} to(d)a la tarde (más enérgico <tarde>¹⁹⁸¹)
 Dos Aguas hai beiláu toa¹⁹⁸² la tarde

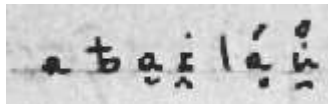
1976 Monforte:

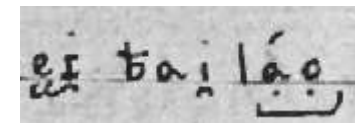
1977 Dolores:

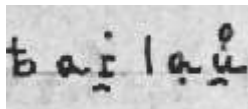
1978 Azuébar:

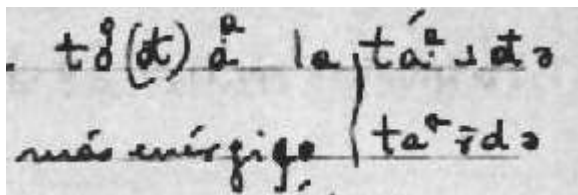
1979 Caudete:

1980 Godelleta (1934):

1981 Godelleta (1934):

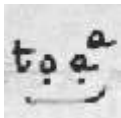

1982 Dos Aguas:

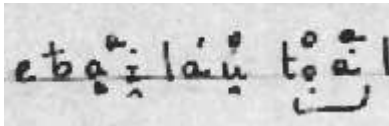
- Teresa de C. he bailáu^o toa¹⁹⁸³ la tarde
 Anna ha balláu to la tarde
 Monforte he bailáu toa la tarde
 Dolores he bailáu toa la tarde

379 Hoy ha hecho viento todo el día

- Castillo de V. hoy ha hecho biento todo.l día
 Fanzara hoy ha hecho aire to.l día
 Teresa de V. hoy ha hecho aire too el día
 Azuébar hoy ha hecho aire todo (e)l día
 Ademuz hoy ha hicho aire to el día
 Tuéjar hoy ha hecho biento to el día
 Marines hoy ha hecho biento todo el día
 Caudete hoy ha hecho biento too el día
 Pedralba hoy ha hicho¹⁹⁸⁴ aire to.l día
 Godellea hoy ha hecho¹⁹⁸⁵ aire to(d)o el día
 biento
 Dos Aguas hoy ha hecho biento to.l día
 Teresa de C. hoy ha hecho biento too el día
 Anna hoy ha hecho aire to.l día
 Monforte hoy ha hecho biento to:l día
 Dolores hoy ha echo¹⁹⁸⁶ biento to el¹⁹⁸⁷ día (a veces el acento dudoso sobre <ó> y <é>)

1983 Teresa de Cofrentes:

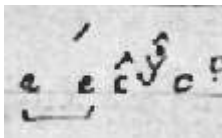
1984 Pedralba:

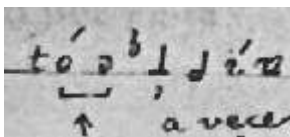
1985 Godellea (1934):

1986 Dolores:

1987 Dolores:

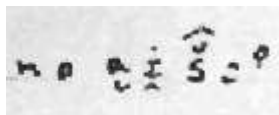
380 Este verano no ha hecho calor

Castillo de V.	este berano no ha hecho calor
Fanzara	este berano no ha hecho caló
Teresa de V.	este berano no ha hecho calor
Azuébar	este berano no ha hecho calor
Ademuz	este berano no ha hicho calor
Tuéjar	este berano no ha hecho calor
Marines	este berano no ha hecho calor
Caudete	e ^h te berano no ha hecho calor
Pedralba	este berano no ha hicho ¹⁹⁸⁸ calor
Godolleta	este berano no ha hecho ¹⁹⁸⁹ calor
Dos Aguas	este berano no ha hecho calor
Teresa de C.	e ^h te berano no ha hecho calor
Anna	este verano no ha hecho calor
Monforte	e ^s te berano no ha hecho ¹⁹⁹⁰ calor
Dolores	e ^h te berano no ha hecho ¹⁹⁹¹ calor

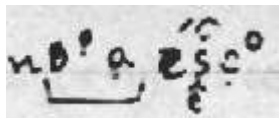
381 Esta noche hemos bajado tarde

Castillo de V.	esta noche hámor bajáu tarde
Fanzara	esta noche hamos bajáu tarde
Teresa de V.	esta noche hémo ^o bajao tarde
Azuébar	esta noche hamos bajáu tarde
Ademuz	esta noche hemos bajáu tarde
Tuéjar	ayer bajemos ¹⁹⁹² tarde
Marines	esta noche hamos bajáu tarde
Caudete	e ^h ta noche hímo ^o bajao tarde
Pedralba	esta noche hámor bajáu tarde
Godolleta	esta noche hamos bajáu ^(o) ¹⁹⁹³ tarde

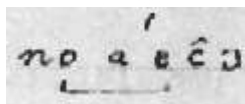
1988 Pedralba:

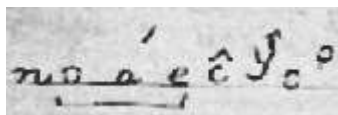
1989 Godolleta (1934):

1990 Monforte:

1991 Dolores:

1992 Tuéjar (1958):

- Dos Aguas esta noche hamos bajáu tarde
 Teresa de C. e^hta noche hamo^o bajao^u1994 tarde
 Anna esta noche hamos abajáu tarde
 Monforte e^sta noche hemo^(s) ab(a)jáu¹⁹⁹⁵ tarde
 Dolores e^hta noche hémo^f vajáu¹⁹⁹⁶ tarde (nos.)
 haif vajáu¹⁹⁹⁷ (vos.)

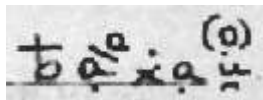
382 Ayer han salido los pastores

- Castillo de V. los pastores salieron ayer
 Fanzara ayé salieron los pastores
 Teresa de V. los pastores salieron ayer
 Azuébar los pastores salieron ayer
 Ademuz ayer salieron los pastores
 Tuéjar ayer salieron los pastores
 Marines ayer salieron los pastores
 Caudete ayer han salío lo^h pa^htores
 Pedralba ayer salieron los pastores
 Godelleta ayer salieron los pastores
 Dos Aguas ayer salieron los pastores
 esta tarde han salío
 Teresa de C. ayer salieron lo^h pa^htores^s
 Anna ayer van salir los pastores
 Monforte ayer salieron lo^s pastore(s)
 Dolores ayer salieron lo^h pastore(s)

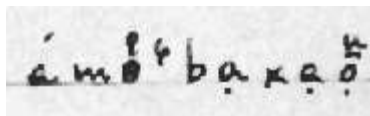
383 Anteayer ha nevado bastante

- Castillo de V. enterdayer nebo pró

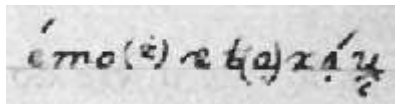
1993 Godelleta (1934):

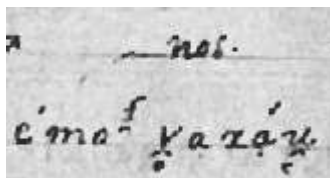
1994 Teresa de Cofrentes:

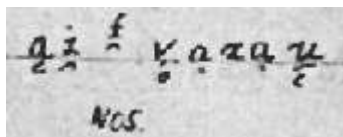
1995 Monforte:

1996 Dolores:

1997 Dolores:

Fanzara	entesdayé ñebó prou
Teresa de V.	ante ^r dayer nebó pró
Azuébar	después d'ayer nebó prou ¹⁹⁹⁸
Ademuz	antiyer nebó bastante
Tuéjar	antier nebó bastante
Marines	anterdayer nebó bastante
Caudete	antiyer nebó ba ^{ht} tante
Pedralba	anterdayer nebó mucho
Godolleta	anteayer nebó mucho
Dos Aguas	antier nebó prou ¹⁹⁹⁹
Teresa de C.	antiyer nebó ba ^{ht} tante
Anna	despuesd'ayer va nevar mucho (hoy <ñeva>; compárese con 100)
Monforte	ante ^s dayer nebó ba ^s tante
Dolores	anteayer nebó ba ^{ht} tante

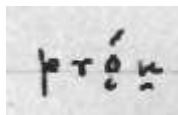
384 ¿Has barrido ya?

Castillo de V.	har barrido ya
Fanzara	has barríu ya
Teresa de V.	ha ^f barrío ya
Azuébar	has barrido ya
Ademuz	ya.s barrío (espontáneo)
Tuéjar	ya.s barrío
Marines	has barrido ya
Caudete	ha ^o barrío ya que no ha ^o barrío aún
Pedralba	has barrido ya
Godolleta	has barrido
Dos Aguas	has barrío ya
Teresa de C.	ha ^o barrío ya
Anna	has agranáu ya
Monforte	ha ^s barrío ya
Dolores	ha ^f (f)arrío ²⁰⁰⁰ ya

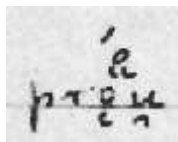
385 ¿A qué hora has llegado?

Castillo de V.	a qué hora has llegáu ²⁰⁰¹
----------------	---------------------------------------

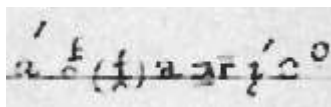
1998 Azuébar:

1999 Dos Aguas:

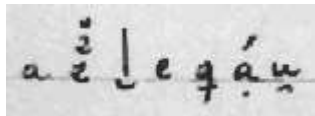

2000 Dolores:

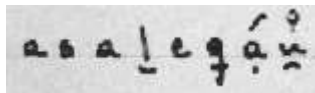

2001 Castillo de Villamalefa:

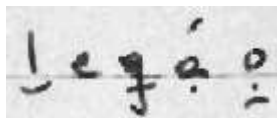
Fanzara	a qué hora has beníú
Teresa de V.	a qué hora has benío
Azuébar	a qué hora has benido has allegáu ²⁰⁰²
Ademuz	a quí hora.s benido (insiste en pronunciar la <d>)
Tuéjar	a qué hora.s llegao ²⁰⁰³
Marines	a qué hora has benido
Caudete	a qué hora ha ^{hh} llegao ²⁰⁰⁴
Pedralba	a qué hora ²⁰⁰⁵ has benido
Godolleta	a qué hora has benío
Dos Aguas	a qué hora has benío
Teresa de C.	a qué hora ha ^o benío
Anna	a qué hòrò ²⁰⁰⁶ has venío
Monforte	a qué hora has allegáu ²⁰⁰⁷
Dolores	a qué hora ^h llegáu ²⁰⁰⁸ (de momento) ²⁰⁰⁹

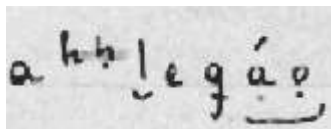
2002 Azuébar:

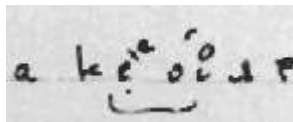
2003 Tuéjar (1958):

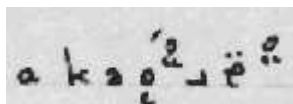
2004 Caudete:

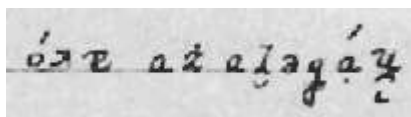
2005 Pedralba:

2006 Anna (1934):

2007 Monforte:

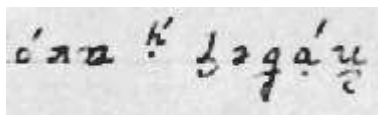
2008 Dolores:

386 Si tuviera dinero lo compraría

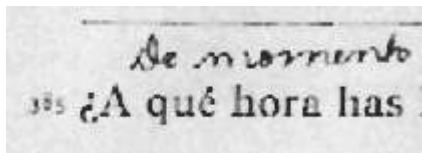
- Castillo de V. si yo tubiera dinero lo compraría
tubiese (lo dicen algunos, pero menos)
- Fanzara si yo tubiera dinero lo compraría
- Teresa de V. si tubiera dinero lo compraría
- Azuébar si yo tubiera dinero lo compraría
- Ademuz si tubiera dineros lo compraría
- Tuéjar si tubíá dinero lo compraría
- Marines si yo tubiera dinero lo compraría
- Caudete si tubiera dinero lo compraría
- Pedralba si tubiera dinero lo compraría (pero lo más general: <lo mercaría>)
- Godelleta si yo tubiera dinero lo compraría
- Dos Aguas si yo tubiera dinero lo mercaría
- Teresa de C. si yo tubiera dinero lo compraría
- Anna si yo tuviera dinero lo mercaría (pero otros también dicen <lo cromparía>)
- Monforte si^(x)2010 tubiera dinero lo compraría
- Dolores si tubiera dinero lo compraría

387 Si estudiase aprendería

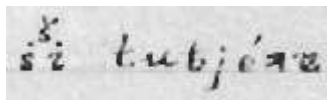
- Castillo de V. si él estudiara aprendería
estudiase (lo dicen menos)
- Fanzara si estudiara aprendería
- Teresa de V. si estudiara aprendería
- Azuébar si estudiara aprendería
- Ademuz si estudiara.prendería
- Tuéjar si estudiara.prendería.lgo
- Marines si estudiara s'enseñaría
- Caudete si él e^htudiara aprendería
- Pedralba si estudiara aprendería
- Godelleta si estudiara aprendería
- Dos Aguas si él estudiara aprendería
- Teresa de C. si e^htudiara aprendería
- Anna si estudiara s'enseñaría
a.²⁰¹¹

2009 Dolores:

2010 Monforte:

2011 Anna (1934):

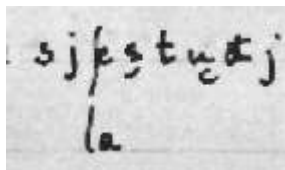
Monforte s^{i(x)}2012 estudiara aprendería
 Dolores s(i) estudiara aprendería

388 Si pudiera la mataría

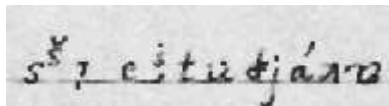
- Castillo de V. si pudiera la mataría
pudiese (lo dicen menos)
- Fanzara si pudiera la mataría
- Teresa de V. si pudiera la mataría
- Azuébar si pudiera la mataría
- Ademuz si pudiera la mataría
- Tuéjar si pudiera la mataba
- Marines si pudiera la mataría
- Caudete si pudiera la mataría
- Pedralba si yo pudiera la mataría
- Godelleta si pudiera la mataría
- Dos Aguas si pudiera la mataría
- Teresa de C. si pudiera la mataría
- Anna si pudiera la mataría
- Monforte s^{i(x)}2013 pudiera la mataba
- Dolores si pudiera la mataba (rechaza el condicional)

389 Yo quisiera ser rico

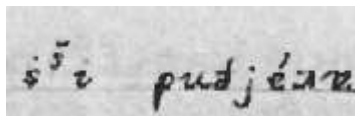
- Castillo de V. yo quisiera estar rico
querría ser (lo dicen menos)
- Fanzara yo quisiera está rico
- Teresa de V. yo quisiera ser rico
- Azuébar yo quisiera estar rico
- Ademuz yo quisiera ser rico
- Tuéjar yo quisiera ser rico
- Marines yo querría ser rico
- Caudete yo quería ser rico (con r simple)
quisiera
- Pedralba yo quisiera ser rico
- Godelleta yo quisiera ser rico
- Dos Aguas yo querría ser rico
- Teresa de C. yo quisiera ser rico
- Anna yo quisiera ser rico
- Monforte yo quis^{i(x)}iera²⁰¹⁴ ser rico

2012 Monforte:

2013 Monforte:

2014 Monforte:

Dolores yo quisiera ser rico

390 Ojalá lloviese

- Castillo de V. ojala²⁰¹⁵ llubiera
llubiese
- Fanzara ojala que llobiera
- Teresa de V. aojala²⁰¹⁶ llubiera
- Azuébar ojala llubiera
- Ademuz siquiera llobiera
- Tuéjar siquiá²⁰¹⁷ llubiera
- Marines ojala llubiera
- Caudete ojalá llobiera
- Pedralba ojala llubiera
- Godolleta ojala llubiera
- Dos Aguas ojala llubiera
- Teresa de C. ójala llobiera
- Anna ajuala²⁰¹⁸ lluvia
- Monforte ojala llubiera
- Dolores aojálay²⁰¹⁹ llubiera

391 Venga lo que viniere

- Castillo de V. venga lo que venga
- Fanzara venga lo que venga
- Teresa de V. venga lo que venga
- Azuébar venga lo que venga
- Ademuz venga lo que venga
- Tuéjar venga lo que venga
- Marines venga lo que venga

²⁰¹⁵ Castillo de Villamalefa:

²⁰¹⁶ Teresa de Viver:

²⁰¹⁷ Tuéjar (1958):

²⁰¹⁸ Anna (1934):

²⁰¹⁹ Dolores:

- Caudete benga lo que benga
 Pedralba benga lo que benga
 Godelleta benga lo que benga
 Dos Aguas benga lo que benga
 Teresa de C. benga lo que biniera (va perdiéndose, pero lo dijeron espontáneamente)
 quisiera
 Anna venga lo que venga
 Monforte benga lo que benga
 Dolores benga lo que benga

392 Diga lo que dijere no le creeremos

- Castillo de V. diga lo que diga no lo creeremos
 Fanzara diga lo que diga no se lo creeremos
 Teresa de V. diga lo que diga no lo creeremos
 Azuébar diga lo que diga no lo creeremos
 Ademuz diga lo que diga no lo creeremos
 Tuéjar diga lo que diga no lo creemos
 Marines diga lo que quiera no le creeremos
 Caudete diga lo que diga no lo creemos
 Pedralba diga lo que diga no lo creeremos
 Godelleta diga lo que quiera que no le creemos
 Dos Aguas diga lo que diga no lo creeremos
 Teresa de C. diga lo que dijera no lo creeremo^{hs2020}
 Anna diga lo que diga no le creemos
 Monforte diga lo que diga no lo creemo(s)
 creeremo(s)
 Dolores diga lo que quiera pero no lo creemo^(s)

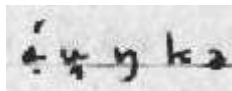
393 Aunque haga frío saldré

- Castillo de V. aunque²⁰²¹ haga frío saldré
 Fanzara aunque²⁰²² haga frío saldré
 Teresa de V. aunque²⁰²³ haga frío saldré
 Azuébar enque haga frío²⁰²⁴ saldré

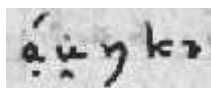
²⁰²⁰ Teresa de Cofrentes:

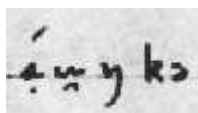
²⁰²¹ Castillo de Villamalefa:

²⁰²² Fanzara:

²⁰²³ Teresa de Viver:

²⁰²⁴ Azuébar:

Ademuz	aunque ²⁰²⁵	haga frío saldré
Tuéjar	añque ²⁰²⁶	haga frío saldré
Marines	áunque ²⁰²⁷	haga φfrío saldré
Caudete	aunque ²⁰²⁸	haga saldré
Pedralba	áunque ²⁰²⁹	haga φfrío saldré
Godolleta	aunque ²⁰³⁰	haga φfrío yo saldré
Dos Aguas	áunqu(e) ²⁰³¹	haga φfrío saldré
Teresa de C.	aunque ²⁰³²	haga φfrío saldré
Anna	encá que	haga frío saldré
Monforte	enque ²⁰³³	haga frío saldré

²⁰²⁵ Ademuz:

²⁰²⁶ Tuéjar (1958):

²⁰²⁷ Marines:

²⁰²⁸ Caudete:

²⁰²⁹ Pedralba:

²⁰³⁰ Godolleta (1934):

²⁰³¹ Dos Aguas:

²⁰³² Teresa de Cofrentes:

Dolores aunque²⁰³⁴ haga frío saldré

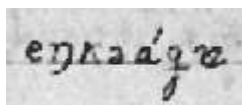
394 Siembra para que coma su familia

- Castillo de V. siembra p'a que coma su familia
- Fanzara siembra p'a que coma su familia
- Teresa de V. siembra p'a que coma su familia
- Azuébar siembra p'a que coma su familia
- Ademuz siembra p'a que coma la familia
- Tuéjar siembra p'a que coma su familia
- Marines sembra p'a que coma su ^φfamilia
- Caudete siembra p'a que coma su ^familia²⁰³⁵
- Pedralba siembra p'a que coma su ^φfamilia
- Godolleta siembra p'a que coma su ^φfamilia
- Dos Aguas siembra p'a que coma su ^φamilia
- Teresa de C. siembra p'a que coma su ^φfamilia
- Anna sembra p'a que coma la familia
- Monforte s^{i(x)}iembra²⁰³⁶ p'a que coma su familia
- Dolores siembra p'a que coma su familia

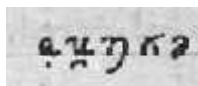
395 Desde que nació no vi cosa igual

- Castillo de V. de que ha nacido no ha bisto una cosa igual
nací
- Fanzara de qu'ha nazzíu que no ha bisto cozza como ésta (nazzíu / una cozza igual)
- Teresa de V. desde que nació no he bisto cosa como ésta
- Azuébar desde que nasí que no ha bisto cosa ([como ésta])
igual
- Ademuz desde que nació no he bisto una cosa como ésta
- Tuéjar desde que nació no he bisto una cosa igual
- Marines dende que nació no ha bisto cosa igual
- Caudete derde que nació no hei bi^hto una cosa igual
- Pedralba dende que nació no hai bisto una cosa i(g)ual
- Godolleta dende que²⁰³⁷ nasí no hai bisto tal cosa

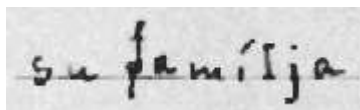
²⁰³³ Monforte:

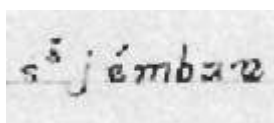
²⁰³⁴ Dolores:

²⁰³⁵ Caudete:

²⁰³⁶ Monforte:

²⁰³⁷ Godolleta (1934):

- Dos Aguas énde que nací²⁰³⁸ no hei bisto cosa igual
 Teresa de C. ende que²⁰³⁹ nací no he bi^hto otra cosa igual
 Anna desde que va naser no ha visto una cozza iual
 Monforte di(s)de que nasí no he bi^sto una cosa semejante
 -a igual²⁰⁴⁰
 Dolores derde que nasí no he bi^{sh}to²⁰⁴¹ semejante cosa

396 Cuanto más siegues, mejor

- Castillo de V. contra más siegues mejor
 Fanzara contra más segues mejó
 Teresa de V. contra más siegues mejor
 Azuébar contra más siegues mejor
 Ademuz mentris más siegues mejor
 Tuéjar contra más siegues mejor
 Marines contra más segues mejor
 Caudete cuánto más segues mejor
 Pedralba contra más siegues mejor
 Godellea contra más segues mejor
 Dos Aguas contra más siegues mejor
 Teresa de C. cuánto más segue^h mejor
 Anna contra más segues mejor
 Monforte cuanto má(s) s^{i(x)}iegue(s) me-
 -e(s) mejor²⁰⁴²

2038 Dos Aguas:

2039 Teresa de Cofrentes:

2040 Monforte:

2041 Dolores:

2042 Monforte:

Dolores cuanti^o má^s siegue^{sh} mejor²⁰⁴³

397 Este vino no me gusta por lo agrio

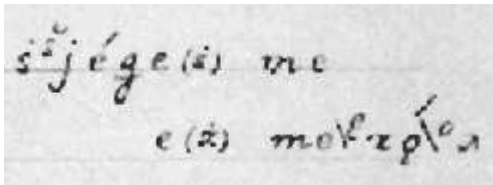
- Castillo de V. este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Fanzara este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Teresa de V. este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Azuébar este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Ademuz
 Tuéjar este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Marines este bino no me gusta por lo agro
 Caudete e^hte bino no me gu^hta por lo agrio
 Pedralba este bino no me gusta por lo agro qu'está
 Godelleta este bino no me gusta por lo agro (sin *i* en ambos sujetos)
 Dos Aguas este bino no m'agrá porque está agro
 Teresa de C. e^hte bino me gu^hta por lo agro (sin <i>)
 Anna este vino no m'agrá por agro
 Monforte e^ste bino no me gu^sta por agrio
 Dolores e^hte bino no me gu^hta por agrio

398 ¡Lo que llora este chico!

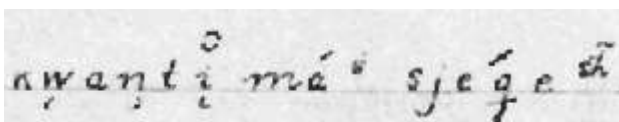
- Castillo de V. lo que llora este chico
 Fanzara lo que llora este chico
 Teresa de V. lo que llora este chico
 Azuébar lo que llora este chico
 Ademuz lo que llora este muchacho
 Tuéjar lo que llora este muchacho
 Marines cuánto llora este chico
 Caudete lo que llora e^hte chico
 Pedralba cuánto llora este chico
 Godelleta lo que llora este chico
 Dos Aguas lo que llora este chico
 Teresa de C. lo que llora e^hte chico
 Anna lo que llora este chiquet
 Monforte hay que ber lo que llora e^ste nene
 Dolores lo que llora ese chico
 hay que ber

399 No tengo ni pizca

- Castillo de V. no tengo ni pizca
 na(da)
 Fanzara no tengo ni pisca
 ni gaña
 Teresa de V. no tengo ni pizca
 ni una mñaja

²⁰⁴³ Dolores:

- Azuébar no tengo nada
pisca (no dicen otra cosa)
- Ademuz no tengo ni molla
- Tuéjar no tengo ni una chispa
ni molla
ni mīaja
- Marines no tengo nada (no dicen otra cosa)
- Caudete no tengo ni pi^hca
una mīaja
- Pedralba no tengo ni pizca (pero no se dice nada)
- Godellea no tengo ni pisca
ni nada
- Dos Aguas no tengo ni pi^zca
ni una mīaja
- Teresa de C. no tengo ni pi^hca
mīaja
- Anna no tengo ni pisca
ni una mīaja
- Monforte no tengo ni una chi^spa
- Dolores no tengo ni chi^hpa

400 No me importa un pito

- Castillo de V. no m'importa ni un pito
na
mierda
un bleo (se dice muy poco)
- Fanzara no m'importa un pito
ni un chabo
- Teresa de V. no m'importa un pito
un bleo
- Azuébar no m'importa un pito
nada
- Ademuz no m'importa nada
- Tuéjar no m'importa na
un bleo
- Marines no m'importa un pito
puñeta
- Caudete no m'importa un pito
puñeta
un pijo (es la forma más general)
una mierda
- Pedralba no m'importa nada
- Godellea no me importa una puñeta
mierda
- Dos Aguas no m'importa un pito
pijo
puñeta
- Teresa de C. no m'importa un pijo (es la forma más usual entre los hombres, pero la mujeres
<un pito>)
- Anna no m'importa un bleo
un pito
una puñeta
- Monforte no m'importa ni un pito
- Dolores no m'importa na
no m'importa un pijo

401 Iban por agua

Castillo de V.	iban por a ⁹ ua
Fanzara	iban por a ⁹ ua
Teresa de V.	iban por a ⁹ ua
Azuébar	iban a por a ⁹ ua
Ademuz	iban a por agua
Tuéjar	iban a por agua
Marines	iban a por agua
Caudete	iban a por a(g)ua
Pedralba	iban a por agua
Godolleta	iban a por a(g)ua
Dos Aguas	iban a por a(g)ua
Teresa de C.	iban a por a(g)ua
Anna	ivan por aua
Monforte	iban por a ⁹ ua
Dolores	iban por a ⁹ ua

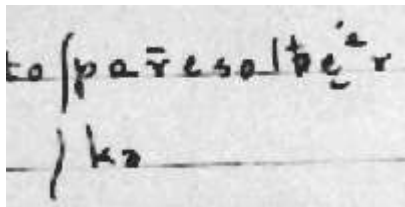
402 Un asunto a resolver

Castillo de V.	un asunto que resolber
Fanzara	un asunto que resolbé
Teresa de V.	un asunto que resolber
Azuébar	un asunto que resolber por
Ademuz	un asunto que tratar
Tuéjar	un asunto a tratar
Marines	un asunto p'a resolver que ²⁰⁴⁴
Caudete	un asunto que resolber
Pedralba	un asunto que resolber
Godolleta	una cuestión que arreglar
Dos Aguas	un asunto que resolber
Teresa de C.	un pleito que resolber
Anna	un asunto que rezzolver
Monforte	un asunto po(r) resolber (queda, tengo) ²⁰⁴⁵
Dolores	un asunto por resolber (queda) un asunto que resolber (tengo)

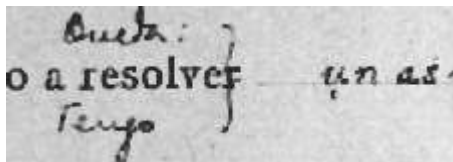
403 Abandonaron a su tío

Castillo de V.	abandonaron a su tío
Fanzara	abandonaron a su tío
Teresa de V.	abandonaron a su tío
Azuébar	abandonaron a su tío

²⁰⁴⁴ Marines:

²⁰⁴⁵ Monforte:

Ademuz	abandonaron a su tío
Tuéjar	abandonaron a su tío
Marines	abandonaron a su tío
Caudete	abandonaron al tío
Pedralba	abandonaron a su tío
Godolleta	abandonaron a su tío
Dos Aguas	abandonaron a su tío
Teresa de C.	abandonaron a su tío
Anna	van abandonar a su tío
Monforte	abaldonaron ²⁰⁴⁶ a su tío
Dolores	abaldonaron a su tío

404 Visitaron la ciudad

Castillo de V.	besitaron la ciudá
Fanzara	bizzitaron la siudat
Teresa de V.	bisitaron la ciudá
Azuébar	bisitaron la siudá
Ademuz	besitaron la ciudá
Tuéjar	besitaron la ciudá
Marines	jueron a la ciudá ("vesitaron <la ciudá>", pero apenas se dice)
Caudete	besitaron la ciudá
Pedralba	besitaron la ciudá ciudá ²⁰⁴⁷ (la mayoría del pueblo)
Godolleta	besitaron a la siudat ²⁰⁴⁸
Dos Aguas	vesitaron ²⁰⁴⁹ a la ciudá
Teresa de C.	besitaron la ciudá
Anna	van vezzitar a la siudat
Monforte	besitaron la seudá besitemo(s) la seudá (pretérito)
Dolores	besitaron la siudá

²⁰⁴⁶ Monforte:

²⁰⁴⁷ Pedralba:

²⁰⁴⁸ Godolleta (1934):

²⁰⁴⁹ Dos Aguas:

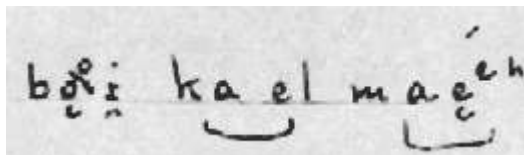
405 Voy a casa del maestro

Castillo de V.	boy a casa el maestro
Fanzara	boy a cazza el mestro
Teresa de V.	boy a ca el mestro
Azuébar	boy a ca el maestro mestro (es más arcaico)
Ademuz	boy a ca e ^l mestro (sí)
Tuéjar	boy a cal mestro
Marines	boy a cal maestro
Caudete	boy ca el mae ^h tro ²⁰⁵⁰
Pedralba	boy a ca (e)l maestro
Godelleta	boy a ca el maestro
Dos Aguas	boy a cal maestro
Teresa de C.	boy casa el mae ^h tro ²⁰⁵¹
Anna	voy a cal maestro
Monforte	boy a ca el mae ^o tro
Dolores	boy ca (e)l mae ^h tro

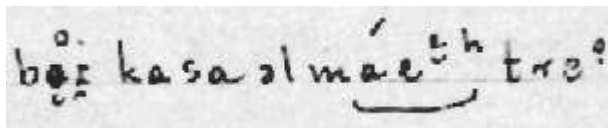
406 Estaba medio dormida

Castillo de V.	estaba endormiscá medio adormida
Fanzara	estaba dormiscá medio dormía
Teresa de V.	estaba medio dormida endormiscá
Azuébar	estaba endormiscá medio dormida
Ademuz	estaba medio dormía
Tuéjar	estaba medio dormía
Marines	estaba sondormida medio dormida
Caudete	e ^h taba adormi ^h cá medio dormía
Pedralba	estaba endormiscá medio dormida
Godelleta	estaba medio durmiendo
Dos Aguas	estaba medio dormía
Teresa de C.	e ^h taba dormi ^h cá medio dormía
Anna	estava medio endormiscá
Monforte	e ^o taba medio ad(o)rmía

²⁰⁵⁰ Caudete:

²⁰⁵¹ Teresa de Cofrentes:

Dolores e^htaba medio dormía
albertía (cast. abaltir)
a medio dormir

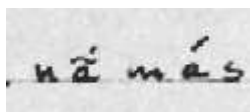
407 Sirvió sólo dos semanas

Castillo de V. sirbió nomar dos semanas
Fanzara sirbió dos semanas sólo
Teresa de V. sirbió sólo dos semanas
Azuébar sirbió sólo dos semanas
Ademuz sirbió sólo dos semanas
Tuéjar sirbió sólo dos semanas
Marines sirbió dos semanas namás
Caudete sirbió do semana^h nomás
Pedralba sirbió dos semanas na más²⁰⁵²
Godelleta sirbió dos semanas na más²⁰⁵³
Dos Aguas sirbió dos semanas na más
Teresa de C. sirbió do semanas²⁰⁵⁴
Anna va servir dos semanas na más²⁰⁵⁵
Monforte s^{i(x)}irbió do semana(s) sola(s)
Dolores sirbió do semana^(h) nada má^(s)

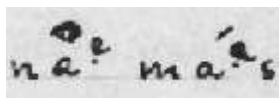
408 Oiga, señor Juan

Castillo de V. escuche tío Juan
Fanzara escuche tío Juan
Teresa de V. escuche tío Juan
Azuébar escuche tío Juan
Ademuz oiga usté tío Juan
Tuéjar oiga tío Juan
Marines escuche tío Juan
Caudete oiga tío Juan
Pedralba escuche tío Juan
Godelleta chiquiò²⁰⁵⁶ Juan (si es compadre)
oiga tío Juan

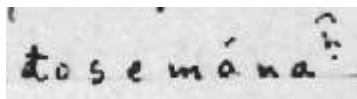
²⁰⁵² Pedralba:

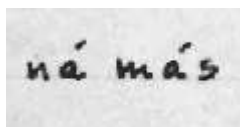
²⁰⁵³ Godelleta (1934):

²⁰⁵⁴ Teresa de Cofrentes:

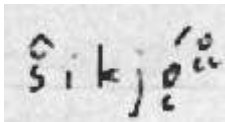

²⁰⁵⁵ Anna (1934):

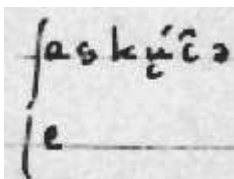

²⁰⁵⁶ Godelleta (1934):

Dos Aguas escuche tío Juan
Teresa de C. oiga tío Juan
Anna ascuche tío Juan
e.²⁰⁵⁷
Monforte oiga tío (J)uan
Dolores oiga tío Juan

²⁰⁵⁷ Anna (1934) :

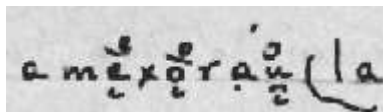
409 ¿Ha mejorado la señora María?

- Castillo de V. está mejor la tía María
- Fanzara está mejó la tía María
- Teresa de V. qu'está mejor la tía María
- Azuébar está mejor la tía María
- Ademuz está mejor la tía María
- Tuéjar está mejor la tía María
- Marines que está mejor la tía María
- Caudete ha mejoráu^o la²⁰⁵⁸ tía María
que e^{ht}á mejor
- Pedralba ya está mejor la tía María
- Godelleta ya está mejor la tía María
- Dos Aguas está mejor la tía María
- Teresa de C. ha mejoráu la tía María
- Anna ya está mejor la tía María
- Monforte ha mejoráu la tía María
- Dolores se ha mejoráu la t(i)a²⁰⁵⁹ María

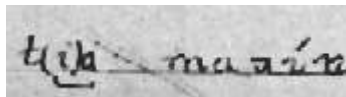
410 ¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)

- Castillo de V. qu'ánde bais
qu'ande ban
- Fanzara ande bais
ande ban
- Teresa de V. ánde bais
ande ban
- Azuébar ande bais
ande ban
- Ademuz ande bais
donde²⁰⁶⁰ ban ustedes
- Tuéjar ande bais
dónde²⁰⁶¹ ban
- Marines ande bais
ande ban
- Caudete ande bais
ande ban u^{ht}és

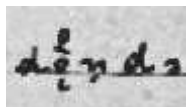
²⁰⁵⁸ Caudete:

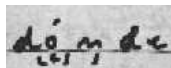
²⁰⁵⁹ Dolores:

²⁰⁶⁰ Ademuz:

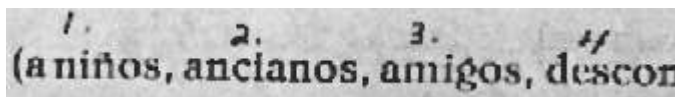

²⁰⁶¹ Tuéjar (1958):

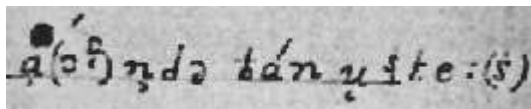
- Pedralba** ánde bais
- Godelleta** ánde bais
(pero a los ancianos y desconocidos <ánde bán>)
- Dos Aguas** ánde bais
ande ban
- Teresa de C.** ande bais
ande ban
- Anna** ánde vais
ánde van
- Monforte** ²⁰⁶²ánde bai(s) / a ónde bai(s) (1-3)
a (ó)nde ban u^{sté}:(s)²⁰⁶³ (2)
- Dolores** ²⁰⁶⁴ánde camináí(s) (1, 3)
dónde ban u^{hté}:(s)²⁰⁶⁵ (2)

²⁰⁶² Monforte:

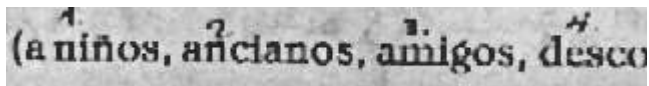
1. (a niños, 2. ancianos, 3. amigos, 4. desconocidos)

²⁰⁶³ Monforte:

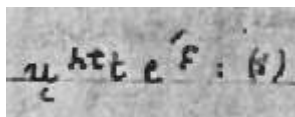
a (ó)nde ban u^{sté}:(s)

²⁰⁶⁴ Dolores:

1. (a niños, 2. ancianos, 3. amigos, 4. desconocidos)

²⁰⁶⁵ Dolores:

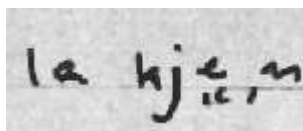

u^{hté}:(s)

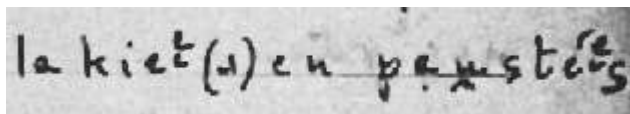
411 Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)

Castillo de V.	lo querís lo quieren
Fanzara	lo queréis lo quien
Teresa de V.	lo querís la quieren
Azuébar	lo queréis lo quieren
Ademuz	lo querís lo quieren
Tuéjar	lo queréis la quíen ²⁰⁶⁶
Marines	lo queréis la quieren
Caudete	lo queréis la quieren
Pedralba	lo queréis
Godolleta	la queréis p'a vosotros (a los ancianos y desconocidos <la quieren p'a ustés> ²⁰⁶⁷)
Dos Aguas	lo queráis la quíen
Teresa de C.	lo queréis lo quieren
Anna	lo queréis lo quieren
Monforte	lo querí(s) p'a bosotro(s) (1-3) lo quieren p'a usté:(s) ²⁰⁶⁸ (2-4)
Dolores	lo quiere ^h p'a ti (1, 3) lo queréi ^h p'a bosotro(s) lo quieren p'a u ^{hté} (s) (2, 4)

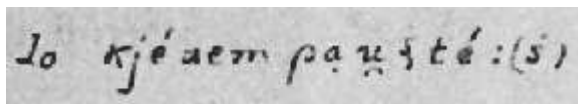
²⁰⁶⁶ Tuéjar (1958):

²⁰⁶⁷ Godolleta (1934):

²⁰⁶⁸ Monforte:

**ANOTACIONS AL MARGE DE L'ENQUESTA
(Quadern I, castellanoparlants)**

((Els mesos de l'any i els dies de la setmana solen aparéixer sempre a la pàgina 16 de l'enquesta del Quadern I, tant dels pobles valencianoparlants com dels castellanoparlants))

((Als valencianoparlants, a més, també apareixen les estacions de l'any))

((A més d'aquests dos casos, incloem igualment dins d'aquest apartat les anotacions "marginals", és a dir, les que apareixen al marge de l'enquesta i que no s'englobaven dins de cap pregunta))

((El doble parèntesi indica anotació feta per nosaltres, inexistent en el qüestionari de l'ALPI))

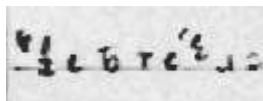
((A. MESOS DE L'ANY I DIES DE LA SETMANA))

	((FEBRERO))
Castillo de V.	[febréro]
Fanzara	[febréro]
Teresa de V.	[febréro]
Azuébar	[febréro]
Ademuz	[febréro]
Tuéjar	[χebréro]
Marines	[^φ febréro] ²⁰⁶⁹
Caudete	[^φ febréro] ²⁰⁷⁰
Pedralba	[θebréro] ²⁰⁷¹
Godolleta	[^φ febréro] ²⁰⁷²

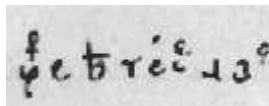
Dos Aguas	[φebréro]
Teresa de C.	[^φ febréro] ²⁰⁷³
Anna	[febréro]
Monforte	[febréro]
Dolores	[febréro]

	((MARZO))
Castillo de V.	[márθo]
Fanzara	[márso]
Teresa de V.	[márθo]
Azuébar	[márso]
Ademuz	[márθo]
Tuéjar	[márθo]
Marines	[márθo]
Caudete	[márθo]
Pedralba	[márθo]
Godolleta	[márso] ²⁰⁷⁴
Dos Aguas	[márθo]
Teresa de C.	[márθo]
Anna	[márso]
Monforte	[márso]

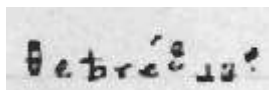
²⁰⁶⁹ Marines:

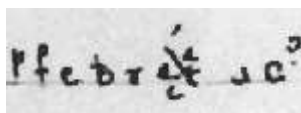
²⁰⁷⁰ Caudete:

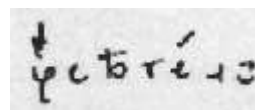
²⁰⁷¹ Pedralba:

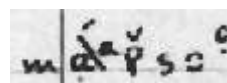
²⁰⁷² Godolleta (1934):

²⁰⁷³ Teresa de Cofrentes:

²⁰⁷⁴ Godolleta (1934):

Dolores [márso]

((ABRIL))

Castillo de V. [abrír]
 Fanzara [abrîi]
 Teresa de V. [abrîi]
 Azuébar [abrîi]
 Ademuz [abrîi]
 Tuéjar [abrîi]
 Marines [abrîi]
 Caudete [abrîi]
 Pedralba [abrîi]
 Godelleta [abrîi]
 Dos Aguas [abrîi]
 Teresa de C. [abrîi]
 Anna [abrîi]
 Monforte [abrí(l)]
 Dolores [abrí(l)]

((AGOSTO))

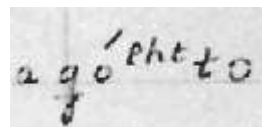
Castillo de V. [agósto]
 Fanzara [agósto]
 Teresa de V. [agósto]
 Azuébar [agósto]
 Ademuz [agósto]
 Tuéjar [agósto]
 Marines [agósto]
 Caudete [agó^hto]
 (agosto =
 [la birxen]; apenas
 se dice)
 Pedralba [agósto]
 Godelleta [agósto]
 Dos Aguas [agósto]
 Teresa de C. [agó^hto]
 Anna [agósto]
 Monforte [agó^sto]
 Dolores [agó^hto]²⁰⁷⁵

((OCTUBRE))

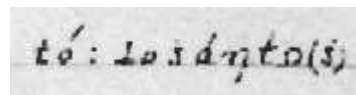
Castillo de V. [otúbre]
 Fanzara [otúbre]
 Teresa de V. [otúbre]
 Azuébar [otúbre]
 Ademuz [otúbre]
 Tuéjar [otúbre]
 Marines [otúbre]
 Caudete [otúbre]
 Pedralba [otúbre]
 Godelleta [otúbre]
 Dos Aguas [otúbre]
 Teresa de C. [otúbre]
 Anna [oktúbre]
 Monforte [otúbre]
 Dolores [otúbre]

((NOVIEMBRE))

Castillo de V. [nobjémbre]
 Fanzara [nobjémbre]
 Teresa de V. [nobjémbre]
 Azuébar [nobjémbre]
 Ademuz [nobjémbre]
 Tuéjar [nobjémbre]
 Marines [nobjémbre]
 Caudete [nobjémbre]
 Pedralba [nobjémbre]
 Godelleta [nobjémbre]
 Dos Aguas [nobjémbre]
 Teresa de C. [nobjémbre]
 Anna [novjémbre]
 Monforte [tó: lo santo(s)]²⁰⁷⁶

²⁰⁷⁶ Monforte:

²⁰⁷⁵ Dolores:

Dolores [to: sánto(s)]²⁰⁷⁷

((DICIEMBRE))

- Castillo de V. [diθjémbre]
diciembre o
[mer de nabidá]
- Fanzara [dizjémbre]
- Teresa de V. [diθjémbre]
- Azuébar [disjémbre]
[mez de nabidá]:
diciembre
- Ademuz [diθjémbre]
- Tuéjar [diθjémbre]
- Marines [diθjémbre]
- Caudete [diθjémbre]
- Pedralba [deθjémbre]
diciembre = [nabidá]
- Godelleta [disjémbre]
- Dos Aguas [diθjémbre]
[nabidá]
- Teresa de C. [diθjémbre]
- Anna [disjémbre]
- Monforte [disjémbre] = [nabidá]
- Dolores [disjémbre]
[nabidá]

- Castillo de V.
- Fanzara
- Teresa de V.
- Azuébar
- Ademuz
- Tuéjar
- Marines
- Caudete
- Pedralba
- Godelleta
- Dos Aguas
- Teresa de C.
- Anna
- Monforte

Dolores

((LUNES))

- Castillo de V.
- Fanzara [lúnes]
- Teresa de V.
- Azuébar
- Ademuz [lúnes]
- Tuéjar
- Marines
- Caudete
- Pedralba [lúnes]
- Godelleta
- Dos Aguas
- Teresa de C.
- Anna [lúnes]
- Monforte
- Dolores

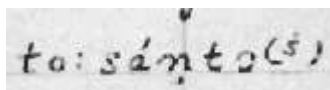
((MARTES))

- Castillo de V.
- Fanzara [mártés]
- Teresa de V.
- Azuébar
- Ademuz [mártés]
- Tuéjar
- Marines
- Caudete
- Pedralba [mártés]
- Godelleta
- Dos Aguas
- Teresa de C.
- Anna [mártés]
- Monforte
- Dolores

((MIÉRCOLES))

- Castillo de V.
- Fanzara [mjérkoles]
- Teresa de V.
- Azuébar
- Ademuz [mjérkoles]
- Tuéjar
- Marines
- Caudete
- Pedralba [mjérkoles]

²⁰⁷⁷ Dolores:

Godolleta
Dos Aguas
Teresa de C.
Anna
Monforte
Dolores

((JUEVES))

Castillo de V.
Fanzara
Teresa de V.
Azuébar
Ademuz
Tuéjar
Marines
Caudete
Pedralba
Godolleta
Dos Aguas
Teresa de C.
Anna
Monforte
Dolores

((VIERNES))

Castillo de V.
Fanzara
Teresa de V.
Azuébar

Ademuz
Tuéjar
Marines
Caudete
Pedralba
Godolleta
Dos Aguas
Teresa de C.
Anna
Monforte
Dolores

((SÁBADO))

Castillo de V.
Fanzara
Teresa de V.
Azuébar
Ademuz
Tuéjar
Marines
Caudete
Pedralba
Godolleta
Dos Aguas
Teresa de C.
Anna
Monforte
Dolores

((B. INFORMACIÓ MARGINAL))

755 Castillo de Villamalefa

- [áxe]: hace²⁰⁷⁸
- [le kwértan] = le cortan
- [todo ańew] = todo el mundo
- Mi sujeto tiene una marcadísima tendencia al rotacismo de la [s], pero el del vocabulario la acusa mucho menos. En general en el pueblo se practica mucho por la mayoría de las gentes.
- [ensé] que llegué: cuando llegué
- [narenxéro] = naranjo
- [tubido] : tenido
- [supido]: sabido

756 Fanzara

- [fiŋxa] = finca
- [róyo] = rojo
- [bláw] = azul
- [grók] = amarillo
- [eskribjú] = escrito

759 Teresa

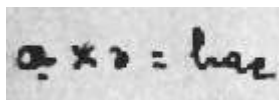
- [am frito] : han freído

760 Azuébar

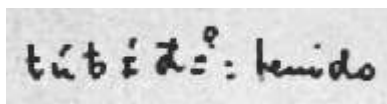
- [aduyár] = ayudar
- [bokáble] lo dicen sempre en vez de *palabra*
- [ubido] = habido
- [túbido]²⁰⁷⁹ = tenido

763 Ademuz

²⁰⁷⁸ Castillo de Villamalefa:

²⁰⁷⁹ Azuébar:

- [bárbera]: bárbara
- [supido]: sabido

764 Tuéjar

- [usté no se bá yó se le digo]

766 Marines:

- [en la óra]: cuando
- [umadéra]: humareda

767 Caudete:

- Los naturales se consideran castellanos, y a Valencia le llaman el [rẽjno]. En Godelleta y pueblos de la comarca a los que han nacido en el actual partido de Requena los llaman castellanos.
- Mi sujeto velariza siempre las *a* acentuadas e inacentuadas bastanta más que el de Lorenzo.
- [en táil]²⁰⁸⁰ = en vez
- [máz mejó] = mejor
- "yo vide" = yo vi

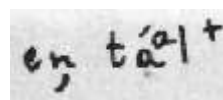
768 Pedralba

- [lazýerbas]²⁰⁸¹ = las hierbas
- [baréa] = varía
- [rõmpido] = roto
- [besitémos]

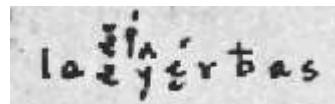
771 Godelleta

- [supido] = sabido
- *yo ví* del verbo *ver* se dice [bide]

²⁰⁸⁰ Caudete:

²⁰⁸¹ Pedralba:

773 Dos Aguas

- En Dos Aguas a los pueblos vecinos les llaman Alginete, Monserrate, Montroy, Real, Lombay, Torís, Carlete, Zueca, Manizes, Taus, Masalabés, Sumacárcel.²⁰⁸²

776 Teresa de Cofrentes

- [mi konothénθja] = mi conciencia
- ha [ubido] = ha habido
- [ya que lo enkontré] = cuando lo encontré
- [ɪntʃír] = llenar
- [mj áma] = mi mujer
- [yo trájba] = yo traía

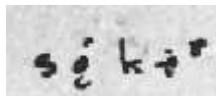
777 Anna

- [ér] = hacer
- en vez de la preposición *con* dicen siempre *en*; confunden como en valenciano
- [kozér] = cocer
- [uɟ kwért] = es un corte
- [tuvído] = tenido
- [sopído] = sabido
- [kwásij] = casi
- [bláw] = azul
- [róyo] = rojo
- tronco de árbol = [sweka], en valenciano [sóka]²⁰⁸³
- [komprjéndo] = comprendo
- [gwégo]²⁰⁸⁴ = huevo
- [ustero] = carpintero (en valenciano *fuster*)
- [luzir] = lucir

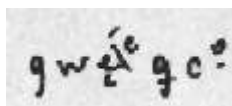
²⁰⁸² En el darrer full de l'enquesta de Dos Aguas:

²⁰⁸³ Anna (1934):

²⁰⁸⁴ Anna (1934):

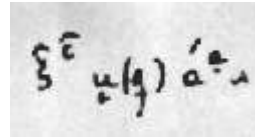

- [nozótro] = nosotros
- [yo membóij], me voy // [tu tembás], te vas // [el sembá], se va // nosotros [sembamos], os vamos // vosotros [sembájs], os vais // ellos [semban], se van (aparece la bilabial en todos los sujetos)
- [grogét] = amarillo
- [díze] = dice
- [ařupir] = encoger(se)
- [tʃʷu(g)ár]²⁰⁸⁵ = jugar
- [aʎegár] = llegar
- [díka] = hasta
- ((EN UN FULL SOLT: SISTEMA DE PALATALS))²⁰⁸⁶

786 Monforte

- coser: [korgér]

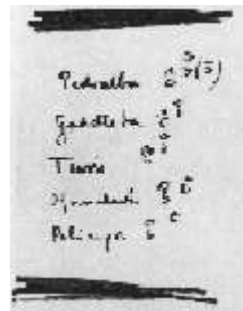
²⁰⁸⁵ Anna (1934):

²⁰⁸⁶ Anna (1934):

Anna (1934):

3.5.1.2. POBLES VALENCIANOPARLANTS DEL PAÍS VALENCIÀ

INFORMADOR

750 Cincorres

Nombre y apellido: José Borràs Royo
Naturaleza: Cincorres
Edad: 54
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Poco. Entiende pero no habla castellano
Naturaleza del padre: Morella
Naturaleza de la madre: Cincorres
Residencias y viajes: No fue soldado. Hace 20 años trabajó 2 años en la construcción de la vía férrea al Penedés; después estuvo 3 años en Francia, sólo la temporada de verano, al departamento de *l'Aude*.

751 la Poble de Benifassà

Nombre y apellido: Ramon Querol Cardona
Naturaleza: Poble de Benifassà
Edad: 64
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí. Entiende algo pero no habla castellano.
Naturaleza del padre: Poble de Benifassà
Naturaleza de la madre: Poble de Benifassà
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo pero acostumbraba ir casi todos los años al Penedès y al Priorato durante un mes a la vendimia.

752 Vilar de Canes

Nombre y apellido: Francisco Beltran Garcia
Naturaleza: Vilar de Canes
Edad: 47
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No. No habla castellano ni lo entiende.
Naturaleza del padre: Vilar de Canes
Naturaleza de la madre: Vilar de Canes
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha trabajado nunca fuera del término municipal. No ha hecho más viajes que a algunos pueblos de los alrededores.

753 Peníscola

Nombre y apellido: Rafael Gasseli Aixa
Naturaleza: Penyíscola
Edad: 60
Profesión: Pescador
¿Sabe leer? No. Habla un poco el castellano.
Naturaleza del padre: Tortosa
Naturaleza de la madre: Penyíscola
Residencias y viajes: 4 años de servicio militar en Cuba y 1 en Lérida. Ha estado un año viviendo en Vinaròs. En la barca del pescador ha recorrido casi todo el triángulo formado por Barcelona, las Columbretes y Cartagena; sus compañeros eran sus hijos o vecinos de Vinaròs o Penyíscola. Ha recorrido los alrededores de la región.

754 Vistabella

Nombre y apellido: Donís Salvador Escrig
Naturaleza: Vistabella
Edad: 62
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí, poco. Habla un poco el castellano.
Naturaleza del padre: Vistabella
Naturaleza de la madre: Vistabella
Residencias y viajes: No fue soldado. Hace 40 años fue 4 ó 5 temporadas a Cataluña en donde estaba unos 4 meses. En 1914 estuvo 22 meses en Dijon (Borgoña); antes estuvo un año en Marsella. No ha vuelto a trabajar fuera de Vistabella.

757 l'Alcora

Nombre y apellido: José Bachero Vilar
Naturaleza: L'Alcora
Edad: 66
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí. Entiende algo pero habla muy poco el castellano.
Naturaleza del padre: L'Alcora
Naturaleza de la madre: L'Alcora
Residencias y viajes: No fue soldado. Hace 20 años fue durante 5 años seguidos a Francia a hacer una temporada 7 ó 8 meses a los Pirineos orientales; el invierno volvía a L'Alcora. Después, de 1920 a 1923 vivió en Francia cerca de Beziers. Hace treinta años fue dos meses a Borriana a la recolección de la naranja. No ha vuelto a vivir fuera de L'Alcora ni a trabajar fuera del término.

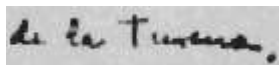
758 Orpesa

Nombre y apellido: Daniel Cassany Eixau
Naturaleza: Oropesa
Edad: 60
Profesión: Labrador y pescador
¿Sabe leer? No
Naturaleza del padre: Benicassi
Naturaleza de la madre: Oropesa
Residencias y viajes: 3 años de servicio militar en Valencia. Hace 20 años estuvo 4 meses de ladrillero en Barcelona; después pasó a Francia, donde estuvo 4 meses en la vía férrea de la Turena²⁰⁸⁷. Hace 15 años estuvo un mes en el Bajo Llo.²⁰⁸⁸ en la Rápita, trabajando en el arroz y después hace 1 año en el faro de Berda²⁰⁸⁹. Viajes cortos a alrededores.

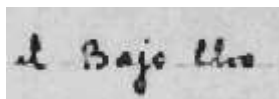
761 Aín

Nombre y apellido: Ramón Navarro Navarro
Naturaleza: Aín
Edad: 43
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí. Habla algo el castellano
Naturaleza del padre: Aín
Naturaleza de la madre: Aín
Residencias y viajes: Habrá ido unas 15 veces a Barcelona y sus alrededores a trabajar en faenas agrícolas, pero nunca estuvo más de 3 ó 4 meses y regresaba siempre el resto del año a Aín, en donde siempre ha estado avecindado.

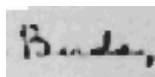
²⁰⁸⁷ Orpesa:

²⁰⁸⁸ Orpesa:

²⁰⁸⁹ Orpesa:

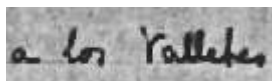
762 Moncofa

Nombre y apellido: Josep Macià Alòs
Naturaleza: Moncofa
Edad: 61
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No
Naturaleza del padre: Moncofa
Naturaleza de la madre: Moncofa
Residencias y viajes: No fue soldado. Acostumbraba a ir casi todos los años a la Ribera baja del Júcar 15 días a segar arroz. También ha ido bastantes veces la temporada de la naranja a Borriana y Nules y a los Valletes²⁰⁹⁰ de Sagunto, pero siempre el sábado por la noche venía a Moncofa a pasar el domingo.

765 Casinos

Nombre y apellido: Juan Durban Andrés
Naturaleza: Cassinos
Edad: 74
Profesión: Carbonero y labrador
¿Sabe leer? No. Habla un poco el castellano.
Naturaleza del padre: Torrijas, prov. Teruel; era bilingüe.
Naturaleza de la madre: Cassinos
Residencias y viajes: No fue soldado. En 1913 estuvo 8 meses en Francia en Montpellier; ha ido 4 ó 5 veces a segar a Aragón; fue 7 ó 8 veces a la huerta de Valencia y a la Ribera a la siega del arroz.

²⁰⁹⁰ Moncofa:

769 Rafelbunyol

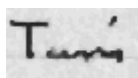
Nombre y apellido: Vicent Aparicio Borràs
Naturaleza: Rafelbunyol
Edad: 60
Profesión: Albañil (y labrador ahora)
¿Sabe leer? No. Entiende poco apenas habla castellano.
Naturaleza del padre: Rafelbunyol
Naturaleza de la madre: Rafelbunyol
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo. Hace 30 años trabajó 6 meses en Borriana; y también 3 meses en Estivella y 4 en Navajas, y otros 4 en la cuesta del Ragudo en la construcción del ferrocarril de Valencia-Calatayud. También ha ido a veces a los pueblos vecinos a trabajar de albañil.

770 Quart de Poblet

Nombre y apellido: Pascual Sanmartín Espinosa
Naturaleza: Quart
Edad: 61
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No. Entiende pero apenas habla castellano.
Naturaleza del padre: Quart
Naturaleza de la madre: Quart
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo. Viajes cortos a los alrededores.

772 Torís

Nombre y apellido: Josep Camanyes Garcia
Naturaleza: Turís²⁰⁹¹
Edad: 60
Profesión: Albañil y labrador
¿Sabe leer? Poco. Habla bastante mal el castellano.
Naturaleza del padre: Turís
Naturaleza de la madre: Turís
Residencias y viajes: 3 meses de servicio militar en Valencia; hace 40 años fue a segar 1 vez 40 días a La Parrilla²⁰⁹² (Cuenca); hace 25 años estuvo 50 días segando arroz en Tortosa; hace trece años estuvo 7 meses trabajando de albañil en Valencia (Marjalenes)

²⁰⁹¹ Torís:²⁰⁹² Torís:

774 Polinyà

-
- Nombre y apellido:** Josep Julià Carbonell (Es conocido como el sujeto típico del habla de la población; no habla 'apitxat' regularmente)
- Naturaleza:** Polinyà
- Edad:** 55
- Profesión:** Labrador
- ¿Sabe leer?** Sí. Es bilingüe.
- Naturaleza del padre:** Polinyà
- Naturaleza de la madre:** Polinyà
- Residencias y viajes:** 28 meses de servicio militar en Cartagena. No ha vuelto a vivir fuera de Polinyà. Hace 25 años estuvo 15 días en Madrid. Ha hecho viajes de horas a las poblaciones de la Ribera y de la huerta de Valencia, pero sin pernoctar fuera de Polinyà.

775 Massalavés

-
- Nombre y apellido:** Josep Pastor Garcia
- Naturaleza:** Massalavés
- Edad:** 62
- Profesión:** Labrador
- ¿Sabe leer?** No. Entiende algo pero no habla castellano.
- Naturaleza del padre:** Massalavés
- Naturaleza de la madre:** Alberic (a 2 Km)
- Residencias y viajes:** No fue soldado. Con el carro fue a Segorbe hace más de 40 años y a Almansa hace 6 meses. Los otros viajes a los pueblos cercanos y siempre muy breves.

778 Llanera de R.

-
- Nombre y apellido:** Evaristo Tolosa Casanova
- Naturaleza:** Llanera
- Edad:** 50
- Profesión:** Labrador
- ¿Sabe leer?** Sí. Habla algo el castellano.
- Naturaleza del padre:** Llanera
- Naturaleza de la madre:** Cerdà, a 1 Km
- Residencias y viajes:** Hace 25 años fue 6 ó 7 años consecutivos a Granada a comprar ganado y cada vez estaba un mes. Algunos viajes cortos a las poblaciones valencianas cercanas.

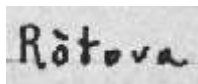
779 Beniopa

Nombre y apellido: Andrés Puig Cots
Naturaleza: Beniopa
Edad: 60
Profesión: Labrador, hoy alguacil del juzgado
¿Sabe leer? Sí. Habla algo el castellano.
Naturaleza del padre: Ròtova²⁰⁹³
Naturaleza de la madre: Pego. Vivió de soltera en Oliva.
Residencias y viajes: 4 meses de servicio militar en Valencia. En 1928 estuvo 8 meses en Francia en Carcassona. Hace 20 años fue unas 7 ó 8 veces a segar arroz 7 ó 8 días a la Ribera baja. No ha vuelto a vivir fuera de Beniopa.

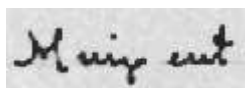
780 Moixent

Nombre y apellido: Lleonard Micó Mora
Naturaleza: Muixent²⁰⁹⁴
Edad: 61
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No. Entiende algo pero no habla castellano.
Naturaleza del padre: Muixent
Naturaleza de la madre: Ontinyent
Residencias y viajes: No fue soldado; no ha vivido fuera del pueblo. Hace 40 años fue 2 meses a segar a Cuenca, un mes cada vez. También ha ido unos 20 años a segar arroz a la Ribera del Júcar, y solía estar unos 40 días. Hace 34 años fue a segar a Orán y estuvo 40 días. Ha trabajado temporalmente en instalación de vías férreas.

²⁰⁹³ Beniopa:

²⁰⁹⁴ Moixent:

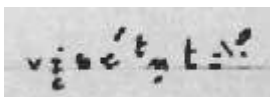
781 Biar

Nombre y apellido: Vicent Juan Valdés, [visénto]²⁰⁹⁵
Naturaleza: Biar
Edad: 45
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Poco. Habla muy poco el castellano.
Naturaleza del padre: La Canyada de Biar
Naturaleza de la madre: La Canyada de Biar
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo. No ha hecho más que viajes cortos a los pueblos cercanos.

782 Benilloba

Nombre y apellido: Pepe Barrachina Mollà
Naturaleza: Benilloba
Edad: 64
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? No
Naturaleza del padre:
Naturaleza de la madre:
Residencias y viajes: Hace unos 30 años que estuvo en Argelia, y después ha hecho residencias cortas en diferentes puntos de las provincias de Alicante y Valencia.

²⁰⁹⁵ Biar:

783 Benialí

Nombre y apellido: Josep Verger Alemany²⁰⁹⁶
Naturaleza: Benialí
Edad: 82
Profesión: Labrador y picapedrero
¿Sabe leer? No. Entiende un poco el castellano, no habla.
Naturaleza del padre: Benialí
Naturaleza de la madre: Benialí
Residencias y viajes: No fue soldado. Hace 50 años estuvo dos años trabajando en la construcción de la vía del ferrocarril Alcoy-Gandia. No ha vuelto a salir de los alrededores.

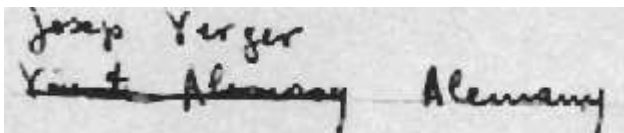
784 Calp

Nombre y apellido: Pedro Crespo Tur
Naturaleza: Calp
Edad: 58
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí. Habla un poco el castellano.
Naturaleza del padre: Calp
Naturaleza de la madre: Calp
Residencias y viajes: Hace 17 años estuvo 4 años en América del Norte en Pensilvania; no habla inglés. Hace 35 años estuvo unos meses en Marsella vendiendo futa. No ha vuelto a vivir fuera del pueblo. Viajes cortos a los pueblos cercanos.

785 el Pinós

Nombre y apellido: Josep Ferrís i Brotons
Naturaleza: El Pinós
Edad: 64
Profesión: Jornalero
¿Sabe leer? No. Habla con mucha dificultad el castellano.
Naturaleza del padre: El Pinós
Naturaleza de la madre: El Pinós
Residencias y viajes: No fue soldado. Hasta hace 15 años acostumbraba a ir un mes a la siega a Aragón. Fue unas 16 ó 17 veces. No ha vivido fuera del Pinós. Viajes cortos a los pueblos de la región.

²⁰⁹⁶ Benialí:

787 el Campello

Nombre y apellido: Manuel Verdú Baeza
Naturaleza: El Campello
Edad: 46
Profesión: Labrador
¿Sabe leer? Sí. Habla un poco el castellano.
Naturaleza del padre: Mutxamel
Naturaleza de la madre: El Campello
Residencias y viajes: No fue soldado ni ha vivido fuera del pueblo. Hace 25 años estuvo 5 meses trabajando en Alicante en la vía férrea. No ha vuelto a salir del pueblo más que para viajes cortos a los alrededores.

788 Crevillent

Nombre y apellido: José Juan Alfonso
Naturaleza: Crevillent
Edad: 74
Profesión: Labrador. Esterero.
¿Sabe leer? Sí. Es bilingüe.
Naturaleza del padre: Crevillent
Naturaleza de la madre: Crevillent
Residencias y viajes: No fue soldado. Trabajó durante 25 años en Madrid, unos 3 ó 4 meses cada año en una esterería y después regresaba a Crevillent. Después estuvo 15 años en Medina del Campo, haciendo temporadas más cortas aún.

790 Guardamar

Nombre y apellido: Sixto Garcia Zaragoza
Naturaleza: Guardamar
Edad: 70
Profesión: Arriero
¿Sabe leer? No. Es bilingüe.
Naturaleza del padre: Guardamar
Naturaleza de la madre: Guardamar
Residencias y viajes: No fue soldado. No ha vivido fuera del pueblo. Con el carro ha llegado hasta Denia, Alcoy, Ontinyent, Villena, y Caravaca y Cartagena.

Fecha de la investigación:

Cinctorres	4-11-35
P. Benifassà	6-11-1935
V. Canes	2-11-35
Peníscola	22-10-35
Vistabella	25-10-35
Alcora	21-10-35
Orpesa	17-10-1935
Aín	31-10-1935
Moncofa	18-10-1935
Casinos	11-11-1935
Rafelbunyol	12-10-1935
Quart de P.	11-10-35
Torís	29-8-1935
Polinyà	31-8-1935
Massalavés	4-9-1935
Llanera	6-9-1935
Beniopa	28-9-1935
Moixent	7-9-35
Biar	21-9-1935
Benilloba	23 i 24-setbre.-1935
Benialí	26-9-1935
Calp	30-9-35
Pinós	19-9-1935
Campello	13-9-1935
Crevillent	16-9-1935
Guardamar	12-9-1935

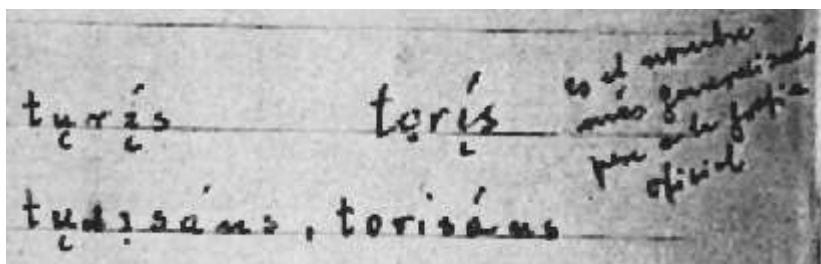
Investigador:

Cinctorres	Manuel Sanchis Guarner
P. Benifassà	Manuel Sanchis Guarner
V. Canes	Manuel Sanchis Guarner
Peníscola	Manuel Sanchis Guarner
Vistabella	Manuel Sanchis Guarner
Alcora	Manuel Sanchis Guarner
Orpesa	Manuel Sanchis Guarner
Aín	Manuel Sanchis Guarner
Moncofa	Manuel Sanchis Guarner
Casinos	Manuel Sanchis Guarner
Rafelbunyol	Manuel Sanchis Guarner
Quart de P.	Manuel Sanchis Guarner
Torís	Manuel Sanchis Guarner
Polinyà	Manuel Sanchis Guarner
Massalavés	Manuel Sanchis Guarner
Llanera	Manuel Sanchis Guarner
Beniopa	Manuel Sanchis Guarner
Moixent	Manuel Sanchis Guarner
Biar	Manuel Sanchis Guarner
Benilloba	Manuel Sanchis Guarner
Benialí	Manuel Sanchis Guarner
Calp	Manuel Sanchis Guarner
Pinós	Manuel Sanchis Guarner
Campello	Manuel Sanchis Guarner
Crevillent	Manuel Sanchis Guarner
Guardamar	Manuel Sanchis Guarner

Transcripción del nombre del lugar:

Cinctorres	[sintóres]
P. Benifassà	[la póbla de benifasá]
V. Canes	[bilár de kánes]
Peníscola	[pańiskla]
Vistabella	[bistabéla]
Alcora	[alkóra]
Orpesa	[orpéza], (sí)
Aín	[aín]
Moncofa	[munkófa]
Casinos	[casinos]
Rafelbunyol	[rafelbunjó]
Quart de P.	[kwárt]
Torís	[turís] [torís] (es el nombre más generalizado pese a la grafía oficial) ²⁰⁹⁷
Polinyà	[polijná]
Massalavés	[masalabés]
Llanera	[lanéra]
Beniopa	[beniópa]
Moixent	[mujfén]
Biar	[biár] (hiato muy marcado)
Benilloba	[benilóba]
Benialí	[benialí]
Calp	[kálp]
Pinós	[el pinós]
Campello	[el kampélo]
Crevillent	[klevilént]
Guardamar	[gwardamár]

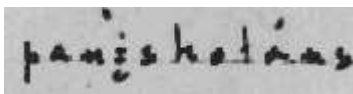
²⁰⁹⁷ Torís:

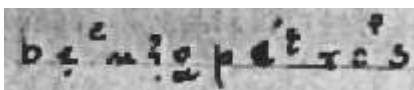
Nombre dialectal de los habitantes:

Cinctorres	[sintoṙáns]
P. Benifassà	[poblatáns] [poblénks]
V. Canes	(Sólo conocen un gentilicio despectivo : [λangóstos])
Peníscola	[panískoláns] ²⁰⁹⁸
Vistabella	[bistabeláns]
Alcora	[alkoríns]
Orpesa	[orpezíns]
Aín	[ajnénkos]
Moncofa	[moŋkofíns]
Casinos	[kasinéros]
Rafelbunyol	[buŋoléros]
Quart de P.	[kwartéros]
Torís	[turisáns] [torisáns]
Polinyà	[polijnános]
Massalavés	[masalabeséros], (poco usada)
Llanera	[λaneríns]
Beniopa	[benioṙéros] ²⁰⁹⁹
Moixent	[mujjentíns]
Biar	[biarúts]
Benilloba	
Benialí	[maλorkíns de galinéra]
Calp	[kalpíns]
Pinós	[pinoséros]
Campello	[kampeλéros]
Crevillent	[kleviλentéros]
Guardamar	[gwardamarénkos]

²⁰⁹⁸ Peníscola:

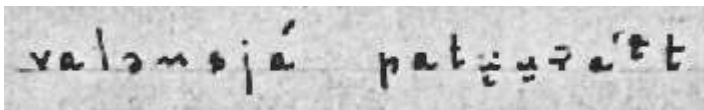
²⁰⁹⁹ Beniopa:

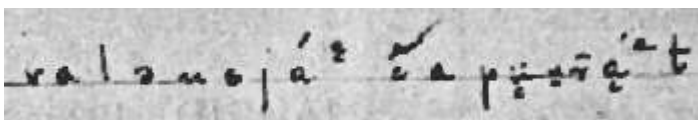
Nombre del habla local:

Cinctorres	[balensjá]
P. Benifassà	[balensjá]
V. Canes	[balensjá]
Peníscola	[balensjá]
Vistabella	[balensjá]
Alcora	[valensjá]
Orpesa	[valensjá]
Aín	[balensjá]
Moncofa	[valensjá]
Casinos	[balensjá]
Rafelbunyol	
Quart de P.	[balensjá]
Torís	[balensjá]
Polinyà	[valensjá]
Massalavés	[balensjá]
Llanera	[valensjá]
Beniopa	[valensjá]
Moixent	[valensjá]
Biar	[valensjá patuřát] ²¹⁰⁰
Benilloba	
Beniali	[valensjá]
Calp	[valensjá]
Pinós	[valensjá]
Campello	[valensjá]
Crevillent	[valensjá]
Guardamar	[valensjá tʃapuřát] ²¹⁰¹

²¹⁰⁰ Biar:

²¹⁰¹ Guardamar:

LUGAR.

Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.

Cincorres Agricultura pobre: cereales, patatas, algo de vino, pequeña huerta; no hay aceite, hay poco ganado y bosques no muy grandes. Hay dos fábricas de tejidos de lana, y un molino harinero. En el pueblo hay un mercadillo insignificante, acuden para casi todo al mercado de Morella los domingos. Tiene cuatro carreteras: una a Morella, otra a Portell, a Forcall y a Castellfort.

Hay mucha emigración temporal a Cataluña los meses del verano y otoño, y a Francia.

P. Benifassà Agricultura regular : cereales y vino, algún olivo, alguna huerta, bastantes frutales. No hay industria. Van casi siempre al mercado de la Sénia los domingos.

Hay una fortísima emigración temporal a Cataluña en setiembre a la vendimia y a mediados de noviembre a la recolección de la aceituna.

V. Canes Agricultura pobre: cereales, aceite y patatas son los únicos cultivos. Hay bastantes almendros también. No hay industria. El comercio se hace por Albocàsser, que celebra mercado los domingos. Tiene una carretera que la enlaza con la de Albocàsser a Vilafranca.

Ha habido bastante emigración a Cataluña y Francia. También había emigración temporal a la siega a Vilafranca y pueblos de alrededor.

Peníscola Agricultura regular: muchas algarrobas, algo de aceite, bastante trigo, algunas hortalizas y pocos naranjos; no hay vino, hay algunos montes con pinos y pastos. No hay industria. En el pueblo el lunes es día [feriát] y se celebra un pequeño mercado; el comercio se hace en los mercados de Benicarló y Vinaròs los miércoles y jueves respectivamente.

Una tercera parte de los vecinos son pescadores y recorren en sus barcas casi todo el litoral de Valencia y Cataluña.

Hay bastante emigración temporal en invierno al Prat del Llobregat en Barcelona y a la siega a la Rioja y Navarra; también van algunas mujeres a la Plana la recolección de la naranja.

Vistabella Situado en la falda de Peñagolosa a 1400 metros de altura. Agricultura pobre: cereales, patatas y excelentes bosques de pinos. No hay vino ni aceite. No hay industria. No hay mercado y el comercio se hace por los revendedores que vienen aquí. También van algunos a Atzeneta. La mayor parte de la población vive diseminada por el término. Tiene una carretera a Atzeneta y Castellón por único acceso. Ha habido una fortísima emigración a Francia y Cataluña y a la Plana.

Alcora Agricultura bastante buena, las algarrobas, la uva, los olivos, y los cereales, y las patatas, naranjas y hortalizas y frutales, son los cultivos principales. Hay una importante industria con 5 fábricas de azulejos, 3 fábricas de hilados y tejidos de algodón; tienen²¹⁰² la carretera de Castellón-Teruel y tiene además carretera a Costur y Atzeneta, y otra a Ribesalbes, otra a Onda y otra a la aldea Araia²¹⁰³. Ha habido bastante emigración temporal a Francia, al Prat de Llobregat y a la Plana. En L'Alcora se celebra un pequeño mercado los miércoles y el resto del comercio se hace por Castellón.

²¹⁰² l'Alcora:

- Orpesa** Agricultura regular, frutales y uva de moscatel, almendros, algarrobas, algo de aceite y pocos cereales; algunos huertos de naranjos. No hay industria. El comercio se hace en los establecimientos del pueblo y en el mercado de Castellón. Tiene estación del ferrocarril Valencia-Barcelona. Ha habido algo de emigración a Francia y Cataluña. A la naranja van algunos a la Plana. Vienen bastantes de la Plana a la recolección de la uva.
- Aín** Lugar situado en la Sierra de Espadán. Agricultura pobre, bastante aceite, poco vino, pocos cereales y pequeña huerta; muchos bosques de alcornoques y pinos. No hay industria. El comercio se hace por los mercados de Onda los jueves y de Segorbe también los jueves. Tienen una carretera a Almedíjar. Hay una fortísima emigración temporal los 3 ó 4 meses de verano al Pla del Llobregat y a Barcelona y extramuros.
- Moncofa** Agricultura floreciente: naranjas, hortalizas, algo de cereales y un poco de aceite y algarrobas. No hay vino. No hay fábricas. En el pueblo se celebra un pequeño mercado los jueves y los vecinos acuden al mercado diario de Nules más importante los miércoles. Tiene estación de ferrocarril Valencia-Barcelona y un ramal de 2 Km lo une a la carretera de Valencia-Barcelona. Ha habido bastante emigración temporal a la siega del arroz a la Ribera del Júcar. En²¹⁰⁴ la recolección de la naranja hay un fuerte cambio de peones entre todos los pueblos de la Plana.

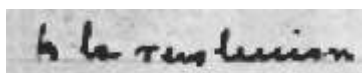
²¹⁰³ l'Alcora:

²¹⁰⁴ Moncofa:

Casinos Agricultura regular, mucho vino, algarrobas, aceite, higos, almendras, algo de trigo; no hay huertas. Hay una almazara. Está en la carretera de Valencia a Chelva; hay otras carreteras, una al Villar del Arzobispo, otra a Alcublas, otra a Pedralba. El comercio se hace en el mercado diario, principal los jueves, de Liria. Hay bastante emigración a la huerta de Valencia y a Francia; a la siega hay algo de emigración temporal a Aragón y a al siega del arroz a la Ribera. A la vendimia vienen algunas mujeres serranas de Valencia.

Rafelbunyol Agricultura muy rica: hortalizas, naranjo y frutales. Apenas hay aceite y no hay vino. Hay fábricas de conservas agrícolas. El comercio se hace en el mercado de Massamagrell los martes, y en Valencia. Tienen tren eléctrico cada hora a Valencia. Por un ramal de 900 m van a la carretera de Valencia-Castellón. Tienen una red de caminos vecinales muy tupida. Van bastantes chicas y hombres a las fábricas de Foios y con la recolección de las cebollas hay un gran intercambio de gente entre los pueblos vecinos: a la siega del arroz a la Ribera van unos 30 hombres; a la naranja vienen unos 50 peones de la Plana.

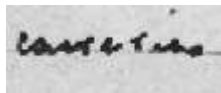
Quart de P. Partido de Torrent. Situado en el centro del Llano de su nombre, a orillas del Turia, con una extensa huerta: cebollas, hortalizas, naranjos; y frutales y viñas y olivares en menor escala. Hay varias fábricas, algunas importantes, de seda, harinas, ladrillos, licores, etc. El comercio pequeño en el mercado del pueblo y en Valencia el de cierta importancia. Está en la carretera de Valencia a Madrid y otra a Manises. Tiene estación en el ferrocarril de Valencia a Liria, y otra en el Pla dentro del término en el de Valencia a Utiel. Tiene tranvía a Valencia cada 10 minutos. Hay una gran cantidad de vecinos de Quart que trabajan en las fábricas de Manises o en las de Valencia y por la noche regresan a Quart. A la recolección de la cebolla y de la naranja vienen algunos del Campo de Liria y de la Huerta de Valencia. Se establecen aquí bastantes familias castellana y aragonesas.

Torís Villa de²¹⁰⁵ habitantes, del partido de Chiva. La agricultura muy rica; tiene una buena huerta y gran cantidad de olivos, algarrobas, viñas y trigo. El vino de la baronía de Turís es famoso y muy buscado. Hay un poco de industria, una serrería, una fábrica de guitarras, dos carrerías²¹⁰⁶, una fábrica harinera y hay una magnífica bodega de cooperativa de labradores destacada de todos los adelantos. En Turís se celebra mercado diario. Hay feria y fiestas el 15 de Agosto; al mismo tiempo se celebran en Godelleta y Dos Aguas, y días después en Buñol. El término de Turís está muy cruzado de carreteras. Tiene 8 de ellas que la unen en todas las direcciones con los pueblos de los alrededores, de los cuales Turís viene a ser capital. A la vendimia y a las algarrobas vienen muchos castellanos y aragoneses. El valenciano es hablado por la totalidad de la población, aunque ésta se halla rodeada de pueblos castellanos. Aunque “apitxat” es bastante puro. El Barranc de Leda²¹⁰⁷, y la partida de [loróck] (en cast. Loroque), linda Alborache y Turís; los montes Forrajon²¹⁰⁸ y [xwénte la bírxen] lo separan de Buñol; el [ált del sóro] limita con Godelleta; el [moló blánk], el [tʃartʃanét]²¹⁰⁹ lo separan de Dos Aguas.

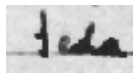
²¹⁰⁵ Torís:

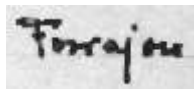
²¹⁰⁶ Torís:

²¹⁰⁷ Torís:

²¹⁰⁸ Torís:

²¹⁰⁹ Torís:

Polinyà Agricultura muy floreciente, mucho arroz y muchas naranjas.

También maíz y patatas y hortalizas; no hay aceite ni vino. Hay una fábrica de conservas de legumbres (tomates, guisantes, etc.). Tiene una carretera a Alcira, otra a Albalat, otra a Riola y Sueca, otra a Corbera. A la siega del arroz y a la recolección de la naranja vienen unos 200 peones de la Canal de Navarrés y de la marina. Van a veces al mercado de Sueca o al de Alcira; no acuden a los de Albalat ni Algemesí.

El 'apitxat' va invadiendo este pueblo. Mi sujeto no lo habla, y sólo se equivoca raras veces; el otro, en cambio, no se da cuenta y siempre es 'apitxat'.

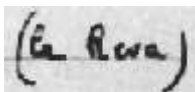

Massalavés Partido de Alberic. Agricultura floreciente, mucho arroz, bastante naranja y hortalizas; algunos olivos y poco vino, no bastan para el consumo del pueblo. Una fábrica de papel con 60 operarios la mayoría del pueblo. El comercio se hace en el mercado de Alberic diario, los lunes más importantes. Hay una gran explotación agrícola en el término (la Reva²¹¹⁰), donde trabajan unos 20 hombres y se relacionan para repartirse el agua los naturales de Massalavés, Benimodo, Alberic, Alzira, Carlet, Vorassuar, Alcúdia, etc. Tiene estación de ferrocarril y bastantes carreteras. A la siembra y a la siega del arroz vienen hasta 500 peones forasteros en su mayoría de La Marina, de la Canal de Navarrés, pocos churros y algunos de Villena. La partida del Realeng del municipio de Alzira ‘enclave’, está poblada en su mayoría por “toueros” de Tous, que hablan castellano. Otros son de otros pueblos que hablan valenciano. Todos ellos son bilingües. Tendrá unos 500 habitantes. La Garrofera, enclave de Vorassuar, más pequeño, al lado de Carlet, también poblado por “toueros” bilingües.

(No figuran en el Nomenclator)

Llanera Partida de Játiba. Está situado en la comarca llamada la Costera en medio de 10 ó 12 pueblos que distan sólo un Km unos de otros. Floreciente agricultura, naranjos, frutales, hortalizas, tabaco, maíz, cereales, vino, olivo, algarrobas, etc. No hay más industria que un molino harinero. El comercio se hace en el mercado diario de Játiba. Está en la carretera de Valencia a Albacete y tiene otras que lo llevan a los pueblos vecinos. A la siega del arroz a la Ribera baja suelen acudir unos 25 peones vecinos de Llanera. A la recolección de la naranja vienen hasta 40 naranjeros de la Plana que se distribuyen por la Costera.

²¹¹⁰ Massalavés:

Beniopa Lugar de habitantes²¹¹¹, a 600 metros de Gandia, su cabeza de partido en donde se habla “espitxat”. Agricultura floreciente: hortalizas y naranjas; no hay arroz ni aceite ni vino. No hay industria. El comercio se hace todo, absolutamente todo, en Gandia, en donde hay mercado diario principal los sábados. Tiene carretera a Gandia y otra a Barx. Ha habido fuerte emigración a América del Norte y casi todos han vuelto. A la siega del arroz van muchos a la Ribera. No hay inmigración.

Moixent Está en el valle de Montesa. Agricultura floreciente, casi todo seco; olivos, almendros, vino y cereales son abundantes. Hay unas 1000 hanegadas de huerta con hortalizas y naranjos. Hay 2 fábricas de muñecas y en su manufactura se ocupan casi todas las muchachas del pueblo. El comercio se suele hacer todo él en el pueblo el mercado de los jueves. Tienen estación de ferrocarril y están en la carretera de Valencia a Albacete, otra carretera a la Font de la Figuera, y otra a Enguera y otra Aielo y al valle de Albaida. Hay algo de emigración temporal a la siega del trigo a Cuenca, a Aragón y a Orán, unos 20 peones, y algo más a la siega del arroz, unos 80 peones a la Ribera. No hay inmigración.

²¹¹¹ Beniopa:

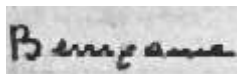

Biar Agricultura regular; el aceite y el vino son los principales cultivos; hay también almendros, frutales, cereales y algunas huertas. Hay la industria típica de alfarería con 5 fábricas de losa basta; hay también 4 fábricas de alpargatas de cáñamo y yute, 3 fábricas de turrónes. Ha habido muchas colmenas, pero hoy sólo quedan unas 100. Hay también un molino harinero. En Biar se celebra un pequeño mercado los miércoles; a él vienen de Villena, Tibi, Xixona, Ontinyent los vendedores y los compradores son pocos los forasteros, algunos de La Canyada, Benixama²¹¹², el Campet. Los de Biar van a vender al mercado de Villena diario, principal el jueves. Villena es la capital comarcal de Biar y allí van por cualquier motivo, pues sólo dista 8 km. Hay una fuerte emigración a Castilla a trabajar en alfarería durante los meses de primavera y verano; después regresan a Biar; van las familias completas; se diseminan por todas las Castillas. La emigración temporal alcanza hasta 150 familias. No hay inmigración.

En todo el término se habla valenciano. En La Safra que dicen es de Villena se habla valenciano.

Benilloba La base principal de la agricultura es la viña.

²¹¹² Biar:

- Benialí** 525 habitantes. La agricultura es la ocupación de casi todo el vecindario; las producciones principales son la aceituna, miel, algarrobas, cerezas y fruta de toda clase; en menor escala los cereales. La industria es nula. Sólo pasa por el pueblo una carretera, la de Denia a Cocentaina. No hay mercado en el pueblo; vienen aquí vendedores ambulantes y los habitantes del pueblo acuden al mercado de Pego, situado a 12 kilómetros. No hay emigración constante; hace unos 25 años que marcharon a América unas docenas de hombres, que en su mayoría no han regresado; hay emigración lenta a Valencia.
- Calp** La mayor parte de los vecinos son pescadores. La agricultura bastante buena, mucha uva, almendra, aceite, algarroba, pocos cereales y pequeña huerta, bastantes bosques de pinos. No hay industria. Estación del ferrocarril secundario Alicante-Denia. Está en la carretera principal de Valencia a Alicante a 1km 500m. Hay poca emigración y escasa inmigración a la uva. Los pescadores se corren toda la costa SW de España.
- Pinós** 6012 habitantes; población algo diseminada; en todo el término se habla valenciano. La base de la agricultura es la viña; se cultivan también, en menor escala, el olivo, almendro y cereales. La industria, poca; hay un tejedor y dos fábricas de esportines; la elaboración del vino se hace en gran escala merced a una bodega cooperativa. Tiene carreteras de 2º orden a Monóvar (20 km), a Yecla (24 km), a Jumilla (30 km) y a Murcia (55 km). La corriente emigratoria se dirige a Orán, Marruecos francés y Argel, y a Elda; es bastante intensa. No hay inmigración.

- Campello** La mayor parte de los vecinos un 75% son pescadores. Los otros viven de la agricultura, no muy rica: la almendra, el cultivo principal, algarrobas, aceite, vino y cereales; la huerta es pequeña, pues escasea el agua. Ha habido una fuerte industria de esparto y hoy se ha convertido en fabricación de redes de cáñamo para pescadores. Está en la carretera de Valencia-Alicante y la de la playa de S. Joan. Tiene estación de ferrocarril. Hay una pequeña colonia veraniega en la playa. Apenas hay emigración de labradores. No hay inmigración.
- Crevillent** Agricultura deficiente: aceite, algarrobas, almendras, higos y frutales; pocos cereales, bastante vino, pocas hortalizas. Centro de gran importancia industrial: alfombras de yute y esparto, y alpargatas y similares. Se celebra en Crevillent un mercado diario de escasa importancia; los viernes está más concurrido. Está en la carretera de Alicante-Murcia; tiene estación de ferrocarril de la línea Alicante-Murcia. Hay una carretera a Aspe y otra a Dolores por Catral. Hay bastante emigración a Orán y escasa emigración temporal a la siega a la Mancha. La inmigración no tiene importancia.
- Guardamar** Es el único pueblo de la ‘Vega Baixa’ del Segura que reconocen por capital comarcal a Orihuela que habla valenciano. En las casas de campo que ellos llaman [faénes] se habla generalmente ya el castellano. El pueblo es de construcción moderna, pues hace un siglo lo destruyó completamente un terremoto. No obstante la población es antiquísima, data de la conquista de Jaime I. El cultivo principal es el pimentón; hay una buena huerta y bastantes cereales, algo de aceite y un poco de vino. Está en la carretera de Cartagena-Alicante y tiene otra a Orihuela por Rojales. En Guardamar se celebra mercado los viernes al que acuden los campesinos de las ‘faenes’ y los de Rojales y las Dayas. Ha habido una fuerte emigración temporal los meses de verano a Orán.

NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA

((No ha aparegut cap transcripció dins d'aquest apartat en cap poble valencianoparlant de l'ALPI))

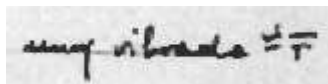
1 reina

Cinctorres	řéjna	
P. Benifassà	řéjna	
V. Canes	řéjna	
Peníscola	řéjna	
Vistabella	řéjna	
l'Alcora	řéjna	[ř] larga, muy vibrada
Orpesa	řéjna	
Aín	řéjna	
Moncofa	řéjna	
Casinos	řéjna	
Rafelbunyol	řéjna	[ř] normal; [é] poco abierta
Quart de P.	řéjna	[ř] normal, muy vibrada
Torís	řéjna	
Polinyà	řéjna	
Massalavés	řéjna	[ř] normal
Llanera de R.	řéjna	la [ř] con la fricación larga
Beniopa	řéjna	
Moixent	řéjna	[ř] normal muy vibrada
Biar	řéjna	[ř] normal, larga
Benilloba	řéjna	[ř] normal, -a final más bien media
Benialí	řéjna	[ř] normal
Calp	řéjna	abre poco la [é]
el Pinós	řéjna	[ř] normal, fricación larga, muy vibrada [řř] ²¹¹³
el Campello	řéjna	[ř] con fricación larga [ř] ²¹¹⁴
Crevillent	řéjna	[ř] normal, fricación larga
Guardamar	řéjna	[ř] muy vibrada, fricación larga

2 fraile

Cinctorres	fláre	
P. Benifassà	fláre	
V. Canes	fláre	
Peníscola	fláre	[f] labiodental bastante limpia
Vistabella	fláre	[f] labiodental
l'Alcora	fláre	a veces [l] y [r]: [fr] ²¹¹⁵
Orpesa	fláre	
Aín	fláre	

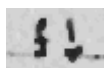
²¹¹³ el Pinós:

²¹¹⁴ el Campello:

²¹¹⁵ l'Alcora:

Moncofa	fráre	[fláre] (otros sujetos)
Casinos	fláre	
Rafelbunyol	fláre	
Quart de P.	fláre	[f] ligero elemento labial [(^o)f] muy pequeño
Torís	φfláre	
Polinyà	fláre	[f] labiodental limpia
Massalavés	φfláre	[f] con elemento bilabial
Llanera de R.	fláre	[f] labiodental limpia, [a] velar plena.
Beniopa	fláre	
Moixent	fláre	[f] labiodental
Biar	fláre	[l] velar
Benilloba	fláre	
Benialí	fláre	[f] labiodental
Calp	fláre	
el Pinós	fláre	
el Campello	fláre	
Crevillent	fláre	
Guardamar	fláre	[á] palatalizada en mi sujeto; el otro, por el contrario, velariza.

3 capucha

Cinctorres	kapútʃa	
P. Benifassà	kapútʃa	
V. Canes	kapútʃa	[tʃ] rehilada pero no plena. [tʃʲ] ²¹¹⁶
Peníscola	kapútʃa	[tʃ] predominantemente rehilada, no plena
Vistabella	kapútʃa	[tʃ] rehilada
l'Alcora	kapútʃa	[tʃ] bastante rehilada, no plena: [tʃʲ] ²¹¹⁷
Orpesa	kapútʃa	
Aín	kapútʃa	
Moncofa	kapútʃa	
Casinos	kapořútʃo	
Rafelbunyol	kapútʃa	
Quart de P.	kapútʃ ^t a	[tʃ] algo rehilada
Torís	kapútʃa	[a] final, tendencia a sorda
Polinyà	kapútʃa	[tʃ] rehilada valenciana

²¹¹⁶ Vilar de Canes:

²¹¹⁷ l'Alcora:

valencianoparlants

Massalavés	kapútʃa	[tʃ] un poco rehilada [tʃʷ] ²¹¹⁸ , la [a] final muy poco ensordecida.
Llanera de R.	kapotʃina	[tʃ] ligeramente rehilada
Beniopa	karapútʃa	
Moixent	kapútʃa	[tʃ] poco rehilada
Biar	kapútʃo	[tʃ] bastante rehilada aunque no plena
Benilloba	kapútʃa	[tʃ] bastante rehilada pero no plena
Benialí	kaparúʎa	
Calp	kepútʃɛ ²¹¹⁹	final vocal es [ɛ] ²¹²⁰ abierta con tendencia a mixta y algo ensordecida.
el Pinós	kapútʃo	[tʃ] rehilada; el otro sujeto menos [tʃʷ] ²¹²¹
el Campello	kaputʃina	[tʃ] rehilada valenciana
Crevillent	kapútʃa	[tʃ] algo rehilada; más bien [tʃʷ]
Guardamar	kapútʃa	

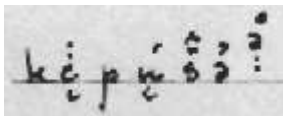
4 hábito

Cinctorres	ábit	
P. Benifassà	ábit	
V. Canes	ábit	
Peníscola	ábit	[t] implosiva
Vistabella	ábit	[b] oclusiva
l'Alcora	ábit	
Orpesa	ávit	el otro sujeto, [ábit], con [b] oclusiva.
Aín	ábit	
Moncofa	ábit	
Casinos	ábit	
Rafelbunyol	ábit	

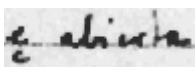
²¹¹⁸ Massalavés:

²¹¹⁹ Calp:

²¹²⁰ Calp:

²¹²¹ el Pinós:

Quart de P.	ábit	
Torís	ábit	
Polinyà	ábit	
Massalavés	ábit	
Llanera de R.	ábit	
Beniopa	ábit	
Moixent	ábit	
Biar	ábit	[b] casi siempre oclusiva.
Benilloba	ábit	-b- oclusiva
Benialí	ábit	[b] oclusiva
Calp	ábit	-b- a veces fricativa
el Pinós	ávit	con [v] labiodental; el otro sujeto [ábit]
el Campello	ábit	
Crevillent	ábit	[b] casi siempre oclusiva, en todos los casos
Guardamar	ábit'	[b] oclusiva

5 rosario

Cinctorres	řozári	
P. Benifassà	řozáris	
V. Canes	řozáris	plural
Peníscola	řozáris	plural
Vistabella	řozári	[ʒ] y [r] algo relajadas
l'Alcora	řozári	[ʒ] muy sonora, relajada
Orpesa	řozári	
Aín	řozári	
Moncofa	řozári	
Casinos	řosári	
Rafelbunyol	řosári	
Quart de P.	řosári	
Torís	řosári	
Polinyà	řosári	con "s" sorda
Massalavés	řosári	
Llanera de R.	řozári	
Beniopa	řozári	
Moixent	řozári	[ʒ] muy sonora y algo relajada
Biar	řozári	
Benilloba	řozári	
Benialí	řozári	
Calp	řozári	
el Pinós	řozári	
el Campello	řozári	
Crevillent	řozári	
Guardamar	řozári	[ʒ] muy sonora

6 rezar

Cinctorres	řezá	
P. Benifassà	řezá	
V. Canes	řezá	sin "r" final
Peníscola	řezá	sin "r" final
Vistabella	řezá	

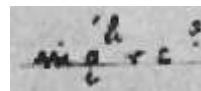
l'Alcora	řezá	sin [r] final
Orpesa	řezár	con [r] final
Aín	řezár	
Moncofa	řezár	
Casinos	řesár	
Rafelbunyol	řesár	
Quart de P.	řesár	
Torís	řesár	
Polinyà	řesár	
Massalavés	řesár	
Llanera de R.	řezár	
Beniopa	řezár	
Moixent	řezár	
Biar	řezár	
Benilloba	řezár	
Benialí	řezár	
Calp	řezár	
el Pinós	řezá	
el Campello	řezár	
Crevillent	řezá	
Guardamar	řezár	
7 moro		
Cinctorres	móro	
P. Benifassà	móro	
V. Canes	móro	
Peníscola	móro	
Vistabella	móro	
l'Alcora	móro	
Orpesa	móro	
Aín	móro	
Moncofa	móro	
Casinos	móro	
Rafelbunyol	móro	
Quart de P.	móro	
Torís	móro	
Polinyà	móro	
Massalavés	móro	
Llanera de R.	móro	
Beniopa	móro	
Moixent	móro	
Biar	móro	
Benilloba	móro	
Benialí	móro	
Calp	móro	
el Pinós	móro	
el Campello	móro	
Crevillent	móro ²¹²²	

[ɔ] doble abierta, más que en otros puntos.

[mařok] (marroquí)

²¹²² Crevillent:

Guardamar	móro	
8 guapo		
Cinctorres	gwápo	
P. Benifassà	wápo	
V. Canes	gwápo	
Peníscola	wápo	[bonik]
Vistabella	gwápo	
l'Alcora	wápo	
Orpesa	wápo	[W] semiconsonante muy abierta
Aín	wápo	
Moncofa	gwápo	
Casinos	wápo	
Rafelbunyol	wápo	[boniko]
Quart de P.	wápo	sin [g] inicial
Torís	(g)wápo	un ²¹²³ sujeto no pronuncia nada de [g]
Polinyà	wápo	
Massalavés	wápo	
Llanera de R.	wápo	
Beniopa	wápo	
Moixent	gwápo ²¹²⁴	
Biar	gwápo	
Benilloba	gwápo	
Benialí	gwápo	[połit]
Calp	gwápo	[boniko]
el Pinós	gwápo	
el Campello	gwápo	
Crevillent	gwápo	
Guardamar	gwápo	[pułit]
9 muerte		
Cinctorres	mórt	
P. Benifassà	mórt	
V. Canes	mórt ^t	[t] implosiva
Peníscola	mórt ^(t) ²¹²⁵	

²¹²³ Torís:

²¹²⁴ Moixent:

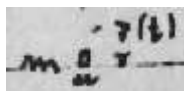
²¹²⁵ Peníscola:

valencianoparlants

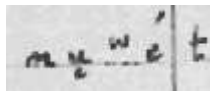
Vistabella	mórt	[t] a veces sólo implosiva
I'Alcora	mórt	
Orpesa	mórt	[r̥] múltiple y [t] implosiva
Aín	mórt	
Moncofa	mórt	
Casinos	mórt	
Rafelbunyol	mórt	[t] menos explosiva que en Quart.
Quart de P.	mórt	
Torís	mórt	[t] implosiva
Polinyà	mórt	
Massalavés	mórt	
Llanera de R.	mórt	
Beniopa	mórt	
Moixent	mórt	
Biar	mórt	[t] más bien implosiva "r" con varias vibraciones
Benilloba	mórt	
Benialí	mórt	[t] implosiva
Calp	mórt	[t] implosiva; [r̥] con varias vibraciones
el Pinós	mórt	con [t] implosiva
el Campello	mórt	[t] implosiva detrás de [r̥] vibrante
Crevillent	mórt	"r" a veces algo múltiple
Guardamar	mórt	

10 desnudo

Cinctorres	nuét	[despuλάt]
P. Benifassà	nuwét ²¹²⁶	[despuλάt]
V. Canes	nuwét	A veces la [w] es consonante [g] [despuλάt]
Peníscola	nuwét	[em péi]
Vistabella	nuét	[despuλάt] ([λ] abierta)
I'Alcora	noét	[despuλάt]
Orpesa	nwét	[em péi]
Aín	nuét	[em péi][despuλάt]
Moncofa	nuwét	el otro sujeto: [nowét]
Casinos	nuw/é ²¹²⁷	[espuλάt] [em pořéta]

²¹²⁶ la Pobla de Benifassà:

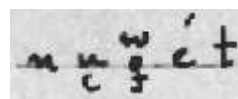

²¹²⁷ Casinos:

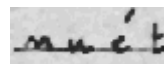
Rafelbunyol	nu(w)ét	[em pořéta]
Quart de P.	nowét	[em pořéta]
Torís	nuét ²¹²⁸	
Polinyà	noét	hiato [em pořéta]
Massalavés	no ^w et	[em pořéta][eŋ koniλ]
Llanera de R.	nu ^w et	
Beniopa	nuét	[eŋ koniλ]
Moixent	nuét	hiato [eŋ koniλ]
Biar	deznúet	[eŋ koniλ][em pořéta]
Benilloba	nuét	[eŋ koniλ][em peřét]
Benialí	nu(w)ét	[aŋ koniλ]
Calp	nu(w)ét	[eŋ koniλ]
el Pinós	despuλάt	[eŋ kúrjos]rechazan 'nu', 'nue' y 'desnudo'
el Campello	nuét	[eŋ kuniλ] [em peřét]
Crevillent	despuλάt	[eŋ kúrjos][em peřét] rechazan 'nue' y 'nu'
Guardamar	deznút	[eŋ kúrjos]

11 cabeza

Cinctorres	káp	
P. Benifassà	káp	
V. Canes	káp'	cabeza ancha, [kápaŋple]
Peníscola	káp ²¹²⁹	articula la "p" cerrando la boca pero con escasa ²¹³⁰ tensión muscular
Vistabella	káp	cabeza ancha [kápaŋple]
I'Alcora	káp	cabeza ancha [kábaŋple]
Orpesa	káp	
Aín	káp	
Moncofa	káp	
Casinos	káp	
Rafelbunyol	káp	
Quart de P.	káp	

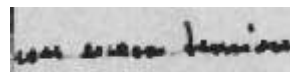
²¹²⁸ Torís:

²¹²⁹ Peníscola:

²¹³⁰ Peníscola:

Torís	káp	
Polinyà	káp	
Massalavés	káp	
Llanera de R.	káp'	se oye la explosión de la [p]
Beniopa	káp'	con explosión final de [p]
Moixent	káp'	con explosión final
Biar	káp	cabeza estrecha, [kábestret]
Benilloba	káp	cabeza estrecha, [kápestrét]
Benialí	káp	
Calp	káp	
el Pinós	káp	cabeza estrecha, [kábestret]
el Campello	káp	
Crevillent	káp	
Guardamar	káp ²¹³¹	Mi sujeto palataliza casi siempre las aa; en cambio, el otro las suele velarizar

12 frente*

Cinctorres	frón	
P. Benifassà	lo frón	
V. Canes	lo frón	sin [t] final
Peníscola	lo frón	
Vistabella	frón	sin [t] final
l'Alcora	frón	sin [t] final
Orpesa	frón	sin [t] final
Aín	frón	
Moncofa	frónt	sí, [t] a veces sólo implosiva
Casinos	frónt	
Rafelbunyol	frónt	
Quart de P.	frónt	
Torís	frónt	masculino
Polinyà	el frónt	
Massalavés	frónt	
Llanera de R.	el frónt'	con explosión final de [t]
Beniopa	el frónt	
Moixent	el frón	sin [t] final
Biar	el frón	sin [t] final, o algo nasalizada [ó°]
Benilloba	el frón	sin [t] final, [ó] media algo nasalizada
Benialí	frónt	[t] implosiva
Calp	el frónt	
el Pinós	frón	
el Campello	el frónt	[t] implosiva

²¹³¹ Guardamar:

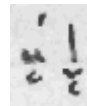
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Crevillent	frónt	[ó] algo nasalizada
Guardamar	el frónt	

13 ojo

Cinctorres	úl	
P. Benifassà	úl ²¹³²	[ʌ] bastante abierta ²¹³³ ; plural [úlʃ] ²¹³⁴
V. Canes	úl	plural, [úlʃ]
Peníscola	úl	
Vistabella	úl	plural [úlʃ]
l'Alcora	úl	plural [úlʃ]
Orpesa	úl	
Aín	úl	plural [úlʃ] ²¹³⁵
Moncofa	úl	plural [úlʃ]
Casinos	úl	pl. [úlʃs] ²¹³⁶
Rafelbunyol	úl	plural [úlʃ]
Quart de P.	úl	plural [úlʃ]
Torís	úl	
Polinyà	úl	
Massalavés	úl	
Llanera de R.	úl ^{(e)2137}	con algo de explosión sonora
Beniopa	úl	
Moixent	úl	
Biar	úl	plural, [úlʃ], con [tʃ] africada.

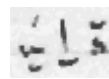
²¹³² la Pobla de Benifassà:

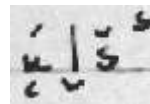
²¹³³ la Pobla de Benifassà:

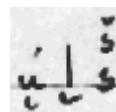
²¹³⁴ la Pobla de Benifassà:

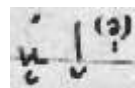
²¹³⁵ Aín:

²¹³⁶ Casinos:

²¹³⁷ Llanera de Ranos:

valencianoparlants

Benilloba	úl	plural, [úlʃtʃ] ²¹³⁸ , con [tʃ] africada aunque no tan marcada la oclusión como en Biar
Benialí	úl	plural [úlʃs], con [s] fricativa
Calp	úl	
el Pinós	úl	plural [úlʃtʃ], con [tʃ] africada.
el Campello	úl	
Crevillent	úl	plural, [úlʃs]
Guardamar	úl	

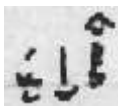
14 lágrima

Cinctorres	lágrima	
P. Benifassà	lágrima	
V. Canes	lágrima	
Peníscola	lágrima	
Vistabella	lágrima	
l'Alcora	lágrima	
Orpesa	lágrima	
Aín	lágrima	la tónica muy palatal
Moncofa	lágrima	
Casinos	lágrima	
Rafelbunyol	lágrima	
Quart de P.	lágrima	
Torís	lágrima	
Polinyà	lágrima	
Massalavés	lágrima	
Llanera de R.	lágrima	
Beniopa	lágrima	
Moixent	lágrima	
Biar	lágrima	
Benilloba	lágrima	
Benialí	lágrima	-a final palatalizada y nasalizada
Calp	lágrima	
el Pinós	lágrima	
el Campello	lágrima	
Crevillent	lágrima	
Guardamar	lágrima	

15 llorar

Cinctorres	plorá
P. Benifassà	plorá
V. Canes	plorá
Peníscola	plorá
Vistabella	plorá
l'Alcora	plorá

²¹³⁸ Benilloba:

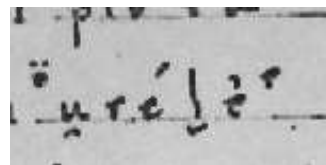

Orpesa	plorár
Aín	plorár
Moncofa	plorár
Casinos	plorár
Rafelbunyol	plorár
Quart de P.	plorár
Torís	plorár
Polinyà	plorár
Massalavés	plorár
Llanera de R.	plorár
Beniopa	plorár
Moixent	plorár
Biar	plorár
Benilloba	plorár
Benialí	plorár
Calp	plorár
el Pinós	plorá
el Campello	plorár
Crevillent	plorá
Guardamar	plorár

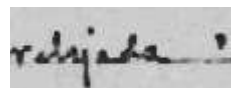
16 oreja

Cinctorres	oréla	
P. Benifassà	awréla	
V. Canes	ewréla ²¹³⁹	La vocal inicial es una "e" labial muy relajada ^{ew} 2140
Peníscola	awréla	
Vistabella	oréla	
l'Alcora	awréla	
Orpesa	awréla	
Aín	oréla	
Moncofa	oréla	
Casinos	awréla	
Rafelbunyol	oréla	
Quart de P.	oréla	
Torís	awréla	
Polinyà	oréla	
Massalavés	oréla	
Llanera de R.	oréla	
Beniopa	oréla	

²¹³⁹ Vilar de Canes:

²¹⁴⁰ Exactament:

Moixent	oréla
Biar	oréla
Benilloba	oréla
Benialí	oréla
Calp	oréle ²¹⁴¹
el Pinós	oréla
el Campello	oréla
Crevillent	oréla
Guardamar	oréla

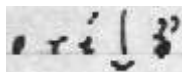
17 oído

Cincorres	oït	
P. Benifassà	o ^w it	
V. Canes	oït	
Peníscola	oït	
Vistabella	o ^w it	
l'Alcora	oït	
Orpesa	o ^w it	con pequeña semiconsonante abierta
Aín	oït	
Moncofa	oït	
Casinos	oït	
Rafelbunyol	oït	
Quart de P.	oït	
Torís	oït	
Polinyà	owit	
Massalavés	oït	hiato
Llanera de R.	oït	hiato muy marcado
Beniopa	owída	(femenino)
Moixent	oïdo	en castellano lo dicen siempre
Biar	oïdo	desconocen palabra valenciana
Benilloba	la oída	(femenino, sí)
Benialí	owída	(femenino)
Calp	o ^(w) ida	[w] semiconsonante entre el hiato, más que en 10. femenino
el Pinós	oïdo	desconocen palabra valenciana
el Campello	oïdo	
Crevillent	oïo	hiato muy fuerte
Guardamar	oïdo	hiato

18 boca

Cincorres	bóka
P. Benifassà	bóka
V. Canes	bóka
Peníscola	bóka
Vistabella	bóka
l'Alcora	bóka

²¹⁴¹ Calp:

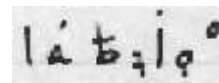

Orpesa	bóka
Aín	bóka
Moncofa	bóka
Casinos	bóka
Rafelbunyol	bóka
Quart de P.	bóka
Torís	bóka
Polinyà	bóka
Massalavés	bóka
Llanera de R.	bóka
Beniopa	bóka
Moixent	bóka
Biar	bóka
Benilloba	bóka
Benialí	bóka
Calp	bóka
el Pinós	bóka
el Campello	bóka
Crevillent	bóka
Guardamar	bóka

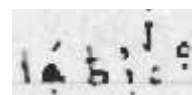
19 labio

Cincorres	róstro	Sí, espontáneo
P. Benifassà	róstro	más fino [lábɪ]
V. Canes	móro	más fino en castellano, [lábɪo]
Peníscola	móro	más fino [lo lábɪ]
Vistabella	róstro	sí; [móro], más basto.
l'Alcora	móro	
Orpesa	móro	más fino en castellano, [lábɪo]
Aín	móro	
Moncofa	móro	
Casinos	móros	
Rafelbunyol	lábjo	[móro] (más basto y antiguo)
Quart de P.	lábjo	[móro] (más basto y burlesco)
Torís	móro	más fino en castellano, [lábɪo] sin diptongo
Polinyà	móro	más fino en castellano, [lábɪo] ²¹⁴²
Massalavés	móro	más fino en castellano, [lábɪo]
Llanera de R.	móro	más fino en castellano, [lábɪo] ²¹⁴³
Beniopa	lávjo	más basto, [móro]
Moixent	móro	más fino en castellano, [lábɪo]

²¹⁴² Polinyà:

²¹⁴³ Llanera de Ranes:

Biar	mófo	más fino, [láv̞i̞o] ²¹⁴⁴ , con [v] labiodental
Benilloba	mófo	más fino en castellano, [lábjo]
Benialí	mófo	más fino en castellano, [lábjo]
Calp	mófo	más fino en castellano, [lábjo]
el Pinós	mófo	más fino [láv̞jo]; el otro sujeto [lábjo]
el Campello	mófo	más fino en castellano, [lábjo], con [b] oclusiva
Crevillent	mófo	más fino en castellano, [lábjo]
Guardamar	lábjo	más basto, [mōfo]

20 diente

Cincorres	dén	
P. Benifassà	la dén	
V. Canes	la dén	
Peníscola	la dén	sin "t" final
Vistabella	dén	
l'Alcora	dén	
Orpesa	dén	
Aín	úna dén	
Moncofa	dén ^t	plural [dén ^s]
Casinos	el dént	
Rafelbunyol	la dént	
Quart de P.	úna dént	
Torís	dén ^t	el otro sujeto hace [t] más explosiva
Polinyà	la dént	
Massalavés	la dént	
Llanera de R.	la dént'	
Beniopa	la dént	
Moixent	la dén	
Biar	la dén	
Benilloba	la dén	
Benialí	la dént'	
Calp	dént	
el Pinós	dén	femenino
el Campello	dén ^t	plural, [dén ^s]
Crevillent	dént	plural, [dén ^s]
Guardamar	la dént	

21 encía

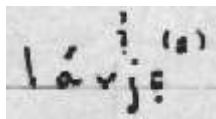
Cincorres	dʒeniba	
P. Benifassà	dʒeniba	
V. Canes	dʒeniba	-b- bilabial fricativa
Peníscola	dʒeniba	[b] bilabial fricativa

Vistabella	dʒ3eniba	[dʒ3] africada con oclusión débil.
l'Alcora	dʒ3eniva	[dʒ3] africada con solución débil
Orpesa	dʒ3eniva	la [dʒ3] africada con solución débil
Aín	tʃeniba	
Moncofa	dʒeniva	
Casinos	tʃeniba	
Rafelbunyol	tʃtʃeniba ²¹⁴⁵	la [tʃ] menos rehilada que 3.
Quart de P.	tʃeniba	
Torís	tʃeniba	
Polinyà	tʃeniva	con [tʃ] sorda
Massalavés	tʃeniba	
Llanera de R.	dʒeniva	
Beniopa	dʒ3eniva	
Moixent	dʒ3eniva	la [dʒ3] inicial africada pero predomina el elemento fricativo
Biar	dʒeniva	
Benilloba	dʒ3eniva	la [dʒ3] africada pero con la oclusión débil
Benialí	dʒ3eniva	[dʒ3] africada con oclusión poco fuerte
Calp	dʒeniva	
el Pinós	dʒeniva	
el Campello	dʒeniva	
Crevillent	dʒeniva	
Guardamar	dʒ3eniva	africada predominado el elemento fricativo

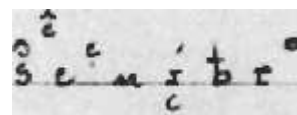
22 pecho

Cincorres	p̞it	
P. Benifassà	p̞it	
V. Canes	p̞it	pecho estrecho : [p̞itestrét]
Peníscola	p̞it	
Vistabella	p̞it	pecho estrecho [p̞itestrét]
l'Alcora	p̞it	pecho estrecho [p̞idastrét]
Orpesa	p̞it	
Aín	p̞it	espina dorsal, [askinás]
Moncofa	p̞it	
Casinos	p̞it	
Rafelbunyol	p̞it	
Quart de P.	p̞it	
Torís	p̞it	
Polinyà	p̞it	
Massalavés	p̞it	
Llanera de R.	p̞it	
Beniopa	p̞it'	[t] con explosión final

²¹⁴⁴ Biar:

²¹⁴⁵ Rafelbunyol:

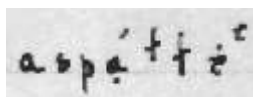

Moixent	pít	
Biar	pít	pecho ancho: [pidámple]
Benilloba	pít	pecho ancho, [pitámple]
Benialí	pít	más basto, [la pitánsa]
Calp	pít	
el Pinós	pít	pecho ancho, [pidámple]
el Campello	pít	
Crevillent	pít	
Guardamar	pít'	con explosión final

23 espalda

Cinctorres	askéna	paletilla [aspála]
P. Benifassà	askéna	la paletilla [aspála]
V. Canes	eskéna	la paletilla : [aspála]
Peníscola	askéna	paletilla, [aspála]
Vistabella	eskéna	la paletilla, [espála]
l'Alcora	askéna	paletilla, [aspála]
Orpesa	askéna	la paletilla, [aspála]: [l] velar simple (sí)
Aín	el lóm	paletilla, [aspála]
Moncofa	askéna	paletilla, [aspála]
Casinos	eskéna	paletilla, [espála]
Rafelbunyol	askéna	paletilla, [aspálla] (la [l] velar un poco geminada)
Quart de P.	askéna	paletilla, [aspála]
Torís	askéna	hombro, [múskle]
Polinyà	askéna	
Massalavés	eskéna	la paletilla, [espálla]
Llanera de R.	askéna	la paletilla, [espálla], con [l] geminada.
Beniopa	eskéna	paletilla, [espálla]
Moixent	askéna	la paletilla, [aspála], con [l] sencilla
Biar	eskéna	paletilla, [espálla], con [l] geminada.
Benilloba	askéna	paletilla, [aspálla], con [l] geminada
Benialí	askéna	paletilla, [aspálla], con [l] geminada velar
Calp	eskéna	paletilla, [espálla]
el Pinós	eskéna	sí; paletilla, [paletílla], rechazan 'espatla'
el Campello	askéna	la paletilla, [aspálla] ²¹⁴⁶ , con [l] geminada poco tensa con ese significado; rechazan 'esquena'; con [d] fricativa. rechazan 'esquena'
Crevillent	espálda	
Guardamar	espálda	

2146 el Campello:

24 brazo

Cinctorres	brás
P. Benifassà	brás
V. Canes	brás
Peníscola	brás
Vistabella	brás
l'Alcora	brás
Orpesa	brás
Aín	brás
Moncofa	brás
Casinos	brás
Rafelbunyol	brás
Quart de P.	brás
Torís	brás
Polinyà	brás
Massalavés	brás
Llanera de R.	brás
Beniopa	brás
Moixent	brás
Biar	brás
Benilloba	brás
Benialí	brás
Calp	brás
el Pinós	brás
el Campello	brás
Crevillent	brás
Guardamar	brás

25 mano

Cinctorres	má	
P. Benifassà	má	[sárpa] (despectivo)
V. Canes	má	
Peníscola	má	[sárpa] (despectivo)
Vistabella	má	[sárpa] (despectivo)
l'Alcora	má	[sárpa] (despectivo)
Orpesa	má	[sárpa] (más basto y despectivo)
Aín	má	
Moncofa	má	[sárpa] (despectivo)
Casinos	má	
Rafelbunyol	má	[árpa] (más basto y burlesco)
Quart de P.	má	[sárpa] (despectivo)
Torís	má	
Polinyà	má	
Massalavés	má	[sárpa] (más basto)
Llanera de R.	má	[sárpa] (más basto)
Beniopa	má	[sárpa] (más basto)
Moixent	má	[sárpa] (más basto)
Biar	má	[sárpa] (más basto y burlesco)
Benilloba	má	[sárpa] (más basto y burlesco)

valencianoparlants

Benialí	má	[sárpa] (más basto y burlesco, del que acostumbra a robar)
Calp	má	[árpa] (más basto y burlesco)
el Pinós	má	[árpa] (más basto y burlesco)
el Campello	má	[árpa] (más basto y burlesco)
Crevillent	má	[árpa] (más basto y burlesco)
Guardamar	má	[sárpa] (más basto y burlesco)

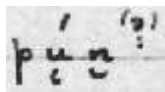
26 puño

Cinctorres	púɲ	
P. Benifassà	púɲ	
V. Canes	púɲ	plural [púɲf]
Peníscola	púɲ	plural [púɲtʃ]
Vistabella	púɲ	plural [púɲtʃ]
l'Alcora	púɲ	plural [púɲtʃ]
Orpesa	púɲ	
Aín	púɲ	
Moncofa	púɲ	
Casinos	púɲ	
Rafelbunyol	púɲ	
Quart de P.	púɲ	
Torís	púɲ	
Polinyà	púɲ	
Massalavés	púɲ	
Llanera de R.	púɲ ^{(e)2147}	se oye también la explosión sonora de la [ɲ], pero menos perceptible que la de [p] y [t] finales.
Beniopa	púɲ	
Moixent	púɲ	
Biar	púɲ	
Benilloba	púɲ	puño cerrado, [pún ⁿ tankát], con "n" muy poco palatalizada, sí.
Benialí	púɲ	
Calp	púɲ	
el Pinós	púɲ	
el Campello	púɲ	
Crevillent	púɲ	
Guardamar	púɲ	

27 pulso

Cinctorres	es pólsos
P. Benifassà	póls
V. Canes	póls
Peníscola	póls
Vistabella	póls
l'Alcora	póls

2147 Llanera de Ranés:

Orpesa	póls	
Aín	póls	
Moncofa	póls	
Casinos	póls	
Rafelbunyol	póls	
Quart de P.	póls	
Torís	póls	con engolamiento
Polinyà	póls	
Massalavés	póls	
Llanera de R.	póls	
Beniopa	póls	
Moixent	póls	
Biar	póls	engolado
Benilloba	póls	
Benialí	póls	
Calp	póls	
el Pinós	póls	
el Campello	póls	con [l] relajada velar, todo engolado
Crevillent	póls	y generalmente [sentit]; para 'sien' ambas cosas; con [l] relajada.
Guardamar	póls	

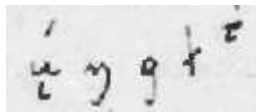
28 dedo

Cinctorres	dít	
P. Benifassà	dít	
V. Canes	dít	
Peníscola	dít	"t" implosiva relajada a veces hasta semisonora
Vistabella	dít	
l'Alcora	dít	
Orpesa	dít	
Aín	dít	
Moncofa	dít	
Casinos	dít	
Rafelbunyol	dít	
Quart de P.	dít	
Torís	dít	
Polinyà	dít	
Massalavés	dít	
Llanera de R.	dít	
Beniopa	dít'	
Moixent	dít	
Biar	dít	
Benilloba	dít	
Benialí	dít	
Calp	dít	
el Pinós	dít	
el Campello	dít'	
Crevillent	dít	
Guardamar	dít'	

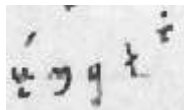
29 uña

Cinctorres	úŋgla ²¹⁴⁸	
P. Benifassà	úŋgla ²¹⁴⁹	la vocal final casi reducida a la explosión sonora de [l]
V. Canes	úŋgla	a muy relajada, casi es ²¹⁵⁰ sólo la explosión sonora de [l]
Peníscola	úŋgla	
Vistabella	úŋgla	[a] final muy velar y relajada; casi es sólo la explosiva sonora de [l]
l'Alcora	úŋgla	[a] final muy relajada, casi se reduce a la explosión sonora de [l] velar.
Orpesa	úŋgla	
Aín	úŋgla	
Moncofa	úŋgla	
Casinos	úŋgla	
Rafelbunyol	úŋgla	
Quart de P.	úŋgla	
Torís	úŋgla	
Polinyà	úŋgla	
Massalavés	úŋgla ²¹⁵¹	
Llanera de R.	úŋgla	
Beniopa	úŋgla	
Moixent	úŋgla	
Biar	úŋgla	
Benilloba	úŋgla	
Benialí	úŋgla	-a final se reduce a la explosión sonora de la [l] velar
Calp	úŋgla	
el Pinós	úŋgla	la -a final mixta, muy relajada y velar, casi se reduce a la explosión sonora de la [l] velar
el Campello	úŋgla ²¹⁵²	[a] final velar muy relajada; casi se reduce a la explosión sonora de [l]

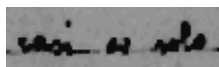
²¹⁴⁸ Cinctorres:

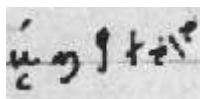
²¹⁴⁹ la Pobla de Benifassà:

²¹⁵⁰ Vilar de Canes:

²¹⁵¹ Massalavés:

Crevillent úŋa rechaza 'ungla'
Guardamar úŋa rechazan 'ungla'

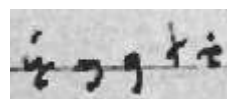
30 nalga

Cinctorres	áŋka	
P. Benifassà	áŋka	
V. Canes	áŋka	anca
Peníscola	áŋka	
Vistabella	áŋka	
l'Alcora	áŋka	
Orpesa	áŋka	
Aín	áŋka	
Moncofa	áŋka	
Casinos	áŋka	
Rafelbunyol	áŋka	
Quart de P.	áŋka	
Torís	áŋka	
Polinyà	áŋka	
Massalavés	áŋka	
Llanera de R.	áŋka	
Beniopa	áŋka	
Moixent	áŋka	
Biar	áŋka	
Benilloba	áŋka	
Benialí	áŋka	
Calp	áŋka	
el Pinós	áŋka	
el Campello	áŋka	
Crevillent	áŋka	
Guardamar	áŋka	

31 pierna

Cinctorres	káma	
P. Benifassà	káma	despectivo [gāra]
V. Canes	káma	
Peníscola	káma	
Vistabella	káma	
l'Alcora	káma	
Orpesa	káma	
Aín	káma	
Moncofa	káma	
Casinos	káma	
Rafelbunyol	káma	
Quart de P.	káma	[gāra] (despectivo)
Torís	káma	
Polinyà	káma	

²¹⁵² el Campello:

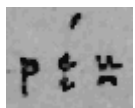

Massalavés	káma	rechazan "garra"; [pérna] es la pata de los caballos. rechazan "garra"
Llanera de R.	káma	
Beniopa	káma	
Moixent	káma	[gá̃ra] (más basto)
Biar	káma	[gá̃ra] (piernas gruesas)
Benilloba	káma	cfr. 41
Benialí	káma	
Calp	káma	
el Pinós	káma	cfr. 41
el Campello	káma	
Crevillent	káma	
Guardamar	káma	

32 pie

Cinctorres	ρᛑᛞ	
P. Benifassà	ρᛑᛞ	
V. Canes	ρᛑᛞ ²¹⁵³	[ɛ] ²¹⁵⁴ menos abierta que 58 ²¹⁵⁵
Peníscola	ρᛑᛞ	
Vistabella	ρᛑᛞ	
l'Alcora	ρᛑᛞ	
Orpesa	ρᛑᛞ	
Aín	ρᛑᛞ	
Moncofa	ρᛑᛞ	
Casinos	ρᛑᛞ	
Rafelbunyal	ρᛑᛞ	[ɛ] muy abierta, casi [ɛ ^a]
Quart de P.	ρᛑᛞ	
Torís	ρᛑᛞ	
Polinyà	ρᛑᛞ	
Massalavés	ρᛑᛞ	
Llanera de R.	ρᛑᛞ	
Beniopa	ρᛑᛞ	
Moixent	ρᛑᛞ	
Biar	ρᛑᛞ	
Benilloba	ρᛑᛞ	
Benialí	ρᛑᛞ	
Calp	ρᛑᛞ	

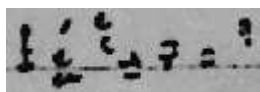
²¹⁵³ Vilar de Canes:

²¹⁵⁴ Vilar de Canes:

²¹⁵⁵ En 58 transcriu:

el Pinós	ρᛑᛞ
el Campello	ρᛑᛞ
Crevillent	ρᛑᛞ
Guardamar	ρᛑᛞ

33 diablo*

Cinctorres	dimóni	[diáble]
		[d̥ʒod̥io]
P. Benifassà	dimóni	[diáble]
		[d̥ʒod̥io]
V. Canes	dimóni	[diáble]
		[d̥ʒod̥io]
Peníscola	dimóni	[diáble]
		[d̥ʒ/ʒod̥io]
Vistabella	dimóni	[diáble] [b] oclusiva
		[d̥ʒod̥io]
l'Alcora	dimóni	[diáble]
Orpesa	dimóni	(con [O] cerrada)
		[d̥ʒod̥io]
		[diáble]
Aín	dimóni	[diáble]
Moncofa	dimóni	(sí)
		[diáble]
		[d̥ʒod̥io]
Casinos	dimóni	[diáble]
		[tʃod̥io]
Rafelbunyal	dimóni	[diáble]
		[tʃ ^h od̥io]
Quart de P.	dimóni	[diáble] (hiato)
Torís	dimóni	[tʃod̥io]
		[diáble] (sólo lo dicen para demostrar que una persona tiene mal carácter)
Polinyà	dimóni	[diáble] (hiato)
		[butóni]
Massalavés	dimóni	[diáble] (hiato)
		[tʃod̥io]
Llanera de R.	dimóni	[diáble] (hiato)
		[aʒod̥io] (con -d- oclusiva)
Beniopa	dimóni	[d̥ʒod̥io]
		[diáble] (lo dicen muy poco)
Moixent	dimóni	[diáble] (hiato)
		[d̥ʒod̥io]
Biar	dimóni	[diáble] (hiato y [b] oclusiva)
Benilloba	dimóni	[diáble]
		[d̥ʒod̥io]

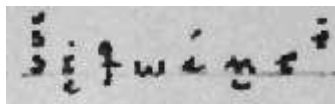
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Benialí	dimóni	[diáble] (con [b] fricativa) [dʒodío]
Calp	dimóni	[diáble] [dʒodío]
el Pinós	dimóni	[diáble] (con [b] fricativa; el otro oclusiva) [dʒodío]
el Campello	dimóni	[diáble] (con [b] fricativa, cf. 19) [dʒodío]
Crevillent	dimóni	[diáble] [dʒoío]
Guardamar	dimóni	(lo dicen más) [diáble] (el otro sujeto oclusiva) [dʒodío]

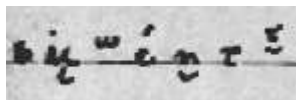
34 cigüena

Cinctorres	sigwéna	
P. Benifassà	sigwéna	
V. Canes	sigwéna	no hay
Peníscola	sigwéna	no hay
Vistabella	ʃsigwéna ²¹⁵⁶	palataliza la [s] inicial
l'Alcora	ʃsigwéna	
Orpesa		No la conocen.
Aín	sigwéna	no hay
Moncofa	siwéna	no hay
Casinos	sigwéna	
Rafelbunyol	siwéna	
Quart de P.	sirwéna	no hay
Torís	ʃsigwéna	
Polinyà	sigwéna	
Massalavés	siwéna	
Llanera de R.	siwéna	las ven pasar
Beniopa	suwéna ²¹⁵⁷	no hay
Moixent	sigwéna	
Biar	sigwéna	no hay, lo conoce del libro
Benilloba	sigwéna	no hay
Benialí	su(ʔ)wéna ²¹⁵⁸	la [g] en realidad no existe

²¹⁵⁶ Vistabella:

²¹⁵⁷ Beniopa:

²¹⁵⁸ Benialí:

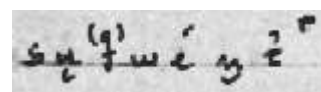
Calp	sigwéna	no hay
el Pinós	sigwéna	
el Campello	sigwéna	no hay
Crevillent	sigwéna	
Guardamar	sirgwéna	el otro sujeto, [sigwéna]. No hay aquí.

35 carro

Cinctorres	káro	[r̄] predominantemente fricativa
P. Benifassà	káro	
V. Canes	káro	[r̄] predominantemente fricativa
Peníscola	káro	[r̄] predominantemente fricativa
Vistabella	káro	
l'Alcora	káro	
Orpesa	káro	mi sujeto hace la [r̄] bastante fricativa; los otros menos.
Aín	káro	
Moncofa	káro	mi sujeto más fricativa que el otro
Casinos	káro	
Rafelbunyol	káro	
Quart de P.	káro	
Torís	káro	
Polinyà	káro	
Massalavés	káro	
Llanera de R.	káro	
Beniopa	káro	
Moixent	káro	
Biar	káro	
Benilloba	káro	
Benialí	káro	
Calp	káro	
el Pinós	káro	
el Campello	káro	
Crevillent	káro	
Guardamar	káro	

36 coche

Cinctorres	kótʃe
P. Benifassà	kótʃe
V. Canes	kótʃe
Peníscola	kótʃe
Vistabella	kótʃe
l'Alcora	kótʃe
Orpesa	kótʃe
Aín	kótʃe
Moncofa	kótʃe
Casinos	kótʃe
Rafelbunyol	kótʃe

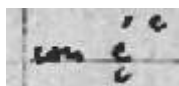

Quart de P.	kótʃe	
Torís	kótʃe	
Polinyà	kótʃe	
Massalavés	kótʃe	
Llanera de R.	kótʃe	
Beniopa	kótʃe	
Moixent	kótʃe	
Biar	kótʃe	
Benilloba	kótʃe	
Benialí	kótʃe	[tʃ] no es plenamente rehilada
Calp	kótʃe	
el Pinós	kótʃe	
el Campello	kótʃe	
Crevillent	kótʃe	
Guardamar	kótʃe	la -e final cerrada y algo ensordecida

37 quieto

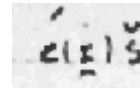
Cinctorres	kéto	
P. Benifassà	két	[kjét] [kéto] sí
V. Canes	kéto	sí
Peníscola	két	
Vistabella	kéto	sí, espontáneo
l'Alcora	két	
Orpesa	két	
Aín	két	[kéto]
Moncofa	két	
Casinos	két	
Rafelbunyol	két	
Quart de P.	két	
Torís	két	
Polinyà	két	
Massalavés	két	
Llanera de R.	két	
Beniopa	két	
Moixent	két	
Biar	kjét	con [e] ²¹⁵⁹ casi abierta plenamente sin diptongar
Benilloba	két	sin diptongar
Benialí	két	
Calp	kjét	
el Pinós	kjét	
el Campello	kjét	
Crevillent	kjéto	
Guardamar	kiét	a veces, las menos, diptongo

²¹⁵⁹ Biar:

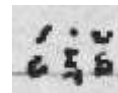

38 eje		
Cinctorres	é(j)ʃ ²¹⁶⁰	[j] semivocal pequeña
P. Benifassà	ájʃ	
V. Canes	éjʃ	
Peníscola	éjʃ	
Vistabella	éjʃ	
l'Alcora	éjʃ	
Orpesa	éjʃ	
Aín	ún léjʃ	
Moncofa	léjʃ	plural, dos [léjʃos]
Casinos	éjʃ	
Rafelbunyol	éjʃ	plural, [éjʃos]
Quart de P.	léjʃ	plural, [léjʃos]
Torís	éjʃ	
Polinyà	éjʃ ²¹⁶¹	
Massalavés	éjʃ	
Llanera de R.	léjʃ ²¹⁶²	plural, [dóz léjʃos] ²¹⁶³
Beniopa	ún léjʃ	[j] semivocal muy sensible
Moixent	léjʃ	plural, [dóz léjʃos] ²¹⁶⁴
Biar	ún léjʃ ²¹⁶⁵	plural, [léjʃos]
Benilloba	ún léjʃ	plural, [léjʃos]
Benialí	ún léjʃ	la [j] ²¹⁶⁶ semivocal abierta y relajada

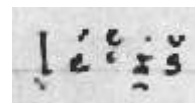
²¹⁶⁰ Cinctorres:

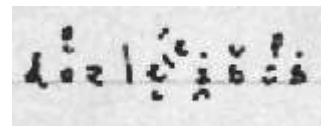
²¹⁶¹ Polinyà:

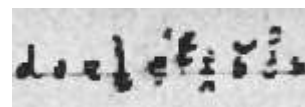
²¹⁶² Llanera de Ranes:

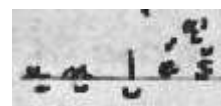
²¹⁶³ Llanera de Ranes:

²¹⁶⁴ Moixent:

²¹⁶⁵ Biar:

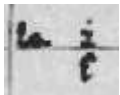

Calp	ún éjʃ	
el Pinós	ún léʃ ²¹⁶⁷	plural, [léʃos]
el Campello	ún léʃ	plural, [léʃos]
Crevillent	ún léʃ ²¹⁶⁸	plural, [léʃos]; el otro sujeto no hace nada de [i]
Guardamar	léʃ	(el) ²¹⁶⁹ sí, espontáneo

39 yegua

Cinctorres	éwa	sin [g], cfr. 34
P. Benifassà	éwa	
V. Canes	éwa	sin [g]
Peníscola	éwa	
Vistabella	é ⁹ wa	
l'Alcora	éwa	
Orpesa	éwa	[w]: hay casos en que casi es consonante [v]
Aín	yjéwa ²¹⁷⁰	
Moncofa	éwa	sin [g]
Casinos	éwa	
Rafelbunyol	éwa	
Quart de P.	éwa	
Torís	é(ʒ)wa	[g] apenas existe
Polinyà	éwa	
Massalavés	éwa	
Llanera de R.	éwa	
Beniopa	éwa	
Moixent	éwa	

²¹⁶⁶ Benialí:

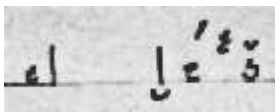
²¹⁶⁷ el Pinós:

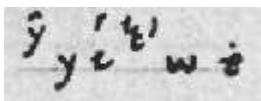
²¹⁶⁸ Crevillent:

²¹⁶⁹ Guardamar:

²¹⁷⁰ Aín:

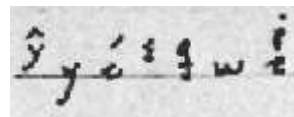

Biar	égwa	
Benilloba	égwa	pero generalmente le dicen [áka]
Benialí	éwa	sin [g]
Calp	égwa	
el Pinós	yjé ⁹ wa ²¹⁷¹	
el Campello	égwa	
Crevillent	yjégwa ²¹⁷²	
Guardamar	yjégwa ²¹⁷³	[y] ²¹⁷⁴ inicial semiafricada

40 nudo

Cinctorres	núgo	sí
P. Benifassà	núk	
V. Canes	núgo	sí, espontáneo
Peníscola	núk	
Vistabella	nús	espontáneo
l'Alcora	nús	espontáneo
Orpesa	núk	
Aín	núk	
Moncofa	núk	
Casinos	núk	
Rafelbunyol	núk	
Quart de P.	núk	
Torís	núk	
Polinyà	núk	
Massalavés	núk	
Llanera de R.	núk'	
Beniopa	núk	
Moixent	núk'	con explosión final
Biar	nús	sí, espontáneo
Benilloba	núk	
Benialí	núk	

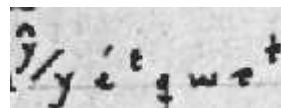
²¹⁷¹ el Pinós:

²¹⁷² Crevillent:

²¹⁷³ Guardamar:

²¹⁷⁴ Guardamar:

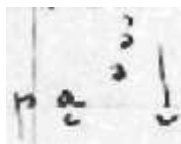

Calp	núk	
el Pinós	ɲúk	nudo apretado, [ɲúgapretát]
el Campello	ɲúk	
Crevillent	ɲúk	
Guardamar	ɲúk'	

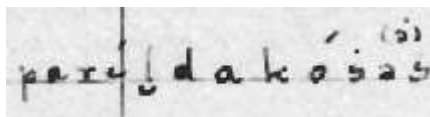
41 coz

Cinctorres	pa ^e ɫ de kóses	(con las dos patas)
	²¹⁷⁵	[patá]
P. Benifassà	kós	
V. Canes	kós	[patá]
Peníscola	kós	[patá]
Vistabella	kós	[patá]
l'Alcora	kós	[patá]
Orpesa	kós	[patá]
Aín	ún paréɫ de kóses	(con las dos)
		[gaɾá]
		[patá]
Moncofa	paréɫ da kóses	(sí, con las dos patas)
	²¹⁷⁶	[gaɾá] (con una pata)
Casinos	pa ^e ɫ de kóses	(con las dos patas)
		[gaɾá]
Rafelbunyol	paréɫ de kóses	[gaɾá]
Quart de P.	paréɫ de kóses	[patá] (con las dos)
Torís	paɫ de kóses	(con las dos patas)
		[gʲiɲo]
Polinyà	paréɫ de kóses	(con las patas)
		[pɛrná] (pero rechaza 'perna')
Massalavés	paɫ de kóses	(con las dos patas)
		[pɛrná] (con una pata)
Llanera de R.	kós	[pɛrná] (con las patas de detrás)
		[patá] (con las de delante)
Beniopa	kós	[patá]
Moixent	paréɫ de kóses	(con las dos de atrás)
		[pɛrná] (con una pata de atrás)
		[sarpá] (con la pata delantera)
Biar	paɫ de kóses	(con las dos patas)
		[foná]
		[patá] (con una pata)

²¹⁷⁵ Cinctorres:

²¹⁷⁶ Moncofa:

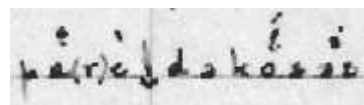

Benilloba	paɫ de kóses	(con las dos patas)
		[pɛrná] (con una pata)
		[arpa] (con una mano)
Benialí	kós	(con una pata)
		[pɛrná] (con una pezuña, [r] con varias vibraciones)
Calp	kós	[pɛrná]
el Pinós	pa(r)eɫ de kós	(con dos patas)
	²¹⁷⁷	[pɛrná] (con una pata)
		[manotá] (con las manos)
el Campello	kós	[pɛrná]
		indistintamente
Crevillent	paɫ de kóses	(con las dos patas)
		[manotá] (con una mano)
		[pɛrná] (con una pata)
Guardamar	kós	[pɛrná]
		indistintamente

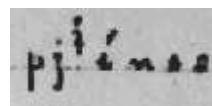
42 pienso

Cinctorres	pjénso	
P. Benifassà	pjénso	
V. Canes	pjénso	casi siempre diptongo
Peníscola	piénso	hiato muy claro
Vistabella	piénso	hiato claro
l'Alcora	piénso ²¹⁷⁸	intermedio entre hiato y diptongo predominado éste. El otro sujeto siempre diptongo. generalmente diptongo
Orpesa	pjénso	
Aín	pjénso	
Moncofa	pjénso	
Casinos	pjénso	
Rafelbunyol	pjénso	
Quart de P.	piénso	hiato
Torís	piénso	el otro sujeto hace diptongo.
Polinyà	piénso	predomina el diptongo. Casi siempre dicen [mɛndzár] o [f ⁰ eɾáɖʒe], que es cebada verde.
Massalavés	pjénso	pero casi siempre dicen el [mintjár] o la [f ⁰ ɛɾátja]
Llanera de R.	min ^{d3} zár	la [ʒ] ligeramente africada; cuando es un pienso muy alimenticio (algarrobas, etc.) se le llama [piénso]
Beniopa	pjénso	

²¹⁷⁷ el Pinós:

²¹⁷⁸ l'Alcora:

Moixent	min ^{d3} zár	cuando es más alimenticio, [pjénso], de algarrobas, cebada, etc.
Biar	piénso	
Benilloba	piénso	predomina el diptongo
Benialí	pjénso	
Calp	pjénso	Mi sujeto hace todas las articulaciones muy anteriores; en general en el pueblo todos palatalizan mucho, aunque pocos llegan al extremo suyo.
el Pinós	pjénso	
el Campello	pjénso	
Crevillent	pjénso	
Guardamar	pjénso	
43 yugo*		
Cinctorres	d3ów	
P. Benifassà	d3ów	
V. Canes	d3ów ²¹⁷⁹	[o] ²¹⁸⁰ menos abierta que 50
Peníscola	d3/3ów	[d3] africada, predominando el elemento fricativo, la oclusión débil.
Vistabella	d3ów	la oclusión de [d3] aunque no es fuerte, es más sensible que 21.
l'Alcora	d3ów	
Orpesa	d3ów	sí; cf. 46
Aín	tjów	la obertura de la [ó] varía; mi sujeto la abre poco, el otro más, vacilan ambos.
Moncofa	d3ów	
Casinos	tjów	
Rafelbunyol	tj ^u ów	
Quart de P.	tjów	
Torís	tjáv	Esta conversión de [ɔ] en [a] ²¹⁸¹ es el rasgo que ellos consideran más característico de su habla

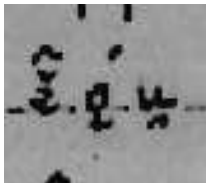
Polinyà	d3ów	africada sonora
Massalavés	tjów	
Llanera de R.	d3áv	el otro sujeto, sorda [tjáv] ²¹⁸²
Beniopa	d33ów	
Moixent	d33ów	
Biar	d3ów	
Benilloba	d3/3ów	la [d3/3] más africada que 21 y 44 casi [d33] más bien.
Benialí	d3ów	
Calp	d3ów	
el Pinós	d33áv	[a] velar; la [d3] africada aunque predomina el elemento fricativo, igual que en Crevillent
el Campello	d3ów	
Crevillent	d3ów	
Guardamar	d33ów	

44 uncir

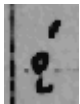
Cinctorres	d3oní ²¹⁸³
P. Benifassà	d3uní
V. Canes	d3uní
Peníscola	d3/3oní
Vistabella	d3/3uní
l'Alcora	d3/3uní
Orpesa	d3/3onír
Aín	pozár el tjów
Moncofa	d3/3onír
Casinos	tjonír ²¹⁸⁴
Rafelbunyol	tj ^u onír
Quart de P.	tjunír
Torís	tjunír
Polinyà	d3onír
Massalavés	tjonír ²¹⁸⁵

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

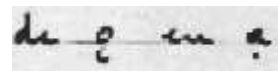
²¹⁷⁹ Vilar de Canes:

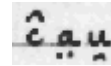
²¹⁸⁰ Vilar de Canes:

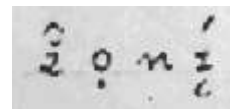
²¹⁸¹ Torís:

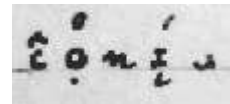
²¹⁸² Llanera de Ranes:

²¹⁸³ Cincorres:

²¹⁸⁴ Casinos:

²¹⁸⁵ Massalavés:

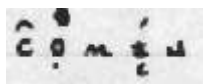
Llanera de R.	dʒoɲir	
Beniopa	dʒ/ʒoɲir	
Moixent	dʒ/ʒoɲir	
Biar	pozárloz el dʒó	rechazan 'junyir' y 'uncir'
	w	
Benilloba	dʒ/ʒoɲir	
Benialí	dʒ/ʒoɲir	
Calp	dʒoɲir	
el Pinós	agaɲtʃá	
el Campello	dʒoɲir	
Crevillent	ɛɲgaɲtʃá	rechazan 'junyir' y 'uncir'; otro sujeto, [agaɲtʃá]
Guardamar	angaɲtʃár	insisten tres sujetos; rechazan 'junyir' y 'uncir'

45 oso

Cinctorres	óso	sí
P. Benifassà	ónso	
V. Canes	órso	espontáneo
Peníscola	ónso	sí, espontáneo
Vistabella	órso	espontáneo
l'Alcora	órso	espontáneo
Orpesa	órso	espontáneo
Aín	órso	
Moncofa	órso	
Casinos	óso	
Rafelbunyol	óso	
Quart de P.	óso	
Torís	óso	
Polinyà	órso	espontáneo
Massalavés	órso	espontáneo
Llanera de R.	órso	espontáneo
Beniopa	órso	
Moixent	órso	espontáneo
Biar	óso	
Benilloba	órso	espontáneo
Benialí	órso	espontáneo
Calp	órso	
el Pinós	óso	
el Campello	órso	espontáneo
Crevillent	órso	espontáneo
Guardamar	óso	

46 toro*

Cinctorres bów

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

P. Benifassà	bów feál	
V. Canes	bów bráw ²¹⁸⁶	
Peníscola	bów fréstek	
Vistabella	bów koʎút	[ó] media, sin la abertura de 43
l'Alcora	bów	[ó] en función de cerrada
Orpesa	bów	con [ó] en función de cerrada.
Aín	bów bráw	
Moncofa	bów	
Casinos	bów em béna	
Rafelbunyol	bów	
Quart de P.	bów	no distinguen 49
Torís	báv	no distinguen de 49
Polinyà	bów	
Massalavés	bów bráw	
Llanera de R.	bów bráw	(es el que está sin castrar) [tóro] (es el de lidia)
Beniopa	bów em véna	
Moixent	bów	
Biar	bów	no distinguen de 49
Benilloba	bów	no distinguen de 49
Benialí	bów	[tóro] (lo dicen poco)
Calp	bów em véna	
el Pinós	báv	no distinguen de 49
el Campello	bów	para distinguirlos de 49 dicen que están [em véna]
Crevillent	tóro	(es el de lidia)
Guardamar	bów	el de lidia, [tóro]

47 vaca

Cinctorres	báka
P. Benifassà	báka
V. Canes	báka
Peníscola	báka
Vistabella	báka
l'Alcora	váka
Orpesa	váka
Aín	báka
Moncofa	váka
Casinos	báka
Rafelbunyol	báka
Quart de P.	báka
Torís	báka
Polinyà	váka
Massalavés	báka
Llanera de R.	váka

²¹⁸⁶ Vilar de Canes:

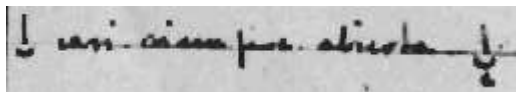
Beniopa	váka
Moixent	váka
Biar	váka
Benilloba	váka
Benialí	váka
Calp	váka
el Pinós	váka
el Campello	váka
Crevillent	váka
Guardamar	váka

48 leche

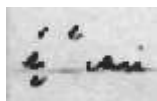
Cinctorres	léjt	sí
P. Benifassà	léjt	
V. Canes	léjt	sí, espontáneo
Peníscola	lét	
Vistabella	lét	
l'Alcora	lét	[ʎ] casi siempre abierta: [ʎ] ²¹⁸⁷
Orpesa	lét	
Aín	lét	
Moncofa	lét	
Casinos	lét	
Rafelbunyol	lét	
Quart de P.	lét	
Torís	lét	
Polinyà	lét	
Massalavés	lét	
Llanera de R.	lét'	
Beniopa	lét	
Moixent	lét'	
Biar	lét	[é] ²¹⁸⁸ casi plena abierta, cfr. 37
Benilloba	lét	
Benialí	lét	
Calp	lét	
el Pinós	lét	
el Campello	lét	
Crevillent	lét	
Guardamar	lét'	

49 buey*

2187 l'Alcora:

2188 Biar:

Cinctorres	bów
P. Benifassà	bów kazolá
V. Canes	bów máns ²¹⁸⁹
Peníscola	bów de láwra
Vistabella	bów kapó
l'Alcora	bów de láwra
Orpesa	bów
Aín	bów
Moncofa	bów
Casinos	bó kapó ²¹⁹⁰
Rafelbunyol	bów
Quart de P.	bów
Torís	báv
Polinyà	bów□
Massalavés	bów de ká̃o
Llanera de R.	bów
Beniopa	bów kapó
Moixent	bów
Biar	bów
Benilloba	bów
Benialí	bów
Calp	bów kapó
el Pinós	báv
el Campello	bów
Crevillent	bów□
Guardamar	bów

más abierta la [ɔ] en los monosílabos

50 fuerza*

Cinctorres	fórsa
P. Benifassà	fórsa
V. Canes	fórsa
Peníscola	fórsa
Vistabella	fórsa

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

2189 Vilar de Canes:

2190 Casinos:

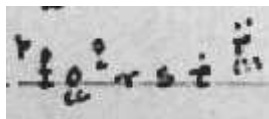
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

l'Alcora	fórsa	
Orpesa	fórsa	
Aín	fórsa	la [f] es un poco [f ^h] bilabial, muy poco
Moncofa	fórsa	
Casinos	fórsa	
Rafelbunyol	fórsa	
Quart de P.	fórsa	
Torís	ʰfórsa	
Polinyà	fórsa	
Massalavés	ʰfórsa ²¹⁹¹	el otro sujeto hace [ɔ] final clara pero en el mío es todavía [a] un poco mixta -a final es una [ɔ] abierta, menos que la acentuada
Llanera de R.	fórso	
Beniopa	fórsa	
Moixent	fórso	
Biar	fórsa	
Benilloba	fórso	
Benialí	fórsa	
Calp	fórsa	
el Pinós	fórso	
el Campello	fórso	
Crevillent	fórsa	no hay la metafonia de otros pueblos
Guardamar	fórsa	

51 paloma

Cinctorres	kolóm	la primera [O] muy relajada; femenino [kolóma]
P. Benifassà	kolóm	femenino [kolóma]
V. Canes	kolóm	femenino [kolóma]
Peníscola	kolóm	femenino [kolóma]
Vistabella	kolóm	femenino [kolóma]
l'Alcora	kolóm	femenino [kolóma]
Orpesa	kolóm	femenino [kolóma]
Aín	kolóm	
Moncofa	kolóm	femenino, [kolóma]
Casinos	kolóm	femenino, [kolóma]
Rafelbunyol	kolóm	femenino, [kolóma]
Quart de P.	kolóm	femenino, [kolóma]
Torís	kolóm	femenino, [kolóma]
Polinyà	kolóm	femenino, [kolóma]
Massalavés	kolóm	fem. [kolóma]
Llanera de R.	kolóm	femenino, [kolóma]
Beniopa	kolóm	femenino, [kolóma]
Moixent	kolóm	femenino, [kolóma]

2191 Massalavés:

Biar	kolóm	femenino, [kolóma]
Benilloba	kolóm	femenino, [kolóma]
Benialí	kolóm	femenino, [kolóma]
Calp	kolóm	femenino, [kolóma]
el Pinós	kolóm	femenino, [kolóma]
el Campello	kolóm	el femenino, [kolóma]
Crevillent	kolóm	el femenino [palóma]
Guardamar	kolóm	femenino, [palóma]

52 ciervo*

Cinctorres		
P. Benifassà	sérbol	
V. Canes	sérbol	espontáneo
Peníscola	sérbo ^l	sí, espontáneo
Vistabella	sérbol	[b] fricativa, espontáneo
l'Alcora	ʃ ^s jérvo	no hay; la [ʃ ^s] casi completamente palatal no hay
Orpesa	sérbo	
Aín		no hay, no saben el nombre
Moncofa	sérvo	no hay
Casinos	sérbo	
Rafelbunyol	sérbo	espontáneo
Quart de P.	sérbo	caduco
Torís	s ^l jérbo	
Polinyà	sérvo	espontáneo
Massalavés	sérbol	espontáneo
Llanera de R.	sérvo ^l □	el otro sujeto [sérvo]
Beniopa	sjérvo	no hay
Moixent		
Biar	sjérvo	no hay, lo conoce de los libros
Benilloba	sérvo	
Benialí	sérvo	no hay
Calp	sérvo	no hay
el Pinós	sjérvo	los conoce de los libros
el Campello	sérvo	espontáneo, aunque no hay
Crevillent	sérbo	
Guardamar	sjérva	el otro sujeto, [sjérba]. No hay aquí.

53 grillo

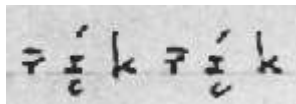
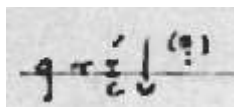
Cinctorres	gríʎ	
P. Benifassà	gríʎ	
V. Canes	gríʎ	
Peníscola	gríʎ	plural [gríʎt]
Vistabella	porseʎéta	(sí)
		el saltamontes: [gríʎ]
l'Alcora	gríʎ	

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Orpesa	gríλ	
Aín	gríλ	
Moncofa	gríλ	
Casinos	řík řík ²¹⁹²	saltamontes, [gríλ]
Rafelbunyol	gríλ	
Quart de P.	gríλ de l-alfáls	última [i], relajada velar.
Torís	retorét	
Polinyà	gríλ	
Massalavés	gríλ	
Llanera de R.	gríλ ^(e) ²¹⁹³	
Beniopa	gríλ	
Moixent	gríλ	
Biar	gríλ	
Benilloba	gríλ	
Benialí	gríλ	
Calp	gríλ	
el Pinós	gríλ	
el Campello	gríλ	plural [gríλtʃ], con [tʃ] africada
Crevillent	gríλ	
Guardamar	gríλ	

54 rana*

Cinctorres	řána	sí
P. Benifassà	granóta	
V. Canes	granóta	La primera a a veces muy relajada, casi se reduce el elemento vocálico de la r
Peníscola	granóta	
Vistabella	řána	sí, insisten, rechazan 'granota'
l'Alcora	granóta	
Orpesa	granóta	
Aín	granóta	
Moncofa	granóta	
Casinos	granóta	
Rafelbunyol	granóta	
Quart de P.	granóta	
Torís	granóta	renòc (más pequeño)
Polinyà	granóta	

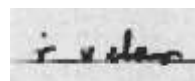
²¹⁹² Casinos:²¹⁹³ Llanera de Ranes:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Massalavés	granóta	
Llanera de R.	granóta	pequeño, bueno de comer; parecido, algo mayor, canta igual y sale cuando llueve es el [řanók]; el [sápo] es mucho mayor y tampoco se puede comer
Beniopa	granóta	
Moixent	granóta	(más parecido, [řenók], venenoso)
Biar	granóta	
Benilloba	granóta	uno parecido algo venenoso, [řanók]; sapo, [sápo]
Benialí	granóta	[r] un poco uvular
Calp	granóta	
el Pinós	gronóta	todo engolado; [r]velar ²¹⁹⁴
el Campello	granóta	
Crevillent	řána	rechazan 'granota'
Guardamar	řána	sí; rechazan 'granota'; uno parecido, [řanót].

55 lobo

Cinctorres	łóp	
P. Benifassà	łóp	
V. Canes	łóp'	Se oye la explosión de la [p] "p" impositiva
Peníscola	łóp	
Vistabella	łóp	
l'Alcora	łóp	
Orpesa	łóp	
Aín	łóp	
Moncofa	łóp	
Casinos	łóp	
Rafelbunyol	łóp	
Quart de P.	łóp	
Torís	łóp	
Polinyà	łóp	
Massalavés	łóp	
Llanera de R.	łóp'	
Beniopa	łóp'	
Moixent	łóp'	
Biar	łóp	
Benilloba	łóp	
Benialí	łóp	
Calp	łóp	
el Pinós	łóp	
el Campello	łóp	no hay
Crevillent	łóp	
Guardamar	łóp	no hay aquí

²¹⁹⁴ el Pinós:

56 fiera

Cinctorres	fjéra	
P. Benifassà	fjéra	
V. Canes	fjéra	
Peníscola	fiéra	sí, pero generalmente dicen [animal frésteç]
Vistabella	fié'ra	la [r] fricativa en extremo ²¹⁹⁵ a veces casi no se percibe; [fié'ro], en general equivale a 'feo' o 'lleig'. [animál fréstek]
l'Alcora	fié'ra	
Orpesa	fjéra	
Aín	fjéra	
Moncofa	fjéra	a veces hiato
Casinos	fjéra	
Rafelbunyol	fjéra	a veces hiato
Quart de P.	fjéra	diptongo
Torís	φfjéra	
Polinyà	fié'ra	
Massalavés	φfjéra	
Llanera de R.	fié'ra	
Beniopa	fjéra	
Moixent	fjéra	
Biar	fiéra	casi siempre hiato
Benilloba	fjiéra	predomina diptongo
Benialí	fjéra	casi siempre diptongo, aunque no claro
Calp	fjéra	
el Pinós	fjéra	
el Campello	fjéra	
Crevillent	fjéra	
Guardamar	fjéra	

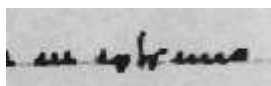
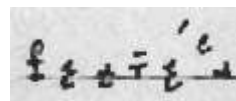
57 herrero

Cinctorres	feṛé
P. Benifassà	feṛé
V. Canes	feṛé
Peníscola	feṛé
Vistabella	feṛé
l'Alcora	feṛé
Orpesa	feṛér
Aín	feṛér
Moncofa	feṛér
Casinos	feṛér
Rafelbunyol	feṛér
Quart de P.	feṛér

Torís	φfeṛér	
Polinyà	feṛér	
Massalavés	φfeṛér	el otro sujeto abre un poco la [é], el mío bien media
Llanera de R.	feṛér	
Beniopa	feṛér	
Moixent	feṛér	
Biar	feṛér	
Benilloba	feṛér	
Benialí	feṛér ²¹⁹⁶	la [e] inacentuada plenamente abierta
Calp	feṛér	
el Pinós	feṛé	
el Campello	feṛér	
Crevillent	feṛé	
Guardamar	feṛér	

58 hierro

Cinctorres	féṛo
P. Benifassà	féṛo
V. Canes	féṛo
Peníscola	féṛo
Vistabella	féṛo
l'Alcora	féṛo
Orpesa	féṛo
Aín	féṛo
Moncofa	féṛo
Casinos	féṛo
Rafelbunyol	féṛo
Quart de P.	féṛo
Torís	φféṛo
Polinyà	féṛo
Massalavés	φféṛo
Llanera de R.	féṛo
Beniopa	féṛo
Moixent	féṛo
Biar	féṛo
Benilloba	féṛo
Benialí	féṛo
Calp	féṛo
el Pinós	féṛo
el Campello	féṛo
Crevillent	féṛo
Guardamar	féṛo

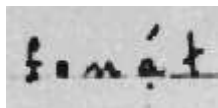
59 fragua²¹⁹⁵ Vistabella:²¹⁹⁶ Benialí:

Cincorres	fornál	
P. Benifassà	fornál	
V. Canes	fornál	
Peníscola	fráwa	
Vistabella	fonál ²¹⁹⁷	
l'Alcora	fráwa	
Orpesa	fornál	
[i] es generalmente menos velar que en los otros pueblos valencianos.		
Aín	fráwa	
Moncofa	fráwa	
Casinos	fráwa	
Rafelbunyol	frá ⁹ wa	
Quart de P.	fráwa	
Torís	φfráwa	
Polinyà	fornét	sí, insisten
Massalavés	φfráwa	
Llanera de R.	fráwa	
Beniopa	fráwa	
Moixent	frá ⁹ wa	
Biar	frágwa	
Benilloba	frágwa	
Benialí	la fornál	[la fráwa] (lo dicen menos)
Calp	frá ⁹ wa	
el Pinós	frá ⁹ wa	
el Campello	frá ⁹ wa	
Crevillent	frágwa	
Guardamar	frágwa	

60 clavo

Cincorres	kláw
P. Benifassà	kláw
V. Canes	kláw
Peníscola	kláw
Vistabella	kláw
l'Alcora	kláw
Orpesa	kláw
Aín	kláw
Moncofa	kláw
Casinos	kláw
Rafelbunyol	kláw
Quart de P.	kláw
Torís	kláw
Polinyà	kláw
Massalavés	kláw
Llanera de R.	kláw

²¹⁹⁷ Vistabella:

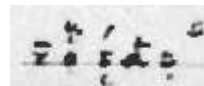
Beniopa	kláw
Moixent	kláw
Biar	kláw
Benilloba	kláw
Benialí	kláw
Calp	kláw
el Pinós	kláw
el Campello	kláw
Crevillent	kláw
Guardamar	kláw

61 ruido

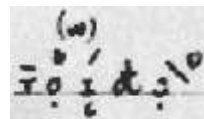
Cincorres	Ɔoído	
P. Benifassà	Ɔuído	[soróʌ]
V. Canes	Ɔoído	
Peníscola	Ɔo ^w ido	
Vistabella	Ɔo ^w ido	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	Ɔo ^w ido	
Aín	Ɔoído	
Moncofa	Ɔoído	otros sujetos, [Ɔo ^w ido]
Casinos	Ɔoído	
Rafelbunyol	Ɔoído	
Quart de P.	Ɔoído	
Torís	Ɔoído	hiato
Polinyà	Ɔoído	hiato
Massalavés	Ɔo ^w ido ²¹⁹⁸	hiato
Llanera de R.	Ɔoído	hiato muy marcado
Beniopa	Ɔo ^(w) ido ²¹⁹⁹	
Moixent	Ɔoído	hiato
Biar	Ɔoído	
Benilloba	Ɔoído	
Benialí	Ɔo ^w ido	con algo de [w] entre el hiato
Calp	Ɔo ^w ido	
el Pinós	Ɔoído	
el Campello	Ɔuído	hiato muy marcado
Crevillent	Ɔoío	hiato
Guardamar	Ɔoío	sí, hiato

62 fuego

²¹⁹⁸ Massalavés:

²¹⁹⁹ Beniopa:

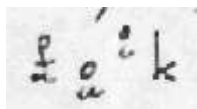
valencianoparlants

Cinctorres	fók ²²⁰⁰	muchas veces abre menos : [fók] ²²⁰¹	Orpesa	fláma	llamarada, [flamerá]
P. Benifassà	fók		Aín	fláma	
V. Canes	fók	fuego apagado : [fókpagát]	Moncofa	fláma	llamarada, [flamerá]
Peníscola	fók		Casinos	fláma	
Vistabella	fók	[fókpagát] <i>fuego apagado</i>	Rafelbunyol	fláma	llamarada, [flamerá]
l'Alcora	<i>falta</i>		Quart de P.	fláma	llamarada, [flamerá]
Orpesa	fók		Torís	φfláma	llamarada, [φflamerá]
Aín	φfók		Polinyà	fláma	
Moncofa	fók		Massalavés	φfláma	llamarada, [φflamerá]
Casinos	fók		Llanera de R.	fláma	llamarada, [tʃamerá]
Rafelbunyol	fók		Beniopa	fláma	llamarada, [flamerá]
Quart de P.	fók		Moixent	fláma	llamarada es [tʃamerá]
Torís	φfók		Biar	fláma	llamarada, [tʃamará]
Polinyà	fók		Benilloba	fláma	[tʃáma] indistintamente; la llamarada, [tʃamotá] y [flamerá]
Massalavés	φfók		Benialí	fláma	llamarada: [tʃamelá], [flamerá]
Llanera de R.	fók'		Calp	fláma	llamarada: [tʃamá], [flamerá]
Beniopa	fók		el Pinós	fláma	la llamarada, [flamerá]
Moixent	fók'		el Campello	fláma	llamarada, [ʃamotá] ²²⁰³
Biar	fók	fuego apagado, [fogapagát]	Crevillent	fláma	la llamarada, [flamará]
Benilloba	fók	fuego apagado, [focapagát]	Guardamar	fláma	llamarada, [flamerá]
Benialí	fók				
Calp	fók				
el Pinós	fók				
el Campello	fók				
Crevillent	fók				
Guardamar	fók'				

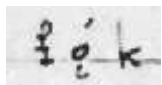
63 llama

Cinctorres	fláma	
P. Benifassà	fláma	
V. Canes	fláma	llamarada : [flamá]; [tʃamerá] de broma ²²⁰²
Peníscola	fláma	llamarada : [flamá], [flamerá]
Vistabella	fláma	llamarada [tʃamerá], [flamerá]
l'Alcora	<i>falta</i>	

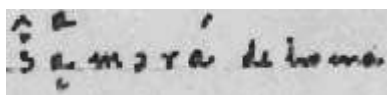
2200 Cinctorres:

2201 Cinctorres:

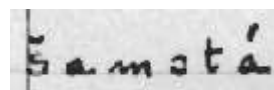
2202 Vilar de Canes:

64 negro

Cinctorres	négre
P. Benifassà	négre
V. Canes	négre
Peníscola	négre
Vistabella	négre
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	négre
Aín	négre
Moncofa	négre
Casinos	négre
Rafelbunyol	négre
Quart de P.	négre
Torís	négre
Polinyà	négre
Massalavés	négre
Llanera de R.	négre
Beniopa	négre
Moixent	négre
Biar	négre
Benilloba	négre

2203 el Campello:

Benialí	négre
Calp	négre
el Pinós	négre
el Campello	négre
Crevillent	négre
Guardamar	négre

65 zapatero

Cinctorres	sabaté	
P. Benifassà	sabaté	
V. Canes	sabaté	
Peníscola	sabaté	
Vistabella	sabaté	[b] fricativa
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	sabatér	[b] fricativa
Aín	sabatér	
Moncofa	sabatér	el otro sujeto abre un poco la [é]
Casinos	sabatér	
Rafelbunyol	sabatér	
Quart de P.	sabatér	
Torís	sabatér	
Polinyà	sabatér	
Massalavés	sabatér	
Llanera de R.	sabatér	
Beniopa	sabatér	
Moixent	sabatér	
Biar	sabatér	
Benilloba	sabatér	
Benialí	sabatér	
Calp	sabatér	
el Pinós	sabaté	la [b] casi siempre oclusiva en el otro sujeto; el mío vacila, predomina la oclusiva.
el Campello	sabatér	
Crevillent	sabaté	plural, [sabatés]
Guardamar	sabatér	-b- fricativa

66 aguja

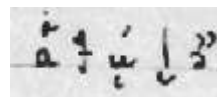
Cinctorres	agúla	
P. Benifassà	agúla	
V. Canes	agúla	
Peníscola	úla	plural [aúles]
Vistabella	agúla	frecuentemente la [u] no tiene la abertura general al valenciano
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	a ⁹ úla	
Aín	agúla	
Moncofa	a(9)úla	
Casinos	aúla	
Rafelbunyol	aúla	

Quart de P.	aúla	
Torís	aúla	
Polinyà	úla	(en singular) [aúles] (en plural)
Massalavés	úla	(en singular, sin a- inicial) [aúles] (en plural, con a-)
Llanera de R.	úla	(en singular, sin [a-] inicial; pero [aúles] en plural)
Beniopa	aúla	
Moixent	aúla	
Biar	agúla	
Benilloba	agúla	
Benialí	gúla	
Calp	a ⁹ úle ²²⁰⁴	
el Pinós	aúla	
el Campello	úla	en cambio, en plural, [aúles]
Crevillent	úla	en cambio, plural, [aúles]
Guardamar	úla	sí; plural, [aúles]

67 aprendiz

Cinctorres	deprenén	
P. Benifassà	aprenén	
V. Canes	deprenén	
Peníscola	aprenén	
Vistabella	aprenén	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	prenén	
Aín	aprenén	
Moncofa	aprenént	
Casinos	deprenént	
Rafelbunyol	aprenént	
Quart de P.	aprenént	
Torís	aprenént ^t	[aprenentét] (diminutivo)
Polinyà	aprenént	
Massalavés	aprenént	
Llanera de R.	aprenént	
Beniopa	deprenént	la 2ª [e] muy débil
Moixent	aprenén	
Biar	aprendís	rechazan 'aprenent'
Benilloba	aprenén	
Benialí	deprenént ^t	
Calp	deprenént ^t	
el Pinós	aprendís	rechazan 'aprenent'
el Campello	aprendís	rechazan 'aprenent'
Crevillent	aprendís	rechazan 'aprenent'
Guardamar	aprendís	rechazan 'aprenent'

²²⁰⁴ Calp:

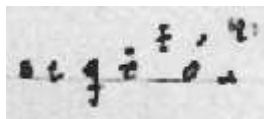
68 segador

Cinctorres	peó	el verbo, [segá]
P. Benifassà	peó	verbo [segá]
V. Canes	peó	sí ; el verbo [segá]
Peníscola	segadó	
Vistabella	segadó	
l'Alcora	falta	
Orpesa	segador	
Aín	segaór	
Moncofa	segaór	
Casinos	segaór	
Rafelbunyol	segaór	sí
Quart de P.	segaór	
Torís	segaór	[a] mixta velar
Polinyà	segaór	
Massalavés	segaór	
Llanera de R.	segaór	
Beniopa	segaór	
Moixent	segaór	El otro sujeto abre bastante la [ó] en estos casos, pero el mío nada o casi nada.
Biar	segaór	
Benilloba	sega ^l ór ²²⁰⁵	con una [l] muy velar y relajada
Benialí	sega ^d ór	la [d] muy fricativa pero clara
Calp	segedór ²²⁰⁶	
el Pinós	segaó	
el Campello	segaór	
Crevillent	segaó	
Guardamar	segaór	

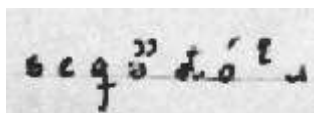
69 hoz

Cinctorres	fáls	(grande para trigo) [falsi] (pequeño para hierba)
P. Benifassà	fáls	pequeño [korbéla]
V. Canes	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (pequeña para hierba)
Peníscola	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (pequeña curva para hierba ²²⁰⁷)

²²⁰⁵ Benilloba:

²²⁰⁶ Calp:

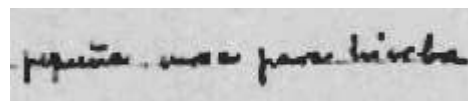
Vistabella	korbéla	(grande para cereales) [korbélot] (pequeño curvado para hierba, con una especie de codo) [falsi] (más pequeño pero recto y sin codo como la 'corbella')
l'Alcora	falta	
Orpesa	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (pequeña curvada para hierba)

Aín	korbéla	
Moncofa	korbéla	
Casinos	korbéla	
Rafelbunyol	korbéla	
Quart de P.	korbéla	
Torís	korbéla	
Polinyà	korbéla	
Massalavés	korbéla	
Llanera de R.	fáls	(no tiene otro nombre)
Beniopa	korbéla [□]	
Moixent	fáls	(no da otro nombre)
Biar	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (curva, pequeña para hierba)
Benilloba	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (pequeña y curva para hierba)
Benialí	fáls	(grande para cereales) [korbéla]
Calp	korbéle ²²⁰⁸	
el Pinós	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (con [b] oclusiva) (pequeña y curva para hierba)
el Campello	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (más pequeña y curvada para segar hierba)
Crevillent	fáls	(grande para cereales) [korbéla] (pequeña y encorvada para hierba)
Guardamar	fáls	(grande) [korbéla] (más pequeña y más curvada)

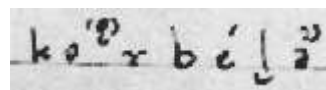
70 trigo

Cinctorres	blát
P. Benifassà	blát
V. Canes	blát
Peníscola	blát

²²⁰⁷ Peníscola:

²²⁰⁸ Calp:

Vistabella	blát
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	blát
Aín	blát
Moncofa	blát
Casinos	formént
Rafelbunyal	formént
Quart de P.	formént
Torís	^Q formént
Polinyà	blát
Massalavés	blát
Llanera de R.	blát'
Beniopa	blát
Moixent	blát
Biar	blát
Benilloba	blát
Benialí	blát
Calp	blát
el Pinós	blát sí
el Campello	formén ^t
Crevillent	formént
Guardamar	formént

71 hormigue ro

Cinctorres	formigé
P. Benifassà	formigé
V. Canes	formigé
Peníscola	formigé
Vistabella	formigé
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	formigér
Aín	^Q formigér
Moncofa	formigér
Casinos	formigér
Rafelbunyal	formigér
Quart de P.	formigér lo dicen poco, generalmente [forát]
Torís	^Q formigér
Polinyà	formigér
Massalavés	^Q formigér
Llanera de R.	formigér
Beniopa	formigér
Moixent	formigér
Biar	formigér
Benilloba	káw de formíge el pitorreal, [formigér] s
Benialí	formigér
Calp	formigér

el Pinós	formigé
el Campello	formigér
Crevillent	formigé
Guardamar	formigér

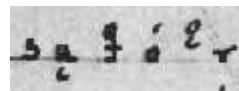
72 sudor

Cinctorres	su ^w ó	a veces [su ⁹ ó]
P. Benifassà	su ^w ó	a veces [y] consonante
V. Canes	su ^w ó	[w] a veces [y] consonante. Cfr. 10
Peníscola	su ^w ó	
Vistabella	su ^w ó	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	su ^w ór	
Aín	su ^w ór	
Moncofa	su ^(w) ór	
Casinos	su ^w ór	
Rafelbunyal	su ⁹ ór ²²⁰⁹	[y] fricativa y relajada, cfr. 10
Quart de P.	suór	
Torís	su ⁹ ór	
Polinyà	suór	
Massalavés	su ⁹ ór	
Llanera de R.	su ^w ór	
Beniopa	su ^w ór	
Moixent	su ⁹ ór	
Biar	suór	
Benilloba	su ^l ór	igual que 68
Benialí	su ^w ór	
Calp	su ^w ór	
el Pinós	su ^{w(g)} ó ²²¹⁰	consonante intermedia de [w] y [y].
el Campello	suór	
Crevillent	suó	
Guardamar	suór	hiato, sin ningún enlace.

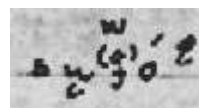
73 jornal

Cinctorres	dʒornál	
P. Benifassà	dʒornál	
V. Canes	dʒornál	[dʒ] africada, con la oclusiva más fuerte que en valenciano en general, pero menos que en catalán y sobre todo que en mallorquín

²²⁰⁹ Rafelbunyal:

²²¹⁰ el Pinós:

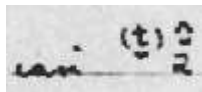

Peníscola	d ₃ /zornál	
Vistabella	d ₃ zornál	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	d ₃ zornál	
Aín	tʃornál	
Moncofa	d ₃ zornál	
Casinos	tʃornál	
Rafelbunyol	tʃ ^t ornál	
Quart de P.	tʃ ^t ornál	[tʃ] más rehilada que de ordinario
Torís	tʃornál	El otro sujeto velariza más la -a final en todos los casos
Polinyà	d ₃ zornál	La [d ₃] en Polinyà se da sólo en algunos sujetos y de una manera irregular, y aunque claramente sonora, tiene la oclusión un poco sorda; es casi [(^t)d ₃] ²²¹¹
Massalavés	tʃornál	
Llanera de R.	d ₃ zornál	
Beniopa	d ₃ zornál	
Moixent	d ₃ zornál	
Biar	d ₃ zornál	
Benilloba	d ₃ zornál	
Benialí	d ₃ zornál	
Calp	d ₃ zornál	
el Pinós	d ₃ zornál	
el Campello	d ₃ zornál	
Crevillent	d ₃ zornál	la [d ₃] africada aunque el elemento fricativo predomina ligeramente, menos que en otros pueblos.
Guardamar	d ₃ zornál	a veces [á] media ²²¹² y hasta algo [á ^a]; el otro, normal ²²¹³ .

74 diario

Cinctorres	diári	
P. Benifassà	diári	
V. Canes	diári	
Peníscola	diári	
Vistabella	diári	[a] ligeramente palatalizada
l'Alcora	<i>falta</i>	

2211 Polinyà:

2212 Guardamar:

2213 Guardamar:

Orpesa	diári	
Aín	diári	
Moncofa	diári	
Casinos	diári	
Rafelbunyol	diári	
Quart de P.	diári	
Torís	diári	
Polinyà	diári	hiato
Massalavés	diári	hiato
Llanera de R.	diári	hiato
Beniopa	diári	
Moixent	diári	
Biar	diári	
Benilloba	diári	
Benialí	diári	
Calp	diári	
el Pinós	diári	
el Campello	diári	
Crevillent	diári	
Guardamar	diári	hiato

75 dueño

Cinctorres	ámo	
P. Benifassà	ámo	
V. Canes	ámo	
Peníscola	ámo	
Vistabella	ámo	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	ámo	
Aín	ámo	
Moncofa	ámo	
Casinos	ámo	
Rafelbunyol	ámo	
Quart de P.	ámo	
Torís	ámo	
Polinyà	ámo	
Massalavés	ámo	
Llanera de R.	ámo	
Beniopa	ámo	
Moixent	ámo	
Biar	ámo	
Benilloba	ámo	
Benialí	ámo	
Calp	ámo	
el Pinós	ámo	
el Campello	ámo	
Crevillent	ámo	
Guardamar	ámo	(lo general) [dwé.no] (lo dicen poco)

76 mucho

Cinctorres	mól
------------	-----

valencianoparlants

P. Benifassà	mól	
V. Canes	mól	sin [t] final
Peníscola	mól	sí, predominante abierta, sin -t final.
Vistabella	mól	sin [t] final
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	mól	sin [t]
Aín	mól	
Moncofa	mólt	
Casinos	mólt	
Rafelbunyol	mólt	la [t] implosiva
Quart de P.	mólt	
Torís	mólt	
Polinyà	mólt	engolado
Massalavés	mólt	
Llanera de R.	mólt	
Beniopa	mólt	
Moixent	mól	sin [t] final
Biar	mól	sin [t] final, engolado
Benilloba	mól	
Benialí	mólt	[t] implosiva
Calp	mólt	con [t] implosiva
el Pinós	mól	sin [t] final; engolado, [ó] casi media ²²¹⁴ .
el Campello	mólt	engolado
Crevillent	mólt	
Guardamar	mólt	

77 grano

Cinctorres	grá	
P. Benifassà	grá	
V. Canes	grá	
Peníscola	grá	[r] algo velar
Vistabella	grá	[r] uvular, y la [g] un poco
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	grá	
Aín	grá	
Moncofa	grá	
Casinos	grá	
Rafelbunyol	grá	
Quart de P.	grá	
Torís	grá	
Polinyà	grá	
Massalavés	grá	
Llanera de R.	grá	
Beniopa	grá	
Moixent	grá	

²²¹⁴ el Pinós:

Biar	grá
Benilloba	grá
Benialí	grá
Calp	grá
el Pinós	grá
el Campello	grá
Crevillent	grá
Guardamar	grá

78 paja

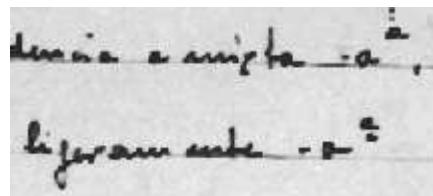
Cinctorres	rála
P. Benifassà	rála
V. Canes	rála
Peníscola	rála
Vistabella	rála
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	rála
Aín	rála
Moncofa	rála
Casinos	rála
Rafelbunyol	rála
Quart de P.	rála
Torís	rála
Polinyà	rála
Massalavés	rála

[ʎ] abre un poco, pero poco.

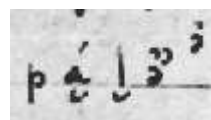
el otro sujeto en la -a final detrás de palatal en vez de pronunciarla con tendencia a mixta [-a^a], la palataliza ligeramente [-a^a]²²¹⁵

Llanera de R.	rála
Beniopa	rála
Moixent	rála
Biar	rála
Benilloba	rála
Benialí	rála
Calp	rála ²²¹⁶
el Pinós	rála
el Campello	rála
Crevillent	rála
Guardamar	rála

²²¹⁵ Massalavés:

²²¹⁶ Calp:

79 molino

Cinctorres	molí
P. Benifassà	molí
V. Canes	molí
Peníscola	molí
Vistabella	molí
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	molí
Aín	molí
Moncofa	molí
Casinos	molí
Rafelbunyol	molí
Quart de P.	molí
Torís	molí
Polinyà	molí
Massalavés	molí
Llanera de R.	molí
Beniopa	molí
Moixent	molí
Biar	molí
Benilloba	molí
Benialí	molí
Calp	molí
el Pinós	molí
el Campello	molí
Crevillent	molí
Guardamar	molí

80 molinero

Cinctorres	moliné
P. Benifassà	moliné
V. Canes	moliné
Peníscola	moliné
Vistabella	moliné

l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	moliner
Aín	moliner
Moncofa	moliner
Casinos	moliner
Rafelbunyol	moliner
Quart de P.	moliner
Torís	moliner
Polinyà	moliner
Massalavés	moliner
Llanera de R.	moliner
Beniopa	moliner
Moixent	moliner
Biar	moliner

la [r] que a menudo aparece en los infinitivo no se encuentra en los sufijos [er].

Benilloba	moliner
Benialí	moliner
Calp	moliner
el Pinós	moliné
el Campello	moliner
Crevillent	moliné
Guardamar	moliner

81 gallinas

Cinctorres	galínes
P. Benifassà	galínes
V. Canes	galínes
Peníscola	galínes
Vistabella	galínes
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	galínes
Aín	galínes
Moncofa	galínes
Casinos	galínes
Rafelbunyol	galínes
Quart de P.	galínes
Torís	galínes
Polinyà	galínes
Massalavés	galínes
Llanera de R.	galínes
Beniopa	galínes
Moixent	galina
Biar	galínes
Benilloba	galínes
Benialí	galínes
Calp	galínes
el Pinós	galínes
el Campello	galínes
Crevillent	galínes
Guardamar	galínes

el otro sujeto [y] inicial fricativa

82 pluma

Cinctorres	plóma
P. Benifassà	plóma
V. Canes	plóma
Peníscola	plóma
Vistabella	plóma
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	plóma
Aín	plóma
Moncofa	plóma
Casinos	plóma
Rafelbunyol	plóma
Quart de P.	plóma
Torís	plóma
Polinyà	plóma

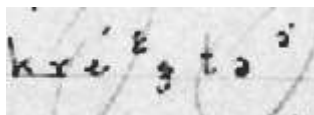
Massalavés	plóma
Llanera de R.	plóma
Beniopa	plóma
Moixent	plóma
Biar	plóma
Benilloba	plóma
Benialí	plóma
Calp	plóma
el Pinós	plúma
el Campello	plóma
Crevillent	plóma
Guardamar	plúma

83 cresta

Cinctorres	krésta
P. Benifassà	krésta
V. Canes	krésta
Peníscola	krésta
Vistabella	krésta
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	krésta
Aín	krésta
Moncofa	krésta
Casinos	krésta
Rafelbunyol	krésta
Quart de P.	krésta
Torís	krésta
Polinyà	krésta
Massalavés	krésta
Llanera de R.	krésta
Beniopa	krésta
Moixent	krésta
Biar	krésta
Benilloba	krésta
Benialí	krésta
Calp	kréste ²²¹⁷
el Pinós	krésta
el Campello	krésta
Crevillent	krésta
Guardamar	krésta

**84
gallinero**

Cinctorres	gaɫiné
P. Benifassà	gaɫiná

²²¹⁷ Calp:

V. Canes	gaɫiné
Peníscola	gaɫiné
Vistabella	gaɫiné
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	gaɫinér
Aín	gaɫinér
Moncofa	gaɫinér
Casinos	gaɫinér
Rafelbunyol	gaɫinér
Quart de P.	gaɫinér
Torís	gaɫinér
Polinyà	gaɫinér
Massalavés	gaɫinér
Llanera de R.	gaɫinér
Beniopa	gaɫinér
Moixent	gaɫinér
Biar	gaɫinér
Benilloba	gaɫinér
Benialí	gaɫinér
Calp	gaɫinér
el Pinós	gaɫiné
el Campello	gaɫinér
Crevillent	gaɫiné
Guardamar	gaɫinér

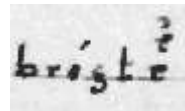
85 árboles

Cinctorres	álbres	[i] muy velar : [i] a veces [w] ²²¹⁸
P. Benifassà	ábres	a veces [b] oclusiva, lo mismo 159
V. Canes	álbres	
Peníscola	ábre	
Vistabella	ábre	plural [ábres]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	ábres	[b] oclusiva
Aín	ábres	
Moncofa	ábres	
Casinos	ábres	[b] frecuentemente oclusiva
Rafelbunyol	ábre	
Quart de P.	ábres	frecuentemente golpe de glotis inicial 'a'
Torís	ábres	
Polinyà	ábres	
Massalavés	ábres	
Llanera de R.	ábres	-b- oclusiva casi siempre
Beniopa	ábres	

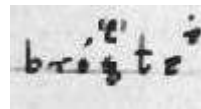
²²¹⁸ Cinctorres:

Moixent	álbres	sí, espontáneo			
Biar	álbres				
Benilloba	ábres	sí			
Benialí	ábres	a veces [b] fricativa			
Calp	ábres				
el Pinós	álbres				
el Campello	ábres	con [b] oclusiva			
Crevillent	ábres				
Guardamar	ábres	[b] oclusiva			
86 rama					
Cinctorres	řáma				
P. Benifassà	řáma				
V. Canes		[simáls]: salen del tronco y de ellos salen [bráŋkes] y de éstas, [řámes]			
Peníscola	řáma				
Vistabella		[řimál]: salen del tronco, de aquél salen [bráŋka] y de éstas, [řáma]			
l'Alcora	<i>falta</i>				
Orpesa	řáma				
Aín	řáma				
Moncofa		[simál]: salen del tronco; de éstos, [řáma]; de éstas, [bráŋka]			
Casinos	řáma				
Rafelbunyol	řáma				
Quart de P.	řáma				
Torís	řáma	(las gruesas que salen del tronco) [bráŋka] (salen de las ramas) (es con las hojas y ramaje; sin él, la madera sola es [bráŋka])			
Polinyà	řáma				
Massalavés	řáma	salen del [řimál], ramas gruesas, de las ramas salen las [bráŋkes], ramitas pequeñas y de éstas las más pequeñas o [řemúla]			
Llanera de R.		[simáls] los más gruesos, salen del tronco; de éstos salen [řámes]; de éstas salen [bráŋkes]; y de éstas, [řemúla] que son las ramas más pequeñas con hojas			
Beniopa	řáma				
Moixent	řáma	(regular) [simáls] (gruesas) [bráŋka] (delgadas)			
Biar				(del tronco salen [simáls]; de éstos [řámes] y de éstas, [brósta] ²²¹⁹ , hojarasca.)	
Benilloba				(del tronco salen [simáls]; de éstos, [řámes] o [bráŋkes] (es lo mismo); y de éstos, [brósta] ²²²⁰ , hojarasca.)	
Benialí				[simáls] de éstos salen [bráŋkes] y de éstas [řámes]; la hojarasca, [brósta] ²²²¹	
Calp	řáma				
el Pinós				(del tronco salen [simáls]; de éstos, [řámes]; y de éstas, [verdáŋ*s])	
el Campello	řáma			no distinguen entre ellas	
Crevillent	řáma			no distinguen entre ellas	
Guardamar	řáma			no distinguen entre ellas	
87 pájaro					
Cinctorres	pardál				
P. Benifassà	pardál				
V. Canes	pardál				
Peníscola	pardál				
Vistabella	pardál				
l'Alcora	<i>falta</i>				
Orpesa	pardál				
Aín	pardál				
Moncofa	pardál				
Casinos	pardál				
Rafelbunyol	pardál				
Quart de P.	pardál				
Torís	pardál			(generalmente diminutivo)	
Polinyà	pardál				
Massalavés	pardál				
Llanera de R.	pardál				
Beniopa	pardál				

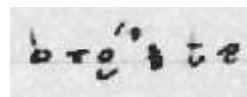
2219 Biar:

2220 Benilloba:

2221 Benialí:

Moixent	pardál
Biar	pardál
Benilloba	pardál
Benialí	pardál
Calp	pardál
el Pinós	pardál
el Campello	pardál
Crevillent	pardál
Guardamar	pardál

el otro [á]²²²² plenamente velar; cfr. 73, mi sujeto con el mismo tratamiento.

88 peor

Cinctorres	pi3ó	(con [ʒ] fricativa) [méz malamén]
P. Benifassà	pi3ó	[méz malamén]
V. Canes	pi3ó	con [ʒ] claramente fricativa [méz malamén]
Peníscola	pi3ó	con [ʒ] fricativa, sí. [méz malamén]
Vistabella	pi3ó	con [ʒ] fricativa [méz mái]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pi ^{d3} 3ór	[méz malamén]
Aín	pitjór	[méz malamén]
Moncofa	pid3ór	[méz mái]
Casinos	pitjór	[méz malamént]
Rafelbunyol	pitj ^{ti} ór	[méz malamént]
Quart de P.	pitjór	[méz mái]
Torís	pitjór	
Polinyà	pid3ór	
Massalavés	pitjór	
Llanera de R.	pid3ór	
Beniopa	pi ^{d3} 3ór	
Moixent	pi ^{d3} 3ór	
Biar	pid3ór	[mé ɾoin]
Benilloba	pid3ór	[méz mái]
Benialí	pid3ór	[méz máles]
Calp	pid3ór	[mé ɾoins]
el Pinós	pid3ó	(lo dicen más) [mé ɾoin]
el Campello	pi ^{d3} 3ór	también acostumbbran a decir [méz mái]
Crevillent	pid3ó	[mé ɾoin]
Guardamar	pi ^{d3} 3ór	

89 azada

²²²² Guardamar:

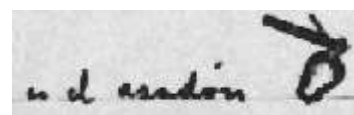

Cinctorres	e ⁽ⁱ⁾ fáda	generalmente no hace [j]
P. Benifassà	ajfáda	
V. Canes	ejfá	La [e] inicial relajada [e ⁱ jfá]
Peníscola	ajfá	
Vistabella	ajfá	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	fá	sin [a] inicial
Aín	ajfá	
Moncofa	ajfá	
Casinos	ejfá	
Rafelbunyol	ajfá	
Quart de P.	ajfá	
Torís	ajfá	
Polinyà	fá	(en singular) [a ⁱ fáes] sin [j], en plural sí
Massalavés	ajfá	
Llanera de R.	ajfá	
Beniopa	ajfá	
Moixent	ajfá	
Biar	afá	el otro sujeto hace siempre algo de [j] semivocal abierta delante de [f] pero poco pronunciada; el mío [f] sola.
Benilloba	ajfá	
Benialí	ajfá	
Calp	fá	
el Pinós	afá	
el Campello	fá	
Crevillent	fá	plural, [e ⁽ⁱ⁾ fáes]
Guardamar	afá	es el azadón ²²²³ ; a la azada es [sápa] pero no se usa aquí; las conocen de África.

90 puente

Cinctorres	pón	
P. Benifassà	pón	(de piedra) [palánka] (de madera)
V. Canes	pón	
Peníscola	pón	
Vistabella	pón	frágil y de madera, [palánka]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pón	
Aín	pón	
Moncofa	pónt	de madera y frágil, [palánka]
Casinos	pónt	
Rafelbunyol	pónt	
Quart de P.	pónt	

²²²³ Guardamar:

valencianoparlants

Torís	pónt	antiguamente, puentes de madera: [paséra]
Polinyà	pónt	
Massalavés	pónt	
Llanera de R.	pónt'	
Beniopa	pónt	el otro sujeto no pronuncia [t] detrás de [n].
Moixent	pón	
Biar	pón	
Benilloba	pón	[palánka] si es de madera y frágil
Benialí	pónt	[palánka] si es de madera y frágil
Calp	pónt	
el Pinós	pón	
el Campello	pónt	
Crevillent	pónt	
Guardamar	pónt'	

91 camino

Cinctorres	kamí
P. Benifassà	kamí
V. Canes	kamí
Peníscola	kamí
Vistabella	kamí
l'Alcora	falta
Orpesa	kamí
Aín	kamí
Moncofa	kamí
Casinos	kamí
Rafelbunyol	kamí
Quart de P.	kamí
Torís	kamí
Polinyà	kamí
Massalavés	kamí
Llanera de R.	kamí
Beniopa	kamí
Moixent	kamí
Biar	kamí
Benilloba	kamí
Benialí	kamí
Calp	kamí
el Pinós	kamí
el Campello	kamí
Crevillent	kamí
Guardamar	kamí

92 fuente

Cinctorres	fón
P. Benifassà	fón
V. Canes	fón
Peníscola	fón
Vistabella	fón

l'Alcora	falta
Orpesa	fón
Aín	ʔfón
Moncofa	fónt
Casinos	fónt
Rafelbunyol	fónt
Quart de P.	fónt
Torís	ʔfónt
Polinyà	fónt
Massalavés	ʔfónt
Llanera de R.	fónt'
Beniopa	fónt
Moixent	fón
Biar	fón
Benilloba	fón
Benialí	fónt
Calp	fónt
el Pinós	fón
el Campello	fónt
Crevillent	fónt
Guardamar	fónt'

93 balsa

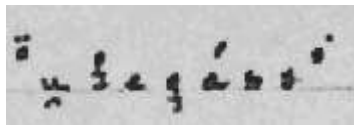
Cinctorres	bása	
P. Benifassà	bása	
V. Canes	bása	
Peníscola	bása	
Vistabella	bása	
l'Alcora	falta	
Orpesa	bása	
Aín	bása	
Moncofa	bása	
Casinos	bása	
Rafelbunyol	bása	
Quart de P.	bása	
Torís	bálsa	sí
Polinyà	bása	
Massalavés	bása	
Llanera de R.	bása	
Beniopa	bása	
Moixent	bása	
Biar	bása	(la alberca)
Benilloba	bása	[bási] es la charca es la alberca; la balsa propiamente, [tóλ], en la montaña, hondonada llena por la lluvia.
Benialí	tóλ	(sí)
Calp	bása	la alberca es [bása]
el Pinós	bása	
el Campello	bása	

Crevillent balsa (alberca)
[tʃárko]
Guardamar bálsa [á] igual 87 y 73

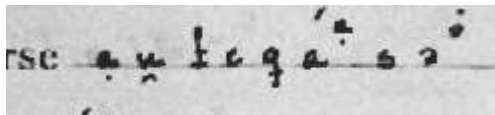
94 ahogarse

Cincorres	ofegáse	
P. Benifassà	awfegárse	
V. Canes	owfegáse ²²²⁴	
Peníscola	awfegáse	
Vistabella	ofegáse	
l'Alcora	falta	
Orpesa	awfegáse	
Aín	awfegáse ²²²⁵	
Moncofa	awfegáse	
Casinos	awfegárse	
Rafelbunyol	owfegárse	con [O] inicial
Quart de P.	awfegárse	
Torís	aw ^ɸ fegáse	sin [r]
Polinyà	awfegárse	
Massalavés	aw ^ɸ fegárse	
Llanera de R.	awfegárse	
Beniopa	awfegárse	
Moixent	awfegárse	
Biar	ofegárse	sí
Benilloba	awfegárse	
Benialí	awfegárse	
Calp	amfegáse ²²²⁶	
el Pinós	awxegáse	el otro sujeto, [axwegáse]
el Campello	ax ^(h) wegáse ²²²⁷	sí, espontáneo

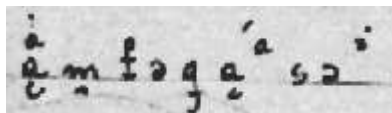
2224 Vilar de Canes:

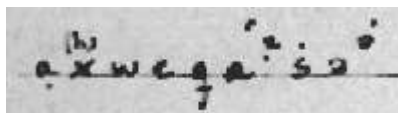
2225 Aín:

2226 Calp:

2227 el Campello:

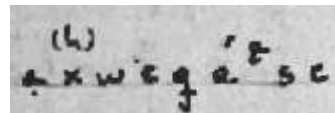

Crevillent axwegáse sí, espontáneo
Guardamar ax^(h)wegáse²²²⁸

95 sierra*

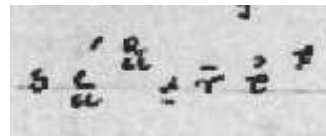
Cincorres	séřa	
P. Benifassà	séřa	
V. Canes	séřa	
Peníscola	séřa	
Vistabella	séřa	
l'Alcora	falta	
Orpesa	séřa	
Aín	séřa	
Moncofa	séřa	
Casinos	séřa	
Rafelbunyol	seřa ²²²⁹	
Quart de P.	séřa	
Torís	séřa	
Polinyà	séřa	
Massalavés	séřa	
Llanera de R.	séře ²²³⁰	la -a final es doble palatal con tendencia a [ε] dobleabierta, pero la metafonía no llega a tanto extremo como cuando ɔ-a > ɔ-ɔ. Véase 50. ²²³¹
Beniopa	séřa	

2228 Guardamar:

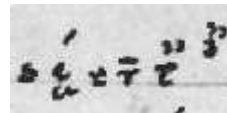

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

2229 Rafelbunyol:

2230 Llanera de Ranes:

2231 Llanera de Ranes:

la -a final es doble palatal con tendencia a ε dobleabierta. pero la metafonía no llega a tanto extremo como cuando ɔ-a > ɔ-ɔ véase 50

Moixent	sé̄ra	
Biar	sé̄ra	-a final palatal algo mixta, bastante.
Benilloba	sé̄ra	
Benialí	sé̄ra	
Calp	sé̄re	
el Pinós	sé̄re	
el Campello	sé̄re	
Crevillent	sé̄ra	
Guardamar	sé̄ra	

96 castillo

Cinctorres	kasté̄l
P. Benifassà	kasté̄l
V. Canes	kasté̄l
Peníscola	kasté̄l
Vistabella	kasté̄l
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	kasté̄l
Aín	kasté̄l
Moncofa	kasté̄l
Casinos	kasté̄l
Rafelbunyol	kasté̄l
Quart de P.	kasté̄l
Torís	kasté̄l
Polinyà	kasté̄l
Massalavés	kasté̄l
Llanera de R.	kasté̄l
Beniopa	kasté̄l
Moixent	kasté̄l
Biar	kasté̄l
Benilloba	kasté̄l
Benialí	kasté̄l
Calp	kasté̄l
el Pinós	kasté̄l
el Campello	kasté̄l
Crevillent	kasté̄l
Guardamar	kasté̄l

97 llover*

Cinctorres	plówre	
P. Benifassà	plówre	
V. Canes	plówre	
Peníscola	plówre	
Vistabella	plówre	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	plówre	sí; cfr. 46

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Aín	plówre	
Moncofa	plówre	
Casinos	plówre	
Rafelbunyol	plówre	
Quart de P.	plówre	
Torís	pláwre	
Polinyà	plówre	
Massalavés	plówre	
Llanera de R.	plówre	el otro sujeto, [plówrer]
Beniopa	plówre	
Moixent	plówre	
Biar	plówre	
Benilloba	plówre	
Benialí	plówre	
Calp	plówre	
el Pinós	pláwre	
el Campello	plówre ^r	
Crevillent	plówre	
Guardamar	plówre ^r	

98 rayo

Cinctorres	ṙáyo	
P. Benifassà	lámp ^p	[p] implosiva sin "p" final
V. Canes	láam	
Peníscola	ṙáyo	
Vistabella	láam	sin [p] final; [a] media
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	ṙáyo	
Aín	ṙáyo	
Moncofa	ṙáyo	[láam] (sin [p])
Casinos	ṙáyo	
Rafelbunyol	ṙáyo	
Quart de P.	ṙáyo	
Torís	ṙáyo	[sentéla]
Polinyà	ṙáyo	
Massalavés	ṙáyo	[sentéla]
Llanera de R.	ṙáyo	
Beniopa	ṙáyo	
Moixent	ṙáyo	
Biar	ṙáyo	
Benilloba	ṙáyo	
Benialí	ṙáyo	
Calp	ṙáyo	
el Pinós	ṙáyo	
el Campello	ṙáyo	
Crevillent	ṙáyo	
Guardamar	ṙáyo	

99 aire

Cinctorres	bén	[ájre] lo dicen poco
P. Benifassà	bén	

valencianoparlants

V. Canes	bén	[ájre]
Peníscola	bén	[ájre] indistintamente
Vistabella	ájre	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	vén	[ájre] indistintamente
Aín	ájre	
Moncofa	vént	[ájre]
Casinos	ájre	
Rafelbunyol	ájre	
Quart de P.	ájre	
Torís	ájre	
Polinyà	ájre	
Massalavés	ájre	[a] media
Llanera de R.	ájre	
Beniopa	vént	[ájre]
Moixent	ájre	
Biar	ájre	
Benilloba	ájre	
Benialí	vént	[ájre] indistintamente
Calp	vént	[ájre]
el Pinós	ájre	
el Campello	vént	[ájre] lo dicen indistintamente
Crevillent	ájre	
Guardamar	vént	[ájre] lo dicen indistintamente

100 nieve

Cinctorres	néw
P. Benifassà	néw
V. Canes	néw
Peníscola	néw
Vistabella	néw
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	néw
Aín	néw
Moncofa	néw
Casinos	néw
Rafelbunyol	néw
Quart de P.	néw
Torís	néw
Polinyà	néw
Massalavés	néw
Llanera de R.	néw
Beniopa	néw
Moixent	néw
Biar	néw
Benilloba	néw
Benialí	néw
Calp	néw
el Pinós	néw
el Campello	néw
Crevillent	néw

Guardamar néw

101 blanco

Cinctorres	bláŋk	[k] implosiva
P. Benifassà	bláŋk	
V. Canes	bláŋk	
Peníscola	bláŋk ²²³²	la [ŋ] es velar clara pero no se percibe la [k] final.
Vistabella	bláŋk	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	bláŋk	con [k] implosiva
Aín	bláŋk	
Moncofa	bláŋk	
Casinos	bláŋk	
Rafelbunyol	bláŋk	
Quart de P.	bláŋk	
Torís	bláŋk	
Polinyà	bláŋk	
Massalavés	bláŋk	
Llanera de R.	bláŋk	sin explosión
Beniopa	bláŋk	
Moixent	bláŋk	
Biar	bláŋk ²²³³	el otro sujeto algo de [k], [bláŋk]; el mío nada.
Benilloba	bláŋk	
Benialí	bláŋk	
Calp	bláŋk	
el Pinós	bláŋk	
el Campello	bláŋk	
Crevillent	bláŋk	
Guardamar	bláŋk'	

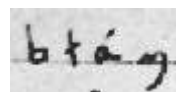
102 isla

Cinctorres	îzla	
P. Benifassà	îzla	
V. Canes	îrla	con [r] clara
Peníscola	íʎa	
Vistabella	îzla	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	íʎa	
Aín	îzla	
Moncofa	îzla	

2232 Peníscola:

2233 Biar:

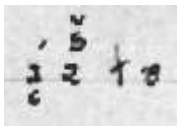

Casinos	ízla	
Rafelbunyal	íz'la ²²³⁴	[z] semisorda y algo palatalizada.
Quart de P.	ísr'la ²²³⁵	la [z] semisonora
Torís	íz'la ²²³⁶	
Polinyà	ízla [□]	
Massalavés	ízla [□]	
Llanera de R.	ízla	
Beniopa	ízla	
Moixent	ízla	
Biar	írla	con [r], rechazan 'illa'
Benilloba	írla	con [r] clara, para el diminutivo de islas próximas, [i'léta]
Benialí	írla	con [r] clara completamente
Calp	írla	[i'lé]
el Pinós	íz'la ²²³⁷	idistintamente
el Campello	í'la	la [z] casi [r], sin llegar al rotacismo claro.
Crevillent	írla	espontáneo
Guardamar	í'la	caduco; hoy casi todos dicen [írla] espontáneamente

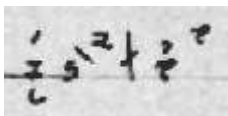
103 bandera

Cinctorres	bandéra
P. Benifassà	bandéra
V. Canes	bandéra
Peníscola	bandéra
Vistabella	bandéra
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	bandéra

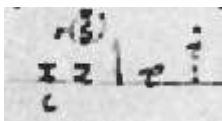
²²³⁴ Rafelbunyal:

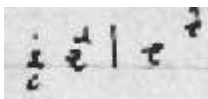
²²³⁵ Quart de Poblet:

²²³⁶ Torís:

²²³⁷ el Pinós:

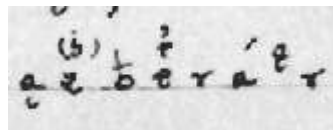

Aín	bandéra
Moncofa	bandéra
Casinos	bandéra
Rafelbunyal	bandéra
Quart de P.	bandéra
Torís	bandéra
Polinyà	bandéra
Massalavés	bandéra
Llanera de R.	bandéra
Beniopa	bandéra
Moixent	bandéra
Biar	bandéra
Benilloba	bandéra
Benialí	bandéra
Calp	bandéra
el Pinós	bandéra
el Campello	bandéra
Crevillent	bandéra
Guardamar	bandéra

104 resbalar

Cinctorres	ṛe'lisá	
	ezbará	
P. Benifassà	az'lisá	
	azbará	
V. Canes	ez'lisá	
	ezbará	
Peníscola	azbará	indistintamente
	lisá	
Vistabella	ezbará	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	azvarár	
Aín	azbarár	
Moncofa	azvarár	
Casinos	ezbarár	
Rafelbunyal	azbarár	
Quart de P.	az(s)barár ²²³⁸	la [s] no es del todo sonora, pero es más que 102.
Torís	azbarár	
Polinyà	azvarár	
Massalavés	azbarár	
Llanera de R.	azvarár	
Beniopa	azvarár	
Moixent	azvarár	

²²³⁸ Quart de Poblet:

Biar	ezvaráirse	
Benilloba	azvaráirse	
Benialí	ezvarár	
Calp	azvarár	
el Pinós	ezvará	reflexivo
el Campello	azvarár	
Crevillent	ezvará	
Guardamar	ezvarár	y no obstante dicen dar un [dezvaró]

105 pesa

Cinctorres	pés	
P. Benifassà	pés	
V. Canes	pés	
Peníscola	pés	
Vistabella	pésa	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pés	masculino
Aín	pés	
Moncofa	pésa	
Casinos	pés	
Rafelbunyol	pésa	
Quart de P.	pédra	
Torís	pédra	sí
Polinyà	pésa	pero generalmente dicen [pédra]
Massalavés	pésa	pero generalmente las llaman [pédra] aunque sean de hierro
Llanera de R.	pédra	sí, aunque sea de hierro
Beniopa	pédra	
Moixent	pédra	aunque sea de hierro
Biar	pédra	aunque sean de hierro
Benilloba	pédra	aunque sean de hierro
Benialí	pédra	aunque sean de hierro
Calp	pésa	
el Pinós	péza	
el Campello	pédra	aunque sean de hierro
Crevillent	péza	
Guardamar	pédra	aunque sean de hierro

106 llave

Cinctorres	kláw	
P. Benifassà	kláw	
V. Canes	kláw	
Peníscola	kláw	
Vistabella	kláw	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	kláw	
Aín	kláw	
Moncofa	kláw	
Casinos	kláw	
Rafelbunyol	kláw	

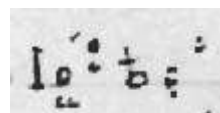
Quart de P.	kláw	
Torís	kláw	
Polinyà	kláw	
Massalavés	kláw	
Llanera de R.	kláw	
Beniopa	kláw	
Moixent	kláw	
Biar	kláw	
Benilloba	kláw	
Benialí	kláw	
Calp	kláw	
el Pinós	kláw	
el Campello	kláw	
Crevillent	kláw	
Guardamar	kláw	

107 globo*

Cinctorres	glóbo	
P. Benifassà	glóbo	
V. Canes	glóbo	
Peníscola	glóbo	
Vistabella	glóbo	[g] inicial fricativa
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	lóbo	sin [g] inicial; [b] oclusiva.
Aín	glóbo	
Moncofa	lóbo	
Casinos	glóbo	
Rafelbunyol	glóbo	
Quart de P.	lóbo	
Torís	glóbo	
Polinyà	lóbo ²²³⁹	
Massalavés	lóbo	
Llanera de R.	lóbo	
Beniopa	lóbo	
Moixent	lóbo	
Biar	glóbo	
Benilloba	glóbo	
Benialí	lóbo	sin [g] inicial
Calp	lóbo	
el Pinós	glóbo	con [b] fricativa; el otro sujeto, [lóbo], sin [g], con [b] oclusiva.
el Campello	glóbo	

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²²³⁹ Polinyà:

Crevillent glóbo
Guardamar glóbo

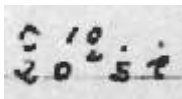
108 choza

Cinctorres	baṙáka	
P. Benifassà	baṙáka	
V. Canes	baṙáka	[ʎasána], [kaméɲa]: camas de pastor
Peníscola	baṙáka	
Vistabella	baṙáka	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	baṙáka	la yacija de pastor, [dʒósa]
Aín	baṙáka	
Moncofa	baṙáka	
Casinos	baṙáka	
Rafelbunyol	baṙáka	
Quart de P.	baṙáka	
Torís	baṙáka	
Polinyà	baṙáka	
Massalavés	baṙáka	
Llanera de R.	baṙáka	es un poco más consistente. [dʒósa] ²²⁴⁰ (sí, coinciden los dos sujetos)
Beniopa	baṙáka	
Moixent	baṙáka	(cubierta consistentemente) [albardísa] (unas paredes sin techo) [la ^{as} ʒósa] (es un lecho de ramaje) [tʃósa] (más pequeña y frágil) al abrigo debajo de un árbol o de unas matas le llaman [tʃósa] si no la hace el hombre.
Biar	baṙáka	
Benilloba	baṙáka	
Benialí	baṙáka	
Calp	baṙáka	
el Pinós	baṙáka	[tʃósa] (más consistente)
el Campello	baṙáka	[tʃósa] (indistintamente)
Crevillent	baṙáka	[tʃósa] (indistintamente)
Guardamar	baṙáka	[tʃósa] (indistintamente)

109 cerrojo

Cinctorres	foṙól
P. Benifassà	foṙól
V. Canes	foṙolát
Peníscola	foṙelát
Vistabella	foṙól
l'Alcora	<i>falta</i>

2240 Llanera de Ranos:

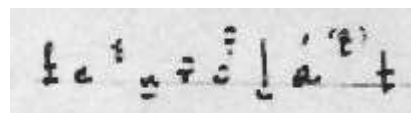

Orpesa	foṙelát	
Aín	foṙelát	
Moncofa	foṙelát	
Casinos	feṙolát ²²⁴¹	
Rafelbunyol	foṙelát	
Quart de P.	foṙelát	
Torís	ʰfoṙelát	
Polinyà	foṙalát	
Massalavés	ʰfoṙelát	
Llanera de R.	foṙelát'	
Beniopa	foṙelát	
Moixent	foṙelát	
Biar	foṙelát	
Benilloba	foṙelát	
Benialí	foṙelát	
Calp	foṙól	
el Pinós	foṙél	sí, espontáneo
el Campello	foṙelát	
Crevillent	foṙelát	
Guardamar	feṙolát	

110 gatera

Cinctorres	gatéra	
P. Benifassà	gatéra	
V. Canes	gatéra	
Peníscola	gatéra	
Vistabella	gatéra	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	gatéra	(lo dicen poco) [forát]
Aín	gatéra	
Moncofa	ṙatéra	
Casinos	gatéra	
Rafelbunyol	gatéra	
Quart de P.	forat p'al gat	
Torís	sortidór p'al gá t	
Polinyà	gatéra	
Massalavés	gatéra	
Llanera de R.	forát'	
Beniopa		no hay
Moixent	forát	
Biar	gatéra	
Benilloba	gatéra	
Benialí	gatéra	

2241 Cassinos:

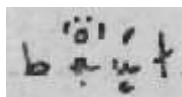

Calp	forát
el Pinós	gatéra
el Campello	gatéra
Crevillent	gatéra
Guardamar	gatéra

111 baúl

Cinctorres	baúl	
P. Benifassà	baúl	
V. Canes	ba ^(o) úl ²²⁴²	[a] velar labializada
Peníscola	baúl	[kófre] [múndo]
Vistabella	ba ^w úl	[kájfa] [múndo]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	ba ^(v) úl	a veces pone una [v] entre el hiato, otras no.
Aín	baúl	[kájfa]
Moncofa	baúl	
Casinos	baúl	[múndo]
Rafelbunyol	baúl	
Quart de P.	baúl	
Torís	baúl	[múndo] todo engolado hiato, engolado
Polinyà	baúl	hiato engolado
Massalavés	baúl	En general, la pronunciación es siempre bastante engolada y más abierta que en la Ribera del Júcar
Llanera de R.	baúl	[múndo]
Beniopa	baúl	
Moixent	baúl	
Biar	baúl	[kófre] (es la palabra moderna)
Benilloba	baúl	[kófre] (es la palabra antigua) [kófre]
Benialí	baúl	
Calp	baúl	[káfa] [kófre] [múndo]
el Pinós	baúl	(indistintamente) antiguamente le llamaban [baúl], muy engolado.
el Campello	kófre	[múndo] [kófre]
Crevillent	baúl	indistintamente
Guardamar	kófre	dicen que lo antiguo es [baúl]

2242 Vilar de Canes:

112 asa

Cinctorres	ánsa
P. Benifassà	ánsa
V. Canes	ánsa
Peníscola	ánsa
Vistabella	ánsa
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	ánsa
Aín	ánsa
Moncofa	ánsa
Casinos	ánsa
Rafelbunyol	ánsa
Quart de P.	ánsa
Torís	ánsa
Polinyà	ánsa
Massalavés	ánsa
Llanera de R.	ánsa
Beniopa	ánsa
Moixent	ánsa
Biar	ánsa
Benilloba	ánsa
Benialí	ánsa
Calp	ánsa
el Pinós	ánsa
el Campello	ánsa
Crevillent	ánsa
Guardamar	ánsa

113 percha

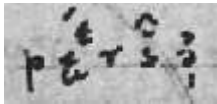
Cinctorres	pen ^{d3} zadó	
P. Benifassà	pértfa	[pendzadó]
V. Canes	pértfa	
Peníscola	pértfa	
Vistabella	pértfa	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pértfa	(son modernas) [pendzadó]
Aín	pértfa	
Moncofa	pértfa	
Casinos	pértfa	
Rafelbunyol	pértfa	
Quart de P.	pértfa	
Torís	pértfa	
Polinyà	pértfa	
Massalavés	pértfa	
Llanera de R.	pértfe	
Beniopa	pértfa	
Moixent	pértfa [□]	

Biar	pértje ²²⁴³	[pendzaór]
Benilloba	pértja [□]	[pen ⁴³ zaór] (es la palabra antigua)
Benialí	pértja	[pen ⁴³ zaór]
Calp	pértje ²²⁴⁴	[pendzaór]
el Pinós	pen ⁴³ zaó	la [ʒ] ligeramentement africada
el Campello	pértje ²²⁴⁵	
Crevillent	pértja [□]	
Guardamar	pértja	[a] final un poco ensordecida y algo mixta

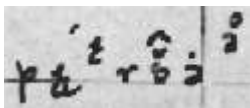
114 espejo

Cinctorres	espíʎ	
P. Benifassà	aspíʎ	
V. Canes	espíʎ	La e muy relajada; s casi líquida.
Peníscola	aspíʎ	
Vistabella	espíʎ	la vocal inicial suele ser [e], aunque siempre muy relajada; [s] casi líquida
l'Alcora	falta	
Orpesa	spíʎ	con [s] líquida
Aín	aspíʎ	
Moncofa	aspíʎ	
Casinos	espíʎ	
Rafelbunyol	aspíʎ	
Quart de P.	espíʎ	
Torís	espíʎ	
Polinyà	aspíʎ	
Massalavés	aspíʎ	
Llanera de R.	aspíʎ	
Beniopa	aspíʎ	
Moixent	aspíʎ	[a] muy breve, casi [s] líquida
Biar	espíʎ	
Benilloba	aspíʎ	
Benialí	aspíʎ	
Calp	aspíʎ	
el Pinós	espíʎ	
el Campello	aspíʎ	

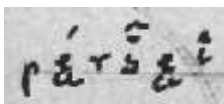
2243 Biar:

2244 Calp:

2245 el Campello:

Crevillent	espíʎ	
Guardamar	(e)spíʎ	[e] inicial muy relajada

115 cuadrado

Cinctorres	kwadrát	
P. Benifassà	kwadrát	
V. Canes	kwadrát	
Peníscola	kwadrát	"t" implosiva, en la pronunciación cuidada y enérgica es explosiva
Vistabella	kwadrát	
l'Alcora	falta	
Orpesa	kwadrát	
Aín	kwadrát	
Moncofa	kwadrát	
Casinos	kwadrát	
Rafelbunyol	kwadrát	
Quart de P.	kwadrát	
Torís	kwadrát	
Polinyà	kwadrát	
Massalavés	kwadrát	
Llanera de R.	kwadrát'	
Beniopa	kwadrát	
Moixent	kwadrát	
Biar	kwadrát	
Benilloba	kwadrát	
Benialí	kwadrát	
Calp	kwadrát	
el Pinós	kwadrát	
el Campello	kwadrát	
Crevillent	kwadrát	
Guardamar	kwadrát'	

116 pared

Cinctorres	parét
P. Benifassà	parét
V. Canes	parét
Peníscola	parét
Vistabella	parét
l'Alcora	falta
Orpesa	parét
Aín	parét
Moncofa	parét
Casinos	parét
Rafelbunyol	parét
Quart de P.	parét
Torís	parét
Polinyà	parét
Massalavés	parét
Llanera de R.	parét'
Beniopa	parét

Moixent	parét	
Biar	parét	
Benilloba	parét	
Benialí	parét	
Calp	parét	
el Pinós	parét	
el Campello	parét	plural, [paréts]
Crevillent	parét	plural, [paréts]
Guardamar	parét	

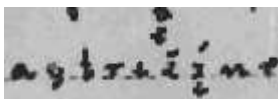
117 araña

Cinctorres		[taragáːna]
P. Benifassà	aráːna	telaraña [astaragáːnes]
V. Canes	aráːna	telaraña, [taragáːna]
Peníscola	aráːna	telaraña [astre ²⁵ zina] ²²⁴⁶
Vistabella	aráːna	<i>telaraña</i> : [taranáːna]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	aráːna	telaraña, [taráːni], sí.
Aín	aráːna	telaraña, [taranáːna]
Moncofa	aráːna	telaraña, [taráːnina]
Casinos	aráːna	telaraña, [tarat̪ina]
Rafelbunyol	aráːna	telaraña, [taráːlina]
Quart de P.	aráːna	[taráːlina] (es la telaraña)
Torís	aráːna	[taráːnina] (es la tela)
Polinyà	aráːna	la tela, [taráːnina]
Massalavés	aráːna	la tela, [taráːnina]
Llanera de R.	aráːna	la tela, [taráːlina]; la [a] final algo mixta y con pequeña tendencia a palatal, pero algo engolada, en 117 y 119
Beniopa	aráːna	telaraña, [taráːnina]
Moixent	aráːna	la tela, [taráːnina]
Biar	aráːna	telaraña, [taráːnina]
Benilloba	aráːna	telaraña, [taráːnina]
Benialí	aráːna	telaraña, [taráːnina]
Calp	aráːne	telaraña, [taːlarina]
el Pinós	aráːna	la telaraña, [taráːnina]
el Campello	aráːna	la tela, [taráːnina]
Crevillent	aráːna	la telaraña, [taráːnina]
Guardamar	aráːna	la telaraña, [taráːnina]. Dicen que los castellanos la llaman [tarat̪áːna]

118 pulga

Cinctorres	púsa
P. Benifassà	púsa

2246 Peníscola:

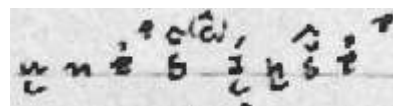

V. Canes	púsa
Peníscola	púsa
Vistabella	púsa
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	púsa
Aín	púsa
Moncofa	púsa
Casinos	púsa
Rafelbunyol	púsa
Quart de P.	púsa
Torís	púsa
Polinyà	púsa
Massalavés	púsa
Llanera de R.	púsa
Beniopa	púsa
Moixent	púsa
Biar	púsa
Benilloba	púsa
Benialí	púsa
Calp	púsa
el Pinós	púsa
el Campello	púsa
Crevillent	púsa
Guardamar	púsa

119 chinche

Cinctorres	úna tʃintʃa	
P. Benifassà	la tʃintʃa	
V. Canes	la tʃintʃa	
Peníscola	úna tʃintʃa	
Vistabella	la tʃintʃa	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	úna tʃintʃa	
Aín	úna tʃintʃa	
Moncofa	úna tʃintʃa	
Casinos	tʃintʃa	
Rafelbunyol	úna tʃintʃa ²²⁴⁷	
Quart de P.	úna tʃintʃa	
Torís	tʃintʃa	femenino
Polinyà	la tʃintʃa	
Massalavés	úna tʃintʃa	
Llanera de R.	úna tʃintʃa	
Beniopa	tʃintʃa	femenino
Moixent	úna tʃintʃa	
Biar	úna tʃintʃa	

2247 Rafelbunyol:

Benilloba	úna tʃintʃa
Benialí	úna tʃintʃa
Calp	úna tʃintʃe ²²⁴⁸
el Pinós	úna tʃintʃa
el Campello	úna tʃintʃa
Crevillent	úna tʃintʃa
Guardamar	úna tʃintʃa

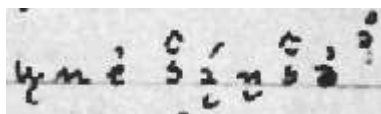
120 colcha

Cinctorres	kóntʃa
P. Benifassà	kóntʃa
V. Canes	kóntʃa
Peníscola	kóntʃa
Vistabella	kóntʃa
l'Alcora	falta
Orpesa	kóntʃa
Aín	kóltʃa
Moncofa	kóltʃa
Casinos	kóltʃa
Rafelbunyol	kóltʃa
Quart de P.	kóltʃa
Torís	kóltʃa
Polinyà	kóntʃa
Massalavés	kóntʃa
Llanera de R.	kóntʃa
Beniopa	kóntʃa
Moixent	kóntʃa
Biar	kóltʃa
Benilloba	kóntʃa
Benialí	kóntʃa
Calp	kóntʃe ²²⁴⁹
el Pinós	kóltʃa
el Campello	kóltʃa
Crevillent	kóltʃa
Guardamar	kóltʃa

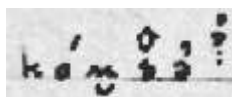
121 iglesia

Cinctorres	ilézia	
P. Benifassà	iglézia	
V. Canes	ajglézia	casi siempre hiato
Peníscola	ajglézia	ahora dicen la [mísa]

²²⁴⁸ Calp:

²²⁴⁹ Calp:

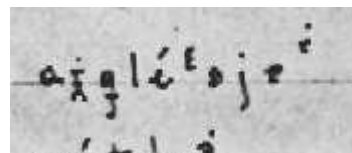

Vistabella	ilézia	
l'Alcora	falta	
Orpesa	azglézia	casi siempre hiato
Aín	ilézia	
Moncofa	ajglézia	hiato
Casinos	ilésja	
Rafelbunyol	iglésja	
Quart de P.	iglésja	
Torís	ajlésja	
Polinyà	ajglésja	
Massalavés	iglésia	intermedio entre hiato y diptongo
Llanera de R.	iglézia	
Beniopa	iglézia	
Moixent	ajglésja ²²⁵⁰	
Biar	ilézja	
Benilloba	iglézia	
Benialí	esglézja	
Calp	iglézia	
el Pinós	iglézia	
el Campello	iglézia	
Crevillent	iglézia	
Guardamar	ilézja	

122 pueblo

Cinctorres	póble	
P. Benifassà	póble	
V. Canes	póble	
Peníscola	póble	
Vistabella	póble	
l'Alcora	falta	
Orpesa	póble	[b] a veces fricativa
Aín	póble	
Moncofa	póble	
Casinos	póble	
Rafelbunyol	póble	
Quart de P.	póble	
Torís	póble	
Polinyà	póble	
Massalavés	póble	
Llanera de R.	póble	
Beniopa	póble	
Moixent	póble	
Biar	póble	

²²⁵⁰ Moixent:

Benilloba	póble	
Benialí	póble	
Calp	póble	
el Pinós	póble	el otro, [b] oclusiva
el Campello	póble	
Crevillent	póble	
Guardamar	póble	

123 torre

Cinctorres	tóre	
P. Benifassà	tóre	
V. Canes	tóre	
Peníscola	tóre	
Vistabella	tóre	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	tóre	
Aín	tóre	
Moncofa	tóre	
Casinos	tóre	
Rafelbunyol	tóre	
Quart de P.	tóre	
Torís	tóre	
Polinyà	tóre	
Massalavés	tóre	
Llanera de R.	tóre	
Beniopa	tóre	
Moixent	tóre	
Biar	tóre	
Benilloba	tóre	
Benialí	tóre	
Calp	tóre	
el Pinós	tóre	
el Campello	tóre	
Crevillent	tóre	[ó] media
Guardamar	tóre	

124 cruz

Cinctorres	kréw	
P. Benifassà	kréw	
V. Canes	kréw	
Peníscola	kréw	
Vistabella	kréw	la [e] media ligeramente labializada.
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	kréw	
Aín	kréw	
Moncofa	kréw	
Casinos	kréw	
Rafelbunyol	kréw	
Quart de P.	kréw	
Torís	kréw	
Polinyà	kréw	

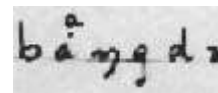
Massalavés	kréw
Llanera de R.	kréw
Beniopa	kréw
Moixent	kréw
Biar	kréw
Benilloba	kréw
Benialí	kréw
Calp	kréw
el Pinós	kréw
el Campello	kréw
Crevillent	kréw
Guardamar	kréw

125 poyo*

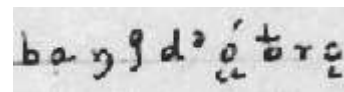
Cinctorres	pedrís	
P. Benifassà	pedrís	
V. Canes	pedrís	
Peníscola	pedrís	
Vistabella	pedrís	con [s] final palatalizada
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pedrís	
Aín	báŋk	
Moncofa	báŋk	
Casinos	báŋk	
Rafelbunyol	baŋkalét	
Quart de P.	báŋk	
Torís	báŋg de ²²⁵¹ sífe ría	(en las puertas de las casas, [pilóns] para que las ruedas del carro no rocen las jambas) (no hay)
Polinyà		(no hay)
Massalavés		(no hay)
Llanera de R.	báŋg de óbro ²²⁵²	
Beniopa	báŋk	
Moixent	báŋk	no da otro nombre
Biar	báŋ ^(k) 2253	no le dan otro nombre

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: “Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades”.

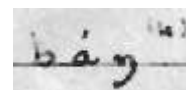
²²⁵¹ Torís:

²²⁵² Llanera de Ranes:

²²⁵³ Biar:

Benilloba	báŋk	no tiene otro nombre
Benialí	báŋk	no tiene otro nombre
Calp	báŋk	
el Pinós	báŋk	no le dan otro nombre
el Campello	báŋk ^k	no le dan otro nombre
Crevillent	báŋk	no le dan otro nombre
Guardamar	báŋk	no dan otro nombre

126 piedra

Cinctorres	pédra
P. Benifassà	pédra
V. Canes	pédra
Peníscola	pédra
Vistabella	pédra
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	pédra
Aín	pédra
Moncofa	pédra
Casinos	pédra
Rafelbunyol	pédra
Quart de P.	pédra
Torís	pédra
Polinyà	pédra
Massalavés	pédra
Llanera de R.	pédra
Beniopa	pédra
Moixent	pédra
Biar	pédra
Benilloba	pédra
Benialí	pédra
Calp	pédra
el Pinós	pédra
el Campello	pédra
Crevillent	pédra
Guardamar	pédra

127 predicar

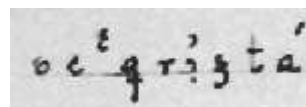
Cinctorres	pedriká	
P. Benifassà	perdiká	
V. Canes	perdiká	sí
Peníscola	pedriká	
Vistabella	pedriká	el sujeto tiene conciencia de que debiera seguir una [r] final, aunque habitualmente no la pronuncia; muchos la pronuncian también.
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	pedrikár	
Aín	pedrikár	
Moncofa	perdikár	
Casinos	pedrikár	
Rafelbunyol	pedrikár	

Quart de P.	pedrikár
Torís	pedrikár
Polinyà	pedrikár
Massalavés	pedrikár
Llanera de R.	pedrikár
Beniopa	pedrikár
Moixent	pedrikár
Biar	pedrikár
Benilloba	pedrikár
Benialí	pedrikár
Calp	pedrikár
el Pinós	pedriká
el Campello	pedrikár
Crevillent	pedriká
Guardamar	pedrikár

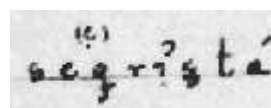
128 sacristán

Cinctorres	eskolá	
P. Benifassà	askolá	
V. Canes	eskolá	
Peníscola	askolá	
Vistabella	eskolá	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	sakristá	
Aín	sakristá	
Moncofa	sakristá	
Casinos	eskolá	
Rafelbunyol	sakristá	[askolá]
Quart de P.	askolá	
Torís	askolá	
Polinyà	askolá	
Massalavés	askolá	
Llanera de R.	sagristá	[askolá] es lo mismo
Beniopa	segristá ²²⁵⁴	
Moixent	sagristá	
Biar	sagristá	
Benilloba	segristá ²²⁵⁵	
Benialí	askolá	
Calp	segristá ²²⁵⁶	

²²⁵⁴ Beniopa:

²²⁵⁵ Benilloba:

el Pinós	sagristá	
el Campello	sagristá	rechazan 'escolà'
Crevillent	sagristá	rechazan 'escolà'
Guardamar	sakristá	el otro sujeto, [sagristá]; rechazan 'escolà'

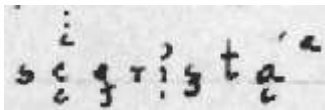
129 abuelo

Cinctorres	agwélo	
P. Benifassà	aɣwélo	
V. Canes	awélo	sin "g"
Peníscola	wélo	
Vistabella	agwélo	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	wélo	
Aín	awélo	
Moncofa	ɣwélo	
Casinos	awélo	
Rafelbunyol	awélo	[wélo]
Quart de P.	awélo	
Torís	awélo	
Polinyà	wélo	
Massalavés	wélo	
Llanera de R.	wélo	
Beniopa	wélo	
Moixent	aɣwélo	
Biar	agwélo	
Benilloba	agwélo	
Benialí	gwélo	
Calp	gwélo	
el Pinós	aɣwélo	
el Campello	agwélo	
Crevillent	agwélo	
Guardamar	agwélo	

130 hijo

Cinctorres	fiʎ	
P. Benifassà	fiʎ	
V. Canes	fiʎ	
Peníscola	fiʎ	muchas veces en ambos sujetos en la pronunciación descuidada es algo abierta la [ʎ] muy abierta casi [j] semivocal
Vistabella	fiʎ	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	fiʎ	
Aín	fiʎ	
Moncofa	fiʎ	

2256 Calp:

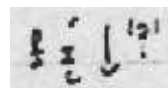

Casinos	fiʎ
Rafelbunyol	fiʎ
Quart de P.	fiʎ
Torís	ʔfiʎ
Polinyà	fiʎ
Massalavés	ʔfiʎ
Llanera de R.	fiʎ ^(e) 2257
Beniopa	fiʎ
Moixent	fiʎ
Biar	fiʎ
Benilloba	fiʎ
Benialí	fiʎ
Calp	fiʎ
el Pinós	fiʎ
el Campello	fiʎ
Crevillent	fiʎ
Guardamar	fiʎ

131 nieta

Cinctorres	néta
P. Benifassà	néta
V. Canes	néta
Peníscola	néta
Vistabella	néta
l'Alcora	<i>falta</i>
Orpesa	néta
Aín	néta
Moncofa	néta
Casinos	néta
Rafelbunyol	néta
Quart de P.	néta
Torís	néta
Polinyà	néta
Massalavés	néta
Llanera de R.	néta
Beniopa	néta
Moixent	néta
Biar	néta
Benilloba	néta
Benialí	néta
Calp	néta
el Pinós	néta
el Campello	néta
Crevillent	néta
Guardamar	néta

2257 Llanera de Ranés:

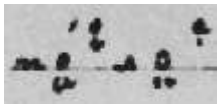

132 nuera*

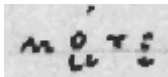
Cinctorres	nóra	
P. Benifassà	nóra	
V. Canes	nóra	
Peníscola	nóra	
Vistabella	nóra ²²⁵⁸	la vocal final es [ɔ] de timbre
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	nóra	
Aín	nóra	
Moncofa	nóra	
Casinos	nóra	
Rafelbunyol	nóra	
Quart de P.	nóra	
Torís	nóra	
Polinyà	nóra	
Massalavés	nóra	
Llanera de R.	nóra ²²⁵⁹	
Beniopa	nóra	
Moixent	nóra ²²⁶⁰	
Biar	nóra	
Benilloba	nóra ²²⁶¹	
Benialí	nóra	
Calp	nóra	
el Pinós	nóra ²²⁶²	

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: “**Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades**”.

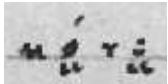
²²⁵⁸ Vistabella:

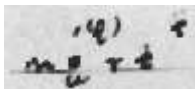
²²⁵⁹ Llanera de Ranés:

²²⁶⁰ Moixent:

²²⁶¹ Benilloba:

²²⁶² el Pinós:

el Campello nóra²²⁶³

Crevillent nóra

Guardamar nóra

133

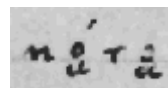
suegro

Cinctorres	sógre	[tio]
P. Benifassà	sógre	
V. Canes	sógre	le llaman [tio]
Peníscola	sógre	le tratan de [tio]
Vistabella	sógre	le tratan de [tio]
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	sógre	le tratant de [tio]
Aín	sógre	
Moncofa	sógre	
Casinos	sógre	
Rafelbunyol	sógre	
Quart de P.	sógre	
Torís	sógre	
Polinyà	sógre	
Massalavés	sógre	
Llanera de R.	sógre	
Beniopa	sógre	
Moixent	sógre	
Biar	sógre	
Benilloba	sógre	la nuera le llama [tio]
Benialí	sógre	le llaman [tio]
Calp	sógre	
el Pinós	sógre	pero les llaman [tio]
el Campello	sógre	
Crevillent	sógre	
Guardamar	sógre	

134 yerno

Cinctorres	d ₃ éndre	
P. Benifassà	d ₃ éndre	
V. Canes	d ₃ éndre	oclusión débil de [d ₃] africada
Peníscola	d ₃ /zéndre	
Vistabella	zéndre	[ʒ] fricativa; [ɛ] dobleabierta plena
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	d ₃ éndre	
Aín	tjéndre	
Moncofa	d ₃ éndre	
Casinos	tjéndre	
Rafelbunyol	tj ^h éndre ²²⁶⁴	

²²⁶³ el Campello:

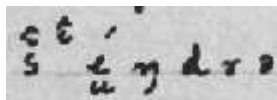

Quart de P.	tʃéndre	
Torís	tʃéndre	
Polinyà	dʒéndre	
Massalavés	tʃéndre	
Llanera de R.	dʒéndre	
Beniopa	dʒéndre	
Moixent	dʒéndre	
Biar	dʒé ^a ndre ²²⁶⁵	[ɛ] intermedia con [a] más abierta
Benilloba	dʒéndre [□]	
Benialí	dʒéndre [□]	
Calp	dʒéndre	
el Pinós	dʒéndre	
el Campello	dʒéndre	
Crevillent	dʒéndre	
Guardamar	dʒéndre	

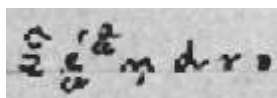
135 viejo

Cincorres	béʎ	
P. Benifassà	béʎ	
V. Canes	béʎ	[awéʎo] (se usa también como adjetivo)
Peníscola	béʎ	
Vistabella	béʎ	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	véʎ	
Aín	béʎ	
Moncofa	véʎ	
Casinos	béʎ	
Rafelbunyol	béʎ	
Quart de P.	béʎ	
Torís	béʎ	
Polinyà	véʎ	
Massalavés	béʎ	
Llanera de R.	véʎ ^(e) ²²⁶⁶	
Beniopa	véʎ	
Moixent	véʎ	
Biar	véʎ	

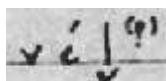
²²⁶⁴ Rafelbunyol:

²²⁶⁵ Biar:

²²⁶⁶ Llanera de Ranos:

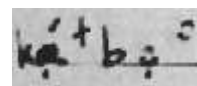

Benilloba	véʎ	pero a los hombres les suelen decir [agwéʎo] aunque no sean familia.
Benialí	véʎ	(lo dicen más bien de los animales) [gwéʎo]
Calp	véʎ	[gwéʎo]
el Pinós	véʎ	lo dicen más bien de los animales; de las personas, [agwéʎo]
el Campello	véʎ	[agwéʎo] (indistintamente de las personas; de los animales sólo [véʎ])
Crevillent	véʎ	[agwéʎo] (de las personas; de los animales, [véʎ])
Guardamar	véʎ	[agwéʎo] (indistintamente de las personas; los animales sólo [véʎ])

136 calvo

Cincorres	kálbo	
P. Benifassà	kálbo	
V. Canes	kálbo	"l" relajada y "b" casi siempre oclusiva.
Peníscola	kálbo	
Vistabella	kálbo	[peláʎ] ([t] explosiva)
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	kálbo	[pelát]
Aín	kálbo	
Moncofa	kálbo	[pelát]
Casinos	kálbo	[pelát]
Rafelbunyol	kálbo	[pelát]
Quart de P.	pelát	
Torís	kálbo	
Polinyà	kálbo	con [b] bilabial (palabra nueva)
Massalavés	kálbo	[káʎ pelát] (sí, espontáneo) no dicen otra cosa
Llanera de R.	pelát	
Beniopa	pelát	
Moixent	kálbo	
Biar	kálbo	
Benilloba	kálbo	generalmente [pelat] (lo dicen menos)
Benialí	kálbo	[pelát]
Calp	kálbo	
el Pinós	kálbo	[b] siempre oclusiva
el Campello	kálbo ²²⁶⁷	[ʎ] muy relajada; [b] oclusiva
Crevillent	kálbo	
Guardamar	kálbo	[b] oclusiva

²²⁶⁷ el Campello:

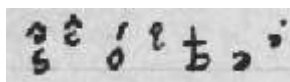
137 joven

Cinctorres	dʒóbe	
P. Benifassà	dʒóbe	
V. Canes	dʒóbe	[fadri]
Peníscola	dʒ/ zóbe	
Vistabella	dʒóbe	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	dʒóbe	
Aín	tʃóbe	
Moncofa	dʒóbe	
Casinos	tʃóbe	
Rafelbunyol	tʃtʃóbe ²²⁶⁸	
Quart de P.	tʃóbe	
Torís	tʃóbe	
Polinyà	dʒóbe	
Massalavés	tʃóbe	
Llanera de R.	dʒóbe	
Beniopa	dʒóbe	
Moixent	dʒóbe	
Biar	dʒóbe	
Benilloba	dʒóbe	
Benialí	dʒóbe	
Calp	dʒóbe	
el Pinós	dʒóbe	
el Campello	dʒóbe	
Crevillent	dʒóbe	
Guardamar	dʒóbe	

138 novio*

Cinctorres	nóbio	
P. Benifassà	nóbio	
V. Canes	nóbijo	
Peníscola	nóbio	a veces casi diptongo
Vistabella	nóbio	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	nóvijo	vacila pero predomina el diptongo
Aín	nóbio	
Moncofa	nóvijo	
Casinos	nóbjo	
Rafelbunyol	nóbijo	
Quart de P.	nóbjo	[b] muy fricativa, relajada
Torís	nóbio ²²⁶⁹	

²²⁶⁸ Rafelbunyol:

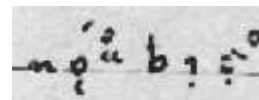
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Polinyà	nóvijo ²²⁷⁰	
Massalavés	nóbjo	
Llanera de R.	nóvijo	intermedio entre hiato y diptongo
Beniopa	nóbjo	
Moixent	nóvii-o	
Biar	nóvijo ²²⁷¹	(sí) entre hiato y diptongo
Benilloba	nóbjo	
Benialí	nóbjo	[promés] (indistintamente)
Calp	nóvijo	[promés]
el Pinós	nóbjo	
el Campello	nóbjo	
Crevillent	nóbjo	
Guardamar	nóbjo	

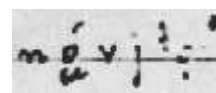
139 noviazgo

Cinctorres	festétʃ	
P. Benifassà	festétʃ	[nobjadʒe]
V. Canes	festétʃ	
Peníscola	festétʃ	[nobiádʒe]
Vistabella	festétʃ	[nobiáʒe] (sí, [b] oclusiva sonora; [ʒ] fricativa)
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	noviádʒe	hiato
Aín	nobjatʃe	
Moncofa	festétʃ	[noviádʒe] (lo dicen poco)
Casinos	festétʃ	
Rafelbunyol	festétʃ	
Quart de P.	festétʃ	
Torís	ʰfestétʃ	
Polinyà	festétʃ	
Massalavés	nobjatʃe	espontáneo
Llanera de R.	festétʃ	rechazan 'nuviatge'
Beniopa	festétʃ	[noʷyádʒe] ²²⁷² (lo dicen menos)

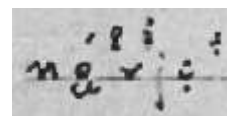
²²⁶⁹ Torís:

²²⁷⁰ Polinyà:

²²⁷¹ Biar:

²²⁷² Beniopa:

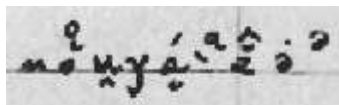
Moixent	festétj	[noviádʒe] (lo dicen menos)
Biar	festétj	[noviádʒe] (con hiato, indistintamente) rechazan 'nuviatge'
Benilloba	festétj	
Benialí	festétj	[nowyádʒe] ²²⁷³ (sí, espontáneo, [áwya] ²²⁷⁴)
Calp	festétj	[noviádʒe]
el Pinós	festétj	[novjádʒe] (indistintamente) (con igual significado)
el Campello	festétj	[novjádʒe] (espontáneo) (lo dicen menos)
Crevillent	festétj	[novjádʒe]
Guardamar	festétj	(tiene el mismo significado) [novjá ^{ds} ʒe] (espontáneo)

140 viuda

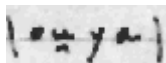
Cinctorres	bíwda
P. Benifassà	bíwda
V. Canes	bíwda
Peníscola	bíwda
Vistabella	bíwda
l'Alcora	falta
Orpesa	víwda
Aín	bíwda
Moncofa	víwda
Casinos	bíwda
Rafelbunyol	bíwda
Quart de P.	bíwda
Torís	bíwda
Polinyà	víwda
Massalavés	bíwda
Llanera de R.	víwda
Beniopa	víwda
Moixent	víwda
Biar	víwda
Benilloba	víwda
Benialí	víwda
Calp	víwda
el Pinós	víwda
el Campello	víwda

2273 Benialí:

2274 Benialí:

Crevillent	víwda
Guardamar	víwda

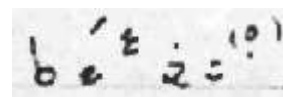
141 beso

Cinctorres	bés	[bézo] ²²⁷⁵
P. Benifassà	bés	
V. Canes	bés	
Peníscola	bés	
Vistabella	bés	
l'Alcora	falta	
Orpesa	bés	masculino
Aín	bés	
Moncofa	bés	
Casinos	bés	
Rafelbunyol	bés	
Quart de P.	bés	
Torís	bés	
Polinyà	bés	
Massalavés	bés	
Llanera de R.	bés	
Beniopa	úna bezá	
Moixent	bés	
Biar	úna bezá	
Benilloba	úna bezá	
Benialí	bezá	
Calp	úna bezá	
el Pinós	úna bezá	sí
el Campello	úna bezá	sí, rechazan 'bes' y 'beso'
Crevillent	bés	aunque generalmente dicen [bezét]
Guardamar	bés	

142 plato

Cinctorres	plát
P. Benifassà	plát
V. Canes	plát
Peníscola	plát
Vistabella	plát
l'Alcora	falta
Orpesa	plát
Aín	plát
Moncofa	plát
Casinos	plát
Rafelbunyol	plát
Quart de P.	plát
Torís	plát

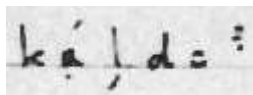
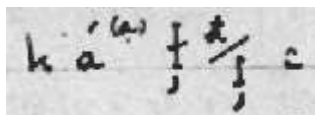
2275 Cinctorres

Polinyà	plát
Massalavés	plát
Llanera de R.	plát'
Beniopa	plát
Moixent	plát
Biar	plát
Benilloba	plát
Benialí	plát
Calp	plát
el Pinós	plát
el Campello	plát
Crevillent	plát
Guardamar	plát

143 caldo

Cinctorres	káldo	
P. Benifassà	káldo	
V. Canes	káldo	[d] fricativa
Peníscola	káldo	[d] fricativa
Vistabella	káldo	[d] fricativa
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	káldo	[d] fricativa
Aín	káldo	
Moncofa	káldo	
Casinos	káldo ²²⁷⁶	[káldo] ²²⁷⁷
Rafelbunyol	káldo	[d] fricativa a veces casi se asimila a la [l] y parece [l] geminada.
Quart de P.	káld/lo ²²⁷⁸	la [d] fricativa es casi [l] geminada.
Torís	káldo	
Polinyà	káldo	
Massalavés	káldo	
Llanera de R.	káldo	
Beniopa	káldo	
Moixent	káldo	
Biar	káldo	[d] oclusiva
Benilloba	káldo	con [d] fricativa

²²⁷⁶ Casinos:²²⁷⁷ Casinos:²²⁷⁸ Quart de Poblet:

Benialí	káldo	el otro sujeto fricativa
Calp	káldo	
el Pinós	káldo	con [d] fricativa
el Campello	káldo	
Crevillent	káldo	con [d] fricativa
Guardamar	káldo	

**144
cuchara**

Cinctorres	kuléra	
P. Benifassà	kuléra	
V. Canes	kuléra	
Peníscola	kuléra	
Vistabella	kuléra	
l'Alcora	<i>falta</i>	
Orpesa	kuléra	
Aín	kuléra	
Moncofa	kuléra	
Casinos	kuléra	
Rafelbunyol	kuléra	
Quart de P.	kuléra	
Torís	kuléra	
Polinyà	kuléra	
Massalavés	kuléra	
Llanera de R.	kuléra	
Beniopa	kuléra	
Moixent	kuléra	
Biar	kuléra	
Benilloba	kuléra	
Benialí	kuléra	
Calp	kulére ²²⁷⁹	
el Pinós	kuléra	
el Campello	kuléra	
Crevillent	kuléra	
Guardamar	kułjára	rechazan 'cullera'

**145
cuchillo**

Cinctorres	gabijnét
P. Benifassà	gabijnét
V. Canes	gabijnét
Peníscola	ganibét
Vistabella	gabijnét
l'Alcora	gavijnét
Orpesa	gavinét

²²⁷⁹ Calp:

Aín	gabinét
Moncofa	gavinéta
Casinos	gabinét
Rafelbunyol	gabinét
Quart de P.	gabinét
Torís	gabinét
Polinyà	gavinét
Massalavés	gabinét
Llanera de R.	ganivét
Beniopa	gavinét
Moixent	ganivét
Biar	ganivét
Benilloba	ganivét
Benialí	ganivét
Calp	gavinét
el Pinós	gavinét
el Campello	ganivét
Crevillent	gavinét
Guardamar	gavinét

146 sed

Cinctorres	sét
P. Benifassà	sét
V. Canes	sét
Peníscola	sét
Vistabella	sét
l'Alcora	sét
Orpesa	sét
Aín	sét
Moncofa	sét
Casinos	sét
Rafelbunyol	sét
Quart de P.	sét
Torís	sét
Polinyà	sét
Massalavés	sét
Llanera de R.	sét'
Beniopa	sét
Moixent	sét
Biar	sét
Benilloba	sét
Benialí	sét
Calp	sét
el Pinós	sét
el Campello	sét
Crevillent	sét
Guardamar	sét'

**147
ayunar**

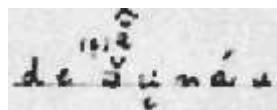
Cinctorres	deʒuná
------------	--------

P. Benifassà	dʒuná	
V. Canes	dʒuná	[ʒ] fricativa
Peníscola	de ^{dʒ} ʒuná	
Vistabella	deʒuná	
l'Alcora	de ^{dʒ} ʒuná	
Orpesa	de ^{dʒ} ʒunár	
Aín	detʃunár	
Moncofa	de ^{dʒ} ʒunár	
Casinos	detʃunár	
Rafelbunyol	detʃ ^h unár	
Quart de P.	detʃunár	
Torís	ditʃunár	
Polinyà	dedʒunár	
Massalavés	ditʃunár	
Llanera de R.	dedʒunár	
Beniopa	dʒ ^{dʒ} ʒunár	
Moixent	de ^{dʒ} ʒunár	
Biar	dedʒunár	
Benilloba	deʒ ^{dʒ} ʒunár ²²⁸⁰	
Benialí	dʒ ^{dʒ} ʒunár	
Calp	dedʒunár	
el Pinós	dedʒuná	
el Campello	de ^{dʒ} ʒunár	la [dʒʒ] africada pero predominando el elemento fricativo; la oclusión es débil
Crevillent	dedʒuná	
Guardamar	dʒ ^{dʒ} ʒunár	

148 aceite

Cinctorres	óli
P. Benifassà	óli
V. Canes	óli
Peníscola	óli
Vistabella	óli
l'Alcora	óli
Orpesa	óli
Aín	óli
Moncofa	óli
Casinos	óli
Rafelbunyol	óli
Quart de P.	óli
Torís	óli
Polinyà	óli
Massalavés	óli
Llanera de R.	óli
Beniopa	óli

²²⁸⁰ Benilloba:

Moixent	óli
Biar	óli
Benilloba	óli
Benialí	óli
Calp	óli
el Pinós	óli
el Campello	óli
Crevillent	óli
Guardamar	óli

149 pedazo

Cinctorres	pedás
P. Benifassà	pedás
V. Canes	pedás
Peníscola	pedás
Vistabella	pedás
l'Alcora	pedás
Orpesa	pedás
Aín	pedás
Moncofa	pedás
Casinos	pedás
Rafelbunyal	pedás
Quart de P.	pedás
Torís	pedás
Polinyà	pedás
Massalavés	pedás
Llanera de R.	pedás
Beniopa	pedás
Moixent	pedás
Biar	peás
Benilloba	pedás
Benialí	pedás
Calp	pedás
el Pinós	peás
el Campello	peás
Crevillent	řeméndo
Guardamar	trós

rechazan 'pedás' y 'pedazo'
para remiendo que dicen
[řemjéndo]

150 sueño

Cinctorres	són	[ensómi]
		[sonáda]
P. Benifassà	són	[ansómi]
		[dormída]
V. Canes	són	(ganas de dormir)
		[ensómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Peníscola	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)

Vistabella	són	(ganas de dormir)
		[ensómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
l'Alcora	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Orpesa	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Aín	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Moncofa	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Casinos	són	(sí, con [ř]; ganas de dormir)
		[ensómit] (acto de soñar)
		(ganas de dormir)
Rafelbunyal	són	[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Quart de P.	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Torís	són	(ganas de dormir)
		[ensómit] (de soñar)
		[soná] (es el acto de dormir)
		(ganas de dormir)
Polinyà	són	[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Massalavés	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Llanera de R.	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Beniopa	són	[ansómit]
		[soná]
Moixent	són	(ganas de dormir)
		[ansómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Biar	són	(ganas de dormir)
		[sómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Benilloba	són	(ganas de dormir)
		[sómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Benialí	són	(ganas de dormir)
		[sómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
Calp	són	[sómit]
		[soná]
el Pinós	són	(ganas de dormir)
		[ensómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)
el Campello	són	(ganas de dormir)
		[sómit] (acto de soñar)
		[soná] (acto de dormir)

Crevillent	sóɲ	(ganas de dormir) [ensómit] (acto de soñar) [dormía] (acto de dormir)
Guardamar	sóɲ	(sí, con [ɲ], espontáneo; son ganas de dormir) [ensóɲ] (es el acto de soñar) [dormía] (el acto de dormir) (rechazan 'sonada')

151 pereza

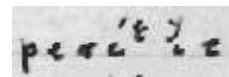
Cinctorres	peréa	[gósə]
P. Benifassà	peréa	[mándra] [mánra] [gós]
V. Canes	peréa	[gós]
Peníscola	peréa	[mándra] [gós] [malagána]
Vistabella	peréa	[mándra] [gósə] (del calor) [báka]
l'Alcora	peréa	[gós] [galbána]
Orpesa	peréa	[gós] [galbána]
Aín	peréa	
Moncofa	peréa	[gós] [malagána] [kapára]
Casinos	peréa	[galbána] [gós]
Rafelbunyol	peréa	[gós]
Quart de P.	peréa	[gós] [gambuřina]
Torís	peréa	
Polinyà	peréa	[gós]
Massalavés	peréa	
Llanera de R.	peréa	[gós] [mandránga] [móska] [goséa]
Beniopa	peréa	
Moixent	peréa	
Biar	peréa	[gósə] [gós] [galvána] [kapára]

Benilloba	peréya ²²⁸¹	(con una pequeña [y] abierta y muy tenue) [gósə] [galvána] [kapára] [tʃitʃo]
Benialí	peréya ²²⁸²	(con una pequeña [y] muy abierta entre el hiato) [goséra] [goséra] [kapára]
Calp	peréε ²²⁸³	[galvána] [kapára] [gósə] [gavára]
el Pinós	peréa	[kapára]
el Campello	peréa	[gósə]
Crevillent	peréa	[gavára] [kapára] [galvána]
Guardamar	peréa	[maganteria] [fléma]

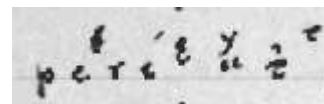
152 monja*

Cinctorres	món ^d ʒa
P. Benifassà	mónʒa
V. Canes	móndʒa
Peníscola	món ^d ʒa
Vistabella	món ^d ʒa
l'Alcora	món ^d ʒa
Orpesa	móndʒa
Aín	móntʃa
Moncofa	món ^d ʒa
Casinos	móntʃa
Rafelbunyol	móntʃa
Quart de P.	móntʃa

2281 Benilloba:

2282 Benialí:

2283 Calp:

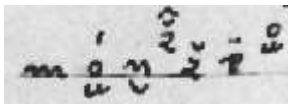
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Torís	móntʃa	
Polinyà	móndʒa	
Massalavés	móntʃa	
Llanera de R.	món ^{d3} ʒo ²²⁸⁴	-a final, es menos -o ²²⁸⁵ que 132
Beniopa	món ^{d3} ʒa [□]	
Moixent	món ^{d3} ʒo ²²⁸⁶	
Biar	móndʒa	
Benilloba	món ^{d3} ʒa [□]	
Benialí	món ^{d3} ʒa	
Calp	móndʒe ²²⁸⁷	
el Pinós	món ^{d3} ʒo ²²⁸⁸	
el Campello	món ^{d3} ʒo ²²⁸⁹	la [ɲ] algo relajada, [mó ^{nd3} ʒo] ²²⁹⁰
Crevillent	móndʒa	
Guardamar	món ^{d3} ʒa	con [ɲ] relajada

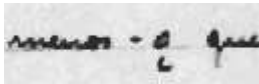
153 flauta

Cincorres flaúta

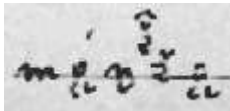
2284 Llanera de Ranés:

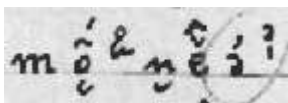
2285 Llanera de Ranés:

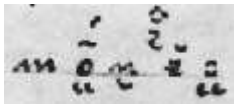
2286 Moixent:

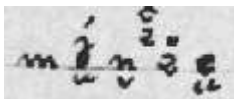
2287 Calp:

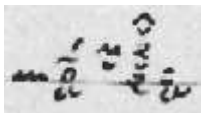
2288 el Pinós:

2289 el Campello:

2290 el Campello:

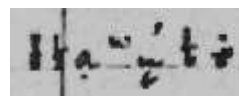

P. Benifassà	flaúta	
V. Canes	flaúta	(sí)
Peníscola	flaúta	
Vistabella	flawúta ²²⁹¹	(es el que compran) [tʃuwléta] ²²⁹² (es el popular)
l'Alcora	fláwta	otros sujetos [flaúta]; el instrumento popular, [tʃuflájna]
Orpesa	flaúta	
Aín	fláwta	
Moncofa	flaúta	
Casinos	fláwta	
Rafelbunyol	fláwta	
Quart de P.	fláwta	
Torís	φfláwta	
Polinyà	flaúta	(sí)
Massalavés	φfláwta	
Llanera de R.	fláwta	
Beniopa	flaúta	
Moixent	fláwta	
Biar	fláwta	
Benilloba	flaúta	sí, espontáneo
Benialí	flaúta	
Calp	flaúta	
el Pinós	fláwta	
el Campello	fláwta	
Crevillent	fláwta	
Guardamar	fláwta	

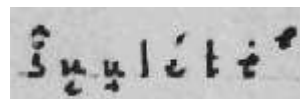
154
trébedes

Cincorres	fēros	
P. Benifassà	fērins	
V. Canes	fēros	
Peníscola	los fēros	
Vistabella	fēros	
l'Alcora	fēros	no da otro nombre
Orpesa	fēros	
Aín	fēros	
Moncofa	fēros	
Casinos	fēros	
Rafelbunyol	fēros	

2291 Vistabella:

2292 Vistabella:

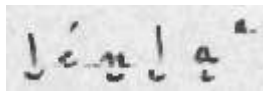

Quart de P.	fé̄ɾos	
Torís	ʰfé̄ɾos	
Polinyà	fé̄ɾos	
Massalavés	ʰfé̄ɾos	
Llanera de R.	fé̄ɾos	
Beniopa	fé̄ɾos	
Moixent	fé̄ɾos	
Biar	fé̄ɾos	no tienen otro nombre
Benilloba	fé̄ɾos	no da otro nombre
Benialí	fé̄ɾos	
Calp	fé̄ɾos	
el Pinós	fé̄ɾos	
el Campello	fé̄ɾos	
Crevillent	fé̄ɾos	no tiene otro nombre
Guardamar	fé̄ɾos	no tiene otro nombre

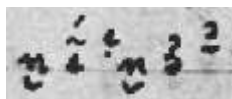
155 leña

Cinctorres	lé̄ɲa	
P. Benifassà	lé̄ɲla ²²⁹³	
V. Canes	né̄ɲa	con <i>n</i> alveolar
Peníscola	lé̄ɲa	
Vistabella	né̄ɲa	con [n] alveolar; [a] final velarizada
l'Alcora	lé̄ɲa	
Orpesa	né̄ɲa	con [n] alveolar inicial
Aín	né̄ɲa	
Moncofa	lé̄ɲa	
Casinos	ɲé̄ɲa	
Rafelbunyol	ɲé̄ɲa	
Quart de P.	ɲé̄ɲa	
Torís	ɲé̄ɲa	
Polinyà	ɲé̄ɲa	
Massalavés	ɲé̄ɲa	
Llanera de R.	ɲé̄ɲa	
Beniopa	ɲé̄ɲa	
Moixent	lé̄ɲa	
Biar	lé̄ɲa	
Benilloba	lé̄ɲa	
Benialí	lé̄ɲa	
Calp	ɲé̄ɲe ²²⁹⁴	
el Pinós	ɲí̄ɲa	sí, espontáneo

²²⁹³ la Pobla de Benifassà:

²²⁹⁴ Calp:

el Campello	lé̄ɲa
Crevillent	lé̄ɲa
Guardamar	lé̄ɲa

156 perdiz

Cinctorres	per̄ɰw	
P. Benifassà	per̄ɰw	
V. Canes	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Peníscola	per̄ɰw	perdigacho [perdigót]
Vistabella	per̄ɰw	perdigacho [perdigót]
l'Alcora	per̄ɰw	perdigacho [perdigót]
Orpesa	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Aín	per̄ɰw	
Moncofa	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Casinos	per̄ɰw	
Rafelbunyol	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Quart de P.	per̄ɰw	[perdigót], perdigacho
Torís	per̄ɰw	
Polinyà	per̄ɰw	
Massalavés	per̄ɰw	
Llanera de R.	per̄ɰw	
Beniopa	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Moixent	per̄ɰw	
Biar	per̄ɰw	
Benilloba	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Benialí	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Calp	per̄ɰw	
el Pinós	per̄ɰw	el perdigacho, [perdigót]
el Campello	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Crevillent	per̄ɰw	perdigacho, [perdigót]
Guardamar	per̄ɰw	

157 cazador

Cinctorres	kasa ^d ó	
P. Benifassà	kasadó	
V. Canes	kasadó	
Peníscola	kasadó	
Vistabella	kasadó	[a] muy fricativa, algo relajada siempre
l'Alcora	kasadó	
Orpesa	kasadó	
Aín	kasaór	
Moncofa	kasaór	
Casinos	kasaór	
Rafelbunyol	kasaór	
Quart de P.	kasaór	
Torís	kasaór	
Polinyà	kasaór	
Massalavés	kasaór	
Llanera de R.	kasaór	

Beniopa	akasa ^{dór}	con [a] inicial
Moixent	kasaór	
Biar	kasaór	
Benilloba	kasaór	
Benialí	kasa ^{dór}	
Calp	kasadór	
el Pinós	kasaó	
el Campello	kasaór	
Crevillent	kasaó	
Guardamar	kasaór	

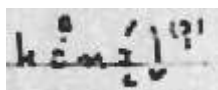
158 conejo

Cinctorres	koniál
P. Benifassà	koniál
V. Canes	koniál
Peníscola	koniál
Vistabella	koniál
l'Alcora	koniál
Orpesa	koniál
Aín	koniál
Moncofa	koniál
Casinos	koniál
Rafelbunyol	koniál
Quart de P.	koniál
Torís	koniál
Polinyà	koniál
Massalavés	koniál
Llanera de R.	koniál ^{(e)2295}
Beniopa	koniál
Moixent	koniál
Biar	koniál
Benilloba	koniál
Benialí	koniál
Calp	koniál
el Pinós	koniál
el Campello	koniál
Crevillent	koniál
Guardamar	koniál

159 liebre

Cinctorres	lébre	
P. Benifassà	lébra	
V. Canes	lébre	
Peníscola	lébra	sí
Vistabella	lébre	
l'Alcora	lébre	

²²⁹⁵ Llanera de Ranés:

Orpesa	lébra	sí
Aín	lébre	
Moncofa	lébra	
Casinos	lébre	
Rafelbunyol	lébre	
Quart de P.	lébre	
Torís	lébre	
Polinyà	lébre	
Massalavés	lébre	
Llanera de R.	lébre	con -b- oclusiva, insisten los dos
Beniopa	lébre	
Moixent	lébre	-b- frecuentemente oclusiva
Biar	lébre	En Biar la [b] es casi siempre oclusiva en casi todos los casos y casi todos los sujetos
Benilloba	lébre	
Benialí	lébre	[b] fricativa
Calp	lébra	
el Pinós	lébre	mi sujeto vacila, casi siempre oclusiva
el Campello	lébre	
Crevillent	lébre	
Guardamar	lébre	el otro sujeto, [b] oclusiva

160 escopeta

Cinctorres	eskopéta	
P. Benifassà	askopéta	
V. Canes	eskopéta	
Peníscola	askopéta	
Vistabella	eskopéta	
l'Alcora	askopéta	
Orpesa	skopéta	con [s] líquida
Aín	askopéta	
Moncofa	askopéta	
Casinos	eskopéta	
Rafelbunyol	askopéta	
Quart de P.	askopéta	
Torís	askopéta	otro, [es-]
Polinyà	askopéta	
Massalavés	askopéta	
Llanera de R.	askopéta	
Beniopa	eskopéta	
Moixent	askopéta	
Biar	eskopéta	
Benilloba	askopéta	
Benialí	askopéta	
Calp	askopéta	
el Pinós	eskopéta	
el Campello	askopéta	
Crevillent	eskopéta	
Guardamar	eskopéta	

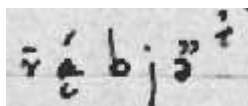
161 rabia

Cinctorres	ṙábia	
P. Benifassà	ṙábia	
V. Canes	ṙábia	
Peníscola	ṙábia	"b" casi siempre oclusiva
Vistabella	ṙábia	
l'Alcora	ṙábia	
Orpesa	ṙábia	hiato [i] dobleabierta
Aín	ṙábia	
Moncofa	ṙábia	
Casinos	ṙábia	
Rafelbunyol	ṙábia	
Quart de P.	ṙábia	frecuentemente [ja] es hiato [ia]
Torís	ṙábia	
Polinyà	ṙábia	[b] oclusiva, casi siempre hiato
Massalavés	ṙábia	
Llanera de R.	ṙábia	-b- oclusiva
Beniopa	ṙábia	
Moixent	ṙábia	-b- oclusiva
Biar	ṙábia	
Benilloba	ṙábia	
Benialí	ṙábia	[b] oclusiva
Calp	ṙábia ²²⁹⁶	
el Pinós	ṙábia	[b] siempre oclusiva
el Campello	ṙábia	
Crevillent	ṙábia	
Guardamar	ṙábia	[b] oclusiva

162 lamer

Cinctorres	lepá
P. Benifassà	lepá
V. Canes	lepá
Peníscola	lepá
Vistabella	lepá
l'Alcora	lepá
Orpesa	lepár
Aín	lepár
Moncofa	lepár
Casinos	lepár
Rafelbunyol	lepár
Quart de P.	lepár
Torís	lepár
Polinyà	lepár
Massalavés	lepár
Llanera de R.	lepár

2296 Calp:

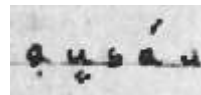

Beniopa	lepár
Moixent	lepár
Biar	lepár
Benilloba	lepár
Benialí	lepár
Calp	lepár
el Pinós	lepá
el Campello	lepár
Crevillent	lepá
Guardamar	lepár

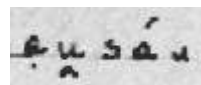
163 incitar

Cinctorres	abentá	
P. Benifassà	abentá	[ija]
V. Canes	abentá	
Peníscola	abentá	sí
Vistabella	abentá	
l'Alcora	aventá	[atʃutʃá]
Orpesa	aventár	[tʃutʃár]
Aín	abentár	
Moncofa	atʃutʃár	
Casinos	atʃutʃár	
Rafelbunyol	atʃutʃárlu	
Quart de P.	atʃutʃár	
Torís	atʃutʃálo	
Polinyà	ausár ²²⁹⁷	hiato, sí
Massalavés	awsár ²²⁹⁸	diptongo
Llanera de R.	usár	
Beniopa	amutʃár	
Moixent	amusárlu	
Biar	atʃutʃárlu	
Benilloba	amusárlu	
Benialí	mutʃár	
Calp	ufár	
el Pinós	asomá	sí, no dicen otra cosa
el Campello	amufár ²²⁹⁹	
Crevillent	atʃutʃá	
Guardamar	embestír	no le dan otro nombre

2297 Polinyà:

2298 Massalavés:

2299 el Campello:

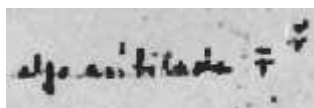
164 macho

Cinctorres	máskle	
P. Benifassà	máskle	
V. Canes	máskle	
Peníscola	máskle	
Vistabella	máskle	
l'Alcora	máskle	
Orpesa	máskle	
Aín	máskle	
Moncofa	máskle	
Casinos	máskle	
Rafelbunyol	máskle	
Quart de P.	máskle	
Torís	máskle	
Polinyà	máskle	
Massalavés	máskle	
Llanera de R.	máskle	
Beniopa	máskle	
Moixent	máskle	
Biar	máskle	
Benilloba	máskle	
Benialí	máskle	
Calp	máskle	
el Pinós	máskle	
el Campello	máskle	
Crevillent	mátʃo	rechazan 'mascle'
Guardamar	mátʃo	rechazan 'mascle'

**165
reclamo**

Cinctorres	ṛeklám	
P. Benifassà	ṛeklám	
V. Canes	ṛeklám	
Peníscola	ṛeklám	
Vistabella	ṛeklám	
l'Alcora	ṛeklám	un sujeto a veces hace la [ṛ] algo asibilada [rʲ] ²³⁰⁰
Orpesa	ṛeklám	
Aín	ṛeklám	
Moncofa	ṛeklám	
Casinos	ṛeklám	
Rafelbunyol	ṛeklám	
Quart de P.	ṛeklám	
Torís	ṛeklám	
Polinyà	ṛeklám	

2300 l'Alcora:

Massalavés	ṛeklám
Llanera de R.	ṛeklám
Beniopa	ṛeklám
Moixent	ṛeklám
Biar	ṛeklám
Benilloba	ṛeklám
Benialí	ṛeklám
Calp	ṛeklám
el Pinós	ṛeklám
el Campello	ṛeklám
Crevillent	ṛeklám
Guardamar	ṛeklám

166 hierba

Cinctorres	érba	
P. Benifassà	érba	
V. Canes	érba	
Peníscola	érba	a veces "b" oclusiva
Vistabella	érba	[a] final tendencia a doblevelar (es la alfalfa)
l'Alcora	érba	[ṛekápte] (hierba en general)
Orpesa	érba	
Aín	érba	
Moncofa	érba	
Casinos	érba	
Rafelbunyol	érba	
Quart de P.	érba	a veces, [b] oclusiva
Torís	érba	
Polinyà	érba	
Massalavés	érba	
Llanera de R.	érba	-b- oclusiva
Beniopa	érba	
Moixent	érba	-b- oclusiva
Biar	érba	
Benilloba	érba	
Benialí	érba	
Calp	érba	
el Pinós	érba	
el Campello	érba	
Crevillent	érba	
Guardamar	érba	

167 rosa*

Cinctorres	ṛóza
P. Benifassà	ṛóza
V. Canes	ṛóza
Peníscola	ṛóza

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Vistabella	ṽóʒo ²³⁰¹	la vocal final, timbre [ɔ]
l'Alcora	ṽóʒa	
Orpesa	ṽóʒa	
Aín	ṽóʒa	
Moncofa	ṽóʒa	
Casinos	ṽóʒa	
Rafelbunyol	ṽóʒa	
Quart de P.	ṽóʒa	
Torís	ṽóʒa	
Polinyà	ṽóʒa	[ʒ] sonora, pero vacila a veces sorda
Massalavés	ṽóʒa	
Llanera de R.	ṽóʒo ²³⁰²	
Beniopa	ṽóʒa	
Moixent	ṽóʒo ²³⁰³	
Biar	ṽóʒa	
Benilloba	ṽóʒo ²³⁰⁴	
Benialí	ṽóʒa	
Calp	ṽóʒa	
el Pinós	ṽóʒo ²³⁰⁵	
el Campello	ṽóʒo ²³⁰⁶	
Crevillent	ṽóʒa	
Guardamar	ṽóʒa	

168 hoja

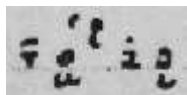
Cinctorres fúʎa

P. Benifassà	fúʎa
V. Canes	fúʎa
Peníscola	fúʎa
Vistabella	fúʎa
l'Alcora	fúʎa
Orpesa	fúʎa
Aín	fúʎa
Moncofa	fúʎa
Casinos	fúʎa
Rafelbunyol	fúʎa
Quart de P.	fúʎa
Torís	ʔfúʎa
Polinyà	fúʎa
Massalavés	ʔfúʎa
Llanera de R.	fúʎa
Beniopa	fúʎa
Moixent	fúʎa
Biar	fúʎa
Benilloba	fúʎa
Benialí	fúʎa
Calp	fúʎa
el Pinós	fúʎa
el Campello	fúʎa
Crevillent	fúʎa
Guardamar	fúʎa

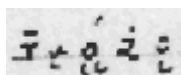
169 cereza

Cinctorres	siréra
P. Benifassà	siréra
V. Canes	siréra
Peníscola	siréra
Vistabella	ʃsiréra ²³⁰⁷
l'Alcora	ʃsiréra
Orpesa	ʃsiréra
Aín	siréra
Moncofa	siréra
Casinos	siréra
Rafelbunyol	s(ɨ)iréra ²³⁰⁸

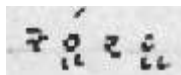
²³⁰¹ Vistabella:

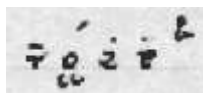
²³⁰² Llanera de Ranes:

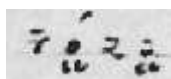
²³⁰³ Moixent:

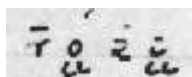
²³⁰⁴ Benilloba:

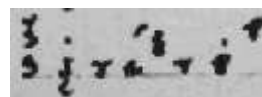
²³⁰⁵ el Pinós:

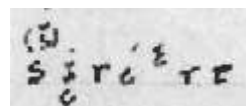
²³⁰⁶ el Campello:

²³⁰⁷ Vistabella:

²³⁰⁸ Rafelbunyol:

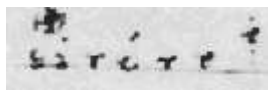

Quart de P.	s'iréra	la [s] es apicoalveolar valenciana, pero algo palatalizada en ocasiones en que no lo estaba en otros puntos.
Torís	s'iréra ²³⁰⁹	
Polinyà	siréra	
Massalavés	siréra	
Llanera de R.	siréra	
Beniopa	siréra	
Moixent	siréra	
Biar	siréra	
Benilloba	siréra	
Benialí	siréra	
Calp	siréra	
el Pinós	sizéra	sí, insiste, pero el otro sujeto [siréra]
el Campello	siréra	
Crevillent	siréta	sí, coinciden
Guardamar	siréra	

170 clavel

Cinctorres	klabél	
P. Benifassà	klabél	
V. Canes	klabél	El otro sujeto practica la distinción normal entre b y v pero el mío no.
Peníscola	klavél	la planta [klaveɫinéra]
Vistabella	klabél	la planta, [klabiɫinéra]
l'Alcora	klavél	la planta, [klaveɫinéra]
Orpesa	klavél	
Aín	klabél	
Moncofa	klavél	
Casinos	klabél	la mata, [klabeɫinéra]
Rafelbunyol	klabél	
Quart de P.	klabél	
Torís	klabél	
Polinyà	klavél	
Massalavés	klavél ²³¹⁰	
Llanera de R.	klavél	
Beniopa	klavél	la planta, [klaveɫinéra]
Moixent	klavél	
Biar	klaveɫina	(es la flor; la mata, [klaveɫinéra])
Benilloba	klavél	[klaveɫinéra] (la planta)
Benialí	klavél	la planta, [klaveɫinéra]

2309 Torís:

2310 Massalavés:

Calp	klavél	
el Pinós	klaveɫina	es la flor; la planta [estiɫ], sí, coinciden
el Campello	klaveɫina	es la flor; la planta, [klaveɫinéra]
Crevillent	klaveɫina	es la flor; la planta es [klaveɫiné]
Guardamar	klaveɫina	es la flor, y [klavéɫ] es la planta; sí.

171 flor

Cinctorres	fló
P. Benifassà	fló
V. Canes	fló
Peníscola	fló
Vistabella	fló
l'Alcora	fló
Orpesa	flór
Aín	flór
Moncofa	flór
Casinos	flór
Rafelbunyol	flór
Quart de P.	flór
Torís	φflór
Polinyà	flór
Massalavés	φflór
Llanera de R.	flór
Beniopa	flór
Moixent	flór
Biar	flór
Benilloba	flór
Benialí	flór
Calp	flór
el Pinós	fló
el Campello	flór
Crevillent	fló
Guardamar	flór

172 jugo

Cinctorres	súk
P. Benifassà	súk
V. Canes	súk
Peníscola	súk
Vistabella	súk
l'Alcora	súk
Orpesa	súk
Aín	súk
Moncofa	súk
Casinos	súk
Rafelbunyol	súk
Quart de P.	súk
Torís	súk

Polinyà	súk
Massalavés	súk
Llanera de R.	súk'
Beniopa	súk
Moixent	súk'
Biar	súk
Benilloba	súk
Benialí	súk
Calp	súk
el Pinós	súk
el Campello	súk
Crevillent	súk
Guardamar	súk'

173 pasa

Cinctorres	pánsa
P. Benifassà	pánsa
V. Canes	pánsa
Peníscola	pánsa
Vistabella	pánsa
l'Alcora	pánsa
Orpesa	pánsa
Aín	pánsa
Moncofa	pánsa
Casinos	pánsa
Rafelbunyol	pánsa
Quart de P.	pánsa
Torís	pánsa
Polinyà	pánsa
Massalavés	pánsa
Llanera de R.	pánsa
Beniopa	pánsa
Moixent	pánsa
Biar	pánsa
Benilloba	pánsa
Benialí	pánsa
Calp	pánsa
el Pinós	pánsa
el Campello	pánsa
Crevillent	pánsa
Guardamar	pánsa

174 abeja

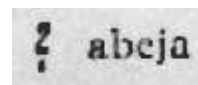
Cinctorres	abéla
P. Benifassà	abéla
V. Canes	abéla
Peníscola	béla
Vistabella	abéla
l'Alcora	abéla
Orpesa	abéla
Aín	abéla

Moncofa	avéla	sí
Casinos	abéla	
Rafelbunyol	abéla	a veces [b] oclusiva
Quart de P.	abéla	
Torís	abéla	
Polinyà	abéla	
Massalavés	béla	sí, sin [a] inicial
Llanera de R.	abéla	el otro sujeto insiste en decir [avéla] ²³¹¹
Beniopa	abéla	
Moixent	abéla	a veces, -b- oclusiva
Biar	abéla	
Benilloba	abéla	
Benialí	béla	
Calp	béle ²³¹²	
el Pinós	albéla	sí, coinciden
el Campello	béla	en cambio, plural, [abéles]
Crevillent	abéla	
Guardamar	abéla	

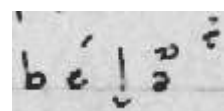
175 colmena

Cinctorres	kolména	[súro]
		[bázo]
P. Benifassà	bázo	[súro]
V. Canes	bázo	[súro]
Peníscola	kolména	(lo dicen menos)
		[bázo]
Vistabella	kolména	[bázo]
l'Alcora	kolména	[bázo]
Orpesa	kolména	(con [l] muy relajada)
		[súro]
		[bázo]
Aín	kolména	[bázo]
Moncofa	kolména	
Casinos	kolména	[bázo]
Rafelbunyol	kolména	
Quart de P.	kolména	
Torís	kolména	
Polinyà	kolména	
Massalavés	kolména	
Llanera de R.	kolména	

²³¹¹ Llanera de Ranes:

²³¹² Calp:

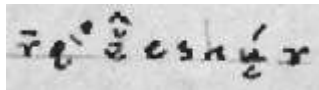

Beniopa	kolména	
Moixent	kolména	
Biar	kolména	rojo oscuro, [ɾɔdʒoskúr]
Benilloba	kolména	rojo oscuro, [ɾɔdʒaskúr]
Benialí	kolména	[búk] [kormenár]
Calp	kolména	[búk]
el Pinós	kolména	rojo obscuro: [ɾɔdʒeskúr] ²³¹³
el Campello	kolména	
Crevillent	korména	
Guardamar	kolména	

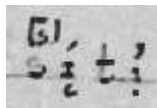
176 colmenar

Cinctorres	séti	
P. Benifassà	ún séti	
V. Canes	séti	sí, espontáneo
Peníscola	sitiá	
Vistabella	kolmená	
l'Alcora	kolmená	
Orpesa		no tiene nombre
Aín	kolmenár	[síti]
Moncofa	kolmenár	
Casinos	kolmenár	
Rafelbunyol	komenár	sin [l]
Quart de P.	kolmenár	
Torís	sítit ²³¹⁴	
Polinyà	kolmenár	no hay
Massalavés	kolmenár	
Llanera de R.	kolmenár	
Beniopa	kolmenár	
Moixent	sitiá	sí
Biar	kolmenár	dos años, [dóz aɲtʃ]
Benilloba	kolmenár	dos años, [dóz aɲtʃ]
Benialí	korména ²³¹⁵	[búk]
Calp	una sitiá	

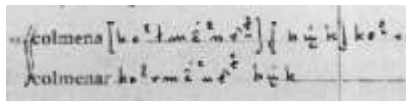
²³¹³ el Pinós:

²³¹⁴ Torís:

²³¹⁵ Benialí:

el Pinós	kolmená	dos años: [dóz aɲtʃ]
el Campello	kolmenár	
Crevillent	kormená	
Guardamar	kolmenár	

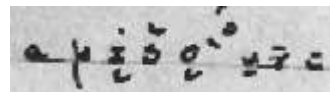
177 avispa

Cinctorres	abéspa	
P. Benifassà	abéspa	
V. Canes	abéspa	
Peníscola	béspa	
Vistabella	béspa	
l'Alcora	véspa	
Orpesa	véspa	
Aín	abéspa	
Moncofa	véspa	
Casinos	abíspsa	
Rafelbunyol	abéspsa	
Quart de P.	abéspsa	
Torís	bispa	sí
Polinyà	véspsa	plural, [avéspes]
Massalavés	abéspsa	sí
Llanera de R.	avéspsa	
Beniopa	avéspsa	
Moixent	avéspsa	
Biar	avéspsa	
Benilloba	véspsa	
Benialí	véspsa	
Calp	véspsa	
el Pinós	avíspsa	
el Campello	avéspsa	el abejorro, [apijórɔ] ²³¹⁶
Crevillent	avíspsa	el abejorro, [abijóro] ²³¹⁷
Guardamar	avíspsa	el otro sujeto dice [abíspsa]

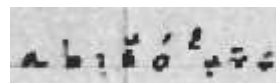
178 aguijón

Cinctorres	fisó	
P. Benifassà	fibló	
V. Canes	fibló	
Peníscola	fibló	
Vistabella	púɲtʃa	[pifló] sí, espontáneo
l'Alcora	púɲtʃa	
Orpesa	fibló	

²³¹⁶ el Campello:

²³¹⁷ Crevillent:

Aín	biskó
Moncofa	púntʃa
Casinos	la púntʃa
Rafelbunyol	púntʃa
Quart de P.	púntʃa
Torís	púntʃa
Polinyà	púntʃa ²³¹⁸
Massalavés	púntʃa
Llanera de R.	fisó
Beniopa	au ^l ó ²³¹⁹
Moixent	fisó
Biar	fisó
Benilloba	fisó
Benialí	fisó
Calp	fibló
el Pinós	fisó
el Campello	fisó
Crevillent	binsó
Guardamar	fisó

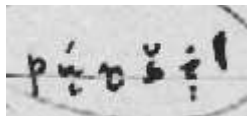
179 enjambre

Cinctorres	eɨ́ám
P. Benifassà	ajfám
V. Canes	ajfám
Peníscola	ajfám
Vistabella	eɨ́ám
l'Alcora	ajfám
Orpesa	ajfám
Aín	ajfám
Moncofa	ajfám
Casinos	eɨ́ám
Rafelbunyol	ajfám
Quart de P.	ajfám
Torís	ʃám ²³²⁰
Polinyà	ajám

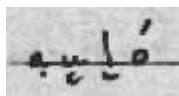
[ajfám]

el otro sujeto hace un poco de
[j], el mío nada

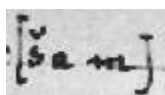
2318 Polinyà:

2319 Beniopa:

2320 Torís:

Massalavés	ajfám
Llanera de R.	ajfám
Beniopa	ajfám
Moixent	ajfám
Biar	ajfám
Benilloba	ajfám
Benialí	ajfám
Calp	ajfám
el Pinós	efám
el Campello	ajfám
Crevillent	eɨ́ám ²³²¹
Guardamar	efám

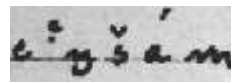
180 miel

Cinctorres	mél
P. Benifassà	mél
V. Canes	mél

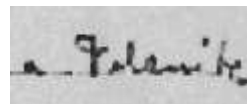
El otro sujeto hace la /, especialmente la final, cóncava pero palatalizada, parecida a Velanite²³²²; puede representarse por [i']²³²³

Peníscola	mél
Vistabella	mél
l'Alcora	mél
Orpesa	mél
Aín	mél
Moncofa	mél
Casinos	mél
Rafelbunyol	mél
Quart de P.	mél
Torís	mél ²³²⁴
Polinyà	mél
Massalavés	mél
Llanera de R.	mél

2321 Crevillent:

2322 Vilar de Canes:

2323 Vilar de Canes:

2324 Torís:

Beniopa	mél
Moixent	mél
Biar	mél
Benilloba	mél
Benialí	mél
Calp	mél
el Pinós	mél
el Campello	mél
Crevillent	mél
Guardamar	mél

181 dulce

Cinctorres	dólsa	[dóls]
P. Benifassà	dólsa	[dóls]
V. Canes	dólsa	[dóls]
Peníscola	dólsa	masculino [dóls]
Vistabella	dólsa	[dóls], masculino
l'Alcora	dólsa	masculino, [dóls]
Orpesa	dólsa	masculino, [dóls]
Aín	dóls	
Moncofa	dólsa	masculino, [dóls]
Casinos	dóls	
Rafelbunyol	dólsa	masculino, [dóls]
Quart de P.	dólsa	masculino, [dóls]
Torís	dólsa	(fem.) [dóls] (engolado)
Polinyà	dóls	
Massalavés	dóls	
Llanera de R.	dólsa	masculino, [dóls]
Beniopa	dólsa	masculino, [dóls]
Moixent	dólsa	[dóls], masculino
Biar	dólsa	masculino, [dóls]
Benilloba	dólsa	masculino, [dóls]
Benialí	dólsa	masculino, [dóls]
Calp	dólsa	masculino, [dóls]
el Pinós	dólsa	(femenino) [dóls]
el Campello	dólsa	masculino, [dóls]
Crevillent	dólsa	
Guardamar	dólsa	el masculino, [dóls]

182 hiel

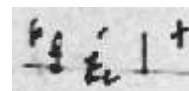
Cinctorres	fél
P. Benifassà	fél
V. Canes	fél
Peníscola	fél
Vistabella	fél
l'Alcora	fél
Orpesa	fél
Aín	fél
Moncofa	fél

Casinos	fél
Rafelbunyol	fél
Quart de P.	fél
Torís	φfél ²³²⁵
Polinyà	fél
Massalavés	φfél
Llanera de R.	fél
Beniopa	fél
Moixent	fél
Biar	fél
Benilloba	fél
Benialí	fél
Calp	fél
el Pinós	fél
el Campello	fél
Crevillent	fél
Guardamar	fél

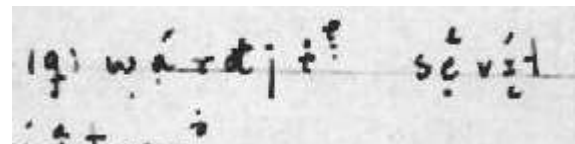
183 guardia

Cinctorres	guardia	
P. Benifassà	wárdia	
V. Canes	gwárdia	
Peníscola	wárdia	
Vistabella	gwárdia	
l'Alcora	wárdia	
Orpesa	wárdja sevill	
Aín	gwárdia	
Moncofa	gwárdia	[sevill]
Casinos	gwárja	
Rafelbunyol	wárja	[sebil]
Quart de P.	wárja	(sí) [sebil]
Torís	(g)wárdia	
Polinyà	(g)wárdja sevill ²³²⁶	
Massalavés	gwárdja	
Llanera de R.	wárdja	
Beniopa	wárdja	
Moixent	gwárja	
Biar	gwárdja	[sevill]

2325 Torís:

2326 Polinyà:

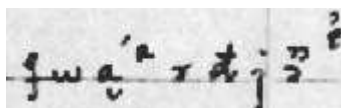
Benilloba	gwárdja	
Benialí	gwárdja	[sevil]
Calp	gwárdje ²³²⁷	[sevil]
el Pinós	gwárdja	
el Campello	gwárdja	
Crevillent	gwárdja	
Guardamar	gwárdja	

184 sable

Cinctorres	sábre	
P. Benifassà	sábre	
V. Canes	sábre	
Peníscola	sábre	
Vistabella	sábre	
l'Alcora	sábre	
Orpesa	sábre	
Aín	sábre	
Moncofa	sábre	
Casinos	sábre	
Rafelbunyol	sábre	
Quart de P.	sábre	
Torís	sábre	
Polinyà	sábre	
Massalavés	sábre	
Llanera de R.	sábre	-b- a veces oclusiva
Beniopa	sábre	
Moixent	sábre	
Biar	sábre	
Benilloba	sábre	
Benialí	sábre	
Calp	sábre	
el Pinós	sábre	
el Campello	sábre	
Crevillent	sábre	
Guardamar	sábre	

185 presidio

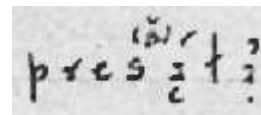
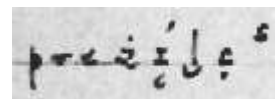
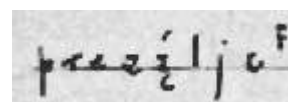
Cinctorres	prežili
P. Benifassà	prežili
V. Canes	prežili
Peníscola	prežili
Vistabella	prežili
l'Alcora	prežili
Orpesa	prežili

²³²⁷ Calp:

Aín	prežili	
Moncofa	prežili	
Casinos	presili	
Rafelbunyol	presili	
Quart de P.	presili ²³²⁸	
Torís	presili	
Polinyà	prežili	
Massalavés	presili	
Llanera de R.	prežili	
Beniopa	prežili	
Moixent	prežili	
Biar	prežili	
Benilloba	prežili	
Benialí	prežili	
Calp	prežili	
el Pinós	prežili	
el Campello	prežili	
Crevillent	prežilo ²³²⁹	rechazan 'presidi'
Guardamar	prežiljo ²³³⁰	

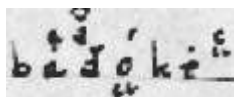
186 pimientó

Cinctorres	primentó	
P. Benifassà	primentó	
V. Canes	primentó	
Peníscola	primentó	
Vistabella	pebréra	la mata, [pebreréra]
l'Alcora	pebréra	la mata, [pebreréra]
Orpesa	pebréra	
Aín	pebréra	
Moncofa	pebréra	
Casinos	primentó	
Rafelbunyol	pimentó	
Quart de P.	pimentó	
Torís	pimintó	
Polinyà	pemintó	

²³²⁸ Quart de Poblet:²³²⁹ Crevillent:²³³⁰ Guardamar:

Massalavés	pemintó	
Llanera de R.	pemintó	
Beniopa	pébre	
Moixent	primentó	
Biar	baɖʒóka	Sí, seguro. La pimienta, [pébre]; la planta, [mata de pébre]
Benilloba	baɖʒóka ²³³¹	sí, la planta [mata de pébre]; la pimienta, [pébre] (es el fruto) [pebrér] (la planta)
Benialí	pebréra	
Calp	pebréra	
el Pinós	pebréra	(es el fruto y la mata)
el Campello	pebréra	es el fruto de la [mata de pebréres]
Crevillent	pebréra	es el fruto; la planta es [pemintonéra]
Guardamar	pebréra	es el fruto y la mata
187		
espada		
Cinctorres	espáza	[e] muy relajada, casi [s] líquida
P. Benifassà	aspáza	
V. Canes	espáza	
Peníscola	aspáza	delante de "s" inicial la vocal suele ser a, pero siempre relajada
Vistabella	espáza	
l'Alcora	aspáza	
Orpesa	spáza	[s] líquida
Aín	aspáza	
Moncofa	aspáza	
Casinos	espása	
Rafelbunyol	aspása	
Quart de P.	espása	
Torís	espása	
Polinyà	aspáza	a veces hace [s] sorda.
Massalavés	espása	
Llanera de R.	espáza	
Beniopa	espáza	
Moixent	espáza	
Biar	espáza	
Benilloba	aspáza	la vocal inicial en estos casos es siempre [a] pero muy relajada, a veces parece casi [s] líquida
Benialí	espáza	
Calp	aspáza	

²³³¹ Benilloba:

el Pinós	espáza	
el Campello	aspáza	
Crevillent	espá	sí; plural, [espáes]; rechazan 'espasa'
Guardamar	espá	

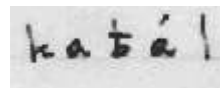
188 caballo

Cinctorres	kabáɫ	se aparejan bastantes
P. Benifassà	kabáɫ	
V. Canes	kabáɫ	
Peníscola	kabáɫ	
Vistabella	kabáɫ	
l'Alcora	kaváɫ	
Orpesa	kaváɫ	
Aín	kabáɫ	no hay
Moncofa	kaváɫ	
Casinos	kabáɫ	
Rafelbunyol	kabáɫ	
Quart de P.	kabáɫ	
Torís	kabáɫ	
Polinyà	kaváɫ	no se aparejan caballos para montar
Massalavés	kabáɫ ²³³²	
Llanera de R.	kaváɫ	se aparejan pocos caballos
Beniopa	kaváɫ	
Moixent	kaváɫ	
Biar	kaváɫ	
Benilloba	kaváɫ	
Benialí	kaváɫ	
Calp	kaváɫ	
el Pinós	kaváɫ	
el Campello	kaváɫ	no acostumbran a aparejar caballos se aparejana muy pocos caballos
Crevillent	kaváɫ	
Guardamar	kaváɫ	

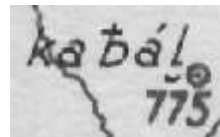
189 crin

Cinctorres	la grɪntjéra	la [tʃ] siempre un poco rehilada, pero menos que en Villar de Canes
P. Benifassà	la gréntja	
V. Canes	la grɪntjéra	

²³³² Massalavés:

L'EDICIÓ DE 1962 HO VA CORREGIR:

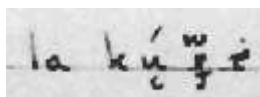

Peníscola	klín	(femenino) [kabe'léra] sí, espontáneo
Vistabella	grintjéra	
l'Alcora	la klín	
Orpesa	el klím	
Aín	la klejtja	
Moncofa	klím	
Casinos	la klín	
Rafelbunyol	kliméra	
Quart de P.	kliméra	
Torís	la kliméra	
Polinyà	klím	(masculino)
Massalavés	es klíms	
Llanera de R.	kliméra	
Beniopa	la kliméra	
Moixent	la klína	
Biar	la klím	
Benilloba	es klíms	
Benialí	la kliméra	
Calp	el klím	
el Pinós	la klín	
el Campello	la klím	
Crevillent	la krín	
Guardamar	la klín	

190 cola

Cinctorres	kóa	
P. Benifassà	kóa	
V. Canes	la kóa	
Peníscola	kóa	
Vistabella	kóa	
l'Alcora	řábo	en los pescados, [kóa]
Orpesa	kúa	
Aín	el řábo	
Moncofa	řábo	en los pescados, [kúa] la cola del pescado, [la kú ^w ga] ²³³³
Casinos	el řábo	
Rafelbunyol	řábo	[kúa]
Quart de P.	řábo	[kúa] (sí)
Torís	řábo	en los pescados, [kóa]
Polinyà	řábo	en los pescados, [kóa]
Massalavés	řábo	los pescados, [kó ^w a]
Llanera de R.	řábo	de los pescados, [kú ^w a]
Beniopa	kó ^w a	
Moixent	řábo	en los pescados, [kúa]
Biar	řábo	
Benilloba	řábo	

2333 Casinos:

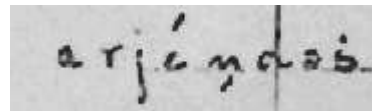

Benialí	řábo	en los pescados [kóa]
Calp	řábo	en el pescado, [kó ^w a]
el Pinós	řábo	en los pescados, la [kúa]
el Campello	řábo	en los pescados, la cola, [kúa]
Crevillent	el řábo	rechazan [kúa] y 'cola'
Guardamar	kóla	

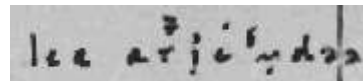
191
riendas
de correa

Cinctorres	la brída	[les kořédzes de la brída]
P. Benifassà	le řiéndes	
V. Canes	lez arjéndes ²³³⁴	
Peníscola	lez ařiéndes ²³³⁵	en pronunciación descuidada la [ř] suele perder vibraciones sí
Vistabella	la brída	
l'Alcora	řiéndes	
Orpesa	lez ařiéndes ²³³⁶	
Aín	řamáls	
Moncofa	řamáls	
Casinos	le řiéndes	
Rafelbunyol	řamalıłos	
Quart de P.	ařiéndes	
Torís	řjéndes	
Polinyà	řamál	
Massalavés	řjéndes	
Llanera de R.	řamalıłos	
Beniopa	řamáls	
Moixent	řiéndes	
Biar	ez brídes	
Benilloba	ez arjéndes ²³³⁷	

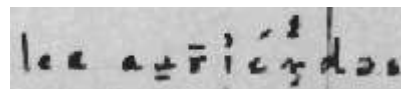
2334 Vilar de Canes:

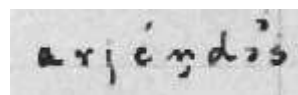
2335 Peníscola:

2336 Orpesa:

2337 Benilloba:

Benialí	arjéndes ²³³⁸
Calp	le fíéndes
el Pinós	ez bríes
el Campello	le f̄jéndes
Crevillent	f̄amaleres
Guardamar	lez arjéndes ²³³⁹

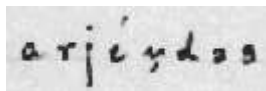
192 cincha

Cinctorres	s(ɾ)ɪŋgla	[a] muy relajada y velar, casi es sólo la explosión de [l]
P. Benifassà	sɪŋgla	
V. Canes	sɪŋgla	es más bien la del baste; de la silla [sɪntʃa], porque es más de lujo lo dicen en castellano
Peníscola	sɪŋgla	
Vistabella	ʃsɪŋgla	
l'Alcora	ʃsɪŋgla	
Orpesa	ʃsɪŋgla	
Aín	sɪŋgla	
Moncofa	sɪŋgla	
Casinos	sɪŋgla	
Rafelbunyol	sɪŋgla	
Quart de P.	sɪŋgla	
Torís	sɪŋgla	
Polinyà	sɪŋgla	
Massalavés	sɪŋgla	
Llanera de R.	sɪŋgla	
Beniopa	sɪŋgla	
Moixent	sɪŋgla	
Biar	sɪŋgla	
Benilloba	sɪŋgla	no aparejan caballos
Benialí	sɪŋgla	
Calp	sɪŋgla	
el Pinós	ʃɪŋgla	sí, con [ʃ] inicial
el Campello	sɪŋgla	
Crevillent	baʀiŋgéra	sí, insisten tres sujetos; en la albarda, [sɪŋgla]
Guardamar	sɪŋgla	

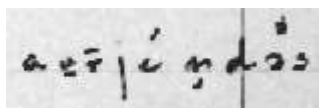
193 silla

Cinctorres	moltúra	[aparéɫ] indistintamente
P. Benifassà	montúra	

²³³⁸ Benialí:

²³³⁹ Guardamar:

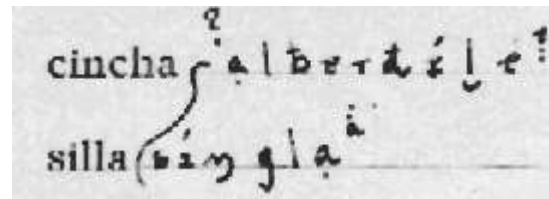

V. Canes	lo siló	
Peníscola	montúra	
Vistabella	ʃsɪla	
l'Alcora	ʃséla	sí, espontáneo
Orpesa	montúra	
Aín	montúra	
Moncofa	montúra	
Casinos	montúra	
Rafelbunyol	montúra	
Quart de P.	montaúra	
Torís	siló	
Polinyà	albardíla ²³⁴⁰	(insisten)
Massalavés	sobrelóom	
Llanera de R.	montúra	
Beniopa	seló	
Moixent	montúra	
Biar	montúra	[siléta]
Benilloba	montúra	
Benialí	síla	[azbardíla]
Calp	montúra	
el Pinós	siléta	
el Campello	montúra	
Crevillent	síla	
Guardamar	la montúra	

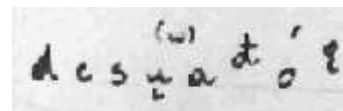
194 sudadera

Cinctorres	desu ^(w) adó ²³⁴¹	la [W] sólo se oye en pronunciación lenta
P. Benifassà	dessuadó ²³⁴²	
V. Canes	dessuadó ²³⁴³	

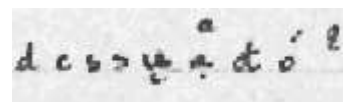
²³⁴⁰ Polinyà:

²³⁴¹ Cinctorres:

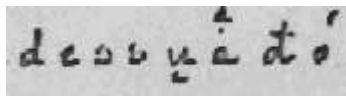

²³⁴² la Poble de Benifassà:

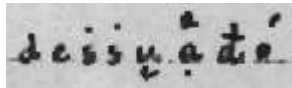

²³⁴³ Vilar de Canes:

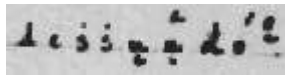
Peníscola	desuadó	
Vistabella	dessuadó ²³⁴⁴	
l'Alcora	dessuadó ²³⁴⁵	
Orpesa	desuadó	
Aín	dráp	
Moncofa	su ^w aór ²³⁴⁶	
Casinos	eǰǰu ^w /ǰaór ²³⁴⁷	
Rafelbunyol	ǰwardapóbo ²³⁴⁸	
Quart de P.	ǰwardapóbo ²³⁴⁹	
Torís	desuǰaór	
Polinyà		
Massalavés	kontǰéta	especie de colcha de borra
Llanera de R.	desuaór	
Beniopa	ajǰu ^w a ^d ó ^r ²³⁵⁰	
Moixent	suaór	

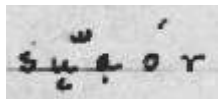
²³⁴⁴ Vistabella:

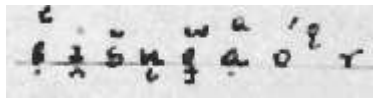
²³⁴⁵ l'Alcora:

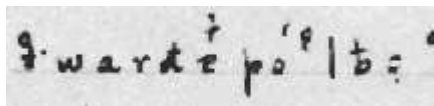
²³⁴⁶ Moncofa:

²³⁴⁷ Casinos:

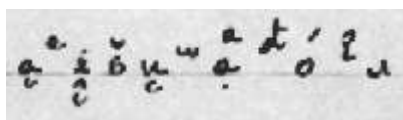
²³⁴⁸ Rafelbunyol:

²³⁴⁹ Quart de Poblet:

²³⁵⁰ Beniopa:

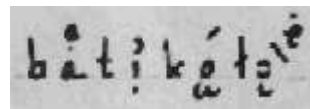

Biar	suaór	(lo dicen menos) [ɾopó]
Benilloba	sua ^d ór	
Benialí	el ɾabó	otro sujeto, [ɾapó], sí.
Calp	sua ^d ór	
el Pinós	suaó	hiato
el Campello	mandíl	de estambre y de algodón
Crevillent	suaó	hiato
Guardamar	suaór	

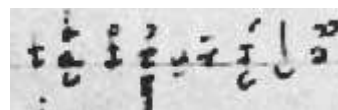
195 baticola

Cíncorres	batikóla	
P. Benifassà	tafaṛéta	
V. Canes	batikwéla	
Peníscola	batikóla	
Vistabella	batikólɔ ²³⁵¹	
l'Alcora	batikóla	
Orpesa	batikóla	
Aín		no tiene nombre
Moncofa	batikwéla	
Casinos	batikwéla	
Rafelbunyol		
Quart de P.	tafaṛa °el kabá	
	∧	
Torís	batikóla	
Polinyà		
Massalavés	grupéra	
Llanera de R.	grupéra	
Beniopa	grupéra	
Moixent	el batikó	sí
Biar	batikóla	
Benilloba	batikwéla	
Benialí	tafaṛó	sí
Calp	tafaṛíle ²³⁵²	
el Pinós	patikólɔ ²³⁵³	
el Campello	grupéra	

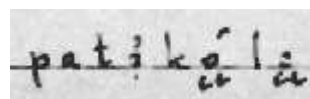
²³⁵¹ Vistabella:

²³⁵² Calp:

²³⁵³ el Pinós:

Crevillent	tafāfa	insisten tres sujetos
Guardamar	batikóla	

196 andar

Cinctorres	aná	[kaminá] indistintamente
P. Benifassà	kaminá	
V. Canes	aná	[akaminá]
Peníscola	akaminá	sí
Vistabella	aná	en ese sentido
l'Alcora	aná	sí, en ese sentido
Orpesa	anár	en ese sentido
Aín	andár	sí
Moncofa	anár	
Casinos	kaminár	
Rafelbunyol	akaminár	
Quart de P.	anár	(sí)
Torís	akaminár	
Polinyà	anár	sí, en este sentido, para decir andar aprisa, [akaminár]
Massalavés	anár	sí, en este sentido; andar aprisa es [akaminár]
Llanera de R.	anár	
Beniopa	anár	
Moixent	anár	con ese significado
Biar	anár	en ese sentido
Benilloba	anár	en ese sentido
Benialí	kaminár	
Calp	aná	[kaminár]
el Pinós	aná	sí, en ese sentido
el Campello	aná	con este sentido, sí.
Crevillent	aná	sí, en ese sentido
Guardamar	aná	en este sentido; también dicen [navegár]

197 paso

Cinctorres	pása	femenino
P. Benifassà	úna pása	
V. Canes	pása	
Peníscola	pása	
Vistabella	pása	
l'Alcora	úna pása	
Orpesa	pása	
Aín	úna pása	
Moncofa	pása	
Casinos	el pás	
Rafelbunyol	pása	
Quart de P.	pás	[pása]
Torís	pás	
Polinyà	pása	(femenino) dicen también [kamaʎá]
Massalavés	úna pása	
Llanera de R.	pása	

Beniopa	úna pása	
Moixent	úna pása	
Biar	úna pása	
Benilloba	úna pása	
Benialí	úna pása	
Calp	pása	
el Pinós	úna pása	
el Campello	úna pása	
Crevillent	úna pása	
Guardamar	ún pás	lo prefieren a [pása], aunque también aceptan éste.

198**desbocado**

Cinctorres	dezembokát	[^e zbařát] (es más bien 'espantado')
P. Benifassà	dezambokát	
V. Canes	dezembokát	[^e zbařát]
Peníscola	dezambokát	[azbařát]
Vistabella	dezembokát	[^e zbařát]
l'Alcora	dezambokát	[azbařát]
Orpesa	dezembokát	[azbařát]
Aín	dezambokát	[azbařát]
Moncofa	dezambokát	[azmařát]
Casinos	dezbokát	
Rafelbunyol	dezbokát	
Quart de P.	dezbokát	
Torís	dezbokát	
Polinyà	dezbokát	
Massalavés	dezbokát	
Llanera de R.	dezbokát	
Beniopa	dezbokát	
Moixent	dezbokát	
Biar	dezbokát	
Benilloba	dezbokát	
Benialí	dezambokát	
Calp	dezbokát	
el Pinós	dezbokát	
el Campello	dezbokát	
Crevillent	ezbokát	
Guardamar	ezbokát	

199 cuero

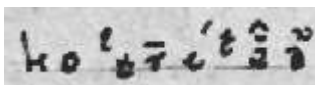
Cinctorres	kořé ⁽ⁱ⁾ za	[ʒ] fricativa con una pequeña [j] semivocal
P. Benifassà	kořédʒa	
V. Canes	kújro	
Peníscola	kořédʒa	el pellejo de vino, [bót]
Vistabella	kořéʒa	pellejo de vino, [bóto]
l'Alcora	kořé ^{dʒ} za	el pellejo de vino [bóto]
Orpesa	kořédʒa	pellejo, [bóto]

Aín	koṛétʃa	
Moncofa	koṛédʒa	el pellejo, [kújro]
Casinos	koṛétʃa	el pellejo de vino, [kújro]
Rafelbunyol	koṛétʃa	pellejo de vino, [kújro]
Quart de P.	koṛétʃa	el pellejo de vino, [kújro]
Torís	koṛétʃa	pellejo de vino, [kújro]
Polinyà	koṛédʒa	
Massalavés	koṛétʃa	pellejo, [kújro]
Llanera de R.	koṛédʒa	pellejo de vino, [kújro]
Beniopa	koṛédʒa	el pellejo de vino, [kújro]
Moixent	koṛédʒa	pellejo de vino, [kújro]
Biar	koṛédʒa	el pellejo de vino, [ún kújro]
Benilloba	koṛédʒa	el pellejo de vino, [ún kújro]
Benialí	koṛédʒa	
Calp	koṛédʒe ²³⁵⁴	
el Pinós	koṛédʒa	el pellejo de vino, [kúrjo]
el Campello	koṛédʒa	el pellejo, [kúrjo], sí, espontáneo
Crevillent	koṛédʒa	el pellejo de vino, [kúrjo]
Guardamar	koṛédʒa	el pellejo, [kúrjo], sí espontáneo.

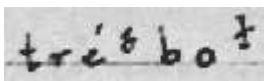
200 trébol

Cinctorres	tréboʎ	apenas perceptible
P. Benifassà		
V. Canes		
Peníscola		
Vistabella	tréboʎ	[ʎ] relajada
l'Alcora	trébol	
Orpesa		no lo conocen
Aín	trébol	
Moncofa	trébol	
Casinos	trébol	
Rafelbunyol	trébola	
Quart de P.	trébola	
Torís		
Polinyà	trébol	
Massalavés	trébol	
Llanera de R.	trébol	
Beniopa	tréboʎ ²³⁵⁵	
Moixent		
Biar		no lo conocen
Benilloba		no lo conocen

2354 Calp:

2355 Beniopa:

Benialí		
Calp	trébol	Cambio de sujeto
el Pinós		no la conocen
el Campello	trébol	[b] oclusiva
Crevillent	trébol	
Guardamar	trébol	

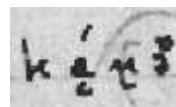
201 caña

Cinctorres	kána
P. Benifassà	kána
V. Canes	kána
Peníscola	kána
Vistabella	kána
l'Alcora	kána
Orpesa	kána
Aín	kána
Moncofa	kána
Casinos	kána
Rafelbunyol	kána
Quart de P.	kána
Torís	kána
Polinyà	kána
Massalavés	kána
Llanera de R.	kána
Beniopa	kána
Moixent	kána
Biar	kána
Benilloba	kána
Benialí	kána
Calp	kána ²³⁵⁶
el Pinós	kána
el Campello	kána
Crevillent	kána
Guardamar	kána

202 lechuga

Cinctorres	ʎetúga
P. Benifassà	ʎantúga
V. Canes	ʎetúga
Peníscola	ʎantúga
Vistabella	ʎetú ^(w) a ²³⁵⁷

2356 Calp:

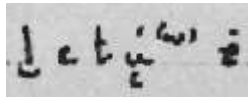

2357 Vistabella:

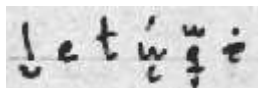
l'Alcora	ketúga	
Orpesa	ansizám	[kantúga] (más pequeña y ancha)
Aín	ketúa	
Moncofa	ketúga	
Casinos	ketú ^{w/ga} ²³⁵⁸	
Rafelbunyol	ansisám	[ketúa]
Quart de P.	ketúga	
Torís	ketúga	
Polinyà	letúga ²³⁵⁹	
Massalavés	ketú ^{ga}	
Llanera de R.	ansizám	
Beniopa	ansizám	[ketúga]
Moixent	ketúga	
Biar	ketúga	[ensalá] (lo dicen más)
Benilloba	ansalá	sí [ketúga] (otra pequeña y redonda)
Benialí	ansalá	[ansizám] [ketúga]
Calp	ketúga	
el Pinós	ketúa	
el Campello	ketúga	
Crevillent	ketúga	
Guardamar	ketúa	

203 tierra*

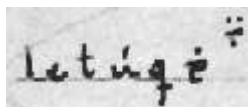
Cinctorres	téřa	[a] final muy palatal
P. Benifassà	téřa	
V. Canes	téřa	
Peníscola	téřa	
Vistabella	téřa	
l'Alcora	téřa	
Orpesa	téřa	
Aín	téřa	
Moncofa	téřa	

2358 Casinos:

2359 Polinyà:

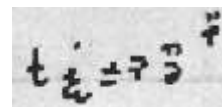
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Casinos	téřa
Rafelbunyol	téřa
Quart de P.	téřa
Torís	téřa
Polinyà	téřa
Massalavés	téřa
Llanera de R.	téřε ²³⁶⁰
Beniopa	téřa
Moixent	téřa
Biar	téřa ²³⁶¹
Benilloba	téřa
Benialí	téřa
Calp	téřa ²³⁶²
el Pinós	téřε ²³⁶³
el Campello	téřε ²³⁶⁴
Crevillent	téřa
Guardamar	téřa

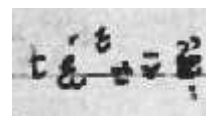
204 yeso

Cinctorres	aldžés	[l] alveolar
P. Benifassà	alzéps	
V. Canes	aldžép	
Peníscola	ar ^d žép	con "r" sí ; el que ponen al vino, [gij]
Vistabella	al ^d žéps	
l'Alcora	al ^d žéps	
Orpesa	alzép	
Aín	altžép	
Moncofa	al ^d žép	

2360 Llanera de Ranés:

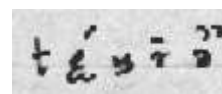
2361 Biar:

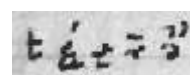
2362 Calp:

2363 el Pinós:

2364 el Campello:

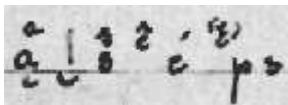
Casinos	altjéps	
Rafelbunyol	altj ^h éps ²³⁶⁵	
Quart de P.	altjéps	
Torís	altjéps	(para amasar; está cocido) [gij] (lo echan al vino; es crudo) [ʎ] ²³⁶⁶ cóncava palatal
Polinyà	aldzéps	
Massalavés	altjéps	
Llanera de R.	aldzéps	
Beniopa	aldzéps	
Moixent	ald ³ zéps	
Biar	a ^h dzéps	
Benilloba	a ^h dzéps	
Benialí	ald ³ zép ²³⁶⁷	
Calp	a ^h dzéps ²³⁶⁸	
el Pinós	aldzéps	el trozo de yeso amarado, [aldzepsó]
el Campello	aldzéps	a la tiza para escribir en la pizarra, [gij]
Creventent	aldzép	[ʎ] relajada, sin s final. La tiza, [a ^h dzesó]
Guardamar	a ^h zéps	sí, sin [l]

205
guitarra*

Cinctorres	gitēra ²³⁶⁹	la tónica es "é"
P. Benifassà	gitāra	
V. Canes	gitāra	
Peníscola	gitēra ²³⁷⁰	
Vistabella	gitāra	
l'Alcora	gitēra ²³⁷¹	
Orpesa	gitēra ²³⁷²	
Aín	gitāra	
Moncofa	gitāra	
Casinos	gitēra ²³⁷³	
Rafelbunyol	gitāra	
Quart de P.	gitāra	
Torís	gitāra	
Polinyà	gitāra	
Massalavés	gitāra	
Llanera de R.	gitāra	
Beniopa	gitāra	
Moixent	gitāra	
Biar	gitāra	
Benilloba	gitāra	
Benialí	gitāra	
Calp	gitāra	
el Pinós	gitāra	
el Campello	gitāra	
Creventent	gitāra	
Guardamar	gitāra	

206 copla

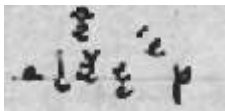
²³⁶⁵ Rafelbunyol:

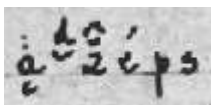
²³⁶⁶ Polinyà:

²³⁶⁷ Benialí:

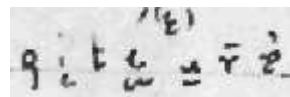

²³⁶⁸ Calp:

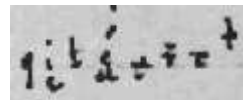

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

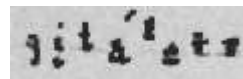
²³⁶⁹ Cinctorres:

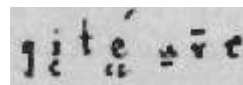
²³⁷⁰ Peníscola:

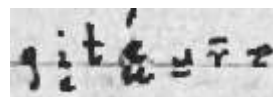
²³⁷¹ l'Alcora:

²³⁷² Orpesa:

²³⁷³ Casinos:

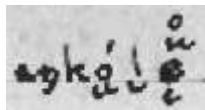
valencianoparlants

Cinctorres	kansó	[fofia] grupo : [kóla]
P. Benifassà	kansó	
V. Canes	kansó	
Peníscola	kansó	
Vistabella	kansó	
l'Alcora	kansó	[kóta] [tróbo] (con cinco coplas)
Orpesa	kansó	
Aín	kansó	[χóta]
Moncofa	kansó	
Casinos	kansó	[fofia] [kantoria]
Rafelbunyol	kansó	
Quart de P.	kansó	
Torís	kópla	
Polinyà	kansó	[kóta]
Massalavés	kansó	[kópla]
Llanera de R.	kansó	[kópla]
Beniopa	kansó	
Moixent	kansó	
Biar	kansó	
Benilloba	kansó	grupo de personas, [kóla]
Benialí	kansó	
Calp	kansó	
el Pinós	kansó	rechaza 'copla'; desconoce 'colla'
el Campello	kansó	[kópla] a un grupo de gente, [aŋkóla] ²³⁷⁴
Crevillent	kópla	
Guardamar	kansó	[kópla]

207 baile

Cinctorres	báλ
P. Benifassà	báλ
V. Canes	báλ
Peníscola	báλ
Vistabella	báλ
l'Alcora	báλ
Orpesa	báλ
Aín	báλ
Moncofa	báλ
Casinos	báλ
Rafelbunyol	báλ
Quart de P.	báλ

²³⁷⁴ el Campello:

Torís	báλ	el otro sujeto velariza ligeramente [á] ²³⁷⁵
Polinyà	báλ	
Massalavés	báλ	
Llanera de R.	báλ	
Beniopa	báλ	
Moixent	báλ	
Biar	báλ	([bóites], vueltas [bolár], volar [vóra], orilla [lavór], simiente)
Benilloba	báλ	
Benialí	báλ	
Calp	báλ	
el Pinós	báλ	
el Campello	báλ	
Crevillent	báλ	
Guardamar	báλ	

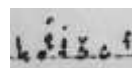
208 cojo

Cinctorres	kóɟo	
P. Benifassà	kóɟ	
V. Canes	kóɟo	
Peníscola	kóɟo ²³⁷⁶	
Vistabella	kóɟo	
l'Alcora	kóɟo	
Orpesa	kóɟo	
Aín	kóɟo	
Moncofa	kóɟo	
Casinos	kóɟo	
Rafelbunyol	kóɟo	
Quart de P.	kóɟo	
Torís	kóɟo	
Polinyà	kóɟo	
Massalavés	kóɟo	
Llanera de R.	kóɟo	
Beniopa	kóɟo	([mánko])
Moixent	kóɟo	
Biar	kóɟo	
Benilloba	kóɟo	
Benialí	kóɟo	
Calp	kóɟo	
el Pinós	kóɟo	

²³⁷⁵ Torís:

²³⁷⁶ Peníscola:

el Campello	kófo	
Crevillent	kófo	la [ʃ] de mi sujeto tiene frecuentemente algo de [i]; en los demás no.
Guardamar	kófo	

209 vizcaíno

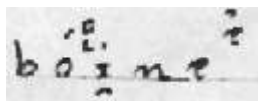
Cinctorres	biskáino	
P. Benifassà	biskáin	
V. Canes	biskáyo	no lo saben
Peníscola	biskáino	
Vistabella	bí'sko	
l'Alcora	viskáin	
Orpesa	veskaï	
Aín	biskáino	
Moncofa	viskaï	
Casinos	biskáino	
Rafelbunyol	bí'fkaï	
Quart de P.	bis'kaï	
Torís	biskáin	
Polinyà	viskáino	
Massalavés	biskáino	
Llanera de R.	biskáino	
Beniopa	viskáino	
Moixent	biskáino	
Biar	viskáino	
Benilloba	viskáin	
Benialí	vis'kaï	
Calp	viskaï	
el Pinós	viskaï	insisten en la [v], y son analfabetos
el Campello	viskaï	
Crevillent	viskáino	
Guardamar	biskáin	

210 boina*

Cinctorres	bójna ²³⁷⁷	"ó" en función de cerrada
P. Benifassà	bójna	
V. Canes	bójna	
Peníscola	bójna	

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²³⁷⁷ Cinctorres:

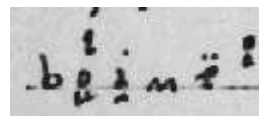
Vistabella	bójna ²³⁷⁸	
l'Alcora	bójna	
Orpesa	bójna	
Aín	bójna	([mát'ézboniko], no sonorizan la [tʃ] cuando sigue vocal)

Moncofa	bójna	
Casinos	bójna	
Rafelbunyol	bójna	
Quart de P.	bójna	
Torís	bójna	
Polinyà	bójna	
Massalavés	bójna	
Llanera de R.	bójna ²³⁷⁹	
Beniopa	bójna	
Moixent	bójna ²³⁸⁰	
Biar	boina	
Benilloba	bójna ²³⁸¹	
Benialí	bójna	
Calp	bójna	
el Pinós	boina	sí, espontáneo
el Campello	boina	sí, espontáneo
Crevillent	bójna	
Guardamar	boina	

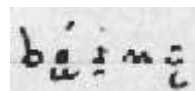
211 blusa

Cinctorres	brúza
P. Benifassà	brúza
V. Canes	brúza
Peníscola	brúza
Vistabella	brúza
l'Alcora	brúza
Orpesa	brúza

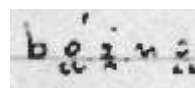
²³⁷⁸ Vistabella:

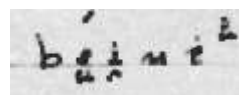
²³⁷⁹ Llanera de Ranes:

²³⁸⁰ Moixent:

²³⁸¹ Benilloba:

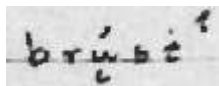

Aín	brúza	
Moncofa	brúza	
Casinos	brúsa	
Rafelbunyol	brúsa	
Quart de P.	brúsa	
Torís	brúsa	
Polinyà	brúza	[z] a veces [s]
Massalavés	brúsa	
Llanera de R.	brúza	
Beniopa	brúza	
Moixent	brúza	
Biar	brúza	
Benilloba	brúsa ²³⁸²	
Benialí	brúza	
Calp	brúza	
el Pinós	brúsa ²³⁸³	
el Campello	brúza	
Crevillent	brúza	
Guardamar	brúza	

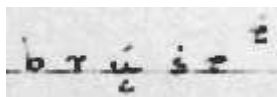
212 rasgar

Cinctorres	ezgařá	[ezgełá]
P. Benifassà	azgařá	[azgełá]
V. Canes	ezgařá ²³⁸⁴	
Peníscola	azgařá	
Vistabella	ezgařá	
l'Alcora	azgařá	
Orpesa	azgařá	(La [r] final aparece con regularidad en la pronunciación lenta y cuidadosa de los analfabetos; cuando hablan más aprisa y despreocupados, frecuentemente dejan de pronunciarla)
Aín	azgařár	
Moncofa	azgařár	
Casinos	ezgařár	
Rafelbunyol	azgařár ²³⁸⁵	

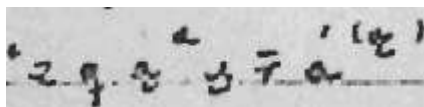
²³⁸² Benilloba:

²³⁸³ el Pinós:

²³⁸⁴ Vilar de Canes:

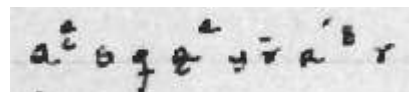

²³⁸⁵ Rafelbunyol:

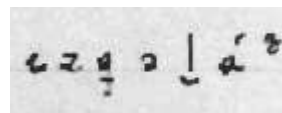
Quart de P.	azgařár	
Torís	azgařár	
Polinyà	azgařár	
Massalavés	azgařár	
Llanera de R.	azgařár	
Beniopa	azgařár	
Moixent	azgařár	
Biar	ezgařár	[ezgełár]
Benilloba	azgařár	
Benialí	ezgařár	
Calp	azgařár	
el Pinós	ezgełá ²³⁸⁶	no dicen otra cosa
el Campello	azgařár	[azgełár] indistintamente
Crevillent	ezgařá	
Guardamar	dezgařár	[dezgełár] (el otro sujeto, [ezgařár], [ezgełár])

213 faja

Cinctorres	fájja	
P. Benifassà	fájja	
V. Canes	fájja	
Peníscola	fájja	
Vistabella	fájja	
l'Alcora	fájja	
Orpesa	fájja	
Aín	fájja	
Moncofa	fájja	
Casinos	fájja	
Rafelbunyol	fájja	
Quart de P.	fájja	
Torís	ɸfájja	
Polinyà	fájja	
Massalavés	ɸfájja	
Llanera de R.	fájja	
Beniopa	fájja	
Moixent	fájja	
Biar	fájja	el otro sujeto hace un poco, muy poco de [j] semivocal delante de [r]
Benilloba	fájja	
Benialí	fájja	

²³⁸⁶ el Pinós:

Calp	fá fa	
el Pinós	fá fa	rojas, blancas y negras
el Campello	fá fa	negras
Crevillent	fá fa	rojas o negras
Guardamar	fá fa	encarnada

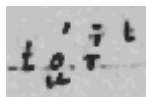
214 tuerto

Cinctorres	tórt	
P. Benifassà	tórt	
V. Canes	tórt	
Peníscola	tór ²³⁸⁷	
Vistabella	tórt	
l'Alcora	tórt	
Orpesa	tórt	
Aín	tórt	
Moncofa	tórt	
Casinos	tórt	
Rafelbunyol	tórt	
Quart de P.	tórt	
Torís	tórt	
Polinyà	tórt	
Massalavés	tórt	
Llanera de R.	tórt	
Beniopa	tórt	
Moixent	tórt	
Biar	tórt	
Benilloba	tórt	[r] con varias variaciones
Benialí	tórt	
Calp	tórt	
el Pinós	tórt	
el Campello	tórt	
Crevillent	tórt	
Guardamar	tórt	

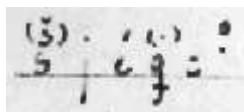
215 ciego

Cinctorres	s ^(r) jégo ²³⁸⁸	[g] ²³⁸⁹ un poco posterior
------------	---------------------------------------	---------------------------------------

²³⁸⁷ Peníscola:

²³⁸⁸ Cinctorres:

²³⁸⁹ Cinctorres:

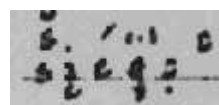

P. Benifassà	s ^(r) jégo	
V. Canes	s ^(r) jégo	
Peníscola	ségo	
Vistabella	ʃsiégo ²³⁹⁰	
l'Alcora	ʃsiégo	
Orpesa	égo	
Aín	sjégo	
Moncofa	ségo	
Casinos	sjégo	
Rafelbunyol	ségo	
Quart de P.	ségo	
Torís	ségo	
Polinyà	ségo	
Massalavés	ségo	
Llanera de R.	ségo	
Beniopa	ségo	
Moixent	ségo	
Biar	sjégo	
Benilloba	ségo	
Benialí	ségo	
Calp	ségo	
el Pinós	sjégo	sí
el Campello	ségo	
Crevillent	ségo	
Guardamar	ségo	

216 bizco

Cinctorres	bis'ko	[gártʃo]
P. Benifassà		[mire kontral gobér ⁿ] ²³⁹¹
V. Canes	gártʃo	
Peníscola	bisko	
Vistabella	gártʃo	(el que tiene un ojo medio cerrado) [malmira]
l'Alcora	gártʃo	
Orpesa	vísko	
Aín	gártʃo	
Moncofa	gártʃo	
Casinos	biskós	
Rafelbunyol	bijʃk	
Quart de P.	bijʃk	
Torís	bis'k	

²³⁹⁰ Vistabella:

²³⁹¹ la Pobla de Benifassà:

Polinyà	vísk	sí, insiste en la [v]
Massalavés	bís'ko	
Llanera de R.	vísko	
Beniopa	vísk	
Moixent	vísko	
Biar	viskáyo	
Benilloba	viskáyo	
Benialí	viskáyo	[lósko] ²³⁹²
Calp	vís'ko	
el Pinós	viskáyo	sí, coinciden los dos
el Campello	vísko	
Crevillent	vísko	
Guardamar	bís'ko	

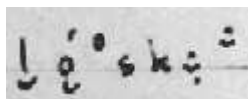
217 chato

Cinctorres	tʃáto
P. Benifassà	tʃáto
V. Canes	tʃáto
Peníscola	tʃáto
Vistabella	tʃáto
l'Alcora	tʃáto
Orpesa	tʃáto
Aín	tʃáto
Moncofa	tʃáto
Casinos	tʃáto
Rafelbunyol	tʃáto
Quart de P.	tʃáto
Torís	tʃáto
Polinyà	tʃáto
Massalavés	tʃáto
Llanera de R.	tʃáto
Beniopa	tʃáto
Moixent	tʃáto
Biar	tʃáto
Benilloba	tʃáto
Benialí	tʃáto
Calp	tʃáto
el Pinós	tʃáto
el Campello	tʃáto
Crevillent	tʃáto
Guardamar	tʃáto

218
hombre

Cinctorres	óme
P. Benifassà	óme

²³⁹² Benialí:

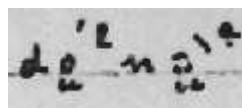
V. Canes	óme	
Peníscola	óme	
Vistabella	óme	
l'Alcora	óme	
Orpesa	óme	
Aín	óme	
Moncofa	óme	
Casinos	óme	
Rafelbunyol	óme	
Quart de P.	óme	
Torís	óme	plural, [ómens]
Polinyà	óme	
Massalavés	óme	
Llanera de R.	óme	
Beniopa	óme	
Moixent	óme	
Biar	óme	dos hombres, [dóz ómens]
Benilloba	óme	plural, [dóz ómens]
Benialí	óme	
Calp	óme	
el Pinós	óme	plural [ómens]
el Campello	óme	
Crevillent	óme	plural, [ómens]
Guardamar	óme	

219 mujer*

Cinctorres	dóna	
P. Benifassà	dóna	
V. Canes	dóna	
Peníscola	dóna	
Vistabella	dóna ²³⁹³	
l'Alcora	dóna	la esposa, [mu'le]
Orpesa	dóna	
Aín	dóna	
Moncofa	dóna	
Casinos	dóna	la esposa, [mu'le]
Rafelbunyol	dóna	esposa, [mu'le]
Quart de P.	dóna	esposa, [mu'le]
Torís	dóna	
Polinyà	dóna	la esposa es la [mu'le]
Massalavés	dóna	[mu'le] es la esposa
Llanera de R.	dóna ²³⁹⁴	la esposa es [mu'le]

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²³⁹³ Vistabella:

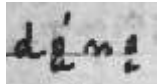

Beniopa	dóna	la esposa, [mułér]
Moixent	dóno ²³⁹⁵	
Biar	dóna	
Benilloba	dóno ²³⁹⁶	la esposa, [mułér]
Benialí	dóna	la esposa, [mułér]
Calp	dóna	esposa, [mułér]
el Pinós	dóno ²³⁹⁷	
el Campello	dóno ²³⁹⁸	a la esposa la llaman [mułér]
Crevillent	dóna	
Guardamar	dóna ²³⁹⁹	[a] final: mi sujeto algo palatal, el otro velar.

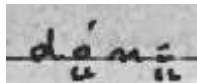
220 peine

Cinctorres	pínta	
P. Benifassà	pínta	
V. Canes	pínta	
Peníscola	pínta	
Vistabella	pínta	
l'Alcora	pínta	
Orpesa	pínta	
Aín	pínta	
Moncofa	pínta	[askarpidór] (grande)
Casinos	pínta	
Rafelbunyol	pínta	
Quart de P.	pínta	[askarpidór] (con la púas muy separadas)

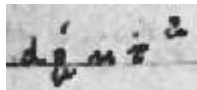
²³⁹⁴ Llanera de Ranes:

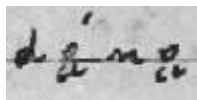
²³⁹⁵ Moixent:

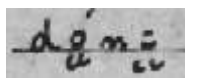
²³⁹⁶ Benilloba:

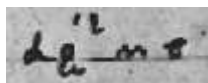
²³⁹⁷ el Pinós:

²³⁹⁸ el Campello:

²³⁹⁹ Guardamar:

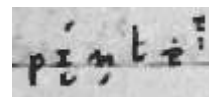

Torís	pínta	
Polinyà	pínta	
Massalavés	pínta	
Llanera de R.	pínta ²⁴⁰⁰	-a final bastante velar y algo mixta otro con las púas más estrechas y apretadas, [pínta]
Beniopa	batidor	
Moixent	pínta	
Biar	pínta	
Benilloba	pínta	
Benialí	pínta	
Calp	pínta	
el Pinós	pínta	
el Campello	pínta	
Crevillent	pínta	
Guardamar	pínta	

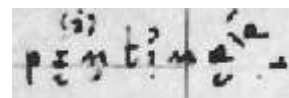
221 peinar

Cinctorres	pentíná	
P. Benifassà	pentíná	[férlilmóno]
V. Canes	pentíná	[férlilmóno]
Peníscola	pentíná	(es más bien quitar los piojos) [férlilmóno]
Vistabella	pentíná	[férlilmóno]
l'Alcora	pentínála	[férlilmóno]
Orpesa	pentínár	[férlilmóno]
Aín	pentínár	[férlilmóno]
Moncofa	pentínár	[férelmóno]
Casinos	pentínár	[férlilmóno]
Rafelbunyol	pentínár	(lo dicen poco) [férl(e)lmóno]
Quart de P.	pintínár ²⁴⁰¹	[férlilmóno]
Torís	pintínár ²⁴⁰²	
Polinyà	pentínár	
Massalavés	pentínár	
Llanera de R.	pintínár	
Beniopa	pentínár	[férelmóno]
Moixent	pentínár	
Biar	pentínár	

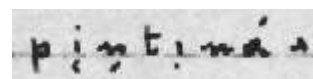
²⁴⁰⁰ Llanera de Ranes:

²⁴⁰¹ Quart de Poblet:

²⁴⁰² Torís:

Benilloba	pentinar	[ferelmóɲo] (indistintamente)
Benialí	pintinar	[férelmóɲo]
Calp	pintinar	[férlíelmóɲo] ²⁴⁰³
el Pinós	pentiná	[félielmóɲo]
el Campello	pentinar	[férelmóɲo] (indistintamente)
Crevillent	pentiná	[félielmóɲo] (indistintamente)
Guardamar	pentinar	

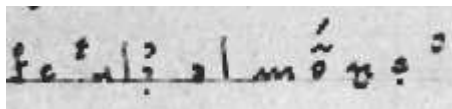
222 trenza

Cinctorres	tréna	
P. Benifassà	tréna	
V. Canes	tréna	
Peníscola	tréna	
Vistabella	tréna	
l'Alcora	tréna	
Orpesa	tréna	
Aín	tréna	
Moncofa	tréna	
Casinos	tréna	
Rafelbunyol	tréna	
Quart de P.	tréna	
Torís	tréna	
Polinyà	tréna	
Massalavés	tréna	
Llanera de R.	tréna	
Beniopa	tréna	
Moixent	tréna	
Biar	tréna	
Benilloba	tréna	
Benialí	tréna	
Calp	tréna	
el Pinós	kórdo ²⁴⁰⁴	rechazan 'trena' y 'trenza'
el Campello	tréna	(lo dicen menos) [kúa]
Crevillent	kórda	rechazan 'trena' y 'trenza'
Guardamar	trénsa	

223 lazo

Cinctorres	flók	[lás]
------------	------	-------

²⁴⁰³ Calp:

²⁴⁰⁴ el Pinós:

P. Benifassà	flók	[lás]
V. Canes	plomáɲ	[lás]
Peníscola	lás	
Vistabella	flók	[lás]
l'Alcora	lás	
Orpesa	lás	
Aín	lás	
Moncofa	flók	[lás]
Casinos	flók	
Rafelbunyol	flók	[lás]
Quart de P.	flók	[lás]
Torís	φflók	
Polinyà	flók	con cordones, [lás]
Massalavés	lás	
Llanera de R.	flók'	[lás]
Beniopa	flók	(al final de la trenza) [lás] (en los parietales)
Moixent	flók'	[lás]
Biar	flók	para cazar conejos, [lás]
Benilloba	flók	
Benialí	flók	un adorno en el traje, [lás]
Calp	flók	(en la trenza) [lás] (en la cabeza) para cazar conejos, una trampa, [lás]
el Pinós	flók	las trampas para cazar conejos, [lás]
el Campello	flók	para cazar conejos, [lás]; rechazan 'llaç'
Crevillent	flók	[lás]
Guardamar	flók	[lás]

224 piojo

Cinctorres	róɲ
P. Benifassà	róɲ
V. Canes	róɲ
Peníscola	róɲ
Vistabella	róɲ
l'Alcora	róɲ
Orpesa	róɲ
Aín	róɲ
Moncofa	róɲ
Casinos	róɲ
Rafelbunyol	róɲ
Quart de P.	róɲ
Torís	róɲ
Polinyà	róɲ
Massalavés	róɲ
Llanera de R.	róɲ
Beniopa	róɲ
Moixent	róɲ
Biar	róɲ
Benilloba	róɲ
Benialí	róɲ

Calp róλ
 el Pinós róλ
 el Campello róλ
 Crevillent róλ
 Guardamar róλ

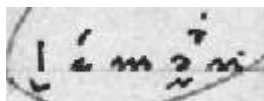
225 liendre

Cinctorres	lémena	
P. Benifassà	lémena	
V. Canes	lémena	
Peníscola	lémena	otro sujeto [lémna]
Vistabella	lémena	
l'Alcora	lémena	
Orpesa	lémena	
Aín	lémena	
Moncofa	lémena	
Casinos	lémena	
Rafelbunyol	lémena	
Quart de P.	lémena	
Torís	lémena	
Polinyà	lémena	
Massalavés	lémena	
Llanera de R.	lémena	
Beniopa	lémena	
Moixent	lémena	
Biar	úna lémen ²⁴⁰⁵	
Benilloba	úna lémena	
Benialí	lémena	
Calp	léмна	el otro sujeto, [lémena]
el Pinós	úna léme	sí
el Campello	lémena	
Crevillent	úna léme	sí, insisten
Guardamar	úna léme	plural, [lémens]

226 media (de la mujer)

Cinctorres kálsa
 P. Benifassà kálsa
 V. Canes kálsa
 Peníscola kálsa
 Vistabella kálsa
 l'Alcora kálsa
 Orpesa kálsa

²⁴⁰⁵ Biar:

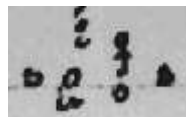

Aín kálsa
 Moncofa kálsa
 Casinos kálsa
 Rafelbunyol kálsa
 Quart de P. kálsa
 Torís kálsa
 Polinyà kálsa
 Massalavés kálsa
 Llanera de R. kálsa
 Beniopa kálsa
 Moixent kálsa
 Biar kálsa
 Benilloba kálsa
 Benialí kálsa
 Calp kálsa
 el Pinós kálsa
 el Campello kálsa
 Crevillent kálsa
 Guardamar kálses

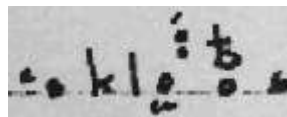
227 zueco

Cinctorres	sók	
P. Benifassà	sók	
V. Canes	sóks	
Peníscola	asklóps	
Vistabella	sógs ²⁴⁰⁶	(suela de madera) [^e sklóps] ²⁴⁰⁷ (todos de madera)
l'Alcora	sóks	[^e sklóps]
Orpesa	sóks	no se gastan no se gastan
Aín	asplóps	no se gastan
Moncofa	sóks	
Casinos	sóks	
Rafelbunyol	klóps	
Quart de P.	sóks	no se usan
Torís	sóks	
Polinyà	sóks	
Massalavés	sógs ²⁴⁰⁸	sí

²⁴⁰⁶ Vistabella:

²⁴⁰⁷ Vistabella:

²⁴⁰⁸ Massalavés:

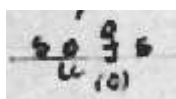
Llanera de R.	sóks	
Beniopa	esklóps ²⁴⁰⁹	no hay
Moixent	sóks	
Biar	sóks	
Benilloba	řisklóts	se usan poco
Benialí	esklóks	no hay
Calp	třóks	
el Pinós	swéko	no se usan hoy, pero se han llevado
el Campello	třóks	
Crevillent	albárkes	insisten, pero no hay aquí, apenas los conocen
Guardamar	třóks	los usan algunos pescadores

228 calzar

Cinctorres	kalsá
P. Benifassà	kalsá
V. Canes	kalsá
Peníscola	kalsá
Vistabella	kalsá
l'Alcora	kalsá
Orpesa	kalsár
Aín	kalsár
Moncofa	kalsár
Casinos	kalsár
Rafelbunyol	kalsár
Quart de P.	kalsár
Torís	kalsár
Polinyà	kalsár
Massalavés	kalsár
Llanera de R.	kalsár
Beniopa	kalsár
Moixent	kalsár
Biar	kalsár
Benilloba	kalsárme
Benialí	kalsár
Calp	kalsár
el Pinós	kalsá
el Campello	kalsár
Crevillent	kalsá
Guardamar	kalsár

229 sello

Cinctorres	sélo
P. Benifassà	sélo

²⁴⁰⁹ Beniopa:

V. Canes	sélo
Peníscola	sélo
Vistabella	sélo
l'Alcora	sélo
Orpesa	sélo
Aín	sélo
Moncofa	sélo
Casinos	sélo
Rafelbunyol	sélo
Quart de P.	sélo
Torís	sélo
Polinyà	sélo
Massalavés	sélo
Llanera de R.	sélo
Beniopa	sélo
Moixent	sélo
Biar	sélo
Benilloba	sélo
Benialí	sélo
Calp	sélo
el Pinós	sélo
el Campello	sélo
Crevillent	sélo
Guardamar	sélo

230 enero

Cinctorres	dřziné
P. Benifassà	dřziné
V. Canes	dřziné
Peníscola	dřziné
Vistabella	řiné
l'Alcora	dřziné
Orpesa	dřřzinér
Aín	třřinér
Moncofa	dřřzinér
Casinos	třřinér
Rafelbunyol	třřřinér
Quart de P.	třřinér
Torís	třřinér
Polinyà	dřřinér
Massalavés	třřinér
Llanera de R.	dřřinér
Beniopa	dřřřinér
Moixent	dřřřinér
Biar	dřřinér
Benilloba	dřřinér
Benialí	dřřřinér ²⁴¹⁰

²⁴¹⁰ Benialí:

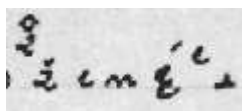
Calp	dʒinér
el Pinós	dʒiné
el Campello	dʒinér
Crevillent	dʒiné
Guardamar	dʒʒinér

231 mayo

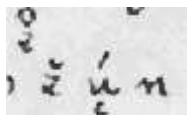
Cinctorres	mátʃ
P. Benifassà	mátʃ
V. Canes	mátʃ
Peníscola	mátʃ
Vistabella	mátʃ
l'Alcora	mátʃ
Orpesa	mátʃ
Aín	mátʃ
Moncofa	mátʃ
Casinos	mátʃ
Rafelbunyol	mátʃ
Quart de P.	mátʃ
Torís	mátʃ
Polinyà	mátʃ
Massalavés	mátʃ
Llanera de R.	mátʃ
Beniopa	mátʃ
Moixent	mátʃ
Biar	mátʃ
Benilloba	mátʃ
Benialí	mátʃ
Calp	mátʃ
el Pinós	mátʃ
el Campello	mátʃ
Crevillent	mátʃ
Guardamar	mátʃ

232 junio

Cinctorres	dʒʒún ²⁴¹¹
P. Benifassà	ʒún
V. Canes	ʒún
Peníscola	dʒʒún
Vistabella	ʒún
l'Alcora	dʒʒún
Orpesa	dʒʒún

2411 Cinctorres:

Aín	tʃún
Moncofa	(dʒ)ʒún
Casinos	tʃún
Rafelbunyol	tʃtún
Quart de P.	tʃún
Torís	tʃún
Polinyà	dʒún
Massalavés	tʃún
Llanera de R.	dʒún
Beniopa	ʒún
Moixent	dʒʒún
Biar	dʒún
Benilloba	dʒʒún
Benialí	ʒún
Calp	dʒʒún
el Pinós	ʒún
el Campello	dʒún
Crevillent	dʒún ²⁴¹³
Guardamar	san dʒʒuán

[méz de san ʒuán]²⁴¹²

[méz de san dʒuán]

[san dʒʒuán]

con su alveolar

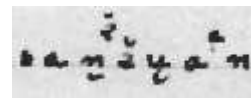
233 julio

Cinctorres	dʒʒuljól
P. Benifassà	ʒuljól
V. Canes	ʒuljól
Peníscola	dʒʒuriól
Vistabella	dʒʒuljól
l'Alcora	dʒʒuljól
Orpesa	ʒuljól
Aín	tʃurjól
Moncofa	dʒʒuljól
Casinos	tʃuljól
Rafelbunyol	tʃtʃuljól
Quart de P.	tʃuljól
Torís	tʃuljól
Polinyà	dʒurjól
Massalavés	tʃurjól
Llanera de R.	dʒurjól
Beniopa	ʒurjól
Moixent	dʒʒurjól
Biar	dʒuljól
Benilloba	dʒʒurjól

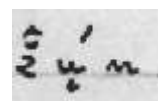
hiato

[méz de la madaléna]

2412 Beniopa:

2413 Crevillent:

Benialí	ʒoriól	
Calp	dʒoriól	
el Pinós	dʒʒoriól	[[saɲ dʒʒáwme]]
el Campello	dʒoliól	
Crevillent	dʒoriól	
Guardamar	saɲ dʒʒá ^o wme	
	2414	

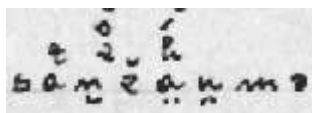
234 septiembr e

Cinctorres	setémbre	
P. Benifassà	setémbre	
V. Canes	setémbre	
Peníscola	setémbre	
Vistabella	setémbre	
l'Alcora	setémbre	
Orpesa	setémbre	
Aín	setémbre	
Moncofa	setémbre	
Casinos	setémbre	
Rafelbunyol	setémbre	
Quart de P.	setémbre	
Torís	setémbre	
Polinyà	setémbre	
Massalavés	setémbre	
Llanera de R.	setémbre	
Beniopa	setémbre	
Moixent	setémbre	
Biar	setémbre	
Benilloba	setémbre	
Benialí	setémbre	
Calp	setémbre	[méz de la veréma]
el Pinós	setémbre	[la veréma]
el Campello	setémbre	
Crevillent	setémbre	
Guardamar	setémbre	

235 siglo

Cinctorres	sigl ^e	[santúria]
P. Benifassà	ún sigle	[úna sentúria]
V. Canes	sigle	[sentúria]
		(conocen la palabra pero no saben qué es exactamente)
Peníscola	sentúria	
Vistabella	l'sigle	[sentúria]

²⁴¹⁴ Guardamar:

l'Alcora	l'sigle	[sentúria]
Orpesa	sigle	[sentúrja]
Aín	sigle	[sentúria]
Moncofa	sigle	
Casinos	sigle	[sentúrja]
Rafelbunyol	s'figle	
Quart de P.	s'figle	
Torís	s'figle	
Polinyà	sigle	
Massalavés	sigle	
Llanera de R.	sigle	(mi sujeto se detiene en la [g], la hace un poco geminada; el otro no)
		[sentúria]
Beniopa	sigle	
Moixent		
Biar	sigle	
Benilloba	sigle	
Benialí	ún sigle	[úna sentúrja]
Calp	sigle	[sentúrja]
el Pinós	siglo	
el Campello	siglo	sí
Crevillent	siglo	sí
Guardamar	siglo	

236 real

Cinctorres	kinzét
P. Benifassà	kinzét
V. Canes	kinzét
Peníscola	kinzét
Vistabella	kinzét
l'Alcora	kinzét
Orpesa	kinzét
Aín	kinzét
Moncofa	kinzét
Casinos	kinsét
Rafelbunyol	kinsét
Quart de P.	kinsét
Torís	kinsét
Polinyà	kinzét
Massalavés	kinsét
Llanera de R.	kinzét
Beniopa	kinzét
Moixent	kinzét
Biar	kinzét
Benilloba	kinzét
Benialí	kinzét
Calp	kinzét
el Pinós	kinzét
el Campello	kinzét

Crevillent kinzét
Guardamar kinzét

237 medio

Cinctorres mítj
P. Benifassà mítj
V. Canes mítj
Peníscola mítj
Vistabella mítj
l'Alcora mítj
Orpesa mítj
Aín mítj
Moncofa mítj
Casinos mítj
Rafelbunyol mítj
Quart de P. mítj
Torís mítj
Polinyà mítj
Massalavés mítj
Llanera de R. mítj
Beniopa mítj
Moixent mítj
Biar mítj
Benilloba mítj
Benialí mítj
Calp mítj
el Pinós mítj
el Campello mítj
Crevillent mítj
Guardamar mítj

**238
escuchar**

Cinctorres eskoltá
P. Benifassà askoltá
V. Canes eskoltá
Peníscola askoltá
Vistabella eskoltár
l'Alcora eskoltá
Orpesa skoltár
Aín askoltár
Moncofa askoltár
Casinos eskoltár
Rafelbunyol askoltár
Quart de P. askoltár
Torís askoltár
Polinyà askoltár
Massalavés eskoltár
Llanera de R. askoltár
Beniopa askoltár
Moixent askoltár

muchos sujetos pronuncian
frecuentemente -r final

Biar eskoltár
Benilloba askoltár
Benialí eskoltár
Calp askoltár
el Pinós askoltá
el Campello askoltár
Crevillent eskoltá
Guardamar eskoltár

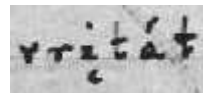
**239
verdad**

Cinctorres burtét sí
P. Benifassà beritát
V. Canes britát
Peníscola biritát
Vistabella bertát sin [i], sí, insisten
l'Alcora veritát
Orpesa veritát
Aín beritát
Moncofa veritát
Casinos beritát
Rafelbunyol beritát
Quart de P. beritát
Torís biritát
Polinyà viritát
Massalavés beritát
Llanera de R. veritát
Beniopa viritát
Moixent veritát
Biar veritát
Benilloba veritát
Benialí veritát
Calp veritát
el Pinós veritát
el Campello veritát
Crevillent vritát²⁴¹⁵
Guardamar vitát sí

240 silbar

Cinctorres tʃulá
P. Benifassà tʃulá
V. Canes tʃuʷla²⁴¹⁶

²⁴¹⁵ Crevillent:

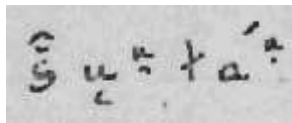

²⁴¹⁶ Vilar de Canes:

Peníscola	tfulá	
Vistabella	tfulá	
l'Alcora	tfulá	
Orpesa	tfulár	
Aín	tjuwlar ²⁴¹⁷	
Moncofa	tfulár	
Casinos	tfulár	
Rafelbunyol	tj ^{tsi} wlár	
Quart de P.	tjiwlár	
Torís	tfulár	sí
Polinyà	tjuwlar ²⁴¹⁸	
Massalavés	tjiwlár	
Llanera de R.	tjiwlár	
Beniopa	jiwlár ²⁴¹⁹	
Moixent	tjiwlár	
Biar	tjiwlár	
Benilloba	tjiwlár	
Benialí	tjiwlár	
Calp	tjiwlár	
el Pinós	tjiwla	
el Campello	tjiwlár	
Crevillent	tjiwla	
Guardamar	tjiwlár	

241 tejedor

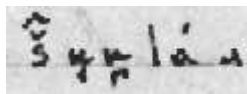
Cinctorres	tejidó
P. Benifassà	tejidó
V. Canes	tejidó
Peníscola	tejjidó
Vistabella	tifidó
l'Alcora	tejidó
Orpesa	tejjidór

2417 Aín:

2418 Polinyà:

2419 Beniopa:

Aín	tejjidór	
Moncofa	tejjidór	
Casinos	tejjidór	
Rafelbunyol	tejjidór	
Quart de P.	tejjidór	
Torís	tejjidór	otro suj. [tifiidór]
Polinyà	tejjidór	
Massalavés	tejjidór	
Llanera de R.	tejjidór	
Beniopa	tejjidór	
Moixent	tejjidór	
Biar	tejiór	
Benilloba	tejjidór	
Benialí	tifiidór	
Calp	tifiidór	
el Pinós	tejió	
el Campello	tifiór	
Crevillent	tejió	
Guardamar	tejiórs	

242 poco

Cinctorres	pók
P. Benifassà	pók
V. Canes	pók
Peníscola	pók ^k
Vistabella	pók
l'Alcora	pók
Orpesa	pók
Aín	pók
Moncofa	pók
Casinos	pók
Rafelbunyol	pók
Quart de P.	pók
Torís	pók
Polinyà	pók
Massalavés	pók
Llanera de R.	pók
Beniopa	pók
Moixent	pók
Biar	pók
Benilloba	pók
Benialí	pók
Calp	pók
el Pinós	pók
el Campello	pók
Crevillent	pók
Guardamar	pók

243 las botellas

Cinctorres	dóz botéles
------------	-------------

P. Benifassà	dóz botéles	
V. Canes	dóz botéles	
Peníscola	dóz botéles	
Vistabella	dóz botéles	[dóz amróles]
l'Alcora	dóz botéles	[dóz amróles]
Orpesa	dóz botéles	[dóz amróles]
Aín	dóz botéles	
Moncofa	dóz botíles	[dóz amróles]
Casinos	dóz botéles	
Rafelbunyol	dóz botéles	
Quart de P.	dóz botéles	
Torís	dós amróles	
Polinyà	dóz amróles	
Massalavés	dós amróles	[dóz bótes] (dos botas)
Llanera de R.	dóz amróles	[dóz bótes] (dos botas)
Beniopa	dóz botéles	[dóz amróles]
Moixent	dóz amróles	[dóz bótes] (dos botas)
Biar	dóz botéles	
Benilloba	dóz botéles	[dóz amróles]
Benialí	dóz botéles	[dóz amróles]
Calp	dóz amróles	
el Pinós	dóz botéles	[dóz amróles]
el Campello	dóz botéles	
Crevillent	dóz botéles	
Guardamar	dóz botéles	(más fino) [dóz amróles]

244 los domingos

Cinctorres	dóz dumér ^{d3} zes
P. Benifassà	dóz domé ⁿ³ zes
V. Canes	dóz dumé ^{nd3} zes
Peníscola	dóz domé ⁿ³ zes
Vistabella	dóz dumé ⁿ³ zes
l'Alcora	dóz dumé ⁿ³ zes
Orpesa	dóz dumé ⁿ³ zes
Aín	dóz dumé ^{nt3} jes
Moncofa	dóz dumé ⁿ³ zes
Casinos	dóz dumé ^{nt3} jes
Rafelbunyol	dóz dumé ^{nt3} jes
Quart de P.	dóz dumé ^{nt3} jes
Torís	dóz dumé ^{nt3} jes
Polinyà	dóz dumé ^{nd3} zes
Massalavés	dóz dumé ^{nt3} jes
Llanera de R.	dóz dumé ^{nd3} zes

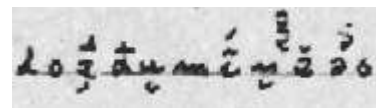
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Beniopa	dóz dumé ⁿ³ zes
Moixent	dóz dumé ^{nd3} zes
Biar	dóz domé ^{nd3} zes
Benilloba	dóz dumé ⁿ³ zes
Benialí	dóz dumé ⁿ³ zes
Calp	dóz dumé ^{nd3} zes
el Pinós	dóz ^r dumé ⁿ³ ze s ²⁴²⁰
el Campello	dóz dumé ⁿ³ zes 2421
Crevillent	dór dumé ^{nd3} zes
Guardamar	dór dumé ⁿ³ zes 2422

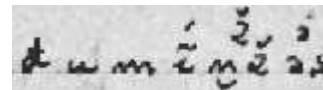
245 las yemas

Cinctorres	dó fobé ^{l3} j	
P. Benifassà	dó fobé ^{l3} j	
V. Canes	dó fobé ^{l3} j	
Peníscola	dó fobé ^{l3} tj	
Vistabella	dó fobé ^{l3} tj	africada palatal
l'Alcora	dó fone ^{l3} tj	con [tj] africada palatal
Orpesa	dó fone ^{l3} s ^f	
Aín	dó fobé ^{l3} j	
Moncofa	dó fone ^{l3} tj	
Casinos	dó fobé ^{l3} j	
Rafelbunyol	dó fobé ^{l3} j	
Quart de P.	dó fobé ^{l3} j	
Torís	dó fobé ^{l3} tj ²⁴²³	
Polinyà	dó fone ^{l3} s ^{tj} ²⁴²⁴	

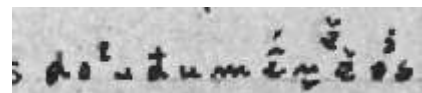
2420 el Pinós:

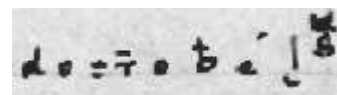
2421 el Campello:

2422 Guardamar:

2423 Torís:

2424 Polinyà:

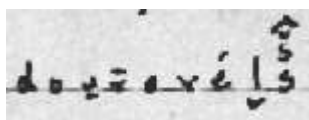
Massalavés	dó ɾobéʎs
Llanera de R.	dó ɾovéʎs
Beniopa	dó ɾovéʎʃ
Moixent	dó ɾovéʎsʃ ²⁴²⁵
Biar	dó ɾovéʎʃʃ
Benilloba	dó ɾovéʎʃʃ
Benialí	dó ɾovéʎsʃ
Calp	dó ɾovéʎʃʃ
el Pinós	dó ɾovéʎʃʃ
el Campello	dó ɾovéʎʃʃ
Crevillent	dó ɾovéʎsʃ
Guardamar	dóz y ³ émes ²⁴²⁶

246 los gatos

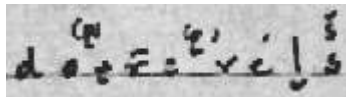
Cinctorres	dóz gáts
P. Benifassà	dóz gáts
V. Canes	dóz gáts
Peníscola	dóz gáts
Vistabella	dóz gáts
l'Alcora	dóz gátsʃ ²⁴²⁷
Orpesa	dóz gáts
Aín	dóz gáts
Moncofa	dóz gáts
Casinos	dóz gáts
Rafelbunyol	dóz gáts
Quart de P.	dóz gáts
Torís	dóz gáts
Polinyà	dóz gáts
Massalavés	dóz gáts
Llanera de R.	dóz gáts
Beniopa	dóz gáts
Moixent	dóz gáts

aficada alveolar

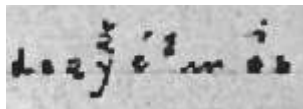
la africada no acaba de ser palatal, pero le falta muy poco

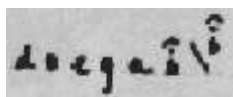
2425 Moixent:

2426 Guardamar:

2427 l'Alcora:

Biar	dóz gáts
Benilloba	dóz gáts
Benialí	dóz gáts
Calp	dóz gáts
el Pinós	dóz gáts
el Campello	dóz gáts
Crevillent	dóz gáts
Guardamar	dóz gás

con [s] fricativa

247 las huertas

Cinctorres	dóz órtes
P. Benifassà	dóz órtes
V. Canes	dóz órtes
Peníscola	dóz órtes
Vistabella	dóz órtes
l'Alcora	dóz órʃʃ
Orpesa	dóz órʃs
Aín	dóz órtes
Moncofa	dóz órtes
Casinos	dós órtes
Rafelbunyol	dós órtes
Quart de P.	dóz órʃs
Torís	dós órtes
Polinyà	dóz órtes
Massalavés	dós órtes
Llanera de R.	dóz órtes
Beniopa	dóz órtes
Moixent	dóz órtes
Biar	dóz órʃs
Benilloba	dóz órtes
Benialí	dóz órtes
Calp	dóz órtes
el Pinós	dóz órtes
el Campello	dóz órʃs
Crevillent	dóz órtes
Guardamar	dóz órtes

248 los reyes

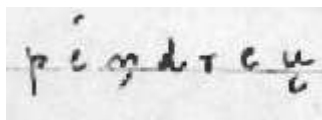
Cinctorres	dó ɾéjʃ
P. Benifassà	dó ɾéjʃ
V. Canes	dó ɾéjʃ
Peníscola	dó ɾéjʃ
Vistabella	dó ɾéjʃ
l'Alcora	dó ɾéjʃos
Orpesa	dó ɾéjʃos
Aín	dó ɾéjʃos
Moncofa	dó ɾéjʃos
Casinos	dó ɾéjʃʃ
Rafelbunyol	dó ɾéjʃ

Quart de P.	dó řéjfos		Massalavés	péndreu	(hiato)
Torís	dó řéjs				[péndrel]
Polinyà	dó řéjsʃ	[řéjsʃ]	Llanera de R.	péndreu	[péndrelo]
Massalavés	dó řéjs		Beniopa	péndreu	[péndreló]
Llanera de R.	dó řéjfos		Moixent	péndreu	[péndreló]
Beniopa	dó řéjsʃ		Biar	péndreu	[péndrelo]
Moixent	dó řéjfos		Benilloba	péndreu	[péndrelo]
Biar	dó řéjs		Benialí	péndreu	[péndrelo]
Benilloba	dó řéjs		Calp	péndreu	[péndrer]
Benialí	dó řéjs				[préno] (si)
Calp	dó řéjs		el Pinós	péndreu	[péndrelo]
el Pinós	dó řéjs		el Campello	péndreo ²⁴³²	[péndrelo]
el Campello	dó řéjs		Crevillent	péndreo	[péndrelo]
Crevillent	dó řéjs		Guardamar	péndrevo ²⁴³³	[péndrelo]
Guardamar	dó řéjʃ				

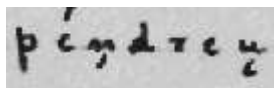
249 tomarlo

Cinctorres	péndreu ²⁴²⁸	[péndrel]
P. Benifassà	péndreu	[péndrel]
V. Canes	péndreu	[péndrel]
Peníscola	péndreu	[péndrel]
Vistabella	péndreu ²⁴²⁹	[péndrel]
l'Alcora	péndreu	[péndrel]
Orpesa	péndreu	
Aín	péndreu	[péndrel]
Moncofa	péndreu	[péndrel]
Casinos	péndreu	[péndrelo]
Rafelbunyol	péndreu	[péndremei]
Quart de P.	péndreu	
Torís		[péndrelo]
Polinyà	péndreu ²⁴³⁰	[péndrelo] ²⁴³¹

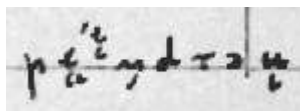
²⁴²⁸ Cinctorres:

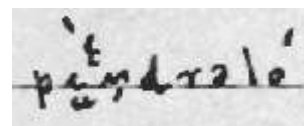
²⁴²⁹ Vistabella:

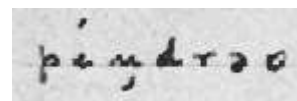
²⁴³⁰ Polinyà:

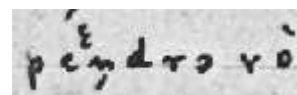
²⁴³¹ Polinyà:

²⁴³² el Campello:

²⁴³³ Guardamar:

250 hacerlo

Cinctorres	féru	[félo]
P. Benifassà	féro	[féro]
V. Canes	féro	[félo]
Peníscola	féro	[féro]
Vistabella	féro	[félo]
l'Alcora	féro	[félo]
Orpesa	féro	
Aín	féro	[félo]
Moncofa	féro	[féro]
Casinos	féro	[féro]
Rafelbunyol	féro	[féro]
Quart de P.	féro	
Torís		[^o félo]
Polinyà	féro	[féro]
Massalavés	^o féro	[^o féro]
Llanera de R.	féro	[féro]
Beniopa	féro	[féro]
Moixent	féro	[féro]
Biar	féro	[féro]
Benilloba	féro	[féro]
Benialí	féro	[féro]
Calp	féro	[féro]
el Pinós	féro	[félo]
el Campello	féro	[félo]
Crevillent	féro	[félo]
Guardamar	féro	[félo]

251 decirlo

Cinctorres	diru	[dílo]
P. Benifassà	díro	[díro]
V. Canes	díro	[dílo]
Peníscola	díro	[díro]
Vistabella	díro	[dílo]
l'Alcora	díro	[dílo]
Orpesa	díro	
Aín	díro	[dílo]
Moncofa	díro	[díro]
Casinos	díro	[díro]
Rafelbunyol	díro	[díro]
Quart de P.	díro	
Torís		[dílo]
Polinyà	díro	[díro]
Massalavés	díro	[díro]
Llanera de R.	díro	[díro]
Beniopa	díro	[díro]

Moixent díro

[díro]

Biar díro

[díro]

(gerundio en Biar,

[preguntáno u sabréw];

en Castalla,

[preguntándo u sabréw])

2434

Benilloba díro

[díro]

Benialí díro

[díro]

Calp díro

[díro]

el Pinós díro

[dílo]

el Campello díro

[dílo]

Crevillent díro

[dílo]

Guardamar díro

[dílo]

2434 Biar:

preguntáno u sabréw
preguntándo u sabréw

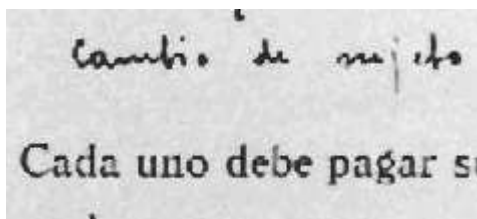
252 Cada uno debe pagar sus deudas

Cinctorres	cadascú ha de pagà. l seu deute
P. Benifassà	cadasqual que pago. l que deu cadascú ha de pagà lo seu deute
V. Canes	cadascú ha de pagà lo seu deute
Peníscola	cada ⁹ ú ha de pagà lo seu deute
Vistabella	cada u ha de paga ^r el seu deute
l'Alcora	cada u ha de pagà els seus deutes
Orpesa	cada u ha de pagar el seu deute
Ain	cadascú ha de pagar el seu deute
Moncofa	a cadascú ha de pagar el seu deute
Casinos	a cada u té que pagar lo que dega el seu deute
Rafelbunyol	cada u ha de pagar el seu deute cadascú
Quart de P.	cada u ha ^d e pagar e ^l seu deute
Toris	a ca-u té que pagar el deute
Polinyà	cada u té que pagar lo que deu el seu deute
Massalavés	cada u ha de pagar el seu deute
Llanera de R.	a ca-u ha de pagar el seu deute
Beniopa	a cada u té de pagar el seu deute
Moixent	cadascú té que pagar el seu deute
Biar	cada u té que pagar el seu deute
Benilloba	cada u ha de pagar el seu deute
Benialí	cada u té que pagar el seu deute
Calp	ca-u té que pagar e ^l seu deute
el Pinós	cada uno té que pagà. l seu deute ca uno
el Campello	ca-u ha de pagar el seu deute té que
Crevillent	ca uno té que pagà el seu deute
Guardamar	(cambio de sujeto) ²⁴³⁵ cada u té que pagar el seu déurer

253 Lo primero es la salud

Cinctorres	lo primé és la salut
P. Benifassà	primé és la salut
V. Canes	el primé és la salut
Peníscola	primé és la salut
Vistabella	primer és la salut
l'Alcora	lo primé és la salut
Orpesa	primer la salut
Ain	primer la salut
Moncofa	primer la salut
Casinos	primer és la salut
Rafelbunyol	primer la salut

²⁴³⁵ Guardamar:

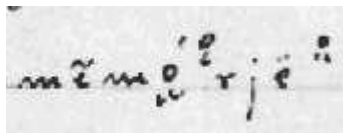
Quart de P.	primer és la salut
Torís	és prime ^r la salut
Polinyà	primer la salut
Massalavés	la salut és primer
	primer és la salut
Llanera de R.	lo primer és la salut
Beniopa	primer és la salut
Moixent	primer és la salut
Biar	primer és la salut
Benilloba	lo primer és la salut
Benialí	lo primer és la salut
Calp	primer la salut
el Pinós	lo primé és la salut
el Campello	lo primer és la salut
Crevillent	lo primé és la salut
Guardamar	lo primer la salut

254 Dice la lección de memoria*

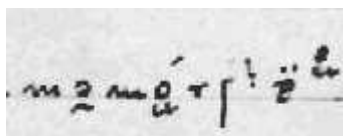
Cinctorres	diŭ la lliçó de memòri-a
P. Benifassà	diŭ la lliçó de memòri-a
V. Canes	diŭ la lliçó de memòrii-a
Peníscola	diŭ la lliçó de memòri-a
Vistabella	diŭ la lliçó de memòri-a
l'Alcora	diŭ la lliçó de memòrii-a
Orpesa	diŭ la lliçó de memòrřa
Ain	diŭ la lliçó de memòrii-a
Moncofa	diŭ la lliçó de memòrii-a
Casinos	diŭ la lliçó de memòrřa
Rafelbunyol	diŭ la lliçó de memòrřa
Quart de P.	diŭ la lliçó de memòrřa
Torís	diŭ la lliçó de memòri-a
Polinyà	diŭ la lliçó de memòrii-a
Massalavés	diŭ la lliçó de memò ^õ rřa ^õ 2436
Llanera de R.	diŭ la lliçó de memòrii-a ^õ 2437
Beniopa	diŭ la lliçó de memòrřa ²⁴³⁸

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: “Mostra original d’algunes transcripcions digitalitzades”.

²⁴³⁶ Massalavés:

²⁴³⁷ Llanera de Ranés:

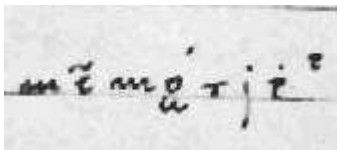

²⁴³⁸ Beniopa:

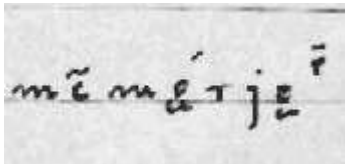
Moixent	diŭ la lliçó de memòrĭo ^{a2439}
Biar	diŭ la lliçó de memò ^õ rĭa
Benilloba	diŭ la lliçó de memòrĭa ^{ě2440}
Benialí	diŭ la lliçó de memò ^õ rĭa
Calp	diŭ la lliçó de memò ^õ rĭa
el Pinós	diŭ la lliçó de memòrĭo ²⁴⁴¹
el Campello	diŭ la lliçó de memòrĭo ^{ò2442}
Crevillent	diŭ la lliçó de memòrĭa
Guardamar	diŭ la lliçó de memòrĭa

255 Verde como el laurel

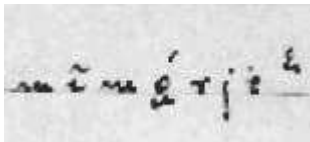
Cinctorres	ber ^t com el lloré
P. Benifassà	ber ^t com lo lloré
V. Canes	ber ^t com el lloré (generalmente emplean el artículo <i>lo</i> pero a veces espontáneo <i>e</i>)
Peníscola	ber com lo lloré
Vistabella	ber com el lloré
l'Alcora	ver com e ^{ll} lloré
Orpesa	ver com el llorer
Aín	ber ^t com el llorer
Moncofa	ver com el llorer
Casinos	ber ^t com el llorer
Rafelbunyol	ber com el llorer

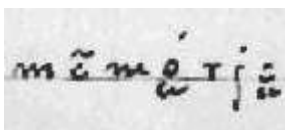
2439 Moixent:

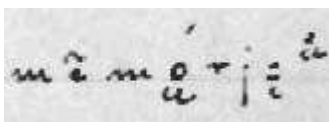
2440 Benilloba:

2441 el Pinós:

2442 el Campello:

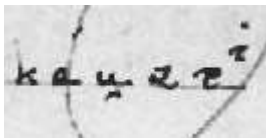

Quart de P.	ber ^t com el llorer
Torís	ber com el llorer
Polinyà	ver ^t com e ^{ll} llorer
Massalavés	ber com el llorer
Llanera de R.	ver ^t com el llorer
Beniopa	ver com el llorer
Moixent	ver ^t com el llorer
Biar	ver com el llorer
Benilloba	ver ^t com el llorer
Benialí	ver com un llorer
Calp	ver com el llorer
el Pinós	ver com el lloré
el Campello	ver ^t com el llorer
Crevillent	ver com el laurel
Guardamar	ver com el laurel

256 El juez terminó la causa

Cinctorres	el [x]űes ba.cabà la causa
P. Benifassà	lo [x]űes ba.cabà la causa
V. Canes	el [x]űes ba.cabà la causa
Peníscola	lo [x]űes ba.cabà la causa
Vistabella	el [x]űes ba.cabà la causa
l'Alcora	el [x]űes va.cabà la causa
Orpesa	el [x]űes va.cabar la causa
Aín	el [x]űes ba.cabar la causa
Moncofa	el ⁱ (t)jutge va.cabar la causa
Casinos	el xutxe ba.cabà la causa ²⁴⁴³ acabà
Rafelbunyol	el xutxe arrematà la caussa
Quart de P.	el xutxe acabà la caussa
Torís	el xutxe acabà la caussa
Polinyà	el jutge va.cabar la causa acabà
Massalavés	el xutxe acabà la caussa
Llanera de R.	el jutge va.cabar la causa (rechazan el perfecto simple)
Beniopa	el jutge va.cabar la causa
Moixent	el ju ^{tg} (t)ge va.cabar la causa
Biar	el [x]űes va.cabar la causa (no hay perfecto simple)
Benilloba	el jug-tge ²⁴⁴⁴ va.cabar la causa
Benialí	el jutge va.cabar la causa

²⁴⁴³ Casinos:

²⁴⁴⁴ Benilloba:

Calp	e ^l jutge.cabà la causa
el Pinós	el [x]ũes va.cabà la causa
el Campello	el [x]ũes va.cabar la causa (rechazan el perfecto simple)
Crevillent	el [x]ũes va.cabà la causa
Guardamar	el [x] ^h ũes ²⁴⁴⁵ va rematar la causa

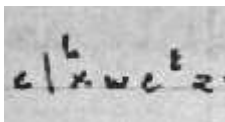
257 Hicieron una caja de madera

Cinctorres	ban fe ũna caixa de fusta
P. Benifassà	ban fe ũna caixa de fusta
V. Canes	ban fe ũna caixa de fusta
Peníscola	ban fe ũna caixa de fusta
Vistabella	baren fe ũna caixa de fusta
l'Alcora	van fe-una caixa de fusta
Orpesa	ahir dos fustés van fe-una caixa de fusta
Aín	baen fer una caixa de fusta
Moncofa	vaen fer una caixa de fusta
Casinos	feren una caixa de fusta
Rafelbunyol	feren una caixa ^{de} fusta
Quart de P.	feren una caixa de fusta
Torís	^o feren una caixa de ^o fusta
Polinyà	vaen fer una caixa de fusta feren
Massalavés	^o feren una caixa de ^o fusta
Llanera de R.	vaen fer una caixa de fusta
Beniopa	feren una caixa de fusta
Moixent	vaen fer dos caixes de fusta
Biar	van fer una ca(i)xa de madera
Benilloba	vaen fer una caixa de fusta
Benialí	feren una caixa de fusta
Calp	feren una caixa de fusta
el Pinós	van fe una ca(i)xa de madera (no hay más que perfecto perifrástico)
el Campello	van fer la ca(i)xa de maera
Crevillent	feren una ca(i)xa de maera
Guardamar	feren una ca(i)xa de maera

258 No tienen hueso

Cinctorres	no tenen os
P. Benifassà	no tenen os
V. Canes	no tenen os
Peníscola	no tenen os
Vistabella	no tenen os
l'Alcora	no tenen os
Orpesa	no tenen os
Aín	no tenen os
Moncofa	no tenen os
Casinos	no tenen os

²⁴⁴⁵ Guardamar:

Rafelbunyol	no tenen os
Quart de P.	no tenen os
Torís	no tenen os
Polinyà	no tenen os
Massalavés	no tenen os
Llanera de R.	no tenen os
Beniopa	no tenen os
Moixent	no tenen os
Biar	no tenen os
Benilloba	no tenen os
Benialí	no tenen os
Calp	no tenen os
el Pinós	no tenen os
el Campello	no tenen os
Crevillent	no tenen os
Guardamar	no tenen os

259 No saben freír un huevo*

Cinctorres	no saben fre(t)gí ũn ōu
P. Benifassà	no saben fre ⁱ (t)gí ũn òu
V. Canes	no saben fre ^g (t)gí ũn ō ^o u
Peníscola	no saben fre ^g (t)gí ũn ò ^o u
Vistabella	no saben fre ^g (t)gir un óu
l'Alcora	no saben fre ^g (t)gí-un ó ^o u
Orpesa	no saben fre ^g (t)gí ũn ō ^(ó) u
Aín	no saben fretxir un ō ^o u
Moncofa	no saben fre ^g (t)gir un ōu
Casinos	no saben fretxir un ō ^o u
Rafelbunyol	no saben fretxir un òu
Quart de P.	no saben fretxir un òu
Torís	no saben fretxir un au
Polinyà	no saben fregir un òu
Massalavés	no saben fretxir un òu
Llanera de R.	no saben fregir un òu
Beniopa	no saben fregir un òu
Moixent	no saben fre ^g (t)gir un òu
Biar	no saben fregir un òu
Benilloba	no saben fregir un òu
Benialí	no saben fregir un òu
Calp	no saben fregir un òu
el Pinós	no saben fregí ũn au
el Campello	no saben fre ^g (t)gir un òu
Crevillent	no saben fregí ũn òu
Guardamar	no saben fre ^g (t)gir un òu

260 Mis cuñados y mis primos

Cinctorres	es meus cunyats i-es meus cosins
P. Benifassà	los meus cunyats i-es meus cosins
V. Canes	los meus cunyats i los meus cosins

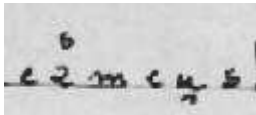
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Peníscola	los meus cunyats i los meus cosins els... i els...
Vistabella	es meus cunyats i-es meus cosins
l'Alcora	es meus cunyats i-es meus cosins
Orpesa	es meus cunyats i-es meus cosins
Ain	es meus cunyats i-es meus cosins
Moncofa	es meus cunyats i-es meus cosins
Casinos	es meus cunyats ĩ es meus cossins
Rafelbunyol	es meus cunyats i-es meus cossins
Quart de P.	es meus ²⁴⁴⁶ cunyats i-es ^s meus cossins
Torís	es meus cunyats i-es meus cossins
Polinyà	es meus cunyats i-es meus cosins
Massalavés	mos cunyats i mos cossins
Llanera de R.	es meus cunyats i-es meus cosins
Beniopa	es meus cunyats i-es meus cosins
Moixent	es meus cunyats i-es meus cosins
Biar	mos cunyats i mos cosins
Benilloba	es meus cunyats i-es meus cosins
Benialí	es meus cunyats i-es meus cosins
Calp	es meus cunyats i-es meus cosins
el Pinós	es meus cunats i-es ²⁴⁴⁷ meus cosins mus cunyats i mus cosins
el Campello	es meus cunyats i-es meus cosins
Crevillent	es meus cunyats i-es meus cosins
Guardamar	mos cunyàs i mos cosins

261 Sus corderos están en nuestro prado

Cíntorres	es seus cordés estan al nostre prat
P. Benifassà	los seus cordés estan al nostre prat
V. Canes	e's seus cordés estan al nostre bancal
Peníscola	e's seus cordés estan dins del nostre prat
Vistabella	es seus cordés estan al nostre prat
l'Alcora	es seus cordés estan en lo nostre bancal
Orpesa	es seus cordés estan al nostre bancal
Ain	es seus corders estan en lo nostre tros
Moncofa	es seus corders estan en lo nostre bancal
Casinos	es seus borregos estan en el nostre camp ^p
Rafelbunyol	es seus borregos estan en lo meu camp
Quart de P.	e's seus borregos estan en lo nostre camp
Torís	el seus corderos estan en el nostre ²⁴⁴⁸ prado

²⁴⁴⁶ Quart de Poblet:

²⁴⁴⁷ el Pinós:

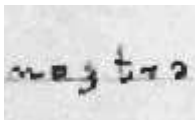

²⁴⁴⁸ Torís:

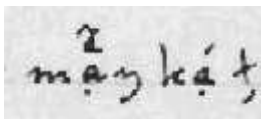
Polinyà	el seus borregos estan en lo meu camp
Massalavés	es seus corders estan en el nostre camp
Llanera de R.	es seus corders estan pasturant en lo mancal ²⁴⁴⁹ de nosatros (rechazan 'nostre')
Beniopa	es seus corders estan en lo nostre bancal
Moixent	es seus corders estan en el nostre mancal
Biar	el seus corders estan en el nostre bancal
Benilloba	es seus corders estan en el nostre bancal
Benialí	es seus corders estan en el nostre mancal
Calp	e' seus corders estan al nostre bancal
el Pinós	es seus cordés estan en el bancal de matros (no hay adjectivo posesivo de 1ª plural)
el Campello	es seus corders estan en el mancal de mosatros (rechazan el adjectivo posesivo)
Crevillent	es seus borregos estan en el bancal de mosatros
Guardamar	el seus corderos estan en el praũ de moatros

262 gatito

Cinctorres	gatet
P. Benifassà	gatet
V. Canes	gatet
Peníscola	gatet
Vistabella	gatet
l'Alcora	gatet
Orpesa	gatet
Aín	gatet
Moncofa	gatet
Casinos	gatet
Rafelbunyol	gatet
	gatiũ
Quart de P.	gatet
	gatiũ
Torís	gatet
Polinyà	gatet
	gatiũ
Massalavés	gatet
	gatiũ
Llanera de R.	gatet
	gatiũ (lo dicen poco)
	xicotet
	menudet
Beniopa	gatet
	gatiũ
	(<menut>)

²⁴⁴⁹ Llanera de Ranes:

Moixent	gatet gatiŭ gaturret gaterriŭ xiquet
Biar	gatet gatiŭ (poco usado)
Benilloba	gatet gatiŭ xicotet
Benialí	gatet gatiŭ gatonet gatorroniŭ
Calp	gatet gatiŭ
el Pinós	gatet xiquetet
el Campello	gatet gatiŭ
Crevillent	gatet
Guardamar	gatet

263 gatazo

Cinctorres	gatot gatàs
P. Benifassà	gaton gatot
V. Canes	gatot
Peníscola	gatot gatàs gatarro gaturro
Vistabella	gatot
l'Alcora	gatot
Orpesa	gatot gatàs
Ain	gatot gatàs
Moncofa	gatot
Casinos	gatot
Rafelbunyol	gatot
Quart de P.	gatot
Torís	gatot
Polinyà	gatot
Massalavés	gatot
Llanera de R.	gatot
Beniopa	gatot
Moixent	gatarro gatot
Biar	gatot
Benilloba	gatot
Benialí	gatot
Calp	gatot gatarro

el Pinós	gòtòt ²⁴⁵⁰ gatàs gatarro tremendo ²⁴⁵¹
el Campello	gatot gatarro
Crevillent	gatot
Guardamar	gatot gatarro gatango

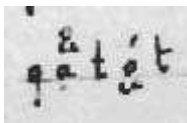
264 gatucho

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	gatàs
Peníscola	
Vistabella	
l'Alcora	gatutx
Orpesa	
Aín	
Moncofa	(<rovellat>)
Casinos	(<robellat>)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Torís	
Polinyà	(<rovellat>)
Massalavés	
Llanera de R.	(<rovellat>)
Beniopa	(<rovellat>)
Moixent	gatérro (sí) (<rovellat>)
Biar	gatango
Benilloba	ascafinyat
Benialí	
Calp	gatango
el Pinós	(<rovellat>)
el Campello	
Crevillent	
Guardamar	

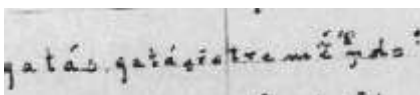
265 casita

Cinctorres	caseta
P. Benifassà	caseta
V. Canes	caseta

²⁴⁵⁰ el Pinós:

²⁴⁵¹ el Pinós:

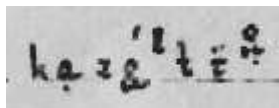

Peníscola	caseta
Vistabella	caseta
l'Alcora	caseta
Orpesa	caseta
Aín	caseta
Moncofa	caseta
Casinos	casseta
Rafelbunyol	cassunya
	cassunyeta
	cassiu
	casseta
Quart de P.	casseta
Torís	casseta
Polinyà	caseta
	casiu
Massalavés	casseta
	cassiu
Llanera de R.	caseta
	casiu
Beniopa	caseta
	casiu
Moixent	casupa
	caseta
	casiu
Biar	caseta
	xiqueteta
Benilloba	caseta
	casiu
Benialí	caseta
	casiu
Calp	casup
	caseta
	casiu
el Pinós	caseta
	casulla
el Campello	caseta
	casiu
Crevillent	caseta
Guardamar	caseta

266 casona

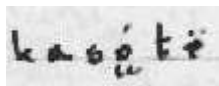
Cinctorres	cason
	casalici
P. Benifassà	cason
	casota
	casalici
V. Canes	casota
	caslici
Peníscola	casalici
Vistabella	casòto ²⁴⁵²
	casalici

²⁴⁵² Vistabella:

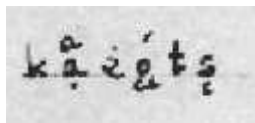

l'Alcora	casota
Orpesa	casalici
Aín	casota casalici casassa
Moncofa	casalici casota
Casinos	cassota
Rafelbunyol	cassota
Quart de P.	cassota
Torís	cassota
Polinyà	casota
Massalavés	cassota ²⁴⁵³
Llanera de R.	casòt ²⁴⁵⁴
Beniopa	casota
Moixent	un casot una casarra un cason
Biar	cason
Benilloba	casòta ²⁴⁵⁵
Benialí	casota
Calp	casot
el Pinós	còsotò ²⁴⁵⁶ casó casarra
el Campello	casòt ²⁴⁵⁷ casot casarra
Crevillent	casónga casota casó

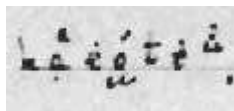
²⁴⁵³ Massalavés:

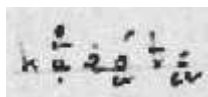
²⁴⁵⁴ Llanera de Ranes:

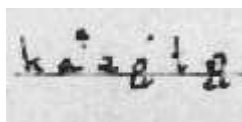
²⁴⁵⁵ Benilloba:

²⁴⁵⁶ el Pinós:

²⁴⁵⁷ el Campello:

Guardamar casota
casanga
casarra
casó

267 casucha

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes casassa
Peníscola casota
Vistabella
l'Alcora casutxa
Orpesa casota
Aín
Moncofa
Casinos
Rafelbunyol
Quart de P.
Torís
Polinyà
Massalavés
Llanera de R.
Beniopa
Moixent casulla (sí)
Biar casulla (muy pequeña)
Benilloba
Benialí
Calp casanga
el Pinós casulla
el Campello
Crevillent
Guardamar

268 sombrero

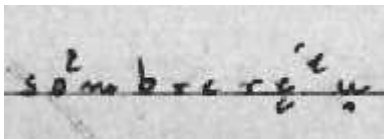
Cinctorres sombreret
P. Benifassà sombreret
V. Canes sombreret
Peníscola sombreret
Vistabella sombreret
l'Alcora sombreret
Orpesa sombreret
Aín sombreret
Moncofa sombreret
Casinos sombreret
Rafelbunyol sombreret
sombrieriŭ
Quart de P. sombreret
Torís sombreret
Polinyà sombreret
sombrieriŭ
Massalavés sombreret
sombrieriŭ
Llanera de R. sombreret

Beniopa	sombreret
Moixent	sombreret
	sombreriŭ
Biar	sombreret
Benilloba	sombreret
Benialí	sombreret
	sombreriŭ
Calp	sombreret
	sombreriŭ
el Pinós	sombreret
el Campello	sombreréu ²⁴⁵⁸ (sí)
	sombreriŭ
	sombreret
Crevillent	sombreret
Guardamar	sombreret

269 sombrerocho

Cíntorres	
P. Benifassà	
V. Canes	sombreràs
Peníscola	
Vistabella	
l'Alcora	sombrerot
Orpesa	
Aín	
Moncofa	
Casinos	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	sombreraco (sí)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	sombrerango
el Pinós	
el Campello	
Crevillent	
Guardamar	

²⁴⁵⁸ el Campello:

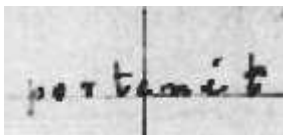
270 arbolito

Cíntorres	albret
P. Benifassà	abret
V. Canes	albret
Peníscola	abret
Vistabella	abret
l'Alcora	abret
Orpesa	abret
Aín	abret
Moncofa	abret
Casinos	abret
Rafelbunyol	abret
Quart de P.	abret
Torís	abret
Polinyà	abret
Massalavés	abriŭ
	abret
Llanera de R.	abret
Beniopa	abret
	abriŭ
Moixent	albret
	albriŭ
Biar	albret
Benilloba	abret
Benialí	abret
	abriŭ
Calp	abriŭ
	arbolet
el Pinós	albret
el Campello	abret
Crevillent	abret
Guardamar	abret

271 puertecita

Cíntorres	porteta
P. Benifassà	porteta
V. Canes	porteta
Peníscola	porteta
Vistabella	porteta
l'Alcora	porteta
Orpesa	porteta
Aín	porteta
Moncofa	porteta
Casinos	porteta
Rafelbunyol	porteta
Quart de P.	porteta
Torís	porteta
	portanet ²⁴⁵⁹ (más antigua)

²⁴⁵⁹ Torís:

Polinyà	porteta
Massalavés	porteta
Llanera de R.	porteta
Beniopa	portiuia
	porteta
Moixent	porteta
	portiuia
Biar	porteta
Benilloba	porteta
	portiuia
Benialí	porteta
	portiuia
Calp	portiuia
	porteta
el Pinós	porteta
el Campello	portiuia
	porteta
Crevillent	porteta
Guardamar	porteta

272 Pedrito

Cinctorres	Peret
P. Benifassà	Peret
V. Canes	Peret
Peníscola	Peret
Vistabella	Peret
l'Alcora	Peret
Orpesa	Peret
Aín	Peret
Moncofa	Peret
Casinos	Peret
Rafelbunyol	Perico
	Peret
Quart de P.	Peret
Torís	Peret
Polinyà	Peret
Massalavés	Peret
Llanera de R.	Peret
Beniopa	Peret
Moixent	Peret
Biar	Peret
Benilloba	Peret
Benialí	Peret
Calp	Peret
el Pinós	Peret
el Campello	Peret
Crevillent	Peret
Guardamar	Perico
	Peret

273 Juanito

Cinctorres	i(t)Ju-anet
P. Benifassà	(t)Ju-anet
V. Canes	Ju-anet
Peníscola	i/(t)Ju-anet
Vistabella	(t)Ju-anet
l'Alcora	i(t)Ju-anet

Orpesa	i(t)Ju- Janet
Aín	Xu- Janet
Moncofa	i(t)Ju- Janet
Casinos	Xu- Janet
Rafelbunyol	X ^x u- Janet
Quart de P.	Xu- Janet
Toris	Xu ^g Janet
Polinyà	Ju- Janet
Massalavés	Xu- Janet
Llanera de R.	Ju- Janet
Beniopa	i(t)Ju ^ü Janet
Moixent	i(t)Ju- Janet
Biar	Ju- Janet
Benilloba	i(t)Ju- Janet
Benialí	Ju ^g Janet
Calp	Ju- Janet
el Pinós	Ju- Janet
el Campello	Ju- Janet
Crevillent	Ju- Janet
Guardamar	[x] ^(h) ü Janico ²⁴⁶⁰
	i(t)Ju- Janet

274 Mariquita

Cíntorres	Mari-eta
P. Benifassà	Mari-eta
V. Canes	Mari-eta
Peníscola	Mari-eta
Vistabella	Mari-eta
l'Alcora	Mari-eta
Orpesa	Mari-eta
Aín	Mari-eta
Moncofa	Mari-eta
Casinos	Mari-eta
Rafelbunyol	Mari-eta
Quart de P.	Mari-eta
Toris	Mari-eta
Polinyà	Mari-eta
Massalavés	Mari-eta
Llanera de R.	Mari-eta
Beniopa	Mari-eta
Moixent	Mari-eta
Biar	Mari-eta
Benilloba	Mari-eta
Benialí	Mari-eta
Calp	Mari-eta
el Pinós	Mari-eta
el Campello	Mari-eta
Crevillent	Mari-eta
Guardamar	Mari-eta

²⁴⁶⁰ Guardamar:

275 Variantes de Francisco

Cinctorres	Francisco Franxo Paco Quico san Francés (el santo)
P. Benifassà	Quico Paco Francisco Franxo ²⁴⁶¹ Cisco
V. Canes	Cisco Francisco Paco Quico
Peníscola	Fracisco Paco Francisco Cisco Quico san Francés (el santo)
Vistabella	Quico Paco Fran ⁽ⁱ⁾ xciso ⁽ⁱ⁾ xCisco
l'Alcora	Paco Fracis ⁽ⁱ⁾ xco Quico ⁰ (el santo, <san Francés>)
Orpesa	Fracisco (sí) Paco Cisco Quico
Ain	Fraïско Paco Panxo Quico Francisco
Moncofa	Fraïš ⁽ⁱ⁾ xco (sí) Fracis ⁽ⁱ⁾ xco Paco Quico san Francés (el santo)
Casinos	Francisco Paco Quico Francés (el santo)

²⁴⁶¹ la Pobla de Benifassà:

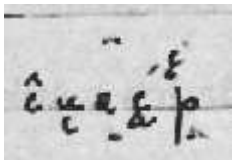
Rafelbunyol	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)
Quart de P.	Francisco Paco Quico san Francés
Torís	Paco ^o Francisco Quico
Polinyà	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)
Massalavés	Quico Paco ^o Francisco san Francés (el santo)
Llanera de R.	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)
Beniopa	Quico Francisco Paco san Francés (el santo)
Moixent	Quico Paco Francisco san Francés (el santo)
Biar	Quico Paco Francisco sen Francés (el santo)
Benilloba	Quico Francisco Francés Paco (<Quito>, <Frasquito> (poco usados))
Benialí	Paco Quico Francisquet Francisco san Francés (el santo)
Calp	Quico Paco Francisco Frasquet san Francés (el santo)
el Pinós	Quito Paco Francisco Quico san Francés (el santo) Quitòlis

- el Campello Frasquito (aunque tenga 50 años)
Paco
Quico
Francisco
san Francés (el santo)
- Crevillent Francés
Paco
Quico
Francisco
Frasco
Quito
- Guardamar Francisco
Paco
Frasco

276 Ídem de José

- Cinctorres [x]ossé
i(t)Jusep
Pépe
Pèp
Pèpo
- P. Benifassà Pépe
(t)Jusep
Pèp
- V. Canes Jusep
Pépe
Pèp
Pèpo
- Peníscola Pépe
Cossé
i(t)Jusep
Pèp
- Vistabella Pépe
(t)Jusep
Pèp
Pèpo
- l'Alcora Pépo
Jusep
Pèp
Pèpo
Jusèpo
- Orpesa Pépe
i(t)Jusep
Pèp
Pèpo
- Aín Pépe
Pèp
Pèpo
Xusep²⁴⁶²
Pepico

²⁴⁶² Aín:

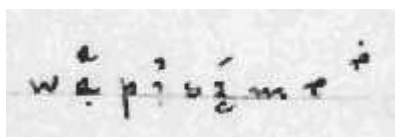
Moncofa	Pépe [x]ossé Pèp Jusep
Casinos	Xussepe Pépe
Rafelbunyol	Pépe X ^h ussepe Pèp
Quart de P.	Pépe Xussepe
Torís	Pépe Pèp Xussepe [x]ossé
Polinyà	Pépe Pèp Jusep
Massalavés	Pépe Pèp Xussepe
Llanera de R.	Pépe Jusep Pèp
Beniopa	Pèp Pépe [x]ossé ^{i(t)} Jusep
Moixent	Pépe ^{i(t)} Jusep Pèp
Biar	Pépe [x]ossé sen Jusep (el santo)
Benilloba	Pèp Pépe Cossé ^{i(t)} Jusep
Benialí	Pépe Pèp Cossé ^{i(t)} Jusep
Calp	Pépe Pèp Jusep
el Pinós	Pépe [x]ossé Jusep
el Campello	Pépe [x]ossé san ^{i(t)} Jusep (el santo)
Crevillent	Pépe Jusep
Guardamar	Pépe [x]ossé san ^{i(t)} Jusep

Cinctorres	una fadrina uapíssima
P. Benifassà	una fadrina uapíssima
V. Canes	una fadrina ⁹ uapíssima
Peníscola	una fadrina uapíssima
Vistabella	una fadrina uapíssima
l'Alcora	una fadrina uapíssima
Orpesa	una fadrina uapíssima
Aín	una fadrina uapíssima
Moncofa	una fadrina ⁹ uapíssima
Casinos	una fadrina uapíssima
Rafelbunyol	una fadrina uapíssima
Quart de P.	una xica uapíssima
Torís	una ⁹ fadrina ⁹ uapíssima
Polinyà	una fadrina ⁽⁹⁾ uapíssima
Massalavés	una ⁹ fadrina uapíssima ²⁴⁶³
Llanera de R.	una fadrina uapíssima
Beniopa	una fadrina uapíssima
Moixent	una fadrina ⁹ uapíssima
Biar	una fadrina guapíssima
Benilloba	una fadrina guapíssima
Benialí	una fadrina guapíssima
Calp	una fadrina ⁹ uapíssima
el Pinós	una fadrina guapíssima
el Campello	una fadrina guapíssima
Crevillent	una fadrina guapíssima
	xicota
Guardamar	una fadrina guapíssima

278 Una mazorca grandíssima*

Cinctorres	una panissa grandíssima
P. Benifassà	una panó ^õ lla grandíssima
V. Canes	una panólla grandíssima
Peníscola	una panó ^õ lla grandíssima
Vistabella	una panólla grandíssima
l'Alcora	una pinya grandíssima
Orpesa	una panó ^õ lla grandíssima
Aín	una panólla grandíssima
Moncofa	pan ^õ ^õ lla grandíssima
Casinos	una panó ^õ lla grandíssima
Rafelbunyol	una panó ^õ lla grandíssima
Quart de P.	una panólla mol gran
Torís	una panólla grandíssima
Polinyà	una.spiga grandíssima
Massalavés	una.spiga grandíssima
Llanera de R.	una.spiga mol gròss ^õ (rechazan 'grandíssima')

²⁴⁶³ Massalavés:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Beniopa	una.spiga mol grossa
Moixent	una.spiga grandíssima
Biar	una.spiga grandíssima
Benilloba	una.spiga grandíssima
Benialí	una.spiga grandíssima
Calp	una.spiga grandíssima
el Pinós	una panòtxò grandíssima
el Campello	una.spiga grandíssima
Crevillent	una panòtxa grandíssima
Guardamar	una panòtxa grandíssima

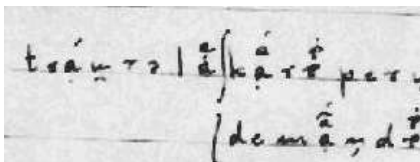
279 Dar la cara por otro

Cinctorres	traure la cara per un atre
P. Benifassà	tornà cara per un atre
V. Canes	traure la cara a ũn atre
Peníscola	traure-li la cara a ũn atre
Vistabella	traure la cara d'un atre
l'Alcora	traure la cara per un atre
Orpesa	traure la cara per un atre
Aín	traure la cara per un atre
Moncofa	traure la cara per un atre
Casinos	traure la cara per un atre
Rafelbunyol	traure la cara per un atre
Quart de P.	traure la cara per un atre
Torís	ixir cara per atre
Polinyà	traure la cara d ^e un atre
Massalavés	traure la demanda per un atre la cara per un atre
Llanera de R.	traure la cara per un atre demanda [traure la] ²⁴⁶⁴
Beniopa	traure la cara per un atre
Moixent	traure la cara per un atre demanda [traure la]
Biar	traure la cara per un atre
Benilloba	traure la cara per un atre
Benialí	traure la cara per un atre
Calp	traure la cara a un atre
el Pinós	sacà la cara per un atre
el Campello	traure la cara per un atre
Crevillent	sacà la cara per un atre
Guardamar	sacar la cara per un atre

280 A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra

Cinctorres	ninguna li-agrada el posà-se la roba d'un.atra
P. Benifassà	no li-agrade a d'inguna de posar-se la roba d'un.atra
V. Canes	a ninguna li-agrae posà-se la roba d'un atra
Peníscola	a ninguna li-agrà de posà-se la roba d'un.atra
Vistabella	a ninguna li-agrae posà-se la roba d'un.atra

²⁴⁶⁴ Llanera de Ranés:

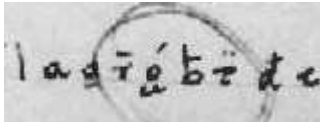

l'Alcora	a ninguna li-agrae posà-se la roba d'un.atra
Orpesa	a ninguna li-agrae el posà-se la roba d'un.atra
Aín	a dengú li-agrà posar-se la roba d'un.atra
Moncofa	a dinguna li-agrà posà-se la roba d'un.atra
Casinos	a dinguna li-agrà possar-se la roba d'un.atra
Rafelbunyol	a nenguna li-agrà possar-se la roba d'un.atra
Quart de P.	a denguna li-agrà possar-se la roba d'un.atra
Toris	a dinguna li-agrà possà-se la roba d'un.atra
Polinyà	a dinguna li-agrà ficar-se la roba d ^e un.atra
Massalavés	a dinguna li-agrà possar-se la roba d'un.atra
Llanera de R.	dinguna li-agrà posar-se la roba ²⁴⁶⁵ de l'atra
Beniopa	a dinguna no li-agrà posar-se la roba d'un.atra
Moixent	a denguna li-agrà posar-se la roba ²⁴⁶⁶ d'un.atra
Biar	a ninguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra
Benilloba	a nenguna li-agrà posar-se la roba ²⁴⁶⁷ d'un.atra
Benialí	ninguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra
Calp	a ninguna no li-agrà posar-se la roba d'un.atra
el Pinós	a denguna l'agrà posà-se la ròbò ²⁴⁶⁸ d'un.atra
el Campello	a ninguna li-agrà posà-se la ròbò ²⁴⁶⁹ d'un.atra
Crevillent	a denguna l'agrà posà-se la roba d'un.atra
Guardamar	a denguna li-agrà posar-se la roba d'un.atra

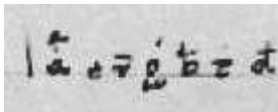
281 Tenemos cada uno diez duros

Cinctorres	tenim deu duros cada u
P. Benifassà	tenim deu duros cada u
V. Canes	tenim deu duros a cada u
Peníscola	tenim deu duros cada ⁹ ú
Vistabella	tenim deu duros cada ^u u
l'Alcora	tenim deu duros cada u

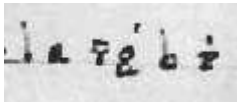
²⁴⁶⁵ Llanera de Ranes:

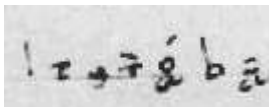
²⁴⁶⁶ Moixent:

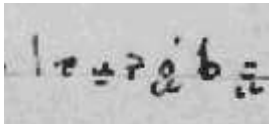
²⁴⁶⁷ Benilloba:

²⁴⁶⁸ el Pinós:

²⁴⁶⁹ el Campello:

Orpesa	tenim deu duros cada u
Ain	tenim deu duros cadascú
Moncofa	tenim deu duros cada u
Casinos	tenim deu duros a cada u
Rafelbunyol	tenim deu duros cada u
Quart de P.	tenim deu duros cada u
Torís	tenim deu duros a cada u
Polinyà	tenim deu duros cada u
Massalavés	tenim deu duros cada u
Llanera de R.	tinguem deu duros cada u
Beniopa	tenim deu duros cada u
Moixent	tenim cadascú deu duros
Biar	tenim deu duros cada-uno
Benilloba	tenim deu duros cada u
Benialí	tenim deu duros cadagú
Calp	tenim deu duros ca-u
el Pinós	tenim deu duros a ca uno
el Campello	tenim deu duros cada u
Crevillent	tenim deu duros ca uno
Guardamar	tenim deu duros cada u

282 Dió a cada uno seis pesetas

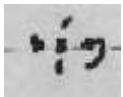
Cinctorres	ba donà sis pessetes cada u
P. Benifassà	ba donà sis pessetes cada u
V. Canes	ba donà sis pessetes a cada u
Peníscola	ba donà sis pessetes cada ⁹ ú
Vistabella	ba donà sis pessetes cada ^ú u
l'Alcora	va donà sis pessetes a cada u
Orpesa	va donar sis pessetes cada u
Ain	ba donar sis pessetes a cada u
Moncofa	va donar sis pessetes cada u
Casinos	ba donar sis pessetes a cada u
Rafelbunyol	donà sis pessetes cada u
Quart de P.	donà sis pessetes cada u
Torís	donà a ca-u sis pessetes
Polinyà	un home que va donar sis pessetes cada u (sin preposició)
Massalavés	un home que ba donar sis pessetes cada u
Llanera de R.	va donar sis pessetes a cada u
Beniopa	va donar sis pessetes a cada u
Moixent	va donar sis pessetes a cadascú
Biar	va donar sis pessetes cada uno
Benilloba	va donar sis pessetes cada u
Benialí	va donar sis pessetes cadagú
Calp	donà sis pessetes a ca-u
el Pinós	sis pessetes a ca uno
el Campello	va donar sis pessetes cada u (rechazan la preposició a.)
Crevillent	va donà sis pessetes ca uno
Guardamar	va donar sis pessetes a cada u

283 uno

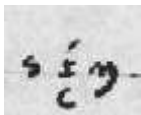
Cinctorres	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin ^k >, <sis>)
P. Benifassà	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin ^k >, sis ^{(i)x})
V. Canes	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)

Peníscola	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin> ²⁴⁷⁰ , <sis>)
Vistabella	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <(i)xsi(i)x>)
l'Alcora	u (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin ^k >, <sis>)
Orpesa	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin ^k >, <sis> (seis))
Aín	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Moncofa	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Casinos	(<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Rafelbunyol	u (<dos>, <tres>, <quatre>, <c(i)xinc>, <s(i)xis>)
Quart de P.	u (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Toris	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Polinyà	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Massalavés	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Llanera de R.	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Beniopa	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Moixent	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Biar	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin> ²⁴⁷¹ , <sis>)
Benilloba	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Benialí	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Calp	un (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
el Pinós	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
el Campello	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cin ^k >, <sis>)
Crevillent	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)
Guardamar	uno (<dos>, <tres>, <quatre>, <cinc>, <sis>)

²⁴⁷⁰ Peníscola:

²⁴⁷¹ Biar:

284 un queso

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
l'Alcora	un forma ⁹ (t)ge
Orpesa	un formatge
Aín	
Moncofa	
Casinos	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	un formatge
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	un formatge
el Campello	un forma ⁹ (t)ge
Crevillent	un formatge
Guardamar	

285 una zorra

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
l'Alcora	una rabosa (masculino, <un rabosot>)
Orpesa	una rabosa (<un rabosot>, masculino)
Aín	
Moncofa	
Casinos	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	una rabossa ²⁴⁷²

²⁴⁷² Llanera de Ranes:

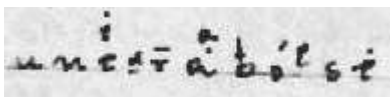
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	una rabósa (masculino, <un rabosot>)
el Campello	una rabosa (masculino, <un rabosot>)
Crevillent	una rabosa (masculino, <rabosot>)
Guardamar	

286 siete

Cinctorres	set
P. Benifassà	set
V. Canes	set
Peníscola	set
Vistabella	set
l'Alcora	set
Orpesa	set
Aín	set
Moncofa	set
Casinos	set
Rafelbunyol	set
Quart de P.	set
Torís	set
Polinyà	set
Massalavés	set
Llanera de R.	set
Beniopa	set
Moixent	set
Biar	set
Benilloba	set
Benialí	set
Calp	set
el Pinós	set
el Campello	set
Crevillent	set
Guardamar	set

287 ocho

Cinctorres	buït
P. Benifassà	buït
V. Canes	buït
Peníscola	buït
Vistabella	buït
l'Alcora	hüit

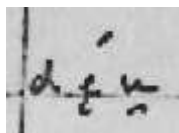
Orpesa	hŭit
Ain	hŭit
Moncofa	gŭit
Casinos	hŭit
Rafelbunyol	hŭit
Quart de P.	hŭit
Torís	(g)ŭit
Polinyà	hŭit
Massalavés	hŭit
Llanera de R.	huĭt
Beniopa	hŭit
Moixent	huĭt
Biar	huĭt
Benilloba	gŭit
Benialí	gŭit
Calp	gŭit
el Pinós	gŭit
el Campello	huĭt
Crevillent	gŭit
Guardamar	guĭt'

288 nueve*

Cinctorres	nõu (deu)
P. Benifassà	nòõu (deu)
V. Canes	nõu (deu ²⁴⁷³)
Peníscola	nòu (deu)
Vistabella	nóõu (deu)
l'Alcora	nóõu (deu)
Orpesa	nõõu (deu)
Ain	nõõu (deu)

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁴⁷³ Vilar de Canes:

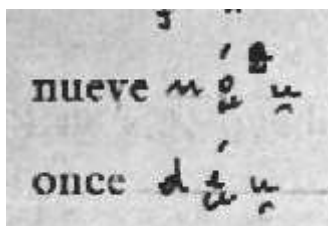

Moncofa	nõu (deu)
Casinos	nõ ^ò u (deu)
Rafelbunyol	nòu (deu)
Quart de P.	nòu (deu)
Torís	nau (deu)
Polinyà	nòu (deu)
Massalavés	nòu (deu)
Llanera de R.	nòu
Beniopa	nòu (deu)
Moixent	nòu (deu)
Biar	nò ^(ò) u (deu)
Benilloba	nòu (deu)
Benialí	nòu (deu)
Calp	nõ ^ò u (deu)
el Pinós	nau (deu)
el Campello	nòu (deu)
Crevillent	nõ ^ò u (deu)
Guardamar	nò ^a u ²⁴⁷⁴ (deu)

289 onze

Cinctorres	onze
P. Benifassà	onze
V. Canes	onze
Peníscola	onze
Vistabella	onze
l'Alcora	onze
Orpesa	onze
Aín	onze
Moncofa	onze

²⁴⁷⁴ Guardamar:

Casinos	onze
Rafelbunyol	onze
Quart de P.	onze
Toris	onze
Polinyà	onze
Massalavés	onze
Llanera de R.	onze
Beniopa	onze
Moixent	onze
Biar	onze
Benilloba	onze
Benialí	onze
Calp	onze
el Pinós	onze
el Campello	onze
Crevillent	onze
Guardamar	onze

290 doce

Cinctorres	dotze
P. Benifassà	dotze
V. Canes	dotze
Peníscola	dotze
Vistabella	dotze
l'Alcora	dotze
	(africada alveolar sonora)
Orpesa	dotze
Aín	dotze
Moncofa	dotze
Casinos	dotze
Rafelbunyol	dotze
Quart de P.	dotze
Toris	dotze
Polinyà	dotze
Massalavés	dotze
Llanera de R.	dotze
Beniopa	dotze
Moixent	dotze
Biar	dotze
Benilloba	dotze
Benialí	dotze
Calp	dotze
el Pinós	dotze
el Campello	dotze
Crevillent	dotze
Guardamar	dotze

291 trece

Cinctorres	tretze
P. Benifassà	tretze
V. Canes	tretze
Peníscola	tretze
Vistabella	tretze
l'Alcora	tretze
Orpesa	tretze
Aín	tretze
Moncofa	tretze

Casinos	tretse
Rafelbunyol	tretse
Quart de P.	tretse
Torís	tretse
Polinyà	tretze
Massalavés	tretse
Llanera de R.	tretze
Beniopa	tretze
Moixent	tretze
Biar	tretze
Benilloba	tretze
Benialí	tretze
Calp	tretze
el Pinós	tretze
el Campello	tretze
Crevillent	tretze
Guardamar	tretze

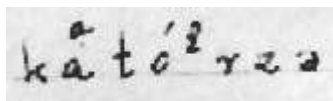
292 catorce

Cíntorres	catorze
P. Benifassà	catorze
V. Canes	catorze
Peníscola	catorze
Vistabella	catorze
l'Alcora	catorze
Orpesa	catorze
Aín	catorze
Moncofa	catorze
Casinos	catorze ²⁴⁷⁵
Rafelbunyol	catorze
Quart de P.	catorze
Torís	catorze
Polinyà	catorze
Massalavés	catorze
Llanera de R.	catorze
Beniopa	catorze
Moixent	catorze
Biar	catorze
Benilloba	catorze
Benialí	catorze
Calp	catorze
el Pinós	catorze
el Campello	catorze
Crevillent	catorze
Guardamar	catorze

293 quinze

Cíntorres	quinze
P. Benifassà	quinze
V. Canes	quinze
Peníscola	quinze

²⁴⁷⁵ Casinos:

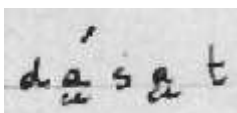

Vistabella	quinze
l'Alcora	quinze
Orpesa	quinze
Aín	quinze
Moncofa	quinze
Casinos	quinse
Rafelbunyol	quinse
Quart de P.	quinse
Torís	quinse
Polinyà	quinze
Massalavés	quinse
Llanera de R.	quinze
Beniopa	quinze
Moixent	quinze
Biar	quinze
Benilloba	quinze
Benialí	quinze
Calp	quinze
el Pinós	quinze
el Campello	quinze
Crevillent	quinze
Guardamar	quinze

294 diez y seis

Cinctorres	setze
P. Benifassà	setze
V. Canes	setze
Peníscola	setze
Vistabella	setze
l'Alcora	setze
Orpesa	setze
Aín	setze
Moncofa	setze
Casinos	setse
Rafelbunyol	setze dàssat ²⁴⁷⁶
Quart de P.	setze dèssat
Torís	setze dèssèt
Polinyà	setze dèssèt
Massalavés	setze dèssèt
Llanera de R.	setze dèssèt
Beniopa	setze dèssat
Moixent	setze dèssèt

²⁴⁷⁶ Rafelbunyol:

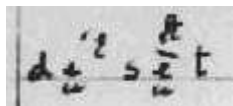
Biar	setze dè ^ě ssè ^a t ²⁴⁷⁷
Benilloba	setze dèssat
Benialí	setze dèssat
Calp	setze dèssèt
el Pinós	setze dèssèt
el Campello	setze dèssè ^ě t ²⁴⁷⁸
Crevillent	setze dè ^ě ssa ^a t ²⁴⁷⁹
Guardamar	setze dèssè ^ě t ²⁴⁸⁰

295 diez y ocho

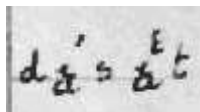
Cinctorres	díbuřt
P. Benifassà	díbuřt
V. Canes	díbuřt
Peníscola	díbuřt
Vistabella	díbuřt
l'Alcora	díhũit
Orpesa	dívũ ^ũ it ²⁴⁸¹

(semiconsonante; más consonante que vocal)

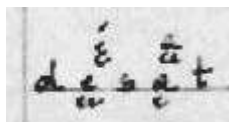
²⁴⁷⁷ Biar:

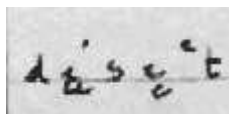
²⁴⁷⁸ el Campello:

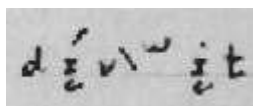
²⁴⁷⁹ Crevillent:

²⁴⁸⁰ Guardamar:

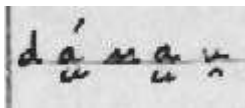

²⁴⁸¹ Orpesa:

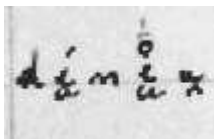

Aín	díhŭit
Moncofa	dí ⁹ ŭit
Casinos	díhŭit
Rafelbunyol	díhŭit dànu ²⁴⁸²
Quart de P.	díhŭit dènu
Torís	dí ⁽⁹⁾ ŭit dènu
Polinyà	díhŭit dènu
Massalavés	díhŭit dènè ^u ²⁴⁸³
Llanera de R.	díhŭit dènèu
Beniopa	díhŭit dènu
Moixent	dí ⁹ huít dènèu
Biar	dí ⁹ huít dè ^ẽ nè ^{au} ²⁴⁸⁴
Benilloba	dígŭit dènè ^{au} ²⁴⁸⁵
Benialí	dígŭit dènu
Calp	dí ⁹ ŭit dènèu
el Pinós	dígŭit dènèu

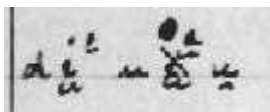
²⁴⁸² Rafelbunyol:

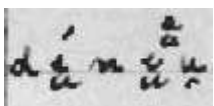
²⁴⁸³ Massalavés:

²⁴⁸⁴ Biar:

²⁴⁸⁵ Benilloba:

el Campello	díhũit dènèu
Crevillent	díhũit dèñěu ²⁴⁸⁶
Guardamar	díguĩt dèněu ²⁴⁸⁷

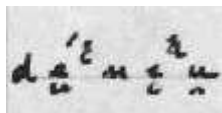
296 veinte

Cinctorres	bin
P. Benifassà	bin
V. Canes	bin
Peníscola	bin
Vistabella	bin
l'Alcora	vin
Orpesa	vin
Aín	bin
Moncofa	vint
Casinos	bint
Rafelbunyol	bint
Quart de P.	bint
Torís	bin ^t
Polinyà	vint
Massalavés	bint
Llanera de R.	vint
Beniopa	vint
Moixent	vin
Biar	vin
Benilloba	vin
Benialí	vin ^t
Calp	vint
el Pinós	vin
el Campello	vint
Crevillent	vint
Guardamar	vint

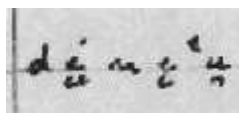
297 veintiuno

Cinctorres	bent-i-uno
P. Benifassà	bint-i-u
V. Canes	bint-i-u
Peníscola	bint-i-9un ²⁴⁸⁸

²⁴⁸⁶ Crevillent:

²⁴⁸⁷ Guardamar:

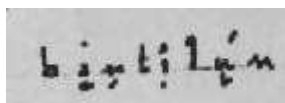

²⁴⁸⁸ Peníscola:

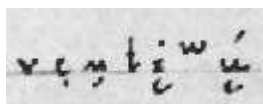
Vistabella	bint-i-un
l'Alcora	vent-i-u
Orpesa	vint-i-u
Aín	bent-i-u
Moncofa	vent-i- ^u u ²⁴⁸⁹
Casinos	bint-i-u
Rafelbunyol	bent-i-u
Quart de P.	bent-i-u
Torís	bint-i-uno
Polinyà	vint-i-u
Massalavés	bint-i-u
Llanera de R.	vint-i-u
Beniopa	vent-i-un
Moixent	vint-i-uno
Biar	vint-i-uno
Benilloba	vent-i-u
Benialí	vent-i-un
Calp	vint-i-un
el Pinós	vent-i-uno
el Campello	vint-i-uno
Crevillent	vint-i-uno
Guardamar	vint-i-uno

298 veintidós

Cinctorres	bent-i-dos
P. Benifassà	bint-i-dos
V. Canes	bint-i-dos
Peníscola	bint-i-dos
Vistabella	bint-i-dos
l'Alcora	vent-i-dos
Orpesa	vint-i-dos
Aín	bent-i-dos
Moncofa	vent-i-dos
Casinos	bent-i-dos
Rafelbunyol	bent-i-dos
Quart de P.	bent-i-dos
Torís	bint-i-dos
Polinyà	vint-i-dos
Massalavés	bent-i-dos
Llanera de R.	vint-i-dos
Beniopa	vent-i-dos
Moixent	vent-i-dos
Biar	vent-i-dos
Benilloba	vent-i-dos
Benialí	vent-i-dos
Calp	vent-i-dos
el Pinós	vent-i-dos
el Campello	vint-i-dos

²⁴⁸⁹ Moncofa:

Crevillent vent-i-dos
Guardamar vent-i-dos

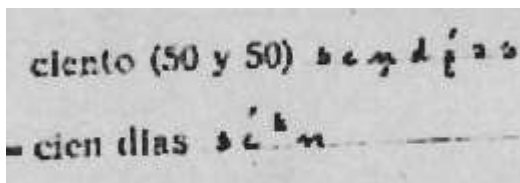
299 ciento (50 y 50)

Cíctorres	cen
P. Benifassà	cen
V. Canes	cen
Peníscola	cen
Vistabella	cen
l'Alcora	cen
Orpesa	cen
Aín	cen
Moncofa	cent
Casinos	cent
Rafelbunyol	cent
Quart de P.	cent
Torís	cent'
Polinyà	cent
Massalavés	cent
Llanera de R.	cent
Beniopa	cent
Moixent	cen
Biar	cen
Benilloba	cen
Benialí	cent
Calp	cent
el Pinós	cen
el Campello	cent'
Crevillent	cent
Guardamar	cent

300 cien días

Cíctorres	cen dies
P. Benifassà	cen dies
V. Canes	cen dies
Peníscola	cen dies ²⁴⁹⁰
Vistabella	cen dies
l'Alcora	cen dies
Orpesa	cen dies
Aín	cen dies
Moncofa	cen dies
Casinos	cen dies
Rafelbunyol	cen dies
Quart de P.	cen dies
Torís	cen dies
Polinyà	cen dies
Massalavés	cen dies
Llanera de R.	cen dies

²⁴⁹⁰ Peníscola:

Beniopa	cen dies
Moixent	cen dies
Biar	cen dies
Benilloba	cen dies
Benialí	cen dies
Calp	cen dies
el Pinós	cen dies
el Campello	cen dies
Crevillent	cen dies
Guardamar	cen dies

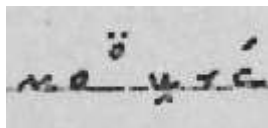
301 la tarde

Cinctorres	la besprada
P. Benifassà	la tarde
V. Canes	la besprà
Peníscola	de tarde
Vistabella	la besprà
l'Alcora	la vesprà
Orpesa	la vesprà
Aín	la asprà
Moncofa	la vesprà
Casinos	la ^e sprà
Rafelbunyol	la besprà
Quart de P.	la esprà
Torís	l'asprà
Polinyà	la vesprà
Massalavés	esprà
Llanera de R.	la vesprà
Beniopa	la vesprà
Moixent	l'asprà
Biar	la esprà
Benilloba	l'esprà (sí)
Benialí	l'esprà
Calp	asprada
el Pinós	la ^e sprà
el Campello	la asprà
Crevillent	la ^e sprà
Guardamar	la tarde

302 Aun no habrá venido

Cinctorres	encara no haurà bingut
P. Benifassà	qu'encà no haurà bingut
V. Canes	encara no. ^o ŭrà bingut ²⁴⁹¹
Peníscola	encara no haurà bingut
Vistabella	encara no haurà bingut
l'Alcora	encà no haurà vingut
Orpesa	no haurà vingud encara
Aín	encara no haurà bingut
Moncofa	encà no haurà vingut
Casinos	qu'encà no ^{ha} urà bingut

²⁴⁹¹ Vilar de Canes:

Rafelbunyol	encà no h ^a urà bengut
Quart de P.	encà no haurà bengut
Torís	encara no habrà bingut
Polinyà	encà no haurà vengut
Massalavés	encà no ha ^o urà bi ^e ngut ²⁴⁹²
Llanera de R.	encà no haurà vingut
Beniopa	encà no haurà vengut
Moixent	encara no haurà vengut
Biar	encà no haurà vengut
Benilloba	encara no haurà vengut
Benialí	encà no haurà vingut
Calp	encà no haurà vengut
el Pinós	encara no haurà vengut
el Campello	encà no haurà vengut
Crevillent	encara no havrà vengut
Guardamar	encara no habrà vengut

303 Entonces escampó*

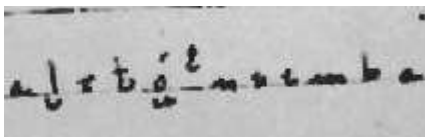
Cíntorres	ba parà de plò ^o ure
P. Benifassà	allabò ^o ns ba parà de plò ^o ure
V. Canes	^e ntonces se ba parà de plò ^o ure
Peníscola	allabò ^o n se'n ba ²⁴⁹³ deixà de plò ^o ure
Vistabella	entonces ba parà de pló ^o ure
l'Alcora	entonces va parà de pló ^o ure
Orpesa	entonces va deixar de plò ^o ure
Aín	entonces ba parar de plò ^o ure
Moncofa	entonces va parar de plò ^o ure
Casinos	entonces parà de plò ^o ure
Rafelbunyol	entonces parà de plò ^o ure
Quart de P.	entonces parà de plò ^o ure
Torís	alesshores s'arrassà ²⁴⁹⁴
Polinyà	entonces parà de plò ^o ure
Massalavés	entonces parà de plò ^o ure alesshores

²⁴⁹² Massalavés:

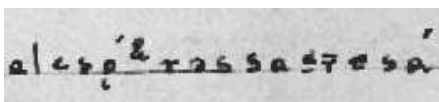

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁴⁹³ Peníscola:

²⁴⁹⁴ Torís:

Llanera de R.	entonces va parar de plòure (rechazan 'aleshores' y 'llavors')
Beniopa	antonces va parar de plòure
Moixent	entonces va parar de plòurer
Biar	entonces va parar de plòure
Benilloba	va parar de plòure
Benialí	entonces va parar de plò ^o ure després (sí)
Calp	llavò ^o ns parà de plò ^o urer
el Pinós	entonces se va.clarí despŭés (sí, dicho en ese sentido)
el Campello	entonces va parar
Crevillent	entonces va parà escampŭà
Guardamar	entonces se va rasar el tems

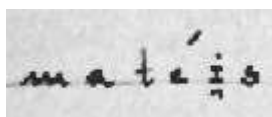
304 Vamos ahora mismo

Cíntorres	anem ara mateix
P. Benifassà	benim ara mateix
V. Canes	ara mateix anirem
Peníscola	ara mateix benim
Vistabella	benim ara mateix
l'Alcora	venim ara mateix
Orpesa	aa mateix venim
Aín	anem ara mateis ²⁴⁹⁵
Moncofa	aspereu-mos que venim ara mateixa
Casinos	anem a: mateix
Rafelbunyol	anem ara mateixa
Quart de P.	bindrem a: mateix
Torís	anem a: mateix
Polinyà	anem a: mateix
Massalavés	anem ara mateix
Llanera de R.	a: mateixa vindrem (espontáneo)
Beniopa	anem ara mateixa
Moixent	vinguem ara mateixa ara mateixeta (más pronto)
Biar	anem a: mate(i)xa
Benilloba	anem ara mateixa
Benialí	anem ara mateix
Calp	anem ara mateixa
el Pinós	anem a.mate(i)x
el Campello	anem a:mate(i)xa
Crevillent	anem ara mate(i)x
Guardamar	anem ara mate(i)x

305 Volveré luego*

Cíntorres	tornaré en acaban
-----------	-------------------

²⁴⁹⁵ Aín:

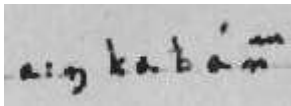
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

P. Benifassà	tornaré en.caban
V. Canes	tornaré en acaban
Peníscola	an.caban ²⁴⁹⁶ bindré
Vistabella	tornaré en acaban
l'Alcora	tornaré en acaban
Orpesa	tornaré demprés
Aín	tornaré en acaban
Moncofa	tornaré en.cavant ²⁴⁹⁷
Casinos	tornaré en.cabant
Rafelbunyol	tornaré an acabant
Quart de P.	despŭés tornaré
Torís	tornaré pró ^o nte
Polinyà	ara tornaré
	tornaré en acabant
Massalavés	bindré en acabant
	tornaré endesprés (espontáneo)
Llanera de R.	en acaban tornaré
	endespŭés
Beniopa	tornaré an.cabant
Moixent	toraré ²⁴⁹⁸ pró ^o nte
	en acaban
Biar	tornaré despŭés
Benilloba	tornaré endespŭés
Benialí	tornaré endesprés
Calp	tornaré en acabant
el Pinós	despŭés tornaré
el Campello	tornaré en acaban ^t
Crevillent	tornaré en acabant
Guardamar	tornaré dempŭés

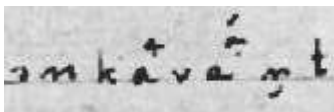
306 Lo traje anteayer

Cinctorres	hu ba portà dumpŭés-ahir, dumprés-ahir
P. Benifassà	hu ba portà despús-ahí
V. Canes	hu ba portà despús-ahir
Peníscola	ho ba portà despús-ahir ^t (con "t" implosiva final)
Vistabella	ho ba portà despu-és-ahir

²⁴⁹⁶ Peníscola:

²⁴⁹⁷ Moncofa:

²⁴⁹⁸ Moixent:

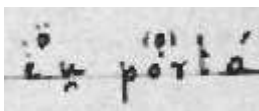

I'Alcora	heu va portà despús-ahir (con -r final)
Orpesa	hu va portà despús-ahir
Aín	heu ba portar despús-ahir
Moncofa	heu va portar despús-ahir
Casinos	heu portà despús-ahir
Rafelbunyol	heu dugué despús-ahir
Quart de P.	heu portà despús-ahir
Torís	hu dugué despús-ahir
Polinyà	heu va dur despús-ahir
Massalavés	he ^o u portà ²⁴⁹⁹ ahir (ayer) despús-ahir
Llanera de R.	heu va portà despús-ahir
Beniopa	despús-ahir heu va portar
Moixent	heu va portar ahir (ayer) despús-ahir
Biar	hu va portar despús-ahir
Benilloba	heu va portar despús-ahir
Benialí	despús-ahir heu va portar
Calp	hau va dur despús-ahir
el Pinós	hu va portà despús ^r -d'ahir ²⁵⁰⁰
el Campello	heu va dur despús-d'ahir
Crevillent	hu va portà despús-d'ahí dempús-d'ahí
Guardamar	hu portà despús-d'ahir

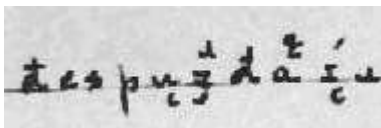
307 Escribió trasanteayer

Cinctorres	ba.scriÛre dumpÛés-ahir no l'atre
P. Benifassà	ba.scriÛre despús-ahí l'atre
V. Canes	ba.scriÛre no despús-ahir l'atre
Peníscola	ba.scriÛre despús-ahir no l'atre
Vistabella	ba.scriÛre despu-és-ahir no l'atre
I'Alcora	va.scriÛre despús-ahir no l'atre
Orpesa	va.scriÛre despús-ahir no l'atre
Aín	ba.scriÛre despús-ahir a l'atre
Moncofa	va.scriÛre despús-ahir l'atre
Casinos	e ^s scrigué despús-ahir no l'atre
Rafelbunyol	ascrigué despús-ahir no l'atre
Quart de P.	escrigué despús-ahir no l'atre
Torís	ascrigué despús-ahir no l'atre
Polinyà	va.scriÛre despús-ahir l'atre

²⁴⁹⁹ Massalavés:

²⁵⁰⁰ el Pinós:

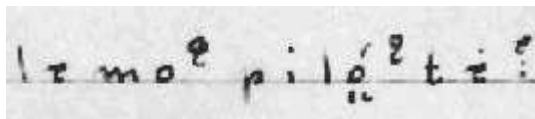
Massalavés	escrigué despús-ahir l'atre antes de despús-ahir (lo dicen menos)
Llanera de R.	va.scriŭre despús-ahir l'atre
Beniopa	va.scriŭre despús-ahir l'atre
Moixent	va.scriŭre despús-ahir l'atre
Biar	va.scriŭre despús-ahir no l'atre
Benilloba	va.scriŭre despús-ahir l'atre
Benialí	va.scriŭre despús-ahir l'atre
Calp	ascrigué despús-ahir l'atre
el Pinós	va.scriŭre despús ^r -despús ^r -d'ahir
el Campello	va.scriŭre despús-d'ahir l'atre
Crevillent	va.scriŭre dempús-d'ahí l'atre
Guardamar	escrigué passad despús-d'ahir

308 La pelota, ¿dónde está? *

Cinctorres	a ōn està la pilota
P. Benifassà	la pilota a °n està
V. Canes	a on està la pilota
Peníscola	a Ōn està la pilota
Vistabella	a on està la pilòta
l'Alcora	sab a oōn està la pilota
Orpesa	a Ōn està la pilota
Aín	a on està la pilota
Moncofa	a Ōn està la pilota
Casinos	a on està la pilota
Rafelbunyol	a oōn està la pilota
Quart de P.	a oōn està la pilota
Torís	a ōn està la mo pilota ²⁵⁰¹
Polinyà	a oōn està la pilota
Massalavés	a on està la pilota
Llanera de R.	a Ōn està la pilòtŌ
Beniopa	a.n està la pilota
Moixent	a on està la pilòtò
Biar	on està la pilota
Benilloba	a.n està la pilòta ^o
Benialí	a Ōn està la pilota
Calp	a.n està la pilota
el Pinós	a Ōn està la pilòtò
el Campello	a.n està la pilòtò
Crevillent	a on està la pilota
Guardamar	a Ōn està la pilota

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁵⁰¹ Torís:

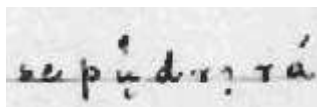
309 Se va a pudrir la fruta

Cinctorres	se podrirà la fruïta
P. Benifassà	se podrirà la fruïta
V. Canes	se podrirà la fruïta
Peníscola	se podrirà la fruïta
Vistabella	se podrirà la fruïta
l'Alcora	se podrirà la fruta
Orpesa	se podrirà la fruta
Ain	se podrirà la fruta
Moncofa	se podrirà la fruta
Casinos	se podrirà la fruta
Rafelbunyol	se podrirà la fruta
Quart de P.	es podrirà la fruta
Torís	es podrirà la ^φ fruta
Polinyà	es podrirà la fruta frita (otros sujetos)
Massalavés	se pu ^o drirà ²⁵⁰² la ^φ frita se ba a po ^u drir ²⁵⁰³
Llanera de R.	es podrirà la fruta
Beniopa	se pudrirà la fruïta
Moixent	es podrirà la fruta
Biar	va a podrir-se la fruta
Benilloba	es podrirà la fruïta
Benialí	es podrirà la fruïta
Calp	es podrirà la fruïta
el Pinós	va a podrí-se la fruta
el Campello	es va a pudrir la fruta
Crevillent	se va a pudrí la fruta
Guardamar	se va a podrir la fruta

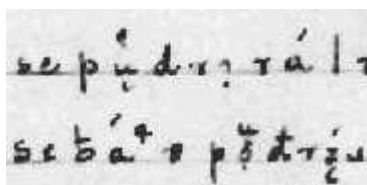
310 La criada friega los pucheros

Cinctorres	la criada rente. ls perols
P. Benifassà	la crii-ada. scure les olles fregue. l pis
V. Canes	la cri-à fregue. l pis scure. ls perols
Peníscola	la cri-ada fregue lo pis ascure los perols
Vistabella	la cri-ada fregue. l piso
l'Alcora	la cri-à fregue el pisso

²⁵⁰² Massalavés:

²⁵⁰³ Massalavés:

Orpesa	la cri-à fregue el pis
Aín	la cri-à ascura es perols
Moncofa	la cri-à frega.l pisso ^a scura.'s perols
Casinos	la cri-à frega.l pisso
Rafelbunyol	la cri-à frega.l pisso
Quart de P.	la cri-à frega.l pisso
Torís	la cri-à ^o frega.l pisso (el piso) ascura.'s perols
Polinyà	la cri-à frega.l pisso ascura.s perols
Massalavés	la crii-à ^o frega.l pisso ascura les òlles
Llanera de R.	la cri-à frega.l pisso (el piso) ascura es perols
Beniopa	la cri-à frega.l pisso ascura.s perols
Moixent	la cri-à frega.l piso (el piso) ascura es perols
Biar	la cri-à.scura.s perols
Benilloba	la cri-à frega.l pisso ascura les cassoles
Benialí	la cri-à frega.l pis ascura les òlles
Calp	la cri-ada frega.l pisso
el Pinós	la cri-à frega.l pis (el piso) escura.s perols
el Campello	la cri-à frega.l pis (el piso) ascura les òlles
Crevillent	la cri-à frega.l piso escura es olles
Guardamar	la cri-à frega.l piso frega la fregassa

311 El perro rabia

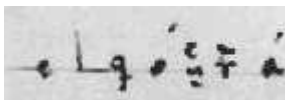
Cinctorres	el go ràbi-e
P. Benifassà	lo go ràbi-e
V. Canes	lo go ràbi-e
Peníscola	lo go ràbi-e (EL NIÑO NO ESTUDIA : <lo xiqued no astúdi-e>)
Vistabella	el go ràbi-e
l'Alcora	el go ràbii-e (EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no.stúdi-e>)
Orpesa	el go ràbi-e
Aín	el go ràbi-a
Moncofa	el go ràbi-a (EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no.stúdi-a>)
Casinos	el go ràb-ã
Rafelbunyol	el go ràb-ã
Quart de P.	el go ràbii-a
Torís	el gos té ràbi-a s'enràbi-a (se enfada) (EL NIÑO NO ESTUDIA, <el xiqued no estúdi-ã>)

- Polinyà el gos^r ràbii-a²⁵⁰⁴
(EL NIÑO NO ESTUDIA, <el xiqued no astúdi-a>)
- Massalavés el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA, <el xiqued no ʳstúdĩa>)
- Llanera de R. lo go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA,: <el xiqued no ʳstúdĩa>)
- Beniopa el go ràbĩa
- Moixent el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no.stúdĩa>)
- Biar el go ràbĩa
- Benilloba el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no astúdĩa>)
- Benialí el go ràbĩa
- Calp el go ràbĩa
- el Pinós el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no ʳstúdĩa>)
- el Campello el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no astúdĩa>)
- Crevillent el go ràbĩa
- Guardamar el go ràbĩa
(EL NIÑO NO ESTUDIA: <el xiqued no ʳstúdĩa>)

312 ¿Dónde vacían el cántaro? *

- Cinctorres a ɔ̃n buíden el cante
- P. Benifassà a ɔ̃n buíden lo cante
- V. Canes a ɔ̃n buíden el cante
- Peníscola a ɔ̃n aboquen lo cante
abuíden
- Vistabella a on aboquen el cante
- l'Alcora a õn aboquen el cante
abuíden
- Orpesa a ɔ̃n aboquen el cànter
- Ain a on abuíden el cànter
- Moncofa a ɔ̃n aboquen el cànter
buíden
- Casinos a on buíden el cànter
- Rafelbunyol a õn buíden el cànter
aboquen

²⁵⁰⁴ Polinyà:

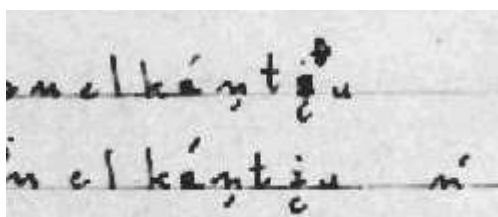
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Quart de P.	a Ǿn aboquen el cànter
Torís	a ǿn aboquen el cànter
Polinyà	a ǿn aboquen el cànter
Massalavés	a on buïden el càntir a on boquen el càntir (sí) ²⁵⁰⁵
Llanera de R.	a Ǿn boquen el cànter buïden aboquen
Beniopa	a.n aboquen el cànter
Moixent	a on boquen el cànter buïden
Biar	a Ǿn aboquen el cànter
Benilloba	a.n aboque.l cànter
Benialí	a Ǿn aboquen el cànter
Calp	a.n boquen el cànter
el Pinós	a Ǿn boquen el cante (abocan) buïden
el Campello	aŭn aboquen el cànter buïden
Crevillent	a on boquen el cante
Guardamar	a Ǿn aboquen el cànter buïden

313 No lo vacíes en la calle

Cinctorres	no.l buïdes al carré
P. Benifassà	no.l buïdos al carré
V. Canes	no l'abuïdes al carré
Peníscola	no l'aboques al carré abuïdes
Vistabella	no l'aboques al carré
l'Alcora	no l'aboques al carré buïdes
Orpesa	no l'aboques al carrer
Ain	no l'abuïdes al carrer
Moncofa	no l'aboques al carrer buïdes
Casinos	no.l buïdes al carrer
Rafelbunyol	no.l buïdes al carrer
Quart de P.	no l'aboques al carrer
Torís	no l'aboques en el carrer

²⁵⁰⁵ Massalavés:

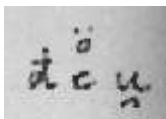

Polinyà	no l'aboques al carrer
Massalavés	no.l boques en el carrer
Llanera de R.	no.l buïdes en el carrer no.l boques no l'aboques
Beniopa	no.l boques al carrer buïdes
Moixent	no l'aboques al carrer no.l buïdes
Biar	no l'aboques en el carrer
Benilloba	no l'aboques al carrer
Benialí	no l'aboques al carrer
Calp	no.l boques al carrer
el Pinós	no l'aboques en el carré (aboques) buïdes
el Campello	no l'aboques al carrer buïdes
Crevillent	no.l boques en el carré
Guardamar	no l'aboquess en el carrer buïdes

314 Cada mes cambia de oficio

Cinctorres	ca mes cambie d'ofici
P. Benifassà	cada mes cambie d'aŭfici
V. Canes	a ca mes cambie d'e ²⁵⁰⁶ ofici
Peníscola	cada mes cambie d ^e oŭfici
Vistabella	cada mes cambie d'ofici
l'Alcora	cada mes canvie d ^e ofici
Orpesa	cada mes canvie d'un ofici
Aín	cada mes cambia d ^e ofici
Moncofa	cada mes cànvii-a d'ofici
Casinos	a ca mes cambia d'aŭfici
Rafelbunyol	a cada mes càmbĭa d'ofici
Quart de P.	cada mes càmbĭa d'ofici
Torís	a cada mes cambia d'aŭ ^o fici
Polinyà	a cada mes canvia d ^e ofici
Massalavés	cada mes càmbĭa d ^e ofici
Llanera de R.	a cada mes càmbĭa d'ofici
Beniopa	(a) cada mes cànvĭa d'ofici
Moixent	a ca mes càmbĭa d ^e ofici
Biar	ca mes cànvĭa d'ofici
Benilloba	a ca mes canvia d ^e ofici
Benialí	cada mes canvia d'ofici
Calp	a ca mes càmbĭa d'ofici
el Pinós	a ca mes cànvĭa d ^e ofici

²⁵⁰⁶ Vilar de Canes:

el Campello	cada mes càmbĭa d'ofici
Crevillent	ca mes cànvĭa d'ofici
Guardamar	cada mes càmbĭa d'ofici

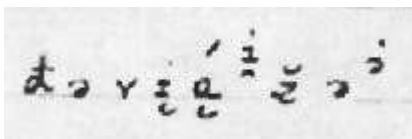
315 ¿Cuándo salís de viaje?

Cinctorres	quan e ⁽ⁱ⁾ xiũ de vi-a ^(t) ge ²⁵⁰⁷
P. Benifassà	quan aixiũ de bi-atge
V. Canes	quan e'xiũ de bĭa ^(t9) (t)ge
Peníscola	quan sortiũ de bi-atge
Vistabella	quan ixiũ de bi-a(t)ge
l'Alcora	quan ixiũ de vi-a ^{t9} (t)ge
Orpesa	quan ixiũ de vi-atge
Ain	quan e'xiũ de bĭatxe
Moncofa	quant eixiũ de vi-atge
Casinos	quant eixiũ de bĭatxe
Rafelbunyol	quant aixiũ de bii-atxe
Quart de P.	quant eixiũ de bi-atxe
Torís	quant aixiũ de bi-atxe
Polinyà	quant e'ixiũ de vii-atge
Massalavés	quant eixiũ de bĭatxe
Llanera de R.	quant eixiũ de vii-atge
Beniopa	quant e'xiũ de vĭatge
Moixent	quant ixqueu de vii-a ^{t9} (t)ge
Biar	quan ixiũ de vii-atge
Benilloba	quan e'xiũ de vii-atge
Benialí	quant eixiũ de vii-atge
Calp	quant ixiũ de vi-atge
el Pinós	quan ixiũ de vĭatge
el Campello	quan vo n'aneu de vĭa ^{t9} (t)ge quant ixiũ
Crevillent	quant e(i)xiũ de vĭatge
Guardamar	quant aneu de vĭa ^{t9} (t)ge e(i)xiũ

316 No escupas en el suelo*

Cinctorres	no escupixques an terra
P. Benifassà	no ^a scupinyos en terra
V. Canes	no.scupinye(t)ges ²⁵⁰⁸ en terra

²⁵⁰⁷ Cinctorres:

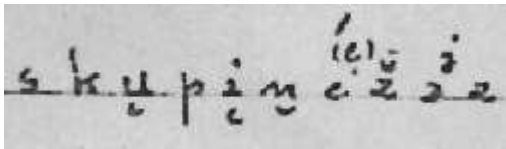
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Peníscola	no ascopinyes an terra
Vistabella	no ^e scupixques en terra
l'Alcora	no.scopinyes en terra
Orpesa	no.scupixes en terra
Aín	no ^a scopinyes en terra
Moncofa	no ^a scupinyes en terra
Casinos	no.scopixques en terra
Rafelbunyol	no ^a scopinyes en terra
Quart de P.	no ^(a) scopinyes en terra
Torís	no ^e scupixques en terra
Polinyà	no ascopinyes en terra
Massalavés	no ascupixes en terra
Llanera de R.	no ^e scopinyes en tèrrè
Beniopa	no ^a scupinyes al sòl de terra
Moixent	no ^a scopixques en terra
Biar	no.scupixques en terra
Benilloba	no ascopinyes en el sòl de terra
Benialí	no.scupinyes en terra
Calp	no salives al sòl de terra ascupixques
el Pinós	no ^e scupixgues en tèrrè en el sòl de tèrrè
el Campello	no ascupixques en tèrrè salives
Crevillent	no escopixques en el sòl de terra
Guardamar	no ^e scupixques en terra

317 Dile algo que le escueza*

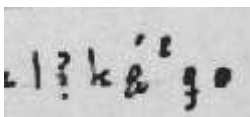
Cíncorres	algo que li cò ^õ gue (DALE UN LIBRO QUE LO LEA : <dona-lí ũn llibre p'a que llixgue>)
P. Benifassà	algo que li cò ^õ ga (DALE UN LIBRO QUE LO LEA : <dona-lí ũn llibre per a que llixgue>)
V. Canes	algo que li cò ^õ gue (DÓNA-LI UN LLIBRE PER A QUE <llixgue>)
Peníscola	algo que li cò ^õ go ²⁵⁰⁹ (DALE UN LIBRO QUE LO LEA : <dóna-lí ũn llibre p'a que llixga>)
Vistabella	algo que li cò ^õ gue (DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixque>)

²⁵⁰⁸ Vilar de Canes:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

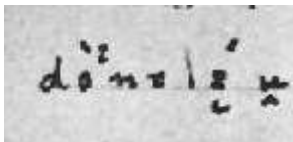
²⁵⁰⁹ Peníscola:

- I'Alcora** algo que li có^ogue (sí, con <ó>)
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixgue>)
- Orpesa** algo que li cò^ogue
Aín algo que li có^oga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixca>)
- Moncofa** algo que li cò^oga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-lí ũn llibre p'a que llixga>)
- Casinos** algo que li còga
Rafelbunyol possa-lí algo que li còga
(<llicca> (LEA))
- Quart de P.** algo que li còga
(LEA: <llicca>)
- Torís** algo que li cò^oga
(<dóna-li ũn llibre p'a que llixca>)
- Polinyà** algo que li cò^oga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA, :<dóna-lí-un llibre p'a que llixca>)
- Massalavés** algo que li còga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA, :<dóna-lí ũn llibre p'a que l lliga>)
- Llanera de R.** algo que li còg^o
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <doneu-li ũn llibre que lliga>)
- Beniopa** algo que li cò^oga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixga>)
- Moixent** algo que li cògò
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA : <doneu-li-un llibre p'a que llixga>)
- Biar** algo que li coga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre que llixca>)
- Benilloba** algo que li còga^o
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre per a que llixga>)
- Benialí** algo que li coga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixga>)
- Calp** algo que li coga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixga>)
- el Pinós** algo que li cògò
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixga>)
- el Campello** algo que li cògò
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre llixga>)
- Crevillent** algo que li coga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-li ũn llibre p'a que llixga>)
- Guardamar** algo que li coga
(DALE UN LIBRO QUE LO LEA: <dóna-lí ũn²⁵¹⁰ llibre p'a que llixga>)

318 Antes que amanezca

²⁵¹⁰ Guardamar:

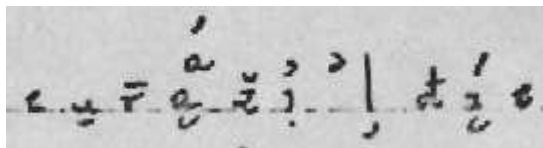

Cinctorres	antes qu'apunte.l dia (NO QUIERO QUE PADEZCA : <no bull que patixque>)
P. Benifassà	antes de dia
V. Canes	antes que ra(t)gi ^e l dia ²⁵¹¹ (NO QUIERO QUE SUFRA: <no bull que patixque>)
Peníscola	abans de fer-se de dia
Vistabella	antes qu'es fa(t)ge de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no bull que patixque>)
l'Alcora	ans que.s face de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixque>)
Orpesa	antes qu'amaneixque.l dia
Aïn	abans d'apuntar el dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no bull que patixca>)
Moncofa	abans qu'amaneixca.l dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixca>)
Casinos	abans de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no bull que patixca>)
Rafelbunyol	abans qu'amaneixca.l dia
Quart de P.	enantes qu'amanega.l dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixca>)
Torís	abans que.s ^e faça de dia (<no bull ^k que patixca>)
Polinyà	antes de fer-se de dia (<no vull que patixca>)
Massalavés	antes de ^e fer-se ^e de dia (NO QUIERO QUE PADEZCA: <no bull que patixga>)
Llanera de R.	antes de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull ^k que patixca>)
Beniopa	antes de ròmpre.l dia
Moixent	antes de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixca>)
Biar	ans qu'amanega.l dia (NO QUIERO QUE PADEZCA: <no vull que patixca>)
Benilloba	antes de fer-se de dia (NO QUIERO QUE PADEZCA: <no vull ^k que patixca>)
Benialí	ans de fer-se de dia (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixca>)
Calp	antes qu'amaneixca.l dia
el Pinós	nans qu'amane(i)xca.l dia
el Campello	ans qu'amane(i)xca (NO QUIERO QUE SUFRA: <no vull que patixca>)
Crevillent	ans qu'amanega.l dia (NO QUIERO QUE PADEZCA: <no vull que patixca>)
Guardamar	ans qu'amanega

319 Traje demasiada cebada

Cinctorres	ba'x portà massa cibada
P. Benifassà	ba(i)x du massa ordi
V. Canes	ba(i)x du mass.ordi
Peníscola	ba(i)x portà massa ordi

²⁵¹¹ Vilar de Canes:

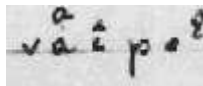

Vistabella	ba'x du massa ordi
l'Alcora	va'x portà massa ordi
Orpesa	va(i)x dur mass ^a ordi
Aín	ba(i)x dur massa ordi
Moncofa	va(i)x dur mass(a) ordi
Casinos	portí massa ordi
Rafelbunyol	portí massa cibà
Quart de P.	portí massa ordi
Torís	portí massa cebà
Polinyà	portí massa ordi
Massalavés	duguí massa ordi
Llanera de R.	vaig ²⁵¹² portar massa ordi
Beniopa	va(i)x portar mass ^a ordi
Moixent	vaig portar massa civà
Biar	va(i)x dur civà de més va(i)x portar massa civà
Benilloba	va'x dur massa civà civà ademés
Benialí	va(i)x dur mass(a) ordi ²⁵¹³
Calp	va(i)x portar massa ordi
el Pinós	va(i)x portà civà de més
el Campello	va(i)x dur massa civà
Crevillent	va(i)x portà massa civà
Guardamar	va(i)x dur civà de més

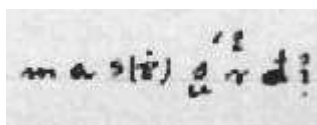
320 Trajeron la harina al horno*

Cinctorres	baren portà la farina.l forn
P. Benifassà	ban portà la farina.l forn
V. Canes	ban portà la farina.l forn
Peníscola	ban portà la farina.l for
Vistabella	baren du la farina.l for ⁿ
l'Alcora	van portà la farina.l for ⁿ
Orpesa	van portar la farina.l for
Aín	baen portar la farina.l forn
Moncofa	vaen dur la farina.l for
Casinos	portaren la farina.l for
Rafelbunyol	portaren la farina.l for
Quart de P.	portaren la farina.l for
Torís	portaren la ^φ farina al forn
Polinyà	dugueren la farina.l forn
Massalavés	portaren la ^φ farina.l ^φ forn
Llanera de R.	vaen portar la farina.l forn
Beniopa	portaren la farina ^a l for ^r
Moixent	vaen portar la farina.l forn

²⁵¹² Llanera de Ranes:

²⁵¹³ Benialí:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Biar	van portar la farina.l for ⁿ
Benilloba	vaen dur la farina.l for (con <r> múltiple nasalizada)
Benialí	vaen dur la farina.l for ⁿ
Calp	portaren la farina.l for ^r
el Pinós	van portà la farina.l for
el Campello	van dur la farina.l for ^r
Crevillent	van portà la farina.l for ^r
Guardamar	varen dur farina.l forn

321 Id aprisa

Cinctorres	aneu a pressa
P. Benifassà	aneu a pressa
V. Canes	aneu a pressa
Peníscola	aneu de pressa
Vistabella	aneu a pressa
l'Alcora	aneu a pressa
Orpesa	neu a pressa
Aín	aneu a pressa
Moncofa	aneu a pressa
Casinos	aneu llautxers a pressa
Rafelbunyol	aneu a pressa
Quart de P.	aneu a pressa afanyeu-se
Torís	aneu de pressa
Polinyà	aneu a pressa
Massalavés	a ^o fanyeu-se aneu de pressa
Llanera de R.	fanyeu-se aneu a pressa
Beniopa	aneu a pressa afanyeu-se
Moixent	afanyeu-se aneu a pressa
Biar	aneu a pressa
Benilloba	aneu a pressa afanyeu-se
Benialí	aneu a pressa afanyeu-se
Calp	neu a pressa
el Pinós	aneu a pressa
el Campello	aneu a pressa
Crevillent	aneu a pressa
Guardamar	vés corrent (singular) aneu a pressa

322 Ve y dile que suba

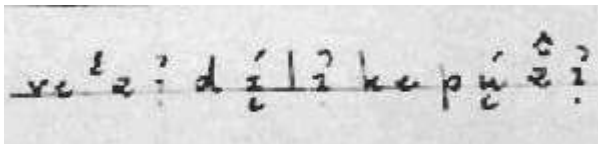
Cinctorres	bés di-li que pu ⁽ⁱ⁾ (t)jo (sí)
P. Benifassà	bés di-li que pu(t)jo
V. Canes	bés di-li que pu(t)ge
Peníscola	bés di-li-an aquell home que munte
Vistabella	bés di-li que pu(t)ge
l'Alcora	vés di-li que pu ^g (t)ge
Orpesa	vés i di-li que pu ^g (t)ge
Aín	bes i di-li que putxe
Moncofa	vés i di-li que puge
Casinos	bés i di-li que putxe

Rafelbunyol	bés i dis-li que putxe
Quart de P.	vés i dis ^{(i)x} -li que putxe
Torís	bés i di-li que putxe
Polinyà	vés di-li que puge
Massalavés	bés di-li que putxe
Llanera de R.	vés dis-li que vinga
Beniopa	vés i dis-li que munte
Moixent	vés i di-li que pu ^g (t)ge
Biar	vés i dis-li que puge
Benilloba	vés dis-li que puge
Benialí	vés digue ^s -li que puge
Calp	vés i di-li que pugi ²⁵¹⁴
el Pinós	vés i di-li que puge
el Campello	vés di-li que pu ^g (t)ge
Crevillent	vés i di-li que pugi ²⁵¹⁵
Guardamar	vés i di-le que pu ^g (t)gi ²⁵¹⁶

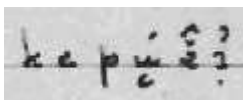
323 Cantad una jota

Cinctorres	canteŭ dos folies
P. Benifassà	canteŭ cançons
V. Canes	canteŭ dos cançons
Peníscola	canteŭ una cançó
Vistabella	canteŭ una cançó
l'Alcora	canteŭ una cançó
Orpesa	canteŭ una cançó
Ain	canteŭ una cançó
Moncofa	canteŭ una cançó
Casinos	canteŭ una folia
Rafelbunyol	canteŭ una cançó
Quart de P.	canteŭ una cançó
Torís	canteŭ una cançó
Polinyà	canteŭ una cançó
Massalavés	canteŭ una cançó

²⁵¹⁴ Calp:

²⁵¹⁵ Crevillent:

²⁵¹⁶ Guardamar:

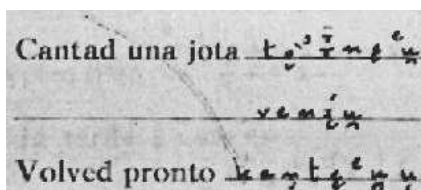
Llanera de R.	canteŭ una cançó
Beniopa	canteŭ una cançó
Moixent	canteŭ una cançó
Biar	canteŭ una cançó
Benilloba	canteŭ una cançó
Benialí	canteŭ una cançó
Calp	canteŭ una cançó
el Pinós	canteŭ una cançó
el Campello	canteŭ una cançó
Crevillent	canteŭ una [x]ota
Guardamar	canteŭ una copla

324 Volved pronto*

Cinctorres	torneu prò ^o nte
P. Benifassà	torneu prò ^o nte
V. Canes	torneu prò ^o nte
Peníscola	torneu prò ^o nte
Vistabella	torneu prò ^o nte
l'Alcora	torneu prò ^o nte
Orpesa	veniŭ pró ^o nte
Aín	torneu prò ^o nte
Moncofa	torneu pró ^(o) nte
Casinos	torneu prò ^o nte
Rafelbunyol	beniŭ pró ^o nte
Quart de P.	aneu-i torneu pró ^o nte
Torís	torneu prónte
Polinyà	torneu prónte
Massalavés	bingueu prónte torneu
Llanera de R.	torneu prò ^o nte
Beniopa	torneu pró ^o nte
Moixent	vingueu pró ^o nte
Biar	vingau prónte
Benilloba	torneu prónte veniŭ
Benialí	torneu prò ^o nte ²⁵¹⁷ veniŭ

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁵¹⁷ Benialí:

Calp	neŭ-i torneu pró ^o nte
el Pinós	veniŭ pró ^o nte
el Campello	torneu pró ^o nte
Crevillent	veniŭ pró ^o nte
Guardamar	torneu pró ^o nte

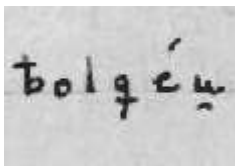
325 Decid lo que queráis

Cinctorres	dieu lo que bulgheu
P. Benifassà	digueu lo que bullgheu
V. Canes	dieu el que bullgheu
Peníscola	dieu lo que bullgheu
Vistabella	dieu lo que bullgheu
l'Alcora	digueu lo que vullgheu
Orpesa	digueu lo que vullgheu
Aín	digau lo que bullgau
Moncofa	digau lo que vullgau
Casinos	digau lo que bullgau
Rafelbunyol	digueu lo que bullgau
Quart de P.	digau lo que bullgau
Torís	digueu lo que bolgheu ²⁵¹⁸
Polinyà	digueu lo que vullgau
Massalavés	digueu lo que bullgheu
Llanera de R.	digueu lo que vullgheu
Beniopa	dieu lo que vullgheu
Moixent	digueu lo que vullgheu
Biar	digau lo que vullgau
Benilloba	digueu lo que vullgheu
Benialí	digau lo que vullgau
Calp	dieu lo que vullgheu
el Pinós	dieu lo que vullgheu
el Campello	dieu lo que vullgheu
Crevillent	dieu lo que vullgheu
Guardamar	dieu lo que vullgheu

326 Todo se alcanza teniendo paciencia*

Cinctorres	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ ncii-a
P. Benifassà	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ nci-a
V. Canes	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ nci-a
Peníscola	to s'alcançe tenín pacè ^ẽ nci-a
Vistabella	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ nci-a
l'Alcora	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ ncii-a
Orpesa	tot s'alcançe tenín pacè ^ẽ nciã
Aín	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ nci-a

²⁵¹⁸ Torís:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Moncofa	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa
Casinos	tot s'alcança tinguent pacè ^ẽ ncĭa
Rafelbunyol	tot s'alcança tenín pacèncĭa
Quart de P.	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa
Torís	tot s'alcança tinguén pacè ^ẽ nci-a
Polinyà	tot s'alcança tenin pacè ^ẽ ncĭa
Massalavés	tot s'alcança tinguén pacè ^ẽ ncĭa
Llanera de R.	tot s'acança tinguent pacèncĭa
Beniopa	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa
Moixent	tot s'alcança tenín pacèncĭa
Biar	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa (<pacèncĭa> (Valor))
Benilloba	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa (<pacénsĭa> (Valor))
Benialí	tot s'alcança tinguén pacè ^ẽ ncĭa
Calp	tot s'alcança tenín pacé ^ẽ ncĭa
el Pinós	tot s'alcança tenín pacèncĭa
el Campello	tot s'alcança tenín pacèncĭa
Crevillent	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa
Guardamar	tot s'alcança tenín pacè ^ẽ ncĭa

327 Se puede vivir queriendo trabajar

Cinctorres	se po ^d biŭre bolén treballà
P. Benifassà	se pod biŭre bolén treballà
V. Canes	se pod biŭre bolén treballà
Peníscola	se pod biŭre bolén treballar
Vistabella	se pod biŭre bolén treballà
l'Alcora	se pod viŭre volén treballà
Orpesa	se pod viŭre volén treballà
Aín	se pod biŭre bolén treballar
Moncofa	se pod viŭre volén treballar
Casinos	se pod biŭre bolén treballar
Rafelbunyol	se pod biŭre bolén treballar
Quart de P.	es pot viŭre volén treballar
Torís	bolén treballar se pod biŭre
Polinyà	se pod viŭre volén treballar
Massalavés	se pod biŭre bolén treballar
Llanera de R.	es pod viŭre vullguén treballar
Beniopa	es pod viŭre volén treballar
Moixent	se pod viŭre volén treballar
Biar	es pod viŭre volén treballar
Benilloba	es pod viŭre volén treballar
Benialí	es pod viŭre vullguén treballar

Calp	se pod viüre volent treballar
el Pinós	es pod viüre volén treballà
el Campello	es pod víüer volén treballar
Crevillent	se pod viüre volén treballà
Guardamar	se pod viüre volén treballar

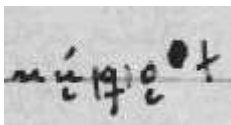
328 Se ha puesto nublado

Cíntorres	s'ha posad núgol
P. Benifassà	s'ha posad núbol
V. Canes	s'ha posad núgol
Peníscola	s'ha posad núbol
Vistabella	s'ha posad núgol
l'Alcora	s'ha posad núvol
Orpesa	s'ha posad núvol
Aín	s'ha posad núgol
Moncofa	s'ha posad núvol
Casinos	s'ha possad núgol
Rafelbunyol	s'ha nugolat
	s'ha possad núgol
Quart de P.	s'ha possad núgol
Torís	s'ha possad núbol
Polinyà	s'ha posad núvol
Massalavés	s'ha possad núgol
Llanera de R.	s'ha posad núvol
Beniopa	s'ha posad núvol
Moixent	s'ha posad núgol
Biar	s'ha posad núgol
Benilloba	s'ha fed núgol
Benialí	s'ha fed nú(g)ol ²⁵¹⁹
Calp	s'ha posad núvol
el Pinós	s'ha posad nuvolat
el Campello	s'ha posat anuvolat ²⁵²⁰
Crevillent	s'ha posad nuvolat
Guardamar	s'ha po ^s ad nuvolat

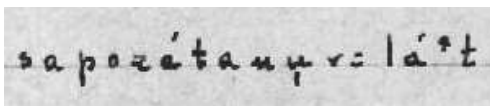
329 El cura ha bendecido los ramos

Cíntorres	el capellà ha benit e rams
P. Benifassà	lo capellà ha benid lo rams
V. Canes	lo capellà ha benit e ^l rams
Peníscola	lo capellà ha benid lo rams
Vistabella	el capellà ha benid ^d e rams (benedir <benir>)
l'Alcora	el capellà ha benedid e rams (benedir, <benedí>)

²⁵¹⁹ Benialí:

²⁵²⁰ el Campello:

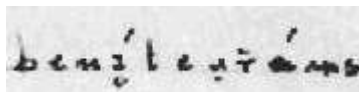

Orpesa	el capellà ha benedit e rams
Aín	el capellà ha beneït e rams
Moncofa	el capellà ha beneït e rams
Casinos	el capellà ha beneït e rams
Rafelbunyol	el capellà ha beneït e rams
Quart de P.	el capellà ha beneït e rams
Torís	el capellà ha beniït e rams
Polinyà	el capellà ha beneït e rams
Massalavés	el capellà ha beneït e rams
Llanera de R.	el capellà ha beneït e rams
Beniopa	el capellà ha beneït e rams
Moixent	el capellà ha beneït e rams
Biar	el capellà ha benid e rams (benedir, <benir>)
Benilloba	el capellà ha benedit e rams (benedir, <benedir>)
Benialí	el capellà ha beneït e rams
Calp	el capellà ha benedit e rams
el Pinós	el capellà ha benedit e rams
el Campello	el capellà ha benedit e rams
Crevillent	el capellà ha benit ²⁵²¹ e rams beneït
Guardamar	el capellà ha beneïd le rams

330 Después que hayan descansado

Cinctorres	quan haiguen descansat ensé
P. Benifassà	quan haiguen descansat ensé que
V. Canes	ensé qu ^e ha(t)gen descansat
Peníscola	an.caban qu ^e hauran descansat dospŭés qu'haiguen descansat
Vistabella	despu-és qu'haixguen descansat ha(t)gen
l'Alcora	dispŭés qu ^e haixguen descansat ensé
Orpesa	dempŭés que va(t)gen descansat
Aín	despŭés qu'hatxen descansat ensí
Moncofa	despŭés qu'hagen descansat
Casinos	despŭés qu'hatxen descansat
Rafelbunyol	despŭés qu'hatx ^{tx} en descansat
Quart de P.	despŭés qu ^e hatxen descansat ensé
Torís	dempŭés qu ^(e) habatxen descansat
Polinyà	despŭés qu'havagen descansat
Massalavés	després qu ^e hatxen descansat
Llanera de R.	endespŭés qu'havegen ²⁵²² descansat

²⁵²¹ Crevillent:

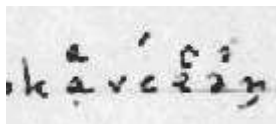

Beniopa	ansí qu'hauran descansat
Moixent	després qu'ha ⁹ (t)gen descansat
Biar	ensé que.vagen descansat (en se que ²⁵²³ vagen descansar)
Benilloba	ensí qu ^e ha ⁹ (t)gen ²⁵²⁴ descansat
Benialí	ensí que.va ⁹ (t)gen descansat
Calp	despŭés qu'havagen descansat
el Pinós	ensé qu'haiguen descansat
el Campello	ensé qu'ha ⁹ (t)gen descansat despŭés
Crevillent	ensé qu ^e haiguen descansat dempŭés
Guardamar	ensé qu'haiguen descansat

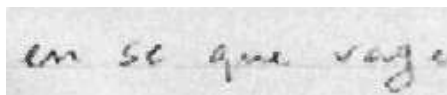
331 Fué por avena

Cinctorres	ba.nà a portà abena
P. Benifassà	ba.nà a portà abena
V. Canes	ba.nà a portà abena
Peníscola	ba.nà a portà.bena
Vistabella	ba.nà per abena
l'Alcora	va.nà a portà avena
Orpesa	va.nà a portar vena
Aín	ba.nar per abena
Moncofa	va.nar per avena
Casinos	anà a portar abena
Rafelbunyol	anà a per abena
Quart de P.	anà a per abena
Toris	anà a per abena
Polinyà	anà a dur avena
Massalavés	anà per abena
Llanera de R.	va.nar per avena
Beniopa	va.nar a portar civà
Moixent	va.nar a dur avena
Biar	va.nar a portar avena per l'avena
Benilloba	va.nar a portar avena
Benialí	va.nar a dur vena
Calp	va.nar per avena

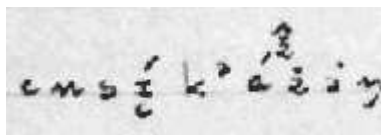
²⁵²² Llanera de Ranes:

²⁵²³ Biar:

²⁵²⁴ Benilloba:

el Pinós	va.nà a portà avena per avena
el Campello	va.nar a dur avena
Crevillent	va.nà a portà avena
Guardamar	va.nar per avena

332 Fuimos a la feria

Cinctorres	bàrem anà a fira
P. Benifassà	bam anà a fira
V. Canes	bam anà a fira
Peníscola	bàrem anà a fira bam anà
Vistabella	bàrem anà a fira
l'Alcora	vam anà a fira
Orpesa	vam anà a la fira
Aín	bàem anar a fira
Moncofa	vàem anar a fira
Casinos	anàrem a la fira
Rafelbunyol	anàrem a la fira
Quart de P.	anàrem a la fira
Torís	anàrem a la fira
Polinyà	anàrem a la fira
Massalavés	anàrem a la fira
Llanera de R.	vàem anar a la fira
Beniopa	anàrem a la fira
Moixent	vàem anar a la fira
Biar	vam anar a la fira
Benilloba	vàem anar a la fira
Benialí	vàem anar a la fira
Calp	nàrem a la fira
el Pinós	vam anà a la fira
el Campello	vam anar a la fira
Crevillent	vam anà a la fira
Guardamar	anàrem a la fira

333 Fueron al río

Cinctorres	baren anà.l riŭ
P. Benifassà	bam anà al riŭ
V. Canes	ban anà a' riŭ
Peníscola	baren anà a' riŭ ban anà
Vistabella	baren anà.l riŭ
l'Alcora	van anà al riŭ
Orpesa	van anà al riŭ
Aín	baen anar al riŭ
Moncofa	vaen anar al riŭ
Casinos	anaren al riŭ
Rafelbunyol	anaren al riŭ
Quart de P.	anaren al riŭ
Torís	anaren al riŭ
Polinyà	vaen anà.l riŭ
Massalavés	anaren al riŭ

Llanera de R.	vaen anar al riŭ
Beniopa	anaren al riŭ
Moixent	vaen anar al riŭ
Biar	van anar al riŭ
Benilloba	vaen anar al riŭ
Benialí	vaen anar al riŭ
Calp	naren al riŭ
el Pinós	van anà al riŭ
el Campello	van anar al riŭ
Crevillent	van anà al riŭ
Guardamar	anaren al riŭ

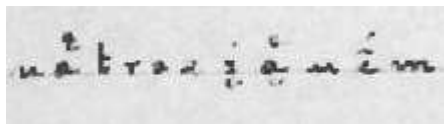
334 Esperan que vayamos

Cinctorres	e'speren qu'anem
P. Benifassà	asperen que natres hi-anem ²⁵²⁵
V. Canes	e'speren que natros anem
Peníscola	asperen qu'anem
Vistabella	esperen qu'anem
l'Alcora	esperen qu ^e anem
Orpesa	asperen qu'anem
Aín	asperen qu ^e anem
Moncofa	asperen qu'anem
Casinos	e'speren qu'anem
Rafelbunyol	asperen qu'anem
Quart de P.	asperen qu'anem
Torís	esperen que anem
Polinyà	asperen qu ^e anem
Massalavés	esperen qu'anem
Llanera de R.	asperen qu'anem
Beniopa	esperen qu'anem
Moixent	aspén que mo ^s atros anem
Biar	aguarden qu'anem
Benilloba	asperen qu'anem aguarden
Benialí	esperen qu ^e anem
Calp	asperen qu'anem
el Pinós	aguarden qu'anem
el Campello	asperen qu'anem
Crevillent	aguarden qu'anem
Guardamar	esperen qu ^e anem

335 Nos verá cuando vengamos

Cinctorres	mos vorà quan benim
P. Benifassà	mos borà.n quan bindrem
V. Canes	mos borà.n quan benim
Peníscola	mos borà.n quan natros bindrem
Vistabella	mos borà.n quan binguem

²⁵²⁵ la Pobla de Benifassà:

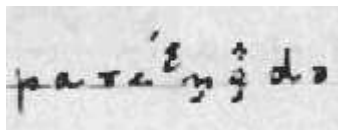

l'Alcora	mos vorà.n quan vinguem
Orpesa	mos vorà.n quan vinguem
Aín	mos borà.n quan bindrem bingam
Moncofa	mos vorà.n quan vindrem
Casinos	mos borà.n quan bingam
Rafelbunyol	mos borà.n quan bingam
Quart de P.	mos borà.n quan bingam
Torís	mos borà.n quan binguem
Polinyà	mos vorà.n quan vinguem
Massalavés	mos borà.n quan benim (sí)
Llanera de R.	mos vorà.n quan vinguem
Beniopa	mos vorà.n quan vindrem
Moixent	mos vorà.n quan vinguem
Biar	mos vorà.n quan vingam
Benilloba	mos vorà.n quan venim
Benialí	mos vorà.n quan vinguem
Calp	mos vorà.n quan vinguem
el Pinós	mos vorà.n quan vinguem en vení
el Campello	mos vorà quan vinguem
Crevillent	mos vorà.n quan vinguem
Guardamar	mos vorà.n quan vinguem

336 ¿Sois parientes del alcalde?

Cíncorres	sou parens de l'alcalde
P. Benifassà	sou parens de l'alcalde
V. Canes	sou parens de l'alcalde
Peníscola	sou parens de l'alcalde
Vistabella	sou parens de l'alcalde
l'Alcora	sou parens de l'alcalde
Orpesa	sou parens de l'alcalde
Aín	sou parens de l'alcalde
Moncofa	sou parens de l'alcalde
Casinos	sou parens de l'alcalde
Rafelbunyol	sou parens de l'alcalde
Quart de P.	sou parens de l'alcalde
Torís	sou parens de l'alcalde
Polinyà	sou parens de l'alcalde
Massalavés	sou parens de l'alcalde
Llanera de R.	sou parents de ²⁵²⁶ l'alcalde
Beniopa	sou parens de l'alcalde
Moixent	sou parens de l'alcalde
Biar	vosatros sou parens de l'alcalde
Benilloba	sou parens de l'alcalde
Benialí	sou parens de l'alcalde
Calp	sou parens de l'alcàlder
el Pinós	vatros sou parens de l'alcalde
el Campello	sou parens de l'alcalde
Crevillent	sou parens de l'alcalde
Guardamar	seu parens de l'alcalde

²⁵²⁶ Llanera de Ranés:

337 Tú y yo somos amigos

Cinctorres	ɣyo ɨ tu som amics
P. Benifassà	ɣyo ɨ tu som amics
V. Canes	ɣyo ɨ tu som amics
Peníscola	ɣyo ɨ tu som amics
Vistabella	ɣyo ɨ tu som amics
l'Alcora	tu ɨ yo som amics
Orpesa	ɣyo ɨ tu som amics
Aín	ɣyo ɨ tu som ami ^k s
Moncofa	ɣyo ɨ tu som amics
Casinos	ɣyo ɨ tu som amics
Rafelbunyol	tu ɨ yo som amics
Quart de P.	ɣyo ɨ tu som amics
Torís	ɣyo ɨ tu som amics
Polinyà	tu ɨ yo som ami ^k s
Massalavés	ɣyo ɨ tu som amics
Llanera de R.	ɣyo ɨ tu som amics
Beniopa	ɣyo ɨ tu som amics
Moixent	ɣyo ɨ tu som amics
Biar	tu ɨ yo som amics
Benilloba	ɣyo ɨ tu som amics
Benialí	ɣyo ɨ tu som amics
Calp	ɣyo ɨ tu som amics
el Pinós	ɣyo ɨ tu som amics
el Campello	ɣyo ɨ tu som amics
Crevillent	ɣyo ɨ tu som amics
Guardamar	ɣyo ɨ tu sem amics

338 Fuí soldado en África

Cinctorres	ba(i)x se soldat a l'Àfrica
P. Benifassà	baig se soldat a l'Àfrica
V. Canes	ɣyo ba(i)x se soldat a l'Àfrica
Peníscola	vaig se soldat a l'Àfrica
Vistabella	ba(i)x ser soldat a l'Àfrica
l'Alcora	vaix ⁽ⁱ⁾ xse soldat en Àfrica
Orpesa	va(i)x se soldat a Àfrica
Aín	ba(i)x ser soldat en l'Àfrica
Moncofa	va(i)x ser soldat en l'Àfrica
Casinos	siguí soldat en Àfrica
Rafelbunyol	ɣyo fon soldat en Àfrica
Quart de P.	ɣyo fon soldat en l'Àfrica
Torís	siguí soldat en À ^f frica
Polinyà	vaig ser soldat en Àfrica
Massalavés	siguí soldat en À ^f frica
Llanera de R.	vaig ser soldat en Àfrica
Beniopa	va'x ser soldat en Àfrica
Moixent	vaig ser soldat en l'Àfrica

Biar	va'x ser soldad en l'Àfrica
Benilloba	va'x ser soldat en Àfrica
Benialí	vaig ser soldat en Àfrica
Calp	̄yo va(i)x ser soldat en l'Àfrica
el Pinós	va(i)xé soldad en l'Àfrica
el Campello	va(i)x ser soldat en Àfrica
Crevillent	va(i)x se soldat en Àfrica
Guardamar	̄yo siguí soldat en Àfrica

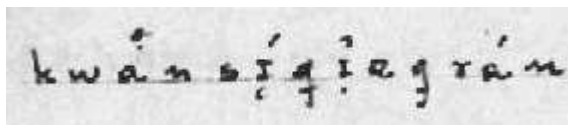
339 Cuando seas estudiante

Cinctorres	quan sigues fadrí
P. Benifassà	quan seràs fadrí
V. Canes	quan seràs fadrí
Peníscola	quan sigues fadrí seràs
Vistabella	quan sigues fadrí
l'Alcora	quan sigues fadrí
Orpesa	quan sigues fadrí
Aín	quan seràs fadrí sigues fadrí
Moncofa	quan sigues gran
Casinos	quan sigues fadrí
Rafelbunyol	quan sigues matx ^{or}
Quart de P.	quan sigues més matxor
Toris	quan sigues matxor (es fino) més gran (basto)
Polinyà	quan sigues major
Massalavés	quan sigues matxor
Llanera de R.	quan sigues majoret
Beniopa	quan sigues fadrí
Moixent	quan sigues gran
Biar	quan sigues major
Benilloba	quan sigues gran
Benialí	quan sigues gran
Calp	quan sigues fadrí
el Pinós	quan siguis gran ²⁵²⁷
el Campello	quan siguis més gran ²⁵²⁸
Crevillent	quan sigues gran
Guardamar	quan sigues gran

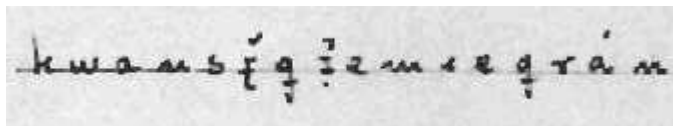
340 No se veía por causa del humo

Cinctorres	no s'hi bee pel fum
P. Benifassà	
V. Canes	no s'hi bee per causa del fum

²⁵²⁷ el Pinós:

²⁵²⁸ el Campello:

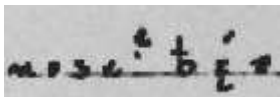

Peníscola	no se bia ²⁵²⁹ per causa del fum
Vistabella	no se bee per mol de fum
l'Alcora	no se vee pel fum
Orpesa	no se veïe per causa del fum
Aïn	no se bea de tan de fum
Moncofa	no se vea pel fum
Casinos	no s'hi bea per lo fum
Rafelbunyol	no s'hi bea per el fum
Quart de P.	no s'hi bea de tan de fum
Torís	no s'hi bea per el ^o fum
Polinyà	no s'hi vea pel fum
Massalavés	no s'hi bea pel ^o fum
Llanera de R.	no s'hi vea pel fum
Beniopa	no s'hi vea del fum
Moixent	no s'hi vea pel fum
Biar	no s'hi vea pel fum
Benilloba	no s'hi vea pel fum
Benialí	no es ve ^{ya} ²⁵³⁰ per causa del fum (espontáneo)
Calp	no s'hi vea per mol de fum
el Pinós	no se vea del fum
el Campello	no s'hi vea pel fum
Crevillent	no se vevia pel fum
Guardamar	no se veïa per mol de fum

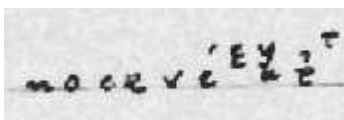
341 Os vais a caer

Cinctorres	podeu caure
P. Benifassà	podeu caure
V. Canes	caureu
Peníscola	caureu
Vistabella	podeu caure
l'Alcora	caureu
Orpesa	caureu
Aïn	caureu
Moncofa	caureu
Casinos	caureu
Rafelbunyol	podeu caure
Quart de P.	podeu caure
Torís	podeu caure
Polinyà	caureu
Massalavés	caureu
Llanera de R.	caureu
Beniopa	podeu caure
Moixent	caureu
Biar	aneu a caure
Benilloba	caureu
Benialí	caureu

²⁵²⁹ Peníscola:

²⁵³⁰ Benialí:

Calp	podeu càurer
el Pinós	aneu a caure
el Campello	caureu
Crevillent	aneu a caure
Guardamar	aneu a caure

342 Os han engañado

Cinctorres	us han enganyat
P. Benifassà	os han anganyat
V. Canes	tos han enganyat
Peníscola	bos han anganyat
Vistabella	bos han enganyat
l'Alcora	vos han anganyat
Orpesa	vos han anganyat
Aín	bos han anganyat
Moncofa	vos han anganyat
Casinos	os han enganyat
Rafelbunyol	bos han anganyat
Quart de P.	bos han anganyat
Torís	bos han anganyat
Polinyà	vos han anganyat
Massalavés	bos han enganyat
Llanera de R.	vos han anganyat
Beniopa	vos han anganyat
Moixent	vos han anganyat
Biar	vos han enganyat
Benilloba	vos han anganyat
Benialí	vos han anganyat
Calp	vos han anganyat
el Pinós	vos han enganyat
el Campello	vos han enganyat
Crevillent	vos han enganyat
Guardamar	vos han enganyat

343 ¿Os queréis callar?

Cinctorres	boleu callà
P. Benifassà	boleu callà
V. Canes	boleu callà
Peníscola	boleu callà
Vistabella	boleu callà
l'Alcora	voleu callà
Orpesa	voleu callar
Aín	boleu callar
Moncofa	voleu callar
Casinos	boleu callar
Rafelbunyol	boleu callar
Quart de P.	boleu callar
Torís	boleu callar
Polinyà	voleu callar
Massalavés	boleu callar
Llanera de R.	vullgueu callar
Beniopa	voleu callar
Moixent	voleu callar
Biar	voleu callar
Benilloba	voleu callar
Benialí	voleu callar
Calp	voleu callar
el Pinós	voleu callà

el Campello voleu callar
 Crevillent voleu callà
 Guardamar voleu callar

344 ¡Arrodillaos!

Cinctorres a(t)genolleu-se
 P. Benifassà a(t)ginolleu's
 V. Canes ^g(t)ginolleu-se
 Peníscola a(t)ginollé-bos
 Vistabella a(t)ginolleu-se
 l'Alcora a^g(t)ginolleu-se
 Orpesa a^g(t)ginollé-vos
 Aín atxinolleu-se
 Moncofa a^g(t)genolleu-se
 Casinos atxenolleu-se
 Rafelbunyol atxenolleu-se
 Quart de P. atxenolleu-se
 Torís atxenolleu-se
 Polinyà agenolleu-se
 Massalavés atxenolleu-se
 Llanera de R. an^g(t)genolleu-se
 Beniopa ^g(t)genolleu-se
 Moixent a^g(t)genolleu-se
 Biar aginollé-vos
 enginollé-vos
 Benilloba an^g(t)ginolleu-se
 Benialí ginolleu-se
 Calp genolleu-se
 el Pinós aginollé-vos
 el Campello an^g(t)ginollé-vos
 Crevillent genollé-vos
 Guardamar a^g(t)genyolleu-vos

345 Bebeos este vaso de aguardiente

Cinctorres bebeu-se e(i)xa copa
 P. Benifassà bebeu estes copes
 aquestes
 V. Canes bebeu-se esta copa
 Peníscola bebé-bos esta copa
 Vistabella bebeu-se eixa copa
 l'Alcora beveu-se.sta copa
 Orpesa bevé-vos eixa copa
 Aín bebeu-se estes copes
 Moncofa bevé-vos e'ixa copa
 Casinos begueu-se eixa copa
 Rafelbunyol begueu-se la copa
 Quart de P. begau-se
 Torís begueu-se este god d'auyarden^t
 Polinyà begueu-se este god d'aiguardent
 Massalavés begueu-se este god d'ai(g)uardent
 Llanera de R. begueu-se este god d'ai^guardent
 Beniopa beveu-se este god d'aũyardent
 Moixent begueu-se este god d'ai^guardén
 Biar begà-vos esta copa
 Benilloba beeu-se esta copa
 Benialí begueu-se eixes copes
 Calp beveu-se e'ixa copa

el Pinós	bevé-vos el god e(i)xe d'aiguardén
el Campello	bée-vos ²⁵³¹ esta copa d'aguardent ^t
Crevillent	bevé-vos esta copa d'aguardent
Guardamar	beveu-vos esta copa d'aguardent

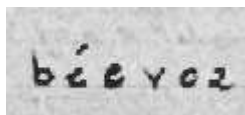
346 Deme usted un pañuelo

Cinctorres	done'm un mocadó
P. Benifassà	done'm un mocadó
V. Canes	done'm un mocadó
Peníscola	done'm un macadó
Vistabella	done'm un mocadó
l'Alcora	done'm un mocadó
Orpesa	done'm un mocador
Aín	done'm un mocador
Moncofa	done'm un mocador
Casinos	done'm un mocaor
Rafelbunyol	done'm un mocaor
Quart de P.	done'm u mocoor
Torís	done'm un mocaoret
Polinyà	done'm un mocador (insiste en δ)
Massalavés	done'm un mocaor
Llanera de R.	done'm un mocador
Beniopa	done'm un macaor
Moixent	done'm un mocador
Biar	done'm un mocaor
Benilloba	done'm un mocador
Benialí	done'm un macaor
Calp	done'm un mocador
el Pinós	done'm un mocodó
el Campello	done'm un mocaor
Crevillent	dóna-me osté un mucaó
Guardamar	dóna-m'osté un mocaor

347 Póngase usted el sombrero

Cinctorres	pose's el sombrero
P. Benifassà	pose's lo sombrero
V. Canes	pose's lo sombrero
Peníscola	pose's lo sombrero
Vistabella	pose's el sombrero
l'Alcora	pose's el sombrero
Orpesa	pose's el sombrero
Aín	pose's el sombrero
Moncofa	pose's el sombrero
Casinos	posse's el sombrero
Rafelbunyol	posse's el sombrero
Quart de P.	posse's el sombrero
Torís	posse's el sombrero
Polinyà	fique's el sombrero
Massalavés	posse's el sombrero
Llanera de R.	pose's el sombrero
Beniopa	pose's el sombrero

²⁵³¹ el Campello:

Moixent	pose's el sombrero
Biar	pose's el sombrero
Benilloba	pose's el sombrero
Benialí	pose's el sombrero
Calp	pose's el sombrero
el Pinós	pose's el sombrero
el Campello	pose's el sombrero
Crevillent	posa-se osté el sombrero
Guardamar	pose-s'osté.l sombrero

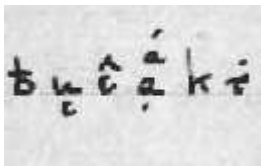
348 Se me cayó del bolsillo

Cinctorres	me ba caure de la borxaca
P. Benifassà	em ba caure de la butxaca
V. Canes	me ba caure de la borxaca
Peníscola	me ba caure de la butxaca
Vistabella	me ba caure de la borxaca
l'Alcora	me va caure de la boi(t)jaca
Orpesa	me va caure de la borxaca
Aín	me se ba caure de la borxaca
Moncofa	me se va caure de la borxaca
Casinos	me se caigué de la bolxaca
Rafelbunyol	me se caigué de la bolxaca
Quart de P.	me se caigué de la bolxaca
Torís	me se caigué de la bolxaca
Polinyà	em caigué de la butxaca
Massalavés	em caigué de la butxaca
Llanera de R.	em va caure de la butxaca ²⁵³²
Beniopa	em va caure de la bujaca
Moixent	me va caure de la butxaca ²⁵³³
Biar	me se va caure de la bujaca
Benilloba	em va caure de la boi(t)jaca
Benialí	em va caure de la bujaca
Calp	em caigué de la bujaca
el Pinós	me se va caure de la bujaca
el Campello	em va càurer de la boi(t)jaca
Crevillent	me se va caure del bolsillo
Guardamar	me se caigué del bolsillo

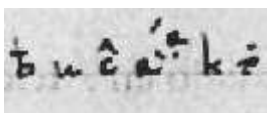
349 ¿Se te calmó el dolor?

Cinctorres	te s'ha passat el mal de cap
P. Benifassà	t'ha passad lo ma-lo-cap
V. Canes	te s'ha passad lo mal de cap'
Peníscola	t'ha passad lo mal de cap
Vistabella	te s'ha passat el mal de cap

²⁵³² Llanera de Ranes:

²⁵³³ Moixent:

l'Alcora	te s'ha passad el mal de cap
Orpesa	t'ha passad el mal de cap
Aín	t'ha passat el mal de cap
Moncofa	t'ha passat el mal de cap
Casinos	te se n'ha.mpassat el mal de cap
Rafelbunyol	t'ha passat el mal del cap
Quart de P.	t'ha passat el mal del cap
Toris	t'ha passat el mal de cap
Polinyà	t'ha passat el mal de cap
Massalavés	t'ha passat el mal de cap
Llanera de R.	t'ha passat el mal de cap
Beniopa	t'ha passat el mal de cap
Moixent	t'ha passat el mal de cap
Biar	te se n'ha passad el mal de cap
Benilloba	t'ha passat el mal de cap
Benialí	t'ha passat el mal de cap
Calp	t'ha passat el mal de cap
el Pinós	te se n'ha passad el mal de cap
el Campello	te se n'ha passat el mal de cap
Crevillent	te se n'ha passat el mal de cap
Guardamar	te s'ha passat el mal de cap

350 A Miguel le cogieron preso*

Cinctorres	a Miquè ^ẽ l el ban agarrà pres
P. Benifassà	Miquèl lo ban agarrà pres
V. Canes	Miquè ^ẽ l lo ban agarrà pres
Peníscola	a Miquèl lo baren agarrà pres
Vistabella	a Miquè ^ẽ l el baren agarrà pres
l'Alcora	a Miquè ^ẽ l el van agarrà pres
Orpesa	Miquè ^ẽ l el van agarrà pres
Aín	a Miquè ^ẽ l el vaen agarrar pres
Moncofa	a Miquè ^ẽ l el varen agarrar pres
Casinos	Miquèl l'agarraren pres
Rafelbunyol	Miquèl l'agarraren pres
Quart de P.	a Miquèl l'agarraren i-el tancaren pres
Toris	Miquèl se l'andugueren pres (s'el)
Polinyà	Miquè ^ẽ l se l'amportaren pres (se l')
Massalavés	a Miquè ^ẽ l se l'amportaren pres (se l')
Llanera de R.	Miquèl se'l vaen amportar pres (s'el)
Beniopa	a Miquèl el vaen agarrar pres
Moixent	Miquèl se'l vaen amportar pres (s'el)
Biar	a Miquè ^ẽ lo el van agarrar pres (el)
Benilloba	Miquèl l'agarraren pres
Benialí	Miquè ^ẽ l l'agarraren pres (l')

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

- Calp Miquèl l'agarraren pres
 el Pinós Miquè^ẽl se'l van llevà pres
 (s'el)
 el Campello Miquèl se'l van dur pres
 (s'el)
 Crevillent Miquè^ẽl se'l van llevà pres
 (s'el)
 Guardamar a Miquè^ẽl sel llevaren pres
 (s'el)

351 Le llevaron a la cárcel

- Cinctorres el baren portà a la presó
 P. Benifassà lo ban portà a la presó
 V. Canes el ban portà a la presó
 Peníscola lo ban portà a la presó
 Vistabella el baren portà a la presó
 l'Alcora el van portà a la presó
 Orpesa el van portà a la presó
 Aín el baen portar a la presó
 Moncofa se'l varen amportar a la presó
 Casinos el portaren a la pressó
 Rafelbunyol el portaren a la pressó
 Quart de P. el portaren a la pressó
 Torís el dugueren a la pressó
 (el)
 Polinyà se l'amportaren a la presó
 (se l')
 Massalavés el portaren a la pressó
 (el)
 Llanera de R. se'l vaen amportar a la presó
 (s'el)
 Beniopa el portaren a la presó
 Moixent se'l vaen andur a la presó
 (s'el)
 Biar el van llevar a la presó
 (el)
 Benilloba el portaren a la presó
 Benialí el portaren a la presó
 (el)
 Calp el portaren a la presor
 el Pinós el van llevà a la presó
 (el)
 el Campello se'l van andur a la presó
 (s'el)
 Crevillent el van llevà a la presó
 (el)
 Guardamar se'l llevaren a la presó
 (s'el)

352 Al padre le vieron llorando

- Cinctorres el pare el ban bore plorà
 P. Benifassà lo pare.l ban bore plorà
 V. Canes el pare lo ban bore plorà
 Peníscola lo ban bore plorà
 lo pare.l ban bore
 Vistabella el pare el ban bore plorà
 l'Alcora al pare el van vore plorà

Orpesa	el pare el van vore plorant
Aín	el pare el baen bore ploran
Moncofa	el pare el varen vore plorar
Casinos	el pare el beren plorant
Rafelbunyol	el pare el beren plorant
Quart de P.	el pare.l beren plorar
Torís	el pare el begueren plorar (el)
Polinyà	el pare el vegueren plorar (el)
Massalavés	el pare el vegueren plorar (el)
Llanera de R.	el pare el vaen vórer plorar (el)
Beniopa	el pare el vaen vore plorant
Moixent	al pare el vaen vore plorar (el)
Biar	el pare el van vore ploran (el)
Benilloba	el pare de Miquèl el vaen vore plorar
Benialí	el pare el vaen vore ploran ^t (el)
Calp	al pare el vaen vore plorar
el Pinós	al pare el van vore plorà (el)
el Campello	el pare el van vórer ploran ^t (el)
Crevillent	el pare e Miquel el van vore plorà (el)
Guardamar	el pare el vegueren plorant (el)

353 A los niños les socorrieron los vecinos

Cinctorres	e's ^{(i)x} xiquets els ban replegà e's beïns
P. Benifassà	los ^{(i)x} xiquets los ban arreplegà e's beïns
V. Canes	e ^{(i)x} s xiquets e's ban arreplegà los beïns
Peníscola	los xiquets los ban replegà.ls beïns
Vistabella	el(i)x xiquets els ban arreplegà es beïns
l'Alcora	e'(i)x xiquets els van arreplegà es veïns
Orpesa	e'(i)x xiquets els van arreplegar e's veïns
Aín	es ^{(i)x} xiquets e's baen arreplegar es beïns
Moncofa	el xiquets els arreplegaren es veïns
Casinos	e(i)x xiquets els arreplegaren es beïns
Rafelbunyol	e'(i)x xiquets els arreplegaren e's beïns
Quart de P.	el(i)x xiquets els arreplegaren es beïns
Torís	el(i)x xiquets de Miquèl els socorriren els beïns (els)
Polinyà	es ^{(i)x} xiquets e's arreplegaren es veïns (els)
Massalavés	es ^{(i)x} xiquets els arreplegaren es b ^e ïns (els)
Llanera de R.	es xiquets els va ^{en} arreplegar els veïns (els)
Beniopa	es xiquets es veïns es vaen socórrer
Moixent	es xiquets e's vaen arreplegar es veïns (els)
Biar	es xiquets les van arreplegar les veïns (les)

- Benilloba es xiqués de Miquèl es veïns e^s socorriren
 Benialí es xiquets es socorriren es veïns
 (els)
 Calp es xiquets als arreplegaren es veïns
 el Pinós es manyacos es van arreplegà es veïns
 (els)
 el Campello e(i)x xiquets es van arreplegar es veïns
 la manyaqueria
 (es)
 Crevillent es manyacos es van replegà es veïns
 (es)
 Guardamar les xiqués es arreplegaren les veïns
 (es)

354 Me pidieron que les ayudase

- Cinctorres me ban di que.ls a(t)judés
 P. Benifassà me ban di que.ls a(t)judés
 V. Canes me ban di que.ls a(t)judara
 Peníscola me ban demanà que.ls ai(t)judara
 Vistabella me baren di que.ls ai(t)judara
 l'Alcora me van di que.ls ai(t)judara
 Orpesa em van demanà que.ls ai(t)judare
 Ain me baen dir que.'s atxudara
 Moncofa me varen dir que.ls ajudara
 Casinos me digueren que.ls atxudara
 Rafelbunyol em digueren que.ls atxudara
 Quart de P. em digueren que.ls atxudara
 Toris em demanaren que.ls atxudara
 (els)
 Polinyà em demanaren que.'s ajudara
 (els)
 Massalavés me demanaren que.ls atxudara
 (els)
 Llanera de R. em vaen demanar que.ls ajudara
 (els)
 Beniopa me vaen demanar que.ls ai(t)judara
 Moixent me vaen demanar que.ls ai(t)judara
 (els)
 Biar em van demanar que les ajudara
 (les)
 Benilloba me vaen demanar que.s ajudara
 Benialí me demanaren que.s ajudara
 aĩdara
 (els)
 Calp me demanaren que.ls ajudara
 el Pinós me van demanà que.s ajudara
 (els)
 el Campello em van demanar que.s a(t)ju-ara
 (es)
 Crevillent me van demanà que.s aju-ara
 (es)
 Guardamar me demanaren que.s aĩdara
 (es)

355 Al enfermo hay que cuidarle

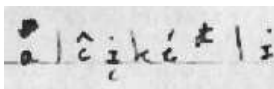
- Cinctorres el malal nyha que cuĩdà'l

P. Benifassà	lo malal s'ha de cuǐdà
V. Canes	el malal ^l nyha que cuǐdà'l
Peníscola	lo malal ŷha que cuǐdà-lo
Vistabella	al malal nyha que cuǐdà-lo
l'Alcora	al malal ŷyha que cuǐdà-lo
Orpesa	el malal nyha que cuǐdà-lo
Ain	el malal ŷyha que cuǐdar-lo
Moncofa	el malal ^d ŷha que cuǐdà-lo
Casinos	el malal ŷha que cuǐdar-lo
Rafelbunyol	el malal ^d ŷha que cuǐdar-lo
Quart de P.	el malal ^d ŷha que cuǐdar-lo
Toris	el malal(d) yha que cuǐdà-lo (lo)
Polinyà	el malal ^d yha que cuǐdar-lo (lo)
Massalavés	al malal ^d yŷha que cuǐdar-lo (lo)
Llanera de R.	el malal ^d ŷyha que cuǐdar-lo (lo)
Beniopa	el malal ŷyha que cuǐdar-lo
Moixent	al malal yha que cuǐdar-lo (lo)
Biar	el malal ŷyha que cuǐdar-lo (lo) (<malal>)
Benilloba	el malal yha que cuǐdar-lo
Benialí	el malal ŷyha que cuǐdar-lo (lo)
Calp	un maralt yha que cuǐdar-lo
el Pinós	el malalt haǐ que cuǐdà-lo
el Campello	el malalt haǐ que cuǐdà-lo (lo)
Crevillent	el malalt haǐ que cuǐdà-lo (lo)
Guardamar	el malal haǐ que cuǐdà-lo (lo)

356 Al niño le pusieron un vestido

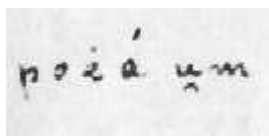
Cinctorres al xique^d li²⁵³⁴ baren posà ũn²⁵³⁵ bestit

2534 Cinctorres:

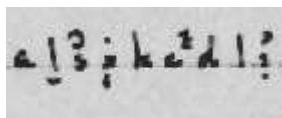

2535 Cinctorres:

P. Benifassà	al xiqued li ban posà ũn bestit
V. Canes	al xiqued li ban posà-un bestit
Peníscola	al xiqued li ²⁵³⁶ baren posà ũn bestid nõu ²⁵³⁷
Vistabella	al xiqued li baren posà ũn bestit
l'Alcora	al xiqued li van posà ũn vestid nõ ²⁵³⁸
Orpesa	al xiqued li van posà ũn vestid nõ ²⁵³⁹
Ain	al xiqued li baen posar un bestit
Moncofa	al xiqued li varen posar un vestid nõ ²⁵⁴⁰
Casinos	al xiqued li possaren un bestit
Rafelbunyol	al xiqued li possaren un bestit
Quart de P.	al xiqued li possaren un bestid nõ ²⁵⁴¹
Torís	al xiqued li possaren un bestit (li)
Polinyà	al xiqued li ficaren un vestit (li)
Massalavés	al xiqued li ^φ ficaren un bestit (li)

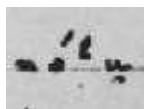
2536 Peníscola:

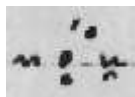
2537 Peníscola:

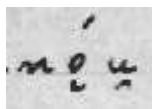
2538 l'Alcora:

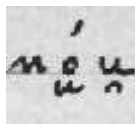
2539 Orpesa:

2540 Moncofa:

2541 Quart de Poblet:

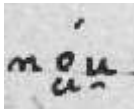

- Llanera de R. al xiqued li vaen posar un vestit
(li)
- Beniopa al xiqued li posaren un vestid nòu²⁵⁴²
- Moixent al xiqued li vaen posar un vestit
(li)
- Biar al xiqued li van posar un vestit
(li)
- Benilloba el xique^t le posaren²⁵⁴³ un vestit
- Benialí al xiqued li posaren un vestid nòu²⁵⁴⁴
(li)
- Calp al xiquet li posaren un vestit
- el Pinós al xiqued li van posà ũn vestit
(li)
- el Campello al xiqued li van posar un vestid nòu²⁵⁴⁵
(li)
- Crevillent al xiqued li van posar un vestit
(li)
- Guardamar al xiqued le posaren un vestit
(le)

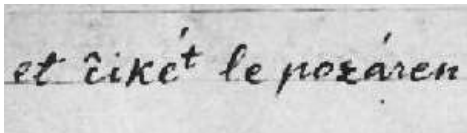
357 Tráete los candiles para echarles aceite

- Cinctorres porta dos cresols p'a posà'ls oli
- P. Benifassà porta dos cresols per a posar-los oli
- V. Canes porta dos cresols per a posà'ls oli
- Peníscola porta.ls cresols p'a posà-los oli
- Vistabella porta dos cresols p'a posà-los oli
- l'Alcora porta dos cresols p'a posà-los oli
- Orpesa porta dos cresols p'a posà-los oli
- Ain porta dos cresols per a posà-los oli
- Moncofa porta.ls cresols p'a posar-los oli
- Casinos porta dos cressols p'a possà-los oli
(sin <r>)
- Rafelbunyol porta dos cressols p'a possar-los oli
- Quart de P. porta ũn cressol p'a possar-li-oli
dos cressols p'a possar-los

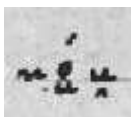
²⁵⁴² Beniopa:

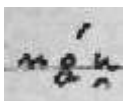
²⁵⁴³ Benilloba:

²⁵⁴⁴ Benialí:

²⁵⁴⁵ el Campello:

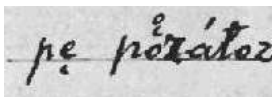

Torís	porta ^e ls cressols p'a ^e ficà-lis oli (lis)
Polinyà	porta. ^s cressols p'a posar-los oli (los)
Massalavés	porta. ^s cressols p'a possar-los oli (los)
Llanera de R.	porta ^e ls cressols p'a posar-los oli (los)
Beniopa	porta.s cressols p'a posar-los oli
Moixent	porta ^e s cressols p'a ficar-los oli (los)
Biar	porta dos cressols p'a posar-los oli (los)
Benilloba	porta.s cressols per a posar-los oli
Benialí	porta es cressols p'a posar-los oli
Calp	porta.s cressols p'ě posà-los ²⁵⁴⁶ oli
el Pinós	pòrtò ^ò es cressols p'a posà-los oli (los)
el Campello	du-es cressols p'a posà-los oli (los)
Crevillent	porta es cressols p'a posà-los oli (los)
Guardamar	du les creso's p'a posà-lis oli (lis)

358 El pan se le ha repartido a los pobres

Cinctorres	el pa l'han repartit as pobres
P. Benifassà	lo pa l'han repartit a's pobres
V. Canes	el pa l'han repartit als pobres
Peníscola	lo pa l'han repartit als pobres
Vistabella	el pa l'han repartit als pobres
l'Alcora	el pa l'han repartid a's pobres
Orpesa	el pa l'han repartid als pobres
Ain	el pa l'han repartit als pobres
Moncofa	el pa l'han repartit a's pobres
Casinos	el pa l'han partit as pobres
Rafelbunyol	el pa l'han repartit als pobres
Quart de P.	el pa l'han repartit a's pobres
Torís	el pa l'han repartit a's pobres (l')
Polinyà	el pa s'ha repartit a's pobres (s')
Massalavés	el pa l'han repartit a's pobres (l')
Llanera de R.	el pa l'han repartit als pobres (l')
Beniopa	el pa l'han repartit as pobres
Moixent	el pa l'han repartit als pobres (l')
Biar	el pa l'han repartid a quatre pobres (l')

²⁵⁴⁶ Calp:

- Benilloba el pa l'han repartit as pobres
 Benialí el pa l'han repartit p'als pobres
 Calp el pa l'han repartit as pobres
 el Pinós el pa l'han repartit as pobres
 (l')
- el Campello el pa l'han repartit as pobres
 (l')
- Crevillent el pa l'han repartit p'als pobres
 (l')
- Guardamar el pa l'han repartit as pobres
 (l')

359 A la madre no le dieron la limosna*

- Cinctorres a la mare no li ban donà la limósna
 P. Benifassà a la mare no li ban donà la limó^õsna
 V. Canes a la mare no li ban donà la limósna
 Peníscola a la mare no li baren donà la limó^õsna
 Vistabella a la mare no li ban donà la limó^õsna
 l'Alcora a la mare com va alplegà tar^d no li van donà llimó^õsna
 Orpesa a la mare no li van donar limó^õsna
 Aín a la mare no li baen donar limósna
 Moncofa a la mare no li varen donar la llimó^õsna
 Casinos a la mare no li donaren la llimó^õsna
 Rafelbunyol a la mare no li donaren la llimó^õsna
 Quart de P. a la mare no li donaren la limó^õsna
 Torís a la mare no li donaren limó^õsna
 (li)
- Polinyà a la mare no li donaren la limósna
 (li)
- Massalavés a la mare no li donaren limósna
 (li)
- Llanera de R. a la mare no li vaen donar limó^õsna
 (li)
- Beniopa a la mare no li feren limó^õsna
 Moixent a la mare no li vaen donar llimó^õsna
 (li)
- Biar a la mare no li van donar llimó^õsna
 (li)
- Benilloba a la mare no li donaren la limó^õsna
 Benialí a la mare no li donaren la llimó^õsna
 Calp a la mare no li vaen donar la limósna
 el Pinós a la mare no li van donà la llimó^õsna
 (li)
- el Campello la mare no li van donar llimó^õsna
 Crevillent a la mare no li van donà la llimósna
 (li)
- Guardamar a la mare no le varen donar la llimó^õrna
 (le)

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

360 Aquella desgracia le costó a ella la vida

Cinctorres	aquella desgraci-a li ba costà la bida
P. Benifassà	aquella desgraci-a li ba costà.n ella la bida
V. Canes	aquella desgraci-a li ba costà ad ella la bida
Peníscola	aquella desgraci-a.n ella li ba costà-li la bida
Vistabella	aquella desgraci-a li ba costà la bida
l'Alcora	aquella desgràcĭa li va costà ad ella la vida
Orpesa	aquella desgràcĭa li va costar la vida
Ain	aquella desgraci-a li ba costar la bida
Moncofa	aquella desgràcĭa li va costar ad ella la vida
Casinos	aquella desgràcĭa li portà ad ella la mort
Rafelbunyol	aquella desgràcĭa li costà ad ella la bida
Quart de P.	aquella desgràcĭa li costà la bida
Torís	aquella desgraci-a li costà la bida
Polinyà	aquella desgràcĭi-a li costà la vida
Massalavés	aquella desgràcĭa li costà la vida
Llanera de R.	aquella desgràcĭa li va costar la mort
Beniopa	aquella desgràcĭa li va costar la vida
Moixent	aquella desgràcĭa li va costar la vida (li)
Biar	aquella desgràcĭa li va costar la vida (li)
Benilloba	aquella desgraci-a li va costar la vida
Benialí	aquella desgràcĭa li va costar la vida
Calp	aquella desgràcĭa li va costar la vida
el Pinós	aquella desgràcĭa li va costà la vida (li)
el Campello	aquella desgràcĭa li va costar la vida
Crevillent	aquella desgràcĭa li va costà la vida (li)
Guardamar	aquella desgràcĭa le va costar la vida (le)

361 A las hermanas les enviaron unas cartas*

Cinctorres	a les ^{(t)g} (t)germanes li baren embi-à-una carta
P. Benifassà	a les ^{(t)g} germanes los ban ambĭà-unes cartes
V. Canes	a les ^{(t)g} germanes li ban embĭà-unes cartes
Peníscola	a les ^{tg} (t)germanes les baren ambi-à-unes cartes
Vistabella	a le(t)g (t)germanes les baren embi-à-unes cartes
l'Alcora	a les ^{(t)g} g(t)germanes e's van envi-à dos cartes
Orpesa	a les germanes els anvi-aren unes cartes
Ain	a les xermanes e's baen ascriŭre-una carta
Moncofa	a les germanes els varen anvi-ar unes cartes
Casinos	a le(i)x xermanes els escrigueren unes cartes
Rafelbunyol	a le(i)x xermanes les ascrigueren unes cartes
Quart de P.	a les ^{(i)x} xermanes els ambi-aren unes cartes

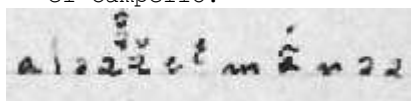
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

- Torís a les^{(i)x} xermanes lis han ascrit unes cartes
(li s')
- Polinyà a les^{(t)g} germanes els anvii-aren unes cartes
(els)
- Massalavés a les^{i(x)} xermanes els escrigueren una carta
- Llanera de R. a les germanes de Miquèl els vaen ascriÛrer unes cartes
- Beniopa a les germanes e's envi-aren una carta
- Moixent a les^{g(t)}germanes els vaen ascriÛre ũna carta
- Biar a les germanes li van escriÛre-u nes cartes
- Benilloba a les germanes les vaen envi-ar algunes cartes
- Benialí a les germanes li vaen envi-ar unes cartes
- Calp a les germanes els envi-aren unes cartes
- el Pinós as germanes li van escriÛre-unes cartes
(li)
- el Campello a les^{g(t)}gemanes²⁵⁴⁷ es van escriÛrer una cartes²⁵⁴⁸
- Crevillent as germanes li-escrigueren cartes
(li)
- Guardamar a les^{g(t)}germanes de Miquel le varen escriÛrer unes cartes
(le)

362 A la yegua le cansa el trabajo

- Cinctorres a la eua el treball la cansa
- P. Benifassà a la eua.l treball la canse
- V. Canes a la^a eua li canse el treball
- Peníscola a la eua lo treball la canse
- Vistabella a la eua el treball la canse
- l'Alcora a la eua el treball la canse
- Orpesa a la eua el treball la canse
- Aín a la yeua el treball la cansa
- Moncofa a la eua el treball la cansa
- Casinos a la eua.l treball li cansa
- Rafelbunyol la eua la cansa.l treball
- Quart de P. la eua el treball la cansa
- Torís la e^(g)ua la cansa el treball
- Polinyà l'eua la cansa.l treball
- Massalavés l'eua la cansa.l treball
- Llanera de R. la eua li cansa.l treball
- Beniopa l'eua el treball la cansa
- Moixent a la egua el treball la cansa
- Biar a la e^gua li cansa.l treball
- Benilloba a la e^gua le cansa.l treball
- Benialí la eua la cansa el treball
- Calp l'eua la cansa.l treball
- el Pinós a la yegua li cansa.l treball
(li)
- el Campello a la egua la cansa el treball

²⁵⁴⁷ el Campello:

²⁵⁴⁸ el Campello:

- Crevillent a la yegua li cansa. l treball
(li)
Guardamar a la yegua le cansa. l treball
(le)

363 La desuncen para no cansarla*

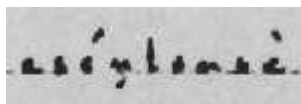
- Cinctorres la des⁽ⁱ⁾(t)junyen per no cansà-la
P. Benifassà la des⁽ⁱ⁾junyen per no cansar-la
V. Canes la des⁽ⁱ⁾junyen per no cansà-la
Peníscola la eua la desⁱ(t)junyen per no cansà-la
Vistabella la de(t)j(t)junyen p'a no cansà-la
l'Alcora la de⁽ⁱ⁾(t)junyen per no cansà-la
Orpesa p'a no cansà-la la desjunen
Aín li lleben el xóu p'a no cansà-la
Moncofa la de(t)j(t)junyen p'a no cansà-la
Casinos la ^de(i)x-xunyen per no cansar-la
Rafelbunyol la de(i)x-xunyen p'a no cansar-la
Quart de P. la ^de(i)x-xunyen p'a no cansar-la
Torís la des^{i(x)}-xunyen p'a no cansà-la
Polinyà la desⁱ-junyen p'a no cansar-la
Massalavés la des^{i(x)}-xunyen p'a no cansar-la
Llanera de R. la desjunyen p'a no cansar-la
Beniopa la desjunyen p'a no cansar-la
Moixent la desⁱ(t)junyen per no cansar-la
Biar la desganxen p'a no cansar-la
Benilloba la desjunyen per no cansar-la
Benialí la desjunyen per no cansar-la
Calp la desjunyen per a no cansà-la
el Pinós la desaganxen p'a no cansà-la
(la)
el Campello la desⁱ(t)junyen p'a no cansà-la
Crevillent la desaganxen p'a no cansà-la
Guardamar la desenganxen p'a no cansà-la
(la)

364 Siéntense ustedes

- Cinctorres assénten-sé
P. Benifassà assénten-sé
V. Canes sénten-sé
Peníscola assénten-sè
Vistabella assenten-se
l'Alcora assénten-sè²⁵⁴⁹
Orpesa assenten-se
Aín sénten-sè bostés
Moncofa assénten-sé
Casinos assenten-se bostés
Rafelbunyol assenten-se
Quart de P. assénten-sé
Torís séntessen

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁵⁴⁹ l'Alcora:

Polinyà	assenten-se
Massalavés	assenten-se bostés
Llanera de R.	assenten-se vostés
Beniopa	assénten-sè
Moixent	assénten-sé vostés
Biar	assénten-se vostens
Benilloba	senteu-se
Benialí	senten-se
Calp	assénten-sé
el Pinós	assente-se'n vostens
el Campello	assenten-se vostens
Crevillent	assente-se'n ostens
Guardamar	s'assenten ostens

365 No quieren abrigarse

Cinctorres	no bolen abrigà-se
P. Benifassà	no bolen abrigar-se
V. Canes	no bolen abrigà-se
Peníscola	no bolen abrigà-se
Vistabella	no bolen abrigà-se
l'Alcora	no volen abrigà-se
Orpesa	no volen tapà-se
Aïn	no bolen abrigà-se
Moncofa	no volen abrigà-se
Casinos	no bolen abrigar-se
Rafelbunyol	no bolen abrigar-se
Quart de P.	no bolen ropar-se
Toris	no bolen abrigà-se
Polinyà	no volen abrigar-se
Massalavés	no bolen abrigar-se
Llanera de R.	no volen abrigar-se
Beniopa	no volen tapar-se
Moixent	no volen tapar-se
Biar	no volen abrigar-se
Benilloba	no volen abriga ^r -se
Benialí	no volen arropar-se
Calp	no volen abrigà-se
el Pinós	no volen arropà-se
el Campello	no volen abrigà-se
Crevillent	no volen arropà-se
Guardamar	no volen abrigà-se

366 Se castigó a los ladrones

Cinctorres	baren castigà as lladres
P. Benifassà	ban castigà ũns lladres
V. Canes	ban castigà a quatre lladres
Peníscola	baren castigà a quatre lladres
Vistabella	baren castigà a quatre lladres
l'Alcora	van castigà a quatre lladres
Orpesa	van castigar quatre lladres
Aïn	baen castigar a's lladres
Moncofa	varen castigar a quatre lladres
Casinos	castigaren a quatre lladres
Rafelbunyol	castigaren a dos lladres
Quart de P.	castigaren a dos lladres
Toris	castigaren als lladres
Polinyà	castigaren a's lladres

Massalavés	castigaren als lladres
Llanera de R.	vaen castigar a's lladres
Beniopa	castigaren a dos lladres
Moixent	vaen castigar a's lladre ²⁵⁵⁰
Biar	van castigar as lladres
Benilloba	vaen castigar dos lladres
Benialí	vaen castigar dos lladres
Calp	vaen castigar as lladres
el Pinós	van castigà as lladres
el Campello	van castigar es lladres
Crevillent	van castigà as lladres
Guardamar	varen castigar les lladres

367 Se cortaron treinta pinos

Cinctorres	baren tallà trenta pins
P. Benifassà	ban tallà trenta pins
V. Canes	ban tallà trenta pins
Peníscola	ban tallà trenta pins
Vistabella	baren tallar trenta pins
l'Alcora	van tallà trenta pins ²⁵⁵¹
Orpesa	van tallà trenta pins
Aín	baen tallar trenta pins
Moncofa	varen tallar trenta pins
Casinos	tallaren trenta pins
Rafelbunyol	tallaren trenta pins
Quart de P.	tallaren trenta pins
Torís	tallaren trenta pins
Polinyà	tallaren trenta pins
Massalavés	tallaren trenta pins
Llanera de R.	vaen tallar trenta pins
Beniopa	tallaren trenta pins
Moixent	vaen tallar trenta pins
Biar	van tallar trenta pins
Benilloba	vaen tallar trenta pins
Benialí	vaen tallar trenta pins
Calp	tallaren trenta pins
el Pinós	van tallà trenta pins
el Campello	van tallar trenta pins
Crevillent	van tallà trenta pins
Guardamar	varen tallar trenta pins

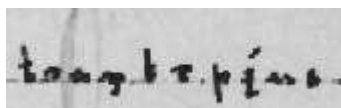
368 Se necesitan obreros

Cinctorres	se necessiten treballadós
P. Benifassà	se necessiten jornalés
V. Canes	necessiten jornalés
Peníscola	se necessiten treballadós
Vistabella	necessiten treballadós
l'Alcora	se necessiten treballadós

²⁵⁵⁰ Moixent:

²⁵⁵¹ l'Alcora:

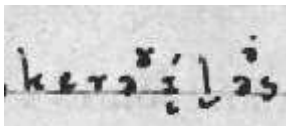
Orpesa	se necessiten peons
Ain	se necessiten treballadors
Moncofa	se necessiten treballadors
Casinos	se necessiten treballaors
Rafelbunyol	se necessiten trenta peons
Quart de P.	se necessiten peons
Torís	se necessiten treballao's
Polinyà	necessiten treballaors
Massalavés	necessiten treballaors
Llanera de R.	necessiten treballaors
Beniopa	se necessiten treballaors
Moixent	se necessiten treballaors
Biar	es nessiten treballaors
Benilloba	se necessiten obrers
Benialí	es necessiten treballaors
Calp	sè nessiten obrers ([sic])
el Pinós	se necessiten treballaós
el Campello	es necessiten peons
Crevillent	se necessiten bons treballaós
Guardamar	se necessiten peons

369 Se venden patatas

Cinctorres	benen pataques
P. Benifassà	benen pataques
V. Canes	benen pataques
Peníscola	benen pataques
Vistabella	benen pataques
l'Alcora	venen pataques
Orpesa	venen pataques
Ain	benen queraïlles
Moncofa	se venen queredilles
Casinos	se benen queraïlles
Rafelbunyol	se benen cri-aïlles
Quart de P.	es benen creïlles
Torís	benen cregaïlles
Polinyà	se venen quereïlles
Massalavés	benen quereïlles
Llanera de R.	venen quereïlles ²⁵⁵²
Beniopa	venen creïlles
Moixent	venen querilles
Biar	venen creïlles
Benilloba	venen queredilles
Benialí	venen credilles
Calp	sẽ venen credeïlles
el Pinós	venen crilles
el Campello	venen creïlles
Crevillent	venen queraïlles
Guardamar	se venen queraïlles

370 En el huerto se podían plantar rosales

²⁵⁵² Llanera de Ranos:

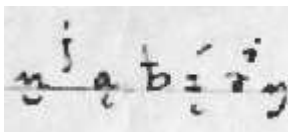

Cinctorres	a l'hort se podien plantà rosés
P. Benifassà	a l'hort se podien plantà rosés
V. Canes	a l'hort se podien plantà rosés
Peníscola	a l'hort se podien plantà rosés
Vistabella	a l'hort se podien plantà rosés
l'Alcora	a l'hort se podien plantà rosés
Orpesa	al hort se podien plantà rosers
Ain	en l'hort se podien plantà rosers
Moncofa	a l'hort se podien plantà rosers
Casinos	en l'hort se podien plantà rossers
Rafelbunyol	en l'hort se po(d)ien plantà rossers
Quart de P.	en l'hort se podien plantà rossers
Torís	en l'hort se podien plantà rossers
Polinyà	en l'hort se podien plantà rosers
Massalavés	en l'hort se podien plantà rossers
Llanera de R.	en l'hort se podien plantà rosers
Beniopa	a l'hort se podien plantà rosers
Moixent	a l'hort se podien plantà rosers
Biar	en l'hord es podien plantà rosers
Benilloba	en l'hort es podien plantar rose's
Benialí	a l'hort se podien plantà rosers
Calp	a l'hort es podien plantà rosers
el Pinós	en l'hort se podien plantà rosés
el Campello	en l'hort es puyen plantà rosers
Crevillent	en l'hort se poïen posà rosés
Guardamar	en l'hort se porien plantà rosers

371 En la puerta había cuatro almendros

Cinctorres	a la porta ny'habien ²⁵⁵³ quatre amelés
P. Benifassà	a la porta yhabien quatre amelés
V. Canes	a la porta nyhabie quatre armelés
Peníscola	a la porta yhabien quatre amelés
Vistabella	a la porta nyhabie quatre armelés
l'Alcora	a la porta yhavie quatre armelés
Orpesa	a la porta nyhavie quatre armelés
Ain	a la porta yhabien quatre armelers
Moncofa	a la porta yhavien quatre armele(r)s
Casinos	en la porta yhaben quatre armelers
Rafelbunyol	en la porta yhabien quatre armelers
Quart de P.	en la porta habien quatre armelers
Torís	en la porta habien quatre armelers
Polinyà	en la porta yhavien dos almelders
Massalavés	a la porta yhabien quatre armelers
Llanera de R.	en la porta havien dos almetlers (con "l" geminada)
Beniopa	a la porta yhavien quatre ametlers
Moixent	a la porta yhavien quatre armelers
Biar	a la porta n'h'javien quatre almetlers (<almetlers ²⁵⁵⁴ >)

²⁵⁵³ Cinctorres:

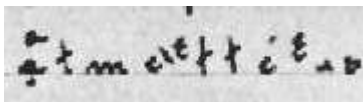
²⁵⁵⁴ Biar:

Benilloba	a la porta yhavien quatre almetle ^r s
Benialí	a la porta yhavien quatre ametlers
Calp	a la porta.via quatre mētlers ²⁵⁵⁵
el Pinós	a la pòrtò havien quatre almelés
el Campello	en la pòtõ havien quatre almelders
Crevillent	en la porta havien quatre ar ^l melés ²⁵⁵⁶
Guardamar	en la porta havien quatre almelders

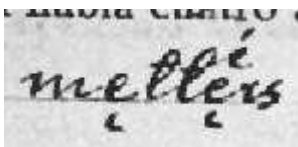
372 Hacía cinco meses que había muerto

Cinctorres	fee cin mesos qu'ere mort
P. Benifassà	fea cin mesos que s'habia mort
V. Canes	fee cin mesos qu'ere mort
Peníscola	fia cin mesos que s'habia mort ^t
Vistabella	fee cin mesos qu'ere mort
l'Alcora	fee cin mesos que s'havie mort
Orpesa	fee cin mesos que s'havie mort ^t
Aín	fea cin mesos que s'habia mort
Moncofa	fea cin mesos que s'havia mort ^t
Casinos	fea cin messos que s'habia mort
Rafelbunyol	fea cin ^g messos que s'habia mort
Quart de P.	fea cin ^g messos que s'habia mort
Toris	ʰfea cin messos qu ^e habia mort
Polinyà	fea cin ^g mesos que s'havia mort
Massalavés	ʰfea cin messos que s'habia mort
Llanera de R.	fea cin mesos que s'havia mort
Beniopa	fea cin mesos que s'havia mort
Moixent	fea cin mesos que s'havia mort
Biar	fea cin mesos que s'havia mort ^t
Benilloba	fe ^y a cin mesos qu'havia mort
Benialí	fe ^y a cin mesos que s'havia mort ^t
Calp	fea cin mesos que s'havia mort ^t
el Pinós	fea cin mesos que s'havia mort ^t
el Campello	fea cin mesos que s'havia mort ^t
Crevillent	fea cin mesos que s'havia mort
Guardamar	havien cin mesos qu'havia mort fea ... que s'havia

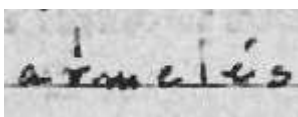
373 El invierno pasado hubo muchas lluvias*

²⁵⁵⁵ Calp:

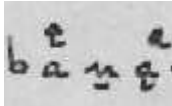
²⁵⁵⁶ Crevillent:

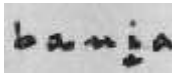
* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

Cinctorres	l'hiber ^m passa ^d ba nyhabé moltes malalties
P. Benifassà	l'hiber ^m passat hi ban habé moltes malalties
V. Canes	l'hiber ^m passad ba nyhabé ²⁵⁵⁷ moltes malalties
Peníscola	l'hiber passad ban hi-habé ²⁵⁵⁸ moltes malalties
Vistabella	el himbern passad banyhaber moltes malalties
l'Alcora	l'hivern passad va.vé moltes malalties
Orpesa	l'hiver passad vanyavé moltes malalties
Aín	l'hibern passad baen yhaure moltes malalties
Moncofa	l'hiver passad va'en haver moltes malalties
Casinos	l'hiber passad yhagueren ²⁵⁵⁹ moltes malalties
Rafelbunyol	l'hiber passa ^d yhagueren ²⁵⁶⁰ moltes malalties
Quart de P.	l'hiber passa ^d yhagueren ²⁵⁶¹ moltes malalties
Toris	l'hibern passat haberen moltes malalties
Polinyà	el hivern ^m passad van yhaure ²⁵⁶² moltes malalties
Massalavés	l'hibern passad ^d yhagué ²⁵⁶³ moltes malalties

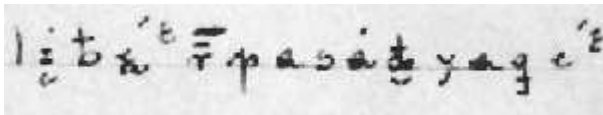
2557 Vilar de Canes:

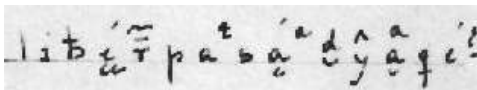
2558 Peníscola:

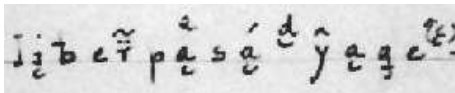
2559 Casinos:

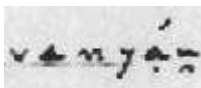
2560 Rafelbunyol:

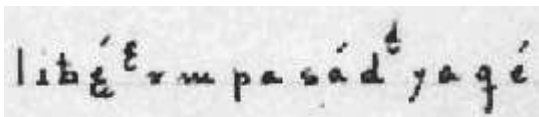
2561 Quart de Poblet:

2562 Polinyà:

2563 Massalavés:

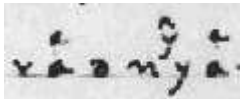

Llanera de R.	l'hivern passad vaen ^y haver ²⁵⁶⁴ moltes malalties (impersonal, <yhava>)
Beniopa	l'hiver passad va.ver moltes malalties
Moixent	l'hivern passad va.ver moltes enfermetats
Biar	l'hiver passad van haver moltes malalties
Benilloba	l'hiver ⁿ passat ²⁵⁶⁵ fe ^y en moltes pluges ²⁵⁶⁶
Benialí	l'hiver passad vaen ayhaver moltes malalties
Calp	l'hiver passad hagué moltes maralties
el Pinós	l'hiver passad van havé moltes malalties
el Campello	l'hiver passad van haver moltes malalties
Crevillent	el hiver passad van havé moltes malalties
Guardamar	l'hivern passad haveren vâřes malalties

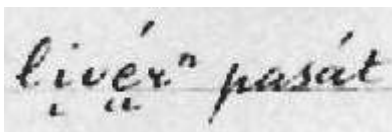
374 Hace tres años que no lo veo

Cinctorres	fa tres any(i)x que no l'hai bist
P. Benifassà	fa tres any(i)x que no l'hai bist
V. Canes	fa tres anys(i)x ²⁵⁶⁷ que no l'hai bist
Peníscola	fa tres any(i)x que'n l'hai bist ²⁵⁶⁸
Vistabella	fa tres any(i)x que no l'hai bist
l'Alcora	fa tres any(i)x que no l'ha vist
Orpesa	fa tres anys que no l'ha vist
Aín	fa tres any(i)x que no l'ha bist
Moncofa	fa tres any(i)x que no l'ha vist
Casinos	fa tres any(i)x que no l'ha bist
Rafelbunyol	fa tres any(i)x que no l'ha bist
Quart de P.	fa tres anys que no l'ha bist
Toris	fa tres any(i)x que no l'ha bist ^t
Polinyà	fa tres anys que no l'ha vist

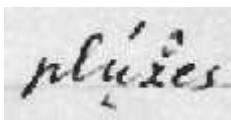
²⁵⁶⁴ Llanera de Ranes:

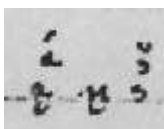
²⁵⁶⁵ Benilloba:

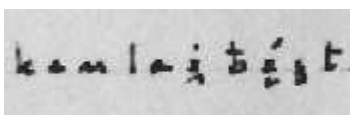
²⁵⁶⁶ Benilloba:

²⁵⁶⁷ Vilar de Canes:

²⁵⁶⁸ Peníscola:

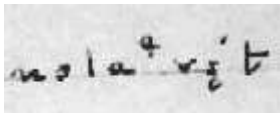

Massalavés	fa tres anys que no l'ha vist
Llanera de R.	fa tres anys que no l'ha vist
Beniopa	fa tres anys que no l'ha vist
Moixent	fa tres anys que no l'ha vist ²⁵⁶⁹
Biar	fa tres any(i)x que no l'ha vist
Benilloba	fa tres anytx que no l'ha vist
Benialí	fa tres anys que no l'ha vist
Calp	fa tres anytx que no l'ha vist
el Pinós	fa tres anytx que no l'ha vist
el Campello	fa tres anys que no l'ha vist
Crevillent	fa tres anys que no l'he vist ²⁵⁷⁰
Guardamar	fa tres anys que no l'ha vist

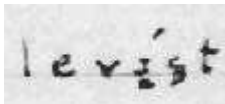
375 Ayer volví temprano*

Cinctorres	ahir baix bindre prònte
P. Benifassà	ahí ba(i)x bindre prònte
V. Canes	ahir ba(i)x bindre enjor ⁿ prònte
Peníscola	ahir ba(i)x bindre ani(t)jor
Vistabella	ahir baix bindre prònte
l'Alcora	ahir va'x vindre ani(t)jór ⁿ
Orpesa	ahir va(i)x vind.nyí(t)jorn ²⁵⁷¹
Aín	ahir ba(i)x bindre.nxorn
Moncofa	ahir va(i)x vindre.ní(t)jor
Casinos	ahir binguí-enxor
Rafelbunyol	ahir torní-enxor
Quart de P.	ahir torní-enxor
Torís	ahir torní enxor
Polinyà	ahir vinguí enjorn
Massalavés	ahir bingué enxor
Llanera de R.	ahir vaig vindre ani(t)jorn
Beniopa	ahir va(i)x vindre ani(t)jor ^r
Moixent	ahir vaig vindre ení(t)jorn
Biar	ahir va(i)x vindre enjor ⁿ
Benilloba	ahir va(i)x vindre prònte
Benialí	ahir va(i)x vindre ani(t)jorn
Calp	ahir va(i)x víndrer anjor ^r
el Pinós	ahir va(i)x tornà-iní(t)jor

²⁵⁶⁹ Moixent:

²⁵⁷⁰ Crevillent:

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁵⁷¹ Orpesa:

el Campello	ahir va(i)x tornar eni(t)jõ ^o r
Crevillent	ahir va(i)x tornà enyjo ^o r
Guardamar	ahir vinguí temprano

376 Anoche llegó Felipe

Cinctorres	anid ba.rribà Felip
P. Benifassà	anid ba.rribà Felip
V. Canes	anid ba.rribà Felip
Peníscola	anid ba.rribà Felip
Vistabella	anid ba.rribà Felip
l'Alcora	anid va.lplegà Felip
Orpesa	anid va.rribà Felip
Aín	anid ba.plegar Felip
Moncofa	anid va.rribar Felip
Casinos	anit arribà Felip
Rafelbunyol	anit arribà Felip
Quart de P.	anit arribà Felip
Torís	anit allegà [x]elipe
Polinyà	anit aplegà Felip
Massalavés	anit aplegà ^o Felip
Llanera de R.	anid va.plegar Felip
Beniopa	anid va.plegar Felipe
Moixent	anid va.plegar Felip
Biar	anid va.rribar Felipo
Benilloba	anit va.plegar Felip
Benialí	anid va.plegar Felip
Calp	anit arribà Felip
el Pinós	anid va.rribà Felip
el Campello	anid va.plegar Felip
Crevillent	anid va llegà Felip
Guardamar	anid vingué Felip

377 Anteanoche vinieron los mozos

Cinctorres	dumprés-anid baren bindre.s fadrins
P. Benifassà	después-anid ban bindre.'s fadrins
V. Canes	después-anid ban bindre.'s fadrins
Peníscola	después-anid ban bindre.ls fadrins
Vistabella	despu-és-anid baren bindre es fadrins
l'Alcora	después-anid van vindre.s fadrins
Orpesa	después-anid van vindre.s fadrins
Aín	después-anid baen bindre.'s fadrins
Moncofa	después-anid varen vindre es fadrins
Casinos	después-anid bingueren es fadrins
Rafelbunyol	después-anid bingueren e's fadrins
Quart de P.	después-anid bingueren es fadrins
Torís	después-anid bingueren e's fadrins
Polinyà	después-anid vingueren es fadrins
Massalavés	después-anid bingueren es ^o fadrins
Llanera de R.	después-anid vaen vindre es fadrins
Beniopa	después-anid vingueren es fadrins
Moixent	después-anid vaen vindre.s fadrins
Biar	después-anid van vindre es fadrins
Benilloba	después-anit vingueren es fadrins
Benialí	después-anid vingueren es fadrins
Calp	después-anid vingueren es fadrins
el Pinós	después ^r -d'anid van vení-es fadrins
el Campello	después-d'anid van vindre fadrins

Crevillent despús-d'anid van vení-es fadrins
 Guardamar despús-d'anid vingueren les fadrins

378 He bailado toda esta tarde

Cinctorres hai ballat tota la besprada
 P. Benifassà hai ballat tota la tarde
 V. Canes hai ballat tota la.sprà
 Peníscola hai ballat tota la tarde
 Vistabella hai ballat tota la besprà
 l'Alcora ha ballat tota la vesprà
 Orpesa ha ballat tota la vesprà
 Aín ha ballat tota l'asprà
 Moncofa ha ballat tota la vesprà
 Casinos ha ballat tota la.sprà
 Rafelbunyol ha ballat tota la esprà
 Quart de P. ha ballat tota la esprà
 Torís ha ballat tota l'asprà
 (<hai fer>, he de hacer / <hai ballar>, he de bailar)
 Polinyà ha ballat tota l'esprà
 Massalavés ha ballat tota l'asprà
 Llanera de R. ha ballat tota la vesprà
 Beniopa ha ballat tota la vesprà
 Moixent ha ballat tota l'asprà
 Biar ha ballat tota l'asprà
 Benilloba ha ballat tota l'esprà
 Benialí ha ballat tota l'esprà
 Calp ha ballat tota l'asprada
 el Pinós ha ballat tota l'asprà
 el Campello ha ballat tota l'asprà
 Crevillent he ballat tota l'asprà
 Guardamar ha ballat tota la tarde

379 Hoy ha hecho viento todo el día

Cinctorres abuĩ ha fed ben to lo dia
 P. Benifassà abuĩ ha fed ben tod lo dia
 V. Canes abuĩ to^d lo dia ha fed ben
 Peníscola abuĩ ha fed ben tod lo dia
 Vistabella buĩ ha fet aire tot el dia
 l'Alcora hũi ha fed aire tod lo dia
 Orpesa hũi ha fed vent tod lo dia
 Aín hũi ha fet un airegàs tod lo dia
 Moncofa gũi ha fed ven tod lo dia
 Casinos hũi ha fet aire tod lo dia
 Rafelbunyol hũi ha fet aire tod lo dia
 Quart de P. hũi ha fet aire tod lo dia
 Torís hũi qu^e aire ha ^φfe^t tot el dia
 Polinyà hũi ha fet aire to^d lo dia
 Massalavés hũi ha ^φfet aire to^d lo dia
 Llanera de R. hũi ha fet aire tod lo dia
 Beniopa hũi ha fet aire tod lo dia
 Moixent hũi ha fet aire to^d lo dia

Biar	hũi ha fed aire to.l dia
Benilloba	hu-i ha fet aire tol lo dia ²⁵⁷²
Benialí	ʁũi ha fed ven tod lo dia
Calp	ʁũi ha fed vent tot el dia
el Pinós	gũi ha fed aire tod el dia
el Campello	hũi ha fed ven tot el dia
Crevillent	gũi ha fet aire tot el dia
Guardamar	guĩ ha fed vent tot el dia

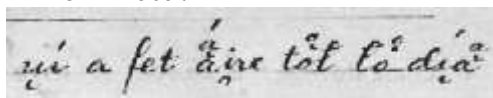
380 Este verano no ha hecho calor

Cinctorres	este.stiũ no ha fet calor
P. Benifassà	est.istiũ no ha fet caló
V. Canes	este.stiũ no ha fet caló
Peníscola	este.stiũ no ha fet caló
Vistabella	este.stiũ no ha fet caló
l'Alcora	este.stiũ no ha fet caló
Orpesa	este.stiũ no ha fet calor
Aín	este.stiũ no ha fet calor
Moncofa	este.stiũ no ha fet calor
Casinos	este.stiũ no ha fet calor
Rafelbunyol	este.stiũ no ha fet calor
Quart de P.	este.stiũ no ha fet calor
Torís	este.stiũ no ha ʔfeˈ calor
Polinyà	este.stiũ no ha fet calor
Massalavés	este.stiũ no ʔféu (espontáneo)
Llanera de R.	este.stiũ no ha fet calor
Beniopa	est.astiũ no ha fet calor
Moixent	este.stiũ no ha feˈ calor
Biar	este.stiũ no ha fed molta calor
Benilloba	este.stiũ no ha fet calor
Benialí	este.stiũ no ha fed molta calor
Calp	est.astiũ no ha fet calor
el Pinós	este.stiũ no ha fet caló
el Campello	este.stiũ no ha fet calor
Crevillent	este.stiũ no ha fet caló
Guardamar	este.stiũ ho ha fet calor

381 Esta noche hemos bajado tarde

Cinctorres	esta nit ham baixat tard
P. Benifassà	esta nit ham baixat tard
V. Canes	esta nit ham baixat tard

²⁵⁷² Benilloba:

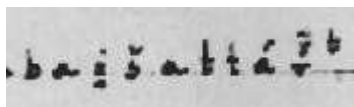

Peníscola	esta nit ham baixat tar ^{t2573}
Vistabella	esta nit ham baixat tard
l'Alcora	esta nid ham baixat tard
Orpesa	esta nit ham baixat tar ^t
Aín	esta nit ham baixat tard
Moncofa	esta nit ham baixat tard
Casinos	esta nit ham baixat tard
Rafelbunyol	esta nit ham abaixat tard
Quart de P.	esta nit ham abaixat tard
Torís	esta nit ham abaixat tard
Polinyà	esta nit ham abaixat tard
Massalavés	esta nit ham abaixat tard
Llanera de R.	esta nit ham abaixat tard
Beniopa	esta nit ham abaixat tard
Moixent	esta nit ham abaissat tard
Biar	esta nid ham aba(i)xà.tar ^t
Benilloba	esta nit han devallat tard
Benialí	esta nit ham abaixat tard
Calp	ham baixat tar ^t
el Pinós	esta nid ham ba(i)xat tar ^t
el Campello	esta nit ham aba(i)xat tard
Crevillent	esta nit ham ba(i)xat tard
Guardamar	esta nit han aba(i)xat tarde

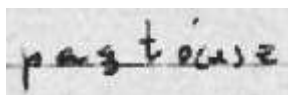
382 Ayer han salido los pastores

Cinctorres	ahir ban eixí es pastós
P. Benifassà	los pastós ban així ahí
V. Canes	e's pastós ban ixí ahir
Peníscola	los pastós ban sortí ahir ^t
Vistabella	es pastós ban e'xir ahir
l'Alcora	es pastós van eixí ahir
Orpesa	es pastós han ixit ahir
Aín	es pastors baen eixir ahir
Moncofa	es pasto(r)s ²⁵⁷⁴ varen e'xir ahir
Casinos	es pastors ixqueren ahir
Rafelbunyol	es pastors aixiren ahir
Quart de P.	es pastós ixqueren ahir
Torís	e's pasto's ixqueren ahir
Polinyà	es pastors ixqueren ahir
Massalavés	es pastors ixqueren ahir
Llanera de R.	es pastors vaen eixir ahir
Beniopa	es pastors vaen e'xir es pastors
Moixent	es pastors vaen ixir ahir
Biar	es pastors van ixir ahir
Benilloba	ahir vaen e'xir es pasto's
Benialí	ahir es pastors ixiren tard
Calp	es pastors ixqueren ahir

²⁵⁷³ Peníscola:

²⁵⁷⁴ Moncofa:

el Pinós	es pastós van e(i)xí-ahir
el Campello	es pastors van ixir ahir
Crevillent	ahir han e(i)xit es pastós
Guardamar	les pastós ixqueren ahir

383 Anteayer ha nevado bastante*

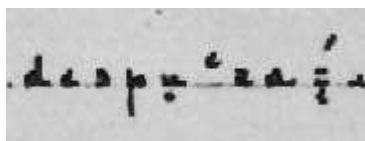
Cinctorres	dumprés-ahir ba nebà prõu
P. Benifassà	despús-ahí ba nebà prõu
V. Canes	despús-ahir ba nebà prõu
Peníscola	despús-ahir ba nebà pròu
Vistabella	despu-és-ahir ²⁵⁷⁵ ba nebà pròu
l'Alcora	despús-ahir va nevà prõu
Orpesa	despús-ahir va nevà prõu
Aín	despús-ahir ba nebar prõu
Moncofa	despús-ahir va nevar prõu
Casinos	despús-ahir nebà prõu
Rafelbunyol	despús-ahir nebà pròu
Quart de P.	despús-ahir nebà pròu
Torís	despús-ahir nebà prau
Polinyà	despús-ahir va nevar prõu
Massalavés	despús-ahir nebà prõu
Llanera de R.	despús-ahir va nevar pròu
Beniopa	despús-ahir va nevar pròu
Moixent	despús-ahir va nevar pròu
Biar	despús-ahir va nevar prõu
Benilloba	despús-ahir va nevar molt
Benialí	despús-ahir va nevar pròu
Calp	despús-ahir nevà prõu
el Pinós	despús ^r -d'ahir ²⁵⁷⁶ va nevà prau
el Campello	despús-d'ahir va nevar pròu
Crevillent	dempús-d'ahir va nevà prõu
Guardamar	despús-d'ahir va nevar pròu

384 ¿Has barrido ya?

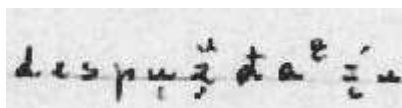
Cinctorres	̃ya.s agranat
P. Benifassà	̃ya.s agranat
V. Canes	̃ya.s agranat
Peníscola	̃ya.s agranat

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

²⁵⁷⁵ Vistabella:

²⁵⁷⁶ el Pinós:

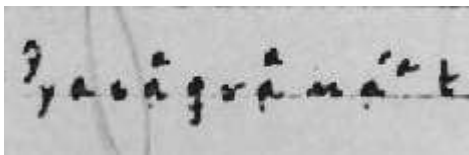

Vistabella	ÿyassagranat ²⁵⁷⁷
l'Alcora	ÿya.s agranat
Orpesa	ÿya.s agranat
Ain	ÿya.s agranat
Moncofa	ÿya.s agranat
Casinos	ÿya.s agranat
Rafelbunyol	ÿya.s agranat
Quart de P.	ÿya.s agranat
Torís	ya has agranat ²⁵⁷⁸
Polinyà	ÿya.s agranat
Massalavés	ÿya has agranat
Llanera de R.	ÿya.s agranat ²⁵⁷⁹
Beniopa	ÿya has agranat
Moixent	ÿya.s agranat
Biar	ÿya.s agranat
Benilloba	ya.s agranat ²⁵⁸⁰
Benialí	ÿya.s agranat
Calp	ÿya.s agranat
el Pinós	ÿya.s agranat
el Campello	ÿya has agranat
Crevillent	ÿya.s agranat
Guardamar	ÿya.s agranat

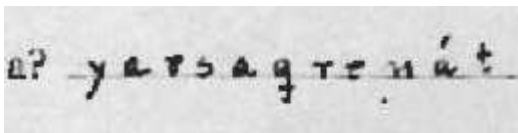
385 ¿A qué hora has llegado?

Cinctorres	a quin.hora has bengut
P. Benifassà	a quin.hora.s bingut
V. Canes	a quin.hora has bingut
Peníscola	a quin.hora.s bingut
Vistabella	a quin.hora.s bingut
l'Alcora	a quin.hora.s vingut
Orpesa	a quin.hora.s vengut

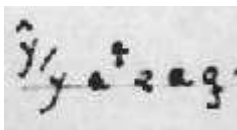
²⁵⁷⁷ Vistabella:

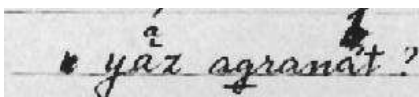
²⁵⁷⁸ Torís:

²⁵⁷⁹ Llanera de Ranes:

²⁵⁸⁰ Benilloba:

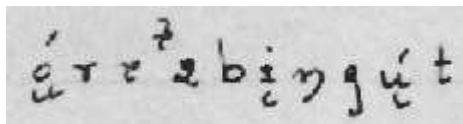

Aín	a quin.hora.s bingut
Moncofa	a quin.hora.s vingut
Casinos	a quin.hora has bengut
Rafelbunyol	a quin.hora.s bingut ²⁵⁸¹
Quart de P.	a quin.hora.s bengut
Torís	a quin.hora has bingut
Polinyà	a quin.hora has vengut
Massalavés	a quin.hora has bingut
Llanera de R.	a quin.hora has vingut
Beniopa	a quin.hora has vingut
Moixent	a quin.hora.s vengut
Biar	a quin.hora.s vengut
Benilloba	a quin.hora.s arribat
Benialí	a quin.hora.s vingut xè ²⁵⁸²
Calp	a quin.hora.s vengut
el Pinós	a quin.hòrò has vengut
el Campello	a quin.hòrò has vengut
Crevillent	a quin.hora has vengut
Guardamar	a quin.hora.s vengut

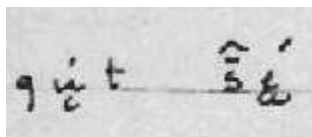
386 Si tuviera dinero lo compraría

Cinctorres	si yo tinguera dinés el cromparia
P. Benifassà	si yo tingués dinés lo compraría
V. Canes	si yo tinguera dinés lo cromparia
Peníscola	si yo tindria dinés lo cromparia tinguera
Vistabella	si yo tinguera dinés el compraría
l'Alcora	si tinguera dinés el compraría
Orpesa	si yo tinguere dinés el cromparie
Aín	si tinguera dinés el compraría
Moncofa	si yo tinguera dinés el compraría
Casinos	si yo tinguera dinés el cromparia
Rafelbunyol	si yo tinguera dinés el compraría
Quart de P.	si tinguera dinés el cromparia
Torís	si tinguera dinés el compraría (yo)
Polinyà	si yo tinguera dinés el compraría
Massalavés	si yo tinguera dinés el compraría
Llanera de R.	si tinguera dinés compraría el comprava
Beniopa	si tinguera dinés el cromparia
Moixent	si yo tinguera dinés heu cromparia
Biar	si yo tinguera dinés el compraría
Benilloba	si tinguera dinés ho cromparia
Benialí	si yo tinguera dinés el compraría
Calp	si tinguera dinés el cromparia

²⁵⁸¹ Rafelbunyol:

²⁵⁸² Benialí:

el Pinós	si yo tinguera dinés el cromparia
el Campello	si yo tinguera dinés heu compraria
Crevillent	si tinguera dinés el compraria
Guardamar	si yo tinguera dinés el cromparia

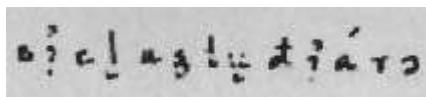
387 Si estudiase aprendería

Cinctorres	si-ell estudiãre dependrie
P. Benifassà	si-ell astudiés dependria
V. Canes	si-ell estudiãre dependrie
Peníscola	si-ell astudi-ara dependria
Vistabella	si-ell estudi-are dependrie
l'Alcora	si-estudii-are dependrie
Orpesa	si-ell astudi-are ²⁵⁸³ dependrie
Aïn	si-astudïara dependria
Moncofa	si-ell astudi-ara dependria
Casinos	si-ell estudiãra dependria
Rafelbunyol	si-ell astudïara dependria
Quart de P.	si-estudïara dependria
Torís	si-estudïara dependria (él)
Polinyà	si-ell estudii-ara dependria
Massalavés	sï ell estudiãra dependria
Llanera de R.	si-astudii-ara dependria
Beniopa	si-astudi-ara dependria
Moixent	si-ell astudïara dependria
Biar	si-ell estudiãra dependria
Benilloba	si.studi-ara apendria
Benialí	si-astudïara dependria
Calp	si-astudi-ara dependria
el Pinós	si-estudïara aprendia
el Campello	sï astudïara aprenderia
Crevillent	si-estudïara dependria
Guardamar	si-ell estudiãra dependria

388 Si pudiera la mataría

Cinctorres	si puguera la mataria
P. Benifassà	si podia la mataria
V. Canes	si yo puguera la mataria
Peníscola	si podria la mataria
Vistabella	si yo puguera la mataria
l'Alcora	si puguera la mataria
Orpesa	si puguere la matarie
Aïn	si puguera la mataria
Moncofa	si puguera la mataria
Casinos	si puguera la mataria
Rafelbunyol	si poguera la mataria
Quart de P.	si poguera la mataria

²⁵⁸³ Orpesa:

Torís	si puguera la mataria
Polinyà	si poguera la mataria
Massalavés	si poguera la mataria
Llanera de R.	si puguera la mataria la matava
Beniopa	si poguera la matava
Moixent	si poguera la mataria
Biar	si poguera la matava
Benilloba	si poguera la mataria
Benialí	si poguera la matava
Calp	si poguera la matava
el Pinós	si poguera la matava
el Campello	si poguera la matava
Crevillent	si poguera la matava
Guardamar	si poguera la matava

389 Yo quisiera ser rico

Cinctorres	ȳyo boldria se ric
P. Benifassà	ȳyo buldria se ric
V. Canes	ȳyo boldria se ric
Peníscola	ȳyo boldria se ric
Vistabella	ȳyo boldria se ric
l'Alcora	ȳyo voldria se ric
Orpesa	ȳyo voldrie se ric
Aín	ȳyo boldria se ric
Moncofa	ȳyo voldria se ric
Casinos	ȳyo bullguera se ric
Rafelbunyol	ȳyo boldria se ric
Quart de P.	ȳyo bolguera se ric
Torís	yo bolguera se ric
Polinyà	ȳyo voldria se ric
Massalavés	ȳyo boldria se ric
Llanera de R.	ȳyo voldria se ric
Beniopa	ȳyo voldria se ric
Moixent	ȳyo voldria se ric
Biar	ȳyo vullguera se ric
Benilloba	yo voldria se ric
Benialí	ȳyo voldria se ric
Calp	voldria se ric
el Pinós	ȳyo vullguera se ric
el Campello	ȳyo vullguera se ric
Crevillent	ȳyo volguera se ric
Guardamar	ȳyo vullguera se ric

390 Ojalá lloviese

Cinctorres	sisquera ploguere
P. Benifassà	sisquera plogués
V. Canes	sisquera ploguere
Peníscola	sisquera ploguera
Vistabella	(i)xsi ⁽ⁱ⁾ x squera ploguere
l'Alcora	si ⁽ⁱ⁾ x squera ploguere
Orpesa	sis ^{((i)x)} quera ploguere
Aín	sisquera ploguera
Moncofa	sixquera ploguera
Casinos	ixquera ploguera

Rafelbunyol	sixquera ploguera
Quart de P.	sixquera ploguera
Torís	ixquera ploguera (sí, es 'sisquera')
Polinyà	sixquera ploguera
Massalavés	sis ^{i(x)} quera ploguera
Llanera de R.	sisquera ploguera
Beniopa	sisquera ploguera
Moixent	sisquera ploguera
Biar	sisquïera ploguera o[x]alà
Benilloba	òcala ploguera
Benialí	sis ^{(i)x} quera ploguera
Calp	sisquera ploguera
el Pinós	sisquïera ploguera
el Campello	vullguera que ploguera sixquera
Crevillent	sisquera ploguera
Guardamar	sisquïera ploguera o[x] ^h ala ²⁵⁸⁴

391 Venga lo que viniere

Cinctorres	bingue lo que bingue
P. Benifassà	binga.l que binga
V. Canes	bingue el que bingue
Peníscola	binga lo que binga
Vistabella	bingue lo que bingue
l'Alcora	vingue lo que vingue
Orpesa	que vingue lo que vingue
Ain	binga lo que binga
Moncofa	vinga lo que vinga
Casinos	binga lo que binga
Rafelbunyol	binga lo que binga
Quart de P.	binga lo que binga
Torís	binga lo que binga
Polinyà	vinga lo que vinga
Massalavés	binga lo que binga
Llanera de R.	vinga lo que vinga
Beniopa	vinga lo que vinga
Moixent	vinga lo que vinga
Biar	vinga lo que vinga
Benilloba	vinga lo que vinga
Benialí	vinga lo que vinga
Calp	vinga lo que vinga
el Pinós	vinga lo que vinga
el Campello	vinga lo que vinga
Crevillent	vinga lo que vinga
Guardamar	vinga lo que vinga

392 Diga lo que dijere no le creeremos

Cinctorres	digue lo que digue no.l creurem
------------	---------------------------------

²⁵⁸⁴ Guardamar:

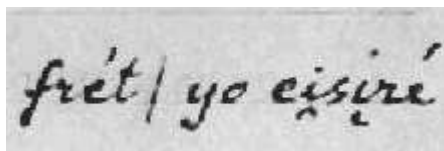

P. Benifassà	diga.l que bullga no.l creurem
V. Canes	que digue el que digue no.l creurem
Peníscola	diga lo que diga no.l creurem
Vistabella	que digue el que digue no.l creurem
l'Alcora	digue lo que digue no.l creurem
Orpesa	digue lo que digue no.l creurem
Ain	diga lo que diga no.l creurem
Moncofa	diga lo que diga no.l creurem
Casinos	diga lo que diga no.l creurem
Rafelbunyol	diga lo que diga no.l creurem
Quart de P.	diga lo que diga no.l creurem
Torís	diga lo que diga no heu creurem
Polinyà	diga lo que diga no.l creurem
Massalavés	diga lo que diga no.l creurem
Llanera de R.	diga lo que diga no.l creurem
Beniopa	diga lo que diga no.l creurem
Moixent	diga lo que diga no heu creurem
Biar	diga lo que diga no.l creurem
Benilloba	diga lo que diga no.l creurem
Benialí	diga lo que diga no.l creurem
Calp	diga lo que diga no.l creurem
el Pinós	diga lo que dig. no.l creurem
el Campello	diga lo que diga no.l creurem
Crevillent	diga lo que diga no.l creurem
Guardamar	diga lo que diga no.l creurem

393 Aunque haga frío saldré

Cinctorres	encà que face fret ^e xiré
P. Benifassà	encà que faça fretaixiré
V. Canes	encà que fa(t)ge fret ^e ixiré
Peníscola	encara que face fret surtiré
Vistabella	encara que fa(t)ge fretaixiré
l'Alcora	encara que face fredeixiré
Orpesa	encà que face fredeixiré
Ain	encà que faça fretaixiré
Moncofa	encà que faça fretaixiré
Casinos	encà que faça fretaixiré
Rafelbunyol	encà que faça fretaixiré
Quart de P.	encà que faça fretixiré
Torís	encara que ^o faça ^o fret ^a ixiré
Polinyà	encara que faça fretaixiré
Massalavés	encà que ^o faça fretaixiré
Llanera de R.	encà que faça fretaixiré
Beniopa	encà que faça fretaixiré
Moixent	encà que faça fretaixiré
Biar	encara que faça fredixiré
Benilloba	encara que faça fret yo eissiré ²⁵⁸⁵
Benialí	encà que faça fretaixiré
Calp	encara que faça fred
el Pinós	ni.ncara que fera frede(i)xiré

²⁵⁸⁵ Benilloba:

el Campello	encara que faça fretixiré
Crevillent	encara que faça fretixtré
Guardamar	encara que faça fretistré

394 Siembra para que coma su familia

Cinctorres	sembre perque min(t)ge la famílii-a
P. Benifassà	sembre per a que min(t)jo la famíli-a
V. Canes	sembre per a que minge la famílii-a
Peníscola	sembre p'a que min ^g (t)ge la famíli-a
Vistabella	sembre per a que men(t)ge la famíli-a
l'Alcora	sembre per a que men ^g (t)ge la famílii-a
Orpesa	sembre p'a que min ^g (t)ge la famílĭa
Aín	sembra per a que menxe la família
Moncofa	sembra p'a que men ^g (t)ge la famíli-a
Casinos	sembra p'a que menxe la famílĭa
Rafelbunyol	sembra p'a que minxe la famílĭa
Quart de P.	sembra p'a que minxe la famílĭa
Torís	sembra p'a que menxe la ^o famíli-a
Polinyà	sembra p'a que minge la famílii-a
Massalavés	sembra p'a que minxe la ^o famílĭa
Llanera de R.	sembra p'a que min ^g (t)ge la famílĭa
Beniopa	sembra p'a que men ^g (t)ge la famílĭa
Moixent	sembra p'a que min ^g (t)ge la seua famílĭa
Biar	sembra p'a que minge la famílĭa
Benilloba	sembra per a que minge la seua famíli-a
Benialí	sembre perque minge la famílĭa
Calp	sembra per a que minge la famíli-a
el Pinós	sembra p'a que min ^g (t)ge la famílĭa
el Campello	sembra p'a que men ^g (t)ge la famílĭa
Crevillent	sembra p'a que minge la famílĭa
Guardamar	sembra perque min ^g (t)ge la famílĭa

395 Desde que nació no vi cosa igual

Cinctorres	dumpŭés que baix naixe que no hai bist una cosa com esta
P. Benifassà	d'ensé que ba(i)x naixe no habia bist una cosa com esta
V. Canes	dospŭés qu'estic al món no habia bist cosa com esta
Peníscola	debés que baix naixe no habie bist una cosa com esta
Vistabella	des de que ba(i)x naixe no habia bist una cosa com esta
l'Alcora	des de que vaix naixe no havia vis ^t cosa com esta
Orpesa	de que va(i)x naixe no havie vist una cosa com esta
Aín	d'ençà que ba(i)x nàixer no habia bist una cosa com esta
Moncofa	des de qu'ha naixcud no ha vist una cosa com esta
Casinos	des de que naixquí no ha bist una cossa com esta
Rafelbunyol	den de naixquí no habia bist una cossa com esta
Quart de P.	den de qu'ha naixcud no habia bist una cossa com esta
Torís	des de que naixquí no ha bis ^t cossa com esta
Polinyà	d'ençà que vaig nàixer no ha vist una cosa ĩ ^g ual
Massalavés	d'ençà que naixguí no beguí ũna cossa ĩ ^g ual
Llanera de R.	dende que vaig nàixer no ha vist una cosa com esta
Beniopa	d'ençà qu'ha na'scut no ha vist una cosa com esta

Moixent	des de que vaig nàixer no havia vist una cosa com esta des d'ençà
Biar	des de que va(i)x nà(i)xer no havia vist una cosa com esta
Benilloba	des de que va(i)x nàixer no ha vist una cosa com eixa
Benialí	des de que va(i)x nàixer no havia vist una cosa com esta
Calp	d'ençà que vaig nàixer no havia vist una cosa igual
el Pinós	den de que va(i)x na(i)xe no havia vist una còsò com esta
el Campello	d'ençà que va(i)x nà(i)xer no havia vist una còsò com esta
Crevillent	des de que va(i)x nastre no havia vist cosa com esta
Guardamar	des de que va(i)x nà(i)xtrer no havia vist una cosa-igual

396 Quanto más siegues, mejor

Cinctorres	quan més segues milló
P. Benifassà	com més segues milló
V. Canes	quan més segues milló
Peníscola	com més segues milló
Vistabella	quan més segues milló
l'Alcora	quan més segues milló
Orpesa	quan més segues millor
Aín	quan més segues millor
Moncofa	quan més segues millor
Casinos	quan més segues millor
Rafelbunyol	quan més segues millor
Quart de P.	quan més segues millor
Toris	quan més segues millor
Polinyà	quan més segues millor
Massalavés	quan més segues millor
Llanera de R.	quan més segues millor
Beniopa	com més segaràs millor
Moixent	quan més segues millor
Biar	quan més segues millor
Benilloba	quan mé ^s segues millor
Benialí	quan més segues millor
Calp	quan més segues millor
el Pinós	quan més segues milló
el Campello	quan més segues millor
Crevillent	quan més segues milló
Guardamar	quan més segues millor

397 Este vino no me gusta por lo agrio

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
l'Alcora
Orpesa
Aín
Moncofa
Casinos
Rafelbunyol
Quart de P.
Toris
Polinyà

Massalavés

Llanera de R.

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba e'ixe vi no m'agrà perqu'és agre

Benialí

Calp

el Pinós

el Campello

Crevillent

Guardamar

398 ¡Lo que llora este chico!

Cinctorres	lo que plore este xiquet
P. Benifassà	lo que plore
V. Canes	el que plore este xic
Peníscola	lo que plore.ste xiquet
Vistabella	el que plore este xiquet
l'Alcora	lo que plora este xiquet
Orpesa	lo que plore.ste xiquet
Aín	lo que plora este xiquet
Moncofa	lo que plora ^e este xic
Casinos	lo que plora este xiquet
Rafelbunyol	lo que plora este xic
Quart de P.	lo que plora este xiquet
Torís	lo que plora este xiquet
Polinyà	lo que plora este xiquet
Massalavés	lo que plora este xic
Llanera de R.	lo que plora este xic
Beniopa	lo que plora este xic
Moixent	lo que plora este xic
Biar	lo que plora este xic
Benilloba	lo que plora este xic
Benialí	lo que plora este xic
Calp	lo que plora.ste xic
el Pinós	lo que plòrò este xic
el Campello	lo que plòrò este xic
Crevillent	lo que plora este xiquet
Guardamar	lo que plora este xic

399 No tengo ni pizca

Cinctorres	no.n tin ^k res gens una miqueta ni ũn graned de sal
P. Benifassà	no.n tin ^k ni-una ²⁵⁸⁶ gota gens miqueta gra de sal brífola
V. Canes	no.n tinc gens ²⁵⁸⁷ ni ũna brífola ni gota ni ũna mica
Peníscola	no.n tin res ²⁵⁸⁸ ni ũna miqueta mica pixca gota gens
Vistabella	no.n ting res ni miqueta gens ni ũn gra de sal
l'Alcora	no.n tin ⁹ res ni miqueta gens ni gota ni ũn gra de sal pis ⁽ⁱ⁾ xca
Orpesa	no.n tin ⁹ res ni miqueta gens ni gota ni pixca

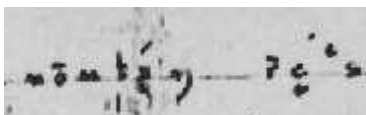
²⁵⁸⁶ la Pobla de Benifassà:

²⁵⁸⁷ Vilar de Canes:

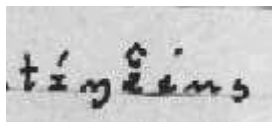

²⁵⁸⁸ Peníscola:

Ain	no ting res xens ni ũna brífola miqueta
Moncofa	no.n ting res ni miqueta gens ni ũn mos ni mòlla
Casinos	no.n tinc res xens ni miqueta ni mòlla
Rafelbunyol	no.n tinc res ni ũna miqueta pixca picà
Quart de P.	no.n tinc xens miqueta gra gota
Torís	no.n tin ^k xens ni pis ⁽ⁱ⁾ xca ni gota ni ũn brusco
Polinyà	no.n tin gens ²⁵⁸⁹ ni gota ni ũna miqueta ni pisca
Massalavés	no.n tinc ni gota ni ũna pis ^(x) ca ni ũna miqueta ni ũna molleta
Llanera de R.	no.n tinc ni p'a medecina ni ũna llàgrima ni gota ni pixca ni miqueta
Beniopa	no.n tinc gens pixca llàgrima pols gota
Moixent	no ^{en} tinc ni ũna llàgrima ni ũna miqueta ni gota ni pixca

²⁵⁸⁹ Polinyà:

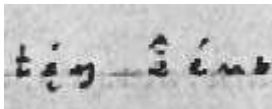

- Biar** no.n tin gens²⁵⁹⁰
ni gota (de líquidos)
- Benilloba** no.n tin gens²⁵⁹¹
no.n tinc un pols
no.n tinc ni mica
no.n tinc ni gota
- Benialí** no.n tinc ni mica
ni gota
un pols
una pixca
gens
- Calp** no.n tinc ni xispa
gens
gota
un pols
ansigne²⁵⁹²
- el Pinós** no.n tinc ni pixca
gota
res
- el Campello** no.n tinc gens
ni ũna miqueta
gota
- Crevillent** no.n ting res
ni pixca
pixtiqueta
- Guardamar** no (e)n tinc ni ũna xispa
ni ũna gota
ni ũna miqueta

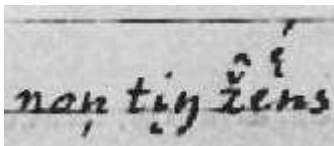
400 No me importa un pito

- Cinctorres** no m'importe res
- P. Benifassà** no m'importe res
- V. Canes** no m'importe res
- Peníscola** no m'importe res
gra de sal
un pito
- Vistabella** no me s'emporte res

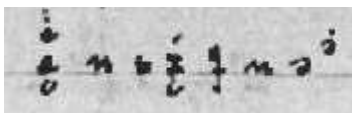
2590 Biar:

2591 Benilloba:

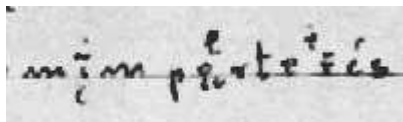

2592 Calp:

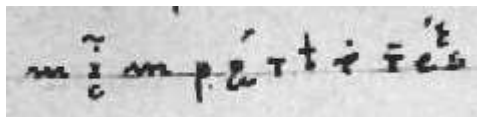

- l'Alcora** no m'importe res
un pito
- Orpesa** no m'importe res
gra de sal
un pito
- Ain** no m'importa res
no me s'hi dóna res
- Moncofa** no m'importa ũn pico
res
- Casinos** no m'importa res
- Rafelbunyol** no m'importa res
un pito
- Quart de P.** no m'importa res
pixca
- Toris** no m'importa xens
un brusco
- Polinyà** no m'importa res
gens
- Massalavés** no m'importa res²⁵⁹³
xens
un pito
un blédo
- Llanera de R.** no m'importa res²⁵⁹⁴
gens
ni ũn pito
- Beniopa** no m'importa res
un pito
- Moixent** no m'importa res²⁵⁹⁵
gens
ni ũn pito
- Biar** no m'importa res
tres pitos
- Benilloba** no m'importa res
- Benialí** no m'importa res
un pito
- Calp** no m'importa res
un pito
- el Pinós** no m'impòrtò res
una punyeta

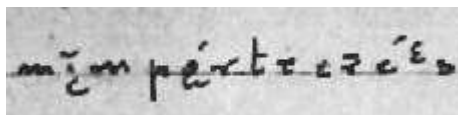
²⁵⁹³ Massalavés:

²⁵⁹⁴ Llanera de Ranes:

²⁵⁹⁵ Moixent:

- el Campello no m'impòrtò res
un pito
Crevillent no m'importa res
gens
Guardamar no m'importa Ûn pitótxo
una xispa

401 Iban por agua

-
- Cinctorres anaen a l'ai⁹ua
P. Benifassà anaben a l'ai⁹ua
V. Canes anaen a portà ai⁹ua
Peníscola anaben a portà ai⁹ua
Vistabella anaben a l'ai⁹ua
l'Alcora anaven per ai⁹ua
Orpesa anaven a portar auya
Aín anaben a portar auya
Moncofa anaen per aigua
Casinos anaben a per auya
Rafelbunyol anaben a per auya
Quart de P. anaben a per auya
Torís anaben a per auya
Polinyà anaven a portar auya
Massalavés anaen a dur auya
Llanera de R. anaen a dur ai⁹ua
Beniopa anaven per auya
Moixent anaen a portar auya
Biar anaven a portar auya
per auya
Benilloba anaen a portar aui-a
Benialí anaven a la font a dur auya
Calp anaven per auya
el Pinós anaven per auya
el Campello anaven a dur auya
Crevillent anaven a la font a per aigua
Guardamar anaven a dur aigua

402 Un asunto a resolver

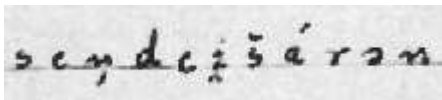
-
- Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
l'Alcora
Orpesa
Aín
Moncofa
Casinos
Rafelbunyol
Quart de P.
Torís
Polinyà
Massalavés
Llanera de R.
Beniopa

Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
 el Campello
 Crevillent
 Guardamar

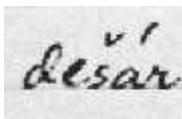
403 Abandonaron a su tío

Cinctorres	se'n ban de'xà de son tio
P. Benifassà	se ban de'xà a son tio
V. Canes	ban dixà a son tio
Peníscola	ban de'xà a son tio dixà
Vistabella	baren deixar a son tio
l'Alcora	van dixà a son tio
Orpesa	van deixà a son tio
Aín	se baen deixar a son tio
Moncofa	se deixaren a son tio
Casinos	deixaren a son tio
Rafelbunyol	se'n deixaren ²⁵⁹⁶ a son tio
Quart de P.	deixaren a son tio
Torís	abandonaren a son tio
Polinyà	abandonaren a son tio
Massalavés	abandonaren a son tio
Llanera de R.	vaen abandonar a son tio
Beniopa	es deixaren a son tio
Moixent	vaen dixar a son tio
Biar	van de(i)xar a son tio
Benilloba	vaen de(i)xar ²⁵⁹⁷ el seu tio
Benialí	deixaren a son tio
Calp	es de'xaren a son tio
el Pinós	van abandonà a son tio
el Campello	es van de(i)xar a son tio
Crevillent	se van de(i)xà a son tio
Guardamar	se de(i)xaren a son tio

²⁵⁹⁶ Rafelbunyol:

²⁵⁹⁷ Benilloba:

404 Visitaron la ciudad

Cinctorres	baren anà a bore la ciŭtat
P. Benifassà	ban anà a bore la ciŭtat
V. Canes	ban anà a bore la ciŭtat
Peníscola	ban bisità la ciŭdat
Vistabella	baren bisitar la ciŭtat
l'Alcora	van visità la ciŭtat
Orpesa	van visità a la capital de Valéncĭa
Ain	baen anar a bore la ciŭtat
Moncofa	varen vesitar a la ciŭtat
Casinos	anaren a bore la ciŭtat
Rafelbunyol	anaren a bore la ciŭtat
Quart de P.	anaren a bore la ciŭtat
Toris	bissitaren la ciŭtat
Polinyà	vesitaren la ciŭtat
Massalavés	bessitaren la ciŭtat
Llanera de R.	vaen vesitar la ciŭtat
Beniopa	vaen anar a vore la ciŭtat
Moixent	vaen vesitar la ciŭtat
Biar	van anar a la ciŭtat
Benilloba	vaen anar a vore la ciŭtat
Benialí	vaen anar a vore la ciŭtat
Calp	naren a vórer la ciŭtat
el Pinós	van vesità la ciŭtat
el Campello	van visitar la ciŭtat
Crevillent	van vesità la ciŭdat
Guardamar	vesitaren la ciŭtat

405 Voy a casa del maestro

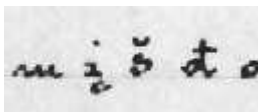
Cinctorres	ba'(t)ja cal mestre
P. Benifassà	baja ca el mestre
V. Canes	baja ca e'l mestre
Peníscola	baja cal mestre
Vistabella	ba'(t)ja cal mestre
l'Alcora	ba'(t)ja cal mestre
Orpesa	vaja cal mestre
Ain	batxa casa l'alcalde .l mestre
Moncofa	vaja cal mestre
Casinos	batxa cal mestre
Rafelbunyol	batxa cal mestre
Quart de P.	batxa cal mestre
Toris	batxa cal mestre
Polinyà	vaja ca e'l mestre
Massalavés	batxa cal mestre
Llanera de R.	vaja cal mestre
Beniopa	vaja cal mestre
Moixent	vaja cal mestre

Biar	vaja cal mestre
Benilloba	vaja casa.l mestre
Benialí	vaja cal mestre
Calp	vaja cal mestre
el Pinós	vaja cal mestre
el Campello	vaja cal mestre
Crevillent	vaja cal mestre
Guardamar	vai(t)ja cal mestre

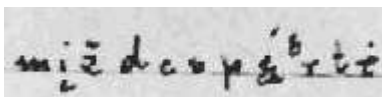
406 Estaba medio dormida

Cinctorres	e ^e stabe mix dormida
P. Benifassà	a ^a staba mitjadormida
V. Canes	estae mi(x) dormida
Peníscola	estaba mi ⁱ (t)jadormida
Vistabella	estabe mi ⁱ (t)jadormida
l'Alcora	estave mi ⁱ (t)jadormida
Orpesa	esta ^v e mitjadormida
Aín	estaba mitxadormida
Moncofa	estava mitjadormida
Casinos	estaba mix ²⁵⁹⁸ dormida
Rafelbunyol	estaba mitxadormida
Quart de P.	estaba mitxadormida
Torís	estaba endormiscà mig desperta
Polinyà	estava mitjadormida mig desperta
Massalavés	estaba mig dormida endormiscà
Llanera de R.	estava.ndormiscà mix desperta ²⁵⁹⁹
Beniopa	estava mitjandormiscà
Moixent	estava mitjadormida mig desperta
Biar	estava mix desperta
Benilloba	estava mitjadormida
Benialí	estava mix dormida
Calp	estava mix dormida
el Pinós	estava mitgendormiscà mix despè ^è rtè
el Campello	estava mi ^o (t)jadormida mix despèrtè
Crevillent	estava mix dormia
Guardamar	estava endormiscà mix desperta

²⁵⁹⁸ Casinos:

²⁵⁹⁹ Llanera de Ranés:

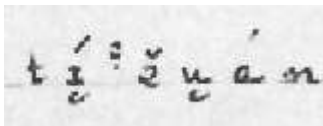
407 Sirvió sólo dos semanas

Cinctorres	només ba serbí dos semanas
P. Benifassà	només ba serbí dos semanas
V. Canes	domés ba serbí dos semanas
Peníscola	domés baig serbí dos semanas
Vistabella	només ba serbí dos semanas
l'Alcora	només va serví dos semanas
Orpesa	només va serví dos semanas
Aín	només ba serbir dos semanas
Moncofa	només va servir dos semanas
Casinos	no serbí només que dos semanas
Rafelbunyol	serbí només dos semanas
Quart de P.	només serbí dos semanas
Torís	no ba serbir més que dos semanas
Polinyà	només va servir dos semanas
Massalavés	no ba serbir
Llanera de R.	només va servir dos semanas
Beniopa	només va servir dos semanas
Moixent	només va servir dos semanas
Biar	només va servir dos semanas
Benilloba	només va servir do ^s semanas
Benialí	no va servir més que dos semanas
Calp	només va servir dos semanas
el Pinós	no va serví més que dos semanas
el Campello	va servir només dos semanas
Crevillent	només va serví dos semanas
Guardamar	va servir dos semanas només

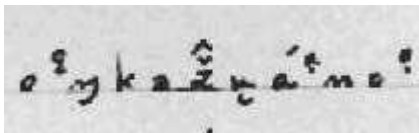
408 Oiga, señor Juan

Cinctorres	e ^s colte tio (t)Ju-an
P. Benifassà	a ^s colte ti ^o (t)Ju-an ²⁶⁰⁰
V. Canes	e ^s colte tio (t)Ju-an
Peníscola	ascolte tio i(t)Ju-an
Vistabella	e ^s colte tio (t)Ju-an
l'Alcora	ascolte tio i(t)Ju-an
Orpesa	a ^s colte tio Ju-an
Aín	ascolte tio Xu-an
Moncofa	ascolte tio Ju-an
Casinos	e ^s colte tio Xu-an (en Liria ya dicen <so>)
Rafelbunyol	ascolte tio Xu-an
Quart de P.	ascolte tio Xu-an
Torís	ascolte tio Xŭan
Polinyà	ascolte so Ju-an
Massalavés	ascolte so Xu-an
Llanera de R.	ascolte tio Ju-an
Beniopa	ascolte tio Ju-an
Moixent	ascolte tio Ju-an
Biar	escolte tio Ju-ano
Benilloba	ascolte tio Ju-an
Benialí	ascolte tio Ju ^o ano
Calp	ascolte ti.(t)Ju-an
el Pinós	escolte onque Ju-ano ²⁶⁰¹ (sí, espontáneo. 'tio' es solamente el pariente. (En Monòver <oncle>) no ²⁶⁰² .)
el Campello	ascolte tio Ju-an
Crevillent	escolte tio Ju-ano
Guardamar	ascolte tio i(t)Ju-an

²⁶⁰⁰ la Pobla de Benifassà:

²⁶⁰¹ el Pinós:

²⁶⁰² el Pinós:

409 ¿Ha mejorado la señora María?

Cinctorres	està milló la tia Maria
P. Benifassà	astà milló la tia Maria
V. Canes	està milló la tia Maria
Peníscola	està milló la tia Maria
Vistabella	està milló la tia Maria
l'Alcora	la tia Maria està milló
Orpesa	la tia Maria.stà millor
Aín	està millor la tia Maria
Moncofa	qu'està millor la tia Maria
Casinos	està millor la tia Maria
Rafelbunyol	està millor la tia Maria
Quart de P.	està millor la tia Maria
Torís	la tia Maria està millor
Polinyà	està millor la so Maria
Massalavés	està millor la so Maria
Llanera de R.	està millor la tia Maria
Beniopa	està millor la tia Maria
Moixent	està millor la tia Maria
Biar	està millor la tia Maria
Benilloba	astà millor la tia Maria
Benialí	la tia Maria està millor
Calp	està millor la tia Maria
el Pinós	està milló la tia Maria (sí, cfr. 408)
el Campello	està millor la tia Maria
Crevillent	està milló la tia Maria
Guardamar	està millor la tia Maria

410 ¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos) *

Cinctorres	a òn aneu
	a òn ban
P. Benifassà	a on aneu
	a on ban
V. Canes	a on aneu
	a òn ban
Peníscola	an baneu (sí)
	an ban
Vistabella	a on aneu
	a on ban
l'Alcora	a oñ aneu
	a oñ van
Orpesa	a Ñn aneu
	a Ñn van
Aín	a on aneu
	a on ban bostés
Moncofa	a Ñn aneu
	a Ñn van

* Podeu consultar les respostes de l'enquesta original del QI corresponents a aquesta pregunta, que trobareu en l'apartat 3.3.: "Mostra original d'algunes transcripcions digitalitzades".

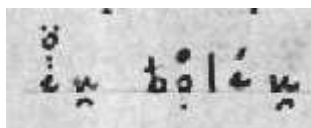
Casinos	a on aneu a on ban
Rafelbunyol	a Ńn aneu a Ńn ban
Quart de P.	a Ńn aneu a Ńn ban
Torís	a oñ aneu a oñ ban
Polinyà	a oñ aneu a oñ van
Massalavés	a on aneu a on ban
Llanera de R.	a oñ aneu a oñ van
Beniopa	a.n aneu a.n van vostés
Moixent	a oñ aneu a on van
Biar	a Ńn aneu a Ńn van
Benilloba	a.n aneu an van
Benialí	a Ńn aneu a Ńn van
Calp	a.n aneu a²n van
el Pinós	a Ńn aneu a Ńn van
el Campello	a.n aneu a.n van
Crevillent	a on aneu a on van
Guardamar	a Ńn aneu a Ńn van ostens

411 Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)

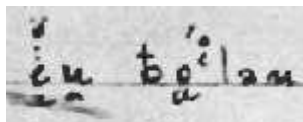
Cinctorres	hu boleu hu bolen
P. Benifassà	hu boleu hu bolen
V. Canes	hu boleu hu bolen hu boldrien
Peníscola	ho boleu ho bolen
Vistabella	ho boleu ho bolen
l'Alcora	heu voleu heu volen
Orpesa	heu voleu heu volen

Aín	heu boleu
	heu bolen
Moncofa	heu voleu
	heu volen
Casinos	heu boleu
	heu bolen
Rafelbunyol	heu boleu
	heu bolen
Quart de P.	heu boleu
	heu bolen
Torís	heu boleu
	heu bolen
Polinyà	heu voleu
	heu volen
Massalavés	he ^o u boleu ²⁶⁰³
	he ^o u bolen ²⁶⁰⁴
Llanera de R.	heu vullgueu
	heu volen
Beniopa	heu voleu
	heu volen
Moixent	heu voleu
	heu volen
Biar	hu voleu
	hu volen
Benilloba	heu voleu
	heu volen
Benialí	hu voleu
	hu volen
Calp	hau voleu
	hau volen
el Pinós	hu voleu
	hu volen
el Campello	heu voleu
	heu volen
Crevillent	hu voleu
	hu volen
Guardamar	hu voleu
	hu volen

²⁶⁰³ Massalavés:

²⁶⁰⁴ Massalavés:

**ANOTACIONS AL MARGE DE L'ENQUESTA
(Quadern I, valencianoparlants)**

((Els mesos de l'any, els dies de la setmana i les estacions solen aparéixer sempre a la pàgina 16 de l'enquesta del Quadern I))

((Els pobles valencianoparlants no tenen informació marginal, o si la tenen, l'hem editada al costat d'una de les preguntes del qüestionari que tenia alguna relació))

((Només Crevillent i Llanera de Ranes tenien uns paperets solts dins l'enquesta del Quadern I, amb informació pertinent:))

((El doble parèntesi indica anotació feta per nosaltres, inexistent en el qüestionari de l'ALPI))

1. CREVILLENT

((Tenia un fulllet a doble cara: per una, informació sobre Crevillent i altres pobles²⁶⁰⁵, i darrere, unes anotacions que el mateix Sanchis tenia sobre el nou hospital del Regne²⁶⁰⁶. La informació sobre aquells pobles és la següent:))

²⁶⁰⁵ Crevillent:

Camarero Candi, Rey no 697
 paraules típiques de Crevillent
allegar per 'aplegar'
amaxico per 'ansa marítima' que marítimica
que vols que faga (a l'home que faga
faga = faga)
 mots típics d'Ely
 diminutiu -ico
 bonico, xifric, Pepico, Pasqueliu
escarmella alantofa
sotano dijales un desorden
Trenit xaf folla
de volta a vorades repetint-se
ausades coo misano
manx aquet sumadras
quardar cridar
gavinyet gaminet

 aigua Ely, ^{ALPI} Crevillent Camarero Candi 698
 aigua Font de Pola " "

²⁶⁰⁶ Crevillent:

[ájgwa] Elx, Crevillent (ALPI). Carreras Candi 698

[áwje] Santa Pola. Carreras Candi 698

Carreras Candi, Reyno 697

paraules típiques de Crevillent:

allegar per 'aplegar'

amaxico per 'ara mateix' (?): *ara mateixico que vols que faxa*

(en Monover *faja* = *faça*)

Mots típics d'Elx:

diminutiu -ico: bonico, xiquico, Pepico, Pasqualico

escarnella 'alcachofa'

sostrero 'objetos en desorden'

tremixol 'techo'

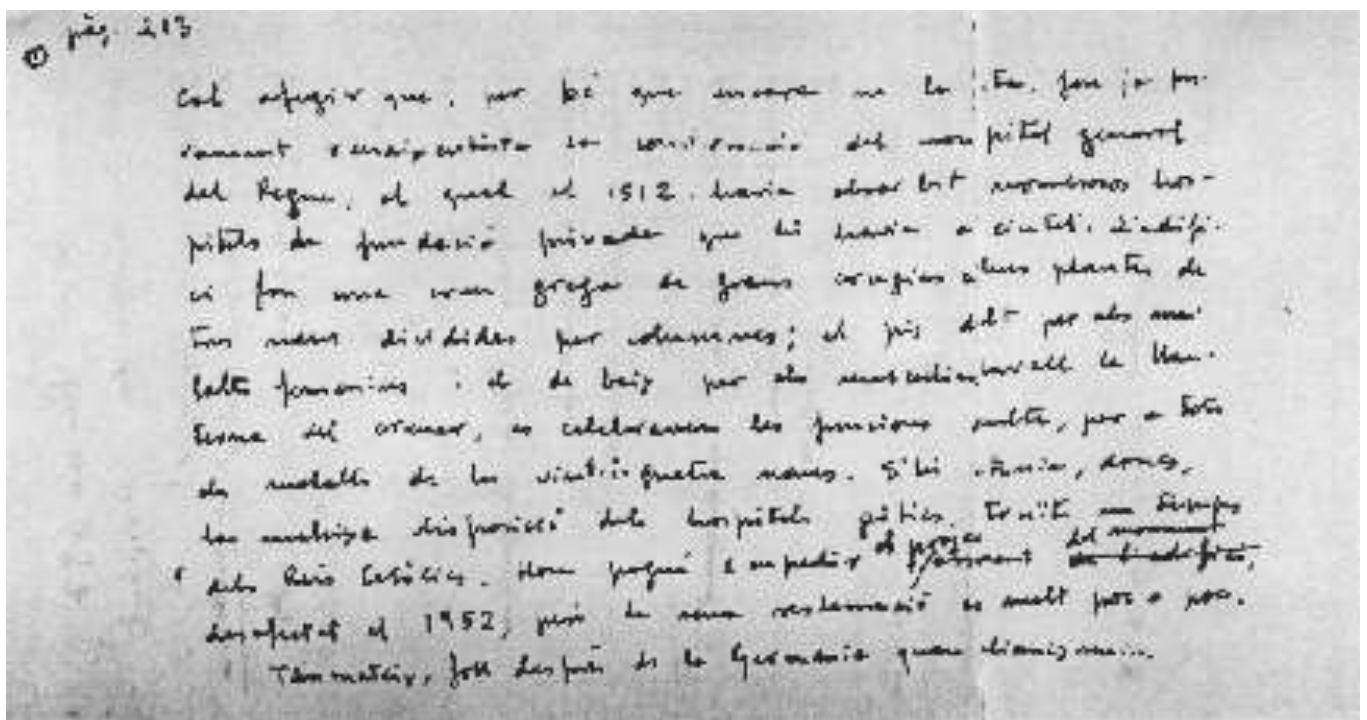
de volta a vorum 'repentinament'

ausades 'eso mismo'

manyaquet 'muchacho'

quirdar 'cridar'

gavinyet 'ganivet'))

2. LLANERA DE RANES

((Tenia dos fullet molt menuts sobre informació de la comarca de la Costera, a la qual pertany aquest poble.

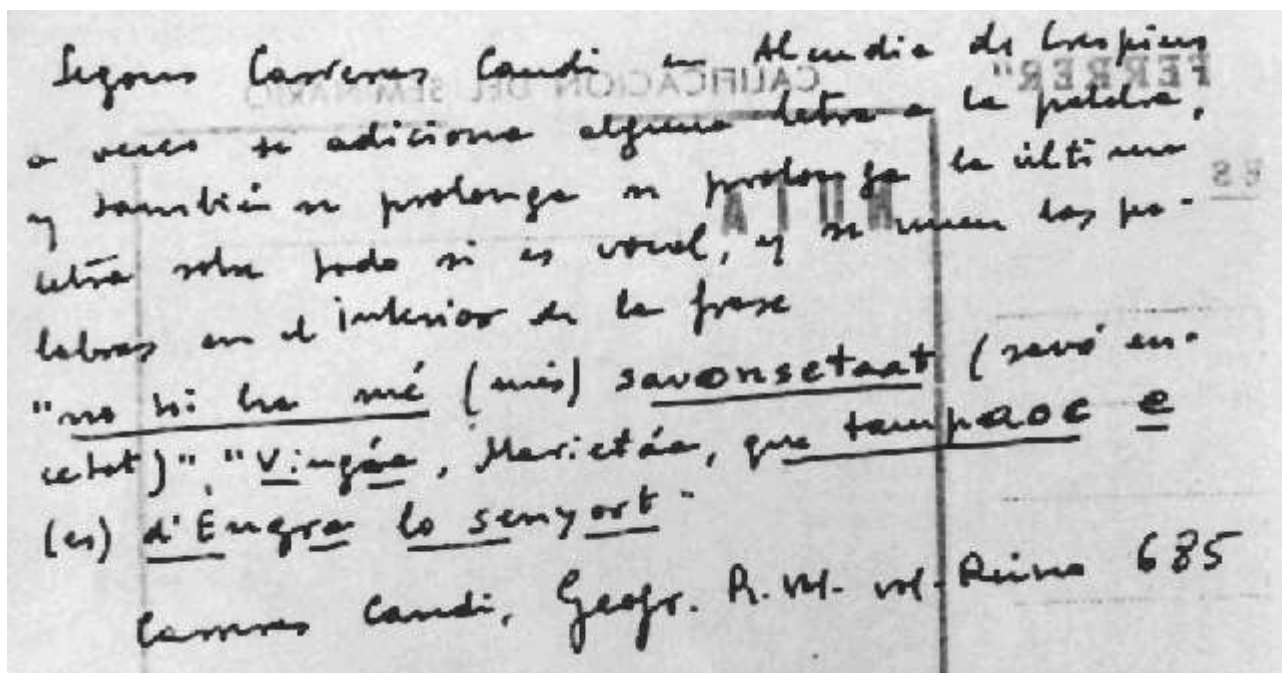
En un paperet diu²⁶⁰⁷:))

Segons Carreras Candi en Alcu dia de Crespins a veces se adiciona alguna letra a la palabra, y también se prolonga se prolonga la última letra sobre todo si es vocal, y se unen las palabras en el interior de la frase.

"no hi ha més (més) savonsetaat (savó encetat)"; "Vingáa, Marietáa, que tampaoc e (es) d'Engra lo senyort".

Carreras Candi, Geogr. R. Val., vol. Reino 685

²⁶⁰⁷ Llanera de Ranes:

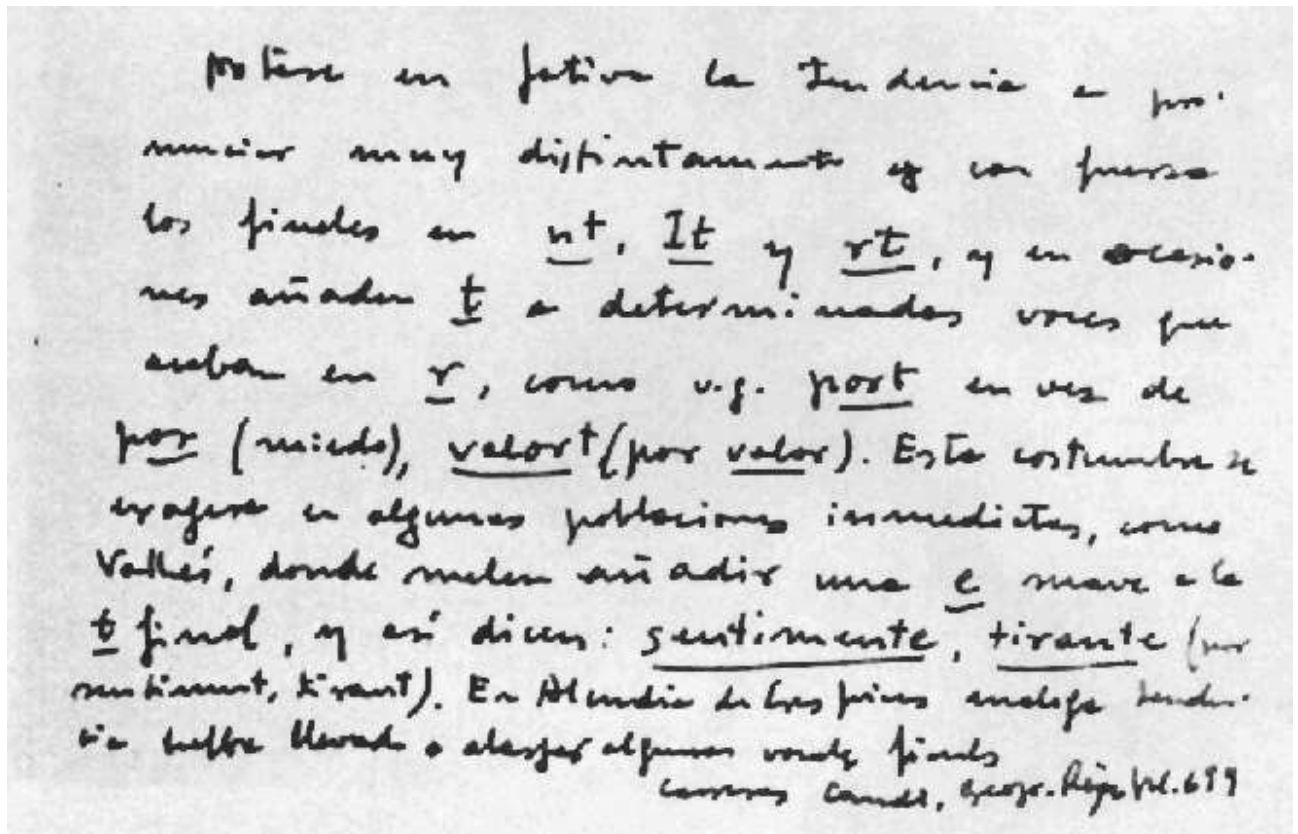

((En l'altre²⁶⁰⁸:))

Nótese en Játiva la tendencia en pronunciar muy distintamente y con fuerza los finales en -nt, -lt y -rt, y en ocasiones acaban en -r, como v. g. *port* en vez de *por* (miedo), *valort* (por *valor*). Esta costumbre se exagera en algunas poblaciones inmediatas, como Vallés, donde suelen añadir una e suave a la *t* final, y así dicen: "*sentimente*, *tirante* (por 'sentiment', 'tirant'). En Alcudia de Crespins análoga tendencia habla llevando a alargar algunas vocales finales.

Carreras Candi, Geogr. Reyno Val. 699.

²⁶⁰⁸ Llanera de Ranos:

((MESOS, DIES DE LA SETMANA I ESTACIONS))**((FEBRERO))**

Cinctorres [febré]
 P. Benifassà [febré]
 V. Canes [febré]
 Peníscola [febré]
 Vistabella [febré]
 Alcora [febré]
 Orpesa [febrér]
 Aín [febrér]
 Moncofa [febrér]
 Casinos [febrér]
 Rafelbunyol [febrér]
 Quart de P. [febrér]
 Torís [ºfebrér]
 Polinyà [febrér]
 Massalavés [ºfebrér]
 Llanera de R. [febrér]
 Beniopa [febrér]
 Moixent [febrér]
 Biar [febrér]
 Benilloba [febrér]
 Benialí [febrér]
 Calp [febrér]
 Pinós [febré]
 Campello [febrér]
 Crevillent [febré]
 Guardamar [febrér]

((MARÇ))

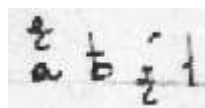
Cinctorres [márs]
 P. Benifassà [márs]
 V. Canes [márs]
 Peníscola [márs]
 Vistabella [márs]
 Alcora [márs]
 Orpesa [márs]
 Aín [márs]
 Moncofa [márs]
 Casinos [márs]

Rafelbunyol [márs]
 Quart de P. [márs]
 Torís [márs]
 Polinyà [márs]
 Massalavés [márs]
 Llanera de R. [márs]
 Beniopa [márs]
 Moixent [márs]
 Biar [márs]
 Benilloba [márs]
 Benialí [márs]
 Calp [márs]
 Pinós [márs]
 Campello [márs]
 Crevillent [márs]
 Guardamar [márs]

((ABRIL))

Cinctorres [abril]²⁶⁰⁹
 P. Benifassà [abríl]
 V. Canes [abríl]
 Peníscola [abríl]
 Vistabella [abríl]
 Alcora [abríl]
 Orpesa [abríl]
 Aín [abríl]
 Moncofa [abríl]
 Casinos [abríl]
 Rafelbunyol [abríl]
 Quart de P. [abríl]
 Torís [abríl]
 Polinyà [abríl]
 Massalavés [abríl]
 Llanera de R. [abríl]
 Beniopa [abríl]

²⁶⁰⁹ Cinctorres:

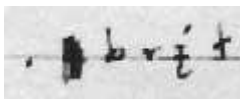

Moixent [abríl]
 Biar [abríl]
 Benilloba [abríl]
 Benialí [bríl]²⁶¹⁰
 Calp [abríl]
 Pinós [bríl]
 Campello [abríl]
 Crevillent [bríl]²⁶¹¹
 Guardamar [abríl]

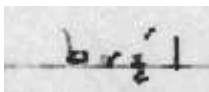
((AGOST))

Cinctorres [agóst]
 P. Benifassà [agóst]
 V. Canes [agóst]
 Peníscola [agóst]
 Vistabella [agóst]
 Alcora [agóst]
 Orpesa [agóst]
 Aín [agóst]
 Moncofa [agóst]
 Casinos [agóst]
 Rafelbunyol [agóst]
 Quart de P. [agóst]
 Torís [agóst]
 Polinyà [agóst]
 Massalavés [agóst]
 Llanera de R. [agóst]
 Beniopa [agóst, méz de]
 Moixent [agóst]
 Biar [agóst]
 Benilloba [agóst]
 Benialí [agóst]
 Calp [agóst]
 Pinós [agóst]
 Campello [agóst]

²⁶¹⁰ Benialí:

²⁶¹¹ Crevillent:

Crevillent [agóst]
 Guardamar [agóst]

((OCTUBRE))

Cinctorres [otúbre]
 P. Benifassà [otúbre]
 V. Canes [otúbre]
 Peníscola [oktúbre]
 Vistabella [oktúbre]
 Alcora [oktúbre]
 Orpesa [otúbre]
 Aín [oktúbre]
 Moncofa [oktúbre]
 Casinos [otúbre]
 Rafelbunyol [oktúbre]
 Quart de P. [otúbre]
 Torís [otúbre]
 Polinyà [oktúbre]
 Massalavés [otúbre]
 Llanera de R. [oktúbre]
 Beniopa [oktúbre]
 Moixent [otúbre]
 Biar [oktúbre]
 Benilloba [otúbre]
 Benialí [otúbre]
 Calp [oktúbre]
 Pinós [otúbre]
 Campello [otúbre]
 Crevillent [otúbre]
 Guardamar [otúbre]

((NOVEMBRE))

Cinctorres [nobjembre]
 P. Benifassà [nobembre]
 V. Canes [nobembre]
 Peníscola [nobembre]
 Vistabella [nobembre]
 Alcora [novembre]
 Orpesa [novembre]
 Aín [nobembre]
 Moncofa [novembre]
 Casinos [nobjembre]
 Rafelbunyol [noembre]

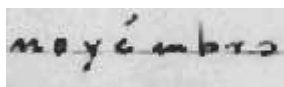
Quart de P.	[nobjembre]
Torís	[nobembre]
Polinyà	[novembre]
Massalavés	[nobjembre]
Llanera de R.	[novembre]
Beniopa	[novembre]
Moixent	[novembre]
Biar	[novembre]
Benilloba	[noembre]
Benialí	[novembre]
Calp	[novembre] / [méz de totsáns]
Pinós	[noyembre] ²⁶¹² / [totsáns]
Campello	[novembre]
Crevillent	[novembr] ²⁶¹³
Guardamar	[tosáns]

((DESEMBRE))

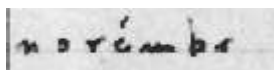
Cinctorres	[dizjembre]
P. Benifassà	[dezembre]
V. Canes	[dizjembre]
Peníscola	[dezembre]
Vistabella	[dizembre]
Alcora	[dezembre]
Orpesa	[dezembre]
Aín	[dezembre]
Moncofa	[disjembre]
Casinos	[disjembre]
Rafelbunyol	[disjembre]
Quart de P.	[disjembre]
Torís	[desembre]
Polinyà	[dezembre]
Massalavés	[disjembre]
Llanera de R.	[dizembre]
Beniopa	[dizjembre]
Moixent	[dizjembre]
Biar	[dizjembre]

Benilloba	[dizjembre]
Benialí	[dizjembre] / [méz de nadál]
Calp	[dizembre] / [méz de nadál]
Pinós	[dizjembre] / [nadál]
Campello	[dizembre]
Crevillent	[dezembre]
Guardamar	[méz de nál] (generalmente decían <i>junio</i> [san dʒuán]; <i>julio</i> [san dʒáwme]; <i>setiembre</i> [la vréma]; <i>noviembre</i> [totsáns]; <i>diciembre</i> [nál])

2612 el Pinós:

2613 Crevillent:

((DILLUNS))

Cinctorres	[de'lúns]
P. Benifassà	[di'lúns]
V. Canes	[di'lúns]
Peníscola	[di'lúns]
Vistabella	[di'lúns]
Alcora	[de'lúns]
Orpesa	[de'lúns]
Aín	[de'lúns]
Moncofa	[de'lúns]
Casinos	[di'lúns]
Rafelbunyol	[di'lúns]
Quart de P.	[de'lúns]
Torís	[di'lúns]
Polinyà	[de'lúns]
Massalavés	[de'lúns]
Llanera de R.	[de'lúns]
Beniopa	[de'lúns]
Moixent	[de'lúns]
Biar	[di'lúns]
Benilloba	[de'lúns]
Benialí	[di'lúns]
Calp	[di'lúns]
Pinós	[de'lúns]
Campello	[di'lúns]
Crevillent	[de'lúns]
Guardamar	[di'lúns]

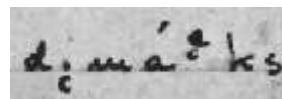
((DIMARTS))

Cinctorres	[dimáts]
P. Benifassà	[dimáts]
V. Canes	[dimáts]
Peníscola	[dimátj]
Vistabella	[dimáts]
Alcora	[dimátj] (con [tʃ] palatal)
Orpesa	[dimátsʃ] (fricativa palatalitzada)
Aín	[dimáts]
Moncofa	[dimáts]
Casinos	[dimáts]
Rafelbunyol	[dimáts]
Quart de P.	[dimáts]

Torís	[dimáts]
Polinyà	[dimáts]
Massalavés	[dimáts]
Llanera de R.	[dimáts]
Beniopa	[dimáts]
Moixent	[dimáts]
Biar	[dimáts]
Benilloba	[dimáts]
Benialí	[dimáts]
Calp	[dimáts]
Pinós	[dimáts]
Campello	[dimáts]
Crevillent	[dimáts]
Guardamar	[dimáks] ²⁶¹⁴

((DIMECRES))

Cinctorres	[dimékres]
P. Benifassà	[dimékres]
V. Canes	[dimékres]
Peníscola	[dimékres]
Vistabella	[dimékres]
Alcora	[dimékres]
Orpesa	[dimékres]
Aín	[dimékres]
Moncofa	[dimékres]
Casinos	[dimékres]
Rafelbunyol	[dimékres]
Quart de P.	[dimékres]
Torís	[dimékres]
Polinyà	[dimékres]
Massalavés	[dimékres]
Llanera de R.	[dimékres]
Beniopa	[dimékres]
Moixent	[dimékres]
Biar	[dimékres]
Benilloba	[dimékres]
Benialí	[dimékres]
Calp	[dimékres]

²⁶¹⁴ Guardamar:

Pinós	[dimékres]
Campello	[dimékres]
Crevillent	[dimékres]
Guardamar	[dimékres]

((DIJOUS))

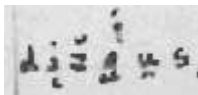
Cinctorres	[diʒóws] ²⁶¹⁵
P. Benifassà	[diʒóws] ²⁶¹⁶
V. Canes	[diʒóws] ²⁶¹⁷
Peníscola	[di ^(d3) ʒóws] ²⁶¹⁸
Vistabella	[diʒóws] ²⁶¹⁹
Alcora	[di ^{d3} ʒóws] ²⁶²⁰
Orpesa	[di ^{d3} ʒóws] ²⁶²¹

Aín	[ditjóws] ²⁶²²
Moncofa	[di ^{d3} ʒóws] ²⁶²³
Casinos	[ditjóws] ²⁶²⁴
Rafelbunyol	[ditjóws] ²⁶²⁵
Quart de P.	[ditjóws] ²⁶²⁶
Torís	[ditjóws] ²⁶²⁷
Polinyà	[didʒóws] ²⁶²⁸
Massalavés	[ditjóws] ²⁶²⁹
Llanera de R.	[didʒóws] ²⁶³⁰
Beniopa	[di ^{d3} ʒóws] ²⁶³¹

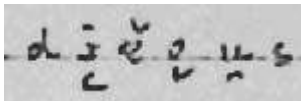
2615 Cinctorres:

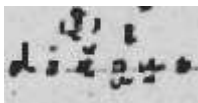
2616 la Pobla de Benifassà:

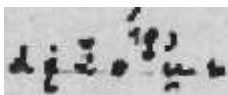
2617 Vilar de Canes:

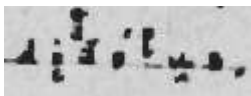
2618 Peníscola:

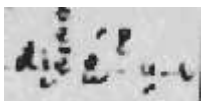
2619 Vistabella:

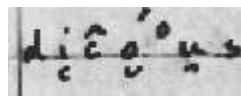
2620 l'Alcora:

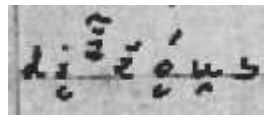
2621 Orpesa:

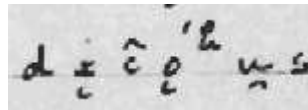
2622 Aín:

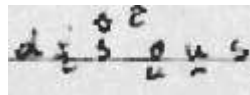
2623 Moncofa:

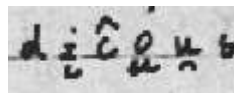
2624 Casinos:

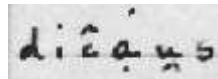
2625 Rafelbunyol:

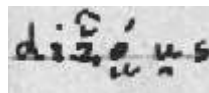
2626 Quart de Poblet:

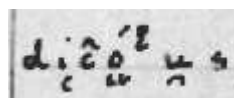
2627 Torís:

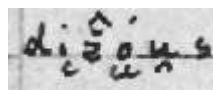
2628 Polinyà:

2629 Massalavés:

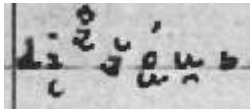

2630 Llanera de Ranes:

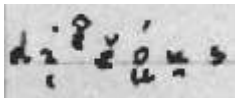

Moixent	[di ³ z ³ óws] ²⁶³²
Biar	[didz ³ óws] ²⁶³³
Benilloba	[didz ³ óws] ²⁶³⁴
Benialí	[di ³ z ³ óws] ²⁶³⁵
Calp	[didz ³ óws] ²⁶³⁶
Pinós	[didz ³ áws] ²⁶³⁷
Campello	[di ³ z ³ óws] ²⁶³⁸
Crevillent	[didz ³ óws] ²⁶³⁹

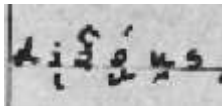
2631 Beniopa:

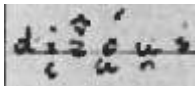
2632 Moixent:

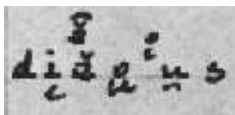
2633 Biar:

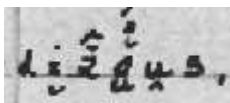
2634 Benilloba:

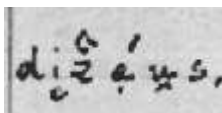
2635 Benialí:

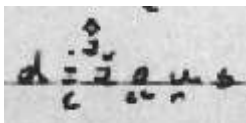
2636 Calp:

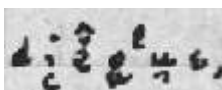
2637 el Pinós:

2638 el Campello:

2639 Crevillent:

Guardamar [di³z³áws]²⁶⁴⁰

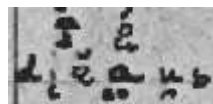
((DIVENDRES))

Cinctorres	[dibéndres]
P. Benifassà	[dibéndres]
V. Canes	[dibéndres]
Peníscola	[dibéndres]
Vistabella	[dibéndres]
Alcora	[divéndres]
Orpesa	[divéndres]
Aín	[dibéndres]
Moncofa	[divéndres]
Casinos	[dibéndres]
Rafelbunyol	[dibéndres]
Quart de P.	[dibéndres]
Torís	[dibéndres]
Polinyà	[divéndres]
Massalavés	[dibéndres]
Llanera de R.	[divéndres]
Beniopa	[divéndres]
Moixent	[divéndres]
Biar	[divéndres]
Benilloba	[divéndres]
Benialí	[divéndres]
Calp	[divéndres]
Pinós	[divéndres]
Campello	[divéndres]
Crevillent	[divéndres]
Guardamar	[divéndres]

((DISSABTE))

Cinctorres	[disápte]
P. Benifassà	[disápte]
V. Canes	[disápte]
Peníscola	[disápte]
Vistabella	[disápte]
Alcora	[dijápte] (con [j] palatal)

2640 Guardamar:

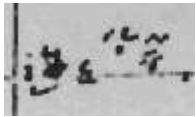

Orpesa	[disá ^ɸ te]
	(la [p] sólo implosiva casi asimilada)
Aín	[disá ^ɸ te]
Moncofa	[disá ^ɸ te]
Casinos	[disá ^ɸ te]
Rafelbunyol	[disá ^ɸ te]
Quart de P.	[disá ^ɸ te]
Torís	[disá ^ɸ te]
Polinyà	[disá ^ɸ te]
Massalavés	[disá ^ɸ te]
Llanera de R.	[disá ^ɸ te]
Beniopa	[disá ^ɸ te]
Moixent	[disá ^ɸ te]
Biar	[disá ^ɸ te]
Beniloba	[disá ^ɸ te]
Benialí	[disá ^ɸ te]
Calp	[disá ^ɸ te]
Pinós	[disá ^ɸ te]
Campello	[disá ^ɸ te]
Crevillent	[disákte]
Guardamar	[disákte]

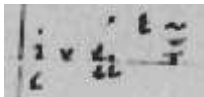
((HIVERN))

Cinctorres	[ibérn]
P. Benifassà	[ibérn]
V. Canes	[ibérn]
Peníscola	[ibér] ²⁶⁴¹
Vistabella	[imbérn]
Alcora	[imvérn]
Orpesa	[ibér] ²⁶⁴²
Aín	[ibérn]
Moncofa	[ivér] ²⁶⁴³
Casinos	[ibér] ²⁶⁴⁴
Rafelbunyol	[ibér] ²⁶⁴⁵
Quart de P.	[ibér] ²⁶⁴⁶
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	[ivérn]
Beniopa	[ivérn]

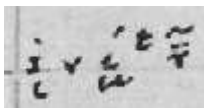
²⁶⁴¹ Peníscola:

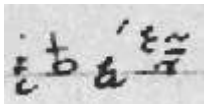
²⁶⁴² Orpesa:

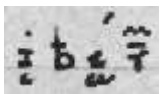
²⁶⁴³ Moncofa:

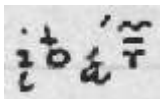
²⁶⁴⁴ Casinos:

²⁶⁴⁵ Rafelbunyol:

²⁶⁴⁶ Quart de Poblet:

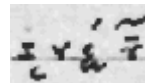

Moixent	[ivérn]
Biar	[ivérn]
Benilloba	[ivér] ²⁶⁴⁷
Benialí	[ivérn]
Calp	[ivér] ²⁶⁴⁸
Pinós	[ivér] ²⁶⁴⁹ (con [r̄] múltiple nasalizada)
Campello	[ivér] ²⁶⁵⁰
Crevillent	[ivér] ²⁶⁵¹
Guardamar	[ivérn] ²⁶⁵²

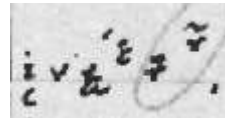
((PRIMAVERA))

Cinctorres	[primabéra]
P. Benifassà	[primabéra]
V. Canes	[primabéra]
Peníscola	[primabéra]
Vistabella	[primabéra]
Alcora	[primavéra d'estiŵ]
Orpesa	[primavéra d'estiŵ]
Aín	[primabéra d'estiŵ]

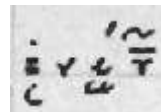
²⁶⁴⁷ Benilloba:

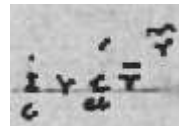
²⁶⁴⁸ Calp:

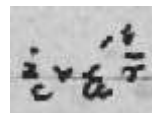
²⁶⁴⁹ el Pinós:

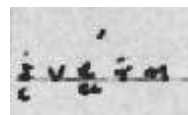
²⁶⁵⁰ el Campello:

²⁶⁵¹ Crevillent:

²⁶⁵² Guardamar:

Moncofa	[primavéra d'ivér]
Casinos	[primabéra]
Rafelbunyol	[primabéra de istiw]
Quart de P.	[primabéra]
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	[primavéra d'estiw]
Beniopa	[primavéra d'astiw]
Moixent	[primavéra]
Biar	[primavéra]
Benilloba	[primavéra d'estiw]
Benialí	[primavéra d'estiw]
Calp	[primavéra d'astiw]
Pinós	[primavéra d'estiw]
Campello	[primavéra d'estiw]
Crevillent	[primavéra d'estiw]
Guardamar	[primavéra d'estiw]

((ESTIU))

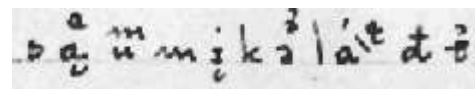
Cinctorres	[estiw]
P. Benifassà	[istiw]
V. Canes	[estiw]
Peníscola	[estiw]
Vistabella	[estiw]
Alcora	[estiw]
Orpesa	[estiw]
Aín	[estiw]
Moncofa	[estiw]
Casinos	[estiw]
Rafelbunyol	[estiw]
Quart de P.	[estiw]
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	[estiw]
Beniopa	[astiw]
Moixent	[estiw]
Biar	[estiw]
Benilloba	[estiw]
Benialí	[estiw]
Calp	[astiw]
Pinós	[estiw]

Campello	[estiw]
Crevillent	[estiw]
Guardamar	[estiw]

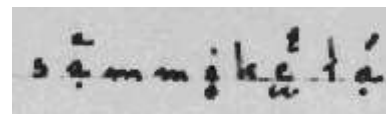
((TARDOR))

Cinctorres	[sammikeláda] ²⁶⁵³
P. Benifassà	[sammikeláda]
V. Canes	[sammikelá]
Peníscola	[sammikeláda]
Vistabella	[sammikelá] ²⁶⁵⁴
Alcora	[primavéra d'imvérn]
Orpesa	[primavéra d'ivér]
Aín	[primabéra d'ibérn]
Moncofa	[primavéra d'estiw]
Casinos	[primabéra]
Rafelbunyol	[primabéra d'ibér]
Quart de P.	[otóno]
Torís	
Polinyà	
Massalavés	
Llanera de R.	[primavéra d'ivérn]
Beniopa	[primavéra d'ivérn]
Moixent	[semmikálá] ²⁶⁵⁵
Biar	[otóno]
Benilloba	[primavéra d'ivér] / [sammikelá]
Benialí	[primavéra d'ivérn]
Calp	[primavéra d'ivér]
Pinós	[primavéra d'ivér]
Campello	[primavéra d'ivér]
Crevillent	[primavéra d'ivér]
Guardamar	[primavéra d'ivérn]

²⁶⁵³ Cinctorres:

²⁶⁵⁴ Vistabella:

²⁶⁵⁵ Moixent:

3.5.2. EDICIÓ DEL QUADERN II (LÈXIC I ETNOGRAFIA)

INFORMADOR**750 Cinctores**

Ramón Moles Asensio, de 56 años, natural de Cinctores como su padre; su madre era de Todolella. Es labrador; sabe algo de leer. Hizo cinco meses de servicio militar en Valencia; hace unos 17 años que pasó un año en el mediodía de Francia; en 1926 pasó nueve meses en Buenos Aires; sus restantes salidas del pueblo se han reducido a viajes breves por las provincias de Castellón, Tarragona y Zaragoza.

751 la Pobla de Benifassà

Felip Casanova Roda, de 64 años, natural de La Pobla de B. como su padre; su madre era del Boixar. Sabe leer y escribir mediocrementemente. Sus salidas del pueblo han consistido en ir a vendimiar a Tarragona y al Penadés y a la recolección de la aceituna en Tortosa y su comarca, durante más de veinte años.

752 Vilar de Canes

Peregrí Beltran Beltran, de 63 años, natural de Villar de Canes, como sus padres; es labrador; no sabe leer. Ha hecho algunos viajes cortos a Barcelona, Castellón y a los pueblos vecinos de Villar de Canes.

753 Peníscola

Juan Albiol Bayerri (a) Algabeño²⁶⁵⁶, de 52 años, natural de Peníscola como sus padres; jornalero del campo; sabe leer y escribir medianamente. Hizo el servicio militar en Valencia (poco más de dos años); durante quince años pasó la temporada de la siega en diversos puntos de Aragón, Soria, Guadalajara y Navarra. Sus demás viajes se han reducido a los pueblos cercanos a Peníscola.

754 Vistabella

Tomás García Gual, de 60 años, natural de Vistabella como sus padres; es labrador, sabe leer y escribir; es el alguacil del pueblo. Conoce mediocrementemente el castellano. Apenas ha salido del pueblo algunas veces para ir a Castellón y a algunos pueblos vecinos de Vistabella, siempre en viajes breves.

755 Castillo de Villamalefa

Celestino Ibáñez Salvador

Natural de Castillo.

Su padre de Castillo

Su madre de Zucaina (a 10 Km).

Edad: 68.

Oficio: Labrador

Sabe leer

Viajes: no hizo servicio militar. Viajes a Castellón y Valencia, pero ir y volver.

19 de Octubre de 1934

L. R. Castellano y M. Sanchis

²⁶⁵⁶ Peníscola:

756 Fanzara

Bautista Duran Castillo

Natural de Fanzara

Sus padres, de Fanzara

Edad: 50

No sabe leer

Oficio: labrador

Viajes: no hizo servicio militar. Fue a Valencia y Castellón, pero sólo por un día o dos
Fanzara, 24-10-34

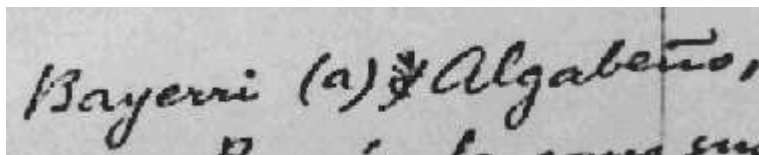
L.R. Castellano y M. Sanchis

757 l'Alcora

José Gil Ibáñez, de 55 años, natural de l'Alcora como su padre; su madre era de Vilafamés. Es labrador; sabe leer y escribir y hablar castellano medianamente. En su juventud pasó durante más de veinte años la temporada de la siega en el Pla del Llobregat; de 1915 a 1918 pasó temporadas trabajando en la Francia meridional; sus restantes salidas del pueblo han sido viajes cortos a Castellón, Valencia, Burriana, Zaragoza, etc.

758 Orpesa

Vicente Llorens Albella, de 58 años, natural de Orpesa como sus padres, labrador; no sabe leer. Hizo el servicio militar en Filipinas; ha trabajado siete temporadas, de tres a cuatro meses cada una, en la Francia meridional; trabajó más de un año en Tarragona hace unos 20 años; ha hecho viajes breves por las provincias de Castellón, Valencia y Tarragona.

759 Teresa de Viver

Juan Flor Mañes

Natural de Teresa

Su padre, de Torás (a 5 Km)

Su madre, de Teresa

Edad: 68

Oficio: labrador

No sabe leer

Viajes: no hizo servicio militar; ni vivió fuera del pueblo

27-octubre de 1934

L. R. Castellano y M. Sanchis

760 Azuébar

Francisco Molina Murria

Natural de Azuébar

Sus padres, de Azuébar

Edad: 54

Sabe leer

Oficio: labrador

Viajes: Servicio militar 23 meses en Castellón. Después en Francia un año; y temporada de dos meses en Barcelona; y en Sagunto 3 meses.

25-de octubre de 1934

LRC y MSG

761 Aín

José Piquer Miró, de 52 años, natural de Aín como sus padres; labrador y alguacil. Sabe leer y escribir mediocrementemente, y hablar castellano a medias. Hizo el servicio militar en Lérida (16 meses) y ha pasado diez o doce temporadas de unos tres o cuatro meses en Barcelona.

762 Moncofa

Batiste Canós Peixó, de 59 años, natural de Moncofa como sus padres y abuelos; sabe leer y escribir mediocrementemente; sabe poco de castellano. Ha salido muy poco: viajes cortos a Segorbe, a la Rápita (Tarragona), a la Ribera del Júcar

763 Ademuz

Leopoldo Montesinos Pérez

Natural de Ademuz

Sus padres, de Ademuz

Edad: 71

Oficio: jornalero del campo

Sabe leer

Viajes: Servicio militar 29 meses en Barcelona; después fue unos 20 años a segar a la prov. de Zaragoza, temporadas de un mes; estuvo un mes preso en Valencia.

Abril de 1935

LRC y MSG

764 Tuéjar

Juan José Albarracín Yllueca

Natural de Tuéjar

Sus padres, de Tuéjar

Edad: 44

Sabe leer

Oficio: labrador

Viajes: no hizo servicio militar; temporadas de 15 días, durante 3 años.

17 de Octubre de 1934

L. R. Castellano i M. Sanchis

765 Casinos

José Durbán y Andrés, de 65 años, natural de Casinos como su madre; su padre de Torrijos (Teruel). Sabe leer mediocrementemente; dice que habla el castellano mejor que los madrileños; es que es bastante hiperbólico. Ha ido a segar durante unos treinta años a la provincia de Teruel; pasó también 14 meses en el mediodía de Francia, y sus restantes salidas del pueblo se han reducido a viajes breves a Valencia y pueblos vecinos

766 Marines

Victoriano Navarro Gómez

Natural de Marines

Sus padres, de Marines

Sabe leer un poco. Habla un poco el valenciano.

Oficio: jornalero

Edad: 46

Viajes: soldado 3 años en Olot. Después trabajó temporadas en Liria y Casinos, sitios cercanos.

12-October de 1934

L. R. Castellano

767 Caudete

Bruno García Perez

Natural de Caudete

Sus padres, de Caudete

Edad: 40

Oficio: jornalero del campo

Sabe leer, un poco.

Viajes: no hizo ninguno

3-de Octubre de 1934

L. R. Castellano y M. Sanchis Guarner

768 Pedralba

Luis Herrero Cervera

Natural de Pedralba

Sus padres, de Pedralba

Edad: 53

Oficio: labrador

Sabe leer

Viajes: servicio militar 28 meses en Castellón; después, 2 años en Porta Celi, y 13 en Domeño, y otra temporada en Liria.

15 de Octubre de 1934

L. R. Castellano y M. Sanchis.

769 Rafelbunyol

Vicente Pedro Bellver, de 51 años, natural de Rafelbunyol; su padre era de Valencia y su madre de Rafelbunyol. Es albañil; sabe leer y firmar, y puede hablar mediocrementemente el castellano. Hizo el servicio militar en Castellón de la Plana. Fuera de esto, no ha residido nunca fuera de este pueblo; ha ido a trabajar muchas veces a Valencia y pueblos cercanos, pero siempre ha ido a dormir a su casa.

770 Quart de Poblet

Antonio Company Grafià, de 60 años, natural de Quart; su padre era de Torrent, y su madre de Quart; es labrador, sabe leer y escribir mediocrementemente y sabe hablar el castellano. Ha salido muy poco; sólo ha hecho viajes breves a la capital (Valencia), a Chiva y a la provincia de Teruel; no ha visitado Cataluña ni las provincias de Castellón y Alicante.

771 Godelleta

Mariano Clemente Clemente

Natural de Godelleta

Sus padres, de Godelleta

Edad: 60

Oficio: labrador

Sabe leer. Es bilingüe

Viajes: Temporadas por la ribera del Júcar. Un año en Algemés.

1-de octubre de 1934

L. R. Castellano y M.S.G.

772 Torís

Vicent Ribes López, natural de Torís; 69 años; labrador. No sabe leer; habla a medias el castellano. Sus padres eran naturales de Torís.

Residencias y viajes: siendo muy mozo pasó ocho o nueve veranos viajando por Castilla la Nueva (Cuenca, Ciudad Real, Toledo); hizo el servicio militar en Barcelona, Tarragona y Lérida (29 meses en total); ha ido a segar algunas temporadas a la provincia de Cuenca y una a la cuenca del Llobregat.

Fecha de la investigación: 29-8-35.

Investigador: F. de B. M.

773 Dos Aguas

Juan Sanz Mateu

Natural de Dos Aguas

Sus padres, de Dos Aguas

Edad: 63

Oficio: labrador

Sabe leer un poco

Viajes: servicio militar 36 meses en Mahón; temporadas en la Prov. de Albacete; estuvo 4 meses en Cataluña.

11 de Octubre de 1934

L. R. C. y M. S. G.

774 Polinyà

Josep Llinares Navarro, de 50 años, natural de Polinyà, como sus padres; labrador; sabe algo de leer, pero no escribir. Ha viajado poco. Hizo el servicio militar (tres años) en Barcelona. Sus ausencias de Polinyà han sido breves (a Valencia, a Amposta, Tortosa, Algunas horas a Madrid).

775 Massalavés

Ricardo Navasquillo Lluca, de 56 años, natural de Massalavés; su padre era de Carlet, su madre de Massalavés; es labrador, sabe leer y escribir, habla regular el castellano. No ha vivido nunca fuera del pueblo; ha hecho breves viajes a Valencia y diversos pueblos de la misma provincia.

Pl. República, 6.

776 Teresa de Cofrentes

Hermenegildo Escrivá Cebrián

Natural de Teresa

Sus padres, de Teresa

Edad: 50

Sabe leer, un poco

Oficio: labrador

Viajes: no hizo servicio militar; viajes de 20 días a Sueca, al arroz, durante unos años.

5 de Octubre de 1934

L. R. C. y M. S. G.

777 Anna

Juan Gómez García

Natural de Anna

Sus padres, de Anna

Edad: 42

Oficio: labrador

Viajes: no hizo servicio militar; viajes a Valencia, Barcelona y Cuenca, por unos días

8 de Octubre de 1934

L. R. C.

778 Llanera de Ranés

Batiste Badia y Monsó, de 46 años, labrador, natural de Llanera; su padre era de Llanera y su madre de Cerdá (pueblo situado a 200 metros de Llanera). Sabe leer y escribir; habla regular el castellano y medianamente el francés. No salió del pueblo antes de los 21 años; pasó tres años de servicio militar en Granada; hacia el año 1915 pasó quince meses en el Departamento del Hérault (Francia meridional); después ha hecho viajes breves a Valencia, Alcoy y otras poblaciones del país valenciano, sin detenerse en ninguna por muchos días.

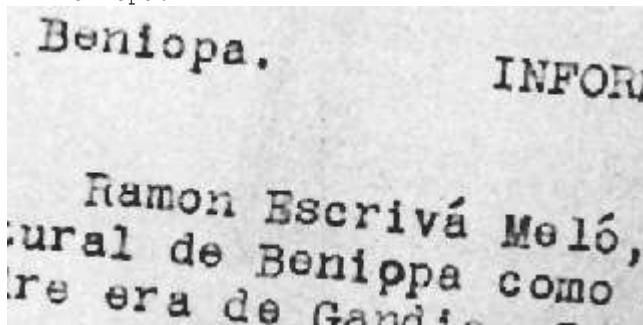
779 Beniopa

²⁶⁵⁷Ramon Escrivà Meló, de 63 años, natural de Beniopa como su padre; su madre era de Gandia. Sabe leer mediocrementemente; no sabe escribir. No ha residido nunca fuera del pueblo; sólo dos veces ha ido a trillar a Sueca, y ha hecho unos pocos viajes de breves días a Valencia, Alberic y algún otro pueblo de la provincia.

780 Moixent

Emilio Micó y Melió, de 63 años, natural de Moixent como sus padres; labrador; sabe leer y escribir y habla medianamente el castellano. No ha residido nunca fuera de su pueblo. Sus salidas se han reducido a viajes de breves días a Valencia, Xixona y La Mancha.

²⁶⁵⁷ Beniopa:

781 Biar

Vicente Beneito Beneito, de 50 años, labrador, natural de Biar; su padre era de Biar y su madre de Banyeres. Sabe leer y escribir; habla mediocrementemente el castellano. Ha hecho sólo viajes cortos por las provincias de Alicante, Valencia, Zaragoza, Barcelona, Madrid, Toledo, Albacete.

782 Benilloba

Vicente Monllor Climent, de 54 años, natural de Benilloba como sus padres; es labrador; sabe leer algo la letra de molde. En su juventud pasó unas doce temporadas de varios meses cada una, trabajando en Cette (Francia), en las provincias de Gerona y Barcelona y en Bonfaric (Argelia).

783 Benialí

Vicente Alemany Alemany, de 70 años, natural de Benialí como sus padres; de oficio labrador; no sabe leer. Hizo el servicio en la marina de guerra, pero después no ha salido del pueblo sino para breves viajes por las provincias de Alicante y Valencia.

784 Calp

Pedro Giner Reig, de 70 años, natural de Calp, como sus padres; no sabe leer, ni habla castellano; es labrador. Siempre ha residido en el término de Calp, excepto una corta temporada que residió en Benisa durante su niñez. Ha viajado muy poco; ha ido algunas veces a Alicante, pero nunca ha estado en Valencia.

785 el Pinós

Jacinto Andrada Justamante, de 64 años, natural del Pinós como sus padres; no sabe leer; es jornalero del campo y ha trabajado siempre en el término del Pinós, a excepción de seis meses pasados en el mediodía de Francia hacia el año 1913 y 1914.

786 Monforte

Antonio Benito Benito

((52 anys))²⁶⁵⁸

Natural de Monforte del Cid

Sus padres, de Monforte del Cid

Oficio: jornalero

Sabe leer: sí (aunque no mucho)

Viajes: en Francia dos años, y viajes cortos a Orán

L.R.C. y A.M.E.

787 el Campello

José Sebastián Juan, de 55 años, natural del Campello como sus padres; es labrador; sabe poco de leer. Sólo ha hecho viajes breves por la provincia de Alicante llegando hasta Gandia.

²⁶⁵⁸ ((MONFORTE, QUADERN IIG: NO DIU L'EDAT DE L'INFORMANT. ELS APUNTS DEL FONS "M. SANCHIS GUARNER", PERÒ, ENS APORTEN AQUESTA DADA))

788 Crevillent

Francisco Candela Penalva, de 58 años, natural de Crevillent, como sus padres; sabe leer y escribir, y hablar castellano. Ha viajado por Tarragona, Valencia, Castellón, la provincia de Alicante, Almería y Madrid. Es muy inteligente y contesta con gran seguridad.

789 Dolores

((Fueron interrogados Ramón Gómez Márquez, de 54 años, y Vicente Torres Martínez, de 60, ambos campesinos, saben leer poco y apenas han viajado. La encuesta fue realizada los días 9 y 10 de diciembre de 1932 por A. M. Espinosa y L. Rodríguez Castellano))²⁶⁵⁹

790 Guardamar

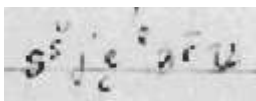
Gregori Teva Aldeguer, de 68 años, natural de Guardamar, como sus padres; no sabe leer.

²⁶⁵⁹ ((L'ENQUESTA DEL QUADERN IIE DE DOLORES NO TRANSCRIU LES DADES DE L'INFORMANT, PERÒ EN ELS APUNTS DEL FONS "M. SANCHIS GUARNER", ON DESCRIU LES ENQUESTES DE L'ALPI, ES POT LLEGIR A PROPÒSIT DE DOLORES AQUEST FRAGMENT))

412 MONTAÑA:

Cinctorres	serra
	montanya
P. Benifassà	montanya
	serra
V. Canes	montanya
	tossal
Peníscola	montanya
	cèrrò
Vistabella	montanya
	tossal
C. Villamalefa	sierra
<u>Fanzara</u>	(<montaña>)
	sierra
	monte
l'Alcora	montanya
	serra
	tossal
Orpesa	montanya
	tossal
T. de Viver	montaña (= <monte>)
<u>Azuébar</u>	sierra
Aín	montanya
Moncofa	montanya
<u>Ademuz</u>	s ⁽ⁱ⁾ x ⁽ⁱ⁾ ierra ²⁶⁶⁰
<u>Tuéjar</u>	sierra
Casinos	montanya
	serra (Cordillera:)
<u>Marines</u>	montaña
<u>Caudete</u>	montaña
<u>Pedralba</u>	s ⁽ⁱ⁾ x ⁽ⁱ⁾ ierra
Rafelbunyol	montanya
Quart de P.	montanya
<u>Godellea</u>	sierra
Torís	monte
	montanya
<u>Dos Aguas</u>	sierra
Polinyà	montanya
	serra
	monte
Massalavés	montanya
	puig (=monte puntiagudo)
<u>Teresa de C.</u>	montaña
<u>Anna</u>	montaña
Llanera de R.	montanya
	sèrrè
Beniopa	montanya
	monte
Moixent	montanya
	serra
Biar	monte
	serra
	lloma (monte de perfil
	redondeado)
Benilloba	montanya
	serra
Benialí	serra
	montanya

2660 Ademuz :

Calp	montanya
	serra
el Pinós	monte
	sèrrè
<u>Monforte</u>	sierra
	monte
el Campello	monte
	sèrrè
Crevillent	monte
	penya
	lloma
<u>Dolores</u>	sierra
Guardamar	monte
	serra

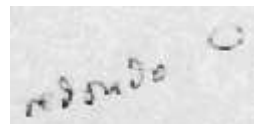
413 CERRO:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	cabezo (= <tozal>)
<u>Fanzara</u>	alto
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	cerro (nombre propio) (= <alto>)
	puntal (pico de un monte)
<u>Azuébar</u>	alto ((413-414 AMB UNA CLAU))
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	cerro (con cima alargada) ²⁶⁶¹
	puntal (con pico redondo) ²⁶⁶²
	cabezo (loma que termina en una
	elevación) ²⁶⁶³
<u>Tuéjar</u>	pico (cima de cerro, si es de
	piedra) (= <cerro>)
Casinos	
<u>Marines</u>	pico
	alto
<u>Caudete</u>	cerro
	cerrito

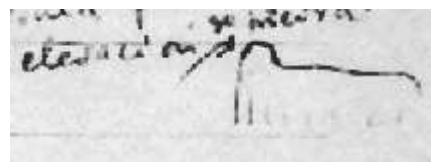
2661 Ademuz :

2662 Ademuz :

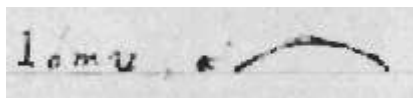
2663 Ademuz :

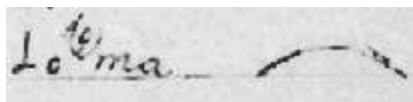
<u>Pedralba</u>	(<cerro> loma (aunque tenga la forma piramidal)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	alto
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	alto cerro (nombre topográfico)
Polinyà	loma
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	cerro
<u>Anna</u>	picacho altico
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	lloma
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	lloma (monte de forma alargada)
<u>Monforte</u>	loma (y <lomica>)
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	monte (y más pequeño <cabeso>)
Guardamar	

	414 COLINA:
Cinctorres	loma
P. Benifassà	serreta
V. Canes	tossalet
Peníscola	loma
Vistabella	loma
<u>C. Villamalefa</u>	loma ²⁶⁶⁴
<u>Fanzara</u>	loma
l'Alcora	loma
Orpesa	loma
<u>T. de Viver</u>	loma (más baja que el cerro)
<u>Azuébar</u>	loma (más alta o más baja)
Aín	loma
Moncofa	loma
<u>Ademuz</u>	loma (una que me enseñaron más bien parece un cerro pequeño)
<u>Tuéjar</u>	loma ²⁶⁶⁵
Casinos	loma
<u>Marines</u>	loma

²⁶⁶⁴ Castillo de Villamalefa:

²⁶⁶⁵ Tuéjar (1934):

<u>Caudete</u>	loma (laderas, o terreno algo alto, poco fértil)
<u>Pedralba</u>	loma
Rafelbunyol	loma
Quart de P.	loma
<u>Godelleta</u>	loma (terreno montuoso)
Torís	loma
<u>Dos Aguas</u>	loma
Polinyà	
Massalavés	loma
<u>Teresa de C.</u>	loma (también se llama así al terreno baldío en secano)
<u>Anna</u>	loma (también se llama así al terreno baldío en secano)
Llanera de R.	loma
Beniopa	loma
Moixent	loma
Biar	loma
Benilloba	loma (montaña que no forma pico)
Benialí	loma
Calp	loma
el Pinós	loma
<u>Monforte</u>	loma
el Campello	loma
Crevillent	loma
<u>Dolores</u>	loma
Guardamar	loma

**415 (PREGÚNTESE
POR OTERO,
PUEYO, CUELLO,
COLLADO,
CABEZO, TOZAL,
TESO, TURÓN,
MOGOTE.):**

Cinctorres	loma
P. Benifassà	loma (morro, punta saliente de un monte) morral (= <pinyó>)
V. Canes	loma
Peníscola	loma
Vistabella	loma (precipicio) capoll (= cumbre)
<u>C. Villamalefa</u>	loma
<u>Fanzara</u>	loma
l'Alcora	loma (terreno alto y abrupto, en forma de cerro o no)
Orpesa	loma (= risco, trozo de montaña inaccesible)
<u>T. de Viver</u>	loma

<u>Azuébar</u>	colláu morro (pequeña elevación de terreno en una loma por ejemplo)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	colláu
<u>Tuéjar</u>	collao (CABEZO: <cabezo>, nombre geográfico)
Casinos	
<u>Marines</u>	(COLLADO: <colláu> (CABEZO: <cabezo>, pico de monte)
<u>Caudete</u>	(COLLADO: <colláu>)
<u>Pedralba</u>	colláu
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	cañá (No dicen nada de esto)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	colláu
Polinyà	coll (paraje bajo situado entre dos montes)
Massalavés	tossal (=terreno cultivable relativamente elevado, que se hace difícil de regar)
<u>Teresa de C.</u>	(COLLADO: <colláu>, depresión entre dos cerros) (CABEZO: <cabezo>, terreno alto que termina en pico)
<u>Anna</u>	(COLLADO: <colláu>, depresión entre sierras) mugrón (altozano alargado en forma de lomo)
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	(COLLADO: <colláu>)
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	colláu (hondonada entre sierras) serro (dice que es más que cabezo, como monte alto)
Guardamar	tussal (=loma arenosa, montón de arena)

416 RAMBLA:

Cincorres	rambla
P. Benifassà	riu (No se dice "rambla")
V. Canes	rambla
Peníscola	rambla
Vistabella	rambla
<u>C. Villamalefa</u>	rambla
<u>Fanzara</u>	rambla
l'Alcora	rambla
Orpesa	barranc rambla
<u>T. de Viver</u>	rambla

<u>Azuébar</u>	rambla
Aín	barranc
Moncofa	barranc
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	rambla
Casinos	rambla
<u>Marines</u>	rambla
<u>Caudete</u>	rambla
<u>Pedralba</u>	rambla
Rafelbunyol	barranc
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	barranco (ríos secos)
Torís	rambla
<u>Dos Aguas</u>	rambla
Polinyà	
Massalavés	rambla
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	rambla
Beniopa	
Moixent	rambla
Biar	rambla
Benilloba	barranc rambla
Benialí	
Calp	rambla barranc
el Pinós	rambla
<u>Monforte</u>	rambla (y afluyentes <rambliso>)
el Campello	rambla
Crevillent	ramblà
<u>Dolores</u>	rambla
Guardamar	rambla

417 TORRENTERA (BARRANQUERA):

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	barran ^k
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	reguero (desemboca en <barrancos>)
<u>Fanzara</u>	reguero
l'Alcora	barranquet
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	reguerizo
<u>Azuébar</u>	reguero
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	ballejo esgalgadero (menor que éste, por fincas o por donde sea) barranco (mucho más hondo y ancho)
<u>Tuéjar</u>	reguerón barranco (es mayor y más hondo)
Casinos	
<u>Marines</u>	reguero
<u>Caudete</u>	reguero (van a la[RAMBLA])
<u>Pedralba</u>	cañarizo barranco (si es mayor que "cañarizo")

Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	arramblaero
	reguero (va a la rambla)
Torís	barranc
<u>Dos Aguas</u>	reguero (desemboca en
	<barranco> -éste puede llevar
	agua o no-, estrecho, y si es
	ancho: <rambla>)
Polinyà	barranc
Massalavés	barranc
<u>Teresa de C.</u>	reguero
	barranco (si es grande y hondo)
<u>Anna</u>	reguero (desemboca en
	<barranco>, 'reguero mayor')
Llanera de R.	barranc
Beniopa	barranc
Moixent	reguer
	barrancó
Biar	
Benilloba	auiera
Benialí	barranc
Calp	
el Pinós	escorrimén
<u>Monforte</u>	barranco
el Campello	barranquet
Crevillent	barranc
<u>Dolores</u>	rambliso
Guardamar	rambla

418 ACEQUIA DE UN MOLINO:

Cinctorres	
P. Benifassà	(No hay molinos)
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	séquia
<u>C. Villamalefa</u>	ceica (= <zaica>)
<u>Fanzara</u>	sequia
l'Alcora	séquia
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	zaica
<u>Azuébar</u>	sequia
Aín	séquia
Moncofa	(No hay molinos)
<u>Ademuz</u>	cèica
<u>Tuéjar</u>	cequia
Casinos	(No hay molinos)
<u>Marines</u>	ceica
<u>Caudete</u>	cequia
<u>Pedralba</u>	cequia
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	sequia
Torís	séquia mare
<u>Dos Aguas</u>	cieca
Polinyà	(No hay molinos)
Massalavés	(No hay molinos)
<u>Teresa de C.</u>	cieca
<u>Anna</u>	sequia
Llanera de R.	séquia
Beniopa	(No hay molinos)
Moixent	séquia
Biar	

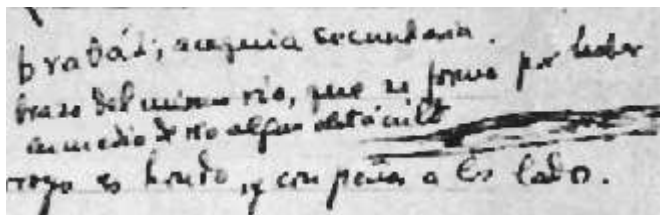
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	(No hay molino de agua)
<u>Monforte</u>	asequia
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	sarbe
Guardamar	

419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):

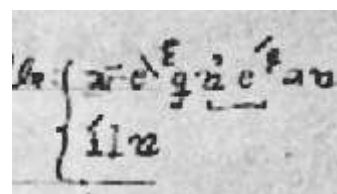
Cinctorres	séquia (no las hay aquí)
P. Benifassà	regué
V. Canes	regué (fabricado de piedra)
	sequiol (hecho a golpes de azada
	en la tierra)
Peníscola	regué
Vistabella	séquia
	regueró (acequia secundaria)
<u>C. Villamalefa</u>	ceica, zaica
	regaderas (acequias
	secundarias)
<u>Fanzara</u>	sequia
	regadora (acequias secundarias)
l'Alcora	séquia
	regué
	fillola (acequia menor)
Orpesa	reguer
<u>T. de Viver</u>	zaica
<u>Azuébar</u>	sequia
	regadera (acequia secundaria)
Aín	séquia mare (la acequia
	principal)
	regaora (acequia secundaria)
Moncofa	regaora
<u>Ademuz</u>	cèica
	regadera (acequia secundaria)
<u>Tuéjar</u>	cequia
	escorredor (acequia secundaria)
Casinos	(No hay)
<u>Marines</u>	ceica
	regadora (acequias secundarias)
<u>Caudete</u>	cequia
	brazuelos (acequias secundarias)
<u>Pedralba</u>	cequia
	reguero (acequia secundaria)
Rafelbunyol	séquia
	fillola (derivada de la acequia
	madre)
Quart de P.	séquia matxor
	braç (derivado de la <i>séquia</i>
	<i>major</i>)
	regaora (derivado del <i>braç</i>)
<u>Godella</u>	sequia
	regaora ^s (acequias secundarias)
Torís	séquia

Dos Aguas	cieca madre brazal (acequia secundaria) riachuelo (es un brazo del mismo río, que se forma por haber en medio de río algún obstáculo) ²⁶⁶⁶
Polinyà	séquia regaora sequiol (séquia pequeña)
Massalavés	séquia (=la acequia principal) filllò (=ramificación de la séquia)
Teresa de C.	cieca brazale ^s (acequias secundarias)
Anna	sequia regaora (acequia secundaria)
Llanera de R.	séquia (=la acequia principal) braçal (=reguera que sale inmediatamente de la acequia) regaora (=reguera derivada del <braçal>)
Beniopa	séquia mare (=la acequia principal) conillera (cada uno de los conductos subterráneos por donde va el agua de la <assut> a la <séquia mare>) braçal (ramificación que lleva el agua al campo de regadío)
Moixent	séquia (la acequia principal) regaora (acequia secundaria)
Biar	séquia braçal (deriva de la acequia) regaora (deriva del braçal)
Benilloba	séquia mare (la principal) braçal (derivación de la <séquia mare>)
Benialí	séquia
Calp	séquia (la grande) regaora (la pequeña)
el Pinós	séquiè
Monforte	asequia (y al bancal: <regaera>)
el Campello	séquia major braçal (ramificación de la <séquia> major) filllò (ramificación del <braçal>)
Crevillent	séquia braçal (1ª ramificación de la acequia) filllola (ramificación del braçal)
Dolores	(la mayor: <sequia>; parten de ella: <regaera>, <ila> ²⁶⁶⁷)

²⁶⁶⁶ Dos Aguas:

²⁶⁶⁷ Dolores:

Guardamar	séquia (La mayor se llama <séquia mare>; las otras, <filles>) sarp (f.) (=grande acequia a la cual van a parar las aguas sobrantes del riego, y de donde desembocan al mar)
------------------	--

420 ARROYO (REGATO):

Cinctorres	
P. Benifassà	ribet
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	riachuelo (aquí no hay) barranco (sí)
Fanzara	
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Vivier	riachuelo
Azuébar	riíco (rechaza las otras)
Aín	
Moncofa	
Ademuz	riachuelo
Tuéjar	riachuelo
Casinos	
Marines	barranco (hay aquí uno, que siempre lleva agua, y sitios va muy hodo)
Caudete	riachuelo
Pedralba	riacho (lo supone; aquí no hay)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godella	(aquí no hay arroyos)
Torís	
Dos Aguas	barranco (aquí el cauce del arroyo es hondo, y con peñas a los lados)
Polinyà	
Massalavés	
Teresa de C.	riachuelo
Anna	riet
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
Monforte	r(i)achuelo
el Campello	
Crevillent	
Dolores	r(i)achuelo
Guardamar	

421 MANANTIAL:

Cinctorres	ullal
P. Benifassà	ullal
V. Canes	fon
Peníscola	manantial
Vistabella	fon ullal
C. Villamalefa	juente aguamuell (nacimiento temporal en que el agua está estancada, com terreno pantanoso) ójal (manatial, con bastante agua, que sale con la lluvia, dura poco)
Fanzara	juente maniantal aguamoll (terreno encharcado por rezumar agua en tiempo de lluvias)
l'Alcora	fon manyívol
Orpesa	fon
T. de Viver	(j)uente maniantal
Azuébar	manantial nasimiento juente (preparada para beber las personas)
Aín	fon
Moncofa	font
Ademuz	maniantal juente
Tuéjar	nasimiento (no se seca) manantial (suele secarse) juente (es la preparada para beber)
Casinos	font
Marines	nasimiento (corre siempre) (= <manantial>) (se puede secar) juente (nacimiento con poca agua, la que hay en el pueblo)
Caudete	maniantal (manantial, encañado, preparado para beber es <fuente>)
Pedralba	manantial (= <nasimient(o)>) (j)uente (está preparada para beber)
Rafelbunyol	font
Quart de P.	font naiximent
Godella	(j)uente nasimiento
Torís	manantial
Dos Aguas	juente (mana siempre) brolladó (manantial, que después de una lluvia, mana durante un mes o dos)
Polinyà	font
Massalavés	ullal brollaor naiximent
Teresa de C.	(j)uente (= <manantial>)

Anna	nasimiento fuent (fuente preparada, con caños, para beber) juent (ant.)
Llanera de R.	naiximent font
Beniopa	fon
Moixent	na ⁽ⁱ⁾ ximén fon
Biar	na(i)ximén maniantal
Benilloba	na'ximén
Benialí	brollador
Calp	font
el Pinós	na(i)ximén fon
Monforte	manantia(l)
el Campello	na(i)ximent
Crevillent	na(i)ximent
Dolores	nasimiento manantial
Guardamar	na(i)ximent

**421a DEPÓSITOS DE
AGUA NATURALES
Y ARTIFICIALES
(BALSA, NAVA,
NAVAJO, LAGUNA,
LIBÓN, CHARCO,
ESTANQUE,
ALBERCA,
CISTERNA, POZO,
POZA):**

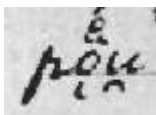
Cinctorres	bassa (charco, charca) póu cisterna al(t)jub (no hay aljibe)
P. Benifassà	toll (charco, charca) safareig (estanque) póu (pozo) cisterna (cisterna)
V. Canes	bassa (=charco o charca) (No hay pozos ni cisternas ni aljibes)
Peníscola	bassa (charco, charca) safareig (estanque) arjub (aljibe) toll (charco profundo) cisterna (cisterna) pòu (pozo)
Vistabella	bassa (charco) bassa (estanque) al(t)jub (aljibe) bassot (charca) cisterna póu

- C. Villamalefa** (BALSA: <balsa>, agua de lluvia, y también grande de obra, o de tierra)
 (NAVAJO: <labajo>, hoyos que se hacen en los campos para el ganado)
 (LIBÓN: <clocha>, depósitos naturales en peñas)
 (CHARCO: <balsote>, <balsotico>, charcos, más o menos grandes; <charco>, agua turbia, con barro)
 (CISTERNA: <sisterna>, para recoger agua del tejado; <aljibe>, es mayor, en casa o fuera)
 (POZO: <pozo>)
 (POZA: <poza>, especie de navajo pequeño pero tiene algo de manantial, que cubre un poco, para que no le dé el sol)
 (LAGUNA: no hay)
- Fanzara** (BALSA, ALBERCA: <balsa>, de agua de lluvias, o depósito de obra para regar)
 (NAVAJO, POZO: <pozzo>, hoyo en el campo, o pozo hondo)
 (LIBÓN: <clocha>, hoyos con agua en peñas; <toll>, remansos de agua en el río)
 (CISTERNA: <sisterna>)
 (CHARCO: <charco>, en las calles)
 (LAGUNA: <leguna>, no saben lo que es)
- l'Alcora** bassa (charco)
 bassa (estanque)
 aljub (aljibe)
 lleguna (charca)
 cisterna
 póu
- Orpesa** bassa (charco)
 bassa (=estanque)
 aljub (=aljibe)
 toll (charca grande)
 póu (pozo)
 cisterna (cisterna)
- T. de Viver** (BALSA: <balsa>, agua de lluvias en sitios hondos; y también, depósito de obra para regar; <charco>, en la calle)
 (NAVAJO: <nabajo>, hoyo en el monte, artificial; <ajipe>, aljibe)
 (LIBÓN: <clocha>, en las peñas)
 (POZO: <pozo>)
 (LAGUNA: <leguna>, no hay)

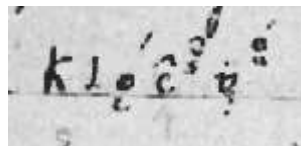
- Azuébar** (LAGUNA: no hay; le llamarían *charco*)
 (BALSA: <charco>, agua de lluvia, reunida en terreno bajo; y <charquito>, en las calles)
 (ALBERCA: <balsa>, depósito de obra para regar)
 (LIBÓN: <clocha>, depósito, agua en peñas)
 (CISTERNA: <ajup>, aljibe, en el campo; <sisterna>, en el pueblo)
 (POZO: <pozo>)
- Aín** bassa (balsa artificial)
 alxub (aljibe)
 (No hay pozos ni cisternas)
- Moncofa** bassa (=charco y estanque)
 safareig (estanque que recoge el agua de una noria)
 aljub (aljibe)
 póu (pozo)
- Ademuz** (BALSA: <balsa>)
 (NAVAJO: <balsete>)
 (LIBÓN: <clocha>, hoyos con agua en peñas)
 (LAGUNA: <laguna>)
 (CHARCO: <charco>, en las calles)
 (ALBERCA: <poza>, y es de obra; sólo hay una)
 (POZO: <pozo>)
 (CISTERNA: <ajipe>)
- Tuéjar** (BALSA: <balsa>, lo mismo de agua de lluvia que de manantial)
 (LIBÓN: <clocha>, entre peñas)
 (CHARCO: <charco>, agua de lluvia, pequeño)
 (CISTERNA: <sisterna>; mayor que sisterna: <ajipe>)
 (POZO: <pozo>; pozo pequeño: <poza>)
- Casinos** xarco
 cisterna
 bassa (charca, estanque)
 pòu (pozo)
- Marines**
- Caudete** (BALSA: <embalse>)
 (CHARCO: <charquito>)
 (ALBERCA: <balsa>)
 (CISTERNA: <aljibe>, depósito de obra para conservar agua de lluvia)
 (LAGUNA: <labuna>, aquí no hay)
 (POZO: <pozo>)
 charco (hoyo que se hace en la tierra para contener agua de lluvia para que beban los animales)
 cilanco (remansos, hoyos con agua, en los ríos)

Pedralba	(BALSA: <charco>, agua de lluvia) (LAGUNA: <laúna>, con manantiales) (LIBÓN: <clocha>) (ALBERCA: <balsa>, grande, de obra, para regar) (CISTERNA: <asisterna>, mayor <ajipe>, aljibe) (POZO: <pozo>) (CHARCO: <charquico>)	Massalavés	bassa (=charca) safareig (=estanque, alberca) xarco (=charco) póu (=pozo) (No hay cisternas)
Rafelbunyol	bassot (charco) póu bassa (charca, estanque) cisterna elxup (No se dice <i>safareig</i>)	Teresa de C.	(BALSA: <charca>, agua de lluvia que se detiene en terrenos bajos) (LAGUNA: <laguna>, tiene manantial) (ALBERCA: <balsa>, depósito de obra, para regar) (CISTERNA: <aljibe>) (POZO: <pozo>) (CHARCO: <charco>, por las calles)
Quart de P.	xarco (=charco) bassa (=charca) cisterna badina (=charca) alxub (aljibe) (No se dice <i>safareig</i>)	Anna	(ALBERCA: <balsa>, se forma con agua de nacimiento, de obra, para regar; <charco>, balsa de agua de lluvia; si es mayor, <laguna>, sí) (CISTERNA: <aljibe'>; <sistarna>, más pequeño que el aljibe) (CHARCO: <charco>, en las calles) pozzo (una <clòchò> ²⁶⁶⁹ , agua en medio de rocas, o peñas; se utiliza para beber en la sierra)
Godolleta	(BALSA: <charco>, balsa de agua de lluvias, en sitios bajos; <charquico>, charco pequeño por las calles) (ALBERCA: <balsa>, estanque grande para regar, de manantial) (POZO: <poso>) (<aljibe>, aljibe, agua de lluvias, para beber)	Llanera de R.	xarco (=charco, bache) bassa (=estanque) pòu (=pozo) cistèrnè
Torís	balsa pòu ²⁶⁶⁸ (pozo) cisterna (=cisterna) ar[x]ibe (=cisterna)	Beniopa	xarco póu bassa (=balsa artificial) cisterna
Dos Aguas	(BALSA: <charco>, agua de lluvia) (LAGUNA: <laguna>, se forma con manantial) (ALBERCA: <balsa>, de obra o de tierra y piedra, para regar; <balsón>, balsa pequeña) (CISTERNA: <sisterna>; si es mayor, <aljibe>) (POZO: <pozo>) (CHARCO: <tollo>, charquitos en las calles) (LIBÓN: <clocha>, depósito natural entre peñas)	Moixent	xarco pòu (pozo) cisterna
Polinyà	safareig (=estanque) cisterna (=cisterna) basseta (=bache) póu (=pozo)	Biar	xarco bassa (=balsa artificial) pòu (=pozo) bassi (m.) (=charca) cisterna (=cisterna) aljub (=aljibe) (No se dice <safareig>)
		Benilloba	toll (charco) bassa (balsa artificial) póu (=pozo)
		Benialí	toll (charco) póu (pozo) bassa (balsa artificial) cisterna

²⁶⁶⁸ Torís:

²⁶⁶⁹ Anna (1934):

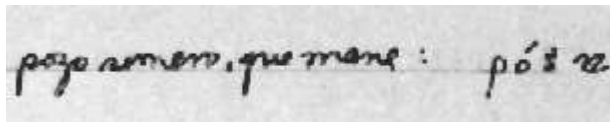

Calp	bassa (charco) toll (=charca; más grande que la <i>basa</i>) safareig (=estanque o balsa artificial, de fábrica) póu cisterna
el Pinós	xarco (=charco) pòu (=pozo) llaüna (=laguna) cisterna (=cisterna)
Monforte	
el Campello	xarco (=charco) póu (=pozo) llaüna (=charca) cistèrè (=cisterna)
Crevillent	xarco pòu (=pozo) aljub (=aljibe) llaüna (=laguna)
Dolores	charco (de aguas de lluvias) balsa (de obra) aljibe laüna (laguna) poso (con piedra) (pozo simero, que mana: <posa> ²⁶⁷⁰)
Guardamar	balsa (=charco) llaüna (=charca) (No hay estanques; el agua de las norias va directamente a la acequia)

422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	astaca (tapadera de madera para cortar el curso del agua)
Peníscola	
Vistabella	assut
C. Villamalefa	azut (dos <azutes>)
Fanzara	asut (fem.) sutes
l'Alcora	assut (femenino)
Orpesa	boquera
T. de Viver	azú (pl. <azudes>)
Azuébar	asut (plu. <dos asutes>)
Aín	portilla (tapa para desviar el agua)
Moncofa	boquera
Ademuz	((<presa>) = <azú>)
Tuéjar	presa
Casinos	(No hay)

²⁶⁷⁰ Dolores:

Marines	azut
Caudete	presa
Pedralba	presa
Rafelbunyol	parà
Quart de P.	
Godella	presa
Torís	
Dos Aguas	pre(s)a
Polinyà	trestellaor (tabla de madera colocada verticalmente en una acequia para detener el paso del agua)
Massalavés	
Teresa de C.	presa
Anna	asut
Llanera de R.	parà (=piedra para detener el curso del agua en una acequia) astellaor (=tapa de madera para detener el agua en una acequia)
Beniopa	assut (femenino)
Moixent	bassa
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	presa rastellaor (tapa de la presa)
el Pinós	
Monforte	(pared es <rafa>) toma
el Campello	
Crevillent	presa
Dolores	presa
Guardamar	

422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):

Cincorres	sénia (noria)
P. Benifassà	sénia
V. Canes	sénia (todas las norias son ya de hierro)
Peníscola	sénia (=noria). (Nombre de sus piezas:)
Vistabella	sénia (noria)
C. Villamalefa	(NORIA: <noria> = <senia>; aquí no hay) carrucha (y un <pozal>, cubo de zinc) duell (agujero para soltar el agua de la acequia) (CIGÜEÑA: no) (TORNO: no)
Fanzara	(Hay agua abundante; no necesitan aparatos para sacarla) (NORIA: <senia>) (GARRUCHA: <correola>, con <galleta> 'cubo de zinc')
l'Alcora	sénia (todas son ya de hierro)
Orpesa	sénia

T. de Viver (Aquí hay agua en abundancia)
(NORIA: <noria>, aquí no hay)
(GARRUCHA: <curriola>, y un
<pozal>)

Azuébar (NORIA: <senia>)
(GARRUCHA: <correola>)

Aín (No hay norias)

Moncofa sénia (noria)

Ademuz (Aquí hay abundancia de agua)
(<noria> no hay)
(<carrucha>, <soga> y <pozal>,
cubo de zinc)

Tuéjar (NORIA: <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>, con
cuerda y <pozal>)

Casinos (No hay norias)

Marines

Caudete (NORIA: <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>)
(CIGÜEÑA: aquí no hacen)
zaque (piel de cabra para sacar
agua del pozo)

Pedralba (CIGÜEÑA: no)
(NORIA: <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>, y
cubo. <podal>)

Rafelbunyol sénia (noria)

Quart de P. sénia

Godelleta (CIGÜEÑA: algo parecido es la
<taona>; es una especie de
cajón, que tiene eje en
medio)²⁶⁷¹
(NORIA: <noria>)
(GARRUCHA: <correola>)

Torís nòria (noria)
roda (rueda de madera con
cajones, para regar)
taóna (instrumento de madera
que tiene un cajón que se llena
en la acequia y se vacía en el
campo)

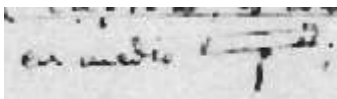
Dos Aguas (NORIA: <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>, con
<podal>, cubo de <zinc>; <d>)
(aquí hay agua abundante)

Polinyà sénia (=noria)

Massalavés sénia (=noria)
taóna (=instrumento de madera
para sacar el agua de la
acequia y tirarla al campo que
se ha de regar)

Teresa de C. (aquí hay agua en abundancia;
por eso hay pocos aparatos
para elevar agua)
(NORIA <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>, y un
<pozal>, cubo de zinc)
(CIGÜEÑA: no)

²⁶⁷¹ Godelleta (1934):

Anna (NORIA: <senia>)
(GARRUCHA: <carrucha> y
<poal>, 'pozal')
taona (es una tabla que en un
extremo forma a modo cuchara;
en medio de la tabla hay un eje;
meten la 'cuchara' en el agua, y
después se hace presión en el
otro extremo. Aquí no se usa,
pero cerca de aquí sí)²⁶⁷²

Llanera de R. sénia

Beniopa sénia (todo el armazón es ya de
hierro; de madera no quedan)
taóna (especie de cajón muy
grande con el cual se saca a
mano el agua de la acequia)

Moixent sénia (=noria)
nòriò (id.)

Biar nòria (ya todas las norias son
aquí de hierro)

Benilloba sénia (=noria) (Ya no queda
ninguna)

Benialí sénia (noria) (Ya no queda
ninguna de madera)

Calp sénia (noria) (Ya no quedan
norias de madera)

el Pinós

Monforte

el Campello (No hay norias)

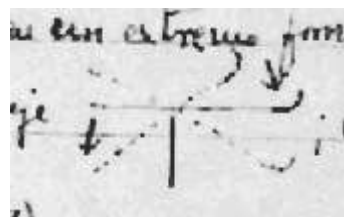
Crevillent sénia (=noria)

Dolores (CIGÜEÑA: no hay)
(TORNO: <torno>)
(NORIA: <senia>, con
caballerías; si es rueda que por
la fuerza del agua la va
sacando, es <noria>)
(GARRUCHA: <carrucha>)
(En Santa Pola hay una
<molineta>)

Guardamar sénia (=noria) (Nombres de sus
partes: <senial> (=el hoyo),
<ròa> (rueda vertical), <caüfos>
(=arcaduces), <carro> (rueda
horizontal), <punts> (dientes de
la roa), <palons> (dientes del
carro), <pilars> (columnas de
piedra laterales), <palometa>
(trugeta), <biga> (percha),
<màstil> (palo vertical),
<jàssina> (jácena))

423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ):

²⁶⁷² Anna (1934):

Cincorres	
P. Benifassà	barranc astret
V. Canes	
Peníscola	collet
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	estrecho
<u>Fanzara</u>	estrecho
l'Alcora	barranquís
Orpesa	barranc
<u>T. de Viver</u>	estrecho
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	hoz (nombre local; pero lo mismo llamarían si hubiera en otro sitio)
<u>Tuéjar</u>	estrecho
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(?)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	(No hay. Todo es terreno llano)
<u>Godelleta</u>	
Torís	astret
<u>Dos Aguas</u>	estrecho
Polinyà	
Massalavés	(No hay desfiladeros)
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	tallat
Beniopa	(No hay)
Moixent	collao
Biar	collao
Benilloba	
Benialí	astret
Calp	(No hay)
el Pinós	(No se conoce)
<u>Monforte</u>	e ^s trecho
el Campello	astret
Creventill	collao
<u>Dolores</u>	colláu
Guardamar	tallat

**424 NOMBRE DE
 PEÑASCOS Y
 PIEDRAS SEGÚN
 SU FORMA Y
 TAMAÑO (RISCO,
 PEÑASCO,
 LANCHA,
 GUIJARRO):**

Cincorres	cantal (piedra de diferentes tamaños) llòso (piedra de tamaño variable, pero que pueda ser manejada por un hombre) llòsa (piedra muy grande)
-----------	---

P. Benifassà	pedra (nombre general aplicable a todos los tamaños) rébble (pedruscos para carretera) roca (piedra muy grande, como un hombre o mayor)
V. Canes	cantalet (pedrecita como la uña del dedo gordo) bolet (como un huevo o como el puño) bólo (piedra como la cabeza o mayor) cantal (piedra de diversos tamaños, hasta de 2 m de diámetro) cudol (como el puño, poco más o menos)
Peníscola	pedreta pedra rípio (piedra como el puño o poco menos) còdul (piedra grande) cantal (piedra apenas manejable)
Vistabella	ripíet (pedrecita) rípio (como el puño o poco más) cantal (de 20 a 50 cm de diámetro) cudol (de 40 cm a 1,20 de diámetro) roca (peñasco adherido al terreno)
<u>C. Villamalefa</u>	cantal (piedra suelta grande, pero mucho menor que peñasco) peñazo (golpe: "le tiró un peñazo") peñasco (piedra muy grande suelta) cinglo (tajo de rocas, v. g. a los lados de un desfiladero) riscla (= <cingleta>, especie de llanura, recodo, en medio del 'cinglo', que parece un sendero) ²⁶⁷³ ripio (piedra pequeña) losa ('lancha') bolo de rambla (guijarro) guijarro (piedra rota, y amorfa) pedriza (= <pedregal>, pedregal, ladera llena de piedras grandes o pequeñas) crebada (ladera, con muchas piedras grandes, habiendo entre unas piedras y otras huecos, donde se esconden los conejos) morrón (penón que sobresale mucho en el 'cinglo') granero de piedra ('majano')

²⁶⁷³ Castillo de Villamalefa:

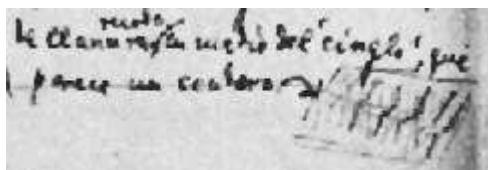
Fanzara crebá (pedregal de piedras grandes sueltas, y que entre unas y otras hay grandes huecos)
 peña (= <peñasco>) (peña, suelta o agarrada)
 singlo (tajo de rocas)
 lozza (lancha)
 risclo (montaña de piedras grandes sueltas)
 cascajá (pedregal, piedra menuda)
 cantal (= <ripio>) (piedra del tamaño de un puño o algo más)
 piedra de rambla (guijarro)
 morrón (pico de piedras o peñas)

l'Alcora pedreta
 pedra
 pedrota
 cudol (piedra como la cabeza o mayor)
 llósmo (piedra como el torso de un hombre)
 roca (peñasco de más de un metro de diámetro)

Orpesa pedrinya (pedrezuela)
 pedreta (pedrecita)
 rípio (piedra como el puño o poco menos)
 cudol (piedra lisa y redonda, del mar)
 cantal (peñasco)

T. de Viver bolo de río (guijarro)
 cinglo (tajo de rocas)
 ripio (piedra amorfa como un puño)
 peñasco (peña que sobresale mucho, agarrada)
 peñón (piedra muy grande, suelta)
 pedregal (terreno con mucha piedra menuda)
 cascajar (pedregal de piedras más pequeñas que el anterior)
 losa (lancha)
 clapiza (peñascal)

Azuébar bolo de rambla (guijarro)
 singlo (tajo de rocas)
 peñón (= <peñasco>, peña grande que sobresale)
 pedregal (terreno pedregoso)
 riscla (pedregal de piedras pequeñas; si es en terreno llano se llama <cascajar>)
 ripio (piedra como un puño)
 losa ('lancha')

Aín pedreta (pedrecita)
 rípio (conjunto de piedras no bastante grandes para formar pared)
 cantonera (piedra cuadrangular)
 cudol (como un huevo de gallina)

Moncofa pedreta (pedrecita)
 rípio (piedra como el puño)
 cantal (= piedra como el puño)
 cudol (piedra como el puño)

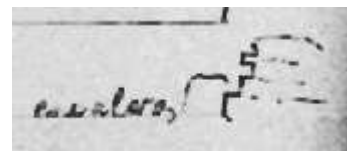
Ademuz cinglo (tajo de rocas, de difícil acceso)
 ripio (pedra mediana, como dos puños, para paredes, y empedrados)
 peñón (peña grande y fija al suelo)
 peña (menor, suelta)
 losar (lastra, suelo de peña lisa)
 risclo (peñones fijos, haciendo cortes)
 riscla (menor que 'risclo', y tiene en su fachada remansos, como escaleras)²⁶⁷⁴
 ruego ('guijarro' del río)
 losa (lancha)
 cascarral (pedregal de piedra menuda)
 pedriza (pedregal de piedras más gordas, fijas y sueltas)

Tuéjar peñasco (peñas grandes, no sueltas)
 cantera (piedra grande, suelta, tormo)
 ri^{shh}kla²⁶⁷⁵ (terreno cuyo suelo es pedregoso; si está la piedra muy junta se llama <pedriza> 'glera')
 pito (guijarro; si es gordo, <bolo>)
 losa (lancha)

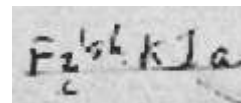
Casinos pedreta
 pedra
 rípio (piedra como el puño o poco menos)

Marines losa (LOSA (LANCHA))²⁶⁷⁶

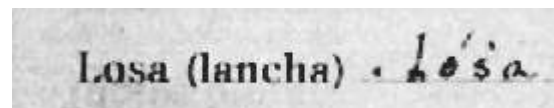
²⁶⁷⁴ Ademuz :

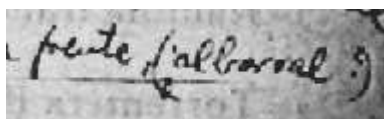
²⁶⁷⁵ Tuéjar (1934) :

²⁶⁷⁶ Marines :

Caudete	(RISCO, PEÑASCO: <cinto>, risco o peñasco; grande y que sobresalga de la tierra) (GUIJARRO: <pito de rambla>, guijarro) (LANCHA: <losa>) tohhca (una clase de piedra que pesa muy poco) majano (montón de piedras en una finca)	Dos Aguas	guijarro de río tormagal (sitio lleno <tormos>, 'peñascos') canto (piedra, como dos puños) pedregal (terreno lleno de piedras, sueltas, de diversos tamaños, 'glera') cinto (montaña, o ladera de montaña, rocosa) peña (piedra, de 4-5 arrobas) (LANCHA: <losa>) calzá (pared en una finca, que sólo tiene una cara) tosca (piedra porosa, por erosión)
Pedralba	peñasco (monte con piedras gordas; terreno rocoso) bolo (guijarro) losa pedriza (pedregal con piedras agarradas) pedregal (de piedras) ripio (piedra pequeña, de cualquier forma) ribazo (pared, en una finca, que no tiene más que una frente (alborral?)) ²⁶⁷⁷	Polinyà	pedreta (=pedrecita) llòssò (=piedra plana) penya (=peñasco) pedra pedra manissa (=guijarro de torrente) cudol (piedra relativamente grande)
Rafelbunyol	pedreta (pedrecita) pedrot (piedra grande) rípio (piedra como el puño) bólo (piedra redonda) pedra (piedra regular)	Massalavés	pedreta (pedrecita) cudol (de 10 a 50 cm de diámetro) rebólo (piedra lisa grande, de forma redondeada) llòssò (piedra lisa plana) pedra codissa (=piedra lisa, de río) cinqueta (=piedra lisa muy pequeña) cinca (piedra redonda, de rambla)
Quart de P.	pedreta (pedrecita) pedra codissa (=piedra redondeada del tamaño del puño) ascómbro (piedra del tamaño de los dos puños) rípio (piedra del tamaño de los dos puños o de la cabeza) cudol (piedra grande, de difícil manejo) sellar (peñasco)	Teresa de C.	pedregal (pedregal en el río) peñascal pedreta (china) (GUIJARRO: entra en 'ripio y canto') ripio (= <canto>; piedras pequeñas, del tamaño de un puño; "le tiró con un ripio") cinto (peñascal, como filón de terreno lleno de peñas altas) cinglajo (cinto más pequeño) pedriza (terreno lleno de piedras, es decir, suelo que casi es roca) peñón (piedra grande suelta) tohhca (piedra porosa y blanda) cahhquijo (piedra más menuda que ripio) majano (montón de piedras en la finca) losa ('lancha')
Godella	sinto (filón de piedra, que sobresale) bolo (guijarro) peñón (peñasco) risclo (pedregal, pendiente, piedras enterradas, escalonadas) tormo (peñón, pero suelto) losa		
Torís	pedra (nombre genérico) cudol (piedra de 40cm de diámetro o más) pito (guijarro liso, de río)		

²⁶⁷⁷ Pedralba:

Anna single (ladera, tajo, de terreno, o roca, como el de Ronda)
(RISCLO: <cantalar>, sitio elevado, lleno de peñascos)
peñót²⁶⁷⁸ (peñasco, peñón)
pedregal (terreno lleno de piedras)
pedrisa (terreno cuyo suelo es peña)
(LANCHA: <llòzza>²⁶⁷⁹; <llozzeta>, losita)
(GUIJARRO: <bolo>, de río)
ripio (piedra como un puño, amorfa)
beta (filón de peña, o tierra)
tosca (piedra porosa)

Llanera de R.
pedreta (pedrecita)
cudol (de 10 a 50 cm de diámetro)
penya (piedra que ya no puede ser manejada por un hombre)
llòsò (piedra lisa y plana)
gínjol (piedra lisa y redondeada del tamaño de un huevo de paloma)

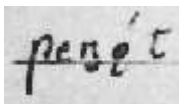
Beniopa
llesca (piedra plana y delgada)
pedra (la que puede cogerse con la mano)
cudol (la que no puede cogerse sino con las dos manos)
cantal (lo mismo que <cudol>)
cingle (peñasco, risco)

Moixent
pedreta (pedrecita)
penya (lo mismo que <cudol>)
cantal (piedra grande, de 0,40 a 2 metros de diámetro)
ròcò (peñasco adherido al terreno)
cudol (piedra de tamaño variable desde el del puño hasta el que pueda manejar un hombre)

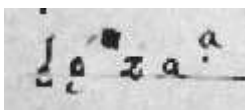
Biar
pedreta (pedrecita)
pedra
cantal (piedra mayor que el puño)
penya (piedra muy grande y adherida al suelo)

Benilloba
pedreta (=pedrezuela)
ripio (=piedra como el puño)
cantal (=piedra relativamente grande)
penya (piedra muy grande)

²⁶⁷⁸ Anna (1934):

²⁶⁷⁹ Anna (1934):

Benialí pedreta
(<pedrot> o <cantal> (piedra relativamente grande))
penya (peña o roca grande)
ripio (=como el puño)

Calp pedreta (pedrecita)
ripio (del tamaño de un huevo)
cudol (piedra mayor que el puño hasta un peso de 20 kilos)
cantal (piedra de más de 20 kilos, que no es manejable)
pényè²⁶⁸⁰ (peñasco)
roca (=roca)

el Pinós pedreta (=pedrecita)
cantalet (=pedrecita)²⁶⁸¹
cantal (=piedra relativamente grande)
penya (=piedra grande y adherida al suelo)
tallat (=precipicio)

Monforte losa

el Campello ripio (=pedrecita, y en general piedra que no llegue al tamaño de la cabeza de un hombre)
cantal (piedra grande)
penya (piedra muy grande)

Crevillent pedreta
cantal (de más de 15 cm de diámetro)
pedra

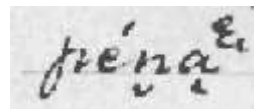
Dolores (LANCHA: <losa>)
peña (piedra limpia en tierra llana)
peñahhco (la mayor)
sillar (piedra grande suelta)
pedrihhco (= <canto>, piedra menor, pero grande)
chero(l) (piedra redonda, = <guijarro>)
china (pequeña)

Guardamar xineta (=pedrecita)
pedra (nombre genérico de toda clase de piedras)
cantal (=piedra grande)
penya (piedra muy grande)

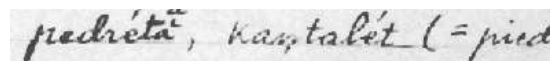
424a ACERO:

Cincorres acer
P. Benifassà acer
V. Canes acer
Peníscola acer
Vistabella acer
C. Villamalefa acero

²⁶⁸⁰ Calp:

²⁶⁸¹ el Pinós:

<u>Fanzara</u>	azzero
<u>l'Alcora</u>	acer
<u>Orpesa</u>	acer
<u>T. de Viver</u>	acero
<u>Azuébar</u>	asero
<u>Aín</u>	acer
<u>Moncofa</u>	acer
<u>Ademuz</u>	acero
<u>Tuéjar</u>	acero
<u>Casinos</u>	acer
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	acero
<u>Pedralba</u>	acero
<u>Rafelbunyol</u>	cer
<u>Quart de P.</u>	acer
<u>Godella</u>	asero
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	acero
<u>Polinyà</u>	ace ^r
<u>Massalavés</u>	ace ^r
<u>Teresa de C.</u>	acero
<u>Anna</u>	azzero
<u>Llanera de R.</u>	acer
<u>Beniopa</u>	acer
<u>Moixent</u>	acer
<u>Biar</u>	acer
<u>Benilloba</u>	acer
<u>Beniali</u>	acer
<u>Calp</u>	acer
<u>el Pinós</u>	acer
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	acer
<u>Crevillent</u>	asero
<u>Dolores</u>	asero
<u>Guardamar</u>	acer

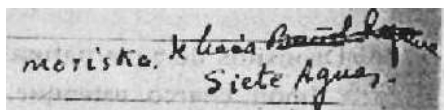
**425 VIENTOS SEGÚN
SU DIRECCIÓN
(CIERZO, ÁBREGO,
LEBECHE,
GALLEGO):**

<u>Cinctorres</u>	ben de mar (=SE) lleban (=E) ponén (=SO) cèrç (=N) balensià (=S) garbinà (=SE?) (Hay gran inseguridad en la clasificación de los vientos)
<u>P. Benifassà</u>	lleban (=E)(del Ballestar) cèrç (viene del Boixar) tremuntana (=N) ponén (=O) garbinada (de La Sènia, de Vinaroz)
<u>V. Canes</u>	tremuntana (=NO, de Vilafranca) ponén (=O, de Culla) tremuntanal (=N, de Morella) ven de baix (=S, de Serra d'En Garceran) llevan (=E o NE, de Albocàsser y Catí)

<u>Peníscola</u>	lleban (=E) mi(t)jorn (=S) ponén (=O) tremuntana (=N) aixaloc (=SE) llebeig (=SO) mastral (=NO) gregal (=NE)
<u>Vistabella</u>	lleban (=NE) ponén (=O) morisc (=S) tresmuntana (=N) aire de mar (=E)
<u>C. Villamalefa</u>	aire d'arriba (= <tresmontana> (de Villahermosa) de lebante (de Castellón) bochorno (de Zucaína) d'abajo (del Sur) morisco (suroeste) morella (Nordestes, de Morella)
<u>Fanzara</u>	aire d'arriba (de Aragón) d'abajo (del mar, de Onda) morisco (Lucena) puniente (de Ayodar)
<u>l'Alcora</u>	llevan (=NE) morisc (=S) ponén (=O) tresmontana (=NO) aire de mar (=E) valencià (=SE) aire de dal (=ONO) morellà (=N)
<u>Orpesa</u>	llevan (de Torreblanca = NNE) gregal (del mar = NE) tremuntana (del N) mastral (de Cabanes = NO) ponén (=O) garbí (=S, del mar) ven de fora (=E, del mar) aixaloc (=SE)
<u>T. de Viver</u>	aire tortosano (de Caudiel) cierzo (de Pina) morisco (de Sacañet) de mar (de Altura) regañón (de Abejuela)
<u>Azuébar</u>	aire lebante (= <tortosano>, de Eslida) burianenco (de Burriana) morisco (de Sot de Ferrer) tremontana (viene de Aín) sierso (de Almedíjar)
<u>Aín</u>	lleban (=E) aire de Xòba (=S) tresmuntana (=N) ponén (=O) aire de dal (=NO)
<u>Moncofa</u>	llevant (=NE) garbí (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) ven de fora (=E y SE) (del mar)

Ademuz	aire cierzo (del Norte, de Torrebaja) solano (de Casas Altas) molinilla (de Royo Cerero, Castielfabib) tortosano (de Camarena) bochorno (de Caudete)	Godolleta	aire de abajo (= <lebante>; de Torrente) de mediodía (= <del moro>; del sur) de arriba (= <poniente>; de Buñol) norte (= <sierso>; de Cheste)
Tuéjar	aire castellano (de Caudete) puniente (Sinarcas) cierzo (de Titaguas) solano (de Chelva) tortosano (Villar del arzobispo) morisco (de Requena)	Torís	aire ba'x (en pausa, <aire de ba'x>) (=E) aire mesdia (=S) ponent (=O) aire tremuntana (=N) aire matababres (=NO)
Casinos	llebant (=E) morisc (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) reganyó (=NO) probènça (=NE)	Dos Aguas	aire puniente (de Albacete; oeste) mediodía (de Millares; S) alicantino (de Tous) d'abajo (de Real de Montroy, Este) matababra ^s (de Chiva, norte bajo) cierzo (norte alto, por Siete Aguas)
Marines	cierzo (Norte) tortosano (de Soneja) puniente (de Casinos) lebante (Este) regañón (de Cublas, entre N y Oeste) morisco (= <jatibano>) (de Liria)	Polinyà	mungó (=SE) aire de co'bera (=S) (t)xatebí (=SO) ponent (=O) tremuntana (=NO) aire del riu (=N) temporal (=NE) llebeig (=E)
Caudete	aire solano (Buñol) cierzo (de Laudete) cahtellano (de Villagordo del Cabriel) mediodía (de Teresa) (otros aires: <alicantino>, de Alicante; <matababras>, de Chelva; <cañetejo>, de Cañete)	Massalavés	llebant (=E) aixatibí (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) alicantí (=SE) aire castellà (=SO) matababres (=NO) aire del mar alt (=NE)
Pedralba	aire d'abajo (de Villamarchante) tortosano (de Olocau) cierzo (de Andilla) d'arriba (de Bugarra) mediodía (de Chiva) morisco (de Siete Aguas) ²⁶⁸²	Teresa de C.	norte (= <cierzo>) saliente (= <d'abajo>, de Navarrés) mediodía (= <alicantino>, de Almansa) puniente (= <d'arriba>, de Carcelén)
Rafelbunyol	llebant (viene de Sagunto) llebant alt (de Algimia y Algar) aire de dalt (de Náquera y Serra) ponent (de Marines) llebeig (de Moncada) garbinal (de Silla) aire del mar (=SE)	Anna	aire ponient (Oeste) levant (Este) tremontana (Nordeste) norte (de Bolbaite) matababras (de Vicor) morisco (= <alicante>; de Alicante) mediodía (del Sur)
Quart de P.	aire de baix (viene de Valencia) probènça alta (de Paterna) probènça baixa (de Burjassot) llebant (de Campanar) tremuntana (del Pla del Bou) tremuntaneta (de Lliria) aire de dalt (de Pedralba) ponent (de Godolleta) aire del mig (de Torrent) llebeig (de Paiporta)	Llanera de R.	llebant (=E) morisc (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) (No soplan aquí otros vientos que los cuatro cardinales)

2682 Pedralba:

Beniopa	llevan (=E) mixdia (=S) ponén (=O) tremuntana (=N) maestral (NO) (Hay gran inseguridad en la designación de los vientos secundarios)
Moixent	llevan (=E) morisc (=S) ponén (=O) tremuntana (=N) matababres (=N)
Biar	llevan (=E, de Onteniente) tremontana (=N) ponén (=O) cèrc (=de Caudete) morisc (de Cartagena) llebeig (=SE) a'xaloc (de Alcoy) provénça (de entre Bañeres y Alcoy)
Benilloba	llevan de Dénia (=E) morisc (=S) ponén (=O) llevan de València (=N y NE) llebeig (=SE) tremuntana (=NO)
Benialí	llevant (=E) me(i)xdia (=S) ponent (=O) tremontana (=N) llebeig (=SO)
Calp	llevant (=E) migjorn (=S) ponent (=O) tremuntana (=N) llebeig (=SO) garbí (=SO) maestral (=NO) (t)xaroc (=NE)
el Pinós	llevan (=E) morisc (=S) ponén (=O) tremontana (=N)
Monforte	aire del sur (= <el sur>) de lebante (<de la mar>) el poniente tremontana (del norte; a veces <tre(hh)m...>) matababra(s) (noroeste)
el Campello	llevant (=E) llebeig (=SO) ponent (=O) tremuntana (=N) maestral (=NO)
Crevillent	llevant (=E) mixdia (=S) ponent (=O) nord (=N) llebeig (=SE) cartagena (=SO) tremuntana (=NO) provença (=NE)

Dolores	aire de poniente (de Callosa) aire de lebante (Sta. Pola, del mar) aire del norte (de Elche-Alicante) biento lebeche (de S. Miguel de Salinas) biento cartagenero (calor en el verano) biento trehhmontana (de Albaterra, Crevillente)
Guardamar	llevant (=E) migjorn (=S) ponent (=O) nord (=N) llebeig (=SO) maestral (=NE)

425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA):

Cincorres	bentà
P. Benifassà	bentada
V. Canes	ventà
Peníscola	bentà
Vistabella	bentà
C. Villamalefa	
Fanzara	
l'Alcora	airegà ventà
Orpesa	ventà
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	aire fort
Moncofa	ventà
Ademuz	bolada polbadera ('polvareda')
Tuéjar	
Casinos	
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	airà
Godolleta	
Toris	ventolera
Dos Aguas	
Polinyà	airà
Massalavés	bentà
Teresa de C.	
Anna	
Llanera de R.	airà
Beniopa	borrasca
Moixent	ventolera
Biar	airà
Benilloba	airà
Benialí	airà
Calp	ventà
el Pinós	airà
Monforte	
el Campello	ventà
Crevillent	

<u>Dolores</u>	bendabal
	airoteo
<u>Guardamar</u>	

	426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO):
<u>Cincorres</u>	remolí
	regóifo
<u>P. Benifassà</u>	rególf
<u>V. Canes</u>	remolí
<u>Peníscola</u>	remolí
<u>Vistabella</u>	remolí
<u>C. Villamalefa</u>	remolín
<u>Fanzara</u>	remolín
<u>l'Alcora</u>	remolí
<u>Orpesa</u>	remolí
<u>T. de Viver</u>	remolín
<u>Azuébar</u>	remolín
<u>Aín</u>	remolí
<u>Moncofa</u>	remolí
<u>Ademuz</u>	remolino
<u>Tuéjar</u>	remolino
<u>Casinos</u>	remolí
<u>Marines</u>	remulín (sin <0>)
<u>Caudete</u>	remolino
<u>Pedralba</u>	remolino
<u>Rafelbunyol</u>	remolí
<u>Quart de P.</u>	remolí
<u>Godolleta</u>	remolino
<u>Torís</u>	remolí
<u>Dos Aguas</u>	remolino
<u>Polinyà</u>	remulí de aire
<u>Massalavés</u>	remolí ²⁶⁸³
<u>Teresa de C.</u>	remolino
<u>Anna</u>	remolín
<u>Llanera de R.</u>	remolí
<u>Beniopa</u>	caragol
<u>Moixent</u>	remolí
<u>Biar</u>	remolí
<u>Benilloba</u>	remolí
<u>Benialí</u>	remolí
<u>Calp</u>	remulí
<u>el Pinós</u>	remolí
<u>Monforte</u>	remolín
<u>el Campello</u>	remolí
<u>Crevillent</u>	remolí
<u>Dolores</u>	remolino
<u>Guardamar</u>	remolí

426a HURACÁN:

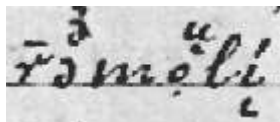
<u>Cincorres</u>	huracan
<u>P. Benifassà</u>	bentada (no dicen <huracà>)
<u>V. Canes</u>	rególf
<u>Peníscola</u>	remalàs

<u>Vistabella</u>	huracà
	huracà
<u>C. Villamalefa</u>	huracán
<u>Fanzara</u>	haracán
<u>l'Alcora</u>	huracà
<u>Orpesa</u>	mànega
<u>T. de Viver</u>	huracán
<u>Azuébar</u>	huracán
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	terremóto de aire
<u>Ademuz</u>	huracán
<u>Tuéjar</u>	huracán
<u>Casinos</u>	huracà
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	huracán
<u>Pedralba</u>	huracán
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	duracà
	terremóto
<u>Godolleta</u>	huracán
<u>Torís</u>	turmenta d'aire
	huracà
<u>Dos Aguas</u>	huracán
<u>Polinyà</u>	aire aduracanat
<u>Massalavés</u>	aire huracanat
<u>Teresa de C.</u>	huracán
<u>Anna</u>	huracán
<u>Llanera de R.</u>	huracà
<u>Beniopa</u>	cicló
<u>Moixent</u>	duracà
<u>Biar</u>	duracà
<u>Benilloba</u>	huracà
<u>Benialí</u>	cicló
	huracà
<u>Calp</u>	duracan
<u>el Pinós</u>	cicló
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	duracan
<u>Crevillent</u>	duracà
<u>Dolores</u>	huracán (= <siclón>)
<u>Guardamar</u>	duracà

**426b ASPECTOS DEL
CIELO (RASO,
NUBLADO,
EMBORREGADO,
ETC.):**

<u>Cincorres</u>	ras
	núgol
<u>P. Benifassà</u>	ras
	núgol
	cel a cabassets (<cel a cabassets l'aigua canterets>)
<u>V. Canes</u>	ras
	nuvolós
	núvol
	cel a cabassets (<cel a cabassets, l'aigua a canterets>)
<u>Peníscola</u>	ras
	núbol
	cel a muntonets ("Cel a muntonets, aigua a cabassets")

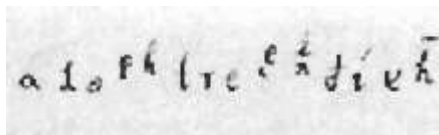
²⁶⁸³ Massalavés:

Vistabella	ras núbol a calderetes ("Cel a calderetes, aigua a canterelletes" <cel a calderetes, auia canterelletes>)	Casinos	ras núgol aborregat <cel aborregat, as tres dies banyat>
C. Villamalefa	raso nublo capacicos (nubes pequeñas, y todas juntas) (Refrán: <el cielo a capacicos, el agua a cantaricos>) entarañanáu enlesnáu (nubecillas muy delgadas)	Marines	
Fanzara	razzo nublo a montonicos (refrán: <sielo a montonicos, l'agua a capasicos>) entarañanáu (nubes delgadas) e(n)ñe ^s gáu (nubes largas, y a veces de color)	Caudete	raso nublo emborregáu (se dice sólo cuando se ve así de noche y con luna; de día es <tolobero>, medio raso y medio nublado) (<cielo emborregáu, a otro día remojáu>) encabriláu (cuando tiene la forma de palmeras) entalarañáu (nubecillas delgadas)
l'Alcora	ras núvol cel a muntonets ("Cel a muntonets, <auia> a cabassets")	Pedralba	raso nublo cabreáu (EMBORREGADO) (<cielo cabreáu a los tres día ^s mojáu>) (<cielo a borreguicos, agua a cantaricos>; pero no dicen <i>borreguicos</i> , más que en el refrán) entaratañáu (nubecillas delgadas) emborrascáu (nubes sueltas, y bastante <gordicas>)
Orpesa	ras núvol	Rafelbunyol	ras núgol emborregat "Cel a borreguets, auia a canterets"
T. de Viver	raso nublo a montonico ^s (refrán: <cielo a montonicos, l'agua a capacicos>) entarallanao (= <enlesao>) (cuando tiene <lisas>, nubecillas delgadas)	Quart de P.	ras núgol cel a borreguets "Cel a borreguets, auia a canterets"
Azuébar	raso nublo a montonico ^s (<cielo a montonicos, el agua a cantaricos>) entarañanáu (nubes delgadas)	Godelleta	raso nubláu aborregáu (nubes pequeñas blancas) (cielo <entarañináu>: niebla delgada)
Aín	ras núbol cel a muntonets, auia grapaets	Torís	ras núbol (=nublado) <el cel a borreguets, l'auia (a) canterets> antaranyinat (algo nublado) taranyina (nube suelta)
Moncofa	ras núvol antoldaet (=emborregado)	Dos Aguas	raso nublo encabriláu (<cielo encabriláu, a lo ^s tres día ^s mojáu>) entarañináu (nubecillas delgadas)
Ademuz	raso nublo embelonáu cabriáu (<cielo cabriáu, suelo mojáu>) enlesáu (con nubecillas delgadas llamadas <lesas>)	Polinyà	ras núbol cel a borreguets
Tuéjar	raso nublo anubarráu cabreáu (Refrán: <cielo cabreáu, a los tres día ^s ha remojáu>) palmera ^s (nubes muy delgadas, como telarañas)		

Massalavés	ras núvol cel a borreguets "Cel a borreguets, aigua a canterets"
Teresa de C.	raso nublo emborregáu enfohcáu (cuando empieza a llover) entarañáu (nubecillas delgadas, como telaraña) (refrán: <cielo emborregáu, a loh tre ^s díahh mojáu>) ²⁶⁸⁴
Anna	(RASO: <razzo>) (NUBLADO: <núgol>) (EMBORREGADO: <emborregáu>) entarañináu (Refrán: <la Puntanna -(monte cercano)- emborregá, a lo ^s tre ^s día ^s mojáu>)
Llanera de R.	ras núvol amborregat "Cel a borreguets, aigua a canterets"
Beniopa	ras núvol borróscu (=emborregado)
Moixent	ras núvol amborregat "Cel emborregat, als tres dies banyat" "Cel a borreguets, <aúia> a canterets"
Biar	ras nuvolat aborregat "El cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat"
Benilloba	ras núgol emborregat "Cel emborregat, dins tres dies, plogut o nevat"
Benialí	ras núvol aborregat "Cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat"
Calp	ras annuolat amboiregat

2684 Teresa de Cofrentes:

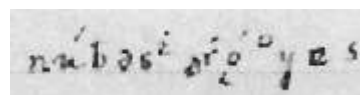

el Pinós	ras nuvolat emborregat "El cel aborregat, als tres dies, eixut o banyat"
Monforte	
el Campello	ras amboirat amborregat
Crevillent	ras nuvolat emborregat "El cel emborregaet, l'aigua a cabassets"
Dolores	raso nulo (= <nulao>) enfohcáu (alguna parte del cielo que está nublado, o a punto de llover) emboriáu (niebla espesa) emborregáu (nubecillas blancas) entarañáu (como niebla delgada)
Guardamar	ras nuvolat aborregat cel adauat (=emborregado) "Cel adauat, als tres dies banyat"

426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	(No da nombre)
Vistabella	(No da nombre)
C. Villamalefa	cielo royo
Fanzara	sielo royo boira roya posta roja
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	cielo royo
Azuébar	cielo royo
Aín	posta rotxa
Moncofa	(no da nombre)
Ademuz	nube royas
Tuéjar	cielo royo
Casinos	alba rotxa
Marines	
Caudete	arrabole ^s
Pedralba	nube royas
Rafelbunyol	cel roig
Quart de P.	alba rotxa
Godelleta	nubes royas ²⁶⁸⁵
Torís	posta de sol rótxa
Dos Aguas	cielo royo

2685 Godelleta (1934):

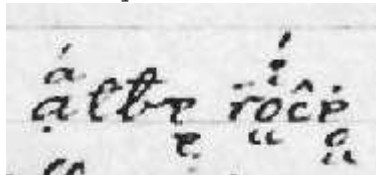

Polinyà	alba ròtxò ²⁶⁸⁶
Massalavés	òbò ròtxò ²⁶⁸⁷
<u>Teresa de C.</u>	arrabol
<u>Anna</u>	nube ^r roya ^s
Llanera de R.	alba ròjò
Beniopa	alba roja
Moixent	
Biar	posta de sol
Benilloba	alba roja
Benialí	posta roja
Calp	posta e sol roja
el Pinós	
<u>Monforte</u>	aurora (rojéz del cielo)
el Campello	cel encarnat
Crevillent	
<u>Dolores</u>	rebolé ^r de biento
Guardamar	cel encarnat

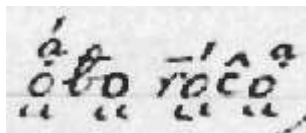
426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE:

Cinctorres	(frío)
P. Benifassà	(viento)
V. Canes	(viento)
Peníscola	
Vistabella	(viento)
<u>C. Villamalefa</u>	(frío o aire)
<u>Fanzara</u>	mudansa de tiempo
l'Alcora	(señal de lluvia)
Orpesa	(señala viento)
<u>T. de Viver</u>	señal de aire
<u>Azuébar</u>	barrunta calor
Aín	(Lluvia)
Moncofa	(Posta <rotxa, auia.n clotxa>) ²⁶⁸⁸
<u>Ademuz</u>	(señala viento de poniente)
amanece ruina	
barrunta frío	
<u>Tuéjar</u>	a lo ^s tres día ^s polbo o lodo
Casinos	(<alba rotxa, auia la clotxa>)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(va a hacer frío)

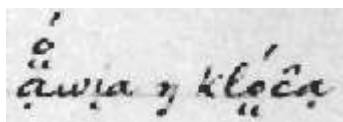
²⁶⁸⁶ Polinyà:

²⁶⁸⁷ Massalavés:

²⁶⁸⁸ Aín:

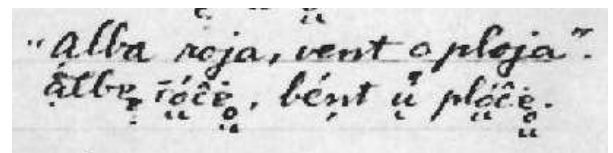

<u>Pedralba</u>	(<aire d'arriba>)
	(refrán: <puesta del sol rocha, agua en la clocha>; refrán valenciano, pero muy corriente en estos pueblos)
Rafelbunyo	(señal de viento)
Quart de P.	("Alba-roja, aire o ploja")
<u>Godelleta</u>	barruntan aire
Torís	("Posta de sol roja, aigua porta")
<u>Dos Aguas</u>	(<barrunta agua> o <puniente>)
Polinyà	("alba roja, vent o ploja", <alba ròtxò, bent u plòtxò> ²⁶⁸⁹)
Massalavés	(Refrán: <òbò ròtxò, bent ò plòtxò> ²⁶⁹⁰)
<u>Teresa de C.</u>	(señales de aire o de agua)
	(refrán: <arrabol al saliente, agua al puniente>)
<u>Anna</u>	va her ponient
Llanera de R.	(<alba ròjò, ponent o plòjò>)
Beniopa	(<alba roja, u ven u ploja>)
Moixent	(Señal de viento)
Biar	(cambio de tiempo)
Benilloba	(lluvia no muy fuerte)
Benialí	(<senyal de ponent>)
Calp	(viento)
el Pinós	(señala guerra o calor)
<u>Monforte</u>	
el Campello	(viento)
Crevillent	(viento)
<u>Dolores</u>	se muebe biento
	(si está encarnado a la salida, es <señal de a ⁹ ua>)
Guardamar	

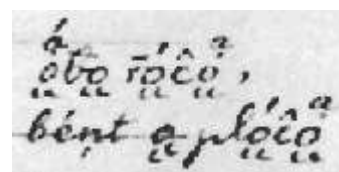
426e OSA MAYOR:

Cinctorres	el Carro
P. Benifassà	lo Carro
V. Canes	lo Carro
Peníscola	Carro
Vistabella	el Carro
<u>C. Villamalefa</u>	Carro
<u>Fanzara</u>	Carro
l'Alcora	el Carro
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	Carro
<u>Azuébar</u>	Carro
Aín	el Carro

²⁶⁸⁹ Polinyà:

²⁶⁹⁰ Massalavés:

Moncofa	
Ademuz	Carro
Tuéjar	Carro
Casinos	el Carro
Marines	
Caudete	Carro
Pedralba	Carro
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godelleta	Carro
Torís	
Dos Aguas	Carro
Polinyà	
Massalavés	el Carro trumfant
Teresa de C.	Carro
Anna	Carro
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	Carro
Biar	el Carro
Benilloba	el Carro
Benialí	Carro
Calp	el Carro
el Pinós	el Carro
Monforte	Carro
el Campello	Carro
Crevillent	Carro
Dolores	Carro (en norte; con <carretero>)
Guardamar	el Carro la Carreta

426f LUCERO DEL ALBA:

Cincorres	lucero del dia
P. Benifassà	astel del dia
V. Canes	l'estel de l'alba
Peníscola	astel de l'alba
Vistabella	estel de l'alba
C. Villamalefa	lucero de l'alba
Fanzara	lusero del dia (<-s->)
l'Alcora	astel de l'alba
Orpesa	astel de l'alba
T. de Viver	lucero (d)el día
Azuébar	lucero del día
Aín	
Moncofa	
Ademuz	lucero de l'alba
Tuéjar	lucero del día
Casinos	
Marines	
Caudete	lucero l'alba
Pedralba	lucero (d)el día
Rafelbunyol	
Quart de P.	lucero de la matinà
Godelleta	lucero del alba
Torís	lucero del dia
Dos Aguas	el gazpachero cabrilla ^s
Polinyà	lucero de la matinà
Massalavés	lucero del dia
Teresa de C.	(<lucero del día> gahhpachero
Anna	lucero de la mañana
Llanera de R.	lucero de l'alba

Beniopa	
Moixent	lucero (Dicen que es el primero que sale y el último que se pone) 426f-426g ((AMB UNA CLAU))
Biar	lucero
Benilloba	astel del dia
Benialí	lucero
Calp	astel de l'alba
el Pinós	lucero gaspatxero
Monforte	lucero el dia
el Campello	
Crevillent	lucero.l dia
Dolores	(primero sale una pequeña, <luserico de loh (j)añane ^(s) >, <de la madrugada>; y a poco sale el enorme, <lucero Benu ^(s) >) (<los artillejo(s)>, unos 2; <lahh cabrilla ^s >, son 2 al levante)
Guardamar	

426g LUCERO DE LA TARDE:

Cincorres	
P. Benifassà	astel bobé
V. Canes	lo baconé
Peníscola	lo pataquero lo drópo
Vistabella	
C. Villamalefa	
Fanzara	lucero de la noche
l'Alcora	
Orpesa	el drópo
T. de Viver	lucero de los baquero
Azuébar	
Aín	
Moncofa	
Ademuz	lucero de los baqueros
Tuéjar	lucero de los baquero ^s
Casinos	
Marines	
Caudete	
Pedralba	lucero baquero
Rafelbunyol	
Quart de P.	lucero.....?2691
Godelleta	lucero del baquero
Torís	lucero ^{de} s baqueros
Dos Aguas	
Polinyà	
Massalavés	lucero de la nit
Teresa de C.	
Anna	
Llanera de R.	
Beniopa	lucero
Moixent	lucero
Biar	

²⁶⁹¹ Quart De Poblet:

Benilloba	secabasses
Benialí	
Calp	
el Pinós	secabasses (dicen que cuando aparece este lucero, tardará a llover: <i>seca-basses</i>)
Monforte	secacharco(s) (lucero de la tarde)
el Campello	
Crevillent	
Dolores	(no se fijan)
Guardamar	

427 VÍA LÁCTEA:

Cinctorres	carratera de san (t)Jaume
P. Benifassà	carratera de san Jaume
V. Canes	carratera de san Jaume
Peníscola	carratera de san Jaume
Vistabella	camí de Santiago
C. Villamalefa	caminico Santiago
Fanzara	caminico de Santiago
l'Alcora	camí de san Jaume
Orpesa	camí de Santiago
T. de Viver	camino Santiago
Azuébar	camino Santiago
Aín	camí de Santiago
Moncofa	camí de Santiago
Ademuz	camino de Santiago
Tuéjar	caminico de Santia(g)o
Casinos	camí de Santiago
Marines	camino de Santiago
Caudete	camino de Santiago
Pedralba	camino Santiago
Rafelbunyo	camí Santiago
Quart de P.	camí de Santiago
Godelleta	camino de Santiago
Torís	camí de Santiago
Dos Aguas	camino de Santiago
Polinyà	camí de Santiago
Massalavés	camí de Santiago
Teresa de C.	camino de Santiago
Anna	camino de Santiago
Llanera de R.	camí de Santiago
Beniopa	camí de Santiago
Moixent	camí Santiago
Biar	camí san Jaume
Benilloba	camí de san Jaume
Benialí	carrer de san Jaume
Calp	camí san Jaume
el Pinós	camine ^d de l'agüela Santana
Monforte	camino la uba
el Campello	camí san Jaume
Crevillent	camí de Santiago
Dolores	cam(i)nico de Santiago
Guardamar	

428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA):

Cinctorres	rogle
P. Benifassà	rog ^{le}
V. Canes	rogle
Peníscola	rogle
Vistabella	rogle

C. Villamalefa	rogle (= <ruedo>)
Fanzara	ruedo
l'Alcora	rogle
Orpesa	rogle
T. de Viver	rolde
Azuébar	rolde
Aín	rogle
Moncofa	rogle (cuando es grande y contiene estrellas) gallerufa (cuando es pequeño y sin estrellas)
Ademuz	cercos
Tuéjar	cérco' (<l>, sí)
Casinos	rogle
Marines	rogle
Caudete	cercos
Pedralba	rogle
Rafelbunyo	rogle
Quart de P.	rogle
Godelleta	rogle (sí)
Torís	galdufa
Dos Aguas	rolde
Polinyà	galdrufa
Massalavés	rogle
Teresa de C.	cercos
Anna	gandufa
Llanera de R.	galdufa
Beniopa	rogle
Moixent	rog ^{le}
Biar	rogle
Benilloba	rogle
Benialí	rogle
Calp	rogle
el Pinós	rogle
Monforte	rolde
el Campello	rogle
Crevillent	rogle
Dolores	rolde
Guardamar	rogle ("El rogle del sol, moja el pastor; y el de la luna, lo enjuga")

429 FUCILAZO:

Cinctorres	
P. Benifassà	rellampéc
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	relampaguea
Fanzara	relámpago
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	relámpago
Azuébar	relámpago
Aín	
Moncofa	
Ademuz	relámpago
Tuéjar	relámpago
Casinos	
Marines	relámpago
Caudete	relámpago
Pedralba	relámpago

Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella relàmpago
 Torís
Dos Aguas relàmpago
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. relàmpago
Anna relàmpago
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent rellampegar
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte r(e)làmpago
 el Campello
 Crevillent
Dolores relàmpago
 Guardamar

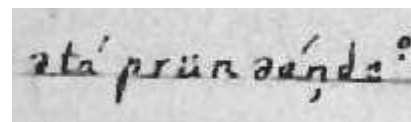
430 CULEBRINA:

Cinctorres rellampéc
 P. Benifassà rellampéc
 V. Canes rellampéc
 Peníscola rellampéc
 Vistabella rellampéc
C. Villamalefa culebra
Fanzara culebra
 l'Alcora rellam
 Orpesa rellampéc
T. de Viver culebrina
Azuébar culebra
 Aín rellam
 Moncofa llam
Ademuz culebrina
Tuéjar culebrina
 Casinos rellam
Marines culebra
Caudete culebrina
Pedralba culebra
 Rafelbunyol rellam
 Quart de P. rellam
Godella culebreáu
 Torís rellam
Dos Aguas culebrina
 Polinyà raio
 Massalavés rellam
Teresa de C. culebrina
Anna culebrina
 Llanera de R. rellam
 Beniopa llam
 Moixent rellàmpec
 Biar rellàmpec
 Benilloba rellàmpec
 Benialí rellam
 Calp llam
 el Pinós rellàmpec
Monforte culebrina
 el Campello rellam
 Crevillent rellam
Dolores culebrina

Guardamar llam

431 LLOVIZNA:
 Cinctorres (Lloviznar:)
 P. Benifassà burrim
 burrimⁱ(t)jà (Lloviznar)
 V. Canes repix
 plovite(t)jà (Lloviznar)
 Peníscola borrim
 Vistabella borrim
 plobite(t)jà (Lloviznar:)
C. Villamalefa mollisna
Fanzara llobisna (= <agua de bobo^s>)
 l'Alcora plovitejà (Lloviznar:)
 Orpesa (Lloviznar:)
T. de Viver llobisnia
 espurnear
Azuébar mollisna
 Aín llobisnetxar (Lloviznar:)
 Moncofa llovisna
Ademuz llobisnia
 purniar (tambien es llover
 menudo)
Tuéjar a⁹üica del bobo
 purnear
 Casinos llobisnetxar (Lloviznar:)
Marines (un <bullisno>, <-o->)
Caudete llobihnia
Pedralba llobiⁿia
 prunear
 etá pruneando²⁶⁹²
 Rafelbunyol llubisnà (Lloviznar:)
 Quart de P. llovisnar (Lloviznar:)
Godella llobisna
 arabogue (agua y aire, que dura
 poco tiempo)
 Torís
Dos Aguas mollina
 llobi^sneando
 llobi^snear
 Polinyà plobisnar (Verbo:)
 Massalavés llubisna
Teresa de C. llobihna
Anna llovi^snear
 llovi^sna
 Llanera de R. lleuisna^r (Verbo:)
 Beniopa cèndre (Lloviznar:)
 Moixent mollisna
 Biar auia menueta
 Benilloba llovisna
 Benialí gotinejar (Lloviznar:)
 Calp polsim
 el Pinós temporalet
 mosquitets
 llovisnà (Verbo:)
Monforte llobi^sna
 chi^spear

²⁶⁹² Pedralba:

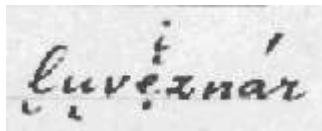

el Campello lluvesnar (Lloviznar:)²⁶⁹³
Crevillent llovisnà (Lloviznar:)
Dolores chihhp(e)a(r)
 llobihhna
Guardamar xispe(t)jar

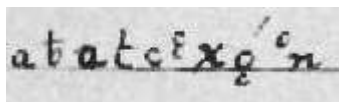
432 CHAPARRÓN:

Cincorres ramassà
P. Benifassà ruixada
 ramassada
V. Canes aiguà
 saonà
 ramassà
Peníscola ramassà
Vistabella aiguà
 ramassà
C. Villamalefa chaparrazo
Fanzara samarrà
l'Alcora remassà
Orpesa ramassà
T. de Viver abatojón²⁶⁹⁴ (= <zamarrà>)
Azuébar sapatá (= <chaparrón>)
Aín ramassà
Moncofa ramassà
Ademuz chaparrazo
Tuéjar a(b)atajón²⁶⁹⁵
 a(g)uatajón (otras veces)
Casinos xapallà
 ramassà
Marines chapallazo
Caudete chaparrón
Pedralba zamarrà
 chaparrà
Rafelbunyol remassà
Quart de P. xapulló
 pluxà
Godolleta (una <chaparrà>)
Torís aiuat
 xapetó
Dos Aguas chaparrón
Polinyà ramalà
Massalavés auiarrà
 ramalà
Teresa de C. chaparrón

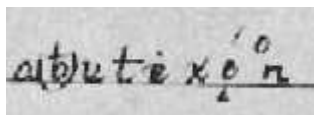
²⁶⁹³ el Campello:

²⁶⁹⁴ Teresa de Viver:

²⁶⁹⁵ Tuéjar (1934):

Anna chaparrón
Llanera de R. ramalà
 borrasca
 borrasca
Beniopa ramalà
Moixent sacsó d'auia
Biar xapallà
Benilloba ru'xà
 ramalà
Benialí xubascà
 ramalà
Calp ruixà
 auia
 ramalà
el Pinós xapalló
 bòria d'auia
Monforte chaparrón
el Campello xaparró
 xubasco
 ramalà
Crevillent xaparró
 ramalà
Dolores a⁹uasero
 samarraso
 chaparraso
Guardamar garrotà

433 ARCO IRIS:

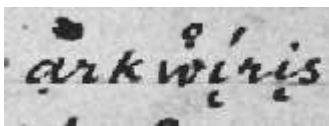
Cincorres ar^k de San Martí
P. Benifassà ralla de San Martí
V. Canes ar⁹ de San Martí
Peníscola arc
Vistabella ar⁹ de San Martí
C. Villamalefa arco de San Martín
Fanzara arco de San Martín
l'Alcora arc
Orpesa arc
T. de Viver arco San Martín
Azuébar arco San Martín
Aín ar⁹ de San Martí
Moncofa arc
Ademuz arco
Tuéjar arco iris
Casinos arc
Marines arco San Martín
Caudete arco iris
Pedralba arco iris⁽ⁱ⁾
Rafelbunyol arcoïri
 cabreta (arco iris incompleto:)
Quart de P. arc-iris
Godolleta arco iris
Torís arcobiri
 arc
Dos Aguas arquillo
Polinyà arc
 arc-iri
Massalavés a'c
Teresa de C. arco San Martín
Anna arco iris
Llanera de R. arc
 arc-iris
Beniopa ralla de San Martí

<u>Moixent</u>	arqüiris ²⁶⁹⁶
<u>Biar</u>	ar ⁹ de San Martí
<u>Benilloba</u>	rall de San Martí ²⁶⁹⁷
<u>Benialí</u>	ar de San Martí
	ralla de San Martí ²⁶⁹⁸
<u>Calp</u>	arc de San Martí
<u>el Pinós</u>	arc de Sarmantí
<u>Monforte</u>	arco iri(s)
<u>el Campello</u>	ralla San Martí
<u>Crevillent</u>	arc
<u>Dolores</u>	arco Sar ^(l) Martín ²⁶⁹⁹
<u>Guardamar</u>	arc

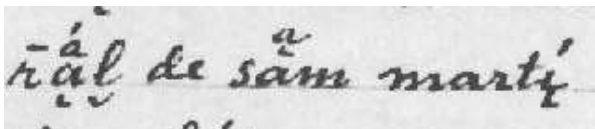
434 NIEBLA:

<u>Cincorres</u>	boira
<u>P. Benifassà</u>	boira
	calitja (más clara que la boira)
<u>V. Canes</u>	boira
<u>Peníscola</u>	boira
<u>Vistabella</u>	boira
<u>C. Villamalefa</u>	boira terrera
<u>Fanzara</u>	boira terrera
<u>l'Alcora</u>	boira
<u>Orpesa</u>	boira
<u>T. de Viver</u>	b ^u aira
<u>Azuébar</u>	boira terrera
<u>Aín</u>	boira
<u>Moncofa</u>	boira
<u>Ademuz</u>	niebla
	guair(a) (si es con agua menuda)
<u>Tuéjar</u>	niebla (= <boira>)
<u>Casinos</u>	boira
<u>Marines</u>	boira terrera
<u>Caudete</u>	niebla
<u>Pedralba</u>	boira
<u>Rafelbunyol</u>	boira
<u>Quart de P.</u>	boira

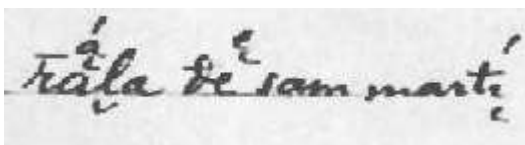
2696 Moixent:

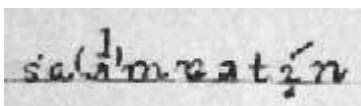
2697 Benilloba:

2698 Benialí:

2699 Dolores:

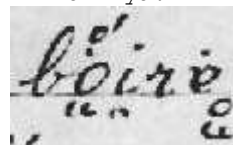

<u>Godolleta</u>	boira (<r> muy fricativa)
<u>Torís</u>	boira
<u>Dos Aguas</u>	niebla
<u>Polinyà</u>	bòirò ²⁷⁰⁰
<u>Massalavés</u>	bòirò
<u>Teresa de C.</u>	niebla
<u>Anna</u>	bòirò ²⁷⁰¹
<u>Llanera de R.</u>	bòirò
<u>Beniopa</u>	boira
<u>Moixent</u>	bòirò
<u>Biar</u>	boira plana
	"Boira plana, sol demana"
<u>Benilloba</u>	boira
<u>Benialí</u>	boira
<u>Calp</u>	boira
<u>el Pinós</u>	blanura
	blanurà
	bòirò
<u>Monforte</u>	boria
<u>el Campello</u>	bòirò
<u>Crevillent</u>	bòria
<u>Dolores</u>	boria
<u>Guardamar</u>	bòria

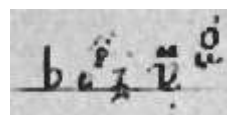
435 BARRO:

<u>Cincorres</u>	fang
<u>P. Benifassà</u>	fang
<u>V. Canes</u>	fang
<u>Peníscola</u>	fan ^k
<u>Vistabella</u>	fang
<u>C. Villamalefa</u>	lodo (= <barro>)
<u>Fanzara</u>	lodo
	(<barro>)
<u>l'Alcora</u>	fan ^k
<u>Orpesa</u>	fang
<u>T. de Viver</u>	barro
<u>Azuébar</u>	barro
<u>Aín</u>	fang
<u>Moncofa</u>	fang
<u>Ademuz</u>	barro
<u>Tuéjar</u>	barro
<u>Casinos</u>	fang
<u>Marines</u>	barro
<u>Caudete</u>	barro
<u>Pedralba</u>	barro
<u>Rafelbunyol</u>	fang
<u>Quart de P.</u>	fang
<u>Godolleta</u>	barro
<u>Torís</u>	fang
<u>Dos Aguas</u>	barro
<u>Polinyà</u>	fang

2700 Polinyà:

2701 Anna (1934):

Massalavés	fang
<u>Teresa de C.</u>	barro
<u>Anna</u>	fanc
Llanera de R.	fang
Beniopa	fang
Moixent	fang
Biar	fan ²⁷⁰²
Benilloba	fang
Benialí	fang
Calp	fang
el Pinós	fang
<u>Monforte</u>	barro
el Campello	fang
Crevillent	fang
<u>Dolores</u>	barro
Guardamar	fang

436 ROCÍO

Cinctorres	aigualera
P. Benifassà	aigualera
V. Canes	aigualera
Peníscola	aiguatge
	aigualera
Vistabella	aigualera
<u>C. Villamalefa</u>	agualera
<u>Fanzara</u>	agualera
	(<rojío>)
l'Alcora	ai ⁹ ualera
Orpesa	aiuatge
<u>T. de Viver</u>	rujío
<u>Azuébar</u>	rojío
Aín	aigualera
Moncofa	aiuatge
<u>Ademuz</u>	rojío
<u>Tuéjar</u>	rojío
Casinos	rossà
<u>Marines</u>	rojío
<u>Caudete</u>	rojío
<u>Pedralba</u>	rojío
Rafelbunyol	rossà
Quart de P.	iguatxe
<u>Godolleta</u>	rujío
Torís	aiuatxe
<u>Dos Aguas</u>	rojío
Polinyà	rossà
Massalavés	rossà
<u>Teresa de C.</u>	rojío
<u>Anna</u>	rojío
Llanera de R.	ros
	ro'xio
	rosà
Beniopa	rosà
Moixent	re(i)xiu
Biar	re(i)xiu
Benilloba	re(i)xiu

Benialí	rosà
	re'xiu
Calp	rosà
el Pinós	re(i)xiu
<u>Monforte</u>	rojío
el Campello	re(i)xiu
Crevillent	ro(i)xio
<u>Dolores</u>	rujío
Guardamar	ro(i)xio

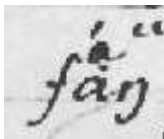
437 ESCARCHA:

Cinctorres	rosà
P. Benifassà	rosada
V. Canes	rosà
Peníscola	rosà
Vistabella	rosà
<u>C. Villamalefa</u>	rosada (sí)
<u>Fanzara</u>	rozzà
l'Alcora	rosà
Orpesa	rosà
<u>T. de Viver</u>	rosà
<u>Azuébar</u>	rosà
Aín	rosà
Moncofa	rosà blanca
<u>Ademuz</u>	escarcha
<u>Tuéjar</u>	escarcha
Casinos	escarxa
<u>Marines</u>	escarcha
<u>Caudete</u>	ehhcarcha
<u>Pedralba</u>	escarcha
Rafelbunyol	rossà blanca
Quart de P.	escarxa
<u>Godolleta</u>	escarcha
Torís	xelà
<u>Dos Aguas</u>	(e) ^s carcha
Polinyà	xelà
Massalavés	esca'xa
<u>Teresa de C.</u>	ehhcarcha
<u>Anna</u>	e ^s carcha
Llanera de R.	ascarxa
Beniopa	ascarxa
Moixent	ascarxa
Biar	rosà
Benilloba	rosà blanca
Benialí	gelà
Calp	ascarxa
el Pinós	rosà
<u>Monforte</u>	e ^s carcha
el Campello	ascarxa
Crevillent	escarxa
<u>Dolores</u>	ehhcarcha
Guardamar	escarxa

438 CARÁMBANO:

Cinctorres	caramèlo
P. Benifassà	canalobre
V. Canes	canyamèlo
Peníscola	candelerero
Vistabella	candèla
<u>C. Villamalefa</u>	candelerero ^s
<u>Fanzara</u>	rozzario de yelo
l'Alcora	ciri de gel
Orpesa	ciri
<u>T. de Viver</u>	candelones

²⁷⁰² Biar:

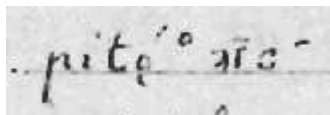

<u>Azuébar</u>	pichorros de yelo
Aín	candelerero
Moncofa	(No da nombre. No nieva casi nunca)
<u>Ademuz</u>	barra de yelo
	chupador (los niños)
<u>Tuéjar</u>	chupos
Casinos	canelló
<u>Marines</u>	candeleros ^s (pero se ven pocas veces)
<u>Caudete</u>	chupete
<u>Pedralba</u>	(no se forman)
Rafelbunyol	
Quart de P.	canelló
<u>Godelleta</u>	(no se forman; hiela poco)
Torís	canelló
<u>Dos Aguas</u>	puñales (pl.)
Polinyà	canelló
Massalavés	canelló
<u>Teresa de C.</u>	pitórrro ²⁷⁰³
<u>Anna</u>	chuso ^s de chalo (<chal>, hielo)
Llanera de R.	canelló
Beniopa	canelló
Moixent	canelló
Biar	canelló
	ciri de jal
Benilloba	caramèl.los
Benialí	caramèl.lo ²⁷⁰⁴
Calp	canalobre
el Pinós	xutxo de gel
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No da nombre. No nieva casi nunca)
Crevillent	canaló
<u>Dolores</u>	
Guardamar	(No da nombre. No nieva casi nunca)

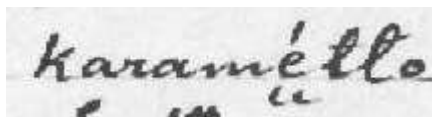
438a NEVADA:

Cincorres	nebà
P. Benifassà	nebada
V. Canes	nevà
Peníscola	nebà
Vistabella	nebà
<u>C. Villamalefa</u>	nebada, nebà
<u>Fanzara</u>	nebà
l'Alcora	nevà
Orpesa	nevà
<u>T. de Viver</u>	nebasco
<u>Azuébar</u>	nebasco
Aín	nebà

²⁷⁰³ Teresa de Cofrentes:

²⁷⁰⁴ Benialí:

Moncofa	nevà
<u>Ademuz</u>	nebada
<u>Tuéjar</u>	nebasco
Casinos	nebà
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	nebahhco
<u>Pedralba</u>	nebasco
Rafelbunyol	nebà
Quart de P.	nebà
<u>Godelleta</u>	nebasco
Torís	nebà
	nebasco
<u>Dos Aguas</u>	nebas ^(x) co
Polinyà	nebà
Massalavés	nebà
<u>Teresa de C.</u>	nebahhco
<u>Anna</u>	nevasco
Llanera de R.	nevà
Beniopa	névassa
Moixent	nevasco
Biar	nevà
Benilloba	nevà
Benialí	nevà
Calp	nevà
el Pinós	nevà
<u>Monforte</u>	
el Campello	nevà
Crevillent	nevà
<u>Dolores</u>	nebahhca (si cae mucha nieve)
Guardamar	nebà

439 TIRITAR (REHILAR):

Cincorres	tremolà
P. Benifassà	tremolà
V. Canes	tremolà
Peníscola	tremolà
Vistabella	tremolà
<u>C. Villamalefa</u>	tremolar
	titiritear
<u>Fanzara</u>	titireá (= <tremolá>)
l'Alcora	tremolà
Orpesa	tremolar
<u>T. de Viver</u>	titiritiar
	tremolar
<u>Azuébar</u>	titolear
	tremolar
Aín	tremolar
Moncofa	tremolar
<u>Ademuz</u>	tiritiar
<u>Tuéjar</u>	titiritearse (es reflexivo)
Casinos	tremolà
<u>Marines</u>	titiritear
<u>Caudete</u>	titiritear
<u>Pedralba</u>	titiritear
Rafelbunyol	tremolar-se
Quart de P.	tremolar
<u>Godelleta</u>	titeretear ^(e) (la -r tiene un ligero elemento vocálico)
Torís	tremolà
<u>Dos Aguas</u>	tiritear
Polinyà	tremolar
Massalavés	tremolar

<u>Teresa de C.</u>	tiritar
	titiritar
<u>Anna</u>	tremolar
Llanera de R.	tremolar
<u>Beniopa</u>	debatre's
<u>Moixent</u>	tremolar
<u>Biar</u>	tremolà
<u>Benilloba</u>	tremolar
<u>Benialí</u>	tremolar
<u>Calp</u>	tremolar
<u>el Pinós</u>	tremolà
<u>Monforte</u>	tremolar (= <tiritar>)
<u>el Campello</u>	tremolar
	fer calcetí
<u>Crevillent</u>	tremolà
<u>Dolores</u>	titiritar
<u>Guardamar</u>	tremolar

	440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO):
<u>Cinctorres</u>	tindre les mans barbusses
<u>P. Benifassà</u>	astà baubo
<u>V. Canes</u>	tindre.s dits balbos
<u>Peníscola</u>	tindre los dits adormits
<u>Vistabella</u>	tindre les mans balbes
<u>C. Villamalefa</u>	engancháu ^s
<u>Fanzara</u>	(dedos: <engancháu>)
<u>l'Alcora</u>	tindre.ls dits anganxats
<u>Orpesa</u>	tindre.s dits enganxats
<u>T. de Viver</u>	(ten los dedos <enganchaos>)
<u>Azuébar</u>	(dedos: <engancháu>)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	tindre les mans enganxaes
<u>Ademuz</u>	(dedos: <engancháu>)
<u>Tuéjar</u>	(dedos: <agancháu ^s >)
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	(dedos <adormido ^s >, de frío)
<u>Caudete</u>	(tengo los dedos: <engarrotáu>)
	ehhtar atereció
	gafo
<u>Pedralba</u>	(dedos: <agancháu>)
<u>Rafelbunyol</u>	tindre.s dits èrts
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godella</u>	dedo heláu ^s
	no se puede haser puñico
<u>Torís</u>	tindre.s dits adormits
<u>Dos Aguas</u>	(dedos: <agarrotáu>)
	no puedo hacer puñico
<u>Polinyà</u>	tindre.ls dits xelats
<u>Massalavés</u>	esta' anganxat
<u>Teresa de C.</u>	(dedos: <engarrotaos>)
	no se puede hacer puñico
	ehhtar arreció
<u>Anna</u>	(dedos <engancháu>)
<u>Llanera de R.</u>	estar èrt
	[estar] engarrotat
<u>Beniopa</u>	tindre la mà.ngarxà
<u>Moixent</u>	tindre la mà.nganxà
<u>Biar</u>	enganxar-se la mà
<u>Benilloba</u>	tenir es dits enganxats
<u>Benialí</u>	tindre.s dits engarsats

<u>Calp</u>	tindre.ls dits engarsits
<u>el Pinós</u>	bo(i)xà-se.s dits
<u>Monforte</u>	acarrucáu(s)
<u>el Campello</u>	tindre es dits ascarxats
<u>Crevillent</u>	està agarrotats
<u>Dolores</u>	se pone la mano sompa
<u>Guardamar</u>	tindre les mans gelaes

441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.):

<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	serrada (pared de piedras estrecha)
<u>V. Canes</u>	paret (de piedra)
<u>Peníscola</u>	paret (de piedras)
	tancat (de piedras, cañas, etc.)
<u>Vistabella</u>	paret (de piedras)
	encanyissat (de canya)
	bardissa (de ramaje)
<u>C. Villamalefa</u>	(sólo de piedra)
	paré
<u>Fanzara</u>	(No se cierran las fincas)
	paré
<u>l'Alcora</u>	paret (de piedras)
	ancanyissat (de cañas)
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	(no se vallan)
<u>Azuébar</u>	(No se valla. Como el terreno es pendiente hacen <ribaso>, pared de una sola cara)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	paret (de piedras)
	tancat (de piedras, cañas, cipreses, etc.)
<u>Ademuz</u>	cerca (vallado de arbustos, espinos, o de caña)
	cerradura
<u>Tuéjar</u>	(hay pocos vallados)
	tapia
	alambráu
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	(no hacen)
<u>Caudete</u>	cerca de pader (DE PIEDRAS)
	alambráu (de alambre)
<u>Pedralba</u>	(no se cercan; ahora ya hay algún <alambráu>)
<u>Rafelbunyol</u>	paret (de piedras)
	albardissa (de plantas)
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godella</u>	paret
	alambráu (de alambre)
<u>Torís</u>	paret (de piedras)
	alambrat (de alambre)
<u>Dos Aguas</u>	(no cercan el terreno)
<u>Polinyà</u>	tanca de ciprers (de cipreses muy arrimados entre sí)
<u>Massalavés</u>	tancat (de piedras, de cañas o de alambre; pocas veces de cipreses)
<u>Teresa de C.</u>	

<u>Anna</u>	(no se vallan las fincas en este pueblo)
<u>Llanera de R.</u>	rodat (de pared, de cañas o de cipreses)
<u>Beniopa</u>	paret (de piedra) albardissa (de cañas, de cipreses u otros vegetales)
<u>Moixent</u>	cercat (de piedras o de cañas)
<u>Biar</u>	cerca (se hace de piedras y cal)
<u>Benilloba</u>	albardissà (de plantas espinosas)
<u>Benialí</u>	paret (de piedra)
<u>Calp</u>	(No hay vallados)
<u>el Pinós</u>	bardissa (de cañas)
<u>Monforte</u>	linde (de tierra) paré (DE PIEDRAS) albardisa (DE CAÑAS)
<u>el Campello</u>	cercat (de cañas, de piedra, de tela metálica)
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	(entre fincas lo más usual es una <sarbeta> (caballón de tierra), o <ehhcorreor> (de aguas), o una <mota>)
<u>Guardamar</u>	bardissa (de cañas) cercat (de piedras)

442 NÍSCALO:

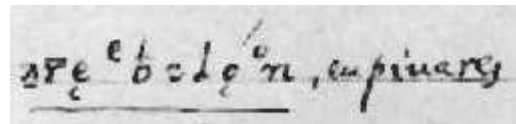
<u>Cinctorres</u>	robelló
<u>P. Benifassà</u>	robelló
<u>V. Canes</u>	rovelló
<u>Peníscola</u>	bolet
<u>Vistabella</u>	robelló
<u>C. Villamalefa</u>	rebollón (en pinares) cogomas (como el rebollón, pero blanco, y peor clase) hongo (se come cuando está blanco o amarillo, cuando se pone negro no)
<u>Fanzara</u>	rebollón
<u>l'Alcora</u>	rovelló
<u>Orpesa</u>	rovelló
<u>T. de Viver</u>	rebollón (en los pinares; muy bueno para comer) setas (son peores) hongo (otra clase; no se come, em mayor que el rebollón)
<u>Azuébar</u>	robellón
<u>Aín</u>	robelló
<u>Moncofa</u>	asclata-san ^{ks}
<u>Ademuz</u>	mizclo seta (blanca, nace por el campo, se come) hongo pedolobo (uno que suelta polvo al pisarlo) ca ^s carria (blanco, como un huevo, se come)
<u>Tuéjar</u>	hong(o) (todo es hongo, sea bueno o no) seta (son peores)
<u>Casinos</u>	rebolló

<u>Marines</u>	rebollón (morado al cortarlo, y bueno para comer; en pinares) seta (es peor para comer)
<u>Caudete</u>	<seta>, se come, mejor que el <hongo>, se come)
<u>Pedralba</u>	rebollón ²⁷⁰⁵ (en pinares) hongo (es peor clase)
<u>Rafelbunyol</u>	esclata-sang
<u>Quart de P.</u>	seta bolet
<u>Godelleta</u>	seta (amarilla; se come) llongo (blanco; es malo para comer)
<u>Torís</u>	rebulló
<u>Dos Aguas</u>	hongo ('niscaló'; es el mejor para comer) seta (abajo negra, y sombrero blanco) (dicen que en Albacete: <guihhcano>)
<u>Polinyà</u>	asclata-sang
<u>Massalavés</u>	asclata-sang
<u>Teresa de C.</u>	pebrazo (en pinares) guihhcano (en Jarafuel) seta (blanca, en tronco de árboles)
<u>Anna</u>	pebraso (nace en pinares; en Chella: <pebracho>) tu'ma (peor clase que el 1º) ajo porrino (tiene abajo una cebolleta, como ajo silvestre)
<u>Llanera de R.</u>	bolet sombrero pebràs (Diferentes variedades de hongos)
<u>Beniopa</u>	asclata-sang
<u>Moixent</u>	pebràs
<u>Biar</u>	rovelló
<u>Benilloba</u>	asclata-sang
<u>Benialí</u>	esclata-sang rovelló
<u>Calp</u>	asclata-sang
<u>el Pinós</u>	bole ^d de la sang
<u>Monforte</u>	hongo
<u>el Campello</u>	asclata-sang
<u>Crevillent</u>	pebràs
<u>Dolores</u>	seta
<u>Guardamar</u>	bólo

442a GAMÓN:

<u>Cinctorres</u>	gamó
<u>P. Benifassà</u>	porrassa
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	(No lo conocen)
<u>Vistabella</u>	porrassa
<u>C. Villamalefa</u>	gamón

2705 Pedralba:

<u>Fanzara</u>	gamón
<u>l'Alcora</u>	macarullera
<u>Orpesa</u>	(No lo conocen)
<u>T. de Viver</u>	gamón
<u>Azuébar</u>	gamonera
	gamón (fruto)
<u>Aín</u>	(No lo conocen)
<u>Moncofa</u>	(No lo conocen)
<u>Ademuz</u>	gamón (planta)
	gamonita (la vara)
<u>Tuéjar</u>	gamón
<u>Casinos</u>	gamó
<u>Marines</u>	gamonera (gamón)
<u>Caudete</u>	gamón
<u>Pedralba</u>	gamón
<u>Rafelbunyol</u>	gamó
<u>Quart de P.</u>	gamoner
<u>Godelleta</u>	gamonera
<u>Torís</u>	gamó
<u>Dos Aguas</u>	gamón
	gamonita (semilla, bola, del gamón)

<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	gamón
<u>Anna</u>	
<u>Llanera de R.</u>	(No hay)
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	(No hay)
<u>Biar</u>	gamonera
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	gamonera
<u>Calp</u>	gamó
<u>el Pinós</u>	gamonera
<u>Monforte</u>	sebollino (Jamón)
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	calabu(i)xa
<u>Dolores</u>	flor de san Antón (?)
<u>Guardamar</u>	gamó

443 AMAPOLA:

<u>Cinctorres</u>	rosella
<u>P. Benifassà</u>	ruella
<u>V. Canes</u>	rosella
<u>Peníscola</u>	rosella
<u>Vistabella</u>	rosguella
<u>C. Villamalefa</u>	rosilla
<u>Fanzara</u>	rozzella
<u>l'Alcora</u>	rosella
<u>Orpesa</u>	rosella
<u>T. de Viver</u>	ababol
	ababolera (planta)
<u>Azuébar</u>	ababol
<u>Aín</u>	rosella
<u>Moncofa</u>	rosella
<u>Ademuz</u>	ababol
<u>Tuéjar</u>	ababol
<u>Casinos</u>	ruella
<u>Marines</u>	ababol
<u>Caudete</u>	ababol
<u>Pedralba</u>	ababol (planta)
	rosella (la flor)
<u>Rafelbunyol</u>	rossella
	donsella

<u>Quart de P.</u>	rossella
<u>Godelleta</u>	ababol
<u>Torís</u>	rossella (la flor)
	ababòl (la planta)
<u>Dos Aguas</u>	ababol
<u>Polinyà</u>	rossella
<u>Massalavés</u>	rossella
<u>Teresa de C.</u>	ababol
<u>Anna</u>	flor de mayo
	rozzilla (planta)
<u>Llanera de R.</u>	rosella
<u>Beniopa</u>	rosella
<u>Moixent</u>	rosella
<u>Biar</u>	rosella
<u>Benilloba</u>	rosella
<u>Benialí</u>	rosella
<u>Calp</u>	rosella
<u>el Pinós</u>	ronzella
<u>Monforte</u>	ababol
<u>el Campello</u>	rosella
<u>Crevillent</u>	ababól
<u>Dolores</u>	ababol
<u>Guardamar</u>	rosella

444 MARGARITA:

<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	(Esta pregunta no ha salido en ningún punto)
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	(?)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	(una mujer dice: <margarita>; los sujetos no saben nombre)
<u>Tuéjar</u>	
<u>Casinos</u>	margalita
<u>Marines</u>	manzanilla borde
<u>Caudete</u>	(creen que <manzanilla>)
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyol</u>	margarita
<u>Quart de P.</u>	margarita
<u>Godelleta</u>	manzanilla borde
<u>Torís</u>	mançanilla bórda
<u>Dos Aguas</u>	cagamirla (es una maa, con muchas varas y cada vara una flor)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	manzanilla borde
<u>Anna</u>	manzanilla borde
<u>Llanera de R.</u>	cotxineta ((?))
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	herbeta l'amor
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	margarita
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	margalita

el Pinós margalita
Monforte mansaneta de judío
 el Campello
 Crevillent margaita
Dolores mohíno
 Guardamar

**445 LIRIO
 AMARILLO:**

Cinctorres
 P. Benifassà giri blau
 giri blanc
 V. Canes giri blau
 Peníscola giri blau
 Vistabella
 C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora giri blau
 Orpesa girablau (=lirio azul)
T. de Viver
Azuébar
 Aín lliri
 Moncofa lliri blau
Ademuz lirio
Tuéjar
 Casinos lliri blau
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol lliri
 Quart de P. lliri
Godelleta
 Torís lliri
Dos Aguas
 Polinyà lliri
 Massalavés lliri
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. lliri
 Beniopa lliri
 Moixent lliri
 Biar
 Benilloba giriblau
 Benialí lliri
 Calp giriblanc
 el Pinós lírio
Monforte lirio blanco
 el Campello
 Crevillent lírio
Dolores lirio blanco
 Guardamar

**446 DON DIEGO DE
 NOCHE:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
Fanzara Juan de noche
 l'Alcora dompedro
 pere[x]il

Orpesa campanillos (?)
T. de Viver san Pedro^s (?)
Azuébar (?)
 Aín
 Moncofa dompedros
Ademuz dompedros
Tuéjar dompedro
 Casinos dompedro
Marines dompedro
Caudete
Pedralba dompedro
 Rafelbunyol dompedro
 Quart de P. dompedro
Godelleta
 Torís dompedros
Dos Aguas dompedro
 Polinyà llampetro
 Massalavés llampetro
Teresa de C. dompedro
Anna dompedro
 Llanera de R. llampetro
 Beniopa ampédrol
 Moixent dompedros
 Biar corretjòla
 Benilloba
 Benialí
 Calp dompedro
 el Pinós pedro de nótxe
Monforte dompedro
 el Campello dompedros
 Crevillent
Dolores dompedro
 Guardamar dompedros

447 FRAMBUESA:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godelleta
 Torís (No hay)
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa

Moixent (No se conoce)
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
 Dolores
 Guardamar

**448 ESCARAMUJO
 (PLANTA):**

Cinctorres gabarnera
 P. Benifassà gabarrera
 V. Canes gavarrera
 Peníscola
 Vistabella sarsa gabarnera
 C. Villamalefa zarza garrabera
 Fanzara (no) 448-449
 l'Alcora
 Orpesa (No lo conocen)
 T. de Viver zarza zalabardera
 Azuébar rebailletero
 Aín
 Moncofa (No lo conocen) 448-449 ((AMB
 UNA CLAU))
 Ademuz tapaculero
 Tuéjar zarzal golondrino
 Casinos tapaculer
 Marines zarzal abillotero
 Caudete ehhcarambrujera
 Pedralba tapaculera
 Rafelbunyol
 Quart de P. garguller de tapaculs
 Godelleta rosero borde
 carambujo (en Yátova)
 Torís argulloner
 Dos Aguas pataculero (otro, <tapaculero>)
 Polinyà
 Massalavés
 Teresa de C. tapaculera
 Anna rozerro borde
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar gavarrera
 Benilloba rapacul
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
 Dolores pataculero
 Guardamar

**449 FRUTO DEL
 ESCARAMUJO:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes granull de gavarrera

Peníscola
 Vistabella gabèrna
 C. Villamalefa tapaculo
 Fanzara
 l'Alcora carabasseta de picó
 Orpesa
 T. de Viver cerecicas de pastor
 Azuébar rebailletes
 Aín
 Moncofa
 Ademuz tapaculos
 Tuéjar pelotica
 Casinos tapaculos
 Marines <pilotica de z...>
 Caudete ehhcarambrujo
 Pedralba tapaculo
 Rafelbunyol
 Quart de P. tapaculs
 Godelleta
 Torís picapica
 Dos Aguas tapaculo
 Polinyà
 Massalavés
 Teresa de C. tapaculo
 Anna
 Llanera de R. tapacul
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
 Dolores pataculo
 Guardamar

**450 MAJUELO
 (PLANTA):**

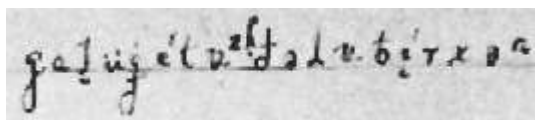
Cinctorres espinal
 P. Benifassà
 V. Canes espinal
 Peníscola
 Vistabella espinal
 C. Villamalefa cerezo de pastor
 Fanzara serezero borde (sí, un grupo de
 hombres, con la planta a la
 vista)
 l'Alcora aspinal
 Orpesa cirerer de pastor
 T. de Viver espino blanco
 Azuébar seres²o pastor
 Aín
 Moncofa
 Ademuz espino blanco
 Tuéjar (hay 8 personas y no conocen la
 planta que llevo) ((450-451))
 Casinos (Dicen que no lo hay aquí) 450-
 451
 Marines
 Caudete ehhpino (hay muy pocos)

<u>Pedralba</u>	(Aquí no hay; no conocen la planta que llevo) 450-451 ((AMB UNA CLAU))
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	cirerer de pastor garguller
<u>Godolleta</u>	bor(b)ullero (?)
<u>Torís</u>	cirerer de pastor
<u>Dos Aguas</u>	
<u>Polinyà</u>	garguller
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	majuelera 450-451 ((AMB UNA CLAU))
<u>Anna</u>	perereta (?)
<u>Llanera de R.</u>	algarguller (el otro dice <angarguller>)
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	aspinal
<u>Benialí</u>	espinal
<u>Calp</u>	garguller
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	
<u>Guardamar</u>	

451 FRUTO DEL MAJUELO:

<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	cireretes de pastó
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	cireretes de pastó
<u>Vistabella</u>	gallubes de pastor
<u>C. Villamalefa</u>	cereza de pastor
<u>Fanzara</u>	serezza de pastó
<u>l'Alcora</u>	cireretes de pastor
<u>Orpesa</u>	cirereta de pastor
<u>T. de Viver</u>	cerecicas d'espino
<u>Azuébar</u>	seresa de pastor
<u>Aín</u>	cireretes de pastor
<u>Moncofa</u>	cirereta de pastor
<u>Ademuz</u>	manzanicas de pastor
<u>Tuéjar</u>	
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	gallugueta ^{shh} de ²⁷⁰⁶ la Birge ⁿ
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyol</u>	cireretes de pastor
<u>Quart de P.</u>	cireretes de pastor
<u>Godolleta</u>	seresicas de pastor
<u>Torís</u>	cireretes de pastor
<u>Dos Aguas</u>	(aquí no hay) 451-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Polinyà</u>	cireretes

²⁷⁰⁶ Caudete:

<u>Massalavés</u>	raimé de pastor ^r
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	pereta borde
<u>Llanera de R.</u>	cireretes d'algarguller
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	cireretes de pastor
<u>Benialí</u>	cireretes bordes
<u>Calp</u>	cireretes bordes
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	
<u>Guardamar</u>	

452 ALCAPARRA (PLANTA):

<u>Cinctorres</u>	(No hay)452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>P. Benifassà</u>	(No las hay) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>V. Canes</u>	(No la conocen) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Peníscola</u>	(No la conocen) 452-453
<u>Vistabella</u>	(No hay) 452-453
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay) ((452-453))
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	(No hay ni las conocen) 452-453
<u>Orpesa</u>	paperera
<u>T. de Viver</u>	(no hay) ((452-453))
<u>Azuébar</u>	taperera
<u>Aín</u>	(No la conocen) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Moncofa</u>	taperera (No existe aquí) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Ademuz</u>	(no conocen) ((452-453))
<u>Tuéjar</u>	(aquí no hay)
<u>Casinos</u>	taperera
<u>Marines</u>	taperera
<u>Caudete</u>	(no hay, ni conocen) ((452-453))
<u>Pedralba</u>	(Aquí no hay) ((452-452a))
<u>Rafelbunyol</u>	taperera
<u>Quart de P.</u>	taperera
<u>Godolleta</u>	(cree que <taperera>; aquí no hay)
<u>Torís</u>	taperera
<u>Dos Aguas</u>	
<u>Polinyà</u>	taperera
<u>Massalavés</u>	taperera
<u>Teresa de C.</u>	(no conocen) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Anna</u>	tápara (aquí no hay) ((452 453))
<u>Llanera de R.</u>	taperoter
<u>Beniopa</u>	taperera
<u>Moixent</u>	taperera
<u>Biar</u>	tapener (No se cría aquí)
<u>Benilloba</u>	tapenera
<u>Benialí</u>	(No hay) 452-453 ((AMB UNA CLAU))
<u>Calp</u>	taperera (No se cría aquí) 452-452a ((AMB UNA CLAU))

el Pinós tapenera
 Monforte mata de tàpera
 el Campello taperera
 Crevillent tapenera
 Dolores tapenera
 Guardamar tapenera

452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
 Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa pàpera
 T. de Viver
 Azuébar
 Aín
 Moncofa tàpera 452-453 ((AMB UNA
 CLAU))
 Ademuz
 Tuéjar
 Casinos tàpera
 Marines
 Caudete
 Pedralba
 Rafelbunyol tàpera
 Quart de P. tàpera
 Godelleta tàpara
 Torís tàpera
 Dos Aguas
 Polinyà tàpera
 Massalavés tàpera
 Teresa de C.
 Anna
 Llanera de R. tàpera
 Beniopa tàpera
 Moixent tàpera
 Biar tàpena
 Benilloba tàpena
 Benialí
 Calp tàpera
 el Pinós tàpena
 Monforte
 el Campello tàpera
 Crevillent tàpena
 Dolores tàpena
 Guardamar tàpena

453 ALCAPARRÓN:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
 Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa paperota
 T. de Viver
 Azuébar tàpera

Aín
 Moncofa
 Ademuz
 Tuéjar tàpera
 Casinos taperot
 Marines taperot
 tàpera (flor)
 Caudete
 Pedralba tàpera
 Rafelbunyol taperot
 Quart de P. taperot
 Godelleta taparote
 Torís taperot
 Dos Aguas
 Polinyà taperot
 Massalavés taperot
 Teresa de C.
 Anna taparón
 Llanera de R. taperot
 Beniopa taperot
 Moixent taperot
 Biar tapenot
 Benilloba tapenot
 Benialí
 Calp
 el Pinós tapenot
 Monforte tapenón
 el Campello taperot
 Crevillent tapenó
 Dolores tapenón
 Guardamar

453a REGALIZ:

Cinctorres regalíssia
 P. Benifassà regalíssia
 V. Canes
 Peníscola regalíssia
 Vistabella regalíssia
 C. Villamalefa regalicia
 Fanzara regalíssia
 l'Alcora regalíssia
 Orpesa regalíssia
 T. de Viver (no hay, ni conocen)
 Azuébar regalíssia
 Aín regalíssia (No hay aquí)
 Moncofa regalíssia
 Ademuz palo du(l)ce
 Tuéjar regalicia
 Casinos regalíssia
 Marines
 Caudete palo duz
 Pedralba regalicia
 Rafelbunyol regalíssia
 Quart de P. regalíssia
 Godelleta regalíssia
 Torís regalíssia
 Dos Aguas regalicia
 Polinyà regalíssia
 Massalavés regalíssia
 Teresa de C. regalicia
 Anna regalíssia
 Llanera de R. regalíssia
 Beniopa regalíssia
 Moixent regalíssia
 Biar regalíssia

Benilloba	regalíssia
Benialí	regalíssia
Calp	regalíssiè
el Pinós	regalíssia
<u>Monforte</u>	regalísia (palo dulce)
el Campello	regalíssia
Crevillent	regalíssia
<u>Dolores</u>	regalísia
Guardamar	regalíssia

453b ANÍS:

Cinctorres	matafaluga
P. Benifassà	matafaluga
V. Canes	matafaluga
Peníscola	matafaluga
Vistabella	lla ^u oretas
<u>C. Villamalefa</u>	laboreta ^s
<u>Fanzara</u>	laboretas
l'Alcora	llauretes
	anís
Orpesa	(No se conoce)
<u>T. de Viver</u>	laboretas
<u>Azuébar</u>	laboreta ^s
Aín	llaboretas
Moncofa	(No la conocen)
<u>Ademuz</u>	anís
<u>Tuéjar</u>	laboreta ^s
Casinos	llaboretas
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	mat(a)lauba
<u>Pedralba</u>	laboretas
Rafelbunyol	anís
Quart de P.	anís
<u>Godellela</u>	laboreta
Torís	llavoreta
<u>Dos Aguas</u>	laboreta ^s
Polinyà	anís
Massalavés	anís
<u>Teresa de C.</u>	matalau(b)a
<u>Anna</u>	anís
Llanera de R.	
Beniopa	llavoretas d'anís
Moixent	llavoreta
Biar	matalafua
Benilloba	matafaluga
Benialí	
Calp	botifaluga
el Pinós	matalafua
<u>Monforte</u>	
el Campello	matalafua
Crevillent	matalafua
<u>Dolores</u>	matalaúba
Guardamar	matalafua

454 ALBAHACA:

Cinctorres	alfàbega
P. Benifassà	aufàbiga
V. Canes	alfàbega
Peníscola	alfàbiga
Vistabella	alfàbega
<u>C. Villamalefa</u>	enfàdega
<u>Fanzara</u>	enfàdega
l'Alcora	alfàbega
Orpesa	alfàbega

<u>T. de Viver</u>	albaca (sí, comprobado)
<u>Azuébar</u>	alfàdega
Aín	alfàdega
Moncofa	alfàbega
<u>Ademuz</u>	albácar
<u>Tuéjar</u>	alfàdega
Casinos	alfàbega
<u>Marines</u>	albaca
<u>Caudete</u>	albáca ^r
<u>Pedralba</u>	alfàgueda
Rafelbunyol	alfàbega
Quart de P.	alfàbega
<u>Godellela</u>	alfàdega
Torís	alfàbega
<u>Dos Aguas</u>	alhàbega
Polinyà	alfàbega
Massalavés	alfàbega
<u>Teresa de C.</u>	alhàbega (<é>)
<u>Anna</u>	alfàbega
Llanera de R.	alfàbega
Beniopa	amfàbiga
Moixent	alfàbega
Biar	alfàbega
Benilloba	alfàbega
Benialí	fàbiga
Calp	amfàbega
el Pinós	alfàbega
<u>Monforte</u>	alhàbega
el Campello	amfàbega
Crevillent	alfàbega
<u>Dolores</u>	alhàbega
Guardamar	alfàbega

455 ESPLIEGO:

Cinctorres	espígol
P. Benifassà	aspígol
V. Canes	espígol
Peníscola	aspígol
Vistabella	espígol
<u>C. Villamalefa</u>	esp(r)ígol
<u>Fanzara</u>	espígol
l'Alcora	espígol
Orpesa	aspígol
<u>T. de Viver</u>	espligo
<u>Azuébar</u>	esprígol
Aín	aspígol
Moncofa	aspígol
<u>Ademuz</u>	espligo
<u>Tuéjar</u>	espligo
Casinos	espígol
<u>Marines</u>	e ^s prígol
<u>Caudete</u>	ehhpliego
<u>Pedralba</u>	esprígol
Rafelbunyol	aspígol
Quart de P.	espígol
<u>Godellela</u>	(<espligo>)
	esprígol
Torís	espígol
<u>Dos Aguas</u>	e ^s prígol
Polinyà	aspígol
Massalavés	aspígol
<u>Teresa de C.</u>	ehhpligo
<u>Anna</u>	espígol
Llanera de R.	aspígol

Beniopa espígol
 Moixent aspígol
 Biar espígol
 Benilloba aspígol
 Benialí espígol
 Calp aspígol
 el Pinós espígol
 Monforte e^spígol
 el Campello aspígol
 Crevillent espígol
 Dolores alhusema
 Guardamar espígol

456 LLANTÉN:

Cincorres planta(t)ge
 P. Benifassà plantatge
 V. Canes planta(t)ge
 Peníscola plantatge
 Vistabella plata(t)ge
 C. Villamalefa plantaina (sí)
 Fanzara plantaje
 l'Alcora plantatge
 Orpesa plantatge
 T. de Viver yerba de siete costillas (?)
 Azuébar plantaina
 Aín
 Moncofa plantatge
 Ademuz plantaina
 Tuéjar plantaina
 Casinos plantatge
 Marines plantaina
 Caudete
 Pedralba plantaje
 Rafelbunyol plantatge
 Quart de P. plantatge
 Godelleta plantatge
 Torís plantatge
 Dos Aguas plantatge
 Polinyà plantatge
 Massalavés plantatge
 Teresa de C. plantatge
 Anna plantatge
 Llanera de R. plantatge
 Beniopa plantatge
 Moixent plantatge
 Biar plantatge
 Benilloba plantatge
 Benialí plantatge
 Calp plantatge
 el Pinós plantatge
 Monforte plantatge
 el Campello plantatge
 Crevillent plantatge
 Dolores plantatge
 Guardamar plantatge

457 CANTUESO:

Cincorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
 Fanzara (no conocen)

l'Alcora
 Orpesa
 T. de Viver (no)
 Azuébar tomanil (sí)
 Aín
 Moncofa
 Ademuz cantueso
 Tuéjar (no conocen la planta que llevo)
 Casinos
 Marines canti⁹ueso
 Caudete cantueso
 Pedralba (no conocen la planta que llevo)
 Rafelbunyol
 Quart de P.
 Godelleta
 Torís (No lo conocen)
 Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
 Teresa de C. (no conocen)
 Anna (no conocen)
 (hay una clase de tomillo, se llama <cascahueso>)

Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
 Monforte timón rea(l)
 canta⁹ueso
 el Campello
 Crevillent
 Dolores catahueso
 (llevamos una muestra, que no se parece al cantueso nuestro)

Guardamar

458 GUI SANTES:

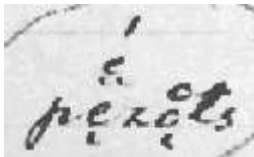
Cincorres pésols
 P. Benifassà pésols
 V. Canes pésols
 Peníscola pésols
 Vistabella pésols
 C. Villamalefa pésoles
 Fanzara pézzole^s
 l'Alcora pésols
 Orpesa pésols
 T. de Viver pésoles
 Azuébar pésoles
 Aín pésols
 Moncofa pésols
 Ademuz bisaltos
 Tuéjar présoles
 Casinos péssols
 Marines pésoles
 Caudete frésolle^s
 Pedralba pésole^s
 Rafelbunyol péssols
 Quart de P. péssols
 Godelleta pésoles
 Torís péssols

<u>Dos Aguas</u>	préseles
Polinyà	péssols
Massalavés	péssols
<u>Teresa de C.</u>	présele ^s
<u>Anna</u>	pézzole ^s
Llanera de R.	pésols
<u>Beniopa</u>	pésols
<u>Moixent</u>	pésols
<u>Biar</u>	pésols
<u>Benilloba</u>	pésols
<u>Benialí</u>	pésols
<u>Calp</u>	pésols
<u>el Pinós</u>	pésol
<u>Monforte</u>	pésele(s)
<u>el Campello</u>	pésols
<u>Crevillent</u>	pésols
<u>Dolores</u>	pésele
<u>Guardamar</u>	pésols ²⁷⁰⁷

459 PEPITA DE LA SANDÍA:

<u>Cincorres</u>	pepita del meló d'aigua
<u>P. Benifassà</u>	llaó del meló de moro
<u>V. Canes</u>	(No hay sandías)
<u>Peníscola</u>	llaó de meló de moro
<u>Vistabella</u>	petita de la síndria
<u>C. Villamalefa</u>	petitas sandía
<u>Fanzara</u>	petita melón d'agua
<u>l'Alcora</u>	pepita del meló d'Algé
<u>Orpesa</u>	pepita de meló d'Alger
<u>T. de Viver</u>	petita ^s sandia
<u>Azuébar</u>	pepitas (<de melón de agua>)
<u>Aín</u>	pepita del meló d'Alxer
<u>Moncofa</u>	pepita del meló d'Alger
<u>Ademuz</u>	petitas melón de agua (sandía)
<u>Tuéjar</u>	pepita melón de agua
<u>Casinos</u>	pepita del meló d'Alxer
<u>Marines</u>	pepita de melón de agua
<u>Caudete</u>	pepita de melón de a(g)ua
<u>Pedralba</u>	pepita de melón d'agua
<u>Rafelbunyol</u>	papita del meló d'Alxer
<u>Quart de P.</u>	papita del meló d'Alxer
<u>Godelleta</u>	pepita de melón de a(g)ua
<u>Torís</u>	pepita de meló d'Alxer
<u>Dos Aguas</u>	pepita (<melón d' Argel>, redondo; <sandía>, largo)
<u>Polinyà</u>	pepita de meló d'Alxer
<u>Massalavés</u>	pepita
<u>Teresa de C.</u>	pepita de melón de a ⁹ ua
<u>Anna</u>	pepita melón d'Alcher ('sandía')

²⁷⁰⁷ Guardamar:

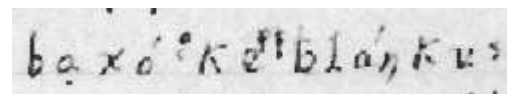

<u>Llanera de R.</u>	pepita
<u>Beniopa</u>	pepita de meló d'Alger
<u>Moixent</u>	pepita
<u>Biar</u>	pepita del meló d'aia
<u>Benilloba</u>	pepita del meló d'aia
<u>Benialí</u>	pepita del meló d'Elger
<u>Calp</u>	llavor del meló d'Alger
<u>el Pinós</u>	pepita del meló d'aia
<u>Monforte</u>	pepita
<u>el Campello</u>	pepita del meló d'aia
<u>Crevillent</u>	pepita de meló de aigua
<u>Dolores</u>	pepita
<u>Guardamar</u>	pepita de meló d'aigua

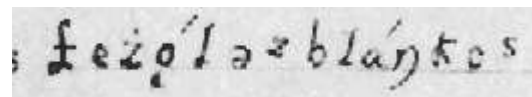
460 JUDÍAS BLANCAS:

<u>Cincorres</u>	fresols
<u>P. Benifassà</u>	fesols
<u>V. Canes</u>	fesols
<u>Peníscola</u>	fesols
<u>Vistabella</u>	fesols del ganxet
<u>C. Villamalefa</u>	alubia ^s blancas frezuelos del pinet (<-z->)
<u>Fanzara</u>	fesols
<u>l'Alcora</u>	fesols
<u>Orpesa</u>	fesols
<u>T. de Viver</u>	alubias blanca ^s
<u>Azuébar</u>	alubias del pinet (otras coloradas: <al... de san José>)
<u>Aín</u>	fesols
<u>Moncofa</u>	fesols
<u>Ademuz</u>	caricas blancas del piné (largas)
<u>Tuéjar</u>	alubias blancas
<u>Casinos</u>	fessols
<u>Marines</u>	alubi(a) ^s blanca ^s
<u>Caudete</u>	bajoca ^{fb} blanca ^{s2708}
<u>Pedralba</u>	alubias blanca ^s
<u>Rafelbunyol</u>	fessols
<u>Quart de P.</u>	fessols blancs
<u>Godelleta</u>	bajoca(s) blanca ^s
<u>Torís</u>	fessols
<u>Dos Aguas</u>	bajoca ^s blanca
<u>Polinyà</u>	fessols
<u>Massalavés</u>	fessols blancs
<u>Teresa de C.</u>	alubia ^s del pinet ('blancas')
<u>Anna</u>	fezzóle ^s blanco ^{s2709}
<u>Llanera de R.</u>	fesols blancs
<u>Beniopa</u>	fesols blancs
<u>Moixent</u>	fresols blancs
<u>Biar</u>	fresols
<u>Benilloba</u>	fresols
<u>Benialí</u>	fesols

²⁷⁰⁸ Caudete:

²⁷⁰⁹ Anna (1934):

Calp fesols
el Pinós fresols blancs
Monforte habichuela^b blanca(s)²⁷¹⁰
el Campello fresols
Crevillent habitxués
Dolores habichuela blanca
Guardamar bajoquetes

461 JUDÍAS PINTAS:

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella fesols del meliguet
C. Villamalefa alubia^s del pinet (son pintadas)
Fanzara frezzuelos royos sin hilo
 grocs (otras redondas gris)

l'Alcora
Orpesa fesols
T. de Viver (<alubias del bolo> / <de la corfa
 9üena>)
 (otras también que tienen pintas:
 <al... moracha>)
 (unas encarnadas: <al... de san
 José>)
 (otras anchas: <bachocones>)
Azuébar alubias de la corteza buena
 (otras, blanca y ancha, <al... de
 garfón>; otras, pequeña, y
 con una pinta negra: <al... de
 carica>)

Ain
Moncofa
Ademuz caricas (<batanera^s>, largas, con
 pintes; <de sin hilo>, casi
 redondas, con pintas; <del
 Pilar>, blancas, casi redondas,
 con una pinta, en el 'ombigo')
Tuéjar (<al... pintadas^s>. Entre éstas
 hay varias clases:
 <9üebecicos>, <caracolas>,
 <royas>)

Casinos
Marines alubi(a)^s moracha^s (entre las
 morachas hay <de san José>,
 <de la corfa buena>)
Caudete bajoca (<de sin hilo>; <de la
 Birgen>, sólo una pinta;
 <rulera>, son la más pintas)
Pedralba alubias pintada^s (aquí apenas
 hay)
Rafelbunyol
Quart de P. fessols rotxets
Godolleta bajoques embidriagás (sí)
Torís
Dos Aguas bajoca^s birragás
Polinyà
Massalavés fessols de careta
Teresa de C. alubia^s birragás

Anna fezzòle^s fardachao^{s2711}
Llanera de R.
Beniopa fesols de lleix
Moixent fresols farvatxats
Biar fresols de careta
Benilloba
Benialí fesols d'escòrfa bona
Calp fesols de careta
el Pinós fresols pintarrajats
Monforte (<fr(i)suelo(s)>, con negro)
 bajoca^s de Santana
el Campello fresols de careta
Crevillent fresols
Dolores habichuela morá
Guardamar

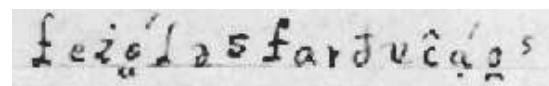
462 JUDÍAS TIERNAS:

Cinctorres fresols del ganxet
P. Benifassà ba(t)joques
V. Canes ba(t)joques tendres
Peníscola fesols de ba(t)joca
Vistabella fesols fins
C. Villamalefa bajoca^s
Fanzara bajocas
 (habas: <bachocons>, grandes,
 aplastadas)
 (otras coloradas: <royas de
 fartapobres>)
l'Alcora bajoques sense fil
Orpesa fesols carics
T. de Viver bajoca^s
Azuébar alubias tiernas
Ain fesol sense fil
Moncofa fesols tendres
Ademuz caricas tiernas
Tuéjar bajocas
Casinos
Marines alubias tierna^s
Caudete bajoquillah tierna^s
Pedralba bajocas
Rafelbunyol fessols tendres
Quart de P. fessols tendres
Godolleta bajocas tierna^s
Torís fessols tendres
Dos Aguas bajoca^s tierna^s
Polinyà fessols tendres
Massalavés fessols de còrfò i mòllò
Teresa de C. alubiah tiernas
 (<al... de loh morohh>, de un
 sólo color, marrón, tirando a
 rojo)
Anna bachu^oquetas (sí)²⁷¹²

2710 Monforte:

2711 Anna (1934):

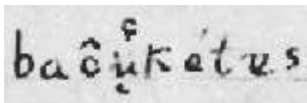

2712 Anna (1934):

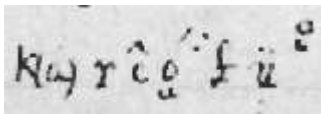
Llanera de R.	fesols tendres
Beniopa	bajoques
Moixent	fresols tabólls
Biar	fresols tendres
Benilloba	bajoquetes
Benialí	
Calp	bajoques de còrfa i mòlla
el Pinós	bajoquetes
Monforte	ba(j)oca(s)
el Campello	bajoquetes
Crevillent	bajoquetes
Dolores	bajoca
Guardamar	

463 ALCACHOFAS:

Cincorres	carxofes
P. Benifassà	carxofes
V. Canes	carxofes
Peníscola	carxofes
Vistabella	carxofes
C. Villamalefa	piña de cardo
Fanzara	carchofa (planta: <cardera>)
l'Alcora	carxofes
Orpesa	carchofa
T. de Viver	carchofa
Azuébar	carchofa (planta: <cardera>)
Aín	carxofes
Moncofa	carxofes
Ademuz	alca'chofa
Tuéjar	ca'chofa (planta: <cardo>)
Casinos	carxofes
Marines	carchofa
	cardera (planta)
Caudete	alcarchofa
Pedralba	alcarchofa
	penquera (planta)
Rafelbunyol	carxofes
Quart de P.	carxofes
Godolleta	carchofas
	carchofera (planta)
Torís	carxofes
Dos Aguas	ca'chofa
	penca (planta)
Polinyà	carxòfò
Massalavés	carxofes
Teresa de C.	ehhcarcil (piña)
	cardo (planta)
Anna	c(a)rchòfò ²⁷¹³
	penquera (la planta)
Llanera de R.	carxofes
Beniopa	carxofes
Moixent	carxofes
Biar	carxofes

²⁷¹³ Anna (1934):

Benilloba	carxofes
Benialí	carxofes
Calp	carxofes
el Pinós	carxofes
Monforte	arcasile(s)
el Campello	carxofes
Crevillent	alcarxofes
Dolores	arcasi(l)
Guardamar	ancanàries

464 FRUTO DEL MAÍZ:

Cincorres	panissa
P. Benifassà	panólla de panís
V. Canes	panólla de panís
Peníscola	panólla de panís
Vistabella	panólla de panís
C. Villamalefa	panoja de panizo ('maíz')
Fanzara	espiga de panizzo (<-z->)
l'Alcora	aspiga de panís
Orpesa	panólla de panís
T. de Viver	panoja (<de panizo>) (maíz)
Azuébar	panoja de adasa
Aín	panólla de panís
Moncofa	panólla de panís
Ademuz	panoja
	adaza (maíz)
Tuéjar	panoja (<de canaria> 'maíz')
Casinos	panólla de dacsca
Marines	panoja de adaza (maíz)
Caudete	panoja (de <araza>, 'maíz')
Pedralba	panoja (de <daza>, 'maíz')
Rafelbunyol	panólla
Quart de P.	panólla
Godolleta	panocha (<de dasa>, maíz)
Torís	panólla de dacsca
Dos Aguas	espiga (<de adaza>)
Polinyà	panólla de dacsca
Massalavés	aspiga de dacsca
Teresa de C.	panoja (<de adaza> = maíz)
Anna	espiga (maíz: <adasa>)
Llanera de R.	aspiga de dacsca
Beniopa	espiga de dacsca
Moixent	aspiga de panís
Biar	espiga de panís
Benilloba	aspiga de dacsca
Benialí	espiga de dacsca
Calp	aspiga de dacsca
el Pinós	espiga de panís
Monforte	pano(ch)a de paniso
el Campello	aspiga panís
Crevillent	panòtxa de panís
Dolores	panocha de paniso
Guardamar	panòtxa de panís

464a CORAZÓN DE LA MAZORCA:

Cincorres	cor
P. Benifassà	cóscó
V. Canes	taruc
Peníscola	rósca
Vistabella	suro
	tarugo

<u>C. Villamalefa</u>	tarugo
<u>Fanzara</u>	talugo
<u>l'Alcora</u>	tarugo
<u>Orpesa</u>	barrusca
<u>T. de Viver</u>	zuro
<u>Azuébar</u>	panojot
<u>Aín</u>	aspigó
<u>Moncofa</u>	panollot
<u>Ademuz</u>	zuro
<u>Tuéjar</u>	zuro
<u>Casinos</u>	suro
<u>Marines</u>	tramojo (palo de la panoja)
<u>Caudete</u>	zuro
<u>Pedralba</u>	espigón
<u>Rafelbunyol</u>	suro
<u>Quart de P.</u>	suro
<u>Godolleta</u>	espigón
	suro (corcho)
<u>Torís</u>	aspigó
<u>Dos Aguas</u>	espigón
<u>Polinyà</u>	aspigó
<u>Massalavés</u>	aspigó
<u>Teresa de C.</u>	zuro
<u>Anna</u>	espigón
<u>Llanera de R.</u>	aspigó
<u>Beniopa</u>	espigó
<u>Moixent</u>	aspigó
<u>Biar</u>	espigó
<u>Benilloba</u>	aspigó
<u>Benialí</u>	espigó
<u>Calp</u>	aspigó
<u>el Pinós</u>	aspigó
<u>Monforte</u>	suro
<u>el Campello</u>	aspigó
<u>Crevillent</u>	espigó
<u>Dolores</u>	suro
<u>Guardamar</u>	suro

464b HOJAS DE LA MAZORCA:

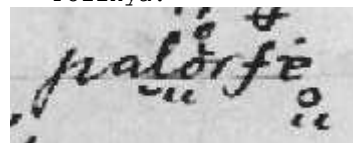
<u>Cincorres</u>	pallarofes
<u>P. Benifassà</u>	parallofa
<u>V. Canes</u>	fulles de panís
<u>Peníscola</u>	parallofa
<u>Vistabella</u>	parallofes
<u>C. Villamalefa</u>	garafolla
<u>Fanzara</u>	p(a)rallofa
<u>l'Alcora</u>	canyot
<u>Orpesa</u>	fullerasca
<u>T. de Viver</u>	carfolla
<u>Azuébar</u>	carallofa
<u>Aín</u>	parallofes
<u>Moncofa</u>	pallerofes
<u>Ademuz</u>	carfolla
<u>Tuéjar</u>	carfolla
<u>Casinos</u>	pallorfes
<u>Marines</u>	pellorfa (hoja de...)
<u>Caudete</u>	c(a)llorfa
<u>Pedralba</u>	pallorfa
<u>Rafelbunyol</u>	pellorfes
<u>Quart de P.</u>	pallorfes
<u>Godolleta</u>	pellorfa
<u>Torís</u>	pellorfa
<u>Dos Aguas</u>	pelloque ^s

<u>Polinyà</u>	pallòrfò ²⁷¹⁴
<u>Massalavés</u>	palloc
<u>Teresa de C.</u>	corfa
<u>Anna</u>	pallóc ²⁷¹⁵
<u>Llanera de R.</u>	palloc
<u>Beniopa</u>	pallorfes
<u>Moixent</u>	pallot
<u>Biar</u>	pallocs
<u>Benilloba</u>	pallocs
<u>Benialí</u>	pallocs
<u>Calp</u>	pallots
<u>el Pinós</u>	palloc
<u>Monforte</u>	palloque(s) (hojas)
<u>el Campello</u>	pallocs
<u>Crevillent</u>	escorfólls
<u>Dolores</u>	pellorfa
<u>Guardamar</u>	fulles de panís
	pillòrfa

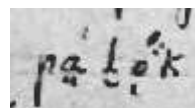
465 GUINDILLA:

<u>Cincorres</u>	pesteta
<u>P. Benifassà</u>	pesteta
<u>V. Canes</u>	coén
<u>Peníscola</u>	pebrera
<u>Vistabella</u>	pebrera
<u>C. Villamalefa</u>	corneta
<u>Fanzara</u>	pebrera cozziente
<u>l'Alcora</u>	pebrera coenta
<u>Orpesa</u>	coralet
<u>T. de Viver</u>	prebera picanta
	cerecilla (redondo)
<u>Azuébar</u>	pebrera picante
	mirasielo (otro más pequeño;
	también largo)
<u>Aín</u>	pebrera coenta
<u>Moncofa</u>	pebrera coenta
<u>Ademuz</u>	pebrera
<u>Tuéjar</u>	pebrera picante (otra que no
	pica: <peb... conicabra>)
<u>Casinos</u>	coguent
<u>Marines</u>	guinda
	guinda (guindilla redonda)
<u>Caudete</u>	cerecilla
<u>Pedralba</u>	cereza
<u>Rafelbunyol</u>	pibrera
<u>Quart de P.</u>	pibrera
	pibrerera (La planta:)
<u>Godolleta</u>	seresica
<u>Torís</u>	cireretes
<u>Dos Aguas</u>	piauleta (sí)
<u>Polinyà</u>	bitet

²⁷¹⁴ Polinyà:

²⁷¹⁵ Anna (1934):

Massalavés	bitet
Teresa de C.	boleta miraciolo (otra muy parecida que pica más, y mira hacia arriba)
Anna	bitet
Llanera de R.	vitet
Beniopa	nyoreta (la más picante, y más corta que el vitet) vitet (la más larga)
Moixent	ditet
Biar	ditet
Benilloba	vitet
Benialí	vitet
Calp	vitet
	qüent
el Pinós	ditet
Monforte	dité
el Campello	viró
Crevillent	nyòra coenta
Dolores	bitete
Guardamar	ditet coent

466 CIRUELA MORADA:

Cincorres	pruna
P. Benifassà	pruna
V. Canes	pruna
Peníscola	pruna
Vistabella	(No hay) 466-468
C. Villamalefa	pruñón (algo alargada, morado, pequeña, y madura en julio)
Fanzara	pruñón (morada, redonda, pequeña, madura en junio)
l'Alcora	prunyó
Orpesa	ciruelo
T. de Viver	pruñón (redondo, morado o rojo; madura cuando el 'claudio', en agosto) pruna (ciruela larga, amarilla, mediana; madura en agosto)
Azuébar	pruñón (redondo, rojo, morado o blanco, bastante grande y madura en Junio) pruna (larga, blanca, tamaño como un dátil, madura en Julio)
Aín	pruna
Moncofa	pruna prunyó
Ademuz	cirueja sanroquera (negra, redonda, pequeña, madura en Julio)
Tuéjar	(otra clase: <cir... sanjuanera>, amarilla, pequeña, redonda y madura en Junio)
Casinos	pruna
Marines	pruñón (algo alargado, morado, madura en Junio)
Caudete	ciruela (negras, redondas) puma ^s (son ciruelas alargadas y amarillas. Aquí hay pocas)

Pedralba	pruñón de fraile (es alargado, morado, madura en Julio) pruñón (redondo, rojo, y madura en Julio) pruna (otra clase; larga, amarilla, madura en Julio)
Rafelbunyol	pruna
Quart de P.	pruna
Godolleta	pruna (amarilla, alargada, madura en Julio y otra en S. Miguel)
Torís	pruna
Dos Aguas	pruna (alargada) (se llaman <i>prunas</i> sean de cualquier color)
Polinyà	ciruelo
Massalavés	prunyó
Teresa de C.	puma amarilla
Anna	sir ⁹ üelo (son redondos, morados, o blancos, maduran en Agosto)
Llanera de R.	ciruelo
Beniopa	pruna
Moixent	ciruelo
Biar	pruna de flare
Benilloba	pruna
Benialí	pruna bagassal
Calp	pruna
el Pinós	pruna negra
Monforte	pruna
el Campello	pruna
Crevillent	pluna negra
Dolores	pruna negra
Guardamar	pruna

467 CIRUELA CLAUDIA:

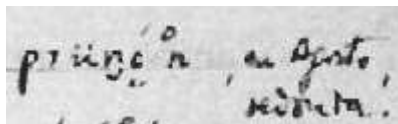
Cincorres	pruna clàuria
P. Benifassà	
V. Canes	(No hay)
Peníscola	pruna clàudia
Vistabella	
C. Villamalefa	pruna claudia
Fanzara	(una <claudia>; es la mejor) pruna (gorda, amarilla <groguica>, larga, y madura en junio)
l'Alcora	pruna clàudia
Orpesa	pruna clàudia
T. de Viver	claudio
Azuébar	(un <claudio>)
Aín	clàudio
Moncofa	pruna
Ademuz	cirueja claudia cirueja de yema (g)üebo (redonda, mediana, amarilla) gruñón ardial (redondo, negro, mayor que sanroquera)
Tuéjar	cirueja claudia
Casinos	pruna clàudia
Marines	[<pruna>, amarilla, y algo larga, en Junio) claudia (es la mejor; no dicen "pruna claudia", sino <i>claudia</i>)
Caudete	ciruela

<u>Pedralba</u>	clàudia (sin decir <i>ciruela</i> , ni 'pruñón')
Rafelbunyol	clàudia
Quart de P.	clàudia
<u>Godella</u>	(la <clàudia>: redonda, verde, blanquecina) (otra clase: <pruñón>, en Agosto, redonda ²⁷¹⁶ ; <casabel>, redonda, pequeña, como avellana, en Agosto, color encarnado)
Torís	pruna clàudia
<u>Dos Aguas</u>	pruna priñón (es una ciruela, gruesa, redonda, colorada, madura en Julio)
Polinyà	pruna clàudia
Massalavés	ciruelo
<u>Teresa de C.</u>	puma clàudia (otra: <piñón de fraile>, negra, larga, madura en Julio)
<u>Anna</u>	pruna clàudia (amarilla, larga, madura en Julio) (hay otra <pruna>, más ordinaria. Otra clase: <piñón>, especie de "ciruelo", algo ovalado, negro, madura en Julio)
Llanera de R.	
Beniopa	pruna clàudia
Moixent	clàudia
Biar	pruna clàudia
Benilloba	clàudio
Benialí	pruna clàudia
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	siruelo
el Campello	pruna clàudia
Crevillent	
<u>Dolores</u>	pruna pajisa
Guardamar	

468 CIRUELA CAMPESTRE:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	andrino
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	andrino
<u>Azuébar</u>	
Aín	pruna borda
Moncofa	

²⁷¹⁶ Godella (1934):

<u>Ademuz</u>	andrina
<u>Tuéjar</u>	endrino (?)
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	(no hay)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	(no hay)
Torís	pruna
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	prunyó
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	(no)
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	pruna borde
el Campello	pinyó
Crevillent	
<u>Dolores</u>	mirabolán (?)
Guardamar	

469 ALBARICOQUE (FRUTO):

Cincorres	abrecoc
P. Benifassà	abercoc
V. Canes	brecoc
Peníscola	abercoc
Vistabella	albercoc
<u>C. Villamalefa</u>	a'bercoque
<u>Fanzara</u>	abercoc
l'Alcora	albercoc
Orpesa	albercoc
<u>T. de Viver</u>	a'bercoque
<u>Azuébar</u>	a'bercoc
Aín	albercoc
Moncofa	albercoc
<u>Ademuz</u>	albercoque
<u>Tuéjar</u>	albercoque
Casinos	albercoc
<u>Marines</u>	albercoque
<u>Caudete</u>	albercoque
<u>Pedralba</u>	a(l)bercoc
Rafelbunyol	albercoc
Quart de P.	abercoc
<u>Godella</u>	albercoque
Torís	abercoc
<u>Dos Aguas</u>	albercoque
Polinyà	albercoc
Massalavés	albe'coc
<u>Teresa de C.</u>	albercoque
<u>Anna</u>	albe'còc
Llanera de R.	albercoc
Beniopa	albercoc
Moixent	albercoc
Biar	albercoc
Benilloba	albercoc

Benialí	ambercoc
Calp	bercoc
el Pinós	abercoc
<u>Monforte</u>	abercó
el Campello	ambercoc
Crevillent	abercoc
<u>Dolores</u>	abercocque
Guardamar	albercoc

470 NÍSPERO (FRUTO):

Cinctorres	nyespla
P. Benifassà	nespló
V. Canes	nyispro
Peníscola	nyespro
Vistabella	nyesplo
<u>C. Villamalefa</u>	ñespro
<u>Fanzara</u>	ñesplo
l'Alcora	llespro
Orpesa	nyespro
<u>T. de Viver</u>	míspol(a)
<u>Azuébar</u>	ñíspero
Aín	nyesplo
Moncofa	nyispro
<u>Ademuz</u>	míspero (otros <ñíspero>)
<u>Tuéjar</u>	ñíspero
Casinos	nyispro
<u>Marines</u>	ñispro
<u>Caudete</u>	ni ^{hhp} pero ²⁷¹⁷
<u>Pedralba</u>	ñíspero
Rafelbunyol	nispro
Quart de P.	nyispro
<u>Godelleta</u>	niespla
Torís	níspero
<u>Dos Aguas</u>	míspero
Polinyà	abísparo
Massalavés	nísparo
	nispro
<u>Teresa de C.</u>	níhhpola (?)
<u>Anna</u>	ñispro
Llanera de R.	nispro
Beniopa	nyispro
Moixent	níspero
Biar	nyíspol
Benilloba	nyespro
Benialí	nispro
Calp	nyispro
el Pinós	níspola
<u>Monforte</u>	ní ^s pola
	ní ^s pola (otro)
el Campello	nispo
Crevillent	nísp ^o lo
<u>Dolores</u>	a ^u acate
Guardamar	néspla

471 INJERTAR:

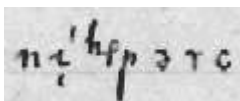
Cinctorres	empeltà
------------	---------

P. Benifassà	ampeltà
V. Canes	empeltà
Peníscola	ampeltà
Vistabella	empeltà
<u>C. Villamalefa</u>	empelta(r)
<u>Fanzara</u>	empeltà
l'Alcora	ampeltà
Orpesa	ampeltar
<u>T. de Viver</u>	empeltar
<u>Azuébar</u>	empeltar
Aín	ampeltar
Moncofa	ampeltar
<u>Ademuz</u>	enjertar
<u>Tuéjar</u>	empeltar
Casinos	ampeltar
<u>Marines</u>	empelpar ²⁷¹⁸
<u>Caudete</u>	injertar
<u>Pedralba</u>	empeltar
Rafelbunyol	empeltar
Quart de P.	ampeltar
<u>Godelleta</u>	empeltar ^(e)
Torís	ampelta'
<u>Dos Aguas</u>	empeltar
Polinyà	ampeltar
Massalavés	ampelta'
<u>Teresa de C.</u>	injertar
<u>Anna</u>	empeltar
Llanera de R.	ampeltar
Beniopa	ampeltar
Moixent	ampeltar
Biar	empeltar (Injerto: <empèlt>. Nótese que en <i>empelt</i> se pronuncia la -t, mientras que en <i>malalt</i> y <i>molt</i> no se pronuncia)
Benilloba	ampeltar
Benialí	ampeltar
Calp	ampeltar
el Pinós	empeltà
<u>Monforte</u>	empeltar
el Campello	ampeltar
Crevillent	empeltà
<u>Dolores</u>	i(n)jerta(r)
Guardamar	empeltar

472 ESPANTAJO:

Cinctorres	espantagarses
P. Benifassà	ninot
V. Canes	esparpantall
Peníscola	ninot
Vistabella	home de bulto
	ninot
<u>C. Villamalefa</u>	espantajo
<u>Fanzara</u>	ñiñote
l'Alcora	asbarradó
Orpesa	bandera
<u>T. de Viver</u>	espantajo (= <ninote>)
<u>Azuébar</u>	un pablo

²⁷¹⁷ Caudete:

²⁷¹⁸ Marines:

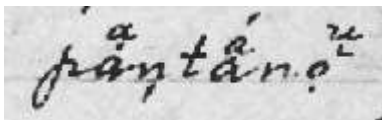

<u>Aín</u>	pantano ²⁷¹⁹
<u>Moncofa</u>	pablo
<u>Ademuz</u>	espantajo
<u>Tuéjar</u>	espantajo
<u>Casinos</u>	bell
	espantall
<u>Marines</u>	espantajo
<u>Caudete</u>	ehhpantajo
<u>Pedralba</u>	espantajo
<u>Rafelbunyol</u>	ninot
	pablo
<u>Quart de P.</u>	pablo
<u>Godolleta</u>	paulo
<u>Torís</u>	pablo
	aspanta-pardals
<u>Dos Aguas</u>	e ^s spantajo
<u>Polinyà</u>	pablo
<u>Massalavés</u>	pablo
<u>Teresa de C.</u>	ehhpantajo
<u>Anna</u>	payaso (= <e ^s pantapájaro ^s >)
<u>Llanera de R.</u>	pallasso
	ninot
<u>Beniopa</u>	ninot
<u>Moixent</u>	pantano
	ninot
<u>Biar</u>	fantasma
	espanta pardals
<u>Benilloba</u>	sancarró
<u>Benialí</u>	pendó
	ninot
<u>Calp</u>	bandera
	ninot
<u>el Pinós</u>	pantasma
<u>Monforte</u>	bie(j)o
<u>el Campello</u>	ninot
<u>Crevillent</u>	vell
<u>Dolores</u>	un biejo
	(<ehhpantajo>; <bisaje>)
<u>Guardamar</u>	espantajo
	vell

473 HUESO DEL MELOCOTÓN:

<u>Cinctorres</u>	pinyol del malacató
<u>P. Benifassà</u>	pinyol del préssec
<u>V. Canes</u>	pinyol del melocotó
<u>Peníscola</u>	pinyol del malacotó
<u>Vistabella</u>	pinyol del melacotó
<u>C. Villamalefa</u>	güesco de prisco
<u>Fanzara</u>	piñol
<u>l'Alcora</u>	pinyol del malacotó
<u>Orpesa</u>	pinyol de bresquilla ²⁷²⁰

²⁷¹⁹ Aín:

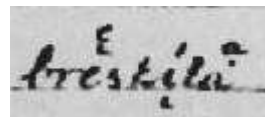

²⁷²⁰ Orpesa:

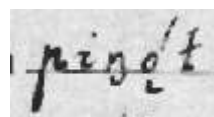
<u>T. de Viver</u>	güeso de malacató
	prisco
<u>Azuébar</u>	cuesco
<u>Aín</u>	pinyol del malacató
<u>Moncofa</u>	pinyol del bresquillo
<u>Ademuz</u>	güeso
	molocotón
	pisquilla
<u>Tuéjar</u>	güeso
	malacató
<u>Casinos</u>	pinyol del malacotó
<u>Marines</u>	(g)üesco
	malacató
<u>Caudete</u>	güeso
<u>Pedralba</u>	piñol
<u>Rafelbunyol</u>	pinyol de bresquilla
<u>Quart de P.</u>	pinyol de la bresquilla
<u>Godolleta</u>	cuesco de presquilla
<u>Torís</u>	pinyol de bresquilla
<u>Dos Aguas</u>	cue ^s co de malacató
<u>Polinyà</u>	pinyol de bresquilla
<u>Massalavés</u>	pinyol de bresquilla
<u>Teresa de C.</u>	güeso de mal(a)catón
	frehhquilla (parecida al
	melocotón, pero con hueso
	colorado)
<u>Anna</u>	piñol ²⁷²¹ (<de bresquilla>)
<u>Llanera de R.</u>	pinyol de ambresquilla
<u>Beniopa</u>	pinyol de bresquilla
<u>Moixent</u>	pinyol de bresquilla
<u>Biar</u>	pinyol de bresquilla
<u>Benilloba</u>	pinyol d'ambèxic
<u>Benialí</u>	pinyol de melicotó
<u>Calp</u>	pinyol de pérsec
<u>el Pinós</u>	pinyol de l'abèxic
<u>Monforte</u>	piñón de malacató
<u>el Campello</u>	pinyol de bresquilla
<u>Crevillent</u>	pinyol de melocotó
<u>Dolores</u>	güeso (= <piñón>)
<u>Guardamar</u>	pinyol de malacató

474 PELAR UNA PATATA:

<u>Cinctorres</u>	pelà una pataca
<u>P. Benifassà</u>	pelà una pataca
<u>V. Canes</u>	pelà una pataca
<u>Peníscola</u>	pelà una pataca
<u>Vistabella</u>	pelà una pataca
<u>C. Villamalefa</u>	pelar pataca ^s
<u>Fanzara</u>	pelà
	pataca
<u>l'Alcora</u>	pelà una pataca

²⁷²¹ Anna (1934):

<u>Orpesa</u>	pelar una pataca
<u>T. de Viver</u>	pelar criadillas (patatas)
<u>Azuébar</u>	pelar criadillas
Aín	pelar una queraïlla
Moncofa	pelar una queraïlla
<u>Ademuz</u>	pelar
<u>Tuéjar</u>	pelar criadillas
Casinos	pelar una queraïlla
<u>Marines</u>	pelar cr(a)dadilla ^s (sí)
<u>Caudete</u>	pelar patata ^s
<u>Pedralba</u>	pelar criadilla ^s
Rafelbunyol	pelar una criaïlla
Quart de P.	pelar una creïlla
<u>Godelleta</u>	pelar una criguilla
Torís	pelar una treguilla
<u>Dos Aguas</u>	pelar criadilla ^s
Polinyà	pelar una queraïlla
Massalavés	pelar una queraïlla
<u>Teresa de C.</u>	pelar (patatas)
<u>Anna</u>	pelar queraïlla
Llanera de R.	pelar una creaïlla
Beniopa	pelar una querilla
Moixent	pelar una querilla
Biar	pelar una creïlla
Benilloba	pelar una credilla
Benialí	pelar una credilla
Calp	pelar una credeïllè ²⁷²²
el Pinós	pelà una crilla
<u>Monforte</u>	pelar crilla(s)
el Campello	pelar una creïlla
Crevillent	pelà una queraïlla
<u>Dolores</u>	pelarla
Guardamar	pelar una queraïlla

475 MONDADURA:

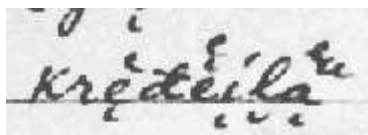
Cincorres	peladures
P. Benifassà	peladures
V. Canes	peladures
Peníscola	peladures
Vistabella	cròstes
<u>C. Villamalefa</u>	pelejo peladuras
<u>Fanzara</u>	peleja ^s
l'Alcora	pells
Orpesa	cròsta
<u>T. de Viver</u>	peladura ^s
<u>Azuébar</u>	pelejos peladuras
Aín	pells
Moncofa	pells
<u>Ademuz</u>	peladura
<u>Tuéjar</u>	pelaúra
Casinos	pelaüres
<u>Marines</u>	peladura
<u>Caudete</u>	pelaura

<u>Pedralba</u>	peladura ^s
Rafelbunyol	pell
Quart de P.	pell
<u>Godelleta</u>	cortesa
Torís	pelaüres retallaüres
<u>Dos Aguas</u>	peladura ^s
Polinyà	pell
Massalavés	corfes
<u>Teresa de C.</u>	pelaúra ^s
<u>Anna</u>	còrfó ²⁷²³
Llanera de R.	corfes
Beniopa	corfes
Moixent	retallaüres
Biar	pells
Benilloba	pell
Benialí	pell
Calp	pells
el Pinós	escorfes
<u>Monforte</u>	cortesa
el Campello	pells
Crevillent	pell
<u>Dolores</u>	eh perdisio
Guardamar	pillòrfa

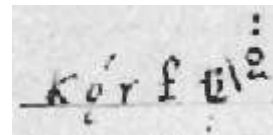
476 FRESNO:

Cincorres	freixera
P. Benifassà	fleixera
V. Canes	
Peníscola	(No hay)
Vistabella	frésno
<u>C. Villamalefa</u>	fre ^{no}
<u>Fanzara</u>	freno
l'Alcora	frésno
Orpesa	frésno
<u>T. de Viver</u>	(no conocen ni el nombre)
<u>Azuébar</u>	fre ^{no} (aquí no hay)
Aín	(No hay)
Moncofa	frésno
<u>Ademuz</u>	fresno
<u>Tuéjar</u>	freno
Casinos	frésno
<u>Marines</u>	fresno
<u>Caudete</u>	freno
<u>Pedralba</u>	fre ^{no}
Rafelbunyol	frésno
Quart de P.	frésno
<u>Godelleta</u>	fresno
Torís	frésno
<u>Dos Aguas</u>	fresno
Polinyà	fleix
Massalavés	fleix
<u>Teresa de C.</u>	frehhne (<e>)
<u>Anna</u>	freno
Llanera de R.	fleix
Beniopa	fleig

2722 Calp:

2723 Anna (1934):

Moixent	frésno
Biar	fle(i)x
Benilloba	fle'x
	fle'xer
Benialí	fleixera
	matavera
Calp	fle'x
el Pinós	fle(i)x
Monforte	freno
el Campello	fle(i)x
Crevillent	frésno
Dolores	freno
Guardamar	fréno

477 SAUCE LLORÓN:

Cinctorres	desmai
P. Benifassà	desmai
V. Canes	(No hay)
Peníscola	desmai
Vistabella	desmai
C. Villamalefa	desmayo
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	desmai
Orpesa	desmai
<u>T. de Viver</u>	desmayo
<u>Azuébar</u>	de'smayo
Aín	(No hay)
Moncofa	ploraor
<u>Ademuz</u>	dismayo
<u>Tuéjar</u>	dismayo
Casinos	desmai
<u>Marines</u>	de'smayo (<y> abierta)
<u>Caudete</u>	dehmayo
<u>Pedralba</u>	(desconocen)
Rafelbunyol	ploraor (espontáneamente ha dicho <esploraor>)
Quart de P.	ploraor
<u>Godella</u>	el lloaor
Torís	desmai
<u>Dos Aguas</u>	de'smayo
Polinyà	ploró
	xautxe
Massalavés	sauce
<u>Teresa de C.</u>	llorón
<u>Anna</u>	sause
Llanera de R.	sàucer
Beniopa	ploraor
	sàrcer
Moixent	sauce
Biar	lloró
Benilloba	caído
Benialí	ploraor
Calp	ploraor
el Pinós	lloró
Monforte	llorón
el Campello	paravinto
Crevillent	
<u>Dolores</u>	lloró(n)
Guardamar	ploró

478 MADROÑERO:

Cinctorres	(No hay) 478-479 ((AMB UNA CLAU))
P. Benifassà	alborcé

V. Canes	(No hay) 478-479
Peníscola	arborcé
Vistabella	(No hay) 478-479
C. Villamalefa	alborcero
<u>Fanzara</u>	alborsero
l'Alcora	alborcera
Orpesa	alborcer
<u>T. de Viver</u>	(?) ((478-479))
<u>Azuébar</u>	alborsera (<a>)
Aín	alborcer
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	modronyera
	(aquí no hay; conocen este nombre de Castilla) 478-479 ((AMB UNA CLAU))

<u>Tuéjar</u>	madroñera
Casinos	alborcer
<u>Marines</u>	alborcera
<u>Caudete</u>	madroñera
<u>Pedralba</u>	alborcera
Rafelbunyol	alborcer
Quart de P.	alborcer (No hay aquí)
<u>Godella</u>	alborsera (planta)
Torís	modronyera
<u>Dos Aguas</u>	madroñera
Polinyà	alborcer
Massalavés	(No hay) 478-479 ((AMB UNA CLAU))
<u>Teresa de C.</u>	madroñera
<u>Anna</u>	alborsero
Llanera de R.	alborcer (No hay aquí) ((478-479))
Beniopa	alborcer
Moixent	alborcer
Biar	madronyer
Benilloba	alborcer
Benialí	alborcer
Calp	bocer
el Pinós	madronyera
Monforte	madroñera
el Campello	madronyer
Crevillent	madronyera
<u>Dolores</u>	madroñero
Guardamar	

479 MADROÑO:

Cinctorres	
P. Benifassà	albórso
V. Canes	
Peníscola	bórso
Vistabella	
C. Villamalefa	alborzo
<u>Fanzara</u>	alborso
l'Alcora	albórso
Orpesa	albórso
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	alborso
Aín	albórso
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	modronyo
<u>Tuéjar</u>	madroño
Casinos	albórso
<u>Marines</u>	alborzo
<u>Caudete</u>	madroño

Pedralba alborzo
 Rafelbunyol albórs
 Quart de P. (No lo conocen)
Godelleta alborso (fruto)
 Torís modrónyo
Dos Aguas madroño
 Polinyà albórs
 Massalavés
Teresa de C. madroño
Anna alborso
 Llanera de R. albórs
 Beniopa albórs
 Moixent albórso
 Biar madrónyo
 Benilloba albó'so
 Benialí albós
 Calp bós
 el Pinós madrónyo
Monforte madroño
 el Campello madrónyo
 Crevillent madrónyo
Dolores madroño
 Guardamar

**479a BREZO
 BLANCO:**

Cincorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa (no)
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver (no conocen)
Azuébar bruc (sí)
 Aín
 Moncofa
Ademuz berezo
Tuéjar brezo (creo que es una variedad)
 Casinos
Marines pitorrera (brezo; flor colorada)
Caudete (no hay)
Pedralba brezo (no es el brezo verdad, es otra planta, baja, aunque con flor parecida al brezo)
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godelleta petorro
 Torís
Dos Aguas brezo
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. brezo (parece ser que es una variedad del brezo, la descripción que me hace no coincide exactamente con el brezo verdad.)
Anna (no conocen)
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar

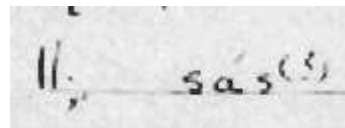
Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

**479b CAMPO DE
 SAUCES:**

Cincorres (No hay)
 P. Benifassà
 V. Canes (No hay)
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa sarga
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar sas (?)²⁷²⁴
 Aín (No hay)
 Moncofa
Ademuz sarga
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godelleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. (No hay)
 Beniopa (No hay)
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós (No hay)
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar (No da nombre)

479c OLMO COMÚN:
 Cincorres om

²⁷²⁴ Azuébar:

P. Benifassà om
 V. Canes om
 Peníscola om
 Vistabella om
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora om
 Orpesa om
T. de Viver
Azuébar
 Aín om
 Moncofa om
Ademuz ormo
Tuéjar
 Casinos olmo
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol om
 Quart de P. om
Godolleta
 Torís om
Dos Aguas
 Polinyà om
 Massalavés om
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. om
 Beniopa om
 Moixent orm
 Biar orm
 Benilloba orm
 Benialí om
 Calp om
 el Pinós orm
Monforte
 el Campello ólp
 Crevillent olmo
Dolores olma
 Guardamar olmo

**479d FLOR DEL
 OLMO:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.

Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés (No tiene nombre)
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. (No da nombre)
 Beniopa (No da nombre)
 Moixent (No da nombre)
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

480 ENCINA:

Cinctorres carrasca
 P. Benifassà carrasca
 V. Canes carrasca
 Peníscola carrasca
 Vistabella carrasca
C. Villamalefa carrasca
 rebollo (roble)
Fanzara carrasca
 coscojo (fruto amargo)
 l'Alcora carrasca
 Orpesa carrasca
T. de Viver carrasca
Azuébar carrasca
 Aín alcornòc (=alcornoque)
 Moncofa alcornòc
Ademuz carrasca
 matorra (encina achaparrada)
Tuéjar carrasca
 Casinos carrasca
 coscolla
Marines carrasca
Caudete carrahhca
Pedralba carrasca
 coscoja (de bellotas amargas, y
 es arbusto)
 Rafelbunyol carrasca (aquí no hay)
 Quart de P. abelloter
Godolleta carrasquera
 matorra (coscoja; da bellota
 amarga, planta achaparrada)
 Torís carrasquera
 carrasca
Dos Aguas carrasca
 coscoja (bajita, y de bellota
 amarga)
 Polinyà carrasca
 carrasquera
 Massalavés carrasca
Teresa de C. carrahhca
Anna carra^sca
 coscoja (especie de encina
 pequeña, silvestre, de bellota
 amarga)

Llanera de R.	bellotera
Beniopa	carrasquera
Moixent	carrasca
Biar	carrasca
Benilloba	carrasca
Benialí	carrasca
	bellotera
Calp	carrasca
el Pinós	carrasca
<u>Monforte</u>	carra ^s ca
	co ^s co(j)a (chaparra)
el Campello	bellotera
Crevillent	bellotera
<u>Dolores</u>	carrahhca
Guardamar	abelloter

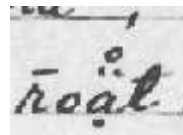
480a CAMPO DE ENCINAS:

Cinctorres	carrascal
P. Benifassà	carrascal
V. Canes	carrascal
Peníscola	carrascal
Vistabella	carrascal
<u>C. Villamalefa</u>	carrascal
<u>Fanzara</u>	carrasqueral
l'Alcora	carrascal
Orpesa	carrascal
<u>T. de Viver</u>	carrascal
<u>Azuébar</u>	carrascal
Aín	alcomocar
Moncofa	alcarnocar
<u>Ademuz</u>	carrascal
<u>Tuéjar</u>	carrascal
Casinos	carrascal
	coscollar
<u>Marines</u>	carrascal (campo de <c...>)
<u>Caudete</u>	carrahhcal
<u>Pedralba</u>	carrascal
Rafelbunyol	
Quart de P.	abelloteral
<u>Godolleta</u>	carrasqueral
Torís	carrascal
	carrasqueral
<u>Dos Aguas</u>	carr(a)scal
Polinyà	carrasqueral
Massalavés	carrascal
<u>Teresa de C.</u>	carrahhcal
<u>Anna</u>	carra ^s cal
Llanera de R.	bellotar
Beniopa	carrasqueral
Moixent	carrascal
Biar	carrascal
Benilloba	carrascal
Benialí	carrascal
Calp	carrasqueral
el Pinós	carrascal
<u>Monforte</u>	carr(a)ca(l) (campo)
el Campello	roèl ²⁷²⁵ de belloter

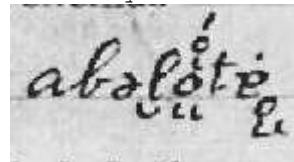
Crevillent	
<u>Dolores</u>	carrahhcal
Guardamar	(No da nombre)

481 BELLOTA:

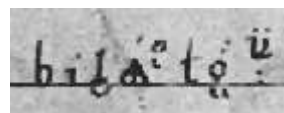
Cinctorres	billota
P. Benifassà	billota
V. Canes	billota
Peníscola	bellota
Vistabella	billota
<u>C. Villamalefa</u>	billota
<u>Fanzara</u>	abellota
l'Alcora	billota
Orpesa	bellota
<u>T. de Viver</u>	abillota
<u>Azuébar</u>	bellota
Aín	bellota
Moncofa	abellota
<u>Ademuz</u>	billota
<u>Tuéjar</u>	billota
Casinos	bellota
<u>Marines</u>	abillota
<u>Caudete</u>	billota
<u>Pedralba</u>	abellota
Rafelbunyol	abellota
Quart de P.	abellota
<u>Godolleta</u>	abellota
Torís	abellota
<u>Dos Aguas</u>	billota
Polinyà	abellòtò ²⁷²⁶
Massalavés	abellòtò
<u>Teresa de C.</u>	billota
<u>Anna</u>	billòtò ²⁷²⁷
Llanera de R.	bellòtò
Beniopa	bellota
Moixent	billòtò
Biar	bellota
Benilloba	bellota ²⁷²⁸

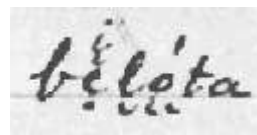
²⁷²⁶ Polinyà:

²⁷²⁷ Anna (1934):

²⁷²⁸ Benilloba:

²⁷²⁵ el Campello:

Benialí bellota
 Calp bellota
 el Pinós bellòto
Monforte abellota
 el Campello bellòto
 Crevillent bellota
Dolores abellota
 Guardamar abellota

481a CAPERUZA DE LA BELLOTA:

Cinctorres cascarulla
 P. Benifassà capull
 V. Canes clafóll
 Peníscola
 Vistabella górró
C. Villamalefa dedal
Fanzara casquico
 l'Alcora didal
 Orpesa
T. de Viver dedal
Azuébar cachufló (= <dedal>)
 Aín corfóll
 Moncofa caputxa
Ademuz cascarullo
Tuéjar dedal
 Casinos corona
 cassoleta
Marines
Caudete cahhcarulo (<l>, no <ll>)
Pedralba
 Rafelbunyol didalet
 Quart de P. cassoleta
Godellela cucurucho
 Torís górró
 gorreta
Dos Aguas cazoleta
 corfa (corteza de bellota,
 castaña)
 Polinyà gorreta
 Massalavés gorret
Teresa de C. (no saben)
Anna casoleta
 Llanera de R. gorreta
 Beniopa didalet
 Moixent
 Biar peçó
 Benilloba didal
 Benialí didal
 Calp gorret
 el Pinós cabasset
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores perindola (los chicos)
 Guardamar perolet

482 NOGAL:

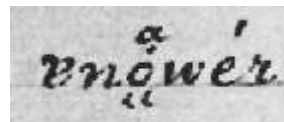
Cinctorres nogué
 P. Benifassà anogué
 V. Canes anogué
 Peníscola anogué
 Vistabella ano^ué

C. Villamalefa noguera
Fanzara noguera
 l'Alcora anoé
 Orpesa anouer
T. de Viver noguera
Azuébar noguera
 Aín anoguera
 Moncofa anouer
Ademuz noguera
Tuéjar noguera
 Casinos anouera
Marines noguera
Caudete noguera
Pedralba noguera
 Rafelbunyol anouer
 Quart de P. anouer
Godellela noguera
 Torís anòuér²⁷²⁹
Dos Aguas noguera
 Polinyà ano^uer
 Massalavés ano^ue^r
Teresa de C. noguera
Anna anoguera
 Llanera de R. anouer
 Beniopa anouer
 Moixent anouera
 Biar noguera
 Benilloba anouer
 Benialí noguer
 Calp anouer
 el Pinós anauera
Monforte noguera
 el Campello anouer
 Crevillent anoué
Dolores noguera
 Guardamar anouer

483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL):

Cinctorres nogueral
 P. Benifassà anogueral
 V. Canes anogueral
 Peníscola anogueral
 Vistabella ano^ueral
C. Villamalefa nogueral
Fanzara nogueral
 l'Alcora anoeral
 Orpesa anouar
T. de Viver
Azuébar (no hay; suponen <nogueral>)
 Aín anogueral
 Moncofa anouar
Ademuz

²⁷²⁹ Torís:

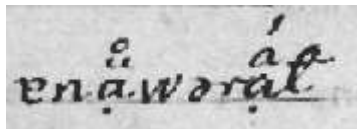

<u>Tuéjar</u>	nogueral
<u>Casinos</u>	(No hay)
<u>Marines</u>	nogueral (supone)
<u>Caudete</u>	nogueral
<u>Pedralba</u>	nogueral (aquí no hay)
<u>Rafelbunyol</u>	anoueral
<u>Quart de P.</u>	anoueral
<u>Godolleta</u>	bancal de noguera ^s
<u>Torís</u>	anòueràl ²⁷³⁰
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	nogueral
<u>Anna</u>	bancal de anoguera ^s
<u>Llanera de R.</u>	anoueral
<u>Beniopa</u>	anoueral
<u>Moixent</u>	anoveral
<u>Biar</u>	nogueral
<u>Benilloba</u>	anoueral
<u>Benialí</u>	nogueral
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	(No da nombre)
<u>Monforte</u>	bancal de noguera(s)
<u>el Campello</u>	roèl d'anouers ²⁷³¹
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	nogueral
<u>Guardamar</u>	

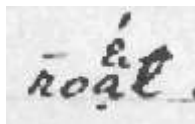
484 RETOÑO (BROTE):

<u>Cinctorres</u>	brot
<u>P. Benifassà</u>	poll
	renòu
<u>V. Canes</u>	renòu
<u>Peníscola</u>	brot
<u>Vistabella</u>	plantó
<u>C. Villamalefa</u>	rebrotín
	plantón (si sale de la raíz, a distancia del tronco)
<u>Fanzara</u>	rebrotís (del tronco)
	rijuelo (sale de la raíz)
<u>l'Alcora</u>	refillol
<u>Orpesa</u>	refillol
<u>T. de Viver</u>	rebrotín (del tronco)
	rijuelo (de la raíz)
<u>Azuébar</u>	rebrotín (del tronco)
	raijo (si nace de la raíz)
<u>Aín</u>	refullol
<u>Moncofa</u>	refillol

²⁷³⁰ Torís:

²⁷³¹ el Campello:

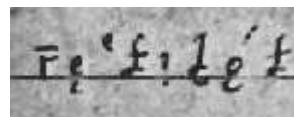

<u>Ademuz</u>	retallo (de arriba)
	rebrotín (al pie del tronco)
<u>Tuéjar</u>	retallín (de arriba)
	rebrotín (de la raíz)
<u>Casinos</u>	rebrotí
<u>Marines</u>	rebrotín (del tronco)
	retoño (a un metro del tronco, de la raíz)
<u>Caudete</u>	tallo (en el tronco)
	sierpe (nace de la raíz, el pie del tronco)
<u>Pedralba</u>	rebrotín (salga del tronco de la raíz)
<u>Rafelbunyol</u>	rebrotim
<u>Quart de P.</u>	bórd
<u>Godolleta</u>	rebrotín (salga en la raíz o arriba)
<u>Torís</u>	refillol
	rebrotís
<u>Dos Aguas</u>	renuebo (del tronco arriba)
<u>Polinyà</u>	brot
	refillol
<u>Massalavés</u>	rebrot
<u>Teresa de C.</u>	brote (= <retallín>; salga de arriba o de la raíz)
	(<pollizo>, apenas se dice)
	sierpe (sale de la raíz, pero en la viña, vid)
<u>Anna</u>	refilló ²⁷³² (= <rebrotín>; del tronco)
	rehijo (de la raíz)
<u>Llanera de R.</u>	refillol
<u>Beniopa</u>	bórd
<u>Moixent</u>	rebrotí
<u>Biar</u>	retanyí
<u>Benilloba</u>	rebrotí
<u>Benialí</u>	tanyà
<u>Calp</u>	rebóll
<u>el Pinós</u>	verduc
	rónya
<u>Monforte</u>	berdugo
	plantón (si de la raíz, pero afuera)
	redrojo
<u>el Campello</u>	rebotí
<u>Crevillent</u>	rónya
<u>Dolores</u>	polliso
<u>Guardamar</u>	refill

484a CAMPO DE MANZANAS:

<u>Cinctorres</u>	mançaneral
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	pomeral
<u>Peníscola</u>	pomeral
<u>Vistabella</u>	pomeral
<u>C. Villamalefa</u>	manzaneral (<manzanera>: 'manzano')

²⁷³² Anna (1934):

<u>Fanzara</u>	mansanera mansaneral
<u>l'Alcora</u>	pomeral
<u>Orpesa</u>	pomar
<u>T. de Viver</u>	manzaneral
<u>Azuébar</u>	mansanera
<u>Aín</u>	pomeral
<u>Moncofa</u>	pomeral
<u>Ademuz</u>	rodal de manzanos manzanares (término local) manzano
<u>Tuéjar</u>	manzanar manzanero ('manzano')
<u>Casinos</u>	(No hay)
<u>Marines</u>	manzanera (manzano)
<u>Caudete</u>	(no hay; cree que <manzana'>) manzano
<u>Pedralba</u>	pomeral ('lo supone') pomero (manzanos)
<u>Rafelbunyol</u>	pomeral
<u>Quart de P.</u>	pomeral
<u>Godelleta</u>	mansaneral mansanera (manzano)
<u>Torís</u>	pomeral
<u>Dos Aguas</u>	manzaneral manzanera ('manzano')
<u>Polinyà</u>	pomeral
<u>Massalavés</u>	pomeral
<u>Teresa de C.</u>	bancal de manzano ^s manzanero
<u>Anna</u>	bancal de pomera ^s pomera (manzano)
<u>Llanera de R.</u>	pomeral
<u>Beniopa</u>	pomeral
<u>Moixent</u>	pomeral
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	riba de mançaneres
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	mansanero (es árbol)
<u>Guardamar</u>	

485 RODRIGÓN (EMPENTA):

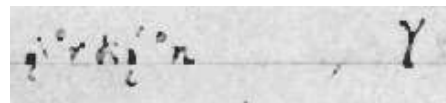
<u>Cincorres</u>	puntal
<u>P. Benifassà</u>	puntal
<u>V. Canes</u>	puntal palanc
<u>Peníscola</u>	puntal
<u>Vistabella</u>	puntal
<u>C. Villamalefa</u>	puntal
<u>Fanzara</u>	puntal
<u>l'Alcora</u>	puntal
<u>Orpesa</u>	puntal
<u>T. de Viver</u>	horquilla
<u>Azuébar</u>	puntal
<u>Aín</u>	puntal
<u>Moncofa</u>	puntal

<u>Ademuz</u>	horcón ²⁷³³
<u>Tuéjar</u>	puntal estaca (de vid)
<u>Casinos</u>	puntal
<u>Marines</u>	horquilla
<u>Caudete</u>	puntal ehhtaca (la de la vid)
<u>Pedralba</u>	puntal (con <horquilla>)
<u>Rafelbunyol</u>	puntal
<u>Quart de P.</u>	puntal
<u>Godelleta</u>	puntal (con <horquilla> o sin ella)
<u>Torís</u>	puntal
<u>Dos Aguas</u>	istante (palo con horca)
<u>Polinyà</u>	puntal
<u>Massalavés</u>	puntal
<u>Teresa de C.</u>	horquilla e ^{ht} taca ²⁷³⁴ (de vid)
<u>Anna</u>	puntal (con horca) estaca (de viña)
<u>Llanera de R.</u>	puntal
<u>Beniopa</u>	puntal
<u>Moixent</u>	puntal
<u>Biar</u>	puntal
<u>Benilloba</u>	puntal
<u>Benialí</u>	puntal
<u>Calp</u>	puntal
<u>el Pinós</u>	puntal
<u>Monforte</u>	puntal
<u>el Campello</u>	puntal
<u>Crevillent</u>	puntal
<u>Dolores</u>	punta(l)
<u>Guardamar</u>	puntal

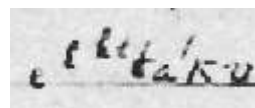
486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA):

<u>Cincorres</u>	xusca
<u>P. Benifassà</u>	fullerasca
<u>V. Canes</u>	(No hay pinos)
<u>Peníscola</u>	aülles de pi
<u>Vistabella</u>	xusca
<u>C. Villamalefa</u>	jusca
<u>Fanzara</u>	hoja de pino
<u>l'Alcora</u>	(Sabe que se llama <pinassa> en muchos sitios, pero aquí no tiene nombre; hay muy pocos pinos)
<u>Orpesa</u>	fullerasca
<u>T. de Viver</u>	losca
<u>Azuébar</u>	pinocha (sí)
<u>Aín</u>	xaç
<u>Moncofa</u>	(No da nombre)

²⁷³³ Ademuz :

²⁷³⁴ Teresa de Cofrentes:

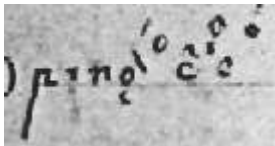

<u>Ademuz</u>	hosma
<u>Tuéjar</u>	hosma (dice que en Chelva: <mantillo>)
<u>Casinos</u>	fem del pi
<u>Marines</u>	ju ^s ma
<u>Caudete</u>	hohhma
<u>Pedralba</u>	horma pinocha (ramas de pino, verde o seca)
<u>Rafelbunyol</u>	pinòtxa
<u>Quart de P.</u>	regalla
<u>Godolleta</u>	husma
<u>Torís</u>	pinótxa
<u>Dos Aguas</u>	pinocha (en verde) bolba (= <hosma>, en seco)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	juma
<u>Anna</u>	pinocho ²⁷³⁵
<u>Llanera de R.</u>	(No da nombre)
<u>Beniopa</u>	brósta de pi
<u>Moixent</u>	pinòtxò
<u>Biar</u>	pinòtxa
<u>Benilloba</u>	pinòtxa
<u>Benialí</u>	brossa de pi ²⁷³⁶
<u>Calp</u>	fullaraca
<u>el Pinós</u>	fullarasca
<u>Monforte</u>	ramuja (de cualquier clase)
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	hojarahhaca (de cualquier árbol; no hay pinos)
<u>Guardamar</u>	

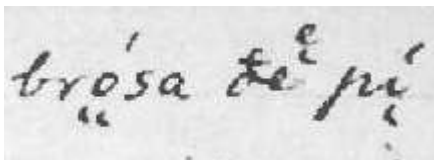
487 MARIPOSA:

<u>Cinctorres</u>	paloma
<u>P. Benifassà</u>	palometa
<u>V. Canes</u>	paloma
<u>Peníscola</u>	paloma
<u>Vistabella</u>	paloma
<u>C. Villamalefa</u>	palometa
<u>Fanzara</u>	palometa
<u>l'Alcora</u>	paloma
<u>Orpesa</u>	paloma
<u>T. de Viver</u>	(<paloma>) palomica
<u>Azuébar</u>	palometa
<u>Aín</u>	paloma

²⁷³⁵ Anna (1934):

²⁷³⁶ Benialí:

<u>Moncofa</u>	paloma
<u>Ademuz</u>	mariposa
<u>Tuéjar</u>	paloma
<u>Casinos</u>	palometa
<u>Marines</u>	palometa
<u>Caudete</u>	paloma
<u>Pedralba</u>	palometa
<u>Rafelbunyol</u>	paloma
<u>Quart de P.</u>	paloma
<u>Godolleta</u>	palometa
<u>Torís</u>	paloma
<u>Dos Aguas</u>	palometa
<u>Polinyà</u>	paloma
<u>Massalavés</u>	paloma
<u>Teresa de C.</u>	paloma
<u>Anna</u>	paloma
<u>Llanera de R.</u>	paloma
<u>Beniopa</u>	paloma
<u>Moixent</u>	paloma
<u>Biar</u>	paloma
<u>Benilloba</u>	paloma
<u>Benialí</u>	paloma
<u>Calp</u>	paloma
<u>el Pinós</u>	paloma
<u>Monforte</u>	paloma
<u>el Campello</u>	paloma
<u>Crevillent</u>	paloma
<u>Dolores</u>	paloma
<u>Guardamar</u>	paloma

488 SANTATERESA:

<u>Cinctorres</u>	plegamans
<u>P. Benifassà</u>	plegamanos
<u>V. Canes</u>	plegamanos
<u>Peníscola</u>	matéu
<u>Vistabella</u>	plegamanos
<u>C. Villamalefa</u>	plegamano ^s (cab. del diablo: <candil>; tijera: <estijereta>; <chicharra>)
<u>Fanzara</u>	boltea-campanas (<chicharra>; <estijereta> tijeras; <candil> cab. del diablo; <chinchá de monte>)
<u>l'Alcora</u>	toca-campanes
<u>Orpesa</u>	maria
<u>T. de Viver</u>	serbio de Dios (<c...>) (cab. del diablo: <candilite>; tijeras: <tijereta>)
<u>Azuébar</u>	malabentur(a) (<tijereta>: tijera; <pajarico de mar>: c. diablo)
<u>Aín</u>	margalita
<u>Moncofa</u>	replicacampanes
<u>Ademuz</u>	caballico de Nuestro Señor
<u>Tuéjar</u>	caballico del Señor (tijereta: <cuerta>, <cortadado ^s >; cab. del diablo: <candilico>)
<u>Casinos</u>	marieta-picaora
<u>Marines</u>	marieta (tijereta: <tijerica>; caballo del diablo: <candil>)
<u>Caudete</u>	(no) (tijereta: <cortapicha ^s >; caballo del diablo: <candil>)

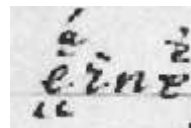
<u>Pedralba</u>	marieta (tijera: <cortaor>, <cortacuello>; caballo del diablo: <caballet>)
<u>Rafelbunyol</u>	plegamans
<u>Quart de P.</u>	serba
<u>Godella</u>	sierba (<s> apicoalveolar còncava)
<u>Torís</u>	grill be'd
<u>Dos Aguas</u>	repiquecampana ^s (tijereta: <tisereta>; caballo del diablo: <matacandil>)
<u>Polinyà</u>	boltejacampanes
<u>Massalavés</u>	reboltetxa-campanes
<u>Teresa de C.</u>	bolteacampana ^s (<chicharra>; cab. del diablo: <apagacandiles>; tijereta: <cortapiés>)
<u>Anna</u>	rebolteacampanas (<chicharra>; tijeras: <tizzereta>)
<u>Llanera de R.</u>	saltabarrans
<u>Beniopa</u>	rebòlta-campanes
<u>Moixent</u>	reboltéja-campanes
<u>Biar</u>	bolteja-campanes
<u>Benilloba</u>	cavall de serp
<u>Benialí</u>	rebolteja-campanes
<u>Calp</u>	toca-campanes
<u>el Pinós</u>	repicacampanes
<u>Monforte</u>	tocacampana(s)
<u>el Campello</u>	toca-campanes
<u>Crevillent</u>	teressita
<u>Dolores</u>	tereseta
<u>Guardamar</u>	toca-campanes

	489 POLILLA:
<u>Cinctorres</u>	tinya quera (Carcoma:)
<u>P. Benifassà</u>	tinya quera (Carcoma:)
<u>V. Canes</u>	tinya córca (Carcoma:)
<u>Peníscola</u>	arna curcó (Carcoma:) quera (Polvo de carcoma:)
<u>Vistabella</u>	arna quera (Carcoma:)
<u>C. Villamalefa</u>	corca
<u>Fanzara</u>	corcón
<u>l'Alcora</u>	polella corcó (Carcoma:) arna (Agujero de la polilla:)
<u>Orpesa</u>	quera corcó (Carcoma:)
<u>T. de Viver</u>	corca
<u>Azuébar</u>	corcón
<u>Aín</u>	polilla corcó (Carcoma:) arnà (Apolillar:)
<u>Moncofa</u>	arna (Carcoma:) córca (el polvillo de carcoma) corcó (el insecto)
<u>Ademuz</u>	la corca (de madera) polilla (de ropa)
<u>Tuéjar</u>	corca

<u>Casinos</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Marines</u>	corcón
<u>Caudete</u>	corcoma
<u>Pedralba</u>	corcón
<u>Rafelbunyol</u>	àrnia corcó (Carcoma:)
<u>Quart de P.</u>	arna barrina (Carcoma:)
<u>Godella</u>	corcón
<u>Torís</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Dos Aguas</u>	corca
<u>Polinyà</u>	a'na corcó (Carcoma:)
<u>Massalavés</u>	èrna ²⁷³⁷ corcó
<u>Teresa de C.</u>	corca
<u>Anna</u>	corcón
<u>Llanera de R.</u>	a'na cuc (Carcoma:)
<u>Beniopa</u>	arna corcó
<u>Moixent</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Biar</u>	arna polilla (Carcoma:)
<u>Benilloba</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Benialí</u>	arna córca (Carcoma:)
<u>Calp</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>el Pinós</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Monforte</u>	barrena
<u>el Campello</u>	arna corcó (Carcoma:)
<u>Crevillent</u>	arna barréna (Carcoma:)
<u>Dolores</u>	corcón
<u>Guardamar</u>	arna corcó (Carcoma:)

	490 CARACOL:
<u>Cinctorres</u>	caragol
<u>P. Benifassà</u>	caragol
<u>V. Canes</u>	caragol
<u>Peníscola</u>	caragol
<u>Vistabella</u>	caragol
<u>C. Villamalefa</u>	caracol
<u>Fanzara</u>	caracol
<u>l'Alcora</u>	caragol
<u>Orpesa</u>	caragol
<u>T. de Viver</u>	caracol
<u>Azuébar</u>	caracol

²⁷³⁷ Massalavés:

Aín	caragol
Moncofa	caragol
<u>Ademuz</u>	caracol
<u>Tuéjar</u>	caracol
Casinos	caragol
<u>Marines</u>	caracol
<u>Caudete</u>	caracol
<u>Pedralba</u>	caracol
Rafelbunyol	caragol
Quart de P.	caragol
<u>Godolleta</u>	caracol (y <chicha>, la carne del mismo)
Torís	caragol
<u>Dos Aguas</u>	caracol
Polinyà	caragol
Massalavés	caragol
<u>Teresa de C.</u>	caracol
<u>Anna</u>	caragó ²⁷³⁸
Llanera de R.	caragol
Beniopa	caragol
Moixent	caragol
Biar	caragol
Benilloba	caragol
Benialí	caragol
	xóna (caracol blanco con rayas en espiral:)
Calp	caragol
el Pinós	caragol
<u>Monforte</u>	caracol (<barbacho>, gordo, negro; <judío>, blanco, no se come; <serrano>, mejor para comer; <calapatero>, blanco, con listas, se come)
el Campello	caragol
Crevillent	caragol
<u>Dolores</u>	caracol (<barbacho>, castaño oscuro, gordo, de huerta; <galapatero>, pajizo, mayor que anterior, de huerta; <crihhtiano>, de monte)
Guardamar	caragol

491 CARRALEJA:

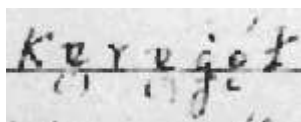
Cincorres	binatxera
P. Benifassà	cuca binatxera
V. Canes	matapeons
Peníscola	(No hay aquí (seguro))
Vistabella	judio
<u>C. Villamalefa</u>	binatera ((?))
<u>Fanzara</u>	(no conocen)
	[<binajera>]
l'Alcora	vinagrera
Orpesa	vinagrera
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	(no se conoce)
Aín	binatxa
	binatera (No hay aquí)

<u>Moncofa</u>	cantària ((?))
<u>Ademuz</u>	binatera
<u>Tuéjar</u>	binajera
	cantàrea (no están muy seguros)
Casinos	xupabí
<u>Marines</u>	binarra
<u>Caudete</u>	alcantàrida (sí)
<u>Pedralba</u>	retor
Rafelbunyol	(No lo conocen)
Quart de P.	(No lo conocen)
<u>Godolleta</u>	curica
Torís	solimanera
<u>Dos Aguas</u>	solimanera
Polinyà	
Massalavés	cuca binatera
<u>Teresa de C.</u>	cantarilla
<u>Anna</u>	cuca papera
Llanera de R.	cuca papera
Beniopa	
Moixent	cuca papera
Biar	papera
Benilloba	paneròl ²⁷³⁹
Benialí	
Calp	cuca papéla
el Pinós	papera
<u>Monforte</u>	matahombres ^(s)
el Campello	papéla
Crevillent	mata-sèt-hòmens ²⁷⁴⁰
<u>Dolores</u>	matasiete (el de aquí es más pequeño)
Guardamar	

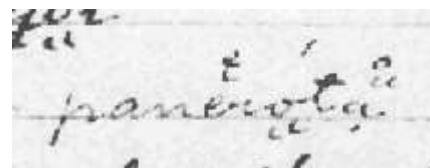
492 ABEJORRO SANJUANERO:

Cincorres	bumirot
P. Benifassà	bumerot (El negro es de mal agüero; el rubio, de buen agüero)
V. Canes	borinot (Dicen que el negro trae desgracia y el rubio trae gozo)
Peníscola	borinot (El rubio, buena nueva; el negro, mala)
Vistabella	torn (El negro es de mal agüero; el rubio, de bueno)
<u>C. Villamalefa</u>	abejorro
<u>Fanzara</u>	abejorro
l'Alcora	borinot

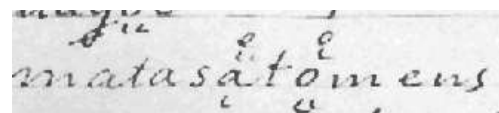
²⁷³⁸ Anna (1934):

²⁷³⁹ Benilloba:

²⁷⁴⁰ Crevillent:

Orpesa	borinot (El negro es de mal agüero; el rubio, de buen agüero)
<u>T. de Viver</u>	abejorro
<u>Azuébar</u>	abejorro
Aín	abe[x]órrro
Moncofa	borriol (Los hay negros y rubios: los primeros traen malas noticias; los segundos, buenas)
<u>Ademuz</u>	abejorro
<u>Tuéjar</u>	abejorro
Casinos	abe[x]órrro
<u>Marines</u>	abejorro
<u>Caudete</u>	abejorro
<u>Pedralba</u>	abejorro
Rafelbunyol	borinot
Quart de P.	borinot (El negro trae mala sombra)
<u>Godolleta</u>	abejorro
Torís	borinot ("Borinot negre, notícia alegre")
<u>Dos Aguas</u>	abejorro
Polinyà	borinot
Massalavés	borinot ("El ros, plorós; i el negre, alegre")
<u>Teresa de C.</u>	abejorro
<u>Anna</u>	borinot ²⁷⁴¹
Llanera de R.	borinot ("Borinot negre, l'ull alegre; borinot ros, l'ull plorós")
Beniopa	borinot
Moixent	borinot
Biar	bumberol (el rojo, buena noticia; el negro, mala)
Benilloba	bumbot (El negro presagia pesadumbre; el rubio, alegría)
Benialí	borinot (El negro es de mal agüero; el rubio es de buen indicio)
Calp	borumbot (Los negros traen desgracia; los rubios, alegría)
el Pinós	bumberol (Dicen que si choca contra la parte derecha de la cabeza, es de buen agüero; si da contra el lado izquierdo, es de mal agüero)
<u>Monforte</u>	mumerón
	abejorro (el negro)
el Campello	brumerol (Si es negro, trae desgracia; si es rubio, buena suerte.)
Crevillent	bombiró (el rubio es de buen agüero)
<u>Dolores</u>	abejorro
Guardamar	bombiró

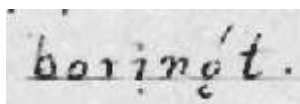
	493 MARIQUITA:
Cinctorres	gallineta

P. Benifassà	gallineta
V. Canes	gallineta
Peníscola	borriol
	corriol (Otro sujeto:)
Vistabella	cadireta
<u>C. Villamalefa</u>	gusanico de san Blas
<u>Fanzara</u>	marieta
I'Alcora	buriolet
Orpesa	borriol
<u>T. de Viver</u>	palomica de san Antón (<sube al cielo y trae cotón>)
<u>Azuébar</u>	gusanico de Nuestro Señor
Aín	gallineta ("Gallineta ves al cel i baixa'm una culleraeta de mel" <gallineta e mel>)
Moncofa	puénta
<u>Ademuz</u>	palomica
<u>Tuéjar</u>	palomilla
Casinos	borriol
<u>Marines</u>	buzol
<u>Caudete</u>	palomica de la Birgen
<u>Pedralba</u>	gitanica (sí)
Rafelbunyol	marieta
Quart de P.	gallineta
<u>Godolleta</u>	gallinica
Torís	gallineta
<u>Dos Aguas</u>	palometica de Nuestro Señor
Polinyà	gallineta cega
Massalavés	marieta
<u>Teresa de C.</u>	santanica
<u>Anna</u>	gallineta siega
Llanera de R.	gallineta
Beniopa	gallineta cega
Moixent	gallineta cega
Biar	gallineta. l sinyor
Benilloba	gallineta cega
Benialí	gallineta cega
Calp	gallineta cega
el Pinós	gallineta de l'òstre senyó
<u>Monforte</u>	cucaracha
el Campello	marieta-ròsò
Crevillent	dorà
<u>Dolores</u>	palomica de san Antón
Guardamar	cucaratxa

494 SALTAMONTES:

Cinctorres	llangósto
P. Benifassà	llangósto
V. Canes	llangósto
Peníscola	llangostí
Vistabella	grill
<u>C. Villamalefa</u>	grillo
<u>Fanzara</u>	grillo
I'Alcora	llangósto (el pequeño)
	llangosta (el grande)
Orpesa	llangósto (el pequeño)
	llangósta (el grande)
<u>T. de Viver</u>	grillo
<u>Azuébar</u>	grillo
	grilla (el grande)
Aín	grill
Moncofa	grill
<u>Ademuz</u>	grillo
<u>Tuéjar</u>	grillo

2741 Anna (1934):

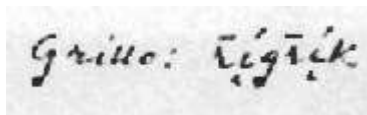

Casinos	grill (més petit)
	grilla (el major)
	rig-ric ²⁷⁴² (grillo)
Marines	grillo
	grilla (major)
Caudete	chicharra (sí, comprovado)
Pedralba	grillo
Rafelbunyol	llangostí
Quart de P.	grill
Godolleta	grillo
Torís	grill
Dos Aguas	grillo
Polinyà	llangosta
	grill (grillo) ²⁷⁴³
Massalavés	llangostí (el petit)
	llangosta (el gran)
Teresa de C.	grillo
Anna	llagostín
	llangosta ('langosta')
Llanera de R.	llagostí (el gran)
	llangosta (el petit)
Beniopa	llegostí (el petit i el gran)
Moixent	llagostí
Biar	llagostí (el petit)
	llagosta (el gran)
Benilloba	llagostí
Benialí	llegostí (el petit)
	llagosta (el gran)
Calp	llagostí (el petit)
	llagosta (el gran)
el Pinós	llagostí (el petit)
	llangostò (el gran)
Monforte	grillo
el Campello	llagostí
Crevillent	llagostí
Dolores	salaguhhtín
Guardamar	cavallet

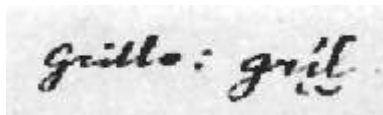
495 LUCIÉRNAGA:

Cinctorres	lluberna
P. Benifassà	lluerna
V. Canes	lluerna
Peníscola	cuc d'oli
Vistabella	cuqué de foc
C. Villamalefa	lenterna
	lucerna
Fanzara	guzzano de lu ^s
l'Alcora	cuqué ^d de llum
Orpesa	cu ⁹ de fe llum
T. de Viver	gusanico de luz
Azuébar	gusanico de lu ^s

2742 Casinos:

2743 Polinyà:

Aín	cu ⁹ de llum
Moncofa	cuc de llum
Ademuz	sapico luces (sí)
Tuéjar	gusanico de la luz
Casinos	llanterna
Marines	gusanico de luz
Caudete	sapo reluciente
Pedralba	gusano de luz
Rafelbunyol	lluberna
Quart de P.	lluberna
Godolleta	gusanico de luz
Torís	cuquet
	cug de llumeneta
Dos Aguas	lanterna
Polinyà	llumeneta
Massalavés	llumeneta
Teresa de C.	gusano de lumbre
Anna	gruga con lu ^s
Llanera de R.	llumeneta
Beniopa	lluerna (cuando luce)
	cuqué ^d roig (de dia, cuando no luce)
Moixent	llumeneta
Biar	cuqué de llum
Benilloba	lluerna
Benialí	lluerna
Calp	lluerna
el Pinós	cuqué de la llum
Monforte	linterna
el Campello	lluvèrnè
Crevillent	cuc de llum
Dolores	gusanico de la lu ^s
Guardamar	cuquet de la llum

**495a ALACRÁN
CEBOLLERO:**

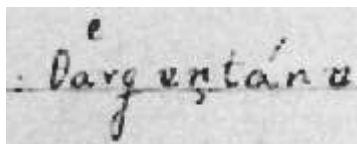
Cinctorres	gorrinet
P. Benifassà	cadell
V. Canes	cadell
Peníscola	cadell
Vistabella	cadell
C. Villamalefa	taladro
Fanzara	cuerta-panizzo
l'Alcora	cadell
	gosse ^d de auia
Orpesa	cadell
T. de Viver	gusano cebollero
Azuébar	gato sebollero
Aín	
Moncofa	gossé d'aigua (=gosset....)
Ademuz	sapo cebollero
Tuéjar	lobico de üuerta
Casinos	tallarròs (Dice que no los hay aquí; sabe el nombre de la huerta de Valencia)
Marines	morritort (alacrán ceb.)
Caudete	sapo cebollero
Pedralba	gato cebollero
Rafelbunyol	tallarròs
Quart de P.	tallarròs
Godolleta	tallarró(s)
Torís	tallarròs
Dos Aguas	tallarós
Polinyà	tallamarxe

Massalavés	cadell
<u>Teresa de C.</u>	arreclán pedorro
<u>Anna</u>	cade(l)
Llanera de R.	cadell
Beniopa	cadell
Moixent	llobet
Biar	llobet
Benilloba	llobet
Benialí	cadell
Calp	barrina
el Pinós	dormió
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	dormió (=dormidor)
Dolores	cae(l)
Guardamar	caell

496 LAGARTIJA:

Cinctorres	sargantanya
P. Benifassà	sargantalla
V. Canes	sargantanyot
Peníscola	sagrantana
Vistabella	sargantanya
<u>C. Villamalefa</u>	sagrantana
<u>Fanzara</u>	sagrantana
l'Alcora	sangrantanya
Orpesa	sangrantana
<u>T. de Viver</u>	sargantena
<u>Azuébar</u>	sa(l)gartana
Aín	segrantana
Moncofa	sangrantana
<u>Ademuz</u>	regatena
<u>Tuéjar</u>	salandrija
Casinos	sargatana
<u>Marines</u>	sangrantana
<u>Caudete</u>	relaltija
<u>Pedralba</u>	cercantana (otro: <zargantana>, <cergantana>) ²⁷⁴⁴
Rafelbunyol	sengrantana
Quart de P.	sangrantana
<u>Godelleta</u>	sargantija
Torís	sangrantana
<u>Dos Aguas</u>	relantija
Polinyà	segrentana
sangrantana	
Massalavés	sangrantana
<u>Teresa de C.</u>	regaltija
<u>Anna</u>	sangrentana
Llanera de R.	sagrantana
Beniopa	segrantana
Moixent	sagrantana
Biar	sargatana
Benilloba	sagrantana
Benialí	sangrantanot
Calp	sargantana

2744 Pedralba:

el Pinós	sargantana
<u>Monforte</u>	sacr(i)stana
el Campello	sargantana
Crevillent	sargantana
<u>Dolores</u>	lagartija
Guardamar	fardatxina

497 SALAMANDRA:

Cinctorres	
P. Benifassà	(No la conocen)
V. Canes	dragó d'aigua
Peníscola	(No hay)
Vistabella	salamandra (No hay aquí, pero conocen el nombre)
<u>C. Villamalefa</u>	(no se conoce)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	(No hay)
Orpesa	(No la conocen)
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	(no conocen)
Aín	(No hay)
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	zaramanquesa (animal, parecida a culebra, sin patas, pequeña)
<u>Tuéjar</u>	(no conocen)
Casinos	benàncio
<u>Marines</u>	(no hay)
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	(no)
Rafelbunyol	(No lo conocen)
Quart de P.	(No la conocen)
<u>Godelleta</u>	(no conocen)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	(no hay)
Llanera de R.	alaga'to ((?))
Beniopa	(No lo conocen)
Moixent	
Biar	(No se conoce)
Benilloba	(No hay)
Benialí	(No se conoce)
Calp	(No se conoce)
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	(No lo conocen)
<u>Dolores</u>	
Guardamar	(No lo conocen)

498 CULEBRA:

Cinctorres	serp
P. Benifassà	serp
V. Canes	serp
Peníscola	serp
Vistabella	asserp
<u>C. Villamalefa</u>	culebra
<u>Fanzara</u>	culebra
l'Alcora	asserp
Orpesa	serp
<u>T. de Viver</u>	culebra
<u>Azuébar</u>	culebra

Aín	culebra
Moncofa	asserp
<u>Ademuz</u>	culebra
<u>Tuéjar</u>	culebra
Casinos	asserp
<u>Marines</u>	culebra
<u>Caudete</u>	culebra
<u>Pedralba</u>	culebra
Rafelbunyol	asserp
Quart de P.	asserp
<u>Godolleta</u>	culebra
Torís	culebra
<u>Dos Aguas</u>	culebra
Polinyà	asse'p
Massalavés	asserp
<u>Teresa de C.</u>	culebra
<u>Anna</u>	culebra
Llanera de R.	se'p
Beniopa	serp
Moixent	asserp
Biar	serp
Benilloba	serp
Benialí	serp
	sacre (Víbora:)
Calp	serp
el Pinós	serp
<u>Monforte</u>	
el Campello	serp
	sacre (Víbora:)
Crevillent	culebra
<u>Dolores</u>	culebra
Guardamar	culebra

499 LAGARTO:	
Cinctorres	faratxo
	dragó (Salamanca:)
P. Benifassà	faratxo
	dragó (Salamanca:)
V. Canes	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Peníscola	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Vistabella	faratxo
	dragó (Salamanca:)
<u>C. Villamalefa</u>	hardacho
<u>Fanzara</u>	faratxo
	dragón (salamanca (?))
l'Alcora	sarvatxo
	dragó (Salamanca:)
Orpesa	sarvatxo
	adragó (Salamanca:)
<u>T. de Viver</u>	hardacho
<u>Azuébar</u>	hardacho
Aín	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Moncofa	sarvatxo
	adragó (Salamanca:)
<u>Ademuz</u>	hardacho
	apegarizo (salamanca, sube por paredes)
<u>Tuéjar</u>	hardacho
Casinos	faratxo
	(Salamanca:)
<u>Marines</u>	hardacho

<u>Caudete</u>	hardacho
<u>Pedralba</u>	hardacho
Rafelbunyol	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Quart de P.	faratxo
	dragó (Salamanca:)
<u>Godolleta</u>	hardacho
Torís	fa'datxo
	dragó (Salamanca:)
<u>Dos Aguas</u>	zarbacho
Polinyà	sarbatxo
	adragó (Salamanca:)
Massalavés	sarbatxo
	adragó (Salamanca:)
<u>Teresa de C.</u>	hardacho
<u>Anna</u>	hardacho
Llanera de R.	sa'batxo
	dragó (Salamanca:)
Beniopa	sarvatxo
	adragó (Salamanca:)
Moixent	farvatxo
	dragó (Salamanca:)
Biar	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Benilloba	sarvatxo
	dragó (Salamanca:)
Benialí	sarvatxo
	adragó (Salamanca:)
Calp	sarvatxo
	adragó (Salamanca:)
el Pinós	faratxo
	dragó (Salamanca:)
<u>Monforte</u>	(salamanca: <tragón>, <dragón>)
el Campello	faratxo
	dragó (Salamanca:)
Crevillent	faratxo
	dragó (Salamanca:)
<u>Dolores</u>	lagarto
Guardamar	faratxo
	dragó (Salamanca:)

500 SANGUIJUELA:	
Cinctorres	sangonera
P. Benifassà	sangonera
V. Canes	sangonera
Peníscola	sangonera
Vistabella	sanguanera
<u>C. Villamalefa</u>	sangui(j)uela
<u>Fanzara</u>	sangonera
l'Alcora	sangonera
Orpesa	sangonera
<u>T. de Viver</u>	sangrijuela
<u>Azuébar</u>	sangonera
Aín	sangonera
Moncofa	sangonera
<u>Ademuz</u>	sangrijuela
<u>Tuéjar</u>	sandri(j)uela
Casinos	sanguissòla
<u>Marines</u>	s(a)ngri(j)uela
<u>Caudete</u>	sangrijuela
<u>Pedralba</u>	zandijuela (otro: <sangrijuela>)
Rafelbunyol	sangonera
Quart de P.	sangonera

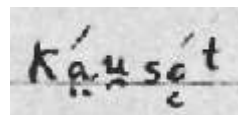
<u>Godella</u>	sandrijuela
Torís	sangonera
<u>Dos Aguas</u>	sangrijuela
Polinyà	sangonera
Massalavés	sangonera
<u>Teresa de C.</u>	sangrisuela
<u>Anna</u>	sangonera
Llanera de R.	sangonera
Beniopa	sangonera
Moixent	sangonera
Biar	sangresòla
Benilloba	a'xangonera
Benialí	sangonera
Calp	sangonera
el Pinós	sangrisòlò
<u>Monforte</u>	sangrijuela
el Campello	sangonera
Crevillent	sangrisòla
<u>Dolores</u>	sangrijuela
Guardamar	sangrisòla

501 URRACA:	
Cinctorres	garsa
P. Benifassà	garsa
V. Canes	garsa
Peníscola	(No hay)
Vistabella	garsa
<u>C. Villamalefa</u>	garza (= <picaraza>)
<u>Fanzara</u>	garsa (= <blanqueta>)
l'Alcora	garsa
Orpesa	(Dicen que no existe aquí)
<u>T. de Viver</u>	picaraza
<u>Azuébar</u>	burraca
Aín	burraca
Moncofa	blanca
<u>Ademuz</u>	picaraza
<u>Tuéjar</u>	picaraza
Casinos	blanca
<u>Marines</u>	burraca
<u>Caudete</u>	picaraza (= <burraca>)
<u>Pedralba</u>	picaraza (= <blanca>)
Rafelbunyol	blanca
Quart de P.	blanca
<u>Godella</u>	urraca
Torís	blanca
<u>Dos Aguas</u>	blanca
Polinyà	(No hay)
Massalavés	blanca
<u>Teresa de C.</u>	blanca
<u>Anna</u>	blanca
Llanera de R.	blanca
Beniopa	blanca (Dicen que aquí no las hay)
Moixent	blanca
Biar	blanca
Benilloba	blanca
Benialí	
Calp	(No se conoce)
el Pinós	blanca
<u>Monforte</u>	blanca
el Campello	blanca (Es aquí animal de paso)
Crevillent	ariblanca
<u>Dolores</u>	blanca
Guardamar	culiblanca

501a ALCAUDÓN:	
Cinctorres	capsot
P. Benifassà	capsot
V. Canes	capsot
Peníscola	capsot
Vistabella	capsigrall
<u>C. Villamalefa</u>	picapuerco
<u>Fanzara</u>	causot
l'Alcora	capsot
Orpesa	capsot
<u>T. de Viver</u>	picapuerco
<u>Azuébar</u>	calsigrañ (<ñ>)
Aín	capsot
Moncofa	capsot
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	(no conocen)
Casinos	capsigrany
<u>Marines</u>	picapuerco (alcaudón)
<u>Caudete</u>	(no conocen)
<u>Pedralba</u>	bochín
Rafelbunyol	capsot
Quart de P.	capsot
<u>Godella</u>	(creen que es <buchín>)
Torís	butxí
<u>Dos Aguas</u>	cabusote
Polinyà	capsot
Massalavés	capsot
<u>Teresa de C.</u>	(no lo conocen)
<u>Anna</u>	káusót ²⁷⁴⁵ (sí)
	e ^s tornell (estornino)
Llanera de R.	capsot
Beniopa	capsot
Moixent	capsot
Biar	capsot
Benilloba	capsot
Benialí	capsot
	bogí (Otra variedad:)
Calp	capsot
el Pinós	capsot carnissé (con p implosiva)
<u>Monforte</u>	bochín (alcaudón; que dicen que es el menor en el nido de <cabusote(s)>, es el <cagaño> de ellos)
el Campello	causot
Crevillent	cabessot
<u>Dolores</u>	cabesote
Guardamar	cassidraný
	causot

502 AGUZANIEVES:	
Cinctorres	enganyapastós
P. Benifassà	pastoreta
V. Canes	pastoreta
Peníscola	corcoet
Vistabella	enganyapastor

²⁷⁴⁵ Anna (1934) :

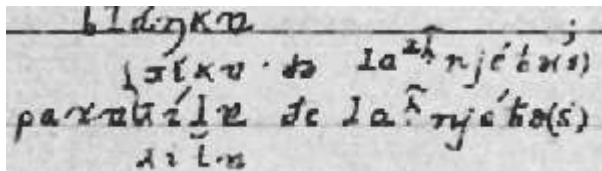

C. Villamalefa	engañapasto(r) (sí)
Fanzara	engañapastó
l'Alcora	anganyapastó
Orpesa	pastorilla
T. de Viver	martinete
Azuébar	pajarica pastor
Aín	pardaleta d'auia
Moncofa	titeta
Ademuz	martinete
Tuéjar	pájaro Martín
Casinos	enganyapastor
Marines	martinico
Caudete	martín del río
Pedralba	pajarica
Rafelbunyol	titeta
Quart de P.	piuleta
Godelleta	santarrío
Torís	ma'tinico
Dos Aguas	rabilargo
Polinyà	coeta d'all
Massalavés	co ^u eta
Teresa de C.	pajarica de la birgen
Anna	pajarica
Llanera de R.	cu ^u eta
Beniopa	co ^u eta
Moixent	cueta
Biar	pa[x]arita
Benilloba	xorovita
Benialí	titina
	titina (Otro sujeto):
Calp	coeta
el Pinós	perpissa
Monforte	pajarilla de lahh niebe(s) pajarica de la ^{sh} niebe(s) ²⁷⁴⁶
el Campello	cueta
Crevillent	coeta
Dolores	pajarica (d)e lahh niebe
Guardamar	pa[x]arica ²⁷⁴⁷

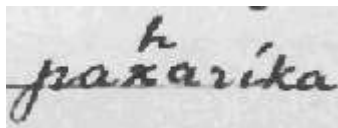
503 ZORZAL:

Cinctorres	tòrd
P. Benifassà	tord
V. Canes	tord
Peníscola	tord
Vistabella	tord
C. Villamalefa	to(r)do (el negro <to(r)da>)

²⁷⁴⁶ Monfortes:

²⁷⁴⁷ Guardamar:

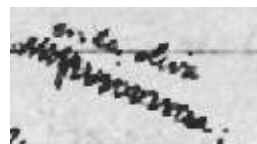

Fanzara	tordo
	merla (es mirlo)
l'Alcora	tord
Orpesa	tord
T. de Viver	tordo
	tordencha (el negro)
Azuébar	tordo
	merla (negro)
Aín	tord
Moncofa	tord
Ademuz	tordo (pardo)
	tordeja (es negra)
Tuéjar	tordo pardo
Casinos	tord
Marines	tordo
Caudete	tordencha
Pedralba	tordo
Rafelbunyol	tord
Quart de P.	tord
Godelleta	tordo
	tordancha (es mayor que el que le enseñamos)
Torís	to'd (pardo)
	tordénxa (negro)
Dos Aguas	tordo
Polinyà	to'd (el pardo)
Massalavés	tord
Teresa de C.	[<tordencha>, no muy seguro]
	tordo (sí!, según un grupo de personas)
Anna	tordo (sí)
Llanera de R.	tord
Beniopa	tord
Moixent	tord
Biar	tord
Benilloba	tord
Benialí	tord
Calp	tord
el Pinós	tord (-t implosiva)
Monforte	tordencha (en la oliva) ²⁷⁴⁸
el Campello	tor
Crevillent	tord (negro con pintas blancas)
	tordénxa (pardo con pintas negras)
Dolores	tordancha
Guardamar	tord

504 JILGUERO:

Cinctorres	cagarnera
	cademera (Otro sujeto):
P. Benifassà	cademera
V. Canes	cagarnera
Peníscola	cademera
Vistabella	cademera
C. Villamalefa	cardelina (= <cagarnera>)
Fanzara	cagarnera

²⁷⁴⁸ Monforte:

<u>l'Alcora</u>	cardanera
<u>Orpesa</u>	cardanera
<u>T. de Viver</u>	cagarera
<u>Azuébar</u>	cagarera
<u>Aín</u>	berdoleta ([sic])
<u>Moncofa</u>	cadanera
<u>Ademuz</u>	cardelina
<u>Tuéjar</u>	ca(b)jnera
<u>Casinos</u>	cagarera
<u>Marines</u>	cagarera
<u>Caudete</u>	jeliguero (sí)
<u>Pedralba</u>	ca(g)arnera
<u>Rafelbunyol</u>	cagarera
<u>Quart de P.</u>	cagarera
<u>Godolleta</u>	cagarera
<u>Torís</u>	caga'nera
<u>Dos Aguas</u>	cagarrinera (= <buchinico>)
<u>Polinyà</u>	cagarera
<u>Massalavés</u>	cagarera
<u>Teresa de C.</u>	cagarrinela (<rr>)
<u>Anna</u>	carganera
<u>Llanera de R.</u>	caga'nera
<u>Beniopa</u>	cagarera
<u>Moixent</u>	cagarera
<u>Biar</u>	cagarera
<u>Benilloba</u>	cavarnera
<u>Benialí</u>	cagarera
<u>Calp</u>	cagarera
<u>el Pinós</u>	carganera
<u>Monforte</u>	cagarera
<u>el Campello</u>	carganera
<u>Crevillent</u>	cagarera
<u>Dolores</u>	cagarera
<u>Guardamar</u>	cagarera

505 PITORREAL:

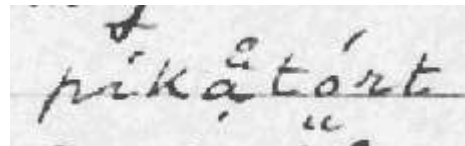
<u>Cincorres</u>	picot
<u>P. Benifassà</u>	pinyerot
<u>V. Canes</u>	formigué
<u>Peníscola</u>	(No lo conocen)
<u>Vistabella</u>	picatòrt
<u>C. Villamalefa</u>	pico
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	formigué
<u>T. de Viver</u>	(no conocen)
<u>Azuébar</u>	picapuerco
<u>Aín</u>	pica-sòca (femenino)
<u>Moncofa</u>	(No lo conocen)
<u>Ademuz</u>	picorrelincho
<u>Tuéjar</u>	picorrelincho
<u>Casinos</u>	formigòl
<u>Marines</u>	carpintero
<u>Caudete</u>	pico relincho
<u>Pedralba</u>	(no hay)
<u>Rafelbunyol</u>	formiguer
<u>Quart de P.</u>	formiguer
<u>Godolleta</u>	(no conocen)
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	picorrelincho
<u>Polinyà</u>	berdet (?)
<u>Massalavés</u>	formiguer
<u>Teresa de C.</u>	caballo
<u>Anna</u>	(no conocen)
<u>Llanera de R.</u>	fomiguer

<u>Beniopa</u>	(No se conoce)
<u>Moixent</u>	formiguer
<u>Biar</u>	formiguer
<u>Benilloba</u>	formiguer
<u>Benialí</u>	formiguer
<u>Calp</u>	formiguer
<u>el Pinós</u>	picòtòrt ²⁷⁴⁹
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	(No lo conocen)
<u>Crevillent</u>	(No lo conocen)
<u>Dolores</u>	hormigonero
<u>Guardamar</u>	(No lo conocen)

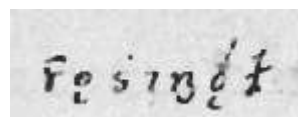
506 RUISEÑOR:

<u>Cincorres</u>	rossinyol
<u>P. Benifassà</u>	rossinyol
<u>V. Canes</u>	rossinyol
<u>Peníscola</u>	rossinyol (No hay aquí)
<u>Vistabella</u>	rossinyol
<u>C. Villamalefa</u>	rosiñol
<u>Fanzara</u>	rosiñol
<u>l'Alcora</u>	rossinyol
<u>Orpesa</u>	russinyol
<u>T. de Viver</u>	rojiñol
<u>Azuébar</u>	rojiñol
<u>Aín</u>	rossinyol
	rossinyola (La hembra:) ("canta una rossinyola")
<u>Moncofa</u>	rossinyol
<u>Ademuz</u>	rojiñol
<u>Tuéjar</u>	rosiñor
<u>Casinos</u>	rossinyol
<u>Marines</u>	rojiñol
<u>Caudete</u>	ruinseñor
<u>Pedralba</u>	rojiñol
<u>Rafelbunyol</u>	rossinyol
<u>Quart de P.</u>	rossinyol
<u>Godolleta</u>	(<ruiseñor ^(e) >)
	rojiñol
<u>Torís</u>	rossinyol
<u>Dos Aguas</u>	rojiñol
<u>Polinyà</u>	rossinyol
<u>Massalavés</u>	rossinyol
<u>Teresa de C.</u>	rojiñol
<u>Anna</u>	rosiñol ²⁷⁵⁰
<u>Llanera de R.</u>	rossenol
<u>Beniopa</u>	rossinyol
<u>Moixent</u>	rossinyol
<u>Biar</u>	rossinyol
<u>Benilloba</u>	rossinyol

²⁷⁴⁹ el Pinós:

²⁷⁵⁰ Anna (1934):

Benialí	rossinyol
Calp	russinyol
el Pinós	rossinyol
<u>Monforte</u>	rosiño(l) ^{(r)2751}
el Campello	rossinyol
Crevillent	rossinyol
<u>Dolores</u>	ruesiñor
Guardamar	rossinyol

507 CHOTACABRAS:

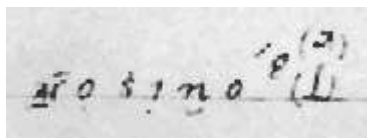
Cinctorres	saboc
P. Benifassà	saboc
V. Canes	saboc
Peníscola	(No hay, según dicen todos)
Vistabella	saboc
<u>C. Villamalefa</u>	gallinaciega
<u>Fanzara</u>	saboc
l'Alcora	saboc
Orpesa	saboc
<u>T. de Viver</u>	gallina ciega
<u>Azuébar</u>	saboc (<o> ²⁷⁵²)
Aín	saboc
Moncofa	saboc
<u>Ademuz</u>	gallina ciega
<u>Tuéjar</u>	(<engañapastor>, es un pájaro pequeñito)
Casinos	gallina ciega gallineta ciega
<u>Marines</u>	saboc
<u>Caudete</u>	gallinica ciega
<u>Pedralba</u>	zaboc
Rafelbunyol	saboc
Quart de P.	saboc
<u>Godelleta</u>	enganapastor (Desconocido)
Torís	engañapa ^s tor
<u>Dos Aguas</u>	(No lo conocen)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	(no lo conocen) engañapahhtor (es un pájaro, como el jilguero)
<u>Anna</u>	engañapa ^s tor
Llanera de R.	anganyapastors
Beniopa	saboc
Moixent	anganya-pastó's
Biar	anganyapastors
Benilloba	saboc
Benialí	saboc
Calp	saboc

el Pinós	enganya-pastós
<u>Monforte</u>	engañapa ^s tor
el Campello	angany de pastor
Crevillent	enganyapastós
<u>Dolores</u>	engañapahhtor
Guardamar	enganyapastors

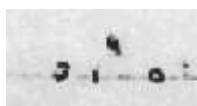
508 ABUBILLA:

Cinctorres	poput (f.)
P. Benifassà	putput (femenino)
V. Canes	pu'put (masculino)
Peníscola	paput (masculino)
Vistabella	porput (femenino)
<u>C. Villamalefa</u>	pulputa
<u>Fanzara</u>	paput
l'Alcora	paput (femenino)
Orpesa	paput (femenino)
<u>T. de Viver</u>	piput
<u>Azuébar</u>	pelput
Aín	polput (femenino)
Moncofa	polput (femenino)
<u>Ademuz</u>	bubillas oliba (uno que tiene voz parecida, pero canta de noche)
<u>Tuéjar</u>	pulpul
Casinos	polput (femenino)
<u>Marines</u>	pulpul
<u>Caudete</u>	bubilla
<u>Pedralba</u>	peput
Rafelbunyol	palput (f.)
Quart de P.	polput (femenino)
<u>Godelleta</u>	polput
Torís	polput
<u>Dos Aguas</u>	pulput
Polinyà	palput (femenino)
Massalavés	palput
<u>Teresa de C.</u>	bubilla
<u>Anna</u>	pu ^o put ²⁷⁵³
Llanera de R.	polput
Beniopa	palput
Moixent	putput (f.)
Biar	poput (femenino)
Benilloba	poput (femenino)
Benialí	paput maedéu de teulaes
Calp	paput (masculino)
el Pinós	poput (femenino)
<u>Monforte</u>	pepú (2 ^o <peput>)
el Campello	puput ²⁷⁵⁴
Crevillent	apoput

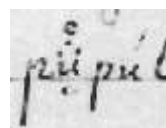
2751 Monforte:

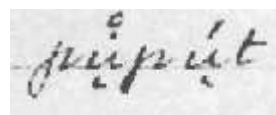
2752 Azuébar:

2753 Anna (1934):

2754 el Campello:

Dolores perputa
palput
Guardamar paput (f.)

509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS:

Cincorres bisc
P. Benifassà bisc
V. Canes visc
Peníscola
Vistabella bisc
C. Villamalefa bizco
Fanzara bisco
l'Alcora visc
Orpesa visc
T. de Viver bisque
Azuébar bisc
Aín bisc
Moncofa visc
Ademuz guizque
Tuéjar guisque
Casinos bisc
Marines e^spartá
Caudete liga
Pedralba biz
Rafelbunyol embixc
Quart de P. bixc
Godolleta bisque
Torís embisc
Dos Aguas bi²que
Polinyà ambisc
Massalavés ambixc
Teresa de C. bihhque
Anna envisc (<v> labiodental (labio inferior se aprieta fuertemente contra los dientes superiores), pero a veces parece oclusiva. El sujeto rechaza la mía imitación fricativa)
Llanera de R. ambisc
Beniopa
Moixent anvisc
Biar visc
envisc
Benilloba anvisc
Benialí anvisc
Calp anvisc
el Pinós envisc
Monforte bi(s)
el Campello anvisc
Crevillent envisc
Dolores bihhco
Guardamar ambisc

510 CONCHA:
Cincorres petxina
P. Benifassà petxina
V. Canes petxina
Peníscola pitxina
Vistabella pitxinella (la más cóncava)
petxina

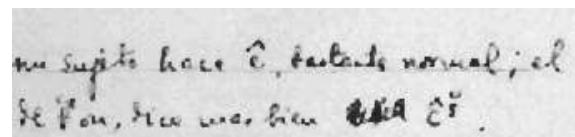
C. Villamalefa pechina (otro <ch⁽ⁱ⁾>; mi sujeto hace <ch> bastante normal; el de Fon, dice más bien <ch⁽ⁱ⁾>)²⁷⁵⁵

Fanzara pechina
l'Alcora petxina
Orpesa petxina
T. de Viver pechina
Azuébar pechina
Aín petxina
Moncofa petxina
Ademuz caracola
Tuéjar pichinica
Casinos petxina
Marines pichina
Caudete caracola
Pedralba pichina
Rafelbunyol petxina
Quart de P. petxina
Godolleta pichina
Torís petxina
Dos Aguas pechina
Polinyà petxina
Massalavés petxina
Teresa de C. pichina
Anna pechina
Llanera de R. petxina
Beniopa petxina
Moixent
Biar petxina
Benilloba petxina
Benialí petxina
Calp petxilina
el Pinós petxina
Monforte pichina
el Campello petxilina
Crevillent xapina
Dolores chapina
Guardamar petxina

511 ABRICANTO:

Cincorres galera
P. Benifassà
V. Canes (No lo conocen)
Peníscola llomanto
Vistabella (No lo conocen)
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora (No lo conocen)
Orpesa galera
T. de Viver
Azuébar
Aín (No lo conocen)
Moncofa galera
Ademuz
Tuéjar

²⁷⁵⁵ Castillo de Villamalefa:

Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol (No lo conocen)
Quart de P. (No se conoce)
Godelleta
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí (No se conoce)
Calp gramàntol
el Pinós
Monforte sigala
el Campello gramanto
Crevillent
Dolores
Guardamar

512 ABADEJO:

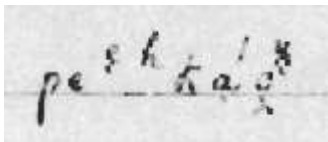
Cincorres abadei(t)jo
P. Benifassà abadei(t)jo
V. Canes abade(t)jo
Peníscola abadei(t)jo
Vistabella abade(t)jo
C. Villamalefa abadejo
Fanzara abadejo
l'Alcora abaejo
Orpesa abadejo
T. de Viver abadejo
Azuébar abadejo
Aín abaetxo
Moncofa abaejo
Ademuz abadejo
Tuéjar abadejo
Casinos baetxo
Marines abadejo
Caudete pehhcaú
Pedralba abadejo
Rafelbunyol baetxo
Quart de P. abaetxo
Godelleta abadejo
Torís abaetxo
Dos Aguas abadejo
Polinyà abaetxo
Massalavés abaetxo
Teresa de C. pehhcao^{u2756}
Anna abadejo

Llanera de R. abaejo
Beniopa baejo
Moixent abaejo
Biar abaejo
Benilloba bacallar
Benialí baejo
Calp bacallar
el Pinós bacallà
Monforte bacaláu
el Campello bacallar
Crevillent abaejo
Dolores bacaláu
Guardamar bacallar

**513 RASPA
(ESPINAZO DE LA
SARDINA):**

Cincorres espina
P. Benifassà espina
V. Canes espina
Peníscola aspina
Vistabella espina
C. Villamalefa raspa
Fanzara (<raspa>)
espina
l'Alcora
Orpesa aspina
T. de Viver raspa
Azuébar raspa
Aín raspa
Moncofa aspina
Ademuz raspa
Tuéjar raspa
Casinos espina
Marines raspa
Caudete rahhpa
Pedralba espina (rechaza 'raspa')
Rafelbunyol espina
Quart de P. espina
Godelleta raspa
Torís aspina
Dos Aguas raspa
Polinyà aspina
Massalavés aspina
Teresa de C. ra^{hp}a²⁷⁵⁷
Anna raspa
Llanera de R. espina
Beniopa espina
Moixent aspina
Biar espina
Benilloba aspina
Benialí aspina
Calp aspina
el Pinós espina
Monforte e^spina
el Campello aspina

²⁷⁵⁶ Teresa de Cofrentes:

²⁷⁵⁷ Teresa de Cofrentes:

Crevillent espina
Dolores rahhpa
 Guardamar espina

514 CANGREJO DE RÍO:

Cincorres
 P. Benifassà
 V. Canes (No hay)
 Peníscola (No hay)
 Vistabella (No hay ríos)
 C. Villamalefa cangrejo
Fanzara (no)
 l'Alcora
 Orpesa
 T. de Viver cangrejo
Azuébar cangrejo
 Aín (No hay)
 Moncofa
Ademuz cangrejo
Tuéjar cangrejo
 Casinos
Marines cangrejo
Caudete cangrejo
Pedralba cangrejo
 Rafelbunyol (No hay)
 Quart de P.
Godelleta cangrejo
 Torís (No hay)
Dos Aguas cangrejo
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. cangrejo
Anna cangrejo
 Llanera de R. (No hay)
 Beniopa
 Moixent (No hay)
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp (No hay)
 el Pinós
Monforte cangrejo
 el Campello
 Crevillent
Dolores clanco (en río)
 (no conoce *cangrejo*)
 Guardamar (No hay)

515 TEJÓN:

Cincorres (No lo conocen. Saben que existe el <teixó>)
 P. Benifassà (No hay)
 V. Canes (No hay)
 Peníscola teixó (No hay aquí, pero conocen el nombre)
 Vistabella teixuo
 C. Villamalefa tajugo (lo han oído, pero por aquí no hay)
Fanzara (no hay)
 l'Alcora teixó
 Orpesa (No lo conocen. Dicen que no hay)

T. de Viver (no conocen)
Azuébar tajudo
 Aín (No hay)
 Moncofa teixó
Ademuz tasón
Tuéjar tasón
 Casinos taixó (No los hay aquí)
Marines
Caudete tasón
Pedralba (no hay ni conocen)
 Rafelbunyol (No lo conocen)
 Quart de P. teixó
Godelleta tasón
 Torís te'xó
Dos Aguas tasón
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. tasón
Anna tejón
 Llanera de R. te'xó
 Beniopa te(i)xó
 Moixent te'xó
 Biar te(i)xó
 Benilloba te'xó
 Benialí te'xó
 Calp (No hay)
 el Pinós te(i)xó
Monforte tejón
 el Campello (No hay)
 Crevillent te(i)xó
Dolores tejón
 Guardamar te(i)xó

516 COMADREJA:

Cincorres mostela
 P. Benifassà mustela
 V. Canes mustela
 Peníscola mustela
 Vistabella mustela
 C. Villamalefa paniquesa
Fanzara mustela
 l'Alcora mustela
 Orpesa mustela
 T. de Viver mustela
Azuébar mustela
 Aín mustela
 Moncofa mustela
Ademuz paniquesa
Tuéjar mustelda (<l> sí)
 Casinos mustela
Marines mustela
Caudete comadreja
Pedralba mustela
 Rafelbunyol mustela
 Quart de P. mustela
Godelleta mustela
 Torís mustela
Dos Aguas mustela
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. muhhtela
Anna mustiala (<l>)
 Llanera de R. mustèlè
 Beniopa mustela
 Moixent mustela

Biar mustela
Benilloba mustela
Benialí mustela
Calp mustela
el Pinós mustèlè
Monforte mu^stela
el Campello gineta
Crevillent gineta
Dolores mu^{ht}tela²⁷⁵⁸
Guardamar xineta

517 ARDILLA:

Cinctorres farda
P. Benifassà esquiroi
V. Canes farda (No hay aquí)
Peníscola (No hay)
Vistabella farda
C. Villamalefa harda
Fanzara harda
l'Alcora (No hay)
Orpesa (No hay)
T. de Viver (no conocen)
Azuébar harda
Aín ardilla (aseguran que las hay en esta comarca, si bien no hace muchos años)
Moncofa (No hay)
Ademuz ardilla
Tuéjar harda
Casinos (No las hay aquí)
Marines ardilla bolante
Caudete ardilla
Pedralba ardilla (hay muy pocos)
Rafelbunyol (No hay)
Quart de P. (No hay)
Godelleta (no se conoce)
Torís (No la conocen)
Dos Aguas ardilla
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. (no conocen)
Anna (no hay)
Llanera de R. (No los conocen) 517-518 ((AMB UNA CLAU))
Beniopa (No la conocen)
Moixent
Biar (No se conocen aquí) 517-518 ((AMB UNA CLAU))
Benilloba (No hay) 517-518 ((AMB UNA CLAU))
Benialí (No se conoce)
Calp (No hay) 517-518 ((AMB UNA CLAU))
el Pinós (No hay)
Monforte rata sellarda
el Campello (No hay) 517-518 ((AMB UNA CLAU))
Crevillent (No se conoce) 517-518

Dolores ardilla (no conocía)
Guardamar (No hay)

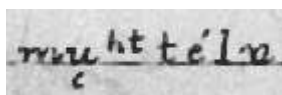
518 NUTRIA:

Cinctorres (No lo conocen)
P. Benifassà (No hay)
V. Canes (No lo conocen)
Peníscola (No hay)
Vistabella (No hay, ni la conocen)
C. Villamalefa lludria
Fanzara lludria
l'Alcora (No hay)
Orpesa (No hay)
T. de Viver ñudra
Azuébar
Aín (No hay)
Moncofa (No hay. Saben que se llama <llúdría>)
Ademuz nutria
Tuéjar nutria (espontáneo)
Casinos (No las hay aquí)
Marines (no)
Caudete nutra (no hay)
Pedralba lludria (<i>)²⁷⁵⁹
Rafelbunyol llúdría
Quart de P. llúdría
Godelleta (no hay)
Torís llúdrí^a
Dos Aguas lludra
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. nutr(a)
Anna perro de agua
Llanera de R.
Beniopa (No la conocen)
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí (No se conoce)
Calp
el Pinós (No hay)
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores nutra
Guardamar nutra

519 MURCIÉLAGO:

Cinctorres rata-cellarda
P. Benifassà rata-panada
V. Canes rata-panà
Peníscola ratot
Vistabella rata-penà
C. Villamalefa rata-penada
Fanzara rata-pená
l'Alcora rata-panà
Orpesa rata-panà

2758 Dolores:

2759 Pedralba:

<u>T. de Viver</u>	rata-pená
<u>Azuébar</u>	rata-pená (= <gallineta>)
Aín	rata-pená
Moncofa	rata-panà
<u>Ademuz</u>	morciguillo
<u>Tuéjar</u>	rata-pená
Casinos	rata-pená
<u>Marines</u>	rata-pená
<u>Caudete</u>	morciguillo
<u>Pedralba</u>	rata-penata
Rafelbunyol	rata-pená
Quart de P.	rata-pená
<u>Godelleta</u>	rata-pen(a) ²⁷⁶⁰
Torís	rata-pená
<u>Dos Aguas</u>	morceguillo
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	morciguillo
<u>Anna</u>	rata-pená
Llanera de R.	rata-pená
	moceguéll
<u>Beniopa</u>	rata-pená
<u>Moixent</u>	moceguéll
	rata-pelà
<u>Biar</u>	muciégo
<u>Benilloba</u>	rata-pená
<u>Benialí</u>	rata-pená
<u>Calp</u>	rata-pená
<u>el Pinós</u>	borreguillo
<u>Monforte</u>	moseguillo
<u>el Campello</u>	rata-pená
<u>Crevillent</u>	moceguéll
<u>Dolores</u>	morsiguillo
	mursiagaló
<u>Guardamar</u>	moceguillo

520 GALLO:

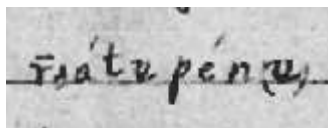
<u>Cincorres</u>	gall
<u>P. Benifassà</u>	pollastre
<u>V. Canes</u>	gall
<u>Peníscola</u>	gall
<u>Vistabella</u>	pollastre
<u>C. Villamalefa</u>	po(II)o
	gallo
<u>Fanzara</u>	gallo
<u>l'Alcora</u>	pollastre
<u>Orpesa</u>	pollastre
<u>T. de Viver</u>	pollo (=(<gallo>))
<u>Azuébar</u>	pollo
Aín	pollastre
Moncofa	pollastre
<u>Ademuz</u>	gallo
<u>Tuéjar</u>	pollo
Casinos	pollastre
<u>Marines</u>	gallo
<u>Caudete</u>	gallo
<u>Pedralba</u>	pollo

<u>Rafelbunyol</u>	pollastre
<u>Quart de P.</u>	gall
<u>Godelleta</u>	pollo
Torís	pollastre (tambien se dice <gall>, pero muy poco)
<u>Dos Aguas</u>	gallo
<u>Polinyà</u>	pollastre
<u>Massalavés</u>	pollastre
	gall (es cuando es muy crecido y para cría)
<u>Teresa de C.</u>	gallo
<u>Anna</u>	gallo
<u>Llanera de R.</u>	pollastre
<u>Beniopa</u>	pollastre
<u>Moixent</u>	pollastre
<u>Biar</u>	pollastre
<u>Benilloba</u>	pollastre
<u>Benialí</u>	pollastre
<u>Calp</u>	pollastre
<u>el Pinós</u>	pollastre
<u>Monforte</u>	gallo
<u>el Campello</u>	pollastre
<u>Crevillent</u>	pollastre
<u>Dolores</u>	gallo
<u>Guardamar</u>	pollastre

520a JABALÍ:

<u>Cincorres</u>	[x]abalí
	gorrino fréstec
<u>P. Benifassà</u>	[x]abalí
<u>V. Canes</u>	bacó fréstec
<u>Peníscola</u>	cabalí (No hay aquí)
<u>Vistabella</u>	porc singlà
<u>C. Villamalefa</u>	jabalí
<u>Fanzara</u>	jabalí
<u>l'Alcora</u>	xavalí
<u>Orpesa</u>	cérdo [x]avalí
<u>T. de Viver</u>	jabalín
<u>Azuébar</u>	jabalí
Aín	bacó muntanyés
Moncofa	por ⁹ javalí
<u>Ademuz</u>	jabalín
<u>Tuéjar</u>	jabalí
Casinos	por ^k xabalí
<u>Marines</u>	jabalín
<u>Caudete</u>	jabalín
<u>Pedralba</u>	jabalín
<u>Rafelbunyol</u>	xabalí
<u>Quart de P.</u>	xabalí
<u>Godelleta</u>	jabalín (aquí no hay)
Torís	por xabalí
<u>Dos Aguas</u>	jabalín
<u>Polinyà</u>	por ^k xabalí
<u>Massalavés</u>	porc xabalí
<u>Teresa de C.</u>	jabalín
<u>Anna</u>	jabalín
<u>Llanera de R.</u>	xabalí
<u>Beniopa</u>	jabalí
<u>Moixent</u>	por javalí
<u>Biar</u>	por ^k javalí
<u>Benilloba</u>	jabalí
<u>Benialí</u>	porc javalí
<u>Calp</u>	por ^k javalí
<u>el Pinós</u>	por cervical

2760 Godelleta (1934):

Monforte
el Campello porc javalí
Crevillent [x]abalí
Dolores jab(a)lí
Guardamar cotxino [x]avalí

521 ASNO:

Cincorres burro
P. Benifassà burro
V. Canes burro
Peníscola burro
Vistabella burro
C. Villamalefa burro
Fanzara burro
l'Alcora burro
Orpesa burro
T. de Viver burro
Azuébar burro
Aín burro
Moncofa burro
Ademuz burro
Tuéjar burro
Casinos burro
Marines burro
Caudete burro
Pedralba burro
Rafelbunyol burro
Quart de P. burro
Godolleta burro
Torís burro
Dos Aguas burro
Polinyà burro
Massalavés burro
Teresa de C. burro
Anna burro
Llanera de R. burro
Beniopa burro
Moixent burro
Biar burro
Benilloba burro
Benialí burro
Calp somera (Burra:)
el Pinós burro²⁷⁶¹
Monforte burro
el Campello burro
Crevillent ase
Dolores burro
Guardamar burro

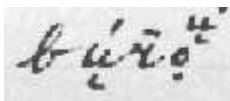
**522 CABALLO
SEMENTAL:**

Cincorres caball de parà
P. Benifassà caball parero
V. Canes (No da nombre; no lo hay aquí)
Peníscola (No da nombre)
Vistabella caball pare

C. Villamalefa caballo padre
Fanzara
l'Alcora cavall pare
Orpesa pare
T. de Viver caballo padre
Azuébar
Aín caball sancer
Moncofa cavall (El que no es semental se llama <haca>)
Ademuz caballo semental
Tuéjar
Casinos caball
Marines
Caudete caballo de parà (aquí no hay) ((522-523))
Pedralba (no hay)
Rafelbunyol caball p'a corre les eues
Quart de P. caball pare
Godolleta caballo padre (no hay)
Torís pare
Dos Aguas caballo semental
Polinyà caball semental
Massalavés caball p'a pare
Teresa de C. caballo
Anna el semental
Llanera de R. caball
Beniopa pare
Moixent guarà
Biar cavall pare
Benilloba cavall de parà
Benialí cavall pare
Calp cavall p'è pare
el Pinós cavall de cria
Monforte caballo
el Campello cavall pare
Crevillent cavall semental
Dolores caballo simental
Guardamar

**523 ASNO
SEMENTAL
(GARAÑÓN):**

Cincorres burro de parà
P. Benifassà burro parero
V. Canes (No da nombre)
Peníscola (No da nombre)
Vistabella burro pare
C. Villamalefa guarán
Fanzara burro padre
l'Alcora burro pare
Orpesa burro p'a pare
T. de Viver (g)uarán
Azuébar burro padre
Aín burro sancer
Moncofa burro
Ademuz guarán
Tuéjar burro padre
Casinos guarà
Marines burro padre
Caudete burro de parà
Pedralba burro padre
Rafelbunyol burro p'a corre les bures
Quart de P.
Godolleta burro padre

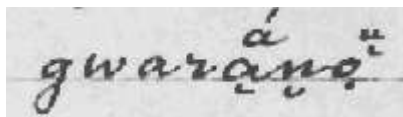
²⁷⁶¹ el Pinós:

Torís	guaranyó
<u>Dos Aguas</u>	guarañón
Polinyà	burro semental
Massalavés	burro p'a pare
<u>Teresa de C.</u>	guaraño
<u>Anna</u>	burro padre
Llanera de R.	burro pare
Beniopa	pare
Moixent	guarà
Biar	burro pare
Benilloba	burro p'a pare
Benialí	burro pare
Calp	burro p'è pare
el Pinós	guaranyo ²⁷⁶²
<u>Monforte</u>	guaràn
el Campello	burro pare
Crevillent	ase semental
<u>Dolores</u>	guaraño
Guardamar	

524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO):

Cinctorres	mardà
P. Benifassà	mardà
V. Canes	mardà
Peníscola	mardà
Vistabella	mardà
<u>C. Villamalefa</u>	mardano
<u>Fanzara</u>	mardano
l'Alcora	mardà
Orpesa	borrego
<u>T. de Viver</u>	mardano
<u>Azuébar</u>	mardano
Aín	mardano
Moncofa	borrego
<u>Ademuz</u>	mardano
<u>Tuéjar</u>	mardano
Casinos	mardano
<u>Marines</u>	mardano
<u>Caudete</u>	murueco
<u>Pedralba</u>	mardano
Rafelbunyol	borrego
Quart de P.	borrego pare
<u>Godolleta</u>	borrego
Torís	ma'dà
<u>Dos Aguas</u>	borrego
Polinyà	mardà
Massalavés	mardà
<u>Teresa de C.</u>	mureco
<u>Anna</u>	borrego
Llanera de R.	mardà
	borrego mardanís
Beniopa	borrego
Moixent	mardà

²⁷⁶² el Pinós:

Biar	mardà
Benilloba	mardà
Benialí	mardà
Calp	mardà
el Pinós	mardà
<u>Monforte</u>	mardano
el Campello	mardà
Crevillent	matxo
<u>Dolores</u>	[<borrego>] carnero
Guardamar	

525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO):

Cinctorres	bèrri
P. Benifassà	bèrre
V. Canes	vèrre
Peníscola	bèrre
Vistabella	bèrre
<u>C. Villamalefa</u>	barraco
<u>Fanzara</u>	berro
l'Alcora	vèrre
Orpesa	vèrre
<u>T. de Viver</u>	barraco
<u>Azuébar</u>	barraco
Aín	mascle
Moncofa	vèrri
<u>Ademuz</u>	barraco
<u>Tuéjar</u>	barraco
Casinos	barraco
<u>Marines</u>	barraco
<u>Caudete</u>	barraco
<u>Pedralba</u>	barraco
Rafelbunyol	bèrro
Quart de P.	bèrro
<u>Godolleta</u>	barraco
Torís	barraco
<u>Dos Aguas</u>	barraco
Polinyà	bèrro
Massalavés	barraco
<u>Teresa de C.</u>	barraco
<u>Anna</u>	barraco
Llanera de R.	barraco
Beniopa	vèrro
Moixent	barraco
Biar	barraco
Benilloba	barraco
Benialí	barraco
Calp	barraco
el Pinós	barraco
<u>Monforte</u>	barraco
el Campello	barraco
Crevillent	cérdo pare
<u>Dolores</u>	barraco
Guardamar	

526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÜEDO, CABRÓN):

Cinctorres	bóc
P. Benifassà	bóc

V. Canes	bóc
Peníscola	bóc
Vistabella	bóc
<u>C. Villamalefa</u>	segajo
<u>Fanzara</u>	macho
l'Alcora	bóc
Orpesa	bóc
<u>T. de Viver</u>	cojudo
<u>Azuébar</u>	choto
Aín	xoto
Moncofa	xoto
<u>Ademuz</u>	cojudo
<u>Tuéjar</u>	macho
Casinos	xoto
<u>Marines</u>	(el <cojudo>)
<u>Caudete</u>	macho cojudo
<u>Pedralba</u>	el cojudo
Rafelbunyol	xoto
Quart de P.	xoto
<u>Godella</u>	macho
Torís	pare
<u>Dos Aguas</u>	el cojudo
Polinyà	matxo
Massalavés	matxo
<u>Teresa de C.</u>	macho cojudo
<u>Anna</u>	macho
Llanera de R.	matxo mardà
Beniopa	mardà
Moixent	matxo
Biar	matxo
Benilloba	matxo
Benialí	mardà
Calp	matxo
el Pinós	matxo cabriu
<u>Monforte</u>	macho
el Campello	matxo
Crevillent	matxo
<u>Dolores</u>	macho
Guardamar	

527 SEMENTAL DE VACA:

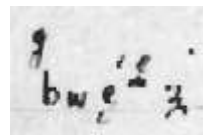
Cincorres	bóu
P. Benifassà	bòu
V. Canes	bóu
Peníscola	bòu sancé
Vistabella	bóu pare
<u>C. Villamalefa</u>	toro
<u>Fanzara</u>	toro
l'Alcora	bóu pare
Orpesa	bóu
<u>T. de Viver</u>	nobillo (sí)
<u>Azuébar</u>	toro
Aín	bóu
Moncofa	bóu
<u>Ademuz</u>	toro
<u>Tuéjar</u>	toro padre
Casinos	(No hay)
<u>Marines</u>	toro
<u>Caudete</u>	padre de baca ^s (sí)
<u>Pedralba</u>	toro
Rafelbunyol	bòu simental
Quart de P.	bòu
<u>Godella</u>	toro

Torís	bòu que corre les baques
<u>Dos Aguas</u>	toro
Polinyà	bòu
Massalavés	bòu p'a córrer baques
<u>Teresa de C.</u>	toro
<u>Anna</u>	⁹ buey ²⁷⁶³
Llanera de R.	bòu
Beniopa	bòu
Moixent	bòu
Biar	bòu pare
Benilloba	bòu pare
Benialí	bòu
Calp	bòu p'è pare
el Pinós	pare de vacà (rápido: pare vacà)
<u>Monforte</u>	toro barroso
el Campello	bòu
Crevillent	tòro
<u>Dolores</u>	toro
Guardamar	

528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.):

Cincorres	baciba
P. Benifassà	baciba
V. Canes	baciva
Peníscola	matxorra
Vistabella	matxorra
<u>C. Villamalefa</u>	machorra
<u>Fanzara</u>	machorra
l'Alcora	matxorra
Orpesa	matxorra
<u>T. de Viver</u>	machorra
<u>Azuébar</u>	machorra
Aín	matxorra
Moncofa	matxorra
<u>Ademuz</u>	machorra
<u>Tuéjar</u>	machorriza
Casinos	matxorra
<u>Marines</u>	machorra
<u>Caudete</u>	machorra
<u>Pedralba</u>	machorra
Rafelbunyol	matxorra
Quart de P.	matxorra
<u>Godella</u>	machorra
Torís	matxorra
<u>Dos Aguas</u>	machorra
Polinyà	fórra
Massalavés	matxorra
<u>Teresa de C.</u>	machorra
<u>Anna</u>	machorra
Llanera de R.	fórra
Beniopa	fórra
Moixent	matxorra

²⁷⁶³ Anna (1934) :

Biar	matxórra
Benilloba	matxórra
Benialí	xòrca
Calp	fórra
el Pinós	matxórra
Monforte	machorra
el Campello	matxórra
Crevillent	de cassoleta
Dolores	machorra
	horre (hembra a la que no se echa el macho)
Guardamar	

529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO):

Cinctorres	pollet
P. Benifassà	pollet
V. Canes	pollet
Peníscola	pollet
Vistabella	poll
C. Villamalefa	pollico
Fanzara	pollo
l'Alcora	pollet
Orpesa	pollet
T. de Viver	pollico
Azuébar	pollico
Aín	pollet
Moncofa	pollet
Ademuz	pollo
Tuéjar	pollico
Casinos	pollet
Marines	pollico
Caudete	pollete
Pedralba	pollico
Rafelbunyol	pollet
Quart de P.	poll
Godolleta	pollico
Torís	pollet
Dos Aguas	pollo (<...ico>)
Polinyà	pollet
Massalavés	pollet
Teresa de C.	pollo
Anna	pollico
Llanera de R.	poll
Beniopa	pollet
Moixent	pollet
Biar	pollet
Benilloba	poll
Benialí	pollet
Calp	pollet
el Pinós	pollet
Monforte	pollico
el Campello	poll
Crevillent	poll
Dolores	pollo
Guardamar	pollet

530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN):

Cinctorres	pitxó
P. Benifassà	pitxó
V. Canes	colomet
Peníscola	pitxó

Vistabella	pitxó
C. Villamalefa	pichón
Fanzara	pichón
l'Alcora	pitxó
Orpesa	colomet
T. de Viver	palomico (= <pichón>)
Azuébar	pichón
Aín	pitxonet
Moncofa	pitxó
Ademuz	pichón
Tuéjar	pichón
Casinos	pitxó
Marines	pichón
Caudete	palomete
Pedralba	pichón
Rafelbunyol	colomí
	colomet
Quart de P.	colomí
Godolleta	pichón
Torís	pitxonet
Dos Aguas	palomico
Polinyà	pitxó
Massalavés	pitxó
Teresa de C.	pichón
Anna	pichón
Llanera de R.	pitxó
Beniopa	pitxó
Moixent	pitxó
Biar	pitxó
Benilloba	pitxó
Benialí	pitxonet
Calp	pitxó
el Pinós	pitxó
Monforte	pichón
el Campello	pitxó
Crevillent	pitxó
Dolores	pichón
Guardamar	pitxó

531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO):

Cinctorres	pardalet
P. Benifassà	pardalet
V. Canes	novell
Peníscola	pardalet
Vistabella	pardalet
C. Villamalefa	pajarico
Fanzara	pajarico
l'Alcora	pardalet
Orpesa	pardalet
T. de Viver	pajarico
Azuébar	pajarico
Aín	pardalet
Moncofa	pardalet
Ademuz	pajaric(o)
Tuéjar	porretones (no tiene pluma) bolandero ^s (cuando ya empiezan a volar)
Casinos	pardalet
Marines	pajarico
Caudete	pajarete
Pedralba	pajarico ^s
Rafelbunyol	pardalet
Quart de P.	pardalet

<u>Godella</u>	pajarico
Torís	porretonet
	poretó
<u>Dos Aguas</u>	pajarico
Polinyà	pardalet
Massalavés	pardalet
<u>Teresa de C.</u>	pajarico
<u>Anna</u>	pajarico
Llanera de R.	pardalet
Beniopa	pardalet
Moixent	pardalet
Biar	pelaio (cuando aún no tiene plumas)
Benilloba	pardalet
Benialí	pardalet
	pelaet (El que no tiene plumas:)
Calp	pardalet
el Pinós	pelaio
	pelalet
<u>Monforte</u>	pajarico
el Campello	pardalet
Creventent	pardalet
<u>Dolores</u>	paj(a)rico
	pájaro culón (que no tiene pluma todavía)
Guardamar	pardalet

531a CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO):

Cinctorres	aligueta
P. Benifassà	aligueta
V. Canes	novell d'àliga
Peníscola	
Vistabella	aguileta
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay, ni saben nombre)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	aguileta
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	aguilica
Rafelbunyol	aguileta
Quart de P.	(no hay)
<u>Godella</u>	
Torís	aguileta
<u>Dos Aguas</u>	águila joben
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	aguileta
Llanera de R.	aguileta
Beniopa	(No hay)
Moixent	
Biar	aguileta
Benilloba	aguileta
Benialí	aligueta

Calp	aligueta
el Pinós	pitxó d'àguila
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Creventent	
<u>Dolores</u>	aguilica
Guardamar	

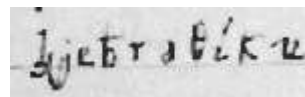
532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO):

Cinctorres	liebreta
P. Benifassà	liebreta
V. Canes	liebreta
Peníscola	liebreta
Vistabella	liebreta
<u>C. Villamalefa</u>	liebreta
<u>Fanzara</u>	liebrica
l'Alcora	liebreta
Orpesa	liebreta
<u>T. de Viver</u>	harnaca
<u>Azuébar</u>	liebresica
Aín	liebreta
Moncofa	liebreta
<u>Ademuz</u>	farnacha
<u>Tuéjar</u>	liebrecica
Casinos	liebreta
<u>Marines</u>	liebrecica
<u>Caudete</u>	liebreceta
<u>Pedralba</u>	liebrecica
Rafelbunyol	liebreta
Quart de P.	liebret
<u>Godella</u>	ll(i)ebrecica (sin (<i>)) ²⁷⁶⁴
Torís	liebreta
<u>Dos Aguas</u>	ll(i)ebrecica ²⁷⁶⁵
Polinyà	liebreta
Massalavés	liebreta
<u>Teresa de C.</u>	liebranca
<u>Anna</u>	liebreta
Llanera de R.	liebreta
Beniopa	liebreta
Moixent	liebreta
Biar	liebreta
Benilloba	liebreta
Benialí	liebreta
Calp	liebreta
el Pinós	liebreta
<u>Monforte</u>	liebresica
el Campello	liebreta
Creventent	liebreta
<u>Dolores</u>	liebresica
Guardamar	liebreta

²⁷⁶⁴ Godella (1934):

²⁷⁶⁵ Dos Aguas:

533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO):

Cinctorres	conillet
P. Benifassà	cunillet
V. Canes	catxap
Peníscola	conillet
Vistabella	conillet
<u>C. Villamalefa</u>	gachapón
<u>Fanzara</u>	conejico
l'Alcora	conillet
Orpesa	conillet
<u>T. de Viver</u>	gazapo
<u>Azuébar</u>	conejico
Aín	conillet
	catxap
Moncofa	conillet
<u>Ademuz</u>	conejico
<u>Tuéjar</u>	gazapo
Casinos	gatxap
<u>Marines</u>	gazapo
<u>Caudete</u>	conejete
<u>Pedralba</u>	conejico (= <gazapo>)
Rafelbunyol	conillet
Quart de P.	conillet
<u>Godellela</u>	gachapo
Torís	gatxapet (al repetir-lo ha dicho <gapatxet> y lo ha repetido)
<u>Dos Aguas</u>	conejico
Polinyà	cunillet
Massalavés	catxap
<u>Teresa de C.</u>	gazapo
<u>Anna</u>	conejico (= <cachapón>)
Llanera de R.	conillet
Beniopa	conillet
Moixent	conillet
Biar	catxapó
Benilloba	conillet
	catxap
Benialí	cunillet
Calp	conillet
el Pinós	conillet
<u>Monforte</u>	conejico
el Campello	conillet
Crevillent	conillet
<u>Dolores</u>	conejico
	mallancón (conejo grande, de dos meses)
Guardamar	conillet

534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO):

Cinctorres	catxorro
P. Benifassà	catxorret
V. Canes	catxorro
Peníscola	gosset
Vistabella	catxorro
<u>C. Villamalefa</u>	cachorrico
<u>Fanzara</u>	perrico
l'Alcora	gosset
Orpesa	gosset
<u>T. de Viver</u>	perrico (= <cachorrico>)
<u>Azuébar</u>	perrico

Aín	gosset
Moncofa	gosset
<u>Ademuz</u>	cachorro
<u>Tuéjar</u>	perrico
Casinos	gosset
<u>Marines</u>	perrico (= <cachorro>)
<u>Caudete</u>	perrete
<u>Pedralba</u>	perrico
Rafelbunyol	gosset
Quart de P.	gosset
<u>Godellela</u>	perrico
Torís	gosset
<u>Dos Aguas</u>	perrico
Polinyà	gosset
Massalavés	gosset
<u>Teresa de C.</u>	perrico
<u>Anna</u>	perrico
Llanera de R.	gosset
Beniopa	gosset
Moixent	gosset
Biar	gosset
Benilloba	gosset
Benialí	gosset
Calp	gosset
el Pinós	gosset
<u>Monforte</u>	p(e)rrico
el Campello	gosset
Crevillent	gosset
<u>Dolores</u>	perrico (= <cachorro>, 2 meses)
Guardamar	gosset

534a PERRITO:

Cinctorres	
P. Benifassà	gosset
V. Canes	gosset
Peníscola	gosset
Vistabella	gosset
<u>C. Villamalefa</u>	perrico
<u>Fanzara</u>	perrico
l'Alcora	gosset
Orpesa	gosset
<u>T. de Viver</u>	perrico
<u>Azuébar</u>	perrico
Aín	gosset
Moncofa	gosset
<u>Ademuz</u>	perrico
<u>Tuéjar</u>	perrico
Casinos	gosset
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	perrete
<u>Pedralba</u>	perrico
Rafelbunyol	gosset
Quart de P.	gosset
<u>Godellela</u>	perrico
Torís	gosset
<u>Dos Aguas</u>	perrico
Polinyà	gosset
	gossiu
Massalavés	gosset falderet
<u>Teresa de C.</u>	perrico
<u>Anna</u>	perrico
Llanera de R.	gosset
Beniopa	gosset

Moixent	gossot
	gossèu
Biar	gossot
Benilloba	gossot
	gossiu
Benialí	gossot
Calp	gossot
el Pinós	gossot
	gossico
Monforte	
el Campello	gossot
Crevillent	gossot
Dolores	perrico
Guardamar	gossot

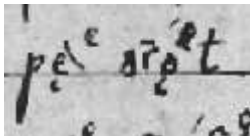
534b PERRAZO:	
Cinctorres	gossot
P. Benifassà	gossot
V. Canes	gossot
Peníscola	gossot
Vistabella	gossot
	gossàs
C. Villamalefa	perraz (sin -o; ...-ote)
Fanzara	perrás
l'Alcora	gossot
Orpesa	gossàs
	gossot
T. de Viver	perra(z)
Azuébar	perrás
Aín	gossot
	gossàs
Moncofa	gossot
Ademuz	perrazo
Tuéjar	perrazo
Casinos	gossot
Marines	
Caudete	perrazo
Pedralba	perrazo
Rafelbunyol	gossot
Quart de P.	gossot
Godelleta	perrote
Torís	gossot
Dos Aguas	perrazo
Polinyà	gossot
Massalavés	gossot
Teresa de C.	perrazo
Anna	perrót ²⁷⁶⁶ (= <perrucho>, sí)
Llanera de R.	gossot
Beniopa	gossot
Moixent	gossarro
Biar	gossot
Benilloba	gossot
Benialí	gossarro
Calp	
el Pinós	
Benialí	
Calp	gossot
el Pinós	gossarro

Monforte	
el Campello	gossot
Crevillent	
Dolores	perraso
Guardamar	gossarro

534c PERRUCHO:	
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	perracho
Fanzara	
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	perrucho
Azuébar	
Aín	
Moncofa	
Ademuz	
Tuéjar	perracho
Casinos	
Marines	
Caudete	perruzo
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godelleta	perrucho
Torís	
Dos Aguas	
Polinyà	gossot
Massalavés	
Teresa de C.	perraco
Anna	perrucho (es también despectivo)
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	perrero
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
Monforte	
el Campello	
Crevillent	
Dolores	perrucho
Guardamar	

535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZO):	
Cinctorres	llobet
P. Benifassà	llobet
V. Canes	catxorro de llop
Peníscola	llobet
Vistabella	llobet
C. Villamalefa	lobico
Fanzara	lobico
l'Alcora	llobet
Orpesa	llobet
T. de Viver	lobico
Azuébar	lobico
Aín	llobet
Moncofa	llobet

²⁷⁶⁶ Anna (1934):

<u>Ademuz</u>	lobico
<u>Tuéjar</u>	lobico
<u>Casinos</u>	llobet
<u>Marines</u>	lobico
<u>Caudete</u>	lobico
	lobete
<u>Pedralba</u>	lobico
<u>Rafelbunyol</u>	(No da nombre)
<u>Quart de P.</u>	llobet
<u>Godella</u>	lobico
<u>Torís</u>	llobet
<u>Dos Aguas</u>	lobico
<u>Polinyà</u>	llobet
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	lobico
<u>Anna</u>	lobet
<u>Llanera de R.</u>	llobet
<u>Beniopa</u>	llobet
<u>Moixent</u>	llobet
<u>Biar</u>	llobet
<u>Benilloba</u>	llobet
<u>Benialí</u>	llobet
<u>Calp</u>	llobet
<u>el Pinós</u>	llopet
<u>Monforte</u>	lobico
<u>el Campello</u>	llobet
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	lobico
<u>Guardamar</u>	

536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO):

<u>Cincorres</u>	cabrit
<u>P. Benifassà</u>	cabridet
<u>V. Canes</u>	cabrit
<u>Peníscola</u>	cabrit
<u>Vistabella</u>	xotet
<u>C. Villamalefa</u>	chotico
<u>Fanzara</u>	chotico
<u>l'Alcora</u>	cabrit
<u>Orpesa</u>	cabreta
<u>T. de Viver</u>	chotico
<u>Azuébar</u>	chotico
<u>Aín</u>	cabritet
	xotet
<u>Moncofa</u>	cabrit
<u>Ademuz</u>	chotico
<u>Tuéjar</u>	chotico
<u>Casinos</u>	xotet
<u>Marines</u>	chotico
<u>Caudete</u>	chibato (= <choto>)
<u>Pedralba</u>	chotico
<u>Rafelbunyol</u>	cabritet
<u>Quart de P.</u>	cabreta
<u>Godella</u>	chotico
<u>Torís</u>	xotet

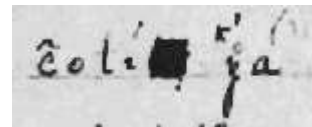
Dos Aguas choti^{qu}ya²⁷⁶⁷ (<k'> es el sonido murciano, y el de Toledo, León; los dim. femeninos son con <...^{qu}ya>; los sujetos dicen que si lo escribieran lo harían con k)²⁷⁶⁸

<u>Polinyà</u>	cabritet
<u>Massalavés</u>	xotet
<u>Teresa de C.</u>	choto
<u>Anna</u>	choto
<u>Llanera de R.</u>	cabrit
<u>Beniopa</u>	xoto, xota
<u>Moixent</u>	xoto
<u>Biar</u>	xotet
<u>Benilloba</u>	xotet
<u>Benialí</u>	xotet
<u>Calp</u>	xotet
<u>el Pinós</u>	xotet
<u>Monforte</u>	chotico
<u>el Campello</u>	cabrit
<u>Crevillent</u>	xotet
	xoto
<u>Dolores</u>	chotico
<u>Guardamar</u>	xotet, (f.) xoteta

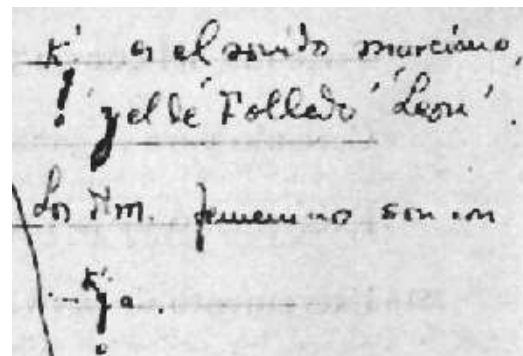
537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO):

<u>Cincorres</u>	corderet
<u>P. Benifassà</u>	corderet
<u>V. Canes</u>	cordé
<u>Peníscola</u>	corderet
<u>Vistabella</u>	cordé
<u>C. Villamalefa</u>	corderico
<u>Fanzara</u>	borreguica (= <corderico>)
<u>l'Alcora</u>	borreguet
<u>Orpesa</u>	corderet
<u>T. de Viver</u>	cordero
<u>Azuébar</u>	corderico
<u>Aín</u>	corderet
<u>Moncofa</u>	corder
<u>Ademuz</u>	corderico

²⁷⁶⁷ Dos Aguas:

²⁷⁶⁸ Dos Aguas:

<u>Tuéjar</u>	corderico
Casinos	corderet
<u>Marines</u>	corderico
<u>Caudete</u>	cordero
<u>Pedralba</u>	corderico
Rafelbunyol	borreguet
Quart de P.	borreguet
<u>Godellela</u>	corderico
Torís	co'deret
<u>Dos Aguas</u>	cordero
Polinyà	borreguet
Massalavés	co'deret
<u>Teresa de C.</u>	cordero
<u>Anna</u>	cordero
Llanera de R.	corde ^r
Beniopa	corder, cordera
Moixent	corderet
Biar	corderet
Benilloba	corderet
Benialí	corderet
Calp	corder
el Pinós	corderet
<u>Monforte</u>	corderico
el Campello	corderet
Crevillent	corderet
<u>Dolores</u>	corderico
Guardamar	corderet, (f.) cordereta

538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN):

Cincorres	porcellat
P. Benifassà	baconet
V. Canes	porcell
Peníscola	baconet
Vistabella	porcellat
<u>C. Villamalefa</u>	puerquico
<u>Fanzara</u>	puerquico
l'Alcora	baconet
Orpesa	baconet
<u>T. de Viver</u>	puerquico
<u>Azuébar</u>	puerquico
Aín	baconet
Moncofa	baconet
<u>Ademuz</u>	gorrinico
<u>Tuéjar</u>	cerdico
	gorrinico
Casinos	porquet
<u>Marines</u>	puerquico
<u>Caudete</u>	gorrinico
<u>Pedralba</u>	puerquecico
Rafelbunyol	porquet
Quart de P.	porquet
<u>Godellela</u>	gorrinico
Torís	gorrinet
<u>Dos Aguas</u>	gorrinico
Polinyà	porquet
Massalavés	cerdet
<u>Teresa de C.</u>	gorrinico
<u>Anna</u>	porquet
Llanera de R.	ce'det
Beniopa	cerdet
Moixent	porquet
Biar	porquet
	cerdet

Benilloba	porquet
Benialí	porquet
Calp	cerdet
	cotxinet
el Pinós	cerdet
<u>Monforte</u>	chinico
el Campello	cerdet
Crevillent	rinet
<u>Dolores</u>	cochinico
Guardamar	cotxinet, (f.) cotxineta

539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO):

Cincorres	mamonet
P. Benifassà	bobet
V. Canes	jòneg
Peníscola	(t)joneguet
Vistabella	mequet
<u>C. Villamalefa</u>	becerrico
<u>Fanzara</u>	mequico
l'Alcora	joneguet
Orpesa	vedell
<u>T. de Viver</u>	nobillico (sí)
<u>Azuébar</u>	beserrico
Aín	bouet
Moncofa	vedell
<u>Ademuz</u>	nobillico (= <meco>)
<u>Tuéjar</u>	(<becerrico>)
	chirrico
Casinos	(No se crían aquí)
<u>Marines</u>	becerrico (no hay vacas)
<u>Caudete</u>	becerrete
	chirrete
<u>Pedralba</u>	becerrico
Rafelbunyol	bedellet
Quart de P.	bedellet
<u>Godellela</u>	chirrico
Torís	xoneguet
<u>Dos Aguas</u>	chirrico
Polinyà	bouet
Massalavés	xoneguet
<u>Teresa de C.</u>	(<chirro>)
	chirrico
<u>Anna</u>	chírrét
Llanera de R.	mamó
	letxó
Beniopa	joneguet
Moixent	xerret
Biar	bovet (No hay apenas ganado vacuno)
Benilloba	joneguet
Benialí	joneguet
Calp	jòneg
el Pinós	xérro
	xerret
<u>Monforte</u>	cherrico
el Campello	becérro
Crevillent	xerret
<u>Dolores</u>	cherrico
Guardamar	xerret, (f.) xerreta

540 CRÍA DE ASNO (BUCHE):

Cinctorres	ruquet
P. Benifassà	burret
V. Canes	ruc
Peníscola	burret
Vistabella	ruc
C. Villamalefa	pollino
<u>Fanzara</u>	pollinico
l'Alcora	burret
Orpesa	burret
<u>T. de Viver</u>	pollino
<u>Azuébar</u>	burrigo
Aín	burret
Moncofa	ruc
<u>Ademuz</u>	pollino
<u>Tuéjar</u>	pollino
Casinos	burret
	pollí
<u>Marines</u>	pollino
<u>Caudete</u>	borrucho
<u>Pedralba</u>	burrigo
Rafelbunyol	burret
Quart de P.	burret
<u>Godolleta</u>	burricho
Torís	burrutxet
<u>Dos Aguas</u>	borrucho (<...ico>)
Polinyà	burret
Massalavés	ruc
<u>Teresa de C.</u>	burricho
<u>Anna</u>	borrucho
Llanera de R.	burret
	ruc
Beniopa	ruc
Moixent	ruc
Biar	ruc
Benilloba	ruquet
Benialí	burret
Calp	ruquet
el Pinós	ruc
<u>Monforte</u>	burruchico
el Campello	ruquet
Crevillent	burret
<u>Dolores</u>	burrigo
Guardamar	bu ^o rrucho ²⁷⁶⁹
	borrico, (f.) borrica

541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA):

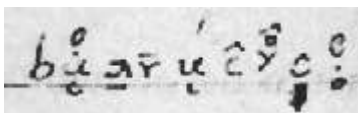
Cinctorres	pótro, pótra
P. Benifassà	caballet
V. Canes	pótro, pótra
Peníscola	caballet
	eueta

Vistabella	potret
C. Villamalefa	potrico
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	cavallet
Orpesa	potret
<u>T. de Viver</u>	potrico
<u>Azuébar</u>	potro
Aín	caballet
Moncofa	atxal
<u>Ademuz</u>	potrico
<u>Tuéjar</u>	potrico
Casinos	letxal
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	potro
<u>Pedralba</u>	potrico
Rafelbunyol	caballet
	potret
Quart de P.	potret
<u>Godolleta</u>	potro
Torís	potret, potreta
<u>Dos Aguas</u>	potrica (-o)
Polinyà	potret
Massalavés	potret
	letxal
	letxalet
<u>Teresa de C.</u>	potro
<u>Anna</u>	potret
Llanera de R.	haqueta
	eueta
	potret
	potranca
Beniopa	pótro, potranca
Moixent	pótro, pótra
Biar	cavallet
Benilloba	cavallet
Benialí	pótro
Calp	pótro
el Pinós	potret
<u>Monforte</u>	potrico
el Campello	pótro
Crevillent	cavallet
	ieueta
<u>Dolores</u>	potrico
Guardamar	potret, (f.) potreta

541a CABALLITO:

Cinctorres	
P. Benifassà	caballet
V. Canes	cavallet
Peníscola	caballet
Vistabella	caballet
C. Villamalefa	caballico
<u>Fanzara</u>	caballico
l'Alcora	cavallet
Orpesa	cavallet
<u>T. de Viver</u>	caballico
<u>Azuébar</u>	caballico
Aín	caballet
	haqueta
Moncofa	haqueta
<u>Ademuz</u>	caballico
<u>Tuéjar</u>	caballico
Casinos	caballet
<u>Marines</u>	

²⁷⁶⁹ Dolores:

<u>Caudete</u>	caballete (caballo: <rosí>)
<u>Pedralba</u>	caballico
Rafelbunyol	caballet
Quart de P.	caballet
<u>Godella</u>	caballico
Torís	caballet
<u>Dos Aguas</u>	caballico
Polinyà	caballet
	rossinet
Massalavés	haqueta
	caballet
	rossinet
<u>Teresa de C.</u>	caballico
<u>Anna</u>	haqueta ('jaquita')
Llanera de R.	haqueta
Beniopa	caballet
Moixent	caballet
	cavallèu
Biar	caballet
Benilloba	caballet
	cavalliu
Benialí	caballet
Calp	caballet
el Pinós	caballet
<u>Monforte</u>	
el Campello	caballet
Crevillent	caballet
<u>Dolores</u>	caballico
Guardamar	caballet

541b CABALLAZO:

Cincorres	caballot
P. Benifassà	caballàs
	caballon
	caballot
V. Canes	cavallot
	cavallon
Peníscola	caballot
Vistabella	caballot
<u>C. Villamalefa</u>	caballaz (<...-ote>)
<u>Fanzara</u>	caballàs
l'Alcora	cavallot
Orpesa	cavallàs
<u>T. de Viver</u>	caballaz
<u>Azuébar</u>	caballàs
Aín	caballot
Moncofa	rossí
<u>Ademuz</u>	caballazo
<u>Tuéjar</u>	caballacho
Casinos	caballot
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	caballazo
<u>Pedralba</u>	caballazo
Rafelbunyol	caballot
Quart de P.	caballot
<u>Godella</u>	caballote
Torís	caballàs
<u>Dos Aguas</u>	caballazo
Polinyà	rossinot
Massalavés	caballot
	rossinot
<u>Teresa de C.</u>	caballote

<u>Anna</u>	cavallòt ²⁷⁷⁰
Llanera de R.	cavallot
Beniopa	cavallot
Moixent	cavallot
	cavallarro
Biar	cavallot
Benilloba	cavallot
	cavallarro
Benialí	
Calp	cavallot
el Pinós	cavallot
<u>Monforte</u>	
el Campello	cavallot
Crevillent	
<u>Dolores</u>	cab(a)llaso
Guardamar	cavallot

541c CABALLUCHO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	caballacho
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	caballucho
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	caballuzo
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	caballucho
	caballacho
<u>Anna</u>	cavallucho
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	

2770 Anna (1934) :

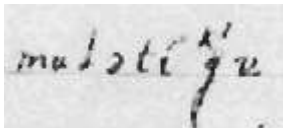
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	cab(a)llejo
<u>Guardamar</u>	

	542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA):
<u>Cincorres</u>	matxet muleta
<u>P. Benifassà</u>	matxet muleta
<u>V. Canes</u>	matxo
<u>Peníscola</u>	matxo mula
<u>Vistabella</u>	matxo mula
<u>C. Villamalefa</u>	(<lechar>: <romo> / <burrero>)
<u>Fanzara</u>	mulato
<u>l'Alcora</u>	matxo mula
<u>Orpesa</u>	matxo mula
<u>T. de Viver</u>	mulato
<u>Azuébar</u>	mulatico
<u>Aín</u>	matxet
<u>Moncofa</u>	matxo mula
<u>Ademuz</u>	muleto
<u>Tuéjar</u>	lechar (= <muleto>)
<u>Casinos</u>	moïno burrero
<u>Marines</u>	machico mulica
<u>Caudete</u>	muleto
<u>Pedralba</u>	muleto, -a
<u>Rafelbunyol</u>	matxet
<u>Quart de P.</u>	matxet
<u>Godella</u>	mulica machico
<u>Torís</u>	romet, rometa (f.)
<u>Dos Aguas</u>	muletico muleti ^{qu} ya ²⁷⁷¹
<u>Polinyà</u>	matxo
<u>Massalavés</u>	matxo, muleta
<u>Teresa de C.</u>	muleto
<u>Anna</u>	machet (o <muleta>)
<u>Llanera de R.</u>	matxo, mula
<u>Beniopa</u>	matxo, mula
<u>Moixent</u>	matxo mula
<u>Biar</u>	matxet muleta
<u>Benilloba</u>	matxo mula
<u>Benialí</u>	matxet muleta

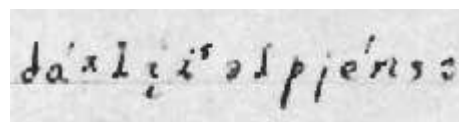
<u>Calp</u>	matxet muleta
<u>el Pinós</u>	matxet muleta
<u>Monforte</u>	muleta
<u>el Campello</u>	matxo mula
<u>Crevillent</u>	matxo mula
<u>Dolores</u>	mulica lechar
<u>Guardamar</u>	matxo rómo muleta róma

	543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR:
<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	echarle de comer
<u>Fanzara</u>	echale comida
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	echales a comer
<u>Azuébar</u>	dale a comer
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	echar pienso
<u>Tuéjar</u>	echa'le a la ^s caballería ^s
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	echa'le ^s pienso
<u>Caudete</u>	echarlehh pienso
<u>Pedralba</u>	(e)cha'les comida
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	donar pienso
<u>Godella</u>	echa(r) de comer ^(e)
<u>Torís</u>	donar un pienso
<u>Dos Aguas</u>	echales a lo ^s animales
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	echa'le (<a lahh c>aballerías)
<u>Anna</u>	da'lis ^s el pienso ²⁷⁷²
<u>Llanera de R.</u>	avia ^r dona ^r a min(t)ja ^r
<u>Beniopa</u>	donar pienso
<u>Moixent</u>	donar a minjar
<u>Biar</u>	donar pienso
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	donà piénso
<u>Monforte</u>	echar pienso al ganáu
<u>el Campello</u>	

2771 Dos Aguas:

2772 Anna (1934):

Crevillent donà piénso
 Dolores echarle de comer
 Guardamar

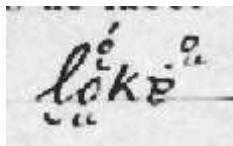
**544 GALLINA
 CLUECA (LLUECA):**

Cinctorres lloca
 P. Benifassà lloca
 V. Canes lloca
 Peníscola lloca
 Vistabella lloca
 C. Villamalefa culeca
 Fanzara llueca
 l'Alcora lloca
 Orpesa lloca
 T. de Viver culeca
 Azuébar culeca
 Aín lloca
 Moncofa lloca
 Ademuz llueca
 Tuéjar llueca
 Casinos lloca
 Marines culeca
 Caudete llueca
 Pedralba llueca
 Rafelbunyol lloca
 Quart de P. lloca
 Godelleta llueca
 Torís lloca
 Dos Aguas llueca
 Polinyà llòcò²⁷⁷³
 Massalavés llòcò
 Teresa de C. llueca
 Anna llóca²⁷⁷⁴
 Llanera de R. llòcò
 Beniopa lloca
 Moixent llòcò
 Biar lloca
 Benilloba lloca
 Benialí lloca
 Calp lloca
 el Pinós llòcò
 Monforte (ll)ueca
 el Campello llòcò
 Crevillent lloca
 Dolores llueca
 Guardamar lloca

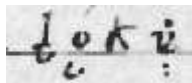
545 EMPOLLAR:

Cinctorres cobà

²⁷⁷³ Polinyà:

²⁷⁷⁴ Anna (1934):

P. Benifassà cobà
 V. Canes covà
 Peníscola cobà
 Vistabella cobà
 C. Villamalefa cobar
 Fanzara cobà
 l'Alcora covà
 Orpesa covar
 T. de Viver cobar
 Azuébar cobar
 Aín cobar
 Moncofa covar
 Ademuz engorar
 Tuéjar cobar
 Casinos cobar
 Marines cobar
 Caudete empollar
 Pedralba cobar
 Rafelbunyol cobar
 Quart de P. cobar
 Godelleta cobar^(e)
 Torís cobar
 Dos Aguas cobar
 Polinyà cobar
 Massalavés cobar
 Teresa de C. empollar
 Anna covar
 Llanera de R. covar
 Beniopa covar
 Moixent covar
 Biar covar
 Benilloba covar
 Benialí covar
 Calp covar
 el Pinós covà
 Monforte cobar
 el Campello covar
 Crevillent covà
 Dolores sacar pollos
 ehhtá en güebo^(s)
 Guardamar covar

**545a ENJUNDIA DE
 LA GALLINA:**

Cinctorres gras
 P. Benifassà sa(t)gí
 V. Canes se(t)gí
 Peníscola greix
 segí
 Vistabella sa(t)gí
 C. Villamalefa s(a)in de gallina
 Fanzara saín
 l'Alcora sagí
 Orpesa segí
 T. de Viver saín
 Azuébar saín
 Aín greix
 Moncofa greix
 Ademuz sèin (de gallina)
 Tuéjar sein (otro <sen>)
 Casinos greix
 Marines
 Caudete el sein
 Pedralba sein

Rafelbunyol	greix
Quart de P.	greix
<u>Godella</u>	sein (y <e>; otro <sain>))
Torís	satxí
<u>Dos Aguas</u>	sein (<de gallina>)
	sein (otro)
Polinyà	setxí
Massalavés	greix
<u>Teresa de C.</u>	empella
<u>Anna</u>	greis ^{(i)x}
Llanera de R.	gre'x
Beniopa	segí
Moixent	gre'x
Biar	gre(i)x
Benilloba	gre'x
	sagí
Benialí	gre'x
Calp	gre'x
el Pinós	gre(i)x
<u>Monforte</u>	
el Campello	gre(i)x
Crevillent	infúndia
<u>Dolores</u>	enjundia
Guardamar	gre(i)x

545b PEPITA DE LA GALLINA:

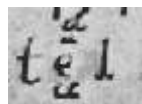
Cinctorres	pepita
P. Benifassà	pepita
V. Canes	pepita
Peníscola	pepita
Vistabella	petita
<u>C. Villamalefa</u>	petita
<u>Fanzara</u>	petita
l'Alcora	pepita
Orpesa	pepita
<u>T. de Viver</u>	petita
<u>Azuébar</u>	pepita
Aín	pepita
Moncofa	pepita
<u>Ademuz</u>	petita
<u>Tuéjar</u>	petita (<-t->)
Casinos	pepita
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pepitilla
<u>Pedralba</u>	pepitilla
Rafelbunyol	papita
Quart de P.	papita
<u>Godella</u>	pepita
Torís	pepita
<u>Dos Aguas</u>	pepita
Polinyà	pepita
Massalavés	pepita
<u>Teresa de C.</u>	pepita
<u>Anna</u>	pepita
Llanera de R.	pepita
Beniopa	pepita
Moixent	pepita
Biar	pepita
Benilloba	pepita
Benialí	pepita
Calp	pepida
el Pinós	pepita
	gallet

<u>Monforte</u>	
el Campello	pepita
Crevillent	pepita
<u>Dolores</u>	pepita
Guardamar	pepita

545c BIZNA DEL HUEVO:

Cinctorres	tel
P. Benifassà	tel
V. Canes	tel
Peníscola	tel
Vistabella	tel
<u>C. Villamalefa</u>	tel
<u>Fanzara</u>	telo
l'Alcora	tel
Orpesa	tel
<u>T. de Viver</u>	tel
<u>Azuébar</u>	telo
Aín	tel
Moncofa	tel
<u>Ademuz</u>	tela
<u>Tuéjar</u>	telico (pero se dice puso un <güebo en gálgara>)
Casinos	tel
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	álgara
<u>Pedralba</u>	telo
Rafelbunyol	tel
Quart de P.	tel
<u>Godella</u>	el telo
Torís	tel
<u>Dos Aguas</u>	telo
Polinyà	tel
Massalavés	tel de l'òu
<u>Teresa de C.</u>	álgara
<u>Anna</u>	tè ^a ₂₇₇₅
Llanera de R.	tel
Beniopa	tel
Moixent	tel
Biar	tel
Benilloba	tel
Benialí	tel
Calp	tel
el Pinós	tel
<u>Monforte</u>	
el Campello	tel
Crevillent	tel
<u>Dolores</u>	telo
Guardamar	telet

²⁷⁷⁵ Anna (1934) :

546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA):

Cinctorres	rabera
P. Benifassà	rabera
V. Canes	rabera
Peníscola	ramera de bòus
Vistabella	rabera
<u>C. Villamalefa</u>	rabera de baca ^s
<u>Fanzara</u>	baquería (aquí no hay)
l'Alcora	vaquería
Orpesa	vaquería
<u>T. de Viver</u>	dula (de vacas)
<u>Azuébar</u>	un corro
Aín	ramà de bóus (=ramat de bous)
Moncofa	ganao de bóus
<u>Ademuz</u>	bacada
<u>Tuéjar</u>	bacá (vacas y algún toro)
	torá (toros solos)
Casinos	(No hay vacadas)
<u>Marines</u>	(<dula> (rebaño de caballerías))
	(creen que <ganáu de toros y vacas>)
<u>Caudete</u>	bacá
	torá (toros solos)
<u>Pedralba</u>	rabera (de vacas y toros)
Rafelbunyol	rebera
Quart de P.	rabera
<u>Godelleta</u>	rabera (vacas y toros)
Torís	rabera
<u>Dos Aguas</u>	torá ('toros y vacas')
Polinyà	ganao
Massalavés	rabera
<u>Teresa de C.</u>	torá (toros y vacas)
<u>Anna</u>	torá (vacas y toros)
Llanera de R.	ramat
Beniopa	ganao
Moixent	torà
Biar	torà
Benilloba	rama ^d de bòus
Benialí	rabera
Calp	ramera
el Pinós	torà
<u>Monforte</u>	torá
el Campello	torà
Crevillent	peà
<u>Dolores</u>	maná de baca ^s
Guardamar	torà

547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO):

Cinctorres	rabera
P. Benifassà	rabera
V. Canes	serranà
Peníscola	ramera d'auelles
Vistabella	rabera
<u>C. Villamalefa</u>	(<rebaño>)
	rabera de ganáu
<u>Fanzara</u>	un ganáu (= <rabera de ganáu>)
l'Alcora	ganao
Orpesa	ganao

<u>T. de Viver</u>	un ganáu
	rabera (si son 18-20)
<u>Azuébar</u>	un ganáu
Aín	ganao
Moncofa	ganao d'auelles
<u>Ademuz</u>	(un <ganáu>)
	atajo de ganáu
<u>Tuéjar</u>	ganao
Casinos	ganao
<u>Marines</u>	un ganáu
<u>Caudete</u>	maná de borrega ^s
<u>Pedralba</u>	un ganáu
Rafelbunyol	ganao
Quart de P.	ganao
<u>Godelleta</u>	maná [<de ganáu>]
Torís	ganao
<u>Dos Aguas</u>	un ganáu
Polinyà	ganao
Massalavés	ganao
<u>Teresa de C.</u>	un ganáo
<u>Anna</u>	un ganáu
Llanera de R.	ramat
Beniopa	ganao
Moixent	ganao
Biar	ganao
Benilloba	rama ^d d'auelles
Benialí	ramat
Calp	ganao
el Pinós	ganao
<u>Monforte</u>	ganáu
el Campello	ganao
Crevillent	ganao (la tónica tiene el timbre palatal; en el otro sujeto lo tiene velar)
<u>Dolores</u>	ganáu
Guardamar	ganáo

548 SESTEAR EL GANADO:

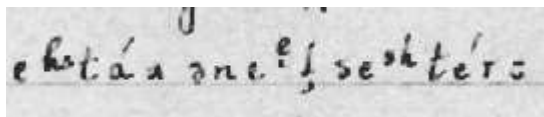
Cinctorres	assestà-se
P. Benifassà	assestà
V. Canes	assestà-se
Peníscola	(No da nombre)
Vistabella	assestà
C. Villamalefa	sesta(r)
<u>Fanzara</u>	sestà
l'Alcora	sestà
Orpesa	sestar
<u>T. de Viver</u>	sestar
<u>Azuébar</u>	siestar
Aín	sestar
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	hacer el sestero (no 'sestar')
<u>Tuéjar</u>	hacer el sestero
Casinos	estar al sestero
<u>Marines</u>	sestar
<u>Caudete</u>	estar en sestero
<u>Pedralba</u>	hacer el sestero
Rafelbunyol	fer la sésta
Quart de P.	fer sestero
<u>Godolleta</u>	haser el sestero
Torís	fer sestero
<u>Dos Aguas</u>	hacer cestero (<c->, sí)
Polinyà	fer el sestero
Massalavés	fer sestero
<u>Teresa de C.</u>	e ^h star en el se ^h tero ²⁷⁷⁶
<u>Anna</u>	her se ^h tero (<her>, 'hacer')
Llanera de R.	fe' sestero
Beniopa	sestar
Moixent	fer sester
Biar	assiestar
Benilloba	assiestar
Benialí	sestar
Calp	sestar
el Pinós	acaparrà-se
<u>Monforte</u>	haser el se(s)tero
el Campello	assestar
Crevillent	fe sestero
<u>Dolores</u>	sehhtear
Guardamar	fer sestero

549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA):

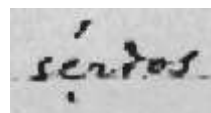
Cinctorres	rabera
P. Benifassà	rabera
V. Canes	rabera
Peníscola	ramera de bacons
Vistabella	rabera
C. Villamalefa	peada
<u>Fanzara</u>	rabera de pu...
l'Alcora	rabera de cèrdos

Orpesa	ganao de cèrdos ²⁷⁷⁷
<u>T. de Viver</u>	dula peada (de caballerías)
<u>Azuébar</u>	rabaño
Aín	ramà de bacons (=ramat de b.)
Moncofa	ganao de cèrdos
<u>Ademuz</u>	piara
<u>Tuéjar</u>	peara
Casinos	ganao
<u>Marines</u>	ganáu de puerco ^s
<u>Caudete</u>	peana (-n-)
<u>Pedralba</u>	ganáu de puerco ^s
Rafelbunyol	ganao de porcs
Quart de P.	ganao de porcs
<u>Godolleta</u>	[<rebaño>] maná
Torís	porcatera ramad de cè'dos
<u>Dos Aguas</u>	ganáu de gorrinos (aquí no hay)
Polinyà	ganao
Massalavés	dula
<u>Teresa de C.</u>	pia
<u>Anna</u>	ganáu de puerco ^s pia (es de caballerías)
Llanera de R.	ramat
Beniopa	ganao
Moixent	ramat
Biar	manà de por ^k s
Benilloba	rama ^d de porcs
Benialí	ramat
Calp	ramera e porcs
el Pinós	manà de porcs
<u>Monforte</u>	manà de chino(s)
el Campello	manà
Crevillent	ganao
<u>Dolores</u>	peara
Guardamar	manà de cèrdos

2776 Teresa de Cofrentes:

2777 Orpesa:

550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA):

Cinctorres	sóll (femenino)
P. Benifassà	sóll (femenino)
V. Canes	sóll (femenino)
Peníscola	baconera
Vistabella	corralissa
<u>C. Villamalefa</u>	porque(r)a
<u>Fanzara</u>	porquera
l'Alcora	porquera
Orpesa	porquera
<u>T. de Viver</u>	porcatera
<u>Azuébar</u>	porquera
Aín	porquera
Moncofa	porquera
<u>Ademuz</u>	gorrinera (= <corde>)
<u>Tuéjar</u>	gorrinera
Casinos	porquera
<u>Marines</u>	porcatera
<u>Caudete</u>	gorrinera (= <cachera>)
<u>Pedralba</u>	porcatera
Rafelbunyol	porcatera
Quart de P.	porcatera
<u>Godolleta</u>	gorrinera
Torís	po'quera
<u>Dos Aguas</u>	gorrinera
Polinyà	porquera
Massalavés	po'quera
<u>Teresa de C.</u>	gorrinera
<u>Anna</u>	porquera
Llanera de R.	po'quera
Beniopa	porquera
Moixent	porquera
Biar	porquera
Benilloba	porquera
Benialí	porquera
Calp	porquera
el Pinós	porquera
<u>Monforte</u>	porquera
el Campello	marranera
Crevillent	cotxinera
<u>Dolores</u>	cochinera
Guardamar	cotxinera

551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA):

Cinctorres	cau
P. Benifassà	llodriguera
V. Canes	cau (en el campo)
	lledriguera (en casa)
Peníscola	cau (en casa)
	lledriera (en el campo)
Vistabella	cau (en casa y en el campo)
<u>C. Villamalefa</u>	gachapera (agujero, donde crían, en casa y en el monte)
	cabo (agujeros donde se esconden, en el campo)
<u>Fanzara</u>	cachapera (en casa)
l'Alcora	cau (en casa)
	madriguera (en el campo)

Orpesa	cau
	lledriguera
<u>T. de Viver</u>	gazapera (en casa, en monte)
<u>Azuébar</u>	gachapera
Aín	cau (en casa)
	catxapera (en el campo)
Moncofa	cau
<u>Ademuz</u>	conejera (= <cabo>, en casa o en el campo)
<u>Tuéjar</u>	conejar (como jaula)
	gazapera (donde crían en el campo)
Casinos	cau
<u>Marines</u>	conejera ('cajones')
<u>Caudete</u>	conejera (cajón)
	madriguera (agujeros que hacen el corral)
<u>Pedralba</u>	conejera (en casa)
	gachapera (donde crían en el campo)
Rafelbunyol	cau
Quart de P.	cau
<u>Godolleta</u>	conejera
Torís	cau
<u>Dos Aguas</u>	conejera (donde crían en casa o campo)
	cabo (agujeros donde se esconden en casa o campo)
Polinyà	cunillera
Massalavés	conillera
	catxapera
<u>Teresa de C.</u>	madriguera (agujeros en el suelo, en casa)
	coneera (cajones, en casa)
	gazapera (en el monte, donde crían)
<u>Anna</u>	(en el campo, <cau>, agujeros)
	cachapera (donde viven, en casa)
	conejera (son cajones)
Llanera de R.	conillera
Beniopa	cau
Moixent	cau
Biar	catxapera
	còu
Benilloba	cau
Benialí	cau
	covarxil
Calp	cau
el Pinós	catxapera
<u>Monforte</u>	madriguera
el Campello	cau
Crevillent	madriguera
<u>Dolores</u>	madriguera
Guardamar	madriguera

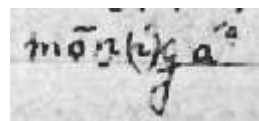
552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL):

Cinctorres	filat (No se hace aquí)
P. Benifassà	(No hay redil transportable) pati (es un corral fijo)
V. Canes	serrà (cercado de pared)
Peníscola	corralissa
Vistabella	assesté
C. Villamalefa	corral (especie de cabaña, cubierta; no hacen redes)
Fanzara	corral (caseta cubierta)
l'Alcora	(No hay)
Orpesa	corral
T. de Viver	corral de cuerda ('red.')
Azuébar	corral (cabaña cubierta)
Aín	(No se hacen rediles, sino <corralissa> de piedra)
Moncofa	(No hay)
Ademuz	corral (especie de cabaña, cubierta)
Tuéjar	corraliza (corral de pared, en el campo, sin tejado) corral (con tejado) (no hacen redes)
Casinos	(No se hace)
Marines	(tiene <corrals>, cubiertos, cabañas, en el campo)
Caudete	corral (caseta cubierta fija, en el campo)
Pedralba	corraliza (cercado de piedra descubierto, en el campo) corral (si está cubierto)
Rafelbunyol	
Quart de P.	(No hay rediles)
Godella	(aquí no hacen redes; suelen hacer a veces un <corral>, con techo, y fijo)
Torís	
Dos Aguas	(no hacen <corral>, cabañas en el campo, cubiertas)
Polinyà	
Massalavés	tancat
Teresa de C.	corral (de piedra, con tejado) (no hacen redes)
Anna	(no hay redes) corral (especie de cabaña con parte cubierta y parte no)
Llanera de R.	tancat (aquí no los hay)
Beniopa	
Moixent	(No hay)
Biar	(No se hace)
Beniloba	(No se hace)
Benialí	cercat
Calp	(No hay)
el Pinós	corral
Monforte	
el Campello	
Crevillent	corral de ganao (es de pared de piedra; no se hacen cercados transportables)
Dolores	
Guardamar	corral

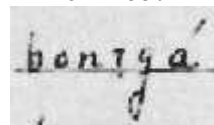
553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA):

Cinctorres	bonyiga
P. Benifassà	bunyiga
V. Canes	bonyiga
Peníscola	femà
Vistabella	bonyiga bonyigo
C. Villamalefa	boñiga
Fanzara	poná caguerá boñiga (si está seca)
l'Alcora	bonyiga
Orpesa	caguerá
T. de Viver	boñiga
Azuébar	boñiga
Aín	bonyiga caguerá
Moncofa	poná
Ademuz	moñaga
Tuéjar	moñ(i)gá ²⁷⁷⁸
Casinos	bonyiga
Marines	boñiga ²⁷⁷⁹
Caudete	moñigá
Pedralba	cagarrá boñigá (de caballerías)
Rafelbunyol	póna
Quart de P.	pastilla
Godella	poná
Torís	ampaná
Dos Aguas	caguerá de baca boñigá (si está seca)
Polinyà	panducá caguerá
Massalavés	panderá
Teresa de C.	pahht(e)rá moñigá (de caballerías)
Anna	panduscá
Llanera de R.	panducá
Beniopa	panda
Moixent	pandurá
Biar	panderá
Beniloba	bonyigá
Benialí	panderá
Calp	bonyiga
el Pinós	bonyigá
Monforte	
el Campello	bonyigo
Crevillent	cagarrá

²⁷⁷⁸ Tuéjar (1934):

²⁷⁷⁹ Marines:

Dolores [<moñigá>, de caballo]
cagá
Guardamar cagarruta

**553a EXCREMENTO
DE LA OVEJA Y DE
LA CABRA
(CAGARRUTA):**

Cincorres cagarrites
P. Benifassà caguèles
V. Canes cagarrita
Peníscola cagarrita
Vistabella carragutes
C. Villamalefa cagarruta (y estiércol de estos en el corral: <cherre>)

Fanzara cagarruta
jerri (estiércol de ovejas)

l'Alcora aixèrrit
Orpesa cagarrites
T. de Viver cagurias (<-r->)
sierrí (estiércol en el corral)

Azuébar cagarrutias
Aín cagarrutes
Moncofa cagarrita
Ademuz cagarruta
silre (es estiércol de este ganado)

Tuéjar cagarruta
Casinos cagarrulles
Marines cagarruta^s (de cabras)
Caudete cagarruta (bolitas)
sirle (estiércol de este animal, en el corral)

Pedralba cagarruta
cigle²⁷⁸⁰ (estiércol de esta clase en el corral)

Rafelbunyol cagarrites
Quart de P. cagarrita
Godelleta cagarruta
Torís sirri
Dos Aguas cagarruta
chirle (estiércol de cagarrutas, conjunto de éstas)

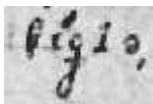
Polinyà cagarritons
Massalavés cagarrites
Teresa de C. cagarruta
Anna cagarruta
Llanera de R. cagarrutes
Beniopa cagarritons
Moixent cagarrutes
Biar cagarrutes
Benilloba cagarrutes
Benialí cagarrutes
Calp cagarrutes
el Pinós (t)xèrrit
Monforte serrín (la oveja)

el Campello cagarrutes
Crevillent cagarruta
Dolores cagarruta
Guardamar cagà

**553b EXCREMENTO
DEL CONEJO
(SIRLE):**

Cincorres cagarrutes
P. Benifassà caguèles
V. Canes cagarrita
Peníscola cagarrita
Vistabella carragutes
cagarrutes
C. Villamalefa cagarruta
Fanzara cagarruta
l'Alcora cagarrutes
Orpesa cagarrites
T. de Viver cagurias
Azuébar cabarrutias
Aín cagarrutes
Moncofa cagarrita
Ademuz cagarruta
Tuéjar cagarruta
Casinos cagarrulles
Marines
Caudete cagarruta
Pedralba cagarruta
Rafelbunyol cagarrites
Quart de P. cagarrita
Godelleta cagarruta
Torís cagarrutes
Dos Aguas cagarruta
Polinyà cagarritons
Massalavés cagarrites
Teresa de C. cagarruta
Anna cagarruta
Llanera de R. cagarrutes
Beniopa cagarritons
Moixent fallega
Biar cagarrutes
Benilloba cagarrutes
Benialí cagarrutes
Calp cagarrutes
fallega e conill
cagarrutes
el Pinós
Monforte
el Campello cagarrutes
Crevillent cagarruta
Dolores cag(a)rruta
Guardamar cagà de conill

²⁷⁸⁰ Pedralba:

553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA):

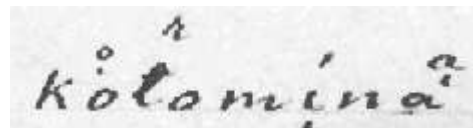
Cinctorres	òu de gallina ([sic])
P. Benifassà	caguerades de gallina
V. Canes	merda de gallina
Peníscola	fem de gallina
Vistabella	merda de gallina
<u>C. Villamalefa</u>	gallinaza
<u>Fanzara</u>	caguerà de gallina
<u>l'Alcora</u>	fem de gallina
<u>Orpesa</u>	cagueraes
<u>T. de Viver</u>	gallinaza
<u>Azuébar</u>	merda de gallina
<u>Aín</u>	merda de gallina
<u>Moncofa</u>	mèrdè de gallina
<u>Ademuz</u>	gallinaza
<u>Tuéjar</u>	gallinaza
<u>Casinos</u>	caguerà de gallina
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	gallinaza
<u>Pedralba</u>	gallinaza
<u>Rafelbunyol</u>	gallinassa
<u>Quart de P.</u>	gallinassa
<u>Godelleta</u>	gallinasa (mucho junto en el gallinero)
<u>Torís</u>	merda de gallina
<u>Dos Aguas</u>	gallinaza
<u>Polinyà</u>	caguerà de gallina
<u>Massalavés</u>	gallinassa
<u>Teresa de C.</u>	gallinaza
<u>Anna</u>	gallinasa (<s> sorda)
<u>Llanera de R.</u>	gallinassa
<u>Beniopa</u>	gallinassa
<u>Moixent</u>	gallinassa
<u>Biar</u>	gallinassa
<u>Benilloba</u>	gallinassa
<u>Benialí</u>	fenta de gallina
<u>Calp</u>	fenta de gallina
<u>el Pinós</u>	gallinassa
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	mèrdè de gallina
<u>Crevillent</u>	merda e gallina
<u>Dolores</u>	gallinasa
<u>Guardamar</u>	gallinassa

553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA):

Cinctorres	colomina
P. Benifassà	caguerades de colom
V. Canes	cagueraes de colom
Peníscola	fem de colom
Vistabella	merda de colom
<u>C. Villamalefa</u>	palomina
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	fem de colom
<u>Orpesa</u>	cagueraes
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	merda de colom

<u>Moncofa</u>	fenta e colom
<u>Ademuz</u>	palomina
<u>Tuéjar</u>	palomina
<u>Casinos</u>	caguerà de colom
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	palomina
<u>Pedralba</u>	gallinaza de paloma
<u>Rafelbunyol</u>	colomina
<u>Quart de P.</u>	colomina
<u>Godelleta</u>	palomina
<u>Torís</u>	colomina
<u>Dos Aguas</u>	gallinaza de paloma
<u>Polinyà</u>	colomina
<u>Massalavés</u>	colomina
<u>Teresa de C.</u>	palomina
<u>Anna</u>	colomina
<u>Llanera de R.</u>	colomina
<u>Beniopa</u>	colomina
<u>Moixent</u>	colomina
<u>Biar</u>	colomina
<u>Benilloba</u>	colomina
<u>Benialí</u>	colomina
<u>Calp</u>	colomina
<u>el Pinós</u>	col'omina ²⁷⁸¹
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	fenta de colom
<u>Crevillent</u>	merda e colom
<u>Dolores</u>	palomina
<u>Guardamar</u>	colomina

²⁷⁸¹ el Pinós:

**553e VOZ DE LA
VACA (MUGIDO):**

Cincorres	bramuc bramugà (Verbo:)
P. Benifassà	asbramuc asbramucà (Verbo:)
V. Canes	bramuc bramucà (Verbo:)
Peníscola	bramit bramà (Verbo:)
Vistabella	bram bramà (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	barrea(r) barrido
<u>Fanzara</u>	bramá bramiu
l'Alcora	bramit bramà (Verbo:)
Orpesa	bramit bramar (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	bramar bramido
<u>Azuébar</u>	bramar bramido
Aín	remugó remugar (Verbo:)
Moncofa	bramit bramar (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	berriar berrido
<u>Tuéjar</u>	berrear berrido
Casinos	bramit bramar (Verbo:)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	grahhnear grahhnío
<u>Pedralba</u>	bramar bramido
Rafelbunyol	bramit bramar (Verbo:)
Quart de P.	bramit bramar (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	bramar ^(e) bramido
Torís	bram brama ^r (Verbo:)
<u>Dos Aguas</u>	berrear berrío
Polinyà	bramit bramar (Verbo:)
Massalavés	bramit brama ^r (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	berrío
<u>Anna</u>	bramar br(a)mido
Llanera de R.	bramit brama ^r (Verbo:)
Beniopa	bram bramular (Verbo:)
Moixent	bramit bramar (Verbo:)

Biar	bramit bramar (Verbo:)
Benilloba	bram bramar (Verbo:)
Benialí	bramit bramar (Verbo:)
Calp	bramit bramar (Verbo:)
el Pinós	berrit bramà (Verbo:)
<u>Monforte</u>	
el Campello	bram bramar (Verbo:)
Crevillent	bramit bramà (Verbo:)
<u>Dolores</u>	berrío
Guardamar	bramit bramar (Verbo:)

**553f VOZ DE LA
OVEJA (BALIDO):**

Cincorres	bel belà (Verbo:)
P. Benifassà	bel belà (Verbo:)
V. Canes	bel belà (Verbo:)
Peníscola	bel belà (Verbo:)
Vistabella	bel belà (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	bala(r) balido
<u>Fanzara</u>	belà belíu
l'Alcora	belit belà (Verbo:)
Orpesa	belit belar (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	balar balido
<u>Azuébar</u>	balar balido
Aín	belit belar (Verbo:)
Moncofa	belà belar (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	balar balido
<u>Tuéjar</u>	balar balido
Casinos	belit belar (Verbo:)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	balar balío
<u>Pedralba</u>	balar balido
Rafelbunyol	belar (Verbo:)
Quart de P.	belar (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	balar ^(e) balido
Torís	bel bela ^r (Verbo:)

<u>Dos Aguas</u>	gra ⁿ nar gra ⁿ nio
<u>Polinyà</u>	belit belar (Verbo:)
<u>Massalavés</u>	belà belà ^r (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	balar balío
<u>Anna</u>	balar balido
<u>Llanera de R.</u>	belit belà ^r (Verbo:)
<u>Beniopa</u>	belit belar (Verbo:)
<u>Moixent</u>	belit belar (Verbo:)
<u>Biar</u>	belà belar (Verbo:)
<u>Benilloba</u>	belit belar (Verbo:)
<u>Benialí</u>	bel belar (Verbo:)
<u>Calp</u>	belit belar (Verbo:)
<u>el Pinós</u>	belà (Verbo:)
<u>Monforte</u>	belío (oveja)
<u>el Campello</u>	bel belar (Verbo:)
<u>Crevillent</u>	belà (Verbo:)
<u>Dolores</u>	balío
<u>Guardamar</u>	belit belar (Verbo:)

**553g VOZ DEL
 CABALLO
 (RELINCHO):**

<u>Cincorres</u>	relinxo relinxà (Verbo:)
<u>P. Benifassà</u>	rellinxo rellinxà (Verbo:)
<u>V. Canes</u>	relinxo relinxà (Verbo:)
<u>Peníscola</u>	bram bramà (Verbo:)
<u>Vistabella</u>	relinxit relinxà (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	relincha ^r relinchido
<u>Fanzara</u>	relinchá relinchíu
<u>l'Alcora</u>	relinxit relinxà (Verbo:)
<u>Orpesa</u>	relinxit relinxar (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	relinchar relincho
<u>Azuébar</u>	relinchar relinchido
<u>Aín</u>	relinxit relinxar (Verbo:)
<u>Moncofa</u>	relinx relinxar (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	relinchar relincho

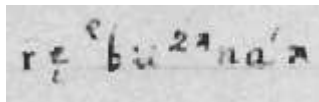
<u>Tuéjar</u>	relinchar relincho
<u>Casinos</u>	relinxo relinxar (Verbo:)
<u>Marines</u>	relinchar relincho
<u>Caudete</u>	relinchar relincho
<u>Pedralba</u>	relincho relinchar
<u>Rafelbunyol</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Quart de P.</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	relinchar ^(e) relincho
<u>Torís</u>	rellinxo rellinxar (Verbo:)
<u>Dos Aguas</u>	relinchar relincho
<u>Polinyà</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Massalavés</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	relinchar relincho
<u>Anna</u>	relinchar rel(i)ncho
<u>Llanera de R.</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Beniopa</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Moixent</u>	rellinxo rellinxar (Verbo:)
<u>Biar</u>	rellinxar (Verbo:)
<u>Benilloba</u>	rellinxo rellinxar (Verbo:)
<u>Benialí</u>	rellinx rellinxar (Verbo:)
<u>Calp</u>	rellinxo rellinxar (Verbo:)
<u>el Pinós</u>	rellinxà (Verbo:)
<u>Monforte</u>	relinxo
<u>el Campello</u>	rellinxo rellinxar (Verbo:)
<u>Crevillent</u>	rellinxà (Verbo:)
<u>Dolores</u>	relincho
<u>Guardamar</u>	rellinxit rellinxar (Verbo:)

**553h VOZ DEL ASNO
 (REBUZNO):**

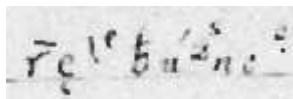
<u>Cincorres</u>	bram bramà (Verbo:)
<u>P. Benifassà</u>	bram bramà (Verbo:)
<u>V. Canes</u>	bram bramà (Verbo:)
<u>Peníscola</u>	bram bramà (Verbo:)
<u>Vistabella</u>	bramit bramà (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	rebu ⁿ ar rebu ⁿ ido

<u>Fanzara</u>	rebu ^s ná rebu ^s nú
<u>l'Alcora</u>	bramit bramà (Verbo:)
<u>Orpesa</u>	bram bramar (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	rebu ^s r ⁿ ar ²⁷⁸² rebu ⁿ ido
<u>Azuébar</u>	rebu ⁿ ar rebu ⁿ ido
<u>Aín</u>	rebusnit rebusnar (Verbo:)
<u>Moncofa</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	rebu ^s nar rebu ^s no
<u>Tuéjar</u>	rebu ^s nar rebu ^s no ²⁷⁸³
<u>Casinos</u>	rebusno rebusnar (Verbo:)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	rebuhhnar rebuhhno
<u>Pedralba</u>	rebu ^s nar rebu ^s no
<u>Rafelbunyol</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Quart de P.</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	rebusnar ^(e) rebusno
<u>Torís</u>	bram rebusna ^r (Verbo:)
<u>Dos Aguas</u>	rebu ^s nar rebu ^s no
<u>Polinyà</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Massalavés</u>	bramit brama ^r (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	re(b) ^g u ^{hh} nar ²⁷⁸⁴ regu ^{hh} no ²⁷⁸⁵

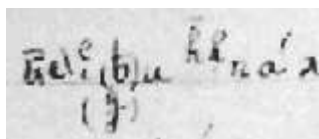
²⁷⁸² Teresa de Viver:

²⁷⁸³ Tuéjar (1934):

²⁷⁸⁴ Teresa de Cofrentes:

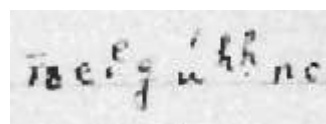

²⁷⁸⁵ Teresa de Cofrentes:

<u>Anna</u>	bramar bramido
<u>Llanera de R.</u>	bramit brama ^r (Verbo:)
<u>Beniopa</u>	bram bramar (Verbo:)
<u>Moixent</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Biar</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>Benilloba</u>	bram bramar (Verbo:)
<u>Benialí</u>	bram bramar (Verbo:)
<u>Calp</u>	bramit bramar (Verbo:)
<u>el Pinós</u>	bramit bramà (Verbo:)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	bram bramar (Verbo:)
<u>Crevillent</u>	bramit bramà (Verbo:)
<u>Dolores</u>	reguhhno
<u>Guardamar</u>	bramit bramar (Verbo:)

554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO):

<u>Cincorres</u>	maulit maulà (Verbo:)
<u>P. Benifassà</u>	maulit maulà (Verbo:)
<u>V. Canes</u>	maulit maulà (Verbo:)
<u>Peníscola</u>	maulit maulà (Verbo:)
<u>Vistabella</u>	maulit maulà (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	maula ^r maulido
<u>Fanzara</u>	maulá maulíu
<u>l'Alcora</u>	nyaulit nyaulà (Verbo:)
<u>Orpesa</u>	nyaulit nyaular (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	maular maulido
<u>Azuébar</u>	maular maulido
<u>Aín</u>	maulit maular (Verbo:)
<u>Moncofa</u>	nyaulit nyaular (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	maular maulido

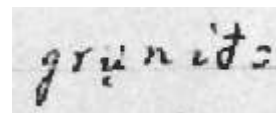
<u>Tuéjar</u>	maular (<mayar> (<mayido> maulido
<u>Casinos</u>	nyaulit nyaular (Verbo:)
<u>Marines</u>	maulá maulido
<u>Caudete</u>	mayar maullío maullar
<u>Pedralba</u>	maular maulido
<u>Rafelbunyol</u>	nyaulit nyaular (Verbo:)
<u>Quart de P.</u>	nyaulit nyaular (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	maular ^(e) maulido
<u>Torís</u>	maula ^r (verbo:)
<u>Dos Aguas</u>	miaular miaulío
<u>Polinyà</u>	maulit maular (Verbo:)
<u>Massalavés</u>	nyaulit nyaula ^r (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	maular maulío
<u>Anna</u>	maular maulido
<u>Llanera de R.</u>	maulit maula ^r (Verbo:)
<u>Beniopa</u>	maular (Verbo:)
<u>Moixent</u>	maulit maular (Verbo:)
<u>Biar</u>	maulit maular (Verbo:)
<u>Benilloba</u>	maulit maular (Verbo:)
<u>Benialí</u>	maulit miular (Verbo:)
<u>Calp</u>	miulit miular (Verbo:)
<u>el Pinós</u>	maulá (Verbo:)
<u>Monforte</u>	ma ^o ulío ²⁷⁸⁶
<u>el Campello</u>	maullit maular (Verbo:)
<u>Crevillent</u>	maulit maulá (Verbo:)
<u>Dolores</u>	maulío
<u>Guardamar</u>	maulit maular (Verbo:)

**554a VOZ DEL
CERDO (GRUÑIDO):**

<u>Cincorres</u>	gronyit gronyí (Verbo:)
------------------	----------------------------

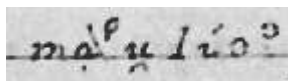
<u>P. Benifassà</u>	grunyit grunyí (Verbo:)
<u>V. Canes</u>	gronyit gronyí (Verbo:)
<u>Peníscola</u>	grunyit grunyí (Verbo:)
<u>Vistabella</u>	gronyit gronyí (Verbo:)
<u>C. Villamalefa</u>	gruñi(r) gruñido
<u>Fanzara</u>	gruñí gruñíu
<u>l'Alcora</u>	grunyit grunyí (Verbo:)
<u>Orpesa</u>	gronyit gronyir (Verbo:)
<u>T. de Viver</u>	gruñir gruñido
<u>Azuébar</u>	gruñir gruñido
<u>Aín</u>	gronyit gronyir (Verbo:)
<u>Moncofa</u>	gronyit gronyir (Verbo:)
<u>Ademuz</u>	gruñir gruñido
<u>Tuéjar</u>	gruñir gruñido
<u>Casinos</u>	gronyit gronyir (Verbo:)
<u>Marines</u>	gruñir
<u>Caudete</u>	gruñir gruñío
<u>Pedralba</u>	gruñir gruñido
<u>Rafelbunyol</u>	gronyit gronyir (Verbo:)
<u>Quart de P.</u>	grunyit grunyir (Verbo:) ramugar (Verbo:)
<u>Godolleta</u>	gruñir ⁽ⁱ⁾ gruñido
<u>Torís</u>	grunyit grunyí
<u>Dos Aguas</u>	gruñir gruñío
<u>Polinyà</u>	grunyit grunyir (Verbo:)
<u>Massalavés</u>	grunyit grunyir (Verbo:)
<u>Teresa de C.</u>	gruñir gruñío
<u>Anna</u>	gr(u)ñir grunido ²⁷⁸⁷
<u>Llanera de R.</u>	gronyit ²⁷⁸⁸ gronyir (Verbo:) ²⁷⁸⁹

²⁷⁸⁷ Anna (1934):

²⁷⁸⁸ Llanera de Ranes:

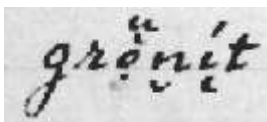
²⁷⁸⁶ Monforte:

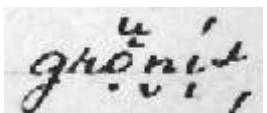
Beniopa	gronyit grunyir (Verbo:)
Moixent	gronyit grunyir (Verbo:)
Biar	gronyit grunyir (Verbo:)
Benilloba	gronyit grunyir (Verbo:)
Benialí	gronyit grunyir (Verbo:)
Calp	grunyit grunyir (Verbo:)
el Pinós	gronyí (Verbo:)
Monforte	
el Campello	gruny grunyir (Verbo:)
Crevillent	gronyit gronyí (Verbo:)
Dolores	gruñío
Guardamar	gronyit grunyir (Verbo:)

554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO):

Cincorres	cacareig cacare(t)jà (Verbo:)
P. Benifassà	cascarit cacare(t)jà (Verbo:)
V. Canes	cacare(t)jà (Verbo:)
Peníscola	coque(t)jà (Verbo:)
Vistabella	esclasnit esclasnà (Verbo:)
C. Villamalefa	cacarear cacarido Fanzara (ella <cacarea>)
l'Alcora	cacareig cacarejà (Verbo:)
Orpesa	cacarejà cacarejar (Verbo:)
T. de Viver	cacarear cacaricio (-<c>-)
Azuébar	cacarear cacareo Aín cantar (Verbo:)
Moncofa	cacarejar (Verbo:)
Ademuz	cacariar
Tuéjar	cacarear
Casinos	cacaretzar (Verbo:)
Marines	
Caudete	cacarear
Pedralba	cacarear

2789 Llanera de Ranés:

Rafelbunyol	cacaretzar (Verbo:)
Quart de P.	cacaretzar (Verbo:)
Godolleta	coclear ^(e)
Torís	cloquet cloquetxa ^r
Dos Aguas	cacarea cacario
Polinyà	coclit cocletzar (Verbo:)
Massalavés	cacaretxa ^r (Verbo:)
Teresa de C.	cacarear
Anna	cacarear cacarido
Llanera de R.	coqueja ^r (Verbo:)
Beniopa	cacarejar (Verbo:)
Moixent	cacarejar (Verbo:)
Biar	cacarejar (Verbo:)
Benilloba	coquejar (Verbo:)
Benialí	querequequèc caraquejar (Verbo:)
Calp	caquit caquejar (Verbo:)
el Pinós	cacarejà (Verbo:)
Monforte	
el Campello	cacareig cacarejar (Verbo:)
Crevillent	cantà (Verbo:)
Dolores	cac(a)rea
Guardamar	cacarejà cacarejar (Verbo:)

554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO):

Cincorres	gurrone(t)jà (Verbo:)
P. Benifassà	curruque(t)jà (Verbo:)
V. Canes	roncà (Verbo:)
Peníscola	grunyí (Verbo:)
Vistabella	curruque(t)jà (Verbo:)
C. Villamalefa	
Fanzara	
l'Alcora	ronquit roncà (Verbo:)
Orpesa	bramit bramar (Verbo:)
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	remugó remugar (Verbo:)
Moncofa	cocorrejar (Verbo:)
Ademuz	arrullar (directa)
Tuéjar	
Casinos	cantar (Verbo:)
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	rumber (Verbo:)
Quart de P.	cucurretxar (Verbo:)
Godolleta	
Torís	canta ^r (verbo:)
Dos Aguas	
Polinyà	cucurretxar (Verbo:)
Massalavés	rumba ^r (Verbo:)
Teresa de C.	
Anna	

Llanera de R.	rumba ^r (Verbo:)
Beniopa	rumbejar (Verbo:)
Moixent	rumbejar (Verbo:)
Biar	currucotejar (Verbo:)
Benilloba	rumbejar (Verbo:)
Benialí	curruquejar (Verbo:)
Calp	corruquejar (Verbo:)
el Pinós	curruquetejà (Verbo:)
<u>Monforte</u>	
el Campello	cocurreig cocuresar(Verbo:)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	surea
Guardamar	surejà surejar (Verbo:)

554d MODO DE LLAMAR A LA VACA:	
Cinctorres	baka
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	(Se la llama por su nombre propio)
Vistabella	baka
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	(Con un clic gutural)
Orpesa	ó! vine.cí
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	ès baka (Hay vacilación en el grado de palatalidad de la vocal de la forma imperativa as (=jas!) 554d-555h
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	(no hay)
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	(No hay vacas)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	bau, ben aquí bau
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	(Los llaman por sus nombres) 554d-554h ((AMB UNA CLAU))
Quart de P.	arre bac allà
<u>Godelleta</u>	alsa baka
Torís	(La llaman por su nombre)
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	xo baka! (También la llaman por su nombre propio)
Massalavés	k k! as, tóma!
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	k k! (t)jas! tóma! (También la llaman por su nombre)
Beniopa	(Los llaman por sus nombres propios) 554d-554h ((AMB UNA CLAU))
Moixent	tóma!... (y el nombre propio que se le dé)

Biar	(Se les llama por sus nombres propios) 554d-554h ((TORÇUT))
Benilloba	(Se les llama por sus nombres propios o diciendo <petit> o <petita>) 554d 554h ((TORÇUT))
Benialí	(Se les llama por sus nombres propios) 554d-554h ((AMB UNA CLAU))
Calp	(Les llaman por sus nombres propios) 554d-554h ((AMB UNA CLAU))
el Pinós	(Se les llama por sus nombres propios) 554d-554f ((AMB UNA CLAU))
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	toma (y nombre)
Guardamar	tóma... (seguido del nombre propio: Jardinera, Hermosa, Dorá, etc.)

554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA:

Cinctorres	obella
P. Benifassà	ordereta
V. Canes	orderina
Peníscola	tóma! ès! (también con un clic gutural)
Vistabella	obella ias
<u>C. Villamalefa</u>	cucha, cucha, cucha (<qui>: aquí)
<u>Fanzara</u>	cucha paloma (Todas las ovejas aquí son 'paloma')
l'Alcora	(Con un clic gutural)
Orpesa	(Con un clic palatal oclusivo)
<u>T. de Viver</u>	quirra, quirra
<u>Azuébar</u>	borrega (hay muy poco ganado) 554e-554f ((AMB UNA CLAU))
Aín	ès petita
<u>Moncofa</u>	(t)jas cordera
<u>Ademuz</u>	rr: cha rr::cha
<u>Tuéjar</u>	toma, toma (y chasquido lateral)
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(chasquido, <borrega>, <borrega>) guirro, guirro
<u>Pedralba</u>	arre.quí borrega
Rafelbunyol	
Quart de P.	curra
<u>Godelleta</u>	borrèga ²⁷⁹⁰

²⁷⁹⁰ Godelleta (1934):

Torís	(La llaman por su nombre)
<u>Dos Aguas</u>	tomá borrega (y chasquido)
Polinyà	xo obella!
	(La llaman por su nombre)
Massalavés	k k! as, tóma!
<u>Teresa de C.</u>	crina, quirina
<u>Anna</u>	rrrrr ra
Llanera de R.	(t)jas, borrega!
Beniopa	
Moixent	kk! tóma! ...
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	r:a toma (y click)
Guardamar	(Lo mismo que a la vaca) 554e-554h ((TORÇUT))

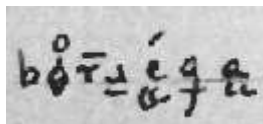
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA):

Cincorres	xirina
P. Benifassà	xirina
V. Canes	xividica
Peníscola	Paloma
	(También se la llama con un clic gutural: kkkk)
Vistabella	cabra
<u>C. Villamalefa</u>	chotica
	(<mus>: vamos)
<u>Fanzara</u>	chotina (y chasquido)
l'Alcora	(Con un clic gutural)
Orpesa	(Con un clic palatal oclusivo)
<u>T. de Viver</u>	cordera (chasquido)
<u>Azuébar</u>	chota (rep.)
Aín	ès cabra
Moncofa	(t)jas xota
<u>Ademuz</u>	chótica, chótica
<u>Tuéjar</u>	toma chota
	rrrrá (y chasquido)
Casinos	xota
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	guirri, guirri
<u>Pedralba</u>	arre.quí chota
Rafelbunyol	
Quart de P.	xota
<u>Godelleta</u>	rrrr, cabra
Torís	xota!

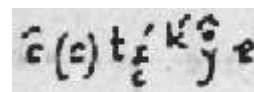
<u>Dos Aguas</u>	ch(o)tí ^{qu} 'ya ²⁷⁹¹ (y chasquido)
Polinyà	(Por sus nombres) 554f-6554h ((AMB UNA CLAU))
Massalavés	(igual)
<u>Teresa de C.</u>	tica, tica
<u>Anna</u>	rrrr
Llanera de R.	(t)jas, cabra!
Beniopa	
Moixent	(Lo mismo)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	xota xota
<u>Dolores</u>	ye:(i), ye:(i) (agudo; seguido de inspiración larga, y apretada)
Guardamar	

554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO:

Cincorres	caball
P. Benifassà	p(i)x:co
	p ^e tit
V. Canes	bixco
Peníscola	tito
Vistabella	bixco
<u>C. Villamalefa</u>	(chasquido lateral)
<u>Fanzara</u>	toma castaño
	(todos los caballos son 'castaños')
l'Alcora	(Con un clic gutural)
Orpesa	(i)x! jas vine.cí
<u>T. de Viver</u>	chota
	quírica (chasquido)
<u>Azuébar</u>	
Aín	ès morico
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	toma monis
<u>Tuéjar</u>	toma
Casinos	bine.cí
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(si el caballo se desvía a la derecha se le grita <ra>, y si se desvía a la izquierda, <uo>; para que pare, <so>, y para que corra se le da un chasquido)
<u>Pedralba</u>	yas tomá
Rafelbunyol	
Quart de P.	(Las llaman por sus nombres) 554g-554h
<u>Godelleta</u>	t(o)má, t(o)má
Torís	(Le llaman por su nombre)
<u>Dos Aguas</u>	ssssk, sssk

2791 Dos Aguas:

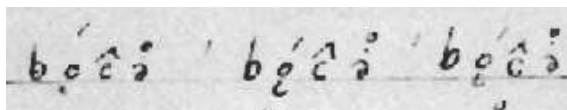
Polinyà
 Massalavés as! (y le llaman por su nombre)
Teresa de C.
Anna tomá (y click)
 Llanera de R. (t)jas, haca!
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós tóma [x]aca!
Monforte
 el Campello
 Crevillent vine
Dolores toma toma (y el nombre)
 Guardamar

Benialí
 Calp
 el Pinós tóma nanu!
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores toma toma²⁷⁹³ (y click)
 Guardamar

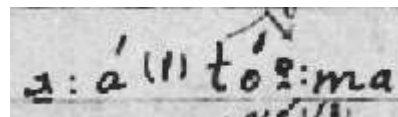
**554h MODO DE
 LLAMAR AL ASNO:**

Cincorres burro
 P. Benifassà p(i)x:co
 burret
 V. Canes bixco
 Peníscola tito
 petit
 Vistabella bixco
C. Villamalefa (chasquido lateral)
Fanzara toma burro
 l'Alcora (Con un clic gutural)
 Orpesa ó! vine.cí
T. de Viver rosí
 toma
Azuébar (clik, y por el nombre)
 Aín as morico
 Moncofa
Ademuz boche° boche° boche^{o2792}
Tuéjar toma
 Casinos bine.cí
Marines
Caudete bochi, bochi, bochi
Pedralba t(o)má, tomá
 Rafelbunyol nano
 Quart de P.
Godolleta m(u)á, muá, muá
 Torís (Le llaman por su nombre)
Dos Aguas tomá, tomá
 Polinyà
 Massalavés (igual)
Teresa de C. tomá, tomá (chasquido) 554g-
 554h ((AMB UNA CLAU))
Anna tomá
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba

²⁷⁹² Ademuz :

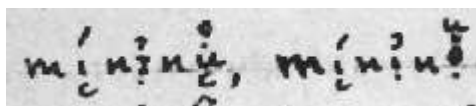
²⁷⁹³ Dolores :

554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ):

Cincorres	mix
P. Benifassà	mixinet p(i)xp(i)xp(i)x
V. Canes	mix
Peníscola	mix
Vistabella	mixo
	mixa (a la gata)
<u>C. Villamalefa</u>	mis, mis, mis psssss
<u>Fanzara</u>	misino mis bzzzzz
l'Alcora	mis (con -s alveolar)
Orpesa	mix
<u>T. de Viver</u>	misino bisbisbis
<u>Azuébar</u>	mis ^{(i)x} mis ^{(i)x} (tono agudo)
Aín	míxinet
Moncofa	mix
<u>Ademuz</u>	mis ^{(i)x} co mis ^{(i)x} co mis ^{(i)x} co
<u>Tuéjar</u>	pssss mísino
Casinos	p(i)xp(i)x mixino
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	miso, miso, miso
<u>Pedralba</u>	mísino pssssss
Rafelbunyol	mixo (al gato) mixa (a la gata)
Quart de P.	mix
<u>Godellela</u>	míninu ^o , míninu ^{u2794}
Torís	míxino
<u>Dos Aguas</u>	mísino, bzbzbzzz
Polinyà	minino! mix!
Massalavés	mix pspsps
<u>Teresa de C.</u>	mísino, mísino
<u>Anna</u>	bsss, bsss, minino, minino
Llanera de R.	mix, mix pspspspsps
Beniopa	mix
Moixent	mu(i)x menino
Biar	mu(i)x mu(i)x mix mix
Benilloba	mix
Benialí	mix
Calp	mix
el Pinós	mix
<u>Monforte</u>	
el Campello	mix pspspspsps

²⁷⁹⁴ Godellela (1934):

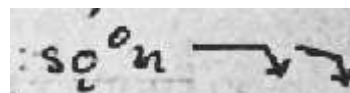

Crevillent	mu(i)x mu(i)x mu(i)x
<u>Dolores</u>	misón misón ²⁷⁹⁵
Guardamar	mu(i)x, mu(i)x

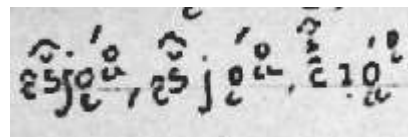
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!):

Cincorres	pérro
P. Benifassà	p(i)x ^t busca.cí
V. Canes	xutxo
Peníscola	xitxo
Vistabella	xutxo
<u>C. Villamalefa</u>	cho, cho
<u>Fanzara</u>	chucho, chucho cho, cho
l'Alcora	xutxo
Orpesa	xó
<u>T. de Viver</u>	gucho, gucho
<u>Azuébar</u>	cho cho (tono semigrave)
Aín	p(i)x xó
Moncofa	xitxo
<u>Ademuz</u>	cho: cho: cho:
<u>Tuéjar</u>	cho, cho
Casinos	ps xè xó
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cho, cho, ch ^o
<u>Pedralba</u>	cho, cho, cho
Rafelbunyol	tsó! (con <ts> predorsal) xitxo
Quart de P.	xitxo
<u>Godellela</u>	chiò, chiò, chiò (<ch>) ²⁷⁹⁶
Torís	tl! tl!
<u>Dos Aguas</u>	cho cho busca
Polinyà	xitxo!
Massalavés	ps! (y por su nombre)
<u>Teresa de C.</u>	cho' cho
<u>Anna</u>	p(i)x, chichó, p(i)x, chichó, p(i)x, p(i)x
Llanera de R.	pspspspsps
Beniopa	xét
Moixent	tóma! jas!
Biar	xili
Benilloba	p(i)x xét
Benialí	xét
Calp	xitxo
el Pinós	pitxili
<u>Monforte</u>	
el Campello	pspspspsps

²⁷⁹⁵ Dolores:

²⁷⁹⁶ Godellela (1934):

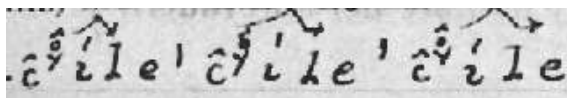
Crevillent xéle
Dolores chile, chile, chile²⁷⁹⁷
Guardamar pitxe pitxe

**554k MODO DE
 LLAMAR AL CERDO
 (GORRE):**

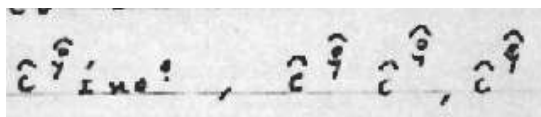
Cinctorres cuto
 coto
P. Benifassà quig
V. Canes quis
Peníscola có xét
 xét
Vistabella quisso
C. Villamalefa to to to
 cut cut cut
Fanzara cuto, cuto
 quich, quich
l'Alcora cuto
Orpesa cútet
T. de Viver nicó, nicó
 coche, coche
Azuébar coch coch (rep.; tono grave)
Aín cutxo
Moncofa xiquí xiquí xiquí
Ademuz rinó rinó
 rinicó
Tuéjar chine, chine, chine
Casinos xiquet
Marines
Caudete chino, chino
Pedralba coche, coche, coche
Rafelbunyol xiquet xiquet
Quart de P. còtxi còtxi
 xiqué xiquet
Godolleta chino, chino
Torís xino
Dos Aguas chino, chino
Polinyà xino!
Massalavés xino! xino!
Teresa de C. chino, ch ch ch²⁷⁹⁸
Anna ch ch ch (click de succión)
 chinet, chinet
Llanera de R. rrr, rrr!
 xino, xino!
Beniopa gurri gurri
Moixent xino! xino!
Biar xino xino
Benilloba xino
Benialí gur gur

Calp còtxi còtxi
el Pinós xino xino
Monforte
el Campello gurrín gurrín
Crevillent rino rino
Dolores (g)urre, (g)urre, (g)urre
Guardamar gurri gurri

²⁷⁹⁷ Dolores:

²⁷⁹⁸ Teresa de Cofrentes:

554I MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA):

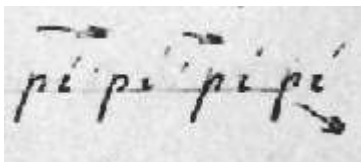
Cincorres	tites
P. Benifassà	tites
V. Canes	tita
Peníscola	tita
	tit
Vistabella	tita
C. Villamalefa	ti ti ti
	tita tita
	títaca títaca
	pul pul pul
<u>Fanzara</u>	pula, pula
	tita, tita
l'Alcora	tita tita
Orpesa	pul pul pul
T. de Viver	pula, pula
	ti ti ti
<u>Azuébar</u>	pul pul pul pula
	tita tita
Aín	tita
Moncofa	pul pul
Ademuz	titás titás
	pi pi pi pi ²⁷⁹⁹
<u>Tuéjar</u>	titá, titá, titá
	pi pi pi (a los polluelos)
Casinos	pula
Marines	
<u>Caudete</u>	tícás, tícás, tícás (las dos sílabas acentuadas)
<u>Pedralba</u>	pul, pul, pul
	tita, tita
Rafelbunyol	pula pula
Quart de P.	titi tit
<u>Godella</u>	ta, ta, ta
Torís	ti ti ti ti ti ti ti
<u>Dos Aguas</u>	ti ti ti ti
	titá titá titá
Polinyà	ti: ti: ti: t
Massalavés	ti titititi tit
<u>Teresa de C.</u>	pitina, pítina, ..., ta, ta, ta
<u>Anna</u>	ti ti ti ti ti
Llanera de R.	ti ti ti ti ti, ta ta
Beniopa	pull pull pull
Moixent	tita tita
Biar	titititítí
	tità tità tità
Benilloba	títititítí
Benialí	tita tita
Calp	ti tití
el Pinós	tita tita
<u>Monforte</u>	
el Campello	ti ti ti ti ti

Crevillent	tita tita
<u>Dolores</u>	(p)ila, (p)ila, (p)ila
Guardamar	tita tita

554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS):

Cincorres	pítxons
P. Benifassà	petits
	currets
V. Canes	soret
Peníscola	petig
Vistabella	suret
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	pítxon pítxon
Orpesa	surets
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	suri suri
Aín	pítxonet
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	pítxon
Marines	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	ruca't aquí
Quart de P.	(Les silban)
<u>Godella</u>	
Torís	pítxonets
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	pul pul pull!
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	mmm, mmm
Beniopa	
Moixent	ru ru ru
Biar	currú currú currú
Benilloba	(les silban)
Benialí	
Calp	pobrets pobrets
el Pinós	colomet colomet
<u>Monforte</u>	
el Campello	rru rru
Crevillent	
<u>Dolores</u>	chi guito ^s (en tono agudo; repetido)
Guardamar	suré suré

2799 Ademuz :

555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO):

Cinctorres	mamonet
P. Benifassà	(No se crían bueyes) 555-558
V. Canes	mequet
Peníscola	
Vistabella	mequet
<u>C. Villamalefa</u>	meco
<u>Fanzara</u>	beserro
<u>l'Alcora</u>	jò nec
<u>Orpesa</u>	vedell
<u>T. de Viver</u>	mamón
<u>Azuébar</u>	beserro
<u>Aín</u>	(No hay nombres especiales. Todo es <bouet> o <baqueta> 555-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Moncofa</u>	vedell
<u>Ademuz</u>	nobillo
<u>Tuéjar</u>	chirro
<u>Casinos</u>	bedell (No se crían bueyes) 555-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Marines</u>	becerro
<u>Caudete</u>	chirro 555-556 ((AMB UNA CLAU))
<u>Pedralba</u>	becerro
<u>Rafelbunyal</u>	bedellet
<u>Quart de P.</u>	xoneguet mamonet bedellet
<u>Godolleta</u>	chirro 555-556 ((AMB UNA CLAU))
<u>Torís</u>	xoneguet vedellet
<u>Dos Aguas</u>	chirro 555-556 ((AMB UNA CLAU))
<u>Polinyà</u>	xoneguet
<u>Massalavés</u>	xò nec
<u>Teresa de C.</u>	chirro 555-556 ((AMB UNA CLAU))
<u>Anna</u>	chirro
<u>Llanera de R.</u>	vedell
<u>Beniopa</u>	joneguet
<u>Moixent</u>	xèrro
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	jò nec
<u>Benialí</u>	joneguet
<u>Calp</u>	(No se crían bueyes) 555-556 ((AMB UNA CLAU))
<u>el Pinós</u>	xèrro
<u>Monforte</u>	beserro
<u>el Campello</u>	(No se crían aquí bueyes) 555- 556 ((AMB UNA CLAU))
<u>Crevillent</u>	xèrro
<u>Dolores</u>	cherro
<u>Guardamar</u>	xèrro

556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO):

Cinctorres	mamó
------------	------

<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	jò nec
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	mèco
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	nobillo
<u>l'Alcora</u>	jò nec
<u>Orpesa</u>	mèco
<u>T. de Viver</u>	nobillo
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	jò nec
<u>Ademuz</u>	(no hay ganado vacuno) (creen <añojo>, porque se dice así de una caballería)
<u>Tuéjar</u>	becerro
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	nobillo 556-557 ((AMB UNA CLAU))
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyal</u>	xò nec
<u>Quart de P.</u>	bedell
<u>Godolleta</u>	
<u>Torís</u>	xirro
<u>Dos Aguas</u>	
<u>Polinyà</u>	xò nec
<u>Massalavés</u>	bòu
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	boyet (<o>)
<u>Llanera de R.</u>	bouet
<u>Beniopa</u>	bòu
<u>Moixent</u>	jò nec
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	nobillo
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	(Ya se llama <tòro>)
<u>Dolores</u>	nobillo (hasta mudar; ya es <tòro>)
<u>Guardamar</u>	novillo

557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO):	
<u>Cinctorres</u>	nobillo
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	primal
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	jò nec, jò nega
<u>C. Villamalefa</u>	nobillo
<u>Fanzara</u>	nobillo ((557-558))
<u>l'Alcora</u>	bóu (cuando cubre ya se llama <bóu>)
<u>Orpesa</u>	bóu
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	nobillo 557-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	bóu

<u>Ademuz</u>	(al pasar de un año sería <quinceno>) (como las caballerías) 557-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Tuéjar</u>	nobillo
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	becerro
<u>Pedralba</u>	nobillo 557-558 ((AMB UNA CLAU))
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	marra[x]et
<u>Dos Aguas</u>	nobillo
Polinyà	bòu
Massalavés	bòu 557-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Teresa de C.</u>	chirr(o)
<u>Anna</u>	(<novillo>, se dice poco)
Llanera de R.	bòu
Beniopa	
Moixent	bòu
Biar	
Benilloba	
Benialí	(No hay nomenclatura porque no se crían bueyes)
Calp	(No se crían) 557-558 ((AMB UNA CLAU))
el Pinós	novillo ²⁸⁰⁰
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No se crían bueyes) 557-558 ((AMB UNA CLAU))
Crevillent	557-558 ((AMB UNA CLAU))
<u>Dolores</u>	(<nobillo>)
Guardamar	novillo

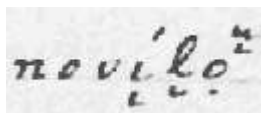
558 TORO DE TRES AÑOS:	
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	bóu
<u>C. Villamalefa</u>	toro
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	toro
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	(al pasar de <trenteno>)
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	toro
<u>Caudete</u>	toro

<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	bòu
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	nobillo
Torís	marra[x]o
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	bòu
<u>Teresa de C.</u>	toro
<u>Anna</u>	buey
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	primal
Benialí	
Calp	
el Pinós	novillo ²⁸⁰¹
<u>Monforte</u>	toro
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	toro
Guardamar	bòu

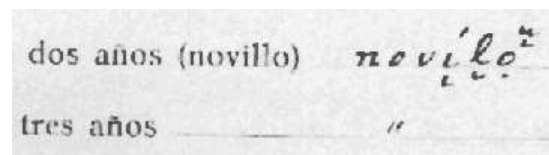
559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD:

Cincorres	cabrit (el 1er año) segall, segalla (de uno a 2 años) primal, primala (de 2 a 3 años) tercenc, tercenca (de 3 a 4 años)
P. Benifassà	cabrit, cabrida segall, segalla (de uno a dos años) primal, primala (de 2 a 3 años) tercenc, tercenca (de 3 a 4 años)
V. Canes	cabridet, cabrida segall, segalla (de uno a dos años) primal, primala (de dos a tres años) tercenc, tercenca (de tres años hasta 4 años)
Peníscola	cabrit, cabrida segall, segalla (de uno a dos años) primal, primala (de 2 a 3 años) trecen ^k , trecenca (de 3 a 4 años)
Vistabella	xotet, xoteta segall, segalla (de un año hasta que cría) xoto, cabra (cuando cría)

²⁸⁰⁰ el Pinós:

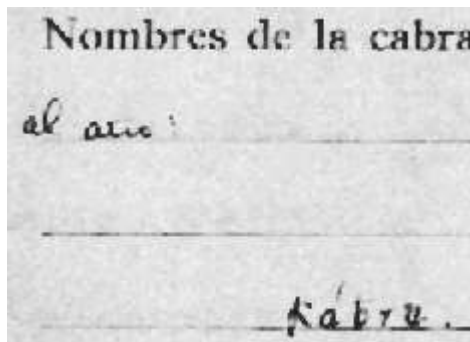

²⁸⁰¹ el Pinós:

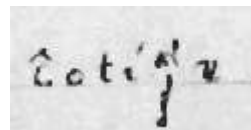
C. Villamalefa	chotica segaja (al año) primala (cuando año y medio) cabra
Fanzara	chotica primala (= <segaja>) (al año) cabra
l'Alcora	cabrit cabra
Orpesa	cabrit (el primer año) xoto (de uno a dos años) primar (de dos a tres años)
T. de Viver	chotica chota chota (menos de año) ce(g)aja (al año) primala (a los dos)
Azuébar	chotica chota (al año) cabra
Aín	xotet, xoteta xoto, xota (de un año en adelante)
Moncofa	cabrit, xota (el primer año) xoto, cabra (de un año en adelante)
Ademuz	chotica cegaja (al año) primala (a los dos) andosca sobreadosca (como las ovejas)
Tuéjar	chotica cegaja (al año) primala (dos años) cabra
Casinos	xotet, xoteta primar (de 2 a 3 años) andósco (de 3 a 4 años)
Marines	chotica cabra (al año) ²⁸⁰²
Caudete	cordera borreguete primar (al año) andohhca (dos años) borrega (oveja)
Pedralba	chota primar (al año) andosc(a) (a los dos) cabra

²⁸⁰² Marines:

Rafelbunyol	cabritet (el primer año)
Quart de P.	cabritet (No se cría apenas ganado. No da nombres)
Godolleta	chotica (y <chota>) (después que crían, al año, y son <cabra>)
Torís	xoteta (el primer año) (cuando tiene un año se llama ya <xota> o cabra)
Dos Aguas	choti ^{qu} ia ²⁸⁰³ ceaja (al año) primar (dos años) andosca (tres) cabra (sdespués)
Polinyà	xotet, xoteta (antes de un año) xoto, xota (de un año)
Massalavés	xotet, cabreta matxet, cabra (de un año en adelante)
Teresa de C.	chota primar (al año o dos) andohhca (dos o tres) cuatreña (4) cabra (después)
Anna	chotica chota (= <segaja>; mayor, al año) andosca (tres años) cabra (después)
Llanera de R.	xoto (m.), xota (f.) primar (hasta un año cumplido)
Beniopa	xoto, xota (cuando tiene una año ya es <cabra>)
Moixent	xoto, xota (hasta un año) primar, primar (de uno a dos años) matxo, cabra (de dos años en adelante)
Biar	xoteta (el primer año) xota (de uno a dos años) (Después ya es <cabra>)
Benilloba	xoto, xota primar, -ala (a los 3 años)
Benialí	xotet, xoteta segall, segalla (de uno a tres años) primar, primar (de 2 a 3 años) quatrényo (de 4 años)
Calp	cabrit, xoteta xoto, segalla (a un año) matxo, primar (de un año a año y medio)
el Pinós	matxo, andósca (hasta que cría) xoteta primar (que tiene dos años)

²⁸⁰³ Dos Aguas:

Monforte	chotica primala cabra
el Campello	xotet, -eta cabrit (el macho joven) xota (la hembra hasta que cría)
Crevillent	xotet, -eta xoto, xota (hasta que cría) (Cuando crían, se llaman ya <cabra> y <matxo>)
Dolores	chotica (al nacer) chota primala (6 meses a un año) cabra
Guardamar	xota (cuando cría ya es <cabra>)

560 CABRA SIN CUERNOS:

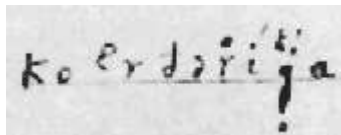
Cincorres	motxa
P. Benifassà	motxa
V. Canes	motxa
Peníscola	motxa
Vistabella	motxa
C. Villamalefa	mocha
Fanzara	mocha
l'Alcora	motxa
Orpesa	motxa
T. de Viver	mocha
Azuébar	mocha
Aín	motxa
Moncofa	motxa
Ademuz	mocha muesa (si le faltan las orejas o las tienen pequeñas)
Tuéjar	mocha escorná (si le falta uno)
Casinos	motxa
Marines	mocha
Caudete	mocha
Pedralba	mocha
Rafelbunyol	motxa
Quart de P.	motxa
Godolleta	mocha
Torís	motxa
Dos Aguas	mocha
Polinyà	motxa
Massalavés	motxa
Teresa de C.	
Anna	mocha
Llanera de R.	motxa
Beniopa	motxa
Moixent	motxa
Biar	motxa
Benilloba	motxa
Benialí	motxa
Calp	motxa
el Pinós	motxa
Monforte	mocha
el Campello	motxa
Crevillent	motxa
Dolores	mocha
Guardamar	motxa

561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD:

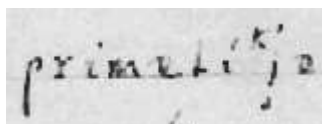
Cincorres	cordé, cordera (el 1er año) primál, primala (de 2 a 3 años) tercenc, tercenca (de 3 a 4 años)
P. Benifassà	corderet, cordereta cordé, cordera (de 1 a 2 años) primál, primala (de 2 a 3 años) tercenc, tercenca (de 3 a 4 años)
V. Canes	cordé, cordera borrego, borrega (de uno a dos años) primál, primala (de 2 a 3 años) tercenc, tercenca (de 3 a 4 años)
Peníscola	cordé, cordera
Vistabella	cordé, cordera primál, primala (de uno a dos años) borrego, borrega (de dos a tres años) borrego, obella (de 3 años en adelante)
C. Villamalefa	cordera borrega (al año) obeja
Fanzara	cordera borrega (=oveja)
l'Alcora	cordé, cordera primál, primala
Orpesa	corderet (el primer año) borrego (de un año en adelante)
T. de Viver	cordera borregueta (al año) primala (dos años) andosca (a los tres) borrega (=(<obeja>))
Azuébar	corderica borrega (después de año) obeja
Aín	corderet, cordereta corder, cordera (de uno a dos años) borrego, aubella (de dos años en adelante)
Moncofa	corder, cordera borrego, auella (de un año en adelante)
Ademuz	cordera borrega (al año) primala (a los dos años) andosca (a los tres) sobreandosca obeja
Tuéjar	corderica borregueta (al año) primál, primala (dos años) andosca (tres años) borrega (después)
Casinos	borreguet (de uno a dos años) primál (de 2 a 3 años) andósco (de 3 a 4 años)
Marines	cordera borrega

Caudete	chota (= <chibata> ceaja (a los dos) primala (al año) cabra
Pedralba	cordera primala (al año) andosca(a) (dos años) borrega
Rafelbunyol	borreguet (el primer año) borrego (de más de un año) aubella (de más de un año)
Quart de P.	(No da nombres)
Godolleta	corderica borrega (de año adelante) (no se dice <i>oveja</i>)
Torís	corderet, -eta primala, -ala (de un año)
Dos Aguas	corderi ^{qu} ia ²⁸⁰⁴ (al año: <primali ^{qu} ia> ²⁸⁰⁵ , <primala>) andosca (dos años) (después: <borrega>, 'oveja')
Polinyà	co'dero, co'dera borrego, -ega (de un año)
Massalavés	corderet, co'dereta borrego, obella (de un año en adelante)
Teresa de C.	cordera borrega (al año) primala (de año a dos) andohca (dos-tres) cuatreña (4)
Anna	corderica cordera (al año) primala (dos años) andosca (tres años) oveja
Llanera de R.	corde ^r (m), cordera (f) primala (hasta un año cumplido)
Beniopa	cordet, cordera (cuando cría, la hembra se llama <ovella>)
Moixent	cordet, cordera primala, primala
Biar	cordereta (el primer año) cordera (de uno a dos años) (Después ya es <ovella>)
Beniloba	cordet, -era (el primer año) borrego, -ega (de uno a tres años) primala, -ala (a los 3 años)

2804 Dos Aguas:

2805 Dos Aguas:

Benialí	corderet, cordereta primala, primala (de uno a dos años) andósco, andósca (de dos a tres años)
Calp	cordet, -era (el primer año) borrego, -ega (de uno a 1 1/2 años) primala, primala (hasta dos años) andósco, andósca (hasta que cría) moltó (el macho de cuatro años para arriba)
el Pinós	cordera primala, -ala (de uno a dos años)
Monforte	corderica primala borrega
el Campello	cordet, cordera borrego, borrega (hasta que cría) mardà, auella (desde que empieza a criar)
Crevillent	cordet, cordera borrego, borrega
Dolores	cordera (al nacer) primala (6 meses al año; mientras no pare) borrega
Guardamar	cordera borrega (desde que empieza a criar)

562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE:

Cincorres	pesebre min(t)jadora (pesebre pequeño para ganado menor)
P. Benifassà	minjadora
V. Canes	min(t)jadora
Peníscola	minjadora
Vistabella	min(t)jadora pesebrereta (de madera, para ovejas y cabras)
C. Villamalefa	pisebre
Fanzara	pezzebre (<-z->)
l'Alcora	pesebre pesebret (para ovejas y cabras)
Orpesa	minjadora minjadoreta (pesebre pequeño para cabras y ovejas)
T. de Viver	pisebre
Azuébar	pisebre
Aín	pesebre pesebret (pequeño, para cabras y ovejas)
Moncofa	pesebre canal (pesebre pequeño para cabras y ovejas)
Ademuz	pesebre
Tuéjar	pisebre
Casinos	pessebre gamelló (pesebre pequeño para cabras y ovejas)

<u>Marines</u>	pesebre
<u>Caudete</u>	pesebre
<u>Pedralba</u>	pisebre
Rafelbunyol	pessebre pessebrera (pesebre pequeño para ganado menor)
Quart de P.	pessebre pessebret (pesebre pequeño para ganado menor)
<u>Godella</u>	pisebre
Torís	pissebre (de mampostería) minxaor (de madera)
<u>Dos Aguas</u>	pesebre
Polinyà	pessebre
Massalavés	pessebre (de piedra y yeso, con barrotes de madera) pessebró (pequeño, todo de madera, para ovejas y cabras)
<u>Teresa de C.</u>	pisebre
<u>Anna</u>	pizebre ()
Llanera de R.	pesebre (=pesebre para caballerías y bovino) gamelló (de cañas) minjaora (=gripia)
Beniopa	pesebre pesebrera (pesebre pequeño, para cabras y ovejas)
Moixent	pesebre gamelló
Biar	pesebre pesebrà (fila de pesebres) gamelló (recipiente de madera donde comen las cabras y ovejas)
Benilloba	pesebre (para caballerías) menjaora (pesebrillo para ovejas y cabras)
Benialí	pesebre (para el ganado mayor) pesebrera (para ovejas y cabras)
Calp	pesebre minjaora (pesebre pequeño para cabras y ovejas)
el Pinós	pisebre (para caballerías) pisebrà (pesebre pequeño para ovejas y cabras) tornall (pesebre pequeño para ovejas y cabras)
<u>Monforte</u>	pisebre (alargado, de <guieso> y piedra)
el Campello	pesebre menjaora (=pesebre pequeño para cabras y ovejas)
Crevillent	pisebre menjaora (pesebre pequeño para ovejas y cabras)

Dolores pisebre (alargado)²⁸⁰⁶
pisebrera²⁸⁰⁷ (si son varios; de
<guieso> y <piedra>, con
<bordo>, borde, de madera)

Guardamar pisebre
minjaora (gripia)

563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO:

Cinctorres abeuradó (charca o pila)
P. Benifassà bassi (de piedra o madera) (Es
de forma prolongada, de 3 a 4
metros de largo)

V. Canes bassa (charca natural)

Peníscola abeuradó (de piedra)

bassi (de madera)

Vistabella bassi (de madera o de piedra)

C. Villamalefa abrebado(r) (de obra)

Fanzara abrebado

l'Alcora abeuradó (de piedra)

Orpesa pica

T. de Viver abrebador

Azuébar abrebador

Aín (No hay abrevaderos)

Moncofa pica (pila de piedra)

abeurà (balsa en el campo)

Ademuz abrebador (de obra, alargado)

Tuéjar abrebaor

Casinos abrebaor (pila larga de piedra)

Marines abrebador

Caudete abrebador

Pedralba abrebador (de obra)

Rafelbunyol bebedor (pila de piedra)

Quart de P. pica (pila de piedra)

Godella abre(b)ador^(e)

Torís abrevaor (de piedra)²⁸⁰⁸

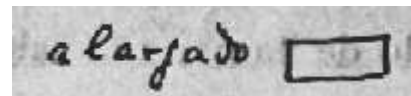
Dos Aguas abrebador

Polinyà pica (pila)

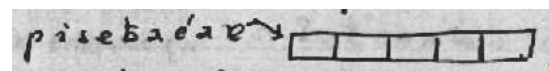
Massalavés bebedor (es un trozo de la
acequia de riego)

Teresa de C. abrebáor²⁸⁰⁹ (alargado, de
piedra)

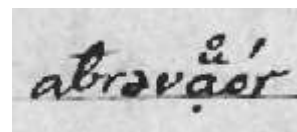
2806 Dolores:

2807 Dolores:

2808 Torís:

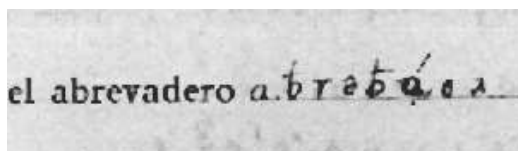

2809 Teresa de Cofrentes:

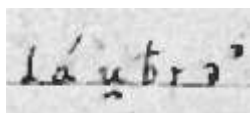
<u>Anna</u>	bevedor
Llanera de R.	bevedo ^r (en la misma acequia de riego)
<u>Beniopa</u>	beuredor (pilas de piedra)
<u>Moixent</u>	(No hay. Beben en la acequia)
<u>Biar</u>	albeuraor (canal o recipiente estrecho, de piedra)
<u>Benilloba</u>	albeuraor (de piedra y cemento)
<u>Benialí</u>	esbeurà (pilas de piedra o una acequia ex-profeso)
	òlbit (trozo de tronco vaciado)
<u>Calp</u>	asbeuraora (de piedra o de madera) (La de madera se llama también <pastera>)
<u>el Pinós</u>	abeuraó (charca natural)
<u>Monforte</u>	pòu (=pozo) (con <pila> (=pila))
	abrebaor (largo uno, y redondo otro)
<u>el Campello</u>	pila (de piedra)
<u>Crevillent</u>	abrevaó
<u>Dolores</u>	pila (redondas, y alargadas otras)
<u>Guardamar</u>	pila (de piedra o de cemento) (Es rectangular prolongada)

564 UBRE DE LA VACA:

<u>Cincorres</u>	bragué
<u>P. Benifassà</u>	bragué
<u>V. Canes</u>	bragué
<u>Peníscola</u>	bragué
<u>Vistabella</u>	bragué
<u>C. Villamalefa</u>	braguero
<u>Fanzara</u>	el braguero
<u>l'Alcora</u>	bragué
<u>Orpesa</u>	brague ^r
<u>T. de Viver</u>	braguero
<u>Azuébar</u>	braguero
<u>Aín</u>	braguer
<u>Moncofa</u>	braguer
<u>Ademuz</u>	braguero
<u>Tuéjar</u>	(el <braguero>)
<u>Casinos</u>	braguer
<u>Marines</u>	braguero
<u>Caudete</u>	laubre ²⁸¹⁰
<u>Pedralba</u>	el braguero
<u>Rafelbunyol</u>	braguer
<u>Quart de P.</u>	braguer
<u>Godella</u>	(el <braguero>)
<u>Torís</u>	brague ^r
<u>Dos Aguas</u>	(el <ubre>)
<u>Polinyà</u>	braguer

²⁸¹⁰ Caudete:

<u>Massalavés</u>	brague ^r
<u>Teresa de C.</u>	braguero
<u>Anna</u>	braguero
Llanera de R.	brague ^r
<u>Beniopa</u>	braguer
<u>Moixent</u>	braguer
<u>Biar</u>	braguer
	mamelles
<u>Benilloba</u>	braguer
<u>Benialí</u>	braguer
<u>Calp</u>	braguer
<u>el Pinós</u>	mamelles
<u>Monforte</u>	ubre
<u>el Campello</u>	braguer
<u>Crevillent</u>	bragué
	mamelles
<u>Dolores</u>	u(b)re
<u>Guardamar</u>	braguer

565 PEZÓN:

<u>Cincorres</u>	mamella
<u>P. Benifassà</u>	mamella
<u>V. Canes</u>	mamella
<u>Peníscola</u>	mamella
	mugró
<u>Vistabella</u>	mugró
<u>C. Villamalefa</u>	teta
<u>Fanzara</u>	mama (= <murrón>)
<u>l'Alcora</u>	mugró
<u>Orpesa</u>	mamella
<u>T. de Viver</u>	teta
<u>Azuébar</u>	teta
<u>Aín</u>	mamella
<u>Moncofa</u>	mugró
<u>Ademuz</u>	teta
<u>Tuéjar</u>	teta
<u>Casinos</u>	mugró
	mamella
<u>Marines</u>	teta ^s
<u>Caudete</u>	teta (= <pezón>)
<u>Pedralba</u>	teta
<u>Rafelbunyol</u>	mugró
<u>Quart de P.</u>	mugró
<u>Godella</u>	teta
<u>Torís</u>	mugró
<u>Dos Aguas</u>	teta
<u>Polinyà</u>	mugró
<u>Massalavés</u>	mugró
	mamella
<u>Teresa de C.</u>	teta
	pezón (punta de la teta)
<u>Anna</u>	mugrón
Llanera de R.	mugró
<u>Beniopa</u>	mamella
<u>Moixent</u>	peçó
	mugró
<u>Biar</u>	mugró
<u>Benilloba</u>	mugró
<u>Benialí</u>	mamella
<u>Calp</u>	mamella
<u>el Pinós</u>	mugró
<u>Monforte</u>	teta
<u>el Campello</u>	mugró
<u>Crevillent</u>	peçó

Dolores teta
Guardamar peçó

566 ORDEÑAR:

Cinctorres monyí
P. Benifassà monyí
V. Canes monyí
Peníscola monyí
Vistabella monyí
C. Villamalefa muyi(r) (y)
Fanzara muñí
l'Alcora monyí
Orpesa monyir
T. de Viver mu-ir
Azuébar mu-ir
Aín monyir
Moncofa monyir
Ademuz ordeñar
Tuéjar sacar la leche (rechazan "muñir")
Casinos monyir
Marines mu-ir (sí)
Caudete ordeñar
Pedralba muñir
Rafelbunyol monyir
Quart de P. monyir
Godelleta e^smuñir⁽¹⁾
Torís monyir¹
Dos Aguas e^smuñir
Polinyà monyir
Massalavés monyir
Teresa de C. ordeñar
Anna muñir
Llanera de R. monyir¹
Beniopa monyir
Moixent asmunyir
Biar esmonyir
Benilloba asmonyir
Benialí e^zmonyir
Calp asmunyir
el Pinós monyí
Monforte muñir
el Campello asmunyir
Crevillent monyí
Dolores ordeñar
Guardamar ordenyar

567 PEZUÑA DE LA VACA:

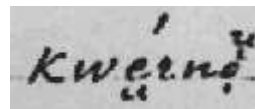
Cinctorres pitxòla
P. Benifassà pitxòla
V. Canes putxòla
pitxòla (Más fino:)
Peníscola pota
Vistabella pitxòla
C. Villamalefa pecuña
Fanzara pecuña (<-k-> sí)
l'Alcora pota
Orpesa pata
T. de Viver pezuña
Azuébar pesuña
Aín peünya
Moncofa peçunya
Ademuz pezuña

Tuéjar pezuña
Casinos peçunya
Marines pota (del casco para arriba, pierna)
pezuña (abajo)
Caudete pezuña
Pedralba pezuña
Rafelbunyol pata
Quart de P. peçunya
Godelleta pesuña
Torís peçunya
Dos Aguas pezuña
Polinyà peçunya
Massalavés pata
Teresa de C. pezuna
Anna pesuña
Llanera de R. peçunya
Beniopa pata
Moixent peçunya
Biar pata
Benilloba pata
Benialí pata
Calp pota
el Pinós pòto
Monforte pisuña
el Campello pata
Crevillent peçunya
Dolores pesuña
Guardamar peçunya

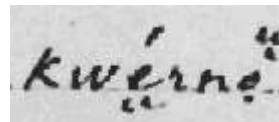
568 CUERNO:

Cinctorres qüerno
P. Benifassà qüerno
V. Canes qüerno
Peníscola qüerno²⁸¹¹
Vistabella qüerno²⁸¹²
C. Villamalefa cuerno
Fanzara cuerno
l'Alcora qüerno
Orpesa qüernu²⁸¹³
T. de Viver cuerno (<r> múltiple)
Azuébar cue(r)no
Aín qüerno

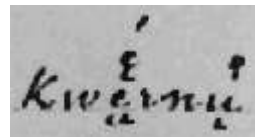
2811 Peníscola:

2812 Vistabella:

2813 Orpesa:

Moncofa	qüèrno banya
Ademuz	cuerno
Tuéjar	cuerno (-r creo que tiene varias vibraciones)
Casinos	qüèrno
Marines	cuerno
Caudete	cuerno
Pedralba	cuerno
Rafelbunyol	qüèrno
Quart de P.	qüèrno
Godolleta	cuerno
Torís	qüèrno asta
Dos Aguas	cuerno
Polinyà	qüèrno banya
Massalavés	qüèrno
Teresa de C.	cuerno
Anna	cuerno (<r> es múltiple)
Llanera de R.	qüèrno
Beniopa	qüèrno banya
Moixent	qüèrno
Biar	qüèrno
Benilloba	qüèrno
Benialí	banya
Calp	banya
el Pinós	qüèrno
Monforte	cuerno
el Campello	qüèrno asta
Crevillent	qüèrno
Dolores	cuerno
Guardamar	qüèrno

568a CASCO DEL CABALLO:

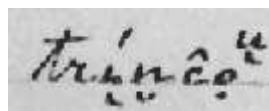
Cincorres	pota
P. Benifassà	pota casco
V. Canes	pota
Peníscola	pota
Vistabella	casco
C. Villamalefa	casco
Fanzara	casco
l'Alcora	pota
Orpesa	pata
T. de Viver	baso
Azuébar	casco
Aín	pota
Moncofa	caixco
Ademuz	casco
Tuéjar	baso
Casinos	pota
Marines	casco
Caudete	baso
Pedralba	casco
Rafelbunyol	pata
Quart de P.	pota
Godolleta	pota
Torís	casco
Dos Aguas	baso (= <pota>)
Polinyà	pòtò

Massalavés	pòtò
Teresa de C.	pota (= <baso>)
Anna	casco
Llanera de R.	pòtò
Beniopa	peu
Moixent	pòtò
Biar	pota
Benilloba	pota
Benialí	pota
Calp	pota
el Pinós	pòtò
Monforte	
el Campello	ca(i)xco
Crevillent	pota
Dolores	pota
Guardamar	ca(i)xco

569 ALMOHAZA:

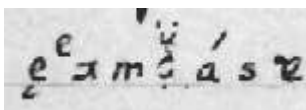
Cincorres	rascadó
P. Benifassà	rascadó
V. Canes	(No se usa)
Peníscola	astrí(t)jol
Vistabella	trinxo ²⁸¹⁴
C. Villamalefa	rascador (sierras de hierro)
Fanzara	peine
l'Alcora	astríjol
Orpesa	estrínjol
T. de Viver	paine
Azuébar	peine
Aín	(No hay)
Moncofa	astríjol
Ademuz	rascador
Tuéjar	paine
Casinos	estritxo
Marines	e st trincho
Caudete	rahhcáera (<áé>)
Pedralba	estrincho
Rafelbunyol	estrínxol
Quart de P.	astrínxol
Godolleta	e st trincho (de púas de hierro)
Torís	astrítxul
Dos Aguas	e st trincho (si)
Polinyà	astrítxol
Massalavés	astrinxol (de metal) aspalmaor (de cerdas)
Teresa de C.	almaza
Anna	rascaor
Llanera de R.	estrijo
Beniopa	estrinxo
Moixent	astríjol
Biar	esmohassa
Benilloba	mohassa
Benialí	raspaor
Calp	mohassa
el Pinós	mohassa
Monforte	armuasa
el Campello	mohassa

²⁸¹⁴ Vistabella:

Crevillent	almohassa	l'Alcora	cabeçó
Dolores	ermo ^u asa ²⁸¹⁵		broqueret (anteojera)
	armuasa		serretó (sobre el morro)
Guardamar	almohassa		colleró
	-----		tirans
	570 ARREOS:		silló
Cinctorres	cabeçó		arretranques
	ulleres		barriguera
	colleró		corretjot (que va sobre el lomo, para sostener las varas)
	silló	Orpesa	cabeçó
	barriguera		tapandes (anteojos del <cabeçó>)
	retranques		colleró
P. Benifassà	cabeçó		silló
	antó(t)jos		barriguera
	collà		arretranques
	silló		tirans
	reclans	T. de Viver	(<apaarejos>: <collerón>, <sillón>, <zofra>, <barriguera>, <retranca>, <dogal> (=<cabezà>) (con <antiojeras>))
	sófra		(Para carga: 1º <mantones> 'sacos'; 2º <albarda>, con <tarría>, y a veces <pitral>; <cincha>; <cabezà> (=<dogal>))
	bentrera	Azuébar	(<aparejá>: <collerón>, <yuguete> ('horcate'), <sillón>, <sofra>, <arritranca>, <barriguera>, <tiros>, <cabesón>)
V. Canes	cabeçó		(Para carga: <aparejá>: <baste>, especie de albarda, muy gruesa, con <targa> ²⁸¹⁶ y <petral>; <sincha>, <cabesà>)
	cuixí	Aín	cabeçó (No hay carros)
	silló	Moncofa	cabeçà
	barriguera		colleró
	retranca		tirans
Peníscola	cabeçó		selló
	cabéstre		arretranques
	antò(t)jos (=anteojeras)		corretjot
	collà		barriguera
	selló		
	retranques		
	bentrera		
	tiros (=tirants)		
	reclans		
Vistabella	cabeçó		
	ulleres (=anteojeras)		
	colleró		
	silló		
	barriguera		
	tirans		
	retranques		
	corre(t)jot (va sobre el lomo y sostiene las varas)		
C. Villamalefa	atalaje		
	(No hay carros)		
	(Para carga: <aparejo>, <albarda> (con <tafarra>, ataharre, y <pitral>), <cincha>)		
Fanzara	aparejo		
	collerón		
	sillón		
	correchot		
	arretrancas		
	barriguera		
	(Para carga: <baste>, especie de albarda muy gorda; <tafarra>; <singla>, cincha; <cabezà>)		

2815 Dolores:

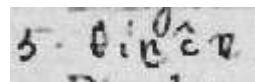

2816 Azuébar:

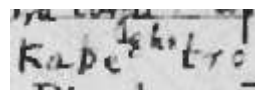

- Ademuz** (<arreos>: <s⁽ⁱ⁾illa>, <zofra>, <barriguera>, <arritranca>, <collerón>, <forcate> ('horcate'), <cabezón>)
(Para carga: <aparejo>: 1 <sudador>, 2 <ropone^s>, 3 <baste>, con la <tarría²⁸¹⁷>, 4 <cubejalma>, de esparto o de ropa, 5 <cincha>, <cabezada>, con el)
- Tuéjar** (<la aparejá>: <collera>, <forcaché> ('horcate'), <sillón>, <zofra>, <arr(i)tranca>, <barriguera>, <cabezón>, <tiros>)
(Para carga: 1° <sudaor>, 2° <manta>, 3° <albarda> (con <tarría>), <chinchá>, <cabezá>, con el)
- Casinos** cabeçó
capçana (cabezada de cuadra)
collera
selló
arritranques
barriguera
sófra
- Marines** atalajes (= <arreos>: <ollera>; <lluguet> ('horcate'); <sillón>; <correchot> (zufra); <barriguera>; <arritranca>; <cabezón>)
- Caudete** aparejá (= <arreo^s>: <entremanta>, <collera>, <forcate>, <silleta>, <zufra>, <arritranca>, <barriguera>, <tiros>)
(Para carga: <aparejo>: 1 <ropón>, 2 <albarda>, 3 <cincha>, <atarre> 'ataharre', <cabezón>)
- Pedralba** (<aparejá>: <collera>, <forcaset> y <tirantes>; <sillón>; <correchot>; <barriguera>; <arritranca>; <cabezón>, y <ramalillo^s>)
(Para carga: 1° <aparejo>, 'ropas'; 2 <albarda>; <tafarra>; <cincha>; <cabezá> y)
- Rafelbunyol** cabeçó
collera
tirans
selló
barriguera
aixideros
ritranca
- Quart de P.** cabeçó (cabezadas)
cabéstre (cabestro)
selló
arreculaores
cinxa
tirans
- Godelleta** (<arreos>: <sillón>, <correchot> 'zufra', <barriguera>, <arritranca>; horcate: <forcaset>)
(Para carga: <aparejo>: 1 <albarda>; 2 <ropón>; 3 <pelleja>, piel de oveja; 4 <jalma>, lona llena de paja; 5 <cincha>²⁸¹⁸; 6 <cubejalma> 'estera'; <tarría> 'ataharre')
- Torís**
- Dos Aguas** (<aparejá>: <collerón>; <chuguet> 'horcate'; <sillón>; <correchón>; <barriguera>; <arritranca>; <cabezón>)
(Para <aparejo>: <albardón>, de paja y lona; <ropone^s>; <jalma>, con <atarre>; <curijalma>, manta de lona; <cabestro>, cabezada; <cincha>)
- Polinyà** colleró (=collar)
selló
corretxot (correa que pasa sobre el selló y sujeta las varas)
alitranches
aixadero
barriguera
cabeçà (f.)
- Massalavés** selló
barriguera
alitranches (que pasan sobre las ancas)
cabéstre (de cuerda de cáñamo)
cabeçà (de cuero)
albarda
albardó
sobrellom (especie de silla sin arzones)
- Teresa de C.** (<aparejá>: 1 <uncidera>, collera de ropa llena de esparto; 2 <collerón>, <hocate>, <silleta>; <zofra>; <ritranca>; <barriguera>; <tiro^s>)
(Para carga: <aparejo>; 1 <mantones>, 'trapos'; <albarda>; <tarre>; <cincha>; <cabe^{hst}tro>²⁸¹⁹ = <cabezá>)

2818 Godelleta (1934):

2819 Teresa de Cofrentes:

2817 Ademuz:

Anna (<aparejo>: 1 <collera>; 2 <forcaset>; <sellín>; <sofra>; <barriguera>; <riatranca>; <cabesá>)
(para carga: 1 <albardón>; 2 <ropone^s>; 3 <jalma>, saco lleno de paja; <sincha>; <tafarra>, ataharre; <cabestre>)

Llanera de R. cabeçà
colleró (=collera)
silló
barriguera
alitranca
pitral (correa con borlas, para ahuyentar las moscas)
albarda (Para carga:)
albardó de montar

Beniopa cabéstre (cabezadas)
cabeçó (=cabestro)
serretó (va sobre la nariz)
bocao (=bocado)
colleró
tirans
barriguera
selló
alitranca

Moixent cabeçó
colleró
silló
alitranca
sófra
barriguera
albarda (Para carga:)
albardó (Para carga:)

Biar cabeçà (=cabezadas de correas anchas)
cabeçó (=cabezadas de correas estrechas)
cabéstre (=cabestro)
silló
tirans
colleró (=collera)
forqueta (de madera, con <francalets> (correas que unen los tirans al carro))
ritranca
sófra
barriguera

Benilloba cabeçó (=cabezadas)
collar (=collera)
silló
capçana (=cabestro)
tirans
retranca
barriguera
sófra (va sobre el <silló> y enganchada a las varas)

Benialí capçana
cu(i)xí
collera
cabeçó (cabezadas)
selló
barriguera
alitrances
(Con aparejo de albarda, las alitrances se sustituyen por la <tafarra>)

Calp cabeçó (cabezadas)
collera
silló
itranca (sobre las ancas)
barriguera
tirans

el Pinós cabéstre (=cabestro)
capçana (=cabezadas)
colleró
tirans
cabeçó
silló
ritranca
barreguilla
sófra

Monforte apare(j)á

el Campello cauçana (=cabezada)
colleró
silló
tirans
barriguera
alitranca
albarda (para carga:)
cingla (=cincha)

Crevillent cabeçà (=cabestro)
cabeçó (=cabezadas)
colleró
silló
barriguera
ritranca
suфра (correa que parte del <silló> y va enganchada a las vares del carro)

Dolores (<ap(a)rejá>: collerón; <horcate>; <tirante^s>; <arritranca>; <sofra>; <barr(i)guera>; <cabesá>)

Guardamar cabeçó
colleró
silló
ritranca
barriera (en el aparejo de carro)
cingla (en el aparejo de montura)

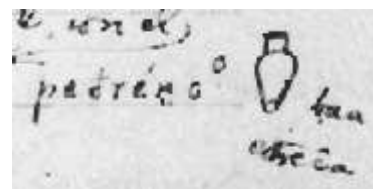
571 RIENDAS:

Cincorres riéndes
P. Benifassà tirantes
V. Canes tiros
Peníscola bagues (para el carro)
llóngues (para arar)
Vistabella ramalillos
C. Villamalefa ramal
Fanzara ramal
I'Alcora ramalillos

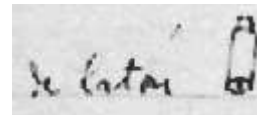
Orpesa	ramals
<u>T. de Viver</u>	ramo
<u>Azuébar</u>	ramal
Aín	ramals
Moncofa	ramals
<u>Ademuz</u>	ramal
<u>Tuéjar</u>	ramal
Casinos	cabestrillos
<u>Marines</u>	r(a)mal
<u>Caudete</u>	ramal
<u>Pedralba</u>	ramal
Rafelbunyol	ramals
Quart de P.	ramalillos
<u>Godelleta</u>	ramal
Torís	ramalillos (para guiar carro) riéndes (para guiar caballo montado)
<u>Dos Aguas</u>	ramal
Polinyà	ramals
Massalavés	ramalillos
<u>Teresa de C.</u>	ramal
<u>Anna</u>	ramal
Llanera de R.	ramalillos
Beniopa	ramalillos
Moixent	ramalillos
Biar	ramaleres
Benilloba	ramalillos
Benialí	ramalillos
Calp	ramalillos
el Pinós	ramaleres
<u>Monforte</u>	ramalera ^s bria ^s (para montar)
el Campello	ramaleres
Crevillent	ramaleres
<u>Dolores</u>	ram(a)lera ^s (para arar) rienda ^s (para el carro)
Guardamar	bries ramalillos

571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA):	
Cinctorres	esquilla tumba (la más grande)
<u>P. Benifassà</u>	
V. Canes	esquilla
Peníscola	asquilla
Vistabella	esquellot
<u>C. Villamalefa</u>	esquilote (= <pedreño>)
<u>Fanzara</u>	esquila
l'Alcora	asquellot
Orpesa	asquellot
<u>T. de Viver</u>	esquilón
<u>Azuébar</u>	esquilón
Aín	
Moncofa	asquellot
<u>Ademuz</u>	cencerro (1) esquila (2) pedreño (3) (boca estrecha) ²⁸²⁰

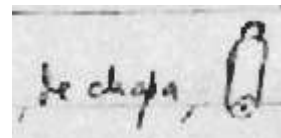
<u>Tuéjar</u>	esquila (de chapa, larga)
Casinos	pedreño (lo llevaban carneros y cabras)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhquila (cencerro de chapa)
<u>Pedralba</u>	esquila (de latón) ²⁸²¹
Rafelbunyol	èsquellòt
Quart de P.	esquellot
<u>Godelleta</u>	esquila (de chapa) ²⁸²²
Torís	asquila (tiene la forma de las esquilas corrientes, pero mucho mayor)
<u>Dos Aguas</u>	esquila (de latón) ²⁸²³
Polinyà	asquilla
Massalavés	asquellot (de unos 25 cm alto) (El cencerro grande que lleva el manso, se llama <canó> (de 30 cm a 40))
<u>Teresa de C.</u>	ehhquila (de chapa) ²⁸²⁴
<u>Anna</u>	esquilón (de chapa) ²⁸²⁵
Llanera de R.	asquellot

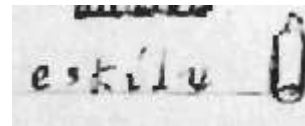
2821 Pedralba:

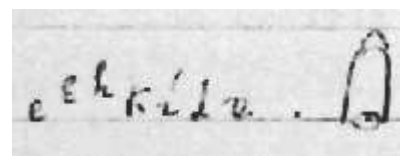
2822 Godelleta (1934):

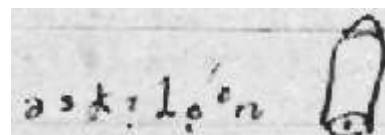
2823 Dos Aguas:

2824 Teresa de Cofrentes:

2825 Anna (1934):

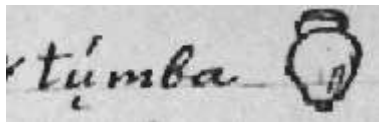
2820 Ademuz:

Beniopa	picot (esquila pequeña) (Aquí no gastan esquilas grandes)
Moixent	asquella
Biar	esquellot
Benilloba	asquella
Benialí	asquellot
Calp	(No hay bueyes)
el Pinós	cencèrro esquella
Monforte	
el Campello	asquellot
Crevillent	sancèrro
Dolores	senserro
Guardamar	cèncèrro

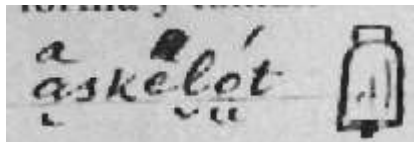
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO:

Cinctorres	esquella
P. Benifassà	picarol (más pequeña) tumba ²⁸²⁶ asquellot ²⁸²⁷ asquella (menor que el <asquellot>) picaroleto (la más pequeña)
V. Canes	esquella picarol (la más pequeña)
Peníscola	asquellota (de las ovejas) asquellot (esquila grande que llevan las cabras)
Vistabella	esquella piquerol (más pequeña que la esquella) tumbo ²⁸²⁸ (cencerro grande y abombado)
C. Villamalefa	(e)squila piquerol (De la misma forma, sólo que el 'piquerol' es más pequeño que la esquila)

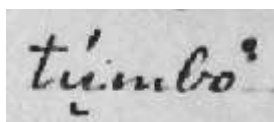
²⁸²⁶ la Poble de Benifassà:

²⁸²⁷ la Poble de Benifassà:

²⁸²⁸ Vistabella:

Fanzara esquila (y más pequeña, <piquerol>, de igual forma que los cencerros)

l'Alcora asquella
Orpesa asquella
esquerol (esquila pequeña)

T. de Viver esquila
picote

Azuébar esquila (y <esquica>)
Aín asquellot (la grande)
asquella (la mediana)
piqueolet (la pequeña)

Moncofa asquella
asquellota

Ademuz esquila
(A veces también les ponen <casabeles>)

Tuéjar cencerro (lo lleva el manso)
esquila

Casinos picote (otra más pequeña)
esquila

Marines picotet (esquila muy pequeña)

Caudete (1 <cencerro>; 2 <picote>; 3 <gangarrilla>)

Pedralba esquila
picotico (otra más pequeña, pero de igual forma)

Rafelbunyol èsquellèta²⁸²⁹

Quart de P. asquellot (la grande)

Godella esquilla (de varios tamaños)
Toris asquiles (las llevan las *manses* (ovejas-guías), las burras, las cabras, las yeguas, etc.)

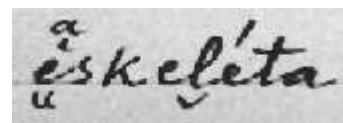
Dos Aguas picote (1) (1/2 de la esquila)
gangarrillo (2)
(son de igual forma; varían en tamaño)

Polinyà asquellota
Massalavés asquellotet (regular)
asquella (más pequeña)
campanillo (cascabel)

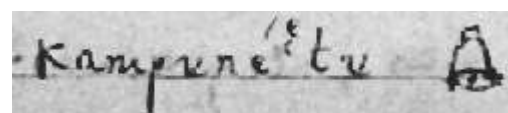
Teresa de C. (1º <ehhquila>, el cabrón la lleva; ovejas: <picote>, "esquila" pequeña; 2 <gangarrillo>, de igual forma que picote)

Anna esquileta (= <picote>, cencerros pequeños)
(a las cabras les ponen <campaneta>²⁸³⁰, esquila de "metal")

²⁸²⁹ Rafelbunyol:

²⁸³⁰ Anna (1934):

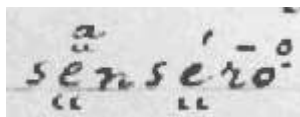

Llanera de R.	asquilla (unos 20 cm alto) asquelleta (más pequeña) campanillo (cascabel)
Beniopa	picot (esquila pequeña que lleva la mansa)
Moixent	asquelleta cascabellico (cascabel)
Biar	esquilla esquelleta (se llama también <picot>) (Las esquilitas de las cabras se llaman <pitet>) cascabellico (=cascabel)
Benilloba	picot (más pequeño que la <asquilla>) piquerol (cascabel de las cabezadas de las caballerías)
Benialí	picot (de diferentes tamaños) picotet (la pequeña) asquilla (la llevan las cabras)
Calp	picotet (esquila pequeña) cascabell (=cascabel)
el Pinós	esquilla cascabell (=cascabel)
<u>Monforte</u>	
el Campello	asquilla picot (esquila más pequeña) campanillo (=cascabel)
Crevillent	sancèrro (tienen este nombre, cualquiera que sea su tamaño) campanillo (=cascabel)
<u>Dolores</u>	senserrico senserro (si es grande)
Guardamar	cèncèrro cascabell (=cascabel) ²⁸³¹

571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO:

Cinctorres	
P. Benifassà	rastre de picaroles
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	rastre de cascabels
<u>C. Villamalefa</u>	collar de cascadeles / campanillas
<u>Fanzara</u>	collá de campanas
l'Alcora	collá de cascabels
Orpesa	collar de cascabelillos
<u>T. de Viver</u>	collar de campanillas
<u>Azuébar</u>	collar de campanilla ^s
Aín	
Moncofa	collar de cascabellicos
<u>Ademuz</u>	collar de campanillas
<u>Tuéjar</u>	rastra de campanillas ('collar')
Casinos	collar en campanillos

²⁸³¹ Guardamar:

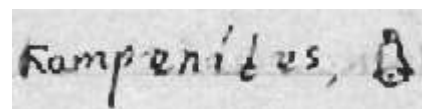

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	collar con campanillo ^s (esquila de bronce)
<u>Pedralba</u>	collar de campanilla ^s
Rafelbunyol	collar de campanillos
Quart de P.	collar de cascabellicos
<u>Godolleta</u>	collar de campanicas
Torís	cabeçó.n cascabels
<u>Dos Aguas</u>	collar de ca ^s cabele (o de <campanillas>)
Polinyà	collar de campanillos
Massalavés	colla ^r de campanillos
<u>Teresa de C.</u>	collar con campanillas ²⁸³² (de "metal")
<u>Anna</u>	collar con cascabillo ^s (cascabeles)
Llanera de R.	collar
Beniopa	collar de campanillos
Moixent	collar
Biar	collar de campanillos
Benilloba	collar de campanillos
Benialí	collar de campanillos
Calp	collar de campanillos
el Pinós	collà des cascabels
<u>Monforte</u>	
el Campello	collar
Crevillent	collà de campanillos
<u>Dolores</u>	collar de campanilla ^s
Guardamar	campanilles

572 VETERINARIO (MARISCAL):

Cinctorres	menescal
P. Benifassà	menescal
V. Canes	menescal
Peníscola	menescal
Vistabella	menescal
<u>C. Villamalefa</u>	menescal (= <a(l)baíta ^r >)
<u>Fanzara</u>	menescal (primero) alberita (después) beterinario (y ahora)
l'Alcora	menescal
Orpesa	menescal
<u>T. de Viver</u>	albáitar
<u>Azuébar</u>	menescal
Aín	menescal
Moncofa	menescal
<u>Ademuz</u>	albá ^e itar ²⁸³³ (<a ^e >) ²⁸³⁴

²⁸³² Teresa de Cofrentes:

²⁸³³ Ademuz:

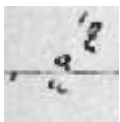

²⁸³⁴ Ademuz:

<u>Tuéjar</u>	albè ^a itar (<è ^a >) ²⁸³⁵
Casinos	merescal
<u>Marines</u>	menescal (rechaza <i>albèitar</i>)
<u>Caudete</u>	manihcal (= <albèitar>) ²⁸³⁶
<u>Pedralba</u>	albaita (= <menescal>)
Rafelbunyol	merescal
Quart de P.	merescal
<u>Godolleta</u>	menescal (= <albáitar>)
Torís	menescal
<u>Dos Aguas</u>	albáitar (= <meniscal>)
Polinyà	menescal beterenari
Massalavés	merescal
<u>Teresa de C.</u>	mañihcal (= <albaita>)
<u>Anna</u>	menescal (= <albèitar>)
Llanera de R.	merescal
Beniopa	menescal
Moixent	menescal
Biar	merescal veterinari
Benilloba	menescal
Benialí	menescal
Calp	merescal
el Pinós	menescal
<u>Monforte</u>	bitirinario mini ^s cal (ant.)
el Campello	merescal
Crevillent	meniscal
<u>Dolores</u>	marihcal (= <beterinario>)
Guardamar	meriscal

**573 PUS (MATERIA,
 PODRE):**

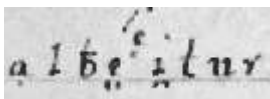
Cinctorres	postema matèria
P. Benifassà	postema prus matèria
V. Canes	postema matèria
Peníscola	pus matèria
Vistabella	pus matèria
<u>C. Villamalefa</u>	postema
<u>Fanzara</u>	postema

²⁸³⁵ Tuéjar (1934):

²⁸³⁶ Caudete:

l'Alcora	postema pus
Orpesa	pus matèria
<u>T. de Viver</u>	materia
<u>Azuébar</u>	materia
Aín	postema pus matèria
Moncofa	matèria pus
<u>Ademuz</u>	materia
<u>Tuéjar</u>	materia
Casinos	pus matèria
<u>Marines</u>	postema
<u>Caudete</u>	materia
<u>Pedralba</u>	materia postema
Rafelbunyol	pus matèria
Quart de P.	pus matèria
<u>Godolleta</u>	postema
Torís	matèria pus
<u>Dos Aguas</u>	postema
Polinyà	pus po ^o queria
Massalavés	pus po ^o queria
<u>Teresa de C.</u>	pohhtema (= <materia>)
<u>Anna</u>	po ^o tema matèria
Llanera de R.	pus po ^o queria
Beniopa	matèria porqueria
Moixent	postema
Biar	postema matèria pus
Benilloba	postema matèria pus
Benialí	matèria posterma pus
Calp	postema matèria
el Pinós	matèriè
<u>Monforte</u>	(<pus ^{(i)x} >)
el Campello	postema postema mitèriè pus
Crevillent	postema pus matèria
<u>Dolores</u>	materia (= <pohhtema>)
Guardamar	pus matèria

574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.):

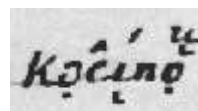
Cinctorres	que ba de calitat
P. Benifassà	que ba moguda
V. Canes	que va de borrasca que va calenta
Peníscola	que ba d'eixida
Vistabella	que ba calenta que ba de calitat que ba briónda
<u>C. Villamalefa</u>	salida (= <caliente>) barrionda (cerda)
<u>Fanzara</u>	caliente (= <salida>) (para todas igual)
l'Alcora	que va d'e(i)xida
Orpesa	que va d'eixida
<u>T. de Viver</u>	salida mobida (cerda)
<u>Azuébar</u>	salida (= <caliente>) (para todas lo mismo)
Aín	que ba calenta que ba d'eixida
Moncofa	eixida
<u>Ademuz</u>	caliente (para todas) berrionda (cerda)
<u>Tuéjar</u>	caliente (= <salida>, para todas igual) (cerda: está <mobida>)
Casinos	que ba eixida
<u>Marines</u>	salida (para todas igual)
<u>Caudete</u>	caliente (para todas igual)
<u>Pedralba</u>	salida (todas igual)
Rafelbunyol	que ba d'eixida
Quart de P.	que ba d'eixida
<u>Godelleta</u>	salida (para todas igual)
Torís	ba ixida
<u>Dos Aguas</u>	caliente (= <salía>, para todas lo mismo)
Polinyà	que ba d'e(i)xida
Massalavés	que ba d'aixida
<u>Teresa de C.</u>	salía (= <mobía>; para todas igual) mobía (cerda)
<u>Anna</u>	salida (para todas igual)
Llanera de R.	aixida
Beniopa	que va d'e(i)xida
Moixent	aixida que va de bando que va de correguda
Biar	està e'ssida
Benilloba	està d'aixida
Benialí	moguda eixida
Calp	va e'ixida va moguda
el Pinós	està e(i)xia està.n humor
<u>Monforte</u>	salía (PERRA, OVEJA) e'stá en amor (vaca y caballerías)
el Campello	està d'e(i)xia
Crevillent	està e(i)xia

Dolores salía (= ehhtá en amor)
Guardamar e(i)xia
que.stà.n la lluna

575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO):

Cinctorres	gorrino
P. Benifassà	bacó
V. Canes	bacó cèrdo
Peníscola	bacó
Vistabella	bacó cèrdo
<u>C. Villamalefa</u>	puerco
<u>Fanzara</u>	puerco
l'Alcora	bacó cèrdo
Orpesa	bacó cèrdo
<u>T. de Viver</u>	puerco
<u>Azuébar</u>	puerco
Aín	bacó
Moncofa	cèrdo
<u>Ademuz</u>	gorrino
<u>Tuéjar</u>	(<cerdo>) gorrino porc
Casinos	puerco
<u>Marines</u>	puerco
<u>Caudete</u>	gorrino
<u>Pedralba</u>	puerco
Rafelbunyol	porc
Quart de P.	porc
<u>Godelleta</u>	gorrino
Torís	gurrino cèrdo cotxino ²⁸³⁷
<u>Dos Aguas</u>	gorrino
Polinyà	porc
Massalavés	porc
<u>Teresa de C.</u>	gorrín (sin-o; plural <...es>)
<u>Anna</u>	puerco
Llanera de R.	po'c
Beniopa	cèrdo porc
Moixent	porc
Biar	porc
Benilloba	porc
Benialí	cèrdo porc
Calp	porc cèrdo
el Pinós	cotxino porc

²⁸³⁷ Torís:

<u>Monforte</u>	chino
	serdo
<u>el Campello</u>	porc
	cérdo
	marrano
<u>Crevillent</u>	cotxino
	cérdo
<u>Dolores</u>	chino
	serdo
	marrano
	(<cochino>)
<u>Guardamar</u>	cotxino

576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO:	
<u>Cinctorres</u>	bassiol (de madera o de piedra)
<u>P. Benifassà</u>	bassiol (de piedra o madera)
<u>V. Canes</u>	pica (de piedra)
	bassiol (de madera)
<u>Peníscola</u>	bassiol (de madera)
	pica (de piedra)
<u>Vistabella</u>	bassiol (de madera)
	pica (de piedra)
<u>C. Villamalefa</u>	gamellón (de madera)
	pica (pila)
<u>Fanzara</u>	gamellón
<u>l'Alcora</u>	pica (de piedra)
	gamellot (de madera)
<u>Orpesa</u>	pica (de piedra)
	bassi (de madera)
<u>T. de Viver</u>	gamella (de madera)
	pica (pila de piedra)
<u>Azuébar</u>	gamella (artesillo de madera)
	pica (pila de piedra)
<u>Aín</u>	llibrell (lebrillo)
	gamella (de madera)
<u>Moncofa</u>	llibrell (de barro)
	gaveta (de madera)
<u>Ademuz</u>	gamellón (de madera) (=
	<tornajo>, tronco excavado o de
	tablas)
	pica (piedra excavada)
<u>Tuéjar</u>	gamellón (artesa de madera)
<u>Casinos</u>	llibrell (lebrillo)
<u>Marines</u>	gamella (de madera, artesilla)
<u>Caudete</u>	gamillón (de madera)
<u>Pedralba</u>	gamellón (artesilla, de madera)
<u>Rafelbunyol</u>	pica (de piedra)
<u>Quart de P.</u>	menxaor (de piedra)
	gabeta (de madera)
<u>Godolleta</u>	(la <pica>, de piedra; es una pila)
<u>Torís</u>	pica (de piedra)
<u>Dos Aguas</u>	gabeta ('artesilla')
	tornajo (tronco excavado)
<u>Polinyà</u>	piqueta (de piedra)
	pastereta (de madera)
<u>Massalavés</u>	pica (de piedra)
	pastereta (de madera)
<u>Teresa de C.</u>	gamella (artesa de madera)
<u>Anna</u>	pastera (pila de madera)
	pila (de piedra)
<u>Llanera de R.</u>	gabeta (de madera)
	pila (de piedra)

<u>Beniopa</u>	gaveta (de metal)
	pica (de piedra)
<u>Moixent</u>	pastera (de madera)
	pila (de piedra)
<u>Biar</u>	gamella (de madera)
	pila (de piedra)
<u>Benilloba</u>	pastera (de madera)
	pila (de piedra)
<u>Benialí</u>	pica (de piedra)
	pastera (de madera)
<u>Calp</u>	pastera (de madera)
	pica (de piedra)
<u>el Pinós</u>	gamella (de madera)
	pila (de piedra)
<u>Monforte</u>	gamelleta (de madera)
	pila (de piedra)
<u>el Campello</u>	gaveta (de madera)
<u>Crevillent</u>	pila (de piedra)
	gaveta (de madera)
<u>Dolores</u>	gamella (de madera, ya no hay)
	pileta (de piedra, redonda)
<u>Guardamar</u>	gamella

576a COMIDA DEL CERDO:

<u>Cinctorres</u>	abeurall
<u>P. Benifassà</u>	abeurall
<u>V. Canes</u>	abeurall
<u>Peníscola</u>	bassia
<u>Vistabella</u>	abeurall
<u>C. Villamalefa</u>	brebaje
<u>Fanzara</u>	buraje (amasado de salvado,
	patatas)
<u>l'Alcora</u>	beuratge
<u>Orpesa</u>	abeurall
<u>T. de Viver</u>	berbajo
<u>Azuébar</u>	berbajo
<u>Aín</u>	abeurall
<u>Moncofa</u>	albeuratge
<u>Ademuz</u>	hechura
<u>Tuéjar</u>	hechura
	brebajo (agua y harina; se da
	pocas veces)
<u>Casinos</u>	beuratxe
<u>Marines</u>	(<pastáu> 'piñelo' y salvado =
	<berbajo>)
<u>Caudete</u>	hechura
<u>Pedralba</u>	berbajo
<u>Rafelbunyol</u>	beuratxe (semilíquido)
	pastó (macizo, sólido)
<u>Quart de P.</u>	beuratxe
<u>Godolleta</u>	amasáu
<u>Torís</u>	el queminxar
	el pienso. l cèrdo
<u>Dos Aguas</u>	berbajo (comida de cerdos
	jóvenes; suelta más líquido)
	amasáu (para los que hay que
	engordar)
<u>Polinyà</u>	albeuratxe de segó
<u>Massalavés</u>	pienso (maíz, salvado,
	algarrobas, cebada)
<u>Teresa de C.</u>	masao
<u>Anna</u>	beurache

Llanera de R.	pastó (mezcla semilíquida) pienso (cereales u hortalizas sin machacar)
Beniopa	beuratge
Moixent	beuratge (mezcla semilíquida) pienso (cereales u hortalizas sin machacar)
Biar	albeuratge
Benilloba	albeuratge
Benialí	pastera
Calp	beuratge (salvado con agua, etc.)
el Pinós	amassí[x]o
<u>Monforte</u>	
el Campello	beuratge (salvado y agua)
Crevillent	beuratge (harina con agua)
<u>Dolores</u>	pella (masa de harina, etc.)
Guardamar	beuratge (mezcla de harina y agua)

577 MATARIFE:

Cinctorres	carnissé
P. Benifassà	carnissé
V. Canes	carnissé
Peníscola	carnissé
Vistabella	matadó
<u>C. Villamalefa</u>	matado(r)
<u>Fanzara</u>	carnisero (aunque no venda carne)
l'Alcora	carnissé
Orpesa	carnisse ^r
<u>T. de Viver</u>	matador
<u>Azuébar</u>	matador
Aín	carnisser
Moncofa	carnisser
<u>Ademuz</u>	matador
<u>Tuéjar</u>	mataor
Casinos	mataporcs
<u>Marines</u>	matador
<u>Caudete</u>	matádór
<u>Pedralba</u>	mataor
Rafelbunyol	carnisser
Quart de P.	carnisser
<u>Godelleta</u>	mataor
Torís	mataor
	carnisser
<u>Dos Aguas</u>	matador
Polinyà	carnisser
	mataor
Massalavés	ca'nisse ^r
<u>Teresa de C.</u>	mataor
<u>Anna</u>	mataor
Llanera de R.	carnisser
Beniopa	carnisser
Moixent	carnisser
Biar	carnisser
Benilloba	mataor
Benialí	carnisser
Calp	carnisser
el Pinós	carnissé
<u>Monforte</u>	mataor
el Campello	carnisser
Crevillent	carnissé
<u>Dolores</u>	carnisero

Guardamar	carnisser
-----------	-----------

577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO:

Cinctorres	ganxo
P. Benifassà	ganxo
V. Canes	ganxo
Peníscola	ganxo
Vistabella	ganxo
<u>C. Villamalefa</u>	(usan <gancho>)
<u>Fanzara</u>	gancho (se usa)
l'Alcora	ganxo
Orpesa	ganxo
<u>T. de Viver</u>	(no usan)
<u>Azuébar</u>	gancho
Aín	ganxo
Moncofa	(No se usa)
<u>Ademuz</u>	gancho
<u>Tuéjar</u>	(no usan)
Casinos	ganxo
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	gancho
<u>Pedralba</u>	gancho
Rafelbunyol	(No se usa)
Quart de P.	ganxo
<u>Godelleta</u>	(no usan)
Torís	ganxo
<u>Dos Aguas</u>	(no usa)
Polinyà	(No se usa)
Massalavés	(No hay gancho)
<u>Teresa de C.</u>	(no usa)
<u>Anna</u>	(no usan)
Llanera de R.	(No se usa)
Beniopa	(No hay)
Moixent	(No se usa)
Biar	(No se usa)
Benilloba	ganxo
Benialí	(No se usa)
Calp	(No se usa)
el Pinós	(No se usa)
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No se usa)
Crevillent	ganxo
<u>Dolores</u>	(no)
Guardamar	(No se usa)

577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:

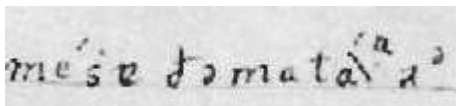
Cinctorres	taula
P. Benifassà	taula
V. Canes	taula
Peníscola	
Vistabella	taula
<u>C. Villamalefa</u>	banco de mata(r)
<u>Fanzara</u>	[<mezza>]
	banco de matá
l'Alcora	taula

<u>Orpesa</u>	taula
<u>T. de Viver</u>	mesa de matar
<u>Azuébar</u>	mesa de matar
<u>Aín</u>	taula
<u>Moncofa</u>	taula
<u>Ademuz</u>	usan una <gamella> boca abajo
<u>Tuéjar</u>	mesa de matar
<u>Casinos</u>	taula
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	mesa de matar
<u>Pedralba</u>	mesa de matar
<u>Rafelbunyol</u>	taula
<u>Quart de P.</u>	taula
<u>Godelleta</u>	mesa de ²⁸³⁸ matar ^e
<u>Torís</u>	taula
<u>Dos Aguas</u>	mesa de matar
<u>Polinyà</u>	taula
<u>Massalavés</u>	taula
<u>Teresa de C.</u>	mesa de matar
<u>Anna</u>	taula de matar
<u>Llanera de R.</u>	taula
<u>Beniopa</u>	taula
<u>Moixent</u>	taula
<u>Biar</u>	taula
<u>Benilloba</u>	taula
<u>Benialí</u>	taula
<u>Calp</u>	taula
<u>el Pinós</u>	taula
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	taula
<u>Crevillent</u>	taula
<u>Dolores</u>	banca
<u>Guardamar</u>	taula

577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO:

<u>Cinctorres</u>	degolladó
<u>P. Benifassà</u>	degolladó
<u>V. Canes</u>	degolladó
<u>Peníscola</u>	(No se matan cerdos en casas particulares, sino en el matadero) ((577c-577d))
<u>Vistabella</u>	ganyivet
<u>C. Villamalefa</u>	el degollado(r)
<u>Fanzara</u>	degolladó
<u>l'Alcora</u>	degolladó
<u>Orpesa</u>	gavinet
<u>T. de Viver</u>	degollador
<u>Azuébar</u>	degollador
<u>Aín</u>	gabinet
<u>Moncofa</u>	gavinet
<u>Ademuz</u>	degollador
<u>Tuéjar</u>	degollaor
<u>Casinos</u>	degollaor
<u>Marines</u>	

²⁸³⁸ Godelleta (1934):

<u>Caudete</u>	degollaor
<u>Pedralba</u>	degollaor
<u>Rafelbunyol</u>	gabinet
<u>Quart de P.</u>	degollaor
<u>Godelleta</u>	(el <degollaor ^(o) >)
<u>Torís</u>	degollaor
<u>Dos Aguas</u>	(el <degollador>)
<u>Polinyà</u>	degollaor
<u>Massalavés</u>	degollaor
<u>Teresa de C.</u>	el degollaor
<u>Anna</u>	un degollaor
<u>Llanera de R.</u>	degollaor
<u>Beniopa</u>	gavinet
<u>Moixent</u>	degollaor
<u>Biar</u>	degollaor
<u>Benilloba</u>	ganyivet degollaor
<u>Benialí</u>	ganyivet
<u>Calp</u>	gavinet
<u>el Pinós</u>	ganyivet ganyivet
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	gavinet
<u>Crevillent</u>	ganyivet
<u>Dolores</u>	deg(o)llaor
<u>Guardamar</u>	gavinet

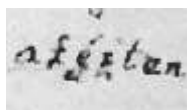
577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO:

<u>Cinctorres</u>	(Le echan agua caliente y después la friegan con piedra pómez y cuchillos)
<u>P. Benifassà</u>	(lo <sucarren> en <angilagues> y después le echan agua caliente y la rascan con <tosca> y cuchillos)
<u>V. Canes</u>	(Lo queman con <argilagues> y después lo rasoran con piedra pómez y cuchillos)
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	(Lo <i>socarren</i> con una <i>argilaga</i> , le echan agua caliente y lo rascan con <i>tosca</i> y con <i>ganyivets</i>)
<u>C. Villamalefa</u>	(En el 'banco' lo <socarran>, con <tuyagas> 'aliaga'; después lo <rascan> con un <rascador>, un cuchillo viejo, y luego con agua caliente y con <tosca> lo lavan, y por último lo <afeitan> con un <afeitador>, cuchillo especial)
<u>Fanzara</u>	(En el banco se <socarra>, con <aliaga>, después con un <peladó>, cuchillo viejo, se <pela>; después se <raspa> con un <tosca>, y agua)
<u>l'Alcora</u>	(Se quemaba con <argilagues> y después se rociaba con agua casi hirviendo y se rascaba con <tosca> (piedra pómez) y con cuchillos)

- Orpesa** (Lo queman con <argilagues> y después lo rascan con <tosques> y lo afeitan con <gavinet>)
- T. de Viver** (En el suelo se <socarra>, con <aliaga>, y lo <rascan> con el <rascador>, cuchillos viejos; después lo lavan con agua caliente y lo raspan con una tosca)
- Azuébar** (En el suelo se <socarra>, con <aldiaga>; después, sobre la mesa lo <pelan>, con el <rascador> 'cuchillo viejo'; luego lo frotan con agua caliente y una <tosca>, y por último lo afeitan)
- Aín** ansocarrar (chamuscarse) (Después de chamuscarla, le echan agua (caliente en invierno, fría en verano) y la rascan con una <tosca> y con cuchillos).
- Moncofa** (Lo queman con <argilaga> y después lo rascan con una <tosca> y lo afeitan con un cuchillo)
- Ademuz** (Lo matan en la <gamella>, y le echan agua caliente, y allí mismo lo pelan, con <cuchillo^s peladores>, cuchillos especiales de hoja ancha)
- Tuéjar** (En el suelo lo <socarran>, con <aliaga>, y después se lava, y se frota con <tosca>, una piedra, y después se <pela>, con un cuchillo especial)
- Casinos** (La <socarren> y después le echan agua caliente y la rascan con *pedra tosca* y con cuchillos)
- Marines**
- Caudete** (En la mesa se <socarra>, con <aliaga>; después lo lavan con agua y una piedra para frotarlo; por último lo <afèitan>²⁸³⁹)
- Pedralba** (En el suelo, se <socarra>, con <aliagas>; después se pela con <pelaor>, cuchilla especial; y luego se <laba>, con agua, y lo frotan con un <tosca>, piedra porosa)
- Rafelbunyol** (Lo <suflimen> (chamuscarse) y después lo afeitan con cuchillos)
- Quart de P.** (Lo queman con <cimes> (de cáñamo) y después lo rascan con <brónxes>)

- Godolleta** (1º lo ponen en el suelo y lo <socarran>, chamuscan, con <aliaga>. Después, sobre la misma mesa le echan agua hirviendo y lo afeitan con la <guchilla>, cuchillo grande, y con una <tosca>)
- Torís** (Lo queman con <anxilagues> (plantas espinosas) y después le pasan el cuchillo (<gabinet>))
- Dos Aguas** (En el suelo, con <aliaga>, lo <socarran>; después <lo pelan> con <pelador> -cuchillo viejo-, y luego lo <laban>, con agua, y lo friegan con un <tosca> -'piedra porosa'-, y por último lo <afeitan>, con un cuchillo)
- Polinyà** (La queman con paja encendida, lo rascan con <tosca> (piedra pómez) y lo afeitan con cuchillos)
- Massalavés** (<socarra'> (chamuscarse) (Después de *socarrar-lo*, lo rascan con <tosca> (piedra pómez) y luego con un <gabinet> (cuchillo))
- Teresa de C.** (Sobre la mesa 1º lo <socarran>, con <aliaga>, y después lo <pelan>, con)
- Anna** (sobre una mesa se <socarra>, con <enchilagas>, aliaga; y después lo <rascan>, con una <tosca>, 'piedra esponjosa'; y con <guchillo>)
- Llanera de R.** (La queman con <angilagues> y después la rascan con <tosca> (piedra pómez); luego la rasuran con un <gavinet>)
- Beniopa** (<socarrar> con <angelagues>. Después de *socarrado* le echan agua caliente y lo rascan con cuchillos y <tosques> (=piedra pómez))
- Moixent** (<socarrar> (chamuscarse). Después de chamuscada, la rascan con una <tosca> y la afeitan con un cuchillo)
- Biar** (<socarrar> (=chamuscarse con <argilaga>). Después de chamuscado, lo rascan con <tosca> (=piedra pómez) y luego lo afeitan con <gavinyeta>)
- Benilloba** (<sucarrar> (con <angilagues>). Después lo rascan con una <tosca> y lo afeitan con un <ganyivet>)
- Benialí** (La queman con <angilagues> y después la limpian con agua hirviendo y una <pedra tosca>)
- Calp** (<socarrar> (chamuscarse), y después de chamuscado lo rascan con una <pedra tosca> y por último con un cuchillo)

2839 Caudete:

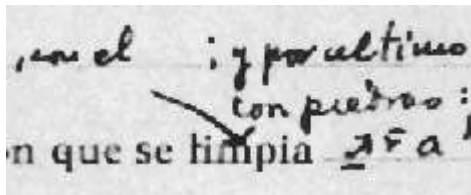

- el Pinós** (<sucarrà> (chamuscarlo con esparto encendido); <rascà> con un cuchillo)
- Monforte**
el Campello (<soflimar> (=chamuscar) y después de chamuscado lo rasan con una <pedra tosca> y por último con un cuchillo)
- Crevillent** (Lo chamuscan con albardín o esparto y después lo rasan con piedra pómez)
- Dolores** (lo <socarran>, chamuscan; y después lo <rahhpan>, con el ...,²⁸⁴⁰ con piedras; y por último se <afaíta>)
- Guardamar** (Se la queman con ramas de plantas encendidas y después la rasan con <tosca>)

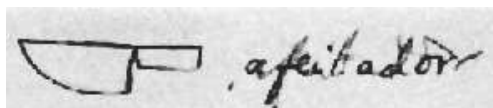
**577e INSTRUMENTO
CON QUE SE
LIMPIA:**

- Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara peladó
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver rascador
Azuébar rascador
Aín
Moncofa
Ademuz cuchillos peladores
Tuéjar afeitad(ó)r (cuchillo especial)²⁸⁴¹
Casinos
Marines
Caudete ((<guchilla>) = <rapáor>)
Pedralba pelaor
Rafelbunyol
Quart de P. brónxa (piedra pómez)
Godelleta guchilla (cuchillo grande)
Torís
Dos Aguas pelador
Polinyà

2840 Dolores:

2841 Tuéjar (1934):

- Massalavés**
Teresa de C. guchillohh peláore^s (cuchillos viejos)²⁸⁴²

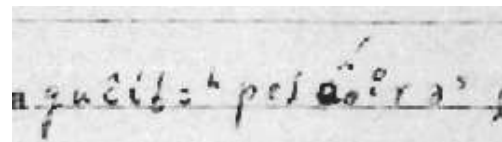
- Anna**
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores rahhpaor (y con cuchillos, <tajanes>)

Guardamar

**577f MANERA DE
DESCUARTIZAR EL
CERDO:**

- Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa (Sobre el banco por el vientre, de un sólo corte, y les sacan)
- Fanzara** (Se abre (en el banco) por el lomo, de un sólo corte, y le sacan, 1º el <esquinazo> 'espinazo', y después las tripas)
- l'Alcora
Orpesa
T. de Viver (Sobre la mesa lo abren por en lomo de dos tajos, y le sacan 1º el <esquinazo> y después las tripas)
- Azuébar** (En la mesa lo abren por el lomo de dos tajos, y se sacan 1º el <corbet> 'espinazo', y después el)
- Aín
Moncofa
Ademuz (Colgado, cabeza abajo, lo abren por el vientre de dos cortes, sacando primero una tira de piel, tocino = <tripera>, después el)

2842 Teresa de Cofrentes:

<u>Tuéjar</u>	(Sobre la mesa lo abren por el lomo de dos cortes, y les sacan el <espinazo>; después le sacan el) ²⁸⁴³
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(Sobre la mesa, lo abren de dos tajos por el lomo y le sacan 1º la <loncha>, trozo de tocino que cubre el <ehhpinzazo>; le sacan éste y luego las tripas)
<u>Pedralba</u>	(Sobre la mesa lo abren por el lomo, y le sacan 1º el <espinazo>, y después)
Rafelbunyo	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	(Sobre la mesa lo abren por el lomo de dos tajos, y le sacan primero "los corvetes" y después le sacan las mantecas y las tripas)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(Sobre la mesa, lo abren por el lomo de dos cortes, sacándole 1º una <loncha> de tocino, lo que cubre el espinazo; después le sacan los <lomillo>, y el <espinazo>, y por último le sacan las tripas)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	(Sobre la mesa lo abre por el lomo, de dos tajos, sacándole la <loncha>, 'trozo de tocino que cubre el espinazo'. Después el <ehhpinzazo>, y luego las tripas)
<u>Anna</u>	(Sobre la mesa lo abren por el lomo de un sólo <cuert>; luego le sacan el <e>pinaso>, y después le sacan la)
Llanera de R.	descarnar
Beniopa	
Moixent	
Biar	troussejar
Beniloba	troussejar
Benialí	
Calp	troussejar
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	partir el porc
Crevillent	quartejà
<u>Dolores</u>	(lo cuelgan y lo abren por el vientre)
Guardamar	

²⁸⁴³ Tuéjar (1934):

578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO:

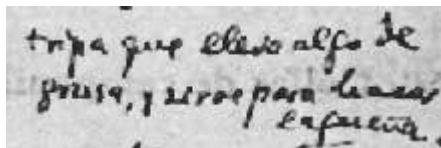
Cincorres	bentresca
P. Benifassà	panxa
V. Canes	budellà
Peníscola	bentre
Vistabella	bentresca
C. Villamalefa	la tanda (= <lo> budillos)
<u>Fanzara</u>	mondongo
	tanda (es tripas y entrañas)
I'Alcora	ventresca
Orpesa	
T. de Viver	mondongo
<u>Azuébar</u>	mondongo
Aín	tanda
Moncofa	panxà
<u>Ademuz</u>	mondongo
<u>Tuéjar</u>	beltrón
Casinos	
<u>Marines</u>	la tanda (sí)
<u>Caudete</u>	mondongo
	lohh albillo ^s (tripas)
<u>Pedralba</u>	los budillo ^s
	la tanda (conjunto de 'liviano', tripas, cabeza y pies)
Rafelbunyo	tanda
Quart de P.	tanda
<u>Godella</u>	lo ^s budillos
Torís	ventrusca
<u>Dos Aguas</u>	el bentrón
Polinyà	tripa
	bentre
	bentresca
Massalavés	bentresca
<u>Teresa de C.</u>	el mondongo
<u>Anna</u>	la ventresca
Llanera de R.	ventresca
Beniopa	
Moixent	tripes
	ventrà
Biar	ventresca
Beniloba	ventresca
Benialí	ventrusca
Calp	tripa
el Pinós	ventresca
<u>Monforte</u>	tripa ^s (con <mondongo>)
	almundisia (es entrañas y tripas)
el Campello	
Crevillent	ventresca
<u>Dolores</u>	tripa ^(s) (= <dehpojo>, <condumio>)
Guardamar	mondóngo

578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS:

Cincorres	budells
	panxó (estómago)

P. Benifassà	budells budell culà panxó (estómag)	Ademuz	herbero (esófago) obispo (estómag)
	aspraba nòra (intestino grueso)		la ciega (ahora <morcón>)
V. Canes	budells (intestinos) bisbe (estómag)		tripas anchas longanicerias (las más delgadas)
	budell culà (recto)		tripa el cular ('recto')
Peníscola	budells gosset (estómag)		líbiano hígado corazón
Vistabella	budells bentrellol (=estómag)	Tuéjar	herbero (esófago) garganchón (tráquea)
	budell culà (=recto)		(el <obispo>: 'estómag')
	sabata (intestino grueso)		podal (tripa ancha sin salida)
	madeixa (conjunto de intestinos delgados)		(ciego?) paltrota (otra tripa ancha)
C. Villamalefa	el bi'be ('estómag')		(los <longanizare ^s >, tripas estrechas)
	la doneta (otro sin salida, ciego)		(tripas: <arbillo ^s >)
	longanizales ('delgados')	Casinos	budells gosset (estómag)
	ancho ^s (otros, para la morcilla)		budell cular
	budillo cula(r)	Marines	
Fanzara	garganchón (esófago)	Caudete	obihhpo (estómag)
	la doná (tripa ancha, sin salida)		albillo del cular
	papo (estómag)		(<alb... longanicerio>)
	nonganisales (delgados)		morcillero
	budillos (más anchos que los anteriores, y para la 'butifarra')	Pedralba	garganchón (1º, esófago)
	budillo culà		el perrico (2º, estómag)
l'Alcora	budells bisbe (estómag)		paltrota (3, ancha y sin salida; ciego?)
	madeixa (conjunto de intestinos delgados)		budillos longanicerio ^s (4)
	budell herbé (=esófago)		almica (5, es tripa delgada, que tiene algo de grasa (<binza>), pegada a ella, y se emplea para la 'botifarra')
	budell culà (dice que es el intestino grueso)		budillo cular (6)
Orpesa	budells	Rafelbunyol	budells
T. de Viver	el bisbe ('estómag' ?)	Quart de P.	budells
	bagasa (ancho sin salida, ciego)	Godelleta	perrico (estómag)
	longanizales (los más delgados)		paltra (tripa más ancha, próxima al estómag)
	anchos (otros se llaman:)		la binsa (tripa que lleva algo de manteca pegada a ella; sirve para la morcilla)
Azuébar	tripa (estómag)		longaniserio (tripa delgada para longaniza)
	anchos (tripas anchas)	Torís	budells
	bagasetta (ancha, no tiene salida)		binça (intestino delgado)
	longanisa(r) (de ésta se saca el <budillo de binsa>, tripa que lleva algo de grasa, y sirve para leazas laqueña) ²⁸⁴⁴	Dos Aguas	herbero (esófago)
	tanda (es entrañas y tripas en la oveja)		el perro ('estómag')
	budillo cular		paltrota (ancha, sin salida - ciego?-)
Aín	budells		longaniceria tripa cular
	bentre (=estómag)	Polinyà	budells budell herbero (esófago)
Moncofa	budells		tela del setxí
		Massalavés	budells budell cula' tela del satxí

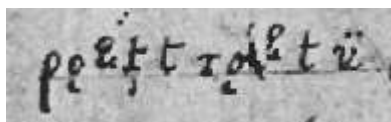
2844 Azuébar:

<u>Teresa de C.</u>	el perro ('estómag') longanicera ^s bolsada ^s (tripas anchas, las morcilleras de otros sitios) tripa cular tripa curiosa (ancha y no tiene salida; ciego?)
<u>Anna</u>	el perrico (estómag) pòltròta (tripa ancha) ²⁸⁴⁵ tripa cular longanissera
Llanera de R.	budells budell cular (recto) budell de les voltes (el grueso) maixeta (el intestino delgado) ventre (=estómag)
<u>Beniopa</u>	budells
<u>Moixent</u>	budells potróna (intestino grueso) tripa llanguanissera (intestino delgado) tripa cular
<u>Biar</u>	mondóngo (=estómag) tripes (=intestinos) tripa cular (=recto)
<u>Benilloba</u>	budells (intestinos) gosset (=estómag)
<u>Benialí</u>	budells (intestinos) budell cular poltròta (estómag) ventre (=estómag) poltrú (=estómag) (No dicen <i>bisbe</i> ni <i>mondongo</i>)
<u>Calp</u>	budells gosset (=estómag)
<u>el Pinós</u>	mondóngo (=estómag) gosset (uno de los intestinos gruesos) tripa culóna (=recto)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	buell (=intestino)
<u>Crevillent</u>	rosari (conjunto de los intestinos) mondóngo (estómag)
<u>Dolores</u>	(estómag es <modongo>) tripa cular trípa' de hilo (de longanizas) pantrota (después de llenar) obihhpo (es el mondongo lleno)
<u>Guardamar</u>	tripes (=intestinos) bisbe (=estómag)

	579 HOCICO:
<u>Cinctorres</u>	morro
<u>P. Benifassà</u>	morro
<u>V. Canes</u>	morro
<u>Peníscola</u>	morro
<u>Vistabella</u>	morro

2845 Anna (1934):

<u>C. Villamalefa</u>	morro
<u>Fanzara</u>	morro
<u>l'Alcora</u>	morro
<u>Orpesa</u>	morro
<u>T. de Viver</u>	morro
<u>Azuébar</u>	morro
<u>Aín</u>	morro
<u>Moncofa</u>	morro
<u>Ademuz</u>	morro
<u>Tuéjar</u>	morro
<u>Casinos</u>	morro
<u>Marines</u>	morro
<u>Caudete</u>	morro
<u>Pedralba</u>	morro
<u>Rafelbunyol</u>	morro
<u>Quart de P.</u>	morros
<u>Godella</u>	morro
<u>Torís</u>	morro
<u>Dos Aguas</u>	morro
<u>Polinyà</u>	morral
<u>Massalavés</u>	morro
<u>Teresa de C.</u>	morro
<u>Anna</u>	morro
Llanera de R.	morro
<u>Beniopa</u>	morro
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	trompa
<u>Benilloba</u>	morro
<u>Benialí</u>	morro
<u>Calp</u>	trompa
<u>el Pinós</u>	trompa
<u>Monforte</u>	trompa
<u>el Campello</u>	trompa
<u>Crevillent</u>	morro
<u>Dolores</u>	trompa
<u>Guardamar</u>	trompa

	579a ENTRAÑAS:
<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	lleu fe(t)ge cor
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	menúncies
<u>C. Villamalefa</u>	lubiano
<u>Fanzara</u>	lubiano
<u>l'Alcora</u>	tanda (conjunto de todas las <menúncies> del cerdo)
<u>Orpesa</u>	fetge cor renyons
<u>T. de Viver</u>	lubiano hígado corazón (no dan nombre de conjunto)
<u>Azuébar</u>	lubiano
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	coradas
<u>Tuéjar</u>	las corás
<u>Casinos</u>	coraas
<u>Marines</u>	

Caudete	el menudo libiano hígado
Pedralba	(no hay nombre para el <libiano> hígado)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godella	(no hay nombre de conjunto; partes: el <libiano>, <hígado>)
Torís	fetxe (hígado) lleu (pulmones)
Dos Aguas	la ^s corás hígado libiano
Polinyà	fetxe lleu ronyons
Massalavés	fel (hiel)
Teresa de C.	lahh corá ^s (<hígado>, <corazón> y <libiano>)
Anna	la corá (del cordero) lleu (del cerdo; <é>)
Llanera de R.	corà (conjunto de corazón, pulmones, etc.)
Beniopa	
Moixent	fetge fel cor lleu (En conjunto: <menúncies>)
Biar	fre(i)xura (=pulmones) fetge cor
Benilloba	fre(i)xura fetge cor mèlsa
Benialí	penjoll (conjunto de <cor>, <fre(i)xura>, <fetge> y <gargüero>, sacado todo de una vez)
Calp	penjoll
el Pinós	fre(i)xura (=asadura)
Monforte	
el Campello	menúncies
Crevillent	fetge rinyons fre(i)xura
Dolores	asaúra (con pulmones)
Guardamar	fetge fre(i)xura cor despó[x]o (El conjunto:)

579b LOMOS:

Cincorres	llomello
P. Benifassà	llomillo
V. Canes	llomello
Peníscola	llomillo
Vistabella	llumuello
C. Villamalefa	lomillos
Fanzara	nomillo (<n->)
l'Alcora	domiellos

Orpesa	llomello
T. de Viver	lomos
Azuébar	lomo
Aín	llomello
Moncofa	llomello
Ademuz	lomillos
Tuéjar	lomos
Casinos	llomello
Marines	
Caudete	lomo ^s
Pedralba	lomo
Rafelbunyol	llomello
Quart de P.	llomello
Godella	lo ^s lomos
Torís	llomellos
Dos Aguas	lomillo ^s
Polinyà	llomello
Massalavés	llomello
Teresa de C.	lomo ^s
Anna	lomo
Llanera de R.	llomellos
Beniopa	llomello
Moixent	llomellos
Biar	llomo
Benilloba	llomellos
Benialí	llomellos
Calp	llomello
el Pinós	llomello
Monforte	
el Campello	llom
Crevillent	llomos
Dolores	lomo ^s
Guardamar	llomos

579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO:

Cincorres	tàmpanos
P. Benifassà	cansalada cona (Corteza:)
V. Canes	cansalà cona (Corteza:)
Peníscola	cansalà cona (corteza:)
Vistabella	cansalà cona (corteza:)
C. Villamalefa	tocino esquinazo (<k> sí)
Fanzara	tosino esquinazo, esquinás (espinazo)
l'Alcora	cansalà cona (Corteza:)
Orpesa	cansalà
T. de Viver	tocino esquinazo
Azuébar	tosino corbet (espinazo)
Aín	cansalà cona (Corteza:)
Moncofa	cansalà cona (corteza)
Ademuz	cansalá (tocino) espinazo
Tuéjar	tocino

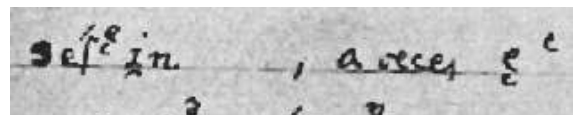
<u>Casinos</u>	cansalà
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	blanquillos (tocinos) ehhpinazao
<u>Pedralba</u>	tocino (dos piezas)
Rafelbunyol	cansalà
Quart de P.	cansalà córna (=corteza)
<u>Godelleta</u>	tosino los corbetes ('espinazo')
Torís	cansalà
<u>Dos Aguas</u>	tocino espinazo
Polinyà	cansalà corna (corteza del tocino)
Massalavés	cansalà cona (la corteza)
<u>Teresa de C.</u>	tocino ehhpinazo
<u>Anna</u>	cansalà (tocino) e ^s pinaso (<s>; espinazo)
Llanera de R.	cansalà co'na (corteza)
<u>Beniopa</u>	cansalà
<u>Moixent</u>	cansalà corna (corteza)
Biar	cansalà corna (corteza de la cansalà)
Benilloba	cansalà conna (corteza de la <cansalà>)
Benialí	cansalà
Calp	cansalà conna (=corteza)
el Pinós	cansalà corna (=corteza del tocino)
<u>Monforte</u>	
el Campello	cansalà corna (=corteza)
<u>Crevillent</u>	cansalà
<u>Dolores</u>	tosino de lomo (por el lomo) tosino de falda (de caídas de la barriga)
Guardamar	cansalà -----
579d MANTECA:	
Cincorres	sa(t)gins
P. Benifassà	sa(t)gí
V. Canes	se(t)gí
Peníscola	segí
Vistabella	fusa
<u>C. Villamalefa</u>	s(a)ín de puerco
<u>Fanzara</u>	saín (<de p...>)
l'Alcora	sagí
Orpesa	segí
<u>T. de Viver</u>	saín de puerco
<u>Azuébar</u>	saín
Aín	satxí
Moncofa	segí
<u>Ademuz</u>	sèin de gorrino
<u>Tuéjar</u>	telas de sein
Casinos	satxí
<u>Marines</u>	sain (manteca)
<u>Caudete</u>	manteca
<u>Pedralba</u>	sein (<de puerco>)

Rafelbunyol	satxí
Quart de P.	satxí
<u>Godelleta</u>	sein (a veces <e>) ²⁸⁴⁶
Torís	satxí
<u>Dos Aguas</u>	sein
Polinyà	manteca setxí
Massalavés	satxí
<u>Teresa de C.</u>	manteca ^s
<u>Anna</u>	saín
Llanera de R.	sagí
<u>Beniopa</u>	segí
<u>Moixent</u>	sagí
Biar	sagí manteca
Benilloba	sagí manteca
Benialí	segí
Calp	sagí
el Pinós	manteca
<u>Monforte</u>	
el Campello	mantega
<u>Crevillent</u>	sagí manteca
<u>Dolores</u>	manteca
Guardamar	manteca -----

579e**CHICHARRONES:**

Cincorres	greixolins
P. Benifassà	xitxórres
V. Canes	xorrolites
Peníscola	macarrons
Vistabella	greixets
<u>C. Villamalefa</u>	chichorritas
<u>Fanzara</u>	chichorritas
l'Alcora	xotxorrites
Orpesa	xotxorrites
<u>T. de Viver</u>	chichorretas
<u>Azuébar</u>	chichorrita ^s
Aín	xotxorrites (El otro sujeto: <xitxurrites>)
Moncofa	xitxarrons
<u>Ademuz</u>	chichorrita ^s
<u>Tuéjar</u>	chichorritas
Casinos	xotxorrites
<u>Marines</u>	gorrita ^s (chicharrones)
<u>Caudete</u>	chichorrita ^s
<u>Pedralba</u>	chichorritas
Rafelbunyol	xínxols
Quart de P.	xitxarrons
<u>Godelleta</u>	chichurritas
Torís	xotxorrites
<u>Dos Aguas</u>	chicharrone ^s
Polinyà	cucarrons
Massalavés	xitxarres
<u>Teresa de C.</u>	chicharrone ^s

2846 Godelleta (1934):

<u>Anna</u>	chicharrones
Llanera de R.	tàstines
<u>Beniopa</u>	(No da nombre)
<u>Moixent</u>	xotxorrites
<u>Biar</u>	xitxarrons
<u>Benilloba</u>	surrupapes
<u>Benialí</u>	xitxarrons
<u>Calp</u>	xiritxòfes
<u>el Pinós</u>	xitxarrons
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	macarrons
<u>Crevillent</u>	(No da nombre)
<u>Dolores</u>	chich(a)rrone ^(s)
<u>Guardamar</u>	xitxarrons

579f TERNILLA:

<u>Cinctorres</u>	tendrum
<u>P. Benifassà</u>	tendrum
<u>V. Canes</u>	tendrum
<u>Peníscola</u>	nyirbi
<u>Vistabella</u>	nyirbi
<u>C. Villamalefa</u>	petillo
<u>Fanzara</u>	petillo
<u>l'Alcora</u>	tendrús
<u>Orpesa</u>	nyirvi
<u>T. de Viver</u>	⁹üeso tierno
<u>Azuébar</u>	petillo
<u>Aín</u>	nyirbi
<u>Moncofa</u>	nyirvi
<u>Ademuz</u>	güeso tierno
<u>Tuéjar</u>	⁹üeso tierno
<u>Casinos</u>	petillo
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	petillo
<u>Pedralba</u>	(g)üeso tierno
<u>Rafelbunyol</u>	nyirbi
<u>Quart de P.</u>	nyirvi
<u>Godolleta</u>	petillo
<u>Torís</u>	petillo
<u>Dos Aguas</u>	güeso tierno
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	tendrum
<u>Teresa de C.</u>	(g)üeso tierno
<u>Anna</u>	hueso tierno
Llanera de R.	tendrum
<u>Beniopa</u>	(No da nombre)
<u>Moixent</u>	tendrum
<u>Biar</u>	tendrum
<u>Benilloba</u>	tendrum
<u>Benialí</u>	tendrum
<u>Calp</u>	nyirvi
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	nirvi
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	ternilla
<u>Guardamar</u>	

579g VEJIGA:

<u>Cinctorres</u>	bufa
<u>P. Benifassà</u>	bufa
<u>V. Canes</u>	bufa
<u>Peníscola</u>	bufa
<u>Vistabella</u>	bufa

<u>C. Villamalefa</u>	bufa
<u>Fanzara</u>	bufa
<u>l'Alcora</u>	bufa
<u>Orpesa</u>	bufa
<u>T. de Viver</u>	bufa
<u>Azuébar</u>	bufa
<u>Aín</u>	bufa
<u>Moncofa</u>	bufa
<u>Ademuz</u>	botifarra
<u>Tuéjar</u>	bufa
<u>Casinos</u>	bufa
<u>Marines</u>	bufa (vejiga)
<u>Caudete</u>	botija
<u>Pedralba</u>	bufa
<u>Rafelbunyol</u>	bufa
<u>Quart de P.</u>	bufa
<u>Godolleta</u>	bufa
<u>Torís</u>	bolsa
<u>Dos Aguas</u>	bufa
<u>Polinyà</u>	bolsa
<u>Massalavés</u>	bufa
<u>Teresa de C.</u>	botija
<u>Anna</u>	bufa
Llanera de R.	bufa
<u>Beniopa</u>	bossa
<u>Moixent</u>	bufa
<u>Biar</u>	bufa
<u>Benilloba</u>	bufa
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	bufa
<u>el Pinós</u>	bufa
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	bufa
<u>Crevillent</u>	bufa
	bolsa
<u>Dolores</u>	meaera
<u>Guardamar</u>	bufa

580 JAMONES:

<u>Cinctorres</u>	cuixots
<u>P. Benifassà</u>	pernils
<u>V. Canes</u>	pernils
<u>Peníscola</u>	pernils
<u>Vistabella</u>	pernils
<u>C. Villamalefa</u>	pernils ^s
<u>Fanzara</u>	pernils
<u>l'Alcora</u>	pernil
	cuixot
<u>Orpesa</u>	pernils
<u>T. de Viver</u>	pernils
<u>Azuébar</u>	pernils
<u>Aín</u>	pernils
<u>Moncofa</u>	pernils
<u>Ademuz</u>	piernas (sí)
<u>Tuéjar</u>	pernils ^s
<u>Casinos</u>	pernils
<u>Marines</u>	pernils ^s
<u>Caudete</u>	pernils ^s
<u>Pedralba</u>	pernils
<u>Rafelbunyol</u>	pernils
<u>Quart de P.</u>	pernils
<u>Godolleta</u>	pernils ^s
<u>Torís</u>	pernils

<u>Dos Aguas</u>	pernile ^s
Polinyà	pernills
Massalavés	cu'ssot
<u>Teresa de C.</u>	pernil
<u>Anna</u>	pernile ^s
Llanera de R.	pernills
Beniopa	pernills
Moixent	pernills
Biar	cu'xot
Benilloba	cu'xots
Benialí	cu'xot
	pernil
Calp	pernills
el Pinós	pernills
<u>Monforte</u>	pernile ^s
el Campello	cu(i)xot
Crevillent	[x]amon
	pernil
<u>Dolores</u>	pernile ^(s)
Guardamar	pernills

581 TUÉTANO (MEOLLO):

Cincorres	mòll de l'os
P. Benifassà	mòll
V. Canes	sinòbia
	mòll dels ossos
Peníscola	mòll d'os
Vistabella	mòll
<u>C. Villamalefa</u>	tuétano
<u>Fanzara</u>	tuétano
l'Alcora	tuétano
Orpesa	mòll de l'os
<u>T. de Viver</u>	tuétano
<u>Azuébar</u>	tuétano
Aín	mòll de l'os
Moncofa	mòll de l'os
<u>Ademuz</u>	tuétano
<u>Tuéjar</u>	tuétano ^s
Casinos	tuétano
<u>Marines</u>	tuétano
<u>Caudete</u>	tuétano
<u>Pedralba</u>	tuétano
Rafelbunyol	tuétano
Quart de P.	tuétano
<u>Godelleta</u>	tuétano
Torís	tuétano
<u>Dos Aguas</u>	tuétano
Polinyà	tuétano
Massalavés	tuétano
<u>Teresa de C.</u>	tuétano
<u>Anna</u>	tuétano
Llanera de R.	tu ^u étano
Beniopa	tuétano
Moixent	tuétano
Biar	tuétano
Benilloba	tuétano
Benialí	tu ^u étano
Calp	tuétano
el Pinós	tuétano
<u>Monforte</u>	tuétano
el Campello	tuétano
Crevillent	tuétano
<u>Dolores</u>	tuétano

Guardamar tuétano

581a BRAZUELOS:

Cincorres	espales
P. Benifassà	aspales
V. Canes	espalons
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	espalda ^s
<u>Fanzara</u>	espaldas (<d> a veces fricativa)
l'Alcora	aspales
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	perniles
<u>Azuébar</u>	perniles de alante
Aín	
Moncofa	manetes
<u>Ademuz</u>	brazuelo ^s
<u>Tuéjar</u>	brazuelo ^s
Casinos	
<u>Marines</u>	brazuelo ^s (brazuelos)
<u>Caudete</u>	brazuelo ^s
<u>Pedralba</u>	pernile ^s
Rafelbunyol	manetes
Quart de P.	manetes
<u>Godelleta</u>	perniles (sí)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	perniles
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	brazuelo ^s
<u>Anna</u>	perniles de la mano
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	braons
el Pinós	braçuelos
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	brasuelo ^(s)
	pe(r)níle ^r de brasuelo
Guardamar	

582 PAPADA:

Cincorres	papà
P. Benifassà	gòr(t)ja
V. Canes	
Peníscola	paparro
Vistabella	gor(t)gera
<u>C. Villamalefa</u>	papada
<u>Fanzara</u>	papà
l'Alcora	papà
Orpesa	papà
<u>T. de Viver</u>	papà
<u>Azuébar</u>	papà
Aín	papà
Moncofa	papà
<u>Ademuz</u>	papada
<u>Tuéjar</u>	papà
Casinos	papà
<u>Marines</u>	papà

<u>Caudete</u>	papà
<u>Pedralba</u>	papà
Rafelbunyol	papà
Quart de P.	papà
<u>Godelleta</u>	papà
Torís	ba'billera
<u>Dos Aguas</u>	papà
Polinyà	papà
Massalavés	papà
<u>Teresa de C.</u>	papera (sí)
<u>Anna</u>	papà
Llanera de R.	papà
Beniopa	papà
Moixent	papà
Biar	papà
Benilloba	papà
Benialí	papà
Calp	papà
	gòrja
el Pinós	papà
<u>Monforte</u>	papà
el Campello	papà
Crevillent	papà
<u>Dolores</u>	papà
Guardamar	papà

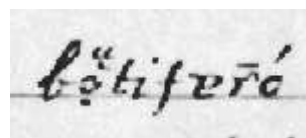
**582a EMBUTIDO A
 BASE DE SANGRE
 (MORCILLA):**

Cincorres	botifarra
P. Benifassà	butifarra
V. Canes	botifarra
Peníscola	botifarra
Vistabella	botifarra ^o
<u>C. Villamalefa</u>	morca (cebolla, arroz y sangre y especias)
	botifarra (ahora)
<u>Fanzara</u>	botifarra
l'Alcora	botifarra
Orpesa	botifarra
<u>T. de Viver</u>	morcilla
	morca ^s
<u>Azuébar</u>	morcas (cebolla o arroz, y sangre)
Aín	botifarra
Moncofa	botifarra
<u>Ademuz</u>	morcilla
<u>Tuéjar</u>	morcilla
Casinos	botifarra
<u>Marines</u>	botifarra de cebolla ('morcilla')
<u>Caudete</u>	morcilla
<u>Pedralba</u>	botifarra (cebolla, sangre y grasa) (<de la binza> (<d° almica>))
Rafelbunyol	botifarra
Quart de P.	botifarra
<u>Godelleta</u>	botifarra
Torís	botifarró ²⁸⁴⁷

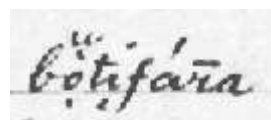
<u>Dos Aguas</u>	botifarra de cebolla (arroz, cebolla y sangre)
Polinyà	botifarra
	botifarró
Massalavés	botifarra
<u>Teresa de C.</u>	morcilla
<u>Anna</u>	botifarra (sangre, grasa y cebolla)
Llanera de R.	botifarró
	botifarra
Beniopa	botifarra
Moixent	botifarra
	botifarró
Biar	botifarra
Benilloba	botifarra
Benialí	botifarra
Calp	butifarra
el Pinós	botifarra
<u>Monforte</u>	
el Campello	botifarra
Crevillent	botifarra ²⁸⁴⁸
<u>Dolores</u>	morsilla
Guardamar	botifarra

**582b EMBUTIDO A
 BASE DE LOMO
 (CHORIZO):**

Cincorres	xorís
	llenguanissa
P. Benifassà	xurís
	llenguanissa
V. Canes	llengonissa
	xorisso
Peníscola	llanguanissa
Vistabella	llenguanissa
	sobrassà
<u>C. Villamalefa</u>	longaniza
<u>Fanzara</u>	nonganisas
l'Alcora	llonganissa
	sobrassà
Orpesa	llangonissa
	sobrassà
	tèrmena (sobrasada especial, elaborada a estilo mallorquín, procedente de Tàrbena)
<u>T. de Viver</u>	longanizas
<u>Azuébar</u>	longanisa
Aín	llonganissa
	sobrassà

2848 Crevillent:

2847 Torís:

Moncofa	llonganissa sobrassà xorisso tàrbena
Ademuz	longaniza
Tuéjar	longaniza
Casinos	llonganissa
Marines	longaniza ('longaniza'; no tiene picante)
Caudete	longaniza
Pedralba	longaniza
Rafelbunyol	llonganissa sofrassà
Quart de P.	sofrassà llonganissa
Godolleta	longaniza
Torís	xorisso (pimiento rojo, sangre, carnsalada, carne de buey, de cabra, etc.) llonganissa (carne magra y tocino)
Dos Aguas	longaniza
Polinyà	llangonissa catalana (embutido de carne con abundante pimienta)
Massalavés	sobrassà llonganissa
Teresa de C.	nonganiza
Anna	llonganiza
Llanera de R.	llonganissa
Beniopa	sobrassà llengonissa
Moixent	llenguanissa sobrassà
Biar	llonganissa
Benilloba	sobrassà llanganissa
Benialí	llengonissa sobrassà
Calp	sobrassà llengunissa
el Pinós	llonganissa xorisso
Monforte	
el Campello	sobrassà
Crevillent	llonganissa
Dolores	nong(a)nisa
Guardamar	llonganissa sobrassà blanc

**582c EMBUTIDO A
 BASE DE
 VÍSCERAS:**

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(No hacen <sobrassaes>
Peníscola	
Vistabella	tàrmena (todo de tocino)
C. Villamalefa	üeña
Fanzara	sobrasá
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	üeña

Azuébar	(⁹)üeña
Aín	
Moncofa	
Ademuz	güeña
Tuéjar	(⁹)üeña
Casinos	uénya (se hace del lleu)
Marines	
Caudete	(g)üeña
Pedralba	(⁹)uaña
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godolleta	(⁹)üeña
Torís	uénya (pulmones, tocino, huevos) blanquet (huevos, tocino)
Dos Aguas	botifarra de sein y sangre (sí)
Polinyà	blanquet
Massalavés	blanquet
Teresa de C.	uarra (sí)
Anna	dueña (se hace con pulmones, y algo de sangre)
Llanera de R.	du ⁴ énya
Beniopa	
Moixent	negret (de vísceras más secas que el blanquet) blanquet (más grasoso que el negret)
Biar	gosset (el estómago relleno de <fre(i)xura>)
Benilloba	botifarra bona
Benialí	
Calp	blanc (de cansalà)
el Pinós	
Monforte	
el Campello	
Crevillent	blanquet (carne, manteca y tocino)
Dolores	morsilla de berano
Guardamar	

**582d REGALO DE
 MATANZA
 (PRESENTE):**

Cincorres	plat
P. Benifassà	plat
V. Canes	(No se hace. Se mata muy poco a domicilio)
Peníscola	presén
Vistabella	presén
C. Villamalefa	presente
Fanzara	prezzente
l'Alcora	presén
Orpesa	presén
T. de Viver	presente
Azuébar	presente
Aín	presén
Moncofa	present
Ademuz	presente
Tuéjar	presente
Casinos	pressent
Marines	presente (582d)
Caudete	presente
Pedralba	(no hay nombre, rechaza 'presente')

Rafelbunyol	present
Quart de P.	present
<u>Godella</u>	el presente
Torís	present
	plat
<u>Dos Aguas</u>	presente
Polinyà	present
Massalavés	present
<u>Teresa de C.</u>	presente
<u>Anna</u>	prezzent (<zz>)
Llanera de R.	present
Beniopa	presén
Moixent	presén
Biar	presén
Benilloba	presén
Benialí	present
Calp	present
el Pinós	presén
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No se hace)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	presente
Guardamar	present

583 SIENES (PULSOS):

Cinctorres	pols
P. Benifassà	polsos
V. Canes	pols
Peníscola	pols
Vistabella	polsos
<u>C. Villamalefa</u>	pulses
<u>Fanzara</u>	pu(l)ses
l'Alcora	pols
Orpesa	pols
<u>T. de Viver</u>	pulse
<u>Azuébar</u>	pulses
Aín	pols
Moncofa	polsos
<u>Ademuz</u>	pulses
<u>Tuéjar</u>	pulse ^s
Casinos	pols
<u>Marines</u>	pulse ^s (<e>)
<u>Caudete</u>	sienes
<u>Pedralba</u>	pulse ^s
Rafelbunyol	pols
Quart de P.	pols
<u>Godella</u>	pulso(s)
Torís	pols
<u>Dos Aguas</u>	pulso
Polinyà	pols
Massalavés	pols
<u>Teresa de C.</u>	pulso ^s
<u>Anna</u>	pulso ^s
Llanera de R.	pols
Beniopa	pols
Moixent	pols
Biar	pols
Benilloba	pols
Benialí	pols
Calp	pols
el Pinós	pols
<u>Monforte</u>	pulso ^s
el Campello	pols

Crevillent	sentit
	pols
<u>Dolores</u>	pulso ^s
Guardamar	pols

584 CEJAS:

Cinctorres	celles
P. Benifassà	celles
V. Canes	celles
Peníscola	celles
Vistabella	celles
<u>C. Villamalefa</u>	cejás
<u>Fanzara</u>	sejás
l'Alcora	celles
Orpesa	celles
<u>T. de Viver</u>	cejás
<u>Azuébar</u>	sejás
Aín	celles
Moncofa	celles
<u>Ademuz</u>	cejás
<u>Tuéjar</u>	ceja ^s
Casinos	celles
<u>Marines</u>	cejás
<u>Caudete</u>	cejás
<u>Pedralba</u>	ceja ^s
Rafelbunyol	celles
Quart de P.	celles
<u>Godella</u>	seja ^s
Torís	celles
<u>Dos Aguas</u>	ceja ^s
Polinyà	celles
Massalavés	celles
<u>Teresa de C.</u>	ceja ^s
<u>Anna</u>	seja ^s
Llanera de R.	celles
Beniopa	celles
Moixent	celles
Biar	celles
Benilloba	celles
Benialí	celles
Calp	celles
el Pinós	celles
<u>Monforte</u>	se(j)a ^s
el Campello	celles
Crevillent	celles
<u>Dolores</u>	seja ^(s)
Guardamar	celles

585 PÁRPADOS:

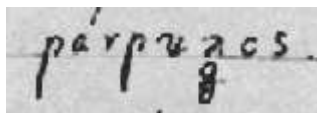
Cinctorres	pastanyes
P. Benifassà	pastanyes
V. Canes	
Peníscola	pàrbols
Vistabella	pàrparos
<u>C. Villamalefa</u>	pàrpagos
<u>Fanzara</u>	pàrpagos
l'Alcora	pàrparos
Orpesa	pàrparos
<u>T. de Viver</u>	pàrpagos
<u>Azuébar</u>	pàrpagos
Aín	
Moncofa	pàrparos

<u>Ademuz</u>	párpagos ²⁸⁴⁹
<u>Tuéjar</u>	párpago
Casinos	párpagos
<u>Marines</u>	párpagos
<u>Caudete</u>	párpados (la forma más general es <párpagos>)
<u>Pedralba</u>	párpago
Rafelbunyo	párpas
Quart de P.	párpas
<u>Godelleta</u>	párpagos ^{(i)x2850}
Torís	pá'pagos
<u>Dos Aguas</u>	párpago ^s
Polinyà	tapa de l'ull
Massalavés	tapa de l'ull
<u>Teresa de C.</u>	párpago ^s
<u>Anna</u>	párpago ^s
Llanera de R.	pá'pols
Beniopa	
Moixent	pàrpols
Biar	(No da nombre)
Benilloba	tapa de l'ull
Benialí	
Calp	
el Pinós	(No da nombre)
<u>Monforte</u>	párpago ^s
el Campello	tapa de l'ull
Crevillent	pàrpados
<u>Dolores</u>	pálpago ^(s)
Guardamar	pàrpados

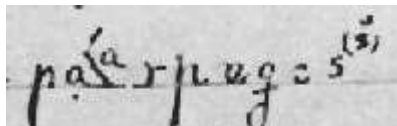
586 PESTAÑAS:

Cincorres	pastanyes
P. Benifassà	pastanyes
V. Canes	pastanyes
Peníscola	pastanyes
Vistabella	pastanyes
<u>C. Villamalefa</u>	pestaña ^s
<u>Fanzara</u>	pestaña ^s
l'Alcora	pastanyes
Orpesa	pastanyes
<u>T. de Viver</u>	pestañas
<u>Azuébar</u>	pestañas
Aín	pestanyes
Moncofa	pastanyes
<u>Ademuz</u>	pestañas
<u>Tuéjar</u>	pestaña ^s
Casinos	pestanyes
<u>Marines</u>	pestañas
<u>Caudete</u>	pehhtaña
<u>Pedralba</u>	pestaña ^s

2849 Ademuz :

2850 Godelleta (1934):

Rafelbunyo	pestanyes
Quart de P.	pestanyes
<u>Godelleta</u>	pestañas
Torís	pestanyes
<u>Dos Aguas</u>	pe ^s tañas
Polinyà	parpalls
Massalavés	pa'palls
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	pe ^s tañas
Llanera de R.	pèls dels pà'pols
Beniopa	parpalles
Moixent	pèls dels pàrpols
Biar	pàrpols
	pestanyes
Benilloba	parpalls
Benialí	parpalles
Calp	parpalles
el Pinós	parpalls
<u>Monforte</u>	pa(s)taña ^s
el Campello	parpalls
Crevillent	pestanyes
<u>Dolores</u>	pehhtaña ^(s)
Guardamar	pestanyes

586a PESCUEZO:

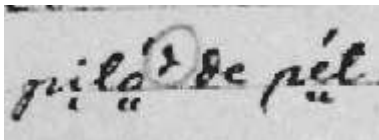
Cincorres	bascoll
P. Benifassà	bascoll
V. Canes	clotet
Peníscola	clatell
	clotet
Vistabella	clatell
<u>C. Villamalefa</u>	cuello
<u>Fanzara</u>	cuello
l'Alcora	bascoll
Orpesa	clotet
<u>T. de Viver</u>	cuello
<u>Azuébar</u>	cuello
Aín	clotet
Moncofa	bascoll
<u>Ademuz</u>	cuello
<u>Tuéjar</u>	cuello
Casinos	baticoll
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pehhcuezó
<u>Pedralba</u>	cuello
Rafelbunyo	bascoll
Quart de P.	bascoll
<u>Godelleta</u>	cuello
Torís	tòs
<u>Dos Aguas</u>	cuello
Polinyà	tòs
Massalavés	bascoll
<u>Teresa de C.</u>	cuello (= <pehhcuezó>)
<u>Anna</u>	cuello
Llanera de R.	bascoll
Beniopa	bascoll
Moixent	bascoll
Biar	bascoll
Benilloba	bascoll
Benialí	bascoll
Calp	bascoll
el Pinós	bascoll
<u>Monforte</u>	
el Campello	bascoll

Crevillent	bescoll
<u>Dolores</u>	pehhuceso (atrás)
	cuello (alante)
Guardamar	bescoll

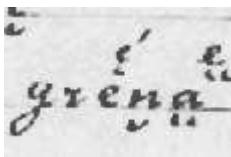
587 MECHÓN DE CABELLOS:

Cincorres	grenya
P. Benifassà	aspelussó
V. Canes	grenya
Peníscola	métja
Vistabella	grenya
<u>C. Villamalefa</u>	pizco de pelo
<u>Fanzara</u>	greña
l'Alcora	grenya
Orpesa	pilo ^d de pèl ²⁸⁵¹
<u>T. de Viver</u>	pelloque
<u>Azuébar</u>	repisco
Aín	grenya
Moncofa	métxa
<u>Ademuz</u>	pizco de pelo
	bellón
<u>Tuéjar</u>	repisco
Casinos	métxa
<u>Marines</u>	pizco
<u>Caudete</u>	menchón
<u>Pedralba</u>	repi ^z co
Rafelbunyol	métxa
Quart de P.	métxa
<u>Godellea</u>	(<pelote>)
	repisco
Torís	grenya
<u>Dos Aguas</u>	repelusón
Polinyà	grenya
Massalavés	grenya
<u>Teresa de C.</u>	repihco
<u>Anna</u>	greña
Llanera de R.	grenya
Beniopa	métxa
Moixent	grenya
Biar	grenya
Benilloba	grenya
Benialí	grenya
Calp	grenya
el Pinós	grénye ²⁸⁵²
<u>Monforte</u>	repi ^s co
el Campello	métxa
Crevillent	métxa

2851 Orpesa:

2852 el Pinós:

<u>Dolores</u>	repelón
Guardamar	métxa

588 TRENZA:

Cincorres	trena
P. Benifassà	trena
V. Canes	trena
Peníscola	trena
Vistabella	trena
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	trena
Orpesa	trena
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	trena
Moncofa	trena
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	trena
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	jareta
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	trena
Quart de P.	trena
<u>Godellea</u>	trena
Torís	trena
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	trena
Massalavés	trena
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	trena
Beniopa	trena
Moixent	trena
Biar	trena
Benilloba	trena
Benialí	trena
Calp	trena
el Pinós	còrdò
<u>Monforte</u>	trensa
el Campello	trena
Crevillent	corda
<u>Dolores</u>	trensa (= <soguilla>)
Guardamar	trensa

588a PESTOREJO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	ba ^z cuello
<u>Fanzara</u>	bascullo
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	tozuelo (= <baticuello>) (no hacen distinción)
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	pescuezo
	paticuello (es más bien de caballerías)

<u>Tuéjar</u>	baticuello
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	baticuello
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	cocote
Torís	té bascoll de tòro
<u>Dos Aguas</u>	pescuezo (es todo lo de atrás)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	pehncuezo (es todo)
<u>Anna</u>	ba ^s cuello
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	morrillo
Guardamar	

589 COGOTE:

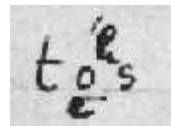
Cincorres	
P. Benifassà	clotet
V. Canes	tòs
Peníscola	tòs
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	ba ^z cuello
	cocote (colodrillo, occipucio)
<u>Fanzara</u>	clotet (<i>clotet</i> es también el hoyo de la nuca)
l'Alcora	tòs
Orpesa	tosset
<u>T. de Viver</u>	(tiene buen tozudo = baticuello)
<u>Azuébar</u>	baticuello
	cocote (occipucio)
Aín	nuguet
Moncofa	tòs
<u>Ademuz</u>	pescuezo
<u>Tuéjar</u>	pescuezo
	colodrillo (occipucio)
	cocote (alto de la cabeza)
Casinos	tòs
<u>Marines</u>	baticuello
	tozuelo (colodrillo, occipucio)
<u>Caudete</u>	cocote
<u>Pedralba</u>	tozuelo
Rafelbunyol	tòs
Quart de P.	tòs
<u>Godolleta</u>	cocote
Torís	bascoll
<u>Dos Aguas</u>	pescuezo
Polinyà	
Massalavés	tòs
<u>Teresa de C.</u>	cocote

<u>Anna</u>	tòs ²⁸⁵³
Llanera de R.	tòs
Beniopa	tòs
Moixent	tòs
Biar	tòs
Benilloba	tòs
Benialí	tòs
Calp	tòs
el Pinós	tòs
<u>Monforte</u>	nunca
	cocote (es la cabeza)
el Campello	tòs
Crevillent	tòs
<u>Dolores</u>	nucla (es última junta de espina y cabeza; arriba es <cocote>)
Guardamar	

590 CEREBRO:

Cincorres	cerbell
P. Benifassà	cerbell
V. Canes	cervell
Peníscola	cerbell
Vistabella	cerbell
<u>C. Villamalefa</u>	sesos
<u>Fanzara</u>	serbe(i)(l)s
l'Alcora	cervell
Orpesa	cervell
<u>T. de Viver</u>	sesos
<u>Azuébar</u>	seso ^s
Aín	cerbell
Moncofa	cervell
<u>Ademuz</u>	sesos
<u>Tuéjar</u>	sesos
Casinos	cerbell
<u>Marines</u>	seso ^s
<u>Caudete</u>	lo-sesos (siempre plural)
<u>Pedralba</u>	sesos
Rafelbunyol	cerbell
Quart de P.	cerbell
<u>Godolleta</u>	sesos
Torís	ce'bell
<u>Dos Aguas</u>	seso ^s
Polinyà	cerbell
Massalavés	ce'bell
<u>Teresa de C.</u>	seso ^s
<u>Anna</u>	seso ^s (= <selebro> = <servell>)
	mollera (alto de la cabeza)
Llanera de R.	ce'vell
Beniopa	cervell
Moixent	cervell
Biar	cervell
Benilloba	cervell
Benialí	cervell
Calp	cervell
el Pinós	cervell
<u>Monforte</u>	seso ^s
el Campello	cervell

2853 Anna (1934):

Crevillent cervells
Dolores seso^(s)
 Guardamar cerbells

590a CORONILLA:

Cinctorres coroneta
 P. Benifassà coroneta
 V. Canes corona
 Peníscola coroneta
 Vistabella corona
C. Villamalefa corona
Fanzara coroneta
 l'Alcora coroneta
 Orpesa coroneta
T. de Viver corona
Azuébar coronica
 Aín coroneta
 Moncofa coroneta
Ademuz cocote
Tuéjar corona
 Casinos coroneta
Marines
Caudete coroneta
Pedralba corona
 Rafelbunyol coroneta
 Quart de P. coroneta
Godelleta coroneta
 Torís coroneta
Dos Aguas cocote (más arriba que *pescuezo*)
 Polinyà coroneta
 Massalavés coroneta
Teresa de C. corona
Anna corona
 Llanera de R. coroneta
 Beniopa coroneta
 Moixent corona
 Biar corona
 Benilloba coroneta
 Benialí coroneta
 Calp coroneta
 el Pinós corona
Monforte
 el Campello coroneta
 Crevillent coroneta
Dolores corona
 Guardamar coroneta

591 BARBILLA:

Cinctorres barba
 P. Benifassà barba
 V. Canes barba
 Peníscola barba
 Vistabella barba
C. Villamalefa barba
Fanzara barba
 l'Alcora barba
 Orpesa barba
T. de Viver barba
Azuébar barba
 Aín barba
 Moncofa barba
Ademuz barbilla
Tuéjar barba

Casinos barba
Marines barba
Caudete barbilla
Pedralba barba
 Rafelbunyol barba
 Quart de P. barba
Godelleta barba
 Torís ba'ba
Dos Aguas barbilla
 Polinyà barba
 Massalavés ba'ba
Teresa de C. barbilla
Anna barba
 Llanera de R. barba
 Beniopa barba
 Moixent barba
 Biar barba
 Benilloba barba
 Benialí barba
 Calp barba
 el Pinós barba
Monforte barba
 el Campello barba
 Crevillent barba
Dolores barba
 Guardamar barba

592 MEJILLAS (CARRILLOS):

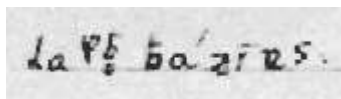
Cinctorres galtes
 P. Benifassà galtes
 V. Canes galtes
 Peníscola galtes
 Vistabella galtes
C. Villamalefa las galta^s (mejillas y carrillos)
Fanzara galts
 l'Alcora galtes
 Orpesa galtes
T. de Viver (<carrillos>)
 las galts
Azuébar las galta^s
 Aín galtes
 Moncofa galtes
Ademuz carrillo (es todo)
Tuéjar carrillo^s ('carrillos y mejillas')
 Casinos galta
Marines galts (mejillas y carrillos)
Caudete mejilla (carrillos es <carrillo>)
Pedralba galta^s
 Rafelbunyol galtes
 Quart de P. galtes
Godelleta galta
 Torís galtes
Dos Aguas galta (carrillos)
 carrillo^s (mejillas)
 Polinyà galtes
 Massalavés galta
Teresa de C. mejilla (mejilla)
 carrillo^s ('carrillos')
 galta (carrillos y mejillas)
Anna
 Llanera de R. galtes
 Beniopa galtes
 Moixent galtes
 Biar galtes

Benilloba	galtes
Benialí	galtes
Calp	galtes
el Pinós	galtes
<u>Monforte</u>	me(j)illa ^s
el Campello	galtes
Crevillent	galtes
<u>Dolores</u>	mejilla ^(s) (son pómulos)
	carrillo ^(s) (abajo)
Guardamar	galtes

593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):

Cinctorres	barres
P. Benifassà	barres
V. Canes	barres
Peníscola	barres
Vistabella	barres
<u>C. Villamalefa</u>	barras
<u>Fanzara</u>	las barras
l'Alcora	barres
Orpesa	barres
<u>T. de Viver</u>	barres
<u>Azuébar</u>	barras
Aín	barres
Moncofa	barres
<u>Ademuz</u>	barras
<u>Tuéjar</u>	las barras
Casinos	barres
<u>Marines</u>	barra ^s
<u>Caudete</u>	bárbula
	barra
<u>Pedralba</u>	barra ^s
Rafelbunyol	barres
Quart de P.	barra
<u>Godelleta</u>	barra ^s
Torís	barres
<u>Dos Aguas</u>	barras
Polinyà	barres
Massalavés	barres
<u>Teresa de C.</u>	la ^{fb} barras ²⁸⁵⁴
<u>Anna</u>	la ^s barra ^s
Llanera de R.	barres
Beniopa	barres
Moixent	barres
Biar	barres
Benilloba	barres
Benialí	barres
Calp	barres
el Pinós	barres
<u>Monforte</u>	barra ^s
el Campello	barra
Crevillent	barres
<u>Dolores</u>	barr(a) ^(s)
Guardamar	barres

²⁸⁵⁴ Teresa de Cofrentes:

593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	barba (<patilla ^s >, <perilla>)
Guardamar	

594 CAMPANILLA:

Cinctorres	gallet (con l alveolar)
P. Benifassà	gallet
V. Canes	gallet
Peníscola	gallet
Vistabella	gallet
<u>C. Villamalefa</u>	campanica
<u>Fanzara</u>	campanica
l'Alcora	gallet
Orpesa	gallet
<u>T. de Viver</u>	campanilla
<u>Azuébar</u>	campanica
Aín	gallet
Moncofa	gallet
<u>Ademuz</u>	gola
<u>Tuéjar</u>	campanilla
Casinos	campaneta
<u>Marines</u>	campanica

<u>Caudete</u>	campanilla
<u>Pedralba</u>	campanica
Rafelbunyol	gallet
Quart de P.	gallet
<u>Godella</u>	ga(II)ico
	campana
Torís	gallet
<u>Dos Aguas</u>	campanilla
Polinyà	gallet
Massalavés	gallet
<u>Teresa de C.</u>	campanilla
<u>Anna</u>	gallet
Llanera de R.	gallet
Beniopa	gallet
Moixent	gallet
Biar	gallet
Benilloba	gallet
Benialí	gallet
Calp	gallet
el Pinós	gallet
<u>Monforte</u>	campanica
el Campello	campaneta
Crevillent	campaneta
<u>Dolores</u>	campanica
Guardamar	campaneta

595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):

Cinctorres	(No da nombre)
P. Benifassà	nòu
V. Canes	nòu del coll
Peníscola	nòu
Vistabella	nóu
<u>C. Villamalefa</u>	nuez
<u>Fanzara</u>	nudo del garganchón
l'Alcora	noeta
Orpesa	garganxó
<u>T. de Viver</u>	nuez
<u>Azuébar</u>	nue(s)
Aín	noueta
Moncofa	mos de poma de Adan
<u>Ademuz</u>	nuez
<u>Tuéjar</u>	nuez
Casinos	noueta
<u>Marines</u>	nuez
<u>Caudete</u>	nuez
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	noueta
Quart de P.	nuc (masc.)
<u>Godella</u>	nues
	garganchón (esófago)
Torís	nuc del garganxó
<u>Dos Aguas</u>	nuez
Polinyà	almetla
Massalavés	nòu
<u>Teresa de C.</u>	nue ^z
<u>Anna</u>	nues
Llanera de R.	nòu
Beniopa	garguero
Moixent	nòu
Biar	nòu
Benilloba	nòu
Benialí	
Calp	pera

el Pinós	pereta
<u>Monforte</u>	pera
el Campello	pera
Crevillent	pera
<u>Dolores</u>	mansana
Guardamar	pera

596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):

Cinctorres	garganxó
	gola
P. Benifassà	garganxó
V. Canes	gola
Peníscola	garganxó
Vistabella	garganxó
<u>C. Villamalefa</u>	la gola
<u>Fanzara</u>	la gola
l'Alcora	garganxó
Orpesa	gola
<u>T. de Viver</u>	garganchón (es también esófago)
	garnate
	gola
<u>Azuébar</u>	gola
	granate
Aín	garganxó
Moncofa	gola
	garganxó
<u>Ademuz</u>	garganta
	garnate
<u>Tuéjar</u>	la gola
	garganchón
Casinos	garganxó
<u>Marines</u>	gola
	garganchón ('garganchón' es también esófago)
<u>Caudete</u>	garganta
	gahnate
	garganchón (esófago)
<u>Pedralba</u>	ga'nate (= <garganchón>; es también esófago)
Rafelbunyol	garganxó
Quart de P.	gola
<u>Godella</u>	garganchón
Torís	garganxó
<u>Dos Aguas</u>	garganchón (es también esófago)
	gra ^s nate
Polinyà	gola
	garguero
Massalavés	ga'ganxó
<u>Teresa de C.</u>	garganchón (esófago también es <garg(a)nción>)
	garganta
	grahnate
<u>Anna</u>	gola (es también esófago)
	(te voy a coger del <ga'nate>)
Llanera de R.	garguero
Beniopa	garguero
Moixent	garguero
Biar	garganxó
Benilloba	gola
Benialí	garguero
Calp	gola
	garguero

el Pinós garguero
Monforte garganta
 garnate
 el Campello gola
 gargaméll
 Crevillent gola
Dolores gahhrnate²⁸⁵⁵
 garganta
 Guardamar gargaméll

597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):

Cinctorres pulmó
 P. Benifassà pulmons
 V. Canes purmons
 Peníscola plumons
 lleus
 Vistabella plumons
 C. Villamalefa lubiano
Fanzara pu(l)mones
 l'Alcora pulmons
 Orpesa pulmons
 T. de Viver plumones
Azuébar lubiano
 Aín plumons
 Moncofa pulmons
Ademuz plumones
 líbianos
Tuéjar pulmone^s
 Casinos pulmó
Marines plumone^s
Caudete plumones
Pedralba libiano
 Rafelbunyol purmons
 Quart de P. purmons
Godellela pu'mone^s
 Torís prumons
Dos Aguas pu'mone^s
 Polinyà pulmó
 Massalavés pulmons
 Teresa de C. pulmone^s
Anna plumones
 Llanera de R. pulmons
 lleu
 Beniopa purmons
 Moixent pulmons
 Biar polmons
 Benilloba pulmons
 Benialí pulmons
 Calp palmons
 el Pinós pulmons
Monforte pulmone^s
 el Campello polmons
 Crevillent pulmons
Dolores purmone^(s)
 gargamel (trachea)

Guardamar pulmó

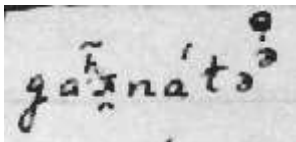
597a VOZ CHILLONA:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
 T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godellela
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
 Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores ehhcandalosa (= <chillona>)
 Guardamar

597b VOZ RONCA:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
 C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
 T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete

²⁸⁵⁵ Dolores:

Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godelleta
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores bo^r resia
Guardamar

597c VOZ SORDA:

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godelleta
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores afónico

Guardamar

**597d VOZ DE
FALSETE:**

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godelleta
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores bo^r de máhhcara
Guardamar

597e SOBACO:

Cinctorres subaco
P. Benifassà aixella
V. Canes bai^(tj) lo braç
Peníscola ba'x lo braç
Vistabella sobaco
C. Villamalefa sobaco
Fanzara sobaco
l'Alcora ba(i)x del braç
Orpesa ba'x del braç
T. de Viver sobaco
Azuébar sobaco
Aín ba(i)x del braç
Moncofa baix del braç
Ademuz sobaco
Tuéjar sobaco
Casinos subaco
Marines

<u>Caudete</u>	sobaco
<u>Pedralba</u>	sobaco
Rafelbunyol	sobaco
	baix del braç
Quart de P.	suba[x]o
<u>Godolleta</u>	sobaco
Torís	sobaco
<u>Dos Aguas</u>	sobaco
Polinyà	baix del braç
Massalavés	sobaco
<u>Teresa de C.</u>	sobaco
<u>Anna</u>	bajo el brazo (no dicen codo)
Llanera de R.	sobaco
	baix del braç
Beniopa	forcaüra del braç
Moixent	sobaco
	ba(i)x del braç
Biar	sobaco
Benilloba	davall del braç
Benialí	ba(i)x del braç
Calp	ba(i)x del braç
el Pinós	sobaco
<u>Monforte</u>	
el Campello	ba(i)x del braç
Crevillent	sobaco
<u>Dolores</u>	sobaco
Guardamar	sobaco

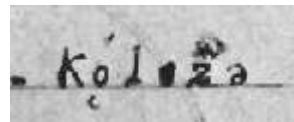
598 CODO:

Cincorres	colze
P. Benifassà	colze
V. Canes	colze
Peníscola	colze
Vistabella	colze
<u>C. Villamalefa</u>	caudo (sí)
<u>Fanzara</u>	colzze
l'Alcora	colze
Orpesa	colze
<u>T. de Viver</u>	codo
<u>Azuébar</u>	codo
Aín	colze
Moncofa	colze
<u>Ademuz</u>	codo
<u>Tuéjar</u>	codo
Casinos	colse
<u>Marines</u>	codo
<u>Caudete</u>	codo
<u>Pedralba</u>	codo
Rafelbunyol	colse
Quart de P.	colse
<u>Godolleta</u>	codo
Torís	colse
<u>Dos Aguas</u>	codo
Polinyà	colse
Massalavés	colse
<u>Teresa de C.</u>	codo
<u>Anna</u>	colzze ²⁸⁵⁶ (<zz>, a veces, creo que es algo africada, <dz>) ²⁸⁵⁷

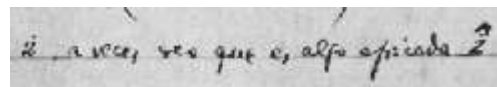
Llanera de R.	colze
Beniopa	colze
Moixent	colze
Biar	colze
Benilloba	colze
Benialí	colze
Calp	colze
el Pinós	colze
<u>Monforte</u>	co
el Campello	colze
Crevillent	colze
<u>Dolores</u>	co ²⁸⁵⁸
Guardamar	colze

599 ESPINAZO:

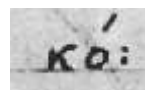
Cincorres	cadena de l'asquena
P. Benifassà	asquinàs
V. Canes	canal de l'asquena
Peníscola	aspinàs
Vistabella	esquinàs
<u>C. Villamalefa</u>	esquinazo
<u>Fanzara</u>	esquinàs
l'Alcora	asquinàs
Orpesa	cadena
<u>T. de Viver</u>	esquinazo
<u>Azuébar</u>	esquinazo
Aín	asquinàs
Moncofa	aspina
<u>Ademuz</u>	espinazo
<u>Tuéjar</u>	espinazo
Casinos	espinàs
<u>Marines</u>	espinazo
<u>Caudete</u>	ehhpinazo
<u>Pedralba</u>	espinazo
Rafelbunyol	espina
Quart de P.	aspinàs
<u>Godolleta</u>	espinazo
Torís	aspinàs
<u>Dos Aguas</u>	la rastra d'espinazo
Polinyà	aspinal
Massalavés	aspinàs
	rossari
<u>Teresa de C.</u>	ehhpinazo
<u>Anna</u>	espinazo
Llanera de R.	aspinàs
Beniopa	espina
	canal
Moixent	aspinàs

2857 Anna (1934):

2858 Dolores:

2856 Anna (1934):

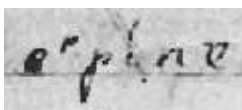
Biar	espinàs
Benilloba	aspinàs
Benialí	espinà
Calp	aspina
el Pinós	espinàs
Monforte	[<rabillo>, abajo] e ^s pinaso
el Campello	aspinàs
Crevillent	aspina
Dolores	e ^p pina ²⁸⁵⁹
Guardamar	aspina -----
599a SENO:	
Cincorres	pitral (de camisa)
P. Benifassà	pitral (de camisa)
V. Canes	pitral (de camisa)
Peníscola	pitral (seno de camisa)
Vistabella	pitral (de camisa)
C. Villamalefa	(guardar cosas en el <seno>) (niño en <l'halda>)
Fanzara	pecho (en <l'halda>)
l'Alcora	sino
Orpesa	
T. de Viver	pecho (niño en <l'halda>)
Azuébar	(meter algo en el <pecho>) (niño en <l'halda>)
Aín	si (de la camisa)
Moncofa	si (seno de camisa)
Ademuz	(meter algo en el <pecho>) (niño en <l'hald(a)>, pero dos <haldas>)
Tuéjar	pecho (niño en <l'halda>)
Casinos	tripal (de camisa)
Marines	
Caudete	pecho (niño en la <falda>)
Pedralba	pecho (niño en <l'halda>)
Rafelbunyol	si
Quart de P.	si (de camisa) sinà (pechos de mujer)
Godolleta	pecho (seno) (niño en las <piernas>)
Torís	(esconde el pañuelo en el <si>) (Tiene mucha <sinà>)
Dos Aguas	pecho (niño en <l'halda>)
Polinyà	
Massalavés	(Esconde cosas en el <si>) (Tiene mucha <sinà>)
Teresa de C.	pecho (madre tiene niño en <la jalda>)

Anna	(niño en <brasos>, aunque lo tenga encima de las piernas; pero si es un objeto dicen en <l'halda>)
Llanera de R.	si (seno de la camisa) sinà (pechos)
Beniopa	si
Moixent	si (seno de la camisa) sinà (pechos)
Biar	si (de camisa) sinà (=pechos femeninos)
Benilloba	si (de camisa) sinà (=pechos femeninos)
Benialí	si (de camisa) sinà (cosas que se llevan en el seno)
Calp	si (de camisa)
el Pinós	pitral (de camisa)
Monforte	
el Campello	si (seno de camisa) sinà (pechos)
Crevillent	si (de camisa) sinà (pechos de mujer)
Dolores	teta ^s seno (2)
Guardamar	si -----

600 OMBLIGO:

Cincorres	melic
P. Benifassà	melic
V. Canes	melic
Peníscola	melic
Vistabella	melic
C. Villamalefa	ombrigo
Fanzara	el melic
l'Alcora	melic
Orpesa	melic
T. de Viver	gorrino ombrigo
Azuébar	melic (= <gurrino>)
Aín	melic
Moncofa	melic
Ademuz	ombligo
Tuéjar	ombrigo
Casinos	melic
Marines	ombligo
Caudete	ombligo
Pedralba	ombligo
Rafelbunyol	melic
Quart de P.	melic
Godolleta	ombligo
Torís	melic
Dos Aguas	ombligo
Polinyà	melic
Massalavés	melic
Teresa de C.	lombrigo (<l>, sí)
Anna	melic
Llanera de R.	melic
Beniopa	melic
Moixent	melic
Biar	melic
Benilloba	melic
Benialí	melic
Calp	melic

2859 Dolores:

el Pinós	melic
<u>Monforte</u>	ombligo
el Campello	melic
Crevillent	melic
<u>Dolores</u>	ombligo
Guardamar	melic

600a CADERA:

Cinctorres	costat
P. Benifassà	costat
V. Canes	costat
Peníscola	costat
Vistabella	costats
<u>C. Villamalefa</u>	cadera
<u>Fanzara</u>	anca ^s
l'Alcora	cadera
Orpesa	anca
<u>T. de Viver</u>	ancas
<u>Azuébar</u>	ancas
Aín	costat
Moncofa	costat
<u>Ademuz</u>	cadera
	ancones
<u>Tuéjar</u>	caeras
Casinos	cadera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cadera
<u>Pedralba</u>	cadira
Rafelbunyol	cadera
Quart de P.	costat
<u>Godolleta</u>	anca ^s
Torís	anques
<u>Dos Aguas</u>	cadera
Polinyà	cadera
Massalavés	cadera
<u>Teresa de C.</u>	cadera
<u>Anna</u>	cadera
Llanera de R.	cadera
Beniopa	anca
Moixent	cadera
Biar	cadera
	caera
<u>Benilloba</u>	costat
	caera
<u>Benialí</u>	cadera
	costat
	anca
<u>Calp</u>	caera
el Pinós	caera
<u>Monforte</u>	
el Campello	caera
Crevillent	caera
<u>Dolores</u>	caera
Guardamar	cadera

600b RIÑONES:

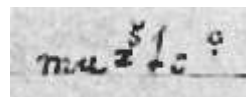
Cinctorres	rinyons
P. Benifassà	ranyons
V. Canes	ranyons
Peníscola	rinyons
Vistabella	rinyons
<u>C. Villamalefa</u>	riñones
<u>Fanzara</u>	riñones
l'Alcora	rinyons

Orpesa	ranyons
<u>T. de Viver</u>	riñones
<u>Azuébar</u>	riñones
Aín	renyons
Moncofa	renyons
<u>Ademuz</u>	riñones
<u>Tuéjar</u>	riñones
Casinos	rinyons
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	riñones
<u>Pedralba</u>	riñones
Rafelbunyol	renyons
Quart de P.	renyons
<u>Godolleta</u>	riñone ^s
Torís	renyons
<u>Dos Aguas</u>	riñones
Polinyà	ronyons
Massalavés	renyons
<u>Teresa de C.</u>	riñones
<u>Anna</u>	riñones
Llanera de R.	renyons
<u>Beniopa</u>	ronyons
Moixent	renyons
Biar	rinyons
<u>Benilloba</u>	renyons
<u>Benialí</u>	ronyons
<u>Calp</u>	ronyons
el Pinós	rinyons
<u>Monforte</u>	
el Campello	renyons
Crevillent	rinyons
<u>Dolores</u>	riñone ^(s)
Guardamar	rinyons

600c MUSLO:

Cinctorres	cuixa
P. Benifassà	cuixa
V. Canes	cuixa
Peníscola	cu'xa
Vistabella	cuixa
<u>C. Villamalefa</u>	pierna (rechaza muslo)
<u>Fanzara</u>	pierna
	garra (toda la pierna)
l'Alcora	cu'xa
Orpesa	cuixa
<u>T. de Viver</u>	gordo de la pierna
<u>Azuébar</u>	gordo de la pierna
Aín	cuixa
Moncofa	cuixa
<u>Ademuz</u>	muslo
<u>Tuéjar</u>	mus ^{(i)xo} ²⁸⁶⁰
Casinos	cuixa
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	mu'so
<u>Pedralba</u>	mu'lo
Rafelbunyol	cu'xa
Quart de P.	cuixa
<u>Godolleta</u>	muslo

²⁸⁶⁰ Tuéjar (1934):

Torís	cu'xa
<u>Dos Aguas</u>	mus ^{sl} o ²⁸⁶¹
Polinyà	cu'xa
Massalavés	cu'xa
<u>Teresa de C.</u>	mu'lo ²⁸⁶²
<u>Anna</u>	cu'xa
Llanera de R.	cu'xa
Beniopa	cu'xa
Moixent	cu'xa
Biar	cu'xa
Benilloba	cu'xa
Benialí	cu'xa
Calp	cu'xa
el Pinós	cu(i)xa
<u>Monforte</u>	
el Campello	cu(i)xa
Crevillent	cu(i)xa
<u>Dolores</u>	murlo
Guardamar	cu(i)xa

600d RODILLA:

Cinctorres	ginoll
P. Benifassà	ginoll
V. Canes	ginoll
Peníscola	ginoll
Vistabella	ginoll
<u>C. Villamalefa</u>	rodilla
<u>Fanzara</u>	rodilla
l'Alcora	ginoll
Orpesa	ginoll
<u>T. de Viver</u>	rodilla
<u>Azuébar</u>	rodilla
Aín	xinoll
Moncofa	genoll
<u>Ademuz</u>	rodilla
<u>Tuéjar</u>	rodilla
Casinos	xenoll
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	rulaja
<u>Pedralba</u>	rodilla
Rafelbunyol	xenoll
Quart de P.	xenoll
<u>Godelleta</u>	rodilla
Torís	xenoll
<u>Dos Aguas</u>	rodilla
Polinyà	xenoll
Massalavés	xenoll
<u>Teresa de C.</u>	rodilla
<u>Anna</u>	rodilla
Llanera de R.	genoll
Beniopa	genoll
Moixent	janoll

2861 Dos Aguas:

2862 Teresa de Cofrentes:

Biar	ginoll
Benilloba	ginoll
Benialí	genoll
Calp	genoll
el Pinós	ginoll
<u>Monforte</u>	
el Campello	ginoll
Crevillent	genoll
<u>Dolores</u>	rodilla
Guardamar	genoll

601 MULETA DEL COJO:

Cinctorres	crossa
P. Benifassà	crossa
V. Canes	crossa
Peníscola	crossa
Vistabella	crossa
<u>C. Villamalefa</u>	cloxa
	gayato (de mano)
<u>Fanzara</u>	clozza
	gallato (de mano)
l'Alcora	crossa
Orpesa	crossa
<u>T. de Viver</u>	cloxa
	garrote (de mano)
<u>Azuébar</u>	cloxa
	garrote ²⁸⁶³
Aín	cloxa
Moncofa	clossa
<u>Ademuz</u>	(de sobaco, <gayata>; de mano, <garrote>)
<u>Tuéjar</u>	muleta
	garrota (de mano)
Casinos	clossa
<u>Marines</u>	anclosa
	garrote (de mano) ²⁸⁶⁴
<u>Caudete</u>	muleta
<u>Pedralba</u>	cloxa
	garrote (muleta de mano)
Rafelbunyol	clossa
Quart de P.	clossa
<u>Godelleta</u>	cloxa (sí)
Torís	clossa
<u>Dos Aguas</u>	clos ^s a ²⁸⁶⁵ (de mano)
	gayata (= <garrote>) ²⁸⁶⁶

2863 Azuébar:

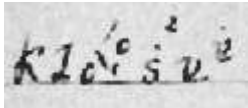
2864 Marines:

Polinyà	clòssò ²⁸⁶⁷
Massalavés	clòssò
Teresa de C.	muleta
	garrote (muleta de mano)
Anna	clòzzò ²⁸⁶⁸
	garrót (de mano) ²⁸⁶⁹
Llanera de R.	clòssò
Beniopa	clòsa
Moixent	clòssò
Biar	muleta
Benilloba	gaiata
Benialí	clossa
Calp	clossa
el Pinós	muleta
Monforte	muleta
el Campello	muleta
Crevillent	muleta
Dolores	muleta
Guardamar	muleta

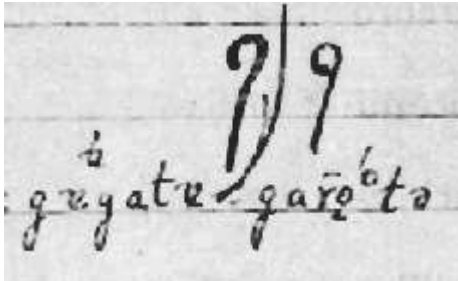
601a CORVA:

Cincorres	sufra(t)ge
P. Benifassà	sofratge (masculino)

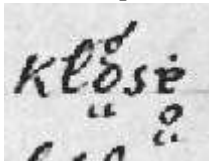
2865 Dos Aguas:

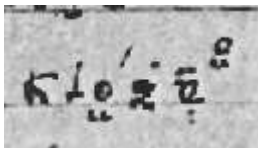
2866 Dos Aguas:

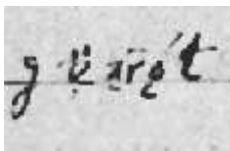
2867 Polinyà:

2868 Anna (1934):

2869 Anna (1934):

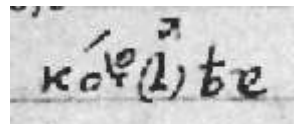

V. Canes	sofra(t)ge (masculino)
Peníscola	baix del ginoll
Vistabella	còrba
C. Villamalefa	corba
Fanzara	corba
l'Alcora	tóu del ginoll
Orpesa	juamén de la cama
T. de Viver	corba
Azuébar	corba
Aín	
Moncofa	baix del genoll
Ademuz	corba
Tuéjar	corba
Casinos	
Marines	
Caudete	corba
Pedralba	corba
Rafelbunyol	ballaor del xenoll
Quart de P.	(No da nombre)
Godolleta	corba
Toris	có'ba
Dos Aguas	corba
Polinyà	baix al xenoll
Massalavés	baix del xenoll
Teresa de C.	corba
Anna	(no hay nombre)
Llanera de R.	
Beniopa	ba(i)x la cópa del genoll
Moixent	baix del janoll
Biar	sobaco
Benilloba	davall del ginoll
Benialí	ba(i)x del genoll
Calp	ba(i)x del genoll
el Pinós	curba
Monforte	
el Campello	sofratge (m.)
Crevillent	córba
Dolores	co(l)'ba ²⁸⁷⁰
Guardamar	córba

601b ESPINILLA:

Cincorres	espenilla
P. Benifassà	canella
V. Canes	espenilla
Peníscola	canyella
Vistabella	canella
C. Villamalefa	espenilla
Fanzara	canilla
l'Alcora	canella
Orpesa	canella
T. de Viver	espinilla
Azuébar	espinilla
Aín	canella
Moncofa	canella
Ademuz	espinilla
Tuéjar	espinilla
Casinos	canella

2870 Dolores:

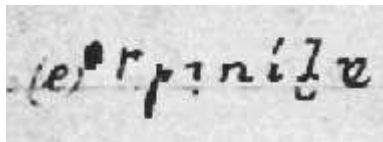

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhpinilla
<u>Pedralba</u>	(<canilla> espinilla
Rafelbunyol	canella
Quart de P.	canella
<u>Godolleta</u>	canilla
Torís	canella
<u>Dos Aguas</u>	espinilla
Polinyà	canella
Massalavés	canella
<u>Teresa de C.</u>	ehhpinilla
<u>Anna</u>	canilla
Llanera de R.	canella
Beniopa	canella
Moixent	canella
Biar	espinella
Benilloba	aspinella
Benialí	canella
Calp	canella
el Pinós	espinella
<u>Monforte</u>	
el Campello	aspinella
Crevillent	espinella
<u>Dolores</u>	(e) ²⁸⁷¹ pinilla
Guardamar	espinella

602 CALCAÑAR:

Cinctorres	taló
P. Benifassà	taló
V. Canes	taló
Peníscola	taló
Vistabella	taló
<u>C. Villamalefa</u>	talón
<u>Fanzara</u>	talón
l'Alcora	taló
Orpesa	taló
<u>T. de Viver</u>	talón
<u>Azuébar</u>	talón
Aín	taló
Moncofa	taló
<u>Ademuz</u>	talón
<u>Tuéjar</u>	carcañal (= <talón>)
Casinos	taló
<u>Marines</u>	talón
<u>Caudete</u>	talón
<u>Pedralba</u>	talón
Rafelbunyol	taló
Quart de P.	taló
<u>Godolleta</u>	talón
Torís	taló
<u>Dos Aguas</u>	talón
Polinyà	taló
Massalavés	taló
<u>Teresa de C.</u>	talón
<u>Anna</u>	talón

2871 Dolores:

Llanera de R.	taló
Beniopa	taló
Moixent	taló
Biar	taló
Benilloba	taló
Benialí	taló
Calp	taló
el Pinós	taló
<u>Monforte</u>	talón
el Campello	taló
Crevillent	taló
<u>Dolores</u>	
Guardamar	taló

603 OJO DE GALLO:

Cinctorres	ull de poll
P. Benifassà	ull de poll
V. Canes	ull de poll
Peníscola	
Vistabella	ull de poll
<u>C. Villamalefa</u>	ojo de pollo
<u>Fanzara</u>	ojos de pollo
l'Alcora	ull de poll
Orpesa	ull de poll
<u>T. de Viver</u>	ojo de pollo
<u>Azuébar</u>	ojo de pollo
Aín	ull de poll
Moncofa	ull de poll
<u>Ademuz</u>	ojo (de) pollo
<u>Tuéjar</u>	ojo de pollo
Casinos	ull de poll
<u>Marines</u>	ojo pollo
<u>Caudete</u>	ójar de pollo
<u>Pedralba</u>	ojos de pollo
Rafelbunyol	
Quart de P.	ull de poll
<u>Godolleta</u>	ojo pollo
Torís	ull de poll
<u>Dos Aguas</u>	ojo pollo
Polinyà	ull de poll
Massalavés	ull de poll
<u>Teresa de C.</u>	ojo de pollo
<u>Anna</u>	ojo de pollo
Llanera de R.	ull de poll
Beniopa	ull de poll
Moixent	ull de poll
Biar	ull de poll
Benilloba	ull de poll
Benialí	ull de poll
Calp	ull de poll
el Pinós	ull de poll
<u>Monforte</u>	ojo de pollo
el Campello	ull de poll
Crevillent	ull de poll
<u>Dolores</u>	ojo pollo
Guardamar	ull de poll

603a TOBILLO:

Cinctorres	garró
P. Benifassà	garró
V. Canes	garró
Peníscola	(No da nombre especial; se le llama <garró>, que propiamente designa el tendón de Aquiles)

Vistabella	turmell
<u>C. Villamalefa</u>	tubillo
<u>Fanzara</u>	tobillo
l'Alcora	turnell
Orpesa	garró
<u>T. de Viver</u>	tubillo
<u>Azuébar</u>	tubillo
Aín	tobillo
Moncofa	toவில்
<u>Ademuz</u>	tobillo
<u>Tuéjar</u>	tobillo
Casinos	tobillo
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tobillo
<u>Pedralba</u>	tubillo
Rafelbunyol	tobillo
Quart de P.	tobillo
<u>Godolleta</u>	tobillo
Torís	tobillo
<u>Dos Aguas</u>	tobillo
Polinyà	tobillo
Massalavés	tobillo
<u>Teresa de C.</u>	tobillo
<u>Anna</u>	toவில்
Llanera de R.	toவில்
Beniopa	toவில்
Moixent	toவில்
Biar	turmell
Benilloba	turmell
Benialí	turmell
Calp	turmell
el Pinós	turmell
<u>Monforte</u>	
el Campello	turmell
Creventent	turmell
<u>Dolores</u>	tuillo (o <tuillo>) ²⁸⁷²
Guardamar	toவில்

603b TALÓN:

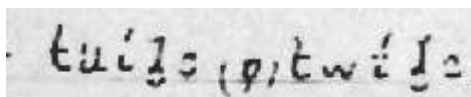
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	talón
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	talón
<u>Azuébar</u>	talón
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	talón
<u>Tuéjar</u>	talón
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	talón
<u>Pedralba</u>	talón

Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	taló
<u>Dos Aguas</u>	talón
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	talón
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Creventent	
<u>Dolores</u>	talón
Guardamar	

**603c TENDÓN DE
 AQUILES:**

Cinctorres	(No da nombre)
P. Benifassà	sòl de la cama
V. Canes	garró
Peníscola	garró
Vistabella	garró
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	garrón
l'Alcora	garró
Orpesa	(Forma parte del <taló>)
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	garró
Moncofa	garró
<u>Ademuz</u>	garrón
<u>Tuéjar</u>	garrón
Casinos	garró
<u>Marines</u>	garrón (tendón de Aquiles)
<u>Caudete</u>	garrón
<u>Pedralba</u>	garrón
Rafelbunyol	garró
Quart de P.	garró
<u>Godolleta</u>	garrón
Torís	coll de cama
	garró
<u>Dos Aguas</u>	garrón
Polinyà	
Massalavés	garró
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	garró
Beniopa	garró
Moixent	garró
Biar	garró
Benilloba	garró
Benialí	garró
Calp	garró
el Pinós	garró
<u>Monforte</u>	garrón (tendón)
el Campello	garró

²⁸⁷² Dolores:

Crevillent garró
 Dolores garrón
 Guardamar garró

603d BÍCEPS:

Cinctorres magre del braç
 P. Benifassà mólla del braç
 V. Canes
 Peníscola mólla del braç
 Vistabella mólla del braç
 C. Villamalefa molla del brazo
 Fanzara molla (del brazo)
 l'Alcora tóu del braç
 Orpesa mólla del braç
 T. de Viver molla (de)l brazo
 Azuébar molla del brazo
 Aín mólla del braç
 Moncofa mólla del braç
 Ademuz molla
 Tuéjar mufló (?)
 Casinos bragó
 Marines
 Caudete
 Pedralba
 Rafelbunyol bragó
 Quart de P. bragó
 Godolleta bragón
 Torís bra⁹
 Dos Aguas brujoñ
 Polinyà braó
 Massalavés bragó
 Teresa de C. (no dan nombre)
 Anna (no dan nombre)
 Llanera de R. (El sujeto no sabe el nombre; el otro le llama <bragó>. El sujeto de este cuaderno llama <bragó> a la muñeca)

Beniopa mólla del braç
 Moixent braó
 Biar braó
 Benilloba mólla del braç
 Benialí
 Calp bragó
 el Pinós braó
 Monforte
 el Campello bragó
 Crevillent sobrebraç
 mólla del braç
 Dolores alagarto
 Guardamar clau del braç

604 HACER COSQUILLAS:

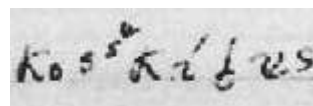
Cinctorres fe cosquilles
 P. Benifassà fe cussinògues
 V. Canes fe cossinògues
 Peníscola fe cassònies
 Vistabella fe cusquelles
 C. Villamalefa cosquilla^s
 Fanzara hazzé cosquillas
 l'Alcora fe cosquinyògues
 Orpesa fe segullétes
 T. de Viver hacer cosquillas

Azuébar haser cosquillas
 Aín fer cosquelles
 Moncofa fer cusquerelles
 Ademuz hacer cosquillas
 Tuéjar hacer cosquillas
 Casinos fer cosquerelles
 Marines cosquillo^s
 Caudete hacer cohquillas
 Pedralba hacer cosquillas
 Rafelbunyol fer cusquerelles
 Quart de P. fer cosquerelles
 Godolleta cos⁽ⁱ⁾xquillas²⁸⁷³
 Torís cosquelles
 Dos Aguas hacer cosquillas
 Polinyà fer cosconelles
 Massalavés fe^r cosconelles
 Teresa de C. cohquilla^s
 Anna cosquilla^s
 Llanera de R. fer cosconelles
 Beniopa fer cosconelles
 Moixent cosquelles
 Biar fer cusquelles
 fer cuscanelles
 Benilloba fer cuscanelles
 Benialí fer cosconelles
 Calp fer cosconelles
 el Pinós fe cuscanelles
 Monforte co^sc(a)nilla^s
 el Campello fer cuscanelles
 Crevillent cuscanelles
 Dolores hacer cuhhquilla^(s)
 Guardamar fer cuscanelles

605 MUÑECA (BOBANILLA):

Cinctorres monyica
 P. Benifassà munyica
 V. Canes govanella
 Peníscola monyica
 Vistabella gobanella
 C. Villamalefa gobanilla
 Fanzara gobanilla
 l'Alcora munyica
 Orpesa monyica
 T. de Viver gobanilla
 Azuébar gobanilla
 Aín gobanilla
 Moncofa monyica
 Ademuz gobanilla
 Tuéjar muñeca
 gobanilla
 Casinos gobanilla
 Marines gobanilla
 Caudete moñeca
 bobanilla
 Pedralba a(g)uanilla
 Rafelbunyol monyica

²⁸⁷³ Godolleta (1934):

Quart de P.	monyica
<u>Godella</u>	a ⁹ uanilla
Torís	gobanilla
<u>Dos Aguas</u>	gobanilla
Polinyà	munyica
Massalavés	monyica ²⁸⁷⁴
<u>Teresa de C.</u>	bobanilla
<u>Anna</u>	muñica (<i>)</i>
Llanera de R.	bragó
	monyica
Beniopa	monyica
Moixent	munyica
Biar	munyica
Benilloba	monyiqueta
Benialí	monyiqueta
	monyica
Calp	monyiqueta
el Pinós	monyica
<u>Monforte</u>	moñeca
el Campello	monyiqueta
Crevillent	munyica
<u>Dolores</u>	moñeca
Guardamar	monyica

606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):

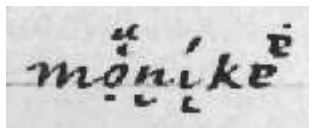
Cincorres	canella
	nugo (=nudillo)
P. Benifassà	nuc (=nudillo)
V. Canes	junta, nuc (nudillo:)
Peníscola	nuc (=nudillo)
Vistabella	nus (=nudillo)
<u>C. Villamalefa</u>	nudos
<u>Fanzara</u>	nudos
l'Alcora	nus (=nudillo) (pl. <nusos>)
Orpesa	anuc (=nudillo)
<u>T. de Viver</u>	los nudos
<u>Azuébar</u>	ñudicos
Aín	nuc (=nudillo)
Moncofa	nuc (=nudillo)
<u>Ademuz</u>	ñudillos
<u>Tuéjar</u>	los ñudetes
Casinos	nuc (=nudillo)
<u>Marines</u>	lo ^s ñudos
<u>Caudete</u>	ñudillos
<u>Pedralba</u>	ñudos
Rafelbunyol	nuc (nudillo)
Quart de P.	nuc (=nudillo)
<u>Godella</u>	lo(s) ñudo ^s
Torís	els nucs
<u>Dos Aguas</u>	los ñudos
Polinyà	nuc (=nudillo)
Massalavés	nucs (=nudillos)
<u>Teresa de C.</u>	ñudillos (<ñ>)
<u>Anna</u>	ñugos
Llanera de R.	nucs (=nudillos)

Beniopa	nuc (=nudillo)
Moixent	nucs (=nudillos)
Biar	nus (nudillo) (pl. <nussos>)
Benilloba	
Benialí	nuc (=nudillo)
Calp	nuc (=nudillo)
el Pinós	nyuc (=nudillo)
<u>Monforte</u>	núo del deo
el Campello	nyuc (=nudillo)
Crevillent	nyuc (=nudillo)
<u>Dolores</u>	nuillo ²⁸⁷⁵
Guardamar	nyuc (=nudillo)

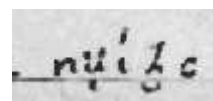
606a PALMA DE LA MANO:

Cincorres	palmell de la mà
P. Benifassà	palmell de la mà
V. Canes	palmell de la mà
Peníscola	replanell
Vistabella	palmell de la mà
<u>C. Villamalefa</u>	el palmel de la mano
<u>Fanzara</u>	palmel
l'Alcora	palmel
Orpesa	replanell de la mà
<u>T. de Viver</u>	palmar
<u>Azuébar</u>	palma
Aín	replanell de la mà
Moncofa	replanell de la mà
<u>Ademuz</u>	palma la mano
<u>Tuéjar</u>	palma de la mano
Casinos	planta la mà
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	palma
<u>Pedralba</u>	palma (de la mano)
Rafelbunyol	replanell de la mà
Quart de P.	planell de la mà
<u>Godella</u>	la palma
Torís	palma la mà
<u>Dos Aguas</u>	palma la mano
Polinyà	palma de la mà
Massalavés	palma de la mà
<u>Teresa de C.</u>	la palma
<u>Anna</u>	palma
Llanera de R.	palma de la mà
Beniopa	plomell de la mà
	plom de la mà
Moixent	replanell de la mà
Biar	palma de la mà
	replanell
Benilloba	replanell
Benialí	planell de la mà
Calp	palma de la mà
el Pinós	palma ^{de} la mà
<u>Monforte</u>	
el Campello	replanell de la mà
Crevillent	palma la mà
<u>Dolores</u>	pa(l)ma la mano

²⁸⁷⁴ Massalavés

²⁸⁷⁵ Dolores:

Guardamar palma de la mà

607 PULGAR:

Cincorres di^t gros
P. Benifassà di^t gros (Infantil: <lo pare>)
V. Canes di^d gros
Peníscola did gros
Vistabella did gros
C. Villamalefa pulga(r)
dedo gordo
Fanzara gordo
l'Alcora did gros
Orpesa di^d gros
T. de Viver gordo
Azuébar gordo
Aín di gros
Moncofa di gros
Ademuz dedo gordo
Tuéjar gordo
Casinos did gros
Marines pulgar
Caudete dedo gordo
Pedralba dedo gordo
Rafelbunyol di gros
Quart de P. did gros
Godellela dedo pulgar^(e)
Torís did gros
Dos Aguas dedo gordo
Polinyà di^d gros
Massalavés di^d gros
Teresa de C. dedo gordo
Anna pulgar
dedo gordo
Llanera de R. did gros
Beniopa di^d gros
Moixent dit pólze
Biar pólze
Benilloba di^t pólze
Benialí di^d gros
Calp di^d gros
el Pinós dit pólze
Monforte deo pulgar
el Campello dip pólze
Crevillent di^t pólze
Dolores deo gordo
Guardamar di pólze

607a ÍNDICE:

Cincorres
P. Benifassà la mare (Infantil:)
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos

Marines

Caudete

Pedralba

(no dan nombre) ((607a-607c))

Rafelbunyol

Quart de P.

Godellela

Torís

mitjà

Dos Aguas

Polinyà

Massalavés

Teresa de C.

Anna

(no dan nombres) ((607a-607c))

Llanera de R.

Beniopa

llepa cassoles

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

el Campello

Crevillent

Dolores

Guardamar

**607b DEDO DEL
CORAZÓN:**

Cincorres
P. Benifassà el que demane pa (Infantil:)
V. Canes
Peníscola dill llarg
Vistabella di^d del mig
C. Villamalefa dedo del medio
Fanzara
l'Alcora di del mig
Orpesa
T. de Viver
Azuébar dedo del medio
Aín di^{ll} llarg
Moncofa did del mig
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol di del mig
Quart de P.
Godellela
Torís el més lla'g
Dos Aguas del medio
Polinyà
Massalavés di^d llarg
Teresa de C. del corazón
Anna
Llanera de R. di del mig
Beniopa grandevillaco
Moixent di del mig
Biar di^d del mig
Benilloba
Benialí did d'enmig
Calp
el Pinós

Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores deo.l cor(a)són
Guardamar

607c ANULAR:

Cinctorres
P. Benifassà el que diu que no n'hi ha
(Infantil:)

V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godella
Torís mitxà
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.
Beniopa gransenyor de l'anellito
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores
Guardamar

**608 MEÑIQUE
(MARGARITE):**

Cinctorres di^d menut
P. Benifassà di^d menut
garranyiu-garranyau
V. Canes di^d menut
Peníscola di xicotet
Vistabella menut
C. Villamalefa gurrúñan
Fanzara correnchín
l'Alcora di xicotet
corrux
Orpesa dit corruxo
T. de Viver curro

Azuébar currico
Aín di xicotet (Infantilmente:
<garrinyauet>)

Moncofa di gorríny
Ademuz dedo pequeñico
el dedo curro

Tuéjar curro
Casinos di xicotet
Marines dedo pequeñico
Caudete dedo amarillo
Pedralba dedo curro

Rafelbunyol di gurri
Quart de P. di xicotet
gorrinet

Godella dedo pequeño
Torís dic curro
Dos Aguas dedo chiquico (sí9
Polinyà di xicotet
Massalavés di xicotet
Teresa de C. miñique
Anna chiquico
Llanera de R. di xicotet
Beniopa gorri
Moixent di xicotet
Biar manual
Benilloba manuelet
Benialí corrinyèu
Calp di xicotet
guèrrenèu
el Pinós di xiquetet
Monforte deo pequeño
miñic

el Campello guèrrenèu
manuelet
Crevillent di xiquico
Dolores deo pequeñico
Guardamar di xiquico

609 ESPINA:

Cinctorres punxa
P. Benifassà punxa
V. Canes punxa
Peníscola punxa
Vistabella espina
punxa
C. Villamalefa puncho
ascla (de madera, brizna)
Fanzara puncha ('arbusto')
estilla ('maderas')
ascla (astilla de madera para el
fuego)

l'Alcora punxa
Orpesa punxa
T. de Viver puncha (de arbustos y maderos)
Azuébar puncha
Aín punxa
Moncofa punxa
Ademuz puncha (de arbustos)
ascla (de madera)
Tuéjar puncha (de arbusto)
ascla (de maderos)

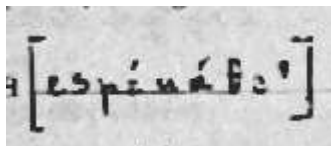
Casinos punxa
Marines puncha (de arbusto)
ascla (de madera, brizna)

<u>Caudete</u>	ehhpina (pero lo más general es <rahhp>)
<u>Pedralba</u>	[<espínázo>] ²⁸⁷⁶
Rafelbunyol	puncha
	esquèrda (Astilla:)
Quart de P.	puncha
	arista (Astilla:)
<u>Godolleta</u>	puncha (de arbusto)
	(a)stillà (brizna de madera)
Torís	puncha
<u>Dos Aguas</u>	puncha (de arbustos)
	llesca (de madera)
Polinyà	puncha
Massalavés	puncha
<u>Teresa de C.</u>	pincha (de arbusto o de madera)
<u>Anna</u>	puncha (de arbusto)
	a(l)garda (de madera, brizna)
Llanera de R.	puncha
Beniopa	puncha
	esquèrda (Astilla:)
Moixent	puncha
Biar	puncha
Benilloba	puncha
Benialí	puncha
Calp	puncha ²⁸⁷⁷
el Pinós	puncha
<u>Monforte</u>	puncha
el Campello	puncha
Crevillent	puncha
<u>Dolores</u>	puncha
Guardamar	puncha

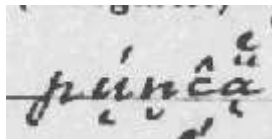
609a PULPEJO:

Cincorres	magre del di ^t gros
P. Benifassà	mòlla del dit gros
V. Canes	panxeta del di ^d gros
Peníscola	mòlla del did gros
Vistabella	gros de la mà
<u>C. Villamalefa</u>	molla del dedo
<u>Fanzara</u>	molla (de la mano)
l'Alcora	mòlla del dit gros
Orpesa	mòlla del di ^d gros
<u>T. de Viver</u>	molla
<u>Azuébar</u>	molla del dedo
Aín	mòlla de la mà
Moncofa	mòlla del dit
<u>Ademuz</u>	pu'pejo
<u>Tuéjar</u>	pulpejo

2876 Pedralba:

2877 Calp:

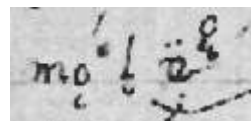

Casinos	polpís
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pulpejo
<u>Pedralba</u>	molla (de la mano)
Rafelbunyol	mòlla del di gros
Quart de P.	mòlla del dit
<u>Godolleta</u>	mollón
Torís	mòlla la mà
<u>Dos Aguas</u>	pulpejo
Polinyà	mòllò
Massalavés	mòllò del dit
<u>Teresa de C.</u>	pulpejo
<u>Anna</u>	mòllò ²⁸⁷⁸
Llanera de R.	mòllò de la mà
Beniopa	mòlla del dit gros
Moixent	magre del dit
Biar	parpissot
Benilloba	mòlla del dit
Benialí	cu'xotet
Calp	mòlla del di ^d gros
el Pinós	mòllò de la mà
<u>Monforte</u>	
el Campello	mòllò de la mà
Crevillent	mòlla de la mà
<u>Dolores</u>	pulpejo
Guardamar	pulpé[x]o

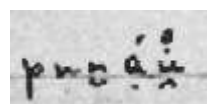
609b PUÑADO:

Cincorres	grapat
P. Benifassà	grapat
V. Canes	grapat
Peníscola	grapat
Vistabella	grapat
<u>C. Villamalefa</u>	puñáu
<u>Fanzara</u>	puñáu
l'Alcora	grapat
Orpesa	grapat
<u>T. de Viver</u>	puñáu
<u>Azuébar</u>	puñáu
Aín	grapat
Moncofa	grapat
<u>Ademuz</u>	puñáu
<u>Tuéjar</u>	puñáu
Casinos	grapat
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	puñáu
<u>Pedralba</u>	puñáu ²⁸⁷⁹
Rafelbunyol	grapat
Quart de P.	grapat
<u>Godolleta</u>	puñáu
Torís	grapat

2878 Anna (1934):

2879 Pedralba:

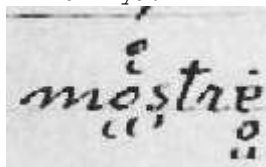

<u>Dos Aguas</u>	puñáu
Polinyà	grapat
Massalavés	grapat
<u>Teresa de C.</u>	puñao
<u>Anna</u>	grapaet
Llanera de R.	grapat
Beniopa	grapat
Moixent	grapat
Biar	grapaet
Benilloba	grapat
Benialí	grapat
Calp	grapat
el Pinós	grapat
<u>Monforte</u>	puñáu
el Campello	grapat
Crevillent	grapat
<u>Dolores</u>	puñáu
Guardamar	grapat

610 ALMORZADA (AMBOSTA):

Cinctorres	almòstra
P. Benifassà	asmòsta
V. Canes	almòstra
Peníscola	asmòsta
Vistabella	almòstra
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay nombre)
<u>Fanzara</u>	sarpáu
l'Alcora	sarpat
Orpesa	almòstra
<u>T. de Viver</u>	zarpá
<u>Azuébar</u>	salpá
Aín	almòstra
Moncofa	sarpó
	almòstra
<u>Ademuz</u>	alpada
<u>Tuéjar</u>	alpá
Casinos	sarpá
<u>Marines</u>	zarpá
<u>Caudete</u>	almohhtá
<u>Pedralba</u>	arpá (ant.)
Rafelbunyol	grapat en les dos mans
Quart de P.	grapa ^d gran
<u>Godella</u>	(no hay nombre; pregunté a varias personas)
Torís	grapat en es dos mans
<u>Dos Aguas</u>	alpá
Polinyà	mòstrò ²⁸⁸⁰
Massalavés	grapat en les dos mans
<u>Teresa de C.</u>	ulpá (sí)
<u>Anna</u>	un grapáu
Llanera de R.	grapat en les dos mans
Beniopa	grapat en les dos mans
Moixent	grapat en les dos mans
Biar	grapat
Benilloba	almòstra

²⁸⁸⁰ Polinyà:

Benialí	grapat en les dos mans
Calp	grapat en les dos mans
el Pinós	grapat en es dos mans
<u>Monforte</u>	grapá
el Campello	grapat en les dos mans
Crevillent	grapat en es dos mans
<u>Dolores</u>	grapá
Guardamar	grapat en dos mans

610a BOCANADA:

Cinctorres	golà
P. Benifassà	glopada
V. Canes	glopá
Peníscola	glopá
Vistabella	glopá
<u>C. Villamalefa</u>	glopá
<u>Fanzara</u>	glop
	glopá (de agua)
l'Alcora	glopá
Orpesa	glopá
<u>T. de Viver</u>	bocá
<u>Azuébar</u>	glopá (siempre de líquido)
Aín	róll
	glopá
Moncofa	glopá
<u>Ademuz</u>	boconada (de humo)
	bocada (de agua)
<u>Tuéjar</u>	piparrá
	boconá
Casinos	glopá
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	boconá
<u>Pedralba</u>	glopá
Rafelbunyol	glopá
Quart de P.	glopá
<u>Godella</u>	bocá
Torís	gloponá
<u>Dos Aguas</u>	boconá
Polinyà	glopá
Massalavés	bocaná
	glopá
<u>Teresa de C.</u>	boc(o)ná
<u>Anna</u>	glopá
Llanera de R.	glopá
Beniopa	glopá
Moixent	glopá
Biar	glopá
Benilloba	glopá
Benialí	glopá
Calp	glopá
el Pinós	glopá
<u>Monforte</u>	
el Campello	glopá
Crevillent	gloponá
<u>Dolores</u>	boconá (2 sujetos)
Guardamar	bloconá

611 BOSTEZAR:

Cinctorres	badallà
P. Benifassà	badallà
V. Canes	badallà
Peníscola	badallà
Vistabella	badallà
<u>C. Villamalefa</u>	badalla(r)

<u>Fanzara</u>	badallá
<u>l'Alcora</u>	badallà
<u>Orpesa</u>	badallar
<u>T. de Viver</u>	badallar
<u>Azuébar</u>	badallar
<u>Aín</u>	badallar
<u>Moncofa</u>	badallar
<u>Ademuz</u>	abrísele la boca
<u>Tuéjar</u>	abrir la boca (no hay palabra)
<u>Casinos</u>	badallar
<u>Marines</u>	badallar
<u>Caudete</u>	abrir la boca
<u>Pedralba</u>	badallar
<u>Rafelbunyol</u>	badallar
<u>Quart de P.</u>	badallar
<u>Godolleta</u>	badallar ^(e)
<u>Torís</u>	badalla ^r
<u>Dos Aguas</u>	abrir la boca abrimiento ^s de boca (se dice más)
<u>Polinyà</u>	badallar
<u>Massalavés</u>	badalla ^r
<u>Teresa de C.</u>	abri ^r se la boca
<u>Anna</u>	badallar
<u>Llanera de R.</u>	badallar
<u>Beniopa</u>	badallar
<u>Moixent</u>	badallar
<u>Biar</u>	badallar
<u>Benilloba</u>	badallar
<u>Benialí</u>	badallar
<u>Calp</u>	badallar
<u>el Pinós</u>	badallà
<u>Monforte</u>	abrir la boca
<u>el Campello</u>	badallar
<u>Crevillent</u>	obri-se la boca
<u>Dolores</u>	abrirsele la boca
<u>Guardamar</u>	obri-se la boca

612 ERUCTAR (REGOLDAR):

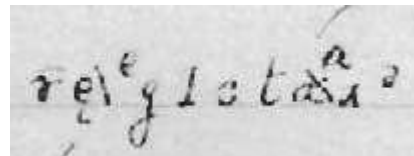
<u>Cincorres</u>	rotà
<u>P. Benifassà</u>	rotà
<u>V. Canes</u>	rotà
<u>Peníscola</u>	rotà
<u>Vistabella</u>	rotà
<u>C. Villamalefa</u>	reglotar
<u>Fanzara</u>	rotá
<u>l'Alcora</u>	rotà
<u>Orpesa</u>	rotar
<u>T. de Viver</u>	un reglote reglotar
<u>Azuébar</u>	reglotar
<u>Aín</u>	reglotar
<u>Moncofa</u>	rotar
<u>Ademuz</u>	regoldar
<u>Tuéjar</u>	reglotar
<u>Casinos</u>	rotar
<u>Marines</u>	reglota(r)
<u>Caudete</u>	regoldar
<u>Pedralba</u>	reglotar
<u>Rafelbunyol</u>	rotar
<u>Quart de P.</u>	rotar

<u>Godolleta</u>	reglotar ^{e2881}
<u>Torís</u>	rota ^r
<u>Dos Aguas</u>	reglotar
<u>Polinyà</u>	rotar
<u>Massalavés</u>	rota ^r
<u>Teresa de C.</u>	regoldar
<u>Anna</u>	reglotar
<u>Llanera de R.</u>	rotar
<u>Beniopa</u>	rotar
<u>Moixent</u>	rotar
<u>Biar</u>	rotar
<u>Benilloba</u>	rotar
<u>Benialí</u>	rotar
<u>Calp</u>	rotar
<u>el Pinós</u>	rotà
<u>Monforte</u>	regoldar
<u>el Campello</u>	rotar
<u>Crevillent</u>	rotà
<u>Dolores</u>	regoldar (<e>, casi <e>) ²⁸⁸²
<u>Guardamar</u>	rotar

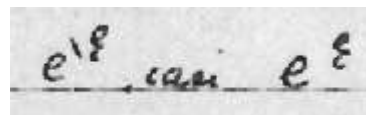
612a GARGAJO:

<u>Cincorres</u>	gargàs
<u>P. Benifassà</u>	carcàs
<u>V. Canes</u>	gargàs
<u>Peníscola</u>	carcàs
<u>Vistabella</u>	gargàs
<u>C. Villamalefa</u>	gargajo
<u>Fanzara</u>	gargaso
<u>l'Alcora</u>	gargàs
<u>Orpesa</u>	gargàs
<u>T. de Viver</u>	gargajo
<u>Azuébar</u>	gargajo
<u>Aín</u>	gargàs
<u>Moncofa</u>	gargall
<u>Ademuz</u>	gargajo
<u>Tuéjar</u>	gargajo
<u>Casinos</u>	gargall
<u>Marines</u>	gargajo
<u>Caudete</u>	gargajo
<u>Pedralba</u>	gargajo
<u>Rafelbunyol</u>	gargall
<u>Quart de P.</u>	gargall
<u>Godolleta</u>	gargajo
<u>Torís</u>	gargall
<u>Dos Aguas</u>	gargajo
<u>Polinyà</u>	gargall
<u>Massalavés</u>	gargall
<u>Teresa de C.</u>	gargajo

2881 Godolleta (1934):

2882 Dolores:

<u>Anna</u>	gargajo
Llanera de R.	ga'gall
<u>Beniopa</u>	gargall
	gargallà
<u>Moixent</u>	gargall
<u>Biar</u>	gargall
<u>Benilloba</u>	gargall
<u>Benialí</u>	gargall
<u>Calp</u>	gargall
<u>el Pinós</u>	gargall
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	gargall
<u>Crevillent</u>	gargall
<u>Dolores</u>	gargajo
<u>Guardamar</u>	gargall

613 ESTORNUDAR:

<u>Cinctorres</u>	estarnudà
<u>P. Benifassà</u>	astarnut
<u>V. Canes</u>	estarnudà
<u>Peníscola</u>	astarnudà
<u>Vistabella</u>	estarnudà
<u>C. Villamalefa</u>	estarnudar
<u>Fanzara</u>	estornudà
<u>l'Alcora</u>	astarnudà
<u>Orpesa</u>	estarnudar
<u>T. de Viver</u>	estornuzar
	estornudar (el otro)
<u>Azuébar</u>	esternudar
<u>Aín</u>	astarnudar
<u>Moncofa</u>	astarnudar
<u>Ademuz</u>	esternudar
<u>Tuéjar</u>	esternudar
<u>Casinos</u>	estarnudar
<u>Marines</u>	estrenudar
<u>Caudete</u>	ehhternudar
<u>Pedralba</u>	esternudar
<u>Rafelbunyol</u>	esternudar
<u>Quart de P.</u>	estarnudar
<u>Godelleta</u>	e st ernudar ^(e)
<u>Torís</u>	asta'nuda ^r
<u>Dos Aguas</u>	esternudar
<u>Polinyà</u>	astarnudar
<u>Massalavés</u>	asta'nuda ^r
<u>Teresa de C.</u>	ehhternudar
<u>Anna</u>	este'nudar
<u>Llanera de R.</u>	astarnudar
<u>Beniopa</u>	estornudir
	estornudar
<u>Moixent</u>	astarnudar
<u>Biar</u>	estarnudar
<u>Benilloba</u>	astarnudar
<u>Benialí</u>	astornudar
<u>Calp</u>	astarnudar
<u>el Pinós</u>	estarnudà
<u>Monforte</u>	e st renuar
<u>el Campello</u>	astarnuar
	astornuar
<u>Crevillent</u>	estarnuà
<u>Dolores</u>	ehhturnear
	ehhternuar
<u>Guardamar</u>	estarnuar

613a NÁUSEAS

<u>Cinctorres</u>	bòmit
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	bòmit
<u>Peníscola</u>	ànsies
<u>Vistabella</u>	bòmit
<u>C. Villamalefa</u>	ansias
<u>Fanzara</u>	agonias
<u>l'Alcora</u>	òix
<u>Orpesa</u>	óix
<u>T. de Viver</u>	agonia
<u>Azuébar</u>	ansias
<u>Aín</u>	ascos
	bòmit
<u>Moncofa</u>	ànsia
<u>Ademuz</u>	ansia
	asco
<u>Tuéjar</u>	ansias
<u>Casinos</u>	antóix
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ánseas (<e>)
<u>Pedralba</u>	ansias
<u>Rafelbunyol</u>	òix
<u>Quart de P.</u>	òix
<u>Godelleta</u>	ansias
<u>Torís</u>	agunia
<u>Dos Aguas</u>	(<agonía>)
	ansias
<u>Polinyà</u>	òis
<u>Massalavés</u>	òis
<u>Teresa de C.</u>	anguhhtia ^s
<u>Anna</u>	ansias
<u>Llanera de R.</u>	òix
<u>Beniopa</u>	òis
<u>Moixent</u>	òix
<u>Biar</u>	agonia
	ànsia
<u>Benilloba</u>	agonia
<u>Benialí</u>	òis
<u>Calp</u>	òis
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	anguhhtia ^(s)
<u>Guardamar</u>	

614 VOMITAR:

<u>Cinctorres</u>	bomità
	arro[x]à
	llançà
<u>P. Benifassà</u>	boçà
	arro[x]à
<u>V. Canes</u>	llançà
<u>Peníscola</u>	boçà
	llançà
	arrocà
<u>Vistabella</u>	boçà
	probocà
<u>C. Villamalefa</u>	bosar
<u>Fanzara</u>	bobità
<u>l'Alcora</u>	llançà
	bomità
<u>Orpesa</u>	llançar
	provocar

<u>T. de Viver</u>	gomitar
<u>Azuébar</u>	gomitar
Aín	arro[x]jà bomità
<u>Moncofa</u>	gomitar provocar
<u>Ademuz</u>	gomitar bolber bosar (devolver la leche los niños)
<u>Tuéjar</u>	gomitar golber
Casinos	arro[x]jar gomitar
<u>Marines</u>	gomitar
<u>Caudete</u>	gomitar
<u>Pedralba</u>	gomitar
Rafelbunyol	arro[x]jar gomitar
Quart de P.	arro[x]jar gomitar
<u>Godolleta</u>	gomitar ^(e)
Torís	gumità
<u>Dos Aguas</u>	gomitar probocar
Polinyà	gomitar
Massalavés	arro[x]ja ^r gomita ^r
<u>Teresa de C.</u>	gomitar
<u>Anna</u>	gomitar
Llanera de R.	arro[x]jar gomitar
Beniopa	esgomitar provocar
Moixent	provocar gumitar arro[x]jar
Biar	provocar gomitar llançar
Benilloba	gomitar llançar
Benialí	gomitar provocar
Calp	prebocar gomitar arrocar
el Pinós	gomità llançà
<u>Monforte</u>	comitar (2 ^o <gomitar>)
el Campello	gomitar arro[x]jar perbocar
Crevillent	provocà gomità
<u>Dolores</u>	gomitar
Guardamar	gomitar

614a ARCADAS:

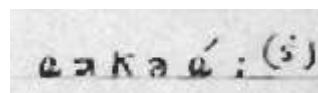
Cincorres	pena
P. Benifassà	ànsies
V. Canes	ànsies
Peníscola	
Vistabella	

<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	ansias
I'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	ansias
<u>Azuébar</u>	agonia
Aín	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	arquiada
<u>Tuéjar</u>	ansias
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	arqueás
<u>Pedralba</u>	agonia
Rafelbunyol	agonia
Quart de P.	angústia
<u>Godolleta</u>	
Torís	ànsies
<u>Dos Aguas</u>	ansias
Polinyà	agonia
Massalavés	ànsies
<u>Teresa de C.</u>	arqueo ^s
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	agonia
Beniopa	
Moixent	ànsia
Biar	
Benilloba	ànsies
Benialí	agonia
Calp	agonia
el Pinós	angústies
<u>Monforte</u>	
el Campello	ànsia gonia
Crevillent	ànsies
<u>Dolores</u>	arqueá ^{(s)2883}
Guardamar	angústia

615 HIPO:

Cincorres	eixinglót
P. Benifassà	aixanglót
V. Canes	eixinglót
Peníscola	aixanglót
Vistabella	hipo
<u>C. Villamalefa</u>	hipo
<u>Fanzara</u>	hípol
I'Alcora	xanglót
Orpesa	(i)xanglót
<u>T. de Viver</u>	hipo
<u>Azuébar</u>	hipo
Aín	guipo
<u>Moncofa</u>	xanglót
<u>Ademuz</u>	hipo
<u>Tuéjar</u>	hipo
Casinos	xenglót
<u>Marines</u>	hipo
<u>Caudete</u>	hipo
<u>Pedralba</u>	hipo

2883 Dolores:

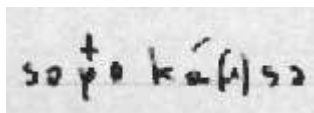

Rafelbunyol	xanglót
Quart de P.	xanglót
<u>Godelleta</u>	hipo
Torís	xanglót
	hipo
<u>Dos Aguas</u>	haipo
Polinyà	xanglót
Massalavés	xanglót
<u>Teresa de C.</u>	hipo
<u>Anna</u>	hipo
Llanera de R.	xanglót
Beniopa	xinglót
Moixent	xanglót
	hipo
Biar	hipo
Benilloba	xanglót
Benialí	xinglót
Calp	xènglót
el Pinós	sanglót
<u>Monforte</u>	hipo
el Campello	xanglót
Crevillent	hipo
<u>Dolores</u>	hipo
Guardamar	hipo

615a RUBORIZARSE:

Cinctorres	fe-se ro(t)ja
P. Benifassà	trestornà-se
V. Canes	sobresaltà-se
	fe-se ro(t)ja
Peníscola	afrontà-se
Vistabella	afrontà-se
<u>C. Villamalefa</u>	afrontase
<u>Fanzara</u>	afrontase
l'Alcora	afrontà-se
Orpesa	afrontà-se
<u>T. de Viver</u>	afrentase
<u>Azuébar</u>	afrontase
	sofocase
Aín	fe-se rotxa
	afrontà-se
Moncofa	afrontà-se
<u>Ademuz</u>	afrentase
<u>Tuéjar</u>	afrentase
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ponerse colorá
<u>Pedralba</u>	afrentase
	sofocase
Rafelbunyol	afrontar-se
Quart de P.	afrontar-se
<u>Godelleta</u>	afrenta'se (sí)
Torís	tornà-se roig
<u>Dos Aguas</u>	afrenta(r)se
Polinyà	fer-se rotxa
Massalavés	fe'-se ròtxò
<u>Teresa de C.</u>	sof'oca(r)se ²⁸⁸⁴

2884 Teresa de Cofrentes:

<u>Anna</u>	s'ha sofocáu
Llanera de R.	fer-se ròjò
Beniopa	envergonyar-se
Moixent	fer-se rò(t)jò
Biar	abotxornar-se
	sofocar-se
	soflamar-se
Benilloba	sofocar-se
Benialí	fer-se roja
	afrontar-se
Calp	fe-se vermell
el Pinós	soflamà-se
	sofocà-se
<u>Monforte</u>	
el Campello	colorà-se
Crevillent	posà-se colorà
<u>Dolores</u>	s'ha sofocáu
Guardamar	posà-se encarnà
	posà-se vermella

615b RESPIRAR:

Cinctorres	alena
P. Benifassà	alena
V. Canes	alena
Peníscola	alena
Vistabella	respirà
	alena
<u>C. Villamalefa</u>	alentar
	resollar (respirar
	difícilment)
<u>Fanzara</u>	alena
	respirà
l'Alcora	alena
Orpesa	alena
<u>T. de Viver</u>	alentar
	resollar (respirar con dificultat)
<u>Azuébar</u>	alentar
	resollar (respirar con dificultat)
Aín	alena
Moncofa	alena
<u>Ademuz</u>	resollar
	respirar
	alentar
<u>Tuéjar</u>	resollar (respirar con divicultad,
	por fatiga o enfermedad)
	alena
	respirar
Casinos	alena
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	resollar
	alentar
<u>Pedralba</u>	alena
	resollar
	respirar
Rafelbunyol	alena
Quart de P.	alena
<u>Godelleta</u>	(<respirar ^(e) >)
	alena ^(e)
Torís	alena'
<u>Dos Aguas</u>	respirar (pero lo más normal es
	<alena> y <resollar>)
Polinyà	respirar
	alena
Massalavés	alena'

<u>Teresa de C.</u>	rehhpirar
	resollar
<u>Anna</u>	alendar
	resollar (respirar con dificultad)
Llanera de R.	alengar
Beniopa	alengar
Moixent	alengar
Biar	alengar
Benilloba	alengar
Benialí	alengar
Calp	respirar
	alengar
el Pinós	alenà
<u>Monforte</u>	
el Campello	respirar
	alengar
Crevillent	respirà
	alenà
<u>Dolores</u>	resollar
Guardamar	ressollar

615c ALIENTO:

Cincorres	alé
P. Benifassà	alé
V. Canes	alé
Peníscola	alé
Vistabella	alé
<u>C. Villamalefa</u>	aliento ('resuello' no)
<u>Fanzara</u>	aliento
	pude (huele mal)
l'Alcora	alé
Orpesa	alé
<u>T. de Viver</u>	aliento
<u>Azuébar</u>	aliento
	resoll
Aín	alé
Moncofa	alé
<u>Ademuz</u>	los alientos
	resuello
<u>Tuéjar</u>	aliento
	resuello (aliento difícil, haciendo ruido)
Casinos	alé
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	aliento
	resuello
<u>Pedralba</u>	aliento (rechaza <i>resuello</i>)
Rafelbunyol	alé
Quart de P.	alé
<u>Godelleta</u>	aliento
Torís	alé
<u>Dos Aguas</u>	aliento
	resuello (respiración dificultosa, cuando se va a morir. Frase: "pronto se va a morir, porque tiene mucho resuello")
Polinyà	alé
Massalavés	alé
<u>Teresa de C.</u>	aliento
	resuello
<u>Anna</u>	aliendo
Llanera de R.	alé
Beniopa	alé
Moixent	alé

Biar	alé
Benilloba	alé
Benialí	alé
Calp	alé
el Pinós	alé
<u>Monforte</u>	
el Campello	alé
Crevillent	alé
<u>Dolores</u>	resuello
Guardamar	aliento

616 RONCAR:

Cincorres	roncà
P. Benifassà	roncà
V. Canes	roncà
Peníscola	roncà
Vistabella	roncà
<u>C. Villamalefa</u>	roncar
<u>Fanzara</u>	roncà
l'Alcora	roncà
Orpesa	roncar
<u>T. de Viver</u>	roncar
<u>Azuébar</u>	roncar
Aín	roncar
Moncofa	roncar
<u>Ademuz</u>	roncar
<u>Tuéjar</u>	roncar
Casinos	roncar
<u>Marines</u>	roncar
<u>Caudete</u>	roncar
<u>Pedralba</u>	roncar
Rafelbunyol	roncar
Quart de P.	roncar
<u>Godelleta</u>	roncar ^(e)
Torís	roncà
<u>Dos Aguas</u>	roncar
Polinyà	roncar
Massalavés	ronca'
<u>Teresa de C.</u>	roncar
<u>Anna</u>	roncar
Llanera de R.	roncar
Beniopa	roncar
Moixent	roncar
Biar	roncar
Benilloba	roncar
Benialí	roncar
Calp	roncar
el Pinós	roncà
<u>Monforte</u>	roncar
el Campello	roncar
Crevillent	roncà
<u>Dolores</u>	roncar
Guardamar	roncar

617 ESPELUZNO (DE FRÍO):

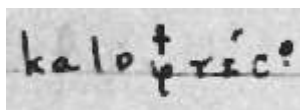
Cincorres	tremolí
P. Benifassà	tremoló
V. Canes	arís
	tremoló
Peníscola	ariçó
Vistabella	tremoló
<u>C. Villamalefa</u>	erizo

<u>Fanzara</u>	ariso
<u>l'Alcora</u>	tremoló
<u>Orpesa</u>	tremoló
<u>T. de Viver</u>	erizo
<u>Azuébar</u>	ariso
<u>Aín</u>	ariçó
<u>Moncofa</u>	ariçó
<u>Ademuz</u>	calo(s)fríos
<u>Tuéjar</u>	erizón
<u>Casinos</u>	ariçó
<u>Marines</u>	arizón
<u>Caudete</u>	calofrío ²⁸⁸⁵
<u>Pedralba</u>	arizón
<u>Rafelbunyol</u>	ariçó
<u>Quart de P.</u>	tremolí
<u>Godolleta</u>	arison
<u>Torís</u>	ariçó de fred
<u>Dos Aguas</u>	arizón
<u>Polinyà</u>	ariçons
<u>Massalavés</u>	tremolí
<u>Teresa de C.</u>	erizo (= <calofrío>)
<u>Anna</u>	arison
<u>Llanera de R.</u>	tremolí
	tresmolí
<u>Beniopa</u>	borró
<u>Moixent</u>	ariçament
<u>Biar</u>	tremolí
	calfred
<u>Benilloba</u>	tremoló
<u>Benialí</u>	tremoló
	ariçó
<u>Calp</u>	tremulí
<u>el Pinós</u>	calfred
<u>Monforte</u>	arison
<u>el Campello</u>	tremolí
<u>Crevillent</u>	calfred
<u>Dolores</u>	arison
<u>Guardamar</u>	ariçó de fred

617a SONARSE:

<u>Cincorres</u>	mocà-se
<u>P. Benifassà</u>	sonà
<u>V. Canes</u>	mocà-se
<u>Peníscola</u>	mocà-se
<u>Vistabella</u>	sonà-se
<u>C. Villamalefa</u>	mocase
<u>Fanzara</u>	mocase
<u>l'Alcora</u>	mocà-se
<u>Orpesa</u>	sonà-se
	mocà-se
<u>T. de Viver</u>	mocase
<u>Azuébar</u>	mocase
<u>Aín</u>	mocà-se
<u>Moncofa</u>	sonà-se
<u>Ademuz</u>	sonar las narices (no es reflexivo)
<u>Tuéjar</u>	mocase
<u>Casinos</u>	sonar-se

2885 Caudete:

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sonarse
<u>Pedralba</u>	limpiase
	mocase
<u>Rafelbunyol</u>	sonar-se
<u>Quart de P.</u>	sonar-se
<u>Godolleta</u>	mocase
<u>Torís</u>	mocà-se
<u>Dos Aguas</u>	sona(r)se
	moca(r)se
<u>Polinyà</u>	moçar-se
<u>Massalavés</u>	moca ^r -se
	sona ^r -se
<u>Teresa de C.</u>	sonase
<u>Anna</u>	moca ^r se
<u>Llanera de R.</u>	moçar-se
<u>Beniopa</u>	moçar-se
<u>Moixent</u>	moçar-se
<u>Biar</u>	moçar-se
<u>Benilloba</u>	moçar-se
<u>Benialí</u>	amocar-se
<u>Calp</u>	sonà-se
<u>el Pinós</u>	mocà-se
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	mocà-se
<u>Crevillent</u>	sonà-se
	mocà-se
<u>Dolores</u>	sonarse
<u>Guardamar</u>	sonà-se

618 ORINAR:

<u>Cincorres</u>	pixà
<u>P. Benifassà</u>	pixà
<u>V. Canes</u>	pixà
<u>Peníscola</u>	pixà
<u>Vistabella</u>	pixà
<u>C. Villamalefa</u>	pijar
<u>Fanzara</u>	pisá
<u>l'Alcora</u>	piçà (con s alveolar) (El otro sujeto dice <pixà>)
<u>Orpesa</u>	pixar
<u>T. de Viver</u>	mear
<u>Azuébar</u>	mear
<u>Aín</u>	pixar
<u>Moncofa</u>	pixar
<u>Ademuz</u>	mear
	pichar
	orinar
<u>Tuéjar</u>	mear
<u>Casinos</u>	pixar
<u>Marines</u>	mear
<u>Caudete</u>	mear
<u>Pedralba</u>	mear
<u>Rafelbunyol</u>	pixar
<u>Quart de P.</u>	pixar
<u>Godolleta</u>	mear
<u>Torís</u>	pixar
<u>Dos Aguas</u>	mear
	(<orinar>)
<u>Polinyà</u>	pixar
	orinar
<u>Massalavés</u>	pixa ^r
<u>Teresa de C.</u>	mear
<u>Anna</u>	pixar

Llanera de R. pixar
 Beniopa pixar
 Moixent pixar
 Biar pixar
 Benilloba pixar
 Benialí pixar
 Calp pixar
 el Pinós pixà
 Monforte mear
 el Campello pixar
 Crevillent pixà
 Dolores mear
 Guardamar pixar

618a ORINA:

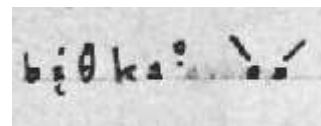
Cincorres orins
 pixum
 P. Benifassà pixats
 V. Canes pixats
 Peníscola pixaig
 Vistabella pixats
 C. Villamalefa pijáu
 Fanzara pisáus
 l'Alcora pissats (El otro dice <pixats>)
 Orpesa pixats
 T. de Viver meao
 Azuébar meáu
 Aín pixats
 Moncofa pixum
 Ademuz orín
 meadina
 Tuéjar meáus
 Casinos pixum
 Marines
 Caudete meáu
 orín
 ehhpuma
 Pedralba meáu
 Rafelbunyol pixum
 Quart de P. pixum
 Godellea meáu^s
 Torís pixum
 Dos Aguas meáu
 Polinyà pixum
 orins
 Massalavés pixum
 Teresa de C. mearrines
 orins
 Anna pixum
 Llanera de R. pixum
 pixarrà (el producto de una
 evacuación)
 Beniopa pe(i)xum
 Moixent pixarrà (acción de orinar)
 pixum (orina)
 Biar pixum
 Benilloba pe'xum
 Benialí pixum
 Calp pixum
 el Pinós pe(i)xum
 Monforte
 el Campello pixum
 Crevillent pixum
 Dolores meáus

Guardamar pixàs (=pixats)

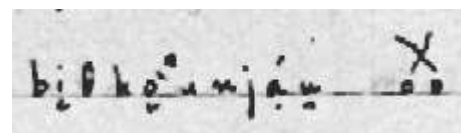
618b TURNIO:

Cincorres garxo
 P. Benifassà guinyo
 V. Canes garxo
 Peníscola garxo
 Vistabella bisco
 C. Villamalefa garcho (tiene un ojo torcido)
 guirlo (tiene un ojo medio
 'guiñado')
 Fanzara garcho
 guirro (es el que tiene un ojo
 medio guiñado y abre el otro)
 l'Alcora garxo
 Orpesa garxo
 T. de Viver bizco
 Azuébar bisco
 Aín
 Moncofa bisco
 Ademuz bizco²⁸⁸⁶
 bizcorniáu²⁸⁸⁷
 Tuéjar bisco
 Casinos bisco
 Marines
 Caudete bihhco
 Pedralba bizco
 Rafelbunyol bixc
 Quart de P. bixc
 Godellea bisco
 Torís bixc
 Dos Aguas bi'co
 Polinyà bisco
 Massalavés bisco
 Teresa de C. bihhco
 Anna bisco
 Llanera de R. visco
 Beniopa visco
 Moixent visco
 Biar visco
 que mira contra.l govern
 Benilloba visco
 Benialí
 Calp visca'io
 el Pinós viscaio
 Monforte
 el Campello llampat
 Crevillent visco
 Dolores ((<bihhco>) = <bisuejo>)
 Guardamar bisco

²⁸⁸⁶ Ademuz :

²⁸⁸⁷ Ademuz :

618c LEGAÑA:

Cinctorres	llaganya
P. Benifassà	llaganya
V. Canes	llaganya
Peníscola	llaganya
Vistabella	llaganya
<u>C. Villamalefa</u>	lagaña
<u>Fanzara</u>	lagaña
l'Alcora	llaganya
Orpesa	llaganya
<u>T. de Viver</u>	lagañ(a)
<u>Azuébar</u>	lagaña
Aín	llaganya
Moncofa	llaganya
<u>Ademuz</u>	lagaña
<u>Tuéjar</u>	lagaña
Casinos	llaganya
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	legaña
<u>Pedralba</u>	lagaña
Rafelbunyol	llaganya
Quart de P.	llaganya
<u>Godelleta</u>	l(a)gaña
Torís	llaganya
<u>Dos Aguas</u>	legaña
Polinyà	llaganya
Massalavés	llaganya
<u>Teresa de C.</u>	legaña
<u>Anna</u>	llagaña
Llanera de R.	llaganya
Beniopa	llaganya
Moixent	llaganya
Biar	llaganya
Benilloba	llaganya
Benialí	llaganya
Calp	llaganya
el Pinós	llaganya
<u>Monforte</u>	
el Campello	llaganya
Crevillent	llaganya
<u>Dolores</u>	lagaña
Guardamar	llaganya

618d LEGAÑOSO:

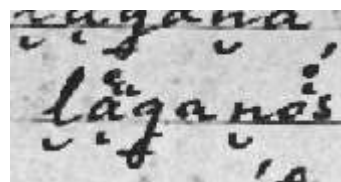
Cinctorres	llaganyós
P. Benifassà	llaganyós
V. Canes	llaganyós
Peníscola	llaganyós
Vistabella	llaganyós
<u>C. Villamalefa</u>	lagañoso
<u>Fanzara</u>	lagañozzo
l'Alcora	llaganyós
Orpesa	llaganyós
<u>T. de Viver</u>	lagañoso
<u>Azuébar</u>	lagañoso
Aín	llaganyós
Moncofa	llaganyós
<u>Ademuz</u>	lagañoso
<u>Tuéjar</u>	lagañoso
Casinos	llaganyós
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	legañoso
<u>Pedralba</u>	lagañoso

Rafelbunyol	llaganyós
Quart de P.	llaganyós
<u>Godelleta</u>	lagañoso
Torís	llaganyós
<u>Dos Aguas</u>	legañoso
Polinyà	llaganyós
Massalavés	llaganyós
<u>Teresa de C.</u>	legañoso
<u>Anna</u>	llagañozzo
Llanera de R.	llaganyós
Beniopa	llaganyós ²⁸⁸⁸
Moixent	llaganyós
Biar	llaganyós
Benilloba	llaganyós
Benialí	llaganyós
Calp	llaganyós
el Pinós	llaganyós
<u>Monforte</u>	
el Campello	llaganyós
Crevillent	llaganyós
<u>Dolores</u>	lag(a)ñoso
Guardamar	llaganyós

619 ORZUELO:

Cinctorres	mussol
P. Benifassà	mussol
V. Canes	mussol
Peníscola	mussol
Vistabella	mussol
<u>C. Villamalefa</u>	mozuelo
<u>Fanzara</u>	mussol
l'Alcora	mussol
Orpesa	mussol
<u>T. de Viver</u>	musol
<u>Azuébar</u>	musuelo
Aín	mussol
Moncofa	mussol
<u>Ademuz</u>	anzuelo
<u>Tuéjar</u>	orcejo
Casinos	mussol
<u>Marines</u>	busol
<u>Caudete</u>	orzuelo
<u>Pedralba</u>	musol
Rafelbunyol	mussol
Quart de P.	mussol
<u>Godelleta</u>	musol
Torís	mussol
<u>Dos Aguas</u>	musol
Polinyà	mussol
Massalavés	mussol
<u>Teresa de C.</u>	orzuelo
<u>Anna</u>	musòl ²⁸⁸⁹

2888 Beniopa:

2889 Anna (1934):

Llanera de R.	mussol
Beniopa	mussol
Moixent	mussol
Biar	mussol
Benilloba	mussol
Benialí	mussol
Calp	mussol
el Pinós	mussol
Monforte	tramusol
el Campello	mussol
Crevillent	tramusol
Dolores	tramusol
	tramusol (2º)
Guardamar	tramusol

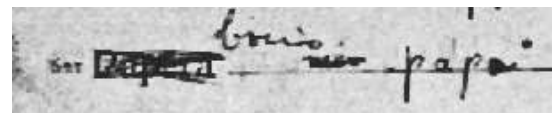
620 LOBANILLO (LUPIA):

Cinctorres	llúpia
P. Benifassà	llúpia
V. Canes	llúpia
Peníscola	llúpia
Vistabella	llúpia
C. Villamalefa	lupia
<u>Fanzara</u>	lupia
l'Alcora	llúpia
Orpesa	llúpia
<u>T. de Viver</u>	lupia
<u>Azuébar</u>	lupia
Aín	llúpia
Moncofa	llúpia
<u>Ademuz</u>	lupia
<u>Tuéjar</u>	lipia
Casinos	llúpia
<u>Marines</u>	llupia
<u>Caudete</u>	lupia
<u>Pedralba</u>	lupia
Rafelbunyol	llúpia
Quart de P.	llúpia
<u>Godelleta</u>	llupia
Torís	llúpia
<u>Dos Aguas</u>	lupia
Polinyà	llúpia
Massalavés	llúpia
<u>Teresa de C.</u>	lupia
<u>Anna</u>	llupia
Llanera de R.	llúpia
Beniopa	llúppia
Moixent	llúpia
Biar	llúpia
Benilloba	llúpia
Benialí	llúpia
Calp	llúpia
el Pinós	llúpia
<u>Monforte</u>	llupia
el Campello	llúpia
Crevillent	llúpia
<u>Dolores</u>	lupia
Guardamar	llúpia

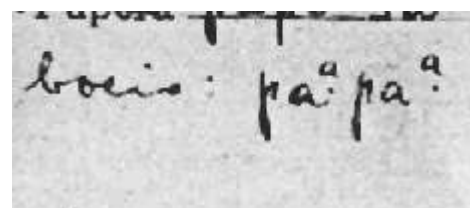
621 PAPERÀ:

Cinctorres	pap
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	pap
<u>C. Villamalefa</u>	papa (bocio; hay pocos casos) ²⁸⁹⁰
<u>Fanzara</u>	paperas
l'Alcora	paps
Orpesa	llúpia
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	papada (pero es la carne que tienen todos los gordos; la enfermedad no da nombre)
Aín	paperotes
Moncofa	pap
<u>Ademuz</u>	papada (bocio)
<u>Tuéjar</u>	papera (?)
Casinos	pap
<u>Marines</u>	papá (bocio)
<u>Caudete</u>	papera (enfermedad, no el bocio)
	papa (bocio) ²⁸⁹¹
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	papà
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	
Torís	papà
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	paps
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	paps
Beniopa	
Moixent	papà
Biar	papà
Benilloba	papà
Benialí	paps
Calp	pap
el Pinós	papà
<u>Monforte</u>	papera (directa)
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	papera ^(s)
Guardamar	

2890 Castillo de Villamalefa:

2891 Caudete:

mussol

**621a MANO
DERECHA:**

Cincorres	mà dreta
P. Benifassà	mà dreta
V. Canes	mà dreta
Peníscola	mà dreta
Vistabella	mà dreta
<u>C. Villamalefa</u>	drecha
<u>Fanzara</u>	drecha
l'Alcora	mà dreta
Orpesa	mà dreta
<u>T. de Viver</u>	derecha
<u>Azuébar</u>	drecha
Aín	mà dreta
Moncofa	mà dreta
<u>Ademuz</u>	derecha
<u>Tuéjar</u>	drecha
Casinos	mà dreta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	derecha
<u>Pedralba</u>	mano derecha
Rafelbunyol	mà dreta
Quart de P.	mà dreta
<u>Godolleta</u>	mano derecha
Torís	mà dreta
<u>Dos Aguas</u>	d(e)recha
Polinyà	mà dreta
Massalavés	mà dreta
<u>Teresa de C.</u>	derecha
<u>Anna</u>	drecha
Llanera de R.	mà dreta
Beniopa	mà dreta
Moixent	mà dreta
Biar	mà dreta
Benilloba	mà dreta
Benialí	mà dreta
Calp	mà dreta
el Pinós	mà dreta
<u>Monforte</u>	
el Campello	mà dreta
Crevillent	mà dreta
<u>Dolores</u>	derecha
Guardamar	mà dreta

**622 MANO
IZQUIERDA:**

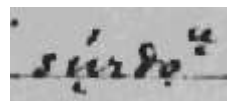
Cincorres	mà.squèrra
P. Benifassà	mà.squèrra
V. Canes	mà.squèrra
Peníscola	mà.squèrra
Vistabella	mà.squèrra
<u>C. Villamalefa</u>	izquierda
	zurda
<u>Fanzara</u>	izquierda
	surda
l'Alcora	mà.squèrra
Orpesa	mà.squèrra
<u>T. de Viver</u>	izquierda
	zurda
<u>Azuébar</u>	izquierda
	curra
Aín	mà.squèrra
Moncofa	mà.squèrra

<u>Ademuz</u>	izquierda
	zurda
<u>Tuéjar</u>	izquierda
	zurda
Casinos	mà.squèrra
<u>Marines</u>	izquierda
	zurda
<u>Caudete</u>	izquierda
	zurda
<u>Pedralba</u>	izquierda
	zurda
Rafelbunyol	mà.squèrra
Quart de P.	mà.squèrra
<u>Godolleta</u>	izquierda
	surda
Torís	mà.squèrra
<u>Dos Aguas</u>	zurda
Polinyà	mà.squèrra
Massalavés	mà.squèrra
	surda
<u>Teresa de C.</u>	zurda
<u>Anna</u>	surda
	izquierda
Llanera de R.	mà.squèrra
Beniopa	mà.squèrra
Moixent	mà.asquèrra
	surda
Biar	mà.squèrra
	surda
	motxa
Benilloba	mà.squèrra
Benialí	mà.squèrra
Calp	mà.squèrra
el Pinós	mà.squèrra
<u>Monforte</u>	izquierda
	surda
	mocha
el Campello	mà.squèrra
	surda
Crevillent	mà.squèrra
<u>Dolores</u>	izquierda
	surda
	socata
Guardamar	mà.squèrra

623 ZURDO:

Cincorres	surdo
P. Benifassà	surdo
	asquèrra
V. Canes	surdo
Peníscola	asquèrra
Vistabella	surdo ²⁸⁹²
<u>C. Villamalefa</u>	zurdo
<u>Fanzara</u>	surdo
l'Alcora	surdo
Orpesa	surdo
<u>T. de Viver</u>	zurdo

2892 Vistabella:

<u>Azuébar</u>	curro (rechazan 'zurdo')
Aín	surdo
Moncofa	surdo
<u>Ademuz</u>	zurdo
<u>Tuéjar</u>	zurdo
Casinos	surdo
	curro
<u>Marines</u>	zurdo
<u>Caudete</u>	zurd(o)
<u>Pedralba</u>	zurdo
Rafelbunyol	surdo
Quart de P.	surdo
<u>Godelleta</u>	surdo
Torís	su'do ²⁸⁹³
<u>Dos Aguas</u>	zurdo
Polinyà	surdo
Massalavés	surdo
	esquerrer
<u>Teresa de C.</u>	zurdo
<u>Anna</u>	surdero
Llanera de R.	surdo
	esquerrer
Beniopa	surdo
	asquerrer
Moixent	asquerrer
	surdo
Biar	surdo
	motxo
Benilloba	surdo
Benialí	esquerrer
	surdo
Calp	surdo
	asquerrer
el Pinós	surdo
<u>Monforte</u>	surdo
	mocho
el Campello	asquerrer
	surdo
Crevillent	surdo
<u>Dolores</u>	socato
	surdo
Guardamar	socate
	surdo
	esquerrer

624 MANCO:

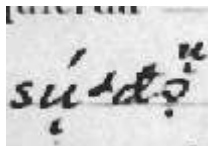
Cincorres	curro
P. Benifassà	curro
V. Canes	curro
Peníscola	curro

Vistabella	curro ²⁸⁹⁴
<u>C. Villamalefa</u>	curro
<u>Fanzara</u>	curro (si le falta una mano y <manco>)
l'Alcora	curro
Orpesa	curro
<u>T. de Viver</u>	manco
<u>Azuébar</u>	manco
Aín	curro
Moncofa	zurdo
<u>Ademuz</u>	manco (de una mano)
	curro (le faltan dedos)
<u>Tuéjar</u>	manco (si le falta un brazo)
	curro (si le falta una mano)
Casinos	manco
<u>Marines</u>	manco (= <curro>)
<u>Caudete</u>	manco
<u>Pedralba</u>	manco
	curro
Rafelbunyol	curro
Quart de P.	curro
<u>Godelleta</u>	curro
Torís	curro ²⁸⁹⁵
<u>Dos Aguas</u>	curro
Polinyà	curro
Massalavés	curro
<u>Teresa de C.</u>	curro
<u>Anna</u>	manco
	curro
Llanera de R.	manco
	curro
Beniopa	curro
Moixent	manco
	curro
Biar	manco
Benilloba	manco
Benialí	curro
Calp	curro
el Pinós	manco
<u>Monforte</u>	manco
el Campello	manco
Crevillent	manco
<u>Dolores</u>	manco
Guardamar	manco

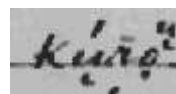
625 SORDO:

Cincorres	sord
P. Benifassà	sord
V. Canes	sord
Peníscola	sord
Vistabella	sord
<u>C. Villamalefa</u>	sordo

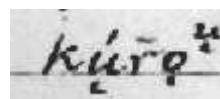
2893 Torís:

2894 Vistabella:

2895 Torís:

<u>Fanzara</u>	sordo
<u>l'Alcora</u>	sord
<u>Orpesa</u>	sord
<u>T. de Viver</u>	sordo
<u>Azuébar</u>	sordo
<u>Aín</u>	sord
<u>Moncofa</u>	sord
<u>Ademuz</u>	sordo
<u>Tuéjar</u>	sordo
<u>Casinos</u>	sord
<u>Marines</u>	sordo
<u>Caudete</u>	sordo
<u>Pedralba</u>	sordo
<u>Rafelbunyol</u>	sord
<u>Quart de P.</u>	sord
<u>Godelleta</u>	sordo
<u>Torís</u>	so'd
<u>Dos Aguas</u>	sordo
<u>Polinyà</u>	sord
<u>Massalavés</u>	sord
<u>Teresa de C.</u>	sordo
<u>Anna</u>	sordo
<u>Llanera de R.</u>	sord
<u>Beniopa</u>	sord
<u>Moixent</u>	sord
<u>Biar</u>	sord
<u>Benilloba</u>	sord
<u>Benialí</u>	sord
<u>Calp</u>	sord
<u>el Pinós</u>	sord
<u>Monforte</u>	sordo
<u>el Campello</u>	sord
<u>Crevillent</u>	sord
<u>Dolores</u>	sordo
<u>Guardamar</u>	sord

626 JOROBADO:

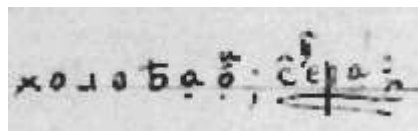
<u>Cincorres</u>	(t)geperut
<u>P. Benifassà</u>	geperut
<u>V. Canes</u>	geperut
<u>Peníscola</u>	geperut
<u>Vistabella</u>	(t)geperut
<u>C. Villamalefa</u>	chiperudo
	chipáu
<u>Fanzara</u>	cheperudo
<u>l'Alcora</u>	geperut
<u>Orpesa</u>	geperut
<u>T. de Viver</u>	chepao
	cheperut
<u>Azuébar</u>	jerbáu
	cheperudo
<u>Aín</u>	xeperut
<u>Moncofa</u>	geperut
<u>Ademuz</u>	chepáu
	gibáu
	jorobáu
<u>Tuéjar</u>	chepáu (= <cheperut>)
<u>Casinos</u>	xeperut
<u>Marines</u>	chepeludo
<u>Caudete</u>	chepáu
	jorobáu
<u>Pedralba</u>	cheperudo
<u>Rafelbunyol</u>	xeperut
<u>Quart de P.</u>	xeperut

<u>Godelleta</u>	chepeludo
<u>Torís</u>	xaperut
<u>Dos Aguas</u>	cheperudo
<u>Polinyà</u>	xaperut
<u>Massalavés</u>	xeperut
<u>Teresa de C.</u>	jorobao ^u
	chepao ²⁸⁹⁶
	(no hay en el pueblo)
<u>Anna</u>	chep(e)ludo
<u>Llanera de R.</u>	japerut
<u>Beniopa</u>	geperut
<u>Moixent</u>	⁹ (t)geperut
<u>Biar</u>	geperut
<u>Benilloba</u>	gepelut
<u>Benialí</u>	geperut
<u>Calp</u>	geperut
<u>el Pinós</u>	japerut
<u>Monforte</u>	gibáu
	jorobáu
<u>el Campello</u>	japerut
<u>Crevillent</u>	gibat
<u>Dolores</u>	chepáu
	jerobáu
	jorobáu
<u>Guardamar</u>	⁹ (t)gepat

**627 JOROBA
(CHEPA, GIBA,
CORCOVA):**

<u>Cincorres</u>	(t)gepa
<u>P. Benifassà</u>	gepa
<u>V. Canes</u>	gepa
<u>Peníscola</u>	gepa
<u>Vistabella</u>	(t)gepa
<u>C. Villamalefa</u>	chepa
<u>Fanzara</u>	chepa
<u>l'Alcora</u>	gepa
<u>Orpesa</u>	gepa
<u>T. de Viver</u>	chepa
<u>Azuébar</u>	gorba
	chepa
<u>Aín</u>	xepa
<u>Moncofa</u>	gepa
<u>Ademuz</u>	chepa
	giba
<u>Tuéjar</u>	chepa
<u>Casinos</u>	xepa
<u>Marines</u>	chepa
<u>Caudete</u>	chepa
	joroba
<u>Pedralba</u>	chepa
<u>Rafelbunyol</u>	xepa
<u>Quart de P.</u>	xepa
<u>Godelleta</u>	chepa
<u>Torís</u>	xepa
<u>Dos Aguas</u>	chepa

2896 Teresa de Cofrentes:

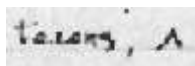

Polinyà	xepa
Massalavés	xepa
<u>Teresa de C.</u>	chepa
	[<brujón>: tumor en cualquier parte del cuerpo]
<u>Anna</u>	chepa
Llanera de R.	gepa
Beniopa	gepa
Moixent	g ^(t) gepa
Biar	gepa (lleva <perdigot>)
Benilloba	gepa
Benialí	gepa
Calp	gepa
el Pinós	gepa
<u>Monforte</u>	chepa
	(g)iba
el Campello	gepa
Crevillent	giba
<u>Dolores</u>	chepa
Guardamar	g ^(t) gepa

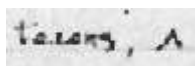
628 PATOJO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	patojo ²⁸⁹⁷ (que al andar tropiezan los tacones) ²⁸⁹⁸
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	
Torís	corbat
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	corbat
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	garrut
	corbat (el que va acachado)
Beniopa	

2897 Ademuz:

2898 Ademuz:

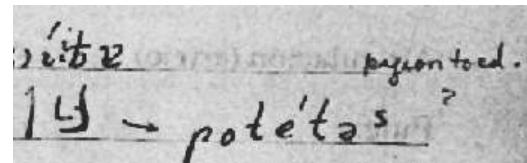

Moixent	garrut (tullido)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	potete ^s (pigeon tord.) ²⁸⁹⁹
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	patojo (de pies defectuosos)
Guardamar	pató[x]o ²⁹⁰⁰

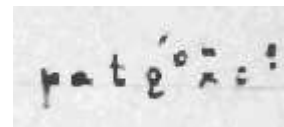
629 PATIZAMBO:

Cincorres	garrós
P. Benifassà	garrut
V. Canes	garrut
Peníscola	
Vistabella	garrut
<u>C. Villamalefa</u>	garroso
	garras de catre ²⁹⁰¹
<u>Fanzara</u>	corbo
	garrozzo ²⁹⁰²
l'Alcora	garrut
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	garroso ²⁹⁰³

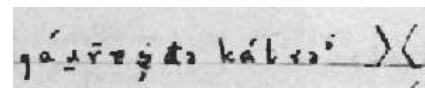
2899 Monforte:

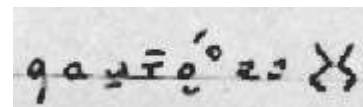
2900 Guardamar:

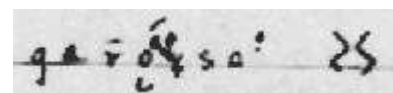
2901 Castillo de Villamalefa:

2902 Fanzara:

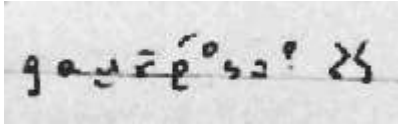

2903 Teresa de Viver:

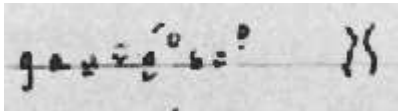

<u>Azuébar</u>	garroso ²⁹⁰⁴
Aín	
Moncofa	garrut
<u>Ademuz</u>	garroso ²⁹⁰⁵
<u>Tuéjar</u>	garroso ²⁹⁰⁶
Casinos	garró
<u>Marines</u>	patas tuertas ²⁹⁰⁷
<u>Caudete</u>	patojo ²⁹⁰⁸
<u>Pedralba</u>	garroso ²⁹⁰⁹
Rafelbunyol	cinglat
Quart de P.	corbat
<u>Godolleta</u>	corbo ²⁹¹⁰
Torís	garrut
<u>Dos Aguas</u>	garrudo ²⁹¹¹
Polinyà	pando

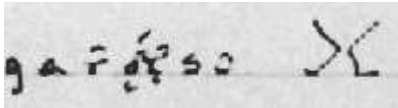
2904 Azuébar:

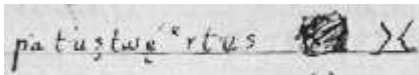
2905 Ademuz:

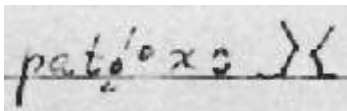
2906 Tuéjar (1934):

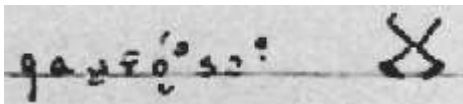
2907 Marines:

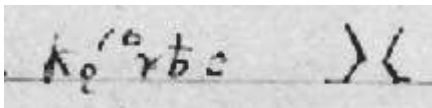
2908 Caudete:

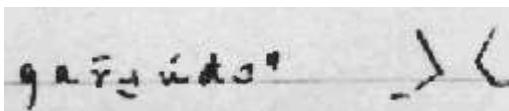
2909 Pedralba:

2910 Godolleta (1934):

2911 Dos Aguas:

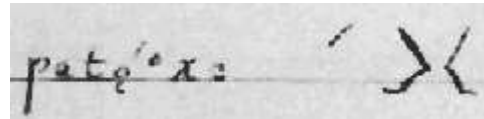

Massalavés	garrut
	ba sarando
<u>Teresa de C.</u>	patojo ²⁹¹²
<u>Anna</u>	patojo ²⁹¹³
Llanera de R.	sarando
<u>Beniopa</u>	garrut
<u>Moixent</u>	carrampano
	pando ²⁹¹⁴
<u>Biar</u>	patinyo ²⁹¹⁵
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	pando
<u>Calp</u>	garrut
<u>el Pinós</u>	parrancano
<u>Monforte</u>	palonso ²⁹¹⁶
<u>el Campello</u>	patut
	garrut
<u>Crevillent</u>	garrut
<u>Dolores</u>	patiqu(e)bráu ²⁹¹⁷
<u>Guardamar</u>	pu[x]arro

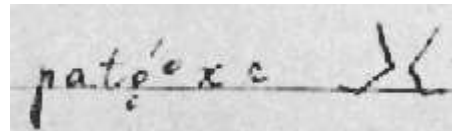
630 PATIESTEVEDO:

<u>Cinctorres</u>	escamarrat
<u>P. Benifassà</u>	ascamarrat
<u>V. Canes</u>	estevat

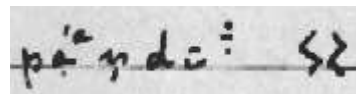
2912 Teresa de Cofrentes:

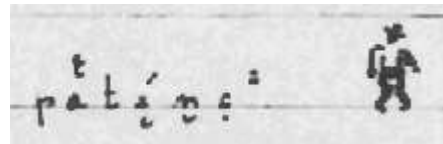
2913 Anna (1934):

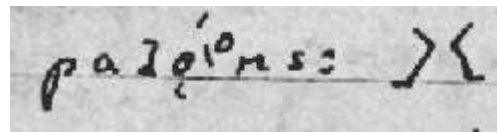
2914 Moixent:

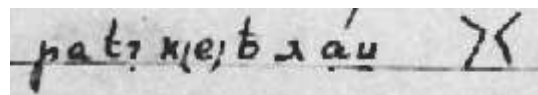
2915 Biar:

2916 Monforte:

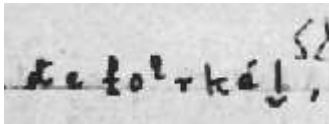

2917 Dolores:

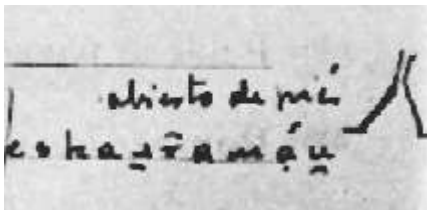

Peníscola		Casinos	corcobat
Vistabella	estebat	Marines	corcobáu ²⁹²⁵
C. Villamalefa	corcabáu	Caudete	pati ⁽⁹⁾ üeco ²⁹²⁶
	garras de forcall ²⁹¹⁸	Pedralba	corcobáu ²⁹²⁷
	escarramáu (abierto de pies) ²⁹¹⁹	Rafelbunyol	
		Quart de P.	cercolat
Fanzara	corbáu ²⁹²⁰	Godelleta	espatarráu ²⁹²⁸
	(abierto de pies: <espatarráu>, <escarramáu>) ²⁹²¹	Torís	corcobat
l'Alcora	astevat	Dos Aguas	corcobón ²⁹²⁹
Orpesa		Polinyà	garrut
T. de Viver	garras de forcall ²⁹²²	Massalavés	ba pando (sí)
Azuébar	pati ⁽⁹⁾ üeco ²⁹²³	Teresa de C.	patiancho ²⁹³⁰
Aín		Anna	e ^s teváu ²⁹³¹
Moncofa	astevat	Llanera de R.	pando
Ademuz	patiancho ²⁹²⁴	Beniopa	derrenglat
Tuéjar	patigüeco		

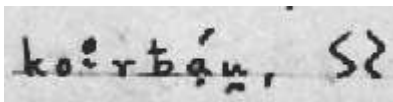
²⁹¹⁸ Castillo de Villamalefa:

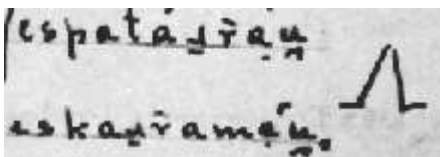
²⁹¹⁹ Castillo de Villamalefa:

²⁹²⁰ Fanzara:

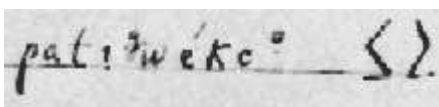
²⁹²¹ Fanzara:

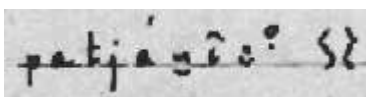
²⁹²² Teresa de Viver:

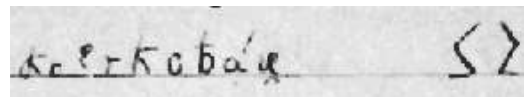
²⁹²³ Azuébar:

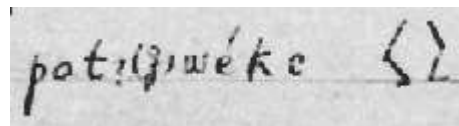
²⁹²⁴ Ademuz:

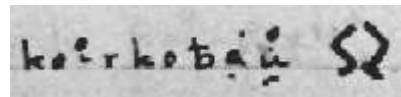
²⁹²⁵ Marines:

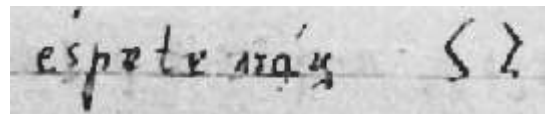
²⁹²⁶ Caudete:

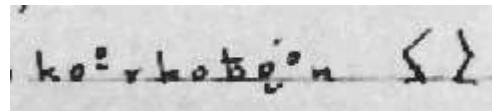
²⁹²⁷ Pedralba:

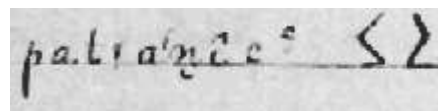
²⁹²⁸ Godelleta (1934):

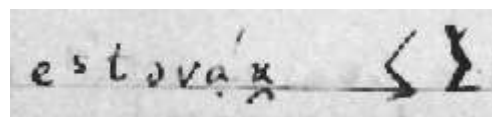
²⁹²⁹ Dos Aguas:

²⁹³⁰ Teresa de Cofrentes:

²⁹³¹ Anna (1934):

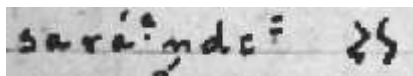

Moixent	patut sarando ²⁹³²
Biar	carrampano ²⁹³³
Benilloba	
Benialí	saróngo
Calp	panno
el Pinós	
Monforte	e ^s carr(a)mpáu ²⁹³⁴
el Campello	comes de forcat
Crevillent	parrancà
Dolores	parr(a)ncano ²⁹³⁵
Guardamar	carrampano

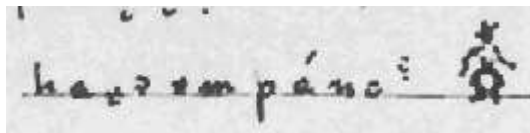
631 TARTAMUDEAR (TARTAJEAR):

Cincorres	sarfalle(t)jà
P. Benifassà	tartamude(t)jà
V. Canes	farfalle(t)jà
Peníscola	
Vistabella	tartamude(t)jà
C. Villamalefa	botijar
Fanzara	botijà
l'Alcora	fe botilles
Orpesa	fer botilles
T. de Viver	botijar tartamudear
Azuébar	botijear
Aín	fer botilles
Moncofa	parlar botillós
Ademuz	farfallar tartamudar
Tuéjar	farfallar botijar
Casinos	
Marines	botijiar
Caudete	tartamudear
Pedralba	botijear farfallear
Rafelbunyol	parlar botillós
Quart de P.	fer botitxes

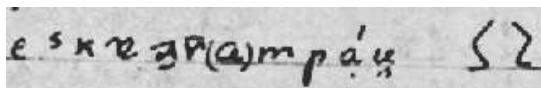
²⁹³² Moixent:

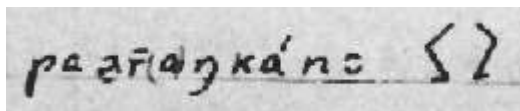
²⁹³³ Biar:

²⁹³⁴ Monforte:

²⁹³⁵ Dolores:

Godolleta	botijear ^(e)
Torís	fa'falla ^r
Dos Aguas	botijear
Polinyà	fer botitxes
Massalavés	botitxirar farfalletxar
Teresa de C.	tartalear farfallear botijear
Anna	botijear
Llanera de R.	botijar farfalejar (cecear)
Beniopa	fer botiges
Moixent	fer boti ⁹ (t)ges farfallós (el que cecea) farfalle ^(t) jar (cecear)
Biar	fer botiges
Benilloba	fer botiges
Benialí	fer botiges
Calp	fer botiges
el Pinós	fe botiges
Monforte	bot(i)(j)ear
el Campello	fer boti ⁹ (t)ges sabrosse ^(t) jar (el que cecea) farfalle ^(t) jar (el que cecea)
Crevillent	fe botiges
Dolores	botij(e)ar
Guardamar	tirar boti ⁹ (t)ges sarsale ^(t) jar (cecear)

631a TARTAMUDO (TARTAJOSO):

Cincorres	sarfallós
P. Benifassà	tartamut
V. Canes	farfallós tartamut
Peníscola	tartamut ambudé
Vistabella	tartamut
C. Villamalefa	botijoso tartamudo (se dice más)
Fanzara	botijozzo
l'Alcora	botillós
Orpesa	tartamut botillós
T. de Viver	botijoso farfallosa tartamudo
Azuébar	botijoso farfallosa
Aín	tartamut
Moncofa	botillós
Ademuz	farfallosa tartamudo
Tuéjar	farfallosa botijoso
Casinos	tartamut
Marines	botijoso
Caudete	tartamudo (y <cezoso>)
Pedralba	farfallosa botijoso
Rafelbunyol	tartamut
Quart de P.	tartamut botitxós

<u>Godella</u>	botijoso ²⁹³⁶
Torís	farfallós
<u>Dos Aguas</u>	botijoso
Polinyà	botitxós
Massalavés	botitxós farfallós
<u>Teresa de C.</u>	(<tartaloso> = <farfallosos>; <botijoso>; se usan las tres, pero algo más "farfallosos")
<u>Anna</u>	botijozzo
Llanera de R.	botijós farfallós (el que cecea)
Beniopa	botijós
Moixent	boti(t)jós
Biar	tartamut botijós
Benilloba	botijós
Benialí	tartamut botijós
Calp	botijós
el Pinós	tartamut botijós
<u>Monforte</u>	botijoso
el Campello	botijós sabrós (el que cecea) farfallós (el que cecea)
Crevillent	botijós
<u>Dolores</u>	botijoso
Guardamar	boti(t)jós sarsallós (sarsallós)

632 GANGOSO:

Cincorres	que parle.n lo nas
P. Benifassà	que parle.n lo nas
V. Canes	que parle.n lo nas
Peníscola	
Vistabella	que parle.n el nas
<u>C. Villamalefa</u>	gangosos
<u>Fanzara</u>	(no hay nombre)
l'Alcora	que parle.n lo nas
Orpesa	que parla de nas
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	habla con la narí ^s
Aín	que parla de nas
Moncofa	que parla de nas
<u>Ademuz</u>	gangoso
<u>Tuéjar</u>	gangoso
Casinos	gangós
<u>Marines</u>	gangoso
<u>Caudete</u>	gangoso (directa)
<u>Pedralba</u>	gangoso
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	gangoso ²⁹³⁷

Torís	sessiós
<u>Dos Aguas</u>	gangoso
Polinyà	gangós
Massalavés	gangós sessiós
<u>Teresa de C.</u>	(el <qué gangarrea>) ²⁹³⁸
<u>Anna</u>	gangozzo
Llanera de R.	gangós
Beniopa	que parla de nas
Moixent	gangós
Biar	gangós
Benilloba	que parla de nas
Benialí	que parla de nas
Calp	que parla e nas
el Pinós	gangós
<u>Monforte</u>	farf(a)lloso (= <gangoso>)
el Campello	gangós
Crevillent	ca[x]inyo gangós
<u>Dolores</u>	gangoso
Guardamar	gangós

**633 PADRASTRO
DEL DEDO:**

Cincorres	repèl
P. Benifassà	repèl
V. Canes	repèl ²⁹³⁹
Peníscola	padastre
Vistabella	repèl
<u>C. Villamalefa</u>	padastro
<u>Fanzara</u>	padastro
l'Alcora	padastre
Orpesa	padastre
<u>T. de Viver</u>	padastro
<u>Azuébar</u>	padastro
Aín	padastre
Moncofa	pellastre
<u>Ademuz</u>	padastro
<u>Tuéjar</u>	padastro
Casinos	padastre
<u>Marines</u>	padastro
<u>Caudete</u>	padra ^{sh} tro ²⁹⁴⁰

2938 Teresa de Cofrentes:

2939 Vilar de Canes:

2940 Caudete:

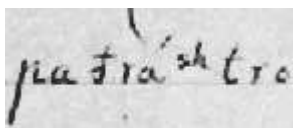
2936 Godella (1934):

2937 Godella (1934):

<u>Pedralba</u>	padastro
Rafelbunyol	padastre
Quart de P.	padastre
<u>Godolleta</u>	padastro
Torís	padastre
<u>Dos Aguas</u>	padastro
Polinyà	padastre
Massalavés	padastre
<u>Teresa de C.</u>	padahhthro
<u>Anna</u>	padastro
Llanera de R.	padastre
Beniopa	padastre
Moixent	padastre
Biar	padastre
Benilloba	padastre
Benialí	padastre
Calp	padastre
el Pinós	padastre
<u>Monforte</u>	padastro
el Campello	repèl
Crevillent	pastre
<u>Dolores</u>	repelo
Guardamar	repèl

633a SALPULLIDO:

Cinctorres	eixidura
P. Benifassà	gorradura
V. Canes	granulla
	borradura
Peníscola	gorradura
Vistabella	eixidura
<u>C. Villamalefa</u>	borradura
<u>Fanzara</u>	gorradura
l'Alcora	gorradura
Orpesa	gorradura
<u>T. de Viver</u>	borradura
<u>Azuébar</u>	borradura
Aín	gorraüra
Moncofa	gorraüra
<u>Ademuz</u>	borradura
<u>Tuéjar</u>	borraüra
Casinos	borraüra
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sarpullío (direc.)
<u>Pedralba</u>	borra ^(d) ura
Rafelbunyol	gorraüra
Quart de P.	borraüra
<u>Godolleta</u>	borraüra
Torís	foc
	borraüra
<u>Dos Aguas</u>	borradura
Polinyà	gorraüra
Massalavés	gorraüra
<u>Teresa de C.</u>	borrao ^{u2941}

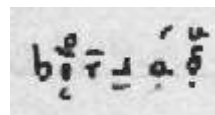

²⁹⁴¹ Teresa de Cofrentes:

<u>Anna</u>	gorraüra
Llanera de R.	gorraüra
Beniopa	gorraüra
Moixent	gorraüra
Biar	gorraüra
Benilloba	gorredura
Benialí	gorredura
	granulla
Calp	gorredura
el Pinós	foc
<u>Monforte</u>	
el Campello	gorraüra
Crevillent	gorraüra
<u>Dolores</u>	borraüra (sic; del calor)
Guardamar	gorraüra

**633b HUMOR
HERPÉTICO:**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	empedines
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	(j) juego herpético
Guardamar	

633c GOLONDRINO

Cinctorres	bimba
P. Benifassà	mimbassa
V. Canes	minvassa
Peníscola	bèrtula
Vistabella	bèrtula
<u>C. Villamalefa</u>	golondrino
<u>Fanzara</u>	golondrino
l'Alcora	golondrino
Orpesa	vèrtula
<u>T. de Viver</u>	golondrino
<u>Azuébar</u>	[<golondrino>] (<tumor>, <bubón>, es en cualquier parte)
Aín	séca
Moncofa	séca
<u>Ademuz</u>	golondrino
<u>Tuéjar</u>	golondrino
Casinos	bubo
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	golondrín (<d> ²⁹⁴²)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	bugó
Quart de P.	bugó ((?))
<u>Godellela</u>	seca ('incordio')
Torís	séca
<u>Dos Aguas</u>	golondrino
Polinyà	séca
Massalavés	bu ⁹⁰ ²⁹⁴³
<u>Teresa de C.</u>	golondrino
<u>Anna</u>	grano siego (grano fuerte)
Llanera de R.	
Beniopa	vèrtula
Moixent	
Biar	golondrino (sí)
Benilloba	vèrtula
Benialí	vèrtula
Calp	vèrtula
el Pinós	golondrino
<u>Monforte</u>	
el Campello	golondrino
Crevillent	florónc
<u>Dolores</u>	golondrino
Guardamar	golondrino

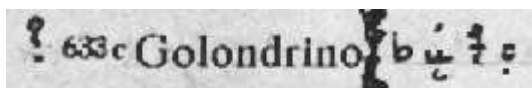
633d ÁNTRAX:

Cinctorres	abespé
P. Benifassà	abespé
V. Canes	avespé
Peníscola	bespé
Vistabella	abespé

²⁹⁴² Caudete:

²⁹⁴³ Massalavés:

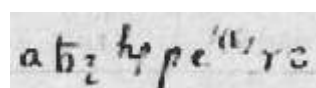

<u>C. Villamalefa</u>	abispero
<u>Fanzara</u>	abispero
l'Alcora	avespé
Orpesa	avesper
<u>T. de Viver</u>	abispero
<u>Azuébar</u>	abispero
Aín	abesper
Moncofa	formiguer
<u>Ademuz</u>	bispero
<u>Tuéjar</u>	obispero
Casinos	panalisso ([sic])
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	abihhpero
<u>Pedralba</u>	abispero
Rafelbunyol	abesper
Quart de P.	abisper
<u>Godellela</u>	abispéro
Torís	abisper
<u>Dos Aguas</u>	abispero
Polinyà	abesper
Massalavés	abesper
<u>Teresa de C.</u>	abi ^{hp} pero ²⁹⁴⁴
<u>Anna</u>	avispero
Llanera de R.	avesper
Beniopa	avesper
Moixent	avesper
Biar	avesper
Benilloba	vesper
Benialí	vesper
Calp	vesper
el Pinós	panal
<u>Monforte</u>	
el Campello	avesper
Crevillent	avispe
<u>Dolores</u>	hendra
Guardamar	abihhpero (son muchos granos en cualquier parte, cuello, pierna, brazo, barriga)
Guardamar	avisper

633e PANADIZO:

Cinctorres	rodadit
P. Benifassà	paradís
V. Canes	cercadit
Peníscola	rodadit
Peníscola	rodadits
Vistabella	rodadit
<u>C. Villamalefa</u>	[<rodadedo>] panalizo
<u>Fanzara</u>	panalizzo
l'Alcora	paraís
Orpesa	cercadits
<u>T. de Viver</u>	panalizo
<u>Azuébar</u>	panaliso
Aín	paradís
Moncofa	cercadit
<u>Ademuz</u>	panalizo

²⁹⁴⁴ Teresa de Cofrentes:

<u>Tuéjar</u>	[<ruedadedos>]
	panalizo
<u>Casinos</u>	cercadit
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	panarizo
<u>Pedralba</u>	paralizo
<u>Rafelbunyol</u>	cercadit
<u>Quart de P.</u>	cercadit
	(El <panalís> puede producirse en diversos sitios del cuerpo)
<u>Godolleta</u>	panalizo
<u>Torís</u>	ce'cadi
<u>Dos Aguas</u>	panalizo
<u>Polinyà</u>	panalís
<u>Massalavés</u>	cercadit (parecido)
	panal
<u>Teresa de C.</u>	panalizo
<u>Anna</u>	panal
<u>Llanera de R.</u>	panalí
<u>Beniopa</u>	panalí
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	mal de dit
	(no da otro nombre para panadizo)
<u>Benilloba</u>	cercadit
	(No dicen <i>panadís</i>)
<u>Benialí</u>	panal
	panalís
<u>Calp</u>	paraís
<u>el Pinós</u>	cercadits
<u>Monforte</u>	sercadeo (panadizo?)
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	paralí(s)
<u>Guardamar</u>	paralís

634 ARAÑAZO:

<u>Cinctorres</u>	esgarrap
<u>P. Benifassà</u>	asgarrap
<u>V. Canes</u>	sarpà
	arrap
<u>Peníscola</u>	asgarrap
<u>Vistabella</u>	arrap
<u>C. Villamalefa</u>	arrañazo
<u>Fanzara</u>	arañón
<u>l'Alcora</u>	arrap
<u>Orpesa</u>	arrap
<u>T. de Viver</u>	arrañazo
<u>Azuébar</u>	arrapo
<u>Aín</u>	arrap
<u>Moncofa</u>	arrap
<u>Ademuz</u>	arañazo
<u>Tuéjar</u>	arañazo
<u>Casinos</u>	arrap
<u>Marines</u>	arrañazo
<u>Caudete</u>	arañazo
<u>Pedralba</u>	arrañazo
<u>Rafelbunyol</u>	arrap
<u>Quart de P.</u>	arrapà
<u>Godolleta</u>	arrañaso
<u>Torís</u>	unglà
<u>Dos Aguas</u>	arruñazo
<u>Polinyà</u>	arrap
<u>Massalavés</u>	arrap

<u>Teresa de C.</u>	arañazo
	rahhuñazo
<u>Anna</u>	rapà
<u>Llanera de R.</u>	arrap (del gato)
	rasquinyà (de arbustos)
<u>Beniopa</u>	rapà
<u>Moixent</u>	arrapà
<u>Biar</u>	arrapà
<u>Benilloba</u>	arrap
<u>Benialí</u>	arrap
<u>Calp</u>	arrap
<u>el Pinós</u>	rapà
<u>Monforte</u>	arr(a)ñá
<u>el Campello</u>	arrapà
<u>Crevillent</u>	arpà
<u>Dolores</u>	arr(a)ñaso
<u>Guardamar</u>	una arranyà

634a CARBUNCLO:

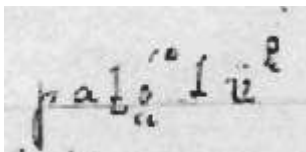
<u>Cinctorres</u>	mal grà
<u>P. Benifassà</u>	mal grà
<u>V. Canes</u>	mal grà
<u>Peníscola</u>	mal gra
<u>Vistabella</u>	mal gra
<u>C. Villamalefa</u>	(no tiene nombre)
	malgrano (sí)
<u>Fanzara</u>	malgrano
<u>l'Alcora</u>	mal gra
<u>Orpesa</u>	mal gra
<u>T. de Viver</u>	malgrano (sí, comprobado con el médico)
<u>Azuébar</u>	malgrano
<u>Aín</u>	mal gra
<u>Moncofa</u>	mal gra
<u>Ademuz</u>	carbonco
<u>Tuéjar</u>	carboncho
<u>Casinos</u>	garbónxo
	mal gra
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	carbonco
<u>Pedralba</u>	carboncho
<u>Rafelbunyol</u>	panalís
<u>Quart de P.</u>	panalís ((?))
<u>Godolleta</u>	carboncho
<u>Torís</u>	gra.marg
<u>Dos Aguas</u>	carboncho
<u>Polinyà</u>	florónco
<u>Massalavés</u>	[x]arbrónxo
	mal gra
<u>Teresa de C.</u>	carbonco
<u>Anna</u>	malgrano
<u>Llanera de R.</u>	mal gra
<u>Beniopa</u>	mal gra
<u>Moixent</u>	mal gra
<u>Biar</u>	mal gra
<u>Benilloba</u>	mal gra
<u>Benialí</u>	florónco
<u>Calp</u>	mal gra
<u>el Pinós</u>	gra ciégo (se llama <i>ciego</i> porque no tiene punta)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	gra de mal-ram
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	carbonco

Guardamar carbònxo

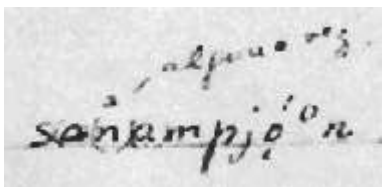
635 SARAMPIÓN:

Cincorres	sarramió
P. Benifassà	sarramió
V. Canes	sarramió
Peníscola	sarramió
Vistabella	ròsa
C. Villamalefa	salampión
Fanzara	sarramió
l'Alcora	ròsa
Orpesa	ròsa
T. de Viver	salampión
Azuébar	salampión
Aín	pallola
Moncofa	pallola
Ademuz	sarampión
Tuéjar	salampión
Casinos	pallola
Marines	sarampión
Caudete	sarampión
Pedralba	payola
Rafelbunyol	pallola
Quart de P.	pallola
Godelleta	pa(y)ola (<y> abierta) pigota (viruela)
Torís	pallola
Dos Aguas	payola
Polinyà	forret
Massalavés	pallola
Teresa de C.	salampión
Anna	pallòl ²⁹⁴⁵
Llanera de R.	pallòl
Beniopa	pallola
Moixent	pallòl
Biar	sarampio
Benilloba	pallola
Benialí	pallola
Calp	pallola
el Pinós	sarampio
Monforte	sar(a)mpión
el Campello	pallòl
Crevillent	sarampió pallola
Dolores	s(a)(n)(a)mpión sarampión (alguna vez) ²⁹⁴⁶
Guardamar	pallola

2945 Anna (1934):

2946 Dolores:

635a DIFTERIA:

Cincorres	garrotillo
P. Benifassà	garrotillo
V. Canes	cluc
Peníscola	grup
Vistabella	clup
C. Villamalefa	[<grul>] garrotillo
Fanzara	garrotillo
l'Alcora	grup
Orpesa	tel
T. de Viver	glup
Azuébar	garrotillo
Aín	garrotillo
Moncofa	grup
Ademuz	garrotillo
Tuéjar	llagas
Casinos	garrotillo
Marines	llaga
Caudete	llaga (= <llagas>)
Pedralba	grup
Rafelbunyol	grup
Quart de P.	grup
Godelleta	la ^s llaga ^s (y el <gru> 'crup', no distinguen claramente)
Torís	cruc
Dos Aguas	llaga ^s
Polinyà	grup
Massalavés	llaga (= <garrotillo>)
Teresa de C.	llagas
Anna	grup (no conocen otro nombre)
Llanera de R.	grup
Beniopa	grup
Moixent	grup
Biar	grup
Benilloba	grup
Benialí	grup
Calp	grup
el Pinós	grup
Monforte	grup
el Campello	grup
Crevillent	grup
Dolores	malencrú ^(s)
Guardamar	grup

636 DIARREA:

Cincorres	diarrera
P. Benifassà	caguetes cagueroles
V. Canes	diarrera caguetes cagueroles
Peníscola	diarrera caguetes cagueroles
Vistabella	diarrera caguetes cagueroles

C. Villamalefa diarrera
caguetas

Fanzara diarrera
caguetas

l'Alcora diarrea
caguets
cursos
cagueroles

Orpesa diarrera
caguets
cagueroles

T. de Viver riadera
cagueta

Azuébar diarrera
caguetas

Aín diarrera
caguets
ascagassamén

Moncofa caguera
diarrera
caguets

Ademuz cagueta
yo boy de arrea

Tuéjar diarrera
cagueta

Casinos diarrera
cagueta
cursos

Marines (tienes <caguetas>)

Caudete cagueta

Pedralba cagueta

Rafelbunyol caguets
diarrera

Quart de P. caguets
anar llarg
diarrera

Godolleta cagueta

Torís diarrera
va de vareta
caguets

Dos Aguas cagueta

Polinyà diarrera
cursos
caguets

Massalavés caguets
ba de cursos
ba de bareta
diarrera

Teresa de C. cagueta

Anna cagarrinas

Llanera de R. diarrera
cagueta
va de correntilla

Beniopa diarrera
cursos
caguera
caguets

Moixent diarrera
caguets

Biar diarrea
cagueta
carreres
seguerilles

Benilloba diarrera
caguets
cursos

Benialí diarrera
caguets
cagatxòles

Calp diarrera
cagueta
cursos

el Pinós cagueta
corrència
cursos

Monforte cagueta
(<diarrera>)

el Campello anar de vareta
cagueroles
diarrera

Crevillent diarrea
cagueta

Dolores diarrera
cagueta

Guardamar diarrera
cagueta

636a PERLESÍA:

Cincorres esperlessia

P. Benifassà propecia

V. Canes propecia

Peníscola propecia

Vistabella espropecia

C. Villamalefa perlesía

Fanzara espropejía

l'Alcora propecia

Orpesa ansult

T. de Viver perlesía

Azuébar perlesía

Aín pelecia

Moncofa profecia

Ademuz perlesía
está pelrático

Tuéjar perlesía

Casinos perlecia

Marines

Caudete perlesía

Pedralba perlesía

Rafelbunyol cortecia

Quart de P. plopeixia (=apoplejía)

Godolleta perlesía

Torís propicia (=temblor)

Dos Aguas perlesía

Polinyà

Massalavés profecia

Teresa de C. perlesía

Anna propesia

Llanera de R. propecia

Beniopa propecia

Moixent propixia

Biar prope'xia

Benilloba privat (Paralítico:)

Benialí profecia

Calp profecia²⁹⁴⁷

2947 Calp:

el Pinós perlesia
Monforte
 el Campello prope(i)xia
 Crevillent
Dolores perlesia
 Guardamar propecia

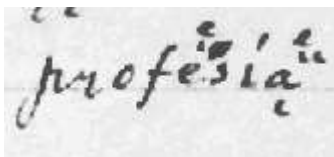
637 CORTEJAR:

Cincorres fe-se a bistes
 ronde^o(t)jà
 P. Benifassà fer-li l'aleta
 les bòres
 rondeⁱ(t)jà
 V. Canes ronde(t)jà-la
 Peníscola rondeⁱ(t)jà
 Vistabella rode(t)jà
 C. Villamalefa rodear
Fanzara roldá la cazza
 l'Alcora rodejà
 Orpesa rondeⁱ(t)jar
 rastreⁱ(t)jar
 T. de Viver mear la gatera (le cantan la jota)
Azuébar ronda(r)la
 Aín rodetxà-la (con guitarras)
 Moncofa rondejar
Ademuz ranzoliar a la moza
 roldar la casa
 Tuéjar
 Casinos rondetxar-la
 Marines roldar
 Caudete rondar
Pedralba rondar la calle
 Rafelbunyol rondetxar
 Quart de P. rondetxar-la
Godelleta rondar
 Torís anà raere
Dos Aguas hacer el corrococo
 Polinyà xarrucar
 Massalavés rondetxar
Teresa de C. hacer la rueda
 rondar
 Anna rondar
 Llanera de R. rondejar-la
 Beniopa rondejar
 Moixent ronseⁱ(t)jar-la
 (acostumbraban ir a rondarlas
 con guitarras por la noche)
 Biar cocurrotejar
 alejar-la
 rondejar (van con guitarras a la
 madrugada)
 Benilloba rondejar
 Benialí rondejar
 Calp rondejar
 perseguir

el Pinós rondejà
 [x]amelà
 fe l'aleta
 (aún las rondan con guitarras)
Monforte ronsear
 festear (hablar los novios)
 quiere festear
 el Campello ronse(t)jà-la (las rondaban con
 guitarras)
 Crevillent rondejà
 fe l'aleta
Dolores ronsea(r)la
 Guardamar rondeⁱ(t)jà-la (acostumbraban
 rondarlas con guitarras por la
 noche)

637a DECLARARSE:

Cincorres demanà-li relacions
 P. Benifassà
 V. Canes demanà
 Peníscola demanà-la
 Vistabella demanà-la
 C. Villamalefa pedile relaciones
 hablale
Fanzara pidila
 l'Alcora demanà
 Orpesa demanà-la
 T. de Viver hablale
Azuébar habla(r)le
 Aín demanà-la
 Moncofa parlà-li
 demanà-la
Ademuz (El mozo echaba su garrote
 dentro de la casa de la novia
 preguntando <porra dentro> y
 ella decía que sí si le aceptaba
 y si no devolvía el garrote
 <porra fuera>)
 Tuéjar hablale
 Casinos parlar-li
 Marines habla'le (declararse)
 Caudete demanda(r)la
Pedralba hablale
 Rafelbunyol parlar-li
 Quart de P. parlar-li
Godelleta habla(r)le
 Torís parlà-li
Dos Aguas hablale
 demandala
 Polinyà parlar-li
 demanar-la
 Massalavés demanar-la
Teresa de C. pidille [<relaciones
 el compromiso
 Anna demanarla
 Llanera de R. demanar-la
 Beniopa demanar-la
 Moixent demanar-la
 Biar demanar-li compromís
 Benilloba demanar compromís
 Benialí demanar el compromís
 Calp demanar compromís²⁹⁴⁸

el Pinós	demanà-li compromís
<u>Monforte</u>	
el Campello	demanar
Crevillent	demanà.l compromís
<u>Dolores</u>	pedirle compromiso
Guardamar	demanà-li el compromís

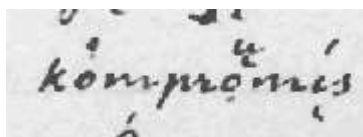
638 RECHAZAR EL PRETENDIENTE:

Cincorres	donà-li carabassa
P. Benifassà	donar-li carbassa
V. Canes	donà-li carbassa
Peníscola	donà-li carabassa
Vistabella	donà carabassa
<u>C. Villamalefa</u>	dale carabaza
<u>Fanzara</u>	dale carabasa
l'Alcora	donà carabassa
Orpesa	donà-li carabassa
<u>T. de Viver</u>	dale carabaza
<u>Azuébar</u>	da(r)le carabasa
Aín	donà-li carabassa (en venganza el novio le ensuciaba la puerta)
Moncofa	donà-li carabassa
<u>Ademuz</u>	dale calabaza
<u>Tuéjar</u>	dale calabaza
Casinos	donar-li carabassa
<u>Marines</u>	l'ha dau carabaza (sin -s-)
<u>Caudete</u>	le dio calabaza ⁸
<u>Pedralba</u>	dale carabaza
Rafelbunyol	donar carabassa
Quart de P.	donar carabassa
<u>Godelleta</u>	dar carabasa (sí)
Torís	donà carabassa
<u>Dos Aguas</u>	dar carabaza
Polinyà	donar carabassa
Massalavés	donar carabassa
<u>Teresa de C.</u>	dalle calabazas
<u>Anna</u>	dar carabasa
Llanera de R.	donar-li carabassa
Beniopa	donar carabassa
Moixent	donar-li carabassa
Biar	donar-li carabassa
Benilloba	dar carabassa
Benialí	donar carabassa
Calp	donar carabassa
el Pinós	donà carabassa
<u>Monforte</u>	l'ha dau carabasa(s)
el Campello	donar carabassa
Crevillent	donà carabasses
<u>Dolores</u>	le ha di ^p presiaú ²⁹⁴⁹ lo ha dehhpacháu l'ha dau lahh calabazas

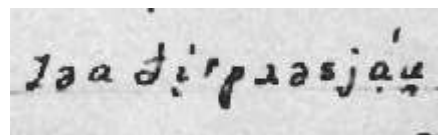
Guardamar donà-li carabassa

638a PELAR LA PAVA:

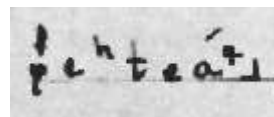
Cincorres	festei(t)jà
P. Benifassà	festei(t)jà
V. Canes	festei(t)jà
Peníscola	festei(t)jà
Vistabella	festei(t)jà
<u>C. Villamalefa</u>	festear
<u>Fanzara</u>	festeaá
l'Alcora	festejà
Orpesa	festei(t)jar
<u>T. de Viver</u>	festiar
<u>Azuébar</u>	festear
Aín	festetxar (miércoles, sábado y domingo)
Moncofa	festejar
<u>Ademuz</u>	festear
<u>Tuéjar</u>	festear
Casinos	festetxar
<u>Marines</u>	festear (pelar la pava)
<u>Caudete</u>	fehhtear
<u>Pedralba</u>	festear
Rafelbunyol	festetxar (Mientras el novio no entra oficialmente en casa, se dice <festetxar amagat>)
Quart de P.	festetxar
<u>Godelleta</u>	festear ^(e)
Torís	festetxar
<u>Dos Aguas</u>	festear
Polinyà	festetxar
Massalavés	festetxar
<u>Teresa de C.</u>	f'ehhtear ²⁹⁵⁰
<u>Anna</u>	festear
Llanera de R.	festejar (los jueves, martes, sábados y domingos)
Beniopa	festejar
Moixent	festei(t)jar (acostumbraban sólo jueves, sábado y domingo)
Biar	festejar (sólo martes, jueves, sábado y domingo)
Benilloba	festejar
Benialí	festejar
Calp	festejar
el Pinós	festejà (sólo jueves, sábado y domingo)
<u>Monforte</u>	
el Campello	festejar
Crevillent	festejà

²⁹⁴⁹ Dolores:

²⁹⁵⁰ Teresa de Cofrentes:

Dolores fehhtear
Guardamar festei(t)jar (los huertanos sólo martes, jueves, sábado y domingo)

638b ROMPER LAS RELACIONES:

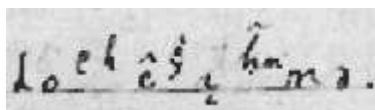
Cinctorres partí peres
P. Benifassà partí les peres
V. Canes partí palletes
Peníscola fe safrà
Vistabella renyí
 partí palletes
C. Villamalefa partir peras
Fanzara partí peras
 palletas
l'Alcora renyí
 partí palletes
Orpesa partir palletes
 partir la cónxa
T. de Viver partir palletas
Azuébar partir los platos
 palletas
Aín partir palletes
 (los amigos del novio hacen un sendero de barro desde la casa la novia a la del novio)
Moncofa partir palletes
Ademuz partir talega
 han barajáu
Tuéjar partir palletas
Casinos partir palleta
Marines
Caudete han reñío
Pedralba partir palletas
Rafelbunyol renyir
 partir palleta
Quart de P. Godellela partir palleta
 (<reñir>)
 han partío palletas
Torís partí peres
Dos Aguas partir peras
Polinyà partir palletes
Massalavés trencar la baralla
 trencar palletes
Teresa de C. han partío loh chi^{hm}me²⁹⁵¹
Anna desbaratarse
Llanera de R. partir palletes (se acostumbra poner un reguero de ceniza desde la casa de la novia a la casa del novio: <fer la cendregà>)
Beniopa partir palletes

Moixent rifar
 partir palletes
 (acostumbraban poner un reguero de ceniza desde la casa de la novia a la casa del novio)
Biar partir palletes
 (el novio ensucia o pinta la puerta de ella. Si ella después se casa con otro, los amigos de él le queman una albarda de manera que ella la vea al pasar)
 remat de casamén
Beniloba partir palletes
Benialí partir palletes
Calp renyir
 partir palletes
el Pinós partí.s trastos
 (el novio le embadurnaba la puerta con pintura <fe-li el flare>)
Monforte
el Campello partí-se la palla cóces
Crevillent desfé-se
 partí.s trastos
Dolores han quedáu mal
Guardamar partir palles

639 PETICIÓN DE MANO:

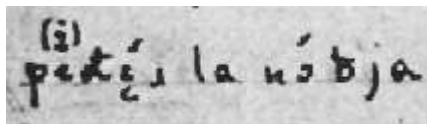
Cinctorres arreglà^{el} casamén
P. Benifassà arreglà.l casamén
V. Canes arreglà.l casamén
Peníscola (No hay ceremonia, lo dice el novio solo)
Vistabella arregà.l casamén
C. Villamalefa arreglar el casamiento (la visita de los padres)
 pedir la hija (pero la pide el novio)
Fanzara arreglá el cazzamiento
l'Alcora fe l'arreglo
Orpesa arreglar el casamén
 (sin ceremonia)
T. de Viver sacar la nobia
 arreglar el casamiento
Azuébar arreglar el casamiento
 (el novio se encarga de pedir la novia)
Aín arreglar el casamén
 (no hay ceremonia)
Moncofa arreglar el casament
Ademuz (El novio pide al futuro suegro y sólo días antes de la boda van los padres del novio a la casa de los futuros consuegros)
 arreglar el casamiento (sin ceremonia, pero concretan las cesiones de patrimonio a los nuevos cónyuges)
Tuéjar
Casinos demanar la nobia

²⁹⁵¹ Teresa de Cofrentes:

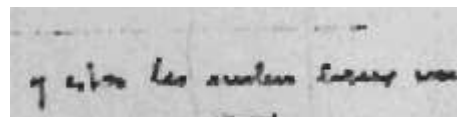

<u>Marines</u>	pidir el casamiento (es el mismo novio el que la pide, pero a veces también van los padres con el novio)	<u>V. Canes</u>	(Cuando los novios salen de la iglesia besan la mano a los suegros y estos les suelen hacer un regalo de dinero o prendas de vestir) ²⁹⁵³
<u>Caudete</u>	(no hay petición; un día se juntan los padres de los novios y arreglan la boda)	<u>Peníscola</u>	(No hay costumbre)
<u>Pedralba</u>	pidir la novia el casamiento (el día de la boda el padre del novio da a la novia el <oro>, regalo que consiste en anillo, pendiente y alfiler)	<u>Vistabella</u>	(En el momento de la boda, el novio deposita cierta cantidad de dineros en una bandeja, y después el cura los entrega a la novia)
<u>Rafelbunyol</u>	demanar la xica (la pide la madre del novio)	<u>C. Villamalefa</u>	(el novio le regalaba alguna prenda del traje de novia)
<u>Quart de P.</u>	demanar la nòbia	<u>Fanzara</u>	(el novio le regala una joya o una prenda pero ella nada)
<u>Godolleta</u>	pidir el casamiento	<u>l'Alcora</u>	(El novio le regala los <anells> (2 sortijas) y los pendientes)
<u>Torís</u>	traure la cara per el fill	<u>Orpesa</u>	(No hay)
<u>Dos Aguas</u>	pidir la novia	<u>T. de Viver</u>	(El novio le da dinero a la novia para que se compre <los oros>)
<u>Polinyà</u>	traure la cara	<u>Azuébar</u>	(se regalan algún objeto de uso recíprocamente novio y novia)
<u>Massalavés</u>	traure la cara	<u>Aín</u>	(No hay costumbre)
<u>Teresa de C.</u>	pe ⁽ⁱ⁾ dir la novia ²⁹⁵²	<u>Moncofa</u>	(el novio le regalaba <l'or>: pendientes, agujas y sortija)
<u>Anna</u>	la demandá demandar la novia (este día el padre del novio regala la <mocaorá>, que consiste en dinero, alhajas, ropa o menaje para la novia. El día de la boda, la novia le hace un pequeño regalo) ((639-640))	<u>Ademuz</u>	(no hay)
<u>Llanera de R.</u>	traure la cara	<u>Tuéjar</u>	(el novio da la <estrena> a la novia, 15 ó 20 duros para que se compre un regalo)
<u>Beniopa</u>	demanar-la (se celebra con un refresco de biscocho)	<u>Casinos</u>	(el novio le regala <l'or> pendientes, collar y aguja)
<u>Moixent</u>	fer la demanà traure la cara	<u>Marines</u>	
<u>Biar</u>	encarar-se (los padres del novio)	<u>Caudete</u>	(no hay)
<u>Benilloba</u>	demanar-la	<u>Pedralba</u>	
<u>Benialí</u>	demanar-la	<u>Rafelbunyol</u>	l'or (pendientes, collar y sortija, que regala el novio a la novia) (La novia regala al novio la camisa)
<u>Calp</u>	demanà-la	<u>Quart de P.</u>	el or (mantón de manila, pendientes, collar y aguja)
<u>el Pinós</u>	carà-se (el padre del novio)	<u>Godolleta</u>	(el novio regala el <oro> que consta de <anillo>, <pendientes> y la <auja>)
<u>Monforte</u>	pidir la novia	<u>Torís</u>	(el novio regala <els ors>: pendientes anillo y collar)
<u>el Campello</u>	(No se hace petición de mano poco antes de casarse, sino que se pide la novia a sus padres antes de empezar a cortejar formalmente)	<u>Dos Aguas</u>	(el padre del novio suele dar a la novia <los oros de boda>, esto es, anillos, pendientes, pulseras, collar, reloj)
<u>Crevillent</u>	sacà la cara (los padres del novio)	<u>Polinyà</u>	regalar l'or (el aderezo)
<u>Dolores</u>	pedir la novia	<u>Massalavés</u>	(el novio regalaba <l'or> el aderezo: pendientes, anillo, aguja, collar)
<u>Guardamar</u>	demanar la nòvia -----	<u>Teresa de C.</u>	
	639a CAMBIO DE REGALOS:	<u>Anna</u>	
<u>Cinctorres</u>	(el novio le regala <mocadó> de seda)	<u>Llanera de R.</u>	(el padre del novio regala <l'or> que es el aderezo)
<u>P. Benifassà</u>			

2952 Teresa de Cofrentes:

2953 Vilar de Canes:

Beniopa	adreç (conjunto de aguja, pendientes, sortija y pulsera)
Moixent	(el novio le entrega todos sus ahorros a la novia)
Biar	(el novio le compra <l'adreç> que consiste en pendientes y aguja)
Benilloba	(El novio le regala el <adreç> (aguja y pendientes))
Benialí	(Los padres del novio regalan dinero o un objeto a la novia)
Calp	(Le regala un <mantó> o l' <adreç> (que consiste en aguja, pendientes y sortija))
el Pinós	(el novio le compraba el <or> arracadas, pulsera y aguja y collar)

Monforte	
el Campello	
Crevillent	
Dolores	regalo (del suegro)
	toma, p'alfilere(s) (el dicho)
Guardamar	

639b BODA:

Cincorres	casamén
P. Benifassà	casamén
V. Canes	casamén
Peníscola	lo casamén
Vistabella	casamén
C. Villamalefa	el casamiento
Fanzara	cazzamiento
l'Alcora	boda
Orpesa	el casamén
T. de Viver	casamiento (en la Iglesia)
	boda (es la fiesta)
Azuébar	casamiento
	boda (es la fiesta con motivo del casamiento)
Aín	el casamén (les cubren las espaldas con un manto <xóu> y se entregan 15 pesetas de <arres>)
Moncofa	casament
Ademuz	el casamiento
Tuéjar	casamiento
	boda
Casinos	cassament
Marines	casamiento (boda)
Caudete	boda
Pedralba	boda
	casamiento
Rafelbunyol	boda
Quart de P.	cassament
Godelleta	boda
Torís	el cassament
Dos Aguas	casamiento
	casote
	boda (es la fiesta)
Polinyà	cassament
Massalavés	el cassament (cada uno de los invitados le da un duro a la novia para contribuir a los gastos y también se llaman <estrena>)

Teresa de C.	boda
Anna	la novia
Llanera de R.	el casament (los cubren con un manto <vel>, no hay arras)
Beniopa	casamén (ceremonia religiosa)
Moixent	el casamén (los cubren con un manto <vel>, no hay arra)
Biar	el casamén (los cubren con un manto rojo, el <jòu>; no hay arras)
Benilloba	casamén
Benialí	casament
Calp	casament
el Pinós	el casamén (los cubren a los dos con un manto que llaman el <jau>)
Monforte	
el Campello	casament
Crevillent	boa (La ceremonia del casamiento y la fiesta que se hace con tal motivo; cuando están de luto, se dice: <no faran boa>)
Dolores	boda
Guardamar	la boa (sí)

640 ANILLO (SEGÚN SU CLASE):

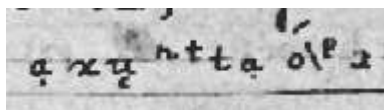
Cincorres	anells (le ponen dos)
P. Benifassà	anell
V. Canes	anell
Peníscola	anell
Vistabella	anell
C. Villamalefa	anillo
Fanzara	anillos (el novio pone dos anillos a la novia)
l'Alcora	anell
Orpesa	anell
T. de Viver	anillo
Azuébar	anillo
Aín	anell
Moncofa	anell
Ademuz	anillo (no hay arras)
Tuéjar	anillo
Casinos	anell
Marines	anillo
Caudete	anillo
Pedralba	anillo
Rafelbunyol	anell
Quart de P.	anell
Godelleta	anillo
Torís	l'anell
Dos Aguas	anillo
Polinyà	anell
Massalavés	anell
Teresa de C.	anillo
Anna	anillo
Llanera de R.	anell
Beniopa	anell
Moixent	anell
Biar	anell
Benilloba	anell
Benialí	anell
Calp	anell

<u>el Pinós</u>	anell
<u>Monforte</u>	anillo
	sortija (hoy)
<u>el Campello</u>	anell
<u>Crevillent</u>	anell
<u>Dolores</u>	sortija (la pone el cura) (= <anillo>, con piedras; si es una anilla lisa, sin piedra, es <aju ^{ht} taor> ²⁹⁵⁴)
<u>Guardamar</u>	anell

641 DOTE:

<u>Cinctorres</u>	el dot
<u>P. Benifassà</u>	lo dot
<u>V. Canes</u>	el dot
<u>Peníscola</u>	lo dot
<u>Vistabella</u>	dot (masculino)
<u>C. Villamalefa</u>	dote
<u>Fanzara</u>	dote
<u>l'Alcora</u>	(No existe el <i>dot</i>)
<u>Orpesa</u>	el dot (dinero o fincas)
<u>T. de Viver</u>	dote (sin documento, pero se tendrá en cuenta para el día de las particiones)
<u>Azuébar</u>	dote
<u>Aín</u>	el dot (dinero o fincas)
<u>Moncofa</u>	el dot
<u>Ademuz</u>	dote (no es corriente; masculino, es el dinero) hijuela (son las fincas, tanto el dinero como las fincas frecuentemente aunque lo prometen al arreglar el casamiento no lo entregan hasta la muerte del padre) (documento en el que consta lo que corresponde a cada hijo al morir el padre)
<u>Tuéjar</u>	dote
<u>Casinos</u>	un dot
<u>Marines</u>	(no hay dote)
<u>Caudete</u>	la hijuela
<u>Pedralba</u>	dote (también dicen <estrena>, pero menos)
<u>Rafelbunyol</u>	(No da nombre) (El <i>dot</i> es el equipo)
<u>Quart de P.</u>	estrena (sí, dinero o fincas; el verbo es <dotar-la>)
<u>Godella</u>	la estrena (no es corriente; el novio le da dinero a la novia, y el padre de ésta le da dinero para comprar los muebles y esto se llama <dote>)
<u>Torís</u>	(existe, pero no le dan nombre)

2954 Dolores:

<u>Dos Aguas</u>	dote (sin documento) estrena (los padres de los novios y los convidados a la boda <estrenan> -dan- cierta cantidad de dinero a la novia; la madrina es la encargada de ir uno por uno, recogiendo la 'estrena')
<u>Polinyà</u>	(No da nombre)
<u>Massalavés</u>	la.strena
<u>Teresa de C.</u>	dote (el padre de la novia paga la cama y el del novio compra los otros muebles)

Anna

dòt
(los padres de la novia pagan la mitad de los gastos y el novio la otra mitad)

Llanera de R. astrena (es sólo el dinero que da el padre y cada uno de los invitados que recogen los padrinos en una bandeja)

Beniopa (No da nombre; el *dot* es el equipo)

Moixent el dot (los invitados cada uno entrega dinero <astrena>)

Biar el regal de boda (lo dan los padres del novio a la novia, siempre dinero)

el dot (es el dinero o las fincas) (sale una "-criada-" con una bandeja y todos los invitados dejan dinero <presentalles>)

Benilloba dot (masculino) (es el dinero o fincas que dan los padres a la novia)

Benialí el dot (dinero o fincas)

Calp dot

el Pinós el regal (cuando se mejora a un hijo se li <dòtò> y la cantidad de mejora es <dot>)

<u>Monforte</u>	dote
<u>el Campello</u>	regal
<u>Crevillent</u>	(No da nombre)

Dolores
Guardamar el regal

641a COMIDA DE BODA:

<u>Cinctorres</u>	la boda la nobiada
<u>P. Benifassà</u>	la boda
<u>V. Canes</u>	nobià boda (es la fiesta) (la <nobià> es la comitiva nupcial)
<u>Peníscola</u>	la boda (es la fiesta)
<u>Vistabella</u>	boda
<u>C. Villamalefa</u>	la boda
<u>Fanzara</u>	boda
<u>l'Alcora</u>	novià
<u>Orpesa</u>	boda (es la fiesta)
<u>T. de Viver</u>	boda
<u>Azuébar</u>	boda (?)

<u>Aín</u>	la boda (es la fiesta)
<u>Moncofa</u>	boda
<u>Ademuz</u>	la boda
<u>Tuéjar</u>	zocla
<u>Casinos</u>	la boda
<u>Marines</u>	boda (es la fiesta y comida)
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyol</u>	boda
<u>Quart de P.</u>	la boda (es la fiesta, paella)
<u>Godolleta</u>	boda
<u>Torís</u>	la boda
<u>Dos Aguas</u>	boda
<u>Polinyà</u>	boda
<u>Massalavés</u>	la boda
<u>Teresa de C.</u>	boda
<u>Anna</u>	
<u>Llanera de R.</u>	la boda
<u>Beniopa</u>	boda
<u>Moixent</u>	la boda
<u>Biar</u>	la boda (es la fiesta)
<u>Benilloba</u>	boda nóvia (se dice: "hem anat a la novia de Fulano", significando que han asistido a la fiesta de bodas)
<u>Benialí</u>	la boda (es la fiesta)
<u>Calp</u>	boda (el acompañamiento y la comida)
<u>el Pinós</u>	boda (es la fiesta, comen paellas) (En la comida de boda la novia salía con una bandeja y todos los invitados dejaban dinero de <regal>)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	boa
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	
<u>Guardamar</u>	(paella)

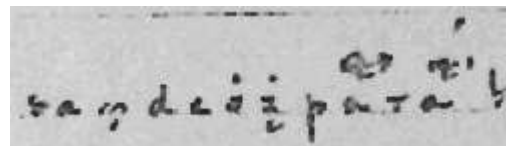
642 EQUIPO DE LA NOVIA:	
<u>Cincorres</u>	es nobia ⁱ (t)ges
<u>P. Benifassà</u>	lo nobiatge
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	a'xobà (es la ropa) lo menesté (los muebles los pone la novia)
<u>Vistabella</u>	eixauà
<u>C. Villamalefa</u>	nobiaje (sí)
<u>Fanzara</u>	isobá
<u>l'Alcora</u>	aixauà
<u>Orpesa</u>	aixauà
<u>T. de Viver</u>	ajobar
<u>Azuébar</u>	ajobar
<u>Aín</u>	aixobar (los muebles los paga el novio)
<u>Moncofa</u>	aixovar
<u>Ademuz</u>	ajuar las galas (el traje de novia)
<u>Tuéjar</u>	ajuar (generalmente hiato <ajuar>)
<u>Casinos</u>	eixobar
<u>Marines</u>	l'ajobar

<u>Caudete</u>	[<dote>] ajua(r)
<u>Pedralba</u>	dote
<u>Rafelbunyol</u>	dot
<u>Quart de P.</u>	dot (sí)
<u>Godolleta</u>	dote (es la ropa)
<u>Torís</u>	el dot (es solo la ropa)
<u>Dos Aguas</u>	dote (sí)
<u>Polinyà</u>	dot (m.)
<u>Massalavés</u>	el dot (es la ropa, la paga la novia; los muebles los paga el novio)
<u>Teresa de C.</u>	ajuar
<u>Anna</u>	dòt
<u>Llanera de R.</u>	el dot (es la ropa y <el moblatge> son los muebles. Todo lo pagaba la novia)
<u>Beniopa</u>	dot (m.)
<u>Moixent</u>	aixovar
<u>Biar</u>	a'xovar (es la ropa y los muebles; lo paga la novia)
<u>Benilloba</u>	aixovar
<u>Benialí</u>	aixovar (es la ropa, los muebles los paga el novio)
<u>Calp</u>	aixovar
<u>el Pinós</u>	e(i)xovà (es la ropa y los muebles; los paga la novia)
<u>Monforte</u>	ajobar
<u>el Campello</u>	a(i)xovar
<u>Crevillent</u>	dot (m.) (comprende el <i>dot</i> el equipo y todo lo que los padres le regalan)
<u>Dolores</u>	ajuar (= <dote>) (más corrienet es <ajuar>)
<u>Guardamar</u>	el en(t)xovar

642a CÓNYUGES SEPARADOS:

<u>Cincorres</u>	s'han dessiparat
<u>P. Benifassà</u>	s'han dessiparat
<u>V. Canes</u>	s'han desiparat ²⁹⁵⁵
<u>Peníscola</u>	han parti ^t peres s'han dessiparat
<u>Vistabella</u>	desseparats
<u>C. Villamalefa</u>	descasáus
<u>Fanzara</u>	(estar <despartíus>, <...íus>)
<u>l'Alcora</u>	separats malcasats
<u>Orpesa</u>	s'han dessipartat
<u>T. de Viver</u>	(estar <despartidos>)
<u>Azuébar</u>	estar despartidos
<u>Aín</u>	s'han despartit desiparat
<u>Moncofa</u>	s'han devidit desapartat

²⁹⁵⁵ Vilar de Canes:

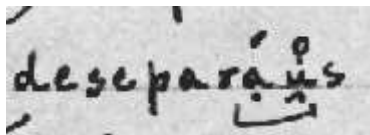

<u>Ademuz</u>	desapartáus separáus
<u>Tuéjar</u>	estar desiparáus s'han desiparcido
Casinos	s'han dessaparat debit
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	s'han dehparció
<u>Pedralba</u>	desparáus (estar)
Rafelbunyol	dessaparts
Quart de P.	dessaparts
<u>Godolleta</u>	estar deseparáus ²⁹⁵⁶
Torís	s'han dessabedit dessaparts
<u>Dos Aguas</u>	(estar <desapartáus>)
Polinyà	debit separats
Massalavés	s'han debidit
<u>Teresa de C.</u>	deseparáus
<u>Anna</u>	estar dezzapartáus
Llanera de R.	s'han devidit desaparat
Beniopa	devidit
Moixent	s'han despartit s'han desavingut
Biar	s'han dessiparat dividits
Benilloba	dividits
Benialí	desiparat devidits
Calp	dessiparats
el Pinós	s'han dessiparat despartit
<u>Monforte</u>	
el Campello	barallats dissiparats
Crevillent	desapartats
<u>Dolores</u>	se han despartáu
Guardamar	s'ha desiparat estan despartís

642b VIVIR MARITALMENTE:

Cinctorres	amigatxats
P. Benifassà	amistançats
V. Canes	s'han amigatxat
Peníscola	amistançats amigats a(t)juntats
Vistabella	amigats amigatxats
C. Villamalefa	amigacháus
<u>Fanzara</u>	(estar <amigáus>)
l'Alcora	astà amigats
Orpesa	estan amigat
<u>T. de Viver</u>	(estar <amigaos>)

²⁹⁵⁶ Godolleta (1934):

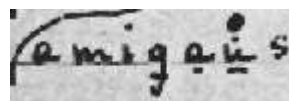

<u>Azuébar</u>	estar amigáus
Aín	s'han amigat atxuntat
Moncofa	amigats
<u>Ademuz</u>	amigáus amontonáus
<u>Tuéjar</u>	estar amigáus
Casinos	amigat arrimat
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	s'han amigáu
<u>Pedralba</u>	amigáus (estar)
Rafelbunyol	amigats
Quart de P.	amigats
<u>Godolleta</u>	estar amigáus ²⁹⁵⁷
Torís	estan amigats atxuntats
<u>Dos Aguas</u>	(estar <juntos>)
Polinyà	estar amigats atxuntats
Massalavés	estan amigats
<u>Teresa de C.</u>	amigáus
<u>Anna</u>	estar amigáus
Llanera de R.	estan amigats amuntonats
Beniopa	amigats
Moixent	estan amigats s'han a(t)juntat
Biar	estan amigats s'han amontonat ajuntat
Benilloba	astar amigats
Benialí	amigats
Calp	amigats
el Pinós	s'han ajuntat amigat
<u>Monforte</u>	
el Campello	estar amigats han fed garbes
Crevillent	està amigats
<u>Dolores</u>	e st tán amigáu(s) ²⁹⁵⁸
Guardamar	estan amigàs s'han a(t)juntat

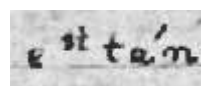
642c QUERIDA O MAJA:

Cinctorres	querida amigatxà
P. Benifassà	amistançada
V. Canes	corte[x]a
Peníscola	querida amistança

²⁹⁵⁷ Godolleta (1934):

²⁹⁵⁸ Dolores:

Vistabella	querida
<u>C. Villamalefa</u>	querida (<amigacha>[<da>])
<u>Fanzara</u>	corteja querida
<u>l'Alcora</u>	companyera querida
<u>Orpesa</u>	querida amiga
<u>T. de Viver</u>	querida corteja
<u>Azuébar</u>	querida
<u>Aín</u>	querida amiga
<u>Moncofa</u>	querida
<u>Ademuz</u>	corteja querida
<u>Tuéjar</u>	querida
<u>Casinos</u>	la querida coneguda
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	querida
<u>Pedralba</u>	querida
<u>Rafelbunyol</u>	querida coneguda
<u>Quart de P.</u>	querida coneguda
<u>Godolleta</u>	querida
<u>Torís</u>	querida
<u>Dos Aguas</u>	querida (pero lo más general es <conocía>)
<u>Polinyà</u>	querida coneguda
<u>Massalavés</u>	querida coneguda
<u>Teresa de C.</u>	querida
<u>Anna</u>	querida
<u>Llanera de R.</u>	coneguda
<u>Beniopa</u>	querida fulana
<u>Moixent</u>	querida coneguda
<u>Biar</u>	querida
<u>Benilloba</u>	querida
<u>Benialí</u>	querida
<u>Calp</u>	querida amiga
<u>el Pinós</u>	querida
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	querida
<u>Crevillent</u>	querida
<u>Dolores</u>	querida
<u>Guardamar</u>	querida

642d CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS:

<u>Cincorres</u>	esquellà
<u>P. Benifassà</u>	asquellada
<u>V. Canes</u>	asquellà
<u>Peníscola</u>	asquellà
<u>Vistabella</u>	esquellà
<u>C. Villamalefa</u>	cencerrada

<u>Fanzara</u>	esquilá senserrá
<u>l'Alcora</u>	foguera (hoguera) asquellotà (cencerrada)
<u>Orpesa</u>	asquellà
<u>T. de Viver</u>	cencerrá
<u>Azuébar</u>	senserrá
<u>Aín</u>	asquellà
<u>Moncofa</u>	asquellà (cencerrada) falles (hogueras, especialmente para quemar una albarda)
<u>Ademuz</u>	cencerrada (se dice: <echar una cence...>)
<u>Tuéjar</u>	cencerrá
<u>Casinos</u>	cencerrá
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cencerrá
<u>Pedralba</u>	cencerrá
<u>Rafelbunyol</u>	cencerrá
<u>Quart de P.</u>	sancerrá
<u>Godolleta</u>	senserrá
<u>Torís</u>	cencerrá
<u>Dos Aguas</u>	cencerrá
<u>Polinyà</u>	asquellà
<u>Massalavés</u>	asquellà
<u>Teresa de C.</u>	cencerrá
<u>Anna</u>	senserrá
<u>Llanera de R.</u>	asquellotà
<u>Beniopa</u>	asquellà
<u>Moixent</u>	cencerrá
<u>Biar</u>	esquellao
<u>Benilloba</u>	asquellao
<u>Benialí</u>	asquellà
<u>Calp</u>	asquellà
<u>el Pinós</u>	cencerrá
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	cencerrá
<u>Crevillent</u>	sancerrá
<u>Dolores</u>	senserrá
<u>Guardamar</u>	cencerrá

643 ESTAR ENCINTA:

<u>Cincorres</u>	prenyà encinta embrassà
<u>P. Benifassà</u>	prenyada ambrassada composta
<u>V. Canes</u>	grossa embarassà prenyà
<u>Peníscola</u>	prenyà ambrassà
<u>Vistabella</u>	embrassà prenyà
<u>C. Villamalefa</u>	preñada embarazada
<u>Fanzara</u>	(estar <embrasá>, <preñá>)
<u>l'Alcora</u>	prenyà ambrassà
<u>Orpesa</u>	embrassà prenyà que va d'aumén

<u>T. de Viver</u>	(estar <preña>) embarazà encinta
<u>Azuébar</u>	estar preña embarasà
Aín	prenyà ambarassà correguda
Moncofa	ambrassà prenyà grossa
<u>Ademuz</u>	estar preñada (los animales) embarazada
<u>Tuéjar</u>	estar preña encinta embarazà
Casinos	prenyà embarassà
<u>Marines</u>	preña encinta embarazà
<u>Caudete</u>	preña embarazà
<u>Pedralba</u>	preña (estar)
Rafelbunyol	embrassà prenyà
Quart de P.	embrassà prenyà
<u>Godelleta</u>	estar preña
Torís	està prenyà encinta (fino) embrassà (fino)
<u>Dos Aguas</u>	(estar <preña>)
Polinyà	astar prenyà ambrassà
Massalavés	està prenyà embrassà
<u>Teresa de C.</u>	ehhtar preña embarazà en cinta
<u>Anna</u>	estar preña
Llanera de R.	ambrassà prenyà
Beniopa	ambrassà prenyà
Moixent	està ambrassà prenyà
Biar	estar prenyà embrassà (más fino)
Benilloba	ambrassà prenyà grossa
Benialí	prenyà grossa ambrassà
Calp	astar prenyà ambrassà anrénda
el Pinós	està prenyà embrassà
<u>Monforte</u>	preña
el Campello	estar prenyà ambrassà gròssò ambutxà

Crevillent	embrassà prenyà
<u>Dolores</u>	preña
Guardamar	està prenyà

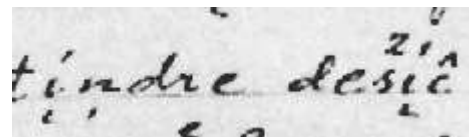
643a TENER UN ANTOJO:

Cinctorres	tindre un desig
P. Benifassà	tindre desig
V. Canes	tindre un desig
Peníscola	tindre un desig
Vistabella	tindre desig
<u>C. Villamalefa</u>	tener deseos
<u>Fanzara</u>	(tener <dezeos>)
l'Alcora	tindre un desig
Orpesa	tindre un desig
<u>T. de Viver</u>	(tener <deseo>)
<u>Azuébar</u>	tener deseo
Aín	tindre un desig
Moncofa	tindre un desig
<u>Ademuz</u>	dale deseo
<u>Tuéjar</u>	dale deseo
Casinos	tindre un dessig
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	le ha dau el deseo
<u>Pedralba</u>	tener deseo
Rafelbunyol	tindre un dessig
Quart de P.	tindre dessig ²⁹⁵⁹
<u>Godelleta</u>	tener un deseo
Torís	tindre dessig
<u>Dos Aguas</u>	tener <un deseo>
Polinyà	tindre un dessig
Massalavés	té dessig
<u>Teresa de C.</u>	tener un deseo
<u>Anna</u>	tener capricho
Llanera de R.	té desig
Beniopa	tindre desig
Moixent	té desig
Biar	té desig
Benilloba	astar desitjosa
Benialí	tindre desitjos
Calp	tindre desitjos
el Pinós	apetí-li
<u>Monforte</u>	
el Campello	tindre un apetit
Crevillent	tení un apetit
<u>Dolores</u>	le apetesío
Guardamar	té desig

644 PARIR:

Cinctorres	desacupà
P. Benifassà	desacupà
V. Canes	parí
Peníscola	està partera desocupà

²⁹⁵⁹ Quart de Poblet:

<u>Vistabella</u>	desacupà
<u>C. Villamalefa</u>	parir (generalmente se dice <criar> <desacupar>, <librar>)
<u>Fanzara</u>	criá parí dezzacupá librá
<u>l'Alcora</u>	desocupà
<u>Orpesa</u>	parir desacupar
<u>T. de Viver</u>	parir desacupar (eufemismo)
<u>Azuébar</u>	desocupar (es más fino) parir
<u>Aín</u>	desacupar criar parir
<u>Moncofa</u>	desacupar
<u>Ademuz</u>	parir librar desacupar
<u>Tuéjar</u>	desacupa(r)se parir dar a luz
<u>Casinos</u>	dessacupar parir
<u>Marines</u>	parir des(a)cupar
<u>Caudete</u>	parir dar a luz ² desocupar
<u>Pedralba</u>	parir desacupar
<u>Rafelbunyol</u>	dessacupar
<u>Quart de P.</u>	parir desacupar
<u>Godellela</u>	parir
<u>Torís</u>	parir dessecupar
<u>Dos Aguas</u>	parir desacupar dar a luz
<u>Polinyà</u>	parir dessocupar
<u>Massalavés</u>	parir dessacupar
<u>Teresa de C.</u>	parir desocupar
<u>Anna</u>	parir desacupar
<u>Llanera de R.</u>	parir deseixir desacupat
<u>Beniopa</u>	parir desacupar
<u>Moixent</u>	deseixir parir
<u>Biar</u>	parir donar a llum desacupar
<u>Benilloba</u>	parir desacupar
<u>Benialí</u>	deseixir parir

<u>Calp</u>	desacupar
<u>el Pinós</u>	parí desacupà-se
<u>Monforte</u>	parir
<u>el Campello</u>	parir desacupar
<u>Crevillent</u>	parí
<u>Dolores</u>	paril
<u>Guardamar</u>	parir desacupar

645 PARTO:	
<u>Cinctorres</u>	part
<u>P. Benifassà</u>	part
<u>V. Canes</u>	part
<u>Peníscola</u>	part
<u>Vistabella</u>	part
<u>C. Villamalefa</u>	parto
<u>Fanzara</u>	parto
<u>l'Alcora</u>	part
<u>Orpesa</u>	part
<u>T. de Viver</u>	parto
<u>Azuébar</u>	parto
<u>Aín</u>	part
<u>Moncofa</u>	part
<u>Ademuz</u>	parto
<u>Tuéjar</u>	parto
	paso
<u>Casinos</u>	part
<u>Marines</u>	parto
<u>Caudete</u>	parto
<u>Pedralba</u>	parto
<u>Rafelbunyol</u>	part
<u>Quart de P.</u>	part
<u>Godellela</u>	parto
<u>Torís</u>	part
<u>Dos Aguas</u>	parto
<u>Polinyà</u>	part
<u>Massalavés</u>	part (la madre <partera>)
<u>Teresa de C.</u>	parto
<u>Anna</u>	parto
<u>Llanera de R.</u>	part (la madre <partera>)
<u>Beniopa</u>	part
<u>Moixent</u>	part
<u>Biar</u>	part
<u>Benilloba</u>	part
<u>Benialí</u>	parteratge
<u>Calp</u>	part
<u>el Pinós</u>	par ^t (la que da a luz <partera>)
<u>Monforte</u>	parto
<u>el Campello</u>	part
<u>Crevillent</u>	part
<u>Dolores</u>	parto
<u>Guardamar</u>	part

646 COMADRONA:	
<u>Cinctorres</u>	comare
<u>P. Benifassà</u>	comare madrina
<u>V. Canes</u>	comare
<u>Peníscola</u>	comare
<u>Vistabella</u>	comare
<u>C. Villamalefa</u>	comadre
<u>Fanzara</u>	comadre

<u>l'Alcora</u>	comare
<u>Orpesa</u>	comare
<u>T. de Viver</u>	comadre
<u>Azuébar</u>	comadre
<u>Aín</u>	comare
<u>Moncofa</u>	comare
<u>Ademuz</u>	comadre
<u>Tuéjar</u>	comadre
<u>Casinos</u>	comare
<u>Marines</u>	comare
<u>Caudete</u>	partera
<u>Pedralba</u>	comare
<u>Rafelbunyol</u>	comare
<u>Quart de P.</u>	comare
<u>Godolleta</u>	comadrona
<u>Torís</u>	comare
<u>Dos Aguas</u>	comadre
<u>Polinyà</u>	comare
<u>Massalavés</u>	comare
<u>Teresa de C.</u>	comadre
<u>Anna</u>	partera
<u>Llanera de R.</u>	comare
<u>Beniopa</u>	comare
<u>Moixent</u>	comare
<u>Biar</u>	comare
<u>Benilloba</u>	comare
<u>Benialí</u>	comare
<u>Calp</u>	comare
<u>el Pinós</u>	comare
<u>Monforte</u>	(<comadrona>)
<u>partera</u>	
<u>el Campello</u>	comare
<u>Crevillent</u>	comare
<u>Dolores</u>	(Ahora también <comadróna>)
<u>Guardamar</u>	comadre

646a ABORTAR:

<u>Cincorres</u>	tindre malpart
	afollà-se
<u>P. Benifassà</u>	tindre un destórb
	afollar-se
<u>V. Canes</u>	afollà-se
	tindre mal part
<u>Peníscola</u>	tindre un afòll
	afollà-se
<u>Vistabella</u>	afollà-se
	tindre un afòll
<u>C. Villamalefa</u>	malparir
	(del ganado se dice <hollase>)
<u>Fanzara</u>	malparí
	hollase
<u>l'Alcora</u>	tindre malpart
<u>Orpesa</u>	tindre mal part
	afollà-se
<u>T. de Viver</u>	alborotar
	espeñar
<u>Azuébar</u>	malparir
	albortar
	malparir
<u>Aín</u>	tindre un fòll
<u>Moncofa</u>	tindre un albórs

<u>Ademuz</u>	abortase
	malparise (de los animales)
<u>Tuéjar</u>	albortar
	malparir
	un maltenido (un aborto)
<u>Casinos</u>	albortar
	afollar-se
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	malparir
	abortar
<u>Pedralba</u>	albor(o)tar
	malparir
<u>Rafelbunyol</u>	afollar-se
	tindre un afòll
<u>Quart de P.</u>	afollar-se
	tindre un afòll
<u>Godolleta</u>	albortar (o <malparir>)
<u>Torís</u>	malparir
	abordar
<u>Dos Aguas</u>	malparir
<u>Polinyà</u>	tindre un xic abórt
<u>Massalavés</u>	malparir
<u>Teresa de C.</u>	malparir
	albortar (pero se dice menos)
<u>Anna</u>	malparir
	abordar (pero se dice menos)
<u>Llanera de R.</u>	tindre un fullijó
	fullijo (otro sujeto)
	malparir
	albortar
<u>Beniopa</u>	follar-se
<u>Moixent</u>	tindre un fulli(t)jo
	albórt
<u>Biar</u>	malparir
<u>Benilloba</u>	malparir
<u>Benialí</u>	malparir
	tindre un albórs
<u>Calp</u>	tindre malpart
	follà-se
<u>el Pinós</u>	malparí
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	abrotar
<u>Crevillent</u>	malparí
<u>Dolores</u>	albortar
	un mobío
<u>Guardamar</u>	malparir
	abrotar

	647 CANASTILLA:
<u>Cincorres</u>	bolcà
<u>P. Benifassà</u>	robeta
<u>V. Canes</u>	mudà
	bolcà
<u>Peníscola</u>	robeta
<u>Vistabella</u>	aixauaret
	bolcà
<u>C. Villamalefa</u>	bolcada (es el traje el día del bautizo; no da otra palabra)
<u>Fanzara</u>	canastillo
<u>l'Alcora</u>	aixauà
<u>Orpesa</u>	aixauà
<u>T. de Viver</u>	ajobar
	bolcá (ropa de bautizar)
<u>Azuébar</u>	ajobar

Aín	bolcà (pañales)
Moncofa	aixovaret
<u>Ademuz</u>	los haticos
	la bolcada (la ropa del día del bautizo)
<u>Tuéjar</u>	ajuarcico
Casinos	bolcà
<u>Marines</u>	canastillo (<-o>)
<u>Caudete</u>	ajuar
<u>Pedralba</u>	bolcá
Rafelbunyol	aixobar
	bolcà (pañales)
Quart de P.	bolcà
<u>Godellela</u>	canasto
Torís	la robeta
	la panereta
<u>Dos Aguas</u>	la bolcá
Polinyà	dotet
Massalavés	els xiponets
<u>Teresa de C.</u>	emboltura
<u>Anna</u>	dòt (y <bolquere's>)
Llanera de R.	el dotet
Beniopa	bolcà
Moixent	aixovaret
Biar	atét
Benilloba	a'xovaret
Benialí	a'xovaret
Calp	a'xovaret
el Pinós	e(i)xovà (un traje completo del niño <bolcà>)
	bolqués (los pañales)
<u>Monforte</u>	a(j)ob(a)rico
el Campello	bolcà
Crevillent	a(i)xovà
<u>Dolores</u>	ajuar
	emboltura (un muda)
Guardamar	e ^{ny} (t)xovaret

647a BAUTIZO:

Cinctorres	bateig
P. Benifassà	bateig
V. Canes	bateig
Peníscola	bateig
Vistabella	bateig
<u>C. Villamalefa</u>	boltizo
<u>Fanzara</u>	boltizzo
l'Alcora	bateig
Orpesa	bateig
<u>T. de Viver</u>	bautizo
<u>Azuébar</u>	boltiso
Aín	bateig
Moncofa	bateig
<u>Ademuz</u>	bo'tizo
<u>Tuéjar</u>	bautizo
Casinos	bateig
<u>Marines</u>	embotizo (bautizo)
<u>Caudete</u>	bautizo
<u>Pedralba</u>	bautizo
Rafelbunyol	bateig
Quart de P.	bateig
<u>Godellela</u>	bautiso
Torís	bateig
<u>Dos Aguas</u>	bautizo
	boltizo

Polinyà	bateig
Massalavés	bateig (va vestido con la <bolcà>, ropa de fiesta)
<u>Teresa de C.</u>	bautizo
<u>Anna</u>	boltiso
Llanera de R.	bateig
Beniopa	bateig
Moixent	bateig
Biar	bateig
Benilloba	bateig
Benialí	bateig
Calp	bateig
el Pinós	bateig
<u>Monforte</u>	
el Campello	bateig
Crevillent	bateig
<u>Dolores</u>	bautiso
Guardamar	bateig

648 PADRINO:

Cinctorres	padrí
P. Benifassà	padrí
V. Canes	padrí
Peníscola	padrí
Vistabella	padrí
<u>C. Villamalefa</u>	padrino
	padrina (la madrina)
<u>Fanzara</u>	padrino
l'Alcora	padrí
Orpesa	padrí
<u>T. de Viver</u>	padrino
<u>Azuébar</u>	padrino
Aín	padrí
Moncofa	padrí
<u>Ademuz</u>	padrino
<u>Tuéjar</u>	padrino
Casinos	padrí
<u>Marines</u>	padrino
<u>Caudete</u>	padrino
<u>Pedralba</u>	padrino
Rafelbunyol	padrí
Quart de P.	padrí
<u>Godellela</u>	padrino
Torís	padrí
<u>Dos Aguas</u>	padrino
Polinyà	padrí
Massalavés	padrí
<u>Teresa de C.</u>	padrino
<u>Anna</u>	padrino
Llanera de R.	padrí
Beniopa	padrí
Moixent	padrí
Biar	padrí
Benilloba	padrí
Benialí	padrí
Calp	padrí
el Pinós	padrí (madrina: <padrina>)
<u>Monforte</u>	compare
el Campello	padrí
Crevillent	padrí
	compare
<u>Dolores</u>	padrino (= <compadre(s)>)
Guardamar	padrí

**649 EXPÓSITO
(BORDE):**

Cincorres	bord
P. Benifassà	bordet
V. Canes	bord
Peníscola	bord
Vistabella	bord
<u>C. Villamalefa</u>	borde
<u>Fanzara</u>	borde
l'Alcora	bord
Orpesa	bord
<u>T. de Viver</u>	borde
<u>Azuébar</u>	borde
Aín	bord
Moncofa	bord
<u>Ademuz</u>	borde
<u>Tuéjar</u>	borde
Casinos	bord
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	borde
<u>Pedralba</u>	borde
Rafelbunyol	bord
Quart de P.	bord
<u>Godellela</u>	borde
Torís	bord
<u>Dos Aguas</u>	borde
Polinyà	(No da nombre; <bord> es el que tiene malos instintos)
Massalavés	bord
<u>Teresa de C.</u>	borde
<u>Anna</u>	borde
Llanera de R.	bords
Beniopa	bord
Moixent	bord
Biar	bord
Benilloba	bord
Benialí	bord
Calp	bordet
el Pinós	bor ^t
<u>Monforte</u>	borde
el Campello	bord
Crevillent	bord
<u>Dolores</u>	borde
Guardamar	bord

650 MELLIZO:

Cincorres	bessó
P. Benifassà	bessó
V. Canes	bessó
Peníscola	bessó
Vistabella	bessó
<u>C. Villamalefa</u>	bezones (<z>)
<u>Fanzara</u>	besones
l'Alcora	bessó
Orpesa	bessó
<u>T. de Viver</u>	bezones
<u>Azuébar</u>	besones
Aín	bessó
Moncofa	bessó
<u>Ademuz</u>	melguizos
<u>Tuéjar</u>	melguizos (y también <besones>)
Casinos	bessó
<u>Marines</u>	besones

<u>Caudete</u>	melguizo
<u>Pedralba</u>	besones
Rafelbunyol	bessó
Quart de P.	bessó
<u>Godellela</u>	besón
Torís	bessons
<u>Dos Aguas</u>	besones (pero los antiguos decían <melguizos>)
Polinyà	bessó
Massalavés	bessons
<u>Teresa de C.</u>	merguizo
<u>Anna</u>	besones
Llanera de R.	(ha tenido una <ambessonà>, los niños son <bessons>)
Beniopa	bessó
Moixent	bessons
Biar	bessons
Benilloba	bessó
Benialí	bessó
Calp	bessó
el Pinós	bessons
<u>Monforte</u>	besone ^s (!) besone(s)
el Campello	bessó
Crevillent	bessó
<u>Dolores</u>	melliso(s)
Guardamar	bessons

**650a NIÑO RECIÉN
NACIDO:**

Cincorres	xiquet an(t)gelet
P. Benifassà	xiquet
V. Canes	xiquet creatura
Peníscola	xiquet criatura
Vistabella	xiquet creatura
<u>C. Villamalefa</u>	criatura (= <crio>)
<u>Fanzara</u>	crío
l'Alcora	xiquet creatura
Orpesa	xiquet xicon monyicot
<u>T. de Viver</u>	criatura crío
<u>Azuébar</u>	criatura
Aín	xiquet creatura
Moncofa	criatura crío monyicot
<u>Ademuz</u>	chiquillo
<u>Tuéjar</u>	nene
Casinos	xiquet monyicot
<u>Marines</u>	crío (niño)
<u>Caudete</u>	(<chiquillo>) crío
<u>Pedralba</u>	[<criaturica>] chico cría

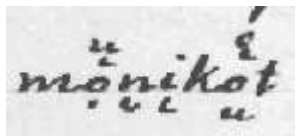
Rafelbunyol	criatura monyicot anxelet
Quart de P.	xiquet monyicot
<u>Godella</u>	chiquillo
Torís	xiquet
<u>Dos Aguas</u>	chiquitico
Polinyà	criatura munyèco
Massalavés	creatura xiquet
<u>Teresa de C.</u>	chiquillo
<u>Anna</u>	chiquet (muy <petit> = pequeño)
Llanera de R.	creatura monyicot
Beniopa	monyicot creatura
Moixent	xiquet
Biar	xiquet creatura
Benilloba	xiquet monyicot
Benialí	xiquet monyicot
Calp	xiquet monyicot ²⁹⁶⁰
el Pinós	queratura manyaco balitxó (hasta 4 años)
<u>Monforte</u>	
el Campello	manyèco
Crevillent	manyaco xiquet
<u>Dolores</u>	crío
Guardamar	manyaco (hasta 5 años)

651 PRIMERA LECHE (CALOSTRO):

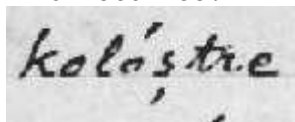
Cinctorres	colóstre ²⁹⁶¹
P. Benifassà	
V. Canes	colòstre ²⁹⁶² (se dice generalmente de las bestias)

Peníscola	coléstre
Vistabella	colóstre ²⁹⁶³
<u>C. Villamalefa</u>	calostro
<u>Fanzara</u>	calostre
l'Alcora	calòstre (se dice de los animales)
Orpesa	llet rouina
<u>T. de Viver</u>	calostros
<u>Azuébar</u>	calostros
Aín	llet ^r roín ²⁹⁶⁴
Moncofa	calòstre
<u>Ademuz</u>	calostro
<u>Tuéjar</u>	calostro
Casinos	calóstros
<u>Marines</u>	calostros
<u>Caudete</u>	calo ^{sh} tros ²⁹⁶⁵
<u>Pedralba</u>	calostro
Rafelbunyol	calòstres
Quart de P.	calòstres
<u>Godella</u>	calastros
Torís	calòstres
<u>Dos Aguas</u>	calostro
Polinyà	colóntros
Massalavés	la lled roín
<u>Teresa de C.</u>	calohhtr ^s
<u>Anna</u>	calustro
Llanera de R.	lle ^d roín (no tiene otro nombre)
Beniopa	(No da nombre)
Moixent	calòstres
Biar	lled groga
Benilloba	
Benialí	
Calp	lle fresca
el Pinós	calóstros
<u>Monforte</u>	calo ^o tro(s)
el Campello	
Crevillent	calóstros ²⁹⁶⁶

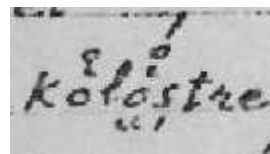
²⁹⁶⁰ Calp:

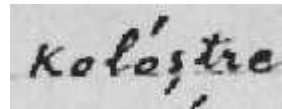
²⁹⁶¹ Cinctorres:

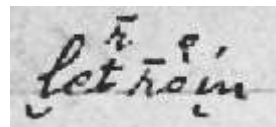
²⁹⁶² Vilar de Canes:

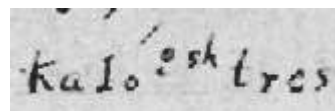
²⁹⁶³ Vistabella:

²⁹⁶⁴ Aín:

²⁹⁶⁵ Caudete:

²⁹⁶⁶ Crevillent:

Dolores calo^{htro}(s)²⁹⁶⁷
Guardamar calóstro^s²⁹⁶⁸

652 AMAMANTAR:

Cincorres donà mamà
P. Benifassà donà la mamella
V. Canes donà mamà
Peníscola donà mamà
Vistabella donà mamà
C. Villamalefa dale de mamar, el pecho
Fanzara dale a mamà
l'Alcora donà mamar
Orpesa donar a mamar
T. de Viver dar a mamar
Azuébar dale el pecho
 de mamar
Aín donar a mamar
Moncofa donar a mamar
Ademuz dale de mamar
 dale teta
Tuéjar dale mama
Casinos donar a mamar
Marines dale a mamar (<a>)
Caudete da(r)le teta
Pedralba dar a mamar
Rafelbunyol donar a mamar
Quart de P. donar a mamar
Godelleta dar de mamar
Torís donà-li mamar
 trau-li el pit
Dos Aguas dar teta
Polinyà donar a mamar
Massalavés donar-li a mamar
 donar-li el pit
Teresa de C. dar de mamar
Anna dar mama
Llanera de R. donar-li mamar
 el pit
Beniopa donar el pit
Moixent donar-li a mamar
Biar donar-li el pit
Benilloba donar a mamar
Benialí donar a mamar
Calp donar mamar
el Pinós donà-li a mamà

²⁹⁶⁷ Dolores:

²⁹⁶⁸ Guardamar:

Monforte da(r)le mama
 darle teta
el Campello donà-li a mamar
Crevillent donà-li mamar
Dolores dar de mamar
 darle una teta
Guardamar donà-li a mamar

653 DESTETAR:

Cincorres desmamà
P. Benifassà desmamà
V. Canes desmamà
Peníscola desmamà
Vistabella desmamà
C. Villamalefa dermamalo
Fanzara desmamà
l'Alcora desmamà
Orpesa llevà-li la teta
T. de Viver desmamalo
Azuébar desmamar
Aín desmamar
Moncofa desmamar
Ademuz esmamar
 estetar
Tuéjar estetar
Casinos desmamar
Marines desmamalo
Caudete quita(r)le la teta
Pedralba destetar
Rafelbunyol desmamar
Quart de P. desmamar
Godelleta quitar la teta
Torís desmamà-lo
Dos Aguas desmamar
Polinyà desmamar
Massalavés desmamar-lo
Teresa de C. quitar la teta
Anna quitar la mama
Llanera de R. desmamar-lo
Beniopa desmamar
Moixent desmamar-lo
Biar desmamar-lo
Benilloba desmamar
Benialí desmamar
Calp desmamar
el Pinós fugí-li la mamella
Monforte quita(r)le la mama
el Campello desmamar
Crevillent desmamà
Dolores quitarle.l pecho (o <la teta>)
Guardamar de'mamar

653a HACER MAL DE OJO:

Cincorres embriuxà
P. Benifassà embriuxà
V. Canes embriuxà
Peníscola
Vistabella embriuxà
C. Villamalefa dañar
Fanzara embriujà
l'Alcora danyà
Orpesa ambruijà

<u>T. de Viver</u>	dañar
<u>Azuébar</u>	embruja (= <haser mal>)
Aín	ambruixar
Moncofa	ambruixar
<u>Ademuz</u>	embruja
<u>Tuéjar</u>	tomar d'ojo
Casinos	péndre d'ull
	enxissar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tomar mal de ojo
<u>Pedralba</u>	(<dar d'ojo>)
	tomar d ^e ojo
Rafelbunyol	
Quart de P.	péndre d'ull
<u>Godolleta</u>	tomar de ojo
Torís	enxissar
<u>Dos Aguas</u>	hacer mal d'ojo
Polinyà	péndre ull
Massalavés	enxissar
<u>Teresa de C.</u>	tomar de ojo
<u>Anna</u>	enchisar
Llanera de R.	enxissar (no son supersticiosos)
	péndre d'ull
Beniopa	
Moixent	anxissar
	péndre d'ull
Biar	péndre d'ull
Benilloba	
Benialí	péndre d'ull
Calp	péndre d'ull
el Pinós	péndre d'ull
<u>Monforte</u>	
el Campello	péndre d'ull
Crevillent	péndre de ull
<u>Dolores</u>	haser mal de ojo
Guardamar	péndre d'ull

654 NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS:

Cincorres	sagal
	xic
P. Benifassà	xiquet
V. Canes	xiquet
	xic
Peníscola	xiquet
Vistabella	xic
<u>C. Villamalefa</u>	chico
	zagal
	muchacho
<u>Fanzara</u>	chiquico
l'Alcora	xiquelo
Orpesa	xiquet
<u>T. de Viver</u>	chico
	muchacho
<u>Azuébar</u>	chico
Aín	xic
	xiquelo
Moncofa	xic
<u>Ademuz</u>	zagal
	muchacho
	chico
<u>Tuéjar</u>	chico
	zagal

Casinos	xabal
	xic
<u>Marines</u>	chico
<u>Caudete</u>	zagalillo (<...ete>)
<u>Pedralba</u>	chico
	(<chabal>)
Rafelbunyol	xiquet
Quart de P.	fadrí
<u>Godolleta</u>	chico
	sagal
Torís	xiquet
	xicon
	xicot
<u>Dos Aguas</u>	zagal
Polinyà	xiquet
	xic
Massalavés	monyaquet (4 ó 5)
	caguerot (2 ó 3)
	xiquet (8 ó 10)
<u>Teresa de C.</u>	muchacho (= <zagal>)
	((<chiquillo>) = <uacho>)
<u>Anna</u>	chiquet
Llanera de R.	xiquet
	xicot (si crece)
	minyó (si no crece)
Beniopa	xicó
Moixent	zagal (4 ó 5 años)
	xicot (8 ó 10)
Biar	xiquet
	xiquillo
Benilloba	xic
	xiquet
	sagal
Benialí	xicot
Calp	xic
el Pinós	xic (5 ó 6)
	zagal (8 ó 10)
	xicot (13 ó 14)
<u>Monforte</u>	muchacho (= <chiquillo>)
el Campello	sagalet
Crevillent	xiquet
	sagalet
<u>Dolores</u>	muchacho
	nene (más pequeño)
Guardamar	xiquet (6 ó 7 años)
	xicon (8 ó 10 años)

654a MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS:

Cincorres	fadrí
P. Benifassà	xabal
	fadrí
V. Canes	fadrí
Peníscola	xic
	fadrí
Vistabella	fadrí
	xabal
<u>C. Villamalefa</u>	mozo
	[<fadrí> (en valenciano)]
	moso
<u>Fanzara</u>	moso
l'Alcora	fadrí

Orpesa	fadrí
	xicot
<u>T. de Viver</u>	mozo
	chabal (14 ó 15)
<u>Azuébar</u>	moso
Aín	fadrí
	mosso
	xicot
Moncofa	fadrí
<u>Ademuz</u>	mocico
	mozuelo
	zagalón
<u>Tuéjar</u>	[<fadrí>]
	mozo
Casinos	fadrí
	xicot
<u>Marines</u>	mocico (15-16 años)
<u>Caudete</u>	chabal
	mocete
<u>Pedralba</u>	mocico
Rafelbunyo	xic
	xicon
	fadrí
Quart de P.	xobenari
<u>Godolleta</u>	mosico
	moso
Torís	fadrinet
	fadrí
<u>Dos Aguas</u>	mozo (18-20 años)
	zagalote
Polinyà	fadrí
Massalavés	xabalet (11 ó 12)
	fadrí
<u>Teresa de C.</u>	mocico
<u>Anna</u>	[<moso>]
	chico
	fadrí (18-20 años)
Llanera de R.	sagal (10 ó 12 años)
	fadrí
Beniopa	sagal
	fadrí
Moixent	xicon (5 ó 6 años)
	fadrí (15 años)
Biar	xicot
	fadrí
Benilloba	fadrí
Benialí	
Calp	fadrí
el Pinós	mixfadrí (16 ó 17)
	fadrí (19 ó 20)
<u>Monforte</u>	
el Campello	fadrí
Crevillent	sagal
	mixfadrí
	fadrí
<u>Dolores</u>	moso
Guardamar	fadrinet (12 ó 14 años)
	fadrí

**655 ESPOSA DEL
 PADRE
 (MADRASTRA):**

Cinctorres	madastra
P. Benifassà	madastra

V. Canes	madastra
Peníscola	madastra
Vistabella	madastra
<u>C. Villamalefa</u>	madastra
	tía
<u>Fanzara</u>	madastra
	tía
l'Alcora	madastra
Orpesa	madastra
	tía
<u>T. de Viver</u>	madastra
	tía
<u>Azuébar</u>	madastra
	tía
Aín	madastra (Los hijos le llaman <tía>)
Moncofa	madastra
<u>Ademuz</u>	madastra
	tía
<u>Tuéjar</u>	madastra
	tía
Casinos	madastra
	tía
<u>Marines</u>	madastra (el niño le llama <tía>)
<u>Caudete</u>	(el niño le llama <tía>, pero hablando de él dicen <madre señora> y <padre señor>)
<u>Pedralba</u>	madastra (pero le llaman <tía> los hijastros)
Rafelbunyo	madastra
Quart de P.	madastra
<u>Godolleta</u>	tía
	madastra
Torís	madastra
	tía
<u>Dos Aguas</u>	madastra
	tía
Polinyà	madastra
Massalavés	madastra
	tía
<u>Teresa de C.</u>	madrahtra
	tía
<u>Anna</u>	madastra
	tía
Llanera de R.	madastra
	tía
Beniopa	madastra
Moixent	madastra
	tía
Biar	madastra
	tía
Benilloba	madastra (Los hijastros le llaman <tía>)
Benialí	madastra (Los chicos le llaman <tía>)
Calp	madastra
el Pinós	madastra
	tía
<u>Monforte</u>	madastra
el Campello	madastra
Crevillent	madastra
	mastra
<u>Dolores</u>	madahtra
Guardamar	madastra
	tía

655a MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO):

Cinctorres	padastre
P. Benifassà	padastre
V. Canes	padastre
Peníscola	padastre
Vistabella	padastre
<u>C. Villamalefa</u>	padastro
	tío
<u>Fanzara</u>	padastro
	tío
l'Alcora	padastre
Orpesa	padastre
	tío
<u>T. de Viver</u>	padastro
	tío
<u>Azuébar</u>	padastro
	tío
Aín	padastre (Los hijos le llaman <tío>)
Moncofa	padastre
<u>Ademuz</u>	padastro
	tío
<u>Tuéjar</u>	padastro
	tío
Casinos	padastre
	tío
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tío
<u>Pedralba</u>	padastro
	tío
Rafelbunyol	padastre
Quart de P.	padastre
<u>Godelleta</u>	tío
Torís	padastre
	tío
<u>Dos Aguas</u>	padastro
	tío
Polinyà	padastre
Massalavés	padastre
	tío
<u>Teresa de C.</u>	padrahthro
	tío
<u>Anna</u>	padastro
	tío
Llanera de R.	padastre
	tío
Beniopa	padastre
Moixent	padastre
	tío
Biar	padastre
	tío
Benilloba	padastre (Los hijastros le llaman <tío>)
Benialí	padastre (Los chicos le llaman <tío>)
Calp	padastre
el Pinós	padastre
	tío
<u>Monforte</u>	
el Campello	padastre

Crevillent	padastre
	pastre
<u>Dolores</u>	padahthro
Guardamar	padastre
	tío

656 HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO):

Cinctorres	fillastre
P. Benifassà	fillastre
V. Canes	fillastre
Peníscola	fillastre
Vistabella	fillastre
<u>C. Villamalefa</u>	hijastro
<u>Fanzara</u>	hijastro
l'Alcora	fillastre
Orpesa	fillastre
<u>T. de Viver</u>	hijastro
<u>Azuébar</u>	hijastro
Aín	fillastre
Moncofa	fillastre
<u>Ademuz</u>	hijastro
<u>Tuéjar</u>	hijastro
Casinos	fillastre
<u>Marines</u>	hijastro
<u>Caudete</u>	hija ^{htro} ²⁹⁶⁹
<u>Pedralba</u>	hijastro
Rafelbunyol	fillastre
Quart de P.	fillastre
<u>Godelleta</u>	hijastro
Torís	fillastre
<u>Dos Aguas</u>	hijastro
Polinyà	fillastre
Massalavés	fillastre
<u>Teresa de C.</u>	hijahthro
<u>Anna</u>	hijastro
Llanera de R.	fillastre
Beniopa	fillastre
Moixent	fillastre
Biar	fillastre
Benilloba	fillastre
Benialí	fillastre
Calp	fillastre
el Pinós	fillastre
<u>Monforte</u>	hija ^{tro}
el Campello	fillastre
Crevillent	fillastre
<u>Dolores</u>	hijahthro
Guardamar	fillastre

656a HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO):

²⁹⁶⁹ Caudete:

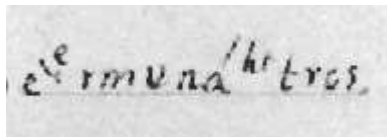

Cincorres	germanastre
P. Benifassà	germanastre
V. Canes	germanastre
Peníscola	germanastre
Vistabella	germanastre
<u>C. Villamalefa</u>	hermanastro
<u>Fanzara</u>	hermanastro
l'Alcora	germanastre
Orpesa	^{9(t)} germanastres
<u>T. de Viver</u>	hermanastro
<u>Azuébar</u>	hermanastro
Aín	xermanastre
Moncofa	germanastre
<u>Ademuz</u>	hermanastro
<u>Tuéjar</u>	hermanastro
Casinos	xermanastre
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	hermana ^{htros} ²⁹⁷⁰
<u>Pedralba</u>	hermanastro
Rafelbunyol	xermanastre
Quart de P.	xermanastre
<u>Godelleta</u>	hermanastro
Torís	xermanastre
<u>Dos Aguas</u>	hermanastro
Polinyà	xermanastre
Massalavés	xermanastre
<u>Teresa de C.</u>	hermanahhthro
<u>Anna</u>	hermanastro
Llanera de R.	germanastre
Beniopa	germanastre
Moixent	^{9(t)} germanastre
Biar	germanastre
Benilloba	germanastre
Benialí	germanastre
Calp	germanastre
el Pinós	germanastre
<u>Monforte</u>	
el Campello	germanastre
Crevillent	germanastre
<u>Dolores</u>	hermanahhthro
Guardamar	(se llaman <cosins>)

**656b HIJO
 ILEGÍTIMO:**

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	borde
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	borde
Aín	

²⁹⁷⁰ Caudete:

Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	borde
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	borde
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	borde
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	borde
<u>Anna</u>	borde
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	pilláu
Guardamar	hijo de la peña

657 AHIJADO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	ahijáu
<u>Fanzara</u>	hijáu
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	ahijáu
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	ahijáu
<u>Tuéjar</u>	ahijáu
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	ahijáu
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	hijao (y <ahijao>)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	ahijáu (pero no se dice)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	hijao ^{u2971}

²⁹⁷¹ Teresa de Cofrentes:

Anna
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte hijáu (hijo de pila)
el Campello
Crevillent
Dolores ehhcrituráu por hijo
Guardamar

**657a PADRES DE
LOS CÓNYUGES
(CONSUEGROS):**

Cinctorres consogres
P. Benifassà consogres
V. Canes consogres
Peníscola consogres
Vistabella consogres
C. Villamalefa consuegros
Fanzara consuegros
l'Alcora consogres
Orpesa consogres
T. de Viver consuegros
Azuébar consuegros
Aín consogres
Moncofa consogres
Ademuz cosuegros (sí)
Tuéjar consuegros
Casinos consogres
Marines
Caudete cosuegro^s (sin <n>)
Pedralba consuegros
Rafelbunyol consogres
Quart de P. consogres
Godelleta consuegros
Torís consogres
Dos Aguas consuegros
Polinyà
Massalavés consogres
Teresa de C. cosuegro^s
Anna consuegro
Llanera de R. consogres
Beniopa consogres
Moixent consogres
Biar consogres
Benilloba consogres
Benialí consogres
Calp consogres
el Pinós consogres
Monforte
el Campello consogres
Crevillent consogre
Dolores consuegro(s)

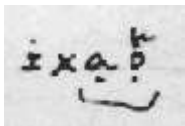
Guardamar consogres

**657b PADRE Y
PADRINO DEL NIÑO
(COMPADRES):**

Cinctorres (No da nombre)
P. Benifassà (No da nombre)
V. Canes (No da nombre)
Peníscola (No da nombre)
Vistabella (No da nombre)
C. Villamalefa (no da nombre)
Fanzara
l'Alcora (No da nombre)
Orpesa
T. de Viver (no)
Azuébar
Aín (No da nombre)
Moncofa compares
Ademuz
Tuéjar
Casinos (No da nombre)
Marines
Caudete (no)
Pedralba (no hay palabra)
Rafelbunyol (No da nombre)
Quart de P. (No da nombre)
Godelleta (no dan nombre)
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. (no dan nombre) ((657b-657c))
Anna (no hay palabra)
Llanera de R.
Beniopa compares
Moixent
Biar
Benilloba compares
Benialí (No da nombre)
Calp compare
el Pinós compares
Monforte
el Campello compares
Crevillent compares
Dolores compadre(s)
Guardamar

**657c HIJO DE PILA
(AHIJADO):**

Cinctorres fillol
P. Benifassà fillol
V. Canes fillol
Peníscola fillol
Vistabella fillol
C. Villamalefa (no da nombre)
Fanzara hijáu
l'Alcora fillol
Orpesa fillol
T. de Viver (no dan nombre)
Azuébar ahijáu
Aín fillol
Moncofa fillol
Ademuz ahijáu

<u>Tuéjar</u>	ahijáu
Casinos	fillol
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ahijáu
<u>Pedralba</u>	ahijáu
Rafelbunyol	fillol
Quart de P.	fillol
<u>Godelleta</u>	hijao
Torís	fillol
<u>Dos Aguas</u>	ahijáu (no se dice)
Polinyà	fillol
Massalavés	fillol
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	ahijáu ²⁹⁷²
Llanera de R.	fillol
Beniopa	fillol
Moixent	fillol
Biar	fillol
Benilloba	fillol
Benialí	fiol
Calp	fullol
el Pinós	fillol
<u>Monforte</u>	
el Campello	fillol
Crevillent	fillol
<u>Dolores</u>	ahijáu
Guardamar	fillol

658 HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS):

Cincorres	nebots
P. Benifassà	nebots
V. Canes	nebots
Peníscola	neboig
Vistabella	nebots
<u>C. Villamalefa</u>	sobrinos
<u>Fanzara</u>	sobrinos
l'Alcora	nebots
Orpesa	nebots
<u>T. de Viver</u>	sobrinos
<u>Azuébar</u>	sobrinos
Aín	nebots
Moncofa	nebots
<u>Ademuz</u>	sobrinos
<u>Tuéjar</u>	sobrinos
Casinos	nebots
<u>Marines</u>	sobrinos
<u>Caudete</u>	sobrino
<u>Pedralba</u>	sobrinos
Rafelbunyol	nebots
Quart de P.	nebots
<u>Godelleta</u>	sobrinos
Torís	nebot (hijos del sobrino <re-nebots>)
<u>Dos Aguas</u>	sobrinos
Polinyà	nebot

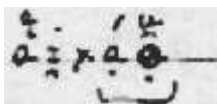
Massalavés	nebots
<u>Teresa de C.</u>	sobrino ^s
<u>Anna</u>	sobrino
Llanera de R.	nebots
Beniopa	nebot
Moixent	nebots
Biar	nebots
Benilloba	nebots
Benialí	nebots
Calp	nebot (pl. <nebots>)
el Pinós	nebots
<u>Monforte</u>	sobrino ^s
el Campello	nebots
Crevillent	nebots
<u>Dolores</u>	sobrino(s)
Guardamar	nebot ^s

658a HIJO DEL HIJO (NIETO):

Cincorres	nét
P. Benifassà	nét
V. Canes	nét
Peníscola	nét
Vistabella	nét
<u>C. Villamalefa</u>	nietos
<u>Fanzara</u>	ñeto
l'Alcora	nét
Orpesa	nét
<u>T. de Viver</u>	nieto
<u>Azuébar</u>	ñetos
Aín	nét
Moncofa	nét
<u>Ademuz</u>	ñeto
<u>Tuéjar</u>	nietos
Casinos	nét
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	nieto
<u>Pedralba</u>	nietos
Rafelbunyol	nét
Quart de P.	nét
<u>Godelleta</u>	nietos
Torís	nét
<u>Dos Aguas</u>	ñeto
Polinyà	nét
Massalavés	néts
<u>Teresa de C.</u>	nieto ^s
<u>Anna</u>	(<nieto>) (pero más general <ñeto>)
Llanera de R.	nét
Beniopa	nét
Moixent	nét
Biar	nét
Benilloba	nét
Benialí	nét
Calp	nét
el Pinós	nét
<u>Monforte</u>	
el Campello	nét
Crevillent	nét
<u>Dolores</u>	nieto
Guardamar	nét

658b HIJO MENOR:

²⁹⁷² Anna (1934):

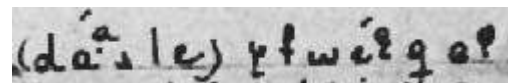
Cinctorres	caganiu
P. Benifassà	caganiu
V. Canes	caganiu
Peníscola	caganiu
Vistabella	caganiu
<u>C. Villamalefa</u>	caganido
	zaguero
<u>Fanzara</u>	caganíu
	(<tardío>)
	saguero
	rebuch
l'Alcora	menut
	caganiu
Orpesa	caganiu
<u>T. de Viver</u>	chiquico
	rabuch
	escorrín
<u>Azuébar</u>	saguero
	rebuch
Aín	garrinyau
	caganiu
Moncofa	solatge
	caganiu
<u>Ademuz</u>	guarín
<u>Tuéjar</u>	rebuch
	rabuch (otro)
Casinos	caganiu
	solatxe
<u>Marines</u>	(hijo último: el <zaguero>)
<u>Caudete</u>	el máhh pequeño
	guarín (es el último cerdo)
<u>Pedralba</u>	zaguero
Rafelbunyol	caganiu
	rebuig
Quart de P.	caganiu
<u>Godelleta</u>	el preferido
Torís	fòra-còta
	el rebuig
	el caganíus
<u>Dos Aguas</u>	guarín
Polinyà	el rebuig
Massalavés	el caganiu
	el rabuig
	el solatxe
<u>Teresa de C.</u>	caganido
	guarín
<u>Anna</u>	vincle (es de las personas)
	guarín (de los cerdos)
Llanera de R.	el caganiu
	el xèrna
Beniopa	caganiu
	sóll
Moixent	caganiu
Biar	caganiu
	el rebuig
Benilloba	caganiu
	solatge
	rebuig
Benialí	caganiu
	solatge
	escorrims
	rebuig
Calp	caganèu

el Pinós	el erroïnet
	xiquetet
	caganiu
	rebuig
<u>Monforte</u>	
el Campello	cullerot
	caganiu
	rebuig
Crevillent	el més (t)xiquico
	el rebuig
<u>Dolores</u>	el menorsico
Guardamar	el rebuig
	el caganiu

659 ENCENDER EL CIGARRO:

Cinctorres	encendre
P. Benifassà	ancendre
V. Canes	encendre
Peníscola	ancendre.l cigarro
Vistabella	encendre.l cigarro
<u>C. Villamalefa</u>	dale lumbre
	encender el cigarro
<u>Fanzara</u>	dale juego
	ensendé.l sigarro
l'Alcora	ancendre.l cigarro
Orpesa	ancendre
<u>T. de Viver</u>	(<dale lumbre> / <juego>)
	encender
<u>Azuébar</u>	darle juego
	lumbre
Aín	ancendre
Moncofa	ancendre
<u>Ademuz</u>	encender
<u>Tuéjar</u>	dale lumbre
	juego
	encender
Casinos	encendre
<u>Marines</u>	encender el cigarro
<u>Caudete</u>	encender el cigarro
<u>Pedralba</u>	dale juego
	encender el cigarro
Rafelbunyol	encendre.l cigarro
Quart de P.	encendre.l cigarro
<u>Godelleta</u>	((<darle fuego> ²⁹⁷³))
	ensender el sigarro
Torís	encendre
<u>Dos Aguas</u>	dale lumbre
	encender
Polinyà	ancendre.l cigarro
Massalavés	ancendre

²⁹⁷³ Godelleta (1934):

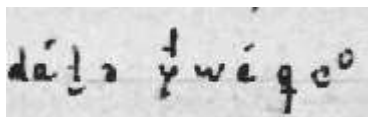

<u>Teresa de C.</u>	dalle fuego ²⁹⁷⁴
<u>Anna</u>	ensender
Llanera de R.	ancendre
<u>Beniopa</u>	ancendre.l cigarro
<u>Moixent</u>	ancendre
<u>Biar</u>	ancendre
<u>Benilloba</u>	ancendre.l cigarro
<u>Benialí</u>	ancendre.l cigarro
<u>Calp</u>	ancendre.l cigarro
<u>el Pinós</u>	encendre
<u>Monforte</u>	ensendé.l sigarro
<u>el Campello</u>	ancendre.l cigarro
<u>Crevillent</u>	encendre.l cigarro
<u>Dolores</u>	ensender el sigarro
<u>Guardamar</u>	encendre

660 ESCOBA:

<u>Cincorres</u>	granera
<u>P. Benifassà</u>	granera
<u>V. Canes</u>	granera
<u>Peníscola</u>	garnera
<u>Vistabella</u>	granera
<u>C. Villamalefa</u>	escoba
<u>Fanzara</u>	escoba
<u>l'Alcora</u>	granera
<u>Orpesa</u>	granera
<u>T. de Viver</u>	escoba
<u>Azuébar</u>	escoba
<u>Aín</u>	granera
<u>Moncofa</u>	granera
<u>Ademuz</u>	escoba
<u>Tuéjar</u>	escoba
<u>Casinos</u>	granera
<u>Marines</u>	escoba
<u>Caudete</u>	ehhcoba
<u>Pedralba</u>	escoba
<u>Rafelbunyol</u>	granera
<u>Quart de P.</u>	granera
<u>Godelleta</u>	escoba
<u>Torís</u>	granera
<u>Dos Aguas</u>	escoba
<u>Polinyà</u>	granera
<u>Massalavés</u>	granera
<u>Teresa de C.</u>	ehhcoba
<u>Anna</u>	granera
Llanera de R.	granera
<u>Beniopa</u>	granera
<u>Moixent</u>	granera
<u>Biar</u>	granera
<u>Benilloba</u>	granera
<u>Benialí</u>	granera
<u>Calp</u>	granera
<u>el Pinós</u>	granera
<u>Monforte</u>	e ^s coba
<u>el Campello</u>	granera
<u>Crevillent</u>	granera
<u>Dolores</u>	ehhcoba

²⁹⁷⁴ Teresa de Cofrentes:

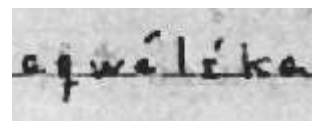

Guardamar granera

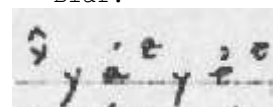
**660a FORMAS
 INFANTILES DEL
 NOMBRE DE LA
 ABUELA:**

<u>Cincorres</u>	aia
<u>P. Benifassà</u>	iaia
<u>V. Canes</u>	papa
<u>Peníscola</u>	uela
<u>Vistabella</u>	iaia
<u>C. Villamalefa</u>	a ⁹ üela
<u>Fanzara</u>	9üela
<u>l'Alcora</u>	iaia
<u>Orpesa</u>	uela [<iaia> no]
<u>T. de Viver</u>	a ⁹ üela
<u>Azuébar</u>	agüela
<u>Aín</u>	uela
<u>Moncofa</u>	iaia
<u>Ademuz</u>	a ⁹ üela
<u>Tuéjar</u>	a ⁹ üela
<u>Casinos</u>	iaia
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	a(g)üela
<u>Pedralba</u>	a ⁹ üela (algunos también <yaya>, pero poco)
<u>Rafelbunyol</u>	iaia
<u>Quart de P.</u>	iaia
<u>Godelleta</u>	a(g)üela
<u>Torís</u>	(⁹)üela iaia (lo dicen poco)
<u>Dos Aguas</u>	auela
<u>Polinyà</u>	uela iaia
<u>Massalavés</u>	iaia uela
<u>Teresa de C.</u>	agüélica ²⁹⁷⁵
<u>Anna</u>	güela (también <yaya>, pero poco)
Llanera de R.	uela iaia
<u>Beniopa</u>	iaia
<u>Moixent</u>	agüela iaia (fino)
<u>Biar</u>	iaia ²⁹⁷⁶
<u>Benilloba</u>	iaia
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	iaia
<u>el Pinós</u>	agüela
<u>Monforte</u>	

²⁹⁷⁵ Teresa de Cofrentes:

²⁹⁷⁶ Biar:

el Campello iaia
 Crevillent iaia
 Dolores yaya
 Guardamar agüela

660b NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO:

Cincorres belà
 P. Benifassà belà
 V. Canes velà
 Peníscola belà
 Vistabella belà (Pasan la velada rezando o conversando, y a media noche toman un bocado de pan con chocolate o aguardiente; esto se llama <ressopà>)

C. Villamalefa belar el difunto
Fanzara belá.l difunto
 l'Alcora velà
 Orpesa velar
T. de Viver belar el difunto
Azuébar belar un difunto
 Aín belar
 Moncofa velar
Ademuz belar el muerto
Tuéjar belar al muerto
 Casinos belar
Marines
Caudete belar (rezan)
Pedralba belar el difunto
 Rafelbunyol belar
 Quart de P. belar
Godolleta fer la belà
 (cuando se muere <lo dejan tendío> en la cocina o sea que <le dan tierra> y después cuando traen la caja <lo amortajan> y lo ponen encima de una mesa y los familiares y amigos de noche <lo belan> y de día <lo acompañan> personas)

Torís belar
Dos Aguas belar
 Polinyà betlar
 Massalavés belar
Teresa de C. belar
Anna la verleta (rezan el rosario)
 Llanera de R. vetlar
 Beniopa vetlar
 Moixent velar
 Biar vetlar
 (le <resen la corona> que son 7 misterios del rosario)

Benilloba vetlar el defun
 Benialí vetlar
 (Si el difunto era un párvulo, hacian un baile)
 Calp vetlar

el Pinós velà (Cuando se moría un niño un <àn^{(t)g}

Monforte
 el Campello velar
 Crevillent velà
 Dolores duelo (rezar)
 Guardamar velar

660c MORTAJA:

Cincorres mortalla
 P. Benifassà mortalla
 V. Canes mortalla
 Peníscola mortalla
 Vistabella mortalla
C. Villamalefa mortaja
Fanzara mortaja
 l'Alcora mortalla
 Orpesa mortalla
T. de Viver mortaja
Azuébar mortaja
 Aín mortalla
 Moncofa mortalla
Ademuz mortaja
Tuéjar mortaja
 Casinos mortalla
Marines
Caudete mortaja
Pedralba mortaja
 Rafelbunyol mortalla
 Quart de P. mortalla
Godolleta traje
 Torís mortalla
Dos Aguas mortaja
 Polinyà mortalla
 Massalavés mortalla
Teresa de C. mortaja
Anna mortaja
 Llanera de R. mortalla
 Beniopa mortalla
 Moixent mortalla
 Biar mortalla (a los solteros blanca, y a los casados, negra)
 Benilloba mortalla (suele ser el traje mejor que poseía el difunto)

Benialí mortalla
 Calp mortalla
 el Pinós mortalla (túnica blanca los niños; túnica negra los hombres)

Monforte
 el Campello mortalla
 Crevillent mortalla (Se viste de mortaja especial a los niños; a los adultos, generalmente se le pone el traje de fiesta)

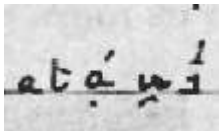
Dolores mortaja
 ropa de amortajarlo
 Guardamar mortalla

660d ATAÚD:

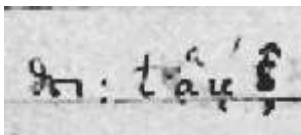
Cincorres ataüt
 P. Benifassà ataüt

V. Canes	ataüt
Peníscola	ataüt
Vistabella	ataüt
<u>C. Villamalefa</u>	atagut
<u>Fanzara</u>	taüt
l'Alcora	caixa
	ataüt
Orpesa	taüt
<u>T. de Viver</u>	ataüt
<u>Azuébar</u>	ataüt
Aín	ataüt
Moncofa	ataüt
<u>Ademuz</u>	cajón
<u>Tuéjar</u>	ataú
Casinos	ataüt
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(<caja>)
	ata(b)ú
<u>Pedralba</u>	atabut
Rafelbunyol	ataüt
Quart de P.	ataüt
<u>Godelleta</u>	(a los niños le llaman
	<atabutico>, y si es de los
	hombres mayores se le llama
	<mortaja>)
Torís	ataüt
<u>Dos Aguas</u>	atabut
Polinyà	ataüt
Massalavés	taüt
<u>Teresa de C.</u>	ataur ²⁹⁷⁷
<u>Anna</u>	ataüt (dos <taüts>) ²⁹⁷⁸
Llanera de R.	taüt
Beniopa	ataüt
Moixent	ataüt
Biar	ataüt
Benilloba	ataüt
Benialí	atabut
Calp	taüt (femenino)
el Pinós	taüt (antes tenían unas angarillas
	<escala>)
<u>Monforte</u>	
el Campello	ca(i)xa
	ataüt
Crevillent	ataüt
	ca(i)xa
<u>Dolores</u>	ataú
Guardamar	ataüt

²⁹⁷⁷ Teresa de Cofrentes:

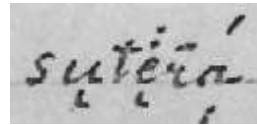
²⁹⁷⁸ Anna (1934):

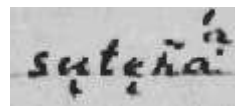
660e CORTEJO FÚNEBRE:

Cinctorres	enterro
	suterrà
P. Benifassà	anterro
V. Canes	defun
	suterrà ²⁹⁷⁹
	enterro
Peníscola	anterro
Vistabella	enterro
	suterrà ²⁹⁸⁰
<u>C. Villamalefa</u>	acompañamiento
	intierro
<u>Fanzara</u>	acompañamiento
l'Alcora	defun
	anterro
	soterrà ²⁹⁸¹
Orpesa	anterro
	suterrà ²⁹⁸²
<u>T. de Viver</u>	acompañamiento
	intierro
<u>Azuébar</u>	acompañamiento
	intierro
Aín	defun
	ansoterrar ²⁹⁸³
Moncofa	defunt
	soterrar ²⁹⁸⁴

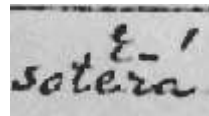
²⁹⁷⁹ Vilar de Canes:

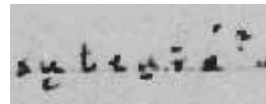
²⁹⁸⁰ Vistabella:

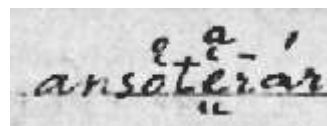
²⁹⁸¹ l'Alcora:

²⁹⁸² Orpesa:

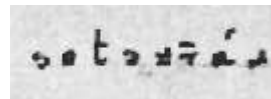
²⁹⁸³ Aín:

²⁹⁸⁴ Moncofa:

Ademuz	intierro duelo (el acompañamiento)
Tuéjar	acompañamiento ir al duelo
Casinos	enterro soterrar ²⁹⁸⁵
Marines	
Caudete	entierro
Pedralba	acompañamiento intierro
Rafelbunyol	enterro soterrar ²⁹⁸⁶
Quart de P.	defunt soterrar ²⁹⁸⁷ enterro
Godolleta	llebar entierro (es el acompañamiento)
Torís	soterrar (cuando es rico, va la música, lleva <acompanyament>)
Dos Aguas	acompañamiento entierro
Polinyà	defunt suterrar ²⁹⁸⁸
Massalavés	enterro soterrar ²⁹⁸⁹ (cuando es rico, va la música)

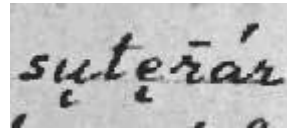
Teresa de C.	entierro (es el acompañamiento)
Anna	entierro
Llanera de R.	sutarrar ²⁹⁹⁰ (los solteros llevan música)
Beniopa	defun sutèrrar ²⁹⁹¹
Moixent	sutarrar ²⁹⁹²
Biar	suterrar ²⁹⁹³ (la familia del muerto <el dol>)
Benilloba	defun mort anterro suterrar ²⁹⁹⁴
Benialí	(<pasa un defunt>, <enterro>, <soterra ²⁹⁹⁵ r>)
Calp	anterro
el Pinós	sutèrrar ²⁹⁹⁶ (los ricos llevan música)

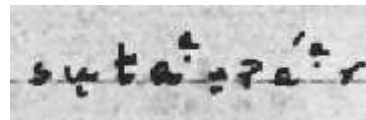
2990 Llanera:

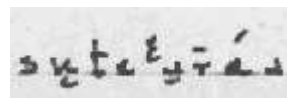
2991 Beniopa:

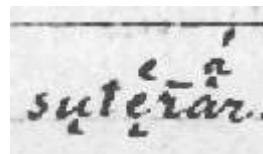
2992 Moixent:

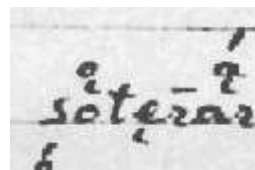
2993 Biar:

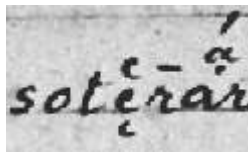
2994 Benilloba:

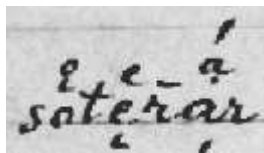
2995 Benialí:

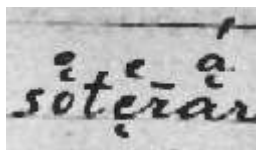
2996 El Pinós:

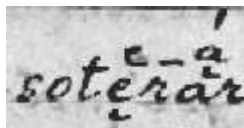
2985 Casinos:

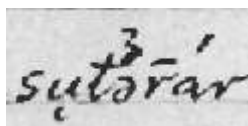
2986 Rafelbunyol:

2987 Quart de Poblet:

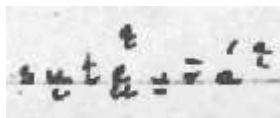
2988 Polinyà:

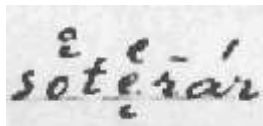
2989 Massalavés:

<u>Monforte</u>	
el Campello	anterro soterrar ²⁹⁹⁷
<u>Crevillent</u>	ara passa un mort
<u>Dolores</u>	acompañamiento
Guardamar	enterro (lleva <acompanyamiento>)

661 TRATAMIENTO DEL MUERTO:	
Cinctorres	Déu el tinga la glòria
P. Benifassà	Déu que.l tingue a la glòria
V. Canes	que.stiga la glòria
	Déu que l'ha(t)ge perdonat
Peníscola	en pas descanse bon pos tinga al cel astiga an glòria.stiga Déu l'aiga.mparat
Vistabella	Déu que l'ha(t)ge perdonat
<u>C. Villamalefa</u>	em par descanse
<u>Fanzara</u>	Dios que l'haiga perdonáu en pas descanse
l'Alcora	en glòria.stigue en bon puesto.stigue
Orpesa	Déu l'ha ^g (t)ge perdonat
<u>T. de Viver</u>	(<esté en el cielo> / <en descanse>)
<u>Azuébar</u>	esté.n Gloria en pa ^r descanse
Aín	que.n pas descanse que Déu el duga la glòria en la glòria que descanse
Moncofa	Déu el tinga.n glòria
<u>Ademuz</u>	esté.n descanse esté.n Gloria en pa ^s descanse
<u>Tuéjar</u>	(mi padre <esté en descanso>) en par descanse esté en el cielo está.n Gloria
Casinos	Déu que l'ampare en glòria.stiga
<u>Marines</u>	Dio ^s lo tenga en la berdá
<u>Caudete</u>	que.n pa ^r dehcanse
<u>Pedralba</u>	Dio(r) lo tenga en gloria en pa(r) descanse
Rafelbunyol	que.stiga.l cel
Quart de P.	en la glòria que.stiga

²⁹⁹⁷ El Campello:

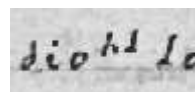

<u>Godolleta</u>	en par descanse (cuando se trata de un niño se le llama <albadet> y como es un duelo de menos pena la familia a la madrugada hace una <chocolatá> para que desayunen los veladores)
Torís	en pas descanse en glòria estiga
<u>Dos Aguas</u>	(mi padre <goce Dios>)
Polinyà	en pas descanse Déu que l'havatxe perdonat en lo cel que descanse
Massalavés	en glòria.stiga Déu que l'hatxa perdonat
<u>Teresa de C.</u>	(mi madre <goce Dio ^s >)
<u>Anna</u>	en pas descanse
Llanera de R.	Déu que.l tinga en el cel
<u>Beniopa</u>	que.n glòria.stiga
<u>Moixent</u>	en el cel descanse
<u>Biar</u>	en la glòria que descanse en pau estiga ia està en la veritat
Benilloba	en pas descanse Déu que.l tinga.n el cel
<u>Benialí</u>	Déu que.l tinga.n conte
<u>Calp</u>	en glòria.stiga en rè que siga al cel que descanse
el Pinós	en glòriò estiga
<u>Monforte</u>	que.n Glóriá esté
el Campello	el difun de... (mon pare, etc.)
<u>Crevillent</u>	que descanse.n pau en glòria estiga
<u>Dolores</u>	Dio ^{hl} lo ²⁹⁹⁸ tenga en la Gloria lo haiga.mparáu
Guardamar	en par descans en glòria.stiga

662 LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	(las paredes, de piedras sin labrar, unidas con mortero, y recubiertas con cal)
<u>C. Villamalefa</u>	(de piedra, barro, cal) alje ^z (yeso)
<u>Fanzara</u>	(de piedra y tierra y cal)
l'Alcora	
Orpesa	

²⁹⁹⁸ Dolores:

<u>T. de Viver</u>	(paredes de piedra, yeso y barro; los tabiques, de yeso y losas; tejado, <palo>, <caña>, <barro> y <teja>)	<u>Dos Aguas</u>	(piedra, cal y arena; tabiques: de <rajola> 'ladrillo alargado'; otros de <caña> y yeso; tejado: <palo>; <caña>, barro, <teja>)
<u>Azuébar</u>	(de piedra, cal, arena y <aljez>)	<u>Polinyà</u>	(Las paredes de piedra y mortero, los pilares de ladrillo, los tabiques de ladrillos, los tejados de cañizos y tejas)
<u>Ain</u>		<u>Massalavés</u>	
<u>Moncofa</u>		<u>Teresa de C.</u>	(piedra y yeso; tabiques de ladrillo; tejado: <madero ^s >, 'cabrios'; <cañizo>, barro y <teja>)
<u>Ademuz</u>	(las paredes, de piedra, cal y yeso; los tabiques, de losas y yeso; los tejados, de caña, madero y teja)	<u>Anna</u>	(piedra y yeso; los tabiques de <atavón>, 'ladrillo cocido, grueso'; tejado: <rolliso>, <cañiso> y <teja>)
<u>Tuéjar</u>	(de piedra, barro y <aljez> o yeso)	Llanera de R.	
<u>Casinos</u>		<u>Beniopa</u>	
<u>Marines</u>	(piedra y barro; tabiques: de <losas>, y yeso (<aljez>); tejado; palo, caña, barro y <teja>)	<u>Moixent</u>	
<u>Caudete</u>	(pedra, barro; los tabiques de <adobe ^s >, ladrillos alargados, cocido en horno; tejado: 1 <cabrios>, 2 <caña>, y 3 <teja>)	<u>Biar</u>	
<u>Pedralba</u>	(paredes de piedra y yeso; tabiques de ladrillo y yeso; tejado; 'reboltones', <caña>, yeso y <teja>)	<u>Beniloba</u>	
Rafelbunyol		<u>Benialí</u>	
<u>Quart de P.</u>		<u>Calp</u>	
<u>Godella</u>		<u>el Pinós</u>	
<u>Torís</u>	(las paredes de piedras y mortero, los pilares de piedra o ladrillo, los tabiques de ladrillo, los tejados de cañizos con tejas)	<u>Monforte</u>	(piedra, yeso, (cal), madera, cañas, y teja (<te(j)a ^s >))
		el Campello	
		<u>Crevillent</u>	
		<u>Dolores</u>	(piedra, <(g)uieso>, madera, caña y teja)
		<u>Guardamar</u>	

663 ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES:

Cinctorres

P. Benifassà (En la planta baja no suele haber más que la <antrada> y el <corral>. En el primer piso, la <cúina> y uno o varios <quartos> (dormitorios). En el 2º piso puede haber también un <quarto>, y el resto del piso se destina a depósito de cosechas y aperos. El desván se llama <truna>)

V. Canes (Plano del primer piso. La planta baja contiene la “antrà” y el corral. El segundo piso contiene las habitaciones de dormir, “quarto”
quarto, saleta, cuina [úij], llòsa, quarto)

Peníscola

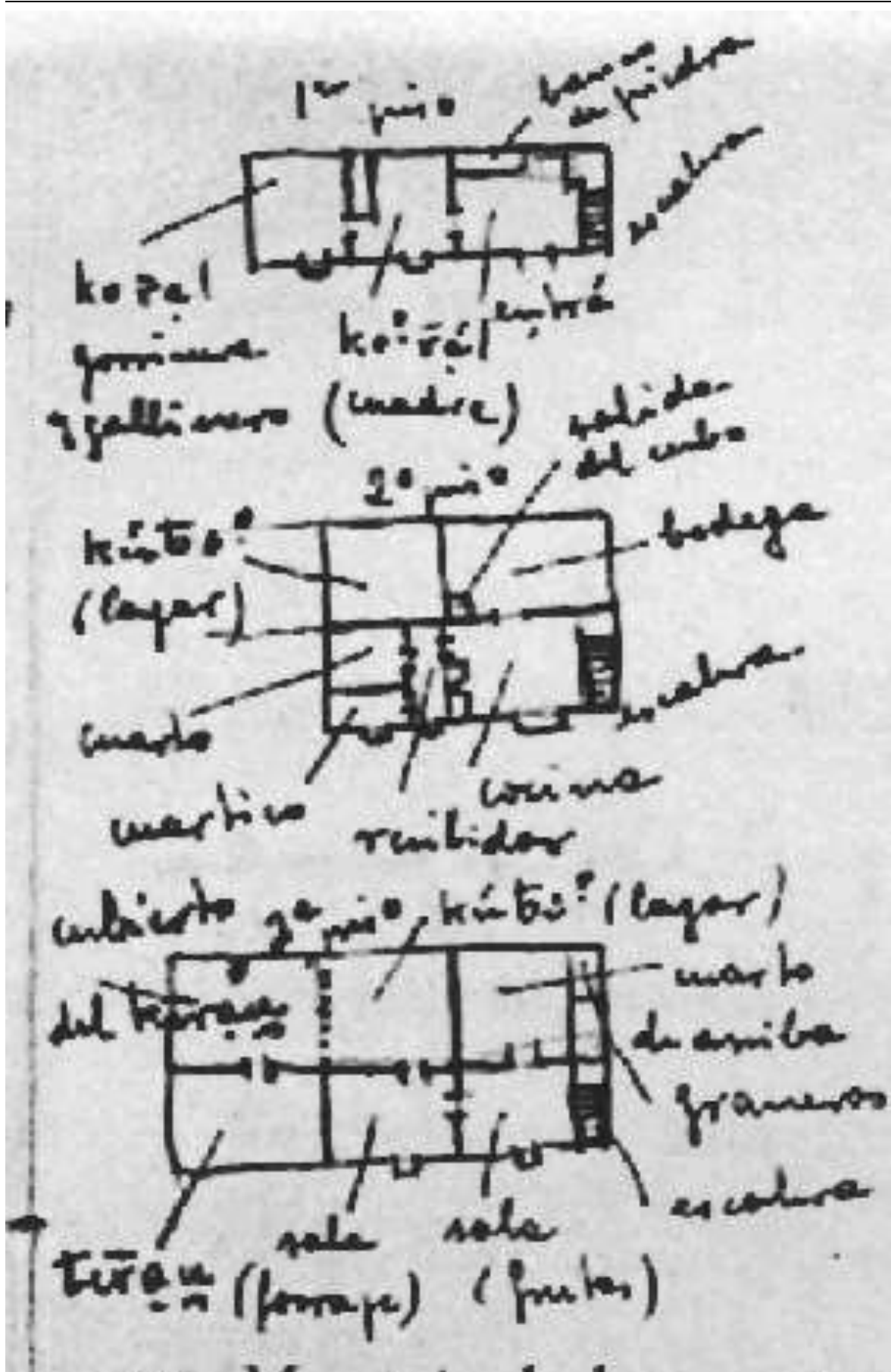
Vistabella (La planta baja consta sólo de tres departamentos: <entrà> (=entrada), <corral> (corral), <bodega> (depósito de frutos). El primer piso contiene la <cúina> y los <quartos> (dormitorios). El segundo piso suele ser la <falsa> (=desván.)

C. Villamalefa (El pueblo está edificado sobre un empinado cerro de roca y las casas son altas y los pisos superiores tienen mayor extensión que la planta baja llamada aquí primer piso)

(Otras casas (pocas) edificadas con menor desnivel tienen en el 1º piso una habitación llamada <leñero> y en el 2º algún cuarto más)

(1º piso: <corral>, gorrinera y gallinero, <corral> (cuadra), banco de piedra, escalera, <entrà>; 2º piso: <cubo> (lagar), cuarto, cuartico, salida del cubo, bodega, recibidor, cocina, escalera; 3º piso: cubierto de <terráu>, <terráu>, sala (forraje), sala (frutas), escalera, graneros, cuarto de arriba, cubo (lagar))²⁹⁹⁹

²⁹⁹⁹ Castillo de Villamalefa:

Fanzara (El segundo piso no tiene habitaciones, se llama la <falsa> y sirve para guardar las cosechas)
(planta baja: bodega, bodega, bodega, corral, <entrà>, escaleras, patio, pesebre, puerta de atrás.; 1er
pis: cuarto de la cocina, cuarto oscuro, <cozzina>, armario, escaleras, sala, alcoba, cuarto)³⁰⁰⁰

l'Alcora

Orpesa (Planta baja:)³⁰⁰¹

(El primer piso contiene los <quartos> o dormitorios, y sobre el corral una azotea o <terrat>. El segundo
piso es la <falsa>)

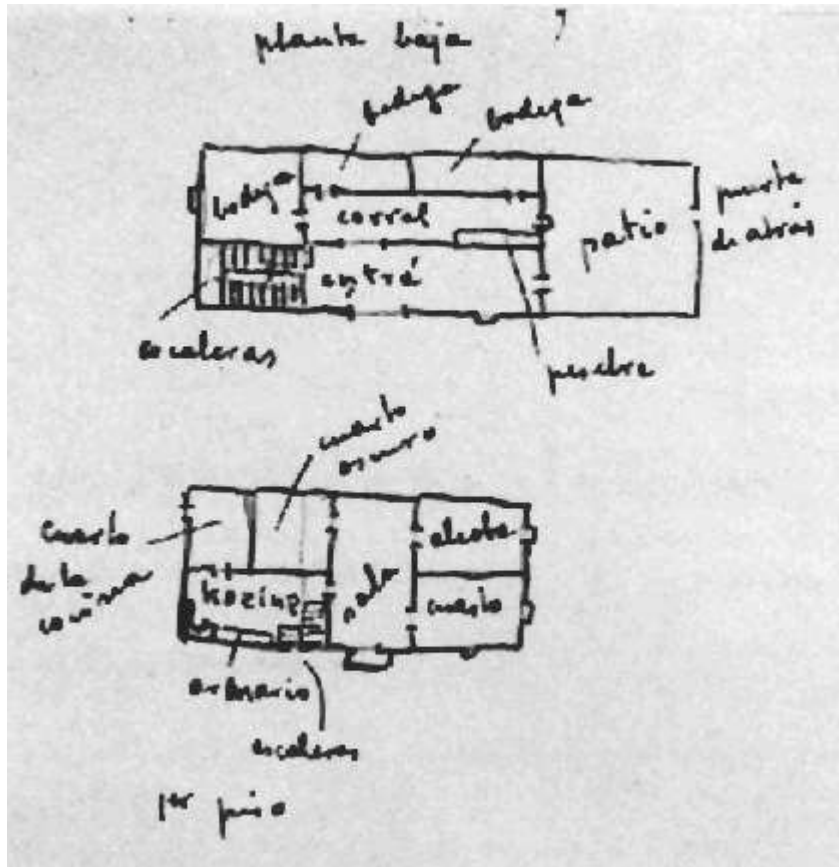
<antrà>

<cúina>

<quarto>

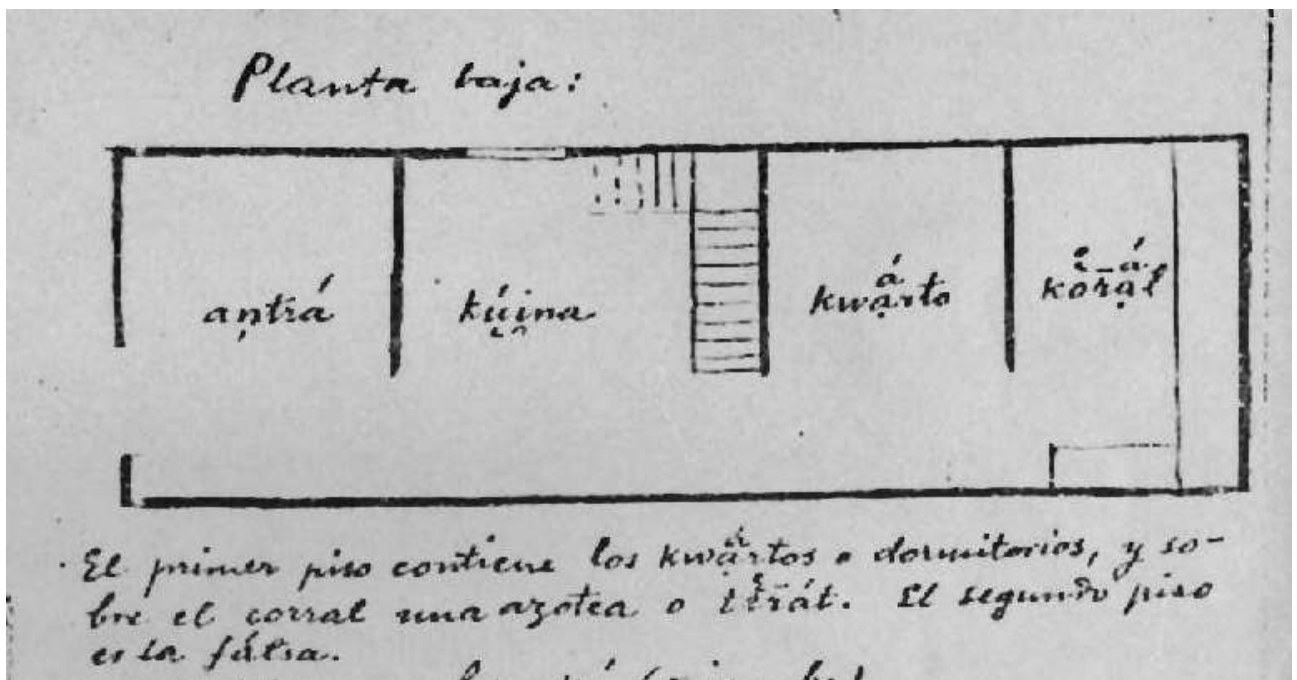
<corral>

³⁰⁰⁰ Fanzara:

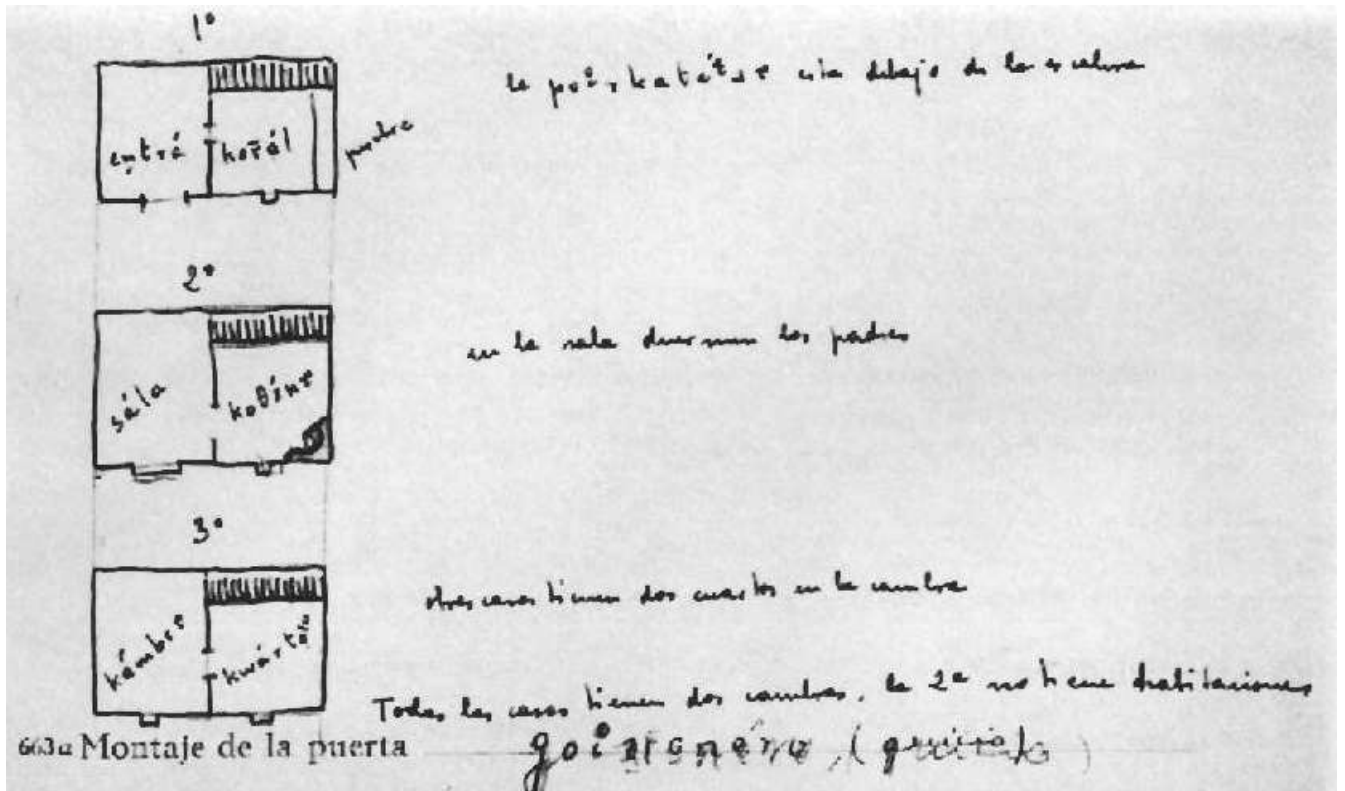

³⁰⁰¹ Orpesa:

- I. de Viver** (Todas las casas tienen dos cambras, la 2ª no tiene habitaciones)
 (1º: <entrá>, <corral>, pesebre, (la <porcaterra> está debajo de la escalera); 2º: <sala>, <cocina>, (en la sala duermen los padres); 3º <cambra>, <cuarto>, (otras casas tienen dos cuartos en la cambra))³⁰⁰²
- Azuébar** (1º: cocina, corral, <entrá>; 2º: cuarto, cocina, cuarto, sala; 3º: <porchá>, <terrau> descubierto)³⁰⁰³

³⁰⁰² Teresa de Viver:

³⁰⁰³ Azuébar:

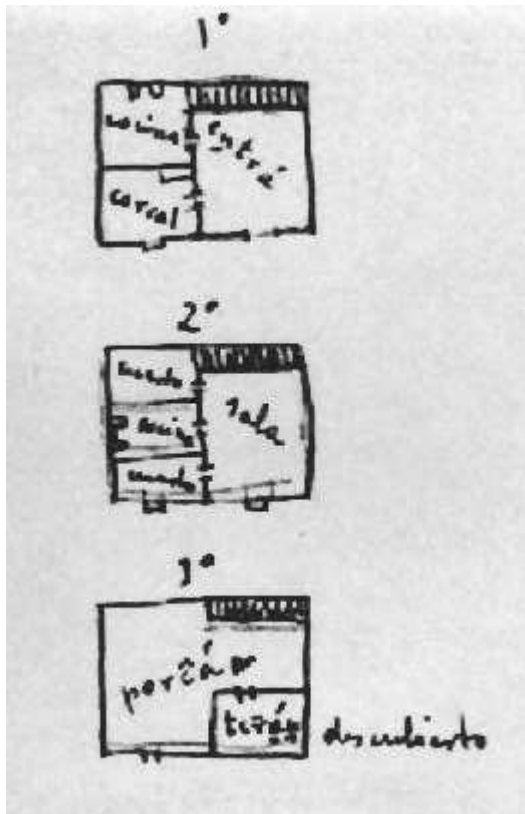
Aín

Moncofa

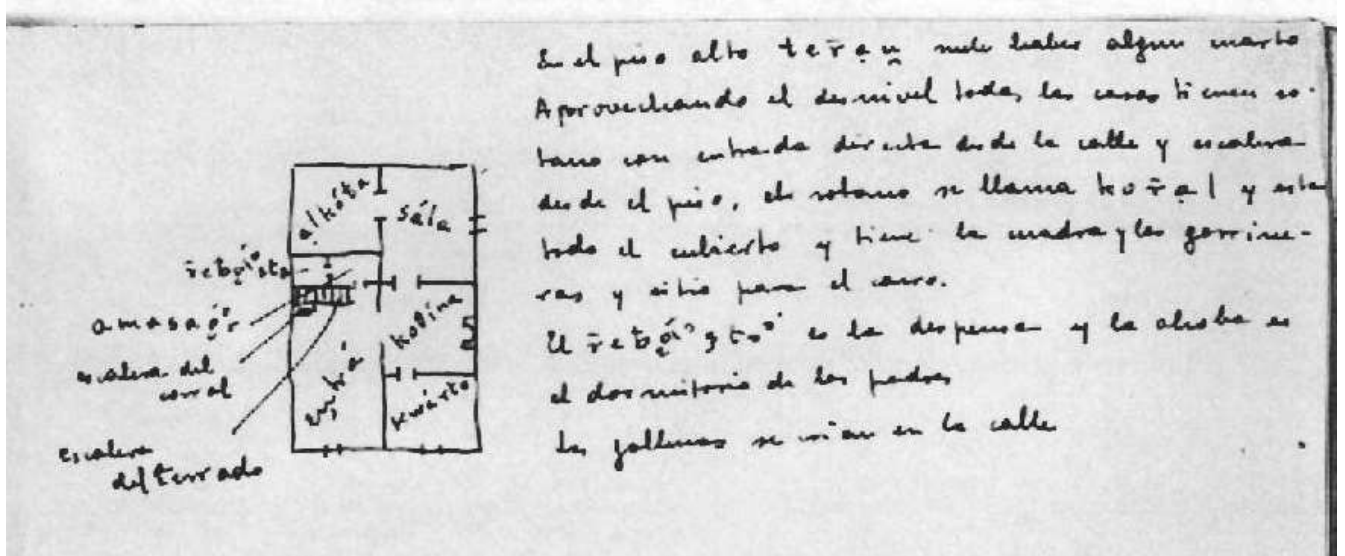
Ademuz (Piso abajo = <planta baja>; 1º <entrada>; <corral> 'cuadra'; <bodega>, que sirve para vino o para trastos. Piso del medio: <primer piso>; <cocina>, <cuartos>, generalmente dos. Arriba: <cambra>. Las casas son altas, de 2 pisos; las casas ricas, tres)

Tuéjar (En el piso alto, <terráu>, suele haber algún cuarto. Aprovechando el desnivel, todas las casa tienen sótano con entrada directa desde la calle y escalera desde el piso; el sótano se llama <corral> y está todo cubierto y tiene la cuadra y las gorrineras y sitio para el carro. El <reboste> es la despensa y la alcoba es el dormitorio de los padres)

(<reboste>, <amasador>, <alcoba>, escalera del corral, escalera del terrado, <entrá>, <sala>, <cocina>, <cuarto>)³⁰⁰⁴

³⁰⁰⁴ Tuéjar (1934):

Casinos

Marines

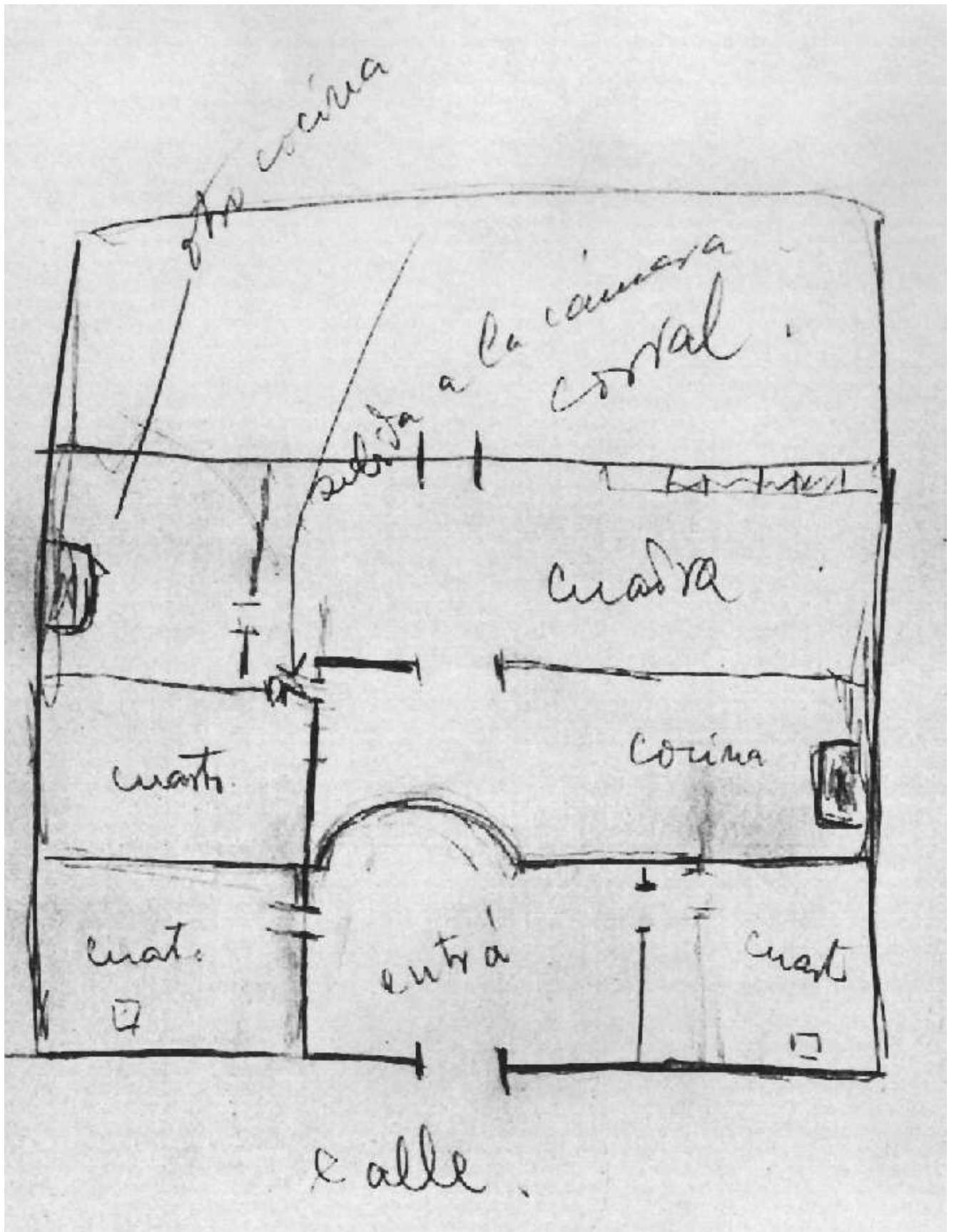
(Véase plano, hoja final)

((ESTÀ AL FINAL, PERÒ L'EDITEM ACÍ))³⁰⁰⁵

³⁰⁰⁵ Marines:

((AL FINAL DE L'ENQUESTA))

Caudete

Pedralba

Rafelbunyol

<entre> = entrada

<quarto> = dormitorio

<cuina> = cocina

<aixideta> = galería en que hay la pila y el pozo

<corral> = corral

Si sólo hay un piso sobre la planta baja, sirve para <cambra> (=desván); si hay dos pisos, el primero tiene cuartos dormitorios.

Quart de P.

Godelleta

<corral>

<cuadra>

<trull>

(gorrinera)

<bodega>

(escalera para la <cambra>)

<cosina>

<entrá>

<cosinica>

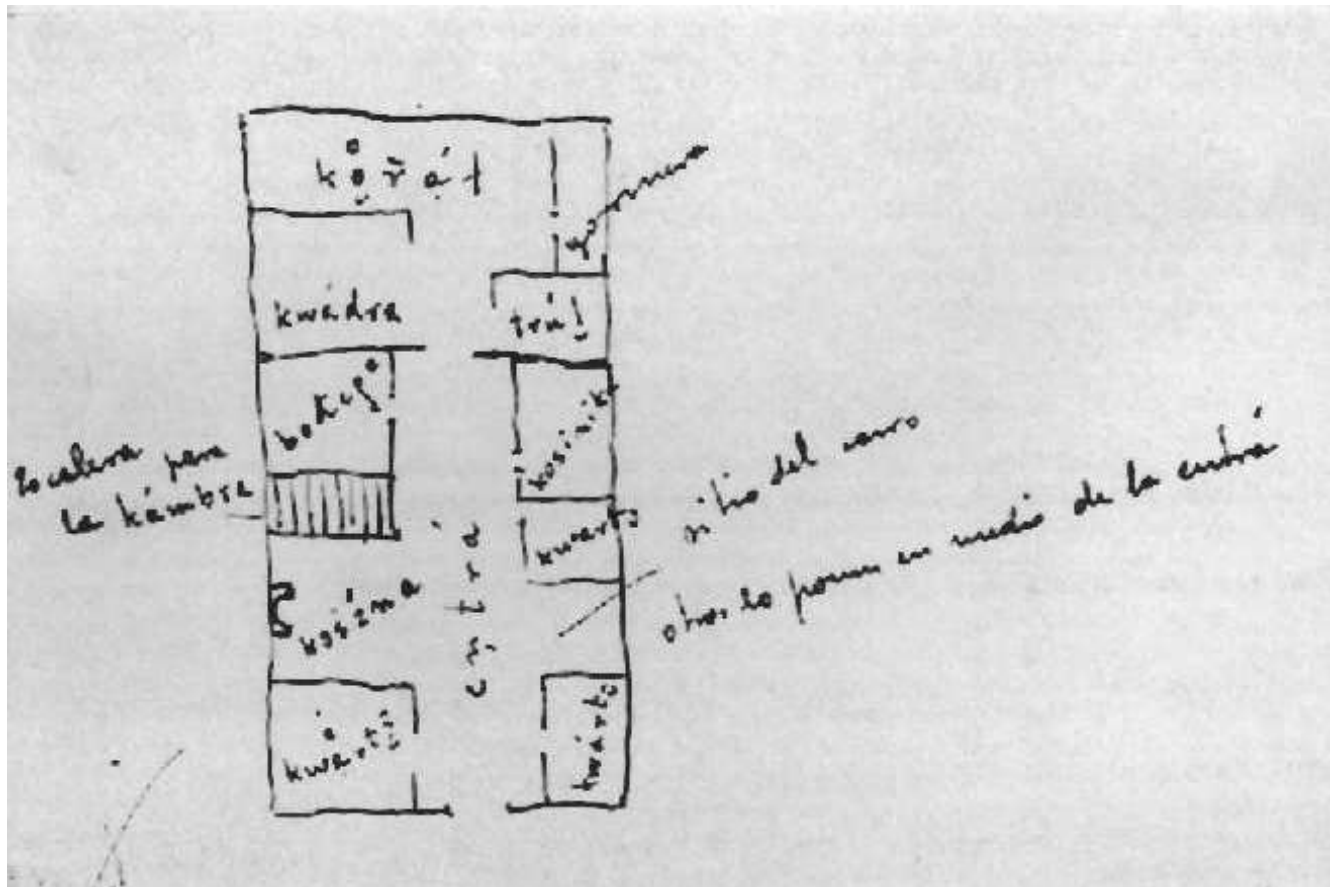
<cuarto>

<cuarto>

<cuarto>

(sitio del carro; otros lo ponen en medio de la <entrá>)³⁰⁰⁶

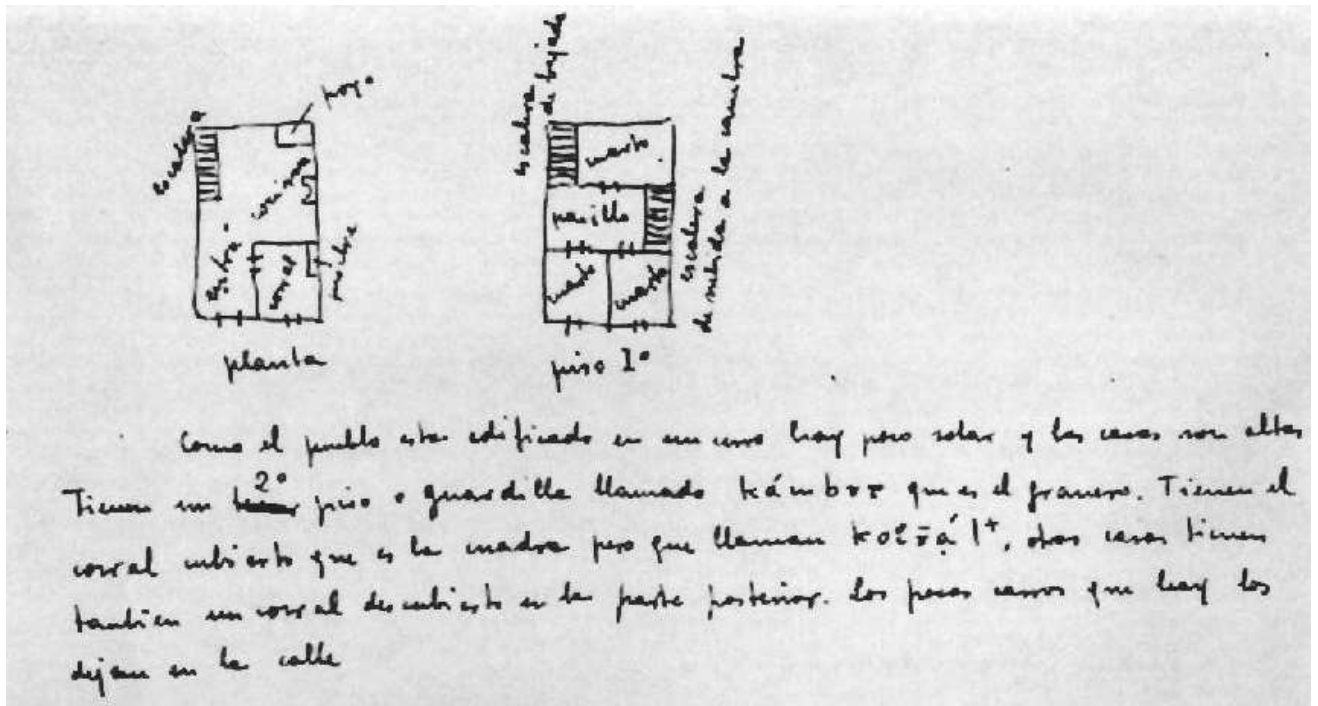
Torís

³⁰⁰⁶ Godelleta (1934):

Dos Aguas (planta: escalera; <entrà>; cocina; poyo; pesebre; corral;)
 (Piso 1º: cuarto, cuarto, escalera de subida a la cambra, pasillo, escalera de bajada, cuarto)
 (Como el pueblo está edificado en un cerro hay poco solar y las casas son altas. Tienen un 2º piso o guardilla llamada <cambra> que es el granero. Tienen el corral cubierto que es la cuadra, pero que llaman <corral>; otras casas tienen también un corral descubierto en la parte posterior. Los pocos carros que hay los dejan en la calle)³⁰⁰⁷

Polinyà <quarto>³⁰⁰⁸
 <entrà>
 <menxaor>
 <llar>
 <cúina>
 <astable>
 <corral>
 <póu>

³⁰⁰⁷ Dos Aguas:

³⁰⁰⁸ Polinyà:

Massalavés ((DOS FULLS A BANDA DE L'ENQUESTA))

((PRIMER FULL:))³⁰⁰⁹

<entrà>

<quarto>

<sala>

<cúina>

<alcóba>

<astable>

<corral>

<foguers>

((SEGON FULL:))³⁰¹⁰

<rebot>

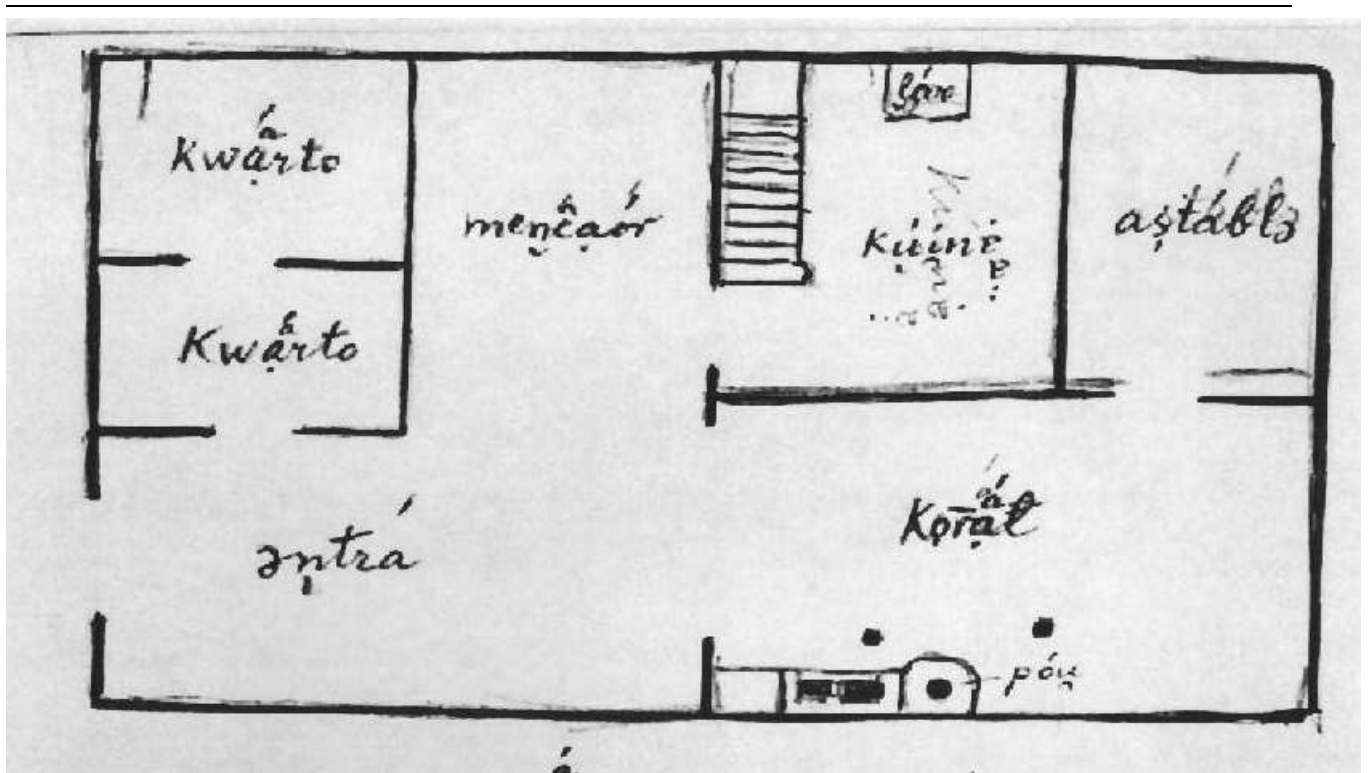
<llar>

<menxaor>

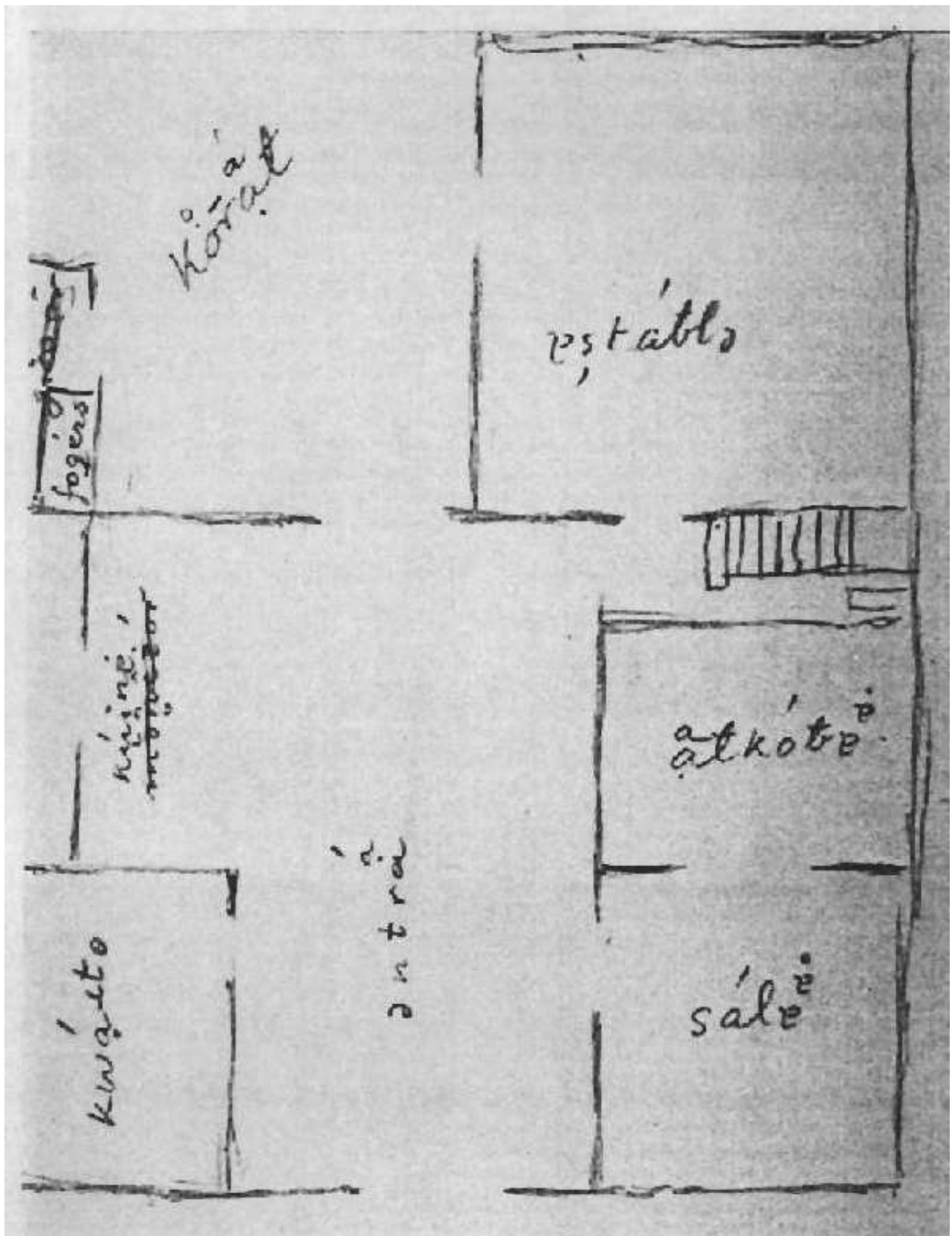
<llar>

<guissaor>

<cobertet>³⁰¹¹

³⁰⁰⁹ Massalavés:

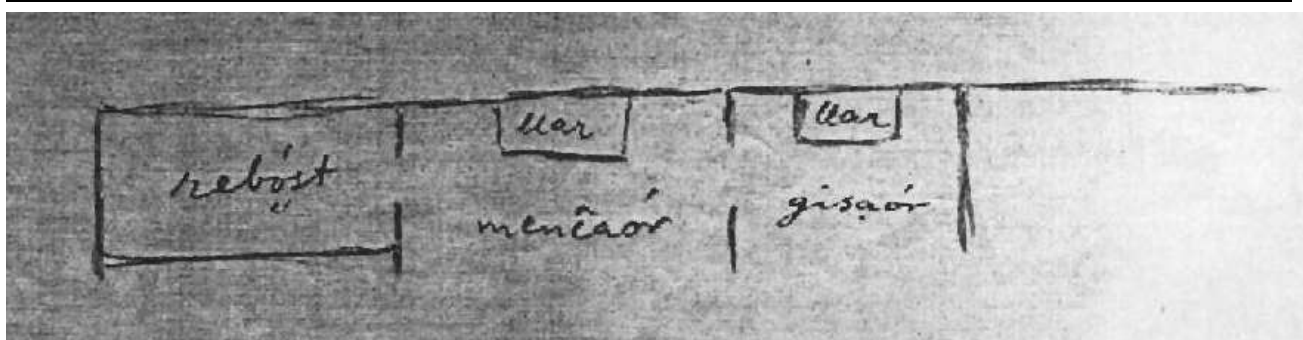

Teresa de C. (A la planta baja le llaman <primer piso>
(EN UN FULL A BANDA DE L'ENQUESTA:))³⁰¹²

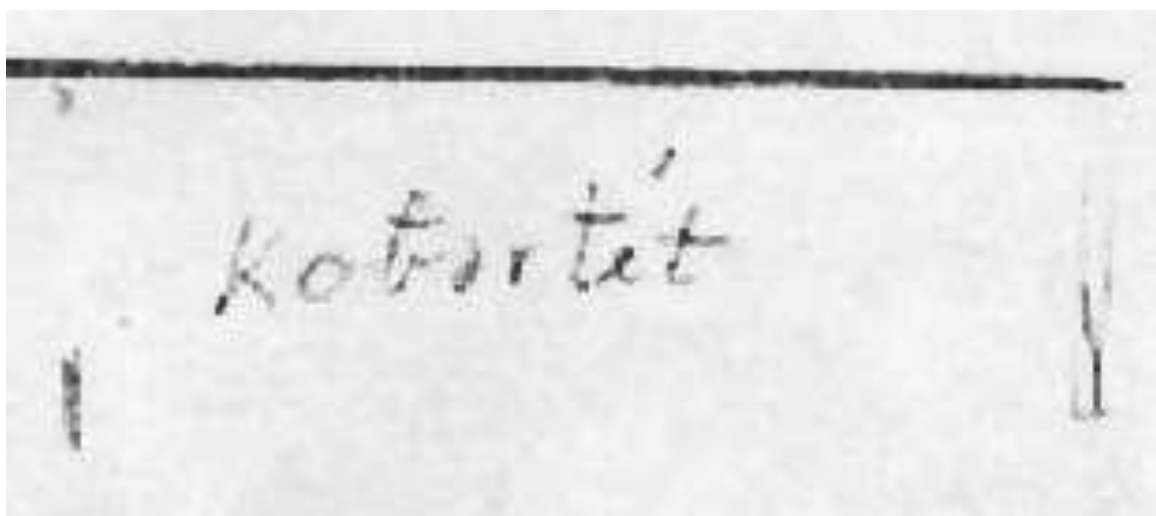
(Teresa de Cofrentes: El pueblo está edificado en un empinado cerro y las casa son todas de dos pisos de fachada exterior; no obstante aprovechando el gran desnivel por medio de un juego de escalones y rampas hacen una especie de sótano que abarca toda la extensión de la casa y que goza de luz directa por la fachada posterior de la casa merced al gran declive en que está edificada; en este sótano están las gorrineras, la cuadra y un pajar)

(corral, cocina, aposento, <entrá>, subida a la cambra, alacena, cocina, aposento)

(A la planta baja le llaman primer piso, y a la cambra, segundo piso, y en ella hay dos terrados y dos habitaciones)

³⁰¹¹ Massalavés:

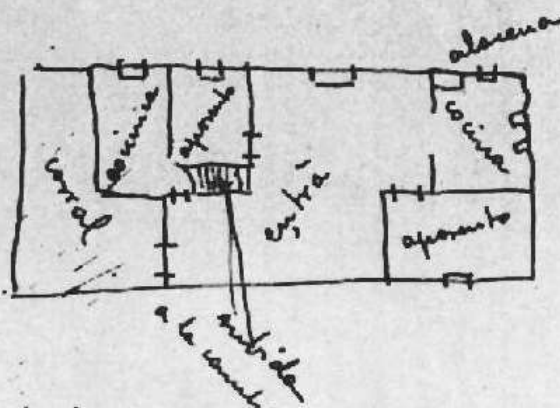

³⁰¹² Teresa de Cofrentes:

Anna (planta baja: retrete, cochineria, <corral>, <cuadra>, escalera, <entrá>, <cuina>, armarios, <cuarto>)³⁰¹³
 (El carro lo dejan
 en el corral)
 (piso: pajar, escalera, <cambrá>, <cuarto>, <cuarto>, <cambrá>)

Teresa de Lofrentes

El pueblo está edificado en un empinado cerro y las casas son todas de dos pisos de fachada exterior, no obstante aprovechado el gran desnivel por medio de un juego de escalones y rampas hacen una especie de sótano que abarca toda la extensión de la casa y que pasa de luz directa por la fachada posterior de la casa merced al gran declive en que está edificada, en este sótano están las gomineras, la cuadra y un pajar.

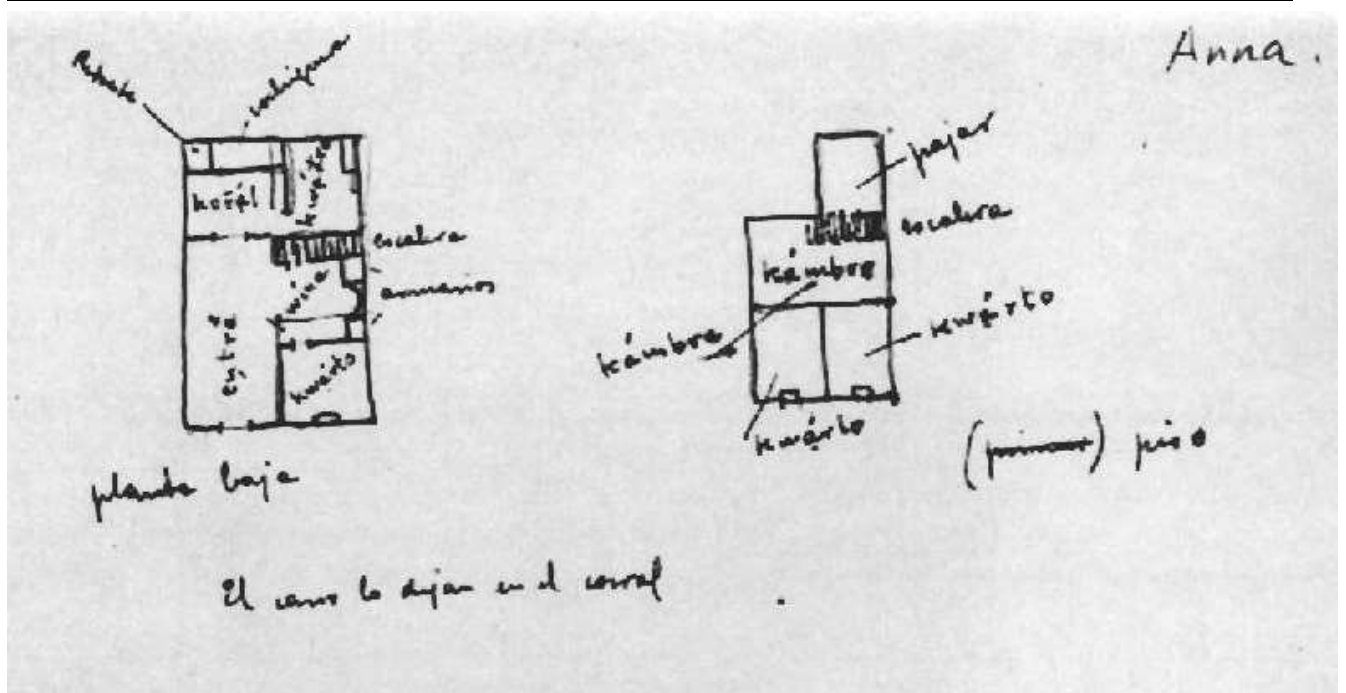
A la planta baja le llaman primer piso y a la planta superior segundo piso y en ella hay dos tinacos y dos habitaciones.

³⁰¹³ Anna (1934):

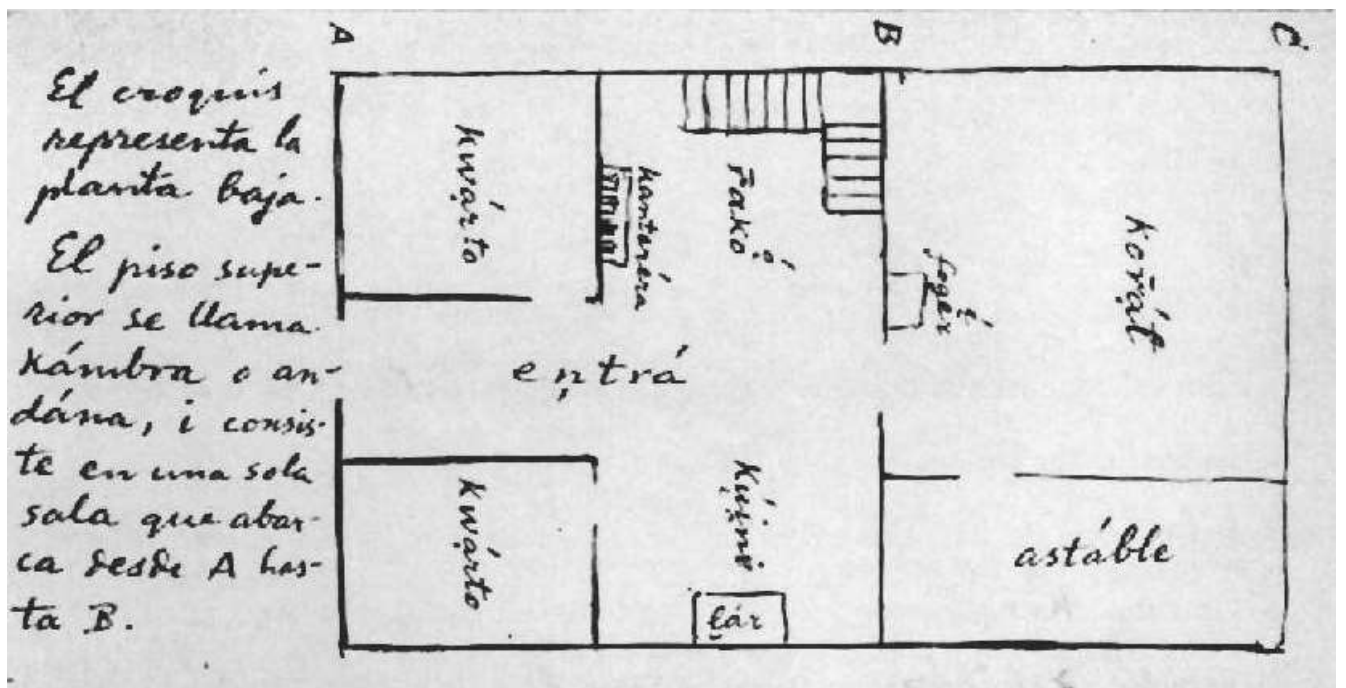
Llanera de R. (El croquis representa la planta baixa. El piso superior se llama <cambra> o <andana>, i consisteix en una sola sala que abarca des de A hasta B)³⁰¹⁴

- <quarto>
- <entrà>
- <racó>
- <canterera>
- <cuina>
- <llar>
- <foguer>
- <corral>
- <astable>

Beniopa

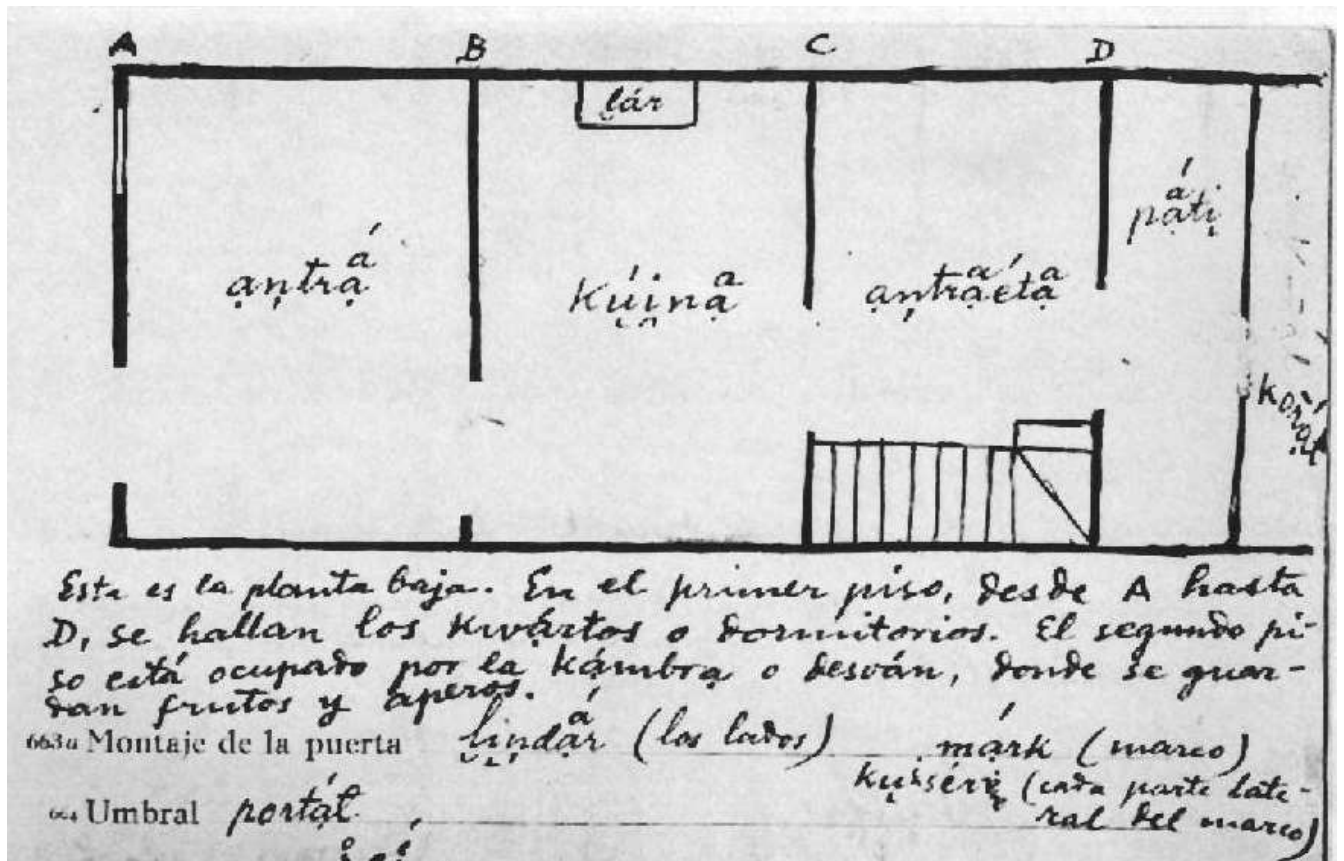

³⁰¹⁴ Llanera de Ranes:

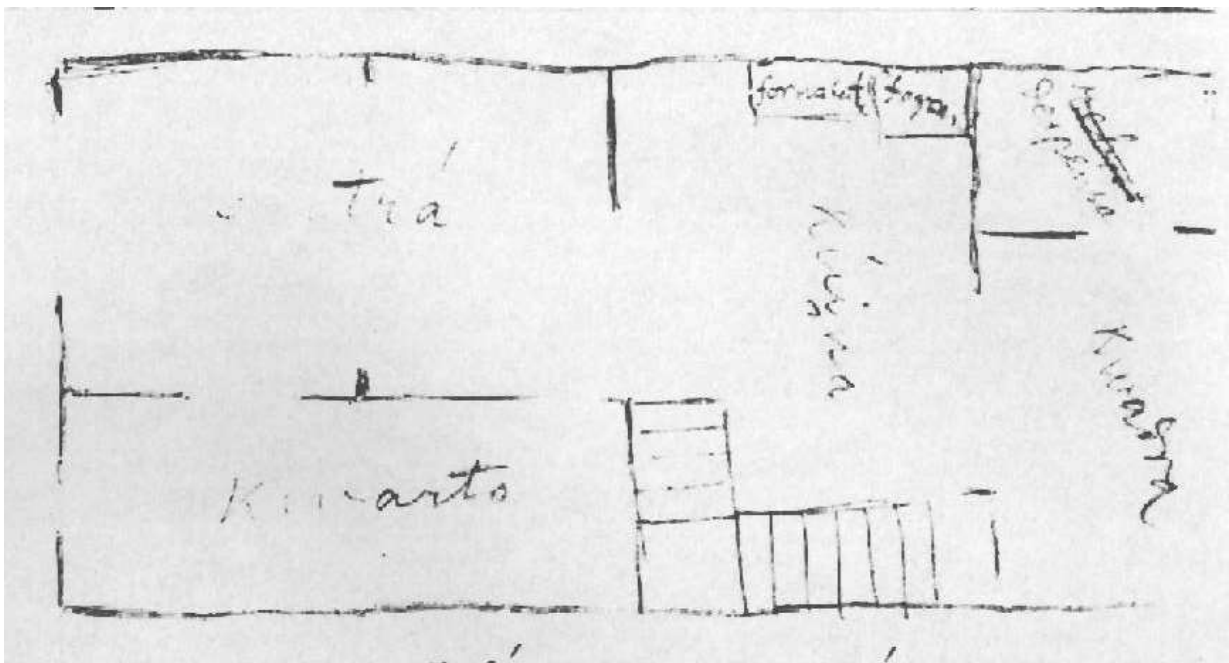
- Moixent** (Esta es la planta baja. En el primer piso, desde A hasta D, se hallan los <quartos> o dormitorios. El segundo piso está ocupado por la <cambra> o desván, donde se guardan frutos y aperos)³⁰¹⁵
 <antrà>
 <llar>
 <cuina>
 <antraeta>
 <pati>
 <corral>
- Biar**
 <pòrxe>: entrada de la casa
 <cuina>: cocina. (A veces pronuncia <cuina>)
 <quarto> (dormitorio)
- Beniloba**
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte <entrà>
 <cosina>
 <cuarto> (dormitorio; lo general es que tengan uno o dos)
- el Campello** (Campello es un pueblo moderno y las casas no tienen nada de típico)
- Crevillent** <entrà>³⁰¹⁶
 <quarto>
 <cuina>
 <quadra>
 despensa
 fornaletes
 fogaril

³⁰¹⁵ Moixent:

³⁰¹⁶ Crevillent:

Dolores (1º <entrá>; <cosina>; dos <cuarto>, dormitorios, uno a cada lado)
Guardamar

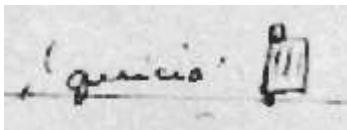
663a MONTAJE DE LA PUERTA:

Cincorres	
P. Benifassà	cuixeres (jambas)
V. Canes	cuixera (=jamba)
Peníscola	brancà (=jamba)
Vistabella	
C. Villamalefa	garronera (quicio) ³⁰¹⁷
Fanzara	garronera ('quicio') ³⁰¹⁸
l'Alcora	branca (=jamba)
Orpesa	brancà (=jamba)
T. de Viver	gorronera (quicio)
Azuébar	gorronera ('quicio')
Aín	
Moncofa	brancà (=jamba)
Ademuz	
Tuéjar	barronera ('quicio')
Casinos	brancalà (=jamba)
Marines	
Caudete	(ant. había puertas de <polliguera> 'quicio'; ahora son de <bisagras>)
Pedralba	gorronera ('quicio') bisagras (modernas)
Rafelbunyol	branca (=jamba)
Quart de P.	branca (=jamba)
Godelleta	(son de quicio) bernat (pasador vertical, 'pestillo') ³⁰¹⁹
Torís	marc (marco)
Dos Aguas	(bisagras)
Polinyà	marc gurró (quicio)
Massalavés	ma'c
Teresa de C.	(puerta pral. con polleguera; puerta pequeña, <pohtiguillo>) (antiguas de <polleguera>, 'quicio') ³⁰²⁰

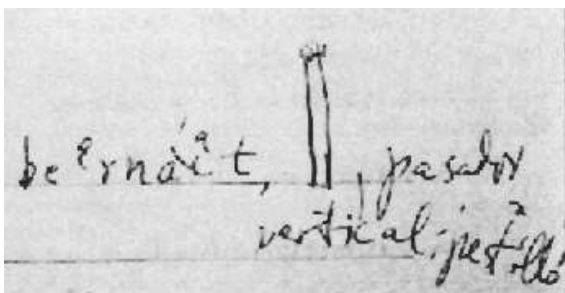
³⁰¹⁷ Castillo de Villamalefa:

³⁰¹⁸ Fanzara:

³⁰¹⁹ Godelleta (1934):

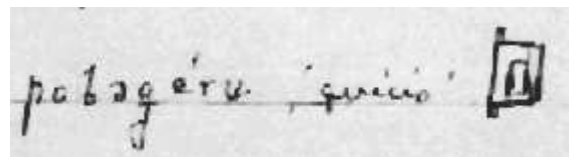

Anna	
Llanera de R.	marc
Beniopa	pilar (jamba) marc (=marco)
Moixent	llindar (los dos lados) marc (marco) cu'ssera (cada parte lateral del marco)
Biar	gorró (es el quicio)
Beniloba	portalà (las jambas con el dintel)
Benialí	brancalà (las jambas con el dintel)
Calp	brancalà (jamba)
el Pinós	llindàs (m. pl.) (=jambas)
Monforte	
el Campello	bastiors (de madera) branques (las jambas)
Crevillent	quixalera (jambas) marc (marco)
Dolores	gonse (machihembra)
Guardamar	brénques (los lados de la puerta) -----

664 UMBRAL:

Cincorres	brancal
P. Benifassà	brancal
V. Canes	brancal
Peníscola	brancal
Vistabella	brancal
C. Villamalefa	dindal
Fanzara	brancal
l'Alcora	brancal
Orpesa	brancal
T. de Viver	el brimbal (abajo)
Azuébar	brimbal
Aín	bimbral
Moncofa	brancal
Ademuz	umbral
Tuéjar	tranco
Casinos	llindar
Marines	lindar
Caudete	ehhcalón
Pedralba	banco (sí)
Rafelbunyol	bancalet
Quart de P.	banquet
Godelleta	lindar (sí) (pregunté a varias personas) 664-664a ((AMB UNA CLAU))
Torís	banquet
Dos Aguas	banco
Polinyà	portal
Massalavés	solera
Teresa de C.	ehhcalón
Anna	bancalet
Llanera de R.	mamperlà
Beniopa	banc
Moixent	portal

³⁰²⁰ Teresa de Cofrentes:

Biar portal
 Benilloba portal
 Benialí portal
 Calp bateor
 el Pinós portal
 Monforte portal
 el Campello portal
 Crevillent portal
 Dolores portal
 Guardamar portal

664a DINTEL:

Cincorres llindat
 P. Benifassà llindà
 V. Canes llindà
 Peníscola solera
 Vistabella lindar
 C. Villamalefa solera
 Fanzara portalá (pero si es de madera
 <suelas>)
 l'Alcora sòla
 Orpesa llindar
 T. de Viver solera (arriba)
 Azuébar solera
 Aín solera
 Moncofa solera
 Ademuz portal
 Tuéjar (la <brencá>)
 Casinos sòla
 Marines solera
 Caudete lumbrare^s (varios)
 lumbrar (uno)
 Pedralba la suela (sí)
 Rafelbunyol arc
 Quart de P. solera
 Godelleta solera (sí)
 Torís solera
 Dos Aguas solera
 Polinyà sòlò
 Massalavés brancalet
 Teresa de C. solera ('arriba', sí)
 Anna solera (sí, arriba)
 Llanera de R. solera
 Beniopa arc
 Moixent solera
 Biar solera
 Benilloba sòla
 Benialí brancalà
 Calp sòla
 el Pinós cabialçat

Monforte
 el Campello capialçat
 Crevillent polleguera
 Dolores capialsáu (otro dice <piecalsáu>)
 Guardamar capealçat (El otro sujeto dice
 <capçal>)

665 CANDADO:

Cincorres candao
 P. Benifassà candado
 V. Canes
 Peníscola candao
 Vistabella candao
 C. Villamalefa candáu
 Fanzara cadáu
 l'Alcora candao
 Orpesa candao
 T. de Viver candao
 Azuébar candáu
 Aín candau
 Moncofa candat
 Ademuz candáu
 Tuéjar candáu
 Casinos candat
 Marines candáu
 Caudete candáu
 Pedralba candáu
 Rafelbunyol candat
 Quart de P. candat
 Godelleta candáu
 Torís candat
 Dos Aguas candáu
 Polinyà candao
 Massalavés candao
 Teresa de C. candáu
 Anna
 Llanera de R. candao
 Beniopa candao
 Moixent candao
 Biar candao
 Benilloba candao
 Benialí candao
 Calp candao
 el Pinós candao
 Monforte ca(n)dáu
 el Campello candao
 Crevillent candao
 Dolores candáu
 Guardamar candao

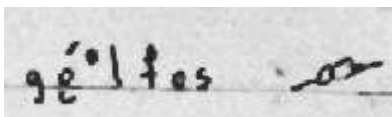
666 CERROJO:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	cerrojo
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cerrojo
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	serrojo
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	cerrojo
Polinyà	forrellat
Massalavés	forrellat
<u>Teresa de C.</u>	pasaor
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	forrellat
Beniopa	
<u>Moixent</u>	forrellat
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	forrell
<u>Monforte</u>	serrojo
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	[<serrojo>, agujero de la llave]
	pasaor
Guardamar	

667 GOZNE:

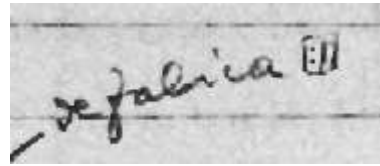
Cinctorres	gólfo
P. Benifassà	gólfo
V. Canes	gólfos
Peníscola	gólfo
Vistabella	gólfo
<u>C. Villamalefa</u>	golfos (v. dib. final)
	bisagras (las maderas)
<u>Fanzara</u>	frontizza (visagras)
	golfos ³⁰²¹
l'Alcora	gólfo
Orpesa	gólfo

3021 Fanzara:

<u>T. de Viver</u>	gonce
	frontiza ^s (visagras largas; otras de fábrica: <bisagras>)
<u>Azuébar</u>	bisagras (de fábrica) ³⁰²²
	frontisas ³⁰²³
	gonces ³⁰²⁴
Aín	grónso
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	bisagras ³⁰²⁵
	gonces ³⁰²⁶
	[<pernio>] ³⁰²⁷
	golfos ³⁰²⁸

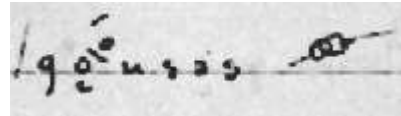
3022 Azuébar:

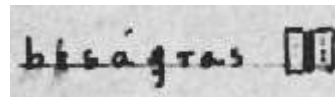
3023 Azuébar:

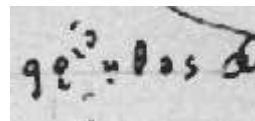
3024 Azuébar:

3025 Ademuz:

3026 Ademuz:

3027 Ademuz:

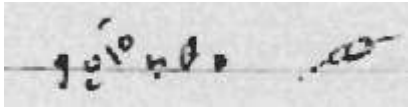

3028 Ademuz:

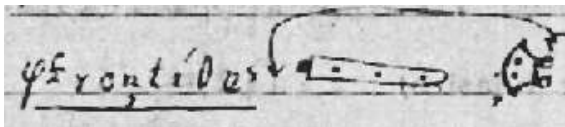

Tuéjar	bisagra gonce ³⁰²⁹
Casinos	gónse
Marines	frontiza ^{s3030} gonce ^{s3031}
Caudete	bisagra ^s gonce (ya se usan poco) ³⁰³²
Pedralba	gonces ³⁰³³ bisagra ^{s3034}
Rafelbunyo	gólfo
Quart de P.	
Godelleta	(<gonse> ³⁰³⁵ y <bisagra> ³⁰³⁶)

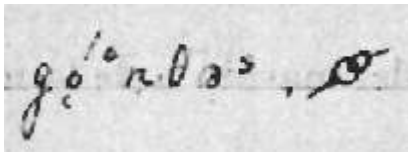
3029 Tuéjar (1934):

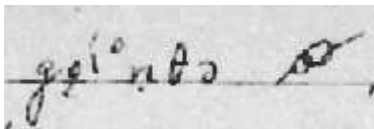
3030 Marines:

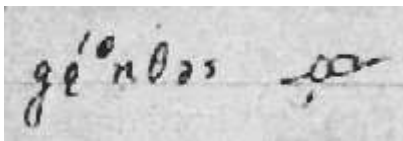
3031 Marines:

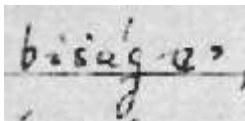
3032 Caudete:

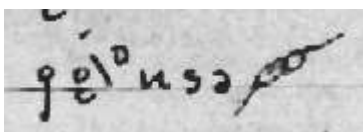
3033 Pedralba:

3034 Pedralba:

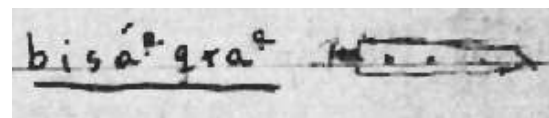

3035 Godelleta (1934):

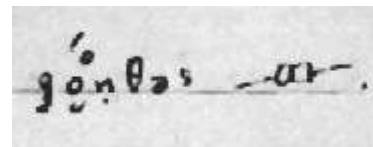

3036 Godelleta (1934):

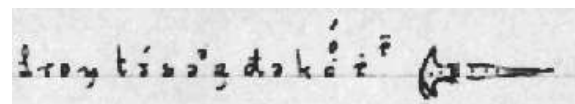
Torís	frontissa
Dos Aguas	bisagras (hoy) frontizas (ant.) gonces ³⁰³⁷
Polinyà	frontisses frontisses de coa ³⁰³⁸
Massalavés	frontisses
Teresa de C.	bisagra gonce ³⁰³⁹
Anna	(<gronso ^s > ³⁰⁴⁰ y <bisagra ^s >)
Llanera de R.	
Beniopa	gólfo
Moixent	grónso
Biar	grónsa ³⁰⁴¹
Benilloba	grónsa gorró (=quicio inferior) polleguera (=quicio superior)
Benialí	gólfo
Calp	grónso
el Pinós	grónsa
Monforte	grónsa ^s pernio bisagra ³⁰⁴²

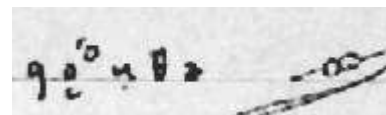
3037 Dos Aguas:

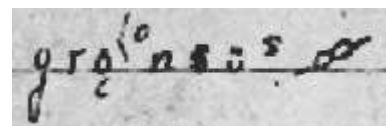
3038 Polinyà:

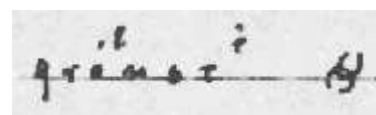
3039 Teresa de Cofrentes:

3040 Anna (1934):

3041 Biar:

3042 Monforte:

el Campello grónsa (f.)

Crevillent

Dolores gonse

Guardamar gónze

668 MODO DE CERRAR LA PUERTA:

Cinctorres pany (=cerradura)

P. Benifassà pany (cerradura)

V. Canes pany

Peníscola pany

Vistabella pany

C. Villamalefa pañal

lloga (pasador de la cerradura)

Fanzara pañ (<-ñ>)

l'Alcora pany

Orpesa pany (=cerradura)

T. de Viver paño

Azuébar paño ('cerradura')

Aín pany

Moncofa pany (=cerradura)

Ademuz cerraja

Tuéjar cerraja

Casinos pany

Marines paño (cerradura)

Caudete pehhtillera (agujero de la
<cerraja>, 'cerradur')

Pedralba paño ('cerradura')

Rafelbunyol pany

Quart de P.

Godelleta paño

Torís pany

Dos Aguas paño (cerradura)

Polinyà pany

Massalavés pany (=cerradura)

Teresa de C. cerraur(a)

tarugo (tranca de madera)

labillas ('cast. tararica')³⁰⁴³

Anna paño (cerradura)

Llanera de R. pany (cerradura)

Beniopa pany

Moixent pany (cerradura)

Biar pany

Benilloba

Benialí pany (=cerradura)

Calp pany (=cerradura)

el Pinós pany

Monforte paño (con <llabe>)

el Campello pany

Crevillent pany (=cerradura)

Dolores llabe (y <serraja>, y <aldaba>)

Guardamar pany (=cerradura)

669 FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.):

Cinctorres (a dos <correns>)

P. Benifassà (a dos <correns>)

V. Canes (a dos <correns>)

Peníscola (a dos <correns>)

Vistabella (a uno o dos <correns>)

C. Villamalefa dos corrientes

Fanzara dos corrientes

l'Alcora (a dos <correns>)

(a un <corrén>)

Orpesa (a dos <correns>)

T. de Viver dos corrientes (hay también de tres)

Azuébar a⁹uas (casi todos a dos aguas)

Aín (a dos <correns>)

(a un <corrén>)

Moncofa (a dos <navaes>)

Ademuz birtientes (de 1 ó 2; lo general, de una)

Tuéjar dos corrientes

Casinos (a dos <nebaes>)

Marines do^s tramas

Caudete dohh nabe^s

Pedralba do^s tramas

Rafelbunyol (a dos <nabaes>)

Quart de P. (a dos <nabaes>)

Godelleta de dos nebás

Torís (Suele ser de dos aguas)

Dos Aguas (generalmente <dos nebás>, pero también hay de una sola)

Polinyà (A dos aguas (<nebaes>); una <nebà> = una vertiente)

Massalavés (Suelen ser de 2 <nebaes>)

Teresa de C. [a dos aguas]

dohh nabe^s

Anna dos nevás (<v>)

Llanera de R. (Suelen ser a dos <nevae>)

Beniopa (a dos <nevae>)

Moixent (Suelen ser a dos <nevae>; <nevà> (=vertiente))

Biar l'auia

Benilloba (a dos <navaes>)

Benialí (a dos <correns>)

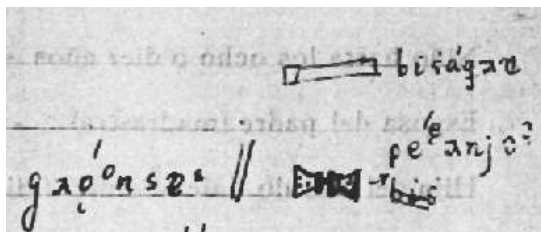
Calp (a dos <correns>)

el Pinós (a dos <navaes>)

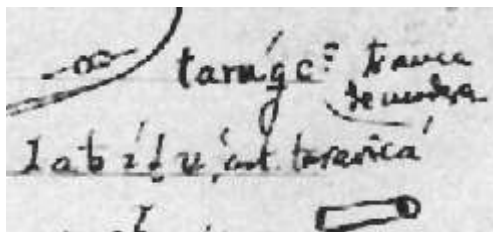
Monforte (lo general, de una <nebà>, aunque hay algunos de dos)

el Campello (a dos <navaes>)

Crevillent

³⁰⁴³ Teresa de Cofrentes:

Dolores (de una <nebá>, <un agua>, (un
agua); algunos de dos)
Guardamar (a dos <aigües>)

670 CABALLETE:

Cinctorres caballó
P. Benifassà caballó
V. Canes cavalló
Peníscola caballó
carena
Vistabella caballó
C. Villamalefa caballón
Fanzara caballón
l'Alcora cavalló
Orpesa cavalló
T. de Viver caballón
Azuébar caballón
Aín caballó
Moncofa cavalló
Ademuz lomera
Tuéjar lomera
Casinos caballó
Marines caballón
Caudete lomera
Pedralba caballón
Rafelbunyol caballó
Quart de P. caballó
Godolleta (la <lamera>)
Torís caballó (la viga <xàssina>
siempre)
Dos Aguas caballón
Polinyà caballó
Massalavés caballó
Teresa de C. caballón
Anna cavallet
Llanera de R. caballó
Beniopa cavalló
Moixent cavalló
Biar cavalló
Benilloba cavalló
Benialí cavalló
Calp cavalló
el Pinós cavalló
Monforte lomera
el Campello cavalló
Crevillent
Dolores bordo del terráu
lomero (de una barraca)
Guardamar llomera

671 ALERO:

Cinctorres ràfel
P. Benifassà ràfel
V. Canes ràfel
Peníscola
Vistabella ràfel
C. Villamalefa ráfil
Fanzara ráfil
l'Alcora bolà
Orpesa ràfel
T. de Viver ràfel
Azuébar ràfel
Aín ràfel
Moncofa ràfol

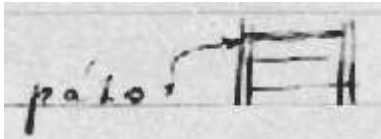
Ademuz boláu
Tuéjar rafe
Casinos ràfel
Marines ràfel (sí)
Caudete bolá
Pedralba ráfol (-o)
Rafelbunyol bolà
Quart de P. albarda
Godolleta bolá
Torís boquesteules
caiguda
Dos Aguas bolá
Polinyà a'xida
Massalavés aixida
Teresa de C. bocateja
bolá (en Ayora)
Anna la salida
Llanera de R. aixida
Beniopa e'xida
Moixent a'ssida
Biar la bolà
Benilloba e'xida
Benialí eixida
Calp a'xida
el Pinós alera
Monforte buelo
el Campello bolà
Crevillent cornisa
Dolores bolá
Guardamar

672 GRIETA EN LA PARED:

Cinctorres bada
P. Benifassà bada
V. Canes bado
Peníscola clabill
Vistabella bado
C. Villamalefa bado (sí)
Fanzara bado
l'Alcora clevill
Orpesa badall
badòc
clavill
grieta
T. de Viver grieta
Azuébar bado
Aín bado
Moncofa clavill
Ademuz rejadura
renglija
grieta
Tuéjar regata
Casinos badòc
clabill
Marines recliza
Caudete quebraja (= <raya>)
Pedralba quebraza
Rafelbunyol clabill
Quart de P. clabill
Godolleta quebrasa
Torís clabill
Dos Aguas regata
Polinyà clabill

Massalavés	badall clebill	Casinos	biga (grande) cabiró (pequeña)
Teresa de C.	regata ^s	Marines	biga (y encima, <reboltone ^s >)
Anna	bado	Caudete	biga (y encima <reboltone ^s >)
Llanera de R.	badall clevill	Pedralba	biga reboltone ^s (encima)
Beniopa	badall	Rafelbunyol	reboltó bigues de cuberta (las del tejado)
Moixent	badall clavill	Quart de P.	biga carregaora (la mayor, que sostiene las otras)
Biar	badall	Godolleta	biga (contiene <biguetas> = ant. <polainas>)
Benilloba	badall	Torís	xàssina (y sobre esta <reboltons>)
Benialí	badall clavill	Dos Aguas	biga (es la madre; y <reboltones>)
Calp	badall	Polinyà	peça biga
el Pinós	badall	Massalavés	polaina xàssina (La más gruesa, horizontal:)
Monforte	e ^s quebrasa	Teresa de C.	biga (sobre la viga van los <reboltone ^s >, vigas más pequeñas)
el Campello	clavill	Anna	chásena (y encima, otras más pequeñas: <reboltone ^s >)
Crevillent	criéta raia clevill	Llanera de R.	rollís (viga formada por un tronco sin desbastar) polaina (viga desbastada rectangular)
Dolores	rendija (= <hendija>)	Beniopa	polaina (que sostienen un piso) jàssina (la que sostiene las polaines)
Guardamar	raia clebill	Moixent	biga
	-----	Biar	jàssina (la grande; sobre ésta <reboltons>)
	673 VIGA:	Benilloba	sòla (viga grande) boltons (las que sostienen directamente el techo)
Cincorres	caball (viga grande) llindat (vigueta)	Benialí	biga (de las que sostienen el tejado) reboltó (de las que sostienen un piso)
P. Benifassà	cabirons (las pequeñas) fila (viga grande que sostiene los cabirons)	Calp	anguilera (cada una de las pequeñas) llàssena (cada una de las mayores)
V. Canes	biga (la grande) cabirons (las pequeñas)	el Pinós	biga
Peníscola	cabiró	Monforte	biga
Vistabella	biga (la grande) cabirons (las pequeñas)	el Campello	biga
C. Villamalefa	biga (y sobre ésta, otras más pequeñas: <cabirones>)	Crevillent	biga
Fanzara	biga (y las más pequeñas sobre éstas <cabirones>)		
l'Alcora	biga (la grande) cabiró (cada una de las pequeñas)		
Orpesa	biga (la grande) cabiró (cada una de las pequeñas)		
T. de Viver	biga (y encima, <palo>) ³⁰⁴⁴		
Azuébar	biga		
Aín	biga (la grande) cabirons (las pequeñas)		
Moncofa	biga (la grande) cabirons (las pequeñas, sostenidas por las vigas)		
Ademuz	caballo (y sobre éste, <reboltones>)		
Tuéjar	biga (sobre ésta van <reboltones>)		

3044 Teresa de Viver:

Dolores biga (cruzan de una pared a otra)
r(i)ohhtra (es viga apoyando el
envigado)
jásená³⁰⁴⁵
Guardamar biga

674 NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES:

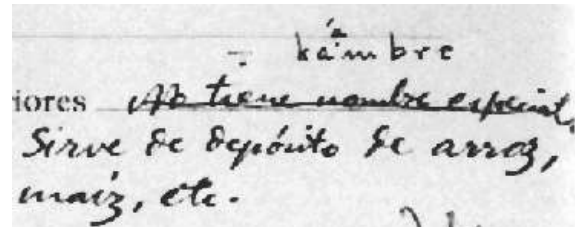
Cinctorres falsa
P. Benifassà truna (depósito de hierba y
trastos)
V. Canes falsa (depósito de trastos viejos)
Peníscola pèrxe
Vistabella falsa
C. Villamalefa la sala
Fanzara la falsa (para guardar las
cosechas)
l'Alcora pèrxe (depósito de cosechas,
herramientas, trastos)
Orpesa falsa (sirve de depósito de frutos,
hierba y herramientas)
T. de Viver la cambra (para depositar la
cosecha, y los enseres de la
casa)
Azuébar la porchá (la emplean para
guardar las cosechas; en
bastantes casas hay una cocina
y en otras hay algún cuarto)
Aín asporxà (depósito de cosechas)
Moncofa sala (sirve de depósito de frutos,
granos y aperos)
Ademuz la cambra (para guardar las
cosechas)
Tuéjar [un par de <cuartos>]
terráu
(y además <atrojes> para el trigo,
en el piso alto se llama el
<terráu>, (cubierto))
Casinos cambra (depósito de cosecha y
trastos viejos)
Marines la cambra (para tener allí la
cosecha, y enseres de la casa)
Caudete cámara (para la cosecha, trigo,
patatas, cebollas y trastos de la
casa)
Pedralba cambra (para trastos y para la
cosecha)
Rafelbunyol pòrxe (depósito de frutos y
herramientas)
Quart de P. andana (se guarda en ella la
cosecha y aperos)
Godella la cambra

Torís la cambra (guardan las
cosechas)
Dos Aguas la cambra (para la cosecha y
trastos de la casa)
Polinyà cambra (sirve de depósito de
arroz, maíz, etc.)³⁰⁴⁶
Massalavés andana (para depósito de
cereales y frutas)
Teresa de C. la cambra (y encima de ésta, el
<terrao>, <granero>, <atroces>,
<andana>, <terráu> es cubierto
por un tejado pero está abierto
a la luz, pues no tiene tabique
exterior)
(El <terráu> es una especie de
solana, o corredor, abierto al
exterior, con el fin de que entre
bien el sol y el aire, para secar
allí tomates, higos, etc.)
Anna cambra (para la cosecha y
enseres viejos de la casa)
Llanera de R. (<andana>, <cambra>: sirve para
depósito de frutos)³⁰⁴⁷
Beniopa cambra
Moixent cambra (En la parte anterior de la
cambra se halla una amplia
abertura, a manera de ventana
que ocupa casi toda la amplitud
del muro; la abertura se llama
<terrat>, y desde ella se suben
con una polea los cereales,
frutos, etc.)
Biar terrat (sí)
(en las casas habitadas, guardan
las cosechas en las bodegas,
leña y hierbas)
cambra
Benilloba pòrxe (sirve de depósito de
frutos, paja, leña, aperos, etc.)
Benialí pòrxi (sirve de depósito de paja,
granos y aperos)
Calp cambra (sirve de depósito de
granos, frutos, aperos, etc.)

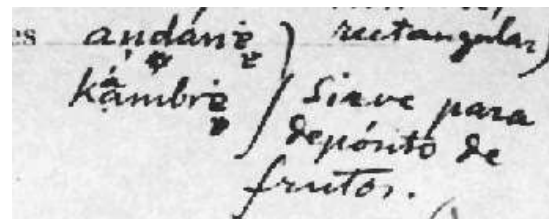
³⁰⁴⁵ Dolores:

³⁰⁴⁶ Polinyà:

³⁰⁴⁷ Llanera de Ranes:

el Pinós	pòrxe (sirve para guardar fruta, herramientas, trastos de poco uso, etc.)
<u>Monforte</u>	cambra (ponen en ella la cosecha; algunos duermen en ella)
el Campello	pòrxi porxà
Crevillent	cambra (sirve para guardar paja, herramientas, etc.)
<u>Dolores</u>	sala (se utiliza para guardar la cosecha; y algunos, para dormir)
Guardamar	sala

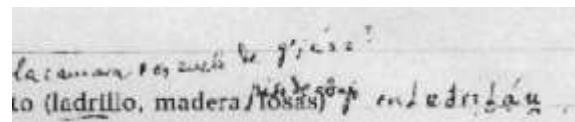
675 GUARDILLA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	solanà (masculino)
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	clarabòia
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	cambra
Polinyà	clarabòio sostret (es el desván)
Massalavés	clarabòio
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	clarabòio (no se usan aquí)
Beniopa	pòrxi
Moixent	pu(t)jaor
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	llumbrera
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	clarabòia
<u>Dolores</u>	cambra
Guardamar	

676 CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS):

Cinctorres	quadró (=ladrillo grande) re(t)jola (=ladrillo menor)
P. Benifassà	quadrons (ladrillos)
V. Canes	quadrons (ladrillos)
Peníscola	quadrons (baldosas)
Vistabella	ra(t)jola (ladrillo)
<u>C. Villamalefa</u>	(todos de <aljez>
<u>Fanzara</u>	aljés (yeso) cascos (tiestos rotos de las fábricas de alfarería de Onda, Ribes-albes y Alcora)
l'Alcora	taulells (=ladrillos)
Orpesa	taulellet (=ladrillo)
<u>T. de Viver</u>	(planta baja, <entrà>, de <tierra>; piso del medio y cámara de <aljez>)
<u>Azuébar</u>	aljés (o yeso)
Aín	taulells (ladrillos)
Moncofa	taulellet (=baldosa)
<u>Ademuz</u>	aljez
<u>Tuéjar</u>	(<aljez> y <cascos de teja>)
Casinos	taulell (ladrillo)
<u>Marines</u>	de tierra (lo corriente)
<u>Caudete</u>	(la cámara es suelo de <guieso> ³⁰⁴⁸) (piso de abajo <enladrilláu>)
<u>Pedralba</u>	(la cámara de <guieso>) de tierra
Rafelbunyol	taulellet (baldosa)
Quart de P.	taulell (baldosa)
<u>Godelleta</u>	(abajo de tierra: <aterráu>; arriba: <enladrilláu>, ladrillo)
Torís	(El de la planta baja de tierra, las habitaciones <taulells> ladrillos, el de la cambra de yeso <alxeps>)
<u>Dos Aguas</u>	(LADRILLO: cocina, cuartos, <enladrilláu>) (entrada <de tierra>) (de <aljez> -yeso- la 'cámara')
Polinyà	ratxoles (=baldosas)
Massalavés	ratxols (baldosas)
<u>Teresa de C.</u>	(LADRILLO: <enladrilláu>, habitaciones) (la cocina de <aljez>, 'yeso') empedráu (el pasillo) enladrilláu (el pasillo <empedráu>, de guijarros, para que pasen las caballerías)
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	rejols (baldosas)
Beniopa	taulellet (ladrillo cuadrado) rejola (id. oblongo)
Moixent	enrejolat (enladrillado)
Biar	(tierra, <rejola> grandes; <taulellets> pequeños)

3048 Caudete:

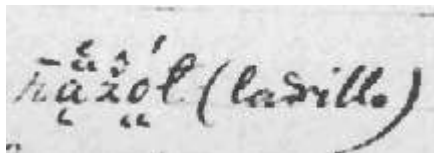

Benilloba	rejola (de forma prolongada) quadrat (de forma quadrada)
Benialí	rejòl (ladrillo) ³⁰⁴⁹
Calp	rejoles (ladrillos)
el Pinós	ladrillo
Monforte	(de terra; de ladrillo pocos)
el Campello	rejòl (baldosa)
Crevillent	ladrillo llòsa
Dolores	(de terra, de ladrillos)
Guardamar	llosetes (=baldosas)

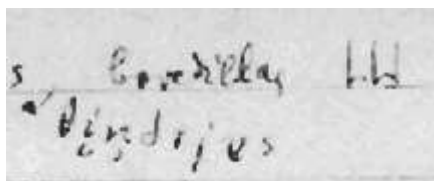
677 FORMA DE LOS TECHOS:

Cincorres	
P. Benifassà	reboltó (=bovedilla)
V. Canes	tóu (bovedilla)
Peníscola	reboltons (bovedillas)
Vistabella	reboltó (bovedilla)
C. Villamalefa	(<cabirones> son viguetas y <güeltas> son la cimbras, 'bovedillas')
Fanzara	buelta (cimbras)
l'Alcora	reboltó
Orpesa	tóu (=bovedilla)
T. de Viver	güeltas (= <cindrias > (bovedillas) ³⁰⁵⁰
Azuébar	bueitas (cimbras; bovedillas)
Aín	bolta (bovedilla)
Moncofa	bolta (=bovedilla)
Ademuz	cindriáu (con bovedillas llamadas <cindria>)
Tuéjar	(de <cindrias> 'bovedillas')
Casinos	bolta (=bovedilla)
Marines	(de <reboltones>, y <cañizo>, tejido de cañas)
Caudete	bobedilla ^s
Pedralba	güeltas bobedillas
Rafelbunyol	bolta (bovedilla)
Quart de P.	bolta (=bovedilla)
Godella	moldás (= (<b)uelta ^s); bovedilla)
Torís	molaes
Dos Aguas	moldás (bovedilla)
Polinyà	molaes (bovedillas)

3049 Benialí:

3050 Teresa de Viver:

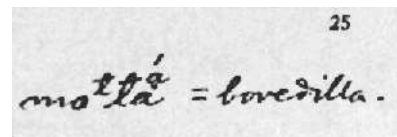
Massalavés	(Envigado) mol'à (= bovedilla) ³⁰⁵¹
Teresa de C.	moldás (bovedilla) ³⁰⁵²
Anna	esmolás (bovedillas)
Llanera de R.	
Beniopa	(Con polaines paralelas) (Bovedilla: <meulà>) ³⁰⁵³
Moixent	
Biar	almotlaes (bovedillas)
Benilloba	motlaes (bovedillas)
Benialí	almotlaes (bovedillas)
Calp	
el Pinós	
Monforte	(de <moldás>)
el Campello	
Crevillent	
Dolores	(de <lus(e) ^{svigas³⁰⁵⁴, y se llama igual aunque sea de bovedillas; algunos de <sielo raso>)}

Guardamar

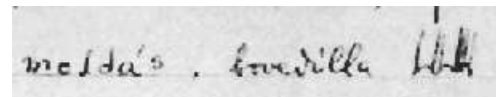
677a PATIO:

Cincorres	pati
P. Benifassà	pati
V. Canes	pati
Peníscola	pati
Vistabella	pati
C. Villamalefa	
Fanzara	
l'Alcora	desllunat
Orpesa	pati
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	pati
Moncofa	
Ademuz	
Tuéjar	patio

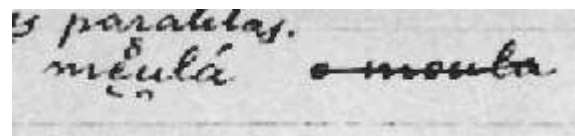
3051 Massalavés:

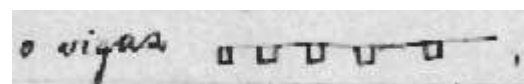
3052 Teresa de Cofrentes:

3053 Beniopa:

3054 Dolores:

<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(no tienen)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godellela</u>	(no)
Torís	(no hay)
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	pati (espacio descubierto donde se crían animales)
Biar	
Benilloba	ras (descubierto)
Benialí	ras
Calp	pati
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	pati
<u>Dolores</u>	patio
Guardamar	

678 CORRAL:

Cinctorres	corral
P. Benifassà	corral
V. Canes	corral
Peníscola	corral
Vistabella	corral
<u>C. Villamalefa</u>	raso (= <patio>)
<u>Fanzara</u>	patio
l'Alcora	corral
Orpesa	corral (cubierto)
<u>T. de Viver</u>	desubierto (aquí hay muy pocos)
<u>Azuébar</u>	patio
Aín	
Moncofa	corral
<u>Ademuz</u>	el descubierto
<u>Tuéjar</u>	[<patio>] corral descubierto (no suele haber)
Casinos	corral
<u>Marines</u>	corral (descubierto)
<u>Caudete</u>	corral
<u>Pedralba</u>	corral
Rafelbunyol	corral
Quart de P.	corral
<u>Godellela</u>	corral
Torís	corral
<u>Dos Aguas</u>	corral
Polinyà	descubierto
Massalavés	corral
<u>Teresa de C.</u>	corral
<u>Anna</u>	corral
Llanera de R.	corral
Beniopa	corral
Moixent	corral (espacio cubierto donde están las caballerías; suele estar cubierto por la <pallissa>)

Biar	corral
Benilloba	corral
Benialí	corral
Calp	corral
el Pinós	corral
<u>Monforte</u>	corral
el Campello	corral
Crevillent	corral
<u>Dolores</u>	corral
Guardamar	corral

679 ESTABLO:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	astable
Vistabella	(No se dice <i>astable</i> ; todo es <corral>)
<u>C. Villamalefa</u>	corral
<u>Fanzara</u>	corral
l'Alcora	corral
Orpesa	quadra (No se dice <i>astable</i> , sino <corral>)
<u>T. de Viver</u>	corral
<u>Azuébar</u>	corral
Aín	corral
Moncofa	quadra
<u>Ademuz</u>	corral
<u>Tuéjar</u>	corral cubierto
Casinos	quadra
<u>Marines</u>	corral cubierto
<u>Caudete</u>	cuadra
<u>Pedralba</u>	cuadra
Rafelbunyol	porxà
Quart de P.	astable quadra
<u>Godellela</u>	cuadra
Torís	quadra
<u>Dos Aguas</u>	corral
Polinyà	astable
Massalavés	astable
<u>Teresa de C.</u>	cuadra (al lado del corral)
<u>Anna</u>	cuadra
Llanera de R.	estable quadra
Beniopa	astable
Moixent	astable
Biar	quadra
Benilloba	astable
Benialí	quadra
Calp	quadra
el Pinós	quadra
<u>Monforte</u>	cuadra
el Campello	quadra
Crevillent	quadra
<u>Dolores</u>	cuadra
Guardamar	quadra

679a LAGAR:

Cinctorres	cup (está en la planta baja)
P. Benifassà	cellé (está subterráneo)
V. Canes	cup (en cualquier rincón de casa)
Peníscola	bodega

Vistabella	cup
C. Villamalefa	cubo
Fanzara	cubo
l'Alcora	cillé
Orpesa	cup
T. de Viver	cubo
Azuébar	cubo
Aín	trull
Moncofa	bodega
Ademuz	trul
Tuéjar	cubo
Casinos	trull
Marines	
Caudete	trullo
	bodega (donde se guarda)
Pedralba	cubo
	(se guarda en <bodega>)
Rafelbunyol	bodega
	trull
Quart de P.	trull
Godolleta	tru ^{ll} (donde se pisa)
	bodega (la habitación)
Torís	trull
Dos Aguas	trull
Polinyà	(No hay)
Massalavés	trull
Teresa de C.	trujal (donde se hace)
	bodega (donde se guarda)
Anna	cubo (donde se hace)
	bodega (donde se guarda)
Llanera de R.	cup
Beniopa	cup
Moixent	cup
Biar	cup
Benilloba	cup
Benialí	cup
Calp	cup
el Pinós	bodega
Monforte	
el Campello	cup
Crevillent	buéga ³⁰⁵⁵
Dolores	bodega
Guardamar	cup
	bodega

680 COBERTIZO:

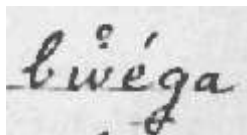
Cinctorres	cotxera
P. Benifassà	cupertís
V. Canes	cotxera
Peníscola	sombratge
	cupert
Vistabella	cupert
C. Villamalefa	porche
Fanzara	arretiro
l'Alcora	tanyat
Orpesa	cupertet

T. de Viver	(no hay)
Azuébar	naya (es la galería cubierta)
Aín	cupert
Moncofa	tanyà
Ademuz	porche
Tuéjar	tejaico (= <cubierta>)
Casinos	tenyà
Marines	
Caudete	porche (tejado de teja)
	barracón (tejado de leña)
Pedralba	teñá (= <cubierta>)
Rafelbunyol	cuperta
Quart de P.	cuperta
Godolleta	(<cubierta>)
	porchá
Torís	aixidero
Dos Aguas	cupierto (= <porchá>)
Polinyà	porxà
Massalavés	cobe'tet
Teresa de C.	cupierta (con tejado de teja; si
	cupierto de leña: <garbera>)
Anna	porchá
Llanera de R.	porxà
Beniopa	cuperta
Moixent	cupert
Biar	cupert (interior en el corral)
	barracó (en las casas de campo,
	fuera del edificio)
Benilloba	cupert
Benialí	
Calp	cupert
el Pinós	cupert
Monforte	porcháu
el Campello	cupartís
Crevillent	pòrxe
	barracó
Dolores	porchá
Guardamar	paraor

681 GRANERO:

Cinctorres	grané
P. Benifassà	grané
V. Canes	grané
Peníscola	(No hay granero; se guarda el
	grano en cualquier sitio de la
	planta baja)
Vistabella	grané
C. Villamalefa	granero
Fanzara	granero
l'Alcora	grané
Orpesa	graner
T. de Viver	atroz
Azuébar	granero
Aín	asporxà (el desván)
Moncofa	
Ademuz	granero (con <trules>, atrojes)
Tuéjar	atró
	atroz (otro)
Casinos	graner
Marines	atroje ^s (en la cambra)
Caudete	atroje ^s (en la <cámara>)
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	graner

3055 Crevillent:

<u>Godolleta</u>	atroj (en la <cambra>)
Torís	graner
<u>Dos Aguas</u>	cambra
	atrojes (en la cambra)
Polinyà	graner
Massalavés	grane ^r
<u>Teresa de C.</u>	(en <atroje ^s >, en la cámara)
<u>Anna</u>	(ant. <granero>, habitación especial; hoy guardan el trigo en sacos, que ponen en cualquier sitio)
Llanera de R.	oróns (departamentos separados por tabiques a metro y medio de altura)
Beniopa	graner
Moixent	graner (dividido en compartimentos llamados <orons>)
Biar	graner
Benilloba	graner
Benialí	graner
Calp	graner
el Pinós	cambrà (donde hay los <alforins> o trojes)
<u>Monforte</u>	alh(o)rín
el Campello	graner
Crevillent	pallera (habitación donde se guarda la paja y, entre ésta, los <orons> llenos de grano) 681-681a ((AMB UNA CLAU))
<u>Dolores</u>	granero
Guardamar	oró (recipiente de esparto, a manera de capazo muy grande)

681a PAJAR:

Cincorres	pallissa
P. Benifassà	pallissa
V. Canes	pallissa
Peníscola	pallissa
Vistabella	pallissa
<u>C. Villamalefa</u>	pajar
<u>Fanzara</u>	pallisa
l'Alcora	pallissa
Orpesa	pallissa
<u>T. de Viver</u>	pajar
<u>Azuébar</u>	pajar
Aín	caseta (casa especial construida fuera del pueblo)
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	pajar
<u>Tuéjar</u>	pajar
Casinos	paller
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pajar
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	pallissa
	pallera
<u>Godolleta</u>	pajar ^(e)
Torís	paller
<u>Dos Aguas</u>	pajar (en el corral)
Polinyà	paller
Massalavés	pallissa
<u>Teresa de C.</u>	pajar

<u>Anna</u>	pajar
Llanera de R.	pallissa
Beniopa	pallissa
Moixent	pallissa
Biar	pallissa
Benilloba	pallissa
Benialí	pallissa
Calp	pallissa
el Pinós	pallissa
<u>Monforte</u>	
el Campello	pallissa (al lado o encima de la cuadra)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	pajera
Guardamar	pallissa

682 HOGAR:

Cincorres	(No dicen <i>llar</i> , ni conocen la palabra)
P. Benifassà	pedra del foc (No se dice <i>llar</i>)
V. Canes	llòsa
Peníscola	llarg
Vistabella	pedra del foc
<u>C. Villamalefa</u>	allar
<u>Fanzara</u>	allá
l'Alcora	llar
Orpesa	llar
<u>T. de Viver</u>	allar
<u>Azuébar</u>	allar
Aín	llar
Moncofa	llar
<u>Ademuz</u>	trajuego (parte posterior, detrás de hogar)
	hogar
	ciminera (chimenea)
<u>Tuéjar</u>	hogar
Casinos	llar
<u>Marines</u>	losa del hogar
<u>Caudete</u>	hogar
<u>Pedralba</u>	hogar
Rafelbunyol	llar
Quart de P.	llar
<u>Godolleta</u>	la llar ^(e)
Torís	la llar
<u>Dos Aguas</u>	allar
Polinyà	llar
	llar ^a
Massalavés	lla ^r
<u>Teresa de C.</u>	losa del juego
<u>Anna</u>	el allar
Llanera de R.	llar
Beniopa	llar
Moixent	llar
Biar	llòsa
Benilloba	llar
Benialí	llar
Calp	llar
el Pinós	llòsò del fogà
<u>Monforte</u>	hornacha
el Campello	fogar
Crevillent	fornaleta
<u>Dolores</u>	losa de la cosina
	hogaril (hornilla)
Guardamar	fogaril

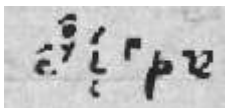
683 CHISPA:

Cincorres	xispa
P. Benifassà	purna
V. Canes	purna
Peníscola	purna
Vistabella	purna
C. Villamalefa	purna
<u>Fanzara</u>	[<chispa>]
	purna (es la palabra antigua)
l'Alcora	purna
Orpesa	pruneta
T. de Viver	purna
<u>Azuébar</u>	purna
Aín	purna
Moncofa	purna
<u>Ademuz</u>	chizas (sí)
<u>Tuéjar</u>	chistas
Casinos	xispa
<u>Marines</u>	chispa
<u>Caudete</u>	chihhta (<t>)
<u>Pedralba</u>	chista
Rafelbunyol	xispa
Quart de P.	xispa
<u>Godolleta</u>	chispa
Torís	xispa
<u>Dos Aguas</u>	chistas (= <pabisa>, mientras va ardiendo)
Polinyà	purna
Massalavés	xispa
	pu'na
<u>Teresa de C.</u>	chihhta
<u>Anna</u>	chispa
Llanera de R.	xispa
Beniopa	xispa
	purna
Moixent	xispa
Biar	xispa
Benilloba	xispa
Benialí	xispa
Calp	xispa
el Pinós	xispa
<u>Monforte</u>	chi'st(a)
el Campello	xispa
Crevillent	xispa
<u>Dolores</u>	chi'pa ³⁰⁵⁶
Guardamar	xispa

684 PAVESA:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	purna
Peníscola	
Vistabella	purna
C. Villamalefa	bolisa
<u>Fanzara</u>	senizza

3056 Dolores:

l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	ceniza
<u>Azuébar</u>	senisa
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	ceniza
<u>Tuéjar</u>	ceniza
Casinos	
<u>Marines</u>	[<socarrín>, agujero]
	ceniza
<u>Caudete</u>	pabisa
<u>Pedralba</u>	ceniza
Rafelbunyol	
Quart de P.	bolbéta
<u>Godolleta</u>	senisa
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	ceniza
Polinyà	lluerna
Massalavés	marieta
<u>Teresa de C.</u>	pabisa
<u>Anna</u>	bolveta
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	xispeta
Benilloba	
Benialí	bòlva
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	senisa
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	senisa
Guardamar	

685 HOLLÍN:

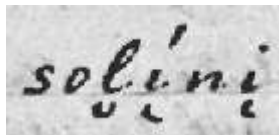
Cincorres	folli
P. Benifassà	astalzí
V. Canes	estalzí
Peníscola	astalzí
Vistabella	folli
C. Villamalefa	hollín
<u>Fanzara</u>	hollim (<m>, sí)
l'Alcora	astalzim
Orpesa	astalzim
<u>T. de Viver</u>	hollín
<u>Azuébar</u>	hollín
Aín	sollim
Moncofa	sutja
<u>Ademuz</u>	humo (sí)
<u>Tuéjar</u>	humo
Casinos	sollim
<u>Marines</u>	hollín
<u>Caudete</u>	humo
	hollín (el de la sartén)
<u>Pedralba</u>	zucha
Rafelbunyol	sutxa
Quart de P.	sutxa
<u>Godolleta</u>	sucha
Torís	sutxa
<u>Dos Aguas</u>	zucha
Polinyà	sutxa
Massalavés	sutxa

<u>Teresa de C.</u>	hollín
<u>Anna</u>	hollín
Llanera de R.	sutja
<u>Beniopa</u>	sutja
<u>Moixent</u>	sollini ³⁰⁵⁷
<u>Biar</u>	follí
<u>Benilloba</u>	sutja
<u>Benialí</u>	sutja
<u>Calp</u>	sutja
<u>el Pinós</u>	follí
<u>Monforte</u>	hollín
<u>el Campello</u>	sutja
<u>Crevillent</u>	sutja
<u>Dolores</u>	sucha
<u>Guardamar</u>	sutja

686 ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA):

<u>Cincorres</u>	escaló
<u>P. Benifassà</u>	ascaló
<u>V. Canes</u>	escaló
<u>Peníscola</u>	ascaló
<u>Vistabella</u>	escaló
<u>C. Villamalefa</u>	escalón
<u>Fanzara</u>	escalera
<u>l'Alcora</u>	ascaló
<u>Orpesa</u>	ascaló
<u>T. de Viver</u>	escalera (conjunto y un paso)
<u>Azuébar</u>	escalera
<u>Aín</u>	ascala (la escalera se llama <ascales>)
<u>Moncofa</u>	ascaló
<u>Ademuz</u>	escalera
<u>Tuéjar</u>	escalón
<u>Casinos</u>	escaló
<u>Marines</u>	escalón
<u>Caudete</u>	ehhcalón
<u>Pedralba</u>	[<escalera>]
	escalón
<u>Rafelbunyol</u>	ascaló
<u>Quart de P.</u>	escaló
<u>Godolleta</u>	escalón
<u>Torís</u>	escaló
<u>Dos Aguas</u>	escalones
<u>Polinyà</u>	ascaló
<u>Massalavés</u>	ascaló
<u>Teresa de C.</u>	ehhcalón
<u>Anna</u>	e ^s calón
Llanera de R.	ascaló
<u>Beniopa</u>	ascaló
<u>Moixent</u>	ascaló
<u>Biar</u>	escaló
<u>Benilloba</u>	ascalons
<u>Benialí</u>	ascaló
<u>Calp</u>	ascaló
<u>el Pinós</u>	escaló

3057 Moixent:

<u>Monforte</u>	e ^s calón
<u>el Campello</u>	ascaló
<u>Crevillent</u>	escalera
	escaló
<u>Dolores</u>	ehhcalón
<u>Guardamar</u>	ascaló

686a TENAZAS:

<u>Cincorres</u>	estenalles
<u>P. Benifassà</u>	astenalles
<u>V. Canes</u>	estenalles
<u>Peníscola</u>	astenalles
<u>Vistabella</u>	estenalles
<u>C. Villamalefa</u>	estenazas
<u>Fanzara</u>	estenazzas
<u>l'Alcora</u>	astenalles
<u>Orpesa</u>	astenalles
<u>T. de Viver</u>	estenazas
<u>Azuébar</u>	estenazas
<u>Aín</u>	astinales
<u>Moncofa</u>	astenalles
<u>Ademuz</u>	estenazas
<u>Tuéjar</u>	estenazas
<u>Casinos</u>	estenalles
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tenaza ^s
<u>Pedralba</u>	estenazas
<u>Rafelbunyol</u>	estenalles
<u>Quart de P.</u>	estenalles
<u>Godolleta</u>	estenazas
<u>Torís</u>	estenalles
<u>Dos Aguas</u>	est(e)naza ^s
<u>Polinyà</u>	astenalles
<u>Massalavés</u>	astenalles
<u>Teresa de C.</u>	tenaza ^s
<u>Anna</u>	estenazza ^s
Llanera de R.	astenalles
<u>Beniopa</u>	estenalles
<u>Moixent</u>	astenalles
<u>Biar</u>	estenalles
<u>Benilloba</u>	estenalles
<u>Benialí</u>	estenalles
<u>Calp</u>	astenalles
<u>el Pinós</u>	estenalles
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	astenalles
<u>Crevillent</u>	estenases
<u>Dolores</u>	tenasa ^s
<u>Guardamar</u>	tenasses

686b BADIL:

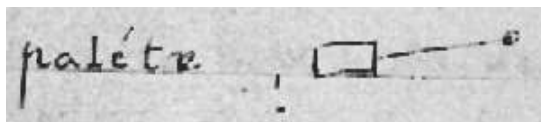
<u>Cincorres</u>	pala
<u>P. Benifassà</u>	forroll
<u>V. Canes</u>	forroll
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	badil
<u>C. Villamalefa</u>	paleta
<u>Fanzara</u>	paleta
<u>l'Alcora</u>	pala
<u>Orpesa</u>	forroll
<u>T. de Viver</u>	paleta
<u>Azuébar</u>	pala
<u>Aín</u>	paleta
<u>Moncofa</u>	

<u>Ademuz</u>	paleta (sí)
<u>Tuéjar</u>	paletilla
Casinos	paleta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	paleta
<u>Pedralba</u>	paleta
Rafelbunyol	paleta
Quart de P.	pala
<u>Godellela</u>	paleta ³⁰⁵⁸
Torís	paleta
<u>Dos Aguas</u>	paleta
Polinyà	paleta
Massalavés	paleta
<u>Teresa de C.</u>	paleta ³⁰⁵⁹
<u>Anna</u>	paleta
Llanera de R.	paleta
Beniopa	atiaor
Moixent	
Biar	paleta
Benilloba	paleta
Benialí	paleta
Calp	paleta
el Pinós	paleta
<u>Monforte</u>	
el Campello	paleta
Crevillent	paleta
<u>Dolores</u>	rasera
Guardamar	paleta

687 TRÉBEDES:

Cinctorres	ferros
P. Benifassà	fèrrins
V. Canes	ferros
Peníscola	ferros
Vistabella	ferros
<u>C. Villamalefa</u>	yerros
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	ferros
Orpesa	ferros
<u>T. de Viver</u>	estraudes
<u>Azuébar</u>	yerros
Aín	ferros
Moncofa	ferros
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	traudes
Casinos	ferros
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tiebles ³⁰⁶⁰

³⁰⁵⁸ Godellela (1934):

³⁰⁵⁹ Teresa de Cofrentes:

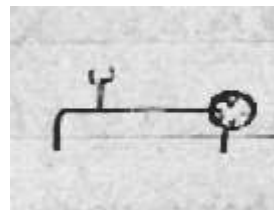

³⁰⁶⁰ Caudete:

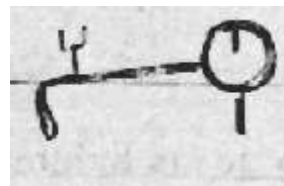
<u>Pedralba</u>	gu'ierro ^s
Rafelbunyol	ferros
Quart de P.	ferros
<u>Godellela</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	yerros
Polinyà	ferros
Massalavés	ferros
<u>Teresa de C.</u>	teble ^{s3061}
<u>Anna</u>	yerro ^{s3062}
Llanera de R.	ferros
Beniopa	ferros
Moixent	ferros
Biar	
Benilloba	ferros
Benialí	ferros
Calp	ferros
el Pinós	ferros
<u>Monforte</u>	(⁹)uierro ^s
el Campello	ferros
Crevillent	ferros
<u>Dolores</u>	(g)uierro
Guardamar	ferros

687a MORILLOS:

Cinctorres	
P. Benifassà	caballets
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	caballets
<u>C. Villamalefa</u>	(no)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(no)
<u>Azuébar</u>	
Aín	(No hay)
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	morillos
<u>Tuéjar</u>	morillos
Casinos	(No hay)

³⁰⁶¹ Teresa de Cofrentes:

³⁰⁶² Anna (1934):

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	morillos
<u>Pedralba</u>	(no)
Rafelbunyol	(No hay)
Quart de P.	(No hay)
<u>Godella</u>	(no usan)
Torís	(No se usan)
<u>Dos Aguas</u>	(no usan)
Polinyà	capçal
Massalavés	(no hay)
<u>Teresa de C.</u>	morillos
<u>Anna</u>	(no usan)
Llanera de R.	(No hay)
Beniopa	(No hay)
Moixent	(No hay)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	(No hay)
el Pinós	(No hay)
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	(No hay)
<u>Dolores</u>	
Guardamar	(No hay)

687b	
ATRANCADORES:	
Cinctorres	barra
P. Benifassà	palanquilla
V. Canes	barra
Peníscola	barra
Vistabella	trabessé
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay)
<u>Fanzara</u>	(no) 687b-688
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(no usan) 687 - 688
<u>Azuébar</u>	(no) 687b-688
Aín	barra
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	seso
<u>Tuéjar</u>	canto de olla (es de hierro)
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	el seso (de hierro)
<u>Pedralba</u>	(no usan) 687b-688
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	(no hay) 687b-688
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(no usan) 687b-688 ((AMB UNA CLAU))
Polinyà	(No se usan)
Massalavés	(no hay)
<u>Teresa de C.</u>	arrimaíllo (de hierro)
<u>Anna</u>	(no usan)
Llanera de R.	(No hay)
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	

Calp	(No hay) 687b-688 ((AMB UNA CLAU))
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	barra
<u>Dolores</u>	
Guardamar	

688 LLAR:	
Cinctorres	calderís
P. Benifassà	(No se usa)
V. Canes	calderís
Peníscola	(No se usa)
Vistabella	calderís
<u>C. Villamalefa</u>	(no se usan)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	(No hay)
Orpesa	cadena (Ya quedan muy pocas)
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	(No hay)
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	(no hay)
<u>Tuéjar</u>	(no usan)
Casinos	(No hay)
<u>Marines</u>	(no)
<u>Caudete</u>	cadena (no tienen otro nombre)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	(No hay)
Quart de P.	(No hay)
<u>Godella</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	(No hay)
Massalavés	(No hay)
<u>Teresa de C.</u>	(no hay)
<u>Anna</u>	(no usan)
Llanera de R.	(No hay)
Beniopa	(No hay)
Moixent	(No hay)
Biar	
Benilloba	(No hay)
Benialí	(No hay)
Calp	
el Pinós	(No hay)
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No hay)
Crevillent	(No hay)
<u>Dolores</u>	
Guardamar	(No hay)

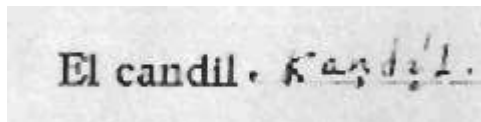
689 CANDIL:	
Cinctorres	cresol
P. Benifassà	cresol
V. Canes	cresol
Peníscola	cresol
Vistabella	cresol
<u>C. Villamalefa</u>	candil
<u>Fanzara</u>	candil
l'Alcora	cresol
Orpesa	cresola
<u>T. de Viver</u>	candil
<u>Azuébar</u>	candil

Aín	cressol
Moncofa	cressol
<u>Ademuz</u>	candil
<u>Tuéjar</u>	candil
Casinos	cressol
<u>Marines</u>	candil ³⁰⁶³
<u>Caudete</u>	candil
<u>Pedralba</u>	candil
Rafelbunyol	cressol
Quart de P.	cressol
<u>Godelleta</u>	candil
Torís	cressol
<u>Dos Aguas</u>	candil
Polinyà	cressol
Massalavés	cressol
<u>Teresa de C.</u>	candil
<u>Anna</u>	candil
Llanera de R.	cressol
Beniopa	cressol
Moixent	cressol
Biar	cressol
Benilloba	cressol
Benialí	cressol
Calp	cressol
el Pinós	cressol
<u>Monforte</u>	candil
el Campello	cressol
Crevillent	cressol
<u>Dolores</u>	candil
Guardamar	cressol

689a PALMATORIA:

Cinctorres	espalmatòria
P. Benifassà	aspalmatòria
V. Canes	
Peníscola	aspalmatòria
Vistabella	espèlmatòria
<u>C. Villamalefa</u>	espalmatoria
<u>Fanzara</u>	espelma
l'Alcora	aspalmatòria
Orpesa	aspalmatòria
<u>T. de Viver</u>	candelero
	palmatoria
<u>Azuébar</u>	palmatoria
Aín	candelero
Moncofa	aspalmatòria
<u>Ademuz</u>	espalmatoria
	almenara (para las teas) ³⁰⁶⁴
<u>Tuéjar</u>	candelero
	espalmatoria (lo dicen menos)

³⁰⁶³ Marines:

³⁰⁶⁴ Ademuz:

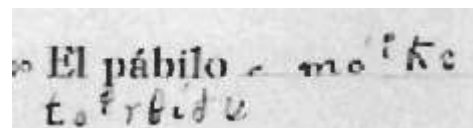

Casinos	palmatòria
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	candelela
<u>Pedralba</u>	candelero
Rafelbunyol	biròlla
Quart de P.	palmatòria
<u>Godelleta</u>	palmatoria
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	palmatoria
Polinyà	palmatòri
Massalavés	palmatòri
<u>Teresa de C.</u>	candelero (es alto)
	palmatoria (baja)
<u>Anna</u>	palmatoria
	candelero (alto)
Llanera de R.	palmatòri
	candelero
	llumenera
Beniopa	
Moixent	
Biar	pamentòria
Benilloba	aspalmatòria
Benialí	palmatòria
Calp	palmatòria
el Pinós	espelméro
<u>Monforte</u>	
el Campello	palmatòri
Crevillent	palmatòria
<u>Dolores</u>	palm(a)toria
	candelabro (para vela grande)
Guardamar	espalmatòri

690 PÁBILO:

Cinctorres	moquillo
P. Benifassà	mocall
V. Canes	moc
Peníscola	moc
Vistabella	moc
<u>C. Villamalefa</u>	moco
<u>Fanzara</u>	moco
l'Alcora	moc
Orpesa	moc
<u>T. de Viver</u>	moco
<u>Azuébar</u>	moco
Aín	moc
Moncofa	pavil
	moc
<u>Ademuz</u>	moco
	pabil
	torcida
<u>Tuéjar</u>	pabil
Casinos	moc
<u>Marines</u>	moco ³⁰⁶⁵
	torcida
<u>Caudete</u>	moco
	mencha (= <torcia>)

³⁰⁶⁵ Marines:

<u>Pedralba</u>	[<la torcida>, es la mecha] moco
Rafelbunyol	pabil moc
Quart de P.	moc
<u>Godelleta</u>	moco torsida
Torís	moc (mecha <torçada>)
<u>Dos Aguas</u>	moco torcía
Polinyà	moc torçada (mecha)
Massalavés	pabil moc
<u>Teresa de C.</u>	moco torcía
<u>Anna</u>	moco torsida
Llanera de R.	moc
Beniopa	moc
Moixent	moc
Biar	metxelló
Benilloba	cremalló
Benialí	móra
Calp	merquelló
el Pinós	cremalló
<u>Monforte</u>	torsía
el Campello	cremalló
Crevillent	cremalló
<u>Dolores</u>	torsía
Guardamar	metxórro

690a DESPABILAR:

Cinctorres	tallà. l moquillo
P. Benifassà	fe caure. l mocal
V. Canes	tallà. l moc
Peníscola	llevà. l moc
Vistabella	llevà. l moc
<u>C. Villamalefa</u>	mocar
<u>Fanzara</u>	quitá el moco
l'Alcora	llevà. l moc
Orpesa	mocar atiar
<u>T. de Viver</u>	quitale el moco
<u>Azuébar</u>	espabilar quitale el moco
Aín	llevà. l moc
Moncofa	llevar el pabil
<u>Ademuz</u>	esbriznalo quitale el moco
<u>Tuéjar</u>	espabilar
Casinos	llevà. l moc
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	quitarle el moco
<u>Pedralba</u>	quitar el moco
Rafelbunyol	llevar el pabil
Quart de P.	llevar el moc
<u>Godelleta</u>	quita' el moco
Torís	llevà-li el moc
<u>Dos Aguas</u>	quitale el moco
Polinyà	llevar el moc
Massalavés	moca'
<u>Teresa de C.</u>	quitalle el moco

<u>Anna</u>	tira'li el moco
Llanera de R.	
Beniopa	tallar el moc
Moixent	atiar llevar el moc
Biar	tallar el metxelló
Benilloba	llevar el cremalló
Benialí	tallar la móra
Calp	mocà
el Pinós	tallà. l cremelló
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	atià (tirar la torcida hacia fuera, darle más longitud para que arda mejor)
<u>Dolores</u>	quitarle la pabesa
Guardamar	atiar

**691 VAJILLA PARA
GUISAR
(PUCHEROS,
OLLAS, PEROLE,
SARTENES,
CALDEROS, ETC.):**

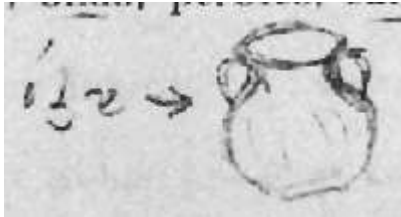
Cinctorres	olla (puchero con dos asas) cassola (cazuela) perol topí (pucherito con una sola asa, con pico o sin él) paella (sartén con mango) paelló (sartén grande con asas) setrill (alcuza)
P. Benifassà	olla calderó cassola topí paella (sartén con mango) paelló (especie de sartén con asas)
V. Canes	olla cassola perol (como una olla, pero más pequeño) cullé (=cucharón) paelló (con dos asas) paella (con mango)
Peníscola	cassola caldero perol paella paello (especie de sartén más honda que la ordinaria, y con dos asas)
Vistabella	olla topí cassola paella (sartén, con mango) paello (mayor que la paella, y tiene dos asas) caldera

C. Villamalefa olla³⁰⁶⁶ (de barro)
 puchero (un asa; de barro)
 sartén
 paella³⁰⁶⁷ (con dos asas, para hacer el arroz)
 cazuela (de barro, con asas muy pequeñas)
 caldero (para hacer la comida a los cerdos; de cobre)

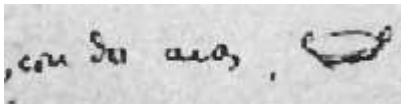
Fanzara perol (de barro con dos asas, (es olla) o con una)³⁰⁶⁸
 casuela (de barro sin asas)³⁰⁶⁹
 sartén (con rabo o con dos asas)
 caldera (de cobre, con dos asas)³⁰⁷⁰

l'Alcora perol (=puchero)
 cassola
 perolet
 paella (sartén con mango)
 paelló (especie de paella grande, con asas)

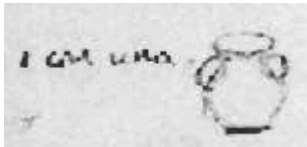
³⁰⁶⁶ Castillo de Villamalefa:

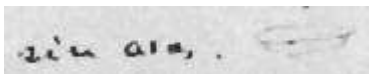
³⁰⁶⁷ Castillo de Villamalefa:

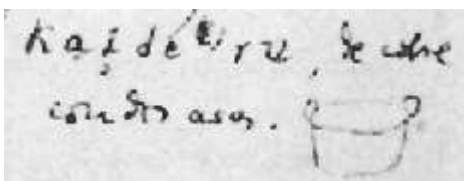
³⁰⁶⁸ Fanzara:

³⁰⁶⁹ Fanzara:

³⁰⁷⁰ Fanzara:

Orpesa òlla
 cassola
 perol
 paella
 paelló (especie de sartén grande y de paredes bajas, para hacer el arroz)

T. de Viver olla (dos asas, de barro)
 puchero (1 asa, más pequeño, de barro)
 sartén (con rabo)
 paella (de hierro con dos asas, para el arroz)
 caldero (de cobre, dos asas, para alentar agua)

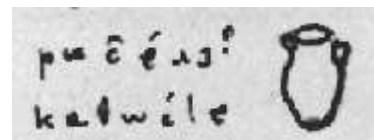
Azuébar sartén (con rabo)
 paella (2 asas)
 caldero (de cobre, dos asas)
 caldera (mayor que caldero)
 perol (1 asa, de barro)
 casuela (sin asas)
 olla (dos asas)
 casuelo (cazuela grande)

Aín òlla
 perol
 cassola
 got (de barro)
 setrill (alcuza)
 perolet
 paella (con asas)
 paelleta (con mango)

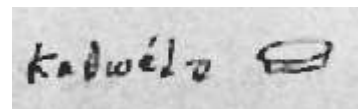
Moncofa perol (=puchero)
 cassola (cazuela)
 paella
 paelló (es mayor que la paella; sirve para hacer el arroz)

Ademuz olla
 puchero³⁰⁷¹
 cazuela
 perol
 cazuela³⁰⁷²
 sartén (con rabo)³⁰⁷³
 paillas (paella)³⁰⁷⁴
 calderos (de cobre)
 caldera (más grande)
 almirez (de metal)
 mortero (barro)³⁰⁷⁵

³⁰⁷¹ Ademuz:

³⁰⁷² Ademuz:

³⁰⁷³ Ademuz:

- Tuéjar** sartén (con rabo)
paella (con 2 asas)
caldero (de cobre)
pucheros (de 1 asa)
perol (de 2 asas)
cazuela (sin asas)
perola (como la cazuela, pero más honda)
- Casinos** perol (olla)
cassola (cazuela)
paella
- Marines** sartén
olla (de barro, dos asas)³⁰⁷⁶
perol (puchero, un asa)
cazuela³⁰⁷⁷
- Caudete** puchero (un asa, de barro; si tinene dos asas se llama <olla>)
sartén (con mango) (de hierro)
paella (con dos asa) (de hierro)
caldero (para cocer la comida de los cerdos)
- Pedralba** sartén
paella (de hierro con dos asas)³⁰⁷⁸
cazuelo (sin asas)
perol (dos asas; de barro = 'puchero')
caldero (con dos asas, para calentar agua, de cobre)

3074 Ademuz:

3075 Ademuz:

3076 Marines:

3077 Marines:

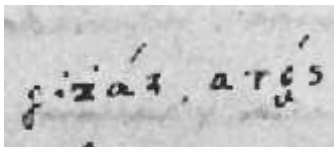
3078 Pedralba:

- Rafelbunyol** perol (=puchero)
cassola
paella
paleta
- Quart de P.** caldero
cassola
perol (=puchero)
paella
paleta (para revolver patatas y tortillas)
sacaora (espumadera)
- Godolleta** sartén
paellas
caldero
perol
puchero
casuelo (es cazuela en forma de caldero)
casuela
- Torís** perol
cassola
òlla
paella
- Dos Aguas** sartén
caldero (paella)
perol (olla)
cazuela
- Polinyà** perol (=olla)
cassòlò
caldero
paella
- Massalavés** perol (=puchero)
cassòlò (=cazuela)
casset (=cacerola)
caldera
paella (=sartén)
- Teresa de C.** (de barro: <puchero>, una; <olla>, dos asas)
sartén
perol (de barro, sin asas)
caldero ('paella')
fogué (anafre)
- Anna** casuela (sin asas)
peró³⁰⁷⁹ (de barro, con dos asas; puchero u olla)
paella ('sartén')
caldero (para <quizzar arròs>³⁰⁸⁰; es la paella)³⁰⁸¹

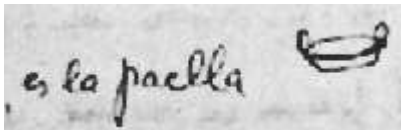
3079 Anna (1934):

3080 Anna (1934):

Llanera de R.	perol (=puchero) cassòlò (cazuela) casset (=cacerola) paella (sartén) caldero (con dos asas) caldera (más grande y profunda que el caldero) calderonet (la misma forma de la caldera, pero menor)
Beniopa	perol (=puchero) cassola (=cazuela) putxeret (perol pequeño) paella
Moixent	cassòlò perol (=puchero) caldero casso (=cacerola) paella caldera
Biar	òlla perol perola casset (cazo con agujeros) paella
Benilloba	òlla cassola (de barro) perol (de barro o de hierro) paella (sartén de mango) paelló (sartén con asas)
Benialí	caldero cassola casset (cacerola, cacito) paella (con mango o con asas)
Calp	cassola caldero òlla paella
el Pinós	òllò peròlò perol paèllè fregiora (paleta para revolver las patatas, tortillas, etc.)
Monforte	perol olla sartén
el Campello	òllò (=puchero) cassòlò (=cazuela) perol (más hondo que la cassola) astorinet (aventador) paella (=sartén)

3081 Anna (1934):

Crevillent	òlla perola (de hierro) (=caldero) perol (de barro) cassola paella
Dolores	puchero perol olla (de barro y de hierro, <(g)uierro>) sartén
Guardamar	perol (=puchero) cassola (cazuela de hierro) caldero paella (=sartén) perola (=cacerola sin mango)

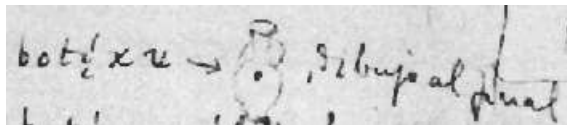
692 NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA:

Cinctorres	obra
P. Benifassà	obreria
V. Canes	obra
Peníscola	obra
Vistabella	obra
C. Villamalefa	la fregada (ant. <fregá>)
Fanzara	la fregá
l'Alcora	obra
Orpesa	ascurà
T. de Viver	(la <fregá>)
Azuébar	la fregá
Aín	obra
Moncofa	obra
Ademuz	el fregáu los bajillos
Tuéjar	la fregá
Casinos	escurà
Marines	la fregá
Caudete	el fregue
Pedralba	la fregá
Rafelbunyol	escurà
Quart de P.	fregà
Godolleta	la fregá
Torís	l'ascurà
Dos Aguas	el fregue
Polinyà	ascurà
Massalavés	ascurà
Teresa de C.	el fregue
Anna	la.scurà (la) escurà
Llanera de R.	ascurà
Beniopa	^a ascurà
Moixent	
Biar	obra
Benilloba	ascurà
Benialí	ascurà
Calp	ascurà
el Pinós	escurà
Monforte	freguijo
el Campello	ascurà
Crevillent	fregassa
Dolores	fregasa juego de la cosina (loza, vajilla, que se juegan)
Guardamar	fregassa

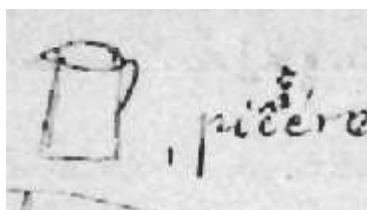
**693 VASIJA PARA EL
 AGUA (CÁNTARA,
 BOTIJO,
 HERRADAS,
 TINAJAS, ETC.):**

Cinctorres	cante (cántaro) petxorull (botijo) pitxé (jarro)
P. Benifassà	angerra (tinaja) cante (cántaro) marraixó (cántaro con pico en el vientre) marraixa (botijo) pitxera (jarro)
V. Canes	cante (cántaro) petxerull (botijo de barro) marraixa (botijo de metal)
Peníscola	cante marranxa (=botijo) marranxó (especie de botijo más parecido a un <cante>) angerra (=tinaja)
Vistabella	cante (cántaro) canterell (la misma forma del cántaro, pero con pico) gera (tinaja) canterella (jarro) marraixa (botijo)
C. Villamalefa	cántaro (dos asas) cantarico (dos asas, y pitorro) botijo, -a ('botijo')
Fanzara	cántaro (dos asas) botija (dibujo al final) ³⁰⁸² botijo ('botijo') bazzo (botijo muy pequeño) pichera (jarrita de barro blanco, con dibujos) ³⁰⁸³
l'Alcora	cante (=cántaro) gera (=tinaja) marraixa (cántaro con pico) baso (=botijo) ampolla (=botijo)

³⁰⁸² Fanzara:

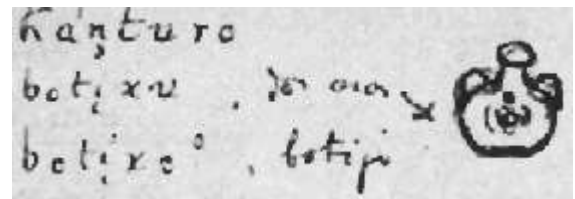

³⁰⁸³ Fanzara:

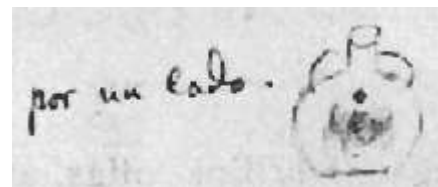

Orpesa	cante (=cántaro) botija (tiene los picos encima, a ambos lados del asa) petxorull (parecido a la <botija>, pero con el pico en la parte más ancha) gera (=tinaja)
T. de Viver	cántaro botija (dos asas) ³⁰⁸⁴ botijo (botijo, aplastado por un lado) cantarico (cántaro pequeño)
Azuébar	cántaro (2 asas) cántara (1 asa y pitorro; 'botijo') botija (dos asas y pitorro; achatado por un lado) ³⁰⁸⁵
Aín	cànter (cántaro) botilla (botijo) pitxer (jarro)
Moncofa	cànter botilla (especie de cántaro con pico) cólxo (botijo)
Ademuz	cantaro ³⁰⁸⁶ botijo cantara tinaja lebrillo (para lavar patatas, o la cara)
Tuéjar	cántaro (dos asas) botija (una asa o dos; 'botijo') barril (de madera para el campo) tonel (más grande que el barril) jarra (es una tinaja)
Casinos	cànter (cántaro) botitxo ³⁰⁸⁷ (botijo) córxo (más alto que el botijo)

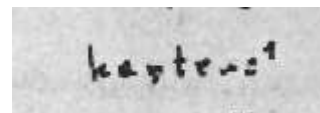
³⁰⁸⁴ Teresa de Viver:

³⁰⁸⁵ Azuébar:

³⁰⁸⁶ Ademuz:

³⁰⁸⁷ Casinos:

Marines	cántaro (dos asas) botijo ('botijo') botija (dos asas, para llevar al campo) ³⁰⁸⁸	Godolleta	cántaro botija podal (cubo de zinc) caldero rujiadora (regadera) debrillo (coinciden todos) pica depósito ferrá (balde de zinc, con dos asas)
Caudete	cántara (de barro, con dos asas) botijo (botijo) tonel (de madera, de unos dos litros, para llevar agua al campo) gabeta (es como un cubo con dos asas, para llevar ropa al río, dar agua a los animales) pozal (cubo de zinc, para sacar agua del pozo)	Torís	cànter (cántaro) botitxa (botijo) tonells (toneles) xarra (tinaja)
Pedralba	cántaros botijón (un asa, 'botijo') botija (dos asas, para llevar agua al campo, achatado por un lado) ³⁰⁸⁹ tonel (para el campo)	Dos Aguas	cántaro cantarico botij(a) ('botijo') botitxa (=botijo) xerra (=tinaja) pitxer (=jarro) garrafa (=damajuana) cànter (=cántaro) canterella (=cantarillo) catalana (=porrón)
Rafelbunyol	cólxo (=botijo) botitxa (tiene la boca en medio, pico y dos asas, y tiene el vientre curvo por un lado y plano por el otro) cànter (=cántaro)	Massalavés	cànte' botitxa poal gamella (=herrada, especie de balde ancho y bajo) xerra (=tinaja) marra'xa (=damajuana)
Quart de P.	botitxa (botijo) cànter (cántaro) córxo (de corcho)	Teresa de C.	cántaro (dos asas) ³⁰⁹⁰ botijo (botijo) jarra ³⁰⁹¹
		Anna	cántaro botijón ('botijo') botija (botijo de dos asas a los lados, para llevar agua al campo) ³⁰⁹² tonellet (tonelillo de madera)

³⁰⁸⁸ Marines:

³⁰⁸⁹ Pedralba:

³⁰⁹⁰ Teresa de Cofrentes:

³⁰⁹¹ Teresa de Cofrentes:

³⁰⁹² Anna (1934):

Llanera de R. gèrrè (tinaja)
cànter (cántaro)
botijó (botijo)
botijonet (botijo pequeño)
po^ual (=balde)
ferrà (=herrada de zinc, con dos
asas)

Beniopa cànter (cántaro)
botija (botijo)
pitxer (jarro)
canterer (=cantarero)

Moixent gerra (=tinaja)
cànter
botijó (botijo)

Biar cànter
botijó
pitxer
caldero

Benilloba cànter (=cántaro)
pitxer (=jarro)
botijó (=botijo)
banquet (cantarero)

Benialí cànter
botija
pitxer
poal
canterer (:cantarero)

Calp cànter (=cántaro)
butijó (=botijo)

el Pinós catxarro (=botijo)
cante (=cántaro)
gèrrè (=tinaja)
poal

Monforte tena(j)a
cántaro
cacharro (= <botijo>)
botija³⁰⁹³
jarra³⁰⁹⁴
caldero (para sacar agua del
pozo)

el Campello gèrrè (=tinaja)
cànter (=cántaro)
botija (=botijo con un lado plano)
catxarro (=botijo redondo)

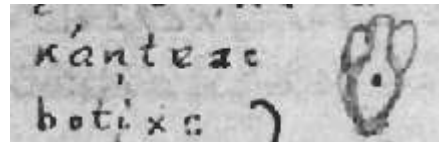
Crevillent gerra (tinaja)
cante (cántaro)
canteret (con una asa y gallette)
botija (botija, con dos asas)
botijó (botijo, con una asa)

Dolores tenaja
orsa (de 4 <ansas>)
cántaro³⁰⁹⁵
botijo
botijón³⁰⁹⁶
jarra³⁰⁹⁷
cántara (= 'botijo')
botija

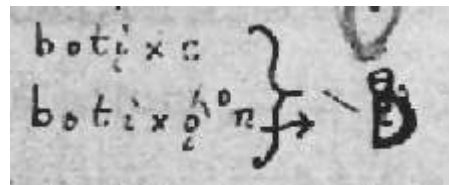
Guardamar cànter (cántaro)
órsa
gerra (tinaja)
canteret
botija (botijo)

693a VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.):

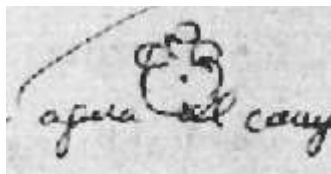
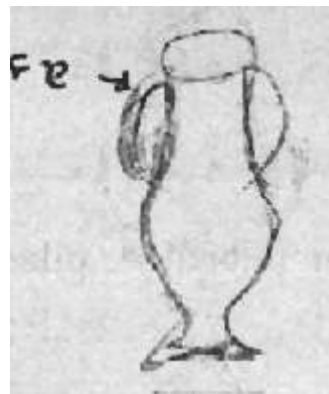
³⁰⁹⁵ Dolores:

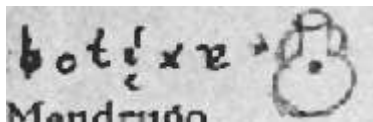
³⁰⁹⁶ Dolores:

³⁰⁹⁷ Dolores:

³⁰⁹³ Monforte:

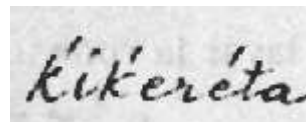

³⁰⁹⁴ Monforte:

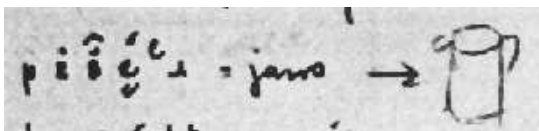
Cinctorres	plat got copa escudella (taza sin asa) llassa (rodilla de esparto para colocar la cazuela sobre la mesa)	Orpesa	plat safa (fuente) plateret (=plato pequeño) got ascudella (=taza) tassó (mayor que la ascudella) llassa (asiento hecho de hojas de ajo o bien de barro, para resguardar los manteles)
P. Benifassà	plat got (vaso) ascudella (taza con o sin asa) canadella (porrón) llassa (rodilla de hojalata o de hojas de maíz)	T. de Viver	plato juente cazuela de terruel (fuente) jarro baso barral (porrón de cristal) esculla (taza, escudilla) jícara (taza pequeña)
V. Canes	plat escudella (taza sin asas) quíquera (jícara) llassa (de esparto o de hierro, para resguardar los manteles)	Azuébar	platos (platos y fuentes)
Peníscola	plat fon grèla (fuente honda, semejante a un lebrillito) got pitxera (=jarro) ascudella (=taza sin asa) quíquera (=tacita con asa) llassa (asiento hecho de metal, de esparto o de ajos, para resguardar los manteles)	Aín	plat pla ^(d) gran (fuente) copa ascudella (taza) quiquereta ³⁰⁹⁸ (jícara) llassa (rodilla, de ajos)
Vistabella	plat safa (fuente) llassa (=rodilla para resguardar los manteles)	Moncofa	plat (plato) sopera (fuente) pitxer (jarro) got (vaso) ascudella (taza con una asa) tassó (taza más grande que la escudella) llasseta (asiento de enea para resguardar los manteles)
C. Villamalefa	plato (individual) lebrilla (plato grande de barro, para comer todos juntos) esculla ^s (tazas de barro, para los niños) ensaladera (fuente más honda para ensalada) barral (porrón de cristal) frutera (plato ancho y llano, con dibujos, para frutas)	Ademuz	plato (para comer todos juntos) juente esculla jarra barral
Fanzara	juente (fuente) saladera (fuente redonda, de barro, para comer todos juntos) plato (individual) barral (porrón de cristal) escodilla (taza de barro, con una asa)	Tuéjar	platos fruteras (fuentes) escullas (escudillas) jícara (tazas) basos jarro barral (= porrón)
l'Alcora	plat ansaladera (fuente) got tassa ascudella cullera tenedó llassa (rodilla de metal para resguardar los manteles)	Casinos	plat font tassa (taza) tassó (especie de taza grande sin asa) paeller (rodilla de esparto o de madera para colocar la sartén o la cazuela en la mesa)
		Marines	
		Caudete	cazuela (de barro sin asas) paella (el arroz lo comen aquí) barral (porrón para el vino)

3098 Aín:

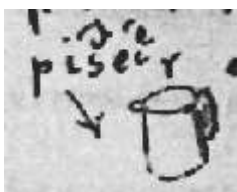

Pedralba	escullas (tazones, escudillas) platos fruteras (= fuente) picher ³⁰⁹⁹ (= jarro; de barro o de cristal, jarra) barral (= porrón)
Rafelbunyol	plat fritera (=fuente) pitxer (=jarro) barral (porrón valenciano) siti (para resguardar los manteles)
Quart de P.	plat fruitera (fuente) barral (porrón) got (vaso) sitet (para resguardar manteles)
Godelleta	plato frutera (es la fuente) picher ³¹⁰⁰ (es el jarro, de barro) botella copas escullar (es servir la comida a los platos)
Torís	plat font (moderna) pitxers barral carabassa
Dos Aguas	platos frutera (fuente) esculla (taza) jarro barral (de cristal es porrón)
Polinyà	plat fritera font got (=vaso) copa tassa (=taza)
Massalavés	pitxe' (=jarro) plat fritera (=fuente) got (=vaso) copa sitet (=almohadilla de palma o de esparto para colocar la cazuela sobre la mesa)

³⁰⁹⁹ Pedralba:

³¹⁰⁰ Godelleta (1934):

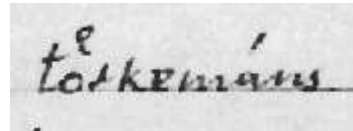

Teresa de C.	fuelle (de porcelana, o barro blanco) platera (fuente ant. de barro) caldero (paella, allí comen el arroz) barral (porrón de cristal)
Anna	caldero (aquí se come el arroz) frutera (fuente de barro, y también plato redondo y grande antiguo) plato barral (porrón de cristal)
Llanera de R.	plat fritera (fuente) got (vaso) sitet (para poner encima la cazuela a fin de no quemar la mesa o los manteles)
Beniopa	plat frutera (fuente) got tassa (taza) quíquera (=jícara) setiet (para reguardar los manteles)
Moixent	plat fritera (fuente) got barral (=botella) pitxer (=jarro) sitet (para poner encima la cazuela sin quemar la mesa o los manteles)
Biar	plat sopera (=fuente) got tassa (=taza con asa) tassó (=taza sin asa) cullera (=cuchara) cullerot (=cucharón) setiet (para resguardar los manteles)
Benilloba	plat fruitera (=fuente) got (=vaso) tassa (taza con asa) tassó (taza sin asa) cullerot (=cucharón) cullera (=cuchara) tenedor (=tenedor) setiet (para resguardar)
Benialí	plat font got tassa (taza sin asa) tassó (taza con asa) cullerot (=cucharón) cullera (=cuchara) sitet (para resguardar los manteles)

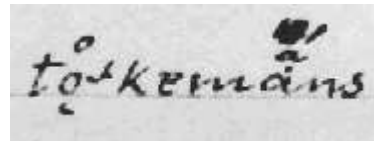
Calp	plat font got tassa (=taza sin asa) tassó (=taza con asa) cullerot (=cucharón) pitxer (=jarro)
el Pinós	plat frutera got pitxet (=jarro) cullera (=cuchara) teneó (=tenedor) posaoRET (=es de palma o de esparto, para resguardar los manteles contra el ardor de la cazuela)
Monforte	
el Campello	plat fon ^l got (vaso) pitxer (=jarro)
Crevillent	plat font got assentet (para resguardar los manteles contra el ardor de la cazuela; es de palma y junco)
Dolores	fuenta plato (para el campo en <casuela> de porcelana) porrón (= <barral>)
Guardamar	plat font cutxara got (=vaso)
693b PAÑO PARA LIMPIARSE:	
Cinctorres	
P. Benifassà	aixu ⁹ amans
V. Canes	eixugamans
Peníscola	aixua mans
Vistabella	eixuamans
C. Villamalefa	
Fanzara	
l'Alcora	aixugamans
Orpesa	aixugamans
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	aixuamans
Moncofa	tovalla
Ademuz	carpeta (especie de mantel, de un tejido basto)
Tuéjar	
Casinos	drap
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	toballa aixuamans
Quart de P.	drap
Godella	enjubamanos

Torís	
Dos Aguas	
Polinyà	torcamàns ³¹⁰¹
Massalavés	to'camans ³¹⁰²
Teresa de C.	
Anna	
Llanera de R.	tovalla tòrcamàns
Beniopa	estovalles (pañó de cocina) tartabóca (femenino; =servilleta)
Moixent	torcamans ³¹⁰³
Biar	torcamans ³¹⁰⁴
Benilloba	tòrcamàns ³¹⁰⁵
Benialí	e'xugamans
Calp	a'ssuamans
el Pinós	tòrcamàns ³¹⁰⁶
Monforte	
el Campello	tòrcamàns ³¹⁰⁷

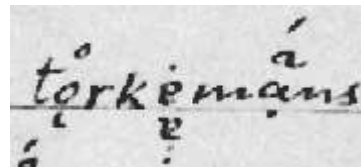
³¹⁰¹ Polinyà:

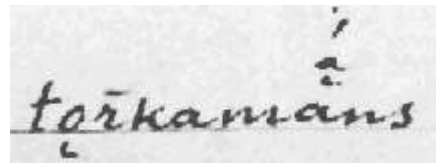
³¹⁰² Massalavés:

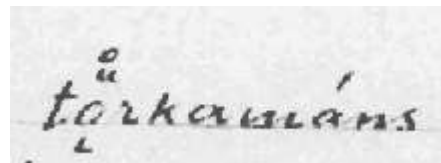
³¹⁰³ Moixent:

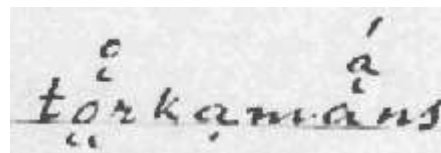
³¹⁰⁴ Biar:

³¹⁰⁵ Benilloba:

³¹⁰⁶ el Pinós:

Crevillent	llimpiamans
<u>Dolores</u>	pañó de lahh mano(s)
	pañó de cosina
Guardamar	tovalla

694 MENDRUGO:

Cinctorres	rosegó
P. Benifassà	rosegó
V. Canes	rosegó
Peníscola	rosegó
Vistabella	rosegó
<u>C. Villamalefa</u>	rosigón
<u>Fanzara</u>	rozzigón
<u>l'Alcora</u>	rosegó
Orpesa	rosegó
<u>T. de Viver</u>	rosigón
<u>Azuébar</u>	rosigón
Aín	rosigó
Moncofa	rosegó
<u>Ademuz</u>	rosigón
	corrusco
<u>Tuéjar</u>	rosigón
Casinos	rossegó
<u>Marines</u>	rosigón
<u>Caudete</u>	rugón
<u>Pedralba</u>	rosegón
Rafelbunyol	rósco
Quart de P.	rósco
<u>Godolleta</u>	rosegón
Torís	rossegó
<u>Dos Aguas</u>	rosigón
Polinyà	rossegó
Massalavés	rossegó
<u>Teresa de C.</u>	rosigón
<u>Anna</u>	rozzegón
Llanera de R.	rosegó
Beniopa	rosegó
Moixent	rosegó
Biar	rosegó
Benilloba	rosegó
Benialí	rosegó
Calp	rosegó
el Pinós	rusegó
<u>Monforte</u>	rosigón
el Campello	rosegó
Crevillent	rosegó
<u>Dolores</u>	surrohcnón (2)
	rosegón (1º)
Guardamar	rosegó

694a DAMAJUANA:

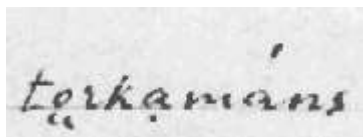
Cinctorres	bombóna
P. Benifassà	garrafa
V. Canes	garrofa
Peníscola	garrafa
Vistabella	garrafa

<u>C. Villamalefa</u>	marraja
<u>Fanzara</u>	marraja
<u>l'Alcora</u>	garrafa
Orpesa	garrofa
<u>T. de Viver</u>	garrafa
	bombona
<u>Azuébar</u>	garrafa
Aín	garrofa
Moncofa	bombóna
<u>Ademuz</u>	bombona
	garrafa
<u>Tuéjar</u>	marraja
Casinos	garrafa
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	((<garrafa>) = <bombona>)
<u>Pedralba</u>	marraja
Rafelbunyol	bombóna
Quart de P.	garrofo
<u>Godolleta</u>	garrofon (= (<marraja>))
Torís	marraixa
<u>Dos Aguas</u>	marraja
Polinyà	garrafa
Massalavés	marra'xa
<u>Teresa de C.</u>	garrafa
<u>Anna</u>	marra'xa
Llanera de R.	marraixa
Beniopa	garrafa
Moixent	garrafa
Biar	marra(i)xa
Benilloba	garrafa
Benialí	marra'xa
Calp	marra'xa
el Pinós	caramallòlò
<u>Monforte</u>	
el Campello	marra(i)xa
Crevillent	marra(i)xa
<u>Dolores</u>	marraja
Guardamar	marra(i)xa

695 VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.:

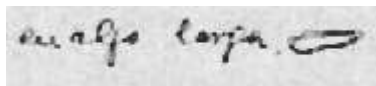
Cinctorres	(De esparto:)
	cabàs (de palma)
	(De mimbre:)
	cistella
	argadells
	banasto
	còbec (cuévano)
P. Benifassà	(De caña:)
	cistella
	canasta
	(De mimbre:)
	cartró
	(De palma:)
	cabàs
	senalla

3107 el Campello:

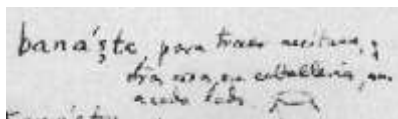

- V. Canes** (De caña:)
cistella
canasta
(De mimbre:)
castró
(De esparto:)
cabàs
- Peníscola** (De esparto:)
cabàs
còfa
sària
(De caña:)
panera
còbe
cistella
canasta
- Vistabella** (De esparto:)
cabàs
sària
(De caña:)
cistella
canasta
panera
- C. Villamalefa**
saria (serón)
capazo
sarieta (saria más pequeña, para dar pienso a las caballerías, en algo larga)³¹⁰⁸
caracolera (cestita con dos asas para poner caracoles)
canastilla (para la costura)
canasta (para llevar la ropa y para llevar el pan; 4 asas)
banasto (con dos cuernos por asa, para traer uva, frutas)
canasto (dos asas, para cargar estiercos, llevar piedra)
cantarera ('aguadera')
cesta (con asa por arriba, para traer <higas> 'higos')
- Fanzara**
saria (serón)
capaso (para cargar caballerías, ira a la huerta, etc.)
banasto³¹⁰⁹ (para traer aceituna, y otras cosas, en caballerías, uno a cada lado)
canasta (4 asas)
canasto (dos asas)
sesta (con asa por arriba, para los frutos)
panistrico (canastito de dos asas para la costura; unos 15 cm)³¹¹⁰

³¹⁰⁸ Castillo de Villamalefa:

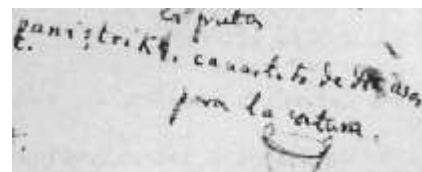

³¹⁰⁹ Fanzara:

- l'Alcora** (De esparto:)
cabàs
sària
sarió
(De caña:)
cistella
panera
- Orpesa** (De esparto:)
cabàs
sària
sarió
(De caña:)
panera
cistella
canasta
- T. de Viver**
serón
capazo (espuerta)
saria (para traer paja, para el pienso, espuerta grande)
cesta (para ir a la compra, para coger fruta y otros usos, con asa por arriba)
(<canasta> / <canesta>: canasta, de 4 asas, para llevar la masa al horno, y otros usos)
(<banasto> / <banesto>: para la uva)³¹¹¹
canesto (dos asas, boca ancha)³¹¹²
canastillo (dos asas, pequeño, para la costura)

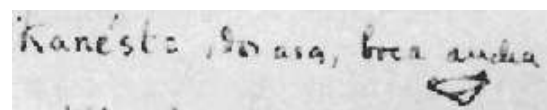
³¹¹⁰ Fanzara:

³¹¹¹ Teresa de Viver:

³¹¹² Teresa de Viver:

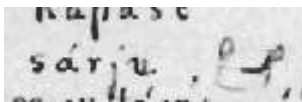
Azuébar serón
 capaso
 saria³¹¹³ (para traer carbón en las caballerías, ponen dos aguaderas (de 4-6 agujeros)
 banasto³¹¹⁴
 canasto³¹¹⁵ (dos asas, para llevar <ripio> de un sitio a otro)
 canasta (de mimbre y caña, de 2 y 4 asas; para frutas, ropa, pan y otros usos)
 sesta³¹¹⁶ (con asa por arriba, para la compra; redonda)
 sestón (para recoger higos, uva; larga)³¹¹⁷
 banastico (con dos asitas, para la costura)

Aín (De esparto):
 cabàs
 sària
 sarieta
 (De caña:)
 cistella
 panera
 còbe
 (De mimbre:)
 banasto

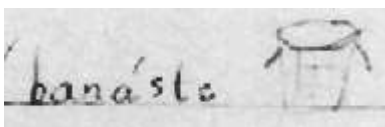
Moncofa (De esparto):
 cabàs
 bóç
 sària
 sarió
 (De caña:)
 panera
 panerot
 cistella
 canasta

Ademuz serón
 sarria (mejor que serón³¹¹⁸, para llevar avena, o cosas de peso, y otra 'sarria' pequeña es para dar pienso)³¹¹⁹
 aguaderas
 banasto (de esparto para la uva)
 barza (vasija para meter los cuchillos de matar)³¹²⁰
 cesta terrera (dos asas, para portear)³¹²¹
 cesta de ansa (para traer frutas y otras cosas de huerta; y cesta pequeña para compra, y llevar la comida al campo)
 canasta (dos asas, para la ropa al río, y la masa al horno)³¹²²
 comedor (V. Canasto de Bronchales, para dar parto a los corderos)
 canastillo (para la costura)

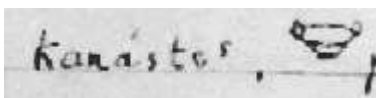
3113 Azuébar:

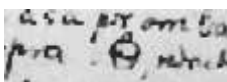
3114 Azuébar:

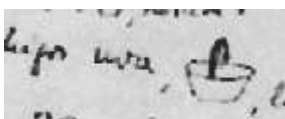
3115 Azuébar:

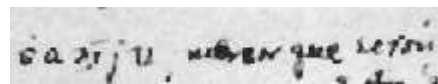
3116 Azuébar:

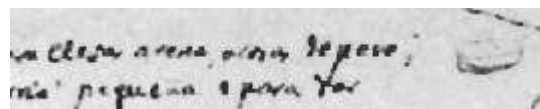
3117 Azuébar:

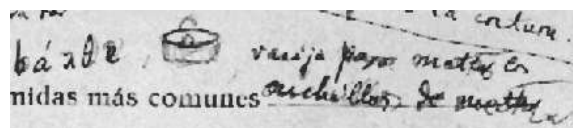
3118 Ademuz:

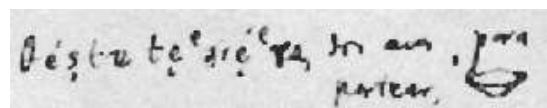
3119 Ademuz:

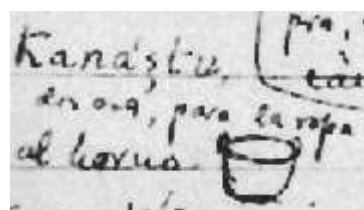
3120 Ademuz:

3121 Ademuz:

3122 Ademuz:

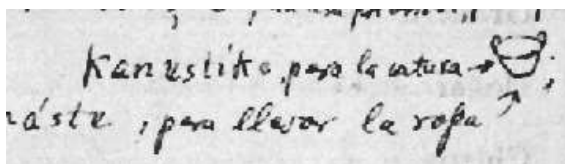
- Tuéjar** serón
capazo (espuerta)
aguaeras
sarría (patra traer paja, serón más pequeño)
bana^{sto} (dos asas³¹²³; para coger estiércol y otros usos)
cesta (con asa por arriba, para traer frutas)
cana^{ta} (con 4 asas, para la ropa)
bana^{stillo} (sin asas, para la costura)
- Casinos** (De esparto:)
cabàs
sària
arganells
(De caña):
cistella
- Marines** serón
capazo (espuerta)
aguadera
banasto (para traer la uva y la aceituna)
cesta (con asa por arriba, para fruta)
canastico (para la costura)³¹²⁴
canasta (para llevar la ropa)
- Caudete** serón (para llevar estiércol)
ehhpuerta (espuerta, para varios usos)
cuébbano (más alto que espuerta, dos-4 asas, para la vendimia)
cesta (un asa por arriba, para llevar la comida al campo)
cesto (de esparto, con asa de palo, para bajar pienso a los animales)
- Pedralba** cesta³¹²⁵ (con asa por arriba, para traer frutas y verduras)
sarría (serón)
capazo ('espuerta')
sarría merendera (espuerta alargada para dar pienso a las caballerías en el campo; dos asas)

- Rafelbunyol** (De caña:)
panera
cistella
cistellot
canastra
(De esparto:)
cabàs
sària
- Quart de P.** (De esparto:)
cabàs
sària
sarió
(De caña:)
cistella
panera
(De mimbre:)
canasta
- Godelleleta** serón (para estiércol)
sesta
canasta (de caña y de <matapoll>, que es como mimbre)
capaso³¹²⁶
sarión (espuerta alargada, con dos asas, para dar pienso a las caballerías en el campo)
- Torís**
- Dos Aguas** (ESPARTO: <sarría>, serón; <capazo>, espuerta)
(CAÑA: <canasta>, con dos asas, para traer frutos; <cesto> con asa por arriba)³¹²⁷
(MIMBRE: <cesta>, dos tapas, otras tienen dos asas³¹²⁸; <costurero>, cestita de costura)
capazo (de palma, para ir a la compra, y otros usos)

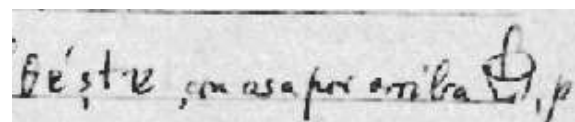
³¹²³ Tuéjar (1934):

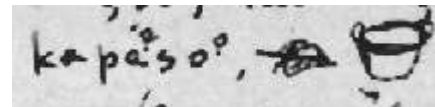
³¹²⁴ Marines:

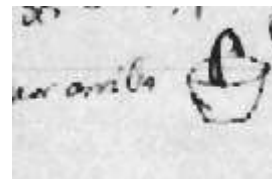
³¹²⁵ Pedralba:

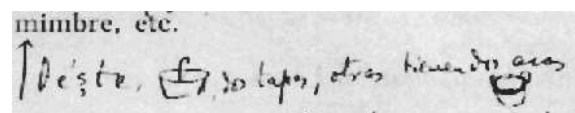
³¹²⁶ Godelleleta (1934):

³¹²⁷ Dos Aguas:

³¹²⁸ Dos Aguas:

Polinyà (De mimbre:)

cistella
panera
panerot
pollera

(De esparto:)

sària
cabàs

Massalavés (De caña:)

cistella
panera

(De mimbre:)

canastra

(De esparto:)

sària
cabàs
asportí

Teresa de C.

serón

capazo ('espuerta')

aguaera (aguadera)

capacha (espuerta con asa por arriba)³¹²⁹

corbo^{s3130} (uno a cada lado, para traer frutas o uva, en caballería)

cehhto (con asa por arriba, de caña o mimbre, para llevar la comida al campo)

cehhta (de mimbre, con asa por arriba, y dos tapas)³¹³¹

aportadera (banasta para la fruta, de madera)

tabaque (cestito de mimbre para la costura)

bana^{sta3132} (de mimbre y caña, para la fruta, y para llevar la ropa al río)

Anna saria (serón)

cabaso ('espuerta')

corbo³¹³³

sesta (de mimbre y caña, con una asa arriba, para frutas y otros usos)

còve³¹³⁴ (<canasta>; con dos asas, para transportar, mayor que cesta)

Llanera de R. (De esparto:)

cabàs

sària

(De caña:)

cistella

panera

(De mimbre:)

canasta

(De palma:)

portaores (conjunto de cuatro espuertas que se llevan a lomo)

Beniopa (De mimbre:)

panera

cistella

(De caña:)

canasta

(De esparto:)

cabàs

sària

astorí

sarnatxo (espuerta con tapadera)

Moixent (De caña:)

cistella

panera

(De mimbre:)

canasta

(De esparto:)

cabàs

sària

argolí (especie de saco de esparto para guardar aceitunas)

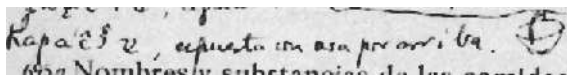
(De palma:)

cabàs

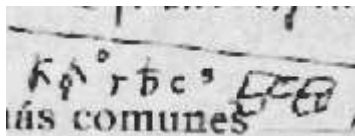
portaores (conjunto de 4

espuertas que se llevan a lomo)

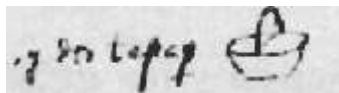
³¹²⁹ Teresa de Cofrentes:

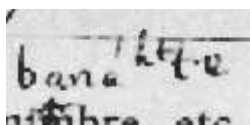
³¹³⁰ Teresa de Cofrentes:

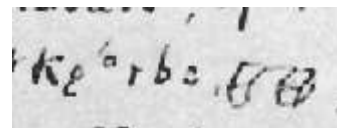
³¹³¹ Teresa de Cofrentes:

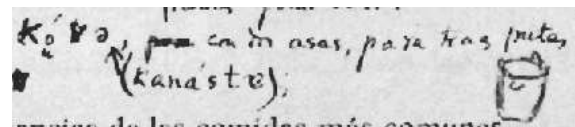
³¹³² Teresa de Cofrentes:

³¹³³ Anna (1934):

³¹³⁴ Anna (1934):

Biar	(De mimbre:) cistella canasta (De esparto:) cabàs (espuerta) planeta (esterilla para arrodillarse en el lavadero) algorí (especie de saco de esparto para tener aceitunas) arganells (aguaderas) cabàs d'arguenes (espuerta grande)	el Campello	(De mimbre:) canasta cistella còve (De esparto:) cabàs barcelleta (especie de espuerta más pequeña que el <cabàs>) sarnatxo (con una asa encima, para llevar la comida al campo) sària
Benilloba	(De mimbre:) cistella canasto còve panera (De esparto:) cabàs sària auiaderes tagzim (orón para poner aceitunas)	Crevillent	(De mimbre:) cestella canasta (De caña:) còve cestella (De esparto:) cabàs aiguaeres sarnatxo sària
Benialí	(De mimbre:) cistella panera (De esparto:)	Dolores	capaso (para ropa, de esparto) capaso (para la compra; de <anea>) sehhto (de esparto) agu(a)era (para el agua) cofa (espuerta) sarria
Calp	(De mimbre:) canasta cistella tabac (canastillo) còve (De esparto:) astiba (espuerta oblonga) cabàs (espuerta) sarnatxo (con una asa grande) sàriè barseta (espuerta con tapadera)	Guardamar	(De mimbre:) canasta còve panera cistella (De esparto:) cabàs oró sària aiguaera -----
el Pinós	(De mimbre:) cestella tabaquet (cestita de labor) (De esparto:) cabàs sarnatxo sària	695a NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES:	
Monforte	capaso sarria (para estiércol) aguaera anganillas (de sogas de esparto y madera, para traer uva en caballerías) se ^s tas (de mimbre, para llevar la comida) sebaíl (capazo pequeño)	Cinctorres	almorzà (a las 8: "farinetes", caldo de botifarra, chocolate) dinà (a las 12: puchero, legumbres, carne, fruta) brenà (a las 5: embutidos, fruta) sopà (a las 8: sopa de pastas, carne, embutido, fruta)
		P. Benifassà	asmorzà (a las 8: sardina, tomate, farinetes, pimienta) dinà (a las 12: puchero, carne, uva) berenà (a las 5: bacalao, sardina, patatas fritas, aceitunas) sopà (a las 8: patatas, col, verdura, huevos, fruta)

V. Canes	amorzà (a las 6: puchero, abadejo) dinà (a las 12: puchero, carne, fruta) berenà (a las 4: carne, vino) sopà (a las 8: arroz, puchero, fruta)	T. de Viver	almorzar (a las 6 ó 7; cerdo o olla o gachas o sémola con pan) las diez (en verano a las 10; sardina o tajada con pan) yantar (a las 12; arroz o olla de patatas, carne y verduras y postre de frutas) berienda (a las 5; bacalao o cerdo embutido o fruta y pan) cena (a las 7 o a las 8; patatas fritas con bacalao o carne o huevos o hervido de verduras y postre)
Peníscola	amorzà (a las 8: pescado, sardina, patatas fritas, sémola) dinà (a las 12: puchero, patatas, fruta) berenà (a las 4: tomate, pescado, moniatos, sardinas, fruta) sopà (a las 8: sopa de pasta, puchero, pescado)	Azuébar	almorsar (a las 8; pan, sardina, olivas, y otros, tomate) yantar (a las 12: olla de patatas, alubias, acelgas, cardos, col con carne, o arroz con verduras y carne y postre de frutas o aceitunas) brendar (a las 4; morcilla o atún con pan y fruta) senar (a las 7; tomate con carne o bacalao o patatas fritas y postre de frutas)
Vistabella	almorzà (a las 8: sardina, embutido, carne) dinà (a las 12: col con patatas, carne, tocino, fruta) berenà (a las 5: carne, sardina, fiambre, tocino) sopà (a las 8: puchero, huevos, fruta)	Aín	almorzar (de 7 a 8: sardina, tomates, aceitunas) dinar (a las 12: arroz, puchero, sardina, carne, tocino) berenar (a las 5, en verano: bacalao, tomate, fruta) sopar (de las 7 a las 8: puchero, sardina, abadejo, fruta)
C. Villamalefa	almorzar (a las 8, cacho de pan y sardina o plato de olla) yanta(r) (a las 12; pan y sardinas) cenar (a las 8; <olla>, patatas, alubias, col, y algo de carne) berenda(r) (en verano a las 5; tomates, longaniza u otra cosa)	Moncofa	desdejunar (al amanecer: café con leche y sopas de pan) almorzar (a las 8: pescado salado, embutido, fruta) dinar (a las 12: arroz, puchero, huevos, tocino, embutidos, bacalao, fruta, etc.) berenar (a las 5: pan y chocolate, fruta, etc.) sopar (a las 8: arroz con carne, bacalao, etc.)
Fanzara	almorzà (a las 7; sopas o sardina, carne con un cacho de pan) yantá (a las 12; arroz o <olla> de verduras, con huevo frito o tocino y fruta) berendá (a las 5; bacalao o atún, jamón con pan) sena (a las 7 o las 8; <olla> y <suquete> de tomate o cebolla frita y postre)	Ademuz	almorzar (a las 5 ó 6; <gachas>, o patatas fritas, sémola) bocadillo (a las 10 sólo en la siega; <tajada del frito> del cerdo) comer (a las 12, <cocido>, arroz, <guisáu>) merendetar (sí, a las 5, sólo en verano; huevos cocidos o tajada) cenar (a las 6 en invierno, 8 verano; judías, ensalada, bacalao, o guisado)
l'Alcora	asmorzà (a las 8: fiambre y frutas) dinà (a las 12: puchero, arroz, frutas) berenà (a las 5: fruta, queso) sopà (a las 8: puchero, frito, fruta)		
Orpesa	almorzar (a las 8: pescado seco, tocino, embutido, fruta) dinar (a las 12: arroz, patatas, bacalao, tocino, embutidos, fruta) berenar (a las 4 ½: queso, embutido, fruta) sopar (a las 7 ½: arroz, sopa de pasta, puchero, abadejo)		

Tuéjar	matar el gusano (a las 6 de la mañana, un cacho de pan con chocolate o fruta) almorzar (a las 8, patatas fritas o huevos con pan o sardina) yanta (a las 12, arroz con verduras, o guisado de patatas o gazpacho y postre de frutas) merienda (a las 5, pan con bacalao o jamón o fruta) cena (a las 7 o las 8, toman <olla> que es cocido de verduras y carne, o arroz y postre de frutas o aceitunas)	Quart de P.	péndre la manyana (a las 6: chocolate o café con leche) arrossar (a las 8: abadejo, sardina, embutidos, atún, queso, etc.) dinar (a las 12: arroz, puchero, guisado de carne, anguilas en salsa, carne tostada, huevos fritos, etc.) berenar (a las 5: embutidos, tocino, queso, abadejo, etc.) sopar (a las 8: huevos hervidos, judías hervidas, caracoles en salsa, aceitunas, fruta, etc.)
Casinos		Godelleta	desayuno (se come café con un bollo, o arroje y se hace a las 5 de la mañana) arrosar (se come carne o sardina o tortilla entre pan; a las 7) yantar (al mediodía y arroz a veces cocido o gazpacho y postre) berendar (a las 5, y se come dulce o queso o jamón con pan) (la <sena>: de carne con tomate o patatas o fideos o guisado y para postre aceitunas)
Marines		Torís	matar el cuc (al amanecer): aguardiente y pan arrossar (a las 7): ensalada, sardinas, huevos dèuhòres(a las 10): sólo en siega, atún y embutido y un trago de vino dinar (a las 12): arroz con carne y verdura, ensalada y fruta berenar (a las 5, sólo en verano, embutido) sopar (al anochecer): <bollit> hervido de verduras, <guissau> de bacalao o carne
Caudete	almorzar (a las 6 o las 7, y se come <gahhpacho> de patatas o <tajá> de cerdo o sardina) merienda (a las 12 del día, y se come <olla> de huevo, bajocas, morcilla y patatas, y postre de aceitunas o uva o almendras) roquetar (a las 5, un pedazo de pan con fruta o sardina) cenar (a las 7 o las 8, y se come patatas fritas con <tajá> o pescado y postre)	Dos Aguas	almuerzo (a las 7 toman gazpachos de torta de harina, sal y agua con patatas y tajada de cerdo) yanta (a las 12, arroz con patatas o nabos o carne y de postre granadas o nueces o aceitunas) brienda (a las 5, un cacho de pan y tomate o bacalao o sardina) cena (a las 7, patatas fritas con bacalao, carne, huevos)
Pedralba	desa ^(v) úno (a las 6 o las 7; taza de chocolate o café con sopas de pan) almorzar (a las 8 o las 7; patatas fritas con <tajá> o embutido o sardina) yanta (a las 12; cocido, arroz, o patatas guisadas con carne y postres de frutas o ensalada) berienda (a las 5; atún o carne o bacalao con pan) cena (a las 7 o las 8; patatas o cebollas fritas o guisado con carne y fruta; (comida típica de la noche: <olla> cocido de alubias, botifarra, tocino, carne, patatas y "pencas")	Polinyà	almorsar (a las 8: fiambre, carne, sardina, fruta) dinar (puchero o arroz, guisado de carne, fruta) sopar (a las 8 1/2: embutidos, carne de cerdo, sardinas)
Rafelbunyol	errossar (a las 8: sardinas, abadejo o carne, fruta) dinar (a las 12: arroz, puchero, fruta) berenar (a las 4 ½: ensalada, sardina, huevos, fruta) sopar (a las 8: carne, patatas, huevos, tocino, etc.)		

Massalavés	almo'sa' (a las 8: sopas en leche, o un huevo frito) dina' (a las 12: arroz en una de estas cuatro maneras: en paella, o en cazuela, o en puchero, o al horno; fruta u hortalizas) sopa' (a las 8 a 9: guisado, pescado frito, o huevos con tomates o con cebolla, o carne frita en salsa)	Biar	almorzar (a las 8: pescado salado, embutidos, fruta, fritura, etc.) dinar (a las 12: arroz, puchero, legumbres, guisado, tocino, fruta) berenar (a las 5: tomate, fruta, abadejo, etc.) sopar (a las 8: patatas fritas o hervidas, sardinas, tocino, fruta, etc.)
Teresa de C.	a(l)morzar (a las 6, de gahhpacho de patatas, ajos, aceite y harina, y <bolete>, o sea, pimiento picante) yantar (a las 12 se come arroz o cocido, o <olleta>, con patatas, cardos, alubias, cebolla y aceite quemado, que es la comida más general) cena (a las 7 o las 8, y se come <mojije> que aceite, patatas, ajos, tomate, bacalao, especie de gazpacho, o patatas fritas con <tajá>)	Beniloba	almorzar (a las 8: pescado salado, tocino, embutidos, fruta, vino) dinar (a las 12: arroz, puchero, guisado, legumbres, tocino, fruta) berenar (a las 5: embutidos, pescado salado, fruta) sopar (a las 8: guisado con patatas, o legumbres con tomates, carne, fruta, etc.)
Anna	armuerzzo (pan con sardina, o carne o tortilla; a las 7 en invierno, y a las 8 en verano) la yanta (a las 12, arroz con legumbres, y guisado de patatas, judías y carne, y de postre frutas frescas en verano y peras y aceitunas en invierno) la brenda (a las 5, pan con las sobras de la yanta) la sena (a las 8, con legumbres fritas con carne, embutido, pescado)	Benialí	almorsar (a las 8: sardina, o pan con aceite, o embutidos, etc.) dinar (a las 12: arroz, patatas, carne, legumbres, fruta) sopar (a las 8: pescado salado, o ensalada, o tocino, y fruta)
Llanera de R.	almorzar (a las 8: pan y sardina, o carne, bacalao, pescado, queso, tocino, embutidos, confitura, chocolate, fruta, etc.) dinar (a las 12: arroz, puchero, guisado, fruta, tocino, etc.) berenar (a las 5: pan y fiambre, tocino, etc.) sopar (a las 8: fiambre, pescado, huevos, tomates fritos, fruta, etc.)	Calp	asmorzar (a las 8: pescado, carne, embutidos, fruta) dinar (a las 12: puchero, legumbres, arroz, tocino, fruta) berenar (a las 5: chocolate, bizcocho) sopar (a las 8: pescado, carne, huevos, embutidos, fruta)
Beniopa	almorzar (a las 8) dinar (a las 12) berenar (a las 5) sopar (a las 8)	el Pinós	amorzà (a las 8: pescado salado, o carne, embutidos, etc.) dina (a las 12: puchero, sopa, legumbres, fruta, etc.) berena (a las 5: pescado salado, o chocolate, o embutidos, etc.) sópa (a las 8: gazpacho, patatas fritas, huevos, etc.)
Moixent	amorzar (a las 8: sardina, o bacalao, o queso, o embutidos, fruta, aceitunas, etc.) dinar (a las 12: arroz, guisado, patatas, tocino, fruta, etc.) berenar (a las 5: pan y chocolate, miel, membrillo, arrope, etc.) sopar (a las 8: sardinas, patatas, huevos, fruta, etc.)	Monforte el Campello	amorzar (a las 8: sardinas, tomates, aceitunas, fruta) dinar (a las 12: arroz, legumbres, guisado, fruta) sopar (a las 8: frito, ensalada, hortalizas, pescado)
		Crevillent	armosà (a las 8: pescado salado, embutidos, frito, etc.) dinà (a las 12: arroz, puchero, legumbres, fruta, etc.) berenà (a las 5: como el <armosà>) sopà (a las 8 1/2: frito, ensalada, huevos, etc.)

Dolores armosar (pan y sardinas o bacalao)
comer (<arró(s)> con bacalao y cebolla; guisado de patatas con bacalao; <salsa> de garbanzos, <patatas> (<crilla^s>), <blea^s> = espinacas, y <aseite>)
senar (bacalao y sardinas, frito o asado)

Guardamar almorzar (a las 8: pan y pescado, y tomate; o café con leche; o carne o embutidos; fruta; etc.)
dinar (a las 12: pescado, bacalao, carne, embutidos; fruta)
sopar (a las 8: arroz, fruta)

695b COMIDAS DE GALA:

Cincorres
P. Benifassà alifara
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara tragallá (comida campestre entre mozos a base de paella)
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar guchipanda (comida campestre de los mozos a base de paella)
Aín
Moncofa
Ademuz comidacha (sacrifican una res; es merienda o comilona, con algún motivo)
Tuéjar zocla
Casinos
Marines
Caudete paella
Pedralba paella
Rafelbunyol
Quart de P.
Godelleta paella
Torís paella
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés (paella con pollastres, o un puchero muy sustancioso, y dulces)

Teresa de C.
Anna paella
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent

Dolores cosido
Guardamar

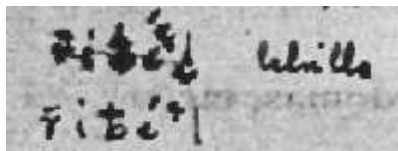
696 PARRILLA:

Cincorres graelles
P. Benifassà graelles
V. Canes grielles
Peníscola graelles
Vistabella graelles
C. Villamalefa grellas
Fanzara grellas
l'Alcora graelles
Orpesa graelles
T. de Viver grellas
Azuébar grelles (masculino)
Aín graelles
Moncofa graelles
Ademuz parrillas
Tuéjar grelles
Casinos graelles
Marines grelles^{(1)x}
Caudete parrilla^s
Pedralba grellas
Rafelbunyol graella
Quart de P. graelles
Godelleta grellas
Torís graelles
Dos Aguas grellas
Polinyà graelles
Massalavés graelles
Teresa de C. parrilla
Anna graella^s
Llanera de R. graelles
Beniopa graelles
Moixent graelles
Biar graelles
Benilloba graelles
Benialí gradelles
Calp graelles
el Pinós graelles
Monforte grailla^s
el Campello graelles
Crevillent graelles
Dolores parrilla^s (= <grilla^(s)>; 2º dice <greilla^(s)>)
Guardamar graelles

697 VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.):

Cinctorres	escuradó (pila) llibrell (=lebrillo)
P. Benifassà	ascuradó (pila) ribrell (lebrillo)
V. Canes	llibrell (lebrillo) escuradó (pila)
Peníscola	pica ascuraó (=pila)
Vistabella	escuradó (pila) llibrell (lebrillo)
C. Villamalefa	lebrillo (de barro)
Fanzara	(Lavan en la acequia, y llevan la vajilla en una <tina>, balde de zinc)
l'Alcora	ascuradó (pila) dribell (=lebrillo)
Orpesa	llibrell
T. de Viver	(Si friegan en casa: <lebrillo>, de barro; <ferrá>, balde de zinc. Pero suelen fregar en la acequia)
Azuébar	lebrillo (de barro) ferrada (balde de zinc)
Aín	(No la hay. Fregan la vajilla en la acequia)
Moncofa	ascuraor (pila)
Ademuz	(en el río y lavadero) gabeta (de zinc, balde) tornaja (artesa)
Tuéjar	(ahora llevan los cacharros en <lebrilla>, a la acequia donde los lavan)
Casinos	llibrell
Marines	lebrillo (de barro) pica (pila, moderna)
Caudete	gamella (artesa de madera) lebrillo (de barro)
Pedralba	(Llevan los cacharros en <lebrillo>, de barro, y los friegan en la acequia)
Rafelbunyol	pica
Quart de P.	pica (pila)
Godelleta	pica ('pila', de piedra, o cemento) debrillo (se usaba mucho antes)
Torís	ferrà (herrada) ribell (lebrillo) ³¹³⁵ ribel piques (pila)
Dos Aguas	(friegan los cacharros en la acequia)

3135 Torís:

Polinyà	pica (=pila) dibrell (El otro sujeto dice <llibrell>) (=lebrillo) ferrà (=herrada)
Massalavés	pica (de piedra) llibrell (lebrillo) gamella (de zinc)
Teresa de C.	lebrillo (de barro)
Anna	(friegan en la acequia, y llevan la vajilla en un <llibrell>)
Llanera de R.	pila (de piedra; la misma donde lavan la ropa) dibrell (=lebrillo)
Beniopa	viver (especie de pila)
Moixent	ferrà (de hojalata) llibrell (lebrillo)
Biar	escuraora (pila de piedra) llibrell (=lebrillo)
Beniloba	ascuraora (pila de piedra) llibrell (=lebrillo)
Benialí	ferrà (herrada) pica (pila) llibrell (lebrillo)
Calp	ascuraora (pila) llibrell (lebrillo)
el Pinós	escuraó (de fábrica) dibrell (=lebrillo)
Monforte	lebrillo (de barro)
el Campello	dibrell (=lebrillo)
Crevillent	fregaó (de fábrica) llibrell (=lebrillo)
Dolores	pil(a) (<lebrillo>, <artesa>: algunas) (por lo general friegan en la <regaera> = acequia)
Guardamar	fregaor (pila)

697a VASIJA PARA LAVAR LA ROPA:

Cinctorres	llabadó (lavadero) (No se lava en casa)
P. Benifassà	safareig (lavadero público) (No se lava en casa)
V. Canes	llavadó (No se lava en casa)
Peníscola	fon (lavadero público). No se lava en casa)
Vistabella	coffi (de barro)
C. Villamalefa	(lavan en <labadero>; llevan la ropa en <canasta>)
Fanzara	(En lavadero, y en <canasta>)
l'Alcora	séquia (acequia) (No se lava en casa)
Orpesa	safareig (de piedra)
T. de Viver	(Lavan en la acequia; llevan la ropa en <canasta>, en <cesta>, o en otra vasija)
Azuébar	(lavan en el lavadero público; llevan la ropa en <canasta>)
Aín	llabaor (en la acequia) (No se lava en casa)
Moncofa	(No lavan en casa)

<u>Ademuz</u>	(al lavadero y al río) <tornillo> (artesilla de madera, de tabla o tronco excavado, para tener la ropa en jabón)
<u>Tuéjar</u>	(en <labaero>, llevan la ropa en <canasta> o en <cest(a)>)
<u>Casinos</u>	pica (pila) llibrell (lebrillo)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(lavan en el río)
<u>Pedralba</u>	labadero (público) (llevan la ropa en una <ferrá>, balde de zinc, con dos asas)
<u>Rafelbunyol</u>	pica
<u>Quart de P.</u>	llibrell (=lebrillo)
<u>Godelleta</u>	labandero (lavadero público) (van al lavadero)
<u>Torís</u>	llabaor
<u>Dos Aguas</u>	labandero (lavadero público) (llevan la ropa en una <gabeta>, balde de zinc) ³¹³⁶
<u>Polinyà</u>	pica (de cemento)
<u>Massalavés</u>	pica (la misma pila de fregar los platos)
<u>Teresa de C.</u>	(lavan en el río)
<u>Anna</u>	(lavan en el <lavaor>, lavadero público; llevan la ropa en un <librell>)
<u>Llanera de R.</u>	pila (de piedra)
<u>Beniopa</u>	viver (la misma pila de fregar)
<u>Moixent</u>	pica (de piedra)
<u>Biar</u>	llavaor (no se lava en casa)
<u>Benilloba</u>	llavaor (lavadero público)
<u>Benialí</u>	llavaor (=lavadero) (No se lava en casa)
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	pila
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	pila
<u>Crevillent</u>	pila
<u>Dolores</u>	(lavan en la acequia)
<u>Guardamar</u>	pila

697b HACER LA COLADA:

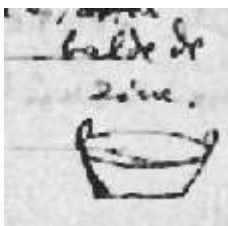
<u>Cincorres</u>	fe bugada
<u>P. Benifassà</u>	fe bugada
<u>V. Canes</u>	fe bugà
<u>Peníscola</u>	fe buà
<u>Vistabella</u>	fe bugà
<u>C. Villamalefa</u>	cola(r)
<u>Fanzara</u>	colá

<u>l'Alcora</u>	fe bugà colà
<u>Orpesa</u>	fer bugà
<u>T. de Viver</u>	cola(r)
<u>Azuébar</u>	colar
<u>Aín</u>	colar
<u>Moncofa</u>	colar
<u>Ademuz</u>	colar
<u>Tuéjar</u>	colar
<u>Casinos</u>	colar
<u>Marines</u>	colar (en un <cociol> de barro; 3 cuartos por 3 ½ de alto) ³¹³⁷
<u>Caudete</u>	colar
<u>Pedralba</u>	colar
<u>Rafelbunyol</u>	colar fer bugà
<u>Quart de P.</u>	fer bugà
<u>Godelleta</u>	colar ^(e)
<u>Torís</u>	fer la bu ⁹ a
<u>Dos Aguas</u>	colar
<u>Polinyà</u>	fer la bugà
<u>Massalavés</u>	fe ^r bugà
<u>Teresa de C.</u>	colar
<u>Anna</u>	colar
<u>Llanera de R.</u>	fer bugà
<u>Beniopa</u>	fer bugà
<u>Moixent</u>	colar roscà (f.) (=colada)
<u>Biar</u>	fer ruscà colar
<u>Benilloba</u>	colar fer ruscà
<u>Benialí</u>	fer bugà
<u>Calp</u>	colar fer bugà
<u>el Pinós</u>	colà
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	colar
<u>Crevillent</u>	colà
<u>Dolores</u>	cola(r)
<u>Guardamar</u>	colar

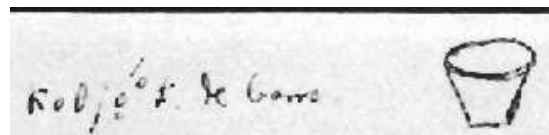
698 LEJÍA:

<u>Cincorres</u>	lleixiu
<u>P. Benifassà</u>	lleixiu
<u>V. Canes</u>	lleixiu
<u>Peníscola</u>	lleixiu
<u>Vistabella</u>	lleixiu
<u>C. Villamalefa</u>	lejía
<u>Fanzara</u>	lejía
<u>l'Alcora</u>	lleixiu
<u>Orpesa</u>	lle(i)xiu
<u>T. de Viver</u>	lejía
<u>Azuébar</u>	lejía
<u>Aín</u>	lleixiu
<u>Moncofa</u>	lle(i)xiu

³¹³⁶ Dos Aguas:

³¹³⁷ Marines:

<u>Ademuz</u>	lejía
<u>Tuéjar</u>	lejía
<u>Casinos</u>	lleixiu
<u>Marines</u>	lejía
<u>Caudete</u>	lejía
<u>Pedralba</u>	lejía
<u>Rafelbunyol</u>	lleixiu
<u>Quart de P.</u>	lleixiu
<u>Godolleta</u>	lejía
<u>Torís</u>	lle'xiu
<u>Dos Aguas</u>	lejía
<u>Polinyà</u>	lle(i)xiu
<u>Massalavés</u>	lleixiu
<u>Teresa de C.</u>	lejía
<u>Anna</u>	llesiu
<u>Llanera de R.</u>	lle'xiu
<u>Beniopa</u>	lle'xiu
<u>Moixent</u>	lleixiu
<u>Biar</u>	lle(i)xiu
<u>Benilloba</u>	lle'xiu
<u>Benialí</u>	lle'xiu
<u>Calp</u>	lle(i)xiu
<u>el Pinós</u>	lle(i)xiu
<u>Monforte</u>	le(j)ía
<u>el Campello</u>	lle(i)xiu
<u>Crevillent</u>	lle(i)xiu
<u>Dolores</u>	lejía
<u>Guardamar</u>	lle(i)xiu

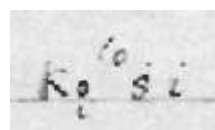
698a COCCIOR:

<u>Cinctorres</u>	cossi
<u>P. Benifassà</u>	cossi (de barro)
<u>V. Canes</u>	cossi (de barro)
<u>Peníscola</u>	cossi (de pedra)
<u>Vistabella</u>	cossi
<u>C. Villamalefa</u>	cocio (de barro, dibujo al final)
<u>Fanzara</u>	cosio (de barro)
<u>l'Alcora</u>	cossi
<u>Orpesa</u>	cossi
<u>T. de Viver</u>	cociol (de barro)
<u>Azuébar</u>	cosio
<u>Aín</u>	cossi (de barro)
<u>Moncofa</u>	cossi
<u>Ademuz</u>	cociol
<u>Tuéjar</u>	cociol
<u>Casinos</u>	cossi (de pedra)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	co(r)ciol
<u>Pedralba</u>	cociol (de barro)
<u>Rafelbunyol</u>	cossi
<u>Quart de P.</u>	cossi
<u>Godolleta</u>	cosio (de barro)
<u>Torís</u>	cossi (de pedra)
<u>Dos Aguas</u>	cociol (de barro)
<u>Polinyà</u>	cossi (de pedra)
<u>Massalavés</u>	cossi (de barro)
<u>Teresa de C.</u>	cociol (de barro, sin asas)
<u>Anna</u>	cosi ³¹³⁸ (de barro)

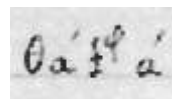
<u>Llanera de R.</u>	cossi (de pedra)
<u>Beniopa</u>	cossi
<u>Moixent</u>	cossi (de pedra)
<u>Biar</u>	cossi
<u>Benilloba</u>	cossi
<u>Benialí</u>	còssil
<u>Calp</u>	cossi
<u>el Pinós</u>	cossi
<u>Monforte</u>	cociol (coccior)
<u>el Campello</u>	còssil
<u>Crevillent</u>	còssil
<u>Dolores</u>	cósio(l) (antig.)
<u>Guardamar</u>	còssil (de barro)

699 PALANGANA:

<u>Cinctorres</u>	safa
<u>P. Benifassà</u>	plat
<u>V. Canes</u>	safa
<u>Peníscola</u>	safa
<u>Vistabella</u>	safa
<u>C. Villamalefa</u>	safa (antes, <lebrilla>, palangana de barro)
<u>Fanzara</u>	safa
<u>l'Alcora</u>	safa
<u>Orpesa</u>	palangana
<u>T. de Viver</u>	zafa
<u>Azuébar</u>	safa
<u>Aín</u>	safa
<u>Moncofa</u>	safa
<u>Ademuz</u>	cofaina (= <palancana>) (de cporcelana) (ant.: <lebrillo> de barro)
<u>Tuéjar</u>	zafa
<u>Casinos</u>	safa
<u>Marines</u>	palancana
<u>Caudete</u>	záfa ³¹³⁹
<u>Pedralba</u>	palancana
<u>Rafelbunyol</u>	zafa
<u>Quart de P.</u>	palancana
<u>Godolleta</u>	safa
<u>Torís</u>	safa
<u>Dos Aguas</u>	safa
<u>Polinyà</u>	safa
<u>Massalavés</u>	safa
<u>Teresa de C.</u>	zaf(a)
<u>Anna</u>	safa
<u>Llanera de R.</u>	safa
<u>Beniopa</u>	safa
<u>Moixent</u>	safa
<u>Biar</u>	safa
<u>Benilloba</u>	safa palancana

3139 Caudete:

3138 Anna (1934):

Benialí safà
Calp platera
el Pinós safà
Monforte safà
safero
el Campello platera
Crevillent safà
Dolores safà
Guardamar safà

699a**PALANGANERO:**

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes (No hay)
Peníscola safero
Vistabella palancana ([sic])
C. Villamalefa palancanero
Fanzara palancanero
l'Alcora palanganero
Orpesa safero
T. de Viver palancanero
Azuébar palancanero
Aín palancana
Moncofa safero
Ademuz palancanero
Tuéjar palancanero
Casinos palancanero
Marines palancanero
Caudete palancanero
Pedralba palancanero
Rafelbunyol palancanero
Quart de P. palancana
Godolleta palancanero
Torís palancanero
Dos Aguas palancanero (= ant. <mozo>)
Polinyà safero
Massalavés palancanero
safero
Teresa de C. palancanero
zafero
Anna moso (aro en la pared)³¹⁴⁰
Llanera de R. palanganer
Beniopa palancanero
Moixent palanquera
Biar safero
Benilloba palancanero
Benialí palancanero
Calp palancanero
el Pinós safero
Monforte
el Campello peu de safà
Crevillent safero
Dolores safero
Guardamar peu de safà

**700 ESCARPIA
(ALCAYATA):**

Cinctorres clau de ganxo
P. Benifassà gólfó
V. Canes clau
Peníscola clau de ganxo
Vistabella clau de ganxo
C. Villamalefa clabo de gancho
Fanzara clabo de gancho
l'Alcora clau de ganxo
Orpesa clau en ganxo
T. de Viver clabo de gancho
Azuébar clabo de gancho
Aín clau de penxar
Moncofa clau de ganxo
Ademuz clabo de gancho
Tuéjar clabo de gancho
Casinos
Marines clabo gancho³¹⁴¹
Caudete clabo de gancho
Pedralba clabo de gancho³¹⁴²
Rafelbunyol clau de ganxo
Quart de P. clau de ganxo
Godolleta clabo de gancho³¹⁴³
Torís clau de ganxo
Dos Aguas clabo de gancho
Polinyà clau en ganxo
Massalavés clau de ganxo
Teresa de C. clabo de gancho
Anna clau de gancho
Llanera de R. clau de ganxo
Beniopa clau de ganxo
Moixent clau de ganxo
Biar clau de bolta
Benilloba clau en bolta
Benialí clau de ganxo
Calp clau de ganxo
el Pinós clau de ganxo
Monforte clabo de buelta
el Campello clau de bòltò
Crevillent escàrpià
Dolores argallata
argayata (2°)
Guardamar clau de ganxo

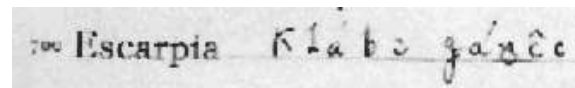
701 ESLABÓN:

Cinctorres esclabó
P. Benifassà asclabó

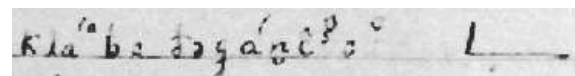
³¹⁴⁰ Anna (1934):

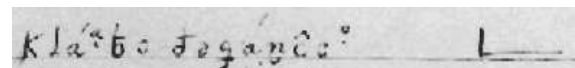
³¹⁴¹ Marines:

³¹⁴² Pedralba:

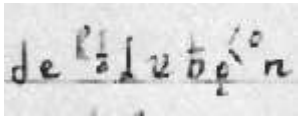

³¹⁴³ Godolleta (1934):

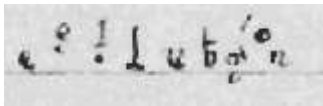

V. Canes	esclavó
Peníscola	asclabó
Vistabella	esclabó
<u>C. Villamalefa</u>	esclabón
<u>Fanzara</u>	esclabón
l'Alcora	asclavó
Orpesa	esclavó
<u>T. de Viver</u>	e ^s labón
<u>Azuébar</u>	esclabón
Aín	asclabó
Moncofa	esclavó
<u>Ademuz</u>	eslabón
<u>Tuéjar</u>	eslabón
Casinos	esclabó
<u>Marines</u>	e ^s labón
<u>Caudete</u>	de ^h labón ³¹⁴⁴
<u>Pedralba</u>	eslabón
Rafelbunyol	esclabó
Quart de P.	esclabó
<u>Godolleta</u>	esclabón
Torís	asclabó
<u>Dos Aguas</u>	esllabón
Polinyà	asclabó
Massalavés	asclabó
<u>Teresa de C.</u>	e ^l labón ³¹⁴⁵
<u>Anna</u>	esclavón (<v>)
Llanera de R.	asclavó
Beniopa	asclavó
Moixent	asclavó
Biar	esclavó
Benilloba	asclavó
Benialí	asclavó
Calp	asclavó
el Pinós	esclavó
<u>Monforte</u>	desl(a)bón
el Campello	asclavó
Crevillent	esclavó
<u>Dolores</u>	de ^l (a)bón ³¹⁴⁶
	de ^l labón (2 ^o) ³¹⁴⁷
Guardamar	esclavó

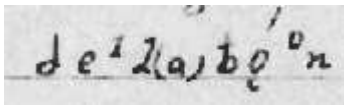
³¹⁴⁴ Caudete:

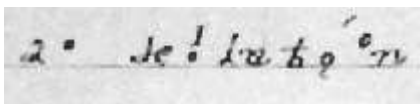
³¹⁴⁵ Teresa de Cofrentes:

³¹⁴⁶ Dolores:

³¹⁴⁷ Dolores:

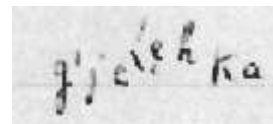
702 YESCA:

Cincorres	esca
P. Benifassà	esca
V. Canes	esca
Peníscola	esca
Vistabella	esca
<u>C. Villamalefa</u>	yesca
<u>Fanzara</u>	yesca
l'Alcora	esca
Orpesa	esca
<u>T. de Viver</u>	yesca
<u>Azuébar</u>	yesca
Aín	esca
Moncofa	esca
<u>Ademuz</u>	yesca
<u>Tuéjar</u>	yesca
Casinos	esca
<u>Marines</u>	yesca
<u>Caudete</u>	guiéhca ³¹⁴⁸
<u>Pedralba</u>	^g uiesca
Rafelbunyol	esca
Quart de P.	esca
<u>Godolleta</u>	yesca
Torís	esca
<u>Dos Aguas</u>	yesca
Polinyà	esca
Massalavés	esca
<u>Teresa de C.</u>	yehhca
<u>Anna</u>	yesca ³¹⁴⁹
Llanera de R.	esca
Beniopa	esca
Moixent	esca
Biar	esca
Benilloba	esca
Benialí	esca
Calp	esca
el Pinós	esca
<u>Monforte</u>	^g uiesca
el Campello	esca
Crevillent	iesca
<u>Dolores</u>	yehhca
Guardamar	esca

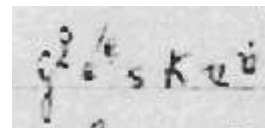
702a MESAS:

Cincorres	taula
	bufet (mesita de noche)
P. Benifassà	taula
V. Canes	taula

³¹⁴⁸ Caudete:

³¹⁴⁹ Anna (1934):

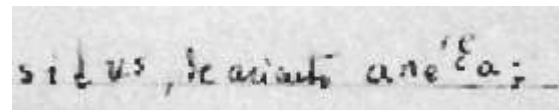
Peníscola	taula
Vistabella	taula
<u>C. Villamalefa</u>	mesa (bajas)
<u>Fanzara</u>	mesa
l'Alcora	taula
Orpesa	taula
<u>T. de Viver</u>	mesa (bajitas)
<u>Azuébar</u>	mesa (bajas)
Aín	taula
Moncofa	taula
<u>Ademuz</u>	mesa
	escañeta (mesa bajita, para comer todos de una fuente)
<u>Tuéjar</u>	mesa (bajas)
Casinos	taula
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	mesa
<u>Pedralba</u>	mesa (bajitas)
Rafelbunyol	taula
Quart de P.	taula
<u>Godolleta</u>	mesa (cuadrada y redonda)
Torís	taula
<u>Dos Aguas</u>	mesa
Polinyà	taula
Massalavés	taula
<u>Teresa de C.</u>	mesa (bajas)
<u>Anna</u>	taula (mesa bajja)
Llanera de R.	taula
Beniopa	taula
Moixent	taula
Biar	taula
Benilloba	taula
Benialí	taula
Calp	taula
el Pinós	taula
<u>Monforte</u>	
el Campello	taula
Crevillent	taula
<u>Dolores</u>	mesa
Guardamar	taula

702b ASIENTOS:

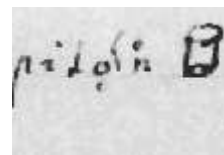
Cinctorres	cadira banc
P. Benifassà	cadira banc balancí (mecedora)
V. Canes	cadira banc balancí (mecedora)
Peníscola	cadira banc
Vistabella	cadira banc
<u>C. Villamalefa</u>	silla banca (silla de madera sin respaldo)
<u>Fanzara</u>	silla
l'Alcora	cadira banc banquet
Orpesa	cadira banquet angronsadora (mecedora)

<u>T. de Viver</u>	silla trajón (tocón, trozo de madera, sin pies)
<u>Azuébar</u>	sillas
Aín	cadira banc mecedora
Moncofa	caïra banc
<u>Ademuz</u>	silla (<banco>, poyo de yeso) escañeto (tajuelo, de 4 partes, para una o varias personas)
<u>Tuéjar</u>	sillas banqueta (silla de madera, o con asiento de esparto, sin respaldo)
Casinos	caïra banc culet (taburete)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sillas (de asiento <anea>) ³¹⁵⁰
<u>Pedralba</u>	s ^{i(x)} illa ^s (de madera)
Rafelbunyol	caïra banc
Quart de P.	caïra banquet
<u>Godolleta</u>	silla (con asiento de esparto)
Torís	asientos caïra (silla) banc (banco)
<u>Dos Aguas</u>	sillas (también usan <pilón> ³¹⁵¹ , trozo de un árbol, tocón)
Polinyà	caïra banquet taburet
Massalavés	caïra banc banquet
<u>Teresa de C.</u>	silla (de madera y <anea>)
<u>Anna</u>	caïra (de madera y asiento de esparto)
Llanera de R.	cadira caïra banc caïra de repost (silla de reposo)
Beniopa	caïra banc banquet

3150 Caudete:

3151 Dos Aguas:

Moixent	caïra banc banquet
Biar	caïra ban banquet
Benilloba	cadira banc banquet
Benialí	cadira banc banquet
Calp	caïra banc banquet
el Pinós	caria banc banquet
Monforte	
el Campello	caïra banc banquet
Crevillent	caïra banc banqueta
Dolores	silla banquillo (alargado, sin respaldo) tamburón (cuadrado, sin respaldo)
Guardamar	caïra banc banqueta

703 ESCAÑO:	
Cincorres	banc
P. Benifassà	(Ya no queda ninguna)
V. Canes	(No hay)
Peníscola	(No hay)
Vistabella	
C. Villamalefa	(no; ant. había un <banco>, de obra, arrimado a la pared)
Fanzara	banco
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	(no)
Azuébar	(escaño)
Aín	
Moncofa	
Ademuz	tarima (banco de madera, con respaldo, en la cocina)
Tuéjar	(no hay)
Casinos	
Marines	(no hay)
Caudete	tarima (especie de escaño, sin respaldo, que lo mismo sirve para cama que para asiento)
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godelleta	(no hay)
Torís	banc
Dos Aguas	(no hay)
Polinyà	banc
Massalavés	(No hay)

Teresa de C.	(no usan)
Anna	banco (ya no hay)
Llanera de R.	(No hay)
Beniopa	
Moixent	banc
Biar	ban
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	ban de la cúina
Monforte	
el Campello	
Crevillent	banc
Dolores	dibán leja (tablas)
Guardamar	dibanc (=diván)

703a ARMARIOS:

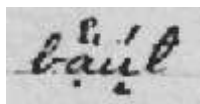
Cincorres	almari
P. Benifassà	asmari tinell (estante de piedra)
V. Canes	almari (para guardar vajilla)
Peníscola	asmari (para guardar ropa, y otro para vajilla)
Vistabella	almari
C. Villamalefa	almario (alacena con puertas) hornacha (como el anterior, pero sin puertas)
Fanzara	trabilla (estantes, para poner los cacharros, de yeso) almario (alacena)
l'Alcora	almari (para guardar la vajilla)
Orpesa	armari
T. de Viver	almario (empotrado en la pared; alacena) lacena (con puertas de cristal; son modernas)
Azuébar	almario (puerta de madera) lasena (puerta de cristal; hay pocas)
Aín	almari (para guardar la vajilla) (=alacena)
Moncofa	almari
Ademuz	almario (alacena)
Tuéjar	lacena
Casinos	escudeller (para la vajilla)
Marines	
Caudete	armario
Pedralba	lacena escullero ('vasar')
Rafelbunyol	ropero
Quart de P.	ropero cómoda ascudeller (para tener la vajilla) alacena (=alacena)
Godelleta	lasena escullero ('vasal')
Torís	cómoda (=cómoda) armari (armario)
Dos Aguas	almario ('alacena') escullero (vasar)

Polinyà	armari (puerta de madera, empotrado en la pared) alacena (más grande, empotrado, puerta de cristal) ascorredora (vasar)
Massalavés	armari
Teresa de C.	almario ehhcullero ('vasar')
Anna	almari (empotrado en la pared; alacena con puertas de madera) lasena (es moderno, con puertas de cristal)
Llanera de R.	almari alacena (en la pared, para guardar vajilla)
Beniopa	asmari alacena
Moixent	almari ascudeller (repisa para guardar vajilla)
Biar	almari (para guardar vajilla y comestibles)
Benilloba	almari (para guardar vajilla y comestibles)
Benialí	almàrit (para guardar vajilla)
Calp	armari
el Pinós	ropero almari (para vajilla)
Monforte	
el Campello	asmari ascorreor (donde se ponen los platos)
Crevillent	almari
Dolores	almario
Guardamar	almari platera (para los platos)

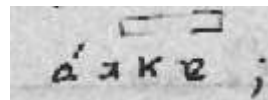
703b ARCAS:	
Cinctorres	baül
P. Benifassà	caixa
V. Canes	caixa baül
Peníscola	baül caixa
Vistabella	caixa baül
C. Villamalefa	arca ^s baúles
Fanzara	arca
l'Alcora	caixa cómoda baül ³¹⁵²
Orpesa	caixa baül
T. de Viver	caja (arca) baul

Azuébar	arca cómoda
Aín	caixa baül
Moncofa	baül caixa
Ademuz	arca
Tuéjar	arcas
Casinos	cófre caixa
Marines	
Caudete	arca
Pedralba	arca (ahora hay <cómoda>)
Rafelbunyol	caixa baül
Quart de P.	baül
Godelleta	arca ^s (ahora ya hay <cómodas>, y <almario>)
Torís	caixa
Dos Aguas	arcas (ahora ya hay <cómoda ^s >)
Polinyà	caixa baül
Massalavés	caixa
Teresa de C.	arca ^s
Anna	caixa ('arca')
Llanera de R.	caixa
Beniopa	caixa
Moixent	caixa
Biar	ca(i)xa baül (o <cófre>) cómoda
Benilloba	caixa baül cófre
Benialí	caixa almàrit
Calp	cófre caixa
el Pinós	ca(i)xa
Monforte	(arcas: <arca>; <cofre>, hoy <mundo> = baúl)
el Campello	ca(i)xa
Crevillent	ca(i)xa cófre baül
Dolores	arca ³¹⁵³ cófre ³¹⁵⁴ baú(l) (el 3º sujeto hace las a con matiz velar en varios casos, pero debe ser debido a que se crió en la prov. de Valencia)

3152 l'Alcora:

3153 Dolores:

3154 Dolores:

Guardamar ca(i)xa
baül

703c PERCHAS:

Cinctorres
P. Benifassà penjadó
V. Canes perxa
Peníscola perxa
Vistabella perxa
C. Villamalefa percha
Fanzara percha
l'Alcora perxa
Orpesa perxa
T. de Viver percha (-e-)
Azuébar percha
Aín perxa
Moncofa perxa
Ademuz percha
Tuéjar percha
Casinos perxa
Marines
Caudete percha
Pedralba percha
Rafelbunyol perxa
Quart de P. perxa
Godolleta percha
Torís perxa
Dos Aguas percha^s
Polinyà perxa
Massalavés perxa
Teresa de C. percha
Anna percha
Llanera de R. pèrxè
Beniopa perxa
Moixent perxa
Biar perxa
Benilloba perxa
Benialí penxaor
Calp penjaor
el Pinós penjaó
Monforte
el Campello pèrxè
Crevillent perxa
Dolores percha
Guardamar perxa

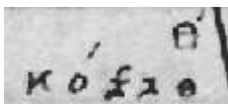
704 CUNA:

Cinctorres bres
P. Benifassà bres
V. Canes bres
Peníscola bres
Vistabella cuna
brens
C. Villamalefa cuna
Fanzara cuna
l'Alcora bres
Orpesa bres
T. de Viver cuna
Azuébar cuna (aquí no se usan)

Aín cuneta
Moncofa cuna
Ademuz cuna
Tuéjar cuna
Casinos cuneta
Marines cuna
Caudete cuna
Pedralba cuna
Rafelbunyol llité de xiquet
Quart de P. cuna
Godolleta cuna
Torís cuna
Dos Aguas cuna
Polinyà cuneta
Massalavés llité de cuna (=llitet de cuna)
Teresa de C. cuna
Anna cameta
Llanera de R. cuna
Beniopa (No se conoce)
Moixent cuna
Biar cuna
Benilloba cuna
Benialí cuna
Calp cuna
el Pinós cuna
Monforte cuna
el Campello cuna
Crevillent cuna
Dolores cuna
Guardamar cuna

705 MECER:

Cinctorres gronsà
P. Benifassà gronsà
V. Canes gronsà
Peníscola gronsà
Vistabella gronsà
C. Villamalefa brenzar
Fanzara gronsà
l'Alcora gronsà
Orpesa angronsar
T. de Viver mejer
Azuébar argunsar (ahora <mejer>, lo hacen con el niño en brazos)
Aín songrar
Moncofa angrunsar
Ademuz mecer
Tuéjar mejer
Casinos engrunsar
Marines angrunzar
Caudete mencer
Pedralba alunzar
Rafelbunyol engrunsar
Quart de P. engrunsar
Godolleta argunsar^(e)
Torís angrunsà
Dos Aguas ambrunzar
Polinyà angrunsar
Massalavés angrunsar^r
Teresa de C. mercear
Anna engrunsar
Llanera de R. asgunsar
Beniopa asgunsar
Moixent angrunsar

Biar	angrunsar
Benilloba	baldar
Benialí	asgrunsar
Calp	angrunsar
el Pinós	arrunsà
<u>Monforte</u>	argunsar
el Campello	asgunsar
Crevillent	agrunsa
<u>Dolores</u>	angrunsar
Guardamar	agrunsar

705a CAMA:

Cinctorres	llit
P. Benifassà	llit
V. Canes	llit
Peníscola	llit
Vistabella	llit
<u>C. Villamalefa</u>	cama
<u>Fanzara</u>	cama
l'Alcora	llit
Orpesa	llit
<u>T. de Viver</u>	cama
<u>Azuébar</u>	cama
Aín	llit
Moncofa	llit
<u>Ademuz</u>	cama
<u>Tuéjar</u>	cama
Casinos	llit
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cama
<u>Pedralba</u>	cama
Rafelbunyol	llit
Quart de P.	llit
<u>Godelleta</u>	cama
	cama de perches (unas camas ant.)
Torís	llit
<u>Dos Aguas</u>	cama
Polinyà	llit
Massalavés	llit
<u>Teresa de C.</u>	cama
<u>Anna</u>	cama
Llanera de R.	llit
Beniopa	llit
Moixent	llit
Biar	llit
Benilloba	llit
Benialí	llit
Calp	llit
el Pinós	llit
<u>Monforte</u>	
el Campello	llit
Crevillent	llit
<u>Dolores</u>	cama
Guardamar	llit

705b COLCHÓN:

Cinctorres	matalap
P. Benifassà	matalap
V. Canes	matalap
Peníscola	matalap
Vistabella	matalap
<u>C. Villamalefa</u>	colchón (1) (debajo de éste, otro de hoja de maíz: <márfega>)

<u>Fanzara</u>	co(II)chón (1) (debajo: <márfega>, colchón de hoja de maíz)
l'Alcora	matalap
Orpesa	matalap
<u>T. de Viver</u>	colchón(2) (debajo, otro de hoja: (1) <márcega>)
<u>Azuébar</u>	colchón (1) (otro debajo, de hoja de maíz: <márfega>)
Aín	matalap
Moncofa	matalap
<u>Ademuz</u>	colchón (debajo solían poner una <márfega>, sí, de hoja de maíz o paja)
<u>Tuéjar</u>	colchón (1) (otro debajo de hoja de maíz o de paja, <márfega>)
Casinos	matalap
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	colchón
<u>Pedralba</u>	colchón (1)
	márfega (colchón de hoja de maíz)
Rafelbunyol	matalap
Quart de P.	matalap
<u>Godelleta</u>	colchón (1)
	almárfega (colchón, de hoja de maíz)
Torís	matalap
<u>Dos Aguas</u>	colchón (1; de lana)
	almárfega (de hoja de maíz)
Polinyà	matalap
Massalavés	matalap
<u>Teresa de C.</u>	colchón
<u>Anna</u>	colchón (1)
	márfega (colchón de hoja de maíz)
Llanera de R.	matalap
Beniopa	matalaf
Moixent	matalap
Biar	matalap
Benilloba	matalap
Benialí	matalap
Calp	matalaf
el Pinós	matalap
<u>Monforte</u>	almarga (jergón)
el Campello	matalap
Crevillent	matalap
<u>Dolores</u>	colchón
Guardamar	matalàs

706 ALMOHADA:

Cinctorres	coixí
P. Benifassà	capçal
V. Canes	coixí
Peníscola	coixí
Vistabella	coixí
<u>C. Villamalefa</u>	cojín
<u>Fanzara</u>	cojín
l'Alcora	cuixí
Orpesa	co'xi
<u>T. de Viver</u>	cojín
<u>Azuébar</u>	cojín
Aín	capçal
Moncofa	coixí

<u>Ademuz</u>	olmada
<u>Tuéjar</u>	cojín
<u>Casinos</u>	coíssi
<u>Marines</u>	cojín
<u>Caudete</u>	cabecera
<u>Pedralba</u>	cojín
<u>Rafelbunyol</u>	cuixí
<u>Quart de P.</u>	coixí
<u>Godolleta</u>	cojín (sí)
<u>Torís</u>	co'xí
<u>Dos Aguas</u>	cojiner(a)
<u>Polinyà</u>	cu'xí
<u>Massalavés</u>	cu'xí
<u>Teresa de C.</u>	cabecera
<u>Anna</u>	co'xín
<u>Llanera de R.</u>	co'xí
<u>Beniopa</u>	co'xí
<u>Moixent</u>	co'xí
<u>Biar</u>	co(i)xí
<u>Benilloba</u>	co'xí
<u>Beniali</u>	cu'xí
<u>Calp</u>	cu'xí
<u>el Pinós</u>	co(i)xí
<u>Monforte</u>	cojín
	almuhada (para dos personas)
<u>el Campello</u>	cu(i)xí
<u>Crevillent</u>	co(i)xí
<u>Dolores</u>	cabesera
	cabeserón (grande, para dos personas)
<u>Guardamar</u>	co(i)xí

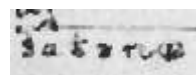
	706a SÁBANAS:
<u>Cinctorres</u>	llançols
<u>P. Benifassà</u>	llançols
<u>V. Canes</u>	llançols
<u>Peníscola</u>	llançols
<u>Vistabella</u>	llançols
<u>C. Villamalefa</u>	sábana (2)
<u>Fanzara</u>	sábanas (2)
<u>l'Alcora</u>	llançols
<u>Orpesa</u>	llançols
<u>T. de Viver</u>	sábana (3)
<u>Azuébar</u>	sábanas (2)
<u>Aín</u>	llançols
<u>Moncofa</u>	llançols
<u>Ademuz</u>	sábana
<u>Tuéjar</u>	sábanas (2)
<u>Casinos</u>	llançols
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sábanas
<u>Pedralba</u>	sábanas (2)
<u>Rafelbunyol</u>	llançols
<u>Quart de P.</u>	llançols
<u>Godolleta</u>	sábanas (2)
<u>Torís</u>	llançol
<u>Dos Aguas</u>	sábana ^s (2)
<u>Polinyà</u>	llançol
<u>Massalavés</u>	llançols
<u>Teresa de C.</u>	sábana ^s
<u>Anna</u>	llansuelo (2)
<u>Llanera de R.</u>	llançols
<u>Beniopa</u>	llançols
<u>Moixent</u>	llançols

<u>Biar</u>	llançols
<u>Benilloba</u>	llançols
<u>Beniali</u>	llançols
<u>Calp</u>	llançols
<u>el Pinós</u>	llançols
<u>Monforte</u>	sábana ³¹⁵⁵
<u>el Campello</u>	llançol
<u>Crevillent</u>	llançol
<u>Dolores</u>	sában(a) ^s
<u>Guardamar</u>	llançol

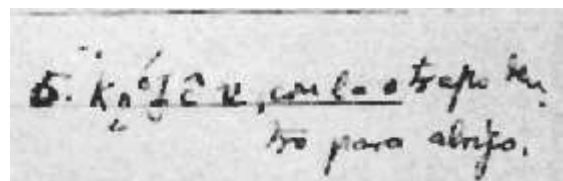
706b CUBRECAMA:

<u>Cinctorres</u>	bànua
<u>P. Benifassà</u>	bànua
<u>V. Canes</u>	ubertó
<u>Peníscola</u>	ubrellit
	ubertó
<u>Vistabella</u>	ubertó
<u>C. Villamalefa</u>	cobertor (5) (para abrigo y para vista; ahora <cube>, para vista)
<u>Fanzara</u>	ubertó (4)
<u>l'Alcora</u>	ubertó
<u>Orpesa</u>	ubertor
<u>T. de Viver</u>	ubirtor (6) (para vista)
	colcha (5) (con la o trapo dentro para abrigo) ³¹⁵⁶
<u>Azuébar</u>	ubertor (4) (para vista)
<u>Aín</u>	ubertor
<u>Moncofa</u>	ubertor
<u>Ademuz</u>	colcha
<u>Tuéjar</u>	colcha (= <cube>, para vista)
	cotona (especie de 'edredón', antes en vez de colcha, y era para abrigo)
<u>Casinos</u>	ubertor
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ubrecama
	colcha (en invierno)
<u>Pedralba</u>	ubertor (4)
<u>Rafelbunyol</u>	ubertor
<u>Quart de P.</u>	ubertor
<u>Godolleta</u>	ubertor (ubrecama)
<u>Torís</u>	ubertor
<u>Dos Aguas</u>	ubrecama (4)
<u>Polinyà</u>	ubertor
<u>Massalavés</u>	ubertor
<u>Teresa de C.</u>	ubertor
<u>Anna</u>	concha (o en vez de ésta, <ubertor>)
	ubrecama (ahora)

³¹⁵⁵ Monforte:

³¹⁵⁶ Teresa de Viver:

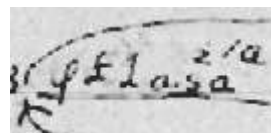
Llanera de R.	covertor
Beniopa	covertor
Moixent	covertor
Biar	coverta
Benilloba	coverta
Benialí	covertor
Calp	covertor
el Pinós	covertè
Monforte	colcha
	cubierta (en verano)
el Campello	covertor
Crevillent	covertó
Dolores	cob(e)rtor (es más lujoso que <cubierta>)
Guardamar	covertor

706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA:

Cinctorres	màrfega
P. Benifassà	màrfega
	flassada
V. Canes	cónxa (colcha)
	màrfega (jergón)
Peníscola	flassà
	marfigó (=jergón)
Vistabella	flassà
	màrfega
C. Villamalefa	manta (3)
	colcha (4) (entre dos telas delgadas meten lana)
Fanzara	flasá (3)
l'Alcora	màrfega
	flassà
Orpesa	màrfega
	flassà
T. de Viver	manta (4)
Azuébar	flasá (3) (manta)
	[<covertor> (4)]
Aín	màrfega (jergón)
	flassà
Moncofa	màrfega
	flassà
Ademuz	manta (antes en vez de manta: <co'betor>)
Tuéjar	manta (3)
	covertor (4)
Casinos	flassà
	màrfega (jergón)
Marines	
Caudete	mantas
Pedralba	manta (3)
Rafelbunyol	flassà
	màrfega (jergón)
Quart de P.	flassà
	màrfega (=jergón)
Godolleta	flas ^s á ('manta') (3) ³¹⁵⁷

Torís	flassà
	cólxa
Dos Aguas	manta (3; que hoy la moderna se llama <flasá>, manta más fina, blanca)
Polinyà	flassà
	cónxa
Massalavés	flassà
	cónxa
Teresa de C.	manta
Anna	manta (3)
Llanera de R.	màrfega
	flassà
Beniopa	flassà
	cónxa
	màrfega
Moixent	màrfega
	frassà
Biar	saflà (=frazada)
	màrfega (=jergón)
Benilloba	saflà (=frazada)
	màrfega (=jergón)
Benialí	flassà
	màrfega
Calp	saflà
el Pinós	saflà (=frazada)
Monforte	manta
el Campello	màrfega
	saflà (=frazada, manta)
Crevillent	cólxa
	saflà (=frazada)
Dolores	manta ^s (= <colcha>)
Guardamar	manta

³¹⁵⁷ Godolleta (1934):

**707 PRENDAS
INTERIORES Y
EXTERIORES DEL
VESTIDO
ORDINARIO DE LA
MUJER:**

Cinctorres	camisa i(t)jostillo i(t)jaquetilla mocadó sinaues faldetes (rojas de lana) faldetes (algodón) debantal	Fanzara	camizza chambra cotilla jubón toca (de lana; y otras veces, un <mocadó>) sinaguas saya roya sagalejo (falda exterior) debantal
P. Benifassà	camisa justillo gipó mocadó.l coll sinaues faldetes del mig faldetes de llana debantal	l'Alcora	camisa corset cotilla xambra ⁹(t)gipó mocadó sinaues vions salade[x]o
V. Canes	camisa jostillo xambra mocadó.l coll sinaues faldetes debantal	Orpesa	camisa cosset xambra ⁹(t)gipó (antiguo) mocador tôca (moderna) sinaues (de lienzo) sadaleco vestit devantal
Peníscola	camisa corset (justillo) xambra ⁹(t)gipó macadó sinaues faldetes (rojas) basquinyes (los días de fiesta)	T. de Viver	camisa justillo jubón pañuelo (o una <toca>, de lana) sinaguas saya (refajo de color) sayalejo debantal
Vistabella	camisa cotilla xambra ⁹(t)gipó macadó del coll sinaues bions sanale[x]o debantal	Azuébar	camisa de lienso justillo jubón toca (de lana; o un <mantón>) sagalejo debantal (delantal) sinaguas faldilla (refajo de color)
C. Villamalefa	camisa justillo jubón pañuelo del cuello senaguas saya (de color, refajo) sayalejo (falda exterior) debantal ('delantal')	Aín	camisa cosset xambra xipó mocaor del coll tôca (en invierno, moderna) sinaues faldetes (de lana, roja) salae[x]o (para fiestas) bions mantellina (para misa)
		Moncofa	camisa cosset xambra gipó mocador sina⁹ües vions (especie de sayas) saleco devantal

Ademuz camisa
justillo
jugón
pañuelo
mantellina (especie de mantilla,
para ir a misa)
sinaguas
saya de bayeta
sayalejo
debantal

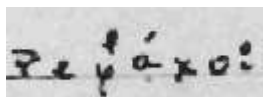
Tuéjar camisa
chambra
justillo
pañuelo
sinaguas
sayas
refajo
saladejo
lebantal

Casinos camissa
corset
xostillo
xipó
mocaor
sinaues
sale[x]o
faldetes
debantal

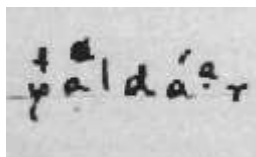
Marines camisa
justillo
jibón
pañuelo del cuello
s^{i(x)}inaguas
sayas ('refajo')
sagalejo (saya exterior)
debantal (delantal)

Caudete camiseta
camisa
juhhtillo
chambra
toca
pañuelo
sinaguas
refajo³¹⁵⁸
saya
faldar ('delantal')³¹⁵⁹

³¹⁵⁸ Caudete:

³¹⁵⁹ Caudete:

Pedralba camisa
justillo
chambra
ju(b)ón
mocador (de cuello)
sina⁹uas
sagalejo (falda exterior)
sa^(v)as (refajo de color)
debantal

Rafelbunyol camissa
xambra
cosset
xipó
tóca (en invierno)
mocaor (en verano)
sinaues
salaeco
vestit
merinyaque

Quart de P. camissa (de lienzo)
cosset (justillo)
xambra
xipó (invierno)
mocoor
sinaues
salaeco (sagalejo)
la farfalà (farbalar)
bestit

Godolleta camisilla
camisa
chambra
justillo
jubón
toca

pañuelo
pantalón
sinaguas
sagalejo
falda
bestido
debantal
(<mantellina>, <belo>, para ir a
misa)
calsas

Torís (los padres de los sujetos,
hombres)³¹⁶⁰
camissa (de lienzo)
abrigo (de algodón)
xopetí (solo los ricos)
brussa
cançoncillos (modernos)
saragüells (zaragüelles)
pantalons (modernos, antes
<curts>)
calces (azules, de algodón o
estambre)
peücs (calcetines negros de lana)
(para ceremonias <sombrero>
(grande) y <capa>)

³¹⁶⁰ Torís:

Dos Aguas camisa
justillo (para ajustarse)
jugón
([<pañuelo>] <del cuello>)
mocaor
brial
saya (de lana de color, 'refajo')
sayalejo
debantal ('delantal')

Polinyà camisa
cosset (justillo)
xambra
saco
gipó
tóca (en invierno)
mocador
sina⁹ües
brial (de bayeta amarillo)
vestit (eran las sayas)
devantal

Massalavés camissa
cosset (justillo)
saco (jubón)
xipó
marinera (en verano)
xambra (de lienzo)
mocaor (verano)
tóca (invierno)
sinaues (de bayeta, rojas, sí)
brial (blanco de lienzo, sí)
saies
debantal

Teresa de C. camisa
chambra
juhhtillo
jubón
toquilla
pañuelo
brial (hiato; = enaguas)
saya
zagalejo
mandil
pañuelo
mantellina
calzas (medias)

Anna camizza
chambra
coset (para ajustarse)
chipón ('jubón')
toca
brial (blanco)
saya (roja, es el refajo)
vestido (saya exterior)
levantal (devantal)

Llanera de R. camisa
cosset
saco
xambra
marinera
brial
vestit
saia
sinaues
devantal

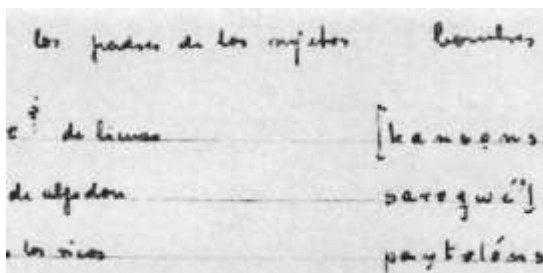
Beniopa camisa
cosset
xambra
saco
macaor
tóca (invierno)
brial
sagaleco
vestit
devantal

Moixent camisa
cosset
⁹(t)gipó (corto)
casaca (larga)
xambra (verano)
tóca (invierno)
mocador (en la cabeza)
brial (lienzo blanco)
falda (de bayetas, rojas)
saia
devantal

Biar camisa
corset
xambra
gipó
mocaor (de <trompots>, <de galeria>, <d'or>, según el dibujo)
brial
falda. Icuírio (de lana, de varios colores) (en invierno)
falda muletó (de algodón, más basta) (en invierno)
sagale[x]o (plisado)
devantal

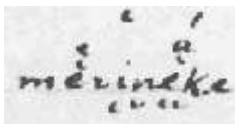
Benilloba camisa
apretaor (=corsé)
gipó
(más moderno que el <gipó> es el <saco>, y más aún la <brusa>)
faldetes
brial (blanco)
sagaleco
(Ahora se lleva <falda>)

Benialí camisa
cossets (justillo)
xambra (los ricos)
gipó (los pobres)
mantó (en invierno)
brial (de lienzo blanco)
faldetes (de bayeta roja)
vestit (son faldas anchas)
devantal

Calp	camisa cosset saco (verano) gipó (invierno) marinera (especie de chaqueta) macaor (en invierno y en verano) brial (blanco) vestit merinyèque ³¹⁶¹ (miriñaque) devantal	Dolores	láhhtica camisa corsé (ya poco) (<chambra>, <brial> o <ena ⁹ ua(s)>; y antiguo, <refajo>) sena(u)gua (= <falda>, igual) delantal mantón (cuando van a misa)
el Pinós	camisa cosset xambra gipó mocodó brial (de lienzo blanco) refa[x]o (algodón verde rojo) faldetes (ancha plisada) devantal manto (invierno)	Guardamar	camisa corset xambra (en si) ⁹ (t)gipó mocaor brials (lienzo) monoveres (de lana, rojas) falda devantal mantó (para abrigo) mantellina (para misa) -----
Monforte	camisa camiseta (algunas) chambra (jubón) pañuelo (atado atrás) brial (blanco) refajo saya delantal		
el Campello	camisa corset xambra (verano) gipó (invierno) mantó (invierno) mocaor (verano) brial (de lienzo blanco) sinagües (de bayeta, rojas) falda davantal		
Crevillent	camisa xambra corset gavan (=jubón) mantó (en invierno) brial (de lienzo) refa(i)x (de algodón, de colorines, a rayas) falda devantal		

³¹⁶¹ Calp:

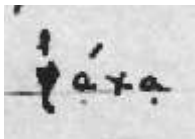
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE:

Cinctorres	camisa ropon i(t)jopetí i(t)jaqueta (corta) cañoncillos sarauells (de pana, estrechos) calces (azules, blancas, sin pie) peücs
P. Benifassà	camisa jupetí brusa jaqueta calçotets sarauells calces (cubrían la pierna) peiucs (calcetines de lana) àstigo (camiseta de punto)
V. Canes	camisa jupetí brusa caçotillos (azules) sarauells (estrechos, cortos, pana) calces (de lana, blancas, sin pie) botins (especie de polainas de piel) piucs (calcetines de lana)
Peníscola	camisa alàstic i(t)jopetí brusa garibaldina (las pescadoras) capa calçotets sarauells (blancos para trabajo) pantaló (corto)
Vistabella	camisa abrigo (de lana) i(t)jopetí brusa cañoncillos sarauells (calzón corto, negro) calces (blancas, de lana)
C. Villamalefa	camiseta camisa chaleco brusa (negra) ca ⁿ zo ⁿ cillos pantalones (ant. <calzón> corto) faja piales (calcetines cortos con botones, y para la pantorrilla <calzas>, 'como polaina')

Fanzara	camizzeta faja camizza abrigo (especie de chaleco de lana) bruzza cansonsillo pantalón
l'Alcora	camisa alàstic i(t)jopetí brusa calçoncillos (a pares, unos blancos y otros de pana cortos) calces peücs
Orpesa	camisa samarra i(t)jopetí brusa capa (para ceremonias) calçotets (calzoncillos) pantalons (largos) sarauells (cortos de pana apretados) calces (azules y negras sin pie) peücs (pedugos de lana) sarauells (blancos grandes verano)
T. de Viver	camiseta camisa abrigo (= <alástico>, especie de abrigo de lana) brusa canzoncillo pantalón (antes usaban: <calzón>, negro; y otros: <zaragüelles>, blancos y anchos; y a las piernas <media>, y en los pies <piales>, a modo de calcetines de paño)
Azuébar	faja camisa chupitín (chaleco) brusa (ahora) aragüeles (sin calzoncillos; pantalón de lienzo blanco, y corto; ahora <calsonsillos> y <pantalón> largo)
Aín	faja camisa abrigo xopetí brusa capot (para ceremonias) calces (sin pie) peals (calcetines) cañoncillos (verdosos) pantaló (largos de pana) sarauells (blancos anchos, antiguamente) calçons (cortos, antiguamente) manta (para abrigo)

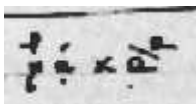
Moncofa	camisa abrigo jopetí brusa capa cançoncillos pantaló sarauells (zaragüelles)	Pedralba	camisa abrigo brusa chaleco ca(l)zones pantalones faja
Ademuz	camisa chaleco (<abrigo>) ástico (de bayeta) brusa (negra, se usa ahora en vez de chaqueta) chaqueta capote (de 'sayal' basto, para lluvia y frío) ca'zo ⁿ cillos calzones (cortos; ahora ya no se usan) faja calcetas (medias de lana, sin pie) piuques (especie de calcetines, cortos) (para ir a misa antes usaban <capa>, negra, y <sombrero>)	Rafelbunyol	camissa xopetí capa (para ir a misa) brussa cançoncillos pantalons sarauells
Tuéjar	camisa abrigo chaleco brusa calzoncillos pantalón faja	Quart de P.	camissa abrigo (algodón) xopetí brussa capa (para ceremonias) canoncillos (largos) pantalons sarauells (zaragüelles)
Casinos	camissa alàstic xopetí brussa cançoncillos pantalons (largos) sarauells (anchos blancos) calces (azules sin pie) peals (calcetines negros)	Godelleta	camisilla camisa abrigo (de lana) chaleco brusa chaqueta guerrera manta cansonsillo pantalón correa faja calsetín
Marines	camiseta camisa brusa pantalón faja	Torís	camissa xipó cosset (justillo) mocaoret sinagües salae[x]o (amarillo, de bayeta) saia
Caudete	camisa láhtico chaleco brusa calzoncillos pantalones faja ³¹⁶²	Dos Aguas	camisa camisa interior ('camiseta') chaleco brusa faja canzoncillos pantalón (ant. <calzone ^s >, cortos)
		Polinyà	camisa alàstic jopetí jaqueta camalets (zaragüelles blancos) pantaló (largo siempre) (cuando van a trabajar a la marjal se arromangan el pantalón hasta la rodilla, se ponen <garramatxes>, especie de bandas arrolladas a las piernas) capa (para ceremonias)

3162 Caudete:

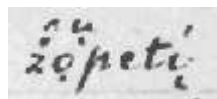

Massalavés	camissa abrigo (de algodón) xopetí xaqueta (los ricos) brussa (los pobres) capa (para ceremonias) camalets (zaragüelles) pantalons (solo recuerdan largos) caroncillos	Biar	camisa jopetí jaqueta (corta, negra) brusa saragüells (zaragüelles) pantaló (corto estrecho) calces (lana parda sin pie) capa (para lujo, parda con esclavina) manta morellana (para abrigo)
Teresa de C.	camisa abrigo (de bayeta) chaleco brusa manta cazoncillos pantalones faja ³¹⁶³ calcetines alpeduques (= <calcetas>)	Benilloba	camiseta camisa camisola (de bayeta) jopetí (=chaleco) sarauell curt (en los muslos) calça (en las piernas) (Ahora se lleva <brusa>) capa manta morellana
Anna	camizza (y <camizzeta>) chopetín bruzza (negra, y otros de color) faixa cansonsillo ^s pantalón	Benialí	camisa alàstic jopetí brusa (los pobres) jaqueta (corta, los ricos) manta morellana saro ^u ells (el trabajo) cañoncillos (los ricos) camalets (cortos estrechos) calces (de estambre blancas sin pie) peuucs (de lana negros) alàstic (de algodón)
Llanera de R.	camisa camiseta brusa jopetí (=chaleco) calçoncillos camalets (calzón corto) pantaló de xapa mocaor al coll	Calp	camisa jopetí (chaleco) ³¹⁶⁴ brusa manta (para el invierno) camalets (de tela blanca) sarauells (calzón corto estrecho) calces (cubrían las piernas)
Beniopa	camisolí camisa jopetí brusa jaqueta (los ricos) capa (para ceremonias, negra) camalets (zaragüelles) pantaló (cortos) calces (de algodón blancas con pie) manta morellana (para abrigo)	el Pinós	camisa alàstic xaleco brussa (los pobres) jaqueta (los ricos) saragüells (zaragüelles anchos) pantalons (cortos estrechos) calces (blancas de algodón sin pie) manta morellana (para abrigo) capot (rojo con capucha; para abrigo) capa (negra, para ceremonias)
Moixent	camisa alàstic i(t)jopetí brusa sara ^u ellets pantalonet (corto de pana) calcetes (de lana, sin pie) capa (para ceremonias)		

3163 Teresa de Cofrentes:

3164 Calp:

Monforte	camiseta (algunos) camisa tricó (especie de camiseta antig.) chaleco (<chaqueta> brusa fa(j)a cansonsillo ^s (y algunos , <pant(a)lón de bayeta> pantalón
el Campello	alàstic (algodón) camisa jopetí (chaleco) brusa capa (para ceremonias) camalets (zaragüelles anchos blancos) saragüells (calzón corto estrecho de pana) calces (blancas de algodón sin pie)
Crevillent	camiseta camisa xaleco brusa (=blusa) jaqueta (=chaqueta) capa (para invierno) sarañuells (especie de calzones anchos y cortos) calçoncillos (=calzoncillos estrechos) pantalons (=pantalones) làstica (prenda de abrigo que se llevaba encima del chaleco)
Dolores	láhhtica camisa chaleco chaqueta brusa ca(r)sonsillo ^s pantalón tapacuello ^s (bufanda pequeña) calsetin(e) ^s
Guardamar	elàstic camisa xaleco brusa (anudada delante) cançoncillos (cortos) dinauetes (zaragüelles) calces (de lana sin pie, blancas) peuins (calcetines) manta (de abrigo) capa (para ceremonia)

709 ABRIGARSE:

Cinctorres	abrigà-se
P. Benifassà	
V. Canes	abrigà-se
Peníscola	abrigà-se
Vistabella	abrigà-se
C. Villamalefa	abrigase
Fanzara	(<abrigase> tapase
l'Alcora	abrigà-se

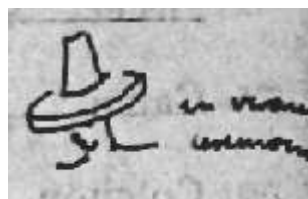
Orpesa	tapà-se
T. de Viver	tapase
Azuébar	tapase
Aín	abrigà-se
Moncofa	abrigà-se
Ademuz	tapase (<abrigase>)
Tuéjar	tapase
Casinos	abrigar-se
Marines	abrigase (= <tapa'se>)
Caudete	abrigase
Pedralba	[<abrigase> tapase (es lo más usual)
Rafelbunyo	abrigar-se
Quart de P.	ropar-se
Godolleta	tapase
Torís	arropà-se
Dos Aguas	tapase
Polinyà	ropar-se
Massalavés	arropar-se
Teresa de C.	tapase
Anna	tapa'se
Llanera de R.	abrigar-se arropar-se
Beniopa	tapar-se
Moixent	tapar-se
Biar	abrigar-se
Benilloba	abrigar-se
Benialí	abrigar-se
Calp	tapà-se
el Pinós	arropà-se
Monforte	(<abriga(r)se> tapa(r)se
el Campello	abrigà-se
Crevillent	abrigà-se
Dolores	tapase (1º) [<abrigarse>]
Guardamar	abrigà-se

709a PRENDAS DE CABEZA:

Cinctorres	gorro (especie de barretina catalana muy larga) mocadó (pañuelo)
P. Benifassà	mocadó (hombres y mujeres) gorro (barretina catalana)
V. Canes	mocadó sombbrero (grande, grueso)
Peníscola	macadó barret sombbrero de tronxó (negros de fieltro anchos y chatos parecidos a los de cura con alas mayores)
Vistabella	macadó
C. Villamalefa	(ant. <pañuelo>, todavía se usa) gorra gorro (lo usa algún viejo) (En verano: <sombbrero>, de paja o de palma) (mujer: <pañuelo>, y en verano también sombrero, si van al campo)

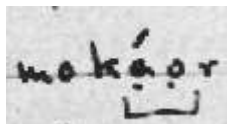
Fanzara	gorra (ahora) mocadó (ant.; pañuelo enroscado) sombrero (en verano) mocadó (mujeres:)	Dos Aguas	mocador (= <pañuelo> <gorro>, de algodón en invierno, y <sombrero> de palma o de fieltro en verano; hoy también llevan <gorra>)
l'Alcora	mocadó	Polinyà	barret (de algodón con borla, no llevaban pañuelo) sombrero (en invierno de pelo de gato o de conejo y en verano de palma) mocador (las mujer)
Orpesa	mocador barret (de lana sin borlas) sombrero (grande, redondo, negro)	Massalavés	barret (de lana sin borla) mocaor sombrero d'estaque (especie de sombrero de copa)
T. de Viver	pañuelo (enroscado, todavía se usa algo; ahora: <gorra>, (es lo corriente) de visera) (En verano: <sombrero de palma>; mujeres siempre <pañuelo>)	Teresa de C.	pañuelo (ant.) gorro (de lana en invierno) (en invierno <gorra>; y en verano <sombrero>, de tela en el pueblo, y de paja en el campo. Mujeres: no usan nada; sólo alguna vez, si "gasta" luto lleva un <mocaor>, negro)
Azuébar	(Hombres: <pañuelo> enroscado; ahora ya usan <gorra> de visera; en verano: <sombrero de palma>. Mujeres: <pañuelo>, atado al cuello)	Anna	
Aín	mocaor del cap sombrero (negro para fiesta) sombrero alcorí (los pastores; impermeable)	Llanera de R.	barret bòinò gorra
Moncofa	mocador barret (de lana) sombrero (grandes, negros)	Beniopa	macaor barret (de lana sin borla, verde o rojo) sombrero (t)xixonero
Ademuz	(todos antes, y ahora algunos, <pañuelo>, enroscado; antes también usaban <sombrero calañés>, ala ancha, y copa redonda; ahora usan <gorra>, de visera; mujeres: antes <pañuelo>, atado como en Asturias, no en la barba)	Moixent	sombrero de roda de tròlec ³¹⁶⁵ (en verano, ceremonias) barret (de lana, en invierno) mocador (de seda)
Tuéjar	pañuelo (hombres y mujeres; ahora también llevan <gorra>)	Biar	barret (de lana, rojo o verde, sin borla, como barretina) bonet (de lana, gorro pequeño, con borla) caranyés (calañés) tocao (pañuelo enrollado) mocaor (las mujeres)
Casinos	gorra (de piel de cabra) barret (gorro barretina) mocaor sombrero (grande)	Benilloba	sombrero gorra barret (de lana o algodón, rojo o azul, a manera de barretina) peiucs (de lana) mocaor (lo llevaban las mujeres)
Marines		Benialí	macador sombrero llóngo (calañés) gorra de pell (de conejo)
Caudete	pañuelo gorra sombrero	Calp	gorra sombrero barret (barretina) macaor (pañuelo de seda negra)
Pedralba	mocador (pañuelo enroscado a la cabeza) gorra sombrero		
Rafelbunyol	gorra sombrero mocaor		
Quart de P.	mocoor barret (con borla)		
Godella	sombrero gorra (en invierno) (los viejos llevan <pañuelo>)		
Torís	mocaor gorro (de algodón de colores con borla) sombrero (grande, para entierro)		

³¹⁶⁵ Moixent:

el Pinós	gorra (de piel de conejo) mocodó (enrollado) gorro (de estambre con borla) sombbrero (de copa alta, forma de cono truncado y alas anchas)	Polinyà	mocador
Monforte		Massalavés	mocaor
el Campello	sombbrero (grande, redondo) barret (especie de barretina roja) mocaor (enrollado)	Teresa de C.	mocaor
Crevillent	muncaó al cap (pañuelo de cabeza) (El otro sujeto: <mucaó>) mantellina (para ir a misa) sombbrero caputxa (especie de gorro de pelo) muntera (especie de gorro de pelo)	Anna	mocaor
Dolores	gorra güina boína sombbrero pañuelo (mujeres)	Llanera de R.	mocador
Guardamar	gorro (de llana negra) mocaor roétes (sombbreros grandes de copa de fieltro)	Beniopa	macaor
	-----	Moixent	mocador
	710 PAÑUELO DE NARIZ:	Biar	mocaor
Cinctorres	mocadó	Benilloba	mocaor
P. Benifassà	mocadó	Benialí	maca ^{or}
V. Canes	mocadó	Calp	macaor de mocà-se
Peníscola	macadó	el Pinós	mocodó
Vistabella	macadó	Monforte	mocaor
C. Villamalefa	mocado(r)	el Campello	mocaor
Fanzara	mocadorico	Crevillent	muncaó (El otro sujeto dice <mucaó>)
l'Alcora	mocadó	Dolores	moquero
Orpesa	mocador	Guardamar	mocaor
T. de Viver	mocador		
Azuébar	mocador		
Aín	mocaor de mocà-se		
Moncofa	mocador		
Ademuz	mocador		
Tuéjar	mocaor		
Casinos	mocaor		
Marines	mocador		
Caudete	mocador mocaor ³¹⁶⁶		
Pedralba	mocador		
Rafelbunyol	mocaoret		
Quart de P.	mocoret		
Godolleta	mocaor ^(e)		
Torís	mocaor		
Dos Aguas	mocosero		

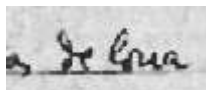
3166 Caudete:

711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO:

Cinctorres	espardenyes (alpargatas) socs (zuecos) seléncios (zapatillas con suela de cáñamo) sabates (zapatos)
P. Benifassà	socs (zuecos) aspardenyes (alpargatas)
V. Canes	socs espardenyes (son modernas)
Peníscola	aspardenyes (miñoneras de cáñamo) sabates
Vistabella	espardenyes (alpargatas) socs (zuecos) albarques (abarcas)
C. Villamalefa	zuecos esparteñas (de esparto y cáñamo) borceguines (pero no se llevan ya; zapatos fuertes)
Fanzara	esparteñas (de esparto, o de cáñamo; ahora ya usan <botas> algunos)
l'Alcora	aspardenyes
Orpesa	aspardenyes (de esparto o cáñamo, miñoneras) sabates (las mujeres) albarques (de madera las suelas y cuero)
T. de Viver	esparteña ^s (de esparto) (Ahora para días festivos: <zapatos> 'botas'; <zapatilla> 'alpargatas', ya se usan ahora, sobre todo las mujeres)
Azuébar	esparteñas (de esparto) sapatilla ^s (alpargatas de lana) ³¹⁶⁷ sapato ^s (en días de fiesta algunos los usan; las mujeres casi todas usan zapatos)
Aín	aspardenyes (de cáñamo; los domingos 'miñoneras'; para trabajo, de esparto) sapatilles (alpargatas) sabates
Moncofa	aspardenyes (de esparto o cáñamo) sabates (las mujeres)

³¹⁶⁷ Azuébar:

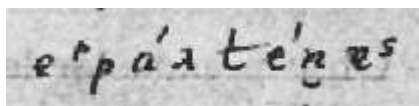
Ademuz	(Para el campo: <abarcas de tórdiga> <tórdiga>: piel de vaca sin curtir) esparteñas ('esparteñas') alpargatas de filarices (alpargatas como las de soldado) borceguines (para días de lluvia) (para días festivos: <botas> y 'alpargatas de filarices')
Tuéjar	espartenas (de esparto o de cáñamo) (<alpargatas> o <zapatillas> son alpargatas)
Casinos	espardenyes (de esparto y cáñamo) sabates borseguins (borceguines)
Marines	esparteña ^s (ahora se usa mucho) zapatilla ('alpargatas') a(l)barcas (de goma)
Caudete	piucos (son calcetines de lana) apargate albarca zapatos
Pedralba	esparteñas (de esparto o de cáñamo) zapatillas (son alpargatas)
Rafelbunyol	espardenyes sabates
Quart de P.	aspardenyes (de cáñamo o esparto) sabates
Godolleta	esparteña (alpargatas) bota sapatilla (alpargatas blancas) albarca (de cubiertas de automóvil) sapato
Torís	espardenyes (de esparto con cintas (miñoneras)) socs (de madera, no se usaban zapatos de cuero)
Dos Aguas	esparteñas (de esparto y de cáñamo los días de fiesta)
Polinyà	aspardenyes (de esparto o cáñamo) sabates (las mujeres)
Massalavés	espardenyes (miñoneras, de cáñamo) espardenyots (parecidas, de esparto) sabates (las mujeres)
Teresa de C.	ehhparteña (= <alborca>, de esparto)
Anna	esparteña ^s (en todo tiempo) botas (en días festivos) boseguine ^s (y ant. botas bastas)
Llanera de R.	aspardenyot (=abarca) aspardenya (alpargata) sabata (=zapato)
Beniopa	aspardenyes (de esparto y cáñamo) sabates

Moixent	aspardenyes (de esparto) sabates (las mujeres)
Biar	sabates (negras) espardenyes de veta (miñoneras, o de esparto)
Benilloba	calçotins (calcetines) aspardenya (alpargata) sabata
Benialí	aspardenyes (de esparto, los días de fiesta de cáñamo) sabates (miñoneras, con cintas blancas)
Calp	aspardenyes sabates
el Pinós	espardenyes (de esparto o de cáñamo) sabates (las mujeres, blancas con borla)
Monforte	alpargata ^s (= <e ^s parteñas> <sapato ^s >, <bota ^s >)
el Campello	aspardenyes (miñoneras de cáñamo o de esparto) sabates
Crevillent	espardenyes (alpargatas) sabates (=zapatos)
Dolores	apargate ^s sapatilla(s) (de cuero y suela de cáñamo) (<sapato ^s > y <bota ^s >) e ^p parteña ^s ³¹⁶⁸
Guardamar	espardenyes (de esparto o miñoneras) albarques (modernas de goma)

712 ADORNOS DE LAS OREJAS:

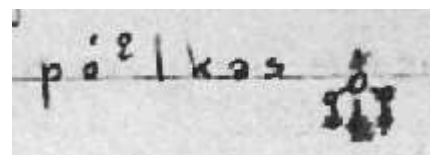
Cinctorres	pedientes
P. Benifassà	arracades
V. Canes	penientes racaes
Peníscola	arracaes botons d'or pendientes
Vistabella	pedientes
C. Villamalefa	arracadas (<pendientes>)
Fanzara	pendientes (=arracadas)
l'Alcora	pediente
Orpesa	pedientes racaces
T. de Viver	pendientes
Azuébar	pendientes
Aín	arracaes pedientes
Moncofa	penientes
Ademuz	pendientes

³¹⁶⁸ Dolores:

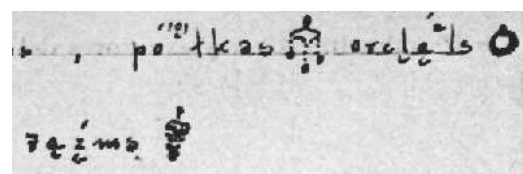

Tuéjar	anillos pendientes
Casinos	penyentes pólques ³¹⁶⁹
Marines	pendiente ^s
Caudete	pendientes aros
Pedralba	pendientes anillas
Rafelbunyol	penientes pólques gallegues
Quart de P.	penientes pólques orellals raïms ³¹⁷⁰
Godolleta	pendiente anillas rasimos polcas (arracadas valencianas)
Torís	padientes (sin n) raïms pólques ³¹⁷¹
Dos Aguas	pendientes anillas
Polinyà	penyentes anelles
Massalavés	penyentes penxolls (de plata, con 4 medallas)
Teresa de C.	arr(a)cás aros
Anna	anillas ('aretes, redondos') pendiente ^s ('largos')
Llanera de R.	penientes
Beniopa	penientes
Moixent	penyentes

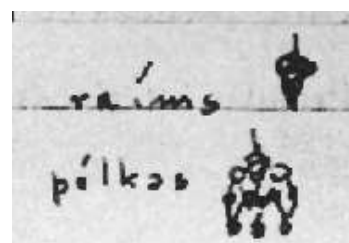
³¹⁶⁹ Casinos:

³¹⁷⁰ Quart de Poblet:

³¹⁷¹ Torís:

Biar	arracaes
Benilloba	arracaes
Benialí	racades
Calp	racaes
el Pinós	arracaes
<u>Monforte</u>	arracás (y <arillos>)
el Campello	pinientes
Crevillent	arracaes
<u>Dolores</u>	arracás ^s
	pendiente ^s
	arete ^s
Guardamar	arracaes

712a ADORNOS PARA EL CUELLO:

Cinctorres	collaret
P. Benifassà	gargantilla
V. Canes	
Peníscola	rosari
Vistabella	(No se llevaban collares hasta hace poco)
<u>C. Villamalefa</u>	collar
<u>Fanzara</u>	collá
l'Alcora	
Orpesa	rosaris
<u>T. de Viver</u>	collar
<u>Azuébar</u>	collá
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	gargantillas
<u>Tuéjar</u>	collar
Casinos	collar
	rossari
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	collar
	gargantilla
<u>Pedralba</u>	collar
Rafelbunyol	caeneta
Quart de P.	collar
<u>Godella</u>	collar
	rosario
Torís	collar
<u>Dos Aguas</u>	collar
Polinyà	collar
	cadena
Massalavés	cadeneta
<u>Teresa de C.</u>	collar
<u>Anna</u>	collar
Llanera de R.	collar
Beniopa	
Moixent	collar
Biar	collar
Benilloba	collar
Benialí	rosari
Calp	collar
el Pinós	collá
<u>Monforte</u>	
el Campello	collar
Crevillent	collá
<u>Dolores</u>	collar
Guardamar	caeneta

712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN:

Cinctorres	madalena
	mostatxó (de harina, huevos, azúcar; forma redonda y aplanada)
	rósca (de harina, huevos, azúcar, carne y huevos enteros)
P. Benifassà	pastisset (de harina, azúcar, aceite y aguardiente; relleno de confitura)
	casqueta (o <panòli>) (de harina, azúcar y aceite; forma redonda)
	madalena (de forma redonda; harina, huevo y azúcar)
	rollet
	rósca (especie de rollo prolongado, con un huevo en cada extremo)
V. Canes	pastís
	punyol (buñuelo)
	rolleta
	coqueta
	róllo
	rósca (mona de Pascua, con un par de huevos)
Peníscola	farinosa (harina, huevos, aguardiente, vino blanco)
	fogassa (pasta de harina con azúcar, etc., con cuadritos marcados)
	madalena
	róllo en armeles
	mona (rollo con un huevo)
	mico (rollo con dos huevos)
Vistabella	mostatxó (bizcocho)
	madalena
	cascaranya (torta)
	figues albardaes (higos con harina fritos en aceite)
	mona (una rósca con huevos y tocino)
	pastís
	rollet
<u>C. Villamalefa</u>	panquemáu (de harina y huevos con canela)
	pastizos (con confitura y miel)
	madalenas
	higas albardadas (especie de churro con un higo frito, en Carnaval, Navidad y otras fiestas, y en Pascua hacen <rosca>; es la mona valenciana)

Fanzara (En Navidad <pastisos> de miel, confitura, harina, anís, azúcar y aceite; y <buñuelos>, <regañias> 'bollos'. En Pascua hacen <rosca> 'mona', <madalena>, <rollos>, y lo mismo hacen para las fiestas del pueblo el 14 de Octubre)

l'Alcora pastís
madalena
panquemao
rollet
mona (rollet con huevos enteros)
róllo de piló (de huevo, harina, azúcar)
figues albardaes (higos con harina fritos en aceite)

Orpesa madalena
rollet
pastís
pasta bó^{ua}
coca ràpida (pasta que, si no se come enseguida, disminuye tanto que queda reducida a casi nada)

T. de Viver (En Navidad, pastas dulces <bollas> tortas; <rollos>, <margalitas>; en las fiestas del pueblo, en Corpus. En Pascua <mona>, con huevos, hornaza)

Azuébar (En Navidad: <pastisos>, harina, aguardiente, aceite y azúcar; <torta de pansas>. Para S. Mateo, lo mismo, y además: <margalitas>, huevo, aceite, harina y azúcar, cocido en molde (son las madalenas). Para S. Santa: <rosca>³¹⁷², con huevos arriba y almendras, es el hornazo)

Aín bólllo
róllo
coca la reina (Huevos, azúcar, leche; grande, redonda)
margalita (de forma ovalada, de harina, azúcar, aceite, huevo)
rósca (torta de harina y huevo, con dos o más huevos enteros) (=mona)

Moncofa

Ademuz (Para Navidad, y otras fiestas, <mantecáus>)
pan dormido (masa de harina, huevo, azúcar, miel, forma de pan, en horno)
malgarita (= <magalena>, tortita³¹⁷³, harina, azúcar, manteca de cerdo)
torta
rosquillas³¹⁷⁴

(Para Domingo de Resurrección: <mona>, con huevos encima, 'hornazo', y longaniza dentro; van a comerla al campo los jóvenes)

Tuéjar (En Navidad, y otras fiestas: <margaritas> 'magdalenas'; <amantecáu>, manteca; <rollete^s>, roscos, harina, huevo, azúcar, aguardiente, todos en horno; <torta con pansa>)

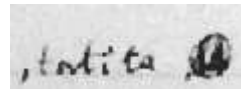
(En Carnaval: <ensainás>, especie de ensaimada con chicharrones dentro. En Semana Santa: <hornazo>, con huevos arriba; <mona>, torta a modo de empanada, con carne, huevo u otras cosas dentro; salen a comerla a las afueras, en Pascua)

Casinos congre
margalita (o <malaeneta>)
casca
mona (de harina, huevo y azúcar, con huevos enteros adornados)
rollet
pastisset

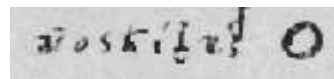
Marines

Caudete (<tortillas> de pasta dulce; <magalenas>; <amantecáus>³¹⁷⁵; <empanadillas>, las hacen para San Antonio Abad patrón del pueblo, para Navidad) (Para S. Santa: <hornazo>; salen a cocerlo al campo)

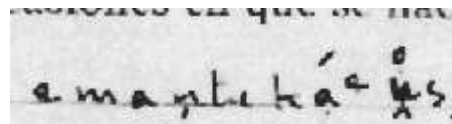
³¹⁷³ Ademuz

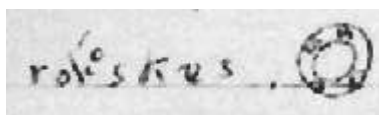
³¹⁷⁴ Ademuz :

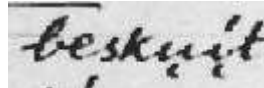
³¹⁷⁵ Caudete :

³¹⁷² Azuébar :

<u>Pedralba</u>	(En Navidad, y en otras fiestas, <mad(a)lenas>; <rollicos>; <m(a)ntecáus>; <cocas en pasas> 'tortas con pasas') (En S. Santa: <mona>, van al campo a comerla)	<u>Anna</u>	(<tortas>, <madalenas>, <viscocho>, <rollets>, <cocas>, <amantecás>, las hacen el 14 de Septiembre, el Santo Cristo, patrón de Anna, y también para <Nadal>, Navidad; en Pascua hacen <mona>, con <panquemáu>)
Rafelbunyol	coca en panses coca en satxí coca de aire mona (panquemado con uno o varios huevos enteros) malaenetes (por Pascua) rollet pastís (por Navidad)	Llanera de R.	madaleneta (=malaena de Massalavés) rollet tortà ansaimà bescuít ³¹⁷⁶ cóca
Quart de P.	malaeneta rollet coca pastisset mona (consiste en panquemado y varios huevos enteros)	Beniopa	bescuít pastís bunyol maleneta panòu (pasta de harina con huevos batidos) mona (pasta de harina con huevos enteros) mantecà
<u>Godolleta</u>	(<madalena>, <rollos>, <pasteles>, <tortas finas>, se hacen en Navidad y San Jaime; en San Juan hacen <rollos>; en Pascua, <mona>)	Moixent	orelleta (harina, aceite, huevo y azúcar; es muy delgada, y hace pliegues que le dan semejanza a una oreja) maleneta (harina, aceite, huevos, almendra, azúcar; suelen ser redondeadas) rollet mostatxut (harina, huevo, aguardiente, aceite, azúcar; de forma anular) pa sucarrat (=pan quemado) mona (=el <i>pa sucarrat</i> que se come por pascua)
Torís	maladena (dulce de pasta de harina, huevo, azúcar)	Biar	(<fogassa> (nombre antiguo) o <tónya> (nombre moderno): pasta de patata, huevo, azúcar y aceite; de forma redonda) rollet d'aguardén (de harina, aguardiente y azúcar) maleneta (de azúcar, huevo, aceite y canela; forma alargada) orelleta (de harina, aceite, huevo y azúcar; de forma rizada) rollet d'òu (de huevo, harina y azúcar) mona (la mona de Pascua es una <tónya> que lleva uno o varios huevos)
<u>Dos Aguas</u>			
Polinyà	pastís (de harina, huevo, azúcar, moniato, a veces pescado; es de forma prolongada) pa català (de huevos, harina y azúcar; es de forma prolongada) ansaimà (de harina, aceite, huevo y azúcar; redonda, en espiral) balenciana (de harina, huevos, aceite y azúcar; de forma muy prolongada) tortà (de harina, aceite, azúcar, huevos, mermelada; es redonda) bescuít (de harina, aceite, azúcar, huevos; redonda)		
Massalavés	mona (de forma redonda, elevada; se hacen de harina, aceite, huevo y agua y azúcar) malaena (redondeada, achatada, con puntitas alrededor; es de harina, huevo, aceite, canela, manteca y azúcar) coca fina (de almendras tostadas y molidas, con clara de huevo, harina y azúcar; es redondeada, de un dedo de grueso)		
Teresa de C.	(<madalena>, <rolletes>, <torta ^s >, se hacen en Navidad, en San Blas, y en Pascua hacen <mona>)		

³¹⁷⁶ Llanera de Ranés:

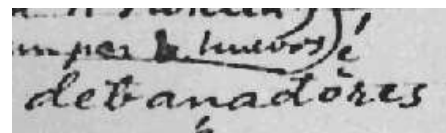
Benilloba	madalena sequillo coca boba mantecà bescúit tónya orelleta mona (pieza de pasta de harina con un huevo en el centro)
Benialí	pastís (de almendra y de aguardiente) coca bova (de harina, azúcar y aceite; redonda) (es la mona de pascua poniéndosele uno o dos huevos) madalena mantecà mongeta (:rosa de dacsá (=de maíz)) minxo (de harina de maíz con aceite y una sardina; sin azúcar) bescúit
Calp	panòu (harina, azúcar y huevos; forma redonda) beléngue (de huevo, azúcar y aguardiente) tónya (harina, azúcar y aceite; redonda, aplanada) madalena coca maria (harina, leche, azúcar) mona (de Pascua es una torta de harina, huevos batidos y huevos enteros)
el Pinós	tónya (de harina, aceite y azúcar; de forma redonda) mostatxó (de harina, aceite, azúcar, canela; de forma redonda) sequillo (de huevo, azúcar, harina; forma de rollo o prolongada) monjàvena
Monforte	
el Campello	tónya (panquemado) (harina, azúcar, aceite y huevos como un pan) madalena mona (en Pascua; se compone de <tónya> y <òu dur>)
Crevillent	tonyeta (pieza pequeña de harina, huevo, manteca y azúcar) valenciana (de harina, huevo, azúcar y aceite; de forma prolongada) maleneta (de harina, huevos, azúcar y aceite; de forma ovalada con puntitas)

Dolores	(En Pascuas (Navidad) <mantecáu>: manteca, <asúcar>, harina; en <Pahhcua>, <mona> = Semana Santa <mona>; en todos los Santos: hacen arroppe de calabaza; y asan <calabasa> y <moniato asáu>; <gachas>; <toña>: en pascuas, torta de aceite y miel)
Guardamar	mona (harina, huevos, azúcar, aceite; de forma redonda) madalena (pasta redondeada con puntitas)

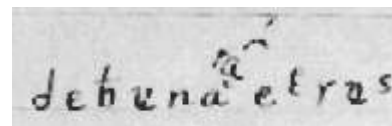
713 DEVANADERA:

Cinctorres	debanadores
P. Benifassà	debanadores
V. Canes	debanadores ³¹⁷⁷
Peníscola	debanadores
Vistabella	debanadores
C. Villamalefa	debanaderas
Fanzara	debanadoras
l'Alcora	debanadores
Orpesa	demanadora
T. de Viver	debanaderas
Azuébar	debanaderas
Aín	debanadora
Moncofa	
Ademuz	debanaderas
Tuéjar	(las <debanaderas>)
Casinos	demanadora
Marines	debanadera ^s (apenas lo recuerdan)
Caudete	debanadera ^s
Pedralba	debanaderas
Rafelbunyol	demanaora
Quart de P.	demanaores
Godella	debanadora
Torís	debanadores
Dos Aguas	debanadera
Polinyà	demanaora
Massalavés	demanaora
Teresa de C.	debanadera ³¹⁷⁸
Anna	de ^s vanaora
Llanera de R.	demanaores
Beniopa	
Moixent	debanadora
Biar	debanadores
Benilloba	demanaores

³¹⁷⁷ Vilar de Canes:

³¹⁷⁸ Teresa de Cofrentes:

Benialí debanadora
 Calp debanaores
 el Pinós debanaores
Monforte debanaera
 el Campello demanaores
 Crevillent demanaora
Dolores debanaera
 Guardamar debanaora

714 LANZADERA:

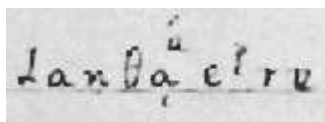
Cinctorres llançadora
 P. Benifassà llançadora
 V. Canes llançadora
 Peníscola
 Vistabella llançadora
C. Villamalefa lanzadera
Fanzara lanzadora
 l'Alcora llançadora
 Orpesa (No la conocen)
T. de Viver lanzadera
Azuébar lansadora
 Aín
 Moncofa
Ademuz lanzadera
Tuéjar lanzaera
 Casinos (No hay)
Marines lanzadera
Caudete lanzaera
Pedralba lanzadera
 Rafelbunyol
 Quart de P. (No hay telares)
Godolleta lansadera
 Torís
Dos Aguas (creen que <lanzaera>)
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. lanzáera³¹⁷⁹
Anna lansadera
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar (No la conocen)
 Benilloba llançaora
 Benialí llançaora
 Calp llançaora
 el Pinós (No conocen los telares)
Monforte canilla
 el Campello (No la conocen)
 Crevillent llançaora
Dolores
 Guardamar (No la conocen)

715 MENGAJO:
 Cinctorres pedaç
 P. Benifassà pendatxo
 drap

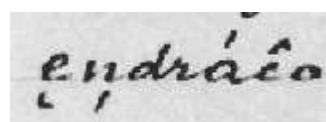
V. Canes pedaç
 Peníscola capçana
 Vistabella hisópo
 drap
C. Villamalefa estropajo
 pendajo (jirón colgando)
Fanzara pendón
 l'Alcora drap
 penjoll
 Orpesa drap
T. de Viver zarramandil
 (<pendajo>)
Azuébar salandrajó
 pendón
 Aín drap
 Moncofa
Ademuz trapajo (= <zancajo>)
Tuéjar pendajo
 Casinos endratxo³¹⁸⁰
 pendó
 drap
Marines pendajo
Caudete pingajo
Pedralba pendajo
 Rafelbunyol drap
 Quart de P. drap
 (No se dice <pendó>)
Godolleta pendajo
 Torís
Dos Aguas penchajo
 Polinyà pendó
 Massalavés drap
 pendó
Teresa de C. andrajó
Anna pendón
 Llanera de R. pendó
 drap
 Beniopa pendó
 Moixent pendó
 drap
 Biar pendó
 Benilloba pendó
 Benialí pendó
 Calp pendó
 el Pinós pendó
Monforte trapo
 pendejo
 el Campello pendó
 Crevillent drap
Dolores trapajo
 pel(i)ndrajó
 pengajo
 Guardamar drap

715a LA
MADRUGADA:
 Cinctorres matinà

³¹⁷⁹ Teresa de Cofrentes:

³¹⁸⁰ Casinos:

P. Benifassà	matí (Dicen pocas veces <matinada>)
V. Canes	matinà
Peníscola	(No da nombre)
Vistabella	matí
C. Villamalefa	al romper el día al rayar el alba amanecer
Fanzara	al rompé.l día
l'Alcora	matinà
Orpesa	matinà
T. de Viver	amanecer al rompe(r) el día
Azuébar	amanecer al romper el día
Aín	matí
Moncofa	matinà
Ademuz	al hacer de día al rayar el día
Tuéjar	madrugá al romper el día
Casinos	matinà
Marines	
Caudete	amanecer al rayar el día al romper el día (<el alba>)
Pedralba	apún día al apuntar el día
Rafelbunyol	matinà
Quart de P.	matinà
Godelleta	romper el día madrugá
Torís	matí
Dos Aguas	amanecé madrugada al romper el día
Polinyà	matinà
Massalavés	matinà
Teresa de C.	amanecer al romper el día
Anna	a romper el día (<el alba> de madrugá
Llanera de R.	matinà
Beniopa	matinà
Moixent	matinà
Biar	matinà
Benilloba	matinà
Benialí	matinà
Calp	matinà
el Pinós	matinà
Monforte	
el Campello	matinà
Crevillent	madrugá
Dolores	madrugá
Guardamar	madrugá

715b LA MAÑANA:

Cincorres	matí
P. Benifassà	matí
V. Canes	matí
Peníscola	matí
Vistabella	matí
C. Villamalefa	
Fanzara	

l'Alcora	matí
Orpesa	matí
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	matí
Moncofa	matí
Ademuz	
Tuéjar	
Casinos	matí
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	matí
Quart de P.	matí
Godelleta	
Torís	matí
Dos Aguas	
Polinyà	matí
Massalavés	matí
Teresa de C.	
Anna	
Llanera de R.	matí
Beniopa	matí
Moixent	matí
Biar	matí
Benilloba	matí
Benialí	matí
Calp	matí
el Pinós	matí
Monforte	
el Campello	matí
Crevillent	matí
Dolores	mañana
Guardamar	maití

715c EL MEDIODÍA:

Cincorres	mesdia
P. Benifassà	mesdia
V. Canes	mesdia
Peníscola	mesdia
Vistabella	mesdia
C. Villamalefa	mediodía
Fanzara	mediodía
l'Alcora	mesdia
Orpesa	mesdia
T. de Viver	mevodía
Azuébar	mediodía
Aín	mesdia
Moncofa	mixdia
Ademuz	mediodía
Tuéjar	mediodía
Casinos	mixdia
Marines	
Caudete	mediodía
Pedralba	mediodía
Rafelbunyol	mesdia
Quart de P.	mesdia
Godelleta	mediodía
Torís	mesdia
Dos Aguas	midudía
Polinyà	mesdia
Massalavés	mixdia
Teresa de C.	(<mediodía> midudía
Anna	modía

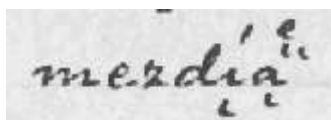
Llanera de R.	mixdia
Beniopa	mixdia
Moixent	mixdia
Biar	mixdia
	migjorn
Benilloba	mixdia
Benialí	mixdia
Calp	mesdiè ³¹⁸¹
el Pinós	mixdia
	migjorn

<u>Monforte</u>	
el Campello	mixdia
Crevillent	mixdia
<u>Dolores</u>	mediodía
Guardamar	mixdia

715d LA NOCHE:

Cinctorres	nit
P. Benifassà	nit
V. Canes	nit
Peníscola	nit
Vistabella	nit
<u>C. Villamalefa</u>	noche
<u>Fanzara</u>	noche
l'Alcora	nit
Orpesa	nit
<u>T. de Viver</u>	noche
<u>Azuébar</u>	noche
	boca tarde (al anochecer, crepúsculo)
Aín	nit
Moncofa	nit
<u>Ademuz</u>	noche
<u>Tuéjar</u>	noche
Casinos	nit
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	noche
<u>Pedralba</u>	noche
Rafelbunyol	nit
Quart de P.	nit
<u>Godolleta</u>	noche
Torís	nit
<u>Dos Aguas</u>	noche
Polinyà	nit
Massalavés	nit
<u>Teresa de C.</u>	noche
<u>Anna</u>	noche
	mitán tarde (las 5 de la tarde)
	poqueta noche (crepúsculo vespertino)
Llanera de R.	nit
Beniopa	nit
Moixent	nit
Biar	nit
Benilloba	nit
Benialí	nit
Calp	nit

3181 Calp:

el Pinós	nit
<u>Monforte</u>	
el Campello	nit
Crevillent	nit
<u>Dolores</u>	noche
Guardamar	nit

**716 CASA
CONSISTORIAL:**

Cinctorres	la Sala e la Bila
P. Benifassà	la Sala de la Bila
V. Canes	la Sala
Peníscola	Sala Bila
Vistabella	Casa la Bila
<u>C. Villamalefa</u>	la Casa la Billa
<u>Fanzara</u>	Cazza la Billa
l'Alcora	Casa la Vila
Orpesa	la Sala
<u>T. de Viver</u>	Casa.(l) Lugar
<u>Azuébar</u>	Casa la Billa
Aín	Casa la Bila
Moncofa	Casa la Vila
<u>Ademuz</u>	la Casa la Billa
<u>Tuéjar</u>	la Casa la Billa
Casinos	Casa del Poble
<u>Marines</u>	Casa.l Pueblo
<u>Caudete</u>	la Casa la Billa
<u>Pedralba</u>	Casa la Billa
Rafelbunyol	Cassa.l Poble
Quart de P.	la Cassa de la Bila
<u>Godolleta</u>	Casa.l Pueblo
Torís	Cassa la Bila
<u>Dos Aguas</u>	la Casa Lugar
Polinyà	Cassa de la Bila
Massalavés	Cassa la Bila
<u>Teresa de C.</u>	la Casa la Billa
<u>Anna</u>	Cazza la Villa
Llanera de R.	Casa.l Poble
	Ajuntament
Beniopa	la Casa del Poble
Moixent	Casa la Vila
Biar	la Sala
Benilloba	la Sala de la Vila
Benialí	la Sala
Calp	Casa e la Vila
el Pinós	la Sala
<u>Monforte</u>	Casa la Billa
el Campello	Casa l'Ajuntament
Crevillent	Casa l'Ajuntament
	Casa i Vila
<u>Dolores</u>	Casa la Billa
Guardamar	Casa de la Vila

**716a ATRIO DE LA
IGLESIA:**

Cinctorres	cancel (=cancel)
P. Benifassà	cancel (=cancel)
V. Canes	cancel (=cancel)
Peníscola	cancel
Vistabella	cancel (=cancel)
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	cancel (=cancel)

Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	canzell (=cancel)
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	canzell
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	canzell
Quart de P.	canzell
<u>Godolleta</u>	
Torís	canzell (=cancel)
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	canzell (cancel)
Beniopa	canzell
Moixent	canzells (=cancel)
Biar	canzell (=cancel)
Benilloba	cantzell
Benialí	canzell
Calp	canzell
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	canzell (=cancel)
Crevillent	cancel (=cancel)
<u>Dolores</u>	replasetà
Guardamar	canzell (=cancel)

716b AFUERAS DEL PUEBLO:

Cincorres	
P. Benifassà	afores
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	afores
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	afores
Orpesa	afores
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	afores
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	afores
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	los ejío ^s
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	afores
Quart de P.	afores (f. pl.)
<u>Godolleta</u>	l'ejío
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	els arraedors del poble
<u>Teresa de C.</u>	l'ejío
<u>Anna</u>	

Llanera de R.	afores (f. pl.)
Beniopa	afores
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	afores
Crevillent	es afores
<u>Dolores</u>	l'ejío
Guardamar	afores

717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS):

Cincorres	poblet
P. Benifassà	pob ^b let
V. Canes	mas
Peníscola	poblet
	masia
Vistabella	aldea
	mas
<u>C. Villamalefa</u>	masía (aunque haya 20 vecinos)
	masoberos (los que viven en las masías)
<u>Fanzara</u>	mazzá
l'Alcora	aldea
Orpesa	poblet
<u>T. de Viver</u>	masá
<u>Azuébar</u>	barrio
Aín	aldea
	masá
Moncofa	poblet
<u>Ademuz</u>	aldea
	masada (hacienda de campo)
<u>Tuéjar</u>	masá (10-12 vecinos) (sí)
	(<aldea>, es mayor)
Casinos	aldea
<u>Marines</u>	aldea
<u>Caudete</u>	aldea (20 ó 70 casas)
	alquería (5-10 casas)
<u>Pedralba</u>	aldea
	masía (de un sólo dueño)
Rafelbunyol	poblet
Quart de P.	poblet
	bàrio
<u>Godolleta</u>	aldea
Torís	casserio
<u>Dos Aguas</u>	barrio
Polinyà	alcra
Massalavés	aldea
<u>Teresa de C.</u>	caserio
<u>Anna</u>	barrio
Llanera de R.	aldea
Beniopa	poblet
	vàrio
Moixent	caserio
Biar	bàrio
Benilloba	aldea
	caserio
Benialí	poblet
Calp	bàrio

el Pinós	caserio
<u>Monforte</u>	caserio
el Campello	caserio
	bàrio
Crevillent	aldea
	caserio
<u>Dolores</u>	aldea (es pueblo pequeño)
	(menos <barrio> = <caserio>)
Guardamar	vilatge

718 CURA:

Cincorres	retó
	capellà
P. Benifassà	capellà
V. Canes	capellà
Peníscola	sinjó retó
	capellà
Vistabella	retó
	capellà
<u>C. Villamalefa</u>	cura
<u>Fanzara</u>	cura
l'Alcora	retó
	capellà
Orpesa	retor
	capellà
<u>T. de Viver</u>	cura
<u>Azuébar</u>	cura
Aín	retor
	capellà
Moncofa	retor
<u>Ademuz</u>	cura
<u>Tuéjar</u>	cura
Casinos	retor
	capellà
<u>Marines</u>	cura
<u>Caudete</u>	cura
<u>Pedralba</u>	cura
	(<retor>)
Rafelbunyol	cura
	capellà
Quart de P.	retor
	capellà
<u>Godolleta</u>	cura
Torís	retor (cura párroco)
	bicari (vicario)
<u>Dos Aguas</u>	cura
Polinyà	retor
	capellà
Massalavés	capellà
<u>Teresa de C.</u>	cura
<u>Anna</u>	retor
Llanera de R.	retor
	capellà
Beniopa	retor
	capellà
Moixent	retor
	capellà
Biar	retor
	capellà
Benilloba	capellà
Benialí	retor
	capellà
Calp	retor
	capellà

el Pinós	cura (el rector)
	capellà (=sacerdote)
<u>Monforte</u>	cura
	párr(a)co
el Campello	cura
Crevillent	cura
<u>Dolores</u>	cura
Guardamar	cura
	capellà

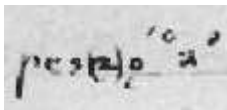
719 TRATAMIENTO DEL CURA

Cincorres	sinjó retó
	mossén (+nombre propio)
P. Benifassà	sinjó retó
	mossén (+ nombre propio)
V. Canes	mossén (+ nombre propio)
Peníscola	sinjó retó
	mossén (+ nombre propio)
Vistabella	sinjó retó
	mossén (+ nombre propio)
<u>C. Villamalefa</u>	señor cura
<u>Fanzara</u>	mozzén (<z> sonora)
l'Alcora	senjó retó
	mossén (+ nombre propio)
Orpesa	sinjó retor
<u>T. de Viver</u>	señor
<u>Azuébar</u>	señor
Aín	senjó retor
	mossén (+nombre propio)
Moncofa	sinjó retor
	mossén Jusep
<u>Ademuz</u>	señor
	mosén (es el coadjutor)
<u>Tuéjar</u>	señor cura
Casinos	sinjó retor
	(No se dice <i>mossén</i>)
<u>Marines</u>	señor cura
<u>Caudete</u>	señor cura
<u>Pedralba</u>	señor cura
Rafelbunyol	senjó retor
Quart de P.	senjó retor
<u>Godolleta</u>	señor cura
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	señor cura
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	señor cura
<u>Anna</u>	señó retor
Llanera de R.	senjó retor
Beniopa	senjó retor
Moixent	sinjó retor
Biar	sinjó retor
Benilloba	senjó retor
Benialí	senjó retor
Calp	senjó retor
el Pinós	senyor cura
<u>Monforte</u>	señor cura
el Campello	senyor cura
Crevillent	senyor cura
<u>Dolores</u>	señor cura
Guardamar	senyor cura

719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS:

Cinctorres	medidó
P. Benifassà	ambasadó
V. Canes	embasadó
Peníscola	pesadó
	ambasadó
Vistabella	embasadó
C. Villamalefa	pesador
Fanzara	síndico
l'Alcora	pesadó
Orpesa	pesador
T. de Viver	pesador
Azuébar	pesador
Aín	pesaor
Moncofa	pesaor
Ademuz	regidor séndico
	alcablero (es el que ha tomado en arriendo el cargo de pesar o medir)
Tuéjar	pes(a)dor
Casinos	peassaor
Marines	
Caudete	síndico (concejal, que sale con un peso, y pesa lo que ha vendido la tienda o la panadería)
	alcablero (encargado de ay ¹⁰ . para pesar, y medir; éste cuida de los pesos)
Pedralba	pesaor
Rafelbunyo	peassaor
Quart de P.	peassaor
Godelleleta	(si pesa, <pes(a)or ^e > ³¹⁸² ; si mide v. g. almendras o aceite, <mesuraor ^(e) >)
Torís	menistraor de pessos
Dos Aguas	pesador
Polinyà	
Massalavés	peassaor
Teresa de C.	alcablero
Anna	pezzaor
Llanera de R.	pesaor
Beniopa	arrendador
	pesaor
Moixent	pesaor
Biar	cabalero
Benilloba	
Benialí	pesaor
Calp	pesaor
el Pinós	arrendaó des pesos
Monforte	
el Campello	correor
Crevillent	romané
Dolores	romanero
Guardamar	romanero

³¹⁸² Godelleleta (1934):

719b MONAGUILLO:

Cinctorres	escolanet
P. Benifassà	ascolanet
V. Canes	escolà
Peníscola	cotero
Vistabella	còlic
C. Villamalefa	escolano
Fanzara	sacristanico (rechaza otros nombres)
l'Alcora	capetero
Orpesa	acòlic
T. de Viver	monecillo (<acólito>)
Azuébar	aduyante
Aín	atxudanet atxudà
Moncofa	acòlic
Ademuz	monecillo
Tuéjar	monicillo
Casinos	escolà
Marines	
Caudete	monaguillo
Pedralba	monecillo
Rafelbunyo	acoliquet
Quart de P.	acòlic
	acoliquet
Godelleleta	acólito (ahora: <monesillo>, <moneguillo>)
Torís	acòlic
	acoliquet
Dos Aguas	monecillo
Polinyà	ascolanet
Massalavés	ascolà
Teresa de C.	moneguillo (= <monecillo>)
Anna	monezzillo
Llanera de R.	ascolà
	ascolanet
Beniopa	acòlic
Moixent	monesillo
Biar	monasillo
Benilloba	acòlic
Benialí	monesillo
	acòlit
Calp	acòlic
el Pinós	monesillo
Monforte	
el Campello	monesillo
Crevillent	monesillo
Dolores	monesillo
Guardamar	monesillo

719c ALGUACIL:

Cinctorres	aguasil
P. Benifassà	aguasil
V. Canes	aguasil
Peníscola	agosil
Vistabella	a ⁹ uasil
C. Villamalefa	ministro
Fanzara	aguazzil
l'Alcora	auasil
Orpesa	auasil
T. de Viver	aguacil

<u>Azuébar</u>	aguasil
Aín	aguasil
Moncofa	auasil
<u>Ademuz</u>	aguacil
<u>Tuéjar</u>	aguacil
Casinos	alguassil
	aguassil
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	aguacil
<u>Pedralba</u>	aguacil
Rafelbunyol	aguassil
Quart de P.	auassil
<u>Godolleta</u>	aguasil
	ministro (ant.)
Torís	auassil
<u>Dos Aguas</u>	a(g)uacil
Polinyà	aguassil
Massalavés	auassil
<u>Teresa de C.</u>	minihhtró
<u>Anna</u>	aguazzil
Llanera de R.	auasil
Beniopa	agosil
Moixent	aguasil
Biar	aguasil
Benilloba	aguasil
Benialí	aguasil
Calp	agusil
el Pinós	aguasil
<u>Monforte</u>	
el Campello	municipal
Crevillent	aguasil (del juez)
	ordenança (del ayuntamiento)
<u>Dolores</u>	a ⁹ uasil
Guardamar	aguasil

719d PREGONERO:

Cincorres	aguasil
P. Benifassà	aguasil
V. Canes	aguasil
Peníscola	pregoné
Vistabella	a ⁹ uasil
<u>C. Villamalefa</u>	(es el aguacil, <pregonero>)
<u>Fanzara</u>	(es el aguacil)
l'Alcora	auasil
Orpesa	auasil
<u>T. de Viver</u>	pregonero
<u>Azuébar</u>	aguasil
Aín	aguasil
Moncofa	auasil
<u>Ademuz</u>	pregonero
<u>Tuéjar</u>	(es el aguacil)
Casinos	alguassil
	aguassil
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pregonero (lo hace el aguacil)
<u>Pedralba</u>	pregonero
Rafelbunyol	aguassil
Quart de P.	pregoner
<u>Godolleta</u>	(es el mismo aguacil)
Torís	auassil
<u>Dos Aguas</u>	pregonero
Polinyà	aguassil
Massalavés	pregoner
<u>Teresa de C.</u>	pregonero

<u>Anna</u>	pregonero (pero aquí es el alguacil)
Llanera de R.	pregoner
Beniopa	agosil
Moixent	pregoner
Biar	aguasil
Benilloba	aguasil
Benialí	aguasil
Calp	agusil
el Pinós	aguasil
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	bandero
<u>Dolores</u>	pregonero
Guardamar	pregoner

720 MENDIGO:

Cincorres	pobre
P. Benifassà	pobre
V. Canes	pobre
Peníscola	pobre
Vistabella	pobre
<u>C. Villamalefa</u>	pobre
<u>Fanzara</u>	pobre
l'Alcora	pobre
Orpesa	pobre
<u>T. de Viver</u>	pobre
<u>Azuébar</u>	pobre
Aín	pobre
Moncofa	pobre
<u>Ademuz</u>	pobre
<u>Tuéjar</u>	pobre
	(<la pobretería>, la gente pobre)
Casinos	mendigant
	pobre
<u>Marines</u>	pobre
<u>Caudete</u>	pobre
<u>Pedralba</u>	pobre
Rafelbunyol	pobre
Quart de P.	pobre
<u>Godolleta</u>	pobre
Torís	pobret
<u>Dos Aguas</u>	pobre
Polinyà	pobret
Massalavés	pobre
	pobret
<u>Teresa de C.</u>	pobre
<u>Anna</u>	pobret
	probet
Llanera de R.	pobre
Beniopa	pobre
Moixent	pobre
Biar	pobre
Benilloba	pobre
Benialí	pobre
Calp	pobre
el Pinós	pobret
<u>Monforte</u>	limo(s)nero
	pobre
el Campello	pobre
Crevillent	mendigant
<u>Dolores</u>	probe
	limohhnero

Guardamar pobret
l·limosner

720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA:

Cinctorres ma(t)joral
P. Benifassà presidén
V. Canes ma(t)joral
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara clabario
l'Alcora clavari
Orpesa
T. de Viver mayoral
Azuébar clabario
Aín clabari
Moncofa clavari
Ademuz (?)
Tuéjar primer clabario
Casinos clabari
Marines
Caudete mayordomo
Pedralba clabario mayor
Rafelbunyol clabari
Quart de P. clabari
Godellela clabario mayor
Torís
Dos Aguas clabario mayor
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. clabario mayor
Anna mayoral
Llanera de R. obrer, obrera
clavari, clavariessa
Beniopa
Moixent clavari
Biar presidén
Benilloba
Benialí (No hay)
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent president
Dolores hermano mayor
Guardamar

721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO):

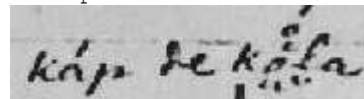
Cinctorres rei (va a la derecha)
conde (el que va a la izquierda)
P. Benifassà rei (el que iba a la derecha)
conde (el que iba a la izquierda)
V. Canes ca^b de camarà
Peníscola cabecero
Vistabella rei (éste iba a la derecha de la
cuadrilla; el que iba a la
izquierda era el <conde>)

C. Villamalefa cabecero
Fanzara cabesero
l'Alcora cab de quadrilla
Orpesa cap de colla³¹⁸³
T. de Viver cabecero
Azuébar cabesero
Aín cabecero
Moncofa cab de quadrilla
Ademuz cabecero
Tuéjar cabecero
Casinos cabecero
Marines cabecero
Caudete mayoral
Pedralba ma(y)oral
Rafelbunyol encarregat
Quart de P. capotàs
Godellela mayoral
Torís matxoral
Dos Aguas mayoral
Polinyà cab de quadrilla
Massalavés ca^b de quadrilla
Teresa de C. mayoral
Anna cabo de cuadrilla
Llanera de R. cab de quadrilla
Beniopa cab de quadrilla³¹⁸⁴
Moixent cap de quadrilla³¹⁸⁴
Biar majoral
Benilloba cab de quadrilla
Benialí (No hay)
Calp cab de quadrilla³¹⁸⁵
el Pinós majoral
Monforte mayoral
el Campello mani|xjero
Crevillent majoral
Dolores mayoral
Guardamar mani|xjero

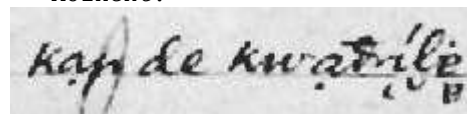
722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL):

Cinctorres (No hay)
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola capatàs
Vistabella (No hay)

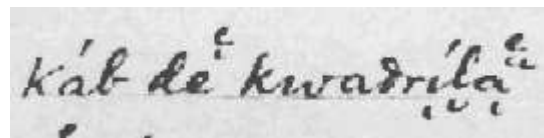
³¹⁸³ Orpesa:

³¹⁸⁴ Moixent:

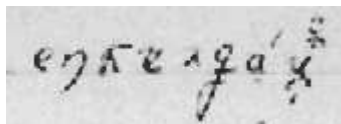
³¹⁸⁵ Calp:

<u>C. Villamalefa</u>	(no hay)
<u>Fanzara</u>	(creen que <encargáu>; aquí no hay)
<u>l'Alcora</u>	(No hay)
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	encargao
<u>Azuébar</u>	mayoral
<u>Aín</u>	ancarregat
<u>Moncofa</u>	majoral
<u>Ademuz</u>	enc(a)rgáu
<u>Tuéjar</u>	encargáu ³¹⁸⁶
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	encargáu
<u>Caudete</u>	mayoral
<u>Pedralba</u>	encargáu
<u>Rafelbunyo</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godelleta</u>	mayoral
<u>Torís</u>	ancarregà des llauraors
<u>Dos Aguas</u>	mayoral
<u>Polinyà</u>	(No hay)
<u>Massalavés</u>	(No hay)
<u>Teresa de C.</u>	mayoral
<u>Anna</u>	cabo de cuadrilla
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	majoral
<u>Benilloba</u>	cab de quadrilla
<u>Benialí</u>	(No hay)
<u>Calp</u>	ancarregat
<u>el Pinós</u>	majoral des mules
<u>Monforte</u>	may(o)ral
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	majoral
<u>Dolores</u>	mayoral
<u>Guardamar</u>	majoral

723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN):	
<u>Cincorres</u>	(No hay)
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	(No hay)
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay)
<u>Fanzara</u>	mayoral
<u>l'Alcora</u>	majoral
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	mayoral
<u>Azuébar</u>	mayoral
<u>Aín</u>	(No hay)
<u>Moncofa</u>	(No hay)
<u>Ademuz</u>	mayoral (en Tragacete; aquí no hay)

³¹⁸⁶ Tuéjar (1934):

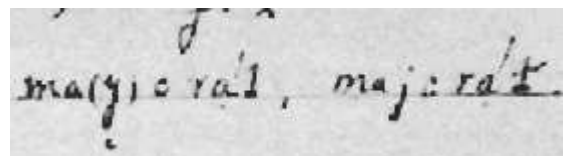

<u>Tuéjar</u>	mayoral
<u>Casinos</u>	matxoral
<u>Marines</u>	mayoral
<u>Caudete</u>	mayoral
<u>Pedralba</u>	ma(y)oral maioral ³¹⁸⁷ (<y>, es muy abierta, parece que pronuncia un americano <maioral>) ³¹⁸⁸
<u>Rafelbunyo</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godelleta</u>	(no hay)
<u>Torís</u>	matxoral
<u>Dos Aguas</u>	mayoral
<u>Polinyà</u>	(No hay)
<u>Massalavés</u>	(No hay)
<u>Teresa de C.</u>	mayoral
<u>Anna</u>	mayoral
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	(No hay)
<u>Moixent</u>	(No hay)
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	(No hay)
<u>Calp</u>	(No hay)
<u>el Pinós</u>	majoral del ganao
<u>Monforte</u>	mayoral
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	(No hay. Los rebaños son pequeños)
<u>Dolores</u>	mayoral
<u>Guardamar</u>	(No hay)

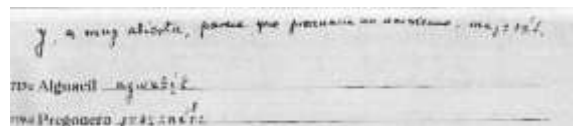
723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN):

<u>Cincorres</u>	(No hay)
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	patró
<u>Vistabella</u>	(No hay)
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	patró
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	(No hay)

³¹⁸⁷ Pedralba:

³¹⁸⁸ Pedralba:

Moncofa patró
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà (No hay)
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa (No hay)
 Moixent (No hay)
 Biar
 Benilloba
 Benialí (No hay)
 Calp patró
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores patró
 Guardamar patró

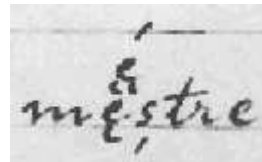
**723b JEFE DE
 OPERARIOS
 (MAESTRO):**
 Cincorres l'amo
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola mestre
 Vistabella mestre
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa mestre
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa mestre
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P. mètstre
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà mestre
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. mestre
 Beniopa
 Moixent mètstre

Biar mestre
 Benilloba mestre
 Benialí (No hay)
 Calp
 el Pinós mètstre³¹⁸⁹
Monforte
 el Campello mètstre³¹⁹⁰
 Crevillent
Dolores maehthro
 capatá^(s) (de carretera)
 Guardamar mestre

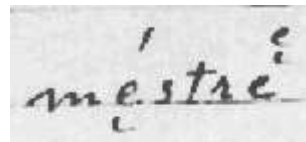
**723c JEFE DE
 OBREROS DE
 FÁBRICA
 (CAPATAZ):**

Cincorres (No hay)
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent ancarregat

³¹⁸⁹ El Pinós:

³¹⁹⁰ El Campello:

Biar
Benilloba
Benialí (No hay)
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores encargáu
Guardamar

**723d RECADERO DE
UNA CASA
(MORILLERO):**

Cincorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa agostero (es el niño que tienen durante la trilla)
Fanzara criadico
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver zagalillo
Azuébar criadico
Aín
Moncofa
Ademuz guisandero (hombre que en cuadrillas, de segadores, hace la comida y corre con lo del agua y vino; no hay otros en las labores)
Tuéjar pinche (en carreteros)
mandaero
Casinos
Marines
Caudete mandadero
Pedralba criadico
Rafelbunyol
Quart de P.
Godella criadico
Torís
Dos Aguas el zagal
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. recaero³¹⁹¹
Anna recaero
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí (No hay)
Calp
el Pinós

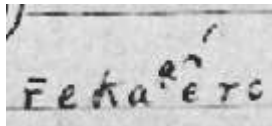
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores mandaero
yerbasero
Guardamar

724

GUARNICIONERO:

Cincorres corre(t)gé
P. Benifassà corretgé
V. Canes corre(t)gé
Peníscola corretgé
Vistabella corre(t)gé
C. Villamalefa correero
Fanzara correero
bastero (hace albardas)
l'Alcora corretgé
albardé (Albardero:)
Orpesa corretger
T. de Viver jalmero (si)
Azuébar correcher
Aín corretxer
Moncofa corretger
Ademuz correcher
Tuéjar correcher
Casinos corretxer
Marines correcher
Caudete correcher (<r> sin <o>)
Pedralba correcher
Rafelbunyol corretxer
Quart de P. corretxer
Godella correchero
Torís corretxer
Dos Aguas correcher
Polinyà corretxer
Massalavés corretxe^f
Teresa de C. corriero
Anna correcher
Llanera de R. albarder
Beniopa corretger
Moixent corretger
Biar corretger
albarder (el que hace albardas)
Benilloba corretger
albarder
Benialí corretger
Calp corretger
el Pinós corretgé
albardero (que hace albardas)
Monforte corriero
el Campello corretger
albarder (que hace albardas y collares)
Crevillent corretgé
Dolores corriero
Guardamar corretger

³¹⁹¹ Teresa de Cofrentes:

724a APERADOR:

Cinctorres	aladré
P. Benifassà	aladré
V. Canes	fusté
Peníscola	carraté (hace aperos y carros)
Vistabella	(No hay)
C. Villamalefa	aladrero (sólo hace arados)
Fanzara	carpintero (es quien hace los arados)
I'Alcora	fusté carreté (que hace carros)
Orpesa	fuster carreter
T. de Viver	aladrero (hace arados)
Azuébar	aladrero
Aín	fuster
Moncofa	fuster (que hace arados) carreter (que hace carros)
Ademuz	aperador (sí; no 'aladrero')
Tuéjar	carpintero (hace arados y carros y otras cosas)
Casinos	fuster
Marines	
Caudete	aperaor
Pedralba	carpintero (hace los arados)
Rafelbunyol	fuster (que hace arados) mestre d'aixa (que hace carros)
Quart de P.	aladrer (que hace arados) mestre d'aixa (que hace carros)
Godolleta	carpintero
Torís	carrero
Dos Aguas	carpintero
Polinyà	fuster
Massalavés	fuste' (el que hace arados) mestre d'aixa (el que hace carros)
Teresa de C.	aperáor
Anna	aperador (<d>, no la pierde)
Llanera de R.	fuster (que hace arados) carrero (que hace carros)
Beniopa	fuster (q. hace arados) mestre d'aixa (q. hace carros)
Moixent	fuster (que hace arados) mèstre d'aixa (que hace carros)
Biar	fuster (hace arados) carreter (hace carros)
Benilloba	fuster
Benialí	fuster (hace arados) mestre d'àixè (hace carros)
Calp	fuster (que hace arados) mestre d'aixa (que hace carros)
el Pinós	fusté (que hace arados) aperador (que hace carros)
Monforte	
el Campello	fuster carreter
Crevillent	carreté
Dolores	aperaor (2º dice <operaor>)
Guardamar	carpinter

725 AFILADOR:

Cinctorres	esmoladó
P. Benifassà	asmolet

V. Canes	ferré
Peníscola	asmolaó
Vistabella	(No hay)
C. Villamalefa	amolador
Fanzara	eºmoladó
I'Alcora	asmoladó
Orpesa	asmolador
T. de Viver	eºmolador
Azuébar	esmolador
Aín	ferrer
Moncofa	esmolaor
Ademuz	afilador amolanchín
Tuéjar	afilaor
Casinos	esmolaor
Marines	eºmolador
Caudete	amola(o)r
Pedralba	amolaor
Rafelbunyol	esmolaor
Quart de P.	asmolaor
Godolleta	amolaor
Torís	asmolaor
Dos Aguas	amolador
Polinyà	asmolaor
Massalavés	asmolaor
Teresa de C.	afiláor
Anna	eºmolaor
Llanera de R.	almol.laor
Beniopa	asmolaor
Moixent	asmolaor
Biar	esmolaor
Benilloba	asmolaor
Benialí	asmolaor
Calp	asmolaor
el Pinós	amolaó
Monforte	amolaor
el Campello	afilaor asmolaor
Crevillent	amolaó
Dolores	amolaor
Guardamar	amolaor

725a MERCERO:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	(No hay)
C. Villamalefa	
Fanzara	
I'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	
Azuébar	
Aín	
Moncofa	
Ademuz	
Tuéjar	
Casinos	
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godolleta	

Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores quincallero
 Guardamar rander

725b CALDERERO:

Cinctorres calderé
 P. Benifassà calderé
 V. Canes
 Peníscola caderé
 Vistabella calderé (No hay)
C. Villamalefa calderero
Fanzara calderero
 l'Alcora calderé
 Orpesa calderer
T. de Viver calderero
Azuébar claderero
 Aín calderer
 Moncofa calderer
Ademuz caldedero
Tuéjar calderero
 Casinos calderer
Marines
Caudete calderero
Pedralba calderero
 Rafelbunyol calderer
 Quart de P. calderer
Godelleta calderero
 Torís calderer
Dos Aguas calderero
 Polinyà calderer
 Massalavés caldere'
Teresa de C. calderero
Anna calderero
 Llanera de R. calderer
 Beniopa calderer
 Moixent calderer
 Biar calderer
 Benilloba calderer
 Benialí calderer
 Calp calderer
 el Pinós calderé
Monforte
 el Campello calderer
 Crevillent calderé
Dolores (vien de fàbrica, no hay)
 Guardamar calderer

726 BOTERO:

Cinctorres fusté (No hay botero propiamente dicho)
 P. Benifassà boté
 V. Canes boté
 Peníscola boté
 Vistabella (No hay)
C. Villamalefa botero
Fanzara botero
 l'Alcora botero
 Orpesa boter
T. de Viver botero
Azuébar botero
 Aín botero
 Moncofa boter
Ademuz botero
Tuéjar botero
 Casinos boter
Marines botero
 cuirero
Caudete botero
Pedralba ((<botero>): hace <botas>, cubas de madera)
 pelejero (hace <pelejo^s>, corambre y botas)
 Rafelbunyol boter
 Quart de P. boter
Godelleta botero
 Torís botero
Dos Aguas botero
 Polinyà boter
 Massalavés bote'
Teresa de C. botero
Anna botero
 Llanera de R. botero
 Beniopa botero
 Moixent boter
 Biar boter
 Benilloba fuster
 Benialí (No hay)
 boter
 Calp boter
 el Pinós botero (que hace toneles)
 curiero (que hace pellejos para vino)
Monforte pe(II)ejero
 el Campello boter
 Crevillent boté
Dolores tonelero (de madera; no hay botero)
 Guardamar boter

727 OTROS OFICIOS:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa obrero ('albañil')
Fanzara obrero ('albañil')
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver obrero ('albañil')
Azuébar obrero ('albañil')
 Aín
 Moncofa
Ademuz arbañil
Tuéjar obrero ('albañil')
 Casinos
Marines arbañil
Caudete arbañil
Pedralba arbañil
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta obrero ('albañil', sí)
 Torís
Dos Aguas arbanil (= <obrero>)
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. arbañil
Anna obrero ('albañil')
 Llanera de R. fuster
 ferrer
 llanterner
 Beniopa
 Moixent fuster
 ferrer
 llantarnar
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte albañil
 aperaor
 el Campello
 Crevillent carpinté
Dolores sartenero (en Catral)
 carpintero
 arbañil
 Guardamar

**727a REGALO DEL
TENDERO:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver

Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

728 ALBOROQUE:

Cinctorres	alifara
P. Benifassà	xambo
V. Canes	arranque
Peníscola	arrifà
	xambo
Vistabella	alifara
C. Villamalefa	l'aleala
	alboroque (se dice poco)
<u>Fanzara</u>	l'aliala
l'Alcora	lifara
Orpesa	alifara
T. de Viver	l'aliara
<u>Azuébar</u>	la aliara
Aín	aliaga
Moncofa	espuéla
<u>Ademuz</u>	(<alboroque>)
	liara
<u>Tuéjar</u>	alboroque
Casinos	aliara
<u>Marines</u>	echar la liara
<u>Caudete</u>	a(l)boroque
<u>Pedralba</u>	alboroque
Rafelbunyol	
Quart de P.	etxà (femenino)
	boruca (f.)
<u>Godolleta</u>	alboroque
Torís	fer el xambo
<u>Dos Aguas</u>	alboroque
Polinyà	fer la broma
Massalavés	arrencaera
<u>Teresa de C.</u>	alboroque
<u>Anna</u>	alboroque
Llanera de R.	
Beniopa	alboróque
Moixent	alboróque
Biar	alboróque
Benilloba	asboróque
Benialí	albróque (merienda o bebida para celebrar el fin de la temporada del aceite)
Calp	albaróque
el Pinós	alboróque
<u>Monforte</u>	alboroque
el Campello	alboróque
Crevillent	(No da nombre)
<u>Dolores</u>	alboroque
Guardamar	alboróque

728a DIEZ Y SIETE:

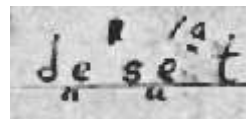
Cinctorres	dèssèt
P. Benifassà	dèssèt
V. Canes	dèssèt
Peníscola	dèssèt
Vistabella	dèssèt
C. Villamalefa	decisiete
<u>Fanzara</u>	dizzisiete
l'Alcora	dèssèt
Orpesa	dèssèt
T. de Viver	decisiete
<u>Azuébar</u>	diesisiete
Aín	dèssèt
Moncofa	dèssèt

<u>Ademuz</u>	diecisiete (pero <deciocho)
<u>Tuéjar</u>	decis ⁽¹⁾ xiete
Casinos	dèssèt
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	diecisiete (<decis>)
<u>Pedralba</u>	decisiete
Rafelbunyol	dèssat
Quart de P.	dèssèt
<u>Godolleta</u>	diesisiete
Torís	dèssèt
<u>Dos Aguas</u>	decisiete
Polinyà	dèssèt
Massalavés	dèssèt
<u>Teresa de C.</u>	decisiete
<u>Anna</u>	diesisiete
	dèssèt ³¹⁹²
	díhuit ³¹⁹³
Llanera de R.	dèssèt
Beniopa	dèssèt
Moixent	dèssèt
Biar	dèssèt
Benilloba	dèssèt
Benialí	dèssèt
Calp	dèssat
el Pinós	dèssèt
<u>Monforte</u>	
el Campello	dèssèt
Crevillent	dèssèt
<u>Dolores</u>	diesisiete
Guardamar	dèssèt

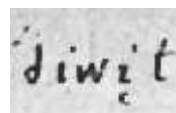
728b DIEZ Y NUEVE:

Cinctorres	dènèu
P. Benifassà	denòu
V. Canes	dènèu
Peníscola	dènèu
Vistabella	dènèu
C. Villamalefa	decinuebe
<u>Fanzara</u>	dizzinuebe (<beinte>, <trenta>)
l'Alcora	dènèu
Orpesa	dènèu
T. de Viver	decinuebe
	trenta
<u>Azuébar</u>	diesinuebe
Aín	dènèu
Moncofa	dènèu
<u>Ademuz</u>	decinuebe
<u>Tuéjar</u>	decinuebe
Casinos	dènèu
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	decinuebe

³¹⁹² Anna (1934):

³¹⁹³ Anna (1934):

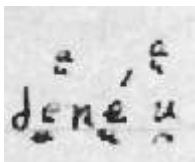

<u>Pedralba</u>	decinuebe
	beinte
Rafelbunyol	dènèu
Quart de P.	dènèu
<u>Godella</u>	diesinuebe
Torís	dènèu
<u>Dos Aguas</u>	decinuebe
Polinyà	dènèu
Massalavés	dènèu
<u>Teresa de C.</u>	diecinuebe (<de...>)
<u>Anna</u>	dè ^a nè ^a u ³¹⁹⁴
Llanera de R.	dènèu
Beniopa	dènèu
Moixent	dènèu
Biar	dènèu
Benilloba	dènèu
Benialí	dènèu
Calp	dènau
el Pinós	dènèu
<u>Monforte</u>	
el Campello	dènèu
Creventent	dènèu
<u>Dolores</u>	diesinuebe
Guardamar	dènèu

728c TREINTA Y UNO:

Cincorres	trenta-u
P. Benifassà	trenta-un
V. Canes	trenta-un
Peníscola	trenta-un
Vistabella	trenta-un
<u>C. Villamalefa</u>	trentayuno
<u>Fanzara</u>	trentayuno
l'Alcora	trenta-u
Orpesa	trenta-u
<u>T. de Viver</u>	trenta ^y uno
<u>Azuébar</u>	trenta(i)yuno
Aín	trenta-u
Moncofa	trenta-u
<u>Ademuz</u>	trenta ⁽ⁱ⁾ yuno
	trenta
<u>Tuéjar</u>	trenta ^y una
Casinos	trenta-u
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	trenta ^y una
<u>Pedralba</u>	trenta(y)uno
Rafelbunyol	trenta-u
Quart de P.	trenta-u
<u>Godella</u>	trentayuna
Torís	trente-u
<u>Dos Aguas</u>	trenta ^y una
Polinyà	trenta-un
Massalavés	trenta-u
<u>Teresa de C.</u>	tre(i)ntayuno

³¹⁹⁴ Anna (1934):

<u>Anna</u>	trenta(i)yuno
Llanera de R.	trenta-u
Beniopa	trenta-un
Moixent	trenta-u
Biar	trenta-uno
Benilloba	trenta-u
Benialí	trenta-u
Calp	trenta-un
el Pinós	trenta-uno
<u>Monforte</u>	
el Campello	trenta-uno
Creventent	trenta-uno
<u>Dolores</u>	trenta ⁽ⁱ⁾ yuno
Guardamar	trenta-un

728d TREINTA Y OCHO:

Cincorres	trenta-búit
P. Benifassà	trenta-búit
V. Canes	trenta-vúit
Peníscola	trenta-búit
Vistabella	trenta-huíit
<u>C. Villamalefa</u>	trentayocho
<u>Fanzara</u>	trentayocho
l'Alcora	trenta-huíit
Orpesa	trenta-huíit
<u>T. de Viver</u>	trenta ^(y) ocho
<u>Azuébar</u>	trenta ^y ocho
Aín	trenta-huíit
Moncofa	trenta-huíit
<u>Ademuz</u>	trentayocho
<u>Tuéjar</u>	trenta ^y ocho
Casinos	trenta-huíit
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	trenta ^y ocho
<u>Pedralba</u>	trenta(y)ocho
Rafelbunyol	trenta-huíit
Quart de P.	trenta-huíit
<u>Godella</u>	trentayocho
Torís	trenta-huíit
<u>Dos Aguas</u>	trenta ^y ocho
Polinyà	trenta-huíit
Massalavés	trenta-huíit
<u>Teresa de C.</u>	tre(i)ntayocho
<u>Anna</u>	trenta ^y ocho
Llanera de R.	trenta-huíit
Beniopa	trenta-huíit
Moixent	trenta-huíit
Biar	trenta-huíit
Benilloba	trenta-huíit
Benialí	trenta-huíit
Calp	trenta-huíit
el Pinós	trenta-huíit
<u>Monforte</u>	
el Campello	trenta-huíit
Creventent	trenta-huíit
<u>Dolores</u>	trenta ⁽ⁱ⁾ yocho
Guardamar	trenta-huíit

728e CUARENTA:

Cincorres	coranta
P. Benifassà	coranta
V. Canes	coranta

Peníscola	coranta
Vistabella	coranta
<u>C. Villamalefa</u>	cuarenta
<u>Fanzara</u>	cuarenta
l'Alcora	coranta
Orpesa	coranta
<u>T. de Viver</u>	cuarenta
<u>Azuébar</u>	cuarenta
Aín	coranta
Moncofa	coranta
<u>Ademuz</u>	cuarenta
<u>Tuéjar</u>	cuarenta
Casinos	quaranta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cuarenta
<u>Pedralba</u>	cuarenta
Rafelbunyol	quaranta
Quart de P.	quaranta
<u>Godellela</u>	cuarenta
Torís	quaranta
<u>Dos Aguas</u>	cuarenta
Polinyà	coranta
Massalavés	quaranta
<u>Teresa de C.</u>	cuarenta
<u>Anna</u>	cuarenta
Llanera de R.	quaranta
Beniopa	coranta
Moixent	quaranta
Biar	quaranta
Benilloba	coranta
Benialí	coranta
Calp	coranta
el Pinós	quaranta
<u>Monforte</u>	
el Campello	quaranta
Crevillent	quaranta
<u>Dolores</u>	cuarenta
Guardamar	quaranta

728f CINCUENTA:

Cinctorres	cinquanta
P. Benifassà	cinquanta
V. Canes	cinquanta
Peníscola	cinquanta
Vistabella	cinquanta
<u>C. Villamalefa</u>	cinquanta
<u>Fanzara</u>	sincuanta
l'Alcora	cinquanta
Orpesa	cinquanta
<u>T. de Viver</u>	cinquanta
<u>Azuébar</u>	sincuanta
Aín	cinquanta
Moncofa	cinquanta
<u>Ademuz</u>	cinquanta
<u>Tuéjar</u>	cinquanta
Casinos	cinquanta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cinquanta
<u>Pedralba</u>	cinquanta
Rafelbunyol	cinquanta
Quart de P.	cinquanta
<u>Godellela</u>	sincuanta
Torís	cinquanta
<u>Dos Aguas</u>	cinquanta

Polinyà	cinquanta
Massalavés	cinquanta
<u>Teresa de C.</u>	cinquanta
<u>Anna</u>	sincuanta
Llanera de R.	cinquanta
Beniopa	cinquanta
Moixent	cinquanta
Biar	cinquanta
Benilloba	cinquanta
Benialí	cinquanta
Calp	cinquanta
el Pinós	cinquanta
<u>Monforte</u>	
el Campello	cinquanta
Crevillent	cinquanta
<u>Dolores</u>	sincuanta
Guardamar	cinquanta

728g SESENTA:

Cinctorres	(t)xixanta
P. Benifassà	sixanta (con la s inicial alveolar)
V. Canes	(t)xixanta
Peníscola	(t)xixanta
Vistabella	(t)xixanta
<u>C. Villamalefa</u>	sesenta
<u>Fanzara</u>	sesenta
l'Alcora	sissanta (El otro dice <(t)xixanta>)
Orpesa	(t)xixanta
<u>T. de Viver</u>	sesenta
<u>Azuébar</u>	sesenta
Aín	(t)xixanta
Moncofa	(t)xixanta
<u>Ademuz</u>	sesenta
<u>Tuéjar</u>	sesenta
Casinos	(t)xixanta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sesenta
<u>Pedralba</u>	sesenta
Rafelbunyol	(t)xixanta
Quart de P.	(t)xixanta
<u>Godellela</u>	sesenta
Torís	(t)xixanta
<u>Dos Aguas</u>	sesenta
Polinyà	sixanta
Massalavés	(t)xixanta
<u>Teresa de C.</u>	sesenta
<u>Anna</u>	sesenta
Llanera de R.	(t)xixanta
Beniopa	(t)xixanta
Moixent	sixanta
Biar	(t)xixanta
Benilloba	(t)xixanta
Benialí	(t)xixanta
Calp	(t)xixanta
el Pinós	(t)xixanta
<u>Monforte</u>	
el Campello	(t)xixanta
Crevillent	(t)xixanta
<u>Dolores</u>	sesenta
Guardamar	(t)xixanta

728h SETENTA:

Cinctorres	setanta
------------	---------

P. Benifassà	setanta
V. Canes	setanta
Peníscola	setanta
Vistabella	setanta
<u>C. Villamalefa</u>	setanta
<u>Fanzara</u>	setanta
l'Alcora	setanta
Orpesa	setanta
<u>T. de Viver</u>	setanta
<u>Azuébar</u>	setanta
Aín	setanta
Moncofa	setanta
<u>Ademuz</u>	setanta
<u>Tuéjar</u>	setanta
Casinos	setanta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	setent(a)
<u>Pedralba</u>	setanta
Rafelbunyol	setanta
Quart de P.	setanta
<u>Godella</u>	setanta
Torís	setanta
<u>Dos Aguas</u>	setanta
Polinyà	setanta
Massalavés	setanta
<u>Teresa de C.</u>	setanta
<u>Anna</u>	s(e)tenta
Llanera de R.	setanta
Beniopa	setanta
Moixent	setanta
Biar	setanta
Benilloba	setanta
Benialí	setanta
Calp	setanta
el Pinós	setanta
<u>Monforte</u>	
el Campello	setanta
Crevillent	setanta
<u>Dolores</u>	setanta
Guardamar	setanta

728i OCHENTA:

Cincorres	buitanta
P. Benifassà	buitanta
V. Canes	vuitanta
Peníscola	buitanta
Vistabella	buitanta
<u>C. Villamalefa</u>	ochenta
<u>Fanzara</u>	ochenta
l'Alcora	huitanta
Orpesa	huitanta
<u>T. de Viver</u>	ochenta
<u>Azuébar</u>	ochenta
Aín	huitanta
Moncofa	huitanta
<u>Ademuz</u>	ochenta
<u>Tuéjar</u>	ochenta
Casinos	buitanta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ochenta
<u>Pedralba</u>	ochenta
Rafelbunyol	huitanta
Quart de P.	huitanta
<u>Godella</u>	ochenta

Torís	huitanta
<u>Dos Aguas</u>	ochenta
Polinyà	huitanta
Massalavés	huitanta
<u>Teresa de C.</u>	ochenta
<u>Anna</u>	ochenta
Llanera de R.	huitanta
Beniopa	huitanta
Moixent	huitanta
Biar	huitanta
Benilloba	huitanta
Benialí	huitanta
Calp	huitanta
el Pinós	huitanta
<u>Monforte</u>	
el Campello	huitanta
Crevillent	huitanta
<u>Dolores</u>	ochenta
Guardamar	huitanta

728j NOVENTA:

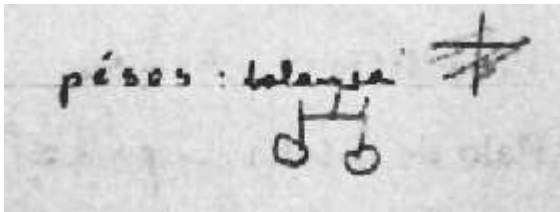
Cincorres	noranta
P. Benifassà	noranta
V. Canes	noranta
Peníscola	noranta
Vistabella	noranta
<u>C. Villamalefa</u>	nobenta
<u>Fanzara</u>	nobenta
l'Alcora	noranta
Orpesa	noranta
<u>T. de Viver</u>	nobenta
<u>Azuébar</u>	nobenta
Aín	noranta
Moncofa	noranta
<u>Ademuz</u>	nobenta
<u>Tuéjar</u>	nobenta
Casinos	noranta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	n(o)benta
<u>Pedralba</u>	nobenta
Rafelbunyol	noranta
Quart de P.	noranta
<u>Godella</u>	nobenta
Torís	noranta
<u>Dos Aguas</u>	nobenta
Polinyà	noranta
Massalavés	noranta
<u>Teresa de C.</u>	nobenta
<u>Anna</u>	noventa
Llanera de R.	noranta
Beniopa	noranta
Moixent	noranta
Biar	noranta
Benilloba	noranta
Benialí	noranta
Calp	noranta
el Pinós	noranta
<u>Monforte</u>	
el Campello	noranta
Crevillent	noranta
<u>Dolores</u>	nobenta
Guardamar	nòranta

728k PESOS (FORMAS Y USOS):

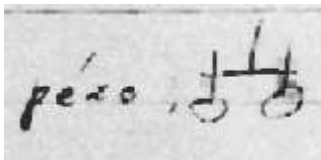
Cinctorres	lliura roba onça quintal
P. Benifassà	lliura onça roba quintà
V. Canes	onça lliura rova (=36 lliures) quintal (=4 roves)
Peníscola	quintà roba lliura onça
Vistabella	lliura onça quarteró (=9 lliures) roba (=36 lliures) quintal (=4 roves)
C. Villamalefa	romana (<pesos>: balanza) ³¹⁹⁵
Fanzara	romana pezzo ³¹⁹⁶
l'Alcora	lliura arrova (=36 lliures) onça (=1/12 de lliura) quarteró (=9 lliures) quintal (=4 arroves)
Orpesa	arroba lliura onça
T. de Viver	romana peso ³¹⁹⁷

Azuébar	romana peso
Aín	
Moncofa	lliura onça arroba
Ademuz	romana peso
Tuéjar	roman(a) peso ³¹⁹⁸
Casinos	lliura onça arroba quintal
Marines	
Caudete	romana peso (de dos platillos) ³¹⁹⁹
Pedralba	romana peso ³²⁰⁰ báscula
Rafelbunyol	onça lliura arroba quintal
Quart de P.	onça lliura arroba quintal
Godelleta	romana (ahora hay <básculas>)
Torís	
Dos Aguas	romana peso ³²⁰¹

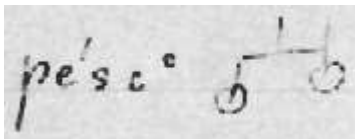
³¹⁹⁵ Castillo de Villamalefa:

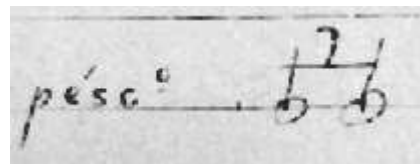
³¹⁹⁶ Fanzara:

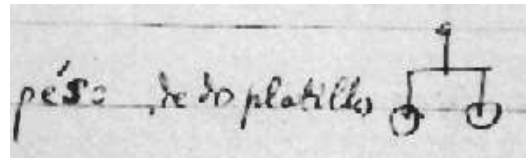
³¹⁹⁷ Teresa de Viver:

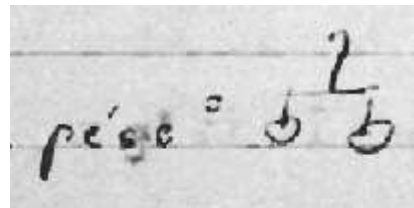
³¹⁹⁸ Tuéjar (1934):

³¹⁹⁹ Caudete:

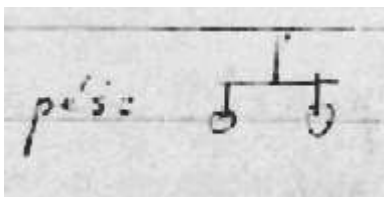

³²⁰⁰ Pedralba:

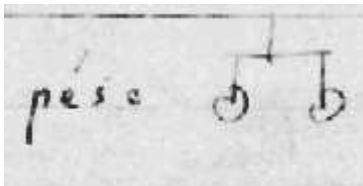

³²⁰¹ Dos Aguas:

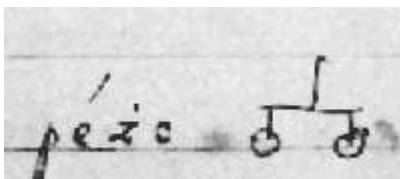
Polinyà	onça lliura arròbò quintal
Massalavés	onça lliura arròbò quintal
Teresa de C.	romana peso ³²⁰²
Anna	romana pezzo ³²⁰³
Llanera de R.	onça lliura quarteró (=1/4 de arroba) arròvò quintal
Beniopa	
Moixent	onça lliura quarteró (=1/4 de arroba) quintal arròvò
Biar	onça lliura arrova quintal
Benilloba	onça lliura arrova quintal
Benialí	onça lliura arrova quintar
Calp	onça lliura arrova (=24 lliures) quintar (=4 arroves)

³²⁰² Teresa de Cofrentes:

³²⁰³ Anna (1934):

el Pinós	onça lliura arròvò quintal
Monforte	
el Campello	onça lliura quarteró (=6 lliures) arròvò (=4 quarterons) quintal (=4 arroves)
Crevillent	onça lliura quarteró (6 lliures) arrova (=4 quarterons) quintal (=4 arroves)
Dolores	romana peso ('báscula')
Guardamar	onça lliura arrova (=25 lliures) quintal (=4 arroves)

7281 NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA:

Cincorres	beata
P. Benifassà	beata
V. Canes	beata
Peníscola	beata
Vistabella	beata
C. Villamalefa	beata santurrona
Fanzara	beata rezzadora santurrona
l'Alcora	beata mantellinera
Orpesa	beata
T. de Viver	beata santurrona
Azuébar	beata santurrona
Aín	beata
Moncofa	beata
Ademuz	santurrona beata
Tuéjar	beata santurrona
Casinos	beata
Marines	
Caudete	beata
Pedralba	santurrona beata
Rafelbunyol	beata
Quart de P.	beata santurrióna
Godolleta	beata bruja
Torís	beata
Dos Aguas	beata santularia
Polinyà	beata
Massalavés	beata
Teresa de C.	beata

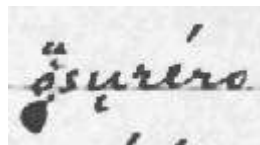
<u>Anna</u>	beata
Llanera de R.	santurriona beata missera
Beniopa	beata santurróna
Moixent	beata
Biar	beata romancera
Benilloba	beata devòta
Benialí	beata rapaltars beaturrea
Calp	beata santurróna
el Pinós	beata beaturrea
<u>Monforte</u>	
el Campello	beata santurróna
Crevillent	beata
<u>Dolores</u>	beata santularia
Guardamar	beata santulària -----
729 AL USURERO:	
Cincorres	esplotadó ussurero
P. Benifassà	abaro logrero
V. Canes	agoisme
Peníscola	asplotaó
Vistabella	estafan ussurero
<u>C. Villamalefa</u>	usorero espeleja pobres
<u>Fanzara</u>	[<usurero>] logrero
l'Alcora	asplotadó ussurero
Orpesa	ascanyapobres
<u>T. de Viver</u>	usorero se come la sangre de los pobres
<u>Azuébar</u>	usurero logrero
Aín	asplotaor
Moncofa	ausurero penjapobres
<u>Ademuz</u>	usurero espellejapobres
<u>Tuéjar</u>	usurero espelleja pobres
Casinos	aussurero
<u>Marines</u>	esurero ³²⁰⁴
<u>Caudete</u>	userero
<u>Pedralba</u>	usurero

3204 Marines:

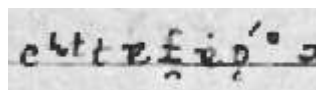
Nombres que se dan al usurero *esurero*

Rafelbunyol	gorromino surero esplotaor
Quart de P.	assurero
<u>Godolleta</u>	osurero abariato horcapobres
Torís	esplotaor surero
<u>Dos Aguas</u>	usorero
Polinyà	ossurero
Massalavés	ossurero
<u>Teresa de C.</u>	usorero ehhpellejabibo ^s (es la más usada) sollejapobres
<u>Anna</u>	osurero avarisiozzo esplotaor
Llanera de R.	ossurero asplotaor
Beniopa	surero pèlapòbres burraca
Moixent	ossurero
Biar	esplotaor estafante ossurero
Benilloba	astafaor ossurero matapobres
Benialí	surero
Calp	surero asplotaor
el Pinós	estafaó
<u>Monforte</u>	osurero
el Campello	asplotaor
Crevillent	ossurero ³²⁰⁵
<u>Dolores</u>	osurero abusaor e ^{ht} tafaor ³²⁰⁶
Guardamar	ossurero se beu la sang des pobres -----
730 A LA RAMERA:	
Cincorres	puta bònadòna
P. Benifassà	puta
V. Canes	puta
Peníscola	puta bagassa (holgazana)

3205 Crevillent:

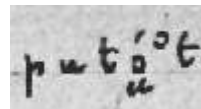

3206 Dolores:

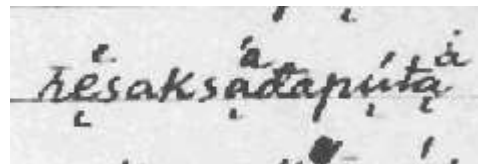

Vistabella	puta bandolera bacona	Teresa de C.	puta (<golosa> pelleja pendanga zorra
C. Villamalefa	puta golfa pulga pendanga	Anna	puta putò ³²⁰⁷ pendón tirá sorra
Fanzara		Llanera de R.	puta tia tirá
l'Alcora	puta bagassa	Beniopa	puta sorranga perduda gandula
Orpesa	puta manguelera bandida perduda	Moixent	puta tia tirá
T. de Viver	puta pelendaga gitana pendón	Biar	puta mala dona tia sórra
Azuébar	puta pendanga gandula	Benilloba	puta
Aín	puta bagassa	Benialí	puta bagassa sórra gandula
Moncofa	puta bandida tiraora de conill	Calp	puta ressacsà-da-puta ³²⁰⁸
Ademuz	puta zorra pelindanga	el Pinós	puta mala donò gandula
Tuéjar	puta deshonrá pelindanga	Monforte	puta callejera gandula desbergonsona
Casinos	puta tia tirá pendanga	el Campello	puta bagassa
Marines		Crevillent	puta
Caudete	pelindanga puta zorra ramera	Dolores	puta gandula pellejo pendón
Pedralba	tirá puta	Guardamar	puta -----
Rafelbunyol	puta pendó		
Quart de P.	puta pendó dona de bé (eufemismo, irónico)		
Godella	puta pendón pelleja tía tirá		
Torís	puta puta-bagassa		
Dos Aguas	pendón perdularia puta		
Polinyà	puta tia tirá burraca sórra		
Massalavés	puta gólfa		

³²⁰⁷ Anna (1934):

³²⁰⁸ Calp:

731 AL CORNUDO:

Cincorres	quarnut cabró
P. Benifassà	qüernut
V. Canes	qüernut
Peníscola	qüernut cabró
Vistabella	cabró qüernut
C. Villamalefa	cabrón cornudo
Fanzara	
l'Alcora	cabró cornut cabrito
Orpesa	cabró cornut
T. de Viver	cabrón consintidor lleba cuernos
Azuébar	cornudo cabrón
Aín	cabró qüernut
Moncofa	cabró
Ademuz	cabrón maricón (insisten) cornudo
Tuéjar	cabrón consintidor
Casinos	cabró qüernut
Marines	
Caudete	cabrón cornudo
Pedralba	cabrón consentido cornudo
Rafelbunyol	cabró qüernut
Quart de P.	cabró qüernut
Godella	cabrón cornudo
Torís	cabró qüernut
Dos Aguas	cabrón cornudo consentío
Polinyà	cabró banyut
Massalavés	cabró qüe'nut
Teresa de C.	cabrón mantillón
Anna	cornudo cabrón consiente
Llanera de R.	cabró qüernut
Beniopa	cabró qüernut

Moixent	cabró qüernut
Biar	qüernut cabró
Benilloba	cabró qüernut
Benialí	cabró
Calp	cabró cornut que porta banyes
el Pinós	cabró cornut mantellina
Monforte	cornúo cabrón (<cabrito>)
el Campello	cabró qüernut
Crevillent	cabró qüernut
Dolores	cabrón (= <borrego>) cornúo
Guardamar	cabrero cabró qüernut -----

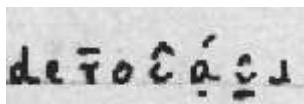
**731a AL
MANIRROTO:**

Cincorres	malgastadó perdut
P. Benifassà	malgastadó derrotxadó
V. Canes	malgastadó perdut
Peníscola	malgastaó derrotxaó
Vistabella	malgastadó perdut
C. Villamalefa	malgastador derrotador
Fanzara	acabadó perdiú
l'Alcora	perdut malgastadó
Orpesa	malgastador perdut
T. de Viver	gastador derrotador gastaire
Azuébar	derrochador perdido malfatán
Aín	malgastaor perdut
Moncofa	malgastaor derrotxaor
Ademuz	gastador derrochador pierdecasas
Tuéjar	malgastaor derrocha ^(d) or
Casinos	gastaorot
Marines	

<u>Caudete</u>	derrocháor ³²⁰⁹
<u>Pedralba</u>	malgastador derrochador
Rafelbunyol	perdut
Quart de P.	perdut abandonat derrotxaor
<u>Godelleta</u>	perdíu
Torís	malgastaor
<u>Dos Aguas</u>	malgastador cabeza rota
Polinyà	gastaor derrotxaor
Massalavés	gastaor derrotxaor que té les mans foradaes
<u>Teresa de C.</u>	gahhtapán derrocháor
<u>Anna</u>	abandonáu derrochaor gastaor
Llanera de R.	derrotxaor tio tirat perdut
Beniopa	derrotxaor malgastaor
Moixent	arremata-cases asgarrat perdurable perdut
Biar	derrotxaor tiraor
Benilloba	derrotxaor gastaor
Benialí	perdut gastaor acabacases
Calp	gastaor perdut derrotxaor
el Pinós	derrotxaó perdut gastaó tiraó
<u>Monforte</u>	
el Campello	gastaor derrotxaor
Crevillent	malgastaó
<u>Dolores</u>	derrochaor (= <malgahhtaor>; directas)
Guardamar	derrotxaor gastaor derrotxó

731b A LA
COQUETA:

³²⁰⁹ Caudete:

Cinctorres	gabatxa carassera
P. Benifassà	alegra
V. Canes	carassera
Peníscola	carassera
Vistabella	carassera
<u>C. Villamalefa</u>	caretera salamera
<u>Fanzara</u>	carasera
l'Alcora	carassera
Orpesa	carassera ambrollanta
<u>T. de Viver</u>	caretera
<u>Azuébar</u>	carassera
Aín	salamera
Moncofa	carassera
<u>Ademuz</u>	caretera
<u>Tuéjar</u>	caretera
Casinos	carassera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	carantoñera ehhcalentoná
<u>Pedralba</u>	caretera descalentá
Rafelbunyol	carassera
Quart de P.	carassera
<u>Godelleta</u>	calentona
Torís	carassera
<u>Dos Aguas</u>	caracera
Polinyà	coqueta carassera
Massalavés	carassera
<u>Teresa de C.</u>	pamplinera carantoñera
<u>Anna</u>	carassera
Llanera de R.	carassera
Beniopa	carassera volantinera
Moixent	carassera
Biar	carantonyera figurera
Benilloba	carassera
Benialí	carassera
Calp	carassera
el Pinós	candonguera
<u>Monforte</u>	
el Campello	carantonyera
Crevillent	carantonyera
<u>Dolores</u>	borreguera
Guardamar	torera carantonyera -----
	731c AL CHARLATÁN:
Cinctorres	xarlantan
P. Benifassà	xarraire
V. Canes	xarradó batxillé
Peníscola	parlaó putxarra xarrantín
Vistabella	xarlantín soriero

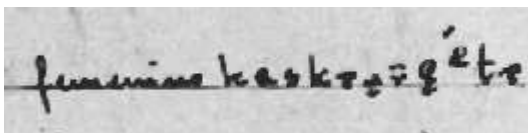
C. Villamalefa	charlatán bocarán
Fanzara	charradó polaco cascón
l'Alcora	xarradó ofensible
Orpesa	xarrador xitxarra
T. de Viver	garsa paliquero combersador charlatán cascante
Azuébar	charraire tansáu
Aín	traca xarraor
Moncofa	xarraor cotórro
Ademuz	cascarrón (femenino: <cascarreta> ³²¹⁰) charrón charraire charrantín
Tuéjar	charrón cascarrón
Casinos	xarron xarlatín cotórra
Marines	charrón (731c)
Caudete	cahhcarrón
Pedralba	charrador cascante chismero
Rafelbunyol	cotórra parlaor
Quart de P.	xarraor cascante
Godelleta	cascón charlatán (se dice menos)
Torís	romancero parlaor cascante
Dos Aguas	charlatán cascarril hablador
Polinyà	parlaor xarraor traca
Massalavés	xarraor pa'laor cascante
Teresa de C.	parlanchín cahhcante

Anna	charlatán charraor cascajo
Llanera de R.	xarraor
Beniopa	xarraor parlaor cascante
Moixent	xarlità
Biar	xarraor cotórra
Benilloba	xarraor baladró
Benialí	parlaor
Calp	xarraor catórra
el Pinós	xarlatín ca(i)xcaó
Monforte	
el Campello	xarraor ca(i)xcaor
Crevillent	xarraó
Dolores	cahhcaor hablaor
Guardamar	xarraor xarlatan parlaor xarraire ca(i)xcante -----

731d AL BRAVUCÓN:

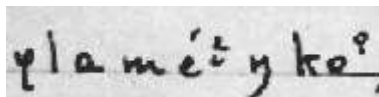
Cincorres	fantàstic
P. Benifassà	astrafalari
V. Canes	fantàstic
Peníscola	fantàstic farolero
Vistabella	fantàstic arro[x]ero
C. Villamalefa	pincho fanfarrón jaque
Fanzara	pincho argullozzo
l'Alcora	fanfaró xulo
Orpesa	xulo fantàstic farol
T. de Viver	pincho jaque chulo
Azuébar	chulo orgullosos pincho
Aín	fantàstic xulo
Moncofa	pinxo fanfarró
Ademuz	jaque fanfarrón (<argullosos>) pincho
Tuéjar	comprometedor pincho

3210 Ademuz :

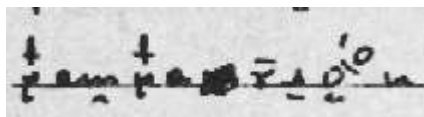

Casinos	alabanciós fanfarró
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pincho flamenco ³²¹¹ gallo matón
<u>Pedralba</u>	chulo pincho tiráu p'alante
Rafelbunyol	pinxo xulo fanfarró
Quart de P.	pinxo ca[x]e (sí) fanfarró
<u>Godolleta</u>	pincho (que es <baratero>)
Torís	etxao p'alante pinxo fanfarró
<u>Dos Aguas</u>	pincho jaque
Polinyà	xulo ca[x]eton
Massalavés	xulo ca[x]eton pinxo
<u>Teresa de C.</u>	f'anfarrón ³²¹² chulo jaque pincho
<u>Anna</u>	pincho jaque echualante
Llanera de R.	xulo pinxo
Beniopa	pinxo bròfec
Moixent	
Biar	apreciat tónto devanit
Benilloba	fanfariós bròfec
Benialí	farol fanfarró bròfec
Calp	ponderaor
el Pinós	fanfariós cregut farruc
<u>Monforte</u>	

³²¹¹ Caudete:

³²¹² Teresa de Cofrentes:

el Campello	xulo fantasiós comprometeor
Crevillent	xulo
<u>Dolores</u>	pincho
Guardamar	comprometeor pinxe xulo fantasiós -----

731e AL COBARDE:

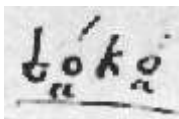
Cinctorres	temoric caguetes
P. Benifassà	temoric
V. Canes	temoric covard
Peníscola	temoric
Vistabella	temoruc cagueres
<u>C. Villamalefa</u>	cobarde falso cagarris miedoazo lubianudo falso cobarde blando
<u>Fanzara</u>	miedoazo lubianudo falso cobarde blando
l'Alcora	temoruc asglaiat
Orpesa	temoruc escagassat porigós
<u>T. de Viver</u>	cobarde coquino gallina
<u>Azuébar</u>	mieduco coquina gallina
Aín	poruco
Moncofa	porica poregós cagari
<u>Ademuz</u>	cobarde falso cagón
<u>Tuéjar</u>	miedoso caguinas
Casinos	poricós coquino
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cagarras cagarrón cobarde
<u>Pedralba</u>	miedoso cobarde gallina
Rafelbunyol	poregós porica caguetes
Quart de P.	poregós cagó gallina
<u>Godolleta</u>	miedoso cobarde

Torís	poreguita poregós cagó
<u>Dos Aguas</u>	cagarrón miedoso cobarde
Polinyà	poregós cagarrina
Massalavés	poregós poreguita me'da gallina
<u>Teresa de C.</u>	cobarde llueco gallinaza ballueco
<u>Anna</u>	miedozzo covarde un na (nada) gallina llòcò ³²¹³
Llanera de R.	poregós faluga balòstiò cagarri
Beniopa	poregós caga'xa covard
Moixent	poreguita
Biar	poregós cagarró cagarri
Benilloba	porigós cagó caguèrri merda
Benialí	poregós caguèrri cagó
Calp	porigós cagat cagarri
el Pinós	porigós cagó
<u>Monforte</u>	
el Campello	porigós cagon gallina
Crevillent	porigós cagaròt
<u>Dolores</u>	cagón miedoso
Guardamar	porigós cagarota gallina cagueta -----

731f AL BORRACHO:

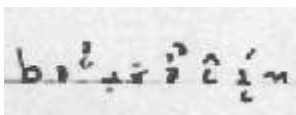
Cinctorres	borratxo begut calén
P. Benifassà	calén begut borratxo
V. Canes	borratxo picat calén
Peníscola	borratxo gat
Vistabella	borratxo calén calat
<u>C. Villamalefa</u>	borracho perdido cansáu
<u>Fanzara</u>	borracho
l'Alcora	borratxo
Orpesa	borratxo calén
<u>T. de Viver</u>	borracho ba caliente
<u>Azuébar</u>	borracho
Aín	borratxo calén tèro-bèro
Moncofa	borratxo bufat capélo
<u>Ademuz</u>	borracho
<u>Tuéjar</u>	borracho
Casinos	borratxo petórrro
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	borracho pelendango
<u>Pedralba</u>	borracho
Rafelbunyo	borratxo bufat
Quart de P.	borratxo bufat embinagrat
<u>Godolleta</u>	borracho
Torís	borratxo perdut picat
<u>Dos Aguas</u>	borrachón perdíó
Polinyà	borratxo perdut bufat
Massalavés	borratxo atobat
<u>Teresa de C.</u>	borracho conejo borracho perdido acabacazzas
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	borratxo
Beniopa	borratxo bufat xispat
Moixent	

³²¹³ Anna (1934):

Biar	borratxo enfarinat bufat enfangat
Benilloba	borratxo mona buf
Benialí	borratxo mamat
Calp	borratxo begut xispat
el Pinós	borratxo bufat xispat peluco róscat empipat
Monforte	
el Campello	borratxo begut xispat
Crevillent	borratxo begut
Dolores	borracho
Guardamar	berretxín ³²¹⁴ mamat -----
732 A LA BORRACHERA:	
Cinctorres	rabosa mona pet turca
P. Benifassà	gatina mona xispa pet
V. Canes	gatina xispa borratxina
Peníscola	piturra turca xubasquero
Vistabella	catxamona turca trompa pet
C. Villamalefa	chispa turca bufa mona
Fanzara	borrachera turca mona mojadina bufa

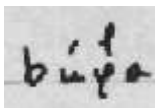
³²¹⁴ Guardamar:

l'Alcora	borratxera papelina turca pet
Orpesa	xuca xaqueta pet turca
T. de Viver	turca turra borrachera chispa
Azuébar	turca boja chispa pítima
Aín	mosca peturra bufa
Moncofa	bufa turca pet
Ademuz	turca mantellina pedo mona zorra filosera
Tuéjar	galdarufa turradera mona chista pedo
Casinos	xispa tormenta pet turca gafarró
Marines	borrachera chiminera bufa chispa turca mona moca
Caudete	jumera chihhpa toronjina manta
Pedralba	zorra mona turca
Rafelbunyol	borratxera turca pet
Quart de P.	turca pet xispa
Godelleta	borrachera turca mona pítima chispa

Torís	seguida turca borratxera	Crevillent	turca bombo mona
Dos Aguas	cañamón jumera manta mona	Dolores	borrachera jumera petenera chihhpa turca
Polinyà	pet borratxera	Guardamar	fumaguera xispa turca mamaüra -----
Massalavés	plena mona me'luga turca pet	733 BOFETADA:	
Teresa de C.	chihhpa bufa ³²¹⁵ turca pedo	Cinctorres	bufetà galtà
Anna	rifle pítima borrachera turca (está <briagáu>; pero se dice poco)	P. Benifassà	bufetada galtada
Llanera de R.	borratxera turca pet massurca merluga xispa	V. Canes	galtà bufetà
Beniopa	turca mona pítima bufa pet	Peníscola	galtà bofetà palmà bofetà galtà
Moixent	turca petórra	Vistabella	bofetà galtà
Biar	bufera turca pítima	C. Villamalefa	guantà galtada bofetada
Benilloba	xispa turca bufa tauló	Fanzara	galtà bofetà güeña
Benialí	catxerulo turca gafarró pet	I'Alcora	galtà bofetà
Calp	turca borratxera	Orpesa	galtà bofetà
el Pinós	bufa borrasca	T. de Viver	gofetà galtà
Monforte	casporra curda filosera	Azuébar	galtà sopapo ⁹ uantà chufa
el Campello	borratxera turca xispa	Aín	bofetà bolea guantà galtà
		Moncofa	galtà bufetà
		Ademuz	bocetada guantazo cachete torta
		Tuéjar	ñespla gofetà
		Casinos	galtà
		Marines	bofetà ⁹ uantà
		Caudete	bofetà ³²¹⁶ galleta torta guantà

³²¹⁵ Teresa de Cofrentes:

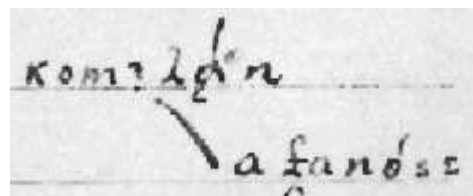

³²¹⁶ Caudete:

<u>Pedralba</u>	galtà bofetà	<u>Calp</u>	galtà hòstia galleta bucina
<u>Rafelbunyol</u>	galtà bofetà bolea hòstia	<u>el Pinós</u>	galtà bocina xufa castanya tropicó
<u>Quart de P.</u>	galtà bofetà hòstia	<u>Monforte</u>	bofetà guantà
<u>Godolleta</u>	bofetà guantà torta hostia chufa	<u>el Campello</u>	bofetà galtà trompà hòstiò
<u>Torís</u>	bofetà galtà xufa	<u>Crevillent</u>	bofetà trompà
<u>Dos Aguas</u>	galtà torta chuleta gofetà	<u>Dolores</u>	bofeta guantà jetà
<u>Polinyà</u>	galtà bofetà	<u>Guardamar</u>	bufetà trompà xuleta pinya
<u>Massalavés</u>	galtà xufa bofetà rebés	----- 734 GLOTÓN:	
<u>Teresa de C.</u>	bofetà ³²¹⁷ torta	<u>Cinctorres</u>	farton tragon embudé
<u>Anna</u>	galtà bofetà galleta chuleta guantà	<u>P. Benifassà</u>	fart tragon
<u>Llanera de R.</u>	galtà revés mullà castanya	<u>V. Canes</u>	fartó búitre
<u>Beniopa</u>	bofetà galtà sópa xufa ceba	<u>Peníscola</u>	farton tragon
<u>Moixent</u>	bofetà galtà	<u>Vistabella</u>	fartó embudé tragó
<u>Biar</u>	bofetà galtà guantà	<u>C. Villamalefa</u>	tragón fartón tragón
<u>Benilloba</u>	galtà bofetà llanfarnà as nassos	<u>Fanzara</u>	tragón fartón
<u>Benialí</u>	galtà bofetà	<u>l'Alcora</u>	fartó tragante ambudé
		<u>Orpesa</u>	fartó ambuder recelós
		<u>T. de Viver</u>	fartón tragón tragón
		<u>Azuébar</u>	tragón goludo (es más bien el goloso)
		<u>Aín</u>	fartó ambuder tragabales
		<u>Moncofa</u>	fartó fartaor tragó
		<u>Ademuz</u>	tragón fartón zampador
		<u>Tuéjar</u>	traga(d)or

³²¹⁷ Teresa de Cofrentes:

Casinos	fartó tragó ambuder	el Campello	tragó fartós comilon
Marines	fartón tragón	Crevillent	fartó tragon
Caudete	tragón tragaldabas	Dolores	tragantón
Pedralba	tragón comedor	Guardamar	tragó guló enve ^l (t)jós -----
Rafelbunyol	fartó fartónàs tragó	735 ATRACARSE DE COMIDA:	
Quart de P.	fartó tragó mòrdefàm	Cincorres	fartà
Godella	fartón gragón	P. Benifassà	tragà
Torís	fartó golut	V. Canes	afartà-se tragà
Dos Aguas	fartón	Peníscola	fartà
Polinyà	fartó tragó	Vistabella	fartà ^r
Massalavés	fartó tragó	C. Villamalefa	tragar
Teresa de C.	martagón tragón	Fanzara	fartà
Anna	hartón fartera	l'Alcora	tragà fartà
Llanera de R.	embuder fartó buitre	Orpesa	tragar fartar
Beniopa	fartó brúfol (es el avaricioso que quiere acaparar la comida)	T. de Viver	atibarrase
Moixent	tragó fartó fartonasso ambuder	Azuébar	sampar
Biar	tragó fartó fartera	Aín	fartar
Benilloba	fartó gomiós profitós tragó gubiós	Moncofa	tragar
Benialí	fartó profitós gubiós tragó	Ademuz	zampar tragar hincharse
Calp	fartera tragó ambuder	Tuéjar	tragar
el Pinós	drupon tragó envejós	Casinos	tragar fartar
Monforte	comilón afanoso ³²¹⁸	Marines	tragar
		Caudete	tragar
		Pedralba	echase una tripá atifarrase
		Rafelbunyol	fartar
		Quart de P.	fartar
		Godella	fartar
		Torís	tragar fartar
		Dos Aguas	tragar jalar fartar
		Polinyà	fartar tragar
		Massalavés	traga ^r menxa ^r a dos queixos
		Teresa de C.	tragar
		Anna	hartar
		Llanera de R.	tragar fartar
		Beniopa	tragar fartar

3218 Monforte:

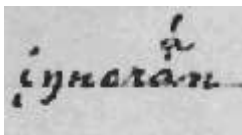
Moixent	fartar
Biar	fartar
	atracar
Benilloba	tragar
	fartar
Benialí	fartar
Calp	tragar
el Pinós	tragà
Monforte	atraca(r)se
el Campello	tragar
Crevillent	tragà
	menjà dos que(i)xos
Dolores	atracarse
	atifarrarse
Guardamar	atracar

736 PAPANATAS:

Cinctorres	badal
P. Benifassà	benèit
V. Canes	inoran
Peníscola	fàcil
Vistabella	nécio
	innoran ³²¹⁹
	panólo
	facilitari
C. Villamalefa	inorante
	infeliz
	inocente
Fanzara	fazzilitario
	auca
l'Alcora	innocén
	facilitari
Orpesa	bóvo
T. de Viver	enfeliz
	inorante
Azuébar	inorante
	bendito
	fasilitario
Aín	tónto
	bóbo
Moncofa	bonatxo
	benditòt
Ademuz	enfeliz
	tontifacio (sí)
Tuéjar	inorante
Casinos	inorant
	facilitari
Marines	aguas helás
	lila
Caudete	inorante
Pedralba	orate
	torpe
Rafelbunyol	talala
	canèla
Quart de P.	inorant
	enfeliç

Godolleta	fasilitario
	tonto
Torís	bonatxon
	facilitari
Dos Aguas	facilitario
	infeliz
	mandilón
Polinyà	bóbo
Massalavés	bóbo
	simple
Teresa de C.	inorante
	s ^{i(x)} imple
Anna	inorante
	infelis
Llanera de R.	tónto
	beneït
	abovat
Beniopa	beneït
	ignorant
	simple
Moixent	
Biar	bóvo
	tontilan
	bacorero
Benilloba	innoran
	innocén
	bacorero
Benialí	innoran
Calp	bóvo
	bacorero
el Pinós	bóvo
	inoran
	bojòni
	macòcò
	bajòcò
Monforte	inorante
	simplete
	infelis
el Campello	bóbo
	bacorero
Crevillent	simple
	bacorero
Dolores	enfelis
	simplete
	inorante
Guardamar	infeliç
	simplot
	bonatxon

3219 Vistabella:

736a CHARLAR:

Cinctorres	xarrà
P. Benifassà	xarrà
V. Canes	xarrà
Peníscola	xarrà
Vistabella	xarrà
<u>C. Villamalefa</u>	charrar
<u>Fanzara</u>	charrà
	casca
<u>l'Alcora</u>	xarrà
<u>Orpesa</u>	xarrar
<u>T. de Viver</u>	charlar
	cascar
<u>Azuébar</u>	charrar
	cascar
<u>Aín</u>	xarrar
<u>Moncofa</u>	xarrar
<u>Ademuz</u>	cascar
	charrar
<u>Tuéjar</u>	charrar
	cascar
<u>Casinos</u>	xarrar
<u>Marines</u>	charrar (= <cascar>) (736 ^a)
<u>Caudete</u>	cahhcar
<u>Pedralba</u>	cascar
	charrar
<u>Rafelbunyol</u>	xarrar
<u>Quart de P.</u>	xarrar
	cascar
<u>Godolleta</u>	cascar
<u>Torís</u>	xarrar
	cascar
<u>Dos Aguas</u>	cascurrar
	charrar
<u>Polinyà</u>	xarrar
<u>Massalavés</u>	xarra ^r
	casca ^r
<u>Teresa de C.</u>	charrar
	cahhcar
<u>Anna</u>	charrar
	cascar
<u>Llanera de R.</u>	xarrar
	cascar
<u>Beniopa</u>	xarrar
	caixcar
<u>Moixent</u>	xarrar
	pedricar
<u>Biar</u>	xarrar
<u>Benilloba</u>	xarrar
<u>Benialí</u>	xarrar
<u>Calp</u>	xarrar
<u>el Pinós</u>	ca(i)xcà
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	xarrar
	ca(i)xcar
<u>Crevillent</u>	xarrà
<u>Dolores</u>	cahhcar
<u>Guardamar</u>	xarrar
	ca(i)xcar

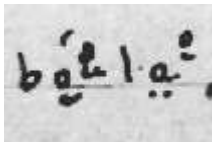
**737 LA MENTIRA
(TROLA, BOLA):**

Cinctorres	mentira
	bóla

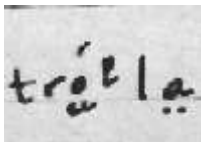
<u>P. Benifassà</u>	mentira
	pallòfa
<u>V. Canes</u>	mentira
<u>Peníscola</u>	mentida
	xufla
<u>Vistabella</u>	mentira
	gallòfa
<u>C. Villamalefa</u>	mentira
	garrofa
	bola
<u>Fanzara</u>	bola
	mentira
<u>l'Alcora</u>	mentira
	bóla
	pallaròfa
<u>Orpesa</u>	mentira
	bóla
<u>T. de Viver</u>	mentira
	bola
<u>Azuébar</u>	bola
<u>Aín</u>	bóla
	mentira
<u>Moncofa</u>	mentira
	bóla
<u>Ademuz</u>	mentira
	embrolla
	embustería
<u>Tuéjar</u>	mentira
	bola
<u>Casinos</u>	mentira
	bóla
	tróla
<u>Marines</u>	mentira
	bolea
<u>Caudete</u>	mentira
	bola
<u>Pedralba</u>	embustería
	bola
	llenca
<u>Rafelbunyol</u>	mentira
	frésca
	bóla
<u>Quart de P.</u>	mentira
	bóla
<u>Godolleta</u>	mentira
	bola
<u>Torís</u>	mentira
	bóla
<u>Dos Aguas</u>	bajoca
	bola
<u>Polinyà</u>	mentira
	bóla
	campanà
<u>Massalavés</u>	mentira
	bóla
<u>Teresa de C.</u>	mentira
	lámpara
	trola
	bola
<u>Anna</u>	mentira
	bòlo ³²²⁰
	tròla ³²²¹

3220 Anna (1934) :

Llanera de R.	mentira bóla pépa
Beniopa	mentira bóla tròla
Moixent	mentira pèpa
Biar	mentira bóla
Benilloba	bóla mentira
Benialí	mentira bóla
Calp	mentira bóla
el Pinós	tróla bóla blanca
Monforte	mentira trolla bola
el Campello	mentira bóla
Crevillent	mentira bóla boló
Dolores	mentira trolla embuhhte
Guardamar	mentira bóla -----
	738 TOÑA (TRANCO):
Cinctorres	(No se juega) 738-738a
P. Benifassà	piqui
V. Canes	
Peníscola	piu
Vistabella	pic bóli
C. Villamalefa	boli
Fanzara	oli (es juego nuevo)
l'Alcora	
Orpesa	tónya
T. de Viver	estornija (sí; no se conoce mucho este juego)
Azuébar	(no juegan) ((738-738a))
Aín	(No da nombre. Los chicos de hace algunos lustros jugaban a este juego, llamándolo <botar cuets>)

3221 Anna (1934):

Moncofa	pic
Ademuz	estornija (ya no se juega) (un juego parecido es el <hinque>, en el que clava un palo con punta, en barro...) (<la eba>, juego parecido al jokey, con un palo con curva, pegan a una pelota)
Tuéjar	la toña (palo pequeño y juego)
Casinos	escampilla
Marines	escampilla
Caudete	tranco (palo pequeño y juego)
Pedralba	la toña (palo pequeño y juego)
Rafelbunyol	escampilla
Quart de P.	pique
Godolleta	pique (palo pequeño y juego)
Torís	cunya
Dos Aguas	pique (palo pequeño y juego)
Polinyà	piqui
Massalavés	pique ébe
Teresa de C.	pique (palo corto y juego)
Anna	pique sarique (palo pequeño y juego)
Llanera de R.	pique
Beniopa	pique
Moixent	ascampilla
Biar	escampilla
Benilloba	ascampilla
Benialí	ascampilla
Calp	ascampilla
el Pinós	escampilla
Monforte	e ^s campilla
el Campello	ascampilla
Crevillent	escampilla
Dolores	tranco
Guardamar	pique (es el palo pequeño) píquel -----
	738a PALO DE LA TOÑA:
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	palo
Fanzara	
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	bara
Azuébar	
Aín	
Moncofa	
Ademuz	
Tuéjar	bara
Casinos	
Marines	
Caudete	palo
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godolleta	palo (palo largo)

Torís	
<u>Dos Aguas</u>	palo
Polinyà	maneta
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	(no hay nombre)
<u>Anna</u>	palo
Llanera de R.	bastó
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	barreta
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	paleta
Crevillent	
<u>Dolores</u>	paleta
Guardamar	

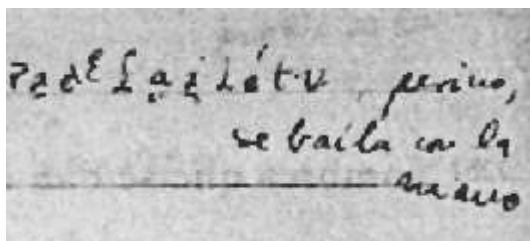
	739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA):
Cinctorres	sarrompa
P. Benifassà	trompitxa
V. Canes	sarrompa
Peníscola	sarrompa
Vistabella	trompa
<u>C. Villamalefa</u>	trompa
	trompo (sin púa de hierro, lo bailan con un palo con cuerda)
<u>Fanzara</u>	trompellot (no tiene púa, y lo bailan con un zurriago)
	trompa
l'Alcora	trompa
Orpesa	trompa
<u>T. de Viver</u>	galdufa
<u>Azuébar</u>	trompa
	trompón (sin clavo, y lo bailan con un 'zurriago')
Aín	trompa
Moncofa	trompa
<u>Ademuz</u>	trompa
	refaileta (perino ³²²² , se baila con la mano)
<u>Tuéjar</u>	galdufa
	trompa (no tiene púa, y se baila con un palo y usa cuerda)
Casinos	trompa
<u>Marines</u>	la trompa
	cabo
<u>Caudete</u>	chompo

<u>Pedralba</u>	trompa (con clavo de hierro)
	trompellot (otro de madera; lo bailan con un palo que tiene un látigo de cuerda)
Rafelbunyol	trompa
Quart de P.	trompa
<u>Godelleta</u>	trompa
Torís	trompa
<u>Dos Aguas</u>	zompa
Polinyà	trompa
Massalavés	trompa
<u>Teresa de C.</u>	zompo
<u>Anna</u>	trompa
Llanera de R.	trompa
Beniopa	trompa
Moixent	trompa
Biar	trompa
Benilloba	trompa
Benialí	trompa
Calp	trompa
el Pinós	trompa
<u>Monforte</u>	trompa
el Campello	trompa
Crevillent	trompa
<u>Dolores</u>	sompo (mayor que <trompa>, que tiene la misma figura pero más chata)
Guardamar	trompa

739a PÚA DE LA PEONZA:

Cinctorres	
P. Benifassà	clau
V. Canes	ferro
Peníscola	clau
Vistabella	clau
<u>C. Villamalefa</u>	clabo
<u>Fanzara</u>	clabo
l'Alcora	clau
Orpesa	clau
<u>T. de Viver</u>	clabo
<u>Azuébar</u>	clabo
Aín	ferro
Moncofa	clau
<u>Ademuz</u>	clabo
<u>Tuéjar</u>	clabo
Casinos	clau
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	puga
<u>Pedralba</u>	clabo
Rafelbunyol	clau
Quart de P.	clau
<u>Godelleta</u>	clabo
Torís	clau
<u>Dos Aguas</u>	clabo
Polinyà	clau
Massalavés	clau
<u>Teresa de C.</u>	pu(b)a
<u>Anna</u>	tacha
Llanera de R.	clau
Beniopa	clau
Moixent	clau
Biar	clau
Benilloba	clau

³²²² Ademuz :

Benialí clau
Calp punta
el Pinós clau
Monforte
el Campello clau
Crevillent clau
Dolores púa
Guardamar pua

740 BRAMANTE:

Cinctorres cordell
P. Benifassà cordell
V. Canes cordell
Peníscola cordell
Vistabella cordell
C. Villamalefa cordón
Fanzara cordón
l'Alcora cordell
Orpesa cordell
T. de Viver cordil
Azuébar cordel
Aín corda
Moncofa bressolí
Ademuz cordil
Tuéjar cordil (<i>)
Casinos cordó
Marines cordil
Caudete cuerda
Pedralba cordel
Rafelbunyol cordó
Quart de P. cordó
Godelleta trenilla
Torís fil
Dos Aguas cordel
Polinyà llénça
Massalavés co'dell
Teresa de C. cordeta
Anna cordonera
Llanera de R. cordonera
Beniopa cordó
Moixent cordonera
Biar cordonera
Benilloba llénça
Benialí llénça
Calp llénça
el Pinós llénça
Monforte liensa
cordonera (hoy)
el Campello cordonera
Crevillent llança
Dolores cordonera
Guardamar cordonera

741 PIPIRIGALLO:

Cinctorres (No se usa)
P. Benifassà trompitxol
V. Canes
Peníscola trampitxol
Vistabella trompitxol
C. Villamalefa chufleta
Fanzara chulet
l'Alcora trompellot
Orpesa trompitxol
T. de Viver chufleta

Azuébar chuflet
Aín trompellot
Moncofa trompellot
Ademuz chifla
Tuéjar chufia
Casinos trompellot
Marines chuflet
Caudete chifla
Pedralba chuffaina
Rafelbunyol trompellot
Quart de P. trompa marina
Godelleta chuffaina
Torís trompellot
Dos Aguas pita
Polinyà trompellot
Massalavés trompellot
Teresa de C. pita
Anna cholit (sin <o>)
Llanera de R. trompellot
Beniopa trompellot
Moixent trompillot
Biar trompot
Benilloba trompellot
Benialí trompellot
Calp trompellot
el Pinós trompot
Monforte charamita
el Campello trompot
Crevillent trompa marina
Dolores pito
Guardamar sómpo

**742 COMETA
(BARRILETE,
BIRLOCHA):**

Cinctorres (No se usa)
P. Benifassà milotxa
V. Canes (No se usa aquí)
Peníscola milotxa (con cañas)
catxirulo (sin cañas)
Vistabella catxerulo
C. Villamalefa cachirulo (= <milocha>)
Fanzara milocha
l'Alcora milotxa
catxerulo
Orpesa catxerulo
milotxa
T. de Viver cachirulo
(<milocha>)
Azuébar milocha
Aín bolantí
Moncofa milotxa
Ademuz milocha
Tuéjar milocha
Casinos milotxa
Marines cacherulo
Caudete milocha
Pedralba cacherulo (tiene cañas) ³²²³
milocha (más pequeña, sin
cañas)

³²²³ Pedralba:

Rafelbunyol	milotxa (con cañas)
Quart de P.	catxerulo (sin cañas)
	milotxa (sin cañas)
<u>Godella</u>	cacherulo
Torís	catxerulo
<u>Dos Aguas</u>	milocha
Polinyà	milòtxò
Massalavés	catxerulo
<u>Teresa de C.</u>	milocha
<u>Anna</u>	una milocha
Llanera de R.	milòtxò
Beniopa	milotxa (con cañas)
	catxerulo (sin cañas)
Moixent	milòtxò
Biar	milotxa
Benilloba	milotxa
Benialí	milotxa
Calp	milotxa (con cañas)
	catxelulo (sin cañas)
el Pinós	milòtxò (con cañas)
<u>Monforte</u>	cacherulo
el Campello	catxerulo
Crevillent	estrélla (con cañas)
	seréno (sin cañas)
<u>Dolores</u>	milocha
Guardamar	milotxa (con cañas)
	avelutxo (sin cañas)

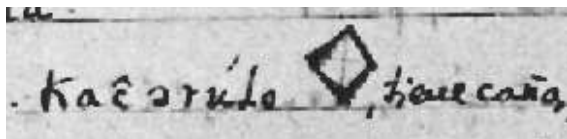
743 COLUMPIO:

Cinctorres	
P. Benifassà	(No se usa)
V. Canes	sénso
Peníscola	agronsaora
Vistabella	brensadó
<u>C. Villamalefa</u>	balancín
	bronceador (<g...>)
	brunciase (<g...>; columpiarse)
<u>Fanzara</u>	engronsadó
	gronsá (columpiarse)
l'Alcora	baldadó
Orpesa	angronsadora
<u>T. de Viver</u>	mejedor
<u>Azuébar</u>	(no hay nombre)
Aín	
Moncofa	angrunsaora
<u>Ademuz</u>	bandease (columpiarse)
<u>Tuéjar</u>	mejedor
Casinos	angrunsaora
<u>Marines</u>	angrunzador
<u>Caudete</u>	mencedor
	se mecten ('se mecen')
<u>Pedralba</u>	(una <alunzadora>)
Rafelbunyol	engrunsaora
Quart de P.	engrunsaora
<u>Godella</u>	argunsaor
Torís	angrunsa-se
<u>Dos Aguas</u>	ambrunzador

Polinyà	angrunsaora
Massalavés	angrunsaora
<u>Teresa de C.</u>	merceor
<u>Anna</u>	e ⁿ grunsaora
Llanera de R.	algunsaora
Beniopa	asgunsaora
Moixent	angrunsaora
Biar	engrunsaora
Benilloba	angrunsaora
Benialí	asgunsaora
Calp	angrunsaora
el Pinós	arrunsaora
<u>Monforte</u>	argunsaera
el Campello	asgunsaora
Crevillent	agrunsaora
<u>Dolores</u>	grunsaera
Guardamar	grunsaora

744 GALLINA CIEGA:

Cinctorres	gallina ciega
P. Benifassà	carassot
V. Canes	sabuquero
Peníscola	curcacèla
Vistabella	cluca de atapà
<u>C. Villamalefa</u>	(jugar al <zabusquero>)
<u>Fanzara</u>	el sabuquedo
l'Alcora	sabuquedo
Orpesa	palo cego
<u>T. de Viver</u>	al pobre ciego
<u>Azuébar</u>	sacupedo
Aín	sabuquet al mut
Moncofa	griso
<u>Ademuz</u>	gallinica ciega
<u>Tuéjar</u>	a cuquero
Casinos	gallineta ciega
<u>Marines</u>	a la gallinica ciega
	el piu (otro juego parecido)
<u>Caudete</u>	a la cegarrita
<u>Pedralba</u>	a gallineta ciega
Rafelbunyol	sapoquero
Quart de P.	palo cego
<u>Godella</u>	gallineta sega
Torís	gallineta cega
<u>Dos Aguas</u>	gallineta ciega
Polinyà	samaquedo
Massalavés	tapaùlls
<u>Teresa de C.</u>	al tapáu
<u>Anna</u>	sabuquedo
Llanera de R.	tapaùlls
Beniopa	cegalot
Moixent	pare cego
Biar	pitxa
Benilloba	gallineta cega
Benialí	gallineta cega
Calp	gallineta cega
el Pinós	pollico ciego
<u>Monforte</u>	al tapáu
	gallinica siega
el Campello	gallineta cega
Crevillent	gallineta cega
<u>Dolores</u>	gallineta siega
Guardamar	gallineta cega

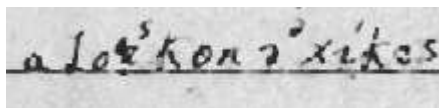

744a JUGAR A ESCONDERSE:

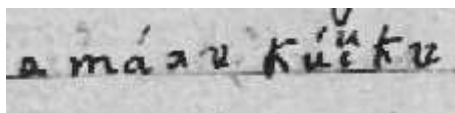
Cinctorres	la cuc capitulet (otra variante)
P. Benifassà	al cunill
V. Canes	cluca
Peníscola	conillets
Vistabella	cluca d'amagà
C. Villamalefa	aceitera al bisto bisto (es el mismo juego, pero no hace falta coger, basta con ver a un chico y decir he visto a fulano)
Fanzara	azzeitera
l'Alcora	la cuc
Orpesa	conillets
T. de Viver	a conejico
Azuébar	a la coluca
Aín	conill amagar
Moncofa	conills
Ademuz	a los conejicos
Tuéjar	a lo ^s conejicos (sí) ³²²⁴
Casinos	conills
Marines	
Caudete	al ehhconder
Pedralba	a mara cuca ³²²⁵
Rafelbunyol	la piu
Quart de P.	la piu
Godelleta	a esconder
Torís	conillets amagar
Dos Aguas	a conís a (a)magar
Polinyà	pit amagar
Massalavés	conills amaga'
Teresa de C.	al ehhconder
Anna	a la piu
Llanera de R.	la pit
Beniopa	conills amagar
Moixent	la piu
Biar	piu
Benilloba	cuteta
Benialí	conillons
Calp	cut
el Pinós	cuquet
Monforte	
el Campello	camacuc
Crevillent	la cut
Dolores	cute
Guardamar	put

745 CHITO:

³²²⁴ Tuéjar (1934):

³²²⁵ Pedralba:

Cinctorres	cartonets tillotet
P. Benifassà	canudet
V. Canes	canut
Peníscola	canut
Vistabella	canutet
C. Villamalefa	el cañuto
Fanzara	cañuto
l'Alcora	canut
Orpesa	canut canudet
T. de Viver	cañuto
Azuébar	cañuto
Aín	canut
Moncofa	canut
Ademuz	bolinche
Tuéjar	bolich (<ch> sí)
Casinos	canut
Marines	cañuto
Caudete	bolinche
Pedralba	al cañuto
Rafelbunyol	canut
Quart de P.	canut
Godelleta	bolinchi (<i>)
Torís	canut
Dos Aguas	bolinche
Polinyà	canut
Massalavés	canut
Teresa de C.	bolinche
Anna	cañijuela
Llanera de R.	canut
Beniopa	canut
Moixent	canut
Biar	calinx
Benilloba	bolillo calitx
Benialí	canut
Calp	canut
el Pinós	tanganilla
Monforte	caliche
el Campello	calitx
Crevillent	tanganet
Dolores	caliche
Guardamar	calitxe

	746 CARRACA:
Cinctorres	carraca
P. Benifassà	carrau
V. Canes	matraca
Peníscola	carrau
Vistabella	carraca xitxarra
C. Villamalefa	matraca (sin martillos, sino con engranes)
Fanzara	matraca
l'Alcora	xitxarra
Orpesa	xitxarra
T. de Viver	carraca
Azuébar	matraca (sí; rueda con dientes)
Aín	matraca
Moncofa	xitxarra
Ademuz	c(a)rrancla
Tuéjar	regoleta
Casinos	ric-ric

<u>Marines</u>	el carranc
<u>Caudete</u>	matraca (rueda con engrane)
<u>Pedralba</u>	la carroca (<ó>, sí)
Rafelbunyol	carranc
Quart de P.	carranc
<u>Godolleta</u>	carraca
	matraca (la de la Iglesia, con martillos de madera)
Torís	carranc
<u>Dos Aguas</u>	chicharra
Polinyà	xitxarra
Massalavés	carraca
<u>Teresa de C.</u>	chicharra
	matraca (está en la Iglesia)
<u>Anna</u>	chicharra
Llanera de R.	matraca
Beniopa	xitxarra
Moixent	matraca
Biar	matraca
Benilloba	matraca
Benialí	xitxarra
Calp	roncaor
el Pinós	matraca
<u>Monforte</u>	
el Campello	carraca
Crevillent	matraca
<u>Dolores</u>	matraca
Guardamar	xitxarra

747 ZAMBOMBA:

Cinctorres	sambomba
P. Benifassà	sibomba
V. Canes	sabomba
Peníscola	sambomba
Vistabella	sabomba
<u>C. Villamalefa</u>	zimbomba
<u>Fanzara</u>	sambomba
l'Alcora	sambomba
Orpesa	sambomba
<u>T. de Viver</u>	zimbomba
<u>Azuébar</u>	simbomba
Aín	simbomba
Moncofa	sambomba
<u>Ademuz</u>	zambomba
<u>Tuéjar</u>	zambumba (<u>)
Casinos	pandórga
<u>Marines</u>	s ⁽ⁱ⁾ ximbomba
<u>Caudete</u>	zambomba
<u>Pedralba</u>	zambomba
Rafelbunyol	simbomba
Quart de P.	simbomba
<u>Godolleta</u>	sambomba
Torís	sambomba
<u>Dos Aguas</u>	zambumba
Polinyà	sambumba
Massalavés	sambomba
<u>Teresa de C.</u>	zambumba (<ú>)
<u>Anna</u>	simbomba
Llanera de R.	sambumba
Beniopa	sambumba
Moixent	pandórga
Biar	sambomba
Benilloba	pandórga
Benialí	simbomba (con s- alveolar)

Calp	pandórga
	sambumba
el Pinós	pandórga
<u>Monforte</u>	pandórga (?)
el Campello	pandórga
Crevillent	pandórga
<u>Dolores</u>	sambomba
	bufa (es la piel que le ponen)
Guardamar	pandórga

748 CASTAÑUELAS:

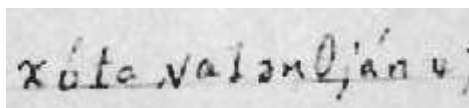
Cinctorres	castanyetes
P. Benifassà	castanyetes
V. Canes	castanyetes
Peníscola	castanyetes
Vistabella	castanyetes
<u>C. Villamalefa</u>	castañetas (las ponen los hombres)
<u>Fanzara</u>	castañetas
l'Alcora	castanyetes
Orpesa	castanyetes
	postisses
<u>T. de Viver</u>	castañetas
<u>Azuébar</u>	castañetas
Aín	castanyetes
Moncofa	castanyetes
<u>Ademuz</u>	postizas (= <castañuelas>)
<u>Tuéjar</u>	castañuelas (ahora les dicen <postiza ^s >)
Casinos	castanyetes
<u>Marines</u>	castañetas
<u>Caudete</u>	cahhtañuela ^s
<u>Pedralba</u>	castañeta ^s
Rafelbunyol	postisses
Quart de P.	castanyetes
	postisses
<u>Godolleta</u>	castañeta ^s
Torís	castanyetes
<u>Dos Aguas</u>	ca ^s tañetas
Polinyà	postisses
Massalavés	postisses
<u>Teresa de C.</u>	cahhtañeta ^s (= <pohhtiza ^s >)
<u>Anna</u>	po ^s tiza ^s
Llanera de R.	postisses
Beniopa	postisses
Moixent	postisses
Biar	castanyetes
Benilloba	castanyetes
Benialí	postisses
Calp	postisses
el Pinós	castanyetes
<u>Monforte</u>	cast(a)ñeta ^s (ant.)
	po ^s tiza ^s (hoy)
el Campello	castanyetes
Crevillent	castanyetes
<u>Dolores</u>	pohhtiza ^(s)
Guardamar	postisses

748a BAILES MÁS USUALES:

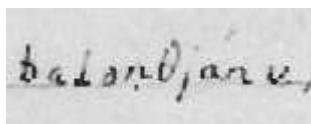
Cinctorres	[x]ota
	fandango

P. Benifassà	cota fandango
V. Canes	fandango cota
Peníscola	cota fandango
Vistabella	[x]jota fandango seguidilles
C. Villamalefa	(<jota aragonesa>, <seguedillas> y <fandango>)
Fanzara	jota seguedillas fandango
l'Alcora	fandango aragonesa seguedilles
Orpesa	
T. de Viver	jota seguidilla fandango
Azuébar	(En el mismo baile se bailaba: 1º <seguidilla>, tres; 2º <jota>, tres; 3º <fandango>, sin número limitado)
Aín	fandango seguedilles
Moncofa	[x]jota fandango
Ademuz	jota s ⁽ⁱ⁾ xiguidilla
Tuéjar	jota ('aragonesa') siguidillas
Casinos	[x]jota fandango
Marines	jota (de Aragón) fandango seguidilla (manchegas)
Caudete	jota seguidilla
Pedralba	jota valenciana ³²²⁶
Rafelbunyol	ball solt
Quart de P.	ball de Torrent
Godelleta	jota (clases de jota: <balenciana> ³²²⁷ y <aragonesa>)
Torís	taina (bailaban muchas personas juntas, formando círculo, pero sin cogerse de las manos)

³²²⁶ Pedralba:

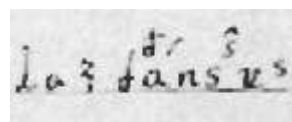

³²²⁷ Godelleta (1934):

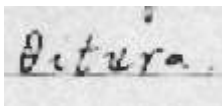
Dos Aguas	jota baile de cuenta seguidilla torás
Polinyà	
Massalavés	danses (las bailaban una fila de hombres y una de mujeres)
Teresa de C.	fandango jota
Anna	las dan ^{ts} sás ³²²⁸ (baile típico del pueblo) jota valenciana
Llanera de R.	danses (Las bailaban parejas sueitas; las mujeres estaban todas encerradas en una casa; uno que hacía el gracioso las sacaba a bailar de una en una, y los bailadores se las iban quitando de una en una)
Beniopa	
Moixent	danses
Biar	xitxarra (bailaban dos mujeres y un hombre)
Beniloba	fandango cota seguidilles danses
Benialí	
Calp	fandango seguerilles cota
el Pinós	ball de quatre
Monforte	
el Campello	fandango ancrusao ball pla la mandilóna
Crevillent	danses
Dolores	malagueña jota (<siguirilla>, poco)
Guardamar	-----
	749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES:
Cinctorres	
P. Benifassà	guitarra guitarró mandúria pandereta ferrets
V. Canes	guitarra guitarró ferrets pandera

³²²⁸ Anna (1934):

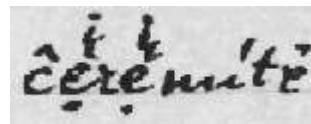

Peníscola	guitèrra guitarró mandúria ferrets	Caudete	guitarra gutarrillo (guitarra pequeña; tono más agudo) mandurria
Vistabella	guitarra guitarró mandúria ferrets	Pedralba	guitarra bandurria acordeón
C. Villamalefa	guitarra guitarro (guitarra pequeña) acordeón	Rafelbunyol	guitarra guitarró ferrets donçaina (flauta corta)
Fanzara	(<jitarra>, <jitarrón> menor que guitarra, <pandereta> y <yerricos>)	Quart de P.	
l'Alcora	guitèrra guitarró mandúria citra (semejante a la mandurria, pero de sonido más agudo) ferrets pandereta	Godolleta	guitarra (ant.) guitarrón (guitarra pequeña) mandurria
Orpesa		Toris	donçaina tabal
T. de Viver	bi ⁹ üela (= <guitarra>) sitra (= <manduria>) guitarrón ('guitarrilla') sonajas ('panderetas') yerros	Dos Aguas	guitarra guitarrón ('guitarrillo') pandereta ^s
Azuébar	otabilla (especie de bandurria) guitarra guitarrón (menor que guitarra) tiple (más pequeño que guitarra) pandereta acordeón	Polinyà	guitarra mandúria laüt
Aín	guitarra guitarró ferrets	Massalavés	guitarra donçaina mandúria biolí
Moncofa	guitarra guitarró panderet ferrets donçaina	Teresa de C.	guitarra guitarrón (más pequeño que guitarra) sonaja ^s ('pandereta') mandurria ('bandurria')
Ademuz	guitarra guitarro requinto mandurria cítara ³²²⁹	Anna	guitarra guitarrón (guitarrilla) mandurria aco'deón flauta
Tuéjar	guitarra guitarro (guitarra pequeña) acordeón (hoy ya hay <mandurria>)	Llanera de R.	xeremita (dulzaina) ³²³⁰
Casinos	guitèrra guitarró pandero ferrets	Beniopa	
Marines	guitarra (<j->) guitarrón ('guitarrilla') mandurria pandera	Moixent	guitarra mandúria panderet
		Biar	guitarra guitarró mandúria laüt pandereta ferrets
		Benilloba	guitarra mandúria xirimita (=gralla) tabalet (tamborino) ferrets citra (especie de bandurria más larga)

3229 Ademuz :

3230 Llanera de Ranos :

Benialí	guitarra bandúrria laüt ferrets
Calp	guitarra guitarró laüt mandúria ferrets
el Pinós	guitarra mandúrria guitarró onçaina
Monforte	guitarra mandurria acordión
el Campello	guitarra guitarró mandúria pandereta ferrets
Crevillent	guitarra bandúrria ferrets
Dolores	guitarró mandurria laú ^(t) guitarra guitarrón ('guitarra pequeña') (<flauta> y <biolín>, poco)
Guardamar	guitarra pandera

749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS):

Cinctorres	portà a la (t)jaganta
P. Benifassà	du al bidrecoll
V. Canes	portà al muscle
Peníscola	portà cametes al coll
Vistabella	portà a la colenxina
C. Villamalefa	a los hombros
Fanzara	a campanetas
l'Alcora	du a la jaganta
Orpesa	portar a les galeròtxes
T. de Viver	a estijereta ^s
Azuébar	[<al chin>] a la palometa
Aín	portar a quinquilla
Moncofa	dur a la galiòta
Ademuz	a garramanchín [<a chin chin>] a la pipirindola (sí)
Tuéjar	portar a xagants
Casinos	a hombro ^s (a hombros)
Marines	a la mona
Caudete	a los hombro ^s
Pedralba	portar al muscle
Rafelbunyol	dur al be
Quart de P.	al corderet
Godelleta	po'tar a coll
Torís	al hombret
Dos Aguas	portar al xagantet
Polinyà	
Massalavés	dur al xagantet

Teresa de C.	a monete ^s
Anna	a lo ^s muscles
Llanera de R.	dur a costera
Beniopa	portar cametes al coll
Moixent	dur al coll
Biar	portar al coll
Benilloba	portar a cametes del be
Benialí	portar al muscle
Calp	portar cametes al coll
el Pinós	portà cametes al coll
Monforte	
el Campello	dur al be
Crevillent	llevà al be
Dolores	a los hombro ^(s)
Guardamar	llevar a carcasselles

750 ARRODILLARSE:

Cinctorres	a(t)ginollà-se
P. Benifassà	a(t)ginollar-se
V. Canes	a(t)ginollà-se
Peníscola	aginollà-se
Vistabella	a(t)ginollà-se
C. Villamalefa	arrodillase
Fanzara	arrodillase
l'Alcora	aginollà-se
Orpesa	agenollà-se
T. de Viver	arrodillase
Azuébar	arrodillase
Aín	atxinollà-se
Moncofa	agenollà-se
Ademuz	arrodillase
Tuéjar	arrodillase
Casinos	atxenollar-se
Marines	arrodilla'fe
Caudete	arrodilla'fe
Pedralba	arrodillase
Rafelbunyol	atxenollar-se
Quart de P.	atxenollar-se
Godelleta	arrodilla'fe
Torís	atxenollà-se
Dos Aguas	arrodillase
Polinyà	atxenolla'fe
Massalavés	atxenollar-se
Teresa de C.	arrodilla ^(t) se
Anna	arrodilla'fe
Llanera de R.	agenollar-se
Beniopa	genollar-se
Moixent	agenollar-se
Biar	aginollar-se
Benilloba	angenollar-se
Benialí	angenollar-se
Calp	genollà-se
el Pinós	agenollà-se
Monforte	arruilla(r)se
el Campello	anginollà-se
Crevillent	genollà-se
Dolores	arruillarse
Guardamar	agenollà-se

751 LLEVAR A CUESTAS:

Cinctorres	portà a les espales
P. Benifassà	du a l'asquena

V. Canes	portà al sarró
Peníscola	portà l'asquena
Vistabella	portà al coll
<u>C. Villamalefa</u>	al cuello
	al lomo (sí)
<u>Fanzara</u>	al cuello (= <a lomo>)
<u>l'Alcora</u>	du al coll
Orpesa	portar a l'asquena
<u>T. de Viver</u>	a chin chin
<u>Azuébar</u>	al chin
Aín	portar al coll
Moncofa	dur a ^l llom
<u>Ademuz</u>	a chin chin
<u>Tuéjar</u>	a cuesta ^s
Casinos	portar al coll
<u>Marines</u>	a la espalda
<u>Caudete</u>	a burro
<u>Pedralba</u>	(<escamarráu>)
	al co'dero
Rafelbunyol	portar a ^l llom
Quart de P.	dur a l'asquena
<u>Godelleta</u>	a la espalda (sí)
Torís	porta' as costelles
<u>Dos Aguas</u>	a cuello (sí)
Polinyà	portar al llom
Massalavés	dur al be (un niño)
	dur al llom (un haz de leña)
<u>Teresa de C.</u>	[<al cajao>, llevarlo en la cadera,
	de lado]
	a cohquereta ^s
<u>Anna</u>	a co ^s tereta ^s (= <a la e ^s quena>)
Llanera de R.	dur al be
Beniopa	portar al coll
Moixent	dur al be
Biar	portar a la.squena
Benilloba	dur al coll
Benialí	portar al coll
Calp	portar al coll
el Pinós	portà la.squena
<u>Monforte</u>	llebar al be
el Campello	portar al coll
Crevillent	llevà.s costelles
<u>Dolores</u>	a cuhhcalleta ^s
Guardamar	dur al coll

752 ANDAR A GATAS:

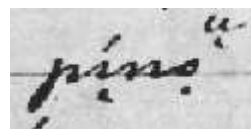
Cinctorres	anà les quatre sarpes
P. Benifassà	anà arrapons
V. Canes	anà quatre sapos
Peníscola	anà gatomau
Vistabella	anà a quatre sarpes
<u>C. Villamalefa</u>	a gatos
<u>Fanzara</u>	a gato
<u>l'Alcora</u>	anà al gato
Orpesa	anar a mèu a mèu
<u>T. de Viver</u>	a tata ^s
<u>Azuébar</u>	a gato ^s
Aín	anar a mèus
Moncofa	anar a marranyèu
<u>Ademuz</u>	a tatas
<u>Tuéjar</u>	a tatas
Casinos	anar a la mèu-mèu
<u>Marines</u>	a gato

<u>Caudete</u>	a tata ^s
<u>Pedralba</u>	a gata ^s
Rafelbunyol	anar a mèu-mèu
Quart de P.	anar a quatre-cames
<u>Godelleta</u>	(andar <a márramáu>; sí)
Torís	ana' a la mèrramèu
<u>Dos Aguas</u>	a carrico
Polinyà	anar a gatamèu
Massalavés	anar a la gatamèu
<u>Teresa de C.</u>	a gato meao
<u>Anna</u>	a la gata
Llanera de R.	anar a la gatamèu
Beniopa	anar a catamèu
Moixent	anar a la gata mèu
Biar	anar a la gatamèu
Benilloba	anar a remèumèu
Benialí	anar a grapamèu
Calp	anar a gatamèu
el Pinós	anà quatre peus
<u>Monforte</u>	andar a cuatro pie(s)
el Campello	anar a quatre peus
Crevillent	anà.s quatre peus
<u>Dolores</u>	andar a tata ^s
Guardamar	anar a quatre peus

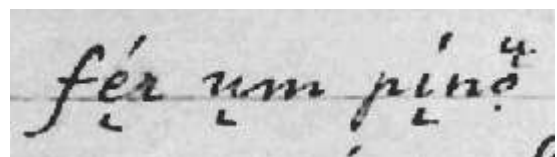
752a TENERSE LA TELA:

Cinctorres	
P. Benifassà	fe la figuereta
V. Canes	fe figuereta
Peníscola	fe la figuereta
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	hacer un pino
<u>Fanzara</u>	(no)
<u>l'Alcora</u>	fe pinos
Orpesa	fer un pino
<u>T. de Viver</u>	tenese un pino
<u>Azuébar</u>	haser un pino
Aín	fer un pino ³²³¹
Moncofa	fer un pino
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	hacer la bela
Casinos	fer un pino ³²³²
<u>Marines</u>	hacer un pino (752a)
<u>Caudete</u>	pone'se en beleta
<u>Pedralba</u>	tenese un pino
Rafelbunyol	fer pinos
Quart de P.	fer la figuereta

3231 Aín:

3232 Casinos:

<u>Godolleta</u>	haser la higuera
Torís	fer un bolatí
<u>Dos Aguas</u>	hacer la beleta
Polinyà	fer la figuereta
Massalavés	fer la figuereta
<u>Teresa de C.</u>	tene'se la beleta
<u>Anna</u>	her un pino ('hacer')
Llanera de R.	fer una figuereta
Beniopa	fer una figuereta
Moixent	fer un pino
Biar	fer el pino
Benilloba	fer pins
Benialí	fer l'ullastre
Calp	fer l'ullastre
el Pinós	tení-se un pino
<u>Monforte</u>	
el Campello	fer la figuereta
Crevillent	fe la figuereta
<u>Dolores</u>	haser la higuera
Guardamar	fer la figuereta

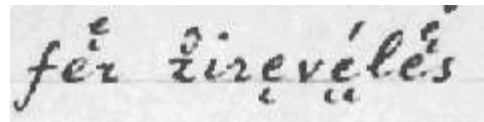
753 ANDAR A LA PATA COJA:

Cincorres	anà coix-coix
P. Benifassà	anà.l peu coix
V. Canes	anà peu coixo
Peníscola	anà pouco'xet
Vistabella	anà a coix-coix
<u>C. Villamalefa</u>	al coscoll
<u>Fanzara</u>	al cojico
l'Alcora	fe la cama coixa
Orpesa	anar en lo peu co'xet
<u>T. de Viver</u>	a conco ²
<u>Azuébar</u>	al coscoj
Aín	anar a coixo-coixo
Moncofa	anar coixo
<u>Ademuz</u>	a la cozcoz
<u>Tuéjar</u>	a chinche
Casinos	anar a la coix-coix
<u>Marines</u>	hacer el cojo
<u>Caudete</u>	(andar <a María cohco ² >)
<u>Pedralba</u>	a la cascoja
Rafelbunyol	anar en un peu
Quart de P.	anar al peu-coix
<u>Godolleta</u>	a la coscós
Torís	na' a la co'x-co'x
<u>Dos Aguas</u>	a la co ² coz
Polinyà	anar al peu-coix
Massalavés	anar al peu-coix
<u>Teresa de C.</u>	al pie cohco
<u>Anna</u>	a la co'xeta
Llanera de R.	anar a peu-co'x
Beniopa	anar an lo peu-co'x
Moixent	anar a la co'x-co'x
Biar	anar a la co'x-co'x
Benilloba	anar a co'x-co'x
Benialí	anar an a'xa
Calp	anar an co(i)x an co'x
el Pinós	anà la cosco(i)x
<u>Monforte</u>	andar a la co ^s có(s)
el Campello	anar a l'anca.n co(i)x
Crevillent	anà co(i)xco(i)x
<u>Dolores</u>	andar a la cohco ^s
Guardamar	anar cosquejant

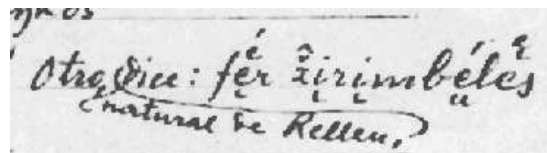
753a DAR VOLTERETAS:

Cincorres	fe curambèles
P. Benifassà	fe cucamèles
V. Canes	fe curivèles
Peníscola	pegà boltes
Vistabella	fe boltes
<u>C. Villamalefa</u>	dar una ⁹ üelta
<u>Fanzara</u>	da (b)ueltas de campana
l'Alcora	fe boltes
Orpesa	fer cabriòles
	fer sòtes
<u>T. de Viver</u>	dar la ⁹ üelta carnera
<u>Azuébar</u>	dase ⁹ üelta ^s
Aín	pegar boltes
Moncofa	pegar boltes
<u>Ademuz</u>	dar la ⁹ üelta campana
	dar boltetas (dar vueltas de costado, estando uno tumbado)
<u>Tuéjar</u>	dar la ⁹ üelta la mora (sí donar boltes a l'aire
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	dar la trampa la mora
<u>Pedralba</u>	dar una ⁹ üelta
Rafelbunyol	fer boltes
Quart de P.	fer bolantins
<u>Godolleta</u>	dar (b)uelta ^s
Torís	pegà boltaines
<u>Dos Aguas</u>	dar bolteta ^s
Polinyà	pegar cabriòles
Massalavés	fe' la rebòtò a l'aire
<u>Teresa de C.</u>	dar bolteta ^s
<u>Anna</u>	her bolantine ^s
Llanera de R.	fer revoltes
Beniopa	fer reboltes
Moixent	fer revoltes
Biar	girar bèles
Benilloba	tirar-se bèles
Benialí	fer la bolta.l gal
Calp	fer reboltes
el Pinós	pegà xiribèles
<u>Monforte</u>	
el Campello	fer girevèles ³²³³
	fer girimbèles (Otro, natural de Relleu, dice:) ³²³⁴
Crevillent	
<u>Dolores</u>	dar bolteta ^s
Guardamar	pegar boltetes

³²³³ el Campello:

³²³⁴ el Campello:

**754 PONERSE EN
 CUCLILLAS:**

Cinctorres	a(t)jopí-se
P. Benifassà	a(t)jupir-se
V. Canes	a(t)jupí-se
Peníscola	ajupí-se
Vistabella	a(t)jupí-se
C. Villamalefa	ajupise
<u>Fanzara</u>	achupise
l'Alcora	ajupí-se
Orpesa	ajupí-se
<u>T. de Viver</u>	acorcollase
<u>Azuébar</u>	en cloquilla ^s
	encloquillase
Aín	atximponà-se
Moncofa	ajopir-se
<u>Ademuz</u>	ponese en cloquillas
<u>Tuéjar</u>	en cluquilla ^s
Casinos	possar-se.n cloquilles
<u>Marines</u>	acloquilla'se
<u>Caudete</u>	en cu ⁿ cilla ^s
<u>Pedralba</u>	en cloquillas
Rafelbunyol	atxupir-se
Quart de P.	atxopir-se
<u>Godolleta</u>	en cuquilla ^s
Torís	possà-se.n coquilles
<u>Dos Aguas</u>	acuquillase
Polinyà	possa'-se aponat
Massalavés	aponar-se
<u>Teresa de C.</u>	en cuculla ^s
<u>Anna</u>	achompona'se
Llanera de R.	agemponar-se
Beniopa	emponnar-se
Moixent	agemponar-se
Biar	atxomponar-se
Benilloba	amponnar-se
Benialí	apomponar-se
Calp	aponnà-se
el Pinós	apomponà-se
<u>Monforte</u>	apunch(o)na(r)se
el Campello	apuntonà-se
Crevillent	apunxonà-se
<u>Dolores</u>	ponerse en palanqueta ^(s)
Guardamar	aponà-se

**754a CAER DE
 BRUCES:**

Cinctorres	caure de grapes
P. Benifassà	caure de grapes
V. Canes	caure de morros
Peníscola	caure de morros
Vistabella	caure de sarpes
C. Villamalefa	de morros
<u>Fanzara</u>	de tripa
	(caída en general: <carabasá>)
l'Alcora	caure de morros
Orpesa	caure de panxa
	caure de morros
<u>T. de Viver</u>	de morros
<u>Azuébar</u>	de morro ^s
	de tripa
Aín	caure de morros

<u>Moncofa</u>	caure de nassos
<u>Ademuz</u>	caese de morros
<u>Tuéjar</u>	de morro ^s
Casinos	caure de morros
	caure de panxa
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	caer de boca dientes (= <morros>)
<u>Pedralba</u>	de morro ^s
Rafelbunyol	caure una morrà
Quart de P.	caure de morros
<u>Godolleta</u>	de morros
Torís	caure de morros
<u>Dos Aguas</u>	de morro ^s
Polinyà	caure de morros
Massalavés	caure de nassos
<u>Teresa de C.</u>	de morro ^s
<u>Anna</u>	de morros
Llanera de R.	caure de nassos
Beniopa	caure un ba ⁹ de nassos
Moixent	caure de nassos
Biar	caure de nassos
Benilloba	caure de cara
Benialí	caure de nassos
Calp	caure de panxa
el Pinós	caure de cap
<u>Monforte</u>	
el Campello	caure panxa.n avall
Crevillent	caure de boca
<u>Dolores</u>	caer de boca
Guardamar	caure boca.n aba(i)x

**754b CAER DE
 ESPALDAS:**

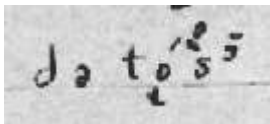
Cinctorres	caure d'esquena
P. Benifassà	caure d'asquena
V. Canes	caure d'esquena
Peníscola	caure de tòs
	caure d'asquena
Vistabella	caure de memòria
C. Villamalefa	de memoria (sí; se dice que uno duerme <de memoria> cuando lo hace boca arriba)
<u>Fanzara</u>	de lomos (= <de memoria>)
l'Alcora	caure de tòs
Orpesa	caure d'asquena
<u>T. de Viver</u>	d'espalda (= <de costillas>)
<u>Azuébar</u>	de lomo
Aín	caure de llom
Moncofa	caure de sobines
<u>Ademuz</u>	caese una costillada
<u>Tuéjar</u>	d'espald ^a
Casinos	caure de tòs
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	caer de cerebro
<u>Pedralba</u>	d'espalda ^s
Rafelbunyol	caure d'esquena
Quart de P.	caure de tòs
<u>Godolleta</u>	d'espalda ^s
Torís	caure de tòs
<u>Dos Aguas</u>	d'espalda ^s
Polinyà	caure de tòs
Massalavés	caure de tòs
<u>Teresa de C.</u>	d'ehhpalda ^s

<u>Anna</u>	de tòs ⁽ⁱ⁾ x (si) ³²³⁵
Llanera de R.	caure de tòs
Beniopa	caure un ba ⁹ de tòs
Moixent	caure de tòs
Biar	caure de tòs
Benilloba	caure de tòs
Benialí	caure de tòs
Calp	caure de tòs
el Pinós	caure de tòs
<u>Monforte</u>	
el Campello	caure de tòs
Crevillent	caure d'espalda
<u>Dolores</u>	caer d'e ^p palda(s) ³²³⁶
Guardamar	caure d'espaldes

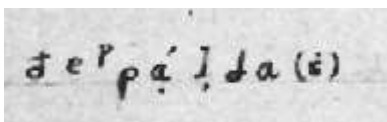
755 CHAPUZAR:

Cincorres	fe un capussó
P. Benifassà	fe un cabussó
V. Canes	fe un cabussó
Peníscola	fe un cabussó
Vistabella	fe un cabussó
<u>C. Villamalefa</u>	escabuzar
<u>Fanzara</u>	esbatusá
l'Alcora	fe un cabussó
Orpesa	fer un ascabussó
<u>T. de Viver</u>	dar un capucete
<u>Azuébar</u>	dar un capusetete
	capusar
Aín	fer un cabussó
Moncofa	pegar un ascabussó
<u>Ademuz</u>	capuciar
	dar un capucete
<u>Tuéjar</u>	capuzar
Casinos	fer un alcabussó
<u>Marines</u>	capuzar
<u>Caudete</u>	capuzar
<u>Pedralba</u>	escabuzar
Rafelbunyol	fer un escabussó
	fer una smunyida
Quart de P.	fer una puntà
<u>Godelleta</u>	escabuzar
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	capuzar
Polinyà	tirar-se un ascabussó
Massalavés	tirar-se un ascabussó
<u>Teresa de C.</u>	capuzar
<u>Anna</u>	e ^s cabusar
Llanera de R.	fer un ascabussó
Beniopa	fer un ascabussó
Moixent	fer un acabussó

3235 Anna (1934):

3236 Dolores:

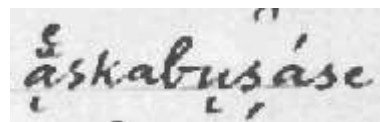

<u>Biar</u>	tirar-se un alcabussó
Benilloba	tirar-se un ascabussó
Benialí	fer un ascabussó
Calp	èscabussà-se ³²³⁷
el Pinós	tirà-se un cabussó
<u>Monforte</u>	acapusar
	darse capusone ^s
el Campello	ascabussà-se
Crevillent	fe un acapussó
<u>Dolores</u>	acapusar (con <a-> inicial!)
Guardamar	tirà-se un clavao
	tirà-se un capussó

756 SOTERRAR:

Cincorres	enrunà
P. Benifassà	colgà
V. Canes	tapà
Peníscola	tapà de terra
Vistabella	colgà
<u>C. Villamalefa</u>	enrunar
	enterra(r) (si es un cadáver)
<u>Fanzara</u>	enruná
	enterrá (si es un cadáver)
l'Alcora	colgà
Orpesa	colgar
	roblir de terra
<u>T. de Viver</u>	enrunar
	enterrar (un cadáver)
<u>Azuébar</u>	enrunar
	enterrar (-e-)
Aín	anrunar
Moncofa	colgar
<u>Ademuz</u>	engolber (objetos)
	enterrar (un cadáver)
<u>Tuéjar</u>	enrunar (un objeto)
	enterrar (un cadáver)
Casinos	embolicar ([sic])
<u>Marines</u>	embolicar (= <enrunar>, objetos)
	enterrar (un cadáver)
<u>Caudete</u>	embolber (meter algún objeto debajo de tierra)
	enterrar (si es un muerto)
<u>Pedralba</u>	enrunar (un sujeto)
	enterrar (en cadáveres)
Rafelbunyol	colgar
Quart de P.	colgar
<u>Godelleta</u>	enterrar (= <enrunar>)
Torís	embolicar
<u>Dos Aguas</u>	(<engolber> / <amagar>: enterrar objetos; <enterrar>: un cadáver, persona o animal)
	(<amagar> es también esconder en cualquier sitio)
Polinyà	anterrar
Massalavés	colga'
<u>Teresa de C.</u>	embolber (si son objetos)
	enterrar (si es un cadáver)

3237 Calp:

<u>Anna</u>	enterrar
Llanera de R.	colgar
<u>Beniopa</u>	colgar
<u>Moixent</u>	colgar
<u>Biar</u>	reblir
<u>Benilloba</u>	anterrar
<u>Benialí</u>	colgar
<u>Calp</u>	colgar
<u>el Pinós</u>	reblí
<u>Monforte</u>	enterrar
	am(a)gar (enterrar una cosa en broma)
<u>el Campello</u>	colgar
<u>Crevillent</u>	enterrà
<u>Dolores</u>	enterrar
<u>Guardamar</u>	enterrar

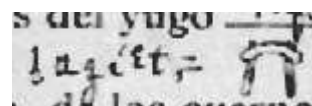
756a EMPEZAR:

<u>Cincorres</u>	començà
<u>P. Benifassà</u>	ascomençà
<u>V. Canes</u>	escomençà
<u>Peníscola</u>	començà
<u>Vistabella</u>	encomençà
<u>C. Villamalefa</u>	escomenza(r)
<u>Fanzara</u>	prencipià
<u>l'Alcora</u>	alcomençà
<u>Orpesa</u>	escomençar
<u>T. de Viver</u>	escomenzar
<u>Azuébar</u>	escomensar
<u>Aín</u>	ascomençar
<u>Moncofa</u>	alcomençar
<u>Ademuz</u>	comenzar (<prencipiar>)
<u>Tuéjar</u>	comenzar principiar
<u>Casinos</u>	alcomençar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	comenzar pre ⁿ cipiar
<u>Pedralba</u>	empezar
<u>Rafelbunyo</u>	alcomençar
<u>Quart de P.</u>	alcomençar
<u>Godelleta</u>	escomensar ^(e)
<u>Torís</u>	ascomençar
<u>Dos Aguas</u>	escomenzar principiar
<u>Polinyà</u>	alcomençar
<u>Massalavés</u>	alcomençar
<u>Teresa de C.</u>	emprecipiar
<u>Anna</u>	alcomensar
<u>Llanera de R.</u>	alcomençar
<u>Beniopa</u>	començar prencipiar
<u>Moixent</u>	a'començar
<u>Biar</u>	acomenzar
<u>Benilloba</u>	començar
<u>Benialí</u>	començar
<u>Calp</u>	començar
<u>el Pinós</u>	acomenzà
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	alcomençar
<u>Crevillent</u>	començà

<u>Dolores</u>	empesar comensar empresipiar
<u>Guardamar</u>	començar

757 EXTREMOS DEL YUGO:

<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	(todo es <jubo>)
<u>Fanzara</u>	(no se gastan yugos; usan un <chuguet>, yugo para una sola caballería)
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	gamelleros (aquí ya aran con yunta)
<u>Azuébar</u>	(No usan yugo; aran con una sola caballería, y a ésta le ponen un <collerón>)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	camellas
<u>Tuéjar</u>	camellas
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	(Aquí no hay yugos; aran con una sola caballería, le ponen a esta un <lluguet>) ³²³⁸
<u>Caudete</u>	(no dan nombres)
<u>Pedralba</u>	(todo es <llugo>; aran con una sola caballería, poniendo a ésta un <chuguet>)
<u>Rafelbunyo</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godelleta</u>	cabezal (si es un yugo para una sola caballería)
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	(no dan nombre)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	(todo es <llugo>)
<u>Anna</u>	(aquí no hay yugos; aquí se ara con una sola caballería)
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	

³²³⁸ Marines:

el Campello (El yugo sirve para la labranza con mulas. Para tirar a carro se usa el *forcasset* de un solo animal, con el *colleró*; este aparejo sirve también para la labranza, para trillar, etc.)

Crevillent

Dolores camella
ubio (YUGO)³²³⁹

Guardamar

**757a CENTRO,
DONDE SE ATA LA
LANZA (FORMA):**

Cincorres

P. Benifassà (No hay bueyes)

V. Canes

Peníscola

Vistabella

C. Villamalefa (<mediana>, es brazón y mediana)

(no hay vacas) ((57a - 760))

Fanzara (no se trabaja con vacas) ((757a-759))

l'Alcora

Orpesa

T. de Viver

Azuébar ³²⁴⁰(No hay vacas, ni conocen) ((757a-760))

Aín

Moncofa (Aquí hay yugo de bueyes, y un yugo pequeño para un solo animal) ((757a-758a))

Ademuz ((<mediana>, correa, <barzón>, de madera) (no han visto vacas uncidas; aquí no labran con vacas) ((757a-759))

Tuéjar (<mediana>)

(no se trabaja con vacas)

Casinos

Marines

Caudete (<mediana>)
(no hay yugos de vacas) ((757a-759))

Pedralba

Rafelbunyol (No hay yugo) 757a-761
((TORÇUT))

Quart de P.

Godolleta (no hay yugos de varas) ((757a-758a))

Torís

Dos Aguas (<mediana>)
(no hay vacas) ((757a-760))

Polinyà (<clau> (m.), <aspaella> i <a'xinguer>³²⁴¹ ((757a-762a))

Massalavés

Teresa de C. (agujeros en medio del yugo de mulas, <alambrero>; entra en él la <mediana>)
(no hay yugos de varas) ((757a-759))

Anna (no hay yugo de vacas) ((757a-760))

Llanera de R. (En vez de yugo se usa el <forcasset>)

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

el Campello

Crevillent

Dolores

Guardamar

**758 COYUNDA, DE
LOS CUERNOS:**

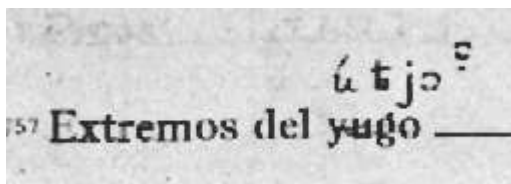
Cincorres junyidores

P. Benifassà

V. Canes (No se ara con bueyes) 758-758a

Peníscola (No se conoce el yugo de bueyes) 758-758a

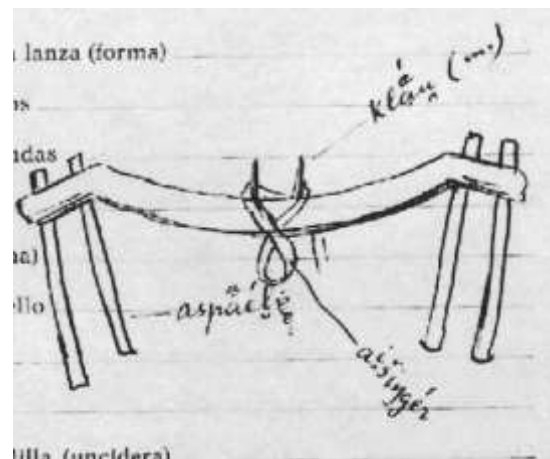
3239 Dolores:

3240 Azuébar:

3241 Polinyà:

Vistabella	junyidores
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	(Aquí no se usan ya los yugos. Se ara con <forcat> (arado de un solo animal) y <jouet>) 758-762a ((TORÇUT))
<u>T. de Viver</u>	sogas
<u>Azuébar</u>	
Aín	(Aquí el arado es de un solo animal, y por lo tanto, el yugo se reduce a una collera de madera con sus costillas y almohadilla. Todo el conjunto se llama <xóu>) 758-762a ((TORÇUT))
<u>Moncofa</u>	cullandero
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	uncidera
Casinos	
<u>Marines</u>	(Los sujetos nunca han visto yugos de vacas) 758-760 ((AMB UNA CLAU))
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	cuerda de cáñamo (aquí no trabajan con vacas)
Rafelbunyol	
Quart de P.	(No hay yugos. Se ara con <xouet>; se tira al carro con <forcasset>) 758-762a ((TORÇUT))
<u>Godella</u>	
Torís	corda de xunyr
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	xunyidora
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	(No se usa yugo, se labra con un solo animal) 758-762a ((TORÇUT))
<u>Beniopa</u>	cordes
Moixent	
Biar	(No hay yugo de bueyes) 758-758a ((TORÇUT))
Benilloba	(No hay yugo de bueyes) 758-758a ((AMB UNA CLAU))
Benialí	(No hay yugo de bueyes) 758-758a ((AMB UNA CLAU))
Calp	
el Pinós	(No hay yugo de bueyes) 758-758a
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No se ara con bueyes)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	coyunda ^s (que se atan a los <coy(u)ndero>)
Guardamar	collunda

**758a RANURAS
 PARA LAS
 COYUNDAS:**

Cincorres

<u>P. Benifassà</u>	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	(El arado actual es el <i>forcat</i> , con <i>jouet</i> . No se usa el yugo de par.) 758a-760a
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(no) ((758a-759))
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	(No hay yugo de bueyes)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
<u>Beniopa</u>	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	ranura
Guardamar	

	759 ATADERO DE LA LANZA:
Cincorres	traiga (anilla de madera) eixingué (madera a la cual va sujeta la <i>traiga</i>)
<u>P. Benifassà</u>	aixingués (de hierro) garrofa (clavija de hierro)
V. Canes	eixingué
Peníscola	aixengué
Vistabella	eixingué
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	tirans
Moncofa	aixinguer
<u>Ademuz</u>	

<u>Tuéjar</u>	(no hay atadero; unen el pértigo al yugo por medio de una anilla que lleva el pértigo, y un gancho el yugo)
Casinos	barsó
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	(no hay carros de lanza)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	aixinguer ^r
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	albarzó (de correa)
Benilloba	aixanguer
Benialí	aixanguer
Calp	aixinguer
el Pinós	almarzó (de hierro)
<u>Monforte</u>	
el Campello	brasó (de cuero, con un gancho o una anilla donde se engancha una cadena del timón del arado)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	soguelo
Guardamar	collunderos (de cuerda) (El atadero del timón en el yugo de mulas se llama <mitjana>)

760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):	
Cincorres	meléna
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	(No se labra a par, sino con <forcat> de un solo animal) 759-762a ((TORÇUT))
Vistabella	malénes
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	meléna
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	meléna
<u>Ademuz</u>	frontil
<u>Tuéjar</u>	frontil
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	frontera
<u>Pedralba</u>	frontal
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	frontisa
Torís	frontissa (pieza de esparto que cubría la frente del buey)

<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	(no hay vacas)
<u>Anna</u>	frontera
Llanera de R.	
Beniopa	belénes
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	cabesana
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	frontil
Guardamar	frontil (de esparto forrado de cuero y tela; se pone sobre la frente de los bueyes para que no se lastimen con el roce de la <i>collunda</i>)

760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	collerón
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	collerón
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	camella (del yugo de bueyes)
<u>Ademuz</u>	collerón
<u>Tuéjar</u>	collera
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	collera
<u>Pedralba</u>	collera
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	collera (de cuero)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	collerón chuget (horcate)
Polinyà	
Massalavés	colleró (relleno de pelo) pèltre (relleno de lana)
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	

el Campello
Crevillent
Dolores collera (con su <cogío>
Guardamar

761 COSTILLAS DE LA COLLERA:

Cincorres tellols
P. Benifassà tellols
V. Canes tellols
Peníscola
Vistabella tellols
C. Villamalefa tijuelos (no van forrados)
Fanzara chuguet (formado por collera y <forcaset> 'horcate') ((761-762))
l'Alcora aspadelles
Orpesa
T. de Viver costillas (forradas de ropa)
trauques (agujeros donde entran las costillas)
Azuébar costillas³²⁴²
Aín
Moncofa aspadelles (del yugo pequeño)
Ademuz tajuelos
Tuéjar tajuelos (sí)
(van vestidos con esparto; toda la vestidura se llama <collera>, de esparto; V. foto)
Casinos espaelles
Marines espadilla
Caudete cohhtilla^s
Pedralba costilla^s
Rafelbunyol
Quart de P.
Godolleta espaïllas (para una sola caballería)
costilla^s (para dos caballerías)
Torís
Dos Aguas espaïlla^s (vestidas con <anea>, y encima cuerda de esparto)
Polinyà
Massalavés aspaelles
Teresa de C. cohhtilla^s (sin vestir)
Anna espadilla^s
forcaset (horcate)
Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar tellols
Benilloba tellols
Benialí aspaelles
Calp
el Pinós tellols

Monforte barilla^{s3243}
e^spaïlla(s)
el Campello aspaelles
Crevillent espaelles
Dolores e^ppaïlla^s (COSTILLAS DEL YUGO)³²⁴⁴
Guardamar espaelles

762 ALMOHADILLA (MANDIL):

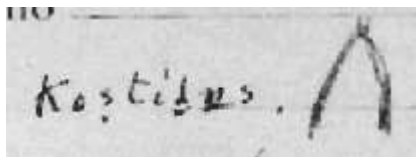
Cincorres fèltre
P. Benifassà fèltre
V. Canes cuixí
Peníscola cuixí
Vistabella fèltre
C. Villamalefa fieltro (collera de lana dentro, y por fuera tela por la parte del cuello y cuero por el lado opuesto)

Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver collera (de lana llena de 'borra')
Azuébar contracollera (una collera más suave, de tela rellena de paja, encima va la collera. Si ponen collarón no se necesita contracollera)

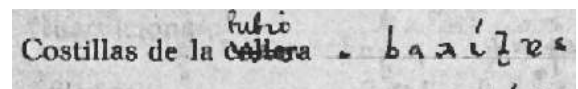
Aín
Moncofa
Ademuz collera (hecha de mantas enrolladas, atada a costillas)
Tuéjar collera (de ropa)
Casinos coixí
Marines collera (de cuero, con paja dentro; y debajo de ésta un <mandil>, lona con esparto dentro)
Caudete entremanta (tela con relleno de lana o de otra cosa; y encima, la <collera>)
Pedralba (1º <mandil>, lona con esparto dentro; y después la <collera>)

Rafelbunyol
Quart de P.
Godolleta mandín (tela con esparto)
Torís (No hay)
Dos Aguas manta plegá (es una manta que lleva dentro paja u otra cosa) (si aran con 'forcate' ponen una <collera>, que hace el guarnicionero, y encima el <chuguet>)

³²⁴² Azuébar:

³²⁴³ Monforte:

³²⁴⁴ Dolores:

Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. collera (2)
 uncidera (1; debajo de collera, de
 ropa con esparto dentro)
Anna collera de faltre
 Llanera de R.
 Beniopa collera
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí coixí
 Calp
 el Pinós
Monforte mandil
 el Campello collera
 Crevillent
Dolores cogío
 Guardamar

**762a ATADERO DE
 LA ALMOHADILLA
 (UNCIDERA):**

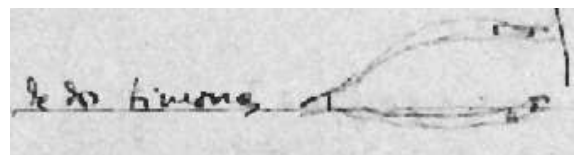
Cinctorres colleres (costillas de la
 almohadilla)
 (t)jovet (yugo para un solo
 animal)
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa juñidera
Fanzara cordón
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver uncidera
Azuébar cordil
 Aín
 Moncofa
Ademuz uncidera
Tuéjar uncidera
 Casinos
Marines
Caudete uncidera
Pedralba uncidera
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godelleta unsidera
 Torís
Dos Aguas uncidera
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. (una <guita>, de esparto)
Anna (una cuerda cualquiera)
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello

Crevillent
Dolores unsiera (y ubio)
 Guardamar

763 EL ARADO:

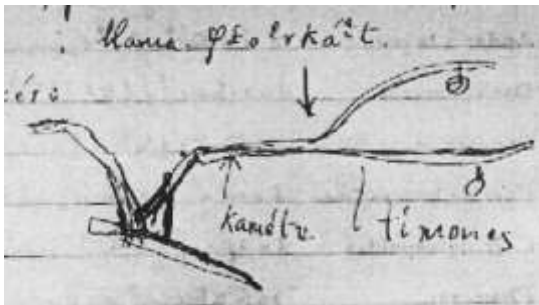
Cinctorres aladre
 P. Benifassà aladre
 V. Canes aladre
 Peníscola aladre
 Vistabella aladre
C. Villamalefa aladro (V. foto)
 (también usan <forca(II)>, arado
 con dos timones para una
 caballería)
Fanzara aladro a par (de un sólo timón; o
 de dos que es lo más corriente)
 l'Alcora aladre
 Orpesa aladre
T. de Viver aladro (de un timón; y también
 usan <forcal>, para una sola
 caballería)
Azuébar aladro (de dos timones)³²⁴⁵
 Aín aladre
 Moncofa aladre
Ademuz aladro
 forcat (sin vocal) (arado de dos
 timones para una caballería)
Tuéjar aráu (= <aladro>) (de madera ya
 no usan; los que hay son de
 cama de hierro; también usan el
 de dos timones: <forcal>)
 Casinos aladre
Marines aladro (de dos timones; forcat de
 otros sitios)
Caudete aráu (no se usa; hoy tienen
 <forcate>)
Pedralba aladro (tenía un solo timón; ya no
 se usa)
 forcat (con dos timones)
 Rafelbunyol aladre
 Quart de P. aladre
 forcat
Godelleta aladro (este arado ya se usa
 poco; fue sustituido por otro
 también de madera que se
 llama <forcat>)
 (<cameta>, <timones>)³²⁴⁶

³²⁴⁵ Azuébar:

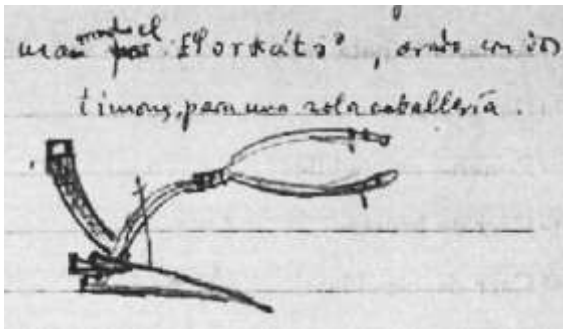

³²⁴⁶ Godelleta (1934):

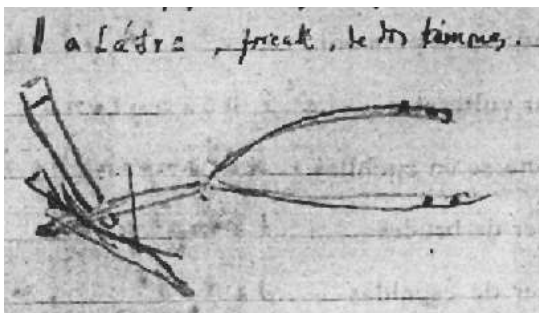
Torís	aladre
Dos Aguas	aráu (ahora aran mucho con el <forcat>, arado con dos <timones>, para labrar con una caballería)
Polinyà	aladre (el de timón) forcat (el de un solo animal)
Massalavés	aladre
Teresa de C.	aráu (véase hoja final) (ahora son arados de hierro; y además se usa mucho el <forcate>, arado con dos timones, para una sola caballería) ³²⁴⁷
Anna	aladro ³²⁴⁸ (<de par>; <de un timón>) (ya no hay ninguno; usa el <aladro>, forcate, de dos timones)
Llanera de R.	aladre (No se usa aquí el arado de timón, sino el de varas, llamado <forcat>)
Beniopa	aladre

3247 Teresa de Cofrentes:

3248 Anna (1934):

Moixent	aladre
Biar	aladre (arado de par) (Se usa más el <forcat>, o sea el arado de un sólo animal)
Benilloba	aladre (de timón) (El arado corriente es el <forcat>)
Benialí	aladre
Calp	aladre
el Pinós	aladre
Monforte	aráu
el Campello	aladre (de par) forcat (de un animal)
Crevillent	aladre
Dolores	arao
Guardamar	aladre

764 TIMÓN:

Cinctorres	camatimó
P. Benifassà	camatimó
V. Canes	camatimó
Peníscola	timó
Vistabella	camatimó
C. Villamalefa	timón
Fanzara	timones (dos)
l'Alcora	llança
Orpesa	llança
T. de Viver	timón
Azuébar	timones
Aín	timó
Moncofa	timó
Ademuz	timón
Tuéjar	timón
Casinos	timó
Marines	timones (dos)
Caudete	timón
Pedralba	timón
Rafelbunyol	timó
Quart de P.	timó (No se usa el arado de timón)
Godolleta	timón
Torís	timó
Dos Aguas	timón
Polinyà	timó (hay muy pocos arados de timón)
Massalavés	timó
Teresa de C.	timón
Anna	timón
Llanera de R.	timons (conjunto de las dos varas)
Beniopa	timó
Moixent	timó
Biar	timó
Benilloba	timó
Benialí	timó
Calp	timó
el Pinós	timó
Monforte	bara (de una caballería) timón (de dos)
el Campello	timó
Crevillent	timó
Dolores	timón
Guardamar	timó

764a CLAVIJERO:

Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	clavillés
Peníscola	
Vistabella	clebillé
C. Villamalefa	clabijero
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	clabijero
<u>Azuébar</u>	clabijero
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	labijero
<u>Tuéjar</u>	labijero
Casinos	
Marines	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	clabijero
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	clabijero
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	labijero
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	labijero
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	foràs del timó
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	foràs de l'aladre
Calp	foràs de la clavillè
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	labijero
Guardamar	

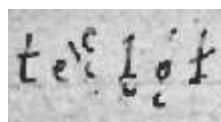
764b CLAVIJA:	
Cincorres	clabilla
P. Benifassà	
V. Canes	clavilla
Peníscola	clabilla
Vistabella	clebilla
C. Villamalefa	clabija
<u>Fanzara</u>	palo
l'Alcora	piulet
Orpesa	clavilla
<u>T. de Viver</u>	clabija
<u>Azuébar</u>	palo
Aín	tellol
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	lavija
<u>Tuéjar</u>	labija
Casinos	
Marines	
<u>Caudete</u>	labija
<u>Pedralba</u>	clabija
Rafelbunyol	tellol
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	clabija

Torís	clebilleta
<u>Dos Aguas</u>	labija
Polinyà	
Massalavés	clabilla
<u>Teresa de C.</u>	labija
<u>Anna</u>	telló ³²⁴⁹
Llanera de R.	
Beniopa	clavilla
Moixent	clavilla
Biar	clevilla
Benilloba	clavilla
Benialí	clavilla
Calp	clavillè
el Pinós	clevilla
<u>Monforte</u>	
el Campello	clavilla
Crevillent	clevilla
<u>Dolores</u>	labija
Guardamar	

764c CAMA:

Cincorres	cama
P. Benifassà	córba
V. Canes	cameta
Peníscola	camatimó (lo dice con cierta inseguridad)
Vistabella	cameta
C. Villamalefa	cama
<u>Fanzara</u>	cameta
l'Alcora	cameta
Orpesa	cameta
<u>T. de Viver</u>	cama
<u>Azuébar</u>	cameta
Aín	cameta
Moncofa	cameta
<u>Ademuz</u>	cama
<u>Tuéjar</u>	cama (de hierro)
Casinos	cameta
Marines	cama (cama)
<u>Caudete</u>	cameta (= <media cama>)
<u>Pedralba</u>	cameta
Rafelbunyol	cameta
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	cameta
Torís	cameta
<u>Dos Aguas</u>	cameta
Polinyà	cameta
Massalavés	cameta
<u>Teresa de C.</u>	cama
<u>Anna</u>	cameta
Llanera de R.	cameta
Beniopa	cameta
Moixent	cameta
Biar	cameta
Benilloba	cameta
Benialí	cameta
Calp	cameta

3249 Anna (1934) :

el Pinós	cameta
<u>Monforte</u>	cameta (cama)
el Campello	cameta
Crevillent	cameta
<u>Dolores</u>	cameta
Guardamar	cameta

764d BELORTAS:

Cinctorres	armelles
P. Benifassà	armelles
V. Canes	armelles
Peníscola	
Vistabella	armelles
<u>C. Villamalefa</u>	billortas
<u>Fanzara</u>	argollas
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	billota (sin <r>)
<u>Azuébar</u>	argollas
Aín	argolles
Moncofa	argolles
<u>Ademuz</u>	billorta ^s
<u>Tuéjar</u>	bellorta ^s
Casinos	argolles
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	argollas
<u>Pedralba</u>	argolla
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	argolla ^s
Torís	argolles
<u>Dos Aguas</u>	bellorta ^s
Polinyà	
Massalavés	a'dolles
<u>Teresa de C.</u>	billorta ^s
<u>Anna</u>	dollas
Llanera de R.	dolles
Beniopa	armelles
Moixent	armelles
	argolles
Biar	
Benilloba	abraçaderes
Benialí	armelles
Calp	
el Pinós	rónxes
<u>Monforte</u>	
el Campello	dolles
Crevillent	abraçaores
<u>Dolores</u>	armillas
Guardamar	

764e REJA:

Cinctorres	rella
P. Benifassà	rella
V. Canes	rella
Peníscola	rella
Vistabella	rella
<u>C. Villamalefa</u>	reja
<u>Fanzara</u>	reja
l'Alcora	rella
Orpesa	rella
<u>T. de Viver</u>	reja
<u>Azuébar</u>	reja
Aín	rella

Moncofa	rella
<u>Ademuz</u>	reja
<u>Tuéjar</u>	reja
Casinos	rella
<u>Marines</u>	reja
<u>Caudete</u>	reja
<u>Pedralba</u>	reja
Rafelbunyol	rella
Quart de P.	rella
<u>Godelleta</u>	reja
Torís	rella
<u>Dos Aguas</u>	reja
Polinyà	rella
Massalavés	rella (Y la cuchilla: <contellina>)
<u>Teresa de C.</u>	reja
<u>Anna</u>	reja
Llanera de R.	rella
Beniopa	rella
Moixent	rella
Biar	rella
Benilloba	rella
Benialí	rella
Calp	réllè
el Pinós	rella
<u>Monforte</u>	reja
el Campello	rella
Crevillent	rella
<u>Dolores</u>	reja
Guardamar	rella

765 SURCO:

Cinctorres	solc
P. Benifassà	solc
V. Canes	solc
Peníscola	solc
Vistabella	solc
<u>C. Villamalefa</u>	zurco
<u>Fanzara</u>	surco
l'Alcora	solc
Orpesa	solc
<u>T. de Viver</u>	zurco
<u>Azuébar</u>	surco
Aín	solc
Moncofa	solc
<u>Ademuz</u>	surco
<u>Tuéjar</u>	surco
Casinos	solc
<u>Marines</u>	zurco
<u>Caudete</u>	surco
<u>Pedralba</u>	zurco
Rafelbunyol	solc
Quart de P.	solc
<u>Godelleta</u>	surco
Torís	solc
<u>Dos Aguas</u>	zurco (<z->)
Polinyà	solc
Massalavés	solc
<u>Teresa de C.</u>	surco
<u>Anna</u>	surco
Llanera de R.	solc
Beniopa	solc
Moixent	solc
Biar	solc
Benilloba	solc

Benialí solc
 Calp solc
 el Pinós solc
Monforte surco
 el Campello surt
 Crevillent surc
Dolores surco
 Guardamar surc

**766 AGUZAR LA
 REJA:**

Cincorres llussia
 acerà
 P. Benifassà llussia
 acerà
 V. Canes llussia
 cerà
 Peníscola llussia (afilar)
 ancalçà (prolongar)
 perbocà (añadir hierro)
 Vistabella llussia
 acerà
 calçà
C. Villamalefa luciala
Fanzara lusiala
 l'Alcora llussia
 calçà
 Orpesa llussiar
 calçar
 T. de Viver luciala
Azuébar alusiala
 Aín llussia
 calçà
 Moncofa llussiar
 posar una puntaüra (=calzar)
Ademuz abuzala
Tuéjar buciarla
 Casinos llussiar
 acerar
Marines aluciarla
Caudete a(b)uza'la
Pedralba luciala
 Rafelbunyol llussiar
 calçar
 Quart de P. llussiar
 calçar
Godelleta lusiarla
 Torís
Dos Aguas aluciarla
 Polinyà llussiar
 Massalavés llussiar (afilarla)
 calçar (añadirle acero)
Teresa de C. a(b)uza'la
Anna lusiarla
 Llanera de R. llussiar (afilar)
 calçar (añadir acero)
 Beniopa llussiar
 calçar
 Moixent llussiar
 calçar
 Biar llussiar
 calçar
 Benilloba llussiar
 calçar

Benialí llussiar
 calçar
 Calp llussiar
 acerar
 el Pinós llussia (afilar)
 calçà (poner acero)
Monforte luciarla
 el Campello llussiar
 acerar
 calçar
 Crevillent llussia (afilar)
 calçà (añadirle acero)
Dolores aluciarla
 Guardamar allussiar (afilar)
 calçar (añadir acero)

767 DENTAL:

Cincorres dental
 P. Benifassà dental
 V. Canes dental
 Peníscola dental
 Vistabella dental
C. Villamalefa dental
Fanzara dental
 l'Alcora dental
 Orpesa dental
T. de Viver dental
Azuébar dental
 Aín dental
 Moncofa dental
Ademuz dental
Tuéjar dental (de madera)
 Casinos dental
Marines dental (con <pe^zcuño>)
Caudete dental
Pedralba dental
 Rafelbunyol dental
 Quart de P. dental
Godelleta dental
 Torís dental
Dos Aguas dental
 Polinyà dental
 Massalavés dental
Teresa de C. dental
Anna dental
 Llanera de R. dental
 Beniopa dental
 Moixent dental
 Biar dental
 Benilloba dental
 Benialí dental
 Calp dental
 el Pinós dental
Monforte dental
 el Campello dental
 Crevillent dental
Dolores dental
 Guardamar dental

768 ESTEVA:

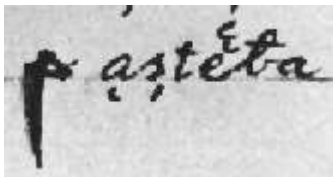
Cincorres esteba
 P. Benifassà asteba
 V. Canes esteva
 Peníscola asteba

Vistabella	esteba
<u>C. Villamalefa</u>	esteba
<u>Fanzara</u>	esteba
l'Alcora	asteva
Orpesa	asteva
<u>T. de Viver</u>	esteba
<u>Azuébar</u>	esteba
Aín	asteba
Moncofa	asteva
<u>Ademuz</u>	esteba
<u>Tuéjar</u>	esteba
Casinos	esteba
<u>Marines</u>	esteba
<u>Caudete</u>	ehhtebea
<u>Pedralba</u>	esteba
Rafelbunyol	asteba ³²⁵⁰
Quart de P.	esteba
<u>Godelleta</u>	e st eba
Torís	asteba
<u>Dos Aguas</u>	esteba
Polinyà	asteba
Massalavés	asteba
<u>Teresa de C.</u>	ehhtebea
<u>Anna</u>	esteva
Llanera de R.	asteva
Beniopa	esteva
Moixent	asteva
Biar	esteva
Benilloba	asteva
Benialí	asteva
Calp	asteva
el Pinós	esteva
<u>Monforte</u>	e st eba
el Campello	asteva
Crevillent	esteva
<u>Dolores</u>	e ^{ht} eba ³²⁵¹
Guardamar	asteva

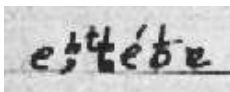
768a PESCUÑO:

Cinctorres	tascó
P. Benifassà	tascó
V. Canes	tascó
Peníscola	tascó
Vistabella	tascó
<u>C. Villamalefa</u>	pe ^z cuño
<u>Fanzara</u>	tascón
l'Alcora	tascó
Orpesa	tascó
<u>T. de Viver</u>	pescuño

3250 Rafelbunyol:

3251 Dolores:

<u>Azuébar</u>	pecuño
Aín	tascó
Moncofa	tascó
<u>Ademuz</u>	pe ^z cuño
<u>Tuéjar</u>	pescuño
Casinos	tascó
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pehhcuno
<u>Pedralba</u>	tascón
Rafelbunyol	tascó
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	tascón
Torís	tascó
<u>Dos Aguas</u>	pe ^z cuño
Polinyà	tascó
Massalavés	tascó
<u>Teresa de C.</u>	pehhcuño
<u>Anna</u>	tascón
Llanera de R.	tascó
Beniopa	tascó
Moixent	tascó
Biar	tascó
Benilloba	toscó
Benialí	tascó
Calp	tascó
el Pinós	tascó
<u>Monforte</u>	ta ^c ón (pescuño)
el Campello	tascó
Crevillent	tascó
<u>Dolores</u>	tahcón
Guardamar	tascó

769 OREJERA:

Cinctorres	orellera
P. Benifassà	òrellera
V. Canes	urellera
Peníscola	aurellera
Vistabella	orellera
<u>C. Villamalefa</u>	orejeras
<u>Fanzara</u>	orejeras
l'Alcora	aurellera
Orpesa	aurellera
<u>T. de Viver</u>	orejeras
<u>Azuébar</u>	orejera ^s
Aín	orellera
Moncofa	orellera
<u>Ademuz</u>	orejeras
<u>Tuéjar</u>	orejera ^s
Casinos	orellera
<u>Marines</u>	(no llevan)
<u>Caudete</u>	orejera ^s
<u>Pedralba</u>	orejeras
Rafelbunyol	
Quart de P.	orellera
<u>Godelleta</u>	orejera ^s
Torís	orelleres
<u>Dos Aguas</u>	orejera ^s
Polinyà	orellera
Massalavés	orellera
<u>Teresa de C.</u>	orejera ^s
<u>Anna</u>	orejera ^s
Llanera de R.	orellera
Beniopa	orellera
Moixent	orellera

Biar orellera
Benilloba orellera
Benialí orellera
Calp orellera
el Pinós orellera
Monforte or(e)(j)era
el Campello orellera
Crevillent orellera
Dolores orejera^(s)
Guardamar orellera

769a TELERA:

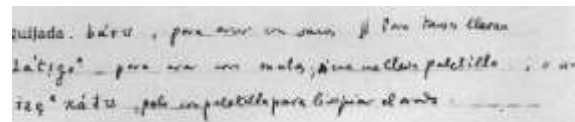
Cinctorres tinella
P. Benifassà tinella
V. Canes tinella
Peníscola tenella
Vistabella tinella
C. Villamalefa tenella
Fanzara tenella
l'Alcora tenella
Orpesa tenella
T. de Viver tenella
Azuébar tenella
Aín terrilla
Moncofa tenella
Ademuz telera (de hierro)
Tuéjar tenella
Casinos tenella
Marines tenella
Caudete tenilla
Pedralba tenella
Rafelbunyol tenella
Quart de P.
Godelleta tenella
Torís tenella
Dos Aguas tenella
Polinyà tenella
Massalavés tenella
Teresa de C. tenella
Anna tenilla
Llanera de R. tenella
Beniopa tenella
Moixent tenella
Biar tenella
Benilloba tenella
Benialí tenella
Calp tenèllè
el Pinós tenella
Monforte tenilla (telera)
el Campello tenella
Crevillent tenella
Dolores tenilla
Guardamar tenella

770 AGUIJADA:

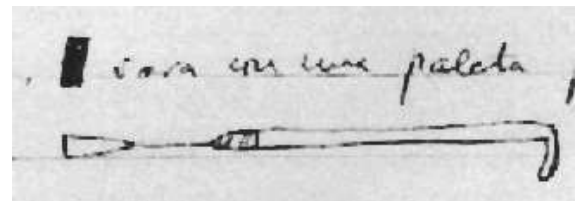
Cinctorres assot (bastón con punta si es para bueyes, y con tralla si es para mulos) (El mismo bastón sirve para limpiar la reja)
P. Benifassà assot
V. Canes assot (bastón con un <cordell>; a veces lleva una paleta de hierro para limpiar la reja)

Peníscola astraleta (especie de hacha pequeña para limpiar la reja)
Vistabella assot
C. Villamalefa zuriago (látigo)
Fanzara suriago (<r>; látigo)
l'Alcora (No se usa)
Orpesa bastó de llaurar
T. de Viver bara (un palo)
Azuébar (no usan nada)
Aín suriago
(Para limpiar la reja no tienen instrumento especial)
Moncofa rastell
Ademuz bara (para arar con vacas; para mulas llevan <látigo>, para arar con mulas; sino no lleva paletilla; o una <rejada>, palo con paletilla para limpiar el arado)³²⁵²
Tuéjar rejá (varita de hierro, con paletilla en un extremo para limpiar el arado)
(a veces llevan <látigo>; para el carro 'tralla')
Casinos assot (No lleva nada para limpiar la reja)
Marines (no usan nada)
Caudete barijá (vara con una paleta para limpiar el arado)³²⁵³
Pedralba (no usan)
Rafelbunyol paló
Quart de P. rastellet
Godelleta rastillo
pala (de hierro para limpiar el arado)³²⁵⁴
Torís rastell

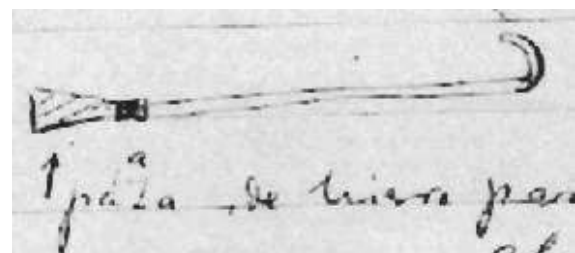
3252 Ademuz :

3253 Caudete :

3254 Godelleta (1934) :

<u>Dos Aguas</u>	rastillo (palo con una pala de hierro en la punta para limpiar el arado)
Polinyà	rastell (la paleta para limpiar la reja)
Massalavés	rastell ³²⁵⁵
<u>Teresa de C.</u>	rahtrillo (palo con paletilla de hierro; si es palo sólo, <ijá>, de un metro)
<u>Anna</u>	rastrillo (palo con una paleta de hierro para limpiar el arado)
Llanera de R.	rastell
Beniopa	rastell
Moixent	rastell
Biar	ullà (se compone de <garrot> y <rastell>)
Benilloba	rastell
Benialí	rastell
Calp	rastell
el Pinós	ullà rastell (es la paleta que va puesta a un extremo de la <ullà> y que sirve para limpiar la reja)
<u>Monforte</u>	bara de labrar
el Campello	forqueta (rama ahorquillada, sin paleta)
Crevillent	verga de llaurà (bastón ahorquillado) (Las hay con paleta y sin paleta)
<u>Dolores</u>	ijá (con <rahtrillo>, para mulas) llamaera (para bueyes) aijá (2°)
Guardamar	rastell

771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(Como el terreno es muy accidentado, no usan carros para la labranza; hay sin embargo ahora 3 ó 4)
<u>Azuébar</u>	
Aín	(No hay carros) 71-773d ((TORÇUT))
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	

³²⁵⁵ Massalavés:

Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(aquí, como el terreno es muy accidentado, hay muy pocos carros, 6 ó 7)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	(<sórra> (tabla))
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	maso
Guardamar	

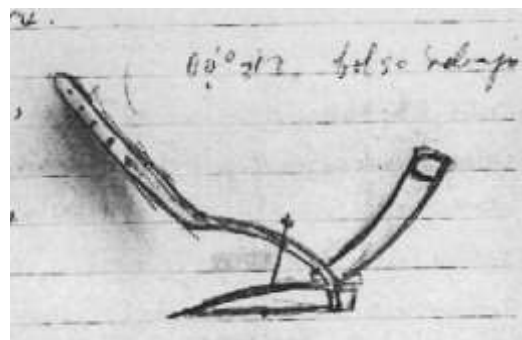
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	
Cinctorres	(Hay pocos carros, los sujetos no conocen bien la nomenclatura)
P. Benifassà	(de varas) (Hay muy pocos, y de reciente aparición en el pueblo. Los sujetos conocen imperfectamente la nomenclatura)
V. Canes	carro (Hay muy pocos carros, y de reciente introducción en el pueblo)
Peníscola	
Vistabella	(<carro> (de varas) y <carro de parell>)
<u>C. Villamalefa</u>	(Aquí no hubo carros; ahora hay uno o dos, de varas)
<u>Fanzara</u>	(Carro de varas; hay muy pocos)
l'Alcora	(Carro de varas)
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	(carro de varas; pero antes apenas había carros) soto (bolsa o tablero debajo)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	(carro de varas; se usan para portear, no para la labranza, por ser el terreno muy accidentado. Así que los carros no salen de la carretera)
<u>Tuéjar</u>	(carro de varas)
Casinos	(El de varas)

<u>Marines</u>	carro de baras
<u>Caudete</u>	chirrión (carro de varas)
<u>Pedralba</u>	carro de barra ^s
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	carro de dos barra ^s
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(carro de varas)
Polinyà	carro
Massalavés	carro (de varas)
<u>Teresa de C.</u>	carro (de varas) (hay muy pocos carros, y sólo desde hace unos 20-30 años)
<u>Anna</u>	(carro de varas. Hay pocos)
Llanera de R.	carro
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	(El carro de varas)
Benialí	carro
Calp	
el Pinós	(El de varas)
<u>Monforte</u>	(carro de varas)
el Campello	
Crevillent	(El carro de varas. Se le enganchan una o más caballerías; en caso de ser varias, van una delante de la otra, nunca emparejadas)
<u>Dolores</u>	(carro de varas; y en las haciendas, de bueyes, <carreta>)
Guardamar	(El de varas, y también la carreta de bueyes)

773 ESCALERA:

Cinctorres	escala
P. Benifassà	ascala
V. Canes	escala
Peníscola	ascala caixa
Vistabella	escala
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	caja
l'Alcora	caixa ascala
Orpesa	caixa
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	caja
Aín	
Moncofa	caixa
<u>Ademuz</u>	escalera
<u>Tuéjar</u>	escalera (<zorra>, bolsa debajo) ³²⁵⁶

<u>Casinos</u>	escala
<u>Marines</u>	la caja (<zorra>, bolsa que llevan los carros, debajo)
<u>Caudete</u>	ehhcaler(a) zorra (bolsa de abajo)
<u>Pedralba</u>	la caja (<zorra>, bolsa debajo de la escalera)
Rafelbunyol	caixa
Quart de P.	caixa
<u>Godolleta</u>	caja (los carros aquí tienen suelo = <tablero>, sostenido por cadenas; y una bolsa abajo llamada <sorra>)
Torís	ascala
<u>Dos Aguas</u>	escalera zorra (bolsa)
Polinyà	caixa
Massalavés	caixa
<u>Teresa de C.</u>	ehhcalera
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	ascala
Biar	escala
Benilloba	ascala
Benialí	ascala
Calp	
el Pinós	escala
<u>Monforte</u>	e ^s calera
el Campello	
Crevillent	escala
<u>Dolores</u>	ehhcalera
Guardamar	escalera

³²⁵⁶ Tuéjar (1934):

773a CABEZALES:

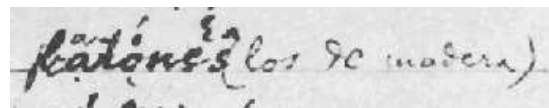
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	capçalet
Vistabella	cabeçals
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	cabesaes
l'Alcora	cabeçals
Orpesa	cabeçals
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	telera
Aín	
Moncofa	cabeçal (de arriba) contrabarra (de abajo)
<u>Ademuz</u>	cabezales
<u>Tuéjar</u>	telera
Casinos	telera
<u>Marines</u>	telera ^s (dos; cabezales)
<u>Caudete</u>	cabezale ^s
<u>Pedralba</u>	cabezal (= <telera>)
Rafelbunyol	telera
Quart de P.	telera (el delantero) contratelera (el trasero)
<u>Godolleta</u>	telera (sí)
Torís	cabeçals
<u>Dos Aguas</u>	cabezales
Polinyà	
Massalavés	cabeçals
<u>Teresa de C.</u>	delantera trasera
<u>Anna</u>	[<telera>] cabsal
Llanera de R.	
Beniopa	cabeçal
Moixent	cabeçal (el de delante) telera (de detrás)
Biar	teleres
Benilloba	(No saben los nombres de las piezas; aquí los carros son escasos) 773a -773b
Benialí	cabeçals
Calp	telera (la de detrás) cabeçal (la de delante)
el Pinós	traves (sg. trava)
<u>Monforte</u>	
el Campello	trava (de delante) contratrava (el de detrás)
Crevillent	traves
<u>Dolores</u>	cabesale ^(s)
Guardamar	cabeçals

773b ESTAQUINES:

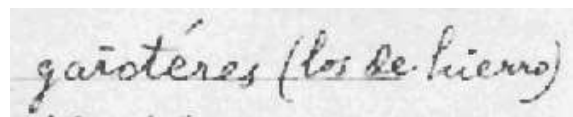
Cinctorres	
P. Benifassà	barrons
V. Canes	varilles
Peníscola	astquetes
Vistabella	estaques
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	barica (?)
l'Alcora	astaquilles
Orpesa	astaquilles
<u>T. de Viver</u>	

<u>Azuébar</u>	estaca ^s
Aín	
Moncofa	garrots (de hierro) estaques (de madera)
<u>Ademuz</u>	palicos
<u>Tuéjar</u>	garrote ^s
Casinos	garrots
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(<ehhtaca ^s >, <garroteras>; 1 ^{as} estacas de hierro)
<u>Pedralba</u>	garrotes (de madera, y otros de hierro)
Rafelbunyol	garrots
Quart de P.	garrots (de hierro) estaques (de madera)
<u>Godolleta</u>	estaca ^s garrotes (estacas de hierro)
Torís	astaques (los de madera) garrots (los de hierro)
<u>Dos Aguas</u>	estacas (de madera) garrotes (los de hierro)
Polinyà	barrons
Massalavés	barronets
<u>Teresa de C.</u>	ehhtaca ^s
<u>Anna</u>	estaca
Llanera de R.	
Beniopa	garrotets
Moixent	
Biar	garrots
Benilloba	
Benialí	barronets (<palons> (los de madera) ³²⁵⁷ , <garroteres> (los de hierro) ³²⁵⁸)
Calp	garrots
el Pinós	garroteres
<u>Monforte</u>	
el Campello	garroteres
Crevillent	estaques
<u>Dolores</u>	palone ^s (en carro de varas, los largueros son <limones>; en carro de mulos, de varas, son <bara(s)> y <contral(i)món>) ((773b- 773d))
Guardamar	palons (los de madera) garroteres (los de hierro)

3257 Benialí:

3258 Benialí:

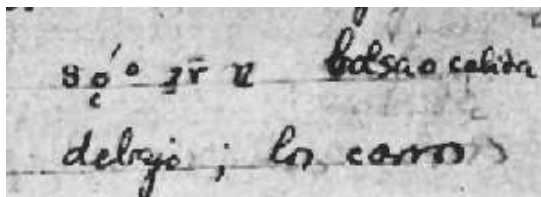
773c VARALES:

Cinctorres	
P. Benifassà	baranes
V. Canes	varals
Peníscola	barals (los de arriba) recuixera (de abajo)
Vistabella	barals
C. Villamalefa	barales
<u>Fanzara</u>	barales
l'Alcora	varals
Orpesa	varals
T. de Viver	barales
<u>Azuébar</u>	barales (Todo junto: <escalera>) ((773b-773c))
Aín	
Moncofa	baral
<u>Ademuz</u>	barales
<u>Tuéjar</u>	barale ^s
Casinos	barals
<u>Marines</u>	barale ^s (773c)
<u>Caudete</u>	barale ^s
<u>Pedralba</u>	baral
Rafelbunyol	barals
Quart de P.	barals
<u>Godolleta</u>	barales
Torís	barals còntrollimóns (los de abajo:)
<u>Dos Aguas</u>	barales
Polinyà	barals
Massalavés	barals
<u>Teresa de C.</u>	barale ^s
<u>Anna</u>	escala ³²⁵⁹ (escala es varas y estacas; <SORRA>, bolsa o cabida ³²⁶⁰ debajo; los carros no tienen otro suelo que el <tablero>, sostenido por cadenas) ³²⁶¹

3259 Anna (1934):

3260 Anna (1934):

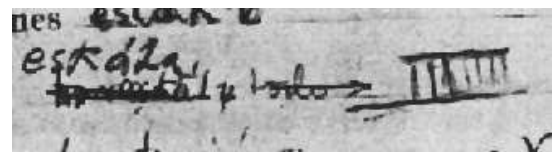

3261 Anna (1934):

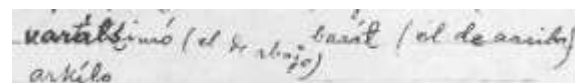
Llanera de R.	barals
Beniopa	varals contrallimó (el de abajo)
Moixent	varals
Biar	varals
Benilloba	varals
Benialí	varals (<contrallimó> (el de abajo), <baral> (el de arriba)) ³²⁶²
Calp	varals
el Pinós	varals
<u>Monforte</u>	
el Campello	baral (de arriba) contrallimó (de abajo)
Crevillent	varals
<u>Dolores</u>	baral
Guardamar	barals (los de arriba) contrallimons (los de abajo)

773d PUENTES:

Cinctorres	trabessanyes
P. Benifassà	
V. Canes	travessanyes
Peníscola	arquillos
Vistabella	
C. Villamalefa	trabesaña
<u>Fanzara</u>	trabesaña
l'Alcora	travessanyes
Orpesa	travessanyes
<u>T. de Viver</u>	trabesaña
<u>Azuébar</u>	trabesaña
Aín	
Moncofa	travessanyes
<u>Ademuz</u>	trabesaña
<u>Tuéjar</u>	trabesaña
Casinos	trabessanyes
<u>Marines</u>	trabesana (puentes; 773d)
<u>Caudete</u>	trabesaña
<u>Pedralba</u>	trabesaña
Rafelbunyol	trabessanyes
Quart de P.	trabessanyes
<u>Godolleta</u>	trabesaña ^s (dos, una delante y otra atrás)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	trabesaña
Polinyà	
Massalavés	trabessanyes
<u>Teresa de C.</u>	trabesaña
<u>Anna</u>	travesaña (<v>)
Llanera de R.	travessanyes
Beniopa	
Moixent	
Biar	

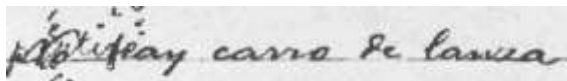
3262 Benialí:

Benilloba	
Benialí	arquillo
Calp	travessanyes
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	arcs
<u>Dolores</u>	gobén
Guardamar	arquillos

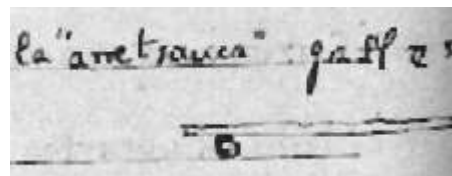
774 LANZA:	
Cincorres	llança
P. Benifassà	(No hay carro de lanza)
V. Canes	(No hay carro de lanza)
Peníscola	(No hay)
Vistabella	timó
<u>C. Villamalefa</u>	lanza (no seguro)
<u>Fanzara</u>	(no hay)
l'Alcora	(No hay carros de lanza)
Orpesa	(No hay carro de lanza)
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	(no hay)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	lanza
<u>Tuéjar</u>	pértigo
Casinos	
<u>Marines</u>	(no hay)
<u>Caudete</u>	pértigo (aquí no hay carros de lanza)
<u>Pedralba</u>	(no hay)
Rafelbunyol	(No hay)
Quart de P.	(No hay)
<u>Godelleta</u>	timón (aquí no hay)
Torís	llança (aquí no se usa el carro de lanza)
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	(No hay carro de lanza)
Massalavés	timó (Hay muy pocos carros de lanza)
<u>Teresa de C.</u>	lanza (no hay carros de lanza)
<u>Anna</u>	timón (aquí no hay)
Llanera de R.	(No hay carro de lanza)
Beniopa	
Moixent	(No hay carro de lanza)
Biar	(No hay carro de lanza)
Benilloba	(No hay carro de lanza)
Benialí	(No hay carro de lanza)
Calp	(No hay)
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	
Guardamar	

3263 Benialí:

774a VARAS:	
Cincorres	barres
P. Benifassà	barres
V. Canes	barres
Peníscola	barres
Vistabella	barres
<u>C. Villamalefa</u>	barras
<u>Fanzara</u>	barras
l'Alcora	barres
Orpesa	barres
<u>T. de Viver</u>	baras
<u>Azuébar</u>	baras (<r>)
Aín	
Moncofa	barres
<u>Ademuz</u>	baras
<u>Tuéjar</u>	barras
Casinos	barres
<u>Marines</u>	baras (varas)
<u>Caudete</u>	baras
<u>Pedralba</u>	barras
Rafelbunyol	barres
Quart de P.	barres
<u>Godelleta</u>	barras (y anillas en éstas para enganchar la "arretranca": <gafas> ³²⁶⁴)
Torís	barres
<u>Dos Aguas</u>	barras
Polinyà	barres
Massalavés	barres
<u>Teresa de C.</u>	bara ^s
<u>Anna</u>	barras
Llanera de R.	vares
Beniopa	barres
Moixent	barres
Biar	vares
Benilloba	vares
Benialí	vares
Calp	barres
el Pinós	vares
<u>Monforte</u>	
el Campello	vares
Crevillent	vares
<u>Dolores</u>	bara ^s
Guardamar	vares

3264 Godelleta (1934):

775 RUEDA:

Cinctorres	roda
P. Benifassà	roda
V. Canes	roda
Peníscola	roda
Vistabella	roda
<u>C. Villamalefa</u>	rueda
<u>Fanzara</u>	rueda
l'Alcora	roda
Orpesa	roda
<u>T. de Viver</u>	rueda
<u>Azuébar</u>	rueda
Aín	
Moncofa	roda
<u>Ademuz</u>	rueda
<u>Tuéjar</u>	rueda
Casinos	roda
<u>Marines</u>	rueda
<u>Caudete</u>	rueda
<u>Pedralba</u>	rueda
Rafelbunyol	roda
Quart de P.	roda
<u>Godelleta</u>	rueda
Torís	roda
<u>Dos Aguas</u>	rueda
Polinyà	ròdò
Massalavés	ròdò
<u>Teresa de C.</u>	rueda
<u>Anna</u>	rueda
Llanera de R.	ròdò
Beniopa	roda
Moixent	ròdò
Biar	roda
Benilloba	roda
Benialí	roda
Calp	roda
el Pinós	ròdò
<u>Monforte</u>	rua
el Campello	rò
Crevillent	rò
<u>Dolores</u>	rua
Guardamar	rò

776 RODADA:

Cinctorres	carrilà
P. Benifassà	carrilada
V. Canes	carrilà
Peníscola	carrilà
Vistabella	carrilà
<u>C. Villamalefa</u>	carrilà
<u>Fanzara</u>	carrilà
l'Alcora	carrilà
Orpesa	carrilà
<u>T. de Viver</u>	carril
<u>Azuébar</u>	carrilà
Aín	
Moncofa	carril
<u>Ademuz</u>	rodada
<u>Tuéjar</u>	carrilà
Casinos	carrilà
<u>Marines</u>	carrilà
<u>Caudete</u>	carrilà
<u>Pedralba</u>	carrilera

Rafelbunyol	carrilà
Quart de P.	regaora
<u>Godelleta</u>	carril
Torís	carril
<u>Dos Aguas</u>	carrilà
Polinyà	trilla
Massalavés	carril
<u>Teresa de C.</u>	carril
<u>Anna</u>	carrilera ^s
Llanera de R.	carril
Beniopa	carril
Moixent	carrilà
Biar	carril
Benilloba	rodera
Benialí	ralla
	carrilà
	(<carril>) ³²⁶⁵
Calp	carrilà
el Pinós	rodà
<u>Monforte</u>	carr(i)là
el Campello	carrilà
Crevillent	carrilà
<u>Dolores</u>	carr(i)là
Guardamar	carril

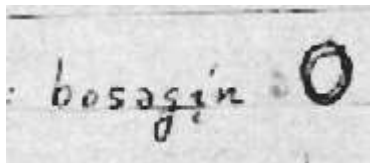
³²⁶⁵ Benialí:

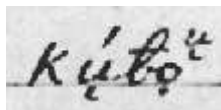
777 CUBO:

Cinctorres	cubo
P. Benifassà	cubo
V. Canes	cubo
Peníscola	cubo
Vistabella	cubo
<u>C. Villamalefa</u>	cubo
<u>Fanzara</u>	cubo
l'Alcora	cubo
Orpesa	cubo
<u>T. de Viver</u>	cubo
<u>Azuébar</u>	cubo
Aín	
Moncofa	cubo
<u>Ademuz</u>	cubo
<u>Tuéjar</u>	cubo
Casinos	cubo
<u>Marines</u>	cubo
<u>Caudete</u>	cubo
<u>Pedralba</u>	cubo
Rafelbunyol	cubo
Quart de P.	cubo
<u>Godellela</u>	cubo (con un sello de hierro: <boseguín>) ³²⁶⁶
Torís	cubo
<u>Dos Aguas</u>	cubo
Polinyà	cubo ³²⁶⁷
Massalavés	cubo
<u>Teresa de C.</u>	cubo
<u>Anna</u>	cubo
Llanera de R.	cubo
Beniopa	cubo
Moixent	cubo
	lleix (Eje:)
Biar	cub
Benilloba	tubo ³²⁶⁸
Benialí	cubo
Calp	cubo
el Pinós	cub
<u>Monforte</u>	cubo
el Campello	cub
Crevillent	cub
<u>Dolores</u>	cubo

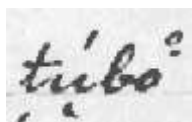
³²⁶⁶ Godellela (1934):

³²⁶⁷ Polinyà:

³²⁶⁸ Benilloba:

Guardamar cub

777a RADIOS:

Cinctorres	raios
P. Benifassà	ra'os
V. Canes	ra'os
Peníscola	ra'os
Vistabella	raios
<u>C. Villamalefa</u>	rayos
<u>Fanzara</u>	rayo ^s
l'Alcora	raios
Orpesa	ra'os
<u>T. de Viver</u>	rayos
<u>Azuébar</u>	rayos
Aín	
Moncofa	raios
<u>Ademuz</u>	rayos
<u>Tuéjar</u>	rayos
Casinos	raios
<u>Marines</u>	rayo ^s
<u>Caudete</u>	rayo(s)
<u>Pedralba</u>	ra(y)os
Rafelbunyol	raios
Quart de P.	raios
<u>Godellela</u>	rayos
Torís	ra'os
<u>Dos Aguas</u>	rayos
Polinyà	raios
Massalavés	raios
<u>Teresa de C.</u>	rayo ^s
<u>Anna</u>	rayo ^s
Llanera de R.	raios
Beniopa	raios
Moixent	raios
Biar	raios
Benilloba	raios
Benialí	ra'os
Calp	ra'os
el Pinós	raios
<u>Monforte</u>	
el Campello	raios
Crevillent	raios
<u>Dolores</u>	rayo ^s
Guardamar	raios

777b PINAS:

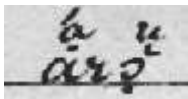
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	peces de roda
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	camones
<u>Fanzara</u>	camones
l'Alcora	camons
Orpesa	camons
<u>T. de Viver</u>	camones
<u>Azuébar</u>	camones
Aín	
Moncofa	camons
<u>Ademuz</u>	pinas
<u>Tuéjar</u>	camone ^s
Casinos	camons
<u>Marines</u>	camone ^s (pinas)
<u>Caudete</u>	pina ^s

<u>Pedralba</u>	camones
Rafelbunyol	camons
Quart de P.	camons
<u>Godolleta</u>	camón (sí; <camones>)
Torís	camons
<u>Dos Aguas</u>	pinas
Polinyà	camons
Massalavés	camons
<u>Teresa de C.</u>	pina ^s
<u>Anna</u>	pinas
Llanera de R.	
Beniopa	pinas
Moixent	pinas
Biar	pinas
Benilloba	
Benialí	pinas
Calp	espines
el Pinós	pinas
<u>Monforte</u>	
el Campello	pinas
Crevillent	pinas
<u>Dolores</u>	pinas
Guardamar	pinas

778 ARO:

Cinctorres	aro
P. Benifassà	aro
V. Canes	aro
Peníscola	aro
Vistabella	aro
<u>C. Villamalefa</u>	aro
<u>Fanzara</u>	aro
l'Alcora	aro
Orpesa	aro
<u>T. de Viver</u>	aro
<u>Azuébar</u>	aro
Aín	
Moncofa	aro
<u>Ademuz</u>	(el <rodáu>)
<u>Tuéjar</u>	aro
Casinos	aro
<u>Marines</u>	aro
<u>Caudete</u>	aro
<u>Pedralba</u>	aro
Rafelbunyol	aro
Quart de P.	aro
<u>Godolleta</u>	aro
Torís	aro ³²⁶⁹
<u>Dos Aguas</u>	aro
Polinyà	aro
Massalavés	aro
<u>Teresa de C.</u>	aro
<u>Anna</u>	aro
Llanera de R.	aro
Beniopa	aro
Moixent	aro
Biar	aro
Benilloba	aro

3269 Torís:

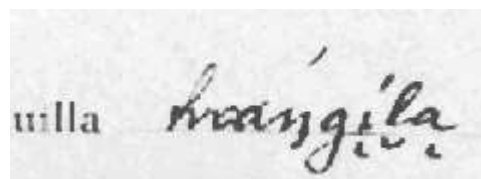
Benialí	aro
Calp	aro
el Pinós	aro
<u>Monforte</u>	aro
el Campello	aro
Crevillent	aro
<u>Dolores</u>	aro
Guardamar	aro

778a MANGUILLA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	bóixa
Vistabella	manguilla
<u>C. Villamalefa</u>	manguilla
<u>Fanzara</u>	manguilla
l'Alcora	manguilla
Orpesa	manguilla
<u>T. de Viver</u>	manguilla
<u>Azuébar</u>	manguilla
Aín	
Moncofa	manguilla
<u>Ademuz</u>	manguilla
<u>Tuéjar</u>	manguilla
Casinos	manguilla
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	manguilla
<u>Pedralba</u>	manguilla
Rafelbunyol	manguilla
Quart de P.	manguilla
<u>Godolleta</u>	manguilla
Torís	manguilla
<u>Dos Aguas</u>	manguilla
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	manguilla
<u>Anna</u>	manguilla
Llanera de R.	
Beniopa	manguilla
Moixent	
Biar	manguilla
Benilloba	
Benialí	manguilla (<bocí>) ³²⁷⁰
Calp	manguillè
el Pinós	manguilla
<u>Monforte</u>	
el Campello	manguilla
Crevillent	bocí
<u>Dolores</u>	manguilla
Guardamar	

778b PEZONERA:

3270 Benialí:

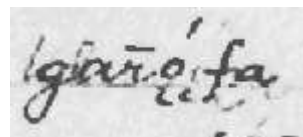
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	peçonera
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	peçonera
Orpesa	peçonera
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	peçonera
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	peçonera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	pezón (parte donde se mete la clavilla)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	peçonera
Quart de P.	peçonera
<u>Godelleta</u>	
Torís	garrofa
	peçonera
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	peçonera
Massalavés	peçonera
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	(Conocen muy deficientemente la nomenclatura del carro) 778b-778d
<u>Beniopa</u>	peçonera
	garrofa
<u>Moixent</u>	
Biar	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	peçó
Crevillent	
<u>Dolores</u>	pesonera (parte que sale)
	manga (parte que entra en la manguilla)
Guardamar	

778c CLAVIJA:	
Cincorres	
P. Benifassà	piu
V. Canes	piuc
Peníscola	clabilla
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	pesonera (<s>)
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	pezonera
<u>Azuébar</u>	pesonera
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	clabija
<u>Tuéjar</u>	garrofeta

Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	clabilla
<u>Pedralba</u>	pezonera
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	[<clabija>]
	pesonera
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	labija (= <pezonera>; sí)
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	labija
<u>Anna</u>	garrofeta
Llanera de R.	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	clavilla
Biar	clavilla
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	garròfa
	(<clavilla>) ³²⁷¹
Calp	piuet
el Pinós	clavilla
<u>Monforte</u>	
el Campello	clavilla
Crevillent	clavilla
<u>Dolores</u>	clabija (insiste en que es <clabija>)
Guardamar	clavilla

778d FRENO DE LLANTA:	
Cincorres	
P. Benifassà	màquina
V. Canes	torn
Peníscola	freno
Vistabella	freno
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	màquina
l'Alcora	torn
Orpesa	sabatilla
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	torno
Aín	
Moncofa	freno
<u>Ademuz</u>	màquina
<u>Tuéjar</u>	màquina
Casinos	torn
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	torno
<u>Pedralba</u>	torno
Rafelbunyol	torn
Quart de P.	torn
<u>Godelleta</u>	(ahora ya se usa el <torno>)
Torís	to'n
<u>Dos Aguas</u>	màquina

³²⁷¹ Benialí:

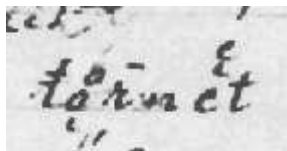

Polinyà	
Massalavés	freno
<u>Teresa de C.</u>	torno (hay alguno)
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	màquina
Moixent	torn
Biar	torn
Benilloba	torn
	màquina
Benialí	tornet
	(<torn>) ³²⁷²
Calp	torn
el Pinós	torn
<u>Monforte</u>	
el Campello	torn
Crevillent	
<u>Dolores</u>	torno
Guardamar	torn

778e FRENO DE CUBO:

Cinctorres	
P. Benifassà	galga
V. Canes	galga
Peníscola	galga
Vistabella	galga
<u>C. Villamalefa</u>	galga
<u>Fanzara</u>	galga
l'Alcora	galga
Orpesa	galga
<u>T. de Viver</u>	galga
<u>Azuébar</u>	galga
Aín	
Moncofa	galga
<u>Ademuz</u>	galga
<u>Tuéjar</u>	galga
Casinos	galga
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	galga
<u>Pedralba</u>	galga
Rafelbunyol	galga
Quart de P.	galga
<u>Godelleta</u>	galga
Torís	galga
<u>Dos Aguas</u>	galga
Polinyà	
Massalavés	galga
<u>Teresa de C.</u>	galga
<u>Anna</u>	la galga
Llanera de R.	galga
Beniopa	galga
Moixent	galga
Biar	galga
Benilloba	galga

³²⁷² Benialí:

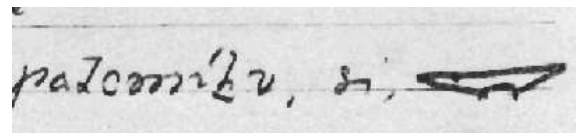

Benialí	galga
Calp	galga
el Pinós	galga
<u>Monforte</u>	
el Campello	galga
Crevillent	galga
<u>Dolores</u>	galga
Guardamar	galga

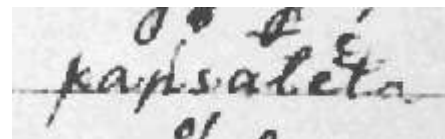
778f MARIPOSA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	soquet
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	soquet
l'Alcora	soquet
Orpesa	soquet
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	cojinete (<-e>)
Aín	
Moncofa	soquet
<u>Ademuz</u>	palomilla
<u>Tuéjar</u>	cancelón (?) (no muy seguro)
Casinos	quarteló
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	topo (sí)
<u>Pedralba</u>	cuarterón
Rafelbunyol	quarteló
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	cuarterón
Torís	carteló
<u>Dos Aguas</u>	palomilla
Polinyà	co(i)xinet
Massalavés	guardalimó
<u>Teresa de C.</u>	palomilla
<u>Anna</u>	limón (= <palomilla>, sí) ³²⁷³
Llanera de R.	
Beniopa	quarteló
Moixent	quarteròlò
Biar	tópe
Benilloba	capçalet
Benialí	capçalet
	(<palometa>) ³²⁷⁴
Calp	capçal
el Pinós	palometa
<u>Monforte</u>	
el Campello	palomilla

³²⁷³ Anna (1934):

³²⁷⁴ Benialí:

Crevillent tópe
 Dolores palometa
 Guardamar palometa

779 TENTEMOZO:

Cinctorres
 P. Benifassà mosso
 V. Canes mosso
 Peníscola mosso
 Vistabella mosso
 C. Villamalefa mozo
 Fanzara moso
 l'Alcora mosso
 Orpesa mosso
 T. de Viver mozo
 Azuébar moso
 Aín
 Moncofa mosso
 sóto (tabla que cuelga con
 cadenas del carro y sirve de
 solera para que el carro tenga
 más cabida)

Ademuz mozo
 Tuéjar mozo
 Casinos mosso
 Marines mozo
 Caudete mozo
 Pedralba mozo
 Rafelbunyol mosso
 Quart de P. mosso
 Godelleta moso
 Torís mosso
 Dos Aguas mozo
 Polinyà mosso
 Massalavés mosso
 Teresa de C. mozo
 Anna moso
 Llanera de R. mosso
 Beniopa mosso
 Moixent mosso
 Biar mosso
 Benilloba mosso
 Benialí mosso
 Calp mosso
 el Pinós mosso
 Monforte moso
 el Campello mosso
 Crevillent mosso
 Dolores moso
 Guardamar mosso

780 FUSTA:

Cinctorres
 P. Benifassà assot
 V. Canes assot
 Peníscola assot
 Vistabella assot
 C. Villamalefa [<látigo>]
 zurriago (= <azote>)
 bara
 Fanzara tralla
 bara
 l'Alcora assot
 Orpesa assot

T. de Viver zoriago (<r>)
 bara
 Azuébar surriago³²⁷⁵
 bara

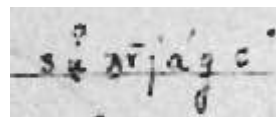
Aín
 Moncofa assot
 Ademuz látigo
 bara
 Tuéjar tralla
 bara
 Casinos assot
 Marines zuriago (<-r->)
 bara
 Caudete látigo
 bara
 Pedralba látigo
 bara
 Rafelbunyol assot
 Quart de P. assot
 Godelleta látigo
 bara
 Torís bara
 Dos Aguas látigo
 bara
 Polinyà assot (correa puesta al cabo de
 una vara de fresno)
 Massalavés assot
 Teresa de C. látigo
 bara
 Anna ³²⁷⁶asòt
 vara
 Llanera de R. assot (una correa puesta al cabo
 de una vara)

Beniopa
 Moixent assot
 Biar assot (compuesto de <vara> y
 <tralla>)
 Benilloba assot
 Benialí
 Calp
 el Pinós assot (se compone de <verga> y
 <tralla>)
 Monforte bara
 el Campello assot
 tralla
 Crevillent llátigo
 Dolores bara
 Guardamar llátigo

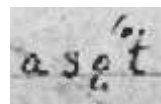
781 TRALLA:

Cinctorres

³²⁷⁵ Azuébar:

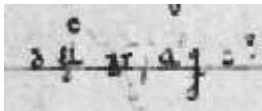

³²⁷⁶ Anna (1934):

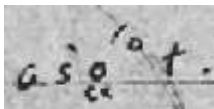

P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	cordón
<u>Fanzara</u>	tralla
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	zoriago
<u>Azuébar</u>	surriago ³²⁷⁷
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	tralla (correa)
<u>Tuéjar</u>	tralla
Casinos	
<u>Marines</u>	tralla
<u>Caudete</u>	tralla ('correa')
<u>Pedralba</u>	tralla
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	tralla ('correa')
Torís	assot
<u>Dos Aguas</u>	tralla
Polinyà	
Massalavés	
Teresa de C.	látigo
<u>Anna</u>	asòt ³²⁷⁸
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	tralla
Calp	tralla
el Pinós	
<u>Monforte</u>	tralla
	tátigo (todo junto) ³²⁷⁹
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	tralla
	(y todo forma el látigo) 780-781
	((AMB UNA CLAU))
Guardamar	

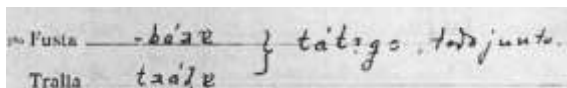
3277 Azuébar:

3278 Anna (1934):

3279 Monforte:

782 OTRAS CLASES DE CARROS:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	
<u>Fanzara</u>	(no hay)
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	
<u>Azuébar</u>	(no hay)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	(no hay)
<u>Tuéjar</u>	(hay unos 12-14 carros <de pértigo>)
Casinos	
<u>Marines</u>	(no hay)
<u>Caudete</u>	(no hay otros carros)
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	(no hay)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	
Massalavés	
Teresa de C.	(no hay)
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	(una carreta de bueyes)
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	(carro de vacas)
Guardamar	

782a TERRENO ABANDONADO:

Cinctorres	erm
P. Benifassà	erm
V. Canes	erm
Peníscola	erm
	perdut
Vistabella	erm
C. Villamalefa	yermo
<u>Fanzara</u>	un perdú (= <yermo>)
l'Alcora	erm
Orpesa	perdut
T. de Viver	perdido
<u>Azuébar</u>	yermo
Aín	perdut
Moncofa	monte blanco
	(No hay aquí yermos)

<u>Ademuz</u>	(un <perdí>; rechazan otras palabras)
<u>Tuéjar</u>	yermo
Casinos	perdut
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	iriazo
<u>Pedralba</u>	terreno perdío (desconocen otras palabras)
Rafelbunyol	perdut
Quart de P.	perdut
<u>Godella</u>	perdí
Torís	perdut
<u>Dos Aguas</u>	piazo perdío
Polinyà	perdut
Massalavés	pe'rdut
<u>Teresa de C.</u>	un perdío
<u>Anna</u>	perdido
Llanera de R.	perdut
	erm
Beniopa	erm
Moixent	erm
Biar	erm
Benilloba	erm
Benialí	erm
Calp	perdut
el Pinós	erm
<u>Monforte</u>	
el Campello	méro
Crevillent	prao
<u>Dolores</u>	prau (terreno que no se <cautiba>)
	rahhtrojo
Guardamar	perdut

782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:

Cinctorres	guareit
P. Benifassà	gore'it
V. Canes	guare'it
Peníscola	terra pa rompre
Vistabella	(No se deja descansar)
<u>C. Villamalefa</u>	barbecho
<u>Fanzara</u>	barbecho (no es corriente, se dejan pocos)
l'Alcora	guareit
Orpesa	uaret
<u>T. de Viver</u>	barbecho
<u>Azuébar</u>	barbecho
Aín	(No da nombre)
Moncofa	guaret
<u>Ademuz</u>	barbecho
<u>Tuéjar</u>	barbecho
Casinos	guaret
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	barbecho
<u>Pedralba</u>	barbecho
Rafelbunyol	sóto
Quart de P.	(No da nombre)
<u>Godella</u>	barbecho
Torís	llavorissat
<u>Dos Aguas</u>	barbecho
Polinyà	uaret
Massalavés	guaret

<u>Teresa de C.</u>	barbecho
<u>Anna</u>	barbecho (oclusiva)
Llanera de R.	(No hay barbecho)
Beniopa	voretat
Moixent	guaret
Biar	guaret
Benilloba	guaret
Benialí	(No se acostumbra)
Calp	guaret
el Pinós	guaret
<u>Monforte</u>	
el Campello	guaret
Crevillent	guaret
<u>Dolores</u>	añibé(s)
Guardamar	guaret

782c MEDIDAS AGRARIAS:

Cinctorres	jornal
	quarta (=1/4 de jornal)
P. Benifassà	jornal
V. Canes	jornal
Peníscola	jornal (=36 áreas)
	terç (=1/4 de jornal; seguro, a pesar de la aparente contradicción del nombre)
	cép (=1/1500 de jornal; tiene 7 palmos en cuadro, o sea=49 palmos ²)
Vistabella	jornal
	quart (=1/4 de jornal)
<u>C. Villamalefa</u>	jornal (<medio jo...>; <un cuarto de jo...>) (un jornal es un día de labrar)
<u>Fanzara</u>	jornal (<medio j...>; <cuarto de j...>)
l'Alcora	jornal
	fanecà
	barcella (=1/4 de <i>jornal</i>) (=unos 1200 m ²)
	mesura (=1/8 de <i>barcella</i>)
Orpesa	fanecà
	(t)jornal (=6 fanecaes)
	quartó (1/4 de fanecà)
<u>T. de Viver</u>	jornal
	hanegá (<media hanegá>)
	cuarta (<media cuarta>)
	(jornal = 6 hanegadas)
<u>Azuébar</u>	(En huerta: <hanegá>, <media hanegá>; <cuarta>; <media cuarta>. En secano: <jornal> '6 hanegadas'; <medio j...>; <cuarto>; <medio>. Hanegada = 8 áreas 31 centiáreas; jornal = 49 áreas 89 cent.)
Aín	fanecà
	quartó (=1/4 de <i>fanecà</i>)
	canya (antigua unidad longitudinal y superficial = una braza) (La <i>fanecà</i> tenía 200 cañas)
Moncofa	jornal (=6 fanecaes)
	fanecà (=4 quartons)
	quartó

Ademuz	(En secano: <yubada>, <media yubada>, <cuarto> de yubada; 'yubada' equivale a la fanega) (En regadío; <hanega>, <media>, <cuartal>, <dos cuartillas>, <curatillas>, y <media cuartilla>)	Llanera de R.	jornal (=6 <i>fanecaes</i>) fanecà (=4 quarts) quart (=208 metros ²)
Tuéjar	(En secano: <yugá>, <media yugá>, <cuarta>, <media cuarta>) (En huerta, regadío: <barchilla>, <media b...>, <dos medios>, <un medio>)	Beniopa	jornal (=4 <i>fanecaes</i>) fanecà quartó (=1/4 de <i>fanecà</i>)
Casinos	xornal (=6 <i>fanecaes</i>) fanecà (=4 quartons) quartó	Moixent	fanecà (=4 quartons) quartó
Marines		Biar	fanecà (=840 m ²) quar ^t (=1/4 de <fanecà>) quartilla (=1/16 de <fanecà>)
Caudete	(<fanega> almú celemín (<medio cel...>) cuartillo (fanega, dos almudes; almud = 6 celemines)	Benilloba	fanecà jornal (=6 <i>fanecaes</i>) quarta (=1/4 de <i>fanecà</i>)
Pedralba	caizá (1) hanegá (2) (6 en <caizá>) cuartón (3) braza (4) (cuartón: 50 brazas)	Benialí	fanecà jornal (=4 <i>fanecaes</i>) quartó (=1/4 de <i>fanecà</i>)
Rafelbunyol	cafissà (= 6 <i>fanecaes</i>) fanecà (=16,200 palmos cuadrados) quartó (=1/4 de <i>fanecà</i>) forcat (=cafissà=6 <i>fanecaes</i>) (es lo que puede ararse en un día)	Calp	jornal (=4 <i>fanecaes</i>) fanecà quartó (=1/4 de <i>fanecà</i>)
Quart de P.	fanecà cafissà (6 <i>fanecaes</i>) quartó (1/4 de <i>fanecà</i>)	el Pinós	jornal (=5868 m ²) sòrt (=1/4 de <i>jornal</i>)
Godella	caisá (1) hanegá (2) cuartón (3) brasa (= <caña>; 4) (caisá = 6 hanegadas; hanegada = 50 brazas (?))	Monforte	tafulla
Torís	quartó fanecà (=4 quartons) cafissà (=6 <i>fanecaes</i>)	el Campello	bancal (=media tafulla) quarta (=1/4 de tafulla)
Dos Aguas	hanegá (<media hanegá>) cuartón (= 50 brazas) (<medio c...>) braza (hanegada: 8 áreas 31 centiáreas; hanega: 4 cuartones; 200 brazas; hectárea: 12 hanegadas y pico)	Crevillent	tafulla quarta (=1/4 de tafulla)
Polinyà	fanecà (= 4 quartons) quartó	Dolores	tahúlla (40 varas) (<media tahúlla>) cuarta (<trehh cuarta(s)>)
Massalavés	fanecà (dividida en cuatro <quartons>)	Guardamar	tafulla quarta (=1/4 de tafulla) -----
Teresa de C.	tahúlla (<media ta...>) cuarta (1/4 de la 1 ^a) (‘tahúlla’: 840 metros)		782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:
Anna	fanecá (<media f...>) cuartón	Cincorres	cabà
		P. Benifassà	arrabassà
		V. Canes	acavà arrabassà
		Peníscola	cabà
		Vistabella	cabà
		C. Villamalefa	rozar (cavar con azada)
		Fanzara	rabasá (cavar con azada en un yermo; esto mismo en huerta cultivada es <cabá>)
		l'Alcora	cavà
		Orpesa	cavar arrabassar
		T. de Viver	rozar (cavar en monte, en perdido)
		Azuébar	rosar ('roturar', en yermo)
		Aín	cabar
		Moncofa	rompre
		Ademuz	romper (cavar hondo, con azadón) rozar (quitar las matas a flor de tierra)

<u>Tuéjar</u>	e ^s montar (arrancar las matas del yermo para que entre el arado) ³²⁸⁰
	rozar (cavar un yermo)
<u>Casinos</u>	cabar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhtomizar (cavar con azada en terreno de monte)
	cabar (es cavar las viñas con legón)
<u>Pedralba</u>	rozar (cavar con azada en un monte, por 1 ^a vez, 'roturar')
<u>Rafelbunyol</u>	cabar
<u>Quart de P.</u>	cabar
<u>Godolleta</u>	
<u>Torís</u>	caba ^r
<u>Dos Aguas</u>	rozar (cavar con azada en monte)
	e ^s montar (cortar la leña, y mata, con azadón para después <arañar>, arar el monte llano por 1 ^a vez)
<u>Polinyà</u>	cabar
<u>Massalavés</u>	caba ^r
<u>Teresa de C.</u>	sacá ('roturar', con azadón en un <i>perdío</i> o en un monte)
<u>Anna</u>	cavar (con azada en el monte)
<u>Llanera de R.</u>	atonyar
	cabar
<u>Beniopa</u>	cavar
<u>Moixent</u>	cavar
	atonyar
<u>Biar</u>	cavar
<u>Benilloba</u>	cavar
<u>Benialí</u>	cavar
<u>Calp</u>	cavar
<u>el Pinós</u>	cavà
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	cavar
<u>Crevillent</u>	cavà
<u>Dolores</u>	cabar
<u>Guardamar</u>	cavar

782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:

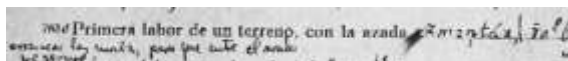
<u>Cinctorres</u>	rompissà
<u>P. Benifassà</u>	rompre
<u>V. Canes</u>	rompissà
<u>Peníscola</u>	rompre
<u>Vistabella</u>	trenca ^r
<u>C. Villamalefa</u>	romper
<u>Fanzara</u>	rompé
	restojo (rastroj)
<u>l'Alcora</u>	trenca
<u>Orpesa</u>	rompre
<u>T. de Viver</u>	romper

<u>Azuébar</u>	restrojar (si es rastroj)
	romper (en otro terreno)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	llaurar
<u>Ademuz</u>	lebanlar
	barbechar
<u>Tuéjar</u>	romper
<u>Casinos</u>	rómprer
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	lebanlar (en rastroj; en Diciembre)
<u>Pedralba</u>	romper
<u>Rafelbunyol</u>	llaurar
<u>Quart de P.</u>	uaretar
<u>Godolleta</u>	romper (en barbecho)
<u>Torís</u>	primé rella
<u>Dos Aguas</u>	debanlar (= <romper>)
<u>Polinyà</u>	donar la primé rella
<u>Massalavés</u>	rompre
<u>Teresa de C.</u>	romper (en rastroj, en Dic.)
<u>Anna</u>	romper
<u>Llanera de R.</u>	rómprer
<u>Beniopa</u>	rompre
<u>Moixent</u>	rómprer
<u>Biar</u>	rompre
<u>Benilloba</u>	rómprer
<u>Benialí</u>	rompre
<u>Calp</u>	rómprer
<u>el Pinós</u>	rompre
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	rompre
<u>Crevillent</u>	rompre
<u>Dolores</u>	romper
<u>Guardamar</u>	rómprer

782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:

<u>Cinctorres</u>	mantornà
<u>P. Benifassà</u>	mantornà
<u>V. Canes</u>	mantornà
<u>Peníscola</u>	pegà la segona rella
<u>Vistabella</u>	mantorna ^r
<u>C. Villamalefa</u>	(no hay más labores)
<u>Fanzara</u>	da segunda reja (no es corriente)
<u>l'Alcora</u>	mantornà
<u>Orpesa</u>	mantornar
<u>T. de Viver</u>	binar
<u>Azuébar</u>	manto ^r nar
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	mantornar
<u>Ademuz</u>	binar
<u>Tuéjar</u>	binar
<u>Casinos</u>	mantornar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	darle junto (en Febrero)
<u>Pedralba</u>	mantornar
<u>Rafelbunyol</u>	bernetxar
<u>Quart de P.</u>	mantornar
<u>Godolleta</u>	manto ^r nar
<u>Torís</u>	segon rella
<u>Dos Aguas</u>	segunda reja
<u>Polinyà</u>	donar la segon rella
<u>Massalavés</u>	manto ^r na ^r

3280 Tuéjar (1934):

<u>Teresa de C.</u>	mantornar
<u>Anna</u>	segunda reja
Llanera de R.	girar
<u>Beniopa</u>	mantornar
<u>Moixent</u>	girar
<u>Biar</u>	planejar (en la viña)
	assulcar (en campo de cereales)
<u>Benilloba</u>	magencar
<u>Benialí</u>	segon rella
<u>Calp</u>	llaurar de segon réllè
<u>el Pinós</u>	pegà la segon rella
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	mantornar
<u>Crevillent</u>	mantornà
<u>Dolores</u>	dar segunda reja
	mant(o)rnar
<u>Guardamar</u>	mantornar

782g TERCERA LABOR:

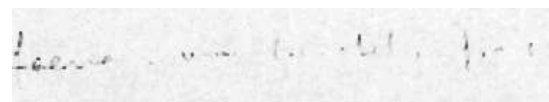
<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	passà
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	(No se hace. Muchos siembran ya después de dar la primera reja)
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	terciar cuatear (4ª)
<u>Casinos</u>	fer les tres relles
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	chamberguear (en Mayo) rajear (4 labor; en Junio)
<u>Pedralba</u>	(no)
<u>Rafelbunyol</u>	atxerugar
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godella</u>	(no hacen)
<u>Torís</u>	te'cera rella
<u>Dos Aguas</u>	chambergar (rara vez se hace)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	te'cera rella
<u>Teresa de C.</u>	hacer chamberga (= <terciar>) da'le por lomo (4) (rajear, en Caudete)
<u>Anna</u>	(no hacen)
Llanera de R.	llaurar de segon rella
<u>Beniopa</u>	(No da nombre)
<u>Moixent</u>	(Sólo suelen darse dos rejas)
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	tercer rella
<u>Calp</u>	llaurar de tercer réllè

<u>el Pinós</u>	pegà la tercera rella (faena: una heretat, finca; un rodal, un mitjà) ³²⁸¹
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	fer guaret
<u>Crevillent</u>	mantornà
<u>Dolores</u>	(después de la 2ª reja, se rompen terrones: <arrular>, con <ru>; o los rompen a brazon con un <maso>)
<u>Guardamar</u>	pegar la tercè rella

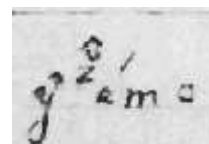
783 ESTIÉRCOL:

<u>Cincorres</u>	fem
<u>P. Benifassà</u>	fem
<u>V. Canes</u>	fem
<u>Peníscola</u>	fem
<u>Vistabella</u>	fem
<u>C. Villamalefa</u>	yemo
<u>Fanzara</u>	yemo
<u>l'Alcora</u>	fem
<u>Orpesa</u>	fem
<u>T. de Viver</u>	yemo
<u>Azuébar</u>	yemo
<u>Aín</u>	fem
<u>Moncofa</u>	fem
<u>Ademuz</u>	estiércol
<u>Tuéjar</u>	estiércol
<u>Casinos</u>	fem
<u>Marines</u>	yemo
<u>Caudete</u>	basura
<u>Pedralba</u>	istiércol
<u>Rafelbunyol</u>	fem
<u>Quart de P.</u>	fem
<u>Godella</u>	estiércol
<u>Torís</u>	fem
<u>Dos Aguas</u>	(e)stiércol
<u>Polinyà</u>	fem
<u>Massalavés</u>	fem
<u>Teresa de C.</u>	basura
<u>Anna</u>	yemo ³²⁸²
Llanera de R.	fem
<u>Beniopa</u>	fem
<u>Moixent</u>	fem
<u>Biar</u>	fem
<u>Benilloba</u>	fem
<u>Benialí</u>	fem
<u>Calp</u>	fem
<u>el Pinós</u>	fem
<u>Monforte</u>	estiércol

³²⁸¹ el Pinós:

³²⁸² Anna (1934):

el Campello fem
 Crevillent fem
Dolores ihhtiércol
 basura
 Guardamar fem

783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:

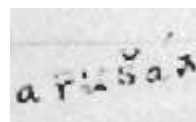
Cincorres sembrà
 P. Benifassà sembrà
 V. Canes sembrà
 Peníscola sembrà
 Vistabella sembrà
C. Villamalefa sembrar (<a jambre>: a voleo, cereales; <a zurco>: grano a grano, maíz, patatas, alubias)
Fanzara sembrar (<a jambre>, a voleo; <a surco>, a chorrillo)
 l'Alcora sembrà
 Orpesa sembrar
T. de Viver sembrar (<al boleo>, a voleo; <a chorro> = <a chamberga>, a chorrillo)
Azuébar sembrar (<a esbarrech>, a voleo; <a surco>, a chorrillo)
 Aín sembrar
 Moncofa sembrar
Ademuz sembrar (<a boleo>, trigo y demás cereales; <a chorro>, a chorrillo, garbanzos, judías, maíz; <a golpe>, patatas, maíz)
Tuéjar sembrar (<a manta>, a voleo; <a surco>, a chorrillos; <a golpe>, la patata)
 (refrán: <en setiembre, quien tenga trigo que siembre>)
 Casinos sembrar
 Marines
Caudete sembrar (<a manta>, a voleo: trigo, cebada; <a chorrillo>, a chorrillo: trigo, cebada; <a mata>: patata, judías, garbanzos, es poner el grano y cubrirlo con azada)
Pedralba sembrar (cereales: <a manta>: <esbarreáu>, a voleo; <al zurco>, a chorrillo)
 Rafelbunyol sembrar
 Quart de P. sembrar
Godelleta sembrar^(e) (<a chorrillo>: 'a chorrillo', trigo, cebada, etc.; <esbarreáu>: a boleo, trigo, cebada, etc.)
 Torís sembrar
Dos Aguas sembrar (<a manta>, a voleo, cereales; <a zurco>, a chorrillo, cereales)
 Polinyà sembrar
 Massalavés sembrar
Teresa de C. sembrar (<a manta>, a voleo, cereales; <a chorrillo>, cereales; <a golpe>, judías, patatas)

Anna sembrar (<arru(i)xar³²⁸³>, a voleo, trigo, cereales; <a chorro>, a chorrillo, trigo, cereales)
 Llanera de R. sembrar
 Beniopa sembrar
 Moixent sembrar
 Biar sembrar
 Benilloba sembrar
 Benialí sembrar
 Calp sembrar
 el Pinós sembrà
Monforte
 el Campello sembrar
 Crevillent sembrà
Dolores sembrar (<a brazo>, después de <amelgar>)
 Guardamar sembrar

783b TABLEAR

Cincorres ataulà
 P. Benifassà antaulà
 V. Canes entaulà
 Peníscola antaulà
 Vistabella entaulà
C. Villamalefa tabla(r)
Fanzara taulà
 l'Alcora tablà
 Orpesa taular
T. de Viver tablar
Azuébar tablear
 Aín ataular
 Moncofa taular
Ademuz tabliar
Tuéjar tabletear
 Casinos antaular
 Marines
Caudete tabl^lear (después de sembrar)
Pedralba entablar
 Rafelbunyol antaular
 Quart de P. antaular
Godelleta entablear^(e)
 Torís antaular
Dos Aguas tablar
 Polinyà antaular
 Massalavés antaular
Teresa de C. tablear
Anna entaular
 Llanera de R. antaular
 Beniopa ampostar
 Moixent ataular
 Biar ataular
 Benilloba ataular
 Benialí antaular
 Calp antaular
 el Pinós trellijà
Monforte

³²⁸³ Anna (1934):

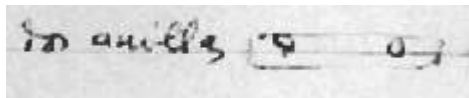

el Campello tregillar
 Crevillent ataulà
Dolores (después de sembrar se procede a <atablar>, con)
 Guardamar ataular

783c ATABLADERA (DIBUJO):

Cincorres atauladó
 P. Benifassà taula (tabla arrastrada por una caballería)
 V. Canes entauladora
 Peníscola taula (una tabla de madera)
 Vistabella tauladora
C. Villamalefa tabla (tabla lisa con dos anillas)³²⁸⁴
Fanzara tauladora³²⁸⁵
 l'Alcora tabladora
 Orpesa tauladora
T. de Viver tabladera³²⁸⁶
Azuébar tabladora
 Aín ataulaora
 Moncofa taulaora
Ademuz tabla (lisa)
 (y si hay muchos <turrone>, con pinchos)
Tuéjar tableteadera (talla lisa, sin púas)
 Casinos antaulaora
Marines
Caudete tabla (sin <pugas>)
Pedralba ta(b)la (una tabla lisa; ahora ya hay otras con púas)
 Rafelbunyol antaulaora (una tabla)
 Quart de P. antaulaora
Godelleta entablaora (de madera, sin púas; una sola tabla)³²⁸⁷
 Torís antaulaora (una tabla de madera)
Dos Aguas tabla
 Polinyà antaulaora (una tabla de madera)

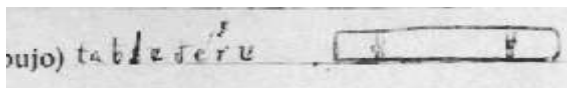
³²⁸⁴ Castillo de Villamalefa:

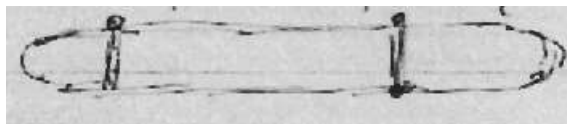
³²⁸⁵ Fanzara:

³²⁸⁶ Teresa de Viver:

³²⁸⁷ Godelleta (1934):

Massalavés antaulaora
Teresa de C. tabla (lisa)
Anna entaul(a)ora (de tabla sin púas) (aquí lo sujetan con una cuerda)³²⁸⁸
 Llanera de R. antaulaora
 Beniopa post
 Moixent taulaora
 Biar taula (una tabla de madera con dos anillas para engancharla a la caballería) (La <trellija> se usa en la huerta, para allanar la superficie del suelo trasladando las elevaciones de tierra para que el agua de riego no se detenga ante ellas)
 Benilloba ataulaora (una tabla de madera)
 Beniolí antaulaora
 Calp antaulaora
 el Pinós trellija (de madera, y modernamente de hierro) (como la de Campello)

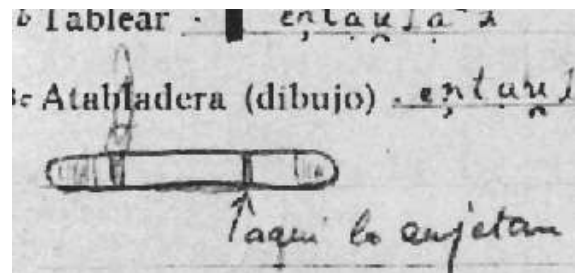
Monforte
 el Campello tregilla
 Crevillent taula
Dolores tabal
 la tabla de clabo^s (es para <rahhtrear>, esto es, quitar el rastrojo de alfalfa)

Guardamar taula

783d ESCARDAR:

Cincorres birbà
 P. Benifassà birbà
 V. Canes birbà
 Peníscola birbà
 Vistabella escarda^r
C. Villamalefa escarda(r) (en Febrero, cuando el trigo es pequeño; sin herramienta)
 [Cuando ya tiene un palmo de alto es <esbisba(r)>]
Fanzara birbà (arrancar hierbas con la mano, en mayo)
 trincabà (ahora se dice <escardà>)
 l'Alcora antrencavà
 Orpesa birbar
T. de Viver escardar
Azuébar escardar
 Aín ascardà

³²⁸⁸ Anna (1934):

<u>Moncofa</u>	rompre herba
<u>Ademuz</u>	escardar
<u>Tuéjar</u>	escardar
<u>Casinos</u>	esbirbar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhcardar
<u>Pedralba</u>	escabar
<u>Rafelbunyol</u>	birbar
<u>Quart de P.</u>	antrecabar
<u>Godelleta</u>	entrecabar ^(e)
<u>Torís</u>	antrecaba'
<u>Dos Aguas</u>	escardar
<u>Polinyà</u>	birbar

(Los datos sobre cultivo de cereales se refieren al cultivo del arroz, pues aquí apenas se cultiva el trigo) 783d-783f

<u>Massalavés</u>	bi'ba'
<u>Teresa de C.</u>	ehhca'dar
<u>Anna</u>	(e) ^s cardar
<u>Llanera de R.</u>	arrascar
<u>Beniopa</u>	escardar
<u>Moixent</u>	ascardar
<u>Biar</u>	entrecavar
<u>Benilloba</u>	antrencavar
<u>Benialí</u>	entrecavar
<u>Calp</u>	xercolar
<u>el Pinós</u>	antrecavar
<u>Monforte</u>	entrecavà
<u>el Campello</u>	antrecavar
<u>Crevillent</u>	escardà
<u>Dolores</u>	ehhcardar
<u>Guardamar</u>	escardar

783e ESCARDILLO:

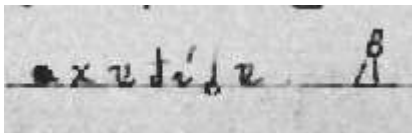
<u>Cinctorres</u>	e(i)xadella
<u>P. Benifassà</u>	aixadella
<u>V. Canes</u>	aixadella
<u>Peníscola</u>	a'xaeta de birbà
<u>Vistabella</u>	eixadella
<u>C. Villamalefa</u>	jadilla ³²⁸⁹
<u>Fanzara</u>	jadica ³²⁹⁰
<u>l'Alcora</u>	aixaella
<u>Orpesa</u>	llegonet
<u>T. de Viver</u>	ganchuelo (azadilla) ³²⁹¹

<u>Azuébar</u>	ganchuelo (azadilla) ³²⁹²
<u>Aín</u>	ascardilla
<u>Moncofa</u>	aixaeta
<u>Ademuz</u>	azuelo
<u>Tuéjar</u>	picaya ³²⁹³
<u>Casinos</u>	eixaeta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	azuelo (azadilla)
<u>Pedralba</u>	azadica
<u>Rafelbunyol</u>	aixaeta
<u>Quart de P.</u>	aixaeta
<u>Godelleta</u>	legonico ("azadilla"; especie de "rodo" en ast.)
<u>Torís</u>	llegonet
<u>Dos Aguas</u>	azeta ('azadilla')
<u>Polinyà</u>	llagonet
<u>Massalavés</u>	llegonet
<u>Teresa de C.</u>	azá de trigo (azadillo)
<u>Anna</u>	a'xaeta
<u>Llanera de R.</u>	aixaeta
<u>Beniopa</u>	aixaeta
<u>Moixent</u>	aixaeta
<u>Biar</u>	a'xaeta
<u>Benilloba</u>	a'xaella
<u>Benialí</u>	(t)xaeta
<u>Calp</u>	aixaeta
<u>el Pinós</u>	a(i)xaeta
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	a(i)xaeta
<u>Crevillent</u>	fesseta
<u>Dolores</u>	picasa (especie de azadilla)
<u>Guardamar</u>	fesseta

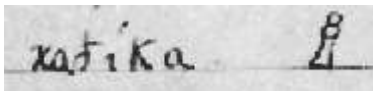
783f SEGAR:

<u>Cinctorres</u>	segà
<u>P. Benifassà</u>	segà
<u>V. Canes</u>	segà
<u>Peníscola</u>	segà
<u>Vistabella</u>	sega ^r
<u>C. Villamalefa</u>	sega(r)
<u>Fanzara</u>	segà
<u>l'Alcora</u>	segà
<u>Orpesa</u>	segar
<u>T. de Viver</u>	segar
<u>Azuébar</u>	segar

3289 Castillo de Villamalefa:

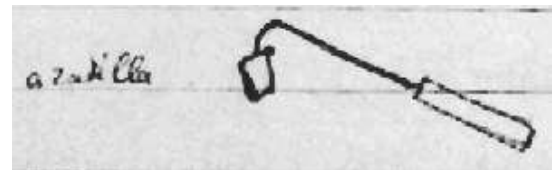

3290 Fanzara:

3291 Teresa de Viver:

3292 Azuébar:

3293 Tuéjar (1934):

Aín	segar
Moncofa	segar
<u>Ademuz</u>	segar
<u>Tuéjar</u>	segar
Casinos	segar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	segar
<u>Pedralba</u>	segar
Rafelbunyol	segar
Quart de P.	segar
<u>Godolleta</u>	segar
Torís	assega ^r
<u>Dos Aguas</u>	segar
Polinyà	segar
Massalavés	sega ^r
<u>Teresa de C.</u>	segar
<u>Anna</u>	segar
Llanera de R.	segar
Beniopa	segar
Moixent	segar
Biar	segar
Benilloba	segar
Benialí	segar
Calp	segar
el Pinós	segà
<u>Monforte</u>	
el Campello	segar
Crevillent	segà
<u>Dolores</u>	segar
Guardamar	segar

784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):

Cinctorres	dalla
P. Benifassà	dalla
V. Canes	dalla
Peníscola	(No se usa)
Vistabella	dalla
<u>C. Villamalefa</u>	dalla
<u>Fanzara</u>	dalla
l'Alcora	(No se usa)
Orpesa	dalla (sólo hay una en el pueblo, adquirida recientemente)
<u>T. de Viver</u>	dalla
<u>Azuébar</u>	dalla (no hay)
Aín	(No se usa)
Moncofa	(No hay)
<u>Ademuz</u>	dalla
<u>Tuéjar</u>	dalla
Casinos	(No se usa)
<u>Marines</u>	dalla
<u>Caudete</u>	dalla (aquí no hay)
<u>Pedralba</u>	dalla
Rafelbunyol	(No se usa)
Quart de P.	(No hay)
<u>Godolleta</u>	la dalla (aquí no hay)
Torís	(No se usa)
<u>Dos Aguas</u>	dalla
Polinyà	(No se usa)
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	dalla
<u>Anna</u>	(no usan)
Llanera de R.	(No se usa)

Beniopa	(No hay)
Moixent	(No se usa)
Biar	(No se usa)
Benilloba	(No se usa)
Benialí	(No se usa)
Calp	(No se usa)
el Pinós	(No se usa)
<u>Monforte</u>	dalla (aquí no se usa)
el Campello	(No se usa)
Crevillent	(No se usa)
<u>Dolores</u>	dalla (para segar hierba)
Guardamar	(No hay)

784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:

Cinctorres	soqueta
P. Benifassà	soqueta
V. Canes	soqueta
Peníscola	soqueta
Vistabella	soqueta
<u>C. Villamalefa</u>	zoqueta (de madera) manguito (de cuero en el brazo derecho)
<u>Fanzara</u>	soqueta (para los dedos corazón, anular y meñique)
l'Alcora	soqueta
Orpesa	soqueta
<u>T. de Viver</u>	zoqueta dedal (en el dedo índice, de acero)
<u>Azuébar</u>	soqueta dedala (dedil de cuero en el dedo índice)
Aín	didalet (de piel) soqueta (de madera)
Moncofa	(No se usa)
<u>Ademuz</u>	zoqueta (de madera, para tres dedos) dedil (en el índice) manguito (manga de cuero en el brazo derecho) zamarra (mandil de cuero atado al cuello y a cintura)
<u>Tuéjar</u>	zoqueta (para los dedos corazón, anular y meñique; a veces ponen un <dedil> de cuero, en el índice)
Casinos	didals (de cuero) soqueta (de madera)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	zoqueta (de madera; para los dedos corazón, anular y meñique) dedil (de cuero; para el dedo índice)
<u>Pedralba</u>	zoqueta (de madera, para los dedos corazón, anular y meñique) dedila (en el índice)
Rafelbunyol	(No se usa)
Quart de P.	(No se usa)
<u>Godolleta</u>	dediles
Torís	(No se usa)

<u>Dos Aguas</u>	zoqueta (de madera, para los dedos corazón, anular y meñique) dedil (de cuero, en el índice)
Polinyà	(No se usa)
Massalavés	(No se usa)
<u>Teresa de C.</u>	zoqueta (y <dedil>; V. Caudete) bobanillera (manga de cuero para el brazo derecho)
<u>Anna</u>	soqueta (de madera, para tres dedos -índice, corazón y anular-; y <didal>, para el dedo meñique; alguna vez la <d> es oclusiva)
Llanera de R.	(No se usa)
Beniopa	(No se usa)
Moixent	soqueta (de madera)
Biar	soqueta (de madera) didals (de piel)
Benilloba	(No se usa)
Benialí	(No se usa)
Calp	(No se usa)
el Pinós	didals (de caña o de badana) soqueta (=de madera)
<u>Monforte</u>	soqueta (resguardo)
el Campello	didals (de cuero) soqueta (de madera, que abraza tres dedos)
Crevillent	dils (de cuero) soqueta (de madera)
<u>Dolores</u>	hos soqueta (de madera)
Guardamar	dials (de badana) soqueta (de madera, que abraza tres dedos)

784b MANADA DE MIES:

Cinctorres	falcat
P. Benifassà	grapat
V. Canes	falcat
Peníscola	sarpà
Vistabella	grapat
<u>C. Villamalefa</u>	a(r)cada
<u>Fanzara</u>	arcá
l'Alcora	menat
Orpesa	falcat
<u>T. de Viver</u>	maná
<u>Azuébar</u>	arcá (= <maná>)
Aín	grapat
Moncofa	menat
<u>Ademuz</u>	manajo (sí; puñado grande, 'después hacer la vuelta')
<u>Tuéjar</u>	arcá
Casinos	falcà
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	arcá (haciendo llave, es la manada)
<u>Pedralba</u>	arcá
Rafelbunyol	manat
Quart de P.	manat
<u>Godolleta</u>	arcá ('es la manada')
Torís	falcà
<u>Dos Aguas</u>	alcá

Polinyà	falcat
Massalavés	manat
<u>Teresa de C.</u>	arcá
<u>Anna</u>	arcáu
Llanera de R.	falcat
Beniopa	falcat
Moixent	falcat
Biar	falcà falcà
Benilloba	falcat
Benialí	falcat
Calp	menat
el Pinós	falcà
<u>Monforte</u>	maná
el Campello	falcat
Crevillent	falcà
<u>Dolores</u>	arcá (y echar llave con la mies: <embarusar>)
Guardamar	falcà

784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):

Cinctorres	
P. Benifassà	falcada (=3 grapats)
V. Canes	
Peníscola	falcat (=6 <i>sarpaes</i>)
Vistabella	falcat (=6 a 8 grapats)
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	gabilla (y 2 ó 3 hacen una)
Guardamar	

**784d GAVILLA
 (¿CUÁNTOS
 MANOJOS?):**

Cinctorres	gabella (=4 <i>falcats</i>)
P. Benifassà	gabella (=4 <i>falcades</i>)
V. Canes	gavella (=4 <i>falcats</i>)
Peníscola	gabella (=3 <i>falcats</i>)
Vistabella	gabella (=4 <i>falcats</i>)
C. Villamalefa	gabilla (3 <i>arcadas</i>)
Fanzara	[<gabilla>, se hacen de alfalfa; (es un haz atado)]
l'Alcora	gavella (de número indeterminado de <i>menats</i>)
Orpesa	gavella (=4 <i>falcats</i>)
T. de Viver	arcá (6-7 <i>manadas</i>)
Azuébar	(no)
Aín	
Moncofa	gabella (=4 <i>manats</i>)
Ademuz	gabilla (de 4 <i>manojos</i>)
Tuéjar	gabilla (de 4-6 ' <i>arcadas</i> ')
Casinos	gabella (=4 <i>falcaes</i>)
Marines	
Caudete	gabilla (6-7 ' <i>arcadas</i> ')
Pedralba	gabilla ('4 <i>arcadas</i> ')
Rafelbunyol	
Quart de P.	garba (= unos 7 <i>manats</i>)
Godolleta	gabilla (4-5 ' <i>arcás</i> '; en monte o secano)
Torís	
Dos Aguas	gabilla (sin atar, 6 ' <i>alcadas</i> ')
Polinyà	gabella (cinco o seis <i>falcats</i>)
Massalavés	gabella (= 2 o tres <i>manats</i>)
Teresa de C.	gabilla (6-8 <i>arcadas</i> , sin atar)
Anna	gavilla (de tres ' <i>arcados</i> ', sin atar)
Llanera de R.	garba (= 10 <i>falcats</i> de trigo o 4 <i>falcats</i> de hierba)
Beniopa	garba (= 4 <i>falcats</i>)
Moixent	gavella (=3 <i>falcats</i>)
Biar	gavella (4 a 5 <i>falcaes</i>)
Benilloba	gabilla (=unos 6 <i>falcats</i>)
Benialí	gavella (=4 <i>falcats</i>)
Calp	gavellè
el Pinós	gavella (=de tres a seis <i>falcaes</i>)
Monforte	
el Campello	gavella (=cuatro o cinco <i>falcats</i>)
Crevillent	gavella (=de 8 a 12 <i>falcaes</i>)
Dolores	garba (10-12 <arcá ^(s) >)
Guardamar	gavella

**785 HAZ (¿CUÁNTAS
 GAVILLAS?):**

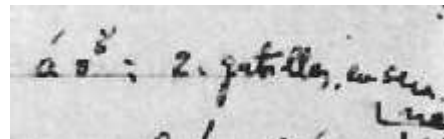
Cinctorres	garba (=4 <i>gavelles</i>)
P. Benifassà	garba (=4 <i>gavelles</i>)
V. Canes	garba (=3 o 4 <i>gavelles</i>)
Peníscola	garba (=2 <i>gavelles</i>)
Vistabella	garba (=5 <i>gavelles</i>)
C. Villamalefa	garba (4-5 <i>gavillas</i>)
Fanzara	garba (de 6-7 <i>arcadas</i>)
l'Alcora	garba (=3 <i>gavelles</i>)
Orpesa	garba (=3 <i>gavelles</i>)
T. de Viver	haz (4-5 <i>arcadas</i>)
Azuébar	garba (de 5 <i>arcadas</i>)

Aín	garba (de 8 a 12 <i>grapats</i>)
Moncofa	garba (= unas 3 <i>gavelles</i>)
Ademuz	haz (<fajo>) (de 4 <i>gavillas</i>)
Tuéjar	haz (en seco)
	garba (en huerta, regadío) (haz es más grueso que la garba, pero de paja más corta)
Casinos	garba (=4 <i>gavelles</i>)
Marines	(1º <maná>; con 4 <i>manadas</i> , <gabilla>; con 4 <i>gavillas</i> un <garbón>, en seco, si es grande); <garba>
Caudete	ha ^z (de 6 <i>gavillas</i>)
Pedralba	haz (en seco)
	garba (en la huerta, regadío) (la 'garba' es más pequeña que el haz, pero la paja es más larga que en el haz)
Rafelbunyol	garba (de 2 a 5 <i>manats</i>)
Quart de P.	feix (=algunas <i>garbes</i>)
Godolleta	garba (en huerta; 5-7 ' <i>arcás</i> ') has ^(l) x (2 <i>gabillas</i> , en seco) ³²⁹⁴
Torís	garba (de 5 a 6 <i>falcaes</i>)
Dos Aguas	garba (3-4 <i>gavillas</i>)
Polinyà	garba (unas cuatro o cinco <i>gavelles</i>)
Massalavés	ga'ba (=siete u ocho <i>manats</i> de trigo) (=12 o 14 <i>manats</i> de arroz)
Teresa de C.	ha ^z (3-4 <i>gavillas</i>)
Anna	garba (3 <i>gavillas</i> ,)
Llanera de R.	gavella (=3 <i>garbes</i>)
Beniopa	gavella (= 4 o 5 <i>garbes</i>)
Moixent	garba (=3 <i>gavelles</i>)
Biar	garba (=2 <i>gavelles</i>)
Benilloba	garba (=de tres a cuatro <i>gavelles</i>)
Benialí	garba (=4 <i>gavelles</i>)
Calp	garba (=tres o cuatro <i>gavelles</i>)
el Pinós	garba (=2 <i>gavelles</i>)
Monforte	garba (20-25 <i>manadas</i>)
el Campello	garba (=de tres a cinco <i>gavelles</i>)
Crevillent	garba (=dos o tres <i>gavelles</i>)
Dolores	
Guardamar	garba (unas cuatro <i>gavelles</i>)

**785a LIGADURA DE
 LOS HACES:**

Cinctorres	bencill
P. Benifassà	bencill
V. Canes	vencill
Peníscola	bincill
Vistabella	bencill
C. Villamalefa	bencejo (de la misma mies)
Fanzara	bensejo (de la misma mies)
l'Alcora	vencill

3294 Godolleta (1934):

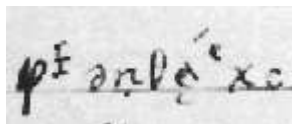

Orpesa	vencill
<u>T. de Viver</u>	bendejo (-d-; de esparto; otro -c-)
<u>Azuébar</u>	bensejo (de la misma mies)
Aín	bencill
Moncofa	vencill
<u>Ademuz</u>	bencejo (de la misma mies)
<u>Tuéjar</u>	bencejo (para el haz; de esparto) (para la 'garva', de la misma mies)
Casinos	corda (cuerda de esparto; no se usa <i>vencill</i>)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	bencejo (cuerda de esparto)
<u>Pedralba</u>	bencejo (de la misma mies)
Rafelbunyol	bencill
Quart de P.	bencill
<u>Godolleta</u>	fascar (cuerda de esparto; en el campo, en seco) (en la huerta -regadío- usan <bencejo>, de la misma mies)
Torís	bencill
<u>Dos Aguas</u>	bencejo (de esparto, o de mies)
Polinyà	bencill (de la misma paja de arroz)
Massalavés	bencill
<u>Teresa de C.</u>	fencejo ³²⁹⁵ (cuerda de esparto, y a veces de la misma mies)
<u>Anna</u>	vensejo (de la misma mies)
Llanera de R.	vencill
Beniopa	vencill
Moixent	vencill
Biar	vencill
	sogall (Es de esparto verde, y la cuerda compuesta de unas dos docenas de vencills se llama <manilla>)
Benilloba	vencill
Benialí	vencill
Calp	vencill
el Pinós	vencill (de cuerda de esparto)
<u>Monforte</u>	
el Campello	còrdò de segar
Crevillent	vencill (de mies para el trigo; de cuerda para la cebada)
<u>Dolores</u>	bensejo (la <sebá> se ata con una <fala> de esparto)
Guardamar	bencill

	785b TRESNAL
	(¿CUÁNTOS
	HACES?):
Cinctorres	caballó (=10 <i>garbes</i>)
P. Benifassà	caballó (=10 <i>garbes</i>)
V. Canes	cavalló (=10 <i>garbes</i>)

Peníscola	caballó (=10 <i>garbes</i>)
Vistabella	caballó (=10 <i>garbes</i>)
<u>C. Villamalefa</u>	carga (de 6 haces) (a veces ponen tres cargas, una al lado de otra y entonces se llama <tre ^s nal>)
<u>Fanzara</u>	garbera (de número variable)
l'Alcora	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
Orpesa	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
<u>T. de Viver</u>	hacina (haces horizontales, con la espiga para adentro)
<u>Azuébar</u>	(no hacen; <caballón> son 10 <i>garbas</i> , más o menos reunidas en la finca)
Aín	caballó (=10 <i>garbes</i>)
Moncofa	càrrega (=20 <i>garbes</i>) (No dicen <i>cavalló</i>)
<u>Ademuz</u>	hacina (otro <cina>) (haces horizontales, número variable)
<u>Tuéjar</u>	hacina (no hay número fijo)
Casinos	caballó (=10 <i>garbes</i>)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	trehñnal (fila, de 50-60 haces, horizontales, puestos de diez en diez, con la espiga toda a un lado)
<u>Pedralba</u>	tre ^s nal tre ^s nal (otro) (número ilimitado de haces)
Rafelbunyol	
Quart de P.	càrrega (=20 <i>garbes</i>)
<u>Godolleta</u>	garbera (montón de "garbas", horizontales, espiga a un lado, número variable)
Torís	càrrega (=20 <i>garbes</i>)
<u>Dos Aguas</u>	tre ^s nal (de número indefinido)
Polinyà	
Massalavés	caballó (=10 <i>garbes</i>)
<u>Teresa de C.</u>	trahñnal (de 10 haces, horizontales, con espiga para un lado)
<u>Anna</u>	garbera (de unas cien 'garbas')
Llanera de R.	costal (=10 o 12 <i>garbes</i>)
Beniopa	càrrega (10 <i>gavelles</i>)
Moixent	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
Biar	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
Benilloba	carga (=10 <i>garbes</i>)
Benialí	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
Calp	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
el Pinós	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
<u>Monforte</u>	
el Campello	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
Crevillent	cavalló (=10 <i>garbes</i>)
<u>Dolores</u>	trinal (<trihñnal> (2 ^o); son 10 <i>garbas</i> empinadas) ³²⁹⁶

3295 Teresa de Cofrentes:

3296 Dolores:

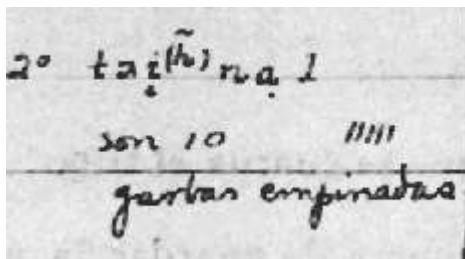
Guardamar caballó (=10 garbes)

785c ACARREAR:

Cincorres	carre(t)jà
P. Benifassà	carrejà
	garbe ⁱ (t)jà (curiosa diferencia entre el <j> africado de <i>carrejar</i> y el < ⁱ (t)j> fricativo de <i>garbejar</i>)
V. Canes	carre(t)jà
	garbe(t)jà
Peníscola	garbe ⁱ (t)jà
Vistabella	carre(t)jà
C. Villamalefa	acarrea ^r
Fanzara	garbeá
l'Alcora	garbejà
Orpesa	garbejar
T. de Viver	acarrear
Azuébar	acarrear
Aín	garbetxar
Moncofa	garbejar
Ademuz	acarriar
Tuéjar	acarriar
Casinos	garbetxar
Marines	acariar (acarrear; 785c)
Caudete	acarrear
Pedralba	acarrear
Rafelbunyol	garbetxar
Quart de P.	garbetxar
Godolleta	acarrear
Torís	garbetxa ^r
Dos Aguas	garbear
Polinyà	garbetxar
Massalavés	ga'betxa ^r
Teresa de C.	acarrear
Anna	acarrear
Llanera de R.	garbejar (En acémilas que llevan el <aparell>, compuesto de <aixalmes>, <ropons> y <albardó>)
Beniopa	garbejar
Moixent	garbejar
Biar	garbejar
Benilloba	garbejar
Benialí	garbejar
Calp	garbejar
el Pinós	garbejà
Monforte	garbear (= acarrear)
el Campello	garbejar
Crevillent	garbejà
Dolores	garbear
Guardamar	garbejar

785d FORMA DE TRANSPORTE:

Cincorres	(En carro o a lomo con <carre(t)jadós>)
P. Benifassà	(a lomo con <carrejadós>)
V. Canes	(A lomo. La <carga> són 4 <i>garbes</i>)
Peníscola	(En cargo o a lomo con <samugues>)
Vistabella	(a lomo, con baste y <carre(t)jadós>)
C. Villamalefa	(En caballerías)
Fanzara	(En caballerías; poniéndoles unos palos, 'angarillas', llevan <carreadores>)
l'Alcora	(En carro y a lomo)
Orpesa	(En carro con <aparells> (de correas))
T. de Viver	(Con caballerías)
Azuébar	(En caballerías, y algun en carro)
Aín	(A lomo con <carretxaors>)
Moncofa	(En carro)
Ademuz	(En caballerías, poniéndoles <hamugas>, angarillas)
Tuéjar	(En carros y en caballerías)
Casinos	(En carro o a lomo con <samugues>)
Marines	(con carro)
Caudete	(en carros)
Pedralba	(En carro)
Rafelbunyol	(En carro)
Quart de P.	(En carro)
Godolleta	(en carro, y a veces en caballerías, en sitios donde no puede entrar el carro)
Torís	(En carros. Antiguamente se transportaba a lomo; de ahí viene la <i>càrrega</i>)
Dos Aguas	(con caballerías, poniéndoles unos palos llamados <ambugas>)
Polinyà	(En carros)
Massalavés	(En carro o en <aixabegons> a lomo)
Teresa de C.	(en caballerías)
Anna	(en caballerías)
Llanera de R.	
Beniopa	(En carros o a lomo)
Moixent	(En una acémila con <samugues> o con <caïretes>. Una carga consta de 10 <i>garbes</i>)
Biar	(En caballerías o en carro. Si se <garbeja> en caballería, ésta lleva albarda y <samugues>)
Benilloba	(En caballerías aparejadas con <albarda> y <garbejaores> (=samugues))
Benialí	(En caballerías aparejadas con <albarda> y <garbejaores> o <(t)xamugues>)
Calp	(En carro, o a lomo con <xemugues>)
el Pinós	(En carro)
Monforte	

el Campello (En carro)
 Crevillent (En carro)
Dolores (en carros)
 Guardamar (En carro. Antes *garbeaban* con acémilas que llevaban *samugues*)

**786 INSTRUMENTO
 PARA CARGAR LOS
 HACES (BIELDO):**

Cinctorres
 P. Benifassà (A mano)
 V. Canes
 Peníscola (No se usa)
 Vistabella (Se cargan a mano)
C. Villamalefa (no)
Fanzara
 l'Alcora (Se cargan a mano)
 Orpesa
T. de Viver (no usan)
Azuébar horc(a)
 Aín
 Moncofa forca (de 3 <forcons>)
Ademuz
Tuéjar horca
 Casinos (Se cargan a mano)
Marines (no usan; <horquilla>)
Caudete horca
Pedralba horquilla (dos dientes)
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta horca
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. (no cargan en carros)
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent (Se cargan a mano)
 Biar carregaó
 Benilloba (Se cargan a mano)
 Benialí
 Calp forca
 el Pinós forcó (de dos puntas)
Monforte (a mano)
 el Campello
 Crevillent forca
Dolores horcón (de 2 dientes)
 Guardamar

**786a MAJA DE
 SIEGA:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa (no)
Fanzara (no hay)
 l'Alcora
 Orpesa

T. de Viver la fiesta l'aspiga
 (al terminar la siega se reúnen varios y hacen una fiesta en la Cueva Santa)
Azuébar remate de oliba^s (comida que paga el dueño a los obreros, al terminar la recolección de la oliva)

Aín
 Moncofa
Ademuz (no hay)
Tuéjar (no hay)
 Casinos
Marines
Caudete (no hay)
Pedralba (no hay)
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta (no hacen)
 Torís
Dos Aguas remate siega (el dueño da una comida a sus segadores)
 zahora (es comida que hace la juventud, con cualquier motivo, en cualquier fecha)

Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. zahora (fiesta que hacen los segadores. Cada cuadrilla hace su <zahora>)
Anna (el día que se trilla, cada dueño hace una comida especial para los jornaleros: <la trilla>)

Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores merienda (al terminar la trilla)
 Guardamar

786b ERA:

Cinctorres era
 P. Benifassà era
 V. Canes era
 Peníscola era
 Vistabella era
C. Villamalefa era
Fanzara era
 l'Alcora era
 Orpesa era
T. de Viver era
Azuébar era
 Aín era
 Moncofa era
Ademuz era
Tuéjar era
 Casinos era

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	era
<u>Pedralba</u>	era
Rafelbunyol	era
Quart de P.	era
<u>Godolleta</u>	era
	(aquí, como la paja es muy alta, para trillar primero cortan con <corbella> la espiga y la trillan sola: <trillar l'aserráu>; después trillan la paja) ((786b-786d))
Torís	era
<u>Dos Aguas</u>	era
Polinyà	era
Massalavés	era
<u>Teresa de C.</u>	era
<u>Anna</u>	era
Llanera de R.	era
Beniopa	era
Moixent	era
Biar	era
Benilloba	era
Benialí	era
Calp	era
el Pinós	era
<u>Monforte</u>	
el Campello	era
Crevillent	era
<u>Dolores</u>	era
Guardamar	era

786c HACINA:

Cinctorres	garbera
P. Benifassà	garbera
V. Canes	garbera
Peníscola	garbera
Vistabella	garbera
<u>C. Villamalefa</u>	jina
<u>Fanzara</u>	garbera
l'Alcora	garbera
	molà (agrupamiento de las espigas puestas verticalmente para ser aserradas)
Orpesa	garbera
<u>T. de Viver</u>	hacina
<u>Azuébar</u>	garbera
Aín	garbera
Moncofa	mòla (gavillas apiladas para ser aserradas)
<u>Ademuz</u>	hacina
	cina
<u>Tuéjar</u>	hacina
Casinos	garbera
<u>Marines</u>	hacina (hacina en la era)
<u>Caudete</u>	hacina
<u>Pedralba</u>	hacina
Rafelbunyol	
Quart de P.	mòla (no es una <i>garbera</i> , sino una reunión de las <i>garbes</i> puestas derechas en forma circular y a punto de ser aserradas)
<u>Godolleta</u>	el ruedo
Torís	ga'bera

<u>Dos Aguas</u>	garbera
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	hacina
<u>Anna</u>	garbera
Llanera de R.	cavallons
Beniopa	garbera
Moixent	garbera
Biar	garbera
Benilloba	garbera
Benialí	garbera
Calp	garbera
el Pinós	garbera
<u>Monforte</u>	
el Campello	garbera
Crevillent	garbera
<u>Dolores</u>	garbera
Guardamar	garbera

786d PARVA:

Cinctorres	erà
P. Benifassà	erada
V. Canes	erà
Peníscola	(No da nombre. Extender la parva es <llançà>)
Vistabella	erà
<u>C. Villamalefa</u>	parba
<u>Fanzara</u>	parba
l'Alcora	
Orpesa	erà
<u>T. de Viver</u>	parba
<u>Azuébar</u>	parba
Aín	
Moncofa	erà
<u>Ademuz</u>	parba
<u>Tuéjar</u>	parba
Casinos	parba
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	parba
<u>Pedralba</u>	parba
Rafelbunyol	erà
Quart de P.	parba
<u>Godolleta</u>	parba (es paja sola) aserráu (espiga sola)
Torís	pa'ba
<u>Dos Aguas</u>	parba
Polinyà	
Massalavés	pa'ba
<u>Teresa de C.</u>	la parba
<u>Anna</u>	parva
Llanera de R.	parva
Beniopa	
Moixent	parva
Biar	parva
Benilloba	parva
Benialí	parva
Calp	erà
	parva
el Pinós	parva
<u>Monforte</u>	
el Campello	parva
Crevillent	parva
<u>Dolores</u>	parba
Guardamar	parba

786e TRILLO:

Cincorres	trill (de madera con cuchillas de hierro o dientes de pedernal)
P. Benifassà	trill (una tabla con sierras o pedernales)
V. Canes	trill (tabla con pedernales)
Peníscola	(No se usa trillo. Se trilla a golpes de casco, con caballerías solas)
Vistabella	trill (tabla de madera con dientes de sílex)
C. Villamalefa	trillo (de madera y piedras por abajo)
Fanzara	tri(II) (de madera con púas de piedra) (Trillan por separado la espiga y la paja; es decir, cortan la espiga con una <corbella>, y ésta se llama <el serráu>; ej. "hoy trilla el serráu"; la parva de paja, paja sin espiga, se llama <empall>)
l'Alcora	trill (tabla con sierras y sílex)
Orpesa	trill (una tabla con dientes de sílex) (También se trilla con troncos arrastrados por un carro)
T. de Viver	trillo (de madera con púas de piedra y sierras de yerro)
Azuébar	trillo (madera y cuchilla de hierro) (Aquí separan, cortan, la espiga de la paja, y las trillan por separado)
Aín	trill (de madera con cuchillos)
Moncofa	trill (consiste en un <rulo> de piedra, o bien en una tabla con cuchillos)
Ademuz	trillo (de madera con pedernales por abajo)
Tuéjar	trillo (de madera con piedras y sierras)
Casinos	trill (una tabla con sierras o pedernales)
Marines	
Caudete	la trilla (trillo de madera con pedernales)
Pedralba	trillo (de madera con pedernales y algunas sierras)
Rafelbunyol	trill (una tabla con puntas de hierro)
Quart de P.	trill (consiste en una tabla que tiene la cara inferior armada de pedernales (el trill antiguo) o de cuchillos (trill moderno))
Godolleta	trillo (algunos son de piedras, y otros de púas de hierro)
Torís	trill (es de madera con aristas formadas por hojas de sierra o por trozos de piedra)
Dos Aguas	trilla (de madera, con piedras, y pedazos de sierra)
Polinyà	(No hay trillo. Las caballerías trillan a golpes de casco)

Massalavés	ru ⁹ ló (piedra troncocónica)
Teresa de C.	trillón (de madera, con sierras; y pedernales otros)
Anna	trilla (de madera con cuchillas de hierro)
Llanera de R.	trill (de piedra de sílex, o de hierro, o de madera con aristas de hierro)
Beniopa	trill (de piedra con aristas o de madera con dientes de hierro)
Moixent	trilla (de sílex, o de madera con aristas de hierro)
Biar	rugló (de piedra) trill (de madera y sílex) trilla (como el <i>trill</i> , pero más ancha)
Benilloba	trill (de piedra con armazón de madera) trilla (de madera con dientes de hierro o de sílex)
Benialí	trill (troncocónico, de madera con aristas de hierro) (Se dice más <tronquet> que <trill>)
Calp	trull (es troncocónico, de piedra o de madera con aristas de lo mismo)
el Pinós	trill (de madera con dientes de sílex)
Monforte	
el Campello	trill (de hierro y madera, o de piedra) trilla (tabla con ruedecitas dentadas de hierro)
Crevillent	rogló (de piedra de cantería) trill (de madera con cuchillas de hierro, o bien una tabla de madera con dientes de sílex)
Dolores	trillo (como el de Abanilla, fotografiado) (también se trilla con <rulo>)
Guardamar	trill (de madera y hierro)

786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:

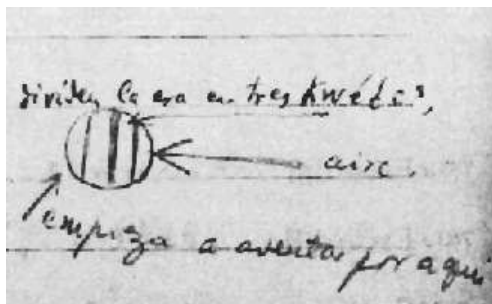
Cincorres	serra
P. Benifassà	serra
V. Canes	coll
Peníscola	quadro róllo
Vistabella	serra
C. Villamalefa	la cuella (a-; montón largo, sin aventar)
Fanzara	sierra (montón largo)
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	sierra cibera (montón de trigo aventado)
Azuébar	jina (montón largo, preparado para ventar)
Aín	erà
Moncofa	coll

Ademuz	cibera (el trigo que queda limpió al aventar)
Tuéjar	pez (antes de aventar, alargado)
Casinos	caballó
Marines	
Caudete	pez (montón largo de paja y grano)
Pedralba	el cuello (montón alargado en medio de la era)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godelleta	caballón (es un montón de trigo sin aventar)
Torís	coll
Dos Aguas	(no la amontonan, dividen la era en tres <cuellos>, tres divisiones; aire; empiezan a aventar por aquí) ³²⁹⁷
Polinyà	
Massalavés	coll
Teresa de C.	(no hacen)
Anna	muntón
Llanera de R.	
Beniopa	cavalló
Moixent	
Biar	coll
Benilloba	cavalló
Benialí	coll
Calp	
el Pinós	cavalló
Monforte	
el Campello	
Crevillent	
Dolores	(se limpia una 3ª parte de la era, formándose el <cuello>, y así se va limpiando poco a poco)
Guardamar	

786g AVENTAR:

Cincorres	abentà
P. Benifassà	bentà
V. Canes	ventà
Peníscola	bentà
Vistabella	abentà
C. Villamalefa	abenta ^r
Fanzara	abentá
l'Alcora	ventà
Orpesa	ventar
T. de Viver	abentar
Azuébar	abentar

³²⁹⁷ Dos Aguas:

Aín	abentar
Moncofa	ventar
Ademuz	abentar
Tuéjar	abentar
Casinos	abentar
Marines	abentar
Caudete	ablentar
Pedralba	abentar
Rafelbunyol	abentar
Quart de P.	abentar
Godelleta	abentar
Torís	abenta ^r
Dos Aguas	abentar
Polinyà	bentar
Massalavés	abenta ^r
Teresa de C.	abentar
Anna	aventar
Llanera de R.	aventar
Beniopa	ventar
Moixent	aventar
Biar	aventar
Benilloba	aventar
Benialí	ventar
Calp	ventar
el Pinós	aventà
Monforte	
el Campello	aventar
Crevillent	aventà
Dolores	abentar
Guardamar	abentar

787 HORCA DE AVENTAR:

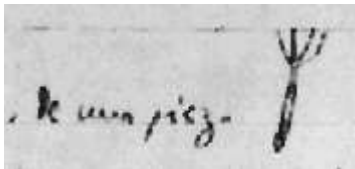
Cincorres	forca
P. Benifassà	forca
V. Canes	forca
Peníscola	forca (de 3 puntas) triença (de 5 a 6 puntas) pala(=pala)
Vistabella	forca
C. Villamalefa	horca (de 3-4 dientes)
Fanzara	horca
l'Alcora	forca pala
Orpesa	forca pala
T. de Viver	horca (de 4-5 dientes; de una pieza) ³²⁹⁸
Azuébar	horca
Aín	forca
Moncofa	forca pala
Ademuz	horca (de una pieza) ³²⁹⁹

³²⁹⁸ Teresa de Viver:

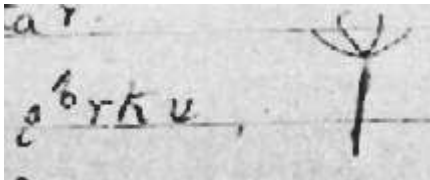

<u>Tuéjar</u>	horca ³³⁰⁰
<u>Casinos</u>	forca
<u>Marines</u>	horca
<u>Caudete</u>	horca (de 5 dientes)
<u>Pedralba</u>	horca (de 3-4 dientes) ³³⁰¹
<u>Rafelbunyol</u>	forca (Se aventa más con <pala>)
<u>Quart de P.</u>	forca
<u>Godelleta</u>	horca (de 3-4 dientes; y <pala>) ³³⁰²
<u>Torís</u>	fo'ca
<u>Dos Aguas</u>	hor'ca
<u>Polinyà</u>	(Se aventa con <pala>)
<u>Massalavés</u>	fo'ca pala (=pala)
<u>Teresa de C.</u>	horca (de 4 dientes) ³³⁰³
<u>Anna</u>	horca
<u>Llanera de R.</u>	forca pala
<u>Beniopa</u>	forca pala (Pala:)

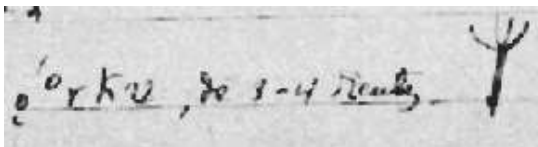
3299 Ademuz :

3300 Tuéjar (1934) :

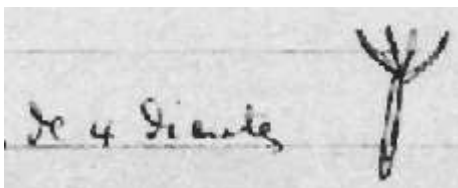
3301 Pedralba :

3302 Godelleta (1934) :

3303 Teresa de Cofrentes :

<u>Moixent</u>	forca pala
<u>Biar</u>	forca (de 4 ó 5 puntas) pala (=pala)
<u>Benilloba</u>	forca
<u>Benialí</u>	forca
<u>Calp</u>	forca pala
<u>el Pinós</u>	forca pala (=pala)
<u>Monforte</u>	bentaera (horca de madera)
<u>el Campello</u>	aventaora pala
<u>Crevillent</u>	aventaora pala (=pala)
<u>Dolores</u>	horqueta (de 5 dientes)
<u>Guardamar</u>	forqueta

787a TAMO:

<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	pallús
<u>V. Canes</u>	tamo
<u>Peníscola</u>	pallús
<u>Vistabella</u>	pallús
<u>C. Villamalefa</u>	tamo
<u>Fanzara</u>	tamo
<u>l'Alcora</u>	tamo
<u>Orpesa</u>	pallús
<u>T. de Viver</u>	tamo
<u>Azuébar</u>	(<pajuso>, paja menuda; se lo lleva el viento pero queda cerca del grano) tamo
<u>Aín</u>	pallús
<u>Moncofa</u>	pallús
<u>Ademuz</u>	pajuzo tamo (polvo de otra clase, v. g. en la calle; pero el tamo es más grosso que polvo)
<u>Tuéjar</u>	tamo
<u>Casinos</u>	pallús
<u>Marines</u>	tamo (tamo)
<u>Caudete</u>	tamo
<u>Pedralba</u>	pajuzo (= <bentín>)
<u>Rafelbunyol</u>	pallús
<u>Quart de P.</u>	pallús
<u>Godelleta</u>	pajuzo
<u>Torís</u>	pallús
<u>Dos Aguas</u>	tambo
<u>Polinyà</u>	pallús
<u>Massalavés</u>	pallús
<u>Teresa de C.</u>	tamo
<u>Anna</u>	pajús (cáscara del trigo) tamo (pajilla, muy menudo)
<u>Llanera de R.</u>	pallús
<u>Beniopa</u>	pallús
<u>Moixent</u>	pallús
<u>Biar</u>	pallús
<u>Benilloba</u>	pallús
<u>Benialí</u>	pallús
<u>Calp</u>	pallús
<u>el Pinós</u>	palla
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	pallús

<u>Crevillent</u>	pallús
<u>Dolores</u>	tamo
	pajús ('paja menuda')
<u>Guardamar</u>	palla

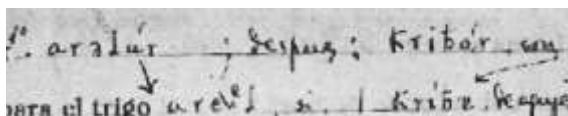
787b ACRIBAR:	
<u>Cinctorres</u>	cribà
<u>P. Benifassà</u>	arerà
<u>V. Canes</u>	cribà
<u>Peníscola</u>	erà
<u>Vistabella</u>	cribà
<u>C. Villamalefa</u>	cribar
<u>Fanzara</u>	cribà
<u>l'Alcora</u>	porgà
<u>Orpesa</u>	arerar
<u>T. de Viver</u>	cribar
<u>Azuébar</u>	cribar
<u>Aín</u>	arerar
<u>Moncofa</u>	passar pel colaor
<u>Ademuz</u>	cribar
	arear (cribar con el 'arel')
<u>Tuéjar</u>	arelar
<u>Casinos</u>	garbellar
<u>Marines</u>	cribar
<u>Caudete</u>	(<arelar> (1º, <arel>); después: <cribar>, con <criba>) ³³⁰⁴
<u>Pedralba</u>	garbillar
	cribar
<u>Rafelbunyol</u>	garbellar
<u>Quart de P.</u>	garbellar
<u>Godella</u>	garbillar
<u>Torís</u>	garbella ^r
<u>Dos Aguas</u>	arelar
	garbillar
<u>Polinyà</u>	eretxar
<u>Massalavés</u>	cola ^r (1ª vez)
	ga'bella ^r (2ª vez que criban)
<u>Teresa de C.</u>	acribar
<u>Anna</u>	garbellar
	colar (con el 'colador')
<u>Llanera de R.</u>	garbellar
	colar
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	garbellar (1ª)
	colar (2ª)
<u>Biar</u>	sarandar
<u>Benilloba</u>	arerar (pasar por el <i>arer</i>)
	garbellar (pasar por el <i>garbell</i>)
<u>Benialí</u>	arerar
<u>Calp</u>	garbellar
<u>el Pinós</u>	garbellar
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	arerar (pasar por el <i>arer</i>)
	garbelar (pasar por la <i>saranda</i>)
<u>Crevillent</u>	cribar (con la criba)
	garbellar (con el <i>garbell</i>)
<u>Dolores</u>	garbillar

<u>Guardamar</u>	colar (con el colaor)
	garbellar (con el <i>garbell</i>)

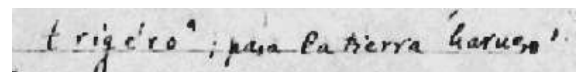
788 CRIBO PARA EL TRIGO:

<u>Cinctorres</u>	criba (de alambre o de cuero)
<u>P. Benifassà</u>	aré
<u>V. Canes</u>	criba
<u>Peníscola</u>	griba
	eré
<u>Vistabella</u>	criba
<u>C. Villamalefa</u>	criba
	cribero (agujeros más pequeños)
<u>Fanzara</u>	criba
	garbell (para pasar el polvo)
<u>l'Alcora</u>	griva
<u>Orpesa</u>	colador
<u>T. de Viver</u>	criba
	cribero (criba pequeña para quitar el polvo)
<u>Azuébar</u>	criba
	cribero (para que caiga el polvo)
<u>Aín</u>	griba
<u>Moncofa</u>	colaor
<u>Ademuz</u>	criba
	arel (criba que pasa el trigo, de agujeros más pequeños)
	triguero (par la tierra, 'haruero') ³³⁰⁵
<u>Tuéjar</u>	arel
	cribero (para quitarle el polvo)
<u>Casinos</u>	garbell (de alambre o de cuero)
<u>Marines</u>	criba
	cribero (para que caiga el polvo)
<u>Caudete</u>	arel (sí)
	criba (de agujeros pequeños para que salga el polvo y quede el grano)
<u>Pedralba</u>	garbillo
	criba (agujeros más pequeños, para quitar el polvo)
<u>Rafelbunyol</u>	garbell
<u>Quart de P.</u>	garbell
<u>Godella</u>	garbillo
	criba (agujeros más pequeños para el polvo)
<u>Torís</u>	ga'bell (de hierro o de cuero)
<u>Dos Aguas</u>	arel (agujeros grandes)
	garbillo (agujeros pequeños para pasar la tierra)
<u>Polinyà</u>	erer
	(El cribo se sostiene sobre dos bastones, llamados "les <eretxaores>")
<u>Massalavés</u>	colaor (1ª criba)
	ga'bell (2ª criba)
<u>Teresa de C.</u>	criba
	arnero (para quitarle el polvo)

3304 Caudete:

3305 Ademuz:

<u>Anna</u>	(1º echan el trigo al <garbell>, para que caiga el polvo; después lo pasan al <colaor>, de agujeros mayores, y cae el grano, quedando las)
Llanera de R.	garbell (cribo más espeso, para quitar el polvo) colaor (cribo de malla ancha para quitar los granzones)
Beniopa	erer
Moixent	garbell (cribo más espeso, para quitar el polvo) colaor (cribo ancho para quitar los granzones)
Biar	saranda (de hierro con aro de madera)
Benilloba	arer (de malla clara) garbell (de malla espesa)
Benialí	arer
Calp	arer
el Pinós	arnero
Monforte	saranda (criba) criba (para quitar la tierra, el polvo)
el Campello	arer (de malla ancha) saranda (de m. estrecha)
Crevillent	saranda (la de malla ancha) criba (la de malla ancha) garbell (de malla estrecha)
Dolores	garbillo
Guardamar	colaor (de malla ancha) garbell (de malla estrecha)

788a GRANZONES:

Cinctorres	granses
P. Benifassà	grapisses
V. Canes	granses
Peníscola	porgueres
Vistabella	granses
C. Villamalefa	granzas
Fanzara	gransas
l'Alcora	granses
Orpesa	bolló
T. de Viver	ganza ^s
Azuébar	gransa ^s
Aín	granses
Moncofa	granses
Ademuz	granza ^s
Tuéjar	granza ^s
Casinos	granzons
Marines	granzas (788 ^a)
Caudete	granzas (quedan en el 'arel')
Pedralba	granzone ^s
Rafelbunyol	
Quart de P.	pallots
Godolleta	granzones
Torís	granses
Dos Aguas	granza ^s
Polinyà	coà (f.)
Massalavés	capoll
Teresa de C.	granzone ^s
Anna	gransa ^s
Llanera de R.	granses
Beniopa	

Moixent	granses
Biar	granses
Benilloba	granzons
Benialí	granses
Calp	granses
el Pinós	granzons
Monforte	
el Campello	granses
Crevillent	gransa
Dolores	gransa ^s granzone ^s
Guardamar	granzons

788b ENVASAR:

Cinctorres	ensacà
P. Benifassà	ansacà
V. Canes	ensacà
Peníscola	ansacà
Vistabella	ensacà
C. Villamalefa	medi(r) (es medir y meterlo en sacos)
Fanzara	meté el trigo en las talegas (no hay palabra)
l'Alcora	ansacà
Orpesa	ansacar
T. de Viver	embasar
Azuébar	embasar
Aín	(Se pone en <taleques> o en <saques>)
Moncofa	ensacar
Ademuz	embasar
Tuéjar	embasar
Casinos	ensacar
Marines	
Caudete	embasar
Pedralba	embasar
Rafelbunyol	ensacar
Quart de P.	ensacar
Godolleta	embasar mesurar (medir antes de envasar)
Torís	ensaca ^r
Dos Aguas	embasar
Polinyà	
Massalavés	ansaca ^r
Teresa de C.	embasar
Anna	ensacar
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	(Se pone en sacos)
Biar	ensacar
Benilloba	ansacar
Benialí	sacar
Calp	ansacar
el Pinós	(En sacos (<taleques>))
Monforte	
el Campello	
Crevillent	(En sacos)
Dolores	embasar
Guardamar	(Se pone en <sacs>)

788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:

Cinctorres	barcella mesura (=1/8 de barsella)
P. Benifassà	cafís (=12 barselles) barcella (=8 mesures) (=9 litres poco más o menos) mesura (=4 terçons) terçó (=1/4 de mesura)
V. Canes	barcella mesura (=1/8 de barsella)
Peníscola	barcella (=16 litres) mesura (=1/8 de barsella)
Vistabella	cafís (=12 barselles) barcella (=8 mesures) mesura
C. Villamalefa	barquilla (<media b...>) cuartica (barquilla: 8 "cuarticas")
Fanzara	barsilla (<media b...>) cuartica (<media c...>) cuchuelo (<medio c...>) (‘cuartica’ = 4 ‘cuchuelos’)
l'Alcora	barcella mesura (=1/8 de barsella) cafís (=12 barselles) cutxolet (=media mesura)
Orpesa	barcella almut mesura (=1/8 de barsella)
T. de Viver	barquilla (<media b...>) (un <medio>) (<la mitá de medio> y <mesura>) (barquilla = 8 medios; medio: 4 mesuras)
Azuébar	barsilla (<media b...>) (un <medio>) cuartilla (<media cuartilla>) (barquilla = 8 medios; medio = dos cuartillas)
Aín	barcella mesura (=1/8 de barsella)
Moncofa	barcella (=8 <migèrmúts>) armud (=1/4 de barsella) migèrmút (=1/8 de barsella)
Ademuz	fanega (<media fanega>) cuartal dos cuartillas cuartilla (<media c...>)
Tuéjar	barquilla (<media b...>) medio (barquilla = 8 medios)
Casinos	cafís (=12 barcelles) barcella (=1/12 de cafís) mitxarmud (=1/14 de barcella) doble (=1/10 de cafís)
Marines	
Caudete	((<media fanega>) = almú) celemín (<medio cel...>) cuartillo

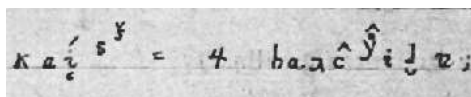
Pedralba	barquilla (<media bar...>) un medio cuartilla mesurica (barquilla: 8 medio; medio: 2 cuartilla; cuartilla: 4 ‘mesuricas’)
Rafelbunyol	barcella armud (=1/4 de barsella) mitxarmud (=medio armut) messureta (=1/16 de armut)
Quart de P.	barcella armud (=1/4 de barsella) quarteró (=1/4 de armut) cafís (=12 barselles) mitxarmud (1/2 armut)
Godolleta	barquilla (<media bar...>) medio (1/8 parte de barquilla) un terset (mitad del medio) suma (mitad del “tercet”; y <media suma>)
Torís	a’mud ba’cella (=4 armuts)
Dos Aguas	barquilla (<media b...>) (un <medio> = <cuartillo>) cueza (y <media cueza>) (barquilla: 8 “medios”; medio: dos cuartillos; cuartillo: 2 cuezas)
Polinyà	
Massalavés	armud (=almud) barcella (=barquilla)
Teresa de C.	ba’chilla (<media b...>) (un <medio>) cueza (y <medio cueza>) (barquilla: 13 kilos; 16 cuezas; fanega tiene tres barchillas y un celemín)
Anna	barquilla (<media b...>) armut (<medio ar...>) cuartillo (y <medio c...>) (barquilla: 4 almudes, y 16 cuartillos)
Llanera de R.	barcella armud (=1/4 de barcella) quarteró (=1/4 de armut)
Beniopa	cafís (=12 barselles) barcella (=4 armuts) armud mitjarmud (=1/8 de barsella)
Moixent	barcella (=4 armuts) armud (=4 quarteronets) quarteronet (=1/4 de armut)
Biar	barcella (=4 almuts) almut mitjalmut (=1/8 de barsella)
Beniloba	barcella (=4 armuts) armud mitjarmud (=1/8 de barsella) taléca (=4 barselles) cafís (=12 barselles)
Benialí	cafís (=12 barcelles) barcella (=4 armuts) armud mitjarmud (=1/8 de barsella)

Calp	cafis (=12 <i>barselles</i>) barcellè (=4 armuts) armud
el Pinós	barcella (=4 armuts) armud (=2 mitjarmuts) mitjarmud
Monforte	
el Campello	barcella (=4 armuts) armud (=4 quartilletes) quartilleta (=1/16 de barcella)
Crevillent	barcella (=4 armuts) armud (=4 celemins) celemí
Dolores	cah ^{s(i)x} (= 4 <barchilla>) ³³⁰⁶ medio ('media barchilla')
Guardamar	barcella (=4 armuts) armud (pl. <armús>)

788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:

Cincorres	grané
P. Benifassà	grané (departamento con tabique bajo)
V. Canes	grané
Peníscola	(No hay departamento expofeso)
Vistabella	
C. Villamalefa	granero (= <troja>) (un departamento en la <sala>)
Fanzara	granero (departamento en la <falsa>)
l'Alcora	grané
Orpesa	graner
T. de Viver	troz (en la cambra)
Azuébar	granero (atroje, en la cámara)
Aín	sala
Moncofa	graner
Ademuz	granero (departamento, con <trules> 'atrojes')
Tuéjar	(en <atroz>, en el <terráu>; algunas casas tienen <granero>, habitación, abajo)
Casinos	graner (sala con trojes o sin ellas)
Marines	
Caudete	en atroje (en la cámara)
Pedralba	troja (en la 'cambra')
Rafelbunyol	cambra
Quart de P.	graner
Godolleta	(en la <cambra>, y algunos en <granero>, habitación aparte)
Torís	cambra (piso alto de la casa)
Dos Aguas	atroje ^s (en la <cambra>)
Polinyà	cambra (en el piso alto)
Massalavés	
Teresa de C.	(en <atroce ^s

³³⁰⁶ Dolores:

Anna	granero (departamento, habitación, al lado de la escalera)
Llanera de R.	orons (compartimientos de la <i>cambra</i>)
Beniopa	cambra
Moixent	graner (dividido en <orons>)
Biar	(<terrat> o <cambra>)
Benilloba	graner
Benialí	graner
Calp	graner
el Pinós	alforí (compartimento hecho con tabiques bajos)
Monforte	
el Campello	graner
Crevillent	alforí grané
Dolores	granero
Guardamar	graner

788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:

Cincorres	pallissa (cada uno de los departamentos cubiertos, situados frente a la era) (No se hacen pajares al aire libre)
P. Benifassà	pallissa (en un rincón de la casa) (No se hacen pajares al aire libre)
V. Canes	pallissa (en casa) pallé (al aire libre)
Peníscola	pallissa (en la casa) pallé (pajar al aire libre)
Vistabella	
C. Villamalefa	paja(r) (edificios fuera del pueblo cerca de la era)
Fanzara	pa(II)isa (caseta en la era)
l'Alcora	pallissa (No se hacen pajares al aire libre)
Orpesa	pallissa (pajar en la casa) paller (montón al aire libre)
T. de Viver	pajar (caseta en la era)
Azuébar	pajera (caseta al lado de las eras)
Aín	caseta (casita construida junto a la era)
Moncofa	paller (en la era) pallissa (en la casa)
Ademuz	pajar (casetas al lado de la era)
Tuéjar	pajar (cabaña, en las eras)
Casinos	paller (casita, generalmente junto a la era)
Marines	
Caudete	pajar (encima de la cuadra; no hacen almiares)
Pedralba	pajar (caseta en las eras)
Rafelbunyol	pallera (junto a la cuadra) paller (hacinado a campo raso)
Quart de P.	paller (al aire libre) pallissa (en la casa)

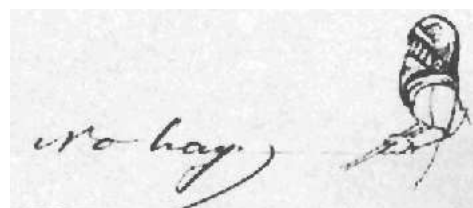
<u>Godolleta</u>	pajar (almiar; y si es departamento en casa, también se llama así)
Torís	palle' (edificio especial que consta sólo de planta baja)
<u>Dos Aguas</u>	pajar (encima de la cuadra no hay almiar)
Polinyà	paller (al aire libre)
Massalavés	pallisa (encima del establo)
<u>Teresa de C.</u>	pajar (montón de paja en la era)
<u>Anna</u>	pajar (encima de la cuadra)
Llanera de R.	pallissa (cobertizo situado sobre el establo)
	paller (pajar al aire libre)
Beniopa	pallissa
Moixent	pallissa (sobre el <corral>)
	paller (al aire libre)
Biar	pallissa (encima de la cuadra). (No se hacen hacinas de paja al aire libre)
Benilloba	pallissa
Benialí	pallissa (suele estar encima de la cuadra)
Calp	pallissa (suele estar encima de la cuadra)
	pallera (compartimento de tabique en la misma cuadra)
	paller (montón de paja al aire libre, en forma de tejado a dos aguas)
el Pinós	pallissa (encima de la cuadra). (No se hacen hacinas de paja en el campo)
<u>Monforte</u>	
el Campello	pallissa (dependencia aneja a la cuadra)
	pallera (compartimento de tabique en la misma cuadra)
	paller (montón de paja al aire libre, de forma prolongada) (No hacen <i>pallers</i> cónicos)
Crevillent	pallera
<u>Dolores</u>	pajera
Guardamar	pallissa

789 EL MALLO Y SUS PARTES:

Cinctorres	bastó (es un bastón cualquiera)
P. Benifassà	bastó (es un bastón simple)
V. Canes	bastó (No tiene forma ni piezas especiales; es un simple bastón)
Peníscola	bastó (se usa para <picà> cosechas pequeñas, como de habas, judías, etc.)
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	(Aquí se cosecha poco vino)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(no)
<u>Azuébar</u>	

Aín	(No tiene nombre especial. Es un simple <bastó>)
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	(No hay)
<u>Marines</u>	(no)
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	(no usan)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	(no usan)
Torís	(No se conoce)
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	(No hay)
Massalavés	(No hay)
<u>Teresa de C.</u>	(no hay)
<u>Anna</u>	(no)
Llanera de R.	(No hay)
Beniopa	(No hay)
Moixent	(No hay)
Biar	
Benilloba	(No se conoce)
Benialí	
Calp	(No hay)
el Pinós	(No hay)
<u>Monforte</u>	(para trillar: <rondón>, <trillo>)
el Campello	(No hay)
Crevillent	
<u>Dolores</u>	(no)
Guardamar	(No hay) ³³⁰⁷

³³⁰⁷ Guardamar:

790 LA VID Y EL VINO:

Cinctorres	cép
P. Benifassà	cép
V. Canes	cép
Peníscola	cép
Vistabella	cép
<u>C. Villamalefa</u>	cepa
<u>Fanzara</u>	sepo
l'Alcora	cép
Orpesa	cép
<u>T. de Viver</u>	cepa
<u>Azuébar</u>	sepa
Aín	cépa
Moncofa	cép
<u>Ademuz</u>	cepa
	parra (alta)
<u>Tuéjar</u>	cepa
Casinos	cép
<u>Marines</u>	cepa
<u>Caudete</u>	cepa
<u>Pedralba</u>	cepo
Rafelbunyol	cép
Quart de P.	cép
<u>Godolleta</u>	sepo
Torís	cép
<u>Dos Aguas</u>	cepo
Polinyà	(No hay viña) 790-793 (TORÇUT)
Massalavés	cép
<u>Teresa de C.</u>	cepa
<u>Anna</u>	sepo
Llanera de R.	cép
	vi
Beniopa	cép
Moixent	cép
	vi
Biar	cép
Benilloba	cép
Benialí	parra (=vid campestre)
	parral (=parra)
Calp	parra
	cép
el Pinós	cép
<u>Monforte</u>	sepa
el Campello	cép
Crevillent	cép
<u>Dolores</u>	sepa de biña
Guardamar	cép

791 CAMPO DE VIDES:

Cinctorres	binya
P. Benifassà	binya
V. Canes	vinya
Peníscola	binya
Vistabella	binya
<u>C. Villamalefa</u>	biña
<u>Fanzara</u>	biña
l'Alcora	vinya
Orpesa	vinya
<u>T. de Viver</u>	biña
<u>Azuébar</u>	biña

Aín	binya
Moncofa	vinya
<u>Ademuz</u>	biña
<u>Tuéjar</u>	biña
Casinos	binya
<u>Marines</u>	biña
<u>Caudete</u>	biña
<u>Pedralba</u>	biña
Rafelbunyol	binya
Quart de P.	binya
<u>Godolleta</u>	biña
Torís	binya
<u>Dos Aguas</u>	biña
Polinyà	vinya
Massalavés	vinya
<u>Teresa de C.</u>	biña
<u>Anna</u>	viña
Llanera de R.	vinya
Beniopa	vinya
Moixent	vinya
Biar	vinya
Benilloba	vinya
Benialí	vinya
Calp	vinya
el Pinós	vinya
<u>Monforte</u>	biña
el Campello	vinya
Crevillent	vinya
<u>Dolores</u>	biña
Guardamar	vinya

791a VIÑA JOVEN:

Cinctorres	
P. Benifassà	mallol
V. Canes	mallol
Peníscola	mallol
Vistabella	(No da nombre)
<u>C. Villamalefa</u>	un plantáu
<u>Fanzara</u>	plantoná
l'Alcora	vinya jove (No se dice <i>mallol</i>)
Orpesa	mallol
<u>T. de Viver</u>	majuelo
<u>Azuébar</u>	(<majuelo>)
	un plantao
Aín	plantà
Moncofa	mallol
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	majuelo
Casinos	manyol
<u>Marines</u>	majuelo
<u>Caudete</u>	majuelo
<u>Pedralba</u>	majuelo
Rafelbunyol	pollanca
Quart de P.	mallol
<u>Godolleta</u>	majuelo
Torís	mallol
<u>Dos Aguas</u>	majuelo
Polinyà	
Massalavés	mallol
<u>Teresa de C.</u>	majuelo
<u>Anna</u>	majuelo
Llanera de R.	mallol
Beniopa	
Moixent	mallol

Biar mallo
Benilloba mallo
Benialí mallo
Calp mallo
el Pinós mallo
Monforte
el Campello mallo
Crevillent mallo
Dolores majuelo
Guardamar mallo

792 TRONCO DE LA VID (CEPA):

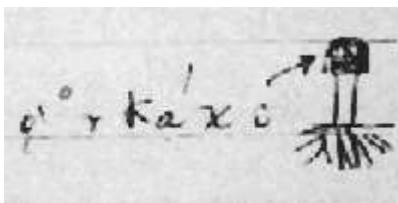
Cincorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa la zueca de la cepa
Fanzara sueca del sepo
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver cuello (de la cepa)
Azuébar sueca de sepa
brocás (trozos de sarmientos que se dejan en la cepa al podar)
Aín
Moncofa
Ademuz tronco (de la cepa)
Tuéjar cepa
Casinos
Marines tronco
Caudete cepa
Pedralba (<zueca> y cabeza <horcajo>³³⁰⁸)
Rafelbunyol
Quart de P.
Godelleta sepo (y cabeza: <cru(s)>; parte delgada: <caña>)
Torís
Dos Aguas tronco
cabeza (arriba)
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. cepa
(<tronco de la c...>)
Anna sueca del sepo ('caña')
cruzero ('cabeza')
Llanera de R.
Beniopa (No hay viña) 792-794b
(TORÇUT)
Moixent
Biar

Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte sepa
el Campello
Crevillent
Dolores sepa
Guardamar

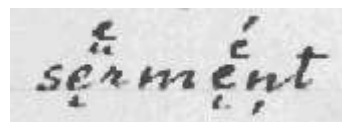
792a SARMIENTO:

Cincorres sermén (masculino)
P. Benifassà sarmén (masculino)
V. Canes eixarmén
Peníscola sarment (femenino)
Vistabella eixarmén
C. Villamalefa jarmiento
Fanzara jarmiento
l'Alcora aixarmén (masculino)
Orpesa a'xarmén (masculino)
T. de Viver jarmiento
Azuébar jarmiento
Aín aixarment
Moncofa vara (No dicen *sarment*. Al insinuárselo, ha pronunciado <forment>, y ha dicho que no se usa aquí tal palabra)
Ademuz jarmiento
Tuéjar jarmiento
Casinos eixarment (masculino)
Marines jarmiento (sarmiento)
Caudete sa(l)miento
Pedralba jarmiento
Rafelbunyol aixarment
Quart de P. aixarment (masculino)
Godelleta jarmiento (<j>)
Torís a'xa'ment
Dos Aguas zarmiento
Polinyà serment
Massalavés èixe'mént
Teresa de C. sa'miento
Anna s^{(i(x))}armientos^s
Llanera de R. serment
Beniopa
Moixent sarmén
Biar sarmén
Benilloba sarmén (femenino)
Benialí sèrmént³³⁰⁹
Calp sèrmént (femenino)
el Pinós sarmén
Monforte
el Campello sarment
Crevillent sarment
Dolores sarmiento
Guardamar sarment

³³⁰⁸ Pedralba:

³³⁰⁹ Benialí:

792b CORTAR LOS SARMIENTOS:

Cinctorres	podà
P. Benifassà	podà
V. Canes	podà
Peníscola	podà
Vistabella	podà
<u>C. Villamalefa</u>	podar(r) (con <podadera>; y otros con <tijera>)
<u>Fanzara</u>	podá (con <tijeras>)
l'Alcora	podà
Orpesa	podar
<u>T. de Viver</u>	podar (con <tijera>; antes había <podadera>)
<u>Azuébar</u>	podar (con <estijeras>)
Aín	podar
Moncofa	podar
<u>Ademuz</u>	podar (con tijera; antes con <pod(a)dera>)
<u>Tuéjar</u>	podar (con <tijera>)
Casinos	podar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	podar (con <tijera ^s >)
<u>Pedralba</u>	podar (con <tijeras>; ant. con <podadera>)
Rafelbunyol	podar
Quart de P.	podar
<u>Godolleta</u>	(con <estiseras>; hay que <podar ^(e) >)
Torís	podar
<u>Dos Aguas</u>	podar (con <estiseras>)
Polinyà	
Massalavés	podar
<u>Teresa de C.</u>	podar (con <tijera ^s >)
<u>Anna</u>	podar (con <e ^s tizzeras>)
Llanera de R.	podar
Beniopa	
Moixent	podar
Biar	podar
Benilloba	podar
Benialí	podar
Calp	podar
el Pinós	podà
<u>Monforte</u>	
el Campello	poar
Crevillent	podà
<u>Dolores</u>	puadar
Guardamar	poar

793 PÁMPANOS:

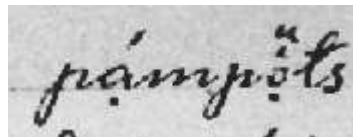
Cinctorres	pampes
P. Benifassà	pampes
V. Canes	pampa
Peníscola	pampes
Vistabella	pampes
<u>C. Villamalefa</u>	pámpanos
<u>Fanzara</u>	pámpanos
l'Alcora	pampa
Orpesa	pampes
<u>T. de Viver</u>	pámpanos
<u>Azuébar</u>	pámpanos
Aín	pàmpols
Moncofa	pàmpols

<u>Ademuz</u>	hoja pámpano (sarmiento joven, tiernos)
<u>Tuéjar</u>	pámpana
Casinos	pàmpols
<u>Marines</u>	pámpano ^s
<u>Caudete</u>	pámpana (<-a->)
<u>Pedralba</u>	pámpanos
Rafelbunyol	pàmpols
Quart de P.	pàmpols
<u>Godolleta</u>	pámpano
Torís	pàmpols ³³¹⁰
<u>Dos Aguas</u>	pámpanos (<o>)
Polinyà	pàmpols
Massalavés	pàmpols
<u>Teresa de C.</u>	pámpana (<a>)
<u>Anna</u>	pámpanos
Llanera de R.	pàmpols
Beniopa	
Moixent	pàmpols
Biar	pàmpols
Benilloba	pàmpols
Benialí	pàmpols
Calp	pàmpols
el Pinós	pàmpols
<u>Monforte</u>	pámpano
el Campello	pàmpols
Crevillent	pàmpols
<u>Dolores</u>	pámpano
Guardamar	pampanos

793a DESBROZAR:

Cinctorres	desbordissà
P. Benifassà	aspampulà
V. Canes	espollà
Peníscola	aspullimà
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	esbordegar
<u>Fanzara</u>	esbordegá
l'Alcora	despampà
Orpesa	despollar
<u>T. de Viver</u>	esbordegar
<u>Azuébar</u>	e ^s bordegar
Aín	asbordegar
Moncofa	desbordegar
<u>Ademuz</u>	escardar
<u>Tuéjar</u>	esporgar (en Mayo; quitar tallos jóvenes) rayuelar (en Julio; quitar los 'retallines' que echa el sarmiento)
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhporgar
<u>Pedralba</u>	refillolar
Rafelbunyol	derronyar
Quart de P.	asporgar

3310 Torís:

<u>Godolleta</u>	esbordegar ^(e)
Torís	derronya ^f (quitar la <rónya> derrefillolar (quitar los <refillols> sobrantes)
<u>Dos Aguas</u>	mondar (sí)
Polinyà	
Massalavés	despampola ^f
<u>Teresa de C.</u>	limpiar (sí)
<u>Anna</u>	de ^s mondar
Llanera de R.	pelar
Beniopa	
Moixent	mondar
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	despampolar
el Pinós	e(i)xarmentà (=recoger los sarmientos podados)
<u>Monforte</u>	
el Campello	derrenyonar (quitar las <rónyes> o brocadas inútiles) despampolar
Crevillent	esporgà (llevar pàmpols sobrer)
<u>Dolores</u>	ehhcardar derroña(r)la ehhpeona(r)la
Guardamar	

	794 ZARCILLO (TIJERETA):
Cinctorres	
P. Benifassà	qüernet
V. Canes	
Peníscola	banyó
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	tijereta
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	caragol
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	tijera
<u>Azuébar</u>	tijereta
Aín	caragol
Moncofa	(No da nombre)
<u>Ademuz</u>	tijereta
<u>Tuéjar</u>	tijerilla
Casinos	tissora
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tijera
<u>Pedralba</u>	tijerica
Rafelbunyal	caragol
Quart de P.	filarxo (No es su nombre apropiado; ambos sujetos desconocen el verdadero nombre del zarcillo)
<u>Godolleta</u>	tijerilla
Torís	tissoreta
<u>Dos Aguas</u>	tiserica
Polinyà	
Massalavés	tissoreta
<u>Teresa de C.</u>	tisereta
<u>Anna</u>	tizzera
Llanera de R.	parrussa
Beniopa	
Moixent	ullera

Biar	estisores
Benilloba	tidora
Benialí	estisora
Calp	astidora
el Pinós	estisora
<u>Monforte</u>	tallo
el Campello	tisoreta
Crevillent	tisoreta
<u>Dolores</u>	hilo
	rolliso
Guardamar	tisoreta

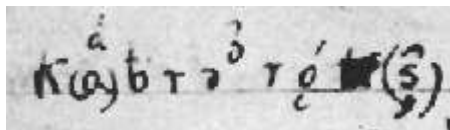
794a CAER LA FLOR (CERNER):

Cinctorres	esporgà-se.l raïm
P. Benifassà	
V. Canes	(No da nombre)
Peníscola	asporgà
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	cuaja(r)
<u>Fanzara</u>	esporgà (sí)
l'Alcora	
Orpesa	espolsar
<u>T. de Viver</u>	(e)sporgar
<u>Azuébar</u>	espolsar
Aín	aspolsar
Moncofa	aspolsar
<u>Ademuz</u>	cerner
<u>Tuéjar</u>	cerner
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cerner
<u>Pedralba</u>	esporgar (= <cerner>)
Rafelbunyal	
Quart de P.	(No da nombre)
<u>Godolleta</u>	serner
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	cerner
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	cerner
<u>Anna</u>	e ^s cumar
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	aspolsar
Biar	cèndre
Benilloba	
Benialí	escombrar
Calp	ascombrar
el Pinós	cèndre
<u>Monforte</u>	
el Campello	ascombrar
Crevillent	cèndre
<u>Dolores</u>	serner
Guardamar	cèndre

	794b UVA VERDE:
Cinctorres	bagot (uva verde al tiempo de la vendimia)
P. Benifassà	ascarroll
V. Canes	(No da nombre)
Peníscola	
Vistabella	

C. Villamalefa	babote (racimos que quedan, verdes, después de vendimiar)
Fanzara	babotes (racimos que maduran más tarde) (sing. <babot>)
l'Alcora	bagot (uva verde cuando las demás están ya maduras)
Orpesa	cabròt
T. de Viver	racimo (racimos pequeños que maduran más tarde)
Azuébar	rasimo (racimo que madura más tarde)
Aín	cabrerot (uva que aún está verde cuando vendimian)
Moncofa	cabrerot (el que está verde al tiempo de la vendimia)
Ademuz	agraz caberores (racimitos que maduran más tarde)
Tuéjar	(un <agrace>, <-e>) cabrerote (racimo que madura tarde)
Casinos	cabrer (racimo todavía verde al tiempo de la vendimia)
Marines	
Caudete	agra ² racima (racimos que quedan después de vendimiar, por estar verdes)
Pedralba	u(b)a agra cabrerot (racimo verde que queda después de vendimiar)
Rafelbunyol	
Quart de P.	cabrerot
Godella	cabrerote (racimito que madura más tarde que los otros)
Torís	
Dos Aguas	agraz cabrerote (sin <r>; racimo que queda después de vendimiar, y madura más tarde)
Polinyà	
Massalavés	cabrerot
Teresa de C.	agraz
Anna	cabreró(ts) ³³¹¹ (son los racimos que quedan después de vendimiar)
Llanera de R.	cabrerot
Beniopa	
Moixent	cabrerot
Biar	cabrerot
Benilloba	cabrerot
Benialí	
Calp	cabrerot
el Pinós	agràs
Monforte	
el Campello	cabirot
Crevillent	cabirot

³³¹¹ Anna (1934):

Dolores	uba berde (uva tardía, de racimo pequeño es <janglone ^(s) >)
Guardamar	

795 RACIMO:	
Cincorres	raïm
P. Benifassà	raïm
V. Canes	raïm
Peníscola	raïm
Vistabella	raïm
C. Villamalefa	u(b)a
Fanzara	uba
l'Alcora	raïm
Orpesa	raïm
T. de Viver	u(b)a
Azuébar	uba
Aín	raïm
Moncofa	raïm
Ademuz	uba racimo (gajo)
Tuéjar	uba
Casinos	raïm
Marines	uba
Caudete	uba
Pedralba	u(b)a
Rafelbunyol	raïm
Quart de P.	raïm
Godella	u(b)a
Torís	reïm
Dos Aguas	(un <uba>, pero <las ubas>)
Polinyà	raïm
Massalavés	raïm
Teresa de C.	u(b)a
Anna	uva
Llanera de R.	raïm
Beniopa	raïm
Moixent	raïm
Biar	raïm
Benilloba	raïm
Benialí	raïm
Calp	raïm
el Pinós	raïm
Monforte	uba
el Campello	raïm
Crevillent	raïm arracà (Fragmento de racimo:)
Dolores	uba resimo
Guardamar	raïm

795a GRANO SUELTO:	
Cincorres	gra
P. Benifassà	gra
V. Canes	gra
Peníscola	gra
Vistabella	gra
C. Villamalefa	grano
Fanzara	grano
l'Alcora	gra
Orpesa	gra
T. de Viver	grano

<u>Azuébar</u>	grano
Aín	gra
Moncofa	gra
<u>Ademuz</u>	grano de uba
<u>Tuéjar</u>	grano
Casinos	gra
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	grano
<u>Pedralba</u>	grano
Rafelbunyol	gra
Quart de P.	gra
<u>Godelleta</u>	grano
Torís	gra
<u>Dos Aguas</u>	grano
Polinyà	
Massalavés	gra
<u>Teresa de C.</u>	grano
<u>Anna</u>	grano
Llanera de R.	gra
Beniopa	gra
Moixent	gra
Biar	gra
Benilloba	gra
Benialí	gra
Calp	gra
el Pinós	gra
<u>Monforte</u>	
el Campello	gra
Crevillent	gra
<u>Dolores</u>	grano
Guardamar	gra

795b GRANILLO:

Cinctorres	granull
P. Benifassà	granet
V. Canes	granull
Peníscola	pinyol
Vistabella	pinyol
	brisa
<u>C. Villamalefa</u>	granujo
<u>Fanzara</u>	granujo
l'Alcora	brisa
Orpesa	pinyol
<u>T. de Viver</u>	granillo
	orujo (es el pellejo)
<u>Azuébar</u>	piñón
Aín	gallufos
Moncofa	brisa
<u>Ademuz</u>	granillo (sí, tres sujetos) ³³¹²
<u>Tuéjar</u>	granillo
Casinos	pinyolet
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	granillo
<u>Pedralba</u>	piñolico
Rafelbunyol	binça
Quart de P.	binça
<u>Godelleta</u>	granico

³³¹² Ademuz :

Torís	
<u>Dos Aguas</u>	granillo
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	granillo
<u>Anna</u>	granet
Llanera de R.	granet
Beniopa	
Moixent	granet
Biar	granilló
Benilloba	granilló
Benialí	granilló
Calp	granet
el Pinós	granilló
<u>Monforte</u>	
el Campello	vinassa
Crevillent	granet
<u>Dolores</u>	piñón
Guardamar	orutjo

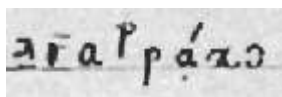
**796 RASPAJO
(ESCOBAJO):**

Cinctorres	barrusca
P. Benifassà	rapa
V. Canes	barrusca
Peníscola	rapa
Vistabella	barrusca
<u>C. Villamalefa</u>	barrusca
<u>Fanzara</u>	barrusca
l'Alcora	barrusca
Orpesa	rapa
<u>T. de Viver</u>	raspajo
<u>Azuébar</u>	raspajo
Aín	raspa
Moncofa	raspa
<u>Ademuz</u>	raspajo
<u>Tuéjar</u>	raspajo
Casinos	raspall
<u>Marines</u>	raspajo
<u>Caudete</u>	rahhpajo
<u>Pedralba</u>	rospajo (<0> sí)
Rafelbunyol	rapa
Quart de P.	raspa
<u>Godelleta</u>	raspajo
Torís	raspa'xo
<u>Dos Aguas</u>	ra ^s pajo
Polinyà	
Massalavés	raspa
<u>Teresa de C.</u>	rahhpajo
<u>Anna</u>	raspajo
Llanera de R.	raspa
Beniopa	
Moixent	raspa
Biar	raspa
Benilloba	raspa
Benialí	raspa
Calp	raspa
el Pinós	raspa
<u>Monforte</u>	ra ^s pa
el Campello	raspa
Crevillent	raspall

<u>Dolores</u>	ra ^p pajo ³³¹³
Guardamar	raspall

796a VENDIMIA:	
Cincorres	brema
	bremà (Vendimiar:)
P. Benifassà	bermà (Vendimiar:)
V. Canes	vermà (Vendimiar:)
Peníscola	berema (la uva que se vendimia)
	beremà (Vendimiar:)
Vistabella	bremà (Vendimiar:)
<u>C. Villamalefa</u>	bendema
<u>Fanzara</u>	bendema
l'Alcora	veremà (Vendimiar:)
Orpesa	brema
	brema (Vendimiar:)
<u>T. de Viver</u>	bendema
<u>Azuébar</u>	bendema
Aín	beremar (Vendimiar:)
Moncofa	veremar (Vendimiar:)
<u>Ademuz</u>	bendema
<u>Tuéjar</u>	bendema
Casinos	beremà
	beremar (Vendimiar:)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	bendimia
<u>Pedralba</u>	bendema
Rafelbunyol	brema (Vendimiar:)
	tallar raïms (Vendimiar:)
Quart de P.	berema
	beremar (Vendimiar:)
<u>Godelleta</u>	bendema
	bendemar ^(e) (vendimiar)
Torís	veremar
<u>Dos Aguas</u>	bendimia
Polinyà	
Massalavés	berema
<u>Teresa de C.</u>	mendimia
<u>Anna</u>	bendema
Llanera de R.	vremà
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	veremar (verbo)
	verema (substantivo)
<u>Biar</u>	venema
	venemar (Vendimiar:)
<u>Benilloba</u>	verma
	vermar (Vendimiar:)
<u>Benialí</u>	verma
	vermar (Vendimiar:)
<u>Calp</u>	verema
	veremar (Vendimiar:)
<u>el Pinós</u>	verema
	veremà (Vendimiar:)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	velema
	velema (Vendimiar:)
<u>Crevillent</u>	verema
	veremà (Vendimiar:)

3313 Dolores:

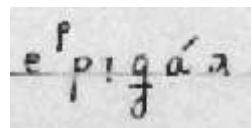

<u>Dolores</u>	bendimia
Guardamar	benemar (verbo)
	benema (substantivo)

796b REBUSCAR:	
Cincorres	
P. Benifassà	cullí.s ascarrolls
V. Canes	(No se rebusca)
Peníscola	aspigolà
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	espigola(r)
<u>Fanzara</u>	espig(o)lá
l'Alcora	
Orpesa	arreplegar cabrots
<u>T. de Viver</u>	racimar
<u>Azuébar</u>	espigolar
Aín	aspigolar
Moncofa	(No se rebusca. Dejan los <i>cabrerots</i> para el ganado)
<u>Ademuz</u>	escaberotar
<u>Tuéjar</u>	racimar
Casinos	arreplegar els cabrers
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	racimar
<u>Pedralba</u>	espigolar
Rafelbunyol	aspigolar cabrerots
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	escaberotar ^(e) (sí)
Torís	fer cabrerots
<u>Dos Aguas</u>	espigolar
Polinyà	
Massalavés	aspigola'
<u>Teresa de C.</u>	racimar
<u>Anna</u>	buscar cabrero(ts)
Llanera de R.	aspigolar
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	arreplegà.s cabrerots
<u>Biar</u>	arraïmar
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	tallar es cabrerots
<u>Calp</u>	replegar el cabrerot
<u>el Pinós</u>	replegà sanglóns
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	atxanglonar
<u>Crevillent</u>	(No se rebusca)
<u>Dolores</u>	e ^p pigar ³³¹⁴
Guardamar	aspigar

796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	
Cincorres	estisora
	naballa
P. Benifassà	astisores
	falçó

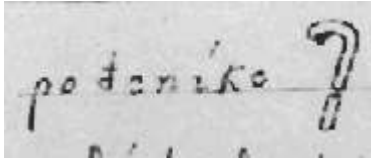
3314 Dolores:

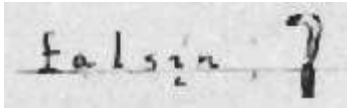
<u>V. Canes</u>	falçó
<u>Peníscola</u>	falçó
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	podonico ³³¹⁵
<u>Fanzara</u>	falsín ³³¹⁶
<u>l'Alcora</u>	falçó
<u>Orpesa</u>	falçonet
	estisora
<u>T. de Viver</u>	podal ³³¹⁷
<u>Azuébar</u>	podón ³³¹⁸
<u>Aín</u>	falçonet
<u>Moncofa</u>	astisores
<u>Ademuz</u>	oncete ³³¹⁹
<u>Tuéjar</u>	oncete ³³²⁰
<u>Casinos</u>	falçó
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	oncete ³³²¹

<u>Pedralba</u>	doncet ³³²²
<u>Rafelbunyol</u>	falçonet
<u>Quart de P.</u>	falçonet
<u>Godolleta</u>	falsonet ³³²³
<u>Torís</u>	falçó
<u>Dos Aguas</u>	doncete ³³²⁴
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	co'bellot
<u>Teresa de C.</u>	doncete (<d>) ³³²⁵
<u>Anna</u>	falsonet
<u>Llanera de R.</u>	falçó
	estidores
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	falçó
	astidores
<u>Biar</u>	falçó
	estidores
<u>Benilloba</u>	falçó
	astidores
<u>Benialí</u>	farçonet
<u>Calp</u>	asfalçó

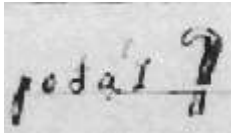
3315 Castillo de Villamalefa:

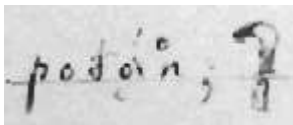
3316 Fanzara:

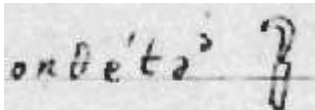
3317 Teresa de Viver:

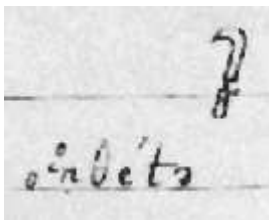
3318 Azuébar:

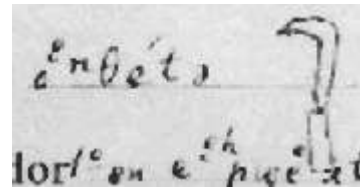
3319 Ademuz:

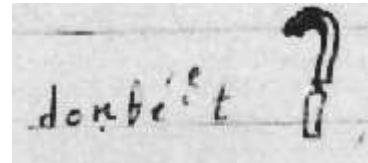
3320 Tuéjar (1934):

3321 Caudete:

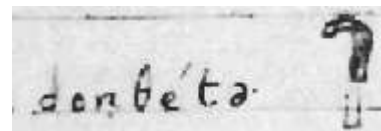
3322 Pedralba:

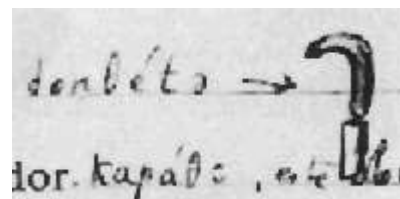
3323 Godolleta (1934):

3324 Dos Aguas:

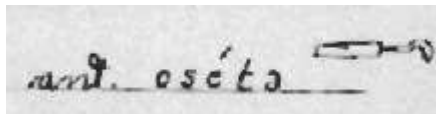
3325 Teresa de Cofrentes:

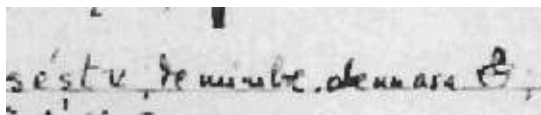
el Pinós	falçó
<u>Monforte</u>	
el Campello	falçó
Crevillent	falçó
<u>Dolores</u>	tijera ^(s)
	hosete (ant.) ³³²⁶
Guardamar	tisorettes de benemar

	796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:
Cinctorres	cistella
P. Benifassà	cistella
V. Canes	cistella
Peníscola	panera cistella
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	cesta (de mimbre y caña, con un asa; y ésta la vacían en un <banasto>, de mimbre, con dos cuernos; otros llevan <portaderas>, de madera)
<u>Fanzara</u>	sesta (de mimbre ³³²⁷ , de un asa; y ésta la vaciaban en <banasto>, de mimbre, y éstos los traen en caballerías)
l'Alcora	cistella
Orpesa	panereta
<u>T. de Viver</u>	(1º en <capazo> 'espuerta de esparto' o en una <cesta>, un asa; y éste lo vacína en <banastos> ³³²⁸ , de mimbre; antes usaban <portaderas> ³³²⁹ , de madera)
<u>Azuébar</u>	(1º en <capaso>, y lo vacían en <banasto>, de mimbre)
Aín	cabàs (espuerta) cistell (cesto)

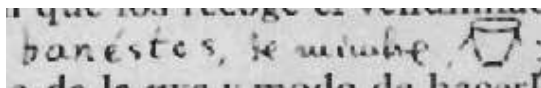
3326 Dolores:

3327 Fanzara:

3328 Teresa de Viver:

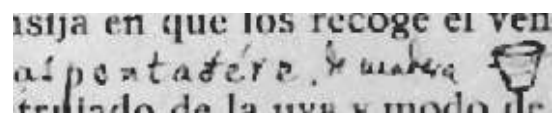
3329 Teresa de Viver:

<u>Moncofa</u>	llanda (lata de petróleo)
<u>Ademuz</u>	cesta (con 1 asa; y ésta se vacía en <banasto>, dos asas, y tapa)
<u>Tuéjar</u>	(1º en el <capazo>, 'espuerta, y éste lo vacían en la <alportadera> ³³³⁰ , de madera, y con caballerías, la traen al <cubo>)
Casinos	cistella cabàs
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(1º en <ehhpuerta>, y la vacían en la <panera> (= <canahhta>), de caña, os o 4 asas; después echan la uva en un montón, y luego la cargan en carro)
<u>Pedralba</u>	(1º con <capazo>, y luego las echan en el suelo sobre una lona, y después las cargan al carro)
Rafelbunyo	cabàs
Quart de P.	cabàs
<u>Godolleta</u>	(1º los echan en un <capaso> - de una arroba-, de esparto, con dos asas; y después al carro)
Torís	panera (de cañas)
<u>Dos Aguas</u>	(1º en <capazo> 'espuerta, y después la echa en <portadera>, de madera)
Polinyà	
Massalavés	cabàs (capazo) (No hay aportaderas)
<u>Teresa de C.</u>	(<capazo>; éste lo vacían en un <corbo>, y en caballerías la traen)
<u>Anna</u>	(1º en <cabaso>, y después a la <saria>, 'serón')
Llanera de R.	cabàs (capazo, espuerta)
Beniopa	
Moixent	cabàs (espuerta)
Biar	cabàs (espuerta) portaora (aportadera)
Benilloba	cabàs (espuerta) (No hay aportaderas)
Benialí	cabàs
Calp	cabàs
el Pinós	cabàs
<u>Monforte</u>	
el Campello	cabàs
Crevillent	cabàs
<u>Dolores</u>	capaso (y lo vacían en <cofa>)
Guardamar	cófa (especie de espuerta grande)

797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):

3330 Tuéjar (1934):

Cinctorres	trapi(t)jà
P. Benifassà	trapitjà
V. Canes	picà
Peníscola	trapei(t)jà
Vistabella	
C. Villamalefa	(<pisar> (con los pies, llevando <zuecos>, de madera, por abajo, y por arriba de esparto) en el <cubo> (lagar))
Fanzara	(En el <cubo>, se <trepicha>, con los pies, con <espardeñas>)
l'Alcora	trapitjà
Orpesa	trapitjar
T. de Viver	(En el <cubo>, 'lagar', se <chafa> (= <pisa>), con los pies, con 'espardeñas')
Azuébar	(En el <cubo> se <chafa> con los pies, con <espardeñas>; <chafar> es pisar)
Aín	trapitjar
Moncofa	trapitjar
Ademuz	(Se pisa la uva, en el <cubo>, depósito de ladrillo (trullo de otros sitios); en el tablado, que hay sobre el cubo, el mosto y el orujo se echa junto al cubo, y allí se deja doce o 14 días para que fermente; después lo sacan de aquí con <botos> (pellejos de cabra) y llevan a <tenajas>, de barro)
Tuéjar	(Se pisa con los pies, con <espardeñas>, en el cubo)
Casinos	trapitjar
Marines	(En el <trull>, se pisa con los pies)
Caudete	(La <pisan> con los pies, en el <trullo>)
Pedralba	(En el <cubo>, lagar, la pisan con los pies con <espardeña> de esparto)
Rafelbunyol	trapitjar
Quart de P.	trapitjar
Godella	pisar (en el <trull>, con los pies, y ahora con máquinas)
Torís	trupitjà
Dos Aguas	(en el <trull>, 'lagar', la pisan con los pies, con <espardeñas>)
Polinyà	
Massalavés	trapitja'
Teresa de C.	(pisan la uva, con los pies con unas <alborgas> (espardeñas) en el <trujal>, trujal tablado, sobre un depósito de obra)
Anna	(se pisa llevando en los pies <espardeñas>, 'espardeñas', en el <cubo> (trujal, o trullo, de los otros pueblos))
Llanera de R.	picar xafar
Beniopa	(No hay viña) 797-799e (TORÇUT)
Moixent	xafar
Biar	xapigar
Benilloba	calcigar

Benialí	xafar
Calp	xapar
el Pinós	xapà
Monforte	masa (se pisa en cubos con esparteñas)
el Campello	xapar calcigar
Crevillent	pisà
Dolores	pisar (con los pies) (hacer la <pisa>; queda la <brisa>: <molla>, <piñón>, <pellorfa>)
Guardamar	pisar -----

797a MOSTO:

Cinctorres	most
P. Benifassà	most
V. Canes	most
Peníscola	most
Vistabella	
C. Villamalefa	mosto (cae del tablado al depósito debajo <cubo>, y de aquí lo sacan a los 10-15 días, por un agujero abajo, a otro depósito más pequeño que se llama <turiola>, de obra; de aquí lo sacan con <cántaro>, o con <pozal> a la <cuba ^s >, ambas de madera)
Fanzara	mosto (se pisa en las tablas, y el líquido cae al cubo, de obra. Allí está el mosto y la <brizza>, durante 8-10 días, y luego sacan el mosto a la <truyola>, otro depósito de obra, cerca del cubo. De aquí lo sacan con un cántaro <de llanda>, hojalata, para <botos> 'corambres' de 5-6 cántaros, y éstos los vacían en <botas> (= <bocoys>) de madera)
l'Alcora	most
Orpesa	most
T. de Viver	mosto (El mosto cae al cubo, de aquí lo sacan por un agujero (<duel>) abajo a la <trullola>, y de aquí lo sacaban con el <cántaro> a los <boto ^s >, 'pellejos de cabra', y lo llevaban a casa y allí lo dejaban en <cuba ^s > o <bocoys>)
Azuébar	mosto (El mosto cae del tablado al <cubo>, depósito debajo; y de aquí sale por un agujero a la <triola>, otro depósito más pequeño, también de obra, y de aquí lo llevan con <pelejos> 'corambre' a las "botas" o 'bocois' o pipa, o tonel)
Aín	colan
Moncofa	most
Ademuz	mosto

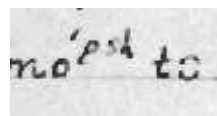
Tuéjar	mosto (El mosto cae al <cubo>, depósito debajo de las tablas, y de aquí sale por el <duel>, 'agujero', a la <pila>, de obra, y aquí lo sacan con <cátaro>, de hojadelata, se vacía éste en un <pelejo> (pellejo de cabrito, caben en él tres cántaros), y después se lleva a las <bota ^s >, 'cuba')
Casinos	most
Marines	(El vino cae al <cubo>, depósito del 'trull', de aquí pasa por un agujero al <llac>, otro depósito, de obra, más pequeño; después lo sancan de aquí para <bota>, 'cubas')
Caudete	mohhto (Pisan en el tablado y cae el mosto a depósito del trullo debajo del tablado) (Del trullo, antes, lo sacaban con un <pozal>, cubo, a <tonel>, de madera (de 10-12 arrobas), y de aquí lo sacan enseguida, en pellejos, para un <cono> grande (de unas 500 arrobas o más), de madera. Ahora ya hay depósitos de cemento)
Pedralba	mosto (Se pisa en el tablado del "cubo", y cae el mosto al depósito de obra, "cubo", que está debajo, y de aquí sale por un agujero a otro depósito más pequeño llamado <trillola>, y después con <pelejo ^s > de 4-5 decalitros, lo sacan para las <bota ^s >, cubas de madera, de diversos tamaños)
Rafelbunyol	most
Quart de P.	most
Godella	mosto (Pisan sobre un tablado, y el mosto cae abajo al depósito, es decir, que el 'trull' se compone de tablado y depósito debajo. De este depósito va otro, por un agujero, que es la <pileta>)
Torís	most
Dos Aguas	mosto (Del 'trull' sale por agujero o otro depósito más pequeño llamado <trullola>, y de aquí lo cogen con cántaros y lo echan a <botas> - 60 arrobas- o <bocoi> -40 arrobas; son de igual forma)
Polinyà	
Massalavés	most

Teresa de C.	mohhto (Del trujal sale el mosto por un agujero a otro depósito llamado la <pila>. La <brisa> queda en el 'trujal'. De aquí lo sacan con <cántaros> de barro, a <tonele ^s >, de madera, o a <tinajas>, de barro)
Anna	mosto (del 'cubo' pasa el mosto a la < cubeta>, (pila, empotrada); de aquí lo sacan con <pellejos> y lo echan a la <bota>, de madera)
Llanera de R.	most
Beniopa	
Moixent	most
Biar	most
Benilloba	most
Benialí	
Calp	most
el Pinós	most
Monforte	
el Campello	most
Crevillent	most
Dolores	mo ^{sh} to ³³³¹
Guardamar	most

798 EMBUDO:

Cincorres	embut
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	ambut
Vistabella	(No se hace vino) 798-799d ((TORÇUT))
C. Villamalefa	ambudo
Fanzara	ambudo
l'Alcora	
Orpesa	ambut
T. de Viver	embudo
Azuébar	ambudo
Aín	
Moncofa	
Ademuz	embudo
Tuéjar	trascolín (especie de embudo de madera) embasaor (de lata)
Casinos	ambut
Marines	embudo
Caudete	trahhcol embudo (más pequeño)
Pedralba	embudo (otro mayor) trescolet ³³³²

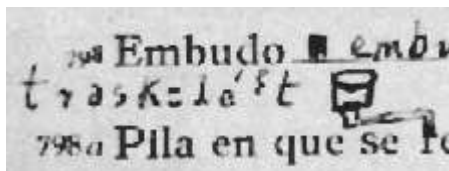
3331 Dolores:

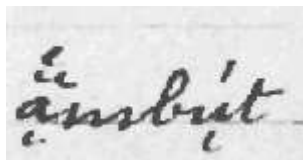
3332 Pedralba:

Rafelbunyol	ambut
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	ambudo
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	ambudo
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	embudo
<u>Anna</u>	ambut
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	ambut
Benilloba	
Benialí	èmbút ³³³³
Calp	
el Pinós	embasaó
	ambut
<u>Monforte</u>	embasaor
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	ambúo (= <embasaor>)
Guardamar	ambut

	798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:
Cinctorres	trullola (depósito inferior del <cup>)
P. Benifassà	trull
V. Canes	cup
	trull
Peníscola	tru(t)jola
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	trillola (la parte más baja del <cup>)
Orpesa	triola
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	trull
Moncofa	trull
<u>Ademuz</u>	cubo
<u>Tuéjar</u>	pila
Casinos	trull
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	

3333 Benialí:

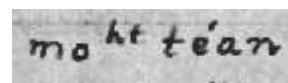

<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	trull
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	pileta
	(Sacar el vino de la pileta a las botas se llama <trescolar ^(e) >)
Torís	trull (de cemento portland; y los antiguos, de ladrillos barnizados)
<u>Dos Aguas</u>	trullola
Polinyà	
Massalavés	trull
<u>Teresa de C.</u>	pila
<u>Anna</u>	cupeta
Llanera de R.	cup
Beniopa	
Moixent	cup
Biar	cup
Benilloba	cup
Benialí	
Calp	cup
el Pinós	cup
<u>Monforte</u>	
el Campello	cup
Crevillent	pila
<u>Dolores</u>	cupo (debajo del <tabláu> (al pie del cubo una <balseta>, de donde lo sacan en <cántaro> y lo <mo ^{ht} tean> ³³³⁴ a los <tonele ^{(s)(s)}
Guardamar	cup

798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:

Cinctorres	cuba
	carretell
P. Benifassà	bóta
	carratell (bota pequeña)
V. Canes	bóta
Peníscola	bóta
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	cubas
<u>Fanzara</u>	bota (= <bocoy>)
l'Alcora	bóta
Orpesa	bóta
<u>T. de Viver</u>	cuba (es mayor que el <bocoy>)
<u>Azuébar</u>	botas
	bocoy
	pipa
	tonel
	(orden de tamaño: el mayor 1 bota; 2, bocoy; 3 pipa; 4 tonel. Todos de madera)
Aín	bóta
	tonell
Moncofa	bóta
<u>Ademuz</u>	tenajas
<u>Tuéjar</u>	bota ^s

3334 Dolores:

<u>Casinos</u>	bóta
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	bota ^s
Rafelbunyol	bóta
Quart de P.	bóta
<u>Godelleta</u>	bota (de madera)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	bota
	bocoi
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	tonel ³³³⁵
<u>Anna</u>	bota (de 80-90 cántaros (cubas)) cono (mayores) ³³³⁶
Llanera de R.	bóta
Beniopa	
Moixent	gerra (tinaja) bóta (bota)
Biar	tonell bóta barril pipa bóta
Benilloba	bóta
Benialí	
Calp	bóta bocòi
el Pinós	tonell
<u>Monforte</u>	
el Campello	tonell
Creventent	bóta
<u>Dolores</u>	tonel
Guardamar	tonell bocói

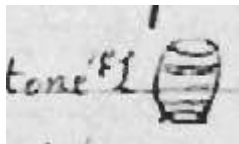
799 FERMENTAR:	
Cincorres	bullí
P. Benifassà	bullí
V. Canes	bullí
Peníscola	bullí
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	bullir
<u>Fanzara</u>	bullí
l'Alcora	bullí
Orpesa	bullir
<u>T. de Viver</u>	bullir
<u>Azuébar</u>	bullir

Aín	bullir ³³³⁷
Moncofa	bullir
<u>Ademuz</u>	herbir
<u>Tuéjar</u>	bullir
Casinos	bullir
<u>Marines</u>	bullir
<u>Caudete</u>	herbir
<u>Pedralba</u>	bullir
Rafelbunyol	bullir
Quart de P.	bullir
<u>Godelleta</u>	bullir ⁱ (sí)
Torís	bullir
<u>Dos Aguas</u>	bullir
Polinyà	
Massalavés	bullir
<u>Teresa de C.</u>	(<fermentar>) herbir
<u>Anna</u>	bullir
Llanera de R.	bullir
Beniopa	
Moixent	bullir
Biar	bullir
Benilloba	bullir
Benialí	
Calp	bullir
el Pinós	bullí
<u>Monforte</u>	herbir
el Campello	bullir
Creventent	bullí
<u>Dolores</u>	herbir
Guardamar	bullir

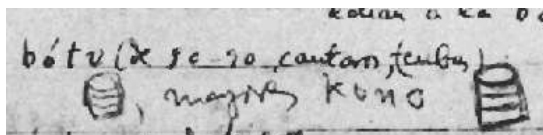
799a PRENSA DEL LAGAR:

Cincorres	prensa
P. Benifassà	prensa
V. Canes	premsa
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	prensa (la antiga es de madera de un só huso) (Dibujo al final) ³³³⁸ (Véase la de Dos Aguas) (Hay foto)

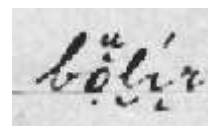
³³³⁵ Teresa de Cofrentes:

³³³⁶ Anna (1934):

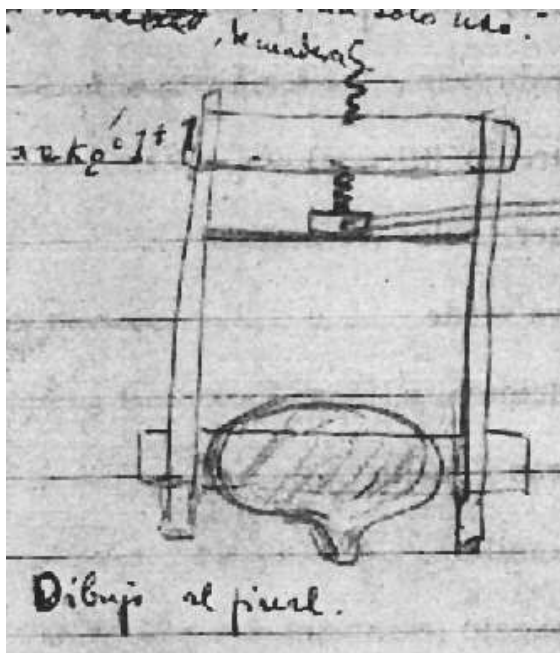
³³³⁷ Aín:

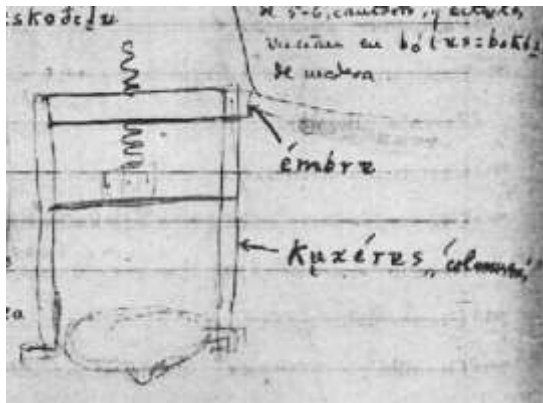
³³³⁸ Castillo de Villamalefa:

- Fanzara** prensa (de madera, tipo de Castillo, de un huso) (<hembra> i <cujezas> 'columnas')³³³⁹
- l'Alcora** prensa
- Orpesa** prensa
- T. de Viver** prensa (ya no hay de madera, pero recuerdan algo. Al parecer había de un huso y de dos)
- Azuébar** prensa
- Aín** prensa
- Moncofa** prensa
- Ademuz** prensa (antigua era de dos husos) (<manillas>, <crucero> i <crucero>)³³⁴⁰

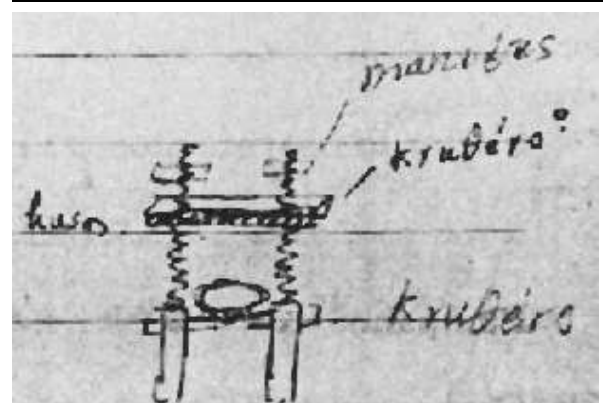
- Tuéjar** (la antigua era prensa de madera, con dos husos) (<manillas>; <puerca>; viga abajo, <tijera>)³³⁴¹ (V. *la de Pedralba*)
- Casinos** prensa
- Marines** prensa
- Caudete** prensa (ahora son prensas de hierro)
- Pedralba** prensa (<barra>, 'cazuela', un tajador suelto; tipo de Caudete; Véase dib. de la prensa al final, hay foto)³³⁴²
- Rafelbunyo** prensa
- Quart de P.** prensa
- Godolleta** prensa (son de hierro)
- Torís** prensa
- Dos Aguas** prensa (son de madera; son las mismas de prensar aceite)
- Polinyà** prensa
- Massalavés** prensa (Ya no queda ninguna prensa de madera) 799a-800 ((AMB UNA CLAU))

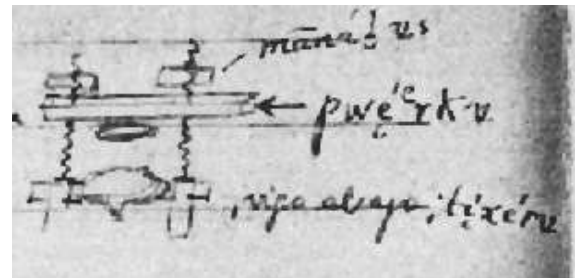
3339 Fanzara:

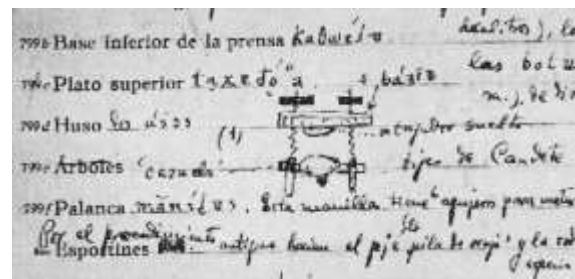
3340 Ademuz:

3341 Tuéjar (1934):

3342 Pedralba:

<u>Teresa de C.</u>	prensa (la prensa ant. de madera tenía:)
<u>Anna</u>	prensa (ahora son de hierro; antes era de madera, recuerdan estos nombres:)
Llanera de R.	prensa (Ya no existen prensas de madera) 799a-800 ((TORÇUT))
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	prensa
<u>Biar</u>	prensa
<u>Benilloba</u>	prensa
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	prensa
<u>el Pinós</u>	prensa
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	prensa
<u>Crevillent</u>	prensa
<u>Dolores</u>	pre(n)sa (y más basta: <presa>)
<u>Guardamar</u>	prensa

799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:

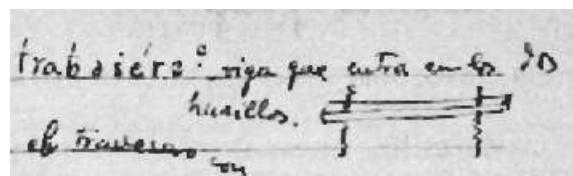
<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	plat
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	ascudella
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	plato (de madera)
<u>Fanzara</u>	escodilla
<u>l'Alcora</u>	plat
<u>Orpesa</u>	planxa
<u>T. de Viver</u>	cazuela
<u>Azuébar</u>	casuela
<u>Aín</u>	plat
<u>Moncofa</u>	(No queda ninguna prensa antigua. Ahora son de hierro, ya no se hace vino) 799b-800
<u>Ademuz</u>	mesa
<u>Tuéjar</u>	solera
<u>Casinos</u>	sòla
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	mesa
<u>Pedralba</u>	cazuela
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godelleta</u>	casuela
<u>Torís</u>	sòla
<u>Dos Aguas</u>	plato
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	mesa
<u>Anna</u>	plato
Llanera de R.	plat (Viga superior donde pasa el huso: <nòu>) ((799b i 799c))
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	plat (Viga superior donde pasa el huso: <banc>, <nòu>) ((799b i 799c))
<u>Biar</u>	assiento
	piso
<u>Benilloba</u>	paraor

<u>Benialí</u>	(No hay prensas de madera. Se hace muy poco vino) 799b-799e
<u>Calp</u>	dentillè
<u>el Pinós</u>	plat
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	(Ya no hay prensas de madera) 799b-799e ((TORÇUT))
<u>Crevillent</u>	llòsa
<u>Dolores</u>	lagar
<u>Guardamar</u>	plat

799c PLATO SUPERIOR:

<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	piló
<u>V. Canes</u>	
<u>Peníscola</u>	
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	cobertera
<u>Fanzara</u>	tablero
<u>l'Alcora</u>	joc
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	tablero
<u>Azuébar</u>	tablero
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	corbetera
<u>Tuéjar</u>	cupertera (<corbe...>) (vigüeta encima)
<u>Casinos</u>	tallaor
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tapa
<u>Pedralba</u>	tajador
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godelleta</u>	tajador (en dos mitades, de madera)
<u>Torís</u>	tallao'
<u>Dos Aguas</u>	tablero
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	tablero (sobre éste el <trabesero>, viga que entra en los dos husillos ³³⁴³ ; apretaban el travesero con dos tuercas de madera. Véase Caudete)
<u>Anna</u>	taulero tablero (sobre éste iba las <nues>)
Llanera de R.	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	górra
<u>Biar</u>	plat
<u>Benilloba</u>	taulell
<u>Benialí</u>	

³³⁴³ Teresa de Cofrentes:

<u>Calp</u>	sombrero
<u>el Pinós</u>	plat
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	plat
<u>Dolores</u>	tablero (redondo; se coloca encima de los esportines. Arriba está la <tuerca>)
<u>Guardamar</u>	

799d HUSO:

<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	caragol
<u>V. Canes</u>	caragol
<u>Peníscola</u>	caragol
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	(Tiene uno solo y le llaman <caracol>)
<u>Fanzara</u>	caracol
<u>l'Alcora</u>	caragol
<u>Orpesa</u>	caragol
<u>T. de Viver</u>	caracol
<u>Azuébar</u>	caracol manilla (viga donde entra el caracol)
<u>Aín</u>	caragol
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	(dos <husos>)
<u>Tuéjar</u>	(dos <husos>)
<u>Casinos</u>	caragol
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	huso (en la prens. ant. de madera eran dos)
<u>Pedralba</u>	los husos
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godellela</u>	husos (son dos)
<u>Torís</u>	fus
<u>Dos Aguas</u>	huso
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	huso ^s
<u>Anna</u>	(tenía <luzzsillo> ³³⁴⁴)
<u>Llanera de R.</u>	fusell
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	fusell
<u>Biar</u>	fusell anòu (tronco donde penetra el huso) ((entre 799d i 799e))
<u>Benilloba</u>	fusell
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	fusell
<u>el Pinós</u>	fusell
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	abre

3344 Anna (1934):

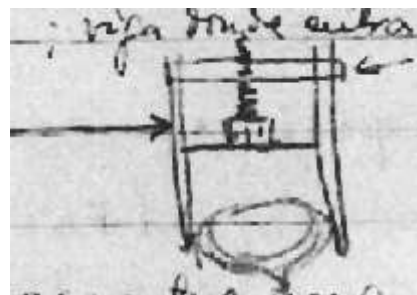
<u>Dolores</u>	husillo
<u>Guardamar</u>	hossillo

799e ÁRBOLES:

<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	cuixeres
<u>V. Canes</u>	pilàs
<u>Peníscola</u>	pu(t)jans
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	cuixeres
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	cujezas ³³⁴⁵
<u>Aín</u>	cuixeres
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godellela</u>	
<u>Torís</u>	colunes
<u>Dos Aguas</u>	
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	cuixeres
<u>Biar</u>	cu(i)xeres
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	cu(i)xeres
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	fusells
<u>Dolores</u>	(no hay)
<u>Guardamar</u>	bír[x]enes
<u>Cinctorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	torn (torno situado a algunos pasos de la prensa)

799f PALANCA:

3345 Azuébar:

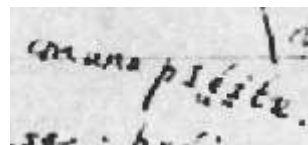
V. Canes	barra
Peníscola	barra
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	barra
<u>Fanzara</u>	barra
l'Alcora	barra
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	barra
<u>Azuébar</u>	barra
Aín	barra
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	manilla (y para apretar ésta: <palanca>)
<u>Tuéjar</u>	palanca (que entra en la <manilla>)
Casinos	barra
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	manillas (esta manilla tiene 6 agujeros para meter otra <barra>, palanca)
Rafelbunyo	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	barra (de madera)
Torís	barra
<u>Dos Aguas</u>	barra
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	tuerca ^s (de madera, se apretaba la tuerca con una <palanca>, de madera)
<u>Anna</u>	barra (entraba en la nuez)
Llanera de R.	barra
Beniopa	
Moixent	barra
Biar	barra
Benilloba	barra
Benialí	
Calp	
el Pinós	barra
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	palanca
<u>Dolores</u>	palanca
Guardamar	

800 ESPORTINES:

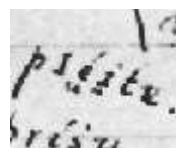
Cinctorres	
P. Benifassà	cofins
V. Canes	(No se usan. Se sujeta la uva con una cuerda)
Peníscola	cofins
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	espartines
<u>Fanzara</u>	espartines
l'Alcora	
Orpesa	esportins
<u>T. de Viver</u>	(Para la prensa ant. usaban una <llata>, faja de esparto>; para las modernas, <espartines>)
<u>Azuébar</u>	espartines (ant. enroscaban una <jareta>, paja de esparto)
Aín	aspartins
Moncofa	

<u>Ademuz</u>	(ataban la masa con <plaita>, de esparto, cinta, faja ancha, de un <jeme> 'palmo' de ancha)
<u>Tuéjar</u>	(hacen un <pie> (pila de orujo), enrollando una <pleita>, cinta de esparto)
Casinos	(No se usan; se ata con una maroma)
<u>Marines</u>	(ant.: hacían una pila rodeandola de una <maroma>, cuerda de esparto. Ahora ya hay <jaula>, de madera)
<u>Caudete</u>	(sujetan la masa con una <plèita> ³³⁴⁶ , alrededor)
<u>Pedralba</u>	(por el procedimiento antiguo hacían el <pie> 'pila de orujo' y la rodean con una <llata>, especie de faja de esparto)
Rafelbunyo	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	jaula
Torís	(No se usan)
<u>Dos Aguas</u>	e ^s portine ^s
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	(hacían el <pie> envolviendo <la brisa> con una <plèita> ³³⁴⁷) ³³⁴⁸
<u>Anna</u>	(<ehhportin(e) ^s > (o usaban <gabia>, 'jaula' de madera)
Llanera de R.	esportins
Beniopa	
Moixent	asportins
Biar	esportins
Benilloba	(No se usaban; la uva se sujetaba con una faja de esparto enrollada)
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	(la prensa tiene <jaula>)
el Campello	
Crevillent	maurals
<u>Dolores</u>	margual (que se llena de <brisa>)

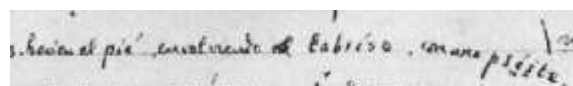
³³⁴⁶ Teresa de Cofrentes:

³³⁴⁷ Teresa de Cofrentes:

³³⁴⁸ Teresa de Cofrentes:

Guardamar estorins
cofins

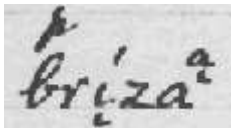
**801 ORUJO
PRENSADO (BRISA):**

Cinctorres brisa
P. Benifassà brisa
V. Canes brisa
Peníscola brisa
Vistabella brisa
C. Villamalefa brisa
Fanzara brizza
l'Alcora brisa
Orpesa brisa
T. de Viver brisa
Azuébar brisa
Aín brisa
Moncofa brisa
Ademuz brisa
Tuéjar brisa
Casinos brissa
Marines brisa
Caudete orujo
Pedralba brisa
Rafelbunyol brissa
Quart de P. brissa
Godelleta brisa
Torís pelleta
Dos Aguas orujo
Polinyà
Massalavés brinsa
Teresa de C. orujo
brisa (antes de pensar)
Anna brizza
Llanera de R. brisa
Beniopa
Moixent brisa
Biar brisa
Benilloba brisa
Benialí brisa
Calp brisa
el Pinós brisa³³⁴⁹
Monforte brisa
el Campello brisa
Crevillent brisa
Dolores brisa
(el granillo es <piñuelo>, y dentro
del hueso, <orujo>)
Guardamar orutjo

801a TRASEGAR:

Cinctorres trescolà
P. Benifassà tresbalsà
V. Canes tresmudà
trebalsà

³³⁴⁹ el Pinós:

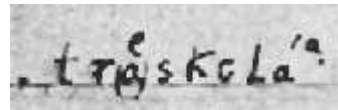
Peníscola tresbalsà (al cabo de unos meses
de estar el vino en la bota)
trescolà (pasar el vino del <cup>
a la <bóta>)

Vistabella
C. Villamalefa trascola^r
Fanzara tr(a)^escolá³³⁵⁰
l'Alcora trescolà
Orpesa trescolar
T. de Viver trascolar
Azuébar trescolar
Aín trescolà
Moncofa trescolar
Ademuz trasegar
Tuéjar tra(s)colar
Casinos trasegar
Marines trascolar (trasegar)
Caudete trasegar
Pedralba trescolar
Rafelbunyol trescolar
Quart de P. trescolar
Godelleta trescolar^(e)
Torís trescolar
Dos Aguas tr(a)scolar
Polinyà
Massalavés trascola^r
Teresa de C. trasegar
Anna tre^ecolar
Llanera de R. trascolar
Beniopa
Moixent trescolar
Biar trescolar
Benilloba trestombar
Benialí trescolar
Calp trescolar
el Pinós trescolà
Monforte
el Campello trescolar
Crevillent trascolà
Dolores mo^{ht}tear³³⁵¹
tre^{hl}ladar³³⁵²
Guardamar trescolar

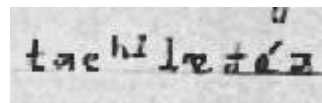
802 HECES (LÍAS):

Cinctorres fargalà
P. Benifassà fargalades

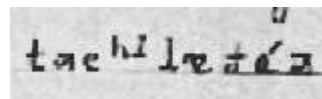
³³⁵⁰ Fanzara:

³³⁵¹ Dolores:

³³⁵² Dolores:

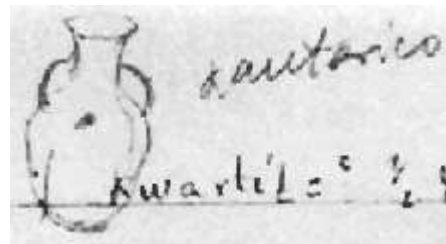

V. Canes	sola(t)ge
	fargalà
Peníscola	fragalà
Vistabella	
C. Villamalefa	solada
Fanzara	solá
l'Alcora	fargalà
Orpesa	fragalà
T. de Viver	farga ^s
Azuébar	fargas (= <solá>)
Aín	farga
Moncofa	farga
Ademuz	solada
Tuéjar	farga
Casinos	farga
Marines	farga
Caudete	fargas
Pedralba	farga
Rafelbunyol	farga
Quart de P.	farga
Godolleta	farga
Torís	fa'ga
Dos Aguas	farga
Polinyà	
Massalavés	fa'galà
Teresa de C.	hece ^s
Anna	hargalá
Llanera de R.	sóna
Beniopa	
Moixent	sóna
Biar	fargalà
	fragalà
Benilloba	sóna
Benialí	fragalà
Calp	vinassa
el Pinós	fragalà
Monforte	fragalá
el Campello	fragalà
Crevillent	cagueta
	fragalà
Dolores	solaje
Guardamar	fragalà

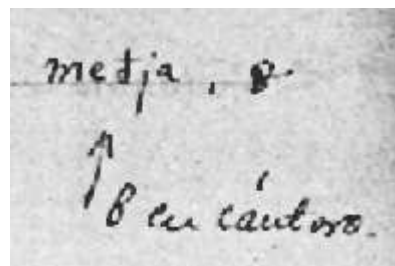
802a MEDIDAS PARA EL VINO:

Cinctorres	cante mi(t)ja (=1/8 de <cante>)
P. Benifassà	cante mi(t)ja (=1/8 de <i>cànter</i>) cuartillo (=1/2 <i>mija</i>)
V. Canes	cante mi(t)ja (=1/8 de <i>cante</i>) cuartillo (=1/16 de <cante>)
Peníscola	cante
Vistabella	
C. Villamalefa	cántaro (<medio c...>) una media cuartillo (1/2 del anterior) medio cuartillo (cántaro: 8 medias) ³³⁵³

Fanzara	cántaro (<medio cántaro>) una media cuartillo (<medio cuartillo>) (cántaro: 8 medias)
l'Alcora	cante mitja (=1/8 de <cante>) cuartillo (=1/2 de la <mitja>)
Orpesa	cante
T. de Viver	cántaro (<medio c...>) una media cuartillo (<medio cuartillo>) (cántaro = 8 medias; media: 2 cuartillos)
Azuébar	cántaro (<medio c...>) media cuartillo michol (cántaro = 8 medias; la media = 4 'micholes')
Aín	cànter mitxa (=1/8 de <i>cànter</i>) cuartillo (=1/16 de <i>cànter</i>)
Moncofa	cànter mitja (=1/8 de <i>cànter</i>)
Ademuz	cántaro (<medio cántaro>) media (8 en cántaro) ³³⁵⁴ cuartillo (<medio cuartillo>) (media tiene 2 cuartillos)
Tuéjar	cántaro (<medio cántaro>) media cuartillo (<medio c...>) (cántaro = 8 medias; media = 2 cuartillos)
Casinos	cànter mitxa (=1/8 de <i>cànter</i>) mitxol (=1/14 de <i>mitja</i>)
Marines	
Caudete	arroba (<media arroba>) azumbre (<media azumbre>) cuartillo (arroba = 16 azumbre; azumbre = 4 cuartillos)

3354 Ademuz :

3353 Castillo de Villamalefa:

<u>Pedralba</u>	cántaro (1) (<medio can...>), (2) una media (3) micheta (4) micholet (5) (cántaro: 12 medias; media: dos michetas; micheta: 'dos micholetes')
Rafelbunyol	cànter mitxolet (=1/24 de cànter)
Quart de P.	cànter (= 8<mitxes>) mitxa (=4 <mitxolets>) mitxolet (=1/32 de cànter)
<u>Godella</u>	cántaro micheta (<media micheta>) (cántaro: 15 michetas y media)
Torís	cànter (=12 litros) mitxeta (=1/16 de cànter)
<u>Dos Aguas</u>	cántaro (<medio c...>) micheta (<media micheta> = <cuartillas>; es el cuartillo) (arroba: 16 'michetas')
Polinyà	
Massalavés	cànter (=10,80 litros) quarteròlò (=1/4 de cànter) mitxa (=1/2 de quarterola) mitxeta (=1/4 de quarterola) mitxotet (=1/8 de quarterola)
<u>Teresa de C.</u>	cántaro (<medio càntaro>) micheta (<media micheta>) (cántaro: 15 michetas)
<u>Anna</u>	cántaro (<medio c...>) micheta cuarteta (cántaro: 15 michetas, y 30 cuartetas)
Llanera de R.	cànter (=unos 11 litros) mitgeta (=1/16 de cànter) quarteta (=1/2 de mitgeta)
Beniopa	
Moixent	cànter (=11 litros y pico) quartilla (=1/4 de cànter) mitgeta (=1/16 de cànter)
Biar	cànter (=11 litros) quarta (=1/4 de cànter) mitgeta (=1/16 de cànter) mitja mitgeta (=1/32 de cànter)
Benilloba	cànter (=11,100 litros) mitgeta (=1/15,5 de cànter) mitja mitgeta (=1/31 de cànter)
Benialí	cànter mitgeta (=1/15 de cànter)
Calp	cànter mitgeta (=1/15 de cànter)
el Pinós	cante mitgeta (=1/16 de cànter)
<u>Monforte</u>	
el Campello	cànter mitgeta (=1/16 de cànter)
Crevillent	cante mitgeta (=1/16 de cànter)
<u>Dolores</u>	cántaro
Guardamar	cànter (=11 1/2 litros) mitgeta (=1/15 de cànter)

803 EL OLIVO:

Cincorres	olibera
P. Benifassà	olibera
V. Canes	olivera
Peníscola	aulibera
Vistabella	olibera (No se cría el olivo) 803- 806e ((AMB UNA CLAU))
<u>C. Villamalefa</u>	olibera
<u>Fanzara</u>	olibera
l'Alcora	olivera
Orpesa	olivera
<u>T. de Viver</u>	olibera
<u>Azuébar</u>	olibera
Aín	olibera
Moncofa	olivera
<u>Ademuz</u>	(no se hace aceite) olibera
<u>Tuéjar</u>	olibera
Casinos	olibera
<u>Marines</u>	olibera
<u>Caudete</u>	olivera
<u>Pedralba</u>	olivera
Rafelbunyol	olivera
Quart de P.	olivera
<u>Godella</u>	olivera oliba (aceituna)
Torís	olivera
<u>Dos Aguas</u>	olivera
Polinyà	olivera (No se cultiva el olivo) 803a-806b ((TORÇUT))
Massalavés	olivera
<u>Teresa de C.</u>	oliver(a)
<u>Anna</u>	olivera
Llanera de R.	olivera
Beniopa	olivera
Moixent	olivera
Biar	olivera
Benilloba	olivera
Benialí	olivera
Calp	ulivera
el Pinós	olivera
<u>Monforte</u>	olivera
el Campello	ulivera
Crevillent	olivera
<u>Dolores</u>	olivera
Guardamar	olivera

**803a RECOLECCIÓN
DE LA ACEITUNA:**

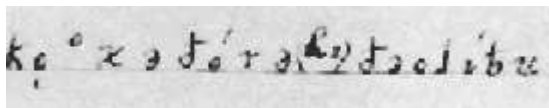
Cincorres	(No se cultiva) 803a-806e
P. Benifassà	(Hay pocos olivos) 803a-... ((TORÇUT))
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	coger olibas
<u>Fanzara</u>	cogé olibas
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	coger las olibas
<u>Azuébar</u>	coger oliba ^s
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	

<u>Tuéjar</u>	coger oliba ^s
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	coger oliba
<u>Pedralba</u>	plegar oliba
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godella</u>	coger olibas (1º; es tirarlas del árbol con caña) (2 <replegar>); <plegar oliba ^s >: es recogerlas del suelo)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	la plega de la oliba
Polinyà	
Massalavés	(Se recogen a golpe y a mano)
<u>Teresa de C.</u>	coger oliba (<la cogía de la>)
<u>Anna</u>	replegar
Llanera de R.	
<u>Beniopa</u>	plegar olives
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevent	
<u>Dolores</u>	cogía de oliba
Guardamar	

**803b NOMBRE DE
 LOS QUE LA
 RECOLECTAN:**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(No da nombre)
Peníscola	cullidó
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	plegar olibas (es cogerlas del suelo, con la mano)
<u>Fanzara</u>	(no hay nombre)
l'Alcora	collidós
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	piones (de coger oliva)
<u>Azuébar</u>	cogedores de oliba ^s
Aín	collidors
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	coge(d)ore ^s de oliba ^s
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cogedore ^{hz} de oliba ^s ³³⁵⁵
<u>Pedralba</u>	plegadores de oliba
Rafelbunyol	
Quart de P.	

3355 Caudete:

<u>Godella</u>	plegaors ("de oliva")
Torís	cullido ^r
<u>Dos Aguas</u>	plegadores de oliba
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	cogedore ^s de oliba
<u>Anna</u>	arreplegaore ^s
Llanera de R.	monyidors
<u>Beniopa</u>	plegaor
Moixent	plegaors d'olives
Biar	colliors
Benilloba	asmonyidors
Benialí	oliveros
Calp	cullidor d'olives
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	asmunyiors
Crevent	monyíos d'oliva
<u>Dolores</u>	cogeor de oliba
Guardamar	desmonyiors d'oliva

**803c RECOLECCIÓN
 A GOLPE:**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(No se hace)
Peníscola	(No se hace)
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	batoja(r)
<u>Fanzara</u>	batojá (no se hace, sinó con las <nogueras>)
l'Alcora	(No se hace) 803c a 804 (TORÇUT))
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	pegar (varear un ramo de aceitunas que está alto) batojar (los nogales)
<u>Azuébar</u>	batojar (aquí sólo se batojan los nogales)
Aín	
Moncofa	aspolsar
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	apalear
Casinos	abatollar
<u>Marines</u>	apalear
<u>Caudete</u>	apalear (= <batojar>) (aquí no se hace; sólo 'batojan', 'varean', los nogales)
<u>Pedralba</u>	espolsar (es lo que se hace aquí)
Rafelbunyol	batollar
Quart de P.	tirar les olibes
<u>Godella</u>	coger oliba ^s (con caña, es lo corriente aquí; para aceites)
Torís	cullí
<u>Dos Aguas</u>	espolsar (se hace poco) batojar (varear el nogal)
Polinyà	
Massalavés	abatolla ^r
<u>Teresa de C.</u>	palear (aquí sólo se apalea el nogal, y alguna "olivera" cuando tiene poca aceituna)
<u>Anna</u>	batir
Llanera de R.	(No suele hacerse a golpe)

Beniopa	èspolsàr pegar
Moixent	aspolsar
Biar	(No se hace)
Benilloba	(No se hace)
Benialí	espolsar
Calp	aspolsar
el Pinós	(No se hace)
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	espolsà
<u>Dolores</u>	ehhmuñir (sí!)
Guardamar	

**804 PALO CON QUE
 SE GOLPEA (LATA):**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(No se usa)
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	batoja (palo de olmo o de otra clase)
<u>Fanzara</u>	batoja (vara de cualquier clase)
l'Alcora	
Orpesa	canya
<u>T. de Viver</u>	(con el <garrote>)
<u>Azuébar</u>	batoja (vara de cualquier clase)
Aín	
Moncofa	canya
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	caña
Casinos	canya
<u>Marines</u>	(con <bara>; aquí no se varea)
<u>Caudete</u>	lata
<u>Pedralba</u>	caña
Rafelbunyol	canya
Quart de P.	canya
<u>Godelleta</u>	caña
Torís	canya
<u>Dos Aguas</u>	(usan una <caña>)
Polinyà	
Massalavés	canya
<u>Teresa de C.</u>	garrocha (palo de olmo; otras veces, una <caña>)
<u>Anna</u>	(con <caña>, o <vara>; aquí no se 'varea')
Llanera de R.	canya
Beniopa	canya
Moixent	(No se usa palo; se agita el tronco para hacer caer el fruto)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	canya
el Pinós	
<u>Monforte</u>	caña (y <palo>)
el Campello	
Crevillent	canya
<u>Dolores</u>	caña
Guardamar	

**805 RECOLECCIÓN A
 MANO (ORDEÑO):**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	collí ulives
Peníscola	collí
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	esprimi(r) (es lo corriente aquí)
<u>Fanzara</u>	esp'ímí (= <cogé>)
l'Alcora	collí
Orpesa	monyir
<u>T. de Viver</u>	mu-ir (es lo usual aquí)
<u>Azuébar</u>	mu-ir (es lo que se hace aquí)
Aín	collir a rap
Moncofa	monyir
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	e ^s currir (es lo que más se hace aquí)
Casinos	monyir
<u>Marines</u>	mu-ir
<u>Caudete</u>	ordeñar
<u>Pedralba</u>	(no se hace)
Rafelbunyol	monyir
Quart de P.	monyir
<u>Godelleta</u>	esmuñir ⁽ⁱ⁾ (se coge sólo la de comer)
Torís	munyí
<u>Dos Aguas</u>	e ^s muñir (es lo corriente aquí)
Polinyà	
Massalavés	munyir
<u>Teresa de C.</u>	pelar
<u>Anna</u>	muñir
Llanera de R.	monyir
Beniopa	esmunyir
Moixent	asmunyir
Biar	collir (No se dice <i>monyir</i>)
Benilloba	asmonyir
Benialí	esmonyir
Calp	asmunyir
el Pinós	monyí
<u>Monforte</u>	muñir
el Campello	asmunyir
Crevillent	monyí
<u>Dolores</u>	ehhcurrir (con la mano)
Guardamar	desmonyir

**805a VASIJAS EN
 QUE SE RECOGE:**

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	sac
Peníscola	sac
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	(Ponen telas en el suelo, y después las cogen con <capazos> 'espuestas' y las ponen en los sacos, o en <banastos> y con caballerías las traen a casa) ((805a-805b))

Fanzara	(Ponen en el suelo <mantas>, y de aquí las cogen con <capaso>, y las echan en <sacos> 'sacos', y las traen con caballerías, y las depositan en la casa; después las llevan al:)) ((805a-805b))
l'Alcora	cabàs
Orpesa	saca
T. de Viver	(Ponen en el suelo mantas, de sacos; y de aquí las cogen con <capazo> 'espuerta', y las echan en <sacos>, o en <banestos>)
Azuébar	(Ponen en el suelo <manta ^s >, de arpillera, tela de sacos, y de aquí la cogen en <capaso> y la echan en <banasto>, o en <sacos>)
Aín	banasto (de mimbre)
Moncofa	cabàs
Ademuz	
Tuéjar	(Ponen en el suelo <lona ^s >, y de aquí las cogen al <capazo>, y luego a <sacos> y en)
Casinos	sac (saco) sària (serón)
Marines	
Caudete	(Ponen en el suelo unas lonas; después recogen la aceituna con espuertas, y la echan en <sacos>, y la cargan en carros)
Pedralba	(Unos ponen lona abajo y otros no; des suelo las cogen con <capazo>, 'espuestas', y las echan en <sacos>, y luego las traen con)
Rafelbunyol	sac
Quart de P.	sac (=saco) (No hay <i>taczims</i>)
Godolleta	(del suelo la cogen -la <plegan-> al <capazo>, y después la echan en <sacos>)
Torís	sacs
Dos Aguas	(Ponen en el suelo <mantas>, de aquí la cogen a <capazo>, y la echan en <sacos>, y)
Polinyà	
Massalavés	(En capazos y sacos)
Teresa de C.	(hay <sábanas>, sacos, en el suelo; luego la cogen con <capazo ^s >, para 'sacos' y)
Anna	(ponen en el suelo una <manta>, de <yute>; y aquí las cogen con un <cabaso>, y la echan a un <barchín>, vasija de esparto)
Llanera de R.	barxí (especie de saco de esparto, con tapadera de lo mismo)
Beniopa	cabàs (=espuerta) sac (=saco)
Moixent	sac gofí (especie de espuerta profunda, con tapa)
Biar	sac algorí (especie de saco de esparto)

Benilloba	sac tagzim (especie de saco de esparto)
Benialí	sac tagzim (de esparto)
Calp	cabàs (espuerta) sac (saco)
el Pinós	saca (=saco)
Monforte	cofines
el Campello	cabàs sac
Crevillent	sac
Dolores	capaso (de donde se vacía en un saco)
Guardamar	cabàs (=espuerta) sac (=saco)

805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(En carro o a lomo)
Peníscola	(A lomo, en una <sària>)
Vistabella	
C. Villamalefa	
Fanzara	
l'Alcora	(en sacos, sea en carro, sea a lomo)
Orpesa	(En carro)
T. de Viver	(en caballerías)
Azuébar	(y la traen en caballerías, o en carro, según el terreno)
Aín	(A lomo)
Moncofa	(En sacos y en carro)
Ademuz	
Tuéjar	(caballerías las traen a casa y aquí las ponen en cualquier sitio)
Casinos	(En carro)
Marines	
Caudete	(en carros)
Pedralba	(carros)
Rafelbunyol	(En carro)
Quart de P.	
Godolleta	(en <carro>)
Torís	(En carro)
Dos Aguas	(con <caballería ^s >, las traen a la casa, y las tienden en la 'cámara')
Polinyà	
Massalavés	(En carros)
Teresa de C.	(en caballerías se traen a casa, y se deja)
Anna	(y las traen a casa en caballerías)
Llanera de R.	(A lomo. Cada <carrega> es de dos <barxins>)
Beniopa	(A lomo)
Moixent	(A lomo. Cada <carrega> es de dos <i>gofins</i>)
Biar	(En carro)
Benilloba	(En acémilas)
Benialí	(En mulos)
Calp	(A lomo)

el Pinós (En carro)

Monforte

el Campello

Crevillent (En carros)

Dolores (en carros)

Guardamar

805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA:

Cinctorres

P. Benifassà

V. Canes

Peníscola

Vistabella

C. Villamalefa (En cualquier sitio, hasta el día que le toca moler, en el molino no hay departamentos)

Fanzara granero (atroje, en el molino) (poco antes 1-3 días, antes de moler)

l'Alcora

Orpesa (No tiene nombre propio)

T. de Viver (1º las depositan en las <cambras>; después las llevan al molino y allí las ponen en <troces>)

Azuébar (la ponen en la <cambra> en casa hasta que las llevan al molino; allí las ponen en <atrojes> (4-5 días))

Aín sala

Moncofa sala

Ademuz

Tuéjar (<atroje>, aquí no los tienen estos molinos)

Casinos cambra

Marines

Caudete (La depositan en la cámara, hasta el día de molarla)

Pedralba troja (en el molino)

Rafelbunyol

Quart de P. andana

Godella (ponen la aceituna en <la cambra>, en la casa, y el día que quieren molarla la llevan al molino; no hay allí depósitos)

Torís cambra

Dos Aguas (no hay depósitos especiales)

Polinyà

Massalavés

Teresa de C. (en la <cambra>) atro (departamento en el molino, al ir a moler nada más)

Anna (y las depositan en la <cambra>, hasta que las llevan a moler)

Llanera de R. cambra

Beniopa

Moixent cambra

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós alforí

Monforte

el Campello cambra

Crevillent alforí (compartimento hecho con tabiques en la almazara)

Dolores alforín

Guardamar

805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR:

Cinctorres

P. Benifassà

V. Canes

Peníscola

Vistabella

C. Villamalefa bacia(r)

Fanzara abocá

l'Alcora

Orpesa

T. de Viver abocar

Azuébar abocar

Aín

Moncofa

Ademuz

Tuéjar abocar (vaciar los sacos en casa)

Casinos

Marines

Caudete bacear

Pedralba baciarse (<abocar>)

Rafelbunyol

Quart de P.

Godella abocar

Torís

Dos Aguas abocar lo(s) sacos

Polinyà

Massalavés

Teresa de C. baciarse

Anna abocar (oclusiva)

Llanera de R.

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

el Campello

Crevillent

Dolores (<abocar>, <basiar>, <lo saco(s) al alforín>)

Guardamar

805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES:

Cinctorres

P. Benifassà

V. Canes

Peníscola

Vistabella

C. Villamalefa grosal (gorda, negra)
farga
burriolenca

Fanzara gronsal
fargas (negra y menor que la anterior)

I'Alcora
Orpesa

T. de Viver de la farga
(<morrudas>, redondas negras, medianas)
royas

Azuébar serrana (lo general)
(<morrudas> y <billalonga^s> hay pocas)

Aín

Moncofa

Ademuz

Tuéjar sollana
cuquillana (pequeña, negra)
serrana
billalonga (es la mejor para comer)
manzanilla

Casinos

Marines

Caudete (<manzanilla>, <piñoncillo>, <cornicabra>, <billalonga>:
sirven para aceite y para comer)

Pedralba billalonga
sollana (alargada, negra)
morruda^s

Rafelbunyol

Quart de P.

Godella billalonga (es la sevillana)
changló real
blanqueta
culicabra
serrana
quijal de gorrino
limonenca^s
(todas pueden ser para comer o para aceite)

Torís

Dos Aguas corneca
manzanilla
torrentina (árbol grande y aceituna pequeña y negra)
millarenca (negra, redonda, grande)
billalonga
blanqueta ('siempre blancas')

Polinyà

Massalavés

Teresa de C. cornicabra (larga y pequeña, verde)
dulce
cornetilla (larga y gruesa)
menuda
ginobesa (casi redonda)

Anna blanca
mansanilla
forna (larga, negra, gruesa)
alfarenca (negra, y más larga y gruesa que la anterior)
andalusa (<s>, no <zz>; <s> sorda)
changlót real³³⁵⁶ (redonda, negra)

Llanera de R.

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

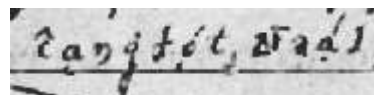
el Campello

Crevillent

Dolores (antes de recoger la oliva a golpe, se recogen algunas para comer: <oliba marsía>, para <chafar>)

Guardamar

³³⁵⁶ Anna (1934):

805f OPERACIÓN DE MOLER:

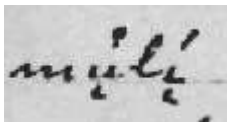
Cinctorres	
P. Benifassà	(No se hace aceite) ((805f-806e))
V. Canes	moldre
Peníscola	moldre
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	moler
<u>Fanzara</u>	molé
l'Alcora	moldre
Orpesa	moldre
<u>T. de Viver</u>	moler
<u>Azuébar</u>	moler
Aín	moldre
Moncofa	moldre
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	moler
Casinos	moldre
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	moler
<u>Pedralba</u>	moler
Rafelbunyol	moldre
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	moler
Torís	moldre
<u>Dos Aguas</u>	moler
Polinyà	
Massalavés	moldre
<u>Teresa de C.</u>	moler
<u>Anna</u>	moler
Llanera de R.	moldre
Beniopa	moldre
Moixent	moldre
Biar	moldre
Benilloba	mòdrer
Benialí	
Calp	mòdrer
el Pinós	moldre
<u>Monforte</u>	
el Campello	moldre
Crevillent	moldre
<u>Dolores</u>	moler
Guardamar	mòdrer

806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA):

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	molí
Peníscola	mulj ³³⁵⁷
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	almáçera
<u>Fanzara</u>	molino ('rechaza almazara')

l'Alcora	molí
Orpesa	molí
<u>T. de Viver</u>	almáçera
<u>Azuébar</u>	almáçera
Aín	molí
Moncofa	almàssera
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	almáçera (sin <r>)
Casinos	almàrsera
<u>Marines</u>	almáçera
<u>Caudete</u>	molino
<u>Pedralba</u>	almárcer(a)
Rafelbunyol	armàrsera
Quart de P.	almàssera
<u>Godelleta</u>	armàçera (<á>)
Torís	a'màssera
<u>Dos Aguas</u>	almáçera
Polinyà	
Massalavés	almàrsera (conjunto del molino y la prensa con todas sus dependencias)
	moló
<u>Teresa de C.</u>	almáçera
<u>Anna</u>	almàrsera
Llanera de R.	almàrsera (conjunto de molino, prensa, etc.)
Beniopa	almàrsera
Moixent	molí
	màrsera (conjunto de molino, presas, etc.)
Biar	almàrsera
Benilloba	almàrsera
Benialí	almàrsera
Calp	almàrsera
el Pinós	almàssera (=conjunto de molino, presas, trojes, etc.)
<u>Monforte</u>	almasara
el Campello	màrsera
Crevillent	almassara (conjunto de molino, presas, trojes, etc.)
<u>Dolores</u>	almasara
Guardamar	almassara

3357 Peníscola:

806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO:

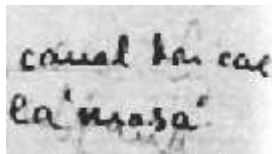
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	llaç (El otro sujeto dice <jaç>. El jas es la parte central; hay otra plataforma más baja, que rodea al jas, y se llama <molà>)
Peníscola	ascudella
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	chas
<u>Fanzara</u>	chas
l'Alcora	jaç
Orpesa	jaç
<u>T. de Viver</u>	la suela guirlanda (canal donde cae la masa) ³³⁵⁸
<u>Azuébar</u>	casuela arguilanda (alfarje)
Aín	xaç
Moncofa	jaç
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	solera canal ('alfarje')
Casinos	sòla
<u>Marines</u>	suela (plataforma inf.)
<u>Caudete</u>	solera
<u>Pedralba</u>	solera
Rafelbunyol	
Quart de P.	cassola
<u>Godolleta</u>	registro (piedra en el centro) cazuela (es todo el suelo) ³³⁵⁹
Toris	retxistre
<u>Dos Aguas</u>	muela registro ('alfarje'; canalillo)
Polinyà	
Massalavés	moledor

<u>Teresa de C.</u>	era chicharra (hierro, que al pasar por un engranaje, mueve la teja (cibera) y cae la aceituna) pala yerro ³³⁶⁰
<u>Anna</u>	safa
Llanera de R.	safa
<u>Beniopa</u>	mòla safa
<u>Moixent</u>	safa
<u>Biar</u>	safa
<u>Benilloba</u>	safa
<u>Benialí</u>	safa
<u>Calp</u>	regist
<u>el Pinós</u>	safa
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	safa
<u>Crevillent</u>	safa
<u>Dolores</u>	ehhcuilla
<u>Guardamar</u>	plat

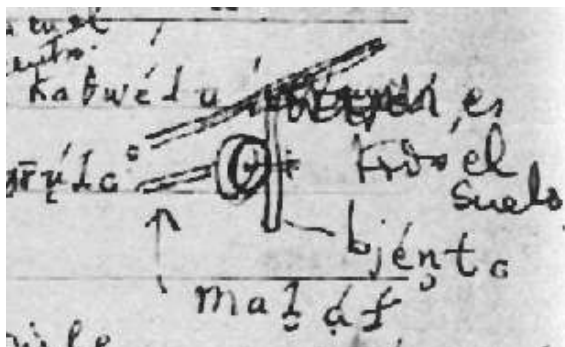
806b PIEDRA GIRATORIA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	regló
Peníscola	mòla
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	ruejo ³³⁶¹
<u>Fanzara</u>	reglón
l'Alcora	regló
Orpesa	regló
<u>T. de Viver</u>	ruejo ³³⁶²

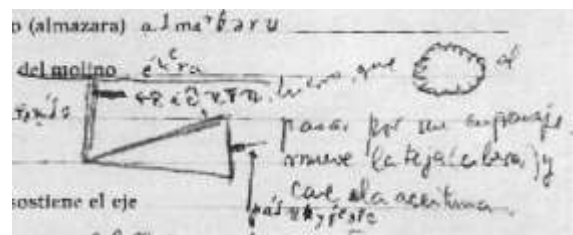
3358 Teresa de Viver:

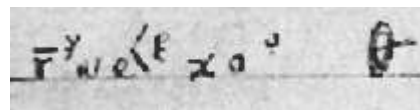
3359 Godolleta (1934):

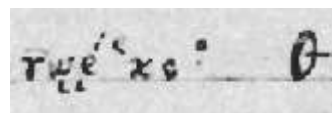
3360 Teresa de Cofrentes:

3361 Castillo de Villamalefa:

3362 Teresa de Viver:

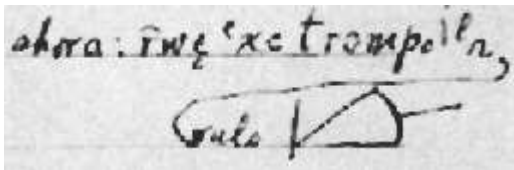

<u>Azuébar</u>	ruejo plantáu ³³⁶³
	ruejo trompón (ahora; rulo) ³³⁶⁴
Aín	regló
Moncofa	regló
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	rulo
Casinos	rulo
<u>Marines</u>	trompellot (Molino: rulo)
<u>Caudete</u>	trompellote ³³⁶⁵
<u>Pedralba</u>	rulo
Rafelbunyol	rulo
Quart de P.	rulo
<u>Godolleta</u>	trompellote ³³⁶⁶
	rulo
	(<biento>, <mallal>) ³³⁶⁷
Torís	regló
	tramutxa (Tolva:)
<u>Dos Aguas</u>	rulo
	tramucha (tolva)
Polinyà	

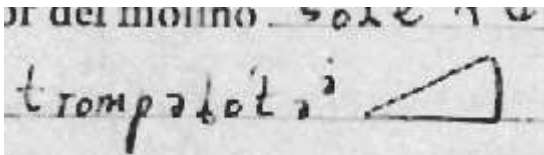
³³⁶³ Azuébar:

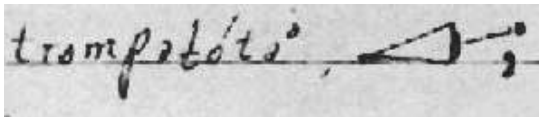
³³⁶⁴ Azuébar:

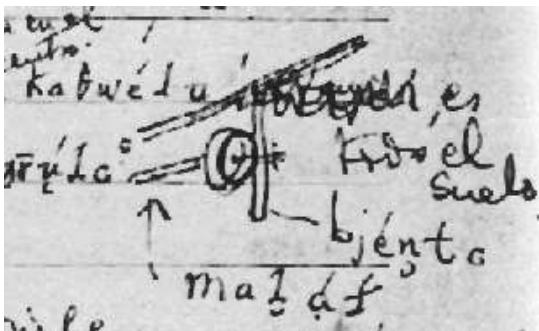
³³⁶⁵ Caudete:

³³⁶⁶ Godolleta (1934):

³³⁶⁷ Godolleta (1934):

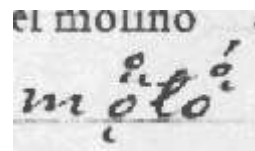

Massalavés	mòlò
	moló
<u>Teresa de C.</u>	rulo
<u>Anna</u>	re(g)ulón (= <trompellòt>)
Llanera de R.	trompellot
Beniopa	regló
	trompellot
Moixent	rugló
Biar	rugló
Benilloba	moló
	rugló
Benialí	rugló
Calp	rigló
	trompellot
el Pinós	mòlò ³³⁶⁸
<u>Monforte</u>	
el Campello	moló
Crevillent	moló
<u>Dolores</u>	sompo ³³⁶⁹
	ruldón ³³⁷⁰
Guardamar	sómpo

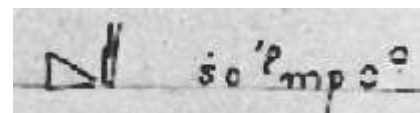
806c EJE:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	fus
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	árbol
<u>Fanzara</u>	árbol
l'Alcora	ma'al
Orpesa	barra
<u>T. de Viver</u>	árbol
<u>Azuébar</u>	árbol ³³⁷¹

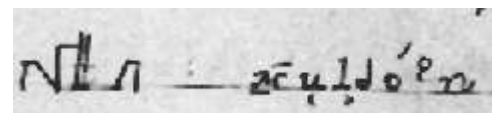
³³⁶⁸ el Pinós:

³³⁶⁹ Dolores:

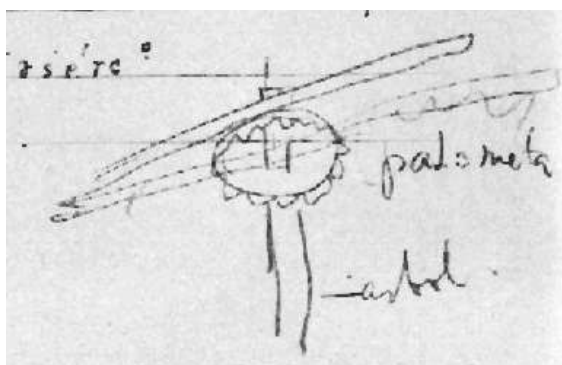
³³⁷⁰ Dolores:

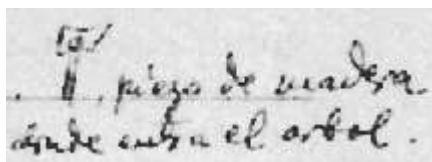
³³⁷¹ Azuébar:

Aín	barra del regló
Moncofa	barra
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	árbol
Casinos	
<u>Marines</u>	(<árbol> y <palometa>, pieza de madera donde entra el árbol) ³³⁷²
<u>Caudete</u>	árbol
<u>Pedralba</u>	árbol tolba
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	biento
Torís	fus (eje de la piedra giratoria)
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	abre
<u>Teresa de C.</u>	árbol
<u>Anna</u>	árbol
Llanera de R.	lleix del trompello
Beniopa	
Moixent	maial
Biar	maial
Benilloba	maial
Benialí	mallal
Calp	barra
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	le(i)x
Crevillent	abre
<u>Dolores</u>	árbol (con su <palanca>)
Guardamar	

806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE:	
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	albre
Peníscola	abre

3372 Marines:

Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	biga
<u>Fanzara</u>	trabesero
l'Alcora	abre
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	biga
<u>Azuébar</u>	trabesero
Aín	abre
Moncofa	abre
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	biga (= <trabesero>)
Casinos	abre
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	biga
Rafelbunyol	
Quart de P.	abre
<u>Godelleta</u>	(no dan nombre)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	biga
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	travesero
Llanera de R.	abre
Beniopa	
Moixent	albre
Biar	albre
Benilloba	abre
Benialí	abre
Calp	abre
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	abre
Crevillent	
<u>Dolores</u>	(una <jásena>)
Guardamar	bir[x]en

806e MODO DE MOVER EL MOLINO:	
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(A tiro de mulo)
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	(caballería)
<u>Fanzara</u>	(caballería)
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	(Caballerías, y ahora hay dos con motores)
<u>Azuébar</u>	(caballerías)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	(con caballerías)
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(con caballerías)
<u>Pedralba</u>	(por caballerías, y otros por motores)
Rafelbunyol	
Quart de P.	

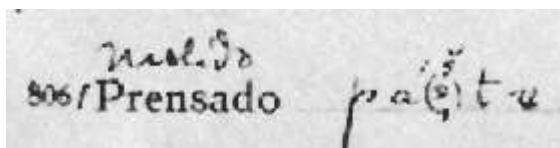
<u>Godolleta</u>	(con <caballería ^s >, y otros con electricidad)
Torís	(A tiro de mulo)
<u>Dos Aguas</u>	(caballerías)
Polinyà	
Massalavés	(A tiro de bestia)
<u>Teresa de C.</u>	(caballerías, y ahora motores)
<u>Anna</u>	(antes con caballerías; ahora con motores)
Llanera de R.	(A tiro de bestia)
Beniopa	
Moixent	(A tiro de bestia)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	(caballerías)
Guardamar	

	806f PRENSADO:
Cinctorres	(No se cultiva el olivo) 806f-809
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	(No se cultiva el olivo) 806f-808a ((AMB UNA CLAU))
<u>C. Villamalefa</u>	(molido: <pasta>)
<u>Fanzara</u>	(molido: <pasta>)
I'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	pasta
<u>Azuébar</u>	pasta (molido)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	pa(s) ^{i(x)} ta (molido) ³³⁷³
Casinos	
<u>Marines</u>	pasta (molido; 806f)
<u>Caudete</u>	pahhta
<u>Pedralba</u>	pasta (molido)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	pasta
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	pasta
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	pa ^{hta} ³³⁷⁴

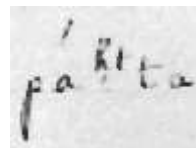
<u>Anna</u>	pasta
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	masa (molido)
Guardamar	

	806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS):
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	(Eran las mismas de la prensa de vino)
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	prensa (Hace unos 20 años que hay molino de aceite. Las prensas son de hierro de un huso; había una de madera lo mismo que la del vino)
<u>Fanzara</u>	(Las prensas de hoy son modernas de hierro; las ant. eran de madera y servían para el vino y el aceite. V. el vino)
I'Alcora	
Orpesa	(No queda ninguna prensa de madera)
<u>T. de Viver</u>	(Las prensas son de hierro. Plataf. inferior: <suela> (= <cazuela>); plataf. superior: <plato>; huso: <caracol>; palanca: <barra> (<nuez>; pieza donde entra el huso) ³³⁷⁵

³³⁷³ Tuéjar (1934):

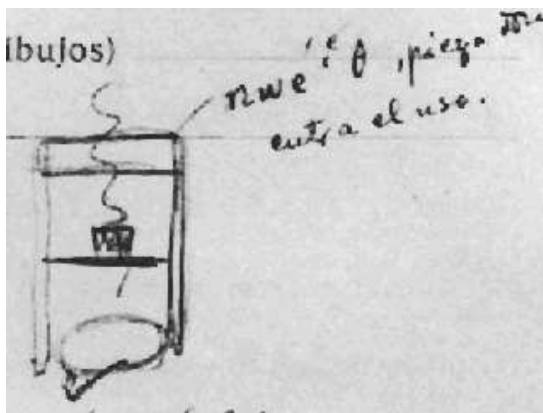

³³⁷⁴ Teresa de Cofrentes:

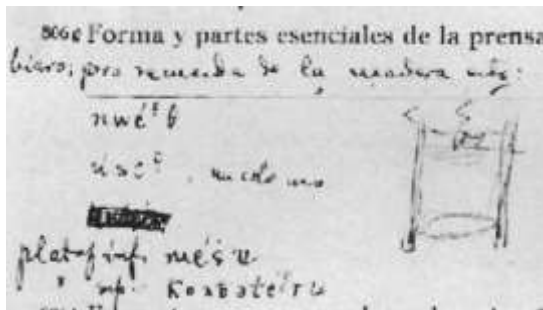

³³⁷⁵ Teresa de Viver:

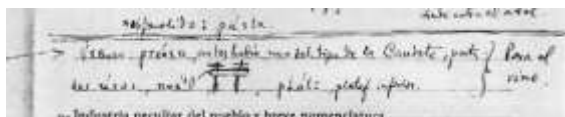
Azuébar	(Todavía queda una o dos <prensas de madera>; es lo mismo que la del vino. Véase el dibujo)
Aín	
Moncofa	(No queda ninguna prensa)
Ademuz	
Tuéjar	(las prensas ahora son de hierro; pero recuerda de la madera esto: <nuez>; <huso> (un sólo huso); plataf. inf. <mesa>; plataf. sup. <corbetera>) ³³⁷⁶
Casinos	(Ya no quedan prensas de madera)
Marines	(Prensa: <prensa>; antes había una del tipo de la de Caudete; partes: dos <husos>, <nuez>, <plato> (plataf. inferior). Para el vino) ³³⁷⁷ (Las prensas del aceite son de hierro, con huso en medio)
Caudete	(prensa de madera, pero no de viga) (Plataforma inf.: <perola>; sup. <tapa>; <huso>; <nuez>, pieza donde entra el huso; <palanca>, entraba en huso)

³³⁷⁶ Tuéjar (1934):

³³⁷⁷ Marines:

Pedralba	(Prensa antigua de madera ya no hay: recuerdan estas piezas: plataforma inferior: <cazuela>; plataforma superior: <tajador>; <nuez>; palanca: <barra>; un <huso>) (para hacer más fuerza tenían el 'burro' o boguet con una <maroma> que se ataba a la <barra> y al burro) (<nuez>, <burro>, <boguet>) ³³⁷⁸ (Ya no quedan prensas antiguas)
Rafelbunyo	
Quart de P.	
Godelleta	prensa (ahora son todas de hierro, pero recuerda antigua: <prensa d'argue>) huso nues barra (palanca que iba metida en el huso) tajador (plataforma) casuela
Toris	(De un solo huso o de dos. Las piezas son las mismas de la prensa de vino, excepto que en éstas hay la <gàbia> y en las de aceite no la hay)

Dos Aguas

Polinyà

Massalavés

(Ya no hay prensas de madera, sino de hierro. En las prensas de madera había un <bouet>, o sea, un torno al que daban vueltas cuatro hombres para que se arrollara la maroma que hacía mover la prensa)

Teresa de C.

(las prensas son de hierro; de viga nunca hubo)

lenteja (plataforma inferior)

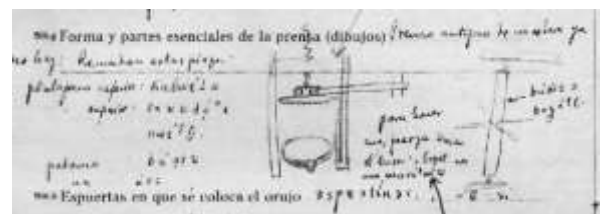
plato prensor (plat. superior)

(de la viga no recuerdan)³³⁷⁹

Anna

(recuerdan una antigua de madera, la misma del vino, que tenía: <un luzzillo>, de madera, en medio, encima la <nuez>. La plataforma superior: <taulero>, se llamaba, y la plataforma inferior, <plato>, de piedra. La <barra> (palanca) entraba en la 'nuez', y ésta, al bajar, iba apretando es "tablero")

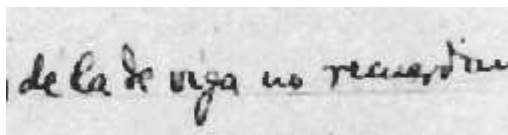
³³⁷⁸ Pedralba:

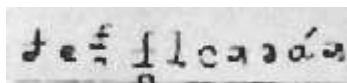
³³⁷⁹ Anna (1934):

Llanera de R.	(Ya no queda ni una prensa de madera. Era la misma prensa que servía para el vino)
Beniopa	(No quedan prensas antiguas)
Moixent	(Igual a la de vino)
Biar	
Benilloba	
Benialí	(Ya no hay prensas de madera)
Calp	(Ya no queda ninguna prensa de madera. Eran del mismo tipo que las de uva)
el Pinós	
Monforte	
el Campello	(No hay prensas de madera)
Crevillent	(No hay prensas de madera)
Dolores	(hay tres. 1ª: <prensa de deflorear> ³³⁸⁰ , que consiste en: <lagar>, 2 <birgene(s)>, <una parà> de marguales, y encima: <tablero> redondo; encima la <nue(s)> (tronco grueso, sostenido por las vírgenes); con <husillo>, y <palanca> movida por un <torno>. 2ª: <prensa de apurar>. 3ª: <prensa leña(s)>, iguales pero de más potencia)
Guardamar	(No quedan prensas de madera)

806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO:	
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	cofins
Peníscola	cofins
Vistabella	
C. Villamalefa	espartines
Fanzara	espartines
l'Alcora	aspartins
Orpesa	esportins
T. de Viver	espartines
Azuébar	espartine ^s
Aín	aspartins
Moncofa	astorí
Ademuz	
Tuéjar	esportine ^s
Casinos	esportims
Marines	esportines (806h)
Caudete	ehhportine ^s
Pedralba	espartine ^s
Rafelbunyol	esportims
Quart de P.	esportims (sing. <esportim>)

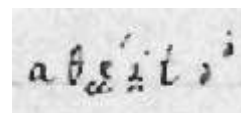
3380 Dolores:

Godolleta	esportine ^s
Torís	espo'tim
	bolléro
	esportines
Dos Aguas	
Polinyà	
Massalavés	espo'tins
Teresa de C.	ehhterines
Anna	esportine ^s
Llanera de R.	esportins
Beniopa	èsportíns
Moixent	asportins
Biar	esportins
Benilloba	asportins
Benialí	asportins
Calp	asportins
el Pinós	cofins
Monforte	
el Campello	cofins
Crevillent	maurals
Dolores	margua(l) (de esparto)
Guardamar	estorins

806i PRIMER ACEITE:	
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	(No se distingue del otro; todo se extrae junto al prensarlo)
	oli (No hay nombres especiales)
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	(todo es igual)
Fanzara	(Hay una sola clase)
l'Alcora	(No se clasifica; se mezcla el aceite de las diversas extracciones)
Orpesa	flor
T. de Viver	aceite bi'gen
Azuébar	aseite birgen
Aín	flor
Moncofa	flor
Ademuz	
Tuéjar	
Casinos	flor
Marines	
Caudete	
Pedralba	aceite birgen
Rafelbunyol	flor
Quart de P.	flor
Godolleta	aseite birgen (sin agua)
Torís	flor
Dos Aguas	aceite birgen
Polinyà	
Massalavés	flo'
Teresa de C.	acèite birgen (sin agua) ³³⁸¹
Anna	azzeite virgen
Llanera de R.	flor
Beniopa	flor

3381 Teresa de Cofrentes:

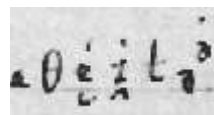

Moixent	flor
	oli verge
Biar	flor
Benilloba	flor
Benialí	flor
	oli verge
Calp	flor
el Pinós	flò
Monforte	
el Campello	flor
Crevillent	flò
Dolores	aseite de flor (de desflorear)
Guardamar	flor

	806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS:
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	oli (no hay nombres especiales)
Vistabella	
C. Villamalefa	(El aceite de la prensa cae a una tina, mitad de una cuba, y de aquí se saca y se lleva a las casas, y aquí se deposita en <jarra ^s > 'tinajas') ((806j - 807b))
	Fanzara
	azzeite
	(El aceite de la prensa cae a un <cosio>, de barro, emportado en el suelo, y de aquí lo cogen y lo echan en <jarras>) ((806j-807a))
l'Alcora	
Orpesa	
T. de Viver	(El aceite de la prensa cae al <tinaco>, antes de madera, ahora de <piedra>; de aquí lo sacan con <pozales>, a las <balsetas>, depósitos de obra, y de aquí, cuando está claro, lo llevan a las respectivas casas, y allí lo ponen en <jarras>) ((806h-807b))
	Azuébar
	aseite común
	(El aceite de la prensa cae al <cubillo>, depósito de madera o piedra; de aquí sacan el aceite a los <cosios> y después lo llevan a las casas, y allí lo ponen en <jarra ^s >, tinajas) (<cosio>, de barro, en el mismo molino, para que aclare, en casa en <jarra>)
Aín	oli (No se separa de la flor)
Moncofa	
Ademuz	
Tuéjar	aceite
Casinos	remòlt
Marines	

Caudete	aceite ³³⁸² (Cae el aceite a un tonel, <tonel>, de madera) aceite
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
Godella	aseite de flor (1ª) aseite remuelto (2) remòlt
Torís	
Dos Aguas	(1º <ac... del primer paráu>; 2 <ac... de remuelto>)
Polinyà	
Massalavés	remòlt
Teresa de C.	(1, aceite <preaso>; 2º <ac... represo>)
Anna	(1 <azzeite ^{de} flor>; 2 <azz... reprensáu>)
Llanera de R.	(<remòlt> o <repremut> (El aceite que se produce en un segundo prensado, ayudado por el agua hirviendo que se echa a los esportines))
Beniopa	
Moixent	oli (corriente, el que se produce en el primer prensado) repremut (el que se produce en el segundo prensado con ayuda del agua hirviendo) oli corrén
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	remòlt (aceite procedente del segundo prensado)
el Pinós	repremut (el aceite del último prensado)
Monforte	
el Campello	
Crevillent	oli de peu repeu (el último aceite, que se extrae ayudado por agua hirviendo) aseite de apure ^(s)
Dolores	
Guardamar	-----
	807 ORUJO PRENSADO (PIÑUELO, CHISPA):
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	remòlta
Peníscola	sansa
Vistabella	
C. Villamalefa	remuelta
Fanzara	piñol
l'Alcora	remòlta
Orpesa	remòlta

3382 Caudete:

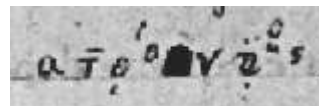
<u>T. de Viver</u>	piñol
<u>Azuébar</u>	piñol
Aín	piñol
Moncofa	piñol
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	piñón (El aceite de la prensa cae a una <trascolaera>, depósito de madera como una 'bota') ((807-808))
Casinos	pinyol
<u>Marines</u>	piñol
<u>Caudete</u>	piñuelo
<u>Pedralba</u>	piñol
Rafelbunyol	pinyol
Quart de P.	pinyol
<u>Godella</u>	p(i)ñol
Torís	pinyol
<u>Dos Aguas</u>	piñol
Polinyà	
Massalavés	pinyol
<u>Teresa de C.</u>	piñuelo
<u>Anna</u>	piñol
Llanera de R.	pinyol
Beniopa	pinyol
Moixent	pinyol
Biar	prinyol
Benilloba	pinyol
Benialí	pinyol
Calp	pinyol
el Pinós	pinyol
<u>Monforte</u>	piñuelo
el Campello	pinyol
Crevillent	pinyol
<u>Dolores</u>	piñuelo
Guardamar	pinyol

807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE:

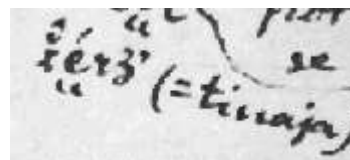
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	engerra
Peníscola	gerra (=tinaja)
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	jarra ^s
<u>Fanzara</u>	jarra ('tinajas')
l'Alcora	gerra (=tinaja)
Orpesa	gerra (=tinaja)
<u>T. de Viver</u>	jarras ('tinajas')
<u>Azuébar</u>	jarra ^s
Aín	xarra (tinaja)
Moncofa	gerra (=tinaja)
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	jarra ('tinaja')
Casinos	xarra (tinaja)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	redil (10-20 arrobas) (vasija de zinc; y antes <orzás>, de barro, en las casas)

<u>Pedralba</u>	jarras ('tinajas' de diversos tamaños, hasta 30 arrobas) (El aceite cae de la prensa a un <cociol>, empotrado; y de aquí se saca, en <pelejos>, antes; y hoy en cántaros de hojadelata a la <jarra>, en las casas)
<u>Rafelbunyol</u>	xarra (tinaja)
<u>Quart de P.</u>	xerra (=tinaja)
<u>Godella</u>	[<tinaja>] (en las casas) (el aceite cae al <barril>, empotrado; de aquí lo sacan a las <jarra>)
<u>Torís</u>	xarra (de barro)
<u>Dos Aguas</u>	jarras ('tinajas pequeñas') (el aceite de la prensa cae a un <cociol> empotrado, y de allí lo sacan con <arroba ^s >, para las <jarra ^s >)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	xerra (=tinaja)
<u>Teresa de C.</u>	(El aceite de la prensa cae al <cociol>, de barro, empotrado en el suelo. De aquí lo llevan en <cántaros>, de hojadelata, a las casas del propietario, y aquí lo ponen en <tinaja ^s >, de barro, de 40-60 arrobas)
<u>Anna</u>	(El aceite de la prensa cae a la <charra>, 'empotrada', y aquí lo sacan con <arròvòs> ³³⁸³ (arrobas), y lo llevan a casa y allí lo depositan en otras 'charras')
<u>Llanera de R.</u>	gèrrè (=tinaja) ³³⁸⁴
<u>Beniopa</u>	gerra
<u>Moixent</u>	gerra (=tinaja)
<u>Biar</u>	jarra (de barro)
<u>Benilloba</u>	gerra (=tinaja)
<u>Benialí</u>	gerra (=tinaja)
<u>Calp</u>	gerra (=tinaja)
<u>el Pinós</u>	gèrrè (de zinc)
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	bombóna (de hojalata)
<u>Crevillent</u>	gerra (tinaja) depòsit (de hojalata)

³³⁸³ Anna (1934):

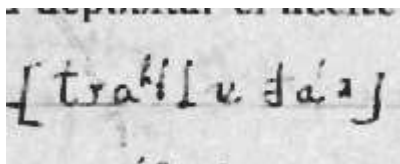
³³⁸⁴ Llanera de Ranés:

<u>Dolores</u>	(del lagar va al <cósio(l)>, con agua, empotrado en la tierra; de allí se saca y se echa en <tenaja ^(s) >, en la misma almazara)
<u>Guardamar</u>	gera (=tinaja) barril (=barril)

807b TRASIEGO:	
<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	(No se trasiega)
<u>Peníscola</u>	tresbalsà
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	trascola(r)
<u>Fanzara</u>	trescolá
<u>l'Alcora</u>	(No se acostumbra)
<u>Orpesa</u>	trescolar
<u>T. de Viver</u>	trascolar
<u>Azuébar</u>	tr(a)scolar
<u>Aín</u>	(No se trasiega)
<u>Moncofa</u>	trescolar
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	trascolar
<u>Casinos</u>	trassegar
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tasegar
<u>Pedralba</u>	trescolar
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godolleta</u>	trescolar
<u>Toris</u>	trescolar
<u>Dos Aguas</u>	tra ^s colar
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	trascola ^r
<u>Teresa de C.</u>	[<tra ^h ladar>] ³³⁸⁵
<u>Anna</u>	tr(a)segar
<u>Llanera de R.</u>	trescolar
<u>Beniopa</u>	trascolar
<u>Moixent</u>	(No suele trasegarse)
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	trestombar
<u>Benialí</u>	trestombar
<u>Calp</u>	trescolar
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	trabucar
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	(<tre ^h ladá.l.> = <dehncargar el cósio(l)> ³³⁸⁶)

3385 Teresa de Cofrentes:

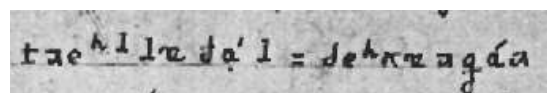
3386 Dolores:

Guardamar

**808 HECES
(MORCAS):**

<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	sola(t)ge
<u>Peníscola</u>	morques
<u>Vistabella</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	morcada
<u>Fanzara</u>	morcás
<u>l'Alcora</u>	morques
<u>Orpesa</u>	morques
<u>T. de Viver</u>	la solá
<u>Azuébar</u>	morcás
<u>Aín</u>	morca
<u>Moncofa</u>	morques
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	morcá
<u>Casinos</u>	morques
<u>Marines</u>	morcá
<u>Caudete</u>	zupia
<u>Pedralba</u>	morca ^s
<u>Rafelbunyol</u>	morques
<u>Quart de P.</u>	morca
<u>Godolleta</u>	morca
<u>Toris</u>	mo'ca
<u>Dos Aguas</u>	morcas
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	mo'ques
<u>Teresa de C.</u>	hecés ^s morca (es la porquería que flota encima del aceite, en la tinaja, y hecés, lo que va al fondo; ?)
<u>Anna</u>	morcas
<u>Llanera de R.</u>	morques
<u>Beniopa</u>	morca
<u>Moixent</u>	morca
<u>Biar</u>	morques
<u>Benilloba</u>	morca
<u>Benialí</u>	morca solatge
<u>Calp</u>	morca
<u>el Pinós</u>	morca
<u>Monforte</u>	morca ^s
<u>el Campello</u>	morca
<u>Crevillent</u>	morca
<u>Dolores</u>	morca(s)
<u>Guardamar</u>	morca

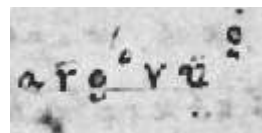
808a MEDIDAS PARA EL ACEITE:	
<u>Cincorres</u>	
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	rova
	quarteró (=1/4 de rova)
<u>Peníscola</u>	roba
	quartó (=1/4 de rova)

Vistabella			
C. Villamalefa	arroba media arroba cuarterón libra media libra (arroba= 30 libras)		
Fanzara	arroba (<media arroba>) cuarterón (<medio c...>) libra (<media libra>) (cuarterón:)		
I'Alcora	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)		
Orpesa	arroba quarteró (=1/4 de <i>arroba</i>)		
T. de Viver	arroba media cuarterón (<medio c...>) libra (<media libra>) mesura (arroba: 30 libras; libra: 4 mesuras)		
Azuébar	arroba (de 30 libras) (<media arroba> cuarterón (<medio c...>) libra (<media libra>) cuarta (y <media cuarta>)		
Aín	arroba càrrega (=10 <i>aroves</i>) quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)		
Moncofa	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>) lliura (=1/4 de <i>quarteró</i>)		
Ademuz			
Tuéjar	arroba (<media arroba>) cuarterón (<medio c...>) libra (<media libra>) (arroba: 36 libras)		
Casinos	arroba quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)		
Marines			
Caudete	arroba (media arroba) cuartilla (<media cuartilla>) media cuatro onzas (arroba: 4 cuartillas, o 25 litros)		
Pedralba	arroba (<media arr...>) cuarterón (<medio cuarterón>) libra (y <media libra>) (arroba: 36 libras; arroba: 17 litros y 13 centilitros)		
Rafelbunyol	cànter mitxeta		
Quart de P.	arroba quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)		
Godolleta	arroba (<media arroba>) cuarterón (<medio cuarterón>) libra (<media libra>) micheta (y <media micheta>) (arroba: 32 libras; libra: 4 michetas)		
Torís	arroba (=unos 11 kilos)		
		Dos Aguas	arroba ^s (<media arr...>) cuarterón (<medio cuarterón>) libra (<media libra>) micheta (<media micheta>) (arroba: 30 libras; libra: 4 michetas)
		Polinyà	
		Massalavés	(Las mismas que para el vino, pero en vez de <i>quarterola</i> la de aceite se llamaba <quartó>)
		Teresa de C.	arroba (<media arroba>) cuarterón (<medio cuarterón>) libra (y <media libra>) (arroba: 11 kilos)
		Anna	arròvò ³³⁸⁷ (<media> arroba) cuarterón mezzureta liura ('libra') (<media 'liura'>) (arroba, 4 cuarterones, y 16 'mesuretas'; mesureta: 2 libras)
		Llanera de R.	arròvò (=8 porrons) porró
		Beniopa	cànter quarteró (=1/4 de <i>cànter</i>)
		Moixent	arròvò (=4 quarteroles, o sea =30 <i>lliures</i>) quarteròlò (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Biar	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Benilloba	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Benialí	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Calp	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		el Pinós	arròvò quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Monforte	
		el Campello	arròvò quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Crevillent	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>)
		Dolores	cántaro arroba media cuarterón
		Guardamar	arrova quarteró (=1/4 de <i>arrova</i>) -----
		Cinctorres	

809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO:

³³⁸⁷ Anna (1934):

P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa

Fanzara (Véase Fonética)

l'Alcora

Orpesa

T. de Viver

Azuébar

Aín

Moncofa

Ademuz

Tuéjar

(trigo, maíz (<canaria>), patatas, legumbres, vino, aceite poco)

Casinos

Marines

Caudete

(vino, cereales, aceite, patatas, judías, verduras)

Pedralba

(vino; <garrofa>, algarroba; aceite; cereales; hortalizas, de todas clases)

Rafelbunyol

Quart de P.

Godelleta

(la <uba>, vino; <garrofas>, algarrobas; aceite; trigo; <dasa> 'maíz'; avena y cebada; <yedros>, semilla para piensos)

Torís

Dos Aguas

Polinyà

Massalavés

Teresa de C.

V. Fonética

Anna

Véase Fonética

Llanera de R.

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

(vino; aceite <aseite>; <sebá>; trigo; avena; <(j)e(j)a>, para pan, especie de trigo)

el Campello

Crevillent

Dolores

(1. <arcasiles>; 2. <crilla^(s)> = patatas; trigo; <sebá>; tomates; melones)

Guardamar

**810 INDUSTRIA
PECULIAR DEL
PUEBLO Y BREVE
NOMENCLATURA:**

Cinctorres

P. Benifassà

V. Canes

Peníscola

Vistabella

C. Villamalefa

Fanzara

(no hay)

l'Alcora

Orpesa

T. de Viver

Azuébar

(Véase Fon.)

Aín

Moncofa

Ademuz

Tuéjar

(Aquí no hay más que una fábrica de alcohol y dos molinos de aceite)

Casinos

Marines

Caudete

(fábrica de harinas)

Pedralba

(fábrica de tejidos de algodón; bodegas)

Rafelbunyol

Quart de P.

Godelleta

(fábricas de aceite; fabrican cuerdas de esparto: <fascar>, que exportan. Se hacen con <cordel>, que se le da treint vueltas entre el pie de la persona y el respaldo de la silla y se forma la <madeja> que vale 20cm. La medida de la madeja aproximadamente es de una vara)

Torís

Dos Aguas

Polinyà

Massalavés

Teresa de C.

(Fabrican horcas para aventar y las exportan)

Anna

(V.)

Llanera de R.

Beniopa

Moixent

Biar

Benilloba

Benialí

Calp

el Pinós

Monforte

(3 fábricas de aguardiente)

el Campello

Crevillent

Dolores

(Fábrica de conservas de tomates)

Guardamar

810a PANAL:

Cinctorres

bresca

P. Benifassà

bresca

V. Canes

bresca

Peníscola

bresca

Vistabella

bresca

C. Villamalefa

bresca

Fanzara

bresca

l'Alcora

bresca

Orpesa

bresca

T. de Viver

bresca

Azuébar

bresca

Aín

bresca

Moncofa

bresca

Ademuz

bresca

<u>Tuéjar</u>	fresca
Casinos	bresca
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	panal
<u>Pedralba</u>	bresca
Rafelbunyol	bresca
Quart de P.	bresca
<u>Godellela</u>	panal
Torís	bresca
<u>Dos Aguas</u>	biscambre
Polinyà	bresca
Massalavés	(No hay apicultura) 810a-810f (TORÇUT)
<u>Teresa de C.</u>	panal (= <behcambre>)
<u>Anna</u>	bresca
Llanera de R.	bresca
Beniopa	bresca
Moixent	bresca
Biar	panal
Benilloba	bresca
Benialí	bresca
Calp	bresca
el Pinós	panal
<u>Monforte</u>	
el Campello	panal (en que predominan las crías) bresca (en que predomina la miel)
Crevillent	panal
<u>Dolores</u>	panal
Guardamar	pa de mel panal

810b PIQUERA:	
Cinctorres	espillera
P. Benifassà	aspillera
V. Canes	aspellera
Peníscola	
Vistabella	espillera
<u>C. Villamalefa</u>	piquera
<u>Fanzara</u>	piquer(a)
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	piquera
<u>Azuébar</u>	piquera
Aín	piquera
Moncofa	forat
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	piquera
Casinos	piquera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	piquera
<u>Pedralba</u>	piquera
Rafelbunyol	(No da nombre)
Quart de P.	(No hay apicultura. No conocen ningún nombre) 810b-810h (TORÇUT)
<u>Godellela</u>	piquera
Torís	aspillera (?) piquera (?)
<u>Dos Aguas</u>	piquera
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	
Guardamar	

<u>Teresa de C.</u>	ehpillera

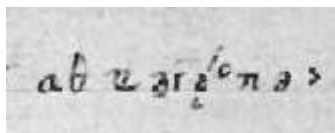
<u>Anna</u>	piquera (<qu>)
Llanera de R.	forat
Beniopa	foraet
Moixent	piquera
Biar	piquera
Benilloba	piquera
Benialí	piquera
Calp	piquera
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	piquera
Crevillent	e(i)xió (=eixidor)
<u>Dolores</u>	[es un <tubico>]
Guardamar	(No da nombre)

810c JABARDO:	
Cinctorres	escarot
P. Benifassà	ascarot
V. Canes	escarot
Peníscola	
Vistabella	escarot
<u>C. Villamalefa</u>	escarote
<u>Fanzara</u>	escarote
l'Alcora	ascarot
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	escarote
<u>Azuébar</u>	escarote
Aín	ascarot
Moncofa	(No da nombre)
<u>Ademuz</u>	jabardo
<u>Tuéjar</u>	jabardo
Casinos	escarot
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	jabardo
<u>Pedralba</u>	enjambre
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godellela</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	jabardo
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	jabarducho
<u>Anna</u>	enjambre
Llanera de R.	eixam
Beniopa	(No da nombre distinto de <a'xam>)
Moixent	
Biar	escarot
Benilloba	ascarot
Benialí	escarot
Calp	ascarot
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	enjambre
Guardamar	e(i)xam

810d CELDA:	
Cinctorres	caseta
P. Benifassà	caseta
V. Canes	casulla
Peníscola	casa

Vistabella	casilla	Casinos	massarró
<u>C. Villamalefa</u>		<u>Marines</u>	
<u>Fanzara</u>		<u>Caudete</u>	zàngano
l'Alcora	caseta	<u>Pedralba</u>	zàngano ^s
Orpesa		Rafelbunyol	
<u>T. de Viver</u>		Quart de P.	
<u>Azuébar</u>		<u>Godelleta</u>	sànganos
Aín	casa	Torís	sàngano
Moncofa		<u>Dos Aguas</u>	zàngano
<u>Ademuz</u>		Polinyà	
<u>Tuéjar</u>		Massalavés	
Casinos		<u>Teresa de C.</u>	zàngano
<u>Marines</u>		<u>Anna</u>	sàngano ^s
<u>Caudete</u>		Llanera de R.	abegot
<u>Pedralba</u>		Beniopa	
Rafelbunyol		Moixent	abegot
Quart de P.			sàngano
<u>Godelleta</u>		Biar	abegot
Torís	(No tiene denominació)	Benilloba	abegot
<u>Dos Aguas</u>		Benialí	abegot
Polinyà		Calp	abegot
Massalavés		el Pinós	abe x]órrro
<u>Teresa de C.</u>		<u>Monforte</u>	
<u>Anna</u>	cazza	el Campello	zàngono (con z- sonora)
Llanera de R.	forat	Crevillent	sàngano
	capelleta	<u>Dolores</u>	abejote (= <sàngano>)
Beniopa	(No da nombre)	Guardamar	sàngano
Moixent			-----
Biar	caseta		810f CASTRAR:
	célda	Cincorres	tallà.ls basos
Benilloba	casulleta	P. Benifassà	tallà
Benialí	caseta	V. Canes	tallà un baso
Calp	foraets de la bresca	Peníscola	tallà.s basos
el Pinós		Vistabella	tallà.s basos
<u>Monforte</u>		<u>C. Villamalefa</u>	corta(r)
el Campello	caseta	<u>Fanzara</u>	cortá
Crevillent		l'Alcora	tallà
<u>Dolores</u>	casillica	Orpesa	tallar basos
	abujero ^(s)		(Castrador: <tallan>, <talladora>)
Guardamar		<u>T. de Viver</u>	cortar
		<u>Azuébar</u>	corta ^r
	810e ZÀNGANO:	Aín	tallar mel
Cincorres	abegot	Moncofa	tallar les bresques
P. Benifassà	abugot	<u>Ademuz</u>	cortar
V. Canes	abugot	<u>Tuéjar</u>	cortar
Peníscola	bogot	Casinos	tallar la colmena
Vistabella	abogot	<u>Marines</u>	
<u>C. Villamalefa</u>	zàngano ^s (= <azarrone ^s > ³³⁸⁸)	<u>Caudete</u>	cortar
<u>Fanzara</u>	gafarrones	<u>Pedralba</u>	cortar
l'Alcora	(No saben el nombre)	Rafelbunyol	
Orpesa	abegot	Quart de P.	
<u>T. de Viver</u>	mazarrones	<u>Godelleta</u>	cortar ^(e)
<u>Azuébar</u>	masarrones	Torís	tallar es colmenes
Aín	masarró	<u>Dos Aguas</u>	cortar
Moncofa	abegot	Polinyà	
<u>Ademuz</u>	zamarrones	Massalavés	
<u>Tuéjar</u>	mazarrón	<u>Teresa de C.</u>	cortar
		<u>Anna</u>	cortar
		Llanera de R.	tallar
		Beniopa	tallar la mel
		Moixent	tallar
		Biar	tallar la mel
		Benilloba	tallar la colmena

3388 Castillo de V.:

Benialí tallar
tallaora (El instrumento:)
tallar el buc
el Pinós tallà.s colménes

Monforte
el Campello tallar la colména
tallaora (El instrumento:)
tallà la colména
Crevillent tallar
Dolores cortar
Guardamar tallar

810g CARETAS:

Cincorres careta
P. Benifassà careta
V. Canes careta
Peníscola careta
Vistabella careta
C. Villamalefa careta
Fanzara careta
l'Alcora careta
Orpesa careta
T. de Viver careta
Azuébar carasa
Aín careta
Moncofa careta
Ademuz caraza
Tuéjar carátula
Casinos careta
Marines
Caudete careta
Pedralba careta
Rafelbunyol
Quart de P.
Godolleta careta
Torís
Dos Aguas careta
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. careta
Anna careta
Llanera de R. careta
Beniopa carasseta
Moixent careta
Biar careta
Benilloba careta
Benialí careta
Calp careta
el Pinós careta
Monforte
el Campello careta
Crevillent careta
Dolores carasa (metàlica)
Guardamar

810h AHUMADOR:

Cincorres (Es una boñiga de buey)
P. Benifassà (Boñiga de buey)
V. Canes (Es una boñiga encendida)
Peníscola (Ahuman con excremento seco
de mulo)
Vistabella (Consiste en una boñiga de
buey)
C. Villamalefa (llevan <boñiga> de vaca)
Fanzara boñiga

l'Alcora (Ahuman con boñiga de buey)
Orpesa (Es una boñiga encendida)
T. de Viver (llevan una <boñiga>, seca)
Azuébar boñiga (seca)
Aín (Consiste en una alpargata o una
boñiga)
Moncofa (Una alpargata encendida)
Ademuz humión (boñiga, u otra cosa, que
dé humo)
Tuéjar (un <humión>, es una boñiga o
esparteña quemando)
Casinos (Se ahuma con alpargatas o
boñigas)

Marines
Caudete (llevan <moñigá> encendida;
otras veces una <soga>, de
esparto)
Pedralba (llevan 'boñiga', o un trozo de
esparteña ardiendo)

Rafelbunyol
Quart de P.
Godolleta (llevan una <poná>, boñiga de
toro, ardiendo)
Torís (Consiste en excremento de
buey, <ampanà>, puesto en
cualquier recipiente metálico)
el humador (de esparto)

Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C. la jama (manojillo de esparto)
Anna mechón (de esparto, un trozo de
'esportín')

Llanera de R.
Beniopa metxa (es de esparto)
Moixent l'hatxo ([sic] = pedazo de
esportín usado)

Biar fatxo (trozo de esportín
enrollado)

Benilloba falla (trozo de esparto)
Benialí ancenall (un trozo de esportín)
Calp fumall (de trozos de esportín
usado)

el Pinós (Se ahuma con cuerdas de
residuos de esparto)

Monforte
el Campello (t)xama (es un trozo de esportín
encendido)

Crevillent
Dolores entorcha
Guardamar

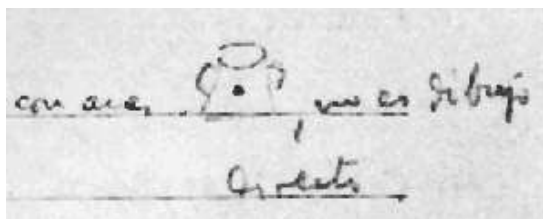
810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA:

Cincorres tupí
P. Benifassà tupí (de barro)
V. Canes tupí (de barro, a manera de olla
con dos asas)
Peníscola cantrella (de barro)
Vistabella poal
C. Villamalefa jarro (de barro)
Fanzara pichera
l'Alcora munyidora (de barro)
Orpesa
T. de Viver puchero (ahora usan <pozal>)

<u>Azuébar</u>	muidera (de barro con asas) ³³⁸⁹
Aín	munyidora (de barro, y hoy de hojalata)
Moncofa	ferrà (de barro, de forma troncocónica)
<u>Ademuz</u>	(usaban <olla>, dos asas)
<u>Tuéjar</u>	jarro (= <puchero>) (con un asa)
Casinos	munyidora (de piedra)
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	(un <puchero>, con asa)
<u>Pedralba</u>	(ahora <pozal>, cubo de zinc)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	jarra (con dos asas) (para vacas usan un <podal>, cubo de zinc, "pozal")
Torís	munyidora (de porcelana)
<u>Dos Aguas</u>	jarro (con una asa)
Polinyà	munyidora (de piedra)
Massalavés	monyidora (de barro barnizado)
<u>Teresa de C.</u>	jarro (de barro, con asa)
<u>Anna</u>	charro (de barro con dos asas)
Llanera de R.	monyidora (de barro)
Beniopa	gèrro (de barro)
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	got (de hojalata)
Calp	(No se elabora la leche) 810i-811b ((AMB UNA CLAU))
el Pinós	òllò [x]jarro
<u>Monforte</u>	
el Campello	(No hay vasija <i>ex profeso</i>)
Crevillent	gerró (de barro, con un pico)
<u>Dolores</u>	(las vacas en <casuela de sin>; las cabras en <olla de barro>, y <caldero>)
Guardamar	

	811 NATA:
Cincorres	crésp llac
P. Benifassà	broma
V. Canes	
Peníscola	tel
Vistabella	tel
<u>C. Villamalefa</u>	tel
<u>Fanzara</u>	telo
l'Alcora	tel
Orpesa	

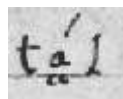
³³⁸⁹ Azuébar:

<u>T. de Viver</u>	tel (<nata>) ((<nata>)= <telo>)
<u>Azuébar</u>	
Aín	nata
Moncofa	tel
<u>Ademuz</u>	nata
<u>Tuéjar</u>	telo
Casinos	tel
<u>Marines</u>	(no hay leche)
<u>Caudete</u>	nata
<u>Pedralba</u>	telo
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	telo
Torís	nata flor de la llet
<u>Dos Aguas</u>	telo
Polinyà	tel
Massalavés	broma tel
<u>Teresa de C.</u>	telo
<u>Anna</u>	ta ³³⁹⁰
Llanera de R.	tel
Beniopa	
Moixent	tel
Biar	
Benilloba	
Benialí	tel
Calp	
el Pinós	tel telo broma (espuma)
<u>Monforte</u>	tel telo
el Campello	broma
Crevillent	tel
<u>Dolores</u>	telo
Guardamar	

	811a DESNATADA:
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	

³³⁹⁰ Anna (1934):

Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811b DESNATE:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

**811c VASIJA EN QUE
 SE DESNATA:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar

(No se hace manteca ni nada,
 sino un poco de queso. Hay
 muy poco ganado) 811c-813
 ((TORÇUT))

Benilloba
 Benialí
 Calp

(No se elabora la leche) 811c-
 814 ((AMB UNA CLAU))

el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

**811d
 FERMENTACIÓN DE
 LA NATA:**

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín

Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811e MAZAR:

Cincorres
 P. Benifassà (No se hace manteca)811e-...
 ((TORÇUT))
 V. Canes
 Peníscola (No se hace manteca)811e-...
 ((TORÇUT))
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa (No se hace manteca) ((811e i
 811f))
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent

Biar
 Benilloba (No se conoce la elaboración de
 la leche. Sólo se hace un poco
 de queso) 811e-813b
 ((TORÇUT))
 Benialí (No se elabora la leche) 811e-
 812 ((TORÇUT))
 Calp
 el Pinós (No se hace manteca ni queso en
 este pueblo) 811e-813
 ((TORÇUT))
Monforte
 el Campello (No se elabora la leche) 811e-
 811h ((TORÇUT))
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811f MANTEQUERA:

Cincorres
 P. Benifassà
 V. Canes (No se hace manteca)
 Peníscola
 Vistabella (No se hace manteca)
C. Villamalefa

Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811g MAZADA:

Cincorres
 P. Benifassà

V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
 Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811h DESLECHE:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
 Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella
 Torís
Dos Aguas

Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811i MALAXEAR:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
 Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

(Solo se hace queso y poco)
 811i-811k ((TORÇUT))

811j ESPÁTULA:

Cinctorres

P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

811k MOLDES:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa (No se hace queso)
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver (No se hace queso)
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz (No se hace queso)
Tuéjar (apenas se hace)
 Casinos
Marines
Caudete (no se hacen quesos)
Pedralba (apenas se hace queso)
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta
 Torís

Dos Aguas (no se hace queso)
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. (no se hace queso)
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

812 CUAJO:

Cinctorres	còll
	herba colera
P. Benifassà	herba colera
V. Canes	collà
Peníscola	herba colera
Vistabella	herba collera
<u>C. Villamalefa</u>	cuajo (de alcachofas)
<u>Fanzara</u>	(No se hace queso)
I'Alcora	quall
Orpesa	còll
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	cuajo (de alcachofa)
Aín	quall
Moncofa	quall (de alcachofera)
<u>Ademuz</u>	cuajo (de flor de cardo)
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	coall
<u>Marines</u>	cuajo
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	cuajo (de alcachofa)
Rafelbunyol	quall
Quart de P.	cuall (con hiato)
<u>Godelleta</u>	cuajo (de la alcachofera, <penquera>)
Torís	quall
<u>Dos Aguas</u>	cuajo
Polinyà	flor de carxofera
Massalavés	quall de ca'xofera
<u>Teresa de C.</u>	cuajo (piña de cardo silvestre)
<u>Anna</u>	cuajo (de planta de alcachofa)
Llanera de R.	quall
Beniopa	
Moixent	quall
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	cuajo
el Campello	(Se cuaja con leche de higuera)
Crevillent	quallaret (de cabrito)
<u>Dolores</u>	cuajo (de <macho>; o <pélo' de arcasi(l))
Guardamar	(Se cuaja con leche de higuera)

813 CUAJADA:

Cinctorres	collà
P. Benifassà	colada
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	collà
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
I'Alcora	quallà
Orpesa	quallà
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	quallà
<u>Ademuz</u>	cuajada
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	quallà

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cuajada
<u>Pedralba</u>	cuajá
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	cuajá
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	cuajá
Polinyà	collà
Massalavés	quallà
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	cuajá
el Campello	
Crevillent	quall
<u>Dolores</u>	cuajá
Guardamar	quallà

813a QUESO:

Cinctorres	forma(t)ge
P. Benifassà	formatge
V. Canes	forma(t)ge
Peníscola	formatge
Vistabella	forma(t)ge
<u>C. Villamalefa</u>	queso
<u>Fanzara</u>	quezzo
l'Alcora	formatge
Orpesa	formatge
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	queso
Aín	formatge
Moncofa	formatge
<u>Ademuz</u>	queso
<u>Tuéjar</u>	queso
Casinos	formatge

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	queso
<u>Pedralba</u>	queso
Rafelbunyol	formatge
Quart de P.	formatge
<u>Godolleta</u>	queso
Torís	formatge
<u>Dos Aguas</u>	queso
Polinyà	formatge
Massalavés	formatge
<u>Teresa de C.</u>	queso
<u>Anna</u>	quezzo
Llanera de R.	formatge
Beniopa	formatge
Moixent	formatge
Biar	formatge
Benilloba	formatge
Benialí	formatge
Calp	formatge
el Pinós	formatge
<u>Monforte</u>	
el Campello	formatge
Crevillent	formatge
<u>Dolores</u>	queso
Guardamar	quesó

813b MOLDES DE LOS QUESOS:

Cinctorres	freitera
P. Benifassà	formatgera
V. Canes	fraitera (de madera)
Peníscola	formatgera
Vistabella	forma(t)gera (de madera)
<u>C. Villamalefa</u>	quesera (molde de madera)
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	formatgera (de madera)
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	quesera (molde de madera)
Aín	formatxera (de madera)
Moncofa	fanzélla (especie de plato de madera)
<u>Ademuz</u>	quesera (de madera, forma de taza)
<u>Tuéjar</u>	

Casinos	mòle
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	molde (de madera)
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	molde (de madera)
Torís	mòle
<u>Dos Aguas</u>	(no hay)
Polinyà	mòtle
Massalavés	mòle (antiguamente se hacía en servilletas, apretándolas sobre un banquillo)
<u>Teresa de C.</u>	(no hay moldes para el poco que se hace, se utiliza una servilleta)
<u>Anna</u>	(no hay moldes; utilizan un trapo)
Llanera de R.	(Se hace el queso en una servilleta)
Beniopa	
Moixent	(En una servilleta)
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	mòldes
<u>Dolores</u>	
Guardamar	

813c REQUESÓN:

Cinctorres	borins
P. Benifassà	brull
V. Canes	brull
Peníscola	brull
Vistabella	brull
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	brull
Orpesa	brull
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	requesón
Aín	
Moncofa	brull
<u>Ademuz</u>	requesón
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	brullo
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	brullo
Rafelbunyol	brullo
Quart de P.	brullo
<u>Godolleta</u>	brullo
Torís	brullo
<u>Dos Aguas</u>	brullo
Polinyà	brullo
Massalavés	brullo
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	brullo
Llanera de R.	brullo
Beniopa	
Moixent	morrións
Biar	

Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores
Guardamar

814 SUERO:

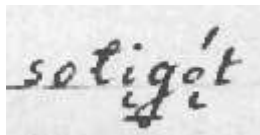
Cinctorres suèro
P. Benifassà suèro
V. Canes süéro
Peníscola soligot
Vistabella suèro
C. Villamalefa suero
Fanzara
l'Alcora suèro
Orpesa soligot
T. de Viver
Azuébar brull (cociendo el 'brull' hacen
<requesón>)
Aín brull
Moncofa saligot
Ademuz suero
Tuéjar
Casinos süéro
Marines suero
Caudete
Pedralba suero
Rafelbunyol sorigot
Quart de P. süéro
Godelleta suero
Torís suéro
Dos Aguas suero
Polinyà soligot
Massalavés suéro
Teresa de C. suero
Anna suero
Llanera de R. su^uéro
Beniopa soligot
Moixent suéro
Biar suéro
Benilloba soligot³³⁹¹
Benialí soligot
Calp
el Pinós
Monforte suero
el Campello
Crevillent suéro
Dolores suro
Guardamar

815 PALUSTRE:

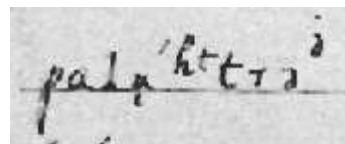
Cinctorres paleta

P. Benifassà paleta
V. Canes paleta
Peníscola paleta
Vistabella paleta
C. Villamalefa palustre
Fanzara palustre
l'Alcora paleta
Orpesa palustre
T. de Viver palustre
Azuébar palustre
Aín palustre
Moncofa palustre
Ademuz (<paleta>)
palustre
Tuéjar palustre
Casinos palustre
Marines palustre
Caudete palu^htre³³⁹²
Pedralba palustre
Rafelbunyol palustre
Quart de P. palustre
Godelleta palustre
Torís palustre
Dos Aguas palu^{tr}e
Polinyà palustre
Massalavés palustre
Teresa de C. paluh^htre
Anna palustre
Llanera de R. palustre
Beniopa palustre
Moixent palustre
Biar palustre
Benilloba palustre
Benialí palustre
Calp palustre
el Pinós palustre
Monforte palu^{tr}e
el Campello palustre
Crevillent palustre
Dolores paluh^htre
Guardamar palustre

³³⁹¹ Benilloba:

³³⁹² Caudete:

815a LLANA:

Cinctorres	plana
P. Benifassà	refinadora
V. Canes	planeta
Peníscola	plana
Vistabella	plana
<u>C. Villamalefa</u>	llana
<u>Fanzara</u>	plana
l'Alcora	plana
Orpesa	plana
<u>T. de Viver</u>	llana
<u>Azuébar</u>	paleta (sí)
Aín	plana
Moncofa	paleta
<u>Ademuz</u>	llana
<u>Tuéjar</u>	llana
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	llana
<u>Pedralba</u>	yana (<y>)
Rafelbunyol	paleta
Quart de P.	paleta
<u>Godelleta</u>	paleta (sí)
Torís	paleta
<u>Dos Aguas</u>	plana
Polinyà	paleta
Massalavés	paleta de lluir
<u>Teresa de C.</u>	llana
<u>Anna</u>	paleta de luzzir
Llanera de R.	paleta
Beniopa	paleta
Moixent	paleta
Biar	plana
Benilloba	
Benialí	paleta
Calp	paleta
el Pinós	plana
<u>Monforte</u>	
el Campello	paleta
Crevillent	plana
<u>Dolores</u>	plana
Guardamar	plana

815b CUEZO:

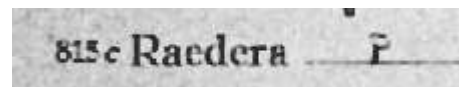
Cinctorres	pastera
P. Benifassà	bàssia
V. Canes	pastera
Peníscola	bàssia
Vistabella	gamella
<u>C. Villamalefa</u>	masadora (artesa)
<u>Fanzara</u>	masadora
l'Alcora	pastera
Orpesa	pastera
<u>T. de Viver</u>	pastera (= <gamella>)
<u>Azuébar</u>	pastera (artesa de madera)
Aín	pastera
Moncofa	pastera
<u>Ademuz</u>	gamella (artesa, de tablas)
<u>Tuéjar</u>	pastera
Casinos	pastera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	artesa
<u>Pedralba</u>	pastera

Rafelbunyol	pastera
Quart de P.	pastera
<u>Godelleta</u>	pastera (artesa de madera)
Torís	pastera
<u>Dos Aguas</u>	pastera
Polinyà	pastera
Massalavés	pastera
<u>Teresa de C.</u>	pahhtera (artesilla)
<u>Anna</u>	pastera (artesilla de madera)
Llanera de R.	pastera
Beniopa	pastera
Moixent	pastera
Biar	pastera
Benilloba	pastera
Benialí	pastera
Calp	pastera
el Pinós	pastera
<u>Monforte</u>	
el Campello	pastera
Crevillent	pastera
<u>Dolores</u>	masaera
Guardamar	pastera

815c RAEDERA:

Cinctorres	
P. Benifassà	paleta
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	(usan el palustre)
<u>Fanzara</u>	razzera
	ra ^s cadora (de madera)
l'Alcora	raedora
Orpesa	reedora
<u>T. de Viver</u>	radedera
<u>Azuébar</u>	rascadora
Aín	raidora
Moncofa	raedora
<u>Ademuz</u>	(<r>) ³³⁹³
<u>Tuéjar</u>	tablilla
Casinos	rascaora
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	rahhaera
<u>Pedralba</u>	falca (toda de madera) ³³⁹⁴
Rafelbunyol	lligona
Quart de P.	falca
<u>Godelleta</u>	rascaor
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	rasera (<s ^s >) ³³⁹⁵

3393 Ademuz :

3394 Pedralba :

3395 Dos Aguas :

Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	rasera (de madera)
<u>Anna</u>	rascaora (de madera)
Llanera de R.	
Beniopa	tosca
Moixent	
Biar	rascaora
Benilloba	rascaora
Benialí	rascaora
Calp	rascaora
el Pinós	paleta de rascà
<u>Monforte</u>	
el Campello	rascaora
Crevillent	raspaó
<u>Dolores</u>	erraera
Guardamar	raóra

815d PLOMADA:

Cinctorres	plom
P. Benifassà	plom
V. Canes	plom
Peníscola	plom
Vistabella	plom
<u>C. Villamalefa</u>	plomo
<u>Fanzara</u>	plomo (<di>, decir))
l'Alcora	plom
Orpesa	plom
<u>T. de Viver</u>	plomo
<u>Azuébar</u>	plomo
Aín	plom
Moncofa	plom
<u>Ademuz</u>	peso
<u>Tuéjar</u>	plomo
Casinos	plom
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	plomo
<u>Pedralba</u>	plomo
Rafelbunyol	plom
Quart de P.	plom
<u>Godelleta</u>	plomo
Torís	plom
<u>Dos Aguas</u>	plom
Polinyà	plom
Massalavés	plom
<u>Teresa de C.</u>	plomo
<u>Anna</u>	plomo
Llanera de R.	plom
Beniopa	plom
Moixent	plom
Biar	plom
Benilloba	plom
Benialí	plom
Calp	plom
el Pinós	plom
<u>Monforte</u>	
el Campello	plom

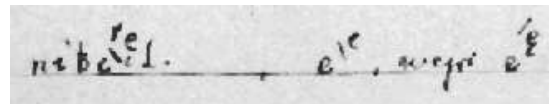
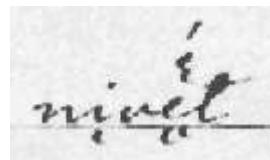
Crevillent	plom
<u>Dolores</u>	plomo
Guardamar	plom

815e NIVEL:

Cinctorres	nibell
P. Benifassà	nibell
V. Canes	nivell
Peníscola	nibell
Vistabella	nibell
<u>C. Villamalefa</u>	nibel
<u>Fanzara</u>	nibe(II)
l'Alcora	nivell
Orpesa	nivell
<u>T. de Viver</u>	nibel
<u>Azuébar</u>	nibel
Aín	nibell
Moncofa	nivell
<u>Ademuz</u>	nibel (<e>, mejor <e>) ³³⁹⁶
<u>Tuéjar</u>	nibel
Casinos	nibell
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	nibel
<u>Pedralba</u>	nibel
Rafelbunyol	nibell
Quart de P.	nibell
<u>Godelleta</u>	nibel
Torís	nivell
<u>Dos Aguas</u>	nibel
Polinyà	nibell
Massalavés	nibell
<u>Teresa de C.</u>	nibel
<u>Anna</u>	nivell
Llanera de R.	nivell
Beniopa	nivell
Moixent	nivell
Biar	nivell
Benilloba	nivell
Benialí	nivell
Calp	nivell
el Pinós	nivell
<u>Monforte</u>	
el Campello	nivell
Crevillent	nivell
<u>Dolores</u>	nibel
Guardamar	nivel ³³⁹⁷

815f TERRAJA:

Cinctorres

³³⁹⁶ Ademuz :³³⁹⁷ Guardamar :

P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores
 Guardamar

815g GAVETA:

Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes bàssia
 Peníscola
 Vistabella gabeta
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora gaveta
 Orpesa gaveta
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa gaveta
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol gabeta
 Quart de P. gabeta
Godella
 Torís gabeta

Dos Aguas
 Polinyà gabeta
 Massalavés gabeta
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R. gaveta
 Beniopa gaveta
 Moixent gaveta
 Biar gaveta
 pastereta
 Benilloba pastereta
 Benialí
 Calp gaveta
 el Pinós
Monforte
 el Campello gaveta
 Crevillent gaveta
Dolores gabeta (pero es más corriente un
 <capaso>)
 Guardamar gaveta

815h LLAGUERO:

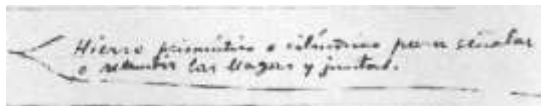
Cinctorres
 P. Benifassà
 V. Canes
 Peníscola
 Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
 l'Alcora
 Orpesa
T. de Viver
Azuébar
 Aín
 Moncofa
Ademuz
Tuéjar
 Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godella
 Torís
Dos Aguas
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C.
Anna
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar
 Benilloba
 Benialí
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores

Guardamar	(Hierro prismático o cilíndrico para señalar o retundir las lagas y juntas) ³³⁹⁸

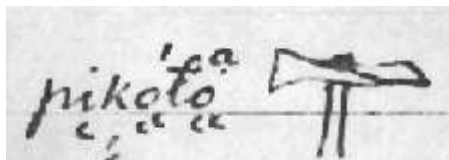
816 ALCOTANA:	
Cinctorres	picola
P. Benifassà	
V. Canes	picola
Peníscola	picola
Vistabella	picola
C. Villamalefa	picola
Fanzara	picoleta
l'Alcora	picola
Orpesa	picola
T. de Viver	picola
Azuébar	picola
Aín	picola
Moncofa	picola
Ademuz	tallante
Tuéjar	picola
Casinos	picola
Marines	picola
Caudete	picola
Pedralba	picola
Rafelbunyol	picola
Quart de P. Godelleta	picola
Torís	martell
Dos Aguas	picola
Polinyà	martell
Massalavés	ma'tell picòlò (tiene corte vertical y corte horizontal)
Teresa de C. Anna	picola picoleta picola (otra de igual forma, pero mayor)
Llanera de R.	picòlò ³³⁹⁹ pic ³⁴⁰⁰
Beniopa	picola
Moixent	picòlò ³⁴⁰¹ pico ³⁴⁰²

Biar	picoleta
Benilloba	picola
Benialí	picola
Calp	picola
el Pinós	picoleta
Monforte	picoleta
el Campello	picòlò
Crevillent	piquéta
Dolores	picoleta
Guardamar	picola

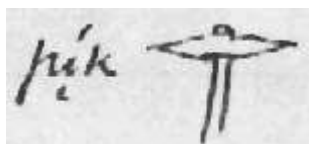
³³⁹⁸ Guardamar:

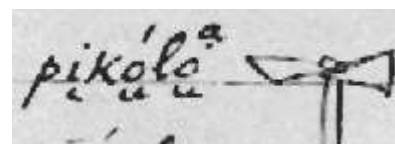
³³⁹⁹ Llanera de Ranes:

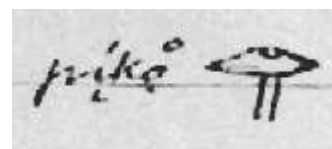
³⁴⁰⁰ Llanera de Ranes:

³⁴⁰¹ Moixent:

³⁴⁰² Moixent:

816a REGLONES:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	regles
Peníscola	regles
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	el regle
<u>Fanzara</u>	regle
l'Alcora	
Orpesa	regles
<u>T. de Viver</u>	regle
<u>Azuébar</u>	regle
Aín	regles
Moncofa	regle
<u>Ademuz</u>	regle
<u>Tuéjar</u>	regle
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	regla
<u>Pedralba</u>	regle
Rafelbunyol	regles
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	el regle
Torís	regle
<u>Dos Aguas</u>	(el <regle>)
Polinyà	regle
Massalavés	regle
<u>Teresa de C.</u>	regle
<u>Anna</u>	regle
Llanera de R.	regles
Beniopa	regle
Moixent	regles
Biar	regles
Benilloba	regles
Benialí	
Calp	regles
el Pinós	regles
<u>Monforte</u>	
el Campello	regles
Crevillent	regles
<u>Dolores</u>	regle
Guardamar	regles

816b SERRUCHO:

Cinctorres	serrutx
P. Benifassà	serrutx
V. Canes	serrutx
Peníscola	serrutx
Vistabella	serrutx
<u>C. Villamalefa</u>	serrón
<u>Fanzara</u>	serrucho
l'Alcora	serrutx
Orpesa	serrutx
<u>T. de Viver</u>	serruch (<-ch>)
<u>Azuébar</u>	serrucho
Aín	serrutx
Moncofa	serrutx
<u>Ademuz</u>	serrucho
<u>Tuéjar</u>	serrucho
Casinos	serrutx
<u>Marines</u>	serrucho
<u>Caudete</u>	serrucho
<u>Pedralba</u>	serrucho
Rafelbunyol	serrutx

Quart de P.	serrutx
<u>Godelleta</u>	serrucho
Torís	serrutx
<u>Dos Aguas</u>	serrucho
Polinyà	serrutx
Massalavés	sèrrutx
<u>Teresa de C.</u>	serrucho
<u>Anna</u>	serruchet
Llanera de R.	serrutx
Beniopa	serrutx
Moixent	serrutx
Biar	serrutx
Benilloba	serrutx
Benialí	serrutx
Calp	serrutx
el Pinós	serrutx
<u>Monforte</u>	
el Campello	serrutx
Crevillent	serrutx
<u>Dolores</u>	serrucho
Guardamar	serrutxo

816c CEPILLO:

Cinctorres	cepillo
P. Benifassà	planeta
V. Canes	planeta
Peníscola	plana
Vistabella	planeta
<u>C. Villamalefa</u>	cepillo
<u>Fanzara</u>	sepillo
l'Alcora	plana
Orpesa	plana
<u>T. de Viver</u>	cepillo
<u>Azuébar</u>	sepillo
Aín	plana
Moncofa	plana
<u>Ademuz</u>	cepillo
<u>Tuéjar</u>	cepillo
Casinos	plana
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	cepillo
<u>Pedralba</u>	cepillo
Rafelbunyol	plana
Quart de P.	plana
<u>Godelleta</u>	sepillo
Torís	plana
<u>Dos Aguas</u>	cepillo
Polinyà	plana
Massalavés	plana
<u>Teresa de C.</u>	cepillo
<u>Anna</u>	plana (sí)
Llanera de R.	plana
Beniopa	plana
Moixent	plana
Biar	plana
Benilloba	plana
Benialí	plana
Calp	plana
el Pinós	cepillo
<u>Monforte</u>	
el Campello	plana
Crevillent	cepillo
	plana
<u>Dolores</u>	sepillo

Guardamar cepillo

816d GARLOPA:

Cinctorres	garlòpa
P. Benifassà	garlòpa
V. Canes	garlòpa
Peníscola	garlòpa
Vistabella	garlòpa
C. Villamalefa	ga'lòpa
Fanzara	ga'lòpa
l'Alcora	garlòpa
Orpesa	garlòpa
T. de Viver	
Azuébar	garlopa
Aín	garlòpa
Moncofa	
Ademuz	garlopa
Tuéjar	garlopa
Casinos	garlòpa
Marines	
Caudete	garlopa
Pedralba	garlopa
Rafelbunyol	garlòpa
Quart de P.	
Godolleta	ga'lòpa
Torís	garlòpa
Dos Aguas	garlopa
Polinyà	garlopò
Massalavés	ga'lòpò
Teresa de C.	garlopa
Anna	garlòpa ³⁴⁰³
Llanera de R.	garlopò
Beniopa	
Moixent	galòpò
Biar	garlòpa
Benilloba	garlòpa
Benialí	garlòpa
Calp	garrofa
el Pinós	garlopò
Monforte	
el Campello	
Crevillent	garlòpa
Dolores	garlopa
Guardamar	garlòpa

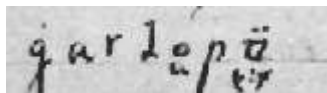
817 VIRUTA:

Cinctorres	caragol
P. Benifassà	caragol
V. Canes	borumball
Peníscola	caragol
Vistabella	flòc
C. Villamalefa	borumballas
Fanzara	bromballa ^s (= <bellutas> =<senda(l)l>)
l'Alcora	astella ([sic])
Orpesa	borumballa
T. de Viver	borumfalla

Azuébar	burumballas
Aín	bufarull
Moncofa	bromballa
Ademuz	amores
Tuéjar	amore ^s
Casinos	borumballa
Marines	borumballa ^s
Caudete	amore ^s
Pedralba	bromballa ^s
Rafelbunyol	bromballa
Quart de P.	borumballa
Godolleta	b(o)rumballa (sí)
Torís	borumballa
Dos Aguas	amore ^s (= <borumballas>)
Polinyà	borrumballes (pl.)
Massalavés	borumballa
Teresa de C.	birlut(a)
Anna	brumbaja ^s
Llanera de R.	borumballa
Beniopa	borumballa
Moixent	borumballs
Biar	brumballa
Benilloba	borrumballes
Benialí	borrumballes
Calp	borumballa
el Pinós	burriol
Monforte	burumballa
	biruta(s)
el Campello	borumballa
Crevillent	borumballa
Dolores	biruta (= <perifollo(s)>)
Guardamar	borrumballa

818 SERRÍN:

Cinctorres	serradura
P. Benifassà	serritja
V. Canes	serrí(t)ja
Peníscola	serradura
Vistabella	serrí(t)ja
C. Villamalefa	serrín
Fanzara	serradura
l'Alcora	serradura
Orpesa	serradura
T. de Viver	serradura
Azuébar	serradura
Aín	serrim
Moncofa	serraüra
Ademuz	serrín
Tuéjar	serril (<l>, sí)
Casinos	serraüra
Marines	serrín
Caudete	aserrín
Pedralba	serrín
Rafelbunyol	serraüra
Quart de P.	serraüra
Godolleta	serraüra
Torís	serraüra
Dos Aguas	serrín
Polinyà	serraüra
Massalavés	serraüra
Teresa de C.	serrín
Anna	serraüra
Llanera de R.	serraüra
Beniopa	serraüra

³⁴⁰³ Anna (1934):

Moixent serraüra
 Biar serraüra
 Benilloba serradura
 Benialí serraüra
 Calp serraïssa
 el Pinós serraüra
Monforte serrín
 el Campello serraüra
 Crevillent serrín
 Dolores serrín
 Guardamar serrín

818a BARRENA:

Cinctorres barrina
 P. Benifassà barrina
 V. Canes barrina
 Peníscola barrina
 Vistabella barrina
C. Villamalefa barrena
 Fanzara barrena
 l'Alcora barrina
 Orpesa barrina
 T. de Viver barrena
 Azuébar barrena
 Aín barréna
 Moncofa barrina
 Ademuz barrena
 Tuéjar barrena
 Casinos barrina
 Marines
 Caudete barrena
 Pedralba barrena
 Rafelbunyol barrina
 Quart de P. barrina
 Godelleta barrena
 Torís barréna
 Dos Aguas barrena
 Polinyà barrina
 Massalavés barrina
 Teresa de C. b(a)rrena
 Anna barrina
 Llanera de R. barrina
 Beniopa barrina
 Moixent barrina
 Biar barréna
 Benilloba barrina
 Benialí barrina
 Calp barrina
 el Pinós barrina
 Monforte
 el Campello barrina
 Crevillent barréna
 Dolores barrena
 Guardamar barréna

818b BERBIQUÍ:

Cinctorres billamarquí
 P. Benifassà billamarquí
 V. Canes taladre
 Peníscola taladó
 Vistabella billamarquí
C. Villamalefa billamarquí
 Fanzara billamartín (<t>; otro <k>)
 l'Alcora villamarquí

Orpesa villamartí
 T. de Viver billamartín
 Azuébar billamarquí
 Aín taladre
 Moncofa taladre
 Ademuz billamartín (-rtín, sí)
 Tuéjar billamarquí
 Casinos taladre
 Marines
 Caudete billamarchante
 Pedralba billamarquí
 Rafelbunyol billamarquí
 Quart de P. billamartí
 Godelleta (<berbiquí>)
 billamarquí
 Torís billamarquí
 Dos Aguas billamarquí
 Polinyà billamarquí
 Massalavés taladre
 Teresa de C. berbiquí
 Anna villamarquí (<v>)
 Llanera de R. villamarquí
 taladre
 Beniopa villamartí
 Moixent taladre
 Biar villamarquí
 Benilloba villamarquí
 Benialí villamarquí
 villamartí
 Calp villamartí
 el Pinós berbiquí
 Monforte
 el Campello berbiquí
 Crevillent berbiquí
 Dolores berbiquí
 Guardamar berbiquí

818c AZUELA:

Cinctorres aixà
 P. Benifassà aixà
 V. Canes aixà
 Peníscola aixà
 Vistabella aixà
C. Villamalefa juela
 Fanzara juela
 l'Alcora aixà
 Orpesa aixà
 T. de Viver juela
 Azuébar juela
 Aín aixuéla
 Moncofa aixà
 Ademuz zuela
 Tuéjar azuela
 Casinos aixà
 Marines
 Caudete azuela
 Pedralba zuela
 Rafelbunyol aixà
 Quart de P. aixà
 Godelleta suela
 Torís aixà
 Dos Aguas azuela
 Polinyà a(i)xa
 Massalavés aixà

<u>Teresa de C.</u>	zuela
<u>Anna</u>	aixa (sí!)
<u>Llanera de R.</u>	aixa
<u>Beniopa</u>	a'xa
<u>Moixent</u>	aixa
<u>Biar</u>	a'xa
<u>Benilloba</u>	a'xa
<u>Benialí</u>	a'issa
<u>Calp</u>	a'xa
<u>el Pinós</u>	a(i)xa
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	a(i)xa
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	suela
<u>Guardamar</u>	suèla

818d ESCOPLO:	
<u>Cincorres</u>	puntacorren
<u>P. Benifassà</u>	
<u>V. Canes</u>	puntacorren
<u>Peníscola</u>	puntacorren
<u>Vistabella</u>	puntacorren
<u>C. Villamalefa</u>	escoplo
<u>Fanzara</u>	escoplo
<u>l'Alcora</u>	puntacorren
<u>Orpesa</u>	puntacorren
<u>T. de Viver</u>	escoplo
<u>Azuébar</u>	escoplo
<u>Aín</u>	puntacorren
<u>Moncofa</u>	puntacorren
<u>Ademuz</u>	escoplo
<u>Tuéjar</u>	escoplo
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ehhcoplo
<u>Pedralba</u>	escoplo
<u>Rafelbunyol</u>	puntacorren
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godolleta</u>	escoplo
<u>Torís</u>	puntacorren
<u>Dos Aguas</u>	escoplo
<u>Polinyà</u>	puntacorren
<u>Massalavés</u>	puntacorren
<u>Teresa de C.</u>	ehhcoplo
<u>Anna</u>	formón 818d-818e ((amb una clau))
<u>Llanera de R.</u>	puntacorren
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	puntacorren
<u>Biar</u>	escalpre
<u>Benilloba</u>	ascarpe
<u>Benialí</u>	puntacorren
<u>Calp</u>	puntacorren
<u>el Pinós</u>	escalpre
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	escalpre
<u>Dolores</u>	ehhcoplo
<u>Guardamar</u>	puntacorren

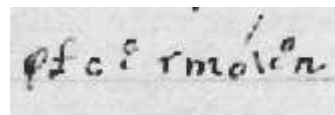
818e FORMÓN:

<u>Cincorres</u>
<u>P. Benifassà</u>
<u>V. Canes</u>

<u>Peníscola</u>	anformaó
<u>Vistabella</u>	formó
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	formó
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	ascapre ((?))
<u>Moncofa</u>	formó
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godolleta</u>	puntacorren (sin nada de madera)
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	formón ³⁴⁰⁴
<u>Anna</u>	
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	ascalpre
<u>Biar</u>	formó
<u>Benilloba</u>	formó
<u>Benialí</u>	formó
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	formón
<u>Guardamar</u>	

818f GUBIA:

<u>Cincorres</u>	gúbia
<u>P. Benifassà</u>	gúbbia
<u>V. Canes</u>	gúbia
<u>Peníscola</u>	gúbia
<u>Vistabella</u>	gúbia
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
<u>l'Alcora</u>	gúbia
<u>Orpesa</u>	gúbia
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
<u>Aín</u>	gúbia
<u>Moncofa</u>	gúbia
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
<u>Casinos</u>	

³⁴⁰⁴ Teresa de Cofrentes:

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	gúbia
Quart de P.	
<u>Godella</u>	gubia
Torís	gúbia
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	gúbia
Massalavés	gúbia
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	gúbia
Beniopa	gúbia
Moixent	gúbia
Biar	formó de mitja canya
Benilloba	mitjacanya
Benialí	gúbia
Calp	gúbia
el Pinós	gúbia
<u>Monforte</u>	
el Campello	gúbia
Crevillent	gúbia
<u>Dolores</u>	gumia
Guardamar	gúbia

818g ESCOFINA:

Cinctorres	raspa
P. Benifassà	raspa
V. Canes	raspa
Peníscola	raspa
Vistabella	raspa
<u>C. Villamalefa</u>	raspa
<u>Fanzara</u>	raspa
l'Alcora	raspa
Orpesa	raspa
<u>T. de Viver</u>	raspa
<u>Azuébar</u>	raspa
Aín	raspa
Moncofa	raspa
<u>Ademuz</u>	raspa
<u>Tuéjar</u>	raspa
Casinos	raspa
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	rahpha
<u>Pedralba</u>	raspa
Rafelbunyol	raspa
Quart de P.	raspa
<u>Godella</u>	raspa (sí)
Torís	raspa
<u>Dos Aguas</u>	raspa
Polinyà	raspa
Massalavés	raspa
<u>Teresa de C.</u>	rahpha
<u>Anna</u>	ra ^s pa
Llanera de R.	raspa
Beniopa	raspa
Moixent	raspa
Biar	raspa
Benilloba	raspa
Benialí	raspa
Calp	raspa
el Pinós	raspa
<u>Monforte</u>	
el Campello	raspa

Crevillent	raspa
<u>Dolores</u>	ehhcofina
Guardamar	raspa

818h GATO:

Cinctorres	gat
P. Benifassà	gat
V. Canes	gat
Peníscola	gat
Vistabella	gat
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	gat
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	gat
Moncofa	gat
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	gat
Quart de P.	
<u>Godella</u>	gato
Torís	gat
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	gat
Massalavés	gat
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	gat
Beniopa	gat
Moixent	gat
Biar	gat
Benilloba	
Benialí	gat
Calp	gat
el Pinós	gat
<u>Monforte</u>	
el Campello	gat
Crevillent	gat
<u>Dolores</u>	gato
Guardamar	gat

818i BRAMIL:

Cinctorres	rosset
P. Benifassà	rosset
V. Canes	rosset
Peníscola	rosset
Vistabella	rosset
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	rosset
Orpesa	rosset
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	rosset
Moncofa	rosset
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	

<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	rosset
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	rosset (sí, un carpintero)
Torís	rosset
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	rosset
Massalavés	rosset
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	rosset
Moixent	rosset
Biar	rosset
Benilloba	
Benialí	rosset
Calp	rosset ((?))
el Pinós	rosset
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	rosset
<u>Dolores</u>	
Guardamar	gramil

818j MARTILLO (DIBUJOS):

Cinctorres	martell
P. Benifassà	martell
V. Canes	martell
Peníscola	martell
Vistabella	martell
<u>C. Villamalefa</u>	martillo
<u>Fanzara</u>	martillo
l'Alcora	martell
Orpesa	martell
<u>T. de Viver</u>	martillo
<u>Azuébar</u>	martillo
Aín	martell
Moncofa	martell
<u>Ademuz</u>	martillo
<u>Tuéjar</u>	martillo
Casinos	martell
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	martillo
<u>Pedralba</u>	martillo
Rafelbunyol	martell
Quart de P.	martell
<u>Godolleta</u>	martillo
Torís	ma'tell
<u>Dos Aguas</u>	martillo
Polinyà	martell
Massalavés	martell
<u>Teresa de C.</u>	martillo
<u>Anna</u>	martillo
Llanera de R.	martell
Beniopa	martell
Moixent	
Biar	martell
Benilloba	martell
Benialí	martell
Calp	martell
el Pinós	martell

<u>Monforte</u>	
el Campello	martell
Crevillent	martell
<u>Dolores</u>	martillo
Guardamar	martell

818k TENAZAS (DIBUJOS):

Cinctorres	estenalles
P. Benifassà	astenalles
V. Canes	estinales
Peníscola	astenalles
Vistabella	estenalles
<u>C. Villamalefa</u>	estenazas
<u>Fanzara</u>	estenazzas
l'Alcora	astenalles
Orpesa	astenalles
<u>T. de Viver</u>	estenazas
<u>Azuébar</u>	estenazas
Aín	astinales
Moncofa	astenalles
<u>Ademuz</u>	estenazas
<u>Tuéjar</u>	estenaza
Casinos	estenalles
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tenaza ^s
<u>Pedralba</u>	estenazas
Rafelbunyol	estenalles
Quart de P.	astenalla
<u>Godolleta</u>	estenazas
Torís	tenalles
<u>Dos Aguas</u>	est(e)naza ^s
Polinyà	astenalles
Massalavés	tenalles
<u>Teresa de C.</u>	tenaza ^s
<u>Anna</u>	e ^s tenazza ^s
Llanera de R.	estenalles
Beniopa	astenalles
Moixent	
Biar	estenalles
Benilloba	estenalles
Benialí	astenalles
Calp	astenalles
el Pinós	estenalles
<u>Monforte</u>	
el Campello	astenalles
Crevillent	tenalles
<u>Dolores</u>	tenasa(s)
Guardamar	mordasses

818l CEPO:

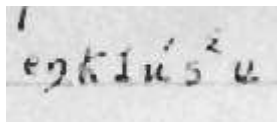
Cinctorres	piló
P. Benifassà	piló
V. Canes	piló
Peníscola	piló
Vistabella	piló
<u>C. Villamalefa</u>	pilón
<u>Fanzara</u>	trajón (= <pilón>)
l'Alcora	piló
Orpesa	piló
<u>T. de Viver</u>	pilón
<u>Azuébar</u>	pilón

Aín	tratxó
Moncofa	piló
<u>Ademuz</u>	(pie del yunque)
<u>Tuéjar</u>	pilón
Casinos	piló
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	poso (sí, lo dice el herrero)
<u>Pedralba</u>	pilón
Rafelbunyol	piló
Quart de P.	piló
<u>Godolleta</u>	pilón
Torís	tarugo
<u>Dos Aguas</u>	potro
Polinyà	
Massalavés	piló
<u>Teresa de C.</u>	posete
<u>Anna</u>	pilón
Llanera de R.	piló
Beniopa	piló
Moixent	
Biar	piló
Benilloba	piló
Benialí	piló
Calp	piló
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	pilón
Guardamar	cavallet

819 YUNQUE:

Cinctorres	ancrusa
P. Benifassà	ancrusa
V. Canes	ancrusa
Peníscola	ancrusa
Vistabella	ancrusa
<u>C. Villamalefa</u>	enclusa
<u>Fanzara</u>	encruza (<z> sonora muy rehilada)
l'Alcora	ancrusa
Orpesa	ancrusa
<u>T. de Viver</u>	enclusa
<u>Azuébar</u>	enclusa ³⁴⁰⁵
Aín	ancrusa
Moncofa	ancrusa
<u>Ademuz</u>	el ayunque
<u>Tuéjar</u>	anclusa
Casinos	ancrusa
<u>Marines</u>	enclosa (sí)
<u>Caudete</u>	ayunque (= <enclusa>)
<u>Pedralba</u>	(a)nclusa
Rafelbunyol	ancrusa
Quart de P.	ancrusa
<u>Godolleta</u>	e ^a nclusa ³⁴⁰⁶

3405 Azuébar:

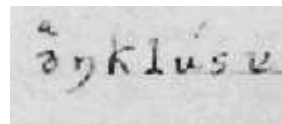

3406 Godolleta (1934):

Torís	anclusa
<u>Dos Aguas</u>	enclusa
Polinyà	ancrusa
Massalavés	encrusa
<u>Teresa de C.</u>	yunque
<u>Anna</u>	encruza
Llanera de R.	ancrusa
Beniopa	ancrusa
Moixent	
Biar	ancrusa
Benilloba	ancrusa
Benialí	ancrusa
Calp	ancrusa
el Pinós	encrusa
<u>Monforte</u>	allunque
el Campello	ancrusa
Crevillent	
<u>Dolores</u>	ayunque
Guardamar	aiunque

819a BIGORNIA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	bigornia
<u>Fanzara</u>	bigornia
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	grigònia
Moncofa	ancruseta
<u>Ademuz</u>	bigornia
<u>Tuéjar</u>	bigornia
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	bigornia
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	bigornia
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	bigònia
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	

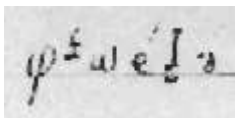

Crevillent	
Dolores	bigornia
Guardamar	

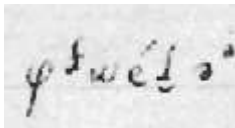
819b FUELLE:	
Cinctorres	manxa
P. Benifassà	manxa
V. Canes	manxa
Peníscola	manxa
Vistabella	manxa
C. Villamalefa	mancha (si)
Fanzara	mancha
l'Alcora	manxa
Orpesa	manxa
T. de Viver	la mancha (= el <manchón>)
Azuébar	mancha
Aín	manxa
Moncofa	manxa
Ademuz	ma ⁿ chón
Tuéjar	manchón
Casinos	manxa
Marines	manchón (fuelle)
Caudete	fuelle (femenino) ³⁴⁰⁷
Pedralba	manchón
Rafelbunyol	manxa
Quart de P.	manxa
Godolleta	mancha
Torís	manxa
Dos Aguas	manchón
Polinyà	manxa manxó
Massalavés	manxa
Teresa de C.	fuelle (= ant. <manchón>) ³⁴⁰⁸
Anna	manchón
Llanera de R.	manxa
Beniopa	manxa
Moixent	
Biar	manxó
Beniloba	manxa
Benialí	manxó
Calp	manxó
el Pinós	manxa
Monforte	
el Campello	manxa
Crevillent	
Dolores	fuelle
Guardamar	manxó

819c ESPETÓN:

3407 Caudete:

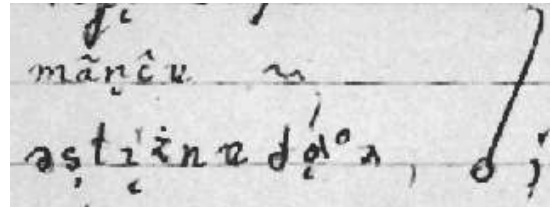

3408 Teresa de Cofrentes:

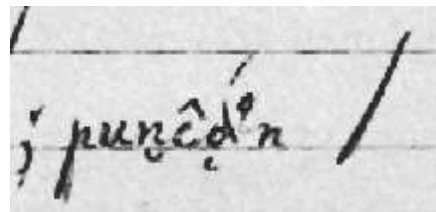

Cinctorres	
P. Benifassà	forroll
V. Canes	ferro
Peníscola	
Vistabella	punxó
C. Villamalefa	estisnador ³⁴⁰⁹ punchón ³⁴¹⁰
Fanzara	espetón (herrero)
l'Alcora	furgadó
Orpesa	furgadora
T. de Viver	punchón
Azuébar	punchón ³⁴¹¹ gancho ³⁴¹²
Aín	punxó (con punta) ascurafoc (con gancho)
Moncofa	
Ademuz	retizador
Tuéjar	
Casinos	
Marines	

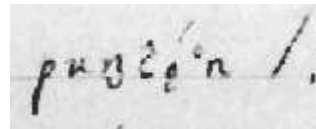
3409 Castillo de Villamalefa:

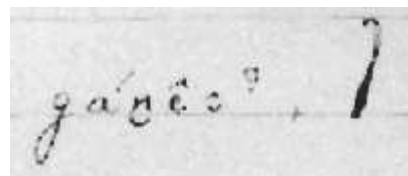
3410 Castillo de Villamalefa:

3411 Azuébar:

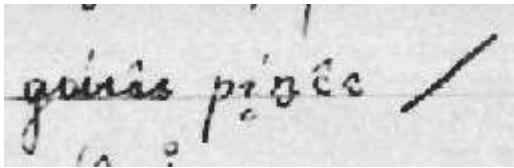

3412 Azuébar:

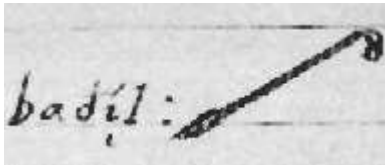

<u>Caudete</u>	pincho ³⁴¹³
	badi ³⁴¹⁴
<u>Pedralba</u>	punzón ³⁴¹⁵
	gancho ³⁴¹⁶
<u>Rafelbunyol</u>	
<u>Quart de P.</u>	
<u>Godolleta</u>	gancho
<u>Torís</u>	escurafoc
<u>Dos Aguas</u>	escurafoc ³⁴¹⁷
	arreplegador ³⁴¹⁸

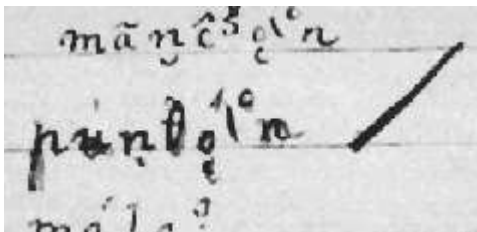
3413 Caudete:

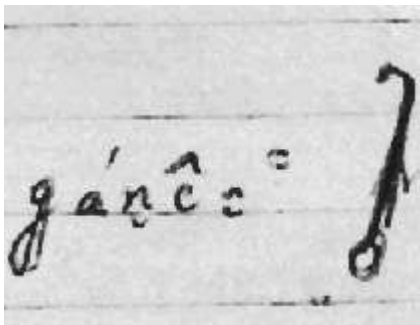
3414 Caudete:

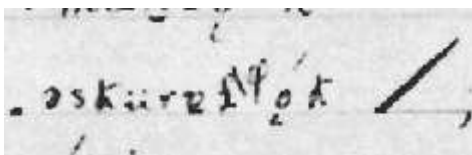
3415 Pedralba:

3416 Pedralba:

3417 Dos Aguas:

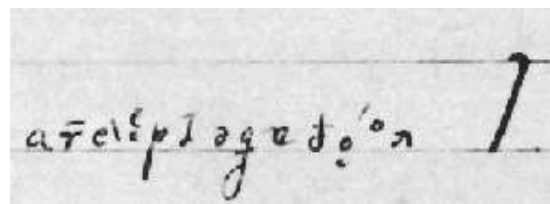

3418 Dos Aguas:

<u>Polinyà</u>	punxó
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	badi ³⁴¹⁹
	pinchón (sin gancho) ³⁴²⁰
	punchón (con gancho o sin él)
<u>Anna</u>	
<u>Llanera de R.</u>	
<u>Beniopa</u>	ferro
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	atiao
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
<u>el Campello</u>	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	atisaor
<u>Guardamar</u>	

819d MACHO:

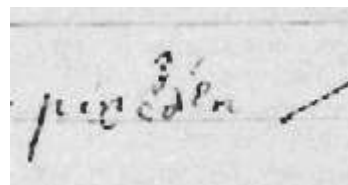
<u>Cinctorres</u>	mall
<u>P. Benifassà</u>	mall
<u>V. Canes</u>	mall
<u>Peníscola</u>	mall
<u>Vistabella</u>	mall
<u>C. Villamalefa</u>	ma(II)o
<u>Fanzara</u>	mall
<u>l'Alcora</u>	mall
<u>Orpesa</u>	mall
<u>T. de Viver</u>	mallo
<u>Azuébar</u>	mallo
<u>Aín</u>	mall
<u>Moncofa</u>	mall
<u>Ademuz</u>	mallo
<u>Tuéjar</u>	mallo
<u>Casinos</u>	mall
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	macho
<u>Pedralba</u>	mallo

3419 Teresa de Cofrentes:

3420 Teresa de Cofrentes:

Rafelbunyol mall
 Quart de P. mall
Godelleta mallo
 Torís mall
Dos Aguas mallo
 Polinyà mall
 Massalavés mall
Teresa de C. macho
Anna mall
 Llanera de R. mall
 Beniopa mall
 Moixent
 Biar mall
 Benilloba mall
 Benialí mall
 Calp mall
 el Pinós mall
Monforte
 el Campello mall
 Crevillent maço
 mall
Dolores macho
 Guardamar matxo

819e TORNO:

Cinctorres torn
 P. Benifassà caragol
 V. Canes caragol
 Peníscola torn
 Vistabella caragol
C. Villamalefa tornillo (dice el herrero)
 caracol (los demás)
Fanzara caracol
 l'Alcora torn
 Orpesa
T. de Viver tornillo
Azuébar torno
 Aín torn
 Moncofa caragol
Ademuz torno
Tuéjar torno
 Casinos torn
Marines
Caudete torno
Pedralba torno
 Rafelbunyol torn
 Quart de P.
Godelleta torno
 Torís
Dos Aguas torno
 Polinyà
 Massalavés
Teresa de C. torno
Anna c(a)ragol
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar caragol
 Benilloba caragol
 Benialí caragol
 Calp torn
 el Pinós torn
Monforte
 el Campello
 Crevillent

Crevillent
Dolores tornillo
 Guardamar tornillo

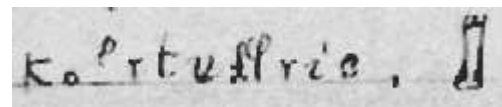
819f CORTAFRÍO:

Cinctorres tallan
 P. Benifassà tallan
 V. Canes tallan
 Peníscola tallan
 Vistabella tallan
C. Villamalefa cortafrió
Fanzara cortafrió
 l'Alcora tallan
 Orpesa tallan
T. de Viver cortafrió^s
Azuébar cortafrió
 Aín quèrtafrió
 Moncofa tallant
Ademuz cortafrió^s
Tuéjar cortafrió
 Casinos tallant
Marines
Caudete cortafrió (de mano)³⁴²¹
Pedralba cortafrió
 Rafelbunyol tallant
 Quart de P.
Godelleta cortafrió
 Torís
Dos Aguas cortafrió
 Polinyà
 Massalavés tallant
Teresa de C. cortafrió
Anna tajadera (de frío)
 Llanera de R.
 Beniopa
 Moixent
 Biar tallan³⁴²²
 Benilloba tallan
 Benialí tallant
 Calp
 el Pinós
Monforte
 el Campello
 Crevillent
Dolores cortafrió
 Guardamar

820 CUÑA DE HIERRO:

Cinctorres
 P. Benifassà

³⁴²¹ Caudete:

³⁴²² Biar:

V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	falca
<u>Fanzara</u>	tascón
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	falca
<u>Azuébar</u>	tascón (= <cuño>)
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	cuña
<u>Tuéjar</u>	cuña
Casinos	
<u>Marines</u>	tascón (sí)
<u>Caudete</u>	cuña
<u>Pedralba</u>	cuña
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godellela</u>	cuña
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	cuña
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	cuña
<u>Anna</u>	cuña
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	cuña
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	cuña
Guardamar	

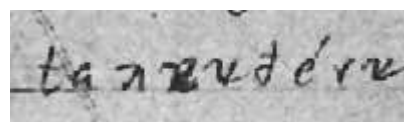
820a TAJADERA:

Cinctorres	tallan
P. Benifassà	tallan
V. Canes	tallan
Peníscola	tallan
Vistabella	tallan
<u>C. Villamalefa</u>	tallante (ya sea de la yunque o metido en palo)
<u>Fanzara</u>	tajadera
l'Alcora	tallan
Orpesa	tallan
<u>T. de Viver</u>	tajadera
<u>Azuébar</u>	tallante
Aín	tallaor
	qüertafrio
Moncofa	tallant
<u>Ademuz</u>	taradera ³⁴²³ (de yunque o de palo)

<u>Tuéjar</u>	tajaera
Casinos	tallant
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	tajadera (en la yunque, y metida en el palo)
<u>Pedralba</u>	tajadera
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godellela</u>	cortaor (metido en palo)
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	tallaera
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	tajaera (metida en un palo)
<u>Anna</u>	tajadera
Llanera de R.	tallant
Beniopa	
Moixent	
Biar	tallan
Benilloba	tallan
Benialí	tallant
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	tajaera
Guardamar	tallaferro

820b DESTAJADOR:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	sentador
<u>Fanzara</u>	sentadó
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	sentador
<u>Azuébar</u>	sentador
Aín	(No se usa)
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	sentador
<u>Tuéjar</u>	sentaor
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	sentador
<u>Pedralba</u>	asentador
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godellela</u>	refilaor
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	asertador
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	sentaor
<u>Anna</u>	asentaor

³⁴²³ Ademuz :

Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores
Guardamar

almaina ((?))
(asentador)³⁴²⁴

820c PLANA:

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godellela
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna
Llanera de R.

assentadó

llana

(No se usa)

estampa

ehhtampa plana

Beniopa
Moixent
Biar assentaor
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores sentaor
Guardamar

820d DEGÜELLO:

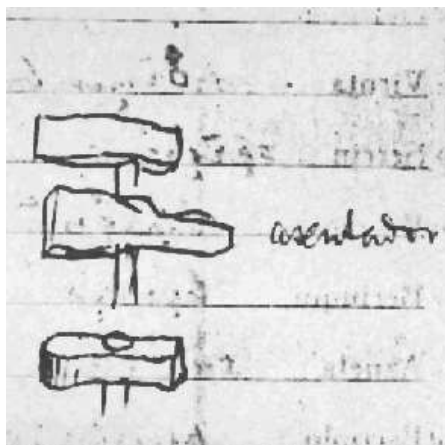
Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola
Vistabella
C. Villamalefa
Fanzara
l'Alcora
Orpesa
T. de Viver
Azuébar
Aín
Moncofa
Ademuz
Tuéjar
Casinos
Marines
Caudete
Pedralba
Rafelbunyol
Quart de P.
Godellela
Torís
Dos Aguas
Polinyà
Massalavés
Teresa de C.
Anna

Llanera de R.
Beniopa
Moixent
Biar
Benilloba
Benialí
Calp
el Pinós
Monforte
el Campello
Crevillent
Dolores
Guardamar

821 ROBÍN:

Cinctorres robell
P. Benifassà robell
V. Canes rovell
Peníscola robell
Vistabella robell
C. Villamalefa robe(II)
Fanzara robe(II)

³⁴²⁴ Guardamar:

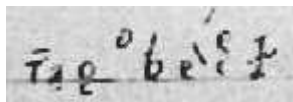

<u>l'Alcora</u>	rovell
Orpesa	rovell
<u>T. de Viver</u>	robel
<u>Azuébar</u>	robell
Aín	robell
Moncofa	rovell
<u>Ademuz</u>	robín
<u>Tuéjar</u>	robín
Casinos	robell
<u>Marines</u>	robell
<u>Caudete</u>	roín
<u>Pedralba</u>	robell
Rafelbunyol	robell
Quart de P.	rovell
<u>Godolleta</u>	robel ³⁴²⁵
Torís	rovell
<u>Dos Aguas</u>	robín
Polinyà	robell
Massalavés	robell
<u>Teresa de C.</u>	robín
<u>Anna</u>	rovell
Llanera de R.	rovell
Beniopa	rovell
Moixent	
Biar	rovell
Benilloba	rovell
Benialí	rovell
Calp	rovell
el Pinós	
<u>Monforte</u>	robín
el Campello	rovell
Crevillent	roviny
<u>Dolores</u>	rubín
Guardamar	roviny

821a ENROBINARSE:

Cincorres	robellà-se
P. Benifassà	robellar-se
V. Canes	rovellà-se
Peníscola	robellà-se
Vistabella	robellà-se
<u>C. Villamalefa</u>	robellase
<u>Fanzara</u>	robellase
<u>l'Alcora</u>	rovellà-se
Orpesa	rovellà-se
<u>T. de Viver</u>	robellase
<u>Azuébar</u>	robellase
Aín	robellà-se
Moncofa	rovellà-se
<u>Ademuz</u>	robinase
<u>Tuéjar</u>	enrob(i)na'se
Casinos	robellar-se
<u>Marines</u>	robellase
<u>Caudete</u>	enroll'inase ³⁴²⁶

³⁴²⁵ Godolleta (1934):

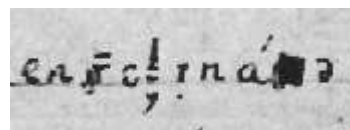

³⁴²⁶ Caudete:

<u>Pedralba</u>	robellase
Rafelbunyol	robellar-se
Quart de P.	robellar-se
<u>Godolleta</u>	arrobellarse
Torís	rovellà-se
<u>Dos Aguas</u>	enrobinase
Polinyà	robellar-se
Massalavés	robellar-se
<u>Teresa de C.</u>	robinar
<u>Anna</u>	robellar
Llanera de R.	robellar-se
Beniopa	robellar-se
Moixent	
Biar	robellar-se
Benilloba	robellar-se
Benialí	robellar-se
Calp	rovellà-se
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	rovellà-se
Crevillent	rovinyà-se
<u>Dolores</u>	enrubinarse
Guardamar	rovinyà-se

822 ALAMBRE:

Cincorres	fil d'aram
P. Benifassà	filferro
V. Canes	filferro
Peníscola	fil d'aram
Vistabella	fil d'aram
<u>C. Villamalefa</u>	alambre
<u>Fanzara</u>	alambre
<u>l'Alcora</u>	fil de ferro
Orpesa	fil d'aram
<u>T. de Viver</u>	alambre
<u>Azuébar</u>	alambre
Aín	filferro
Moncofa	fil d'aram
<u>Ademuz</u>	alambre
<u>Tuéjar</u>	alambre
Casinos	fil d'aram
<u>Marines</u>	alambre
<u>Caudete</u>	arambre
<u>Pedralba</u>	alambre
Rafelbunyol	fil d'aram
Quart de P.	fil d'aram
<u>Godolleta</u>	alambre
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	alambre
Polinyà	alambre
Massalavés	alambre
<u>Teresa de C.</u>	arambre
<u>Anna</u>	alambre
Llanera de R.	alambre
	fil d'aram
Beniopa	
Moixent	
Biar	fil de aram

Benilloba	fil de ferro
Benialí	fil d'alambre
Calp	fil d'aram
el Pinós	
Monforte	alambre
el Campello	fil d'aram
Crevillent	fil d'aram
Dolores	alambre
Guardamar	fil d'aram

822a LIMA:

Cinctorres	llima
P. Benifassà	llima
V. Canes	llima
	llambróix (Botavante:)
Peníscola	llima
Vistabella	llima
C. Villamalefa	lima
Fanzara	lima
l'Alcora	llima
Orpesa	llima
T. de Viver	lima
Azuébar	lima
Aín	llima
Moncofa	llima
Ademuz	lima
Tuéjar	lima
Casinos	llima
Marines	
Caudete	lima
Pedralba	lima
Rafelbunyol	llima
Quart de P.	llima
Godolleta	lima
Torís	llima
Dos Aguas	lima
Polinyà	llima
Massalavés	llima
Teresa de C.	lima
Anna	lima
Llanera de R.	llima
Beniopa	llima
Moixent	
Biar	llima
Benilloba	llima
Benialí	llima
Calp	llima
el Pinós	llima
Monforte	
el Campello	llima
Crevillent	llima
Dolores	lima
Guardamar	llima

822b TURBINA:

Cinctorres	
P. Benifassà	(No hay molinos) 822b-823 ((AMB UNA RATLLA))
V. Canes	(No hay molinos)
Peníscola	(No hay molino)
Vistabella	carcau (Cárcavo:)
C. Villamalefa	(Uno dice que: <rueda de los álabes>)

Fanzara	rodeta
	rueda
	seretío (tubo por donde pasa el agua)
l'Alcora	torbina
Orpesa	(No hay molino de agua)
T. de Viver	rodeta
Azuébar	
Aín	roda
	carcau (Cárcavo:)
Moncofa	(No hay molino)
Ademuz	rodeno
Tuéjar	rode'no
Casinos	(No hay molinos)
Marines	
Caudete	rodeno
Pedralba	rodete
Rafelbunyol	(No hay molino de agua)
Quart de P.	rodet
	carcau ((m.) Cárcavo:)
Godolleta	(no hay molinos de agua)
Torís	rodet
Dos Aguas	rode'sno
Polinyà	(No hay molino)
Massalavés	(No hay molino) ((822b-828))
Teresa de C.	rodehno
Anna	rodete
Llanera de R.	rodet
Beniopa	(No hay molinos)
Moixent	rodet
	àlems (=álabes)
	cacau (=cárcavo)
Biar	rodet
Benilloba	cacau ((femenino) Cárcavo:)
Benialí	
Calp	
el Pinós	(No hay molinos)
Monforte	
el Campello	(No hay molino)
Crevillent	roet
	cacau (Cárcavo:)
Dolores	turbina
	roete
Guardamar	roéte

822c PIEDRA SOLERA:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	(No hay molino) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Vistabella	mòla
C. Villamalefa	solera
Fanzara	chas
l'Alcora	jaç
Orpesa	(No hay molino) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
T. de Viver	la suela
Azuébar	casuela
Aín	xaç

Moncofa	(No hay molino. Van a moler a Torres-Torres o al Riu de Millars, o a Nules) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Ademuz	ruejo
Tuéjar	solera
Casinos	
Marines	
Caudete	solera
Pedralba	
Rafelbunyol	
Quart de P.	retxistre
Godolleta	registro (sí)
Torís	retxistre (?)
Dos Aguas	
Polinyà	(No hay molinos) ((822c-823))
Massalavés	(No hay molinos) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Teresa de C.	solera
Anna	
Llanera de R.	solera
Beniopa	(No hay molinos) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Moixent	mòlò
Biar	solera
Benilloba	mòla
Benialí	(No hay molino de agua) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Calp	(No hay molinos) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
el Pinós	(No hay molinos) 822c-823 ((AMB UNA CLAU))
Monforte	
el Campello	(No hay molino) 822c-823
Crevillent	solera
Dolores	solera
Guardamar	mòla

	822d VOLADORA:
Cincorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
C. Villamalefa	muela
	bolandera
Fanzara	corredora
l'Alcora	mòla
Orpesa	
T. de Viver	baila(d)ora
Azuébar	muela
Aín	mòla
Moncofa	
Ademuz	pedra
Tuéjar	muela
Casinos	
Marines	
Caudete	corredora
Pedralba	muela
Rafelbunyol	
Quart de P.	corredora
Godolleta	muela
Torís	mòla
Dos Aguas	corredora
Polinyà	

Massalavés	
Teresa de C.	muela
Anna	muela
Llanera de R.	mòlò
Beniopa	
Moixent	mòlò
Biar	corredora
Benilloba	mòla
Benialí	
Calp	
el Pinós	
Monforte	
el Campello	
Crevillent	correora
Dolores	pedra
Guardamar	mòla

	822e TOLVA:
Cincorres	grónsa
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	grónsa
C. Villamalefa	orensa
Fanzara	grónsa (= <orensa >)
l'Alcora	grónsa
Orpesa	
T. de Viver	orensa
Azuébar	orensa
Aín	grónsa
Moncofa	
Ademuz	tolba
Tuéjar	torba
Casinos	
Marines	orensa (tolva)
Caudete	tolba
Pedralba	tolba
Rafelbunyol	
Quart de P.	tramutxa
Godolleta	tramucha
Torís	tramutxa
Dos Aguas	tolba
Polinyà	
Massalavés	
Teresa de C.	torba
Anna	trucha
Llanera de R.	truja
Beniopa	
Moixent	grónsa
Biar	tólba
Benilloba	grónsa
Benialí	
Calp	
el Pinós	
Monforte	
el Campello	
Crevillent	tórba
Dolores	tolba
Guardamar	tólba

	823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA:
Cincorres	

P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	farinal
<u>C. Villamalefa</u>	harinal
<u>Fanzara</u>	harinal
l'Alcora	farinal
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	harinera
<u>Azuébar</u>	harinera
Aín	farinal
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	harinera
<u>Tuéjar</u>	harinera
Casinos	
<u>Marines</u>	atroj (?)
<u>Caudete</u>	harinal
<u>Pedralba</u>	harinera
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	harinero (?)
Torís	farinera
<u>Dos Aguas</u>	harinera
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	harinera
<u>Anna</u>	harinera
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	farinera
Biar	
Benilloba	farinera
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	pila (= <harinero>)
el Campello	
Crevillent	farinal
<u>Dolores</u>	harina(l)
Guardamar	

824 SALVADO:

Cinctorres	segó
P. Benifassà	segó
V. Canes	segó
Peníscola	segó
Vistabella	segó
<u>C. Villamalefa</u>	salbáu
<u>Fanzara</u>	salbáu
l'Alcora	segó
Orpesa	segó
<u>T. de Viver</u>	salbao
<u>Azuébar</u>	salbáu
Aín	segó
Moncofa	segó
<u>Ademuz</u>	salbáu
<u>Tuéjar</u>	salbao
Casinos	segó
<u>Marines</u>	salbáu
<u>Caudete</u>	salbáu
<u>Pedralba</u>	salbáu
Rafelbunyol	segó
Quart de P.	segó
<u>Godolleta</u>	salbáu

Torís	segó
<u>Dos Aguas</u>	salbáu
Polinyà	segó
Massalavés	segó
<u>Teresa de C.</u>	salbáu
<u>Anna</u>	segón
Llanera de R.	segó
Beniopa	segó
Moixent	segó
Biar	segó
Benilloba	segó
Benialí	segó
Calp	segó
el Pinós	segó
<u>Monforte</u>	salbáu
	suma (es más grueso)
el Campello	segó
Crevillent	segó
<u>Dolores</u>	salbáu
Guardamar	segó

824a ESTRANGOL:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	
<u>Fanzara</u>	
l'Alcora	
Orpesa	
<u>T. de Viver</u>	
<u>Azuébar</u>	
Aín	
Moncofa	
<u>Ademuz</u>	
<u>Tuéjar</u>	
Casinos	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	
<u>Pedralba</u>	
Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godolleta</u>	
Torís	
<u>Dos Aguas</u>	
Polinyà	
Massalavés	
<u>Teresa de C.</u>	
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
Crevillent	
<u>Dolores</u>	polea (y <posalico>)
Guardamar	

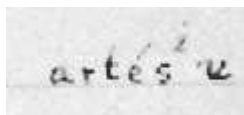
824b ARTESA:

Cinctorres	pastera
P. Benifassà	pastera
V. Canes	pastera
Peníscola	pastera
Vistabella	pastera
<u>C. Villamalefa</u>	artesa
<u>Fanzara</u>	artezza
l'Alcora	pastera
Orpesa	pastera
<u>T. de Viver</u>	artesa
<u>Azuébar</u>	artesa ³⁴²⁷ (Aquí hay dos hornos para todo el pueblo)
Aín	pastera
Moncofa	pastera
<u>Ademuz</u>	artesa
<u>Tuéjar</u>	artesa
Casinos	pastera
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	artesa
<u>Pedralba</u>	pastera
Rafelbunyol	pastera
Quart de P.	pastera
<u>Godelleta</u>	debrillo (de barro)
Torís	pastera
<u>Dos Aguas</u>	artesa (hoy lo que más se usa es un <lebrillo>, de barro)
Polinyà	pastera
Massalavés	pastera
<u>Teresa de C.</u>	artesa
<u>Anna</u>	pastera (en panadería) librell (en casa)
Llanera de R.	pastera
Beniopa	pastora
Moixent	
Biar	pastera
Benilloba	pastera
Benialí	pastera
Calp	pastera
el Pinós	pastera
<u>Monforte</u>	artesa
el Campello	pastera
Crevillent	pastera
<u>Dolores</u>	artesa
Guardamar	pastera

824c RASERA:

Cinctorres	tallan
P. Benifassà	creixidera
V. Canes	ferratall
Peníscola	creixidera
Vistabella	arpeta
<u>C. Villamalefa</u>	rasera
<u>Fanzara</u>	la creis ⁽ⁱ⁾ x (10 cm) ³⁴²⁸

³⁴²⁷ Azuébar:

l'Alcora	creix (femenino)
Orpesa	arpeta (En Torreblanca, <creixidera>)
<u>T. de Viver</u>	rasera
<u>Azuébar</u>	rasera
Aín	raidora
Moncofa	raedora
<u>Ademuz</u>	raidor
<u>Tuéjar</u>	rasera
Casinos	rascaora
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	rahhcaera
<u>Pedralba</u>	tal (?)
Rafelbunyol	tall
Quart de P.	tall
<u>Godelleta</u>	(no usan)
Torís	rall
<u>Dos Aguas</u>	ras ^s era ³⁴²⁹
Polinyà	falca
Massalavés	tall
<u>Teresa de C.</u>	rasera
<u>Anna</u>	
Llanera de R.	tall
Beniopa	
Moixent	
Biar	
Benilloba	
Benialí	
Calp	rascaora
el Pinós	
<u>Monforte</u>	
el Campello	rascaora
Crevillent	paleta
<u>Dolores</u>	rasera
Guardamar	raóra

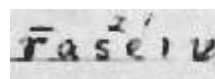
825 LEVADURA:

Cinctorres	lleute
P. Benifassà	llebat
V. Canes	llevat
Peníscola	llebat
Vistabella	llebat
<u>C. Villamalefa</u>	lebadura
<u>Fanzara</u>	lebadura
l'Alcora	ren
	llevat
Orpesa	llevat
	ren
<u>T. de Viver</u>	lebadura
<u>Azuébar</u>	lebadura
Aín	llebat

³⁴²⁸ Fanzara:

³⁴²⁹ Dos Aguas:

<u>Moncofa</u>	rent
<u>Ademuz</u>	lebadura
	desanche
<u>Tuéjar</u>	lebaúra
<u>Casinos</u>	llebat
<u>Marines</u>	lebadura
<u>Caudete</u>	lebadura
<u>Pedralba</u>	lebadura
Rafelbunyol	rent
Quart de P.	rent
<u>Godelleta</u>	lebaúra
Torís	rent
<u>Dos Aguas</u>	lebadura
Polinyà	rent
Massalavés	rent
<u>Teresa de C.</u>	debadura (<d>)
<u>Anna</u>	llevat
Llanera de R.	rent
	llevat
<u>Beniopa</u>	llevat
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	lléudo
<u>Benilloba</u>	llavat
<u>Benialí</u>	llevat
<u>Calp</u>	llevat
<u>el Pinós</u>	llevat
<u>Monforte</u>	lebaúra
	(<creciente>)
el Campello	llevat
<u>Crevillent</u>	llevat
<u>Dolores</u>	la cresiente
<u>Guardamar</u>	llevat

825a FRESAR:

Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	recrece(r)
<u>Fanzara</u>	refrescá (mezclar levadura y harina y agua la noche antes de amasar)
<u>l'Alcora</u>	assaonà
<u>Orpesa</u>	
<u>T. de Viver</u>	refrescar (mezclar levadura y harina la noche antes)
<u>Azuébar</u>	refresca' (mezclar harina, levadura y agua la noche antes de amasar)
<u>Aín</u>	
<u>Moncofa</u>	
<u>Ademuz</u>	desanchar (hacen la masa en casa, y la llevan después al horno, y allí hacen los panes)
<u>Tuéjar</u>	ensanchar (la noche anterior, mezclar levadura, harina y agua)
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	
<u>Caudete</u>	ensanchar (hacer la levadura mayor la noche antes)
<u>Pedralba</u>	refrescar (hacer la levadura mayor la noche antes)

Rafelbunyol	
Quart de P.	
<u>Godelleta</u>	refescar ^(e) (hacer la levadura el día antes)
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	desanchar (hacer la levadura mayor la noche antes)
<u>Polinyà</u>	
<u>Massalavés</u>	
<u>Teresa de C.</u>	ensanchar (hacer la levadura mayor la noche antes)
<u>Anna</u>	refrescar (hacer la levadura mayor la noche antes)
Llanera de R.	
<u>Beniopa</u>	
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	
<u>Benilloba</u>	
<u>Benialí</u>	
<u>Calp</u>	
<u>el Pinós</u>	
<u>Monforte</u>	
el Campello	
<u>Crevillent</u>	
<u>Dolores</u>	crestar
<u>Guardamar</u>	

825b AMASAR:

<u>Cinctorres</u>	pastà
<u>P. Benifassà</u>	pastà
<u>V. Canes</u>	assaonà
<u>Peníscola</u>	amassà
<u>Vistabella</u>	fe.l pastò
<u>C. Villamalefa</u>	masar
<u>Fanzara</u>	masà
<u>l'Alcora</u>	pastà
<u>Orpesa</u>	massar
<u>T. de Viver</u>	masar
<u>Azuébar</u>	masar
<u>Aín</u>	pastar
<u>Moncofa</u>	pastar
<u>Ademuz</u>	masar
<u>Tuéjar</u>	masar
<u>Casinos</u>	
<u>Marines</u>	masar (825b)
<u>Caudete</u>	amasar
<u>Pedralba</u>	masar
Rafelbunyol	pastar
Quart de P.	amassissar
<u>Godelleta</u>	amasar ^(e)
<u>Torís</u>	pastà
<u>Dos Aguas</u>	amasar
<u>Polinyà</u>	pastar
<u>Massalavés</u>	pastà
<u>Teresa de C.</u>	amasar
<u>Anna</u>	pastar
Llanera de R.	pastar
<u>Beniopa</u>	pastar
<u>Moixent</u>	
<u>Biar</u>	pastar
<u>Benilloba</u>	pastar
<u>Benialí</u>	pastar
<u>Calp</u>	pastar
<u>el Pinós</u>	assaonà

Monforte
el Campello pastar
Crevillent
Dolores amasar
Guardamar sobar

826 HEÑIR:

Cinctorres
P. Benifassà fe.l pa
V. Canes fénye
Peníscola fe.l pa
Vistabella fe les fogasses
C. Villamalefa resoba(r)
Fanzara sobá
l'Alcora fénye
Orpesa (No se dice <fényer>)
T. de Viver sobar (rechaza 'heñir')

Azuébar hiñir
Aín fényer
Moncofa fényer
Ademuz hiñir
Tuéjar hiñir
Casinos fényer
Marines hiñir
Caudete sobar
Pedralba hiñir
Rafelbunyol fényer
Quart de P. fényer
Godolleta heñir^r
Torís fénye^r
Dos Aguas hiñir
Polinyà fényer
Massalavés fénye^r
Teresa de C. sobar
Anna hiñir
Llanera de R. fényer
Beniopa fényer
Moixent
Biar apanar
Benilloba fényer
apanar
Benialí fényer
Calp fényer
el Pinós apanà
Monforte hiñir
el Campello fényer
Crevillent fenyí
Dolores h(i)ñir
heñir
Guardamar fénydre
fényer

826a TABLEROS:

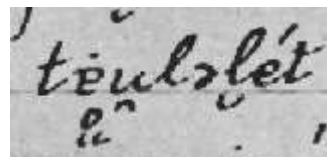
Cinctorres taulell
P. Benifassà taunell
V. Canes taulell
Peníscola taunell
Vistabella taulell
C. Villamalefa tablero
(Los panes los hacen en el
horno)
Fanzara tablero
l'Alcora taulell
Orpesa taulell

T. de Viver tablero
Azuébar tablero (en el horno; propiedad
del mismo horno)
Aín taulell
Moncofa taulell
Ademuz tablero (en el horno)
Tuéjar tablero
Casinos taula
Marines tablero (826^a)
Caudete tablero
Pedralba tablero
Rafelbunyol post
Quart de P. post
Godolleta reparo (cualquier sitio donde se
pone el "mandil" con los panes)
(aquí suelen utilizar la misma
cama, poniendo el mandil sobre
el colchón)
Torís taulellet³⁴³⁰
posteta
Dos Aguas tablero
Polinyà post
Massalavés post
Teresa de C. tabla.l pan
Anna posteta (es la tabla en que llevan
el pan al horno)
(antes meten el pan en la cama
de dormir, envuelto en un
mantel)
Llanera de R. posteta
taulell (mayor que la posteta)
post
Beniopa
Moixent
Biar taulell
Benilloba taulell
Benialí taulell
Calp post
el Pinós taulell
Monforte tabla (tablero)
el Campello taula
Crevillent taula
Dolores tabla
Guardamar taula

826b TENDIDOS:

Cinctorres
P. Benifassà malín
V. Canes banqué (de lana)
Peníscola toballa de sac
bancalet
Vistabella manils
C. Villamalefa mandil

³⁴³⁰ Torís:

Fanzara	mandil (Con el tablero ponen 1º un mandil de color, después otro blanco más pequeño, y luego los panes; cubren los panes doblando estos mismos paños)
l'Alcora Orpesa	manil
T. de Viver	mandil (uno debajo de los panes y otro encima)
Azuébar	mandil (en los tableros ponen uno y luego lo doblan para cubrir los panes)
Aín	manil
Moncofa	manil
Ademuz	masera (lienzos blancos, encima de panes; y encima de éstos)
Tuéjar	mandil (de color)
Casinos	mandil
Marines	mandil (826b; de algodón)
Caudete	mandile ^s (de lana y algodón; son dos, uno debajo de los panes, y otro cubriéndolos)
Pedralba	mandil (lienzo blanco)
Rafelbunyol	toballa
Quart de P.	tovalla
Godella	mandil (lienzo blanco; ponen los panes encima y con la otra mitad los cubren)
Torís	manil
Dos Aguas	mandil (de lana, encima de los panes) (si hace ponen también una manta)
Polinyà	manils
Massalavés	toballa
Teresa de C.	mantele ^s (en verano de algodón, y en invierno de lana; va el mantel, mitad debajo del pan y mitad encima)
Anna	mantel
Llanera de R.	mandil manil mantil
Beniopa	manil
Moixent	
Biar	estovalles (entre el pan y el tablero)
Benilloba	manil (de llana o de borra)
Benialí	manil
Calp	astovalles
el Pinós	tovalles
Monforte	
el Campello	astovalles
Crevillent	manil
Dolores	mantele ^(s) (y la blanca: <masera>)
Guardamar	tovalles

826c OTROS PAÑOS:

Cinctorres
P. Benifassà
V. Canes
Peníscola

Vistabella	
C. Villamalefa	masera (son paños blancos que ponen dentro de la canasta, cuando llevan la pasta al horno, para que no se pegue a la canasta)
Fanzara	masera (pañó blanco; se pone en la canasta para llevar la masa al horno)
l'Alcora Orpesa	
T. de Viver	masera (pañó blanco, que ponen en la canasta para poner la masa encima y llevarla al horno)
Azuébar	(dos <maseras>; se ponen en la canasta, para llevar la masa al horno)
Aín	drap de pasta (tela de lienzo)
Moncofa	flassà
Ademuz	mandiles (paños, bastos, para abrigo)
Tuéjar	(encima del table van la <masera>, paño blanco, y luego los panes y encima el) ³⁴³¹
Casinos	
Marines	
Caudete	
Pedralba	
Rafelbunyol	manta
Quart de P.	bancal
Godella	(a veces una <flasá>, manta)
Torís	
Dos Aguas	(debajo de los panes ponen unos <estobaja>, paños blancos)
Polinyà	
Massalavés	
Teresa de C.	
Anna	
Llanera de R.	
Beniopa	estovalles
Moixent	
Biar	manil (para tapar el pan)
Benilloba	tovalles (de algodón)
Benialí	tovalla
Calp	manil
el Pinós	
Monforte	
el Campello	
Crevillent	
Dolores	manta ^(s)
Guardamar	

	826d PALAS:
Cinctorres	pala
P. Benifassà	pala
V. Canes	pala

³⁴³¹ Tuéjar (1934):

Peníscola pala
 Vistabella pala
C. Villamalefa pala
Fanzara pala
 l'Alcora pala
 Orpesa pala
T. de Viver pala
Azuébar pala
 Aín pala
 Moncofa pala
Ademuz pala
Tuéjar pala
 Casinos pala
Marines
Caudete pala
Pedralba pala
 Rafelbunyol pala
 Quart de P. pala
Godolleta pala
 Torís pala
Dos Aguas pla
 Polinyà pales
 Massalavés pala
Teresa de C. pal(a)
Anna pala
 Llanera de R. pala
 Beniopa pala
 Moixent
 Biar pala
 Benilloba pala
 Benialí pala
 Calp pala
 el Pinós pala
Monforte
 el Campello pala
 Crevillent pala
Dolores pala
 Guardamar pala

826e BRASA:

Cincorres brasa
 P. Benifassà brasa
 V. Canes brasa
 Peníscola brasa
 Vistabella brasa
C. Villamalefa brasa
 rescald (brasa y ceniza)
Fanzara brazza
 l'Alcora brasa
 Orpesa brasa
T. de Viver brasa
 rescald (brasa y ceniza del
 horno)
Azuébar brasa
 rescald (brasa y ceniza del
 horno)
 Aín brasa
 Moncofa brasa
Ademuz rescald (brasa y ceniza)
 ascua ('ascua')
Tuéjar brasa^s
 rescald (brasa y ceniza)
 Casinos brasa
Marines

Caudete ahhcuas
Pedralba brasa
 rescald (brasa y ceniza)
 Rafelbunyol brassa
 Quart de P. brassa
Godolleta brasa
 rescald (brasa y ceniza)
 Torís brassa
Dos Aguas rescald (brasa y ceniza)
 ascua^s
 Polinyà brassa
 Massalavés brassa
Teresa de C. ahhca
Anna caliu (rescoldo, braso y ceniza)
 brazza (una ascua)
 Llanera de R. brasa
 Beniopa brasa
 Moixent
 Biar brasa
 Benilloba brasa
 Benialí brasa
 Calp brasa
 el Pinós brasa
Monforte
 el Campello brasa
 Crevillent brasa
Dolores brasa
 rehhcoldo (brasa y ceniza)
 Guardamar brasa

826f TIRABRASAS:

Cincorres escarrinyadó
 P. Benifassà forroll
 V. Canes ganxo
 burganyé (Escobón:)
 Peníscola
 Vistabella furgunyé
C. Villamalefa horguñero
Fanzara escarbadó
 l'Alcora tiràs (de madera)
 Orpesa
T. de Viver hurgunero (palo con una horquilla
 en la punta)
Azuébar hu'guñero
 Aín forca
 Moncofa
Ademuz retizador
Tuéjar retizaor
 Casinos
Marines
Caudete retizaor
Pedralba [<sonrascaor>]
 escombrador
 Rafelbunyol
 Quart de P.
Godolleta [<horquilla>] (palo con púas)
 Torís ganxo
Dos Aguas badil (sí)
 Polinyà forca
 Massalavés
Teresa de C. badil (palo con hierro en la punta)
Anna gancho
 Llanera de R.
 Beniopa

Moixent
 Biar barrior
 Benilloba ganxo
 Benialí forcà
 Calp
 el Pinós
 Monforte
 el Campello
 Crevillent
 Dolores hurgañero
 Guardamar

827 LEZNA:

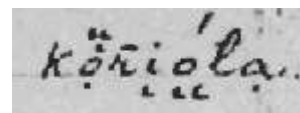
Cinctorres lesna
 P. Benifassà lesna
 V. Canes (No hay zapateros)
 Peníscola lesna
 Vistabella lesna
 C. Villamalefa lle^sna (pero se dice más
 <punchón>)
 Fanzara punchón
 l'Alcora lesna
 Orpesa lesna
 T. de Viver punchón
 Azuébar punchón
 Aín (No hay zapateros)
 Moncofa lesna
 Ademuz punzón
 Tuéjar lesna
 Casinos (No hay zapateros)
 Marines punchón
 Caudete lehhna
 Pedralba lesna
 Rafelbunyol lesna
 Quart de P. lesna
 Godelleta lesna
 Torís lesna
 Dos Aguas le^sna
 Polinyà lesna
 Massalavés lesna
 Teresa de C. lehhna
 Anna lesna
 Llanera de R. lesna
 Beniopa lesna
 Moixent
 Biar lesna
 Benilloba lesna
 Benialí lesna
 Calp lesna
 el Pinós lesna
 Monforte le(r)na
 el Campello lesna
 Crevillent
 Dolores lehhna
 Guardamar lesna

828 POLEA:

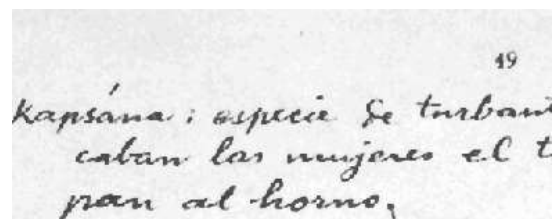
Cinctorres curiola
 P. Benifassà curiola
 V. Canes curiola
 Peníscola corriola³⁴³²

Vistabella coriola
 C. Villamalefa carrucha
 Fanzara correola
 l'Alcora curiola (con r simple)
 Orpesa corriola
 T. de Viver correola
 curriola (otro)
 Azuébar correola
 Aín curiola
 Moncofa corriola
 Ademuz carrucha
 Tuéjar carrucha
 Casinos corriola
 Marines correola (de madera o hierro)
 Caudete carrucha
 Pedralba carrucha
 Rafelbunyol corriola
 Quart de P. corriola
 Godelleta correola
 Torís curriola
 Dos Aguas carrucha
 Polinyà corriòlò
 Massalavés corriòlò
 Teresa de C. carrucha
 Anna carrucha
 Llanera de R. curriòlò
 Beniopa curiola (con r, no con <rr>)
 Moixent
 Biar carrutxa
 (<capçana>: especie de turbante
 sobre el cual se colocaban las
 mujeres el tablero para llevar el
 pan a la horno)³⁴³³
 Benilloba corriola
 Benialí corriola
 Calp curiola
 el Pinós carrutxa
 Monforte carrucha
 el Campello corriòlò
 Crevillent carrutxa
 Dolores carrucha
 Guardamar carrutxa

³⁴³² Peníscola:

³⁴³³ Biar:

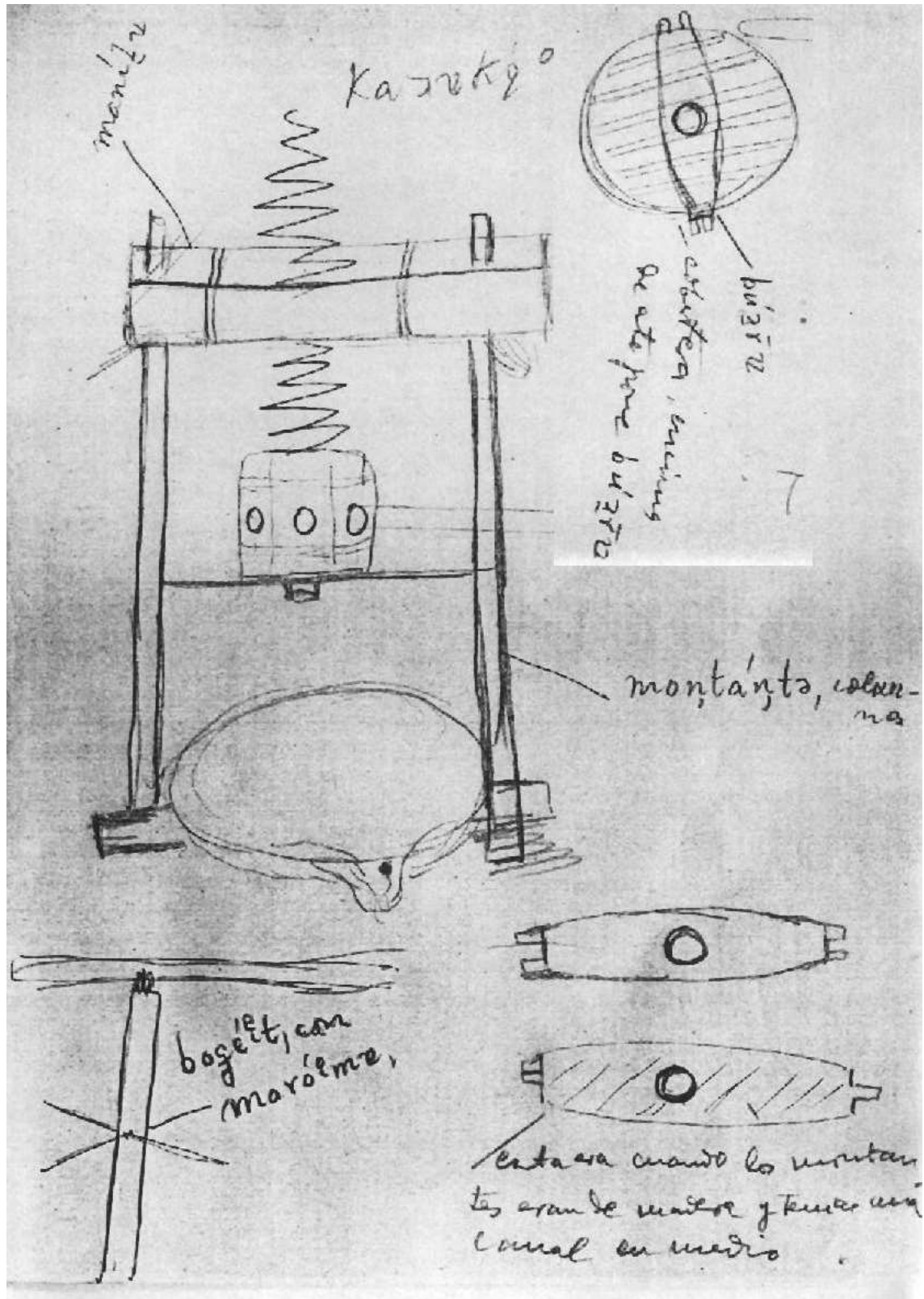

	((& ÚLTIM FULL ENQUESTA I ALTRES))
Cinctorres	
P. Benifassà	
V. Canes	
Peníscola	((UNA ESPÈCIE DE PITXER)) ³⁴³⁴
Vistabella	
<u>C. Villamalefa</u>	<p>((PÀGINA SENCERA³⁴³⁵)) ((FULL SOLT))³⁴³⁶ ((FULL SOLT))³⁴³⁷ ((FULL SOLT))³⁴³⁸ <cábado>³⁴³⁹ <jadilla>³⁴⁴⁰ <zapapico> (ant. picón) <manilla>, <caracol> <burra>, <cobertera>, encima de éste pone <burra> <montante>, columnas <boguet>, con <maroma> (esta era cuando los montantes eran de madera y tenían una canal en medio) <golfos> <cocio>: 1/2 metro de alto y de diámetro para arriba <jarra>, tinaja de más 30 arrobas (cántaro del vino, <asita>) (una <media>) Castillo: (ruejo, 2 metros de diámetro) <biga trabesera> (tolva = <orenza>) (un hierro para limpiar se llama <radedera>, y hay tres cuchillas para limpiar el 'chas', y una <i>pala</i>, que corre por el canal y la lleva al pozo. Todo se mueve con el ruejo y árbol) <pozo>, como si fuera un harinal donde cae la masa <banasto>, con <cornalones>, cuernos que hacen el oficio de asa Foto: <banasto>, <cesta>, <canasto>, <canasto></p>

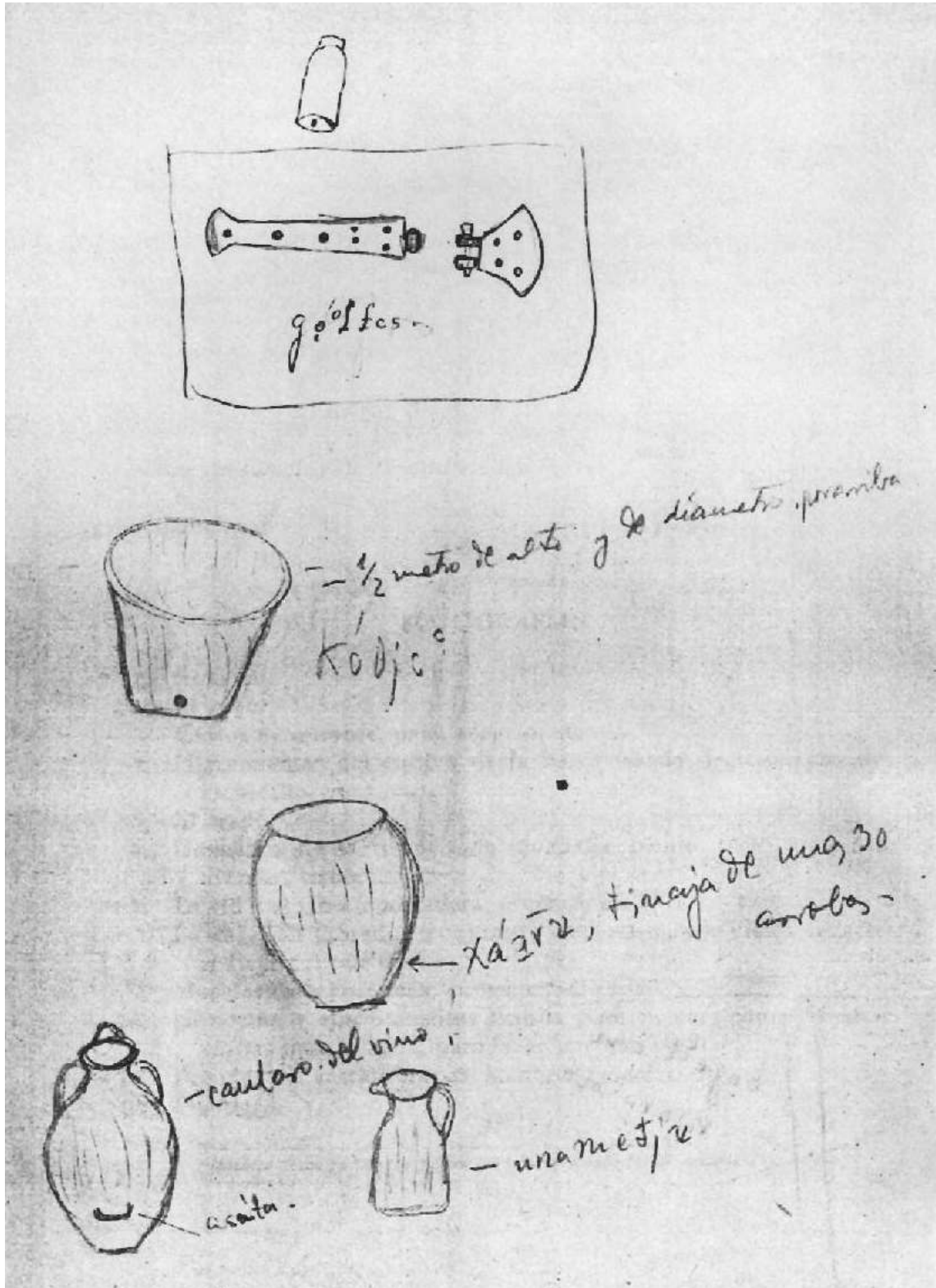
³⁴³⁴ Peníscola:

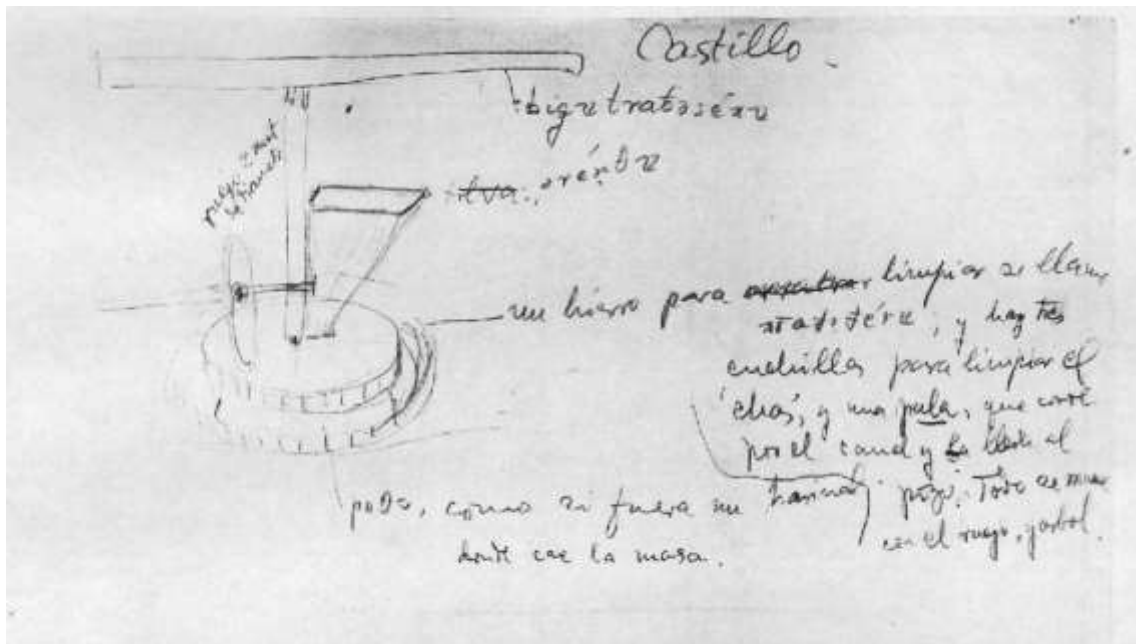

³⁴³⁵ Castillo de Villamalefa:

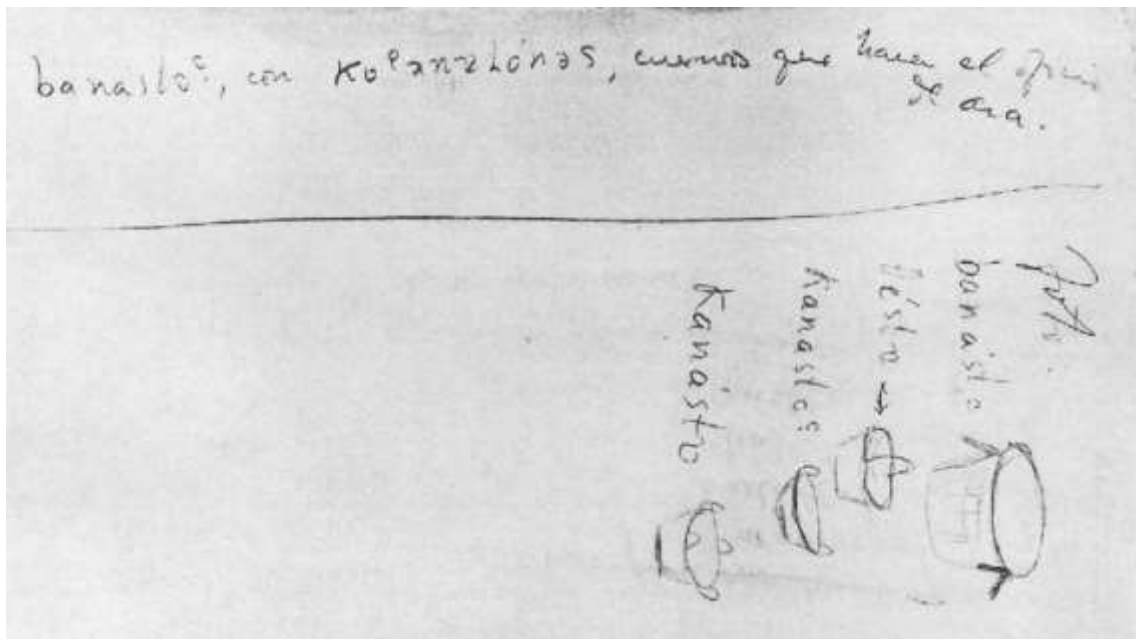

3436 Castillo de Villamalefa:

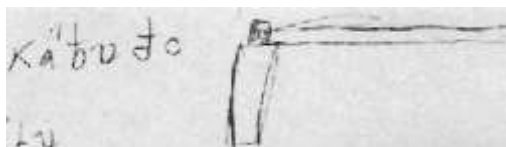

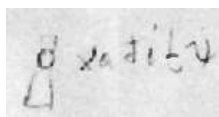
3438 Castillo de Villamalefa:

3439 Castillo de Villamalefa:

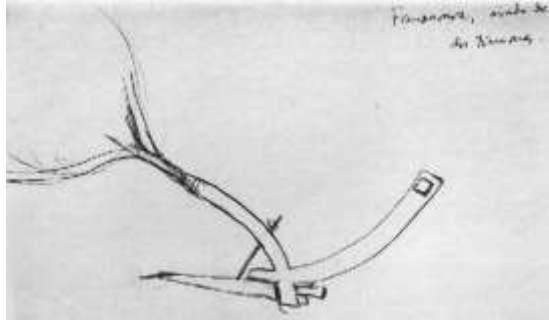

3440 Castillo de Villamalefa:

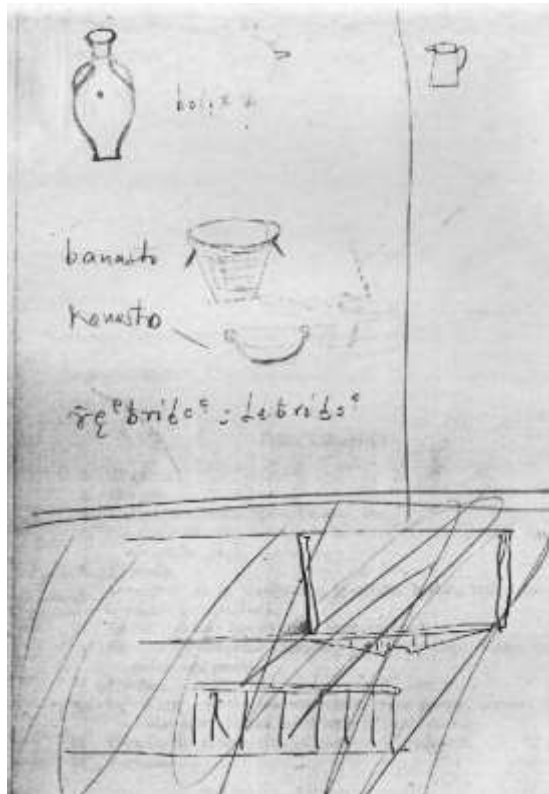

Fanzara	(Fanzara, arado de dos timones) ³⁴⁴¹ (<botija>, <banasto>, <canasto>, <rebrillo> (= <lebrillo>)) ³⁴⁴²
l'Alcora	
Orpesa	<gorronera>: quicio (UNA FLOR) ³⁴⁴³
T. de Viver	(rabo de la reja, pescuño) ³⁴⁴⁴

3441 Fanzara:

3442 Fanzara:

3443 Orpesa:

3444 Teresa de Viver:

Azuébar(habían antes)³⁴⁴⁵((AL FINAL DE L'ENQUESTA:))³⁴⁴⁶

((DOS FULLS A BANDA, AMB TRES PÀGINES:))

((PRIMERA PÀGINA:))³⁴⁴⁷

<cubillo>; todo <casuela> de madera; <barra>; tablero; pieza sobre el tablero, todo junto, en donde entra una pestaña del huso, con rosca; agujero por donde sale el agua, llamado <cantimplora>

((SEGONA PÀGINA:))³⁴⁴⁸

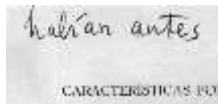
prensa de madera, preparada para aceite; <manilla>; <cujezas>; <campana>, extremo ancho del huso; una pieza en la que entra una pestaña, en rosca del huso, todo sobre el <tablero>

((TERCERA PÀGINA:))³⁴⁴⁹

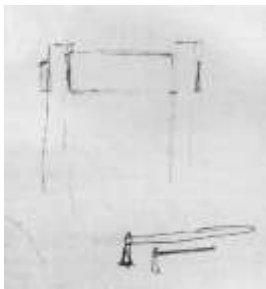
aparato para hacer fuerza y pensar más; <bobet>; <espada>; cuerda: <maroma>, que desde este aparato a la punta de la barra de la prensa

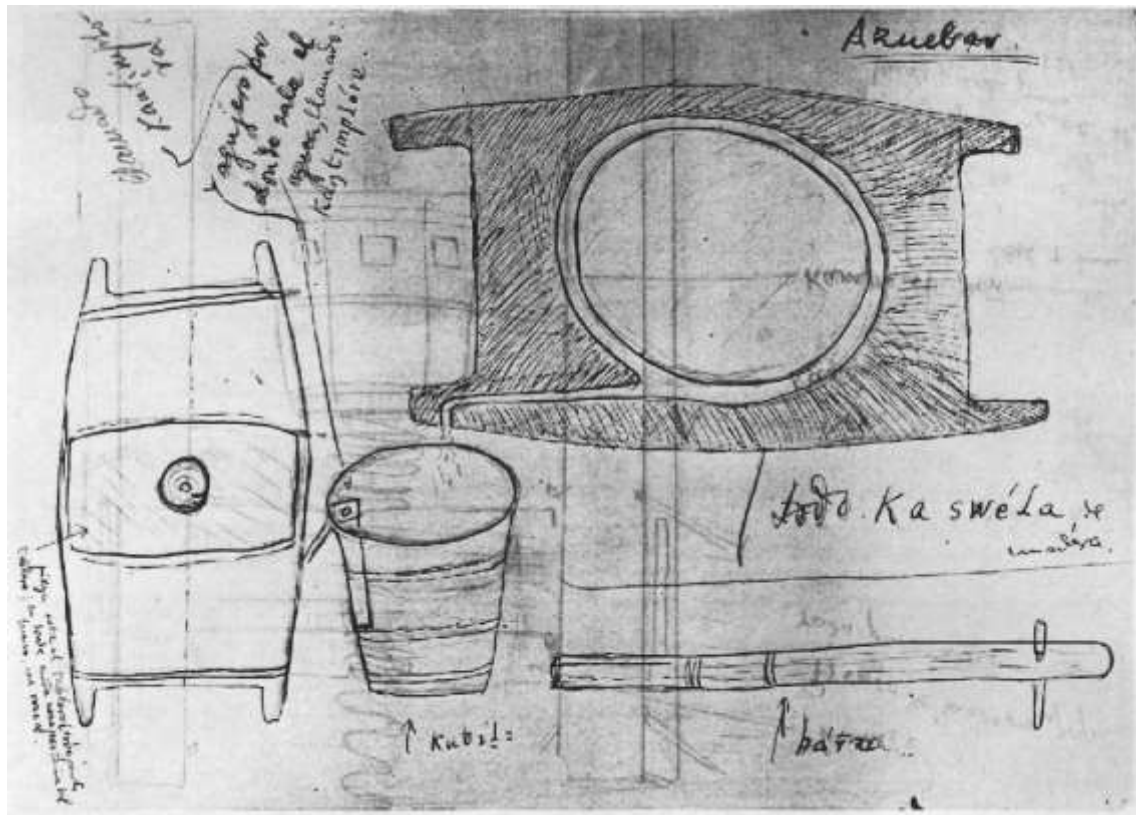
3445 Azuébar:

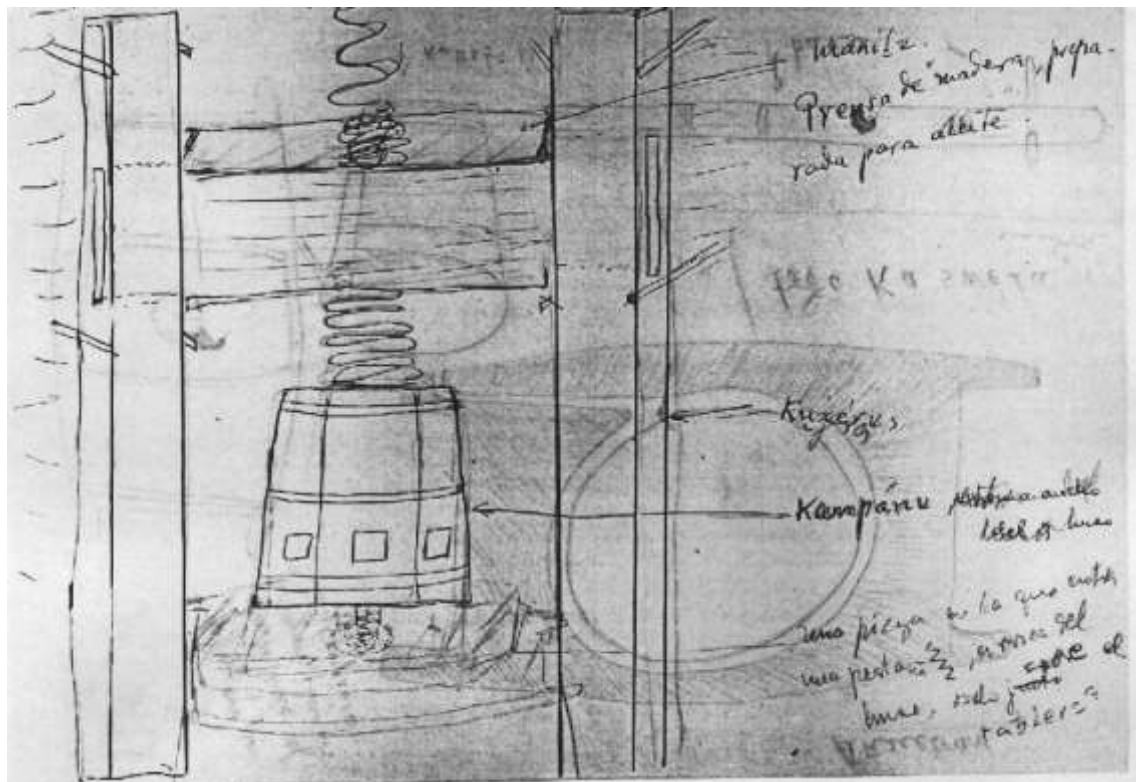
3446 Azuébar:

3447 Azuébar:

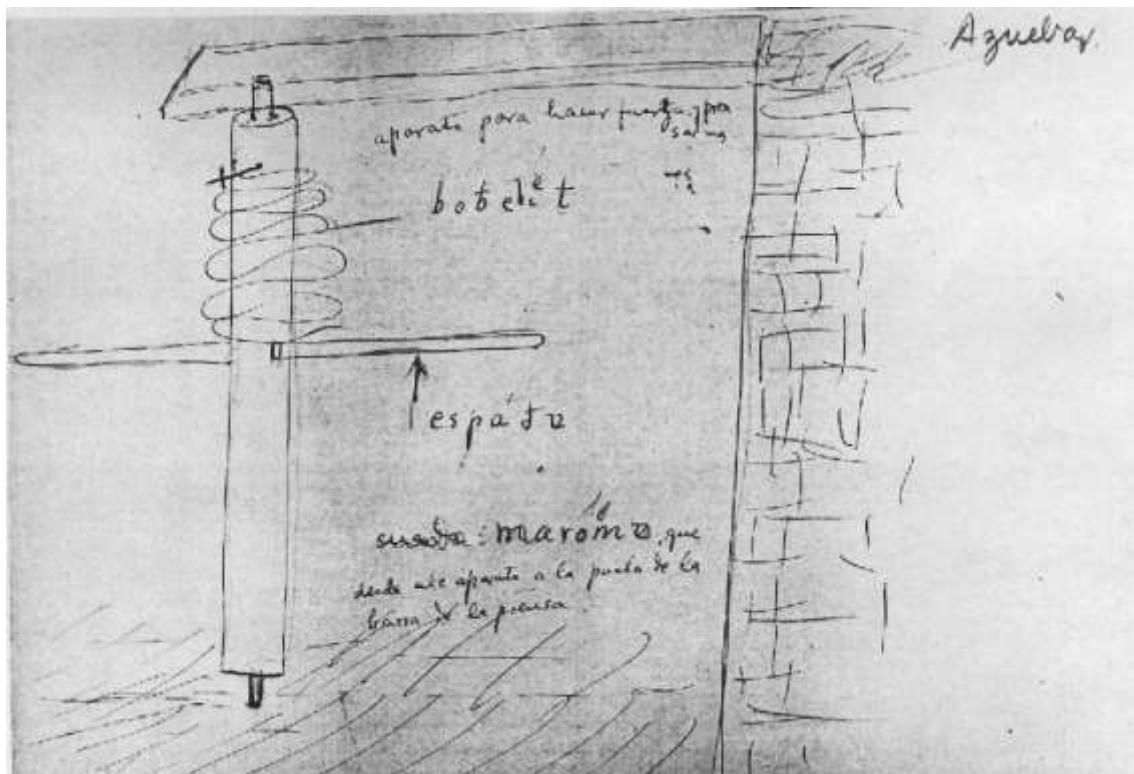

3448 Azuébar:

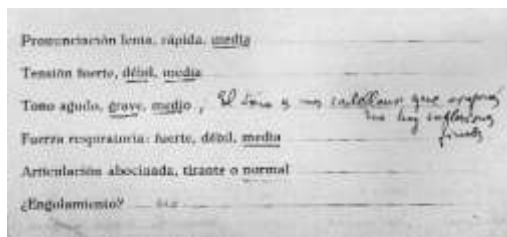

3449 Azuébar:

Aín	(olla, cassola (2 o 3), perol, perolets, setrill, got, plat de Terol)
Moncofa	
Ademuz	(El tono es más castellano que aragonés; no hay inflexiones finales) ³⁴⁵⁰ (<cesta>, de ansa) ³⁴⁵¹ (Para ver, banasto; <manilla>, <banasto>, <mesa>) (<cantaro>, botijo, <perol>, <puchero>, olla, <banasto>; cosas para ver) ³⁴⁵² (FULLS A BANDA) ^{3453 / 3454}

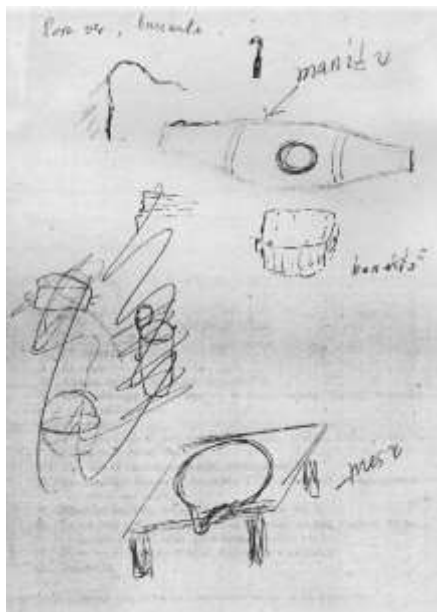
3450 Ademuz :

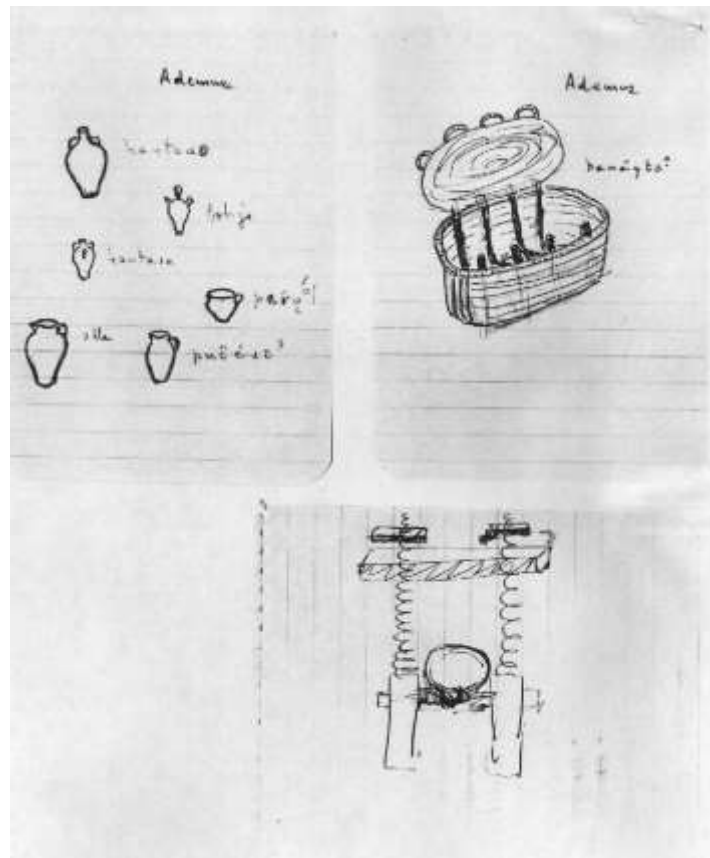
3451 Ademuz :

3452 Ademuz :

3453 Ademuz :

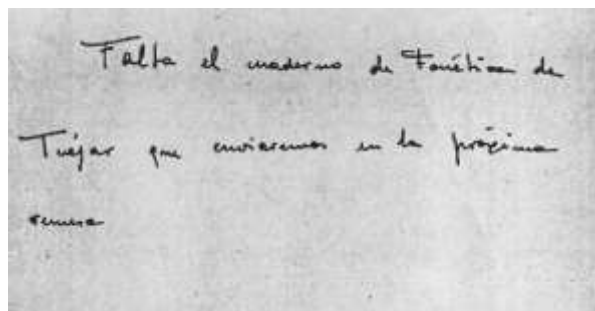

3454 Ademuz :

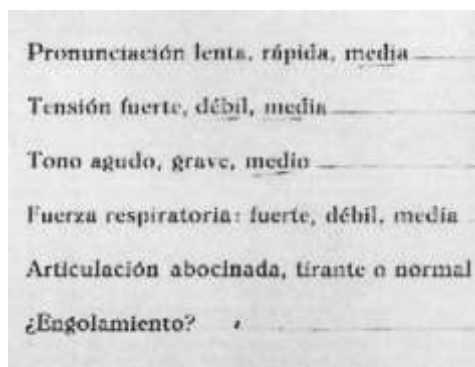
<u>Tuéjar</u>	((FULL A BANDA)) (Falta el cuaderno de Fonética de Tuéjar que enviaremos en la próxima remesa) ³⁴⁵⁵
Casinos	
<u>Marines</u>	((ÚLTIMES PÀGINES:)) ³⁴⁵⁶ <banasto> (para traer en caballería la uva y la aceituna; se ponen una a cada lado) ³⁴⁵⁷ ((FINAL DE TOT)) ³⁴⁵⁸

³⁴⁵⁵ Tuéjar (1934):

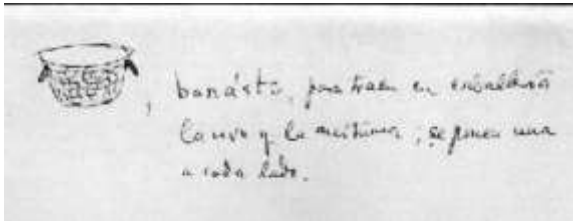
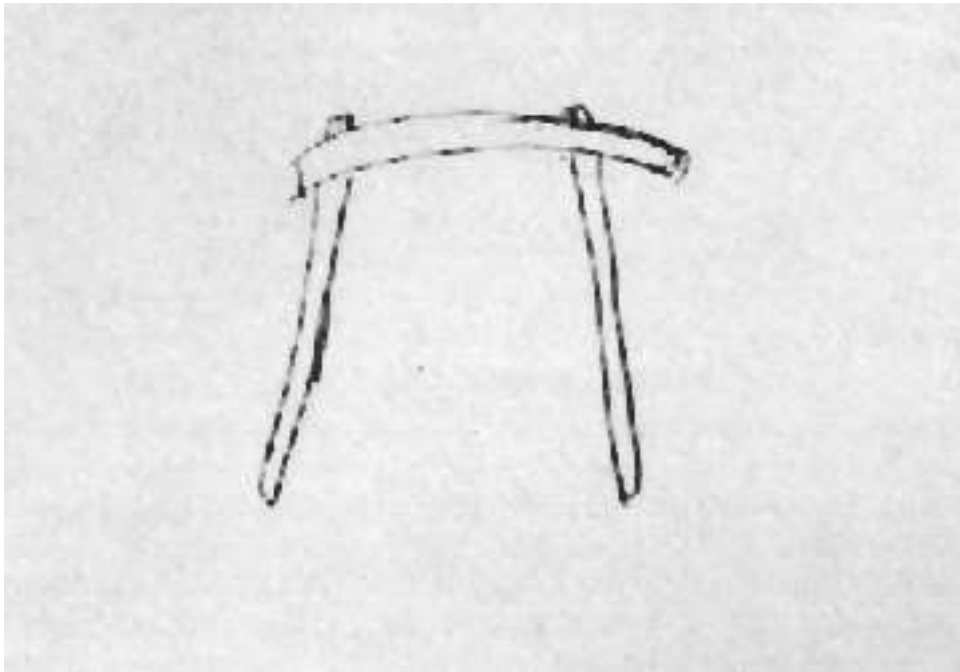
³⁴⁵⁶ Marines:

³⁴⁵⁷ Marines:

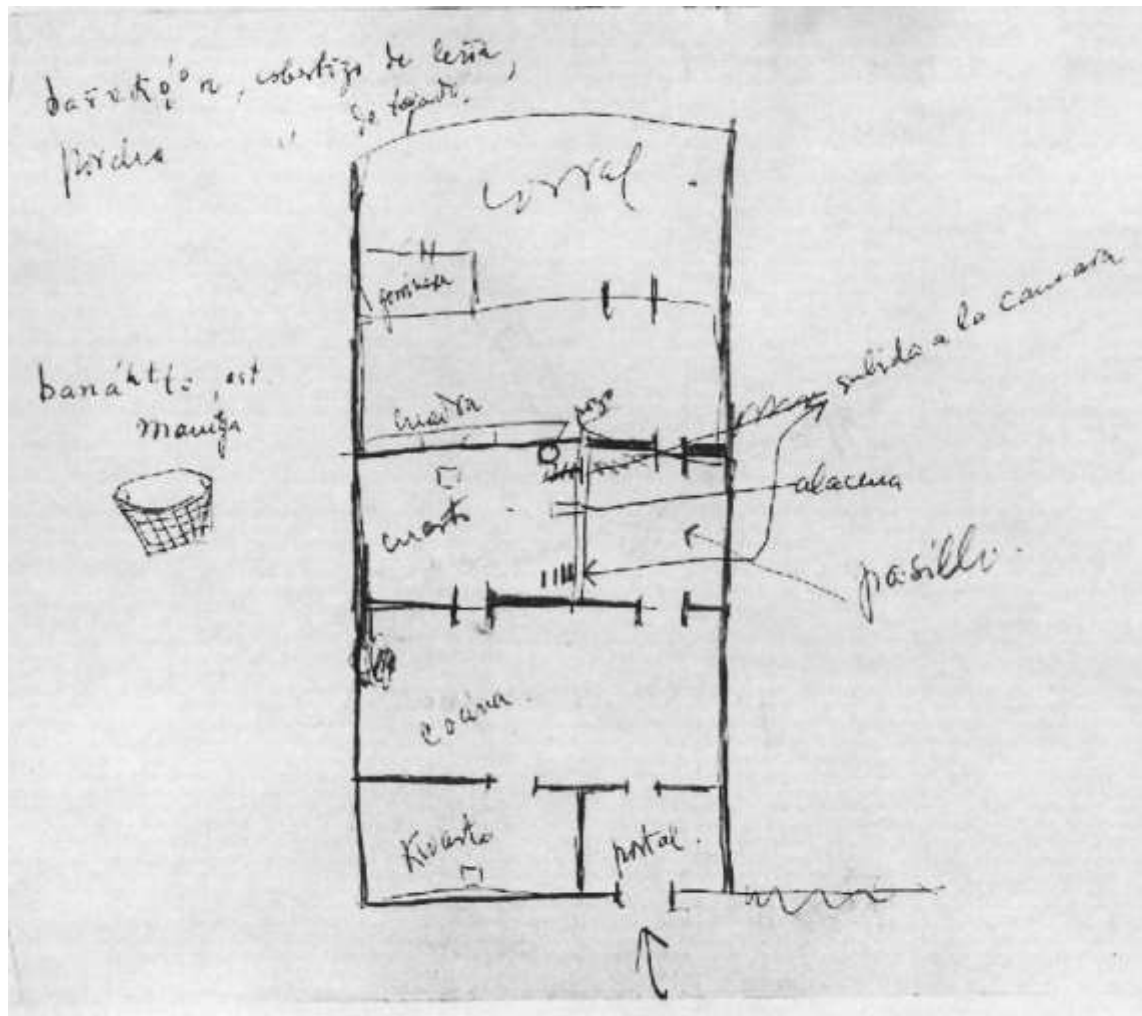
Caudete((ÚLTIM FULL:))³⁴⁵⁹*(hay foto, de la canasta = panera)*

((TRES PLANES A BANDA:))

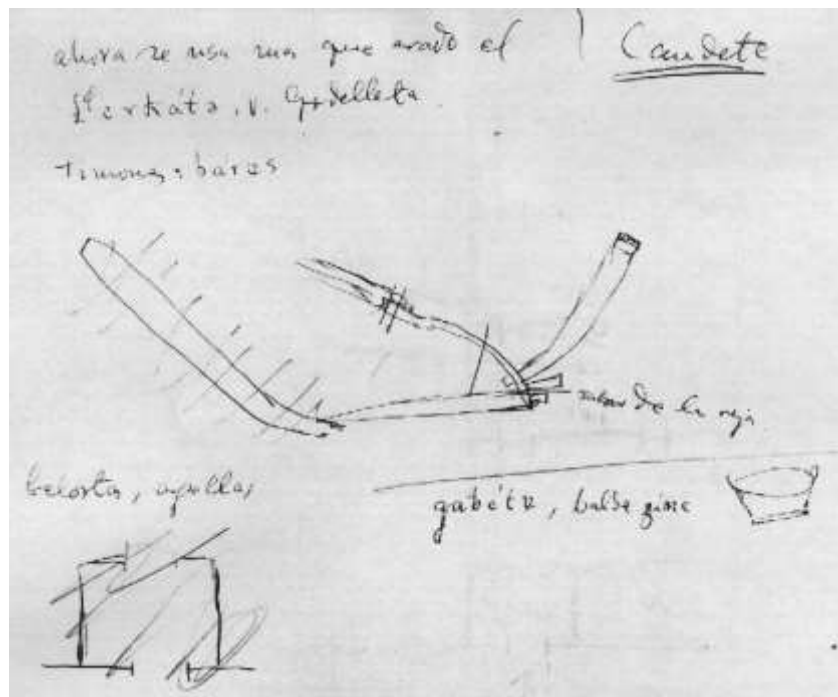
(<barracón> (cobertizo de leña); porche (cobertizo de tejado); <bana^hto>, ast., maniga; corral; gorrinera; cuadra; pozo; cuarto; alacena; pasillo; salida a la cámara; cocina; <cuarto>; portal)³⁴⁶⁰(Caudete; ahora se usa más que arado el <forcate>, V. Godelleta; timones: <baras>; belortas, argollas; <gabeta>, balde de zinc; rabo de la reja)³⁴⁶¹(Caudete: prensa antigua de vino; <manilla>; <bigueta>; <tapa>; <jaula>, pero antes era pleita; <huso>; <mesa>; lo que sale, <nariz>, punta de vigueta; otra vigueta; hay fotografía)³⁴⁶²³⁴⁵⁸ Marines:³⁴⁵⁹ Caudete:

hay foto, de la canasta = panera

³⁴⁶⁰ Caudete:

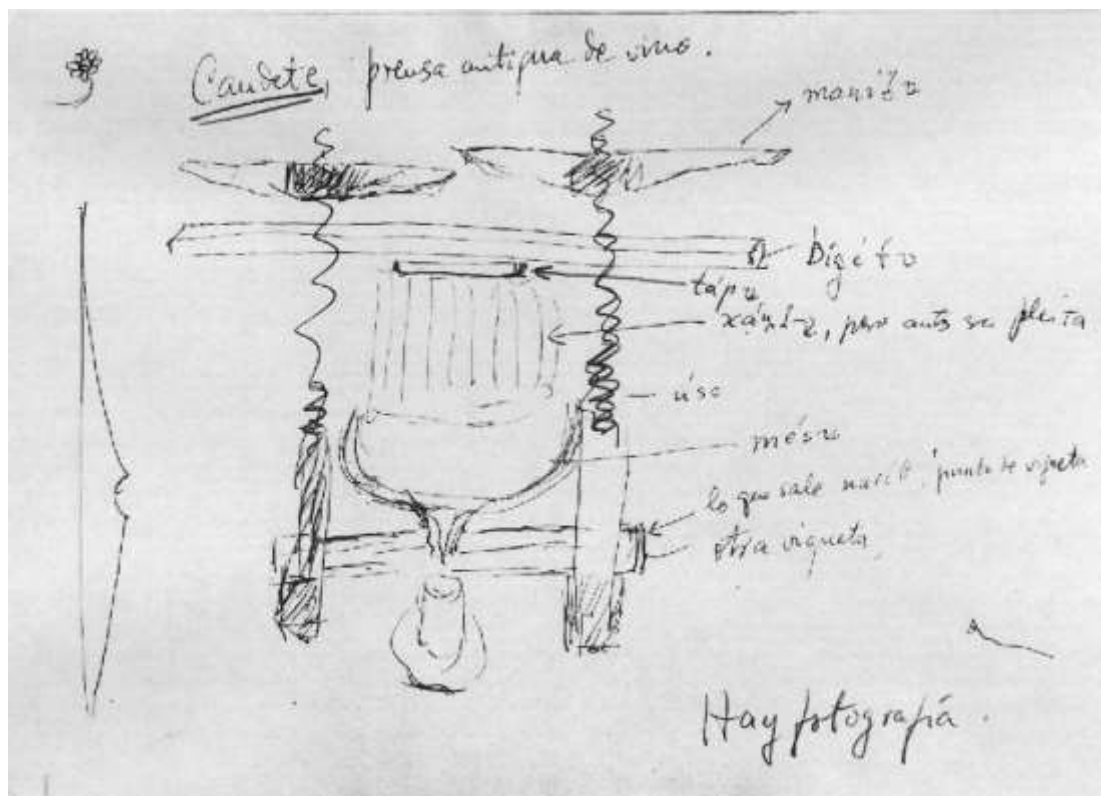

3461 Caudete:

Pedralba | ((ÚLTIM FULL:))³⁴⁶³
 (prensa de vino; agujeros pasa o; unos metros; <tijera>, viga de abajo; <cazuela>)

3462 Caudete:

3463 Pedralba:

RafelbunyolRafelbunyol³⁴⁶⁴

<testeròla>: testa, parte superior del cráneo.

<manyòfla>: espècie de paleta (llana), tota de fusta, amb què els obrers repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi.

<mòlec>: piló, tros de soca rabassut.

fester: cadascun dels membres d'una confraria que regeixen la festivitat del sant patró, a les ordes del clavari.

correntia: corretaje, intervenció d'un corredor en un tracte; per exemple, si el venedor demana 10 i el comprador ofereix 8, ve el corredor i ho talla pel mig, declarant que val 9.

mamantó, -ona: home o dona que mama per treure els calostres d'una dona.

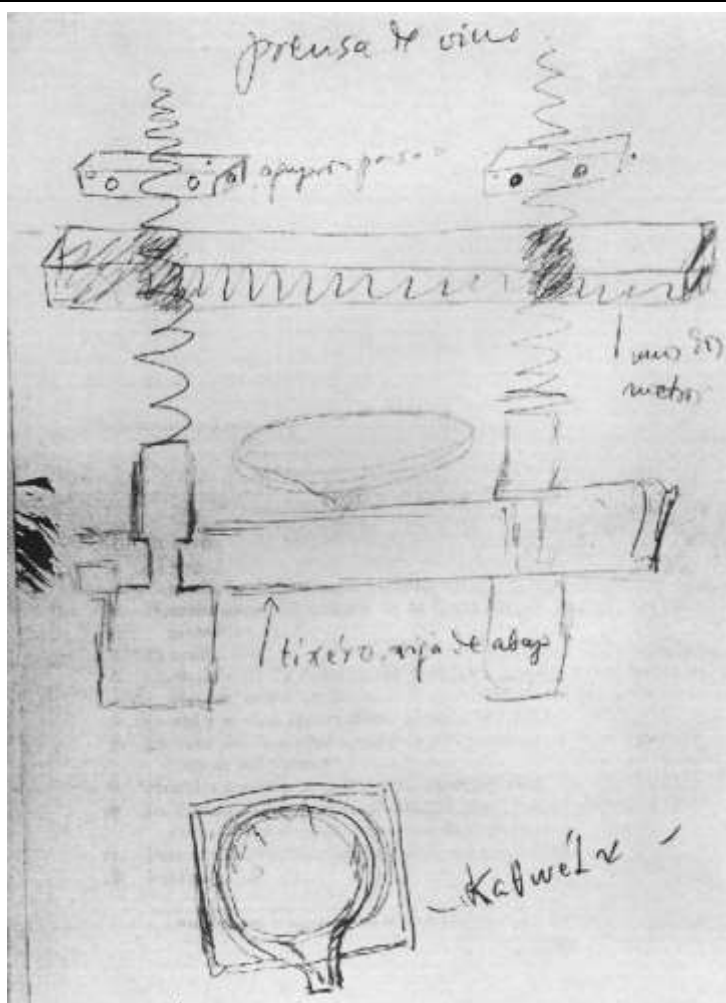
frontera: fachada.

seculá(da): sòcol d'una paret.

divendres: l'ou de la Mantis religiosa (plegamans), que és semblant a un aglà; diuen que si en troben un en divendres i sense buscar-lo, és un bon remei, portant-lo damunt, per curar el mal de queixal.

estrena: tornes.

"Putà primerenca, beata tardana"

((ÚLTIM FULL))³⁴⁶⁵³⁴⁶⁴ Rafelbunyol:

Quart de P. | (*Quart confrariessa: dona que forma part d'una confraria*)³⁴⁶⁶
 ((FINAL DE L'ENQUESTA))³⁴⁶⁷

Rafelbunyol

testerola: testa, parte superior del cràneo.

mangófla: espècie de palleta (llana), tota de fusta, amb què els obrers repassen la paret després de lluir-la, perquè no badi.

mòlec: piló, tros de soca rabassut.

fester: cadascun dels membres d'una confraria que dirigeixen la festivitat del sant patró, a les ordres del clavari.

correntia: corretaje, intervenció d'un corredor en un tracte; per exemple, si el ~~comprador~~ ^{vendedor} demana 10 i el ~~vendedor~~ ^{comprador} ofereix 8, ve el corredor i ho talla pel mig, declarant que val 9.

mamantó, -ona: home o dona que mana per treure els calostres d'una dona.

frontera: fachada.

secula(da): sòcol d'una paret.

divéndres: l'ou de la mantis religiosa (plegamans), que és semblant a un aglà; diuen que si es troben un en divéndres i sense buscar-lo, és un bon remei, pel mal de quixot portant-lo damunt, per curar el mal de quixot.

estrena: tornes.

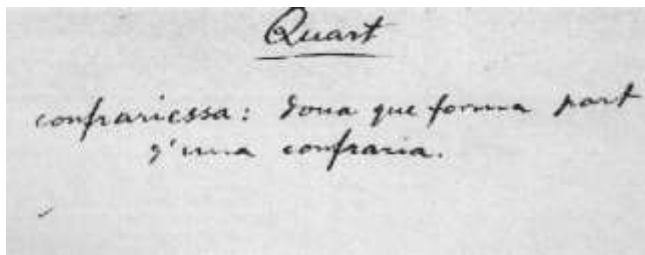
~~Beata primereña, puta tardana~~
 "Putá primereña, beata tardana".

³⁴⁶⁵ Rafelbunyol:

³⁴⁶⁶ Quart de Poblet:

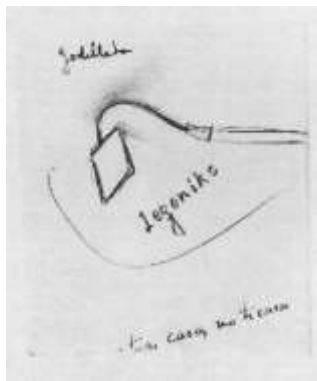
<u>Godelleta</u>	(<i>otras casas no tienen</i>) (<legonico>) ³⁴⁶⁸
<u>Torís</u>	
<u>Dos Aguas</u>	((FINAL DE L'ENQUESTA)) ³⁴⁶⁹ (Dos Aguas, prensa antigua que sirve para vino y aceite) <nuez> <barra> (palanca) (todo esto es de hierro) <tablero> (de madera) <plato> (cociol) (pila de esportines: <paráu>) (aquí se ata la maroma, <labija>) <ba ^s üet> (torno, al que se enrollaba una manera para hacer más fuerza para prensar) ³⁴⁷⁰

³⁴⁶⁷ Quart de Poblet:

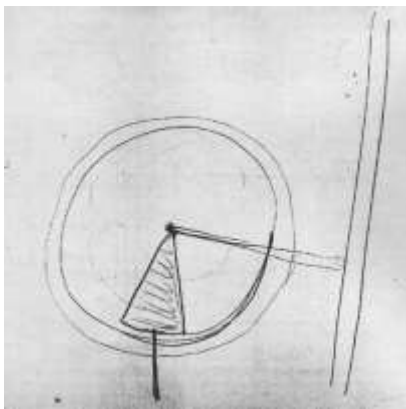

³⁴⁶⁸ Godelleta (1934):

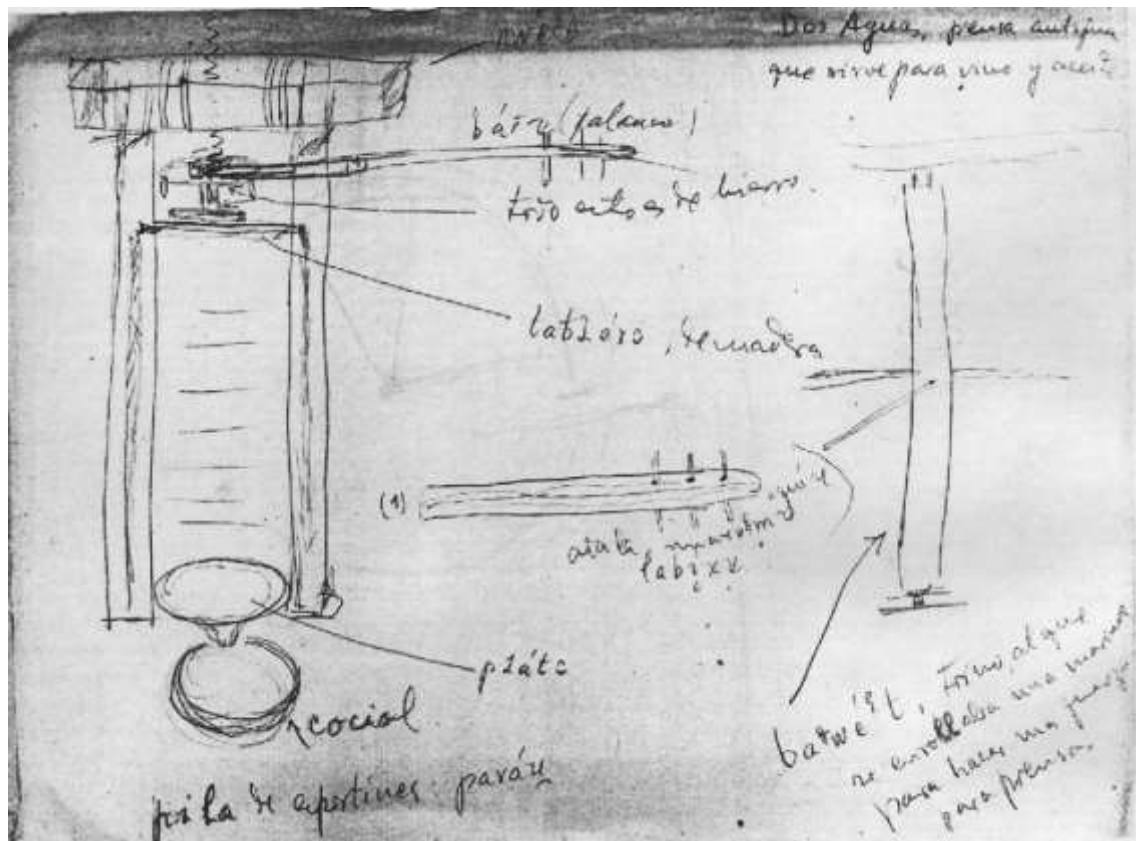

³⁴⁶⁹ Dos Aguas:

Polinyà

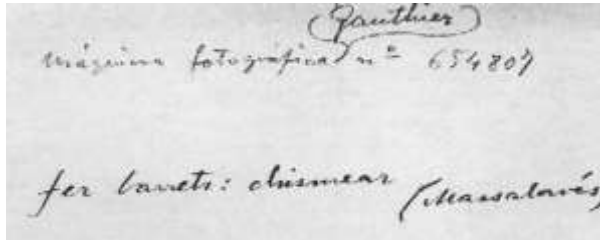

3470 Dos Aguas:

Massalavés(Màquina fotogràfica Gauthier, n° 654807)³⁴⁷¹

fer barrets: chismear (Massalavés)

((ÚLTIMS FULLS))³⁴⁷²((UN FULLET DE PROPAGANDA: DAVANT³⁴⁷³/ DARRERE³⁴⁷⁴))³⁴⁷¹ Massalavés:³⁴⁷² Massalavés:³⁴⁷³ Massalavés:³⁴⁷⁴ Massalavés:

Teresa de C.((FINAL DE L'ENQUESTA:))³⁴⁷⁵

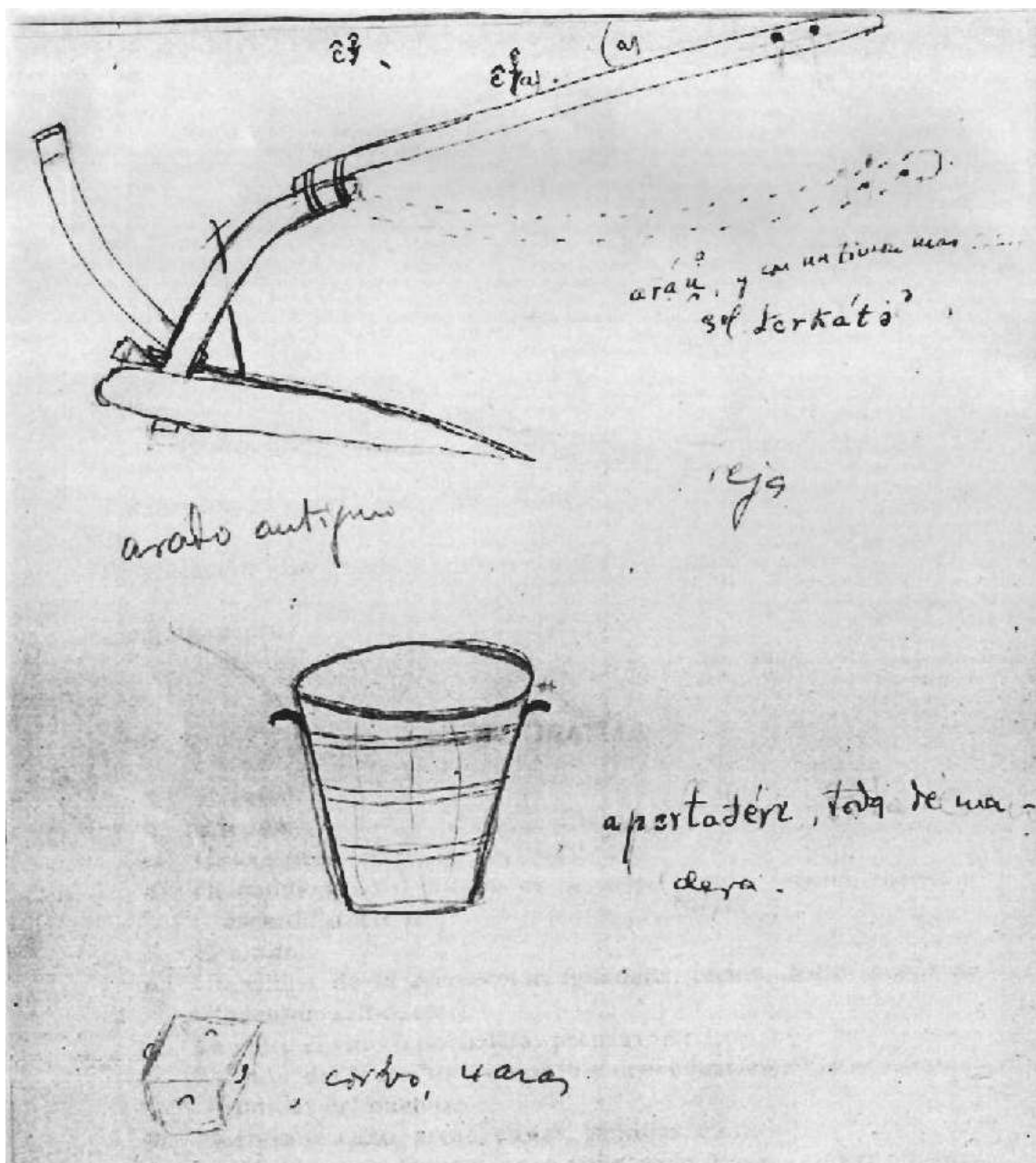
(arado antiguo: <aráuº>, y con un timón más es el <forcate>)

(reja)

aportadera (todas de madera)

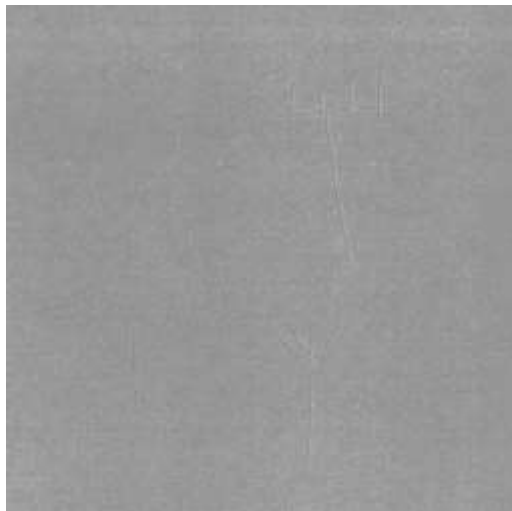
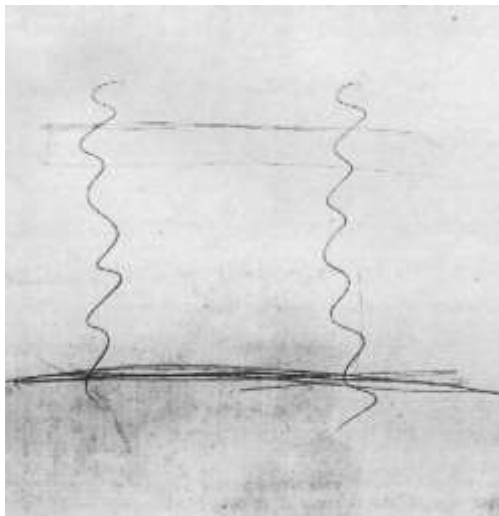
(corvo, 4 asas)

(11 y 12)

((DIBUIXOS))³⁴⁷⁶³⁴⁷⁵ Teresa de Cofrentes:³⁴⁷⁶ Teresa de Cofrentes:

Anna((FINAL DE L'ENQUESTA³⁴⁷⁷:))³⁴⁷⁸(1^a: cove, de la foto era para colar el mosto y meten una bomba dentro del 'cove'; los de la mía tienen 4 asas)(2ª foto: horca, barchín (de esparto); <panera>, de mimbre)

((TRES FULLS PER DAVANT I PER DARRERE, ESCRITS PER SANCHIS GUARNER, AMB MOTS D'ANNA))

((FULL 1, DAVANT³⁴⁷⁹ / DARRERE³⁴⁸⁰))((FULL 2, DAVANT³⁴⁸¹ / DARRERE³⁴⁸²))((FULL 3, DAVANT³⁴⁸³ / DARRERE³⁴⁸⁴))³⁴⁷⁷ Anna (1934):³⁴⁷⁸ Anna (1934):

1ª cove, M la foto era para colar el
muntó y ~~aposta~~ meter una bomba
dentro del 'cove'
Lo de la nova tienen 4 aza.

2ª foto: herca, bardin (se espart), panera, de vinibol.

³⁴⁷⁹ Anna (1934) (Full 1, davant):

667 fontizis	602 702	kaíra	et 3.000	107	kaíro	0808.00
667 (barris)	102 702	kaíra	et 3.000	107	kaíro	0808.00
669 nevé	603 703	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
672 klaviloljan	604 704	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
673 Záscenellabul	110 706	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
673 Polšestabul	210 707	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
684 budvítasíplo	210 707	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
686 estemázeq	310 708	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
687 Lámde	410 712	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
683 ČaPofórum	510 715	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
683 eskuélar	610 716	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
683 estovár	710 717	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
684 marmáza	810 719	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
685 Šabčón	910 719	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
685 kéve	1020 719	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
685 almoráq	1120 719	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
696 palledalid	1220 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
697 Libúla	1320 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
698 Uvísín	1420 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
698 Kázeq	1520 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
700 Kázeq	1620 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
702 baúl	1720 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00
702 meza	1820 720	kaísa	tubal	287	kaísa	0808.00

maçà	maçà (maçà) (maçà)	maçà	551	Lebréto	551	kúja
krešer	krešer (krešer) (krešer)	krešer	552	pešot	552	klóze (kroze)
peš (maçà)	peš (maçà) (maçà)	peš	553	lobak	553	tovilo
šalár	šalár (šalár) (šalár)	šalár	554	lókka	554	móla
šimé (maçà)	šimé (maçà) (maçà)	šimé	555	corral	555	ladell
méva	méva (méva) (méva)	méva	556	gruja	556	alcantars
šoyo	šoyo (šoyo) (šoyo)	šoyo	557	sažm	557	objendo
kapul	kapul (kapul) (kapul)	kapul	558	téli	558	pišar
enwézes	enwézes (enwézes) (enwézes)	enwézes	559	ažm	559	lagóna
dése (maçà)	dése (maçà) (maçà)	dése	560	can	560	mušot
šlice	šlice (šlice) (šlice)	šlice	561	pišer	561	luja
šaméro	šaméro (šaméro) (šaméro)	šaméro	562	mušon	562	padilla
abrušar	abrušar (abrušar) (abrušar)	abrušar	563	mušon	563	kažar
šazime	šazime (šazime) (šazime)	šazime	564	bež	564	kouž vída
uštero	uštero (uštero) (uštero)	uštero	565	tála	565	dežo
a-šajšar	a-šajšar (a-šajšar) (a-šajšar)	a-šajšar	566	mušon	566	dežantje
ažiar	ažiar (ažiar) (ažiar)	ažiar	567	šiša	567	bolka
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	568	korm	568	bañizo
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	569	mušon	569	šók
štabáza	štabáza (štabáza) (štabáza)	štabáza	570	mušon	570	vérta (vérta)
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	571	mušon	571	šok (šok)
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	572	mušon	572	šok (šok)
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	573	mušon	573	šok (šok)
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	574	mušon	574	šok (šok)
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	575	mušon	575	šok (šok)
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	576	mušon	576	šok (šok)
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	577	mušon	577	šok (šok)
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	578	mušon	578	šok (šok)
(šwéka)	(šwéka) (šwéka) (šwéka)	(šwéka)	579	mušon	579	šok (šok)
(kórk)	(kórk) (kórk) (kórk)	(kórk)	580	mušon	580	šok (šok)

3481 Anna (1934) (Full 2, davant):

415	panc (kation)	438. Eolo (fals)	(musa) 207.06	11.27	predicador
418	simó (amut)	441. adpocantore	2. flaciam	05.49	mem
421	ofxó (faldal)	441. adpocantore	4. d'kita	05.51	coloma
421	kló (b. s. c)	443. adpocantore	5. g'p'p'ria	05.51	grup'ta
421	al x' b' c	443. adpocantore	6. r'z'k'antore	05.51	g'c'70
421	sis't'z'ma	443. adpocantore	10. d'p'p'k'antore	05.51	clan (clan)
423	q' d' d'	443. adpocantore	11. adpocantore	05.51	fó'k
424	g' d' g'	443. adpocantore	12. adpocantore	05.51	salata
422	cent' d' c	443. adpocantore	13. adpocantore	05.51	aprendiz'at
422	fo' d' c	443. adpocantore	15. plor'k'antore	05.51	segar'z'
424	kló (b. s. c)	443. adpocantore	16. g'p'p'ria	05.51	fals
424	simó (amut)	443. adpocantore	17. d'kita	05.51	ornife
424	panc (kation)	443. adpocantore	21. d'kita	05.51	órbolos
424	simó (amut)	443. adpocantore	22. kló (b. s. c)	05.51	g' d' g'
424	panc (kation)	443. adpocantore	23. adpocantore	05.51	p'p'nt
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	31. com' d' k'antore	05.51	x'v'ent
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	40. g'p'p'ria	05.51	ve' e' v' e'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	41. p'p'nt	05.51	reservat' d' k'antore
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	43. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	44. com' d' k'antore	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	45. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	46. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	47. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	48. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	49. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	50. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	51. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	52. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	53. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	54. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	55. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	56. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	57. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	58. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	59. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	60. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	61. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	62. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	63. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	64. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	65. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	66. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	67. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	68. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	69. g' d' g'	05.51	g' d' g'
426	kló (b. s. c)	443. adpocantore	70. g' d' g'	05.51	g' d' g'

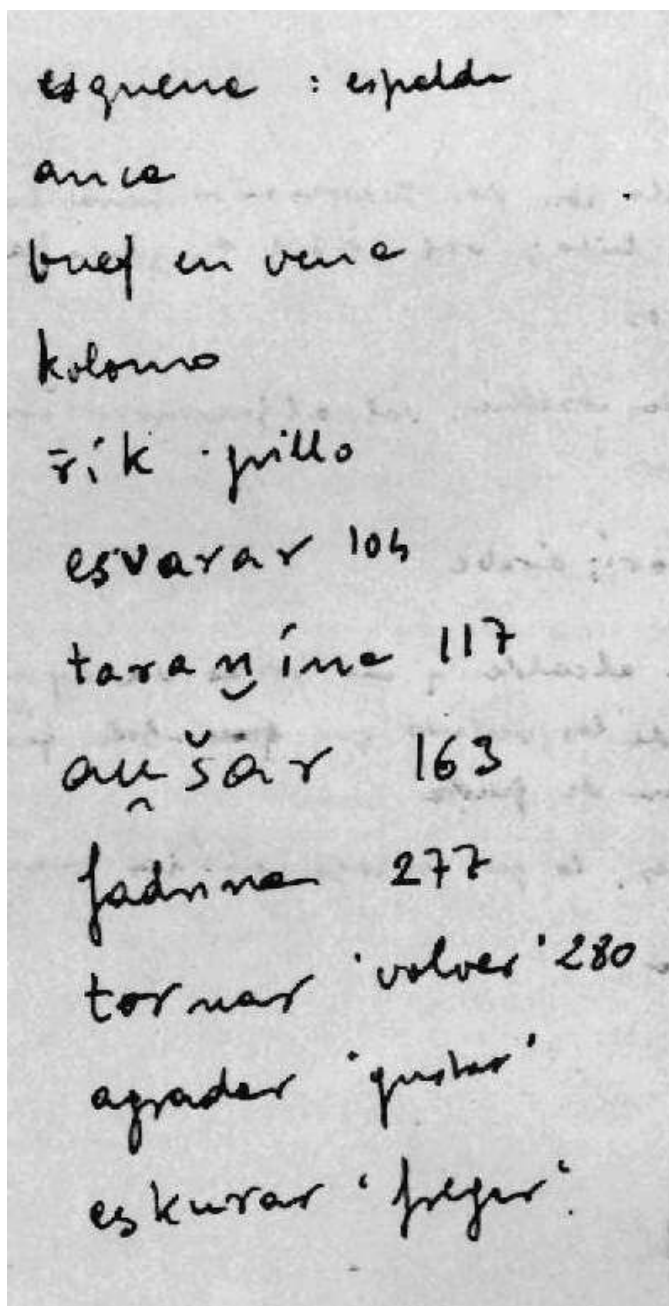
155	peris	178	aturada	magada	so koo (cano)	264	calçat	350	precán	
156	castror	211	188	cavalle	man	1230	mastrall	5	351	llevar
157	llebrina	211	189	kéin	mucha	1237	lori	2	352	pare
162	llapar	211	190	reho	gung	205	dijunt	3	352	bar
163	castror	211	192	siñh	550	235	sentant	3	353	vezino
165	reclau	231	195	tafina	mala	206	kingstun	81	354	demanar
166	brós	201	196	paissa	alg	200	clau	11	369	keratla
167	castror	201	199	caur	atolar	245	doe	ampolla	370	roze
168	abafar	232	202	frat	churro	244	varies	40	371	almudero
169	castror	201	204	arç	siñh	205	vou	almud	372	vicino
170	clau	201	207	ball	201	250	er	230	373	padri
171	clau	201	208	caur	caur	251	lar	231	383	inguar
172	castror	201	210	big	imp	252	den	232	385	inguar
173	castror	201	211	brua	253	255	verde	233	385	inguar
174	castror	201	213	paia	256	256	llor	234	387	oll
175	castror	201	215	visco	258	258	castror	235	395	mastr
176	castror	201	220	pinta	259	259	castror	236	399	castror
177	castror	201	221	castror	259	259	castror	237	400	castror
178	castror	201	222	castror	259	259	castror	238	402	castror
179	castror	201	223	castror	259	259	castror	239	405	castror
180	castror	201	225	castror	259	259	castror	240	405	castror
181	castror	201	226	castror	259	259	castror	241	405	castror

Vocabulari d'Anna

- óspje mapa, família en dos tractaments però l'altre
 analítica en el text; val. aspim, gorm, aspiet
 - rucce - rucce reata de l'urro
 - alfarissal farissó caducos o jo de urro; val. alfarissar, arilla
 - alfariss alfariss
 - sá y tñ zamborjod. saori; dirde
 - fēva escupida que al abaldu y un tros de ayure
 muntre l'altre de les onces que quedatja finta
 després del fopu de fuda
 - arkhay monajo de nites, lo que s'orge con la onca
 - cordingó val. cordinosa
 - argulec maquela
 - apberkokéro
 - qatfēso, qatfēval
 - faspel esota de ramon
 - nomēra
 - barbelō - gwe rigo (Enguera)
 - desbrer
 - escambler l'arris de l'orra
 - assurkaj labor com mures i bledos
 - avengij " " ondes
 - cavullear lavar sin orden
 - godalla l'ora veta y guesa
 - serau cotar les espigas en la era
 - puer hante puner la onca

18 juliol 1951, comunico al futur sistematitzador d'Anna,
 i l'altre pels mots que no figuren al quinèsim de
 l'ALPI, resultat al llibre, comunico per l'ALPI
 Diego Catalán, "The end of phrasal
 12/1/57" word (1957) or 59

3484 Anna (1934) (Full 3, darrere):

Llanera de R. | ((FINAL DE L'ENQUESTA))³⁴⁸⁵

³⁴⁸⁵ Llanera de Ranes:

Beniopa**Moixent**

('Prensa de quesos. Caballete p^a id.')³⁴⁸⁶

<cistella>

canastillo

panera

cabàs

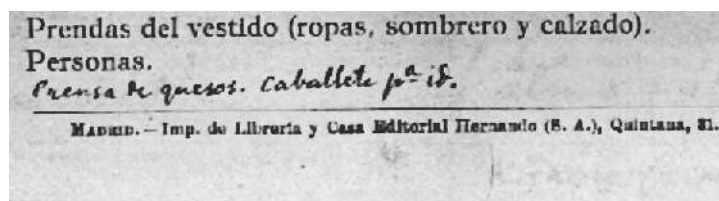
auiadera

(Flare: cavitat en forma cònica, a manera de coveta, feta en la paret de la llar)³⁴⁸⁷

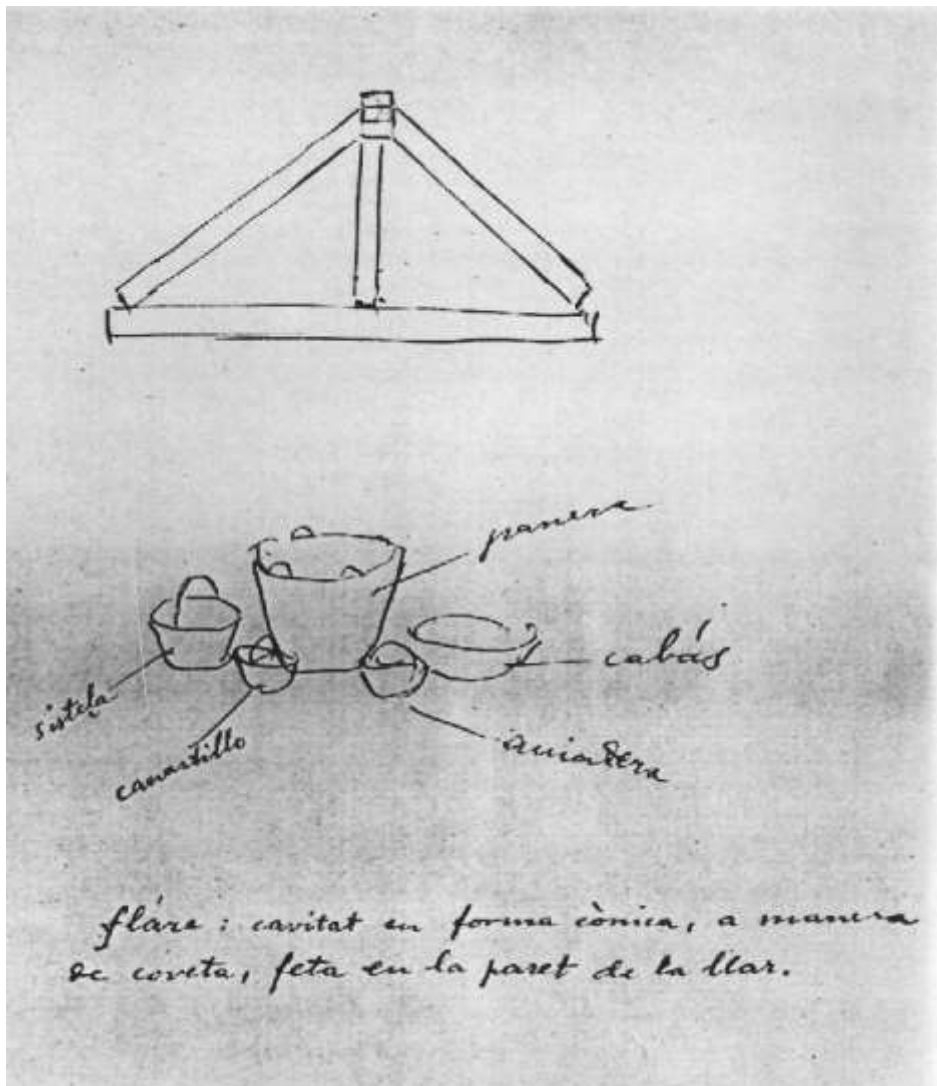
((FINAL))³⁴⁸⁸

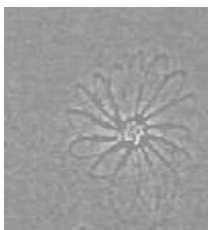
³⁴⁸⁶ Moixent:

³⁴⁸⁷ Moixent:

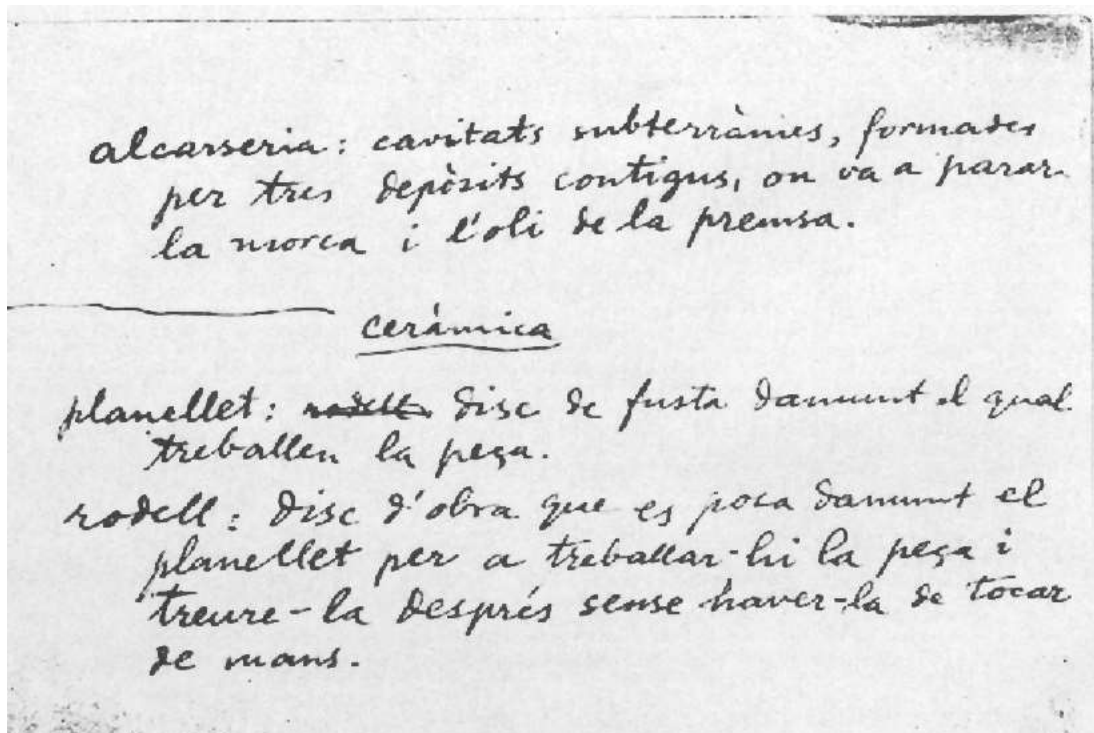

3488 Moixent:

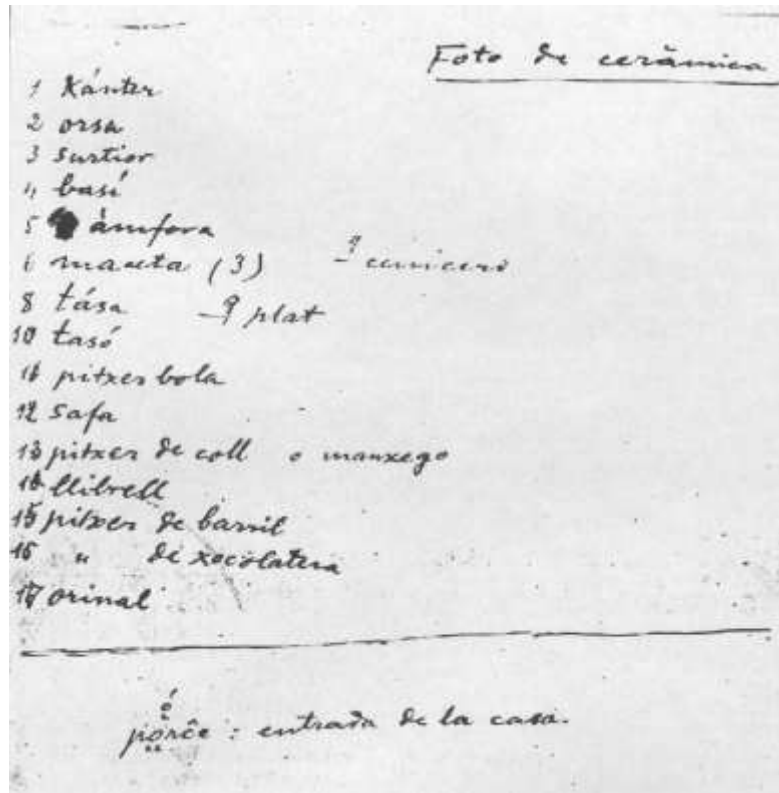
- Biar** ((FINAL ENQUESTA:))
 alcarseria: cavitats subterrànies, formades per tres depòsits contigus, on va a parar la morca i l'oli de la premsa.
 ceràmica
 planellet: disc de fusta damunt el qual treballen la peça
 rodell: disc d'obra que es posa damunt el planellet per a treballar-hi la peça i treure-la després sense haver-la de tocar de mans)³⁴⁸⁹
 ((FINAL:))³⁴⁹⁰
 Foto de ceràmica
 1 <cànter>
 2 orsa
 3 surtió
 4 <bací>
 5 àmfora
 6 maceta (3)
 7 cenicero
 8 <tassa>
 9 plat
 10 <tassó>
 11 pitxer bola
 12 safà
 13 pitxer de coll o manxego
 14 llibrell
 15 pitxer de barril
 16 pitxer de xocolatera
 17 orinal
 <pòrxe>: entrada de la casa
 desgarrar

³⁴⁸⁹ Biar:

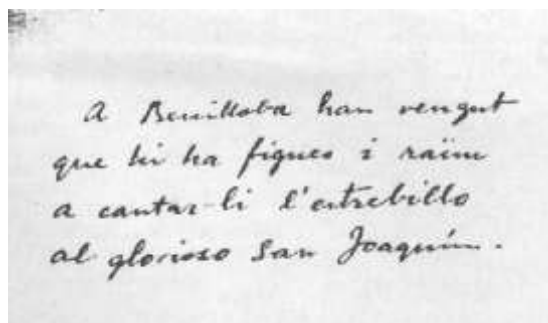

³⁴⁹⁰ Biar:

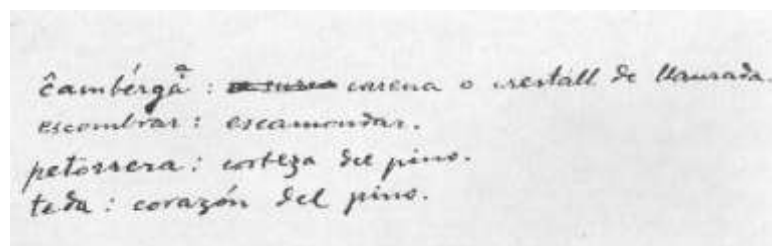
Benilloba	“A Benilloba han vengut que hi ha figues i raim a cantar-li l'estrebillo al glorioso San Joaquín” ³⁴⁹¹
Benialí	
Calp	
el Pinós	<xambérga>: carena o crestall de llaurada escombrar: escamondar petorrera: corteza del pino teda: corazón del pino ³⁴⁹²

³⁴⁹¹ Benilloba:

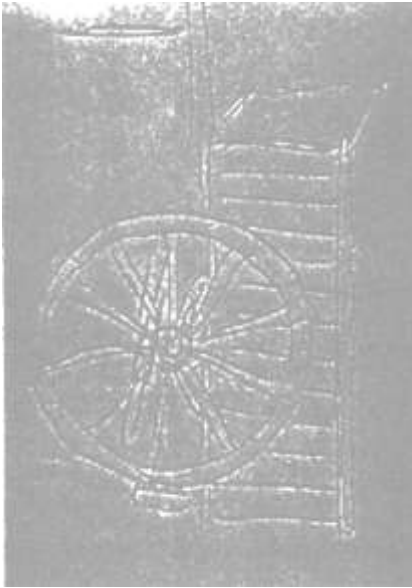

³⁴⁹² el Pinós:

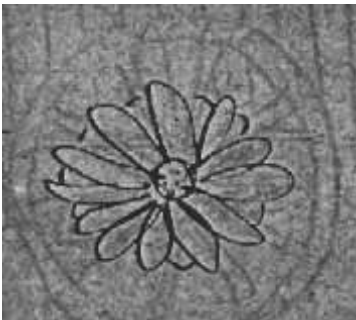

Monforte	
el Campello	
Crevillent	<p>((UN FULL SOLT: DAVANT³⁴⁹³ / DARRERE³⁴⁹⁴)) ((PÀGINA 2 DE L'ENQUESTA, ON DIU LES DADES DE L'INFORMADOR:))³⁴⁹⁵</p> <p>flaret: quixals del fuell de les moles, on pega el <i>caillo</i> de la torva morrera: post que serveix per tancar el pas de l'aigua del cup a la cacau estora: riscla del molí ledixa: nadilla molent: la part més exterior de la mola, per oposició als petxos, que és la part més acostada al centre. Molí dels Srs. Vicent i Josep Fuentes Cabanes</p>

³⁴⁹³ Crevillent:

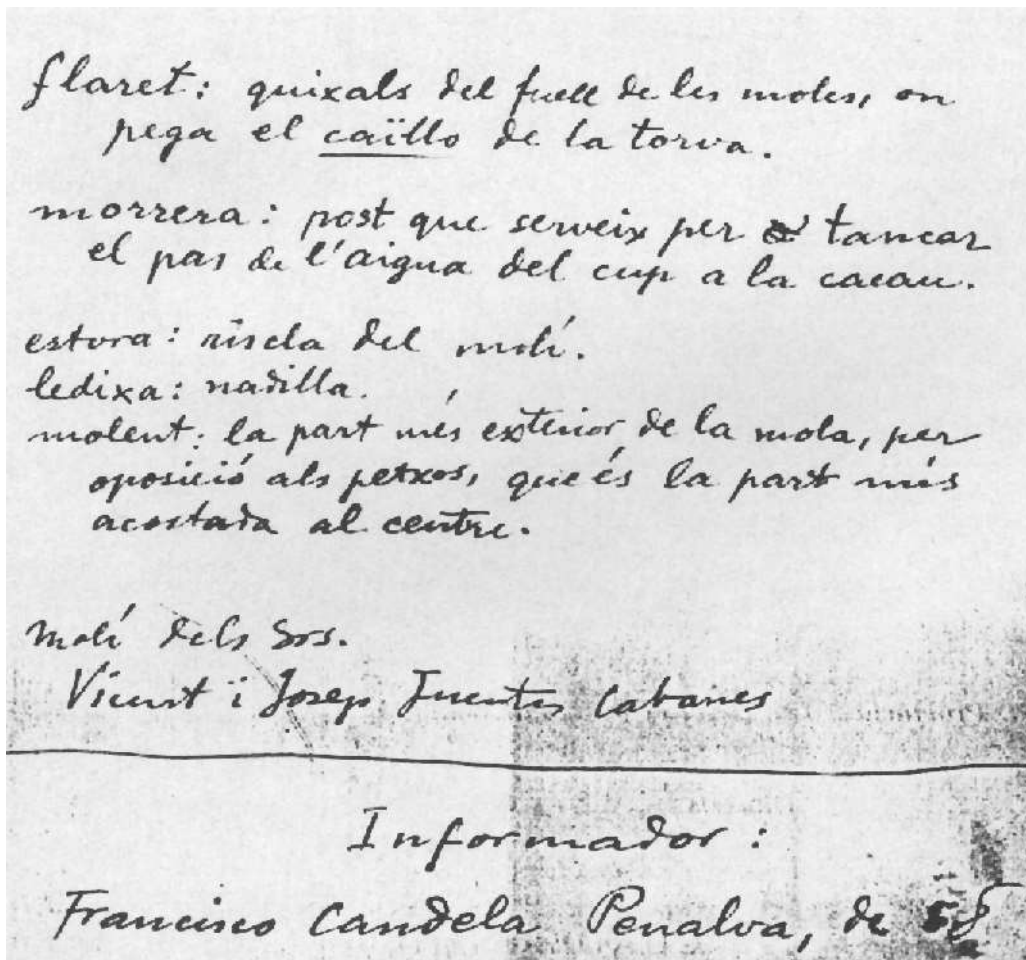
³⁴⁹⁴ Crevillent:

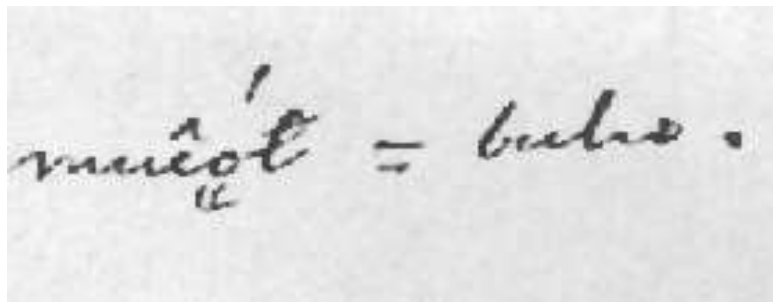
³⁴⁹⁵ Crevillent:

Dolores**Guardamar**

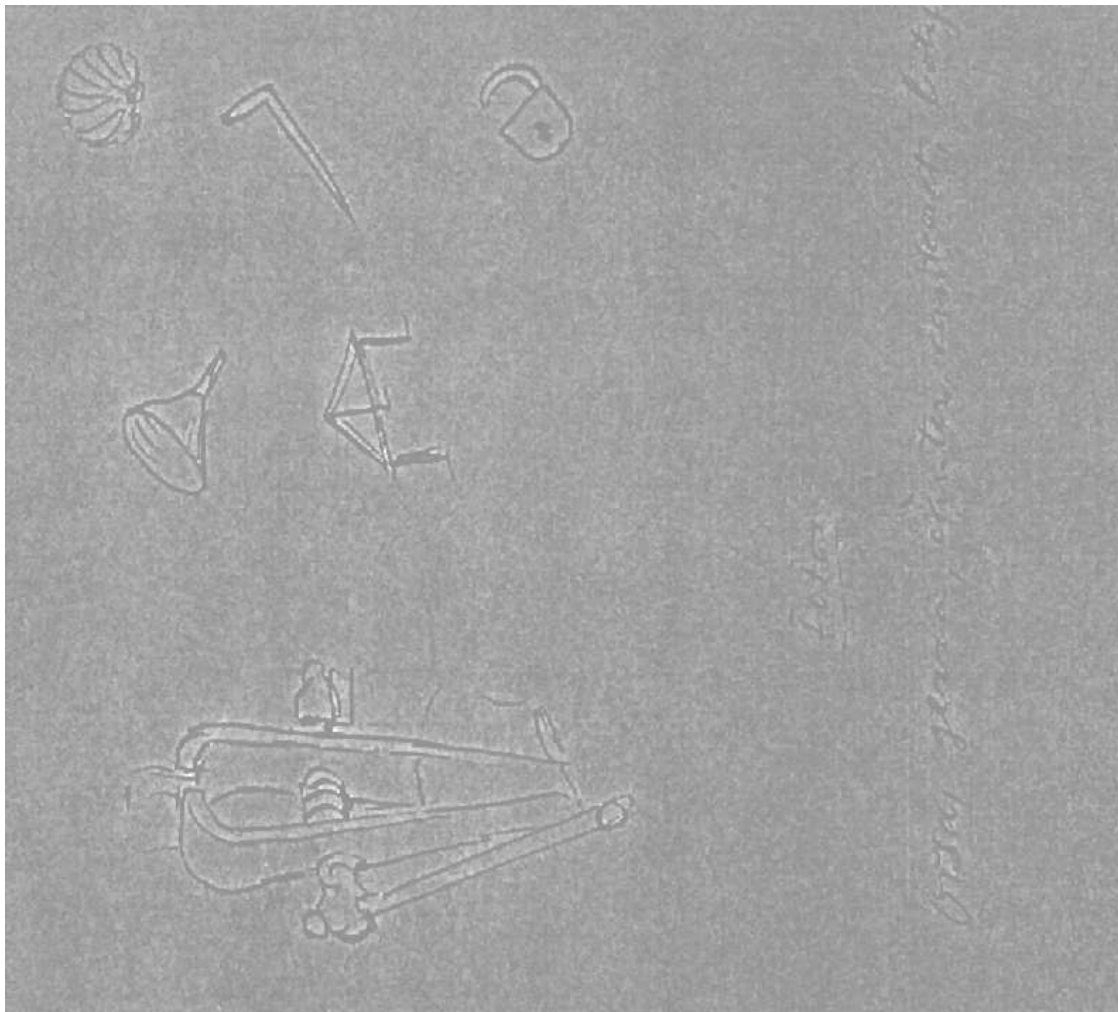
<mutxòl>=búho³⁴⁹⁶
 ((ÚLTIM FULL:))³⁴⁹⁷
 (Fotos: orsa, gerra, cànter, cantaret, botija)

³⁴⁹⁶ Guardamar:

³⁴⁹⁷ Guardamar:

ANOTACIONS AL MARGE DE L'ENQUESTA (Quadern II, castellanoparlants)

((Hem separat les anotacions que hi havia als marges de l'enquesta només dels pobles castellanoparlants.
Les dels valencianoparlants estan incloses dins l'Edició))

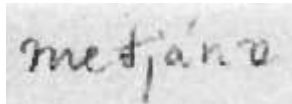
Castillo

- <ha visto>: he visto
- <ruido>
- <cuertan>
- <carneoliendas> Carnaval
- <foguer>: anafre
- boltiza(r)
- <rebuch>: residuo de manzanas
- <haciendo>: haciendo
- <mediana>³⁴⁹⁸
- (madera, hierro; todo junto, hierro y madera: <mediana>³⁴⁹⁹)

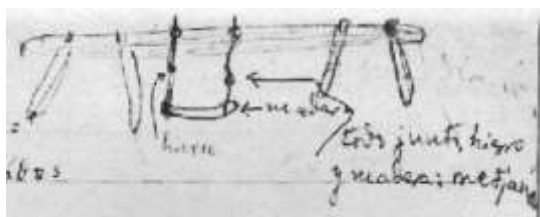
Fanzara

- <flúisa>, una flor
- casarma con tú
- <antiga>
- <atrazáu>
- <juera>, fuera
- <bene>, ven(?), sí
- <bruto>, sucio, 'trapo bruto'
- <di'le>, decirle
- <chugo>; <narizzes>
- <cadascuno>, cada uno
- <no jumo>
- botos, pellejos
- <di>, decir
- <senizza>, ceniza

³⁴⁹⁸ Castillo de Villamalefa:

³⁴⁹⁹ Castillo de Villamalefa:

Teresa de Viver

- <finja>, finca
- <alfaz>, alfalfa
- <allacán>, alacrán
- <tr(a)íban>, traían
- <cuertan>
- <orcuña>, mote, alias
- <barzón>, <pusiendo>
- <plático>
- <barrir>: barrer

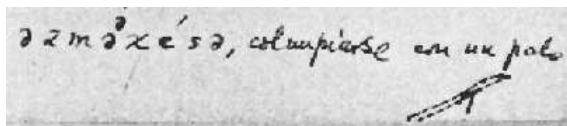
Azuébar

- <conosgo>
- <habían antes>
- <hubido>: habido
- <antonses>
- <esmejese>, columpiarse con un palo³⁵⁰⁰
- <bocables>, vocablos

Ademuz

- <lubia>, lluvia
- <matagorrino>, matanza
- '<patatas>'
- <rabal>, arrabal

³⁵⁰⁰ Azuébar:

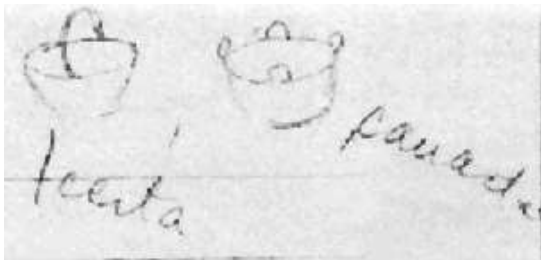

Tuéjar

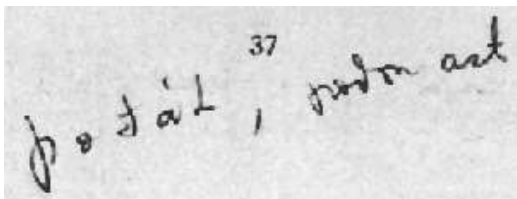
- <nobenciano>, novicio, recién venido (maestro...)
- nasga: <narga>
- cesta, canasto³⁵⁰¹
- <podal>, podón ast.³⁵⁰²
- <trajulla> = cajón para <trajullar> tierra
- <el costumbre>

Marines³⁵⁰³

³⁵⁰¹ Tuéjar (1934):

³⁵⁰² Tuéjar (1934):

³⁵⁰³ ((NO HI HA ANOTACIONS MARGINALS, JA QUE ES VA UTILITZAR EL **QÜESTIONARI IIG** I TOTES LES ANOTACIONS MARGINALS LES HEM COL·LOCADES EN ELS CONCEPTES INTERCALATS QUE APAREIXEN AL **IIE**))

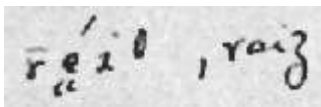
Caudete

- <rèiʔ>, raíz³⁵⁰⁴
- <sapo>, bicho en general
- <pequeñete>
- un <poquete>: un poquito
- <en tal>, en vez de
- <beta>, cuerda
- <guiema>³⁵⁰⁵
- <bide>

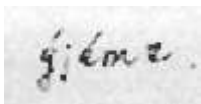
Pedralba

- <sanja>
- <cómo si (j)ueran>
- <pansida>, marchita
- <pusiendo>
- <hogaño>: este año
- <rueca>
- <iuban>: juegan
- <muelgan>, muelan

³⁵⁰⁴ Caudete:

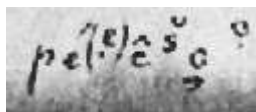
³⁵⁰⁵ Caudete:

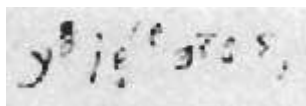
Godelleta

- la <s>, cuando la hacen muy relajada parece que se sonoriza un poco
- <metá tarde>, media tarde)
- <cuerta>: corta
- <pecho>³⁵⁰⁶
- <fistes>
- fuego: <juego>
- y^{gu}ierros>³⁵⁰⁷
- <mesmo>³⁵⁰⁸
- <cuerte>: corte
- <caiba>, caía
- <oroneta>: golondrina
- <estea> es el presente de subjuntivo del verbo estar; <allegar> = llegar
- <beta> = cinta
- <segan>: siegan
- <anguno^s>
- <no s'eñor>³⁵⁰⁹
- <tubido>, tenido
- <ld>, se atraen
- <conca>

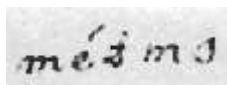
³⁵⁰⁶ Godelleta (1934):

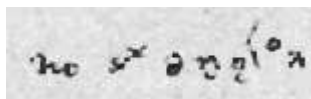
³⁵⁰⁷ Godelleta (1934):

³⁵⁰⁸ Godelleta (1934):

³⁵⁰⁹ Godelleta (1934):

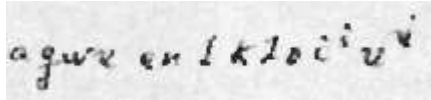
Dos Aguas

- <me fi>
- refrán: <alba rocha, agua en la clocha³⁵¹⁰>
- <conosgo>
- En Millares: <gati^{qu}io>³⁵¹¹
- <aportadera>, para traer uva³⁵¹²
- <ch^{ch}> anterior, punta de la lengua inactiva, tirando dientes inferiores, la fricación sibilante bastante aguda³⁵¹³
- <k'j> medio palatal o prepalatal³⁵¹⁴

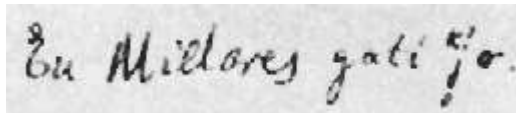
Teresa de Cofrentes

- <mi ama>: mi señora, esposa
- pañales= <mantilla>, <boltaje>
- <hablemo^s>, hablamos
- <son muⁱ claro^s> = son muy raros
- lo 1º que se <ha hacer>

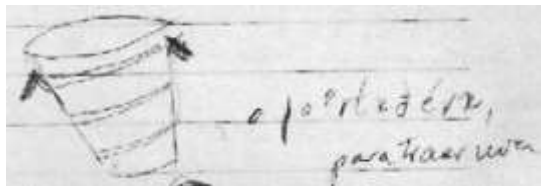
³⁵¹⁰ Dos Aguas:

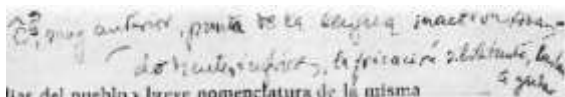
³⁵¹¹ Dos Aguas:

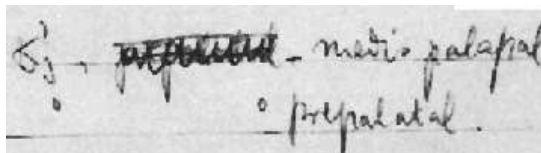
³⁵¹² Dos Aguas:

³⁵¹³ Dos Aguas:

³⁵¹⁴ Dos Aguas:

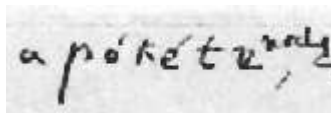
Anna

- La Castilla
- ladera de monte: <suspalma>
- piedra: <pedra>
- <Bilbao>, <Viscaya>
- <vedemo^s>, vemos
- <cabesa>, oclusiva
- <a póquéta> noche³⁵¹⁵: crepúsculo vespertino
- <ha oído>: yo he oído
- <indo>: yendo
- <envidia>
- <fra^sua>
- <sabemos>,
- <ubrirlo>, abrirlo
- <pònt>
- <cuert>, corte
- <en>: con
- <pelsigo>, pellizco
- <en tubiendo>, teniendo
- perchas no las habían (<havían>)
- <ha conosido>: he conocido.
- <ascuche>, escuche.
- <povre>
- <co^lxo>
- (<chugo>, yugo; <chugar>, jugar)
- <fi> un año: fui
- <en prinsipio>
- <lizza>
- <arriba>
- <hustero>
- papel de lija: <paper d'escat>
- <sueca>, tronco, tocón

Monforte

- <do^r año^s>, 'dos años'
- paredes: <parete(s)>
- <ha tubío>, ha tenido
- hornilla: <hogaril>
- <socarrimble>: agujero producido por quemadura
- <forca>, horca

³⁵¹⁵ Anna (1934):

Dolores

- Entre fincas hay <sarbata medianera> para los <ehhcurrimble^s> de las aguas sobrantes
- pozal: <posal>, <caldero>
- <anguno> = algunos.
- flor de las acacias, en Alicante: <paniqueso>
- <guiel>
- <blanco>, magra, tocino, y manteca
- <se le.ndeña>, se le encona
- <frumón>, flemón
- <birgüela> (= viruela): es la <pigota>; una que pasa y no es grave se llama <bolanda>
- <regaer>³⁵¹⁶ = <asequia>
- <ehhc(a)ldar>, escaldar
- Juan Lanás: <bragasa^(s)>³⁵¹⁷
- terrones: <tolmo>
- cáñamo se amontona en un <palomar>
- caiga: <caya>
- punzón: <punsón>

³⁵¹⁶ Dolores:

asequia

³⁵¹⁷ Dolores:

Juan Lanás : bragásu (s) ³³

APÈNDIX IV

L'ENQUESTA DE L'ALPI A ÉNGUERA, LA TORRE DEL RICO

I RASPAI (EL CARXE)

El FMSG tenia quatre quaderns d'enquesta de l'ALPI referits a tres punts del País Valencià que originàriament no formaven part del projecte. Es tracta del QI de la Torre del Rico, de Raspai (província de Múrcia) i d'Énguera (província de València), i el QII d'Énguera. Hi ha respostes d'una manera molt fragmentària de tal manera que la majoria no tenen contestació.

Presentem tot seguit l'edició d'aquestes enquestes, precedida d'una xicoteta introducció situant-les. Igualment l'edició comença amb la transcripció de les notes marginals, o siga, de la informació no prevista en les preguntes dels qüestionaris.

En el cas de les enquestes del QI de Raspai i la Torre del Rico hem cregut convenient fer-ne una comparació per fenòmens lingüístics.

a) ÉNGUERA (QI, 1935)

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A "Énguera (QI, 1935)"

Descripció

Hem trobat al Fons "M. Sanchis Guarner" una enquesta feta al poble d'Énguera tot aprofitant els dos qüestionaris de l'ALPI. Encara que és incomplet, no té respostes a totes les preguntes previstes pel qüestionari, hem cregut convenient incloure en la present tesi doctoral la informació d'aquesta enquesta.

El QI està datat el 9 de setembre de 1935, mentre que el QII no du cap marca de datació. Aquest dia era dilluns, i era l'endemà d'haver acabat el cap de setmana l'enquesta de Llanera de Ranes i de Moixent (pobles que es troben a uns quilòmetres d'Énguera).

El QI està fet per Sanchis Guarner, excepte la pàgina 2, on hi ha la descripció de l'Informador, la data d'enquesta, transcripció del nom i dels habitants del lloc..., tot amb lletra de F. de B. Moll.

El QI només té respostes en l'apartat "Orientación Fonética" i en les preguntes compreses entre 1 *reina* i 241 *tejedor*³⁵¹⁸. Igualment hi ha una llista de mots (la majoria transcrits fonèticament) en la darrera pàgina del QI (pàg. 31).

Una anotació més: Sanchis (*Noticia del dialecto de Énguera...*) diu que Énguera té el fonema ç [ʂ] en mots com *dolço* [dólʂo]. L'enquesta del QI de l'ALPI d'Énguera, però, recull [dólso] amb una [s] normal.

³⁵¹⁸ Recordem que de la 1 fins a la 251 correspon a la part de Fonètica, mentre que de la 252 a la 411 és la part de Morfosintaxi.

Edició del QI d'enguera (1935)

Anotacions marginals:

- (fetes les cèdules dels mots interessants)³⁵¹⁹

- ((AL FINAL DE L'ENQUESTA, P. 31)):

îje: ese

îja: esa

rîde: ríe

bólen: vuelan

Ṛóχo³⁵²⁰: rojo

ijó: eso

kórbo: cuervo

a poka nótje: al anochecer

estornéál: estornino

koṚeswékas: pitorreal

kukéalo: cuco³⁵²¹

swéka: es el tronco

de'puxárse: desnudarse

sigrón: garbanzo

sentír: oír

séra: porquería dentro de la oreja

kukét: el interior de la oreja de forma de gusano

gáṚa: agujero en calcetín o media

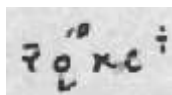
tartána: tartana

kabrijó³⁵²²: cabriolet

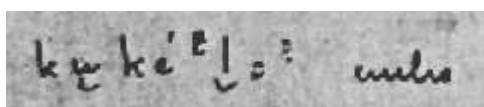
³⁵¹⁹ Énguera (1935), portada de l'enquesta:

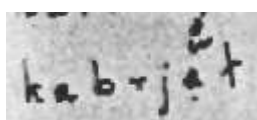
³⁵²⁰ Énguera (1935):

³⁵²¹ Énguera (1935):

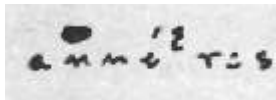

³⁵²² Énguera (1935):

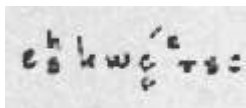

estéa: esté, subjuntivo
annéros³⁵²³: los de Anna
navía: había de esto
venáw: venado
es^hkwérso³⁵²⁴: sapo
eñt^hfilága: aliaga
ormígo: hormiga, masc.
pax^hús³⁵²⁵: pajizo
ér: hacer
gíja: guija
tregkár:
lóká³⁵²⁶: llueca
índo: yendo
taróntja³⁵²⁷: naranja
séma: sin jugo

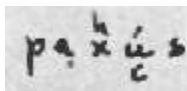
³⁵²³ Énguera (1935):

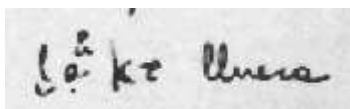
³⁵²⁴ Énguera (1935):

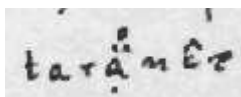
³⁵²⁵ Énguera (1935):

³⁵²⁶ Énguera (1935):

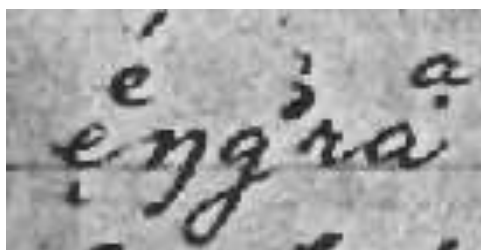
³⁵²⁷ Énguera (1935):

EDICIÓ

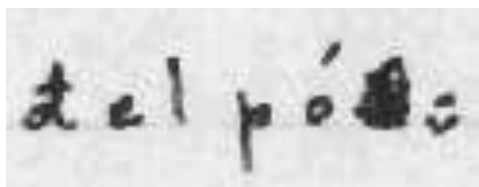
		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	INFORMADOR./Nombre y apellido:	Pedro Pérez Muñoz	
	Naturaleza:	Énguera	
	Edad:	67	
	Profesión	Labrador	
	¿Sabe leer?	No	
	Naturaleza del padre:	Énguera	
	Naturaleza de la madre:	id.	
	Residencias y viajes:	Ha hecho viajes breves y residido cortas temporadas (de dos a cuatro semanas) en diversos pueblos de las comarcas vecinas. Su mujer, Dolores Aparicio Grau, ha sido utilizada también como sujeto para estudiar la pronunciación de s y z. Sabe leer y escribir.	
	Fecha de la investigación:	9-septiembre-1935	
	Investigador	MSG	
	Transcripción del nombre del lugar:	[éng ^e ra] ³⁵²⁸	
	Nombre dialectal de los habitantes:	[engerinos]	
	Nombre del habla local:	[kasteÁáno tʃapuṙáo] [engerino]	

³⁵²⁸ Énguera (1935):

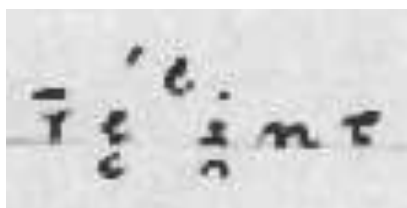

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	LUGAR. Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.		
	NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA // [□] Debe tres pesetas:	[déve tres peséτας]	
	ε Tuvo suerte en la guerra:	[va tenér swérte n la géra]	
	o Lo sacó del pozo:	[lo va sakár del póso ³⁵²⁹]	
	o El cordón de la bolsa:		
	f Un café muy fuerte:	[uŋ kafé mu fwérte]	
	s La masa de pan:	[s] predorsal	
	j Deja la navaja:		
	ch Mucha cosecha:	[mútʃa kozétʃa]	
	y Ya viene mayo:		
	rr El perro corre:		
1	reina	řéjna ³⁵³⁰	[ř] normal, fricación un poco alargada
	fraile	flájre	
	capucha	kapútʃo	
	hábito	ábito	[b] oclusiva
5	rosario	řozárjo	
	rezar	řezár	

³⁵²⁹ Énguera (1935):

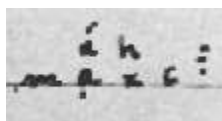

³⁵³⁰ Énguera (1935):

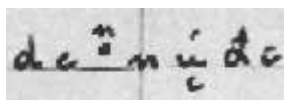

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	moro	móro	
	guapo	gwápo	[boniko], [máχ ^h o] ³⁵³¹
	muerte	mwérte	con [r] fricativa
10	desnudo	eŋ kwéros	[de ⁿ údo] ³⁵³² , [de ^h puxáw], [eŋ korétes]
	cabeza	kabésa	
	frente	el frón	
	ojo	óχ ^h o ³⁵³³	la [χ] aspirada casi siempre predomina la aspiración
	lágrima	lágrima	
15	llorar	plorár	
	oreja	oréχ ^h a ³⁵³⁴	
	oído	sentído	
	boca	bóka	
	labio	mófo	moderno [lábjo]
20	diente	un djén	plural [djétes]
	encia	tʃeniva	

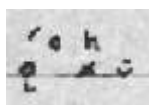
³⁵³¹ Énguera (1935):

³⁵³² Énguera (1935):

³⁵³³ Énguera (1935):

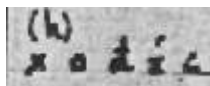

³⁵³⁴ Énguera (1935):

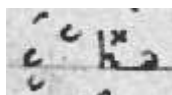

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	pecho	pétʃo	
	espalda	eʰpálda	[d] fricativa
	brazo	bráso	
25	mano	máno	basto [sárpa]
	puño	púño	
	pulso	púlso	[l] velar siempre
	dedo	dédo	
	uña	úña	
30	nalga	ánka	
	pierna	káma	sí
	pie	pjé	
	diablo	dimónjo	[djáblo], [χ ^(h) odíó] ³⁵³⁵ ([χ] menos aspirada)
	cigüeña	sigwéña	
35	carro	káro	
	coche	kótʃe	
	quieto	kjéto	
	eje	éh ^h e ³⁵³⁶	
	yegua	ɣjegwa ³⁵³⁷	

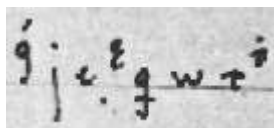
³⁵³⁵ Énguera (1935):

³⁵³⁶ Énguera (1935):

³⁵³⁷ Énguera (1935):

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
40	nudo	núdo	
	coz	peřná	con las dos [pardekóses]
	pienso	pjénso	
	yugo	tjúgo	
	uncir	aonzír	sí; lo tengo que [aonzir]
45	oso	óso	
	toro	bwéj řeál	
	vaca	váka	
	leche	létfe	
	buey	bwéj	
50	fuerza	fwérsa	fuera [χ ^(h) wéra] ³⁵³⁸
	paloma	palómo	
	ciervo	sjérva	siempre femenino
	grillo	grĩlo	
	rana	[řána] ³⁵³⁹	[granóta] ³⁵⁴⁰
55	lobo	lóbo	
	fiera	fjéra	
	herrero	eřéro	

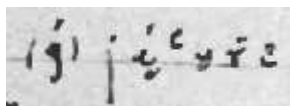
³⁵³⁸ Énguera (1935):

³⁵³⁹ Énguera (1935):

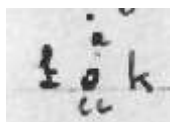
³⁵⁴⁰ Énguera (1935):

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	hierro	(g)jéro ³⁵⁴¹	comienza con algo [g] palatal
	fragua	frá ⁹ wa	
60	clavo	klávo	
	ruido	foïdo	
	fuego	fók ³⁵⁴²	sí
	llama	láma	llamarada [tʃamerá]
	negro	négro	
65	zapatero	sabatéro	
	aguja	aúχ ^h a ³⁵⁴³	
	aprendiz	aprendis	
	segador	segaór	
	hoz	fáls	
70	trigo	trigo	
	hormiguero	ormigéro	
	sudor	la sudór	el otro sujeto hace [r] fricativa nasalizada en casi todos los casos de -r final: [sudór] ³⁵⁴⁴

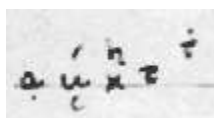
³⁵⁴¹ Énguera (1935):

³⁵⁴² Énguera (1935):

³⁵⁴³ Énguera (1935):

³⁵⁴⁴ Énguera (1935):

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	jornal	χ ⁽ⁿ⁾ ornái ³⁵⁴⁵	
	diario	diárjo	
75	dueño	ámo	
	mucho	mútjo	
	grano	gráno	
	paja	páχ ⁽ⁿ⁾ a ³⁵⁴⁶	
	molino	molíno	
80	molinero	molinéro	
	gallinas	gaλína ^s	
	pluma	plúma	
	cresta	krés ⁽ⁿ⁾ ta ³⁵⁴⁷	
	gallinero	gaλinéro	
85	árboles	árbo(l)	[l] fricativa velar relajada casi siempre que es -l final
	rama	rāma	
	pájaro	páh ⁽ⁿ⁾ aro ³⁵⁴⁸	

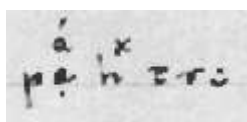
³⁵⁴⁵ Énguera (1935):

³⁵⁴⁶ Énguera (1935):

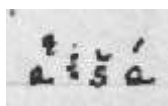
³⁵⁴⁷ Énguera (1935):

³⁵⁴⁸ Énguera (1935):

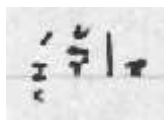
		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	peor	peór	
	azada	aɟá ³⁵⁴⁹	
90	punte	pwénte	insisten; parece palabra nueva
	camino	kamino	
	fuelle	χwén	sí, espontáneo
	balsa	bálsa	
	ahogarse	aogáse	
95	sierra	sjéřa	
	castillo	kastílo	
	llover	łover	
	rayo	řayo	
	aire	ájre	
100	nieve	ņéve	
	blanco	bláŋko	
	isla	řla	el otro sujeto dice [řla] ³⁵⁵⁰ , con [ř] vibrante asibilada
	bandera	bandéřa	
	resbalar	ezvarár	
105	pesa		

³⁵⁴⁹ Énguera (1935):

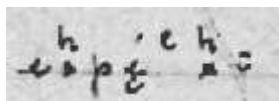

³⁵⁵⁰ Énguera (1935):

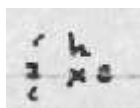
		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	llave	láve	
	globo		
	choza	baṙáka	
	cerrojo	foṙelát	
110	gatera	gatéra	
	baúl	kófre	[baúl]
	asa	ánsa	
	percha	pértʃa	
	espejo	es ^h péχ ^{ho} ³⁵⁵¹	
115	cuadrado	kwadráw	
	pared	parét	
	araña	aráɲa	la tela [taraɲina]
	pulga	púsa	
	chinche	tʃíntʃa	
120	colcha	kóntʃa	
	iglesia	ilézja	
	pueblo	pwéblo	
	torre	tórra	
	cruz	krús	
125	poyo	bánko	
	pedra	pjédra	
	predicar	pedrikár	
	sacristán	saristán	
	abuelo	a ⁹ wélo	

³⁵⁵¹ Énguera (1935):

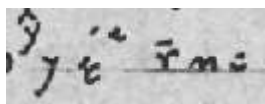

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
130	hijo	ix ^h o ³⁵⁵²	
	nieta	ɲéta	
	nuera	nwéra	
	suegro	swégro	
	yerno	yéɾo ³⁵⁵³	
135	viejo	vjéx ^h o ³⁵⁵⁴	
	calvo	kábo	[l] relajada velar
	joven	x ^(h) óven ³⁵⁵⁵	
	novio	nóvjo	
	noviazgo	festéo	
140	viuda	viwda	diptongo decreciente
	beso	bézo	
	plato	pláto	
	caldo	káldo	el otro sujeto [d] oclusiva
	cuchara	kutjára	
145	cuchillo	gotjílo	

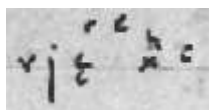
³⁵⁵² Énguera (1935):

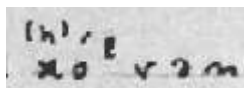
³⁵⁵³ Énguera (1935):

³⁵⁵⁴ Énguera (1935):

³⁵⁵⁵ Énguera (1935):

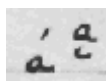

		Énguera (QI, 1935)	Observacions
	sed	sét	
	ayunar	ayunár	
	aceite	azéjite	[é] a veces [é ^(e)] ³⁵⁵⁶
	pedazo	peáso	el otro [á ^a] ³⁵⁵⁷
150	sueño	swéño	
	pereza	peréza	

³⁵⁵⁶ Énguera (1935):

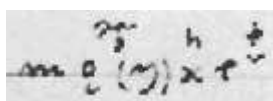

³⁵⁵⁷ Énguera (1935):

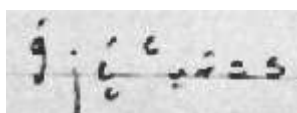

	monja	mó(η)χ ^h a ³⁵⁵⁸	[ŋ] relajada velar, [ó] nasal
	flauta	fláwta	
	trébedes	g̃jé̃ros ³⁵⁵⁹	
155	leña	lé̃na	
	perdiz	perdís	macho [perdigót] ³⁵⁶⁰
	cazador	kasaór	
	conejo	konéχ ^h o ³⁵⁶¹	
	liebre	lébre	
160	escopeta	askopéta	
	rabia	řábjá	

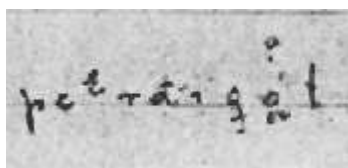
³⁵⁵⁸ Énguera (1935):

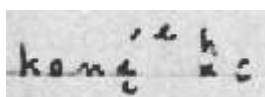
³⁵⁵⁹ Énguera (1935):

³⁵⁶⁰ Énguera (1935):

³⁵⁶¹ Énguera (1935):

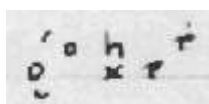

	lamer	λεπάρ	
	incitar	amujár	
	macho	mátʃo	
165	reclamo	ṙeklámo	
	hierba	ǵjérba ³⁵⁶²	
	rosa	ṙóza	
	hoja	óχ ^h a ³⁵⁶³	
	cereza	seréza	
170	clavel	klavél	
	flor	flór	
	jugo	súko	[súmo]
	pasa	pánsa	
	abeja	abéχ ^h a ³⁵⁶⁴	
175	colmena	kolména	
	colmenar	sitjá	
	avispa	avĩ ^h pa	
	aguijón	púntʃa	
	enjambre	e ^h χám ^h bre ³⁵⁶⁵	

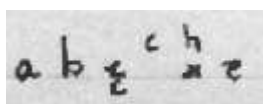
³⁵⁶² Énguera (1935):

³⁵⁶³ Énguera (1935):

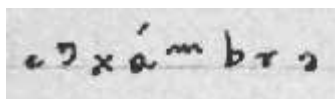

³⁵⁶⁴ Énguera (1935):

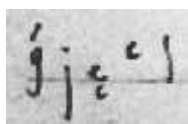

³⁵⁶⁵ Énguera (1935):

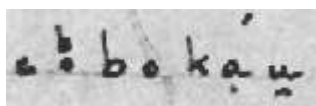
180	miel	mjél	
	dulce	dólso	masc. con -o final; [dól̥sa] femenino
	hiel	ǵjél ³⁵⁶⁶	
	guardia	ᵍwárdja	
	sable	sáb̥re	
185	presidio	preziño	
	pimiento	pemintón	
	espada	espáda	
	caballo	kaválo	
	crin	kíim	masculino
190	cola	řábo	en el pescado [kóla]
	riendas de correa	řamaliños	
	cincha	siñtja	
	silla	siión	
	sudadera	sudaór	
195	baticola	batikóla	
	andar	andár	
	paso	páso	
	desbocado	e ^b bokáw ³⁵⁶⁷	
	cuero	[kořéa]	[kújo], sí, es el material

³⁵⁶⁶ Énguera (1935):

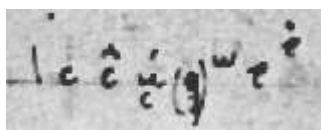

³⁵⁶⁷ Énguera (1935):

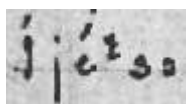

200	trébol		
	caña	káɲa	
	lechuga	letʃú(g) ^w a ³⁵⁶⁸	sí
	tierra	tjéɾa	
	yeso	ɟjéso ³⁵⁶⁹	
205	guitarra	gitáɾa	
	copla	kansjón	
	baile	bájle	
	cojo	kóʎo	
	vizcaíno	viskájna	

³⁵⁶⁸ Énguera (1935):

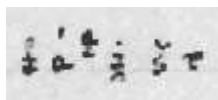

³⁵⁶⁹ Énguera (1935):

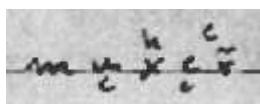

210	boina	boina	
	blusa	brúza	
	rasgar	ezgaṙár	
	faja	fájfa ³⁵⁷⁰	
	tuerto	twérto	
215	ciego	sjégo	
	bizco	visko	
	chato	tʃáto	
	hombre	ómbre	
	mujer	mux ^h ér ³⁵⁷¹	
220	peine	pinta	
	peinar	pentinár	
	trenza	tréna	
	lazo	láso	
	piojo	pjéx ^h o ³⁵⁷²	
225	liendre	léndre	
	media (de la mujer)	kálsa	
	zueco	tʃónklo	
	calzar	kalsár	

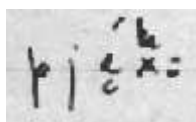
³⁵⁷⁰ Énguera (1935):

³⁵⁷¹ Énguera (1935):

³⁵⁷² Énguera (1935):

	sello	sélo	
230	enero		
	mayo		
	junio		
	julio		
	septiembre		
235	siglo		
	real	kinzét	
	medio	médjo	
	escuchar	a ^h kutjár	
	verdad	verdát	
240	silbar	tfulár	
	tejedor	tejiór	
	242-284 ...	(SENSE RESPOSTA)	
285	una zorra	una rabozza	
	286-411 ...	(SENSE RESPOSTA)	

b) ÉNGUERA (QII)

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A "Énguera (QII)"

Descripció

El QII conservat al Fons "M. Sanchis Guarner" és fragmentari, ja que no té respostes per a totes les preguntes. No té data explícita. En concret només inclou 110 respostes de les 836 de què consta el QII de l'ALPI³⁵⁷³:

- les dades de l'informador;
- la pregunta 422a;
- les respostes de les preguntes compreses entre

487 Mariposa i 508 Abubilla

538 Siens i 614 Vomitar (molt fragmentàries)

759 Atadero de lanza i 805 Recolección a mano

812 Cuaje i 814 Suero

³⁵⁷³ Es nota com si F. de B. Moll només preguntara sobre els camps semàntics que considerava importants.

Edició del Qll d'Enguera

Anotacions marginals:

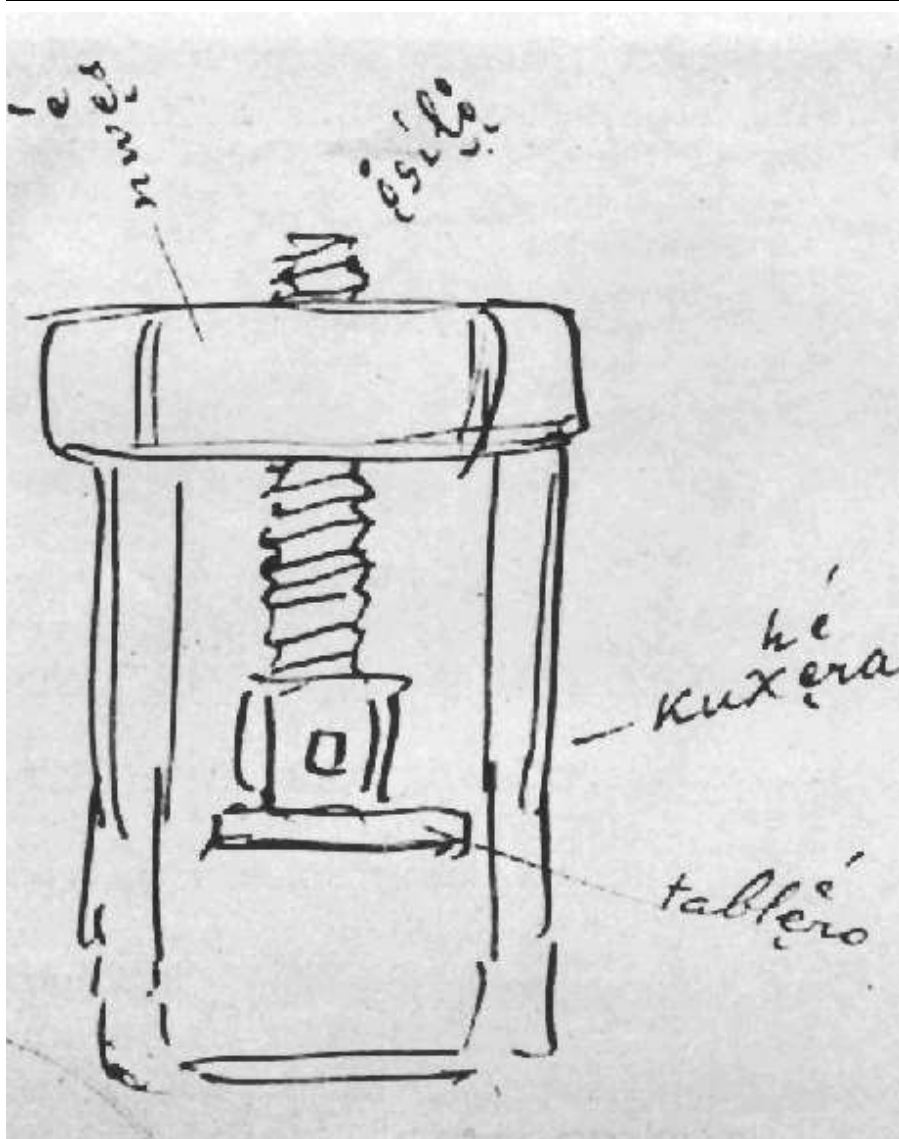
- (Fetes les cèdules dels mots importants)³⁵⁷⁴
- verde: cada cosecha de viña o de árboles frutales. Una viña que tiene dos verdes o tres verdes se llama todavía *majuelo*; cuando tiene y...
- ((DIBUIX))³⁵⁷⁵: <nues>, <hosillo>, <cujeira>³⁵⁷⁶, <tablero>

³⁵⁷⁴ Énguera, portada de l'enquesta:

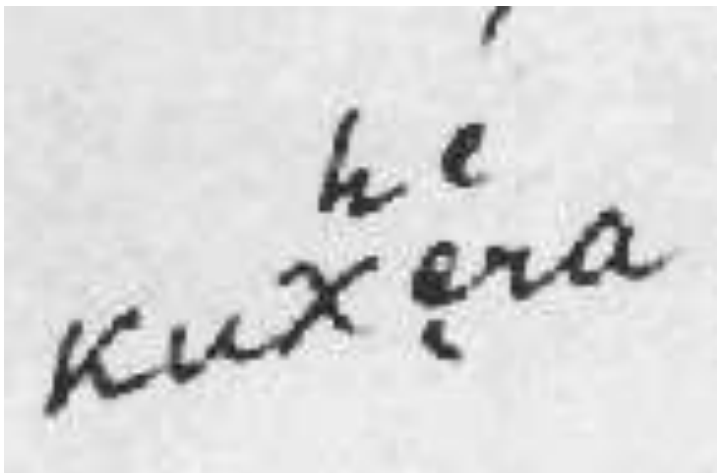

³⁵⁷⁵ Énguera:

- fuego, fuera, fuerza, fuente, fu³⁵⁷⁷

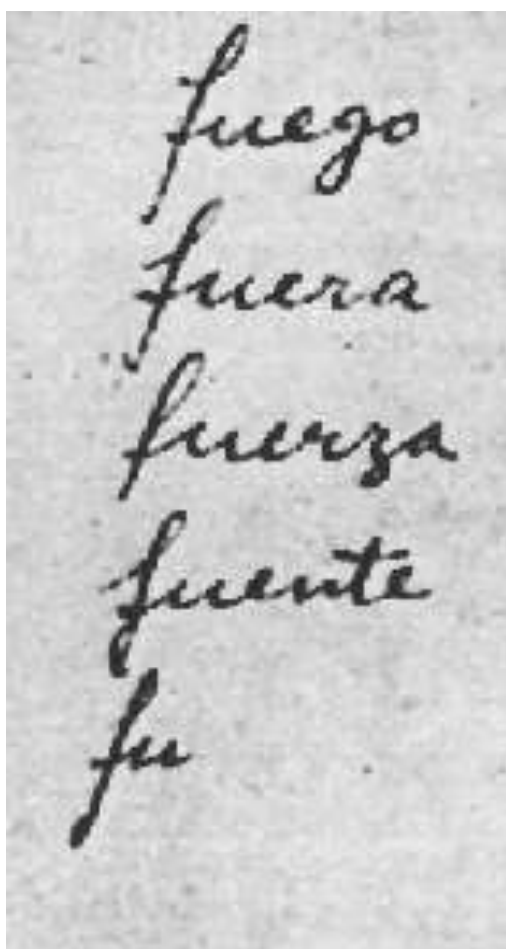
³⁵⁷⁶ Énguera:

³⁵⁷⁷ Énguera:

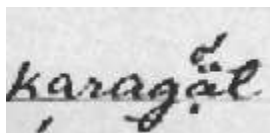
EDICIÓ

	Énguera (QII)
informador	Miguel Gómez Pérez, 72 años, natural de Énguera, como sus padres; es jornalero del campo; no sabe leer. Ha pasado temporadas trabajando fuera del pueblo, siempre en la provincia de Valencia; hizo el servicio militar en Tarragona, Lérida, Gerona y Marruecos.
412 MONTAÑA:	
413 CERRO:	
414 COLINA:	
415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.):	
416 RAMBLA:	
417 TORRENTERA (BARRANQUERA):	

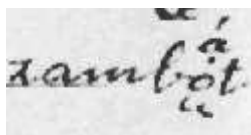

	Énguera (QII)
418 ACEQUIA DE UN MOLINO:	
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA):	
420 ARROYO (REGATO):	
421 MANANTIAL:	
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA):	
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.:	
422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.):	noria
... (SENSE RESPOSTA)	... (SENSE RESPOSTA)
487 MARIPOSA:	paloma
488 SANTATERESA:	tocacampanas
489 POLILLA:	polilla cuco (carcoma) corcón (polvo de carcoma)
490 CARACOL:	caragòl ³⁵⁷⁸
491 CARRALEJA:	
492 ABEJORRO SANJUANERO:	sambòt (el otro sujeto dice <zzambòt> ³⁵⁷⁹)
493 MARIQUITA:	pechineta

³⁵⁷⁸ Énguera:

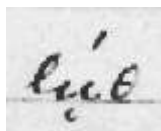

³⁵⁷⁹ Énguera:

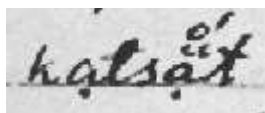

	Énguera (QII)
494 SALTAMONTES:	llagostín
495 LUCIÉRNAGA:	cuqué de luz ³⁵⁸⁰
495a ALACRÁN CEBOLLERO:	serreta
496 LAGARTIJA:	saristana (el otro sujeto: <sagristana>)
497 SALAMANDRA:	
498 CULEBRA:	culebra
499 LAGARTO:	hardacho dragón (Salamanquesa:)
500 SANGUIJUELA:	sangrijuela
501 URRACA:	blanca
501a ALCAUDÓN:	calsòt ³⁵⁸¹
502 AGUZANIEVES:	cotestiu
503 ZORZAL:	tordo
504 JILGUERO:	carganera
505 PITORREAL:	corresuecas
506 RUISEÑOR:	ruiseñor
507 CHOTACABRAS:	engañapastor
508 ABUBILLA:	poput
... (SENSE RESPOSTA)	... (SENSE RESPOSTA)
583 SIENES (PULSOS):	pulso
584 CEJAS:	sejas ³⁵⁸²

³⁵⁸⁰ Énguera:

³⁵⁸¹ Énguera:

³⁵⁸² Énguera:

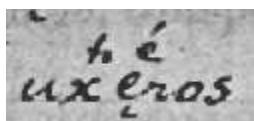
	Énguera (QII)
585 PÁRPADOS:	párpagos
586 PESTAÑAS:	
586a PESCUERO:	bascuello
587 MECHÓN DE CABELLOS:	mecha
588 TRENZA:	trena
588a PESTOREJO:	
589 COGOTE:	cocote
590 CEREBRO:	sezzos
590a CORONILLA:	corona
591 BARBILLA:	barba
592 MEJILLAS (CARRILLOS):	galtas
593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA):	barras
593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA:	
594 CAMPANILLA:	gallet
595 NUEZ (BOCADO DE ADAM):	ga ^r nate ³⁵⁸³
596 GARGANTA (GAZNATE, GAÑOTE):	
597 PULMÓN (ASADURA, BOFE):	
597a VOZ CHILLONA:	
597b VOZ RONCA:	
597c VOZ SORDA:	
597d VOZ DE FALSETE:	
597e SOBACO:	sobaco

³⁵⁸³ Énguera:

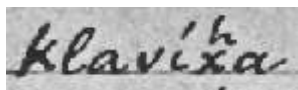
	Énguera (QII)
598 CODO:	codo
599 ESPINAZO:	espinaso penca
599a SENO:	seno
600 OMBLIGO:	
600a CADERA:	
600b RIÑONES:	
600c MUSLO:	
600d RODILLA:	roílla
601 MULETA DEL COJO:	
601a CORVA:	corva
601b ESPINILLA:	
602 CALCAÑAR:	
603 OJO DEL GALLO:	
603a TOBILLO:	
603b TALÓN:	
603c TENDÓN DE AQUILES:	
603d BÍCEPS:	
604 HACER COSQUILLA:	cosquillas
605 MUÑECA (BOBANILLA):	
606 ARTICULACIÓN (ARTEJO):	
606a PALMA DE LA MANO:	
607 PULGAR:	
607a ÍNDICE:	
607b DEDO DEL CORAZÓN:	
607c ANULAR:	
608 MEÑIQUE (MARGARITE):	
609 ESPINA:	
609a PULPEJO:	
609b PUÑADO:	puñao grapá (más frecuente y típico)

	Énguera (QII)
610 ALMORZADA (AMBOSTA):	
610a BOCANADA:	
611 BOSTEZAR:	
612 ERUCTAR (REGOLDAR):	
612a GARGAJO:	
613 ESTORNUDAR:	
613a NÁUSEAS	
614 VOMITAR:	gomitar
... (SENSE RESPONSTA)	... (SENSE RESPONSTA)
759 ATADERO DE LA LANZA:	albardón
760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA):	
760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO:	
761 COSTILLAS DE LA COLLERA:	espadillas
762 ALMOHADILLA (MANDIL):	
762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA):	
763 EL ARADO:	aladro
764 TIMÓN:	timón
764a CLAVIJERO:	ujeros ³⁵⁸⁴
764b CLAVIJA:	clavija ³⁵⁸⁵
764c CAMA:	cameta

³⁵⁸⁴ Énguera:

³⁵⁸⁵ Énguera:

	Énguera (QII)
764d BELORTAS:	abresaeras
764e REJA:	reja ³⁵⁸⁶
765 SURCO:	surco
766 AGUZAR LA REJA:	lusiár ³⁵⁸⁷ (afilar) albardar (cambiar la parte anterior de la reja)
767 DENTAL:	dental
768 ESTEVA:	esteva
768a PESCUÑO:	tascón
769 OREJERA:	orejera ³⁵⁸⁸
769a TELERA:	tenilla
770 AGUIJADA:	rastillo ³⁵⁸⁹
771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS):	
772 CARRO MÁS CORRIENTE:	
773 ESCALERA:	escalera
773a CABEZALES:	
773b ESTAQUINES:	
773c VARALES:	
773d PUENTES:	

³⁵⁸⁶ Énguera:

³⁵⁸⁷ Énguera:

³⁵⁸⁸ Énguera:

³⁵⁸⁹ Énguera:

	Énguera (QII)
774 LANZA:	
774a VARAS:	
775 RUEDA:	rueda
776 RODADA:	carril ralla
777 CUBO:	cubo
777a RADIOS:	rayos
777b PINAS:	
778 ARO:	
778a MANGUILLA:	
778b PEZONERA:	
778c CLAVIJA:	
778d FRENO DE LLANTA:	
778e FRENO DE CUBO:	
778f MARIPOSA:	
779 TENTEMOZO:	
780 FUSTA:	
781 TRALLA:	
782 OTRAS CLASES DE CARROS:	
782a TERRENO ABANDONADO:	
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO:	
782c MEDIDAS AGRARIAS:	
782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA:	cavar
782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO:	romper
782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA:	barbechar
782g TERCERA LABOR:	
783 ESTIÉRCOL:	yemo ³⁵⁹⁰

³⁵⁹⁰ Énguera:

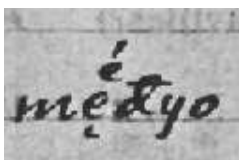
	Énguera (QII)
783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO:	
783b TABLEAR	
783c ATABLADERA (DIBUJO):	
783d ESCARDAR:	escardar
783e ESCARDILLO:	eixaeta ³⁵⁹¹
783f SEGAR:	segar fals (Hoz:)
784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO):	(no se usa)
784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ:	soqueta
784b MANADA DE MIES:	arcá
784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?):	gavilla (= 2 ó tres arcás)
784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?):	garba (= de 3 a 7 gavillas)
785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?):	cavallón (= 10 garbas)
785a LIGADURA DE LOS HACES:	vensejo ³⁵⁹²
785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?):	
785c ACARREAR:	garbear
785d FORMA DE TRANSPORTE:	

³⁵⁹¹ Énguera:

³⁵⁹² Énguera:

	Énguera (QII)
786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO):	
786a MAJA DE SIEGA:	
786b ERA:	ereta
786c HACINA:	garbera
786d PARVA:	parva
786e TRILLO:	trilla
786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA:	
786g AVENTAR:	aventar
787 HORCA DE AVENTAR:	horca pala
787a TAMO:	bálago
787b ACRIBAR:	garbillar colar
788 CRIBO PARA EL TRIGO:	garbillo colaor
788a GRANZONES:	gransas
788b ENVASAR:	
788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO:	barchilla (= 8 medios) medio ³⁵⁹³ (= 1/2 armut) armut (= 1/4 de barchilla)
788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO:	
788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA:	
789 EL MALLO Y SUS PARTES:	
790 LA VID Y EL VINO:	
791 CAMPO DE VIDES:	
791a VIÑA JOVEN:	majuelo ³⁵⁹⁴

³⁵⁹³ Énguera:

	Énguera (QII)
792 TRONCO DE LA VID (CEPA):	
792a SARMIENTO:	sarmiento ³⁵⁹⁵ morgón (acodo)
792b CORTAR LOS SARMIENTOS:	
793 PÁMPANOS:	pámpanos
793a DESBROZAR:	
794 ZARCILLO (TIJERETA):	estizzeretas
794a CAER LA FLOR (CERNER):	serner
794b UVA VERDE:	cabreròte ³⁵⁹⁶
795 RACIMO:	
795a GRANO SUELTO:	
795b GRANILLO:	
796 RASPAJO (ESCOBAJO):	raspajo ³⁵⁹⁷
796a VENDIMIA:	vendemar ³⁵⁹⁸ (verbo) vendema (sustantivo)

³⁵⁹⁴ Énguera:

³⁵⁹⁵ Énguera:

³⁵⁹⁶ Énguera:

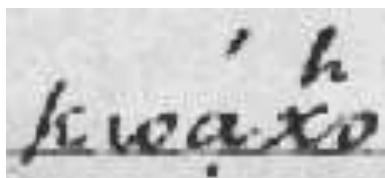
³⁵⁹⁷ Énguera:

³⁵⁹⁸ Énguera:

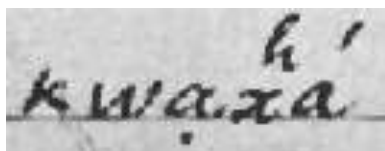
	Énguera (QII)
796b REBUSCAR:	
796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS:	
796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR:	
797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR):	picar
797a MOSTO:	
798 EMBUDO:	
798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO:	
798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA:	
799 FERMENTAR:	
799a PRENSA DEL LAGAR:	
799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA:	
799c PLATO SUPERIOR:	
799d HUSO:	
799e ÁRBOLES:	
799f PALANCA:	
800 ESPORTINES:	
801 ORUJO PRENSADO (BRISA):	
801a TRASEGAR:	
802 HECES (LÍAS):	
802a MEDIDAS PARA EL VINO:	
803 EL OLIVO:	olivera oliva (Aceituna:)
803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA:	

	Énguera (QII)
803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN:	
803c RECOLECCIÓN A GOLPE:	
804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA):	vara
805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO):	muñir
... (SENSE RESPOTA)	... (SENSE RESPOTA)
812 CUAJO:	cuajo ³⁵⁹⁹
813 CUAJADA:	cuaja ³⁶⁰⁰
813a QUESO:	quezzo
813b MOLDES DE LOS QUESOS:	
813c REQUESÓN:	
814 SUERO:	suero
... (SENSE RESPOTA)	... (SENSE RESPOTA)

³⁵⁹⁹ Énguera:

³⁶⁰⁰ Énguera:

c) RASPAI I TORRE DEL RICO (QI, 1970)

BREU COMENTARI INTRODUCTORI A "Raspai i Torre del Rico (1970)"

Descripció

Al Fons "Manuel Sanchis Guarner" hi havia dos exemplars del QI de l'ALPI que corresponen a dues enquestes dutes a terme a Raspai (El Carxe, terme de Yecla, prov. de Múrcia) i la Torre del Rico (terme de Jumella, prov. de Múrcia). S'hi explicita que l'investigador és M. Sanchis Guarner, i efectivament, la lletra de les enquestes és la seua.

Descripció del QI de Raspai:

- Aquest quadern està datat el 24 de juny de 1970.
- La pàgina 2 conté totes les respostes: informador, data d'investigació, nom del lloc i dels habitats...
- La pàgina 3 no conté la descripció del "Lugar: sus características...", sinó que es limita a donar informació sobre els llogarets valencianoparlants i castellanoparlants de la rodalia.
- Així mateix, la pàgina 4 "Notas de orientación fonética" conté la referència exacta d'aquells llogarets. No hi ha cap transcripció fonètica en aquesta pàgina.
- Quant al "Cuestionario", trobem les respostes de la part de Fonètica (preguntes compreses entre 1 *reina* i 251 *decirlo*), però no les de Morfosintaxi (de la 252 a la 411). Excepció: la transcripció dels numerals cardinals (del dos al vint), que apareix a la pàgina 19 sota la pregunta 283 *uno*.
- El QI de Raspai conté dos fullets solts, un amb una adreça i un altre amb informació lingüística sobre el llogaret enquestat.

Descripció del QI de Torre del Rico

- El quadern porta datació de 25 de juny de 1970, o siga, l'endemà de l'enquesta de Raspai.
- La pàgina 2 conté la transcripció referent a l'informador, data, lloc...
- La pàgina 3 no té resposta per al "Lugar...", o siga, la descripció del punt d'enquesta.
- Tampoc no hi ha respostes en l'apartat de "Notas de orientación fonética".
- Quant al "Cuestionario", hi ha les mateixes respostes que a Raspai. A saber: de la pregunta 1 a la 251, i a més, els numerals sota la pregunta 283.
- El QI de la Torre del Rico també té un full solt amb informació lingüística del punt d'enquesta en qüestió.

Comparació del QI de Raspai i la Torre de Rico (1970)

Hem comptat 40 diferències del total de 258 respostes que hi ha. Hem anotat en la columna “Comparació” la marca “(DIFERENTS)”.

Tot seguit classifiquem aquestes diferències del parlar valencià en la zona murciana.

Prefix es- > as-

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
23	espalda	askéna	[múskle] hombro; [aspalda]	eskéna	
104	resbalar	azvará		ezvará	
160	escopeta	askopéta		eskopéta	[gós]
187	espada	aspáza		espáza	
212	rasgar	azgehá		ezgehá	

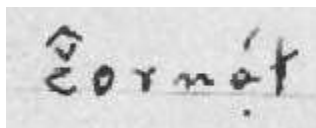
Apitxament

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
21	encia	tʃiníva		dʒeniva	a veces sólo [3] ³⁶⁰¹
73	jornal	dʒornál		tʃornál ³⁶⁰²	
88	peor	pitʃó	[pidʒó], vacila	pidʒó	
211	blusa	brúsa	insiste en la [s] sorda	brúza	
232	junio	tʃún		ʒún ³⁶⁰³	
233	julio	tʃoljól		ʒoljól ³⁶⁰⁴	

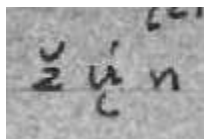
³⁶⁰¹ Torre del Rico:

³⁶⁰² Torre del Rico:

³⁶⁰³ Torre del Rico:

Palatalitzacions

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
155	leña	ɲíɲa		ɲéɲa	
204	yeso	aldzéps ³⁶⁰⁵		aɫdzéps	

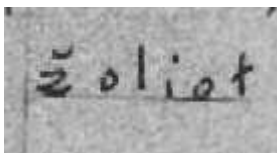
Harmonia Vocàlica

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
54	rana	granótɔ ³⁶⁰⁶		granót	siempre masculino
152	monja	móɲdzɔ ³⁶⁰⁷		móɲdʒa	

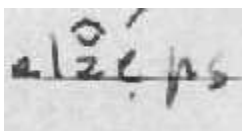
Intervocàlica -g-

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
39	yegua	yégwa	[(⁹)]	yé ⁹ wa	
72	sudor	sugó		su ^w ó ³⁶⁰⁸	
129	abuelo	a ⁹ wélo		awélo	

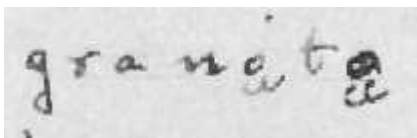
³⁶⁰⁴ Torre del Rico:

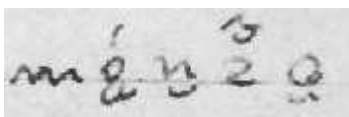
³⁶⁰⁵ Raspai:

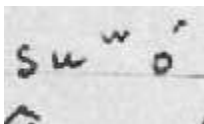
³⁶⁰⁶ Raspai:

³⁶⁰⁷ Raspai:

³⁶⁰⁸ Torre del Rico:

Masculí / femení

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
	capuch 3 a	kapútʃo	[tʃ] poco rehilante	kapútʃa	
105	pesa	pés		péza	
197	paso	una pása		pás	más usada una [pása]

Prefixos

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
85	árboles	álbres		áb're	con [b] oclusiva
174	abeja	ambéʎa	sí, [ambéʎa]	albéʎa	
177	avispa	ambîspa		abîspa	también dice [albispa]
179	enjambre	afám		efám	

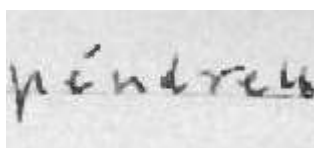
Semivocals

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
139	noviazgo	novjádʒe		noviádʒe	
249	tomarlo	péndreu ³⁶⁰⁹	[sakálo] = traure'l [leválo] = portar-lo	péndrew ³⁶¹⁰	[port-]

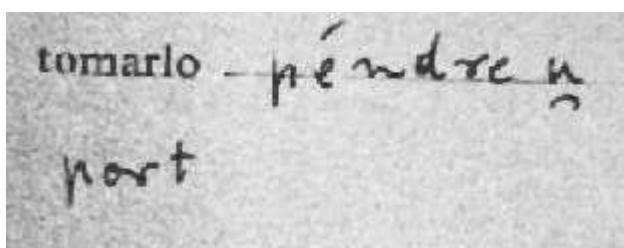
Altres fenòmens

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
11	cabeza	káp'		káp	
29	uña	úngla ³⁶¹¹		úŋgla	la [g] a veces algo absorbida por [l]

³⁶⁰⁹ Raspai:

³⁶¹⁰ Torre del Rico:

³⁶¹¹ Raspai:

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions
41	coz	paél de kóses	[una patá]	pál de kóses	[perná]
44	uncir	džuntá	a veces [tjuntá]	pozáloz él džáw	
82	pluma	plúma		plóma	pluma parece más usual
94	ahogarse	ofegáse		afwegáse	sí
109	cerrojo	fořéł		fořełát	
117	araña	aráņa	[teraņina]	aráņa	[taraņņa] / [taraņina]: telaraña
169	cereza	siréra		sizéra	
191	riendas de correa	řamalıłos		řjéndes	
193	silla	muntúra		montúra	
216	bizco	vísko ³⁶¹²		bísko	
245	las yemas	doř fonéłs ³⁶¹³		do řonéłtj ³⁶¹⁴	

³⁶¹² Raspai:

³⁶¹³ Raspai:

³⁶¹⁴ Torre del Rico:

Edició del QI de Raspai i de la Torre del Rico (1970)

Anotacions marginals (RASPAI):

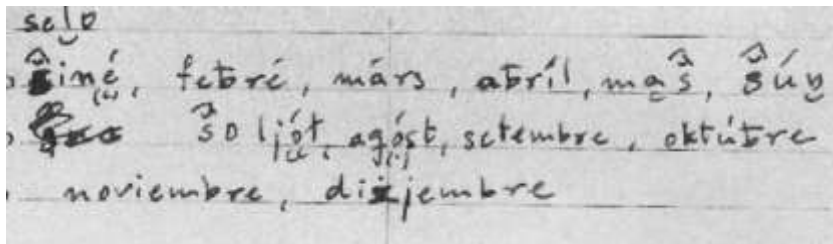
- [ásta], [sansé]
- [zagái]
- [aλdzúp]
- [febré], [márs], [abril], [agóst], [oktúbre], [noviémbre], [dizjémbre]³⁶¹⁵
- [dilúns], [dimáts], [dimékres], [ditfáws], [divéndres], [disápte], [duméjdzε]³⁶¹⁶

- ((**RASPAI: HI HAVIA DOS FULLETS SOLTS DINS L'ENQUESTA:**))

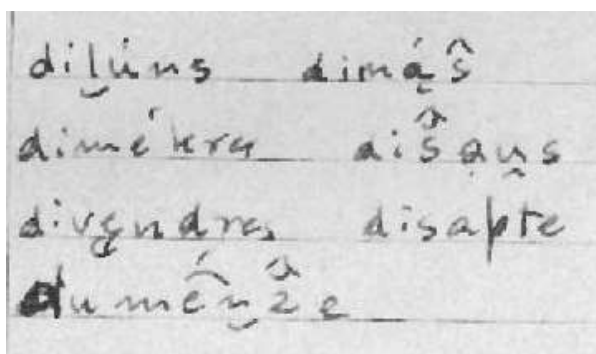
- ((PRIMER FULL:))³⁶¹⁷

Tomás Ruiz Cánovas; España, 26; Yecla (Murcia)

³⁶¹⁵ Raspai:

³⁶¹⁶ Raspai:

³⁶¹⁷ Raspai:

Brissoir, 40.000 pta.

- ((SEGON FULL:))³⁶¹⁸

Raspay

Ha-hi dinés? No n'ha-hi

Tens germanes? Sí, en tinc quatre

Ahir vaig minjà [ólə]

¿Quinos hòmens?

[pón] [mól]

zagal, zagala = xiquet

[karía] cadira

parlar gros = parlar rústic

[ez déns], es vaques

orm (olmo)

ans = abans

Tantes en ha-hi!

això dien ans

³⁶¹⁸ Raspai:

Raspay
Ha-hi dinés? No n'ha-hi
Tens germanes? Sí, en tinc quatre
Ahir vaig minjà ólə
¿quinos hòmens?
No n' mól Zagal = xiquet
 zagala
karía cadira
parlar gros = parlar rústic
ez déns es vaques
orm (olmo) ans = abans
tantes en ha-hi!
això dien ans
carxofa
Demane dinés però no m'eu donen

carxofa

Demane dinés però no me'n donen

Anotacions marginals (TORRE DEL RICO):

- cuereta: perpissa
- rat penat: borreguillo
- laguna: [laúna]
- pozo: [páw]
- [antiw]: antic
- [linsó]
- [febré], [márs], [abril], [agóst], [o^túbre], [noviémbre], [dizjémbre]³⁶¹⁹
- ((FULL A BANDA:))³⁶²⁰

³⁶¹⁹ Torre del Rico:

febré, març, abril, maig
juny, juliol, agost, setem-
bre, octubre, novembre, desembre

³⁶²⁰ Torre del Rico:

Torre del Rico
Semé aniré al Pinós i llevaré dos gallines
a vendre
Semé aniré al Pinós, compraré unes sal-
tes i es portaré

Tens germanes? Ben hi ha quatre
Tens diners? Si puc en tenir, te'n donaré
Hui menjarem avís i altre dia en vam
Alguns havien moltes mules per ara no hi ha
Avís

El vent és capell i per les pedres es colla
as bons veus a posar-los el jau

Torre del Rico

Demà aniré al Pinós i llevaré dos gallines a vendre

Demà aniré al Pinós, compraré unes sabates i es portaré

Tens germans? En tinc quatre

Tens diners? Sí que en tinc, te'n donaré.

Hui minjarem arròs i ahir també en vam minjar

Abans havien montes mules però ara no n'ha-hi

El mestre as zagals sempre lis parla castellà

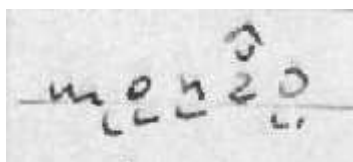
as bous van a posar-los el jau.

EDICIÓ

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	INFORMADO R./Nombre y apellido:	Luis Poveda Vidal		Francisco García Mira		
	Naturaleza:	Raspai		Torre del Rico		
	Edad:	70		79		
	Profesión	Labrador		Agricultor		
	¿Sabe leer?	Sí		Sí		
	Naturaleza del padre:	Raspai		Novelda		
	Naturaleza de la madre:	Raspai		Torre del Rico		
	Residencias y viajes:	3 años de servicio militar en Mallorc a. Centro comerci al El Pinós		Estuvo 3 años en Cuba, pero siempre ha vivido aquí. Viajes cortos.		
	Fecha de la investigació n:	24-6-1970		25-6-1970		
	Investigador	MSG		MSG		
	Transcripción del nombre del lugar:	[el kártje]		[la tōre del r̄iko]		
	Nombre dialectal de los habitantes:	[kartjéros]		[tōreros]	els de la Canyada de Trigo són canyardigueros	
	Nombre del habla local:	[valensjá]				
	LUGAR. Sus característi cas: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaci ones, emigración, inmigración , etc.	((VG. <i>MÉS AMUNT</i>))				

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	NOTAS DE ORIENTACI ÓN FONÉTICA // [e] Debe tres pesetas:	((VG. MÉS AMUNT))				
	ε Tuvo suerte en la guerra:					
	o Lo sacó del pozo:					
	o El cordón de la bolsa:					
	f Un café muy fuerte:					
	s La masa de pan:					
	j Deja la navaja:					
	ch Mucha cosecha:					
	y Ya viene mayo:					
	rr El perro corre:					
1	reina	řéjna		řéjna		
	fraile	fláre	[mɔ̃ɲdʒɔ] ³⁶²¹	fláre		
	capucha	kapútʃo	[tʃ] poco rehilante	kapútʃa		(DIFERENTS)
	hábito	ábit		ábit	[b] oclusiva	
5	rosario	řozári		řozári		
	rezar	řezá		řezá		
	moro	móro	[o] tancada	móro	[ó] no es abierta	
	guapo	wápo		wápo		

³⁶²¹ Raspai:

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	muerte	mórt		mórt ³⁶²²	no llega a doble abierta	
10	desnudo	despulát	[eŋ kúrjos]	despulát	[eŋ kúrjos]	
	cabeza	káp'		káp		(DIFERENTS)
	frente	frón		frón		
	ojo	úl		úl	[úʎf]	
	lágrima	lágrima		lágrima		
15	llorar	plorá		plorá		
	oreja	oréla		oréla		
	oído	oído		oído		
	boca	bóka		bóka		
	labio	mófos		mófo	a veces [r] fricativa ³⁶²³	
20	diente	una dén		una dén		
	encia	tʃiníva		dzeníva	a veces sólo [ʒ] ³⁶²⁴	(DIFERENTS)
	pecho	pít		pít		
	espalda	askéna	[múskle] hombro; [aspálda]	eskéna		(DIFERENTS)
	brazo	brás		brás		
25	mano	má		má		
	puño	pún		pún		

³⁶²² Torre del Rico:

³⁶²³ Torre del Rico:

³⁶²⁴ Torre del Rico:

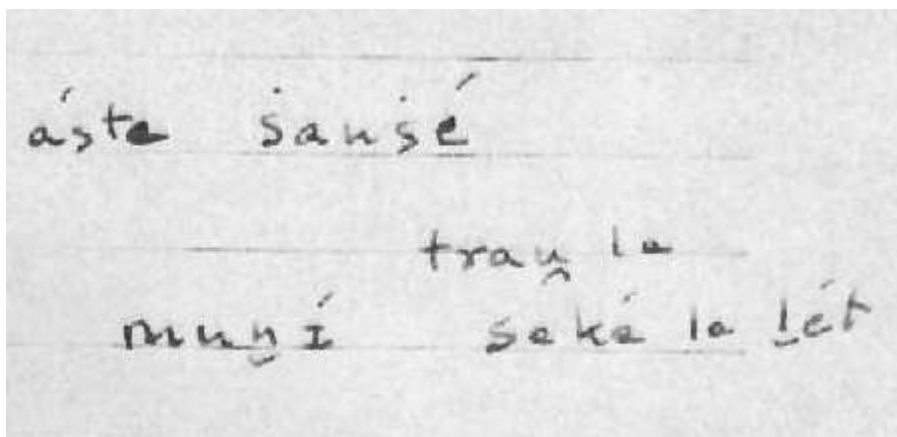
		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	pulso	póls		póls		
	dedo	dít		dít		
	uña	úngla ³⁶²⁵		úngla	la [g] a veces algo absorbida por [l]	(DIFERENTS)
30	nalga	ánka		ánka		
	pierna	káma	[kúʃa], [aspinéʎa]	káma		
	pie	péw	[dzinól]	péw		
	diablo	dimóni		dimóni		
	cigüeña					
35	carro	káfo		káfo		
	coche	kótʃe		kótʃe		
	quieto	kiét ³⁶²⁶		kiét		
	eje	léʃ		léʃ		
	yegua	yégwa	[(ə)]	yéɣwa		(DIFERENTS)
40	nudo	ɲúk		ɲúk		
	coz	paél de kó ses	[una patá]	pál de kóses	[perná]	(DIFERENTS)
	pienso	pjenso		pjenso		
	yugo	dzáw		dzáw		
	uncir	dʒuntá	a veces [tʃuntá]	pozáloz él dzáw		(DIFERENTS)
45	oso	óso		óso		
	toro			báw		
	vaca	váka		váka		
	leche	léʔ	[muɲi], [traw la], [saká la léʔ] 3627	léʔ		

³⁶²⁵ Raspai:

³⁶²⁶ Raspai:

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	buey	báw		báw		
50	fuerza	fórsa ³⁶²⁸		fórsa	no hay metafónia siempre	
	paloma	kolóm		kolóm		
	ciervo	sjérvo				
	grillo	gríʎ		gríʎ		
	rana	granót ³⁶²⁹		granót	siempre masculino	(DIFERENTS)
55	lobo	lóp		lóp		
	fiera					
	herrero	feřé ³⁶³⁰		feřé		

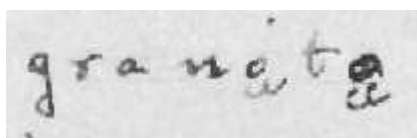
³⁶²⁷ Raspai:

³⁶²⁸ Raspai (compareu aamb altres que sí que tenen harmonia vocàlica: granota, nora...):

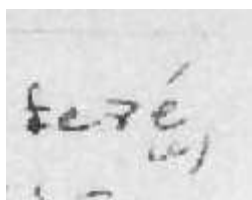

³⁶²⁹ Raspai:

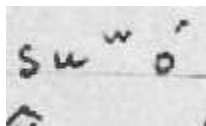

³⁶³⁰ Raspai:

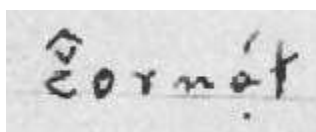
		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	hierro	fē̃o		fē̃o		
	fragua	frá ⁹ wa		frá ⁹ wa		
60	clavo	kláw		kláw		
	ruido	fõido		fõido		
	fuego	fók		fók		
	llama	fláma		fláma		
	negro	négre		négre		
65	zapatero	sabaté		sabaté		
	aguja	aú ^l a		aú ^l a		
	aprendiz	aprendís		aprendís		
	segador	segaó		segaó		
	hoz	fáls		fáls		
70	trigo	blát		blát		
	hormiguero	formigé		formigé		
	sudor	sugó		su ^w o ^o ³⁶³¹		(DIFERENTS)
	jornal	dʒornál		tʃornál ³⁶³²		(DIFERENTS)
	diario	diári		diári		
75	dueño	ámo		l ámo ³⁶³³		

³⁶³¹ Torre del Rico:

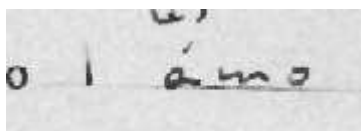

³⁶³² Torre del Rico:

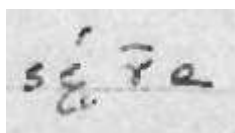

³⁶³³ Torre del Rico:

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	mucho	mól		mól		
	grano	grá		grá		
	paja	pála		pála		
	molino	molí		molí		
80	molinero	moliné		moliné		
	gallinas	gaḷines		gaḷines		
	pluma	plúma		plóma	pluma parece más usual	(DIFERENTS)
	cresta	krésta		krésta		
	gallinero	gaḷiné		gaḷiné		
85	árboles	álbres		ábres	con [b] oclusiva	(DIFERENTS)
	rama	rāma		rāma		
	pájaro	pardál		pardál		
	peor	pitʃó	[pidʒó], vacila	pidʒó		(DIFERENTS)
	azada	aʃá		aʃá		
90	punte	pón		pón		
	camino	kamí		kamí		
	fuate	fón		fón		
	balsa	bása		bása		
	ahogarse	ofegáse		afwegáse	sí	(DIFERENTS)
95	sierra	séřa ³⁶³⁴		séřa		
	castillo	kastéł		kastéł		
	llover	pláwre		pláwre		
	rayo					
	aire	ájre		ájre		

³⁶³⁴ Raspai (compareu amb altres que sí que tenen harmonia vocàlica: terra):

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
100	nieve	néw		néw		
	blanco	bláŋk		bláŋk		
	isla	izla				
	bandera	bandéra		bandéra		
	resbalar	azvará		ezvará		(DIFERENTS)
105	pesa	pés		péza		(DIFERENTS)
	llave	kláw		kláw		
	globo			glóbo		
	choza	baĤáka		baĤáka	un [aĤetiro]	
	cerrojo	foĤéł		foĤełát		(DIFERENTS)
110	gatera	gatéra		gatéra		
	baúl	kófre	[kája]	baúl		
	asa	ánsa		ánsa		
	percha			peŋdzaó		
	espejo	espił		espił		
115	cuadrado	kwadrát		kwadrát		
	pared	parét		parét		
	araña	aráĤa	[teraĤina]	aráĤa	[taratĤa] / [taraĤina]: telaraña	(DIFERENTS)
	pulga	púsa		púsa		
	chinche	tĤjntĤa		tĤjntĤa	fem.	
120	colcha			kółtĤa	[kubérta]	
	iglesia	iglézja		iglézja		
	pueblo	póble		póble		
	torre	tórre		tórre		
	cruz	kréw		kréw		
125	poyo			bánk		
	piedra	pédra		pédra		
	predicar	pedriká		pedriká		
	sacristán	sagristá		sagristá		
	abuelo	aᵛwélo		awélo		(DIFERENTS)
130	hijo	fił		fił		

		Raspai (El Carxe) (1970)	Observacions	La Torre de Rico (1970)	Observacions	Comparaci ó
	nieta	néta		néta		
	nuera	nórc ³⁶³⁵		nórc	a veces [nóra] ³⁶³⁶	
	suegro	sógre		sógre		
	verno	dzéndre		dzéndre		
135	viejo	vél	[ansia] más fino	vél		
	calvo	kálbo		kálbo		
	joven	dzóve		dzóve		
	novio	nónjo		nónjo		

³⁶³⁵ Raspai:

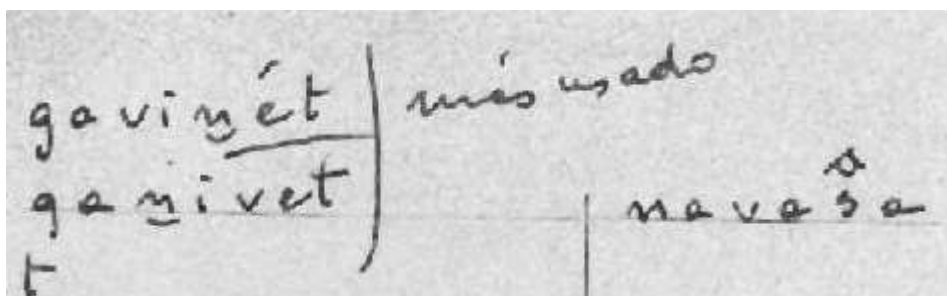

³⁶³⁶ Torre del Rico:

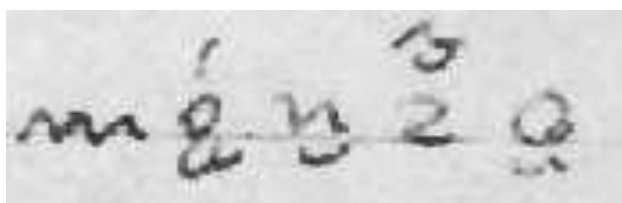

	noviazgo	novjádze		noviádze		(DIFERENTS)
140	viuda	viwda		viwda		
	beso	una bezá		bezá		
	plato	plát		plát		
	caldo	káldo		káldo		
	cuchara	kuléra		kuléra		
145	cuchillo	gavivét	[gavivét] más usado 3637 [navátja]	gavivét	[navátja]	
	sed	sét		sét		
	ayunar	dedzuná		dedzuná		
	aceite	óli		óli		
	pedazo	peás		peás		
150	sueño	són		són		
	pereza	peréa		peréa		
	monja	mójndzo 3638		mójndza		(DIFERENTS)
	flauta	fiáwta	[tʃaramita]: dulzaina	fiáwta		
	trébedes	fēros		fēros		
155	leña	lija		lija		(DIFERENTS)
	perdiz	perdiw	[perdigót]	perdiw	[perdigót]	
	cazador	kasaó		kasaó		

³⁶³⁷ Raspai:

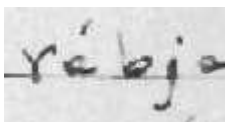

³⁶³⁸ Raspai:

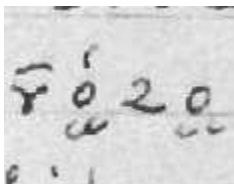

	conejo	koniál		koniáltʃ		
	liebre	lébre		lébres		
160	escopeta	askopéta		eskopéta	[gós]	(DIFERENTS)
	rabia	ṙábja ³⁶³⁹		ṙábja		
	lamer	lepá		lepá		
	incitar	emvesti		emvesti		
	macho	máskle		máskle		
165	reclamo	ṙeklám		ṙeklám		
	hierba	érba		érba		
	rosa	ṙózo ³⁶⁴⁰		ṙózo ³⁶⁴¹		
	hoja	fúla		fúla		
	cereza	siréra		sizéra		(DIFERENTS)
170	clavel	klavél		klavél		
	flor	fló		fló		
	jugo	súk		súk		
	pasa	pánsa		pánsa		
	abeja	ambéla	sí, [ambéla]	albéla		(DIFERENTS)
175	colmena	kolména		kolména		
	colmenar	kolmená		kolmená		
	avispa	ambispa		abispa	también dice [albispa]	(DIFERENTS)
	aguijón	fisó		fisó		
	enjambre	aɟám		eɟám		(DIFERENTS)

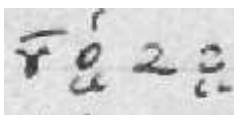
³⁶³⁹ Raspai:

³⁶⁴⁰ Raspai:

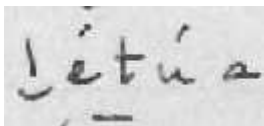

³⁶⁴¹ Torre del Rico:

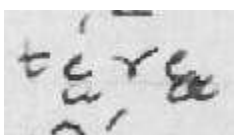

180	miel	mél		mél		
	dulce	dóls		dóls		
	hiel	fél	fem.	fél		
	guardia	gwárdja		gwárdja		
	sable	sábre		sábre		
185	presidio	prežili		prežili		
	pimiento	pebréra		pebréra		
	espada	aspáza		espáza		(DIFERENTS)
	caballo	kavál		kavál		
	crin	klín		klín		
190	cola	řábo	cua de peix	řábo	en los pescados [kúa]	
	riendas de correa	řamařilos		řjéendes		(DIFERENTS)
	cincha	řingla		řingla	con [ř]	
	silla	muntúra		montúra		(DIFERENTS)
	sudadera			řopóns	[suaó]	
195	baticola		[tafářa]		[tafářa]	
	andar	aná				
	paso	una pása		pás	más usada una [pása]	(DIFERENTS)
	desbocado	dezbokát		dezbokát		
	cuero	kořétřa	[kořédřa]	kořédřa		
200	trébol					
	caña	kářa		kářa		
	lechuga	łétúa ³⁶⁴²		łétúa		
	tierra	téřε ³⁶⁴³		téřε ³⁶⁴⁴		

³⁶⁴² Raspai:

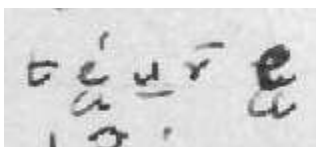

³⁶⁴³ Raspai:

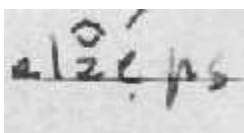

³⁶⁴⁴ Torre del Rico:

	yeso	aldzéps 3645		αλτζέψ		(DIFERENTS)
205	guitarra	gitáŕa		gitáŕa		
	copla	kansó		kansó		
	baile	bál		bál		
	cojo	kófo		kófo		
	vizcaíno					
210	boina	boína		boína		
	blusa	brúsa	insiste en la [s] sorda	brúza		(DIFERENTS)
	rasgar	azgełá		ezgełá		(DIFERENTS)
	faja	fáŕa		fáŕa		
	tuerto	tórt		tórt		

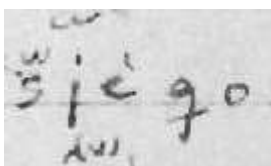

³⁶⁴⁵ Raspai:

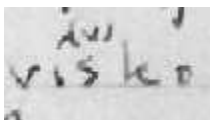

215	ciego	sjégo ³⁶⁴⁶		sjégo		
	bizco	vísko ³⁶⁴⁷		bísko		(DIFERENTS)
	chato	tjáto		tjáto		
	hombre	óme	[ómens]	óme		
	mujer	dóna ³⁶⁴⁸		dóna		
220	peine	pînta		pînta	[batió]	
	peinar	fese l mój o	[pentináse]	pentináse		
	trenza	kórda ³⁶⁴⁹		kórda		
	lazo	láso		láso		
	piojo	pól		pól		
225	liendre	léme		léme	fem.	
	media (de la mujer)	kálsa		kálsa		
	zueco					
	calzar	kalsáse		kalsáse		
	sello	sélo		sélo		
230	enero	tjíné		djíné		

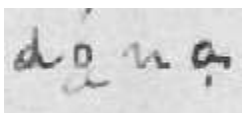
³⁶⁴⁶ Raspai:

³⁶⁴⁷ Raspai:

³⁶⁴⁸ Raspai (cfr. força):

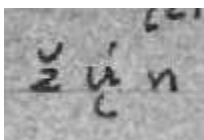

³⁶⁴⁹ Raspai (vg. força):

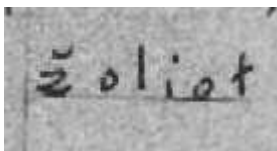

	mayo	mátj		mátj		
	junio	tʃún		ʒún ³⁶⁵⁰		(DIFERENTS)
	julio	tʃoljól		ʒoljól ³⁶⁵¹		(DIFERENTS)
	septiembre	setémbre		setémbre		
235	siglo	sigle		sigle		
	real	kinzét		kinzét		
	medio	mítj		mítj		
	escuchar	eskoltá		eskoltá ³⁶⁵²		
	verdad	veritát		veritát		
240	silbar	tʃiwlá		tʃiwlá		

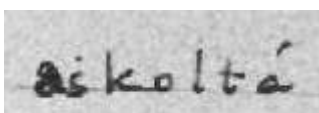
³⁶⁵⁰ Torre del Rico:

³⁶⁵¹ Torre del Rico:

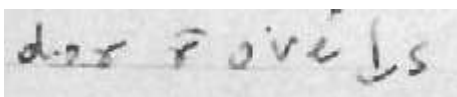

³⁶⁵² Torre del Rico:

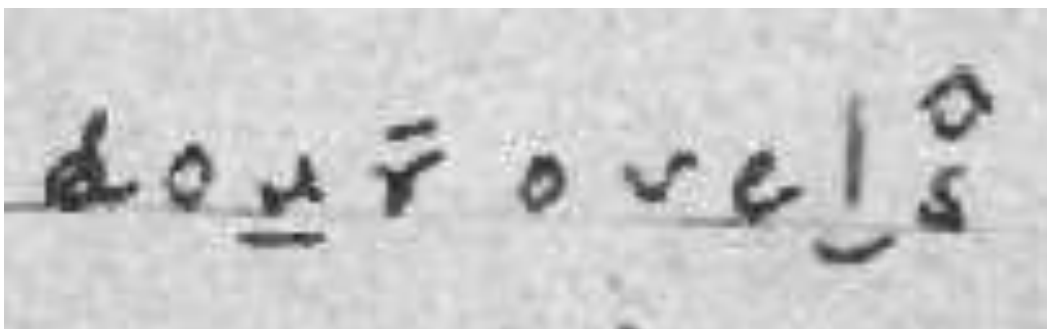

	tejedor	tejió		tejió		
	poco	pók		pók		
	las botellas	doz botéles		doz botéles		
	los domingos	doz duméñdzes				
245	las yemas	doz řovéls 3653		do řovéltj ³⁶⁵⁴		(DIFERENTS)
	los gatos			doz gáts		
	las huertas	doz órts				
	los reyes	do řéj				
	tomarlo	péndreu 3655	[sakáio] = traure'l [leváio] = portar-lo	péndrew ³⁶⁵⁶	[port-]	(DIFERENTS)

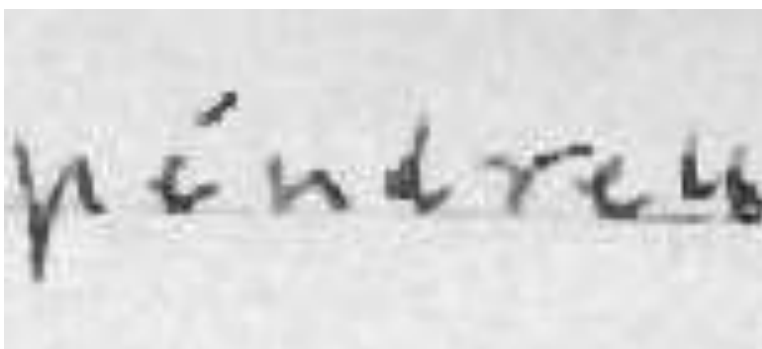
³⁶⁵³ Raspai:

³⁶⁵⁴ Torre del Rico:

³⁶⁵⁵ Raspai:

³⁶⁵⁶ Torre del Rico:

250	hacerlo	féro		féro		
	decirlo	diro		diro		
	252-282 ...	(SENSE RESPOSTA)				

tomarlo - pëndre u
port

283	uno	[dós], [trés], [kwátre], [síjk], [sís], [sét], [gújt] - [gwít], [náv], [dév], [ónze], [dótse], [trétse], [katórze], [kinze], [sétse], [dését], [digújt], [denéw], [vín] ³⁶⁵⁷	[un], [dós], [trés], [kwátre], [síjk], [sís], [sét], [wít], [náv], [dév], [ónze], [dódze], [trédze], [katórze], [kinze], [sédze], [dését], [díwit], [dénew], [vín], [sén] ³⁶⁵⁸	
284-411 ...		(SENSE RESPOTA)		

³⁶⁵⁷ Raspai:

dos tres kwatre
síjk sis séti, gújt
gwít
~~gújt~~ náv
dév, ónze, ~~trétse~~
dótse, trétse,
katórze, kinze
sétse, dését, digújt
denéw, ~~trétse~~ vín

³⁶⁵⁸ Torre del Rico:

un	dos	tres	kwatre	síjk	sís
ieso			sét	wít,	náv
orra			dév,	ónze,	dótse
			trédze,	katórze	
			kinze,	sédze,	
			dését,	díwit	
			dénew	vín	
			sén		

3.6. ÍNDEX DE MOTS DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

3.6.1. INVENTARI DE MOTS QUE APAREIXEN A L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

Criteris de l'INVENTARI

NORMES DE LECTURA

Hem classificat cada variant que es troba en el present inventari en tres parts:

1. En negreta: la variant en qüestió, tal com apareix a l'Edició.
2. Seguidament hi ha la font, el lloc de les enquestes de l'ALPI on se situa aquesta variant, que bé pot ser un número o bé una llegenda:

a) una xifra, que indica el número de la pregunta-concepte del qüestionari de l'ALPI.

Quadern I: preguntes 1-411

Quadern II: preguntes 412-828

b) Una llegenda:

QII (Últim full enquesta): normalment el QII de l'ALPI porta anotacions de tot tipus aprofitant els fulls en blanc que hi ha al final de l'enquesta.

QII (Notes marginals): normalment el QII inclou anotacions als marges de l'enquesta quan eixia alguna variant o algun comentari que no preveien les preguntes del quadern corresponent.

QI (Notas de orientación fonética): es tracta d'un apartat especial que apareix sempre en les primeres pàgines del Quadern I.

QI (Notes marginals): igual que el QI tenia anotacions escrites a part del qüestionari, als marges, el QII també inclou observacions d'aquest tipus, no previstes en les preguntes del qüestionari.

QI (Informador): només en un cas Sanchis va transcriure fonèticament el nom de la persona enquestada: **viséto:** QI (Informador) (Biar).

QI (Transcripción del nombre del lugar): transcripció fonètica del nom de la localitat enquestada, informació situada en les primeres pàgines del Quadern I.

QI (Nombre dialectal de los habitantes): transcripció fonètica del gentilici dels habitants del poble enquestat, informació situada en les primeres pàgines del Quadern I.

QI (Nombre del habla local): transcripció fonètica del nom que rep la parla del punt enquestat, informació situada en les primeres pàgines del Quadern I.

QI (LUGAR: Sus características...): transcripció fonètica d'algun topònim del poble enquestat, juntament amb la descripció del poble (mercat, habitants, situació geogràfica, comunicacions...), informació situada en les primeres pàgines del Quadern I.

3. Entre parèntesis: pobles on apareix la variant indicada. Els subratllats són pobles castellanoparlants.

Per a més comoditat, oferim tot seguit els pobles de l'ALPI del País Valencià a què es refereixen les abreviatures:

Subratllats: pobles castellanoparlants

Cinc	750 CINCTORRES
Bsà	751 LA POBLA DE BENIFASSÀ
Can	752 VILAR DE CANES
Pen	753 PENÍSCOLA
Vist	754 VISTABELLA
<u>Clo</u>	755 <u>CASTILLO DE VILLAMALEFA</u>
<u>Fan</u>	756 <u>FANZARA</u>
Alc	757 L'ALCORA
Orp	758 ORPESA
<u>TrV</u>	759 <u>TERESA DE VIVER</u>
<u>Azu</u>	760 <u>AZUÉBAR</u>
Aín	761 AÍN
Monc	762 MONCOFA
<u>Adz</u>	763 <u>ADEMUZ</u>
<u>Tuéj</u>	764 <u>TUÉJAR</u>
Cnos	765 CASINOS
<u>Mar</u>	766 <u>MARINES</u>
<u>Caud</u>	767 <u>CAUDETE</u>
Ped	768 PEDRALBA
Raf	769 RAFELBUNYOL
Qua	770 QUART DE POBLET
<u>God</u>	771 <u>GODELLETA</u>
Tor	772 TORÍS
<u>DosA</u>	773 <u>DOS AGUAS</u>
Pnyà	774 POLINYÀ
Mvés	775 MASSALAVÉS
<u>TrC</u>	776 <u>TERESA DE COFRENTES</u>
<u>Ann</u>	777 <u>ANNA</u>
Llan	778 LLANERA DE RANES
Bpa	779 BENIOPA
Moix	780 MOIXENT
Biar	781 BIAR
Blob	782 BENILLOBA
Blí	783 BENIALÍ
Calp	784 CALP
Pin	785 EL PINÓS
<u>Mon</u>	786 <u>MONFORTE</u>
Camp	787 EL CAMPELLO
Cr	788 CREVILLEN
<u>Dol</u>	789 <u>DOLORES</u>
Gua	790 GUARDAMAR

CRITERIS GENERALS DE PRESENTACIÓ

Normalment l'inventari inclou les mateixes variants que té l'edició de l'ALPI (3.5). Això no obstant, hem hagut de fer algunes modificacions per raó d'economia d'espai i de claredat:

- No hi apareixen les variants corresponents a la nostra enquesta de l'ALPI realitzada el 1999 a les localitats de Moixent, Llanera i Biar. Tampoc hi figuren les variants de les segones enquestes de l'ALPI dutes a terme per Sanchis Guarner el 1948 a Anna i a Godelleta.
- Hem reduït els símbols dels fonemes palatals africats:
 - per comptes de **(t)j** apareix **j**
 - per comptes de **(t)g** apareix **g**
- No hem considerat la palatal fricativa sorda sense iod [ʃ]. En l'edició la transcrivíem amb els símbols <(i)x>, però en l'Inventari l'hem considerada <ix>. Per tant a l'Inventari apareix “**abaixat**: 381 (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Camp, Gua)”, encara que als pobles del Campello i Guardamar hi ha la variant <aba(i)xat>, sense iod.
- No hi apareixen mai els símbols volats (la s, la t...).
- Hem substituït les [h] aspirades volades per dues hh.
- Les efes anomenades labialitzades [f^ɸ], [ɸf], [ɸ], etc. hi apareixen transcrites com una efa normal.
- Suprimim els articles inicials, excepte en casos pertinents. Igualment l'apòstrof <l'>.
- Hem canviat la -k volada en la transcripció gràfica (QI Morfosintaxi i QII) per la grafia corresponent (cinc, rishhcla...)
- Hem regularitzat les transcripcions "exactes" com l'harmonia vocàlica (memòria...)
- No hi apareixen les variants de les enquestes d'Énguera (QI, QII), la Torres del Rico (QI) i Raspai (QI).
- Així mateix només hi figuren les primeres enquestes de l'ALPI a les localitats de Godelleta i Anna (QI i QII de 1934), que són les que hem editat conjuntament amb les altres enquestes de l'ALPI. Per tant, no hem inclòs les variants de les segones enquestes de l'ALPI en aquestes dues localitats, dutes a terme per Sanchis el 1948. També excloem la llista de variants que apareixen al que hem anomenat Anna (3). I de Tuéjar, evidentment incloem les variants del QI (1958) i del QII (1934), però no les del quadern que hem anomenat “Tuéjar (1934?)”, tal com queden descrites a l'apartat 3.2.

- L'ordre de presentació és alfabètic, però hem de fer una puntualització: com que per raons informàtiques els mots transcrits amb símbols de l'AFI (tipus de lletra IPAsans) i els altres (tipus de lletra Times) tenen diferent tractament, hem de tenir en compte algunes consideracions.

Per exemple, l'accent sobre una vocal compta com a caràcter: á = a@; é = e@; etc.

Cal anar amb compte a l'hora de buscar alfabèticament, perquè els signes de l'AFI tenen una altra ordenació.

símbols inicials	on cal buscar-los
ʎ	després de la <i>ll</i>
ɲ	després de la <i>ny</i>
tʃ	després de la <i>t</i>
dʒ	després de la <i>d</i>
χ, [x]	després de <i>j</i>
w	en la <i>w</i>
ʃ	després de la <i>s</i>
ʒ	després de la <i>j</i>
θ	després de la <i>z</i>
ṛ	després de la <i>r</i>

CRITERIS PARTICULARS DE PRESENTACIÓ

- Mantenim les formes de l'edició, de tal manera que mantenim les notació amb un punt <.>, indicant la pèrdua d'un element. Aquestes són tractades com a paraules senceres: <frega.l>, <a.mateix>, <a.n>, <abaixà.tart>...
- Com que ara no tenim en compte els símbols volats, i teníem un criteri d'edició segons el qual tot signe volat seria fonètic i no gràfic (<tar^l> = tard; <ver^l> = verd; etc.), aleshores en l'Inventari aquells símbols que en l'Edició apareixen volats, en l'Inventari apareixeran com a so i no com a grafia (<tart>, <vert>, etc.).
- Per a buscar una forma, caldria buscar totes les possibles variants formals.

- Mantenim [tʃy] (= [tʃʲ]).

- Mantenim la [g/w] (= [g^w]) sense volar: només hi ha 5 casos:

káld/lo, kúw/ga, ejfuw/gaór, ketúw/ga, nuw/gét.

- Les frases fetes, cal buscar-les per la preposició o l'element que les encapçalen:

a boleo, a los hombros, de tòs, de tripa, d'ehhpaldas..., em porreta, en cloquillas, fe cusquelles, fer bolantins, fe-se rotxa,

- Mantenim les preposicions, articles, les contraccions: a, de... (apareixen en diferents preguntes del qüestionari).

- Els pronoms tindran dues entrades diferents en valencià i en castellà:

abrigar-se (val.), però *abrigarse* (cast.)

-Igualment pel que respecta a l'accent:

Àfrica, però *África*; *fregà*, però *fregá*.

- Cada variant s'ha de llegir amb la fonètica del poble a què pertany, valencianoparlant o castellanoparlant. Així, una mateixa forma pot tenir dues entrades:

antonces (Beniopa) = [antónses]

bés (=vés), bes (cast.)

antonces (Castillo) = [antónθes]

bint-i-uno, bintiuno

bent-i-dos (val.), bentidós (cast.)

cambia, cambia, cambía, càmbia

bent-i-un, bentiuno

casa (val.), casa (cast.)

INVENTARI DE MOTS RECOLLITS A LA NOSTRA EDICIÓ DE L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

- a: 307 (Aín)
- a: 358 (Biar, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 341 (Biar, Pin, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 333 (Blllob)
- a: 317 (Bsà, Blllob)
- a: 357 (Bsà, Can, Aín, Blllob)
- a: 280 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 403 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 394 (Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Blllob, Calp)
- a: 363 (Calp)
- a: 282 (Can, Alc, Aín, Cnos, Tor, Llan, Bpa, Moix, Calp, Pin, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 314 (Can, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Calp, Pin)
- a: 281 (Can, Cnos, Tor, Pin, Mon)
- a: 279 (Can, Pen, Calp)
- a: 366 (Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
- a: 404 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Mar, God, DosA, Ann)
- a: 331 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- a: 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- a: 362 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Moix, Biar, Blllob, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 361 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 332 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua,

- Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- a: 351 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- a: 385 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Adz))
- a: 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- a: 312 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua)
- a: 308 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blí, Pin, Cr, Gua)
- a: 371 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Fan))
- a: 401 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC))
- a: 338 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Azu, Mar))
- a: 321 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- a: 410 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua, Mon))
- a: 350 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Qua, Mvés, Bpa, Biar, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- a: 405 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon))
- a: 353 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- a: 406 (Dol))
- a: 313 (Fan, Azu, Adz, DosA, Mon))
- a: 340 (Fan, Ped))
- a: 360 (Fan, TrV, God, Mon, Dol))
- a: 356 (God))
- a: QI (Notas de orientación fonética) (Mon))
- a: 252 (Monc, Cnos, Tor, Llan, Bpa)
- a: 309 (Mvés, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC))
- a: 304 (Orp)
- a: 330 (TrV))
- a: 402 (Tuéj))
- a boleó:** 783a (Adz))
- a brazo:** 783a (Dol))
- a burro:** 751 (Caud))
- a calderetes:** 426b (Vist)
- a campanetas:** 749a (Fan))
- a carrico:** 752 (DosA))
- a chamberga:** 783a (TrV))
- a chin chin:** 749a (Adz))
- a chin chin:** 751 (TrV, Adz))
- a chinche:** 753 (Tuéj))
- a chorrillo:** 783a (Caud, TrC, God))
- a chorro:** 783a (TrV, Adz, Ann))
- a cohqueretas:** 751 (TrC))
- a concoz:** 753 (TrV))
- a conejico:** 744a (TrV))
- a conís a amagar:** 744a (DosA))
- a costeretas:** 751 (Ann))
- a cuello:** 751 (DosA))
- a cuestas:** 751 (Tuéj))
- a cuhhcalletas:** 751 (Dol))
- a cuquero:** 744 (Tuéj))
- a esbarrech:** 783a (Azu))
- a esconder:** 744a (God))
- a estijeretas:** 749a (TrV))
- a gallineta ciega:** 744 (Ped))
- a garramanchín:** 749a (Adz))
- a gatas:** 752 (Ped))
- a gato:** 752 (Fan, Mar))
- a gato meao:** 752 (TrC))
- a gatos:** 752 (Cllo, Azu))
- a golpe:** 783a (Adz, Tuéj, TrC))
- a hombros:** 749a (Mar))
- a jambre:** 783a (Cllo, Fan))
- a la cascoja:** 753 (Ped))
- a la cegarrita:** 744 (Caud))
- a la coixeta:** 753 (Ann))
- a la coluca:** 744a (Azu))
- a la coscós:** 753 (God))
- a la cozcoz:** 753 (DosA, Adz))
- a la espalda:** 751 (Mar, God))
- a la esquena:** 751 (Ann))
- a la gallinica ciega:** 744 (Mar))
- a la gata:** 752 (Ann))
- a la mona:** 749a (Caud))
- a la palometa:** 749a (Azu))
- a la pipirindola:** 749a (Tuéj))
- a la piu:** 744a (Ann))
- a lomo:** 751 (Fan))
- a los conejicos:** 744a (Adz, Tuéj))
- a los hombros:** 749a (Cllo, Ped, Dol))
- a los muscles:** 749a (Ann))
- a los tres días polbo o lodo:** 426d (Tuéj))
- a manta:** 783a (Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC))
- a mara cuca:** 744a (Ped))
- a María cohcoz:** 753 (Caud))
- a márramáu:** 752 (God))
- a mata:** 783a (Caud))
- a monetes:** 749a (TrC))
- a monotonicos:** 426b (Fan, TrV, Azu))
- a póquéta:** QII (Notes marginals) (Ann))
- a romper el día:** 715a (Ann))
- a surco:** 783a (Fan, Azu, Tuéj))
- a tatas:** 752 (TrV, Adz, Tuéj, Caud))
- a zurco:** 783a (Cllo, DosA))
- a.mateix:** 304 (Pin)
- a.n:** 312 (Bpa, Bllob, Calp)
- a.n:** 308 (Bpa, Bllob, Calp, Camp)
- a.n:** 410 (Bpa, Bllob, Calp, Camp)
- a.:** 304 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Biar)
- a.mateixa:** 304 (Camp)
- ábit:** 4 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- ábit':** 4 (Gua)
- ábito:** 4 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- ábre:** 85 (Pen, Vist, Raf)

- ábres:** 85 (Bsà, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- ájre:** 99 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, DosA)
- ájf:** 38 (Bsà)
- áka:** 39 (Bllob)
- álbres:** 85 (Cinc, Can, Moix, Biar, Pin)
- ált del sófo:** QI (LUGAR: Sus característics...) (Tor)
- ámo:** 75 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- áñka:** 30 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- áñkas:** 30 (Mon)
- áñna:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Ann)
- ánsa:** 112 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- árboles:** 85 (God, DosA)
- árka:** 111 (God)
- árboles:** 85 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC, Ann, Mon, Dol)
- árpa:** 25 (Raf, Calp, Pin, Camp, Cr)
- ása:** 112 (Caud)
- ávít:** 4 (Orp, Pin)
- áwjar:** 163 (Ann)
- áwya:** 66 (TrV, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
- áwya:** 139 (Blí)
- áxe:** QI (Notes marginals) (Clllo)
- alárgo:** 139 (Mon)
- aláxo:** 139 (Dol)
- aldzeps:** 204 (Biar, Bllob)
- aldzesó:** 204 (Cr)
- alegár:** QI (Notes marginals) (Ann)
- altjepséro:** 204 (Ann)
- ababol:** 443 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- ababól:** 443 (Cr)
- ababòl:** 443 (Tor)
- ababolera:** 443 (TrV)
- abadeijo:** 512 (Cinc, Bsà, Pen)
- abadejo:** 512 (Can, Vist, Clllo, Fan, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- abaejo:** 512 (Alc, Monc, Llan, Moix, Biar, Cr)
- abaetxo:** 512 (Aín, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- abaissat:** 381 (Moix)
- abaixà.tart:** 381 (Biar)
- abaixat:** 381 (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Camp, Gua)
- abajáu:** 381 (Ann, Mon)
- abaldonaron:** 403 (Mon, Dol)
- abandonà:** 403 (Pin)
- abandonar:** 403 (Llan, Ann)
- abandonaren:** 403 (Tor, Pnyà, Mvés)
- abandonaron:** 403 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- abandonat:** 731a (Qua)
- abandonáu:** 731a (Ann)
- abans:** 318 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor)
- abarcas de tórdiga:** 711 (Adz)
- abariato:** 729 (God)
- abaro:** 729 (Bsà)
- abatajón:** 432 (Tuéj)
- abatojón:** 432 (TrV)
- abatollar:** 803c (Cnos, Mvés)
- abéla:** 174 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Cr, Gua)
- abéles:** 174 (Camp)
- abésa:** 177 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Raf, Qua, Mvés)
- abéya:** 174 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- abe[x]órro:** 492 (Aín, Cnos)
- abe[x]órro:** 810e (Pin)
- abegot:** 810e (Cinc, Orp, Monc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
- abejorro:** 492 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- abejote:** 810e (Dol)
- abellota:** 481 (Monc, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Mon, Dol, Gua)
- abelloter:** 480 (Qua, Gua)
- abelloter:** 480a (Qua)
- abellòto:** 481 (Pnyà, Mvés)
- abena:** 331 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- abentá:** 786g (Fan)
- abentá:** 786g (Cinc, Vist)
- abentá:** 163 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan)
- abentár:** 163 (Aín)
- abentar:** 786g (Clllo, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Dol, Gua)
- abercó:** 469 (Mon)
- abercoc:** 469 (Bsà, Pen, Fan, Qua, Tor, Pin, Cr)
- abercocque:** 469 (Mar, DosA, TrC, Dol)
- abespé:** 633d (Cinc, Bsà, Vist)
- abesper:** 633d (Aín, Raf, Pnyà, Mvés)
- abeurà:** 563 (Monc)
- abeuradó:** 563 (Cinc, Pen, Alc)
- abeurall:** 576a (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín)
- abeuraó:** 563 (Pin)
- abíhpa:** 177 (Caud, TrC)
- abíhpa:** 177 (Dol)
- abíl:** QI (Notes marginals) (Cinc)
- abísba:** 177 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Cnos, Gua)
- abíto:** 4 (Adz)
- abihperero:** 633d (Caud, Dol)
- abihperero:** 633d (TrC)
- abillota:** 481 (TrV, Mar)
- abifófo:** 177 (Cr)

- abísparo:** 470 (Pnyà)
abisper: 633d (Qua, Tor)
abispero: 633d (Clló, Fan, TrV, Azu, Ped, DosA)
abispéro: 633d (God)
ablenar: 786g (Caud)
abocá: 805d (Fan)
abocan: 312 (Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
abocar: 805d (TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, Ann, Dol)
abocar los sacos: 805d (DosA)
abogot: 810e (Vist)
aboque.l: 312 (Bllob)
aboquen: 312 (Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Blí, Camp, Gua)
aboques: 313 (Mar, Ped, God, Ann)
abora: 304 (Dol)
abordar: 646a (Tor)
aborregat: 426b (Cnos, Biar, Blí, Gua)
aborregáu: 426b (God)
abortar: 646a (Caud)
abortase: 646a (Adz)
abotxornar-se: 615a (Biar)
abovat: 736 (Llan)
abraçaderes: 764d (Bllob)
abraçaores: 764d (Cr)
abre: 799d (Cr)
abre: 806c (Mvés, Cr)
abre: 806d (Pen, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Llan, Bllob, Blí, Calp, Camp)
abrebadó: 563 (Fan)
abrebador: 563 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA)
abrebaor: 563 (Tuéj, Cnos, Mon)
abrebaór: 563 (TrC)
abrecoc: 469 (Cinc)
abret: 270 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
abrevaó: 563 (Cr)
abrevaor: 563 (Tor)
abríl: QI (Notes marginals) (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
abrír: QI (Notes marginals) (Clló)
abrigarse: 365 (DosA, Ann, Mon, Dol)
abrigarse: 709 (Mon, Dol)
abrigar-se: 365 (Bsà, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bllob)
abrigar-se: 709 (Cnos, Raf, Llan, Biar, Bllob, Blí)
abrigase: 365 (Clló)
abrigase: 709 (Clló, Fan, Adz, Mar, Caud, Ped)
abrigà-se: 709 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Camp, Cr, Gua)
abrigà-se: 365 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Calp, Camp, Gua)
abrigásen: 365 (Caud, Adz)
abrigasen: 365 (TrC)
abrigo: 707 (Tor)
abrigo: 708 (Vist, Fan, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Ped, Qua, God, Mvés, TrC)
abrimientos de boca: 611 (DosA)
abrir la boca: 611 (Tuéj, Caud, DosA, Mon)
abrirse la boca: 611 (TrC)
abrirsele la boca: 611 (Dol)
abrissele la boca: 611 (Adz)
abriu: 270 (Mvés, Bpa, Blí, Calp)
- abrotar:** 646a (Camp, Gua)
abúya: 66 (Caud, TrC, Mon, Dol)
abugot: 810e (Bsà, Can)
abui: 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
abuiden: 312 (Pen, Alc, Aín)
abuides: 313 (Pen)
abujeros: 810d (Dol)
abusaor: 729 (Dol)
abuzala: 766 (Adz)
abuzarla: 766 (Caud, TrC)
abwélo: 129 (Mar)
acabà: 256 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
acabacases: 731a (Blí)
acabacazzas: 731f (Ann)
acabadó: 731a (Fan)
acaban: 305 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Llan, Moix)
acabant: 305 (Raf, Pnyà, Mvés, Calp, Camp, Cr)
acabó: 256 (Fan, Mon, Dol)
acaparrà-se: 548 (Pin)
acapsar: 755 (Mon, Dol)
acarriar: 785c (Mar)
acarrear: 785c (Clló, TrV, Azu, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
acarriar: 785c (Adz, Tuéj)
acarrucáus: 440 (Mon)
acavà: 782d (Can)
aceite: 357 (Clló, TrV, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
aceite: 806j (Tuéj, Caud, Ped)
aceite birgen: 806i (TrV, DosA, Ped)
acèite birgen: 806i (TrC)
aceite de remuelto: 806j (DosA)
aceite del primer paráu: 806j (DosA)
aceite reprenso: 806j (TrC)
aceitera: 744a (Clló)
acer: 424a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
acerà: 766 (Cinc, Bsà, Vist)
acerar: 766 (Cnos, Calp, Camp)
acero: 424a (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
achomponarse: 754 (Ann)
achupise: 754 (Fan)
acloquillarse: 754 (Mar)
acòlic: 719b (Orp, Monc, Qua, Tor, Bpa, Bllob, Calp)
acoliuet: 719b (Raf, Qua, Tor)
acòlit: 719b (Blí)
acólito: 719b (TrV, God)
acomençà: 756a (Pin)
acomençar: 756a (Biar)
acompañamiento: 660e (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, DosA, Dol)
acompanyament: 660e (Tor)
acompanyamiento: 660e (Gua)
acorcollase: 754 (TrV)
acordeón: 749 (Clló, Azu, Tuéj, Ped, Ann)
acordión: 749 (Mon)
acribar: 787b (TrC)
acuquillase: 754 (DosA)
ad: 360 (Can, Alc, Monc, Cnos, Raf)
adasa: 464 (Ann)
adaza: 464 (Adz, DosA, TrC)
addjéps: 204 (Calp)
ademés: 319 (Bllob)

- ademúθ:** QI (Transcripció del nom del lloc)
(Adz)
- ademuθéros:** QI (Nom dialectal de les
habitants) (Adz)
- adzéps:** 204 (Gua)
- adobes:** 662 (Caud)
- adormía:** 406 (Mon)
- adormida:** 406 (Clo)
- adormidos:** 440 (Mar)
- adormihhá:** 406 (Caud)
- adragó:** 499 (Orp, Monc, Pnyà)
- adreç:** 639a (Bpa, Bllob, Calp, Biar)
- aduyár:** QI (Notes marginals) (Azu)
- aduyante:** 719b (Azu)
- aduyara:** 354 (Azu)
- afaita:** 577d (Dol)
- afanoso:** 734 (Mon)
- afanyeu-se:** 321 (Qua, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
- afartà-se:** 735 (Can)
- afeitador:** 577d (Clo)
- afeitador:** 577e (Tuéj)
- afeitan:** 577d (Clo, DosA)
- afèitan:** 577d (Caud)
- afilador:** 725 (Adz)
- afilaor:** 725 (Tuéj, Camp)
- afiláor:** 725 (TrC)
- afollar-se:** 646a (Bsà, Cnos, Raf, Qua)
- afollà-se:** 646a (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp)
- afónico:** 597c (Dol)
- afores:** 716b (Bsà, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf,
Qua, Llan, Bpa, Camp, Gua, Cr)
- afrentarse:** 615a (God, DosA)
- afrentase:** 615a (TrV, Adz, Tuéj, Ped)
- África:** 338 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, God, TrC,
Ann, Mon, Dol, Caud)
- Àfrica:** 338 (Alc, Orp, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés,
Llan, Bpa, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
- afrontar-se:** 615a (Raf, Qua, Blí)
- afrontase:** 615a (Clo, Fan, Azu)
- afrontà-se:** 615a (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc)
- agancháus:** 440 (Tuéj, Ped)
- agantjá:** 44 (Pin, Cr)
- agantjár:** 44 (Dol)
- agaṙálo:** 249 (DosA)
- agarrà:** 350 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
- agarrar:** 350 (Aín, Monc, Bpa, Biar, Ann)
- agarraron:** 350 (Clo, Mar, Ped)
- agarrotáus:** 440 (DosA)
- agemponar-se:** 754 (Llan, Moix)
- agenollar-se:** 750 (Llan, Moix)
- agenollà-se:** 750 (Orp, Monc, Pin, Gua)
- agenolleu-se:** 344 (Cinc, Monc, Pnyà, Moix)
- agenyolleu-vos:** 344 (Gua)
- agísipa:** 177 (Ann)
- aginollar-se:** 750 (Bsà, Biar)
- aginollà-se:** 750 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc)
- aginollé-bos:** 344 (Pen)
- aginolleu's:** 344 (Bsà)
- aginolleu-se:** 344 (Vist, Alc)
- aginollé-vos:** 344 (Orp, Biar, Pin)
- agóhto:** QI (Notes marginals) (Caud, TrC)
- agóhtto:** QI (Notes marginals) (Dol)
- agóst:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen,
Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor,
Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin,
Camp, Cr, Gua, Bpa)
- agosto:** QI (Notes marginals) (Clo, Fan, TrV, Azu,
Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- agoisme:** 729 (Can)
- agonia:** 614a (Azu, Ped, Raf, Pnyà, Llan, Blí, Calp)
- agonia:** 613a (TrV, Biar, Bllob)
- agonía:** 613a (DosA)
- agonias:** 613a (Fan)
- agora:** 304 (Azu, Tuéj, Caud, God, Mon)
- agosil:** 719d (Bpa)
- agosil:** 719c (Pen, Bpa)
- agostero:** 723d (Clo)
- agrà:** 280 (Mar, DosA, Ann)
- agrace:** 794b (Tuéj)
- agrada:** 280 (Azu, Caud, Dol)
- agranat:** 384 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín,
Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa,
Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- agranáu:** 384 (Ann)
- agràs:** 794b (Pin)
- agraz:** 794b (Adz, Caud, DosA, TrC)
- agre:** 397 (Bllob)
- agréta:** 200 (Ann)
- agri:** 397 (Caud, Mon, Dol)
- agro:** 397 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God,
DosA, TrC, Ann)
- agronsaora:** 743 (Pen)
- agrunsa:** 705 (Cr)
- agrunsaora:** 743 (Cr)
- agrunsar:** 705 (Gua)
- agúla:** 66 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín, Monc,
Biar, Bllob)
- agúle:** 66 (Calp)
- agua:** 401 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar,
Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- agua de bobos:** 431 (Fan)
- agua, un:** 669 (Dol)
- aguacate:** 470 (Dol)
- aguacil:** 719c (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
- aguadera:** 695 (Mar)
- aguaderas:** 695 (Azu, Adz)
- aguaera:** 695 (TrC, Mon, Dol)
- aguaeras:** 695 (Tuéj)
- agualera:** 436 (Clo, Fan)
- aguamoll:** 421 (Fan)
- aguamuell:** 421 (Clo)
- aguanilla:** 605 (Ped, God)
- aguarden:** 334 (Biar, Bllob, Pin, Cr)
- aguardent:** 345 (Camp)
- aguardiente:** 345 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj,
Mar, Ped, God, TrC, Mon, Dol, DosA)
- aguárdiente:** 345 (Caud)
- aguas:** 669 (Azu)
- aguas helás:** 736 (Mar)
- aguasero:** 432 (Dol)
- aguasil:** 719d (Cinc, Bsà, Can, Vist, Azu, Aín, Biar,
Bllob, Blí, Pin)
- aguasil:** 719c (Cinc, Bsà, Can, Vist, Azu, Aín, God,
Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Cr, Dol, Gua)
- aguassil:** 719c (Cnos, Raf, Pnyà)
- aguassil:** 719d (Cnos, Raf, Pnyà)
- aguatajón:** 432 (Tuéj)
- aguazzil:** 719c (Fan, Ann)
- agüela:** 660a (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped,
God, Moix, Pin, Gua)

- agüélica:** 660a (TrC)
agüica del bobo: 431 (Tuéj)
águila joben: 531a (DosA)
aguileta: 531a (Vist, Orp, Raf, Tor, Ann, Llan, Biar, Bllob)
aguilica: 531a (Ped, Dol)
agunia: 613a (Tor)
agusil: 719c (Calp)
agusil: 719d (Calp)
agwélo: 135 (Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua, TrC)
agwélo: 129 (Cinc, Bsà, Vist, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua, TrC, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
ahhca: 826e (TrC)
ahhcuas: 826e (Caud)
ahí: 375 (Bsà)
ahí: 382 (Bsà)
ahijao: 657c (Ann)
ahijao: 657 (God)
ahijáu: 657c (Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, Dol)
ahijáu: 657 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
ahir: 375 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ahir: 382 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ahir: 306 (Mvés, Moix)
ahir: 257 (Orp)
ahirt: 382 (Pen)
ahora: 304 (Clló, Fan, TrV, Adz, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann)
áin: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Aín)
aia: 660a (Cinc)
aidara: 354 (Blí, Gua)
aigua: 401 (Can, Pen, Alc, Monc, Llan, Cr, Gua)
aigua: 401 (Cinc, Bsà, Vist)
aiguà: 432 (Can, Vist)
aiguaera: 695 (Gua)
aiguaeres: 695 (Cr)
aigualera: 436 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín)
aiguardén: 345 (Moix, Pin)
aiguardent: 345 (Pnyà, Mvés, Llan, Cr, Gua)
aiguatge: 436 (Pen)
aigües: 669 (Gua)
aijá: 770 (Dol)
airà: 425a (Qua, Pnyà, Llan, Biar, Bllob, Blí, Pin)
aire: 379 (Vist, Alc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Cr, Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, God, Ann)
aire aduracanat: 426a (Pnyà)
aire baix: 425 (Tor)
aire castellà: 425 (Mvés)
aire castellano: 425 (Tuéj)
aire cierz: 425 (Adz)
aire d'abajo: 425 (Ped)
aire d'arriba: 425 (Clló, Fan)
aire d'arriba: 426d (Ped)
aire de abajo: 425 (God)
aire de baix: 425 (Qua, Tor)
aire de corbera: 425 (Pnyà)
aire de dal: 425 (Alc, Aín)
aire de dalt: 425 (Raf, Qua)
aire de lebante: 425 (Dol)
aire de mar: 425 (Vist, Alc)
aire de poniente: 425 (Dol)
aire de Xòba: 425 (Aín)
aire del mar: 425 (Raf)
aire del mar alt: 425 (Mvés)
aire del mig: 425 (Qua)
aire del norte: 425 (Dol)
aire del riu: 425 (Pnyà)
aire del sur: 425 (Mon)
aire fort: 425a (Aín)
aire huracanat: 426a (Mvés)
aire lebante: 425 (Azu)
aire matababres: 425 (Tor)
aire mesdia: 425 (Tor)
aire ponient: 425 (Ann)
aire puniente: 425 (DosA)
aire solano: 425 (Caud)
aire tortosano: 425 (TrV)
aire tremuntana: 425 (Tor)
airegà: 425a (Alc)
airegàs: 379 (Aín)
airoteo: 425a (Dol)
aissa: 818c (Blí)
aissida: 671 (Moix)
aissuamans: 693b (Calp)
aiuat: 432 (Tor)
aiuatge: 436 (Monc)
aiunque: 819 (Gua)
aixa: 818c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
aixabegons: 785d (Mvés)
aixadella: 783e (Bsà, Can)
aixadero: 570 (Pnyà)
aixaella: 783e (Alc, Bllob)
aixaeta: 783e (Monc, Raf, Qua, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp)
aixaeta de birbà: 783e (Pen)
aixalmes: 785c (Llan)
aixaloc: 425 (Pen, Orp, Biar)
aixam: 810c (Bpa)
aixanglót: 615 (Bsà, Pen)
aixangonera: 500 (Bllob)
aixanguer: 759 (Bllob, Blí)
aixarmén: 792a (Alc, Orp)
aixarment: 792a (Aín, Raf, Qua, Tor)
aixatibí: 425 (Mvés)
aixauà: 642 (Alc, Orp)
aixauà: 647 (Alc, Orp)
aixauaret: 647 (Vist)
aixella: 597e (Bsà)
aixengué: 759 (Pen)
aixèrrit: 553a (Alc)
així: 382 (Bsà)
aixida: 574 (Llan, Moix)
aixida: 671 (Pnyà, Mvés, Llan, Calp)
aixidero: 680 (Tor)
aixideros: 570 (Raf)
aixideta: 663 (Raf)
aixinguer: 759 (Monc, Mvés, Calp)
aixinguer: 757a (Pnyà)
aixingués: 759 (Bsà)
aixiré: 393 (Bsà)
aixiren: 382 (Raf)
aixiu: 315 (Bsà, Raf, Tor)
aixobà: 642 (Pen)
aixobar: 642 (Aín)
aixobar: 647 (Raf)

- aixovà:** 647 (Cr)
aixovar: 642 (Monc, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
aixovaret: 647 (Monc, Moix, Bllob, Blí, Calp)
aixua mans: 693b (Pen)
aixuamans: 693b (Aín, Raf)
aixuéla: 818c (Aín)
aixugamans: 693b (Bsà, Alc, Orp)
ajglésja: 121 (Pnyà, Moix)
ajglésia: 121 (Can, Pen, Monc)
ajjipe: 421a (TrV, Adz, Tuéj, Ped)
ajlésia: 121 (Tor)
ajnénkos: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Aín)
ajo porrino: 442 (Ann)
ajobar: 647 (TrV, Azu)
ajobar: 642 (TrV, Azu, Mon, Mar)
ajobarico: 647 (Mon)
ajopir-se: 754 (Monc)
ajopí-se: 754 (Cinc)
ajfá: 89 (Pen, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Ann)
ajfáda: 89 (Bsà)
ajfám: 179 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
ajjuwadór: 194 (Bpa)
ajuala: 390 (Ann)
ajuar: 642 (Adz, Tuéj, Caud, TrC, Dol)
ajuar: 647 (Caud, Dol)
ajuara: 354 (Camp, Cr)
ajuarcico: 647 (Tuéj)
ajudara: 354 (Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
ajudare: 354 (Orp)
ajudés: 354 (Cinc, Bsà)
ajuhhtaor: 640 (Dol)
Ajuntament: 716 (Llan)
ajuntat: 642b (Biar)
ajuntats: 642b (Pen)
ajup: 421a (Azu)
ajupir-se: 754 (Bsà)
ajupise: 754 (Clló)
ajupí-se: 754 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
akaminá: 196 (Can, Pen)
akaminár: 196 (Raf, Tor, Pnyà, Mvés)
akasadór: 157 (Bpa)
akoŕtjáv: 120 (Caud)
akortjáv: 120 (Caud)
al: 352 (Alc, Moix, Calp, Pin, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
al: 316 (Bpa, Calp, Fan, Azu, Adz)
al: 333 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, Ann, Mon, Dol)
al: 395 (Can)
al: 403 (Caud)
al: 313 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
al: 356 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
al: 261 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Calp)
al: 338 (Fan, Ann)
al: 370 (Orp)
al: 320 (Tor, Bpa, Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
al: 355 (Vist, Alc, Mvés, Moix, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
al apuntar el día: 715a (Ped)
al bisto bisto: 744a (Clló)
al boleo: 783a (TrV)
al cajao: 751 (TrC)
al cañuto: 745 (Ped)
al cel astiga: 661 (Pen)
al cel que descanse: 661 (Calp)
al chin: 751 (Azu)
al chin: 749a (Azu)
al cojico: 753 (Fan)
al corderet: 749a (God)
al cordero: 751 (Ped)
al coscoj: 753 (Azu)
al coscoll: 753 (Clló)
al cuello: 751 (Clló, Fan)
al cunill: 744a (Bsà)
al ehconder: 744a (Caud, TrC)
al hacer de día: 715a (Adz)
al hombret: 749a (DosA)
al lomo: 751 (Clló)
al pie cohcco: 753 (TrC)
al pobre ciego: 744 (TrV)
al rayar el alba: 715a (Clló)
al rayar el día: 715a (Adz, Caud)
al rompé.l día: 715a (Fan)
al romper el día: 715a (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
al tapáu: 744 (TrC, Mon)
al zurco: 783a (Ped)
alabanciós: 731d (Cnos)
alacena: 703a (Qua, Pnyà, Llan, Bpa)
aladre: 763 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
aladré: 724a (Cinc, Bsà)
aladrer: 724a (Qua)
aladrero: 724a (Clló, TrV, Azu)
aladro: 763 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
aladro a par: 763 (Fan)
alagár: 163 (Caud)
alagarto: 603d (Dol)
alagarto: 497 (Llan)
alambrat: 441 (Tor)
alambráu: 441 (Tuéj, Caud, Ped, God)
alambre: 822 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Mon, Dol)
alambrero: 757a (TrC)
alàstic: 708 (Pen, Alc, Cnos, Pnyà, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp)
alástico: 708 (TrV)
alba: 715a (Caud, Ann)
alba rocha, agua en la clocha: QII (Notes marginals) (DosA)

- alba roja:** 426c (Bpa, Bllob)
alba ròjò: 426c (Llan)
alba rotxa: 426c (Cnos, Qua)
alba rotxa, auia la clotxa: 426d (Cnos)
alba ròtxò: 426c (Pnyà)
alba ròtxò, bent u plòtxò: 426d (Pnyà)
albárkes: 227 (Cr)
albaca: 454 (TrV, Mar)
albácar: 454 (Adz, Caud)
albadet: 661 (God)
albaita: 572 (Ped, TrC)
albáitar: 572 (Clo, TrV, God, DosA)
albañil: 727 (Mon)
albarca: 711 (Caud, God)
albarcas: 711 (Mar)
albarda: 785d (Bllob, Blí)
albarda: 570 (Clo, TrV, Tuéj, Caud, Ped, God,
Mvés, TrC, Llan, Moix, Camp)
albarda: 671 (Qua)
albardé: 724 (Alc)
albarder: 724 (Llan, Biar, Bllob, Camp)
albardero: 724 (Pin)
albardíia: 193 (Pnyà)
albardisa: 108 (Moix)
albardisa: 441 (Mon)
albardissa: 441 (Raf, Bpa)
albardissà: 441 (Bllob)
albardó: 785c (Llan)
albardó: 570 (Mvés, Moix)
albardó de montar: 570 (Llan)
albardón: 570 (DosA, Ann)
albaróque: 728 (Calp)
albarques: 711 (Vist, Orp, Gua)
albarzó: 759 (Biar)
albéia: 174 (Pin)
albèitar: 572 (Ann)
albèitar: 572 (Adz, Tuéj, Caud)
albellota: 481 (Fan)
albercoc: 469 (Vist, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc,
Cnos, Ped, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Gua)
albercòc: 469 (Ann)
albercoque: 469 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, God)
alberita: 572 (Fan)
albertúa: 406 (Dol)
albeuraor: 563 (Biar, Bllob)
albeuratge: 576a (Monc, Biar, Bllob)
albeuratxe de segó: 576a (Pnyà)
albillo del cular: 578a (Caud)
albillo longanicero: 578a (Caud)
albillos: 578 (Caud)
albocer: 478 (Blí)
alborcé: 478 (Bsà)
alborcer: 478 (Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan,
Bpa, Moix, Bllob)
alborcera: 478 (Alc, Mar, Ped)
alborcero: 478 (Clo)
albordar: 646a (Ann)
alborga: 711 (TrC)
alborgas: 797 (TrC)
alboroque: 728 (Clo, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God,
DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
alboróque: 728 (Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Gua)
alborotar: 646a (TrV, Ped)
albórs: 479 (Raf, Pnyà, Llan, Bpa)
alborsera: 478 (Azu, God)
alborsero: 478 (Fan, Ann)
- alborso:** 479 (Fan, Azu, God, Ann)
albórs: 479 (Bsà, Alc, Orp, Aín, Cnos, Moix, Bllob)
albórt: 646a (Moix)
albotar: 646a (Azu, Tuéj, Cnos, God, TrC, Llan,
Dol)
alborzo: 479 (Clo, Mar, Ped)
albós: 479 (Blí)
albre: 806d (Can, Moix, Biar)
albret: 270 (Cinc, Can, Moix, Biar, Pin)
albriu: 270 (Moix)
albróque: 728 (Blí)
alcá: 784b (DosA)
alcabalero: 719a (Adz, Caud, TrC)
alcalde: 405 (Aín)
alcalde: 336 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín,
Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa,
Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
alcalde: 336 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar,
Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
alcàlder: 336 (Calp)
alcantárida: 491 (Caud)
alcanza: 326 (DosA, TrC)
alcarchofa: 463 (Adz, Caud, Ped)
alcarnocar: 480a (Monc)
alcarseria: QII (Últim full enquesta) (Biar)
alcarxofes: 463 (Cr)
alcoba: 663 (Tuéj)
alcóba: 663 (Mvés)
alcomença: 756a (Alc)
alcomençar: 756a (Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà,
Mvés, Llan, Moix, Camp)
alcomensar: 756a (Ann)
alcornòc: 480 (Aín, Monc)
alcornocar: 480a (Aín)
alcria: 717 (Pnyà)
aldaba: 668 (Dol)
aldea: 717 (Vist, Alc, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar,
Caud, Ped, God, Mvés, Llan, Bllob, Cr, Dol)
aldiaga: 577d (Azu)
aldzép: 204 (Can, Monc, Blí, Cr)
aldzéps: 204 (Vist, Alc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Pin,
Camp)
aldzés: 204 (Cinc)
aldzepsó: 204 (Pin)
alé: 615c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín,
Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa,
Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
aleala, l': 728 (Clo)
alegra: 731b (Bsà)
alejar-la: 637 (Biar)
àlems: 822b (Moix)
alená: 615b (Fan)
alenà: 615b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
alenaar: 615b (Orp, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf,
Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa,
Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
alendar: 615b (Ann)
alentar: 615b (Clo, TrV, Azu, Adz, Caud)
alera: 671 (Pin)
aleshores: 303 (Tor)
aleshores: 303 (Mvés)
alfábega: 454 (Ann)
alfábega: 454 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Monc,
Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar,
Bllob, Pin, Cr, Gua)
alfàbiga: 454 (Pen)

- alfàdega:** 454 (Azu, Tuèj, God)
alfàdega: 454 (Aín)
alfafarenca: 805e (Ann)
alfàgueda: 454 (Ped)
alfaz: QII (Notes marginals) (TrV)
alforí: 788d (Pin, Cr)
alforí: 805c (Pin, Cr)
alforín: 805c (Dol)
alforín: 805d (Dol)
alforins: 681 (Pin)
algantjár: 44 (TrC)
álgara: 545c (Caud)
algarda: 609 (Ann)
algarguller: 450 (Llan)
algo: 317 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
algorí: 695 (Biar)
algorí: 805a (Biar)
alguassil: 719c (Cnos)
alguassil: 719d (Cnos)
alguna: 317 (Ann)
algunes: 361 (Bllob)
algunsaora: 743 (Llan)
alhabega: 454 (TrC)
alhábega: 454 (DosA, Mon, Dol)
alhorín: 681 (Mon)
alhusema: 455 (Dol)
aliaga: 728 (Aín)
aliaga: 577d (Fan, TrV, Tuèj, Caud, God, DosA, TrC)
aliagas: 577d (Ped)
aliala, l': 728 (Fan)
aliara: 728 (Cnos, Azu)
aliara, l': 728 (TrV)
alicante: 425 (Ann)
alicantí: 425 (Mvés)
alicantino: 425 (Caud, DosA, TrC)
aliendo: 615c (Ann)
aliento: 615c (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuèj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Gua)
alifara: 695b (Bsà)
alifara: 728 (Cinc, Vist, Orp)
aligueta: 531a (Cinc, Bsà, Blí, Calp)
alitranca: 570 (Llan, Bpa, Moix, Camp)
alitrances: 570 (Pnyà, Mvés, Blí)
alžép: 204 (Orp)
alžéps: 204 (Bsà)
aljés: 676 (Fan, Azu)
aljéz: 662 (Clló, Azu, Tuèj, Mar)
aljéz: 676 (Clló, TrV, Adz, Tuèj, DosA, TrC)
aljibe: 421a (Clló, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
aljiber: 421a (Ann)
aljub: 421a (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Biar, Cr)
alkoríns: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Alc)
allá: 682 (Fan)
allabòn: 303 (Pen)
allabòns: 303 (Bsà)
allacán: QII (Notes marginals) (TrV)
allar: 682 (Clló, TrV, Azu, DosA, Ann)
allegà: 376 (Tor)
allegar: 376 (Clló, Ann)
allegar: QII (Notes marginals) (God)
allegáu: 385 (Azu, Mon)
allegó: 376 (Clló, Fan, Azu, Mon)
allunque: 819 (Mon)
allussiar: 766 (Gua)
almácerca: 806 (Clló, TrV, Tuèj, DosA)
almaina: 820b (Gua)
almárcera: 806 (Mar, Ped, TrC)
almárfega: 705b (DosA)
almarga: 705b (Mon)
almari: 703a (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Cr, Gua)
almario: 703a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Dol)
almario: 703b (God)
almàrit: 703a (Blí)
almàrit: 703b (Blí)
almárrega: 705b (God)
almársera: 806 (Ann)
almàrsera: 806 (Cnos, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
almarzó: 759 (Pin)
almasara: 806 (Mon, Dol)
almásera: 806 (Azu)
almassara: 806 (Cr, Gua)
almàssera: 806 (Monc, Qua, Pin)
almaz: 569 (TrC)
almelders: 371 (Pnyà, Camp, Gua)
almelés: 371 (Pin)
almenara: 689a (Adz)
almendoleros: 371 (Clló, Azu)
almenreros: 371 (God, Ann)
almenroneros: 371 (DosA)
almenros: 371 (Adz, Tuèj, Caud, TrC, Mon, Dol)
almetla: 595 (Pnyà)
almetlers: 371 (Llan, Biar, Bllob)
almica: 578a (Ped)
almirez: 691 (Adz)
almohassa: 569 (Cr, Gua)
almohhtá: 610 (Caud)
almol.laor: 725 (Llan)
almorsar: 695a (Azu, Pnyà, Mvés, Blí)
almorzà: 695a (Cinc, Vist)
almorzar: 695a (Clló, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuèj, Caud, Ped, TrC, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Gua)
almorzà: 695a (Fan)
almòstra: 610 (Cinc, Can, Vist, Orp, Aín, Monc, Bllob)
almothaes: 677 (Biar, Blí)
almú: 782c (Caud)
almuerzo: 695a (DosA)
almuhada: 706 (Mon)
almundisia: 578 (Mon)
almut: 788c (Orp, Biar)
alpá: 610 (Tuèj, DosA)
alpada: 610 (Adz)
alpargatas: 711 (Tuèj, Mon)
alpargatas de filarices: 711 (Adz)
alpeduques: 708 (TrC)
alplegà: 359 (Alc)
alportadera: 796d (Tuèj)
alquería: 717 (Caud)
alr: 333 (Mar, Ped, DosA, TrC)
als: 366 (Aín, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
als: 358 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
als: 353 (Calp)
alsa baca: 554d (God)

- alteró:** 414 (Raf, Qua, Bpa)
altet: 414 (Pin)
altico: 413 (Ann)
alto: 413 (Fan, TrV, Azu, Mar, God, DosA)
altjép: 204 (Aín)
altjéps: 204 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
alturó: 414 (Bllob)
alubiahh tiernas: 462 (TrC)
alubias birragás: 461 (TrC)
alubias blancas: 460 (Clllo, TrV, Tuéj, Mar, Ped)
alubias de carica: 461 (Azu)
alubias de garrofón: 461 (Azu)
alubias de la corteza buena: 461 (Azu)
alubias de loh morohh: 462 (TrC)
alubias de san José: 460 (Azu)
alubias de san José: 461 (TrV)
alubias del bolo: 461 (TrV)
alubias del pinet: 460 (Azu, TrC)
alubias del pinet: 461 (Clllo)
alubias moracha: 461 (TrV)
alubias morachas: 461 (Mar)
alubias pintadas: 461 (Ped)
alubias pintadas: 461 (Tuéj)
alubias tiernas: 462 (Azu, Mar)
aluciarla: 766 (Mar, DosA)
aluego: 305 (Ann)
alunzadora: 743 (Ped)
alunzar: 705 (Ped)
alusiala: 766 (Azu)
alusiaria: 766 (Dol)
alyéθ: 204 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, DosA, TrC)
alyés: 204 (Fan, Azu)
alxeps: 676 (Tor)
alxub: 421a (Aín, Qua)
am fríto: QI (Notes marginals) (TrV)
amagar: 756 (DosA, Mon)
amanecé: 715a (DosA)
amanece ruína: 426d (Adz)
amanecer: 715a (Clllo, TrV, Caud, TrC)
amanehhca: 318 (Dol)
amaneja: 318 (Caud)
amaneser: 715a (Azu)
amanesga: 318 (God)
amanezca: 318 (TrV)
amantecás: 712b (Ann)
amantecáu: 712b (Tuéj)
amantecáus: 712b (Caud)
amasaor: 663 (Tuéj)
amasar: 825b (Caud, God, DosA, TrC, Dol)
amasáu: 576a (God, DosA)
amassà: 825b (Pen)
amassi[x]o: 576a (Pin)
amassissar: 825b (Qua)
ambarassà: 643 (Aín)
ambasadó: 719a (Bsà, Pen)
ambercoc: 469 (Bpa, Bllob, Blí, Camp)
ambessonà: 650 (Llan)
ambiaren: 361 (Qua)
ambia-unes: 361 (Bsà, Pen)
ambisc: 509 (Pnyà, Llan, Gua)
ambixc: 509 (Mvés)
amboirat: 426b (Camp)
amboiregat: 426b (Calp)
amborregat: 426b (Llan, Moix, Camp)
ambrassà: 643 (Pen, Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
ambrassada: 643 (Bsà)
ambrollanta: 731b (Orp)
ambruixà: 653a (Bsà, Orp)
ambruixar: 653a (Aín, Monc)
ambrunzador: 743 (DosA)
ambrunzar: 705 (DosA)
ambudé: 734 (Alc)
ambudé: 631a (Pen)
ambuder: 734 (Orp, Aín, Cnos, Moix, Calp)
ambudo: 798 (Clllo, Fan, Azu, God, DosA)
ambugas: 785d (DosA)
ambúo: 798 (Dol)
ambut: 798 (Pen, Orp, Cnos, Raf, Ann, Biar, Pin, Gua)
ambutxà: 643 (Camp)
amelés: 371 (Cinc, Bsà, Pen)
amelgar: 783a (Dol)
ametlers: 371 (Bpa, Blí)
amfàbega: 454 (Calp, Camp)
amfàbiga: 454 (Bpa)
amfegáse: 94 (Calp)
àmfora: QII (Últim full enquesta) (Biar)
amics: 337 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
amiga: 642c (Orp, Aín)
amigà: 642c (Calp)
amigacha: 642c (Clllo)
amigacháus: 642b (Clllo)
amigaos: 642b (TrV)
amigat: 642b (Cnos, Pin)
amigats: 642b (Pen, Vist, Monc, Raf, Qua, Bpa, Blí, Calp)
amigatxà: 642c (Cinc, Vist)
amigatxats: 642b (Cinc, Vist)
amigáus: 642b (Fan, Adz, Ped, TrC)
amigos: 337 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
amistança: 642c (Pen)
amistançada: 642c (Bsà)
amistançats: 642b (Bsà, Pen)
amo: 723b (Cinc)
amocar-se: 617a (Blí)
amolador: 725 (Clllo, DosA)
amolanchín: 725 (Adz)
amolaó: 725 (Pin, Cr)
amolaor: 725 (Caud, Ped, God, Mon, Dol, Gua)
amontonáus: 642b (Adz)
amores: 817 (Adz, Tuéj, Caud, DosA)
amorzà: 695a (Can, Pen, Pin)
amorzar: 695a (Moix, Camp)
ampanà: 553 (Tor)
ampanà: 810h (Tor)
ampédrol: 446 (Bpa)
ampeltà: 471 (Bsà, Pen, Alc)
ampeltar: 471 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
ampolla: 693 (Alc)
amponnar-se: 754 (Bllob)
amportar: 350 (Llan, Moix)
amportar: 351 (Monc, Llan)
ampostar: 783b (Bpa)
amuntonats: 642b (Llan)
amufár: 163 (Camp)
amusárllo: 163 (Moix, Bllob)

- amutjár:** 163 (Bpa)
an: 316 (Cinc, Pen)
an: 322 (Pen)
an: 410 (Pen, Bllob, Calp)
an: 305 (Raf, DosA)
an glòria.stiga: 661 (Pen)
añ koníA: 10 (Blí)
an.caban: 305 (Pen)
an.caban: 330 (Pen)
an.cabant: 305 (Bpa)
anà: 333 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Pin, Cr)
anà: 404 (Cinc, Bsà, Can)
anà: 332 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin, Cr)
anà: 331 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
anà a coix-coix: 753 (Vist)
anà a quatre sarpes: 752 (Vist)
anà al gato: 752 (Alc)
anà arrapons: 752 (Bsà)
anà coixcoix: 753 (Cr)
anà coix-coix: 753 (Cinc)
anà gatomau: 752 (Pen)
anà la coscoix: 753 (Pin)
anà les quatre sarpes: 752 (Cinc)
anà peu coix: 753 (Can)
anà peucoixet: 753 (Pen)
anà quatre peus: 752 (Pin)
anà quatre sapos: 752 (Can)
anà raere: 637 (Tor)
anà.l: 333 (Cinc, Vist, Pnyà)
anà.l peu coix: 753 (Bsà)
anà.s quatre peus: 752 (Cr)
aná: 196 (Cinc, Can, Vist, Alc, Pin, Cr)
anár: 196 (Orp, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Gua)
anaben: 401 (Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
anaen: 401 (Cinc, Can, Monc, Mvés, Llan, Moix, Bllob)
anar: 404 (Aín, Bpa, Biar, Bllob, Blí)
anar: 332 (Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp)
anar: 333 (Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp)
anar a catamèu: 752 (Bpa)
anar a coix-coix: 753 (Bllob)
anar a coixo-coixo: 753 (Aín)
anar a gatamèu: 752 (Pnyà, Calp)
anar a grapamèus: 752 (Blí)
anar a la coix-coix: 753 (Cnos, Moix, Biar)
anar a la gata mèu: 752 (Moix)
anar a la gatamèu: 752 (Mvés, Llan, Biar)
anar a la mèrramèu: 752 (Tor)
anar a la mèu-mèu: 752 (Cnos)
anar a l'anca.n coix: 753 (Camp)
anar a marranyèu: 752 (Monc)
anar a mèu a mèu: 752 (Orp)
anar a mèu-mèu: 752 (Raf)
anar a mèus: 752 (Aín)
anar a peu-coix: 753 (Llan)
anar a quatre peus: 752 (Camp, Gua)
anar a quatre-comes: 752 (Qua)
anar a remèumèu: 752 (Bllob)
anar al peu-coix: 753 (Qua, Pnyà, Mvés)
anar an aixa: 753 (Blí)
anar an coix an coix: 753 (Calp)
anar an lo peu-coix: 753 (Bpa)
anar coixo: 753 (Monc)
anar cosquejant: 753 (Gua)
anar de vareta: 636 (Camp)
anar en lo peu coixet: 753 (Orp)
anar en un peu: 753 (Raf)
anar llarg: 636 (Qua)
anàrem: 332 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Gua)
anaren: 404 (Cnos, Raf, Qua)
anaren: 333 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Gua)
anauera: 482 (Pin)
anaven: 401 (Alc, Orp, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
anca: 600a (Orp, Bpa, Blí)
ançalça: 766 (Pen)
an calde: 336 (Pen)
ancanàries: 463 (Gua)
ancanyissat: 441 (Alc)
ancarregà des llauraors: 722 (Tor)
ancarregat: 722 (Aín, Calp)
ancarregat: 723c (Moix)
ancas: 600a (Fan, TrV, Azu, God)
ancenall: 810h (Blí)
ancendre: 659 (Bsà, Orp, Aín, Monc, Mvés, Llan, Moix, Biar)
ancendre.l cigarro: 659 (Pen, Alc, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
anchos: 578a (Clló, TrV, Azu)
anclosa: 601 (Mar)
anclusa: 819 (Tuéj, Ped)
anclusa: 819 (Tor, Pnyà)
ancones: 600a (Adz)
ancrusa: 819 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
ancrusao: 748a (Camp)
ancruseta: 819a (Monc)
ancrusa: 819 (Cnos, Raf, Qua)
anda: 322 (Caud, Ped, God, DosA, Ann)
anda: 321 (Dol)
andá: 196 (Fan)
andár: 196 (Aín, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
andalusa: 805e (Ann)
andana: 663 (Llan)
andana: 805c (Qua)
andana: 674 (Qua, Mvés, TrC, Llan)
andar: 321 (Azu)
andar a cuatro pies: 752 (Mon)
andar a la cohcos: 753 (Dol)
andar a la coscós: 753 (Mon)
andar a tatas: 752 (Dol)
ande: 308 (Clló, Fan, God, DosA)
ande: 312 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
ande: 410 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC)
ánde: 312 (Mar, Dol)
ánde: 308 (TrV, Mar, Caud, Ped, Ann)
ánde: 410 (TrV, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
ande ban: 410 (God)
ande.hhtá: 308 (Dol)
ande.stá: 308 (Azu, Adz, Tuéj)
ánde.stá: 308 (Mon)
andohhca: 559 (Caud, TrC)
andohhca: 561 (TrC)

- andosca:** 559 (Adz, Ped, DosA, Ann)
andosca: 561 (TrV, Adz, Tuèj, Ped, DosA, Ann)
andósca: 561 (Blí, Calp)
andósca: 559 (Calp)
andósco: 561 (Blí, Calp, Cnos)
andósco: 559 (Cnos)
andragó: 499 (Mvés, Bpa, Blí, Calp)
andrajo: 715 (TrC)
andrina: 468 (Adz)
andrino: 468 (Clló, TrV)
andur: 351 (Moix, Camp)
anea: 702b (Caud, TrC)
anea: 695 (Dol)
anea: 761 (DosA)
anell: 640 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
anelles: 712 (Pnyà)
anells: 639a (Alc)
anells: 640 (Cinc)
anem: 334 (Can, Alc, Aín, Tor, Pnyà, Moix, Blí, Gua)
anem: 304 (Cinc, Aín, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
aneu: 341 (Biar, Pin, Cr, Gua)
aneu: 321 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
aneu: 410 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
aneu: 315 (Gua)
aneu-i: 324 (Qua)
anformaó: 818e (Pen)
anganillas: 695 (Mon)
an̄gañfár: 44 (Gua)
angany de pastor: 507 (Camp)
anganyapastó: 502 (Alc)
anganyapastors: 507 (Llan)
anganya-pastors: 507 (Moix)
anganyat: 342 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
angarguller: 450 (Llan)
àngel: 660b (Pin)
angelagues: 577d (Bpa)
angelet: 650a (Cinc)
angenollar-se: 750 (Blí)
angenolleu-se: 344 (Llan)
angerra: 693 (Bsà, Pen)
angilagues: 577d (Bsà, Llan, Bllob, Blí)
anginollar-se: 750 (Bllob)
anginollà-se: 750 (Camp)
anginolleu-se: 344 (Bllob)
anginollé-vos: 344 (Camp)
angronsadora: 743 (Orp)
angronsadora: 702b (Orp)
angronsar: 705 (Orp)
angrunsa: 705 (Tor)
angrunsaora: 743 (Monc, Pnyà, Mvés, Moix, Bllob, Calp)
angrunsar: 705 (Monc, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Calp)
angrunsarlo: 705 (Dol)
angrunsa-se: 743 (Tor)
angrunzador: 743 (Mar)
angrunzar: 705 (Mar)
anguhhtias: 613a (TrC, Dol)
anguilera: 673 (Calp)
anguño: QII (Notes marginals) (Dol)
angunos: QII (Notes marginals) (God)
angústia: 614a (Qua, Gua)
angústies: 614a (Pin)
añibés: 782b (Dol)
anid: 376 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
anillas: 712 (Ped, God, DosA, Ann)
anillo: 640 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
anillo: 639a (God)
anillos: 640 (Fan)
anillos: 712 (Tuèj)
animál fréstek: 56 (Vist)
anirem: 304 (Can)
anis: 453b (Alc, Adz, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann)
anit: 376 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bllob, Calp)
anjor: 375 (Pen)
anjorn: 375 (Llan, Blí)
anjórn: 375 (Alc)
anjorr: 375 (Bpa, Calp)
añkólz: 206 (Camp)
añkón: 30 (Clló, Adz)
annuolat: 426b (Calp)
anoche: 376 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
anoche: 377 (Mon, Azu)
anoé: 482 (Alc)
anoeral: 483 (Alc)
anogué: 482 (Bsà, Can, Pen)
anoguera: 482 (Aín, Ann)
anogueral: 483 (Bsà, Can, Pen, Aín)
añojh: 374 (Caud, TrC, Dol)
añojo: 556 (Adz)
años: 374 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
anòu: 799d (Biar)
anouar: 483 (Orp, Monc)
anoué: 482 (Vist, Cr)
anouer: 482 (Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Calp, Camp, Gua)
anòuér: 482 (Tor)
anouera: 482 (Cnos, Moix)
anoueral: 483 (Vist, Raf, Qua, Llan, Bpa, Bllob)
anòueràl: 483 (Tor)
anoveral: 483 (Moix)
añña: 21 (Clló, TrV, Ped)
anques: 600a (Tor)
aññike: 53 (Mon)
anrénda: 643 (Calp)
anrunar: 756 (Aín)
ans: 318 (Alc, Biar, Blí, Camp, Cr, Gua)
ansacà: 788b (Bsà, Pen, Alc)
ansacar: 788b (Orp, Mvés, Bllob, Calp)
ansaimà: 712b (Pnyà, Llan)
ansalá: 202 (Bllob, Blí)
ansaladera: 693a (Alc)
ansas: 693 (Dol)
ánseas: 613a (Caud)
ansí: 330 (Bpa)
ansía: 21 (Azu, God, Mon, Dol)
ansia: 613a (Adz)

- ànsia:** 614a (Moix, Camp)
ànsia: 613a (Monc, Biar)
ànsias: 613a (Cllo, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann)
ansias: 614a (Fan, TrV, Tuéj, DosA)
ànsies: 614a (Bsà, Can, Tor, Mvés, Bllob, Cr)
ànsies: 613a (Pen)
ansigne: 399 (Calp)
ansisám: 202 (Raf)
ansizám: 202 (Orp, Llan, Bpa, Blí)
ansómi: 150 (Bsà)
ansómit: 150 (Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix)
ansocarrar: 577d (Aín)
ansoterrar: 660e (Aín)
ansult: 636a (Orp)
antanoche: 377 (God)
antantayer: 307 (Ped)
antaranyinat: 426b (Tor)
antaulà: 783b (Bsà, Pen)
antaulaora: 783c (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Calp)
antaular: 783b (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Calp)
antayer: 307 (Dol)
anteanoche: 377 (Dol)
anteayer: 307 (God)
anteayer: 306 (God, Dol)
anteayer: 383 (God, Dol)
anted: 307 (Caud)
antehh: 318 (Caud, TrC, Dol)
antenoche: 377 (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
antentayer: 307 (TrV, Mar, Mon)
anterdanoche: 377 (TrV, Mar, Ped)
anterdantiyer: 307 (TrC)
anterdayer: 383 (TrV, Mar, Ped)
anterdayer: 306 (TrV, Mar, Ped, Mon)
anterdeanteayer: 307 (Dol)
anterrar: 756 (Pnyà, Bllob)
anterro: 660e (Bsà, Pen, Alc, Orp, Bllob, Calp, Camp)
antes: 318 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
antes: 307 (Mvés, Adz, Tuéj, God)
antesdantier: 307 (DosA)
antesdeayer: 383 (Mon)
antesr: 377 (Mon)
antier: 306 (Tuéj, DosA)
antier: 383 (Tuéj, DosA)
antiga: QII (Notes marginals) (Fan)
antiojeras: 570 (TrV)
antiyer: 306 (Adz, Caud, TrC)
antiyer: 383 (Adz, Caud, TrC)
antiyer: 307 (Adz, Tuéj, Caud)
antóijos: 570 (Bsà)
antòijos: 570 (Pen)
antóix: 613a (Cnos)
antoldaet: 426b (Monc)
antonces: 303 (Bpa)
antonces: 303 (Cllo)
antonses: 303 (Azu)
antonses: QII (Notes marginals) (Azu)
anrà: 663 (Orp, Moix)
anrada: 663 (Bsà)
anraeta: 663 (Moix)
- antrecabar:** 783d (Qua, Tor)
antrecavar: 783d (Calp, Camp)
antrencavà: 783d (Alc)
antrencavar: 783d (Bllob)
anubarráu: 426b (Tuéj)
anuc: 606 (Orp)
anuvolat: 328 (Camp)
anviar: 361 (Monc)
anviaren: 361 (Orp, Pnyà)
anvisc: 509 (Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
anxelet: 650a (Raf)
anxilagues: 577d (Tor)
anxissar: 653a (Moix)
anys: 374 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Camp, Cr, Gua)
anytx: 374 (Bllob, Calp, Pin)
anzuelo: 619 (Adz)
aogáse: 94 (Mon, Dol)
aogáse: 94 (Azu, Caud, TrC, Ann)
aojala: 390 (TrV)
aojálal: 390 (Dol)
apaarejos: 570 (TrV)
apagacandiles: 488 (TrC)
apalear: 803c (Tuéj, Mar, Caud)
apanà: 826 (Pin)
apanar: 826 (Biar, Bllob)
aparéa: 193 (Cinc)
aparejá: 570 (Azu, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol, Tuéj)
aparejo: 570 (Cllo, Fan, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
aparell: 785c (Llan)
aparells: 785d (Orp)
apargate: 711 (Caud)
apargates: 711 (Dol)
apegarizo: 499 (Adz)
apendria: 387 (Bllob)
aperador: 724a (Adz, Ann, Pin)
aperaor: 724a (Caud, Dol)
aperaor: 727 (Mon)
aperaor: 724a (TrC)
apetí-li: 643a (Pin)
apifóro: 177 (Camp)
aplegà: 376 (Pnyà, Mvés)
apomponar-se: 754 (Blí)
apomponà-se: 754 (Pin)
aponar-se: 754 (Mvés)
aponà-se: 754 (Gua)
aponnà-se: 754 (Calp)
apopot: 508 (Cr)
aportadera: QII (Notes marginals) (DosA)
aportadera: 695 (TrC)
aportadera: QII (Últim full enquesta) (TrC)
apreciat: 731d (Biar)
aprenderia: 387 (Camp)
aprendería: 387 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
aprendiè: 67 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
aprendis: 67 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
aprendia: 387 (Pin)
aprenén: 67 (Bsà, Pen, Vist, Aín, Moix, Bllob)

- aprenént:** 67 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan)
- aprenentét:** 67 (Tor)
- apretaor:** 707 (Bllob)
- aprisa:** 321 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- aprizza:** 321 (Fan)
- apún día:** 715a (Ped)
- apunchonarse:** 754 (Mon)
- apuntar:** 318 (Aín)
- apuntonà-se:** 754 (Camp)
- apunxonà-se:** 754 (Cr)
- aθá:** 89 (Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- aθáda:** 89 (Adz)
- aθáejte:** 148 (Adz)
- aθájte:** 148 (Tuéj)
- aθéλο:** 250 (DosA, TrC)
- aθéjte:** 148 (Clló, TrV, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- aθélo:** 250 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
- aθérlo:** 250 (Caud)
- aquell:** 322 (Pen)
- aquella:** 360 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- aquestes:** 345 (Bsà)
- aqueta:** 708 (Cinc)
- aθumbálo:** 163 (DosA)
- aθumbár:** 163 (Adz, Caud, TrC)
- ar de San Martí:** 433 (Blí)
- aéro:** 57 (Fan, DosA)
- aería:** 58 (Mon)
- aerwélo:** 53 (Caud)
- aíéndes:** 191 (Pen, Orp, Qua)
- aíjénda:** 191 (Adz, Tuéj)
- aíjénda:** 191 (Gua)
- aíupír:** QI (Notes marginals) (Ann)
- ar[x]ibe:** 421a (Tor)
- ara:** 304 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Raf, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
- ara:** 305 (Pnyà)
- ara passa un mort:** 660e (Cr)
- aráηa:** 117 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- aráηe:** 117 (Calp)
- arabogue:** 431 (God)
- aragonesa:** 748a (Alc, God)
- aragüeles:** 708 (Azu)
- arambre:** 822 (Caud, TrC)
- arañar:** 782d (DosA)
- arañazo:** 634 (Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- arañón:** 634 (Fan)
- arao:** 763 (Dol)
- aráu:** QII (Últim full enquesta) (TrC)
- aráu:** 763 (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon)
- araza:** 464 (Caud)
- arbanil:** 727 (DosA)
- arbañil:** 727 (Adz, Mar, Caud, Ped, TrC, Dol)
- arbillos:** 578a (Tuéj)
- árbol:** 806c (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC, Ann, Dol)
- arbolet:** 270 (Ann)
- arbolet:** 270 (Calp)
- arbolete:** 270 (Caud)
- arbolico:** 270 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- arbolito:** 270 (Caud)
- arborcé:** 478 (Pen)
- arc:** 433 (Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Cr, Gua)
- arc:** 664a (Raf, Bpa)
- arc de San Martí:** 433 (Cinc, Calp)
- arc de Sarmantí:** 433 (Pin)
- arca:** 703b (Fan, Azu, Adz, Caud, Ped, Mon, Dol)
- arcá:** 784b (Fan, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Dol)
- arcá:** 784d (TrV)
- arcada:** 784b (Clló)
- arcalde:** 336 (Ann)
- arcansa:** 326 (God, Mon, Dol)
- arcas:** 703b (Clló, Tuéj, God, DosA, TrC)
- arcás:** 784d (Dol)
- arcasil:** 463 (Dol)
- arcasiles:** 809 (Dol)
- arcasiles:** 463 (Mon)
- arcáu:** 784b (Ann)
- arc-iri:** 433 (Pnyà)
- arc-iris:** 433 (Qua, Llan)
- arco:** 433 (Adz)
- arco de San Martín:** 433 (Clló, Fan)
- arco iris:** 433 (Tuéj, Caud, Ped, God, Ann, Mon)
- arco San Martín:** 433 (TrV, Azu, Mar, TrC)
- arco Sarl Martín:** 433 (Dol)
- arcobiri:** 433 (Tor)
- arcoiri:** 433 (Raf)
- arcs:** 773d (Cr)
- ardilla:** 517 (Aín, Adz, Caud, Ped, DosA, Dol)
- ardilla bolante:** 517 (Mar)
- ardžép:** 204 (Pen)
- ardolles:** 764d (Mvés)
- aré:** 788 (Bsà)
- arear:** 787b (Adz)
- arel:** 788 (Adz, Tuéj, Caud, DosA)
- arel:** 787b (Caud)
- arelar:** 787b (Tuéj, Caud, DosA)
- arer:** 788 (Bllob, Blí, Calp, Camp)
- arerà:** 787b (Bsà)
- arerar:** 787b (Orp, Aín, Bllob, Blí, Camp)
- aretas:** 712 (Dol)
- arg de San Martí:** 433 (Can, Vist, Aín, Biar)
- argadells:** 695 (Cinc)
- argallata:** 700 (Dol)
- arganells:** 695 (Cnos, Biar)
- árgara:** 545c (TrC)
- argayata:** 700 (Dol)
- argilaga:** 577d (Monc, Biar)
- argilagues:** 577d (Can, Alc, Orp)
- argolí:** 695 (Moix)
- argolla:** 764d (Ped)
- argollas:** 764d (Fan, Azu, Caud, God)
- argolles:** 764d (Aín, Monc, Cnos, Tor, Moix)
- arguilanda:** 806a (Azu)
- argulloner:** 448 (Tor)
- argullosos:** 731d (Adz)
- argullozzo:** 731d (Fan)

- argunsaera:** 743 (Mon)
argunsaor: 743 (God)
argunsar: 705 (Azu, God, Mon)
ariblanca: 501 (Cr)
ariçament: 617 (Moix)
ariçó: 617 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Blí)
ariçó de fred: 617 (Tor, Gua)
ariçons: 617 (Pnyà)
arillos: 712 (Mon)
arís: 617 (Can)
ariso: 617 (Fan, Azu)
arisión: 617 (God, Ann, Mon, Dol)
arista: 609 (Qua)
arizón: 617 (Mar, Ped, DosA)
arjéndes: 191 (Can, Blllob, Blí)
arjub: 421a (Pen)
arimelés: 371 (Cr)
armari: 703a (Orp, Tor, Pnyà, Mvés, Calp)
armario: 703a (Caud)
armàrsera: 806 (Raf)
armásera: 806 (God)
armàssera: 806 (Tor)
armelers: 371 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Moix)
armelés: 371 (Can, Vist, Alc, Orp)
armelles: 764d (Cinc, Bsà, Can, Vist, Moix, Blí)
armendola: 371 (Fan)
armendoleros: 371 (Fan, TrV, Mar, Ped)
armillas: 764d (Dol)
armosà: 695a (Cr)
armosar: 695a (God, Dol)
armossar: 695a (Qua, Tor)
armuasa: 569 (Mon, Dol)
armud: 788c (Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
armuerzzo: 695a (Ann)
armús: 788c (Gua)
armut: 788c (Ann)
arna: 489 (Pen, Vist, Alc, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
arnà: 489 (Aín)
arnéros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Ann)
arnelles: 764d (Bpa)
arnero: 788 (TrC, Pin)
àrnia: 489 (Raf)
aro: 778 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
aros: 712 (Caud, TrC)
arpá: 610 (Ped)
arpà: 634 (Cr)
arpá: 41 (Blllob)
arpetà: 824c (Vist, Orp)
arqueás: 614a (Caud, Dol)
arqueos: 614a (TrC)
arquiada: 614a (Adz)
arquillo: 773d (Blí)
arquillo: 433 (DosA)
arquillos: 773d (Pen, Gua)
arqüiris: 433 (Moix)
arrabassà: 782d (Bsà, Can)
arrabassar: 782d (Orp)
- arrabol:** 426c (TrC)
arrabol al saliente, agua al puniente: 426d (TrC)
arraboles: 426c (Caud)
arracà: 795 (Cr)
arracadas: 712 (Clllo, Fan)
arracades: 712 (Bsà)
arracaes: 712 (Pen, Aín, Biar, Blllob, Pin, Cr, Gua)
arracás: 712 (TrC, Mon, Dol)
arraedors del poble: 716b (Mvés)
arraimar: 796b (Biar)
arramblaero: 417 (God)
arrañá: 634 (Mon)
arrañaso: 634 (God, Dol)
arrañazo: 634 (Clllo, TrV, Mar, Ped)
arranque: 728 (Can)
arranyà: 634 (Gua)
arrap: 634 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Blllob, Blí, Calp)
arrapà: 634 (Qua, Moix, Biar, Camp)
arrapo: 634 (Azu)
arrascar: 783d (Llan)
arrasó: 303 (God)
arre bac allà: 554d (Qua)
arre.quí borrega: 554e (Ped)
arre.quí chota: 554f (Ped)
arreclán pedorro: 495a (TrC)
arreculaores: 570 (Qua)
arregà.l casamén: 639 (Vist)
arreglà el casamén: 639 (Cinc)
arreglá el cazzamiento: 639 (Fan)
arreglà.l casamén: 639 (Bsà, Can)
arreglar: 402 (God)
arreglar el casamén: 639 (Orp, Aín)
arreglar el casament: 639 (Monc)
arreglar el casamiento: 639 (Clllo, TrV, Azu, Adz)
arrematà: 256 (Raf)
arremata-cases: 731a (Moix)
arrenaera: 728 (Mvés)
arrendador: 719a (Bpa)
arrendao des pesos: 719a (Pin)
arreos: 570 (Adz, Mar, Caud, God)
arreglà: 353 (Bsà, Can, Vist, Alc, Pin)
arreglà.s cabrerots: 796b (Moix)
arreglador: 819c (DosA)
arreglaores: 803b (Ann)
arreglar: 353 (Orp, Aín, Llan, Moix, Biar, Camp, Ann)
arreglar cabrots: 796b (Orp)
arreglar els cabrers: 796b (Cnos)
arreglaren: 353 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Calp, Gua)
arres: 639b (Aín)
arretiro: 680 (Fan)
arretanca: 570 (God)
arretancas: 570 (Fan)
arretanques: 570 (Alc, Orp, Monc)
arriba: QII (Notes marginals) (Ann)
arribà: 376 (Cnos, Raf, Qua, Calp)
arribat: 385 (Blllob)
arrià: 728 (Pen)
arrimaillo: 687b (TrC)
arriat: 642b (Cnos)
arritranca: 570 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Dol)
arritranques: 570 (Cnos)
arro[x]à: 614 (Cinc, Bsà, Aín)

- arro[x]jar:** 614 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Camp)
arro[x]jero: 731d (Vist)
arroba: 802a (Caud)
arroba: 808a (Clllo, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, TrC, Dol)
arroba: 728k (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua)
arrobas: 807a (DosA)
arrobas: 808a (DosA)
arrobellarse: 821a (God)
arròbò: 728k (Pnyà, Mvés)
arrocà: 614 (Pen)
arrocar: 614 (Calp)
arrodiarros: 344 (Caud, God)
arrodiarrose: 344 (Dol)
arrodiarrose: 750 (Mar, Caud, God, TrC, Ann)
arrodiarros: 344 (TrV, Adz, Tuéj, DosA, TrC)
arrodiarrose: 344 (Clllo, Fan, Azu, Mar, Ped)
arrodiarrose: 750 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
arropar-se: 365 (Blí)
arropar-se: 709 (Mvés, Llan)
arropà-se: 365 (Pin, Cr)
arropà-se: 709 (Tor, Pin)
arrós: 695a (Dol)
arrova: 728k (Alc, Biar, Blllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
arrova: 808a (Alc, Monc, Biar, Blllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
arròvò: 808a (Ann, Llan, Moix, Pin, Camp)
arròvò: 728k (Llan, Moix, Pin, Camp)
arròvòs: 807a (Ann)
arruillarse: 344 (Mon)
arruillarse: 750 (Mon, Dol)
arruixar: 783a (Ann)
arrular: 782g (Dol)
arrullar: 554c (Adz)
arruñazo: 634 (DosA)
arrunsà: 705 (Pin)
arrunsaora: 743 (Pin)
artesa: 815b (Caud)
artesa: 824b (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
artesa: 697 (Dol)
artezza: 824b (Fan)
as: 366 (Cinc, Biar, Calp, Pin, Cr)
as: 358 (Cinc, Cnos, Bpa, Blllob, Calp, Pin, Camp, Gua)
as: 361 (Pin, Cr)
as morico: 554h (Aín)
as!: 554g (Mvés)
ajá: 89 (Biar, Pin, Gua, Ann)
asá: 89 (God, Mon, Dol)
ajáes: 89 (Pnyà)
asájte: 148 (God)
ajám: 179 (Pnyà, Biar, Camp)
asaite: 357 (God)
asar: 291 (Azu)
asaúra: 579a (Dol)
asbarradó: 472 (Alc)
asbeuraora: 563 (Calp)
asbordegar: 793a (Aín)
asboróque: 728 (Blllob)
asbramuc: 553e (Bsà)
asbramucà: 553e (Bsà)
ascabussà-se: 755 (Camp)
ascafinyat: 264 (Blllob)
- ascagassamén:** 636 (Aín)
ascala: 686 (Aín)
ascala: 773 (Bsà, Pen, Alc, Tor, Moix, Blllob, Blí)
ascales: 686 (Aín)
ascaló: 686 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Gua)
ascalons: 686 (Blllob)
ascalpre: 818e (Moix)
ascamarrat: 630 (Bsà)
ascampilla: 738 (Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp)
ascanyapobres: 729 (Orp)
ascapre: 818e (Aín)
ascardà: 783d (Aín)
ascardar: 783d (Moix)
ascardilla: 783e (Aín)
ascarot: 810c (Bsà, Alc, Aín, Blllob, Calp)
ascarpe: 818d (Blllob)
ascarroll: 794b (Bsà)
ascarxa: 437 (Llan, Bpa, Moix, Calp, Camp)
ascla: 609 (Clllo, Fan, Adz, Tuéj, Mar)
asclabó: 701 (Bsà, Pen, Aín, Tor, Pnyà, Mvés)
asclata-sang: 442 (Pnyà, Mvés, Bpa, Blllob, Calp, Camp)
asclata-sangs: 442 (Monc)
asclavó: 701 (Alc, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp)
asco: 613a (Adz)
ascolà: 719b (Mvés, Llan)
ascolanet: 719b (Bsà, Pnyà, Llan)
ascolte: 408 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
ascombrar: 794a (Calp, Camp)
ascómbro: 424 (Qua)
ascomençà: 756a (Bsà)
ascomençar: 756a (Aín, Tor)
ascopinyes: 316 (Pen, Aín, Raf, Qua, Pnyà, Blllob)
ascopixques: 316 (Moix)
ascorredora: 703a (Pnyà)
ascorreor: 703a (Camp)
ascos: 613a (Aín)
ascrigué: 307 (Raf, Tor, Calp)
ascrigueren: 361 (Raf)
ascrit: 361 (Tor)
ascriure: 361 (Moix)
ascriurer: 361 (Llan)
ascriure-una: 361 (Aín)
ascua: 826e (Adz)
ascuas: 826e (DosA)
ascuche: 408 (Ann)
ascuche: QII (Notes marginals) (Ann)
ascudella: 693a (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc)
ascudella: 799b (Pen)
ascudella: 806a (Pen)
ascudeller: 703a (Qua, Moix)
ascupinyes: 316 (Monc, Bpa)
ascupinyos: 316 (Bsà)
ascupixes: 316 (Mvés)
ascupixques: 316 (Calp, Camp)
ascura: 310 (Aín, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Blí, Camp)
ascurà: 692 (Orp, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Calp, Camp, Tor)
ascura.ls: 310 (Monc, Tor)
ascura.s: 310 (Pnyà, Bpa)
ascuradó: 697 (Bsà, Alc)
ascurafoc: 819c (Aín)

- ascuraó:** 697 (Pen)
ascuraor: 697 (Monc)
ascuraora: 697 (Bllob, Calp)
ascure: 310 (Pen)
ase: 521 (Cr)
ase semental: 523 (Cr)
aséjte: 148 (Azu, Mon, Dol)
asér el mójno: 221 (Azu)
aséflo: 250 (Dol)
asérlo: 250 (Azu, God, Mon)
aseite: 357 (Azu, Mon, Dol)
aseite: 695a (Dol)
aseite: 809 (Mon)
aseite birgen: 806i (Azu, God)
aseite común: 806j (Azu)
aseite de apures: 806j (Dol)
aseite de flor: 806i (Dol)
aseite de flor: 806j (God)
aseite remuelto: 806j (God)
asejtía: 178 (Dol)
asentador: 820b (Ped)
asentaor: 820b (Ann)
aséntese: 364 (DosA)
asequia: QII (Notes marginals) (Dol)
asequia: 418 (Mon)
asequia: 419 (Mon)
asero: 424a (Azu, God, Cr, Dol)
aserráu: 786d (God)
aserrín: 818 (Caud)
asertador: 820b (DosA)
asfalçó: 796c (Calp)
asgarrap: 634 (Bsà, Pen)
asgarrat: 731a (Moix)
azgeÁa: 212 (Bsà)
azgeÁar: 212 (Camp)
asglaiat: 731e (Alc)
asgrunsar: 705 (Blí)
asgunsaora: 743 (Bpa, Blí, Camp)
asgunsar: 705 (Llan, Bpa, Camp)
asiéntase: 364 (Mon)
asienten: 364 (Mon)
asiéntense: 364 (Ann)
asisterna: 421a (Ped)
asita: QII (Últim full enquesta) (Cllo)
askarpidór: 220 (Monc, Qua)
askéna: 23 (Cinc, Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Bllob, Blí, Camp)
askinás: 22 (Aín)
asklóps: 227 (Pen)
askolá: 128 (Bsà, Pen, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí)
askoltá: 238 (Bsà, Pen, Pin)
askoltár: 238 (Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Camp)
askopéta: 160 (Bsà, Pen, Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
asmari: 703a (Bsà, Pen, Bpa, Camp)
asmoladó: 725 (Alc)
asmolador: 725 (Orp)
asmolaó: 725 (Pen)
asmolaor: 725 (Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
asmolet: 725 (Bsà)
- asmonyidors:** 803b (Bllob)
asmonyir: 566 (Bllob)
asmonyir: 805 (Bllob)
asmorzà: 695a (Bsà, Alc)
asmorzar: 695a (Calp)
asmòsta: 610 (Bsà, Pen)
asmunyiors: 803b (Camp)
asmunyir: 566 (Moix, Calp, Camp)
asmunyir: 805 (Moix, Calp, Camp)
asomá: 163 (Pin)
asòt: 780 (Ann)
asòt: 781 (Ann)
aspála: 23 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Moix)
aspálla: 23 (Raf, Blí, Camp)
aspása: 187 (Raf)
aspáza: 187 (Bsà, Pen, Alc, Aín, Monc, Pnyà, Bllob, Calp, Camp)
aspadelles: 761 (Alc, Monc)
aspaella: 757a (Pnyà)
aspaelles: 761 (Mvés, Blí, Camp)
aspales: 581a (Bsà, Alc)
aspalmaor: 569 (Mvés)
aspalmatòria: 689a (Bsà, Pen, Alc, Orp, Bllob)
aspampulà: 793a (Bsà)
aspanta-pardals: 472 (Tor)
aspardenya: 711 (Llan, Bllob)
aspardenyes: 711 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Pnyà, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
aspardenyot: 711 (Llan)
aspartins: 800 (Aín)
aspartins: 806h (Alc, Aín)
aspellera: 810b (Can)
aspelussó: 587 (Bsà)
aspén: 334 (Moix)
asperen: 334 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bllob, Calp, Camp)
aspereu-mos: 304 (Monc)
aspíÁ: 114 (Bsà, Pen, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
aspiga de dacs: 464 (Mvés, Llan, Bllob, Calp)
aspiga de panís: 464 (Alc, Moix)
aspiga panís: 464 (Camp)
aspigar: 796b (Gua)
aspigó: 464a (Aín, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Calp, Camp)
aspígol: 455 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Calp, Camp)
aspígolà: 796b (Pen)
aspígolar: 796b (Aín, Mvés, Llan)
aspígolar cabrerots: 796b (Raf)
aspillera: 810b (Bsà, Tor)
aspina: 599 (Monc, Calp, Cr, Gua)
aspina: 513 (Pen, Orp, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
aspinal: 450 (Alc, Bllob)
aspinal: 599 (Pnyà)
aspinàs: 599 (Pen, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Camp)
aspinella: 601b (Bllob, Camp)
asplamatòria: 689a (Monc)
asplóps: 227 (Aín)
asplotadó: 729 (Alc)
asplotaó: 729 (Pen)
asplotaor: 729 (Aín, Llan, Calp, Camp)

- aspolsar:** 794a (Aín, Monc, Moix)
aspolsar: 803c (Monc, Moix, Calp)
asporgà: 794a (Pen)
asporgar: 793a (Qua)
asportí: 695 (Mvés)
asportins: 800 (Moix)
asportins: 806h (Moix, Blllob, Blí, Calp)
asporxà: 674 (Aín)
asporxà: 681 (Aín)
asprà: 301 (Aín, Camp, Tor, Moix)
asprà: 378 (Aín, Tor, Mvés, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr)
aspraba nòra: 578a (Bsà)
asprada: 301 (Calp)
asprada: 378 (Calp)
aspullimà: 793a (Pen)
asquella: 571b (Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Mvés, Llan, Blllob, Blí, Camp)
asquella: 571a (Pen, Pnyà, Moix, Blllob)
asquellà: 642d (Can, Pen, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp)
asquellada: 642d (Bsà)
asquellao: 642d (Blllob)
asquellata: 571b (Pen, Monc, Pnyà, Llan, Moix)
asquellot: 571a (Alc, Orp, Monc, Mvés, Llan, Blí, Camp)
asquellot: 571b (Bsà, Pen, Aín)
asquellotà: 642d (Alc, Llan)
asquellotet: 571b (Mvés)
asquerré: 623 (Bsà, Pen)
asquerrer: 623 (Bpa, Moix, Calp, Camp)
asquila: 571a (Tor)
asquiles: 571b (Tor)
asquinàs: 599 (Bsà, Alc, Aín)
assaonà: 825a (Alc)
assaonà: 825b (Can, Pin)
assegar: 783f (Tor)
assentadó: 820c (Can)
assentaor: 820c (Biar)
assenten-se: 364 (Vist, Orp, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Camp)
assénten-se: 364 (Biar)
assénten-sé: 364 (Cinc, Bsà, Monc, Qua, Moix, Calp)
assénten-sè: 364 (Pen, Alc, Bpa)
assente-se'n: 364 (Pin, Cr)
assentet: 693a (Cr)
asserp: 498 (Vist, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Moix)
assestà: 548 (Bsà, Vist)
assestar: 548 (Camp)
assestà-se: 548 (Cinc, Can)
asseté: 552 (Vist)
assiento: 799b (Biar)
assientos: 702b (Tor)
assiestar: 548 (Biar, Blllob)
assot: 780 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blllob, Pin, Camp)
assot: 770 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Cnos)
assot: 781 (Tor)
assulcar: 782f (Biar)
assurero: 729 (Qua)
assut: 419 (Bpa)
assut: 422 (Vist, Alc, Bpa)
asta: 568 (Tor, Camp)
astà: 409 (Bsà, Blllob)
- astà amigats:** 642b (Alc)
astà baubo: 440 (Bsà)
astaba: 406 (Bsà)
astable: 679 (Pen, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Blllob)
astable: 663 (Pnyà, Mvés, Llan)
astaca: 422 (Can)
astafaor: 729 (Blllob)
astalzí: 685 (Bsà, Pen)
astalzim: 685 (Alc, Orp)
astagues: 773b (Tor)
astagues: 773b (Pen)
astaquilles: 773b (Alc, Orp)
astar amigats: 642b (Blllob)
astar desitjosa: 643a (Blllob)
astar prenyà: 643 (Pnyà, Calp)
astaragánes: 117 (Bsà)
astarnuar: 613 (Camp)
astarnudà: 613 (Pen, Alc)
astarnudar: 613 (Aín, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Calp)
astarnut: 613 (Bsà)
asteba: 768 (Bsà, Pen, Aín, Raf, Tor, Pnyà, Mvés)
astel bobé: 426g (Bsà)
astel de l'alba: 426f (Pen, Alc, Orp)
astel del dia: 426f (Bsà)
astella: 817 (Alc)
astellaor: 422 (Llan)
astenalla: 818k (Qua)
astenalles: 818k (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp)
astenalles: 686a (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Calp, Camp)
asteva: 768 (Alc, Orp, Monc, Llan, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
astevat: 630 (Alc, Monc)
astíw: QI (Notes marginals) (Bpa, Calp)
astiba: 695 (Calp)
ástico: 708 (Adz)
astidora: 794 (Calp)
astidores: 796c (Moix, Blllob)
àstigo: 708 (Can)
astilla: 609 (God)
astinalles: 686a (Aín)
astinalles: 818k (Aín)
astisores: 796c (Bsà, Monc)
astorí: 695 (Bpa)
astorí: 806h (Monc)
astorinet: 691 (Camp)
astornuar: 613 (Camp)
astornudar: 613 (Blí)
astovalles: 826b (Calp, Camp)
astrafalari: 731d (Bsà)
astraleta: 770 (Pen)
astredjina: 117 (Pen)
astrel de l'alba: 426f (Calp)
astrel del dia: 426f (Blllob)
astrena: 641 (Llan, Moix)
astret: 423 (Bsà, Tor, Blí, Camp)
astríjol: 569 (Pen, Alc, Monc, Moix)
astrínxol: 569 (Qua, Mvés)
astrítzol: 569 (Pnyà)
astrítzul: 569 (Tor)
astúdia: 311 (Pnyà, Blllob, Camp)
astudiara: 387 (Pen, Aín, Monc, Raf, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)

- astudiare:** 387 (Orp)
astúdie: 311 (Pen)
astudiés: 387 (Bsà)
asúcar: 712b (Dol)
asunto: 402 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
asut: 422 (Fan, Azu, Ann)
aswébar: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Azu)
aswebéros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Azu)
atablar: 783b (Dol)
atabú: 660d (Caud)
atabut: 660d (Ped, DosA, Blí)
atabutico: 660d (God)
atagut: 660d (Clllo)
atajo de ganáu: 547 (Adz)
atalaje: 570 (Clllo)
atalajes: 570 (Mar)
atarre: 570 (Caud, DosA)
ataú: 660d (Tuéj, Dol)
ataulà: 783b (Cinc, Cr)
atauladó: 783c (Cinc)
ataulaora: 783c (Aín, Bllob)
ataular: 783b (Aín, Moix, Biar, Bllob, Gua)
ataurl: 660d (TrC)
ataút: 660d (TrV, Azu, Ann)
ataüt: 660d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Camp, Cr, Gua)
atavón: 662 (Ann)
aterráu: 676 (God)
atét: 647 (Biar)
atià: 690a (Cr)
atiao: 819c (Biar)
atiao: 686b (Bpa)
atiar: 690a (Orp, Moix, Gua)
atibarrase: 735 (TrV)
atifarrarse: 735 (Dol)
atifarrase: 735 (Ped)
atisaor: 819c (Dol)
atobat: 731f (Mvés)
atonyar: 782d (Llan, Moix)
atra: 280 (Can, Llan)
atracar: 735 (Biar, Gua)
atracarse: 735 (Mon, Dol)
atrazzáu: QII (Notes marginals) (Fan)
atre: 307 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
atre: 279 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
atró: 681 (Tuéj)
atroces: 674 (TrC)
atroces: 788d (TrC)
atroj: 681 (God)
atroj: 823 (Mar)
atroje: 805c (Tuéj)
atrojes: 805c (Azu)
atrojes: 788d (DosA)
atrojes: 681 (Mar, Caud, DosA, TrC)
atrojes: 674 (Tuéj)
atroz: 805c (TrC)
atroz: 681 (TrV, Tuéj)
atroz: 788d (Tuéj)
atjuskálo: 163 (DosA)
atjutjá: 163 (Alc, Cr, Fan)
atjutjállo: 163 (DosA, Tor)
atjutjár: 163 (Monc, Cnos, Qua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God)
atjutjárlo: 163 (Raf, Biar)
atxal: 541 (Monc)
atxanglonar: 796b (Camp)
atxenollar-se: 750 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
atxenollà-se: 750 (Tor)
atxenolleu-se: 344 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
atxerugar: 782g (Raf)
atximponà-se: 754 (Aín)
atxinollà-se: 750 (Aín)
atxinolleu-se: 344 (Aín)
atxomponar-se: 754 (Biar)
atxopir-se: 754 (Qua)
atxudà: 719b (Aín)
atxudanet: 719b (Aín)
atxudara: 354 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
atxuntat: 642b (Aín)
atxuntats: 642b (Tor, Pnyà)
atxupir-se: 754 (Raf)
au: 259 (Tor, Pin)
áuila: 66 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Moix, Pin)
áuiles: 66 (Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua)
áuixa: 66 (Azu, Ann)
auló: 178 (Bpa)
aua: 401 (Ann)
auardient: 345 (Ann)
auasil: 719d (Alc, Orp, Monc)
auasil: 719c (Alc, Orp, Monc, Llan)
auassil: 719c (Qua, Tor, Mvés)
auassil: 719d (Tor)
aubella: 561 (Raf, Aín)
aUCA: 736 (Fan)
auela: 660a (DosA)
auella: 561 (Camp, Moncofa)
aufàbiga: 454 (Bsà)
auffici: 314 (Bsà, Cnos, Tor)
auia: 669 (Biar)
auia: 401 (Bllob)
auia: 432 (Calp)
auia menueta: 431 (Biar)
auiadera: QII (Últim full enquesta) (Moix)
auiaderes: 695 (Bllob)
auiarrà: 432 (Mvés)
auiatge: 436 (Orp)
auiatxe: 436 (Tor)
auiera: 417 (Bllob)
auja: 639a (God)
aulibera: 803 (Pen)
auilles de pi: 486 (Pen)
au: 312 (Camp)
au: 384 (Caud)
au: 302 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
áun: 302 (Mar, God, Mon)
áun: 302 (TrC)
auunque: 393 (Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Dol)
áunque: 393 (Clllo, Fan, TrV, Mar, Ped, DosA)
aurellera: 769 (Pen, Alc, Orp)
aurora: 426c (Mon)
ausár: 163 (Pnyà)
aussurero: 729 (Cnos)

- ausurero:** 729 (Monc)
auya: 401 (Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp)
auyardent: 345 (Tor, Bpa)
avarisiozzo: 729 (Ann)
avéla: 174 (Monc, Llan)
avéspe: 177 (Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp)
avéspe: 177 (Pnyà)
avéxa: 174 (Ann)
avelutxo: 742 (Gua)
avena: 331 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Biar, Ann)
aventà: 786g (Pin, Cr)
aventá: 163 (Alc)
aventár: 163 (Orp)
aventaora: 787 (Camp, Cr)
aventar: 786g (Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Camp)
avespé: 633d (Can, Alc)
avesper: 633d (Orp, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp)
avíspe: 177 (Pin, Cr, Gua)
aviar: 543 (Llan)
avispé: 633d (Cr)
avisper: 633d (Gua)
avispero: 633d (Ann)
awélo: 135 (Can)
awélo: 129 (Can, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Ann)
awfegárese: 94 (Bsà, Cnos, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
awfegárese: 94 (Mvés)
awfegáse: 94 (Pen, Orp, Aín, Monc)
awfegáse: 94 (Tor)
awgáse: 94 (TrV, Adz)
awréla: 16 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Cnos, Tor)
awsár: 163 (Mvés)
awxegáse: 94 (Pin)
axá: 89 (Azu)
axámbr: 179 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mon)
axhwegáse: 94 (Camp, Gua)
axwegáse: 94 (Pin, Cr)
ayé: 375 (Fan)
ayé: 382 (Fan)
ayer: 307 (Azu)
ayer: 383 (Azu)
ayer: 375 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ayer: 382 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ayer: 381 (Tuéj)
ayhaver: 373 (Blí)
ayzunár: 147 (Mon)
ayudara: 354 (Clló, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ayuná: 147 (Fan)
ayunár: 147 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol)
ayunár: 147 (God)
ayunque: 819 (Caud, Dol, Adz)
azlísá: 104 (Bsà)
azá de trigo: 783e (TrC)
azadica: 783e (Ped)
azait: 357 (Adz, Tuéj)
azarrones: 810e (Clló)
azbařát: 198 (Pen, Alc, Orp, Aín)
azbará: 104 (Bsà, Pen, Fan)
azbarár: 104 (Aín, Raf, Tor, Mvés)
azbardíla: 193 (Blí)
azé el mój: 221 (Fan)
azéjte: 148 (Fan, Ann)
azélo: 250 (Fan)
azeta: 783e (DosA)
azgařá: 212 (Bsà, Pen, Alc, Orp)
azgařár: 212 (Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Camp)
azglézia: 121 (Orp)
azmařát: 198 (Monc)
azote: 780 (Clló)
azsbarár: 104 (Qua)
azú: 422 (TrV, Adz)
azudes: 422 (TrV)
azuela: 818c (Tuéj, Caud, DosA)
azuelo: 783e (Adz, Caud)
azumbre: 802a (Caud)
azut: 422 (Clló, Mar)
azutes: 422 (Clló)
azvarár: 104 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Calp, Camp)
azvarárese: 104 (Bllob)
azzeite: 806j (Fan)
azzeite: 357 (Fan, Ann)
azzeite de flor: 806j (Ann)
azzeite reprensáu: 806j (Ann)
azzeite virgen: 806i (Ann)
azzeitera: 744a (Fan)
azzero: 424a (Fan, Ann)
ba: 303 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
ba: 306 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
ba: 348 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
ba: 360 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
ba: 383 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
ba: 282 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Mvés)
ba: 407 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Tor, Mvés)
ba: 373 (Cinc, Can)
ba: 309 (Mvés, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
ba caliente: 731f (TrV)
ba de bareta: 636 (Mvés)
ba de cursos: 636 (Mvés)
ba ixida: 574 (Tor)
ba pando: 630 (Mvés)
ba sarando: 629 (Mvés)
ba.cabà: 256 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos)
ba.cabar: 256 (Aín)
ba.na: 331 (Vist)
ba.nà: 331 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
ba.nar: 331 (Aín)
ba.plegar: 376 (Aín)
ba.rribà: 376 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
ba.scriure: 307 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
bař: 207 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
bařle: 207 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol)

- báka:** 47 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- báka:** 151 (Vist)
- báko:** 49 (DosA)
- bálsa:** 93 (Tor, Gua, Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- báŋg de óbro:** 125 (Llan)
- báŋg de síleria:** 125 (Tor)
- báŋk:** 125 (Aín, Monc, Cnos, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- báŋko:** 125 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mon)
- bárbera:** QI (Notes marginals) (Adz)
- bása:** 93 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- bási:** 93 (Biar)
- báso:** 175 (Cnos, Clo, TrV, Azu, Caud, God, TrC)
- báúl:** 111 (Caud)
- báw:** 46 (Tor, Pin)
- báw:** 49 (Tor, Pin)
- báwl:** 111 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- bázo:** 175 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín)
- bázo:** 175 (Fan)
- babot:** 794b (Fan)
- babote:** 794b (Clo)
- babotes:** 794b (Fan)
- Baca:** 554d (Cinc, Vist)
- bacá:** 546 (Tuéj, Caud)
- bacada:** 546 (Adz)
- bacaláu:** 512 (Mon, Dol)
- bacallà:** 512 (Pin)
- bacallar:** 512 (Bllob, Calp, Camp, Gua)
- bacean:** 312 (Adz, Tuéj, DosA)
- bácean:** 312 (Caud)
- bacear:** 805d (Caud)
- bacees:** 313 (Adz, Tuéj, Caud, DosA)
- bachocones:** 461 (TrV)
- bachocons:** 462 (Fan)
- bachuquetas:** 462 (Ann)
- bací:** QII (Últim full enquesta) (Biar)
- bacían:** 312 (Clo, TrV, Mar, Ped, TrC)
- baciar:** 805d (Clo, Ped, TrC)
- baciba:** 528 (Cinc, Bsà)
- bacías:** 313 (Clo, TrV, Mar, Ped, TrC)
- baciva:** 528 (Can)
- bacó:** 575 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín)
- bacó fréstec:** 520a (Can)
- bacó muntanyés:** 520a (Aín)
- bacona:** 730 (Vist)
- baconé:** 426g (Can)
- baconera:** 550 (Pen)
- baconet:** 538 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc)
- bacorero:** 736 (Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr)
- bada:** 672 (Cinc, Bsà)
- badal:** 736 (Cinc)
- badall:** 672 (Orp, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
- badallá:** 611 (Fan)
- badallà:** 611 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin)
- badallar:** 611 (Clo, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- badil:** 819c (Caud, TrC)
- badil:** 826f (DosA, TrC)
- badil:** 686b (Vist)
- badina:** 421a (Qua)
- badzóka:** 186 (Biar)
- badzóko:** 186 (Bllob)
- bado:** 672 (Can, Vist, Clo, Fan, Azu, Aín, Ann)
- badòc:** 672 (Orp, Cnos)
- baejo:** 512 (Bpa, Blí)
- bàem:** 332 (Aín)
- baen:** 257 (Aín)
- baen:** 320 (Aín)
- baen:** 333 (Aín)
- baen:** 350 (Aín)
- baen:** 351 (Aín)
- baen:** 352 (Aín)
- baen:** 353 (Aín)
- baen:** 354 (Aín)
- baen:** 356 (Aín)
- baen:** 359 (Aín)
- baen:** 361 (Aín)
- baen:** 366 (Aín)
- baen:** 367 (Aín)
- baen:** 373 (Aín)
- baen:** 377 (Aín)
- baen:** 382 (Aín)
- baen:** 403 (Aín)
- baen:** 404 (Aín)
- baetxo:** 512 (Cnos, Raf)
- bagasa:** 578a (TrV)
- bagaseta:** 578a (Azu)
- bagassa:** 730 (Pen, Alc, Aín, Blí, Camp)
- bagot:** 794b (Cinc, Alc)
- bagues:** 571 (Pen)
- bagüet:** QII (Últim full enquesta) (DosA)
- bahhtante:** 383 (Caud, TrC, Dol)
- baig:** 338 (Bsà)
- baig:** 407 (Pen)
- baijoques:** 462 (Bsà)
- bailadora:** 822d (TrV)
- baillao:** 378 (TrV, Caud)
- bailláu:** 378 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
- baile de cuenta:** 748a (DosA)
- bair:** 341 (Mon)
- bais:** 321 (Adz)
- bais:** 341 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- bais:** 410 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
- bais:** 315 (DosA, Mon)
- baix:** 319 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
- baix:** 375 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
- baix:** 395 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín)
- baix:** 338 (Cinc, Can, Vist, Aín)
- baix al xenoll:** 601a (Pnyà)
- baix del braç:** 597e (Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Llan, Moix, Blí, Calp, Camp)
- baix del genoll:** 601a (Monc, Blí, Calp)
- baix del ginoll:** 601a (Pen)
- baix del janoll:** 601a (Moix)
- baix del xenoll:** 601a (Mvés)
- baix la cópa del genoll:** 601a (Bpa)
- baix lo braç:** 597e (Can, Pen)

- baixat:** 381 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Calp, Pin, Cr)
baja: 405 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc)
bajao: 381 (TrV, Caud, TrC)
bajáu: 381 (Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA)
bajemos: 381 (Tuéj)
bajo el brazo: 597e (Ann)
bajoca: 461 (Caud)
bajoca: 462 (Dol)
bajoca: 737 (DosA)
bajocafb blancas: 460 (Caud)
bajocas: 462 (Clló, Fan, TrV, Tuéj, Ped, Mon)
bajocas birragás: 461 (DosA)
bajocas blanca: 460 (DosA)
bajocas blancas: 460 (God)
bajocas de Santana: 461 (Mon)
bajocas embidriagás: 461 (God)
bajocas tiernas: 462 (God, DosA)
bajòcò: 736 (Pin)
bajoques: 462 (Bpa)
bajoques de còrfa i mòlla: 462 (Calp)
bajoques sense fil: 462 (Alc)
bajoques tendres: 462 (Can)
bajoquetes: 462 (Bllob, Pin, Camp, Cr)
bajoquetes: 460 (Gua)
bajoquillahh tiernas: 462 (Caud)
baladró: 731c (Bllob)
balancí: 702b (Bsà, Can)
balancín: 743 (Clló)
balar: 553f (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
baldadó: 743 (Alc)
baldar: 705 (Bllob)
balenciana: 748a (God)
balenciana: 712b (Pnyà)
balensià: 425 (Cinc)
balensiá: QI (Nombre del habla local) (Pen, Vist)
balensijá: QI (Nombre del habla local) (Tor)
balensjá: QI (Nombre del habla local) (Cinc, Bsà, Can, Aín, Cnos, Qua, Mvés)
balensjána: 206 (God)
balido: 553f (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Ann)
balío: 553f (Caud, TrC, Dol)
balitxó: 650a (Pin)
ball: 660b (Pin)
ball de quatre: 748a (Pin)
ball de Torrent: 748a (Qua)
ball pla: 748a (Camp)
ball solt: 748a (Raf)
ballaor del xenoll: 601a (Raf)
ballar: 378 (Tor)
ballat: 378 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
balláu: 378 (Ann)
ballejo: 417 (Adz)
ballueco: 731e (TrC)
balòstiò: 731e (Llan)
balsa: 421a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Dol, Gua)
balsa: 93 (Cr)
balseta: 798a (Dol)
balsetas: 806j (TrV)
balsete: 421a (Adz)
- balsón:** 93 (TrV)
balsót: 93 (Fan)
balsón: 421a (DosA)
balsote: 421a (Clló)
balsotico: 421a (Clló)
ban: 333 (Bsà)
ban: 352 (Bsà)
ban: 332 (Bsà, Can, Pen)
bamos: 304 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
ban: 703 (Biar)
ban: 702b (Biar)
ban: 356 (Bsà, Can)
ban: 361 (Bsà, Can)
ban: 366 (Bsà, Can)
ban: 320 (Bsà, Can, Pen)
ban: 351 (Bsà, Can, Pen)
ban: 367 (Bsà, Can, Pen)
ban: 377 (Bsà, Can, Pen)
ban: 404 (Bsà, Can, Pen)
ban: 373 (Bsà, Pen)
ban: 333 (Can, Pen)
ban: 350 (Cinc, Bsà, Can)
ban: 257 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
ban: 354 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
ban: 403 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
ban: 353 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
ban: 382 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
ban: 410 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
ban: 359 (Cinc, Bsà, Can, Vist)
ban: 352 (Cinc, Can, Pen, Vist)
ban: 410 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
ban de la cúina: 703 (Pin)
banahhhto: QII (Últim full enquesta) (Caud)
banastico: 695 (Azu)
banastillo: 695 (Tuéj)
banasto: 805a (Azu, Aín)
banasto: 695 (Cinc, Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar)
banasto: QII (Últim full enquesta) (Clló, Fan, Adz)
banasto: 796d (Clló, Fan, Azu, Adz)
banastos: 805a (Clló)
banastta: 695 (TrC)
banc: 664 (Bpa)
banc: 702b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
banc: 703 (Cinc, Tor, Pnyà, Moix, Cr)
banc: 799b (Moix)
banca: 702b (Clló)
banca: 577b (Dol)
bancal: 782c (Camp)
bancal: 261 (Can, Alc, Orp, Monc, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Pin, Cr)
bancal: 826c (Qua)
bancal de anogueras: 483 (Ann)
bancal de manzanos: 484a (TrC)
bancal de nogueras: 483 (God, Mon)
bancal de pomeras: 484a (Ann)
bancalet: 826b (Pen)
bancalet: 664 (Raf, Ann)
banco: 702b (Adz)
banco: 703 (Clló, Fan, Ann)
banco: 664 (Ped, DosA)
banco de matá: 577b (Fan)

- banco de matar:** 577b (Clllo)
- bandéra:** 103 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- bandéra:** 103 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- bandease:** 743 (Adz)
- bandera:** 472 (Orp, Calp)
- bandero:** 719d (Cr)
- bandida:** 730 (Orp, Monc)
- bandolera:** 730 (Vist)
- bandurria:** 749 (Ped)
- bandúrria:** 749 (Blí, Cr)
- banesto:** 695 (TrV)
- banestos:** 796d (TrV)
- banestos:** 805a (TrV)
- baneu:** 410 (Pen)
- bañkalét:** 125 (Raf)
- banqué:** 826b (Can)
- banquet:** 702b (Alc, Orp, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- banquet:** 693 (Bllob)
- banquet:** 664 (Qua, Tor)
- banqueta:** 702b (Tuéj, Cr, Gua)
- banquillo:** 702b (Dol)
- bànua:** 706b (Cinc, Bsà)
- banya:** 568 (Monc, Pnyà, Bpa, Blí, Calp)
- banyhaber:** 373 (Vist)
- banyó:** 794 (Pen)
- banyut:** 731 (Pnyà)
- baoul:** 111 (Can)
- baquería:** 546 (Fan)
- baqueta:** 555 (Aín)
- bařáka:** 108 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- bařáka:** 108 (Clllo, TrV, Adz, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- bařigera:** 192 (Cr)
- bara:** 780 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bara:** 804 (Mar)
- bara:** 764 (Mon)
- bara:** 770 (TrV, Adz)
- bara:** 738a (TrV, Tuéj)
- bara de labrar:** 770 (Mon)
- baral:** 773c (Monc, Ped, Blí, Camp, Dol)
- barales:** 773c (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC)
- barallats:** 642a (Camp)
- barals:** 773c (Pen, Vist, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Gua)
- baranes:** 773c (Bsà)
- baras:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
- baras:** 773b (Dol)
- baras:** 774a (TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, TrC, Dol)
- baratero:** 731d (God)
- barba:** 591 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- barba:** 593a (Dol)
- barbacho:** 490 (Mon, Dol)
- barbechar:** 782e (Adz)
- barbecho:** 782b (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- barbilla:** 591 (Adz, Caud, DosA, TrC)
- barbillera:** 582 (Tor)
- bárbula:** 593 (Caud)
- barcella:** 782c (Alc)
- barcella:** 788c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- barcellè:** 788c (Calp)
- barcelleta:** 695 (Camp)
- barchilla:** 782c (Tuéj)
- barchilla:** 788c (Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- barchín:** QII (Últim full enquesta) (Ann)
- barchín:** 805a (Ann)
- barcilla:** 788c (Clllo, TrV)
- bardissa:** 441 (Vist, Calp, Gua)
- baréa:** QI (Notes marginals) (Ped)
- barem:** 332 (Vist)
- bàrem:** 332 (Cinc, Pen)
- baren:** 333 (Cinc, Pen, Vist)
- baren:** 356 (Cinc, Pen, Vist)
- baren:** 361 (Cinc, Pen, Vist)
- baren:** 366 (Cinc, Pen, Vist)
- baren:** 320 (Cinc, Vist)
- baren:** 351 (Cinc, Vist)
- baren:** 367 (Cinc, Vist)
- baren:** 377 (Cinc, Vist)
- baren:** 404 (Cinc, Vist)
- baren:** 359 (Pen)
- baren:** 350 (Pen, Vist)
- baren:** 257 (Vist)
- baren:** 354 (Vist)
- baren:** 403 (Vist)
- barica:** 773b (Fan)
- barijá:** 770 (Caud)
- barillas:** 761 (Mon)
- bàrio:** 717 (Qua, Biar, Calp, Camp)
- barra:** 687b (Aín, Cr)
- barra:** QII (Últim full enquesta) (Azu, DosA)
- barra:** 799f (Can, Pen, Clllo, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Cnos, Ped, God, Tor, DosA, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin)
- barra:** 593 (Caud, Qua, Camp)
- barra:** 687b (Cinc, Can, Pen)
- barra:** 806c (Orp, Monc, Calp)
- barra:** 799a (Ped)
- barra:** 806g (TrV, Ped, God, Ann)
- barra de yelo:** 438 (Adz)
- barra del reglío:** 806c (Aín)
- barraco:** 525 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol)
- barracó:** 680 (Biar, Cr)
- barracón:** 680 (Caud)
- barracón:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
- barral:** 693a (Clllo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, TrC, Ann, Moix, Dol)
- barranc:** 423 (Bsà, Orp)
- barranc:** 416 (Orp, Aín, Monc, Raf, Bllob, Calp)
- barranc:** 417 (Pen, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Cr)
- barranco:** 417 (Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon)
- barranco:** 420 (Fan, Mar, DosA)
- barranco:** 416 (God)

- barrancó:** 417 (Moix)
barrancos: 417 (Clló)
barranquet: 417 (Alc, Camp)
barranquís: 423 (Alc)
barras: 593 (Clló, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
barras: 774a (Clló, Fan, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann)
barrear: 553e (Clló)
barreguilla: 570 (Pin)
barrena: 818a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
barrena: 489 (Mon)
barréna: 818a (Aín, Tor, Biar, Cr, Gua)
barréna: 489 (Cr)
barres: 774a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp)
barres: 593 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
barret: 709a (Pen, Orp, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp)
barreta: 738a (Calp)
barrido: 553e (Clló)
barrido: 384 (Clló, Azu, Mar, Ped, God)
barriera: 570 (Gua)
barrigera: 570 (Ped)
barriguera: 570 (Cinc, Can, Vist, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Raf, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Dol)
barril: 798b (Biar)
barril: 807a (God, Gua)
barril: 693 (Tuéj)
barrina: 495a (Calp)
barrina: 818a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
barrina: 489 (Qua)
barrío: 717 (Azu, DosA, Ann, Dol)
barrío: 384 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon)
barrionda: 574 (Clló)
barrior: 826f (Biar)
barrir: QII (Notes marginals) (TrV)
barriú: 384 (Fan)
barro: 435 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
barro: 662 (TrV)
barronera: 663a (Tuéj)
barronets: 773b (Mvés, Blí)
barrons: 773b (Bsà, Pnyà)
barrunta agua: 426d (DosA)
barrunta calor: 426d (Azu)
barrunta frío: 426d (Adz)
barruntan aire: 426d (God)
barrusca: 796 (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, Alc)
barrusca: 464a (Orp)
barseta: 695 (Calp)
barsilla: 788c (Fan, Azu)
barsó: 759 (Cnos)
barxí: 805a (Llan)
barxins: 805b (Llan)
barza: 695 (Adz)
barzón: 757a (Adz)
barzón: QII (Notes marginals) (TrV)
- bascoll:** 586a (Bsà, Alc, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
bascoll: 589 (Tor)
bascoll: 586a (Cinc)
bascuello: 588a (Fan, Ann)
báscula: 728k (Ped)
básculas: 728k (God)
basían: 312 (Azu, God, Dol)
basiar: 805d (Dol)
basíes: 313 (Azu, Dol)
baso: 693 (Alc)
baso: 345 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
baso: 693a (TrV)
baso: 568a (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
basos: 693a (Tuéj)
basquinyes: 707 (Pen)
bassa: 563 (Can)
bassa: 421a (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
bassa: 422 (Moix)
basseta: 421a (Pnyà)
bassi: 421a (Biar)
bassi: 563 (Bsà, Pen, Vist)
bassi: 576 (Orp)
bassia: 576a (Pen)
bàssia: 815b (Bsà, Pen)
bàssia: 815g (Can)
bassiol: 576 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
bassot: 421a (Vist, Raf)
bastante: 383 (Adz, Tuéj, Mar, Mon)
baste: 570 (Fan, Azu, Adz)
bastero: 724 (Fan)
bastiors: 663a (Camp)
bastó: 789 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín)
bastó: 738a (Llan)
bastó de llaurar: 770 (Orp)
basura: 783 (Caud, TrC, Dol)
bataneras: 461 (Adz)
bateig: 647a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
bateor: 664 (Calp)
baticoll: 586a (Cnos)
baticuello: 589 (Azu, Mar)
baticuello: 588a (TrV, Tuéj, Ped)
batidor: 220 (Bpa)
batikó: 195 (Moix)
batikóla: 195 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Tor, Biar, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
batikólo: 195 (Vist)
batikwéla: 195 (Can, Monc, Cnos, Bllob)
batir: 803c (Ann)
batoja: 804 (Clló, Fan, Azu)
batojá: 803c (Fan)
batojar: 803c (Clló, TrV, Azu, Caud, DosA)
batollar: 803c (Raf)
batxa: 405 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
batxillé: 731c (Can)
bau, ben aquí bau: 554d (Caud)
baúl: 111 (Cinc, Bsà, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar,

- Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
baul: 703b (TrV)
baül: 703b (Dol)
baül: 703b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Biar, Bllob, Cr, Gua)
baúles: 703b (Clo)
bautíso: 647a (God, Dol)
bautizo: 647a (TrV, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
bavúl: 111 (Orp)
bawúl: 111 (Vist)
bayamos: 334 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
bazcuello: 589 (Clo)
bazcuello: 588a (Clo)
bazzar: 312 (Ann)
bazzían: 312 (Fan)
bazzies: 313 (Fan)
bazzo: 693 (Fan)
béa: 135 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
béla: 174 (Pen, Mvés, Blí, Camp)
béle: 174 (Calp)
béjle: 207 (Caud)
béjle: 207 (Clo, DosA, TrC)
bén: 99 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
bés: 141 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Cr, Gua)
béso: 141 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
béspa: 177 (Pen, Vist)
béxa: 174 (Ann)
bézo: 141 (Cinc, Fan, Ann)
bea: 340 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
beata: 728l (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
beaturre: 728l (Blí, Pin)
bebé-bos: 345 (Pen)
bebedor: 563 (Raf, Mvés)
beberos: 345 (Caud)
beberse: 345 (Mon, Dol)
beberus: 345 (TrV, Adz, Tuéj, God, DosA, TrC)
bebese: 345 (Clo, Fan, Azu, Mar, Ped)
bebeu: 345 (Bsà)
bebeu-se: 345 (Cinc, Can, Vist, Aín)
bebir: 327 (Clo, Mar, God)
becerrete: 539 (Caud)
becerrico: 539 (Clo, Tuéj, Mar, Ped)
becerro: 557 (Caud)
becerro: 555 (Mar, Ped)
becerro: 556 (Tuéj)
becérro: 539 (Camp)
becínol: 353 (TrC)
becinos: 353 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
becinos: 354 (DosA)
bed aprizza: 321 (Fan)
bedell: 555 (Cnos)
bedell: 556 (Qua)
bedellet: 539 (Raf, Qua)
bedellet: 555 (Raf, Qua)
bedía: 340 (DosA)
bee: 340 (Cinc, Can, Vist)
beeu-se: 345 (Bllob)
bée-vos: 345 (Camp)
begau-se: 345 (Qua)
begà-vos: 345 (Biar)
begueren: 352 (Tor)
begueu-se: 345 (Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blí)
beguí: 395 (Mvés)
begut: 731f (Cinc, Bsà, Calp, Camp, Cr)
behhcambre: 810a (TrC)
behhtío: 356 (Caud, TrC)
beía: 340 (TrC, Mon, Dol)
beiláu: 378 (Clo, DosA)
beïns: 353 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
beïnte: 296 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, God, TrC, Mon, Dol)
beïnte: 728b (Fan, Ped)
beintidós: 298 (Mon)
beintiún: 297 (Mon)
bel: 553f (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Tor, Blí, Camp)
belá: 553f (Fan)
belá: 553f (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Mvés, Biar, Pin, Cr)
belà: 660b (Cinc, Bsà, Pen, Vist)
belá.l difunto: 660b (Fan)
belar: 660b (Aín, Cnos, Caud, Raf, Qua, Tor, DosA, Mvés, TrC)
belar: 553f (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
belar al muerto: 660b (Tuéj)
belar el difunto: 660b (Clo, TrV, Ped)
belar el muerto: 660b (Adz)
belar un difunto: 660b (Azu)
belénes: 760 (Bpa)
beléngue: 712b (Calp)
belío: 553f (Mon)
belit: 553f (Alc, Orp, Aín, Cnos, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Gua)
belíu: 553f (Fan)
bell: 472 (Cnos)
bellón: 587 (Adz)
bellortas: 764d (Tuéj, DosA)
bellota: 481 (Pen, Orp, Azu, Aín, Cnos, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr)
bellotar: 480a (Llan)
bellotera: 480 (Llan, Blí, Camp, Cr)
bellòto: 481 (Llan, Pin, Camp)
bellutas: 817 (Fan)
belo: 707 (God)
beltrón: 578 (Tuéj)
ben: 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
ben de mar: 425 (Cinc)
benáo: 52 (TrC)
benàncio: 497 (Cnos)
bencejo: 785a (Clo, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
bencill: 785a (Cinc, Bsà, Vist, Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Gua)
bendabal: 425a (Dol)
bendecío: 329 (TrC)
bendejo: 785a (TrV)
bendema: 796a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Ann)

- bendemar:** 796a (God)
benden: 369 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
bendesido: 329 (God)
bendesio: 329 (Dol)
bendezzido: 329 (Ann)
bendezzíu: 329 (Fan)
bendícido: 329 (Clo, Mar, Ped)
bendicio: 329 (TrV)
bendimia: 796a (Caud, DosA, Dol)
bendisido: 329 (Azu)
bendisio: 329 (Mon)
bendito: 736 (Azu)
benditòt: 736 (Monc)
bendré: 305 (Fan, Azu, Mar, Ped)
bene: QII (Notes marginals) (Fan)
benedí: 329 (Alc)
benedid: 329 (Alc, Blob, Pin)
benedir: 329 (Blob)
benedit: 329 (Orp, Calp, Camp)
beneid: 329 (Gua)
beneit: 329 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Cr)
beneit: 736 (Llan, Bpa)
benéit: 736 (Bsà)
benema: 796a (Gua)
benemar: 796a (Gua)
benen: 369 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
benga: 391 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
bengamos: 335 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
bengo: 305 (God)
bengut: 302 (Cinc, Aín, Raf, Qua)
bengut: 385 (Cinc, Cnos, Qua)
benilóba: QI (Transcripció del nom del lloc)
 (Blob)
benid: 329 (Bsà, Pen, Vist, Biar)
benido: 385 (Azu, Adz, Mar, Ped)
benido: 302 (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God)
beniit: 329 (Tor)
benim: 304 (Bsà, Pen, Vist)
benim: 335 (Cinc, Can, Mvés)
benio: 385 (TrV, God, DosA, TrC)
benio: 302 (Tuéj, TrC, Mon, Dol)
beniopa: QI (Transcripció del nom del lloc)
 (Bpa)
benipéros: QI (Nom dialectal dels habitants)
 (Bpa)
benir: 329 (Vist, Biar, Azu, Mar, God)
benit: 329 (Cinc, Can, Cr)
benit: 324 (Fan)
beniu: 324 (Raf)
beniú: 302 (Fan)
beniú: 385 (Fan)
bensejo: 785a (Fan, Azu, God, Dol)
bentà: 786g (Bsà, Pen)
bentà: 425a (Cinc, Pen, Vist, Mvés)
bentada: 425a (Bsà)
bentada: 426a (Bsà)
bentaera: 787 (Mon)
bentar: 786g (Pnyà)
bente: 296 (Azu, Mar, Caud, Ped, DosA)
bent-i-dos: 298 (Cinc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
bentidós: 298 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
bentidòs: 298 (Tuéj)
benín: 787a (Ped)
bent-i-u: 297 (Aín, Raf, Qua)
bentiuno: 297 (Clo, Fan, TrV, Adz, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
benti-uno: 297 (Tuéj)
bent-i-uno: 297 (Cinc)
beníuno: 297 (Azu, Ped)
bentre: 578a (Aín)
bentre: 578 (Pen, Pnyà)
bentrellol: 578a (Vist)
bentrera: 570 (Bsà, Pen)
bentresca: 578 (Cinc, Vist, Pnyà, Mvés)
bentrón: 578 (DosA)
beo: 374 (Clo, Fan, Caud)
bejiafi: QI (Transcripció del nom del lloc)
 (Blí)
ber: 321 (Clo)
ber: 398 (Mon, Dol)
ber: 255 (Pen, Vist, Raf, Tor, Mvés)
berá: 335 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
berá.n: 335 (Adz, Mar)
berano: 380 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
berbajo: 576a (TrV, Azu, Mar, Ped, DosA)
berbiquí: 818b (God, TrC, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
bercoc: 469 (Calp)
berdá: 239 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
berdát: 239 (Fan)
berde: 255 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
berdet: 505 (Pnyà)
berdoleta: 504 (Aín)
berdugo: 484 (Mon)
berema: 796a (Pen, Qua, Mvés)
beremà: 796a (Pen, Cnos)
beremar: 796a (Aín, Cnos, Qua)
beren: 352 (Cnos, Raf, Qua)
berena: 695a (Pin)
berenà: 695a (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
berenar: 695a (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Calp, Tor)
berendá: 695a (Fan)
berendar: 695a (Clo, God)
berezo: 479a (Adz)
berienda: 695a (TrV, Ped)
beritát: 239 (Bsà, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
bermà: 796a (Bsà)
bernat: 663a (God)
bernetxar: 782f (Raf)
bèrre: 525 (Bsà, Pen, Vist)
berrear: 553e (Tuéj, DosA)
berretxin: 731f (Gua)
bèrri: 525 (Cinc)
berriar: 553e (Adz)
berrido: 553e (Adz, Tuéj)
berrió: 553e (DosA, TrC, Dol)
berrionda: 574 (Adz)
berrit: 553e (Pin)
berro: 525 (Fan)
bèrro: 525 (Raf, Qua, Pnyà)
bert: 255 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Cnos, Qua)

- bertát:** 239 (Vist)
- bèrtula:** 633c (Pen, Vist)
- bes:** 322 (Aín, Ped, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bes:** 321 (God, TrC)
- bés:** 322 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Tor, Mvés)
- bescoll:** 586a (Cr, Gua)
- bescuit:** 712b (Llan)
- bescuít:** 712b (Pnyà, Bpa, Blí)
- bescúit:** 712b (Bllob)
- beserrico:** 539 (Azu)
- beserro:** 555 (Fan, Azu, Mon)
- beshhte:** 321 (Dol)
- besinos:** 353 (Azu, God, Mon)
- besitaron:** 404 (Cllo, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
- besitémos:** QI (Notes marginals) (Ped)
- besitemos:** 404 (Mon)
- besón:** 650 (God)
- besones:** 650 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon)
- bespé:** 633d (Pen)
- besprà:** 301 (Can, Vist, Raf)
- besprà:** 378 (Vist)
- besprada:** 301 (Cinc)
- besprada:** 378 (Cinc)
- bessitaren:** 404 (Mvés)
- bessó:** 650 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
- bessons:** 650 (Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Gua)
- bestid:** 356 (Pen)
- bestido:** 707 (God)
- bestido:** 356 (TrV, Azu, Ped, God)
- bestío:** 356 (DosA)
- bestío:** 356 (God)
- bestise:** 280 (Ped)
- bestit:** 356 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- bestit:** 707 (Qua)
- bestiu:** 356 (Fan)
- bestío:** 356 (Dol)
- bet:** 321 (Fan)
- beta:** 424 (Ann)
- beta:** QII (Notes marginals) (Caud, God)
- beterenari:** 572 (Pnyà)
- beterinario:** 572 (Fan, Dol)
- betlar:** 660b (Pnyà)
- beurache:** 576a (Ann)
- beuratge:** 576a (Alc, Bpa, Moix, Calp, Camp, Cr, Gua)
- beuratxe:** 576a (Cnos, Raf, Qua)
- beuredor:** 563 (Bpa)
- bevedor:** 563 (Ann, Llan)
- beverse:** 345 (Ann)
- beversendé:** 345 (Ann)
- beveu-se:** 345 (Bpa, Calp)
- beveu-se.sta:** 345 (Alc)
- beveu-vos:** 345 (Gua)
- bevé-vos:** 345 (Orp, Monc, Pin, Cr)
- bezá:** 141 (Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- bezét:** 141 (Cr)
- bezones:** 650 (Cllo, TrV)
- bezzinos:** 353 (Fan)
- bguey:** 527 (Ann)
- bíde:** QI (Notes marginals) (God)
- bíhke:** 178 (TrC)
- bíhko:** 216 (Caud, TrC, Dol)
- bíøke:** 178 (TrV, DosA)
- bíøko:** 216 (TrV, Adz, Mar, Ped, DosA)
- bíjfk:** 216 (Raf, Qua)
- bísko:** 216 (Pen, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Mon)
- bíspa:** 177 (Tor)
- bísjk:** 216 (Tor)
- bísjko:** 216 (Cinc, Mvés, Gua, God)
- bíjsko:** 209 (Vist)
- bíwda:** 140 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Azu, Ped)
- bia:** 340 (Pen)
- bia:** 340 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God)
- biár:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Biar)
- biaje:** 315 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- biarúts:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Biar)
- biatge:** 315 (Bsà, Can, Pen, Vist)
- biatxe:** 315 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- bibí:** 327 (Fan)
- bibir:** 327 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bicari:** 718 (Tor)
- bida:** 360 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Raf, Qua, Tor, Mvés, Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bide:** QII (Notes marginals) (Caud)
- biejo:** 472 (Mon, Dol)
- bien:** 280 (TrC)
- biene:** 280 (TrC)
- biengut:** 302 (Mvés)
- biento:** 379 (Cllo, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- biento:** 806b (God)
- biento:** 806c (God)
- biento cartagenero:** 425 (Dol)
- biento lebeche:** 425 (Dol)
- biento trehmontana:** 425 (Dol)
- bieron:** 352 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- biga:** 673 (Can, Vist, Cllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Qua, God, DosA, Pnyà, TrC, Moix, Blí, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- biga:** 806d (Cllo, TrV, Tuéj, Ped, DosA)
- biga:** 422a (Gua)
- biga trabesera:** QII (Últim full enquesta) (Cllo)
- bigornia:** 819a (Cllo, Fan, Adz, Tuéj, DosA, Ann, Dol)
- bigòrnia:** 819a (Biar)
- bigüela:** 749 (TrV)
- bigues de cuberta:** 673 (Raf)
- bigueta:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
- biguetas:** 673 (God)
- bigwéla:** 205 (TrV)
- bigwoéla:** 205 (Adz)
- bihhco:** 618b (Caud, TrC, Dol)
- bihhco:** 509 (Dol)
- bihhque:** 509 (TrC)

- bihhto:** 395 (Caud, TrC)
bihhto: 374 (TrC)
bihhtto: 374 (Dol)
bihkájno: 209 (TrC, Dol)
bihkaíno: 209 (Caud)
bijúda: 140 (God)
bilár de kánes: QI (Transcripció del nombre del
 lugar) (Can)
Bilbao: QII (Notes marginals) (Ann)
billalonga: 805e (Tuéj, Caud, Ped, God, DosA)
billalongas: 805e (Azu)
billamarchante: 818b (Caud)
billamarquí: 818b (Cinc, Bsà, Vist, Ped, Raf, Tor,
Pnyà)
billamarquín: 818b (Clló, Azu, Tuéj, God, DosA)
billamartí: 818b (Qua)
billamartín: 818b (Fan, TrV, Adz)
billortas: 764d (Clló, Adz, TrC)
billota: 481 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Clló, Alc, Adz,
Tuéj, Caud, DosA, TrC)
billota: 764d (TrV)
billòto: 481 (Ann, Moix)
bimba: 633c (Cinc)
bimbral: 664 (Aín)
bin: 296 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
biña: 791 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar,
Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
binajera: 491 (Fan, Tuéj)
binar: 782f (TrV, Adz, Tuéj)
binarra: 491 (Mar)
binatera: 491 (Clló, Aín, Adz)
binatxa: 491 (Aín)
binatxera: 491 (Cinc)
binça: 795b (Raf, Qua)
binça: 578a (Tor)
bincill: 785a (Pen)
bindició: 329 (Caud, DosA)
bindre: 375 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
bindre: 377 (Vist)
bindré: 305 (Pen, Mvés)
bindre.ls: 377 (Bsà, Can, Pen, Aín)
bindre.nxorn: 375 (Aín)
bindre.s: 377 (Cinc)
bindrem: 335 (Bsà, Pen, Aín)
bindrem: 304 (Qua)
bine: 375 (Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God)
bine.cf: 554g (Cnos)
bine.cf: 554h (Cnos)
binga: 391 (Bsà, Pen, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor,
Mvés)
binga.l: 391 (Bsà)
bingam: 335 (Aín, Cnos, Raf, Qua)
bingue: 391 (Cinc, Can, Vist)
bingué: 375 (Mvés)
binguem: 335 (Vist, Tor)
bingueren: 377 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bingueu: 324 (Mvés)
binguí: 375 (Cnos)
bingut: 385 (Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Raf, Tor,
Mvés)
bingut: 302 (Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Tor)
biniera: 391 (TrC)
binieron: 377 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud,
Ped, God, DosA, Mon, Dol)
bino: 397 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud,
Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
bino: 376 (Fan, Azu)
binsa: 578a (God)
binsó: 178 (Cr)
binsón: 178 (Mon, Dol)
bint: 296 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bint-i-dos: 298 (Bsà, Can, Pen, Vist, Tor)
bint-i-gun: 297 (Pen)
bint-i-u: 297 (Bsà, Can, Cnos, Mvés)
bint-i-un: 297 (Vist)
bintiuno: 297 (Mon)
bint-i-uno: 297 (Tor)
binya: 791 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf,
Qua, Tor)
binza: 578a (Ped)
biolí: 749 (Mvés)
biolín: 749 (Dol)
bions: 707 (Vist, Aín)
biθkájno: 209 (DosA)
biθkaéjno: 209 (Ped)
biθkaíno: 209 (TrV, Tuéj)
biθkayáno: 209 (Adz)
biθkayíno: 209 (Clló)
bir[x]en: 806d (Gua)
bír[x]enes: 799e (Gua)
birbá: 783d (Fan)
birbà: 783d (Cinc, Bsà, Can, Pen)
birbar: 783d (Orp, Raf, Pnyà, Mvés)
birbe: 578a (Clló)
birgenes: 806g (Dol)
birgiela: QII (Notes marginals) (Dol)
biritát: 239 (Pen, Tor)
birluta: 817 (TrC)
biròlla: 689a (Raf)
birtientes: 669 (Adz)
biruta: 817 (Dol)
birutas: 817 (Mon)
birwéla: 205 (Ann)
bis: 509 (Mon)
bisagra: 667 (Tuéj, God, TrC, Mon)
bisagras: 663a (Caud, Ped)
bisagras: 667 (Clló, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped,
DosA, Ann)
bisaje: 472 (Dol)
bisaltos: 458 (Adz)
bisbe: 578a (Can, Alc, Gua, TrV)
bisbisbis: 554i (TrV)
bisc: 509 (Cinc, Bsà, Vist, Azu, Aín, Cnos)
bisc: 618b (Cnos)
biscambre: 810a (DosA)
biscarro: 618b (Monc)
bisco: 509 (Fan)
bisco: 618b (Vist, Azu, God, Pnyà, Mvés, Ann, Gua)
biscorneáu: 618b (Tuéj)
bishhto: 395 (Dol)
bisità: 404 (Pen)
bisitar: 404 (Vist)
bisitaron: 404 (TrV, Azu)
biskájno: 209 (Adz, Mon)
biskáyo: 209 (Can)
biskaéjno: 209 (Fan)
bifkaî: 209 (Raf)
biskaî: 209 (Tor, Gua)
biskaî'n: 209 (Bsà)

- biskaíno**: 209 (Cinc, Pen, Aín, Cnos, Llan, Moix, Azu, Mar, God)
- biskayésko**: 209 (Fan)
- biskó**: 178 (Aín)
- biskón**: 178 (Azu)
- biskós**: 216 (Cnos)
- bispero**: 633d (Adz)
- bisque**: 509 (TrV, God)
- bissitaren**: 404 (Tor)
- bisjkaí**: 209 (Qua)
- bisjkaíno**: 209 (Mvés)
- bist**: 395 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
- bist**: 374 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan)
- bistabéla**: QI (Transcripció del nom del lloc)
(Vist)
- bistabélans**: QI (Nom dialectal de los habitants) (Vist)
- bistío**: 356 (Mon)
- bisto**: 395 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
- bisto**: 374 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
- bisuejo**: 618b (Dol)
- biswéxo**: 216 (Dol)
- bitet**: 465 (Pnyà, Mvés, Ann)
- bitete**: 465 (Dol)
- bitirinario**: 572 (Mon)
- blúda**: 140 (TrV)
- biure**: 327 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Tor, Mvés)
- bixc**: 509 (Qua)
- bixc**: 618b (Raf, Qua, Tor)
- bixco**: 554g (Can, Vist)
- bixco**: 554h (Can, Vist)
- biz**: 509 (Ped)
- bizco**: 509 (Clo)
- bizco**: 618b (TrV, Adz, Ped, DosA)
- bizcorniáu**: 618b (Adz)
- bizque**: 509 (DosA)
- bizzitaron**: 404 (Fan)
- bjéne**: QI (Notes de orientació fonètica) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bjernes**: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped)
- bjéxo**: 135 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bjúda**: 140 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
- bláj**: 101 (Pen, Biar)
- blájik**: 101 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- blájik'**: 101 (Gua)
- blájiko**: 101 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- blát**: 70 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Bpa)
- blát'**: 70 (Llan)
- bláw**: QI (Notes marginals) (Fan, Ann)
- blanc**: 582c (Calp)
- blanc**: 582b (Gua)
- blanca**: 805e (Ann)
- blanca**: 501 (Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Mon, Camp, Dol)
- blanca**: 737 (Pin)
- blanco**: QII (Notes marginals) (Dol)
- blando**: 731e (Fan)
- blanquet**: 582c (Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Cr)
- blanqueta**: 501 (Fan)
- blanqueta**: 805e (God, DosA)
- blanquillos**: 579c (Caud)
- blanura**: 434 (Pin)
- blanurà**: 434 (Pin)
- bleas**: 695a (Dol)
- bledo**: 400 (Clo, TrV, Tuéj, Ann)
- blédo**: 400 (Mvés)
- bloconà**: 610a (Gua)
- bnieron**: 377 (TrC)
- bó kapó**: 49 (Cnos)
- bójna**: 210 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Cr)
- bójna**: 210 (Cinc, Fan, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA)
- bójno**: 210 (Ann)
- bójno**: 210 (Vist, Llan, Moix, Bllob)
- bóka**: 18 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- bólisa**: QI (Notes de orientació fonètica) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon)
- bóltes**: 207 (Biar)
- bót**: 199 (Pen)
- bóto**: 199 (Vist, Alc, Orp)
- bów**: 46 (Alc, Orp, Monc)
- bów**: 49 (Cinc, Orp, Aín, Monc)
- bów**: 46 (Cinc, Raf, Qua, Pnyà, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
- bów**: 49 (Raf, Qua, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
- bów bráw**: 46 (Can, Aín)
- bów bráw**: 46 (Mvés, Llan)
- bów de láwra**: 49 (Alc)
- bów de láwra**: 49 (Pen)
- bów de káfo**: 49 (Mvés)
- bów em béna**: 46 (Cnos)
- bów em véna**: 46 (Bpa, Calp)
- bów fréstek**: 46 (Pen)
- bów kapó**: 49 (Bpa, Calp)
- bów kapó**: 49 (Vist)
- bów kazolá**: 49 (Bsà)
- bów kolút**: 46 (Vist)
- bów mánso**: 49 (Can)
- bów řeál**: 46 (Bsà)
- boa**: 641a (Camp)
- boa**: 639b (Cr, Gua)
- bobanilla**: 605 (Caud, TrC)
- bobanillera**: 784a (TrC)
- bobedillas**: 677 (Caud, Ped)

- bobet:** QII (Últim full enquesta) (Azu)
bobet: 539 (Bsà)
bobitá: 614 (Fan)
bóbo: 736 (Aín, Pnyà, Mvés, Camp)
bóc: 526 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
bóc: 695 (Monc)
bocá: 610a (TrV, God)
boçà: 614 (Bsà, Pen, Vist)
boca tarde: 715d (Azu)
bocables: QII (Notes marginals) (Azu)
bocada: 610a (Adz)
bocadillo: 695a (Adz)
bocanà: 610a (Mvés)
bocao: 570 (Bpa)
bocarán: 731c (Clo)
bocateja: 671 (TrC)
bocer: 478 (Calp)
bocetada: 733 (Adz)
boche boche boche: 554h (Adz)
bochi, bochi, bochi: 554h (Caud)
bochín: 501a (Ped, Mon)
bochorno: 425 (Clo, Adz)
bocí: 778a (Blí, Cr)
bocinà: 733 (Pin)
bocoi: 797a (DosA)
bocoi: 798b (DosA)
bocói: 798b (Gua)
bocòi: 798b (Calp)
boconá: 610a (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol)
boconada: 610a (Adz)
bocoy: 798b (Fan, TrV, Azu)
bocoys: 797a (Fan, TrV)
boda: 639b (Alc, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Dol)
boda: 641a (Can, Vist, Fan, Orp, TrV, Azu, Monc, Mar, Raf, God, DosA, Pnyà, TrC, Bpa, Bllob, Calp, Pin, Cinc, Bsà, Pen, Clo, Aín, Adz, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí)
bodega: 679a (Pen, Monc, Caud, Ped, Raf, God, TrC, Ann, Pin, Dol, Gua)
bodega: 663 (Vist, Adz, God)
bofeta: 733 (Dol)
bofetá: 733 (Fan, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon)
bofetà: 733 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr)
bofetada: 733 (Clo)
bogí: 501a (Blí)
bogot: 810e (Pen)
boguet: QII (Últim full enquesta) (Clo)
boguet: 806g (Ped)
boína: 210 (Biar, Pin, Camp, Gua, Mon, Dol)
boína: 709a (Dol)
bòinò: 709a (Llan)
boira: 434 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
boira plana: 434 (Biar)
boira plana, sol demana: 434 (Biar)
boira roya: 426c (Fan)
boira terrera: 434 (Clo, Fan, Azu, Mar)
bòirò: 434 (Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Camp)
boixa: 778a (Pen)
boixà-se.s dits: 440 (Pin)
boja: 732 (Azu)
bojaca: 348 (Bllob, Camp)
bojòni: 736 (Pin)
- bokáble:** QI (Notes marginals) (Azu)
bola: 737 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
bolá: 671 (Caud, God, DosA, TrC, Dol)
bolà: 671 (Alc, Raf, Camp, Biar)
bolá: 737 (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
bolár: 207 (Biar)
bolada: 425a (Adz)
bolanda: QII (Notes marginals) (Dol)
bolandera: 822d (Clo)
bolanderos: 531 (Tuéj)
bolantí: 742 (Aín)
boláu: 671 (Adz)
bolba: 486 (DosA)
bolbamos: 335 (Caud)
bolber: 614 (Adz)
bolber: 324 (Azu, Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
bolberé: 305 (Fan, Azu, Adz, Mon, Dol)
bolbéta: 684 (Qua)
bolbí: 375 (Azu, Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
bolbís: 324 (Adz)
bolcá: 647 (TrV, Ped, DosA)
bolcà: 647 (Cinc, Can, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Pin, Camp)
bolcà: 647a (Mvés)
bolcada: 647 (Clo, Adz)
bolchaca: 348 (TrV, Azu, Mar, Ped, God, TrC)
boldria: 389 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Raf, Mvés)
boldrien: 411 (Can)
bolea: 733 (Aín, Raf)
bolea: 737 (Mar)
boled de la sang: 442 (Pin)
bolem: 365 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bolem: 411 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bolén: 327 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Tor, Mvés)
boléré: 305 (TrC)
bolet: 424 (Can)
bolet: 442 (Pen, Qua, Llan)
boleta: 465 (TrC)
bolete: 695a (TrC)
boleu: 343 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
boleu: 411 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bolguera: 389 (Qua, Tor)
bolgueu: 325 (Tor)
boli: 738 (Clo)
bóli: 738 (Vist)
bolich: 745 (Tuéj)
bolillo: 745 (Bllob)
bolinche: 745 (Adz, Caud, DosA, TrC)
bolinchi: 745 (God)
bolisa: 684 (Clo)
bollas: 712b (TrV)
bolléro: 806h (Tor)
bollí: 799 (Cinc, Can, Pin, Cr)
bolllir: 799 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Gua)
bolllit: 695a (Tor)
bolló: 788a (Orp)
bóllo: 712b (Aín)
bolo: 424 (Tuéj, Ped, God, Ann)

- boló:** 737 (Cr)
bólo: 424 (Can, Raf)
bólo: 442 (Gua)
bòlò: 737 (Ann)
bolo de rambla: 424 (Cllò, Azu)
bolo de río: 424 (TrV)
bolquerets: 647 (Ann)
bolqués: 647 (Pin)
bolsa: QI (Notas de orientación fonética) (Dol)
bolsa: 579g (Tor, Pnyà, Cr)
bolsadas: 578a (TrC)
bolsillo: 348 (Cr, Gua, Adz, Mar, Caud, Mon, Dol, Tuéj)
bolta: 677 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua)
boltaje: QII (Notes marginals) (TrC)
bolteacampanas: 488 (TrC)
boltea-campanas: 488 (Fan)
boltejacampanes: 488 (Pnyà)
bolteja-campanes: 488 (Biar)
boltiso: 647a (Azu, Ann)
boltizar: QII (Notes marginals) (Cllò)
boltizo: 647a (Cllò, Adz, DosA)
boltizzo: 647a (Fan)
boltsons: 673 (Bllob)
bòlva: 684 (Blí)
bolveta: 684 (Ann)
bolxaca: 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor)
bombiró: 492 (Cr, Gua)
bombo: 732 (Cr)
bombona: 694a (TrV, Adz, Caud)
bombóna: 807a (Camp)
bombóna: 694a (Cinc, Monc, Raf)
bòmit: 613a (Cinc, Can, Vist, Aín)
bomità: 614 (Cinc, Alc, Aín)
bon pos tinga: 661 (Pen)
bònadòna: 730 (Cinc)
bonatxo: 736 (Monc)
bonatxon: 736 (Tor, Gua)
bonet: 709a (Biar)
boník: 8 (Pen)
boníko: 8 (Raf, Calp, Tuéj, TrC)
bonigá: 553 (Mar)
boñiga: 553 (Cllò, Fan, TrV, Azu)
boñiga: 810h (Cllò, Fan, TrV, Azu)
boñigá: 553 (Ped, DosA)
bons: 368 (Cr)
bonyiga: 553 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Cnos, Calp)
bonyigà: 553 (Bllob, Pin)
bonyigo: 553 (Vist, Camp)
boquen: 312 (Mvés, Llan, Moix, Calp, Pin, Cr)
boquera: 422 (Orp, Monc)
boques: 313 (Mvés, Llan, Bpa, Calp, Cr)
boquesteules: 671 (Tor)
bor de máhheara: 597d (Dol)
bor resia: 597b (Dol)
borà.n: 335 (Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
borbullero: 450 (God)
borceguines: 711 (Cllò, Adz)
borchaca: 348 (Cllò)
bord: 649 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Pin, Gua)
bórd: 484 (Qua, Bpa)
borde: 656b (Cllò, Azu, Tuéj, Ped, God, TrC, Ann)
borde: 649 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
bordet: 649 (Bsà, Calp)
bordo: 562 (Dol)
bordo del terráu: 670 (Dol)
bords: 649 (Llan)
bore: 404 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Cnos, Raf, Qua)
bore: 352 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
bòres: 637 (Bsà)
boria: 434 (Mon, Dol)
bòria: 434 (Cr, Gua)
bòria d'auia: 432 (Pin)
borinot: 492 (Can, Pen, Alc, Orp, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
borinót: 492 (Ann)
borins: 813c (Cinc)
bòriò: 434 (Pin)
borjaca: 348 (Alc)
borrachera: 732 (Fan, TrV, Mar, God, Ann, Dol)
borracho: 731f (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Dol)
borrachón: 731f (DosA)
borradura: 633a (Can, Cllò, TrV, Azu, Adz, Ped, DosA)
borrao: 633a (TrC)
borrasca: 425a (Bpa)
borrasca: 432 (Llan)
borrasca: 732 (Pin)
borrasca: 432 (Llan)
borratxera: 732 (Alc, Raf, Tor, Pnyà, Llan, Calp, Camp)
borratxina: 732 (Can)
borratxo: 731f (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
borraúra: 633a (Tuéj, God, Dol)
borraüra: 633a (Cnos, Qua, Tor)
borrega: 554e (Azu, Caud)
borrega: 559 (Caud)
borrega: 561 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Gua, Can, Vist, Camp, Cr, Pnyà, Bllob, Calp)
borrèga: 554e (God)
borrego: 731 (Dol)
borrego: 524 (Orp, Azu, Monc, Raf, God, DosA, Ann, Bpa, Dol)
borrego: 561 (Orp, Raf, Aín, Monc, Can, Vist, Camp, Cr, Pnyà, Bllob, Calp, Vist, Mvés)
borrego mardanís: 524 (Llan)
borrego pare: 524 (Qua)
borregos: 261 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Cr, Azu, Ped)
borreguera: 731b (Dol)
borreguet: 537 (Alc, Raf, Qua, Pnyà)
borreguet: 561 (Cnos, Raf)
borregueta: 561 (TrV, Tuéj)
borreguete: 559 (Caud)
borreguica: 537 (Fan)
borreguillo: 519 (Pin)
borrica: 540 (Gua)
borrico: 540 (DosA)
borrico: 540 (Gua)
borrim: 431 (Pen, Vist)
borriol: 492 (Monc)
borriol: 493 (Pen, Orp, Cnos)
borró: 617 (Bpa)
borróscò: 426b (Bpa)
borrucho: 540 (Caud, DosA, Ann)

- borrumballa:** 817 (Gua)
borrumballes: 817 (Pnyà, Bllob, Blí)
borseguins: 711 (Cnos)
bórso: 479 (Pen)
boruca: 728 (Qua)
borumball: 817 (Can)
borumballa: 817 (Orp, Cnos, Qua, God, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Camp, Cr)
borumballas: 817 (Clllo, Mar, DosA)
borumballs: 817 (Moix)
borumbot: 492 (Calp)
borumfalla: 817 (TrV)
borxaca: 348 (Cinc, Can, Vist, Orp, Aín, Monc)
bos: 342 (Pen, Vist, Aín, Raf, Qua, Tor, Mvés)
bós: 479 (Calp)
bosar: 614 (Clllo, Adz)
boseguín: 777 (God)
boseguines: 711 (Ann)
bosina: 291 (Azu)
bosotros: 411 (God, Mon, Dol)
bossa: 579g (Bpa)
bostés: 410 (Aín)
bostés: 364 (Aín, Cnos, Mvés)
bota: 798b (Fan, God, DosA, Ann)
bota: 711 (God)
bota: 797a (Mar, Ann)
bóta: 798b (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Cr)
bóta: 801a (Pen)
botar cuets: 738 (Aín)
botas: 798b (Azu, Tuéj, Ped)
botas: 711 (Fan, Adz, Ann, Mon, Dol)
botas: 797a (Fan, Tuéj, Ped, DosA)
botas: 726 (Ped)
boté: 726 (Bsà, Can, Pen, Cr)
botéfas: 243 (Caud, TrC, God, Mon)
botella: 693a (God)
boter: 726 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)
botero: 726 (Clllo, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Llan, Bpa, Pin)
botifaluga: 453b (Calp)
botifarra: 579g (Adz)
botifarra: 582a (Cinc, Can, Pen, Clllo, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
botifarra bona: 582c (Bllob)
botifarra de cebolla: 582a (Mar, DosA)
botifarra de sein y sangre: 582c (DosA)
botifarra^o: 582a (Vist)
botifarró: 582a (Tor, Pnyà, Llan, Moix)
botija: 579g (Caud, TrC)
botija: QII (Últim full enquesta) (Fan, Gua)
botija: 693 (Fan, Orp, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Bpa, Blí, Mon, Clllo, Camp, Cr, Dol, Gua)
botijá: 631 (Fan)
botijar: 631 (Clllo, TrV, Tuéj, Llan)
botijear: 631 (Azu, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
botijiar: 631 (Mar)
botijo: 693 (Fan, TrV, Adz, Mar, Caud, TrC, Mon, Dol, Clllo)
botijó: 693 (Llan, Moix, Biar, Bllob, Cr)
botijón: 693 (Ped, Ann, Dol)
- botijonet:** 693 (Llan)
botijós: 631a (Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
botijoso: 631a (Clllo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
botijozzo: 631a (Fan, Ann)
botilla: 693 (Aín, Monc)
botillós: 631a (Alc, Orp, Monc)
botins: 708 (Can)
botitxa: 693 (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
botitxirar: 631 (Mvés)
botitxo: 693 (Cnos)
botitxós: 631a (Qua, Pnyà, Mvés)
botons d'or: 712 (Pen)
botos: 797 (Adz)
botos: QII (Notes marginals) (Fan)
botos: 797a (Fan, TrV)
bóu: 557 (Alc, Orp, Monc)
bóu: 527 (Cinc, Can, Orp, Aín, Monc)
bóu: 558 (Vist)
bòu: 527 (Bsà, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blí, Camp)
bòu: 556 (Mvés, Bpa)
bòu: 557 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
bòu: 558 (Raf, Mvés, Gua)
bòu p'a córrer baques: 527 (Mvés)
bóu pare: 527 (Vist, Alc)
bòu pare: 527 (Biar, Bllob)
bòu p'è pare: 527 (Calp)
bòu que corre les baques: 527 (Tor)
bòu sancé: 527 (Pen)
bòu simental: 527 (Raf)
bouet: 555 (Aín)
bouet: 539 (Aín, Pnyà)
bouet: 556 (Llan)
bouet: 806g (Mvés)
bovet: 539 (Biar)
bóvo: 736 (Orp, Biar, Calp, Pin)
boy: 405 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
boyet: 556 (Ann)
bránka: 86 (Vist, Monc, Tor, Pnyà, Moix, Tuéj, Monc, Vist)
bránkes: 86 (Can, Mvés, Llan, Bllob, Blí)
bráeo: 24 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
brás: 24 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
bráso: 24 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
braç: 419 (Qua)
braçal: 419 (Llan, Bpa, Biar, Bllob, Camp, Cr)
braçuélos: 581a (Pin)
bragasas: QII (Notes marginals) (Dol)
bragó: 603d (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Calp, Camp)
bragó: 605 (Llan)
bragón: 603d (God)
bragué: 564 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
braguer: 564 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
braguero: 564 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, TrC, Ann, Fan, Ped)
bram: 553h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Tor, Bpa, Bllob, Blí, Camp)

- bram:** 553g (Pen)
bram: 553e (Vist, Tor, Bpa, Bllob, Camp)
bramá: 553e (Fan)
bramà: 553h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
bramà: 553g (Pen)
bramà: 553e (Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
bramar: 554c (Orp)
bramar: 553h (Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
bramar: 553e (Orp, TrV, Azu, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
bramido: 553h (Ann)
bramido: 553e (TrV, Azu, Ped, God, Ann)
bramit: 554c (Orp)
bramit: 553e (Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua)
bramit: 553h (Vist, Alc, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Calp, Pin, Cr, Gua)
bramíu: 553e (Fan)
bramuc: 553e (Cinc, Can)
bramucà: 553e (Can)
bramugà: 553e (Cinc)
bramular: 553e (Bpa)
branca: 663a (Alc, Raf, Qua)
brancà: 663a (Pen, Orp, Monc)
brancal: 664 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Monc)
brancalà: 664a (Blí)
brancalà: 663a (Cnos, Blí, Calp)
brancalet: 664a (Mvés)
branques: 663a (Camp)
braó: 603d (Pnyà, Moix, Biar, Pin)
braons: 581a (Calp)
brasa: 826e (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Ped, God, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
brasa: 782c (God)
brasas: 826e (Tuéj)
brasó: 759 (Camp)
brasos: 599a (Ann)
brassa: 826e (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
brasuelos: 581a (Dol)
braz: 782c (Ped, DosA)
brazal: 419 (DosA)
brazales: 419 (TrC)
brazuelos: 581a (Adz, Tuéj, Mar, Caud, TrC)
brazuelos: 419 (Caud)
brazza: 826e (Fan, Ann)
brebaje: 576a (Clló)
brebajo: 576a (Tuéj)
brecoc: 469 (Can)
brema: 796a (Cinc, Orp)
bremà: 796a (Cinc, Vist)
bremar: 796a (Orp, Raf)
brenà: 695a (Cinc)
brencá: 664a (Tuéj)
brenda: 695a (Ann)
brendar: 695a (Azu)
brénques: 663a (Gua)
brens: 704 (Vist)
brensadó: 743 (Vist)
brenzar: 705 (Clló)
bres: 704 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp)
- bresca:** 810a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
bressolí: 740 (Monc)
brezo: 479a (Tuéj, Ped, DosA, TrC)
brías: 191 (Mon, Dol)
brída: 191 (Cinc, Vist, Caud)
brídes: 191 (Biar)
bríes: 191 (Pin)
bríl: QI (Notes marginals) (Blí, Pin, Cr)
briagáu: 732 (Ann)
brial: 707 (DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol)
brials: 707 (Gua)
brías: 571 (Mon)
brienda: 695a (DosA)
bries: 571 (Gua)
brífola: 399 (Bsà, Can, Aín)
brimbal: 664 (Azu, TrV)
brinsa: 801 (Mvés)
brisa: 801 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol)
brisa: 797 (Dol)
brisa: 800 (Dol, TrC)
brisa: 797a (TrC)
brisa: 795b (Vist, Alc, Monc)
brissa: 801 (Cnos, Raf, Qua)
britát: 239 (Can)
brizza: 797a (Fan)
brizza: 801 (Fan, Ann)
bróða: 166 (Tuéj, Ped)
brocás: 792 (Azu)
bròfec: 731d (Bpa, Bllob, Blí)
brolladó: 421 (DosA)
brollador: 421 (Blí)
brollaor: 421 (Mvés)
broma: 811 (Bsà, Mvés, Mon)
bromballa: 817 (Monc, Raf)
bromballas: 817 (Fan, Ped)
broncedador: 743 (Clló)
brónxa: 577e (Qua)
brónxes: 577d (Qua)
broqueret: 570 (Alc)
brossa de pi: 486 (Blí)
brósta de pi: 486 (Bpa)
brósta: 86 (Bllob, Biar, Blí)
brot: 484 (Cinc, Pen, Pnyà)
brote: 484 (TrC)
brúsa: 211 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bllob, Pin, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
brúza: 211 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Fan, Ann)
bruc: 479a (Azu)
brúfol: 734 (Bpa)
bruja: 728l (God)
brujón: 603d (DosA)
brujón: 627 (TrC)
brull: 814 (Azu, Aín)
brull: 813c (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc)

- brullo:** 813c (Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan)
- brumbajas:** 817 (Ann)
- brumballa:** 817 (Biar)
- brumerol:** 492 (Camp)
- brunciase:** 743 (Clo)
- brusa:** 707 (Bllob)
- brusa:** 708 (Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- brusco:** 399 (Tor)
- brusco:** 400 (Tor)
- brussa:** 708 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Pin)
- brussa:** 707 (Tor)
- bruto:** QII (Notes marginals) (Fan)
- bruzza:** 708 (Fan, Ann)
- bsss, bsss, minino, minino:** 554i (Ann)
- búk:** 176 (Blí)
- búk:** 175 (Blí, Calp)
- buaira:** 434 (TrV)
- bubilla:** 508 (Caud, TrC)
- bubillas:** 508 (Adz)
- bubo:** 633c (Cnos)
- bubón:** 633c (Azu)
- buchaca:** 348 (Ann)
- buchín:** 501a (God)
- buchinico:** 504 (DosA)
- buciarla:** 766 (Tuéj)
- bucinà:** 733 (Calp)
- budell culà:** 578a (Bsà, Can, Vist, Alc)
- budell cular:** 578a (Cnos, Mvés, Llan, Blí)
- budell de les voltes:** 578a (Llan)
- budell herbé:** 578a (Alc)
- budell herbero:** 578a (Pnyà)
- budellà:** 578 (Can)
- budells:** 578a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
- budillo culá:** 578a (Fan)
- budillo cular:** 578a (Clo, Azu, Ped)
- budillo de binsa:** 578a (Azu)
- budillos:** 578a (Fan)
- budillos longaniceros:** 578a (Ped)
- buéga:** 679a (Cr)
- buell:** 578a (Camp)
- buelo:** 671 (Mon)
- buelta:** 677 (Fan)
- bueltas:** 677 (Azu, God)
- buey:** 558 (Ann)
- buf:** 731f (Bllob)
- bufo:** 579g (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- bufo:** 732 (Clo, Fan, Aín, Monc, Mar, TrC, Bpa, Bllob, Pin)
- bufo:** 747 (Dol)
- bufarull:** 817 (Aín)
- bufat:** 731f (Monc, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Biar, Pin)
- bufera:** 732 (Biar)
- bufet:** 702a (Cinc)
- bufetà:** 733 (Cinc, Can, Monc, Gua)
- bufetada:** 733 (Bsà)
- bugo:** 633c (Mvés)
- bugó:** 633c (Raf, Qua)
- bui:** 379 (Vist)
- buiden:** 312 (Cinc, Bsà, Can, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Llan, Moix, Pin, Camp, Gua)
- buides:** 313 (Cinc, Alc, Monc, Cnos, Raf, Llan, Bpa, Moix, Pin, Camp, Gua)
- buidos:** 313 (Bsà)
- buit:** 287 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
- buitanta:** 728i (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Cnos)
- búitre:** 734 (Llan)
- búitre:** 734 (Can)
- bujaca:** 348 (Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin)
- bulhaca:** 348 (DosA)
- buldria:** 389 (Bsà)
- bulgueu:** 325 (Cinc)
- bull:** 318 (Cinc, Can, Vist, Aín, Cnos, Mvés)
- bullc:** 318 (Tor)
- bullga:** 392 (Bsà)
- bullgau:** 325 (Aín, Cnos, Raf, Qua)
- bullguera:** 389 (Cnos)
- bullgueu:** 325 (Bsà, Can, Pen, Vist, Mvés)
- bullí:** 799 (Bsà, Pen, Fan, Alc)
- bullir:** 799 (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Calp, Camp)
- bullisno:** 431 (Mar)
- bumberol:** 492 (Biar, Pin)
- bumbot:** 492 (Bllob)
- bumerot:** 492 (Bsà)
- bumirot:** 492 (Cinc)
- buñuelos:** 712b (Fan)
- bunyiga:** 553 (Bsà)
- bunyol:** 712b (Bpa)
- bujoléros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Raf)
- buraje:** 576a (Fan)
- burchaca:** 348 (Fan)
- burganyé:** 826f (Can)
- burianenco:** 425 (Azu)
- buriolet:** 493 (Alc)
- burra:** QII (Últim full enquesta) (Clo)
- burraca:** 501 (Azu, Aín, Mar, Caud)
- burraca:** 729 (Bpa)
- burraca:** 730 (Pnyà)
- burrero:** 542 (Clo, Cnos)
- burret:** 554h (Bsà)
- burret:** 540 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Blí, Cr)
- burricco:** 540 (Azu, Ped, Dol)
- burrim:** 431 (Bsà)
- burrimeljà:** 431 (Bsà)
- burriol:** 817 (Pin)
- burriolenca:** 805e (Clo)
- burro:** 554h (Cinc)
- burro:** 521 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua)
- burro:** 523 (Monc)
- burro:** 806g (Ped)
- burro de pará:** 523 (Caud)
- burro de parà:** 523 (Cinc)
- burro p'a corre les burres:** 523 (Raf)
- burro p'a pare:** 523 (Orp, Mvés, Bllob)
- burro padre:** 523 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
- burro pare:** 523 (Vist, Alc, Llan, Biar, Blí, Camp)
- burro parero:** 523 (Bsà)
- burro p'è pare:** 523 (Calp)

- burro sancer:** 523 (Aín)
burro semental: 523 (Pnyà)
burruchico: 540 (Mon)
burrucho: 540 (God, TrC, Dol)
burrutxet: 540 (Tor)
burtét: 239 (Cinc)
burumballa: 817 (Mon)
burumballas: 817 (Azu)
busca.cí: 554j (Bsà)
buscar cabrerots: 796b (Ann)
busol: 619 (Mar)
butifarra: 582a (Bsà, Calp)
butijó: 693 (Calp)
butónis: 33 (Pnyà)
butxaca: 348 (Bsà, Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
butxí: 501a (Tor)
buzol: 493 (Mar)
bwájna: 210 (TrV)
bwéj: 46 (Fan, Ann)
bwéj: 49 (Fan, Azu, Caud, TrC, Ann)
bwína: 210 (Clo, Mar)
bzzzzz: 554i (Fan)
ca: 405 (Bsà, Can, Pnyà, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, God, Mon, Dol)
ca: 252 (Calp, Camp, Cr, DosA)
ca: 281 (Calp, Cr, DosA)
ca: 282 (Calp, Cr, DosA)
ca: 314 (Cinc, Can, Cnos, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Cr, DosA)
ca"(i)"xa: 257 (Ann)
ca[x]e: 731d (Qua)
ca[x]eton: 731d (Pnyà, Mvés)
ca[x]inyo: 632 (Cr)
cab de camarà: 721 (Can)
cab de quadrilla: 721 (Alc, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp)
cab de quadrilla: 722 (Bllob)
cabá: 782d (Fan)
cabà: 782d (Cinc, Pen, Vist)
cábado: QII (Últim full enquesta) (Clo)
cabalero: 719a (Biar)
cabalí: 520a (Pen)
caball: 673 (Cinc)
caball: 554g (Cinc)
caball: 522 (Cnos, Llan)
caball de parà: 522 (Cinc)
caball p'a corre les eues: 522 (Raf)
caball p'a pare: 522 (Mvés)
caball pare: 522 (Vist, Qua)
caball parero: 522 (Bsà)
caball sancer: 522 (Aín)
caball semental: 522 (Pnyà)
caballacho: 541c (Clo, TrC)
caballacho: 541b (Tuéj)
caballás: 541b (Fan, Azu)
caballàs: 541b (Bsà, Tor)
caballaso: 541b (Dol)
caballaz: 541b (Clo, TrV)
caballazo: 541b (Adz, Caud, Ped, DosA)
caballejo: 541c (Dol)
caballerías: 805b (DosA)
caballerías: 806e (God)
caballet: 541 (Bsà, Pen, Aín, Raf)
caballet: 541a (Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
caballet: 488 (Ped)
caballete: 541a (Caud)
caballets: 687a (Bsà, Vist)
caballico: 541a (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
caballico de Nuestro Señor: 488 (Adz)
caballico del Señor: 488 (Tuéj)
caballico: 541a (Clo)
caballo: 673 (Adz)
caballo: 505 (TrC)
caballo: 522 (TrC, Mon)
caballó: 785b (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Mvés, Gua)
caballó: 670 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan)
caballó: 786f (Cnos)
caballo de pará: 522 (Caud)
caballo padre: 522 (Clo, TrV, God)
caballo semental: 522 (Adz, DosA)
caballo simental: 522 (Dol)
caballon: 541b (Bsà)
caballón: 785b (Azu)
caballón: 670 (Clo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA, TrC)
caballón: 786f (God)
caballot: 541b (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
caballote: 541b (Clo)
caballote: 541b (God, TrC)
caballucho: 541c (TrV, TrC)
caballuzo: 541c (Caud)
cabar: 782d (Aín, Cnos, Caud, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Dol)
cabarrutias: 553b (Azu)
cabàs: 796d (Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
cabàs: 805a (Alc, Monc, Bpa, Calp, Camp, Gua)
cabàs: 695 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cabàs: QII (Últim full enquesta) (Moix)
cabàs d'arguenes: 695 (Biar)
cabaso: 695 (Ann)
cabaso: 796d (Ann)
cabaso: 805a (Ann)
cabasset: 481a (Pin)
cabèça: 570 (Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Cr)
cabèçal: 773a (Monc, Bpa, Moix, Calp)
cabèçals: 773a (Vist, Alc, Orp, Tor, Mvés, Blí, Gua)
cabecera: 706 (Caud, TrC)
cabecero: 721 (Pen, Clo, TrV, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar)
cabecó: 570 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
cabecó: 414 (Cnos)
cabecó: 414 (Pin)
cabecó.n cascabells: 571c (Tor)
cabèçolet: 414 (Cnos)
cabehhstro: 570 (TrC)
cabernera: 504 (Tuéj)
caberot: 794b (Ped)
caberote: 794b (DosA)
caberotes: 794b (Adz)
cabesa: QII (Notes marginals) (Ann)
cabesá: 570 (Azu, Ann, Dol)
cabesaj: 349 (Ann)
cabesal: 773a (Ann)

- cabesales:** 773a (Fan, Dol)
cabesana: 760 (Mon)
cabesera: 706 (Dol)
cabesero: 721 (Fan, Azu)
cabeserón: 706 (Dol)
cabeso: 413 (Dol)
cabesón: 570 (Azu)
cabesote: 501a (Dol)
cabessot: 501a (Cr)
cabestre: 570 (Ann)
cabéstre: 570 (Pen, Qua, Mvés, Bpa, Biar, Pin)
cabestrillos: 571 (Cnos)
cabestro: 570 (DosA)
cabeza: 349 (Adz, Tuéj, Mar)
cabeza: 792 (DosA)
cabezá: 570 (Fan, TrV, Tuéj, Ped, TrC)
cabeza rota: 731a (DosA)
cabezada: 570 (Adz)
cabezal: 757 (God)
cabezal: 773a (Ped)
cabezales: 773a (Adz, Caud, DosA)
cabezo: 413 (Clo, Adz)
cabezo: 415 (Tuéj, Mar, TrC)
cabezón: 570 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
cabialçat: 664a (Pin)
cabiró: 673 (Pen, Alc, Orp, Cnos)
cabirones: 677 (Clo)
cabirones: 673 (Clo, Fan)
cabirons: 673 (Bsà, Can, Vist, Aín, Monc)
cabiro: 794b (Camp, Cr)
cabo: 551 (Clo, Adz, DosA)
cabo: 739 (Mar)
cabo de cuadrilla: 721 (Ann)
cabo de cuadrilla: 722 (Ann)
cabra: 561 (Caud)
cabra: 559 (Clo, Fan, Alc, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Bpa, Biar, Mon, Cr, Dol, Gua, Vist, Monc, Mvés, Moix)
cabra: 554f (Vist)
cabreáu: 426b (Tuéj, Ped)
cabrer: 794b (Cnos)
cabrero: 731 (Gua)
cabrerot: 794b (Aín, Monc, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp)
cabrerote: 794b (Tuéj, God)
cabrerots: 794b (Ann)
cabreta: 559 (Mvés)
cabreta: 536 (Orp, Qua)
cabreta: 433 (Raf)
cabriáu: 426b (Adz)
cabrida: 559 (Can, Bsà, Pen)
cabridet: 536 (Bsà)
cabridet: 559 (Can)
cabrillas: 426f (DosA, Dol)
cabrios: 662 (Caud)
cabrit: 559 (Cinc, Alc, Orp, Camp, Bsà, Pen, Monc, Calp)
cabrit: 536 (Cinc, Can, Pen, Alc, Monc, Llan, Camp)
cabritet: 536 (Aín, Raf, Pnyà)
cabritet: 559 (Raf, Qua)
cabrito: 731 (Alc, Mon)
cabró: 731 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cabrón: 731 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cabrò: 794b (Orp)
- cabusote:** 501a (DosA)
cabusotes: 501a (Mon)
cacarea: 554b (Fan, DosA, Dol)
cacarear: 554b (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Ann)
cacareig: 554b (Cinc, Alc, Camp)
cacarejà: 554b (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Pin, Gua)
cacarejar: 554b (Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Camp, Gua)
cacareo: 554b (Azu)
cacaretzar: 554b (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
cacariar: 554b (Adz)
cacaricio: 554b (TrV)
cacarido: 554b (Clo, Ann)
cacarío: 554b (DosA)
caçau: 822b (Moix, Bllob, Cr)
cachapera: 551 (Fan, Ann)
cachapón: 533 (Ann)
cacharro: 693 (Mon)
cachera: 550 (Caud)
cacherulo: 742 (Mar, Ped, God, Mon)
cachete: 733 (Adz)
cachirulo: 742 (Clo, TrV)
cachorrico: 534 (Clo, TrV)
cachorro: 534 (Adz, Mar, Dol)
cachucha: 269 (Mon)
cachufflo: 481a (Azu)
caçotillos: 708 (Can)
cada: 281 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cada: 314 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Camp, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cada: 282 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Camp, Gua, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cada: 281 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Camp, Gua)
cada: 252 (Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Pin, Gua, Clo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cadagú: 252 (Pen)
cadagú: 281 (Pen, Blí)
cadagú: 282 (Pen, Blí)
cadarnera: 504 (Pen, Monc)
cadascú: 281 (Aín, Moix)
cadascú: 252 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Monc, Raf, Moix)
cadascú: 282 (Moix)
cadascuno: QII (Notes marginals) (Fan)
cadascuno: 252 (Fan, TrV, Azu)
cadascuno: 281 (Fan, TrV, Azu)
cadascuno: 282 (Fan, TrV, Azu)
cadasqual: 252 (Bsà)
cadáu: 665 (Fan)
cadauno: 281 (Tuéj)
cada-uno: 281 (Biar)
cadaúno: 281 (Clo)
cadauno: 281 (Clo)
cadauno: 282 (Clo)
cadauu: 281 (Vist)
cadauu: 282 (Vist)
cadell: 495a (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Blí)

- cadena:** 599 (Orp)
cadena: 688 (Orp, Caud)
cadena: 712a (Pnyà)
cadena de l'asquena: 599 (Cinc)
cadeneta: 712a (Mvés)
cadera: 600a (Clló, Alc, Adz, Cnos, Caud, Raf, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Blí, Gua)
cadéré: 725b (Pen)
cadernera: 504 (Cinc, Bsà, Vist)
cadira: 702b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Llan, Bllob, Blí)
cadira: 600a (Ped)
cadireta: 493 (Vist)
caé: 341 (Fan)
cael: 495a (Dol)
caell: 495a (Gua)
caeneta: 712a (Raf, Gua)
caer: 348 (Ann)
caer: 341 (Clló, TrV, Azu, Mar, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
caér: 341 (DosA)
caer de boca: 754a (Dol)
caer de boca dientes: 754a (Caud)
caer de celebró: 754b (Caud)
caer d'eppaldas: 754b (Dol)
caera: 600a (Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol)
caeras: 600a (Tuéj)
caese de morros: 754a (Adz)
caese una costillada: 754b (Adz)
cafis: 788c (Bsà, Vist, Alc, Cnos, Qua, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
cafissà: 782c (Raf, Qua, Tor)
cagá: 553 (Dol)
cagà: 553a (Gua)
cagà de conill: 553b (Gua)
cagaixa: 731e (Bpa)
cagamirla: 444 (DosA)
caganèu: 658b (Calp)
caganido: 658b (Clló, TrC)
cagaño: 501a (Mon)
caganíu: 658b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Mvés, Llan, Gua)
caganíu: 658b (Fan)
caganiuet: 658b (Pin)
caganíus: 658b (Tor)
cagarrera: 504 (Cinc, Can, Clló, Fan, TrV, Azu, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Mon, Cr, Dol, Gua)
cagaròt: 731e (Cr)
cagarota: 731e (Gua)
cagarrá: 553 (Ped)
cagarrà: 553 (Cr)
cagarri: 731e (Monc, Llan, Biar, Calp)
cagarrias: 731e (Caud)
cagarrina: 731e (Pnyà)
cagarrinas: 636 (Ann)
cagarrinela: 504 (TrC)
cagarrinera: 504 (DosA)
cagarris: 731e (Clló)
cagarrita: 553a (Can, Pen, Monc, Qua)
cagarrita: 553b (Can, Pen, Monc, Qua)
cagarrites: 553a (Cinc, Orp, Raf, Mvés)
cagarrites: 553b (Orp, Raf, Mvés)
cagarritons: 553a (Pnyà, Bpa)
cagarritons: 553b (Pnyà, Bpa)
cagarró: 731e (Biar)
cagarrón: 731e (DosA)
cagarrón: 731e (Caud)
cagarrulles: 553a (Cnos)
cagarrulles: 553b (Cnos)
cagarruta: 553a (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Cr, Dol)
cagarruta: 553b (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Cr, Dol)
cagarruta: 553 (Gua)
cagarrutas: 553a (Mar)
cagarrutes: 553a (Aín, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
cagarrutes: 553b (Cinc, Vist, Alc, Aín, Tor, Llan, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
cagarrutias: 553a (Azu)
cagat: 731e (Calp)
cagatxòles: 636 (Blí)
cagó: 731e (Qua, Tor, Bllob, Blí, Pin)
cagon: 731e (Camp)
cagón: 731e (Adz, Dol)
caguèles: 553a (Bsà)
caguèles: 553b (Bsà)
caguera: 636 (Monc, Bpa)
caguerá: 553 (Fan)
caguerà: 553 (Orp, Aín, Pnyà)
caguerá de baca: 553 (DosA)
caguerà de colom: 553d (Cnos)
caguerá de gallina: 553c (Fan)
caguerà de gallina: 553c (Cnos, Pnyà)
caguerades de colom: 553d (Bsà)
caguerades de gallina: 553c (Bsà)
cagueraes: 553c (Orp)
cagueraes: 553d (Orp)
cagueraes de colom: 553d (Can)
cagueres: 731e (Vist)
cagueroles: 636 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Camp)
caguerot: 654 (Mvés)
caguèrri: 731e (Bllob, Blí)
cagueta: 802 (Cr)
cagueta: 731e (Gua)
cagueta: 636 (TrV, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Llan, Biar, Calp, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua)
caguetas: 636 (Clló, Fan, Azu, Mar)
caguetes: 636 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
caguetes: 731e (Cinc, Raf)
caguinas: 731e (Tuéj)
cagurias: 553a (TrV)
cagurias: 553b (TrV)
cahhcante: 731c (TrC)
cahhcaor: 731c (Dol)
cahhcar: 736a (Caud, TrC, Dol)
cahhcarrón: 731c (Caud)
cahhcarulo: 481a (Caud)
cahhquijo: 424 (TrC)
cahhtañetas: 748 (TrC)
cahhtañuelas: 748 (Caud)
cahhtellano: 425 (Caud)
cahhtigaron: 366 (Caud, TrC)
cahís: 788c (Dol)
caiba: QII (Notes marginals) (God)
caído: 477 (Bllob)

- caiguda:** 671 (Tor)
caigué: 348 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Calp, Gua)
cair: 341 (Adz, Tuéj)
caira: 702b (Ann, Biar)
caira: 702b (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp, Camp, Cr, Gua)
caira de repost: 702b (Llan)
cairetes: 785d (Moix)
caisá: 782c (God)
caixa: 660d (Alc, Camp, Cr)
caixa: 703b (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
caixa: 257 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
caixa: 773 (Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
caixà: 736a (Pin)
caixcante: 731c (Gua)
caixcaó: 731c (Pin)
caixcaor: 731c (Camp)
caixcar: 736a (Bpa, Camp, Gua)
caixco: 568a (Monc, Camp, Gua)
caixes: 257 (Moix)
caizá: 782c (Ped)
caja: 660d (Caud)
caja: 257 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
caja: 773 (Fan, Azu, God, Mar, Ped)
caja: 703b (TrV)
cajas: 257 (Fan)
cajón: 660d (Adz)
cal: 405 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tuéj, Mar, DosA, Ann)
cal: 355 (Clló)
calabasa: 712b (Dol)
calabuixa: 442a (Cr)
calapatero: 490 (Mon)
calastros: 651 (God)
calat: 731f (Vist)
calça: 708 (Bllob)
calçà: 766 (Vist, Alc, Aín, Pin, Cr)
calçar: 766 (Orp, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
calces: 708 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
calces: 707 (Tor)
calcetas: 708 (Adz, TrC)
calcetes: 708 (Moix)
calcetines: 708 (TrC)
calcigar: 797 (Bllob, Camp)
calçoncillos: 708 (Alc, Llan, Cr)
calçons: 708 (Aín)
calçotets: 708 (Bsà, Pen, Orp)
calçotins: 711 (Bllob)
caldedero: 725b (Adz)
caldera: 691 (Vist, Fan, Azu, Adz, Mvés, Llan, Moix)
calderé: 725b (Cinc, Bsà, Vist, Alc, Pin, Cr)
calderer: 725b (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
calderero: 725b (Clló, Fan, TrV, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
calderís: 688 (Cinc, Can, Vist)
caldero: QII (Notes marginals) (Dol)
caldero: 810i (Dol)
caldero: 693 (God, Biar, Mon)
caldero: 691 (Pen, Clló, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, Qua, God, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Moix, Blí, Calp, Gua)
caldero: 693a (TrC, Ann)
calderó: 691 (Bsà)
calderonet: 691 (Llan)
calderos: 691 (Adz)
calén: 731f (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín)
calentona: 731b (God)
calfred: 617 (Biar, Pin, Cr)
caliche: 745 (Mon, Dol)
caliente: 574 (Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, DosA)
calinx: 745 (Biar)
calitja: 434 (Bsà)
calitx: 745 (Bllob, Camp)
calitxe: 745 (Gua)
caliu: 826e (Ann)
callá: 343 (Fan)
callà: 343 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
callar: 343 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
callarse: 343 (Dol)
calle: 313 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
callejera: 730 (Mon)
callorfa: 464b (Caud)
calmar: 349 (Ann)
calmáu: 349 (DosA)
calmó: 349 (Clló, Fan, TrV, Mar, Caud, TrC, Mon)
caló: 380 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Fan)
calofrío: 617 (Caud, TrC)
calohhtros: 651 (TrC)
calohhtros: 651 (Dol)
calor: 380 (Cinc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
calosfríos: 617 (Adz)
caloshhtros: 651 (Caud)
calostre: 651 (Fan)
calòstre: 651 (Alc, Monc)
calòstres: 651 (Raf, Qua, Tor, Moix)
calostro: 651 (Clló, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
calostros: 651 (TrV, Azu, Mar, Mon)
calóstros: 651 (Cnos, Pin, Cr, Gua)
calzas: 707 (God)
calsetín: 708 (God)
calsetines: 708 (Dol)
calsigna: 501a (Azu)
calsonsillos: 708 (Azu)
calustro: 651 (Ann)
calzá: 424 (DosA)
calzas: 708 (Clló)
calzas: 707 (TrC)
calzón: 708 (Clló, TrV)
calzoncillos: 708 (Adz, Tuéj, Caud)
calzones: 708 (Adz, Ped, DosA)
cama: 764c (Cinc, Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, TrC)
cama: 705a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)

- cama de perches:** 705a (God)
camacuc: 744a (Camp)
camalets: 708 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp)
cámara: 674 (Caud)
cámara: 681 (Caud)
camatimó: 764 (Cinc, Bsà, Can, Vist)
camatimó: 764c (Pen)
cambea: 314 (Adz, Tuéj)
cambia: 314 (Aín, Cnos, Tor)
cambia: 314 (Fan, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
cambiá: 314 (Clllo, TrV, Azu, Mar, God)
càmbia: 314 (Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Calp, Camp, Gua)
cambie: 314 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
cambra: 805c (Azu, Cnos, Tor, TrC, Ann, Llan, Moix, Camp, God)
cambra: 674 (Cnos, Ped, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Mon, Cr, TrV, Adz, Mar, God, Tor, DosA, TrC)
cambra: 675 (DosA, Dol)
cambra: 681 (God, DosA, Pin)
cambra: 788d (Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Bpa, Biar)
cambra: 663 (TrV, Adz, Raf, God, DosA, Ann, Llan, Moix)
cambras: 805c (TrV)
camella: 757 (Dol)
camella: 760a (Monc)
camellas: 757 (Adz, Tuéj)
comes de forcat: 630 (Camp)
cameta: 704 (Ann)
cameta: 764c (Can, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
cameta: 763 (God)
camí de san Jaume: 427 (Alc, Blllob)
camí de Santiago: 427 (Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Cr)
camí san Jaume: 427 (Biar, Calp, Camp)
camí Santiago: 427 (Raf, Moix)
camináis: 410 (Dol)
camined de l'agüela Santana: 427 (Pin)
caminico de Santiago: 427 (Fan, Tuéj, Dol)
caminico Santiago: 427 (Clllo)
camino de Santiago: 427 (Adz, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann)
camino la uba: 427 (Mon)
camino Santiago: 427 (TrV, Azu, Ped)
camisa: 707 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Pnyà, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
camisa: 708 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Pnyà, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
camisa de lienso: 707 (Azu)
camisa interior: 708 (DosA)
camiseta: 707 (Caud, Mon)
camiseta: 708 (Clllo, TrV, Mar, Llan, Blllob, Mon, Cr)
camisilla: 707 (God)
camisilla: 708 (God)
camisola: 708 (Blllob)
camisolí: 708 (Bpa)
camissa: 707 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
camissa: 708 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
camizza: 707 (Fan, Ann)
camizza: 708 (Fan, Ann)
camizzeta: 708 (Fan, Ann)
camón: 777b (God)
camones: 777b (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God)
camons: 777b (Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
camp: 261 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
campana: QII (Últim full enquesta) (Azu)
campana: 594 (God)
campanà: 737 (Pnyà)
campaneta: 571b (Ann)
campaneta: 594 (Cnos, Camp, Cr, Gua)
campanica: 594 (Clllo, Fan, Azu, Mar, Ped, Mon, Dol)
campanilla: 594 (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
campanillas: 571c (DosA)
campanilles: 571c (Gua)
campanillo: 571b (Mvés, Llan, Camp, Cr)
campanillos: 446 (Orp)
caña: 792 (God)
caña: 782c (God)
caña: 662 (TrV, Caud, Ped, DosA)
caña: 804 (Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cañá: 415 (God)
canadella: 693a (Bsà)
canahhta: 796d (Caud)
canal: 599 (Bpa)
canal: 562 (Monc)
canal: 806a (Tuéj)
canal de l'asquena: 599 (Can)
canaló: 438 (Cr)
canalobre: 438 (Bsà, Calp)
cañamón: 732 (DosA)
canaria: 809 (Tuéj)
cañarizo: 417 (Ped)
canasta: 695 (Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Qua, God, DosA, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Camp, Cr, Gua)
canasta: 697a (Clllo, Fan, Azu, Tuéj)
canastico: 695 (Mar)
canastilla: 695 (Clllo)
canastillo: 647 (Fan, Mar)
canastillo: QII (Últim full enquesta) (Moix)
canastillo: 695 (TrV, Adz)
canasto: QII (Últim full enquesta) (Clllo, Fan)
canasto: 695 (Clllo, Fan, Blllob)
canasto: 647 (God)
canasto: QII (Notes marginals) (Tuéj)
canastos: 695 (Azu)
canastra: 695 (Raf, Mvés)
cancel: 716a (Cr)
cancel: 716a (Cnos, Raf, Qua, Tor)
cancelón: 778f (Tuéj)
cançó: 323 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
cançoncillos: 708 (Cinc, Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Blí, Gua)
cançoncillos: 707 (Tor)
cançons: 323 (Bsà, Can)
candado: 665 (Bsà)

- candao:** 665 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- candat:** 665 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor)
- candau:** 665 (Aín)
- candáu:** 665 (Clllo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- candèla:** 438 (Vist)
- candelabro:** 689a (Dol)
- candelero:** 438 (Pen, Aín)
- candelero:** 689a (TrV, Aín, Tuéj, Ped, TrC, Ann, Llan)
- candeleros:** 438 (Clllo, Mar)
- candelela:** 689a (Caud)
- candelones:** 438 (TrV)
- candil:** 488 (Clllo, Fan, Mar, Caud)
- candil:** 689 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- candilehh:** 357 (Caud, Dol)
- candiles:** 357 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- candilete:** 488 (TrV)
- candilico:** 488 (Tuéj)
- candonguera:** 731b (Pin)
- canèla:** 736 (Raf)
- canella:** 601b (Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- canella:** 606 (Cinc)
- canelló:** 438 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar)
- canesta:** 695 (TrV)
- canesta:** 697a (TrV)
- canesto:** 695 (TrV)
- cañetejo:** 425 (Caud)
- cangrejo:** 514 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- cañijuela:** 745 (Ann)
- canilla:** 601b (Fan, Ped, God, Ann)
- canilla:** 714 (Mon)
- cañiso:** 662 (Ann)
- cañizo:** 677 (Mar)
- cañizo:** 662 (TrC)
- canó:** 571a (Mvés)
- canoncillos:** 708 (Qua)
- cansa:** 362 (Cinc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Bpa, Moix, Blí, Camp, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cansa.l:** 362 (Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bllob, Calp, Pin, Cr, Gua)
- cansala:** 363 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
- cansalá:** 579c (Adz, Ann)
- cansalà:** 579c (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cansà-la:** 363 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Tor, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cansalada:** 579c (Bsà)
- cansalla:** 363 (TrC)
- cansarla:** 363 (Azu, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cansar-la:** 363 (Bsà, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí)
- cansáu:** 731f (Clllo)
- canse:** 362 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
- cansonsillo:** 708 (Fan, God)
- cansonsillos:** 708 (Ann, Mon)
- cantà:** 554b (Cr)
- cantad:** 323 (Fan)
- cantagüeso:** 457 (Mon)
- cantal:** 424 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cantalar:** 424 (Ann)
- cantalet:** 424 (Can, Pin)
- cantar:** 554b (Aín)
- cantar:** 323 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cantar:** 554c (Cnos, Tor)
- cantara:** 693 (Adz)
- cántara:** 693 (Azu, Caud, Dol)
- cantárea:** 491 (Tuéj)
- cantarera:** 695 (Clllo)
- cantaret:** QII (Últim full enquesta) (Gua)
- cantària:** 491 (Monc)
- cantarico:** 693 (Clllo, TrV, DosA)
- cantarilla:** 491 (TrC)
- cantaro:** 693 (Adz)
- cantaro:** QII (Últim full enquesta) (Adz)
- cántaro:** 312 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cántaro:** 802a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- cántaro:** 693 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cántaro:** 797a (Clllo, TrV)
- cántaro:** 798a (Dol)
- cántaro:** 808a (Dol)
- cántaros:** 693 (Ped)
- cántaros:** 797a (TrC)
- cántaros:** 807a (TrC)
- cante:** 802a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Pin, Cr)
- cante:** 693 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin, Cr)
- cante:** 312 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- cànter:** 802a (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- cànter:** 693 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- cànter:** QII (Últim full enquesta) (Biar, Gua)
- cànter:** 312 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- cànter:** 808a (Raf, Bpa)
- cantera:** 424 (Tuéj)
- canterell:** 693 (Vist)
- canterella:** 693 (Vist, Pnyà)
- canterer:** 693 (Bpa, Blí)
- canterera:** 663 (Llan)
- canteret:** 693 (Cr, Gua)
- canteu:** 323 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- canteu una:** 323 (Qua)
- cantigüeso:** 457 (Mar)
- cantimplora:** QII (Últim full enquesta) (Azu)
- càntir:** 312 (Mvés)
- canto:** 424 (DosA, TrC, Dol)
- canto de olla:** 687b (Tuéj)
- cantonera:** 424 (Aín)
- cantrella:** 810i (Pen)
- cantueso:** 457 (Adz, Caud)

- cantzell:** 716a (Bllob)
canudet: 745 (Bsà, Orp)
canut: 745 (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp)
canutet: 745 (Vist)
cañuto: 745 (Fan, TrV, Azu, Mar, Clo)
canvia: 314 (Ann)
canvia: 314 (Pnyà, Bllob, Blí)
cànvia: 314 (Monc, Bpa, Biar, Pin, Cr)
canvie: 314 (Alc, Orp)
canya: 782c (Aín)
canya: 804 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Cr)
canyamèlo: 438 (Can)
canyella: 601b (Pen)
canyot: 464b (Alc)
canzel: 716a (Cinc)
canzell: 716a (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)
canzells: 716a (Moix)
canzoncillo: 708 (TrV)
canzoncillos: 708 (Clo, DosA)
cap: 349 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cap': 349 (Can)
cap de colla: 721 (Orp)
cap de quadrilla: 721 (Moix)
capa: 428 (Blí)
capa: 708 (Pen, Orp, Monc, Adz, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
capa: 707 (Tor)
capacha: 695 (TrC)
capacicos: 426b (Clo)
capaso: 796d (Azu, God, Dol)
capaso: 815g (Dol)
capaso: 805a (Fan, Azu, God, Dol)
capaso: 695 (Fan, Azu, God, Mon, Dol)
capatás: 723b (Dol)
capatàs: 722 (Pen)
capazo: 695 (Clo, TrV, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC)
capazo: 805a (TrV, Tuéj, Ped, DosA)
capazo: 796d (TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
capazos: 805a (Clo, TrC)
capçal: 706 (Bsà, Aín)
capçal: 778f (Calp)
capçal: 664a (Gua)
capçal: 687a (Pnyà)
capçalet: 778f (Bllob, Blí)
capçalet: 773a (Pen)
capçana: 828 (Biar)
capçana: 570 (Cnos, Bllob, Blí, Pin)
capçana: 715 (Pen)
capealçat: 664a (Gua)
capellà: 718 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Gua)
capellà: 329 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
capelleta: 810d (Llan)
capélo: 731f (Monc)
capetero: 719b (Alc)
capialçat: 664a (Camp)
capialsáu: 664a (Dol)
capital: 404 (Orp)
capitulet: 744a (Cinc)
capoll: 788a (Mvés)
capoll: 415 (Vist)
capot: 708 (Aín, Pin)
capotàs: 721 (Qua)
capote: 708 (Adz)
capsigrall: 501a (Vist)
capsigrany: 501a (Cnos)
capsot: 501a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
capsot carnisé: 501a (Pin)
capuciar: 755 (Adz)
capull: 481a (Bsà)
capusar: 755 (Azu)
caputxa: 709a (Cr)
caputxa: 481a (Monc)
capuzar: 755 (Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC)
caquejar: 554b (Calp)
caquit: 554b (Calp)
cara: 279 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cara: 341 (Fan)
carabasa: 754a (Fan)
carabassa: 693a (Tor)
carabasseta de picó: 449 (Alc)
caracera: 731b (DosA)
caracol: QII (Últim full enquesta) (Clo)
caracol: 819e (Clo, Fan)
caracol: 799d (Clo, Fan, TrV, Azu)
caracol: 490 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
caracol: 806g (TrV)
caracola: 510 (Adz, Caud)
caracolas: 461 (Tuéj)
caracolera: 695 (Clo)
caragol: 794 (Alc, Aín, Raf)
caragol: 426 (Bpa)
caragol: 799d (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos)
caragol: 819e (Bsà, Can, Vist, Monc, Ann, Biar, Bllob, Blí)
caragol: 490 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
caragol: 817 (Cinc, Bsà, Pen)
caragól: 490 (Ann)
carallofa: 464b (Azu)
caramallòlo: 694a (Pin)
carambujo: 448 (God)
caramèl.lo: 438 (Blí)
caramèl.los: 438 (Bllob)
caramèlo: 438 (Cinc)
carantoñera: 731b (Caud, TrC)
carantonyera: 731b (Biar, Camp, Cr, Gua)
caranyés: 709a (Biar)
caraquejar: 554b (Blí)
carasa: 810g (Azu, Dol)
carà-se: 639 (Pin)
carasera: 731b (Fan, Azu, Ann)
carassera: 731b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)

- carasseta:** 810g (Bpa)
carassot: 744 (Bsà)
carátula: 810g (Tuéj)
caraza: 810g (Adz)
carboncho: 634a (Tuéj, Ped, God, DosA)
carbonco: 634a (Adz, Caud, TrC, Dol)
carbònxo: 634a (Gua)
carcañal: 602 (Tuéj)
carcàs: 612a (Bsà, Pen)
carcau: 822b (Vist, Aín, Qua)
cárcel: 351 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
carchofa: 463 (Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, DosA)
carchofas: 463 (God)
carchofera: 463 (God)
carchòfo: 463 (Ann)
cardanera: 504 (Alc, Orp)
cardelina: 504 (Clló, Adz)
cardera: 463 (Fan, Azu, Mar)
cardo: 463 (Tuéj, TrC)
carena: 670 (Pen)
careta: 810g (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Cnos, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
caretera: 731b (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Ped)
carfolla: 464b (TrV, Adz, Tuéj)
carga: 785d (Can)
carga: 785b (Clló, Blllob)
carganera: 504 (Ann, Pin, Camp)
caria: 702b (Pin)
caricas: 461 (Adz)
caricas blancas: 460 (Adz)
caricas tiernas: 462 (Adz)
carnero: 524 (Dol)
carnestolendas: QII (Notes marginals) (Clló)
carnisero: 577 (Fan, Dol)
carnissé: 577 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Pin, Cr)
carnisser: 577 (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)
caroncillos: 708 (Mvés)
carpeta: 693b (Adz)
carpinté: 727 (Cr)
carpinter: 724a (Gua)
carpintero: 727 (Dol)
carpintero: 724a (Fan, Tuéj, Ped, God, DosA)
carpintero: 505 (Mar)
carraca: 746 (Cinc, Vist, TrV, God, Mvés, Camp)
carracal: 480a (Mon)
carragutes: 553a (Vist)
carragutes: 553b (Vist)
carrahhca: 480 (Caud, TrC, Dol)
carrahhcal: 480a (Caud, TrC, Dol)
carrampano: 630 (Biar, Gua)
carrampano: 629 (Moix)
carranc: 746 (Raf, Qua, Tor, Mar)
carrancla: 746 (Adz)
carrasca: 480 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon)
carrascal: 480a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Tor, DosA, Mvés, Ann, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin)
carrasquera: 480 (God, Tor, Pnyà, Bpa)
- carrasqueral:** 480a (Fan, God, Tor, Pnyà, Bpa, Calp)
carraté: 724a (Pen)
carratell: 798b (Bsà)
carratera de san Jaume: 427 (Bsà, Can, Pen)
carrau: 746 (Bsà, Pen)
carré: 313 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
carreadores: 785d (Fan)
càrrega: 808a (Aín)
càrrega: 805b (Llan, Moix)
càrrega: 785b (Monc, Qua, Tor, Bpa)
carregaó: 786 (Biar)
carregaora: 673 (Qua)
carrejà: 785c (Cinc, Bsà, Can, Vist)
carrejadós: 785d (Cinc, Bsà, Vist)
carrer: 313 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
carrer de san Jaume: 427 (Blí)
carreres: 636 (Biar)
carrero: 724a (Tor, Llan)
carreta: 772 (Dol)
Carreta: 426e (Gua)
carreté: 724a (Alc, Cr)
carretell: 798b (Cinc)
carreter: 724a (Orp, Monc, Biar, Camp)
carretera de san Jaume: 427 (Cinc)
carretero: 426e (Dol)
carretxaors: 785d (Aín)
carril: 776 (TrV, Monc, God, Tor, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Biar, Blí, Gua)
carrilá: 776 (Clló, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Caud, DosA, Mon, Dol)
carrilà: 776 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Moix, Blí, Calp, Camp, Cr)
carrilada: 776 (Bsà)
carrilera: 776 (Ped)
carrileras: 776 (Ann)
carrillo: 592 (Adz, Caud)
carrillos: 592 (TrV, Tuéj, DosA, TrC, Dol)
carro: 772 (Can, Vist, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Blí)
carro: 805b (God)
carro: 422a (Gua)
Carro: 426e (Pen, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Moix, Blí, Mon, Camp, Cr, Dol, Cinc, Vist, Alc, Aín, Cnos, Biar, Blllob, Calp, Pin, Gua, Bsà, Can)
carro de barras: 772 (Mar)
carro de barras: 772 (Ped)
carro de dos barras: 772 (God)
carro de parell: 772 (Vist)
carroca: 746 (Ped)
carrucha: 422a (Clló, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol)
carrucha: 828 (Clló, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
carrutxa: 828 (Biar, Pin, Cr, Gua)
cársel: 351 (Fan, Azu, Ann, Mon, Dol)
carsonsillos: 708 (Dol)
carta: 361 (Cinc, Aín, Mvés, Bpa, Moix, God)
cartagena: 425 (Cr)
cartas: 361 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
carteló: 778f (Tor)
cartes: 361 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- cartonets:** 745 (Cinc)
cartró: 695 (Bsà)
carxofa: 463 (Orp)
carxofes: 463 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
carxòfò: 463 (Pnyà)
casa: 405 (Aín)
casa: 405 (Clló, TrC)
casa: 810d (Pen, Aín)
Casa de la Vila: 716 (Gua)
Casa del Poble: 716 (Cnos, Bpa)
Casa e la Vila: 716 (Calp)
Casa i Vila: 716 (Cr)
Casa la Bila: 716 (Vist, Aín)
Casa la Billa: 716 (Azu, Adz, Ped, Mon, Dol, Clló, Tuéj, Caud, TrC)
Casa la Vila: 716 (Alc, Monc, Moix)
Casa l'Ajuntament: 716 (Camp, Cr)
Casa Lugar: 716 (DosA)
casa.l: 405 (Bllob)
Casa.l Lugar: 716 (TrV)
Casa.l Poble: 716 (Llan)
Casa.l Pueblo: 716 (Mar, God)
casaca: 707 (Moix)
casacha: 267 (Clló)
casacha: 266 (Tuéj)
casalacio: 267 (DosA)
casalici: 266 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc)
casamén: 639b (Cinc, Bsà, Can, Vist, Bpa, Bllob, Orp, Aín, Moix, Biar, Pin, Pen)
casament: 639b (Monc, Blí, Calp, Camp, Llan)
casamiento: 639 (Ped)
casamiento: 639b (TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Clló, Adz)
casanga: 267 (Calp)
casanga: 266 (Gua)
casarma con tú: QII (Notes marginals) (Fan)
casarra: 266 (Moix, Pin, Camp, Gua)
casassa: 266 (Aín)
casassa: 267 (Can)
casaza: 266 (Clló, Tuéj)
casca: 712b (Cnos)
casca: 736a (Fan)
casabel: 467 (God)
casabeles: 571b (Adz)
casabell: 571b (Calp, Pin, Gua)
casabellico: 571b (Moix, Biar)
casahueso: 457 (Ann)
casajá: 424 (Fan)
cascajar: 424 (TrV, Azu)
cascajo: 731c (Ann)
cascante: 731c (TrV, Ped, Qua, Tor, Mvés, Bpa)
casca: 736a (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Qua, God, Tor, Mvés, Ann, Llan)
casaranya: 712b (Vist)
cascarit: 554b (Bsà)
casarral: 424 (Adz)
casarrar: 736a (DosA)
casarreta: 731c (Adz)
casarria: 442 (Adz)
casarril: 731c (DosA)
casarrón: 731c (Adz, Tuéj)
casarulla: 481a (Cinc)
casarullo: 481a (Adz)
casco: 568a (Bsà, Vist, Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, Tor, Ann)
cascón: 731c (Fan, God)
cascos: 676 (Fan)
cascos de teja: 676 (Tuéj)
caserio: 717 (Moix, Bllob, Pin, Camp, Cr)
caserío: 717 (TrC, Mon, Dol)
caseta: 681a (Aín)
caseta: 788e (Aín)
caseta: 810d (Cinc, Bsà, Alc, Biar, Blí, Camp)
caseta: 265 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
caseta: 265 (Clló, Azu, Tuéj, TrV)
cashhtigaron: 366 (Dol)
cashhtigó: 366 (Dol)
cašinos: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Cnos)
casica: 265 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Azu)
casilla: 265 (DosA)
casilla: 810d (Vist)
casillica: 810d (Dol)
casiquya: 265 (God)
casiuma: 265 (Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
caslici: 266 (Can)
casó: 266 (Pin, Cr, Gua)
casoleta: 481a (Ann)
cason: 266 (Cinc, Bsà, Moix, Biar)
casón: 266 (Mon)
casóniga: 266 (Cr)
casot: 266 (Moix, Calp, Camp)
casota: 266 (Bsà, Can, Alc, Aín, Monc, Pnyà, Bpa, Blí, Cr, Gua)
casota: 266 (Ped)
casota: 267 (Pen, Orp)
casòtaò: 266 (Bllob)
casote: 267 (Adz)
casote: 639b (DosA)
casòtò: 266 (Vist, Llan, Camp)
casporra: 732 (Mon)
casqueta: 712b (Bsà)
casquico: 481a (Fan)
Cassa de la Bila: 716 (Pnyà, Qua)
Cassa la Bila: 716 (Tor, Mvés)
Cassa.l Poble: 716 (Raf)
cassament: 639b (Cnos, Qua, Pnyà, Tor, Mvés)
casserio: 717 (Tor)
casset: 691 (Mvés, Llan, Biar, Blí)
casseta: 265 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
cassidraney: 501a (Gua)
cassiuma: 265 (Raf, Mvés)
casso: 691 (Moix)
cassola: 691 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
cassola: 806a (Qua)
cassoles: 310 (Bllob)
cassoleta: 481a (Cnos, Qua)
cassòlò: 691 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Camp)
cassota: 266 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
cassunya: 265 (Raf)
cassunyeta: 265 (Raf)
castañetas: 748 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
castañuelas: 748 (Adz, Tuéj)
castanya: 733 (Llan, Pin)

- castanyetes:** 748 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Biar, Blllob, Pin, Camp, Cr)
- castigà:** 366 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- castigar:** 366 (Orp, Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Ann)
- castigaren:** 366 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa)
- castigaron:** 366 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA)
- castigó:** 366 (Fan, Mon)
- castró:** 695 (Can)
- casucha:** 265 (TrV)
- casucha:** 267 (TrV, Mar, Mon, Dol)
- casucho:** 267 (God, TrC)
- casuchón:** 266 (Dol)
- casuela:** QII (Últim full enquesta) (Azu)
- casuela:** 806a (Azu)
- casuela:** 822c (Azu)
- casuela:** 799b (Azu, God)
- casuela:** 693a (Dol)
- casuela:** 691 (Fan, Azu, God, Ann)
- casuela:** 806g (God)
- casuela de sin:** 810i (Dol)
- casuelo:** 691 (Azu, God)
- casulla:** 810d (Can)
- casulla:** 267 (Moix, Biar, Pin)
- casulla:** 265 (Pin)
- casulleta:** 810d (Blllob)
- casup:** 265 (Calp)
- casupa:** 265 (Moix)
- casutxa:** 267 (Alc)
- casuza:** 267 (Caud)
- catahueso:** 457 (Dol)
- catalana:** 693 (Pnyà)
- catalana:** 582b (Pnyà)
- cátaro:** 797a (Tuéj)
- catorce:** 292 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- catórra:** 731c (Calp)
- catorse:** 292 (Raf, Qua, Tor, Mvés, Azu, God, Mon, Dol)
- catorze:** 292 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- catorzze:** 292 (Fan, Ann)
- catxamona:** 732 (Vist)
- catxap:** 533 (Can, Aín, Mvés, Blllob)
- catxapera:** 551 (Aín, Mvés, Biar, Pin)
- catxapó:** 533 (Biar)
- catxarro:** 693 (Pin, Camp)
- catxelulo:** 742 (Calp)
- catxerulo:** 732 (Blí)
- catxerulo:** 742 (Vist, Alc, Orp, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Camp)
- catxirulo:** 742 (Pen)
- catxorret:** 534 (Bsà)
- catxorro:** 534 (Cinc, Can, Vist)
- catxorro de llop:** 535 (Can)
- cau:** 551 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Ann, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- ca-u:** 282 (Tor)
- ca-u:** 252 (Tor, Llan)
- cauçana:** 570 (Camp)
- caudo:** 598 (Cllo)
- caüfos:** 422a (Gua)
- ca-uno:** 252 (Pin)
- ca-uno:** 281 (Pin)
- ca-uno:** 282 (Pin)
- caure:** 348 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Cr)
- caure:** 341 (Cinc, Bsà, Vist, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Pin, Cr, Gua)
- caure boca.n abaix:** 754a (Gua)
- caure d'asquena:** 754b (Bsà, Pen, Orp)
- caure de boca:** 754a (Cr)
- caure de cap:** 754a (Pin)
- caure de cara:** 754a (Blllob)
- caure de grapes:** 754a (Cinc, Bsà)
- caure de llom:** 754b (Aín)
- caure de memòria:** 754b (Vist)
- caure de morros:** 754a (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Qua, Tor, Pnyà)
- caure de nassos:** 754a (Monc, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí)
- caure de panxa:** 754a (Orp, Cnos, Calp)
- caure de sarpes:** 754a (Vist)
- caure de sobines:** 754b (Monc)
- caure de tòs:** 754b (Pen, Alc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- caure d'espalda:** 754b (Cr)
- caure d'espaldes:** 754b (Gua)
- caure d'esquena:** 754b (Cinc, Can, Raf)
- caure panxa.n avall:** 754a (Camp)
- caure un bag de nassos:** 754a (Bpa)
- caure un bag de tòs:** 754b (Bpa)
- caure una morrà:** 754a (Raf)
- càurer:** 341 (Calp)
- càurer:** 348 (Camp)
- caureu:** 341 (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Blí, Camp)
- causa:** 340 (Can, Pen, Orp, Blí)
- causa:** 256 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- causa:** 256 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- causa:** 340 (TrV, Caud, Ped, God, DosA)
- causot:** 501a (Fan)
- caussa:** 256 (Raf, Qua, Tor, Mvés)
- causot:** 501a (Camp, Gua)
- cautiba:** 782a (Dol)
- cauzza:** 256 (Fan, Ann)
- cauzza:** 340 (Fan, Ann)
- cavà:** 782d (Alc, Pin, Cr)
- cavall:** 522 (Monc)
- cavall de cria:** 522 (Pin)
- cavall de parà:** 522 (Blllob)
- cavall de serp:** 488 (Blllob)
- cavall pare:** 522 (Alc, Biar, Blí, Camp)
- cavall p'è pare:** 522 (Calp)
- cavall semental:** 522 (Cr)
- cavallarro:** 541b (Moix, Blllob)
- cavallàs:** 541b (Orp)
- cavallet:** 541 (Alc, Biar, Blllob, Cr)
- cavallet:** 670 (Ann)
- cavallet:** 541a (Can, Alc, Orp, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cavallet:** 494 (Gua)
- cavallet:** 818l (Gua)
- cavallèu:** 541a (Moix)
- cavalli:** 541a (Blllob)

- cavalló:** 786f (Bpa, Bllob, Pin)
cavalló: 785b (Can, Alc, Orp, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
cavalló: 670 (Can, Alc, Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
cavallon: 541b (Can)
cavallons: 786c (Llan)
cavallot: 541b (Can, Alc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Gua)
cavallòt: 541b (Ann)
cavallucho: 541c (Ann)
cavar: 782d (Orp, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
cavarnera: 504 (Bllob)
caya: QII (Notes marginals) (Dol)
cajó: 348 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
cazoleta: 481a (DosA)
cazoncillos: 708 (TrC)
cazuela: 693a (Caud)
cazuela: 691 (Clló, Adz, Tuéj, Mar, DosA)
cazuela: 806a (God)
cazuela: QII (Últim full enquesta) (Ped)
cazuela: 799b (TrV, Ped)
cazuela: 806g (TrV, Ped)
cazuela de terruel: 693a (TrV)
cazuelo: 691 (Ped)
cazza: 810d (Ann)
cazza: 405 (Fan)
Cazza la Billa: 716 (Fan)
Cazza la Villa: 716 (Ann)
cazzamiento: 639b (Fan)
cazzeta: 265 (Fan)
cazzeta: 265 (TrC)
cazzica: 265 (Fan)
cazzota: 266 (Fan)
cazzucha: 267 (Ann)
ceaja: 561 (Caud)
ceaja: 559 (DosA)
ceba: 733 (Bpa)
cebá: 319 (Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cebà: 319 (Tor)
cebada: 319 (Clló, Adz)
cebada: 331 (TrV)
cegaja: 559 (TrV, Adz, Tuéj)
cegalot: 744 (Bpa)
cehhta: 695 (TrC)
cehhto: 695 (TrC)
ceica: 418 (Clló, Mar)
ceica: 419 (Mar, Clló)
cèica: 418 (Adz)
cèica: 419 (Adz)
cejas: 584 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cel a borreguets: 426b (Qua, Pnyà, Mvés)
cel a borreguets, aigua a canterets: 426b (Mvés, Llan)
cel a borreguets, auia a canterets: 426b (Moix)
cel a borreguets, auia a canterets: 426b (Qua)
cel a borreguets, auia a canterets: 426b (Raf)
cel a borreguets, l'auia a canterets, (el): 426b (Tor)
cel a cabassets: 426b (Bsà, Can)
cel a cabassets l'aigua canterets: 426b (Bsà)
cel a cabassets, l'aigua a canterets: 426b (Can)
cel a calderetes, auia canterelletes: 426b (Vist)
cel a muntonets: 426b (Pen)
cel a muntonets, aigua a cabassets: 426b (Pen)
cel a muntonets, auia a cabassets: 426b (Alc)
cel a muntonets, auia grapaets: 426b (Aín)
cel aborregat, als tres dies, eixut o banyat, (el): 426b (Pin)
cel aborregat, as tres dies banyat: 426b (Cnos)
cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat: 426b (Blí)
cel aborregat, dins de tres dies, eixut o banyat, (el): 426b (Biar)
cel adauat: 426b (Gua)
cel adauat, als tres dies banyat: 426b (Gua)
cel encarnat: 426c (Camp)
cel emborregaet, l'aigua a cabassets, (el): 426b (Cr)
cel emborregat, als tres dies banyat: 426b (Moix)
cel emborregat, dins tres dies, plogut o nevàt: 426b (Bllob)
cel encarnat: 426c (Gua)
cel roig: 426c (Raf)
célda: 810d (Biar)
celemí: 788c (Cr)
celemín: 782c (Caud)
celemín: 788c (Caud)
Celipe: 376 (Caud)
cellé: 679a (Bsà)
celles: 584 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cen: 299 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Moix, Biar, Bllob, Pin)
cen: 300 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cena: 695a (TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
cenar: 695a (Clló, Adz, Caud)
cencerrá: 642d (TrV, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
cencerrà: 642d (Cnos, Raf, Tor, Moix, Pin, Camp, Gua)
cencerrada: 642d (Clló, Adz)
cencerro: 571a (Adz)
cencerro: 571b (Adz, Caud)
cencérro: 571a (Pin)
cèncèrro: 571a (Gua)
cèncèrro: 571b (Gua)
cèndre: 794a (Gua)
cèndre: 794a (Biar, Pin, Cr)
cèndre: 431 (Bpa)
cenicero: QII (Últim full enquesta) (Biar)
ceniza: 684 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
cent: 299 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
cép: 790 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cép: 782c (Pen)
cép: 792 (Pnyà)
cepa: 790 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, TrC)
cepa: 792 (Tuéj, Caud, TrC)
cépa: 790 (Aín)
cepillo: 816c (Cinc, Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Pin, Cr, Gua)
cepo: 790 (Ped, DosA)
cequia: 418 (Tuéj, Caud, Ped)
cequia: 419 (Tuéj, Caud, Ped)
cer: 424a (Raf)
cerà: 766 (Can)

- cerbell:** 590 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- cerbells:** 590 (Gua)
- cerç:** 425 (Cinc, Bsà)
- cerca:** 441 (Adz, Biar)
- cerca de pader:** 441 (Caud)
- cercadit:** 633e (Can, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bllob)
- cercadits:** 633e (Orp, Pin)
- cercantana:** 496 (Ped)
- cercat:** 552 (Blí)
- cercat:** 441 (Moix, Camp, Gua)
- cerco:** 428 (Adz, Caud, TrC)
- cércol:** 428 (Tuéj)
- cercolat:** 630 (Qua)
- cerdet:** 538 (Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp, Pin, Camp)
- cerdico:** 538 (Tuéj)
- cerdo:** 575 (Tuéj)
- cérd:** 575 (Orp, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr)
- cèrd:** 575 (Can, Vist, Alc, Monc, Tor)
- cérdo [x]avalí:** 520a (Orp)
- cérdo pare:** 525 (Cr)
- cerecicas de pastor:** 449 (TrV)
- cerecicas d'espino:** 451 (TrV)
- cerecilla:** 465 (TrV, Caud)
- cereza:** 465 (Ped)
- cereza de pastor:** 451 (Clló)
- cerezo de pastor:** 450 (Clló)
- cergantana:** 496 (Ped)
- cerner:** 794a (Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- cerradura:** 441 (Adz)
- cerrija:** 668 (Adz, Tuéj, Caud)
- cerrija:** 668 (TrC)
- cerrijo:** 413 (Caud)
- cerro:** 413 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- cèrro:** 412 (Pen)
- cerrojo:** 666 (Tuéj, Caud, DosA)
- cers:** 425 (Biar)
- cervell:** 590 (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- cervells:** 590 (Cr)
- cesitan:** 368 (Mon)
- cesta:** QII (Últim full enquesta) (Clló, Adz)
- cesta:** 796d (Clló, TrV, Adz)
- cesta:** 695 (Clló, TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
- cesta:** 697a (TrV, Tuéj)
- cesta:** QII (Notes marginals) (Tuéj)
- cesta de ansa:** 695 (Adz)
- cesta terrera:** 695 (Adz)
- cestella:** 695 (Pin, Cr)
- cesto:** 695 (Caud, DosA)
- cezoso:** 631a (Caud)
- ch:** 510 (Clló)
- ch ch ch:** 554k (Ann)
- chabal:** 654 (Ped)
- chabal:** 654a (TrV, Caud)
- chabo:** 400 (Fan)
- chafa:** 797 (TrV, Azu)
- chafar:** 797 (Azu)
- chafar:** 805e (Dol)
- chal:** 438 (Ann)
- chaleco:** 708 (Clló, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- chambergar:** 782g (DosA)
- chamberguear:** 782g (Caud)
- chambra:** 707 (Fan, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
- chagló real:** 805e (God)
- chaglót real:** 805e (Ann)
- chapallazo:** 432 (Mar)
- chaparrá:** 432 (Ped, God)
- chaparraso:** 432 (Dol)
- chaparrazo:** 432 (Clló, Adz)
- chaparrón:** 432 (Azu, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon)
- chapina:** 510 (Dol)
- chaqueta:** 708 (Adz, God, Mon, Dol)
- charamita:** 741 (Mon)
- charca:** 421a (TrC)
- charco:** 421a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- charlar:** 736a (TrV)
- charlatán:** 731c (Clló, TrV, God, DosA, Ann)
- charquico:** 421a (Azu, Ped, God)
- charquito:** 421a (Caud)
- charra:** 807a (Ann)
- charrá:** 736a (Fan)
- charradó:** 731c (Fan)
- charrador:** 731c (Ped)
- charraire:** 731c (Azu, Adz)
- charrantín:** 731c (Adz)
- charraor:** 731c (Ann)
- charrar:** 736a (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann)
- charro:** 810i (Ann)
- charrón:** 731c (Adz, Tuéj, Mar)
- chas:** 806a (Clló, Fan)
- chas:** 822c (Fan)
- chásena:** 673 (Ann)
- chepa:** 627 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- chepao:** 626 (TrV, TrC)
- chepáu:** 626 (Adz, Tuéj, Caud, Dol)
- chepeludo:** 626 (Mar, God, Ann)
- cheperudo:** 626 (Fan, Azu, Ped, DosA)
- cheperut:** 626 (TrV, Tuéj)
- cherol:** 424 (Dol)
- cherre:** 553a (Clló)
- cherrico:** 539 (Mon, Dol)
- cherro:** 555 (Dol)
- chi guitos:** 554m (Dol)
- chibata:** 561 (Caud)
- chibato:** 536 (Caud)
- chica:** 277 (God)
- chicha:** 490 (God)
- chicharra:** 494 (Caud)
- chicharra:** 488 (Clló, Fan, TrC, Ann)
- chicharra:** 746 (DosA, TrC, Ann)
- chicharra:** 806a (TrC)
- chicharrones:** 579e (DosA, TrC, Ann, Dol)
- chichorretas:** 579e (TrV)
- chichorritas:** 579e (Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped)
- chichurritas:** 579e (God)
- chico:** 654a (Ann)
- chico:** 356 (Clló, Fan, TrV, Azu)
- chico:** 398 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- chico:** 654 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God)
- chico:** 650a (Ped)
- chicol:** 353 (Caud)
- chicos:** 353 (Clló, Fan, TrV, Azu, God)
- chifla:** 741 (Adz, Caud)
- chihpa:** 732 (Caud, TrC, Dol)

- chihhpa:** 399 (Dol)
chihhpear: 431 (Dol)
chihhta: 683 (Caud, TrC)
chile, chile, chile: 554j (Dol)
chillona: 597a (Dol)
chiminera: 732 (Mar)
china: 424 (Dol)
chinchá: 570 (Tuéj)
chinchá de monte: 488 (Fan)
chine, chine, chine: 554k (Tuéj)
chinet, chinet: 554k (Ann)
chinico: 538 (Mon)
chino: 575 (Mon, Dol)
chino, ch ch ch: 554k (TrC)
chino, chino: 554k (Caud, God, DosA)
chiò, chiò, chiò: 554j (God)
chipáu: 626 (Clló)
chiperudo: 626 (Clló)
chipón: 707 (Ann)
chippa: 683 (Dol)
chiquet: 356 (Ann)
chiquet: 398 (Ann)
chiquet: 654 (Ann)
chiquet: 650a (Ann)
chiquico: 608 (Ann)
chiquico: 654 (Fan)
chiquico: 658b (TrV)
chiquillo: 650a (Adz, Caud, God, TrC)
chiquillo: 654 (TrC, Mon)
chiquiò: 408 (God)
chiquitico: 650a (DosA)
chirle: 553a (DosA)
chírrét: 539 (Ann)
chirrete: 539 (Caud)
chirrico: 539 (Tuéj, God, DosA, TrC)
chirrión: 772 (Caud)
chirro: 555 (Caud, God, DosA, TrC)
chirro: 539 (TrC)
chirro: 557 (TrC)
chirro: 555 (Tuéj, Ann)
chismero: 731c (Ped)
chispa: 732 (Clló, TrV, Azu, Mar, God)
chispa: 683 (Fan, Mar, God, Ann)
chispa: 399 (Tuéj, Mon)
chispear: 431 (Mon)
chista: 683 (Ped, Mon)
chista: 732 (Tuéj)
chistas: 683 (Tuéj, DosA)
chizas: 683 (Adz)
cho cho: 554j (Azu)
cho' cho: 554j (TrC)
cho cho busca: 554j (DosA)
cho, cho: 554j (Clló, Fan, Tuéj)
cho, cho, cho: 554j (Caud, Ped)
cho: cho: cho:: 554j (Adz)
chocolatá: 661 (God)
cholit: 741 (Ann)
chompo: 739 (Caud)
chopetín: 708 (Ann)
chota: 554f (Azu)
chota: 561 (Caud)
chota: 554g (TrV)
chota: 559 (TrV, Azu, Ped, God, TrC, Ann, Dol)
chotica: 554f (Clló)
chotica: 559 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, Ann, Mon, Dol)
chótica, chótica: 554f (Adz)
- chotico:** 536 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol)
chotina: 554f (Fan)
chotiquia: 536 (DosA)
chotiquia: 559 (DosA)
chotiquia: 554f (DosA)
choto: 526 (Azu)
choto: 536 (Caud, TrC, Ann)
chucho, chucho: 554j (Fan)
chufa: 733 (Azu, God)
chuflla: 741 (Tuéj)
chufllaina: 741 (Ped, God)
chuflet: 741 (Azu, Mar)
chufleta: 741 (Clló, TrV)
chugar: QII (Notes marginals) (Ann)
chuget: 760a (DosA)
chugo: QII (Notes marginals) (Fan, Ann)
chuguet: 570 (DosA)
chuguet: 762 (DosA)
chuguet: 761 (Fan)
chuguet: 757 (Fan, Ped)
chulet: 741 (Fan)
chuleta: 733 (DosA, Ann)
chulo: 731d (TrV, Azu, Ped, TrC)
chupador: 438 (Adz)
chupete: 438 (Caud)
chupitín: 708 (Azu)
chupos: 438 (Tuéj)
chusos de chalo: 438 (Ann)
cibà: 319 (Raf)
cibada: 319 (Cinc)
cibera: 786f (TrV, Adz)
cicló: 426a (Bpa, Blí, Pin)
cieca: 418 (DosA, TrC)
cieca: 419 (TrC)
cieca madre: 419 (DosA)
ciega: 578a (Adz)
cielo a borreguicos, agua a cantaricos: 426b (Ped)
cielo a capacicos, el agua a cantaricos, (el): 426b (Clló)
cielo a montonicos, el agua a cantaricos: 426b (Azu)
cielo a montonicos, l'agua a capacicos: 426b (TrV)
cielo cabreáu a los tres días mojáu: 426b (Ped)
cielo cabreáu, a los tres días ha remojáu: 426b (Tuéj)
cielo cabriáu, suelo mojáu: 426b (Adz)
cielo emborregáu, a loh trers díahh mojáu: 426b (TrC)
cielo emborregáu, a otro día remojáu: 426b (Caud)
cielo encabrelláu, a los tres días mojáu: 426b (DosA)
cielo royo: 426c (Clló, TrV, Azu, Tuéj, DosA)
cién: 300 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cién: 299 (Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC)
ciento: 299 (Clló, TrV, Adz, Caud)
cierzo: 425 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cigle: 553a (Ped)
cilanco: 421a (Caud)
cillé: 679a (Alc)
cimes: 577d (Qua)
ciminera: 682 (Adz)
cin: 372 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- cin:** 283 (Pen, Biar)
cina: 785b (Adz)
cina: 786c (Adz)
cinc: 283 (Cinc, Bsà, Alc, Orp, Camp, Can, Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
cinca: 424 (Mvés)
cincha: 570 (Clo, TrV, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
cinco: 283 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cincó: 372 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
cinquenta: 728f (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
cindria: 677 (Adz)
cindrias: 677 (TrV, Tuéj)
cindriáu: 677 (Adz)
cing: 372 (Raf, Qua, Pnyà)
cingla: 570 (Camp, Gua)
cinglajo: 424 (TrC)
cinglat: 629 (Raf)
cingle: 424 (Bpa)
cingle: 415 (Vist, Orp)
cingleta: 424 (Clo)
cinglo: 424 (Clo, TrV, Adz)
cinquanta: 728f (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cinqueta: 424 (Mvés)
cinto: 424 (Caud, DosA, TrC)
cinxa: 570 (Qua)
cirerer de pastor: 450 (Orp, Qua, Tor)
cirereta de pastor: 451 (Orp, Monc)
cireretes: 451 (Pnyà)
cireretes: 465 (Tor)
cireretes bordes: 451 (Blí, Calp)
cireretes d'algarguller: 451 (Llan)
cireretes de pastó: 451 (Bsà, Pen)
cireretes de pastor: 451 (Alc, Aín, Raf, Qua, Tor, Bllob)
ciri: 438 (Orp)
ciri de gel: 438 (Alc)
ciri de jal: 438 (Biar)
cirueja: 466 (Adz)
cirueja claudia: 467 (Adz, Tuéj)
cirueja de yema giebo: 467 (Adz)
cirueja sanjuanera: 466 (Tuéj)
ciruela: 466 (Caud)
ciruela: 467 (Caud)
ciruelo: 467 (Mvés)
ciruelo: 466 (Orp, Pnyà, Llan, Moix)
Cisco: 275 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp)
cistell: 796d (Aín)
cistella: 796d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Cnos)
cistella: 695 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
cistella: QII (Últim full enquesta) (Moix)
cistellot: 695 (Raf)
cisterna: 421a (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin)
cistèrnè: 421a (Llan, Camp)
cítara: 749 (Adz)
citra: 749 (Alc, Bllob)
- ciudá:** 404 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
ciudat: 404 (Pen, Cr)
ciutat: 404 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
civà: 331 (Bpa)
civà: 319 (Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
clabari: 720a (Aín, Cnos, Raf, Qua)
clabario: 720a (Fan, Azu)
clabario mayor: 720a (Ped, God, DosA, TrC)
clabiñé: 170 (Vist)
clabija: 778c (Adz, God, Dol)
clabija: 764b (Clo, TrV, Ped, God)
clabijero: 764a (Clo, TrV, Azu, Ped, God)
clabill: 672 (Pen, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà)
clabilla: 764b (Cinc, Pen, Mvés)
clabilla: 778c (Pen, Caud)
clabo: 739a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
clabo de buelta: 700 (Mon)
clabo de gancho: 700 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
clabo gancho: 700 (Mar)
claderero: 725b (Azu)
clafóll: 481a (Can)
clanco: 514 (Dol)
clapiza: 424 (TrV)
clarabòia: 675 (Alc, Cr)
clarabòio: 675 (Pnyà, Mvés, Llan)
clatell: 586a (Pen, Vist)
clau: 739a (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
clau: 700 (Can)
clau: 757a (Pnyà)
clau de bolta: 700 (Biar)
clau de bòltò: 700 (Camp)
clau de gancho: 700 (Ann)
clau de ganxo: 700 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Gua)
clau de penxar: 700 (Aín)
clau del braç: 603d (Gua)
clau en bolta: 700 (Bllob)
clau en ganxo: 700 (Orp, Pnyà)
claudia: 467 (Fan, Mar, Ped, God)
clàudia: 467 (Raf, Qua, Moix)
claudio: 467 (TrV, Azu)
clàudio: 467 (Aín, Bllob)
clavari: 720a (Alc, Monc, Moix, Llan)
clavariessa: 720a (Llan)
clavé: 170 (Gua)
claveñé: 170 (Cr)
claveñé: 170 (Pen, Alc, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Camp)
clavill: 672 (Orp, Monc, Moix, Blí, Camp)
clavilla: 764b (Can, Orp, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp)
clavilla: 778c (Moix, Blí, Camp, Gua)
clavillè: 764b (Calp)
clavillés: 764a (Can)
clèbill: 672 (Mvés, Gua)
clèbilla: 764b (Vist)
clèbillé: 764a (Vist)
clèbilleta: 764b (Tor)

- clebill:** 672 (Alc, Llan, Cr)
clevilla: 764b (Biar, Pin, Cr)
clevilla: 778c (Biar, Pin, Cr)
clocha: 421a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
clòchò: 421a (Ann)
cloquet: 554b (Tor)
cloquetxar: 554b (Tor)
closa: 601 (Clllo, TrV, Azu, Aín, Ped, God, Bpa)
lossa: 601 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, DosA, Blí, Calp)
clòssò: 601 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
clotet: 589 (Bsà, Fan)
clotet: 586a (Can, Pen, Orp, Aín)
clozza: 601 (Fan)
clòzzò: 601 (Ann)
cluc: 635a (Can)
luca: 744a (Can)
luca d'amagà: 744a (Vist)
luca de atapà: 744 (Vist)
clup: 635a (Vist)
co: 598 (Mon, Dol)
có xét: 554k (Pen)
coà: 788a (Pnyà)
coall: 812 (Cnos)
cobá: 545 (Fan)
cobà: 545 (Cinc, Bsà, Pen, Vist)
cobar: 545 (Clllo, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Mon)
cobarde: 731e (Clllo, Fan, TrV, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
cobartís: 680 (Camp)
còbe: 695 (Pen, Aín)
còbec: 695 (Cinc)
cobertera: QII (Últim full enquesta) (Clllo)
cobertera: 799c (Clllo)
cobertet: 663 (Mvés)
cobertet: 680 (Mvés)
cobertor: 706b (Clllo, Ped, TrC, Dol)
cobertor: 706c (Tuéj)
coca: 712b (Qua)
cóca: 712b (Llan)
coca boba: 712b (Bllob)
coca bova: 712b (Blí)
coca de aire: 712b (Raf)
coca en panses: 712b (Raf)
coca en satxí: 712b (Raf)
coca fina: 712b (Mvés)
coca la reina: 712b (Aín)
coca maria: 712b (Calp)
coca ràpida: 712b (Orp)
cocas: 712b (Ann)
cocas en pansas: 712b (Ped)
coch coch: 554k (Azu)
coche, coche: 554k (TrV)
coche, coche, coche: 554k (Ped)
cochinera: 550 (Dol)
cochinico: 538 (Dol)
cochino: 575 (Dol)
cocido: 695a (Adz)
cocina: 663 (TrV, Adz, Tuéj)
cocio: QII (Últim full enquesta) (Clllo)
cocio: 698a (Clllo)
cociol: QII (Últim full enquesta) (DosA)
cociol: 697b (Mar)
cociol: 807a (Ped, DosA, TrC)
cociol: 698a (TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
- coclear:** 554b (God)
cocletxar: 554b (Pnyà)
coclit: 554b (Pnyà)
cocorrejar: 554c (Monc)
cocote: 590a (Adz, DosA)
cocote: 589 (Clllo, Azu, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
cocote: 588a (God)
cocurreig: 554c (Camp)
cocurresar: 554c (Camp)
cocurrotejar: 637 (Biar)
codo: 598 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
còdul: 424 (Pen)
coén: 465 (Can)
coent: 465 (Gua)
coeta: 502 (Calp, Cr)
coeta d'all: 502 (Pnyà)
cofa: 695 (Dol)
cofa: 796d (Dol)
cófa: 796d (Gua)
cófa: 695 (Pen)
cofaina: 699 (Adz)
cofines: 805a (Mon)
cofins: 800 (Bsà, Pen, Gua)
cofins: 806h (Can, Pen, Pin, Camp)
cofre: 703b (Mon, Dol)
cófre: 703b (Cnos, Biar, Bllob, Calp, Cr)
coga: 317 (Biar, Blí, Calp, Cr, Gua)
cóga: 317 (Aín)
còga: 317 (Bsà, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
cògàò: 317 (Bllob)
cogé: 805 (Fan)
cogé olibas: 803a (Fan)
cogedorehhs de oliba: 803b (Caud)
cogedores de oliba: 803b (TrC)
cogedores de olibas: 803b (Azu, Tuéj)
cogeor de oliba: 803b (Dol)
coger las olibas: 803a (TrV)
coger oliba: 803a (Caud, TrC)
coger olibas: 803a (Clllo, Azu, Tuéj, God)
coger olibas: 803c (God)
cogía de la oliba: 803a (TrC)
cogía de oliba: 803a (Dol)
cogieron: 350 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Mon)
cogieron: 353 (Tuéj)
cogío: 350 (Dol)
cogío: 762 (Dol)
cogío: 760a (Dol)
cògo: 317 (Pen)
cògò: 317 (Llan, Moix, Pin, Camp)
cogomas: 442 (Clllo)
cògue: 317 (Alc)
cògue: 317 (Cinc, Can, Vist, Orp)
coguent: 465 (Cnos)
cohhquillas: 604 (TrC)
cohhillas: 761 (Caud, TrC)
cohhó: 360 (Caud, TrC)
còiga: 317 (Bpa)
coissí: 706 (Cnos)
coixí: 706 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Cr, Gua)
coixí: 762 (Cnos, Blí)
coixín: 706 (Ann)
coixinet: 778f (Pnyà)

- coixo:** QII (Notes marginals) (Ann)
cojín: 706 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon)
cojintera: 706 (DosA)
cojinete: 778f (Azu)
cojudo: 526 (TrV, Adz, Mar, Ped, DosA)
colá: 697b (Fan)
colà: 697b (Alc, Pin, Cr)
colada: 813 (Bsà)
colador: 788 (Orp)
colan: 797a (Aín)
colaor: 788 (Monc, Mvés, Ann, Llan, Moix, Gua)
colar: 697b (Clló, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Ann, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Dol, Gua)
colar: 787b (Mvés, Ann, Llan, Moix, Gua)
colbetor: 706c (Adz)
colcha: 706c (Clló, Dol)
colcha: 706b (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Mon)
colchón: 705b (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Dol)
coléstre: 651 (Pen)
colgà: 756 (Bsà, Vist, Alc)
colgar: 756 (Orp, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
còlic: 719b (Vist)
coll: 786f (Can, Monc, Tor, Mvés, Biar, Blí)
coll: 415 (Pnyà)
còll: 812 (Cinc, Orp)
coll de cama: 603c (Tor)
collá: 712a (Fan, Azu)
collà: 570 (Bsà, Pen)
collà: 812 (Can)
collà: 813 (Cinc, Vist, Pnyà)
collà: 712a (Pin, Cr)
collá de campanas: 571c (Fan)
collà de campanillos: 571c (Cr)
collà de cascabels: 571c (Alc)
collà des cascabels: 571c (Pin)
collao: 423 (Moix, Biar, Cr)
collao: 415 (TrV, Tuéj)
collar: 570 (Bllob)
collar: 712a (Clló, TrV, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Dol)
collar: 571c (Llan, Moix, Camp)
collar con campanillas: 571c (TrC)
collar con campanillos: 571c (Caud)
collar con cascabillos: 571c (Ann)
collar de campanicas: 571c (God)
collar de campanillas: 571c (TrV, Azu, Adz, Ped, Dol)
collar de campanillos: 571c (Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
collar de cascabele: 571c (DosA)
collar de cascabeles o campanillas: 571c (Clló)
collar de cascabelillos: 571c (Orp)
collar de cascabellicos: 571c (Monc, Qua)
collar en campanillos: 571c (Cnos)
collaret: 712a (Cinc)
colláu: 415 (Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
colláu: 423 (Dol)
collchón: 705b (Fan)
collera: 762 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Bpa, Camp)
collera: 761 (Tuéj)
collera: 760a (Tuéj, Caud, Ped, God, Dol)
collera: 570 (Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Ann, Blí, Calp)
collera de faltre: 762 (Ann)
colleres: 762a (Cinc)
colleró: 570 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
colleró: 760a (Mvés)
collerón: 757 (Azu)
collerón: 760a (Clló, TrV, Adz, DosA)
collerón: 570 (Fan, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC)
collet: 423 (Pen)
collí: 805 (Alc)
collí ulives: 805 (Can)
collidors: 803b (Aín)
collidós: 803b (Alc)
colliors: 803b (Biar)
collir: 805 (Biar)
collir a rap: 805 (Aín)
collunda: 758 (Gua)
collunderos: 759 (Gua)
colodrillo: 589 (Tuéj)
colomet: 530 (Can, Orp, Raf)
colomet colomet: 554m (Pin)
colomí: 530 (Raf, Qua)
colomina: 553d (Cinc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)
colóntros: 651 (Pnyà)
colorà-se: 615a (Camp)
colóstre: 651 (Cinc, Vist)
colòstre: 651 (Can)
colrba: 601a (Dol)
colromina: 553d (Pin)
colse: 598 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
colunes: 799e (Tor)
cólxa: 706c (Tor, Cr)
cólxo: 693 (Monc, Raf)
colze: 598 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
còlze: 598 (Gua)
colzze: 598 (Fan, Ann)
com: 359 (Alc)
com: 396 (Bsà, Pen, Bpa)
com: 395 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
com: 255 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
coma: 394 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
comadre: 646 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, DosA, TrC)
comadreja: 516 (Caud)
comadrona: 646 (God, Mon, Dol)
comadróna: 646 (Cr)
comare: 646 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
combersador: 731c (TrV)
comedor: 695 (Adz)
comedor: 734 (Ped)
començà: 756a (Cinc, Pen, Cr)
començar: 756a (Bpa, Bllob, Blí, Calp, Gua)
comendé: 321 (Ann)

- comensar:** 756a (Dol)
comenzar: 756a (Adz, Tuéj, Caud)
comer: 695a (Adz, Dol)
comidacha: 695b (Adz)
comilon: 734 (Cr)
comilón: 734 (Mon)
comitar: 614 (Mon)
como: 395 (Azu)
como: 255 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
como: 395 (Fan, TrV, Adz)
cómo si fueran: QII (Notes marginals) (Ped)
cómoda: 703b (Alc, Azu, Ped, Biar)
cómoda: 703a (Qua, Tor)
cómodas: 703b (God, DosA)
compadres: 648 (Dol)
compadres: 657b (Dol)
companyera: 642c (Alc)
compare: 657b (Calp)
compare: 648 (Mon, Cr)
compares: 657b (Monc, Bpa, Bllob, Pin, Camp, Cr)
comparia: 386 (Alc)
composta: 643 (Bsà)
compraria: 386 (Bsà, Vist, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Blí, Camp, Cr)
compraria: 386 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
comprava: 386 (Llan)
comprometedor: 731d (Tuéj)
comprometeor: 731d (Camp, Gua)
compromiso: 637a (TrC)
con: 280 (Ped)
cona: 579c (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Mvés)
conca: QII (Notes marginals) (God)
concha: 706b (Ann)
conde: 721 (Cinc, Bsà, Vist)
condumio: 578 (Dol)
conceera: 551 (TrC)
coneguda: 642c (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
conejjar: 551 (Tuéj)
conejjera: 551 (Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann)
conejete: 533 (Caud)
conejico: 533 (Fan, Azu, Adz, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
conejo: 731f (TrC)
confrariessa: QII (Últim full enquesta) (Qua)
congrèt: 712b (Cnos)
conill amagar: 744a (Aín)
conillera: 419 (Bpa)
conillera: 551 (Mvés, Llan)
conillet: 533 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
conillets: 744a (Pen, Orp)
conillets amagar: 744a (Tor)
conillons: 744a (Blí)
conills: 744a (Monc, Cnos)
conills amagar: 744a (Mvés, Bpa)
conna: 579c (Bllob, Calp)
cono: 798b (Ann)
cono: 797a (Caud)
conocía: 642c (DosA)
conos: 798a (Dol)
conosgo: QII (Notes marginals) (Azu, DosA)
- consentido:** 731 (Ped)
consentío: 731 (DosA)
consiente: 731 (Ann)
consintidor: 731 (TrV, Tuéj)
consogre: 657a (Cr)
consogres: 657a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
consuegro: 657a (Ann)
consuegros: 657a (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, Dol)
contellina: 764e (Mvés)
contra: 396 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
contrabarra: 773a (Monc)
contracollera: 762 (Azu)
contralimón: 773b (Dol)
contrallimó: 773c (Bpa, Blí, Camp)
contrallimons: 773c (Gua)
còntrellimóns: 773c (Tor)
contratelera: 773a (Qua)
contratrava: 773a (Camp)
cónxa: 706c (Can, Pnyà, Mvés, Bpa)
copa: 693a (Cinc, Aín, Pnyà, Mvés)
copa: 345 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr, Gua)
copas: 345 (Adz)
copas: 693a (God)
copes: 345 (Bsà, Aín, Blí)
copla: 323 (Gua)
coquejà: 554b (Pen)
coquejar: 554b (Llan, Bllob)
coqueta: 712b (Can)
coqueta: 731b (Pnyà)
coquina: 731e (Azu)
coquino: 731e (TrV, Cnos)
cor: 579a (Can, Orp, Moix, Biar, Bllob, Blí, Gua)
cor: 464a (Cinc)
corà: 579a (Ann)
corà: 579a (Llan)
coradas: 579a (Adz)
coraes: 579a (Cnos)
coralet: 465 (Orp)
coranta: 728e (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
corás: 579a (Tuéj, DosA, TrC)
corazón: 578a (Adz)
corazón: 579a (TrV, TrC)
corba: 601a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
córba: 764c (Bsà)
córba: 601a (Tor, Cr, Gua)
còrba: 601a (Vist)
corbat: 629 (Qua)
corbat: 628 (Tor, Mvés, Llan)
corbáu: 630 (Fan)
corbella: 786e (Fan)
corbella: 786b (God)
corbellot: 796c (Mvés)
corbet: 577f (Azu)
corbet: 579c (Azu)
corbetera: 799c (Adz, Tuéj)
corbetera: 806g (Tuéj)
corbetor: 706b (God)
corbo: 695 (Ann)
corbo: 629 (Fan, God)
corbo: 796d (TrC)

- corbos:** 695 (TrC)
córc: 489 (Blí)
corca: 489 (Cllo, TrV, Tuéj, DosA, TrC, Adz)
córca: 489 (Can, Monc)
corcabáu: 630 (Cllo)
corchón: 705b (TrC)
corciol: 698a (Caud)
corcó: 489 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Blob, Calp, Pin, Camp, Gua)
corcobat: 630 (Cnos, Tor)
corcobáu: 630 (Mar, Ped)
corcobón: 630 (DosA)
corcoet: 502 (Pen)
corcoma: 489 (Caud)
corcón: 489 (Fan, Azu, Mar, Ped, God, Ann, Dol)
corda: 740 (Aín)
corda: 785a (Cnos)
corda: 588 (Cr)
corda de xunyar: 758 (Tor)
cordé: 537 (Can, Vist)
cordé: 561 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc)
cordel: 740 (Azu, Ped, DosA)
cordel: 810 (God)
cordell: 770 (Can)
cordell: 740 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Mvés)
border: 561 (Llan, Aín, Monc, Bpa, Moix, Camp, Cr, Blob, Calp)
border: 537 (Monc, Llan, Calp, Bpa)
bordera: 537 (Bpa)
bordera: 559 (Caud)
bordera: 561 (Cllo, Fan, TrV, Adz, Mar, Ped, TrC, Ann, Llan, Biar, Pin, Dol, Gua, Aín, Monc, Bpa, Moix, Camp, Cr, Blob, Calp, Pnyà)
bordera: 554f (TrV)
borderet: 537 (Cinc, Bsà, Pen, Orp, Aín, Cnos, Tor, Mvés, Moix, Biar, Blob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
borderet: 561 (Orp, Bsà, Aín, Mvés, Blí, Tor)
bordereta: 561 (Biar, Bsà, Aín, Mvés, Blí, Tor)
bordereta: 554e (Bsà)
bordereta: 537 (Gua)
borderica: 561 (Azu, Tuéj, God, Ann, Mon)
borderico: 537 (Cllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol)
borderina: 554e (Can)
borderiquia: 561 (DosA)
bordero: 561 (Pnyà)
bordero: 537 (TrV, Caud, DosA, TrC, Ann)
borderos: 261 (Tor, Gua, Cllo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
borderes: 261 (Aín, Monc, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Camp, Calp)
borderes: 758 (Bpa)
borderés: 261 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin)
bordereta: 740 (TrC)
borderil: 762a (Azu)
borderil: 740 (TrV, Adz, Tuéj, Mar)
borderó: 740 (Cnos, Raf, Qua, Bpa)
borderò: 588 (Pin)
borderò de segar: 785a (Camp)
borderón: 781 (Cllo)
borderón: 740 (Cllo, Fan)
borderón: 762a (Fan)
borderona: 740 (Ann, Llan, Moix, Biar, Mon, Camp, Dol, Gua)
- corfa:** 481a (DosA)
corfa: 464b (TrC)
corfes: 475 (Mvés, Llan, Bpa)
còrfò: 475 (Ann)
corfóll: 481a (Aín)
coriola: 828 (Vist)
corna: 579c (Pnyà, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp)
còrnà: 579c (Qua)
cornalones: QII (Últim full enquesta) (Cllo)
corneca: 805e (DosA)
corneta: 465 (Cllo)
cornetilla: 805e (TrC)
cornicabra: 805e (Caud, TrC)
cornisa: 671 (Cr)
cornudo: 731 (Cllo, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, Ann)
cornúo: 731 (Mon, Dol)
cornut: 731 (Alc, Orp, Calp, Pin)
corona: 590a (Can, Vist, Cllo, TrV, Tuéj, Ped, TrC, Ann, Moix, Biar, Pin, Dol)
corona: 481a (Cnos)
coroneta: 590a (Cinc, Bsà, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Caud, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
coronica: 590a (Azu)
corral: 663 (Bsà, Vist, Cllo, Orp, TrV, Adz, Tuéj, Raf, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix)
corral: 678 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
corral: 552 (Cllo, Fan, Orp, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Pin, Gua)
corral: 788e (Moix)
corral: 679 (Vist, Cllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, DosA)
corral cubierto: 679 (Tuéj, Mar)
corral de cuerda: 552 (TrV)
corral de ganao: 552 (Cr)
corral descubierta: 678 (Tuéj)
corrales: 552 (Mar)
corralissa: 552 (Pen, Aín)
corralissa: 550 (Vist)
corraliza: 552 (Tuéj, Ped)
correa: 708 (God)
correcher: 724 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Ann)
correchero: 724 (God)
correchón: 570 (DosA)
correhot: 570 (Fan, Mar, Ped, God)
corredera: 822d (Caud)
corredora: 822d (Fan, Qua, DosA, Biar)
correero: 724 (Cllo, Fan)
correguda: 643 (Aín)
corrén: 669 (Alc, Aín)
correnchín: 608 (Fan)
corrència: 636 (Pin)
correns: 669 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Blí, Calp)
corrent: 321 (Gua)
correntia: QII (Últim full enquesta) (Raf)
correola: 422a (Fan, Azu, God)
correola: 828 (Fan, TrV, Azu, Mar, God)
correor: 719a (Camp)
correora: 822d (Cr)

- corretgé:** 724 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- corretger:** 724 (Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- corretjòla:** 446 (Biar)
- corretjot:** 570 (Vist, Alc, Monc)
- corretxer:** 724 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- corretxot:** 570 (Pnyà)
- corrida:** 254 (Ped)
- corriendo:** 324 (God)
- corriendo:** 321 (Mar)
- corrinyèu:** 608 (Blí)
- corriol:** 493 (Pen)
- corriola:** 828 (Pen, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bllob, Blí)
- corriòlò:** 828 (Pnyà, Mvés, Camp)
- corrionero:** 724 (TrC, Mon, Dol)
- corro:** 546 (Azu)
- corrux:** 608 (Alc)
- corruquejar:** 554c (Calp)
- corrusco:** 694 (Adz)
- corsé:** 707 (Dol)
- corset:** 707 (Pen, Alc, Cnos, Biar, Camp, Cr, Gua)
- cortá:** 810f (Fan)
- cortacuello:** 488 (Ped)
- cortadedos:** 488 (Tuéj)
- cortafrió:** 819f (Cllò, Fan, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- cortafrios:** 819f (TrV, Adz)
- cortaor:** 820a (God)
- cortaor:** 488 (Ped)
- cortapichas:** 488 (Caud)
- cortapiés:** 488 (TrC)
- cortar:** 367 (Ann)
- cortar:** 810f (Cllò, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- cortaron:** 367 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- corte:** 550 (Adz)
- corte[x]a:** 642c (Can)
- cortecia:** 636a (Raf)
- correja:** 642c (Fan, TrV, Adz)
- cortesa:** 475 (God, Mon)
- corvo:** QII (Últim full enquesta) (TrC)
- córxo:** 693 (Cnos, Qua)
- cosa:** 395 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr)
- cosa:** 395 (Cllò, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- cosa:** 317 (TrV, Azu)
- cosa-igual:** 395 (Gua)
- coscanillas:** 604 (Mon)
- cóscò:** 464a (Bsà)
- coscoja:** 480 (Ped, DosA, Ann, Mon)
- coscojo:** 480 (Fan)
- coscolla:** 480 (Cnos)
- coscollar:** 480a (Cnos)
- cosétja:** QI (Notas de orientación fonética) (Mar)
- coset:** 707 (Ann)
- coshhtó:** 360 (Dol)
- cosi:** 698a (Ann)
- cosido:** 695b (Dol)
- cosina:** 663 (God, Mon, Dol)
- cosinica:** 663 (God)
- cosins:** 260 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cosins:** 656a (Gua)
- cosio:** 806j (Fan, Azu)
- cosio:** 698a (Fan, Azu, God)
- cosiol:** 698a (Mon)
- cósiol:** 698a (Dol)
- cósiol:** 807a (Dol)
- cosios:** 806j (Azu)
- còsò:** 395 (Pin, Camp)
- còsòtò:** 266 (Pin)
- cosquelles:** 604 (Tor, Moix)
- cosquillas:** 604 (Cllò, God, Ann)
- cosquillos:** 604 (Mar)
- cosa:** 395 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- Cossé:** 276 (Pen, Bllob, Blí)
- cosset:** 707 (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp, Pin)
- cosset:** 708 (Tor)
- cossets:** 707 (Blí)
- cossi:** 698a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin)
- cossi:** 697a (Vist)
- còssil:** 698a (Blí, Camp, Cr, Gua)
- cosins:** 260 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- costà:** 360 (Cinc, Can, Vist, Alc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Pin, Cr)
- costà.n:** 360 (Bsà)
- costal:** 785b (Llan)
- costà-li:** 360 (Pen)
- costar:** 360 (Ann)
- costar:** 360 (Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- costat:** 600a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín, Monc, Qua, Bllob, Blí)
- costats:** 600a (Vist)
- costillas:** 761 (TrV, Azu, Ped, God)
- costó:** 360 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
- costumbre, el:** QII (Notes marginals) (Tuéj)
- costurero:** 695 (DosA)
- cosuegros:** 657a (Adz, Caud, TrC)
- cota:** 748a (Bsà, Can, Pen, Bllob, Calp)
- cotero:** 719b (Pen)
- cotilla:** 707 (Vist, Fan, Alc)
- coto:** 554k (Cinc)
- cotona:** 706b (Tuéj)
- cotórra:** 731c (Cnos, Raf, Biar)
- cotórro:** 731c (Monc)
- cotxera:** 680 (Cinc, Can)
- còtxi còtxi:** 554k (Qua, Calp)
- cotxinera:** 550 (Cr, Gua)
- cotxinet:** 538 (Calp, Gua)
- cotxineta:** 538 (Gua)
- cotxineta:** 444 (Llan)
- cotxino:** 575 (Tor, Calp, Cr, Gua)
- cotxino [x]avalí:** 520a (Gua)
- còu:** 551 (Biar)
- coueta:** 502 (Mvés, Bpa)
- covà:** 545 (Can, Alc, Pin, Cr)
- covar:** 545 (Orp, Monc, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- covard:** 731e (Can, Bpa)
- covarde:** 731e (Ann)
- covarxil:** 551 (Blí)

- cove:** QII (Últim full enquesta) (Ann)
còve: 695 (Ann, Bllob, Calp, Camp, Cr, Gua)
coyundas: 758 (Dol)
coyundero: 758 (Dol)
cozza: 317 (Ann)
cozza: 395 (Fan, Ann)
cozzina: 663 (Fan)
còzzò: 317 (Ann)
cradadillas: 369 (Mar)
cradillas: 369 (Fan)
creatura: 650a (Can, Vist, Alc, Aín, Mvés, Llan, Bpa, Biar)
crebá: 424 (Fan)
crebada: 424 (Clló)
creciente: 825 (Mon)
credeïlles: 369 (Calp)
credilles: 369 (Blí)
creemoos: 392 (Dol)
creemos: 392 (Tuéj, Caud, God, Ann, Mon)
creeremos: 392 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, Mon)
cregailles: 369 (Tor)
cregut: 731d (Pin)
creïllas: 369 (Dol)
creïlles: 369 (Qua, Bpa, Biar, Camp)
creis, la: 824c (Fan)
creix: 824c (Alc)
creixidera: 824c (Bsà, Pen, Orp)
cremalló: 690 (Bllob)
cremelló: 690 (Pin, Camp, Cr)
creo: 325 (Ann)
creremohhs: 392 (TrC)
crentar: 825a (Dol)
creiente, la: 825 (Dol)
eresol: 689 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
eresola: 689 (Orp)
eresols: 357 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
crésp: 811 (Cinc)
ressol: 689 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
ressol: 357 (Qua)
ressols: 357 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
creurem: 392 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
cria: 310 (Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
criá: 644 (Fan)
cri-á: 310 (Tuéj)
crià: 310 (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
criá: 650a (Ped)
crià.scura.s: 310 (Biar)
cria: 310 (Mon)
criada: 310 (Cinc, Pen, Vist, Calp)
criada: 310 (Clló, Adz)
criada.scure: 310 (Bsà)
criadico: 723d (Fan, Azu, Ped)
criadillas: 474 (TrV)
criadillas: 369 (TrV, Azu, Ped)
criaico: 723d (God)
criailles: 369 (Raf)
criar: 644 (Clló, Aín)
criatura: 650a (Pen, Clló, TrV, Azu, Monc, Raf, Pnyà)
criaturica: 650a (Ped)
criba: 787b (Caud)
criba: 788 (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Cr)
cribá: 787b (Fan)
cribà: 787b (Cinc, Can, Vist)
cribar: 787b (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, Cr)
cribero: 788 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar)
criéta: 672 (Cr)
criguillas: 369 (God)
crihhtiano: 490 (Dol)
crillas: 809 (Dol)
crillas: 695a (Dol)
crillas: 369 (TrC, Mon)
crilles: 369 (Pin)
crina: 554e (TrC)
crio: 650a (Clló, Monc)
crió: 650a (Fan, TrV, Mar, Caud, Dol)
cromparia: 386 (Cinc, Can, Pen, Cnos, Qua, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Gua)
cromparia: 386 (Ann)
cromparie: 386 (Orp)
crossa: 601 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
cròsta: 475 (Orp)
cròstes: 475 (Vist)
cruc: 635a (Tor)
crucero: 799a (Adz)
crus: 792 (God)
cruzzero: 792 (Ann)
cuadra: 679 (Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuadra: 663 (God, Ann)
cuajá: 813 (Ped, God, DosA, Mon, Dol)
cuajada: 813 (Adz, Caud)
cuajar: 794a (Clló)
cuajo: 812 (Clló, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuall: 812 (Qua)
cuando: 339 (Adz, Tuéj, DosA, Mon, Dol)
cuando: 335 (Adz, Tuéj, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuando: 315 (Fan, TrV, Adz, Tuéj, Caud, God)
cuando: 330 (TrC, Mon)
cuádo: 315 (Clló, Azu, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuádo: 335 (Clló, Fan, TrV, Azu, Caud, DosA)
cuádo: 339 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
cuádo: 330 (Mar, Ped, DosA, Ann)
cuantío: 396 (Dol)
cuanto: 396 (Mon)
cuánto: 396 (Caud, TrC)
cuánto: 398 (Mar, Ped)
cuarenta: 728e (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
cuarenta: 297 (God)
cuarta: 808a (Azu)
cuarta: 782c (TrV, Azu, Tuéj, TrC, Dol)
cuartal: 782c (Adz)
cuartal: 788c (Adz)
cuarterón: 808a (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
cuarterón: 778f (Ped, God)
cuarteta: 802a (Ann)

- cuartica:** 788c (Clo, Fan)
cuartilla: 788c (Azu, Adz, Ped)
cuartilla: 808a (Caud)
cuartillas: 802a (DosA)
cuartillo: 782c (Caud)
cuartillo: 788c (Caud, DosA, Ann)
cuartillo: 802a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud)
cuarto: 782c (Azu, Adz)
cuarto: QII (Últim full enquesta) (Caud)
cuarto: 663 (TrV, Tuéj, God, Ann, Mon)
cuarto de jornal: 782c (Fan, Clo)
cuartón: 782c (Ped, God, DosA, Ann)
cuartos: 663 (Adz, Dol)
cuartos: 674 (Tuéj)
cuasa: 340 (Dol)
cuatear: 782g (Tuéj)
cuatreña: 559 (TrC)
cuatreña: 561 (TrC)
cuatro: 283 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuatro: 371 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuatro: 366 (Fan)
cuatro: 377 (TrV)
cuatro onzas: 808a (Caud)
cub: 777 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
cuba: 798b (Cinc, TrV)
cubas: 798b (Clo)
cubas: 797a (Clo, TrV)
cubert: 680 (Pen, Vist, Aín, Moix, Biar, Blob, Calp, Pin)
cuberta: 706b (Biar, Blob)
cuberta: 680 (Raf, Qua, Bpa)
cubèrtè: 706b (Pin)
cubetera: 799c (Tuéj)
cubertet: 680 (Orp)
cubertís: 680 (Bsà)
cubertó: 706b (Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Cr)
cubertor: 706c (Azu)
cubertor: 706b (Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Gua)
cubeta: 797a (Ann)
cubeta: 798a (Ann)
cubierta: 706b (Mon, Dol)
cubierta: 680 (Tuéj, Ped, God, TrC)
cubierto: 680 (DosA)
cubillo: QII (Últim full enquesta) (Azu)
cubillo: 806j (Azu)
cubirtor: 706b (TrV)
cubo: 798a (Adz, Dol)
cubo: 777 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Mon, Dol)
cubo: 663 (Clo)
cubo: 797a (Clo, Azu, Tuéj, Mar)
cubo: 797 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, Ann)
cubo: 679a (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, Ann)
cubo: 796d (Tuéj)
cubre: 706b (Clo, Tuéj)
cubrecama: 706b (Caud, DosA, Ann)
cubrejalma: 570 (Adz)
cubrellit: 706b (Pen)
cubrijalma: 570 (God)
cuc: 489 (Llan)
cuc de llum: 495 (Monc, Cr)
cuc d'oli: 495 (Pen)
cuc, la: 744a (Cinc, Alc)
cuca binatera: 491 (Mvés)
cuca binatxera: 491 (Bsà)
cuca papéla: 491 (Calp)
cuca papera: 491 (Ann, Llan, Moix)
cucaracha: 493 (Mon)
cucaratxa: 493 (Gua)
cucarrons: 579e (Pnyà)
cucha paloma: 554e (Fan)
cucha, cucha, cucha: 554e (Clo)
cuchillos peladores: 577d (Adz)
cuchillos peladores: 577e (Adz)
cuchuelo: 788c (Fan)
cucurretxar: 554c (Qua, Pnyà)
cucurucho: 481a (God)
cuñialo: 355 (Ped, DosA)
cuñia-lo: 355 (Pin)
cuñiarlo: 355 (Ann)
cuñol: 424 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp)
cuébanu: 695 (Caud)
cuella: 786f (Clo)
cuello: 586a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
cuello: 786f (Dol, Ped)
cuello: 792 (TrV)
cuellos: 786f (DosA)
cuerta: 740 (Caud)
cuerta: 785a (Ped)
cuerta de cáñamo: 758 (Ped)
cuerno: 568 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
cuert: QII (Notes marginals) (Ann)
cuert: 577f (Ann)
cuerta: QII (Notes marginals) (God)
cuerta: 488 (Tuéj)
cuertan: QII (Notes marginals) (Clo, TrV)
cuerta-panizzo: 495a (Fan)
cuerte: QII (Notes marginals) (God)
cuesco: 473 (Azu)
cuesco: 258 (Azu, God, DosA)
cuesco de malacatón: 473 (DosA)
cuesco de presquilla: 473 (God)
cuesga: 317 (Fan, Azu, God, DosA, Ann)
cuestión: 402 (God)
cueta: 502 (Moix, Camp)
cueza: 788c (DosA, TrC)
cuezca: 317 (Clo, TrV)
cuezga: 317 (Ped)
cug de fe llum: 495 (Orp)
cug de llum: 495 (Aín)
cug de llumeneta: 495 (Tor)
cuidà: 355 (Bsà)
cuidà'l: 355 (Cinc, Can)
cuidallo: 355 (TrC)
cuidalo: 355 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar)
cuidà-lo: 355 (Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Tor, Camp, Cr)
cuidiarlo: 355 (Azu, Dol)
cuidar-lo: 355 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Calp)
cuidia-lo: 355 (Gua)
cuidiarlo: 355 (Caud, God, TrC, Mon)
cuina: 663 (Ann)
cuína: 663 (Biar)

- cúina:** 663 (Bsà, Can, Vist, Orp, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Cr)
- cuirero:** 726 (Mar)
- cuissera:** 663a (Moix)
- cuisot:** 580 (Mvés)
- cuixa:** 600c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- cuixera:** 663a (Can)
- cuixeres:** 663a (Bsà)
- cuixeres:** 799e (Bsà, Alc, Aín, Moix, Biar, Pin)
- cuixí:** 706 (Alc, Raf, Pnyà, Mvés, Blí, Calp, Camp)
- cuixí:** 570 (Can, Blí)
- cuixí:** 762 (Can, Pen)
- cuixot:** 580 (Alc, Biar, Blí, Camp)
- cuixotet:** 609a (Blí)
- cuixots:** 580 (Cinc, Bllob)
- cujeiras:** QII (Últim full enquesta) (Azu)
- cujeiras:** 799e (Azu)
- cujeiras:** 799a (Fan)
- culebra:** 430 (Clllo, Fan, Azu, Mar, Ped)
- culebra:** 498 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Cr, Dol, Gua)
- culebreáu:** 430 (God)
- culebrina:** 430 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- culeca:** 544 (Clllo, TrV, Azu, Mar)
- culet:** 702b (Cnos)
- culiblanca:** 501 (Gua)
- culicabra:** 805e (God)
- cullandero:** 758 (Monc)
- cullé:** 691 (Can)
- cullera:** 693a (Alc, Biar, Bllob, Blí, Pin)
- cullerot:** 693a (Biar, Bllob, Blí, Calp)
- cullerot:** 658b (Camp)
- cullí:** 805 (Pen)
- cullí:** 803c (Tor)
- cullí.ls ascarrolls:** 796b (Bsà)
- cullidó:** 803b (Pen)
- cullidor:** 803b (Tor)
- cullidor d'ulives:** 803b (Calp)
- culpa:** 340 (Clllo)
- cuna:** 704 (Vist, Clllo, Fan, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- cuña:** 820 (Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- cuñaos:** 260 (TrV, Tuéj, TrC)
- cunats:** 260 (Pin)
- cuñáu:** 260 (Caud, Ann)
- cuñaus:** 260 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- cuneta:** 704 (Aín, Cnos, Pnyà)
- cunillera:** 551 (Pnyà)
- cunillet:** 533 (Bsà, Pnyà, Blí)
- cuño:** 820 (Azu)
- cunya:** 738 (Tor)
- cunyàs:** 260 (Gua)
- cunyats:** 260 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- cup:** 798a (Cinc, Can, Alc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Gua)
- cup:** 679a (Cinc, Can, Vist, Orp, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- cup:** 801a (Pen)
- cups:** 679a (Llan)
- cuqué de foc:** 495 (Vist)
- cuqué de la llum:** 495 (Pin)
- cuqué de llum:** 495 (Biar)
- cuqued de llum:** 495 (Alc)
- cuquet roig:** 495 (Bpa)
- cuquet:** 744a (Pin)
- cuquet:** 495 (Tor)
- cuquet de la llum:** 495 (Gua)
- cuquillana:** 805e (Tuéj)
- cura:** 718 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- cura:** 329 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- cura.bendició:** 329 (Adz)
- cura.bendicizo:** 329 (Tuéj)
- curatillas:** 782c (Adz)
- curba:** 601a (Pin)
- curcacèla:** 744 (Pen)
- curcó:** 489 (Pen)
- curda:** 732 (Mon)
- curica:** 491 (God)
- curiero:** 726 (Pin)
- curijalma:** 570 (DosA)
- curiola:** 828 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Aín, Bpa, Calp)
- curra:** 622 (Azu)
- curra:** 554e (Qua)
- currets:** 554m (Bsà)
- currico:** 608 (Azu)
- curriola:** 422a (TrV)
- curriola:** 828 (TrV, Tor)
- curriòlò:** 828 (Llan)
- curro:** 623 (Azu, Cnos)
- curro:** 624 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Tuéj, Mar, Adz, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- curro:** 608 (TrV, Tuéj)
- currú currú currú:** 554m (Biar)
- currucotejar:** 554c (Biar)
- curruquejà:** 554c (Bsà, Vist)
- curruquejar:** 554c (Blí)
- curruquejà:** 554c (Pin)
- curros:** 636 (Alc, Cnos, Pnyà, Bpa, Bllob, Calp, Pin)
- curts:** 707 (Tor)
- cuscanelles:** 604 (Cr)
- cut:** 744a (Calp, Cr)
- cut cut cut:** 554k (Clllo)
- cute:** 744a (Dol)
- cútet:** 554k (Orp)
- cuteta:** 744a (Bllob)
- cuto:** 554k (Cinc, Alc)
- cuto, cuto:** 554k (Fan)
- cutxara:** 693a (Gua)
- cutxo:** 554k (Aín)
- cutxolet:** 788c (Alc)
- cueta:** 502 (Llan)
- da bueltas de campana:** 753a (Fan)
- da segunda reja:** 782f (Fan)
- d'abajo:** 425 (Clllo, Fan, DosA, TrC)
- dale a comer:** 543 (Azu)
- dale a mamá:** 652 (Fan)
- dale a mamar:** 652 (Mar)

- dale calabaza:** 638 (Adz, Tuéj)
dale carabasa: 638 (Fan)
dale carabaza: 638 (Clló, TrV, Ped)
dale de mamar: 652 (Adz)
dale de mamar, el pecho: 652 (Clló)
dale deseo: 643a (Adz, Tuéj)
dale el pecho: 652 (Azu)
dale juego: 659 (Fan, Ped)
dale lumbre: 659 (Clló, TrV, Tuéj, DosA)
dale mama: 652 (Tuéj)
dale teta: 652 (Adz)
dalla: 784 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol, God)
dalle calabazas: 638 (TrC)
dalle fuego: 659 (TrC)
dame: 346 (Mon)
dañar: 653a (Clló, TrV)
dánau: 295 (Ann)
dànau: 295 (Raf)
danses: 748a (Mvés, Llan, Moix, Bllob, Cr)
dantssás: 748a (Ann)
danyà: 653a (Alc)
dar: 282 (Ann)
dar: 359 (Ann)
dar: 279 (God, Mon, Dol)
dar a luz: 644 (Tuéj, Caud, DosA)
dar a mamar: 652 (TrV, Ped)
dar boltetas: 753a (Adz, DosA, TrC, Dol)
dar bueltas: 753a (God)
dar carabasa: 638 (God, Ann)
dar carabassa: 638 (Bllob)
dar carabaza: 638 (DosA)
dar de mamar: 652 (God, TrC, Dol)
dar d'ajo: 653a (Ped)
dar la güelta campana: 753a (Adz)
dar la güelta carnera: 753a (TrV)
dar la güelta la mora: 753a (Tuéj)
dar la trampa la mora: 753a (Caud)
dar mama: 652 (Ann)
dar segunda reja: 782f (Dol)
dar teta: 652 (DosA)
dar un capucete: 755 (TrV, Adz)
dar un capusete: 755 (Azu)
dar una güelta: 753a (Clló, Ped)
darle carabasa: 638 (Azu)
darle juego: 659 (Azu)
darle mama: 652 (Mon)
darle por lomo: 782g (TrC)
darle teta: 652 (Caud, Mon)
darle una teta: 652 (Dol)
darle yunto: 782f (Caud)
darlis el pienso: 543 (Ann)
daron: 359 (TrV, Azu)
d'arriba: 425 (Ped, TrC)
darse capusones: 755 (Mon)
dasa: 809 (God)
dásat: 294 (Ann)
dase güeltas: 753a (Azu)
dàssat: 294 (Raf)
daudas: 252 (TrV)
davall del braç: 597e (Bllob)
davall del ginoll: 601a (Bllob)
davantal: 707 (Camp)
dayunár: 147 (Clló, TrV)
daza: 464 (Ped)
de: 330 (Adz, Mon)
de: 319 (Biar, Pin, Gua, Mar, Mon, Dol)
de: 352 (Bllob)
de: 316 (Bpa, Bllob, Calp, Pin, Cr)
de: 355 (Bsà)
de: 280 (Bsà, Pen, Pnyà, Llan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
de: 318 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
de: 403 (Cinc)
de: 303 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Clló, Fan)
de: 348 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
de: 336 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
de: 254 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
de: 315 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
de: 257 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
de: 252 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Camp, Clló, Fan, TrV, Tuéj, Caud, God, TrC, Ann, Dol)
de: 399 (Cinc, Bsà, Vist, Alc)
de: 349 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tuéj, Mar)
de: QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
de: 304 (God)
de: 361 (Llan, Gua)
de: 261 (Llan, Pin, Camp, Cr, Gua)
de: 377 (Mon)
de: 345 (Mon, Dol)
de: 307 (Mvés, God)
de: 404 (Orp)
de: 301 (Pen)
de: 314 (Pen, Alc, Aín, Pnyà, Mvés, Moix, Bllob, Pin, TrC, Mon)
de: 400 (Pen, Orp)
de: 321 (Pen, Tor, Mvés)
de: 279 (Pnyà)
de: 353 (Tor, Bllob)
de: 340 (Vist, Aín, Qua, Calp, Gua, Tuéj)
de: 395 (Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan)
dé: 346 (Clló, TrV, Ped, Ann)
de almica: 582a (Ped)
de arriba: 425 (God)
de bresquilla: 473 (Ann)
de canaria: 464 (Tuéj)
de cassoleta: 528 (Cr)
de costillas: 754b (TrV)

- de dasa:** 464 (God)
de dos nebas: 669 (God)
de galeria: 707 (Biar)
de gallina: 545a (DosA)
de la binza: 582a (Ped)
de la Birgen: 461 (Caud)
de la corfa buena: 461 (Mar)
de la corfa güena: 461 (TrV)
de la farga: 805e (TrV)
de la madrugá: 426f (Dol)
de la mar: 425 (Mon)
de lebante: 425 (Clo, Mon)
de llanda: 797a (Fan)
de lomo: 754b (Azu)
de lomos: 754b (Fan)
de madrugá: 715a (Ann)
de mamar: 652 (Azu)
de mar: 425 (TrV)
de mediodía: 425 (God)
de melón de agua: 459 (Azu)
de memoria: 754b (Clo, Fan)
de morros: 754a (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
de panizo: 464 (TrV)
de par: 763 (Ann)
de pértigo: 782 (Tuéj)
de puercu: 579d (Ped)
de san José: 461 (Mar)
de saḡ xwán: 232 (Ped)
de sin hilo: 461 (Adz, Caud)
de tierra: 676 (Mar, Ped, DosA)
de tós: 754b (Ann)
de tripa: 754a (Fan, Azu)
de un timón: 763 (Ann)
débe: QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, DosA, TrC, Mon, Dol)
dédo: 28 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
dén: 20 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Moix, Biar, Bllob, Pin)
déns: 20 (Camp, Cr)
dént: 20 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
dént': 20 (Llan)
dénths: 20 (Monc)
déo: 28 (Tuéj, Mon, Dol)
déve: QI (Notas de orientación fonética) (Ann)
déxa: QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
de lúns: QI (Notes marginals) (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Pin, Cr)
dea: 346 (Azu)
deame: 346 (Fan)
déame: 346 (DosA)
debadura: 825 (TrC)
debanaderas: 713 (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped)
debanadora: 713 (God, Blí)
debanadoras: 713 (Fan)
debanadores: 713 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
debanaera: 713 (DosA, Mon, Dol)
debanáera: 713 (TrC)
debanaeras: 713 (Tuéj, Caud)
debanaora: 713 (Aín, Moix, Gua)
- debananaes:** 713 (Pen, Tor, Biar, Calp, Pin)
debantal: 707 (Cinc, Bsà, Vist, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Cnos, Mar, Ped, God, DosA, Mvés)
debantar: 782e (DosA)
debatre's: 439 (Bpa)
debe: 252 (Tuéj, Mar, Mon, Dol)
debés: 395 (Pen)
debidit: 642a (Cnos)
debidits: 642a (Pnyà)
debrillo: 693 (God)
debrillo: 697 (God)
debrillo: 824b (God)
decinuebe: 295 (Clo, TrV, Mar, Caud, Ped, DosA)
decinuebe: 728b (TrC, Clo, TrV, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
deciocho: 728a (Adz)
deciocho: 295 (Clo, TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA)
decir: 325 (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
deciseis: 294 (Caud, Ped)
deciséis: 294 (Clo, TrV, Mar, DosA)
decisiete: 728a (Caud)
decisiete: 294 (Clo, TrV, Mar, Caud, Ped, DosA)
decisiete: 728a (Clo, TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
dedal: 481a (Clo, TrV, Azu, Tuéj)
dedal: 784a (TrV)
dedala: 784a (Azu)
dedil: 784a (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
dedila: 784a (Ped)
dediles: 784a (God)
dedzuná: 147 (Pen, Alc, Pin, Cr)
dedzunár: 147 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp)
dedo amarillo: 608 (Caud)
dedo chiquico: 608 (DosA)
dedo curro: 608 (Ped, Adz)
dedo del medio: 607b (Clo, Azu)
dedo gordo: 607 (Clo, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
dedo heláus: 440 (God)
dedo pequeñico: 608 (Adz, Mar)
dedo pequeño: 608 (God)
dedo pulgar: 607 (God)
deffararse: 104 (Dol)
defun: 660e (Can, Alc, Aín, Bpa, Bllob)
defunt: 660e (Monc, Qua, Pnyà)
dega: 252 (Cnos)
degolladó: 577c (Cinc, Bsà, Can, Fan, Alc)
degollador: 577c (TrV, Azu, Adz, DosA, Clo)
degollaor: 577c (Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Dol, TrC, Ann)
dehhcansao: 330 (Caud)
dehhcansáu: 330 (TrC, Dol)
dehhcargar el cósiol: 807b (Dol)
dehhgracia: 360 (TrC)
dehhjgracia: 360 (Caud)
dehhjrasia: 360 (Dol)
dehhl-labón: 701 (Caud)
dehhmayo: 477 (Caud)
d'ehhpaldas: 754b (TrC)
dehhpojo: 578 (Dol)
dehhpuéhh: 330 (Caud)
dehnúdo: 10 (Dol)
deixà: 403 (Cinc, Bsà, Pen, Orp, Cr)
deixà: 303 (Pen)

- deixar:** 303 (Orp)
deixar: 403 (Vist, Aín, Biar, Blllob, Camp)
deixaren: 403 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Blí, Calp, Gua)
dejuná: 147 (Cinc, Vist)
dejunyen: 363 (Vist)
del: 340 (Can, Pen, Orp, Bpa, Blí, Pin, Clllo, Fan, TrV, Azu, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Dol)
del: 336 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
del: QI (Notas de orientación fonética) (Clllo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
del: 348 (Cr, Gua, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Mon, Dol)
del: 371 (Fan)
del: 261 (Pen)
del: 349 (Raf, Qua)
del corazón: 607b (TrC)
del cuello: 707 (DosA)
del medio: 607b (DosA)
del moro: 425 (God)
del Pilar: 461 (Adz)
del piné: 460 (Adz)
delantal: 707 (Mon, Dol)
delanterera: 773a (TrC)
del-labón: 701 (Dol)
demanà: 637a (Can, Alc)
demanà: 354 (Pen, Orp, Pin, Cr)
demanà.l compromís: 637a (Cr)
demanadora: 713 (Orp, Cnos)
demanà-la: 639 (Calp)
demanà-la: 637a (Pen, Vist, Orp, Aín, Monc)
demanà-li compromís: 637a (Pin)
demanà-li el compromís: 637a (Gua)
demanà-li relacions: 637a (Cinc)
demanaora: 713 (Raf, Pnyà, Mvés, Cr)
demanaores: 713 (Qua, Llan, Blllob, Camp)
demanar: 637a (Camp)
demanar: 354 (Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Camp)
demanar compromís: 637a (Blllob, Calp)
demanar el compromís: 637a (Blí)
demanar la nóbia: 639 (Cnos, Qua)
demanar la nóvia: 639 (Gua)
demanar la xica: 639 (Raf)
demanaren: 354 (Tor, Pnyà, Mvés, Blí, Calp, Gua)
demanarla: 637a (Ann)
demanar-la: 639 (Bpa, Blllob, Blí)
demanar-la: 637a (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix)
demanar-li compromís: 637a (Biar)
demanda: 279 (Mvés, Llan, Moix)
demandá: 639 (Ann)
demandala: 637a (DosA)
demandar la novia: 639 (Ann)
demandarla: 637a (Caud)
demasiá: 319 (Clllo, God)
demasio: 319 (TrV)
demasiáu: 319 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
déme: 346 (Adz, Mar, Caud, God, TrC, Dol)
déme.l: 346 (Tuéj)
demónjo: 33 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon)
demprés: 305 (Orp)
dempués: 305 (Gua)
dempués: 330 (Orp, Tor, Cr)
dempús-d'ahí: 306 (Cr)
dempús-d'ahí: 307 (Cr)
dempús-d'ahir: 383 (Cr)
- den de:** 395 (Raf, Qua, Pin)
dè nau: 728b (Calp)
dènau: 295 (Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Blí)
d'enchà: 395 (Aín, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Calp, Camp)
dende: 395 (Llan, Mar, Ped, God)
dènèau: 295 (Biar, Blllob)
dènèou: 295 (Mvés)
dèneu: 295 (Gua)
dènèu: 728b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
dènèu: 295 (Llan, Moix, Calp, Pin, Camp, Cr)
dengú: 280 (Aín)
denguna: 280 (Qua, Moix, Pin, Cr, Gua, Mar, DosA, Ann, Mon, Dol)
denòu: 728b (Bsà)
d'ensé: 395 (Bsà)
d'enseguida: 305 (Clllo)
dental: 767 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
dentíllè: 799b (Calp)
deo gordo: 607 (Dol)
deo pequeñico: 608 (Dol)
deo pequeño: 608 (Mon)
deo pulgar: 607 (Mon)
deo.l corasón: 607b (Dol)
dependria: 387 (Bsà, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua)
dependrie: 387 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp)
depòsit: 807a (Cr)
depósito: 693 (God)
deprenén: 67 (Cinc, Can)
deprenént: 67 (Cnos, Bpa, Blí, Calp)
deprisa: 321 (Adz, Mon)
dešilo: 251 (DosA, TrC)
dešilo: 251 (Adz, Tuéj, Ped, DosA)
deširio: 251 (Caud)
dešjembre: QI (Notes marginals) (Ped)
derbokáw: 198 (Clllo)
derde: 395 (Caud, Dol)
derecha: 621a (TrV, Adz, Caud, DosA, TrC, Dol)
dergracia: 360 (Clllo)
dermamalo: 653 (Clllo)
dernúdo: 10 (Clllo)
derrefillolar: 793a (Tor)
derrenglat: 630 (Bpa)
derrenyonar: 793a (Camp)
derrochador: 731a (Azu, Adz, Tuéj, Ped)
derrochaor: 731a (Ann, Dol)
derrocháor: 731a (Caud, TrC)
derroñarla: 793a (Dol)
derronyar: 793a (Raf, Tor)
derrotador: 731a (Clllo, TrV)
derrotxadó: 731a (Bsà)
derrotxaó: 731a (Pen, Pin)
derrotxaor: 731a (Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Calp, Camp, Gua)
derrotxó: 731a (Gua)
des de: 395 (Vist, Alc, Monc, Cnos, Tor, Moix, Biar, Blllob, Blí, Cr, Gua)

- desacupà:** 644 (Cinc, Bsà, Vist)
desacupar: 644 (Clló, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Mar, Ped, Qua, DosA, Ann, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Camp, Gua)
desacuparse: 644 (Tuéj)
desacupà-se: 644 (Pin)
desacupat: 644 (Llan)
desaganxen: 363 (Pin, Cr)
desanchar: 825a (Adz, DosA)
desanche: 825 (Adz)
desanganchan: 363 (Dol)
desaparat: 642a (Llan)
desapartat: 642a (Monc)
desapartats: 642a (Cr)
desapartáus: 642a (Adz, DosA)
desayuno: 695a (Ped, God)
desbaratarse: 638b (Ann)
desbergonsona: 730 (Mon)
desbordegar: 793a (Monc)
desbordissà: 793a (Cinc)
descalentá: 731b (Ped)
descansala: 363 (Fan)
descansao: 330 (TrV, Tuéj)
descansar: 330 (Biar, God)
descansat: 330 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
descansáu: 330 (Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
descansen: 330 (God)
descarnar: 577f (Llan)
descasáus: 642a (Clló)
deschuñen: 363 (Fan)
descubierto: 678 (DosA, Adz)
desde: 395 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ann)
desdejunar: 695a (Monc)
desémbre: QI (Notes marginals) (Tor)
desecupar: 644 (Blí)
deseixir: 644 (Llan, Moix)
desenganchan: 363 (Caud)
desenganxen: 363 (Gua)
deseo: 643a (TrV, DosA)
deseparáus: 642a (TrC)
dèsèt: 728a (Ann)
desfé-se: 638b (Cr)
desganxen: 363 (Biar)
desgarrar: QII (Últim full enquesta) (Biar)
dezgejár: 212 (Gua)
desgracia: 360 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
desgràcia: 360 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Pin)
desgràcia.n: 360 (Pen)
desgrasia: 360 (Fan, Azu, God, Ann, Mon)
deshonrá: 730 (Tuéj)
desírlo: 251 (Dol)
desírlo: 251 (God, Mon)
desiete: 294 (Azu)
desinuebe: 295 (Azu)
desiocho: 295 (Azu, Mon)
desiparat: 642a (Aín, Blí)
desir: 325 (God, Mon, Dol)
desiséis: 294 (Azu, Dol)
desj-junyen: 363 (Pnyà)
desjunen: 363 (Orp)
- desjuñen:** 363 (Clló)
desjunyen: 363 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Monc, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
deslabón: 701 (Mon)
desllunat: 677a (Alc)
deslluncen: 363 (Mar)
desmai: 477 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Tor)
desmamá: 653 (Fan)
desmamà: 653 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
desmamalo: 653 (TrV, Mar)
desmamà-lo: 653 (Tor)
desmamar: 653 (Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, DosA, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
desmamar-lo: 653 (Mvés, Llan, Moix, Biar)
desmayo: 477 (Clló, TrV, Azu, Mar, DosA)
desmondar: 793a (Ann)
desmonyiors d'oliva: 803b (Gua)
desmonyir: 805 (Gua)
dezuét: 10 (Biar)
desocupà: 644 (Pen, Alc)
desocupar: 644 (Azu, Caud, TrC)
d'espalda: 754b (TrV, Tuéj)
d'espaldas: 754b (Ped, God, DosA)
despampà: 793a (Alc)
despampolar: 793a (Mvés, Calp, Camp)
desparáus: 642a (Ped)
despartidos: 642a (TrV)
despartit: 642a (Pin)
despartíus: 642a (Fan)
despensa: 663 (Cr)
desperta: 406 (Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Gua)
despèrtè: 406 (Pin, Camp)
despó[x]o: 579a (Gua)
despollar: 793a (Orp)
després: 303 (Blí)
després: 330 (Mvés, Moix)
despulát: 10 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Pin, Cr)
después: 330 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Calp, Camp)
después: 307 (Azu)
después: 377 (Azu)
después: 383 (Azu)
después: 330 (Azu, Adz, Tuéj, DosA, Mon)
después: 305 (Azu, Ann)
después: 303 (Pin)
después: 305 (Qua, Biar, Pin)
despu-és: 330 (Vist)
despu-es-ahir: 306 (Vist)
despu-es-ahir: 307 (Vist)
despu-es-ahir: 383 (Vist)
despu-es-anid: 377 (Vist)
despuésd'anoche: 377 (Ann)
despuésdayer: 306 (Azu, Ann)
despuésd'ayer: 383 (Ann)
despús-ahí: 306 (Bsà)
despús-ahí: 307 (Bsà)
despús-ahí: 383 (Bsà)
despús-ahir: 306 (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
despús-ahir: 307 (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)

- después-ahir:** 383 (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
- después-ahirt:** 306 (Pen)
- después-anid:** 377 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp)
- después-anit:** 377 (Bllob)
- después-d'ahí:** 306 (Cr)
- después-d'ahir:** 306 (Camp, Gua)
- después-d'ahir:** 307 (Camp, Gua)
- después-d'ahir:** 383 (Camp, Gua)
- después-d'anid:** 377 (Camp, Cr, Gua)
- despuésr-d'ahir:** 306 (Pin)
- despuésr-d'ahir:** 383 (Pin)
- despuésr-d'anid:** 377 (Pin)
- despuésr-despuésr-d'ahir:** 307 (Pin)
- dessacupar:** 644 (Cnos, Raf, Mvés)
- dessaparats:** 642a (Qua, Tor)
- dessaparts:** 642a (Raf)
- dèssat:** 294 (Qua, Bpa, Bllob, Blí, Cr)
- dèssat:** 728a (Raf, Calp)
- dèssèat:** 294 (Biar)
- dessecupar:** 644 (Tor)
- desseparats:** 642a (Vist)
- dessèt:** 728a (Bsà)
- dèssèt:** 294 (Gua)
- dèssèt:** 728a (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dèssèt:** 294 (Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Calp, Pin, Camp)
- dessiparats:** 642a (Calp)
- dessocupar:** 644 (Pnyà)
- dessuadó:** 194 (Bsà, Can, Vist, Alc)
- destetar:** 653 (Ped)
- desuadó:** 194 (Pen)
- desuador:** 194 (Orp)
- desuaór:** 194 (Llan)
- desubierto:** 678 (TrV)
- desudadór:** 194 (God)
- desudaór:** 194 (Dol)
- desugaór:** 194 (Tor)
- desuncen:** 363 (TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
- desunsen:** 363 (Azu, God)
- desunsin:** 363 (Dol)
- desuwadó:** 194 (Cinc)
- desvanaora:** 713 (Ann)
- desxunyen:** 363 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- detjunár:** 147 (Aín, Cnos, Raf, Qua)
- deu:** 252 (Bsà, Pnyà)
- deu:** 288 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- deu:** 281 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- Déu el tinga la glòria:** 661 (Cinc)
- Déu el tinga.n glòria:** 661 (Monc)
- Déu l'aiga.mparat:** 661 (Pen)
- Déu l'hage perdonat:** 661 (Orp)
- Déu que l'ampare:** 661 (Cnos)
- Déu que l'hage perdonat:** 661 (Can, Vist)
- Déu que l'hatxa perdonat:** 661 (Mvés)
- Déu que l'havatxe perdonat:** 661 (Pnyà)
- Déu que.l tinga en el cel:** 661 (Llan)
- Déu que.l tinga.n conte:** 661 (Blí)
- Déu que.l tinga.n el cel:** 661 (Bllob)
- Déu que.l tingue a la glòria:** 661 (Bsà)
- deuda:** 252 (Fan, Mar, Caud, TrC)
- deudas:** 252 (Cilo, Azu, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- dèuhòres:** 695a (Tor)
- déurer:** 252 (Gua)
- deute:** 252 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- deutes:** 252 (Alc)
- deutes:** 252 (Ann)
- devallat:** 381 (Bllob)
- devantal:** 707 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
- devidit:** 642a (Bpa)
- devidits:** 642a (Blí)
- devòta:** 728l (Bllob)
- dez:** 288 (Tuéj)
- dezambokát:** 198 (Bsà, Pen, Alc, Aín, Monc, Blí)
- dezbokát:** 198 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
- dezbokáw:** 198 (Fan, Mar, Ann)
- dezémbre:** QI (Notes marginals) (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Pnyà, Cr)
- dezembokát:** 198 (Cinc, Can, Vist, Orp)
- dezemfrenáw:** 198 (Fan)
- dezgařár:** 212 (Gua)
- deznúdo:** 10 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann)
- deznúo:** 10 (Mon)
- deznút:** 10 (Gua)
- dezvaró:** 104 (Gua)
- dezzacupá:** 644 (Fan)
- dezzenganchan:** 363 (Mon)
- dezzeos:** 643a (Fan)
- dezzonzen:** 363 (Ann)
- di:** 314 (Adz)
- di:** 354 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
- di:** QII (Notes marginals) (Fan)
- di:** 815d (Fan)
- di del mig:** 607b (Alc, Raf, Llan, Moix)
- di gorríny:** 608 (Monc)
- di gros:** 607 (Aín, Monc, Raf)
- di gurri:** 608 (Raf)
- di pólze:** 607 (Gua)
- di xicotet:** 608 (Pen, Alc, Aín, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Calp)
- di xiquetet:** 608 (Pin)
- di xiquico:** 608 (Cr, Gua)
- dika:** QI (Notes marginals) (Ann)
- dilo:** 251 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Tor, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan)
- dirlo:** 251 (Bsà, Pen, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Ann)
- diro:** 251 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- diru:** 251 (Cinc)
- dít:** 28 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)

- dít'**: 28 (Bpa, Camp, Gua)
dívo: 251 (Gua)
díze: QI (Notes marginals) (Ann)
diÁuns: QI (Notes marginals) (Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Tor, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)
dia: 318 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
dia: 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
día: 379 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
día: 318 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
diáble: 33 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
diáblo: 33 (Fan, Caud, Ann, Mon)
diári: 74 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
diárjo: 74 (Clló, Tuéj, Mar, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
dials: 784a (Gua)
diarrea: 636 (Alc, Biar, Cr)
diarrera: 636 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Orp, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Dol, Gua)
días: 300 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
diauda: 252 (Tuéj)
diaudas: 252 (Adz)
dibán: 703 (Dol)
dibanc: 703 (Gua)
dibéndres: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
dibrell: 697 (Pnyà, Llan, Pin, Camp)
díbuit: 295 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
dic curro: 608 (Tor)
dice: 254 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
dicir: 325 (Clló, TrV, Mar, Ped)
did del mig: 607b (Vist, Monc, Biar)
did d'ennig: 607b (Blí)
did gros: 607 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp)
did llarg: 607b (Mvés)
did menut: 608 (Cinc, Bsà, Can)
didal: 481a (Alc, Bllob, Blí)
didal: 784a (Ann)
didalet: 784a (Aín)
didalet: 481a (Raf, Bpa)
didals: 784a (Cnos, Biar, Pin, Camp)
didzáws: QI (Notes marginals) (Pin)
didzóws: QI (Notes marginals) (Alc, Monc)
didzóws: QI (Notes marginals) (Pen, Orp, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
didzunár: 147 (Bpa, Blí, Gua)
didzázaws: QI (Notes marginals) (Gua)
die: 281 (Clló, Ped)
diecinuebe: 728b (Adz, TrC)
diecinuebe: 295 (Tuéj, TrC)
dieciocho: 295 (Tuéj, TrC)
diecisáis: 294 (Tuéj)
dieciseis: 294 (Adz)
dieciséis: 294 (TrC)
diecisiete: 728a (Adz, Caud)
diecisiete: 294 (Tuéj, TrC)
died: 281 (TrV)
dier: 281 (Caud, TrC, Dol)
dierd: 281 (Mon)
dieron: 359 (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
dies: 300 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
dies: 281 (Fan, Azu, Adz, God, DosA, Ann)
dies: 288 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
dies: 282 (God, Ann)
diesinuebe: 728b (Azu, God, Dol)
diesinuebe: 295 (God, Mon, Dol)
diesiocho: 295 (Dol)
diesiséis: 294 (God, Mon)
diesisiete: 728a (Azu, God, Ann, Dol)
diesisiete: 295 (God)
diesisiete: 294 (God, Mon, Dol)
dieu: 325 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bpa, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
diez: 288 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
diez: 695a (TrV)
diez: 281 (Tuéj, Mar)
difun de...(mon pare, etc.), el: 661 (Camp)
diga: 392 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
diga.l: 392 (Bsà)
digau: 325 (Aín, Monc, Cnos, Qua, Biar, Blí)
díghuit: 295 (Moix, Biar)
digue: 392 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp)
digueren: 354 (Cnos, Raf, Qua)
digues-li: 322 (Blí)
digueu: 325 (Bsà, Alc, Orp, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob)
diguit: 295 (Monc, Tor, Bllob, Blí, Calp, Pin, Gua, Ann)
díhuít: 295 (Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Camp, Cr)
díhuít: 728a (Ann)
diieron: 354 (Adz)
dijera: 392 (TrC)
dijeron: 354 (Tuéj)
dijieron: 354 (Mon, Dol)
dizóws: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can)
dizóws: QI (Notes marginals) (Vist)
dizuná: 147 (Bsà, Can)
dile: 322 (Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
dile: 317 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
di-le: 322 (Gua)
dili: 317 (Ann)
dili: 322 (Ann)
di-li: 322 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Calp, Pin, Camp, Cr)
dill llarg: 607b (Pen, Aín)

- diils:** 784a (Cr)
- dimáks:** QI (Notes marginals) (Gua)
- dimáts:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- dimátj:** QI (Notes marginals) (Pen, Alc)
- dimátsf:** QI (Notes marginals) (Orp)
- dimékres:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dimóni:** 33 (Bsà, Can, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dimóni:** 33 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc)
- dimónjo:** 33 (Ann)
- dimpuehh:** 330 (Dol)
- dimpués:** 330 (TrV)
- dina:** 695a (Pin)
- dinà:** 695a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
- dinar:** 695a (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- dinauetes:** 708 (Gua)
- dindal:** 664 (Clo)
- dinero:** 386 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- dineros:** 386 (Adz)
- dinés:** 386 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dinguna:** 280 (Bsà, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Clo, Azu)
- dins:** 261 (Pen)
- dió:** 282 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- Diohhl lo tenga en la Gloria:** 661 (Dol)
- Dior lo tenga en gloria:** 661 (Ped)
- Dios lo tenga en la berdá:** 661 (Mar)
- Dios que l'haiga perdonáu:** 661 (Fan)
- dip pólze:** 607 (Camp)
- dióilo:** 251 (Clo, TrV, Mar)
- diójembre:** QI (Notes marginals) (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC)
- dir:** 354 (Aín, Monc)
- dir:** 325 (Ann)
- dirle:** 317 (Clo)
- dirle:** 322 (Clo, Ped, Mon)
- dirle:** QII (Notes marginals) (Fan)
- disákte:** QI (Notes marginals) (Cr, Gua)
- difápte:** QI (Notes marginals) (Alc)
- disápte:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- disde:** 395 (Mon)
- dise:** 254 (Azu, God, Mon, Dol)
- disírló:** 251 (Azu)
- disir:** 325 (Azu)
- disjembre:** QI (Notes marginals) (Azu, God, Ann, Dol)
- disjembre:** QI (Notes marginals) (Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
- disjembre η nabidá:** QI (Notes marginals) (Mon)
- disle:** 322 (Azu)
- disle:** 317 (Fan, Azu)
- dis-li:** 322 (Raf, Qua, Llan, Bpa, Biar, Bllob)
- dismayo:** 477 (Adz, Tuéj)
- dispués:** 330 (Alc, Clo, Fan)
- dissiparats:** 642a (Camp)
- dit corrunxo:** 608 (Orp)
- dit gros:** 607 (Cinc, Bsà)
- dit pólze:** 607 (Moix, Bllob, Pin)
- dit pólze:** 607 (Cr)
- dité:** 465 (Mon)
- ditet:** 465 (Moix, Biar, Pin, Gua)
- ditjóws:** QI (Notes marginals) (Aín)
- ditjóws:** QI (Notes marginals) (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- ditjunár:** 147 (Tor, Mvés)
- diu:** 254 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- diuit:** 295 (Llan)
- divéndres:** QI (Notes marginals) (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- divéndres:** QII (Últim full enquesta) (Raf)
- dividits:** 642a (Biar, Bllob)
- dívuit:** 295 (Orp)
- dixà:** 403 (Can, Pen, Alc)
- dixar:** 403 (Moix)
- dizembre:** QI (Notes marginals) (Vist, Llan, Calp, Camp)
- dizjembre:** QI (Notes marginals) (Cinc, Can, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin)
- dizjembre:** QI (Notes marginals) (Fan)
- dizze:** 254 (Fan, Ann)
- dizzid:** 325 (Fan)
- dizzinuebe:** 295 (Fan)
- dizzinuebe:** 728b (Fan)
- dizziocho:** 295 (Fan)
- dizziséis:** 294 (Fan)
- dizzisiete:** 294 (Fan)
- dizzisiete:** 728a (Fan)
- djáblo:** 33 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- džáandre:** 134 (Cinc)
- djárjo:** 74 (Fan, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, God)
- džáw:** 43 (Llan, Pin)
- džéandre:** 134 (Biar)
- džéandre:** 134 (Bsà, Can, Pen, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- djént:** 20 (Ann)
- djénte:** 20 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- dženér:** 230 (Blí)
- dženíba:** 21 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
- dženíva:** 21 (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- džiné:** 230 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Pin, Cr)
- džinér:** 230 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Gua)
- džóbe:** 137 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)

- džósa:** 108 (Orp, Llan, Moix)
džóve: 137 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
džów: 43 (Can, Vist, Alc)
džów: 43 (Cinc, Bsà, Pen, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
džodíó: 33 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
džóio: 33 (Cr)
džoliól: 233 (Monc, Biar, Camp)
džoni: 44 (Cinc)
džoni: 44 (Orp)
džoni: 44 (Pen)
džoni: 44 (Monc, Pnyà, Llan, Bllob, Blí, Calp, Camp)
džoriól: 233 (Bllob, Calp, Pin, Cr)
džornál: 73 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
džún: 232 (Cinc, Cr)
džún: 232 (Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp)
džuliól: 233 (Vist, Alc)
džuljól: 233 (Cinc)
džuni: 44 (Bsà, Can, Vist, Alc)
džuni: 44 (Bpa, Moix)
džurijól: 233 (Pnyà)
džuriól: 233 (Pen, Llan, Moix)
do fáyes: 248 (Adz, Tuéj)
do fées: 248 (Ped)
do fējyes: 248 (Dol)
do fēyes: 248 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, DosA)
dó fējf: 248 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Gua)
dó fējs: 248 (Raf, Tor, Mvés, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
dó fējfos: 248 (Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Llan, Moix)
dó fējsf: 248 (Cnos, Pnyà, Bpa)
dó fobélf: 245 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
dó fobéls: 245 (Mvés)
dó fobéltf: 245 (Pen, Vist)
dó fovéls: 245 (Bpa)
dó fovélf: 245 (Llan)
dó fovélsf: 245 (Orp, Moix, Blí, Cr)
dó fovélstf: 245 (Pnyà)
dó fovéltf: 245 (Alc, Monc, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
dóls: 181 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
dólsa: 181 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
dólso: 181 (Ann)
dóna: 219 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua)
dóno: 219 (Vist, Llan, Moix, Bllob, Pin, Camp)
dór duméjdzes: 244 (Cr)
dór duméjzes: 244 (Gua)
dós ampóles: 243 (Tor, Mvés)
dós órtes: 247 (Cnos, Raf, Tor, Mvés)
dóz léjfos: 38 (Moix)
dóz ampóles: 243 (Bpa)
dóz ampóles: 243 (Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Gua)
dóz ahtf: 176 (Pin)
dóz bótes: 243 (Mvés, Llan, Moix)
dóz botéles: 243 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
dóz botíles: 243 (Monc)
dóz doméjdzes: 244 (Pen, Biar)
dóz doméjzes: 244 (Bsà)
dóz duméjdzes: 244 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
dóz duméjzes: 244 (Camp)
dóz duméjtfes: 244 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
dóz gás: 246 (Gua)
dóz gáts: 246 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
dóz gátstf: 246 (Alc)
dóz léjfos: 38 (Llan)
dóz ómens: 218 (Biar, Bllob)
dóz órs: 247 (Camp)
dóz órtes: 247 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
dóz órtf: 247 (Alc)
dóz órts: 247 (Orp, Qua, Biar)
dóz óws: 245 (Camp)
dóz yzémes: 245 (Gua)
dózzr duméjdzes: 244 (Pin)
doble: 788c (Cnos)
doce: 290 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
dodze: 290 (Ann)
dof fotélas: 243 (Dol)
dogal: 570 (TrV)
dohh: 369 (Caud)
dohh nabes: 669 (Caud)
dohx ggwértas: 247 (TrC)
doz yémas: 245 (Mar)
dol: 660e (Biar)
dollas: 764d (Ann)
dolles: 764d (Llan, Camp)
dolóres: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Dol)
dolor: 349 (Clló, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan, TrV)
domés: 407 (Can, Pen)

- domingos:** 244 (Caud, God, TrC, Mon, Ann)
- domiellos:** 579b (Alc)
- dompedro:** 446 (Alc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, DosA, TrC, Ann, Calp, Mon, Dol)
- dompedros:** 446 (Monc, Adz, Tor, Moix, Camp, Gua)
- doná:** 578a (Fan)
- donà:** 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- donà:** 282 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Raf, Qua, Tor, Calp, Cr)
- dóna:** 400 (Aín)
- donà carabassa:** 638 (Vist, Alc, Tor, Pin)
- donà carabasses:** 638 (Cr)
- donà de bé:** 730 (Qua)
- donà la mamella:** 652 (Bsà)
- donà mamà:** 652 (Cinc, Can, Pen, Vist)
- donà mamar:** 652 (Alc)
- donà piénso:** 543 (Pin, Cr)
- donà-lí:** 317 (Cinc, Bsà)
- dóna-li:** 317 (Vist, Alc, Aín, Tor, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- dóna-lí:** 317 (Pen, Monc, Pnyà, Mvés, Gua)
- donà-li a mamà:** 652 (Pin)
- donà-li a mamar:** 652 (Camp, Gua)
- donà-li carabassa:** 638 (Cinc, Pen, Orp, Aín, Monc, Gua)
- donà-li carbassa:** 638 (Can)
- donà-li mamar:** 652 (Tor, Cr)
- dóna-me:** 346 (Cr)
- dóna-m'osté:** 346 (Gua)
- donar:** 282 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
- donar:** 359 (Orp, Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Calp, Camp, Gua)
- donar a llum:** 644 (Biar)
- donar a mamar:** 652 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bllob, Blí)
- donar a minjar:** 543 (Llan, Moix)
- donar boltes a l'aire:** 753a (Cnos)
- donar carabassa:** 638 (Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp)
- donar el pit:** 652 (Bpa)
- donar la primé rella:** 782e (Pnyà)
- donar la segon rella:** 782f (Pnyà)
- donar mamar:** 652 (Calp)
- donar piénso:** 543 (Qua, Bpa, Biar)
- donar un piénso:** 543 (Tor)
- donaren:** 359 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bllob, Blí)
- donar-li a mamar:** 652 (Mvés, Moix)
- donar-li carabassa:** 638 (Cnos, Llan, Moix, Biar)
- donar-li carbassa:** 638 (Bsà)
- donar-li el pit:** 652 (Mvés, Biar)
- donar-li mamar:** 652 (Llan)
- donçaina:** 749 (Monc, Raf, Tor, Mvés)
- doncet:** 796c (Ped)
- doncete:** 796c (DosA, TrC)
- donde:** 410 (Adz)
- dónde:** 308 (TrC)
- dónde:** 312 (TrC)
- dónde:** 410 (Tuéj, Dol)
- done'm:** 346 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- doneta:** 578a (Clló)
- doneu-li:** 317 (Llan, Moix)
- donsella:** 443 (Raf)
- dor:** 366 (Clló)
- d'or:** 707 (Biar)
- dor años:** QII (Notes marginals) (Mon)
- dor botélas:** 243 (Clló, TrV, Ped)
- dor domingos:** 244 (Clló, TrV, Mar, Ped, Dol)
- dor gátos:** 246 (Clló, TrV, Ped)
- dor gólas:** 245 (Ped)
- dor gwértas:** 247 (Clló, TrV)
- dor wértas:** 247 (Ped)
- dorà:** 493 (Cr)
- dormía:** 150 (Cr, Gua)
- dormida:** 150 (Bsà)
- dormia:** 406 (Cr)
- dormía:** 406 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol)
- dormida:** 406 (Cinc, Can, Cnos, Mvés, Blí, Calp)
- dormida:** 406 (TrV, Azu, Mar, Ped)
- dormihhcá:** 406 (TrC)
- dormió:** 495a (Pin, Cr)
- dormir:** 406 (Dol)
- dormiscá:** 406 (Fan)
- dos:** 361 (Alc)
- dos:** 407 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- dos:** 283 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí,)
- dos:** 357 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Biar)
- dos:** 323 (Cinc, Can, Azu)
- dos:** 283 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dos:** 257 (Orp, Moix, Fan)
- dos:** 371 (Pnyà, Llan)
- dos:** 366 (Raf, Qua, Bpa, Bllob, Blí, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann)
- dos ampólas:** 243 (Clló, TrV, Azu, DosA)
- dos asutes:** 422 (Azu)
- dos corrientes:** 669 (Clló, Fan, TrV, Tuéj)
- dos cuartillas:** 782c (Adz)
- dos cuartillas:** 788c (Adz)
- dos medios:** 782c (Tuéj)
- dos nebas:** 669 (DosA)
- dos nevás:** 669 (Ann)
- dos tramas:** 669 (Mar, Ped)
- dosáwas:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (DosA)
- dosagwéros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (DosA)
- dose:** 290 (Fan, Mon, Dol)
- dospués:** 395 (Can)
- dospués:** 330 (Pen)
- dot:** 642 (Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Cr, Tor, Mvés, Llan)
- dot:** 641 (Vist, Bllob, Calp, Pin, Cinc, Can, Orp, Aín, Monc, Moix, Biar, Blí, Bsà, Pen, Cnos)
- dòt:** 641 (Ann)
- dòt:** 642 (Ann)
- dòt:** 647 (Ann)
- dotar-la:** 641 (Qua)
- dote:** 642 (Caud, Ped, God, DosA, Dol)

- dote:** 641 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
- dotet:** 647 (Pnyà, Llan)
- dòtò:** 641 (Pin)
- dotse:** 290 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- dotze:** 290 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- doz ampólas:** 243 (Fan, Ann)
- doz bótas:** 246 (Ann)
- doz bótas:** 245 (DosA)
- doz bótas:** 243 (Fan)
- doz botélas:** 243 (Azu, Adz, Tuéj, Mar)
- doz domíngos:** 244 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, DosA)
- doz gátos:** 246 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, DosA)
- doz gwértas:** 247 (DosA)
- doz gwértas:** 247 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar)
- doz yémas:** 245 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, DosA, Ann)
- dráp:** 194 (Aín)
- dragó:** 499 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Raf, Qua, Tor, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
- dragó d'aigua:** 497 (Can)
- dragón:** 499 (Fan, Mon)
- drap:** 715 (Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Cr, Gua)
- drap:** 693b (Cnos, Qua)
- drap de pasta:** 826c (Aín)
- drecha:** 621a (Clló, Fan, Azu, Tuéj, Ann)
- dribell:** 697 (Alc)
- drópo:** 426g (Pen, Orp)
- drupon:** 734 (Pin)
- du:** 319 (Bsà, Can, Vist)
- du:** 357 (Gua)
- du:** 320 (Vist)
- du a la jaganta:** 749a (Alc)
- du a l'asquena:** 751 (Bsà)
- du al bidrecoll:** 749a (Bsà)
- du al coll:** 751 (Alc)
- dúíθe:** 181 (TrV, Mar, Ped, TrC)
- dúlse:** 181 (Fan, Azu, God, Mon, Dol)
- dúθe:** 181 (Clló, Adz, Tuéj, Caud, DosA)
- dúrθe:** 181 (DosA)
- duel:** 797a (TrV, Tuéj)
- duell:** 422a (Clló)
- duelo:** 660e (Adz)
- duelo:** 660b (Dol)
- dueña:** 582c (Ann)
- du-es:** 357 (Camp)
- dugué:** 306 (Raf, Tor)
- dugueren:** 320 (Pnyà)
- dugueren:** 351 (Tor)
- duguí:** 319 (Mvés)
- dula:** 546 (TrV, Mar)
- dula:** 549 (TrV, Mvés)
- dulce:** 805e (TrC)
- dumprés-ahir:** 306 (Cinc)
- dumprés-ahir:** 383 (Cinc)
- dumprés-anid:** 377 (Cinc)
- dumpués:** 395 (Cinc)
- dumpués-ahir:** 307 (Cinc)
- dumpués-ahir;** 306 (Cinc)
- d'un:** 280 (Can)
- d'un:** 314 (Orp)
- d'un:** 279 (Vist)
- d'un.atra:** 280 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- d'una:** 280 (Fan)
- dur:** 350 (Camp)
- dur:** 320 (Monc, Bllob, Blí, Camp, Gua)
- dur:** 401 (Mvés, Llan, Blí, Camp, Gua)
- dur:** 319 (Orp, Aín, Monc, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
- dur:** 306 (Pnyà, Calp, Camp)
- dur:** 331 (Pnyà, Moix, Blí, Camp)
- dur a costera:** 749a (Llan)
- dur a la galiòta:** 749a (Monc)
- dur a l'asquena:** 751 (Qua)
- dur al be:** 751 (Mvés, Llan, Moix)
- dur al be:** 749a (Qua, Camp)
- dur al coll:** 751 (Bllob, Gua)
- dur al coll:** 749a (Moix)
- dur al llom:** 751 (Mvés)
- dur al xagantet:** 749a (Mvés)
- dur all llom:** 751 (Monc)
- duracà:** 426a (Qua, Moix, Biar, Cr, Gua)
- duracan:** 426a (Calp, Camp)
- durmiedo:** 406 (God)
- duros:** 281 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- duuénya:** 582c (Llan)
- dwéño:** 75 (Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- e:** 329 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- e:** 352 (Cr)
- égé:** 39 (TrV)
- égo:** 215 (Orp)
- égwa:** 39 (God, Vist, Tor, Biar, Bllob, Calp, Camp)
- éj:** 38 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Calp)
- éjfos:** 38 (Raf)
- ér:** QI (Notes marginals) (Ann)
- ér el móño:** 221 (Ann)
- érba:** 166 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- érló:** 250 (Ann)
- éro:** 80 (God)
- éj:** 38 (TrV, Mar)
- éwa:** 39 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
- éx:** 38 (Ped)
- éxe:** 38 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- eba, la:** 738 (Adz)
- ebbarár:** 104 (Caud)
- ébe:** 738 (Mvés)
- ecampió:** 303 (Mar)
- echale comida:** 543 (Fan)
- echales:** 357 (Fan, TrV, Tuéj, Mar, Ped, DosA)

- echales a comer: 543 (TrV)
 echales a los animales: 543 (DosA)
 echalles: 357 (TrC)
 echar de comer: 543 (God)
 echar la liara: 728 (Mar)
 echar pienso: 543 (Adz)
 echar pienso al ganáu: 543 (Mon)
 echar una cencerrada: 642d (Adz)
 echar(lles): 357 (Azu)
 echarle: 543 (TrC)
 echarle a las caballerías: 543 (Tuéj)
 echarle de comer: 543 (Clllo, Dol)
 echarlehh pienso: 543 (Caud)
 echarles: 357 (Caud, God, TrC, Mon, Dol)
 echarles comida: 543 (Ped)
 echarles pienso: 543 (Mar)
 echase una tripá: 735 (Ped)
 echaulante: 731d (Ann)
 echo: 379 (Dol)
 efbarár: 104 (Caud)
 efbaráse: 104 (TrC)
 efbokáow: 198 (TrC)
 efbokáw: 198 (Caud)
 effokáw: 198 (Dol)
 egua: 362 (Tor, Moix, Biar, Blllob, Camp, God)
 ehgaFár: 212 (Caud)
 ehhcaldar: QII (Notes marginals) (Dol)
 ehhcaldoná: 731b (Caud)
 ehhcalera: 773 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcalón: 664 (Caud, TrC)
 ehhcalón: 686 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcampió: 303 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcandalosa: 597a (Dol)
 ehhcarambrujera: 448 (Caud)
 ehhcarambrujo: 449 (Caud)
 ehhcarcha: 437 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcarcil: 463 (TrC)
 ehhcarder: 783d (Caud, TrC, Dol)
 ehhcarder: 793a (Dol)
 ehhcoba: 660 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcofina: 818g (Dol)
 ehhcoplo: 818d (Caud, TrC, Dol)
 ehhcorreor: 441 (Dol)
 ehhcribíó: 307 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcrituráu por hijo: 657 (Dol)
 ehhcueja: 317 (Caud)
 ehhcueza: 317 (TrC)
 ehhuilla: 806a (Dol)
 ehhcullero: 703a (TrC)
 ehhcupas: 316 (Caud, TrC, Dol)
 ehhcurrimbles: QII (Notes marginals) (Dol)
 ehhcurrir: 805 (Dol)
 ehhl: 253 (Dol)
 ehhuñir: 803c (Dol)
 ehhpantajo: 472 (Caud, TrC, Dol)
 ehhparteña: 711 (TrC)
 ehhpellejabibos: 729 (TrC)
 ehhpeonarla: 793a (Dol)
 ehhperan: 334 (Caud, TrC, Dol)
 ehhperdisio: 475 (Dol)
 ehhpillera: 810b (TrC)
 ehhpina: 609 (Caud)
 ehhpinazao: 579c (Caud)
 ehhpinazo: 599 (Caud, TrC)
 ehhpinazo: 577f (Caud, TrC)
 ehhpinazo: 579c (TrC)
 ehhpinilla: 601b (Caud, TrC)
 ehhpino: 450 (Caud)
 ehhpliego: 455 (Caud)
 ehhpligo: 455 (TrC)
 ehhporgar: 793a (Caud)
 ehhpportines: 800 (Ann)
 ehhpportines: 806h (Caud)
 ehhpuerta: 695 (Caud)
 ehhpuerta: 796d (Caud)
 ehhpuma: 618a (Caud)
 ehhqula: 571a (Caud, TrC)
 ehhqula: 571b (TrC)
 ehhstar en el seshhtero: 548 (TrC)
 ehhta: 381 (Caud, TrC)
 ehhtá: 409 (Caud)
 ehhtá: 308 (Caud, TrC)
 ehhtá en güebos: 545 (Dol)
 ehhtaba: 406 (Caud, TrC, Dol)
 ehhtaca: 485 (Caud)
 ehhtacas: 773b (Caud, TrC)
 ehhtampa plana: 820c (Caud)
 ehhtán: 261 (Caud, TrC)
 ehhtar arrecio: 440 (TrC)
 ehhtar atereció: 440 (Caud)
 ehhtar preña: 643 (TrC)
 ehhte: 345 (Caud, TrC)
 ehhte: 380 (Caud, TrC)
 ehhte: 397 (Caud, TrC)
 ehhte: 398 (Caud, TrC)
 ehhtebea: 768 (Caud, TrC)
 ehhterines: 806h (TrC)
 ehhternuar: 613 (Dol)
 ehhternudar: 613 (Caud, TrC)
 ehhtomizar: 782d (Caud)
 ehhtta: 381 (Dol)
 ehhtaca: 485 (TrC)
 ehhtafaor: 729 (Dol)
 ehhtán: 261 (Dol)
 ehhte: 345 (Dol)
 ehhte: 380 (Dol)
 ehhte: 397 (Dol)
 ehhtebea: 768 (Dol)
 ehhtudiante: 339 (Caud, TrC)
 ehhtudiara: 387 (Caud, TrC)
 ehhturnear: 613 (Dol)
 ehkopéta: 160 (Caud, TrC, Dol)
 ehkutfár: 238 (Caud, TrC)
 ehnúdo: 10 (TrC)
 ehpa: 187 (Caud, TrC)
 ehpada: 187 (Dol)
 ehpada: 23 (Caud, TrC)
 ehpeyo: 114 (Caud, TrC, Dol)
 ehppálda: 23 (Dol)
 ehyaFár: 212 (Dol)
 ehyaFár: 212 (Caud, TrC)
 eissiré: 393 (Blllob)
 eixa: 395 (Blllob)
 eixa: 345 (Cinc, Vist, Orp, Monc, Cnos, Calp)
 eixadella: 783e (Cinc, Vist)
 eixaeta: 783e (Cnos)
 eixam: 810c (Llan, Gua)
 eixarmén: 792a (Can, Vist)
 eixarment: 792a (Cnos)
 eixarmentà: 793a (Pin)
 eixauà: 642 (Vist)

- eixe:** 397 (Blllob)
eixe: 345 (Pin)
èixerment: 792a (Mvés)
eixes: 345 (Blí)
eixí: 382 (Cinc, Alc, Pin)
eixia: 574 (Gua)
eixida: 671 (Bpa, Blllob, Blí)
eixida: 574 (Monc, Blí)
eixidura: 633a (Cinc, Vist)
eixinglót: 615 (Cinc, Can)
eixingué: 759 (Cinc, Can, Vist)
eixió: 810b (Cr)
eixir: 382 (Vist, Aín, Monc, Llan, Bpa, Blllob)
eixiré: 393 (Cinc, Can, Vist, Pin)
eixit: 382 (Cr)
eixiu: 315 (Cinc, Can, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Cr, Gua)
eixobar: 642 (Cnos)
eixovà: 642 (Pin)
eixovà: 647 (Pin)
eixuamans: 693b (Vist)
eixugamans: 693b (Can, Blí)
ejío, I': 716b (God, TrC, Dol)
ejjá: 89 (Can, Cnos)
ejfáda: 89 (Cinc)
ejfáes: 89 (Cr)
ejfám: 179 (Cinc, Vist, Cnos)
ejfuw/gaór: 194 (Cnos)
el: 363 (Aín)
el: 310 (Alc, Orp, Mon)
el: 356 (Blllob)
el: 403 (Blllob)
el: 316 (Blllob, Pin, Cr, Clllo, TrV, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
el: 405 (Bsà, Can, Pnyà, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
el: 253 (Can)
el: 325 (Can)
el: 391 (Can)
el: 318 (Can, Aín, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
el: 392 (Can, Vist)
el: 398 (Can, Vist)
el: 355 (Cinc, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
el: 351 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
el: 312 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 329 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 358 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 352 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan)
el: 256 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 362 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Tor, Bpa, Moix, Blí, Camp, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 280 (Cinc, Orp, Caud, DosA, TrC, Dol)
el: 386 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
el: 347 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
el: 311 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 349 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 350 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Bpa, Biar)
el: 307 (Clllo)
el: 255 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Cinc, Can, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
el: 370 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
el: 261 (Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
el: 315 (God)
el: 303 (Gua)
el: 338 (Mon)
el: 345 (Pin)
el: 340 (Raf, Tor)
el: 313 (Tor, Mvés, Llan, Biar, Pin, Cr, Gua)
el: 346 (TrV, Azu, Mar, God, DosA, TrC)
el: 353 (Vist, Alc, Orp, Monc)
el: 252 (Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
el: 373 (Vist, Pnyà, Cr)
el: 379 (Vist, Tor, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC, Dol)
él: 387 (Clllo, Caud, DosA)
el karpéío: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Camp)
el kastío: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Clllo)
el pinós: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Pin)
el que demane pa: 607b (Bsà)
el que diu que no n'hi ha: 607c (Bsà)

- el sembà:** QI (Notes marginals) (Ann)
- el sinfir:** 17 (Adz)
- elàstic:** 708 (Gua)
- ell:** 255 (Alc, Pnyà)
- ell:** 256 (Calp)
- ell:** 387 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Gua)
- ella:** 360 (Bsà, Can, Pen, Alc, Monc, Cnos, Raf, Fan, TrV, God, Mon, Dol)
- el-labón:** 701 (TrC)
- els:** 252 (Alc)
- els:** 361 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp)
- els:** 261 (Can, Pen, Qua)
- els:** 382 (Can, Tor)
- els:** 353 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
- els:** 377 (Raf, Tor)
- els:** 357 (Tor, Llan)
- els...:** 260 (Pen)
- elxup:** 421a (Raf)
- em:** 348 (Bsà, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- em:** 354 (Orp, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Biar, Camp)
- em par descanse:** 661 (Clló)
- em pé:** 10 (Pen, Orp, Aín)
- em pejjét:** 10 (Bllob)
- em pejét:** 10 (Camp, Cr)
- em pořéta:** 10 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Biar, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, God)
- em pořeto:** 10 (Tuéj, Caud)
- em pořjón:** 10 (Adz)
- emj véna:** 46 (Camp)
- embalse:** 421a (Caud)
- embarasá:** 643 (Azu)
- embarassà:** 643 (Can, Cnos, Biar)
- embarazá:** 643 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, TrC)
- embarazada:** 643 (Clló, Adz)
- embarusar:** 784b (Dol)
- embasadó:** 719a (Can, Vist)
- embasaó:** 798 (Pin)
- embasaor:** 798 (Tuéj, Mon, Dol)
- embasar:** 788b (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- embelonáu:** 426b (Adz)
- embesfir:** 163 (Gua)
- embiaron:** 361 (Mar, TrC)
- embià-una:** 361 (Cinc)
- embià-unes:** 361 (Can, Vist)
- embinagrat:** 731f (Qua)
- embisc:** 509 (Tor)
- embistfir:** 163 (Mon)
- embixc:** 509 (Raf)
- embolber:** 756 (Caud, TrC)
- embolicar:** 756 (Cnos, Mar, Tor)
- emboltura:** 647 (TrC, Dol)
- emboriáu:** 426b (Dol)
- emborrascáu:** 426b (Ped)
- emborregat:** 426b (Raf, Bllob, Pin, Cr)
- emborregáu:** 426b (Caud, TrC, Ann, Dol)
- embotizo:** 647a (Mar)
- embrasá:** 643 (Fan)
- embrassà:** 643 (Cinc, Vist, Orp, Raf, Qua, Tor, Mvés, Pin, Cr)
- embrolla:** 737 (Adz)
- embruixà:** 653a (Cinc, Can, Vist)
- embrujá:** 653a (Fan)
- embrujar:** 653a (Azu, Adz)
- embudé:** 734 (Cinc, Vist)
- embuder:** 734 (Llan)
- embudo:** 798 (TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, TrC)
- embuhhte:** 737 (Dol)
- embustería:** 737 (Adz, Ped)
- embut:** 798 (Cinc)
- èmbút:** 798 (Blí)
- empall:** 786e (Fan)
- empanadillas:** 712b (Caud)
- empedines:** 633b (Adz)
- empedráu:** 676 (TrC, Ann)
- empella:** 545a (TrC)
- empelpar:** 471 (Mar)
- empèlt:** 471 (Biar)
- empeltá:** 471 (Fan)
- empeltà:** 471 (Cinc, Can, Vist, Pin, Cr)
- empeltar:** 471 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Ped, Raf, God, DosA, Ann, Biar, Mon, Gua)
- empesar:** 756a (Dol)
- empezar:** 756a (Ped)
- empipat:** 731f (Pin)
- empollar:** 545 (Caud, TrC)
- emponnar-se:** 754 (Bpa)
- emprecipiar:** 756a (TrC)
- empresipiar:** 756a (Dol)
- en:** 370 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- en:** 338 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, TrV, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- en:** 261 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- en:** 330 (Biar, Tuéj, God)
- en:** 316 (Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- en:** 305 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Calp, Camp, Cr, God)
- en:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, DosA)
- en:** 371 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Camp, Cr, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- en:** 399 (Moix, Gua)
- en:** 335 (Pin)
- en:** 313 (Tor, Mvés, Llan, Biar, Pin, Cr, Gua, Clló, TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
- en (=con):** QII (Notes marginals) (Ann)
- en atroje:** 788d (Caud)
- en bon puesto.stigue:** 661 (Alc)
- en cinta:** 643 (TrC)
- en cloquillas:** 754 (Azu, Ped)
- en cluquillas:** 754 (Tuéj)
- en cucullas:** 754 (TrC)

- en cunclillas:** 754 (Caud)
en cuquillas: 754 (God)
en descanse: 661 (TrV)
en el cel descanse: 661 (Moix)
en el corral: 663 (Ann)
en glòria estiga: 661 (Tor, Cr)
en glòria.stiga: 661 (Cnos, Mvés, Calp, Gua)
en glòria.stigue: 661 (Alc)
en glòriò estiga: 661 (Pin)
en koníλ: 10 (Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp)
en korítes: 10 (TrC)
en kúrjos: 10 (Pin, Cr, Gua)
en kuníλ: 10 (Camp)
en kwéro: 10 (TrV, Ped)
en kwéros: 10 (Clló, Fan, Azu, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
en la glòria que descanse: 661 (Aín, Biar)
en la glòria que.stiga: 661 (Qua)
en la óra: QI (Notes marginals) (Mar)
en lo cel que descanse: 661 (Pnyà)
en par descans: 661 (Gua)
en par descanse: 661 (Azu, Tuéj, Ped, God)
en pas descanse: 661 (Pen, Fan, Adz, Tor, Pnyà, Ann)
en pas discanse: 661 (Bllob)
en pau estiga: 661 (Biar)
en prinsipio: QII (Notes marginals) (Ann)
en rè que siga: 661 (Calp)
en setiembre, quien tenga trigo que siembre: 783a (Tuéj)
en táll: QI (Notes marginals) (Caud)
en tal: QII (Notes marginals) (Caud)
en tubiendo: QII (Notes marginals) (Ann)
en.caban: 305 (Bsà)
en.cabant: 305 (Cnos)
en.cavant: 305 (Monc)
enaguas: 707 (Dol)
enantes: 318 (Qua)
enaquelinte: 303 (TrC)
encá: 302 (Ann)
encá: 393 (Ann)
encà: 302 (Alc, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Camp)
encà: 393 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
encabriláu: 426b (Caud, DosA)
encanyissat: 441 (Vist)
encara: 302 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Tor, Moix, Bllob, Pin, Cr, Gua)
encara: 393 (Pen, Vist, Alc, Tor, Pnyà, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr, Gua)
encarar-se: 639 (Biar)
encargao: 722 (TrV)
encargáu: 723c (Dol)
encargáu: 722 (Fan, Adz, Tuéj, Mar, Ped)
encarregat: 721 (Raf)
encender: 659 (TrV, Adz, Tuéj, DosA)
encender el cigarro: 659 (Clló, Mar, Caud, Ped)
encendre: 659 (Cinc, Can, Cnos, Tor, Pin, Gua)
encendre.l cigarro: 659 (Vist, Raf, Qua, Cr)
enchilagas: 577d (Ann)
enchisar: 653a (Ann)
encinta: 643 (Cinc, TrV, Tuéj, Mar, Tor)
encloquillase: 754 (Azu)
enclosa: 819 (Mar)
enclusa: 819 (Clló, TrV, Azu, Caud, God, DosA)
encomençà: 756a (Vist)
encontráu: 308 (Dol)
encrusa: 819 (Pin)
encrusa: 819 (Mvés)
encruzza: 819 (Fan, Ann)
ende: 395 (TrC)
énde: 395 (DosA)
endesprés: 305 (Mvés, Blí)
endespués: 330 (Llan)
endespués: 305 (Llan, Bllob)
endormiscá: 406 (Clló, TrV, Azu, Ped, Ann)
endormiscà: 406 (Tor, Mvés, Gua)
endratxo: 715 (Cnos)
endrino: 468 (Tuéj)
enéro: 230 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
enfádega: 454 (Clló, Fan)
enfangat: 731f (Biar)
enfarinat: 731f (Biar)
enfelic: 736 (Qua)
enfelís: 736 (Dol)
enfeliz: 736 (TrV, Adz)
enfermedades: 373 (Adz)
enfermetats: 373 (Moix)
enfermo: 355 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Caud, DosA)
enfermo: 355 (Fan)
enfohhcáu: 426b (TrC, Dol)
engaño: 342 (TrV, Caud, God, TrC)
engañapahhtor: 507 (TrC, Dol)
engañapastó: 502 (Fan)
enganapastor: 507 (God)
engañapastor: 502 (Clló)
engañapastor: 507 (Tuéj, DosA, Ann, Mon)
engañáu: 342 (Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
enganchaos: 440 (TrV)
engancháus: 440 (Clló, Fan, Azu, Adz, Ann)
enggantjá: 44 (Cr)
enganxar-se la mà: 440 (Biar)
enganyapastor: 502 (Vist, Cnos)
enganyapastors: 507 (Biar, Gua)
enganyapastós: 502 (Cinc)
enganyapastós: 507 (Cr)
enganya-pastós: 507 (Pin)
enganyat: 342 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Mvés, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
enggantjár: 44 (TrC, Mon)
engarrotaos: 440 (TrC)
engarrotaús: 440 (Caud)
engerra: 807a (Can)
enginollé-vos: 344 (Biar)
engolber: 756 (Adz, DosA)
engorar: 545 (Adz)
engronsadó: 743 (Fan)
engrunsaora: 743 (Cnos, Raf, Qua, Ann, Biar)
engrunsar: 705 (Cnos, Raf, Qua, Ann)
enjambre: 810c (Ped, Ann, Dol)
enjertar: 471 (Adz)
enjorn: 375 (Can, Pnyà, Moix, Biar)
enjorr: 375 (Camp)
enjubamanos: 693b (God)
enjudia: 545a (Dol)
enladrilláu: 676 (Caud, God, DosA, TrC, Ann)
enlesao: 426b (TrV)

- enlesáu:** 426b (Adz)
enllesnáu: 426b (Clló)
enñesgáu: 426b (Fan)
enñia: 21 (Caud, DosA)
enque: 393 (Azu, Mon)
enrejolat: 676 (Moix)
enrobinarse: 821a (Tuéj)
enrobinase: 821a (DosA)
enrollyinase: 821a (Caud)
enrubinarse: 821a (Dol)
enruná: 756 (Fan)
enrunà: 756 (Cinc)
enrunar: 756 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God)
ensacà: 788b (Cinc, Can, Vist)
ensacar: 788b (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Ann, Biar)
ensainás: 712b (Tuéj)
ensalá: 202 (Biar)
ensaláda: 202 (Clló)
ensaladera: 693a (Clló)
ensanchar: 825a (Tuéj, Caud, TrC)
ensé: 330 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Qua, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Adz, God)
ensé: QI (Notes marginals) (Clló)
ensendé.l sigarro: 659 (Fan, Mon)
ensender: 659 (Ann)
ensender el sigarro: 659 (God, Dol)
ensí: 330 (Aín, Bllob, Blí)
ensómi: 150 (Cinc)
ensómit: 150 (Can, Vist, Cnos, Tor, Pin, Cr)
ensóñ: 150 (Gua)
entablaora: 783c (God)
entablar: 783b (Ped)
entablear: 783b (God)
entalarañáu: 426b (Caud)
entarallanao: 426b (TrV)
entarañanáu: 426b (Clló, Fan, Azu)
entarañináu: 426b (God, DosA, Ann)
entararañáu: 426b (TrC)
entaratanañáu: 426b (Ped, Dol)
entaulà: 783b (Can, Vist)
entauladora: 783c (Can)
entaulaora: 783c (Ann)
entaular: 783b (Ann)
enterdanoche: 377 (Clló)
enterdayer: 306 (Clló)
enterdayer: 307 (Clló)
enterdayer: 383 (Clló)
enterrá: 756 (Fan)
enterrà: 756 (Cr)
enterrar: 756 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Gua)
enterro: 660e (Cinc, Can, Vist, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Blí, Gua)
entesdanoche: 377 (Fan)
entesdayé: 306 (Fan)
entesdayé: 307 (Fan)
entesdayé: 383 (Fan)
entierro: 660e (Caud, DosA, TrC, Ann)
entonces: 303 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
entonces: 303 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
entonses: 303 (Fan)
- entonses:** 303 (God, Ann, Mon, Dol)
entorcha: 810h (Dol)
entrá: 663 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
entrá: 676 (TrV)
entrà: 663 (Vist, Pnyà, Mvés, Llan, Cr)
entrada: 663 (Adz)
entre: 663 (Raf)
entrecabar: 783d (God)
entrecavà: 783d (Pin)
entrecavar: 783d (Biar, Blí)
entremanta: 570 (Caud)
entremanta: 762 (Caud)
envejós: 734 (Pin, Gua)
envergonyir-se: 615a (Bpa)
envià: 361 (Alc)
enviar: 361 (Bllob, Blí, Ann)
enviaren: 361 (Bpa, Calp)
envidia: QII (Notes marginals) (Ann)
envisc: 509 (Ann, Biar, Pin, Cr)
erxámbr: 179 (Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Adz)
enxissar: 653a (Cnos, Tor, Mvés, Llan)
enxor: 375 (Cnos, Raf, Qua)
enxorn: 375 (Tor, Mvés)
enxovar: 642 (Gua)
enxovaret: 647 (Gua)
enyjór: 375 (Cr)
enjám: 179 (Cr)
eppaillas: 761 (Dol)
epparteñas: 711 (Dol)
eppigar: 796b (Dol)
eppina: 599 (Dol)
eppinilla: 601b (Dol)
eñéro: 57 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
eñerikya: 53 (DosA)
era: 786b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
era: 806a (TrC)
erà: 786f (Aín)
erà: 786d (Cinc, Can, Vist, Orp, Monc, Raf, Calp)
erà: 787b (Pen)
erada: 786d (Bsà)
erbarár: 104 (Clló)
eré: 788 (Pen)
erer: 788 (Pnyà, Bpa)
erexaores: 788 (Pnyà)
erexar: 787b (Pnyà)
erizo: 617 (Clló, TrV, TrC)
erizón: 617 (Tuéj)
erm: 782a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin)
ermossar: 695a (Raf)
ermouasa: 569 (Dol)
èrna: 489 (Mvés)
erraera: 815c (Dol)
erroinet: 658b (Pin)
es: 310 (Aín, Llan, Moix, Cr)
es: 368 (Biar, Blí, Camp)
es: 370 (Biar, Bllob, Calp, Camp)
es: 340 (Blí)
es: 403 (Bpa, Calp, Camp)

- es: 361 (Camp)
 es: 366 (Camp)
 es: 260 (Cinc, Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
 es: 261 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
 es: 382 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
 es: 357 (Moix, Blí, Pin, Cr)
 es: 369 (Qua)
 es: 327 (Qua, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp)
 es: 253 (Qua, Llan, Moix, DosA, Ann, Mon)
 es: 309 (Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp)
 es: 353 (Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
 es: 377 (Vist, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
 és: 253 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cnos, Tor, Mvés, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
 ès **baça**: 554d (Aín)
 ès **cabra**: 554f (Aín)
 ès **morico**: 554g (Aín)
 ès **petita**: 554e (Aín)
ejám: 179 (Pin, Gua)
 esas: 345 (Adz)
esbarreáu: 783a (Ped, God)
esbasian: 312 (Mon)
esbasies: 313 (Mon)
esbatusá: 755 (Fan)
esbeurà: 563 (Blí)
esbirbar: 783d (Cnos)
esbisbar: 783d (Clllo)
esbordegá: 793a (Fan)
esbordegar: 793a (Clllo, TrV, Azu, God)
esbriznalo: 690a (Adz)
esca: 702 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
escabar: 783d (Ped)
escaberotar: 796b (Adz)
escabrerotar: 796b (God)
escabusar: 755 (God, Ann)
 èscabussà-se: 755 (Calp)
escabuzar: 755 (Clllo, Ped)
escagassat: 731e (Orp)
escala: 773c (Ann)
escala: 773 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Biar, Pin, Cr)
escala: 660d (Pin)
escalera: 773 (Adz, Tuéj, DosA, Mon, Gua)
escalera: 773c (Azu)
escalera: 686 (Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, Cr)
escaló: 686 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Qua, Tor, Biar, Pin, Cr)
escalón: 686 (Clllo, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann, Mon)
escalones: 686 (DosA)
escalpre: 818d (Biar, Pin, Cr)
escamarrat: 630 (Cinc)
escamarráu: 751 (Ped)
escampià: 303 (Cr)
escampieó: 303 (Ped)
escampilla: 738 (Cnos, Mar, Raf, Biar, Pin, Mon, Cr)
escampió: 303 (Adz, Tuéj, DosA, Ann, Mon)
escampó: 303 (TrV)
escañeta: 702a (Adz)
escañeto: 702b (Adz)
escarbadó: 826f (Fan)
escarcha: 437 (Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
escardá: 783d (Fan)
escardà: 783d (Cr)
escardar: 793a (Adz)
escardar: 783d (Vist, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, DosA, Ann, Bpa, Gua)
escarot: 810c (Cinc, Can, Vist, Cnos, Biar, Blí)
escarote: 810c (Clllo, Fan, TrV, Azu)
escàrpià: 700 (Cr)
escarramáu: 630 (Clllo, Fan)
escarrampáu: 630 (Mon)
escarrinyadó: 826f (Cinc)
escarxa: 437 (Cnos, Qua, Mvés, Cr, Gua)
eslabó: 701 (Cinc, Vist, Cnos, Raf, Qua)
eslabón: 701 (Clllo, Fan, Azu, God)
eslafar: 259 (God)
esclasnà: 554b (Vist)
esclasnít: 554b (Vist)
esclata-sang: 442 (Raf, Blí)
esclavó: 701 (Can, Orp, Monc, Biar, Pin, Cr, Gua)
esclavón: 701 (Ann)
esclopo: 818d (Fan)
escoba: 660 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
escodilla: 693a (Fan)
escodilla: 799b (Fan)
escolà: 719b (Can, Cnos)
escolanet: 719b (Cinc)
escolano: 719b (Clllo)
escolte: 408 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Biar, Pin, Cr)
escombrador: 826f (Ped)
escombrar: 794a (Blí)
escombrar: QII (Últim full enquesta) (Pin)
escomençà: 756a (Can)
escomençar: 756a (Orp)
escomensar: 756a (Azu, God)
escomenzar: 756a (Clllo, TrV, DosA)
escopinyes: 316 (Llan)
escopixques: 316 (Cr)
escoplo: 818d (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
escorfes: 475 (Pin)
escorfólls: 464b (Cr)
escorná: 560 (Tuéj)
escorredor: 419 (Tuéj)
escorrimén: 417 (Pin)
escorrims: 658b (Blí)
escorrín: 658b (TrV)
escribió: 307 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
escrigué: 307 (Cnos, Qua, Mvés, Gua)
escrigueren: 361 (Cnos, Mvés, Cr)
escriurer: 361 (Camp, Gua)
escriure-u: 361 (Biar)
escriure-unes: 361 (Pin)
escuche: 408 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA)
escudella: 693a (Cinc, Can)
escudeller: 703a (Cnos)
esculla: 693a (TrV, Adz, DosA)
escullar: 693a (God)
escullas: 693a (Clllo, Tuéj, Ped)
escullero: 703a (Ped, God, DosA)
escumar: 794a (Ann)

- escupas:** 316 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- escupixgues:** 316 (Pin)
- escupixques:** 316 (Cinc, Vist, Tor, Gua)
- escura:** 310 (Cr)
- escurá:** 692 (Ann)
- escurà:** 692 (Cnos, Raf, Pin)
- escura.s:** 310 (Pin)
- escuradó:** 697 (Cinc, Can, Vist)
- escurafoc:** 819c (Tor, DosA)
- escuraó:** 697 (Pin)
- escuraora:** 697 (Biar)
- escurrir:** 805 (Tuéj)
- ese:** 347 (Adz)
- ese:** 345 (Azu, Tuéj, Mar, DosA, Ann)
- ese:** 398 (Dol)
- ese:** 346 (Fan)
- esgalgadero:** 417 (Adz)
- esgarrap:** 634 (Cinc)
- ezgeÁ:** 212 (Cinc)
- ezgeÁar:** 212 (Biar, Gua)
- ezgléjja:** 121 (Blí)
- esgomitar:** 614 (Bpa)
- eshhtudiante:** 339 (Dol)
- eskaróte:** 179 (Tuéj)
- eskarpidór:** 220 (Ann)
- eskéna:** 23 (Can, Vist, Cnos, Mvés, Bpa, Biar, Calp, Pin, Ann)
- esklóbs:** 227 (Vist)
- esklóks:** 227 (Blí)
- esklóps:** 227 (Alc, Bpa)
- eskolá:** 128 (Cinc, Can, Vist, Cnos)
- eskoltá:** 238 (Cinc, Can, Alc, Cr)
- eskoltár:** 238 (Vist, Cnos, Mvés, Biar, Blí, Gua)
- eskopéta:** 160 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Tor, Bpa, Biar, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- eskribjú:** QI (Notes marginals) (Fan)
- eskutjá:** 238 (Fan)
- eskutjár:** 238 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- eslabón:** 701 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped)
- esllabón:** 701 (DosA)
- esmamar:** 653 (Adz)
- esmejese:** QII (Notes marginals) (Azu)
- esmohassa:** 569 (Biar)
- esmoladó:** 725 (Cinc, Fan)
- esmolador:** 725 (TrV, Azu, Mar)
- esmolaor:** 725 (Monc, Cnos, Raf, Ann, Biar)
- esmolás:** 677 (Ann)
- esmontar:** 782d (Tuéj, DosA)
- esmonyir:** 566 (Biar, Blí)
- esmonyir:** 805 (Blí)
- esmuñir:** 566 (God, DosA)
- esmuñir:** 805 (God, DosA)
- esmunyir:** 805 (Bpa)
- espá:** 187 (Cr, Gua, Clló, TrV, Azu, Mar, God, DosA)
- espáda:** 187 (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Ped, Ann, Mon)
- espáda:** 23 (God)
- espáes:** 187 (Cr)
- espála:** 23 (Vist, Cnos)
- espálda:** 23 (Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon)
- espálla:** 23 (Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp)
- espása:** 187 (Cnos, Qua, Tor, Mvés)
- espáza:** 187 (Cinc, Can, Vist, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin)
- espabilar:** 690a (Azu, Tuéj)
- espada:** QII (Últim full enquesta) (Azu)
- espadenyas:** 711 (Gua)
- espadilla:** 761 (Mar)
- espadillas:** 761 (Ann)
- espaelles:** 761 (Cnos, Cr, Gua)
- espaillas:** 761 (God, DosA, Mon)
- espaldas:** 581a (Clló, Fan)
- espales:** 581a (Cinc)
- espalatoria:** 689a (Clló, Adz, Tuéj)
- espalmatòria:** 689a (Cinc)
- espalons:** 581a (Can)
- espanta pardals:** 472 (Biar)
- espantagarses:** 472 (Cinc)
- espantajo:** 472 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Gua)
- espantall:** 472 (Cnos)
- espantapájaros:** 472 (Ann)
- espardeña:** 711 (God)
- espardeñas:** 711 (Fan, Ann)
- espardeñas:** 797 (Fan, Ann)
- espardenyas:** 711 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Raf, Tor, Mvés, Pin, Cr)
- espardenyas de veta:** 711 (Biar)
- espardenyots:** 711 (Mvés)
- esparpantall:** 472 (Can)
- espartá:** 509 (Mar)
- esparteña:** 797 (Ped)
- espartenas:** 711 (Tuéj)
- esparteñas:** 797 (Azu, Tuéj, DosA)
- esparteñas:** 711 (Clló, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, Mon)
- espartines:** 800 (Clló, Fan, TrV, Azu)
- espartines:** 806h (Clló, Fan, TrV, Azu, Ped)
- espatarráu:** 630 (Fan, God)
- esparteñas:** 711 (TrV)
- espéyo:** 114 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
- espeleja pobres:** 729 (Clló)
- espelleja pobres:** 729 (Tuéj)
- espellejapobres:** 729 (Adz)
- espeima:** 689a (Fan)
- espelmatòri:** 689a (Gua)
- espelmatòria:** 689a (Vist)
- espeleméro:** 689a (Pin)
- espeñar:** 646a (TrV)
- espenilla:** 601b (Cinc, Can, Clló)
- esperan:** 334 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- esperen:** 334 (Cinc, Can, Vist, Alc, Cnos, Tor, Mvés, Bpa, Blí, Gua)
- espereθadéra:** 151 (TrV)
- esperlessia:** 636a (Cinc)
- espetón:** 819c (Fan)
- espíá:** 114 (Cinc, Can, Vist, Cnos, Qua, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua, Ann)
- espiga:** 464 (DosA, Ann)
- espiga:** 278 (Fan, DosA, Ann)
- espiga de dacs:** 464 (Bpa, Blí)

- espiga de panís:** 464 (Biar, Pin)
espiga de panizzo: 464 (Fan)
espigó: 464a (Bpa, Biar, Blí, Pin, Cr)
espígol: 455 (Cinc, Can, Vist, Fan, Alc, Cnos, Qua, Tor, Ann, Bpa, Biar, Blí, Pin, Mon, Cr, Gua)
espigolá: 796b (Fan)
espigolar: 796b (Clllo, Azu, Ped, DosA)
espigón: 464a (Ped, God, DosA, Ann)
espillera: 810b (Cinc, Vist)
espina: 513 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Fan, Cnos, Ped, Raf, Qua, Llan, Bpa, Biar, Pin, Mon, Cr, Gua)
espina: 599 (Raf, Bpa)
espina: 609 (Vist)
espina: 599 (Blí)
espinal: 450 (Cinc, Can, Vist, Blí)
espinàs: 599 (Cnos, Biar, Pin)
espinaso: 577f (Ann)
espinaso: 579c (Ann)
espinaso: 599 (God, Ann, Mon)
espinazo: 579c (Adz, DosA)
espinazo: 599 (Adz, Tuéj, Mar, Ped)
espinazo: 577f (Tuéj, Ped, DosA)
espínazo: 609 (Ped)
espinella: 601b (Biar, Pin, Cr, Gua)
espines: 777b (Calp)
espinilla: 601b (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
espino blanco: 450 (TrV, Adz)
espligo: 455 (TrV, Adz, Tuéj, God)
exploraor: 477 (Raf)
esplotadó: 729 (Cinc)
esplotaor: 729 (Raf, Tor, Ann, Biar)
espollà: 793a (Can)
espolsà: 803c (Cr)
espolsar: 794a (Orp, Azu)
espolsar: 803c (Ped, DosA, Blí)
èspolsàr: 803c (Bpa)
esporgá: 794a (Fan)
esporgà: 793a (Cr)
esporgar: 794a (TrV, Ped)
esporgar: 793a (Tuéj)
esporgà-se.l raím: 794a (Cinc)
esportim: 806h (Qua, Tor)
esportims: 806h (Cnos, Raf, Qua)
esportines: 800 (DosA)
esportines: 806h (Tuéj, Mar, God, DosA, Ann)
esportins: 800 (Orp, Llan, Biar)
esportins: 806h (Orp, Mvés, Llan, Biar)
èsportins: 806h (Bpa)
esprà: 301 (Cnos, Qua, Mvés, Biar, Pin, Cr, Bllob, Blí)
esprà: 378 (Raf, Qua, Pnyà, Bllob, Blí)
esprigol: 455 (Clllo, Azu, Mar, Ped, God, DosA)
esprimí: 805 (Fan)
esprimir: 805 (Clllo)
espropecia: 636a (Vist)
espropejía: 636a (Fan)
espuát: 10 (Cnos)
espuéla: 728 (Monc)
espuernear: 431 (TrV)
esquebrasa: 672 (Mon)
esquella: 571a (Cinc, Can, Pin)
esquella: 571b (Cinc, Can, Vist, Biar, Pin)
esquellà: 642d (Cinc, Vist)
esquellao: 642d (Biar)
esquellata: 571b (Biar)
èsquelléta: 571b (Raf)
esquellot: 571b (Qua)
- esquellot:** 571a (Vist, Qua, Biar)
èsquellòt: 571a (Raf)
esquèrda: 609 (Raf, Bpa)
esquerol: 571b (Orp)
esquerrer: 623 (Mvés, Llan, Blí, Gua)
esquila: 571b (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Ped)
esquila: 571a (Fan, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
esquilá: 642d (Fan)
esquileta: 571b (Ann)
esquilica: 571b (Azu, God)
esquilón: 571a (TrV, Azu, Ann)
esquilote: 571a (Clllo)
esquinás: 599 (Fan)
esquinás: 579c (Fan)
esquinàs: 599 (Vist)
esquinaso: 599 (Azu)
esquinazo: 599 (Clllo, TrV)
esquinazo: 579c (Clllo, TrV)
esquinazo: 579c (Fan)
esquinazo: 577f (Fan, TrV)
esquirol: 517 (Bsà)
est.astiu: 380 (Bpa, Calp)
est.istiu: 380 (Bsà)
esta: 345 (Can, Pen, Biar, Bllob, Camp, Cr, Gua)
esta: 395 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr)
esta: 381 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
esta: 382 (DosA)
está: 409 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
está: 308 (Clllo, Fan, TrV, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
está: 397 (DosA)
está: 389 (Fan)
está: 308 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
está: 409 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ésta: 395 (Fan, TrV, Adz, Azu)
està agarrotats: 440 (Cr)
està ambrassà: 643 (Moix)
està amigats: 642b (Cr)
està d'aixida: 574 (Bllob)
està d'eixia: 574 (Camp)
està eissida: 574 (Biar)
està eixia: 574 (Pin, Cr)
està en amor: 574 (Mon)
està partera: 644 (Can)
està pelrático: 636a (Adz)
està prenyà: 643 (Tor, Mvés, Pin, Gua)
está.n Gloria: 661 (Tuéj)
está.n humor: 574 (Pin)
estaba: 406 (Pen, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
estabe: 406 (Cinc, Vist)
estable: 679 (Llan)
estaca: 773b (Ann)
estaca: 485 (Tuéj, Ann)

- estacas:** 773b (Azu, God, DosA)
estae: 406 (Can)
estafan: 729 (Vist)
estafante: 729 (Biar)
estafaó: 729 (Pin)
estalzí: 685 (Can)
estampa: 820c (Tuéj)
estan: 261 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
están: 261 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
estan amigàs: 642b (Gua)
estan amigat: 642b (Orp)
estan amigats: 642b (Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar)
estan despartís: 642a (Gua)
estaques: 773b (Vist, Monc, Qua, Cr)
estar: 389 (Clo, Azu)
estar al sestero: 548 (Cnos)
estar amigats: 642b (Pnyà, Camp)
estar amigáus: 642b (Azu, Tuéj, God, Ann)
estar anganxat: 440 (Mvés)
estar deseparáus: 642a (God)
estar desiparáus: 642a (Tuéj)
estar despartidos: 642a (Azu)
estar dezzapartáus: 642a (Ann)
estar en sestero: 548 (Caud)
estar èrt: 440 (Llan)
estar preñá: 643 (Azu, Tuéj, God, Ann)
estar preñada: 643 (Adz)
estar prenyà: 643 (Biar, Camp)
estarnuà: 613 (Cr)
estarnuar: 613 (Gua)
estarnudà: 613 (Cinc, Can, Vist, Pin)
estarnudar: 613 (Clo, Orp, Cnos, Qua, Biar)
estava: 406 (Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
estava.ndormiscà: 406 (Llan)
estave: 406 (Alc, Orp)
este: 398 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
este: 380 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
este: 397 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
este: 345 (Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Clo, Fan, TrV, Ped, God, Mon)
esté en descanso: 661 (Tuéj)
esté en el cielo: 661 (TrV, Tuéj)
esté.n descansa: 661 (Adz)
esté.n Gloria: 661 (Azu, Adz)
este.stiu: 380 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
estea: QII (Notes marginals) (God)
esteba: 768 (Cinc, Vist, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Qua, God, DosA, Mon)
estebat: 630 (Vist)
estel de l'alba: 426f (Vist, Can)
estenalles: 686a (Cinc, Can, Vist, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Pin)
estenalles: 818k (Cinc, Vist, Cnos, Raf, Llan, Biar, Bllob, Pin)
estenasas: 686a (Azu, God)
estenasas: 818k (Azu, God)
estenases: 686a (Cr)
estenaza: 818k (Tuéj)
estenazas: 818k (Clo, TrV, Adz, Ped, DosA)
estenazas: 686a (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
estenazzas: 686a (Fan, Ann)
estenazzas: 818k (Fan, Ann)
esternudar: 613 (Azu, Adz, Tuéj, Ped, Raf, God, DosA, Ann)
estes: 345 (Bsà, Aín)
estetar: 653 (Adz, Tuéj)
esteva: 768 (Can, Ann, Bpa, Biar, Pin, Cr)
estevat: 630 (Can)
esteváu: 630 (Ann)
estíá: 170 (Pin)
estíw: QI (Notes marginals) (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
estidores: 796c (Llan)
estírcol: 783 (Adz, Tuéj, God, DosA, Mon)
estijeras: 792b (Azu)
estijereta: 488 (Clo, Fan)
estilla: 609 (Fan)
estinales: 818k (Can)
estiseras: 792b (God, DosA)
estisnador: 819c (Clo)
estisora: 794 (Blí, Pin)
estisora: 796c (Cinc, Orp)
estisores: 794 (Biar)
estisores: 796c (Biar)
estizzeras: 792b (Ann)
estobaja: 826c (DosA)
estora: QII (Últim full enquesta) (Cr)
estorins: 800 (Gua)
estorins: 806h (Gua)
estornell: 501a (Ann)
estornija: 738 (TrV, Adz)
estornudá: 613 (Fan)
estornudar: 613 (TrV, Bpa)
estornudir: 613 (Bpa)
estornuzar: 613 (TrV)
estovalles: 826b (Biar)
estovalles: 693b (Bpa)
estovalles: 826c (Bpa)
estráwdes: 154 (TrV, Mar)
estráwðes: 154 (TrV)
estraudes: 687 (TrV)
estrecho: 423 (Clo, Fan, TrV, Tuéj, DosA, Mon)
estrellá: 259 (Fan)
estrélla: 742 (Cr)
estrena: 641 (God)
estrena: 639b (Mvés)
estrena: 641 (Ped, Qua, DosA)
estrena: QII (Últim full enquesta) (Raf)
estrena: 639a (Tuéj)
estrenan: 641 (DosA)
estrenuar: 613 (Mon)
estrenudar: 613 (Mar)
estrijo: 569 (Llan)
estrincho: 569 (Mar, Ped, God, DosA)
estrínjol: 569 (Orp)
estrinxo: 569 (Bpa)
estrínxol: 569 (Raf)
estritxo: 569 (Cnos)
estropajo: 715 (Clo)
estrúdes: 154 (Adz)
esttán amigáus: 642b (Dol)

- estudiara:** 387 (Dol)
estúdia: 311 (Tor, Mvés, Llan, Pin, Gua)
estudiante: 339 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
estudiara: 387 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Biar, Pin, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
estudiara.prenderia: 387 (Adz)
estudiara.prenderia.lgo: 387 (Tuéj)
estudiar: 387 (Cinc, Can, Vist, Alc)
estudiase: 387 (Clllo)
esurero: 729 (Mar)
etá pruneando: 431 (Ped)
etxà: 728 (Qua)
etxao p'alante: 731d (Tor)
eua: 362 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Llan, Blí, Bsà, Cnos)
eua: 363 (Pen)
eua: 362 (Pnyà, Mvés, Bpa, Calp)
euetà: 541 (Pen, Llan)
ewréla: 16 (Can)
ezfísá: 104 (Can)
ezbařát: 198 (Cinc, Can, Vist)
ezbará: 104 (Cinc, Can, Vist)
ezbarár: 104 (Cnos)
ezbarár: 104 (TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA)
ezbarárse: 104 (Mon)
ezbaráse: 104 (God)
ezbokáo: 198 (TrV, Tuéj)
ezbokát: 198 (Cr, Gua)
ezbokáw: 198 (Azu, Adz, Ped, God, DosA, Mon)
ezgařá: 212 (Cinc, Can, Vist, Cr, Fan)
ezgařár: 212 (Cnos, Biar, Blí, Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
ezgełá: 212 (Pin)
ezrbarárse: 104 (Tuéj)
ezvará: 104 (Pin, Cr)
ezvarár: 104 (Blí, Gua, Ann)
ezvarárse: 104 (Biar)
fa: 374 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
fájja: 213 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Tor, Mvés, Ann)
fáls: 69 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
fája: 213 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
fáxa: 213 (Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mon, Dol)
fàbiga: 454 (Blí)
faça: 393 (Bsà, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
faça: 318 (Tor)
face: 318 (Alc)
face: 393 (Cinc, Pen, Alc, Orp)
fàcil: 736 (Pen)
facilitari: 736 (Vist, Alc, Cnos, Tor)
facilitario: 736 (DosA)
Faco: 275 (Dol)
Facorro: 275 (Dol)
fadrí: 339 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Bpa, Calp)
fadrí: 654a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Alc, Orp, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
fadrí: 654 (Qua)
fadrí: 137 (Can)
fadrina: 277 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
fadrinet: 654a (Tor, Gua)
fadrins: 377 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
faénes : QI (LUGAR: Sus características...) (Gua)
fage: 393 (Can, Vist)
fage: 318 (Vist)
faixa: 708 (Ann)
faja: 708 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
fajo: 785 (Adz)
fala: 785a (Dol)
falca: 820 (Clllo, TrV)
falca: 815c (Ped, Qua)
falca: 824c (Pnyà)
falcà: 784b (Cnos, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua)
falça: 784b (Biar)
falcada: 784c (Bsà)
falcát: 784b (Cinc, Can, Orp, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Camp)
falcát: 784c (Pen, Vist)
falçó: 796c (Bsà, Can, Pen, Alc, Cnos, Tor, Llan, Moix, Biar, Blllob, Pin, Camp, Cr)
falconet: 796c (Orp, Aín, Raf, Qua)
falda: 599a (Caud)
falda: 707 (God, Moix, Blllob, Camp, Cr, Dol, Gua)
falda muletó: 707 (Biar)
falda.lcuírio: 707 (Biar)
faldar: 707 (Caud)
faldetes: 707 (Cinc, Can, Pen, Aín, Cnos, Blllob, Blí, Pin)
faldetes de llana: 707 (Bsà)
faldetes del mig: 707 (Bsà)
faldilla: 707 (Azu)
falla: 810h (Blllob)
fallega: 553b (Moix)
fallega e conill: 553b (Calp)
falles: 642d (Monc)
falsa: 674 (Cinc, Can, Vist, Orp, Fan)
falsa: 788d (Fan)
falsa: 663 (Vist, Fan, Orp)
falsí: 69 (Cinc, Vist)
falsín: 796c (Fan)
falso: 731e (Clllo, Fan, Adz)
falsonet: 796c (God, Ann)
faluga: 731e (Llan)
familia: 394 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, DosA)
família: 394 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
fan: 435 (Biar)

- fanc:** 435 (Ann)
- fandango:** 748a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, TrC, Bllob, Calp, Camp)
- fanecá:** 782c (Ann)
- fanecà:** 782c (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
- fanega:** 788c (Adz)
- fanega:** 782c (Caud)
- fanfariós:** 731d (Bllob)
- fanfaró:** 731d (Alc)
- fanfarriós:** 731d (Pin)
- fanfarró:** 731d (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Blí)
- fanfarrón:** 731d (Clló, Adz, TrC)
- fang:** 435 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- fantasiós:** 731d (Camp, Gua)
- fantasma:** 472 (Biar)
- fantàstic:** 731d (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín)
- fanyeu-se:** 321 (Llan)
- fanzàra:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Fan)
- fanzarínos:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Fan)
- fanzélla:** 813b (Monc)
- farçonet:** 796c (Blí)
- farda:** 517 (Cinc, Can, Vist)
- farbacho:** 499 (Fan)
- farbatxina:** 496 (Gua)
- farbatxo:** 499 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- farfalá:** 707 (Qua)
- farfalejar:** 631 (Llan)
- farfallar:** 631 (Adz, Tuéj, Tor)
- farfallear:** 631 (Ped, TrC)
- farfallejà:** 631 (Can)
- farfallejar:** 631 (Moix, Camp)
- farfalletxar:** 631 (Mvés)
- farfallós:** 631a (Can, Tor, Mvés, Llan, Camp)
- farfallós:** 631 (Moix)
- farfallosa:** 632 (Mon)
- farfallosa:** 631a (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped)
- farfallosos:** 631a (TrC)
- farga:** 802 (Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA)
- farga:** 805e (Clló)
- fargalà:** 802 (Cinc, Can, Alc, Mvés, Biar)
- fargalades:** 802 (Bsà)
- fargas:** 805e (Fan)
- fargas:** 802 (TrV, Azu, Caud)
- farina:** 320 (Tor, Bpa)
- farina.l:** 320 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- farinal:** 823 (Vist, Alc, Aín, Cr)
- farinera:** 823 (Tor, Moix)
- farinosa:** 712b (Pen)
- farnacha:** 532 (Adz)
- farnera:** 823 (Bllob)
- farol:** 731d (Orp, Blí)
- farolero:** 731d (Pen)
- farrío:** 384 (Dol)
- farruc:** 731d (Pin)
- fart:** 734 (Bsà)
- fartá:** 735 (Fan)
- fartà:** 735 (Cinc, Pen, Alc)
- fartaor:** 734 (Monc)
- fartar:** 735 (Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí)
- fartàr:** 735 (Vist)
- fartera:** 734 (Ann, Biar, Calp)
- fartó:** 734 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Cr)
- farton:** 734 (Cinc, Pen)
- fartón:** 734 (Clló, Fan, TrV, Adz, Mar, God, DosA)
- fartonàs:** 734 (Raf)
- fartonasso:** 734 (Moix)
- fartós:** 734 (Camp)
- farvatxo:** 499 (Moix)
- fascar:** 810 (God)
- fascar:** 785a (God)
- fasilitario:** 736 (Azu, God)
- fatxo:** 810h (Biar)
- fazzilitario:** 736 (Fan)
- fe:** 257 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
- fé:** 257 (Pin)
- fe boltes:** 753a (Vist, Alc)
- fe botiges:** 631 (Pin, Cr)
- fe botilles:** 631 (Alc)
- fe buà:** 697b (Pen)
- fe bugà:** 697b (Can, Vist, Alc)
- fe bugada:** 697b (Cinc, Bsà)
- fe cassònies:** 604 (Pen)
- fe caure.l mocal:** 690a (Bsà)
- fe cosquilles:** 604 (Cinc)
- fe cosquinyògues:** 604 (Alc)
- fe cossinògues:** 604 (Can)
- fe cucamèles:** 753a (Bsà)
- fe curambèles:** 753a (Cinc)
- fe curivèles:** 753a (Can)
- fe cuscanelles:** 604 (Pin)
- fe cusquelles:** 604 (Vist)
- fe cussinògues:** 604 (Bsà)
- fe figuereta:** 752a (Can)
- fe la cama coixa:** 753 (Alc)
- fe la figuereta:** 752a (Bsà, Pen, Cr)
- fe l'aleta:** 637 (Pin, Cr)
- fe l'arreglo:** 639 (Alc)
- fe les fogasses:** 826 (Vist)
- fe pinos:** 752a (Alc)
- fe safrà:** 638b (Pen)
- fe segullètes:** 604 (Orp)
- fe sestero:** 548 (Cr)
- fe un acapussó:** 755 (Cr)
- fe un cabussó:** 755 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc)
- fe un capussó:** 755 (Cinc)
- fe.l pa:** 826 (Bsà, Pen)
- fe.l pastó:** 825b (Vist)
- fél:** 182 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Mvés)
- félielmóno:** 221 (Alc, Pin, Cr)
- féllmóno:** 221 (Can, Pen, Vist, Orp, Aín)
- féll:** 182 (Tor)
- félo:** 250 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- féřins:** 154 (Bsà)
- féřo:** 58 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix,

- Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés)
- féños:** 154 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés)
- férelmójo:** 221 (Monc, Bpa, Blí, Camp)
- férlielmójo:** 221 (Raf, Calp)
- férlilmójo:** 221 (Bsà, Cnos, Qua)
- férlo:** 250 (Bsà, Pen, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Mvés)
- féro:** 250 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Mvés)
- féru:** 250 (Cinc)
- févo:** 250 (Gua)
- fea:** 372 (Bsà, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- febré:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- febrér:** QI (Notes marginals) (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Tor, Mvés)
- febréro:** QI (Notes marginals) (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Ann, Mon, Dol, Mar, Caud, God, TrC, DosA)
- fed:** 380 (Biar, Blí)
- fed:** 328 (Blllob, Blí)
- fed:** 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- fee:** 372 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp)
- fehhtear:** 638a (Caud, TrC, Dol)
- feix:** 785 (Qua)
- fel:** 579a (Mvés, Moix)
- fe-li el flare:** 638b (Pin)
- Felip:** 376 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- Felipe:** 376 (Bpa, Adz, Mar, God, Ann, Mon, Dol, DosA, TrC)
- Felipo:** 376 (Biar)
- felmón:** 818e (Dol)
- fèltre:** 762 (Cinc, Bsà, Vist)
- fem:** 783 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- fem de colom:** 553d (Pen, Alc)
- fem de gallina:** 553c (Pen, Alc)
- fem del pi:** 486 (Cnos)
- femà:** 553 (Pen)
- femta de colom:** 553d (Camp)
- femta de gallina:** 553c (Calp)
- fencejo:** 785a (TrC)
- fenta de gallina:** 553c (Blí)
- fenta e colom:** 553d (Monc)
- fénydre:** 826 (Gua)
- fénye:** 826 (Can, Alc)
- fényer:** 826 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- fenyí:** 826 (Cr)
- fer:** 257 (Aín, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Blllob, Camp)
- fer:** 378 (Tor)
- fer barrets:** QII (Últim full enquesta) (Mvés)
- fer bolantins:** 753a (Qua)
- fer boltes:** 753a (Raf)
- fer botiges:** 631 (Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- fer botilles:** 631 (Orp, Aín)
- fer botitxes:** 631 (Qua, Pnyà)
- fer bugà:** 697b (Orp, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp)
- fer cabrerots:** 796b (Tor)
- fer cabriòles:** 753a (Orp)
- fer calcetí:** 439 (Camp)
- fer cosconelles:** 604 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp)
- fer cosquelles:** 604 (Aín)
- fer cosquerelles:** 604 (Cnos, Qua)
- fer cuscanelles:** 604 (Biar, Blllob, Camp, Gua)
- fer cusquelles:** 604 (Biar)
- fer cusquerelles:** 604 (Monc, Raf)
- fer el pino:** 752a (Biar)
- fer el sestero:** 548 (Pnyà)
- fer el xambo:** 728 (Tor)
- fer girevèles:** 753a (Camp)
- fer girimbèles:** 753a (Camp)
- fer guaret:** 782g (Camp)
- fer la belà:** 660b (Qua)
- fer la bolta.l gal:** 753a (Blí)
- fer la broma:** 728 (Pnyà)
- fer la bugà:** 697b (Tor, Pnyà)
- fer la cendregà:** 638b (Llan)
- fer la demanà:** 639 (Moix)
- fer la figuereta:** 752a (Qua, Pnyà, Mvés, Camp, Gua)
- fer la rebòtò a l'aire:** 753a (Mvés)
- fer la sésta:** 548 (Raf)
- fer les trer relles:** 782g (Cnos)
- fer l'ullastre:** 752a (Blí, Calp)
- fer pinos:** 752a (Raf, Blllob)
- fer reboltes:** 753a (Bpa, Calp)
- fer revoltas:** 753a (Llan, Moix)
- fer ruscà:** 697b (Biar, Blllob)
- fer sester:** 548 (Moix)
- fer sestero:** 548 (Qua, Tor, Mvés, Llan, Gua)
- fer sótes:** 753a (Orp)
- fer un acabussó:** 755 (Moix)
- fer un alcabussó:** 755 (Cnos)
- fer un ascabussó:** 755 (Orp, Llan, Bpa, Blí)
- fer un bolatí:** 752a (Tor)
- fer un cabussó:** 755 (Aín)
- fer un escabussó:** 755 (Raf)
- fer un pino:** 752a (Orp, Aín, Monc, Cnos, Moix)
- fer una figuereta:** 752a (Llan, Bpa)
- fer una puntà:** 755 (Qua)
- fer una.smunyida:** 755 (Raf)
- feřádze:** 42 (Pnyà)
- feřátja:** 42 (Mvés)
- feřé:** 57 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- feřér:** 57 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Tor, Mvés)
- feřořát:** 109 (Cnos, Gua)
- fera:** 393 (Pin)
- ferelmójo:** 221 (Blllob)
- feren:** 359 (Bpa)
- feren:** 257 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Cr, Gua)

- feria:** 332 (Cll, Fan, TrV, Azu, Adz, Tu, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
- fer-li l'aleta:** 637 (Bsà)
- fermentar:** 799 (TrC)
- ferrá:** 693 (God)
- ferrá:** 697a (Ped)
- ferrá:** 697 (TrV)
- ferrà:** 693 (Llan)
- ferrà:** 810i (Monc)
- ferrà:** 697 (Tor, Pnyà, Moix, Blí)
- ferrada:** 697 (Azu)
- ferratall:** 824c (Can)
- ferré:** 725 (Can)
- ferrer:** 725 (Aín)
- ferrer:** 727 (Llan, Moix)
- ferrets:** 749 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
- fèrrins:** 687 (Bsà)
- ferro:** 739a (Can)
- ferro:** 819c (Can, Bpa)
- ferro :** 739a (Aín)
- ferros:** 687 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- fer-se:** 318 (Pen, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Blí)
- fer-se roja:** 615a (Blí)
- fer-se ròjò:** 615a (Llan, Moix)
- fer-se rotxa:** 615a (Pnyà)
- fer-se ròtxò:** 615a (Mvés)
- fe-se a bistes:** 637 (Cinc)
- fe-se roja:** 615a (Cinc, Can)
- fe-se rotxa:** 615a (Aín)
- fe-se vermell:** 615a (Calp)
- fesol sense fil:** 462 (Aín)
- fesols:** 460 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Blí, Calp)
- fesols:** 461 (Orp)
- fesols blancs:** 460 (Llan, Bpa)
- fesols carics:** 462 (Orp)
- fesols de bajoca:** 462 (Pen)
- fesols de careta:** 461 (Calp)
- fesols de lleix:** 461 (Bpa)
- fesols del ganxet:** 460 (Vist)
- fesols del meliguet:** 461 (Vist)
- fesols d'escòrfa bona:** 461 (Blí)
- fesols fins:** 462 (Vist)
- fesols tendres:** 462 (Monc, Llan)
- fesseta:** 783e (Cr, Gua)
- fessols:** 460 (Cnos, Raf, Tor, Pnyà)
- fessols blancs:** 460 (Qua, Mvés)
- fessols de careta:** 461 (Mvés)
- fessols de còrfò i mòllò:** 462 (Mvés)
- fessols rotxets:** 461 (Qua)
- fessols tendres:** 462 (Raf, Qua, Tor, Pnyà)
- festéu:** 139 (Ped, God, DosA, Fan, Azu)
- festétj:** 139 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- festeá:** 638a (Fan)
- festear:** 638a (Cll, Azu, Adz, Tu, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- festear:** 637 (Mon)
- festeijà:** 638a (Cinc, Bsà, Pen)
- festejà:** 638a (Can, Vist, Alc, Pin, Cr)
- festejar:** 638a (Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- fester:** QII (Últim full enquesta) (Raf)
- festetxar:** 638a (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- festetxar amagat:** 638a (Raf)
- festiar:** 638a (TrV)
- fet:** 380 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- fet:** 379 (Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Cr)
- fetge:** 579a (Can, Orp, Moix, Biar, Bllob, Blí, Cr, Gua)
- fetxe:** 579a (Tor, Pnyà)
- féu:** 380 (Mvés)
- fe-una:** 257 (Alc, Orp)
- feya:** 372 (Bllob, Blí)
- feyen:** 373 (Bllob)
- fezzòles blancos:** 460 (Ann)
- fezzòles fardachaos:** 461 (Ann)
- fi:** 338 (Adz, Dol)
- fi:** QII (Notes marginals) (Ann)
- fiá:** 130 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés)
- fiáe:** 130 (Llan)
- fiñxa:** QI (Notes marginals) (Fan)
- fia:** 372 (Pen)
- fibló:** 178 (Bsà, Can, Pen, Orp, Calp)
- ficà-lis:** 357 (Tor)
- ficaren:** 356 (Pnyà, Mvés)
- ficar-los:** 357 (Moix)
- ficar-se:** 280 (Pnyà)
- fiéra:** 56 (Pen, Vist, Biar)
- fiéro:** 56 (Vist)
- fieltro:** 762 (Cll)
- fiesta l'aspiga:** 786a (TrV)
- figues albardaes:** 712b (Vist, Alc)
- figurera:** 731b (Biar)
- fijéra:** 56 (Alc, Pnyà, Llan, Bllob)
- fil:** 740 (Tor)
- fil d'alambre:** 822 (Blí)
- fil d'aram:** 822 (Cinc, Pen, Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Calp, Camp, Cr, Gua)
- fil de aram:** 822 (Biar)
- fil de ferro:** 822 (Alc, Bllob)
- fil d'eram:** 822 (Orp)
- fila:** 673 (Bsà)
- filarxo:** 794 (Qua)
- filat:** 552 (Cinc)
- filferro:** 822 (Bsà, Can, Aín)
- fillastre:** 656 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- filles:** 419 (Gua)
- fillol:** 657c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
- fillola:** 419 (Alc, Raf, Cr)
- fillòlò:** 419 (Mvés, Camp)
- filosera:** 732 (Adz, Mon)
- fimos:** 332 (Dol)
- finja:** QII (Notes marginals) (TrV)
- fiol:** 657c (Blí)
- fique's:** 347 (Pnyà)

- fira:** 332 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- fisó:** 178 (Cinc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Gua)
- fistes:** QII (Notes marginals) (God)
- fjéra:** 56 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mon, Dol, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, DosA)
- flájje:** 2 (Dol)
- flájre:** 2 (God, DosA)
- fláma:** 63 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés, Clo, Adz, Tuéj, Dol)
- fláre:** 2 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés, Ann)
- fláwta:** 153 (Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ann, Mon, Caud, Ped, God, TrC, DosA, Dol)
- flamá:** 63 (Can, Pen)
- flamará:** 63 (Cr)
- flamenco:** 731d (Caud)
- flamerá:** 63 (Pen, Vist, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Pin, Gua, TrV)
- flare:** QII (Últim full enquesta) (Moix)
- flaret:** QII (Últim full enquesta) (Cr)
- flasá:** 706c (Fan, Azu, DosA)
- flasá:** 826c (God)
- flassá:** 706c (God)
- flassà:** 826c (Monc)
- flassà:** 706c (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí)
- flassada:** 706c (Bsà)
- fláuta:** 153 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
- flauta:** 749 (Ann, Dol)
- flawúta:** 153 (Vist)
- fléko:** 223 (TrV, Adz, Tuéj)
- fléma:** 151 (Gua)
- fleig:** 476 (Bpa)
- fleix:** 476 (Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
- fleixer:** 476 (Bllob)
- fleixera:** 476 (Bsà, Blí)
- flò:** 806i (Pin, Cr)
- fló:** 171 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- fló:** 171 (Fan)
- flók:** 223 (Azu, Ann, Ped)
- flók:** 223 (Cinc, Bsà, Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- flók':** 223 (Llan, Moix)
- flóke:** 223 (Mar, God, Clo, DosA)
- flór:** 171 (Mar, Caud, Ped, God, TrC, DosA, Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ann, Mon, Dol)
- flór:** 171 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Tor, Mvés)
- flòc:** 817 (Vist)
- flor:** 806i (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- flor de carxofera:** 812 (Pnyà)
- flor de la llet:** 811 (Tor)
- flor de mayo:** 443 (Ann)
- flor de san Antón:** 442a (Dol)
- florónc:** 633c (Cr)
- florónc:** 634a (Pnyà, Blí)
- flúisa:** QII (Notes marginals) (Fan)
- fók:** 62 (Cinc, Ann)
- fók:** 62 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Aín, Tor, Mvés)
- fók':** 62 (Llan, Moix, Gua)
- fókapagát:** 62 (Can, Vist)
- fón:** 92 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Moix, Biar, Bllob, Pin, Aín)
- fónt:** 92 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Tor, Mvés)
- fónt':** 92 (Llan, Gua)
- fórsa:** 50 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua, Tor, Mvés)
- fórso:** 50 (Llan, Moix, Bllob, Pin, Camp)
- foc:** 633a (Tor, Pin)
- fogar:** 682 (Camp)
- fogaril:** 663 (Cr)
- fogaril:** 682 (Gua)
- fogassa:** 712b (Pen, Biar)
- fogué:** 691 (TrC)
- foguer:** QII (Notes marginals) (Clo)
- foguer:** 663 (Llan)
- foguerà:** 642d (Alc)
- foguers:** 663 (Mvés)
- folia:** 206 (Cinc, Cnos)
- folia:** 323 (Cnos)
- folies:** 323 (Cinc)
- follar-se:** 646a (Bpa)
- folà-se:** 646a (Calp)
- follí:** 685 (Cinc, Vist, Biar, Pin)
- fon:** 421 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Bpa, Moix, Pin)
- fon:** 693a (Pen)
- fon:** 697a (Pen)
- fon:** 338 (Raf, Qua)
- foná:** 41 (Biar)
- fonál:** 59 (Vist)
- font:** 401 (Blí, Cr)
- font:** 693a (Cnos, Tor, Pnyà, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- font:** 421 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Calp)
- for:** 320 (Pen, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bllob, Pin)
- fořafát:** 109 (Pnyà)
- fořéř:** 109 (Pin)
- fořéřát:** 109 (Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Tor, Mvés, Ann)
- fořéřát':** 109 (Llan)
- fořóř:** 109 (Cinc, Bsà, Vist, Calp)

- foroflát:** 109 (Can)
forát: 110 (Orp, Moix, Calp)
forát: 71 (Qua)
forát': 110 (Llan)
fòra-còta: 658b (Tor)
foraet: 810b (Bpa)
foraets de la bresca: 810d (Calp)
foràs de la clavillè: 764a (Calp)
foràs de l'aladre: 764a (Blí)
foràs del tímó: 764a (Bpa)
forat: 810d (Llan)
forat: 810b (Monc, Llan)
forat p'al gat: 110 (Qua)
forca: 826f (Aín, Pnyà)
forca: 787 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
forca: QII (Notes marginals) (Mon)
forca: 786 (Monc, Calp, Cr)
forcà: 826f (Blí)
forcaché: 570 (Tuéj)
forca: 763 (TrV, Tuéj)
forcall: 763 (Cllo)
forcaset: 761 (Fan, Ann)
forcaset: 570 (Ped, God, Ann)
forcasset: 757a (Llan)
forcasset: 758 (Qua)
forat: 763 (Adz, Ped, Qua, God, DosA, Pnyà, Llan, Biar, Bllob, Camp)
forat: 758 (Orp)
forat: 760 (Pen)
forat: 782c (Raf)
forate: 570 (Adz, Caud)
forate: 763 (Caud, TrC)
forate: QII (Últim full enquesta) (Caud, TrC)
forcaüra del braç: 597e (Bpa)
forcó: 786 (Pin)
forcons: 786 (Monc)
formatge: 284 (Alc, Orp, Llan, Pin, Camp, Cr)
formatge: 813a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
formatgera: 813b (Bsà, Pen, Vist, Alc)
formatxe: 813a (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
formatxera: 813b (Aín)
formént: 70 (Cnos, Raf, Qua, Camp, Cr, Gua, Tor)
forment: 792a (Monc)
formigé: 71 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
formigér: 71 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Aín, Tor, Mvés)
formigòl: 505 (Cnos)
formigué: 505 (Can, Orp)
formiguer: 633d (Monc)
formiguer: 505 (Raf, Qua, Mvés, Llan, Biar, Bllob, Blí)
formiguero: 505 (Moix)
formó: 818e (Vist, Alc, Monc, Biar, Bllob, Blí)
formó de mitja canya: 818f (Biar)
formón: 818d (Ann)
formón: 818e (TrC)
forn: 320 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Gua)
forna: 805e (Ann)
fornál: 59 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Blí)
fornaleta: 682 (Cr)
fornaletes: 663 (Cr)
fornét: 59 (Pnyà)
forqueta: 570 (Biar)
forqueta: 770 (Camp)
forqueta: 787 (Gua)
forr: 320 (Bpa, Camp, Cr)
förr: 320 (Calp)
fórra: 528 (Pnyà, Llan, Bpa, Calp)
forrell: 666 (Pin)
forrellat: 666 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
forret: 635 (Pnyà)
forroll: 819c (Bsà)
forroll: 826f (Bsà)
forroll: 686b (Bsà, Can, Orp)
frágwa: 59 (Raf, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mon, Dol, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC)
frágwa: 59 (DosA)
frájlle: 2 (Fan, TrV, Azu, Mon, Tuéj, Ped)
fráre: 2 (Monc)
fráwa: 59 (Pen, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Llan, Bpa, Blí, Tor, Mvés, Ann, Ped)
Fracisco: 275 (Pen, Alc, Orp)
fragalá: 802 (Mon)
fragalà: 802 (Pen, Orp, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
fragua: QII (Notes marginals) (Ann)
Frahhco: 275 (Dol)
Frahhquito: 275 (Dol)
Fraísco: 275 (Fan)
Fraísco: 275 (Aín, Monc)
fraitera: 813b (Can)
francalets: 570 (Biar)
Francés: 275 (Cinc, Pen, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
Francho: 275 (Azu, Adz, Tuéj)
Francihhco: 275 (Caud, TrC)
Francisco: 275 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Francisco: 275 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
Francisquet: 275 (Blí)
Fransisco: 275 (Fan, Azu, God, Ann)
Francisquet: 275 (Ann)
Franxo: 275 (Cinc, Bsà)
Frasco: 275 (Cr, Gua, Mon)
Frasquet: 275 (Calp)
Frasquito: 275 (Bllob, Camp, Mon)
frassà: 706c (Moix)
fréjle: 2 (Adz, Caud)
fréjle: 2 (Cllo, Mar, TrC)
frénte: 12 (Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mon, Dol)
frechir: 259 (Ann)
fred: 393 (Calp, Pin)
fredeixiré: 393 (Alc, Orp)
fredixiré: 393 (Biar)
frega: 310 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon)
frega: 310 (Gua)

- fregà:** 692 (Clo, TrV, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God)
fregà: 692 (Qua)
frega.l: 310 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
fregada: 692 (Clo)
fregaó: 697 (Cr)
fregaor: 697 (Gua)
fregasa: 692 (Dol)
fregassa: 692 (Cr, Gua)
fregassa: 310 (Gua)
fregáu: 692 (Adz)
fregí: 259 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Pin, Cr)
fregiora: 691 (Pin)
fregir: 259 (Vist, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
fregue: 692 (Caud, DosA, TrC)
fregue: 310 (Pen, Alc, Orp)
fregue.l: 310 (Bsà, Can, Vist)
freguijo: 310 (Mon)
freguijo: 692 (Mon)
frehhne: 476 (TrC)
frehhquilla: 473 (TrC)
freigí: 259 (Bsà)
freír: 259 (Dol)
freír: 259 (Caud)
freitera: 813b (Cinc)
freixera: 476 (Cinc)
freixura: 582c (Biar)
freixura: 579a (Biar, Bllob, Blí, Pin, Cr, Gua)
freno: 476 (Fan, Tuéj, Caud, Ann, Mon, Dol)
freno: 778d (Pen, Vist, Monc, Mvés)
fréno: 476 (Gua)
fresca: 810a (Tuéj)
frésca: 737 (Raf)
fresno: 476 (Clo, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA)
frésno: 476 (Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Moix, Cr)
frésoles: 458 (Caud)
fresols: 460 (Cinc, Biar, Bllob, Camp)
fresols: 461 (Cr)
fresols blancs: 460 (Moix, Pin)
fresols de careta: 461 (Biar, Camp)
fresols del ganxet: 462 (Cinc)
fresols farvatxats: 461 (Moix)
fresols pintarrajats: 461 (Pin)
fresols tabólls: 462 (Moix)
fresols tendres: 462 (Biar)
fret: 393 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Bllob, Camp, Cr, Gua)
fretaixiré: 393 (Raf, Tor)
freteixiré: 393 (Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
fretixiré: 393 (Qua)
fretxir: 259 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
frezuelos del pinet: 460 (Fan)
frezuelos royo sin hilo: 461 (Fan)
fri: 259 (Fan)
friega: 310 (Dol)
frío: 393 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
frir: 259 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, TrC, Mon, Dol, DosA)
frisuelos: 461 (Mon)
frita: 309 (Orp, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
fritera: 693a (Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
frón: 12 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Aín)
frón: 12 (Pen, Orp, Moix, Biar, Pin)
frónt: 12 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés, Ann)
frónt: 12 (Monc)
frónt': 12 (Llan)
frontal: 760 (Ped)
frontera: 760 (Caud, Ann)
frontera: QII (Últim full enquesta) (Raf)
frontisa: 189 (God)
frontil: 760 (Adz, Tuéj, Dol, Gua)
frontisa: 760 (God)
frontisas: 667 (Azu)
frontissa: 667 (Tor)
frontissa: 760 (Tor)
frontisses: 667 (Pnyà, Mvés)
frontisses de coa: 667 (Pnyà)
frontizas: 667 (TrV, Mar, DosA)
frontizza: 667 (Fan)
fruta: 309 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
fruitera: 693a (Qua, Bllob)
frumón: QII (Notes marginals) (Dol)
fruta: 309 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
frutera: 693a (Clo, God, DosA, Ann, Bpa, Pin)
fruterar: 693a (Tuéj, Ped)
fú/a: 168 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor, Mvés)
fue: 331 (Adz, Tuéj, TrC, Dol)
fue: 331 (Caud, God)
fuelle: 819b (Caud, TrC, Dol)
fuent: 421 (Ann)
fuelle: 421 (Caud)
fuelle: 693a (TrC, Dol)
fuieron: 333 (Adz, Tuéj, TrC, Dol)
fugí-li la mamella: 653 (Pin)
fui: 338 (Adz, Tuéj, God, TrC, Dol)
fuiamos: 332 (Adz, Tuéj, TrC)
fulana: 642c (Bpa)
fullaraca: 486 (Calp)
fullarasca: 486 (Pin)
fullarasca: 486 (Bsà, Orp)
fullarasca: 464b (Orp)
fulles de panís: 464b (Can, Gua)
fullijo: 646a (Llan)
fullol: 657c (Calp)
fum: 340 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
fumaguera: 732 (Gua)
fumall: 810h (Calp)
furgadó: 819c (Alc)
furgadora: 819c (Orp)
furgunyé: 826f (Vist)
furmiguer: 505 (Calp)
fus: 806c (Can, Tor)
fus: 799d (Tor)
fusa: 579d (Vist)
fusell: 799d (Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin)
fusells: 799e (Cr)

- fusta:** 257 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
- fusté:** 724a (Can, Alc, Pin)
- fusté:** 726 (Cinc)
- fuster:** 726 (Bllob)
- fuster:** 727 (Llan, Moix)
- fuster:** 724a (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- fustés:** 257 (Orp)
- fwégo:** 62 (Caud, God, TrC, Tuéj)
- fwént:** 92 (Ann)
- fwénte:** 92 (Dol, Caud, TrC, God, DosA)
- fwérsa:** 50 (God)
- fwérθa:** 50 (Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- fwérsa:** 50 (Ann)
- fwérte:** QI (Notas de orientación fonética) (Ann, Dol, Mon, DosA)
- fwérte:** QI (Notas de orientación fonética) (TrC)
- fwoégo:** 62 (Dol)
- fwoérsa:** 50 (Dol)
- fwoérsa:** 50 (Mon)
- ójél:** 182 (Caud)
- ójéřo:** 58 (Mar, Mon)
- ójéřos:** 154 (Mon)
- ójérno:** 134 (Mon)
- ójésso:** 204 (Caud)
- ójerba:** 166 (Caud)
- ójél:** 182 (Fan, Mar, Ped)
- ójéřo:** 58 (Fan, Mar, Ped)
- ójéřos:** 154 (Ped)
- ójérba:** 166 (Fan)
- ójérbas:** QI (Notes marginals) (Ped)
- ójérno:** 134 (Fan, Mar, Ped)
- ójésso:** 204 (Ped)
- ójerba:** 166 (Ped)
- gářa:** 31 (Bsà, Qua, Moix, Biar, Fan, Adz)
- gártfo:** 216 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc)
- gártfo:** 216 (Fan)
- galiina:** 81 (Moix)
- galiinah:** 81 (Dol)
- galiinas:** 81 (Clllo, Fan, TrV, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
- galiines:** 81 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- galiiná:** 84 (Bsà)
- galiiné:** 84 (Cinc, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
- galiinéř:** 84 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- galiinéřo:** 84 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- gabarnera:** 448 (Cinc)
- gabarrera:** 448 (Bsà)
- gabatxa:** 731b (Cinc)
- gabella:** 784d (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Cnos, Pnyà, Mvés)
- gabèrna:** 449 (Vist)
- gabeta:** 697 (Adz)
- gabeta:** 693 (Caud)
- gabeta:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
- gabeta:** 697a (DosA)
- gabeta:** 576 (Qua, DosA, Llan)
- gabeta:** 815g (Vist, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Dol)
- gabilia:** 800 (Ann)
- gàbia:** 806g (Tor)
- gabilla:** 784d (Clllo, Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- gabilla:** 784c (Dol)
- gabilla:** 785 (Mar)
- gabinét:** 145 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- gabinet:** 577c (Aín, Raf)
- gabinet:** 577d (Tor, Mvés)
- gabinét:** 145 (Cinc, Bsà, Can, Vist)
- gachapera:** 551 (Clllo, Azu, Ped)
- gachapo:** 533 (God)
- gachapón:** 533 (Clllo)
- gachas:** 695a (Adz)
- gachas:** 712b (Dol)
- gafarró:** 732 (Cnos, Blí)
- gafarrones:** 810e (Fan)
- gafas:** 774a (God)
- gafo:** 440 (Caud)
- gahhnate:** 596 (Caud)
- gahhpachero:** 426f (TrC)
- gahhpacho:** 695a (Caud)
- gahhrnate:** 596 (Dol)
- gahhtapán:** 731a (TrC)
- gaiata:** 601 (Bllob)
- galápago:** 193 (Clllo)
- galapatero:** 490 (Dol)
- galas:** 642 (Adz)
- galbána:** 151 (Alc, Orp, Cnos, Clllo)
- galdarufa:** 732 (Tuéj)
- galdrufa:** 428 (Pnyà)
- galdufa:** 428 (Tor, Llan)
- galdufa:** 739 (TrV, Tuéj)
- galera:** 511 (Cinc, Orp, Monc)
- galeť:** 594 (Cinc)
- galga:** 778e (Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Ann)
- galinas:** 81 (Azu, Adz, Mar, Caud, Ann)
- galinéřo:** 84 (Azu, Caud, TrC, Ann)
- gall:** 520 (Cinc, Can, Pen, Qua, Tor, Mvés)
- gallato:** 601 (Fan)
- gallegues:** 712 (Raf)
- gallerufa:** 428 (Monc)
- gallet:** 594 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
- gallet:** 545b (Pin)
- galleta:** 733 (Caud, Ann, Calp)
- galleta:** 422a (Fan)
- gallico:** 594 (God)
- gallina:** 731e (TrV, Azu, Ped, Qua, Mvés, Ann, Camp, Gua)
- gallina ciega:** 744 (Cinc)
- gallina ciega:** 507 (TrV, Adz, Tuéj)

- gallinaciega:** 507 (Clló)
- gallinasa:** 553c (God, Ann, Dol)
- gallinassa:** 553c (Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Gua)
- gallinaza:** 553c (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- gallinaza:** 731e (TrC)
- gallinaza de paloma:** 553d (Ped, DosA)
- gallineta:** 519 (Azu)
- gallineta:** 493 (Cinc, Bsà, Can, Aín, Qua, Tor, Llan)
- gallineta cega:** 493 (Pnyà, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
- gallineta cega:** 744 (Tor, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- gallineta ciega:** 507 (Cnos)
- gallineta ciega:** 744 (Cnos, DosA)
- gallineta de l'òstre senyó:** 493 (Pin)
- gallineta e mel:** 493 (Aín)
- gallineta sega:** 744 (God)
- gallineta siega:** 493 (Ann)
- gallineta siega:** 744 (Dol)
- gallineta.l sinyor:** 493 (Biar)
- gallinica:** 493 (God)
- gallinica ciega:** 744 (Adz)
- gallinica ciega:** 507 (Caud)
- gallinica siega:** 744 (Mon)
- gallo:** 731d (Caud)
- gallo:** 520 (Clló, Fan, TrV, Adz, Mar, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gallòfa:** 737 (Vist)
- gallubes de pastor:** 451 (Vist)
- gallufos:** 795b (Aín)
- galluguetashh de la Birgen:** 451 (Caud)
- galòpò:** 816d (Moix)
- galta:** 592 (Cnos, God, DosA, Mvés, Ann)
- galtá:** 733 (Fan, TrV, Azu, Ped, DosA, Ann)
- galtà:** 733 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- galtada:** 733 (Bsà, Clló)
- galtas:** 592 (Fan, Mar, Ped, Clló, TrV, Azu)
- galtes:** 592 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- galvána:** 151 (Biar, Bllob, Pin, Cr)
- gambuřina:** 151 (Qua)
- gamella:** 577b (Adz)
- gamella:** 577d (Adz)
- gamella:** 697 (Caud, Mvés)
- gamella:** 693 (Mvés)
- gamella:** 576 (TrV, Azu, Aín, Mar, TrC, Biar, Pin, Dol, Gua)
- gamella:** 815b (Vist, TrV, Adz)
- gamellers:** 757 (TrV)
- gamelleta:** 576 (Mon)
- gamelló:** 562 (Cnos, Llan, Moix, Biar)
- gamellón:** 576 (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Ped)
- gamellot:** 576 (Alc)
- gamillón:** 576 (Caud)
- gamó:** 442a (Cinc, Cnos, Raf, Tor, Calp, Gua)
- gamón:** 442a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- gamoner:** 442a (Qua)
- gamonera:** 442a (Azu, Mar, God, Biar, Blí, Pin)
- gamonita:** 442a (Adz, DosA)
- gaña:** 399 (Fan)
- ganáo:** 179 (Tuéj)
- ganao:** 547 (Alc, Orp, Aín, Tuéj, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, TrC)
- ganao:** 549 (Cnos, Pnyà, Bpa, Cr)
- ganao:** 546 (Pnyà, Bpa)
- ganao d'auelles:** 547 (Monc)
- ganao de bóus:** 546 (Monc)
- ganao de cèrdos:** 549 (Orp, Monc)
- ganao de porcs:** 549 (Raf, Qua)
- ganáu:** 547 (Adz, Mon, Dol, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann)
- ganáu de gorrinos:** 549 (DosA)
- ganáu de puercos:** 549 (Mar, Ped, Ann)
- ganáu de toros y bacas:** 546 (Mar)
- gancho:** 826f (Ann)
- gancho:** 819c (Azu, Ped, God)
- gancho:** 577a (Clló, Fan, Azu, Adz, Caud, Ped)
- ganchuelo:** 783e (TrV, Azu)
- gandufa:** 428 (Ann)
- gandula:** 730 (Azu, Bpa, Blí, Pin, Mon, Dol)
- gangarrilla:** 571b (Caud)
- gangarrillo:** 571b (DosA, TrC)
- gangós:** 632 (Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gangoso:** 632 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- gangosos:** 632 (Clló)
- gangozzo:** 632 (Ann)
- ganibét:** 145 (Pen)
- ganivét:** 145 (Llan, Moix, Bllob, Blí, Camp)
- ganivet:** 577c (Blí)
- ganxo:** 826f (Can, Tor, Bllob)
- ganxo:** 577a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Qua, Tor, Bllob, Cr)
- ganyivet:** 577d (Bllob)
- ganyivet:** 577c (Vist, Bllob, Pin, Cr)
- ganzas:** 788a (TrV)
- ganivét:** 145 (Biar)
- gapatxet:** 533 (Tor)
- gaθéta:** 189 (Clló)
- gařá:** 41 (Aín, Monc, Cnos, Raf)
- gařá:** 41 (God)
- gařútjya:** 113 (TrC)
- garafolla:** 464b (Clló)
- garba:** 785 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua)
- garba:** 784d (Qua, Llan, Bpa, Dol)
- garbeá:** 785c (Fan)
- garbear:** 785c (DosA, Mon, Dol)
- garbeijà:** 785c (Bsà, Pen)
- garbeja:** 785d (Biar)
- garbejà:** 785c (Can, Alc, Pin, Cr)
- garbejaores:** 785d (Bllob, Blí)
- garbejar:** 785c (Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- garbelar:** 787b (Camp)
- garbell:** 788 (Fan, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Ann, Llan, Moix, Bllob, Cr, Gua)
- garbellar:** 787b (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Ann, Llan, Moix, Bllob, Calp, Pin, Cr, Gua)

- garbera:** 786c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Cnos, Tor, DosA, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
- garbera:** 785b (Fan, God, Ann)
- garbera:** 680 (TrC)
- garbetxar:** 785c (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- garbí:** 425 (Orp, Monc, Calp)
- garbillar:** 787b (Ped, God, DosA, Dol)
- garbillo:** 788 (Ped, God, DosA, Dol)
- garbinà:** 425 (Cinc)
- garbinada:** 425 (Bsà)
- garbinal:** 425 (Raf)
- garbón:** 785 (Mar)
- garbónxo:** 634a (Cnos)
- garcho:** 618b (Clllo, Fan)
- gargado:** 612a (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- gargall:** 612a (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gargallà:** 612a (Bpa)
- gargamel:** 597 (Dol)
- gargaméll:** 596 (Camp, Gua)
- garganchón:** 578a (Fan, Tuéj, Ped)
- garganchón:** 595 (God)
- garganchón:** 596 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- garganta:** 596 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
- gargantilla:** 712a (Bsà, Caud)
- gargantillas:** 712a (Adz)
- garganxó:** 596 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Mvés, Biar)
- garganxó:** 595 (Orp)
- gargàs:** 612a (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín)
- gargaso:** 612a (Fan)
- garguero:** 595 (Bpa)
- garguero:** 596 (Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin)
- garguéro:** 579a (Blí)
- garguller:** 450 (Qua, Pnyà, Calp)
- garguller de tapaculs:** 448 (Qua)
- garibaldina:** 708 (Pen)
- garlopa:** 816d (Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- garlòpa:** 816d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Tor, Ann, Biar, Bllob, Blí, Cr, Gua)
- garlòpò:** 816d (Pnyà, Mvés, Llan, Pin)
- garnate:** 596 (TrV, Adz, Ped, Ann, Mon)
- garnera:** 660 (Pen)
- garra:** 600c (Fan)
- garrafa:** 694a (Bsà, Pen, Vist, Alc, TrV, Azu, Adz, Cnos, Caud, Pnyà, TrC, Bpa, Moix, Bllob)
- garrafa:** 693 (Pnyà)
- garramatxes:** 708 (Pnyà)
- garranyiu-garranyau:** 608 (Bsà)
- garras de catre:** 629 (Clllo)
- garras de forcal:** 630 (TrV)
- garras de forcall:** 630 (Clllo)
- garrinyau:** 658b (Aín)
- garrinyauet:** 608 (Aín)
- garró:** 603c (Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- garró:** 603a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp)
- garró:** 629 (Cnos)
- garrocha:** 804 (TrC)
- garrofa:** 759 (Bsà)
- garrofa:** 816d (Calp)
- garrofa:** 694a (Can, Orp, Aín)
- garrofa:** 737 (Clllo)
- garrofa:** 809 (Ped)
- garrofa:** 778b (Tor, Bpa)
- garròfa:** 778c (Blí)
- garrofas:** 809 (God)
- garrofeta:** 778c (Tuéj, Ann)
- garrofó:** 694a (Qua)
- garrofón:** 694a (God)
- garrón:** 603c (Fan, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- garronera:** 663a (Clllo, Fan)
- garrós:** 629 (Cinc)
- garroso:** 629 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped)
- garrot:** 770 (Biar)
- garrót:** 601 (Ann)
- garrota:** 601 (Tuéj)
- garrotà:** 432 (Gua)
- garrote:** 804 (TrV)
- garrote:** 601 (TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, TrC)
- garroteras:** 773b (Caud)
- garroteres:** 773b (Blí, Pin, Camp, Gua)
- garrotes:** 773b (Tuéj, Ped, God, DosA)
- garrotets:** 773b (Bpa)
- garrotillo:** 635a (Cinc, Bsà, Clllo, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Cnos, Ped, TrC, Pin, Gua)
- garrots:** 773b (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Calp)
- garrozzo:** 629 (Fan)
- garrudo:** 629 (DosA)
- garrut:** 629 (Bsà, Can, Vist, Alc, Monc, Tor, Mvés, Bpa, Calp, Camp, Cr)
- garrut:** 628 (Llan, Moix)
- garrut:** 630 (Pnyà)
- garsa:** 501 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Fan, Alc)
- garsa:** 731c (Orp)
- garséta:** 189 (Fan)
- garxo:** 618b (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp)
- garza:** 501 (Clllo)
- gastador:** 731a (TrV, Adz)
- gastaire:** 731a (TrV)
- gastaó:** 731a (Pin)
- gastaor:** 731a (Pnyà, Mvés, Ann, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- gastaorot:** 731a (Cnos)
- gat:** 818h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gat:** 731f (Pen)
- gatacho:** 264 (Clllo)
- gatacho:** 263 (Tuéj)
- gatango:** 264 (Biar, Calp)
- gatango:** 263 (Gua)
- gatarro:** 263 (Pen, Moix, Calp, Pin, Camp, Gua)
- gatás:** 263 (Fan, Azu)
- gatàs:** 264 (Can)
- gatàs:** 263 (Cinc, Pen, Orp, Aín, Pin)
- gataso:** 263 (God, Dol, Mon)
- gataz:** 263 (Clllo, TrV, Mar)
- gataz:** 264 (Mar)
- gatazo:** 264 (Adz)
- gatazo:** 263 (Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- gatéra:** 110 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp,

- Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gaterriu:** 262 (Moix)
- gaterro:** 264 (Moix)
- gatet:** 262 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ped)
- gatete:** 262 (Caud, TrC)
- gatigo:** 262 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan, Azu, Ann)
- gatllo:** 262 (TrC)
- gatina:** 732 (Bsà, Can)
- gatiquio:** 262 (DosA)
- gatiquio:** QII (Notes marginals) (DosA)
- gatiq'io:** 262 (Mar)
- gatito:** 262 (Caud)
- gatiu:** 262 (Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- gato:** 818h (God, Dol)
- gato cebollero:** 495a (Ped)
- gato sebollero:** 495a (Azu)
- gaton:** 263 (Bsà)
- gatón:** 263 (Mar, Mon)
- gatonet:** 262 (Blí)
- gatorroniu:** 262 (Blí)
- gatot:** 263 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- gatòt:** 263 (Ann)
- gatote:** 263 (Clo, Ped, TrC)
- gatote:** 264 (God)
- gatucho:** 263 (God, TrC)
- gatucho:** 264 (TrV, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gaturret:** 262 (Moix)
- gaturre:** 263 (Pen)
- gatutx:** 264 (Alc)
- gatuza:** 264 (Caud)
- gatxap:** 533 (Cnos)
- gatxapet:** 533 (Tor)
- gaváfa:** 151 (Camp)
- gavan:** 707 (Cr)
- gavarrera:** 448 (Can, Biar)
- gavella:** 784d (Can, Alc, Orp, Monc, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gavella:** 785 (Llan, Bpa)
- gavèlle:** 784d (Calp)
- gaveta:** 815g (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Camp, Cr, Gua)
- gaveta:** 576 (Monc, Bpa, Camp, Cr)
- gavilla:** 784d (Ann)
- gavinét:** 145 (Orp, Pnyà, Bpa, Calp)
- gavinéta:** 145 (Monc)
- gavinet:** 577d (Orp, Llan)
- gavinet:** 577c (Orp, Monc, Bpa, Calp, Camp, Gua)
- gavinyet:** 577c (Pin)
- gavinyeta:** 577d (Biar)
- gavipét:** 145 (Alc, Pin, Cr, Gua)
- gayata:** 601 (Adz, DosA)
- gayato:** 601 (Clo)
- gazapera:** 551 (TrV, Tuéj, TrC)
- gazapo:** 533 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, TrC)
- gazpachero:** 426f (DosA)
- géfa:** QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gelà:** 437 (Blí)
- genoll:** 600d (Monc, Llan, Bpa, Blí, Calp, Cr, Gua)
- genollar-se:** 750 (Bpa)
- genollà-se:** 750 (Calp, Cr)
- genolleu-se:** 344 (Bpa, Calp)
- genollé-vos:** 344 (Cr)
- gens:** 399 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- gens:** 400 (Pnyà, Llan, Moix, Cr)
- gepa:** 627 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- gepat:** 626 (Gua)
- gepelut:** 626 (Bllob)
- geperut:** 626 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp)
- germanastre:** 656a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- germanastres:** 656a (Orp)
- germanes:** 361 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Camp)
- gerra:** QII (Últim full enquesta) (Gua)
- gerra:** 798b (Moix)
- gerra:** 807a (Pen, Alc, Orp, Monc, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
- gerra:** 693 (Vist, Alc, Orp, Moix, Cr, Gua)
- gèrrè:** 807a (Llan, Pin)
- gèrrè:** 693 (Llan, Pin, Camp)
- gerró:** 810i (Cr)
- gèrro:** 810i (Llan, Moix)
- gihke:** 178 (Caud)
- gijno:** 41 (Tor)
- giè:** 178 (Clo)
- gièke:** 178 (Adz)
- girlo:** 216 (Clo)
- gijf:** 204 (Pen, Tor, Camp)
- giske:** 178 (Tuéj)
- giba:** 627 (Adz, Mon, Cr)
- gibat:** 626 (Cr)
- gibáu:** 626 (Adz, Mon)
- gineta:** 516 (Camp, Cr)
- ginjol:** 424 (Llan)
- ginobesa:** 805e (TrC)
- ginoll:** 600d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Bllob, Pin, Camp)
- ginolleu-se:** 344 (Can, Blí)
- gipó:** 707 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- girablau:** 445 (Orp)
- girar:** 782f (Llan, Moix)
- girar bèles:** 753a (Biar)
- giri blanc:** 445 (Bsà)
- giri blau:** 445 (Bsà, Can, Pen, Alc)
- giri blanc:** 445 (Calp)
- giriblau:** 445 (Bllob)
- gitáfa:** 205 (Bsà, Can, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gitana:** 730 (TrV)
- gitanica:** 493 (Ped)

- gitèra**: 205 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Cnos)
g'jél: 182 (Mon, Dol)
g'jérba: 166 (Mon)
g'jéso: 204 (Mon, Dol)
glárima: 14 (Mar, Ped, Ann)
glárimas: 14 (Clló, TrV)
glóbo: 107 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Tor, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
glop: 610a (Fan)
glopá: 610a (Clló, Fan, Azu, Ped, Ann)
glopà: 610a (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
glopada: 610a (Bsà)
gloponà: 610a (Tor, Cr)
glup: 635a (Orp)
go: 311 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
gój: 49 (TrV)
gós: 151 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Biar, Bllob, Camp)
gósa: 151 (Vist)
goléta: QI (Transcripció del nom del lloc) (God)
golétanos: QI (Nom dialectal dels habitants) (God)
gobanella: 605 (Vist)
gobanilla: 605 (Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Tor, DosA)
gobén: 773d (Dol)
gobiós: 734 (Bllob)
goce Dios: 661 (DosA, TrC)
god: 345 (Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Pin, Fan, Ann)
godeleáta: QI (Transcripció del nom del lloc) (God)
gofetá: 733 (TrV, Tuéj, DosA)
gofí: 805a (Moix)
gola: 594 (Adz)
gola: 596 (Cinc, Can, Orp, Clló, TrV, Azu, Monc, Qua, Pnyà, Ann, Bllob, Calp, Camp, Cr, Fan, Tuéj, Mar, Ped, God)
golà: 610a (Cinc)
golandrino: 633c (Biar)
golber: 324 (Clló, TrV, Tuéj, Ped, God, DosA)
golber: 322 (God)
golber: 614 (Tuéj)
golberé: 305 (Clló, TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
golbí: 375 (Clló, TrV, Tuéj, DosA)
golfa: 730 (Clló)
gólfa: 730 (Mvés)
gólfo: 700 (Bsà)
gólfo: 667 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Raf, Bpa, Blí)
golfos: QII (Últim full enquesta) (Clló)
golfos: 667 (Clló, Fan, Adz)
gólfos: 667 (Can)
golondrín: 633c (Caud)
golondrino: 633c (Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, DosA, TrC, Pin, Camp, Dol, Gua)
golosa: 730 (TrC)
goludo: 734 (Azu)
golut: 734 (Tor)
gomiós: 734 (Bllob)
gomitá: 614 (Pin, Cr)
gomitar: 614 (TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Dol, Gua)
gonce: 667 (TrV, Tuéj, Caud, TrC)
gonces: 667 (Adz, Mar, Ped, DosA)
gonia: 614a (Camp)
gonse: 663a (Dol)
gonse: 667 (God, Dol)
gónse: 667 (Cnos)
gonses: 667 (Azu)
gónze: 667 (Gua)
gorda: 278 (Azu, Mon, Dol)
gordicas: 426b (Ped)
gordo: 607 (Fan, TrV, Azu, Tuéj)
gordo de la pierna: 600c (TrV, Azu)
goreit: 782b (Bsà)
gorgera: 582 (Vist)
górja: 582 (Bsà, Calp)
gorra: 709a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, DosA, Ann, Llan, Bllob, Calp, Pin, Dol)
górra: 799c (Moix)
gorra de pell: 709a (Blí)
gorradura: 633a (Bsà, Pen, Fan, Alc, Orp)
gorraúra: 633a (Ann)
gorraüra: 633a (Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp, Cr, Gua)
gorredura: 633a (Bllob, Blí, Calp)
gorret: 481a (Mvés, Calp)
gorreta: 481a (Tor, Pnyà, Llan)
gorrí: 608 (Bpa)
gorrín: 575 (TrC)
gorriner: 550 (Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC)
gorriner: 663 (God)
gorrines: 575 (TrC)
gorrinet: 495a (Cinc)
gorrinet: 608 (Qua)
gorrinet: 538 (Tor)
gorrinico: 538 (Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC)
gorrino: 575 (Cinc, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA)
gorrino: 600 (TrV)
gorrino fréste: 520a (Cinc)
gorritas: 579e (Mar)
gorro: 709a (Cinc, Bsà, Clló, Tor, DosA, TrC, Pin, Gua)
gorró: 663a (Biar)
gorró: 667 (Bllob)
górro: 481a (Vist, Tor)
gorromino: 729 (Raf)
gorronera: 663a (TrV, Azu, Ped)
gos: 311 (Tor)
goséa: 151 (Bpa)
goséra: 151 (Blí, Calp)
gosr: 311 (Pnyà)
gossarro: 534b (Moix, Bllob, Pin, Gua)
gossàs: 534b (Vist, Orp, Aín)
gossé d'aigua: 495a (Monc)
gossed de auia: 495a (Alc)
gosset: 582c (Biar)

- gosset:** 534a (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gosset:** 534 (Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gosset:** 578a (Pen, Cnos, Blllob, Calp, Pin)
- gosset falderet:** 534a (Mvés)
- gossèu:** 534a (Moix)
- gossico:** 534a (Pin)
- gossiu:** 534a (Pnyà, Blllob)
- gossot:** 534b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Calp, Camp)
- gossot:** 534c (Pnyà)
- got:** 691 (Aín)
- got:** 810i (Blí)
- got:** 693a (Cinc, Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gota:** 399 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- gota:** 340 (Tuéj)
- gotinejar:** 431 (Blí)
- gotòt:** 263 (Pin)
- gotfíia:** 145 (Ann)
- govanella:** 605 (Can)
- gra:** 399 (Bsà, Vist, Alc, Qua)
- gra:** 795a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gra:** 400 (Pen, Orp)
- gra ciégo:** 634a (Pin)
- gra de mal-ram:** 634a (Camp)
- gra.marg:** 634a (Tor)
- grá:** 77 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gráno:** 77 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- gradelles:** 696 (Blí)
- graella:** 696 (Raf)
- graellas:** 696 (Ann)
- graelles:** 696 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gragón:** 734 (God)
- grahhnate:** 596 (TrC)
- grahhnear:** 553e (Caud)
- grahhnío:** 553e (Caud)
- graíllas:** 696 (Mon)
- gramanto:** 511 (Camp)
- gramàntol:** 511 (Calp)
- gramil:** 818i (Gua)
- gran:** 339 (Monc, Tor, Moix, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- gran:** 278 (Qua)
- granate:** 596 (Azu)
- grande:** 339 (Adz, Tuéj)
- grande:** 278 (God, DosA)
- grandevillaco:** 607b (Bpa)
- grandihhma:** 278 (Caud, TrC)
- grandísima:** 278 (Fan, TrV, Mar, Ped, Ann)
- grandisma:** 278 (Adz, Tuéj)
- grandíssima:** 278 (Mvés)
- grandíssima:** 278 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- grandota:** 278 (Clllo)
- grané:** 788d (Cinc, Bsà, Can, Alc, Cr)
- grané:** 681 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
- graned:** 399 (Cinc)
- graner:** 681 (Orp, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- graner:** 788d (Orp, Monc, Cnos, Qua, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- granera:** 660 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- granero:** 681 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Ann, Dol)
- granero:** 788d (Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, God, Ann, Dol)
- granero:** 805c (Fan)
- granero:** 674 (TrC)
- granero de piedra:** 424 (Clllo)
- granet:** 795b (Bsà, Ann, Llan, Moix, Calp, Cr)
- granico:** 795b (God)
- granillo:** 795b (TrV, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
- granilló:** 795b (Biar, Blllob, Blí, Pin)
- grano:** 795a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- grano de uba:** 795a (Adz)
- grano siego:** 633c (Ann)
- granóta:** 54 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Calp)
- granóta:** 54 (Fan, Ann)
- granóto:** 54 (Llan, Moix, Blllob, Camp)
- gransa:** 788a (Cr)
- gransas:** 788a (Fan, Azu, Ann, Dol)
- gransenyor de l'anellito:** 607c (Bpa)
- granes:** 788a (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- gransones:** 788a (God, Dol)
- gransons:** 788a (Cnos, Biar, Pin, Gua)
- granujo:** 795b (Clllo, Fan)
- granull:** 795b (Cinc, Can)
- granull de gavarra:** 449 (Can)
- granulla:** 633a (Can, Blí)
- granzas:** 788a (Clllo, Adz, Tuéj, Caud, DosA)
- granzas:** 788a (Mar)
- granzones:** 788a (Ped, TrC)
- grapá:** 610 (Mon, Dol)
- grapad gran:** 610 (Qua)
- grapaet:** 609b (Ann, Biar)
- grapat:** 610 (Biar)
- grapat:** 784b (Bsà, Vist, Aín)
- grapat:** 609b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- grapat en dos mans:** 610 (Gua)
- grapat en es dos mans:** 610 (Tor, Pin, Cr)
- grapat en les dos mans:** 610 (Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
- grapáu:** 610 (Ann)
- grapisses:** 788a (Bsà)
- gras:** 545a (Cinc)
- grasnar:** 553f (DosA)
- grasnate:** 596 (DosA)
- grasnío:** 553f (DosA)

- gréjas:** 189 ([Azu](#))
gréntja: 189 ([Bsà](#))
gregal: 425 ([Pen](#), [Orp](#))
greillas: 696 ([Dol](#))
greis: 545a ([Ann](#))
greix: 545a ([Pen](#), [Aín](#), [Monc](#), [Cnos](#), [Raf](#), [Qua](#), [Mvés](#), [Llan](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Blí](#), [Calp](#), [Pin](#), [Camp](#), [Gua](#))
greixets: 579e ([Vist](#))
greixolins: 579e ([Cinc](#))
grèla: 693a ([Pen](#))
grelas: 696 ([Clló](#), [Fan](#), [TrV](#), [Ped](#), [God](#), [DosA](#))
grelles: 696 ([Azu](#), [Tuéj](#), [Mar](#))
greña: 587 ([Fan](#), [Ann](#))
grenya: 587 ([Can](#), [Vist](#), [Alc](#), [Aín](#), [Tor](#), [Pnyà](#), [Mvés](#), [Llan](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Blí](#), [Calp](#))
grenya : 587 ([Cinc](#))
grényè: 587 ([Pin](#))
gríal: 53 ([Cinc](#), [Bsà](#), [Can](#), [Pen](#), [Vist](#), [Alc](#), [Orp](#), [Aín](#), [Monc](#), [Cnos](#), [Raf](#), [Pnyà](#), [Mvés](#), [Bpa](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Blí](#), [Calp](#), [Pin](#), [Camp](#), [Cr](#), [Gua](#), [TrC](#))
gríal de l-alfáls: 53 ([Qua](#))
gríala: 53 ([Mar](#), [Adz](#))
gríale: 53 ([Llan](#))
grílo: 53 ([Clló](#), [Fan](#), [TrV](#), [Azu](#), [Tuéj](#), [Mar](#), [Caud](#), [Ped](#), [DosA](#), [TrC](#), [Dol](#))
grílo kantadó: 53 ([Fan](#))
grílo kantador: 53 ([Azu](#))
gríaltj: 53 ([Pen](#), [Camp](#))
griba: 788 ([Pen](#), [Aín](#))
grielles: 696 ([Can](#))
grieta: 672 ([TrV](#), [Adz](#))
grigònia: 819a ([Aín](#))
grill: 494 ([Vist](#), [Aín](#), [Monc](#), [Cnos](#), [Qua](#), [Tor](#), [Pnyà](#))
grill berd: 488 ([Tor](#))
grilla: 494 ([Azu](#), [Cnos](#), [Mar](#))
grillas: 696 ([Dol](#))
grillo: 494 ([Clló](#), [Fan](#), [TrV](#), [Azu](#), [Adz](#), [Tuéj](#), [Mar](#), [Ped](#), [God](#), [DosA](#), [TrC](#), [Mon](#))
gríntjéra: 189 ([Cinc](#), [Can](#), [Vist](#))
griso: 744 ([Monc](#))
griva: 788 ([Alc](#))
gróbo: 107 ([Adz](#))
grók: QI ([Notes marginals](#)) ([Fan](#))
grocs: 461 ([Fan](#))
grogét: QI ([Notes marginals](#)) ([Ann](#))
groguica: 467 ([Fan](#))
grónót: 54 ([Pin](#))
gronsa: 822e ([Fan](#))
gronsá: 705 ([Fan](#))
gronsá: 743 ([Fan](#))
gronsà: 705 ([Cinc](#), [Bsà](#), [Can](#), [Pen](#), [Vist](#), [Alc](#))
grónsa: 667 ([Biar](#), [Bllob](#), [Pin](#), [Camp](#))
grónsa: 822e ([Cinc](#), [Vist](#), [Alc](#), [Aín](#), [Moix](#), [Bllob](#))
gronsal: 805e ([Fan](#))
gronsas: 667 ([Mon](#))
grónso: 667 ([Aín](#), [Moix](#), [Calp](#))
gronsos: 667 ([Ann](#))
gronyí: 554a ([Cinc](#), [Can](#), [Vist](#), [Pin](#), [Cr](#))
gronyir: 554a ([Orp](#), [Aín](#), [Monc](#), [Cnos](#), [Raf](#), [Llan](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Gua](#))
gronyit: 554a ([Cinc](#), [Can](#), [Vist](#), [Orp](#), [Aín](#), [Monc](#), [Cnos](#), [Raf](#), [Llan](#), [Bpa](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Cr](#), [Gua](#))
gros de la mà: 609a ([Vist](#))
grosal: 805e ([Clló](#))
grossa: 278 ([Bpa](#))
grossa: 643 ([Can](#), [Monc](#), [Bllob](#), [Blí](#))
gròssò: 643 ([Camp](#))
gròssò: 278 ([Llan](#))
gru: 635a ([God](#))
gruga con lus: 495 ([Ann](#))
grul: 635a ([Clló](#))
gruñí: 554a ([Fan](#))
grunido: 554a ([Ann](#))
gruñido: 554a ([Clló](#), [TrV](#), [Azu](#), [Adz](#), [Tuéj](#), [Ped](#), [God](#))
gruñio: 554a ([Caud](#), [DosA](#), [TrC](#), [Dol](#))
gruñir: 554a ([Clló](#), [TrV](#), [Azu](#), [Adz](#), [Tuéj](#), [Caud](#), [Ped](#), [God](#), [DosA](#), [TrC](#), [Ann](#))
gruñiu: 554a ([Fan](#))
gruñón ardial: 467 ([Adz](#))
grunsaera: 743 ([Dol](#))
grunsaora: 743 ([Gua](#))
gruny: 554a ([Camp](#))
grunyí: 554a ([Bsà](#), [Pen](#), [Alc](#), [Tor](#))
grunyí: 554c ([Pen](#))
grunyir: 554a ([Qua](#), [Pnyà](#), [Mvés](#), [Bpa](#), [Blí](#), [Calp](#), [Camp](#))
grunyit: 554a ([Bsà](#), [Pen](#), [Alc](#), [Qua](#), [Tor](#), [Pnyà](#), [Mvés](#), [Blí](#), [Calp](#))
grup: 635a ([Pen](#), [Fan](#), [Azu](#), [Monc](#), [Raf](#), [Qua](#), [Pnyà](#), [Llan](#), [Bpa](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Blí](#), [Calp](#), [Cr](#), [Camp](#))
grupéra: 195 ([Mvés](#), [Llan](#), [Bpa](#), [Camp](#))
gúla: 66 ([Blí](#))
guaira: 434 ([Adz](#))
guaña: 582c ([Ped](#))
guantá: 733 ([Clló](#), [Azu](#), [Mar](#), [Caud](#), [God](#), [Ann](#), [Mon](#), [Dol](#))
guantà: 733 ([Aín](#), [Biar](#))
guantazo: 733 ([Adz](#))
guapa: 277 ([Clló](#), [Azu](#), [God](#), [DosA](#), [Mon](#), [Dol](#))
guapihhama: 277 ([Caud](#), [TrC](#))
guapísima: 277 ([Fan](#), [TrV](#), [Mar](#), [Ped](#), [Ann](#))
guapisma: 277 ([Adz](#), [Tuéj](#))
guapíssima: 277 ([Can](#), [Monc](#), [Tor](#), [Pnyà](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Blí](#), [Calp](#), [Pin](#), [Camp](#), [Cr](#), [Gua](#))
guarà: 523 ([Cnos](#), [Moix](#))
guarà: 522 ([Moix](#))
guarán: 523 ([Clló](#), [TrV](#), [Adz](#), [Mon](#))
guaraño: 523 ([TrC](#), [Dol](#))
guarañón: 523 ([DosA](#))
guaranyo: 523 ([Pin](#))
guaranyó: 523 ([Tor](#))
guardalimó: 778f ([Mvés](#))
guareit: 782b ([Cinc](#), [Can](#), [Alc](#))
guaret: 782b ([Monc](#), [Cnos](#), [Mvés](#), [Moix](#), [Biar](#), [Bllob](#), [Calp](#), [Pin](#), [Camp](#), [Cr](#), [Gua](#))
guarín: 658b ([Adz](#), [Caud](#), [DosA](#), [TrC](#), [Ann](#))
guarra: 582c ([TrC](#))
gúbbia: 818f ([Bsà](#))
gubia: 818f ([God](#))
gúbia: 818f ([Cinc](#), [Can](#), [Pen](#), [Vist](#), [Alc](#), [Orp](#), [Aín](#), [Monc](#), [Raf](#), [Tor](#), [Pnyà](#), [Mvés](#), [Llan](#), [Bpa](#), [Moix](#), [Blí](#), [Calp](#), [Pin](#), [Camp](#), [Cr](#), [Gua](#))
gubiós: 734 ([Blí](#))
guchilla: 577e ([Caud](#), [God](#))
guchilla: 577d ([God](#))
guchillo: 577d ([Ann](#))
guchillohh peláores: 577e ([TrC](#))
guchipanda: 695b ([Azu](#))
gucho, gucho: 554j ([TrV](#))
gübecicos: 461 ([Tuéj](#))

- güebo:** 259 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- güebo en gálgara:** 545c (Tuéj)
- güego:** 259 (Ann)
- güela:** 660a (Fan, Tor, Ann)
- güeltas:** 677 (Clló, TrV, Ped)
- güeña:** 582c (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God)
- güeña:** 733 (Fan)
- guèrrenèu:** 608 (Calp)
- guèrrènèu:** 608 (Camp)
- guerrera:** 708 (God)
- güerto:** 370 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Mon, Dol)
- güerto:** 371 (Fan)
- güesco:** 258 (Mar)
- güesco:** 473 (Mar)
- güesco de prisco:** 473 (Clló)
- güeso:** 473 (Adz, Tuéj, Caud, Dol)
- güeso:** 258 (Clló, TrV, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol)
- güeso de malacatón:** 473 (TrV, TrC)
- güeso tierno:** 579f (TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
- guhhta:** 397 (Caud, TrC)
- guhhta:** 397 (Dol)
- gui:** 379 (Monc, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
- guihhca:** 702 (Caud)
- guiel:** QII (Notes marginals) (Dol)
- guiema:** QII (Notes marginals) (Caud)
- guierro:** 687 (Dol)
- guierro:** 691 (Dol)
- guierros:** QII (Notes marginals) (God)
- guierros:** 687 (Ped, Mon)
- guiesca:** 702 (Ped, Mon)
- guieso:** 676 (Caud, Ped)
- guieso:** 662 (Dol)
- guieso:** 562 (Mon, Dol)
- guihcano:** 442 (DosA)
- guihcano:** 442 (TrC)
- guijarro:** 424 (Clló, Dol)
- guijarro de río:** 424 (DosA)
- güina:** 709a (Dol)
- guinda:** 465 (Mar)
- guinyo:** 618b (Bsà)
- guipo:** 615 (Aín)
- guirlanda:** 806a (TrV)
- guirlo:** 618b (Clló)
- guirri, guirri:** 554f (Caud)
- guirro:** 618b (Fan)
- guirro, guirro:** 554e (Caud)
- guisandero:** 723d (Adz)
- guisáu:** 695a (Adz)
- guisque:** 509 (Tuéj)
- guissaor:** 663 (Mvés)
- guissau:** 695a (Tor)
- güit:** 287 (Monc, Tor, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
- güit':** 287 (Gua)
- guita:** 762a (TrC)
- guitarra:** 749 (Bsà, Can, Vist, Clló, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Raf, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- guitarro:** 749 (Clló, Adz, Tuéj)
- guitarró:** 749 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr)
- guitarrón:** 749 (TrV, Azu, Mar, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- guitèrra:** 749 (Pen, Alc, Cnos)
- guizque:** 509 (Adz)
- guizzar arròs:** 691 (Ann)
- guló:** 734 (Gua)
- gumia:** 818f (Dol)
- gumità:** 614 (Tor)
- gumitar:** 614 (Moix)
- güeso:** 258 (Adz)
- gur gur:** 554k (Blí)
- gurre, gurre, gurre:** 554k (Dol)
- gurri gurri:** 554k (Bpa, Gua)
- gurrín gurrín:** 554k (Camp)
- gurrino:** 600 (Azu)
- gurrino:** 575 (Tor)
- gurró:** 663a (Pnyà)
- gurronejà:** 554c (Cinc)
- gurruñán:** 608 (Clló)
- gusanico de la lus:** 495 (Dol)
- gusanico de la luz:** 495 (Tuéj)
- gusanico de lus:** 495 (Azu, God)
- gusanico de luz:** 495 (TrV, Mar)
- gusanico de Nuestro Señor:** 493 (Azu)
- gusanico de san Blas:** 493 (Clló)
- gusano cebollero:** 495a (TrV)
- gusano de lumbrè:** 495 (TrC)
- gusano de luz:** 495 (Ped)
- gusta:** 397 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon)
- gusta:** 280 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Mon)
- gutarrillo:** 749 (Caud)
- gutjára:** 144 (TrV, Azu)
- gutjía:** 145 (Azu, Caud)
- gutjío:** 145 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA)
- gutjyára:** 144 (Dol)
- gutjyía:** 145 (TrC)
- gutjyío:** 145 (Dol)
- guzzano de lus:** 495 (Fan)
- gwáj:** 49 (Adz, Tuéj)
- gwájna:** 210 (Adz, Tuéj)
- gwápo:** 8 (Cinc, Can, Vist, Monc, Tor, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua,)
- gwárdia:** 183 (Cinc, Vist, Aín, Tor)
- gwárdija:** 183 (Can, Monc)
- gwárdja:** 183 (Mvés, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- gwárdja ðebíl:** 183 (Adz, Caud)
- gwárdja sebíl:** 183 (Mon)
- gwárdja sevíl:** 183 (Pnyà)
- gwárdje:** 183 (Calp)
- gwárja:** 183 (Cnos, Moix, Mar)
- gwardamár:** QI (Transcripció del nom del lloc) (Gua)
- gwardamarénkos:** QI (Nom dialectal de los habitants) (Gua)
- gwardapólbo:** 194 (Raf, Qua)
- gwées:** 49 (Ped)
- gwégo:** QI (Notes marginals) (Ann)
- gwéj:** 49 (Clló, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol)
- gwéj:** 49 (DosA)
- gwéjna:** 210 (TrV, TrC)

- gwélo:** 135 (Blí, Calp)
gwélo: 129 (Monc, Blí, Calp, Fan)
gwína: 210 (Caud)
g'yél: 182 (Ann)
g'yéŕo: 58 (Ann)
g'yéŕos: 154 (Ann)
gyérba: 166 (Mar)
g'yérba: 166 (Ann)
g'yérno: 134 (Ann)
g'yéso: 204 (Ann)
g'yéwa: 39 (Ann)
ha: 349 (Adz, Tuéj, Ped)
ha: 374 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Azu, Fan, Ann)
ha: 378 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Cllo, Fan, Azu, Mar, Ann)
ha: 384 (Caud, TrC)
ha: 380 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ha: 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ha: 329 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
ha: 252 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bllob, Camp, Cllo, Fan, TrV, Caud, God, TrC, Ann)
ha: 328 (Clo, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
ha: 358 (Clo, Fan, TrV, Adz, Ped, TrC, Dol)
ha: 379 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ha: 302 (Fan, God, TrC)
ha: 395 (Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Bllob, Clo, Fan, Azu, Mar, Ann)
ha: 385 (TrC)
ha: 409 (TrC, Mon, Dol, Caud)
ha conosido: QII (Notes marginals) (Ann)
ha hacer: QII (Notes marginals) (TrC)
ha oído: QII (Notes marginals) (Ann)
ha tubío: QII (Notes marginals) (Mon)
ha visto: QII (Notes marginals) (Clo)
habatxen: 330 (Tor)
habé: 373 (Bsà, Pen)
haber: 330 (Mon)
haberen: 373 (Tor)
habia: 395 (Bsà, Can, Vist, Aín, Raf, Qua)
habia: 372 (Tor)
había: 372 (Adz, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
había: 371 (Clo, TrV, Caud, God, DosA, TrC)
habían: 371 (Fan, Azu, Mar, Ped, Dol)
habían antes: QII (Notes marginals) (Azu)
habichuela blanca: 460 (Dol)
habichuela morá: 461 (Dol)
habichuelab blancas: 460 (Mon)
habie: 395 (Pen)
habien: 371 (Qua, Tor)
habieron: 373 (Fan)
habituéles: 460 (Cr)
habla con la narís: 632 (Azu)
hablador: 731c (DosA)
hablale: 637a (Clo, TrV, Tuéj, Ped, DosA)
hablaor: 731c (Dol)
hablarle: 637a (Azu, Mar, God)
hablemos: QII (Notes marginals) (TrC)
habrá: 302 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Mon, Dol)
habrà: 302 (Tor, Gua)
haca: 522 (Monc)
hace: 374 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
hacer cestero: 548 (DosA)
hacer chamberga: 782g (TrC)
hacer cohquillas: 604 (Caud)
hacer cosquillas: 604 (TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
hacer cuhquillas: 604 (Dol)
hacer el cojo: 753 (Mar)
hacer el corrococo: 637 (DosA)
hacer el sestero: 548 (Adz, Tuéj, Ped)
hacer la bela: 752a (Tuéj)
hacer la beleta: 752a (DosA)
hacer la rueda: 637 (TrC)
hacer mal d' ojo: 653a (DosA)
hacer un pino: 752a (Clo, Mar)
hacía: 372 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
hacieron: 257 (Clo, DosA)
hacina: 785b (TrV, Adz, Tuéj)
hacina: 786c (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC)
haf: 384 (Dol)
haga: 393 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
hagen: 330 (Can, Vist, Bllob)
hagué: 373 (Calp)
hahhhh: 385 (Caud)
hai: 374 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Ped, DosA, God, Mon)
hai: 378 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Tor, Ped, God, DosA)
hai: 395 (Cinc, Ped, God)
hai: 355 (Pin, Camp, Cr, Gua)
haif: 381 (Dol)
haigan: 330 (TrV, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
haiguen: 330 (Cinc, Bsà, Cr)
haipo: 615 (DosA)
hais: 308 (Dol)
haixguen: 330 (Alc)
halda: 599a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA, Ann)
haldas: 599a (Adz)
ham: 381 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
hamo: 381 (TrC)
hámor: 381 (Clo, Ped)
hamos: 381 (Fan, Azu, Mar, God, DosA, Ann)
hamugas: 785d (Adz)
han: 358 (Azu, Mar, Caud)
han: 381 (Bllob, Gua)
han: 342 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
han: 350 (Dol)
han: 257 (Mon)
han: 382 (Orp, Cr, Caud, DosA)
han: 361 (Tor)
han barajáu: 638b (Adz)
han fed garbes: 642b (Camp)
han partío loh chihhmm: 638b (TrC)
han partío palletas: 638b (God)
han partit peres: 642a (Pen)
han quedáu mal: 638b (Dol)
han reñío: 638b (Caud)
hanega: 782c (Adz)
hanegá: 782c (TrV, Azu, Ped, God, DosA)
haourà: 302 (Mvés)
haqueta: 541a (Aín, Monc, Mvés, Ann, Llan)
haqueta: 541 (Llan)
har: 384 (Cllo, TrV)
haracán: 426a (Fan)
harda: 517 (Cllo, Fan, Azu, Tuéj)
hardacho: 499 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
hargalá: 802 (Ann)
harina: 320 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, DosA)
harina: 319 (Fan)
harina.l: 320 (Adz, Tuéj, Mon, Dol)
harinal: 823 (Cllo, Fan, Caud, Dol)
harinera: 823 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC, Ann)
harinero: 823 (God, Mon)
harnaca: 532 (TrV)
hartar: 735 (Ann)
hartón: 734 (Ann)
has: 385 (Cinc, Can, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Pin, Camp, Cr, Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
has: 785 (God)
has: 384 (Tor, Mvés, Bpa, Camp, Fan, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
hase: 374 (Azu, God, Dol)
haser cosquillas: 604 (Azu)
haser el sestero: 548 (God, Mon)
haser la higuera: 752a (Dol)
haser la higuera: 752a (God)
haser mal: 653a (Azu)
haser mal de ojo: 653a (Dol)
haser un pino: 752a (Azu)
hasía: 372 (Azu, God, Dol)
hatxen: 330 (Qua, Mvés)
hatxo, l': 810h (Moix)
hau: 306 (Calp)
hau: 411 (Calp)
haurà: 302 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cnos)
hauran: 330 (Pen)
havé: 373 (Pin, Cr)
haver: 373 (Monc, Biar, Camp, Ann)
haveren: 373 (Gua)
havia: 395 (Alc, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
havía: 371 (Ann)
havían: QII (Notes marginals) (Ann)
havie: 395 (Orp)
havien: 372 (Gua)
- havien:** 371 (Llan, Pin, Camp, Cr, Gua)
havrá: 302 (Ann)
havrà: 302 (Cr)
hay: 355 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
hay: 398 (Mon, Dol)
hayan: 330 (TrC)
haz: 785 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC)
hazze: 374 (Fan, Ann)
hazzé cosquillas: 604 (Fan)
hazzía: 372 (Fan, Ann)
he: 378 (Cr, TrV, Adz, Tuéj, TrC, Mon, Dol)
he: 374 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, TrC, Mon, Dol)
he: 395 (TrV, Adz, Tuéj, TrC, Mon)
heces: 802 (TrC)
heces: 808 (TrC)
hecho: 379 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
hecho: 380 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
hecho: 257 (Mon)
hechura: 576a (Adz, Tuéj, Caud)
hei: 395 (Caud, DosA)
hèi: 378 (Caud)
hembra: 799a (Fan)
hémof: 381 (Dol)
hémor: 381 (TrV)
hemos: 381 (Adz, Mon)
hendija: 672 (Dol)
hendra: 633d (Dol)
heñir: 826 (God, Dol)
heou: 306 (Mvés)
heou: 411 (Mvés)
her: 257 (Ann)
her: 548 (Ann)
her bolantines: 753a (Ann)
her sestero: 548 (Ann)
her un pino: 752a (Ann)
herba colera: 812 (Cinc, Bsà, Pen)
herba collera: 812 (Vist)
herbero: 578a (Adz, Tuéj, DosA)
herbeta l'amor: 444 (Moix)
herbir: 799 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
hermánahl: 361 (Dol)
hermanahhtro: 656a (TrC, Dol)
hermanahhtros: 656a (Caud)
hermánal: 361 (Caud, TrC)
hermanas: 361 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann, Mon)
hermanastro: 656a (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann)
hermano mayor: 720a (Dol)
heu: 306 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp)
heu: 411 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Camp)
heu: 386 (Moix, Camp)
heu: 392 (Tor, Moix)
hi: 373 (Bsà, Pen)
hianem: 334 (Bsà)
hiber: 373 (Pen, Cnos, Raf, Qua)
hiberm: 373 (Cinc, Bsà, Can)
hibern: 373 (Aín, Tor, Mvés)
hicho: 379 (Adz, Ped)
hicho: 380 (Adz, Ped)
hiciendo: QII (Notes marginals) (Cllo)

- hicieron:** 257 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC)
hígado: 578a (Adz)
hígado: 579a (TrV, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
higas: 695 (Clló)
higas albardadas: 712b (Clló)
hijahhtro: 656 (TrC, Dol)
hijahhtro: 656 (Caud)
hijao: 657c (God)
hijao: 657 (God, TrC)
hijaestro: 656 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
hijáu: 657c (Fan)
hijáu: 657 (Fan, Mon)
hijo de la peña: 656b (Dol)
hijueta: 641 (Adz, Caud)
hilo: 794 (Dol)
himbern: 373 (Vist)
hímo: 381 (Caud)
hincharse: 735 (Tuéj)
hiñir: 826 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
hinque: 738 (Adz)
hipo: 615 (Vist, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, TrC, Ann, Moix, Biar, Mon, Cr, Dol, Gua)
hípol: 615 (Fan)
hisieron: 257 (Azu, God, Dol)
hisópo: 715 (Vist)
hiver: 373 (Cr, Orp, Monc, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp)
hivern: 373 (Pnyà)
hivern: 373 (Alc, Llan, Moix, Bllob, Gua)
hizzieron: 257 (Fan)
ho: 386 (Bllob)
ho: 380 (Gua)
ho: 306 (Pen, Vist)
ho: 411 (Pen, Vist)
hocate: 570 (TrC)
hogaño: QII (Notes marginals) (Ped)
hogar: 682 (Adz, Tuéj, Caud, Ped)
hogaril: 682 (Dol)
hogaril: QII (Notes marginals) (Mon)
hohhma: 486 (Caud)
hoja: 793 (Adz)
hoja de pino: 486 (Fan)
hojarahhaca: 486 (Dol)
hollase: 646a (Clló, Fan)
hollim: 685 (Fan)
hollín: 685 (Clló, TrV, Azu, Mar, Caud, TrC, Ann, Mon)
hombres: 368 (Mar)
home: 322 (Pen)
home: 282 (Pnyà, Mvés)
home de bulto: 472 (Vist)
hongo: 442 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, Mon)
hora: 385 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
hora: 335 (Mar)
hora.s: 385 (Adz, Tuéj)
horahh': 385 (Dol)
horca: QII (Últim full enquesta) (Ann)
horca: 786 (Azu, Tuéj, Caud, God)
horca: 787 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
horcajo: 792 (Ped)
horcapobres: 729 (God)
horcate: 570 (Dol)
horcón: 485 (Adz)
horcón: 786 (Dol)
hord: 370 (Biar)
horguñero: 826f (Clló)
horma: 486 (Ped)
hormigonero: 505 (Dol)
hornacha: 703a (Clló)
hornacha: 682 (Mon)
hornazo: 712b (Tuéj, Caud)
horno: 320 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
hòrò: 385 (Ann)
horqueta: 787 (Dol)
horquilla: 826f (God)
horquilla: 786 (Mar, Ped)
horquilla: 485 (TrV, Mar, Ped, God, TrC)
horre: 528 (Dol)
hort: 370 (Orp, Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
hos: 784a (Dol)
hosete: 796c (Dol)
hosma: 486 (Adz, Tuéj, DosA)
hossillo: 799d (Gua)
hostia: 733 (God)
hòstia: 733 (Raf, Qua, Calp)
hòstiò: 733 (Camp)
hoy: 379 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
hoz: 423 (Adz)
hu: 411 (Cinc, Bsà, Can, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua)
hu: 306 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua)
hubido: QII (Notes marginals) (Azu)
hubieron: 373 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol)
hubo: 373 (Clló, TrV, Caud, DosA, TrC)
huer: 370 (God)
huerto: 370 (Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
hueso tierno: 579f (Ann)
hui: 379 (Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp)
hu-i: 379 (Bllob)
huit: 287 (Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp)
huitanta: 728i (Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
humador: 810h (DosA)
humión: 810h (Adz, Tuéj)
humo: 685 (Adz, Tuéj, Caud)
humo: 340 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
huracà: 426a (Bsà, Vist, Alc, Cnos, Tor, Llan, Bllob, Blí)
huracan: 426a (Cinc)
huracán: 426a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
hurgañero: 826f (Dol)
hurgunero: 826f (TrV)
hurgañero: 826f (Azu)
hurracà: 426a (Vist)
husillo: 799d (Dol)
husillo: 806g (Dol)
husma: 486 (God)

- huso:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
huso: 799d (Caud, DosA)
huso: 806g (Tuéj, Caud, Ped, God)
husos: 799d (Adz, Tuéj, God, TrC)
husos: 806g (Mar)
hustero: QII (Notes marginals) (Ann)
i: 260 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
i: 337 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
i: 322 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Cr, Gua)
i: 350 (Qua)
íAa: 102 (Pen, Orp, Camp, Gua)
íAe: 102 (Calp)
íla: 102 (Caud, TrC)
írla: 102 (Can, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua, Cllo, Mon, Dol)
íszla: 102 (Qua)
íxa: 130 (TrV)
íxo: 130 (Cllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ízla: 102 (Cinc, Bsà, Vist, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
ízrla: 102 (Pin)
ízfla: 102 (Raf, Tor)
ízsla: 102 (Tuéj)
íAéta: 102 (Bllob)
ia està en la veritat: 661 (Biar)
iaia: 660a (Bsà, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr)
iban: 401 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
ibér: QI (Notes marginals) (Pen, Orp, Cnos, Raf, Qua)
ibérrn: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Aín)
ibierno: 373 (Tuéj)
ichales: 357 (Adz)
iesca: 702 (Cr)
ieuenta: 541 (Cr)
iglésija: 121 (Mvés)
iglésja: 121 (Cllo, Adz, Tuéj, TrC, Dol, Raf, Qua)
iglézia: 121 (Bsà)
iglézija: 121 (Llan)
iglézja: 121 (Bpa, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr)
ignorant: 736 (Bpa)
igual: 395 (Pnyà, Mvés, Calp, Cllo, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon)
iguatxe: 436 (Qua)
ihhquierda: 622 (Caud, Dol)
ihhtiércol: 783 (Dol)
ijá: 770 (TrC, Dol)
ila: 419 (Dol)
ilésja: 121 (Cnos, Cllo, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon)
ilézia: 121 (Cinc, Vist, Aín)
ilézja: 121 (Biar, Gua, Fan, Ann)
imbérrn: QI (Notes marginals) (Vist)
- imbierno:** 373 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
imos: 332 (Mon)
importa: 400 (God)
imvérrn: QI (Notes marginals) (Alc)
indo: QII (Notes marginals) (Ann)
infeliç: 736 (Gua)
infelís: 736 (Ann, Mon)
infeliz: 736 (Cllo, DosA)
infúndia: 545a (Cr)
injertar: 471 (Caud, TrC, Dol)
innocén: 736 (Alc, Bllob)
innoran: 736 (Vist, Bllob, Blí)
inocente: 736 (Cllo)
inoran: 736 (Can, Pin)
inorant: 736 (Cnos, Qua)
inorante: 736 (Cllo, TrV, Azu, Tuéj, Caud, TrC, Ann, Mon, Dol)
inθia: 21 (Adz, Tuéj, Mar, TrC)
intierro: 660e (Cllo, TrV, Azu, Adz, Ped)
invierno: 373 (Ann)
ijntjír: QI (Notes marginals) (TrC)
ir: 331 (Ann)
ir: 332 (Ann)
ir: 333 (Ann)
ir: 321 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
ir al duelo: 660e (Tuéj)
iriazio: 782a (Caud)
iros: 321 (Azu)
irse: 321 (Dol)
irsendé: 321 (Ann)
ijá: 163 (Bsà)
ishhquierda: 622 (Mon)
isobá: 642 (Fan)
isquierda: 622 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
istante: 485 (DosA)
istiw: QI (Notes marginals) (Bsà)
istiércol: 783 (Ped)
istré: 393 (Gua)
itranca: 570 (Calp)
ial: 395 (Ann)
Iuanico: 273 (Mar)
iuban: QII (Notes marginals) (Ped)
ivan: 401 (Ann)
ivér: QI (Notes marginals) (Monc, Bllob, Pin, Cr)
ivérrn: QI (Notes marginals) (Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Gua)
ivérr: QI (Notes marginals) (Calp, Camp)
ix! jas vine.cí: 554g (Orp)
ixanglót: 615 (Orp)
ixgueren: 382 (Pnyà, Mvés)
ixí: 382 (Can)
ixir: 382 (Moix, Biar, Camp)
ixir: 279 (Tor)
ixiré: 393 (Camp)
ixiren: 382 (Blí)
ixit: 382 (Orp)
ixiu: 315 (Vist, Alc, Orp, Biar, Calp, Pin, Camp)
ixquera: 390 (Cnos, Tor)
ixqueren: 382 (Cnos, Qua, Tor, Calp, Gua)
ixqueu: 315 (Moix)
ixtré: 393 (Cr)
izquierda: 622 (Cllo, TrV, Adz)
jáxa: 213 (DosA)

- jabalí:** 520a (Clló, Fan, Azu, Tuéj, Dol)
jabalín: 520a (TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
jabardo: 810c (Adz, Tuéj, Caud, DosA)
jabarducho: 810c (TrC)
jaç: 822c (Alc)
jaç: 806a (Can, Alc, Orp, Monc)
jadica: 783e (Fan)
jadilla: QII (Últim full enquesta) (Clló)
jadilla: 783e (Clló)
jalar: 735 (DosA)
jalda: 599a (TrC)
jalma: 570 (God, DosA, Ann)
jalmero: 724 (TrV)
jama: 810h (TrC)
janglones: 794b (Dol)
janoll: 600d (Moix)
japerut: 626 (Llan, Pin, Camp)
jaque: 731d (Clló, TrV, Adz, DosA, TrC, Ann)
jaqueta: 708 (Bsà, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Pin, Cr)
jaquetilla: 707 (Cinc)
jareta: 800 (Azu)
jareta: 588 (Caud)
jarmiento: 792a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God)
jarra: 693a (Adz)
jarra: 806j (Azu)
jarra: QII (Últim full enquesta) (Clló)
jarra: 807a (Fan, Tuéj, Ped, God, Biar)
jarra: 810i (God)
jarra: 693 (Tuéj, TrC, Mon, Dol)
jarras: 806j (Clló, Fan, TrV, Azu)
jarras: 807a (Clló, TrV, Azu, Ped, DosA)
jarro: 810i (Clló, Tuéj, DosA, TrC)
jarro: 693a (TrV, Tuéj, DosA)
jas cordera: 554e (Monc)
jas xota: 554f (Monc)
jas, borrega!: 554e (Llan)
jas, cabra!: 554f (Llan)
jas, haca!: 554g (Llan)
jasena: 673 (Dol)
jasena: 806d (Dol)
jàssina: 673 (Bpa, Biar)
jàssina: 422a (Gua)
jatibano: 425 (Mar)
jau: 639b (Pin)
jaula: QII (Últim full enquesta) (Caud)
jaula: 800 (Mar, God, Mon)
javalí: 520a (Bpa, Bllob)
zéndre: 134 (Vist)
jeja: 809 (Mon)
jeliguero: 504 (Caud)
Jelipe: 376 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped)
jeme: 800 (Adz)
zeníba: 21 (Mar)
jerbáu: 626 (Azu)
jerobáu: 626 (Dol)
jerri: 553a (Fan)
jetá: 733 (Dol)
jibón: 707 (Mar)
jícara: 693a (TrV)
jícaras: 693a (Tuéj)
jina: 786f (Azu)
jina: 786c (Clló)
zíné: 230 (Vist)
jitarra: 749 (Fan)
- jitarrón:** 749 (Fan)
joc: 799c (Alc)
jocs: 660b (Pin)
zoliól: 233 (Orp)
jòneg: 555 (Alc, Bllob)
jòneg: 556 (Can, Alc, Monc, Moix)
jòneg: 539 (Can, Calp)
jòneg: 557 (Vist)
jònega: 557 (Vist)
joneguet: 555 (Bpa, Blí)
joneguet: 539 (Pen, Alc, Bpa, Bllob, Blí)
jopetí: 708 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
joba: 627 (Azu)
zoriól: 233 (Bpa, Blí)
jornal: 782c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Pin)
jornaleros: 368 (Clló, God, Dol)
jornalés: 368 (Bsà, Can)
joba: 627 (Caud)
jobao: 626 (TrC)
jobobáu: 626 (Adz, Caud, Mon, Dol)
José: 276 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
Joseico: 276 (Dol)
Joserico: 276 (Fan)
Josico: 276 (TrC)
jostillo: 707 (Cinc, Can)
jota: 323 (Clló, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
jota: 748a (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
jota aragonesa: 748a (Clló)
jota valenciana: 748a (Ped)
jota valensiana: 748a (Ann)
jotas: 323 (Azu)
jòu: 639b (Biar)
jouet: 758 (Orp)
jovet: 762a (Cinc)
ju: 332 (Mon)
зўп: 232 (Bsà, Can, Vist, Bpa, Blí, Pin)
juamén de la cama: 601a (Orp)
Juan: 408 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Camp, Gua)
Juan: 408 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Mon)
Juan de noche: 446 (Fan)
Juanet: 273 (Ann)
Juanet: 273 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Juanico: 273 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
Juanito: 273 (Caud, Dol)
Juano: 408 (Biar, Pin, Cr)
jubo: 757 (Clló)
jubón: 707 (Clló, Fan, TrV, Azu, Ped, God, TrC, Mon)
judío: 491 (Vist)
judío: 490 (Mon)
jue: 331 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Mon)
juego: QII (Notes marginals) (God)
juego: 659 (TrV, Tuéj)

- juego de la cosina:** 692 (Dol)
juego herpético: 633b (Dol)
juela: 818c (Clló, Fan, TrV, Azu)
juent: 421 (Ann)
juente: 421 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC)
juente: 693a (Fan, TrV, Adz)
juera: QII (Notes marginals) (Fan)
juero: 333 (DosA)
jueron: 333 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Mon)
jueron: 404 (Mar)
jues: 256 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
juetz: 256 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
Juganet: 273 (Blí)
Jugano: 408 (Blí)
jugón: 707 (Adz, DosA)
jug-tge: 256 (Bllób)
juhhtillo: 707 (Caud, TrC)
juí: 338 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, Mon)
juimos: 332 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
zulijól: 233 (Bsà)
zulíól: 233 (Can)
juma: 486 (TrC)
jumera: 732 (Caud, DosA, Dol)
juñidera: 762a (Clló)
junta: 606 (Can)
juntos: 642b (DosA)
junyidores: 758 (Cinc, Vist)
jupefí: 708 (Bsà, Can)
jusca: 486 (Clló)
Jusep: 276 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllób, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Jusèpo: 276 (Alc)
jusma: 486 (Mar)
justillo: 707 (Bsà, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA)
jutge: 256 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blí)
jutge.cabà: 256 (Calp)
Juuanet: 273 (Bpa)
Juzzepa: 276 (Fan)
[x]abalí: 520a (Cinc, Bsà, Cr)
[x]amelà: 637 (Pin)
[x]amon: 580 (Cr)
[x]arbrónxo: 634a (Mvés)
[x]arro: 810i (Pin)
[x]elipe: 376 (Tor)
[x]huanico: 273 (Gua)
[x]hues: 256 (Gua)
[x]ossé: 276 (Cinc, Monc, Tor, Bpa, Biar, Pin, Camp, Gua)
[x]ota: 748a (Cinc, Vist, Monc, Cnos)
[x]ota: 323 (Cr)
[x]ues: 256 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Biar, Pin, Camp, Cr)
χά: 89 (Clló, TrV)
χάδα: 89 (Clló, Fan, TrV)
χάτος: 246 (Dol)
χabáardo: 179 (Tuéj)
χaréta: 222 (Tuéj, Caud)
χebréro: QI (Notes marginals) (Tuéj)
χitáfa: 205 (Fan, TrV, Tuéj, Mar)
χóben: 137 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
χóta: 206 (Aín, Clló, Fan, Azu, Mar, Caud, God)
χóven: 137 (Ann)
χornál: 73 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
χornaléros: 68 (Clló)
χúbo: 43 (Clló)
χúgo: 172 (TrC, Dol)
χúljo: 233 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
χúnjo: 232 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
χudío: 33 (TrV, Adz)
χuljól: 233 (Clló)
χujír: 44 (Clló)
χurgáw: 139 (Dol)
χuzgáw: 139 (Mon)
χwébes: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped)
χwébo: 62 (God)
χwégo: 62 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA)
χwénte: 92 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon)
χwénte la bírxen: QI (LUGAR: Sus característiques...) (Tor)
χwéřθα: 50 (DosA)
χwérθα: 50 (Clló, TrV, Tuéj, Mar, Ped)
χwérsa: 50 (Fan, Azu)
χwérte: QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz)
χwéves: QI (Notes marginals) (Ann)
χwoégo: 62 (Mon)
χwoérθα: 50 (Adz)
χwoértas: 247 (Dol)
k k! as, tóma!: 554d (Mvés)
k k! as, tóma!: 554e (Mvés)
k k! jas! tóma!: 554d (Llan)
kábámpo: 11 (Alc)
kábestret: 11 (Biar, Pin)
kájfa: 111 (Vist, Aín, Ann)
kálbo: 136 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllób, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
káld/lo: 143 (Qua)
káldo: 172 (Adz)
káldo: 143 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllób, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
kálp: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Calp)
kálθα: 226 (TrV, Mar, DosA, TrC)
kálθas: 226 (Clló, Ped)

- kálsa:** 226 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- kálsa:** 226 (Fan, Azu, God, Ann)
- kálses:** 226 (Gua)
- káma:** 31 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- kájna:** 201 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- kájna:** 78 (TrC, Ann)
- kájne:** 201 (Calp)
- káp:** 11 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- káp pelát:** 136 (Mvés)
- káp':** 11 (Can, Llan, Bpa, Moix)
- kápámple:** 11 (Can, Vist)
- kápestrét:** 11 (Bllob)
- káro:** 35 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- kája:** 111 (Pin)
- káw de formíges:** 71 (Bllob)
- kabáá:** 188 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
- kabálo:** 188 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kabál:** 188 (Mvés)
- kabétha:** 11 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- kabésa:** 11 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- kabeléra:** 189 (Pen)
- kabelínéro:** 170 (TrC)
- kabrjól:** 36 (God)
- kafé:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, Ann, Mon, Dol)
- kafé:** QI (Notas de orientación fonética) (DosA, TrC)
- kahteálano:** QI (Nombre del habla local) (Caud, TrC)
- kahteálanos:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Caud)
- kahtílo:** 96 (Caud, TrC)
- kahteálano:** QI (Nombre del habla local) (Dol)
- kahtílo:** 96 (Dol)
- kalpíns:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Calp)
- kalóár:** 228 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- kalsá:** 228 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Fan)
- kalsár:** 228 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua, Azu, God, Ann, Mon)
- kalsárme:** 228 (Bllob)
- kalsárse:** 228 (Dol)
- kamaLá:** 197 (Pnyà)
- kaméjna:** 108 (Can)
- kamí:** 91 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kamíno:** 91 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- kaminá:** 196 (Cinc, Bsà)
- kaminár:** 196 (Cnos, Blí, Calp)
- kampeléros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Camp)
- kanθjón:** 206 (DosA)
- kansión:** 206 (Ann)
- kansjón:** 206 (Azu)
- kansó:** 206 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- kantería:** 206 (Fan)
- kantoría:** 206 (Cnos, Mar)
- kapáña:** 151 (Monc, Biar, Bllob, Calp, Pin, Cr)
- kaparúla:** 3 (Blí)
- kapóte:** 3 (Ann)
- kapoūtjfo:** 3 (Cnos)
- kapotjina:** 3 (Llan)
- kapúl:** 167 (Ann)
- kapútja:** 3 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Bllob, Cr, Gua, Clló, Fan, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
- kapútjfo:** 3 (Biar, Pin, TrV, Azu, Mar, Caud, God, Mon)
- kapútjya:** 3 (TrC, Dol)
- kaputjina:** 3 (Camp)
- kaθáor:** 157 (Caud, TrC)
- kaθadór:** 157 (Clló, TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA)
- kaθaór:** 157 (Tuéj)
- karapútja:** 3 (Bpa)
- kasadó:** 157 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Fan)
- kasadór:** 157 (Orp, Blí, Calp, Azu, God)
- kasao:** 157 (Pin, Cr)
- kasao:** 157 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Camp, Gua, Ann, Mon, Dol)
- kaséta:** 84 (Clló)
- kasinéros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Cnos)
- kastél:** 96 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kasteálano:** QI (Nombre del habla local) (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Mon)
- kasteálano tʃapuřaw:** QI (Nombre del habla local) (Fan, Ann)
- kasteálano tʃapuřeao:** QI (Nombre del habla local) (God)

- kasteláno tʃapuɾeáw:** QI (Nombre del habla local) (Azu)
- kasteláno tʃapuɾjáw:** QI (Nombre del habla local) (Clo, Ped, DosA)
- kastílo:** 96 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- kastíléros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Clo)
- kastjél:** 96 (Adz)
- kásót:** 501a (Ann)
- kaváɫ:** 188 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kaválo:** 188 (Ann)
- kawdéte:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Caud)
- kawdetéjos:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Caud)
- két:** 37 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
- kéto:** 37 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Tuéj)
- kepútʃe:** 3 (Calp)
- kerésta:** 83 (God)
- kiét:** 37 (Gua)
- kinthéte:** 236 (Clo, TrV, DosA)
- kinsét:** 236 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Azu)
- kinzét:** 236 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Ann)
- kjét:** 37 (Bsà, Biar, Calp, Pin, Camp)
- kjéto:** 37 (Cr, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- k'jéto:** 37 (Dol)
- kk! tóma!:** 554e (Moix)
- klábo:** 60 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kláw:** 60 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- kláw:** 106 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- klabéɫ:** 170 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
- klabél:** 170 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- klabeɫina:** 170 (TrC, Mon)
- klabeɫinéra:** 170 (Clo, Mar, Caud)
- klabílo:** 170 (Azu)
- klavéɫ:** 170 (Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Ann)
- klaveɫina:** 170 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- klaveɫinéra:** 170 (Ann)
- kleɫtʃa:** 189 (Aín, Fan)
- kleviént:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Cr)
- kleviéntéros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Cr)
- kífi:** 189 (Ped)
- kíim:** 189 (Ann)
- kíim:** 189 (Orp, Monc, Pnyà, Biar, Calp, Camp)
- kíims:** 189 (Mvés, Bllob)
- kíin:** 189 (Pen, Alc, Cnos, Pin, Gua, TrV, Adz, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kíina:** 189 (Moix)
- kíines:** 189 (Tuéj)
- kliméra:** 189 (Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Blí)
- klóps:** 227 (Raf)
- klós:** 227 (Adz)
- kóla:** 206 (Cinc, Bllob)
- kóɫtʃa:** 120 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Adz, Tuéj, Mon)
- kóɫtʃya:** 120 (TrC, Dol)
- kóa:** 190 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Tor, Pnyà, Blí)
- kófre:** 111 (Pen, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kófre:** 111 (Tuéj, God, DosA)
- kójf:** 208 (Bsà)
- kójfo:** 208 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Ann)
- kóla:** 190 (Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- kóɫtʃa:** 120 (Clo, Fan, TrV, Azu, DosA)
- kóɫtʃa:** 120 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Ann)
- kóɫtʃe:** 120 (Calp)
- kópla:** 206 (Tor, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kópo:** 202 (Ann)
- kóθ:** 41 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
- kóre:** QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- kórbeɫa:** 69 (TrV, Azu, Adz)
- kórda:** 222 (Cr)
- kórdo:** 222 (Pin)
- kórte:** 84 (Adz)
- kós:** 41 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp, Gua, Fan, Azu)
- kójo:** 208 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kóta:** 206 (Alc, Pnyà)
- kótfje:** 36 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- kótfje:** 36 (TrC, Dol)
- kówa:** 190 (Mvés, Bpa, Calp)
- kóxo:** 208 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kolména:** 175 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Clo, Fan,

- TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- kolmená:** 176 (Vist, Alc, Pin, Fan)
- kolmenár:** 176 (Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Camp, Gua, Cllo, TrV, Azu, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- kolmenéro:** 176 (Caud)
- kolóm:** 51 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kolóma:** 51 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- kolómo:** 51 (Ann)
- komenár:** 176 (Raf)
- kompája:** 159 (Mon)
- koprjéndo:** QI (Notes marginals) (Ann)
- konéxo:** 158 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- koníla:** 158 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- koníle:** 158 (Llan)
- konoθénθja:** QI (Notes marginals) (TrC)
- kontjéta:** 194 (Mvés)
- kořbéla:** 69 (DosA)
- koře:** 191 (Cinc)
- kořea:** 199 (Tuéj, Ped)
- kořeas:** 191 (Cllo)
- kořédza:** 199 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- kořédze:** 199 (Calp)
- kořéza:** 199 (Vist)
- kořéjza:** 199 (Cinc)
- kořétja:** 199 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- korbéla:** 69 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC)
- korbéle:** 69 (Calp)
- korbelót:** 69 (Vist)
- korbíla:** 69 (Mon)
- kordón:** QI (Notas de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC)
- kordón:** QI (Notas de orientación fonética) (Mon, Dol, Ann)
- korgér:** QI (Notes marginals) (Mon)
- korména:** 176 (Blí)
- korména:** 175 (Cr, Adz, Tuéj, Mar, Ann)
- kormená:** 176 (Cr)
- kormenár:** 176 (Adz, Tuéj, Mar, Ann)
- kormenár:** 175 (Blí)
- kosétja:** QI (Notas de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, DosA, Mon)
- kosétjya:** QI (Notas de orientación fonética) (TrC, Dol)
- kozér:** QI (Notes marginals) (Ann)
- kozétja:** QI (Notas de orientación fonética) (Ann)
- kojénte:** 186 (Fan)
- kréhta:** 83 (Caud, TrC)
- kréhtta:** 83 (Dol)
- krésta:** 83 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- kréste:** 83 (Calp)
- kréw:** 124 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- krím:** 189 (Mar)
- krín:** 189 (Cr)
- krúθ:** 124 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- krús:** 124 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- kúa:** 222 (Camp)
- kúa:** 190 (Orp, Monc, Raf, Qua, Moix, Pin, Camp, Cr)
- kújro:** 199 (Can, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Azu)
- kúrjo:** 199 (Pin, Camp, Cr, Gua)
- kúw/ga:** 190 (Cnos)
- kúwa:** 190 (Llan)
- kuléra:** 144 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
- kulére:** 144 (Calp)
- kubjérta:** 120 (Mon)
- kuřbetór:** 120 (God)
- kutjára:** 144 (Gua, Cllo, Fan, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- kutjíllo:** 145 (Cllo, Fan, Mon)
- kutjyára:** 144 (TrC)
- kwárt:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Qua)
- kwási:** QI (Notes marginals) (Ann)
- kwátro padéres:** 116 (Caud)
- kwadráo:** 115 (TrV, Tuéj, TrC)
- kwadrát:** 115 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- kwadrát':** 115 (Llan, Gua)
- kwadráw:** 115 (Cllo, Fan, Azu, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
- kwadrjáv:** 115 (Adz, Mar)
- kwartéros:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Qua)
- kwéro:** 199 (Cllo, TrV, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
- kwértan:** QI (Notes marginals) (Cllo)
- kwíro:** 199 (DosA, Ann)
- kwoéro:** 199 (Adz, Tuéj, Mon)
- la:** 349 (Adz)
- la:** 401 (Blí, Cr)
- la:** 257 (Camp)
- la:** 353 (Camp)

- la:** 348 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Clllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- la:** 320 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- la:** 310 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- la:** 394 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- la:** 308 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 360 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 280 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
- la:** 351 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 371 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- la:** 253 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 254 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 256 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 309 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 362 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 388 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 404 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 409 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 363 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 301 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 378 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 279 (Cinc, Can, Pen, Vist, Llan, Moix, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 359 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God,)
- la:** 313 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- la:** 310 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 252 (Fan)
- la:** 341 (Fan)
- la:** 335 (Mar)
- la:** 332 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- la:** 345 (Raf)
- la:** 330 (TrV)
- la:** 306 (TrV, Ped)
- la:** 411 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, God)
- la bírxen:** QI (Notes marginals) (Caud)
- la góla:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (God)
- la maxá:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Dol)
- la pjérna góda:** 31 (Ped)
- la póbla de benifasá:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Bsà)
- la Puntanna emborregá, a los tres días mojá:** 426b (Ann)
- la.scurá:** 692 (Ann)
- la.sprà:** 378 (Can, Cnos)
- la.strena:** 641 (Mvés)
- lábijo:** 19 (Pnyà, Llan)

- lábjo:** 19 (Can, Tor, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- lábjo:** 19 (Orp, Raf, Qua, Mvés, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- lágima:** 14 (Caud)
- lágrima:** 14 (Azu, Adz, Tuéj, DosA, TrC, Mon, Dol)
- lágrimas:** 14 (Fan, God)
- láθo:** 223 (Clló, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- láso:** 223 (Cr, Gua, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- lávijo:** 19 (Biar)
- lávjo:** 19 (Bpa, Pin)
- lávjna:** 29 (Adz)
- lázo:** 223 (Fan)
- laba:** 577d (Ped)
- labá:** 341 (Fan)
- labadero:** 697a (Clló, Ped)
- labaero:** 697a (Tuéj)
- labajo:** 421a (Clló)
- laban:** 577d (DosA)
- labandero:** 697a (God, DosA)
- labija:** QII (Últim full enquesta) (DosA)
- labija:** 778c (DosA, TrC)
- labija:** 764b (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol)
- labijero:** 764a (Adz, Tuéj, DosA, TrC, Dol)
- labillas:** 668 (TrC)
- l'aboques:** 313 (Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, DosA)
- l'aboquess:** 313 (Gua)
- labores:** 303 (Fan)
- laboreta:** 453b (God)
- laboretas:** 453b (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, DosA)
- l'abuïdes:** 313 (Can, Aín)
- labuna:** 421a (Caud)
- lacena:** 703a (TrV, Tuéj, Ped)
- ladrillo:** 676 (Pin, Cr)
- ladrones:** 366 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lafb barras:** 593 (TrC)
- l'África:** 338 (Azu, Mar, Ped, DosA)
- l'África:** 338 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Qua, Moix, Biar, Calp, Pin)
- lagaña:** 618c (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Dol)
- lagañoso:** 618d (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Dol)
- lagañozzo:** 618d (Fan)
- lagar:** 799b (Dol)
- lagar:** 806g (Dol)
- l'agarraren:** 350 (Cnos, Raf, Qua, Bllob, Blí, Calp)
- lagartija:** 496 (Dol)
- lagarto:** 499 (Dol)
- l'agrà:** 280 (Pin, Cr)
- l'agrada:** 280 (Fan)
- laguna:** 421a (Adz, DosA, TrC, Ann)
- láhhtica:** 707 (Dol)
- láhhtica:** 708 (Dol)
- láhhtico:** 708 (Caud)
- lahx gwérta:** 247 (Caud)
- lahx jémas:** 245 (Caud)
- laz yémas:** 245 (TrC)
- lalkóra:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Alc)
- lamér:** 162 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- lamera:** 670 (God)
- lamír:** 162 (Azu)
- laminá:** 162 (Fan)
- laminár:** 162 (Clló)
- lámpara:** 737 (TrC)
- l'amportaren:** 351 (Pnyà)
- l'amportaren:** 350 (Pnyà, Mvés)
- l'andugueren:** 350 (Tor)
- lansa:** 774 (Mon)
- lansadera:** 714 (God, Ann)
- lansadora:** 714 (Azu)
- lanterna:** 495 (DosA)
- lanza:** 774 (Clló, Adz, TrC)
- lanzadera:** 714 (Clló, TrV, Adz, Mar, Ped)
- lanzaera:** 714 (Tuéj, Caud, DosA)
- lanzæera:** 714 (TrC)
- lanzadora:** 714 (Fan)
- las:** 361 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- las barras:** 593 (Fan, Tuéj, Ann)
- lasena:** 703a (Azu, God, Ann)
- làstica:** 708 (Cr)
- lata:** 804 (Caud)
- látigo:** 770 (Adz, Tuéj)
- látigo:** 780 (Clló, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- látigo:** 781 (TrC)
- laubre:** 564 (Caud)
- laúna:** 421a (Ped, Dol)
- laurel:** 255 (Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- laút:** 749 (Dol)
- laüt:** 749 (Pnyà, Biar, Blí, Calp)
- lavija:** 764b (Adz)
- laz gwértas:** 247 (God, Ann, Mon)
- laz yémas:** 245 (God)
- laz yzémas:** 245 (Mon)
- le:** 374 (Azu)
- le:** 362 (Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
- le:** 362 (Bllob, Gua)
- le:** 356 (Bllob, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- le:** QI (Notes marginals) (Clló)
- le:** 317 (Clló, Fan, TrV, Azu, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- le:** 358 (Clló, TrV, Adz, Ped, TrC, Dol)
- le:** 280 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- le:** 329 (Gua)
- le:** 359 (Gua, Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- le:** 360 (Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- le:** 361 (Gua, Tuéj, Dol)
- le:** 392 (Mar, God, Ann)
- le a tiraw una kós:** 41 (Mon)
- le apetesío:** 643a (Dol)
- le dan tierra:** 660b (God)
- le dio calabazas:** 638 (Caud)
- le ha dau el deseo:** 643a (Caud)
- le ha dippresiáu:** 638 (Dol)
- le.hhcuesa:** 317 (Dol)
- le.scuesa:** 317 (Mon)

- léjj:** 38 (Aín, Monc, Qua, Bpa, Bllob, Blí)
- léjfos:** 38 (Monc, Qua)
- léjna:** 155 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- léj:** 38 (Camp)
- léjos:** 38 (Camp)
- léjfe:** 48 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- léjfy:** 48 (TrC, Dol)
- léye:** 38 (Mon)
- lézna:** 178 (Ann)
- lebadura:** 825 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA)
- lebantal:** 707 (Tuéj)
- lebantar:** 782e (Adz, Caud)
- lebante:** 425 (Mar, God)
- lebaúra:** 825 (Tuéj, God, Mon)
- lebrilla:** 699 (Clllo)
- lebrilla:** 693a (Clllo)
- lebrilla:** 697 (Tuéj)
- lebrillo:** 693 (Adz)
- lebrillo:** 699 (Adz)
- lebrillo:** 697 (Clllo, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, TrC, Mon, Dol)
- lebrillo:** 824b (DosA)
- lebrillo:** QII (Últim full enquesta) (Fan)
- lechar:** 542 (Clllo, Tuéj, Dol)
- lección:** 254 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC)
- ledixa:** QII (Últim full enquesta) (Cr)
- legaña:** 618c (Caud, DosA, TrC)
- legañoso:** 618d (Caud, DosA, TrC)
- legonico:** QII (Últim full enquesta) (God)
- legonico:** 783e (God)
- leguna:** 421a (Fan, TrV)
- lehh:** 361 (Caud)
- lehhna:** 827 (Caud, TrC, Dol)
- leix:** 806c (Camp)
- leja:** 703 (Dol)
- lejía:** 698 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- leñero:** 663 (Clllo)
- lenteja:** 806g (TrC)
- lenterna:** 495 (Clllo)
- ler:** 361 (Clllo)
- lerna:** 827 (Mon)
- les:** 354 (Biar, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- les:** 353 (Biar, Gua)
- les:** 310 (Bsà, Mvés, Bllob, Blí, Camp)
- les:** 361 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, God, DosA, TrC, Mon)
- les:** 358 (Fan, Azu, Mar)
- les:** 357 (Gua)
- les:** 366 (Gua)
- les:** 377 (Gua)
- les:** 382 (Gua)
- lesas:** 426b (Adz)
- l'escuerga:** 317 (Tuéj)
- l'escuesca:** 317 (Mar)
- l'escuesga:** 317 (Adz)
- lesió:** 254 (Fan, God, Dol)
- lesna:** 827 (Cinc, Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Tuéj, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- lespóxo:** 86 (Tuéj)
- letjúa:** 202 (Fan)
- letjúga:** 202 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon)
- letjyuga:** 202 (TrC, Dol)
- letúga:** 202 (Pnyà)
- letxal:** 541 (Cnos, Mvés)
- letxalet:** 541 (Mvés)
- letxó:** 539 (Llan)
- levant:** 425 (Ann)
- levantal:** 707 (Ann)
- lezz:** 354 (Mar)
- l'ha:** 358 (Mon)
- l'ha dau carabasas:** 638 (Mon)
- l'ha dau carabaza:** 638 (Mar)
- l'ha dau lahh calabasas:** 638 (Dol)
- l'han:** 358 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- l'han:** 358 (Tuéj)
- li:** 363 (Aín)
- li:** 362 (Can, Cnos, Llan, Biar, Pin, Cr, Ann)
- li:** 356 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Ann)
- li:** 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Ann)
- li:** 360 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Ann)
- li:** 317 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- li:** 361 (Cinc, Can, Biar, Blí, Pin, Cr)
- liagrà:** 280 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- liagrada:** 280 (Cinc)
- liagrade:** 280 (Bsà)
- liagrae:** 280 (Can, Vist, Alc, Orp)
- liara:** 728 (Adz)
- libiano:** 579a (Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- libiano:** 597 (Ped)
- libiano:** 578a (Adz)
- libianos:** 597 (Adz)
- libra:** 808a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC)
- librá:** 644 (Fan)
- librar:** 644 (Clllo, Adz)
- librell:** 697 (Ann)
- librell:** 697a (Ann)
- librell:** 824b (Ann)
- lición:** 254 (Clllo, TrV, DosA)
- liebranca:** 532 (TrC)
- liebreceta:** 532 (Caud)
- liebrecica:** 532 (Tuéj, Mar)
- liebresica:** 532 (Mon, Dol)
- liensa:** 740 (Mon)
- lifara:** 728 (Alc)
- liga:** 509 (Caud)
- ligero:** 321 (Dol)
- ligeros:** 321 (God, Dol)

- lila:** 736 (Mar)
lima: 822a (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
limohhna: 359 (TrC, Caud)
limohhnero: 720 (Dol)
limohhnna: 359 (Dol)
limón: 778f (Ann)
limonencas: 805e (God)
limones: 773b (Dol)
limorna: 359 (Clo)
limosna: 359 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
limósna: 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Bllob, Calp, Llan)
limosnero: 720 (Mon)
limpiar: 793a (TrC)
limpiase: 617a (Ped)
lindar: 664 (Mar, God)
lindar: 664a (Vist)
linde: 441 (Mon)
linterna: 495 (Mon)
lipia: 620 (Tuéj)
lirio: 445 (Adz)
lirio: 445 (Pin, Cr)
lirio blanco: 445 (Mon, Dol)
lis: 354 (Ann)
lis: 361 (Tor, Ann)
liskas: 426b (TrV)
lissiar: 341 (Ped)
lisión: 254 (Azu, Ann, Mon)
liura: 808a (Ann)
lizza: QII (Notes marginals) (Ann)
ljébre: 159 (Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol)
ljéndre: 225 (Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol)
llabadó: 697a (Cinc)
llabaor: 697a (Aín, Tor)
llabe: 668 (Mon, Dol)
llaboretas: 453b (Aín, Cnos)
llac: 811 (Cinc)
llac: 797a (Mar)
llaç: 806a (Can)
lladres: 366 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llaga: 635a (Caud, TrC)
llagaña: 618c (Ann)
llaganós: 618d (Tor)
llagañozzo: 618d (Ann)
llaganya: 618c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llaganyós: 618d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llagas: 635a (Tuéj, Ped, DosA, Ann, God)
llagonet: 783e (Pnyà)
llagósta: 494 (Biar, Blí, Calp)
llagostí: 494 (Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr)
llagostín: 494 (Ann)
llàgrima: 399 (Llan, Bpa, Moix)
llagustí: 494 (Calp)
llam: 430 (Monc, Bpa, Calp, Gua)
llamaera: 770 (Dol)
llambróix: 822a (Can)
llampat: 618b (Camp)
llampedro: 446 (Pnyà, Mvés, Llan)
llana: 820c (Clo)
llana: 815a (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC)
llança: 764 (Alc, Orp)
llança: 774 (Cinc, Tor)
llança: 740 (Cr)
llança: 614 (Cinc, Can, Pen, Alc, Pin)
llança: 786d (Pen)
llançadora: 714 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
llançaora: 714 (Bllob, Blí, Calp, Cr)
llançar: 614 (Orp, Biar, Bllob)
llançol: 706a (Tor, Pnyà, Camp, Cr, Gua)
llançols: 706a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
llanda: 796d (Monc)
llanfarnà as nassos: 733 (Bllob)
llangonissa: 582b (Orp, Pnyà)
llangosta: 494 (Alc, Ann)
llangósta: 494 (Orp, Pnyà, Mvés, Llan)
llangostí: 494 (Pen, Raf, Mvés)
llangósto: 494 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp)
llangòsto: 494 (Pin)
llanguanissa: 582b (Pen, Bllob)
llansuelo: 706a (Ann)
llantarner: 727 (Moix)
llanterna: 495 (Cnos)
llanterner: 727 (Llan)
llaó de meló de moro: 459 (Pen)
llaó del meló de moro: 459 (Bsà)
llar: 682 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, God, Tor)
llar: 663 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
llarg: 682 (Pen)
llassa: 693a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín)
llàsena: 673 (Calp)
llassetta: 693a (Monc)
llata: 800 (TrV, Ped)
llàtigo: 780 (Cr, Gua)
llaüna: 421a (Pin, Camp, Cr, Gua)
llauoretas: 453b (Vist)
llaurar: 782e (Monc, Raf)
llaurar de segon rella: 782g (Llan)
llaurar de segon réllè: 782f (Calp)
llaurar de tercer réllè: 782g (Calp)
llauretes: 453b (Alc)
llautxers: 321 (Cnos)
llavadó: 697a (Can)
llavaor: 697a (Ann, Biar, Bllob, Blí)
llavat: 825 (Bllob)
llavòns: 303 (Calp)
llavor del meló d'Alger: 459 (Calp)
llavoreta: 453b (Tor, Moix)
llavoretas d'anís: 453b (Bpa)
llavorissat: 782b (Tor)
lle fresca: 651 (Calp)
lleba cuernos: 731 (TrV)
llebà.l moc: 690a (Vist, Aín, Cnos)
llebà-li el moc: 690a (Tor)
lleban: 425 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín)
llebant: 425 (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
llebant alt: 425 (Raf)
llebar al be: 751 (Mon)

- llebar el moc:** 690a (Pnyà)
llebar entierro: 660e (God)
llebaron: 351 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
llebaron: 350 (DosA)
llebat: 825 (Bsà, Pen, Vist, Aín, Cnos)
llebeig: 425 (Pen, Raf, Qua, Pnyà, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
lleben: 363 (Aín)
llebrecica: 532 (Ped)
llebresica: 532 (Azu)
llebret: 532 (Qua)
llebreta: 532 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llebrica: 532 (Clló, Fan)
lled groga: 651 (Biar)
lled roín: 651 (Llan, Mvés)
lledriguera: 551 (Can, Orp)
llegà: 376 (Cr)
llegao: 385 (Tuéj, Caud)
llegaron: 377 (Mar)
llegáu: 385 (Clló, Dol)
llegó: 359 (Clló)
llegó: 376 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
llegonet: 783e (Orp, Tor, Mvés)
llegostí: 494 (Bpa, Blí)
lleguna: 421a (Alc)
lleix: 777 (Moix)
lleix del trompello: 806c (Llan)
lleixiu: 698 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llenca: 737 (Ped)
llénça: 740 (Pnyà, Bllob, Blí, Calp, Pin)
llençols: 706a (Llan)
llengonissa: 582b (Can, Bpa, Blí)
llenguanissa: 582b (Cinc, Bsà, Vist, Moix)
llengunissa: 582b (Calp)
llepa cassoles: 607a (Bpa)
llesca: 424 (Bpa)
llesca: 609 (DosA)
llesiu: 698 (Ann)
llesna: 827 (Vist, Clló)
llespro: 470 (Alc)
llet rouina: 651 (Orp)
lletr roín: 651 (Aín)
lleu: 579a (Can, Tor, Pnyà, Ann, Moix)
lleu: 597 (Llan)
lléudo: 825 (Biar)
lleuisnar: 431 (Llan)
lleus: 597 (Pen)
lleute: 825 (Cinc)
llevà: 350 (Pin, Cr)
llevà: 351 (Pin, Cr)
llevà al be: 749a (Cr)
llevà.l moc: 690a (Pen, Alc)
llevà.s costelles: 751 (Cr)
llevà-li la teta: 653 (Orp)
llevan: 425 (Can, Alc, Orp, Bpa, Moix, Biar, Pin)
llevan de Dénia: 425 (Bllob)
llevan de València: 425 (Bllob)
levant: 425 (Monc, Llan, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
llevar: 351 (Biar, Ann)
llevar a carcasselles: 749a (Gua)
- llevar el cremalló:** 690a (Bllob)
llevar el moc: 690a (Qua, Moix)
llevar el pabil: 690a (Raf)
llevar el pavil: 690a (Monc)
llevaren: 350 (Gua)
llevaren: 351 (Gua)
llevat: 825 (Can, Alc, Orp, Ann, Llan, Bpa, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llibre: 317 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llibrell: 576 (Aín, Monc, Cnos)
llibrell: QII (Últim full enquesta) (Biar)
llibrell: 697 (Cinc, Can, Vist, Orp, Cnos, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr)
llibrell: 697a (Cnos, Qua)
llició: 254 (Pin, Cr, Gua)
lliçó: 254 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
lloidriera: 551 (Pen)
lliebrecica: 532 (God, DosA)
lligona: 815c (Raf)
llima: 822a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llimórna: 359 (Gua)
llimósna: 359 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Moix, Biar, Blí, Pin, Cr, Camp)
llicosner: 720 (Gua)
llimpiamans: 693b (Cr)
llindà: 664a (Bsà, Can)
llindar: 664 (Cnos)
llindar: 663a (Moix)
llindar: 664a (Orp)
llindàs: 663a (Pin)
llindat: 673 (Cinc)
llindat: 664a (Cinc)
lliri: 445 (Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
lliri blau: 445 (Monc, Cnos)
llisga: 317 (Mvés, Llan)
llit: 705a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llité de cuna: 704 (Mvés)
llité de xiquet: 704 (Raf)
lliura: 728k (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
lliura: 808a (Monc)
llixca: 317 (Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Biar)
llixga: 317 (Pen, Monc, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llixgue: 317 (Cinc, Bsà, Can, Alc)
llixque: 317 (Vist)
llobé: 303 (Fan)
llober: 303 (Clló)
llobet: 535 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
llobet: 495a (Moix, Biar, Bllob)
llobiera: 390 (Fan, Adz, Caud, God, TrC, Dol)
llobihhna: 431 (TrC, Dol)
llobihhnia: 431 (Caud)
llobisna: 431 (Fan, God, Mon)
llobisneando: 431 (DosA)

- llobisnear:** 431 (DosA)
llobisnetxar: 431 (Aín, Cnos)
llobisnia: 431 (TrV, Adz, Ped)
loca: 544 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
lloca: 544 (Ann)
llocò: 731e (Ann)
llocò: 544 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Pin, Camp)
llodriguera: 551 (Bsà)
loga: 668 (Clo)
lloim: 579b (Camp)
lloima: 412 (Biar, Cr)
lloima: 413 (Moix, Pin)
lloima: 414 (Tor, Llan, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
lloimanto: 511 (Pen)
lloimello: 579b (Cinc, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Calp, Pin)
lloimellos: 579b (Tor, Llan, Moix, Bllob, Blí)
lloimera: 670 (Gua)
lloimeta: 414 (Mvés, Llan, Biar)
lloimillo: 579b (Bsà, Pen)
lloimo: 579b (Biar)
lloimos: 579b (Cr, Gua)
lloimangisa: 582b (Ann)
lloimangissa: 582b (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Biar, Pin, Cr, Gua)
lloimango: 442 (God)
lloimàngues: 571 (Pen)
lloimopet: 535 (Monc, Pin)
lloimora: 398 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lloimorando: 352 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lloimoraor: 477 (God)
lloimorar: 352 (Tuéj, Ped)
lloimoré: 255 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin)
lloimorer: 255 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
lloimoret: 255 (Ann)
lloimoró: 477 (Biar, Pin)
lloimorón: 477 (TrC, Mon, Dol)
lloimosa: 663 (Can)
lloimosa: 682 (Can, Biar)
lloimosa: 424 (Cinc)
lloimosa: 676 (Cr)
lloimosa: 799b (Cr)
lloimosetes: 676 (Gua)
lloimósimo: 424 (Alc)
lloimoso: 424 (Cinc)
lloimosò: 424 (Llan)
lloimosò del fogà: 682 (Pin)
lloimossò: 424 (Pnyà, Mvés)
lloimovisna: 431 (Monc, Ann, Bllob)
lloimovisnà: 431 (Pin, Cr)
lloimovisnar: 431 (Qua)
lloimovisnear: 431 (Ann)
lloimozza: 424 (Ann)
lloimozzeta: 424 (Ann)
lloimuberna: 495 (Cinc, Raf, Qua)
lloimubias: 373 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
lloimubiera: 390 (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Mon)
lloimubiese: 390 (Clo)
lloimubisna: 431 (Mvés)
- llobisnà:** 431 (Raf)
lludra: 518 (DosA)
lludria: 518 (Fan, Ped)
llúdria: 518 (Monc, Raf, Qua)
llúdriga: 518 (Tor)
llueca: 544 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
llueco: 731e (TrC)
lluerna: 495 (Bsà, Can, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
lluerna: 684 (Pnyà)
llugo: 757 (Ped, TrC)
lluguet: 570 (Mar)
lluguet: 757 (Mar)
llumbreira: 675 (Pin)
llumenera: 689a (Bpa)
llumeneta: 495 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
llumuello: 579b (Vist)
llupia: 620 (Mar, God, Ann, Mon)
llúpia: 620 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
llúpia: 621 (Orp)
llúppia: 620 (Bpa)
llussia: 766 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Pin, Cr)
llussiar: 766 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
lluvèrnè: 495 (Camp)
lluvesnar: 431 (Camp)
lluvias: 373 (Ann)
lluvia: 390 (Ann)
lo: 353 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
lo: 261 (Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa)
lo: 329 (Bsà, Can, Pen)
lo: 347 (Bsà, Can, Pen)
lo: 349 (Bsà, Can, Pen)
lo: 350 (Bsà, Can, Pen)
lo: 386 (Bsà, Can, Pen)
lo: 352 (Bsà, Can, Pen, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lo: 252 (Bsà, Can, Pen, Cnos, Pnyà)
lo: 311 (Bsà, Can, Pen, Llan)
lo: 255 (Bsà, Pen)
lo: 256 (Bsà, Pen)
lo: 312 (Bsà, Pen)
lo: 355 (Bsà, Pen)
lo: 358 (Bsà, Pen)
lo: 351 (Bsà, Pen, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lo: 341 (Caud)
lo: 358 (Caud)
lo: 253 (Cinc, Alc, Llan, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, Azu, Adz, Mar, Mon, Dol)
lo: 379 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
lo: 398 (Cinc, Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lo: 325 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo)

- Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 392 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 391 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 306 (Clo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 374 (Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
- lo:** 411 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 329 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- lo:** 313 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 350 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 386 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 397 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC)
- lo:** QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lo:** 340 (Cnos)
- lo:** 310 (Pen)
- lo:** 362 (Pen)
- lo acompañan:** 660b (God)
- lo amortajan:** 660b (God)
- lo belan:** 660b (God)
- lo dejan tendío:** 660b (God)
- lo ha dehhpacháu:** 638 (Dol)
- lo haiga.mparáu:** 661 (Dol)
- lo menesté:** 642 (Pen)
- lo pelan:** 577d (DosA)
- lo réyes:** 248 (Caud, God, TrC, Ann, Mon)
- lóbo:** 55 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- lóbo:** 107 (Orp, Monc, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin)
- lóbo:** 107 (Pnyà)
- lóxo:** 13 (Adz)
- lobet:** 535 (Ann)
- lobete:** 535 (Caud)
- lobico:** 535 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- lobico de güerta:** 495a (Tuéj)
- lodo:** 435 (Clo, Fan)
- lof:** 353 (Dol)
- logrero:** 729 (Bsà, Fan, Azu)
- lohh:** 343 (Caud)
- lohh:** 310 (Caud, TrC, Dol)
- lohh:** 353 (Caud, TrC, Dol)
- lohh:** 357 (Caud, TrC, Dol)
- lohh:** 358 (Caud, TrC, Dol)
- lohh:** 377 (Caud, TrC, Dol)
- lohh:** 382 (Caud, TrC, Dol)
- lohꝯ gátos:** 246 (Caud, TrC)
- lol:** 366 (Caud, TrC, Dol)
- loma:** 414 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- loma:** 413 (Ped, Mon)
- lombrigo:** 600 (TrC)
- lomera:** 670 (Adz, Tuéj, Caud, Mon)
- lomero:** 670 (Dol)
- lomica:** 413 (Mon)
- lomillos:** 579b (Clo, Adz, DosA)
- lomillos:** 577f (DosA)
- lomo:** 579b (Azu, Ped, Ann)
- lomos:** 579b (TrV, Tuéj, Caud, TrC, Dol)
- lonas:** 805a (Tuéj)
- loncha:** 577f (Caud, DosA, TrC)
- longanicera:** 578a (DosA)
- longaniceras:** 578a (Adz, TrC)
- longanisa:** 582b (Azu, God)
- longanisar:** 578a (Azu)
- longanisera:** 578a (Ann)
- longanisero:** 578a (God)
- longaniza:** 582b (Clo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
- longanizales:** 578a (Clo, TrV)
- longanizares:** 578a (Tuéj)
- longanizas:** 582b (TrV)
- lor:** 377 (Clo)
- lor:** 329 (Dol)
- lorók:** QI (LUGAR: Sus características...) (Tor)
- los:** 366 (Adz, Tuéj, God)
- los:** 325 (Ann)
- los:** 343 (Ann, Mon)
- los:** 261 (Bsà)
- los:** 361 (Bsà)
- los:** 260 (Bsà, Can, Pen)
- los:** 353 (Bsà, Can, Pen, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- los:** 382 (Bsà, Pen, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- los:** 280 (Caud)
- los:** 310 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- los:** 357 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- los:** 358 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- los:** 354 (DosA)
- los:** 377 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- los:** 342 (Fan, Caud, Ped, Ann, Mon, Dol)
- los:** 315 (Mon)
- los:** 335 (Ped, Ann, Mon)
- los:** 341 (Ped, Ann, Mon)
- los:** 310 (Pen)
- los alientes:** 615c (Adz)
- los artillejos:** 426f (Dol)
- los bajillos:** 692 (Adz)
- los budillos:** 578 (Clo, Ped, God)
- los corbetes:** 579c (God)
- los ejíos:** 716b (Caud)
- los haticos:** 647 (Adz)
- los husos:** 799d (Ped)
- los lomos:** 579b (God)
- los ñudetes:** 606 (Tuéj)
- los nudos:** 606 (TrV)
- los ñudos:** 606 (Mar, God, DosA)
- los oros:** 639a (TrV)
- los oros de boda:** 639a (DosA)

- losa:** 424 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
losa de la cosina: 682 (Dol)
losa del hogar: 682 (Mar)
losa del juego: 682 (TrC)
losar: 424 (Adz)
losas: 662 (Mar)
losca: 486 (TrV)
lo-sesos: 590 (Caud)
losl: 366 (Mon)
loz gátos: 246 (God, Mon)
loz ggátos: 246 (Ann)
loz yéños: 154 (God)
lozza: 424 (Fan)
lúbja: 225 (Adz)
lúbjo: 43 (Mon)
lúmbre: 62 (Tuéj, DosA)
lúnes: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped, Ann)
lubia: QII (Notes marginals) (Adz)
lubiano: 597 (Clló, Azu)
lubiano: 579a (Clló, Fan, TrV, Azu)
lubianudo: 731e (Fan)
lucerna: 495 (Clló)
lucero: 426g (Bpa, Moix, Qua)
lucero: 426f (Moix, Biar, Blí)
lucero baquero: 426g (Ped)
lucero de la matinà: 426f (Qua, Pnyà)
lucero de la nit: 426g (Mvés)
lucero de l'alba: 426f (Clló, Adz, Llan)
lucero de los baquero: 426g (TrV)
lucero de los baqueros: 426g (Adz, Tuéj)
lucero del dia: 426f (Cinc, Tor, Mvés)
lucero del día: 426f (TrV, Tuéj, Ped, TrC)
lucero des baqueros: 426g (Tor)
lucero l'alba: 426f (Caud)
luciala: 766 (Clló, TrV, Ped)
luciarla: 766 (Mon)
ludria: 518 (Clló)
luego: 305 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
lumbrar: 664a (Caud)
lumbrares: 664a (Caud)
lumbre: 659 (Azu)
luoego: 305 (Mon)
lupia: 620 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol)
luserico de loh jañanes: 426f (Dol)
lusero Benus: 426f (Dol)
lusero de la mañana: 426f (Ann)
lusero de la noche: 426g (Fan)
lusero del alba: 426f (God)
lusero del baquero: 426g (God)
lusero del dia: 426f (Fan)
lusero del día: 426f (Azu)
lusero el día: 426f (Mon)
lusero gaspatxero: 426f (Pin)
lusero.l dia: 426f (Cr)
luses: 677 (Dol)
lusiála: 766 (Fan)
lusiarla: 766 (God, Ann)
luzîr: QI (Notes marginals) (Ann)
luzzillo, un: 806g (Ann)
luzzsillo: 799d (Ann)
lábe: 106 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- lábi:** 19 (Bsà, Pen)
lágrima: 14 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
lám: 98 (Can, Vist, Monc)
láma: 63 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lámp: 98 (Bsà)
lás: 223 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp)
lamér: 162 (Mon)
lamerá: 63 (Fan, Ped)
lanéra: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Llan)
laneríns: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Llan)
langóstos: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Can)
lantúga: 202 (Bsà, Pen, Orp)
lasána: 108 (Can)
latúga: 202 (Monc)
lavór: 207 (Biar)
lébra: 159 (Bsà, Pen, Orp, Monc, Calp)
lébre: 159 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
léjJ: 38 (Llan, Moix)
léjfos: 38 (Bllob, Cr)
léjt: 48 (Cinc, Bsà, Can)
léme: 225 (Pin, Cr, Gua)
lémen: 225 (Biar)
lémena: 225 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
lémens: 225 (Gua)
léмна: 225 (Pen, Calp)
lénla: 155 (Bsà)
léndra: 225 (Ann)
léndre: 225 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, God, DosA)
léndres: 225 (Ped)
léna: 155 (Cinc, Pen, Alc, Aín, Monc, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
léf: 38 (Biar, Pin, Cr, Gua)
léfos: 38 (Biar, Pin)
lét: 48 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
lét': 48 (Llan, Moix, Gua)
lepá: 162 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
lepár: 162 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Ann)
letúa: 202 (Aín, Raf, Pin, Gua)
letúga: 202 (Cinc, Can, Alc, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)

- letúw/ga:** 202 (Cnos)
letúwa: 202 (Vist)
lisá: 104 (Pen)
lóm: 23 (Aín)
lóp: 55 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
lóp': 55 (Can, Llan, Bpa, Moix)
lóska: 216 (Blí)
lobé: 97 (Fan)
lobér: 97 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
lorá: 15 (Fan)
lorár: 15 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
lovér: 97 (Ann)
lúgo: 43 (Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC)
lunóir: 44 (Mar)
m'importe: 400 (Pen)
mà asquerri: 622 (Moix)
mà dreta: 621a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mà.squèrra: 622 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bllob, Blí, Cr, Gua)
mà.squèrrre: 622 (Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp)
mà.squèrrè: 622 (Pin, Camp)
má: 25 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mándra: 151 (Cinc, Pen, Vist)
mánko: 208 (Bpa)
máno: 25 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
mánra: 151 (Bsà)
mánta: 194 (Fan)
mártho: QI (Notes marginals) (DosA)
márso: QI (Notes marginals) (God)
mártho: QI (Notes marginals) (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC)
márs: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
márso: QI (Notes marginals) (Fan, Azu, Ann, Mon, Dol)
mártes: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped, Ann)
mása: QI (Notes de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, DosA, Ann, Mon, Dol)
másclo: 164 (Cllo, Fan, TrV, Azu)
máskle: 164 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
máta de pébre: 186 (Biar, Bllob)
máta de pebréres: 186 (Camp)
- mátj:** 231 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mátjézbóniko: 210 (Aín)
mátjo: 164 (Cr, Gua)
mátjo: 164 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
mátjyo: 164 (TrC, Dol)
máxo: 8 (Adz, Tuéj)
máyo: 231 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
máyo: QI (Notes de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, God, DosA, TrC, Ann)
máz mexor: QI (Notes marginals) (Caud)
malorkins de galinera: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Blí)
macadó: 346 (Pen)
macadó: 707 (Pen)
macadó: 710 (Pen, Vist)
macadó: 709a (Pen, Vist)
macadó del coll: 707 (Vist)
macador: 710 (Blí)
macador: 709a (Blí)
macaor: 710 (Bpa)
macaor: 346 (Bpa, Blí)
macaor: 707 (Bpa, Calp)
macaor: 709a (Bpa, Calp)
macaor de mocà-se: 710 (Calp)
macarrons: 579e (Pen, Camp)
macarullera: 442a (Alc)
maceta: QII (Últim full enquesta) (Biar)
machet: 542 (Ann)
machico: 542 (Mar, God)
macho: 819d (Caud, TrC, Dol)
macho: 812 (Dol)
macho: 526 (Fan, Tuéj, God, Ann, Mon, Dol)
macho cojudo: 526 (Caud, TrC)
machorra: 528 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
machorriza: 528 (Tuéj)
maço: 819d (Cr)
macòcò: 736 (Pin)
madahhtra: 655 (Dol)
madalena: 712b (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, God, TrC, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
madalenas: 712b (Cllo, Ped, Ann)
madaleneta: 712b (Llan)
madastra: 655 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Gua)
madeixa: 578a (Vist, Alc)
madeja: 810 (God)
madera: 257 (Biar, Pin, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
maderos: 662 (TrC)
madrahhtra: 655 (TrC)
madrastra: 655 (Adz, Tuéj, Cr)
madre: 359 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
madre señoira: 655 (Caud)
madrigera: 551 (Caud)
madriguera: 551 (Alc, TrC, Mon, Cr, Dol, Gua)
madrina: 646 (Bsà)

- madroñera:** 478 (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon)
madroñero: 478 (Dol)
madroño: 479 (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
madronyer: 478 (Biar, Camp)
madronyera: 478 (Pin, Cr)
madrónyo: 479 (Biar, Pin, Camp, Cr)
madrugá: 715a (Tuéj, God, Dol)
madrugà: 715a (Cr, Gua)
madrugada: 715a (DosA)
maedéu de teulaes: 508 (Blí)
maehhthro: 405 (Caud, TrC, Dol)
maehhthro: 723b (Dol)
maera: 257 (Camp, Cr, Gua, Mon, Dol)
maestral: 425 (Bpa, Calp, Camp, Gua)
maestro: 405 (Cllo, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
magalena: 712b (Adz)
magalenas: 712b (Caud)
magantería: 151 (Gua)
magencar: 782f (Bllob)
m'agrà: 397 (DosA, Ann)
m'agrà: 397 (Bllob)
magre del braç: 603d (Cinc)
magre del dit: 609a (Moix)
magre del dit gros: 609a (Cinc)
máhh pequeño: 658b (Caud)
maial: 806c (Alc, Moix, Biar, Bllob)
maioral: 723 (Ped)
maití: 715b (Gua)
maixeta: 578a (Llan)
majano: 424 (Caud, TrC)
major: 339 (Pnyà, Biar)
majoral: 723 (Alc)
majoral: 721 (Biar, Pin, Cr)
majoral: 720a (Cinc, Can)
majoral: 722 (Monc, Biar, Cr, Gua)
majoral del ganao: 723 (Pin)
majoral des mules: 722 (Pin)
majoret: 339 (Llan)
majuelera: 450 (TrC)
majuelo: 791a (TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
mal: 349 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, TrV, Azu, Ann)
mal de dit: 633e (Biar)
mal gra: 634a (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp)
mal grà: 634a (Cinc, Bsà, Can)
mala dona: 730 (Biar)
mala dònò: 730 (Pin)
malabentura: 488 (Azu)
malacatón: 473 (Tuéj, Mar)
maladena: 712b (Tor)
malaena: 712b (Mvés)
malaeneta: 712b (Cnos, Qua)
malaenetes: 712b (Raf)
malagána: 151 (Pen, Monc)
malagueña: 748a (Dol)
malal: 355 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Gua)
malald: 355 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan)
malalt: 355 (Can, Pin, Camp, Cr)
- malalties:** 373 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
malcasats: 642a (Alc)
malencrús: 635a (Dol)
malénes: 760 (Vist)
maleneta: 712b (Bpa, Moix, Biar, Cr)
malfatán: 731a (Azu)
malgahhtaor: 731a (Dol)
malgarita: 712b (Adz)
malgastadó: 731a (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
malgastador: 731a (Cllo, Orp, Ped, DosA)
malgastaó: 731a (Pen, Cr)
malgastaor: 731a (Aín, Monc, Tuéj, Tor, Bpa)
malgrano: 634a (Cllo, Fan, TrV, Azu, Ann)
malín: 826b (Bsà)
mall: 819d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
mallal: 806c (Blí)
mallal: 806b (God)
mallancón: 533 (Dol)
mallo: 819d (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
mallol: 791a (Bsà, Can, Pen, Orp, Monc, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
malmíra: 216 (Vist)
malo: 355 (Fan, Azu)
ma-lo-cap: 349 (Bsà)
malparí: 646a (Fan, Pin, Cr)
malparir: 646a (Cllo, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Biar, Bllob, Blí, Gua)
malparise: 646a (Adz)
maltenido: 646a (Tuéj)
mama: 565 (Fan)
mamantó, -ona: QII (Últim full enquesta) (Raf)
mamat: 731f (Blí, Gua)
mamaüra : 732 (Gua)
mamella: 565 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Aín, Cnos, Mvés, Bpa, Blí, Calp)
mamelles: 564 (Biar, Pin, Cr)
mamó: 556 (Cinc)
mamó: 539 (Llan)
mamón: 555 (TrV)
mamonet: 539 (Cinc)
mamonet: 555 (Cinc, Qua)
mamperlà: 664 (Llan)
maná: 549 (God)
maná: 785 (Mar)
maná: 784b (TrV, Azu, Mon)
manà: 549 (Camp)
maná de bacas: 546 (Dol)
maná de borregas: 547 (Caud)
manà de cérdos: 549 (Gua)
maná de chinos: 549 (Mon)
maná de ganáu: 547 (God)
manà de porcs: 549 (Biar, Pin)
mañana: 715b (Dol)
manantial: 421 (Pen, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Tor, TrC, Mon, Dol)
manat: 784b (Raf, Qua, Mvés)
mancal: 261 (Llan, Moix, Blí, Camp)
mançaneral: 484a (Cinc)
mançanilla bórda: 444 (Tor)

- mancha:** 819b (Clló, Fan, Azu, God, TrV)
manchón: 819b (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann)
manco: 624 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
mandadero: 723d (Caud)
mandaero: 723d (Tuéj, Dol)
mandaron: 361 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, Mon, Dol)
mandíl: 194 (Camp)
mandil: 826b (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, God, DosA, Llan)
mandil: 762 (Mar, Ped, Mon)
mandil: 707 (TrC)
mandiles: 826c (Adz)
mandiles: 826b (Caud)
mandilón: 736 (DosA)
mandilóna: 748a (Camp)
mandín: 762 (God)
mandránga: 151 (Llan)
manduria: 749 (TrV)
mandúria: 749 (Bsà, Pen, Vist, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp)
mandurria: 749 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
mandúrria: 749 (Alc, Pin)
mànega: 426a (Orp)
manesga: 318 (Mon)
maneta: 738a (Pnyà)
manetes: 581a (Monc, Raf, Qua)
manga: 778b (Dol)
manguelera: 730 (Orp)
manguilla: 778a (Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Bpa, Biar, Blí, Camp, Pin, Dol)
manguillè: 778a (Calp)
manguito: 784a (Clló, Adz)
mani[x]ero: 721 (Camp, Gua)
maniantal: 421 (Fan, TrV, Adz, Caud, Biar)
manihhcal: 572 (Caud)
mañihhcal: 572 (TrC)
manil: 826b (Alc, Aín, Monc, Tor, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Cr)
manil: 826c (Biar, Calp)
manilla: 799f (Adz, Tuéj)
manilla: 799d (Azu)
manilla: 785a (Biar)
manilla: QII (Últim full enquesta) (Clló, Azu, Adz, Caud)
manillas: 799a (Adz, Tuéj)
manillas: 799f (Ped)
manils: 826b (Vist, Pnyà)
mano derecha: 621a (Ped, God)
manoyo: 784b (Adz)
manotá: 41 (Pin, Cr)
mansana: 595 (Dol)
mansanera: 484a (Fan, Azu, God)
mansaneral: 484a (Fan, God)
mansanero: 484a (Dol)
mansaneta de judío: 444 (Mon)
mansanilla: 805e (Ann)
mansanilla borde: 444 (God, Ann)
manta: 708 (Aín, God, TrC, Calp, Gua)
manta: 805a (Ann)
manta: 732 (Caud, DosA)
manta: 706c (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Gua)
manta: 826c (Raf)
manta: 570 (Tuéj)
manta morellana: 708 (Bpa, Biar, Bllob, Blí, Pin)
manta plegá: 762 (DosA)
mantakáma: 120 (Ped)
mantas: 706c (Caud, Dol)
mantas: 826c (Dol)
mantas: 805a (Fan, Azu, DosA)
manteca: 579d (Caud, Pnyà, Biar, Bllob, Pin, Cr, Dol, Gua)
mantecà: 712b (Bpa, Bllob, Blí)
mantecas: 579d (TrC)
mantecáus: 712b (Adz, Ped, Dol)
mantega: 579d (Camp)
mantel: 826b (Ann)
manteles: 826b (TrC, Dol)
mantellina: 732 (Adz)
mantellina: 707 (Aín, Adz, God, TrC, Gua)
mantellina: 709a (Cr)
mantellina: 731 (Pin)
mantellinera: 728l (Alc)
mantil: 826b (Llan)
mantilla: QII (Notes marginals) (TrC)
mantillo: 486 (Tuéj)
mantillón: 731 (TrC)
manto: 707 (Pin)
mantó: 707 (Blí, Camp, Cr, Gua)
mantó: 639a (Calp)
mantón: 707 (Azu, Dol)
mantones: 570 (TrV, TrC)
mantornà: 782f (Cinc, Bsà, Can, Alc, Cr)
mantornà: 782g (Cr)
mantornar: 782f (Vist, Orp, Azu, Monc, Cnos, Ped, Qua, God, Mvés, TrC, Bpa, Camp, Dol, Gua)
manual: 608 (Biar)
manuelet: 608 (Bllob, Camp)
manxa: 819b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Pin, Camp)
manxó: 819b (Pnyà, Biar, Blí, Calp, Gua)
manyaco: 650a (Pin, Cr, Gua)
manyacos: 353 (Pin, Cr)
manyqueria: 353 (Camp)
manyèco: 650a (Camp)
manyívol: 421 (Alc)
manyòfla: QII (Últim full enquesta) (Raf)
manyol: 791a (Cnos)
manzanar: 484a (Tuéj, Caud)
manzanares: 484a (Adz)
manzanera: 484a (Clló, Mar, DosA)
manzaneral: 484a (Clló, TrV, DosA)
manzanero: 484a (Tuéj, TrC)
manzanicas de pastor: 451 (Adz)
manzanilla: 444 (Caud)
manzanilla: 805e (Tuéj, Caud, DosA)
manzanilla borde: 444 (Mar, TrC)
manzano: 484a (Adz, Caud)
mañtjón: 59 (Tuéj)
máquina: 778d (Fan, Adz, Tuéj, DosA)
màquina: 778d (Bsà, Bpa, Bllob)
mařok: 7 (Calp)
maralt: 355 (Calp)
maralties: 373 (Calp)

- marc:** 663a (Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Cr)
márcega: 705b (TrV)
mardà: 526 (Bpa, Blí)
mardà: 561 (Camp)
mardà: 524 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
mardano: 524 (Clo, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Mon)
mare: 607a (Bsà)
mare: 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann)
márfega: 705b (Clo, Fan, Azu, Ped, Ann)
màrfega: 706c (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp)
marfigó: 706c (Pen)
margaïta: 444 (Cr)
margalita: 488 (Aín)
margalita: 712b (Aín, Cnos)
margalita: 444 (Cnos, Calp, Pin)
margalitas: 712b (TrV, Azu)
margarita: 444 (Adz, Raf, Qua, Bllob)
margaritas: 712b (Tuéj)
margual: 800 (Dol)
margual: 806h (Dol)
marínas: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Mar)
marínes: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Mar)
Maria: 409 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
maria: 488 (Orp)
Maria: 409 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
Maria.stà: 409 (Orp)
maricón: 731 (Adz)
Marieta: 274 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
marieta: 493 (Fan, Raf, Mvés)
marieta: 488 (Mar, Ped)
marieta: 684 (Mvés)
Mari-eta: 274 (Caud, Mon)
marieta-picaora: 488 (Cnos)
marieta-ròsò: 493 (Camp)
marihcal: 572 (Dol)
Mariíca: 274 (Clo, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God, TrC)
Maríquya: 274 (DosA)
marinéros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Mar)
marinera: 707 (Mvés, Llan, Calp)
mariposa: 487 (Adz)
Mariquica: 274 (TrV, Tuéj)
Mariquita: 274 (Dol)
maroma: QII (Últim full enquesta) (Clo, Azu)
maroma: 800 (Mar)
maroma: 806g (Ped)
marra[x]et: 557 (Tor)
marra[x]o: 558 (Tor)
marraixa: 693 (Bsà, Can, Vist, Alc, Mvés)
marraixa: 694a (Tor, Mvés, Ann, Llan, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
marraixó: 693 (Bsà)
marraja: 694a (Clo, Fan, Tuéj, Ped, God, DosA, Dol)
marranera: 550 (Camp)
marrano: 575 (Camp, Dol)
marranxa: 693 (Pen)
marranxó: 693 (Pen)
márrega: 705b (Adz, Tuéj)
màrsera: 806 (Moix, Camp)
martagón: 734 (TrC)
martell: 818j (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
martell: 816 (Tor, Pnyà, Mvés)
martillo: 818j (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
martín del río: 502 (Caud)
martinete: 502 (TrV, Adz)
martinico: 502 (Mar, Tor)
mas: 717 (Can, Vist)
más: 396 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
más: 319 (Mar, Mon, Dol)
más: 277 (Mon)
más: 407 (Ped, God, DosA, Ann, Dol)
más: 339 (Tuéj)
masa: 806f (Dol)
masa: 797 (Mon)
masa: QI (Notas de orientación fonética) (TrC)
masá: 825b (Fan)
masá: 717 (TrV, Tuéj)
masà: 717 (Aín)
masada: 717 (Adz)
masadora: 815b (Clo, Fan)
masaera: 815b (Dol)
masalabés: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Mvés)
masalabeséros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Mvés)
masao: 576a (TrC)
masar: 825b (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped)
masarró: 810e (Aín)
masarrones: 810e (Azu)
mascle: 525 (Aín)
masera: 826b (Adz, Dol)
masera: 826c (Clo, Fan, TrV, Tuéj)
maseras: 826c (Azu)
masía: 717 (Pen)
masía: 717 (Clo, Ped)
maso: 771 (Dol)
maso: 782g (Dol)
masoberos: 717 (Clo)
mass.ordi: 319 (Can)
massa: 319 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
massar: 825b (Orp)
massarró: 810e (Cnos)
massurca: 732 (Llan)
màstil: 422a (Gua)
mastra: 655 (Cr)
mastral: 425 (Pen, Orp)
mata de tápena: 452 (Mon)
mataba: 388 (Tuéj, Mon, Dol)

- matacabras:** 425 (Caud, DosA, Ann, Mon)
matacabres: 425 (Mvés, Moix)
matacandil: 488 (DosA)
matadó: 577 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Mar, DosA)
matádór: 577 (Caud)
matafaluga: 453b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Bllob)
matagorrino: QII (Notes marginals) (Adz)
matahombres: 491 (Mon)
matalaf: 705b (Bpa, Calp)
matalafua: 453b (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
matalap: 705b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
matalàs: 705b (Gua)
matalauba: 453b (Caud, TrC)
matalaúba: 453b (Dol)
matamor: 577 (Tuéj, Ped, God, Tor, Pnyà, TrC, Ann, Bllob, Mon)
matapeons: 491 (Can)
matapobres: 729 (Bllob)
matapoll: 695 (God)
mataporc: 577 (Cnos)
matar el cuc: 695a (Tor)
matar el gusano: 695a (Tuéj)
mataria: 388 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob)
mataría: 388 (Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
matarie: 388 (Orp)
mata-sèt-hòmens: 491 (Cr)
matasiete: 491 (Dol)
matava: 388 (Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
matavera: 476 (Blí)
mateis: 304 (Aín)
mateix: 304 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Blí, Cr, Gua)
mateixa: 304 (Monc, Raf, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp)
mateixeta: 304 (Moix)
materia: 573 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Ann, Dol)
matèria: 573 (Cr, Gua)
matèria: 573 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
matèriè: 573 (Pin)
materjál: 199 (TrC, Mon)
matéu: 488 (Pen)
matí: 715a (Bsà, Vist, Aín, Tor)
matí: 715b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
matinà: 715a (Cinc, Can, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
matinada: 715a (Bsà)
matón: 731d (Caud)
matorra: 480 (Adz, God)
matraca: 746 (Can, Cillo, Fan, Azu, Aín, Caud, God, TrC, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Cr, Dol)
matros: 261 (Pin)
matxet: 542 (Cinc, Bsà, Aín, Raf, Qua, Biar, Blí, Calp, Pin)
matxet: 559 (Mvés)
- matxo:** 559 (Calp)
matxo: 559 (Calp, Moix)
matxo: 542 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Moix, Bllob, Camp, Cr, Llan, Bpa, Mvés)
matxo: 524 (Cr)
matxo: 559 (Cr)
matxo: 819d (Gua)
matxo: 526 (Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr)
matxo cabriu: 526 (Pin)
matxo mardà: 526 (Llan)
matxo rómo: 542 (Gua)
matxor: 339 (Raf, Qua, Tor, Mvés)
matxoral: 723 (Cnos, Tor)
matxoral: 721 (Tor)
matxórra: 528 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp)
maulá: 554 (Fan, Mar)
maulà: 554 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
maular: 554 (Cillo, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Ped, God, Tor, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Camp, Gua)
maulido: 554 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
maulío: 554 (TrC, Mon, Dol)
maulit: 554 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Cr, Gua)
maulú: 554 (Fan)
maullar: 554 (Caud)
maullío: 554 (Caud)
maullit: 554 (Camp)
maurals: 800 (Cr)
maurals: 806h (Cr)
maxaéro: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Dol)
mayar: 554 (Tuéj, Caud)
mayido: 554 (Tuéj)
mayo: QI (Notas de orientación fonética) (Mon, Dol)
mayoral: 722 (Azu, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
mayoral: 721 (Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
mayoral: 723 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
mayoral: 720a (TrV, Ann)
mayordomo: 720a (Caud)
mazarrón: 810e (Tuéj)
mazarrones: 810e (TrV)
mazzá: 717 (Fan)
me: 354 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
me: 348 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Moix, Biar, Pin, Cr, Gua, Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
me: 397 (Cillo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
me: 346 (Cillo, TrV, Azu, Ped, Ann)
me: 400 (Vist, Aín, God)
me fi: QII (Notes marginals) (DosA)
mé fòins: 88 (Biar, Pin, Cr)
mé fòins: 88 (Calp)
médja: 226 (Adz, Tuéj, Caud, Mon, Dol)

- médja lúna:** 200 (Dol)
- médjo:** 237 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- mél:** 180 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- més:** 141 (DosA)
- méz de:** 244 (TrC)
- méz de la madaléna:** 233 (Bpa)
- méz de la veréna:** 234 (Calp)
- méz de nál:** QI (Notes marginals) (Gua)
- méz de nadál:** QI (Notes marginals) (Blí, Calp)
- méz de san dzuán:** 232 (Calp)
- méz de san zuán:** 232 (Bpa)
- méz de santjago:** 233 (TrC)
- méz de totsáns:** QI (Notes marginals) (Calp)
- méz mal:** 88 (Vist, Monc, Qua, Bllob, Camp)
- méz máles:** 88 (Blí)
- méz malamén:** 88 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Aín)
- méz malamént:** 88 (Cnos, Raf)
- meadina:** 618a (Adz)
- meaera:** 579g (Dol)
- meao:** 618a (TrV)
- mear:** 618 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- mear la gatera:** 637 (TrV)
- mearrines:** 618a (TrC)
- meáu:** 618a (Azu, Caud, Ped, DosA)
- meáus:** 618a (Tuéj, God, Dol)
- meceadora:** 702b (Aín)
- mecer:** 705 (Adz)
- mechón:** 810h (Ann)
- meco:** 539 (Adz)
- meco:** 555 (Clo)
- mèco:** 556 (Vist, Orp)
- medecina:** 399 (Llan)
- media:** 782c (Adz)
- media:** 802a (Azu, Adz, Tuéj, Clo, Fan, TrV, Ped)
- media:** QII (Últim full enquesta) (Clo)
- media:** 708 (TrV)
- media:** 808a (TrV, Caud, Ann, Dol)
- media arroba:** 802a (Caud)
- media arroba:** 808a (Clo, Fan, Azu, Tuéj, God, TrC, Ped, DosA)
- media azumbre:** 802a (Caud)
- media barchilla:** 788c (Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- media barcilla:** 788c (Clo, TrV)
- media barsilla:** 788c (Fan, Azu)
- media cama:** 764c (Caud)
- media cuarta:** 808a (Azu)
- media cuarta:** 782c (TrV, Azu, Tuéj)
- media cuartica:** 788c (Fan, Adz)
- media cuartilla:** 782c (Adz)
- media cuartilla:** 788c (Azu)
- media cuartilla:** 808a (Caud)
- media cueza:** 788c (DosA)
- media fanecà:** 782c (Ann)
- media fanega:** 788c (Adz, Caud)
- media hanegá:** 782c (TrV, Azu, DosA)
- media libra:** 808a (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC)
- media 'liura':** 808a (Ann)
- media micheta:** 808a (God, DosA)
- media micheta:** 802a (God, DosA, TrC)
- media suma:** 788c (God)
- media tahúlla:** 782c (TrC, Dol)
- media yubada:** 782c (Adz)
- media yugá:** 782c (Tuéj)
- mediana:** QII (Notes marginals) (Clo)
- mediana:** 757a (Clo, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
- medidó:** 719a (Cinc)
- medio:** 782c (Azu)
- medio:** 406 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- medio:** 788c (TrV, Azu, Tuéj, God, DosA, TrC, Dol, Ped)
- medio:** 782c (Tuéj)
- medio armut:** 788c (Ann)
- medio cántaro:** 802a (Fan, Adz, Tuéj, TrC, Clo, TrV, Azu, Tuéj, DosA, Ann, Ped)
- medio celemín:** 782c (Caud)
- medio celemín:** 788c (Caud)
- medio cuarterón:** 808a (Ped, God, DosA, Fan, TrV, Azu, Tuéj, TrC)
- medio cuartillo:** 788c (Ann)
- medio cuartillo:** 802a (Clo, Fan, TrV, Adz)
- medio cuartón:** 782c (DosA)
- medio cuchuelo:** 788c (Fan)
- medio cueza:** 788c (TrC)
- medio jornal:** 782c (Clo, Fan, Azu)
- mediodía:** 425 (Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
- mediodía:** 715c (Clo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Dol)
- medir:** 788b (Clo)
- mehh:** 314 (Caud, TrC, Dol)
- mehhmo:** 304 (Caud)
- meixdia:** 425 (Blí)
- mejedor:** 743 (TrV, Tuéj)
- mejer:** 705 (TrV, Azu, Tuéj)
- mejilla:** 592 (Caud, TrC)
- mejillas:** 592 (Mon, Dol)
- mejó:** 396 (Fan)
- mejó:** 409 (Fan)
- mejor:** 409 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann)
- mejor:** 396 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- mejoráu:** 409 (Caud, TrC, Mon, Dol)
- meléna:** 189 (Caud)
- melena:** 760 (TrV)
- meléna:** 760 (Cinc, Monc)
- melguizo:** 650 (Caud)
- melguizos:** 650 (Adz, Tuéj, DosA)
- melic:** 600 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan)
- mellisos:** 650 (Dol)
- melón d'agua:** 459 (Fan)
- melón de agua:** 459 (Adz, Tuéj)
- melón de Argel:** 459 (DosA)
- mèlsa:** 579a (Bllob)
- memmmo:** 304 (Dol)
- memoria:** 254 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- memòria:** 254 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)

- memòriò:** 254 (Pin, Camp, Moix)
menat: 784b (Alc, Monc, Calp)
mencedor: 743 (Caud)
mencer: 705 (Caud)
mencha: 690 (Caud)
menchón: 587 (Caud)
mendigant: 720 (Cnos, Cr)
mendimia: 796a (TrC)
mendzár: 42 (Pnyà)
menescal: 572 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Mar, Ped, God, Tor, Pnyà, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin)
menge: 394 (Vist, Alc, Monc, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr)
menino: 554i (Moix)
meniscal: 572 (DosA, Cr)
menistraor de pessos: 719a (Tor)
menjà dos queixos: 735 (Cr)
menjaora: 562 (Bllob, Camp, Cr)
menorsico: 658b (Dol)
mentida: 737 (Pen)
mentira: 737 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
mentris: 396 (Adz)
menuàncies: 579a (Camp)
menuda: 805e (TrC)
menudet: 262 (Llan)
menudo: 579a (Caud)
menúncies: 579a (Vist, Alc, Moix)
menut: 658b (Alc)
menut: 262 (Bpa)
menut: 608 (Vist)
menxaor: 663 (Pnyà, Mvés)
menxaor: 576 (Qua)
menxar a dos queixos: 735 (Mvés)
menxe: 394 (Aín, Cnos, Tor)
mequet: 555 (Can, Vist)
mequet: 539 (Vist)
mequico: 539 (Fan)
mer de nabadá: QI (Notes marginals) (Clló)
mer de saḡ xwán: 232 (Clló)
mercaría: 386 (DosA, Ann, Ped)
mercear: 705 (TrC)
merceor: 743 (TrC)
merda: 731e (Mvés, Bllob)
merda de colom: 553d (Vist, Aín)
merda de gallina: 553c (Can, Vist, Azu, Aín, Tor)
merda e colom: 553d (Cr)
merda e gallina: 553c (Cr)
mèrdè de gallina: 553c (Monc, Camp)
merendetar: 695a (Adz)
merescal: 572 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Calp, Camp)
merguizo: 650 (TrC)
merienda: 786a (Dol)
merienda: 695a (Tuéj, Caud)
merinyaque: 707 (Raf)
merinyèque: 707 (Calp)
meriscal: 572 (Gua)
merla: 503 (Fan, Azu)
merluça: 732 (Mvés, Llan)
méro: 782a (Camp)
merquelló: 690 (Calp)
mes: 314 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
més: 314 (Adz)
més: 319 (Biar, Pin, Gua)
més: 396 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
més: 339 (Qua, Tor, Camp)
més: 407 (Tor, Blí, Pin)
més llarg: 607b (Tor)
més xiquico: 658b (Cr)
mesa: QII (Últim full enquesta) (Adz, Caud)
mesa: 799b (Adz, Caud, TrC)
mesa: 702a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
mesa: 806g (Tuéj)
mesa de matar: 577b (TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
mesa de matare: 577b (God)
mesdia: 715c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà)
mesdiè: 715c (Calp)
mesehh: 372 (Caud, TrC, Dol)
meses: 372 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
mesmo: 304 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon)
mesmo: QII (Notes marginals) (God)
mesos: 372 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
messos: 372 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
messureta: 788c (Raf)
mestre: 405 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mestre: 723b (Pen, Vist, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Biar, Bllob, Gua)
mèstre: 723b (Qua, Moix, Pin, Camp)
mestre d'aixa: 724a (Raf, Qua, Mvés, Bpa, Calp)
mèstre d'aixa: 724a (Moix)
mestre d'àixè: 724a (Blí)
mestro: 405 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj)
mesura: 782c (Alc)
mesura: 788c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Aín)
mesura: 808a (TrV)
mesuraor: 719a (God)
mesurar: 788b (God)
mesurica: 788c (Ped)
metá tarde: QII (Notes marginals) (God)
metá: 237 (Caud)
meté el trigo en las talegas: 788b (Fan)
metese: 280 (Fan)
métja: 587 (Pen)
metlers: 371 (Calp)
metxa: 810h (Bpa)
métxa: 587 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Camp, Cr, Gua)
metxelló: 690 (Biar)
metxórro: 690 (Gua)
meu: 261 (Raf, Pnyà)
meulà: 677 (Bpa)

- meus:** 260 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- mevodía:** 715c (TrV)
- mez de laz bendemas:** 234 (Fan, Ped)
- mez de nabadá:** QI (Notes marginals) (Azu)
- mez de saq xwán:** 232 (Fan, Azu)
- mezza:** 577b (Fan)
- mezzes:** 372 (Fan, Ann)
- mezzureta:** 808a (Ann)
- mi:** 308 (TrV)
- mi ama:** QII (Notes marginals) (TrC)
- mísa:** 121 (Pen)
- mítj:** 237 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- miaja:** 399 (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann)
- miaular:** 554 (DosA)
- miaulío:** 554 (DosA)
- mica:** 399 (Can, Pen, Bllob, Blí)
- micheta:** 808a (God, DosA)
- micheta:** 802a (Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- michol:** 802a (Azu)
- micholet:** 802a (Ped)
- mico:** 712b (Pen)
- midudía:** 715c (DosA, TrC)
- miél:** 180 (Mar)
- miedoso:** 731e (Tuéj, Ped, God, DosA, Dol)
- miedozzo:** 731e (Fan, Ann)
- mieduco:** 731e (Azu)
- mierda:** 400 (Clllo, Caud, God)
- mig:** 406 (Tor, Pnyà, Mvés, Moix)
- migendormiscà:** 406 (Pin)
- migèrmút:** 788c (Monc)
- migèrmúts:** 788c (Monc)
- migjorn:** 715c (Biar, Pin)
- migjorn:** 425 (Calp, Gua)
- Miguel:** 350 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- mihh:** 260 (Caud, TrC, Dol)
- mihhmo:** 304 (Caud, TrC)
- mihhp:** 260 (Dol)
- mijadormida:** 406 (Pen, Vist, Alc, Camp)
- millarenca:** 805e (DosA)
- milló:** 396 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- milló:** 409 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- millor:** 396 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- millor:** 409 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- milocha:** 742 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol, Ann)
- milotxa:** 742 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)
- milòtxò:** 742 (Pnyà, Llan, Moix, Pin)
- mimbassa:** 633c (Bsà)
- m'importa:** 400 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- m'importe:** 400 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp)
- m'impòrtò:** 400 (Pin, Camp)
- mindzár:** 42 (Llan, Moix)
- minge:** 394 (Cinc, Can, Pen, Orp, Llan, Moix, Calp, Pin, Gua)
- miñic:** 608 (Mon)
- minihhtro:** 719c (TrC)
- minino!:** 554i (Pnyà)
- míninu, mínino:** 554i (God)
- miñique:** 608 (TrC)
- miniscal:** 572 (Mon)
- ministro:** 719c (Clllo, God)
- minjadora:** 562 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp)
- minjadoreta:** 562 (Orp)
- minjaora:** 562 (Llan, Calp, Gua)
- minjo:** 394 (Bsà)
- mintfár:** 42 (Mvés)
- minvassa:** 633c (Can)
- minxaor:** 562 (Tor)
- minxe:** 394 (Raf, Qua, Mvés)
- minxo:** 712b (Blí)
- minyó:** 654 (Llan)
- Miquel:** 352 (Cr)
- Miquel:** 361 (Gua)
- Miquèl:** 352 (Bllob)
- Miquèl:** 350 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- Miquèl:** 361 (Llan)
- Miquèl:** 353 (Tor, Bllob)
- Miquèlo:** 350 (Biar)
- miqueta:** 399 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Camp, Gua)
- mirabolán:** 468 (Dol)
- miraciolo:** 465 (TrC)
- mirasielo:** 465 (Azu)
- míre kontral gobièrn:** 216 (Bsà)
- mis:** 260 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- mis:** 554i (Fan, Alc)
- mis mis:** 554i (Azu)
- mis, mis, mis:** 554i (Clllo)
- misco misco misco:** 554i (Adz)
- misino:** 554i (Fan, TrV)
- mísino:** 554i (Tuéj, Ped)
- mísino, bzbzbzzz:** 554i (DosA)
- mísino, mísino:** 554i (TrC)
- mismo:** 304 (Fan, DosA, Ann)
- miso, miso, miso:** 554i (Caud)
- misón misón:** 554i (Dol)
- míspero:** 470 (Adz, DosA)
- míspola:** 470 (TrV)
- missera:** 728l (Llan)
- mitá de medio, la:** 788c (TrV)
- mitán tarde:** 715d (Ann)
- mitèriè:** 573 (Camp)
- mitgeta:** 802a (Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- mitja:** 802a (Cinc, Bsà, Can, Alc, Monc)
- mitja mitgeta:** 802a (Biar, Bllob)
- mitjacanya:** 818f (Bllob)
- mitjadormida:** 406 (Bsà, Orp, Monc, Pnyà, Moix, Bllob)
- mitjalmut:** 788c (Biar)
- mitjana:** 759 (Gua)
- mitjandormiscà:** 406 (Bpa)
- mitjarmud:** 788c (Bpa, Bllob, Blí, Pin)
- mitjorn:** 425 (Pen)
- mitxa:** 802a (Aín, Cnos, Qua, Mvés)

- mitxà:** 607a (Tor)
mitxà: 607c (Tor)
mitxadormida: 406 (Aín, Raf, Qua)
mitxarmud: 788c (Cnos, Raf, Qua)
mitxes: 802a (Qua)
mitxeta: 808a (Raf)
mitxeta: 802a (Tor, Mvés)
mitxol: 802a (Cnos)
mitxolet: 802a (Raf, Qua)
mitxolets: 802a (Qua)
mitxotet: 802a (Mvés)
miular: 554 (Blí, Calp)
miulit: 554 (Calp)
mix: 406 (Cinc, Can, Cnos, Llan, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mix: 554i (Cinc, Can, Pen, Orp, Monc, Qua, Mvés, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Pin)
mix mix: 554i (Biar)
mix pspspsp: 554i (Camp)
mix!: 554i (Pnyà)
mix, mix: 554i (Llan)
mixa: 554i (Vist, Raf)
mixdia: 425 (Bpa, Cr)
mixdia: 715c (Monc, Cnos, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
mixfadrí: 654a (Pin, Cr)
mixinet: 554i (Bsà)
mixinet: 554i (Aín)
mixino: 554i (Cnos)
mixinino: 554i (Tor)
mixo: 554i (Vist, Raf)
mizclo: 442 (Adz)
mj áma: QI (Notes marginals) (TrC)
mjél: 180 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
mjérkoles: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped, Ann)
mjés: 78 (TrC)
mmm, mmm: 554m (Llan)
mo: 308 (Tor)
mól: 76 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Moix, Biar, Bllob, Pin)
mólt: 76 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
mólt': 76 (Llan)
móndza: 152 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Cr, Gua)
móndze: 152 (Calp)
móndzo: 152 (Llan, Moix, Pin, Camp)
mónza: 152 (Bsà)
móntja: 152 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
mónxa: 152 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
móndzo: 152 (Camp)
móro: 19 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
móro: 19 (Clló, Fan, Adz, Tuéj, God, Ann)
móros: 19 (Cnos, Azu, TrV, Ped)
móro: 7 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
móro: 7 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
mórt: 9 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
móska: 151 (Llan)
moló blánk: QI (LUGAR: Sus características...) (Tor)
moatros: 261 (Gua)
mobéis: 315 (God)
mobía: 574 (TrC)
mobida: 574 (TrV, Tuéj)
mobío: 646a (Dol)
moblatge: 642 (Llan)
moc: 690 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix)
moca: 732 (Mar)
mocà: 690a (Calp)
mocadó: 639a (Cinc)
mocadó: 710 (Cinc, Bsà, Can, Alc)
mocadó: 709a (Cinc, Bsà, Can, Fan, Alc)
mocadó: 346 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
mocadó: 707 (Cinc, Fan, Alc)
mocadó: 346 (Fan)
mocadó.l coll: 707 (Bsà, Can)
mocador: 710 (Clló, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Mar, Caud, Ped, Pnyà, Llan, Moix)
mocador: 346 (Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Moix, Bllob, Calp, Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, God)
mocador: 709a (Orp, Monc, Ped, DosA, Pnyà, Moix)
mocador: 707 (Orp, Monc, Ped, Pnyà, Moix)
mocadorico: 710 (Fan)
mocall: 690 (Bsà)
mocaor: 707 (Cnos, Raf, DosA, Mvés, Biar, Camp, Gua)
mocaor: 346 (Cnos, Raf, Mvés, Biar, Camp, Gua)
mocaor: 709a (Cnos, Raf, Tor, Mvés, Ann, Biar, Bllob, Camp, Gua)
mocaor: 346 (Tuéj, Ann)
mocaor: 710 (Tuéj, Cnos, Caud, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Biar, Bllob, Mon, Camp, Gua)
mocáor: 346 (TrC)
mocaor al coll: 708 (Llan)
mocaor de mocà-se: 710 (Aín)
mocaor del cap: 709a (Aín)
mocaor del coll: 707 (Aín)
mocaorá: 639 (Ann)
mocaoret: 710 (Raf)
mocaoret: 346 (Tor)
mocaoret: 708 (Tor)
mocaorico: 346 (Ped)
mocar: 690a (Clló, Orp, Mvés)
mocarse: 617a (DosA, Ann)
mocar-se: 617a (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob)
mocase: 617a (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God)
mocà-se: 617a (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Tor, Pin, Camp, Cr)
moceguello: 519 (Llan, Moix, Cr)
moceguillo: 519 (Gua)
mocete: 654a (Caud)
mocha: 560 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
mocha: 622 (Mon)
mocho: 623 (Mon)

- mócico:** 654a (Clló, Adz, Mar, Ped, TrC)
moco: 690 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
mocodó: 346 (Pin)
mocodó: 707 (Pin)
mocodó: 710 (Pin)
mocodó: 709a (Pin)
mocoor: 346 (Qua)
mocoor: 707 (Qua)
mocoor: 709a (Qua)
mocoret: 710 (Qua)
mocosero: 346 (DosA)
mocosero: 710 (DosA)
modía: 715c (Ann)
modongo: 578a (Dol)
modronyera: 478 (Adz, Tor)
modronyo: 479 (Adz)
modrónyo: 479 (Tor)
moguda: 574 (Blí)
mohassa: 569 (Bllob, Calp, Pin, Camp)
mohhto: 797a (Caud, TrC)
mohhttean: 798a (Dol)
mohhttear: 801a (Dol)
mohíno: 444 (Dol)
moíno: 542 (Cnos)
mojadina: 732 (Fan)
mojije: 695a (TrC)
mol: 278 (Qua, Llan, Bpa)
mol: 340 (Vist, Calp, Gua)
molà: 786c (Alc)
molà: 806a (Can)
mòla: 822d (Alc, Aín, Tor, Bllob, Gua)
mòla: 806a (Bpa)
mòla: 786c (Monc, Qua)
mòla: 806b (Pen)
mòla: 822c (Vist, Bllob, Gua)
molaes: 677 (Tor, Pnyà)
modás: 677 (God, DosA, TrC, Mon)
molde: 813b (Ped, God)
mòldes: 813b (Cr)
molldre: 805f (Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr)
mòldrer: 805f (Bllob, Calp, Gua)
molé: 805f (Fan)
mòle: 813b (Cnos, Tor, Mvés)
mòlec: QII (Últim full enquesta) (Raf)
moledor: 806a (Mvés)
molent: QII (Últim full enquesta) (Cr)
moler: 805f (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
molí: 806 (Can, Alc, Orp, Aín, Moix)
molí: 79 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
molíno: 79 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
molíné: 80 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
molínér: 80 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
molínéro: 80 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
molineta: 422a (Dol)
molinilla: 425 (Adz)
molino: 806 (Fan, Caud)
- mòll:** 581 (Bsà, Vist)
móll de l'os: 581 (Orp)
mòll de l'os: 581 (Cinc, Aín, Monc)
mòll dels ossos: 581 (Can)
mòll d'os: 581 (Pen)
molla: 399 (Adz, Tuéj)
molla: 797 (Dol)
molla: 603d (Fan, Adz)
molla: 609a (Fan, TrV, Ped)
mol-là: 677 (Mvés)
mòlla: 399 (Monc, Cnos)
mòlla de la mà: 609a (Aín, Cr)
mòlla del braç: 603d (Bsà)
mòlla del braç: 603d (Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Bpa, Bllob, Cr)
molla del brazo: 603d (Azu)
molla del brazo: 603d (Clló, TrV)
molla del dedo: 609a (Clló, Azu)
mòlla del di gros: 609a (Raf)
mòlla del did gros: 609a (Pen, Orp, Calp)
mòlla del dit: 609a (Monc, Qua, Bllob)
mòlla del dit gros: 609a (Bsà)
mòlla del dit gros: 609a (Alc, Bpa)
mòlla la mà: 609a (Tor)
mollera: 590 (Ann)
molleta: 399 (Mvés)
mollina: 431 (DosA)
mollisna: 431 (Clló, Azu, Moix)
mòllò: 609a (Pnyà, Ann)
mòllò de la mà: 609a (Llan, Pin, Camp)
mòllò del dit: 609a (Mvés)
mollón: 609a (God)
moló: 806 (Mvés)
moló: 806b (Mvés, Bllob, Camp, Cr)
mòlò: 806b (Pin)
mòlò: 822d (Llan, Moix)
mòlò: 822c (Moix)
mòlò: 806b (Mvés)
molocotón: 473 (Adz)
molt: 383 (Bllob)
molta: 380 (Biar, Blí)
moltes: 373 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
moltó: 561 (Calp)
moltúra: 193 (Cinc)
momfóрте del sít: QI (Transcripció del nombre del lloc) (Mon)
momfortéro: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Mon)
momfortíno: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Mon)
món: 395 (Can)
mona: 731f (Bllob)
mona: 732 (Cinc, Bsà, Clló, Fan, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mvés, Bpa, Cr)
mona: 712b (Pen, Vist, Alc, TrV, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Dol, Gua)
moñaga: 553 (Adz)
monaguillo: 719b (Caud)
monasillo: 719b (Biar)
mondar: 793a (DosA, Moix)
mondongo: 578 (Fan, TrV, Azu, Adz, Caud, Mon, TrC)
mondóngo: 578a (Biar, Pin, Cr)

- mondóngo:** 578 (Gua)
moñeca: 605 (Caud, Mon, Dol)
monecillo: 719b (TrV, Adz, Ped, DosA, TrC)
moneguillo: 719b (God, TrC)
monesillo: 719b (God, Moix, Blí, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
monezzillo: 719b (Ann)
mongeta: 712b (Blí)
moniato asáu: 712b (Dol)
monicillo: 719b (Tuéj)
moñigá: 810h (Caud)
moñigá: 553 (Caud, TrC, Dol)
moñigá: 553 (Tuéj)
monjàvena: 712b (Pin)
moñkofins: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Monc)
monoveres: 707 (Gua)
montana: 412 (TrC)
montaña: 412 (Fan, TrV, Mar, Caud, Ann)
montante: QII (Últim full enquesta) (Clllo)
montanya: 412 (Mvés, Llan, Moix, Blí)
montaúra: 193 (Qua)
monte: 413 (Dol)
monte: 412 (Fan, TrV, Tor, Pnyà, Bpa, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua)
monte blanco: 782a (Monc)
montés: 52 (TrC)
montúra: 193 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Llan, Moix, Biar, Blllob, Calp, Camp, Gua, Tuéj, DosA, Mon, Dol)
monyaquet: 654 (Mvés)
monyí: 566 (Cinc, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
monyí: 805 (Pin, Cr)
monyica: 605 (Cinc, Pen, Orp, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Pin, Gua)
monycot: 650a (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Calp)
monyidora: 810i (Mvés, Llan)
monyidors: 803b (Llan)
monyíos d'oliva: 803b (Cr)
monyiqueta: 605 (Blllob, Blí)
monyir: 566 (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa)
monyir: 805 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Llan)
moquero: 346 (Dol)
moquero: 710 (Dol)
moquillo: 690 (Cinc)
móra: 690 (Blí)
morca: 808 (Aín, Qua, God, Tor, TrC, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
morca: 582a (Clllo)
morca: 808 (Tuéj, Mar)
morcada: 808 (Clllo)
morcas: 808 (Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
morcas: 582a (TrV, Azu)
morcás: 808 (Fan, Azu)
morceguillo: 519 (DosA)
morciguillo: 519 (Adz, Caud, TrC)
morcilla: 582a (TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC)
morcillero: 578a (Caud)
morcón: 578a (Adz)
mordasses: 818k (Gua)
mòrdefàm: 734 (Qua)
morella: 425 (Clllo)
morellà: 425 (Alc)
morillos: 687a (Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- morir:** 372 (Ann)
morir: 360 (Mar)
morisc: 425 (Vist, Alc, Cnos, Llan, Moix, Biar, Blllob, Pin)
morisco: 425 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Ann)
morques: 808 (Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Llan, Biar)
morral: 415 (Bsà)
morral: 579 (Pnyà)
morrrera: QII (Últim full enquesta) (Cr)
morrrillo: 588a (Dol)
morrrions: 813c (Moix)
morritort: 495a (Mar)
morro: 415 (Azu)
morro: 579 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Cr)
morron: 424 (Clllo, Fan)
morros: 754a (Caud)
morros: 579 (Qua)
morrudas: 805e (TrV, Azu, Ped)
morsiguillo: 519 (Dol)
morsilla: 582a (Dol)
morsilla de berano: 582c (Dol)
mort: 660e (Blllob)
mort: 372 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mort: 360 (Cnos, Llan)
mortaja: 660c (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol)
mortaja: 660d (God)
mortalla: 660c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mortero: 691 (Adz)
mos: 335 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
mos: 399 (Monc)
mos: 260 (Mvés, Biar, Gua)
mos de poma de Adan: 595 (Monc)
mosa: 310 (Dol)
mosa: 277 (Fan, Azu, Ann, Mon, Dol)
mosatros: 261 (Camp, Cr)
mosatros: 334 (Moix)
mosca: 732 (Aín)
moseguillo: 519 (Mon)
mosén: 719 (Adz)
moshhto: 797a (Dol)
mosico: 654a (God)
moso: 699a (Ann)
moso: 654a (Fan, Azu, God, Ann, Dol)
moso: 779 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
mosos: 377 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
mosquitets: 431 (Pin)
mossén: 719 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín)
mossén Jusep: 719 (Monc)
mosso: 654a (Aín)
mosso: 779 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- most:** 797a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- mostatxó:** 712b (Cinc, Vist, Pin)
- mostela:** 516 (Cinc)
- mosto:** 797a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann)
- mòstrò:** 610 (Pnyà)
- mota:** 441 (Dol)
- motlaes:** 677 (Bllob)
- mòtle:** 813b (Pnyà)
- motxa:** 622 (Biar)
- motxa:** 560 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- motxo:** 623 (Biar)
- moza:** 277 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- mozo:** 779 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- mozo:** 654a (Clllo, TrV, Tuéj, DosA)
- mozo:** 699a (DosA)
- mozos:** 377 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- mozuelo:** 654a (Adz)
- mozuelo:** 619 (Clllo)
- mozzén:** 719 (Fan)
- mu:** 277 (Azu, Dol)
- mu:** 278 (Azu, Dol)
- mu:** QI (Notas de orientación fonética) (Clllo, TrV, Azu, Adz)
- múndo:** 111 (Pen, Vist, Cnos, Tor, Bpa, Bllob, Pin, Cr, God, DosA, Mon)
- múntja:** QI (Notas de orientación fonética) (TrV, Mar, Mon)
- múntjo:** 76 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, Mon)
- múntjya:** QI (Notas de orientación fonética) (Dol)
- múntjyo:** 76 (Dol)
- múrlo:** 30 (Mon, Dol)
- múskle:** 23 (Tor, Ann)
- mútja:** QI (Notas de orientación fonética) (Clllo, Azu, Adz, DosA, Ann)
- mútfo:** 76 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, Ann)
- mútjya:** QI (Notas de orientación fonética) (TrC)
- mútjyo:** 76 (TrC)
- muíé:** 219 (Alc)
- muíér:** 219 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- muá, muá, muá:** 554h (God)
- mucaó:** 346 (Cr)
- mucaó:** 710 (Cr)
- mucaó:** 709a (Cr)
- muchacho:** 356 (Adz, Tuéj)
- muchacho:** 398 (Adz, Tuéj)
- muchacho:** 654 (Clllo, TrV, Adz, TrC, Mon, Dol)
- muchachos:** 353 (Adz, Tuéj)
- muchahhh:** 373 (Caud)
- muchas:** 373 (Clllo, Fan, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann)
- mucho:** 383 (Ann)
- muciégo:** 519 (Biar)
- mudà:** 647 (Can)
- mudansa de tiempo:** 426d (Fan)
- muela:** 822d (Clllo, Azu, Tuéj, Ped, God, TrC, Ann)
- muela:** 806a (DosA)
- muelgan:** QII (Notes marginals) (Ped)
- muerte:** 360 (Clllo, Fan, Azu, God)
- muerto:** 372 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- muesa:** 560 (Adz)
- muflo:** 603d (Tuéj)
- mugró:** 565 (Pen, Vist, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp)
- mugrón:** 415 (Ann)
- mugrón:** 565 (Ann)
- muhhtela:** 516 (TrC)
- muhhttela:** 516 (Dol)
- muidera:** 810i (Azu)
- mu-ir:** 566 (TrV, Azu, Mar)
- mu-ir:** 805 (TrV, Azu, Mar)
- muix:** 554i (Moix)
- muix muix:** 554i (Biar)
- muix muix muix:** 554i (Cr)
- muix, muix:** 554i (Gua)
- muj:** QI (Notas de orientación fonética) (DosA, TrC, Ann, Mon)
- mujfén:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Moix)
- mujfentins:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Moix)
- mula:** 542 (Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Moix, Bllob, Camp, Cr, Llan, Bpa)
- mulatico:** 542 (Azu)
- mulato:** 542 (Fan, TrV)
- muleta:** 542 (Cinc, Bsà, Ann, Biar, Blí, Calp, Pin, Mon, Ped, Mvés)
- muleta:** 601 (Tuéj, Caud, TrC, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- muleta róma:** 542 (Gua)
- muletico:** 542 (DosA)
- muletiquia:** 542 (DosA)
- muleto:** 542 (Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- muleto:** 542 (Ped)
- mulí:** 806 (Pen)
- mulica:** 542 (Mar, God, Dol)
- mullà:** 733 (Llan)
- mul-lo:** 600c (TrC)
- mulso:** 600c (Caud)
- mumerón:** 492 (Mon)
- muncaó:** 710 (Cr)
- muncaó al cap:** 709a (Cr)
- muncha:** 373 (Caud)
- munchahh':** 373 (Dol)
- munchas:** 373 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, God)
- munchashh:** 373 (Mon)
- muncho:** 340 (Mar)
- muncho:** 383 (Ped, God)
- mundo:** 703b (Mon)
- muñeca:** 605 (Tuéj)
- mungó:** 425 (Pnyà)
- muñí:** 566 (Fan)
- muñica:** 605 (Ann)
- municipal:** 719c (Camp)
- muñir:** 805 (Ann, Mon)
- muñir:** 566 (Ped, Ann, Mon)
- munkófa:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Monc)

- muntanya:** 412 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Bllob, Calp)
- muntanyeta:** 414 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf)
- muntanyeta:** 413 (Pnyà)
- munte:** 322 (Pen, Bpa)
- muntera:** 709a (Cr)
- muntón:** 786f (Ann)
- munyèco:** 650a (Pnyà)
- munyí:** 566 (Bsà, Alc)
- munyí:** 805 (Tor)
- munyica:** 605 (Bsà, Alc, Pnyà, Moix, Biar, Cr)
- munyidora:** 810i (Alc, Aín, Cnos, Tor, Pnyà)
- munyiqueta:** 605 (Calp, Camp)
- munyir:** 566 (Cnos, Tor, Pnyà)
- munyir:** 805 (Monc, Mvés)
- mureco:** 524 (TrC)
- murlo:** 600c (Ped, Dol)
- murrón:** 565 (Fan)
- mursiagalo:** 519 (Dol)
- murueco:** 524 (Caud)
- mus:** 554f (Cllo)
- mus:** 260 (Pin)
- muslo:** 600c (Adz, Tuéj, God)
- musol:** 619 (TrV, Ped, God, DosA)
- musòl:** 619 (Ann)
- musslo:** 600c (DosA)
- mussol:** 619 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- mustela:** 516 (Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon)
- mustelda:** 516 (Tuéj)
- mustèlè:** 516 (Llan, Pin)
- mustiala:** 516 (Ann)
- musuelo:** 619 (Azu)
- mutjár:** 163 (Blí)
- mutxòl:** QII (Últim full enquesta) (Gua)
- muxé:** 219 (Fan)
- muxér:** 219 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- muy:** 277 (Cllo, God, DosA, Mon)
- muy:** 278 (God, DosA, Mon)
- muyir:** 566 (Cllo)
- mwérfte:** 9 (God, DosA)
- mwérte:** 9 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
- mwi:** QI (Notas de orientación fonética) (Dol)
- mwoérte:** 9 (Adz, Mon, Dol)
- na:** 359 (Caud)
- na:** 400 (Cllo, Tuéj, Dol)
- na:** 407 (God, DosA, Ped, Ann)
- na:** 371 (Mon)
- na, un:** 731e (Ann)
- nál:** QI (Notes marginals) (Gua)
- nabáxa:** QI (Notas de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Mon, Dol)
- nabaes:** 669 (Raf, Qua)
- nabajo:** 421a (TrV)
- naballa:** 796c (Cinc)
- nabidá:** QI (Notes marginals) (Ped, DosA, Dol)
- nací:** 395 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- nacido:** 395 (Cllo)
- nacimiento:** 421 (Tuéj, Mar)
- nada:** 400 (Azu, Adz, Ped)
- nada:** 399 (Cllo, Azu, Mar, God)
- nada:** 407 (Dol)
- nadál:** QI (Notes marginals) (Pin)
- Nadal:** 712b (Ann)
- nadie:** 280 (Tuéj)
- naide:** 279 (Ped)
- naiscut:** 395 (Bpa)
- naixcud:** 395 (Monc, Qua)
- naixe:** 395 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin)
- naixer:** 395 (Aín, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- naixguí:** 395 (Mvés)
- naiximén:** 421 (Moix, Biar, Bllob, Pin)
- naiximent:** 421 (Qua, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua)
- naixquí:** 395 (Cnos, Raf, Tor)
- naixtrer:** 395 (Gua)
- namás:** 407 (Mar)
- n'aneu:** 315 (Camp)
- nano:** 554h (Raf)
- nans:** 318 (Pin)
- nar a la coix-coix:** 753 (Tor)
- nàrem:** 332 (Calp)
- naren:** 333 (Calp)
- naren:** 404 (Calp)
- narenxéro:** QI (Notes marginals) (Cllo)
- narga:** QII (Notes marginals) (Tuéj)
- nariz:** QII (Últim full enquesta) (Caud)
- narizzes:** QII (Notes marginals) (Fan)
- naser:** 395 (Ann)
- nasí:** 395 (Azu, God, Mon, Dol)
- nasimiento:** 421 (Azu, Ped, God, Ann, Dol)
- nastre:** 395 (Cr)
- nata:** 811 (TrV, Azu, Aín, Adz, Caud, Tor)
- natres:** 334 (Bsà)
- natros:** 334 (Can)
- natros:** 335 (Pen)
- nau:** 288 (Tor, Pin)
- naváxa:** QI (Notas de orientación fonética) (Ann)
- navaes:** 669 (Monc, Bllob, Pin, Camp)
- navegár:** 196 (Gua)
- naya:** 680 (Azu)
- nazziú:** 395 (Fan)
- nazziú:** 395 (Fan)
- négre:** 64 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- négro:** 64 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- néja:** 155 (Can, Vist, Orp, Aín)
- néro:** 230 (Mar)
- néta:** 131 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- néw:** 100 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- nebá:** 438a (Fan, Cllo)
- nebá:** 669 (Mon, Dol)
- nebà:** 383 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)

- nebà:** 438a (Cinc, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Gua)
nebà: 669 (Pnyà)
nebada: 438a (Bsà, Adz, Cllo)
nebaes: 669 (Cnos, Pnyà, Mvés)
nebahca: 438a (Dol)
nebahco: 438a (Caud, TrC)
nebar: 383 (Aín)
nebasco: 438a (TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, Tor, DosA)
nebo: 383 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
ñebó: 383 (Fan)
neboig: 658 (Pen)
nebós: 658 (Gua)
nebot: 658 (Tor, Pnyà, Bpa, Calp)
nebots: 658 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
necesitan: 368 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC)
necessiten: 368 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
nécio: 736 (Vist)
negret: 582c (Moix)
nene: 654 (Dol)
nene: 398 (Mon)
nene: 650a (Tuéj)
nenguna: 280 (Raf, Bllob, Caud)
nes: 361 (Biar)
nesecitan: 368 (Ped)
nesecitar: 368 (Ped)
nesesitan: 368 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
néspla: 470 (Gua)
ñespla: 733 (Tuéj)
nespló: 470 (Bsà)
ñesplo: 470 (Fan)
ñespro: 470 (Cllo)
nessiten: 368 (Biar, Calp)
nét: 658a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ñeto: 658a (DosA, Ann)
ñetos: 658a (Azu)
néts: 658a (Mvés)
neu: 321 (Orp, Calp)
neu-i: 324 (Calp)
nevà: 383 (Alc, Orp, Calp, Pin, Cr)
nevà: 438a (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
nevà: 669 (Moix)
ñeva: 383 (Ann)
nevaes: 669 (Llan, Bpa, Moix)
nevar: 383 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua, Ann)
nevasco: 438a (Ann, Moix)
névassa: 438a (Bpa)
n'ha: 349 (Biar, Pin, Camp, Cr)
n'ha.mpassat: 349 (Cnos)
n'hiavien: 371 (Biar)
ni: 399 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ni: 400 (Llan, Moix, Cllo, Fan, Mon)
ni.ncara: 393 (Pin)
niBEL: 815e (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
niBEL: 815e (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Fan, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
nicó, nicó: 554k (TrV)
nid: 381 (Alc, Biar, Pin)
niebla: 434 (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
niespla: 470 (God)
nieto: 658a (TrV, Caud, Ann, Dol)
ñieto: 658a (Fan, Adz)
nietos: 658a (Cllo, Tuéj, Ped, God, TrC)
níhpolo: 470 (TrC)
níhppero: 470 (Caud)
ninguna: 280 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Blí, Calp, Camp, Fan, TrV, Adz, Ped, God, TrC)
niño: 356 (Caud, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
ñiño: 356 (Mar, Ped, TrC)
niñoahl: 353 (Dol)
ñiñol: 353 (TrC)
niños: 353 (DosA, Ann, Mon)
ñiños: 353 (Mar, Ped, Ann)
niNOT: 472 (Bsà, Pen, Vist, Raf, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
ninote: 472 (TrV)
ñinote: 472 (Fan)
nirvi: 579f (Camp)
nísparo: 470 (Mvés)
níspero: 470 (Tor, Moix)
ñíspero: 470 (Azu, Adz, Tuéj, Ped)
nispo: 470 (Camp)
nispola: 470 (Pin, Mon)
níspolo: 470 (Mon, Cr)
nispro: 470 (Raf, Mvés, Llan, Blí)
ñispro: 470 (Mar, Ann)
nit: 715d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
nit: 381 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
nivèl: 815e (Gua)
nivell: 815e (Can, Alc, Orp, Monc, Tor, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
njébe: 131 (Adz)
njébe: 100 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
njéta: 131 (Cllo, TrV, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol)
no: 399 (Aín, Moix, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 325 (Ann)
no: 397 (Bllob, Cllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
no: 280 (Bsà, Bpa, Calp)
no: 313 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 384 (Caud)
no: 335 (Caud, TrC)
no: 380 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Cllo

- Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 400 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
no: 365 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 395 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
no: 258 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 259 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 359 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 363 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 374 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 316 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 302 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 340 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no: 307 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Cllo)
no: 318 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr)
no: 407 (Cnos, Tor, Mvés, Blí, Pin)
no: 311 (Pen, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bllob, Pin, Camp, Gua)
no: 392 (Tor, Moix, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
no faran boa: 639b (Cr)
no jumo: QII (Notes marginals) (Fan)
no puedo hacer puñico: 440 (DosA)
- no se puede hacer puñico:** 440 (TrC)
no se puede haser puñico: 440 (God)
no señor: QII (Notes marginals) (God)
no.l: 374 (Bllob)
no.l: 392 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
no.l: 313 (Cinc, Bsà, Cnos, Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp, Cr)
no.n: 399 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
no.ourà: 302 (Can)
no.scopinyes: 316 (Alc)
no.scopixques: 316 (Cnos)
no.scupinyeges: 316 (Can)
no.scupinyes: 316 (Blí)
no.scupixes: 316 (Orp)
no.scupixques: 316 (Biar)
no.stúdia: 311 (Monc, Moix)
no.stúdie: 311 (Alc)
nóbijo: 138 (Can, Raf)
nóbio: 138 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Aín)
nóbio: 138 (Tor)
nóbjo: 138 (Cnos, Qua, Mvés, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
nóra: 132 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
nórc: 132 (Vist, Llan, Moix, Pin, Camp)
nóvii-o: 138 (Moix)
nóvijo: 138 (Orp, Monc, Llan)
nóvijo: 138 (Pnyà, Biar, Calp)
nóvjo: 138 (Bpa, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
nobémbre: QI (Notes marginals) (Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Tor)
nobenciano: QII (Notes marginals) (Tuéj)
nobenta: 728j (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
nobià: 641a (Can)
nobiádze: 139 (Pen)
nobiáze: 139 (Vist)
nobiada: 641a (Cinc)
nobiaje: 642 (Cllo)
nobiatge: 642 (Bsà)
nobiatges: 642 (Cinc)
nobillico: 539 (TrV, Adz)
nobillo: 555 (Adz)
nobillo: 557 (Cinc, Cllo, Fan, Tuéj, DosA, Azu, Ped)
nobillo: 557 (Dol)
nobillo: 556 (Fan, TrV, Mon, Dol, Mar)
nobillo: 558 (God)
nobillo: 527 (TrV)
nobjádze: 139 (Bsà)
nobjátje: 139 (Aín)
nobjáxe: 139 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
nobjatje: 139 (Mvés)
nobjémbre: QI (Notes marginals) (Cinc, Cnos, Qua, Mvés)

- nojbembre:** QI (Notes marginals) (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
noche: 381 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
noche: 715d (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
noembre: QI (Notes marginals) (Bllob)
noéra: 132 (Mon)
noét: 10 (Alc, Pnyà)
noembre: QI (Notes marginals) (Raf)
noeta: 595 (Alc)
nof: 335 (Dol)
nogué: 482 (Cinc)
noguer: 482 (Blí)
noguera: 482 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Biar, Mon, Dol)
nogueral: 483 (Cinc, Clló, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC, Biar, Blí, Dol)
nogueras: 803c (Fan)
nohe: 395 (Dol)
nomar: 407 (Clló)
nomás: 407 (Caud)
només: 407 (Cinc, Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr, Gua)
nomillo: 579b (Fan)
nonganisa: 582b (Dol)
nonganisales: 578a (Fan)
nonganisas: 582b (Fan)
nonganiza: 582b (TrC)
nor: 335 (Clló, TrV)
noranta: 728j (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
nòranta: 728j (Gua)
nord: 425 (Cr, Gua)
norria: 422a (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
nòria: 422a (Tor, Biar)
nòriò: 422a (Moix)
norte: 425 (God, TrC, Ann)
nos: 335 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA)
nosatros: 261 (Llan)
nosotros: 334 (Azu)
nostre: 261 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
nou: 288 (Cinc, Can, Monc)
nou: 356 (Monc)
nóu: 356 (Alc, Orp)
nóu: 595 (Vist)
nóu: 288 (Vist, Alc, Orp, Aín)
nòu: 288 (Bsà, Pen, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
nòu: 595 (Bsà, Pen, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob)
nòu: 799b (Llan, Moix)
nòu: 356 (Pen, Qua, Bpa, Blí, Camp)
nòu del coll: 595 (Can)
noueta: 595 (Aín, Cnos, Raf)
novémbre: QI (Notes marginals) (Cr)
novembre: QI (Notes marginals) (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp)
novell: 531 (Can)
novell d'aliga: 531a (Can)
- noventa:** 728j (Ann)
novia: 639b (Ann)
novià: 641a (Alc)
nóvia: 641a (Bllob)
noviádze: 139 (Orp, Monc, Biar, Calp)
novijádze: 139 (Moix)
novillo: 557 (Ann, Pin)
novillo: 556 (Gua)
novillo: 557 (Gua)
novillo: 558 (Pin)
novjádze: 139 (Pin, Camp, Cr, Gua)
novjáyxe: 139 (Ann)
novjémbre: QI (Notes marginals) (Ann)
nowét: 10 (Monc, Qua)
nowet: 10 (Mvés)
nowyádze: 139 (Bpa, Blí)
noyembre: QI (Notes marginals) (Pin)
nozótros: QI (Notes marginals) (Ann)
nozzotros: 335 (Ann)
nozzotros: 334 (Fan)
núdo: 40 (Clló, Fan, Dol)
núgo: 40 (Cinc, Can)
núk: 40 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
núk': 40 (Llan, Moix)
núo: 40 (Dol)
nús: 40 (Vist, Alc, Biar)
nube royas: 426c (Adz, Ped)
nuber royas: 426c (Ann)
nubes royas: 426c (God)
nublao: 328 (God)
nubláu: 328 (Azu, Mar, Ped)
nubláu: 426b (God)
nublo: 426b (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
nublo: 328 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
núbol: 328 (Bsà, Pen, Tor)
núbol: 328 (Fan)
núbol: 426b (Pen, Vist, Aín, Tor, Pnyà, Mvés)
nuc: 606 (Bsà, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Blí, Calp, Can)
nuc: 595 (Qua)
nuc del gargaxó: 595 (Tor)
nucla: 589 (Dol)
nucs: 606 (Mvés, Llan, Moix, Tor)
ñudicos: 606 (Azu)
ñudillos: 606 (Adz, Caud, TrC)
nudo del garganchón: 595 (Fan)
nudos: 606 (Clló, Fan)
ñudos: 606 (Ped)
ñudra: 518 (TrV)
nuét: 10 (Cinc, Vist, Aín, Tor, Bpa, Moix, Bllob, Camp)
nueba: 356 (Clló)
nuebe: 288 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
nuebo: 356 (Tuéj)
nuehhtro: 261 (Caud, TrC)
nues: 799c (Ann)
nues: 595 (Azu, God, Ann)
nues: 806g (God, Ann, Dol)

- nuestro:** 261 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
nueve: 288 (Ann)
nuez: 595 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC)
nuez: QII (Últim full enquesta) (DosA)
nuez: 806g (TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped)
nugo: 606 (Cinc)
núgol: 426b (Cinc, Bsà, Cnos, Raf, Qua, Ann, Blllob)
núgol: 328 (Cinc, Can, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Moix, Biar, Blllob, Blí, Ann)
nugolat: 328 (Raf)
ñugos: 606 (Ann)
nuguet: 589 (Aín)
nuillo: 606 (Dol)
nulao: 426b (Dol)
nuláu: 328 (Caud)
nulo: 328 (Caud, Dol)
nulo: 426b (Dol)
nuncla: 589 (Mon)
núo del deo: 606 (Mon)
nus: 606 (Vist, Alc, Biar)
nusos: 606 (Alc)
nussos: 606 (Biar)
nutra: 518 (Caud, TrC, Dol, Gua)
nutria: 518 (Adz, Tuéj)
núvol: 328 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Calp)
núvol: 426b (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Blí)
nuvolat: 426b (Biar, Pin, Cr, Gua)
nuvolat: 328 (Pin, Cr, Gua)
nuvolós: 426b (Can)
nuw/gét: 10 (Cnos)
nuwét: 10 (Bsà, Can, Pen, Monc, Raf, Blí, Calp)
nuwet: 10 (Llan)
nwéra: 132 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
nwét: 10 (Orp)
nya: 355 (Cinc)
nyaulà: 554 (Alc)
nyaular: 554 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
nyaulit: 554 (Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
nyespla: 470 (Cinc)
nyesplo: 470 (Vist, Aín)
nyespro: 470 (Pen, Orp, Blllob)
nyha: 355 (Can, Vist, Orp)
nyhabé: 373 (Cinc, Can)
nyhabie: 371 (Can, Vist)
nyhavie: 371 (Orp)
nyihabien: 371 (Cinc)
nyirbi: 579f (Pen, Vist, Aín, Raf, Qua)
nyirvi: 579f (Orp, Monc, Calp)
nyíspol: 470 (Biar)
nyispro: 470 (Can, Monc, Cnos, Qua, Bpa, Calp)
nyòra coenta: 465 (Cr)
nyoreta: 465 (Bpa)
nyuc: 606 (Pin, Camp, Cr, Gua)
ñébe: 100 (Fan, Azu, Mar)
ñéja: 155 (DosA, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa)
ñéje: 155 (Calp)
ñéta: 131 (Azu, Mar, DosA, Ann)
ñíja: 155 (Pin)
ñébe: 100 (Tuéj)
ñjéta: 131 (Fan, Adz, Tuéj)
ñjéve: 100 (Ann)
ñúdo: 40 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
ñúgapretát: 40 (Pin)
ñúgo: 40 (Ann, Mon)
ñúk: 40 (Pin, Camp, Cr)
ñúk': 40 (Gua)
ó! vine.cí: 554d (Orp)
ó! vine.cí: 554h (Orp)
óli: 148 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ómbre: 218 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
óme: 218 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ómens: 218 (Tor, Pin, Cr)
ónso: 45 (Bsà, Pen)
óθ: 69 (Adz, Tuéj, TrC)
órso: 45 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Fan, Ann)
ós: 69 (Mon, Dol)
óso: 45 (Cinc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Pin, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
óxa: 168 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
óxo: 13 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
o[x]jalà: 390 (Biar)
o[x]hala: 390 (Gua)
obeja: 561 (Clló, TrV, Azu, Adz)
obella: 554e (Cinc)
obella: 561 (Vist, Mvés)
obella ias: 554e (Vist)
obíspa: 177 (Adz, Mon)
obihhpo: 578a (Caud, Dol)
obispero: 633d (Tuéj)
obispo: 578a (Adz, Tuéj)
òbò ròtxò: 426c (Mvés)
òbò ròtxò, bent ò plòtxò: 426d (Mvés)
obra: 692 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Biar)
obrer, obrera: 720a (Llan)
obreria: 692 (Bsà)
obrero: 727 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, God, DosA, Ann)
obrero: 368 (Clló, TrV)
obrerros: 368 (Adz, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Azu)
obrrers: 368 (Blllob, Calp)
obrí-se la boca: 611 (Cr, Gua)
òcala: 390 (Blllob)
ochenta: 728i (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
ocho: 287 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
of: 341 (TrC)

- ofegarse:** 94 (Biar)
- ofegase:** 94 (Cinc, Vist)
- ofensible:** 731c (Alc)
- ofici:** 314 (Alc, Orp, Aín, Pnyà, Mvés, Moix, Bllob, Pin, Can, Cinc, Vist, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- oficio:** 314 (Adz, Ped, TrC, Cinc, Vist, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, DosA)
- ofiθjaŋko:** 67 (Ped)
- ofisio:** 314 (Mon, Fan, Azu, God, Ann, Dol)
- ogarse:** 94 (God)
- ogarse:** 94 (Tuéj, God, DosA)
- ogase:** 94 (Clló, Fan, Mar, Ped)
- ohkutfyár:** 238 (Dol)
- oída:** 17 (Bllob)
- oído:** 17 (Moix, Biar, Pin, Camp, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- oío:** 17 (Cr, Mon)
- oít:** 17 (Cinc, Can, Pen, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan)
- oiga:** 408 (Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
- òis:** 613a (Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp)
- óix:** 613a (Orp)
- òix:** 613a (Alc, Raf, Qua, Llan, Moix)
- ójal:** 421 (Clló)
- ojala:** 390 (Clló, Fan, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Mon)
- ojalá:** 390 (Caud)
- ójala:** 390 (TrC)
- ojo de pollo:** 603 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, TrC, Ann, Mon)
- ojo pollo:** 603 (Mar, God, DosA, Dol)
- ólor de pollo:** 603 (Caud)
- ojos de pollo:** 603 (Fan, Ped)
- oktúbre:** QI (Notes marginals) (Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Calp, Ann)
- òlbit:** 563 (Blí)
- oli:** 357 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- oli:** 738 (Fan)
- oli:** 806i (Pen)
- oli:** 806j (Pen, Aín, Moix)
- oli corrén:** 806j (Biar)
- oli de peu:** 806j (Cr)
- oli verge:** 806i (Moix, Blí)
- oliba:** 508 (Adz)
- oliba:** 803 (God)
- oliba marsía:** 805e (Dol)
- olibera:** 803 (Cinc, Bsà, Vist, Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Mon, Dol)
- olivera:** 803 (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Cr, Gua)
- oliveros:** 803b (Blí)
- olla:** 810i (Adz)
- olla:** 695a (Clló, Fan, Tuéj, Caud, Ped)
- olla:** 691 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, TrC, Mon, Dol)
- òlla:** 691 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín, Tor, Biar, Bllob, Calp, Cr)
- olla de barro:** 810i (Dol)
- ollas:** 310 (Mon)
- ollera:** 570 (Mar)
- olles:** 310 (Bsà, Cr)
- òlles:** 310 (Mvés, Blí, Camp)
- olleta:** 695a (TrC)
- òllò:** 810i (Pin)
- òllò:** 691 (Pin, Camp)
- olma:** 479c (Dol)
- olmada:** 706 (Adz)
- olmo:** 479c (Cnos, Cr, Gua)
- ólpu:** 479c (Camp)
- om:** 479c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp)
- ombligó:** 600 (Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- ombrigo:** 600 (Clló, TrV, Tuéj)
- on:** 410 (Aín, Alc, Biar, Blí, Bsà, Can, Cnos, Cr, Gua, Llan, Moix, Monc, Mvés, Orp, Pin, Qua, Raf, Vist,)
- on:** 312 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua)
- on:** 308 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua)
- ón:** 410 (Cinc, Can)
- òn:** 312 (Cinc)
- onça:** 728k (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- onçaina:** 749 (Pin)
- once:** 289 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- oncete:** 796c (Adz, Tuéj, Caud)
- oncle:** 408 (Pin)
- ónde:** 410 (Mon)
- onque:** 408 (Pin)
- onse:** 289 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Azu, God, Mon, Dol)
- onze:** 289 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- onzír:** 44 (Ann)
- onzze:** 289 (Fan, Ann)
- oon:** 308 (Tor, Pnyà)
- oon:** 312 (Tor, Pnyà)
- oon:** 410 (Tor, Pnyà)
- operaor:** 724a (Dol)
- or:** 639a (Pin, Qua, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Llan)
- ořmigéro:** 71 (God)
- orate:** 736 (Ped)
- orcejo:** 619 (Tuéj)
- orcuña:** QII (Notes marginals) (TrV)
- ordenança:** 719c (Cr)
- ordeñar:** 566 (Adz, Caud, TrC, Dol)
- ordeñar:** 805 (Caud)
- ordenyar:** 566 (Gua)
- ordi:** 319 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp)
- ordio:** 319 (Fan)
- oréla:** 16 (Cinc, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- oréle:** 16 (Calp)

- oréya:** 16 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- orejera:** 769 (Mon)
- orejeras:** 769 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- orellals:** 712 (Qua)
- orellera:** 769 (Cinc, Vist, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- orelleres:** 769 (Tor)
- orelleta:** 712b (Moix, Biar, Bllob)
- orensa:** 822e (Fan, Azu, Mar)
- orensa:** QII (Últim full enquesta) (Clo)
- orensa:** 822e (Clo, TrV)
- orgullosa:** 731d (Azu)
- orín:** 618a (Adz, Caud)
- orinal:** QII (Últim full enquesta) (Biar)
- orinar:** 618 (Adz, DosA, Pnyà)
- orines:** 618a (TrC)
- orins:** 618a (Cinc, Pnyà)
- orm:** 479c (Moix, Biar, Bllob, Pin)
- ormíga:** 71 (Mon)
- ormígo:** 71 (Ann)
- ormigéro:** 71 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- ormigón:** 71 (Dol)
- ormigonéro:** 71 (Dol)
- ormo:** 479c (Adz)
- ornál:** 59 (Clo)
- oro:** 639a (God)
- oro:** 639 (Ped)
- oró:** 681 (Gua)
- oró:** 695 (Gua)
- oroneta:** QII (Notes marginals) (God)
- orons:** 788d (Llan, Moix)
- orons:** 681 (Moix, Cr)
- oróns:** 681 (Llan)
- orpéza:** QI (Transcripció del nombre del lugar) (Orp)
- orpezíns:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Orp)
- ors:** 639a (Tor)
- orsa:** QII (Últim full enquesta) (Biar, Gua)
- orsa:** 693 (Dol)
- órsa:** 693 (Gua)
- orujo:** 801 (Caud, DosA, TrC, Dol)
- orujo:** 795b (TrV)
- orutjo:** 801 (Gua)
- orutjo:** 795b (Gua)
- orzas:** 807a (Caud)
- orzuelo:** 619 (Caud, TrC)
- os:** 341 (Azu)
- os:** 343 (Azu, God)
- os:** 342 (Bsà, Cnos, Azu, God)
- os:** 258 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- oserbár:** 238 (Caud)
- ossurero:** 729 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Cr, Gua)
- osté:** 346 (Cr)
- osté:** 347 (Cr)
- ostens:** 364 (Cr, Gua)
- ostens:** 410 (Gua)
- osurero:** 729 (God, Ann, Mon, Dol)
- otabilla:** 749 (Azu)
- otójo:** QI (Notes marginals) (Qua, Biar)
- otra:** 280 (Clo, TrV, Mar, Ped, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- otra:** 395 (TrC)
- otri:** 279 (TrV, Tuéj)
- otro:** 307 (Clo, Fan)
- otro:** 279 (Clo, Fan, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- otúbre:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Orp, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Moix, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- otúbre:** QI (Notes marginals) (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- ou:** 259 (Cinc, Orp, Monc)
- óu:** 259 (Vist, Alc, Aín)
- òu:** 259 (Bsà, Can, Pen, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- òu de gallina:** 553c (Cinc)
- òu dur:** 712b (Camp)
- oufici:** 314 (Pen)
- òurelléra:** 769 (Bsà)
- oveja:** 561 (Ann)
- ovella:** 561 (Bpa, Biar)
- owfegarse:** 94 (Raf)
- owfegáse:** 94 (Can)
- owída:** 17 (Bpa, Blí, Calp)
- owít:** 17 (Bsà, Vist, Orp, Pnyà)
- oyído:** 17 (Clo)
- pa:** 358 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- p'a:** 317 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
- p'a:** 357 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- p'a:** 411 (God, Mon, Dol)
- p'a:** 399 (Llan)
- p'a:** 402 (Mar)
- p'a:** 394 (Pen, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- p'a:** 363 (Vist, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
- pa català:** 712b (Pnyà)
- pa de mel:** 810a (Gua)
- pa sucarrat:** 712b (Moix)
- páña:** 78 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- páñe:** 78 (Calp)
- pájne:** 220 (TrV, Azu, Tuéj, Mar, God, DosA)
- pánsa:** 173 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- pár de kós:** 41 (Mon, Dol)
- pás:** 197 (Cnos, Qua, Tor, Gua)
- pása:** 197 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- pása:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pása:** 173 (Dol)
- páso:** 197 (Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pásos:** 197 (TrV, Ped)
- páta:** 31 (Ped, Ann)
- páw:** QI (Notas de orientación fonética) (Ped)
- páxa:** 78 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- páxaro:** 87 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
- páxaros:** 87 (DosA)
- pa[x]arica:** 502 (Gua)
- pa[x]arita:** 502 (Biar)
- pał de kóses:** 41 (Tor, Mvés, Biar, Bllob, Cr)
- pabil:** 690 (Adz, Tuéj, Raf, Mvés)
- pabisa:** 684 (Caud, TrC)
- pabisa:** 683 (DosA)
- pablo:** 472 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Azu)
- pacencia:** 326 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- pacència:** 326 (Bpa, Calp)
- pacència:** 326 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- Paco:** 275 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- padahhro:** 655a (Dol)
- padahhro:** 633 (TrC)
- padastre:** 655a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- padastre:** 633 (Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
- padastro:** 633 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- padastro:** 655a (Clló, Fan, TrV, Azu, Ped, DosA, Ann)
- padér:** 116 (Adz, Caud, DosA, TrC)
- padientes:** 712 (Tor)
- padrahhro:** 655a (TrC)
- padrashhro:** 633 (Caud)
- padraastre:** 655a (Cr)
- padraastro:** 633 (Adz, Tuéj)
- padraastro:** 655a (Adz, Tuéj)
- padre:** 352 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
- padre de bacas:** 527 (Caud)
- padre señor:** 655 (Caud)
- padrí:** 648 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- padrina:** 648 (Clló, Pin)
- padrino:** 648 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- pael de kóses:** 41 (Cinc, Cnos)
- paella:** 693a (Caud)
- paella:** 695b (Caud, Ped, God, Tor, Ann)
- paella:** 691 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- paellas:** 691 (God)
- paèllè:** 691 (Pin)
- paeller:** 693a (Cnos)
- paelleta:** 691 (Aín)
- paello:** 691 (Pen, Vist)
- paelló:** 691 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Monc, Bllob)
- pagá:** 252 (Fan)
- pagà:** 252 (Bsà, Can, Pen, Alc, Cr)
- pagà.l:** 252 (Cinc, Pin)
- pagar:** 252 (Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pago.l:** 252 (Bsà)
- Pahhcu:** 712b (Dol)
- pahhta:** 806f (Caud)
- pahhtera:** 815b (TrC)
- pahhterá:** 553 (TrC)
- pahhtores:** 382 (Caud, TrC)
- pahhtta:** 806f (TrC)
- paillas:** 691 (Adz)
- paine:** 569 (TrV, Tuéj)
- pajar:** 788e (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- pajar:** 681a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann)
- pajarete:** 531 (Caud)
- pajarica:** 502 (Ped, Ann)
- pajarica de la birgen:** 502 (TrC)
- pajarica de lahh niebe:** 502 (Dol)
- pajarica de lashh niebes:** 502 (Mon)
- pajarica pastor:** 502 (Azu)
- pajarico:** 531 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pajarico de mar:** 488 (Azu)
- pajaricos:** 531 (Ped)
- pajarilla de lahh niebes:** 502 (Mon)
- pájaro culón:** 531 (Dol)
- pájaro martín:** 502 (Tuéj)
- pajera:** 788e (Azu, Dol)
- pajera:** 681a (Dol)
- pajnár:** 221 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA)
- pajús:** 787a (Ann, Dol)
- pajuso:** 787a (Azu, God)
- pajuzo:** 787a (Adz, Ped)
- pala:** 686b (Cinc, Alc, Azu, Qua)
- pala:** 826d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
- pala:** 257 (Dol)
- pala:** 770 (God)
- pala:** 787 (Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, God, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr)
- pala yerro:** 806a (TrC)

- palánka:** 90 (Bsà, Vist, Monc, Bllob, Blí)
palanc: 485 (Can)
palanca: 799f (Adz, Tuéj, TrC, Cr, Dol)
palanca: 806g (Caud, Dol)
palanca: 806c (Dol)
palancana: 699 (Adz, Mar, Caud, Raf, Bllob)
palancana: 699a (Vist, Aín, Qua)
palancanero: 699a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
palangana: 699 (Orp)
palanganer: 699a (Llan)
palanganero: 699a (Alc)
palanquera: 699a (Moix)
palanquilla: 687b (Bsà)
palear: 803c (TrC)
pales: 826d (Pnyà)
paleta: 815a (Azu, Monc, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
paleta: 815c (Bsà)
paleta: 738a (Camp, Dol)
paleta: 815 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Adz)
paleta: 686b (Clllo, Fan, TrV, Aín, Adz, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
paleta: 824c (Cr)
paleta: 691 (Raf, Qua)
paleta de lluir: 815a (Mvés)
paleta de luzzir: 815a (Ann)
paleta de rascà: 815c (Pin)
palefíla: 23 (Pin)
paletilla: 686b (Tuéj)
palicos: 773b (Adz)
paliquero: 731c (TrV)
palla: 787a (Pin, Gua)
pallaròfa: 737 (Alc)
pallarofes: 464b (Cinc)
pallasso: 472 (Llan)
pallé: 788e (Can, Pen)
paller: 681a (Cnos, Tor, Pnyà)
paller: 788e (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Calp, Camp)
pallera: 681 (Cr)
pallera: 681a (Qua)
pallera: 788e (Raf, Calp, Camp, Cr)
pallerofes: 464b (Monc)
palletas: 638b (Fan, Azu)
pallisa: 681a (Fan)
pallisa: 788e (Fan, Mvés)
pallissa: 788e (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Qua, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
pallissa: 681a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
pallissa: 678 (Moix)
palloc: 464b (Mvés, Llan, Pin)
pallóc: 464b (Ann)
pallocs: 464b (Biar, Bllob, Blí, Camp)
pallòfa: 737 (Bsà)
pallola: 635 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
pallòlò: 635 (Ann, Llan, Moix, Camp)
palloques: 464b (Mon)
pallorfa: 464b (Ped, Pnyà)
pallorfes: 464b (Cnos, Qua, Bpa)
pallot: 464b (Moix)
- pallots:** 464b (Calp)
pallots: 788a (Qua)
pallús: 787a (Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
palma: 606a (Azu, Caud, Ped, Ann, God, TrC)
palmà: 733 (Pen)
palma de la mà: 606a (Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Calp, Pin, Gua)
palma de la mano: 606a (Tuéj)
palma la mà: 606a (Tor, Cr)
palma la mano: 606a (Adz, DosA, Dol)
palmar: 606a (TrV)
palmatoria: 689a (TrV, Azu, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
palmatòria: 689a (Cnos, Qua, Blí, Calp, Cr)
palmatòriò: 689a (Pnyà, Mvés, Llan, Camp)
palmel: 606a (Fan)
palmel de la mano: 606a (Clllo)
palmell: 606a (Alc)
palmell de la mà: 606a (Cinc, Bsà, Can, Vist)
palmeras: 426b (Tuéj)
palmons: 597 (Calp)
palo: 738a (Clllo, Caud, God, DosA, Ann)
palo: 764b (Fan, Azu)
palo: 804 (Mon)
palo: 673 (TrV)
palo: 662 (TrV, DosA)
paló: 770 (Raf)
palo cego: 744 (Orp, Qua)
palo dulce: 453a (Adz)
palo duz: 453a (Caud)
palóma: 51 (Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Caud, Ped, TrC, Dol)
palómo: 51 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon)
paloma: 487 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Tuéj, Caud, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
Paloma: 554f (Pen)
palomar: QII (Notes marginals) (Dol)
palometa: 778f (Blí, Pin, Dol, Gua)
palometa: 487 (Bsà, Clllo, Fan, Azu, Cnos, Mar, Ped, God, DosA)
palometa: 422a (Gua)
palometa: 806c (Mar)
palomete: 530 (Caud)
palometica de Nuestro Señor: 493 (DosA)
palomica: 493 (Adz)
palomica: 487 (TrV)
palomica de la Birgen: 493 (Caud)
palomica de san Antón: 493 (TrV, Dol)
palomico: 530 (TrV, DosA)
palomilla: 778f (Adz, DosA, TrC, Ann, Camp)
palomilla: 493 (Tuéj)
palomina: 553d (Clllo, Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Dol)
palones: 773b (Dol)
palons: 773b (Blí, Gua)
palons: 422a (Gua)
palonso: 629 (Mon)
pálpagos: 585 (Dol)
pàlparos: 585 (Orp)
palput: 508 (Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Dol)
p'als: 358 (Blí, Cr)
paltra: 578a (God)

- paltrota:** 578a (Tuéj, Ped, DosA)
paluhhtre: 815 (TrC, Dol)
paluhhttre: 815 (Caud)
palustre: 815 (Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua)
pamentòria: 689a (Biar)
pampa: 793 (Can, Alc)
pàmpana: 793 (Tuéj, Caud, TrC)
pámpano: 793 (Adz, God, Mon, Dol)
pampanos: 793 (Gua)
pámpanos: 793 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann)
pampes: 793 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp)
pamplinera: 731b (TrC)
pàmpols: 793 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
pan: 358 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pañ: 668 (Fan)
pan dormido: 712b (Adz)
panal: 810a (Caud, God, TrC, Biar, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
panal: 633e (Mvés, Ann, Blí)
panal: 633d (Pin)
pañal: 668 (Clló)
panalí: 633e (Llan, Bpa)
panalís: 633e (Qua, Pnyà, Blí)
panalís: 634a (Raf, Qua)
panaliso: 633e (Azu, God)
panalisso: 633d (Cnos)
panalizo: 633e (Clló, TrV, Adz, Tuéj, DosA, TrC)
panalizzo: 633e (Fan)
panarizo: 633e (Caud)
panda: 553 (Bpa)
pandera: 749 (Can, Mar, Gua)
panderà: 553 (Mvés, Biar, Blí)
panderet: 749 (Monc, Moix)
pandereta: 749 (Bsà, Fan, Alc, Azu, Biar, Camp)
panderetas: 749 (DosA)
pandero: 749 (Cnos)
pando: 630 (Llan)
pando: 629 (Pnyà, Moix, Blí)
pandorga: 747 (Mon)
pandórga: 747 (Cnos, Moix, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
panducà: 553 (Pnyà, Llan)
pandurà: 553 (Moix)
panduscá: 553 (Ann)
panera: QII (Últim full enquesta) (Ann, Moix)
panera: 796d (Pen, Caud, Tor)
panera: 695 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Gua)
panereta: 796d (Orp)
panereta: 647 (Tor)
paneròlò: 491 (Bllob)
panerot: 695 (Monc, Pnyà)
pañiskla: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Pen)
paniquesa: 516 (Clló, Adz)
paniqueso: QII (Notes marginals) (Dol)
paniskoláns: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Pen)
panissa: 278 (Cinc)
panissa: 464 (Cinc)
panistrico: 695 (Fan)
panno: 630 (Calp)
pañño: 668 (TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
pañño de cosina: 693b (Dol)
pañño de lahh manos: 693b (Dol)
panocha: 464 (God)
panocha: 278 (Mon, Dol)
panocha de paniso: 464 (Mon, Dol)
panoja: 278 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC)
panoja: 464 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC)
panoja de adasa: 464 (Azu)
panoja de adaza: 464 (Mar)
panoja de panizo: 464 (Clló)
panojot: 464a (Azu)
panòli: 712b (Bsà)
pañolla: 278 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor)
pañolla: 464 (Raf, Qua)
pañolla: 278 (Monc)
pañolla de dacsà: 464 (Cnos, Tor, Pnyà)
pañolla de panís: 464 (Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín)
pañolla de panís: 464 (Can, Monc)
pañóllo: 736 (Vist)
panollot: 464a (Monc)
pañótxa: 278 (Gua)
pañòtxa: 278 (Cr)
pañòtxa de panís: 464 (Cr, Gua)
pañòtxò: 278 (Pin)
pañòu: 712b (Bpa, Calp)
panquemao: 712b (Alc)
panquemáu: 712b (Clló, Ann)
pansida: QII (Notes marginals) (Ped)
pantaló: 708 (Pen, Aín, Monc, Pnyà, Bpa, Biar)
pantaló de xapa: 708 (Llan)
pantalón: 708 (Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
pantalón: 707 (God)
pantalón de bayeta: 708 (Mon)
pantalones: 708 (Clló, Caud, Ped, TrC)
pantalonet: 708 (Moix)
pantalons: 708 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Pin, Cr)
pantalons: 707 (Tor)
panzano: 472 (Aín, Moix)
panasma: 472 (Pin)
pantrota: 578a (Dol)
pañuelo: 346 (Mon)
pañuelo: 346 (Caud, Dol)
pañuelo: 709a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
pañuelo: 707 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Mon)
pañuelo del cuello: 707 (Clló, Mar)
panxa: 578 (Bsà)
panxà: 578 (Monc)
panxeta del did gros: 609a (Can)
Panxo: 275 (Aín)
panxó: 578a (Cinc, Bsà)
pany: 668 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pap: 621 (Cinc, Vist, Monc, Cnos, Calp)
papa: 660a (Can)
papa: 621 (Clló, Caud)
papá: 582 (Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)

- papá:** 621 (Mar)
papà: 582 (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
papà: 621 (Raf, Tor, Moix, Biar, Bllob, Pin)
papada: 621 (Azu, Adz)
papada: 582 (Cllo, Adz)
paparro: 582 (Pen)
papéla: 491 (Camp)
papelina: 732 (Alc)
paper d'escat: QII (Notes marginals) (Ann)
papera: 491 (Biar, Pin)
papera: 582 (TrC)
papera: 621 (Tuéj, Caud, Mon)
pàpera: 452a (Orp)
paperas: 621 (Fan, Dol)
paperera: 452 (Orp)
paperota: 453 (Orp)
paperotes: 621 (Aín)
papita: 545b (Raf, Qua)
papita del meló d'Alxer: 459 (Raf, Qua)
papo: 578a (Fan)
paps: 621 (Alc, Mvés, Llan, Blí)
paput: 508 (Pen, Fan, Alc, Orp, Blí, Calp, Gua)
par de kóthes: 41 (Tuéj)
pañ de kóses: 41 (God)
para: 363 (God)
pará: 806g (Dol)
parà: 303 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Calp, Cr)
parà: 422 (Raf, Llan)
paradís: 633e (Bsà, Aín)
paraís: 633e (Alc, Calp)
paralís: 633e (Dol, Gua)
paralizo: 633e (Ped)
parallofa: 464b (Bsà, Pen, Fan)
parallofes: 464b (Vist, Aín)
paraor: 799b (Bllob)
paraor: 680 (Gua)
parar: 303 (Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp)
paráu: QII (Últim full enquesta) (DosA)
paravinto: 477 (Camp)
parba: 786d (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, Dol, Gua, TrC)
parbols: 585 (Pen)
pardál: 87 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pardalet: 531 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
pardaleta d'auia: 502 (Aín)
pardekóth: 41 (TrC)
pardekós: 41 (Ann)
pare: 523 (Bpa)
pare: 607 (Bsà)
pare: 352 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cllo, Fan, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann)
pare: 522 (Orp, Tor, Bpa)
pare: 526 (Tor)
paré: 441 (Cllo, Fan, Mon)
pare cego: 744 (Moix)
- pare de vacà:** 527 (Pin)
pare.l: 352 (Bsà, Pen, Qua)
paré: 116 (Cllo, TrV, Azu, Tuéj, Mon, Dol)
paréñ da kóses: 41 (Monc)
paréñ de kóses: 41 (Aín, Raf, Qua, Pnyà, Moix)
parédes: 116 (Ann)
parés: 116 (Cllo)
parét: 116 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Mar, Ped, God)
parét': 116 (Llan)
paréts: 116 (Camp, Cr)
pareñ de kóses: 41 (Pin)
parens: 336 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
parents: 336 (Llan)
paret: 441 (Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Raf, God, Tor, Bpa, Bllob)
paretes: QII (Notes marginals) (Mon)
parí: 644 (Can, Fan, Pin, Cr)
pariénter: 336 (Cllo, TrV, Caud, TrC, Dol)
parientes: 336 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
paril: 644 (Dol)
parir: 644 (Cllo, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Mon, Camp, Gua)
parlà-li: 637a (Monc, Tor)
parlanchín: 731c (TrC)
parlaó: 731c (Pen)
parlaor: 731c (Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Gua)
parlar botillós: 631 (Monc, Raf)
parlar-li: 637a (Cnos, Raf, Qua, Pnyà)
paró: 303 (Cllo, Fan)
párpados: 585 (Caud)
pàrpados: 585 (Cr, Gua)
párpago: 585 (Fan, Tuéj, Ped)
párpagos: 585 (Cllo, TrV, Azu, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
pàrpagos: 585 (Cnos, Tor)
parpalles: 586 (Bpa, Blí, Calp)
parpalls: 586 (Pnyà, Mvés, Bllob, Pin, Camp)
párpargos: 585 (Adz)
pàrparos: 585 (Vist, Alc, Monc, Raf, Qua)
parpissot: 609a (Biar)
pàrpols: 586 (Biar)
pàrpols: 585 (Llan, Moix)
parra: 790 (Adz, Blí, Calp)
párraco: 718 (Mon)
parral: 790 (Blí)
parrancà: 630 (Cr)
parrancano: 630 (Dol)
parrancano: 629 (Pin)
parrilla: 696 (TrC)
parrillas: 696 (Adz, Caud, Dol)
parrussa: 794 (Llan)
part: 645 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
partera: 646 (Caud, TrC, Mon)
partera: 645 (Mvés, Llan, Pin)
parteratg: 645 (Blí)

- partí les peres:** 638b (Bsà)
partí palletes: 638b (Can, Vist, Alc)
partí peras: 638b (Fan)
partí peres: 638b (Cinc)
partí.s trastos: 638b (Pin, Cr)
partir el porc: 577f (Camp)
partir la cónxa: 638b (Orp)
partir los platos: 638b (Azu)
partir palles: 638b (Gua)
partir palleta: 638b (Cnos, Raf, Qua)
partir palletas: 638b (TrV, Tuéj, Ped)
partir palletes: 638b (Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
partir peras: 638b (Clló, DosA)
partir peres: 638b (Tor)
partir talega: 638b (Adz)
partí-se la palla cóces: 638b (Camp)
partit: 358 (Cnos)
parto: 645 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
parva: 786d (Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
pasá: 309 (Fan)
pasa un defunt: 660e (Blí)
pasáor: 109 (TrC)
pasao: 373 (TrV, Tuéj, Caud, God, TrC)
pasao: 666 (TrC, Dol)
pasáu: 349 (Adz, Ped)
pasáu: 307 (Azu)
pasáu: 373 (Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
pasáu.l: 349 (Tuéj)
paséra: 90 (Tor)
pasensia: 326 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
paso: 645 (Tuéj)
pasó: 349 (Azu, God)
passà: 782g (Bsà)
passad: 349 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Biar, Pin)
passad: 373 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr)
passad: 307 (Gua)
passadd: 373 (Mvés)
passar pel colaor: 787b (Monc)
passat: 373 (Bsà, Tor, Bllob, Calp, Gua)
passat: 349 (Cinc, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
pasta: 806f (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
pastà: 825b (Cinc, Bsà, Alc)
pasta bóua: 712b (Orp)
pastañas: 586 (Mon)
pastanyes: 585 (Cinc, Bsà)
pastanyes: 586 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc)
pastaora: 824b (Bpa)
pastar: 825b (Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
pastáu: 576a (Mar)
pasteles: 712b (God)
pastera: 576 (Ann, Moix, Bllob, Blí, Calp)
pastera: 576a (Blí)
pastera: 563 (Calp)
pastera: 824b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pastera: 815b (Cinc, Can, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pastereta: 815g (Biar, Bllob)
pastereta: 576 (Pnyà, Mvés)
pastilla: 553 (Qua)
pastís: 712b (Can, Vist, Alc, Orp, Raf, Pnyà, Bpa, Blí)
pastisos: 712b (Fan, Azu)
pastisset: 712b (Bsà, Cnos, Qua)
pastizos: 712b (Clló)
pastó: 576a (Raf, Llan)
pastores: 382 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
pastoreta: 502 (Bsà, Can)
pastorilla: 502 (Orp)
pastors: 382 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
pastós: 382 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Qua, Pin, Cr, Gua)
pastre: 633 (Cr)
pastre: 655a (Cr)
pasttores: 382 (Dol)
pasturant: 261 (Llan)
pata: 568a (Orp, Raf, Blí)
pata: 567 (Orp, Raf, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Camp)
patá: 41 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Qua, Llan, Bpa, Biar, Ped)
patá: 41 (Dol)
pataca: 474 (Fan)
pataculero: 448 (DosA, Dol)
pataculo: 449 (Dol)
pataquero: 426g (Pen)
pataques: 369 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
patas tuertas: 629 (Mar)
patatas: QII (Notes marginals) (Adz)
patatas: 369 (Clló, Adz, Tuéj, Caud, DosA, Dol)
patatas: 695a (Dol)
pati: 552 (Bsà)
pati: 677a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Moix, Calp, Cr)
pati: 663 (Moix)
patiancho: 630 (Adz, TrC)
paticuello: 588a (Adz)
patigüeco: 630 (Azu, Adz, Caud)
patikóla: 195 (Adz, Ann)
patikólo: 195 (Pin)
patillas: 593a (Dol)
patinyo: 629 (Biar)
patio: 678 (Clló, Fan, Azu, Tuéj)
patio: 677a (Tuéj, Dol)
patiquebráu: 629 (Dol)
patixca: 318 (Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr)
patixga: 318 (Mvés)
patixque: 318 (Cinc, Can, Vist, Alc)
pató[x]o: 628 (Gua)
patojo: 628 (Adz, Dol)
patojo: 629 (Caud, TrC, Ann)
patró: 723a (Pen, Orp, Monc, Calp, Gua)
patrón: 723a (Dol)

- patut:** 629 (Camp)
patut: 630 (Moix)
paulo: 472 (God)
pavil: 690 (Monc)
payaso: 472 (Ann)
payola: 635 (Ped, God, DosA)
p'e: 357 (Calp)
péndreló: 249 (Pnyà)
pébre: 186 (Bpa, Biar, Bllob)
pédra: 126 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pédra: 105 (Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
péjne: 220 (Adz, Caud)
péjne: 220 (Clló, Fan, Ped, TrC, Mon, Dol)
péndrel: 249 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Mvés)
péndrelo: 249 (Cnos, Tor, Llan, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
péndreló: 249 (Bpa, Moix)
péndremel: 249 (Raf)
péndreo: 249 (Camp, Cr)
péndrer: 249 (Calp)
péndreu: 249 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
péndreu: 249 (Pnyà)
péndrevò: 249 (Gua)
péjna: 126 (Mar)
péño: QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pértja: 113 (God)
pérdís: 156 (Azu)
pérna: 31 (Mvés)
pértja: 113 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Cr, Gua)
pértja: 113 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Ann, Mon)
pértje: 113 (Biar, Calp, Camp)
pértje: 113 (Llan)
pértjya: 113 (TrC, Dol)
pés: 105 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Aín, Cnos)
pésa: 105 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
pésa: 105 (Vist, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Calp)
pésas: 105 (Ped)
pésó: 105 (Clló, Ped)
pétjo: 22 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
pétjyo: 22 (TrC, Dol)
péw: 32 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
péza: 105 (Fan)
péza: 105 (Pin, Cr)
pézo: 105 (Ann)
peà: 546 (Cr)
peáño: 149 (Caud)
peás: 149 (Biar, Pin, Camp)
peáso: 149 (Fan, Mon)
peada: 549 (Clló, TrV)
peals: 708 (Aín, Cnos)
peana: 549 (Caud)
peara: 549 (Tuéj, Dol)
pebracho: 442 (Ann)
pebràs: 442 (Llan, Moix, Cr)
pebraso: 442 (Ann)
pebrazo: 442 (TrC)
pebrér: 186 (Blí)
pebréra: 186 (Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pebréra dúlse: 186 (Fan)
pebrera: 465 (Pen, Vist, Adz)
pebrera coenta: 465 (Alc, Aín, Monc)
pebrera conicabra: 465 (Tuéj)
pebrera cozziente: 465 (Fan)
pebrera picante: 465 (Azu, Tuéj)
pebreréra: 186 (Vist, Alc)
peça: 673 (Pnyà)
peces de roda: 777b (Pen)
pechina: 510 (Clló, Fan, TrV, Azu, DosA, Ann)
pecho: 599a (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
pecho: QII (Notes marginals) (God)
peçó: 481a (Biar)
peçó: 778b (Camp)
peçó: 565 (Moix, Cr, Gua)
peçonera: 778b (Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa)
pecuña: 567 (Clló, Fan)
pecuño: 768a (Azu)
peçunya: 567 (Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Cr, Gua)
pedás: 149 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
pedáso: 149 (Azu, God, Ann)
pedaç: 715 (Cinc, Can)
pediente: 712 (Alc)
pedientes: 712 (Cinc, Vist, Orp, Aín)
pedile relaciones: 637a (Clló)
pedir: 354 (Ann)
pedir la hija: 639 (Clló)
pedir la nobia: 639 (Dol)
pedirle compromiso: 637a (Dol)
pedo: 732 (Adz, Tuéj, TrC)
pedolobo: 442 (Adz)
pedra: QII (Notes marginals) (Ann)
pedra: 424 (Bsà, Pen, Alc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Bpa, Biar, Cr, Gua)
pedra codissa: 424 (Qua, Mvés)
pedra del foc: 682 (Bsà, Vist)
pedra manissa: 424 (Pnyà)
pedra tosca: 577d (Blí, Calp, Camp)
pedrálba: QI (Transcripción del nombre del lugar) (Ped)
pedralbénos: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Ped)
pedralbínos: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Ped)

- pedregal:** 424 (Clló, TrV, Azu, Ped, DosA, TrC, Ann)
pedreño: 571a (Clló, Adz)
pedrenyo: 571a (Cnos)
pedreta: 424 (Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
pedrís: 125 (Bsà, Can, Pen, Orp)
pedrísf: 125 (Cinc, Vist)
pedricar: 736a (Moix)
Pedrico: 272 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
pedrihco: 424 (Dol)
pedriká: 127 (Cinc, Pen, Vist, Pin, Cr, Fan)
pedrikár: 127 (Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
Pedrin: 272 (Dol)
pedrinya: 424 (Orp)
pedrisa: 424 (Ann)
Pedrito: 272 (Caud)
pedriza: 424 (Clló, Adz, Tuéj, Ped, TrC)
pedro de nótxe: 446 (Pin)
pedrot: 424 (Raf, Blí)
pedrota: 424 (Alc)
pegà boltaines: 753a (Tor)
pegà boltes: 753a (Pen)
pegà la segon rella: 782f (Pin)
pegà la segona rella: 782f (Pen)
pegà la tercera rella: 782g (Pin)
pegà xiribèles: 753a (Pin)
pegar: 803c (TrV, Bpa)
pegar boltes: 753a (Aín, Monc)
pegar boltetes: 753a (Gua)
pegar cabriòles: 753a (Pnyà)
pegar la tercè rella: 782g (Gua)
pegar un ascabussó: 755 (Monc)
pehhcao: 512 (TrC)
pehhcáu: 512 (Caud)
pehhcueso: 586a (Dol)
pehhcuerdo: 586a (Caud, TrC)
pehhcuerdo: 588a (TrC)
pehhcuno: 768a (Caud)
pehhcuño: 768a (TrC)
pehhtaña: 586 (Caud)
pehhtañas: 586 (Dol)
pehhtillera: 668 (Caud)
peidir la nobia: 639 (TrC)
peine: 569 (Fan, Azu)
peiucs: 709a (Bllob)
peiucs: 708 (Bsà)
peixum: 618a (Bpa, Bllob, Pin)
pejná: 221 (Fan)
pejnar: 221 (Clló, Azu, Ped, TrC, Mon, Dol)
pel: 340 (Cinc, Alc, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Camp, Cr)
pela: 577d (Fan, Tuéj)
pelá: 474 (Fan)
pelà una crilla: 474 (Pin)
pelà una pataca: 474 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc)
pelà una querailla: 474 (Cr)
pelát: 136 (Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bpa, Blí)
peláwo: 136 (TrC)
peladó: 577d (Fan)
peladó: 577e (Fan)
pelador: 577d (DosA)
pelador: 577e (DosA)
peladura: 475 (Adz, Mar)
peladuras: 475 (Clló, TrV, Azu, Ped, DosA)
peladures: 475 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
pelaet: 531 (Blí)
pelalet: 531 (Pin)
pelaio: 531 (Biar, Pin)
pelan: 577d (Azu, TrC)
pelaor: 577d (Ped)
pelaor: 577e (Ped)
pèlapòbres: 729 (Bpa)
pelar: 793a (Llan)
pelar: 805 (TrC)
pelar: 474 (TrV, Adz, TrC)
pelar cradadillas: 474 (Mar)
pelar criadillas: 474 (Tuéj, Ped, DosA)
pelar criaillas: 474 (Azu)
pelar crillas: 474 (Mon)
pelar patacas: 474 (Clló)
pelar patatas: 474 (Caud)
pelar querailla: 474 (Ann)
pelar una creiailla: 474 (Llan)
pelar una credeillè: 474 (Calp)
pelar una credilla: 474 (Bllob, Blí)
pelar una creilla: 474 (Qua, Biar, Camp)
pelar una criailla: 474 (Raf)
pelar una criguilla: 474 (God)
pelar una pataca: 474 (Orp)
pelar una querailla: 474 (Cnos, Mvés, Gua)
pelar una querdaiilla: 474 (Aín)
pelar una quereilla: 474 (Monc, Pnyà)
pelar una querilla: 474 (Bpa, Moix)
pelar una treguilla: 474 (Tor)
pelarla: 474 (Dol)
pelaura: 475 (Caud)
pelaúra: 475 (Tuéj)
pelaúras: 475 (TrC)
pelaiúres: 475 (Cnos, Tor)
peléxa: 199 (Fan)
pelecia: 636a (Aín)
pelejas: 475 (Fan)
pelejero: 726 (Ped)
pelejo: 475 (Clló)
pelejo: 797a (Tuéj)
pelejos: 475 (Azu)
pelejos: 797a (Azu, Ped)
pelejos: 726 (Ped)
pelejos: 807a (Ped)
pelendaga: 730 (TrV)
pelendango: 731f (Caud)
pelindanga: 730 (Adz, Tuéj, Caud)
pelindrajo: 715 (Dol)
pell: 475 (Raf, Qua, Pnyà, Bllob, Blí, Cr)
pella: 576a (Dol)
pellastre: 633 (Monc)
pelleja: 570 (God)
pelleja: 730 (God, TrC)
pellejero: 726 (Mon)
pellejo: 730 (Dol)
pellejos: 797a (Ann)
pellejos: QII (Notes marginals) (Fan)
pelleta: 801 (Tor)
pelloque: 587 (TrV)

- pel·loques:** 464b (DosA)
pellorfa: 797 (Dol)
pellorfa: 464b (Mar, God, Tor, Dol)
pellorfes: 464b (Raf)
pells: 475 (Alc, Aín, Monc, Biar, Calp, Camp)
pélor de arcasil: 812 (Dol)
pelota: 308 (Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol)
pelote: 587 (God)
pelotica: 449 (Tuéj)
pelput: 508 (Azu)
pèls dels pàrpols: 586 (Llan, Moix)
pelsigo: QII (Notes marginals) (Ann)
pèltre: 760a (Mvés)
peluco: 731f (Pin)
pemintó: 186 (Pnyà, Mvés, Llan)
pemintón: 186 (Clló, Mar, Ann)
pemintonéra: 186 (Cr)
pemjénto: 186 (Tuéj)
pena: 614a (Cinc)
peña: 424 (Fan, Adz, DosA, Dol)
peñahhco: 424 (Dol)
peñascal: 424 (TrC)
peñasco: 424 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped)
peñazo: 424 (Clló)
penca: 463 (DosA)
pencas: 695a (Ped)
penchajo: 715 (DosA)
pendajo: 715 (Clló, TrV, Tuéj, Mar, Ped, God)
pendanga: 730 (Clló, Azu, Cnos, TrC)
pendatxo: 715 (Bsà)
pendejo: 715 (Mon)
pendiente: 712 (God)
pendientes: 639a (God)
pendientes: 712 (Pen, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Ann, Dol)
pendzadó: 113 (Cinc, Bsà)
pendzadór: 113 (Orp)
pendzao: 113 (Pin)
pendzaoór: 113 (Biar, Bllob, Blí, Calp)
pendó: 472 (Blí)
pendó: 715 (Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
pendó: 730 (Raf, Qua)
pendón: 715 (Fan, Azu, Ann)
pendón: 730 (TrV, God, DosA, Ann, Dol)
péndre de ull: 653a (Cr)
péndre d'ull: 653a (Cnos, Qua, Llan, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
péndre d'ull: 653a (Moix)
péndre la manyana: 695a (Qua)
péndre ull: 653a (Pnyà)
pengajo: 715 (Dol)
penientes: 712 (Can, Monc, Raf, Qua, Llan, Bpa)
penjadó: 703c (Bsà)
penjaó: 703c (Pin)
penjaor: 703c (Calp)
penjapobres: 729 (Monc)
penjoll: 715 (Alc)
penjoll: 579a (Blí, Calp)
peñón: 424 (TrV, Azu, Adz, God, TrC)
peñót: 424 (Ann)
penquera: 812 (God)
penquera: 463 (Ped, Ann)
pentiná: 221 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Pin, Cr)
pentinála: 221 (Alc)
- pentinar:** 221 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Camp, Gua, Ann)
penxaor: 703c (Blí)
penxolls: 712 (Mvés)
penya: 412 (Cr)
penya: 424 (Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Gua)
pényè: 424 (Calp)
penyentes: 712 (Cnos, Pnyà, Mvés)
peó: 68 (Cinc, Bsà, Can)
peó: 88 (Fan)
peóór: 88 (Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
peones: 368 (Fan, Ped, Ann)
peons: 368 (Orp, Raf, Qua, Camp, Gua)
Pèp: 276 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
pépa: 737 (Llan)
pepa: 737 (Moix)
Pepe: 276 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
Pépe: 276 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Pepet: 276 (Ann)
Pepico: 276 (Aín, Tuéj, God, TrC, Mon, Dol)
pepida: 545b (Calp)
pepita: 545b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
pepita: 459 (Tuéj, DosA, Mvés, Llan, Moix, Mon, Dol)
pepita de meló d'aigua: 459 (Gua)
pepita de meló d'Alger: 459 (Orp, Bpa)
pepita de meló d'Alxer: 459 (Tor, Pnyà)
pepita de meló de aigua: 459 (Cr)
pepita de melón de agua: 459 (Mar, Caud, Ped, God, TrC)
pepita del meló d'aigua: 459 (Cinc)
pepita del meló d'Algé: 459 (Alc)
pepita del meló d'Alger: 459 (Monc)
pepita del meló d'Alxer: 459 (Aín, Cnos)
pepita del meló d'auia: 459 (Biar, Bllob, Pin, Camp)
pepita del meló d'Elger: 459 (Blí)
pepita melón d'Alcher: 459 (Ann)
pepitas: 459 (Azu)
pepitilla: 545b (Caud, Ped)
Pépo: 276 (Alc)
Pépo: 276 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín)
pepú: 508 (Mon)
peput: 508 (Ped, Mon)
pequeñete: QII (Notes marginals) (Caud)
per: 401 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Calp, Pin, Cr)
per: 317 (Bsà, Bllob)
per: 357 (Bsà, Can, Aín, Bllob)
per: 394 (Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Bllob, Calp)
per: 340 (Can, Pen, Vist, Orp, Cnos, Raf, Tor, Blí, Calp, Gua)
per: 279 (Cinc, Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
per: 363 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Cnos, Moix, Bllob, Blí, Calp)

- per:** 331 (Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Biar, Calp, Pin, Gua)
- peřná:** 41 (God)
- pera:** 595 (Calp, Mon, Camp, Cr, Gua)
- perbocà:** 766 (Pen)
- perbocar:** 614 (Camp)
- percha:** 703c (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Dol)
- perchas:** 703c (DosA)
- percf̃:** 156 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- percf̃s:** 156 (Fan, God, Ann, Mon, Dol)
- percf̃w:** 156 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- percido:** 731a (Azu)
- percido:** 731f (Clló, Ann)
- percido:** 782a (TrV, Ann)
- perdigátfo:** 164 (Tuéj)
- perdigót:** 156 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Bpa, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
- perdigot:** 627 (Biar)
- perdiká:** 127 (Bsà, Can)
- perdikár:** 127 (Monc)
- perdíó:** 782a (Adz, God, TrC)
- perdíó:** 731f (DosA)
- perdíó:** 731a (God)
- perdiú:** 731a (Fan)
- perdiú:** 782a (Fan)
- perduda:** 730 (Orp, Bpa)
- perdularia:** 730 (DosA)
- perdurable:** 731a (Moix)
- perdut:** 731a (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Raf, Qua, Llan, Moix, Blí, Calp, Pin)
- perdut:** 782a (Pen, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Calp, Gua)
- perdut:** 731f (Tor, Pnyà)
- peréa:** 151 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- perée:** 151 (Calp)
- peré̃a:** 151 (Clló, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- perésa:** 151 (Azu, God, Mon, Dol)
- peréya:** 151 (Bllob, Blí)
- peréza:** 151 (Fan)
- pere[x]il:** 446 (Alc)
- perereta:** 450 (Ann)
- Peret:** 272 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- pereta:** 595 (Pin)
- pereta borde:** 451 (Ann)
- Perico:** 272 (Raf, Gua, Fan, TrC, Ann, Mon, Dol)
- perifollos:** 817 (Dol)
- perilla:** 593a (Dol)
- perindola:** 481a (Dol)
- perlecia:** 636a (Cnos)
- perlesia:** 636a (Pin)
- perlesia:** 636a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- perná:** 41 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, TrV)
- pernil:** 580 (Alc, TrC, Blí, Cr)
- perniler de brasuelo:** 581a (Dol)
- perniles:** 580 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
- perniles:** 581a (TrV, Ped, God, DosA)
- perniles de alante:** 581a (Azu)
- perniles de la mano:** 581a (Ann)
- pernils:** 580 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Calp, Pin, Gua)
- pernio:** 667 (Adz, Mon)
- pero:** 392 (Dol)
- perol:** QII (Últim full enquesta) (Adz)
- perol:** 691 (Cinc, Can, Pen, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- peról:** 691 (Ann)
- perola:** 806g (Caud)
- perola:** 691 (Tuéj, Biar, Cr, Gua)
- peroles:** 310 (Fan, Azu)
- perolet:** 691 (Alc, Aín)
- perolet:** 481a (Gua)
- peròlò:** 691 (Pin)
- perols:** 310 (Cinc, Can, Pen, Aín, Monc, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin)
- perpissa:** 502 (Pin)
- perputa:** 508 (Dol)
- perque:** 394 (Cinc, Blí, Gua)
- perqu'és:** 397 (Bllob)
- perracho:** 534c (Clló, Tuéj)
- perraco:** 534c (TrC)
- perrás:** 534b (Fan, Azu)
- perraso:** 534b (Dol)
- perraz:** 534b (Clló, TrV)
- perrazo:** 534b (Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- perrero:** 534c (Moix)
- perrete:** 534 (Caud)
- perrete:** 534a (Caud)
- perrico:** 534a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- perrico:** 534 (Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- perrico:** 578a (God, Ped, Ann)
- perro:** 311 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- perro:** 578a (DosA, TrC)
- pérro:** 554j (Cinc)
- perro de agua:** 518 (Ann)
- perrót:** 534b (Ann)
- perrote:** 534b (God)
- perrucho:** 534b (Ann)
- perrucho:** 534c (TrV, God, Ann, Dol)
- perruzo:** 534c (Caud)
- perseguir:** 637 (Calp)
- pértigo:** 774 (Tuéj, Caud, Dol)
- pértigo:** 774 (Blí, Gua)
- perxa:** 703c (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Cr, Gua)
- pèrxe:** 674 (Pen, Alc)
- pèrxè:** 703c (Llan, Camp)
- pesadó:** 719a (Pen, Alc)
- pesador:** 719a (Clló, Orp, TrV, Azu, Tuéj, DosA)
- pesaor:** 719a (Aín, Monc, Ped, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- pesaore:** 719a (God)

- pescuezo:** 588a (Adz, DosA)
pescuezo: 589 (Adz, Tuéj, DosA)
pescuño: 768a (TrV, Tuéj)
pesétas: QI (Notas de orientación fonética) (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pesebrà: 562 (Biar)
pesebre: 562 (Cinc, Alc, Aín, Monc, Adz, Mar, Caud, DosA, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
pesebrera: 562 (Bpa, Blí)
pesebrereta: 562 (Vist)
pesebret: 562 (Alc, Aín)
pesetas: 282 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
peso: 815d (Adz)
peso: 728k (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol)
pésol: 458 (Pin)
pésolo: 458 (Dol)
pésoles: 458 (Clo, TrV, Azu, Mar, Ped, God, Mon)
pésols: 458 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
pèsols: 458 (Gua)
pesonera: 778b (Dol)
pesonera: 778c (Fan, Azu, God)
pesos: 728k (Clo)
pessaor: 719a (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
pessebre: 562 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés)
pessebrera: 562 (Raf)
pessebret: 562 (Qua)
pessebró: 562 (Mvés)
pessetes: 282 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
péssols: 458 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
pestañas: 586 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
pestanyes: 586 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Cr, Gua)
pesteta: 465 (Cinc, Bsà)
pesuña: 567 (Azu, God, Ann, Dol)
pet: 732 (Cinc, Bsà, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí)
petenera: 732 (Dol)
petig: 554m (Pen)
petillo: 579f (Clo, Fan, Azu, Cnos, Caud, God, Tor)
petit: 650a (Ann)
petit: 554d (Blllob)
petit: 554g (Bsà)
petit: 554h (Pen)
petita: 554d (Blllob)
petita: 459 (Fan)
petita: 545b (Vist, Clo, Fan, TrV, Adz, Tuéj)
petita de la síndria: 459 (Vist)
petitas: 459 (Clo, TrV, Adz)
petits: 554m (Bsà)
petórra: 732 (Moix)
petorrera: QII (Últim full enquesta) (Pin)
petorro: 479a (God)
petórro: 731f (Cnos)
petral: 570 (Azu)
peturra: 732 (Aín)
petxerull: 693 (Can)
petxilina: 510 (Calp, Camp)
- petxina:** 510 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Pin, Gua)
petxorrull: 693 (Orp)
petxorull: 693 (Cinc)
peu: 568a (Bpa)
peu de safa: 699a (Camp, Gua)
peücs: 708 (Cinc, Alc, Orp)
peücs: 707 (Tor)
peuins: 708 (Gua)
peünya: 567 (Aín)
peuucs: 708 (Blí)
pez: 786f (Tuéj, Caud)
pezuño: 768a (Clo, Adz, DosA)
pezuño: 767 (Mar)
pezón: 778b (Caud)
pezón: 565 (Caud, TrC)
pezonera: 778c (TrV, Ped, DosA)
pezuna: 567 (TrC)
pezuña: 567 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA)
pezzaor: 719a (Ann)
pezzebre: 562 (Fan)
pezzo: 728k (Fan, Ann)
pézzoles: 458 (Fan, Ann)
pi pi pi: 554l (Tuéj)
pi pi pi pi: 554l (Adz)
pídámple: 22 (Biar, Pin)
pídastrét: 22 (Alc)
pínta: 220 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
pít: 22 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
pít: 22 (Bpa, Gua)
pítámple: 22 (Blllob)
pítestrét: 22 (Can, Vist)
píto: 153 (Tuéj)
pia: 549 (TrC, Ann)
piales: 708 (Clo, TrV)
piara: 549 (Adz)
piauleta: 465 (DosA)
piazo perdío: 782a (DosA)
pibrera: 465 (Raf, Qua)
pibrerera: 465 (Qua)
pic: 816 (Llan)
pic: 738 (Vist, Monc)
pica: 576 (Can, Pen, Vist, Clo, Alc, Orp, TrV, Azu, Adz, Raf, God, Tor, Mvés, Bpa, Blí, Calp)
pica: 697a (Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Moix)
pica: 693 (God)
pica: 563 (Orp, Monc, Qua, Pnyà)
pica: 697 (Pen, Mar, Raf, Qua, God, Pnyà, Mvés, Blí)
picà: 797 (Can)
picà: 789 (Pen)
picà: 399 (Raf)
picacho: 413 (Ann)
picapica: 449 (Tor)
picapuerco: 505 (Azu)
picapuerco: 501a (Clo, TrV, Mar)
picar: 797 (Llan)
picaraza: 501 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped)

- picarol:** 571b (Cinc, Can)
picarolet: 571b (Bsà)
picasa: 783e (Dol)
pica-sòca: 505 (Aín)
picat: 731f (Can, Tor)
picatòrt: 505 (Vist)
picaya: 783e (Tuéj)
pichar: 618 (Adz)
picher: 693a (Ped, God)
pichera: 693 (Fan)
pichera: 810i (Fan)
pichina: 510 (Mar, Ped, God, TrC, Mon)
pichinica: 510 (Tuéj)
pihón: 530 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
pichorros de yelo: 438 (Azu)
pico: 505 (Clló)
pico: 816 (Moix)
pico: 400 (Monc, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pico: 413 (Tuéj, Mar)
pico relincho: 505 (Caud)
picola: 816 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, TrC, Ann, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Gua)
picoleta: 816 (Fan, Ann, Biar, Pin, Mon, Dol)
picòlò: 816 (Mvés, Llan, Moix, Camp)
picorrelincho: 505 (Adz, Tuéj, DosA)
picot: 571a (Bpa)
picot: 571b (Bpa, Biar, Bllob, Blí, Camp)
picot: 505 (Cinc)
picote: 571b (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann)
picotet: 571b (Cnos, Blí, Calp)
picotico: 571b (Ped)
picòtòrt: 505 (Pin)
pidieron: 354 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
pidila: 637a (Fan)
pidille: 637a (TrC)
pidir el casamiento: 639 (Mar, God)
pidir la nobia: 639 (Ped, DosA, Mon)
pidzò: 88 (Pin, Cr)
pidzór: 88 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
pie: 800 (Tuéj, Ped, TrC)
piénso: 42 (Pen, Vist, Qua, Tor)
piecalsáu: 664a (Dol)
piecra: 822d (Adz, Dol)
piecra: 562 (Dol)
piecra: 806j (TrV)
piecra de rambla: 424 (Fan)
pienso: 576a (Mvés, Llan, Moix)
pienso.l cèrdo: 576a (Tor)
pierdecasas: 731a (Adz)
pierna: 600c (Clló, Fan)
piernas: 580 (Adz)
piernas: 599a (God)
pifló: 178 (Vist)
pigota: QII (Notes marginals) (Dol)
pigota: 635 (God)
pihhca: 399 (Caud, TrC)
pijar: 618 (Clló)
pijáu: 618a (Clló)
pijénso: 42 (Alc, Pnyà, Llan, Biar, Bllob)
pijo: 400 (Caud, DosA, TrC, Dol)
pizó: 88 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
pila: 576 (Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Mon, Cr)
pila: 697 (Llan, Dol)
pila: 697a (Llan, Pin, Camp, Cr, Gua)
pila: 823 (Mon)
pila: 563 (Pin, Camp, Dol, Gua)
pila: 797a (Tuéj, TrC)
pila: 798a (Tuéj, TrC, Cr)
pila, pila, pila: 554l (Dol)
pilar: 663a (Bpa)
pilars: 422a (Gua)
pilàs: 799e (Can)
pileta: 576 (Dol)
pileta: 797a (God)
pileta: 798a (God)
pilláu: 656b (Dol)
pillòrfa: 475 (Gua)
pillòrfa: 464b (Gua)
piló: 799c (Bsà)
piló: 818l (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
pilón: 125 (God)
pilóns: 125 (Tor)
pilod de pèl: 587 (Orp)
pilón: 818l (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, Ann, Dol)
pilón: 702b (DosA)
pilota: 308 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA)
pilòta: 308 (Vist)
pilòtaò: 308 (Bllob)
pilòtò: 308 (Llan, Moix, Pin, Camp, Ann)
pimentó: 186 (Raf, Qua)
pimentón: 186 (TrV)
pimintó: 186 (Tor)
pimintón: 186 (Azu, Ped, God, DosA)
pijménto: 186 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
piña de cardo: 463 (Clló)
pinas: 777b (Adz, Caud, DosA, TrC, Ann, Dol)
pinassa: 486 (Alc)
pincha: 609 (TrC)
pinche: 723d (Adz)
pincho: 819c (Caud)
pincho: 731d (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
pinchón: 819c (TrC)
pines: 777b (Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
pingajo: 715 (Caud)
pinientes: 712 (Camp)
pinocha: 486 (Azu, Ped, DosA)
pinocho: 486 (Ann)
piñol: 473 (Fan, Ped)
piñol: 258 (Fan, Ped, Ann)
piñol: 807 (Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
piñól: 473 (Ann)
piñolico: 795b (Ped)
piñón: 467 (Ann)
piñón: 795b (Azu, Dol)
piñón: 473 (Dol)

- piñón:** 797 (Dol)
piñón: 807 (Tuéj)
piñón de fraile: 467 (TrC)
piñón de malacatón: 473 (Mon)
piñoncillo: 805e (Caud)
pinos: 367 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pinoséros: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Pin)
pinótxa: 486 (Tor)
pinòtxa: 486 (Raf, Biar, Bllob)
pinòtxò: 486 (Moix)
pins: 367 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pintiná: 221 (Vist)
pintinár: 221 (Raf, Qua, Tor, Llan, Blí, Calp)
piñuelo: 807 (Caud, TrC, Mon, Dol)
piñuelo: 801 (Dol)
pinxe: 731d (Gua)
pinxo: 731d (Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa)
pinya: 278 (Alc)
pinya: 733 (Gua)
pinyentes: 712 (Moix)
pinyerot: 505 (Bsà)
pinyó: 415 (Bsà)
pinyó: 468 (Camp)
pinyol: 807 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pinyol: 795b (Pen, Vist, Orp)
pinyol d'ambèrxic: 473 (Bllob)
pinyol de ambresquilla: 473 (Llan)
pinyol de bresquilla: 473 (Orp)
pinyol de bresquilla: 473 (Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Camp)
pinyol de la bresquilla: 473 (Qua)
pinyol de l'abèrxic: 473 (Pin)
pinyol de malacató: 473 (Gua)
pinyol de melicotó: 473 (Blí)
pinyol de melocotó: 473 (Cr)
pinyol de pérsec: 473 (Calp)
pinyol del bresquillo: 473 (Monc)
pinyol del malacató: 473 (Cinc, Aín)
pinyol del malacató: 473 (Pen, Alc, Cnos)
pinyol del melacotó: 473 (Vist)
pinyol del préssec: 473 (Bsà)
pinyolet: 795b (Cnos)
pión: 68 (Tuéj)
pióxo: 224 (Mon)
pióxos: 224 (Mar)
piones: 368 (TrV)
piones: 803b (TrV)
pipa: 798b (Azu, Biar)
piparrá: 610a (Tuéj)
piput: 508 (TrV)
pique: 738 (Qua, God, DosA, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Dol)
pique sarique: 738 (Ann)
píquel: 738 (Gua)
piquera: 810b (Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Ann, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
piquerol: 571b (Vist, Clló, Fan, Bllob)
piquerolet: 571b (Aín)
piques: 697 (Tor)
piqueta: 576 (Pnyà)
piqueta: 816 (Cr)
piqui: 738 (Bsà, Pnyà)
pis: 310 (Bsà, Can, Pen, Orp, Blí, Pin, Camp)
pisa: 797 (TrV, Dol)
pisá: 618 (Fan)
pisà: 797 (Cr)
pisan: 797 (Caud)
pisar: 797 (Clló, God, Dol, Gua)
pisáus: 618a (Fan)
pisca: 399 (Alc, Tor, Pnyà, Mvés, Fan, Azu, God, Ann)
pisebrà: 562 (Pin)
pisebre: 562 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, TrC, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua)
pisebrera: 562 (Dol)
pisó: 799b (Biar)
pisó: 310 (Vist, Moix, Cr, Gua)
pisquilla: 473 (Adz)
pissà: 618 (Alc)
pissats: 618a (Alc)
pissebre: 562 (Tor)
pisso: 310 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Calp)
pisuña: 567 (Mon)
pit: 652 (Llan)
pit amagar: 744a (Pnyà)
pit, la: 744a (Llan)
pita: 741 (DosA, TrC)
pitánsa: 22 (Blí)
pitet: 571b (Biar)
pítima: 732 (Azu, God, Ann, Bpa, Biar)
pítina, pítina, ..., ta, ta, ta: 554l (TrC)
pito: 741 (Dol)
pito: 400 (Pen, Alc, Orp, Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Clló, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, DosA, Ann, Mon)
pito: 424 (Tuéj, Tor)
pito de rambla: 424 (Caud)
pitorrera: 479a (Mar)
pitórró: 438 (TrC)
pitós: 400 (Biar)
pitótxo: 400 (Gua)
pitral: 599a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Pin)
pitral: 570 (Clló, TrV, Llan)
pitjór: 88 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
piturra: 732 (Pen)
pitxa: 744 (Biar)
pitxé: 693 (Cinc)
pitxe pitxe: 554j (Gua)
pitxer: 693 (Aín, Pnyà, Bpa, Biar, Bllob, Blí)
pitxer: 693a (Monc, Raf, Mvés, Moix, Calp, Camp)
pitxer bola: QII (Últim full enquesta) (Biar)
pitxer de barril: QII (Últim full enquesta) (Biar)
pitxer de coll o manxego: QII (Últim full enquesta) (Biar)
pitxer de xocolatera: QII (Últim full enquesta) (Biar)
pitxera: 693 (Bsà)
pitxera: 693a (Pen)
pitxers: 693a (Tor)
pitxet: 693a (Pin)
pitxili: 554j (Pin)
pitxina: 510 (Pen)
pitxinella: 510 (Pen)

- pitxó:** 530 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- pitxó d'ànguila:** 531a (Pin)
- pitxòla:** 567 (Cinc, Bsà, Can, Vist)
- pitxon:** 554m (Cnos)
- pítxon pítxon:** 554m (Alc)
- pitxonet:** 554m (Aín)
- pitxonet:** 530 (Aín, Tor, Blí)
- pitxonets:** 554m (Tor)
- pítxons:** 554m (Cinc)
- piu:** 744a (Biar, Raf, Qua, Moix)
- piu:** 778c (Bsà)
- piu:** 744 (Mar)
- piu:** 738 (Pen)
- piuc:** 778c (Can)
- piucos:** 711 (Caud)
- piucs:** 708 (Can)
- piuet:** 778c (Calp)
- piulet:** 764b (Alc)
- piuleta:** 502 (Qua)
- piuques:** 708 (Adz)
- pix xét:** 554j (Bllob)
- pix xó:** 554j (Aín)
- pix, chichó, pix, chichó, pix, pix:** 554j (Ann)
- pix:co:** 554g (Bsà)
- pix:co:** 554h (Bsà)
- pixà:** 618 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- pixaig:** 618a (Pen)
- pixar:** 618 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- pixarrà:** 618a (Llan, Moix)
- pixàs:** 618a (Gua)
- pixats:** 618a (Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín)
- pixca:** 399 (Pen, Orp, Raf, Llan, Bpa, Moix, Blí, Pin, Cr)
- pixca:** 400 (Qua)
- pixpix:** 554i (Cnos)
- pixpixpix:** 554i (Bsà)
- pixtiqueta:** 399 (Cr)
- pixt:** 554j (Bsà)
- pixum:** 618a (Cinc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr)
- pizca:** 399 (Clló, TrV, Ped, DosA)
- pizco:** 587 (Mar)
- pizco de pelo:** 587 (Clló, Adz)
- pizzebre:** 562 (Ann)
- pjáθo:** 149 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC)
- pjáso:** 149 (Dol)
- pjé:** 32 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pjédra:** 126 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pjédra:** 105 (Ped)
- pjédra de pesár:** 105 (God)
- pjénso:** 42 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pjérna:** 31 (God, DosA, TrC, Dol)
- pjérna:** 31 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ann, Mon)
- pjérnas:** 31 (Ped)
- pjéxo:** 224 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, Ann, Dol)
- pjéxo:** 224 (TrV)
- pjéxos:** 224 (Azu, Ped, TrC)
- pjón:** 68 (Clló, Adz)
- pjór:** 88 (Clló, TrV, Adz)
- pjóxo:** 224 (Clló)
- pla:** 826d (DosA)
- plát:** 142 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- plát':** 142 (Llan)
- pláto:** 142 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- pláwre:** 97 (Tor, Pin)
- plad gran:** 693a (Aín)
- plaita:** 800 (Adz)
- plana:** 815a (Cinc, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, DosA, Biar, Pin, Cr, Dol, Gua)
- plana:** 816c (Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
- planejar:** 782f (Biar)
- planell de la mà:** 606a (Qua, Blí)
- planellet:** QII (Últim full enquesta) (Biar)
- planeta:** 695 (Biar)
- planeta:** 816c (Bsà, Can, Vist)
- planeta:** 815a (Can)
- plantá:** 370 (Fan)
- plantà:** 791a (Aín)
- plantà:** 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- planta baja:** 663 (Adz)
- planta la mà:** 606a (Cnos)
- plantache:** 456 (Ann)
- plantaina:** 456 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar)
- plantaje:** 456 (Fan, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- plantaio:** 791a (Azu)
- plantar:** 370 (Bllob, Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- plantatge:** 456 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- plantatxe:** 456 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- plantáu:** 791a (Clló)
- plantó:** 484 (Vist)
- plantón:** 484 (Clló, Mon)
- plantoná:** 791a (Fan)
- planxa:** 799b (Orp)
- plat:** QII (Últim full enquesta) (Biar)
- plat:** 799c (Biar, Pin, Cr)
- plat:** 699 (Bsà)
- plat:** 799b (Bsà, Alc, Aín, Llan, Moix, Pin, Gua)
- plat:** 693a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- plat:** 582d (Cinc, Bsà, Tor)
- plat:** 806a (Gua)
- platatge:** 456 (Vist)
- platera:** 699 (Calp, Camp)
- platera:** 703a (Gua)
- platera:** 693a (TrC)

- plateret:** 693a (Orp)
plástico: QII (Notes marginals) (TrV)
plato: 799b (Clló, DosA, Ann)
plato: 693a (Clló, Fan, TrV, Adz, God, Ann, Dol)
plato: QII (Últim full enquesta) (DosA)
plato: 806g (TrV, Mar, Ann)
plato prensor: 806g (TrC)
platos: 693a (Azu, Tuéj, Ped, DosA)
playa: 332 (DosA)
plega de la oliba, la: 803a (DosA)
plegadores de oliba: 803b (Ped, DosA)
plegamanos: 488 (Bsà, Can, Vist, Clló)
plegamans: 488 (Cinc, Raf)
plegan: 805a (God)
plegaor: 803b (Bpa)
plegaores: 803b (God)
plegaores d'olives: 803b (Moix)
plegar oliba: 803a (Ped)
plegar olibas: 803b (Clló)
plegar olibas: 803a (God)
plegar olives: 803a (Bpa)
pleita: 800 (Tuéj)
plèita: 800 (Caud, TrC)
pleito: 402 (TrC)
plena: 732 (Pnyà)
plóma: 82 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
plówre: 97 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr)
plówre: 97 (Vist, Orp, Aín)
plówrer: 97 (Llan, Camp, Gua)
plobisnar: 431 (Pnyà)
plobitejà: 431 (Vist)
ploguera: 390 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ploguere: 390 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp)
plogués: 390 (Bsà)
plom: 815d (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
plom de la mà: 606a (Bpa)
plomáa: 223 (Can)
plomell de la mà: 606a (Bpa)
plomo: 815d (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
plopeixia: 636a (Qua)
plora: 398 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Cr, Gua)
plora: 352 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
plora.ste: 398 (Calp)
plorá: 15 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
plorár: 15 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
ploran: 352 (Aín, Biar)
plorant: 352 (Orp, Cnos, Raf, Bpa, Blí, Camp, Gua)
ploraor: 477 (Monc, Raf, Qua, Bpa, Blí, Calp)
plorar: 352 (Monc, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Calp)
plore: 398 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc)
plore.ste: 398 (Pen, Orp)
ploró: 477 (Pnyà, Gua)
plòrò: 398 (Pin, Camp)
ploure: 303 (Can, Monc)
plóure: 303 (Vist, Alc, Orp, Aín)
plòure: 303 (Cinc, Bsà, Pen, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí)
plòurer: 303 (Moix, Calp)
plovitejà: 431 (Can, Alc)
plúma: 82 (Pin, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
plúmas: 82 (Ped)
pluges: 373 (Bllob)
plumones: 597 (TrV, Adz, Mar)
plumons: 597 (Pen, Vist, Aín)
pluna negra: 466 (Cr)
plutxà: 432 (Qua)
po: 340 (Adz)
poá: 224 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
póble: 122 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pók: 242 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
póko: 242 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
póls: 27 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pólsos: 27 (Cinc)
pón: 90 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Moix, Biar, Bllob, Pin)
pónt: 90 (Ann)
pónt: 90 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr)
pónt?: 90 (Llan, Gua)
pótho: QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Adz, DosA, TrC)
póso: QI (Notas de orientación fonética) (Azu, Ann, Mon, Dol)
póyo: 125 (Adz, Tuéj, DosA, TrC, Dol)
poléera: 84 (TrV, Ann)
poal: 422a (Ann)
poal: 693 (Mvés, Blí, Pin)
poal: 810i (Vist)
poar: 792b (Camp, Gua)
pobblet: 717 (Bsà)
poblatáns: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Bsà)
poblénks: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Bsà)
pobblet: 717 (Cinc, Pen, Orp, Monc, Raf, Qua, Bpa, Blí)
pobre: 720 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp)
pobres: 358 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr,

- Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud,
Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- pobret**: 720 (Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Pin, Gua)
- pobreteria**: 720 (Tuéj)
- pobrets pobrets**: 554m (Calp)
- pod**: 327 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- podá**: 792b (Fan)
- podà**: 792b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- podadera**: 792b (Clo, TrV, Adz, Ped)
- podal**: 693 (God)
- podal**: 810i (God)
- podal**: 422a (Ped, DosA)
- podal**: 796c (TrV)
- podal**: QII (Notes marginals) (Tuéj)
- podal**: 578a (Tuéj)
- podar**: 792b (Clo, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
- podau**: 341 (Cinc, Bsà, Vist, Raf, Qua, Tor, Bpa, Calp)
- podia**: 388 (Bsà)
- podia**: 370 (God)
- podian**: 370 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon)
- podien**: 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin)
- podón**: 796c (Azu)
- podonico**: 796c (Clo)
- podrí**: 309 (Pin)
- podria**: 388 (Pen)
- podrian**: 370 (Dol)
- podrir**: 309 (Gua, God, TrC, Dol)
- podrirà**: 309 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Bllob, Blí, Calp)
- podrir-se**: 309 (Biar)
- podguera**: 388 (Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Bllob, Calp, Cr)
- pohhtema**: 573 (TrC, Dol)
- pohhtiguillo**: 663a (TrC)
- pohhtisas**: 748 (Dol)
- pohhtizas**: 748 (TrC)
- poien**: 370 (Cr)
- polaco**: 731c (Fan)
- polaina**: 673 (Mvés, Llan, Bpa)
- polainas**: 673 (God)
- polbadera**: 425a (Adz)
- polcas**: 712 (God)
- polea**: 824a (Dol)
- polella**: 489 (Alc)
- polít**: 8 (Blí)
- polilla**: 489 (Aín, Adz, Biar)
- polijná**: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Pnyà)
- polijnános**: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Pnyà)
- poll**: 484 (Bsà)
- poll**: 529 (Vist, Qua, Llan, Bllob, Camp, Cr)
- pollanca**: 791a (Raf)
- pollastre**: 520 (Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- polleguera**: 667 (Bllob)
- polleguera**: 664a (Cr)
- polleguera**: 663a (TrC)
- pollera**: 695 (Pnyà)
- pollet**: 529 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Gua)
- pollete**: 529 (Caud)
- pollí**: 540 (Cnos)
- pollico**: 529 (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann, Mon)
- pollico**: 529 (DosA)
- pollico ciego**: 744 (Pin)
- polliguera**: 663a (Caud)
- pollinico**: 540 (Fan)
- pollino**: 540 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar)
- polliso**: 484 (Dol)
- pollizo**: 484 (TrC)
- pollo**: 520 (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God)
- pollo**: 529 (Fan, Adz, DosA, TrC, Dol)
- polmons**: 597 (Biar, Camp)
- polpís**: 609a (Cnos)
- polput**: 508 (Aín, Monc, Cnos, Qua, God, Tor, Llan)
- pólques**: 712 (Cnos, Raf, Qua, Tor)
- pols**: 399 (Bpa, Bllob, Blí, Calp)
- pols**: 583 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- polsim**: 431 (Calp)
- polsos**: 583 (Bsà, Vist, Monc)
- poltròta**: 578a (Blí)
- pòltròta**: 578a (Ann)
- poltrú**: 578a (Blí)
- pólze**: 607 (Biar)
- pomar**: 484a (Orp)
- pomera**: 484a (Ann)
- pomeral**: 484a (Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix)
- pomero**: 484a (Ped)
- poná**: 553 (Fan, God)
- poná**: 810h (God)
- ponà**: 553 (Monc)
- pónnda**: 553 (Raf)
- ponderaor**: 731d (Calp)
- poneles**: 357 (Clo)
- ponén**: 425 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin)
- ponent**: 425 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- poner**: 356 (Ann)
- poner**: 280 (Caud)
- ponerlis**: 357 (Ann)
- ponerse**: 280 (Tuéj, God, DosA, Mon, Dol)
- ponerse colorá**: 615a (Caud)
- ponerse en beleta**: 752a (Caud)
- ponerse en palanquetas**: 754 (Dol)
- ponese**: 280 (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, TrC, Ann)
- ponese en cloquillas**: 754 (Adz)
- pongáse**: 347 (Caud)
- póngase**: 347 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- póngase.I**: 347 (Tuéj)
- poniente**: 425 (God, Mon)
- ponieron**: 356 (TrC)
- pònt**: QII (Notes marginals) (Ann)
- pontárgo**: 139 (Clo, Adz, Mar, Caud)
- pontárgo**: 140 (Ped)

- pontásko:** 139 (Ann)
- pontázgo:** 139 (Fan, TrV, Azu, God, DosA, Ann)
- pontázgo:** 140 (Ped)
- poput:** 508 (Cinc, Biar, Blllob, Pin)
- poqueta noche:** 715d (Ann)
- poquete:** QII (Notes marginals) (Caud)
- por:** 363 (Adz, Mon, Dol)
- por:** 402 (Azu, Mon, Dol)
- por:** 279 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- por:** 331 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- por:** 401 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- por:** 397 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
- por:** 340 (Clo, TrV, Adz, Mar, Caud, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
- por cervical:** 520a (Pin)
- por javalí:** 520a (Moix)
- por xabalí:** 520a (Tor)
- porc:** 575 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- porc javalí:** 520a (Biar, Blí, Calp, Camp)
- porc singlà:** 520a (Vist)
- porc xabalí:** 520a (Cnos, Pnyà, Mvés)
- porcatera:** 549 (Tor)
- porcatera:** 663 (TrV)
- porcatera:** 550 (TrV, Mar, Ped, Raf, Qua)
- porcell:** 538 (Can)
- porcellet:** 538 (Cinc, Vist)
- porchá:** 663 (Azu)
- porchá:** 674 (Azu)
- porchá:** 680 (God, DosA, Ann, Dol)
- porcháu:** 680 (Mon)
- porche:** 680 (Clo, Adz, Caud)
- porgós:** 731e (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blí)
- poreguita:** 731e (Tor, Mvés, Moix)
- poretó:** 531 (Tor)
- porg javalí:** 520a (Monc)
- porgà:** 787b (Alc)
- porgueres:** 788a (Pen)
- porica:** 731e (Monc, Raf)
- poricós:** 731e (Cnos)
- porien:** 370 (Gua)
- porigós:** 731e (Orp, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- porput:** 508 (Vist)
- porque:** 397 (DosA)
- porquera:** 550 (Clo, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon)
- porqueria:** 573 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa)
- porquet:** 538 (Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Ann, Moix, Biar, Blllob, Blí)
- porra dentro:** 637a (Adz)
- porra fuera:** 637a (Adz)
- porrassa:** 442a (Bsà, Vist)
- porretones:** 531 (Tuéj)
- porretonet:** 531 (Tor)
- porró:** 808a (Llan)
- porrón:** 693a (Dol)
- porseáeta:** 53 (Vist)
- porta:** 371 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Cr, Gua)
- porta:** 357 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Moix, Biar, Blí, Cr)
- portà:** 401 (Can, Pen)
- portà:** 331 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Pin, Cr)
- portà:** 320 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Pin, Cr)
- portà:** 351 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
- portà:** 306 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Cnos, Qua, Mvés, Llan, Pin, Cr, Gua)
- portà:** 319 (Cinc, Pen, Alc, Pin, Cr)
- portà:** 360 (Cnos)
- portà a la colenxina:** 749a (Vist)
- portà a la jaganta:** 749a (Cinc)
- portà a les espales:** 751 (Cinc)
- portà al coll:** 751 (Vist)
- portà al muscle:** 749a (Can)
- portà al sarró:** 751 (Can)
- portà cametes al coll:** 749a (Pen, Pin)
- portà la.squena:** 751 (Pin)
- portà l'asquena:** 751 (Pen)
- portà.bena:** 331 (Pen)
- porta.ls:** 357 (Pen, Monc, Pnyà, Mvés)
- porta.s:** 357 (Bpa, Blllob, Calp)
- porta.via:** 371 (Calp)
- portárgo:** 139 (TrC, Dol)
- portadera:** 796d (DosA)
- portaderas:** 796d (Clo, TrV)
- portal:** 664a (Adz)
- portal:** 664 (Pnyà, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- portalá:** 664a (Fan)
- portalà:** 663a (Blllob)
- portanet:** 271 (Tor)
- portaora:** 796d (Biar)
- portaores:** 695 (Llan, Moix)
- portar:** 351 (Aín)
- portar:** 306 (Aín, Monc, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí)
- portar:** 319 (Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp)
- portar:** 320 (Orp, Aín, Llan, Moix, Biar)
- portar:** 401 (Orp, Aín, Pnyà, Moix, Biar, Blllob)
- portar:** 331 (Orp, Cnos, Bpa, Biar, Blllob)
- portar a cametes del be:** 749a (Blllob)
- portar a coll:** 749a (Tor)
- portar a la.squena:** 751 (Biar)
- portar a l'asquena:** 751 (Orp)
- portar a les galeròtxes:** 749a (Orp)
- portar a quinquilla:** 749a (Aín)
- portar a xagants:** 749a (Cnos)
- portar al coll:** 751 (Aín, Cnos, Bpa, Blí, Calp, Camp)
- portar al coll:** 749a (Biar)
- portar al llom:** 751 (Pnyà)
- portar al muscle:** 749a (Raf, Blí)
- portar al xagantet:** 749a (Pnyà)
- portar all llom:** 751 (Raf)
- portar as costelles:** 751 (Tor)
- portar cametes al coll:** 749a (Bpa, Calp)
- portaren:** 351 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Bpa, Blllob, Blí, Calp)
- portaren:** 320 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Calp)
- porteta:** 271 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- portí:** 319 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà)
portilla: 422 (Aín)
portiuu: 271 (Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Camp)
pòrtò: 357 (Pin)
pòrtò: 371 (Pin)
poruco: 731e (Aín)
porxà: 674 (Camp)
porxà: 680 (Pnyà, Llan)
porxà: 679 (Raf)
pòrxe: 663 (Biar)
pòrxe: QII (Últim full enquesta) (Biar)
pòrxe: 680 (Cr)
pòrxe: 674 (Raf, Bllob, Pin)
pòrxi: 674 (Blí, Camp)
pòrxi: 675 (Bpa)
posa: 421a (Dol)
posà: 356 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Pin)
posà: 370 (Cr)
posad: 328 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Cr, Gua)
posal: QII (Notes marginals) (Dol)
posalico: 824a (Dol)
posà-lis: 357 (Gua)
posà-los: 357 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Calp, Pin, Camp, Cr)
posà'ls: 357 (Cinc, Can)
posaoret: 693a (Pin)
posar: 356 (Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Camp, Cr)
posar una puntaüra: 766 (Monc)
posaren: 356 (Bpa, Bllob, Blí, Calp, Gua)
posar-los: 357 (Bsà, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí)
posar-se: 280 (Bsà, Aín, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)
posa-se: 347 (Cr)
posà-se: 280 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pin, Camp, Cr)
posà-se colorà: 615a (Cr)
posà-se encarnà: 615a (Gua)
posà-se vermella: 615a (Gua)
posat: 328 (Camp)
posà-un: 356 (Can)
pose's: 347 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
pose-s'osté.l: 347 (Gua)
posete: 818l (TrC)
poso: 818l (Caud)
poso: 421a (God, Dol)
possad: 328 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
possa-lí: 317 (Raf)
possà-los: 357 (Cnos)
possaren: 356 (Cnos, Raf, Qua, Tor)
possar-li: 357 (Qua)
possar-los: 357 (Raf, Qua, Mvés)
possar-se: 280 (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
possar-se aponat: 754 (Pnyà)
possar-se.n cloquilles: 754 (Cnos)
possà-se: 280 (Tor)
possà-se.n coquilles: 754 (Tor)
posse's: 347 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
post: 783c (Bpa)
post: 826a (Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Calp)
posta de sol: 426c (Biar)
posta de sol róxta: 426c (Tor)
posta e sol roja: 426c (Calp)
posta roja: 426c (Alc, Blí)
posta rotxa: 426c (Aín)
posta rotxa, auia.n clotxa: 426d (Aín)
postema: 573 (Cinc, Bsà, Can, Cllo, Fan, Alc, Aín, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Moix, Biar, Bllob, Calp, Mon, Camp, Cr)
posterma: 573 (Blí)
posteta: 826a (Tor, Ann, Llan)
postisas: 748 (Ann)
postisses: 748 (Orp, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Gua)
postizas: 748 (Adz, Tuéj, Mon)
pot: 327 (Qua)
pota: 568a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Aín, Cnos, Qua, God, DosA, TrC, Biar, Bllob, Calp, Cr, Dol)
pota: 567 (Pen, Alc, Mar, Calp)
potárgo: 139 (Mon)
potetes: 628 (Mon)
pòtò: 371 (Camp)
pòtò: 567 (Pin)
pòtò: 568a (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Pin)
pótra: 541 (Cinc, Can, Moix)
potranca: 541 (Bpa)
potranca: 541 (Llan)
potret: 541 (Vist, Orp, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Pin, Tor, Gua)
potreta: 541 (Tor, Gua)
potrica: 541 (DosA)
potrico: 541 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Ped, Mon, Dol)
potro: 541 (Azu, Caud, God, TrC)
potro: 818l (DosA)
pótro: 541 (Blí, Calp, Camp, Cinc, Can, Moix, Bpa)
potróna: 578a (Moix)
póu: 421a (Cinc, Bsà, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
póu: 663 (Pnyà)
pòu: 421a (Pen, Cnos, Tor, Llan, Moix, Biar, Pin, Cr)
pòu: 563 (Pin)
poual: 693 (Llan)
poudrir: 309 (Mvés)
povre: QII (Notes marginals) (Ann)
povres: 358 (Ann)
poyáto: 125 (Caud)
poza: 421a (Cllo, Adz, Tuéj)
pozár el tjów: 44 (Aín)
pozárloz el djów: 44 (Biar)
pozal: 693 (Caud)
pozal: 797a (Cllo, Caud)
pozal: 422a (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, TrC)
pozal: 810i (TrV, Ped)
pozales: 806j (TrV)
pozo: QII (Últim full enquesta) (Cllo)
pozo: 421a (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
pozzo: 421a (Fan, Ann)
prado: 261 (Tor, Ped, DosA)
prao: 782a (Cr)
prao: 261 (TrV, Tuéj, God, TrC, Caud)
prat: 261 (Cinc, Bsà, Pen, Vist)
prau: 782a (Dol)
prau: 261 (Gua, Cllo, Fan, Azu, Adz, Mar, Ann, Mon, Dol)
prau: 383 (Tor, Pin)
préno: 249 (Calp)
prebera picanta: 465 (TrV)

- prebocar:** 614 (Calp)
preferido: 658b (God)
pregoné: 719d (Pen)
pregoner: 719d (Qua, Mvés, Llan, Moix, Gua)
pregonero: 719d (Clllo, TrV, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol)
preguntádo u sabréw: 251 (Biar)
preguntáno u sabréw: 251 (Biar)
prehhto: 321 (Caud)
prehhto: 324 (Caud)
premsa: 799a (Can)
preñá: 643 (Fan, TrV, Mar, Caud, Ped, DosA, Mon, Dol)
preñada: 643 (Clllo)
prencipiar: 756a (Adz, Caud, Bpa)
prené: 67 (Orp)
prensa: 799a (Cinc, Bsà, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
prensa: 806g (Clllo, Mar, God)
prensa d'argue: 806g (God)
prensa de apurar: 806g (Dol)
prensa de deflorear: 806g (Dol)
prensa leñas: 806g (Dol)
prensas de madera: 806g (Azu)
prensiplá: 756a (Fan)
preenso: 806j (TrC)
prenyà: 643 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Cr)
prenyada: 643 (Bsà)
pres: 350 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
presa: 422 (Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Calp, Cr, Dol)
presa: 799a (Dol)
presén: 582d (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin)
present: 582d (Monc, Llan, Blí, Calp, Gua)
presentalles: 641 (Biar)
presente: 582d (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Dol, God)
presílo: 185 (Mon)
presídjo: 185 (Caud, Dol)
presíli: 185 (Cnos, Raf, Tor, Mvés)
presíljjo: 185 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC)
presidén: 720a (Bsà, Biar)
president: 720a (Cr)
presilio: 351 (God)
preso: 350 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
presó: 351 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
présoles: 458 (Tuéj, DosA, TrC)
presor: 351 (Calp)
pressa: 321 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
pressent: 582d (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
presfíli: 185 (Qua)
pressó: 351 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
prezílo: 185 (Cr)
prezíli: 185 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
prezíljjo: 185 (Gua, Fan, Ann)
prezzent: 582d (Ann)
prezzente: 582d (Fan)
prezzo: 350 (Fan, Ann)
prezzón: 351 (Ann)
primabéra: QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Qua)
primabéra: QI (Notes marginals) (Cnos)
primabéra de istíw: QI (Notes marginals) (Raf)
primabéra d'estíw: QI (Notes marginals) (Aín)
primabéra d'ibér: QI (Notes marginals) (Raf)
primabéra d'ibérn: QI (Notes marginals) (Aín)
primal: 558 (Bllob)
primal: 557 (Can)
primal: 559 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Moix, Blí, Bllob, Orp, Cnos, Llan, Pin)
primal: 561 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Moix, Blí, Calp, Tor, Bllob, Pin, Cnos, Llan)
primala: 559 (Clllo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol, Bllob, Cinc, Bsà, Can, Pen, Moix, Blí, Calp)
primala: 561 (TrV, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Tor, Bllob, Pin, Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Moix, Blí, Calp)
primalica: 561 (Tuéj)
primaliquia: 561 (DosA)
primavéra: QI (Notes marginals) (Moix, Biar)
primavéra d'astíw: QI (Notes marginals) (Bpa, Calp)
primavéra d'estíw: QI (Notes marginals) (Alc, Orp, Llan, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
primavéra d'imvérn: QI (Notes marginals) (Alc)
primavéra d'ivér: QI (Notes marginals) (Orp, Bllob, Pin, Cr, Monc)
primavéra d'ivérn: QI (Notes marginals) (Llan, Bpa, Blí, Gua)
primavéra d'ivérr: QI (Notes marginals) (Calp, Camp)
primé: 253 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Pin, Cr)
primé rella: 782e (Tor)
primentó: 186 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Cnos, Moix)
primer: 253 (Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
primer clabario: 720a (Tuéj)
primer piso: 663 (Adz, TrC)
primero: 253 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
primos: 260 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
principiar: 756a (Tuéj, DosA)
prión: 467 (DosA)
prinyol: 807 (Biar)
prinyol de bresquilla: 473 (Biar)
prisco: 473 (TrV)
privat: 636a (Bllob)
pró: 383 (Clllo, TrV)
probe: 720 (Dol)

- probènça:** 425 (Cnos)
probènça alta: 425 (Qua)
probènça baixa: 425 (Qua)
probet: 720 (Ann)
probocà: 614 (Vist)
probocar: 614 (DosA)
profecia: 636a (Monc, Mvés, Blí, Calp)
profitós: 734 (Bllob, Blí)
promés: 138 (Blí, Calp)
pronte: 324 (Camp)
pronte: 324 (DosA)
prònte: 324 (Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
prónte: 305 (Tor, Moix)
prònte: 324 (Bsà, Can, Vist, Aín)
prònte: 375 (Can, Vist, Bllob)
pronto: 324 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
pronto: 305 (Fan)
pronto: 375 (Fan)
prònte: 324 (Cinc)
prònte: 375 (Cinc, Bsà)
propecia: 636a (Bsà, Can, Pen, Alc, Llan, Bpa, Gua)
propeixia: 636a (Biar, Camp)
propesia: 636a (Ann)
propicia: 636a (Tor)
propixia: 636a (Moix)
prou: 383 (Cinc, Can, Monc)
prou: 383 (Fan, Azu)
próu: 383 (Vist, Alc, Orp, Aín)
pròu: 383 (Bsà, Pen, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
pròu: 383 (DosA)
provença: 425 (Cr)
provénça: 425 (Biar)
provocà: 614 (Cr)
provocar: 614 (Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Blí)
prudrir: 309 (Caud)
prumons: 597 (Tor)
pruna: 466 (Cinc, Bsà, Can, Pen, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Bpa, Bllob, Calp, Mon, Camp, Gua)
pruna: 467 (Fan, Monc, Mar, DosA, Ann)
pruna: 468 (Tor)
pruna bagassal: 466 (Blí)
pruna borda: 468 (Aín)
pruna borde: 468 (Mon)
pruna claudia: 467 (Cllo, Ann)
pruna clàudia: 467 (Pen, Alc, Orp, Cnos, Tor, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Camp)
pruna clàuria: 467 (Cinc)
pruna de flare: 466 (Biar)
pruna negra: 466 (Pin, Dol)
pruna pajisa: 467 (Dol)
prunear: 431 (Ped)
pruneta: 683 (Orp)
pruñón: 466 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped)
pruñón: 467 (God)
pruñón de fraile: 466 (Ped)
prunyó: 466 (Alc, Monc, Mvés)
prunyó: 468 (Pnyà)
prus: 573 (Bsà)
ps xè: 554j (Cnos)
ps!: 554j (Mvés)
pspsps: 554i (Mvés)
pspspsps: 554i (Llan)
- pspspspsps:** 554j (Llan, Camp)
pssss: 554i (Tuéj)
psssss: 554i (Cllo)
pssssss: 554i (Ped)
púlga: 118 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
púls: 27 (Fan)
púlse: 27 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Cllo)
púlso: 27 (Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
púnj tankát: 26 (Bllob)
púnj: 26 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
púnje: 26 (Llan)
púnjo: 26 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
púnj: 26 (Can)
púnjfa: 178 (Pnyà)
púnjtf: 26 (Pen, Vist, Alc)
púnjtfja: 178 (Vist, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Fan, Mar, Ped, God)
púsa: 118 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
pútf: 125 (Ann)
pu[x]arro: 629 (Gua)
pua: 739a (Gua)
púa: 739a (Dol)
puba: 739a (TrC)
puchero: QII (Últim full enquesta) (Adz)
puchero: 691 (Cllo, TrV, Adz, Caud, God, TrC, Dol)
puchero: 810i (TrV, Tuéj, Caud)
pucheros: 310 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
pucheros: 691 (Tuéj)
pudar: 792b (Dol)
pude: 615c (Fan)
pudénta: 493 (Monc)
pudiera: 388 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
pudiese: 388 (Cllo)
puodrí: 309 (Cr, Fan)
puodrír: 309 (Camp, Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon)
puodrirá: 309 (Mar, DosA, TrC, Ann)
puodrirà: 309 (Bpa)
pue: 327 (Fan, Tuéj, DosA)
puede: 327 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
puehhto: 328 (Caud, TrC)
puerca: 799a (Tuéj)
puerco: 575 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped, Ann)
puerqueico: 538 (Ped)
puerquico: 538 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar)
puerta: 371 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
puerta.bía: 371 (Adz)
puerta.bían: 371 (Tuéj, Mon)
puerteceta: 271 (Caud)
puertecica: 271 (Adz, Tuéj, Ped, TrC)
puerteciquya: 271 (DosA)
puertesica: 271 (God, Mon, Dol)
puerteta: 271 (Ann)

- puertica:** 271 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar)
puesta del sol rocha, agua en la clocha: 426d (Ped)
puesto: 328 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
puestto: 328 (Dol)
puga: 739a (Caud)
pugas: 783c (Caud)
puge: 322 (Can, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp)
pugi: 322 (Calp, Cr, Gua)
puguera: 388 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Tor, Llan, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Gua)
puguere: 388 (Orp)
puig: 412 (Mvés)
puijo: 322 (Cinc)
pujans: 799e (Pen)
pujaor: 675 (Moix)
pujo: 322 (Bsà)
pul pul: 554l (Monc)
pul pul pul: 554l (Clló, Orp)
pul pul pul pula: 554l (Azu)
pul pul pul!: 554m (Mvés)
pul, pul, pul: 554l (Ped)
pula: 554l (Cnos)
pula pula: 554l (Raf)
pula, pula: 554l (Fan, TrV)
pulga: 730 (Clló)
pulgar: 607 (Clló, Mar, Ann)
pulft: 8 (Gua)
pull pull pull: 554l (Bpa)
pulmó: 597 (Cinc, Cnos, Pnyà, Gua)
pulmones: 597 (Fan, Tuéj, Caud, God, TrC, Ann, Mon)
pulmons: 597 (Bsà, Alc, Orp, Monc, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Blí, Pin, Cr)
pulpé[x]: 609a (Gua)
pulpejo: 609a (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol)
pulpul: 508 (Tuéj)
pulput: 508 (Mar, DosA)
pulputa: 508 (Clló)
pulse: 583 (TrV)
pulses: 583 (Clló, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped)
pulso: 583 (DosA)
pulsos: 583 (God, TrC, Ann, Mon, Dol)
puma amarilla: 466 (TrC)
puma claudia: 467 (TrC)
pumas: 466 (Caud)
puñales: 438 (DosA)
puñao: 609b (TrC)
puñáu: 609b (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
puncha: 609 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol)
puncho: 609 (Clló)
punchón: 827 (Clló, Fan, TrV, Azu, Mar)
punchón: 819c (Clló, TrV, Azu, Ann)
puñeta: 400 (Mar, Caud, God, DosA, Ann)
puniente: 426d (DosA)
puniente: 425 (Fan, Tuéj, Mar, TrC)
punsón: QII (Notes marginals) (Dol)
punta: 739a (Calp)
puntacorren: 818d (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Moix, Blí)
puntacorren: 818e (God)
puntacorren: 818d (Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Calp, Gua)
puntal: 485 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
puntal: 413 (TrV, Adz)
punts: 422a (Gua)
punxa: 609 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
punxó: 819c (Vist, Aín, Pnyà)
punyeta: 400 (Pin)
punyol: 712b (Can)
punyol del melocotó: 473 (Can)
punzón: 827 (Adz)
punzón: 819c (Ped)
puñá: 41 (Mon)
puodrirà: 309 (Mvés)
puput: 508 (Ann, Camp)
purmones: 597 (DosA, Dol)
purmons: 597 (Can, Raf, Qua, Bpa)
purna: 683 (Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Bpa)
purna: 684 (Can, Vist)
purnear: 431 (Tuéj)
purniar: 431 (Adz)
pus: 573 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bllob, Blí, Mon, Camp, Cr, Gua)
pusiendo: QII (Notes marginals) (TrV, Ped)
pusieron: 356 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
pusimos: 356 (Caud)
put: 744a (Gua)
puta: 730 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
puta-bagassa: 730 (Tor)
putòt: 730 (Ann)
putput: 508 (Bsà, Can, Moix)
putxarra: 731c (Pen)
putxe: 322 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
putxeret: 691 (Bpa)
putxòla: 567 (Can)
puyen: 370 (Camp)
puzziaron: 356 (Fan)
pwéblo: 122 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
pwéhto: 176 (Caud)
pwénte: 90 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
pwerkika: 53 (Clló)
pwoéblo: 122 (Adz, Mon, Dol)
quadra: 679 (Alc, Monc, Cnos, Qua, Tor, Llan, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quadra: 663 (Cr)
quadrat: 676 (Bllob)
quadro: 786f (Pen)
quadró: 676 (Cinc)
quadrons: 676 (Bsà, Can, Pen)
quall: 812 (Alc, Aín, Monc, Raf, Tor, Llan, Moix)
quall: 813 (Cr)
quall de carxofera: 812 (Mvés)

- quallà:** 813 (Alc, Orp, Monc, Cnos, Mvés, Gua)
quallaret: 812 (Cr)
qu'amanega: 318 (Gua)
qu'amanega.l: 318 (Qua, Biar, Cr)
qu'amanehhca: 318 (TrC)
qu'amaneixca: 318 (Camp)
qu'amaneixca.l: 318 (Monc, Raf, Calp, Pin)
qu'amaneixque.l: 318 (Orp)
qu'amanerga.l: 318 (Tuèj)
qu'amanesca: 318 (Fan, Mar, Ann)
qu'amanesga: 318 (Azu, Adz)
qu'amanezca: 318 (Clo)
qu'amanezga: 318 (Ped, DosA)
quan: 330 (Cinc, Bsà)
quan: 315 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Biar, Bllob, Pin, Camp)
quan: 335 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quan: 339 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quan: 396 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
qu'ande: 410 (Clo)
qu'ánde: 410 (Clo)
qu'anem: 334 (Cinc, Pen, Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr)
quant: 315 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
qu'apunte.l: 318 (Cinc)
quaranta: 728e (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
quarnut: 731 (Cinc)
quart: 782c (Vist, Llan, Biar)
quarta: 802a (Biar)
quarta: 782c (Cinc, Bllob, Camp, Cr, Gua)
quartejà: 577f (Cr)
quarteló: 778f (Cnos, Raf, Bpa)
quarteró: 808a (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quarteró: 788c (Qua, Llan)
quarteró: 728k (Vist, Alc, Llan, Moix, Camp, Cr)
quarteròlò: 778f (Moix)
quarteròlò: 808a (Moix)
quarteròlò: 802a (Mvés)
quarteronet: 788c (Moix)
quarteta: 802a (Llan)
quartilla: 782c (Biar)
quartilla: 802a (Moix)
quartilleta: 788c (Camp)
quartillo: 802a (Bsà, Can, Alc, Aín)
quarto: 663 (Bsà, Can, Orp, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Cr)
quartó: 782c (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Moix, Blí, Calp)
quartó: 808a (Pen, Mvés)
quartons: 782c (Mvés)
quartos: 663 (Bsà, Vist, Orp, Moix)
quatre: 358 (Biar)
quatre: 366 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos)
quatre: 371 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quatre: 283 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quatrényo: 559 (Blí)
que: 354 (Biar, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 334 (Bsà, Can, Alc, Aín, Tor, Pnyà, Moix, Blí, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 330 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Qua, Tor, Mvés, Biar, Bllob, Cr, TrV, Adz, Tuèj, God, Dol)
que: 394 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 252 (Bsà, Cnos, Tor, Pnyà, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Azu, Adz, Ped, DosA)
que: 372 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 390 (Camp, Fan)
que: 384 (Caud)
que: 398 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
que: 393 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
que: 317 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 322 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 325 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 391 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 392 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 374 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuèj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
que: 395 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz)

- Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- que:** 355 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- que:** 318 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, TrV, Caud, God, Mon))
- que:** 402 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol))
- que:** 398 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- que:** 407 (Cnos, Tor, Blí, Pin)
- que:** 335 (Mar))
- que:** 409 (Mar, Caud))
- que:** 304 (Monc)
- que:** 282 (Pnyà, Mvés)
- que:** 379 (Tor)
- qué:** 385 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- qué:** 277 (Mon))
- que ba briónda:** 574 (Vist)
- que ba calenta:** 574 (Vist, Aín)
- que ba d'aixida:** 574 (Mvés)
- que ba de calitat:** 574 (Cinc, Vist)
- que ba d'eixida:** 574 (Pen, Aín, Raf, Qua, Pnyà)
- que ba eixida:** 574 (Cnos)
- que ba moguda:** 574 (Bsà)
- que descanse.n pau:** 661 (Cr)
- que Déu el duga la glòria:** 661 (Aín)
- qué gangarrea:** 632 (TrC))
- que mira contra.l govern:** 618b (Biar)
- que parla de nas:** 632 (Orp, Aín, Monc, Bpa, Bllob, Blí)
- que parla e nas:** 632 (Calp)
- que parle.n el nas:** 632 (Vist)
- que parle.n lo nas:** 632 (Cinc, Bsà, Can, Alc)
- que porta banyes:** 731 (Calp)
- que té les mans foradaes:** 731a (Mvés)
- que va calenta:** 574 (Can)
- que va d'aumén:** 643 (Orp)
- que va de bando:** 574 (Moix)
- que va de borrasca:** 574 (Can)
- que va de correguda:** 574 (Moix)
- que va d'eixida:** 574 (Alc, Orp, Bpa)
- que.l:** 317 (Mvés)
- que.ls:** 354 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp)
- que.'ls:** 354 (Aín)
- que.n Glória esté:** 661 (Mon))
- que.n glòria.stiga:** 661 (Bpa)
- que.n par dehhcans:** 661 (Caud))
- que.n pas descansa:** 661 (Aín)
- que.s:** 318 (Alc, Tor)
- que.s:** 354 (Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- que.stà.n la lluna:** 574 (Gua)
- que.stiga la glòria:** 661 (Can)
- que.stiga.l cel:** 661 (Raf)
- que.vagen:** 330 (Biar, Blí)
- quebraja:** 672 (Caud))
- quebrasa:** 672 (God))
- quebraza:** 672 (Ped))
- Quelo:** 275 (Mon))
- queminxar:** 576a (Tor)
- que'n:** 374 (Pen)
- qu'encà:** 302 (Bsà, Cnos)
- qüent:** 465 (Calp)
- quera:** 489 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp)
- queraillas:** 369 (Ann))
- querailles:** 369 (Aín, Cnos, Cr, Gua)
- queráis:** 325 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol))
- queráis:** 411 (DosA))
- queratura:** 650a (Pin)
- qu'ere:** 372 (Cinc, Can, Vist)
- queredilles:** 369 (Monc, Bllob)
- queréihh:** 343 (Caud, Dol))
- queréihh:** 411 (Dol))
- queréilles:** 369 (Pnyà, Mvés, Llan)
- queréis:** 343 (Clló, Fan, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann))
- queréis:** 411 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon))
- querequequéc:** 554b (Blí)
- quería:** 389 (Caud))
- querida:** 642c (Cinc, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Cnos))
- queriendo:** 327 (God, TrC, Ann, Dol))
- querilles:** 369 (Moix)
- querís:** 411 (Clló, TrV, Adz))
- querís:** 343 (TrV, Adz, Tuéj, TrC, Mon))
- qüernet:** 794 (Bsà)
- qüerno:** 568 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
- qüerno:** 568 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Tor, Pnyà)
- qüèrnu:** 568 (Orp, Aín)
- qüernut:** 731 (Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Camp, Cr, Gua)
- querría:** 389 (Clló, Mar, DosA))
- qüertafrio:** 819f (Aín)
- qüertafrio:** 820a (Aín)
- qu'es:** 318 (Vist)
- quesera:** 813b (Clló, Azu, Adz))
- quesiendo:** 327 (Mar))
- queso:** 813a (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol))
- queso:** 284 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol))
- quésso:** 813a (Gua)
- qu'está:** 397 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Ped))
- qu'está:** 409 (TrV))
- qu'està:** 409 (Monc)
- qu'estic:** 395 (Can)
- quezzo:** 284 (Fan, Ann))
- quezzo:** 813a (Fan, Ann))
- qu'ha:** 395 (Monc, Qua, Bpa, Fan))
- qu'había:** 372 (Tuéj))
- qu'hagen:** 330 (Monc, Moix, Camp)
- qu'haigan:** 330 (Clló, Fan, Azu, Tuéj, Caud))
- qu'haiguen:** 330 (Pen, Pin, Gua)
- qu'haixguen:** 330 (Vist)
- qu'hatxen:** 330 (Aín, Cnos, Raf)
- qu'hauran:** 330 (Bpa)
- qu'havagen:** 330 (Pnyà, Calp)
- qu'havegen:** 330 (Llan)
- qu'havia:** 372 (Bllob, Gua)

- qui:** 554e (Clllo)
qui: 318 (Dol)
quich, quich: 554k (Fan)
Quico: 275 (Cinc, Bsà, Alc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
quien: 365 (Fan, TrV, Tuéj, God, DosA)
quien: 411 (Fan, Tuéj, DosA)
quiera: 392 (Mar, God, Dol)
quiere festear: 637 (Mon)
quierehh: 411 (Dol)
quieren: 365 (Clllo, Azu, Adz, Mar, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
quieren: 411 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, TrC, Ann, Mon, Dol, God)
quig: 554k (Bsà)
quijal de gorrino: 805e (God)
quin.hora: 385 (Cinc, Can, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Cr)
quin.hora.s: 385 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)
quin.hòrò: 385 (Pin, Camp)
quincallero: 725a (Dol)
quinze: 293 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
quinceno: 557 (Adz)
quinqse: 293 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Azu, God, Mon, Dol)
quintà: 728k (Bsà, Pen)
quintal: 728k (Cinc, Can, Vist, Alc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
quintar: 728k (Blí, Calp)
quinze: 293 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
quinzze: 293 (Fan, Ann)
quíquera: 693a (Can, Pen, Bpa)
quiquereta: 693a (Aín)
Quiquet: 275 (Ann)
quírica: 554g (TrV)
quirina: 650a (Clllo, Monc)
quirra, quirra: 554e (TrV)
quis: 554k (Can)
quisendo: 327 (TrC)
quisiendo: 327 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, Mon)
quisiera: 389 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
quisiera: 391 (TrC)
quisso: 554k (Vist)
quitá el moco: 690a (Fan)
quitale el moco: 690a (TrV, Azu, Adz, DosA)
quitale el moco: 690a (TrC)
quitar el moco: 690a (Ped, God)
quitar la mama: 653 (Ann)
quitar la teta: 653 (God, TrC)
quitarle el moco: 690a (Caud)
quitarle la mama: 653 (Mon)
quitarle la pabesa: 690a (Dol)
quitarle la teta: 653 (Caud)
quitarle.l pecho: 653 (Dol)
Quito: 275 (Bllob, Pin, Cr, Mon)
quitó: 349 (God, Dol)
Quitòlis: 275 (Pin)
- quixalera:** 663a (Cr)
quizziendo: 327 (Fan)
r:a toma: 554e (Dol)
rabal: QII (Notes marginals) (Adz)
rabaño: 549 (Azu)
rabasá: 782d (Fan)
rabera: 549 (Cinc, Bsà, Can, Vist)
rabera: 546 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Ped, Qua, God, Tor, Mvés, Blí)
rabera: 547 (Cinc, Bsà, Vist, TrV)
rabera de bacas: 546 (Clllo)
rabera de cèrdos: 549 (Alc)
rabera de ganáu: 547 (Clllo, Fan)
rabera de puercos: 549 (Fan)
rabia: 311 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ràbia: 311 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ràbie: 311 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
rabilargo: 502 (DosA)
rabillo: 599 (Mon)
rabosa: 285 (Alc, Orp, Camp, Cr)
rabosa: 285 (Azu, Tuéj, Mar)
rabosa: 732 (Cinc)
rabósa: 285 (Pin)
rabosot: 285 (Alc, Orp, Pin, Camp, Cr)
rabossa: 285 (Llan)
rabozza: 285 (Fan, Ann)
rabuch: 658b (TrV, Tuéj)
rabuig: 658b (Mvés)
racaces: 712 (Orp)
racades: 712 (Blí)
racaes: 712 (Can, Calp)
racima: 794b (Caud)
racimar: 796b (TrV, Tuéj, Caud, TrC)
racimo: 795 (Adz)
racimo: 794b (TrV)
racó: 663 (Llan)
radedera: QII (Últim full enquesta) (Clllo)
radedera: 815c (TrV)
raedora: 815c (Alc, Monc)
raedora: 824c (Monc)
rafa: 422 (Mon)
rafe: 671 (Tuéj)
ràfel: 671 (TrV, Azu, Mar)
ràfel: 671 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Orp, Aín, Cnos)
ràfil: 671 (Clllo, Fan)
ràfol: 671 (Ped)
ràfol: 671 (Monc)
ragi: 318 (Can)
rahhcaera: 815c (Caud)
rahhcaera: 824c (Caud)
rahhcáera: 569 (Caud)
rahhcuñazo: 634 (TrC)
rahhpa: 609 (Caud)
rahhpa: 818g (Caud, TrC)
rahhpa: 513 (Caud, TrC, Dol)
rahhpajo: 796 (Caud, TrC)
rahhpán: 577d (Dol)
rahhpao: 577e (Dol)
rahhtillo: 770 (Dol)
rahhtrear: 783c (Dol)
rahhttrillo: 770 (TrC)
rahhtrojo: 782a (Dol)
raia: 672 (Cr, Gua)
raidor: 824c (Adz)

- raidora:** 815c (Aín)
raidora: 824c (Aín)
raijo: 484 (Azu)
raïm: 795 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
raïmé de pastor: 451 (Mvés)
raïms: 712 (Qua, Tor)
raio: 430 (Pnyà)
raios: 777a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
rajear: 782g (Caud)
rajola: 662 (DosA)
rajola: 676 (Vist)
rall: 824c (Tor)
rall de San Martí: 433 (Bllob)
ralla: 776 (Blí)
ralla de San Martí: 433 (Bsà, Bpa, Blí)
ralla San Martí: 433 (Camp)
ramà de bacons: 549 (Aín)
ramà de bous: 546 (Aín)
ramad d'auelles: 547 (Bllob)
ramad de bous: 546 (Bllob)
ramad de cèrds: 549 (Tor)
ramad de porcs: 549 (Bllob)
ramal: 571 (Clo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
ramalà: 432 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr)
ramaleras: 571 (Mon, Dol)
ramaleres: 571 (Biar, Pin, Camp, Cr)
ramalillos: 570 (Ped)
ramalillos: 571 (Vist, Alc, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Gua)
ramals: 571 (Orp, Aín, Monc, Raf, Pnyà)
ramassà: 432 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos)
ramassada: 432 (Bsà)
ramat: 546 (Llan)
ramat: 547 (Llan, Blí)
ramat: 549 (Llan, Moix, Blí)
rambla: 416 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Tor, DosA, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua)
rambla: 417 (DosA, Gua)
ramblà: 416 (Cr)
rambliso: 417 (Dol)
rambliso: 416 (Mon)
ramera: 546 (Calp)
ramera: 730 (Caud)
ramera d'auelles: 547 (Pen)
ramera de bacons: 549 (Pen)
ramera de bous: 546 (Pen)
ramera e porcs: 549 (Calp)
ramo: 571 (TrV)
ramos: 329 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
rams: 329 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
ramugar: 554a (Qua)
ramuja: 486 (Mon)
rande: 725a (Gua)
ranura: 758a (Dol)
ranyons: 600b (Bsà, Can, Orp)
- ranzoliar a la moza:** 637 (Adz)
raóra: 815c (Gua)
raóra: 824c (Gua)
rapa: 796 (Bsà, Pen, Orp, Raf)
rapá: 634 (Ann)
rapà: 634 (Bpa, Pin)
rapacul: 448 (Bllob)
rapaltars: 728l (Blí)
rapáor: 577e (Caud)
rappajo: 796 (Dol)
ras: 677a (Bllob, Blí)
ras: 426b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
rasar: 303 (Gua)
rascà: 577d (Pin)
rascadó: 569 (Cinc, Bsà)
rascador: 569 (Clo, Adz)
rascador: 577d (Clo, TrV, Azu)
rascador: 577e (TrV, Azu)
rascadora: 815c (Fan, Azu)
rascan: 577d (Clo, TrV, Ann)
rascaor: 569 (Ann)
rascaor: 815c (God)
rascaora: 815c (Cnos, Ann, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
rascaora: 824c (Cnos, Calp, Camp)
rasera: 824c (Clo, TrV, Azu, Tuéj, TrC, Dol)
rasera: 686b (Dol)
rasera: 815c (DosA, TrC)
rasimo: 794b (Azu)
rasimos: 712 (God)
raso: 678 (Clo)
raso: 426b (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
raspa: 796 (Aín, Monc, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp)
raspa: 818g (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
raspa: 513 (Clo, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann)
raspa: 577d (Fan)
raspaixo: 796 (Tor)
raspajo: 796 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann)
raspall: 796 (Cnos, Cr, Gua)
raspaó: 815c (Cr)
raspaor: 569 (Blí)
rasquinyà: 634 (Llan)
rassera: 824c (DosA)
rastell: 770 (Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Gua)
rastellaor: 422 (Calp)
rastellet: 770 (Qua)
rastillo: 770 (God, DosA)
rastra de campanillas: 571c (Tuéj)
rastra d'espino: 599 (DosA)
rastre de cascabels: 571c (Vist)
rastre de picaroles: 571c (Bsà)
rastrejar: 637 (Orp)
rastrillo: 770 (Ann)
rata sellarda: 517 (Mon)
rata-cellarda: 519 (Cinc)
rata-panà: 519 (Can, Alc, Orp, Monc)

- rata-panada:** 519 (Bsà)
rata-pelà: 519 (Moix)
rata-pena: 519 (God)
rata-pená: 519 (Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ann)
rata-penà: 519 (Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp)
rata-penada: 519 (Clllo)
rata-penata: 519 (Ped)
ratot: 519 (Pen)
ratxoles: 676 (Pnyà)
ratxols: 676 (Mvés)
raya: 672 (Caud)
rayos: 777a (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
rayuelar: 793a (Tuéj)
razzera: 815c (Fan)
razzo: 426b (Fan, Ann)
réyes: 248 (Tuéj)
rebailetas: 449 (Azu)
rebailetero: 448 (Azu)
rebaño: 547 (Clllo)
rebaño: 549 (God)
rébble: 424 (Bsà)
rebera: 546 (Raf)
rebés: 733 (Mvés)
rebguhhhnar: 553h (TrC)
reblí: 756 (Pin)
reblir: 756 (Biar)
rebolérar de biento: 426c (Dol)
rebóll: 484 (Calp)
rebollo: 480 (Clllo)
rebollo: 442 (Cnos)
rebolón: 442 (Clllo, Fan, TrV, Mar)
rebólo: 424 (Mvés)
rebolón: 442 (Ped)
rebòlta-campanes: 488 (Bpa)
rebolteacampanas: 488 (Ann)
rebolteja-campanes: 488 (Blí)
reboltéja-campanes: 488 (Moix)
reboltetxa-campanes: 488 (Mvés)
reboltó: 677 (Bsà, Vist, Alc)
reboltó: 673 (Raf, Blí)
reboltones: 673 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
reboltones: 677 (Mar)
reboltons: 677 (Pen)
reboltons: 673 (Tor, Biar)
reboost: 663 (Mvés)
rebooste: 663 (Tuéj)
rebotí: 484 (Camp)
rebrillo: QII (Últim full enquesta) (Fan)
rebrot: 484 (Mvés)
rebrotí: 484 (Cnos, Moix, Bllob)
rebrotim: 484 (Raf)
rebrotín: 484 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
rebrotís: 484 (Fan, Tor)
rebuch: QII (Notes marginals) (Clllo)
rebuch: 658b (Fan, Azu, Tuéj)
rebuhhnar: 553h (Caud)
rebuhhno: 553h (Caud)
rebuig: 658b (Raf, Bllob, Blí, Pin, Camp, Tor, Pnyà, biar, Cr, Gua)
rebulló: 442 (Tor)
reburnar: 553h (Clllo, Azu)
reburnido: 553h (Clllo, TrV, Azu)
rebusná: 553h (Fan)
rebusnar: 553h (Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, God, Tor, DosA)
rebusnit: 553h (Aín)
rebusnú: 553h (Fan)
rebusno: 553h (Adz, Tuéj, Cnos, Ped, God, DosA)
rebusnarnar: 553h (TrV)
recaero: 723d (Ann)
recáero: 723d (TrC)
recelós: 734 (Orp)
recliza: 672 (Mar)
recogieron: 353 (Adz)
recrecer: 825a (Clllo)
recuixera: 773c (Pen)
reculans: 570 (Bsà, Pen)
redil: 807a (Caud)
redrojo: 484 (Mon)
reedora: 815c (Orp)
refa[x]o: 707 (Pin)
refaileta: 739 (Adz)
refaix: 707 (Cr)
refajo: 707 (Tuéj, Caud, Mon, Dol)
refescar: 825a (God)
refilaor: 820b (God)
refill: 484 (Gua)
refillol: 484 (Alc, Orp, Monc, Tor, Pnyà, Llan)
refillól: 484 (Ann)
refillolar: 793a (Ped)
refillols: 793a (Tor)
refinadora: 815a (Bsà)
refrescá: 825a (Fan)
refrescar: 825a (TrV, Azu, Ped, Ann)
refullol: 484 (Aín)
rega: 310 (DosA)
regadera: 419 (Azu, Adz)
regaderas: 419 (Clllo)
regadora: 419 (Fan, Mar)
regaer: QII (Notes marginals) (Dol)
regaera: 697 (Dol)
regaera: 419 (Mon, Dol)
regal: 641 (Camp, Pin, Gua)
regal: 641a (Pin)
regal de boda: 641 (Biar)
regalar l'or: 639a (Pnyà)
regalicia: 453a (Clllo, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
regalísia: 453a (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
regalíssia: 453a (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
regalíssiè: 453a (Calp)
regalla: 486 (Qua)
regalo: 639a (Dol)
regaltija: 496 (TrC)
regañas: 712b (Fan)
regañón: 425 (TrV, Mar)
reganyó: 425 (Cnos)
regaora: 419 (Aín, Monc, Qua, Pnyà, Ann, Llan, Moix, Biar, Calp)
regaora: 776 (Qua)
regaoras: 419 (God)
regata: 672 (Tuéj, DosA)
regatas: 672 (TrC)
regatena: 496 (Adz)
regidor séndico: 719a (Adz)
regist: 806a (Calp)
registro: 822c (God)
registro: 806a (God, DosA)
regla: 816a (Caud)

- regle:** 816a (Fan, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Ped, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Dol, Clo, God)
- regles:** 816a (Can, Pen, Orp, Aín, Raf, Llan, Moix, Biar, Blob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- regló:** 806b (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Tor)
- reglón:** 806b (Fan)
- reglotar:** 612 (Clo, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann)
- reglotare:** 612 (God)
- reglote:** 612 (TrV)
- regoldar:** 612 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol)
- regoleta:** 746 (Tuéj)
- rególf:** 426 (Bsà)
- rególf:** 426a (Can)
- rególf:** 426 (Cinc)
- regué:** 419 (Bsà, Can, Pen, Alc)
- reguer:** 417 (Moix)
- reguer:** 419 (Orp)
- reguerizo:** 417 (TrV)
- reguero:** 417 (Clo, Fan, Azu, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann)
- reguero:** 419 (Ped)
- regueró:** 419 (Vist)
- reguerón:** 417 (Tuéj)
- reguhhhno:** 553h (TrC)
- reguhno:** 553h (Dol)
- regulón:** 806b (Ann)
- rehhcoldo:** 826e (Dol)
- rehhpirar:** 615b (TrC)
- rehíjo:** 484 (Ann)
- rei:** 721 (Cinc, Bsà, Vist)
- reim:** 795 (Tor)
- reixiu:** 436 (Moix, Biar, Blob, Blí, Pin, Camp)
- rèiz:** QII (Notes marginals) (Caud)
- reja:** 764e (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- reja:** QII (Últim full enquesta) (TrC)
- rejá:** 770 (Tuéj)
- rejada:** 770 (Adz)
- rejadura:** 672 (Adz)
- rèjòl:** 676 (Blí)
- rejola:** 676 (Cinc, Bpa, Biar, Blob)
- rejoles:** 676 (Calp)
- rejòl:** 676 (Camp)
- rejols:** 676 (Llan)
- relaciones:** 637a (TrC)
- relaltija:** 496 (Caud)
- relámpago:** 429 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- relampaguea:** 429 (Clo)
- relantija:** 496 (DosA)
- relinchá:** 553g (Fan)
- relinchar:** 553g (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- relinchido:** 553g (Clo, Azu)
- relinchú:** 553g (Fan)
- relincho:** 553g (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
- relinx:** 553g (Monc)
- relinxà:** 553g (Cinc, Can, Vist, Alc)
- relinxar:** 553g (Orp, Aín, Monc, Cnos, Biar, Calp)
- relinxit:** 553g (Vist, Alc, Orp, Aín)
- relinxo:** 553g (Cinc, Can, Cnos, Calp)
- rella:** 764e (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- rellam:** 430 (Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Blí, Camp, Cr)
- rellampéc:** 429 (Bsà)
- rellampéc:** 430 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp)
- rellampèc:** 430 (Can)
- rellàmpec:** 430 (Moix, Biar, Blob, Pin)
- rellampegar:** 429 (Moix)
- réllè:** 764e (Calp)
- rellinx:** 553g (Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí)
- rellinxà:** 553g (Bsà, Pin, Cr)
- rellinxar:** 553g (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blob, Blí, Camp, Gua)
- rellinxit:** 553g (Gua)
- rellinxo:** 553g (Bsà, Tor, Moix, Blob, Camp)
- remalàs:** 426a (Pen)
- remassà:** 432 (Alc, Raf)
- remat de casamén:** 638b (Biar)
- rematar:** 256 (Gua)
- remate de olibas:** 786a (Azu)
- remate siega:** 786a (DosA)
- remolí:** 426 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- remolín:** 426 (Clo, Fan, TrV, Azu, Ann, Mon)
- remolino:** 426 (Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
- remòlt:** 806j (Cnos, Tor, Mvés, Llan, Calp)
- remòlta:** 807 (Can, Alc, Orp)
- remuelta:** 807 (Clo)
- remugar:** 553e (Aín)
- remugar:** 554c (Aín)
- remugó:** 553e (Aín)
- remugó:** 554c (Aín)
- remulí:** 426 (Calp)
- remulí de aire:** 426 (Pnyà)
- remulín:** 426 (Mar)
- ren:** 825 (Alc, Orp)
- rendija:** 672 (Dol)
- renebots:** 658 (Tor)
- renglaja:** 672 (Adz)
- reñir:** 638b (God)
- renòu:** 484 (Bsà, Can)
- rent:** 825 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan)
- rente.ls:** 310 (Cinc)
- renuebo:** 484 (DosA)
- renyí:** 638b (Vist, Alc)
- renyir:** 638b (Raf, Calp)
- renyons:** 579a (Orp)
- renyons:** 600b (Pen, Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Blob, Camp)
- reparo:** 826a (God)
- repartid:** 358 (Alc, Orp, Biar, Pin)
- repartido:** 358 (Clo, Azu, Adz, Mar, Ped, God, Ann)
- repartío:** 358 (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
- repartit:** 358 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- repartiú:** 358 (Fan)
- repèl:** 633 (Cinc, Bsà, Vist, Camp, Gua)
- repèll:** 633 (Can)
- repelo:** 633 (Dol)
- repelón:** 587 (Dol)
- repelusón:** 587 (DosA)
- repeu:** 806j (Cr)
- repicacampanes:** 488 (Pin)

- repihco:** 587 (TrC)
repiquecampanas: 488 (DosA)
repiusco: 587 (Azu, Tuéj, God, Mon)
repix: 431 (Can)
repizco: 587 (Ped)
replanell: 606a (Pen, Biar, Bllob)
replanell de la mà: 606a (Orp, Aín, Monc, Raf, Moix, Camp)
replaseta: 716a (Dol)
replegà: 353 (Cinc, Cr)
replegà sanglóns: 796b (Pin)
replegà.ls: 353 (Pen)
replegar: 803a (God, Ann)
replegar el cabrerot: 796b (Calp)
replicacampanas: 488 (Monc)
repremut: 806j (Llan, Moix, Pin)
requesón: 814 (Azu)
requesón: 813c (Azu, Adz)
requinto: 749 (Adz)
res: 400 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
res: 399 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pin, Cr)
rescaldo: 826e (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA)
resen la corona: 660b (Biar)
resimo: 795 (Dol)
resobar: 826 (Cllo)
resolbé: 402 (Fan)
resolber: 402 (Cllo, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
resoll: 615c (Azu)
resollar: 615b (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol)
respirá: 615b (Fan)
respirà: 615b (Vist, Cr)
respirar: 615b (Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Pnyà, Calp, Camp)
ressacsà-da-puta: 730 (Calp)
ressollar: 615b (Gua)
ressopà: 660b (Vist)
restojo: 782e (Fan)
restrojar: 782e (Azu)
resuello: 615c (Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol)
retallaüres: 475 (Tor, Moix)
retallín: 484 (Tuéj, TrC)
retallo: 484 (Adz)
retanyí: 484 (Biar)
retizador: 819c (Adz)
retizador: 826f (Adz)
retizaor: 826f (Tuéj, Caud)
retó: 718 (Cinc, Vist, Alc)
retoño: 484 (Mar)
retor: 329 (Ann)
retor: 718 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Qua, Tor, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp)
retor: 491 (Ped)
retorét: 53 (Tor)
retranca: 570 (Can, TrV, Bllob)
retranques: 570 (Cinc, Pen, Vist)
retxistre: 822c (Qua, Tor)
retxistre: 806a (Tor)
revés: 733 (Llan)
rezzadora: 728l (Fan)
rezzolver: 402 (Ann)
riacho: 420 (Ped)
riachuelo: 420 (Cllo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol)
riachuelo: 419 (DosA)
riadera: 636 (TrV)
riatranca: 570 (Ann)
riba de mançaneres: 484a (Pin)
ribaso: 441 (Azu)
ribazo: 424 (Ped)
ribel: 697 (Tor)
ribell: 697 (Tor)
ribet: 420 (Bsà)
ribrell: 697 (Bsà)
ric: 389 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
rico: 389 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ric-ric: 746 (Cnos)
riendas: 571 (Dol)
riéndes: 571 (Cinc, Tor)
riet: 420 (Ann)
rifar: 638b (Moix)
rifle: 732 (Ann)
rigló: 806b (Calp)
rig-ric: 494 (Cnos)
riíco: 420 (Azu)
rijuelo: 484 (Fan, TrV)
rinet: 538 (Cr)
rinicó: 554k (Adz)
rino rino: 554k (Cr)
rinó rinó: 554k (Adz)
riñones: 600b (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
rinyons: 600b (Cinc, Vist, Cnos, Biar, Pin, Cr, Gua)
rinyons: 579a (Cr)
rió: 333 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
rió: 393 (DosA)
riohhtra: 673 (Dol)
ripiet: 424 (Vist)
ripio: 695 (Azu)
ripio: 424 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, TrC, Ann)
ripio: 424 (Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Bllob, Blí, Calp, Camp)
riscla: 424 (Cllo, Azu, Adz)
risclo: 424 (Fan, Adz, God)
rishhcla: 424 (Tuéj)
ritranca: 570 (Raf, TrC, Biar, Pin, Cr, Gua)
riu: 416 (Bsà)
riu: 333 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
rò: 775 (Camp)
róstro: 19 (Cinc, Bsà, Vist)
ròa: 775 (Cr, Gua)
ròa: 422a (Gua)
roba: 280 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
roba: 728k (Cinc, Bsà, Pen, Vist)
roba: 808a (Pen)
robel: 821 (TrV, God)
robell: 821 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Cllo, Fan, Azu, Aín, Cnos, Mar, Ped, Raf, Pnyà, Mvés)
robellar-se: 821a (Bsà, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés)
robellase: 821a (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ped)
robellà-se: 821a (Cinc, Pen, Vist, Aín)

- robellat:** 264 (Cnos)
robelló: 442 (Cinc, Bsà, Vist, Aín)
robellón: 442 (Azu)
robeta: 647 (Bsà, Pen, Tor)
robín: 821 (Adz, Tuéj, DosA, TrC, Mon)
robinar: 821a (TrC)
robinase: 821a (Adz)
robilir de terra: 756 (Orp)
ròbò: 280 (Pin, Camp)
roca: 424 (Bsà, Vist, Alc, Calp)
ròcò: 424 (Moix)
roda: 822b (Aín)
roda: 775 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
roda: 422a (Tor)
rodà: 776 (Pin)
rodada: 776 (Adz)
rodadedo: 633e (Cllo)
rodadit: 633e (Cinc, Can, Vist)
rodadits: 633e (Pen)
rodal de manzanos: 484a (Adz)
rodar: 441 (Llan)
rodáu: 778 (Adz)
rodear: 637 (Cllo)
rodehno: 822b (TrC)
rodejà: 637 (Vist, Alc)
rodel: QII (Últim full enquesta) (Biar)
rodeno: 822b (Adz, Caud)
rodera: 776 (Bllob)
roderno: 822b (Tuéj)
rodesno: 822b (DosA)
rodet: 822b (Qua, Tor, Llan, Moix, Biar)
rodeta: 822b (Fan, TrV)
rodete: 822b (Ped, Ann)
rodetxà-la: 637 (Aín)
rodilla: 600d (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
rodillarse: 344 (Ann)
ròdò: 775 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Pin)
roet: 822b (Cr)
roete: 822b (Dol)
roéte: 822b (Gua)
roétes: 709a (Gua)
roggle: 428 (Bsà)
rogle: 428 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cllo, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
rogló: 806b (Bpa)
rogló: 786e (Cr)
roín: 821 (Caud)
roixio: 436 (Llan, Cr, Gua)
rojñol: 506 (TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC)
rojío: 436 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon)
roldá la cazza: 637 (Fan)
roldar: 637 (Mar)
roldar la casa: 637 (Adz)
rolde: 428 (TrV, Azu, Mar, DosA, Mon, Dol)
róll: 610a (Aín)
rollet: 712b (Bsà, Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Llan)
rollet d'aguardén: 712b (Biar)
rollet d'òu: 712b (Biar)
rollet mostatxut: 712b (Moix)
rolleta: 712b (Can)
rolletes: 712b (Tuéj, TrC)
rollets: 712b (Ann)
rollicos: 712b (Ped)
rollís: 673 (Llan)
rolliso: 662 (Ann)
rolliso: 794 (Dol)
róllo: 712b (Can, Aín)
róllo: 786f (Pen)
róllo de piló: 712b (Alc)
róllo en armeles: 712b (Pen)
rollos: 712b (Fan, TrV, God)
romana: 728k (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
romancera: 728l (Biar)
romancero: 731c (Tor)
romané: 719a (Cr)
romanero: 719a (Dol, Gua)
romet, rometa: 542 (Tor)
romo: 542 (Cllo)
rompé: 782e (Fan)
romper: 782d (Adz)
romper: 782e (Cllo, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
romper el día: 715a (God)
rompissà: 782e (Cinc, Can)
rompre: 782e (Bsà, Pen, Orp, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr)
rompre: 782d (Monc)
rompre herba: 783d (Monc)
rómpre.l: 318 (Bpa)
rómprer: 782e (Cnos, Llan, Moix, Bllob, Calp, Gua)
roncá: 616 (Fan)
roncà: 554c (Can, Alc)
roncà: 616 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Tor, Pin, Cr)
roncaor: 746 (Calp)
roncar: 616 (Cllo, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Dol, Gua)
rondar: 637 (Caud, God, TrC, Ann)
rondar la calle: 637 (Ped)
rondarla: 637 (Azu)
rondeijà: 637 (Cinc, Bsà, Pen)
rondejà: 637 (Pin, Cr)
rondejà-la: 637 (Can, Gua)
rondejar: 637 (Orp, Monc, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp)
rondejar-la: 637 (Llan)
rondetxar: 637 (Raf, Mvés)
rondetxar-la: 637 (Cnos, Qua)
rondón: 789 (Mon)
ronquit: 554c (Alc)
ronsear: 637 (Mon)
ronsearla: 637 (Dol)
ronsejà-la: 637 (Camp)
ronsejar-la: 637 (Moix)
rónxes: 764d (Pin)
rónya: 484 (Pin, Cr)
rónya: 793a (Tor)
rónyes: 793a (Camp)
ronyons: 579a (Pnyà)
ronyons: 600b (Pnyà, Bpa, Blí, Calp)
ronzella: 443 (Pin)
roòl d'anouers: 483 (Camp)
roòl de belloterres: 480a (Camp)
ropa: 356 (Cllo)

- ropa:** 280 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- ropa de amortajarlo:** 660c (Dol)
- ropar-se:** 365 (Qua)
- ropar-se:** 709 (Qua, Pnyà)
- ropero:** 703a (Raf, Qua, Pin)
- ropon:** 708 (Cinc)
- ropón:** 570 (Caud, God)
- ropones:** 570 (Adz, DosA, Ann)
- ropons:** 785c (Llan)
- roquetar:** 695a (Caud)
- ros:** 436 (Llan)
- rosà:** 437 (TrV, Azu)
- rosà:** 437 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Biar, Pin)
- rosà:** 436 (Llan, Bpa, Blí, Calp)
- ròsa:** 635 (Vist, Alc, Orp)
- rosà blanca:** 437 (Monc, Bllob)
- rosada:** 437 (Bsà, Clló)
- rosaleros:** 370 (DosA)
- rosales:** 370 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Mon, Dol)
- rosar:** 782d (Azu)
- rosari:** 578a (Cr)
- rosari:** 712a (Pen, Blí)
- rosario:** 712a (God)
- rosaris:** 712a (Orp)
- rosca:** 712b (Clló, Fan)
- rosca:** 697b (Moix)
- rósca:** 712b (Cinc, Can, Aín)
- rósca:** 464a (Pen)
- ròsca:** 712b (Bsà)
- rosca:** 712b (Azu)
- róscat:** 731f (Pin)
- rósco:** 694 (Raf, Qua)
- rosegó:** 694 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- rosegón:** 694 (Ped, God, Dol)
- rossella:** 443 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Ped, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- roseras:** 370 (Mar)
- rosero borde:** 448 (God)
- roseros:** 370 (Clló, God)
- rosers:** 370 (Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- rosés:** 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- roset:** 818i (God)
- rosquilla:** 443 (Vist)
- rosí:** 541a (Caud)
- rosí:** 554h (TrV)
- rosigó:** 694 (Aín)
- rosigón:** 694 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, DosA, TrC, Mon)
- rosilla:** 443 (Clló)
- rosiñol:** 506 (Clló, Fan)
- rosiñól:** 506 (Ann)
- rosiñolr:** 506 (Mon)
- rosiñor:** 506 (Tuéj)
- rospajo:** 796 (Ped)
- rosquillas:** 712b (Adz)
- rossà:** 436 (Cnos, Raf, Pnyà, Mvés)
- rossà blanca:** 437 (Raf)
- rossari:** 712a (Cnos)
- rossari:** 599 (Mvés)
- rossegó:** 694 (Cnos, Tor, Pnyà, Mvés)
- rossella:** 443 (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
- rossenol:** 506 (Llan)
- rossers:** 370 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- rosset:** 818i (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Cr)
- rossí:** 541b (Monc)
- rossinet:** 541a (Pnyà, Mvés)
- rossinot:** 541b (Pnyà, Mvés)
- rossinyol:** 506 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- rossinyola:** 506 (Aín)
- rotá:** 612 (Fan)
- rotà:** 612 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
- rotar:** 612 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- rova:** 728k (Can)
- rova:** 808a (Can)
- rovell:** 821 (Can, Alc, Orp, Monc, Qua, Tor, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
- rovellar:** 821a (Ann)
- rovellar-se:** 821a (Qua, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí)
- rovellà-se:** 821a (Can, Alc, Orp, Monc, Tor, Calp, Camp)
- rovellat:** 264 (Moix, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Pin)
- rovelló:** 442 (Can, Alc, Orp, Biar, Blí)
- roviny:** 821 (Cr, Gua)
- rovinyà-se:** 821a (Cr, Gua)
- royas:** 805e (TrV)
- royas:** 461 (Tuéj)
- royas de fartapobres:** 462 (Fan)
- rozar:** 782d (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Ped, DosA)
- rozerro borde:** 448 (Ann)
- rozzá:** 437 (Fan)
- rozzario de yelo:** 438 (Fan)
- rozzegón:** 694 (Ann)
- rozzella:** 443 (Fan)
- rozzeros:** 370 (Fan, Ann)
- rozzigón:** 694 (Fan)
- rozzilla:** 443 (Ann)
- rr: cha:** 554e (Adz)
- rr::cha:** 554e (Adz)
- rrr, rrr!:** 554k (Llan)
- rrrr:** 554f (Ann)
- rrrr, cabra:** 554f (God)
- rrrrá:** 554f (Tuéj)
- rrrrr ra:** 554e (Ann)
- rru rru:** 554m (Camp)
- ru ru ru:** 554m (Moix)
- rubín:** 821 (Dol)
- ruc:** 540 (Can, Vist, Monc, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin)
- ruca't aquí:** 554m (Raf)
- ruea:** 775 (Mon, Dol)
- rueca:** QII (Notes marginals) (Ped)
- rueda:** 775 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- rueda:** 822b (Fan)
- rueda de los álabes:** 822b (Clló)
- ruedadedos:** 633e (Tuéj)
- ruedo:** 428 (Clló, Fan)
- ruedo:** 786c (God)
- ruejo:** 424 (Adz)
- ruejo:** 822c (Adz)
- ruejo:** 806b (Clló, TrV)

- ruejo plantáu:** 806b (Azu)
ruejo trompón: 806b (Azu)
ruella: 443 (Bsà, Cnos)
ruesñior: 506 (Dol)
rugló: 806b (Moix, Biar, Blllob, Blí)
rugló: 786e (Mvés, Biar)
rugón: 694 (Caud)
ruido: QII (Notes marginals) (Clllo)
ruinseñior: 506 (Caud)
ruiseñior: 506 (God)
ruixà: 432 (Blllob, Calp)
ruixada: 432 (Bsà)
rujiadora: 693 (God)
rujío: 436 (TrV, God, Dol)
rulaja: 600d (Caud)
ruldón: 806b (Dol)
rulera: 461 (Caud)
rulo: 782g (Dol)
rulo: 786e (Monc, Dol)
rulo: 806b (Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, DosA, TrC)
rumbar: 554c (Raf, Mvés, Llan)
rumbejar: 554c (Bpa, Moix, Blllob)
ruquet: 540 (Cinc, Blllob, Calp, Camp)
rusegó: 694 (Pin)
russinyol: 506 (Orp, Calp)
ruta: 309 (DosA)
Ṛábia: 161 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Tor)
Ṛábie: 161 (Calp)
Ṛábija: 161 (Can, Alc, Pnyà, Llan)
Ṛábja: 161 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Ped, God)
Ṛábo: 190 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Fan, Tuéj, Ann, Mon)
Ṛáj: 1 (Adz)
Ṛájna: 1 (Tuéj)
Ṛáma: 86 (Cinc, Bsà, Vist, Monc, Pen, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Calp, Camp, Cr, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
Ṛámas: 86 (Clllo, Mar, Caud)
Ṛámes: 86 (Blllob, Pin, Can, Blí, Llan, Biar)
Ṛána: 54 (Cinc, Vist, Cr, Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
Ṛáyo: 98 (Cinc, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
Ṛábó: 194 (Blí)
Ṛafelbunól: QI (Transcripció del nombre del lugar) (Raf)
Ṛamál: 191 (Pnyà, Clllo, Azu, God, TrC, Ann)
Ṛamáles: 191 (Fan, Mar)
Ṛamáls: 191 (Aín, Monc, Bpa)
Ṛamaléras: 191 (Mon)
Ṛamaleres: 191 (Cr)
Ṛamafílos: 191 (Raf, Llan)
Ṛanók: 54 (Blllob)
Ṛanók': 54 (Llan)
Ṛanót': 54 (Gua)
Ṛapó: 194 (Blí)
Ṛatéra: 110 (Monc)
Ṛéjna: 1 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, Azu, Tuéj, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
Ṛéjna: 1 (TrV, Adz, Mar, Caud, DosA)
Ṛéjno: QI (Notes marginals) (Caud)
Ṛéjsj: 248 (Pnyà)
Ṛéjke: 176 (TrC)
Ṛeñisá: 104 (Cinc)
Ṛeál: 236 (Fan, Azu, Mar, Caud, God, Mon, Dol)
Ṛekápte: 166 (Alc)
Ṛeklám: 165 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Azu, Ped, DosA, Ann, Mar, God)
Ṛeklámo: 165 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol)
Ṛeméndo: 149 (Cr)
Ṛemjéndo: 149 (Gua)
Ṛemúla: 86 (Mvés, Llan)
Ṛenók': 54 (Moix)
Ṛeóar: 6 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
Ṛesár: 6 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Azu, Mon, Dol)
Ṛesár: 6 (God)
Ṛezá: 6 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Fan)
Ṛezár: 6 (Ann)
Ṛezár: 6 (Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
Ṛík: 53 (Ped, Ann)
Ṛík Ṛík: 53 (Cnos)
Ṛíko: 53 (God)
Ṛiál: 236 (Tuéj)
Ṛiéndes: 191 (Bsà, Alc, Cnos, Moix, Calp)
Ṛisklóts: 227 (Blllob)
Ṛjál: 236 (Clllo, TrV, Adz, Ped, DosA, TrC)
Ṛjénda: 191 (God, DosA)
Ṛjéndas: 191 (TrV, Ped, Mon)
Ṛjéndes: 191 (Tor, Mvés, Camp)
Ṛójdo: 61 (Ann)
Ṛósa: 167 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
Ṛósa: 167 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
Ṛóyo: QI (Notes marginals) (Fan, Ann)
Ṛóza: 167 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua, Ann)
Ṛóza: 167 (Fan)
Ṛózo: 167 (Vist, Llan, Moix, Blllob, Pin, Camp)
Ṛodjaskúr: 175 (Blllob)

- Ĥodzeskúr:** 175 (Pin)
Ĥodzoskúr: 175 (Biar)
Ĥóido: 61 (Cinc, Can, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Blllob, Pin)
Ĥóio: 61 (Cr, Gua)
Ĥompído: QI (Notes marginals) (Ped)
Ĥopó: 194 (Biar)
Ĥopón: 194 (TrC)
Ĥosárl: 5 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
Ĥosárjo: 5 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
Ĥoséra: 167 (Mar)
Ĥoséro: 167 (Clllo)
Ĥowido: 61 (Pen, Vist, Orp, Monc, Mvés, Bpa, Blí, Calp)
Ĥozárl: 5 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Ĥozárls: 5 (Bsà, Can, Pen)
Ĥozárjo: 5 (Fan, Ann)
Ĥúido: 61 (Bsà, Clllo, Mar, DosA, TrC)
Ĥúio: 61 (Camp, Mon)
Ĥuwido: 61 (God)
Ĥwido: 61 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Dol)
sab: 308 (Alc)
sábana: 706a (Clllo, TrV, Adz, Mon)
sábanas: 706a (Fan, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
sábanas: 805a (TrC)
sabata: 578a (Vist)
sabata: 711 (Llan, Blllob)
sabates: 711 (Cinc, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
sabatilla: 778d (Orp)
sabemos: QII (Notes marginals) (Ann)
saben: 259 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
saboc: 507 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Raf, Qua, Bpa, Blllob, Blí, Calp)
sabomba: 747 (Can, Vist)
sabrós: 631a (Camp)
sabrossejar: 631 (Camp)
sabuquédo: 744 (Alc)
sabuquedo: 744 (Ann, Fan)
sabuquero: 744 (Can)
sabuquet al mut: 744 (Aín)
sac: 805a (Can, Pen, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
sacà la cara: 639 (Cr)
sacá: 279 (Fan)
sacà: 279 (Pin, Cr)
sacá: 782d (TrC)
saca: 805a (Orp, Pin)
s'acança: 326 (Llan)
sacaora: 691 (Qua)
sacar la leche: 566 (Tuéj)
sacar la nobia: 639 (TrV)
sacar pollos: 545 (Dol)
sacar: 279 (Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
sacar: 788b (Blí)
sacas: 805a (Fan)
saco: 707 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blllob, Calp)
sacos: 805a (TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA)
sacre: 498 (Blí, Camp)
sacristana: 496 (Mon)
sacristanico: 719b (Fan)
sacs: 788b (Gua)
sacs: 805a (Tor)
sacsó d'auia: 432 (Moix)
sacupedo: 744 (Azu)
sadaleco: 707 (Orp)
safa: 693a (Vist, Orp)
safa: 699 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clllo, Fan, Alc, Azu, Aín, Monc, Cnos, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua)
safa: 806a (Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
safa: QII (Últim full enquesta) (Biar)
safareig: 421a (Bsà, Pen, Monc, Pnyà, Mvés, Biar, Calp)
safareig: 697a (Bsà, Orp)
safero: 699 (Mon)
safero: 699a (Pen, Orp, Monc, Pnyà, Mvés, Biar, Pin, Cr, Dol)
safllà: 706c (Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr)
sagal: 654 (Cinc, God, Blllob)
sagal: 654a (Llan, Bpa, Cr)
sagale[x]: 707 (Biar)
sagaleco: 707 (Bpa, Blllob)
sagalejo: 707 (Fan, Azu, Mar, Ped, God)
sagalet: 654 (Camp, Cr)
sagí: 545a (Bsà, Vist, Alc, Blllob)
sagí: 579d (Bsà, Alc, Llan, Moix, Biar, Blllob, Calp, Cr)
sagins: 579d (Cinc)
sagrantana: 496 (Pen, Clllo, Fan, Llan, Moix, Blllob)
saguero: 658b (Fan, Azu)
saia: 707 (Llan, Moix)
saia: 708 (Tor)
saies: 707 (Mvés)
saín de gallina: 545a (Clllo)
saín de puerco: 579d (Clllo)
sain de puerco: 579d (TrV)
saín: 545a (Fan, Azu)
saín: 545a (TrV, God)
saín: 579d (Fan, Azu, Ann)
sain: 579d (Mar)
sais: 286 (Tuéj)
sal: 399 (Cinc, Bsà, Vist, Alc)
sal: 400 (Pen, Orp)
Sala Bila: 716 (Pen)
Sala de la Bila: 716 (Bsà)
Sala de la Vila: 716 (Blllob)
Sala e la Bila: 716 (Cinc)
sala: 663 (TrV, Tuéj, Mvés)
sala: 674 (Monc, Dol, Gua, Clllo)
Sala: 716 (Can, Orp, Biar, Blí, Pin)
sala: 788d (Clllo, Aín)
sala: 805c (Aín, Monc)
salade[x]: 707 (Alc)
saladejo: 707 (Tuéj)

- saladera:** 693a (Fan)
salae[x]o: 707 (Aín)
salae[x]o: 708 (Tor)
salaeco: 707 (Raf, Qua)
salaguhhtín: 494 (Dol)
salamandra: 497 (Vist)
salamera: 731b (Clló, Aín)
salampión: 635 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, TrC)
salandrajo: 715 (Azu)
salandrija: 496 (Tuéj)
salbao: 824 (TrV, Tuéj)
salbáu: 824 (Clló, Fan, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
s'alcança: 326 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
s'alcance: 326 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp)
s'alcansa: 326 (Fan, Azu, Ann)
s'alcanza: 326 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped)
saldré: 393 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sale[x]o: 707 (Cnos)
saleco: 707 (Monc)
saléidr: 315 (Dol)
saléis: 315 (Azu, Mar, God, DosA)
saleta: 663 (Can)
salgartana: 496 (Azu)
salía: 574 (DosA, TrC, Mon, Dol)
salida: 574 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann)
salida: 671 (Ann)
saliente: 425 (TrC)
salieron: 382 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
saligot: 814 (Monc)
salío: 382 (Caud, DosA)
salir: 315 (Clló, TrV, Caud, TrC)
salir: 382 (Ann)
salís: 315 (Fan, Adz, Tuéj, Ped, Ann, Mon)
salives: 316 (Calp, Camp)
salmiento: 792a (Caud)
salpá: 610 (Azu)
salsa: 695a (Dol)
saltabarrans: 488 (Llan)
salú: 253 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
salut: 253 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Ped, God, Ann)
samaquedo: 744 (Pnyà)
samarrá: 432 (Fan)
samarra: 708 (Orp)
samarraso: 432 (Dol)
sambomba: 747 (Cinc, Pen, Fan, Alc, Orp, Monc, God, Tor, Mvés, Biar, Dol)
sambumba: 747 (Pnyà, Llan, Bpa, Calp)
sampar: 735 (Azu)
samugues: 785d (Pen, Cnos, Moix, Biar)
san Pedros: 446 (TrV)
san: 275 (Cinc, Pen, Alc, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp)
san: 276 (Camp, Gua)
sanale[x]o: 707 (Vist)
sanampión: 635 (Dol)
sancarró: 472 (Bllob)
sancerrà: 642d (Qua, Cr)
sancèrro: 571a (Cr)
sancèrro: 571b (Cr)
sandía: 459 (Clló, DosA)
sandia: 459 (TrV)
sandrijuela: 500 (Tuéj, God)
sángano: 810e (Dol)
sàngano: 810e (Tor, Moix, Cr, Gua)
sanganos: 810e (Ann)
sánganos: 810e (God)
sanglót: 615 (Pin)
sangonera: 500 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp)
sangrantana: 496 (Orp, Monc, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
sangrantanot: 496 (Blí)
sangrantanya: 496 (Alc)
sangrantena: 496 (Mar)
sangrentana: 496 (Ann)
sangresòla: 500 (Biar)
sangrijuela: 500 (TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA, Mon, Dol)
sangrisòla: 500 (Cr, Gua)
sangrisòlo: 500 (Pin)
sangrisuela: 500 (TrC)
sanguanera: 500 (Vist)
sanguijuela: 500 (Clló)
sanguissòla: 500 (Cnos)
sanja: QII (Notes marginals) (Ped)
sanroquera: 466 (Adz)
sansa: 807 (Pen)
santanica: 493 (TrC)
santarrío: 502 (God)
santularia: 728l (DosA, Dol)
santulària: 728l (Gua)
santurióna: 728l (Qua, Camp)
santurriona: 728l (Ann)
santurróna: 728l (Bpa, Calp)
santurrona: 728l (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped)
saonà: 432 (Can)
sapatá: 432 (Azu)
sapatillas: 711 (Dol)
sapatilla: 711 (God)
sapatillas: 711 (Azu)
sapatilles: 711 (Aín)
sapato: 711 (God)
sapatos: 711 (Azu, Mon, Dol)
sapico luces: 495 (Adz)
sapo cebollero: 495a (Adz, Caud)
sapo reluciente: 495 (Caud)
sapo: QII (Notes marginals) (Caud)
sapoquero: 744 (Raf)
saques: 788b (Aín)
saragüellets: 708 (Moix)
saragüells: 707 (Tor)
saragüells: 708 (Biar, Pin, Camp, Cr)
sarampio: 635 (Biar, Pin)
sarampió: 635 (Cr)
sarampión: 635 (Adz, Mar, Caud, Mon, Dol)
saranda: 788 (Biar, Mon, Camp, Cr)
sarandar: 787b (Biar)
sarando: 629 (Llan)
sarando: 630 (Moix)
sarauell curt: 708 (Bllob)

- sarauells:** 708 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Calp)
sarbatxo: 499 (Pnyà, Mvés, Llan)
sarbe: 418 (Dol)
sarbata medianera: QII (Notes marginals) (Dol)
sarbata: 441 (Dol)
sàrcer: 477 (Bpa)
sarfallejà: 631 (Cinc)
sarfallós: 631a (Cinc)
sarga: 479b (Clló, Adz)
sargantalla: 496 (Bsà)
sargantana: 496 (Calp, Pin, Camp, Cr)
sargantanya: 496 (Cinc, Vist)
sargantanyot: 496 (Can)
sargantena: 496 (TrV)
sargantija: 496 (God)
sargatana: 496 (Cnos, Biar)
saria: 695 (Clló, Fan, TrV, Azu, Ann)
sària: 695 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
sària: 796d (Ann)
sària: 805a (Cnos)
sària: 805b (Pen)
sàriè: 695 (Calp)
sarieta: 695 (Clló, Aín)
sarió: 695 (Alc, Orp, Monc, Qua)
sarión: 695 (God)
sarmén: 792a (Bsà, Moix, Biar, Bllob, Pin)
sarment: 792a (Pen, Camp, Cr, Gua)
sarmiento: 792a (TrC, Dol)
sarmientos: 792a (Ann)
sarnatxo: 695 (Bpa, Calp, Pin, Camp, Cr)
saróngo: 630 (Blí)
sarouells: 708 (Blí)
sarp: 419 (Gua)
sarpà: 610 (Cnos)
sarpà: 634 (Can)
sarpà: 784b (Pen)
sarpat: 610 (Alc)
sarpáu: 610 (Fan)
sarpó: 610 (Monc)
sarpullió: 633a (Caud)
sarrampió: 635 (Cinc, Bsà, Can, Pen)
sarrampión: 635 (Fan)
s'arrassà: 303 (Tor)
sarria merendera: 695 (Ped)
sarria: 695 (Adz, Tuéj, Ped, DosA, Mon, Dol)
sàrria: 695 (Pnyà)
sarrompa: 739 (Cinc, Can, Pen)
sarsa gabrnera: 448 (Vist)
sarsalejar: 631 (Gua)
sarsallós: 631a (Gua)
sartén: 691 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
sartenero: 727 (Dol)
sarvatxo: 499 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
sas: 479b (Azu)
s'asienten: 364 (Clló, DosA)
s'assenten: 364 (Gua)
satxí: 545a (Tor)
satxí: 579d (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
sauce: 477 (Mvés, Moix)
sàucer: 477 (Llan)
sause: 477 (Ann)
saya de bayeta: 707 (Adz)
- saya roya:** 707 (Fan)
saya: 707 (Clló, TrV, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon)
sayalejo: 707 (Clló, TrV, Adz, DosA)
sayas: 707 (Tuéj, Mar, Ped)
scure.ls: 310 (Can)
se beu la sang des pobres: 729 (Gua)
se come la sangre de los pobres: 729 (TrV)
se han desapartáu: 642a (Dol)
se le.ndeña: QII (Notes marginals) (Dol)
se mencent: 743 (Caud)
se muebe biento: 426d (Dol)
se pone la mano sompa: 440 (Dol)
se.ncalmó: 349 (Dol)
se: 303 (Can, Pin, Gua, TrV, God)
se: 308 (Dol)
se: 309 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Bpa, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 326 (God, DosA, TrC, Mon, Dol)
se: 327 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Calp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 328 (Clló, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
se: 330 (Biar)
se: 338 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Cr)
sé: 338 (Orp)
se: 340 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 341 (Fan, Azu, Dol)
se: 343 (Clló, Fan)
se: 348 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 349 (Cnos, Biar, Pin, Camp, Cr, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 350 (Tor, Pnyà, Mvés)
se: 351 (Pnyà)
se: 351 (Tuéj)
se: 358 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, TrC, Mon, Dol)
se: 364 (Azu, Mon, God)
se: 366 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 367 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sè: 368 (Calp)
se: 368 (Cinc, Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bpa, Moix, Bllob, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 369 (Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Calp, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 370 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Pin, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
se: 372 (Caud, God, TrC)
se: 389 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- se: 392 (Fan)
se: 403 (Bsà, Aín, Monc, Cr, Gua)
se: 409 (Dol)
seas: 339 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sebá: 319 (Azu, God, Mon, Dol)
sebá: 785a (Dol)
sebá: 809 (Mon, Dol)
sebaíl: 695 (Mon)
sebollino: 442a (Mon)
séca: 633c (Aín, Monc, Tor, Pnyà)
seca: 633c (God)
secabasses: 426g (Bllob, Pin)
secacharcos: 426g (Mon)
seculá: QII (Últim full enquesta) (Raf)
sedze: 294 (Ann)
segà: 783f (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Pin, Cr)
segá: 783f (Fan)
segaja: 559 (Clo, Fan, Ann)
segajo: 526 (Clo)
segall: 559 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Blí)
segalla: 559 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Blí, Calp)
segan: QII (Notes marginals) (God)
segar: 783f (Vist, Clo, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Dol, Gua)
segaràs: 396 (Bpa)
segí: 545a (Can, Pen, Orp, Bpa)
segí: 579d (Can, Pen, Orp, Monc, Bpa, Blí)
segó: 824 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
segon rella: 782f (Tor, Blí)
segón: 824 (Ann)
segrantana: 496 (Aín, Bpa)
segrentana: 496 (Pnyà)
seguedillas: 748a (Clo, Fan)
seguedilles: 748a (Alc, Aín)
seguèhh: 396 (TrC)
seguerilles: 636 (Biar)
seguerilles: 748a (Calp)
segues: 396 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Mar, Caud, God, Ann)
seguida: 304 (God)
seguida: 732 (Tor)
seguidilla: 748a (TrV, Azu, Mar, Caud, DosA)
seguidilles: 748a (Vist, Bllob)
segunda reja: 782f (DosA, Ann)
sehhtear: 548 (Dol)
sehhto: 695 (Dol)
seihh: 282 (Caud, TrC)
seihhp: 282 (Dol)
sèin de gorrino: 579d (Adz)
sèin: 545a (Adz)
seín: 545a (Tuéj, Ped, God, DosA, Caud)
seín: 579d (Ped, God, DosA)
sèis: 282 (Adz)
seis: 282 (Clo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Mon)
sèis: 283 (Adz)
seis: 283 (Orp, Clo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
seis: 336 (TrC, God)
sejas: 584 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- se'l: 350 (Llan, Moix, Pin, Camp, Cr, Gua)
se'l: 351 (Monc, Llan, Moix, Camp, Gua)
selebro: 590 (Ann)
seléncios: 711 (Cinc)
sellar: 424 (Qua)
sellín: 570 (Ann)
selló: 570 (Pen, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí)
sem: 337 (Gua)
semanahh: 407 (Caud, Dol)
semanas: 407 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
semanes: 407 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sembra: 394 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Mar, Ann)
sembrà: 783a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr)
sembrar: 783a (Clo, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Dol, Gua)
sembre: 394 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Blí)
semejante: 395 (Mon, Dol)
semental: 522 (Ann)
semos: 337 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
s'emporte: 400 (Vist)
sen: 275 (Biar)
sen: 276 (Biar)
se'n: 303 (Pen)
se'n: 403 (Cinc, Raf)
sen: 545a (Tuéj)
sena: 695a (Fan, God, Ann)
senaguas: 707 (Clo)
senalla: 695 (Bsà)
senar: 695a (Azu, Dol)
senaugua: 707 (Dol)
sendalls: 817 (Fan)
segrantana: 496 (Raf)
sénia: 422a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
senia: 422a (Clo, Fan, Azu, Ann, Dol)
senial: 422a (Gua)
senisa: 684 (Azu, God, Mon, Dol)
senizza: 684 (Fan)
senizza: QII (Notes marginals) (Fan)
seno: 599a (Clo, Dol)
s'enràbia: 311 (Tor)
s'enseñarí: 387 (Mar, Ann)
senserrá: 642d (Fan, Azu, God, Ann, Dol)
senserrico: 571b (Dol)
senserro: 571a (Dol)
senserro: 571b (Dol)
sénso: 743 (Can)
sentadó: 820b (Fan)
sentador: 820b (Clo, TrV, Azu, Adz, Caud)
sentaor: 820b (Tuéj, TrC)
sentaor: 820c (Dol)
sénten-sè: 364 (Aín)
senten-se: 364 (Blí)
sénten-sé: 364 (Can)
séntense: 364 (Fan, TrV, Azu, Ped)

- sentéense:** 364 (Mar)
séntesen: 364 (Adz)
séntessen: 364 (Tor)
senteu-se: 364 (Bllob)
sentit: 583 (Cr)
senyal de ponent: 426d (Blí)
senyó retó: 719 (Alc)
senyó retor: 719 (Aín, Raf, Qua, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
senyor cura: 719 (Pin, Camp, Cr, Gua)
señal de agua: 426d (Dol)
señal de aire: 426d (TrV)
señó retor: 719 (Ann)
señor cura: 719 (Clllo, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
señor: 719 (TrV, Azu, Adz)
sepa de biña: 790 (Dol)
sepa: 790 (Azu, Mon)
sepa: 792 (Mon, Dol)
separats: 642a (Alc, Pnyà)
separáus: 642a (Adz)
sepilló: 816c (Fan, Azu, God, Dol)
sepo: 790 (Fan, God, Ann)
sepo: 792 (God)
séquia major: 419 (Camp)
séquia mare: 418 (Tor)
séquia mare: 419 (Aín, Bpa, Bllob, Gua)
séquia matxor: 419 (Qua)
sequia: 418 (Fan, Azu, God, Ann)
séquia: 418 (Vist, Alc, Aín, Llan, Moix)
séquia: 419 (Cinc, Vist, Alc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
sequia: 419 (Fan, Azu, God, Ann, Dol)
séquia: 697a (Alc)
séquiè: 419 (Pin)
sequillo: 712b (Bllob, Pin)
sequiol: 419 (Can, Pnyà)
ser: 338 (Vist, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Ann)
ser: 389 (Clllo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
seràs: 339 (Bsà, Can, Pen, Aín)
serba: 488 (Qua)
serbeils: 590 (Fan)
serbí: 407 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Qua)
serbio de Dios: 488 (TrV)
serbir: 407 (Aín, Tor, Mvés)
sercadeo: 633e (Mon)
serdo: 575 (Mon, Dol)
seréno: 742 (Cr)
seresa de pastor: 451 (Azu)
seresica: 465 (God)
seresicas de pastor: 451 (God)
sereszó pastor: 450 (Azu)
seretío: 822b (Fan)
serezza de pastó: 451 (Fan)
serezzero borde: 450 (Fan)
sermén: 792a (Cinc)
sèrmént: 792a (Blí, Calp)
serment: 792a (Pnyà, Llan)
serner: 794a (God, Dol)
serón: 695 (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC)
serp: 498 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
serra: 412 (Cinc, Bsà, Alc, Cnos, Pnyà, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua)
serrà: 552 (Can)
serra: 786f (Cinc, Bsà, Vist)
serrada: 441 (Bsà)
serradura: 818 (Cinc, Pen, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Bllob)
serraissa: 818 (Calp)
serraja: 668 (Dol)
serranà: 547 (Can)
serrana: 805e (Azu, Tuéj, God)
serrano: 490 (Mon)
serráu: 786e (Fan)
serraúra: 818 (God, Ann)
serraüra: 818 (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp)
sèrrè: 412 (Llan, Pin, Camp)
serreta: 414 (Bsà, Llan, Biar)
serretó: 570 (Alc, Bpa)
serril: 818 (Tuéj)
serrim: 818 (Aín)
serrín: 553a (Mon)
serrín: 818 (Clllo, Adz, Mar, Ped, DosA, TrC, Mon, Cr, Dol, Gua)
serritja: 818 (Bsà, Can, Vist)
serro: 415 (Dol)
serrojo: 666 (God, Mon, Dol)
serrón: 816b (Clllo)
serruch: 816b (TrV)
serruchet: 816b (Ann)
serrucho: 816b (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
serрутx: 816b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
sèrrútx: 816b (Mvés)
serрутxo: 816b (Gua)
servell: 590 (Ann)
serví: 407 (Alc, Orp, Pin, Cr)
servir: 407 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Ann)
ses: 286 (Tuéj)
s'escampeó: 303 (Azu)
sesenta: 728g (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
seso: 687b (Adz, Caud)
sesos: 590 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sessió: 632 (Tor, Mvés)
sestà: 548 (Alc)
sestá: 548 (Fan)
sesta: 695 (Fan, Azu, God, Ann)
sesta: 796d (Fan)
sestar: 548 (Clllo, Orp, TrV, Aín, Mar, Bpa, Blí, Calp)
sestas: 695 (Mon)
sestón: 695 (Azu)
set: 286 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
seta: 442 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Qua, God, DosA, TrC, Dol)
setanta: 728h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
setas: 442 (TrV)

- sincha:** 570 (Azu, Ann)
sinco: 283 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
sinco: 372 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
sincenta: 298 (God)
sincenta: 728f (Fan, Azu, God, Ann, Dol)
síndico: 719a (Fan, Caud)
singla: 570 (Fan)
single: 424 (Ann)
singlo: 424 (Fan, Azu)
sino: 599a (Alc)
sinòbia: 581 (Can)
sinto: 424 (God)
sinyó retó: 718 (Pen)
sinyó retó: 719 (Cinc, Bsà, Pen, Vist)
sinyó retor: 719 (Orp, Monc, Cnos, Moix, Biar)
siquiá: 390 (Tuéj)
siquiera: 390 (Adz)
sirbió: 407 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
sirgüelo: 466 (Ann)
sirle: 553a (Caud)
sirri: 553a (Tor)
siruelo: 467 (Mon)
sis: 282 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sis: 283 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sisquera: 390 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Cr)
sisquiera: 390 (Biar, Pin, Gua)
sissanta: 728g (Alc)
sistarna: 421a (Ann)
sisterna: 421a (Clo, Fan, Azu, Tuéj, DosA)
sitet: 693a (Qua)
siti: 693a (Raf)
sitiet: 693a (Mvés, Llan, Moix, Blí)
sitra: 749 (TrV)
siudá: 404 (Azu, Dol)
siudat: 404 (Fan, God, Ann)
sivá: 319 (Ann)
sixanta: 728g (Bsà, Pnyà, Moix)
sixquera: 390 (Monc, Raf, Qua, Pnyà, Camp)
so: 408 (Cnos, Pnyà, Mvés)
so: 409 (Pnyà, Mvés)
so: 554g (Caud)
sobá: 826 (Fan)
sobaco: 597e (Vist, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Llan, Moix, Biar, Pin, Cr, Dol, Gua)
sobaco: 601a (Biar)
sobar: 825b (Gua)
sobar: 826 (TrV, Caud, TrC)
sobrasá: 582c (Fan)
sobrasà: 582b (Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Mvés, Bpa, Moix, Blob, Blí, Calp, Camp, Gua)
sobrassaes: 582c (Can)
sobreandosca: 559 (Adz)
sobreandosca: 561 (Adz)
sobrebraç: 603d (Cr)
sobrellom: 570 (Mvés)
sobresaltà-se: 615a (Can)
sobрино: 658 (Caud, Ann)
sobrinós: 658 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
socarra: 577d (Fan, TrV, Azu, Caud, Ped, Ann)
socarran: 577d (Clo, Tuéj, God, DosA, TrC, Dol)
socarrar: 577d (Mvés, Bpa, Moix, Biar, Calp)
socarren: 577d (Cnos)
socarrimble: QII (Notes marginals) (Mon)
socarrín: 684 (Mar)
socata: 622 (Dol)
socate: 623 (Gua)
socato: 623 (Dol)
socórrer: 353 (Bpa)
socorrieron: 353 (Clo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
socorriren: 353 (Tor, Blob, Blí)
socs: 711 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Tor)
soflamar-se: 615a (Biar)
soflamà-se: 615a (Pin)
soflimar: 577d (Camp)
sofocar-se: 615a (Biar, Blob)
sofocarse: 615a (TrC)
sofocase: 615a (Azu, Ped)
sofocà-se: 615a (Pin)
sofra: 570 (Azu, Ann, Dol)
sófra: 570 (Bsà, Cnos, Moix, Biar, Blob, Pin)
sofrassà: 582b (Raf, Qua)
sofratge: 601a (Bsà, Can, Camp)
soga: 422a (Adz)
soga: 810h (Caud)
sogall: 785a (Biar)
sogas: 758 (TrV)
sogueo: 759 (Dol)
soguilla: 588 (Dol)
soihh: 336 (Caud, TrC, Dol)
sois: 336 (Clo, Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
sòl de la cama: 603c (Bsà)
sòl: 316 (Bpa, Blob, Calp, Pin, Cr)
sòla: 664a (Alc, Cnos, Blob, Calp)
sòla: 673 (Blob)
sòla: 799b (Cnos, Tor)
solá: 802 (Fan, Azu)
sòla: 806a (Cnos)
solá: 808 (TrV)
solada: 802 (Clo, Adz)
solaje: 802 (Dol)
solanà: 675 (Vist)
solano: 425 (Adz, Tuéj)
solas: 407 (Mon)
solatge: 658b (Monc, Blob, Blí)
solatge: 802 (Can)
solatge: 808 (Can, Blí)
solatxe: 658b (Cnos, Mvés)
solc: 765 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blob, Blí, Calp, Pin)
soldad: 338 (Biar, Pin)
soldao: 338 (TrV, Caud)
soldat: 338 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
soldáu: 338 (Clo, Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
solera: 664 (Mvés)
solera: 664a (Pen, Clo, TrV, Azu, Aín, Monc, Mar, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar)
solera: 799b (Tuéj)
solera: 806a (Tuéj, Caud, Ped)
solera: 822c (Clo, Tuéj, Caud, TrC, Llan, Biar, Cr, Dol)

- soligot:** 814 (Pen, Orp, Pnyà, Bpa, Bllob, Blí)
solimanera: 491 (Tor, DosA)
sóll: 550 (Cinc, Bsà, Can)
sóll: 658b (Bpa)
sollana: 805e (Tuéj, Ped)
sollejapobres: 729 (TrC)
sollim: 685 (Aín, Cnos)
sollini: 685 (Moix)
sólo: 407 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj)
sòlò: 664a (Pnyà)
som: 337 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
sombratge: 680 (Pen)
sombreracho: 269 (Cllò)
sombreraco: 269 (Moix)
sombrerango: 269 (Calp)
sombreràs: 269 (Can)
sombrerazo: 269 (Adz)
sombreret: 268 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Ann)
sombrerete: 268 (Caud)
sombreréu: 268 (Camp)
sombrerico: 268 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
sombreriro: 268 (Adz)
sombrerito: 268 (Caud)
sombreriu: 268 (Raf, Pnyà, Mvés, Moix, Blí, Calp, Camp)
sombrero alcorí: 709a (Aín)
sombrero carañés: 709a (Adz)
sombrero de palma: 709a (TrV, Azu)
sombrero de roda de tròlec: 709a (Moix)
sombrero de tronxó: 709a (Pen)
sombrero d'estaque: 709a (Mvés)
sombrero llóngo: 709a (Blí)
sombrero xixonero: 709a (Bpa)
sombrero: 347 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sombrero: 442 (Llan)
sombrero: 707 (Tor)
sombrero: 708 (Adz)
sombrero: 709a (Can, Cllò, Fan, Orp, Aín, Monc, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Ann, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol)
sombrero: 799c (Calp)
sombrerón: 269 (Mar)
sombrerot: 269 (Alc)
sombrerucho: 269 (Mar, DosA, TrC, Mon, Dol)
sombreruzo: 269 (Caud)
somera: 521 (Blí)
somos: 337 (Cllò, Mar, Ped, Ann, Mon)
sompo: 739 (Dol)
sómpo: 741 (Gua)
sompo: 806b (Dol)
sómpo: 806b (Gua)
son mui claros: QII (Notes marginals) (TrC)
son: 403 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sonà: 617a (Bsà)
sonajas: 749 (TrV, TrC)
sonar las narices: 617a (Adz)
sonarse: 617a (Caud, DosA, Dol)
sonar-se: 617a (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
sonase: 617a (TrC)
sonà-se: 617a (Vist, Orp, Monc, Calp, Cr, Gua)
sondormida: 406 (Mar)
songrar: 705 (Aín)
sonrascaor: 826f (Ped)
sóna: 802 (Llan, Moix, Bllob)
sopà: 695a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
sópa: 695a (Pin)
sópa: 733 (Bpa)
sopapo: 733 (Azu)
sopar: 695a (Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
sopera: 693a (Monc, Biar)
soquet: 778f (Pen, Fan, Alc, Orp, Monc)
soqueta: 784a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Cnos, Ann, Moix, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
sord: 625 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sordo: 625 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
soret: 554m (Can)
soriero: 731c (Vist)
sorigot: 814 (Raf)
sorra: 285 (God, Mon, Dol, Fan)
sorra: 730 (Ann)
sórra: 730 (Pnyà, Blí)
sórra: 771 (Bpa)
sorra: 773 (God)
sorra: 773c (Ann)
sorranga: 730 (Bpa)
sòrt: 782c (Pin)
sortí: 382 (Pen)
sortija: 640 (Mon, Dol)
sortiu: 315 (Pen)
sostret: 675 (Pnyà)
soterrà: 660e (Alc)
soterrar: 660e (Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Blí, Camp)
soto: 772 (Azu)
sóto: 779 (Monc)
sóto: 782b (Raf)
sou: 336 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
ssssk, ssssk: 554g (DosA)
su: 252 (Tuéj, Mar, Caud, TrC)
su: 394 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
su: 403 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
suba: 322 (Cllò, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
suba[x]o: 597e (Qua)
subaco: 597e (Cinc, Cnos)
sube al cielo y trae algodón: 493 (TrV)
sucarrà: 577d (Pin)
sucarrar: 577d (Bllob)
sucarren: 577d (Bsà)
sucha: 685 (God, Dol)
sudador: 570 (Adz)
sudaor: 570 (Tuéj)

- sudr:** 252 (Dol)
sueca de sepa: 792 (Azu)
sueca del sepo: 792 (Fan, Ann)
sueca: QII (Notes marginals) (Ann)
suela: 664a (Ped)
suela: 806a (Mar, TrV)
suela: 806g (TrV)
suela: 818c (God, Dol)
suèla: 818c (Gua)
suela: 822c (TrV)
suelas: 664a (Fan)
suelo: 316 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
suéro: 814 (Can, Qua)
suèro: 814 (Cinc, Bsà, Vist, Alc)
suro: 814 (Clllo, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
suèro: 814 (Cnos)
suéro: 814 (Tor, Mvés, Moix, Biar, Cr)
suF: 341 (TrC)
suflimen: 577d (Raf)
suфра: 570 (Cr)
sufratge: 601a (Cinc)
suhh: 261 (Caud, TrC, Dol)
s'uhh: 343 (TrC)
suís: 336 (Adz)
suís: 336 (TrV)
suma: 788c (God)
suma: 824 (Mon)
sumbreret: 268 (Pin)
sumbrero: 347 (Pin)
suquete: 695a (Fan)
sur: 252 (Clllo, TrV, Ped)
sur: 261 (Ped)
sur: 425 (Mon)
surc: 765 (Cr, Gua)
surco: 765 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
surda: 622 (Fan, God, Mvés, Ann, Moix, Biar, Mon, Camp, Dol)
surdero: 623 (Ann)
surdo: 623 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
suré suré: 554m (Gua)
surea: 554c (Dol)
surejà: 554c (Gua)
surejar: 554c (Gua)
surero: 729 (Raf, Tor, Bpa, Blí, Calp)
suret: 554m (Vist)
surets: 554m (Orp)
suri suri : 554m (Azu)
suriago: 770 (Fan, Aín)
suro: 464a (Vist, Cnos, Raf, Qua, God, Mon, Dol, Gua)
suro: 814 (Dol)
surriago: 780 (Azu)
surriago: 781 (Azu)
surrohhcón: 694 (Dol)
surrupapes: 579e (Blllob)
surt: 765 (Camp)
surtior: QII (Últim full enquesta) (Biar)
surtiré: 393 (Pen)
sus: 252 (Azu, Adz, God, DosA, Ann)
sus: 261 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann, Mon)
s'us: 341 (Adz, Tuéj, Mar)
s'us: 342 (Adz, Tuéj, Mar, TrC)
s'us: 343 (Adz, Mar)
suspalma: QII (Notes marginals) (Ann)
susr: 252 (Mon)
sutarrar: 660e (Llan, Moix)
suterrà: 660e (Cinc, Can, Vist)
sutèrra: 660e (Pin)
suterrar: 660e (Orp, Pnyà, Bpa, Biar, Blllob)
sutes: 422 (Fan)
sutja: 685 (Monc, Llan, Bpa, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
sutxa: 685 (Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
suuéro: 814 (Llan)
séře: 95 (Llan, Calp, Pin, Camp)
séřa: 95 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Cr, Gua)
sérvo: 52 (Pnyà)
séři: 176 (Cinc, Bsà, Can)
seářa: 95 (Raf)
sógre: 133 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
sógs: 227 (Vist, Mvés)
sók: 227 (Cinc, Bsà)
sóks: 227 (Can, Alc, Orp, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar)
sómit: 150 (Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
són: 150 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
sój: 150 (Cnos, Cr, Gua)
sfjngla: 192 (Cinc, Raf, Qua)
sfjgle: 235 (Raf, Qua, Tor)
sfři: 176 (Tor)
sfjérbo: 52 (Tor)
sfjgwéja: 34 (Tor)
sfjiréra: 169 (Raf, Qua, Tor)
sfjégo: 215 (Cinc, Bsà, Can, Fan, Azu)
sfjéřa: 95 (Clllo, TrV, Adz)
sábado: QI (Notes marginals) (Fan, Adz, Ped, Ann)
sáble: 184 (Dol)
sábre: 184 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
sáko: 194 (Azu)
sápa: 89 (Gua)
sápo: 54 (Llan, Blllob)
sárpa: 25 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Gua)
sarj řájme: 233 (God, Dol)
sarj řwán: 232 (Caud, God, DosA, Mon, Dol)
sabaté: 65 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Pin, Cr)
sabatér: 65 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)

- sabatéro:** 65 (Ann)
- sabatés:** 65 (Cr)
- sagristá:** 128 (Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- sagristán:** 128 (Ann)
- sakó:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- sakrihtán:** 128 (TrC)
- sakrihtán:** 128 (Dol)
- sakristá:** 128 (Orp, Aín, Monc, Raf, Gua)
- sakristán:** 128 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon)
- sammikelá:** QI (Notes marginals) (Vist)
- sammikelá:** QI (Notes marginals) (Can, Blllob)
- sammikeláda:** QI (Notes marginals) (Cinc, Bsà, Pen)
- san dzáwme:** QI (Notes marginals) (Gua)
- san dzuán:** 232 (Pin, Gua)
- san dzuán:** QI (Notes marginals) (Gua)
- santjágo:** 233 (Caud)
- santúria:** 235 (Cinc)
- sapatéro:** 65 (Fan, Azu, God, Mon, Dol)
- sarpá:** 41 (Moix)
- sap dzáwme:** 233 (Gua)
- sap dzáwme:** 233 (Pin)
- se:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- sé:** 146 (Clló, TrV)
- sé:** 146 (Mon, Dol)
- ségo:** 215 (Pen, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua)
- sér:** 146 (Adz, Tuéj, Caud, TrC)
- sérbo:** 52 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Cr)
- sérbol:** 52 (Bsà, Can, Pen, Vist, Mvés)
- sérvo:** 52 (Monc, Llan, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- sérvol:** 52 (Llan)
- sét:** 146 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Fan, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- sét':** 146 (Llan, Gua)
- sélo:** 229 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- sebíl:** 183 (Raf, Qua, Fan, God)
- segedór:** 68 (Calp)
- segá:** 68 (Cinc, Bsà, Can)
- segáor:** 68 (Caud)
- segáor:** 68 (TrC)
- segadó:** 68 (Pen, Vist, Fan)
- segadó:** 68 (Orp, Blí, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- segalór:** 68 (Blllob)
- segaó:** 68 (Pin, Cr)
- segaór:** 68 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp, Gua, Tuéj, God, Ann, Mon, Dol)
- segristá:** 128 (Bpa, Blllob, Calp)
- sembájs:** QI (Notes marginals) (Ann)
- sembamos:** QI (Notes marginals) (Ann)
- semban:** QI (Notes marginals) (Ann)
- semmikalá:** QI (Notes marginals) (Moix)
- sentéla:** 98 (Tor, Mvés)
- sentít:** 27 (Cr)
- sentúria:** 235 (Bsà, Can, Pen, Vist, Aín)
- sentúrija:** 235 (Alc, Llan)
- sentúrja:** 235 (Orp, Cnos, Blí, Calp)
- sefóxo:** 109 (Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- serédza:** 169 (Ann)
- serésa:** 169 (Azu, God, Mon, Dol)
- seréza:** 169 (Fan)
- setembre:** 234 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- setjembre:** 234 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- sevíl:** 183 (Monc, Biar, Blí, Calp, Ann)
- seló:** 193 (Bpa)
- síngla:** 192 (Bsà, Can, Pen, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua, Cr)
- síngla:** 192 (Fan)
- sígle:** 235 (Cinc, Bsà, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp)
- síglo:** 235 (Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Mar)
- sítí:** 176 (Aín)
- sítjo:** 176 (Tuéj)
- síla:** 193 (Blí, Cr)
- síla:** 193 (Clló, Fan, Adz, Tuéj, Ped, Ann, Dol)
- síjtja:** 192 (Can, Azu, God, Ann, Mon)
- síjtjya:** 192 (Dol)
- sigwéna:** 34 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, Azu, God, Ann, Mon, Dol)
- silbár:** 240 (TrC)
- simál:** 86 (Monc, Mvés)
- simáls:** 86 (Can, Blí, Llan, Biar, Blllob, Pin, Moix)
- sintóres:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Cinc)
- sintórans:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Cinc)
- sintúrja:** 235 (Fan)
- siréra:** 169 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- siréta:** 169 (Cr)
- sirgwénja:** 34 (Gua)
- sirwéna:** 34 (Qua)

- sitiá:** 176 (Pen, Calp)
sitijá: 176 (Moix)
sitjo de básos: 176 (Clló)
siwéjna: 34 (Llan)
sizéra: 169 (Pin)
siléta: 193 (Biar, Pin, TrV, Mar, God, TrC, Mon)
siłefin: 193 (Clló)
siłin: 193 (Caud)
siłó: 193 (Can, Tor)
siłón: 193 (Clló, Azu, DosA)
sjéřa: 95 (Caud)
sjégo: 215 (Aín, Cnos, Biar, Pin, God, Ann, Mon, Dol)
sjén: 27 (Caud)
sjéřa: 95 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sjéřa: QI (LUGAR: Sus características...) (Mar)
sjéřbo: 52 (God)
sjérba: 52 (Gua)
sjérbo: 52 (Azu, Mon, Dol)
sjéřbol: 52 (Fan)
sjérva: 52 (Gua)
sjérvo: 52 (Bpa, Biar, Pin, Ann)
skoltár: 238 (Orp)
skopéta: 160 (Orp)
sóka: QI (Notes marginals) (Ann)
sobrełóm: 193 (Mvés)
sogíła: 222 (TrC)
soná: 150 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
sonáda: 150 (Cinc)
sopído: QI (Notes marginals) (Ann)
soról: 61 (Bsà)
sortidór p'al gát: 110 (Tor)
spálla: 23 (Bllob)
spáza: 187 (Orp)
spíł: 114 (Orp)
súgo: 172 (Tuéj, Ped)
súk: 172 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, DosA)
súk': 172 (Llan, Moix, Gua)
súko: 172 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, God, Ann)
súmo: 172 (Mon)
súro: 175 (Cinc, Bsà, Can, Orp)
sudádór: 194 (Bllob, Calp)
suaó: 194 (Pin, Cr)
suaór: 194 (Moix, Biar, Gua)
sudáór: 194 (TrC)
sudadór: 194 (Clló, TrV, Adz, Mar, Ped, DosA)
sudaór: 194 (Tuéj, Caud, Ann, Mon)
sudó: 72 (Fan)
- sudór:** 72 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol, Tuéj, God)
suérte: QI (Notes de orientación fonética) (TrC)
sugó: 72 (Cinc)
sugór: 72 (Raf, Tor, Mvés, Moix)
sugwéjna: 34 (Blí)
sulór: 72 (Bllob)
sumbírlo: 163 (Dol)
suó: 72 (Cr)
suór: 72 (Qua, Pnyà, Biar, Camp, Gua, Mon)
supído: QI (Notes marginals) (Clló, Adz, God)
suwaór: 194 (Monc)
suwéjna: 34 (Bpa)
suwgó: 72 (Pin)
suwó: 72 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist)
suwór: 72 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Llan, Bpa, Blí, Calp)
swégro: 133 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
swéka: 86 (Fan, Azu)
swéko: 227 (Pin, Fan, God)
swékos: 227 (Azu)
swéřte: QI (Notes de orientación fonética) (DosA)
swérte: QI (Notes de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, Ann, Mon, Dol)
swéřo: 150 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
sweka: QI (Notes marginals) (Ann)
řá: 89 (Orp, Pnyà, Calp, Camp, Cr)
řám: 179 (Tor)
řamotá: 63 (Camp)
řingla: 192 (Pin)
řinřa: 119 (God)
řiwłár: 240 (Bpa)
řséła: 193 (Alc)
řřingla: 192 (Vist, Alc, Orp)
řřigle: 235 (Vist, Alc)
řříła: 193 (Vist)
řřiégo: 215 (Vist)
řřsigwéjna: 34 (Vist, Alc)
řřsijégo: 215 (Alc)
řřsiréra: 169 (Vist, Alc, Orp)
řřsjérvo: 52 (Alc)
t! t! t!: 554j (Tor)
ta, ta, ta: 554l (God)
tałarína: 117 (Calp)
tabac: 695 (Calp)
tabal: 783c (Dol)
tabal: 749 (Tor)
tabalet: 749 (Bllob)
tabaque: 695 (TrC)
tabaquet: 695 (Pin)
tabla: 783c (Clló, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC)
tabla: 826a (Mon, Dol)
tablà: 783b (Alc)
tabla de clabos: 783c (Dol)
tabla.l pan: 826a (TrC)
tabladera: 783c (TrV, Azu)

- tabladora:** 783c (Alc)
tablar: 783b (Clló, TrV, DosA)
tabláu: 798a (Dol)
tablear: 783b (Azu, Caud, TrC)
tablero: 773c (Ann)
tablero: QII (Últim full enquesta) (Azu, DosA)
tablero: 826a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
tablero: 806g (Dol)
tablero: 799c (Fan, TrV, Azu, DosA, TrC, Ann, Dol)
tablero: 773 (God)
tablero : 826a (Mar)
tableteadera: 783c (Tuéj)
tabletear: 783b (Tuéj)
tabliar: 783b (Adz)
tablilla: 815c (Tuéj)
taburet: 702b (Pnyà)
tacha: 739a (Ann)
tafá̄ra: 195 (Cr, Mar)
tafá̄ra del kabá̄l: 195 (Qua)
tafá̄réta: 195 (Bsà)
tafá̄rile: 195 (Calp)
tafá̄ró: 195 (Blí)
tafarra: 570 (Clló, Fan, Ped, Ann, Blí)
tafulla: 782c (Camp, Cr, Gua)
tagzim: 695 (Bllob)
tagzim: 805a (Bllob, Blí)
tahhcón: 768a (Dol)
tahúlla: 782c (TrC, Dol)
taina: 748a (Tor)
taixó: 515 (Cnos)
tajá: 695a (Caud, Ped, TrC)
tajada del frito: 695a (Adz)
tajadera: 819f (Ann)
tajadera: 820a (Fan, TrV, Caud, Ped, Ann)
tajador: 799c (Ped, God)
tajador: 806g (Ped, God)
tajaera: 820a (Tuéj, TrC, Dol)
tajanes: 577e (Dol)
tajudo: 515 (Azu)
tajuelos: 761 (Adz, Tuéj)
tajugo: 515 (Clló)
tal: 811 (Ann)
tal: 395 (God)
tal: 824c (Ped)
taladó: 818b (Pen)
taladre: 818b (Can, Aín, Monc, Cnos, Mvés, Llan, Moix)
taladro: 495a (Clló)
talala: 736 (Raf)
taléca: 788c (Bllob)
taleques: 788b (Aín, Pin)
tall: 824c (Raf, Qua, Mvés, Llan)
tallà: 810f (Bsà, Alc)
tallà: 367 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Pin, Cr)
tallà la colména: 810f (Cr)
tallà un baso: 810f (Can)
tallà.l cremelló: 690a (Pin)
tallà.l moc: 690a (Can)
tallà.l moquillo: 690a (Cinc)
tallà.ls basos: 810f (Cinc)
tallà.s basos: 810f (Pen, Vist)
tallà.s colménes: 810f (Pin)
talladora: 810f (Orp)
tallaera: 820a (DosA)
tallaferro: 820a (Gua)
tallamarxe: 495a (Pnyà)
tallan: 824c (Cinc)
tallan: 819f (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Bllob)
tallan: 820a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Bllob)
tallan: 810f (Orp)
tallant: 820a (Monc, Cnos, Llan, Blí)
tallant: 819f (Monc, Cnos, Raf, Mvés, Blí)
tallante: 816 (Adz)
tallante: 820a (Clló, Azu)
tallaor: 820a (Aín)
tallaor: 799c (Cnos, Tor)
tallaora: 810f (Blí, Camp)
tallar: 810f (Llan, Moix, Blí, Gua)
tallar: 367 (Vist, Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Gua)
tallar basos: 810f (Orp)
tallar el buc: 810f (Calp)
tallar el metxelló: 690a (Biar)
tallar el moc: 690a (Bpa)
tallar es cabrerots: 796b (Blí)
tallar es colménes: 810f (Tor)
tallar la colména: 810f (Cnos, Bllob, Camp)
tallar la mel: 810f (Bpa, Biar)
tallar la móra: 690a (Blí)
tallar les bresques: 810f (Monc)
tallar mel: 810f (Aín)
tallar raïms: 796a (Raf)
tallaren: 367 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Calp)
tallarós: 495a (DosA)
tallarrós: 495a (God)
tallarròs: 495a (Cnos, Raf, Qua, Tor)
tallat: 423 (Llan, Gua)
tallat: 424 (Pin)
tallo: 484 (Caud)
tallo: 794 (Mon)
taló: 602 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
taló: 603c (Orp)
taló: 603b (Tor)
talón: 602 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
talón: 603b (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, Ann, Dol)
talugo: 464a (Fan)
tambo: 787a (DosA)
tamburón: 702b (Dol)
tamo: 787a (Can, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, TrC, Ann, Dol)
tàmpanos: 579c (Cinc)
tan: 340 (Aín, Qua)
tanca de ciprers: 441 (Pnyà)
tancaren: 350 (Qua)
tancat: 552 (Mvés, Llan)
tancat: 441 (Pen, Monc, Mvés)
tanda: 579a (Alc)
tanda: 578a (Azu)
tanda: 578 (Fan, Aín, Raf, Qua, Clló, Mar, Ped)
tanganet: 745 (Cr)
tanganilla: 745 (Pin)
tansáu: 731c (Azu)
tanto: 340 (Tuéj)
tanyà: 484 (Blí)

- tanyà:** 680 (Monc)
tanyat: 680 (Alc)
taona: 422a (God, Ann)
taóna: 422a (Tor, Mvés, Bpa)
tapa: QII (Últim full enquesta) (Caud)
tapa: 799c (Caud)
tapa: 806g (Caud)
tapà: 756 (Can)
tapa de l'ull: 585 (Pnyà, Mvés, Blllob, Camp)
tapà de terra: 756 (Pen)
tapacuellos: 708 (Dol)
tapacul: 449 (Llan)
tapaculer: 448 (Cnos)
tapaculera: 448 (Ped, TrC)
tapaculero: 448 (Adz, DosA)
tapaculo: 449 (Clllo, Ped, DosA, TrC)
tapaculos: 449 (Adz, Cnos)
tapaculs: 449 (Qua)
tapandes: 570 (Orp)
tápara: 452 (Ann)
tápara: 452a (God)
taparera: 452 (God)
taparón: 453 (Ann)
taparote: 453 (God)
taparse: 365 (God, DosA)
taparse: 709 (Tuéj, Mar, God, Ann, Mon, Dol)
tapar-se: 365 (Bpa, Moix)
tapar-se: 709 (Bpa, Moix)
taparsen: 365 (Tuéj)
tapase: 709 (Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, DosA, TrC)
tapase: 365 (Fan, TrV, Azu, Mar)
tapà-se: 365 (Orp)
tapà-se: 709 (Orp, Calp)
tapauills: 744 (Mvés, Llan)
tápena: 452a (Dol)
tàpena: 452a (Biar, Blllob, Pin, Cr, Gua)
tapener: 452 (Biar)
tapenera: 452 (Blllob, Pin, Cr, Dol, Gua)
tapenó: 453 (Cr)
tapenón: 453 (Mon, Dol)
tapenot: 453 (Biar, Blllob, Pin)
tápera: 453 (Azu, Tuéj, Mar, Ped)
tàpera: 452a (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp, Camp, Monc)
taperera: 452 (Azu, Monc, Cnos, Mar, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Calp, Camp)
taperot: 453 (Cnos, Mar, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Camp)
taperoter: 452 (Llan)
tapia: 441 (Tuéj)
tara^lána: 117 (TrV, Mar)
tara^lina: 117 (Raf, Qua, Llan)
taradera: 820a (Adz)
taragána: 117 (Cinc, Can)
taranyina: 426b (Tor)
tarapána: 117 (Vist, Aín, Fan)
tarapí: 117 (Orp)
tarapína: 117 (Monc, Tor, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, God, Ann)
tarapí^lna: 117 (Pnyà, Mvés)
tarará^lna: 117 (Clllo, Adz, Tuéj, TrC, Caud)
taratána: 117 (Gua, Ped)
taratí^lna: 117 (Cnos)
tàrbena: 582b (Monc)
tard: 359 (Alc)
- tard:** 382 (Blí)
tard: 381 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Camp, Cr)
tarde: 301 (Bsà, Pen, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tarde: 378 (Bsà, Pen, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, God)
tarde: 382 (DosA)
tarde: 381 (Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tardío: 658b (Fan)
targa: 570 (Azu)
tarima: 703 (Adz, Caud)
tàrmena: 582c (Vist)
tarre: 570 (TrC)
tarría: 570 (TrV, Adz, Tuéj, God)
tárja: 195 (Tuéj)
tart: 381 (Pen, Orp, Calp, Pin)
tartána: 36 (Adz, Mar, God)
tartabóca: 693b (Bpa)
tartalejar: 631 (TrC)
tartaloso: 631a (TrC)
tartamudar: 631 (Adz)
tartamudear: 631 (TrV, Caud)
tartamudejà: 631 (Bsà, Vist)
tartamudo: 631a (Clllo, TrV, Adz, Caud)
tartamut: 631a (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Biar, Blí, Pin)
taruc: 464a (Can)
tarugo: 818l (Tor)
tarugo: 668 (TrC)
tarugo: 464a (Vist, Clllo, Alc)
tascó: 768a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tascón: 820 (Fan, Azu, Mar)
tascón: 768a (Fan, Ped, God, Ann, Mon)
tasegar: 807b (Caud)
tasón: 515 (Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC)
tassa: 693a (Alc, Cnos, Pnyà, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp)
tassa: QII (Últim full enquesta) (Biar)
tassó: QII (Últim full enquesta) (Biar)
tassó: 693a (Orp, Monc, Cnos, Biar, Blllob, Blí, Calp)
tàstines: 579e (Llan)
tátigo: 781 (Mon)
taula: 783c (Bsà, Pen, Biar, Cr, Gua)
taula: 702a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
taula: 577b (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
taula: 826a (Cnos, Camp, Cr, Gua)
taulá: 783b (Fan)
taula de matar: 577b (Ann)
tauladora: 783c (Vist, Fan, Orp)
taulaora: 783c (Monc, Moix)
taular: 783b (Orp, Monc)
taulell: 799c (Blllob)
taulell: 826a (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Biar, Blllob, Blí, Pin)

- taulell:** 676 (Cnos, Qua)
taulellet: 676 (Orp, Monc, Raf, Bpa)
taulellet: 826a (Tor)
taulellets: 676 (Biar)
taulells: 676 (Alc, Aín, Tor)
taulero: 799c (Ann)
taulero: 806g (Ann)
tauló: 732 (Bllob)
taunell: 826a (Bsà, Pen)
taút: 660d (Fan)
taüt: 660d (Orp, Mvés, Llan, Calp, Pin)
taúts: 660d (Ann)
te: 349 (Cinc, Can, Vist, Alc, Cnos, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
té: 252 (Cnos, Tor, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
té: 311 (Tor)
té bascoll de tòro: 588a (Tor)
té desig: 643a (Llan, Moix, Biar, Gua)
té dessig: 643a (Mvés)
tébles: 154 (TrC)
tèfa: 203 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
tèfe: 203 (Llan, Pin, Camp)
tebles: 687 (TrC)
teda: QII (Últim full enquesta) (Pin)
teixó: 515 (Cinc, Pen, Alc, Monc, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Cr, Gua)
teixuo: 515 (Vist)
teja: 662 (TrV, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann)
tejaico: 680 (Tuéj)
tejas: 662 (Mon)
tejón: 515 (Ann, Mon, Dol)
tejjidó: 241 (Bsà, Can, Pen, Alc)
tejjidór: 241 (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob)
tel: 635a (Alc)
tel: 545c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clllo, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
tel: 811 (Pen, Vist, Clllo, Alc, TrV, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blí, Pin, Camp, Cr)
tèl: 545c (Ann)
tel de l'ou: 545c (Mvés)
tela: 545c (Adz)
tela del satxí: 578a (Mvés)
tela del setxí: 578a (Pnyà)
telas de sein: 579d (Tuéj)
telera: 769a (Adz)
telera: 773a (Azu, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Ann, Moix, Calp)
teleras: 773a (Mar)
teleres: 773a (Biar)
telet: 545c (Gua)
telico: 545c (Tuéj)
tellol: 764b (Aín, Raf)
tellól: 764b (Ann)
tellols: 761 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Biar, Bllob, Pin)
telo: 545c (Fan, Azu, Ped, DosA, Dol, God)
telo: 811 (Fan, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
temoric: 731e (Cinc, Bsà, Can, Pen)
temoruc: 731e (Vist, Alc, Orp)
temporal: 425 (Pnyà)
temporalet: 431 (Pin)
temprano: 375 (Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC)
tems: 303 (Gua)
teña: 680 (Ped)
tenaja: 693 (Mon, Dol)
tenajas: 797 (Adz)
tenajas: 798b (Adz)
tenajas: 807a (Dol)
tenalles: 818k (Tor, Mvés, Cr)
tenasas: 686a (Dol)
tenasas: 818k (Dol)
tenasses: 686a (Gua)
tenazas: 686a (Caud, TrC)
tenazas: 818k (Caud, TrC)
tendrum: 579f (Cinc, Bsà, Can, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí)
tendrús: 579f (Alc)
tenedó: 693a (Alc)
tenedor: 693a (Bllob)
tenella: 769a (Pen, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
tenellè: 769a (Calp)
tenemod: 281 (Caud)
tenemohh: 281 (TrC, Dol)
tenémor: 281 (Clllo, Mar)
tenemos: 281 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
tenen: 258 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
teneo: 693a (Pin)
tener: 643a (DosA)
tener capricho: 643a (Ann)
tener deseo: 643a (Azu, Ped)
tener deseos: 643a (Clllo)
tener un deseo: 643a (God, TrC)
tenerse la beleta: 752a (TrC)
tenese un pino: 752a (TrV, Ped)
tengo: 399 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tení un apetit: 643a (Cr)
teniendo: 326 (God, Dol)
tenilla: 769a (Caud, Ann, Mon, Dol)
tenim: 281 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tenin: 326 (Pnyà)
tenín: 326 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tenir es dits enganxats: 440 (Bllob)
tení-se un pino: 752a (Pin)
tenyà: 680 (Cnos)
terç: 782c (Pen)
tercenc, terciencia: 559 (Cinc, Bsà, Can)
tercenc, terciencia: 561 (Cinc, Bsà, Can)
tercer rella: 782g (Blí)
tercera rella: 782g (Tor, Mvés)
terciar: 782g (Tuéj, TrC)
terçó: 788c (Bsà)
terdan: 307 (Caud)
terésa: QI (Transcripció del nombre del lugar) (TrV, TrC)

- teresáños:** QI (Nombre dialectal de los habitantes)
(TrV)
- tereseta:** 488 (Dol)
- teresínos:** QI (Nombre dialectal de los habitantes)
(TrC)
- teressita:** 488 (Cr)
- terilla:** 769a (Aín)
- tèrmena:** 582b (Orp)
- terminar:** 256 (Ann)
- terminó:** 256 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
- ternilla:** 579f (Dol)
- tèro-bèro:** 731f (Aín)
- terra:** 316 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Cr, Gua)
- tèrra:** 316 (Bsà)
- terra pa rompre:** 782b (Pen)
- terrao:** 674 (TrC)
- terraplé:** 414 (Bpa)
- terrat:** 788d (Biar)
- terrat:** 674 (Moix, Biar)
- terrat:** 663 (Orp)
- terráu:** 663 (Clló, Azu, Tuéj)
- terráu:** 788d (Tuéj)
- terráu:** 674 (Tuéj, TrC)
- tèrrè:** 316 (Llan, Pin, Camp)
- terremóto:** 426a (Qua)
- terremóto de aire:** 426a (Monc)
- terreno perdío:** 782a (Ped)
- terra:** 316 (Monc)
- terset:** 788c (God)
- tejió:** 241 (Cinc)
- tejió:** 241 (Pin, Cr)
- tejiór:** 241 (Biar)
- tejiórs:** 241 (Gua)
- testeròla:** QII (Últim full enquesta) (Raf)
- teta:** 565 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- teta:** 653 (Dol)
- tetas:** 599a (Dol)
- tetas:** 565 (Mar)
- tetina:** 502 (Blí)
- teyedó:** 241 (Fan)
- teyedór:** 241 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- teyeór:** 241 (Mon, Dol)
- t'ha:** 349 (Bsà, Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
- tí:** 411 (Dol)
- tí tí:** 554l (Clló, TrV)
- tí tí tí:** 554l (DosA)
- tí tí tí tí:** 554l (Ann, Camp)
- tí tí tí tí tí:** 554l (Tor)
- tí tí tí tí, ta ta:** 554l (Llan)
- tí tíí:** 554l (Calp)
- tí tííííí:** 554l (Mvés)
- tí:** 408 (Calp)
- tí:** tí: t: 554l (Pnyà)
- tío:** 133 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Bllob, Blí, Pin, Ann)
- tía:** 409 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- tía:** 409 (Dol)
- tía:** 655 (Orp, Aín, Cnos, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Gua)
- tía:** 655 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
- tía:** 409 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon)
- tía sórra:** 730 (Biar)
- tía tirà:** 730 (Cnos, Pnyà, Llan, Moix)
- tía tirá:** 730 (God)
- tica, tica:** 554f (TrC)
- tícás, tícás, tícás:** 554l (Caud)
- tidora:** 794 (Bllob)
- tiebles:** 687 (Caud)
- tien:** 258 (Caud, Ped, DosA, TrC, Dol)
- tiene:** 252 (Azu, Adz, Ped)
- tienen:** 258 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, TrC, Ann, Mon)
- tienen:** 252 (DosA)
- tierra:** 313 (God)
- tierra:** 316 (Mar, Ped, Ann)
- tierra:** 676 (TrV)
- tijera:** 792b (Clló, TrV, Tuéj)
- tijera:** QII (Últim full enquesta) (Ped)
- tijera:** 794 (TrV, Caud)
- tijera:** 799a (Tuéj)
- tijeras:** 796c (Dol)
- tijeras:** 792b (Fan, Caud, Ped, TrC)
- tijereta:** 794 (Clló, Azu, Adz)
- tijereta:** 488 (TrV, Azu)
- tijerica:** 488 (Mar)
- tijerica:** 794 (Ped)
- tijerilla:** 794 (Tuéj, God)
- tijuelos:** 761 (Clló)
- tillotet:** 745 (Cinc)
- timó:** 764 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- timó:** 774 (Vist, Mvés)
- timón:** 764 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- timón:** 774 (God, Ann)
- timón real:** 457 (Mon)
- timones:** 764 (Fan, Azu, Mar)
- timones:** 763 (God, DosA)
- timons:** 764 (Llan)
- tín:** 399 (Pen, Pnyà, Biar, Bllob)
- tina:** 697 (Fan)
- tinaco:** 806j (TrV)
- tinaja:** 693 (Adz)
- tinaja:** 807a (God)
- tinajas:** 797a (TrC)
- tinajas:** 807a (TrC)
- tinc:** 399 (Cinc, Bsà, Can, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
- tindre desig:** 643a (Bsà, Vist, Bpa)
- tindre desitjos:** 643a (Blí, Calp)
- tindre dessig:** 643a (Qua, Tor)
- tindre es dits ascarxats:** 440 (Camp)
- tindre la mà.nganxà:** 440 (Moix)
- tindre la mà.ngarxà:** 440 (Bpa)
- tindre les mans balbes:** 440 (Vist)
- tindre les mans barbusses:** 440 (Cinc)
- tindre les mans enganxaes:** 440 (Monc)
- tindre les mans gelaes:** 440 (Gua)
- tindre los dits adormits:** 440 (Pen)
- tindre mal part:** 646a (Can, Orp)

- tindre malpart:** 646a (Cinc, Alc, Calp)
tindre un afoll: 646a (Pen)
tindre un afoll: 646a (Vist, Raf, Qua)
tindre un albòrs: 646a (Blí)
tindre un albòrs: 646a (Monc)
tindre un apetit: 643a (Camp)
tindre un desig: 643a (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc)
tindre un dessig: 643a (Cnos, Raf, Pnyà)
tindre un destórb: 646a (Bsà)
tindre un fòll: 646a (Aín)
tindre un fullijo: 646a (Moix)
tindre un fullijó: 646a (Llan)
tindre un xic abórt: 646a (Pnyà)
tindre.ls dits anganxats: 440 (Alc)
tindre.ls dits engarsits: 440 (Calp)
tindre.ls dits xelats: 440 (Pnyà)
tindre.s dits adormits: 440 (Tor)
tindre.s dits balbos: 440 (Can)
tindre.s dits enganxats: 440 (Orp)
tindre.s dits engarsats: 440 (Blí)
tindre.s dits èrts: 440 (Raf)
tindria: 386 (Pen)
tinell: 703a (Bsà)
tinella: 769a (Cinc, Bsà, Can, Vist)
ting: 399 (Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cr)
tinguem: 281 (Llan)
tinguén: 326 (Tor, Mvés, Blí)
tinguent: 326 (Cnos, Llan)
tinguera: 386 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tinguere: 386 (Orp)
tingués: 386 (Bsà)
tinya: 489 (Cinc, Bsà, Can)
tio: 408 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
tio: 403 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tio: 655a (Orp, Aín, Cnos, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Gua)
tio: 655a (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
tio: 403 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tio: 408 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tio tirat: 731a (Llan)
tiple: 749 (Azu)
tirá: 730 (Ped, Ann)
tirans: 759 (Aín)
tirans: 570 (Vist, Alc, Orp, Raf, Qua, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
tirantes: 571 (Bsà)
tirantes: 570 (Ped, Dol)
tirants: 570 (Monc)
tiraó: 731a (Pin)
tiraor: 731a (Biar)
tiraora de conill: 730 (Monc)
tirar botiges: 631 (Gua)
tirar les olibes: 803c (Qua)
tirarli el moco: 690a (Ann)
tirar-se bèles: 753a (Bllob)
tirar-se un alcabussó: 755 (Biar)
tirar-se un ascabussó: 755 (Pnyà, Mvés, Bllob)
- tiràs:** 826f (Alc)
tirà-se un cabussó: 755 (Pin)
tirà-se un capussó: 755 (Gua)
tirà-se un clavao: 755 (Gua)
tiráu p'alante: 731d (Ped)
tiritar: 439 (TrC, Mon)
tiritear: 439 (DosA)
tiritiar: 439 (Adz)
tiros: 571 (Can)
tiros: 570 (Pen, Azu, Tuéj, Caud, TrC)
tisereta: 488 (DosA)
tisereta: 794 (TrC)
tiserica: 794 (DosA)
tijidó: 241 (Vist)
tijidór: 241 (Tor, Blí, Calp)
tijíor: 241 (Camp)
tisoreta: 794 (Camp, Cr, Gua)
tisoretetes de benemar: 796c (Gua)
tissora: 794 (Cnos)
tissoreta: 794 (Tor, Mvés)
tít: 554l (Pen)
títa: 554l (Can, Pen, Vist, Aín)
títa títa: 554l (Clló, Alc, Azu, Moix, Blí, Pin, Cr, Gua)
títá títá títá: 554l (DosA)
títà títà títà: 554l (Biar)
títa, títa: 554l (Fan, Ped)
títá, títá, títá: 554l (Tuéj)
títaca títaca: 554l (Clló)
títás títás: 554l (Adz)
títaretear: 439 (God)
títetes: 554l (Cinc, Bsà)
títeta: 502 (Monc, Raf)
títí títí: 554l (Qua)
títina: 502 (Blí)
títireá: 439 (Fan)
títiritar: 439 (TrC, Dol)
títiritear: 439 (Clló, Mar, Caud, Ped)
títiritearse: 439 (Tuéj)
títiritiar: 439 (TrV)
títítítítí: 554l (Biar)
títítítítítí: 554l (Bllob)
tító: 554g (Pen)
tító: 554h (Pen)
Tito: 275 (TrC)
títollear: 439 (Azu)
tizzera: 794 (Ann)
tizzereta: 488 (Ann)
tjébles: 154 (Caud)
tjéfa: 203 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tjodío: 33 (Llan)
to: 379 (Cinc, Adz, Tuéj, Dol)
to: 378 (Ped, Ann)
to: 326 (Pen, Fan, Tuéj, DosA, Dol)
to to to: 554k (Clló)
to.l: 379 (Biar, Fan, Ped, DosA, Ann)
to:: 326 (Mon)
to: sántos: QI (Notes marginals) (Dol)
to:l: 379 (Mon)
tó: lo santos: QI (Notes marginals) (Mon)
tóá: 93 (Bllob, Blí)
tóre: 123 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tóro: 49 (Azu)
tóro: 46 (Blí, Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
tóro: 46 (Llan, Cr, Gua)
tórt: 214 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
toa: 378 (Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol)
toabía: 302 (TrC)
toballa: 693b (Raf)
toballa: 826b (Raf, Mvés)
toballa de sac: 826b (Pen)
tobillo: 603a (Fan, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC)
toca: 707 (Fan, TrV, Azu, Caud, God, Ann)
tóca: 707 (Orp, Aín, Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix)
tocacampanas: 488 (Mon)
toca-campanes: 488 (Alc, Calp, Camp, Gua)
tocao: 709a (Biar)
tocino: 579c (Cillo, TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC)
tod: 379 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Pin)
toda: 378 (Cillo, Azu, Mar, God)
todo: 379 (Azu, Mar, God)
todo: 326 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann)
todo añew: QI (Notes marginals) (Cillo)
todo.l: 379 (Cillo)
tohhca: 424 (Caud, TrC)
tol: 379 (Bllob)
tolba: 822e (Adz, Caud, Ped, DosA, Dol)
tolba: 806c (Ped)
tólba: 822e (Biar, Gua)
toll: 421a (Bsà, Pen, Fan, Orp, Bllob, Blí, Calp)
tollo: 421a (DosA)
tolmo: QII (Notes marginals) (Dol)
tolobero: 426b (Caud)
toma: 554d (Dol)
toma: 422 (Mon)
toma: 554h (TrV, Tuéj)
toma: 554g (Tuéj)
tomá: 554g (Ann)
tomá: 554h (Ann)
tóma [x]aca!: 554g (Pin)
tomá borrega: 554e (DosA)
toma burro: 554h (Fan)
toma castaño: 554g (Fan)
toma chota: 554f (Tuéj)
toma monis: 554g (Adz)
tóma nanu!: 554h (Pin)
toma toma: 554g (Dol)
toma toma: 554h (Dol)
tóma! (y nombre propio): 554d (Moix, Gua)
tóma! ès!: 554e (Pen)
tóma! jas!: 554j (Moix)
toma, p'alfileres: 639a (Dol)
toma, toma: 554e (Tuéj)
tomá, tomá: 554g (God)
tomá, tomá: 554h (Ped, DosA, TrC)
tomáño: 249 (TrC)
tomálo: 249 (Cillo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA)
tomáño: 249 (Dol)
tomáño: 249 (Azu, Caud, God, Ann, Mon)
tomandé: 321 (Ann)
tomanil: 457 (Azu)
tomar de ojo: 653a (Ped, God, TrC)
tomar d'ojo: 653a (Tuéj)
tomar mal de ojo: 653a (Caud)
toña: 712b (Dol)
toña: 738 (Tuéj, Ped)
tonel: 798b (Azu, TrC, Dol)
tonel: 797a (Caud)
tonel: 806j (Caud)
tonel: 693 (Tuéj, Caud, Ped)
tonelero: 726 (Dol)
toneles: 798a (Dol)
toneles: 797a (TrC)
tonell: 798b (Aín, Biar, Pin, Camp, Gua)
tonellet: 693 (Ann)
tonells: 693 (Tor)
tontifacio: 736 (Adz)
tontílan: 736 (Biar)
tonto: 736 (God)
tónto: 736 (Aín, Llan)
tónto devanit: 731d (Biar)
tonya: 712b (Camp)
tónya: 712b (Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
tónya: 738 (Orp)
tonyeta: 712b (Cr)
too: 379 (TrV, Caud, TrC)
tópe: 778f (Biar, Cr)
topí: 691 (Cinc, Bsà, Vist)
topo: 778f (Caud)
toquilla: 707 (TrC)
tor: 503 (Camp)
torá: 546 (Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon)
torà: 546 (Moix, Biar, Pin, Camp, Gua)
toraré: 305 (Moix)
torás: 748a (DosA)
torba: 822e (Tuéj, TrC)
tórba: 822e (Cr)
torbina: 822b (Alc)
torcamans: 693b (Mvés, Moix, Biar)
torcamàns: 693b (Pnyà)
tòrcamàns: 693b (Llan, Bllob, Pin, Camp)
torcía: 690 (Caud, DosA, TrC)
torcida: 690 (Adz, Mar, Ped)
torçuda: 690 (Tor, Pnyà)
tord: 503 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
tòrd: 503 (Cinc)
torda: 503 (Cillo)
tordancha: 503 (God, Dol)
tordeja: 503 (Adz)
tordencha: 503 (TrV, Caud, TrC, Mon)
tordénxa: 503 (Tor, Cr)
tórdiga: 711 (Adz)
tordo: 503 (Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann)
tordo pardo: 503 (Tuéj)
torera: 731b (Gua)
torís: QI (Transcripció del nom del lloc) (Tor)
torisáns: QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Tor)
tormagal: 424 (DosA)
tormenta: 732 (Cnos)

- tormo:** 424 (God)
tormos: 424 (DosA)
torn: 799f (Bsà)
torn: 778d (Can, Alc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
torn: 819e (Cinc, Pen, Alc, Aín, Cnos, Raf, Calp, Pin)
torn: 492 (Vist)
tornà: 279 (Bsà)
tornà: 375 (Cr)
tornà-injor: 375 (Pin)
tornaja: 697 (Adz)
tornajo: 576 (Adz, DosA)
tornall: 562 (Pin)
tornar: 324 (Ann)
tornar: 375 (Camp)
tornaré: 305 (Ann)
tornaré: 305 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
Tornaré: 305 (Cnos)
tornà-se roig: 615a (Tor)
tornemos: 335 (Ann)
tornet: 778d (Blí)
torneu: 324 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
torní: 375 (Raf, Qua, Tor)
tornillo: 697a (Adz)
tornillo: 819e (Clllo, TrV, Dol, Gua)
torno: 819e (Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
torno: 778d (Azu, Caud, Ped, God, TrC, Dol)
torno: 422a (Dol)
torno: 806g (Dol)
toro: 527 (Clllo, Fan, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Dol)
toro: 558 (Clllo, TrV, Mar, Caud, TrC, Mon, Dol)
toro: 556 (Dol)
tòro: 527 (Cr)
tòro: 556 (Cr)
toro barroso: 527 (Mon)
toro padre: 527 (Tuéj)
toronjina: 732 (Caud)
torpe: 736 (Ped)
torrentina: 805e (DosA)
torsía: 690 (Mon, Dol)
torsida: 690 (God, Ann)
torta: 712b (Adz)
torta: 733 (Adz, Caud, God, DosA, TrC)
tortà: 712b (Pnyà, Llan)
torta con pansa: 712b (Tuéj)
torta de pansas: 712b (Azu)
tortas: 712b (TrC, Ann)
tortas finas: 712b (God)
tortillas: 712b (Caud)
tortosano: 425 (Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped)
tos: 342 (Can)
tòs: 589 (Can, Pen, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
tòs: 586a (Tor, Pnyà)
tosáns: QI (Notes marginals) (Gua)
tosal: 415 (Fan)
tosca: 815c (Bpa)
tosca: 577d (Bsà, Clllo, Fan, Alc, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Ped, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bllob, Gua)
tosca: 424 (DosA, Ann)
toscó: 768a (Bllob)
tosino: 579c (Fan, Azu, God)
tosino de falda: 579c (Dol)
tosino de lomo: 579c (Dol)
tosques: 577d (Orp, Bpa)
tossal: 412 (Can, Vist, Alc, Orp)
tossal: 414 (Llan, Calp)
tossal: 415 (Mvés)
tossalet: 414 (Can, Vist, Alc)
tosset: 589 (Orp)
tot: 326 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
tot: 379 (Vist, Tor, Calp, Camp, Cr, Gua)
totà: 378 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
totsáns: QI (Notes marginals) (Gua)
totsáns: QI (Notes marginals) (Pin)
tóu: 677 (Can, Orp)
tóu del braç: 603d (Alc)
tóu del ginoll: 601a (Alc)
tovalla: 826c (Blí)
tovalla: 693b (Monc, Llan, Gua)
tovalla: 826b (Qua)
tovalles: 826c (Bllob)
tovalles: 826b (Pin, Gua)
toவில்: 603a (Monc, Ann, Llan, Bpa, Moix, Gua)
tozal: 413 (Clllo)
tozuelo: 589 (Mar, Ped)
tozuelo: 588a (TrV)
tra: 357 (TrC)
tráwdes: 154 (Tuéj)
trabajá: 327 (Fan)
trabajadores: 368 (Azu, Tuéj)
trabajar: 327 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC)
trabajo: 362 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol)
trabesana: 773d (Mar)
trabesaña: 773d (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
trabesañas: 773d (God)
trabesero: 806d (Fan, Azu, Tuéj)
trabesero: 799c (TrC)
trabessanyes: 773d (Cinc, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
trabessé: 687b (Vist)
trabilla: 703a (Fan)
trabucar: 807b (Camp)
traca: 731c (Aín, Pnyà)
trae: 357 (Fan, TrV, Azu, Ped, God, Ann)
traer: 306 (Ann)
traer: 319 (Ann)
traer: 320 (Ann)
traescolá: 801a (Fan)
tráete: 357 (Mar, Caud, DosA, Mon, Dol)
tragà: 735 (Bsà, Can, Alc, Pin, Cr)
tragabales: 734 (Aín)
tragador: 734 (Tuéj)
tragaldabas: 734 (Caud)
tragallá: 695b (Fan)
tragante: 734 (Alc)

- tragantón:** 734 (Dol)
tragar: 735 (Clo, Orp, Monc, Adz, Cnos, Mar, Caud, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Bllob, Calp, Camp)
tragó: 734 (Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
tragon: 734 (Cinc, Bsà, Pen, Cr)
tragón: 734 (Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, TrC)
tragón: 499 (Mon)
trahhcol: 798 (Caud)
trahhl-ladar: 807b (TrC)
trahhnal: 785b (TrC)
trai: 357 (Adz, Tuéj)
traíban: QII (Notes marginals) (TrV)
traiga: 759 (Cinc)
traime: 357 (Clo)
traje: 356 (Adz, Tuéj, Mar)
traje: 319 (God)
traje: 660c (God)
traje: 319 (Mar, Caud)
trajeron: 320 (Caud, Ped)
trajieron: 320 (Mar)
trajo: 306 (Mar, Caud, Ped)
trajón: 818l (Fan)
trajón: 702b (TrV)
trajuego: 682 (Adz)
trajulla: QII (Notes marginals) (Tuéj)
trajullar: QII (Notes marginals) (Tuéj)
tralla: 781 (Fan, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Blí, Calp, Mon, Dol)
tralla: 780 (Fan, Tuéj, Biar, Pin, Camp)
tramojo: 464a (Mar)
trampitxol: 741 (Pen)
tramucha: 806b (DosA)
tramucha: 822e (God)
tramusó: 619 (Dol)
tramusol: 619 (Mon, Dol)
tramusol: 619 (Cr, Gua)
tramutxa: 822e (Qua, Tor)
tramutxa: 806b (Tor)
tranco: 738 (Caud, Dol)
tranco: 664 (Tuéj)
tranta: 367 (Alc)
trapajo: 715 (Adz, Dol)
trapeijà: 797 (Pen)
trapitjà: 797 (Cinc, Bsà, Alc)
trapitjar: 797 (Orp, Monc)
trapitxar: 797 (Aín, Cnos, Mvés)
trapo: 715 (Mon)
trapuθeáw: QI (Nombre del habla local) (Mar)
trascolà: 801a (Cr)
trascolaera: 807 (Tuéj)
trascolar: 807b (Clo, TrV, Azu, Tuéj, DosA, Mvés, Llan)
trascolar: 801a (Clo, TrV, Tuéj, Mar, DosA, Mvés, Llan)
trascolín: 798 (Tuéj)
trasegar: 801a (Adz, Caud, TrC)
trasegar: 807b (TrC)
trasera: 773a (TrC)
trassegar: 801a (Cnos)
trassegar: 807b (Cnos)
tratar: 402 (Adz, Tuéj)
tratxó: 818l (Aín)
traudes: 687 (Tuéj)
trau-li el pit: 652 (Tor)
- trauques:** 761 (TrV)
traure: 279 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp)
traure: 279 (Llan, Moix)
traure la cara: 639 (Pnyà, Mvés, Llan, Moix)
traure la cara per el fill: 639 (Tor)
traure-li: 279 (Pen)
trava: 773a (Camp)
traves: 773a (Pin, Cr)
travesaña: 773d (Ann)
travesero: 806d (Ann)
travessanyes: 773d (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Calp)
trébol: 200 (Cinc, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Camp, Cr, Gua, Fan, Adz, Caud, Tuéj, God, Mon, Dol)
trébola: 200 (Raf, Qua)
tréna: 222 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
trénθa: 222 (TrC)
trénsa: 222 (Gua, Mon, Dol)
trebajar: 327 (Ped, DosA, Ann, Mon, Dol)
trebajo: 362 (Mon)
treball: 362 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
treballà: 327 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Pin, Cr)
treballadors: 368 (Aín, Monc)
treballadós: 368 (Cinc, Pen, Vist, Alc)
treballaors: 368 (Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí)
treballaós: 368 (Pin, Cr)
treballar: 327 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
trebalsà: 801a (Can)
trece: 291 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC)
trecenc, trecenca: 559 (Pen)
tredze: 291 (Ann)
regilla: 783c (Camp)
regillar: 783b (Camp)
reh: QI (Notas de orientación fonética) (TrC)
rehh cuartas: 782c (Dol)
rehhl-ladá.l: 807b (Dol)
rehhl-ladar: 801a (Dol)
rehhmontana: 425 (Mon)
rehhnal: 785b (Caud)
treinta: 296 (God)
treinta: 367 (God, Dol)
treintaiyocho: 728d (Dol)
treintaiyuno: 728c (Dol)
treintayocho: 728d (TrC)
treintayuno: 728c (TrC)
trellija: 783c (Biar, Pin)
trellijà: 783b (Pin)
tremendo: 263 (Pin)
tremolá: 439 (Fan)
tremolà: 439 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cnos, Tor, Biar, Pin, Cr)

- tremolar:** 439 (Clló, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Blllob, Blí, Calp, Mon, Camp, Gua)
- tremolar-se:** 439 (Raf)
- tremolí:** 617 (Cinc, Qua, Mvés, Llan, Biar, Camp)
- tremoló:** 617 (Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Blllob, Blí)
- tremontana:** 425 (Azu, Ann, Biar, Blí, Pin, Mon)
- trempano:** 375 (DosA, Ann, Mon, Dol)
- tremulí:** 617 (Calp)
- tremuntana:** 425 (Bsà, Can, Pen, Orp, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blllob, Calp, Camp, Cr)
- tremuntanal:** 425 (Can)
- tremuntaneta:** 425 (Qua)
- trena:** 588 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- trencà:** 782e (Alc)
- trencar:** 782e (Vist)
- trencar la baralla:** 638b (Mvés)
- trencar palletes:** 638b (Mvés)
- trenilla:** 740 (God)
- trensa:** 588 (Mon, Dol)
- trénsa:** 588 (Gua)
- trenta:** 728c (Adz)
- trenta:** 367 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon)
- trenta:** 728b (Fan, TrV)
- trenta:** 368 (Raf)
- trenta-búit:** 728d (Cinc, Bsà, Pen)
- trenta-huít:** 728d (Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- trentaiyocho:** 728d (Azu, Tuéj, Caud, DosA, Ann)
- trentaiyuna:** 728c (Tuéj, Caud, DosA)
- trentaiyuno:** 728c (Azu, Adz, Ann)
- trenta-u:** 728c (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Blí)
- trenta-un:** 728c (Bsà, Can, Pen, Vist, Pnyà, Bpa, Calp, Gua)
- trenta-uno:** 728c (Biar, Pin, Camp, Cr)
- trenta-vúit:** 728d (Can)
- trentayocho:** 728d (Clló, Fan, TrV, Adz, Ped, God)
- trentayuna:** 728c (God)
- trentayuno:** 728c (Clló, Fan, TrV, Ped)
- trenteno:** 558 (Adz)
- trente-u:** 728c (Tor)
- trep:** QI (Notas de orientación fonética) (Dol)
- trepicha:** 797 (Fan)
- trepitxar:** 797 (Raf, Qua)
- tres:** 400 (Biar)
- tres:** 283 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- tres:** 374 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- tres:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, DosA, Ann, Mon)
- très:** 283 (Tuéj)
- tresbalsà:** 801a (Bsà, Pen)
- tresbalsà:** 807b (Pen)
- trescolá:** 807b (Fan)
- trescolà:** 801a (Cinc, Pen, Alc, Aín, Pin)
- trescolar:** 798a (God)
- trescolar:** 801a (Orp, Azu, Monc, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Ann, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua)
- trescolar:** 807b (Orp, Monc, Ped, God, Tor, Ann, Bpa, Calp)
- trescolet:** 798 (Ped)
- trese:** 291 (Fan, Mon, Dol)
- tresmolí:** 617 (Llan)
- tresmontana:** 425 (Clló, Alc)
- tresmudà:** 801a (Can)
- tresmuntana:** 425 (Vist, Aín)
- tresnal:** 785b (Clló, Ped, DosA)
- trestellaor:** 422 (Pnyà)
- trestombar:** 801a (Blllob)
- trestombar:** 807b (Blllob, Blí)
- trestornà-se:** 615a (Bsà)
- trete:** 291 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- trete:** 291 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- trígo:** 70 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- trícó:** 708 (Mon)
- triença:** 787 (Pen)
- trigo:** 319 (TrV)
- triguero:** 788 (Adz)
- trihnal; son 10 garbas empinadas:** 785b (Dol)
- trill:** 786e (Cinc, Bsà, Can, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- trilla:** 786a (Ann)
- trilla:** 786e (DosA, Ann, Moix, Biar, Blllob, Camp, Caud)
- trilla:** 776 (Pnyà)
- trillar l'aserráu:** 786b (God)
- trillo:** 786e (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Dol)
- trillo:** 789 (Mon)
- trillola:** 798a (Alc)
- trillola:** 797a (Ped)
- trillón:** 786e (TrC)
- trinal:** 785b (Dol)
- trincabá:** 783d (Fan)
- trinxo:** 569 (Vist)
- triola:** 797a (Azu)
- triola:** 798a (Orp)
- tripa:** 578a (Azu)
- tripa:** 578 (Pnyà, Calp)
- tripa cular:** 578a (DosA, TrC, Ann, Moix, Biar, Dol)
- tripa culóna:** 578a (Pin)
- tripa curiosa:** 578a (TrC)
- tripa el cular:** 578a (Adz)
- tripa llanguanissera:** 578a (Moix)
- tripal:** 599a (Cnos)
- trípar de hilo:** 578a (Dol)
- tripas:** 578 (Mon, Dol)
- tripas anchas:** 578a (Adz)
- tripera:** 577f (Adz)
- tripes:** 578a (Biar, Gua)
- tripes:** 578 (Moix)
- tróbo:** 206 (Alc)

- trós:** 149 (Gua)
tróz de kárne: 149 (Fan)
troces: 805c (TrV)
troja: 788d (Clló, Ped)
troja: 805c (Ped)
trola: 737 (TrC, Mon, Dol)
tróla: 737 (Cnos, Pin)
tròla: 737 (Ann, Bpa)
trompa: 579 (Biar, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua)
trompa: 732 (Vist)
trompa: 739 (Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Mar)
trompà: 733 (Camp, Cr, Gua)
trompa : 739 (Aín)
trompa marina: 741 (Qua, Cr)
trompello: 741 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
trompello: 739 (Fan, Ped)
trompello: 806b (Mar, Llan, Bpa, Calp)
trompellòt: 806b (Ann)
trompellote: 806b (Caud, God)
trompicó: 733 (Pin)
trompillot: 741 (Moix)
trompitxa: 739 (Bsà)
trompitxol: 741 (Bsà, Vist, Orp)
trompo: 739 (Clló)
trompón: 739 (Azu)
trompot: 741 (Biar, Pin, Camp)
trompots: 707 (Biar)
tronco: 792 (Adz, Mar, DosA)
tronco de la cepa: 792 (TrC)
tronquet: 786e (Blí)
tros: 261 (Aín)
trossejar: 577f (Biar, Bllob, Calp)
troz: 788d (TrV)
trucha: 822e (Ann)
truja: 822e (Llan)
trujal: 797 (TrC)
trujal: 679a (TrC)
truje: 319 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
trujeron: 320 (God, DosA, TrC)
trujieren: 320 (Adz)
trujieron: 320 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Mon, Dol)
trujo: 306 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
trujo: 319 (Fan)
trujola: 798a (Pen)
trul: 679a (Adz)
trules: 681 (Adz)
trules: 788d (Adz)
trull: 679a (Aín, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés)
trull: 798a (Bsà, Can, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Mvés)
trull: 786e (Calp)
trull: 663 (God)
trull: 797 (Mar, God, DosA)
trullo: 797 (Caud)
trullo: 679a (Caud)
trullola: 798a (Cinc, DosA)
trullola: 797a (TrV, DosA)
truna: 663 (Bsà)
truna: 674 (Bsà)
trupitxà: 797 (Tor)
truyola: 797a (Fan)
tjáma: 63 (Bllob)
tjáṅklos: 227 (Mon)
tjárko: 93 (Cr, Caud)
tjáska: 62 (Tuéj)
tjáto: 217 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
tjáw: 43 (Tor, Llan)
tjamá: 63 (Calp)
tjamará: 63 (Biar)
tjamelá: 63 (Blí)
tjamerá: 63 (Can, Vist, Llan, Moix)
tjamotá: 63 (Bllob)
tjapuřjáv: QI (Nombre del habla local) (Mar)
tjartjanét: QI (LUGAR: Sus características...) (Tor)
tjato: 217 (Raf, Qua)
tjéndre: 134 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
tjeníba: 21 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Fan)
tjeníva: 21 (Pnyà, Ann)
tjifla: 153 (Adz)
tjintja: 119 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clló, Fan, Azu, Mar, Ann, Mon)
tjintjas: 119 (Ped)
tjintje: 119 (Calp, TrV, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC)
tjítfo: 151 (Bllob)
tjiflár: 240 (Clló, Adz, Caud)
tjinér: 230 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
tjiwlá: 240 (Pin, Cr)
tjiwlar: 240 (Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
tjjulár: 240 (Ann)
tsó!: 554j (Raf)
tjóbe: 137 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
tjóks: 227 (Calp, Camp, Gua)
tjóða: 108 (TrV, Tuéj, Ped, DosA)
tjóðas: 108 (Caud)
tjósa: 108 (Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
tjósa: 108 (Fan, Azu, Mon)
tjów: 43 (Aín)
tjów: 43 (Cnos, Raf, Qua, Mvés)
tjodio: 33 (Cnos, Raf, Tor, Mvés)
tjokéro: 84 (Fan)
tjolió: 233 (Cnos, Raf, Qua)
tjonír: 44 (Cnos, Mvés)
tjonir: 44 (Raf)
tjornál: 73 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
tjtsiwlár: 240 (Raf)
tjtjugár: QI (Notes marginals) (Ann)
tjúgo: 43 (Fan, Ann)

- tjúñ:** 232 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
- tjufilájna:** 153 (Alc, Ped)
- tjufilájna:** 153 (Mar)
- tjufilár:** 240 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God)
- tjfulá:** 240 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Fan)
- tjfulár:** 240 (Orp, Monc, Cnos, Tor, DosA)
- tjfuliól:** 233 (Tor)
- tjfulitár:** 240 (Mon)
- tjfuní:** 44 (Fan)
- tjfunír:** 44 (Qua, Tor)
- tjupár:** 162 (Tuéj)
- tjuplár:** 162 (Mon)
- tjuriól:** 233 (Mvés)
- tjursjól:** 233 (Aín)
- tjutjár:** 163 (Orp)
- tjuwlá:** 240 (Can)
- tjuwlár:** 240 (Aín, Pnyà)
- tjuwléta:** 153 (Vist)
- tjyárkas:** 93 (TrC)
- tjyáto:** 217 (TrC, Dol)
- tjyíntjye:** 119 (Dol)
- tjyóða:** 108 (TrC)
- tjyósa:** 108 (Dol)
- tjyulár:** 240 (Dol)
- tu:** 337 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- tú:** 337 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- tu tembás:** QI (Notes marginals) (Ann)
- túbido:** QI (Notes marginals) (Azu)
- túbo:** QI (Notas de orientación fonética) (Clló, TrV, Azu, Adz, Mon, Dol)
- túvo:** QI (Notas de orientación fonética) (Ann)
- tuabía:** 302 (Dol)
- tubido:** QI (Notes marginals) (Clló)
- tubiá:** 386 (Tuéj)
- tubico:** 810b (Dol)
- tubido:** QII (Notes marginals) (God)
- tubiendo:** 326 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon)
- tubiera:** 386 (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- tubiese:** 386 (Clló)
- tubillo:** 603a (Clló, TrV, Azu, Ped)
- tubo:** 777 (Bllob)
- tubo:** QI (Notas de orientación fonética) (DosA, TrC)
- tuercas:** 799c (Dol)
- tuercas:** 799f (TrC)
- tuétano:** 581 (Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- tuétanos:** 581 (Tuéj)
- tuillo:** 603a (Dol)
- tulma:** 442 (Ann)
- tumba:** 571b (Bsà)
- tumba:** 571a (Cinc)
- tumbo:** 571b (Vist)
- tumor:** 633c (Azu)
- tupí:** 810i (Cinc, Bsà, Can)
- turbina:** 822b (Dol)
- turca:** 732 (Cinc, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Cr, Dol, Gua)
- turís:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Tor)
- turiola:** 797a (Clló)
- turisáns:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Tor)
- turmell:** 603a (Vist, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- turmenta d'aire:** 426a (Tor)
- turnell:** 603a (Alc)
- turra:** 732 (TrV)
- turradera:** 732 (Tuéj)
- turrone:** 783c (Adz)
- tussal:** 414 (Camp)
- tussal:** 415 (Gua)
- tuétano:** 581 (Llan, Blí)
- tuvído:** QI (Notes marginals) (Ann)
- tuyendo:** 326 (Ann)
- tuviera:** 386 (Ann)
- tuyagas:** 577d (Clló)
- twérto:** 214 (DosA)
- twérto:** 214 (Clló, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Dol)
- twéxar:** QI (Transcripción del nombre del lugar) (Tuéj)
- twexáns:** QI (Nombre dialectal de los habitantes) (Tuéj)
- twoérto:** 214 (Adz, Mon)
- u:** 283 (Alc, Raf, Qua)
- u:** 282 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Calp, Camp, Gua)
- u:** 281 (Cinc, Bsà, Can, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bllob, Calp, Camp, Gua)
- u:** 346 (Qua)
- u:** 252 (Vist, Alc, Orp, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- úl:** 13 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- úla:** 66 (Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua)
- úle:** 13 (Llan)
- úls:** 13 (Blí, Cr)
- úlſ:** 13 (Bsà, Can, Raf, Qua)
- úlſs:** 13 (Aín)
- úlſſ:** 13 (Cnos)
- úlſtſ:** 13 (Bllob)
- úlſtj:** 13 (Vist, Alc, Monc, Biar, Pin)
- úbjo:** 43 (Caud, Dol)
- úggla:** 29 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
- úña:** 29 (Cr, Gua, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- úxa:** 66 (Clló, Fan, Mar)
- uacho:** 654 (TrC)
- uapissima:** 277 (Mvés)

- uapíssima:** 277 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bpa)
- uaret:** 782b (Orp, Pnyà)
- uaretar:** 782e (Qua)
- uba:** 795 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol)
- uba:** 809 (God)
- uba agra:** 794b (Ped)
- uba berde:** 794b (Dol)
- ubas:** 795 (DosA)
- ubido:** QI (Notes marginals) (Azu, TrC)
- ubio:** 757 (Dol)
- ubre:** 564 (DosA, Mon, Dol)
- ubrirlo:** QII (Notes marginals) (Ann)
- uela:** 660a (Pen, Orp, Aín, Pnyà, Mvés, Llan)
- uénya:** 582c (Cnos, Tor)
- ueron:** 333 (Caud, God)
- uhhtë:** 346 (Dol)
- uhhtë.l:** 346 (Caud)
- uhhtë.l:** 347 (Caud)
- uhhtë::** 347 (Dol)
- uhhtë:s:** 364 (Dol)
- uhhtës:** 410 (Caud)
- uhhtës:** 364 (Caud, TrC)
- uhhtës:s:** 410 (Dol)
- uhhtës:** 411 (Dol)
- ui:** 338 (Caud)
- uimos:** 332 (Caud, God)
- ulivera:** 803 (Calp, Camp)
- ull de poll:** 603 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- ullà:** 770 (Biar, Pin)
- ullal:** 421 (Cinc, Bsà, Vist, Mvés)
- ullera:** 794 (Moix)
- ulleres:** 570 (Cinc, Vist)
- ulpá:** 610 (TrC)
- umadéra:** QI (Notes marginals) (Mar)
- umbral:** 664 (Adz)
- un:** 379 (Aín)
- un:** 284 (Alc, Orp, Llan, Pin, Camp, Cr,)
- un:** 285 (Alc, Orp, Pin, Camp)
- un:** 255 (Blí)
- un:** 283 (Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- un:** 355 (Calp)
- un:** 279 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, Ann)
- un:** 259 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- un:** 346 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Adz, Ped, Ann, Mon, Dol)
- un:** 317 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- un:** 356 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- un:** 399 (Cinc, Vist, Alc, Monc, Tor, Blllob, Blí, Calp)
- un:** 284 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- un:** 402 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- uñ:** QI (Notes de orientación fonética) (Clllo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- un:** 266 (Moix)
- un:** 314 (Ped)
- un:** 400 (Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- un:** 282 (Pnyà, Mvés)
- un:** 357 (Qua)
- uñ kwért:** QI (Notes marginals) (Ann)
- un pito:** 400 (TrC)
- un.atra:** 280 (Pnyà)
- una:** 285 (Alc, Orp, Llan, Pin, Camp, Cr, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- una:** 257 (Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Clllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- una:** 399 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Aín, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blí, Camp, Gua, TrV, Tuéj, Caud, DosA, Ann, Mon)
- una:** 278 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pin, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- una:** 277 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- una:** 395 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Clllo, Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Ann, Mon)
- una:** 356 (Clllo)
- una:** 277 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- una:** 308 (Dol)
- una:** 402 (God)
- una:** 266 (Moix)
- una:** 361 (Mvés, Bpa, Moix)
- una:** 323 (Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- una:** 400 (Pin, Gua, Caud, God, Ann)
- una:** 317 (TrV, Azu)
- una.spiga:** 278 (Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp)
- uná oñ:** 69 (Adz)
- unahh:** 361 (Caud, TrC, Dol)
- unas:** 361 (Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, DosA, Ann)
- uncidera:** 570 (TrC)
- uncidera:** 762 (TrC)
- uncidera:** 762a (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA)
- uncidera:** 758 (Tuéj)
- unes:** 361 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Blí, Calp, Gua, Camp)
- unglà:** 634 (Tor)

- uno:** 282 (Biar, Cr, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- uno:** 283 (Cinc, Afín, Tor, Llan, Biar, Blllob, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- uno:** 281 (Cr, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- uno:** 252 (Pin, Cr, Clllo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- unŕ:** 44 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- uns:** 366 (Bsà)
- unŕ:** 44 (Azu, Dol)
- unŕ:** 44 (God)
- unŕ:** 762a (God)
- unŕ:** 762a (Dol)
- uo:** 554g (Caud)
- ur:** 341 (Clllo, TrV)
- urellera:** 769 (Can)
- urraca:** 501 (God)
- us:** 342 (Clllo, TrV, DosA, Cinc)
- us:** 315 (DosA)
- us:** 341 (God, DosA)
- us:** 343 (TrV, Tuéj, DosA)
- ufár:** 163 (Calp)
- usár:** 163 (Llan)
- usan una:** 577b (Adz)
- userero:** 729 (Caud)
- usorero:** 729 (Clllo, TrV, DosA, TrC)
- usotros:** 315 (Tuéj)
- ussurero:** 729 (Cinc, Vist, Alc)
- usté:** 408 (Adz)
- usté:** 346 (Clllo, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon)
- usté:** 364 (DosA)
- usté:** 347 (Fan, TrV, Azu, Adz, Ped, DosA, Ann)
- usté:l:** 347 (Mon)
- usté:s:** 364 (Mon)
- usté:s:** 410 (Mon)
- usté:s:** 411 (Mon)
- usté no se bá yó se le dígo:** QI (Notes marginals) (Tuéj)
- ustedes:** 410 (Adz)
- ustedes:** 364 (Azu, Adz, Ped)
- ustero:** QI (Notes marginals) (Ann)
- ustés:** 364 (Clllo, Fan, TrV, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann)
- ustés:** 411 (God)
- usurero:** 729 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Ped)
- uva:** 795 (Ann)
- va:** 359 (Alc)
- va:** 360 (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- va:** 303 (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Camp, Cr, Gua)
- va:** 348 (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Ann)
- va:** 306 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- va:** 407 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- va:** 282 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Camp, Cr, Gua, Ann)
- va:** 383 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- va:** 319 (Ann)
- va:** 331 (Ann)
- va:** 338 (Ann)
- va:** 349 (Ann)
- va:** 372 (Ann)
- va:** 373 (Ann)
- va:** 375 (Ann)
- va:** 395 (Ann)
- va:** 309 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua)
- va:** 376 (Cr, Ann)
- va:** 256 (Gua, Ann)
- va de correntilla:** 636 (Llan)
- va de vareta:** 636 (Tor)
- va eixida:** 574 (Calp)
- va her ponient:** 426d (Ann)
- va moguda:** 574 (Calp)
- va.cabà:** 256 (Alc, Pin, Cr)
- va.cabar:** 256 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Camp)
- va.clarí:** 303 (Pin)
- va.lplegà:** 376 (Alc)
- va.nà:** 331 (Alc, Orp, Pin, Cr)
- va.nar:** 331 (Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
- va.plegar:** 376 (Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Camp)
- va.rribà:** 376 (Orp, Pin)
- va.rribar:** 376 (Monc, Biar)
- va.scriure:** 307 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr)
- va.scrivir...:** 307 (Ann)
- va.vé:** 373 (Alc)
- va.ver:** 373 (Bpa, Moix)
- vàka:** 47 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
- vàem:** 332 (Monc, Llan, Moix, Blllob, Blí)
- vaen:** 373 (Llan, Blí)
- vaen:** 350 (Llan, Bpa, Moix)
- vaen:** 353 (Llan, Bpa, Moix)
- vaen:** 354 (Llan, Bpa, Moix, Blllob)
- vaen:** 382 (Llan, Bpa, Moix, Blllob)
- vaen:** 404 (Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí)
- vaen:** 352 (Llan, Bpa, Moix, Blllob, Blí, Calp)
- vaen:** 351 (Llan, Moix)
- vaen:** 356 (Llan, Moix)
- vaen:** 377 (Llan, Moix)
- vaen:** 403 (Llan, Moix, Blllob)
- vaen:** 361 (Llan, Moix, Blllob, Blí)
- vaen:** 367 (Llan, Moix, Blllob, Blí)
- vaen:** 366 (Llan, Moix, Blllob, Blí, Calp)
- vaen:** 359 (Llan, Moix, Calp)
- vaen:** 320 (Monc, Llan, Blllob, Blí, Moix)
- vaen:** 333 (Monc, Pnyà, Llan, Moix, Blllob, Blí)
- vaen:** 257 (Pnyà, Llan, Moix, Blllob, Monc)
- vagen:** 330 (Orp, Biar)
- vaig:** 319 (Llan, Moix)
- vaig:** 375 (Llan, Moix)
- vaig:** 338 (Pen, Pnyà, Llan, Moix, Blí)
- vaig:** 395 (Pnyà, Llan, Moix, Calp)
- vaigamos:** 334 (Ann)
- vais:** 341 (Ann)
- vais:** 410 (Ann)
- vai:** 395 (Alc, Orp, Biar, Blllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
- vai:** 375 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
- vai:** 319 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)

- vaix:** 338 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Camp, Cr)
vaixé: 338 (Pin)
vaja: 405 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vajáu: 381 (Dol)
valencià: 425 (Alc)
València: 404 (Orp)
valenciana: 712b (Cr)
valensijá: QI (Nombre del habla local) (Llan)
valensjá: QI (Nombre del habla local) (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr)
valensjá patuřát: QI (Nombre del habla local) (Biar)
valensjá třapuřát: QI (Nombre del habla local) (Gua)
vam: 257 (Alc, Camp)
vam: 332 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr)
vamos: 304 (Ann)
vamos: 332 (Ann)
van: 382 (Alc, Biar, Pin, Camp)
van: 361 (Alc, Biar, Pin, Camp, Ann)
van: 320 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 333 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 350 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 351 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 352 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 353 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 354 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 356 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 359 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 366 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 367 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 377 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 403 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 404 (Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Ann)
van: 410 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
van: 306 (Ann)
van: 382 (Ann)
van: 257 (Orp, Biar, Pin, Ann)
van: 373 (Pnyà, Biar, Pin, Camp, Cr)
vanyavé: 373 (Orp)
vaqueria: 546 (Alc, Orp)
vara: 804 (Ann)
vara: 780 (Ann, Biar)
vara: 792a (Monc)
varals: 773c (Can, Alc, Orp, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
varen: 320 (Gua)
varen: 350 (Monc)
varen: 351 (Monc)
varen: 352 (Monc)
varen: 354 (Monc)
varen: 356 (Monc)
varen: 373 (Monc)
varen: 377 (Monc)
varen: 382 (Monc)
varen: 404 (Monc)
varen: 359 (Monc, Gua)
varen: 361 (Monc, Gua)
varen: 366 (Monc, Gua)
varen: 367 (Monc, Gua)
vares: 774a (Llan, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
vàries: 373 (Gua)
- varilles:** 773b (Can)
vàrio: 717 (Bpa)
vàtros: 336 (Pin)
véá: 135 (Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
véáe: 135 (Llan)
vén: 99 (Orp)
vént: 99 (Monc, Bpa, Blí, Calp, Camp, Gua)
véspe: 177 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bllob, Blí, Calp)
vea: 340 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp)
vedell: 539 (Orp, Monc)
vedell: 555 (Orp, Monc, Llan)
vedellet: 555 (Tor)
vedemos: QII (Notes marginals) (Ann)
vee: 340 (Alc)
vegueren: 352 (Pnyà, Mvés, Gua)
veia: 340 (Gua)
veie: 340 (Orp)
veig: 374 (Bllob)
veïns: 353 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vel: 639b (Llan, Moix)
velà: 660b (Can, Alc, Pin, Cr)
velar: 660b (Orp, Monc, Moix, Camp, Gua)
velema: 796a (Camp)
velemar: 796a (Camp)
vell: 472 (Cr, Gua)
ven: 379 (Monc, Blí, Camp)
ven de baix: 425 (Can)
ven de fora: 425 (Orp, Monc)
vena: 331 (Orp, Blí)
vençill: 785a (Can, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
venden: 369 (Ann)
venema: 796a (Biar)
venemar: 796a (Biar)
venen: 369 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
venga: 391 (Ann)
vengut: 385 (Orp, Pnyà, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vengut: 302 (Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vení: 335 (Pin)
vení: 377 (Pin, Cr)
venido: 302 (Ann)
venim: 304 (Alc, Orp, Monc)
venim: 335 (Bllob)
venío: 385 (Ann)
venío: 302 (DosA)
venir: 375 (Ann)
venir: 377 (Ann)
veniu: 324 (Orp, Bllob, Blí, Pin, Cr)
vensejo: 785a (Ann)
vent: 379 (Orp, Calp, Gua)
ventà: 786g (Can, Alc)
ventà: 425a (Can, Alc, Orp, Monc, Calp, Camp)
ventar: 786g (Orp, Monc, Bpa, Blí, Calp)
vent-i-dos: 298 (Alc, Monc, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
vent-i-u: 297 (Alc, Monc, Bllob)
vent-i-un: 297 (Bpa, Blí)
vent-i-uno: 297 (Pin)
ventolera: 425a (Tor, Moix)
ventrà: 578 (Moix)

- ventre:** 578a (Llan, Blí)
ventresca: 578 (Alc, Llan, Biar, Blllob, Pin, Cr, Ann)
ventrusca: 578 (Tor, Blí)
ver: 255 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
ver: 352 (Ann)
verá: 335 (Ann, Dol)
verano: 380 (Ann)
verdárjks: 86 (Pin)
verdát: 239 (Ann)
verde: 255 (Ann)
verduc: 484 (Pin)
veréma: 234 (Pin)
verema: 796a (Moix, Calp, Pin, Cr)
veremà: 796a (Alc, Pin, Cr)
veremar: 796a (Monc, Tor, Moix, Calp)
verga: 780 (Pin)
verga de llaurà: 770 (Cr)
veritát: 239 (Alc, Orp, Monc, Llan, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp)
verleta: 660b (Ann)
verma: 796a (Blllob, Blí)
vermà: 796a (Can)
vermar: 796a (Blllob, Blí)
vèrre: 525 (Can, Alc, Orp)
vèrri: 525 (Monc)
vèrro: 525 (Bpa)
vert: 255 (Pnyà, Llan, Moix, Blllob, Camp)
vèrtula: 633c (Orp, Bpa, Blllob, Blí, Calp)
ves: 322 (Ann)
ves: 321 (DosA)
vés: 322 (Alc, Orp, Monc, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vés: 321 (Gua)
vesinos: 353 (Dol)
vesità: 404 (Pin, Cr)
vesitar: 404 (Monc, Llan, Moix)
vesitaren: 404 (Pnyà, Gua)
vesitaron: 404 (DosA)
veskaĩ: 209 (Orp)
vesper: 633d (Blllob, Blí, Calp)
vesprà: 378 (Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa)
vesprà: 301 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa)
vestid: 356 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Blí, Camp)
vestido: 356 (Ann)
vestido: 707 (Ann)
vestit: 707 (Orp, Raf, Pnyà, Llan, Bpa, Blí, Calp)
vestit: 356 (Pnyà, Llan, Moix, Biar, Blllob, Calp, Pin, Cr, Gua)
veterinari: 572 (Biar)
vetlar: 660b (Llan, Bpa, Biar, Blí, Calp)
vetlar el defun: 660b (Blllob)
vevia: 340 (Cr)
vevir: 327 (Ann)
veya: 340 (Blí)
vezzinos: 353 (Ann)
vezzitar: 404 (Ann)
vi: 397 (Blllob)
vi: 790 (Llan, Moix)
vísk: 216 (Pnyà, Bpa)
vísko: 216 (Orp, Llan, Moix, Camp, Cr, Ann)
vísko: 216 (Calp)
vívda: 140 (Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vía: 340 (Ann)
- viaige:** 315 (Cinc)
vijaje: 315 (Ann)
viatge: 315 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Or)
vida: 360 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ann)
vilatge: 717 (Gua)
villamarquí: 818b (Alc, Ann, Llan, Biar, Blllob, Blí)
villamartí: 818b (Orp, Bpa, Blí, Calp)
vin: 296 (Alc, Orp, Moix, Biar, Blllob, Pin)
viña: 791 (Ann)
vinagrera: 491 (Alc, Orp)
vinassa: 802 (Calp)
vinassa: 795b (Camp)
vincl: 658b (Ann)
vind.njorn: 375 (Orp)
vindre: 375 (Alc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí)
vindre: 377 (Monc, Llan, Biar, Camp)
vindre.njor: 375 (Monc)
vindre.s: 377 (Alc, Orp, Moix)
vindrem: 304 (Llan)
vindrem: 335 (Monc, Bpa)
víndrer: 375 (Calp)
vine: 554g (Cr)
vinga: 322 (Llan)
vinga: 391 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vingam: 335 (Biar)
vingau: 324 (Biar)
vingud: 302 (Orp)
vingue: 391 (Alc, Orp)
vingué: 376 (Gua)
vinguem: 335 (Alc, Orp, Pnyà, Llan, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vinguem: 304 (Moix)
vingueren: 377 (Pnyà, Bpa, Blllob, Blí, Calp, Gua)
vingueu: 324 (Moix)
vinguí: 375 (Pnyà, Gua)
vingut: 302 (Alc, Monc, Llan, Blí)
vingut: 385 (Alc, Monc, Llan, Bpa, Blí)
vino: 397 (Ann)
vint: 296 (Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Ann)
vint-i-dos: 298 (Orp, Pnyà, Llan, Camp)
vintidós: 298 (Ann)
vint-i-u: 297 (Orp, Pnyà, Llan)
vint-i-un: 297 (Calp)
vintiuono: 297 (Ann)
vint-i-uno: 297 (Moix, Biar, Camp, Cr, Gua)
vinya: 791 (Can, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vinya jove: 791a (Alc)
vions: 707 (Alc, Monc)
virítat: 239 (Pnyà, Bpa)
viró: 465 (Camp)
visc: 509 (Can, Alc, Orp, Monc, Biar)
viscaio: 618b (Calp, Pin)
Viscaya: QII (Notes marginals) (Ann)
visco: 618b (Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Cr)
viscocho: 712b (Ann)
visénto: QI (Informador) (Biar)
visità: 404 (Alc, Orp)
visitar: 404 (Camp)
viskáyo: 216 (Biar, Blllob, Blí, Pin)
viskaĩ: 209 (Monc, Calp, Pin, Camp)

- viskaín:** 209 (Alc, Bllob)
viskaíno: 209 (Pnyà, Bpa, Biar, Cr, Ann)
visjkaí: 209 (Blí)
vist: 374 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vist: 395 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
visto: 374 (Ann)
visto: 395 (Ann)
vit: 374 (Moix)
vitát: 239 (Gua)
vitet: 465 (Llan, Bpa, Bllob, Blí, Calp)
viure: 327 (Alc, Orp, Monc, Qua, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
viurer: 327 (Camp)
viver: 697 (Bpa)
viver: 697a (Bpa)
vjéne: QI (Notas de orientación fonética) (Ann)
vjérnes: QI (Notes marginals) (Ann)
vjéxo: 135 (Mar, God, Ann)
vjúda: 140 (Ann)
vo: 315 (Camp)
vóra: 207 (Biar)
volantinera: 731b (Bpa)
voldria: 389 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Blí, Calp)
voldrie: 389 (Orp)
volen: 365 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
volen: 411 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
volén: 327 (Alc, Orp, Monc, Qua, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Pin, Camp, Cr, Gua)
volent: 327 (Calp)
voleu: 343 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
voleu: 411 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
volguera: 389 (Cr)
vorà: 335 (Cinc, Camp)
vorà.n: 335 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
vore: 352 (Alc, Orp, Monc, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr)
vore: 404 (Bpa, Bllob, Blí)
vórer: 404 (Calp)
vórer: 352 (Llan, Camp)
voretat: 782b (Bpa)
vos: 342 (Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vosatros: 336 (Biar)
vostens: 364 (Biar, Pin, Camp)
vostés: 410 (Bpa)
vostés: 364 (Llan, Moix)
voy: 405 (Ann)
vréma: QI (Notes marginals) (Gua)
vremà: 796a (Llan)
vritát: 239 (Cr)
vuitanta: 728i (Can)
vull: 318 (Alc, Monc, Qua, Pnyà, Moix, Biar, Blí, Camp, Cr)
vulle: 318 (Llan, Bllob)
vullgau: 325 (Monc, Pnyà, Biar, Blí)
vullgeu: 325 (Llan)
vullguén: 327 (Llan, Blí)
vullguera: 389 (Biar, Pin, Camp, Gua)
vullguera: 390 (Camp)
vullgeu: 325 (Alc, Orp, Bpa, Moix, Bllob, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
vullgeu: 343 (Llan)
vullgeu: 411 (Llan)
wápo: 8 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, God, Ann)
wárdia: 183 (Bsà, Pen, Alc)
wárdja: 183 (Llan, Bpa, Ann)
wárdja sevíl: 183 (Orp)
wárja: 183 (Raf, Qua)
wélo: 129 (Pen, Orp, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa)
wído: 17 (Caud)
xabal: 654a (Bsà, Vist)
xabal: 654 (Cnos)
xabalet: 654a (Mvés)
xabalí: 520a (Raf, Qua, Llan)
xaç: 486 (Aín)
xaç: 806a (Aín)
xaç: 822c (Aín)
xaeta: 783e (Blí)
xafar: 797 (Llan, Moix, Blí)
xaleco: 708 (Pin, Cr, Gua)
xama: 810h (Camp)
xambérga: QII (Últim full enquesta) (Pin)
xambo: 728 (Bsà, Pen)
xambra: 707 (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
xamugues: 785d (Blí)
xanglót: 615 (Alc, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bllob, Camp)
xapà: 797 (Pin)
xapallà: 432 (Cnos, Biar)
xapalló: 432 (Pin)
xapar: 797 (Calp, Camp)
xaparró: 432 (Camp, Cr)
xaperut: 626 (Tor, Pnyà)
xapetó: 432 (Tor)
xapigar: 797 (Biar)
xapina: 510 (Cr)
xapulló: 432 (Qua)
xaqueta: 708 (Mvés)
xaqueta: 732 (Orp)
xarco: 421a (Cnos, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr)
xarlantan: 731c (Cinc, Gua)
xarlantín: 731c (Vist, Pin)
xarlatín: 731c (Cnos)
xarlità: 731c (Moix)
xaroc: 425 (Calp)
xarra: 807a (Aín, Cnos, Raf, Tor)
xarra: 693 (Tor)
xarrà: 736a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Cr)
xarradó: 731c (Can, Alc)
xarrador: 731c (Orp)
xarraire: 731c (Bsà, Gua)
xarrantín: 731c (Pen)
xarraó: 731c (Cr)
xarraor: 731c (Aín, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bllob, Calp, Camp, Gua)

- xarrar:** 736a (Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Camp, Gua)
xarron: 731c (Cnos)
xarrucar: 637 (Pnyà)
xàssina: 670 (Tor)
xàssina: 673 (Tor, Mvés)
xatebí: 425 (Pnyà)
xautxe: 477 (Pnyà)
xavalí: 520a (Alc)
xè: 385 (Blí)
xelà: 437 (Tor, Pnyà)
xéle: 554j (Cr)
xemugues: 785d (Calp)
xenglót: 615 (Cnos)
xènglót: 615 (Calp)
xenoll: 600d (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
xens: 399 (Aín, Cnos, Qua, Tor)
xens: 400 (Tor, Mvés)
xepa: 627 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
xeperut: 626 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
xercolar: 783d (Calp)
xeremita: 749 (Llan)
xermanastre: 656a (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés)
xermanes: 361 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
xèrna: 658b (Llan)
xerra: 693 (Pnyà, Mvés)
xerra: 807a (Qua, Mvés)
xerret: 539 (Moix, Pin, Cr, Gua)
xerreta: 539 (Gua)
xèrrit: 553a (Pin)
xérro: 555 (Cr, Gua)
xérro: 539 (Pin)
xèrro: 555 (Moix, Pin)
xét: 554j (Bpa, Blí)
xét: 554k (Pen)
xic: 398 (Can, Monc, Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua)
xic: 654 (Cinc, Can, Vist, Aín, Monc, Cnos, Pnyà, Blllob, Calp, Pin)
xic: 654a (Pen, Raf)
xica: 277 (Qua)
xicó: 654 (Bpa)
xicon: 650a (Orp)
xicon: 654a (Raf, Moix)
xicon: 654 (Tor, Gua)
xicot: 654a (Orp, Aín, Cnos, Biar)
xicot: 654 (Tor, Llan, Moix, Blí, Pin)
xicota: 277 (Cr)
xicotet: 262 (Llan, Blllob)
xili: 554j (Biar)
xineta: 424 (Gua)
xineta: 516 (Gua)
xinglót: 615 (Bpa, Blí)
xino: 554k (Tor, Blllob)
xino xino: 554k (Biar, Pin)
xino!: 554k (Pnyà)
xino! xino!: 554k (Mvés, Moix)
xino, xino!: 554k (Llan)
xinoll: 600d (Aín)
xínxols: 579e (Raf)
xipó: 707 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
xipó: 708 (Tor)
xiponets: 647 (Mvés)
xiqué xiquet: 554k (Qua)
xiqued: 356 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua)
xiquet: 311 (Pen, Alc, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blllob, Pin, Camp, Gua)
xiquèlo: 654 (Alc, Aín)
xiqués: 353 (Blllob, Gua)
xiquet: 356 (Blllob, Calp)
xiquet: 654 (Bsà, Can, Pen, Orp, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Blllob, Cr, Gua)
xiquet: 650a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Cr)
xiquet: 398 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Cr)
xiquet: 554k (Cnos)
xiquet: 262 (Moix)
xiquet xiquet: 554k (Raf)
xiquetet: 262 (Pin)
xiquetet: 658b (Pin)
xiqueteta: 265 (Biar)
xiquets: 353 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp)
xiquí xiquí xiquí: 554k (Monc)
xiquillo: 654 (Biar)
xirimita: 749 (Blllob)
xirina: 554f (Cinc, Bsà)
xiritxòfes: 579e (Calp)
xirro: 556 (Tor)
xispa: 732 (Bsà, Can, Cnos, Qua, Llan, Blllob, Camp, Gua)
xispa: 399 (Calp, Gua)
xispa: 683 (Cinc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
xispa: 400 (Gua)
xispat: 731f (Bpa, Calp, Pin, Camp)
xispejar: 431 (Gua)
xispeta: 684 (Biar)
xitxarra: 748a (Biar)
xitxarra: 731c (Orp)
xitxarra: 746 (Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Blí, Gua)
xitxarres: 579e (Mvés)
xitxarrens: 579e (Monc, Qua, Biar, Blí, Pin, Gua)
xitxo: 554j (Pen, Monc, Raf, Qua, Calp)
xitxo!: 554j (Pnyà)
xitxórres: 579e (Bsà)
xitxurrites: 579e (Aín)
xividica: 554f (Can)
xixanta: 728g (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Blllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
xó: 554j (Orp, Cnos)
xo baca!: 554d (Pnyà)
xo obella!: 554e (Pnyà)
xobenari: 654a (Qua)
xóna: 490 (Blí)
xònc: 555 (Mvés)
xònc: 556 (Raf, Pnyà)
xoneguet: 555 (Raf, Tor, Pnyà)
xoneguet: 539 (Tor, Mvés)
xopetí: 708 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
xopetí: 707 (Tor)
xòrca: 528 (Blí)
xorís: 582b (Cinc)

- xorisso:** 582b (Can, Monc, Tor, Pin)
xornal: 782c (Cnos)
xorovita: 502 (Bllob)
xorrolites: 579e (Can)
xostillo: 707 (Cnos)
xota: 536 (Bpa)
xota: 554f (Cnos, Qua)
xota: 559 (Tor, Biar, Camp, Gua, Monc, Aín, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Cr)
xota xota: 554f (Cr)
xota!: 554f (Tor)
xotet: 559 (Vist, Aín, Cnos, Pnyà, Blí, Camp, Cr, Mvés)
xotet: 536 (Vist, Aín, Cnos, Tor, Mvés, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua)
xoteta: 559 (Tor, Biar, Pin, Camp, Cr, Vist, Aín, Cnos, Pnyà, Blí, Calp)
xoteta : 536 (Gua)
xoto: 526 (Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua)
xoto: 536 (Moix, Cr, Bpa)
xoto: 559 (Orp, Vist, Monc, Calp, Aín, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bllob, Cr)
xotxorrites: 579e (Alc, Orp, Aín, Cnos, Tor, Moix)
xóu: 363 (Aín)
xóu: 758 (Aín)
xóu: 639b (Aín)
xouet: 758 (Qua)
Xuan: 408 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
Xuanet: 273 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés)
xubascà: 432 (Blí)
xubasco: 432 (Camp)
xubasquero: 732 (Pen)
xuca: 732 (Orp)
xufa: 733 (Tor, Mvés, Bpa, Pin)
xufla: 737 (Pen)
Xuganet: 273 (Tor)
xuleta: 733 (Gua)
xulo: 731d (Alc, Orp, Aín, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua)
xunyidora: 758 (Mvés)
xupabí: 491 (Cnos)
xurís: 582b (Bsà)
xusca: 486 (Cinc, Vist)
Xusep: 276 (Aín)
Xussepe: 276 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
xutxe: 256 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés)
xutxo: 554j (Can, Vist, Alc)
xutxo de gel: 438 (Pin)
y: 337 (Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
y: 275 (Cllo)
y: 260 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
y: 322 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol)
ya: QI (Notas de orientación fonética) (Cllo, TrV, Azu, Adz, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ya: 409 (Ped, God, Ann)
ya: 384 (Tor, Mvés, Bpa, Camp, Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
ya que lo enkontré: QI (Notes marginals) (TrC)
ya.s: 384 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Adz, Tuéj)
yáyo: 129 (Tuéj)
yana: 815a (Ped)
yanta: 695a (Tuéj, Ped, DosA, Ann)
yantá: 695a (Fan)
yantar: 695a (Cllo, TrV, Azu, God, TrC)
yas tomá: 554g (Ped)
yassagranat: 384 (Vist)
yaya: 660a (Ped, Ann, Dol)
ydjégwa: 39 (Mon)
ye:i, ye:i: 554f (Dol)
yé: 182 (Tuéj)
yégwa: 39 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, DosA, TrC, Dol)
yél: 182 (Cllo, TrV, Azu, Adz, God, DosA, TrC, Dol)
yémas: 245 (Dol)
yéřba: 166 (DosA)
yéřno: 134 (DosA)
yéřo: 58 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Dol)
yéřos: 154 (Cllo, Fan, Azu, DosA, Dol)
yéřba: 166 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, God, TrC, Dol)
yéřba de laz nubes: 200 (Cllo)
yéřno: 134 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, TrC, Dol)
yéřo: 204 (God, TrC, Dol)
yéřa: 39 (Ped)
yedros: 809 (God)
yegua: 362 (Pin, Cr, Gua, Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol)
yegua.l: 362 (Tuéj)
yehhca: 702 (TrC, Dol)
yemo: 783 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Mar, Ann)
yerba de siete costillas: 456 (TrV)
yerbasero: 723d (Dol)
yermo: 782a (Cllo, Fan, Azu, Tuéj)
yerricos: 749 (Fan)
yerros: 687 (Cllo, Azu, DosA, Ann)
yerros: 749 (TrV)
yescas: 702 (Cllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, God, DosA, Ann)
yeua: 362 (Aín, Ann)
yha: 355 (Pen, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp)
yhaben: 371 (Cnos)
yhabien: 371 (Bsà, Pen, Aín, Raf, Mvés)
yhagué: 373 (Mvés)
yhagueren: 373 (Cnos, Raf, Qua)
yhaure: 373 (Aín, Pnyà)
yhava: 373 (Llan)
yhaver: 373 (Llan)
yhavie: 371 (Alc)
yhavien: 371 (Monc, Pnyà, Bpa, Moix, Bllob, Blí)
yjégwa: 39 (Pin, Cr, Gua)
yjéřa: 39 (Aín)
yo: 319 (Ann)
yo: 393 (Bllob, God)
yo: 338 (Can, Raf, Qua, Calp, Gua, Azu, Ann)
yo: 388 (Can, Vist, Ped)
yo: 337 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)

- yo: 389 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bllob, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Clllo, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol)
- yo: 386 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Blí, Pin, Camp, Gua, Clllo, Fan, Azu, Mar, God, DosA, TrC, Ann)
- yo: 374 (Clllo)
- yo: 378 (Clllo)
- yo boy de arrea: 636 (Adz)
- yo membój: QI (Notes marginals) (Ann)
- yo trájba: QI (Notes marginals) (TrC)
- yoi: 337 (Clllo, Fan, TrV, Azu)
- yúbo: 43 (TrV, Adz)
- yubada: 782c (Adz)
- yugá: 782c (Tuėj)
- yuguete: 570 (Azu)
- yunque: 819 (TrC)
- yute: 805a (Ann)
- zaboc: 507 (Ped)
- zabusquero: 744 (Clllo)
- zafa: 699 (TrV, Tuėj, Ped, TrC)
- záfá: 699 (Caud)
- zafero: 699a (TrC)
- zagal: 654 (Clllo, Adz, Tuėj, DosA, TrC, Moix, Pin)
- zagal: 723d (DosA)
- zagalejo: 707 (TrC)
- zagalete: 654 (Caud)
- zagalillo: 654 (Caud)
- zagalillo: 723d (TrV)
- zagalón: 654a (Adz)
- zagalote: 654a (DosA)
- zaguero: 658b (Clllo, Mar, Ped)
- zahora: 786a (DosA, TrC)
- zaica: 418 (Clllo, TrV)
- zaica: 419 (TrV, Clllo)
- zamarra: 784a (Adz)
- zamarrá: 432 (TrV, Ped)
- zamarrones: 810e (Adz)
- zambomba: 747 (Adz, Caud, Ped)
- zambumba: 747 (Tuėj, DosA, TrC)
- zampador: 734 (Adz)
- zampar: 735 (Adz)
- zancajo: 715 (Adz)
- zandijuela: 500 (Ped)
- zángano: 810e (Caud, DosA, TrC)
- zánganos: 810e (Clllo, Ped)
- zàngono: 810e (Camp)
- zapapico: QII (Últim full enquesta) (Clllo)
- zapatilla: 711 (TrV, Mar)
- zapatillas: 711 (Tuėj, Ped)
- zapatos: 711 (TrV, Caud)
- zaque: 422a (Caud)
- zaragiuelles: 708 (TrV)
- zaramanquesa: 497 (Adz)
- zARBACHO: 499 (DosA)
- zargantana: 496 (Ped)
- zarmiento: 792a (DosA)
- zarpá: 610 (TrV, Mar)
- zarramandil: 715 (TrV)
- zarza garrabera: 448 (Clllo)
- zarza zalabardera: 448 (TrV)
- zarzal abillotero: 448 (Mar)
- zarzal golondrino: 448 (Tuėj)
- zimbomba: 747 (Clllo, TrV)
- zinc: 422a (DosA)
- zocla: 641a (Tuėj)
- zocla: 695b (Tuėj)
- zofra: 570 (TrV, Adz, Tuėj, TrC)
- zompa: 739 (DosA)
- zompo: 739 (TrC)
- zoqueta: 784a (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- zoriago: 780 (TrV)
- zoriago: 781 (TrV)
- zorra: 730 (Adz, Caud, TrC)
- zorra: 732 (Adz, Ped)
- zorra: 285 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Caud, DosA, TrC)
- zorra: 773 (Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA)
- zucha: 685 (Ped, DosA)
- zueca: 792 (Ped)
- zueca de la cepa: 792 (Clllo)
- zuecos: 711 (Clllo)
- zuecos: 797 (Clllo)
- zuela: 818c (Adz, Ped, TrC)
- zufra: 570 (Caud)
- zupia: 808 (Caud)
- zurco: 765 (Clllo, TrV, Mar, Ped, DosA)
- zurda: 622 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- zurdo: 623 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- zuriago: 770 (Clllo)
- zuriago: 780 (Mar)
- zuro: 464a (TrV, Adz, Tuėj, Caud, TrC)
- zurriago: 780 (Clllo)
- θapatéro: 65 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- θebíl: 183 (Clllo)
- θebréro: QI (Notes marginals) (Ped)
- θentéla: 98 (Caud)
- θeróxo: 109 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- θeréθa: 169 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- θιητja: 192 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA)
- θιητjya: 192 (TrC)
- θigwéna: 34 (Mar)
- θigwéna: 34 (TrV, Tuėj, Caud, Ped, DosA, TrC)
- θigwéno: 34 (Clllo)
- θigwoéna: 34 (Adz)
- θimál: 86 (TrV)
- θimáles: 86 (Clllo)
- θjégo: 215 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC)
- θjérbo: 52 (DosA)
- θjérbo: 52 (Clllo, TrV, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, TrC)
- θúbo: 172 (Caud)
- θúko: 172 (Adz)
- θúmo: 172 (Adz)
- θúro: 175 (Clllo)
- θwéka: 86 (Clllo, TrV)
- θwéko: 227 (TrV, Tuėj, Caud, DosA, TrC)
- θwékos: 227 (Clllo, Ped)

3.6.2. VOCABULARI DE MOTS QUE APAREIXEN ALS MAPES DE
L'ALPI DEL PAÍS VALENCIÀ

a dos aigües / a dos aguas: 669 (Azu, TrC,
Biar, Gua, Tor)

a dos corrents / a dos corrientes: 669
(Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV,
Aín, Tuéj, Blí, Calp, Bsà)

a dos navades: 669 (Monc, Qua, Bba, Pin,
Camp, Raf)

a dos nevades / a dos nevadas: 669
(Cnos, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa,
Moix, Mon, Dol, God)

a dos vertientes: 669 (Adz)

a la calle: 313 (Fan, Adz, DosA, Azu)

a[b]jella: 174 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín,
Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix,
Biar, Bba, Cr, Gua, Bsà)

a[g]julla: 66 (Cinc, Can, Vist, Orp, Aín, Monc,
Biar, Bba, Calp, Bsà)

a[s]jer: 424a (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp,
Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa,
Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua,
Bsà)

a[s]jero: 424a (Azu, Dol, God)

a[s]jut: 422 (Vist, Alc, Azu, Ann, Bpa, Fan)

a[ú]jlla: 66 (Cnos, Qua, Tor, Bpa, Moix, Pin,
Raf)

a[v]jella: 174 (Monc)

a[x]jup: 421a (Azu)

a[y]unque: 819 (Adz, Dol, Gua, Caud)

a[z]jero: 424a (Fan, Cr, Ann)

a[ø]jero: 424a (Clo, Adz, Tuéj, Caud, Ped,
DosA, TrC, TrV)

a[ø]jú: 422 (TrV, Adz)

a[ø]jut: 422 (Clo, Mar)

a[j]jada: 89 (Biar, Camp, Cr, Gua, Pin)

a[j]jada: 89 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Monc,
Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix,
Biar, Bba, Blí, Bsà)

[á]bres: 85 (Bsà, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos,
Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí,
Calp, Camp, Cr, Gua, Pen)

[a]jambre: 179 (Clo, TrV, Azu, Mon, Fan)

abab[ó]l: 443 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped,
God, DosA, TrC, Mon, Cr, Dol, Azu)

abab[ó]l: 443 (Tor)

ababolera: 443 (TrV)

abade[dz]o / abade[x]o (i variants): 512
(Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV,
Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped,
Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann,
Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Cr, Bsà)

abe[x]orro: 492 (Clo, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj,
Cnos, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon,
Dol, Fan)

abe[x]orro: 810e (Pin)

abegot: 810e (Cinc, Monc, Llan, Moix, Biar,
Bba, Blí, Calp, Orp)

abejote: 810e (Dol)

abellota: 481 (Monc, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà,
Mvés, Mon, Dol, Gua, Ped)

abercoc / abercoque (i variants): 469
(Cinc, Pen, Fan, Mar, Qua, Tor, DosA, TrC,
Pin, Mon, Cr, Dol, Bsà)

abeurador - albeurador: 563 (Cinc, Alc, Biar,
Bba, Pin, Pen)

- abillota:** 481 (TrV, Mar)
- ablementar:** 786g (Caud)
- abora:** 304 (Dol)
- abre:** 799d (Cr)
- abrevador:** 563 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Mon, Cr, Fan)
- abrig[arse]:** 365 (Bsà, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bba, Cnos)
- abrig[arse] / tap[arse]:** 365 (Tuéj, DosA, Ann, Mon, Dol, God)
- abrig[ase]:** 365 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Tor, Calp, Camp, Gua, Can)
- abrig[ase] / tap[ase]:** 365 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, TrC, Fan)
- abrimientos de boca:** 611 (DosA)
- abrir la boca:** 611 (Tuéj, DosA, TrC, Mon, Dol, Caud)
- abrír la boca:** 611 (Adz)
- ac[á]te:** 148 (Adz, God, Tuéj)
- ac[é]te:** 148 (Clló, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- acaminar:** 196 (Pen, Tor, Pnyà, Mvés, Raf)
- acarear:** 785c (Mar)
- acavar:** 782d (Can)
- acomençar:** 756a (Biar, Pin)
- ada[s]a:** 464 (Azu, Ann)
- ada[è]a:** 464 (Adz, DosA, TrC, Mar)
- adragó:** 499 (Orp, Pnyà, Monc)
- afileador:** 725 (Adz, TrC, Camp, Tuéj)
- afollar-se:** 646a (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Cnos, Raf, Qua, Bsà)
- agemponarse:** 754 (Aín, Moix, Llan)
- agenoll[arse]:** 750 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Gua, Bsà)
- agora:** 304 (Azu, Caud, God, Mon, Tuéj)
- agrace:** 794b (Tuéj)
- agràs / agraz:** 794b (Adz, DosA, TrC, Pin, Caud)
- agrunsar:** 705 (Cr, Gua)
- agüela:** 660a (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, Moix, Pin, Gua, TrV)
- agüélica:** 660a (TrC)
- agulló:** 178 (Bpa)
- ahog[arse]:** 94 (Tuéj, DosA, Mon, Dol, God)
- ahog[ase]:** 94 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, TrC, Ann, Fan)
- ahora:** 304 (Clló, TrV, Adz, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann, Fan)
- aia:** 660a (Cinc)
- aigualera / agualera:** 436 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Aín, Bsà)
- aiguatge:** 436 (Pen, Monc, Qua, Tor, Orp)
- airada:** 425a (Qua, Llan, Biar, Bba, Blí, Pin, Pnyà)
- aire aduracanat:** 426a (Pnyà)
- aire fort:** 425a (Aín)
- aire huracanat:** 426a (Mvés)
- airegada:** 425a (Alc)
- airoteo:** 425a (Dol)
- aissa:** 818c (Blí)
- aixa:** 818c (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- aixadella:** 783e (Bsà, Alc, Bba, Can)
- aixadeta / azadica:** 783e (Monc, Raf, Qua, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Ped)
- aixanglót:** 615 (Bsà, Pen)
- aixarment:** 792a (Alc, Aín, Raf, Qua, Tor, Orp)
- aixuèla:** 818c (Aín)
- ajipe:** 421a (TrV, Tuéj, Ped, Adz)
- ajomponarse / achomponarse:** 754 (Ann, Biar)
- ajopirse:** 754 (Cinc, Qua, Monc)
- ajuntament:** 716 (Llan)
- ajupir-se / achupirse:** 754 (Bsà, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Raf, Can)
- [akasadór]:** 157 (Bpa)
- al romper el día:** 715a (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- al[b]ella:** 174 (Pin)
- al[ɜ]ub:** 421a (Cinc, Vist)
- al[tʃ]ub:** 421a (Aín, Qua)
- [ál]bres:** 85 (Cinc, Moix, Biar, Pin, Can)
- aladre:** 763 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- aladro:** 763 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Ann, Fan)
- alambre:** 822 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Mon, Dol, Fan)
- albaca:** 454 (TrV, Mar)
- albácar:** 454 (Adz, Caud)
- albardilla:** 193 (Pnyà)

- albéitar - albáitar (i variants):** 572 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- albellota:** 481 (Fan)
- albercoc / albercoque (i variants):** 469 (Vist, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Gua, Clló)
- alborc- (i variants):** 478 (Bsà, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pen)
- alboroque (i variants):** 728 (Clló, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua, Adz)
- alcabalero:** 719a (Adz, TrC)
- alcada:** 784b (DosA)
- alcarxofes:** 463 (Cr)
- alcomen[s]jar:** 756a (Alc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Camp, Monc)
- alé:** 615c (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- alenar:** 615b (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- alendar:** 615b (Ann)
- alentar:** 615b (Clló, Azu, Adz, Caud, TrV)
- alf[á]bega:** 454 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Cr, Gua, Can)
- alf[á]dega:** 454 (Azu, Tuéj, God, Aín)
- alfàbiga:** 454 (Pen)
- alfàgueda:** 454 (Ped)
- alhabega:** 454 (TrC)
- alhábega:** 454 (DosA, Dol, Mon)
- alhucema:** 455 (Dol)
- aliendo:** 615c (Ann)
- alientes:** 615c (Adz)
- aliento:** 615c (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Gua, Fan)
- alfara (i variants):** 728 (Cinc, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, Cnos, Mar, Pen)
- aljez:** 204 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, DosA, TrC, Fan)
- aljibe:** 421a (Clló, God, DosA, TrC, Dol, Caud)
- aljíber:** 421a (Ann)
- aljub:** 421a (Alc, Monc, Biar, Cr, Orp)
- allar:** 682 (Clló, TrV, Azu, DosA, Ann, Fan)
- allunque:** 819 (Mon)
- alma[s]jara:** 806 (Mon, Dol, Gua, Cr)
- almàsera / almàrcera:** 806 (Cnos, Ped, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Mar)
- almàssera / almàcera:** 806 (Clló, Azu, Monc, Tuéj, Qua, DosA, Pin, TrV)
- almenara:** 689a (Adz)
- almendoleros:** 371 (Clló, Azu)
- almendrereros:** 371 (God, Ann)
- almendroneros:** 371 (DosA)
- almendros:** 371 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol, Tuéj)
- almohaza (i variants):** 569 (TrC, Bba, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Biar)
- almol.lador:** 725 (Llan)
- almorzar:** 695a (Cinc, Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Gua, Vist)
- almòstra:** 610 (Cinc, Vist, Orp, Aín, Monc, Bba, Can)
- almotl[áes]:** 677 (Biar, Blí)
- alubias:** 460 (Clló, Azu, Tuéj, Mar, Ped, TrC, TrV)
- [am]fegar-se:** 94 (Calp)
- ama[s]jar:** 825b (Pen, God, DosA, TrC, Dol, Caud)
- amanecer:** 715a (Clló, TrV, Caud, DosA, TrC, Azu)
- amassissar:** 825b (Qua)
- ambercoc:** 469 (Bpa, Blí, Camp, Bba)
- ambèrxic - abèrxic:** 473 (Bba, Pin)
- amfàbega:** 454 (Calp, Camp)
- amfàbiga:** 454 (Bpa)
- amocar-se:** 617a (Blí)
- amolador:** 725 (Clló, Ped, God, DosA, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua, Caud)
- amolanchín:** 725 (Adz)
- amores:** 817 (Adz, Caud, DosA, Tuéj)
- amorzar:** 695a (Can, Moix, Pin, Camp, Pen)
- ampédrol:** 446 (Bpa)
- ampolles:** 243 (Vist, Orp, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Gua, Alc)
- amuixar:** 163 (Camp)
- amussar:** 163 (Moix, Bba)
- amutxar:** 163 (Bpa)
- [an]somi:** 150 (Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Pen)
- anà:** 331 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Raf)

- anar:** 196 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- anàrem:** 332 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Gua, Raf)
- anaren:** 333 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Gua, Raf)
- ancones:** 600a (Adz)
- anda ves dile:** 322 (DosA)
- anda y dile:** 322 (Caud)
- anda y dili:** 322 (Ann)
- anda y dirle:** 322 (Ped)
- anda y ves dile:** 322 (God)
- andana:** 674 (Qua, TrC, Llan, Mvés)
- andar:** 196 (Aín)
- andragó:** 499 (Mvés, Blí, Calp, Bpa)
- añi[bés]:** 782b (Dol)
- anís:** 453b (Alc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Adz)
- anog-:** 482 (Bsà, Pen, Alc, Aín, Ann, Can)
- anou-:** 482 (Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- anques / ancas:** 600a (Fan, TrV, Azu, God, Tor, Bpa, Blí, Orp)
- anrique:** 53 (Mon)
- anteayer:** 306 (God, Dol)
- anterdayer:** 306 (TrV, Ped, Mon, Mar)
- antes de despús-ahir:** 307 (Mvés)
- antier:** 306 (Tuéj, DosA)
- antiyer:** 306 (Adz, TrC, Caud)
- anuvolat:** 328 (Camp)
- apanar:** 826 (Biar, Pin, Bba)
- aparell:** 193 (Cinc)
- apegari[è]jo:** 499 (Adz)
- apomponarse:** 754 (Blí, Pin)
- aponarse:** 754 (Mvés, Gua)
- aprendís:** 67 (Biar, Camp, Cr, Gua, Pin)
- aprenent:** 67 (Bsà, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bba, Pen)
- apun[tj]onarse:** 754 (Mon, Cr)
- ar[x]ibe:** 421a (Tor)
- ara[è]ja:** 464 (Caud)
- arado:** 763 (Tuéj, DosA, TrC, Mon, Dol, Caud)
- arambre:** 822 (Caud, TrC)
- arañar:** 782d (DosA)
- arañazo:** 634 (Adz, Caud, TrC, Tuéj)
- arbolet:** 270 (Ann)
- arbolete:** 270 (Caud)
- arbolico:** 270 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- arbolito:** 270 (Caud)
- arc / arco:** 433 (Pen, Orp, Monc, Adz, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Cr, Gua, Alc)
- arc de Sant Martí / arco de San Martín:** 433 (Cinc, Vist, Clo, Fan, TrV, Azu, Aín, Mar, TrC, Biar, Blí, Calp, Pin, Dol, Can)
- arc iris / arco iris (i variants):** 433 (Tuéj, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Ann, Llan, Moix, Mon, Caud)
- arcaciles:** 463 (Mon, Dol)
- arcada:** 784b (Clo, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Dol, Fan)
- arcado:** 784b (Ann)
- ardilla:** 517 (Aín, Caud, Ped, DosA, Dol, Adz)
- arelar:** 787b (Tuéj, DosA, Caud)
- arerar:** 787b (Bsà, Aín, Bba, Blí, Camp, Orp)
- argunsar:** 705 (Azu, Mon, God)
- ari[s]jo:** 617 (Fan, Azu)
- ariçó / arizón:** 617 (Pen, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Ann, Blí, Mon, Dol, Gua, Aín)
- ariendes:** 191 (Can, Blí, Bba)
- arjub:** 421a (Pen)
- armàrsera:** 806 (Raf)
- armàssera / armàcera:** 806 (God, Tor)
- armendoleros:** 371 (Fan, Mar, Ped, TrV)
- armo[s]jar:** 695a (Qua, Tor, Cr, Dol, God)
- arna:** 489 (Pen, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Vist)
- àrnia:** 489 (Raf)
- arquillo:** 433 (DosA)
- arrabassar:** 782d (Bsà, Orp, Can)
- arrañada:** 634 (Mon)
- arrañazo:** 634 (Clo, Mar, Ped, God, Dol, TrV)
- arrap:** 634 (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bba, Blí, Calp, Vist)
- arrapada:** 634 (Qua, Biar, Camp, Moix)
- arrapo:** 634 (Azu)
- arreplegaren:** 353 (Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Calp, Gua, Cnos)
- arriendas:** 191 (Adz, Tuéj)
- arriendes:** 191 (Pen, Gua, Qua)
- arrindes:** 191 (Orp)
- arro[x]jar:** 614 (Cinc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Moix, Camp, Bsà)
- arrocar:** 614 (Pen)

- arrodill[arse]:** 750 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- arrop[arse]:** 365 (Blí)
- arrop[ase]:** 365 (Pin, Cr)
- arrovellarse:** 821a (God)
- arte[z]a:** 824b (Fan)
- artesa:** 815b (Caud) & 824b (TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol, Clló)
- [as]coltar:** 238 (Bsà, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Pin, Camp, Pen)
- [as]copeta:** 160 (Bsà, Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Pen)
- [as]pasa:** 187 (Bsà, Alc, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Bba, Calp, Camp, Pen)
- [as]patla:** 23 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Moix, Bba, Blí, Camp, Bsà)
- [as]pill:** 114 (Bsà, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Pen)
- [as]quena:** 23 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Bba, Blí, Camp, Bsà)
- [as]tiu:** 999 (Bpa, Calp)
- ascla:** 609 (Clló, Fan, Tuéj, Mar, Adz)
- asequia:** 419 (Mon)
- aserrado:** 786d (God)
- aserrín:** 818 (Caud)
- asmòsta:** 610 (Bsà, Pen)
- assaonar:** 825b (Can, Pin)
- assegar:** 783f (Tor)
- asserp:** 498 (Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Moix, Alc)
- assomar:** 163 (Pin)
- asta:** 568 (Tor, Camp)
- ataulador:** 783c (Cinc)
- atauladora:** 783c (Aín, Bba)
- ataular / atablar:** 783b (Cinc, Moix, Biar, Bba, Cr, Dol, Gua, Aín)
- atiador:** 686b (Bpa)
- atonyar:** 782d (Llan, Moix)
- atxutxar:** 163 (Vist, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Cr, Alc)
- auela:** 660a (DosA)
- aufàbiga:** 454 (Bsà)
- [aún]:** 302 (Mar, Mon, God)
- aussar:** 163 (Pnyà, Mvés)
- aventar:** 163 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Bsà) & 786g (Cinc, Vist, Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
- avui:** 379 (Cinc, Can, Pen, Bsà)
- [aw]fegar-se:** 94 (Bsà, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Pen)
- [aw]rella:** 16 (Bsà, Alc, Orp, Cnos, Tor, Pen)
- [áwn]:** 302 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Fan)
- [awxe]gar-se:** 94 (Pin)
- [az]llissar:** 104 (Bsà)
- [az]varar:** 104 (Bsà, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Camp, Pen)
- azarrones:** 810e (Clló)
- azuela:** 818c (Tuéj, DosA, Caud)
- azuelo:** 783e (Adz, Caud)
- [a]jada:** 89 (Biar, Gua, Pin)
- [a]ám]:** 179 (Pnyà, Camp, Biar)
- [axwe]gar-se:** 94 (Camp, Cr, Gua)
- [aj]ja:** 89 (Bba)
- [aj]jada:** 89 (Bsà, Vist, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Pen)
- [aj]ám]:** 179 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Can)
- b[i]nd[i]cido:** 329 (Caud, DosA)
- b[ó]li:** 738 (Vist, Clló)
- b[s]ira / b[ó]ira (i variants):** 434 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Ann, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- [b]aca:** 47 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bsà)
- [b]jella:** 174 (Pen, Blí, Calp, Camp, Mvés)
- [b]jinsó:** 178 (Cr)
- [b]jisc:** 216 (Tor)
- [b]jisco:** 216 (Cinc, Mvés, Gua, Pen)
- [b]jiscós:** 216 (Cnos)
- [b]jixc:** 216 (Raf, Qua)
- babot - babote(s):** 794b (Clló, Fan)
- bacallà - bacallar / bacalao:** 512 (Bba, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua, Calp)
- bachoquetas:** 460 (Ann)
- baciva:** 528 (Cinc, Can, Bsà)
- bacó:** 575 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Can)
- bada:** 672 (Cinc, Bsà)

- badall:** 672 (Orp, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mvés)
- badallar:** 611 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- badil:** 686b (Vist)
- bado:** 672 (Can, Clló, Fan, Azu, Aín, Ann, Vist)
- badòc:** 672 (Orp, Cnos)
- bagot:** 794b (Cinc, Alc)
- bajillos:** 692 (Adz)
- [bájle]:** 207 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Dol, TrV)
- bajoca:** 186 (Biar, Bba)
- bajoques / bajocas:** 460 (Bsà, Clló, Fan, Alc, TrV, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Bpa, Bba, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)
- blar:** 553f (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, TrV)
- balido:** 553f (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Dol, TrV)
- banc:** 125 (Aín, Cnos, Qua, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
- banc de silleria:** 125 (Tor)
- banc d'obra:** 125 (Llan)
- bancal:** 261 (Can, Orp, Monc, Bpa, Biar, Bba, Calp, Pin, Cr, Alc)
- bancal de man[è]janos:** 484a (TrC)
- bancal de pomeras:** 484a (Ann)
- bancalet:** 125 (Raf)
- band[ú]rria:** 749 (Ped, Cr, Blí)
- banya:** 568 (Monc, Bpa, Blí, Calp, Pnyà)
- barbecho:** 782b (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- barraco:** 525 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, TrV)
- barranc / barranco:** 416 (Orp, Monc, Raf, God, Bba, Calp, Aín)
- barrear:** 553e (Clló)
- barrena:** 489 (Mon) & 818a (Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Biar, Cr, Dol, Gua, Clló)
- barréna:** 489 (Cr)
- barres / barras:** 774a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Calp, Bsà)
- barril:** 807a (Gua)
- barrina:** 489 (Qua) & 818a (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cinc)
- barro:** 435 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- barrusca:** 464a (Orp) & 796 (Can, Vist, Clló, Fan, Alc, Cinc)
- bascoll:** 586a (Cinc, Alc, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- baso:** 175 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Cnos, Can) & 176 (Cinc, Orp) & 693 (Fan, Alc)
- bassa:** 563 (Can)
- bassi:** 563 (Bsà, Vist, Pen)
- bàssia:** 815b (Bsà, Pen)
- bassiol (de madera):** 576 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bsà)
- bassiol (de piedra):** 576 (Cinc, Bsà)
- basura:** 783 (Caud, Dol, TrC)
- baticó:** 195 (Moix)
- baticola:** 195 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Tor, Biar, Gua, Pen)
- baticoll:** 586a (Cnos)
- batiquèla:** 195 (Can, Cnos, Bba, Monc)
- [baúl]:** 111 (Clló, Azu, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [bául]:** 111 (Caud)
- [báw]:** 46 (Tor, Pin)
- [báwl]:** 111 (TrV, Tuéj, Caud, TrC, Adz)
- [báλ]:** 207 (Ann)
- be[è]jones:** 650 (Clló, TrV)
- [béjle]:** 207 (Clló, TrC, DosA)
- bel:** 553f (Cinc, Can, Pen, Vist, Tor, Blí, Camp, Bsà)
- belada:** 553f (Monc, Biar, Mvés)
- belar:** 553f (Cinc, Fan)
- belit / belido:** 553f (Fan, Orp, Aín, Cnos, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Mon, Gua, Alc)
- bellota:** 481 (Pen, Azu, Aín, Cnos, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Orp)
- bend[e]cido:** 329 (Fan, TrC, Ann, Dol, God)
- bend[i]cido:** 329 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Mon, TrV)
- bendec[jú]:** 329 (Fan)
- bendeci[d]o:** 329 (Clló, Mar, Ped, God, Ann, Azu)
- bendeci[è]o:** 329 (Tuéj)
- bendeció:** 329 (TrV, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol, Adz)

- berbiquí:** 818b (God, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, TrC)
- bercoc - breccoc:** 469 (Can, Calp)
- berrear:** 553e (Adz, DosA, Tuéj)
- berrit / berrido:** 553e (Clló, DosA, TrC, Pin, Dol, Adz, Tuéj)
- bes:** 141 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Cr, Gua, Bsà)
- besada:** 141 (Bpa, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Biar)
- becambre:** 810a (TrC)
- becoll:** 586a (Cr, Gua)
- bessons / besones:** 650 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- best[íse]:** 280 (Ped)
- bevedor - bebedor:** 563 (Raf, Ann, Llan, Mvés)
- bi[s]co - bi[è]co:** 618b (Vist, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Dol, Gua, TrV)
- billota:** 481 (Cinc, Can, Vist, Clló, Alc, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann, Moix, Bsà)
- binzón:** 178 (Mon, Dol)
- birbar:** 783d (Cinc, Can, Pen, Fan, Orp, Raf, Pnyà, Mvés, Bsà)
- bisagas:** 667 (Raf)
- bisagra:** 667 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, Tor, DosA, TrC, Llan, Azu, Camp)
- bisaltos:** 458 (Adz)
- bisc:** 216 (Raf, Tor, Pnyà, Bpa, Qua)
- bisc - bixc:** 618b (Cnos, Qua, Tor, Raf)
- biscambre:** 810a (DosA)
- bisco:** 216 (Cinc, Orp, Mvés, Llan, Moix, Calp, Camp, Cr, Gua, Pen)
- biscó:** 178 (Aín)
- biscón:** 178 (Azu)
- biscós:** 216 (Cnos)
- bizcorneado:** 618b (Adz, Tuéj)
- bizque:** 178 (TrV, TrC, DosA)
- blanca:** 501 (Fan, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Camp, Dol, Monc)
- blanquillos:** 579c (Caud)
- blanura, blanurada:** 434 (Pin)
- blat:** 70 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Bsà)
- [blán]:** 101 (Pen, Biar)
- [blánk]:** 101 (Cinc, Can, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- [blánk']:** 101 (Gua)
- bo[i]na:** 210 (Biar, Camp, Gua, Pin)
- bo[j]na:** 210 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Cr, Bsà)
- bo[s]jar:** 614 (Bsà, Vist, Clló, Pen, Adz)
- bóc:** 526 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Bsà)
- boda:** 639b (Alc, Caud, Ped, Raf, God, TrC, Cr, Dol, Gua, Tuéj, DosA) & 641a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Mar, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp)
- bodega:** 679a (Pen, Caud, Ped, Raf, God, TrC, Ann, Pin, Cr, Dol, Gua, Monc)
- [boína]:** 210 (Mon, Dol)
- boira plana:** 434 (Biar)
- boira terrera:** 434 (Clló, Azu, Mar, Fan)
- bojaca:** 348 (Bba, Camp)
- [bójna]:** 210 (Fan, Tuéj, Ped, God, DosA, Azu)
- [bójno]:** 210 (Ann)
- bolet:** 442 (Pen, Llan, Qua)
- bolisa:** 684 (Clló)
- bolléro:** 806h (Tor)
- bollir:** 799 (Cinc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Cr, Gua, Can)
- bolsillo:** 348 (Cr, Gua)
- bolxaca:** 348 (Cnos, Qua, Tor, Raf)
- bomb[ó]na:** 694a (Cinc, Monc, Adz, Caud, Raf, TrV)
- bombóna:** 807a (Camp)
- boquesteules / bocateja:** 671 (Tor, TrC)
- bordo del terrado:** 670 (Dol)
- borin[ó]t:** 492 (Ann)
- borin[ó]t:** 492 (Can, Alc, Orp, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Pen)
- borins:** 813c (Cinc)
- borjaca:** 348 (Alc)
- borrasca:** 425a (Bpa)
- borrego:** 524 (Orp, Monc, Raf, God, DosA, Ann, Bpa, Dol, Azu)
- borrumballes / borumballas:** 817 (Clló, DosA, Pnyà, Bba, Blí, Mar)
- borumball - borumballs:** 817 (Can, Moix)

- borumballa:** 817 (Orp, Qua, God, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Camp, Cr, Cnos)
- borxaca:** 348 (Cinc, Vist, Orp, Aín, Monc, Can)
- botelles:** 243 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- botifarra:** 582a (Cinc, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- botifarró:** 582a (Tor, Llan, Moix, Pnyà)
- botija:** 693 (Cillo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Bpa, Blí, Camp, Cr, Gua, Orp)
- botijo:** 693 (Cillo, TrV, Adz, Cnos, Mar, Caud, TrC, Fan)
- botijo - botija:** 693 (Mon, Dol)
- botijó / botijón:** 693 (Ped, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Cr, Dol, Ann)
- botijós / botijoso:** 631a (Cillo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- botilles:** 243 (Monc)
- botillós:** 631a (Alc, Monc, Orp)
- bovedillas:** 677 (Caud, Ped)
- [bów]:** 46 (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Vist)
- bragó / bragón:** 603d (Cnos, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Raf)
- bram:** 553e (Vist, Bpa, Bba, Camp, Tor) & 553g (Pen) & 553h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Orp, Tor, Bpa, Bba, Blí, Camp)
- bramá:** 553e (Fan)
- bramar:** 553e (Pen, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Vist) & 553g (Pen) & 553h (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- bramido:** 553h (Ann)
- bramit:** 553h (Vist, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Calp, Pin, Cr, Gua, Alc)
- bramit / bramido:** 553e (Pen, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua, Fan)
- bramugar:** 553e (Cinc)
- bramular:** 553e (Bpa)
- brancal:** 664 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Monc, Bsà)
- brens:** 704 (Vist)
- bres:** 704 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Bsà)
- bresca:** 810a (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- bresquilla (i variants):** 473 (Orp, Adz, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Camp, Monc)
- brías:** 191 (Dol)
- brida:** 191 (Cinc)
- bridas:** 191 (Caud)
- brides:** 191 (Vist, Pin, Biar)
- bries / brías:** 571 (Mon, Gua)
- brollador:** 421 (DosA, Blí, Mvés)
- brujón:** 603d (DosA)
- brull:** 813c (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Can) & 814 (Azu, Aín)
- brullo:** 813c (Cnos, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Ped)
- buc:** 175 (Blí, Calp)
- buey:** 49 (Fan, TrC, Ann, Caud)
- bujaca:** 348 (Bpa, Blí, Calp, Pin, Biar)
- bullir:** 799 (Bsà, Cillo, Fan, Alc, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Calp, Camp, Pen)
- busol:** 619 (Mar)
- butifarra:** 582a (Bsà, Calp)
- butxaca:** 348 (Bsà, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Pen)
- [bwájna]:** 210 (TrV)
- [bwína]:** 210 (Cillo, Mar)
- [béjle]:** 207 (Caud)
- [bów]:** 46 (Cinc, Pen, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Bsà)
- c[é]rvo:** 52 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Llan, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Monc)
- c[ew]dad:** 404 (Mon)
- c[iw]dad:** 404 (Azu)
- c[ju]dad:** 404 (Cillo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- c[ós]i:** 698a (Ann)
- c[wé]ro:** 199 (Cillo, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- c[wöé]ro:** 199 (Adz, Mon, Tuéj)
- c[é]rvo:** 52 (Pnyà)
- ca u:** 252 (Tor, Calp, Camp, Llan)
- ca uno:** 252 (Pin, Cr)
- ca[b]all:** 188 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bsà)
- ca[v]all:** 188 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)

- ca[ɫj]arro:** 693 (Pin, Camp, Mon)
- ca[ɫj]orr-:** 534 (Cinc, Can, Vist, Cllo, TrV, Adz, Mar, Dol, Bsà)
- cabalero:** 719a (Biar)
- cabe[s]a, bra[s]o, cal[s]ar...:** 11 (Fan, God, Ann, Mon, Dol, Azu)
- cabe[ə]a, bra[ə]o, cal[ə]ar...:** 11 (Cllo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, TrV)
- cabellera:** 189 (Pen)
- caberot - caberote(s):** 794b (Adz, DosA, Ped)
- cabiro:** 794b (Camp, Cr)
- cabrerot:** 794b (Aín, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Monc)
- cabrerote:** 794b (Tuéj, God)
- cabrerots:** 794b (Ann)
- cabreta:** 433 (Raf)
- caç[adó]r:** 157 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Blí, Calp, Bsà)
- caç[ao]r:** 157 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
- cacareig / cacareo:** 554b (Cinc, Azu, Camp, Alc)
- cacarejada:** 554b (Orp, Gua)
- cacarejar / cacarear:** 554b (Cinc, Can, Cllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, DosA, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Dol, Gua, Bsà)
- cacaricio:** 554b (TrV)
- cacarido:** 554b (Cllo, Ann, DosA)
- cada u:** 252 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Camp, Gua, Bsà)
- cada uno:** 252 (Biar, Pin)
- cadagú:** 252 (Pen)
- cadascú:** 252 (Cinc, Bsà, Aín, Monc, Raf, Moix, Can)
- cadasqual:** 252 (Bsà)
- cadell (i variants):** 495a (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Blí, Dol, Gua, Can)
- cadena:** 599 (Cinc, Orp)
- cadera:** 600a (Cllo, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Raf, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Alc)
- cadira:** 600a (Ped)
- caganido:** 658b (Cllo, TrC)
- caganiu (i variants):** 658b (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, DosA, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Bsà)
- caigué:** 348 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Calp, Gua, Raf)
- caixcar:** 736a (Bpa, Camp, Gua, Pin)
- calcigar:** 797 (Bba, Camp)
- calfred:** 617 (Biar, Cr, Pin)
- calitja:** 434 (Bsà)
- calofrió:** 617 (Caud, TrC)
- calzas:** 226 (Cllo, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- cámara:** 674 (Caud)
- cambra:** 674 (TrV, Cnos, Mar, Ped, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Mon, Cr, Adz)
- cameta:** 704 (Ann)
- camí de Sant Jaume:** 427 (Alc, Bba, Calp, Camp, Biar)
- camí de Santiago / camino(-ico) de Santiago:** 427 (Vist, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Cr, Dol, Cllo)
- caminar:** 196 (Cinc, Cnos, Blí, Calp, Bsà)
- caminet de l'agüela Santana:** 427 (Pin)
- camino de la uva:** 427 (Mon)
- camp:** 261 (Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Raf)
- campana:** 594 (God)
- campaneta:** 594 (Cnos, Cr, Gua, Camp)
- campanica:** 594 (Cllo, Azu, Mar, Ped, Mon, Dol, Fan)
- campanilla:** 594 (TrV, Caud, DosA, TrC, Tuéj)
- campanillo:** 571b (Llan)
- campanillos:** 446 (Orp)
- can[á]ria:** 464 (Tuéj)
- canal:** 599 (Can, Bpa)
- candelabro:** 689a (Dol)
- candelero:** 689a (TrV, Tuéj, Ped, TrC, Ann, Llan, Aín)
- candeleta:** 689a (Caud)
- candil:** 689 (Cllo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- canella:** 601b (Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Vist)
- canilla:** 601b (Fan, God, Ann, Ped)

- cans[ála]:** 363 (Cillo, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Tor, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, TrV)
- cans[árla]:** 363 (Azu, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Bsà, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Caud)
- cansalada:** 579c (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Adz, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- cantar:** 554b (Aín, Cr)
- canyella:** 601b (Pen)
- capa:** 428 (Blí)
- caparulla:** 3 (Blí)
- capellà:** 718 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Gua, Bsà)
- caporrutxo:** 3 (Cnos)
- capotxina:** 3 (Llan)
- capsot / cabesote (i variants):** 501a (Cinc, Can, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- caputxa:** 3 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Bba, Calp, Cr, Gua, Bsà)
- caputxina:** 3 (Camp)
- caputxo:** 3 (Biar, Pin)
- caquejar:** 554b (Calp)
- caquit:** 554b (Calp)
- car[tʃ]fa / car[tʃó]fa:** 463 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- caracol:** 490 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- carag[ó]l / carag[ó]l:** 490 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- caragol:** 426 (Bpa) & 794 (Aín, Raf, Alc) & 817 (Cinc, Bsà, Pen)
- caragol / caracol:** 799d (Bsà, Pen, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Cnos, Can)
- caramallòla:** 694a (Pin)
- caraputxa:** 3 (Bpa)
- caraquejar:** 554b (Blí)
- carcàs:** 612a (Bsà, Pen)
- carena:** 670 (Pen)
- caricas:** 460 (Adz)
- carnisser / carnisero:** 577 (Cinc, Can, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- carraca:** 746 (Cinc, TrV, God, Mvés, Camp, Vist)
- carranc:** 746 (Mar, Qua, Tor, Raf)
- carrau:** 746 (Bsà, Pen)
- càrrega / carga:** 785b (Cillo, Qua, Tor, Bpa, Bba, Monc)
- carrejar / acarrear:** 785c (Cinc, Can, Vist, Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Bsà)
- carrer de Sant Jaume:** 427 (Blí)
- carretera de Sant Jaume:** 427 (Cinc, Can, Pen, Bsà)
- carrillos:** 592 (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Dol, Adz)
- carru[tʃ]a:** 828 (Cillo, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Biar, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua, Adz)
- casa de la vila:** 716 (Vist, Aín, Monc, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Calp, Gua, Alc)
- casa de la villa:** 716 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- casa de l'ajuntament:** 716 (Camp, Cr)
- casa del lugar:** 716 (TrV, DosA)
- casa del poble / casa del pueblo:** 716 (Cnos, Raf, God, Llan, Bpa, Mar)
- casa i vila:** 716 (Cr)
- casament / casamiento:** 639b (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- cascabell (i variants):** 571b (Calp, Cr, Gua, Pin)
- cascar:** 736a (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Llan, Dol, TrV)
- cascarit:** 554b (Bsà)
- casarrar:** 736a (DosA)
- caseta:** 265 (Cillo, Azu, Tuéj, TrC, Fan)
- casica:** 265 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Fan)
- casica - caseta:** 265 (TrV)
- casilla:** 265 (DosA)
- casiquia:** 265 (God)
- casote:** 639b (DosA)
- cassola / cazuela:** 806a (Azu, God, Qua)
- casucha:** 265 (TrV)
- cavallet:** 494 (Gua) & 670 (Ann)

- cavalló / caballón:** 670 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- cavalló / cavallón:** 785b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Azu, Aín, Cnos, Mvés, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- cavallons:** 786c (Llan)
- cavar:** 782d (Cinc, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Cnos, Caud, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Pen)
- caza[d]or:** 157 (Clló, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Fan)
- cazaor:** 157 (Tuéj, Mon, Dol, Ann)
- cazáor:** 157 (Caud, TrC)
- cebada:** 319 (Tor)
- celler:** 679a (Bsà, Alc)
- cencerrada:** 642d (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Moix, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- cencerro (i variants):** 571a (Adz, Pin, Dol, Gua, Cr) & 571b (Caud, Cr, Dol, Gua)
- céndre:** 794a (Gua)
- cèndre / cerner:** 794a (Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Biar, Pin, Cr, Dol, Tuéj)
- ceniza:** 684 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol, TrV)
- cep:** 790 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- cepa:** 790 (Clló, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Caud, TrC, Mon, TrV)
- cepa de viña:** 790 (Dol)
- cepo:** 790 (Fan, God, DosA, Ann, Ped)
- cercadit:** 633e (Can, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bba, Monc)
- cercadits / cercadedos:** 633e (Orp, Mon, Pin)
- cercó:** 428 (Adz, TrC, Caud)
- cércol:** 428 (Tuéj)
- cerdo (i variants):** 575 (Can, Alc, Orp, Monc, Tuéj, Tor, Bpa, Blí, Calp, Mon, Camp, Cr, Dol, Vist)
- cérvol:** 52 (Bsà, Pen, Vist, Mvés, Llan, Can)
- charlar:** 736a (TrV)
- charra:** 807a (Ann)
- charro:** 810i (Ann)
- chicharra:** 494 (Caud)
- chichorretas:** 579e (TrV)
- chista:** 683 (Tuéj, Ped, DosA, TrC, Mon, Caud)
- chiza:** 683 (Adz)
- chugo:** 43 (Fan, Ann)
- ci[é]rva:** 52 (Gua)
- ci[é]rvo:** 52 (Alc, Bpa, Biar, Pin, Tor)
- cicló:** 426a (Bpa, Pin, Blí)
- cina:** 785b (Adz) & 786c (Adz)
- cindrias:** 677 (TrV, Tuéj, Adz)
- civada:** 319 (Cinc, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Gua, Raf)
- clatell:** 586a (Pen, Vist)
- clavell:** 170 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- clavellina:** 170 (Biar, Camp, Cr, Gua, Pin)
- clavill:** 672 (Pen, Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Moix, Blí, Camp, Monc)
- clenxa:** 189 (Aín)
- clavill:** 672 (Alc, Llan, Cr, Gua, Mvés)
- clim:** 189 (Orp, Pnyà, Mvés, Biar, Bba, Calp, Camp, Monc)
- climera:** 189 (Raf, Tor, Llan, Bpa, Blí, Qua)
- clin:** 189 (Pen, Cnos, Pin, Gua, Alc)
- clina:** 189 (Moix)
- cloquejar / cloquear (i variants):** 554b (Pen, Tor, Pnyà, Llan, Bba, God)
- cloquet:** 554b (Tor)
- crossa (i variants):** 601 (Clló, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Fan)
- clotet:** 586a (Can, Orp, Aín, Pen)
- co[l]mena:** 175 (Clló, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- co[l]menar:** 176 (Clló, TrV, Azu, Ped, God, DosA, Mon, Dol, Fan)
- co[l]menero:** 176 (Caud)
- co[r]mena:** 175 (Adz, Mar, Ann, Tuéj)
- co[r]menar:** 176 (Adz, Mar, Ann, Tuéj)
- co[t]jino:** 575 (Tor, Dol, Calp, Cr, Gua)
- coa:** 190 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Bsà)
- coç:** 41 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Llan, Bpa, Blí, Calp, Camp, Gua, Can)
- cociol:** 698a (TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC, Mon, Adz)
- coclit:** 554b (Pnyà)
- cocote:** 590a (Adz, DosA)
- coent:** 465 (Can, Calp, Gua, Cnos)
- cofins:** 800 (Bsà, Gua, Pen) & 806h (Can, Pen, Pin, Camp)

- cola:** 190 (Gua)
- colar:** 787b (Mvés, Llan, Moix, Gua, Ann)
- colchón:** 705b (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Dol, Fan)
- collir:** 805 (Can, Aín, Biar, Alc)
- colmena:** 175 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Pen)
- colmenar:** 176 (Vist, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Alc)
- colomina / palomina:** 553d (Cinc, Adz, Tuéj, Caud, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Dol, Gua, Cillo)
- comadre:** 646 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, DosA, TrC, Fan)
- comadronea:** 646 (God, Cr, Dol, Mon)
- comare:** 646 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- començar / comenzar:** 756a (Cinc, Adz, Tuéj, Caud, Bpa, Bba, Blí, Calp, Cr, Dol, Gua, Pen)
- cona:** 579c (Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Mvés, Can)
- conillet / conejico (i variants):** 533 (Cinc, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Caud, Ped, Raf, Qua, DosA, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- conna:** 579c (Bba, Calp)
- conxeta:** 194 (Mvés)
- cor:** 464a (Cinc)
- corbo:** 629 (Fan, God)
- córc:** 489 (Blí)
- corca:** 489 (Cillo, Tuéj, DosA, TrC, TrV)
- córca:** 489 (Can)
- corchón:** 705b (TrC)
- corciol:** 698a (Caud)
- corcó:** 489 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Bba, Calp, Pin, Camp, Gua, Orp)
- corcoma:** 489 (Caud)
- corcón:** 489 (Fan, Mar, Ped, God, Ann, Dol, Azu)
- cordell / cordel:** 740 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Azu, Ped, DosA, Mvés, Bsà)
- cordil:** 740 (TrV, Tuéj, Mar, Adz)
- cordó / cordón:** 740 (Cillo, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Fan)
- cordonera:** 740 (Ann, Moix, Biar, Mon, Camp, Dol, Gua, Llan)
- coriola:** 828 (Vist)
- corn:** 579c (Qua, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Pnyà)
- corona:** 590a (Can, Cillo, TrV, Tuéj, Ped, TrC, Ann, Moix, Biar, Pin, Dol, Vist)
- coroneta:** 590a (Cinc, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Caud, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- coronica:** 590a (Azu)
- corral:** 679 (Vist, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, DosA, Cillo)
- corral cubierto:** 679 (Tuéj, Mar)
- correas:** 191 (Cillo)
- correcher:** 724 (Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Ann, Adz)
- correchero:** 724 (God)
- correero:** 724 (Cillo, Fan)
- correola:** 828 (Fan, Azu, Mar, God, TrV)
- corretger:** 724 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- corretjola:** 446 (Biar)
- corriola:** 828 (Pen, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bba, Blí, Camp, Orp)
- corrionero:** 724 (TrC, Dol, Mon)
- corrusco:** 694 (Adz)
- cortaor:** 820a (God)
- córxo - cólxo:** 693 (Monc, Raf, Qua, Cnos)
- cósc:** 464a (Bsà)
- cosconelles:** 604 (Pnyà, Llan, Bpa, Blí, Calp, Mvés)
- cosquelles:** 604 (Vist, Tor, Moix, Biar, Aín)
- cosquerelles:** 604 (Monc, Raf, Qua, Cnos)
- cosquilles / cosquillas:** 604 (Cinc, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Cillo)
- coffi / cocio:** 698a (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Bsà)
- còssil / cóciol:** 698a (Blí, Cr, Dol, Gua, Camp)
- costal:** 785b (Llan)
- costat:** 600a (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Monc, Qua, Bba, Blí, Bsà)
- cr-:** 474 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Llan, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Azu)
- cradadillas:** 369 (Mar)

- cradillas:** 369 (Fan)
- cre[h]ta:** 83 (Caud, TrC)
- cre[ht]ta:** 83 (Dol)
- cre[s]ta:** 83 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- creciente:** 825 (Mon, Dol)
- credeïlles:** 369 (Calp)
- credilles:** 369 (Blí)
- cregaïlles:** 369 (Tor)
- creïllas:** 369 (Dol)
- creïlles:** 369 (Qua, Biar, Camp, Bpa)
- cremalló - cremelló:** 690 (Bba, Camp, Cr, Pin)
- resol:** 689 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- resola:** 689 (Orp)
- criadillas:** 369 (TrV, Ped, Azu)
- criailles:** 369 (Raf)
- cribar:** 787b (Cinc, Vist, Clo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, Cr, Can)
- criguïllas:** 369 (God)
- crillas:** 369 (TrC, Mon)
- crilles:** 369 (Pin)
- crin:** 189 (Cr)
- crossa:** 601 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Bsà)
- cu[tj]ara:** 144 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- cu[tjy]ara:** 144 (TrC, Dol)
- cua:** 190 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Llan, Moix, Pin, Camp, Monc)
- cuadr[áO]:** 115 (TrV, TrC, Tuéj)
- cuadr[áw]:** 115 (Clo, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol, Fan)
- cuajar:** 794a (Clo)
- cubeta:** 798a (Ann)
- cuc:** 489 (Llan)
- cuello:** 586a (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- cuerno (i variants):** 568 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- cuesco:** 258 (Azu, DosA, God) & 473 (Azu, God, DosA)
- cuesga:** 317 (Fan, God, DosA, Ann, Azu)
- cuezca:** 317 (Clo, TrV)
- cuezga:** 317 (Ped)
- cuid[ál]:** 355 (Cinc, Can)
- cuid[álo]:** 355 (Clo, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Tor, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan)
- cuid[árllo]:** 355 (Azu, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Caud)
- cuid[álo]:** 355 (TrC)
- cuissot:** 580 (Mvés)
- cuixa:** 600c (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- cuixot:** 580 (Alc, Blí, Camp, Biar)
- cuixots:** 580 (Cinc, Bba)
- culebra:** 430 (Clo, Azu, Mar, Ped, Fan) & 498 (Clo, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Cr, Dol, Gua)
- culebreado:** 430 (God)
- culebrina:** 430 (TrV, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Adz)
- culeca:** 544 (Clo, Azu, Mar, TrV)
- cullir:** 805 (Pen)
- cuna:** 704 (Vist, Fan, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Clo)
- cuneta:** 704 (Aín, Pnyà, Cnos)
- cup / cubo:** 679a (Cinc, Vist, Clo, Fan, Orp, TrV, Azu, Tuéj, Ped, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Can) & 798a (Cinc, Can, Alc, Adz, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Dol, Gua)
- cura:** 718 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- curcó:** 489 (Pen)
- curiola:** 828 (Cinc, Can, Alc, Aín, Bpa, Calp, Bsà)
- curra:** 622 (Azu)
- curriola:** 828 (TrV, Llan, Tor)
- curro:** 623 (Azu, Cnos) & 624 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Tuéj, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp)
- curro:** 624 (Adz)
- cuscanelles:** 604 (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Bba)
- d[e]cir:** 325 (Adz, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Tuéj)

- d[i]cir:** 325 (Clló, Azu, Mar, Ped, TrV)
- d[i]licid:** 325 (Fan)
- d[iá]blo:** 33 (Fan, Ann, Mon, Caud)
- d[iá]ri:** 74 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- d[já]blo:** 33 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- da[s]a:** 464 (God)
- da[ə]a:** 464 (Ped)
- da[ɲ]ar:** 653a (Clló, TrV, Alc)
- dacsa:** 464 (Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Tor)
- dar, hacer mal, tomar mal (de ojo):** 653a (Caud, DosA, Dol, Ped)
- de llom / de lomo - de lomos:** 754b (Fan, Aín, Azu)
- de memòria / de memoria:** 754b (Vist, Fan, Clló)
- de tòs:** 754b (Pen, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Alc)
- de[d]o:** 28 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- de[n]:** 20 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Moix, Biar, Bba, Pin, Bsà)
- de[nt]:** 20 (Monc, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Raf)
- de[nt']:** 20 (Llan)
- [de]ciocho:** 295 (Clló, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, DosA, Mon, TrV)
- [de]ciséis:** 294 (Clló, Azu, Mar, Caud, Ped, DosA, Dol, TrV)
- [de]lluns:** 997 (Cinc, Orp, Aín, Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Pin, Cr, Alc)
- debatre's:** 439 (Bpa)
- debrillo:** 697 (God) & 824b (God)
- degollador:** 577c (Cinc, Can, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Dol, Bsà)
- demanar... / pedir...:** 637a (Cinc, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)
- demanaren:** 354 (Tor, Mvés, Blí, Calp, Gua, Pnyà)
- demandarla:** 637a (Caud, DosA)
- dempús-d'ahir:** 306 (Cr) & 383 (Cr)
- dempús-d'ahir l'atre:** 307 (Cr)
- dengú:** 280 (Aín)
- denguna:** 280 (Qua, Pin, Cr, Gua, Moix)
- deo:** 28 (Tuéj, Dol, Mon)
- depòsit:** 807a (Cr)
- deprement:** 67 (Cinc, Cnos, Bpa, Blí, Calp, Can)
- derbocado:** 198 (Clló)
- (derivats de BORUMBALLA):** 817 (Fan, Azu, Monc, Ped, Raf, Ann, Biar, Mon, Gua, TrV)
- desaganxen:** 363 (Pin, Cr)
- desanche:** 825 (Adz)
- desboc[áo]:** 198 (TrV, TrC, Tuéj)
- desboc[áw]:** 198 (Clló, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol, Fan)
- desbocado:** 198 (Mar, Ann)
- desbocat:** 198 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Raf)
- descans[ála]:** 363 (Fan)
- desembocat:** 198 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Blí, Bsà)
- desenfrenado:** 198 (Fan)
- desenganxen:** 363 (Gua)
- desganxen:** 363 (Biar)
- desjunen:** 363 (Orp)
- desjunyen:** 363 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- deslabón:** 701 (Caud, Dol, Mon)
- desmai / desmayo:** 477 (Cinc, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Tor, DosA, Bsà)
- desmamar:** 653 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- d'espalda:** 754b (Cr)
- d'espaldes:** 754b (Gua)
- después-ahir:** 306 (Vist) & 383 (Vist)
- después-ahir no l'atre:** 307 (Vist)
- después-anit:** 377 (Vist)
- despuesdayer:** 306 (Azu, Ann)
- después-ahir:** 306 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Can) & 383 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp)
- después-ahir a l'atre:** 307 (Aín)
- después-ahir l'atre:** 307 (Bsà, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Monc)

- despús-ahir no l'atre:** 307 (Pen, Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Alc)
- despús-anit:** 377 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Can)
- despús-d'ahir:** 306 (Pin, Cr, Gua, Camp) & 383 (Pin, Camp, Gua)
- despús-d'ahir l'atre:** 307 (Camp)
- despús-d'anit:** 377 (Pin, Cr, Gua, Camp)
- despús-despús-r-d'ahir:** 307 (Pin)
- d'esquena / d'espalda - d'espaldas:** 754b (Cinc, Can, Pen, Orp, TrV, Tuéj, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Dol, Bsà)
- dessuador:** 194 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Tor, Llan, Bsà)
- destetar:** 653 (Ped)
- devadura:** 825 (TrC)
- [deznuét]:** 10 (Biar)
- [deznút]:** 10 (Gua)
- [di]ciocho:** 295 (Fan)
- [di]ciséis:** 294 (Fan)
- [di]lluns:** 997 (Bsà, Pen, Vist, Cnos, Raf, Tor, Biar, Blí, Calp, Camp, Gua, Can)
- [diárjo]:** 74 (Clló, Tuéj, Mar, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Adz)
- dibrell:** 697 (Pnyà, Pin, Camp, Llan)
- dieu:** 325 (Cinc, Pen, Vist, Bpa, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- digau:** 325 (Aín, Cnos, Qua, Biar, Blí, Monc)
- digueren:** 354 (Cnos, Qua, Raf)
- digueu:** 325 (Bsà, Orp, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bba, Alc)
- dígüit:** 295 (Ann)
- dim[ó]ni:** 33 (Cinc, Vist, Alc, Monc, Pen)
- dim[ó]ni:** 33 (Bsà, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- dinguna:** 280 (Bsà, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Monc)
- dir:** 325 (Ann)
- dit gros / dedo gordo:** 607 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Blí, Calp, Dol, Bsà)
- [dít]:** 28 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Bsà)
- [dít']:** 28 (Bpa, Gua, Camp)
- dité:** 465 (Mon)
- ditet:** 465 (Moix, Pin, Gua, Biar)
- [djárjo]:** 74 (Fan, Azu, Caud, Ped, God, TrV)
- [dje]ciocho:** 295 (Tuéj, Dol, TrC)
- [dje]ciséis:** 294 (Adz, God, TrC, Mon, Tuéj)
- domiello:** 579b (Alc)
- dompedro:** 446 (Alc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, DosA, TrC, Ann, Calp, Mon, Dol, Tuéj)
- dompedros:** 446 (Monc, Tor, Moix, Camp, Gua, Adz)
- don[s]jella:** 443 (Raf)
- donsella:** 443 (Raf)
- dos d[o]menges:** 244 (Bsà, Biar, Pen)
- dos d[u]menges:** 244 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- dos naves:** 669 (Caud, TrC)
- dos rovell[ɾ]:** 245 (Cinc, Can, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Cr, Bsà)
- dos rovell[tɾ]:** 245 (Pen, Alc, Monc, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Vist)
- dos tramas:** 669 (Mar, Ped)
- dragó / dragón:** 499 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Aín, Raf, Qua, Tor, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- drap:** 194 (Aín)
- dribell:** 697 (Alc)
- duelo:** 660b (Dol)
- dugué:** 306 (Raf, Tor)
- dugueren:** 320 (Pnyà) & 351 (Tor)
- dumen[jɟ]es:** 244 (Camp, Gua)
- dumen[ɟ]es:** 244 (Bsà)
- dumen[dɟ]es:** 244 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Can)
- dumen[tɟ]es:** 244 (Aín, Raf, Qua, Tor, Mvés, Cnos)
- dumprés-ahir:** 306 (Cinc) & 383 (Cinc)
- dumprés-anit:** 377 (Cinc)
- dumpués-ahir:** 306 (Cinc)
- dumpués-ahir no l'atre:** 307 (Cinc)
- durac[á]n:** 426a (Calp, Camp)
- duracà:** 426a (Qua, Biar, Cr, Gua, Moix)
- [dɟ]eniva:** 21 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- [dɟ]ornal:** 73 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- e[h]pada:** 187 (Caud, Dol, TrC)

- e[h]paldà:** 23 (Caud, TrC)
- e[hp]paldà:** 23 (Dol)
- e[s]pada:** 187 (Cllò, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- e[s]paldà:** 23 (Cllò, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- e[ɟ]:** 38 (Biar, Pin)
- e[ɟ]am:** 179 (Pnyà, Pin, Camp, Gua, Biar)
- e[ɟɟ]:** 38 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- e[ɟɟ]am:** 179 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- ech[áles]:** 357 (Fan, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrV)
- ech[árles]:** 357 (Azu, God, Mon, Dol, Caud)
- ech[áles]:** 357 (TrC)
- [égwa]:** 39 (Vist, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- ehhcoba:** 660 (Caud, Dol, TrC)
- eixadella:** 783e (Cinc, Vist)
- eixadeta:** 783e (Cnos)
- eixam:** 810c (Llan, Gua, Bpa)
- eixarment:** 792a (Can, Cnos, Vist)
- eixerment:** 792a (Mvés)
- eixida / salida:** 671 (Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Mvés)
- eixidor:** 810b (Cr)
- eixinglót:** 615 (Cinc, Can)
- eixugador:** 194 (Cnos, Bpa)
- eixugamans:** 693b (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Raf, Blí, Calp, Can)
- el de[nt]:** 20 (Cnos)
- (el negre és negatiu):** 492 (Bsà, Pen, Vist, Orp, Monc, Qua, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Can)
- (el negre és positiu):** 492 (Tor, Llan, Mvés)
- el ruedo:** 786c (God)
- el[tɟ]up:** 421a (Raf)
- em[b]a[z]ador:** 719a (Bsà, Pen, Vist, Can)
- embruixar / embrujar:** 653a (Cinc, Can, Vist, Fan, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Bsà)
- empelpar:** 471 (Mar)
- empeltar:** 471 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cllò, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- empezar:** 756a (Ped, Dol)
- emportaren:** 351 (Pnyà)
- empostar:** 783b (Bpa)
- emprecipiar:** 756a (TrC, Dol)
- en cloquilles / en cloquillas:** 754 (Azu, Tuéj, Cnos, Ped, Adz)
- en la calle:** 313 (Cllò, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, TrV)
- en[ɟ]am:** 179 (Cr)
- en[tɟi[s]ar:** 653a (Cnos, Mvés, Ann, Llan, Moix, Tor)
- [en]jambre:** 179 (Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Tuéj)
- [en]somi:** 150 (Cinc, Vist, Cnos, Tor, Pin, Cr, Can)
- [en]sony:** 150 (Gua)
- encanàries:** 463 (Gua)
- encisam:** 202 (Orp, Llan, Bpa, Blí, Raf)
- enclosa:** 819 (Mar)
- enclusa:** 819 (Cllò, Azu, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Pnyà, TrV)
- encomençar:** 756a (Vist)
- encru[z]a:** 819 (Fan, Ann)
- encrusa:** 819 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- enfádega:** 454 (Cllò, Fan)
- engenoll[arse]:** 750 (Bba, Camp, Blí)
- engerra:** 807a (Can)
- engrunsar:** 705 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Moix, Biar, Calp, Dol, Cnos)
- enjambre:** 810c (Ped, Dol, Ann)
- enjertar:** 471 (Adz)
- enjubamanos:** 693b (God)
- enrobinarse:** 821a (Tuéj, DosA)
- enrollinarse:** 821a (Caud)
- enrubinarse:** 821a (Dol)
- ens[ómi]:** 150 (Cinc, Bsà)
- ens[ómit]:** 150 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Pin, Cr, Pen)
- ensalada:** 202 (Biar, Blí, Bba)
- entabladora:** 783c (God)
- entablear:** 783b (God)
- entauladora:** 783c (Can, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Blí, Calp, Cnos)
- entaular:** 783b (Ann)
- entaular / entablar:** 783b (Bsà, Pen, Vist, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Calp, Can)

- enterdayer:** 306 (Clló)
- entesdayer:** 306 (Fan)
- entrecavar:** 783d (Qua, Tor, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, God)
- investir:** 163 (Gua)
- envisc (i variants):** 509 (Raf, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- [eɲjám]:** 179 (Cr)
- er:** 482 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- er / -ero:** 478 (Bsà, Clló, Fan, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Dol, Pen)
- era:** 478 (Alc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Pin, Mon, Cr, Azu) & 482 (Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Moix, Biar, Pin, Mon, Dol)
- erada:** 786d (Cinc, Can, Vist, Orp, Monc, Raf, Calp, Bsà)
- erizo:** 617 (Clló, TrC, TrV)
- erizón:** 617 (Tuéj)
- erm / yermo:** 782a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Azu, Tuéj, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Bsà)
- ermo[s]ar:** 695a (Raf)
- èrna:** 489 (Mvés)
- erreriquia:** 53 (DosA)
- [es]coltar:** 238 (Cinc, Vist, Alc, Cnos, Mvés, Biar, Blí, Cr, Gua, Can)
- [es]copeta:** 160 (Cinc, Vist, Cnos, Tor, Bpa, Biar, Pin, Cr, Gua, Can)
- [es]palda:** 23 (Cr, Gua)
- [es]pasa:** 187 (Cinc, Vist, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Pin, Can)
- [es]patla:** 23 (Vist, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp, Cnos)
- [es]pill:** 114 (Cinc, Vist, Cnos, Qua, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua, Can)
- [es]quena:** 23 (Can, Cnos, Mvés, Bpa, Biar, Calp, Pin, Vist)
- [es]tiu:** 999 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- esbardilla:** 193 (Blí)
- esbirbar:** 783d (Cnos)
- esbisbar:** 783d (Clló)
- esbocado:** 198 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Azu)
- esbocat:** 198 (Cr, Gua)
- esbramuc -bramuc:** 553e (Cinc, Can, Bsà)
- esbramucar - bramucar:** 553e (Bsà, Can)
- escalpre:** 818d (Biar, Cr, Pin)
- escampilla:** 738 (Cnos, Raf, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Mar)
- escar[tj]a:** 437 (Adz, Cnos, Mar, Caud, Ped, Qua, God, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Calp, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Tuéj)
- escarcil:** 463 (TrC)
- escardar:** 783d (Vist, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Ann, Bpa, Moix, Cr, Dol, Gua, Clló)
- escarot / escarote:** 810c (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Cnos, Biar, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- escarpe:** 818d (Bba)
- escla[v]ón:** 701 (Ann)
- esclasnar:** 554b (Vist)
- esclasnit:** 554b (Vist)
- esclata-sang:** 442 (Raf, Mvés, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Pnyà)
- esclata-sangs:** 442 (Monc)
- esclavó / esclabón:** 701 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- esclopo:** 818d (Fan)
- escoba:** 660 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Fan)
- escolà:** 128 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Bsà)
- escombrar:** 794a (Blí, Camp, Calp)
- escomençar / escomenzar:** 756a (Bsà, Clló, Orp, TrV, Azu, Aín, God, Tor, DosA, Can)
- escopinyes:** 316 (Pen, Aín, Raf, Qua, Pnyà, Llan, Bba, Alc)
- escopixques:** 316 (Cnos, Cr, Moix)
- escoplo:** 818d (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- escrigué:** 307 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Calp, Gua, Raf)
- escudella / escudilla:** 806a (Pen, Dol)
- escueja:** 317 (Caud)
- escuerga:** 317 (Tuéj)
- escuesa:** 317 (Mon, Dol)
- escuesca:** 317 (Mar)
- escuesga:** 317 (Adz)
- escueza:** 317 (TrC)
- escumar:** 794a (Ann)
- escupinyeges:** 316 (Can)

- escupinyes:** 316 (Monc, Blí, Bpa)
- escupinyos:** 316 (Bsà)
- escupixes:** 316 (Orp, Mvés)
- escupixgues:** 316 (Pin)
- escupixques:** 316 (Cinc, Tor, Biar, Calp, Camp, Gua, Vist)
- escurada:** 692 (Orp, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cnos)
- esgarrap:** 634 (Cinc, Pen, Bsà)
- esgunsar:** 705 (Llan, Camp, Bpa)
- eslabón:** 701 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Adz)
- esllabón:** 701 (TrC)
- esmamar:** 653 (Adz)
- esmol[ás]:** 677 (Ann)
- esmolador:** 725 (Cinc, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Cnos, Mar, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Pen)
- esmolet:** 725 (Bsà)
- esmontar:** 782d (Tuéj, DosA)
- esmonyir:** 566 (Biar, Blí, Bba) & 805 (Bba, Blí)
- esmorzar:** 695a (Bsà, Calp, Alc)
- esmu[ɲ]ir:** 566 (God, Moix, Calp, Camp, DosA) & 805 (God, DosA, Bpa, Moix, Calp, Camp)
- esp[á]:** 187 (Clló, Azu, Mar, Caud, God, DosA, TrC, TrV)
- esp[áda]:** 187 (Clló, Adz, Tuéj, Ped, Ann, Mon, Dol, Fan)
- espa[l]a:** 23 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Bsà)
- espa[l]l]a:** 23 (Raf, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Mvés)
- [espá]:** 187 (Cr, Gua)
- espalmtoria:** 689a (Clló, Tuéj, Adz)
- espalmtòria:** 689a (Cinc, Pen, Alc, Orp, Bba, Bsà)
- espanta[x]o:** 472 (Clló, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol, TrV)
- espanta[dz]o:** 472 (Gua)
- espartins / espartines:** 800 (Clló, TrV, Azu, Aín, Fan) & 806h (Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Ped)
- espellera:** 810b (Can)
- espelma:** 689a (Fan)
- espelmatòri:** 689a (Gua)
- espelmatòria:** 689a (Vist)
- espelméro:** 689a (Pin)
- espenilla:** 601b (Cinc, Clló, Can)
- espiga:** 278 (Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Mvés) & 464 (Fan, Alc, DosA, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp)
- espigó / espigón:** 464a (Aín, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Tor)
- espigó / espigónn:** 464a (Ped, DosA, Ann, God)
- espigol:** 455 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- espillera:** 810b (Cinc, Vist, Tor, TrC, Bsà)
- espina:** 513 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Orp, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà) & 599 (Monc, Raf, Bpa, Calp, Cr, Dol, Gua) & 609 (Vist, Caud)
- espinada:** 599 (Blí)
- espinal:** 599 (Pnyà)
- espinàs / espinazo:** 599 (Pen, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Camp, Adz)
- espinella:** 601b (Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Bba)
- espinilla:** 601b (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol, Azu)
- esplamatòria:** 689a (Monc)
- espliego:** 455 (Caud)
- espligo:** 455 (TrV, Tuéj, God, TrC, Adz)
- espolsar:** 794a (Orp, Aín, Monc, Moix, Azu)
- esporgar:** 794a (Cinc, Fan, TrV, Ped, Pen)
- esportims:** 806h (Cnos, Qua, Tor, Raf)
- esportins / esportines:** 800 (Orp, Ann, Llan, Moix, Biar, DosA) & 806h (Orp, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp)
- esporxada:** 674 (Aín)
- esprada:** 301 (Aín, Qua, Tor, Mvés, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Cnos)
- esprigol:** 455 (Clló, Mar, Ped, God, DosA, Azu)
- esprimir:** 805 (Clló, Fan)
- esquell-:** 571a (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Can) & 571b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp)
- esquellada:** 642d (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Bsà)
- esquellado:** 642d (Biar, Bba)
- esquellotada:** 642d (Alc, Llan)
- esquèrda:** 609 (Raf, Bpa)

- esquerrer:** 623 (Bsà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Gua, Pen)
- esquil-**: 571a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Fan) & 571b (Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, God, Tor, TrC, Ann)
- esquilada:** 642d (Fan)
- esquinás:** 599 (Fan)
- esquinàs / esquinazo:** 599 (Bsà, Clló, Alc, TrV, Azu, Aín, Vist)
- estable:** 679 (Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Qua)
- estalzí:** 685 (Bsà, Pen, Can)
- estalzim:** 685 (Alc, Orp)
- estaraganya:** 117 (Bsà)
- estarnudar:** 613 (Cinc, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- estel:** 426f (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Can)
- estena[z]as:** 818k (Fan, Ann)
- estenalla / estenaza:** 818k (Tuéj, Qua)
- estenalles:** 686a (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- estenalles / estenazas:** 818k (Cinc, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Cnos, Ped, Raf, God, DosA, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- estenases:** 686a (Cr)
- estenazas:** 686a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, Ann, Fan)
- esterines:** 806h (TrC)
- esternudar:** 613 (Azu, Tuéj, Caud, Ped, Raf, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Adz)
- estetar:** 653 (Adz, Tuéj)
- estidora:** 794 (Calp)
- estírcol:** 783 (Adz, Ped, God, DosA, Mon, Dol, Tuéj)
- estinalles:** 686a (Aín) & 818k (Aín, Can)
- estisora:** 794 (Blí, Pin)
- estisores:** 794 (Biar)
- estomizar:** 782d (Caud)
- estorins:** 800 (Gua) & 806h (Gua, Monc)
- estornija:** 738 (TrV, Adz)
- estornudar:** 613 (Fan, Bpa, Blí, Camp, TrV)
- estornudir:** 613 (Bpa)
- estornuzar:** 613 (TrV)
- estovalles:** 693b (Bpa)
- estraudes:** 687 (TrV)
- estregina:** 117 (Pen)
- estrel:** 426f (Bba, Calp)
- estrenudar:** 613 (Mar, Mon)
- estrijol (i variants):** 569 (Pen, Alc, Orp, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Vist)
- esturnear:** 613 (Dol)
- [ew]rella:** 16 (Can)
- [éwa]:** 39 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Bsà)
- [ez]llissar:** 104 (Can)
- [ez]varar:** 104 (Cinc, Vist, Cnos, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua, Can)
- [ejáam]:** 179 (Pin, Gua)
- [ej]jada:** 89 (Cinc, Cnos, Can)
- [ej]ám:** 179 (Cinc, Cnos, Vist)
- f[éli] el monyo:** 221 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Pin, Cr, Pen)
- f[érij] el monyo:** 221 (Bsà, Raf, Qua, Calp, Cnos)
- f[íé]ra:** 56 (Pen, Biar, Vist)
- f[jé]ra:** 56 (Cinc, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- f[jié]ra:** 56 (Alc, Llan, Bba, Pnyà)
- f[wé]go:** 62 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Fan)
- f[wé]rza:** 50 (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- f[wóé]go:** 62 (Mon, Dol)
- f[wóé]rza:** 50 (Adz, Dol, Mon)
- f[ó]rç[a]:** 50 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Calp, Cr, Gua, Bsà)
- f[ó]rç[ó]:** 50 (Mvés, Moix, Bba, Pin, Camp, Llan)
- [f]aja:** 213 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [f]i:** 338 (Adz, Dol)
- [f]iera:** 56 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [f]lauta:** 153 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [f]lor:** 171 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [f]oc:** 62 (Ann)
- [f]ragua:** 59 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)

[f]rente: 12 (Cll, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)

[f]ront: 12 (Ann)

[f]uego: 62 (Tuéj, God, TrC, Dol, Caud)

[f]uent: 92 (Ann)

[f]uente: 92 (Caud, DosA, TrC, Dol, God)

[f]uerza: 50 (Cll, Tuéj, Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Adz)

[f]ui: 338 (Tuéj, God, TrC, Dol, Caud)

fa[ŋ]: 435 (Biar)

fa[j]a: 213 (Biar, Camp, Cr, Gua, Pin)

fa[j]ja: 213 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Bsà)

fàbiga: 454 (Blí)

fajo: 785 (Adz)

falcada: 784b (Cnos, Biar, Pin, Cr, Gua, Tor)

falçada: 784b (Biar)

falcat: 784b (Cinc, Orp, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Camp, Can)

falsa: 674 (Cinc, Vist, Fan, Orp, Can)

falta: 132 (Alc)

fan[k]: 435 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)

farda / harda: 517 (Cinc, Vist, Cll, Fan, Azu, Tuéj, Can)

farda[t]o: 499 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)

farfallós / farfalloso: 631a (Can, Azu, Adz, Tuéj, Ped, Tor, Mvés, TrC, Llan, Camp, TrV)

farga: 802 (TrV, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Azu)

fargalada: 802 (Cinc, Can, Alc, Mvés, Biar, Bsà)

farvatxo: 499 (Moix)

fe[z]oles: 460 (Ann)

fea: 372 (Bsà, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Aín)

fee: 372 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Can)

feia: 372 (Bba, Blí)

feix: 785 (Qua)

fem: 783 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)

(Femení): mispola, nyespla, nespla, niespla, nispola: 470 (Cinc, God, Pin, Mon, Gua, TrV)

fénydre: 826 (Gua)

fénye: 826 (Can, Alc)

fényer: 826 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Monc)

fenyí: 826 (Cr)

fer calcetí: 439 (Camp)

fer el monyo: 221 (Monc, Bba, Blí, Camp, Bpa)

fer el pa: 826 (Bsà, Pen)

fer el pastó: 825b (Vist)

fer les fogasses: 826 (Vist)

feren: 257 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Cr, Gua, Raf)

fermentar: 799 (TrC)

ferré: 57 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Bsà)

ferrer: 57 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Aín) & 725 (Can, Aín)

fèrrins: 687 (Bsà)

ferrollat: 109 (Cnos, Gua)

ferros / hierros: 687 (Cinc, Pen, Vist, Cll, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)

fesols: 460 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp, Can)

fesols de bajoca: 460 (Pen)

fesseta: 783e (Cr, Gua)

festeig: 139 (Cinc, Pen, Vist, Monc, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)

[ff]aja: 213 (God)

[ff]ragua: 59 (God)

fia: 372 (Pen)

fibló: 178 (Bsà, Pen, Orp, Calp, Can)

fic[á]lis: 357 (Tor)

fic[ár]los oli: 357 (Moix)

fic[ár]se: 280 (Pnyà)

ficaren: 356 (Pnyà, Mvés)

fil d'alambre: 822 (Blí)

fil d'aram: 822 (Cinc, Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Llan, Biar, Calp, Camp, Cr, Gua, Pen)

fil de ferro: 822 (Alc, Bba)

fil d'eram: 822 (Orp)

filferro: 822 (Bsà, Aín, Can)

- fillola:** 419 (Alc, Mvés, Camp, Cr, Raf)
- fissó:** 178 (Cinc, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Gua, Llan)
- fi[áu]ta:** 153 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- fi[áw]ta:** 153 (Alc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Aín)
- [flájle]:** 2 (Dol)
- [flájre]:** 2 (God, DosA)
- flama:** 63 (Clllo, Tuéj, Dol, Adz)
- flamada:** 63 (Can, Pen)
- flamarada:** 63 (Cr)
- flamerada:** 63 (TrV, Vist, Orp, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Bba, Blí, Calp, Pin, Gua, Pen)
- [fláre]:** 2 (Ann)
- fleco:** 223 (TrV, Tuéj, Adz)
- fleig:** 476 (Bpa)
- fleix:** 476 (Pnyà, Llan, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Mvés)
- fleix (i variants):** 476 (Cinc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- fleixer:** 476 (Bba)
- fleixera:** 476 (Bsà, Blí)
- floc:** 223 (Azu, Ann, Cinc, Bsà, Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Ped)
- floque:** 223 (Clllo, God, DosA, Mar)
- flor de mayo:** 443 (Ann)
- fogar:** 682 (Camp)
- fogaril:** 682 (Gua)
- follar-se:** 646a (Bpa, Calp)
- follí / hollín:** 685 (Cinc, Clllo, TrV, Azu, Mar, Caud, TrC, Ann, Biar, Pin, Mon, Vist)
- fon:** 338 (Raf, Qua)
- font / fuente:** 421 (Can, Clllo, Fan, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Mvés, Adz, Cnos, Caud, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Calp, Pin, Vist, Azu, Mar, Ped, Tuéj)
- foradet:** 810b (Bpa)
- forat:** 810b (Monc, Llan)
- forcal:** 763 (TrV, Tuéj)
- forcall:** 763 (Clllo)
- forcat:** 763 (Adz, Qua, God, DosA, Pnyà, Llan, Biar, Bba, Camp, Ped)
- forcate:** 763 (Caud, TrC)
- forment:** 70 (Cnos, Qua, Tor, Camp, Cr, Gua, Raf)
- formón:** 818d (Ann)
- fornal:** 59 (Cinc, Can, Vist, Orp, Blí, Bsà)
- fornaleta:** 682 (Cr)
- fornet:** 59 (Pnyà)
- forra:** 528 (Pnyà, Bpa, Calp, Llan)
- forrallat:** 109 (Pnyà)
- forrell:** 109 (Pin)
- forrellat:** 109 (Pen, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Camp, Cr, Orp)
- forret:** 635 (Pnyà)
- forroll:** 109 (Cinc, Vist, Calp, Bsà) & 686b (Bsà, Can, Orp)
- forrollat:** 109 (Can)
- fr[ó]nt:** 12 (Pen, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- fr[ó]nt:** 12 (Cinc, Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Bsà)
- fra[gw]a:** 59 (Raf, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Moix)
- fra[w]a:** 59 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Alc)
- fragalada:** 802 (Pen, Biar, Blí, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Orp)
- fragua:** 59 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Alc)
- [frájle]:** 2 (Fan, Azu, Tuéj, Ped, Mon, TrV)
- fre[z]uelos:** 460 (Fan)
- fregada:** 692 (Clllo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, Qua, God, Fan)
- fregado:** 692 (Adz)
- fregassa / fregaza:** 692 (Cr, Gua, Dol)
- fregue:** 692 (Caud, TrC, DosA)
- freguijo:** 692 (Mon)
- freixera:** 476 (Cinc)
- [fréjle]:** 2 (Clllo, TrC, Mar)
- freno:** 476 (Fan, Caud, Ann, Mon, Dol, Gua, Tuéj)
- fresca:** 810a (Tuéj)
- fresne:** 476 (TrC)
- fresno:** 476 (Vist, Alc, Orp, Azu, Monc, Adz, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Moix, Cr, Clllo)
- fresno (i variants):** 476 (Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Moix, Mon, Cr, Dol, Gua, Clllo)
- fréssoles:** 458 (Caud)
- fresols:** 460 (Cinc, Biar, Bba, Camp, Cr, Moix)
- frisuelos:** 460 (Mon)
- frita:** 309 (Orp, Qua, Pnyà, Mvés, Raf)
- fritera:** 693a (Raf, Mvés, Llan, Moix, Pnyà)

- fro[n]**: 12 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Moix, Biar, Bba, Pin, Bsà)
- fro[nt]**: 12 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Cnos)
- fro[nt']**: 12 (Llan)
- frontisses / frontizas**: 667 (Fan, Aín, Mar, Tor, Pnyà, Mvés, Azu)
- fruita**: 309 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bpa, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- fruitera**: 693a (Qua, Bba)
- fruta**: 309 (Alc, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Aín)
- frutera**: 693a (Cillo, Ped, God, DosA, Ann, Bpa, Pin, Tuéj)
- [fréjle]**: 2 (Adz, Caud)
- fuelle**: 819b (Caud, Dol, TrC)
- fugir-li la mamella**: 653 (Pin)
- fus**: 799d (Tor)
- fusell**: 799d (Llan, Biar, Bba, Calp, Pin, Moix)
- [g]lobo**: 107 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Tor, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- ga[l]inas**: 81 (Azu, Mar, Caud, Ann, Adz)
- ga[n]ivet**: 145 (Pen, Moix, Bba, Blí, Camp, Llan)
- ga[ɲ]inas**: 81 (Cillo, TrV, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- ga[ɲ]ivet**: 145 (Biar)
- gafarrones**: 810e (Fan)
- galdrufa**: 428 (Pnyà)
- galdufa**: 428 (Tor, Llan)
- galet**: 594 (Cinc)
- gall / gallo**: 520 (Cinc, Pen, Cillo, Fan, TrV, Adz, Mar, Caud, Qua, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Mon, Dol, Can)
- gallerufa**: 428 (Monc)
- gallet**: 594 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Can)
- gallico**: 594 (God)
- gallina[h]**: 81 (Dol)
- gallina[s]**: 81 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Fan)
- gallina[s]a**: 553c (Raf, God, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Qua)
- gallina[ə]a**: 553c (Cillo, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, TrV)
- gallinaza de paloma**: 553d (Ped, DosA)
- galtas**: 592 (Cillo, TrV, Cnos, Mar, Ped, God, DosA, Mvés, Ann, Fan)
- galtes**: 592 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- gamella**: 815b (Vist, Adz, TrV)
- gamella, -eta (de madera)**: 576 (TrV, Aín, Mar, TrC, Biar, Pin, Mon, Dol, Azu)
- gamelló**: 562 (Cnos, Moix, Biar, Llan)
- gamellón (de madera)**: 576 (Adz)
- gamellón (de madera)**: 576 (Cillo, Caud, Ped, Tuéj)
- gamellot (de madera)**: 576 (Alc)
- gan[tj]o**: 577a (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Adz, Cnos, Caud, Ped, Qua, Tor, Bba, Cr, Bsà)
- ganado**: 547 (Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Moix, Biar, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Alc)
- ganchuelo**: 783e (TrV, Azu)
- gandufa**: 428 (Ann)
- ganivet (i variants)**: 577c (Vist, Aín, Monc, Raf, Bpa, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- gar[s]a / gar[ə]a**: 501 (Cinc, Can, Vist, Cillo, Fan, Alc, Bsà)
- gar[tj]o**: 618b (Cinc, Pen, Cillo, Fan, Alc, Orp, Can)
- garba**: 785 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- garbejar / garbear**: 785c (Bsà, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)
- garbellar**: 787b (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Ann, Llan, Moix, Bba, Calp, Pin, Cr, Gua, Raf)
- garbera**: 785b (Fan, Ann, God) & 786c (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Cnos, Tor, DosA, Ann, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
- garbillar**: 787b (Ped, DosA, Dol, God)
- gargall / gargajo**: 612a (Cillo, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, TrV)
- gargallà**: 612a (Bpa)
- gargamell**: 596 (Camp, Gua)
- garganta**: 596 (Adz, TrC, Mon, Dol, Caud)
- garganxó / garganchón**: 596 (Cinc, Pen, Vist, Alc, TrV, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Biar, Bsà)

- gargàs / gargaso:** 612a (Cinc, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Can)
- garguero:** 596 (Pnyà, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Llan)
- garnera:** 660 (Pen)
- garra:** 600c (Fan)
- garrafa:** 694a (Bsà, Vist, Alc, TrV, Azu, Adz, Cnos, Caud, Pnyà, TrC, Bpa, Moix, Bba, Pen)
- garró:** 603a (Cinc, Can, Pen, Orp, Bsà)
- garrofa:** 694a (Can, Aín, Orp)
- garrofó / garrofón:** 694a (Qua, God)
- garrós / garroso:** 629 (Cinc, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, Clló)
- garrote (i variants):** 601 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC, Ann, Azu)
- garrut / garrudo:** 629 (Bsà, Vist, Alc, Monc, Tor, DosA, Mvés, Bpa, Calp, Camp, Cr, Can)
- garxo:** 216 (Cinc, Vist, Alc, Aín, Monc, Can)
- gatango:** 263 (Gua)
- gatarro:** 263 (Pen, Moix, Camp, Calp, Pin, Gua)
- gatàs:** 263 (Cinc, Orp, Aín, Pin, Pen)
- gatet:** 262 (Ped, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cinc)
- gatete:** 262 (Caud, TrC)
- gatico:** 262 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol, Fan)
- gatico - gatillo:** 262 (TrC)
- gatiquio:** 262 (Azu)
- gatito - gatico:** 262 (Caud)
- gatiu:** 262 (Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Qua)
- gaton:** 263 (Bsà)
- gatot:** 263 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- gaturro:** 263 (Pen)
- gavella:** 785 (Llan, Bpa)
- gaveta (de madera):** 576 (Monc, Llan, Camp, Cr, Qua)
- gavi[n]et:** 145 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Calp, Aín)
- gavi[n]eta:** 145 (Monc)
- gavi[n]et:** 145 (Cinc, Can, Vist, Alc, Pin, Cr, Gua, Bsà)
- gayata - gayato:** 601 (Clló, Adz, DosA, Bba, Fan)
- gaznate (i variants):** 596 (TrV, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Azu)
- gelada:** 437 (Tor, Blí, Pnyà)
- geni[b]ja:** 21 (Cinc, Can, Pen, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bsà)
- geni[v]ja:** 21 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- genoll[áirse]:** 750 (Bpa, Cr, Calp)
- gerra:** 807a (Pen, Orp, Monc, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Alc)
- gèrro:** 810i (Llan, Moix)
- gola:** 594 (Adz) & 596 (Can, Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Monc, Tuéj, Mar, Qua, Pnyà, Ann, Bba, Calp, Camp, Cr, Cinc)
- golfos:** 667 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Alc, Orp, Tuéj, Raf, Bpa, Blí, Bsà)
- gomitar:** 614 (TrV, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Azu)
- gonse / gonce (i variants):** 667 (TrV, Aín, Cnos, Caud, Ped, God, Pnyà, Ann, Dol, Gua, Tuéj)
- gordo de la pierna:** 600c (TrV, Azu)
- goreit:** 782b (Bsà)
- gorrineria:** 550 (Adz, Caud, God, DosA, TrC, Tuéj)
- gorrino:** 575 (Cinc, Tuéj, Caud, God, Tor, DosA, Adz) & 600 (TrV, Azu)
- gosset / perrico:** 534 (Pen, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- goy:** 49 (TrV)
- gr[ɔ̃]n[ɔ̃]t[ɔ̃]:** 54 (Pin)
- gradelles:** 696 (Blí)
- graelles / graellas:** 696 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- graïllas:** 696 (Mon)
- gran[ɔ̃]t[ɔ̃]:** 54 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Calp, Can)
- gran[ɔ̃]t[ɔ̃]:** 54 (Llan, Bba, Camp, Moix)
- grandísima:** 278 (Fan, Mar, Ped, Ann, TrV)
- grandisma:** 278 (Adz, Caud, TrC, Tuéj)
- grandota:** 278 (Clló)
- granera:** 660 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)

- granota:** 54 (Fan, Ann)
- grapadet:** 609b (Ann, Biar)
- grapat:** 609b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà) & 784b (Bsà, Vist, Aín)
- grapat / grapado:** 610 (Ann, Biar)
- grapat en les dos mans:** 610 (Raf, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- graznar:** 553f (DosA)
- graznear:** 553e (Caud)
- graznido:** 553e (Caud) & 553f (DosA)
- gre[n]ja:** 587 (Cinc, Vist, Fan, Alc, Aín, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Can)
- greíllas:** 696 (Dol)
- grelles:** 696 (Cillo, TrV, Ped, God, DosA, Fan)
- grelles (masculino):** 696 (Azu)
- grenxa:** 189 (Bsà)
- grielles:** 696 (Can)
- grieta:** 672 (TrV, Cr, Adz)
- grill:** 53 (TrC)
- grill / grillo:** 494 (Vist, Fan, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Qua, God, Tor, DosA, TrC, Mon, Cillo)
- grilla:** 53 (Adz, Mar)
- grillas:** 696 (Dol)
- grillo:** 53 (Tuéj, Dol, Cillo, Fan, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, DosA, TrC, Caud)
- grillo cantador:** 53 (Fan, Azu)
- grinxera:** 189 (Cinc, Vist, Can)
- gronsa:** 667 (Biar, Pin, Mon, Camp, Bba) & 822e (Cinc, Vist, Fan, Alc, Aín, Moix, Bba)
- gronsar:** 705 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Bsà)
- gronso:** 667 (Aín, Moix, Calp, Ann)
- gronyir:** 554a (Cinc, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Cr, Gua, Can)
- gronyit:** 554a (Cinc, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Cr, Gua, Can)
- gru[n]jir:** 554a (Bsà, Cillo, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Blí, Calp, Camp, Pen)
- grunido:** 554a (Ann)
- gruny:** 554a (Camp)
- grunyit / gruñido:** 554a (Bsà, Cillo, Fan, Alc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Blí, Calp, Dol, Pen)
- grupera:** 195 (Mvés, Bpa, Camp, Llan)
- [gu]chara:** 144 (TrV, Dol, Azu)
- [gu]chilla:** 145 (Azu, TrC, Ann, Caud)
- [gu]chillo:** 145 (TrV, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Dol, Adz)
- guapísima:** 277 (Fan, Mar, Ped, Ann, TrV)
- guapisma:** 277 (Adz, Caud, TrC, Tuéj)
- guardapolvo:** 194 (Raf, Qua)
- guareit:** 782b (Cinc, Alc, Can)
- guaret:** 782b (Orp, Cnos, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
- guarín:** 658b (Adz, DosA, Ann, Llan, Ped)
- guay:** 49 (Adz)
- güela:** 660a (Fan, Ann, Tor)
- güesco:** 258 (Mar) & 473 (Mar, Cillo)
- güeso:** 258 (Cillo, Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol, TrV) & 473 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, TrC, Dol)
- güey:** 49 (Cillo, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Dol, Tuéj)
- guitarra:** 205 (Cillo, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Azu)
- guiz:** 178 (Cillo)
- guizque:** 178 (Adz, Caud, Tuéj)
- [gú]:** 379 (Gua)
- gulla:** 66 (Blí)
- [gwá]po:** 8 (Cinc, Vist, Monc, Tor, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- [gwá]rdia:** 183 (Cinc, Vist, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- [gwájna]:** 210 (Adz, Tuéj)
- [gwéjna]:** 210 (TrV, TrC)
- [gwí]:** 379 (Monc, Calp, Pin, Cr, Blí)
- [gwína]:** 210 (Caud)
- [gy]legua:** 39 (Ann)
- [gy]el:** 182 (Fan, Caud, Ped, Ann, Mon, Dol, Mar)
- [gy]erba:** 166 (Fan, Caud, Ped, Ann, Mon, Mar)
- [gy]erno:** 134 (Fan, Ped, Ann, Mon, Mar)
- [gy]erro:** 58 (Fan, Ped, Ann, Mon, Mar)
- ha ballat:** 378 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Orp)
- ha benedit:** 329 (Alc, Bba, Calp, Pin, Camp, Orp)

- ha beneït:** 329 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Cr, Gua, Monc)
- ha beniüt:** 329 (Tor)
- ha benit:** 329 (Cinc, Can, Pen, Vist, Biar, Cr, Bsà)
- ha de pagar:** 252 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bba, Camp, Bsà)
- ha hi que:** 355 (Pin, Cr, Gua, Camp)
- ha vist:** 374 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Orp)
- hà[b]it:** 4 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- hà[v]it:** 4 (Orp, Pin)
- habieron muchas lluvias:** 373 (Fan)
- habitxuéles / habichuelas:** 460 (Mon, Dol, Cr)
- hacer mal:** 653a (Azu)
- hacina:** 785b (TrV, Tuéj, Adz) & 786c (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC)
- hagen descansat:** 330 (Can, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Moix, Bba, Camp, Vist)
- hai ballat:** 378 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bsà)
- hai vist:** 374 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bsà)
- haiguen descansat:** 330 (Cinc, Pen, Pin, Cr, Gua, Bsà)
- haixguen descansat:** 330 (Vist, Alc)
- hamos:** 381 (Cilo, Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- haracán:** 426a (Fan)
- hardacho:** 499 (Cilo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, TrV)
- hargalada:** 802 (Ann)
- harreruelo:** 53 (Caud)
- hau:** 306 (Calp) & 411 (Calp)
- havagen descansat:** 330 (Tor, Calp, Pnyà)
- havegen descansat:** 330 (Llan)
- havia:** 371 (Calp)
- havien:** 371 (Qua, Llan, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- haz:** 785 (TrV, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Adz)
- he ballat:** 378 (Cr)
- he vist:** 374 (Cr)
- heces:** 802 (TrC) & 808 (TrC)
- hemos:** 381 (TrV, Mon, Dol, Adz)
- heñir:** 826 (God, Dol)
- hervir:** 799 (Adz, TrC, Mon, Dol, Caud)
- heu:** 306 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Camp, Aín) & 411 (Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Camp)
- hi ha que:** 355 (Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Alc)
- hi haven:** 371 (Cnos)
- hi havie:** 371 (Alc)
- hi havien:** 371 (Bsà, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Bba, Blí, Pen)
- hierba de siete costillas:** 456 (TrV)
- himos:** 381 (Caud)
- hiñir:** 826 (Azu, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Ann, Mon, Dol, Adz)
- hipo:** 615 (Vist, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Tor, TrC, Ann, Moix, Biar, Mon, Cr, Dol, Gua, Cilo)
- ho:** 306 (Pen, Vist) & 411 (Pen, Vist)
- hogar:** 682 (Adz, Caud, Ped, Tuéj)
- hoja:** 793 (Adz)
- hollarse:** 646a (Cilo, Fan)
- hongo:** 442 (Cilo, TrV, Adz, Caud, Ped, DosA, Mon, Tuéj)
- hornacha:** 682 (Mon)
- hu:** 306 (Cinc, Can, Orp, Tor, Biar, Pin, Cr, Gua, Bsà) & 411 (Cinc, Bsà, Can, Biar, Blí, Pin, Cr, Gua)
- hubieron muchas enfermedades:** 373 (Adz)
- hubieron muchas lluvias:** 373 (Azu, Mar, Ped, God, Mon, Tuéj)
- hubieron munchas lluvias:** 373 (Dol)
- hubo muchas lluvias:** 373 (Cilo, Caud, DosA, TrC, TrV)
- hubo munchas lluvias:** 373 (Caud)
- hueso tierno:** 579f (TrV, Tuéj, Ped, DosA, TrC, Ann, Adz)
- hui:** 379 (Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Camp, Orp)
- huitanta:** 728i (Alc, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- humo:** 685 (Adz, Caud, Tuéj)
- hurac[á]n:** 426a (Cinc, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Cilo)
- huracà:** 426a (Vist, Cnos, Tor, Llan, Bba, Blí, Alc)
- hurracà:** 426a (Vist)
- husillo:** 799d (Dol, Gua)
- huso:** 799d (Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Tuéj)

- i[ll]a:** 102 (Caud)
- i[tl]a:** 102 (TrC)
- (idea: tallar + ...):** 495a (Clló, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Fan)
- igles[ja]:** 121 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- injertar:** 471 (Caud, Dol, TrC)
- iriazó:** 782a (Caud)
- irla:** 102 (Clló, Dol, Mon)
- [is]tiu:** 999 (Bsà, Raf)
- isla:** 102 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Ann, TrV)
- isquera:** 390 (Cnos, Tor)
- luanico:** 273 (Mar)
- ixar:** 163 (Bsà)
- izquierda:** 622 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Ann, Mon, Dol, Fan)
- j[áw]:** 43 (Tor, Pin, Llan)
- j[o]liol:** 233 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Monc)
- j[ów]:** 43 (Can, Alc, Aín, Vist)
- j[u]liol:** 233 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bsà)
- j[ów]:** 43 (Cinc, Pen, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- jabardo:** 810c (Adz, Caud, DosA, Tuéj)
- jabarducho:** 810c (TrC)
- jaç / chas:** 806a (Can, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Clló)
- jadica - jadilla:** 783e (Clló, Fan)
- jalmero:** 724 (TrV)
- jarmiento:** 792a (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Fan)
- jarra:** 810i (God)
- jarra / [x]arra:** 807a (Clló, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Biar, Fan)
- jàssina:** 670 (Tor)
- jina:** 786c (Clló)
- jitarra:** 205 (Fan, Tuéj, Mar, TrV)
- ju[l]iol:** 233 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Biar, Camp, Bsà)
- ju[lió]:** 233 (Can, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Pen)
- ju[l]iós]:** 233 (Bsà, Pnyà)
- ju[l]iós]:** 233 (Cinc, Aín)
- ju[r]iol:** 233 (Pen, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Aín)
- Juan de noche:** 446 (Fan)
- Juanet:** 273 (Ann)
- Juanico:** 273 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- Juanito:** 273 (Caud, Dol)
- jubo:** 43 (Clló)
- juela:** 818c (Clló, TrV, Azu, Fan)
- jugo:** 172 (TrC, Dol)
- [x]amon:** 580 (Cr)
- [x]arro:** 810i (Clló, DosA, TrC, Pin, Tuéj)
- [x]uego:** 62 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, Mon, Fan)
- [x]uente:** 92 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Mon, Fan)
- [x]uerza:** 50 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, Fan)
- [x]ui - [f]ui:** 338 (Adz)
- [x]ui:** 338 (Clló, TrV, Azu, Mar, Ped, DosA, Mon, Fan)
- [ka-], [ga-]:** 533 (Can, TrV, Aín, Tuéj, Cnos, Mar, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Biar, Bba, Clló)
- [káp]:** 11 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- [káp']:** 11 (Can, Bpa, Moix, Llan)
- [ku]chara:** 144 (Clló, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Fan)
- [ku]chillo:** 145 (Clló, Mon, Fan)
- [ku]darlo:** 355 (Azu, Mar, Adz)
- [kwá]dra:** 679 (Alc, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, TrC, Ann, Llan, Biar, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Monc)
- [kwi]darlo:** 355 (Clló, TrV, Tuéj, Caud, God, TrC, Mon, Dol, Fan)
- [kózç]:** 317 (Ann)
- la cansa:** 362 (Clló, TrV, Mar, God, Fan)
- la cri[á]:** 310 (Mon)
- la cri[á]:** 310 (Fan, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, TrV)
- la cri[áda]:** 310 (Clló, Adz)
- la verleta:** 660b (Ann)
- la[b]io:** 19 (Bsà)
- là[b]io:** 19 (Alc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Cnos)
- là[v]io:** 19 (Llan, Calp, Moix)
- làbio:** 19 (Can, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- laço:** 223 (Cr, Gua)
- lagarto:** 499 (Dol)

- lamera:** 670 (God)
- las galtas:** 592 (Azu)
- lazo:** 223 (Cilo, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- le cansa:** 362 (Azu, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Dol, Adz)
- le[tj]uga:** 202 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, TrV)
- le[tjy]uga:** 202 (TrC, Dol)
- lebrilla:** 697 (Tuéj)
- lebrillo:** 697 (Cilo, Azu, Mar, Ped, TrC, Mon, Dol, TrV) & 824b (DosA)
- lesna:** 178 (Ann)
- letuga:** 202 (Pnyà)
- levadura:** 825 (Cilo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Fan)
- levantar:** 782e (Adz, DosA, Caud)
- li cansa:** 362 (Ann)
- librell:** 697 (Ann) & 824b (Ann)
- liensa:** 740 (Mon)
- limpiarse:** 617a (Ped)
- lipia:** 620 (Tuéj)
- [ljébre]:** 159 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol, Tuéj)
- [ljéndre]:** 225 (Adz, Caud, TrC, Mon, Dol, Tuéj)
- ll[ú]pia:** 620 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- lla[b]ji:** 19 (Cinc, Can)
- llaç:** 223 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà) & 806a (Can)
- llag-:** 494 (Ann, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Llan)
- llagonet:** 783e (Pnyà)
- llagostí:** 494 (Llan, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Moix)
- llagostín:** 494 (Ann)
- llagustí:** 494 (Calp)
- llam:** 430 (Monc, Calp, Gua, Bpa)
- llama:** 63 (Cilo, TrV, Azu, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- llamerada:** 63 (Fan, Ped)
- llampedro:** 446 (Pnyà, Llan, Mvés)
- llana:** 815a (Cilo, Adz, Tuéj, Caud, TrC, TrV)
- llança:** 740 (Cr)
- llançar:** 614 (Cinc, Can, Alc, Orp, Biar, Bba, Pin, Pen)
- llang-:** 494 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Raf, Pnyà, Mvés, Bsà)
- llangonissa:** 582b (Orp, Pnyà)
- llangósta:** 494 (Pnyà)
- llangostí:** 494 (Pen, Mvés, Raf)
- llangósto:** 494 (Cinc, Can, Alc, Orp, Bsà)
- llanguanissa:** 582b (Pen, Bba)
- llantuga:** 202 (Bsà, Orp, Pen)
- llar:** 682 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Orp)
- llarg:** 682 (Pen)
- llatuga:** 202 (Monc)
- llaurar:** 782e (Monc, Raf)
- llavat:** 825 (Bba)
- llavi:** 19 (Cinc, Pen, Bsà)
- llavoretas / laboretas (i variants):** 453b (Vist, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Ped, God, Tor, DosA, Bpa, Moix, Cilo)
- llavorissat:** 782b (Tor)
- llebra:** 159 (Bsà, Orp, Monc, Calp, Pen)
- llebre:** 159 (Cinc, Vist, Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- lleg-** 494 (Bpa, Blí)
- llegonet / legonico:** 783e (Orp, Tor, Mvés, God)
- llegostí:** 494 (Bpa, Blí)
- lleme:** 225 (Pin, Gua, Cr)
- llemen:** 225 (Biar)
- llémena:** 225 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- llemna:** 225 (Pen, Calp)
- llénça:** 740 (Pnyà, Blí, Calp, Pin, Bba)
- llengonissa:** 582b (Can, Blí, Bpa)
- llenguanissa:** 582b (Cinc, Vist, Moix, Bsà)
- llengunissa:** 582b (Calp)
- lletuga:** 202 (Cinc, Vist, Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- lléudo:** 825 (Biar)
- lleute:** 825 (Cinc)
- llevar la teta / quitar la teta:** 653 (Orp, God, TrC, Dol, Caud)
- llévaren:** 351 (Gua)
- llevat:** 825 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Ann, Llan, Bpa, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- lleven el jou:** 363 (Aín)
- llibrell:** 697 (Cinc, Vist, Orp, Cnos, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Cr, Can)

- límpiamans:** 693b (Cr)
- llindar / lindar:** 664 (Cnos, God, Mar)
- llisga:** 317 (Mvés, Llan)
- llitet de cuna:** 704 (Mvés)
- llitet de xiquet:** 704 (Raf)
- llixca:** 317 (Aín, Qua, Tor, Pnyà, Biar, Raf)
- llixga:** 317 (Pen, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Monc)
- llixgue:** 317 (Cinc, Can, Alc, Bsà)
- llixque:** 317 (Vist)
- llixga:** 317 (Camp)
- lloca / llueca:** 544 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- llom:** 579b (Camp)
- llomello:** 579b (Cinc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Can)
- llomera / lomera:** 670 (Adz, Caud, Mon, Gua, Tuéj)
- llomillo / lomillo:** 579b (Bsà, Cillo, Adz, DosA, Pen)
- llomo:** 579b (Biar, Gua, Cr)
- llongani[s]a:** 582b (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Biar, Pin, Cr, Gua, Aín)
- llonganisa:** 582b (Ann)
- llongo:** 442 (God)
- llosa:** 682 (Can, Biar)
- llosa del fogar:** 682 (Pin)
- lluerna:** 684 (Pnyà)
- llugo:** 43 (Azu, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Tuéj)
- llumenera:** 689a (Bpa)
- llumuello:** 579b (Vist)
- llúppia:** 620 (Bpa)
- [ʎ]enya:** 155 (Cinc, Alc, Aín, Monc, Moix, Biar, Bba, Blí, Camp, Cr, Gua, Pen)
- [ʎébre]:** 159 (Cillo, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Fan)
- [ʎéndre]:** 225 (Cillo, TrV, Azu, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Fan)
- [ʎ]en[ʎ]a:** 155 (Bsà)
- lobo:** 107 (Orp, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Monc)
- lodo:** 435 (Cillo, Fan)
- lombrigo:** 600 (TrC)
- lomero:** 670 (Dol)
- lomo:** 579b (TrV, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Dol, Azu)
- longanisa:** 582b (Azu, God)
- longaniza:** 582b (Cillo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrV)
- los bais a:** 341 (Mon)
- los han:** 342 (Fan, Ped, Ann, Mon, Dol, Caud)
- los queréis callar:** 343 (Caud, Mon, Ann)
- los vais a:** 341 (Caud, Ann, Ped)
- losa de la cocina:** 682 (Dol)
- losa del fuego:** 682 (TrC)
- losa del hogar:** 682 (Mar)
- lu[s]ero:** 426f (Cinc, Azu, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Blí, Mon, Dol, Fan)
- lu[z]ero:** 426f (Pin, Cr)
- lu[z]illo:** 799d (Ann)
- lu[è]ero:** 426f (Cillo, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC, TrV)
- lupia:** 620 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol, Fan)
- m[wé]rte:** 9 (Cillo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- m[wöé]rte:** 9 (Adz, Dol, Mon)
- mà esqu[é]rr[è]:** 622 (Pin, Camp)
- mà esqu[é]rra:** 622 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Bba, Blí, Cr, Gua, Bsà)
- mà esqu[é]rrre:** 622 (Monc, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Calp, Pnyà)
- mà esquérri:** 622 (Moix)
- ma[d]era:** 257 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Fan)
- ma[s]jar:** 825b (Cillo, Orp, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Fan)
- ma[z]arró:** 810e (Aín)
- ma[t]jo:** 526 (Fan, God, Pnyà, Mvés, Ann, Moix, Biar, Bba, Calp, Mon, Camp, Cr, Dol, Tuéj) & 819d (Caud, TrC, Dol, Gua)
- ma[t]jorra:** 528 (Pen, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Camp, Dol, Vist)
- macador:** 710 (Pen, Blí, Vist)
- macaor:** 710 (Bpa, Calp)
- macho:** 164 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Adz)
- maço:** 819d (Cr)
- madastra:** 655 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann,

- Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon,
Camp, Dol, Gua, Bsà)
- madrastra**: 655 (Adz, TrC, Cr, Tuéj)
- madrina**: 646 (Bsà)
- madro[ɲ]- (i variants)**: 478 (Adz, Caud, Tor,
DosA, TrC, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol,
Tuéj)
- maera**: 257 (Mon, Dol)
- mal de dit**: 633e (Biar)
- mall**: 819d (Ann)
- mall / mallo**: 819d (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló,
Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj,
Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà,
Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin,
Camp, Cr, Bsà)
- malmira**: 216 (Vist)
- mama**: 565 (Fan)
- mamella**: 565 (Cinc, Can, Pen, Orp, Aín, Cnos,
Mvés, Bpa, Blí, Calp, Bsà)
- man[s]aneral**: 484a (Cinc, God, Fan)
- man[ə]anar**: 484a (Tuéj)
- man[ə]aneral**: 484a (Clló, DosA, TrV)
- man[tʃ]a**: 819b (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan,
Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua,
God, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Pin,
Camp, Bsà)
- manada**: 784b (TrV, Mon, Azu)
- manantial**: 421 (Pen, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar,
Caud, Ped, Tor, Biar, Mon, Dol, Fan)
- manat**: 784b (Raf, Mvés, Qua)
- mancal**: 261 (Llan, Blí, Camp, Moix)
- manco**: 624 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar,
Caud, Ped, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin,
Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, TrV)
- mand[ú]ria**: 749 (Bsà, Vist, Pnyà, Mvés, Moix,
Biar, Bba, Calp, Camp, Pen)
- mand[ú]rria**: 749 (Alc, Tuéj, Mar, Caud, God,
TrC, Ann, Pin, Mon, Dol, Adz)
- mandil**: 194 (Camp)
- manejo**: 784b (Adz)
- manteca**: 579d (Caud, TrC, Biar, Bba, Pin, Cr,
Dol, Gua, Pnyà)
- mantega**: 579d (Camp)
- manxó / manchón**: 819b (TrV, Tuéj, Mar,
Ped, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Biar, Blí, Calp,
Gua, Adz)
- manyívol**: 421 (Alc)
- mardà / mardano**: 524 (Cinc, Can, Pen, Vist,
Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos,
Mar, Ped, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar,
Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Bsà)
- margual**: 800 (Dol) & 806h (Dol)
- Marieta**: 274 (Caud, Ann, Mon) & 684 (Mvés)
- Mariíca**: 274 (Clló, Azu, Adz, Mar, Ped, God,
TrC, Fan)
- Mariíquya**: 274 (DosA)
- mariposa**: 487 (Adz)
- Mariquica**: 274 (TrV, Tuéj)
- Mariquita**: 274 (Dol)
- marra[jf]a**: 694a (Ann)
- marraixa (i variants)**: 693 (Bsà, Pen, Vist,
Can)
- marraixa / marraja**: 694a (Clló, Tuéj, Ped,
God, Tor, DosA, Mvés, Llan, Biar, Blí, Calp,
Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- màrsera**: 806 (Moix, Camp)
- masadera**: 815b (Dol)
- masadora**: 815b (Clló, Fan)
- masclo**: 164 (Clló, TrV, Azu, Fan)
- massarró / mazarrón**: 810e (TrV, Tuéj, Cnos,
Azu)
- mastra**: 655 (Cr)
- mata de tápena**: 452 (Mon)
- matador**: 577 (Vist, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar,
Caud, Ped, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Ann,
Bba, Mon, Clló)
- matafaluga (i variants)**: 453b (Cinc, Can,
Pen, Caud, TrC, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp,
Cr, Dol, Gua, Bsà)
- matalaf**: 705b (Bpa, Calp)
- matalap**: 705b (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp,
Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés,
Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- matalàs**: 705b (Gua)
- mataporcs**: 577 (Cnos)
- matavera**: 476 (Blí)
- matí**: 715a (Bsà, Aín, Tor, Vist)
- matinada / madrugada**: 715a (Cinc, Alc, Orp,
Monc, Tuéj, Cnos, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà,
Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí,
Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)
- matraca**: 746 (Can, Fan, Azu, Aín, Caud, God,
TrC, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Cr, Dol, Clló)
- maular**: 554 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan,
TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, Tor,
Pnyà, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba,
Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- maulit / maulido**: 554 (Cinc, Can, Pen, Vist,
Clló, Fan, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Ped,
God, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba,
Blí, Mon, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- maullar**: 554 (Caud)
- maullit / maullido**: 554 (Caud, Camp)
- maurals**: 800 (Cr) & 806h (Cr)

- mayar:** 554 (Tuéj, Caud)
- mayido:** 554 (Tuéj)
- meado:** 618a (TrV, Ped, DosA, Azu)
- medias:** 226 (Adz, Caud, Mon, Dol, Tuéj)
- mejillas:** 592 (Caud, Mon, Dol, TrC)
- melguizos:** 650 (Adz, Caud, DosA, Tuéj)
- melic:** 600 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- mellizos:** 650 (Dol)
- meló d'aigua / melón de agua:** 459 (Cinc, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan)
- meló d'Alger:** 459 (Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Blí, Calp, Orp)
- meló de moro:** 459 (Bsà, Pen)
- melocotó / melocotón (i variants):** 473 (Cinc, Pen, Vist, Alc, TrV, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, DosA, TrC, Blí, Mon, Cr, Gua, Can)
- melón d'Alcher:** 459 (Ann)
- melón de Argel:** 459 (DosA)
- menat:** 784b (Alc, Calp, Monc)
- mendimia:** 796a (TrC)
- menescal (i variants):** 572 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- menjador (de piedra):** 576 (Qua)
- menjadora (i variants):** 562 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Tor, Llan, Bba, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- (merda, fem...) de colom:** 553d (Bsà, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Cnos, Camp, Cr, Can)
- (merda, fem...) de gallina:** 553c (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Azu, Aín, Monc, Cnos, Tor, Pnyà, Blí, Calp, Bsà)
- merguizos:** 650 (TrC)
- méro:** 782a (Camp)
- merquelló:** 690 (Calp)
- mesmo:** 304 (Clo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, Mon, Dol, TrV)
- met[ése]:** 280 (Fan)
- metja:** 587 (Pen)
- metxa:** 587 (Monc, Raf, Qua, Bpa, Camp, Cr, Gua, Cnos)
- metxelló:** 690 (Biar)
- meul[à]:** 677 (Bpa)
- miaular:** 554 (DosA)
- miaulido:** 554 (DosA)
- mira contra el govern:** 216 (Bsà)
- miracielo:** 465 (Azu, TrC)
- misimo:** 304 (Fan, DosA, TrC, Ann, Caud)
- miular:** 554 (Blí, Calp)
- miulit:** 554 (Calp)
- mo[s]én:** 719 (Adz)
- mo[s]én (+ nombre propio):** 719 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Bsà)
- mo[s]én Jusep:** 719 (Monc)
- mo[z]én:** 719 (Fan)
- mo[t]ja:** 622 (Mon)
- mo[t]jo:** 623 (Biar, Mon)
- moc / moco:** 690 (Can, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Pen)
- mocador:** 710 (Cinc, Can, Clo, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Mar, Caud, Ped, Pnyà, Llan, Moix, Bsà)
- mocaor:** 710 (Aín, Cnos, Caud, God, Tor, Mvés, TrC, Ann, Biar, Bba, Mon, Camp, Gua, Tuéj)
- mocar-se / mocarse:** 617a (Cinc, Pen, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Ped, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Can)
- mol[áes]:** 677 (Tor, Pnyà)
- [mól]:** 76 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Moix, Biar, Bba, Pin, Bsà)
- mòla:** 786c (Monc, Qua)
- mola / muela:** 806a (DosA, Bpa)
- molada:** 786c (Alc)
- mold[ás]:** 677 (God, TrC, Mon, DosA)
- molí / molino:** 806 (Can, Alc, Orp, Aín, Caud, Moix, Fan)
- moll:** 581 (Bsà, Vist)
- moll de l'os:** 581 (Cinc, Pen, Aín, Monc, Can)
- móll de l'os:** 581 (Orp)
- molla del braç / molla del brazo:** 603d (Bsà, Vist, Clo, Fan, Orp, TrV, Azu, Monc, Adz, Bpa, Bba, Cr, Pen)
- moló:** 806 (Mvés)
- [molt']:** 76 (Llan)
- [mólt]:** 76 (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Cnos)
- moltura:** 193 (Cinc)
- monta[n]ja:** 412 (Fan, Mar, Caud, Mvés, Ann, Llan, Moix, Blí, TrV, TrC)
- montadura:** 193 (Qua)
- monte:** 412 (Fan, TrV, Tor, Pnyà, Bpa, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua)

- monte blanco:** 782a (Monc)
- montura:** 193 (Bsà, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Camp, Gua, Pen)
- monyir:** 566 (Cinc, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Pin, Cr, Can) & 805 (Orp, Cnos, Raf, Qua, Llan, Pin, Cr)
- morca:** 582a (Cilo, Azu, TrV) & 808 (Aín, Qua, God, Tor, TrC, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- morcada:** 808 (Cilo, Mar, Tuéj)
- morcadass:** 808 (Fan, Azu)
- morquilla:** 582a (TrV, Tuéj, Caud, TrC, Dol, Adz)
- mordasses:** 818k (Gua)
- morques / morcas:** 808 (Pen, Orp, Monc, Cnos, Ped, Raf, DosA, Mvés, Ann, Llan, Biar, Mon, Dol, Alc)
- morral:** 579 (Pnyà)
- morrions:** 813c (Moix)
- morro:** 19 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Pen) & 579 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Cilo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Bba, Blí, Cr)
- mostear:** 801a (Dol)
- motl[ães]:** 677 (Bba)
- mozuelo:** 619 (Cilo)
- mu[só]:** 619 (TrV, God, DosA, Ped)
- mu[sú]:** 619 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- mu[n]jir:** 805 (Monc, Mvés, Ann, Mon, Tor)
- mu[n]jir (i variants):** 566 (Bsà, Fan, Alc, TrV, Azu, Cnos, Mar, Ped, Tor, Pnyà, Ann, Mon, Cilo)
- muchas:** 373 (Cilo, Azu, Adz, Caud, DosA, TrC, Ann, Fan)
- mucho:** 76 (Cilo, Azu, Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- mugró / mugrón:** 565 (Pen, Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Vist)
- mu-ir:** 805 (TrV, Mar, Azu)
- muleta:** 601 (Tuéj, TrC, Biar, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Caud)
- mulí:** 806 (Pen)
- munchas:** 373 (TrV, Mar, Caud, Ped, God, Mon, Dol, Tuéj)
- muncho:** 76 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, DosA, Mon, Dol, Adz)
- muntanya / montaña:** 412 (Cinc, Bsà, Can, Vist, Pen, Alc, Orp, Fan, TrV, Aín, Azu, Monc, Cnos, Caud, Raf, Qua, Tor, Mvés, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Moix, Bpa, Blí, Bba, Calp)
- munta[n]ja:** 412 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Bpa, Bba, Calp, Bsà)
- munte:** 322 (Pen, Bpa)
- munyidora / muñidera:** 810i (Alc, Aín, Cnos, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Azu)
- (< MURE CAECUM):** 519 (Adz, DosA, TrC, Llan, Moix, Biar, Mon, Cr, Dol, Gua, Caud)
- murrón:** 565 (Fan)
- muslo:** 600c (Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, Tuéj)
- musuelo:** 619 (Azu)
- mutxar:** 163 (Blí)
- muy gorda:** 278 (Azu, Dol, Mon)
- muy grande:** 278 (God, DosA)
- muy guapa:** 277 (Cilo, God, DosA, Mon, Dol, Azu)
- n[ó]vio:** 138 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- n[oé]ra:** 132 (Mon)
- n[wé]ra:** 132 (Cilo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- n[ó]r[a]:** 132 (Cinc, Can, Pen, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Cr, Gua, Bsà)
- n[ó]r[ç]:** 132 (Vist, Moix, Pin, Camp, Llan)
- n[ó]ria / n[ó]ria:** 422a (Cilo, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Moix, Biar, Dol, TrV)
- n[ó]vio:** 138 (Tor, Biar, Calp, Pnyà)
- [n]jenya:** 155 (Can, Orp, Aín, Vist)
- [n]jeta:** 131 (Cilo, Caud, Ped, God, TrC, Mon, Dol, TrV)
- [n]jeve:** 100 (Cilo, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, TrV)
- [n]juc:** 40 (Bsà, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pen)
- [n]judo:** 40 (Cilo, Dol, Fan)
- [n]jugo:** 40 (Cinc, Can)
- [n]jus:** 40 (Vist, Biar, Alc)
- naiximent / nacimiento:** 421 (Azu, Mar, Ped, Qua, God, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Tuéj)
- nàrem:** 332 (Calp)
- naren:** 333 (Calp)
- navegar:** 196 (Gua)

- nenguna:** 280 (Raf, Bba)
- nevada:** 438a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Adz, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- nevasca:** 438a (Dol)
- nevasco:** 438a (TrV, Tuéj, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Moix, Azu)
- névassa:** 438a (Bpa)
- n'hi ha que:** 355 (Cinc, Vist, Orp, Can)
- n'hi havie:** 371 (Can, Orp, Vist)
- n'hi havien:** 371 (Cinc, Biar)
- niebla:** 434 (Adz, Caud, DosA, TrC, Tuéj)
- ninguna:** 280 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Blí, Calp, Camp, Can)
- ninot / ninote (i variants):** 472 (Bsà, Vist, Fan, TrV, Raf, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Pen)
- nirvi:** 579f (Camp)
- nispro, níspolo, níspero, nísparo, nispo, nespló, míspero:** 470 (Bsà, Adz, Caud, Raf, Tor, DosA, Mvés, TrC, Llan, Moix, Blí, Mon, Camp, Cr, Alc)
- no despús-ahir l'atre:** 307 (Can)
- no es veia:** 340 (Blí)
- (no hay) - (no la conocen)...:** 452 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clo, Alc, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Biar, Blí, Calp, Bsà)
- (no hay):** 453a (TrV, Aín)
- (no la conocen):** 453b (Orp, Monc)
- (no se hace):** 582d (Can, Camp)
- (no se usa):** 577a (TrV, Tuéj, Raf, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Dol, Gua, Monc)
- no se vea:** 340 (Aín, Pin, Monc)
- no se vedía:** 340 (DosA)
- no se vee:** 340 (Vist, Alc)
- no se veía:** 340 (TrC, Dol, Mon)
- no se veïa:** 340 (Gua)
- no se veïe:** 340 (Orp)
- no se vevia:** 340 (Cr)
- no se via:** 340 (Pen)
- no se vía:** 340 (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, Ann, Fan)
- no s'hi vea:** 340 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Camp, Raf)
- no s'hi vee:** 340 (Cinc, Can)
- no vía:** 340 (Adz)
- no vía gota:** 340 (Tuéj)
- [noét]:** 10 (Alc, Pnyà)
- nog-:** 482 (Cinc, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Biar, Blí, Mon, Dol, Clo)
- nomillo:** 579b (Fan)
- nonganisa:** 582b (Fan, Dol)
- nonganiza:** 582b (TrC)
- nov[já]je:** 139 (Clo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, TrV)
- novia:** 639b (Ann)
- nóvia:** 641a (Bba)
- noviada:** 641a (Cinc, Alc, Can)
- noviatge:** 139 (Bsà, Vist, Orp, Aín, Monc, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Pen)
- [nowét]:** 10 (Monc, Mvés, Qua)
- nublo:** 426b (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Fan)
- nuc:** 606 (Bsà, Pen, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Can)
- ñudico - ñudillo - ñudete:** 606 (Azu, Tuéj, Caud, TrC, Adz)
- nudillo:** 606 (Dol)
- nudo:** 606 (Clo, TrV, Mon, Fan)
- ñudo:** 606 (Mar, God, DosA, Ped)
- [nuét]:** 10 (Cinc, Aín, Tor, Bpa, Moix, Bba, Camp, Vist)
- [nugét]:** 10 (Can, Cnos)
- nugo:** 606 (Cinc)
- núgo:** 426b (Ann)
- núgol:** 328 (Cinc, Vist, Aín, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Moix, Biar, Bba, Blí, Can) & 426b (Cinc, Bsà, Cnos, Raf, Qua, Bba)
- nugolat:** 328 (Raf)
- nus:** 606 (Vist, Biar, Alc)
- núvol:** 328 (Bsà, Alc, Orp, Monc, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Calp, Pen) & 426b (Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí)
- nuvolat:** 328 (Pin, Gua, Cr)
- nuvolat / nublado (i variants):** 426b (God, Calp, Pin, Cr, Dol, Gua, Biar)
- [nuwét]:** 10 (Bsà, Pen, Monc, Cnos, Raf, Llan, Blí, Calp, Can)
- [nwét]:** 10 (Orp)
- nyaular:** 554 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Orp)
- nyaulit:** 554 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Orp)
- nyirvi:** 579f (Pen, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Calp, Vist)
- nyuc / ñugo:** 606 (Ann, Camp, Cr, Gua, Pin)

- [ɲ]enya:** 155 (Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Calp, Raf)
- [ɲ]eta:** 131 (Azu, DosA, Ann, Mar)
- [ɲ]eve:** 100 (Fan, Mar, Azu)
- [ɲ]ieta:** 131 (Fan, Tuéj, Adz)
- [ɲ]ieve:** 100 (Tuéj, Ann)
- [ɲ]inya:** 155 (Pin)
- [ɲ]ispro, [ɲ]espro, [ɲ]esplo, [ɲ]ispero, [ɲ]íspol, llespro:** 470 (Can, Vist, Clo, Fan, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Qua, Ann, Bpa, Biar, Bba, Calp, Pen)
- [ɲ]uc:** 40 (Pin, Cr, Gua, Camp)
- [ɲ]udo:** 40 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Azu)
- ò[k]ala:** 390 (Bba)
- o[x]ala:** 390 (Gua)
- o[x]alà:** 390 (Biar)
- [o]fegar-se:** 94 (Cinc, Biar, Vist)
- [o]rella:** 16 (Cinc, Aín, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Vist)
- obra:** 692 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Biar, Can)
- obreria:** 692 (Bsà)
- obrir la boca:** 611 (Cr, Gua)
- ochenta:** 728i (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- ofeg[á]rse:** 94 (Bsà, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Cnos)
- ofeg[á]se:** 94 (Cinc, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Tor, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- oí[d]o:** 17 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- oïda:** 17 (Bpa, Blí, Calp, Bba)
- [oïda]:** 17 (Bba)
- oïdo:** 17 (Moix, Pin, Camp, Cr, Gua, Biar)
- [oïdo]:** 17 (Moix, Pin, Camp, Cr, Gua, Biar)
- oío:** 17 (Mon, Dol)
- oït:** 17 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bsà)
- [oít]:** 17 (Cinc, Pen, Alc, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Can)
- ójal:** 421 (Clo)
- oli:** 738 (Fan)
- olla:** 810i (Adz, Dol, Pin)
- olma:** 479c (Dol)
- olmo:** 479c (Cnos, Gua, Cr)
- olp:** 479c (Camp)
- om:** 479c (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp, Bsà)
- ombligo:** 600 (Adz, Caud, Ped, God, DosA, Mon, Dol, Mar)
- ombrigo:** 600 (Clo, Tuéj, TrV)
- orcejo - orzuelo (i variants):** 619 (Adz, Caud, Tuéj)
- orde[ɲ]ar:** 566 (Adz, TrC, Dol, Gua, Caud)
- ordi:** 319 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Calp, Can)
- oren[s]a:** 822e (Fan, Mar, Azu)
- oren[ə]a:** 822e (Clo, TrV)
- orín:** 618a (Adz, Caud)
- orins / orines:** 618a (Cinc, TrC, Pnyà)
- orm / ormo:** 479c (Adz, Biar, Bba, Pin, Moix)
- orzuelo:** 619 (TrC)
- os han:** 342 (Azu, God)
- os queréis callar:** 343 (Azu, God)
- os vais a:** 341 (Azu, TrC)
- [ow]fegar-se:** 94 (Can, Raf)
- [owída]:** 17 (Bpa, Calp, Blí)
- [owít]:** 17 (Bsà, Orp, Pnyà, Vist)
- p[á]rpados:** 585 (Caud, Gua, Cr)
- p[á]rpagos:** 585 (Clo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Ann, Mon, Fan)
- p[á]rparos:** 585 (Vist, Monc, Adz, Raf, Qua, Alc)
- p[é]sols:** 458 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- p[eá]zo:** 149 (Fan, Mon, Caud)
- p[edá]zo:** 149 (Azu, Ann, God)
- p[eó]r:** 88 (Fan, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Azu)
- p[ié]nso:** 42 (Pen, Qua, Tor, Vist)
- p[já]zo:** 149 (Clo, Adz, Tuéj, Mar, Ped, DosA, TrC, Dol, TrV)
- p[jé]jo:** 224 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Azu)
- p[jé]nso:** 42 (Cinc, Can, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Mvés, Bpa, Moix, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- p[jié]nso:** 42 (Alc, Llan, Biar, Bba, Pnyà)
- p[jó]jo:** 224 (Clo, Mon, Mar)
- p[jó]r:** 88 (Clo, Adz, TrV)
- p[jé]jo:** 224 (TrV)

- p[wé]blo:** 122 (Clo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- p[wöé]blo:** 122 (Adz, Dol, Mon)
- p[é]rx[a]:** 113 (Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Gua, Can)
- p[é]rx[é]:** 113 (Llan, Calp, Camp, Biar)
- p[é]sols:** 458 (Gua)
- pa de mel:** 810a (Gua)
- pa[y]ola:** 635 (Ped, DosA, God)
- pabil - pavil:** 690 (Monc, Tuéj, Raf, Mvés, Adz)
- pablo:** 472 (Azu, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Monc)
- padastre / padastro:** 633 (Pen, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Cr, Clo) & 655a (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Dol, Gua)
- [padér]:** 116 (Adz, DosA, TrC, Caud)
- padrahtro:** 655a (TrC)
- padastre / padastro:** 655a (Adz, Cr, Tuéj)
- padastro:** 633 (Adz, Tuéj)
- [pájne]:** 220 (TrV, Tuéj, Mar, God, DosA, Azu)
- pala:** 686b (Cinc, Azu, Qua, Alc)
- paleta:** 686b (Clo, TrV, Aín, Adz, Cnos, Caud, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Fan) & 815a (Azu, Monc, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp) & 815 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Adz)
- paleta de lluir / paleta de lu[z]ir:** 815a (Mvés, Ann)
- paletilla:** 686b (Tuéj)
- pallola:** 635 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Monc)
- palmatoria:** 689a (TrV, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Azu)
- palmatòria:** 689a (Cnos, Pnyà, Mvés, Llan, Blí, Calp, Camp, Cr, Qua)
- palo dulce:** 453a (Adz)
- palo duz:** 453a (Caud)
- paloma:** 487 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Tuéj, Caud, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Can)
- palometa:** 487 (Bsà, Fan, Azu, Cnos, Mar, Ped, God, DosA, Clo)
- palomica:** 487 (TrV)
- palustre:** 815 (Clo, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- pamentòria:** 689a (Biar)
- pámpana:** 793 (Tuéj, TrC, Caud)
- pampanos:** 793 (Gua)
- pámpanos:** 793 (Clo, TrV, Azu, Adz, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Dol, Fan)
- pampes:** 793 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Bsà)
- pàmpols:** 793 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Monc)
- panal:** 633e (Mvés, Blí, Ann) & 810a (Caud, God, TrC, Biar, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua)
- panalís / panalizo (i variants):** 633e (Bsà, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Qua, God, DosA, Pnyà, TrC, Llan, Bpa, Blí, Calp, Dol, Gua, Clo)
- pand[ó]rga:** 747 (Cnos, Bba, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Moix)
- pando:** 629 (Pnyà, Blí, Moix)
- pani[s]a:** 464 (Cinc)
- pani[s]o:** 464 (Mon, Dol)
- pani[z]o:** 464 (Fan)
- pani[è]o:** 464 (Clo, TrV)
- panís:** 464 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- panissa:** 278 (Cinc)
- panocha:** 464 (God, Dol, Mon)
- panoja:** 464 (Clo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, TrC, TrV)
- panojot:** 464a (Azu)
- panolla:** 278 (Bsà, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Can)
- panólla:** 464 (Bsà, Vist, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Pen)
- panòlla:** 464 (Can, Monc)
- panollot:** 464a (Monc)
- panotxa:** 278 (Pin, Gua, Cr)
- panòtxa:** 464 (Cr, Gua)
- papa:** 660a (Can)
- pàpera:** 452a (Orp)
- paperera:** 452 (Orp)
- paperota:** 453 (Orp)
- paravinto:** 477 (Camp)
- [paré]:** 116 (Clo, Azu, Tuéj, Mon, Dol, TrV)

- parell de coces:** 41 (Cinc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bba, Pin, Cr, Aín)
- [parét]:** 116 (Fan, Ped, God, Mar)
- parlar-li / hablarle:** 637a (Clló, Azu, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, TrV)
- parpalles:** 586 (Bpa, Calp, Blí)
- parpalls:** 586 (Pnyà, Bba, Pin, Camp, Mvés)
- pàrpols:** 586 (Biar)
- parra:** 790 (Adz, Calp, Blí)
- párraco:** 718 (Mon)
- parral:** 790 (Blí)
- parrillas:** 696 (Adz, TrC, Dol, Caud)
- partera:** 646 (Caud, Mon, TrC)
- partir les peres:** 638b (Bsà)
- partir palles:** 638b (Gua)
- partir palleta:** 638b (Cnos, Qua, Raf)
- partir palletes / partir palletas:** 638b (Can, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Ped, God, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Vist)
- partir peres / partir peras:** 638b (Cinc, Fan, Tor, DosA, Clló)
- parva:** 786d (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- pas:** 197 (Cnos, Tor, Gua, Qua)
- passa:** 197 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- passat despús-d'ahir:** 307 (Gua)
- pastadora:** 824b (Bpa)
- pastanyes:** 585 (Cinc, Bsà)
- pastanyes / pastañas:** 586 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Mon, Bsà)
- pastar:** 825b (Cinc, Alc, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- pastera:** 815b (Cinc, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can) & 824b (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- pastera, -eta (de madera):** 576 (Pnyà, Ann, Moix, Bba, Blí, Calp, Mvés)
- pastre:** 655a (Cr)
- pat[á]:** 41 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Qua, Llan, Bpa, Biar, Can)
- pata:** 567 (Orp, Mvés, Bpa, Biar, Bba, Blí, Camp, Raf)
- pataca:** 474 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Bsà)
- pataques:** 369 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Bsà)
- patata:** 474 (Caud)
- patatas:** 369 (Clló, Tuéj, Caud, DosA, Dol, Adz)
- paticola:** 195 (Pin)
- patixca:** 318 (Aín, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Camp, Cr, Monc)
- patixga:** 318 (Mvés)
- patixque:** 318 (Cinc, Vist, Alc, Can)
- patojo:** 629 (Caud, Ann, TrC)
- paulo:** 472 (God)
- pavisa:** 684 (Caud, TrC)
- pe[d]jaç:** 149 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- pé[z]oles:** 458 (Ann)
- pe[tj]jina:** 510 (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Pin, Gua, Bsà)
- pe[tjo]:** 22 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- pe[tjy]o:** 22 (TrC, Dol)
- peaç:** 149 (Biar, Camp, Pin)
- pebràs / pebrazo:** 442 (TrC, Moix, Cr, Ann, Llan)
- pebre:** 186 (Bpa)
- pebrera:** 186 (Vist, Orp, Aín, Monc, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Alc)
- pebrera - pebrera coenta...:** 465 (Pen, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Raf, Qua, Vist)
- pebrera dulce:** 186 (Fan)
- peçó / pezón:** 565 (Caud, Moix, Cr, Gua, TrC)
- peçunya / pezuña (i variants):** 567 (Clló, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Llan, Moix, Mon, Cr, Dol, Gua, Fan)
- pedra del foc:** 682 (Bsà, Vist)
- pedre[n]jo:** 571a (Clló, Cnos, Adz)
- pedricar:** 736a (Moix)
- Pedrico:** 272 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, TrV)
- Pedrin:** 272 (Dol)
- pedrís:** 125 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Bsà)
- Pedrito:** 272 (Caud)

- pedro de nótxe:** 446 (Pin)
- peixum:** 618a (Bpa, Pin, Bba)
- [péjne]:** 220 (Clló, Ped, TrC, Mon, Dol, Fan)
- pellastre:** 633 (Monc)
- pèls dels pàrpols:** 586 (Llan, Moix)
- pemento:** 186 (Tuéj)
- pemintó:** 186 (Pnyà, Llan, Mvés)
- pemintón:** 186 (Clló, Ann, Mar)
- per[ɫj]a:** 113 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- per[ɫj]ja:** 113 (TrC, Dol)
- perdut / perdido:** 782a (Pen, Orp, TrV, Aín, Adz, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Calp, Gua, Fan)
- pere[x]il:** 446 (Alc)
- Perico:** 272 (Fan, Ann, Mon, Dol, TrC)
- pernil:** 580 (Alc, Blí, Cr, TrC)
- pernils / pernilles:** 580 (Bsà, Pen, Vist, Clló, Fan, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Calp, Pin, Mon, Dol, Gua, Can)
- pernio:** 667 (Tuéj, Camp)
- perrete:** 534 (Caud)
- pèrxe:** 674 (Pen, Alc)
- pesador:** 719a (Pen, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Clló)
- pescado (i variants):** 512 (Caud, TrC)
- pescuezo:** 586a (Caud, Dol, TrC)
- pesebre - pisebre (i variants):** 562 (Cinc, Clló, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Vist)
- péssoles:** 458 (Clló, TrV, Azu, Mar, Ped, God, Mon, Dol, Fan)
- pestanyes / pestañas:** 586 (Clló, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Ann, Biar, Cr, Dol, Gua, Fan)
- petillo:** 579f (Clló, Azu, Cnos, Caud, God, Tor, Fan)
- pi[x]ado:** 618a (Clló)
- pi[z]ar / pi[s]ar:** 797 (Clló, Caud, God, Cr, Dol, Gua, TrV)
- pi[ɜ]or:** 88 (Cinc, Can, Pen, Vist, Bsà)
- pi[θ]co:** 587 (Clló, Mar, Adz)
- pi[dɜ]or:** 88 (Orp, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
- pi[ɫj]ina:** 510 (Pen, Mar, Ped, God, TrC, Mon, Tuéj)
- pi[ɫj]or:** 88 (Aín, Raf, Qua, Tor, Mvés, Cnos)
- pi[ɫó]l / pi[ɫó]l:** 807 (Fan, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, TrV)
- pi[ɫó]l / pi[ɫó]l (i variants):** 473 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- piazo perdido:** 782a (DosA)
- pic:** 738 (Vist, Monc)
- pica:** 563 (Orp, Qua, Pnyà, Monc)
- pica (de piedra):** 576 (Can, Vist, Alc, Orp, TrV, Azu, Adz, Raf, God, Tor, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Pen)
- picar:** 797 (Can, Llan)
- picara[θ]a:** 501 (Clló, Adz, Tuéj, Ped, TrV)
- picot:** 571a (Bpa)
- picot - picotet / picote:** 571b (TrV, Cnos, Caud, DosA, TrC, Ann, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Tuéj)
- pie[r]na:** 31 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Ann, Mon, Fan)
- pie[r̄]na:** 31 (God, TrC, Dol, DosA)
- pierna:** 600c (Clló, Fan)
- piernas:** 580 (Adz)
- pila:** 563 (Camp, Gua, Dol) & 798a (Tuéj, TrC, Cr)
- pila (de piedra):** 576 (Ann, Moix, Biar, Bba, Pin, Mon, Cr, Llan)
- pileta:** 798a (God)
- pileta (de piedra):** 576 (Dol)
- pimentó:** 186 (Raf, Qua)
- pimentón:** 186 (TrV)
- pimiento:** 186 (Adz, TrC, Mon, Dol, Caud)
- pimintó:** 186 (Tor)
- pimintón:** 186 (Azu, God, DosA, Ped)
- piña de cardo:** 463 (Clló)
- pincha:** 609 (TrC)
- piñol:** 258 (Fan, Ann, Ped)
- piñón:** 807 (Tuéj)
- piñuelo:** 807 (Caud, Mon, Dol, TrC)
- pinya:** 278 (Alc)
- pique:** 738 (Qua, DosA, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Dol, God)
- pique sarique:** 738 (Ann)

- píquel:** 738 (Gua)
- piquera:** 810b (Clló, TrV, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Ann, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Fan)
- piquerol - picarol (i variants):** 571b (Cinc, Can, Vist, Fan, Bsà, Bba)
- piqueta (de piedra):** 576 (Pnyà)
- piqui:** 738 (Bsà, Pnyà)
- pissats / pisados:** 618a (Fan, Alc)
- pitx[ó]la:** 567 (Cinc, Can, Vist, Bsà)
- pixarrada:** 618a (Llan, Moix)
- pixats / meados:** 618a (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Tuéj, Caud, God, Dol, Gua, Can)
- pixum:** 618a (Cinc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Camp, Cr, Monc)
- pl[áw]re:** 97 (Tor, Pin)
- pl[ów]re:** 97 (Vist, Aín, Orp)
- pl[ów]re:** 97 (Cinc, Can, Pen, Monc, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- plaita:** 800 (Adz)
- plana:** 815a (Cinc, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, DosA, Biar, Pin, Cr, Dol, Gua, Pen)
- planeta:** 815a (Can)
- plantaina:** 456 (Clló, Adz, Tuéj, Azu)
- plantatge / planta[x]e:** 456 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- plat:** 582d (Cinc, Tor, Bsà)
- pleita:** 800 (Tuéj, TrC, Caud)
- plomall:** 223 (Can)
- plorà:** 15 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Bsà)
- plorador / llorador:** 477 (Monc, Qua, God, Bpa, Blí, Calp, Raf)
- plorar:** 15 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Aín)
- ploró - lloró / llorón:** 477 (Pnyà, Biar, Pin, Mon, Dol, Gua, TrC)
- poal / pozal - podal:** 810i (Vist, Ped, God, TrV)
- poar:** 792b (Camp, Gua)
- podar:** 792b (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Bsà)
- podrirà:** 309 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Llan, Moix, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- polella:** 489 (Alc)
- polilla:** 489 (Biar, Adz, Aín)
- pollastre:** 520 (Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Vist)
- pollo:** 520 (Clló, Azu, Tuéj, Ped, God, TrV)
- pols:** 583 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- polsos:** 583 (Bsà, Monc, Vist)
- pólze:** 607 (Moix, Bba, Pin, Gua, Biar)
- pòlze:** 607 (Camp, Cr)
- pomar:** 484a (Orp)
- pomeral:** 484a (Can, Vist, Alc, Aín, Monc, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Pen)
- pon[éles]:** 357 (Clló)
- pon[érlis]:** 357 (Ann)
- pon[érese]:** 280 (Tuéj, DosA, Mon, Dol, God)
- pon[ése]:** 280 (Clló, Azu, Adz, Mar, TrC, Ann, TrV)
- pontargo:** 139 (Clló, Mar, Caud, TrC, Mon, Dol, Adz)
- pontasgo:** 139 (Fan, Azu, God, DosA, Ann, TrV)
- por[tj]ada:** 674 (Azu, Camp)
- porc / puerco:** 575 (Clló, TrV, Azu, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Fan)
- porquera - porcatera:** 550 (Clló, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Fan)
- portà:** 306 (Cnos, Mvés, Gua, Qua)
- portal:** 664 (Pnyà, Biar, Bba, Blí, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Moix)
- portaren:** 320 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Bpa, Calp, Raf) & 351 (Cnos, Raf, Qua, Mvés, Bpa, Bba, Blí, Calp)
- porxada:** 679 (Raf)
- pòrxe:** 674 (Raf, Pin, Bba)
- pòrxi:** 674 (Blí, Camp)
- pos[ális] oli:** 357 (Gua)
- pos[álos] oli:** 357 (Bsà, Vist, Alc, Orp, Aín, Cnos, Calp, Pin, Camp, Cr, Pen)
- pos[áls] oli:** 357 (Cinc, Can)
- pos[árlos] oli:** 357 (Monc, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Raf)

- pos[árse]:** 280 (Bsà, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Gua, Aín)
- pos[áse]:** 280 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Tor, Pin, Camp, Cr, Can)
- posaren:** 356 (Cnos, Qua, Tor, Bpa, Bba, Blí, Calp, Gua, Raf)
- post:** 826a (Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Calp, Qua)
- posteta:** 826a (Tor, Llan, Ann)
- pota:** 567 (Pen, Mar, Calp, Pin, Alc)
- p[ó]u:** 421a (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Pnyà, Mvés, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- p[ó]u:** 421a (Pen, Tor, Llan, Moix, Biar, Pin, Cr, Cnos)
- po[z]o:** 421a (Fan, Ann)
- pozo:** 421a (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- prado:** 261 (Tor, Gua) & 782a (Cr, Dol)
- prat:** 261 (Cinc, Pen, Vist, Bsà)
- pre[s]ili:** 185 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Raf)
- pre[z]ent:** 582d (Ann)
- pre[z]ente:** 582d (Fan)
- pre[z]ili:** 185 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- prendre d'ull / tomar de ojo:** 653a (Tuéj, Ped, Qua, God, TrC, Llan, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Cnos)
- prendre ull:** 653a (Pnyà)
- prenent:** 67 (Orp)
- presa:** 422 (Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Calp, Cr, Dol, Tuéj)
- present:** 582d (Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Gua, Vist)
- presente:** 582d (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- présoles:** 458 (Tuéj, TrC, DosA)
- préssec - pérsec:** 473 (Bsà, Calp)
- primentó:** 186 (Cinc, Can, Pen, Cnos, Moix, Bsà)
- primera rella:** 782e (Tor, Pnyà)
- principiar:** 756a (Fan, Tuéj, Caud, DosA, Bpa, Adz)
- prinyol:** 807 (Biar)
- prisco:** 473 (Cillo, TrV)
- provocar:** 614 (Vist, Monc, DosA, Bpa, Moix, Biar, Blí, Cr, Orp)
- pruneta:** 683 (Orp)
- puchero:** 810i (TrV, Caud, Tuéj)
- pudar:** 792b (Dol)
- pudrirà:** 309 (Mvés, Bpa)
- puerquica:** 53 (Cillo)
- puerteceta:** 271 (Caud)
- puertecica:** 271 (Adz, Ped, God, TrC, Mon, Dol, Tuéj)
- puerteciquia:** 271 (DosA)
- puerteta:** 271 (Ann)
- puertica:** 271 (Cillo, TrV, Azu, Mar, Fan)
- puge:** 322 (Can, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Vist)
- pugi:** 322 (Calp, Gua, Cr)
- pujo:** 322 (Cinc, Bsà)
- pulgar:** 607 (Cillo, God, Ann, Mon, Mar)
- puls:** 27 (Fan)
- puls[e]:** 27 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, TrV)
- puls[o]:** 27 (Caud, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, God)
- pulse:** 583 (TrV)
- pulses:** 583 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Ped, Fan)
- pulso:** 583 (DosA)
- pulsos:** 583 (God, Ann, Mon, Dol, TrC)
- pun[t]ja:** 609 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- puñado:** 609b (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- puncha:** 178 (Fan, Ped, God, Mar)
- puncho:** 609 (Cillo)
- puntacorrent:** 818d (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Blí, Calp, Gua, Can)
- punxa:** 178 (Vist, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Alc)
- purna:** 683 (Bsà, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, TrV, Azu, Aín, Monc, Pnyà, Mvés, Bpa, Can) & 684 (Can, Vist)
- putx[ó]la:** 567 (Can)
- [pé]jne:** 220 (Adz, Caud)
- quebraza - quebraja (i variants):** 672 (Caud, God, Mon, Ped)
- quer-:** 474 (Aín, Cnos, Pnyà, Mvés, Ann, Bpa, Moix, Cr, Gua, Monc)
- quera:** 489 (Cinc, Vist, Orp, Bsà)
- queraïllas:** 369 (Ann)
- queraïlles:** 369 (Aín, Cr, Gua, Cnos)
- quere[s]ta:** 83 (God)

- queredilles:** 369 (Monc, Bba)
- quereïlles:** 369 (Pnyà, Llan, Mvés)
- queréis callar:** 343 (Ped)
- queréis callarse:** 343 (Dol)
- querequequèc:** 554b (Blí)
- queriendo:** 327 (God, Ann, Dol, TrC)
- querilles:** 369 (Moix)
- qüertafrio:** 820a (Aín)
- quesiendo:** 327 (Mar)
- quet:** 37 (Bsà, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Pen)
- queto:** 37 (Cinc, Bsà, Vist, Aín, Can)
- quiet:** 37 (Bsà, Calp, Pin, Camp, Gua, Biar)
- quieto:** 37 (Cr)
- quin[s]et:** 236 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Raf)
- quin[z]et:** 236 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- quisiendo:** 327 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Mon, Fan)
- quitar el pecho:** 653 (Dol)
- quitar la mama:** 653 (Ann, Mon)
- r[á]fel:** 671 (Cinc, Can, Vist, Orp, TrV, Azu, Aín, Cnos, Mar, Bsà)
- r[á]fol:** 671 (Monc, Ped)
- r[eá]l:** 236 (Fan, Mar, Caud, God, Mon, Dol, Azu)
- r[é]jna:** 1 (Cillo, Azu, Tuéj, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- r[iá]l:** 236 (Tuéj)
- r[já]l:** 236 (Cillo, Adz, Ped, DosA, TrC, TrV)
- r[o]jido:** 61 (Cinc, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Cr, Gua, Can)
- r[ó]jido:** 61 (Ann)
- r[u]jido:** 61 (Bsà, Camp)
- r[ui]do:** 61 (Cillo, DosA, TrC, Mon, Mar)
- r[uwí]do:** 61 (God)
- r[wí]do:** 61 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, Dol, TrV)
- r[é]jna:** 1 (TrV, Mar, Caud, DosA, Adz)
- r[s]gle / r[ó]gle:** 428 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- rab[ja]:** 161 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- rabasar:** 782d (Fan)
- rabera - ramera (i variants):** 546 (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Mvés, Blí, Calp, Bsà) & 547 (Cinc, Bsà, Pen, Vist, TrV)
- rabera - ramera (i variants) de ganado:** 547 (Cillo, Fan)
- rabo:** 190 (Alc, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Aín)
- rabó:** 194 (Blí)
- rabosa:** 285 (Fan, Tuéj, Mar, Ann, Azu)
- racimo:** 794b (TrV, Azu)
- rafe:** 671 (Tuéj)
- ráfil:** 671 (Cillo, Fan)
- raio:** 430 (Pnyà)
- rall de San Martí:** 433 (Bba)
- ralla de San Martí:** 433 (Bsà, Blí, Camp, Bpa)
- ramal:** 191 (Pnyà)
- ramaleras:** 191 (Mon)
- ramaleres:** 191 (Cr)
- ramaleres / ramaleras:** 571 (Biar, Mon, Camp, Cr, Dol, Pin)
- ramales:** 191 (Cillo, Azu, Mar, God, TrC, Ann, Fan)
- ramalillos:** 191 (Raf, Llan) & 571 (Vist, Alc, Qua, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Gua)
- ramals:** 191 (Aín, Bpa, Monc) & 571 (Cillo, Fan, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, Raf, God, DosA, Pnyà, TrC, Ann)
- rambla:** 416 (Cinc, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Tor, DosA, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua, Can)
- ramblada:** 416 (Cr)
- ramugar:** 554a (Qua)
- rana:** 54 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, TrV)
- ranyons:** 600b (Bsà, Orp, Can)
- rapa:** 796 (Bsà, Orp, Raf, Pen)
- rapada:** 634 (Ann, Pin, Bpa)
- rapó:** 194 (Blí)
- rasera:** 686b (Dol)
- raspa:** 513 (Cillo, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan) & 609 (Caud) & 796 (Aín, Monc, Qua, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp)
- raspaixo:** 796 (Tor)
- raspajo:** 796 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Azu)
- raspall:** 796 (Cnos, Gua, Cr)
- rastrojo:** 782a (Dol)

- rata-penada (i variants):** 519 (Bsà, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Ann, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Can)
- re[s]ar:** 6 (Azu, Mon, Dol, God)
- re[s]oll:** 615c (Azu)
- re[s]ollar:** 615b (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Dol, Gua, TrV)
- re[z]ar:** 6 (Fan, Ann)
- re[θ]ar:** 6 (Clló, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, TrV)
- reboló / rebollón (i variants):** 442 (Clló, TrV, Cnos, Mar, Ped, Tor, Fan)
- rebu[h]nar:** 553h (Caud, TrC)
- rebu[h]no:** 553h (Caud, Dol, TrC)
- rebu[r]nar:** 553h (Azu)
- rebu[r]nido:** 553h (Clló, Azu, TrV)
- rebu[sr]ar:** 553h (TrV)
- rebu[z]nar:** 553h (Fan, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, God, Tor, DosA, Aín)
- rebu[z]nido:** 553h (Fan)
- rebu[z]nit:** 553h (Aín)
- rebu[z]no:** 553h (Adz, Cnos, Ped, God, DosA, Tuéj)
- rebu[tj] (i variants):** 658b (Alc, Azu, Aín, Tuéj, Cnos, Qua, DosA, Pnyà, TrC, Bba, Blí, Calp, Cr, Mon, Dol, Gua)
- reburnar:** 553h (Clló)
- reclam:** 165 (Fan, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Azu)
- reclamo:** 165 (Clló, Adz, Tuéj, Caud, TrC, Mon, Dol, TrV)
- redil:** 807a (Caud)
- refinadora:** 815a (Bsà)
- regadera:** 419 (Clló, Adz, Mon, Dol, Azu)
- regadora:** 419 (Fan, Monc, Mar, God, Pnyà, Ann, Llan, Biar, Calp, Aín, Qua, Moix)
- regal[ís]ia:** 453a (Cinc, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- regali[θ]ia:** 453a (Clló, Ped, DosA, TrC, Tuéj)
- regata:** 672 (Tuéj, TrC, DosA)
- regidor séndico:** 719a (Adz)
- registre / registro:** 806a (God, DosA, Tor)
- regla:** 816a (Caud)
- regle:** 816a (Clló, TrV, Azu, Monc, Adz, Tuéj, Ped, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Bpa, Dol, Fan)
- regles:** 816a (Can, Orp, Aín, Raf, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Pen)
- rególf:** 426 (Bsà)
- rególfio:** 426 (Cinc)
- reguer / reguero:** 419 (Orp, Ped)
- regueró:** 419 (Vist)
- reixiu:** 436 (Moix, Bba, Blí, Pin, Camp, Biar)
- relámpago:** 429 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, TrV)
- relin[tj]ar:** 553g (Cinc, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Biar, Calp, Can)
- relin[tj]o:** 553g (Cinc, TrV, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Calp, Dol, Can)
- relinx:** 553g (Monc)
- relinxit / relinchido:** 553g (Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Clló)
- rellam:** 430 (Alc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Blí, Camp, Cr, Aín)
- rellampéc:** 429 (Bsà) & 430 (Bsà, Pen, Vist, Orp, Cinc)
- rellampèc:** 430 (Can)
- rellàmpec:** 430 (Moix, Bba, Pin, Biar)
- rellampegar:** 429 (Moix)
- rellinx:** 553g (Raf, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Blí, Qua)
- rellinxar:** 553g (Bsà, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Raf)
- rellinxit:** 553g (Gua)
- rellinxo:** 553g (Bsà, Moix, Bba, Camp, Tor)
- remolí / remolín:** 426 (Cinc, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Can)
- remolino:** 426 (Adz, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, Tuéj)
- remòlta / remuelta:** 807 (Can, Alc, Orp, Clló)
- remugar:** 553e (Aín)
- remugó:** 553e (Aín)
- remulí:** 426 (Calp)
- remulí de aire:** 426 (Pnyà)
- remulín:** 426 (Mar)
- rent:** 825 (Alc, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Orp)
- renyons:** 600b (Pen, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Bba, Camp, Alc)
- reparo:** 826a (God)
- repèl:** 633 (Cinc, Can, Vist, Camp, Gua, Bsà)

- repelo:** 633 (Dol)
- repi[s]co:** 587 (Azu, God, TrC, Mon, Tuéj)
- repi[e]co:** 587 (Ped)
- requesón:** 813c (Azu, Adz)
- resà:** 6 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Pin, Cr, Bsà)
- resar:** 6 (Orp, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Aín)
- resobar:** 826 (Clló)
- respirar:** 615b (Vist, Adz, Tuéj, Ped, God, Pnyà, TrC, Calp, Camp, Cr, Fan)
- resuello:** 615c (Adz, Caud, DosA, TrC, Dol, Tuéj)
- retor:** 718 (Cinc, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Qua, Tor, Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Blí, Calp, Vist)
- revoltó:** 677 (Bsà, Vist, Alc, Pen)
- riba de man[s]aneres:** 484a (Pin)
- ribel:** 697 (Tor)
- ribell:** 697 (Tor)
- ribrell:** 697 (Bsà)
- ric:** 53 (Ped, Ann)
- rico:** 53 (God)
- riendas:** 191 (TrV, God, DosA, Ped)
- riendas - brías:** 191 (Mon)
- riendes:** 191 (Bsà, Cnos, Tor, Mvés, Moix, Calp, Camp, Alc)
- riendes /riendas:** 571 (Cinc, Dol, Tor)
- rinyons / riñones:** 600b (Cinc, Clló, Fan, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Biar, Pin, Cr, Dol, Gua, Vist)
- riu:** 416 (Bsà)
- ro[s]ja:** 167 (Cnos, Qua, Tor, Mvés, Raf)
- ro[s]jella:** 443 (Ped, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Raf)
- ro[s]jilla:** 443 (Clló)
- ro[x]iñol:** 506 (TrV, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Azu)
- roz]ja:** 167 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- roz]jella:** 443 (Cinc, Pen, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Can)
- roz]jilla:** 443 (Ann)
- robín:** 821 (Adz, DosA, TrC, Mon, Tuéj)
- robinarse:** 821a (Adz, TrC)
- rodadit / rodadedo:** 633e (Cinc, Vist, Clló, Can)
- rodadits / ruedadedos:** 633e (Pen, Tuéj)
- rodal de manzanos:** 484a (Adz)
- rogló:** 786e (Cr)
- roín:** 821 (Caud)
- roixio:** 436 (Llan, Gua, Cr)
- rojío - rujío:** 436 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, TrV)
- rolde:** 428 (TrV, Mar, DosA, Mon, Dol, Azu)
- romaner / romanero:** 719a (Cr, Gua, Dol)
- romper:** 782e (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- rompissar:** 782e (Cinc, Can)
- rompre:** 782e (Bsà, Orp, Mvés, Bpa, Biar, Blí, Pin, Camp, Cr, Pen)
- rompre / romper:** 782d (Monc, Adz)
- rómprer:** 782e (Cnos, Moix, Bba, Calp, Gua, Llan)
- ron[z]jella:** 443 (Pin)
- ronyons:** 600b (Pnyà, Blí, Calp, Bpa)
- ronzella:** 443 (Pin)
- rop[arse]:** 365 (Qua)
- ros:** 436 (Llan)
- ròsa:** 635 (Vist, Orp, Alc)
- rosada:** 436 (Cnos, Pnyà, Mvés, Bpa, Blí, Calp, Raf, Llan) & 437 (Cinc, Bsà, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Biar, Pin)
- rosada blanca:** 437 (Monc, Bba, Raf)
- rosaleros:** 370 (DosA)
- rosales:** 370 (TrV, Adz, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Mon, Dol, Azu)
- róscas:** 464a (Pen)
- róscos:** 694 (Raf, Qua)
- rosegó / rosegón:** 694 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Ped, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- rosella:** 443 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Gua, Bsà)
- roseras:** 370 (Mar)
- roseros:** 370 (Clló, God, Ann, Fan)
- rosguella:** 443 (Vist)
- rosigó / rosigón:** 694 (Clló, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Mar, DosA, TrC, Mon, Fan)
- rosilla:** 443 (Clló, Ann)
- rospajo:** 796 (Ped)
- rossinyol / rosiñol (i variants):** 506 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan,

- Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- rostro**: 19 (Cinc, Vist, Bsà)
- rovel**: 821 (TrV, God)
- rovell**: 821 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- rovell[arse]**: 821a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- rovelló / rovellón**: 442 (Cinc, Can, Vist, Alc, Orp, Azu, Aín, Biar, Blí, Bsà)
- roviny**: 821 (Cr, Gua)
- rovinyar-se**: 821a (Cr, Gua)
- rozar**: 782d (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Ped, DosA, TrV)
- rubín**: 821 (Dol)
- ruedo**: 428 (Fan)
- ruella**: 443 (Bsà, Cnos)
- rugló**: 786e (Mvés, Biar)
- rugón**: 694 (Caud)
- rui[d]**: 61 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- ruio**: 61 (Mon)
- ruiseñor (i variants)**: 506 (Tuéj, God, Dol, Caud)
- rulo**: 786e (Dol)
- s[á]ndia**: 459 (TrV)
- s[á]ria**: 695 (Pen, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Vist)
- s[á]rrria**: 695 (Adz, Ped, DosA, Pnyà, Mon, Dol, Tuéj)
- s[é]nia**: 422a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- s[é]quia**: 419 (Cinc, Fan, Aín, Alc, Azu, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Vist)
- s[é]rr[a]**: 95 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Cr, Gua, Bsà)
- s[é]rr[e]**: 95 (Llan, Pin, Camp, Calp)
- s[é]ti**: 176 (Cinc, Can, Bsà)
- s[ó]mit**: 150 (Biar, Blí, Calp, Camp, Bba)
- [s]coltar**: 238 (Orp)
- [s]copeta**: 160 (Orp)
- [s]er**: 424a (Raf)
- [s]pasa**: 187 (Orp)
- [s]pill**: 114 (Orp)
- [s]jurda - [è]jurda**: 622 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Mvés, TrC, Ann, Moix, Biar, Mon, Camp, Dol, Fan)
- [s]jurdo - [è]jurdo**: 623 (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- [s]juro**: 464a (Vist, Raf, Qua, God, Mon, Dol, Gua, Cnos)
- sab[i]e**: 184 (Dol)
- sab[r]e**: 184 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Fan)
- sabomba**: 747 (Can, Vist)
- sacar**: 782d (TrC)
- sacar la leche**: 566 (Tuéj)
- sacristà**: 128 (Orp, Monc, Raf, Gua, Aín)
- safa**: 806a (Ann, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Llan)
- sagal**: 654 (Cinc, Bba)
- sagalet**: 654 (Camp, Cr)
- sagí**: 579d (Cinc, Alc, Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Calp, Cr, Bsà)
- sagr-, segr-**: 496 (Pen, Fan, Aín, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Bba, Clló)
- sagristà**: 128 (Llan, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Moix)
- sain - saín**: 579d (Clló, TrV, Azu, Mar, Ann, Fan)
- sala**: 674 (Clló, Dol, Gua, Monc) & 716 (Can, Orp, Biar, Blí, Pin)
- sala de la vila**: 716 (Cinc, Pen, Bba, Bsà)
- salagustín**: 494 (Dol)
- salgart-**: 496 (Azu)
- saligot**: 814 (Monc)
- salmiento**: 792a (Caud)
- salvado**: 824 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- sambomba**: 747 (Cinc, Fan, Alc, Orp, Monc, God, Tor, Mvés, Biar, Dol, Pen)
- sambumba**: 747 (Pnyà, Bpa, Calp, Llan)
- san Pedros**: 446 (TrV)
- san-, sal-**: 635 (Clló, Azu, Tuéj, TrC, Dol, TrV)
- sandía**: 459 (Clló, DosA)
- sàngano / zàngano**: 810e (Clló, Ped, God, Tor, DosA, TrC, Moix, Cr, Dol, Gua, Caud)
- sanganos**: 810e (Ann)

- sanglót:** 615 (Pin)
- sangonera (i variants):** 500 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Camp, Bsà)
- sangr-, sengr-:** 496 (Alc, Monc, Mar, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Blí, Orp)
- sangrijuela (i variants):** 500 (Cillo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, TrV)
- sanguisola (i variants):** 500 (Cnos, Pin, Cr, Gua, Biar)
- sansa:** 807 (Pen)
- santmiquel[á]:** 998 (Can, Moix, Bba, Vist)
- santmiquel[áda]:** 998 (Cinc, Pen, Bsà)
- sarapiro:** 635 (Biar, Pin)
- sarapió / sarapión:** 635 (Adz, Caud, Mon, Cr, Dol, Mar)
- sarando:** 629 (Mvés, Llan)
- sarg-:** 496 (Cinc, Can, Vist, TrV, Cnos, God, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- sarieta:** 695 (Cillo, Aín)
- sarió / sarión:** 695 (Alc, Monc, Qua, God, Orp)
- sarment / sarmiento:** 792a (Bsà, TrC, Ann, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Pen)
- sarpada:** 784b (Pen)
- sarpada / zarpada:** 610 (TrV, Mar, Cnos)
- sarpat / sarpado:** 610 (Fan, Alc)
- sarrapió / sarrapión:** 635 (Cinc, Can, Pen, Fan, Bsà)
- sarvatxo:** 499 (Alc, Monc, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Orp)
- sauce (i variants):** 477 (Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Moix, Mvés)
- se bais a:** 341 (Dol)
- se pué:** 327 (Fan, DosA, Tuéj)
- se pue[d]e:** 327 (Cillo, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, TrC, Ann, Mon, Dol, TrV)
- se queréis callá:** 343 (Fan)
- se queréis callar:** 343 (Cillo)
- se vais a:** 341 (Fan, Azu)
- [sé:]:** 146 (Mon, Dol)
- se[dz]e:** 294 (Ann)
- se[ɲ]or:** 719 (TrV, Adz, Azu)
- se[ɲ]or cura:** 719 (Cillo, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Tuéj)
- se[ɲ]or retor:** 719 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- [sé]:** 146 (Cillo, TrV)
- seg[adó]r:** 68 (Pen, Orp, Blí, Calp, Vist)
- seg[aló]r:** 68 (Bba)
- seg[ao]r:** 68 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Pin, Camp, Cr, Gua, Monc)
- segá:** 783f (Fan)
- segà:** 783f (Cinc, Can, Pen, Alc, Pin, Cr, Bsà)
- sega[d]or:** 68 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, TrV)
- segaor:** 68 (God, Mon, Dol, Ann)
- segáor:** 68 (TrC)
- segar:** 783f (Vist, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Dol, Gua, Cillo)
- segí:** 579d (Can, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Blí, Pen)
- segó:** 824 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- segón:** 824 (Ann)
- segristà:** 128 (Bpa, Calp, Bba)
- sein:** 579d (Adz, God, DosA, Ped)
- sella:** 193 (Alc)
- selló:** 193 (Bpa)
- semos:** 337 (Fan, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- sentit:** 583 (Cr)
- senyor retor:** 718 (Pen)
- [sér]:** 146 (Adz, Caud, TrC, Tuéj)
- [serédza]:** 169 (Ann)
- [serésa]:** 169 (Azu, Mon, Dol, God)
- [seréoa]:** 169 (Fan)
- serment:** 792a (Cinc, Llan, Blí, Calp, Pnyà)
- serón:** 695 (TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, TrC, Azu)
- serp:** 498 (Cinc, Can, Pen, Orp, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Bsà)
- serra / sierra:** 412 (Cinc, Bsà, Alc, Cnos, Pnyà, Moix, Biar, Bllob, Blí, Calp, Gua, Llan, Pin, Camp, Cillo, Fan, Adz, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, Mon, Dol)
- serradissa:** 818 (Calp)
- serradura:** 818 (Cinc, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Monc, Cnos, Raf, Qua, God, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Pen)
- serril:** 818 (Tuéj)
- serrim:** 818 (Aín)

- serrín:** 818 (Cillo, Mar, Ped, DosA, TrC, Mon, Cr, Dol, Gua, Adz)
- serritja:** 818 (Bsà, Vist, Can)
- [sét]:** 146 (Fan, Mar, Ped, God, DosA, Ann, Azu)
- seta:** 442 (TrV, Tuéj, Mar, Caud, Qua, God, DosA, Dol, Adz)
- s'ha de:** 355 (Bsà)
- sibomba:** 747 (Bsà)
- sienes:** 583 (Caud)
- siguí:** 338 (Cnos, Mvés, Gua, Tor)
- silla:** 193 (Vist, Cr, Blí)
- silleta:** 193 (Biar, Pin)
- silló:** 193 (Can, Tor)
- simbomba:** 747 (Azu, Mar, Raf, Qua, Ann, Blí, Aín)
- síndico:** 719a (Fan, Caud)
- síndria:** 459 (Vist)
- sinòbia:** 581 (Can)
- sisquera:** 390 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Blí, Calp, Camp, Cr, Bsà)
- sisquiera:** 390 (Biar, Gua, Pin)
- siti:** 176 (Aín, Tor)
- sitiada:** 176 (Pen, Calp, Moix)
- sixquera:** 390 (Pnyà)
- sobar:** 825b (Gua) & 826 (TrV, Caud, TrC, Fan)
- sobrellom:** 193 (Mvés)
- socata:** 622 (Dol)
- socate:** 623 (Gua)
- socato:** 623 (Dol)
- socorriren:** 353 (Bba, Blí)
- sola / suela:** 806a (TrV, Mar, Cnos)
- solada:** 802 (Cillo, Azu, Adz, Fan) & 808 (TrV)
- solatge:** 658b (Monc, Mvés, Blí, Bba, Cnos) & 808 (Can, Blí)
- solatge / solaje:** 802 (Can, Dol)
- solera:** 806a (Tuéj, Ped, Caud)
- soligot:** 814 (Pen, Pnyà, Bpa, Bba, Blí, Orp)
- sóll:** 550 (Cinc, Can, Bsà)
- sollim / hollim:** 685 (Fan, Cnos, Aín)
- sollini:** 685 (Moix)
- sombret:** 268 (Ann)
- sombrete:** 268 (Caud)
- sombretico:** 268 (Cillo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- sombretico - sombrerito:** 268 (Caud)
- sombbrero:** 268 (Adz)
- somi:** 150 (Biar, Blí, Calp, Camp, Bba)
- somos:** 337 (Cillo, Ped, Ann, Mon, Mar)
- son[á]:** 150 (Can, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Pen)
- son[áda]:** 150 (Cinc)
- sonar las narices:** 617a (Adz)
- sonar-se / sonarse:** 617a (Bsà, Orp, Monc, Cnos, Caud, Raf, Qua, DosA, Mvés, TrC, Calp, Cr, Dol, Gua, Vist)
- sónta:** 802 (Llan, Bba, Moix)
- sorigot:** 814 (Raf)
- sóto:** 782b (Raf)
- su[d]or:** 72 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- su[é]ro:** 814 (Can, Adz, Mar, Ped, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Mon, Cr, Cillo)
- su[é]ro:** 814 (Cinc, Vist, Alc, Cnos, Bsà)
- suador:** 194 (Monc, Biar, Bba, Calp, Pin, Cr, Gua, Moix)
- suc:** 172 (DosA)
- suco:** 172 (Cillo, TrV, Azu, Mar, God, Ann, Fan)
- suco / zuco:** 172 (Adz)
- suda[d]or:** 194 (Cillo, Adz, Mar, Ped, God, DosA, TrV)
- sudaor:** 194 (Tuéj, Ann, Mon, Dol, Caud)
- sudáor:** 194 (TrC)
- suela:** 818c (God, Dol)
- suèla:** 818c (Gua)
- sugo:** 172 (Tuéj, Ped)
- [sugó]r:** 72 (Raf, Mvés, Moix, Tor)
- [sugó]r:** 72 (Pin)
- [suló]r:** 72 (Bba)
- suma:** 824 (Mon)
- sumo:** 172 (Mon)
- [suó]r:** 72 (Qua, Biar, Camp, Cr, Gua, Pnyà)
- suor:** 72 (Mon)
- surdero:** 623 (Ann)
- suro:** 175 (Cinc, Can, Orp, Bsà) & 814 (Dol)
- surroscón:** 694 (Dol)
- s'us han:** 342 (Adz, Mar, TrC, Tuéj)
- s'us queréis callar:** 343 (Adz, TrC, Mar)
- s'us vais a:** 341 (Adz, Mar, TrC, Tuéj)
- sutja / zucha:** 685 (Monc, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Dol, Gua, Ped)
- [suwó]r:** 72 (Cinc, Can, Pen, Vist, Orp, Aín, Monc, Cnos, Llan, Bpa, Blí, Calp, Bsà)

- [suwór]:** 72 (Pin)
- [j]ada:** 89 (Orp, Calp, Camp, Cr, Pnyà)
- [j]am:** 179 (Tor)
- [j]amotada:** 63 (Camp)
- [j]anglót:** 615 (Orp)
- [j]in[j]e/-a:** 119 (God)
- [jám]:** 179 (Tor)
- t[á]pena:** 452a (Biar, Pin, Cr, Dol, Gua, Bba)
- t[í]a:** 655 (Cillo, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Gua, Fan)
- t[í]o:** 655a (Cillo, Orp, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Gua, Fan)
- t[wé]rto:** 214 (Cillo, TrV, Azu, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Dol, Fan)
- t[wöé]rto:** 214 (Adz, Mon)
- t[é]rr[a]:** 203 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Cr, Gua, Bsà)
- t[é]rr[ε]:** 203 (Llan, Camp, Pin)
- tabladora:** 783c (Alc)
- tablear:** 783b (Azu, Caud, TrC, Adz)
- tablero:** 826a (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, Fan)
- tabletear:** 783b (Tuéj)
- tafarra:** 195 (Cr)
- tafarra del cavall:** 195 (Qua)
- tafarreta:** 195 (Bsà)
- tafarrilla:** 195 (Calp)
- tafarró:** 195 (Blí)
- tajadera:** 820a (Fan, Tuéj, Caud, Ped, TrC, Ann, Dol, TrV)
- talador:** 818b (Pen)
- taladre:** 818b (Can, Monc, Cnos, Mvés, Llan, Moix, Aín)
- talladera:** 820a (DosA)
- tallador:** 820a (Aín)
- tallaferro:** 820a (Gua)
- tallant / tallante:** 820a (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Alc, Orp, Azu, Monc, Cnos, Llan, Biar, Bba, Blí, Bsà)
- tallar raïms:** 796a (Raf)
- tallarina:** 117 (Calp)
- talugo:** 464a (Fan)
- tàmpanos:** 579c (Cinc)
- tap[arse]:** 365 (Bpa, Moix)
- tap[áse]:** 365 (Orp)
- tapa de l'ull:** 585 (Pnyà, Bba, Camp, Mvés)
- tápara:** 452a (God) & 452 (Ann)
- taparera:** 452 (God)
- taparón:** 453 (Ann)
- taparote:** 453 (God)
- tapener:** 452 (Biar)
- tapenera:** 452 (Bba, Cr, Dol, Gua, Pin)
- tapenó / tapenón:** 453 (Mon, Dol, Cr)
- tapenot:** 453 (Biar, Pin, Bba)
- taper[ó]t / taper[ó]t:** 453 (Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Camp, Mar)
- tápera:** 453 (Azu, Mar, Ped, Tuéj)
- tàpera:** 452a (Monc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Calp, Camp, Cnos)
- taperera:** 452 (Azu, Cnos, Mar, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Bpa, Moix, Calp, Camp, Monc)
- taperoter:** 452 (Llan)
- taradera:** 820a (Adz)
- taraganya:** 117 (Cinc, Can)
- tarallina:** 117 (Raf, Llan, Qua)
- taranyana:** 117 (Vist, Aín)
- taranyí:** 117 (Orp)
- taranyina:** 117 (Monc, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- taranyinya:** 117 (Pnyà, Mvés)
- taratinya:** 117 (Cnos)
- tarde:** 301 (Bsà, Gua, Pen)
- tartabóca:** 693b (Bpa)
- tartamut / tartamudo:** 631a (Bsà, Pen, Vist, Cillo, Orp, TrV, Aín, Adz, Cnos, Caud, Raf, Qua, Biar, Blí, Pin, Can)
- taruc:** 464a (Can)
- tarugo:** 464a (Vist, Alc, Cillo)
- tasón:** 515 (Adz, Caud, God, DosA, TrC, Tuéj)
- taula / tabla:** 783c (Bsà, Cillo, Adz, Caud, Ped, DosA, TrC, Biar, Cr, Gua, Pen) & 826a (Cnos, TrC, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua)
- tauladora:** 783c (Fan)
- tauladora / tabladera:** 783c (Vist, TrV, Azu, Monc, Moix, Orp)
- taular:** 783b (Fan)
- taular / tablar:** 783b (Cillo, Orp, TrV, Monc, DosA, Alc)
- taulell:** 826a (Cinc, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Biar, Bba, Blí, Pin, Can)
- taulellet:** 826a (Tor)
- taunell:** 826a (Bsà, Pen)

- té de pagar:** 252 (Bpa)
- té que pagar:** 252 (Cnos, Pnyà, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Tor)
- tebles:** 687 (TrC)
- teixi[d]or:** 241 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Bsà)
- teixior:** 241 (Biar, Camp, Cr, Gua, Pin)
- teixó / tejón:** 515 (Cinc, Alc, Monc, Cnos, Qua, Tor, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Mon, Cr, Dol, Gua, Pen)
- teixuo / tajugo - tajudo:** 515 (Vist, Azu, Clló)
- teje[d]or:** 241 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- tejeor:** 241 (Mon, Dol)
- tenajas:** 807a (Dol)
- tenalles / tenazas:** 818k (Caud, Mvés, TrC, Cr, Dol, Tor)
- tenasses / tenazas:** 686a (Caud, Dol, Gua, TrC)
- tendrum:** 579f (Cinc, Can, Mvés, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Bsà)
- tendrús:** 579f (Alc)
- teniendo:** 326 (God, Dol)
- ternilla:** 579f (Dol)
- terra per a rompre:** 782b (Pen)
- terreno perdido:** 782a (Ped)
- teta:** 565 (Clló, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, TrV)
- tidora:** 794 (Bba)
- tiebles:** 687 (Caud)
- tinajas:** 807a (God, TrC)
- tindre un afóll:** 646a (Pen)
- tindre un afóll:** 646a (Vist, Qua, Raf)
- tindre un fòll:** 646a (Aín)
- tindre un fullijo:** 646a (Llan, Moix)
- tindre un fullijó:** 646a (Llan)
- tinya:** 489 (Cinc, Can, Bsà)
- tisereta - tiserica:** 794 (DosA, TrC)
- tisora / tijera:** 794 (TrV, Caud, Cnos)
- tisoreta / tijereta, -ica, -illa:** 794 (Clló, Adz, Tuéj, Ped, God, Tor, Mvés, Camp, Cr, Gua, Azu)
- titiritar - titiritar - tiritear...:** 439 (Clló, TrV, Adz, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- titiritearse:** 439 (Tuéj)
- titolear:** 439 (Azu)
- tizzera:** 794 (Ann)
- to:** 378 (Ped, Ann)
- to[b]jillo:** 603a (Clló, TrV, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Fan)
- to[d]ja:** 378 (Clló, Mar, God, Azu)
- to[v]jillo:** 603a (Monc, Llan, Bpa, Moix, Gua, Ann)
- to[ɲ]ja:** 738 (Orp, Ped, Tuéj)
- toa:** 378 (Fan, Adz, Tuéj, Caud, DosA, TrC, Mon, Dol, TrV)
- tocino:** 579c (Clló, TrV, Azu, Tuéj, Ped, God, DosA, TrC, Dol, Fan)
- tolba:** 822e (Adz, Ped, DosA, Biar, Dol, Gua, Caud)
- torada:** 546 (Tuéj, DosA, TrC, Ann, Moix, Biar, Pin, Mon, Camp, Gua, Caud)
- torba:** 822e (Tuéj, Cr, TrC)
- torcamans:** 693b (Pnyà, Llan, Moix, Biar, Bba, Pin, Camp, Mvés)
- torçuda / torcida:** 690 (Adz, Mar, Caud, God, Tor, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Mon, Dol, Ped)
- tord / tordo:** 503 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- torden[tɔ]ja - tordan[tɔ]ja:** 503 (TrV, God, Tor, TrC, Mon, Cr, Dol, Caud)
- toro:** 49 (Azu)
- tòs:** 586a (Tor, Pnyà)
- tóu:** 677 (Can, Orp)
- tovalla:** 693b (Monc, Llan, Gua, Raf)
- tra[s]legar:** 801a (Adz, Caud, TrC, Cnos) & 807b (Cnos, TrC)
- tragón:** 499 (Mon)
- traje:** 319 (Mar, God)
- trajeron:** 320 (Caud, Ped)
- trajieron:** 320 (Mar)
- trajo:** 306 (Mar, Ped, Caud)
- trajuego:** 682 (Adz)
- tramojo:** 464a (Mar)
- tramu[só]l:** 619 (Mon, Dol)
- tramusol:** 619 (Dol)
- tramusol:** 619 (Cr, Gua)
- tramutja / tramucha:** 822e (Qua, Tor, God)
- tranco:** 738 (Caud, Dol)
- trapitjar:** 797 (Cinc, Pen, Alc, Orp, Aín, Monc, Cnos, Mvés, Bsà)
- trascolar:** 801a (Clló, TrV, Tuéj, Mar, DosA, Mvés, Llan, Cr, Fan) & 807b (Clló, TrV, Azu, Tuéj, DosA, Mvés, Llan)
- trasladar:** 807b (TrC)

- trasnal:** 785b (TrC)
- traudes:** 687 (Tuėj)
- trebalsar:** 801a (Can)
- tregillar:** 783b (Camp)
- treguilla:** 474 (Tor)
- trellijar:** 783b (Pin)
- tremolar:** 439 (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- tremolar-se:** 439 (Raf)
- tremolí:** 617 (Cinc, Mvés, Llan, Biar, Calp, Camp, Qua)
- tremoló:** 617 (Bsà, Vist, Alc, Orp, Bba, Blí, Can)
- tremontana:** 425 (Azu, Biar, Blí, Pin, Mon, Ann)
- tremuntana:** 425 (Bsà, Pen, Orp, Monc, Cnos, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Camp, Cr, Can)
- tremuntanal:** 425 (Can)
- tremuntaneta:** 425 (Qua)
- trencar:** 782e (Vist, Alc)
- trencar palletes:** 638b (Mvés)
- trepitjar / trepichar:** 797 (Fan, Qua, Raf)
- tresbalsar:** 807b (Pen)
- trescolar:** 801a (Cinc, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Ann, Moix, Biar, Blí, Calp, Pin, Camp, Gua, Pen) & 807b (Fan, Orp, Monc, Ped, God, Tor, Ann, Bpa, Calp)
- tresladar:** 801a (Dol) & 807b (Dol)
- tresmontana:** 425 (Alc, Dol)
- tresmudar:** 801a (Can)
- tresmuntana:** 425 (Vist, Aín)
- tresnal:** 785b (Clló, Ped, DosA, Caud)
- trestombar:** 801a (Bba) & 807b (Blí, Bba)
- tresvalsar:** 801a (Bsà, Pen)
- trill / trillo:** 786e (Cinc, Can, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuėj, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Tor, Llan, Bpa, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Bsà)
- trilla:** 786e (Caud, Ann, Moix, Biar, Bba, Camp, DosA)
- trillón:** 786e (TrC)
- trinal:** 785b (Dol)
- trisnal:** 785b (Dol)
- trompa:** 579 (Biar, Pin, Mon, Camp, Dol, Gua, Calp)
- tronquet:** 786e (Blí)
- tros:** 261 (Aín)
- truja / trucha:** 822e (Ann, Llan)
- trujal:** 679a (TrC)
- truje:** 319 (Clló, God, Mon, Dol, Mar)
- trujeron:** 320 (God, TrC, DosA)
- trujieren:** 320 (Adz)
- trujieron:** 320 (Clló, TrV, Azu, Tuėj, Mar, Mon, Dol, Fan)
- trujo:** 306 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuėj, Mar, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan) & 319 (Fan)
- trujola - trullola - triola - trillola:** 798a (Cinc, Alc, Orp, DosA, Pen)
- trul:** 679a (Adz)
- trull:** 679a (Aín, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, Cnos) & 786e (Calp) & 798a (Bsà, Can, Aín, Monc, Cnos, Raf, Tor, Mvés)
- trullo:** 679a (Caud)
- trupitjar:** 797 (Tor)
- tubico:** 810b (Dol)
- tuétano:** 581 (Clló, Alc, TrV, Azu, Adz, Cnos, Mar, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Mon, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)
- tuétanos:** 581 (Tuėj)
- tuillo:** 603a (Dol)
- tupí:** 810i (Cinc, Can, Bsà)
- turmell:** 603a (Vist, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Biar)
- turnell:** 603a (Alc)
- tuviendo:** 326 (Clló)
- [tj]anglót:** 615 (Alc, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Llan, Moix, Bba, Camp, Monc)
- [tj]apina:** 510 (Cr, Dol)
- [tj]arrar:** 736a (Cinc, Can, Pen, Vist, Clló, Fan, Alc, Orp, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuėj, Cnos, Mar, Ped, Raf, Qua, Tor, DosA, Pnyà, Mvés, TrC, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- [tj]ato:** 217 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, Ann, Mon, Fan)
- [tj]englót:** 615 (Cnos, Calp)
- [tj]eniva:** 21 (Aín, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Cnos)
- [tj]i[tj]arra:** 746 (Vist, Orp, Monc, DosA, Pnyà, TrC, Ann, Bpa, Blí, Gua, Alc)
- [tj]in[tj]e/-a:** 119 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuėj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Ann, Mon, Fan)
- [tj]inglót:** 615 (Bpa, Blí)
- [tj]ispa:** 683 (Cinc, Cnos, Mar, Raf, Qua, God, Tor, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Fan)

- [tʃ]ornal:** 73 (Aín, Raf, Qua, Tor, Mvés, Cnos)
- [tʃ]oto:** 526 (Azu, Monc, Cnos, Raf, Qua, Aín)
- [tʃy]ato:** 217 (TrC, Dol)
- [tʃy]in[tʃy]e/-a:** 119 (Dol)
- ubio:** 43 (Caud, Dol, Mon)
- uela:** 660a (Pen, Aín, Pnyà, Mvés, Llan, Orp)
- uixar:** 163 (Calp)
- ull[ʃ]:** 13 (Bsà, Cnos, Raf, Qua, Blí, Cr, Can)
- ull[ʃs]:** 13 (Aín)
- ull[tʃ]:** 13 (Vist, Monc, Biar, Bba, Pin, Alc)
- ulla:** 66 (Pen, Mvés, Llan, Camp, Cr, Gua, Pnyà)
- ullal:** 421 (Cinc, Vist, Mvés, Bsà)
- us han:** 342 (Clló, DosA, TrV)
- us queréis callar:** 343 (TrV, DosA, Tuéj)
- us vais a:** 341 (Clló, God, DosA, TrV)
- ussar:** 163 (Llan)
- ust[é:]s:** 364 (Mon, Dol)
- ustedes:** 364 (Azu, Ped, Adz)
- ustés:** 364 (Clló, TrV, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Ann, Fan)
- v[e]sitaron:** 404 (Clló, Tuéj, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Adz)
- v[éj]nte:** 296 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, God, TrC, Mon, Dol, Fan)
- v[ejn]tidós:** 298 (Mon)
- v[ejn]tiún:** 297 (Mon)
- v[én]te:** 296 (Azu, Caud, Ped, DosA, Mar)
- v[en]tidós:** 298 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, Fan)
- v[en]tiuno:** 297 (Clló, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, God, DosA, TrC, Dol, Fan)
- v[í]nt:** 296 (Ann)
- v[i]sitaron:** 404 (Fan, Azu, TrV)
- v[in]tidós:** 298 (Ann)
- v[in]tiuno:** 297 (Ann, Mon)
- v[iú]da:** 140 (TrV)
- v[íw]da:** 140 (Azu, Ped)
- v[jú]da:** 140 (Clló, TrV, Adz, Tuéj, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- [v]aca:** 47 (Alc, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Orp)
- [v]isc:** 216 (Pnyà, Bpa)
- [v]iscaio:** 216 (Biar, Blí, Pin, Bba) & 618b (Calp, Pin)
- [v]isco:** 216 (Orp, Moix, Calp, Camp, Cr, Llan) & 618b (Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Cr)
- va a podrir:** 309 (Mvés, Pin, Gua, Biar)
- va a pudrir:** 309 (Camp, Cr)
- va anar:** 331 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- va caure:** 348 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- va dur:** 306 (Pnyà, Camp, Calp)
- va escriure:** 307 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Pnyà, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Bsà)
- va haver muchas lluviats:** 373 (Ann)
- va portar:** 306 (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Aín, Monc, Llan, Moix, Biar, Bba, Blí, Pin, Cr, Bsà)
- va traer:** 319 (Ann)
- va(i)x ser:** 338 (Cinc, Vist, Orp, Aín, Monc, Calp, Camp, Cr, Can)
- va(i)xé:** 338 (Pin)
- vàem anar:** 332 (Aín, Llan, Moix, Bba, Blí, Monc)
- vaen anar:** 333 (Aín, Pnyà, Llan, Moix, Bba, Blí, Monc)
- vaen arreplegar:** 353 (Aín, Moix, Llan)
- vaen demanar:** 354 (Llan, Moix, Bba, Bpa)
- vaen dir:** 354 (Aín)
- vaen dur:** 320 (Monc, Blí, Bba)
- vaen emportar:** 351 (Llan)
- vaen endur:** 351 (Moix)
- vaen fer:** 257 (Aín, Pnyà, Llan, Moix, Bba, Monc)
- vaen portar:** 320 (Aín, Moix, Llan) & 351 (Aín)
- vaen posar:** 356 (Aín, Moix, Llan)
- vaen socórrer:** 353 (Bpa)
- vaen vore:** 352 (Aín, Bpa, Moix, Bba, Blí, Calp, Llan)
- vagen descansat:** 330 (Orp, Blí, Biar)
- vaig ser:** 338 (Bsà, Pnyà, Llan, Moix, Blí, Pen)
- vais a:** 341 (Fan)
- vaix ser:** 338 (Alc, Biar, Bba, Bpa)
- vam anar:** 332 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Can) & 333 (Bsà)
- van anar:** 333 (Can, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Pen)
- van arreplegar:** 353 (Bsà, Vist, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Can)
- van demanar:** 354 (Pen, Biar, Pin, Camp, Cr, Orp)
- van dir:** 354 (Cinc, Can, Alc, Bsà)
- van dur:** 320 (Camp)

- van endur:** 351 (Camp)
- van fer:** 257 (Cinc, Can, Pen, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Bsà)
- van llevar:** 351 (Biar, Cr, Pin)
- van portar:** 320 (Bsà, Pen, Alc, Orp, Biar, Pin, Cr, Can) & 351 (Bsà, Can, Pen, Alc, Orp)
- van posar:** 356 (Bsà, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Can)
- van replegar:** 353 (Cinc, Cr, Pen)
- van traer:** 306 (Ann) & 320 (Ann)
- van v[e]sitar:** 404 (Ann)
- van vore:** 352 (Cinc, Pen, Vist, Alc, Orp, Biar, Pin, Camp, Cr, Can)
- vara:** 792a (Monc)
- vàrem anar:** 332 (Cinc, Vist, Pen)
- varen anar:** 333 (Cinc, Vist, Pen)
- varen dir:** 354 (Vist, Monc)
- varen dur:** 320 (Vist, Gua)
- varen emportar:** 351 (Monc)
- varen fer:** 257 (Vist)
- varen portar:** 320 (Cinc) & 351 (Vist, Cinc)
- varen posar:** 356 (Cinc, Vist, Monc, Pen)
- varen vore:** 352 (Monc)
- vares / varas:** 774a (TrV, Adz, Mar, Caud, TrC, Llan, Biar, Bba, Blí, Pin, Camp, Cr, Dol, Gua, Azu)
- (variant de HIPO):** 615 (Fan, DosA, Aín)
- (variants d'ABEGOT):** 810e (Bsà, Pen, Vist, Can)
- vegueren:** 352 (Tor, Mvés, Gua, Pnyà)
- velar:** 660b (Cinc, Can, Pen, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Raf, Qua, God, Tor, DosA, Mvés, TrC, Moix, Pin, Camp, Cr, Gua, Bsà)
- velema:** 796a (Camp)
- velemar:** 796a (Camp)
- vell / viejo:** 472 (Cnos, Cr, Dol, Gua, Mon)
- ven[jú]:** 302 (Fan)
- vendaval:** 425a (Dol)
- vendema:** 796a (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Ped, God, Ann, Fan)
- vendemar:** 796a (God)
- vendimia:** 796a (Caud, Dol, DosA)
- venema:** 796a (Biar, Gua)
- venemar:** 796a (Biar, Gua)
- vengut:** 302 (Cinc, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Aín) & 385 (Cinc, Orp, Cnos, Qua, Pnyà, Moix, Biar, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua)
- veni[d]o:** 302 (Cillo, Azu, Adz, Mar, Caud, Ped, God, Ann, TrV)
- veníó:** 302 (Tuéj, TrC, Mon, Dol, DosA)
- vent[jú]no:** 297 (Tuéj)
- vent[íw]no:** 297 (Azu, Ped)
- vent[jú]no:** 297 (Cillo, TrV, Adz, Mar, Caud, God, DosA, TrC, Ann, Mon, Dol, Fan)
- ventada:** 425a (Cinc, Can, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Mvés, Calp, Camp, Bsà)
- ventar:** 786g (Bsà, Pen, Alc, Orp, Monc, Pnyà, Bpa, Blí, Calp, Can)
- ventolera:** 425a (Tor, Moix)
- verema:** 796a (Pen, Mvés, Moix, Calp, Pin, Cr, Qua)
- veremada:** 796a (Cnos)
- veremar:** 796a (Pen, Aín, Monc, Cnos, Qua, Tor, Moix, Calp, Pin, Cr, Alc)
- veren:** 352 (Cnos, Qua, Raf)
- verma:** 796a (Bba, Blí)
- vermar:** 796a (Bsà, Bba, Blí, Can)
- verro - verri - verre (i variants):** 525 (Cinc, Can, Pen, Vist, Fan, Alc, Orp, Monc, Raf, Qua, Pnyà, Bpa, Bsà)
- ves y dile:** 322 (Fan, Adz, Tuéj, Mar, Caud, TrC, Dol, TrV)
- ves y dili:** 322 (Ann)
- ves y dirle:** 322 (Cillo, Mon, Ped)
- ves y disle:** 322 (Azu)
- vesprada:** 301 (Cinc, Vist, Alc, Orp, Monc, Raf, Pnyà, Llan, Bpa, Can)
- veterinari / veterinario (i variants):** 572 (Fan, Pnyà, Mon, Dol, Biar)
- vetlar:** 660b (Pnyà, Bpa, Biar, Bba, Blí, Calp, Llan)
- vi:** 790 (Llan, Moix)
- vicari:** 718 (Tor)
- villamarchante:** 818b (Caud)
- villamarquí / villamarquín:** 818b (Cinc, Vist, Cillo, Fan, Alc, Azu, Tuéj, Ped, Raf, God, Tor, DosA, Pnyà, Ann, Llan, Biar, Bba, Blí, Bsà)
- villamartí / villamartín:** 818b (Fan, TrV, Adz, Qua, Bpa, Blí, Calp, Orp)
- vinassa:** 802 (Calp)
- vingut:** 302 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Monc, Cnos, Tor, Mvés, Llan, Blí, Can) & 385 (Bsà, Can, Pen, Vist, Alc, Aín, Monc, Raf, Tor, Mvés, Llan, Bpa, Blí)
- viròlla:** 689a (Raf)
- visc / visco - visque (i variants):** 509 (Cinc, Can, Vist, Cillo, Fan, Alc, Orp, TrV, Azu, Aín, Monc, Adz, Tuéj, Cnos, Ped, Qua, God, DosA, TrC, Biar, Mon, Dol, Bsà)

- viscaio**: 216 (Biar, Blí, Pin, Bba)
- vitet**: 465 (Pnyà, Ann, Llan, Bpa, Bba, Blí, Calp, Mvés)
- vitete**: 465 (Dol)
- volada**: 425a (Adz) & 671 (Caud, Raf, God, DosA, Biar, Camp, Dol, Alc)
- volado**: 671 (Adz)
- volgueu**: 325 (Tor)
- volta / vuelta**: 677 (Cillo, TrV, Azu, Aín, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, God, Fan)
- volva**: 684 (Blí)
- volveta**: 684 (Qua, Ann)
- vomitar**: 614 (Cinc, Aín, Alc)
- voretat**: 782b (Bpa)
- vrema**: 796a (Cinc, Orp)
- vremada**: 796a (Llan)
- vremar**: 796a (Cinc, Orp, Raf, Vist)
- vui**: 379 (Vist)
- uitanta**: 728i (Cinc, Can, Pen, Vist, Cnos, Bsà)
- vulgueu**: 325 (Cinc)
- vullgau**: 325 (Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Biar, Blí, Monc)
- vullgueu**: 325 (Bsà, Pen, Vist, Alc, Orp, Mvés, Llan, Bpa, Moix, Bba, Calp, Pin, Camp, Cr, Gua, Can)
- [wá]po**: 8 (Bsà, Alc, Orp, Aín, Cnos, Raf, Qua, Pnyà, Mvés, Llan, Bpa, Pen)
- [wá]rdia**: 183 (Bsà, Alc, Orp, Raf, Qua, Llan, Bpa, Pen)
- xafar / chafar**: 797 (TrV, Llan, Moix, Blí, Azu)
- xamada**: 63 (Calp)
- xamarada**: 63 (Biar)
- xambo**: 728 (Bsà, Tor, Pen)
- xamelada**: 63 (Blí)
- xamerada**: 63 (Can, Llan, Moix, Vist)
- xamotada**: 63 (Bba)
- xapar**: 797 (Calp, Camp, Pin)
- xapigar**: 797 (Biar)
- xispeta**: 684 (Biar)
- xitxarrons / chicharrones**: 579e (Monc, DosA, TrC, Ann, Biar, Blí, Pin, Dol, Gua, Qua)
- xitxurrites / chichurritas**: 579e (Aín, God)
- xotxorrites / chichorritas**: 579e (Cillo, Alc, Orp, Azu, Aín, Adz, Tuéj, Cnos, Caud, Ped, Tor, Moix, Fan)
- [y]legua**: 39 (Cillo, TrV, Azu, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, Dol, Fan)
- [y]el**: 182 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- [y]erba**: 166 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- [y]erno**: 134 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- [y]erro**: 58 (Cillo, Azu, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Dol, TrV)
- yana**: 815a (Ped)
- [yáya]**: 660a (Bsà, Alc, Monc, Cnos, Ped, Raf, Qua, Tor, Pnyà, Mvés, Ann, Llan, Bpa, Moix, Biar, Bba, Calp, Camp, Cr, Dol, Vist)
- yemo**: 783 (Cillo, TrV, Azu, Mar, Ann, Fan)
- yeso**: 204 (Caud, God, TrC, Ann, Mon, Dol, Ped)
- yubo**: 43 (TrV, Adz)
- yunque**: 819 (TrC)
- [yɔ]legua**: 39 (Mon)
- [z]agal**: 654 (Moix, Pin)
- zagal**: 654 (Cillo, Tuéj, God, DosA, TrC, Adz)
- zagaleta**: 654 (Caud)
- zagalillo**: 654 (Caud)
- zaguero**: 658b (Fan, Cillo, Mar, Ped, Azu)
- zamarrones**: 810e (Adz)
- zambomba**: 747 (Adz, Ped, Caud)
- zambumba**: 747 (Tuéj, TrC, DosA)
- zàngono**: 810e (Camp)
- zarmiento**: 792a (DosA)
- zimbomba**: 747 (Cillo, TrV)
- zocla**: 641a (Tuéj)
- zorra**: 285 (Cillo, TrV, Adz, Tuéj, Caud, God, DosA, TrC, Mon, Dol, Fan)
- zubo**: 172 (Caud)
- zuela**: 818c (Adz, TrC, Ped)
- zupia**: 808 (Caud)
- [e]arvacho**: 499 (DosA)
- [e]uro**: 464a (TrV, Tuéj, Caud, TrC, Adz)
- [eá]ca**: 419 (Cillo, TrV)
- [eé]quia**: 419 (Tuéj, Ped, Caud)
- [eé]ca**: 419 (Cillo, Mar)
- [eeréea]**: 169 (Cillo, Adz, Tuéj, Mar, Caud, Ped, DosA, TrC, TrV)
- [eje]ca**: 419 (DosA, TrC)
- [eé]ca**: 419 (Adz)

APÈNDIX V

EDICIÓ DEL QÜESTIONARI (QI I QII E) DE L'ALPI (MADRID, 1930)

Per a més comoditat a l'hora de consultar l'Inventari i el Vocabulari tornem a editar l'apartat "1.4.1. Edició dels quaderns d'enquesta de l'ALPI".

QUADERN I (FONÈTICA I MORFOSONTAXI), MADRID, 1930.

INFORMADOR:

Nombre y apellido; Naturaleza; Edad; Profesión; ¿Sabe leer?; Naturaleza del padre; Naturaleza de la madre; Residencias y viajes; Fecha de la investigación; Investigador; Transcripción del nombre del lugar; Nombre dialectal de los habitantes; Nombre del habla local;

LUGAR:

Sus características: número de habitantes, agricultura, industria, comercio, comunicaciones, emigración, inmigración, etc.

NOTAS DE ORIENTACIÓN FONÉTICA:

[e] Debe tres pesetas;ε Tuvo suerte en la guerra;o Lo sacó del pozo;ɔ El cordón de la bolsa;f Un café muy fuerte;s La masa de pan;j Deja la navaja;ch Mucha cosecha;y Ya viene mayo;rr El perro corre

CUESTIONARIO

1 reina	44 uncir	87 pájaro	130 hijo
2 fraile	45 oso	88 peor	131 nieta
3 capucha	46 toro	89 azada	132 nuera
4 hábito	47 vaca	90 puente	133 suegro
5 rosario	48 leche	91 camino	134 yerno
6 rezar	49 buey	92 fuente	135 viejo
7 moro	50 fuerza	93 balsa	136 calvo
8 guapo	51 paloma	94 ahogarse	137 joven
9 muerte	52 ciervo	95 sierra	138 novio
10 desnudo	53 grillo	96 castillo	139 noviazgo
11 cabeza	54 rana	97 llover	140 viuda
12 frente	55 lobo	98 rayo	141 beso
13 ojo	56 fiera	99 aire	142 plato
14 lágrima	57 herrero	100 nieve	143 caldo
15 llorar	58 hierro	101 blanco	144 cuchara
16 oreja	59 fragua	102 isla	145 cuchillo
17 oído	60 clavo	103 bandera	146 sed
18 boca	61 ruido	104 resbalar	147 ayunar
19 labio	62 fuego	105 pesa	148 aceite
20 diente	63 llama	106 llave	149 pedazo
21 encía	64 negro	107 globo	150 sueño
22 pecho	65 zapatero	108 choza	151 pereza
23 espalda	66 aguja	109 cerrojo	152 monja
24 brazo	67 aprendiz	110 gatera	153 flauta
25 mano	68 segador	111 baúl	154 trébedes
26 puño	69 hoz	112 asa	155 leña
27 pulso	70 trigo	113 percha	156 perdiz
28 dedo	71 hormiguero	114 espejo	157 cazador
29 uña	72 sudor	115 cuadrado	158 conejo
30 nalga	73 jornal	116 pared	159 liebre
31 pierna	74 diario	117 araña	160 escopeta
32 pie	75 dueño	118 pulga	161 rabia
33 diablo	76 mucho	119 chinche	162 lamer
34 cigüeña	77 grano	120 colcha	163 incitar
35 carro	78 paja	121 iglesia	164 macho
36 coche	79 molino	122 pueblo	165 reclamo
37 quieto	80 molinero	123 torre	166 hierba
38 eje	81 gallinas	124 cruz	167 rosa
39 yegua	82 pluma	125 poyo	168 hoja
40 nudo	83 cresta	126 piedra	169 cereza
41 coz	84 gallinero	127 predicar	170 clavel
42 pienso	85 árboles	128 sacristán	171 flor
43 yugo	86 rama	129 abuelo	172 jugo

173 pasa	218 hombre	259 No saben freír un huevo	297 veintiuno
174 abeja	219 mujer	260 Mis cuñados y mis primos	298 veintidós
175 colmena	220 peine	261 Sus corderos están en nuestro prado	299 ciento (50 y 50)
176 colmenar	221 peinar	262 gatito	300 cien días
177 avispa	222 trenza	263 gatazo	301 la tarde
178 aguijón	223 lazo	264 gatucho	302 Aun no habrá venido
179 enjambre	224 piojo	265 casita	303 Entonces escampó
180 miel	225 liendre	266 casona	304 Vamos ahora mismo
181 dulce	226 media (de la mujer)	267 casucha	305 Volveré luego
182 hiel	227 zueco	268 sombrerito	306 Lo traje anteayer
183 guardia	228 calzar	269 sombrerucho	307 Escribió trasanteayer
184 sable	229 sello	270 arbolito	308 La pelota, ¿dónde está?
185 presidio	230 enero	271 puertecita	309 Se va a pudrir la fruta
186 pimienta	231 mayo	272 Pedrito	310 La criada friega los pucheros
187 espada	232 junio	273 Juanito	311 El perro rabia
188 caballo	233 julio	274 Mariquita	312 ¿Dónde vacían el cántaro?
189 crin	234 septiembre	275 Variantes de Francisco	313 No lo vacíes en la calle
190 cola	235 siglo	276 Ídem de José	314 Cada mes cambia de oficio
191 riendas de correa	236 real	277 Una moza guapísima	315 ¿Cuándo salís de viaje?
192 cincha	237 medio	278 Una mazorca grandísima	316 No escupas en el suelo
193 silla	238 escuchar	279 Dar la cara por otro	317 Dile algo que le escueza
194 sudadera	239 verdad	280 A ninguna le agrada ponerse la ropa de otra	318 Antes que amanezca
195 baticola	240 silbar	281 Tenemos cada uno diez duros	319 Traje demasiada cebada
196 andar	241 tejedor	282 Dió a cada uno seis pesetas	320 Trajeron la harina al horno
197 paso	242 poco	283 uno	321 Id aprisa
198 desbocado	243 las botellas	284 un queso	322 Ve y dile que suba
199 cuero	244 los domingos	285 una zorra	323 Cantad una jota
200 trébol	245 las yemas	286 siete	324 Volved pronto
201 caña	246 los gatos	287 ocho	325 Decid lo que queráis
202 lechuga	247 las huertas	288 nueve	326 Todo se alcanza teniendo paciencia
203 tierra	248 los reyes	289 once	327 Se puede vivir queriendo trabajar
204 yeso	249 tomarlo	290 doce	328 Se ha puesto nublado
205 guitarra	250 hacerlo	291 trece	
206 copla	251 decirlo	292 catorce	
207 baile	252 Cada uno debe pagar sus deudas	293 quince	
208 cojo	253 Lo primero es la salud	294 diez y seis	
209 vizcaíno	254 Dice la lección de memoria	295 diez y ocho	
210 boina	255 Verde como el laurel	296 veinte	
211 blusa	256 El juez terminó la causa		
212 rasgar	257 Hicieron una caja de madera		
213 faja	258 No tienen hueso		

329 El cura ha bendecido los ramos	352 Al padre le vieron llorando	372 Hacía cinco meses que había muerto	393 Aunque haga frío saldré
330 Después que hayan descansado	353 A los niños les socorrieron los vecinos	373 El invierno pasado hubo muchas lluvias	394 Siembra para que coma su familia
331 Fué por avena	354 Me pidieron que les ayudase	374 Hace tres años que no lo veo	395 Desde que nació no vi cosa igual
332 Fuimos a la feria	355 Al enfermo hay que cuidarle	375 Ayer volví temprano	396 Cuanto más siegues, mejor
333 Fueron al río	356 Al niño le pusieron un vestido	376 Anoche llegó Felipe	397 Este vino no me gusta por lo agrio
334 Esperan que vayamos	357 Tráete los candiles para echarles aceite	377 Anteanoche vinieron los mozos	398 ¡Lo que llora este chico!
335 Nos verá cuando vengamos	358 El pan se le ha repartido a los pobres	378 He bailado toda esta tarde	399 No tengo ni pizca
336 ¿Sois parientes del alcalde?	359 A la madre no le dieron la limosna	379 Hoy ha hecho viento todo el día	400 No me importa un pito
337 Tú y yo somos amigos	360 Aquella desgracia le costó a ella la vida	380 Este verano no ha hecho calor	401 Iban por agua
338 Fuí soldado en África	361 A las hermanas les enviaron unas cartas	381 Esta noche hemos bajado tarde	402 Un asunto a resolver
339 Cuando seas estudiante	362 A la yegua le cansa el trabajo	382 Ayer han salido los pastores	403 Abandonaron a su tío
340 No se veía por causa del humo	363 La desuncen para no cansarla	383 Anteayer ha nevado bastante	404 Visitaron la ciudad
341 Os vais a caer	364 Siéntense ustedes	384 ¿Has barrido ya?	405 Voy a casa del maestro
342 Os han engañado	365 No quieren abrigarse	385 ¿A qué hora has llegado?	406 Estaba medio dormida
343 ¿Os queréis callar?	366 Se castigó a los ladrones	386 Si tuviera dinero lo compraría	407 Sirvió sólo dos semanas
344 ¡Arrodillaos!	367 Se cortaron treinta pinos	387 Si estudiase aprendería	408 Oiga, señor Juan
345 Bebeos este vaso de aguardiente	368 Se necesitan obreros	388 Si pudiera la mataría	409 ¿Ha mejorado la señora María?
346 Deme usted un pañuelo	369 Se venden patatas	389 Yo quisiera ser rico	410 ¿Adónde camináis? (a niños, ancianos, amigos, desconocidos)
347 Póngase usted el sombrero	370 En el huerto se podían plantar rosales	390 Ojalá lloviese	411 Lo queréis para vosotros (a niños, ancianos, etc.)
348 Se me cayó del bolsillo	371 En la puerta había cuatro almendros	391 Venga lo que viniere	
349 ¿Se te calmó el dolor?		392 Diga lo que dijere no le creeremos	
350 A Miguel le cogieron preso			
351 Le llevaron a la cárcel			

QUADERN II E (LÈXIC I ETNOGRAFIA), MADRID, 1930.

VOCABULARIO

412 MONTAÑA	422a OTROS MODOS DE ELEVAR EL AGUA (CIGÜEÑA, TORNO, NORIA, GARRUCHA, ETC.)	426e OSA MAYOR
413 CERRO	423 DESFILADERO (GARGANTA, HOZ)	426f LUCERO DEL ALBA
414 COLINA	424 NOMBRE DE PEÑASCOS Y PIEDRAS SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO (RISCO, PEÑASCO, LANCHA, GUIJARRO)	426g LUCERO DE LA TARDE
415 (PREGÚNTESE POR OTERO, PUEYO, CUELLO, COLLADO, CABEZO, TOZAL, TESO, TURÓN, MOGOTE.)	424a ACERO	427 VÍA LÁCTEA
416 RAMBLA	425 VIENTOS SEGÚN SU DIRECCIÓN (CIERZO, ÁBREGO, LEBECHE, GALLEGO)	428 HALO DE LA LUNA (CERCO, CORONA)
417 TORRENTERA (BARRANQUERA)	425a VIENTO FUERTE E INTERMITENTE (VENTISCA)	429 FUCILAZO
418 ACEQUIA DE UN MOLINO	426 VIENTO EN ESPIRAL (REMOLINO)	430 CULEBRINA
419 ACEQUIA PARA RIEGO (REGUERA)	426a HURACÁN	431 LLOVIZNA
420 ARROYO (REGATO)	426b ASPECTOS DEL CIELO (RASO, NUBLADO, EMBORREGADO, ETC.)	432 CHAPARRÓN
421 MANANTIAL	426c ROJECES DE LA SALIDA Y PUESTA DEL SOL	433 ARCO IRIS
421a DEPÓSITOS DE AGUA NATURALES Y ARTIFICIALES (BALSA, NAVA, NAVAJO, LAGUNA, LIBÓN, CHARCO, ESTANQUE, ALBERCA, CISTERNA, POZO, POZA)	426d SIGNIFICACIÓN QUE SE LES ATRIBUYE	434 NIEBLA
422 REPRESA PARA RIEGO, MOLINO, ETC.		435 BARRO
		436 ROCÍO
		437 ESCARCHA
		438 CARÁMBANO
		438a NEVADA
		439 TIRITAR (REHILAR)
		440 ENTUMECERSE LOS DEDOS DE FRÍO (ESTAR GAFO)

441 VALLADO DE UN TERRENO (DE PIEDRAS, CAÑAS, ETC.)	482 NOGAL	528 HEMBRA ESTÉRIL (CABRA, OVEJA, VACA, ETC.)
442 NÍSCALO	483 CAMPO DE NOGALES (NOGALEDA, NOGUERAL)	529 CRÍA DE LA GALLINA (POLLO)
442a GAMÓN	484 RETOÑO (BROTE)	530 CRÍA DE LA PALOMA (PICHÓN)
443 AMAPOLA	484a CAMPO DE MANZANAS	531 CRÍA DEL PÁJARO (POLLO)
444 MARGARITA	485 RODRIGÓN (EMPENTA)	531a CRÍA DEL ÁGUILA (AGUILUCHO)
445 LIRIO AMARILLO	486 HOJA SECA DEL PINO (TUSA, JUMA)	532 CRÍA DE LA LIEBRE (LEBRATO)
446 DONDIEGO DE NOCHE	487 MARIPOSA	533 CRÍA DEL CONEJO (GAZAPO)
447 FRAMBUESA	488 SANTATERESA	534 CRÍA DEL PERRO (CACHORRO)
448 ESCARAMUJO (PLANTA)	489 POLILLA	534a PERRITO
449 FRUTO DEL ESCARAMUJO	490 CARACOL	534b PERRAZO
450 MAJUELO (PLANTA)	491 CARRALEJA	534c PERRUCHO
451 FRUTO DEL MAJUELO	492 ABEJORRO SANJUANERO	535 CRÍA DEL LOBO (LOBEZNO)
452 ALCAPARRA (PLANTA)	493 MARIQUITA	536 CRÍA DE LA CABRA (CABRITO)
452a BOTÓN DE LA ALCAPARRA	494 SALTAMONTES	537 CRÍA DE LA OVEJA (CORDERO)
453 ALCAPARRÓN	495 LUCIÉRNAGA	538 CRÍA DEL CERDO (LECHÓN)
453a REGALIZ	495a ALACRÁN CEBOLLERO	539 CRÍA DE LA VACA (TERNERO, JATO)
453b ANÍS	496 LAGARTIJA	540 CRÍA DE ASNO (BUCHE)
454 ALBAHACA	497 SALAMANDRA	541 CRÍA DE YEGUA (POTRO O POTRANCA)
455 ESPLIEGO	498 CULEBRA	541a CABALLITO
456 LLANTÉN	499 LAGARTO	541b CABALLAZO
457 CANTUESO	500 SANGUIJUELA	541c CABALLUCHO
458 GUI SANTES	501 URRACA	542 CRÍA DE ASNO Y YEGUA (MULETA)
459 PEPITA DE LA SANDÍA	501a ALCAUDÓN	543 DAR DE COMER AL GANADO DE LABOR
460 JUDÍAS BLANCAS	502 AGUZANIEVES	544 GALLINA CLUECA (LLUECA)
461 JUDÍAS PINTAS	503 ZORZAL	545 EMPOLLAR
462 JUDÍAS TIERNAS	504 JILGUERO	545a ENJUNDIA DE LA GALLINA
463 ALCACHOFAS	505 PITORREAL	545b PEPITA DE LA GALLINA
464 FRUTO DEL MAÍZ	506 RUISEÑOR	545c BIZNA DEL HUEVO
464a CORAZÓN DE LA MAZORCA	507 CHOTACABRAS	546 CONJUNTO DE VACAS Y TOROS (VACADA)
464b HOJAS DE LA MAZORCA	508 ABUBILLA	547 CONJUNTO DE OVEJAS (REBAÑO)
465 GUINDILLA	509 LIGA PARA CAZAR PÁJAROS	548 SESTEAR EL GANADO
466 CIRUELA MORADA	510 CONCHA	549 CONJUNTO DE CERDOS (PIARA)
467 CIRUELA CLAUDIA	511 ABRICANTO	550 VIVIENDA DEL CERDO (POCILGA)
468 CIRUELA CAMPESTRE	512 ABADAJE	551 VIVIENDA DEL CONEJO (MADRIGUERA)
469 ALBARICOQUE (FRUTO)	513 RASPA (ESPINAZO DE LA SARDINA)	552 CERCADO PARA EL GANADO EN EL CAMPO (REDIL)
470 NÍSPERO (FRUTO)	514 CANGREJO DE RÍO	553 EXCREMENTO DE LA VACA (BOÑIGA)
471 INJERTAR	515 TEJÓN	553a EXCREMENTO DE LA OVEJA Y DE LA CABRA (CAGARRUTA)
472 ESPANTAJO	516 COMADREJA	553b EXCREMENTO DEL CONEJO (SIRLE)
473 HUESO DEL MELOCOTÓN	517 ARDILLA	553c EXCREMENTO DE LA GALLINA (GALLINAZA)
474 PELAR UNA PATATA	518 NUTRIA	553d EXCREMENTO DE LA PALOMA (PALOMINA)
475 MONDADURA	519 MURCIÉLAGO	553e VOZ DE LA VACA (MUGIDO)
476 FRESNO	520 GALLO	553f VOZ DE LA OVEJA (BALIDO)
477 SAUCE LLORÓN	520a JABALÍ	553g VOZ DEL CABALLO (RELINCHO)
478 MADROÑERO	521 ASNO	
479 MADROÑO	522 CABALLO SEMENTAL	
479a BREZO BLANCO	523 ASNO SEMENTAL (GARAÑÓN)	
479b CAMPO DE SAUCES	524 SEMENTAL DE LA OVEJA (MORUECO)	
479c OLMO COMÚN	525 SEMENTAL DE LA CERDA (VERRACO)	
479d FLOR DEL OLMO	526 SEMENTAL DE LA CABRA (IGÚEDO, CABRÓN)	
480 ENCINA	527 SEMENTAL DE VACA	
480a CAMPO DE ENCINAS		
481 BELLOTA		
481a CAPERUZA DE LA BELLOTA		

553h VOZ DEL ASNO (REBUZNO)	576 DORNAJO PARA LA COMIDA DEL CERDO	596 GARGANTA (GAZNATE, GANOTE)
554 VOZ DEL GATO (MAULLIDO)	576a COMIDA DEL CERDO	597 PULMÓN (ASADURA, BOFE)
554a VOZ DEL CERDO (GRUÑIDO)	577 MATARIFE	597a VOZ CHILLONA
554b VOZ DE LA GALLINA (CACAREO)	577a GANCHO PARA SUJETAR EL CUELLO DEL CERDO	597b VOZ RONCA
554c VOZ DE LA PALOMA (ZUREO)	577b MESA SOBRE LA QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	597c VOZ SORDA
554d MODO DE LLAMAR A LA VACA	577c CUCHILLO CON QUE SE DEGÜELLA EL CERDO	597d VOZ DE FALSETE
554e MODO DE LLAMAR A LA OVEJA	577d MODO DE LIMPIAR LA PIEL DEL CERDO	597e SOBACO
554f MODO DE LLAMAR A LA CABRA (CHIVA)	577e INSTRUMENTO CON QUE SE LIMPIA	598 CODO
554g MODO DE LLAMAR AL CABALLO	577f MANERA DE DESCUARTIZAR EL CERDO	599 ESPINAZO
554h MODO DE LLAMAR AL ASNO	578 NOMBRE DE LAS TRIPAS EN CONJUNTO	599a SENO
554i MODO DE LLAMAR AL GATO (MORRO MIZ)	578a NOMBRES ESPECIALES DE LAS TRIPAS	600 OMBLIGO
554j MODO DE LLAMAR AL PERRO (¡CHO!)	579 HOCICO	600a CADERA
554k MODO DE LLAMAR AL CERDO (GORRE)	579a ENTRAÑAS	600b RIÑONES
554l MODO DE LLAMAR A LAS GALLINAS (PITA)	579b LOMOS	600c MUSLO
554m MODO DE LLAMAR A LAS PALOMAS (ZURICAS)	579c PARTES EN QUE SE DIVIDE EL TOCINO	600d RODILLA
555 TORO MENOR DE UN AÑO (BECERRO)	579d MANTECA	601 MULETA DEL COJO
556 TORO DE UN AÑO CUMPLIDO (AÑOJO)	579e CHICHARRONES	601a CORVA
557 TORO DE DOS AÑOS (NOVILLO)	579f TERNILLA	601b ESPINILLA
558 TORO DE TRES AÑOS	579g VEJIGA	602 CALCAÑAR
559 NOMBRES DE LA CABRA SEGÚN LA EDAD	580 JAMONES	603 OJO DE GALLO
560 CABRA SIN CUERNOS	581 TUÉTANO (MEOLLO)	603a TOBILLO
561 NOMBRES DE LA OVEJA SEGÚN LA EDAD	581a BRAZUELOS	603b TALÓN
562 FORMA Y NOMBRE DEL PESEBRE	582 PAPADA	603c TENDÓN DE AQUILES
563 FORMA Y NOMBRE DEL ABREVADERO	582a EMBUTIDO A BASE DE SANGRE (MORCILLA)	603d BÍCEPS
564 UBRE DE LA VACA	582b EMBUTIDO A BASE DE LOMO (CHORIZO)	604 HACER COSQUILLAS
565 PEZÓN	582c EMBUTIDO A BASE DE VÍSCERAS	605 MUÑECA (BOBANILLA)
566 ORDEÑAR	582d REGALO DE MATANZA (PRESENTE)	606 ARTICULACIÓN (ARTEJO)
567 PEZUÑA DE LA VACA	583 SIENES (PULSOS)	606a PALMA DE LA MANO
568 CUERNO	584 CEJAS	607 PULGAR
568a CASCO DEL CABALLO	585 PÁRPADOS	607a ÍNDICE
569 ALMOHAZA	586 PESTAÑAS	607b DEDO DEL CORAZÓN
570 ARREOS	586a PESCUZZO	607c ANULAR
571 RIENDAS	587 MECHÓN DE CABELLOS	608 MEÑIQUE (MARGARITE)
571a CENCERRO DEL BUEY (ZUMBA)	588 TRENZA	609 ESPINA
571b ESQUILAS DE LA OVEJA, SEGÚN SU FORMA Y TAMAÑO	588a PESTOREJO	609a PULPEJO
571c COLLAR DE CAMPANILLAS DEL CABALLO	589 COGOTE	609b PUÑADO
572 VETERINARIO (MARISCAL)	590 CEREBRO	610 ALMORZADA (AMBOSTA)
573 PUS (MATERIA, PODRE)	590a CORONILLA	610a BOCANADA
574 HEMBRA MOVIDA (PARRA, VACA, OVEJA, ETC.)	591 BARBILLA	611 BOSTEZAR
575 NOMBRE DEL CERDO (PUERCO, GORRINO, GUARRO)	592 MEJILLAS (CARRILLOS)	612 ERUCTAR (REGOLDAR)
	593 MANDÍBULA (QUIJADA, BARRA)	612a GARGAJO
	593a BARBA, NOMBRES SEGÚN SU FORMA	613 ESTORNUDAR
	594 CAMPANILLA	613a NÁUSEAS
	595 NUEZ (BOCADO DE ADAM)	614 VOMITAR
		614a ARCADAS
		615 HIPO
		615a RUBORIZARSE
		615b RESPIRAR
		615c ALIENTO
		616 RONCAR
		617 ESPELUZNO (DE FRÍO)
		617a SONARSE
		618 ORINAR

618a	ORINA	646	COMADRONA	670	CABALLETE
618b	TURNIO	646a	ABORTAR	671	ALERO
618c	LEGAÑA	647	CANASTILLA	672	GRIETA EN LA PARED
618d	LEGAÑOSO	647a	BAUTIZO	673	VIGA
619	ORZUELO	648	PADRINO	674	NOMBRE Y EMPLEO DE LAS HABITACIONES SUPERIORES
620	LOBANILLO (LUPIA)	649	EXPÓSITO (BORDE)	675	GUARDILLA
621	PAPERA	650	MELLIZO	676	CLASE DE PAVIMENTO (LADRILLO, MADERA, LOSAS)
621a	MANO DERECHA	650a	NIÑO RECIÉN NACIDO	677	FORMA DE LOS TECHOS
622	MANO IZQUIERDA	651	PRIMERA LECHE (CALOSTRO)	677a	PATIO
623	ZURDO	652	AMAMANTAR	678	CORRAL
624	MANCO	653	DESTETAR	679	ESTABLO
625	SORDO	653a	HACER MAL DE OJO	679a	LAGAR
626	JOROBADO	654	NIÑO HASTA LOS OCHO O DIEZ AÑOS	680	COBERTIZO
627	JOROBA (CHEPA, GIBA, CORCOVA)	654a	MOZO DE QUINCE A VEINTE AÑOS	681	GRANERO
628	PATOJO	655	ESPOSA DEL PADRE (MADRASTRA)	681a	PAJAR
629	PATIZAMBO	655a	MARIDO DE LA MADRE (PADRASTRO)	682	HOGAR
630	PATIESTEVADO	656	HIJO DEL MARIDO O DE LA MUJER (HIJASTRO)	683	CHISPA
631	TARTAMUDEAR (TARTAJEAR)	656a	HERMANO POR MATRIMONIO ENTRE VIUDOS (HERMANASTRO)	684	PAVESA
631a	TARTAMUDO (TARTAJOSO)	656b	HIJO ILEGÍTIMO	685	HOLLÍN
632	GANGOSO	657	AHIJADO	686	ESCALÓN (DE ESCALERA FIJA)
633	PADRASTRO DEL DEDO	657a	PADRES DE LOS CÓNYUGES (CONSUEGROS)	686a	TENAZAS
633a	SALPULLIDO	657b	PADRE Y PADRINO DEL NIÑO (COMPADRES)	686b	BADIL
633b	HUMOR HERPÉTICO	657c	HIJO DE PILA (AHIJADO)	687	TRÉBEDES
633c	GOLONDRINO	658	HIJOS DEL HERMANO (SOBRINOS)	687a	MORILLOS
633d	ÁNTRAX	658a	HIJO DEL HIJO (NIETO)	687b	ATRANCADORES
633e	PANADIZO	658b	HIJO MENOR	688	LLAR
634	ARAÑAZO	659	ENCENDER EL CIGARRO	689	CANDIL
634a	CARBUNCLO	660	ESCOBA	689a	PALMATORIA
635	SARAMPIÓN	660a	FORMAS INFANTILES DEL NOMBRE DE LA ABUELA	690	PÁBILO
635a	DIFTERIA	660b	NOMBRES Y CEREMONIAS DEL VELORIO	690a	DESPABILAR
636	DIARREA	660c	MORTAJA	691	VAJILLA PARA GUIJAR (PUCHEROS, OLLAS, PEROLAS, SARTENES, CALDEROS, ETC.)
636a	PERLESÍA	660d	ATAÚD	692	NOMBRE DE CONJUNTO DE LA VAJILLA
637	CORTEJAR	660e	CORTEJO FÚNEBRE	693	VASIJA PARA EL AGUA (CÁNTARA, BOTIJO, HERRADAS, TINAJAS, ETC.)
637a	DECLARARSE	661	TRATAMIENTO DEL MUERTO	693a	VAJILLA PARA COMER (PLATOS, FUENTES, CAZUELAS, JARROS, REDOMAS, ETC.)
638	RECHAZAR EL PRETENDIENTE	662	LA CASA: MATERIALES DE CONSTRUCCIÓN	693b	PAÑO PARA LIMPIARSE
638a	PELAR LA PAVA	663	ESQUEMA DE LA PLANTA Y NOMBRE Y USO DE SUS HABITACIONES	694	MENDRUGO
638b	ROMPER LAS RELACIONES	663a	MONTAJE DE LA PUERTA	694a	DAMAJUANA
639	PETICIÓN DE MANO	664	UMBRAL	695	VASIJAS DE PAJA, CAÑA, ESPARTO, MIMBRE, ETC.
639a	CAMBIO DE REGALOS	664a	DINTEL	695a	NOMBRES Y SUBSTANCIAS DE LAS COMIDAS MÁS COMUNES
639b	BODA	665	CANDADO	695b	COMIDAS DE GALA
640	ANILLO (SEGÚN SU CLASE)	666	CERROJO	696	PARRILLA
641	DOTE	667	GOZNE	697	VAJILLA PARA FREGAR (LEBRILLOS, PILAS, ARTESAS, ETC.)
641a	COMIDA DE BODA	668	MODO DE CERRAR LA PUERTA	697a	VASIJA PARA LAVAR LA ROPA
642	EQUIPO DE LA NOVIA	669	FORMA DEL TEJADO (A UN AGUA, A DOS, ETC.)	697b	HACER LA COLADA
642a	CÓNYUGES SEPARADOS			698	LEJÍA
642b	VIVIR MARITALMENTE			698a	COCCIOR
642c	QUERIDA O MAJA				
642d	CENCERRADA EN LAS BODAS DE VIUDOS				
643	ESTAR ENCINTA				
643a	TENER UN ANTOJO				
644	PARIR				
645	PARTO				

699 PALANGANA	722 JEFE DE LABRADORES (MAYORAL)	742 COMETA (BARRILETE, BIRLOCHA)
699a PALANGANERO	723 JEFE DE PASTORES (RABADÁN)	743 COLUMPIO
700 ESCARPIA (ALCAYATA)	723a JEFE DE PESCADORES (PATRÓN)	744 GALLINA CIEGA
701 ESLABÓN	723b JEFE DE OPERARIOS (MAESTRO)	744a JUGAR A ESCONDERSE
702 YESCA	723c JEFE DE OBREROS DE FÁBRICA (CAPATAZ)	745 CHITO
702a MESAS	723d RECADERO DE UNA CASA (MORILLERO)	746 CARRACA
702b ASIENTOS	724 GUARNICIONERO	747 ZAMBOMBA
703 ESCAÑO	724a APERADOR	748 CASTAÑUELAS
703a ARMARIOS	725 AFILADOR	748a BAILES MÁS USUALES
703b ARCAS	725a MERCERO	749 INSTRUMENTOS DE MÚSICA MÁS CORRIENTES
703c PERCHAS	725b CALDERERO	749a LLEVAR A UNO A HOMBROS (A COSQUERETAS)
704 CUNA	726 BOTERO	750 ARRODILLARSE
705 MECER	727 OTROS OFICIOS	751 LLEVAR A CUESTAS
705a CAMA	727a REGALO DEL TENDERO	752 ANDAR A GATAS
705b COLCHÓN	728 ALBOROQUE	752a TENERSE LA TELA
706 ALMOHADA	728a DIEZ Y SIETE	753 ANDAR A LA PATA COJA
706a SÁBANAS	728b DIEZ Y NUEVE	753a DAR VOLTERETAS
706b CUBRECAMA	728c TREINTA Y UNO	754 PONERSE EN CUCLILLAS
706c OTRAS PRENDAS DE LA CAMA	728d TREINTA Y OCHO	754a CAER DE BRUCES
707 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DE LA MUJER	728e CUARENTA	754b CAER DE ESPALDAS
708 PRENDAS INTERIORES Y EXTERIORES DEL VESTIDO ORDINARIO DEL HOMBRE	728f CINCUENTA	755 CHAPUZAR
709 ABRIGARSE	728g SESENTA	756 SOTERRAR
709a PRENDAS DE CABEZA	728h SETENTA	756a EMPEZAR
710 PAÑUELO DE NARIZ	728i OCHENTA	757 EXTREMOS DEL YUGO
711 CLASES Y FORMAS DEL CALZADO	728j NOVENTA	757a CENTRO, DONDE SE ATA LA LANZA (FORMA)
712 ADORNOS DE LAS OREJAS	728k PESOS (FORMAS Y USOS)	758 COYUNDA, DE LOS CUERNOS
712a ADORNOS PARA EL CUELLO	728l NOMBRES QUE SE DAN A LA BEATA	758a RANURAS PARA LAS COYUNDAS
712b PASTAS Y DULCES CASEROS, Y OCASIONES EN QUE SE HACEN	729 AL USURERO	759 ATADERO DE LA LANZA
713 DEVANADERA	730 A LA RAMERA	760 FRONTAL (NOMBRE Y FORMA)
714 LANZADERA	731 AL CORNUDO	760a COLLERA DEL YUGO DE CUELLO
715 MENGAJO	731a AL MANIRROTO	761 COSTILLAS DE LA COLLERA
715a LA MADRUGADA	731b A LA COQUETA	762 ALMOHADILLA (MANDIL)
715b LA MAÑANA	731c AL CHARLATÁN	762a ATADERO DE LA ALMOHADILLA (UNCIDERA)
715c EL MEDIODÍA	731d AL BRAVUCÓN	763 EL ARADO
715d LA NOCHE	731e AL COBARDE	764 TIMÓN
716 CASA CONSISTORIAL	731f AL BORRACHO	764a CLAVIJERO
716a ATRIO DE LA IGLESIA	732 A LA BORRACHERA	764b CLAVIJA
716b AFUERAS DEL PUEBLO	733 BOFETADA	764c CAMA
717 CASERÍO (GRUPO DE CASAS)	734 GLOTÓN	764d BELORTAS
718 CURA	735 ATRACARSE DE COMIDA	764e REJA
719 TRATAMIENTO DEL CURA	736 PAPANATAS	765 SURCO
719a ENCARGADO DE PESAS Y MEDIDAS	736a CHARLAR	766 AGUZAR LA REJA
719b MONAGUILLO	737 LA MENTIRA (TROLA, BOLA)	767 DENTAL
719c ALGUACIL	738 TOÑA (TRANCO)	768 ESTEVA
719d PREGONERO	738a PALO DE LA TOÑA	768a PESCUÑO
720 MENDIGO	739 PEONZA (PEÓN, ZOMPO, TROMPA)	769 OREJERA
720a PRESIDENTE DE HERMANDAD O COFRADÍA	739a PÚA DE LA PEONZA	769a TELERA
721 JEFE DE CUADRILLA DE LABRIEGOS (MANIJERO)	740 BRAMANTE	770 AGUIJADA
	741 PIPIRIGALLO	771 INSTRUMENTOS ACCESORIOS (APEROS)

772 CARRO MÁS CORRIENTE	786 INSTRUMENTO PARA CARGAR LOS HACES (BIELDO)	799e ÁRBOLES
773 ESCALERA	786a MAJA DE SIEGA	799f PALANCA
773a CABEZALES	786b ERA	800 ESPORTINES
773b ESTAQUINES	786c HACINA	801 ORUJO PENSADO (BRISA)
773c VARALES	786d PARVA	801a TRASEGAR
773d PUENTES	786e TRILLO	802 HECES (LÍAS)
774 LANZA	786f PARVA TRILLADA Y RECOGIDA	802a MEDIDAS PARA EL VINO
774a VARAS	786g AVENTAR	803 EL OLIVO
775 RUEDA	787 HORCA DE AVENTAR	803a RECOLECCIÓN DE LA ACEITUNA
776 RODADA	787a TAMO	803b NOMBRE DE LOS QUE LA RECOLECTAN
777 CUBO	787b ACRIBAR	803c RECOLECCIÓN A GOLPE
777a RADIOS	788 CRIBO PARA EL TRIGO	804 PALO CON QUE SE GOLPEA (LATA)
777b PINAS	788a GRANZONES	805 RECOLECCIÓN A MANO (ORDEÑO)
778 ARO	788b ENVASAR	805a VASIJAS EN QUE SE RECOGE
778a MANGUILLA	788c MEDIDAS CORRIENTES PARA EL TRIGO	805b MEDIO DE TRANSPORTE A LA TROJE
778b PEZONERA	788d SITIO EN QUE SE GUARDA EL TRIGO	805c LUGAR EN QUE SE DEPOSITA
778c CLAVIJA	788e SITIO Y MANERA DE GUARDAR LA PAJA	805d NOMBRE DE LA OPERACIÓN DE ENTROJAR
778d FRENO DE LLANTA	789 EL MALLO Y SUS PARTES	805e ESCOGIDO O SELECCIÓN DE CLASES
778e FRENO DE CUBO	790 LA VID Y EL VINO	805f OPERACIÓN DE MOLER
778f MARIPOSA	791 CAMPO DE VIDES	806 NOMBRE DEL MOLINO (ALMAZARA)
779 TENTEMOZO	791a VIÑA JOVEN	806a PLATAFORMA INFERIOR DEL MOLINO
780 FUSTA	792 TRONCO DE LA VID (CEPA)	806b PIEDRA GIRATORIA
781 TRALLA	792a SARMIENTO	806c EJE
782 OTRAS CLASES DE CARROS	792b CORTAR LOS SARMIENTOS	806d PALO SUPERIOR QUE SOSTIENE EL EJE
782a TERRENO ABANDONADO	793 PÁMPANOS	806e MODO DE MOVER EL MOLINO
782b TERRENO EN AÑO DE DESCANSO	793a DESBROZAR	806f PENSADO
782c MEDIDAS AGRARIAS	794 ZARCILLO (TIJERETA)	806g FORMA Y PARTES ESENCIALES DE LA PRENSA (DIBUJOS)
782d PRIMERA LABOR DE UN TERRENO, CON LA AZADA	794a CAER LA FLOR (CERNER)	806h ESPUERTAS EN QUE SE COLOCA EL ORUJO
782e PRIMERA LABOR CON EL ARADO	794b UVA VERDE	806i PRIMER ACEITE
782f SEGUNDA LABOR PARA SIEMBRA	795 RACIMO	806j NOMBRES DE ACEITE DE EXTRACCIONES SUCESIVAS
782g TERCERA LABOR	795a GRANO SUELTO	807 ORUJO PENSADO (PIÑUELO, CHISPA)
783 ESTIÉRCOL	795b GRANILLO	807a VASIJAS PARA DEPOSITAR EL ACEITE
783a SEMBRAR, NOMBRE Y MODO DE HACERLO	796 RASPAJO (ESCOBAJO)	807b TRASIEGO
783b TABLEAR	796a VENDIMIA	808 HECES (MORCAS)
783c ATABLADERA (DIBUJO)	796b REBUSCAR	808a MEDIDAS PARA EL ACEITE
783d ESCARDAR	796c HERRAMIENTA PARA CORTAR LOS RACIMOS	809 BREVE NOMENCLATURA DEL CULTIVO MÁS IMPORTANTE DEL PUEBLO
783e ESCARDILLO	796d VASIJA EN QUE LOS RECOGE EL VENDIMIADOR	810 INDUSTRIA PECULIAR DEL PUEBLO Y BREVE NOMENCLATURA
783f SEGAR	797 ESTRUJADO DE LA UVA Y MODO DE HACERLO (PISAR)	810a PANAL
784 GUADAÑA (NOMBRE, FORMA Y USO)	797a MOSTO	810b PIQUERA
784a RESGUARDO DE LA MANO DEL SEGADOR DE HOZ	798 EMBUDO	810c JABARDO
784b MANADA DE MIES	798a PILA EN QUE SE RECOGE EL MOSTO	810d CELDA
784c MANOJO (¿CUÁNTAS MANADAS?)	798b VASIJAS EN QUE SE ENVASA	
784d GAVILLA (¿CUÁNTOS MANOJOS?)	799 FERMENTAR	
785 HAZ (¿CUÁNTAS GAVILLAS?)	799a PRENSA DEL LAGAR	
785a LIGADURA DE LOS HACES	799b BASE INFERIOR DE LA PRENSA	
785b TRESNAL (¿CUÁNTOS HACES?)	799c PLATO SUPERIOR	
785c ACARREAR	799d HUSO	
785d FORMA DE TRANSPORTE		

810e ZÁNGANO	815g GAVETA	820b DESTAJADOR
810f CASTRAR	815h LLAGUERO	820c PLANA
810g CARETAS	816 ALCOTANA	820d DEGÜELLO
810h AHUMADOR	816a REGLONES	821 ROBÍN
810i VASIJA EN QUE SE ORDEÑA	816b SERRUCHO	821a ENROBINARSE
811 NATA	816c CEPILLO	822 ALAMBRE
811a DESNATADA	816d GARLOPA	822a LIMA
811b DESNATE	817 VIRUTA	822b TURBINA
811c VASIJA EN QUE SE DESNATA	818 SERRÍN	822c PIEDRA SOLERA
811d FERMENTACIÓN DE LA NATA	818a BARRENA	822d VOLADORA
811e MAZAR	818b BERBIQUÍ	822e TOLVA
811f MANTEQUERA	818c AZUELA	823 PILÓN DONDE CAE LA HARINA
811g MAZADA	818d ESCOPLA	824 SALVADO
811h DESLECHE	818e FORMÓN	824a ESTRANGOL
811i MALAXEAR	818f GUBIA	824b ARTESA
811j ESPÁTULA	818g ESCOFINA	824c RASERA
811k MOLDES	818h GATO	825 LEVADURA
812 CUAJO	818i BRAMIL	825a FRESAR
813 CUAJADA	818j MARTILLO (DIBUJOS)	825b AMASAR
813a QUESO	818k TENAZAS (DIBUJOS)	826 HEÑIR
813b MOLDES DE LOS QUESOS	818l CEPO	826a TABLEROS
813c REQUESÓN	819 YUNQUE	826b TENDIDOS
814 SUERO	819a BIGORNIA	826c OTROS PAÑOS
815 PALUSTRE	819b FUELLE	826d PALAS
815a LLANA	819c ESPETÓN	826e BRASA
815b CUEZO	819d MACHO	826f TIRABRASAS
815c RAEDERA	819e TORNO	827 LEZNA
815d PLOMADA	819f CORTAFRÍO	828 POLEA
815e NIVEL	820 CUÑA DE HIERRO	
815f TERRAJA	820a TAJADERA	

CARACTERÍSTICAS FONÉTICAS DEL SUJETO

Pronunciación lenta, rápida, media

Tensión fuerte, débil, media

Tono agudo, grave, medio

Fuerza respiratoria: fuerte, débil, media

Articulación abocinada, tirante o normal

¿Engolamiento?

FOTOGRAFÍAS

1. El carro.
2. El yugo.
3. Cestos de mimbre, paja, esparto, etc.
4. Herramientas del cultivo de la tierra (azada, legona, rastrillo, escardillo, etc.).
5. El arado.
6. Utensilios de la recolección (guadaña, bieldo, trillo, horca de aventar, cribo, etc.).
7. La vid y el vino (aportadera, prensas, etc.).
8. La casa del labrador (conjunto y dependencias). Vistas características del pueblo.
9. Muebles (escaño, arcas, cunas, candiles, etc.).
10. La cocina y sus utensilios (vajilla para guisar, comer, fregar; vasijas para el agua, para lavar la ropa, etc.).
11. Prendas del vestido (ropas, sombrero y calzado).
12. Personas.

4. CONCLUSIONS

1. Fa quaranta anys va quedar interrompuda l'edició de l'ALPI per motius econòmics. Un corpus de primera importància per a la Filologia Hispànica. Ara tenim el plaer de rescatar el material de l'ALPI referit al País Valencià i posar-lo a l'abast dels estudiosos per primera vegada. I ho fem seguint uns criteris personals però objectius, ajudats per les noves tecnologies. D'altra banda l'acompanyem igualment de la seua cartografia.

2. El patrimoni lèxic valencià, de les dues llengües del seu territori, s'enriqueix a partir d'aquest moment. Amb l'aportació dels materials valencians de l'ALPI, amb totes les novetats que hem presentat, considerem que contribuïm a una millora en els coneixements de la llengua a les nostres terres. Esperem que açò servisca de lligam d'unió entre tots els valencians.

3. Fem justícia a persones com Francesc de B. Moll i M. Sanchis Guarner, aquest últim desaparegut ara fa vint anys, qui va dedicar la seua vida a l'ALPI, fruit del qual han estat la major part dels seus treballs. Efectivament Sanchis Guarner no hauria pogut elaborar la seua obra investigadora sense les excursions personals que dugué a terme per a l'ALPI i en definitiva sense tot el material de l'ALPI, com a depositari i editor del primer volum.

4. Hem pogut demostrar la manera amb què *l'AlcMoll* s'ha beneficiat a bastament de les dades de l'ALPI, cosa lògica tenint en compte la coincidència d'autors.

5. L'acarament dels materials de l'ALPI i dels actuals (enquestes als mateixos pobles que l'ALPI) ens mostra el perill de desaparició en els parlants actuals del lèxic tradicional valencià. Açò és una tasca i alhora una crida perquè els dinamitzadors lingüístics, els professors, els periodistes, els amants de la llengua i en general tot responsable directament o indirectament de la llengua, hi facen alguna cosa per tal de recuperar, potser d'una manera més sentimental, didàctica i vivencial més que no pas teòrica, el lèxic patrimonial que es perd amb el pas del temps.

6. Amb l'ALPI del País Valencià aportem 2000 novetats per a l'estudi del lèxic valencià dins del domini lingüístic català.

7. La bibliografia i la documentació de la vida interna de l'ALPI demostra les grans dificultats que tingueren els investigadors a l'hora d'arreplegar els materials i després per a publicar-los. A

pesar dels interessos, procedència geogràfica i lingüística i habilitats científiques personals, es va intentar en tot moment una homogeneïtzació.

8. La nostra confrontació del Volum I de l'ALPI (1962) amb els materials inèdits contribueix a l'estudi de la presentació definitiva i sistemàtica d'uns materials originals recollits sota unes circumstàncies molt concretes (pressió de l'enquesta, del lloc, del temps almerçat, de la pressa...) i la seua regularització a l'hora de donar-los a conèixer al gran públic. Considerem que el material de tot atlas recollit *in situ* sofreix un seguit de manipulacions fins arribar al resultat final.

9. Creiem que la posada a l'abast dels estudiosos d'aquest atlas, enriquit pròximament amb els materials de l'ALDC i l'ALCV, situa la filologia catalana en el primer lloc de la investigació de la variació lingüística.

10. Esperem que aquest treball pugui completar-se en un futur immediat tant en l'aprofitament monogràfic de les dades aportades com en l'edició de la resta de l'ALPI català i hispànic.

5. BIBLIOGRAFIA

- ALARCOS LLORACH, Emilio (1954): “Sistema fonemático del catalán”, *Archivum*, III, pàgs 135-146
- ALARCOS LLORACH, Emilio (1979): “De fonología catalana: los sonidos africados”, *Homeaje a Samuel Gili Gaya (in memoriam)*, pàgs. 149-158
- ALC (A. Griera): *Atlas Lingüístic de Catalunya*, Barcelona, I-V, 1923-1964; VI-X, 1962-1964.
- ALCOVER, A. M. - MOLL, Francesc de B. (1975, 2a ed., corregida i posada al dia): *Diccionari català-valencià-balear [=DCVB]*, 10 vols., Palma de Mallorca.
- ALE, *Atlas Linguarum Europae*, I, 1, Assen, 1983 (Cartes, Volume I, premier fascicle; Commentaires, Volume I, premier fascicle; Introduction, 1975).
- ALEANR (M. Alvar, A. Lorente, T. Buesa): *Atlas Lingüístico y Etnográfico de Aragón, Navarra y la Rioja*, 12 vols., Saragossa, 1979-1983.
- ALEGRE, Montserrat (1991): *Dialectologia catalana*, Barcelona, Teide.
- ALEP (dir. M. Alvar): *Atlas Lingüístico de España y Portugal, Cuestionario*, 1974; en curs d’elaboració.
- ALF (J. Gilliéron): *Atlas Linguistique de la France*, 10 vols., París, 1902-1910.
- ALMP (dir. M. Alvar): *Atlas Lingüístico de los Marineros Peninsulares* (publicat sota el títol de *Terminología de los Marineros Peninsulares*): 2 vols., Madrid, 1985.
- ALONSO, Dámaso (1943): recensió de treballs de M. de Paiva Boléo, dins *RFE*, XXVII, 95.
- ALSacaze (Jordi Costa): *Atlas Linguistique Sacaze des confins catalano-languedociens*, Sant Esteve, 1986.
- ALSINA, Claudi - FELIU, Gaspar - MARQUET, Lluís (1996): *Diccionari de mesures catalanes*, Barcelona, Curial.
- ALVAR, M. (1989): *Léxico de los marineros peninsulares*, Madrid, Arco Libros, toms I i II (1985), toms II i IV (1989).
- ALVAR, Manuel - VERDEJO, M. (1978): “Automatización de Atlas lingüísticos”, *RDTP*, XXXIV, pàgs. 23-48.
- ALVAR, Manuel (1951): “Historia y metodología lingüísticas. A propósito del Atlas de Rumanía”, *Acta Salmanticensia*, Filosofía y Letras, IV, núm. 4, Salamanca.

- ALVAR, Manuel (1952): *Atlas lingüístico de Andalucía: Cuestionario*, Granada, 122 pàgs.
- ALVAR, Manuel (1953a): *El dialecto aragonés*, Madrid, pàgs. 314-321.
- ALVAR, Manuel (1953b): “Proyecto de un Atlas Lingüístico de Andalucía”, *Orbis*, II, Lovaina.
- ALVAR, Manuel (1959): “Les nouveaux Atlas linguistiques de la Romania”, dins *Actes du Colloque international de civilisation, littérature et langues romanes*, Bucarest, pàgs. 152-182.
- ALVAR, Manuel (1960): *Los nuevos Atlas lingüísticos de la Romania*, Colección Filológica, tom XVII, Universidad de Granada, Granada (80 pàgs. + 19 làmines).
- ALVAR, Manuel (1963a): “Proyecto de un Atlas Lingüístico y Etnográfico de Aragón”, Annex 8 de l'Archivo de Filología Aragonesa XIV-XV, Saragossa, pàgs. 7-82.
- ALVAR, Manuel (1963b): “Atlas lingüístico de la Península Ibérica” (ressenya), dins *Archivo de Filología Aragonesa XIV-XV*, Saragossa 1963-1964, pàgs. 370-372.
- ALVAR, Manuel (1963c): “Los atlas lingüísticos de España” dins *Presente y futuro de la Lengua Castellana*, I, Madrid, pàgs. 417-426.
- ALVAR, Manuel (1966): “Estado actual de los Atlas lingüísticos españoles”, *Arbor*, núm. 243, pàgs. 274-275.
- ALVAR, Manuel (1966): “Estado actual de los atlas lingüísticos españoles”, en A. Quilis amb la col·laboració de R. M. Carril i M. Cantarero, *Actes del XI Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romàniques*, I, Annex LXXXVI de la RFE, Madrid, pàgs. 151-174.
- ALVAR, Manuel (1969): *Estructuralismo, geografía lingüística y dialectología actual*, Madrid, Gredos, (2a ed. 1973).
- ALVAR, Manuel (1973): “Karl Jaberg y la geografía lingüística”, dins *La lengua como libertad*, Madrid, ed. Cultura Hispánica del Instituto de Cooperación Iberoamericana, pàgs. 341-351.
- ALVAR, Manuel ed. (1977a): *Atlas plurilingües. Metodología*, Madrid, Comisión Española del ALE, CSIC.
- ALVAR, Manuel ed. (1977b): *Terminología marinera del Mediterráneo*, Comisión española del ALE, Madrid, CSIC.

- ALVAR, Manuel (1977c): “Atlas plurilingües y geografía lingüística”, *Actes del V Congrés Internacional d’Estudis Lingüístics del Mediterrani*, Madrid, I, C. Iberoamericano, pàgs. 397-573.
- ALVAR, Manuel (1982): “Atlas lingüísticos y diccionarios”, *Lingüística Española Actual*, IV, pàgs. 254-260.
- ALVAR, Manuel (1991): *Atlas Lingüístico y Etnográfico de Andalucía*, Universidad de Granada, CSIC, 1961-1973, amb la col·laboració de G. Salvador i A. Llorente. Reed. en 3 vols., Madrid, Arco Libros.
- ALVAR, Manuel (1991): *Estudios de geografía lingüística*, Madrid, Paraninfo.
- ALVAR, Manuel dir. (1971-1973): *Cuestionario para el estudio coordinado de la norma lingüística culta de las principales ciudades de Iberoamérica y de la Península Ibérica*, Madrid, Publicaciones del Departamento de Geografía Lingüística, CSIC.
- ALVAR, Manuel dir. (1996): *Manual de dialectología hispánica. El Español de España*, Ed. Ariel, Barcelona.
- Atlas Etnográfico de Vasconia (AEV), Bilbao: *Juegos infantiles en Vasconia* (1993), *Ritos funerarios en Vasconia* (1995).
- AYZA ROCA, A. (1981): *El món mariner de Peníscola*, València, Universitat de València.
- BADIA I MARGARIT, A. M. - PONS I GRIERA, Lúdia - VENY I CLAR, Joan (1993): *Atles lingüístic del domini català. Qüestionari*, Barcelona, IEC, Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística, II.
- BADIA I MARGARIT, A. M. (1951): *Gramática histórica catalana*, Barcelona, Noguer (traducció catalana: València, E. Climent, 1981).
- BADIA I MARGARIT, A. M. (1953): “Estat actual i perspectives de la Geografia Lingüística peninsular”, dins *Butlletí de la Societat Catalana d’Estudis Històrics*, II.
- BADIA I MARGARIT, A. M. (1972): *La formación de los dominios lingüísticos en la Península Ibérica*, Madrid, Gredos.
- BADIA I MARGARIT, A. M. (1975): *Vint-i-cinc anys d’estudis sobre la llengua i la literatura catalanes. I: La llengua*, Abadia de Montserrat, Barcelona.
- BADIA I MARGARIT, A. M. (1979): “Sobre el procés d’anivellament del vocabulari rural català. Presentació i comentari d’un cas concret”, *Hommage à Jean Séguy*, I, pàgs. 99-120.

- BADIA I MARGARIT, A. M. - COLON, G. (1952): "Atlas linguistiques du domaine catalan, I Orientation méthodologique" dins *Orbis*, I, pàgs. 403-409.
- BALDINGER, K. (1965): Ressenya al Volum I de l'ALPI, dins Z 81, pàgs. 551-553.
- BECCARIA, G. L.: "A propósito del I volume dell'Atlante Linguistico della Península Iberica", dins *Bolletine dell'Atlante Linguistico Italiano*, III, N. S. Dispensa núm. 7-8, pàgs. 54-61.
- BELTRAN I CALVO, Vicent (1994): *El parlar de Callosa d'en Sarrià i de les valls de Tàrbena i de Guadalest. Aportació al vocabulari fitonímic i zoonímic valencià*, València, Generalitat Valenciana (Col·lecció Estudis del Valencià Actual) - Ajuntament de Callosa d'en Sarrià - Comercial Denes.
- BLECUA, J. M. - CLAVERÍA, G. - SÁNCHEZ, C. - TORRUELLA, J. (eds.) (1999): *Filología e informática. Nuevas tecnologías en los estudios filológicos*, Barcelona, Seminari de Filologia i Informàtica, Departament de Filologia Espanyola, UAB.
- BOTTIGLIONI, G. (1954): "Linguistic geography: Achievements, methods and orientations", dins *Word*, X, núms. 2/3.
- BRUGUERA, J. (1985): *Història del lèxic català*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- Butlletí de Dialectologia Catalana* (1914-1936), Volums I-XXIV, Barcelona, IEC.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1980): "Castellanismos y su cambio semántico al penetrar en el catalán", dins *Boletín de la Asociación europea de profesores de español*, 23, pàgs. 15-25.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1981): "Noves aportacions valencianes i aclariments al lèxic català", BSCC, LVII, pàgs. 211-238.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1983): "Manuel Sanchis Guarner, dialectòleg", dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, I, PAM.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1988): *El lèxic d'Antoni Canals*, València, Biblioteca Sanchis Guarner, IFV, PAM.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1998): "Aportacions d'Enric Valor a la lexicografia catalana: el *Vocabulari castellut* de 1948, d'Enric Valor i Josep Giner", dins *Actes del Simposi d'estudi i festa Enric Valor*, Alacant, Excel·lentíssima Diputació d'Alacant.
- CASANOVA I HERRERO, Emili (1998): "L'Atlas Lingüístico de la Península Ibérica va ser usat com a font del Diccionari Català-Valencià-Balear? Anàlisi del lèxic balearic", *Estudis de Llengua i literatura en honor de Joan Veny*, volum II, Barcelona, UB, PAM, pàgs. 445-462.

- CASANOVA I HERRERO, Emili (2001): “Ullada històrica dels sufixos gentilicis catalans”, dins Homenatge a Ramon Amigó i Anglès, Butlletí Interior de la Societat d’Onomàstica, número 84, març.
- CASTAÑER MARTÍN, R. M. (1983): *Forma y estructura del léxico del riego en Aragón, Navarra y Rioja*, Saragossa, Diputació Provincial, Institució “Fernando el Católico”.
- CATALÁN, Diego (1955): *La escuela lingüística española y su concepción del lenguaje*, Madrid, Gredos.
- CATALÁN, Diego (1964): *ASNSL* 201.307-11.
- CATALÁN, Diego (1974): *Lingüística íbero-románica*, Madrid, Gredos.
- CATALÁN, Diego (1989): “El ALPI y la estructuración dialectal de los dominios lingüísticos de la Ibero-romania”, dins *El español. Orígenes de su diversidad*, Madrid, Ed. Paraninfo, pàgs. 233-238.
- CATALÁN, Diego (2001): *El archivo del Romancero. Patrimonio de la humanidad. Historia documentada de un siglo de historia*, Madrid, Fundación M. Pidal, Seminario M. Pidal, Universidad Complutense de Madrid (en impremta).
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1985): *L’alacantí. Un estudi sobre la variació lingüística*, Alacant, Institut d’Estudis J. Gil Albert.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1990): “Bibliografia de dialectologia catalana” dins *A Sol Post. Estudis de llengua i literatura*, 1, Alcoi, ed. Marfil.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1991): *El valencià de la Marina Baixa*, València, Generalitat Valenciana.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1992): “El parlar de la Canyada de Biar (l’Alt Vinalopó): un estudi de sociolingüística”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, Vol. I, PAM, pàgs. 437-459.
- COLOMINA I CASTANYER, Jordi (1999): *Dialectologia catalana. Introducció i guia bibliogràfica*, Alacant, Universitat d’Alacant, Biblioteca de Filologia Catalana, 7.
- COLON, G. (1976): *El léxico catalán en la Romània*, Madrid, Gredos. (Traducció catalana, parcial però ampliada: València, Universitat, 1993).
- COLON, G. (1997): *Estudis de Filologia Catalana i Romànica*, València-Barcelona, IIFV, PAM.

- COLON, G. (1961): “Autour de l’Atlas linguistique d’Andorre”, dins *Zeitschrift für Romanische Philologie*, LXXVII - 12, Halle, Tübingen, pàgs. 49-69.
- COLON, G. - LÜDTKE, H. (1965): *Vox Romanica*, XXIV, pàgs. 323-335 (Ressenya de l’ALPI).
- COLON, G. - SOBERANAS, A. J. (1986): *Panorama de la lexicografia catalana. De les glosses medievals a Pompeu Fabra*, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- COMPANYS, Manuel, *Les nouvelles méthodes d’enquête linguistique*, I-II, a Annales publiées par la Faculté de Lettres de Toulouse, V, 1956, núm. 4 (Via Domitia III), 51-167; VII (1958), núm. 4 (Via Domitia), 90-138.
- CONTINI, M. et al. (1988-89): “Géolinguistique et géogénétique: une démarche interdisciplinaire”, *Géolinguistique*, 4, pàgs. 129-197.
- COROMINES, Joan (1980-1983): *Diccionario Crítico Etimológico Castellano e Hispánico* (DECH), Madrid, Gredos, I-V.
- COROMINES, Joan (1980-1991): *Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana* [=DECLC], Barcelona, Curial, I-IX.
- COSERIU, Eugenio (1956): *La geografía lingüística*, Montevideo.
- COSERIU, Eugenio (1977): “La geografía lingüística”, dins *El hombre y su lenguaje. Estudios de teoría y metodología lingüística*, Madrid, Gredos (Madrid, Gredos, 1985, pàgs. 103-158).
- DAUZAT, A. (1922): *La géographie linguistique*, París, Flammarion.
- DOMINGO SORIANO, M. Carmen (1994-95): “Apuntes de lexicografía decimonónica : léxico árabe”, dins *Revista de Lexicografía*, vol. I, Dep. de Filología Española e Latina, Fac. de Filología, Universidade da Coruña.
- ECO, Umberto (1977): *Come si fu una tesi di laurea*, Tascabili Bompiani, 1977 (versió castellana de Lucía Baranda i Alberto Clavería, *Cómo se hace una tesis*, Barcelona, Gedisa Editorial, 1997, 21a edició).
- ESCRIG, Josep (1851): *Diccionario valenciano-castellano*, València, P. Aguilar. Segona ed.: València, P. Aguilar, 1871, idèntica a la primera. Ed. facsímil, Librerías “París-Valencia”, València, 1979, 2 vols.
- ESPINOSA, A. M. - RODRÍGUEZ CASTELLANO, L. (1949): “La aspiración de la *h* en el sur y oeste de España”, dins RFE, XXXIII.

- FERNÁNDEZ-SEVILLA, J. (1976): “Ordenadores electrónicos y atlas lingüísticos”, en *Utilización de ordenadores en problemas de lingüística*, Revista de la Universidad Complutense, XXV, pàgs. 87-100.
- FLÓREZ, Luis (1963): *Thesaurus*, Bogotá, 18, pàgs. 688 i ss.
- FONTSERÉ, E. (1925): *Atlas élémentaire des NUAGES*, Barcelona, Gustavo Gili Editor.
- FRAGO, J. A. (1980): “Sobre el léxico aragonés. Datos para el estudio de su frontera con el catalán noroccidental a mediados del siglo XV”, *Actes V Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes* (Andorra, 1979), Abadia de Montserrat, pàgs. 405-440.
- GARCÍA DE DIEGO, V. (1962): “Dialectología”, dins *Revista de Dialectología y tradición Popular*, I, 1945.
- GARCÍA DE DIEGO, V. (1962): *RDTTrP* 18, pàgs. 543-545 (ressenya de l'ALPI).
- GARCÍA DE DIEGO, V. (1978): *Manual de Dialectología española*, Madrid, Centro Iberoamericano de Cooperación, 3a ed. (1a ed.: Madrid, Gredos, 1946).
- GARCÍA LÓPEZ, J. Antonio (1996): “*Así charramos*”. *Léxico de Quesa*, Quesa.
- GARCÍA MOUTON, P. (1990): “El estudio del léxico en los mapas lingüísticos”, dins MORENO FERNÁNDEZ, F. (recopilador), *Estudios sobre variación lingüística*, Universitat d'Alcalá d'Henares, pàgs. 27-75.
- GARCÍA MOUTON, P. ed. (1994): *Geolingüística. Trabajos europeos*, Madrid, Biblioteca de Filología Hispánica, CSIC.
- GARCIA PERALES, Vicent-Ferran (1993): “Estudi comparatiu del lèxic de la Vall d'Albaida i de la Costera”, dins *Almaig. Estudis i documents*, IX, Ontinyent, La Nostra Terra.
- GARCIA PERALES, Vicent-Ferran, “El parlar d'Anna: una realitat costerera”, dins el setmanari xativenc *Noticias 7* (7-XI-1992).
- GARCIA PERALES, Vicent-Ferran (1995): *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI): Edició i estudi del País Valencià*, Memòria de Llicenciatura, València, Universitat de València.
- GARCIA PERALES, Vicent-Ferran (1997): “Aproximació contrastiva als malnoms de la Costera”, dins *Actes del IV Col·loqui d'Onomàstica Valenciana*, València, Comercial DENES.

- GARCIA SORIANO, Justo (1932): *Vocabulario del dialecto murciano*, Madrid, Academia Española.
- GARGALLO, J. E. (1990): “Aspectos metodológicos en la elaboración del ALDC (*Atlas Lingüístico del Domini Català*). Valoración y cotejo con otros atlas previos”, *Revista de Filología Románica*, 7, pàgs. 175-190.
- GEC, *Gran Enciclopèdia Catalana*, Barcelona, 1969-1980.
- GIMENO BETÍ, Lluís (1982): *Precisions geolingüístiques sobre el tortosí*, tesi de llicenciatura, Facultat de Filologia, Universitat de Barcelona.
- GIMENO BETÍ, Lluís (1992): “Sobre el parlar de Castelló de la Plana”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, II, PAM, pàgs. 133-160.
- GIMENO BETÍ, Lluís (1994): *Estudi lingüístic dels parlars de les comarques del nord de Castelló*, Castelló de la Plana, Societat Castellonenca de Cultura / Universitat Jaume I.
- GIMENO BETÍ, Lluís (1997): *Atlas Lingüístic de la Diòcesi de Tortosa* (ALDT), Barcelona, IEC.
- GIMENO BETÍ, Lluís (1998): *De lexicografia valenciana (Estudi del Vocabulari del Maestrat de Joaquim Garcia Girona)*, IIFV, PAM, València / Barcelona.
- GIMENO JUAN, Manuel (1996): *Introduccio a la dialectologia. Els dialectes valencians*, València, Lo Rat Penat, Quaderns de Divulgacio, 7.
- GINER I MARCO, Josep (1998): *Obra filològica (1931-1991). Estudi preliminar, edició crítica a cura d'Antoni Ferrando, amb la col·laboració de Santi Cortés*, València, IIFV, Denes Editorial.
- GÓMEZ NAVARRO, Ángel (2000): *Juegos tradicionales valencianos*, València, Ajuntament de València, Col·lecció Aula Deportiva.
- GRIERA, A. (1935-1947): *Tresor de la llengua, de les tradicions i de la cultura popular de Catalunya*, 14 vols., Barcelona.
- GRIERA, A. (1965): *La vinya, la verema, el vi*, Biblioteca Filològica-Històrica, XVII.
- GRIERA, A. (1968): *Interpretación de mapas de los Atlas Lingüísticos Románicos*, Sant Cugat del Vallès, Institut de Cultura Romànica.

- GRIERA, A. (1964), *Atlas Lingüístic de Catalunya (Introducció explicativa)*, Biblioteca Filològica-Històrica, XII, Inst. Internac. de Cultura Romànica, Abadia de Sant Cugat del Vallès.
- GUITER, Henri dir. (1966): *Atlas Linguistique des Pyrénées Orientales (ALPO)*, París.
- GULSOY, Joseph (1963): “L’origen dels parlars d’Énguera i la Canal de Navarrés”, ER, XII, 317-338.
- HAESLER, Ch. (1964): *Atlas Lingüístic de Catalunya. Índex*, Biblioteca Filològica-Històrica, XIII, Inst. Internacional de Cultura Romànica, Abadia de Sant Cugat del Vallès.
- HAMPEIS, Z. (1958): “Estado de los estudios de geografía lingüística en los países románicos”, en RBF, IV, pàgs. 111-35.
- INSTITUT D’ESTUDIS CATALANS (1995), *Diccionari de la Llengua Catalana*, Barcelona, Palma, València, IEC, Eds. 3 i 4, Eds. 62, Ed. Moll, EC, PAM.
- INSTITUT D’ESTUDIS CATALANS: *Proposta per a un estàndard de la llengua catalana* (Fonètica: 1990; Morfologia: 1992), Barcelona, IEC.
- INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOGIA VALENCIANA (1995) *Diccionari valencià*, València, Ed. Bromera, Generalitat Valenciana.
- JORDAN, I. (1967): *Lingüística Romànica (Reelaboración parcial y notas de Manuel Alvar)*, Alcalá, Madrid, pàgs. 449-452.
- JABERG, K. (1936): *Aspects géographiques du langage*, París, Société de Publications Romanes et Françaises, 18.
- JABERG, K. (1947): “Géographie linguistique et expressivisme phonétique: les noms de la balançoire en portugais”, *Revista Portuguesa de Filologia*, I, pàgs. 1-58.
- JABERG, K. (1995) (traducció de José Mondéjar): *Estudios de geolingüística. Sobre problemas y métodos de la cartografía lingüística*, Granada, Universidad de Granada.
- KRÜGER, Fritz (1956): *Problemas etimológicos. Las raíces car-, carr- y corr- en los dialectos peninsulares*, Madrid, CSIC.
- KUHN, Alwin (1956): “Schriftsprache und Dialekt”, dins *Cultura Neolatina*, XV-1, Roma, pàgs. 35-51.

- La Corona d'Aragó i les llengües romàniques. Miscel·lània d'homenatge per a Germà Colon*, publicat per Günter Holtus, Georges Lüdi, Michael Metzelti, GNV, Narr, 1989.
- LÀBOV, William (1972): *Sociolinguistic Patterns*, Filadèlfia, University of Pennsylvania Press (traducció castellana: *Modelos sociolingüísticos*, Madrid, Cátedra, 1983).
- LACREU I CUESTA, Josep (1990): *Manual d'ús de l'estàndard oral*, València, IFV, Universitat de València (5a ed.: València, 2000).
- LAMARCA, Lluís (1839), *Ensayo de un diccionario valenciano-castellano*, València, J. Ferrer de Orga. Segona edició, 1842. Servicio de reproducción de libros, Colección "Biblioteca Valenciana", València, 1980.
- LÁZARO CARRETER, F. (1953): *Diccionario de términos filológicos*, Madrid, Gredos.
- LINDLEY CINTRA, L. (1962): "Áreas lexicais no território português", BF, 20.
- LINDLEY CINTRA, L. F. (1954): "Enquêtes au Portugal pour l'Atlas Linguistique de la Péninsule Ibérique", *Orbis*, III, pàgs. 417-418.
- LINDLEY CINTRA, L. F. (1958): "Alguns estudos de fonética com base no ALPP", I CBLFT, 186-95, Rio de Janeiro.
- LINDLEY CINTRA, L. F. (1961): "Áreas lexicais no território português", i "Une frontière lexicale et phonétique dans le domaine linguistique portugais", BF, 20.2773-307 i 31-9.
- LLORENTE MALDONADO DE GUEVARA, Antonio (1987): *El léxico del tomo I del "Atlas lingüístico y etnográfico de las Islas Canarias*, Càceres, Anejo 7, Anuario de Estudios Filológicos (Univ. de Extremadura).
- LLOMBART, Constantí (1887): *Diccionario valenciano-castellano de J. Escrig*, tercera edició, València, Pasqual Aguilar. Ed. facsímil: Librerías "París-Valencia", València, 1987, 2 vols.
- LOPE BLANCH, J. M. (1963): "El Atlas Lingüístico de la Península Ibérica", dins *Anuario de Letras*, México, III, pàgs. 233-252.
- LUZÓN, M. A. (1987): "Índices léxicos de los atlas lingüísticos españoles", Madrid, Español Actual, núm. 47.
- MARTÍ CASTELL, J. (Coord.) i altres (1985): *Coneguem els nostres parlars*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica.

- MARTÍ GADEA, J. (1891): *Diccionario general valenciano-castellano*, València, Josep Canales Romà. Ed. facsímil: Librerías “París-Valencia”, València, 1992.
- MARTÍ GADEA, J. (1915): *Vocabulari monosilábich valenciá-castellá*, València, Impremta de A. López y C^a. Servicio de reproducción de libros, Librerías París-Valencia, València, 1991.
- MENÉNDEZ PIDAL, M. (1934): *Manual de Gramática histórica española*, (10a ed.: Madrid Espasa Calpe, 1958).
- MENÉNDEZ PIDAL, R. (1990): *El dialecto leonés*, Lleó, Diputación Provincial de León.
- MOLL, Francesc de B. (1970): *Els meus primers trenta anys (1903-1934)*, Ed. Moll, Palma de Mallorca.
- MOLL, Francesc de B. (1975): *Els altres quaranta anys (1935-1974)*, Ed. Moll, Palma de Mallorca.
- MONDÉJAR, J. (1967): “Áreas léxicas”, dins *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, XXIII, pàgs. 181-200.
- MONTES GIRALDO, J. Joaquín (1964): “El atlas lingüístico-etnográfico de Colombia (ALEC) y el atlas lingüístico de Hungría (ALH). Notas comparativas”, dins *Thesaurus. Boletín del Instituto Caro y Cuervo*, XIX-2, pàgs. 210-20.
- MONTES GIRALDO, J. Joaquín (1970): *Dialectología y geografía lingüística*, Bogotá, Instituto Caro y Cuervo.
- MONTOLIU, M. de (1913): *La geografía lingüística*, “Estudio”, I, pàgs. 24-34; II, pàgs. 76-98.
- MONTOYA ABAD, B. (1989): *La interferència lingüística al sud valencià*, Estudis del Valencià Actual, Generalitat Valenciana, València.
- MORENO FERNÁNDEZ, F. (1993): “Geolingüística y cuantificación”, dins UEDA, H. (ed.), *Actas del III Congreso de Hispanistas de Asia*, Tòquio, Associació Asiàtica d’Hispanistes, pàgs. 289-300.
- NAVARRO CARRASCO, A. I. (1998): *Comentario de mapas lingüísticos españoles*, Alacant, Universitat d’Alacant.
- NAVARRO GÓMEZ, Pere (1996): *Els parlars de la Terra Alta. 1. Estudi Geolingüístic / 2. Atlas Lingüístic de la Terra Alta (ALTA)*, Tarragona, Diputació de Tarragona.

- NAVARRO TOMÁS, T. (1918) *Manual de pronunciación española*, Madrid, CSIC (Publicaciones de la Revista de Filología Española III), 1980 20 ed.
- NAVARRO TOMÁS, T. - BALBÍN, R. DE (1962): *Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI)*, I, Fonética, Madrid, CSIC.
- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1942): “The Atlas of Spain and the Spanish of the Americas”, dins *Bulletin of the American Council of Learned Societies*, núm. 34, Washington.
- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1943): *Cuestionario lingüístico hispanoamericano, I: Fonética, Morfología, Sintaxis*, Buenos Aires, 114 pàgs. (2a edició: 1945).
- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1944): “The linguistic Atlas of Spain and the Spanish of America”, *Bulletin of the American Council of Learned Societies (ACLS)* 34.68-74.
- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1948): *El español en Puerto Rico: Contribución a la Geografía lingüística hispanoamericana*, Puerto Rico, 346 pàgs.
- NAVARRO TOMÁS, Tomás (1975): *Capítulos de geografía lingüística de la Península Ibérica*, Bogotá, Publicaciones del Instituto Caro y Cuervo, XXXV.
- NAVARRO TOMÁS - T., ESPINOSA, A. M. (fill), i RODRÍGUEZ-CASTELLANO, L. (1933): “La frontera del andaluz”, *RFE*, XX.
- NEBOT CALPE, N. (1985): “El castellano-aragonés en tierras valencianas (Alto Mijares, Alto Palancia, Serranía de Chelva, Enguera y la Canal de Navarrés)”, dins *Archivo de Filología Aragonesa*, XXXIV-XXXV, pàgs. 395-535.
- ORTIZ BORDALLO, M. Concepción (1994): *Análisis comparativo de los atlas lingüísticos españoles*, Madrid, UNED.
- OTERO ÁLVAREZ, Aníbal (1994): *Esmoriz*, Santiago de Compostela, Soutelo Blanco Edicions.
- PALACIO, A. (1963): *Cuadernos Hispánicos*, 56, pàgs. 457-461.
- PETROVICI, E. (1956): “Les nouveaux atlas linguistiques de la Romania orientale”, dins *Actes du Colloque International de Civilisations, Littératures et Langues Romanes*, Bucarest, pàgs. 183 i ss.
- POLANCO, Lluís B. (1982): *Llengua i dialecte: el cas valencià*, Tesi de Llicenciatura, Universitat de València, Facultat de Filologia, València.

- POLANCO, Lluís B. (1984): “Llengua i dialecte: una aplicació dialectomètrica a la llengua catalana”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, I, pàgs. 267-276 (reeditat en *Miscel·lània Sanchis Guarner*, III, PAM, pàgs. 5-28.
- POP, S. (1950): *La Dialectologie. Aperçu historique et méthodes d'enquête linguistiques*, Lovaina.
- PORTOLÉS, J. (1986): *Medio siglo de filología española (1896-1952). Positivismo e idealismo*, Madrid, Cátedra.
- POU, Onofre (1580), *Thesaurus puerilis*, Segona edició, Barcelona, J. P. Menescal. Ed. facsímil: Librerías París-Valencia, València, 1979.
- QUILIS, A. (1964): “Situación actual de la geografía lingüística en el dominio hispánico”, *Español actual*, Boletín de OFINES 3, pàgs. 3-6.
- RAFEL, J. (1974-1975): “Áreas léxicas en una zona de encrucijada lingüística”, RFE, LVII, pàgs. 231-275.
- REAL ACADEMIA DE LA LENGUA ESPAÑOLA (1992) [DRAE]: *Diccionario de la lengua española*, 21a ed., Madrid, dos toms.
- REAL ACADEMIA DE LA LENGUA ESPAÑOLA (1995): *Diccionario de la lengua española. Edición electrónica. Versión 21.1.0.*, Madrid, Espasa Calpe, S. A.
- REIG, Eugeni S. (1997): *Valencià en perill d'extinció*, València, edició a càrrec de l'autor.
- RFE 10.112 (1923) tom X: “Noticias. Atlas lingüístico de España”.
- RODRÍGUEZ CASTELLANO, L. (1952): “El Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI). Nota informativa”, dins *Archivum*, II, pàgs. 288-296.
- SALA, Marius (1964): “Atlas linguistiques espagnols”, *Revue roumaine de Linguistique*, 9, pàgs. 213-222.
- SALVADOR, G. (1980): “Lexicografía y geografía lingüística”, dins *Revista de la Sociedad Española de Lingüística*, 10-11, 49-57; dins (1985) *Semántica y lexicología del español*, Madrid, Paraninfo, pàgs. 138-144.
- SALVADOR, G. (1985): *Semántica y lexicología del español*, Madrid, Paraninfo.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1936): “Extensión y vitalidad del dialecto valenciano ‘apitxat’”, RFE, 1936, XXIII, 45-62.

- SANCHIS GUARNER, Manuel (1949): “Noticia del habla de Aguaviva de Aragón”, RFE, XXXIII, pàgs. 15-65.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1952): *Els vents, segons la cultura popular*, Barcelona, Barcino, 4.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1953): *La cartografía lingüística en la actualidad y el Atlas Lingüístico de la Península Ibérica*, Instituto Miguel de Cervantes, CSIC “Monografías de Ciencia Moderna”, 43.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1955): “La cartografía lingüística catalana”, VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica (Univ. de Barcelona, 7-10 d’abril de 1953), tom II (Actas y Memorias), pàgs. 647-654.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1956a): “Los nombres del murciélago en el dominio catalán” dins RFE , XL.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1956b): “Factores históricos de los dialectos catalanes”, *Estudios dedicados a Menéndez Pidal*, VI, pàgs. 151-186.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1965): “Noticia del dialecto de Énguera y la Canal de Navarrés (Prov. de Valencia)”, comunicació llegida dins el XI Congrés Inernacional de Filologia Romànica, Madrid, set. de 1965; publicat dins de Revista Valenciana de Filología (1963-1966).
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1967): “Las hablas del Alto Mijares y de Fanzara (Provincia de Castellón)”, Madrid, Boletín de la RAE, Tom XLVII, Quadern CLXXXI, maig-agost 1967.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1973): “La frontera lingüística en las provincias de Alicante y Murcia”, Cuadernos de Geografía, 13, Universitat de València, Facultat de Filosofia i Lletres.
- SANCHIS GUARNER, Manuel (1982): *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*, València, 3 i 4.
- SANCHIS GUARNER, M. - NAVARRO TOMÁS, T. (1934): “Análisis fonético del valenciano literario”, dins RFE, Madrid, Tom XXI, abril-juny 1934, quadern segon, pàgs. 113-141.
- SANCHIS GUARNER, M. - RODRÍGUEZ CASTELLANO, L. - OTERO, A. - LINDLEY CINTRA, L. F. (1961): “El ‘Atlas Lingüístico de la Península Ibérica (ALPI)’. Trabajos, problemas y métodos”, dins ACTAS DO IX CONGRESSO INTERNACIONAL DE LINGÜÍSTICA ROMÂNICA, (31 de març- 4 d’abril de 1959) - III - 1962, Tom XX, pàgs. 113-120.

- SANCHO CREMADES, Pelegrí (1995): *El valencià col·loquial de la vila de Canals*, Canals, Ajuntament de Canals.
- SARDÀ, A. - GUITER, H. (1975): "L'Atlas Lingüístic de Catalunya i la fragmentació del català", *Miscel·lània Barcinonensia*, XL, pàgs. 93-112.
- SAROÏHANDY, J. (1906): "Les limites du valencien", *Butlletín Hispanique*, pàgs. 297-308.
- SCHÜRR, F. (1963): *RLiR* 27, pàgs. 218-221
- SPITZER, Leo (1928): "Atlas linguistique ou grammaires-dictionnaires-textes?", dins la *Revista Internacional de Estudios Vascos*, vol. 19.
- VENY I CLAR, Joan (1958), "Paralelismos léxicos en los dialectos catalanes", *RFE*, XLII, pàgs. 91-149; XLIII, pàgs. 117-202.
- VENY I CLAR, Joan (1978a): *Els parlars*, Barcelona, Dopesa (3a ed., *Els parlars catalans*, Palma de Mallorca, Ed. Moll, 1982; darrera edició, 1998).
- VENY I CLAR, Joan (1978b): *Estudis de geolingüística catalana*, Ed. 62, Barcelona.
- VENY I CLAR, Joan (1984): "Dialecte i llengua", dins *Els Marges*, 30, pàgs. 11-28.
- VENY I CLAR, Joan (1985): *Introducció a la dialectologia catalana*, Barcelona, Biblioteca Universitària, 4, Enciclopèdia Catalana.
- VENY I CLAR, Joan (1986): "La dialectologia catalana: realitat i perspectives", *Actes del Seté Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*, PAM, Barcelona, pàgs. 383-423.
- VENY I CLAR, Joan (1993): *Dialectologia filològica. Transfusió lèxica. Llengua escrita i dialectalismes*, Barcelona, Curial Eds. Catalanes, PAM.
- VENY I CLAR, Joan (1996): *Onomàstica i dialectologia*, Barcelona, PAM, Biblioteca "Serra d'Or".
- VENY I CLAR, J. - PONS GRIERA, L. (1994) "Atles Lingüístic del Domini Català: Estado de los trabajos", dins P. GARCÍA MOUTON ed. (1994), pàgs. 253-273.
- VENY I CLAR, J. - PONS I GRIERA, Lúdia (1998): "Atles Lingüístic del Domini Català": *etnotextos del català oriental*, Barcelona, IEC, Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística, V.
- VIAPLANA, J. (1985): "En relació a la distinció oriental-occidental. Notes crítiques sobre el mapa dialectal del català", dins *Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit*, 2, pàgs. 27-36.

- VIDOS, B.E. (1963): *Manual de lingüística románica*, Madrid.
- VIUDAS, A. (1986): *Dialectología hispánica y geografía lingüística en los estudios locales (1920-1984)*. *Bibliografía crítica y comentada*, Càceres, Institución Cultural “El Brocense”, CSIC.
- WARTBURG, W. v. (1991): *Problemas y métodos de la lingüística*, Madrid, CSIC (2a ed., traducció de D. Alonso i E. Lorenzo).
- WEELER, M. (1984): “La conjugació valenciana: geografia, diacronia i psicologia”, dins *Miscel·lània Sanchis Guarner*, I, pàgs. 409-419.
- ZAMBONI, A. (1988): *La etimología*, Gredos, Madrid.
- ZAMORA VICENTE, A. (1979): “Tomás Navarro Tomás (1884-1979)”, *BRAE*, LIX, 218.

Adreces d'Internet

<http://www2.alcala.es/websocio/atlante.htm>

MORENO FERNÁNDEZ, Francisco - MORENO FERNÁNDEZ, José Enrique - GARCÍA DE LAS HERAS, Antonio (2001): “Cartografiado automático y bases de datos geolingüísticas. Atlante: an Application for Automatic Elaboration of Linguistic Atlas”, Universidad de Alcalá.

<http://www2.alcala.es/websocio/PRESEA.METOD.htm>

MORENO FERNÁNDEZ, Francisco: “Metodología del ‘Proyecto para el Estudio Sociolingüístico del Español de España y de América’ (PRESEEA)”, Universidad de Alcalá.

<http://www.geocities.com/SoHo/Cafe/9308/alvintr.html> *Atles Lingüístic de la Comunitat Valenciana* (ALCV).

<http://www.aha.ru/~skudra/LAMINA.html>

LAMINA, Xenia: “El estudio del catalán y del gallego en Rusia”. L'autora cita un treball de 1970 que està basat en marterials de l'ALPI.

<http://cnbmac04.cnio.es/alfaro/diccalfa.html>

<http://staff-www.uni-marburg.de/~naeser/geo.htm>

von Wolfgang NÄSER, Marburg (Stand: Frühjahr 1991): “Auswahlbibliographie zur angewandten Dialektologie und Sprachgeographie”. L’autor comenta els atles lingüístics i ofereix una bibliografia extensíssima sobre geografia lingüística del món.

http://embera.udea.edu.co/~ciec/Index4_7.html *Atlas Lingüístico de Antioquia*.

<http://www.usc.es/~ilgas/mapas.html> Mapes de l’*Atlas Lingüístico Galego*.

<http://ranco.uach.cl/efil/anejos.htm> *Atlas Lingüístico-Etnográfico del sur de Chile* (ALESUCH).

<http://www.ayto-gijon.es/ciudad/dtextoidioma.html> Situant el bable se cita l’ALPI.

<http://www.humanas.ufpr.br/delin/LINGUIST/alers.htm>

“Projeto ALERS, “Atlas Lingüístico-Etnográfico da Região Sul”: origem, objetivos e métodos”, Universidade Federal do Paraná, Setor de Ciências Humanas, Letras e Artes, Departamento de Lingüística, Letras Clássicas e Vernáculas

<http://www.ppcv.org/programas/politicalinguistica/linguistica03.html>: ALCV

<http://www.asedie.es/prensa/ene23.htm> *La Vanguardia*: “El IEC proyecta introducir en Internet todas sus bases de datos lingüísticos”.

<http://liceu.uab.es/~joaquim/publicacions/FDS97.html>

LLISTERRI, Joaquim: “Transcripción, etiquetado y codificación de corpus orales”, Departament de Filologia Espanyola de la UAB. L’autor fa una reflexió teòrica de l’aprofitament dels corpus lingüístics orals (fonèticament, ortogràficament...) i els diferents sistemes de transcripció, etiquetatge i codificació. Al final ofereix una bibliografia bastant extensa sobre el tema.

<http://www.iec.es/cat/recerca/programes/Filologica/aldccat.htm> Descripció de l’ALDC.

<http://www.iec.es/recerca/programes/Filologica/atleslinguistic.htm> ALDC

<http://www.ub.es/lincat/gev/objectius.htm> Grup d’Estudi de la Variació (Universitat de Barcelona)